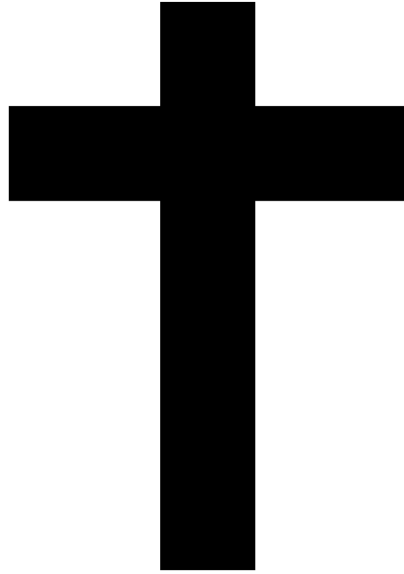

Newar

Newar: Newar (Bible)

Newar
Newar: Newar (Bible)

copyright © 2024 Nepal Bible Society and Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Newar

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2025-05-17

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 16 May 2025 from source files dated 17 May 2025
838cc630-4ccf-5055-be45-10a98a141cc7

Contents

उत्पत्ति	1
प्रस्थान	53
लेवी	98
गन्ती	128
व्यवस्था	175
यहोशू	218
न्यायकर्ता	244
स्थ	270
१ शमूएल	274
२ शमूएल	308
१ राजा	339
२ राजा	372
१ इतिहास	405
२ इतिहास	437
एज़ा	471
नहेम्याह	483
एस्तर	499
अय्यब	507
भजन	558
हितोपदेश	802
उपदेशक	877
श्रेष्ठगीत	891
यशैया	902
यर्मिया	1008
विलाप	1095
इज्जिकिएल	1108
दानिएल	1168
होशे	1184
योएल	1201
आमोस	1209
ओबदिया	1222
योना	1225
मीका	1228
नहम	1239
हबकूक	1244
सपन्याह	1250
हागै	1256
जकरिया	1258
मलाकी	1270
मन्ती	1274
मर्कूस	1319
लूका	1346
यहन्ना	1392
प्रेरित	1424
रोमी	1463
१ कोरिन्थी	1483
२ कोरिन्थी	1500
गलाती	1512
एफिसी	1519
फिलिप्पी	1525
कलस्सी	1530
१ थेसलोनिकी	1535

२ थेसलोनिकी	1539
१ तिमोथी	1542
२ तिमोथी	1547
तीतस	1551
फिलेमोन	1554
हिब्रू	1556
याकूब	1572
१ पत्रुस	1577
२ पत्रुस	1584
१ यहन्ना	1588
२ यहन्ना	1594
३ यहन्ना	1595
यहूदा	1596
प्रकाश	1598

उत्पत्तिया सफू म्हसीका

उत्पत्ति १:१ पदय् “दक्वसिबय् न्हापां” खँवः हिब्रू भाय्या “बैरेशीत” खँवलं भाय् हीकातःगु खः। थ्वयात “उत्पत्ति” धकाः नां तःगु दु, अथे धयागु “दक्व खँया शुरु” खः। थ्व सफुलिइ सृष्टियागु खँ जक मखु, व स्वयाः नं अजू चायापुगु खँ अब्राहाम पाखें इस्राएल जाति दःवःगु व व हे इस्राएल जातिया पाखें परमेश्वरं संसार न्यंक मुक्तिया ग्वसाः ग्वःगु खँ न्ह्यथनातःगु दु।

परमेश्वरं अब्राहामनापं वपाखें छगू तःधंगु जाति दइ धकाः बाचा चिनादिल। अब्राहाम व सारा न्हापा हे यक्व बुराबुरी जुइ धुंक्गु खः अले इमि सन्तान मदु अयनं अब्राहामं परमेश्वरं बियादीगु वचनय् विश्वास यात। निइन्यादँतक अब्राहामं छुं हे शंका मयात अथे जुयाः परमेश्वरं वयात आशीर्वाद बियादिल अले वयात छम्ह काय् इसहाक बियादिल। अब्राहाम व वया सन्तान कनानय् च्वनीगु खः। इपिं फैज्वया च्वनीगु खः। वं अन छगू वेदी दयकल अले व व वया सन्तानतय्सं अब्राहामयात यूफ्रेटिस खुसिया उखेपाखें सःतादीम्ह परमेश्वरया आराधना यात। उत्पत्ति सफुया लिपांगु भागय् तसकं अनिकाल जूगुलि याकूब व वया काय्पिं थःगु परिवार ज्वनाः मिश्रय् वन। उबलय् याकूबया काय्पिं मध्ये छम्ह योसेफ मिश्रया जुजुया तःधंम्ह हाकिम जुयाच्चंगु खः अले याकूबया परिवार नये मखनाः सीम्वालेमा धकाः योसेफ इमित अन्न बियाछवये फत। छम्ह इस्राएली योसेफ मिश्रयाम्ह हामा जुयाच्चंबलय् इस्राएलीत इमिगु थासय् अनिकाल जूगुलि मिश्रय् वयाः च्वंःगु खः।

थ्व सफुयात “बाचाया सफू” धकाः नं धायेगु याः। विशेष यानाः थुकी परमेश्वर व प्रकृतियागु स्वापु, परमेश्वर व मनूया दथुइ बाचा व मनू मनूया दथुइया स्वापु थज्याःगु खँ च्वयातःगु दु।

धलः पौ

- सृष्टियागु खँ १:१-२:२५
- न्हापांगु पाप व थुकिया सजाँय ३:१-४:२४
- आदमनिसें नोआतक ५:१-३२
- नोआ व खुसिबाः वःगु ६:१-९:२८
- नोआया सन्तान व बाबेलया धरहरा १०:१-११:३२
- परमप्रभुं अब्राहामयात ल्ययादीगु १२:१-२०
- अब्राम व लोत बायावंगु १३:१-१४:२४
- परमप्रभुं अब्रामलिसे बाचा चिनादीगु १५:१-२१
- अब्राम, हागार व इसमाएल १६:१-१६
- अब्रामया नां अब्राहाम तयादीगु १७:१-८
- अब्राहामयात काय् बीगु बाचा चिनादीगु १७:९-१८:१५
- अब्राहाम, लोत, सदोम व गमोरा १८:१६-१९:३८
- अब्राहाम, सारा व इसहाक २०:१-२३:२०
- इसहाकयात भम्चा माःवंगु २४:१-६७
- अब्राहाम सीगु २५:१-१८
- इसहाक व वया परिवार २५:१९-२८:९
- याकूब व वया परिवार २८:१०-३५:२९
- एसाव व वया परिवार ३६:१-४३
- योसेफयात वया दाजुपिन्सं मियाछवःगु ३७:१-३६
- यहूदा व तामार ३८:१-३०
- योसेफ मिश्र देशय् ३९:१-४१:५७
- योसेफ व वया दाजुकिजापिं ४२:१-४५:२८
- याकूब व वया परिवार मिश्रय् वंगु ४६:१-४७:३१
- याकूबं थः काय्पिन्त आशिष ब्यूगु व सीगु ४८:१-५०:१४
- योसेफ सीगु ५०:१५-२६

उत्पत्ति

सृष्टिया खँ

- 1 दक्वसिबय् न्हापां परमेश्वरं आकाश व पृथ्वी सृष्टि यानादिल।
- 2 पृथ्वी बां मल्लू, अले शून्य। ततःजाःगु समुद्रया च्वय् न्यंकभनं खिउँसे च्वं। परमेश्वरया आत्मा समुद्रया च्वँच्वं जुयाच्चनी।

- 3 परमेश्वरं धयादिल, “तुयुगु जः दयेमा।” अले तुयुगु जः दत।
- 4 परमेश्वरं व जःयात स्वःबलय् वयक्कःयात व बांलाः ताल। अले वयक्कलं जःयात खिउँथासं अलग तयादिल।
- 5 परमेश्वरं जःयात “दि” अले खिउँयात “चा” धकाः नां तयादिल।
चा फुनाः सुथ जुल। थुकथं – छन्हु जुल।
- 6 परमेश्वरं धयादिल, “लः निव्व दयेत दथुइ जाः दयेमा।”
- 7 अले वयक्कलं लःयात च्वय् व क्वय् यानाः निव्व दयकादिल। अथे हे जुल।
- 8 परमेश्वरं च्वय्यागु ब्वयात “आकाश” धकाः नां तयादिल।
चा फुनाः सुथ जुल। थुकथं – निन्हु जुल।
- 9 अले परमेश्वरं धयादिल, “आकाशया क्वय् च्वंगु फुक्क लः छथाय् मुनेमा, अले गंगु बैँ खनेदयेमा।” अथे हे जुल।
- 10 परमेश्वरं गंगु बैँयात “पृथ्वी” धकाः नां तयादिल। अले मुंगु लःयात “समुद्र” धकाः नां तयादिल। वयक्कःयात थ्व बांलाः ताल।
- 11 परमेश्वरं धयादिल, “पृथ्वी फुक्क कथंयागु घॉय्मा, पुसा दइगु स्वांसिमा व थथःगु कथंयागु पु दइगु फलफुलमा थथःगु कथं बुइकेमा।” अले अथे हे जुल।
- 12 थुकथं पृथ्वी फुक्क कथंयागु घॉय्, पुसा दुगु अन्नमा व फलफुल सइगु सिमात बुइकल। परमेश्वरयात थ्व बांलाः ताल।
- 13 चा फुनाः सुथ जुल। थुकथं – स्वन्हु जुल।
- 14 अले परमेश्वरं धयादिल, “न्हि व चा छुटे यायेत आकाशय् जः दयेमा। अले थ्व दि, दँ व नखःचखः सीकेगु चिं जुइ।
- 15 पृथ्वीइ जः खय्केत आकाशय् जः दयेमा।” अथे हे जुल।
- 16 परमेश्वरं ततःधंगु निगू जः दयकादिल – तःधंगु जः न्हिनय् थीत व चिधंगु जः चान्हय् थीत खः। वयक्कलं नगुत नं दयकादिल।
- 17 वयक्कलं इमित पृथ्वीइ जः बीमा,
- 18 न्हिनय् नं चान्हय् नं थीमा, अले जःयात खिउँथासं छुटे यायेमा धकाः आकाशय् तयादिल। परमेश्वरयात थ्व बांलाः ताल।
- 19 चा फुनाः सुथ जुल। थुकथं – प्यन्हु जुल।
- 20 परमेश्वरं धयादिल, “लखय् थीथी जीवजन्तुत दयेमा, अले आकाशय् थीथी झंगःपंक्षीत ब्वयाजुइमा।”
- 21 अले परमेश्वरं लखय् च्वनीपिं ततःधिपिं जन्तुत, फुक्क किसिमया लखय् नं बैँय् नं जुइपिं जन्तुत व फुक्क किसिमया झंगःपंक्षीत दयकादिल। परमेश्वरयात थ्व बांलाः ताल।
- 22 परमेश्वरं इमित आशिष बियाः धयादिल, “मचाखाचा यक्व दयाः समुद्रय् जायेमा, अले झंगःपंक्षीत नं पृथ्वीइ यक्व दयेमा।”
- 23 चा फुनाः सुथ जुल। थुकथं – न्यानहु जुल।
- 24 परमेश्वरं धयादिल, “पृथ्वीइ छँय् लहीपिं, बैँय् घिसय् जुयाजुइपिं व जंगलय् च्वनीपिं फुक्क कथंया जन्तुत दयेमा।” अले अथे हे जुल।
- 25 अले परमेश्वरं थीथी कथंयापिं जंगलय् च्वनीपिं, छँय् लहीपिं, व बैँय् घिसय् जुयाजुइपिं जन्तुत दयकादिल। वयक्कःयात थ्व बांलाः ताल।
- 26 अले परमेश्वरं धयादिल, “मनूयात झीपिं थें हे च्वंक व झीगु हे ख्वाःलसि वयेक दयके। अले इमित समुद्रय् च्वंपिं न्यातयत्, आकाशय् च्वंपिं झंगःपंक्षीतयत्, छँय् लहीपिं फुक्क जीवजन्तुतयत्, फुक्क पृथ्वीयात व पृथ्वीइ घिसय् जुयाजुइपिं जीवजन्तुतयत् अधिकार याकेब्यु।”
- 27 थुकथं परमेश्वरं मनूयात थःगु हे ख्वाःलसि वयेक दयकादिल।
परमेश्वरयागु हे ख्वाःलसि वयेक वयक्कलं इमित दयकादिल।
वयक्कलं इमित मिजं व मिसा यानाः दयकादिल।
- 28 परमेश्वरं इमित आशिष बियाः धयादिल, “छिमि मचाखाचा यक्व दयाः पृथ्वी जायेमा, अले पृथ्वीइ अधिकार यायेमा। समुद्रय् च्वंपिं न्या, आकाशय् च्वंपिं झंगःपंक्षी व बैँय् घिसय् जुइपिन्त अधिकार यायेमा।”
- 29 परमेश्वरं धयादिल, “न्यँ, जिं छिमित फुक्क कथंयागु पुसा दुगु अन्नमा व फल सइगु सिमात पुसा नापं बी। थ्व हे छिमिगु नसा जुइ।
- 30 पृथ्वीइ च्वंपिं फुक्क जीवजन्तु, आकाशय् च्वंपिं झंगःपंक्षी व बैँय् घिसय् जुयाजुइपिं फुक्क जीवजन्तुतयत् नयेत जिं घॉय्मा बी।” अले अथे हे जुल।
- 31 परमेश्वरं थःमहं दयक्कगु फुक्क स्वयादिल। वयक्कःयात थ्व तसकं बांलाः ताल।
चा फुनाः सुथ जुल। थुकथं – खुन्हु जुल।

2

- 1 थुकथं आकाश व पृथ्वी, अले थुकी च्वंगु फुक्कं दयके क्वचाल।
- 2 परमेश्वरं थःगु फुक्क ज्या खुन्हुं सिधय्काः न्हयन्हु दुखुन्हु आराम कयादिल।

3 परमेश्वरं न्हयन्हु खुन्हुयात आशिष बियाः थ्व दियात पवित्र यानादिल। छायाःसा थ्वखुन्हु परमेश्वरं सृष्टिया ज्या फुक्क क्वचाय्काः आराम कयादीगु खः।

आदम व हव्वा

4 आकाश व पृथ्वी सृष्टि जूगु खँ थ्व हे खः।

परमप्रभु परमेश्वरं आकाश व पृथ्वी सृष्टि यानादीगु दिखुन्हु

5 पृथ्वीइ घॉय्मा छमा नं मदु, सिमा छमा नं मदु। छायाःसा उबलय् परमप्रभु परमेश्वरं वा वय्कामदीनि, अले बुँ ज्याइपिं मनूत नं छम्ह हे मदुनि।

6 अथेसां बुंगाःचां लः पिहां वयाः फुक्क बैँ प्याइगु खः।

7 अले परमप्रभु परमेश्वरं बैँ च्वंगु चा कयाः मनू दय्कादिल, अले वयागु न्हासय् जीवनया सासः थनादिल। थुकथं मनू जीवन दुम्ह जुल।

8 परमप्रभु परमेश्वरं पुर्बपाखे अदन धाःथाय् छगू क्यब दय्कादिल। अले वय्कलं दय्कादीम्ह मनूयात अन तयादिल।

9 परमप्रभु परमेश्वरं अन स्वयेबलय् न्हाइपुसे च्वंगु व भिगु भिगु फल सइगु सिमात बुइकादिल। दथुइलाक जीवन बीगु सिमा व भिं व मभिया ज्ञान बीगु सिमा नं दय्कादिल।

10 क्यबयात प्याकेत अदनं लःया छगू खुसि पिहां वल। अले अनं व प्यंगू खुसि जुयाः बायावन।

11 न्हापांगु खुसिया नां पीशोन खः। थ्व खुसि हवीला धाःगु लुँ दइगु देश चाःहिलावनी।

12 थ्व देशया लुँ तसकं भिं। नापं थन तःजिगु धूप व तःजिगु ल्वहंत नं दु।

13 निगूगु खुसिया नां गीहोन खः। थ्व कृश धाःगु देश चाःहिलावनी।

14 स्वंगूगु खुसिया नां टाइग्रिस खः। थ्व अशशूर धाःगु देशया पुर्बपाखे बाःवनी। प्यंगूगु खुसिया नां यूफ्रेटिस खः।

15 अले परमप्रभु परमेश्वरं मनूयात बुँ ज्यायेत व थुकिया बिचाः यायेत अदन धाःगु क्यबय् यंकाः तयादिल।

16 परमप्रभु परमेश्वरं वयात धयादिल, “थ्व क्यबय् च्वंगु फुक्क सिमाया फल नःसां ज्यु।

17 भिं व मभिया ज्ञान बीगु सिमाया फल छता धाःसा नये मज्यु। नल धाःसा छ उखुन्हु हे सी।”

18 अले परमप्रभु परमेश्वरं धयादिल, “मनूयात याकःचा च्वनेगु बांलाः मजू। जिं वयात ग्वाहालि याइम्ह छम्ह पासा दय्काबी।”

19 परमप्रभु परमेश्वरं बैँ च्वंगु धू कयाः व हे धुलं फुक्क पशुत व झंगःपंक्षीत दय्कादिल। अले थुमित छु छु नां तइ धकाः स्वयेत वय्कलं थुपि फुक्कसित मनूयाथाय् हल। मनूखं थुमित छु छु नां तल व हे व हे थुमिगु नां जुल।

20 थुकथं मनूखं फुक्क छैँय लहीपिं पशुत, आकाशय् च्वंपिं झंगःपंक्षीत व जंगलय् च्वंपिं पशुतय् नां तयाबिल। थुपि मध्ये मनूयात ग्वाहालि यायेत ल्वःम्ह धाःसा छम्ह हे मदु।

21 अले परमप्रभु परमेश्वरं मनूयात छुं हे मचाय्क न्ह्यः वय्काबिल। व न्ह्यः वय्काच्चंबलय् परमेश्वरं वयागु बपिक्वैँय् छपु लिक्काः उकिया थासय् लां जायकादिल।

22 परमप्रभु परमेश्वरं व हे बपि क्वैँचं मिसा मनू छम्ह दय्काः मनूयाथाय् हयादिल।

23 अले मनूखं धाल,

“थ्व ला जिगु हे क्वैँचं दुगु क्वैँय्

व लां दुगु ला खः।

थ्वयात मिसा धकाः धायेगु जुइ।

छाय्धाःसा वयात मिजया म्हं

लिकयाः दय्कगु खः।”

24 अय्जुगुलि मनू थः मां बोयात त्वःताः थः कलाःलिसे च्वंवनी। अले इपिं छम्ह हे जुइ।

25 मिजं व वया कलाः निम्हं नांगा जूसां इमिके मछाः धयागु मदु।

3

न्हापांगु पाप व थुकिया सजॉय

1 परमप्रभु परमेश्वरं दय्कादीपिं पशुत मध्ये सर्प दक्वसिबय् धूर्तम्ह खः। वं मिसायात धाल, “परमेश्वरं धात्थे हे क्यबय् च्वंगु गुगुं नं सिमाय् च्वंगु फल नये मते धाःगु खः ला?”

2 मिसां सर्पयात धाल, “क्यबय् च्वंगु न्हागु सिमाय् च्वंगु फल नःसां ज्यु,

3 तर परमेश्वरं ‘क्यबय् दथुइच्वंगु सिमाया फल छता नयेगु जक मखु, थी तक नं मते, मखुसा छिपिं सी धयादीगु दु।’ ”

4 सर्प धाल, “छिपिं सी मखु।

5 थ्व नल कि छिपिं नं परमेश्वर थें हे जुइ, छिमिगु मिखा चाली, अले छिमिसं छु भिं छु मभिं धयागु सी धकाः परमेश्वरं स्युगुलि हे अथे धाःगु खः।”

6 मिसां व सिमाय् च्वंगु फल नये हे साइख्वाः वःगु व ल्वःवनापुसे च्वंगु खन। अले हाकनं ज्ञां दय्केगु लोभ नं मनय् वःगुलि वं सिमाय् च्वंगु फल खानाः नल। अले थः भाःतयात नं बिल। वया भाःतं नं व फल नल।

7 व फल नयेवं इपिं निम्हय्सिगुं मिखा चाल। इमिसं थःपिं पचिनांगा धयागु वाःचाल। अले यःमरिमाया हःयागु लं सुयाः इमिसं थःपिनिगु म्ह त्वपुल।

8 बहनी परमप्रभु परमेश्वर क्यबय् चाःह्वःगु सः इमिसं ताल। अले इमिसं परमेश्वरयापाखें थःपिन्त बिसिकेत सिमां किकाः च्वन।

9 तर परमप्रभु परमेश्वरं मनूयात सःतादिल, “छ गन दु?”

10 वं लिसः बिल, “जिं क्यबय् छिगु सः ताःगु खः। पचिनांगा जूगुलि ग्यानाः जि सुपिलाच्चन।”

11 परमेश्वरं धयादिल, “छ पचिनांगा धकाः सुनां धाल? छ जिं नये मते धयागु सिमाया फल नया ला?”

12 मनुखं लिसः बिल, “छिं जिलिसें तयेहःम्ह मिसां व सिमाया फल जितः बी हल। अले जिं नयाबिया।”

13 परमप्रभु परमेश्वरं व मिसायात धयादिल, “छं अथे छाया यानागु?”

वं लिसः बिल, “सर्प जितः झंगः लानाः व फल नकल।”

14 अले परमप्रभु परमेश्वरं सर्पयात धयादिल,

“छं थथे याःगुलि छैय लहीपिं

व जंगलय् च्वनीपिं फुक्क पशु स्वयाः

छं अप्वः सराः फयेमाली।

प्वथं चुयाः छ न्यासि वनेमाली।

अले मसीतले चा नयेमाली।

15 छंगु व मिसाया दथुइ

अले छं मस्त व मिसाया मस्तय् दथुइ

जिं ल्वापु थनाबी।

वं छंगु छयं तछ्याइ,

छं वयागु ग्वालिइ न्याइ।”

16 अले वय्कलं मिसायात धयादिल,

“जिं छन्त मचाबू ब्यथा अज्ज अप्वय्काबी।

छं तसकं दुःख सियाः मचा बुइकी।

अय्त्नं छंगु इच्छा भाःतपाखे हे क्वसालाच्चनी।

अले वं छन्त अधीनय् तइ।”

17 अले वय्कलं मनूयात धयादिल,

“छं थः कलाःयागु खँ न्यनाः

जिं नये मते धयागु सिमायागु फल नःगुलि

बुं सराः फयेमाली।

छं मसीतले तसकं दुःखकष्ट यानाः

थुकिं अन्न सय्काः नयेमाली।

18 वं छंगु लागि कमा व न्हाय्कं सय्की।

अय्सां छं धाःसा अन्न व वाउचा नयेखनी।

19 चाय् तना मवंतले

छं हिचःति हाय्काः नयेमाली।

छाय्धाःसा छन्त चां हे दय्कूगु खः।

छ चा खः, अले चा हे जुयावनी।”

20 अले आदमं थः कलाःयागु नां हव्वा * तल। छाय्धाःसा व फुक्क मनूतय् मां खः।

21 अले परमप्रभु परमेश्वरं आदम व वया कलाःया लागि छैगूया वसः दय्काः पुंकेबिल।

22 अनंलि परमप्रभु परमेश्वरं धयादिल, “आः मनू नं झीपिं थें भिं व मभिं स्यूम्ह जुइ धुंकल। वं जीवनया सिमायागु फल नयेदइ मखु, अले सदां म्वानाच्चने नं दइ मखु।”

23 उकिं परमप्रभु परमेश्वरं मनूयात वयात दय्कूगु चाय् ज्या याकेत अदनया क्यबं पितिनाछवयादिल।

24 मनूयात पितिनाछवये धुंकाः परमेश्वरं जीवनया सिमायागु लँ पाखे पाः तयेत अदनया क्यबया पुर्बपाखे करूबत व प्यखें चाःहिलाच्चनीगु दनदन च्यानाच्च्वंगु तरवार तयादिल।

* 3:20 ३:२० हव्वा हिब्रू भाषाय् थ्व खँवः म्वानाच्च्वंगु खँवः लिसे ज्वः लाः।

4

कथिन व हाबिल

1 आदम व हव्वाया दथुइ लसपस जुल। अले हव्वाया प्वाथय् दया: कथिनयात* बुइकल। वं धाल “परमप्रभुया आशिर्वादं जिकाय् दत।”

2 अनं लिपा वं मेम्ह काय् हाबिल बुइकल।

हाबिल फैजवा: जुल, कथिन बुँज्या याइम्ह जुल।

3 छुं ई लिपा कथिनं परमप्रभुयात थःगु बुँइ सयक्गु छायेहल।

4 हाबिलं नं दक्वसिबय् न्हापां बूपि फैतयगु पुचलं दक्वसिबय् स्वयेज्यूमह फैचा ल्यया: बलि बी हल। परमप्रभुं हाबिल व वयागु देछायात ययकादिल।

5 कथिन व वयागु देछायात धा:सा ययका मदिल। उकिं कथिन तसकं तंम्वल। वयागु ख्वा: खिउँसे च्वन।

6 अले परमप्रभुं वयात धयादिल, “छुं छाया तंम्वयागु? छंगु ख्वा: छाया खिउँसे च्वंगु?”

7 छुं भिंगु ज्या या:सा ला छन्त नं ययकीगु ख: नि। छुं भिंगु ज्या मयात धा:सा पाप छंगु लुखाय् हे वयाच्चनी। वं छन्त ल्हातय् कायेत स्वइ, तर छुं वयात बसय् काये हे मा:।

8 अले कथिनं थःकिजा हाबिलयात धाल, “बुँइ वनेनु।” बुँइ थ्यंका: कथिनं थःकिजा हाबिलयात हयकाल, अले स्यानाबिल।

9 अले परमप्रभुं कथिनयात धयादिल, “छिमि किजा हाबिल ग्व?”

कथिनं लिस: बिल, “जिं मस्यु। जि जिमि किजाया जवा: ख: ला?”

10 परमप्रभुं धयादिल, “छुं थ्व छु यानागु? छिमि किजायागु हिं जित: बँ दुनें स: बियाच्चंगु दु।

11 छुं आ: बँ स्वया: अप्व: सरा: फयेमाली। छायाधा:सा थ्व बं छंगु ल्हाति छिमि किजायागु हि फयेत म्हुतु वांखा:गु दु।

12 छुं बुँज्या या:सां छन्त वं अन्न बी मखु। छु पृथ्वीइ थाय्बाय् मदय्का उखेंथुखें जुइमाली।”

13 अले कथिनं परमप्रभुयात धाल, “थ्व ला जिं सह याये मफइगु सजाँय जुल।

14 स्वयादिसँ, थौं छिं जित: थ्व बं पितिनादिल। जि छिपाखें सुपिला: जुइमाली। अले थाय्बाय् मदय्का: जुइमाली। अले जित: सुनानं स्याना नं बी फु।”

15 परमप्रभुं धयादिल, “अथे मखु। कथिनयात स्या:म्हयसित न्हयदुगं अप्व: बदला काइ।” उकिं परमप्रभुं वयात सुनानं स्याये मफयेमा धका: वयागु कपालय् छगु चिं तयाबियादिल।

16 अले व परमप्रभुया थासं पिहां वना: अदनया पुर्बपाखे च्वंगु नोद धयागु देशय् च्वंवन।

17 कथिनया थ: कला:लिसे लसपस जुल। अले वया प्वाथय् दया: हनोकयात बुइकल। कथिनं छगू शहर दयकल। अले उकियात थ: काय्या नामं हनोक धका: नां तयाबिल।

18 हनोकया पाखें ईराद बुल। ईरादया पाखें म्हायाएल बुल। म्हायाएलया पाखें मत्शाएल बुल। मत्शाएलया पाखें लेमेख बुल।

19 लेमेखं निम्ह कला: ब्याहा यात। छम्हयसिगु नां आदा व मेम्हयसिगु नां सिल्ला ख:।

20 आदाया पाखें याबाल† बुल। व पशु लहीपिं व पालय् च्वनीपिनि पुर्खा ख:।

21 वया किजा यबाल‡ ख:। व वीणा थाइपिं व बौसुरी पुइपिनि पुर्खा ख:।

22 सिल्लां तबल-कथिनयात बुइकल। व ली व नैया ज्याभ: दयकीपिनि पुर्खा ख:। वया क्यहें नामा ख:।

23 लेमेखं त:धंछुया: थ: कला:पिन्त धाल,

“आदा व सिल्ला, जिगु खँ न्यँ,

लेमेखया कला:पिं, जिं धयागु खँ न्यँ,

जिं छम्ह मनूयात जित: ल्हा: वा:गुलि स्यानाबियागु दु।

जित: घा: या:म्ह छम्ह ल्याय्म्हम्ह मनूयात।

24 कथिनयात स्यात धा:सा वयागु न्हयदुगं अप्व: बदला काइ सा,

लेमेखयात स्यात धा:सा न्हयेन्हयदुगं अप्व: बदला काइ।”

25 आदमया थ: कला:लिसे हाकनं लसपस जुल। अले वं मेम्ह छम्ह काय् बुइकल। “परमेश्वरं जित: कथिनं स्यानाब्यूमह हाबिलया थासय् मेम्ह काय् बियादीगु दु” धका: वं वयागु नां शेत§ तयाबिल।

26 शेतया नं छम्ह काय् बुल। वं वयागु नां एनोश तल। उबलयनिसें मनूतयसं परमप्रभुया नां कायेगु याना हल।

* 4:1 ४:१ कथिन हिब्रू भाषाय् थ्व खँव: ल:ल्हानाका:गु खँव: लिसे ज्व: ला:। † 4:20 ४:२० याबाल हिब्रू भाषाय् थ्व खँव: न्हालवा: खँव: लिसे ज्व: ला:।

‡ 4:21 ४:२१ यबाल हिब्रू भाषाय् थ्व खँव: तुरही खँव: लिसे ज्व: ला:। § 4:25 ४:२५ शेत हिब्रू भाषाय् थ्व खँव: ब्यूगु खँव: लिसे ज्व: ला:।

5

आदमंनिसें नोआतकया वंशावली

१ इति १:१-४

1 आदमया सन्तानयागु धलः थुकथं दु, परमेश्वरं मनूया सृष्टि यानादीबलय् वय्कलं इमित थःगु हे ख्वाःलसि वयेक दय्कादिल।

2 वय्कलं इमित मिजं व मिसा दय्कादिल। अले आशिष बियादिल। वय्कलं इमित “मनू” धकाः नां तयादिल।

3 सच्छि व स्विदँ दुबलय् आदमया थःथें तुं च्वंम्ह काय् बुल। वं वयागु नां शेत तल।

4 अनंलि आदम ८०० दँ तक म्वात। वया मेमेपिं नं काय्पिं व म्हाय्पिं बुल।

5 थुकथं आदम ९३० दँ तक म्वानाः सित।

6 शेत १०५ दँ दुबलय् वया एनोश धाःम्ह काय् बुल।

7 अनंलि शेत ८०७ दँ तक म्वात। थुलिया दुने वया मेमेपिं नं काय्पिं व म्हाय्पिं बुल।

8 थुकथं शेत ९१२ दँ तक म्वानाः सित।

9 एनोश ९० दँ दुबलय् वया केनान धाःम्ह काय् बुल।

10 अनंलि व मेगु ८१५ दँ म्वात। वया मेमेपिं नं काय्पिं व म्हाय्पिं बुल।

11 थुकथं एनोश ९०५ दँ तक म्वानाः सित।

12 केनान ७० दँ दुबलय् वया महलालेल धाःम्ह काय् बुल।

13 अनंलि व मेगु ८४० दँ म्वात। वया मेमेपिं नं काय्पिं व म्हाय्पिं बुल।

14 थुकथं केनान ९१० दँ म्वानाः सित।

15 महलालेल ६५ दँ दुबलय् वया येरेद धाःम्ह काय् बुल।

16 अनंलि व मेगु ८३० दँ म्वात। वया मेमेपिं नं काय्पिं व म्हाय्पिं बुल।

17 थुकथं महलालेल ८९५ दँ म्वानाः सित।

18 येरेद १६२ दँ दुबलय् वया हनोक धाःम्ह काय् बुल।

19 अनंलि व मेगु ८०० दँ म्वात। वया मेमेपिं नं काय्पिं व म्हाय्पिं बुल।

20 थुकथं येरेद ९६२ दँ म्वानाः सित।

21 हनोक ६५ दँ दुबलय् वया मत्शेलह धाःम्ह काय् बुल।

22 अनंलि व ३०० दँ तक परमेश्वरं धाःथें जुइम्ह जुयाः जुल। वया मेमेपिं नं काय्पिं व म्हाय्पिं बुल।

23 हनोक मुक्कं ३६५ दँ म्वात।

24 वं म्वातले परमेश्वरं धाःथें यानाः जुल। अले व तना वन छायाःसा परमेश्वरं वयात थःनापं यंकादिल।

25 मत्शेलह १८७ दँ दुबलय् वया लेमेक धाःम्ह काय् बुल।

26 लेमेक बुइधुंकाः मत्शेलह ७८२ दँ तक म्वात। वया मेमेपिं नं काय्पिं व म्हाय्पिं बुल।

27 थुकथं मत्शेलह ९६९ दँ तक म्वानाः सित।

28 लेमेक १८२ दँ दुबलय् वया काय् बुल।

29 वं वयागु नां “परमप्रभुं सराः ब्यूगु बैय् झीसं यानाचवनागु ज्यापाखें थ्वं झीत छुत्कारा बी” धकाः नोआ* तल।

30 लेमेक मेगु ५९५ दँ म्वात। वया मेमेपिं नं काय्पिं व म्हाय्पिं बुल।

31 थुकथं लेमेक ७७७ दँ म्वानाः सित।

32 नोआ ५०० दँ दुबलय् वया शेम, हाम व येपेत† नांयापिं स्वम्ह काय् बुल।

6

नोआ व खुसिबाः वःगु

1 पृथ्वीइ मनूत यक्व दयावल, अले इमि म्हाय्पिं नं बुल,

2 परमेश्वरया काय्पिंन्सं मनूतय् बाबांलाःपिं म्हाय्पिं खनाः थःत यःयःपिं ल्ययाः ब्याहा यात।

3 अले परमप्रभुं धयादिल, “जिगु आत्मा मनूतय्गु नुगलय् सदां च्वनी मखु। छायाःसा इपिं सदां दइपिं मखु। आवंलि इपिं १२० दँ स्वया अप्वः म्वाइ मखु।”

4 उबलय् व वयां लिपा तक नं पृथ्वीइ नेफिलीमत दुगु खः। परमेश्वरया काय्पिं व मनूतय् म्हाय्पिनि पाखें मस्त दत। इपिं उबलय् बल्लाःपिं व नांजाःपिं खः।

5 पृथ्वीइ च्वांपिं मनूत मभिनावःगु व इमिगु नुगलय् न्हाबलें मभिंगु खँ जक थानाच्वंगु खनाः परमप्रभुं थःम्हं

* 5:29 ५:२९ नोआ हिब्रू भाषाय् थ्व खँवः नुगः याउँसे खँवः लिसे ज्वः लाः। † 5:32 ५:३२ येपेत हिब्रू भाषाय् थ्व खँवः यक्व दये खँवः लिसे ज्वः लाः।

- 6 पृथ्वीइ मनूत सृष्टि यानागुलि पस्ताय् चायादिल। वयकलं तसकं नुगः मछिकादिल।
- 7 अले परमप्रभुं धयादिल, “जिं सृष्टि यानापिं फुक्क मनूतयत् पृथ्वी न्हंकाछवयाबी। अज्ज ला फुक्क पशु, बँय् घिसय् जुयाजुइपिं जन्तुत व आकाशय् च्वंपिं पंक्षीतयत् तकं न्हंकाछवयाबी। छायाःसा थुमित सृष्टि यानाः जि पस्ताय् चाये धुन।”
- 8 नोआ खनाः धाःसा परमप्रभु लयतायादिल।
- नोआं परमेश्वरयात लयतायकूगु
- 9 नोआ व वया परिवारया खँ थथे दु, नोआ उगु इलय्याम्ह धर्मीम्ह व छुं दोष मदुम्ह मनू खः। व परमेश्वरं धाःथें जुइम्ह खः।
- 10 वया स्वम्ह काय् दु – शेम, हाम व येपेत।
- 11-12 परमेश्वरं पृथ्वीइ स्वयादीबलय् पृथ्वीइ च्वंपिं फुक्क मनूत मभिंपिं जुयावःगु व न्हाथासं ल्वापुख्यापु जक खनादिल।
- 13 अले परमेश्वरं नोआयात धयादिल, “पृथ्वीइ च्वंपिं फुक्क मनूतयत् जिं न्हंकाछवयेगु क्वःछीधुन। जिं इमित पृथ्वी नापं सुचुक न्हंकाछवये। छायाःसा पृथ्वी इमिगु ल्वापुख्यापुं जाये धुंकल।
- 14 “छुं भिंगु सिंयागु जहाज छगू दय्कि। उकी दुने क्वथा दय्कि। अले उकिया दुनेपिने अलकत्रां पा।
- 15 छुं उकियात १५० मिटर हाकः, २५ मिटर ब्या व १५ मिटर जाः यानाः दय्कि।
- 16 जः वयकेत जहाजया च्वय् छकु ति त्वःताः पौ दय्कि। जहाजयात स्वतँ जाः यानाः दय्कि। अले छखेपाखे लुखा दय्कि।
- 17 “छायाःसा जिं पृथ्वीइ च्वंपिं फुक्कसित न्हंकेत खुसिबाः वयके त्यनागु दु। पृथ्वीइ च्वंपिं फुक्कं सी।
- 18 तर जिं छलिसे बाचा चिने। छ छिमि कलाः, काय्पिं व भौपिं ब्वनाः जहाजय् च्वंहुँ।
- 19 अले ज्यान दुपिं फुक्क जातयापिं छज्वः छज्वः यानाः जहाजय् ति। इपिं नं छलिसे हे म्वायेमाः। इपिं फुक्कं भाले-पोथी जुइमाः।
- 20 पृथ्वीइ च्वंपिं फुक्क जातयापिं झंगः, फुक्क जातयापिं वस्तु व बँय् घिसय् जुयाजुइपिं छज्वः छज्वः म्वानाच्वनेत छलिसे वइ।
- 21 छंगु व इमिगु लागि नयेत फुक्क कथंयागु नसा नं मुंकाः ति।”
- 22 नोआं परमेश्वरं धाःथें फुक्कं यात।

7

- 1 अले परमप्रभुं नोआयात धयादिल, “छ व छिमि परिवार फुक्क जहाजय् च्वंहुँ। छायाःसा जिं थ्व पुस्ताय् छ हे छम्ह जक धर्मीम्ह मनू खना।
- 2 शूद्रपिं फुक्क पशु भाले-पोथी यानाः न्हय्ज्वः न्हय्ज्वः व अशूद्रपिं पशु छज्वः छज्वः जक यंकि।
- 3 अथे हे फुक्क जातयापिं झंगः नं भाले-पोथी यानाः न्हय्ज्वः न्हय्ज्वः यंकि। थुकथं फुक्क जातयापिं झंगःयात पृथ्वीइ लयंकातयेत थुमित म्वाकातयेमाः।
- 4 थनि न्हय्न्हु लिपा जिं पृथ्वीइ वा वयके। थ्व वा पिइन्हु व पिइचा तक वइ। जिं दय्कापिं फुक्क प्राणीतयत् पृथ्वी न्हंकाछवये।”
- 5 नोआं परमप्रभुं धाःथें फुक्कं यात।
- 6 पृथ्वीइ खुसिबाः वःबलय् नोआ ६०० दँ दुम्ह खः।
- 7 नोआ, वया कलाः, काय्पिं व भौपिं लखं बचय् जुइत जहाजय् दुहां वन।
- 8 शूद्रपिं व अशूद्रपिं पशु, झंगः, बँय् घिसय् जुयाजुइपिं फुक्कं
- 9 परमेश्वरं धाःथें भाले-पोथी यानाः छज्वः छज्वः नोआलिसें जहाजय् वन।
- 10 न्हय्न्हु दुखुन्हु वा वल।
- 11 पृथ्वीया तःलय् च्वंगु लःया फुक्क धाः बँ तछ्यानाः पिहां वःबलय् नोआ ६०० दँ क्यनाच्वंगु खः। आकाशया लुखात चालावन,
- 12 अले पिइन्हु व पिइचा तक पृथ्वीइ वा वयाच्वन। थ्व फुक्क उगु दँया निगूगु लाया झिन्हय्न्हुखुन्हुनिसें शुरु जगू खः।
- 13 उखुन्हु हे नोआ व वया कलाः स्वम्ह काय्पिं शेम, हाम व येपेत व इमि कलाःपिन्त ज्वनाः जहाजय् दुहां वन।
- 14 इपिं लिसें फुक्क जातयापिं पशु, लहीपिं व जंगली फुक्क जातयापिं पशु, पृथ्वीइ घिसय् जुयाजुइपिं प्राणीत व फुक्क जातयापिं झंगः पंक्षी नं दुहां वन।
- 15 सासः ल्हाइपिं फुक्क प्राणीत भाले-पोथी यानाः जहाजय् नोआयाथाय् वल।
- 16 परमेश्वरं नोआयात धयादीथेयापिं फुक्क प्राणी भाले-पोथी यानाः जहाजय् दुहां वल। अले परमप्रभुं जहाजया खापा तिनादिल।
- 17 पिइन्हु तक वा व खुसिबाः वयाच्वन। अले लः तजाः जुयाः जहाजयात च्वय् च्वय् छवल।
- 18 लः तसकं तजाः जुयाः जहाज ल्यहें ल्यहें पुल।

- 19 पृथ्वी स्वयां च्वय् च्वय् थ्यंक लः तजाः जुल, अले ततःजाःगु पहाडत नापं त्वपुल।
- 20 लः तजाः जुयाः पहाडत स्वयाः झिन्त्याकु च्वय् थ्यंक थाहां वन।
- 21 पृथ्वीइ च्वंपि झंगः, छैय् लहीपि, जंगलय् च्वनीपि, बैय् घिसय् जुयाजुइपि पशु व मनूत, फुक्क प्राणी सित।
- 22 पृथ्वीइ च्वंपि सासः ल्हाइपि फुक्क प्राणी सित।
- 23 परमप्रभुं पृथ्वीइ च्वंपि फुक्क मनू, छैय् लहीपि, बैय् घिसय् जुयाजुइपि प्राणीत व फुक्क झंगःपंक्षी न्हंकादिल। नोआ व नोआलिसे जहाजय् दुपि प्राणीत जक ल्यन।
- 24 पृथ्वी सच्छि व नेय्न्हु तक लखं जायाच्वन।

8

- 1 अले परमेश्वरं नोआ व वलिसे जहाजय् दुपि फुक्क जंगलय् च्वनीपि व छैय् लहीपि पशुतय्त लुमंकादिल। वयकलं पृथ्वीइ फय् वयकादिल। अले लः बुलुहुं सुनावन।
- 2 वा वःगु पिइन्हु लिपा पृथ्वीया तःलय् च्वंगु फुक्क लःया धाः व आकाशय् च्वंगु ह्वः तित। वा वयेगु दित।
- 3 पृथ्वीइ च्वंगु लः बुलुहुं सुनावन। सच्छि व नेय्न्हु दुखुन्हु लः भचा पाः जुल।
- 4 थुकथं न्हय्गूगु लाया झिन्हय्न्हु खुन्हु जहाज आरारातया पहाडय् जूवल।
- 5 झिगूगु ला तक लः सुनावनाच्वन। झिगूगु लाया न्हापांगु दिखुन्हु पहाडया च्वका खनेदत।
- 6 पिइन्हु लिपा नोआं थःम्हं जहाजय् दयकूगु इयाः चायकल।
- 7 अले क्वः छम्हयसित ब्वयकाछवत। पृथ्वीइ लः मसुतले क्वः उखेथुखे ब्वयाच्वन।
- 8 अनंलि नोआं जमिनय् लः सुत ला मसूनि ला धकाः स्वयेत सुकुभतु छम्ह ब्वयकाछवत।
- 9 बैय् लःया लः जक जुयाच्वंगुलि जुइगु थाय् तकं मदयाः सुकुभतु जहाजय् तुं लिहां वल। नोआं थःगु ल्हाः पित हयाः सुकुभतुयात ज्वनाः जहाजय् दूत काल।
- 10 वं हाकनं न्हय्न्हु तक पिल। अले हाकनं सुकुभतुयात जहाजं ब्वयकाछवत।
- 11 बहनिइ लिहां वःबलय् सुकुभतुया त्वाथय् नकतिनि त्वाथला हःगु जैतूनया हः छहः नं दु। अले नोआं पृथ्वीइ लः पाः जुइ धुंकल धकाः सीकाकाल।
- 12 वं हाकनं मेगु न्हय्न्हु पिल। अले हाकनं सुकुभतुयात ब्वयकाछवत। थुबलय् धाःसा सुकुभतु लिहां मवल।
- 13 नोआ खुसः व दच्छि (६०१) दँ क्यंगु न्हापांगु लाया न्हापांगु दि पृथ्वीइ च्वंगु लः सुत। नोआं जहाजया पौ चीकाः स्वःबलय् बै गनावनाच्वंगु खन।
- 14 निगूगु लाया निइन्हय्न्हु खुन्हु बै बांलाक गन।
- 15 अले परमेश्वरं नोआयात धयादिल,
- 16 “छिमि कलाः, काय्पि व भौपि ब्वनाः जहाजं पिहां वा।
- 17 छलिसै फुक्क सासः दुपि, झंगः, पशु, व घिसय् जुयाजुइपि फुक्कसित पित हति। अले इपि पृथ्वीइ अप्वयावने मा, यक्व दयावनेमा।”
- 18 अले नोआ थःकाय्पि, कलाः व भौपिलिसे जहाजं पिहां वल।
- 19 फुक्क कथंया पशु, पृथ्वीइ घिसय् जुयाजुइपि व जात जातकथं झंगःपंक्षी नं छज्वः छज्वः यानाः जहाजं पिहां वल।
- 20 नोआं परमप्रभुया लागि छगू बलि बीगु थाय् दयकल। अले फुक्क कथंया शुद्रपि पशु व पक्षी छम्ह छम्ह ल्ययाः होमबलि बिल।
- 21 उकिं लयतायाः परमप्रभुं मनं मनं धयादिल, “मनूया नुगलय् मचानिसै हे मभिगु खँ बुयावःसां आः हाकनं जिं मनूया कारणं पृथ्वीयात सराः बी मखुत। अले न्हापा याना थें आः हाकनं ज्यान दुपि फुक्कसित नाश याये मखुत।
- 22 पृथ्वी दतले सिनाज्या व सामाज्या चिकु व तांन्वः
ताल्ला व चिकुला न्हि व चा दयांच्वनी।”

9

परमप्रभुं नोआलिसे बाचा चिनादीगु

- 1 अले परमेश्वरं नोआ व वया काय्पिन्त आशिष बियाः धयादिल, “छिमि सन्तान यक्व दयाः पृथ्वी जायेमा।
- 2 पृथ्वीइ च्वंपि फुक्क पशुत, आकाशय् च्वंपि झंगःपंक्षीत, बैय् घिसय् जुयाजुइपि व समुद्रय् च्वंपि न्यात छिपि खनाः ग्यायेमा। इपि फुक्कसित छिमिगु हे ल्हातय् त्वःताबियागु दु।
- 3 फुक्क पशु व पक्षीत छिमित नयेत बियागु दु। अन्नमा व वाउँचात बिया थें जिं छिमित फुक्कं बी।
- 4 तर म्वाः हि दुगु ला छता नये मते। छायाःसा हिइ हे जीवन दइ।

- 5 “जिं छिमिगु प्राण बीगु हिया ल्याःचाः काये। फुक्क पशुयाके व मनूतयके जिं मनूया हिया ल्याःचाः काये।
- 6 “सुनां मनूया हि बाः वय्की
वयागु नं हि बाः वइ,
छाय्धाःसा प रमेश्वरं मनूयात थःथे हे
च्चंक दयकादीगु दु।
- 7 “आः छं थःपिनि सन्तान यक्क दयकाः पृथ्वी जाय्की।”
- 8 परमेश्वरं नोआ व वया काय्पिन्त धयादिल,
9 “आः जिं छिमित, लिपा वइपिं छिमि सन्तानयात,
10 अले छिपिलिसे जहाजं पिहांवःपिं फुक्क झंगःत, लहीपिं व जंगली पशुत व पृथ्वीइ दुपिं प्राणीतलिसे जिं बाचा चिने।
11 जिं छिपिलिसे बाचा चिने, आः हाकनं खुसिबाः वयाः सुं हे प्राणी सी मखु, आः हाकनं खुसिबाः वयाः पृथ्वी नाश जुइ मखु।”
- 12 परमेश्वरं धयादिल, “जिं छिमित व फुक्क प्राणीलिसे सदांया लागि चिनागु बाचाया चिंकथं
13 जिं सुपाँचय थःगु इन्द्रेणी तयाबी। थ्व जिं संसारलिसे चिनागु बाचाया चिं जुइ।
14 गुबलय् जिं पृथ्वीया च्वय् सुपाँचं भुने, अले आकाशय् इन्द्रेणी खनेदइ,
15 उबलय् जिं छिमित व फुक्क प्राणीलिसे चिनागु बाचा लुमके। पृथ्वीइ आः हाकनं खुसिबाः वयाः फुक्क प्राणीत सी मखु।
16 आकाशय् गुबलय् इन्द्रेणी खनेदइ, उकियात स्वयाः जिं पृथ्वीइ च्वपिं फुक्क प्राणीलिसे सदांया लागि चिनागु बाचा लुमके।”
- 17 परमेश्वरं नोआयात हाकनं धयादिल, “पृथ्वीइ च्वपिं फुक्क प्राणीलिसे चिनागु बाचाया चिं थ्व हे खः।”
- नोआ व वया काय्पिं
- 18 नोआलिसें जहाजं पिहांवःपिं वया काय्पिं शेम, हाम व येपेत खः। (हाम कनानया बौ खः।)
19 नोआया थुपिं स्वम्ह काय् पृथ्वीया फुक्क मनूतय तापाःबाज्यापिं खः।
20 नोआं बुँज्या यात। दक्वसिबय् न्हापां दाखमा प्यूम्ह नोआ खः।
21 छन्हू व दाखमघ त्वनाः कायकाः पचिनांगा थःगु पालय् घनाच्चन।
22 कनानया बौ हामं बौयात पचिनांगां खनाः पिने वयाः थः दाजुपिन्त कन।
23 अले शेम व येपेतं थःपिनिगु ब्वहलय् गा छपु पाछायाः लिखतं वनाः थः बौयात त्वपुयाबिल। फस्वयाच्चंगुलि इमिसं बौम्हय्सिया पचिनांगागु म्ह मखं।
24 दाखमघं त्वःतेवं नोआ दन अले दक्वसिबय् चीधीम्ह कायनं थःत छु यात धयागु सीकल।
25 अले वं धाल,
“कनानयात सराः लायेमा।
व थः दाजुकिजाया दासया नं दास जुइ।”
- 26 वं हानं धाल,
“शेमया परमप्रभुयात धन्य धा।
कनान शेमया दास जुइ।
- 27 परमेश्वरं येपेतयात थकायेमा।
वं शेमया पालय् बासं च्वनेदयेमा।
कनान येपेतया दास जुइ।”
- 28 खुसिबाः वयाः ३५० दँ तक नोआ म्वात।
29 अले गुसः व न्ययदँय् (१५०) व सित।

10

नोआया सन्तान

१ इति १०:१-११:३२

1 नोआया काय्पिं शेम, हाम व येपेतया सन्तानया खँ थथे दु। थुपिं खुसिबाः वःगुया लिपा बूगु खः।

येपेतया सन्तान

2 येपेतया काय्पिं – गोमेर, मागोग, मादे, यावान, तूबल, मेशेक व तीरास।

3 गोमेरया काय्पिं – अशकनज, रीपत व तोगर्मा।

4 यावानया काय्पिं – एलीशाह, तर्शीश, किन्तीम व रोदानीम।

5 थुमिपार्वे हे समुद्र सिथय् च्वनीपिं मनूत न्यनावन। थुकथं येपेतया सन्तान थीथी थाय, भाय, जात व जाति जुयाः न्यनावन।

हामया सन्तान

- 6 हामया कायपि — कूश, मिश्रइम, पूत व कनान।
 7 कूशया कायपि — सेबा, हवीला, सब्ता, रामाह व सब्तका। रामाहया कायपि — शेबा व ददान।
 8 कूशया निम्रोद धाःम्ह काय नं दु। पृथ्वीइ न्हापांम्ह बल्लाःम्ह मनू व हे खः।
 9 परमप्रभुया मिखाय् व छम्ह तसकं बल्लाःम्ह शिकारी खः। धापू हे नं दु, “निम्रोद थें परमप्रभुया मिखाय् बल्लाःम्ह शिकारी” धकाः।
 10 वं थःगु राज्ययात दक्वसिबय् न्हापां बेबिलोन, ऐक, अक्कद व कल्नेहनिसें न्हाकल। थ्व फुक्क शिनार देशय् लाः।
 11 अनं हे व अश्शूर धाःथाय् वन। अन वं निनवे, रहोबोत-इर व कालह शहर दय्कल।
 12 अनंलि वं निनवे व तःधंगु शहर कालहया दथुइ रेसेन शहर दय्कल।
 13 मिश्रइमया कायपि — लूदी, अनामी, लहाबी, नप्तूही,
 14 पन्तूसी, कस्तूही व कप्तोरी खः। कस्तूहीपाखें पलिशतीत पिहां वल।
 15 कनानं सीदोनयात बुइकल।
 16 कनान हिती, यबूसी, एमोरी, गिर्गशी
 17 हिब्बी, अरकी, सिनी
 18 अर्वादी, समारी व हमातीतय् तापाःबाज्या खः। अनंलि कनानया सन्तान न्हाथासं न्यनावन।
 19 थुकथं कनान वंशयागु लागा सीदोननिसें दच्छिनपाखे गाजाया लिक्क च्वंगु गरार तक, पुर्बपाखे सदोम, गमोरा, अदमा व लाशाया लिक्क च्वंगु सबोयीम तक थ्यन।
 20 हामया सन्तान थथःगु थीथी जात, जाति, भाय् व थाय्कथं च्वनाच्चन।

शेमया सन्तान

- 21 येपेतया तःधीम्ह दाजु शेमया नं कायपि बुल। शेम एबेरया फुक्क सन्तानया तापाःबाज्या खः।
 22 शेमया कायपि — एलाम, अश्शूर, अर्पक्षद, लूद व अराम खः।
 23 अरामया कायपि — ऊज, हुल, गेतेर व मेशेक खः।
 24 अर्पक्षदं शेलहयात बुइकल। शेलहं एबेरयात बुइकल।
 25 एबेरया निम्ह काय् दत। तःधीम्हसिया नां पेलेग* खः। थ्वयागु हे इलय् पृथ्वीइ मनूत बायावंगु खः। वया किजाया नां योक्तान खः।
 26 योक्तानं अल्मोदद, शेलेप, हसर्मवित, येरह
 27 हदोरम, ऊजाल, दिक्ला
 28 ओबाल, अबमाएल, शेबा
 29 ओपीर, हवीला व योबाबयात बुइकल। थुपि फुक्कं योक्तानया कायपि खः।
 30 इमिगु थाय्बाय् मेशानिसें पुर्बया सपारा धाःगु पहाड तक थ्यंगु खः।
 31 शेमया थुपि सन्तानत थथःगु जात जाति, थीथी भाय् व थाय्कथं च्वनाच्चन।
 32 नोआया कायपिनि सन्तान कथं थुपि हे खः। खुसिबाः वःगु लिपा थुपि हे थीथी जात जातियापि जुयाः पृथ्वीइ न्यनावन।

11

बाबेलया धरहरा

- 1 उबलय् पृथ्वी न्यंक मनूतयसं छगू हे भाय् व छगू हे कथंया खँवः छ्यलीगु खः।
 2 पुर्बपाखे न्हाज्याज्यां वंबलय् इपि शिनार देशया छगू मैदानय् थ्यन। अले अन हे च्वन।
 3 इमिसं थःथवय् खँ ल्हात, “आः झीसं अप्पा दय्काः मिइ छुये।” अले इमिसं ल्वहंया थासय् अप्पा व चाया थासय् अलकन्ना छ्यल।
 4 अले इमिसं धाल, “आः छगू शहर दय्के, अले स्वर्ग तक थ्यनीगु धरहरा दय्काः झीगु नां तये। थुकथं झी पृथ्वी न्यंक छ्यालब्याल जुइ मखु।”
 5 परमप्रभु मनूतयसं दय्काच्चंगु शहर व धरहरा स्वयेत कुहां झाल।
 6 अले वय्कलं धयादिल, “थुपि फुक्क छगू हे जातियापि व छगू हे भाय् ल्हाइपि जुयाच्चन। थ्व ला इमिसं यायेत्यंगु ज्याया शुरु जक खः। आवंलि थुमिसं मनंतुंगु न्हागुं याये फइ।
 7 कुहां वनेनु, अले झीसं इमिगु भाय्यात ल्वाकःबुकः याये। अले इमिसं थवंथवय् धाःगु खँ थुइ मखु।”
 8 थुकथं परमप्रभुं इमित पृथ्वी न्यंक छ्यालब्याल यानाबिल। अले इमिसं व शहर दय्केगु ज्या त्वःतल।
 9 अथे जुयाः उगु शहरयागु नां बाबेल* च्वन। छायाःसा परमप्रभुं अन मनूतयगु भाय्यात ल्वाकःबुकः यानादीगु खः, अले इमित पृथ्वी न्यंक छ्यालब्याल यानादीगु खः।

शेमया सन्तान

* 10:25 १०:२५ पेलेग हिब्रू भाषाय् थ्व खँवः ब्वथलेगु खँवः लिसे ज्वः लाः।

* 11:9 ११:९ बाबेल हिब्रू भाषाय् थ्व धयागु खँवः ल्वाकःबुकः खँवः लिसे ज्वः लाः।

- 10 शेमया सन्तानया खँ थथे दु –
 खुसिबा: वःगु निदँ लिपा सच्छिदँ दुबलय् शेमया अर्पक्षद धाःम्ह काय् बुल।
 11 अनंलि व मेगु ५०० दँ म्वात। वया मेमेपिं काय्पिं व म्हाय्पिं बुल।
 12 अर्पक्षद स्विन्यादँ दुबलय् वया शेलह नांयाम्ह काय् बुल।
 13 अनंलि व मेगु ४०३ दँ म्वात। वया मेमेपिं नं काय्पिं व म्हाय्पिं बुल।
 14 शेलह स्विदँ दुबलय् वया एबेर नांयाम्ह काय् बुल।
 15 अनंलि व मेगु ४०३ दँ म्वात। वया मेमेपिं नं काय्पिं व म्हाय्पिं बुल।
 16 एबेर स्वीपिदँ दुबलय् वया पेलेग नांयाम्ह काय् बुल।
 17 अनंलि व मेगु ४३० दँ म्वात। वया मेमेपिं नं काय्पिं व म्हाय्पिं बुल।
 18 पेलेग स्विदँ दुबलय् वया रऊ नांयाम्ह काय् बुल।
 19 अनंलि व मेगु २०९ दँ म्वात। वया मेमेपिं नं काय्पिं व म्हाय्पिं बुल।
 20 रऊ स्विनिदँ दुबलय् वया सरूग नांयाम्ह काय् बुल।
 21 अनंलि व मेगु २०७ दँ म्वात। वया मेमेपिं नं काय्पिं व म्हाय्पिं बुल।
 22 सरूग स्विदँ दुबलय् वया नाहोर नांयाम्ह काय् बुल।
 23 अनंलि व २०० दँ म्वात। वया मेमेपिं नं काय्पिं व म्हाय्पिं बुल।
 24 नाहोर निइगुदँ दुबलय् वया तेरह नांयाम्ह काय् बुल।
 25 अनंलि व मेगु ११९ दँ म्वात। वया मेमेपिं नं काय्पिं व म्हाय्पिं बुल।
 26 तेरह ७० दँ दुबलय् वया अब्राम, नाहोर व हारान नांयाम्पिं काय्पिं बुल।

तेरहया सन्तान

- 27 तेरहया खँ थथे दु – व अब्राम, नाहोर व हारानया बौ खः। हारानया काय् लोत खः।
 28 हारान वया बौ तेरह म्वानाच्चंबलय् हे थः बूगु थाय् ऊरय् सित। थ्व थाय् कल्दीतयगु खः।
 29 अब्रामं साराईलिसे ब्याहा यात। नाहोरं हारानया म्हाय् मिल्कालिसे ब्याहा यात। हारान यिस्काया नं बौ खः।
 30 साराई थारिम्ह मिसा खः। वया मस्त मदु।
 31 तेरह थःकाय् अब्राम, हारानया काय् थः छय् लोत, अब्रामया कलाः थः भौ साराईयात ज्वनाः कनानपाखे वनेत कल्दीतयगु शहर ऊर त्वःतावन। तर इपिं हारान शहरय् थ्यनाः अन हे च्वन।
 32 तेरह २०५ दँ दुबलय् अन हे मन्त।

12

परमप्रभुं अब्रामयात ल्ययादीगु

- 1 परमप्रभुं अब्रामयात धयादिल, “छ थः बूगु दे, थःथिति व थः बौया छँ त्वःताः जिं क्यनेत्यनागु देशय् हँ।
 2 “जिं छंगुपाखें तःधंगु जाति दय्के बी,
 जिं छन्त आशिष बी।
 जिं छन्त नांजाःम्ह मनु दय्के,
 अले छंगुपाखें मेपिन्त आशिष बीके।
 3 छन्त आशिष ब्यूपिन्त जिं नं आशिष बी,
 छन्त सराः ब्यूपिन्त जिं नं सराः बी।
 छपाखें हे संसारय् च्वंपिं
 दक्व जातितयसं आशिष काइ।”
 4 परमप्रभुं हँ धकाः धयादीगु थासय् अब्राम वन। लोत नं व नाप वन। अब्रामं हारान त्वःतूबलय् व ७५ दँ क्यनाच्चंम्ह खः।
 5 अब्राम थः कलाः साराई, थः काय्चा लोत व हारानय् थःयाके दुगु दक्व सम्पत्ति, दास-दासीत ज्वनाः कनानपाखे वन।
 6 अब्राम व देश जुयाः शकेमय् थ्यंकः वल। अन इपिं मोरे धाःगु थासय् सिमा क्वय् बाय् च्वन। अबलय् थ्व थाय् कनानीतयगु खः।
 7 अले परमप्रभुं अब्रामयाथाय् झायाः धयादिल, “जिं थ्व देश छिमि सन्तानयात बी।” अले अब्रामं वयाथाय् झाःम्ह परमप्रभुया लागि अन छगू वेदी दय्कल।
 8 अनंलि व छगू पहाडपाखे वनाः अन पाल ग्वयाः च्वन। थ्व पहाडया पच्छिमपाखे बेथेल व पुर्वपाखे ऐ धयागु थाय् लाः। अन वं परमप्रभुया नितिं छगू वेदी दय्काः परमप्रभुयात प्रार्थना यात।
 9 थुकथं व थाय् थासय् जुयाः नेगेव पाखे स्वयाः वनाच्चन।

अब्राम व साराई मिश्र देशय्

- 10 अबलय् अन तसकं अनिकाल जूगुलि अब्राम छं ईया लागि मिश्र देशय् च्वंवन।
- 11 मिश्र देशय् थ्यनिथें च्वंका: वं थ: कला: साराईयात धाल, “छ तसकं बांला:।
- 12 मिश्र देशय् च्वंपिन्सं छन्त खन कि, ‘थ्व ला वया कला: खनि’ धका: धाइ। अले इमिसं जित: स्याइ, छन्त धा:सा स्याइ मखु।
- 13 उकिं छं छ जिमि केहें ख: धका: धा। अले इमिसं छंगु लागि जित: बांलाक व्यवहार याइ, जित: नं स्याइ मखु।”
- 14 अब्राम मिश्र देशय् थ्यंवल्य् अन च्वंपिन्सं वया कला:यात तसकं बांला:मह खन।
- 15 दरबारया मनुतयसं वयात खना: इमिसं फारोयाथाय् वना: वयागु तारिफ यात। अले वयात दरबारय् यंकल।
- 16 फारो वयागु लागि अब्रामयात बांलाक व्यवहार यात। अब्रामयात सा, फै, गधा, ऊँट व दास-दासीत बिल।
- 17 परमप्रभुं अब्रामया कला: साराईया कारणं फारो व वया परिवारयात तत:धंगु ल्वय् छवयाहल।
- 18 अले फारो अब्रामयात स:ता: ब्व:बिल, “छं जित: छु यानागु? छं व थ: कला: ख: धका: छाय् मधयागु?
- 19 छं छाय् वयात छिमि केहें धका: धयागु? उकिं जिं वयात थ: कला: यायेत थन हयागु ख:। थ्व छिमि कला: ख:, थ्वयात ज्वना: हूँ।”
- 20 अनंलि फारो थ: मनुतयत् वया बारे उजं बिल। अले इमिसं वयात, वया कला: व वयाके दुगु फुक्कं सम्पत्तिनापं अनं छवल।

13

अब्राम व लोत बायावंगु

- 1 अब्राम व वया कला: थ:पिन्के दुगु फुक्क ज्वना: मिश्र देशं नेगेव पाखे वन। लोत नं इपिं नाप वन।
- 2 अब्राम तसकं त:मिम्ह ख:। वयाके यक्व फै-च्वलय् व सा द्रहं, लुँ व वह: दु।
- 3 अब्राम नेगेवया थाय् थासय् जुया: बेथेल व ऐया दथुइ ला:गु थासय् थ्यंक: वल।
- 4 न्हापा वं अन वेदी दय्का थकूगु ख:। अन वं परमप्रभुयात प्रार्थना यात।
- 5 इपिं नाप वंमह लोतयाके नं यक्व फै-च्वलय्, सा द्रहं व पाल दु।
- 6 थुकिं याना: इपिं निम्हं नापं च्वनेत अन थाय् मगात। इपिं लिसे यक्व फै-च्वलय् दुगुलि इमित अन नापं च्वनेत मछिन।
- 7 अब्राम व लोतया पशु जवा:तय् दथुइ ल्वापु नं जुल। अबलय् अन कनानीत व परिज्जीत नं च्वनाच्वंगु ख:।
- 8 उकिं अब्राम लोतयात धाल, “थुकथं झी व झी जवा:तय् दथुइ ल्वापु जुइगु बांला: मजू। झी ला थ:ला:पिं ख:।
- 9 छंगु लागि माक्व थाय् छंगु न्ह्य:ने दु। उकिं झी आ: बाया: वने। छ खव पाखे वंसा जि जवपाखे वने, छ जवपाखे वंसा जि खव पाखे वने।”
- 10 लोतं प्यखें स्वल। वं यर्दनया ब्यासि सोअर शहर तक हे परमप्रभुया क्यब थें व मिश्र देश थें वाउंसे च्वंगु खन। थ्व परमप्रभुं सदोम व गमोरायात नाश याये न्ह्य:या खँ ख:।
- 11 उकिं लोतं थ:गु लागि यर्दन ब्यासि ल्यल। अले व पुर्बपाखे स्वया: वन। थुकथं इपिं बाल।
- 12 अब्राम कनानय हे च्वन। लोत जक यर्दन ब्यासिया थीथी शहरय् च्वंवन। व सदोम तक थ:गु पाल ग्वया: च्वंवन।
- 13 सदोमया मनुत तसकं दुष्ट व परमप्रभुया विरोधय् पाप यानाजुइपिं ख:।
- 14 अब्राम व लोत बाये धुंका: परमप्रभुं अब्रामयात धयादिल, “पुर्ब, पच्छिम, उत्तर, दच्छिन प्यखें स्व।
- 15 जिं छन्त व छिमि सन्तानयात छं खँक्व जग्गा बी। थ्व सदां छंगु हे जुइ।
- 16 जिं छिमि सन्तानयात पृथ्वीया धू थें यक्व दय्काबी। पृथ्वीया धू ल्या: खाये फुम्हय्सिनं जक छिमि सन्तान ल्या: खाये फइ।
- 17 दँ, देया न्यंकभनं हूँ, छाय्धा:सा जिं छन्त थ्व फुक्क बीत्यनागु दु।”
- 18 अब्रामं थ:गु पाल ल्ह्यया: हेब्रोणय् मग्ने पिनाथकूगु सिमा दुथाय् पाखे च्वंवन। अन वं परमप्रभुया लागि छगू वेदी दय्कल।

14

अब्रामं लोतयात त्व:तकाह:गु

- 1 थुबलय् हे शिनारया जुजु अम्रापेल, एल्लासारया जुजु अर्योक, एलामया जुजु कदोर्लाओमेर व गोयीमया जुजु तिदालं
- 2 सदोमया जुजु बेरा, गमोराया जुजु बिर्शा, अदमाया जुजु शिनाब, सबोयीमया जुजु शेमेबेर व बेलाया (लिपाया सोअर) जुजुलिसे लडाइँ यात।
- 3 इपिं फुक्क सिद्दीम अर्थात मृत सागरया ब्यासिइ मुन।
- 4 झिनिदँ तक जुजु कदोर्लाओमेरं क्वत्यलात:गु ख:, झिस्वदँय् इमिसं विद्रोह यात।
- 5 झिप्यदँय् कदोर्लाओमेर व नाप दुपिं जुजुपिन्सं वया: अस्तैरोत कर्णमया रपाईतयत्, हामया जुजीतयत्, शावेकियतैमया एमीतयत्

- 6 अथवा होरीतयत् सेइरया पहाडनिसें एल-पारानया मरूमि तक थःगु अधीनय् काल।
 7 अनंलि इपि लिहां वल। अले एन-मिशपातय् (लिपा कादेश) वनाः अमालेकीतयगु फुक्क देश व हासेसोन-तामारया फुक्क एमोरीतयत् नं थःगु अधीनय् काल।
 8 सदोम, गमोरा, अदमा, सबोयीम व बेलाया (लिपाया सोअर) जुजुपिन्सं सिद्दीम ब्यासिइ वयाः
 9 एलामया जुजु कदोर्लाओमेर, गोयीमया जुजु तिदाल, शिनारया जुजु अम्रापेल, एल्लासारया जुजु अर्योकया विरोधय् ल्वायेत मुन। प्यम्ह जुजुया विरोधय् न्याम्ह।
 10 अन सिद्दीम ब्यासिइ थाय् थासय् अलकत्राया गाः दुगुलि सदोम व गमोराया जुजुपिं बिस्युं वंबलय् इमि गुलि मन्त अलकत्रा गालय् कुतुंवन, ल्यंदुपिं जक पहाडपाखे बिस्युं वन।
 11 थुपिं प्यम्ह जुजुपिन्सं सदोम व गमोराया फुक्क सम्पत्ति व नसाज्वलं तकं लाकाः यंकल।
 12 इमिसं सदोमय् च्वनाच्वंम्ह अब्रामया काय्चा लोत व वयागु सम्पत्तिनापं यंकल।
 13 लडाइंनं बिस्युं वःम्ह छम्हय्सिनं वयाः हिब्रू अब्रामयात थ्व खँ कन। उबलय् व एमोरी मग्नें पिनाथकूगु सिमात दुथाय् च्वनाच्वंगु खः। उबलय् व मग्नेया दाजु एश्कोल व आनेरलिसे मिले जुयाः च्वनाच्वंगु खः।
 14 अब्रामं थः काय्चा लोतयात ज्वना यंकूगु खँ न्यनाः थःथाय् हे बूपिं व ल्वायेगु सय्कातःपिं स्वसः व झिंच्याम्ह दासतयत् थःलिसें ब्वनाः शत्रुतयत् ख्याख्यां दान तक हे थ्यंकः वन।
 15 अब्रामं थः मन्तयत् पुचः पुचः दय्काः चान्हय् प्यखेरं हमला यानाः इमित बुकाछवत। अले दमस्कसया उत्तर पाखे च्वंगु होबा तक लिनाछवत।
 16 वं थः काय्चा लोत व वयागु सम्पत्ति लिसें शत्रुतय्सं त्याकाः यंकूपिं मिसात, मिजंत फुक्क लितहल।

मल्कीसेदेकं अब्रामयात आशिष ब्यगु

- 17 अब्राम कदोर्लाओमेर व व नाप दुपिं जुजुपिन्त त्याकाः वये थुंकाः सदोमया जुजु वयात नापलायेत शावेया ब्यासिइ वल। थ्व थाय्यात “जुजु बेसी” नं धाः।
 18 शालेमया जुजु मल्कीसेदेक मरि व दाखमघ ज्वनाः वल। व दक्वसिबय् तःधंम्ह परमेश्वरया पुजाहारी खः।
 19 वं अब्रामयात थुकथं आशिष बिल,
 “जिं स्वर्ग व पृथ्वी दय्कादीम्ह
 दक्वसिबय् तःधंम्ह परमेश्वरया नामं छन्त आशिष बी।
 20 दक्वसिबय् तःधंम्ह परमेश्वरयात तःधंकी,
 गुम्हय्सिनं छिमि शत्रुतयत् छंगु ल्हातय् लःल्हानादिल।”
 अले अब्रामं थःम्हं हःगु फुक्क झिब्वय् छव्व वय्कःयात बिल।
 21 सदोमया जुजुं अब्रामयात धाल, “जितः मन्त जक ब्यु, धनसम्पत्ति छं थःम्हं हे ति।”
 22 अब्रामं सदोमया जुजुयात लिसः बिल, “स्वर्ग व पृथ्वी दय्कूम्ह दक्वसिबय् तःधंम्ह परमेश्वरयात जिं बचं बियागु दु,
 23 जिं छिगु सुका बापु तकं काये मखु। मखुसा ला छिं, ‘अब्रामयात जिं तःमि यानाबिया’ धकाः धाइ।
 24 जिमि मन्तय्सं नःगु बाहेक जितः छं नं म्वाः। बरु जिनापं वःपिं आनेर, एश्कोल व मग्नेयागु भाग जक इमित बियादिसँ।”

15

परमेश्वरं अब्रामलिसे बाचा चिनादीगु

- 1 थथे जूग्यां छुं ई लिपा परमप्रभुं अब्रामयात दर्शन बियाः थथे धयादिल,
 “ग्याये मते अब्राम।
 जिं छन्त बचय् याये।
 जिं छन्त तःधंगु सिरपाः बी।”
 2 अब्रामं लिसः बिल, “हे परमप्रभु परमेश्वर, मचा हे मदय्क छिं जितः छु तःधंगु सिरपाः बियादी? जि सी थुंकाः जिगु फुक्क सम्पत्ति दमस्कसयाम्ह एलीएजरं काइ।
 3 छिं जितः छम्ह हे मचा बियामदी। अले जिम्ह थ्व दासं जिगु फुक्क सम्पत्ति काइ।”
 4 अले परमप्रभुं वयात धयादिल, “एलीएजर छंगु सम्पत्ति काइम्ह मन्त जुइ मखु। छं थः हे काय् दइ। अले छंगु फुक्क हक वं हे काइ।”
 5 परमप्रभुं अब्रामयात पिने हयाः धयादिल, “आकाशय् स्व, अले नगुत ल्याः खाना स्व, छं ल्याः खाये फु ला?” वय्कलं हानं धयादिल, “छं सन्तान नं उलि हे दइ।”
 6 अले अब्रामं परमप्रभुयात विश्वास यात। परमप्रभुं वयात धर्मी मन्तूया ल्याखय् तयादिल।
 7 वय्कलं वयात धयादिल, “छन्त थ्व थाय् बीत कल्दीतयगु ऊरं थन हयाम्ह परमप्रभु जि हे खः।”
 8 अब्रामं धाल, “परमप्रभु परमेश्वर, थ्व थाय् जिगु जुइ धकाः जिं गय् यानाः सीकेगु?”

9 परमप्रभुं धयादिल, “जितः स्वदँ दुम्ह सा छम्ह, स्वदँ दुम्ह च्वलय् छम्ह, स्वदँ दुम्ह छम्ह फै, छम्ह सुकुभतु व छम्ह मचाम्ह बखुं हति।”

10 अब्रामं फुक्कं हल। अले वं इमित बाम्हय् लाक्क पालाः निक् निक् यानाः जवय् खवय् लाकाः तयाबिल। वं सुकुभतु व बखुंयात धाःसा निक् मयाः।

11 गिद्धत स्यानातःपि पशुपछिया ला नयेत कुहां वःबलय् अब्रामं इमित ख्यानाछवत।

12 निभाः बीथे च्वंकाः अब्रामयात छुं हे मचायक् न्ह्यः वयकाबिल। अले वयात तसकं ख्वातुगु व ग्यानापुगु खिउँनं त्वपुल।

13 अले परमप्रभुं अब्रामयात धयादिल, “थ्व खँ थुइकाति, छिमि सन्तान कर्पिनिगु देशय् परदेशी जुयाः च्वंवेने माली, अले इपि अन प्यसः दँ तक दास दासी जुयाः क्वत्ययकाः च्वनेमाली।

14 जिं इमित दास दासी याःपि जातियात सजाँय बी। अले इपि अनं यक्व धनसम्पत्ति ज्वनाः पिहां वइ।

15 छ जक छिमि तापाःबाज्यापिन्थाय् याउँक च्वंवनी। गाक्क बुरा जुइ धुंकाः छन्त थुनेयनी।

16 प्यंगू पुस्ता लिपा छिमि सन्तान थन लिहां वइ। उबलयत्तक एमोरीतयगु पाप जाइ मखुनि।”

17 निभाः बिनाः खिउँसे च्वन। अबलय् अब्रामं निव्व थलाः तयातःगु लाया दथुं कुँ पिहां वयाच्वंगु छगः मकः व च्यानाच्वंगु मिप्वाः छप्वाः वंगु खन।

18 अबलय् हे परमप्रभुं अब्रामलिसे थुकथं बाचा चिनादिल, “जिं छिमि सन्तानयात मिश्र देशयागु खुसिंनिसें तःधंगु खुसि यूफ्रेटिसतकयागु थ्व देशत बियागु दु –

19 केनी, कनज्जी, कदमोनी,

20 हिन्ती, परिज्जी, रपाई,

21 एमोरी, कनानी, गिर्गाशी व यबूसीतयगु देश।”

16

अब्राम, हागार व इश्माएल

1 अब्रामया कलाः साराईया पाखें मस्त मदु। वया छम्ह हागार धाःम्ह मिश्र देशयाम्ह दासी दु।

2 साराईनं अब्रामयात धाल, “परमप्रभुं जितः छम्ह हे मचा बियामदी। उकिं जिम्ह दासीयाथाय् वनाः व नाप घँ। वयापाखें सां जितः सन्तान दइ ला।” अब्रामं साराईनं धाःगु खँ न्यन।

3 साराईनं मिश्र देशयाम्ह थः दासी हागारयात हयाः थः भाःत अब्रामयात कलाः यायेत लःल्हाना बिल। अब्राम कनानय् वयाच्वंगु झिदँ लिपा थ्व जूगु खः।

4 अब्राम हागारयाथाय् वन। अले हागारया प्वाथय् दत। हागारं थः प्वाथय् दुगु सीवं थः मालिकनी साराईयात क्वह्यंकाहल।

5 अले साराईनं अब्रामयात धाल, “जितः जूगु दुःख फुक्क छिं यानाः जूगु खः। जिं हे छितः थः दासी लःल्हाना बियागु खः। आः वं थः प्वाथय् दत धयागु सिसांनिसें जितः क्वह्यंकाहल। आः परमप्रभुं हे छिगु व जिगु न्याय यानादी।”

6 अब्रामं धाल, “छम्ह दासी छंगु हे ल्हातिइ दु। छं छु याये मास्तेवः वयात अथे हे या।” अले साराईनं हागारयात दुःख बीगु यात। थुकिं यानाः हागार अनं बिस्सुं वन।

7 परमप्रभुया दूतं वयात मरुभूमिइ शूरपाखे वनेगु लँय् लाःगु लःया मुहान दुथाय् नापलात।

8 अले वयात न्यनादिल, “साराईया दासी हागार, छ गनं वयागु, अले गन वनेत्यनागु?”

वं लिसेः बिल, “जि थः मालिकनी साराईपाखें बिस्सुं वनाच्वनागु खः।”

9 अले परमप्रभुया दूतं वयात धाल, “छ थः मालिकनीयाथाय् हे लिहां हँ, अले वयागु हे अधीनय् च्वँ।”

10 परमप्रभुया दूतं हाकनं धाल,

“जिं छिमि सन्तानयात
ल्याः खाये मफयेक यक्व दयकाबी।”

11 वं धाल,

“छं आः प्वाथय् दु।

छं छम्ह काय् बुइकी।

अले वयागु नां इश्माएल* तइ।

छायधाःसा परमप्रभुं छ ख्वःगु न्यनादीगु दु।

12 मन्तयगु दथुइ व जंगली गधा थें जुइ।

व सकसिगुं विरोधय् दनी।

अले सकलें वयागु विरोधय् दनी।

व वया थःथितिपि फुक्कलिसे अलग जुइ।”

* 16:11 १६:११ इश्माएल हिब्रू भाषाय् थ्व खँवः परमेश्वरं न्यनादी खँवः लिसे ज्वः लाः।

- 13 हागारं धाल, “जिं धात्थें हे परमप्रभुयात खना। अले वयकःयात खनेधुंकाः नं जि म्वाना हे च्वना।” अले वं परमप्रभुयात थथे धकाः नां तल, “जितः स्वइम्ह परमप्रभु।”
- 14 उकिं मनूतयसं कादेश व बैरदया दथुइ लाःगु बूंगाःचायात बेअर-लहै-रोइं धकाः नां तल।
- 15 हागारं काय बुइकल। अब्रामं हागारया पाखें दुम्ह थः कायया नां इश्माएल तल।
- 16 उबलय् अब्राम चयखुदँ (८६) दुम्ह खः।

17

अब्रामया नां अब्राहाम तयादीगु

- 1 अब्राम गुइगुदँ दुबलय् परमप्रभु अब्रामयाथाय् खनेदयकः झाल। अले वयात धयादिल, “जि दक्व शक्ति दुम्ह परमेश्वर खः। जिं धाःथें या, अले दोष मदयक जु।
- 2 जिं छलिसे छगू बाचा ची। जिं छिमि सन्तानयात ल्याः खाये मफयेक यक्व दयकाबी।”
- 3 अब्राम बँय् भवपुल। परमेश्वरं धयादिल,
- 4 “जिं छलिसे थ्व बाचा चिनागु जुल, छ यक्व जातितय् अबु जुइ।
- 5 छंगु नां आः अब्राम मखु, अब्राहाम जुइ। छायाःसा जिं छन्त यक्व जातितय् अबु यानाबियागु दु।
- 6 जिं छन्त यक्व सन्तान बी। लिपा इपिं ततःधंगु जाति जुइ। गुलि ला जुजु नं जुइ।
- 7 जिं छ व छिमि सन्तानलिसे चिनागु बाचा सदाया लागि म्वाकातये, छायाःसा जिं छ व इमि परमेश्वर खः।
- 8 जिं छन्त व इमित छ आः च्वंवयाच्वंगु कनानया फुक्क बँ सदां सदाया लागि बी। अले जि इमि परमेश्वर जुइ।”

म्हय् चिं तःगुया बाचा

- 9 परमेश्वरं अब्राहामयात हानं धयादिल, “छं व छिमि सन्तानं जिगु बाचायात सदां मानय् यानाच्वनेमाः।
- 10 छं व छिमि सन्तानं मानय् यायेमाःगु जिगु बाचा छु धाल धाःसा, छिमि कायमचा धाक्वसिनं म्हय् चिं तयेमाः।
- 11 आवंनिसें छिमि मिजंमस्त फुक्कसिनं म्हय् चिं तयेमाः। थ्व हे छंगु व जिगु दथुइ चिनागु बाचाया चिं जुइ।
- 12 आवंनिसें छिमि मिजंमस्तयसं च्यान्हु दुखुन्हु म्हय् चिं तयेमाः। थथे छिमिगु छँय् बूपि थः मस्तयत् जक मखु, पिनें न्यानाहःपिन्त नं यायेमाः।
- 13 फुक्कसिनं म्हय् चिं तयेमाः। थुकथं जिगु बाचा छिमिगु म्हय् सदाया लागि दयाच्वनी।
- 14 सुं नं मिजंनं म्हय् चिं मतल धाःसा व जिम्ह मनू जुइ मखु, छायाःसा वं जिलिसें बाचा च्यूगु दइ मखु।”

अब्राहामयात काय बीगु बाचा चिनादीगु

- 15 परमेश्वरं अब्राहामयात हानं धयादिल, “आवंनिसें छं छिमि कलाःयात साराई धकाः धाये मते, आवंलि वयागु नां सारा जुल।
- 16 जिं वयात आशिष बी। जिं वयापाखें छन्त काय् छम्ह बी। जिं वयात आशिष बी। अले व यक्वः जातितय् मां जुइ। वया गुलिखे सन्तान जुजु जुइ।”
- 17 अब्राहाम बँय् भवपुल। अले मनं मनं थथे धयाः न्हिल, “सच्छिदँ (१००) दुम्ह मनूपाखें नं सन्तान दइ ला? गुइदँ दये धुंकाः नं सारां मचा बुइकी ला?”
- 18 वं परमेश्वरयात धाल, “इश्माएलयात हे छिगु आशिष बियादीसां ज्यूनि।”
- 19 परमेश्वरं धयादिल, “मखु, छिमि कलाः सारां काय बुइकी। अले वयागु नां इसहाक ति। जिं जिगु बाचा व अले वया सन्तानलिसे चिने। थ्व बाचा सदाया लागि जुइ।
- 20 छं इश्माएलया खँ न्ह्यथंगु जिं न्यनेधुन। उकिं जिं वयात नं आशिष बी। अले वयात यक्व मस्त व सन्तान बी। व झिनिम्ह शासकतय् अबु जुइ। जिं वया सन्तानयागु छगू तःधंगु जाति दयकाबी।
- 21 जिगु बाचा धाःसा इसहाकलिसे जुइ। वयात सारां दच्छि लिपा थ्व हे इलय् बुइकी।”
- 22 वलिसे खँ ल्हाये सिधयकाः परमेश्वर अब्राहामयात त्वःताः झाल।
- 23 उखुन्हु हे अब्राहामं थःकाय इश्माएल, थःगु छँय् बूपि व न्यानाहःपि फुक्क दासत व थःगु छँय् च्वपि फुक्क मिजंपिन्त यंकाः परमेश्वरं धयादी थें म्हय् चिं तयकल।
- 24 म्हय् चिं तःबलय् अब्राहाम गुइगुदँ दुम्ह खः।
- 25 अले वया काय इश्माएल झिंस्वदँ दुम्ह खः।
- 26 अब्राहाम व वया काय इश्माएल निम्हसिनं छन्हुं हे म्हय् चिं तल।
- 27 अले वया छँय् च्वपि फुक्क मिजंत, वयागु छँय् बूपि दास व न्यानाहःपि दासत फुक्कसिनं इपिं नापं म्हय् चिं तल।

† 16:14 १६:१४ बेअर-लहै-रोइ थुक्रिया अर्थ खः जितः स्वइम्ह म्वानाच्वंम्हयसिया बूंगाःचा।

18

स्वम्ह पाहां

1 छन्हू न्हिनय् तांन्वःबलय् अब्राहाम मग्नेया सिमा क्वय् च्वंगु थःगु पालया लुखाय् च्वना च्वंबलय् परमप्रभु वयाथाय् खनेदय्कः झाल।

2 अब्राहामं थस्वःबलय् स्वम्ह मनु थःगु न्ह्यःने दनाच्वंगु खन। वं काचा काचां दनाः इमित नापलाः वन। अले बैय् थय्क क्वछुनाः भवपुल।

3 अले वं धाल, “हे जिमि प्रभु, कृपा तयाः छिकपिनि थ्व दासयाथाय् दुमस्वसे झाये मते।

4 जिं लः हये, छिकपिनि तुति सिलादिसँ। अले सिमा क्वय् झासु लनादिसँ।

5 छिकपिन्सं जिथाय् झायाः जितः तःधंकादिल। जिं मरि हये। नयाः त्यानु लंकादिसँ। अले बुलुहुं झासँ।”

इमिसं धाल, “ज्यु छं स्वयाः या।”

6 अब्राहामं पालय् दुने ब्वाँय् वनाः सारायात धाल, “याकनं न्याफा भिंगु छ्वचुं न्हायाः मरि छु।”

7 अले वं द्रुहंतय्गु पुचलय् दुहां वनाः छम्ह द्रुहंचा ल्ययाः च्यःयात बिल। वं याकनं वयागु ला दय्काः हल।

8 अनंलि अब्राहामं ला नापं धौ व दुरु हयाः इमिगु न्ह्यःने न्ह्यच्याकल। इमि नयाच्वंबलय् व इमिगु नापं सिमा क्वय् दनाच्वन।

9 इमिसं न्यन, “छिमि कलाः सारा ग्व?”

वं लिसः बिल, “दुने पालय्।”

10 अले परमप्रभुं धयादिल, “जि दच्छि लिपा थ्व हे इलय् थन लिहां वये। उबलय् छिमि कलाः साराया मचा दये धुंकी।”

सारां वय्कःया लिउने पालया लुखाय् च्वनाः न्यनाच्वन।

11 अब्राहाम व सारा तसकं बुराबुरी जुइ धुंकल। साराया मचाबुइकेगु ई नं पुलेधुंकल।

12 उकिं सारां मनमनं न्हिलाः मतिइ तल, “जि नं बुरी जुइ धुंकल, अले जिमि भाःत नं बुरा जुइ धुंकल। जिं आः थ्व सुख कायेफइ तिनि ला?”

13 अले परमप्रभुं अब्राहामयात धयादिल, “सारां छाय् न्हिलाः ‘जि थथे बुरी जुइ धुंकाः नं मचा दइतिनि ला’ धकाः धाःगु?

14 परमप्रभुया लागि थाकुगु धयागु छु दु? जि दच्छि लिपा जिं धयागु इलय् छन्थाय् लिहां वये। उबलय् साराया काय् दये धुंकी।”

15 सारा ग्यात। अले वं धाल, “मखु, जि मन्हिला।”

अले वय्कलं धयादिल, “मखु, छ न्हिउगु हे खः।”

अब्राहामं सदोमया लागि बिन्ति याःगु

16 पाहांत वनेत दन। अले सदोमपाखे स्वयाः वन। अब्राहाम नं इमित लँय् तक तःवन।

17 अले परमप्रभुं मतिइ तयादिल, “जिं यायेत्यनागु ज्या अब्राहामयात मसीक याये ला?

18 अब्राहाम छगू तःधंगु व बल्लाःगु जाति जुइ। अले पृथ्वीया फुक्क जाति वयापाखें हे आशिष काइ।

19 जिं वयात ल्ययागुलि वं थः मस्तयत्त व सन्तानयात खःगु व भिंगु ज्या यानाः परमप्रभुया लँय् जुइत उजं बिइ। थुकिं हे परमप्रभुं अब्राहामलिसे चिनादीगु बाचा पूर्वके फइ।”

20 अले परमप्रभुं धयादिल, “सदोम व गमोराया विरोधय् यक्व सः थ्वयेधुंकल। इमिगु पाप तसकं तःधनेधुंकल।

21 उकिं इमित पाः याःथें इमिसं यानाच्वंगु खः कि मखु स्वयेत जि कुहां वने।”

22 निम्ह मनु सदोमपाखे स्वयाः वन, अब्राहाम धाःसा परमप्रभुया न्ह्यःने दनाच्वन।

23 अले अब्राहामं परमप्रभुया लिक्क वनाः धाल, “छिं मभिपिं मनूतयत्त नाश यायेबलय् भिपिं मनूतयत्त नं नाश यानादी ला?

24 गनं नेय्म्ह भिपिं मनूत दुसा व नेय्म्ह भिपिं मनूतय्गु बिचाः मयासें व थाय्यात नं नाश यानादी ला?

25 छिं मभिपिं मनूतलिसें भिपिं मनूतयत्त नं स्यानादी मखु। थथे जुल धाःसा ला भिपिन्सं नं मभिपिन्सं थें हे सजाँय फये मालिगु जुल। संसारया न्याय याइम्हयसिनं खःकथं न्याय यानामदी ला?”

26 परमप्रभुं धयादिल, “सदोम शहरय् नेय्म्ह जक भिपिं मनूत दुसां जिं इमिगु लागि फुक्कसित त्वःताबी।”

27 अब्राहामं हानं धाल, “जि ला थ्व पृथ्वीया धू व नौ जक जूसां जिं प्रभुलिसे थुकथं खँ ल्हायेफुगु दु।

28 छुं जुयाः सदोमय् पिइन्याम्ह जक भिपिं मनूत दुसा छिं शहर छगुलि नाश यानादी ला?”

परमप्रभुं धयादिल, “पिइन्याम्ह जक भिपिं मनूत दत धाःसां जिं शहरयात नाश याये मखु।”

29 अब्राहामं धाल, “पिइम्ह जक भिपिं मनूत दत धाःसा लय्?”

परमप्रभुं धयादिल, “पिइम्हया लागि जक जूसां जिं शहरयात नाश याये मखु।”

30 अब्राहामं धाल, “जिं हाकनं न्ह्यसः यात धकाः तंचायादी मते प्रभु, व शहरय् स्विम्ह जक भिपिं मनूत दत धाःसा छिं छु यानादी?”

वय्कलं धयादिल, “स्विम्ह जक दत धाःसां जिं नाश याये मखु।”

31 अब्राहामं हानं धाल, “जिं प्रभुयाके हाकनं न्यनेगु आँट याये फइ ला? निइम्ह जक भिपिं मनूत दत धाःसा छिं छु यानादी?”

परमप्रभुं धयादिल, “निइम्ह जक दत धा:सां जिं शहरयात नाश याये मखु।”

32 दक्कसिबय् लिपा अब्राहामं हाकनं धाल, “जिं हाकनं छक: न्यने प्रभु, तंम्बयादी मते। अन इम्ह जक भिंपिं मनूत दत धा:सा लय्?”

वय्कलं धयादिल, “इम्ह जक भिंपिं मनू दत धा:सां जिं शहरयात नाश याये मखु।”

33 अब्राहामलिसे खँ ल्हाये धुंका: परमप्रभु अनं झाल। अले अब्राहाम नं थ:गु थासय् लिहां वन।

19

पापया शहर सदोम

1 उखुन्हु हे बहनिइ लोत सदोम शहरया धवाखाय् फयतुनाच्चंबलय् उपि हे निम्ह स्वर्गदूतत सदोमय् वल। इमित खना: लोतं दना वना: बैय् थ्यंक क्वछुना: धाल –

2 “दया याना: छिकपिनि दासया छैय् झासँ। अन हे तुति सिलादिसँ। अले चा च्वनादिसँ। अले कन्हय् सुथय् दना: झासँ।” इमिसं वयात धाल, “मखु, थौं चच्छि जिपि सतलय् हे च्वने।”

3 लोतं इमिसं ज्यू मधातले कर यानां च्वन। अले इपि व नापं छैय् वन। वं मरि व भवय् ज्वरय् यात। अले इमिसं नल।

4 इपिं घों वने न्ह्य: सदोमया फुक्क मनूत, ल्यायम्ह व बुरा, फुक्क मिजंत वया: लोतया छँ घेरय् यात।

5 अले लोतया नां कया: तत:सलं हाल, “बहनिइ छन्थाय् व:पिं मनूत ग्व? इमित पिने हजि। जिमित इपिं नाप घनेब्यु।”

6 लोत पिने वन, अले खापा तित।

7 अले वं धाल, “पासापि, थज्या:गु मभिंगु ज्या याये मते।

8 जि ब्याहा मजूनपिं निम्ह म्हाय्पिं दु। जिं इमित पिने हयाबी, अले छिमि यत्थे या। थुपिं मनूतयत् छता छुं याये मते। इपिं जिगु छैय् व:पिं पाहांत ख:।”

9 इमिसं धाल, “जिमिगु लँ त्व:ति। पिने व:म्ह मनू जुया: नं जिमित उजं बीम्ह का थ्व! आ: जिमिसं इमित स्वया: छन्त बांमला:गु ज्या यानाबी।” थथे धया: हुलं लोतयात घ्वाना: खापा तछ्या: वन।

10 दुने च्वंपिं निम्ह मनूतयसं ल्हा: पित हया: लोतयात दुने साला: काल। अले खापा तिनाबिल।

11 इमिसं लुखा पिने च्वंपिं ल्यायम्ह, बुरा, फुक्कसित कां यानाबिल। थुकिं याना: इमिसं लुखा लुइके मफुत।

सदोम व गमोरा नाश जूगु

12 उपिं निम्ह मनूतयसं लोतयात धाल, “थन छिमि सुं नं थ: मनू काय्म्हाय्, जिलाजं व मेपिं दुसा इमित व्वना: थ्व शहरं बिस्सुं हँ।

13 छायाधा:सा जिमिसं थ्व शहरयात नाश यायेत्यनागु दु। थनच्वंपिं मनूतयगु बारे परमप्रभुं यक्व हे मभिंगु खँ न्यने धुंकल। उकिं वय्कलं जिमित थ्व शहरयात नाश यायेत छवयाहयादीगु ख:।”

14 अले लोतं पिने वना: थ: म्हाय्पिंलिसे ब्याहा याइपिं मनूतयत् धाल, “याकनं थ्व थाय् त्व:ता: पिहां हँ। परमप्रभुं थ्व शहरयात नाश यानादीत्यंगु दु।” वया जिलाजं जुइपिंसं धा:सा वं ख्या: या:गु जुइ धका: च्वन।

15 कन्हय् उखुन्हु सुथ न्हापां निम्ह दूतं वया: लोतयात थथे धया: हथाय् चाय्कल, “थ: कला: व निम्ह म्हाय्पिं ज्वना: याकनं पिहां हँ। मखुसा परमप्रभुं थ्व शहर नाश यानादीबलय् छिपिं नं सी।”

16 लोत धा:सा अथे च्वनाच्वन। उकिं निम्ह मनुखं लोत, वया कला: व निम्ह म्हाय्पिनिगु ल्हा: ज्वना: शहर पिने व्वनाहल। छायाधा:सा परमप्रभुं इमित दया यानादीगु दु।

17 शहरं पिने थ्यंका: दूतं धाल, “थ:गु ज्यान बचय् यायेत थनं बिस्सुं हँ, लिफ: स्वये मते, थन गनं नं दी मते। पहाडपाखे बिस्सुं हँ। अले छिपिं बचय् जुइ।”

18 लोतं धाल, “अथे धयादी मते, प्रभु।

19 छिकपिंसं जिगु लागि त:धंगु ज्या यानादिल। जित: बचय् यानादिल। जि पहाडय् थ्यंक बिस्सुं वने मफु। अन थ्यने न्ह्य: थ्व शहर नाश जुइ लाइ। अले जिपिं नं सी।

20 थनं नापसं छगू शहर दु। व शहर चिधं। जि व जिगु परिवार अन बचय् जुइ फइ। जित: अन हे छवयादिसँ।”

21 इमिसं धाल, “ज्यू हँ। जिं व शहरयात नाश याये मखु।

22 याकनं हँ। छिपिं अन मथ्यंतले जिमिसं छुं याये मखु।” (लिपा थ्व शहरयागु नां सोअर च्वन।)

23 लोत सोअरय् थ्यंबलय् निभा: त्वयेधुंकल।

24 अले परमप्रभुं सदोम व गमोरा शहरय् मि व गन्धकयागु वा गाय्कादिल।

25 वय्कलं उकिया ज:ख: च्वंगु गांतयत् व अन स:गु फुक्क नाश यानादिल।

26 लँय् वँवं लोतया कलातं लिफ: स्व:गुलि व चियागु थां जुल।

27 कन्हय् उखुन्हु सुथ न्हापां दना: अब्राहाम थ: परमप्रभुया न्ह्य:ने दना: खँ ल्हाथाय वन।

28 वं सदोम व गमोराया फुक्क थासय् स्वल। अले वं अगलं कुँत्या: पिहां वयाच्वं थें व थासं कुँ पिहां वयाच्वंगु खन।

29 थुकथं परमेश्वरं लोत च्वनाच्वंगु ब्यासीइ च्वंगु शहरयात नाश यानादीबलय् अब्राहामयात लुमंकादिल। अले लोतयात अनं बचय् याना: हयादिल।

मोआबी व अम्मोनीतय् पुर्खा

- 30 सोअरय् च्वने ग्या:गुलि लोत थ: निम्हं म्हायपि ब्वना: पहाडय् वना: छगू गुफाय् च्वन।
 31 छन्हू त:धीम्ह म्हायम्हं थ: केहेयात धाल, “झी बा: बुरा जुइ धुकल। झीत ब्याहा याइपिं थ्व संसारय् सुं हे मिजंत मदु।
 32 झी बा:यात दाखमघ त्वंका: वय्क: नापं घने नु। अले थ: हे बौया पाखें मचा दय्के।”
 33 उखुन्हू चान्हय् इमिसं थ: बौयात दाखमघ त्वंकल। अले त:धीम्ह म्हाय् व नापं घन। दाखमघं तसकं का:गुलि लोतं व घोव:गु व दनावंगु छुं हे मचा:।
 34 कन्हय् खुन्हू तताम्हयसिनं केहेम्हयसित धाल, “म्हिग: बहनी जि बा:लिसे घना। थौं हाकनं दाखमघ त्वंके नु। अले छ वय्क: नापं घं। अले झी निम्हस्यां बा:पाखें मचा दइ।”
 35 उखुन्हू चान्हय् नं इमिसं बौम्हयसित दाखमघ त्वंकल। अले चिधीम्ह म्हाय् वना: बौम्हलिसे घन। दाखमघ यक्व त्वंगुलि लोतं व घोव:गु व दनावंगु छुं हे मचा:।
 36 थुकथं लोतया म्हायपि निम्हस्यां थ: हे बौया पाखें प्वाथय् दत।
 37 त:धीम्ह म्हाय्या काय् बुल। वं वयागु नां मोआब तल। व थौकन्हय्यापि मोआबीतय् पुर्खा ख:।
 38 चिधीम्ह म्हाय्या नां काय् बुल। वं वयागु नां बेन-अमी तल। व थौकन्हय्यापि अम्मोनीतय् पुर्खा ख:।

20

अब्राहाम, सारा व इसहाक

- 1 अब्राहाम मग्ने नेगेव पाखे वना: कादेश व शूरया दथुइ च्वन। अनंलि व गरारय् वना: च्वन।
 2 अन वं सकसितं थ: कला: सारायात थ: केहेँ धका: धाल। उकिं गरारया जुजु अबीमेलेकं सारायात थ:थाय् यंकल।
 3 छन्हू चान्हय् म्हागसय् वया: परमेश्वरं अबीमेलेकयात धयादिल, “छ आ: याकनं सी, छाया:सा छं ह:म्ह मिसा ब्याहा जुइ धुकूम्ह ख:।”
 4 अबीमेलेकं सारायात थी तक नं मथ्युनि। वं परमेश्वरयात धाल, “प्रभु! छिं निर्दोषपिं जातियात नं नाश यानादी ला? जिं छुं नं मस्यु।
 5 अब्राहामं थ:म्हं हे वयात ‘जिमि केहेँ’ धका: धाल। अले वं नं ‘जिमि दाजु’ धका: धाल। जिगु मतिइ मभिंगु छुं हे मदु, अले छुं द्रंकागु मदु।”
 6 परमेश्वरं वयात म्हागसय् धयादिल, “छं मभिंगु नुगलं थथे या:गु मखु धका: जिं स्यु। उकिं जिं छन्त जिगु विरोधय् पाप यायेगुपाखें बचय् यानातयागु ख:। उकिं हे जिं छन्त वयात थीके मबियागु ख:।
 7 आ: छं व मिसायात वया भा:तयाथाय् लित यंकि। वया भा:त अगमवत्ता ख:। वं छंगु लागि प्रार्थना यानाबी। अले छ सी मखु। छं वयात लित मयंकल धा:सा छ व छिमि मन्त फुक्कं सी।”
 8 कन्हय् खुन्हू सुथ न्हापां अबीमेलेकं थ: भारदारत फुक्कसित स:ता: जूगु फुक्क खँ कन। थ्व न्यना: इपिं फुक्कं ग्यात।
 9 अले अबीमेलेकं अब्राहामयात स:ता: न्यन, “छं जिमित छु यानागु? जिं छंगु छु स्यंकागु दु धका: जित: व जिगु देशयात थपाय्धंगु द्रपं बीत्यनागु? छं जित: याये मज्युगु ज्या यात।
 10 छं छाया थथे यानागु?”
 11 अब्राहामं धाल, “जिगु मतिइ थन च्वपिन्सं परमेश्वरयात मानय् याइ मखु। अले जिमि कला:यात यकेत जित: स्याइ धका: जिं थथे यानागु ख:।
 12 व जिमि केहेँ नं ख:। व जिमि बा:या म्हाय् ख:सां जिमि मांया धा:सा मखु। जिं वयात ब्याहा याना।
 13 परमेश्वरं जित: जिमि बौया छँ त्व:ता: उखेथुखेँ जुइम्ह यानादिसेलि जिं सारायात ‘न्हाथाय् वंसां छं जित: दया याना: जिं छं दाजु ख: धका: धा’ धयागु ख:।”
 14 अले अबीमेलेकं अब्राहामयात फैच्वलय्, साद्वहं व दासदासीत बिल। वया कला: सारायात नं लित बिल।
 15 वं अब्राहामयात धाल, “थ्व फुक्क जिगु दे ख:। छ मंदुथाय् च्वँ।”
 16 वं सारायात धाल, “छिमिसं छुं नं द्रंकागु मदु धका: सकसिनं सीमा धका: जिं छिमि दाजुयात द्र:छि वह:या धिबा बियागु दु।”
 17 अब्राहामं परमेश्वरयात प्रार्थना यात। अले परमेश्वरं अबीमेलेक, वया कला: व दासीतय्त नं लाय्कादिल। आ: इपिं हानं मचा बुइकेफइपिं जुल।
 18 छाया:सा परमेश्वरं अब्राहामया कला: साराया हुनि याना: अबीमेलेकया कला: व वया दासीपिन्त मचा बुइके मफइपिं यानादीगु ख:।

21

इसहाक बूगु

- 1 परमप्रभुं सारायात थःमहं बचं बियादी थें दया यानादिल, अले थःमहं धया थें यानादिल।
- 2 अब्राहाम बुरा जुइ धुंकूसां परमेश्वरं धयादीगु हे इलय् सारां काय् बुइकल।
- 3 अब्राहामं वयागु नां इसहाक तल।
- 4 इसहाक च्यान्ह दुबलय् अब्राहामं परमेश्वरं धयादी थें वयात म्हय् चिं तयकल।
- 5 इसहाक बूबलय् अब्राहाम सच्छिदै दये धुंकूम्ह खः।
- 6 अले सारां धाल, “परमेश्वरं जितः लसताः बियादिल। थ्व खँ न्यनीपि सकलें जि नाप लयताइ।
- 7 आः तक अब्राहामयात सुनां जिं मचायात दुरु त्वंकी धकाः धायेफु। अयनं जिं व बुरा जुइ धुंकाः वयापाखें काय् बुइका।”

हागार व इश्माएलयात पितिनाछवःगु

- 8 मचा तःधिकः जुयावल। मचायात दुरु छीखुन्हु अब्राहामं तःधंगु भव्य न्यायकल।
- 9 छुन्हु सारां हागारया काय् इश्माएलं थःकाय् इसहाकयात हायकाच्वंगु खनाः
- 10 अब्राहामयात धाल, “व मिश्री दासी व वया काय्यात थनं पितिनाछव। व दासीया काय्यनं जिकाय् इसहाकं थें छंगु सम्पत्ति कायेखनि मखु।”
- 11 थ्व खं अब्राहामया नुगः मछिन। छायाःसा इश्माएल नं वया थः हे काय् खः।
- 12 तर परमेश्वरं वयात धयादिल, “छं छिमि दासी कलाः व काय्या खँय् नुगः मछिके मते। सारां धाःथें या। इसहाकया पाखें हे छिमि सन्तान न्हाइ।
- 13 अथेसां व दासी मिसाया मचा नं छं हे काय् जुगुलि वयापाखें नं जिं छगू तःधंगु जाति दय्काबी।”
- 14 कन्हय् खुन्हु सुथ न्हापां अब्राहामं लः दुगु छेगूया छगः थल व मरि हयाः हागारया ब्वहलय् तयाबिल। अले काय्महनापं वयात अनं छवयाबिल। इपि बेशेबाया मरुभूमिइ उखेंथुखें जुयाः जुल।
- 15 थलय् च्वंगु लः फुसेलि हागारं काय्महयसित छथाय् झालय् त्वःताः
- 16 थः तापाक्क वनाः फेतुत। थः काय्यात सीगु स्वये मफयाः वं थथे याःगु खः। अले व अन च्वनाः हँय्हँय् ख्वल।
- 17 परमेश्वरं काय्मह ख्वःगु सः ताल। अले परमेश्वरया दूतं स्वर्ग हागारयात धयाहल, “छन्त छु दुःख जुल, हागार? ग्याये मते। परमेश्वरं छिमि काय् ख्वःगु ताये धुंकल।
- 18 दूँ, वनाः छिमि काय्यात ल्हाः ज्वनाः थँ, अले वयात बल्लाक ज्वनाति। छायाःसा जिं वयापाखें छगू तःधंगु जाति दय्के।”
- 19 अले परमेश्वरं वयात छगू बुंगाःचा क्यनादिल। वं वनाः छेगूया म्हिचाय् लः तयाः थःकाय्यात त्वंकल।
- 20 परमेश्वर वया काय्महलिसे हे च्वनादिल। व मरुभूमिइ हे च्वनाः तःधि जुल। अले धनुष वाण कय्केगुलिइ जाःमह जुल।
- 21 व पारान धाःगु मरुभूमिइ च्वनीगु खः। वया मामं वयात छम्ह मिश्रयाम्ह मिसा ब्याहा यानाबिल।

अब्राहाम व अबीमेलिकया दथुइ जूगु सन्धि

- 22 थुबलय् हे अबीमेलिक व वया सेनापति पीकोलं अब्राहामयात धाल, “छिं यानादीगु न्हागु ज्याय् नं छितः परमेश्वरं आशिष बियादिल।
- 23 छिं आः जितः परमेश्वरया न्हाःने जितः व जिमि काय्मह्यायपिं व छयछुइपिन्त गुबलें हे धोखा बी मखु धकाः पाफयादिसँ। जिं छिगु लागि गथे व्यवहार यानागु दु, छिं नं अथे हे जि व थः च्वनाच्वनागु देशलिसे व्यवहार यानादिसँ।”
- 24 अब्राहामं धाल, “जिं पाफये।”
- 25 अले अब्राहामं अबीमेलिकया दासतयसं लाकाकाःगु तुंयागु खँ न्हाथन।
- 26 अले अबीमेलिकं धाल, “थ्व खँ जिं थौं हे तिनि न्यना। छिं थ्व खँ न्हापा हे छाया धयामदिया? जिं मस्य् थथे सुनां यात।”
- 27 अले अब्राहामं अबीमेलिकयात सा द्रुहं व फै हयाबिल। थुकथं इपि निम्हसिया दथुइ छगू सन्धि जुल।
- 28 अब्राहामं थःगु फैतयगु पुचलं न्हयम्ह भ्याःचात चीकल।
- 29 अले अबीमेलिकं धाल, “छिं छुकिया निंति थुपिं फैचात अलग्ग तयादियागु?”
- 30 अब्राहामं लिसः बियाः धाल, “थ्व न्हयम्ह भ्याःचात कयादिसँ। थुकिं थ्व तुं जिं म्हुयागु खः धकाः साक्षी बी।”
- 31 थुकथं व थाय्यागु नां बेशेबा जुल। छायाःसा इमिसं अन सन्धि याःगु खः।
- 32 बेशेबाय् सन्धि याये धुंकाः अबीमेलिक व वया सेनापति पीकोल पलिशतीतयगु देशय् लिहां वन।
- 33 अब्राहामं बेशेबाय् तितिसिमा छमा पित। अले परमप्रभु सदां दयाच्वनीम्ह परमेश्वरया नां कयाच्वन।
- 34 अब्राहाम तःन्हु तक पलिशतीतयगु देशय् च्वन।

22

अब्राहामयात जाँचय् या:गु

- 1 छुं ई लिपा परमेश्वरं अब्राहामयात जाँचय् यायेत स:तादिल, “अब्राहाम!”
वं लिस: बिल, “प्रभु, जि थन हे दु।”
- 2 परमेश्वरं धयादिल, “छिमि काय्, छं तसकं माया यानात:म्ह याक: काय् इसहाकयात ज्वना: मोरीयाहया देशय् हूँ। जिं अन छगू पहाड क्यने, अन हे छं जिगु लागिं छिमि काय्यात होमबलि ब्यु।”
- 3 कन्हय् खुन्हु सुथ न्हापां दना: अब्राहामं मि च्याकेत सिं फाल, गधाया म्हय् काठी चित। अले थ:काय् इसहाक व निम्ह दासयात ज्वना: परमेश्वरं धयादी पाखे वन।
- 4 स्वन्हु दुखुन्हु अब्राहामं तापाक्कं व थाय् खन।
- 5 वं थ: दासतयत् धाल, “छिपिं थन हे गधालिसे च्वँ। जि व जिमि काय् हुंकर वना: प्रार्थना याना: वये।”
- 6 अब्राहामं इसहाकया ब्वहलय् होमबलि बीगु सिं पाछायकल, थ:म्हं मि व चुपि ज्वन। अले इपिं निम्हं नापं वन।
- 7 इसहाकं थ: बौ अब्राहामयात धाल, “बा:”।
अब्राहामं धाल, “छु जुल, पुता?”
“झीके मि व सिं ला दु, होमबलि बीत भ्या:चा ग्व लय्?”
- 8 अब्राहामं धाल, “पुता, परमेश्वरं हे झीत होमबलि बीगु लागिं भ्या:चा बी।” थुकथं इपिं नापं वनाच्चन।
- 9 परमेश्वरं वयात धयादीगु थासय् थ्यंका: अब्राहामं छगू वेदी दय्का: उकी सिं पँचित। अले थ:काय्यात न्याक्क चिना: वेदी दुगु सिंपैय् थ्यन।
- 10 वं थ:काय्यात स्यायेत चुपि पिकाल।
- 11 उबलय् हे स्वर्ग परमप्रभुया दूतं वयात स:तल, “अब्राहाम, अब्राहाम!”
वं धाल, “जि थन दु।”
- 12 दूतं धयाहल, “छं छिमि काय्यात ल्हा: ल्हने मते, अले वयात छुं हे याये मते। जिं सिल, छ धात्थे हे परमेश्वरं धा:थे याइम्ह ख:। छायाधा:सा छं थ: याक: काय्यात तकं वय्क:या लागि होमबलि बीत स्वल।”
- 13 अब्राहामं उखेंथुखें स्वल। वं झालय् न्यक् तक्कनाच्चंम्ह भ्या:चा छम्ह खन। वं वयात ज्वनाहया: थ: काय्या पलेसा होमबलि बिल।
- 14 अब्राहामं व थाय्या नां “परमप्रभुं बियादी” तल। थौं तक नं मनूतय्सं “परमप्रभुं पर्वतय् बियादी” धका: धायेगु या:।
- 15 परमप्रभुया दूतं अब्राहामयात निक: खुसी स्वर्ग धयाहल —
- 16 “परमप्रभुं धयादीगु दु, जिं थ:गु हे नामय् बाचा चिने। छं थथे जिगु लागिं थ: याक: काय्यात तकं मधा:गुलि जिं छन्त त:धंगु आशिष बी।
- 17 जिं छन्त आकाशय् च्वंगु नगु व फिसलय् च्वंगु फि थें यक्व सन्तान दय्काबी। इमिसं थ: शत्रुतयत् बुका: इमिगु शहर त्याकाकाइ।
- 18 छं जिं धा:थे या:गुलि छिमि सन्तानपाखें संसारय् च्वंपिं फुक्कसिनं आशिष कायेखनि।”
- 19 अब्राहाम व इसहाक थ:पिनि दासत दुथाय् लिहां वन। इपिं अनं बेर्शेबाय् वन। अले अब्राहाम अन हे च्वनाछवत।

नाहोरया सन्तान

- 20 छन्हू अब्राहामं वया किजा नाहोरया नं मिल्लाया पाखें च्याम्ह मस्त दये धुंकर धका: सिल।
- 21 दक्कसिबय् त:धीम्ह ऊज, अनंलि बूज, आरामया बौ कमूएल,
- 22 केसेद, हजो, पिलदाश, यिदलाप व बतूएल।
- 23 थ्व बतूएल रिबेकाया बौ ख:। थुपि च्याम्ह कायपि अब्राहामया किजा नाहोरं मिल्लाया पाखें बुइकूग ख:।
- 24 नाहोरया मथ्या:म्ह कला: रूमा पाखें नं प्यम्ह मस्त दु — तेबह, गहम, तहस व माका।

23

सारा सीगु

- 1 सारा सच्छि व निइन्हय्दँ दुबलय्
- 2 कनानया किर्यत-अर्बा धा:थाय् सित (थौकन्हय् हेब्रोन धाइ)। अब्राहाम व सीगुया दु:खं च्वन।
- 3 वं हितीतय्थाय् वना: धाल,
- 4 “जि छिकपिन्थाय् पिनें वया: च्वनाच्चनागु ख:। जिमि कला:यात थुनेत जिके छकू नं बुँ मद्। उकिं जित: छकू बुँ मियादिसँ।”
- 5 इमिसं धाल,

- 6 “हे प्रभु, न्यनादिसँ, छि छम्ह तःधम्ह मन् खः। छिं थः कलाःयात थुनेत दक्वसिबय् बांलाःगु बुँ ल्ययादिसँ। जिपिं सुनानं मज्यु धाये मखु।”
- 7 अले अब्राहामं दनाः इमिगु न्ह्यःने क्वछुनाः धाल,
- 8 “छिकपिन्सं जितः जिमि कलाःयात थन हे थुनेबीगु खःसा सोहोरया काय् एप्रोनयात
- 9 वयागु बुँनापं च्वंगु मक्पेला धाःगु गुफा जितः म्यु धयाबियादिसँ। जिं तूगु धिबा पुलाबी, अले छिकपिं फुक्कं साक्षी जुइ।”
- 10 एप्रोन अन हे हितीतलिसे शहरया धवाखाय् च्वनाच्वंगु खः। वं अन च्वनाच्वंपिं फुक्कसिनं तायेक धाल,
- 11 “मखु, जिमि प्रभु, जिं छितः व गुफा जक मखु, फुक्क बुँ हे बी। थः मन्तय् न्ह्यःने हे व फुक्कं जिं छितः सीम्ह थुनेत सितिकं बी।”
- 12 अब्राहाम हाकनं छकः हितीतय् न्ह्यःने क्वछुत।
- 13 अले फुक्कसिनं तायेक एप्रोनयात धाल, “जिं व फुक्क बुँ धिबा पुलाः न्याये। जिं पुलागु धिबा कयादिसँ। अले जिं थः कलाःयात अन थुने।”
- 14 एप्रोनं अब्राहामयात धाल –
- 15 “प्रभु, बुँया म् ला प्यसःकू वहःया म्वहः जक खः। थुलिचिया लागि झी छु हालाच्वनेगु? सीम्ह थुनादिसँ।”
- 16 अब्राहामं एप्रोनया खँ न्यन। अले वं अन दुपिं फुक्कसिया न्ह्यःने वयात प्यसः वहःया म्वहः बिल।
- 17 थुकथं एप्रोनं मक्पेलाया मग्रे लिक्क च्वंगु थःगु बुँ व अन च्वंगु गुफा व सिमात फुक्कं
- 18 शहरया धवाखाय् मुं वयाच्वंपिं हितीत फुक्कसिया न्ह्यःने अब्राहामयात मिल।
- 19 अले अब्राहामं थः कलाः सारायात मग्रेया लिक्क च्वंगु कनान देशया मक्पेला गुफाय् थुन।
- 20 थुकथं हितीतय्गु बुँ व अन च्वंगु गुफा अब्राहामं सी थुनेगु थाय्कथं थःगु यानाः काल।

24

इसहाकयात भम्चा माःजूगु

- 1 अब्राहाम तसकं बुरा जुइ धुंकल। वं याःगु दक्व ज्याय् परमप्रभुं आशिष बियादीगु दु।
- 2 अब्राहामं थः दक्वसिबय् पुलांम्ह व छैय् फुक्क ज्या स्वइम्ह च्यःयात सःताः धाल –
- 3 “स्वर्ग व पृथ्वीया परमप्रभुया नामय् छं जिमि काययात थन कनानय् च्वंपिं मिस्त ब्याहा यानाबी मखु धकाः बचं ब्यु।
- 4 जिगु थःगु हे देशय् थः हे मन्तय्थाय वनाः जिम्ह काय् इसहाकयागु लागि भम्चा हयाब्यु।”
- 5 अले व च्यलं अब्राहामयात धाल, “जिं ल्ययाम्ह मिसा जि लिसे थन वये मखु धाःसा छु छिं थःकाय्यात छि गनं झायागु खः, व हे देशय् जिलिसें लित छवयादीगु खः ला?”
- 6 अब्राहामं धाल, “छं जिमि काययात न्ह्याथे जूसां अन लित यंके मते।
- 7 जितः जिमि अबुया छँ व जि बूगु देशं थन हयादीम्ह स्वर्गया परमप्रभु परमेश्वरं जिलिसें, ‘थ्व दे जिमि सन्तानयात बी’ धकाः बचं बियादीगु दु। वयकलं छंगु न्ह्यः न्ह्यः थःम्ह छम्ह दूत छवयाहयादी। अले छं जिमि काय्या लागि भम्चा माले फइ।
- 8 छुं जुयाः व मिसां छलिसे वये मखु धकाः धाःसा छं थ्व बचं पूमवंकूसां ज्यू। जिमि काय्यात जक छं अन यंके मते।”
- 9 अले व च्यलं अब्राहामयात वं “छु छु धाःगु खः, फुक्क याये” धकाः बचं बिल।
- 10 अनंलि व थः मालिकया झिम्ह ऊँट व थिकय् थिकय्गु कोसेलि ज्वनाः अब्राहामया किजा नाहोर च्वनाच्वंगु शहर अराम-नहैरैमपाखे वन।
- 11 अन थयंकाः वं शहरं पिनेया छगः तं लिक्क उँटतयत् झासु लंकेत त्वःतल। थुबलय् सन्ध्याकाः ई जुइ धुंकल। अले मिसामस्त लः काःवइगु ई नं जुइ धुंकल।
- 12 वं मनमनं प्रार्थना यात, “हे जिमि मालिक अब्राहामया परमप्रभु परमेश्वर! दया यानाः थौं, जिगु ज्या तालाकादिसँ अले जिमि मालिक अब्राहामयात थःगु दया क्यनादिसँ।
- 13 शहरया मिसामस्त थन तुंथिइ लः काः वइन।
- 14 जिं इपिं मध्ये छम्हसित ‘जितः लः त्वनेत छंगु घःचा भचा क्वःछुकि’ धकाः धाये। वं जितः ‘भपि, जिं छिकपिनि उँटतयत् नं लः त्वंके’ धकाः धाल धाःसा छिं थः दास इसहाकयात ल्ययादीम्ह मिसा व हे खः धकाः सीकाकाये। अले छिं जिमि मालिकयात जिं बियागु बचं पूंकादिल धकाः नं सीकाकाये।”
- 15-16 वं प्रार्थना याये सिमधय्वं हे छम्ह ब्याहा मजूमिम्ह बांलाःम्ह मिसा लः कायेत घः ज्वनाः वल। व मिसा अब्राहामया किजा नाहोरया काय् बत्पुल्लया म्हाय् रिबेका खः। नाहोरया कलाः मिल्ला खः। रिबेका वया न्ह्यःने जुयाः तुंथिइ वन। अले लः सालाः लिहां वनेत्यन।
- 17 वं ब्वाँय् वनाः वयात धाल, “जितः लः भचा त्वंके लय्।”
- 18 अले वं “ज्यू प्रभु, भपि” धकाः वयात घलं लः त्वंकल।
- 19 अले वं लः त्वने धुंकाः व मिसामचां धाल, “छिकपिनि उँटतयत् नं जिं लः त्वंके।”
- 20 वं याकनं याकनं फुक्क लः उँटतय् लः त्वनीगु थलय् प्वंकाबिल। अले इमि त्वने मगाःतले लः हयाबिल।

- 21 परमप्रभुं ल्यःमह मिसामचा व हे खः कि मखु धकाः सीकेत वं नमवासे रिबेकां छु छु यात फुक्क स्वयाच्चन।
- 22 रिबेकां उँटतयत् लः त्वंकेधुंकाः वं थःमहं ज्वनावःगु बच्छि शेकेल ति दुगु लुँयागु चाःचा व झिगू शेकेल ति दुगु निपा लुँयागु चुरि लिकयाः वयात बिल।
- 23 अले वं धाल, “छ सुया म्हाय् खः? छिमिगु छैय् जि व जिमि मनूतयत् चा च्वनेत थाय् दइ ला?”
- 24 वं लिसः बिल, “जिमि बाः नाहोर व मिल्काया काय् बतूएल खः।
- 25 जिमिगु छैय् छि व छिकपिनि मनूत च्वनेत थाय् दु। अले छिकपिनि उँटतयत् तयेत नं यक्व सु व नसा दु।”
- 26 अले वं छ्यं क्वःछुकाः परमप्रभुयात प्रार्थना यात,
- 27 “जिमि मालिक अब्राहामया परमप्रभु धन्यमह खः। वय्कलं जिमि मालिकयात बियागु बचं पूर्वकादिल। अले वय्कलं जितः तप्यंक हे जिमि मालिकया थःथितियाथाय् हयादिल।”
- 28 रिबेकां थःगु छैय् वनाः मां बौयात फुक्क खँ कन।
- 29-30 रिबेकाया दाजु लाबानं थः केहँनं धाःगु खँ न्यनाः अले केहँनं न्ह्यानातःगु चुरि व न्हाय्पनय् चाःचा खनाः याकनं पिने ब्वाँय् वनाः तुं लिकक उँटत नाप दनाच्चंमह अब्राहामया च्यःयाथाय् थ्यंकः वन।
- 31 अले धाल, “परमप्रभुं आशिष बियातःमह छि जिगु छैय् झासँ। थन पिने छाय् च्वनाच्चनादिया? जिं छिकपिन्त च्वनेत क्वथा अले उँटतयत् तयेत थाय् नं दय्कातयेधुन।”
- 32 अब्राहामया च्यः लाबानलिसे वयागु छैय् वन। लाबानं उँटतयगु मह्य् च्वंगु कु क्वकाय्केबियाः इमित सु व नसा तयाबिल। अले अब्राहामया च्यः व वया मनूतयत् तुति सिलेत लः हयाबिल।
- 33 अनंलि इमित नसा हयाबिल। अब्राहामया च्यलं धाल, “जि थन छाय् वयागु धयागु खँ मकंतले जिं नये मखु।” लाबानं धाल, “धयादिसँ।”
- 34 वं धाल, “जि अब्राहामया छम्ह च्यः खः।
- 35 परमप्रभुं जिमि मालिकयात तःधंगु आशिष बियादीगु दु। अले वय्कःयात तःमि नं यानादीगु दु। परमप्रभुं वय्कःयात ग्वाः ग्वाः फे-च्चलय्, सा द्रहं, उँट, गधाया नापं लुँ, वहः व दास-दासीत बियादीगु दु।
- 36 “जिमि मालिकया कलाः साराया बुरी जुइ धुंकाः तकं मचा मबू। बुरी जुइ धुंकाः तिनि काय् छम्ह बुल। जिमि मालिकं वयात थःगु फुक्क सर्बय् बिल।
- 37 जिमि मालिकं जितः थःमहं धाःथे यायेत पाःफय्कादिल। अले धयादिल, ‘छं जिमि काय्यात जि आः च्वनाच्चनागु कनान देशया सुं नं मिसा ब्याहा यानाबी मते।
- 38 बरू जिमि बाःया छँ, जिमि थःथितितय् हे म्हाय्मचा छम्ह ल्ययाः हजि।’
- 39 “अले जिं जिमि मालिकयाके न्यना, ‘जिं ल्ययाम्ह मिसां जिलिसें वये मखु धाःसा छु यायेगु लय्?’
- 40 वय्कलं धयादिल, ‘जिं न्ह्याबलें परमप्रभुं धयादी थें यानागु दु। वय्कलं जिमि बाःपाखेंया थःथितितय् दथुइ जिमि काय्या लागि भम्चा मालेत थः दूत छलिसे छवयादी।
- 41 इमिसं थः थःथितियात छलिसे छवयामहल धाःसा छं थःगु बचं पूमवंकसां ज्यु।’
- 42 “थौं जिं थन तुंथिइ थ्यंकाः मनमनं प्रार्थना याना, ‘परमप्रभु, जिमि मालिक अब्राहामया परमेश्वर, जिं छु ज्या यायेत थन वयागु खः, व ज्या पूर्वकाबियादिसँ।
- 43 जि थन तुंथिइ दनाच्चनागु दु। थन सु मिसामचा लः काःवइ, जिं वयात “छंगु घलं जितः लः भचा त्वंके ब्यु” धकाः धाये।
- 44 वं जितः “भपि, जिं छिकपिनि उँटतयत् नं लः त्वंके” धकाः धाइ। अले व हे मिसा परमप्रभुं जिमि मालिकया काय्यात ल्ययादीगु जुइ।’
- 45 “जिं प्रार्थना याये सिमधय्वं रिबेका घः ज्वनाः तुंपाखे वल। वं तुंथिं लः साल। जिं वयात धया, ‘जितः त्वनेत लः भचा ब्यु।’
- 46 वं याकनं थःगु घः क्वकयाः ‘भपियादिसँ, जिं छिकपिनि उँटतयत् नं लः त्वंके’ धाल। अले जिं लः त्वना। वं उँटतयत् नं लः तयाबिल।
- 47 “जिं वयाके न्यना, ‘छ सुया म्हाय् खः?’
- “वं धाल, ‘जिमि बाः नाहोर व मिल्काया काय् बतूएल खः।’
- “अले जिं वयागु न्हाय्पनय् चाःचा व ल्हातिइ चुरि न्ह्याकाबिया।”
- 48 “जिं परमप्रभुया न्ह्याःने छ्यं क्वःछुकाः, अले जिमि मालिक अब्राहामया परमप्रभु परमेश्वरयात तःधंका। वय्कलं जिमि मालिकया किजाया छय् वय्कःया काय्यात चूलाकाबीत जितः तप्यंक छवयादिल।
- 49 आः छिं जिमि मालिकयात धात्थें हे माया यानादीगु खःसा, खः धयादिसँ, मखुसा, मखु धयादिसँ। जि गन वनेमाःगु खः अन हे वने।”
- 50 लाबान व बतूएलं धाल, “थ्व फुक्क परमप्रभुं हे यानादीगु खः। जिमिसं गथे यानाः ‘मज्यु’ धायेगु?
- 51 रिबेकायात यंकादिसँ। अले परमप्रभुं धयादी थें छिकपिनि मालिकया काय्लिसें ब्याहा यानाबियादिसँ।”

- 52 थ्व न्यनाः अब्राहामया च्यलं छ्यं क्वःछुकाः परमप्रभुयात सुभाय् बिल।
- 53 अले वं वसः, लुँ वहःया तिसा पिकयाः रिबेकायात बिल। वं वया मां व दाजुयात नं थिकय् थिकयग्गु कोसेलि देछात।
- 54 अनंलि अब्राहामया च्यः अले व नापं वःपिं फुक्कसिनं नयेत्वने यात। अले अन हे चा च्वन।
- सुथय् दनाः वं रिबेकाया मां व दाजुयात धाल, “आः जिमि मालिकयाथाय् वनेत जितः बिदा बियादिसँ।”
- 55 इमिसं धाल, “रिबेकायात जिपिलिसें च्यान्हु झिन्हु थन हे तयादिसँ। अले यंकादिसँ।”
- 56 वं धाल, “जिमि थन च्वनेत धयादी मते। परमप्रभुं जिपिं थन वयागु ज्या पूर्वकाबियादीगु दु। आः जिपिं जिमि मालिकयाथाय् लिहां वने।”
- 57 इमिसं धाल, “रिबेकायात हे न्यनास्वये, वं छु धाइ।”
- 58 अले इमिसं रिबेकायात सःताः न्यन, “छ वय्कःलिसे वनेगु खः ला?”
- वं धाल, “ज्य, जि वने।”
- 59 अले इमिसं रिबेका व वयात मचाबलय् दुरु त्वंकूम्ह मिसायात अब्राहामया च्यः व वया मनूतलिसे छवयाबिल।
- 60 इमिसं रिबेकायात आशिष बियाः धाल –
- “परमेश्वरं छन्त यक्व सन्तान बियादीमा,
अले छिमि सन्तानं
थः शत्रुतयत् त्याकावने फयेमा।”
- 61 अले रिबेका व वया दासीत अब्राहामया च्यःलिसे वनेत तयार जुयाः उँटय् च्वन। थुकथं इपिं अनं वन।
- 62 इसहाक उबलय् बेअर-लहै-रोइपाखें व जक वःगु खः। छायाधाःसा व नेगेवय् च्वनाच्वंम्ह खः।
- 63 छन्हु सन्ध्याकाः ई पाखे इसहाक ध्यान यायेत ख्यलय् पाखे वनाच्वंबलय् वं उँटत वयाच्वंगु खन।
- 64 रिबेकां इसहाकयात खनाः ऊँटं कुहां वल।
- 65 अले वं अब्राहामया च्यःयाके न्यन, “हूं वयाच्वंम्ह मनू सु खः?”
- “व जिमि मालिक खः” च्यलं लिसः बिल। अले रिबेकां थःगु ख्वाः गां त्वपुल।
- 66 च्यलं इसहाकयात थःम्हं यानागु फुक्क खँ कन।
- 67 इसहाकं रिबेकायात थः मां च्वनेगु पालय् हल। अले व इसहाकया कलाः जुल। वं रिबेकायात तसकं माया याः। थुकथं वं थः मां मदुगु दुःख तंकल।

25

अब्राहामया कतूरा पाखें दुपि सन्तान

१ इति २५:१-६

- 1 अब्राहामं मेम्ह छम्ह मिसालिसे ब्याहा यात। वयागु नां कतूरा खः।
- 2 वयापाखें जिम्नान, योक्षान, मदान, मिघान, यिशबाक व शूह बुल।
- 3 योक्षान शेबा व ददानया अबु खः। ददानया सन्तान अश्शूरी, लतूशी व लऊम्मूत खः।
- 4 मिघानया कायपि एपा, एपेर, हानोक, अबीदा व एल्दा खः। थुपि फुक्कं कतूराया सन्तान खः।
- 5 अब्राहामं थःके दुगु फुक्कं इसहाकयात त्वःताथकल।
- 6 थः मसिवं हे अब्राहामं मेपिं कलाःपिनि पाखें दुपिं कायपिन्त कोसेलि बियाः थःकाय् इसहाकया पाखें अलग यानाः पुर्बपाखे छवयाब्यगु खः।

अब्राहाम सीगु

- 7 अब्राहाम मुक्कं १७५ दँ तक म्वात।
- 8 व ताः आयु म्वानाः यक्व बुरा जुयाः सित। अले थः पुर्खापिलिसे मिलय् जूवन।
- 9 वया कायपि इसहाक व इश्माएलं वयात सोहोर धाःम्ह हितीया काय् एप्रोनयागु बुँइ च्वंगु मप्रेया लिक्कसं च्वंगु मक्पेलाया गुफाय् थुनाबिल।
- 10 थ्व बुँ अब्राहामं हितीतय्के न्यानाकाःगु खः। अब्राहाम व वया कलाः सारा निम्हयूसितं थन हे थुंगु खः।
- 11 अब्राहाम सी धुंकाः परमेश्वरं वया काय् इसहाकयात आशिष बियादिल। उबलय् इसहाक बेअर-लहै-रोइ लिक्कसं च्वनाच्वंगु खः।

इश्माएलया सन्तान

- 12 साराया मिश्र देशयाम्हा दासी हागारया पाखें दुम्ह अब्राहामया काय् इश्माएलया सन्तानया खँ थथे दु –
- 13 न्हापां बूकथं इमिगु नां थथे दु, नबायोत, केदार, अदबेल, मिब्सा,म,
- 14 मिशमा, दुमा, मस्सा,
- 15 हदद, तेमा, यतूर, नापीश व केदमा।

- 16 इश्माएलया कायपि थुपि हे खः। थुपि हे झिनिगू कुलया नायः जुल। इमिगु हे नामं गांया नां च्वन।
 17 इश्माएल १३७ दँ दुबलय सित।
 18 इश्माएलया कायपि मिश्रया पुर्बपाखे अश्शूर वनेगु लँय, हबीलानिसें शूर तक च्वनाच्चंगु खः। इपि अब्राहामया मेपि सन्तानलिसे मिले मजुसे अलग्ग च्वनाच्चंगु खः।

इसहाक व वया परिवार

- 19 अब्राहामया काय इसहाकया खँ थथे दु, अब्राहामया काय इसहाक बुल।
 20 इसहाकं पिइदँ दुबलय अरामी बतूएलया म्हाय व लाबानया केहेँ रिबेकालिसे ब्याहा यात। इपि पदन-आरामयापि खः।
 21 रिबेका थारिम्ह मिसा जूगुलि इसहाकं परमप्रभुयात वयापाखेँ मचा दय्काबीत प्रार्थना यात। परमप्रभुं वयागु प्रार्थना न्यनादिल। अले रिबेकाया प्वाथय दत।
 22 रिबेकाया प्वाथय निम्ह मचा दुगु जुयाच्चन। अले इपि प्वाथय दुने हे थवंथवय् ल्वायेगु यानाच्चन। उकिं वं थथे मतिइ तल, “जितः थथे छाया जुल?” अले वं परमप्रभुयाके न्यन।
 23 परमप्रभुं वयात लिसः बियादिल,
 “छंगु प्वाथय निगू जाति दु।
 इपि बूसानिसें हे अलग जुयाः बुइ।
 चीधीम्ह तःधीम्ह स्वयाः बल्लाइ।
 तःधीम्हयस्यां चीधीम्हयसिगु सेवा याइ।”
 24 मचाबुइगु ई जुल। रिबेकाया प्वाथय धाथेँ हे निम्ह मचा दयाच्चन।
 25 न्हापांम्ह मचा ह्याउँसे च्वंम्ह बुल। वयागु म्ह छम्ह सँया सं भुनातःगु दु। उकिं वयागु नां एसाव तल।
 26 वयां लिपा बूम्ह मचा थः दाजु एसावयागु ग्वालि ज्वनाः बुल। उकिं इमिसं वयागु नां याकूब* तल। इपि बूबलय इसहाक खुइदँ दये धुंकल।
 27 इपि तःधि जुसेलि एसाव छम्ह बांलाःम्ह शिकारी व पिने जुयाः जुइम्ह जुल। याकूब धाःसा सोझाम्ह व छँज्या जक याइम्ह जुल।
 28 एसावं शिकार यानाः ला हयाबीगुलि इसहाकं वयात अप्वः माया याः। रिबेकां धाःसा याकूबयात अप्वः माया याः।
 एसावं थःगु अधिकार म्यूगु
 29 छन्हू याकूबं मुसूति दायका च्वंबलय एसाव नयेपित्याकाः पिने लिहां वल।
 30 वं धाल, “जि नये पित्यानाः सीन, उकिं जितः व ह्याउँगु सूप भचा ति।” (अयजूगुलि वयात एदोम नं धायेगु याः)।
 31 याकूबं धाल, “न्हापां जितः छिगु तःधीम्ह काय्या अधिकार निं बियादिसँ।”
 32 एसावं धाल, “जि नयेपित्यानाः सीन, उकिं जितः थ्व अधिकार छु यायेत?”
 33 याकूबं धाल, “दक्वसिबय् न्हापां पा निं फयादिसँ।” अले वं पाफल। थुकथं वं थःम्ह तःधीम्ह काय्या अधिकार मियाबिल।
 34 याकूबं एसावयात मरि व ह्याउँगु सूप बिल। नयेनी यानाः एसाव थःगु लँ लिनावन।
 थुकथं एसाव थःगु तःधीम्ह काय्या अधिकारया च्यूताः मतसे वन।

26

इसहाक व रिबेका गरारय्

- 1 अब्राहामया पालय् जूगु अनिकाल लिपा हाकनं छकः अन अनिकाल जुल। उकिं इसहाक गरारय् पलिशतीतय् जुजु अबीमिलेकयाथाय वन।
 2 परमप्रभुं वयाथाय् खनेदय्कः वयाः धयादिल, “मिश्र देशय् वने मते। जिं धयाथाय् हे च्वँ।
 3 छ परदेशी जुयाः अन हे च्वँ। जिं छलिसें हे दइ, अले जिं छन्त आशिष बी। छायाधाःसा जिं छिमि बाः अब्राहामलिसे छन्त व छिमि सन्तानयात थ्व हे देश बी धकाः बाचा चिनागु खः।
 4 जिं छन्त आकाशय् च्वंगु नगु थें यक्व सन्तान बियाः इमित थ्व फुक्क देश बी। छिमि हे सन्तानपाखेँ संसारय् च्वंपि फुक्कसिनं आशिष कायेखनि।
 5 छायाधाःसा अब्राहामं जिं धाःथेँ फुक्क यात। वं जिं बियागु आज्ञा, नियम व स्यनाकना मानय् यात।”
 6 उकिं इसहाक गरारय् हे च्वन।
 7 इसहाकं थः कलाः रिबेका तसकं बांलाःगुलि अन च्वंपि मन्तयसं वयात स्यानाः रिबेकायात यंकी धकाः ग्यानाः सुनानं वया कलाःया बारे न्यन कि “जिमि केहेँ” धकाः धायेगु यात।
 8 इसहाक अन च्वनाच्चंगु तःन्हु लिपा छन्हू जुजु अबीमिलेकं इयालं स्वःबलय् इसहाकं थः कलाःयात माया यानाच्चंगु खन।

* 25:26 २५:२६ याकूब थुकिया अर्थ खः ग्वालि ज्वनीम्ह

- 9 अबीमेलिकं इसहाकयात दुने स:ता: धाल, “रिबेका छंम्ह कला: ख:, छाया वयात केहें धका: धयागु?”
इसहाकं धाल, “वयागु लागि थनच्वंपि मनूतयसं जित: स्याइ धका:।”
- 10 अबीमेलिकं धाल, “छं जिमित थव छु यानागु? सुनानं छिमि कला:यात बांमला:गु ज्या या:गु जूसा छं जिपि फुक्कसित दोषी यानाबीगु, मखु ला?”
- 11 अले अबीमेलिकं दक्कसित थथे धका: उजं बिल, “सुनानं थव मनूयात व थवया कला:यात थिल जक धा:सां वयात स्याइ।”
- 12 इसहाकं अन बुँ ज्यात। अले उगु दँय् वं सच्छिब्व अप्व: सय्का: बाली लल, छायाधा:सा परमप्रभुं वयात आशिष बियादीगु ख:।
- 13 इसहाकया बुँज्या झन झन बांलानावन। अले थुकथं व तसकं त:मि जुल।
- 14 वयाके यक्व फै-च्वलय् व दास-दासीत दयाव:गुलि पलिशतीतय् व खना: नुग: मुल।
- 15 अले इमिसं वया बौ अब्राहामया दास-दासीतयसं अब्राहाम म्वानाच्वंबलय् हे म्हुयात:गु तुं ल्वहं व चा क्वफाना: ल्हानाबिल।
- 16 अबीमेलिकं नं इसहाकयात धाल, “छ जिमिगु देश त्व:ता: हूँ, छायाधा:सा छ जिपि स्वया: नं बल्लाये धुंकल।”
- 17 उकिं इसहाक शहरं पिहां वना: गरारया पिने गंगु खुसि दुगु थासय् लिक्कसं पाल ग्वया: च्वन।
- 18 इसहाकं अन थ: बौ अब्राहामया पालय् म्हुगु व पलिशतीतयसं अब्राहाम सी धुंका: ल्हानाब्यूगु तुं हाकनं म्हुइकेबिल। अले वं तुंतयगु नां अब्राहामं तयात:गु हे तयाबिल।
- 19 इसहाकया दासतयसं गंगु खुसिइ गा: म्हुबलय् अन बुंगा:चा लुयावल।
- 20 अले गरारय् च्वंपि फैजवा:त इसहाकया जवा:तलिसें, “थव जिमिगु ल: ख:” धका: ल्वा: वल। उकिं व बुंगा:चिगु नां “ल्वापु” धका: च्वन।
- 21 इसहाकया दासतयसं मेगु तुं म्हुल। अन नं इपि ल्वा: वल। उकिं उकियागु नां “शत्रु” च्वन।
- 22 अनंलि इमिसं मेथाय् वना: हाकनं मेगु तुं म्हुल। थुगुसी धा:सा सुं ल्वा: मवल। उकिं वं व तुंयागु नां थथे धका: “रहोबोत” तयाबिल, “आ: धा:सा परमप्रभुं झीत च्वनेत व अझ अप्वयावनेत थाय् बियादीगु दु।”
- 23 व अनं बेर्शेबाय् वन।
- 24 उखुन्हु हे चान्हय् परमप्रभुं वयाथाय् खनेदय्क: झाया: वयात धयादिल, “जि छिमि बौ अब्राहामया परमेश्वर ख:। ग्याये मते, छायाधा:सा जि छलिसें दु। जि जिमि च्य: अब्राहामलिसे बाचा चिना थें छन्त आशिष बी, अले छं यक्व सन्तान दइ।”
- 25 इसहाकं अन छगू वेदी दय्का: परमप्रभुयात प्रार्थना यात। वं थ:गु पाल नं अन हे ग्वल। वया दासतयसं अन तुं म्हुइगु ज्या छुत।
- इसहाक व अबीमेलिकया दथुइ जगू सन्धि**
- 26 छुन्हु अबीमेलिक थ:त सल्लाह बीम्ह अहुज्जत व सेनापति पीकोलयात ब्वना: गरारं इसहाकयाथाय् वल।
- 27 इसहाकं इमित धाल, “छिकपि थन छाया झायागु? न्हापा ला छिकपिन्सं जित: क्वह्वांका: थ:पिनिगु देशं पितिना हयादिल।”
- 28 इमिसं धाल, “जिमिसं सिल, परमप्रभु छिलिसे दी। उकिं आ: झी दथुइ छगू सन्धि याये। झीसं पाफया: छगू थज्या:गु सन्धि याये।
- 29 छि जिमित छुं यानादी मखु। न्हापा जिमिसं नं छित: मभिंगु छुं मयाना, बरु बांलाक हे व्यवहार याना। अले छुं मयासें याउँक छवयाहया। अथे हे छिसं नं जिमित छुं यानादी मते। आ: छित: परमप्रभुं आशिष बियादिल।”
- 30 अले इसहाकं इमित त:धंक भवय् नकल। इपि फुक्कसिनं नयेत्वने यात।
- 31 कन्हय् खुन्हु सुथ न्हापां इसहाक व इमिसं छगू सन्धि यात। अले इसहाकं इमित याउँक बिदा बियाछवत। इपि इसहाकलिसे लयताया: बायावन।
- 32 उखुन्हु हे इसहाकया दासतयसं वया: वयात धाल, “जिमिसं ल: लुइका।”
- 33 वं उकियागु नां शिबा तल। उकिं व शहरयागु नां आ: तक नं बेर्शेबा हे जुयाच्वंगु दु।
- एसावया कला:पि**
- 34 एसावं पिइदें दूबलय् हिती बेरीया म्हाय् यहदीत व हिती एलोनाया म्हाय् बासमतयात ब्याहा यात।
- 35 इपि मिसातयसं याना: इसहाक व रिबेकायात म्वाये हे थाकुकाबिल।

27

इसहाकं एसावयात आशिष बीगु मनंतुंगु

- 1 इसहाक तसकं बुरा जुया: मिखां हे मछुयावसेलि वं थ: दक्कसिबय् त:धीम्ह काय् एसावयात स:तल। वं वया: धाल, “जिं छु याये माल?”
- 2 इसहाकं धाल, “जि आ: बुरा जुइ धुन, अले न्हायागु इलय् नं सी फु।

- 3 उकिं छ थःगु धनुष ज्वनाः शिकारय हूँ। अले जिगु लागिं पशु स्यानाः हजि।
 4 अले जितः साक्क दयकाः नके हजि। जिं छन्त सी न्ह्यः आशिष बिया थके।”
 5 इसहाकं एसावयात थथे धाःगु रिबेकां न्यनाच्चन। एसाव शिकार यायेत पिहां वने धुंकाः
 6 वं थःकाय् याकूबयात धाल, “जिं छिमि बाःनं छिमि दाजु एसावयात थथे धयाच्चंगु ताया –
 7 ‘जि सी न्ह्यः छं शिकार यानाहयाः जितः साक्क नकि। अले जिं परमप्रभुया न्ह्यःने छन्त आशिष बी।’
 8 उकिं, आः जिगु खँ न्यँ, अले जिं धाःथें या।
 9 वनाः बांलाःपिं निम्ह भ्याःचा ज्वनाः वा, जिं छिमि बाःनं धाःथें साक्क इमिगु ला दयकाबी।
 10 छं व यंकाः छिमि बाःयात नकि। अले छिमि बाःनं सी न्ह्यः छन्त हे आशिष बी।”
 11 याकूबं धाल, “एसावया ला म्ह छम्हं सँ दु। जिके धाःसा सँ मदु।
 12 छुं जुयाः बाःनं जितः थियास्वल धाःसा जिं वयकःयात झंगःलाःगु थें जुइ। अले जितः आशिषया थासय सराः बियादी।”
 13 रिबेकां वयात धाल, “छन्त ब्युगु सराः जितः लायेमा। छं जिं धाःथे जक भ्याःचा ज्वनाः वा।”
 14 उकिं याकूबं वनाः मांम्हयसिनं धाःथें भ्याःचा ज्वनाः वल। रिबेकां याकूबया बौयात थःथें साक्क ला दयकाबिल।
 15 अले वं छँय दुगु एसावया भिंगु भिंगु लं हयाः याकूबयात फिकल।
 16 याकूबया ल्हाः व गःपतय् सँ मदुथाय् भ्याःचिया छँगू तिकाबिल।
 17 अले थःम्हं साक्क दयकूगु ला व मरि याकूबया ल्हातिइ तयाबिल।

याकूबं झंगः लानाः आशिष काःगु

- 18 याकूबं थः बौयाथाय् वनाः धाल, “बाः, जि वये धुन।”
 बौम्हं न्यन, “छ जिमि गुम्ह काय् खः?”
 19 याकूबं धाल, “जि एसाव खः, छिम्ह दक्वसिबय् तःधीम्ह काय्। जिं छिं धाःथे यानाः हये धुन। दनाः ला भपियादिसँ।
 अले जितः आशिष बियादिसँ।”
 20 इसहाकं न्यन, “छं गय् यानाः थुलि याकनं लुइका, पुता?”
 याकूबं लिसः बिल, “छिकपिनि परमप्रभु परमेश्वरं जितः लुइकेत ग्वाहालि यानादिल।”
 21 इसहाकं याकूबयात धाल, “जिगु लिक्क वा, छन्त थियाः छ जिमि काय् एसाव खः ला कि मखु स्वये।”
 22 याकूब इसहाकया लिक्क वन। इसहाकं वयात थियाः धाल, “छंगु सः याकूबयागु थें च्वं। छंगु ल्हाः धाःसा एसावया थें च्वं।”
 23 याकूबया ल्हातिइ एसावया थें सँ दुगुलि वं याकूबयात म्हसीके मफुत। वं आशिष बीत हाकनं छकः न्यन –
 24 “छ धाल्थें एसाव खः ला?”
 “खः” वं लिसः बिल।
 25 इसहाकं धाल, “जितः ला भचा हजि। जिं थ्व नये धुंकाः छन्त आशिष बी।” याकूबं हयाबिल। वं व नल। याकूबं दाखमघ नं हयाबिल। वं व नं त्वन।
 26 अले इसहाकं धाल, “जिगु लिक्क वा, पुता, अले जितः चुप्पा न।”
 27 याकूबं चुप्पा नयाच्चंबलय् इसहाकं वयागु वसःया बास कयाः म्हसीकल, अले धाल –
 “जिमि काय्या वसःया बास,
 परमप्रभुं आशिष बियादीगु बँयागु बास थें च्वं।
 28 परमेश्वरं छन्त आकाशं सुति गायकाः
 बुँइ यक्व सयकाः आशिष बियादीमा।
 अले यक्व अन्न व दाखमघ बियादीमा।
 29 थीथी जातिं छंगु सेवा यायेमा,
 मन्तयसं छन्त भागि यायेमा,
 छं दाजुकिजाया छ मालिक जुइमा,
 छं किजापिन्सं छन्त भागि यायेमा,
 छन्त सराः बीपिं फुक्कसित सराः लायेमा,
 छन्त आशिष बीपिं फुक्कसिनं आशिष कायेमा।”
 30 इसहाकं आशिष बीधुंकाः अले याकूब अनं पिहां वने धुंकाः वया दाजु एसाव शिकारं लिहां वल।
 31 वं नं साक्क नसाज्वलं दयकल, अले थः बौयाथाय् यंकाः धाल, “बाः, दनादिसँ, जिं शिकारं हयागु ला भपियादिसँ, अले जितः आशिष बियादिसँ।”
 32 इसहाकं न्यन, “छ सु?”
 वं लिसः बिल, “छिम्ह दक्वसिबय् तःधीम्ह काय् एसाव।”

33 थ्व न्यना: इसहाक तसकं खात। अले धाल, “अयजूसा छ वये न्ह्यः शिकार याना: जित: ला नकेह:म्ह सु लय्? जिं वयात आशिष बी धुन। आ: व आशिष वयागु हे जुइ।”

34 बौया थ्व खँ न्यना: एसाव तत:सलं हाला: ख्वल, अले धाल, “बा:, जित: नं छिगु आशिष बियादिसँ।”

35 इसहाकं धाल, “छिमि किजां जित: वया: झंग: लात। वं छन्त बीगु आशिष लाका: यंकल।”

36 एसावं धाल, “वयागु नां याकूब त:गु पाय्छि हे जुल। वं निक: निक: जित: झंग: लाये धुंकल। वं जिगु त:धीम्ह काय्यागु अधिकार लाका: काल, आ: जिं कायेगु आशिष नं लाका: यंकल। छिके आ: जित: बीगु छुं हे आशिष ल्यं मन्त ला?”

37 इसहाकं लिस: बिल, “जिं वयात छं मालिक यानाबी धुन। फुक्क किजापिन्त वया च्य: यानाबी धुन। जिं वयात फुक्क अन्न व दाखमघ नं बी धुन। आ: छन्त बीत जिके छुं हे मदये धुंकल, पुता।”

38 एसावं हाकनं धाल, “छिके छगुलि अप्व: मेगु आशिष मदु ला, बा:?: जित: नं आशिष बियादिसँ।” अले व तत:सलं ख्वल।

39 इसहाकं वयात धाल,

“छ च्वनीगु बँ अन्न सयेगु पाखें

व आकाशं गाइगु सुति ल: पाखें तापाइ।

40 छ थ:गु तरवारया बलं म्वाना च्वनेमाली।

छ थ: किजाया सेवा यायेमाली।

गुबलय् छ थ्व पाखें हीचाइ

उबलय् छ थ:गु ग:पतं

वयागु ककुसिं लिकया: वांछवइ।”

41 थ: बौनं याकूबयात आशिष ब्यूगुलि एसाव व खना: तंम्वल। अले मनमनं धाल, “जिमि बौ सीवं जिं वयात स्यानाबी।”

42 रिबेकां एसावया थ्व ग्वसा: सीका: थ:काय् याकूबयात स:ता: धाल, “छिमि दाजुं छन्त स्याना: बदला कायेगु बिचा: यानाच्वंगु दु।

43 उकिं जिं धयागु खँ न्यँ। छ याकनं हे हारानय् जिमि दाजु लाबानयाथाय् बिस्युं हँ।

44 अले छिमि दाजुया तं क्वमला:तले अन हे च्वँ।

45 छं या:गु खँ ल्व:मना: छिमि दाजुया तं क्वलासेलि जिं छन्त काय्के छवयाहये। छन्हुं हे जिं छाय् छिपि निमहंलिसे बायाच्वनेगु?”

46 अले रिबेकां इसहाकयात धाल, “थनच्वंपि हिली मिसातय्सं याना: जि हीमी चायेधुन। याकूबं नं हिली मिसा हे ब्याहा यात धा:सा ला जि सीसां जिल।”

28

इसहाकं याकूबयात लाबानयाथाय् छव:गु

1 इसहाकं याकूबयात स:ता: आशिष बिया: धाल, “छं सुं हे कनानी मिसालिसे ब्याहा याये मते।

2 पढ़न-आरामय् छिमि मांया बौ बतूलया छँय् वना: छिमि पाजु लाबानया म्हायपि मध्ये छम्हयसित ब्याहा या।

3 दक्क शक्ति दुम्ह परमेश्वरं छन्त आशिष बीमा। अले छं यक्क सन्तान दया: छंपाखें यक्क जाति दयेमा।

4 परमेश्वरं छन्त व छिमि सन्तानयात अब्राहामयात ब्यूगु आशिष बियादीमा। अले परमेश्वरं अब्राहामयात बी धा:गु व झी आ: च्वनाच्वनागु देश नं परमेश्वरं छन्त बियादीमा।”

5 अले इसहाकं याकूबयात पढ़न-आरामय् एसाव व याकूबया मां रिबेकाया दाजु, अरामी बतूलया काय् लाबानयाथाय् छवत।

6 एसावं थ: बौ इसहाकं याकूबयात आशिष बिया: सुं नं कनानी मिसायात ब्याहा याये मते धका: भमचा मालेत पढ़न-आरामय् छव:गु खँ सिल।

7 वं याकूब थ: मांबौया खँ न्यना: पढ़न-आरामय् वंगु खँ नं सिल।

8 अले वं थ: बौ इसहाकयात कनानी मिस्त गुलि तक मय: धयागु खँ वा: चाय्कल।

9 उकिं वं थ: कका अब्राहामया काय् इश्माएलयाथाय् वना: वया म्हाय, नबायोतया क्यहँ महलतयात थ: कला:पि दय्क दय्कं ब्याहा याना हल।

बेथेलय् याकूबया दर्शन

10 बेर्शेबा त्व:ता: याकूब हारानपाखे वन।

11 छिउँयावसेलि व छथाय् बासं च्वनेत दित। व ल्वहंया फुंग तया: अन हे ग्वारातुल।

12 वं म्हागसय् स्वर्ग पृथ्वी छस्वागु छपु स्वाहानेय् परमेश्वरया दूतत थाहां क्वहां जुयाच्वंगु खन।

13 परमप्रभुं वया लिक्क वया: धयादिल, “जि परमप्रभु ख:, छं तापा:बाज्या अब्राहामया परमेश्वर, अले इसहाकया परमेश्वर। जिं छन्त व छिमि सन्तानयात छ च्वनाच्वंगु देश बी।

14 छिमि सन्तान पृथ्वीया धू थें जुइ। इपिं पुर्ब व पच्छिम, उत्तर व दच्छिन न्यनावनी। पृथ्वीया फुक्क मनुतयसं छ व छिमि सन्तानपाखें आशिष काइ।

15 जि छलिसें दु। छ न्हाथाय् वंसां जिं छन्त स्वयाच्चवने। अले जिं छन्त थन हे लित हये। जिं छन्त बाचा चिनागु ज्या पूमवंतले त्वःते मखु।”

16 याकूबया न्हालं चासेलि वं बिचाः यात, “परमप्रभु थन हे दी, जिं सीके मफुत।”

17 अले वं ग्यानाः धाल, “थ्व थाय् ला मेगु मखुसे परमेश्वरया छँ हे जुइमाः। थ्व थाय् ला स्वर्गया लुखा जुइमाः।”

18 सुथ न्हापां याकूबं दनाः थःमहं छयं दिकाः घनागु ल्वहंयात लुमन्तिया चिं थें धंकल। अले उकी च्वनिसें चिकं लुत।

19 वं व थायया नां बेथेल तल। न्हापा व थायया नां लुजः खः।

20 अले याकूबं थये धयाः भाकल यात, “परमेश्वर जिलिसें दु धयागु खःसा, अले जितः जि वँवँथाय् बचय् यानादी, नके, त्वंके व पुंके यानादी धयागु खःसा,

21 जि हाकनं जिमि बाःयाथाय् याउँक लिहां वने फत धाःसा परमप्रभु हे जिम्ह परमेश्वर जुइ।

22 अले जिं धंकागु थ्व ल्वहं परमेश्वरया छँ जुइ। अले वयकलं बियादीगु न्हागुं झिब्वय् छव्व वयकःयात देछाये।”

29

याकूब लाबानया छँय् थ्यंगु

1 याकूब थःगु लँ लिनाः वन। व पुर्बया देशय् थ्यन।

2 अन वं छथाय् छगः तुं खन। तुंया लिक्कसं स्वबथां फैत च्वनाच्वंगु दु। व फैचातयत् व हे तुंयागु लः त्वंकीगु जुयाच्वन। तुंया म्हुतु तीगु छगः तग्वःगु ल्वहं दु।

3 फैत फुक्क अन मुंवेधुंकाः फैजवाःतयसं तुंया म्हुतु ल्वहं चीकाः लः त्वंकीगु व अले हाकनं व ल्वहँतं तुंया म्हुतु तिनाबीगु जुयाच्वन।

4 याकूबं फैजवाःतयके न्यन, “पासापि, छिपि गनं वयागु?”

इमिसं लिसः बिल, “जिपिं हारानं वयापिं खः।”

5 वं इमित धाल, “छिमिसं नाहोरया छय् लाबानयात महस्यू ला?”

इमिसं लिसः बिल, “स्यू, जिमिसं महस्यू।”

6 याकूबं इमित हाकनं धाल, “वयकः महं फु ला?”

इमिसं धाल, “वयकः महं हे फु। वयकःया म्हाय् राहेल फैत ज्वयाः थन हे वइतिनि।”

7 वं धाल, “छिपिं थन छाय् मुनाच्वनागु? निभाः बीगु ई मजूनि। फैत मुंकेगु ई नं मजूनि। उकिं लः त्वंकाः फैतयत् हाकनं ज्वयेयंकि।”

8 इमिसं धाल, “फुक्क फैत ममुंके अले तुंया म्हुतु ल्वहं मचीकं जिमिसं अथे याये फइ मखु। अथे जुइ धुंकाः तिनि जिमिसं फैतयत् लः त्वंके फइ।”

9 याकूब इपिं लिसे खँ ल्हाना च्वंबलय हे राहेल थः बौया फैत ज्वयाः अन थयंकः वल। वया बौया फैत वं हे जइगु जुयाच्वन।

10 याकूबं थः पाजु लाबानया म्हाय् राहेल व वया फैत खनेवं वनाः तुंया म्हुतुइ च्वंगु ल्वहं चीकाः थः पाजुया फैतयत् लः त्वंकल।

11 अले वं राहेलयात चुप्पा नल, अले लयत्तायाः मिखां ख्वबि हायकल।

12 वं राहेलयात “जि छिमि बाःया थःलाःमह रिबेकाया काय् खः” धकाः कन। थ्व न्यनाः राहेलं ब्वॉय् वनाः थः बौयात धाल।

13 थः भिंचा याकूबया थ्व खँ न्यनाः लाबान हथाय् पथासं ब्वॉय् वयाः नापलाः वल। वं याकूबयात घयपुयाः चुप्पा नल। अले थःगु छँय् हल। याकूबं जूगु फुक्क खँ कन।

14 अले लाबानं धाल, “छ जिगु हे ला व हि खः।”

याकूब वलिसे च्वंगु लच्छि दये धुंकाः छन्हु

15 लाबानं वयात धाल, “छ जिमि थः लायेवं छं सितिकं जिगु ज्या यायेगु ला? छन्त गुलि ज्याला माः, धा।”

याकूबं लेआ व राहेललिसे ब्याहा याःगु

16 लाबानया निम्ह म्हाय्पिं दु। तःधीम्हय्सिगु नां लेआ व चीधीम्हय्सिगु नां राहेल खः।

17 लेआया बांलाक मिखां मछ्। राहेल धाःसा बांलानाः स्वये जिउ।

18 याकूबं राहेलयात ययकल। उकिं धाल, “जिं छिम्ह चिधीम्ह म्हाय्या लागि न्हयदँ तक छिगु ज्या याये।”

19 लाबानं धाल, “वयागु ब्याहा मेपिलिसे यानाबीगु स्वयाः ला छन्त बीगु हे बांलाः। उकिं छ जिलिसें हे च्वँ।

20 अले राहेलया निति याकूबं न्हयदँ तक अन हे ज्या यानाः च्वन। वं राहेलयात तसकं ययकूगुलि थ्व ई वयात चिहाकः थें ताल।”

21 अले वं लाबानयात धाल, “जिगु ई पूवन। आः जितः छिकपिनि म्हाय् बियादिसँ।”

- 22 लाबानं अन च्वंपि फुक्क मन्तयत् सःताः भव्य नकल।
 23 बहनिइ धाःसा लाबानं थः म्हाय् लेआयात याकूबयाथाय हयाबिल। याकूब वलिसें घन।
 24 लाबानं थः दासी जिल्पा थः म्हाय् लेआयात दासी कथं बिल।
 25 कन्हय् खुन्हु सुथय् याकूबं थःनापं लेआयात खन। अले वं लाबानयात धाल, “छिं जितः थथे छाय् यानादियागु? जिं राहेलया निंति छिथाय् ज्या यानागु, मखु ला? छिं जितः छाय् झंगः लानागु?”
 26 लाबानं धाल, “जिमि तःधीम्ह म्हाय् ब्याहा मजुइकं चिधीम्ह म्हाय्या ब्याहा यायेगु चलन मदु।
 27 उकिं न्हयन्हु तक लेआलिसे हनाच्वें। अले हाकनं राहेललिसे ब्याहा या। थुकिया पलेसा छं मेगु न्हय्दँ जिथाय् ज्या यायेमाः।”
 28 वं अथे हे यात। न्हयन्हु लिपा लाबानं थः म्हाय् राहेलयागु ब्याहा याकूब नाप यानाबिल।
 29 लाबानं थः दासी बिल्हा थः म्हाय् राहेलयात दासी कथं बिल।
 30 याकूबं राहेलयात नं ब्याहा यात। वं लेआयात स्वयाः अप्वः राहेलयात माया याः। अले वं मेगु न्हय्दँ तक लाबानयाथाय् ज्या यात।

याकूबया लेआपाखें मस्त दुगु

- 31 लेआयात माया मयाःगु खनाः परमप्रभुं वयात प्वाथय् दयकाबिल। राहेलयात धाःसा थारि हे याना तल।
 32 लेआया प्वाथय् दत, अले वं काय् बुइकल। वं व मचायागु नां थथे मतिइ तयाः स्बेन तल, “परमप्रभुं धात्थें हे जिगु दुःख खनादीगु दु। आः ला जितः जिमि भाःतं माया याइ।”
 33 वया हाकनं प्वाथय् दत, अले हानं मेम्ह काय् बुल। वं धाल, “जितः माया मयाः धकाः सीकाः हे परमप्रभुं जितः थ्व कायनं बियादीगु खः।” उकिं वं वयागु नां शिमियोन तल।
 34 वया हाकनं प्वाथय् दयाः काय् बुल। अले वं धाल, “थुगुसी ला जिमि भाःतं जितः स्वइ, छाय्धाःसा वय्कःया लागि जिं स्वम्ह काय् बुइकेधुन।” उकिं वं वयागु नां लेवी तल।
 35 वया हाकनं प्वाथय् दयाः काय् बुल। वं धाल, “थुगुसी ला जिं परमप्रभुयात तःधंके।” उकिं वयागु नां यहूदा तल। अनंलि वया मचाबुइगु दित।

30

बिल्हा व जिल्पापाखें मस्त दुगु

- 1 राहेलं याकूबयात मचा बुइकाबी मफुगुलि वया थः ततालिसे नुगः मुल। अले वं याकूबयात धाल, “जितः नं मस्त दय्काब्यु। मखुसा जि सिनावने।”
 2 याकूब व खनाः तंम्वल, अले धाल, “जि परमेश्वर खः ला छन्त मचा दय्काबीत?”
 3 “जिमि दासी बिल्हा थन हे दु। वयापाखें मचा दय्कादिसँ। अले जि वयापाखें मां जुइ दइ।”
 4 उकिं राहेलं याकूबलिसे थः दासी बिल्हायागु ब्याहा यानाबिल।
 5 बिल्हाया प्वाथय् दयाः काय् बुल।
 6 अले राहेलं धाल, “परमेश्वरं जिगु पँ लिनादिल। वय्कलं जिगु प्रार्थना न्यनाः जितः काय् बियादिल।” उकिं वं वयागु नां दान तल।
 7 राहेलया दासी बिल्हाया हाकनं प्वाथय् दयाः मेम्ह काय् बुल।
 8 अले राहेलं धाल, “जिं जिमि ततालिसे तसकं थाकुक ल्वानाः त्याकागु दु।” उकिं वं वयागु नां नप्ताली तल।
 9 थःपाखें मचाबुइगु घुगुलि लेआं थः दासी जिल्पायात याकूबलिसे ब्याहा यानाबिल।
 10 लेआया दासी जिल्पाया पाखें काय् छम्ह बुल।
 11 लेआं धाल, “जि गुलि भाग्यमानी।” अले वं वयागु नां गाद तल।
 12 लेआया दासी जिल्पां याकूबयापाखें हाकनं मेम्ह काय् बुइकल।
 13 अले लेआं धाल, “जि गुलि सुखी। मिसातय्सं जितः सुखीम्ह धकाः धाइ।” उकिं वं वयागु नां आशेर तल।
 14 छव लयेगु इलय् छन्हु स्बेन बुँ वन। वं अन विशाखमूल लुइकाः थः मां लेआयाथाय् हल। राहेलं लेआयात धाल, “जितः नं छिमि कायनं हःगु विशाखमूल भचा ब्यु लय्?”
 15 लेआं वयात धाल, “जिमि भाःतयात जक कयां मगाः ला? जिमि काय्या विशाखमूल नं कायेमाल ला?”
 राहेलं धाल, “अयसा छिमि काय्या विशाखमूलया पलेसा थौं वय्कः छलिसे घनी।”
 16 उखुन्हु याकूब सन्ध्याकाः इलय् बुं लिहां वःबलय् लेआं वनाः वयात धाल, “छि थौं जिलिसें घनेमाः। जिं छितः जिमि काय्या विशाखमूलमालिसे त्यायकयागु दु।” उकिं याकूब उखुन्हु वलिसे हे घन।
 17 परमेश्वरं लेआयागु प्रार्थना न्यनादिल। अले वया प्वाथय् दयाः न्याम्हम्ह काय् बुल।
 18 लेआं धाल, “जि जिमि भाःतयात थः दासी लःल्हाना बियागुलि परमेश्वरं जितः सिरपाः बियादिल।” उकिं वं वयागु नां इस्साखार तल।

- 19 लेआया हानं प्वाथय् दयाः खुम्हम्ह काय् बुल।
 20 अले लेआं धाल, “परमेश्वरं जितः तःधंगु सिरपाः बियादीगु दु। आः जितः जिमि भाःतं हनाबना तइ, छायाःसा जिं वयक्ःयात खुम्ह काय् बुइकाबियागु दु।” उकिं वं वयागु नां जबूलन तल।
 21 छुं ई लिपा वं छम्ह म्हाय् बुइकल। वं वयागु नां दीना तल।
 22 अले परमेश्वरं राहेलयात लुमंकादिल। वयागु प्रार्थना न्यनाः वय्कलं वयात प्वाथय् दय्काबिल।
 23 वं काय् बुइकल। अले वं धाल, “परमेश्वरं जिगु बदनामी चीकादिल।”
 24 वं वयागु नां योसेफ तल। अले वं हाकनं, परमप्रभुं जितः मेम्ह काय् नं बियादीमा धकाः प्रार्थना यात।
- याकूबया सम्पत्ति अप्वः दयावःगु
 25 योसेफ बुइधुंकाः याकूबं लाबानयात धाल, “जितः वनेबियादिसँ। जि थःगु हे देशय् वने।
 26 जिं छिथाय् ज्या यानाः दुपिं जिमि कलाःपिं व मस्त जितः यके बियादिसँ। जिं छिथाय् गुलि बांलाक ज्या यानाः छिं सि हे स्यु।”
 27 लाबानं वयात धाल, “छं जितः माया वं धयागु खःसा थन हे च्वँ। परमप्रभुं जितः छंगुपाखें आशिष बियादीगु दु धकाः जिं सीके धुन।
 28 छन्त गुलि ज्याला माः धा। जिं उलि हे बी।”
 29 याकूबं वयात धाल, “जिं थन गुकथं ज्या याना धकाः छिं सि हे स्यु, अले जिगु सुसाःकुसाः दयाः छिगु सा दूहं व फै-च्वलय् नं गुलि यक्व दये धुंकल छिं सि हे स्यु।
 30 जि वये न्हाः छिके यक्व मदु। आः छिके यक्व दये धुंकल। जिं ल्हाः तःथाय् तक्क परमप्रभुं छितः आशिष बियादीगु दु। आः धाःसा जिं थःगु हे परिवारया लागि छुं व्यवस्था यायेमाः।”
 31 लाबानं धाल, “जिं छन्त छु बी लय्?”
 याकूबं धाल, “छिं जितः छुं नं बियादीम्वाः। छिं जितः छिगु पशुया बथांया सुसाःकुसाः यानाः ज्वयकेबियादिसँ।
 32 “थौं जितः छिगु पशुया बथां मध्ये च्याःथाःपिं च्वलय्चात व हाकुपिं भ्याःचात ल्यय्के बियादिसँ। व हे जिगु ज्याला जुइ।
 33 जि गुलि इमानजमान दुम्ह धकाः छिं लिपा नं सीकाकाये फइ। छिं जितः ज्याला ब्यूगु फैचात व च्वलय्चात स्वः झासँ, उकी छम्ह हे जक च्याःमथाःम्ह च्वलय् व हाकु मजूम्ह फैचा लुल धाःसा जिं खुयाहःगु जुइ।”
 34 लाबानं धाल, “ज्यु। छं धाःथें हे जुइ।”
 35 तर लाबानं धाःसा उखुन्हु हे च्याःथाःपिं दुगु व च्वलय्चात अले हाकुपिं भ्याःचात धाक्व थःम्हं हे ल्ययाः थः काय्पिन्त बियाछवत।
 36 अले लाबानया काय्पिं याकूब च्वनाच्वंगु थासं स्वन्हु तापाःगु थासय् वन। लाबानया ल्यंदुपिं फैच्वलय्या बथां स्वयेगु ज्या याकूबं यात।
 37 याकूबं लहरे पीपल, मस्याबरां व स्यांगुलिमाया कचा ध्यनाः उकियात तुइक बाला चिंक फायाः
 38 फै व च्वलय्तयसं लः त्वंइबलय् खने दइकथं लः त्वनीगु थलय् तयाबीगु यात। छायाःसा फैच्वलय्या बथां अन वयाः पासा थवःवइगु वं स्यु।
 39 कचाबालाया न्हाःने वयाः पासा थवःवःपिनि मचात च्याःथाःपिं जुयाः बुल।
 40 याकूबं फैचातयत्त च्वलय्चात पाखें अलग तयाः इमित हाकुपिं व च्याःथाःपिं फै-च्वलय् चूलाइकथं तयाबिल। थुकथं वं थः फै-च्वलय् लाबानया फैच्वलय्लिसे ल्वाकमछ्यासे अलग तयाः लहिनाः यक्व दय्कायंकल।
 41 स्वयेज्यूपिं व बल्लाःपिं फैच्वलय्या बथां पासा थवःवइबलय् वं कचा बालात इमिगु न्हाःने लः त्वनेगु थलया लिक्क तयाबीगु।
 42 बमलाःपिनिगु न्हाःने धाःसा अथे कचा बाला तया मब्यू। थुकथं बल्लाःपिं फै-च्वलय् धाक्व याकूबयागु जुल, अले बमलाःपिं फै-च्वलय् धाक्व लाबानया जुल।
 43 थथे याकूब तसकं तःमि जुल। वया यक्व फै-च्वलय्, दास-दासीत, ऊँट व गधा दत।

31

- याकूबं लाबानया छँ त्वःता वंगु
 1 याकूबं लाबानया काय्पिन्सं थथे धयाच्वंगु ताल, “याकूबं जिमि बाःयागु फुक्कं काये धुंकल। वं जिमि बाःयागु सम्पत्तिं हे थव फुक्क दय्कूगु खः।”
 2 वं लाबान न्हापा थें मजुइधुंकूगु नं वाः चायकल।
 3 उबलय् हे परमप्रभुं याकूबयात धयादिल, “छिमि बाः व थःथितिपिनिगु थासय् हे लिहां हँ। जि छलिसें हे दइ।”
 4 उकिं वं राहेल व लेआयात थः पशुतय् बथां दुथाय् सःतके छवत।

- 5 वं इमित धाल, “छिमि बा: आ: न्हापा थें मजुइ धुंकल। अयसां जिमि बा:या परमेश्वर धा:सा जिलिसें हे दी।
- 6 जिं थ:म्हं फु थे छिमि बा:यागु सेवा यानागु ला छिमिसं सि हे स्यू।
- 7 अयनं छिमि बा:नं जित: झंग: लाना: झिक: तक जिगु ज्याला हिलाब्यूगु दु। परमेश्वरं धा:सा जित: वयापाखें छुं कथं मभिके मब्यु।
- 8 छिमि बा:नं च्या:था:पिं धाक्व छंगु ज्याला जुल धाल, फुक्क फैच्वलय्या बथानं च्या:था:पिं हे बुइकल। वं ध्व:था:पिं धाक्व छंगु ज्याला जुल धाल, फुक्क फैच्वलय्या बथानं ध्व:था:पिं हे बुइकल।
- 9 परमेश्वरं छिमि बा:या पाखें फुक्क फैच्वलय्या बथां लाकाकाल, अले जित: बियादिल।
- 10 “छक: जिं फैच्वलय्या पासा थ्वइगु इलय् म्हगसय् दुगुचातयसं च्या:था:पिं व ध्व:ध्व:था:पिं च्वलय्याचात पासा थ्वयाच्वंगु खन।
- 11 परमेश्वरया दूतं जित: म्हगसय् धयादिल, ‘याकूब!’ जिं ‘हजुर’ धया।
- 12 “वयक्कलं धयादिल, ‘स्व, पासा थ्वयाच्वपिं फुक्क दुगुचात च्या:था:पिं व ध्व:था:पिं जक दु। छाय्धा:सा जिं लाबानं छन्त या:गु फुक्कं खनागु दु।
- 13 छं ल्वहं धंका: चिकं लुना: पा:फय्कूगु थाय् बेथेलया परमेश्वर जि हे ख:। आ: थ्व थाय् त्व:ता: छ थ: बूगु थासय् लिहां हूँ।”
- 14 अले राहेल व लेआं धाल, “आ: जिमि बा:या छेंय जिमिगु छुं हे हक मदये धुंकल।
- 15 वयक्कलं जिमित मेपिन्त थें व्यवहार मया: ला? वयक्कलं जिमित म्यूगु जक मखु, जिमिगु लागि पूगु धिबा नं छ्यलाबिल।
- 16 परमेश्वरं वय्क:या पाखें लाकाका:गु फुक्क सम्पति जिमिगु व जिमि मस्तयगु ख:। छिं परमेश्वरं धयादी थें यानादिसँ।”
- 17 उकिं याकूबं थ: मस्तयत् व कला:पिन्त उँटय् गय्कल।
- 18 अले थ:म्हं पढ़न-आरामय् मुंक्गु फुक्क फैच्वलय्या बथां व सम्पति ज्वना: थ: बौ इसहाकयाथाय् कनान देशय् वनेत पिहां वल।
- 19 उबलय् लाबान फैतयत् सँ चाक:वनाच्वंगु ख:। थ: बौ मदुबलय् राहेलं थ: बौया छेंय च्वंगु मूर्तित खुयाहल।
- 20 याकूबं अरामी लाबानयात थ:छें त्व:तावनेगु खँ मकसे झंग: लात।
- 21 व थ:म्हं मुंक्गु दक्वं ज्वना: हथाय् पथासं अनं बिस्सुं वन। अले यूप्रेटिस खुसि छिना: गिलाद पहाडपाखे वन।
- लाबानं याकूबयात ल्यूगु**
- 22 स्वन्हु लिपा लाबानं याकूब बिस्सुं वंगु खँ सिल।
- 23 अले वं थ: थ:थितिपिं ज्वना: न्हयन्हु तक याकूबयात मा: वन, अले गिलादया पहाडय् वं वयात लुइकल।
- 24 उखुन्हु हे चान्हय् परमेश्वरं म्हगसय् वया: लाबानयात धयादिल, “होश या, छं याकूबयात छुं कथं ख्याये मते।”
- 25 लाबानं याकूबयात लुइकूबलय् व गिलादया गुँइ पाल ग्वया: च्वनाच्वंगु ख:। लाबान व वया थ:थितिपिन्सं नं अन हे थ:पिनिगु पाल ग्वल।
- 26 लाबानं याकूबयात धाल, “छं जित: झंग: लाना: जिमि म्हायपिन्त छाय् लडाइँलय् ज्वनाह:पिन्त थें हयागु?”
- 27 छं जित: छाय् छुं मधासे बिस्सुं वया: झंग: लानागु? छं जित: धा:गु जूसा जिं छन्त लय्तातां दम्फु व वीणा थाथां म्ये हाला: छ्वयाहयेगु ख: नि।
- 28 छं जित: जिमि छयपिन्त माया यायेगु व म्हायपिन्त चुप्पा तक हे नके मबिल। छं मूर्ख ज्या यात।
- 29 जिं छन्त स्यंके नं फु। तर म्हिग: चान्हय् छिमि बा:या परमेश्वरं जित: धयादिल, ‘होश या, छं याकूबयात छुं कथं ख्याये मते।’
- 30 जिं स्यु छ थ: बौया छेंय वनेत आयबूगुलि थथे पिहां व:गु ख:सां छं छाय् जिगु छेंया मूर्तित खुयाहयागु?”
- 31 याकूबं लाबानयात धाल, “छिं थ: म्हायपिन्त जिपाखें लिंगनायनी धका: जि ग्यात।
- 32 छिगु मूर्ति सुयाके दु, व मनू सी माली। छिं झी थ:थितिपिनिगु न्ह्य:ने थ:गु छु छु जिके दु माला: कयादिसँ।” याकूबं राहेलं मूर्ति खुयाह:गु खँ मस्यु।
- 33 अले लाबान याकूब, लेआ, व निम्ह दासीपिनिगु पाल दुने दुहां वन। अन वं छुं लुइके मफुत। व लेआया पालं पिहां वया: राहेलया पाल दुने वन।
- 34 राहेल धा:सा छेंया मूर्तित उँटया फ्यतुसाय् तया: थ: उकी घ:ने फ्यतुनाच्वन। लाबानं पाल दुने गुलि मालं नं लुइके मफु।
- 35 राहेलं थ: बौयात धाल, “जिमि प्रभु, जि खना: तंभवयादी मते, बा:। जि थीमज्यू जूगुलि जि छिगु न्ह्य:ने दने मछिं।” उकिं वं न्हाक्व मा:सां छेंया मूर्ति लुइके मफुत।
- 36 याकूब तंम्वल। अले वं लाबानयात हक्का: धाल, “जिं छु मभिगु ज्या यानागु दु? जिं छु पाप यानागु दु धका: छिं जित: थथे लिनादियागु?
- 37 छिं जिगु फुक्क सामान स्वयादीधुंकल। छिं थ:गु छेंया छु सामान लुइकादिया? व जिगु व छिकपिनि थ:थितिया न्ह्य:ने तयादिसँ। इमिसं हे छिगु व जिगु न्याय याइ।

38 “जि निइदँ तक छिलिसे च्वना। छिकपिनि छम्ह फै व च्वलय्चिया नं मत्यवं मचा कुहां वः धयागु मजू! न त जिं छिम्ह छम्ह हे फै-च्वलय् हे नया।

39 जंगलया पशुतयसं स्याःपिं फै-च्वलय् तकं जिं छिथाय् महसे थःम्ह हे उकिया मू पुलाबिया। न्हिनय् तंपिं जुइमा कि चान्हय् तंपिं जुइमा फुक्क फैच्वलय्या पलेसा नं छिं जिके कयादिल।

40 “न्हिनय्सिया निभालं व चान्हय्सिया चिकुं जिगु मह गुलि न्यल। जिगु मिखाय् न्ह्यः धयागु हे मवः।

41 निइदँ जि थुकथं छिगु छैय् च्वना। जिं झिप्यदँ छिकपिनि निम्ह म्हाय्पिनिगु लागि छिथाय् ज्या याना, अले खुदँ छिकपिनि फैच्वलय्या लागि ज्या याना। छिं जिगु ज्याला झिकः तक हिलादिल।

42 अब्राहामया परमेश्वर गुम्हय्सिया न्ह्यःने जिमि बाः इसहाक ग्यानादी जिलिसें मदुगु जूसा छिं जितः धात्थे हे खालि ल्हाति लिछवयाहइगु खः। परमेश्वरं जिगु दुःख व ज्या खनादिल, उकिं म्हिगः चान्हय् छितः ब्वःबियादिल।”

याकूब व लाबानया दथुइ जूगु सन्धि

43 लाबानं याकूबयात धाल, “थुपि मिस्त जिमि म्हाय्पिं खः, थुमि मस्त नं जिमि मस्त खः। अले थ्व फैबथां नं जिगु हे खः। थन गुलि नं छं खनाच्वन, व फुक्क जिगु हे खः। अयनं जिं थौं थःम्हाय्पिं व इमि मस्तयत् छु याये फु धकाः?”

44 उकिं आः छंगु व जिगु दथुइ सन्धि याये वा। अले थुकिया लुमान्ति कथं झीसं थन ल्वहं थनाथके।”

45 अले याकूबं ल्वहं हयाः थां थें धंकल।

46 वं थः थःथितिपिन्त नं ल्वहं मुंकाहयेत धाल। इमिसं ल्वहं हयाः अन ल्वहं द्रँ दय्कल। अले अन हे इमिसं सन्धिया भव्य नल।

47 लाबानं उकियात यगर-सहदूता नां तल, याकूबं गलेद धकाः नां तल।

48 लाबानं धाल, “थौं थ्व ल्वहं द्रँ छंगु व जिगु दथुइ साक्षी जुयाः दनाच्वंगु दु।” उकिं थुकियागु नां गलेद च्वन।

49 वं हानं धाल, “झी थःथवय बायावनेधुंकाः नं परमेश्वरं झीत स्वयादीमा।” उकिं थ्व ल्वहं थांयात मिज्पा नं धाल।

50 लाबानं हाकनं धाल, “छं जिमि म्हाय्पिन्त मभिकल, अले मेपिं मिसात ब्याहा याना हल धाःसां झीगु दथुइ सुं मदुसां होश या, परमेश्वर छंगु व जिगु साक्षी दु।”

51 वं धाल, “जिं थन छंगु व जिगु दथुइ ल्वहंया थां व ल्वहंया द्रँ तयागु दु।

52 जिं थ्व ल्वहंया द्रँ व थां पुलाः छन्त स्यंकः वये मखु, अले छं थ्व ल्वहंया द्रँ व थां पुलाः जितः स्यंकः वइ मखु धयागुया साक्षी खः।

53 जिमि बाज्या नाहोर व छिमि बाज्या अब्राहामया परमेश्वरं झी दथुइ न्याय यानादीमा।”

उकिं याकूबं परमेश्वरयागु नामय्, गुम्ह खनाः वया बाः इसहाक ग्याइगु खः, ल्वहंया लागा मानय् याये धकाः पाफय्कल।

54 याकूबं अन गुँच्वकाय हे बलि बियाः थः थःथितिपिन्त भव्य नकल। नयेत्वने यानाः इपिं अन हे घन।

55 कन्हय् खुन्हु सुथ न्हापां दनाः लाबानं थः छय्पिन्त व म्हाय्पिन्त चुप्पा नयाः आशिष बिल। अले व अनं बिदा कयाः थःगु छैपाखे वन।

32

याकूबं एसावयात नापलायेत स्वःगु

1 याकूब नं अनं थःगु लँ लिनाः वन। लँय् परमेश्वरया दूततयसं वयात नापलात।

2 याकूबं इमित खनाः धाल, “थ्व ला परमेश्वरयाथाय् खः!” उकिं वं व थाय्यागु नां महनोम तल।

3 याकूबं एदोम देशया सेइर धाःगु थासय् थः दाजु एसावयाथाय् थः मनूत छवत।

4 वं इमित धयाः छवत, “छिमिसं वनाः जिमि मालिक एसावयात थथे धा, ‘छिम्ह दास याकूबं थथे धयाहःगु दु, आः तक जि लाबानयाथाय् च्वनाच्वनागु खः।

5 जिके सा, च्वलय्, गधा, फै व यक्व दास-दासीत दु। आः जितः छिं स्वइ ला धकाः धाय्के छवयाहयागु खः।’ ”

6 वं छवःपिं मनूतयसं लिहां वयाः वयात धाल, “जिपिं छिकपिनि दाजु एसावयाथाय् वनाः वया। वय्कः आः छितः नापलायेत प्यसः मनू ज्वनाः वयाच्वंगु दु।”

7 याकूब तसकं ग्यात। वं थः मनूत, सा, फै, च्वलय्, गधा, ऊँट फुक्कसित निथ्वः यानाः ब्वथल।

8 “छु जुयाः एसावं छपुचःयात हयक्काःसां मेगु पुचः बिस्सुं वने फयेमा” धकाः मतिइ तयाः वं थथे याःगु खः।

9 अले याकूबं प्रार्थना यात, “जिमि तापाःबाज्या अब्राहाम व जिमि बाः इसहाकया परमेश्वर! परमप्रभु, छिं जितः थःगु हे छैय् लिहां वनेत धयादिल। छिं जितः छिं जिलिसें हे दइ, अले फुक्कं बांलाइ धकाः धयादीगु खः।

10 छिं थः दासयात क्यनादीगु दया माया व विश्वासया निंति जि मल्वः। छायाःसा यर्दन खुसि छिनाबलय् जिके कथि छपु जक दुगु खः, आः जिके मनूतयगु व पशुतयगु निगू ततःधंगु पुचः दु।

11 आः जितः जिमि दाजु एसावपाखें बचय् यानादिसँ। वं जितः जक मखु जिमि कलाःपिन्त व मस्तयत् तकं हयक्काः वइ धकाः जि ग्याः।

12 छिं जितः धयादीगु दु, 'जिं छन्त धात्थें हे भिंगु याये। अले छं सन्तान समुद्रया फि थें ल्याः खाये मफय्क यक्व दय्काबी।' "

13 उखुन्हु चान्हय् व अन हे च्वन। वं थः दाजु एसावया लागि धकाः थःके दुगु सम्पत्तिं थुकथं ल्यल -

14 निसःम्ह च्वलय्, निइम्ह दुगु, निसःम्ह फै, निइम्ह भ्याःचा,

15 स्विम्ह माउंट व इमि मचा, पिइम्ह सा, झिम्ह द्रहं, अले निइम्ह मांगधा व झिम्ह गधा।

16 वं इमित थः दासतय्त् जिम्मा बियाः धाल, "छिपिं जिगु न्ह्यः न्ह्यः हूँ। अले छथ्वः व मेगु थ्वया दथुइ थाय् पाकाः हूँ।"

17 वं दक्वसिबय् न्ह्यःने वनीम्ह दासयात स्यन, "जिमि दाजु एसावं नापलानाः छन्त, 'छ सुया मनु, गन वनेत्यनागु, छंगु न्ह्यः न्ह्यः वनाच्चंगु बथां सुयागु' धकाः न्यन धाःसा

18 छं थथे धकाः धा, 'थ्व छिम्ह दास याकूबयागु खः। थ्व फुक्क वया मालिक एसावया लागि कोसेलि छवयाहःगु खः। व जिमिगु लिउने वयाच्चंगु दु।' "

19 वं वयां ल्यु वनीम्ह निम्हम्ह व स्वम्हम्ह दासयात व बथांया ल्युल्यु वनीपिं फुक्कसित नं अथे हे धकाः स्यन, "एसावयात नापलाइबलय् छिमिसं नं अथे हे धा।"

20 थथे धायेगु धाःसा ल्वःमंके मते, "छिम्ह दास याकूब जिमिगु लिउने वयाच्चंगु दु।"

थःगु न्ह्यःने न्ह्यःने छवःगु कोसेलि वयागु तं क्वलाके फइ, अले थः वयागु न्ह्यःने वनेबलय् वं लसकुस यानाः काइ धकाः मतिइ तयाः वं अथे याःगु खः।

21 थुकथं याकूबया कोसेलि न्हापा न्हापा वन। व थः धाःसा उखुन्हु चान्हय् पालय् च्वन।

याकूब व स्वर्गादूतया कुशती

22 उखुन्हु हे चान्हय् याकूबं दनाः थः निम्हं कलाः, निम्ह दासी व झिंछम्ह काय्पिन्त यंकाः यब्बोक खुसि छिकल।

23 वं इमित खुसि छिके धुंकाः थःमं ज्वनावःगु फुक्क सम्पत्ति नं छवत।

24 थुकथं याकूब याकःचा जुल। उबलय् छम्ह मनु वयाः सुथ मजुतले वलिसे कुशती ल्वानाच्चन।

25 व मनुखं याकूबयात बुके मफुगुलि याकूबया प्यंपाय् लाक दाल। उकिं यानाः वया प्यंपाया साहा ब्यन।

26 व मनुखं धाल, "सुथ जुइन, आः जितः वनेब्यु।"

याकूबं धाल, "जितः आशिष मब्युतले जिं छितः छवये मखु।"

27 अले व मनुखं न्यन, "छंगु नां छु?"

वं धाल, "याकूब।"

28 व मनुखं धाल, "आवंलि छंगु नां याकूब मखु, इस्त्राएल जुल। छायाःसा छं परमेश्वर व मनुतलिसे कुशती ल्वानाः त्याकल।"

29 याकूबं धाल, "छिगु नां छु?"

वं धाल, "जिगु नां छाया न्यने माल?" अले वं वयात आशिष बिल।

30 उकिं याकूबं व थाय्यागु नां पनीएल तल। छायाःसा वं मतिइ तल, "परमेश्वरलिसे चुलिचू लानाः नं जि म्वाना हे च्वना।"

31 वयागु प्यंपाया साहा ब्यंगुलि व खू काकां न्यासि वनाः पनीएल पुले धुंकाः सूर्य लुल।

32 याकूबया प्यंपाय् घाःपाः लाःगुलि इस्त्राएलया मनुतयसं आः तक नं सुं नं पशुयागु प्यंपाया सँय्पवाँच नःगु मदु।

33

याकूब व एसाव नापलाःगु

1 याकूबं एसाव प्यसःम्ह मनुलिसे वयाच्चंगु खन। अले वं थः मस्तयत् लेआ, राहेल व निम्ह दासीतय् जिम्मा बियाः इमित अलग अलग छवत।

2 दक्वसिबय् न्ह्यःने निम्ह दासी व इमि मस्त छवत। अनंलि लेआ व वया मस्त छवत। राहेल व योसेफयात दक्वसिबय् लिपा छवत।

3 याकूब थः धाःसा इपिं स्वयाः न्ह्यःने वन। व थः दाजुया न्ह्यःने मथ्यंतले न्हय्कः तक बैय् भ्वसुलाः वन।

4 एसावं ब्वाँय् वयाः वयात घयपुयाः चुप्पा नल। अले इपिं निम्हं ख्वल।

5 एसावं मिस्त व मस्त खनाः न्यन, "छलिसे वःपिं थुपिं सु खः?"

याकूबं धाल, "परमेश्वरं छिम्ह दासयात दयामाया यानाः ब्यूगु जिमि मस्त खः।"

6 अले निम्ह दासी व इमि मस्तयसं न्ह्यःने वयाः एसावयात भागि यात।

7 अनंलि लेआ व वया मस्तयसं वयाः भागि यात। दक्वसिबय् लिपा योसेफ व राहेलं वयाः भागि यात।

8 एसावं याकूबयाके न्यन, "जिं लँय् नापलानागु बथां छु खः?"

याकूबं धाल, "छिं जितः दुनुगलं लसकुस यानादीमा धकाः खः।"

9 एसावं धाल, "जिगु थःगु हे यक्व दु, जि किजा! थुपिं फुक्क छं हे ति।"

- 10 याकूबं धाल, “मखु! छि जितः माया यानादियागु खःसा थ्व कोसेलि लःल्हानाकयादिसँ। छि जितः दुनुगलनिसेँ लसकुस यानादीबलय् जितः ला छितः नापलाःगु परमेश्वरयात नापलानागु थें हे जुल।
- 11 आः जिं छिगु लागि धकाः हयागु थ्व कोसेलि कयादिसँ। परमेश्वरं दया यानाः जितः माक्व बियादीगु दु।” थुकथं याकूबं एसावं मकातले कर यानाच्चन।
- 12 अले एसावं धाल, “आः वनाछवये नु, जि नं छनापं वने।”
- 13 याकूबं धाल, “छि सि हे स्यु, थ्व मस्त क्यातुसे हे च्वं नि। अले हानं जि थ्व दुरु त्वपि पशुया बथां नं बिचाः यायेमाः। थुमित न्हिच्छि न्यासिकल धाःसा थुपि सी।
- 14 उकिं छि न्हापा झासँ। जि बुलुहं थ्व मस्त व सा द्रहं, फै-च्वलय् नापं छितः सेइर्य् नाप लाये।”
- 15 एसावं धाल, “अयसा जिं जिमि मनूतय्त छलिसे त्वःताथके।”
- याकूबं धाल, “अथे छाया याये माल? जितः छिगु माया जक दःसा गाः।”
- 16 उकिं एसाव उखुन्हू हे सेइर लिहां वन।
- 17 याकूब धाःसा सुक्कोतपाखे वन। वं अन थःगु लागि छँ छखा दन, अले पशुतयगु निति बल्चात दयकल। उकिं व थाय्यागु नां सुक्कोत धाल।
- 18 पद्न-आरामं वयाः याकूब कनानया शकेम धाःगु शहरया लिक्क याउँक हे थ्यन। वं अन शहरं पिने थःगु पाल ग्वल।
- 19 वं व थाय् शकेमया बौ हमोरया कायपिन्के सच्छिक्क वहः बियाः न्यानाकाल।
- 20 वं अन छगू वेदी दयकल। अले उकियात एल-एलोह-इस्राएल धकाः नां तल।

34

दीनायात स्यंकाब्युगु

- 1 छन्हू याकूब व लेआया म्हाय् दीना अन च्वंपि मिसातय्त नापलाः वन।
- 2 व थाय्या जुजु हिन्वी हमोरया काय शकेमं वयात खन। अले वं वयात ज्वनायनाः स्यंकाबिल।
- 3 याकूबया म्हाय् दीनायात वं तसकं ययकल। उकिं वं वयागु नुगः साला कायेत कुतः यात।
- 4 वं थः बौयात वलिसे ब्याहा यानाब्यु धकाः धाल।
- 5 याकूबं थः म्हाय् दीनायात शकेमं स्यंकाब्युगु खँ सिल। उबलय् वया कायपि फुक्कं फै ज्वःवनाच्वंगुलि व सुम्क च्वन।
- 6 उबलय् हे शकेमया बौ हमोर खँ ल्हायेत याकूबयाथाय् थ्यंकः वल।
- 7 याकूबया कायपि नं जूगु खँ न्यनाः नुगः मछिकाः तमं मि जुयाः छँय् लिहां वल। छायाधाःसा याकूबया म्हाय्यात स्यंकाः शकेमं याये मज्युगु ज्या याःगु व इस्राएलयात हे बेइज्जत याःगु खः।
- 8 हमोरं इमित थथे धकाः धाल, “जिमि काय शकेमया नुगः छिकपिनि म्हायपाखे क्वसाःगुलि वलिसे दीनायागु ब्याहा यानाबियादिसँ।
- 9 झी आः थवंथवय् ब्याहाया कालबिल याये। छिकपिनि म्हायमस्त जिमित बियादिसँ, जिमि म्हायमस्त छिकपिन्सं यंकादिसँ।
- 10 छिकपि जिपिलिसेँ हे च्वनादिसँ। थ्व थासय् छिकपि च्वनादीफु, अले न्हाथाय् नं वनेफु। थन हे बनेज्या यानादिसँ, अले सम्पत्ति मुंकादिसँ।”
- 11 अले शकेमं दीनाया बौ व दाजुपिन्त धाल, “छिकपिन्सं जितः दया यानादिसँ, छिकपिन्सं धाःगु जिं बी।
- 12 भमचाया मू व कोसेलि गुलि माः धयादिसँ, जिं छिकपिन्सं धाक्व बी। जितः छिकपिनि म्हायमचालिसे जक ब्याहा यानाबियादिसँ।”
- 13 शकेमं थः क्यहँ दीनायात स्यंका ब्युगुलि याकूबया कायपिन्सं शकेम व हमोरयात जाः ग्वयाः लिसः बिल।
- 14 इमिसं इमित धाल, “म्हय् चिं मतःम्ह मनूयात जिमिसं थः क्यहँ बी फइ मखु। थथे यात कि जिमिगु इज्जत वनी।
- 15 उकिं छिकपिनि मिजंत फुक्कसिनं जिमिसं थें म्हय् चिं तयेगु ज्या यात धाःसा जक जिमिसं छिकपिन्सं धाःथे याये फइ।
- 16 अले तिनि जक जिमि म्हायमस्त छिकपिन्सं यंके फइ, छिकपिनि म्हायमस्त जिमिसं काये फइ। अले जिमिसं छिकपिं नापं च्वनाः छगू हे जातियापिं थें जुयाः च्वने फइ।
- 17 छिकपिन्सं म्हय् चिं तयेत माने जुयामदिल धाःसा जिपिं थः क्यहँ ज्वनाः थनं वने।”
- 18 हमोर व वया काय शकेमयात इमिगु खँ यल।
- 19 शकेम छँजःपि मध्ये दक्वसिबय् अप्वः हनातःम्ह मनू खः। व याकूबया म्हाय्या मतिनाय् लायेधुंकूगुलि वं थ्व ज्या यायेत लिबाका मच्चन।
- 20 उकिं हमोर व वया काय शकेमं शहरया मू ध्वाखाय् वनाः शहरय् च्वंपिन्त धाल,
- 21 “थुपिं भिपिं मनूत खः। थुमित थन हे तयाः बनेज्या याकेबी। थुमित च्वनेत झीथाय् थाय् नं यक्व दु। अले झीसं थुमि म्हायमस्त ब्याहा याये नं फइ, झी म्हायमस्त नं थुमित बी फइ।

- 22 झीथाय् च्वंपि फुक्क मिजंतयूसं इमि मिजंतयूसं थें म्हय् चिं तयेगु ज्या यात धा:सा जक इपिं झीपिलिसे च्वना: छगू हे जातियापिं थें जुया: च्वने फइ हं।
- 23 थथे जुल धा:सा इमिगु फुक्क सा, फै, सम्पत्ति झीगु मजुइ ला? उकिं झीसं इमिसं धा:गु खँ न्यने, अले इमित थन हे तये।”
- 24 शहरय् च्वंपि फुक्कसिनं हमोर व वया काय् शकेमं धा:गु खँ न्यन। अले मिजंत धाक्वसिनं म्हय् चिं तयकल।
- 25 स्वन्हू लिपा, म्हय् चिं त:गु स्या:गु हे मतंनिबलय् याकूबया निम्ह काय्पिं दीनाया दाजुपिं शिमियोन व लेवी थथ:गु तरवार ज्वना: सुनानं मसीक शहरय् दुहां वना: फुक्क मिजंतयत् स्यानाबिल।
- 26 इमिसं हमोर व वया काय् शकेमयात नं तरवारं पाला: स्यानाबिल। अले दीनायात शकेमया छेंनं लिंगना: यंकल।
- 27 याकूबया मेपिं काय्पिन्सं वया: शहरय् लुटे यात। थुकथं इमिसं थ: केहैयात बेइज्जत या:गुया बदला काल।
- 28 इमिसं इमिगु फुक्क फै, सा, गधा, अले शहरय् दुने व पिने च्वंगु फुक्क वस्तु नं यंकल।
- 29 इमिसं इमिगु फुक्क सम्पत्ति, मस्त, मिस्त व छेंय् च्वंगु फुक्क ज्वना: वन।
- 30 याकूबं शिमियोन व लेवीयात धाल, “छिमिसं जित: आपतय् लाकाबिल। आ: जित: कनानी, परिज्जी व थनच्वंपि फुक्कसिनं मही। झी ल्याखं आपा: मदु। इपिं फुक्क जाना: झीपिलिसे ल्वा: वल धा:सा झीपिं फुक्कं सी।”
- 31 इमिसं लिसलय् धाल, “वं जिमि केहैयात वेशयायात थें याये ज्यू ला लय?”

35

याकूबं बेथेलय् वेदी दयकूगु

- 1 परमेश्वरं याकूबयात धयादिल, “दँ, बेथेलय् वना: अन हे च्वँ। अले छ थ: दाजु एसावलिसे ग्याना: बिस्युं वंबलय् छन्थाय् खनेदयक: व:म्ह परमेश्वरया लागि छगू वेदी दयकि।”
- 2 उकिं याकूबं थ: छेंज:पिन्त व थ:लिसे दुपिं सकसितं धाल, “छिपिलिसे दुगु कर्पिनिगु मूर्तियात वांछवयाब्यु, अले थ:पिन्त शूद्र याना: मेगु लं फ्यु।
- 3 झी आ: थ्व थाय् त्व:ता: बेथेलय् वनेत्यना। अन जिं जित: आपतय् ग्वाहालि यानादीम्ह व जि न्ह्याथाय् वंसां जिलिसें दीम्ह परमेश्वरया लागि छगू वेदी दयके।”
- 4 अले फुक्कसिनं याकूबयात थ:पिन्के दुगु फुक्क मूर्ति व न्हायपनय् च्वंगु तिसा बिल। वं व फुक्क शकेमया नापसं च्वंगु स्वंसिमा क्वय् थुनाबिल।
- 5 इपिं अनं वेंसैलि परमेश्वरं इमिगु जवंखवं च्वंगु शहरयात ग्या:चिकुं भुनाबिल। अले सुनानं याकूब व वया मनूतयत् लीमफुत।
- 6 याकूब थ: मनूतलिसे कनान देशया लुज: धा:थाय् थयंक: वल। थौकन्हय् थ्व थाय्यात बेथेल धाइ।
- 7 वं अन छगू वेदी दयकल। वं व थाय्यागु नां एल-बेथेल धका: तल। छायाधा:सा व थ: दाजुलिसे ग्याना: बिस्युं व:बलय् परमेश्वरं वयात अन हे झाया: नापलानादीगु ख:।
- 8 अन रिबेकाया ततुमां दबोरा सित। वयात बेथेलया क्वसं च्वंगु छमा स्वसिमाया क्वय् थुनाबिल। उकिं व थाय्यागु नां अल्लोन-बकुत तल।
- 9 याकूब पढ़न-आरामं वये धुंका: परमेश्वरं हाकनं वयाथाय् खनेदयक: झाया: वयात आशिष बियादिल।
- 10 परमेश्वरं वयात धयादिल, “छंगु नां याकूब ख:। आ: थनिनिसें छंगु नां याकूब मखु, इस्राएल जुइ।” थुकथं वयकलं वयागु नां इस्राएल तयादिल।
- 11 वयकलं वयात हाकनं धयादिल, “जि दक्व शक्ति दुम्ह परमेश्वर ख:। छं यक्व सन्तान दयेमा। छंगुपाखें यक्व जात जाति दयावइ। छंगुपाखें यक्व जुजुपिं नं दयावइ।
- 12 जिं अब्राहाम व इसहाकयात बी धयागु देश छन्त बी, अले थ्व सदांया लागि छिमि सन्तानयागु जुइ।”
- 13 अले परमेश्वर अनं झाल।
- 14 याकूबं अन ल्वहं छग: धंका: उकी दाखमघ व चिकं लुनाबिल।
- 15 अले वं परमेश्वरं वलिसे नवा:गु व थाय्यागु नां बेथेल तल।
- बेन्यामीन बगू व राहेल सीगु
- 16 इपिं बेथेलं वन। एप्रात थयनी थें च्वंका: राहेलयात मचाबुइ ब्यथा जुल।
- 17 वयात तसकं ब्यथा जुयाच्वंबलय् दिरिअजिं वयात धाल, “ग्याये मते, हाकनं काय् हे बुल।”
- 18 राहेलं थ: सीगु सीका: सी न्ह्य: वं मचायागु नां बेन-ओनी* तल। बौम्हं धा:सा वयागु नां बेन्यामीन† तयाबिल।
- 19 राहेल सित। वयात एप्रात वनेगु लौसिथय् थुनाबिल। थ्व थाय्यात थौकन्हय् बेथलेहेम धाइ।
- 20 याकूबं वयात थुंगु थासय् ल्वहं छग: धंकाबिल। थ्व आ: तकं राहेलयात थुंगु थां कथं दनि।
- 21 व अनं वन। वं मिग्दल-एदेरया मेखेपाखे थ:गु पाल ग्वल।

* 35:18 ३५:१८ बेन-ओनी थुकिया अर्थ ख: दु:खया काय् † 35:18 ३५:१८ बेन्यामीन थुकिया अर्थ ख: जव ल्हा:या काय्

22 याकूब अन हे च्वनाच्चंबलय् रूबेन थः बौया मथ्याःम्ह कलाः बिल्हालिसे घन। याकूबं थ्व खँ सिल।

याकूबया काय्पि

याकूबया झिनिम्ह काय् दु –

23 लेआया पाखें, दक्वसिबय् तःधीम्ह रूबेन, अले शिमियोन, लेवी, यहूदा, इस्साखार व जबूलन।

24 राहेलया पाखें, योसेफ व बेन्यामीन।

25 राहेलया दासी बिल्हापाखें, दान व नप्ताली।

26 लेआया दासी जिल्पापाखें – गाद व आशेर।

थुपि फुक्क याकूब पद्न-आरामय् च्वनाच्चंबलय् हे बूपि खः।

27 याकूब मग्नेय् थः बौ इसहाकयाथाय् लिहां वल। थ्वयात किर्यत-अर्बा व हेब्रोन नं धाः। अब्राहाम व इसहाक पिनें वयाः थन हे च्वंगु खः।

28 इसहाक १८० दँ दुबलय् सित।

29 व तसकं बुरा जुयाः सित अले थः बौ तापाःबाज्यापि नापं मिलय् जूवन। वयात वया काय्पि एसाव व याकूबं थुन।

36

एसाव व वया परिवार

१ इति १:३४-३७

1 एदोम धाःम्ह एसावया सन्तानया खँ थथे दु –

2 एसावं कनानया मिसात हित्ती एलोनाया म्हाय् आदा, हिच्ची सिबोनया छय् व अनाया म्हाय् ओहोलीबामा,

3 अले इश्माएलया म्हाय् व नबायोतया क्यहें बासमतयात ब्याहा यात।

4 आदाया पाखें एलीपज व बासमतया पाखें स्पल बुल।

5 अले ओहोलीबामा पाखें येऊश, यालाम व कोरह बुल। थुपि एसावया कनान देशय् बूपि काय्पि खः।

6 एसाव थः कलाःपि, काय्म्हाय्पि व थःगु छँया फुक्क छँजःपि, सा द्रहं, फै-च्वलय् व मेमेगु फुक्क वस्तु, अले कनान देशय् थःम्हं मुंकूगु फुक्क सम्पत्ति ज्वनाः थःकिजा याकूबलिसे अलग जुयाः मेगु देशय् वन।

7 इमिके यक्व सा द्रहं, फै-च्वलय् व मेमेगु यक्व वस्तुत दुगुलि ज्वयेत थाय् मगानाः इपि नापं च्वने मफुत।

8 उकिं एदोम धाःम्ह एसाव पहाडय् लाःगु सेइर देशय् वनाः च्वन।

9 पहाडय् लाःगु सेइर देशय् च्वंपि एदोमीतय् तापाःबाज्या एसावया सन्तानया खँ थथे दु –

10 एसावया काय्पि थुकथं दु – आदाया पाखें दुम्ह एलीपज, बासमतया पाखें दुम्ह स्पल।

11 एलीपजया काय्पि तेमान, ओमार, सपो, गाताम व कनज।

12 एसावया काय् एलीपजया तीम्न धाःम्ह मथ्याःम्ह कलाः दु। वयापाखें नं वया अमालेक नांयाम्हा काय् छम्ह दु। एसावया आदाया पाखें दुपि छय्पि थुपि हे खः।

13 स्पलया काय्पि – नहत, जेरह, शम्मा व मिज्जा। एसावया बासमतया पाखें दुपि छय्पि थुपि हे खः।

14 सिबोनया छय् व अनाया म्हाय् ओहोलीबामाया पाखें दुपि एसावया काय्पि थुकथं दु – येऊश, यालाम व कोरह।

15 एसावया सन्तान मध्ये मू मूपि कुलया नायः थुपि हे खः –

एसावया तःधीम्ह काय् एलीपजया काय्पि – तेमान, ओमार, सपो, कनज

16 कोरह, गाताम व अमालेक कुलया नायःत। एदोम देशय् एलीपजया पाखें नायः जूपि थुपि हे खः। थुपि आदाया छय्पि खः।

17 एसावया काय् स्पलया काय्पि – नहत, जेरह, शम्मा व मिज्जा कुलया नायःत। एदोम देशय् स्पलया पाखें नायः जूपि थुपि हे खः। थुपि एसावया कलाः बासमतया पाखेंया छय्पि खः।

18 एसावया कलाः अनाया म्हाय् ओहोलीबामाया काय्पि – येऊश, यालाम व कोरह कुलया नायःत।

19 थुपि फुक्क कुल व थुमि नायःत एसावया सन्तान खः। थुमित एदोमी धाइ।

होरी सेइरया सन्तान

20 सेइर देशय् हे च्वंम्ह होरी सेइरया काय्पि थुकथं दु – लोतान, शोबाल, सिबोन, अना,

21 दीशोन, एसेर व दीशान। सेइरया थुपि काय्पि एदोम देशया होरी नायःत खः।

22 लोतानया काय्पि – होरी व हेमान। तीम्न लोतानया क्यहें खः।

23 शोबालया काय्पि – अल्बान, मानहत, एबाल, शपो व ओनाम।

24 सिबोनया काय्पि – अय्या व अना। थ्व हे अनां थः बौ सिबोनया गधात जःवंबलय् मरूमिइ क्वाःगु लःया धाः लुइकूगु खः।

25 अनाया काय्म्हाय्पि – काय् दीशोन व म्हाय् ओहोलीबामा।

- 26 दीशोनया कायपि – हेमदान, एशबान, यित्रान व करान।
 27 एसेरया कायपि – बिल्हान, जावान व अकान।
 28 दीशानया कायपि – ऊज व आरान।
 29 होरीतय् नायःत थुपि हे खः – लोतान, शोबाल, सिबोन, अना,
 30 दीशोन, एसेर व दीशान। सेइर देशय् इमिगु खलकं होरी नायः जूपि थुपि हे खः।

एदोमया जुजुपि

- 31 इस्राएलय् जुजु दये न्ह्यः एदोम देशय् राज्य याःपि जुजुपि थुकथं दु –
 32 बओरया काय् बेला एदोमया जुजु जूबलय् वयागु राजधानी दिन्हावा खः।
 33 बेला सी धुंकाः वयागु थासय् बोझाय् च्वंम्ह जेरहया काय् योबाब अनयाम्ह जुजु जुल।
 34 योबाब सी धुंकाः तेमानीतयगु देशय् च्वंम्ह हूशाम अनयाम्ह जुजु जुल।
 35 हूशाम सी धुंकाः मोआबय् मिघानयात बुकूम्ह बददया काय् हदद अनयाम्ह जुजु जुल। वयागु राजधानी अवीत खः।
 36 हदद सी धुंकाः मासेकाय् च्वंम्ह सम्ला वयागु थासय् जुजु जुल।
 37 सम्ला सी धुंकाः खुसि सिथय् च्वंगु रहोबोत शहरयाम्ह शौल अनयाम्ह जुजु जुल।
 38 शौल सी धुंकाः अक्बोरया काय् बाल-हानान अनयाम्ह जुजु जुल।
 39 अक्बोरया काय् बाल-हानान सी धुंकाः हदद वयागु थासय् जुजु जुल। वयागु राजधानीया नां पाऊ खः। वया कलाः महेतबेल खः। व मन्नेदया म्हाय् व मे-जाहाबया छय् खः।
 40 एदोमीतय् तापाःबाज्या एसावया सन्तानपाखे दुपि कुलया नायःत थुकथं दु – तीम्न, अल्वा, यतेत,
 41 ओहोलीबामा, एलाह, पीनोन,
 42 कनज, तेमान, मिब्सार,
 43 मग्दीएल व ईराम। थुपि एदोम देशया थीथी थासय् च्वंपि खः।
 एदोमीतय् तापाःबाज्या एसावया खँ थ्व हे खः।

37

योसेफयात वया दाजुपिन्सं मियाछवःगु

- 1 याकूब थः बौ च्वनाच्वंगु कनान देशय् हे च्वनाच्वन।
 2 याकूबया खँ थथे दु – योसेफ झिन्हयुदँ दुबलय् थः दाजुपि लिसें फै-च्वलय् ज्वःवनीगु खः, उपि थः चिरिमांपि बिल्हा व जिल्पाया कायपि खः। छन्हु वं थः दाजुपिनिगु मभिंगु बानी थः बौयात कं वल।
 3 बुरा जुइ धुंकाः बूम्ह जूगुलि इस्राएलं मेपि कायपिन्त स्वयाः योसेफयात अप्वः माया याः। वं योसेफयात छपाः बांलाःगु बुत्ता दुगु भान्तां लं सुयाबिल।
 4 वया दाजुपिन्सं थः बौन थःपिन्त स्वयाः अप्वः वयात मायायाःगुलि वयात महिल। इमिसं वलिसे बांलाक न नं मवाः।
 5 छकः योसेफया म्हागसय् म्हन। वं थःम्हं म्हांगु खँ दाजुपिन्त कन। वया दाजुपिन्सं वयात इन महिल।
 6 वं थः दाजुपिन्त धाल – “जि म्हागसय् म्हांगु खँ न्यनादिसँ।
 7 झीपिं फुक्क बुँइ छवमा लयाः चिनाच्वनागु। जिगु छवमा धस्वानावल, अले छिकपिनिगु छवमा चाःतुलाः जिगु छवमायात भागि यात।”
 8 वया दाजुपिन्सं वयात धाल, “छ छु धात्थे हे जिमि जुजु जुइ धयागु ला? अले छं जिमित शासन यायेगु धयागु ला?” अनलि इमिसं वयागु म्हागसय्या खं यानाः वयात अज्ज अप्वः महिल।
 9 वया हाकनं मेगु म्हागसय् म्हन। अले थः दाजुपिन्त कन, “स्व, जिं हाकनं मेगु म्हागसय् खना। सूर्य, तिमिला व झिंछगः नगुं जितः भागि यानाच्वंगु।”
 10 वं थः बौयात नं थ्व खँ कन। वया बौन वयात तमं हक्काः धाल, “छं छु धायेत्यनागु? छु आः जि, छिमि मां व छिमि दाजुपि वयाः छन्त भागि यायेमाल धयागु ला?”
 11 वया दाजुपिनि व खनाः नुगः मुल। वया बौया धाःसा थ्व खँ नुगलय् वालाच्वन।

योसेफयात म्यूगु व मिश्रय् यंकूगु

- 12 छन्हु योसेफया दाजुपि थः बौया फै ज्वयेत शकेम वनाच्वंबलय्
 13 इस्राएलं वयात धाल, “छं दाजुपि शकेमय् फै ज्वःवनाच्वंगु दु। छ अन हँ।”
 योसेफ धाल, “ज्यु, जि वने।”
 14 इस्राएलं धाल, “वनाः छं दाजुपि व फैत छु यानाच्वन स्व, अले जितः कंवा।” अले वं वयात हेब्रोन बेसी शकेमय् छवत।
 योसेफ शकेमय् थ्यंबलय्

- 15 छम्ह मनुखं वयात उखेंथुखें जुयाच्चंगु खना: न्यन, “छं छु माला च्वनागु?”
- 16 वं धाल, “जिं जिमि दाजुपि माला च्वनागु। छिं स्यू ला इपि गन फै ज्वयाच्चंगु?”
- 17 व मनुखं धाल, “इपि थनं वने धुकल। जिं इमित दोतानपाखे वनेगु धका: हालाच्चंगु तायागु खः।” योसेफ नं थः दाजुपिन्त मामां दोतानय वन। वं अन इमित लुइकल।
- 18 इमिसं वयात तापाकनिसें खन। अले इमिसं वयात स्यायेगु ग्वसा: ग्वल।
- 19 इमिसं थःथवय् खँ ल्हात, “वल का, म्हगसय् म्हंका जुइम्ह।
- 20 वयात स्याना: थन छग: तुथिइ कुर्काथके। अले जंगली पशुं स्याना: नल धाये। अले स्वये का वयागु म्हगस छु जुइ थें।”
- 21 थ्व न्यना: स्बेनं वयात इमिगु ल्हातिं बचय् यायेत स्वल। वं धाल, “स्याये हे ला मज्यू।
- 22 हि हाय्केगु खँ ल्हाये मते। बरु वयात थन हे मरुभूमिइ लः मदुगु तुथिइ कुर्काथके। ल्हा: छता वाये मते।” स्बेनं वयात इमिगु ल्हातिं बचय् याना: लिपा थः बौयाथाय् यंकेगु मतिइ तया: थथे धा:गु खः।
- 23 योसेफ इमिथाय् थ्यनेवं इमिसं वयात ज्वना: वं फिनात:गु तःजिगु भान्तां लं त्वका: काल।
- 24 अले वयात लः मदुगु तुथिइ वांछवयाबिल।
- 25 इपि नयेत फ्यतूबलय् तापाक गिलादं वयाच्चंपि इश्माएलीतय्त खन। इमिगु ऊँटं नस्वा: वःगु मसला, पायगु वासः व मूरू क्वबियातःगु दु। इपि मिश्रपाखे वनेत्यपि खः।
- 26 अले यहदां थः दाजुकिजापिन्त धाल, “झीसं थः किजायात स्याना: अले वयागु हि त्वपुयां झीत छु दइ धका:?”
- 27 बरु वयात इश्माएलीतय्गु ल्हातिइ मियाछवये। वयात ल्हा: धा:सा मवाये। न्हागु जूसां व झी किजा खः, झीगु हे ला हि खः।” फुक्कसिनं वयागु खँ न्यन।
- 28 उकिं इमिसं व व्यापारीत व लँ जुया: थयंक: वसेलि योसेफयात तुथिं थकाल। अले वयात इमिगु ल्हातिइ निइकू वहलं मियाछवत। इमिसं वयात मिश्र यंकल।
- 29 स्बेनं लिहां वया: तुथिइ स्वःबलय् योसेफयात अन मखना: वं थःगु लं खुत।
- 30 वं थः किजापिन्थाय् वना: धाल, “मचा ला अन मदुनि। आ: जिं छु यायेगु?”
- 31 इमिसं छम्ह भ्या:चा स्याना: वयागु हि योसेफया भान्तां लनय बुलाबिल।
- 32 अले इमिसं व भान्तां लं थः बौयाथाय् यंका: धाल, “जिमिसं थ्व लुइका। थ्व छि काय्यागु खः ला कि मखु?”
- 33 वं व लं म्हसीकल, अले धाल, “थ्व जिमि काय्यागु लं खः। जंगली पशुतय्सं वयात स्याना: कुचा कुचा याना: नल जुइमा:।”
- 34 वं थःगु लं खुत। वं थःगु म्हय भंग्रां भुन। व थः काय्या लागि थुकथं तःन्हू तक दुःखं च्वन।
- 35 वया फुक्क काय् म्हाय्यपिन्सं वया: वयात ह्यय्केत स्वत, व मानय् मजू। वं धाल, “जि थः काय्या दुःखं च्वँच्वं हे जिमि काय्या थासय् वने।” थुकथं वं थः काय्या लागि तसकं नुगः मछिंकल।
- 36 थ्व हे इलय् योसेफयात न्याना यंकूपि व्यापारीतय्सं वयात फारोया दरबारया पिवा:तय् नायः पोतीफरया ल्हातिइ मियाबिल।

38

यहदा व तामार

- 1 उबलय् यहदा थः दाजु-किजापिन्त त्वःता: क्वय् अदुल्लामय् च्वंम्ह हिरा नांयाम्ह छम्ह मनुयाथाय् च्वंवन।
- 2 वं अन शूआ नांयाम्ह छम्ह कनानीया म्हाय्यात नापलात। वं व मिसायात ब्याहा यात।
- 3 वया प्वाथय् दया: काय् बुल। वयागु नां एर् तल।
- 4 वया हानं प्वाथय् दया: मेम्ह काय् बुल। वं वयागु नां ओनान तल।
- 5 वं हाकनं मेम्ह काय् बुइकल। वयागु नां शेलह तल। वं वयात बुइकूबलय् यहदा कजीबय् च्वनाच्चंगु खः।
- 6 यहदां दक्वसिबय् तःधीम्ह काय् एरया लागि कला: छम्ह हयाबिल। वयागु नां तामार खः।
- 7 यहदाया तःधीम्ह काय् एर् धा:सा परमप्रभुया मिखाय् मभिंम्ह मनु खः। उकिं वयकलं वयात स्यानादिल।
- 8 अले यहदां ओनानयात धाल, “छं छिमि तता:जुयात ब्याहा या। अले छम्ह किजाभतं यायेमा:गु ज्या पूर्वकि। थुकथं थः दाजुया लागि सन्तान दय्कि।”
- 9 उकथं दइम्ह मचा थः सन्तान मजुइगु जूगुलि ओनानं न्हाबलें थः तता:जुलिसे घोंवनिबलय् थः दाजुया सन्तान मदयेमा धका: वीर्य बैय् लाकाथकीगु।
- 10 वयागु थ्व ज्या परमप्रभुया मिखाय् मभिंगु जुल। उकिं वयकलं वयात नं स्यानादिल।
- 11 थः मेम्ह काय् शेलह नं वया दाजुपिं थें सी ला धका: ग्याना: यहदां थः भौ तामारयात धाल, “जिमि काय् शेलह तःधि मजुतले छ ब्याहा मयासें थःछँय् हे वना: च्वंहुँ।” उकिं तामार थःछँय् हे वना: च्वन।
- 12 वयां तःन्हू लिपा, छन्हू शूआया म्हाय् यहदाया कला: सित। दुःखं च्वने क्वचायेवं यहदा अदुल्लामय् च्वंम्ह थः पासा हीरायात ब्वना: तिम्नाय् थः फैतय्गु सँ चा:गु स्वःवन।

- 13 तामारं थः ससःबौ फैतय् सँ चाकेत तिम्नाय् वनेत्यन धयागु खँ सीकाः
 14 विधवाया वसः त्वःताः थःत म्हमसीक गां ख्वाः त्वपुयाः तिम्ना वनेगु लँय् लाःगु एनैमया लँय् वनाः च्वंच्वन। छायाःसा शेलह तःधि जुइ धुंकाः नं थः वया कलाः जुइ मखनिगु वं स्यु।
 15 यहदां वयात खनाः ख्वाः त्वपुयातःगुलि वेश्या जुइ धकाः च्वन।
 16 वं व थः हे भौ धकाः म्हमस्यूगुलि वयागु लिक्क वनाः थःनाप घनेत धाल।
 वं धाल, “छिं जितः छु बियादी?”
 17 यहदां धाल, “जिं छन्त छम्ह फैचा बी।”
 वं धाल, “छिं व छवयामहतले न्हागु सां छता दि तयाथका दिसँ।”
 18 यहदां धाल, “छु बिया थके?”
 वं धाल, “छिगु गःपतय् च्वंगु चिं व उकियागु का, अले छिं ज्वनाच्वंगु कथि।” वं व फुक्क वयात बियाः व नाप घन। अले वया प्वाथय् दत।
 19 छँय् लिहां वयाः तामारं हाकनं विधवाया वसः पुन।
 20 यहदां अदुल्लामय् च्वंम्ह थः पासा हीरायात फैचा छम्ह बियाः थःम्हं मिसायात त्वःताथकूगु दि लित कयाः हति धकाः छवत। हीरां व मिसायात लुइके मफुत।
 21 वं एनैमय् च्वंपिं मनूतय्के, “एनैमया लँसिथय् च्वनीम्ह वेश्या गन दु?” धकाः न्यन।
 इमिसं, “थन सुं हे वेश्या मदु” धकाः धाल।
 22 हीरां लिहां वनाः यहदायात धाल, “जिं व मिसायात लुइके मफुत। एनैमय् च्वंपिं मनूतय्सं अन सुं हे वेश्या मदु धकाः धाल।”
 23 यहदां धाल, “व सामान वयात हे तय्के ब्यु। मखुसा झीत तसकं मछालापुसे च्वनी। जिं थ्व फैचा छवयागु हे खः। छं वयात लुइके मफुत।”
 24 स्वला लिपा यहदां थः भौ तामार वेश्या थें जुयाजूगु व प्वाथय् दुगु खँ न्यन।
 अले वं, “वयात थन हयाः च्याकाः स्यानाब्यु” धकाः धाल।
 25 थःत लुयाहयाच्वंबलय् तामारं थः ससःबौयाथाय् थथे धकाः खबर छवत, “थ्व सुयागु खः, वयापाखें हे जि प्वाथय् दुगु खः। थ्व चिं, थ्व का व थ्व कथि सुयागु खः, स्यु ला?”
 26 यहदां व फुक्क थःगु हे खः धकाः धाल। अले वं धाल, “व ला जि स्वयाः नं धमीं खनी। छायाःसा जिं थःकाय् शेलह नाप वयागु ब्याहा यानाबी धकाः याना मबिया।” अनंलि व वलिसे हाकनं मघन।
 27 मचाबुइगु ई जुसेलि वया प्वाथय् निम्ह मस्त दुगु खँ सीदत।
 28 मचाबू ई ब्यथा जुसेलि छम्हसिनं ल्हाः पिछवयाहल। दिरिअजिं वयागु ल्हातिइ ह्याउँगु का चिनाः धाल, “थ्व न्हापां बूह खः।”
 29 याकनं व ल्हाः दुहां वन। अले मेम्ह न्हापां बुल। दिरिअजिं धाल, “छ गथे यानाः न्हापां बुया?” उकिं वयागु नां फारेस* तल।
 30 ल्हातिइ ह्याउँगु का चिनातःम्ह लिपा बुल। वयागु नां जेरह† तल।

39

योसेफ मिश्र देशय्

- 1 योसेफयात मिश्रय् यंकल। मिश्रया फारोया दरबारया पिवाःतय् नायः पोतीफरं वयात इश्माएलीतयगु ल्हाति न्यानाकाल।
 2 परमप्रभु योसेफलसे दीगुलि वं याक्व ज्या भिनावल। व थः मिश्री मालिकया छँय् च्वनीगु खः।
 3 वया मालिकं परमप्रभु व नापं दीगु व वं याःगु न्हागु ज्या परमप्रभुं पूवकादीगु खँ सीकल।
 4 उकिं व खनाः व लयताल। अले वं वयात थःगु छँय् ज्या याइपिनि नायः यानाबिल। वं थःगु छँया फुक्क जिम्मा नं वयात हे बिल।
 5 वं थःगु छँया फुक्क जिम्मा वयात ब्युसानिसें योसेफया हुनि परमप्रभुं व मिश्रीया छँय् आशिष बियादिल। परमप्रभुया आशिष वयागु छँय् दुनेपिने न्हाथासं लात।
 6 उकिं वं फुक्कं योसेफया जिम्माय् त्वःताबिल। थःम्हं नयेगु त्वनेगुलिइ बाहेक वं आः छुकी हे च्यूताः मतल।
 योसेफ बांलानाः यइपुसे च्वं।
 7 छु ई लिपा वया मालिकया कलातं मिखा तयाः वयात धाल, “जि नाप घं वा।”
 8 वं थ्व खँ मन्यं, अले धाल, “जि थ्व छँय् दुगुलि जिमि मालिकं छुं खँय् हे च्यूताः मतः, वयकलं थःके दुगु फुक्क जिगु जिम्माय् त्वःतादीगु दु।

* 38:29 ३८:२९ फारेस हिब्रू भाषाय् थुकिया अर्थ पिहां वयेगु खः † 38:30 ३८:३० ह्याउँगु थुकिया अर्थ खः हिब्रू भाषाय् जेरह

- 9 थ्व छैय् जि स्वयाः च्वय् सुं मदु। वय्कलं छि छम्ह बाहेक जितः फुक्क बियादीगु दु। छायाःसा छि वय्कःया कलाः खः। उकिं जिं गथे यानाः थज्याःगु मभिंगु ज्या यानाः परमेश्वरया विरोधय् पाप याये फइ?”
- 10 वं न्हियान्हिं धाःसां योसेफ व नाप घनेत व नापं च्वनेत तंकं मानय् मजू।
- 11 छन्हू योसेफ थःगु ज्या यायेत छैय् दुहां वन। उबलय् छैय् ज्या याइपिं छम्ह हे मदु।
- 12 वं योसेफयागु गा ज्वनाः धाल, “जि नाप घँ।” योसेफ थःगु गा वयागु ल्हातिइ हे त्वःताः अनं बिस्सुं वन।
- 13 योसेफ थःगु गा वयागु हे ल्हातिइ त्वःताः बिस्सुं वंगु खनाः
- 14 वं छैय् ज्या याइपिन्त सःताः धाल, “स्व, व हिब्रूयात ला थन झीत बेइज्जत याकेत धकाः हःगु जुयाच्चन। व जिलिसें घनेत थन दुहां वल। जि तसकं हालाबिया।
- 15 जि तसकं हालागुलि व थःगु गा थन हे त्वःताः बिस्सुं वन।”
- 16 वं थः भाःत छैय् दुहां मवतले व गा थःम्ह हे कयातल।
- 17 भाःतम्ह दुहां वयेवं वं व हे खँ वयात कन, “छिं हयादीम्ह व हिब्रू च्यः जितः बेइज्जत यायेत थन दुहां वल।
- 18 जि तसकं हालाबिसैलि व थःगु गा त्वःताः बिस्सुं वन।”
- 19 “छिम्ह च्यलं थथे यात” धकाः कलाःया पाखें थथे न्यँसैलि योसेफया मालिक तमं मि जुल।
- 20 वं योसेफयात ज्वंकाः फारोया कैदीत कुनीगु इयालखानाय् कुंकेबिल। योसेफ इयालखानाय् लाःबलय् नं
- 21 परमप्रभु व नाप हे दी। वय्कलं वयात दया यानाः इयालखानाया हाकिमयात वयात माया याइम्ह यानादिल।
- 22 उकिं वं योसेफयात अन कुना तःपिं फुक्कसिया नायः यानाबिल। अले अन न्ह्यागु यायेमाःसां योसेफयागु जिम्माय् त्वःताबिल।
- 23 योसेफया जिम्माय् लाःगु छुं ज्याय् हे वं च्यूताः मकाल। छायाःसा परमप्रभु योसेफ नाप दी। अले वं याःगु न्ह्यागुं ज्या पूर्वकादी।

40

फारोया च्यःतय् म्हगस

- 1 छुं ई लिपा फारोया दाखमघ त्वंकीम्ह नायः व मरि छुइम्ह नायलं थः मालिकया विरोधय् मभिंगु ज्या यात।
- 2 फारो इपिं निम्ह खनाः तसकं तंम्वल।
- 3 अले वं इमित पिवाःतय् कप्तानया छैय् दुगु इयालखानाय् कुनाबिल। योसेफयात नं अन हे कुनातःगु खः।
- 4 पिवाःतय् कप्तानं इमित योसेफया जिम्माय् तयाबिल।
- छुं ई लिपा इयालखानाय् च्वना च्वंवल्य हे
- 5 इपिं निम्हयसिनं नं थीथी अर्थ दुगु म्हगस खन।
- 6 सुथय् योसेफ अन वःबलय् इपिं भुगुलुं च्वनाच्चंगु खन।
- 7 उकिं वं इमिके न्यन, “थौं छिकपिं छाया भुगुलुं च्वनाच्चनागु?”
- 8 इमिसं धाल, “जिपिं निम्हयसिनं नं म्हगसय् खना। उकिया अर्थ कनिपिं धाःसा थन सुं हे मदु।”
- अले योसेफ इमित धाल, “फुक्क म्हगसया अर्थ परमेश्वरयाके मदु ला? जितः छिकपिनिगु म्हगसया खँ कनादिसँ।”
- 9 अले दाखमघ त्वंकीपिनि नायलं थःगु म्हगसया खँ योसेफयात थुकथं कन, “जिं म्हगसय् जिगु न्ह्यःने दाखमा छमा खना।
- 10 व दाखमाय् स्वकचा दु। उकी बुँ ह्येवं स्वां नं ह्यावल, अले ज्वाँय्ज्वाँय् दाख सयाः पाकय् नं जुल।
- 11 जिगु ल्हातिइ फारोया ख्वला दु, जिं दाख तिस्सिनाः व ख्वलाय् तयाः फारोयाथाय् यंकाः बिया।”
- 12 योसेफ वयात धाल, “छिं म्हगसय् खंगु स्वकचाया अर्थ स्वन्हू खः।
- 13 स्वन्हूया दुने हे फारो छितः छिगु ज्या लित बियाः छिगु छ्यं धस्वाकाबी। अले न्हापा याना थें छिं फारोया ख्वला वय्कःया ल्हातिइ तयादी खनी।
- 14 छिगु भिं जुइ धुंकाः धाःसा छिं जितः लुमंकादिसँ। फारोयात जिगु खँ बिन्ति यानाः जितः थ्व इयालखानां पिकयादिसँ।
- 15 छायाःसा धातथें धायेमाल धाःसा जितः हिब्रूतय्गु देशं खुयाहःगु खः। अले जिं थन इयालखानाय् लाइगु ज्या नं छुं यानागु मदु।”
- 16 योसेफ म्हगसया अर्थ भिंगु कथं कंगुलि मरि छुइम्ह नायलं नं वयात धाल, “जिं नं म्हगस छगू खनागु दु। म्हगसय् जिं मरि दुगु स्वंगः धकि छेनय् क्वबिया तयागु दु।
- 17 दक्वसिबय् च्वय्यागु धकिइ फारोया लागि थीथी कथंया मरिचरि दु। झंगःपंक्षीतय्सं वयाः जिगु छ्यं च्वय्च्वंगु धकिइ मरि नयाच्चन।”
- 18 योसेफ धाल, “थुकिया अर्थ खः, ‘स्वंगः धकि धयागु स्वन्हू खः।
- 19 स्वन्हूया दुने हे फारो छिगु छ्यं धयनाबी, अले छितः थामय् यख्खाइ। झंगःपंक्षीतय्सं छिगु ला त्वाथं क्वान्तु क्वानाः नइ।”

20 स्वन्हु खुन्हु फारो ब्रू दि खः। उखन्हु थःथाय् ज्या याइपि फुक्क हाकिमतयत् भवय् सःतल। उपि फुक्कसिया न्ह्यःने वं दाखमघ त्वंकीम्ह नायः व मरि छुइम्ह नायःयात थने हल।

- 21 दाखमघ त्वंकीम्ह नायःयात वयागु ज्याय् हाकनं तल,
- 22 मरि छुइम्ह नायःयात धाःसा यख्खानाः स्यात। थ्व फुक्क योसेफं धाःथे जुल।
- 23 दाखमघ त्वंकीम्ह नायलं धाःसा योसेफयात लुममंकू। वं वयात ल्वःमंकल।

41

योसेफं फारोया म्हगसया अर्थ कंगु

- 1 निदँ लिपा फारो छगू म्हगस खन। म्हगसय् व नील खुसिया सिथय् दनाच्वंगु।
- 2 खुसिं न्हयम्ह तसकं स्वयज्यूपि व ल्हं पि सा पिहां वयाः तिकथिया घाँय नः वन।
- 3 अनं लिपा मेपि न्हयम्ह बांमलाःपि व क्वँय् खनेदुपि गंसिपि सा पिहां वयाः न्हापायापि लिसें दंवन।
- 4 अले छेगू व क्वँय् जक दुपि गंसिपि सातयसं ल्हं पि सातयत् नयाबिल। उबलय् हे फारोया न्ह्यलं चाल।
- 5 व हाकनं घन, अले मेगु म्हगस खन। वं म्हगसय् छगू हे दंलय् बांलाःगु व दुकुलुगु अन्नया न्हयगुँइ सयाच्वंगु खन।
- 6 अनंलि वं सालसे च्वंगु व पुर्बया फसं इवाः जूगु अन्नया न्हयगुँइ लुयावःगु खन।
- 7 अले व सालसे च्वंगु अन्नया न्हयगुँइ दुकुलुगु अन्नया न्हयगुँइयात नुनाछवत। अले फारोया न्ह्यलं चाल। वं थ्व म्हगसय् म्हंगु धकाः सिल।
- 8 कन्हय् खुन्हु सुथय् फारोया मन मच्वनाः देशय् दक्व ज्योतिषतयत् व सःस्यूपिन्त सःतके छवत। वं इमित थःम्हं म्हगसय् खंगु खँ कन। इपिं सुनानं फारोया म्हगसया अर्थ धाःसा कने मफुत।
- 9 अबलय् हे दाखमघ त्वंकीम्ह नायलं धाल, “थौं जिं थःम्हं द्रुंकागु खँ लुमन।”
- 10 वं फारोयात धाल, “छकः महाराजं जि व मूम्ह मरि छुइम्हलिसे तंम्बयाः जिमित इयालखानाय् कुनाबिल।
- 11 अबलय् अन जिपिं निम्हयसिनं नं छन्हु हे चान्हय् थीथी अर्थ दुगु म्हगसय् खना।
- 12 अन इयालखानाया हाकिमया छम्ह ल्यायम्हम्ह हिब्रू च्यः नं जिपिनापं दुगु खः। जिमिसं वयात थःपिनिगु म्हगसया खँ कना। वं जिपिं निम्हयसिगुं म्हगसया अर्थ कनाबिल।
- 13 अले वं गथे धाल अथे हे जुल। जि थःगु ज्याय् हाकनं लिहां वया, अले मरि छुइम्हयसित यख्खाल।”
- 14 थ्व न्यनाः फारो याकनं योसेफयात काय्के छवत। वयात इयालखानां पितहल। अले व सँ व दाहि खानाः मेगु वसः फिनाः फारोया न्ह्यःने दं वल।
- 15 फारो वयात धाल, “जिं छगू म्हगस खना। उकियागु अर्थ सुनानं कने मफुत। छं म्हगसयागु अर्थ कनेफु धकाः जिं न्यना।”
- 16 योसेफं धाल, “महाराज! जि थःम्हं ला अथे याये मफु। परमेश्वरं धाःसा महाराजयात मनंतुंगु लिसः बियादी।”
- 17 फारो योसेफयात धाल, “जिं म्हगसय् जि नील खुसिया सिथय् दनाच्वनागु खना।
- 18 अले न्हयम्ह स्वयज्यूपि व ल्हं पि सा खुसिं पिहां वयाः तिकथिया घाँय नः वन।
- 19 अनंलि न्हयम्ह छेगू व क्वँय् जक दुपि गंसिपि सा खुसिं पिहां वल। जिं अज्याःपि सा मिश्रय् गुबलें हे मखनानि।
- 20 व क्वँय् खनेदुपि गंसिपि सातयसं न्हापायापि स्वयेज्यूपि व ल्हं पि सातयत् नयाबिल।
- 21 इमिसं अथे नःसां इमिसं नःगु धकाः सुनानं धाये फइ मखु। छायाःसा इपिं न्हापा गथे अथे हे गंसिया गंसि तुं। अबलय् हे जि न्ह्यलं चाल।
- 22 “जि हाकनं मेगु म्हगसय् छगू हे दंलय् बांलाःगु व दुकुलुगु अन्नया न्हयगुँइ सयाच्वंगु खना।
- 23 अले हानं सालसे च्वंगु व पुर्बया फसं इवाः जूगु अन्नया न्हयगुँइ सल।
- 24 व सालगु व इवाः जूगु अन्नया न्हयगुँइनं बांलाःगु अन्नया न्हयगुँइयात नुनाछवत। जिं थ्व फुक्क ज्योतिषतयत् कना। सुनानं हे थुकिया अर्थ कने मफुत।”
- 25 योसेफं फारोयात धाल, “महाराजया निगू म्हगसयागु नं अर्थ छगू हे खः। परमेश्वरं थःम्हं यायेत्यनागु खँ महाराजयात क्यनादीगु खः।
- 26 न्हयम्ह स्वयेज्यूपि साया अर्थ न्हयदँ खः, अले बांलाःगु अन्नया न्हयगुँइया अर्थ नं न्हयदँ हे खः। निगुलि म्हगसया अर्थ व हे खः।
- 27 लिपा पिहांवःपि न्हयम्ह छेगू व क्वँय् जक खनेदुपि गंसिपि साया अर्थ नं न्हयदँ हे खः। अले सालसे च्वंगु व पुर्बया फसं कयाः इवाः जूगु अन्नया न्हयगुँइया अर्थ नं न्हयदँ हे खः। थुकिं न्हयदँ अनिकाल जुइ धाःगु खः।
- 28 “जि महाराजयात धयागु थ्व खँ परमेश्वरं थःम्हं यानादीत्यंगु खँ महाराजयात क्यनादीगु खः।
- 29 मिश्र देशया न्यंकभनं न्हयदँ तक तसकं बाली सइ।
- 30 अनंलि मेगु न्हयदँ अनिकाल जुइ। अले अनिकालं देशया हाहाकार जुइ। थुकिं न्हापायागु भिंगु ईया खँ ल्वःमंकाबी।
- 31 लिपा वइगु अनिकालं यानाः न्हापायागु भिंगु खँ ल्वःमनी, छायाःसा थ्व अनिकाल तसकं ग्यानापुइ।

- 32 महाराजया थथे लिसा कया: म्हंगुया अर्थ परमेश्वरं थ्व क्व:छिनादी धुंकल, अले थथे याकनं जुइ धयागु खः।
 33 “उकिं आ: महाराजं छम्ह ज्ञां दुम्ह व छु यायेमा: धका: स्यूम्ह मनूयात ल्यया: मिश्र देशयागु जिम्मा बियादिसँ।
 34 अले हानं महाराजं न्हयदँ बाली यक्व सइबलयं नं न्याब्वय् छब्व बाली मुंकेत मनूत ल्ययादिसँ।
 35 इमित याकनं वयेत्यंगु न्हयदँया ई दुने बाली मुंका: हया: शहरया धुकुतिइ स्वथनेगु व पिवा: च्वनेगु अधिकार बियादिसँ।
 36 थ्व बाली मिश्रय् जुइत्यंगु न्हयदँया अनिकालय् छ्यलेत मुंकातये फइ। थुकिं याना: अनिकालया इलयं नं मनूतय् नये मखं धयागु दइ मखु।”
 37 फारो व भारदारत फुक्कसित थ्व ग्वसा: यल।
 38 वयकलं इमित धाल, “थ्व थें ज्या:म्ह परमेश्वरया आत्मा दुम्ह मनू झीसं गनं लुइके फइ ला?”
 39 अले फारो योसेफयात धाल, “परमेश्वरं छन्त फुक्क खँ क्यनादीगु दु। छ थें ज्या:म्ह ज्ञां दुम्ह व स:स्यूम्ह मनू सु दइ?
 40 उकिं आ: जिं छन्त हे मिश्र देशया हामा यानाबिया। फुक्क मनूतय्सं छंगु उजं न्यनी। थ्व सिंहासनं याना: जक जि छ स्वया: च्वय् लाइ।”

योसेफ मिश्रया हामा जूगु

- 41 फारो हानं धयादिल, “छ आ: मिश्र देशया हामा जुल।”
 42 वं थ:म्हं न्ह्यानात:गु अंगू त्वया: योसेफया पतिनय् न्ह्याकाबिल। अले वयात भिंगु काप:या भान्तां लं फिका: ग:पतय् लुंयागु सिख: क्वखायकल।
 43 वं वयात गयेत थ:गु स्वया: क्वय्यागु बग्गी बिल। अले व गन गन वन मनूतय्सं न्ह्य:ने न्ह्य:ने वना: “पुलि चु, पुलि चु” धका: हालावन। थुकथं योसेफ मिश्र देशया हामा जुल।
 44 अले वं वयात धाल, “जि फारो ख:सां छंगु उजं मदयकं मिश्र देशय् सुनानं छुं यायेदइ मखु।”
 45 फारो वयागु नां सापनत-पानेह तयाबिल। वयागु ब्याहा ओनय् च्वंम्ह पुजाहारी पोतीपेराया म्हाय् आसनतलिसे यानाबिल। अनंलि योसेफ मिश्र देशन्यंक चा:हिल।
 46 मिश्र देशया हामा जूबलय् योसेफ स्विदँ दुम्ह ख:। फारोयाथासं पिहां वया: व मिश्र देशय् न्यंक चा:हिल।
 47 न्हयदँ तक अन तसकं अन्न सल।
 48 योसेफ व न्हयदँया दुने अप्व: दुगु फुक्क अन्न मुंका: शहरय् शहरय् स्वथना तल। वं फुक्क शहरय् अनया ज:ख: च्वंगु थायया अन्न मुंका: तया तल।
 49 अन अन्न फिस:या फि थें च्वंक ल्या: खानां ल्या: खाये मफयेक मुंव:गुलि योसेफं उकिया ल्या:चा: तयेगु तकं त्व:ताबिल।
 50 अनिकाल वये न्ह्य: ओनया पुजाहारी पोतीपेराया म्हाय् आसनत पाखें योसेफया निम्ह काय् दये धुंकल।
 51 योसेफं “परमेश्वर जित: जिगु फुक्क दु:ख ल्व:मंके बियादिल, अले जिमि बा:या छँयागु फुक्क खँ नं ल्व:मंके बियादिल” धका: थ: न्हापांम्ह काय्यागु नां मनश्शे* तल।
 52 अले वं निम्हम्ह काय्यागु नां “परमेश्वरं जित: जिं दु:खसियागु देशय् मस्त बियादिल” धका: एफ्राइमं तल।

मिश्रय् अनिकाल जूगु

- 53 मिश्रया न्हयदँया तसकं अन्न सइगु ई फुत।
 54 अले योसेफ धा:थें न्हयदँया अनिकाल शुरू जुल। फुक्क थासय् अनिकाल जुल। मिश्रय् धा:सा फुक्क थासय् अन्न दु।
 55 मिश्रय् च्वंपिन्सं नं अनिकालं याना: नयेमखँसेलि फारोयाथाय् वना: अन्नया लागि बिनित्ति यात। वं इमित धाल, “योसेफयाथाय् हँ, वं छु धाइ, अथे हे या।”
 56 देशन्यंक अनिकाल न्यँसेलि योसेफ फुक्क अन्नया धुकू चायकाबिल। अले मिश्रय् च्वंपिन्त अन्न मिल। छायधा:सा मिश्रय् न्यंकभनं तसकं अनिकाल जूगु खः।
 57 फुक्क देशय् हे अनिकाल जूगुलि मेमेगु देशय् च्वंपिं नं योसेफयाथाय् अन्न न्या:वल।

42

योसेफ व वया दाजुकिजापि

- 1 मिश्रय् अन्न दु धका: सिसैलि याकूबं थ: कायपिन्त धाल, “छिपिं छाय् छुं मयासें ल्हा: प्व:चिनाच्चनागु?
 2 मिश्र देशय् अन्न दु धका: जिं न्यना। म्वानाच्चनेगु ख:सा अन वना: अन्न न्याना हजि।”
 3 उकिं योसेफया झिम्ह दाजुपिं अन्न न्यायेत मिश्रय् वन।
 4 याकूबं योसेफया किजा बेन्यामीनयात धा:सा वयात नं छुं जुइ ला धका: ग्याना: वया दाजुपिलिसे मछव:।
 5 थुकथं इस्राएलया कायपिं मेपिलिसे अन्न न्यायेत मिश्रय् वन। छायधा:सा कनान देशय् नं अनिकाल जूगु खः।
 6 उबलय् योसेफ मिश्र देशया हामा जुयाच्चंगु व वं हे अन्न मियाच्चंगुलि वया दाजुपिन्सं वयात बैय् भवपुया: भागि यात।

* 41:51 ४१:५१ मनश्शे थ्व खँव: हिब्रू भाषाय् ल्व:मंकेगु खँव: लिसे ज्व: ला:। † 41:52 ४१:५२ एफ्राइम खँव: हिब्रू भाषाय् मस्त बिये खँव: लिसे ज्व: ला:।

- 7 वं थः दाजुपिन्त खनेवं म्हसिल। अयुनं म्हमस्यू पहः यानाः वं इमित तस्सलं न्यन, “छिपिं गनं वयापिं?” इमिसं धाल, “कनान देशं अन्न न्यायेत वयागु।”
- 8 योसेफं इमित म्हसीकसां इमिसं वयात म्हसीके मफुत।
- 9 वं इमिगु बारे खंगु म्हगस लुमंकल, अले धाल, “छिपिं थन चेवा याःवःपिं खः। छिपिं जिमिगु देशया कमजोरी सीकःवःपिं खः।”
- 10 इमिसं धाल, “मखु, प्रभु, अथे मखु। छिकपिनि दासत, जिपिं अन्न न्याः वयापिं खः।
- 11 जिपिं सकले दाजुकिजापिं खः। जिपिं भिपिं मनूत खः, चेवा याःवयापिं मखु।”
- 12 योसेफं धाल, “मखु, छिपिं थ्व देशया कमजोरी सीकेत हे वःपिं खः।”
- 13 इमिसं धाल, “जिपिं फुक्कं झिनिम्ह दाजुकिजापिं दु। कनानय् च्वंपि जिपिं छम्ह हे मनूया कायपिं खः। दक्वसिबय् चिधीम्ह धाःसा जिमि बाःलिसे दु, छम्ह जक मदये धुंकल।”
- 14 योसेफं इमित धाल, “जिं धया थें छिपिं चेवा याःवःपिं हे खः।
- 15 आः जिं छिपिं धात्थें सु खः धकाः जाँचय् याये। जिं छिमित धाये, छिमि दक्वसिबय् चिधीम्ह किजा मवतले छिपिं थनं वने दइ मखु।
- 16 छिपिं मध्ये छम्हसिनं वनाः वयात ब्वना हजि। मेपिं थन हे इयालखानाय् च्वँ। थुकथं छिमिसं धाःगु खँ खः कि मखु धकाः सी दइ। छिमिसं धाःगु मखुगु जुल धाःसा जिं धाये, छिपिं चेवा याःवःपिं हे खः।”
- 17 योसेफं इपिं फुक्कसित स्वन्हु तक इयालखानाय् कुनातल।
- 18 स्वन्हु दुखुन्हु वं इमित धाल, “जि परमेश्वरलिसे ग्याइम्ह मनू खः। छिमिसं थथे यात धाःसा छिपिं बचय् जुइ फइ।
- 19 छिपिं धात्थें हे भिपिं मनूत खःसा छिपिं मध्ये छम्ह थन हे इयालखानाय् च्वनाच्वँ, मेपिं फुक्क नये मखनाच्वंपिं थः मनूतयत नकेत अन्न ज्वनाः थनं हँ।
- 20 छिमिसं छिमि दक्वसिबय् चिधीम्ह किजायात धाःसा महये मते। अले तिनि जिं छिमिसं धाःगु खँ खः कि मखु धकाः सीके फइ। अले छिपिं नं बचय् जुइ।” इमिसं “ज्यू” धाल।
- 21 अले थःथवय् खँ लहात, “झीसं झी किजायात यानागु ज्यां झीसं थथे दुःख फये माल। वयात दुःख जूबलय् वं ग्वाहालि फ्वनं नं झीसं वास्ता मयाना। उकिं हे झीत आः थथे दुःख वःगु खः।”
- 22 स्बेनं धाल, “जिं वयात छुं याये मते धयागु मखु ला? छिमिसं जिगु खँ न्यँ हे मन्यं। आः झीसं वयागु हिया मू पुलेमाल, मखु ला?”
- 23 योसेफं इमि खँ लहानाच्वंगु थू। इमि दथुइ भाय् हिलीम्ह मनू तयातःगुलि इमिसं थःपिनिगु खँ वं थुइ मखु धकाः च्वनाच्वन।
- 24 योसेफ फहिलाः ख्वल। अले हाकनं लिफः स्वयाः इपिं लिसे खँ लहात। वं शिमियोनयात यंकाः इमिगु न्ह्यःने हे चिनाबिल।
- योसेफया दाजुपिं कनानय् लिहां वंगु**
- 25 योसेफं इमिगु बोरा जायक अन्न तयाबीत व इमिगु वहःयागु धिबा इमिगु हे बोराय् तयाबीत उजं बिल। वं इमित लँय् नयेत नं नसात्वंसा तयाब्यु धकाः उजं बिल। अथे यानाबी धुंकाः
- 26 इपिं थःपिनिगु गधाया म्हय् अन्न क्वबिकाः अनं वन।
- 27 बहनी बाय् च्वंथाय् इपिं मध्ये छम्हसिनं गधायात अन्न नकेत धकाः थःगु बोरा चायकूबलय् घःनेसं वहःयागु धिबा नं खन।
- 28 वं मेपिन्त धाल, “जिगु वहः धिबा ला जितः हे लित बियाहल। थन बोराय् हे तया तल।”
- इमिगु नुगः भाराभारा मिन। इमिसं थवंथवय् ख्वाः स्वयाः धाल, “परमेश्वरं झीत थ्व छु यानादीगु?”
- 29 कनान देशय् थः बौ याकूबयाथाय् थ्यने धुंकाः इमिसं वयात जूगु फुक्क खँ कन। इमिसं धाल,
- 30 “मिश्रया हामां जिपिलिसें ततःसलं नवात, अले जिमित चेवा याःवःपिं धकाः व्यवहार यात।
- 31 जिमिसं वयात ‘जिपिं भिपिं मनूत खः, चेवा याःवयापिं मखु।’
- 32 जिपिं छम्ह हे बौया झिनिम्ह दाजुकिजा दु। छम्ह मदये धुंकल, दक्वसिबय् चिधीम्ह कनानय् हे जिमि बौलिसे दु” धकाः धया।
- 33 अले मिश्रया हामां जिमित धाल, “छिपिं धात्थें भिपिं खः कि मखु धकाः जिं जाँचय् याये। छिमिसं थःपिं मध्ये छम्हयसित थन हे त्वःताथकि, अले मेपिं नये मखनाच्वंपिं थःमनूतयगु लागि अन्न ज्वनाः हँ।
- 34 छिमिसं थःपिनि चिधीम्हकिजायात धाःसा थन महये मते। अले जक जिं छिपिं भिपिं मनूत खः, चेवा याःवःपिं मखु धकाः पत्याः याये फइ। अले छिमि दाजुयात नं त्वःताबी, छिमिसं थन व्यापार नं याये फइ।”
- 35 इमिसं थथःगु बोरा फ्यनाः चायकाः स्वःबलय् इमिगु वहःयागु धिबाप्वः नं उकी तयातःगु लुल। थ्व खनाः इपिं फुक्क व इमि बौ याकूब नं ग्यात।
- 36 इमि बौ याकूबं धाल, “छिमिसं जिमि कायपिं योसेफ व शिमियोनयात ला फाया यंके हे धुंकल। आः हाकनं बेन्यामीन नं यंकेत्यनागु ला? थ्व फुक्क जितः हे जुइमाःगु ला?”
- 37 स्बेनं धाल, “बाः, जिं बेन्यामीनयात लित हये मफुत धाःसा जिमि निम्हं काय्या प्राण कयादिसँ। जितः विश्वास यानादिसँ। जिं वयात लित हये।”

38 याकूबं धाल, “जिं बेन्यामीनयात छिपिलिसे मिश्रय् छवये मखु। थ्वया दाजु ला मदये हे धुंकल। आ: थ्व हे छम्ह जक दनि। जि आ: बुरा जुइ धुन। थ्वयात लँय् छुं जुल धा:सा ला जि पीरं हे सिनावनी।”

43

- बेन्यामीनयात ज्वना: योसेफया दाजुपिं मिश्रय् लिहां वंगु
- 1 कनानय् अनिकाल अज्ज अप्वयावल।
 - 2 मिश्रं ह:गु अन्न फुक्क फुसेलि याकूबं थ: काय्पिन्त धाल, “वना: हाकनं अन्न न्याना हजि।”
 - 3 यहदां धाल, “मिश्रया हामां जिमित थ:किजा ज्वनामवयेकं वये मते धका: ख्याच्च: ब्यूगु दु।
 - 4 छिं जिमित बेन्यामीनयात नं नापं ब्वनायकेबीगु ख:सा जिपि वने,
 - 5 मखुसा वने मखु। छायाधा:सा हामां ‘छिमि किजा ज्वना: मवयेकं जिथाय् वये मते’ धका: धयाह:गु दु।”
 - 6 इस्राएलं धाल, “छिमिसं वयात मेम्ह नं किजा दु धका: जित: छाया थ्व दु:ख बियागु?”
 - 7 इमिसं धाल, “व मनुखं जिमित ‘छिमि बा: म्वानाच्वंगु दनि ला, छिमि मेपिं नं दाजुकिजा दु ला’ धका: दुवाला: न्यन। जिमिसं नं वयागु न्ह्यस:या लिस: बिया। वं अथे ‘छिमि किजायात थन हजि’ धाइ धका: जिमिसं छु स्यू?”
 - 8 अले यहदां थ: बौ इस्राएलयात धाल, “बेन्यामीनयात जिगु जिम्माय् छवयादिसँ। जिपि थनं थर्थे हे वनाछवये। थुकथं छि, जि व झी फुक्कं म्वाये फइ सी माली मखु।
 - 9 वयागु जिम्मा जि जुल। जिं वयात लित हये मफुत धा:सा जि छिगु न्ह्य:ने सदांया लागि दोषी जुयाचवने।
 - 10 छिसं थन म्वा:सां म्वा:सां लिबाका मच्वंगु जूसा जिपिं अन निक: वनावयेधुन जुइ।”
 - 11 अले इमि बौ इस्राएलं धाल, “अथे हे यायेमा: धयागु ख:सा अथे हे या। व मनुयात थनया पायेगु वास:, भिंगु भिंगु कस्ति, मसला, मूर्, पेस्ता व स्यांगुलि नं भचा भचा कोसेलि यंकि।
 - 12 अले निदुगं अप्व: वह: नं यंकि, छायाधा:सा छिमिगु बोराय् लितव:गु धिबा नं लित पुले मानि। थथे द्रना: जूगु नं जुइफु।
 - 13 छिमि किजायात नं यंकि। छिपिं थर्थे हे व मनुयाथाय् हँ।
 - 14 दक्व शक्ति दुम्ह परमेश्वरं छिमित व मनुया न्ह्य:ने दया यानादीमा। अले व मनुखं छिमि दाजु व बेन्यामीनयात नं छिपिलिसें छवयाहयेमा। जि सन्तान मदयेक चवनेमा:सां थजुइमा।”
 - 15 इपिं कोसेलि, निदुगं वह: व बेन्यामीनयात नं ज्वना: हथाय् पथासं मिश्रय् योसेफयाथाय् वन।
 - 16 बेन्यामीनयात खना: योसेफं छँय् ज्या याइपिनि नाय:यात धाल, “थुमित जिगु छँय् यंकि। अले भव्य् ज्वरय् या। थौं न्हिनय् थुमिसं जिलिसें नइ।”
 - 17 व मनुखं योसेफं धा:थें इमित योसेफया छँय् यंकल।
 - 18 योसेफया छँय् यंकूगुलि इपिं ग्यात। इमिसं मतिइ तल, “न्हापा बोराय् लित बियाह:गु वह:या हुनि थथे छँय् हया: झीत कुना: दास याइगु जुइ। अले झीगु गधात नं काइगु जुइ।”
 - 19 उकिं इमिसं छँया लुखाय् थयंका: योसेफया छँय् ज्या याइपिनि नाय:यात धाल –
 - 20 “हे जिमि प्रभु, जिपिं थन न्हापा अन्न न्याना: लिहां वनाबलय्
 - 21 बहनी बाय् च्वनाथाय् जिमिसं थ:पिनिगु बोरा चाय्का: स्वयाबलय् बोराया म्हुतुइ हे वह: लुल। उकिं जिमिसं व लित हयागु दु।
 - 22 जिमिसं अन्न न्यायेत मेगु वह: नं हयागु दु। जिमिगु बोराय् सुनां वह: तयाबिल जिमिसं मस्यू।”
 - 23 वं धाल, “ग्याये मते। छिमि व छिमि बौया परमेश्वरं छिमिगु बोराय् वह: तयाब्यूगु जुइ। छिमिसं ब्यूगु वह: ला जिं कयागु हे ख:।” अले वं शिमियोनयात इमिथाय् हल।
 - 24 व मनुखं इमित योसेफया छँय् यंकल। अले तुति सिलेत इमित ल: बिल। इमिगु गधातय् नसा नं बिल।
 - 25 इमिसं न्हिनय् योसेफयात बीगु कोसेलि ठीक यात। छायाधा:सा इमित अन हे नयेत धा:गु ख:।
 - 26 योसेफ छँय् व:बलय् इमिसं थ:पिन्सं ज्वनाव:गु कोसेलि वयात बिल। अले पुलि चुया: भागि यात।
 - 27 योसेफं इमिके म्हुंफु मफु न्यने धुंका: धाल, “छिमिसं जित: थ: बुराम्ह अबुयागु खँ कंगु ख:। आ: व गय् च्वं? आ: तकं म्हुं फु ला?”
 - 28 इमिसं धाल, “छिमि दास, जिमि बौ आ: तकं म्हुं फु।” अले हाकनं इमिसं वयात पुलि चुया: भागि यात।
 - 29 योसेफं थ:किजा, थ: हे मांया काय् बेन्यामीनयात स्वया: धाल, “छिमिसं धयाम्ह छिमि दक्वसिबय् चिधीम्ह किजा थ्व हे ख: ला? ‘परमेश्वरं छन्त आशिष बियादीमा, बाबु।’ ”
 - 30 थ:किजा खना: नुग: मछिना व:गुलि व अनं फहिला: थ:गु क्वथाय् वना: ख्वल।
 - 31 ख्वा: सिला: व क्वथां पिहां वल। अले थ:त क:घाना धाल, “नयेगु हजि।”
 - 32 योसेफ, वया दाजुकिजापिं व अन भव्य् व:पिं मिश्रीतयत् अलग अलग तया: नकल। छायाधा:सा मिश्रीतयसं हिब्रतलिसे नापं च्वना: मन:। हिब्रतलिसे च्वना: नल कि थ:पिं क्वह्यनी धका: मिश्रीतयसं ताय्कीगु ख:।

33 योसेफं इमित थकालिनिसें क्वकालि तक इवःछुकाः फ्यतुकल। थव खनाः तसकं अजू चायाः इमिसं थवंथवय् ख्वाः स्वल।

34 इमिगु ब्व योसेफयागु हे टेबिलं लिकया यंकूगु खः। बेन्यामीनयागु ब्व इमिगु स्वयाः न्यादुगं अप्वः तब्व। थुकथं इमिसं योसेफलसे लयतातां नयेत्वने यात।

44

योसेफं थः दाजुकिजापिन्त जाँचय् याःगु

1 योसेफं थःगु छैय् ज्या याइपिनि नायःयात उजं बिल, “थुपि फुक्कसिगु बोराय् थुमिसं ज्वनावने फक्व अन्न तयाब्यु, अले फुक्कसिगु बोराया म्हुतुइ इमिगु वहः तयाब्यु।

2 जिगु वहःयागु ख्वला दक्वसिबय् चीधीम्हय्सिगु बोराय् वयागु वहःलिसें तयाब्यु।” वं योसेफं धाःथें यात।

3 सुथ न्हापां हे इमित इमिगु गधालिसें इमिगु लँ लिकाः छवत।

4 इपिं शहरं भचा पुलाः वनेवं योसेफं छैय् ज्या याइपिनि नायःयात धाल, “ब्वॉय् वनाः इमित नापलाकः हूँ। इमित नाप लानाः थथे धा, ‘भिंया बदला छिमिसं छाया मभिं यानागु?’

5 जिमि मालिकया त्वनेत छ्यलिगु व भिं मभिं स्वइगु ख्वला छिमिसं छाया खुयाहयागु? छिमिसं थव तसकं बांमलाःगु ज्या यात।”

6 वं वनाः इमित नाप लानाः अथे हे धाल।

7 इमिसं वयात धाल, “थव छु धयादियागु, प्रभु! छि दासतय्सं ला अथे याये हे फइ मखु।

8 जिमिसं ला अज्ज कनान देशनिसें थःपिनिगु बोराय् लुयावःगु वहः तकं लित हयाबिया। जिमिसं छाया छिकपिनि मालिकया छैनं लँ वहः खुयाहयेगु?

9 छिकपिनि दास मध्ये सुयाके व लुयावल धाःसा वयात स्यानाछवयादिसँ, अले जिपि नं फुक्कं छिकपिनि मालिकया दास जुयाः च्वने।”

10 वं धाल, “ज्य, छिमिसं धाःथे हे जुइ। बरु व सुयाके दइ, व हे जक जिम्ह दास जुइ, मेपि फुक्कं वने फइ।”

11 फुक्कसिनं थथःगु बोरा बँय् क्वकयाः फ्यन।

12 व मनुखं थकालिनिसें क्वकालि तक छम्ह छम्ह यानाः माल। अले बेन्यामीनया बोराय् व ख्वला लुयावल।

13 थव खनाः इमिसं थःपिनिगु लं खत। अले गधयात बोरा क्वबिकाः शहरय् लिहां वल।

14 यहदा व वया दाजुकिजापिं वःबलय् योसेफं छैय् हे दु। इमिसं वयाः वयागु न्ह्यःने बँय् भ्वसुलाबिल।

15 योसेफं इमित धाल, “छिमिसं थव छु यानागु? जिं खः मखु लुइके फु धकाः मस्यु ला?”

16 यहदां धाल, “जिमिसं छु धाये, प्रभु! जिमिसं गय् यानाः जिपि निर्दोषपि धकाः क्यने? परमेश्वरं जिमित दोषी धकाः क्यनादिल। आः जिपि फुक्कं छिकपिनि दास जुल, अज्ज अप्वः यानाः ला ख्वला दुम्ह जुल।”

17 योसेफं धाल, “जिगुपाखें अथे जुइ मखु। ख्वला सुयाके लुयावःगु खः व हे जक जिम्ह दास जुइ। छिपि फुक्कं थः बौयाथाय् याउँक लिहां हूँ।”

यहदां बेन्यामीनया लागि बिन्ति याःगु

18 यहदां न्ह्यःने वनाः धाल, “प्रभु, छि जुजु थें हे खः। जिं छुं खँ धाये, जिलिसें तंम्बयादी मते।

19 “प्रभु जिमिके थथे धकाः न्यनादीगु खः, ‘छिमि बौ व किजा दु ला?’

20 जिमिसं थः मालिकयात थथे लिसः बियागु खः, ‘जिमि बुराम्ह बौ दु। अले वयकः बुरा जुइ धुंकाः जिमि दक्वसिबय् चिधीम्ह किजा ब्रूगु खः। वया दाजु सी धुंकल, अले वया मांयापाखें व हे छम्ह जक दनि। जिमि बौन वयात तसकं माया याः।’

21 “अले छि जिमित, ‘वयात जिथाय् हिं, जिं वयात स्वये’ धयादिल।

22 जिमिसं छितः, ‘व थः बौयात त्वःताः वये फइ मखु। वं अथे यात कि वया बौ सी’ धकाः धयागु खः।

23 अले छि जिमित, ‘छिमि चिधीम्हकिजा ज्वनाः मवतले जिगु ख्वाः स्वये फइ मखु’ धकाः धयादिल।

24 “जिमिसं जिमि बौयाथाय् वनाः छि धयादीगु खँ कना।

25 अले जिमि बाःनं धयादिल, ‘लिहां वनाः हाकनं भचा अन्न न्याना हजि।’

26 जिमिसं वयकःयात, ‘जिपि वने फइ मखु, जिमि दक्वसिबय् चिधीम्ह किजायात जिपिलिसें छवयेगु खःसा जक जिपि वने। छायाधाःसा चिधीम्हकिजायात ज्वनामवंकं जिमित हामायात नापलाके बी मखु’ धकाः धाल।

27 “अले जिमि बाःनं जिमित, ‘छिमिसं सि हे स्यु, वया मांयापाखें जि निम्ह कायपिं दु।

28 छम्ह ला न्हापा हे मदये धुंकल। वयात कुचा कुचा थले धुंकल जुइमाः। वं जितः त्वःतावँसांनिसें जिं वयात मखनानि।

29 आः छिमिसं थवयात नं यंकाः छुं जुल धाःसा जि ला पीरं सिना हे वनी’ धकाः धयादिल।

30 “उकिं आः जिपि लिहां वनेबलय् वयात नं ब्वनायंके हे माः। जिमि बाःयागु प्राण हे वयाके थाना च्वंगुलि

31 वयात मखन कि ला वयकः सिना हे वनी। थुकथं वयकः सीगुया दोषी जिपि हे ठहरय् जुइ।

32 वयागु जिम्मा जिं कयावयागु दु। जिं जिमि बौयात, 'जिं वयात लित हये मफुत धा:सा थुक्रिया दोष जिं मसीतले फयाच्चने' धका: धयावयागु दु।

33 "उकिं जिगु बिन्ति दु, वयागु थासय् जित: हे थ: दास याना: तयादिसँ, वयात वया दाजुपिलिसे लित छवयादिसँ।

34 वयात ब्वना मयंसे जि गथे याना: जिमि बा:या न्ह्य:ने वने? जिमि बा:यात जूगु दु:ख जिं गथे याना: स्वये?"

45

योसेफं थ: सु ख: धका: कंगु

1 योसेफं थ:गु मन चीमफुसँलि वं ज्या याइपिं फुक्कसित अनं पितिनाछवत। थ: दाजुपिं जक ल्यं दसँलि वं थ: सु ख: धका: थ: दाजुपिन्त कन।

2 अले व हँयहँय ख्वल। व ख्व:गु अन च्वंपि मिश्रीतयसं नं ताल, अले थ्व खँ फारोया छँय् नं सिल।

3 योसेफं थ: दाजुपिन्त धाल, "जि योसेफ ख:, जिमि बा: आ: तकं म्वानाच्चंगु दनि ला?" वया दाजुपिन्सं धा:सा ग्याना: छुं हे लिस: बी मफुत।

4 वं थ: दाजुपिन्त धाल, "जिगु लिक्क वा।" इपिं वयागु लिक्क वँसँलि वं धाल, "जि छिमिसं मिश्र देशय् मियाछव:मह छिमि किजा योसेफ ख:।

5 जित: थन मियाह:गुलिइ आ: छिमिसं दु:ख ताये मते, थ: खना: तं नं म्वये मते। जित: थन फुक्क मन्तयूत बचय् यायेत परमेश्वरं हे छवयाहयादीगु ख:।

6 निदँ न्ह्यंनिसें देशय् अनिकाल जुयाच्चंगु दु, अले न्यादँ तक छुं नं पीगु व लयेगु ज्या जुइमखुनि।

7 परमेश्वरं थुकथं छिमित व छिमि सन्तानयात म्वाकातयेत जित: थन छिपि स्वया: न्ह्य: छवयाहयादिल।

8 उकिं जित: थन छवयाह:गु छिमिसं मखु, परमेश्वरं ख:। वयकलं हे जित: फारोया दरबारय् त:धंमह मन् यानादिल, अले मिश्र देशया हामा यानादिल।

9 "आ: याकनं जिमि बा:याथाय् वना: वय्क:या काय् योसेफं धयाह:गु धका: थथे धयाब्यु, परमेश्वरं जित: मिश्र देशया हामा यानादीगु दु। पलख हे लिमबाकुसे जिथाय् याकनं झासँ।

10 छि थ: मचाखाचा, छयपि व थ:लिसे दुगु फुक्क वस्तु व सामान ज्वना: गोशेनय् जिगु सतीक च्वं झासँ।

11 अन जूसा जिं छिकपिन्त स्वये फइ। छाया:सा अनिकालया न्यादँ अज्ज नं ल्यंदनि। मखुसा ला छिकपिं फुक्कं हा:ना: मदयावनी।

12 "आ: छिपिं फुक्कसिनं अले बेन्यामीनं नं जि योसेफ हे ख: धका: सी हे धुंकल।

13 मिश्र देशय् जि त:धंमह मन् जूगु अले छिमिसं थन खंगु फुक्क खँ जिमि बा:यात कँ। अले वय्क:यात थन याकनं हजि।"

14 थथे धया: व थ:किजा बेन्यामीनयात घयपुया: ख्वल। बेन्यामीनं नं वयात घयपुया: ख्वल।

15 व थ: दाजुपिं फुक्कसित चुप्पा नया: ख्वल। अले तिनि वया दाजुपिन्सं नं वलिसे खँ ल्हाये फत।

16 योसेफया दाजुकिजापिं व:गु दु धयागु खँ फारोया दरबारय् थयंसँलि फारो व वया भारदारत फुक्क लयत्ताल।

17 फारो योसेफयात धाल, "थ: दाजुकिजापिन्त थथ:गु गधयात कु क्वबिका: कनानय् लिहां हँ धयाब्यु।

18 अले थ: बौ व परिवारयात ज्वना: थन लिहां वा। जिं इमित मिश्रया दक्वसिबय् भिंगु बुँ बी। अले अन स:गु अन्न नया: आनन्दं च्वने फइ।"

19 इमित थथे नं धयाब्यु, "थ: मस्तयूत व कला:पिन्त तया: हयेत थनं गाडा नं यंकि। अले थ: बौयात नं ब्वना: थन वा।

20 थ:पिनिगु सामानया छुं नं च्यूता: तये मते। छाया:सा मिश्रय् छु छु भिंगु दु व छिमिगु हे ख:।"

21 इस्राएलया काय्पिन्सं फारो धा:थें हे यात। योसेफं इमित गाडा व लँय् नयेत नसात्वँसा नं बियाछवत।

22 इपिं फुक्कसित वं न्हं न्हंगु लं बिल, बेन्यामीनयात धा:सा वह:या स्वस: शेकेल* व न्याजु वस: नं बिल।

23 वं थ: बौया लागि झिमह गधया म्हाय् मिश्रया भिंगु भिंगु सामान, झिमह गधया म्हाय् अन्न व मरि, अले लँय् नयेत मेमेगु नसात्वँसा नं तया: छवत।

24 थुकथं योसेफं थ: दाजुकिजापिन्त अनं छवत। वने न्ह्य: वं इमित धाल, "लँय् ल्वाये मते।"

25 थुकथं इपिं मिश्र देशं वना: कनान देशय् थ: बौ याकूबयाथाय् थयंक: वल।

26 इमिसं वयात धाल, "योसेफ मसीनि। व ला मिश्र देशया हामा जुयाच्चन।" थ्व न्यना: याकूबं छुं हे धाये मफुत। वं थ्व खँ पत्या: हे याये मफुत।

27 योसेफं इमित धयाह:गु फुक्क खँ न्यना:, अले थ:त हयेत धका: छवयाह:गु गाडा खँसँलि याकूबया होश वल।

28 अले वं धाल, "आ: जि छिमिसं धा:गु खँय् पत्या: जुल, जिमि काय् योसेफ मसीनि। जिं वना: वयात नाप लाये, अले सी न्ह्य: वयागु ख्वा: स्वये।"

* 45:22 ४५:२२ स्वस: शेकेल धयागु ३.५ किलोग्राम ति

46

याकूब व वया परिवार मिश्रय् वंगु

- 1 थःगु फुक्क सामान प्वःचिनाः इस्राएल मिश्रय् वन। बेशेबाय् थ्यंकाः वं थः बौ इसहाकया परमेश्वरयात बलि बिल।
- 2 चान्हय् परमेश्वरं वयात दर्शन बियाः धयादिल, “याकूब, याकूब।”
- अले वं धाल, “जि थन दु।”
- 3 परमेश्वरं धयादिल, “जि परमेश्वर खः, छिमि बाःया परमेश्वर, मिश्रय् वनेत छ गयाये मते। जिं अन छंगुपाखें छगू तःधंगु जाति दयके।
- 4 जि छनापं मिश्रय् वने। जिं हे छिमि सन्तानयात अनं लित ब्वना हये। छ सीबलय् छिमि काय् योसेफ छनापं दइ।”
- 5 अनंलि याकूब बेशेबां वन। वया काय्पिन्सं वयात, वया मस्तयत् व कलाःपिन्त फारों छवयाहःगु गाडाय् तयाः यन।
- 6 इपि थःपिनिगु फुक्क वस्तु, कनानय् मुंकातःगु फुक्क सामान व फुक्क सन्तान ज्वनाः मिश्र देशय् वन।
- 7 थुकथं याकूब थःकाय्पि, म्हाय्पि, छय्पि, फुक्क सन्तान ज्वनाः मिश्रय् वन।

इस्राएलया परिवार

- 8 मिश्रय् वपिं इस्राएलया काय्पि अर्थात याकूबया सन्तान थथे दु –
- याकूबया तःधीम्ह काय् स्बेन।
- 9 स्बेनया काय्पि – हानोक, पल्लु, हेसोन व कर्मी।
- 10 शिमियोनया काय्पि – यमूएल, यामीन, ओहद, याकीन, सोहोर व कनानी कलाःपाखें दुम्ह काय् शौल।
- 11 लेवीया काय्पि – गेशीन, कहात व मरारी।
- 12 यहदाया काय्पि – शेलह, फारेस व जेरह। यहदाया तःधिपिं निम्ह काय् एर् व ओनान कनानय् हे सीगु खः। फारेसया काय्पि – हेसोन व हामूल।
- 13 इस्राखारया काय्पि – तोला, पुवा, याशूब व शिमोन।
- 14 जबूलनया काय्पि – सैरेद, एलोन व यहलेल।
- 15 थुपिं पद्न-आरामय् लेआपाखें बूपिं याकूबया काय्पि खः। वयापाखें छम्ह म्हाय् दीना नं दु। लेआया पाखें याकूबया मुक्कं स्विस्वम्ह सन्तान दु।
- 16 गादया काय्पि – सेफोन, हाग्यी, शूनी, यसबोन, एरी, अरोदी व अरेली।
- 17 आशेरया काय्पि – यिम्ना, यिश्वा, यिश्वी व बरीआ। इमि क्यहें सेरह खः। बरीआया काय्पि – हेबेर व मल्कीएल।
- 18 थुपिं लाबानं थः म्हाय् लेआयात बियाहःम्ह दासी जिल्पाया पाखें दुपिं याकूबया सन्तान खः। थुपिं मुक्कं झिंखुम्ह दु।
- 19 याकूबया कलाः राहेलया काय्पि – योसेफ व बेन्यामीन।
- 20 ओनयाम्ह पुजाहारी पोतीपेराया म्हाय् आसनतया पाखें मिश्रय् बूपिं योसेफया काय्पि मनश्शे व एफ्राइम खः।
- 21 बेन्यामीनया काय्पि – बेला, बेकेर, अशबेल, गेरा, नामान, एही, रोश, मुप्पीम, हुप्पीम व आर्द।
- 22 राहेलया पाखें बूपिं याकूबया सन्तान थुपिं हे खः। थुपिं मुक्कं झिंप्यम्ह दु।
- 23 दानया काय् – हुशीम।
- 24 नप्तालीया काय्पि – यहसेल, गुनी, येसेर व शिल्लेम।
- 25 थुपिं लाबानं थः म्हाय् राहेलयात बियाहःम्ह दासी बिल्हापाखें दुपिं याकूबया सन्तान खः। थुपिं मुक्कं न्हयम्ह दु।
- 26 भौपिं त्वःताः याकूबलिसें मिश्रय् वपिं वया सन्तान जक मुक्कं खुइखुम्ह दु।
- 27 मिश्रय् बूपिं योसेफया निम्ह काय् दु। थुकथं आः मिश्रय् याकूबया मुक्कं न्हयेम्ह सन्तान दत।

याकूब व योसेफ नापलाःगु

- 28 याकूबं योसेफयात थःत नापलायेत गोशेनय् वा धकाः धाय्के छवयेत यहदायात थः स्वयां न्हापा छवत। इपिं अन थ्यंबलय्
- 29 योसेफ थःगु रथ तयार यानाः थः बौ इस्राएलयात गोशेनय् नापलायेत पिहां वल। वं थः बौयात नापलायेवं घय्पुयाः ताःईतक ख्वयाच्वन।
- 30 इस्राएलं योसेफयात धाल – “जिं छन्त नाप लानाः ख्वाः स्वये खन, छ मसीनि धकाः सिल। आः जि याउँक सीदत।”
- 31 योसेफ थः दाजुकिजा व इपिं लिसे वःपिं फुक्कसित धाल – “आः जिं वनाः जुजुयात कनानय् च्वंपिं जिमि बाः, दाजुकिजापिं व छँजःपिं थन वःगु दु धकाः कने।
- 32 जिं जुजुयात छिकपिं फैजवाःत खः, उकिं थःपिन्के दुगु सां फै फुक्क वस्तु व सामान नं ज्वनावःगु दु धकाः धयाबी।
- 33 “फारों छिकपिन्त, “छिपिं छु ज्या याइपिं?” धकाः न्यन धाःसा
- 34 “जिपिं फैजवाःत खः, जिपिं न्हापांनिसें फै ज्वयावयाच्वनापिं खः” धकाः धयादिसँ। अले वय्कलं छिकपिन्त गोशेनय् च्वनेत थाय् बी। मिश्रय् च्वंपिनिं फै ज्वइपिं मनूत मयःगुलि योसेफ अथे धाय्कूगु खः।”

47

- 1 योसेफं थः न्याम्ह दाजु-किजापिन्त नापं व्वना यंकाः फारोयाथाय् वनाः धाल, “जिमि बाः व दाजुकिजापि थःपिनिगु सा, फै व थःपिन्के दुगु फुक्क वस्तु ज्वनाः कनानं थन वःगु दु। आः इपि गोशेनय् च्वनाच्वंगु दु।”
- 2 अले वं थः न्याम्ह दाजुकिजापिन्त म्हसीका बिल।
- 3 फारो इमिके न्यन, “छिपिं छु ज्या याइपिं?”
- इमिसं धाल, “महाराज, जिपिं जिमिगु पुर्खानिसें हे फैजवाःत खः।
- 4 कनान देशय् तसकं अनिकाल जुयाः फै ज्वयेत तकं थाय् मदयाः जिपिं थन च्वं वयागु खः। उकिं सरकारं जिमित थन गोशेनय् च्वनेबियादिसँ।”
- 5 अले फारो योसेफयात धाल, “छिमि बाः व दाजुकिजापिं छन्थाय् वःगु दु।
- 6 मिश्र देश छंगु न्ह्यःने दु। देशय् दुने दक्वसिबय् भिंगु थासय् छिमि बाः व दाजुकिजापिन्त ति। इमित गोशेनय् हे च्वनेब्यु। इपि मध्ये सुं ल्वःपि व सःपि दुसा इमित जिगु वस्तुया जिम्मा बियाब्यूसं ज्यु।”
- 7 अले योसेफं थः बौ याकूबयात फारोया न्ह्यःने हल। याकूबं फारोयात आशीर्वाद बिल।
- 8 फारो याकूबयात न्यन, “छि ग्वःदँ दत?”
- 9 याकूबं धाल, “जि आः उखेंथुखें जुयागु सच्छि व स्विदँ दत। जिगु थ्व उमेर आपाः मदुसां तसकं दुःखं जाः। जिमि बाः बाज्यापिं म्वानावंगु ति ला जिगु उमेर थयं हे मथ्यनि।”
- 10 याकूबं हाकनं छकः फारोयात आशीर्वाद बिल, अले फारोयाथासं पिहां वन।
- 11 योसेफं फारो धाःथें थः बौ व दाजुकिजापिन्त रामसेस धाःथाय् च्वंगु मिश्रया दक्वसिबय् भिंगु व बांलाःगु थाय् बियाः तल।
- 12 योसेफं थः बौ, दाजुकिजा व फुक्कसित नसाज्वलं नं हयाबिल।

तसकं अनिकाल जूगु

- 13 तसकं अनिकाल जूगुलि गनं हे अन्न मदु। मिश्र व कनान देशय् नं तसकं अनिकाल जूगुलि अनयापिं मनूत नये मखनाः बमलात।
- 14 मिश्र व कनान देशयापिं मनूतयसं अन्न न्यानाः पूगु धिबा फुक्क मुंकाः योसेफं फारोया छँय् तयेहयातल।
- 15 मिश्र व कनान देशय् च्वपिनि धिबा फुसेलि मिश्रय् च्वपिन्सं वयाः योसेफयात धाल, “जिमित अन्न बियादिसँ। मखुसा जिपिं छिगु न्ह्यःने हे सी। जिमिके दुगु धिबा फुक्कं फुइधुंकल।”
- 16 योसेफं इमित धाल, “छिमिके दुगु धिबा फुइधुंकल सा वस्तु हिं। छिमिगु वस्तुया पलेसा जिं छिमित अन्न बी।”
- 17 उकिं इमिसं थःपिन्के दुगु छँय् लहीपि वस्तु हल। योसेफं अन्नया पलेसा इमिसं हःगु सल, फै, च्वलय्, सा व गधा काल। थुकथं उगु दँय् योसेफं अन्नया पलेसा इमिगु छँय् लहीपि वस्तु काल।
- 18 मेगु दँय् इपिं हाकनं वयाः हाल, “जिमिसं थःपिनिगु खँ छिगु न्ह्यःने सुचुके मखु। जिमिगु फुक्क धिबा नं फुइधुंकल, वस्तु नं फुक्क छिगु जुइ धुंकल। आः जिमिके जिमिगु म्ह व बुँ बाहेक मेगु छुं हे मदये धुंकल।
- 19 जिमित व जिमिगु बुँयात नाश यानादी मते। जिमित अन्न बियाः जिमित व जिमिगु बुँ कयादिसँ। थुकथं जिपिं जिमिगु बुँनापं फारोया दास दासी जुइ। जिमित पुसा बियादिसँ। अले जिपिं सी माली मखु, जिमिगु बुँ नं बाझः जुइ मखु।”
- 20 थुकथं योसेफं मिश्रया फुक्क बुँ छकू छकू यानाः फारोया नितिं न्यानाकाल। अन तसकं अनिकाल जूगुलि फुक्क मिश्रीतयसं थःपिनिगु बुँ मीमाल। थुकथं मिश्रया फुक्क बुँ फारोयागु जुल।
- 21 अले मिश्रया फुक्क मनूत फारोया दास दासी जुल।
- 22 अन च्वपिं पुजाहारीतयसं जक थःपिनिगु बुँ मीम्वाःल। छायाधाःसा जुजुं हे इमित न्हियान्थिं अन्न इनाबियातःगु दु।
- 23 अले योसेफं फुक्कसित धाल, “आः छिपिं व छिमिगु बुँ फुक्क जुजुयागु जुइ धुंकल। जिं आः छिमित बुँइ पीत पुसा बी।
- 24 लयेगु इलय् छिमिसं बुँइ सःगु न्याब्वय् छब्व जुजुयात बीहयेमाः, अले प्यब्व धाःसा छिमिसं पुसाया नितिं व थथःगु परिवार व थः मस्तयगु नसाया नितिं तये फइ।”
- 25 इमिसं धाल, “छि जिमित बचय् यानादिल। जिमि प्रभुया दया जिमिके दयाच्वनेमा। जिपिं आः जुजुया दास जुयाच्वने।”
- 26 उकिं मिश्र देशय् योसेफं बुँयागु छगू कानून हे दयकाबिल। मिश्रय् थ्व कानून आः तक नं दनि। थ्व कानूनकथं बुँयागु न्याब्वय् छब्व अन्न जुजुयागु जुइ। पुजाहारीतयगु बुँ जक जुजुयागु मजुल।
- 27 थुकथं मिश्रया गोशेनय् इस्राएलीतयसं थःपिनिगु थाय्बाय् दयकल। इमिसं अन यक्व सम्पत्ति दयकल। इमि सन्तान नं यक्व दयावल।
- 28 याकूब मिश्रय् झिन्हय्दँ म्वात, मुक्कं सच्छि व पिइन्हय्दँय् क्यन।
- 29 इस्राएलं थः सीत्यय्काः थःकाय् योसेफयात सःताः धाल, “छं जितः धात्थें हे माया यानागु खःसा जितः थन मिश्रय् थुने मखु धकाः बचं ब्यु।
- 30 जि सी धुंकाः जितः थनं यंकाः जिमि बौ बाज्यापिं थुनातःथाय् हे थुनाब्यु।”
- वं धाल, “जिं छिं धाःथें हे याये।”

31 इस्राएलं हाकनं धाल, “अथे याये धकाः पाफ।” अले योसेफं पाफल। अले इस्राएल थःगु लासाया छ्यंफुसय् भवपुल।

48

याकूबं एफ्राइम व मनश्शेयात आशिष ब्यूगु

1 छुं ई लिपा योसेफयात सुनानं वया बौ याकूब तसकं म्हंमफयका च्वन धकाः कं वल। योसेफ थः निम्ह काय् मनश्शे व एफ्राइमयात ब्वनाः याकूबयात स्वःवन।

2 याकूबयात सुनानं वया काय् योसेफ वयात नापलाः वःगु दु धकाः कन। व मफु मफु थः हे दनाः लासाय् फयतुत।

3 याकूबं योसेफयात धाल, “दक्व शक्ति दुम्ह परमेश्वरं जितः कनान देशय् लुजःय् झायाः आशिष बियाः धयादिल –

4 “जिं छन्त यक्व सन्तान बी। छंपाखें जिं थीथी जाति दय्के। जिं छन्त थ्व थाय् बियाच्च्वना, अले सदां सदांया लागि थ्व छंगु व छिमि सन्तानयागु जुइ।”

5 “जि थन मिश्रय् वये न्ह्यः थन हे बूपिं छं निम्ह काय् मनश्शे व एफ्राइम नं स्बेन व शिमियोन थें जिम्ह हे खः।

6 वयां लिपा बूपिं धाःसा जिम्ह जुइ मखु, छंम्ह हे जुइ। इमिसं वया दाजुपिं मनश्शे व एफ्राइमपाखें अंश काइ।

7 “जिं थथे छाया यानागु धाःसा पढ़न-आरामं लिहां वयाच्च्वनाबलय् एप्रात (बेथलेहेम) थयने न्ह्यः हे कनान देशय् छिमि मां राहेल मन्त। जिं वयात अन हे लैसिथय् थुनेमाल।”

8 योसेफया काय्पिन्त खनाः इस्राएलं न्यन, “थुपिं सु?”

9 योसेफ धाल, “थुपिं जिमि काय्पिं खः। थुमित परमेश्वरं जितः थन हे मिश्रय् ब्यूगु खः।”

वं धाल, “इमित जिगु लिक्क छ्वयाहिं। जिं इमित आशिष बी।”

10 इस्राएल तसकं बुरा जुइ धुकुगुलि वं बांलाक मिखां मछू। उकिं योसेफ थः काय्पिन्त वयागु लिक्क यंकाबिल। अले वं इमित चुप्पा नयाः घयपुल।

11 इस्राएलं योसेफयात धाल, “तःदँ तक ला जिं छ सी धुकुल धयाच्च्वनागु। अले छंगु ख्वाः स्वये खनी मखुत धयाच्च्वनागु। परमेश्वरं थौं जितः छिमि काय्पिन्त नापं स्वये दय्काबिल।”

12 योसेफ थः काय्पिन्त इस्राएलया पुलि क्वकाल, अले बँय् भवपुलाः इस्राएलयात भागि यात।

13 योसेफ दनाः थःकाय्पिं एफ्राइमयात इस्राएलया खवय् व मनश्शेयात जवयपाखे लाकाः न्ह्यःने यंकल।

14 तर इस्राएलं थःगु जवगु ल्हाः यंकाः एफ्राइमया छेनय् तयाबिल, अले तःधीम्ह जूसं मनश्शेया छेनय् खव ल्हाः तयाबिल।

15 इस्राएलं योसेफयात आशिष बियाः धाल –

“जिमि बाज्या अब्राहाम व जिमि बाः इसहाकं

सेवा याःम्ह परमेश्वर,

अले जिगु जिवंकाछि जिम्ह जवाः जुयादीम्ह

परमेश्वरं थ्व मस्तयत् आशिष बियादीमा।

16 जितः दुःखय् ग्वाहालि यानादीम्ह स्वर्गदूतं

थ्व मस्तयत् आशिष बियादीमा।

अले थुमिपाखें हे जिगु नां, जिमि बाज्या अब्राहाम व

बाः इसहाकयागु नां ल्यनाच्च्वने मा।

पृथ्वीइ थुमि सन्तान यक्व दयाः न्यनावनेमा।”

17 थः बौनं जवगु ल्हाः एफ्राइमयागु छेनय् तःगु योसेफयात मयल। उकिं वं एफ्राइमयागु छेनं थः बौया ल्हाः चीकाः मनश्शेया छेनय् तयाबीत स्वल।

18 वं थः बौयात धाल, “थथे मखु बाः, थ्व न्हापां बूम्ह खः, थ्वयागु छेनय् जवगु ल्हाः तयादिसँ।”

19 वया बौनं वयागु खँ मन्यंसे धाल, “जिं स्यू पुता, जिं बांलाक स्यू। थ्वया सन्तान नं यक्व दयाः तःधनी तिनि। अयनं थ्वया किजा थ्व स्वयां यक्व तःधनी, अले वया सन्तान थीथी जातिया पुचः जुइ।”

20 उखुन्हू इस्राएलं इमित थथे धकाः आशिष बिल,

“इस्राएलय् च्वंपिन्सं छिमिगु नां कयाः

थथे धकाः आशिष बी,

‘परमेश्वरं छन्त एफ्राइम व मनश्शे थें दय्केमा।’ ”

थुकथं वं एफ्राइमयात मनश्शे स्वयाः न्ह्यःने तल।

21 अले वं योसेफयात धाल, “छं खँ हे खन, जि आः यक्व म्वाइ मखुत। परमेश्वर छिपिनापं दी। अले वय्कलं छिमित छिमि तापाःबाज्यापिनिगु देशय् हे लित यंकी।

22 जिं छन्त छिमि दाजुकिजापिन्त स्वयाः अप्वः गुँइच्चंगु छकू बुँ बियागु दु। व बुँ जिं थःगु तरवार व धनुषया बलं एमोरीतय्पाखें त्याकाकयागु खः।”

49

- याकूबं थः कायपिन्त आशिष ब्यूगु
 1 याकूबं थः कायपि फुक्कसित सःताः धाल, “छिपि फुक्क थन वा, छिमित लिपा छु छु जुइतिनि धकाः जिं छिमित धाये।
 2 “सकसिनं न्यँ, याकूबया कायपि
 छिमि बाः इस्त्राएलं धाःगु खँ न्यँ।
 3 रुबेन, छ जिम्ह न्हापांम्ह काय् खः,
 छ जिगु बल खः,
 जिगु ल्यायम्हसूया न्हापांम्ह काय् खः,
 जिगु दक्वसिबय् तःधंगु गौरव खः।
 4 छ थातं मच्चंगु लः थें खः,
 छ न्हापांम्ह जुयाच्चनी मखु,
 छायाधाःसा छ थः बौया लासाय् घन,
 अले जिगु लासायात क्वह्यंकल।
 5 शिमियोन व लेवी निम्ह दाजुकिजां
 छगू हे कथंयापि खः,
 थुमिगु तरवार ल्वापुख्यापुया ज्याभः खः।
 6 जिं गुबलें नं इमिगु ज्या
 व बिचालय् ब्वति मकया
 छायाधाःसा इमिसं तमय् मनूत स्याःगु दु।
 अले थःयन्थें द्रुहंतयत् पाःगु दु।
 7 इमिगु तंयात सराः लायेमा
 छायाधाःसा व तसकं ग्यानापु।
 इमिगु तंयात सराः लायेमा
 छायाधाःसा व तसकं छाः।
 जिं इमित ब्वथलाबी
 जिं इमित इस्त्राएलय् छ्यालब्याल यानाबी।
 8 यहदा, छन्त छिमि दाजुकिजापिन्सं तःधंकी,
 छं थः शत्रुतयत् बुकाछवःगु दु
 छिमि बौया कायपिन्सं छन्त भागि याइ।
 9 यहदा सिंहया मचा खः,
 व शिकारय् हे ब्वलन,
 सिंह थें व घ्वंस्यानाः ग्वारातुली।
 सुनां वयात थनेगु आँट याइ?
 10 यहदाया ल्हातिइ न्हाबलें राजदण्ड दइ,
 वया सन्तानं न्हाबलें शासन याइ।
 जाति जातितयसं वयात कोसेलि हइ
 अले इमिसं वयाः वयात भागि याइ।
 11 वं थः गधायत भिंगु दाखमाय् ची
 अले गधायत मचायात भिंगु कचाय् ची।
 वं थःगु वसः दाखमघय् ही
 अले भान्तां लंयात दाखया रसय् ही।
 12 वयागु मिखा दाखमघ स्वयाः प्वालाप्वाला थी
 वयागु वा दुरु स्वयाः तुयुसे च्वनी।
 13 जबूलन समुद्रया सिथय् च्वंवनी
 व जहाज दिकेत ल्वःगु थाय् जुइ
 वयागु लागा सीदोन तक न्यनी।
 14 इस्साखार बल्लाःम्ह गधा खः,
 व पशुतय्गु बारया दथुइ ग्वतुलाच्चनी।
 15 झासु लनेत बांलाःगु थाय् लुयेवं,

- अले झःझः धाःगु देश खनेवं,
 वं कु क्वबीत थःगु ब्वह क्वछुकी
 अले दास थें ज्या याइपि ज्यामि जुइ।
- 16 दानं इस्त्राएलया मेमेगु कुलं थें
 थः मन्तयत शासन याइ।
- 17 दान लँसिथय् च्वंम्ह सर्प खः,
 व लँय् च्वंम्ह बिख दुम्ह सर्प खः।
- वं सलया ग्वालिइ न्याइ,
 अले सलया म्हय् च्वंम्ह कुतुं वनी।
- 18 परमप्रभु! जि छिं उद्धार याइगु
 पियाच्वनागु दु।
- 19 गादयात छथ्वःसिनं हयक्काः वइ
 तर अःखतं वं इमित हयक्कयाः लिनाछ्वइ।
- 20 आशोरया यक्व अन्न सइ,
 वं जुजुयात माःगु भिंगु अन्न बी।
- 21 नप्ताली जंगलय् च्वंम्ह चल्ला खः
 वं बाबांलाःपि मस्त बुइकी।
- 22 योसेफ बुंगाःचा नापं च्वंम्ह
 गधाया मचा थें खः,
 गुँच्चय् च्वंम्ह गधाया मचा थें।
- 23 शत्रुतय्सं वयात वाणं कय्कःवइ
 इमिसं वयात थःपिनिगु धनुष वाण ज्वनाः लितुली।
- 24 तर याकूबया दक्व शक्ति दुम्ह परमेश्वरया ग्वाहालि,
 फैजवाः व इस्त्राएलया ल्वहँधीया ग्वाहालि
 वयागु धनुष वाण तप्यना हे च्वनी,
 अले वयागु लप्पा नं बल्लाना च्वनी।
- 25 छन्त थ्व ग्वाहालि छिमि बाःया
 दक्व शक्ति दुम्ह परमेश्वरपाखें वइ।
 परमेश्वरं छन्त स्वर्गं वा वय्काः
 पृथ्वीया तःलं लःधाः पिकयाः
 अले यक्व सन्तान बियाः आशिष बियादी।
- 26 छिमि बाःयागु आशिष पहाड स्वयाः तःधं,
 यक्व पहाड स्वयाः तःधं।
 थ्व फुक्क आशिष छंगु छेनय् लायेमा
 छायाःसा छ छिमि फुक्क दाजुकिजापिनि नायः खः।
- 27 बेन्यामीन ग्यानापुम्ह फ्याकाध्वं खः।
 सुथय् वं शिकार यानाहःगु नइ,
 अले बहनी लुटे यानाहःगु इनी।”
- 28 थुपि इस्त्राएलया झिनिगू कुल खः। इमि बौनं इमित ल्वयेक ब्यूगु आशिष थ्व हे खः।

याकूब सीगु

- 29 अले याकूबं इमित उजं बिल, “जि आः याकनं हे सिनाः जिमि तापाबाज्यापिनाप मिलय् जू वने। जितः जिमि
 बौबाज्यापिलिसें हिती एप्रोनया बुँइ च्वंगु गुफाय् थुनाब्यु।
- 30 थ्व गुफा कनान देशय् च्वंगु मप्पे लिक्क च्वंगु मक्पेलाया बुँइ च्वंगु गुफा खः। अब्राहामं थ्व गुफा सी थुनेत धकाः बुँनापं
 हिती एप्रोनया ल्हाति न्यानाकाःगु खः।
- 31 अन हे अब्राहाम व वया कलाः सारायात थुंगु खः। अन हे इसहाक व वया कलाः रिबेकायात नं थुंगु खः। अले अन हे
 जिं लेआयात नं थुनागु खः।
- 32 व बुँ व अन च्वंगु गुफा हितीतयपाखें न्यानाकयातःगु खः।”
- 33 थः कायपिन्त थुकथं उजं बीधुंकाः याकूब लासाय् ग्वारातुल अले सित।

50

याकूबयात थुंगु

- 1 योसेफ थः बौया म्हय् भ्वसुलाः चुप्पा नयाः ख्वल।
- 2 अले वं थःथाय् च्वपिं वैघतयत् थः बौया सीम्हय् नस्वाः वःगु मलम पाकेबिल।
- 3 थ्व पिङ्हुया ज्या खः। मिश्रीत नं न्हयेन्हु तक दुःखं च्वन।
- 4 दुःखं च्वनेगु न्हि क्वचायेवं योसेफं भारदारतयत् थथे धाल, “जिगु थुलि खँ फारोयाथाय् यंकाब्यु।
- 5 जिमि बाःनं जितः थथे धकाः पाफयकाथकल, ‘जि सीत्यनागु दु। कनान देशय् जि थःमंहं हे म्हयाथकागु चिहानय् जितः थुनाब्यु।’ उकिं जितः फारों वनेगु उजं बियादीसा जि वनाः वये।”
- 6 फारों धाल, “छिमि बाःनं पाफयक् थें कनानय् वनाः थुनाः वा।”
- 7 उकिं योसेफ थः बौयात थुनेत वन। व नापं फुक्क भारदारत, ततःधंपिं मनूत व मूमूपिं मनूत फुक्कं वन।
- 8 योसेफया छँजः सकलें, वया दाजुकिजापिं व वया बौया थःथितिपिं नं फुक्कं वन। थः मस्त, सा फै व वस्तु जक अन हे गोशेनय् त्वःताथकल।
- 9 मनूत रथय् च्वनाः व सल गयाः नं व नापं वन। थ्व तसकं तःधंगु हुल खः।
- 10 यर्दन लिक्क च्वंगु आतादया छ्व पाङ्गु ख्यलय् थ्यंसैलि इमिसं तसकं दुःख यानाः ख्वल। योसेफ अन थः बौया न्हयन्हुया दुःखं च्वन।
- 11 अन च्वनीपिं कनानीतयसं आतादया छ्व पाङ्गु ख्यलय् तसकं नुगः मछिकाः ख्वःगु खनाः थथे धाल, “थ्व ला मिश्रीतय् सी हःगु जुयाच्वन खनी।” उकिं यर्दन लिक्कया व थाय्यात हाबिल मिश्रइम धायेगु यात।
- 12 थुकथं याकूबं धाःथें वया काय्पिन्सं यात।
- 13 इमिसं वयागु सीम्हयात कनान देशय् थ्यंक हे यंकाः अब्राहामं हिती एप्रोनपाखें न्यानाकयातःगु मप्रेया लिक्क च्वंगु मक्पेलाया बुँइ च्वंगु गुफाय् थुनाबिल।
- 14 थः बौयात थुने धुंकाः योसेफ, थः दाजुकिजापिं अले व नापं वःपिं फुक्कलिसें मिश्रय् लिहां वल।

योसेफं थः दाजुपिन्त हपाः ब्यगु

- 15 थःपिनि बौ सीगु खनाः योसेफया दाजुपिनि थवंथवय् थथे खँ लहात, “योसेफं आः तक नं ईख तयाः झीसं वयात यानागुया बदला काःसा छु यायेगु?”
- 16 उकिं इमिसं योसेफयाथाय् थथे धाय्के छवत, “सी न्ह्यः छिकपिनि बाःनं छितः थथे धायेत जिमित धयाथकूगु खः –
- 17 ‘छन्त मभिकूगुलिइ छं छिमि दाजुपिन्त क्षमा या।’ उकिं आः छिकपिनि बाःया परमेश्वरया दासतयत् इमिसं याःगु द्वंबिद्वंया लागि क्षमा बियादिसँ।” थ्व न्यनाः योसेफ ख्वल।
- 18 वया दाजुपिन्सं वयाः वयागु न्ह्यःने भ्वसुलाः धाल, “जिपिं छिकपिनि दास खः।”
- 19 योसेफं इमित धाल, “ग्याये मते, जि छु परमेश्वर खः ला?”
- 20 छिमिसं जितः स्यंकेत स्वल, परमेश्वरं थुकिया पलेसा भिं यानादिल। थौं झी फुक्कं गुकथं बचय् जुयाच्वना, व उकिया हे लिच्चः खः।
- 21 उकिं ग्याये मते। जिं छिमित व छिमि मचाखाचायात लही।” थुकथं वं थः दाजुपिन्त हपाः बिल।

योसेफ सीगु

- 22 योसेफ थः दाजुकिजापिलिसे मिश्रय् हे च्वन। योसेफ सच्छि व झिदँ तक म्वात।
- 23 योसेफं एफ्राइमया पाखें छुइ तकं खन। वं मनश्शेया काय् मार्कीरया नकतिनि बूपिं मस्त तकं थःगु मुलय् तये खन।
- 24 सी न्ह्यः योसेफ थः दाजुकिजापिन्त धाल, “जि आः यक्व म्वाइ मखुत। परमेश्वरं छिमिगु बिचाः यानादी। अले छिमित थनं अब्राहाम, इसहाक व याकूबयात बचं बियादीगु देशय् यंकादी।”
- 25 अले योसेफं इमित पाफय्केबिल, “परमेश्वरं छिमित यंकादीगु देशय् जिगु अस्थि यंके धकाः जितः बचं ब्यु।”
- 26 थुकथं योसेफ सच्छि व झिदँ दय्काः मिश्रय् हे सित। वयागु म्हयात नस्वाः वःगु मलम पानाः बाकसय् तया तल।

प्रस्थानया सफू म्हसीका

मोशाया न्यागू सफू मध्ये निगूगू सफूया नां “प्रस्थान” खः। थुकिया अर्थ खः “पिहां वनेगु”। थ्व सफुलिइ इस्त्राएलया इतिहासय् जूगू तसकं ततःधंगु घटना न्ह्यब्वयातःगु दु। थ्व सफुलिइ परमेश्वरं इस्त्राएलीतयत् इपिं दास जुयाच्चंगु देश मिश्रं गुकथं पित यंकादिल धयागु खँ न्ह्यथनातःगु दु।

प्रस्थानया सफूया न्हापांगु भागय् इस्त्राएलीत मिश्रय् च्वनाच्चंगु प्यसः दँ ति (४००) लिपा मिश्रयाम्ह जुजुं इस्त्राएलीतयत् वनेबीत मानय् जुल। उबलय् उपिं ल्याखय् यक्व अप्वयावंगु खः। न्हम्ह जुजुं इस्त्राएलीतयगु ल्याः यक्व दुगुलि इपिं देशया निति खतरा जुइफु धकाः तायकल। अथे जुयाः न्हम्ह जुजुं इमित तसकं थाकुगु थाकुगु ज्या याकल। अले वं हिब्रू मिसातयसं बुइकूपिं फुक्क काय् मस्तयत् नील खुसिइ वांछव धकाः उजं बिल। उबलय् लाक हे मोशा बुल, वयात नं नील खुसिइ वांछवयेमाःगु खः तर वयात बचय् यात। अले पिइदँ तक व मिश्रया दरबारय् ब्वलन, व दरबारय् च्वनाच्चंबलय् मिश्रीतयसं इस्त्राएलीतयत् थाकुगु थाकुगु ज्या याकगुलि इमित तसकं दुःख जुल। लिपा पिइदँ तक मोशा मिघानय् यित्रीया फै-च्वलय् ज्वयाजुल। उबलय् मिश्रीतयसं इस्त्राएलीतयत् थाकुगु थाकुगु ज्या याकाः दुःख बियाच्वन। अथे जुयाः इस्त्राएलीतयसं ग्वाहालिया निति परमेश्वरयात बिन्ति यात। परमेश्वरं इमित अनं त्वःतकाः कनान देशय् यंकेत मोशायात न्ह्यलुवाकथं ल्ययादिल। परमेश्वरं मिश्र देशं इस्त्राएलीतयत् पित यंकादीत मिश्र देशय् थीथी विपत्ति हयादिल। ततःधंगु विपत्तिं यानाः न्हम्ह जुजु इस्त्राएलीतयत् वनेबीत मानय् जुल। इस्त्राएलीत मोशाया अर्धीनय् च्वनाः मिश्र देशं पिहां वल। इस्त्राएलीत यात्रा यायां सनै पर्वत तक थ्यंकः वल। अन इपिं पाल ग्वयाः दच्छि तक च्वन।

उबलय् परमेश्वरं इपिनापं बाचा चिनादिल अले इमित झिगू आज्ञा बियादिल। वयकलं इमित परमप्रभु इमि परमेश्वरयात माया यायेगु व वयकःया आज्ञा मानय् यायेगु अले वयकःयागु जक आराधना यायेगु स्यनादिल। उबलय् पर्वतय् मोशां थःमनूतयगु दथुइ परमेश्वरया उपस्थितिया निति गुकथं नापलायेगु पाल दयकेगु धकाः परमेश्वरपाखेंया फुक्क खँत सयकाकाल। थ्व सफुलिइ स्वता मू खँ न्ह्यब्वयातःगु दु।

१. परमेश्वरं इस्त्राएलीतयत् अजू चायापुगु ज्या यानाः मिश्रं पित ब्वना हयादीगु।
२. सनै पर्वतय् परमेश्वरं थः मनूतलिसे बाचा चिनादीगु। थुकिं यानाः इमिसं छु याये त्यः छु याये मत्यः, गथे यानाः ग्वायेमाः धयागु निसैं धर्मया खँ नं ध्वाथुइका कायेफत।
३. इस्त्राएलीतयसं परमेश्वरयात नापलायेगु व आराधना यायेगुथाय् “नापलायेगु पाल” व उकियात माःगु ज्वलं परमेश्वरं मोशायात सनै पर्वतय् बियादीगु नमूनाकथं दयकूगु।

थ्व स्वयाः तःधंगु थ्व सफुलिइ परमेश्वरं थः मनूतयत् छु यानादिल, इमित गुकथं छुत्कारा बियादिल, अले गुकथं लिपाया आशाया लागि इमित छगू जाति कथं छप्पें यानादिल धयागु खँ न्ह्यथनातःगु दु।

थ्व सफूया दकलय् लिपा परमेश्वरया महिमां पवित्र पाल जाःगु व इस्त्राएलीत परमेश्वरं थःपिन्त बी धकाः बचं बियादीगु देश कनानय् वनेत तयार जूगु खँ दु। थ्व सफूया दक्वसिबय् नांजाःगु व अप्वसिनं स्यगु ब्व निइगूगु अध्यायलय् न्ह्यथनातःगु झिगू आज्ञाया धलः खः।

धलः पौ

मिश्रय् दास जुयाच्चपिं इस्त्राएलीतयत् अनं पित हःगु

१. मिश्रय् इस्त्राएलीतयगु क्वह्यंगु हालत १:१-२२
२. मोशा बूगू २:१-२५
३. च्यानच्चवंगु झाः ३:१-४:१७
४. मिश्रय् जुजुयात परमेश्वरया शक्ति क्यंगु ५:१-७:१३
५. मिश्रय् महामारी वःगु ७:१४-११:१०
६. छुत्काराया नखः गुकथं हनेगु १२:१-१३:१०
७. न्हापां बूपिया निति नियम १३:११-१६
८. परमेश्वरं इस्त्राएलीतयत् मिश्रं पित हयादीगु १३:१७-२२
९. लाल समुद्र छिनावंगु १४:१-१५:२१

मरुभूमि जुयाः सनै पर्वतय् वंगु

१. मरुभूमिइ मन्ना व लः बियादीगु १५:२२-१७:७
२. अमालेकीतयसं हमला याःगु १७:८-१६
३. यित्रीया खँ १८:१-२७

परमेश्वरं सनै पर्वतय् थः मनूतलिसे बाचा चिनादीगु

१. सनै पर्वतय् मोशा १९:१-२५

२. झिगू आज्ञा २०:१-२६
३. गय् याना: म्वायेगु धयागु नियम २१:१-२३:९
४. हनेमा:गु नख:चख: २३:१०-१९
५. परमप्रभुया बाचा पक्का जूगु २३:२०-२४:१८

नापलायेगु पाल दय्कूगु

१. नापलायेगु पाल गय् याना: दय्केगु धका: स्यंगु २५:१-२७:२१
२. पुजाहारीया वस: व अभिषेकया ज्याइव: २८:१-२९:३७
३. वेदी व बलि छायेगु खँ २९:३८-३०:३८
४. नापलायेगु पाल दय्कीपिं कारिगर ३१:१-१८
५. लँयाम्ह द्रहंचाया पुजा ३२:१-३३:२३
६. मेगु ल्वहंयागु पौ ३४:१-३५
७. नापलायेगु पाल दय्कूगु ३५:१-४०:३८

प्रस्थान

मिश्रय् इस्राएलीतयत् क्वत्यलात:गु

- 1 थथ:गु परिवार ज्वना: याकूबनापं मिश्र देशय् वंपिं इस्राएलया काय्पिनिगु नां थथे दु*—
- 2 स्बेन, शिमियोन, लेवी, यहूदा,
- 3 इस्साखार, जबूलून, बेन्यामीन,
- 4 दान, नप्ताली, गाद व आशेर।
- 5 याकूबया दक्वं याना: न्हयेमह सन्तान दु। वया छम्ह काय् योसेफ न्हापांनिसें हे मिश्रय् दु।*
- 6 योसेफ, वया दाजुकिजापि व वया पुस्तायापि फुक्क मनूत सिनावन।
- 7 इस्राएलया सन्तान धा:सा ब्वलना: ल्याखय् अप्व: दयावन। गुकि याना: फुक्क देश इमिसं जाल।*
- 8 अनंलि मिश्रय् योसेफयात म्हमस्यूमह छम्ह न्हम्ह जुजु गद्दीइ च्वन।*
- 9 वं थ: मनूतयत् धाल, “स्व, इस्राएलीत झीपिं स्वया: यक्व अप्व: दये धुंकल। इपिं बल्लाना वयाचवंगु दु।
- 10 अथे जुया: झीसं इपिं लिसे बुद्धिं ज्या कायेमा:। मखुसा इपिं ल्याखय् अप्व: जुयावनी। लडाईं जुइबलय् नं इपिं झी शत्रुतलिसे मिलय् जुया: झीपिलिसे ल्वा: वइ, अले देश त्व:तावनी।”*
- 11 अथे जुया: मिश्रीतय्सं इमित थाकुगु ज्या बिया: सास्ती यायेत इमिथाय् ज्यामि नाय:त छवल। इमिसं फारोया निरिं धुकु दय्केत पिताम व रामसेस धा:गु निगू शहर दय्कल।
- 12 अयनं इमिसं गुलि गुलि इस्राएलीतयत् दु:खकष्ट बिल उलि उलि हे इमिगु ल्या: अप्वयावन। इपिं यक्व थासय् न्यना नं वन। अथे जुया: इपिं इस्राएलीत खना: तसकं ग्यात।
- 13 अले इमिसं इस्राएलीतयत् दयामाया मयासें थाकुगु थाकुगु ज्या याकल।
- 14 चा न्हायेगु, अप्पा छियेगु, थाकुगु थाकुगु बुँज्या याका: इमिगु जीवनयात दु:खं जाय्काबिल।
- 15 मिश्रया फारोन शिप्रा व पूआ नांयापिं हिब्रू दिरिअजिपिन्त स:ता: धाल,
- 16 “हिब्रू मिसातय् मचा बुइबलय् मचातइगु थलय् छिमिसं सुसा:कुसा: या:वनेबलय् काय् बूसा स्यानाछ्व, म्हाय् बूसा स्याये मते।”
- 17 दिरिअजिपिं परमेश्वरया भय काइपिं जूगुलि मिश्रया फारोन उजं ब्यू थें मयासें इमिसं काय् बूसां मस्यासें हे त्व:ताबीगु।
- 18 अथे जुया: मिश्रया फारोन इमित स:ता: न्यन, “छिमिसं थथे छाया यानागु? छिमिसं काय् मस्तयत् छाया मस्यानागु?”
- 19 दिरिअजिपिन्सं फारोयात धाल, “हिब्रू मिसात मिश्री मिसात थें मखु। इपिं तसकं बल्ला:, दिरिअजित: थ्यने न्ह्य: हे इमिसं मचा बुइके धुंकीगु।”
- 20 अले परमेश्वरं दिरिअजिपिन्त भिं यानादिल। इस्राएलीत ल्याखय् झन अप्व: दयावन।
- 21 दिरिअजिपिन्सं परमेश्वरयागु भय का:गुलि वय्कलं इमित नं सन्तान बियादिल।
- 22 अले फारोन थ: फुक्क प्रजायात थथे धका: उजं बिल, “हिब्रूतय् ग्व:मह काय्मस्त बुइ इपिं फुक्कसित नील खुसिइ यंका: वांछ्व। म्हाय् मस्तयत् जक ल्यंका ति।”*

2

मोशा बूगु

- 1 थ्व हे इलय् लेवी कुलयाम्ह छम्ह मिजंनं थ:गु हे कुलयाम्ह छम्ह मिसानापं ब्याहा यात।

* 1:1 १:१-४ उत ४६:८-२७ * 1:5 १:५ उत ४६:५-६ * 1:7 १:७ प्रे ७:१७ * 1:8 १:८ प्रे ७:१८ * 1:10 १:१० प्रे ७:१९ * 1:22 १:२२ प्रे ७:१९

- 2 अले व मिसाया प्वाथय दत, वं छम्ह काय बुइकल। मचा तसकं बांला:गु खना: वयात स्वला तक सुचुका तल।*
- 3 अयनं वं स्वला स्वया: अप्ज: सुचुकातये मफुत। अले वं मचायात तयेत तिकथियागु छग: पिचा दयकल। उकी अलकत्रा इला: ल: दुहां मवनीगु यानाबिल। मचायात उकी तया: नील खुसियागु सिथय ताहाक:गु घॉय्या दथुइ त्व:ताबिल।
- 4 अले मचायात छुं जुइ ला धका: स्वयेत वया तता तापाक्क दनाच्चन।
- 5 थ्व हे इलय् फारोया म्हाय् नील खुसिइ म्व: ल्हुयेत वल। वया दासीत खुसि सिथय चा:ह्युवंबलय् वं घॉय् दथुइच्चंगु पिचा खना: थ: दासीयात व कायके छवल।
- 6 वं पिचा चायका: स्व:बलय् ख्वयाच्चंम्ह मचायात खना: वयात माया वन, अले वं धाल, “थ्व सुं हिब्रूतय मचा ख:।”
- 7 उबले व मचाया ततां फारोया म्हाय्यात न्यन, “जिं वना: सुं छम्ह हिब्रू मिसायात छिगु निती मचायात दुरु त्वंकेत व्वना हये ला?”
- 8 फारोया म्हाय्यनं वयात धाल, “ज्यु, हूँ।” अले व मिसामचां वना: थ: हे मांयात स:ता: हल।
- 9 फारोया म्हाय्यनं व मिसायात धाल, “जिगु निती थ्व मचायात यंका: दुरु त्वंकेगु या, अले जिं छन्त ज्यालाबी।” व मिसां मचायात यंका: दुरु त्वंकेगु यात।
- 10 मचा त:धिक: जुइ धुंका: वं वयात फारोया म्हाय्याथाय हल। फारोया म्हाय्यनं मचायात थ:काय् नालाकाल। अले वं “जिं थ्वयात लखं लिक्कियागु ख:” धका: वयागु नां मोशा तल।*

मोशा मिघान देशय् बिस्सुं वंगु

- 11 मोशा ल्यायम्ह जुइ धुंका: पिने थ: इस्राएली दाजुकिजापिन्थाय वन, अन वं इमिसं थाकुगु ज्या यानाच्चंगु खन। अले छम्ह मिश्रीं छम्ह हिब्रूयात तसकं दायाच्चंगु खन।*☆
- 12 मोशां उखेंथुखें स्वल। सुं नं मदुगुलि वं व मिश्रीयात स्याना: वयागु सीम्ह फिइ सुचुकाबिल।
- 13 कन्हय् खुन्हु हानं व अन वंबलय् निम्ह हिब्रूत थ:थवय हे ल्वानाच्चंगु खन। अले वं द्रुक्म्ह हिब्रूयात थथे धाल, “छं थ: हे हिब्रूयात छाय् दायागु?”
- 14 व मनुखं धाल, “छन्त सुनां जिमि शासक व न्यायाधीश दयकल? छु छं जित: नं व मिश्रीयात स्या: थें स्याये त्यनागु ला?” थ्व न्यना: मोशा ग्यात। वं बिचा: यात, “जिं यानागु खँ मनुतयसं सी धुंकल।”
- 15 थ्व खँ सिया: फारोनं मोशायात स्यायेगु बिचा: यात। मोशा धा:सा अनं मिघान देशय् बिस्सुं वना: छग: तुंया न्ह्य:ने च्वन।*
- 16 मिघानया पुजाहारीया न्हयम्ह म्हाय्यपि व हे तुंथिइ ल: का:वल। इमिसं तुंथिइ च्वंगु ल: साला: थ: बौया पशुतयसं ल: त्वनीगु थलय् तयाच्चन।
- 17 उबले हे फैजवा:त वया: इमित ख्याना छवयेत्यन। मोशा वया: इमित ग्वाहालि याना: इमि फैच्चलय्तयत ल: त्वंके बिल।
- 18 इपि थ: बौ स्पेलयाथाय लिहां व:बलय् इमि बौनं इमित न्यन, “थौं छिपिं छाय् याकनं लिहां वयागु?”
- 19 अले इमिसं धाल, “छम्ह मिश्रीं जिमित फैजवा:तयगु ल्हातं बचय् यात। अले ल: साला: फैच्चलय्तयत त्वंकल।”
- 20 अले वं थ: म्हाय्यपिन्त धाल, “व मनु गन दु? वयात छिमिसं छाय् त्व:तावयागु? वना: झीनापं नयेत वयात व्वना हजि।”
- 21 मोशा व मनूनापं च्वनेत मानय् जुल। वं थ: म्हाय्य सिप्पोरायात मोशानापं ब्याहा यानाबिल।
- 22 सिप्पोरां काय छम्ह बुइकल। मोशां “जि मेगु देशय् परदेशी ज्याच्चनागु दु” धका: वयागु नां गेशीम तल।
- 23 यक्व ई लिपा मिश्रयाम्ह जुजु सित। दास जुया: च्वनेमा:गुलि इस्राएलीतयसं झसुका: तया: ग्वाहालि फ्वन। इमिगु स: परमेश्वरयाथाय् थयन।
- 24 थथे इपि पिच्चाना: हा:गु स: न्यना: परमेश्वरं अब्राहाम, इसहाक व याकूबनापं थ:म्हं यानागु बाचायात लुमंकादिल।*
- 25 अथे जुया: परमेश्वरं इस्राएलीतयत स्वयादिल अले इमिगु च्यूता: कयादिल।

3

च्यानाच्चंगु झा:

- 1 मोशा थ: सस:बौ मिघानया पुजाहारी यिन्नोया फैच्चलय् ज्वयाच्चंगु जुल। अले मरुभूमिइ फैच्चलय् ज्वज्वं परमेश्वरया पर्वत हौरेबय् थयंक हे यंकल।
- 2 अन छगू झा:या दथुइ मि जलय् परमप्रभुया दूत खनेदत। मोशां व झालय् मि च्यानाच्चंसां झा: छुं मजगु खन।*
- 3 अथे जुया: मोशां, “जि लिक्क हे वना: थ्व अजू चायापुगु मि स्वये, व झा: छाय् छुं मजगु” धका: मतिइ तल।
- 4 च्यानाच्चंगु मि स्वयेत व लिक्क व:गु खना: परमप्रभु परमेश्वरं वयात च्यानाच्चंगु झालं, “मोशा, अय् मोशा” धका: स:तादिल।
- अले मोशां धाल, “जि थन हे दु।”
- 5 परमेश्वरं धयादिल, “थुखे लिक्क वये मते। थ:गु लाकां त्व:, छायाधा:सा छ दनाच्चंगु थाय् पवित्रगु ख:।”

* 2:2 २:२ प्रे ७:२०; हिब ११:२३ * 2:10 २:१० प्रे ७:२१ * 2:11 २:११ हिब ११:२४ * 2:11 २:११-१४ प्रे ७:२३-२८ * 2:15 २:१५ प्रे ७:२९
* 2:24 २:२४ उत १५:१३-१४ * 3:2 ३:२-१० प्रे ७:३०-३४

6 वयकलं हानं धयादिल, “जि छिमि पुर्खाया परमेश्वर खः, अब्राहाम, इसहाक व याकूबया परमेश्वर खः।” अले मोशां थःगु ख्वाः त्वपुल, छायाधाःसा परमेश्वरयात स्वयेत व ग्यात।

7 परमप्रभुं धयादिल, “जिं धात्थें हे मिश्रय् च्वंपि जि थः मन्तयत तसकं सास्ती जूगु खनागु दु। अले मिश्रीतयसं यानाः इपिं ख्वःगु सः जिं न्यनागु दु। इमिगु दुःख जिं स्यू च्यूताः नं कयाच्चनागु दु।

8 अथे जुयाः इमित मिश्रीतयगु ल्हातं त्वःतकाः व देशं मेगु भिंगु व तःधंगु दुरु व कस्ति बाः वयाच्चंगु कनानी, हिती, एमोरी, परिज्जी, हिब्बी व यबूसीतयगु देशय् हयेत जि क्वहां वयागु दु।

9 आः इस्राएलीत तःसलं ख्वःगु सः जिथाय् थ्यंगु दु। मिश्रीतयसं इमित गुलि सह याये मफय्क दुःख ब्यूगु दु व नं जिं खनागु दु।

10 अथे जुयाः छ हूँ, जिं थः मन् इस्त्राएलीतयत् मिश्रं पित हयेत छन्त फारोयाथाय् छवये।”

11 मोशां परमेश्वरयात धाल, “फारोयाथाय् वनाः इस्राएलीतयत् मिश्रं पित हये फुम्ह जि सु खः धकाः?”

12 परमेश्वरं धयादिल, “जिं छनापं दइ। अले जिं हे छन्त छवयागु खः धयागु खँया चिं थ्व जुइ, छं थः मन्तयत् मिश्रं पित हये धुंकाः छिमिसं थ्व हे पर्वतय् परमेश्वरयात आराधना याइ।”

वयकःया नां छु खः?

13 मोशां परमेश्वरयात धाल, “जिं इस्राएलीतयथाय् वनाः इमित ‘छिमि पुर्खाया परमेश्वरं हे जितः छिमिगु नितिं छवयाहःगु खः’ धकाः धायेबलय्, इमिसं ‘वयकःया नां छु खः?’ धकाः न्यन धाःसा जिं इमित छु धायेगु?”*☆

14 परमेश्वरं मोशायात धयादिल, “जि सु खः व हे खः। वयकलं हाकनं धयादिल, छं इस्राएलीतयत् थथे धा, ‘जि खः धाःमहयसिनं जितः छिमिथाय् छवयाहःगु खः।’ ”*☆

15 परमेश्वरं हानं मोशायात धयादिल, “इस्त्राएलीतयत् धा, ‘परमप्रभु* छिमि पुर्खाया परमेश्वर आर्थात अब्राहाम, इसहाक, याकूबया परमेश्वरं जितः छिमिथाय् छवयाहःगु खः।’

“न्हाबलेंया नितिं जिगु नां थ्व हे खः।

जिगु थ्व हे नाम जितः

छिमिसं पुस्तां पुस्ता तक लुमंकेगु याइ।

16 “छ वनाः इस्राएलयापिं थकालित मुंकाः इमित थथे धा, ‘छिमि पुर्खा अब्राहाम, इसहाक, याकूबया परमप्रभु परमेश्वर जिथाय् न्हाःने खनेदयकः झायाः थथे धयादीगु दु, जि छिमिथाय् वयागु दु, मिश्रय् छिमित गुलि दुःख ब्यूगु दु व नं जिं खनागु दु।

17 अले जिं छिमित मिश्रीतयसं याःगु दुःखं लिगनाः दुरु व कस्ति बाः वयाच्चंगु कनानी, हिती, एमोरी, परिज्जी, हिब्बी व यबूसीतयगु देशय् यंकेत क्वःछिनागु दु।’

18 “अले इस्राएलया थकालितयसं छंगु खँ न्यनी। अनं लिपा छं इपिं नापं मिश्रया जुजुयाथाय् वनाः थथे धा, ‘हिब्रतय परमप्रभु परमेश्वरं जिमित नापलानादीगु दु। उकिं जिमित जिमि परमप्रभु परमेश्वरयात बां बीत स्वन्हुया लँपुया मरुभूमिइ वनेबियादिसं धकाः इनाप याये।’

19 मिश्रयाम्ह जुजुं गुबलय् तक करं काइ मखु उबले तक छिमित वनेबी मखु धकाः जिं स्यू।

20 अथे जुयाः जिं मिश्र देशपाखे थःगु ल्हाः ल्हनाः इमित जिगु अजू चायापुगु ज्यां कय्के। अले तिनि वं छिमित वनेबी।

21 “जिं मिश्रीतयत् छिमित हनाबना तइपिं यानाबी। अले छिपिं अनं पिहां वनीबलय् ल्हातय् छुं मदयक वनी मखु।*☆

22 फुक्क इस्राएली मिसातयसं थथः मिश्री जःलाखःला व इमिगु छँय च्वनिपिं मिसातयके लुँ, वहः, तिसा व वसः फवनी, अले छिमिसं व थःकाय् न्हाय्पिन्त पुंकी। थुकथं छिमिसं मिश्रीतयगु धन ज्वनाः वइ।”

4

मोशाया निति परमप्रभुया चिं

1 मोशां धाल, “इमिसं जितः पत्याः मयाःसा अले जिगु खँ मन्यसे, ‘परमप्रभु छन्थाय् खनेदयकः झाःगु मखु’ धकाः लिसः बिल धाःसा छु यायेगु?”

2 परमप्रभुं वयात धयादिल, “छंगु ल्हातय् छु दु?”

वं धाल, “कथि।”

3 परमप्रभुं धयादिल, “व बैय् वांछव।” मोशां व बैय् वांछवल।

अले व छम्ह सर्प जुल। थ्व खनाः ग्यानाः मोशा तिन्हुल।

4 परमप्रभुं मोशायात धयादिल, “ल्हाः यंकाः वयागु न्हिप्यं ज्वँ।” मोशां न्हाःने वनाः वयात ज्वन। वयागु ल्हातय् व हानं कथि हे जुल।

5 परमप्रभुं वयात धयादिल, “थ्व ज्यापाखें हे इमिसं जितः पत्याः यायेमा। अले जि हे इमि पुर्खा अन्नहाम, इसहाक व याकूबया परमेश्वर छन्थाय् खनेदय्कः वःगु खः धकाः इमिसं सीमा।”

6 अले हाकनं परमप्रभुं धयादिल, “थःगु ल्हाः गाय् दुने दुख्व।” वं थःगु ल्हाः गाय् दुने दुख्वत। पिकाःबलय् वयागु ल्हाः कोह्लि ल्वचं कयाः च्वापु थें तुइसे च्वन।

7 वय्कलं हानं धयादिल, “थःगु ल्हाः हानं गाया दुने दुख्व।” अले वं थःगु ल्हाः हानं गाया दुने छ्वत। पिकाःबलय् वयागु ल्हाः न्हापा गथे खः अथे हे जुल।

8 अले परमप्रभुं धयादिल, “इमिसं छंगु न्हापांगु अजू चायापुगु चिंयात पत्याः मयासां लिपायागु चिंयात पत्याः याये फु।

9 अयनं इमिसं थ्व निगुगु चिंयात नं पत्याः मयानाः छंगु खँ मन्यंसा छ वनाः नील खुसियागु लः भतिचा कयाः गंगु बैय् प्वंकाब्यु। बैय् व लः हि जुइ।”

10 अले मोशां परमप्रभुयात धाल, “हे प्रभु जि उलि न्ववाये सःम्ह मखु, जि न्हापा नं बांलाक न्ववाये सःम्ह मखु अले छिलिसे न्ववाये धुंकाः नं जि बांलाक न्ववाये मसःनि। जि ध्वाथुइक न्ववाये सःम्ह मखु।”

11 परमप्रभुं वयात धयादिल, “मनूतय्गु म्हुतु सुनां दय्कल? मनूतय् लता व ख्वाँय् सुनां याइ? मनूतय् स्वये फुम्ह व कां सुनां याइ? छु जि परमप्रभुं हे, मखु ला?”

12 अथे जुयाः हँ, जिं छन्त न्ववायेत ग्वाहालि याये, अले छं छु न्ववायेमाः व जिं स्यने।”

13 मोशां धाल, “हे प्रभु, थुकिया निति मेम्ह हे सुं छ्वयादिसँ।”

14 अले परमप्रभुं तं पिकयाः धयादिल, “छु लेवी कुलयाम्ह हारून छिमि दाजु मखु ला? वं बांलाक न्ववाये सः धकाः जिं स्यू। व छन्त नापलायेत वयाच्वंगु दु। अले छन्त खनाः व तसकं लय्ताइ।

15 छ व नापं खँ ल्हा अले छं धायेमाःगु खँ वयात धा। जिं छिपिं निम्हय्सितं न्ववायेत ग्वाहालि याये। अले छिमिसं यायेमाःगु खँ जिं स्यने।

16 वं छंगुपाखें मनूतनापं खँ ल्हाइ, व छंगु निति म्हुतु थें जुइ अले छ वया निति परमेश्वर थें जुइ।

17 थ्व कथि छं थःम्हं हे का, अले थुकिं छं अजू चायापुगु चिं क्यनेफइ।”

मोशा मिश्र देशय् लिहां वंगु

18 अले मोशां थः ससःबौ यिन्नोयाथाय् लिहां वया थथे धाल, “बिन्ति याये, मिश्रय् च्वनाच्वंपिं जिमि दाजुकिजापिं म्वाना हे च्वंगु दु कि मदु धकाः स्वयेत जितः वनेबियादिसँ।”

यिन्नो धाल, “ज्यु, बांलाक हँ।”

19 परमप्रभुं मिधान देशय् मोशायात धयादिल, “मिश्रय् लिहां हँ, छायाःसा अन छन्त स्यायेत स्वःपिं फुक्क मनूत सी धुकल।”

20 अथे जुयाः मोशा थः कलाः व काय्पिन्त गधा गय्काः परमेश्वरं बियादीगु कथि ज्वनाः मिश्र देशय् लिहां वन।

21 परमप्रभुं मोशायात धयादिल, “छं मिश्रय् लिहां वनाः जिं छन्त बियागु शक्तिं फुक्क अजू चायापुगु ज्या फारोया न्ह्यःने याना क्यँ। अयनं जिं वयागु नुगः छायाकाबी, अले वं मनूतय् वनेबी मखु।

22 छं फारोयात धा, ‘परमप्रभुं धयादी, इस्राएल जिमि दकलय् न्हापां बूम्ह काय् खः।

23 जिं छन्त धयागु खः, “जिमि काय्यात जिगु निति बां बीत वनेब्यु।” छं वयात वने मब्यु। उकिं जिं छिमि न्हापां बूम्ह काय्यात स्यानाबी।” ☆

24 मोशा लँय् बाय् च्वंबलय् परमप्रभुं वयात नापलानादिल। अले वयात स्यायेत स्वयादिल।

25 सिप्पोरां छगः च्वामुगु ल्वहं कयाः थः काय्यागु च्वफायेगुलिइ च्वंगु छेंगु ध्यनाः मोशायागु तुतिइ थीका बिल। अले वं धाल, “छ धात्थें हिं स्वापु तःम्ह जिमि भाःत जुल।”

26 अनंलि परमप्रभुं वयात त्वःतादिल। (उबलय् सिप्पोरां धाल “हिं स्वापु तःम्ह भाःत।” अथे वं म्हाय् चिं तःगुया कारणं धाःगु खः।)

27 परमप्रभुं हारूनयात धयादिल, “मोशायात नापलायेत मरुभूमिइ हँ।” अले वं परमेश्वरयागु पर्वतय् वनाः वयात नाप लानाः घयपुल।

28 अनंलि मोशां हारूनयात परमप्रभुं धाय्के छ्वयाहयादीगु फुक्क खँ कन। अले वय्कलं थःत यानाः क्यनेत उजं बियादीगु अजू चायापुगु चिंया बारे नं कन।

29 अले मोशा व हारूनं इस्राएलीतय् फुक्क थकालितय् छथाय् मुंकल।

30 परमप्रभुं मोशायात धयादीगु फुक्क खँ हारूनं इमित धाल। अले मनूतय् न्ह्यःने हे वं अजू चायापुगु चिं नं क्यनाबिल।

31 मनूतय्सं इमित पत्याः यात। परमप्रभुं इस्राएलीतय्गु च्यूताः कयादी अले इमित जुयाच्वंगु सास्ती नं खंगु दु धकाः न्यनाः इमिसं परमप्रभुया न्ह्यःने थःगु छ्यं क्वछुकाः आराधना यात।

5

मोशा व हास्न फारोया न्ह्यःने वंगु

- 1 अनं लिपा मोशा व हास्न वनाः फारोयात धाल, “परमप्रभु इस्राएलया परमेश्वरं थथे धयादिल, ‘जिमि मनूतयूत वनेब्यु, अले इमिसं मरुभूमिइ वनाः जिगु निति नखः हनेमा।’ ”
- 2 फारोनं धाल, “परमप्रभु सु खः? जिं छाया वयागु खँ न्यनाः इस्राएलीतयूत वने बीगु? जिं परमप्रभुयात म्हमस्यू अले इस्राएलीतयूत नं वनेबी मखु।”
- 3 अले मोशा व हास्न धाल, “हिब्रूतयू परमेश्वरं जिमित नापलानादीगु दु। उकिं जिमि परमप्रभु परमेश्वरया निति बां बीत स्वन्हू मरुभूमिया लँपुइ वनेबियादिसँ। मखुसा वयकलं ल्वयू व ल्वापु छवयाहयाः जिमित स्यानादी।”
- 4 फारोनं मोशा व हास्नयात धाल, “अयू मोशा व हास्न, छिमिसं छाया मनूतयूत ज्या याकेत पनाच्चवनागु? छिपिं थथःगु ज्यायू लिहां हँ।”
- 5 फारोनं हाकनं हक्काः धाल, “आः देशयू थुपिं मनूत ल्याखयू अप्वः दये धुंकूगु दु। छिमिसं इमित ज्या यायेत पनाच्चंगु दु।”
- 6 उखुन्हू हे फारोनं ज्या याकीपिन्त व इस्राएली ज्यामि नायःतयूत थुकथं उजं बिल,
- 7 “मनूतयूत थौं तक अप्पा दयकेत बियाच्चवनागु छवालि आवंलि बी मते। थः हे वनाः इमिसं थःगु निति छवालि मालेमा।
- 8 अप्पा धाःसा न्हापा गुलि दयका वयाच्चंगु खः, उलि हे दयकेमाः। छपा नं कम मजुइमाः। इपिं अल्छी जूगु दु। उकिं इपिं, ‘जिमि परमेश्वरया निति बां बीत वनेब्यु’ धकाः हालाच्चंगु दु।
- 9 थुमिगु ज्या अज्ज अप्वः थाकुका ब्यु, थुकिं यानाः थुमित लिलाइ मखु, अले म्वाःमदुगु खँयू ध्यान नं बीलाइ मखु।”
- 10 अले ज्या याकीपिं व ज्यामि नायःतयूसं वनाः मनूतयूत थथे धाल, “फारोनं धाःगु दु, ‘आवंलि छिमित छवालि छपु नं बी मखुत।
- 11 छिपिं थःपि हे वनाः गनं हयेफु हजि, ज्या धाःसा भचा नं पाः जुइ मज्यू।’ ”
- 12 उकिं मनूत छवालि मालेत मिश्र देश न्यंकं उखेंथुखें जुल।
- 13 ज्या याकीपिन्सं इमित थथे धकाः तित्तुतिल, “न्हापा छवालि बियाच्चंबलयू न्हि गुलि ज्या यायेगु खः आः नं उलि हे ज्या यायेमाः।”
- 14 फारोया ज्या याकीपिं मनूतयूसं ज्या स्वइपिं इस्राएली ज्यामि नायःतयूत थथे धयाः दाइगु, “छिमिसं छाया न्हापालिपा स्वयाः थौकन्हयू कम अप्पा दयकागु?”
- 15 अले इस्राएली ज्यामि नायःतयूसं फारोयाथायू वनाः थथे धाल, “छिं थः दासतयूत छाया थथे यानादियागु?
- 16 जिमित छवालि नं बी मखु, न्हापा ति हे अप्पा दयकेमाः धाइगु। अले जिमित दयेगु नं यानाच्चंगु दु, अयूनं द्रं छिकपिनि मनूतयूगु हे दु।”
- 17 फारोनं धाल, “छिपिं अल्छीत खः, अल्छीत! अथे जुयाः हे छिमिसं, ‘जिमि परमप्रभुया निति बां बीत वनेब्यु धकाः धयाच्चंगु दु।’
- 18 हँ, ज्या या हँ। छिमित छवालि छपु नं बी मखु। अयूनं छिमिसं न्हापा क्वःछिनातःगु गुलि खः, उलि हे अप्पा दयकेमाः।”
- 19 “छिमिसं न्हियान्हिथं बीमाःगु गुलि खः उलि हे अप्पा दयकेमाः” धाःगु न्यनाः इस्राएली ज्यामि नायःतयूसं थःपिं आः दुःखकष्टयू लात धकाः थुइकल।
- 20 फारोयाथासं लिहां वयाच्चंबलयू इमिसं मोशा व हास्नयात लँयू पियाच्चंगु नापलात।
- 21 अले इमिसं धाल, “परमप्रभुं छिकपिनिगु न्याय यानादीमा, छायाधाःसा छिकपिन्सं यानाः जुजु व वया भारदारत जिपिलिसें तंचाःगु दु, अले जिमित स्यायेत तरवार नं बियादीगु दु।”

मोशां परमप्रभुयात उजुर याःगु

- 22 अले मोशां परमप्रभुयाथायू लिहां वनाः थथे धाल, “हे प्रभु, छाया छिं थुमित दुःखयू लाकादियागु? छाया जितः थन छवया हयादियागु?
- 23 फारोयाथायू छिगु खँ ल्हायेत वनाबलयूनिसें वं थुपिं मनूतलिसें बांमलाःगु व्यवहार याःगु दु। अले छिं थः मनूतयूत आः तक बचयू यानामदी।”

6

दासत्वं त्वःतकेगु बचं

- 1 परमप्रभुं मोशायात धयादिल, “फारोयात जिं छु याइ आः छं स्वये दइ। वं जिगु बल्लाःगु ल्हातं यानाः इमित वनेबी। वं जिगु शक्ति यानाः हे इमित थःगु देशं पितिनाछवइ।”
- 2 परमेश्वरं मोशायात धयादिल, “जि परमप्रभु खः।”☆

3 अब्राहाम, इसहाक व याकूबयाथाय् जि दक्व शक्ति दुम्ह परमेश्वर कथं खनेदय्क वया, तर परमप्रभु धका: जिं थःगु नामं इमित म्हसीके मबिया।

4 इपिं कनान देशय् परदेशी जुया: च्वनाच्चंबलय् जिं इपिं नाप व हे कनान देश इमित बी धका: बाचा चिनागु दु।

5 अज्ज ला, जिं मिश्रीतयसं दास यानातःपिं इस्राएलीत ख्वःगु सः न्यनागु दु, अले जिं थःगु बाचा लुमंकागु दु।

6 “उकिं इस्राएलीतयत् धा, ‘जि परमप्रभु खः। जिं छिमित मिश्रीतयगु दासत्वं पित हये। जिं थःगु ल्हा: ल्हना: इमित तःधंगु सजाँय बिया: छिमित बचय् याये।

7 जिं छिमित थः मनु नालाकाये, अले जिं छिमि परमेश्वर जुइ। अले मिश्रीतयगु दासत्वं छिमित पितहःम्ह जि हे छिमि परमप्रभु परमेश्वर खः धका: छिमिसं म्हसीकी।

8 अले जिं छिमित अब्राहाम, इसहाक व याकूबयात बी धका: बाचा यानागु देशय् हये। जिं व देश छिमित अधिकार यायेत बी। जि परमप्रभु खः।’ ”

9 मोशां इस्राएलीतयत् अथे हे धका: न्यंकल। अयूनं तसकं क्वत्यय्का: च्वनेमाःगुलि व नुगः क्वतुनाच्चंगुलि इमिसं वयागु खँ मन्यन।

10 अले परमप्रभुं मोशायात धयादिल,

11 “छ वना: मिश्रया जुजु फारोयात धा, ‘इस्राएलीतयत् थ्व देशं पिहां वनेब्यु।’ ”

12 अयूनं मोशां परमप्रभुयात धाल, “इस्राएलीतयसं हे जिगु खँ मन्यन धाःसा, जि खँ ल्हाये मसःम्हय्सिगु खँ फारोनं गथे याना: न्यनी?”

13 मोशा व हासूनयात परमप्रभुं थथे आज्ञा बियादिल, “जिं छिमित इस्राएलीतयत् मिश्रं पितः यंकेगु आज्ञा ब्युगु दु धका: इस्राएलीत व मिश्रयाम्ह जुजु फारोयात धा।”

मोशा व हासूनया पुर्खा

14 इस्राएलीतय् पुर्खा थुपि हे खः —

इस्राएलया दकलय् न्हापां बूम्ह काय् स्बेनया काय्पिं हनोक, पल्लु, हेसोन व कमीं खः। थुपि स्बेनया सन्तान खः।

15 शिमियोनया काय्पिं यमूएल, यामीन, ओहद, याकीन व सोहोर खः। अले कनानी मिसापाखेंयाम्ह काय् शौल खः। थुपि शिमियोनया सन्तान खः।

16 लेवीया काय्पिं गेशोन, कहात व मरारी खः। लेवी सछि व स्विन्हय्दँ तक म्वात।*

17 गेशोनया काय्पिं वया वंशकथं लिब्नी व शिमी खः।

18 कहातया काय्पिं अग्राम, यिसहार, हेब्रोन व उज्जीएल खः। कहात सछि व स्विस्वदँ तक म्वात।

19 मरारीया काय्पिं महली व मूशी खः।

लेवीया वंशत थुपि हे खः।

20 अग्रामं थः निनि योकेबेदनापं ब्याहा यात, वं हासून व मोशायात बुइकल। अग्राम सछि व स्विन्हय्दँ तक म्वात।

21 यिसहारया काय्पिं कोरह, नेपेग व जिक्की खः।

22 उज्जीएलया काय्पिं मीशाएल, एलसाफान व सिथ्री खः।

23 हासूनं अम्मीनादाबया म्हाय्, नहशोनया केहें एलीशेबानापं ब्याहा यात। वं वयापाखें नादाब, अबीह, एलाजार व ईतामारयात बुइकल।

24 कोरहया काय्पिं अस्सीर, एल्काना व अबिआसाप खः। कोरहया कुल थुपि हे खः।

25 हासूनया काय् एलाजारं पतीएलया छम्ह म्हाय्नापं ब्याहा यात, अले वं वयापाखें पीनहासयात बुइकल।

लेवीतयगु पुर्खाया कुलयापिं मू मनुत् थुपि हे खः।

26 परमप्रभुं इस्राएलीतयत् पुचः पुचः याना: मिश्रं पित हजि धका: उजं बियादीपिं हासून व मोशा थुपि हे खः।

27 मोशा व हासूनं इस्राएलीतयत् मिश्रं पित यंकेत मिश्रयाम्ह जुजु फारोलिसे खँ ल्हाःगु खः।

मोशायागु निति हासूनं न्वाःगु

28 परमप्रभुं मिश्रय् मोशानापं खँ ल्हानादीबलय्

29 वय्कलं वयात थथे धयादिल, “जि परमप्रभु खः। जिं छन्त छु छु धाये व फुक्क मिश्रया जुजु फारोयात धा।”

30 मोशां परमप्रभुयात लिसः बिल, “स्वयादिसँ, जि बांलाक न्वावाये सःम्ह मखु। अथे जुया: फारोनं जिगु खँ गथे याना: न्यनी?”

7

हासूनं मोशायागु निति न्वाःगु

1 अले परमप्रभुं मोशायात धयादिल, “स्व, जिं छन्त फारोया निति परमेश्वर थें यानागु दु, अले छिमि दाजु हासून छंगुपाखें न्वाइम्ह जुइ।

* 6:16 ६:१६-१९ गन्ती ३:१७-२०; २६:५७-५८; १ इति ६:१६-१९

- 2 जिं छन्त छु छु उजं बी व हे छं हास्नयात धा। अले छिमि दाजु हास्नं फारोयात इस्राएलीतयत् वयागु देशं वनेब्यु धकाः धाइ।
- 3 मिश्र देशय् थःगु यक्व चिं व अजू चायापुगु ज्या यानाः क्यनेत जिं फारोया नुगः छायाकाबी।☆
- 4 फारोनें छिमिगु खँ न्यनी मखु। अले जिं मिश्र देशय् थःगु ल्हाः तयाः मिश्रीतयत् तःधंगु सजाँय बियाः थः मनु इस्राएलीतयत् मिश्रं पित हये।
- 5 जिं मिश्र देशय् ल्हाः तयाः इस्राएलीतयत् अनं पित हयेबलय् मिश्रीतयसं जि परमप्रभु खः धकाः सीका काइ।”
- 6 अले मोशा व हास्नं परमप्रभुं उजं बियादी थें हे यात।
- 7 फारोलिसे खँ ल्हाः वंबलय् मोशा चयदँ अले हास्न चयस्वदँ दुम्ह जुयाच्चन।

हास्नया कथि सर्प जूगु

- 8 परमप्रभुं मोशा व हास्नयात धयादिल,
- 9 “फारोनें छिमित, ‘छं अजू चायापुगु ज्या क्यँ,’ धकाः धाइबलय् छं हास्नयात धा, ‘छिं थःगु कथि फारोया न्ह्यःने वांछवयादिसँ,’ अले व सर्प जुइ।”
- 10 मोशा व हास्नं फारोयाथाय् वनाः परमप्रभुं धयादी थें हे यात। हास्नं थःगु कथि फारो व वया भारदारतय् न्ह्यःने वांछवल। अले व सर्प जुल।
- 11 अले फारोनें ग्यां दुपि व जादु क्यनिपि मनुतयत् सःतल। अले मिश्रया जादु क्यनिपिन्सं वयाः थथःगु जादुने अथे हे यानाः क्यन।
- 12 इमिसं थथःगु कथि वांछवल अले व सर्प जुल। अयनं हास्नया कथिं इमिगु कथियात नुनाबिल।
- 13 फारोया नुगः झन छानाः वल। अले परमप्रभुं धयादी थें हे वं इमिगु खँ मन्यं।

लः हि जूगु

न्हापांगु महामारी

- 14 अले परमप्रभुं मोशायात धयादिल, “फारोया नुगः तसकं छाःगु दु। वं मनुतयत् वनेबी मखु।
- 15 सुथय् न्हापां फारो खुसिपाखे वनीबलय् छ वयात नापलाः हँ। वयात नापलायेत नील खुसिया सिथय् दनाच्चँ अले व सर्प जूगु कथि नं ज्वनाः हँ।
- 16 वयात थथे धा, ‘परमप्रभु हिब्रूतय् परमेश्वरं जितः थथे धकाः छिथाय् छवयाहयादीगु दु। जिमि मनुतयत् मरभूमिइ जितः आराधना यायेत वनेब्यु। अयनं छं आः तक नं जिं धयागु खँ मन्यं।
- 17 परमप्रभुं थथे धयादी, जि परमप्रभु खः धकाः छं सी। स्व, जिं नील खुसिया लखय् थःगु कथिं दाये, अले व हि जुइ।☆
- 18 खुसिइ च्वपिं न्या सी, अले खुसि नवइ। मिश्रीतयसं खुसिया लः त्वनेफइ मखु।”
- 19 परमप्रभुं मोशायात धयादिल, “थःगु कथि कयाः मिश्रय् च्वंगु फुक्क खुसि, पुख्, धलय् थःगु ल्हाः न्ह्यज्याकादिसँ धकाः हास्नयात धा। अले अन च्वंगु लः फुक्क हि जुइ। मिश्रय् फुक्क थासय् हिया हि जक जुइ। सिं व ल्वहंया लःथलय् च्वंगु लः तकं हि जुइ।”
- 20 अले मोशा व हास्नं परमप्रभुं धयादी थें हे यात। फारो व वया भारदारतय् न्ह्यःने वं थःगु कथि ल्हनाः नील खुसिया लखय् दाल, अले फुक्क लः हि जुयावन।
- 21 नील खुसियापि न्या सित। खुसि तसकं नवयाः मिश्रीतयसं उकिया लः त्वने मफुत। मिश्रया फुक्क थासय् च्वंगु लः हि जुल।
- 22 मिश्रया जादु क्यनिपिन्सं नं थःगु जादुने अथे हे यात। अले परमप्रभुं धयादी थें फारोया नुगः छाना वन। वं मोशा व हास्नया खँ मन्यन।
- 23 फारोनें थुकिया च्युताः तकं मतसे थःगु लायकूपाखे लिहां वन।
- 24 मिश्रयापि फुक्कसिनं त्वनेगु लःया निरिति नील खुसिया जवखवं गाः म्हल, छायाधाःसा इमिसं खुसिया लः त्वने मफुत।
- 25 परमप्रभुं नील खुसिया लखय् दाःगु न्हयन्ह दय् धुंकल।

8

दक्व थासय् ब्यांचा हे ब्यांचा

निगूगु महामारी

- 1 हाकनं परमप्रभुं मोशायात धयादिल, “फारोयाथाय् वनाः वयात धा, ‘परमप्रभुं थथे धयादी, जिगु आराधना यायेत जिमि मनुतयत् वनेब्यु।
- 2 छं इमित वने मबिल धाःसा जिं ब्यांचा छवयाहयाः छंगु देशयात सास्ती बी।

3 नील खुसि ब्यांचां जाइ, अले इपि छंगु लायकुलिइ, छ घनिगु क्वथाय, छंगु लासाय, छिमि भारदारतयगु छेंय, छिमि मनूतयथाय, छिमि भूतलिइ व छुचुं न्हाइगु बाताचाय् तकं वइ।

4 ब्यांचा छ, छिमि मनूत व छिमि भारदारतयगु म्हय् तकं थहां वइ। ”

5 परमप्रभुं मोशायात हानं धयादिल, “हारूनयात धा, ‘थःगु कथि ज्वनाः खुसि, धः व पुखूपाखे क्यँ, अले मिश्र देश न्यंकं ब्यांचा हे ब्यांचां जाइ।’ ”

6 हारूनं मिश्र देशय् च्वंगु फुक्क लःपाखे थःगु ल्हाः न्ह्यज्याकल, अले देशय् हे त्वपुक ब्यांचा पिहां वल।

7 जादु क्यनिपिन्सं नं थःगु जादुनं अथे हे यानाः मिश्र देशय् न्यंकं ब्यांचा पिकाल।

8 अले फारोनं मोशा व हारूनयात सःतके छवयाः धाल, “परमप्रभुयात प्रार्थना यानाः फुक्क ब्यांचातयत् जि व जिमि मनूतयथासं लित यंकि धा। अले परमप्रभुया निति बां बीत छिमि मनूतयत् वनेबी।”

9 मोशां फारोयात धाल, “धयादिसँ, जिं गुबलय् छिथासं, छिगु छेंनं अले छिकपिनि मनू व भारदारतयथासं ब्यांचा चिलावनेमा, नील खुसिइ जक ल्यनेमा धकाः प्रार्थना यायेगु?”

10 फारोनं धाल, “कन्हय।”

मोशां लिसः बिल, “छिं धयादी थें जुइमा। अले छिं परमप्रभु जिमि परमेश्वर थें जाःम्ह मेपि सुं मदु धकाः सीकादी।

11 ब्यांचा छिथासं, छिगु छेंनं अले छिकपिनि मनू व भारदारतयथासं मदयावनी, नील खुसिइ जक दयाच्चनी।”

12 अनं लिपा मोशा व हारून फारोयाथासं पिहां वल। मोशां फारोयाथाय् छवयाहःपिं ब्यांचा मदय्का छवयादिसँ धकाः परमप्रभुयात इनाप यात।

13 परमप्रभुं मोशां धाःथें यानादिल। अले छेंय, चुकय् व खयलय् च्वंपिं ब्यांचा फुक्कं सित।

14 मिश्रीतयसं ब्यांचा मुनाः टूंचिन। उकिं देशन्यंक तसकं नवल।

15 ब्यांचा स्यगु खंबलय् परमप्रभुं धयादी थें हे हाकनं फारोनं थःगु नुगः छाय्कल, अले वं मोशा व हारूनयागु खँ मन्यन।

धुलं भुयुपति पिहां वःगु

स्वंगूगु महामारी

16 परमप्रभुं मोशायात हानं धयादिल, “थःगु कथि कयाः बैय् च्वंगु धुलय् दायादिसँ धकाः हारूनयात धा, अले धू मिश्र न्यंकं भुयुपति जुयावनी।”

17 इमिसं अथे हे यात। हारूनं कथि कयाः ल्हाः न्ह्यज्याकाः बैय् च्वंगु धुलय् दाल। अले मनूतयत् व पशुतयत् भुयुपति त्वपुवल। मिश्र देशय् च्वंगु धू फुक्कं भुयुपति जुल।

18 जादु क्यनिपिन्सं नं थःगु जादुं भुयुपति दयकेगु कुतः यात, अयनं इमिसं दयके मफुत।

अले मनूतयत्, पशुतयत् व न्ह्याथासं भुयुपति भुनाच्चन।

19 अले जादु क्यनिपिन्सं फारोयात धाल, “थुकी ला परमेश्वरयागु हे ल्हाः दु।” अयनं परमप्रभुं धयादी थें हे फारोया नुगः छानाच्चन। वं इमिगु खँ मन्यन।*

ग्वाः ग्वाः भुजिं वःगु

प्यंगूगु महामारी

20 परमप्रभुं मोशायात धयादिल, “सुथय् न्हापां दनाः फारो खुसिपाखे वनीबलय् वया न्ह्यःने दं हँ। वयात धा, ‘परमप्रभुं थथे धयादी, जिगु आराधना यायेत जिमि मनूतयत् वनेब्यु।

21 छं जिमि मनूतयत् वने मबिल धाःसा जिं छन्थाय, छिमि भारदारतयथाय, छिमि प्रजायाथाय अले छंगु लायकुलिइ ग्वाः भुजिं छवयाहये। मिश्रीतयगु छें पतिकं व इपिं च्वनीगु बै तक नं भुजिनं जाइ।

22 “ ‘जिं जिमि मनूत च्वनीगु गोशेन लागायात धाःसा अलग्ग तये, अन भुजिं दइ मखु। अले जि परमप्रभु थ्व देशय् दु धकाः छं सी।

23 जिं थः मनू व छिमि मनूतयत् अलग्ग तयाबी। थ्व अजू चायापुगु ज्या कन्हय् हे जुइ।’ ”

24 अले परमप्रभुं अथे हे यानादिल। फारोया लायक्, वया भारदारतयगु छेंय ख्वातुक भुजिनं त्वपुल, अले मिश्र देशन्यंक हे भुजिनं जाल।

25 अले फारोनं मोशा व हारूनयात सःताः धाल, “छिमिसं वनाः थ्व हे देशय् थः परमेश्वरया निति बां ब्यु।”

26 मोशां धाल, “थथे यायेगु पाय्छि जुइ मखु। छायाःसा परमप्रभु जिमि परमेश्वरया निति जिमिसं छायेगु बलि मिश्रीतयत् घौचायकी। छं जुयाः मिश्रीतय न्ह्यःने जिमिसं थज्याःगु बां बिल धाःसा छु इमिसं जिमित ल्वहँतं कयकाः मस्याइ ला?

27 जिपिं स्वन्हुया लँपु जुयाः मरुभूमिइ परमप्रभु थः परमेश्वरं उजं बियादी थें वय्कःया निति बां बीत वनेमा।”

28 फारोनं धाल, “जिं छिमित मरुभूमिइ परमप्रभु छिमि परमेश्वरया निति बां बीत वनेबी, तर यक्व तापाक्क धाःसा वने दइ मखु। आः जिगु निति नं प्रार्थना या।”

29 मोशां लिसः बिल, “जि थनं वनेवं कन्हय् हे फारो व वया भारदार व वया मन्तयथासं फुक्क भुजिं चिलावनेमा धकाः परमप्रभुयात प्रार्थना याये। अयनं फारोनं मन्तयत् परमप्रभुया निरिति बां बीत वने मब्यूसे हानं ध्वंलायेगु ज्या मयायेमा धयागु खँ पक्का जुयेमा।”

30 अले मोशां फारोयाथासं पिहां वयाः परमप्रभुयात प्रार्थना यात।

31 परमप्रभुं मोशां धाःथे यानादिल। अले फारो, वया भारदारत व वया मन्तयथासं भुजिं चिला वन। छम्ह हे भुजिं ल्यं मन्त।

32 हाकनं फारोनं थःगु नुगः छायाकल। अले मन्तयत् वने मबिल।

9

पशुत सिनावंगु

न्यागगु महामारी

1 अले परमप्रभुं मोशायात धयादिल, “फारोयात वनाः धा, ‘परमप्रभु हिब्रूतय् परमेश्वरं थथे धयादी, “जिमि मन्तयत् जिगु आराधना यायेत वनेब्यु।”

2 छं इमित वने मब्यूसे पना तल धाःसा

3 परमप्रभुया ल्हातं छिमि पशु, सल, गधा, ऊँट, सा द्रहं, फैच्वलय् फुक्कसिके महामारी वइ।

4 तर परमप्रभुं इस्राएलीतय् पशु व मिश्रीतय् पशुतयत् अलग यानाबी। इस्राएलीतय् पशुत छम्ह नं सी मखु।”

5 परमप्रभुं थुकिया ई क्वःछिनाः धयादिल, “कन्हय् हे थ्व देशय् परमप्रभुं थथे यानादी।”

6 कन्हय् खुन्हु हे परमप्रभुं थथे यानादिल। मिश्रीतय् फुक्कं पशु सित, इस्राएलीतय् पशु धाःसा छम्ह हे मसी।

7 फारोनं अन छु जुल धकाः स्वयेत मन्त छवल। इमिसं इस्राएलीतय् पशु छम्ह हे मसीगु खन। अयनं फारोया नुगः छाना हे च्वन, वं मन्तयत् वने मब्यु।

कैनं दुःख ब्यगु

खुगगु महामारी

8 परमप्रभुं मोशा व हारूनयात धयादिल, “छिपिं निम्हयसिनं अगलं छम्ह छम्ह हाकःचुं का, अले मोशां उकियात फारोया न्ह्यःने आकाशपाखे ह्लाब्यु।

9 अले थ्व नचुगु धू जुयाः मिश्र देयन्यंक न्यनावनी। अले थुकिं मिश्रय् च्वंपिं फुक्क मनु व पशुतयगु म्हय कै पिचायकी।”

10 उकिं इपिं अगलय् च्वंगु हाकःचुं कयाः फारोया न्ह्यःने वन। मोशां उकियात आकाशपाखे ह्लाबिल। अले थुकिं मन्त व पशुतयगु म्हय कै पिचायकल।*

11 कै पिचाःगुलि जादु क्यनिपिं मोशाया न्ह्यःने दनाच्वने मफुत छायाधाःसा सकल मिश्रीतयगु म्हय थें इमिगु म्हय नं कै पिचाःगु खः।

12 परमप्रभुं फारोया नुगः अझ छायाकादिल। अले परमप्रभुं मोशायात धयादी थें वं इमिगु खँ मन्यन।

तसकं च्वँ गाःगु

न्हयगु महामारी

13 परमप्रभुं मोशायात धयादिल, “सुथय् न्हापां दनाः फारोया न्ह्यःने हँ अले वयात धा, ‘हिब्रूतय् परमप्रभु परमेश्वरं थथे धयादी, जिगु आराधना यायेत जिमि मन्तयत् वनेब्यु।

14 मखुसा थ्वपालय् जिं छन्थाय्, छिमि भारदारतयथाय् व छिमि प्रजायाथाय् तसकं तःधंगु महामारी छवयाहये। अले छं थ्व पृथ्वी न्यंक जि थें ज्याःम्ह मेम्ह सं हे मदु धकाः सी।

15 जिं थःगु ल्हाः न्ह्यज्याकाः छन्त व छिमि प्रजायात महामारी कयकूगु जसा छ पृथ्वी हे नाश जुयावने धुंकल जुइ।

16 अयनं जिगु शक्ति क्यनेत व पृथ्वीइ न्यंक जिगु नां कायेमा धकाः हे जिं छन्त म्वाकातयागु खः।*

17 छं आः तक नं तःधंछुयाः जिमि मन्तयत् वने ब्यगु मखु।

18 उकिं जिं कन्हय् थ्व हे इलय् तसकं बांमलाक च्वँ गायकाबी। मिश्र देश दयकूबलयनिसें आः तक नं थन थुकथं च्वँ गाःगु दइ मखुनि।

19 आः हे ख्यलय् दुपिं पशुत, मन्त व ज्वलं फुक्क कायके छव, मखुसा च्वँ दायाः पिनेलाःपिं मन्त व पशुत फुक्कं सी।’ ”

20 परमप्रभुया खँ न्यनाः ग्याःपिं फारोया गुलि गुलि भारदारतयसं थःपिनि च्यःतयत् व पशुतयत् दूत यंकल।

21 परमप्रभुयागु वचनयात वास्ता मयाःपिन्सं धाःसा थःपिनि च्यःतयत् व पशुतयत् ख्यलय् हे त्वःतातल।

22 परमप्रभुं मोशायात धयादिल, “थःगु ल्हाः आकाशपाखे ल्हँ, अले मिश्र देयन्यंक च्वँ गाइ। मिश्रयापिं फुक्क मनु, पशु व बुँइ बुयावःगु फुक्क माय च्वँ गाइ।”

- 23 अले मोशां थःगु कथि आकाशपाखे ल्हन, परमेश्वरयागु शक्ति आकाशय् नँ न्यात, प्वँ गात, अले पृथ्वीइ मलः जुत। थुकथं परमप्रभुं मिश्र देशय् प्वँवा गायकादिल।
- 24 प्वँनापं मलः नं जुनाः च्वन। मिश्र देश पलिस्था जूसानिसें थथे प्वँ गाःगु मदुनि।*
- 25 मिश्र देयन्यंक ख्यलय् दुपिं मनूत व पशुत फुक्कं प्वँ दायाः सित। बुँयागु फुक्क बाली स्यन, सिमात क्वदल।
- 26 इस्राएलीत च्वनाच्चंगु गोशेन धाःगु थासय् जक प्वँ मगाः।
- 27 अले फारोनं मोशा व हारूनयात सःताः धाल, “श्वपालय् जिं पाप यानागु दु, परमप्रभु धर्मीम्ह खः, जि व जिमि मनूत धाःसा अधर्मी खः।
- 28 मलः जूगु व प्वँ गाःगु अप्वः जुइ धुंकल। आः परमप्रभुयात इनाप या। जिं छिमित वनेबी, छिमित पने मखु।”
- 29 मोशां वयात धाल, “शहरं पिहां वनेवं जिं परमप्रभुपाखे थःगु ल्हाः ल्हने। अले नँ न्यायेगु व प्वँ गायेगु दी। थुकिं पृथ्वी परमप्रभुयागु हे खः धकाः छिं सी।
- 30 अयनं जिं स्यु, छिं व छिकपिनि भारदारतयसं अज्ज नं परमप्रभु परमेश्वरयागु ग्याःभय मकाःनि।”
- 31 अजिल स्वां व तछव बाली भज्यंक स्यन। छायाःधाःसा तछव बाली बुइ धुंकूगु व अजिल स्वां ह्येधुंकूगु खः।
- 32 छवबालि धाःसा बुयाः मवःगुलि छुं मजू।
- 33 अले मोशा फारोयात त्वःताः शहरं पिने वन। वं थःगु ल्हाः परमप्रभुपाखे ल्हन। अले नँ न्यायेगु, प्वँ गायेगु व वा वयेगु फुक्कं दित।
- 34 फारोनं वा वयेगु, प्वँ गायेगु व नँ न्यायेगु घुसेलि हाकनं पापयात। वं व वया भारदारतयसं थःपिनिगु नुगः छायाकल।
- 35 उकिं फारोया नुगः झन छात, अले परमप्रभुं मोशायात धयादी थें वं इस्राएलीतयूत वने मबिल।

10

क्वःबुइँचात छवयाहःगु

च्यागूगु महामारी

- 1 परमप्रभुं मोशायात धयादिल, “फारोयाथाय् हूँ, इमिगु दथुइ जिं थःगु अजू चायापुगु चिं क्यनेत हे जिं वयागु व वया भारदारतयगु नुगः छायाकाबियागु खः।
- 2 अले जिं गथे यानाः मिश्रीतयूत हेस्यानाः इमिगु दथुइ गज्याः गज्याःगु अजू चायापुगु चिं क्यना, छं थः कायपिन्त व छयपिन्त कँ। अले छिमिसं जि हे परमप्रभु खः धकाः सी।”
- 3 उकिं मोशा व हारूनं वनाः फारोयात धाल, “हिब्रूतय् परमप्रभु परमेश्वरं थथे धयादी, ‘गुबलय् तक छ जिगु खँ मन्यंसे च्वनेगु? जिमि मनूतयूत जिगु आराधना यायेत वनेब्यु।
- 4 छं जिमि मनूतयूत वने मबिल धाःसा जिं कन्हय् हे छंगु देशय् क्वःबुइँचात छवयाहये।
- 5 इमिसं खने हे मदयेक बँयात त्वपुयाबी। प्वँ गाये धुंकाः ल्यं दुगु फुक्कं इमिसं नयाबी, अले गुँइच्चंगु फुक्क सिमासामा नं नयाबी।
- 6 छंगु लायकू, छं भारदारतयगु व फुक्क मिश्रीतयगु छँय् क्वःबुइँचातयसं जाइ। छिमि बौ बाज्यापिन्सं पृथ्वीइ दुबलयनिसें थौं तक थथे जूगु खंगु मदुनि।’ ” अले मोशा फहिलाः फारोयाथासं पिहां वन।
- 7 फारोया भारदारतयसं वयात धाल, “गुबलय् तक थ्व मनुखं इति दुःख बियाच्चनीगु खः? वया मनूतयूत इमि परमप्रभु परमेश्वरया आराधना यायेत वनेबियादिसँ। छिं आः तक नं मिश्र देश गुलि स्यने धुंकल धयागु मस्युनि ला?”
- 8 अले मोशा व हारूनयात फारोयाथाय् हानं ब्वनाहल। वं इमित धाल, “छिपि थः परमेश्वरया आराधना याः हूँ। अयनं सु सु वनेगु खः?”
- 9 मोशां धाल, “जिपि थः मचाखाचा, ल्यासे ल्यायम्ह, बुराबुरी, फैच्चलय्, सा द्रहं दक्वं ज्वनाः वनेगु खः। छायाःधाःसा जिमिसं परमप्रभुया निंति नखः हनेमाः।”
- 10 फारोनं धाल, “छिमि परमप्रभु छिपिलिसे हे दयेमा। जिं छिपिनापं मस्त व मिस्त वनेबी हे मखु। छिमिगु मति मभिगु खने दु।
- 11 अहं, थथे जुइ फइ मखु। छिपि मिजंत जक वनाः परमप्रभुयागु आराधना या। छिमिसं थ्व हे फवंगु खः।” अले मोशा व हारूनयात फारोयाथासं पितिनाछवत।
- 12 अले परमप्रभुं मोशायात धयादिल, “थःगु ल्हाः मिश्र देशया च्वय् न्ह्यज्याकि, अले क्वःबुइँचात वयाः प्वँ गाये धुंकाः मिश्र देशय् ल्यं दुगु बुँइ सयाच्चंगु फुक्कं नयाबी।”
- 13 मोशां थःगु कथियात मिश्रया च्वय् ल्हन। अले परमप्रभुं उखुन्हु न्हिच्छि व चच्छि देयन्यंक पुर्व फय् वयकादिल। कन्हय् सुथय् व फसं क्वःबुइँचात हल।

14 क्वःबुईचात मिश्र देश हे त्वपुक्क वल, अले देशया फुक्क थासय् च्वन। थुकथं क्वःबुईचात मिश्र देशय् वःगु न न्हापा हे दु, न लिपा हे वइ।*

15 फुक्क बँ हे हाक्कुसे च्वंक इमिसं त्वपुल। इमिसं प्वँ गाये धुंकाः ल्यं दुगु बाली व सिमाय् च्वंगु फल फुक्कं नयाबिल। मिश्र देशय् गनं हे वाउंगु धयागु मन्त।

16 अले फारोनं हथासं मोशा व हास्नयात सःतके छवल। अले वं धाल, “जिं छिमि परमप्रभु परमेश्वरयागु व छिमिगु विरोधय् हाकनं पाप यानागु दु।

17 उकिं जिगु पापयात हानं छकः क्षमा यानाब्यु। अले परमेश्वरयात थ्व महामारीयात जिथासं चीकाबीत प्रार्थना या।”

18 अले मोशां फारोयाथासं वनाः परमप्रभुयात प्रार्थना यात।

19 अले परमप्रभुं फययात हीकाः पच्छिमं तसकं फय् वय्कादिल। व फसं दक्व क्वःबुईचातय् लाल समुद्रय् ब्वय्का यंकल। अले मिश्रया गनं हे छम्ह हे क्वःबुईचा ल्यं मन्त।

20 परमप्रभुं अज्ज नं फारोयागु नुगः छायाकादिल। वं इस्राएलीतय् वने मब्यु।

देयन्यंक खिउँसे च्वंगु

गुंगु महामारी

21 परमप्रभुं मोशायात धयादिल, “थःगु ल्हाः आकाशपाखे न्ह्यज्याकि। अले मिश्र न्यंक खिउँसे च्वनेमा। ल्हातिं थी फइ थें च्वंक क्वातुक खिउँसे च्वनेमा।”

22 अले मोशां थःगु ल्हाः आकाशपाखे न्ह्यज्याकल। मिश्र देयन्यंक स्वन्हु तक तसकं खिउँसे च्वन।*

23 स्वन्हु तक सुनानं सुयातं खंके मखुत। अले सुं नं मिश्रीत थःगु थाय् त्वःताः तकं वने मफुत। इस्राएलीत च्वनाच्वंगु थाय् धाःसा खिउँसे मच्वं।

24 अले फारोनं मोशायात सःतके छवयाः धाल, “छिपिं छिमि थः मिसात व मचाखाचा ज्वनाः परमप्रभुया आराधना याः हँ। पशुत धाःसा छिमिसं यंके मते।”

25 मोशां धाल, “परमप्रभु जिमि परमेश्वरया निति बां बीत छिं जिमित मेलबलि व होमबलियाम्ह पशु नं बियादिमाः।

26 जिमिसं हयापि पशुत नं जिपिनापं हे वनी। छम्ह हे त्वःतावने मज्यु। इपिं मध्ये हे छम्हयूसित जिमिसं परमप्रभु जिमि परमेश्वरयात छायेत ल्ययेमाः। अन जक जिमिसं परमप्रभुया आराधनाया निति छु छु माः धकाः सी।”

27 परमप्रभुं अज्ज नं फारोया नुगः छायाकादिल। वं इमित वने मब्यु।

28 फारोनं मोशायात धाल, “जिथासं वना हे छव। जिगु न्ह्यःने हानं खनेदय्कः वये मते। गुखुन्हु छं जिगु ख्वाः खनी उखुन्हु हे छ सी।”

29 मोशां धाल, “छिं धयादी थें हे जि हानं छिगु न्ह्यःने खनेदय्कः वये मखुत।”

11

न्हापां बूपि सिनावनीगु न्हेसुचं

1 अले परमप्रभुं मोशायात धयादिल, “मेगु छगू महामारी जिं फारोयाथाय् व मिश्रय् हये। अनं लिपा वं छिमित थनं वनेबी। वं छिमित धाल्थें हे थनं पितिनाछवइ।

2 मिजंत व मिसात फुक्कसित थः जःलाखःलापिन्के लुँ व वहःया तिसा प्वँ धा।”

3 परमप्रभुं मिश्रीतयत्त इस्राएलीतप्रति बांलाःगु व्यवहार याइपिं यानादिल। अले मोशा फारोया भारदारतय्गु व मिश्रीतय्गु मिखाय् तःधंम्ह मनु जुल।

4 वने न्ह्यः मोशां फारोयात धाल, “परमप्रभुं थथे धयादी, ‘बाचा इलय् जि मिश्र देशय् जुयाः वने।

5 मिश्रय् न्हापां बूपिं कायपिं फुक्कं सी। गद्दीइ च्वनीम्ह फारोया न्हापां बूम्ह कायनिसें घः क्यलीम्ह दासी मिसाया न्हापां बूम्ह काय् तकं। अले पशुतय् तकं न्हापां बूपिं दक्वं सी।*

6 मिश्र देयन्यंक हाहाकार जुइ। थुबलय् थें न्हापा गुबले जगु मदुनि, लिपा गुबले जुइ नं मखु।

7 इस्राएलीतय्गु दथुइ पशु वा मनुतय्गु विरोधय् खिचा छम्ह नं उइ मखु।’ थुकिं छिमिसं परमप्रभुं इस्राएलीत व मिश्रीतयत्त पाकादी धकाः सी।

8 अले छिमि फुक्क भारदारत वयाः जितः भागियानाः धाइ, ‘छिगु ल्यल्यु जुइपिं फुक्कसित व्वनाः छि थनं पिहां झासँ।’ अले जि थनं पिहां वने।” अनंलि मोशा तसकं तं पिकयाः फारोयाथासं वन।

9 परमप्रभुं मोशायात धयादीगु दु, “मिश्रय् जिं थःगु अजू चायापुगु ज्या झन अप्वः याये फय्केत फारोनं छंगु खँ न्यनी मखु।”

10 मोशा व हास्नं फारोया न्ह्यःने थज्याःगु अजू चायापुगु ज्या फुक्क यानाक्यन, अयनं परमप्रभुं फारोया नुगः छायाकादिल। अले वं इमित थःगु देशं वने मबिल।

12

छुत्काराया नखः गुकथं हनेगु

- 1 मिश्र देशय् परमप्रभुं मोशा व हारूनयात धयादिल, *
- 2 “थ्व ला छिमिगु निति दँया न्हापांगु ला जुइ।
- 3 इस्राएलीतय् फुक्क खलःयात थथे धा, थ्व लाया झिन्हु दुखुन्हु छिपि फुक्कसिनं थथःगु परिवारया निति छम्ह छम्ह चिधिकःम्ह भ्याःचा हयेमाः।
- 4 सुयागु परिवारय् छम्ह चिधिकःम्ह भ्याःचा नयेत मनूत कम जूसा वं थः छँया सतिक च्वंम्ह जःलाखःलालिसे मिलय् जुयाः मनूतयगु ल्याःकथं चिधिकःम्ह भ्याःचा हयेमाः। सुनां गुलि नयेफु, व हे ल्याखं ग्वःम्ह चिधिकःम्ह भ्याःचा माः क्वःछ्यु।
- 5 चिधिकःम्ह भ्याःचा ल्ययेबलय् छिमिसं खू मदुम्ह, दच्छि दुम्ह चिधिकःम्ह भ्याःचा ल्ययेमाः। च्वलेचा व फैया दथुं ल्ययेमाः।
- 6 “लाया झिंप्यन्हु खुन्हु तक चिधिकःम्ह भ्याःचायात बांलाक बिचाः यानाः ति। थ्वखुन्हु हे इस्राएल्या फुक्क मनूत जानाः सन्ध्याकाः इलय् चिधिकःम्ह भ्याःचायात स्यायेमाः।
- 7 अले चिधिकःम्ह भ्याःचाया हि कयाः भव्य नइगु छँया लुखाया जवंखवं व फुसय् इलाबीमाः।
- 8 उखुन्हु हे चान्हय् छिमिसं चिधिकःम्ह भ्याःचाया ला मिइ छुयाः खायुगु वाउँचा व सोडा मतःगु मरिनापं नयेमाः।
- 9 लायात कचिकं नये मते, अले लखय् दयकाः नं नये मते। छ्यं तुति, म्ह दुने च्वंगु ला फुक्कं मिइ छुयाः न।
- 10 सुथय् जुइ न्ह्यः ला फुक्कं फुकेमाः, ला ल्यं दुसा व ला फुक्कं मिइ छवय्का छवयेमाः।
- 11 “छिमिसं थ्व ला नयेबलय् छिमिगु जँय् जँनी, तुतिइ लाकां व ल्हातिइ कथि दयेमाः। अले व हथासं नयेमाः। थ्व हे परमप्रभुया छुत्काराया नखः खः।
- 12 “उखुन्हु हे चान्हय् जि मिश्र जुयाः वने। अले मिश्रया न्हापां बूपि मनूत व पशुत फुक्कं स्यानाबी। मिश्रया फुक्क घःतयत् सजाँय बी। जि परमप्रभु खः।
- 13 हि इलातःगु छँ छिपि च्वनाच्वंगु छँया चिं जुइ। व स्वयाः जिं छिमित त्वःताबी। जिं मिश्र देशयापि मनूतयत् स्याइबलय् छिमित छुं जुइ मखु।”

सोडा मतःगु मरिया नखः गुकथं हनेगु

- 14 “थ्व दिं छिमिगु निति लुमन्तिया दि जुइ। थ्वखुन्हु छिमिसं परमप्रभुया नखः हनेमाः। थ्व छिमित पुस्तां पुस्ता तकया निति नियम जुल। *
- 15 न्हयन्हु तक छिमिसं सोडा मतःगु मरि नयेमाः। न्हापांगु दिखुन्हु छिमिसं थथःगु छँनं सोडा वांछवयेमाः। सुनानं थ्व न्हयन्हुया दुने सोडा तयातःगु छुं नं नल धाःसा वयात इस्राएली मनूतपाखें पितिनाछवइगु जुइ।
- 16 न्हापांगु दिखुन्हु व न्हयन्हु खुन्हु परमप्रभुया आराधना यायेत पवित्र मुंज्या या। उखुन्हु छिमिसं नसात्वँसा दय्केगु ज्या त्वःताः मेगु छुं हे ज्या याये मते।
- 17 “छिमिसं सोडा मतःगु मरिया नखः हँ। छायाःसा थ्वखुन्हु हे जिं छिमित पुचः पुचः यानाः मिश्रं पित हयागु खः। लिपा वइगु फुक्क पुस्ताय् सदांया नियमकथं थ्व दियात हनेगु या।
- 18 न्हापांगु लाया झिंप्यन्हु खुन्हुया बहनिनिसें निइछुन्हु खुन्हुया बहनि तक सोडा मतःगु मरि न।
- 19 न्हयन्हु तक छिमिगु छँय् सोडा दुगु मरि मदयेमाः। सुनां नं सोडा दुगु छुं नल धाःसा इस्राएली जूसां विदेशी जूसां वयात इस्राएल्या खलकं पितिनाछवइगु जुइ।
- 20 छिमिसं सोडा तयातःगु छुं नं नये मते। छिमिसं न्ह्याथाय् च्वंसां सोडा मतःगु मरि नयेमाः।”

न्हापांगु छुत्काराया नखः

- 21 अले मोशां इस्राएल्या फुक्क थकालितयत् सःतके छवयाः धाल, “छिमिसं वनाः थः छँजःपिनिगु निति भ्याःचा ल्ययाः छुत्काराया नखःया निति स्या।”
- 22 हिसप घाँयमायात प्वाँय् चिनाः उकियात हिइ थुनाः लुखाया जवंखवं व फुसय् इलाब्यु। छिपि सुं नं थःपिनिगु छँनं सुथय् मजुतले पिहां वने दइ मखु।
- 23 परमप्रभु मिश्रीतयत् स्यायेत मिश्र जुया झाइबलय् गुगु लुखाया जवंखवं व फुसय् हि इलातःगु खनी वय्कलं उगु लुखायात त्वःताः न्ह्यज्यानादी। अले नाश यायेत छवया हःम्हय्सित छिमित स्यायेत छिमिगु छँय् दुहां वनेबी मखु। *
- 24 “छिमिसं थ्वयात थः व थः सन्तानया निति न्ह्याबलेया नियमकथं मानय् या।
- 25 परमप्रभुं बी धयादीगु देशय् दुहां वने धुंकाः नं छिमिसं थ्व नखः हँ।
- 26 छिमि काय् म्हायपिन्सं छिमित ‘थ्व नखःया मतलब छु’ धकाः न्यन धाःसा

* 12:1 १२:१-२ लेवी २३:५; गन्ती १:१-५; २८:१६; व्य १६:१-२ * 12:14 १२:१४-२० प्रस २३:१५; ३४:१८; लेवी २३:६-८; गन्ती २८:१७-२५; व्य १६:३-८ * 12:23 १२:२३ हिब ११:२८

27 इमित धा, 'थ्व परमप्रभुया छुत्काराया नखःया पशु बां बीगु खः। वयकलं मिश्रय् न्हापां बूपिन्त स्याःबलय् इस्राएलीतयगु छैय् दुहां मवसे झीत व झीगु छैयात बचय् यानादीगु खः।' " अले मनूतयसं छयं क्वछुकाः आराधना यात।

28 अले इस्राएलीतयसं परमप्रभुं मोशा व हास्रनयात उजं बियादी थें हे यात।

न्हापां बूपि सीगु

झिगुगु महामारी

29 चान्हय्सिया बाचा इलय् सिंहासनय् च्वंमह फारोया न्हापां बूह कायनिसें इयालखानाय् च्वंमह कैदीया न्हापां बूह काय तकं, अले पशुतय् न्हापां बूपि फुक्कसित परमप्रभुं स्यानादिल।*

30 मिश्र न्यंक तसकं हाहाकार जुल। फारो, वया भारदारत व मिश्रीत सकलें चान्हय् दन, छायाःसा अन मनू मसी धयागु छखा छें हे मद्।

31 फारो न चान्हय् हे मोशा व हास्रनयात सःतके छवयाः धाल, "छिपि व छिमि इस्राएलीत फुक्कं जिमिगु देशं पिहां हूं। वनाः छिमिसं धाःकथं हे परमप्रभुया आराधना या।

32 छिमिसं धाःकथं हे थःपिनि फैच्वलय, सा द्रहं फुक्कं ज्वनाः हूं। अले जितः न आशिष ब्यु।"

33 अले मिश्रीतयसं इस्राएलीतयत् थत्थें देश त्वःताब्यु धकाः बिन्ति यात। इमिसं धाल, "मखुसा जिपि फुक्कं सी।"

34 उकिं इस्राएलीतयसं थःपिन्सं न्हायाच्वंगु छवचुं सोडा तये न्ह्यः हे थल नापं कापतय् प्वःचिनाः ब्वहलय् पाछाल।

35 इस्राएलीतयसं मोशां धाःथें यात। इमिसं मिश्रीतयके लुं, वहः, तिसा व वसः पवन।*

36 अले परमप्रभुं मिश्रीतयत् इस्राएलीतप्रति बांलाःगु व्यवहार याइपिं यानादिल। इमिसं छु छु पवन, मिश्रीतयसं दक्वं बिल। थुकथं इस्राएलीतयसं मिश्रीतयगु धन ज्वनाः वइ।

37 इस्राएलीत रामसेसनिसें सुक्कोत तक न्यासि वन, मिस्त व मस्त त्वःताः खुगू लाख ति मनूत दु।

38 इपि नाप मेपि मनूत न यक्व हे वन, अले यक्व सा द्रहं, फैच्वलय न वन।

39 इमिसं सोडा मतसे हे मिश्रं ज्वनावःगु न्हायातःगु छवचुंया मरि छुल। मिश्रं हथासं पितछवयाहःगुलि इमिसं न्हायातःगु छवचुंया मरि दयके मलाःगु खः।

40 इस्राएलीत मिश्रय् च्वनाच्वंगु प्यसः व स्विदें दये धुंकल।*

41 प्यसः व स्विदें लिपा उखुन्हु हे परमप्रभुया फुक्क मनूतयसं मिश्र देश त्वःतल।

42 उखुन्हु चान्हय् हे परमप्रभुं इस्राएलीतयत् मिश्र देशं पित हया थःगु बचं पूर्वकादिल। उकिं व चा वयकःया निरिति हनेमाः। थ्व परमप्रभुयागु चा खः। थुकियात पुस्तां पुस्ता तक इस्राएलीतयसं हनेमाः।

छुत्काराया नखःया मेगु विधि

43 परमप्रभुं मोशा व हास्रनयात धयादिल, "छुत्काराया नखःया विधि थुकथं दु, सुं विदेशी थ्व नखःया भव्य नये मज्यु।

44 न्यानाहःमह दासं धाःसा म्हय् चिं तये धुंकाः नयेफु।

45 अयनं विदेशी व ज्यामितयसं थ्व भव्य नयेदइ मखु।

46 "भव्य ज्वरय् याःगु थासय् हे व फुक्क नयाः सिधय्केमाः। व छेंनं ला छकू नं पित हये मज्यु। व भव्यया निरिति स्याःमह पशुया क्वैय् छकू नं त्वःथुले मज्यु।*

47 इस्राएलया फुक्क मनूतयसं थ्व नखः हनेमाः।

48 "छिपिनापं च्वनाच्वपिं पिनेयापिं मनूतयसं परमप्रभुया छुत्काराया नखः हनेगु मनंतुन धाःसा इमि फुक्क मिजं मनूतयसं म्हय् चिं तयेमाः। अले इमिसं न अन हे बूपिन्सं थें नखः हने फइ। म्हय् चिं मतःपिन्सं थ्व भव्य नयेदइ मखु।

49 नियम धाःसा अन हे च्वपिं व पिनें वयाच्वपिं निखलःयात नं छगू हे जुइ।"

50 परमप्रभुं मोशा व हास्रनयात उजं बियादी थें इस्राएलीतयसं यात।

51 परमप्रभुं उखुन्हु हे इस्राएलीतयत् इमिगु पुचः पुचः यानाः मिश्र देशं पितहयादिल।

13

न्हापां बूह परमप्रभुया निरिति फ्यायेगु

1 परमप्रभुं मोशायात धयादिल,

2 "न्हापां बूह इस्राएली कायमचायात जिगु निरिति फ्या। न्हापां बूह मिजंमचा जिमह हे जुइ। छिमिसं न्हापां बूह मिजंमह पशुयात नं जिगु निरिति फ्या।"*

सोडा मतःगु मरिया नखः गुबलय् हंगु?

* 12:29 १२:२९ प्रस ४:२२-२३ * 12:35 १२:३५-३६ प्रस ३:२१-२२ * 12:40 १२:४० उत १५:१३; गला ३:१७ * 12:46 १२:४६ गन्ती ९:१२; यूह ११:३६ * 13:2 १३:२ गन्ती ३:१३; लूक २:२३

- 3 अले मोशां मन्तयत् धाल, “छिमिसं परमप्रभुं थःगु शक्तिं जाःगु ल्हातं छिमित छिपि दास जुयाच्चंगु मिश्र देशं पित हयादीगु थ्व दियात लुमंका ति। थ्वखुन्हु सोडा तयातःगु छुं नं नये मते।
- 4 छिपि पिहां वंगु आबीब लाया थ्वखुन्हुयात लुमकि।
- 5 परमप्रभुं छिमि तापाःबाज्यापिन्त बी धयातःगु कनानी, हिती, एमोरी, हिच्ची व यबूसीतयगु दुर् व कस्ति बाः वयाच्चंगु देशय् छिमित यंकादीधुंकाः नं थ्व हे लाय् छिमिसं थ्व नखः हँ।
- 6 न्हयन्हु तक छिमिसं सोडा मदुगु मरि न, अले न्हयन्हु खुन्हु परमप्रभुया आराधना यायेत मुंज्या यानाः भव्य न।
- 7 न्हयन्हुयंकं छिमिसं सोडा मदुगु मरि जक नयेमाः। अले छिमिगु देशय् सोडा व सोडा दुगु छुं नं खने तकं मदयेमाः।
- 8 उखुन्हु छिमिसं थःकाय्यात धा, ‘जि मिश्रं पिहां वयाबलय् परमप्रभुं जिगु निती छु छु यानादिल, व हे जिं यानागु खः।’
- 9 परमप्रभुया व्यवस्था छिमिगु म्हतुइ दयेमा धकाः थ्व छिमिगु ल्हातिइ व कपालय् लुमंकाबीगु चिं थें जुइ, छायाःसा परमप्रभुं थःगु शक्तिं जाःगु ल्हाति छिमित मिश्र देशं पित हयादीगु खः।
- 10 थ्व हे नखः दँयदसं क्वःछिनातःगु इलय् हनेगु या।

न्हापा बूपिया निती नियम

- 11 “छिपि व छिमि पुर्खालिसें पाःफयादी थें परमप्रभुं छिमित कनानीतयगु देशय् हयाः व देश छिमित बीधुंकाः
- 12 छिमिसं न्हापां बूह काय्मचा परमप्रभुया निती फया। छिमि पशुतय् न्हापां बूपि मिजंमचा परमप्रभुयागु जुइ।*
- 13 न्हापां बूह गधाया मचायात भ्याःचा बियाः त्वःतकि, त्वःमतुकेगु जूसा वयागु गःपः त्वःथुला ब्यु। छिमिसं न्हापां बूह काय्मचायात नं लिफ्याना कायेमाः।
- 14 “छिमि काय्पिन्सं लिपा, ‘थुकियागु अर्थ छु खः?’ धकाः छिमित न्यनीबलय् इमित धा, ‘परमप्रभुं थःगु शक्तिं जाःगु ल्हाति जिमित दास यानातःगु देश मिश्रं पित हयादिल।
- 15 फारो नं जिदी यानाः झीत वने मब्यबलय् परमप्रभुं मिश्रय् च्वंपि फुक्क मनु व पशुतय् न्हापां बूपिन्त स्यानादिल। अथे जुयाः झीसं न्हापां बूपि फुक्क मिजं पशुतयत् परमप्रभुया निती बां बीगु व न्हापां बूह थःकाय्यात धिबा बियाः लिफ्यायेगु खः।’
- 16 परमप्रभुं झीत थःगु शक्तिं जाःगु ल्हाति मिश्रं पित हयादीगु खः धकाः लुमंकेत थ्व छिमिगु ल्हातिइ व कपालय् छगू छगू चिं थें दइ।”

सुपाँय् व मिया थां

- 17 फारो नं मन्तयत् वनेब्यबलय् परमेश्वरं पलिशतीतयगु देशया लँपु चिहाकः जूसां इमित अनयागु लँपु जुयाः यंका मदी। मन्तयसं लडाइँ खनीबलय् थःगु मन हिकाः मिश्रय् तुं लिहां वने फु धकाः परमेश्वरं अथे यानादीगु खः।
- 18 उकिं परमेश्वरं इमित चाःहिकाः मरुभूमिया लँ जुकाः लाल समुद्रपाखे यंकादिल। इस्राएलीत लडाइँया निती ल्वाभः घानाः मिश्रं वन।
- 19 मोशां थःलिसें योसेफया अस्थि नं यंकल। छायाःसा योसेफ थः दाजुकिजापिन्त थथे धकाः पाःफय्का थकूगु खः, “परमेश्वरं छिमित त्वःतकादीबलय् छिमिसं जिगु अस्थि नं थनं यंकि।”*
- 20 इपिं सुक्कोतं वनाः मरुभूमिया लिक्कसं लाःगु एथामय पाल ग्वयाः च्वन।
- 21 इपिं चान्हि वनाच्च्वने फयेमा धकाः इमित लँ क्यनेत न्हिनय् सुपाँय्या थामय् व चान्हय् मिया थामय् च्वनाः परमप्रभु न्ह्यः न्ह्यः झायेगु यानादिल।
- 22 दिनय् सुपाँय्या थां व चान्हय् मिया थां इमिगु न्ह्यः नं गुबलें चिलामवं।

14

लाल समुद्र छिनावंगु

- 1 परमप्रभुं मोशायात धयादिल,
- 2 “इस्राएलीतयत् थथे धा, थ्व हे लं फस्वयाः मिगदोलपाखे हँ। अले मिगदोल व लाल समुद्रया दथुइ पी-हहीरोत सतिक्क, अले बाल-सेफोनया चुलिच् लाकाः समुद्र सिथय् पाल ग्वयाः च्वँ।
- 3 मिश्रया जुजु फारो नं बिचाः याइ, ‘इस्राएलीत लँ तनाः उखेंथुखें जुयाः मरुभूमिइ कुंका च्वनेमाल।’
- 4 जिं मिश्रया जुजु फारोया नुगः छायाकाबी, वं छिमित ल्यू वइ। जिं फारो व वया सेनायात त्याके, अले जिगु महिमा जुइ। मिश्रीतयसं जि हे परमप्रभु खः धकाः सीकी।” इस्राएलीतयसं अथे हे यात।
- 5 मिश्रया जुजुयाथाय् इपिं बिस्युं वंगु खँ थ्यंबलय् फारो व वया भारदारतयगु नुगः हिल। अले इमिसं धाल, “इस्राएलीतयत् दास यानामतसं झीसं इमित वनेबिया। झीसं थ्व छु यानागु?”
- 6 उकिं वं थःगु रथ व सिपाइँतयत् तयार यात।
- 7 वं दक्वसिबय् भिंगु भिंगु खुसः रथनापं मिश्रय् दुगु दक्व मेमेगु रथ व उकिया कप्तानत नं तयार यात।
- 8 परमप्रभुं मिश्रया जुजु फारोया नुगः छायाकादिल। उकिं वं इस्राएलीतयत् ल्यू वन, अयसं इस्राएलीत मग्यासे वनाच्च्वन।

- 9 मिश्रया सिपाइँत, फारोया सल, रथ व सल गयावःपिं फुक्कसिनं इस्राएलीतयत् लित। अले पी-हहीरोतया लिक्क बाल-सेफोनया चुलिचू समुद्र सिथय् पाल ग्वयाः च्वनाच्चंबलय् इमित लुइकल।
- 10 इस्राएलीतयस् फारो व वया सेनायात थःपिपाखे वयाच्चंगु खनाः ग्यानाः परमप्रभुयात ग्वाहालि पवन।
- 11 इमिसं मोशायात धाल, “मिश्रय् सीगाः मद् धकाः जिमित थन मरूमिइ सीत हयादियागु ला? जिमित मिश्रं पित हयाः छिं छु यानादियागु?
- 12 जिमिसं छितः मिश्रय्, ‘जिमित त्वःतादिस्, जिपिं मिश्रीतय् हे दास जुयाच्चवने’ धयागु, मखु ला? थन मरूमिइ थथे सीगु स्वयाः ला मिश्रीतय् दास जुयाच्चवनेगु हे बांलाः।”
- 13 मोशां इमित धाल, “ग्याये मते। नुगः बल्लाकि। धिसिलाक्क च्वँ। अले परमप्रभुं छिमित थौं बियादीत्यंगु मुक्तियात स्व। थौं खंपिं मिश्रीतयत् छिमिसं गुबलें खनी मखुत।
- 14 परमप्रभु हे छिमिगु नितिं ल्वानादी। छिपिं सुम्क जक च्वँ।”
- 15 अले परमप्रभुं मोशायात धयादिल, “छाय् जिलिसें हालाच्चवनागु? इस्राएलीतयत् न्ह्यःज्या धकाः धा।
- 16 छं थःगु कथि ल्हनाः समुद्रपाखे न्ह्यःज्याकि, समुद्र निब्व जुइ। अले इस्राएलीत समुद्रया दथुं गंगु बँ जुयाः वने फइ।
- 17 जिं मिश्रीतयगु नुगः छायाकाबी। अले इमिसं छिमित अन नं ल्यू वनी। जिं थःगु शक्ति क्यनेत फारोया सिपाइँ, सल व रथयात नाश यानाबी।
- 18 जिं इमित त्याकेधुंकाः मिश्रीतयसं जि हे परमप्रभु खः धकाः सीकी।”
- 19 इस्राएलीतयगु न्ह्यः न्ह्यः वनाच्चंमह परमेश्वरया दूत चिलाः इमिगु ल्युने वन। अले सुपाँय्या थां नं इमिगु न्ह्यःनं चिलावनाः इमिगु ल्युने दंवन।
- 20 व सुपाँय् मिश्री सिपाइँ व इस्राएली सिपाइँतय् दथुइ दं वल। चच्छि सुपाँचं मिश्रीतयपाखे खिउँका बिल, अले इस्राएलीतयपाखे जः बिल। उकिं उखुन्हु चान्हय् मिश्रीत इस्राएलीतय् सतिक वये मफुत।
- 21 अले मोशां थःगु ल्हाः समुद्रया च्वयपाखे न्ह्यज्याकल। परमप्रभुं चच्छिं पुर्ब तसकं फय् वय्काः समुद्रय् गंगु बँ दय्कादिल। समुद्र निब्व जुल।
- 22 इस्राएलीत समुद्रया दथुं गंगु बँ जुयाः वन। इमिगु जवंखवं लः पखाः जुल।*
- 23 मिश्रीतयसं इमित लित। फारोया सल, रथ व सल गयावःपिं इमित समुद्र दुने तक ल्यू वन।
- 24 सुथय् जुइत्यंबलय् परमप्रभुं मि व सुपाँय्या थामं क्वस्वयाः मिश्री सिपाइँतयत् इतिमिति कंकाबिल।
- 25 इमिगु रथया घःचाः तनाच्चन, उकिं इमित रथ सालेत थाकुल। अले मिश्रीतयसं धाल, “थनं बिस्सुं वनेनु, परमप्रभु इस्राएलीतयगु पंलिनाः झीपिलिसे ल्वानाच्चंगु दु।”
- 26 अले परमप्रभुं मोशायात धयादिल, “छं थःगु ल्हाः समुद्रया च्वय न्ह्यज्याकि अले मिश्रीत, इमिगु रथ व सल गयावःपिन्त लखं त्वपुयेमा।”
- 27 मोशां थःगु ल्हाः समुद्रया च्वय न्ह्यज्याकल। सुथ जुइत्यंबलय् लः थःगु थासय् लिहां वन। मिश्रीत अनं बिस्सुं वनेत स्वल। परमप्रभुं इमित समुद्रय् हे चुइके छवयादिल।
- 28 लः लिहां वयाः सल, रथ, सल गयावःपिं व इस्राएलीतयत् ल्यूवःपिं फारोया फुक्क सिपाइँतयत् लखं त्वपुल। इपिं छम्ह हे ल्यं मदय्क सित।
- 29 इस्राएलीत धाःसा समुद्रया दथुं गंगु बँ जुयाः न्यासि वन। इमिगु जवंखवं लः पखाः जुयाच्चन।
- 30 थुकथं उखुन्हु परमप्रभुं इस्राएलीतयत् मिश्रीतयगु ल्हातं बचय् यानादिल। इमिसं मिश्रीतयत् समुद्रया सिथय् सिनाच्चंगु खन।
- 31 अले इस्राएलीतयसं परमप्रभुं मिश्रीतयगु विरोधय् क्यनादीगु तःधंगु शक्ति खनाः परमप्रभुयागु ग्याःभय काल। अले परमप्रभु व वय्कःया च्यः मोशायात पत्याः यात।

15

समुद्रया सिथय् म्ये हालावंगु

- 1 अले मोशा व इस्राएलीतयसं परमप्रभुया नितिं थ्व म्ये हाल, जिं परमप्रभुया म्ये हाले
छाय्धाःसा वय्कलं तःधंगु ज्या यानादीगु दु।
अले सल व सल गयावःपिन्त
वय्कलं समुद्रय् वांछवयादीगु खः।*
- 2 परमप्रभु हे जिगु शक्ति खः।
वय्कलं जितः बचय् यानादी,
वय्कः जिमि परमेश्वर खः,

- जिं वयकःयात प्रशंसा याये।
जिमि पुर्खाया परमेश्वर
जिं वयकःया नां तःधके।*
3 परमप्रभु इगीगु नितिं ल्वानादीम्ह खः,
वयकःया नां परमप्रभु खः।
4 फारोया रथ व वया सेनायात
वयकलं समुद्रय् वांछवयादीगु दु।
फारोया ततःधपि कप्तानत
लाल समुद्रय् दुबित।
5 तःजाःगु लखं इमित त्वपुल।
इपिं ल्वहं थें तःजाःथाय् दुन।
6 हे परमप्रभु छिगु जव ल्हातय्
तःजिगु शक्ति दु।
हे परमप्रभु छिगु जव ल्हातं
शत्रुयात नाश यानाबिल।
7 छिगु विरोधय् दनिपिन्त
थःगु तःधंगु शक्तिं छिं बुकादिल।
छिं थःगु तं क्यनाः
उकिं इमित छवख्वः थें भस्म यानादिल।
8 छिगु न्हाय्प्वाःयागु सासलं
लः तःजाः जुयाः दनाबिल।
लबु दनाच्चंगु लः नं
पखाः जुयाः दनाबिल।
तःजाःथाय् च्वंगु लः नं
समुद्रया दुने धी चिनाबिल।
9 “शत्रुं फुइँ क्यनाः धाल,
‘जिं इमित लिनाः ज्वने
लाका हयागु फुक्कं जिं इने।
इमिगु नाशं यानाः जिगु म्ह याउँसे च्वनी,
जिं थःगु तरवार लिकाये,
जिगु हे ल्हातं इमित नाश याये।’ ”
10 अयनं छिं थःगु सासलं
इमित पुइँके छवयादिल
अले समुद्रं इमित त्वपुल,
लःयागु तःधंगु किसिद्वम्बलय्
म्हः थें इपिं दुनावन।
11 हे परमप्रभु, छिं थें जाःम्ह सु घः दु धकाः?
छिं थें पवित्रम्ह सु दु धकाः?
छिं थें तःधंगु महिमां जाःम्ह व भय कायेबहःम्ह सु दु धकाः?
छिं थें सुनां अजू चायापुगु ज्या क्यनेफु?
12 छिं थःगु जव ल्हाः न्हाज्याकादिल
पृथ्वीं इमित नुनाछवल।
13 “छिं थःगु दया मायाय्
थःम्ह त्वःतकादीपिं मनूतयत्
लँ क्यनादीगु दु।
थःगु बलं
छिं इमित थः च्वनादीगु पवित्र थासय् यंकादी।
14 थ्व खँ न्यनाः जातित थुरथुर खात।

- पलिशतीत देशय् च्वंपिनिगु नुगः हीसे च्वन।
 15 एदोमयापि नायःत तसकं ग्याइ,
 मोआबयापि थकालित थुरथुर खाइ।
 कनानयापि फुक्क मन्तय् नुगलय्
 ध्यांग्रा थाइ,
 16 ग्याःभय इमिथाय वइ।
 हे प्रभु, छिकपिनि मन्त,
 छिं त्वःतकादीपि मन्त पुलाः मवंतले
 छिगु ल्हाःया बलं इपि ल्वहं थें मससे च्वनी।
 17 छिं इमित हयाः
 थःमहं ल्ययातःगु पर्वतय् पिनादी,
 हे परमप्रभु, छिं थः हे च्वनेत दय्कादीगु थासय्
 अले छिं थःगु हे ल्हातं दय्कादीगु नापलायेगु पाल लागाय् इमित तयादी।
 18 परमप्रभुं सदांया निति
 राज्य यानादी।”
 19 फारोया सल, रथ व सल गयावःपि मन्त समुद्रय् थ्यंबलय् परमप्रभुं समुद्रया लः लित हयाः इमित त्वपुयाबिल। इस्राएलीत
 जक समुद्रया दथुं गंगु बँ जुयाः वन।
 20 अले हास्नया तता मिरियम अगमवादिनीनं दम्फु काल। फुक्क मिसात नं दम्फु ज्वनाः प्याखं हुहं वया ल्यूल्यु वल।
 21 मिरियमं थथे धकाः म्ये हाल,
 “परमप्रभुयागु म्ये हा
 छायाःसा वय्कलं तःधंगु ज्या यानादीगु दु,
 सल व सल गयावःपिन्त
 वय्कलं समुद्रय् वांछवयादीगु दु।”
 खायुगु लः
 22 अले मोशां इस्राएलीतयत् लाल समुद्रं शूर धयागु मरुभूमिपाखे यंकल। इपिं स्वन्हु तक मरुभूमिइ न्यासि वन नं लः छफुति
 हे लुइके मफुत।
 23 मारा* धयागु थासय् थ्यंकाः इमिसं अनयागु लः त्वने मफुत, छायाःसा अनयागु लः खाइसे च्वं। अथे जुयाः हे व
 थाय्यात मारा धयातःगु खः।
 24 अथे जुयाः मन्तय्सं “जिमि छु त्वनेगु?” धकाः मोशायात कचकच यात।
 25 अले मोशां परमप्रभुयात ग्वाहालिया निति प्रार्थना यात। परमप्रभुं वयात सिँकुचा छकू क्यनादिल। वं उकियात लखय्
 वांछवल, अले लः सात।
 परमप्रभुं अन हे इमित छगू नियम बियाः स्यनेकने यानादिल। वय्कलं अन इमिगु विश्वास गुलि बल्लाः धकाः नं स्वयादिल।
 26 वय्कलं धयादिल, “छिमिसं थःपिनि परमप्रभु परमेश्वरया खँ ध्यान बियाः बांलाक न्यन धाःसा अले वय्कःया मिखाय्
 छु छु पाय्छि जू व यात धाःसा अले वय्कःया उज्यात न्हायपं बियाः न्यन धाःसा अले वय्कःया फुक्क नियमत बांलाक पालन
 यात धाःसा जिं मिश्रीतय्थाय् छवयाहयागु छुं हे ल्वय् छिमिथाय् छवयाहये मखु। छायाःसा जि हे छिमित लंकाबीम्ह परमप्रभु
 खः।”
 27 अनंलि इपिं झिनिगू बुँगाःचा व न्हयेमा ताय्गः सिमा दुगु एलीमय् थ्यंकाः वल। इपिं अन हे लः दुथाय् पाल ग्वयाः च्वन।

16

स्वर्ग मन्न व बन्ताइ झंगः बियादीगु

- 1 इस्राएलीतय् फुक्क खलः एलीमं न्यासि वन। मिश्र त्वःतूगु निगूगु लाया झिन्यान्हु खुन्हु इपि एलीम व सीनिया दथुइ लाःगु
 सीनया मरुभूमिइ थ्यंकल।
 2 सकल इस्राएलीतय्सं अन मोशा व हास्नयात कचकच यात।
 3 इमिसं थथे धाल, “जिमित परमप्रभुं मिश्रय् हे स्यानादीगु जसा ला ज्युगु नि। मिश्रय् दुबलय् जिमिसं ला व मरि प्वाः जायक
 नये दु। जिपिं फुक्कसित नये मखंक स्यायेत छिकपिन्सं जिमित थ्व हे मरुभूमिइ छाय् हयादियागु?”
 4 अले परमप्रभुं मोशायात धयादिल, “स्व, जिं छिमिगु निति स्वर्ग मरि गाय्काहये। मन्तय्सं न्हियान्हिथं पिने वनाः
 उखुन्हयात थःत माक्व नसा मुनेमाः। थुकथं इपिं जिं धयाकथं जुइ कि मजुइ धकाः जिं स्वये।”
 5 खुन्हु दुखुन्हु इमिसं मेबलय् स्वयाः निदुगं अप्वः हयाः ज्वरय् यायेमाः।”

* 15:23 १५:२३ मारा थुकिया अर्थ खाइसे च्वं खः। ✨ 16:4 १६:४ यहू ६:३१

- 6 अले मोशा व हासून इस्राएलीत फुक्कसित धाल, “बहनी छिमिसं छिमित मिश्रं पित हयादीम्ह परमप्रभु हे खः धकाः सी।
- 7 अले सुथय् छिमिसं परमप्रभुया महिमा खनी, छायाधाःसा परमप्रभुयागु विरोधय् छिमिसं याःगु कचकच वय्कलं न्यनादीगु दु। जिपि सु खः धकाः छिमिसं जिमित कचकच यायेत?”
- 8 मोशां हानं धाल, “परमप्रभुं छिमित बहनिइ नयेत ला व सुथय् माक्व नसा बीबलय् छिमिसं थ्व फुक्क वय्कलं यानाच्चंगु खः धकाः सी। छायाधाःसा वय्कलं छिमिसं वय्कःया विरोधय् याःगु कचकच न्यनादीगु दु। छिमिसं जिमिगु विरोधय् मखु, बरु परमप्रभुया विरोधय् कचकच यानाच्चंगु दु।”
- 9 अले मोशां हासूनयात धाल, “इस्राएलीत फुक्कसित धयाब्यु, ‘परमप्रभुया न्ह्यःने वा, छायाधाःसा वय्कलं छिमिगु कचकच न्यनादीगु दु।’ ”
- 10 हासून इस्राएलया फुक्क खलःयात थथे धयाच्चंबलय् इमिसं मरुभूमिपाखे स्वल। अन सुपौंचय् परमप्रभुया महिमा खने दयाच्चन।
- 11 परमप्रभुं मोशायात धयादिल,
- 12 “इस्राएलीतयगु कचकच जिं न्यनागु दु। इमित धा, ‘बहनी छिमिसं ला नयेखनी, अले सुथय् नसां प्वाः जाइ। अले जि परमप्रभु छिमि परमेश्वर खः धकाः छिमिसं सी।’ ”
- 13 उखुन्हु बहनी बट्टाई झंगः वयाः ख्यः त्वपुक च्वन। सुथय् ख्यःया चाकःछिं सुति लः गायाच्चन।
- 14 सुति लः तनेधुंकाः मरुभूमिइ न्यंक पुगाःगु थें च्वंक बजिपौ थें च्वंगु खनेदत।
- 15 व खनाः इस्राएलीतयसं थःथवय् धाल, “थ्व छु खः?”
- व छु खः धकाः इमिसं मस्यगुलि मोशां धाल, “थ्व परमप्रभुं छिमित बियादीगु नसा खः।”
- 16 परमप्रभुं आज्ञा बियादीगु दु, ‘सकसिनं थःत माक्व मुंकि। फुक्क पालय् च्वंपिं छम्ह छम्हय्सिगु नितिं छगू छगू ओमेर* मुंकि।’ ”
- 17 इस्राएलीतयसं इमित धा थें हे यात। गुलिसिनं यक्व गुलिसिनं कम मुन।
- 18 इमिसं व ओमेरं दाना स्वःबलय् अप्वः मुंक्पिनि अप्वः मजू, कम मुंक्पिनि मगाः मजू। फुक्कसिनं माःछि जक मुन।
- 19 अले मोशां इमित धाल, “सुनानं कन्हय् सुथय् तक छुं नं ल्यंकातये मते।”
- 20 अयनं गुलि गुलिसिनं मोशां धाःगु खँ मन्यंसे सुथय् तक ल्यंकातल। सुथय् उकी त्वँ दायाः नवयाः च्वन। थ्व खनाः मोशा इपिं लिसे तंम्वल।
- 21 सकसिनं सुथय् थःत माक्व मुनीगु। अले निभाः छाइबलय् ल्यं दुगु नायावनीगु।
- 22 खुन्हु दुखुन्हु इमिसं निदुगं अप्वः मुन, अथे धयागु छम्ह छम्हय्सिगु नितिं निगू निगू ओमेर† खः। अले खलःया फुक्क नायःतयसं वयाः मोशायात थ्व खँ कन।
- 23 अले वं इमित धाल, “परमप्रभुं थथे हे धयादीगु खः, ‘कन्हय् विश्रामबार खः। थ्व परमप्रभुया नितिं पवित्र विश्रामबार खः। उकिं मनूतय् छुं छुइ यः, व हे छुं, छुं दयके यः, व हे दयकि। ल्यंदुगु कन्हय् सुथय् तक तयाति।’ ”
- 24 मोशां आज्ञा ब्यु थें इमिसं सुथय् तक ल्यंकातल। उकी त्वँ नं मदाः, नँ नं मवः।
- 25 मोशां कन्हय् सुथय्खुन्हु धाल, “थौं छिमिसं थ्व न, थौं परमप्रभुया विश्रामबार खः। थौं छिमिसं बँय् छुं नं लुइके फइ मखु।
- 26 खुन्हु तक छिमिसं मुंकि, न्हयन्हु खुन्हु विश्रामबार जूगुलि छुं नं दइ मखु।”
- 27 अयनं गुलि गुलिसिनं न्हयन्हु खुन्हु नं माः वन, अयनं छुं लुइके मफुत।
- 28 अले परमप्रभुं मोशायात धयादिल, “गुबलय् तक छिमिसं जिगु नियमयात मानय् मयायेगु?
- 29 स्व, परमप्रभुं छिमित विश्रामबार बियादीगु दु। उकिं परमप्रभुं छिमिगु नितिं खुन्हु दुखुन्हु निन्हुयात नयेगु नसा बियादी। न्हयन्हु खुन्हु छिपिं सकलें थथःगु थासय् हे च्वनाच्चनेमाः सुं नं थःगु थासं पिहां वने मज्यू।”
- 30 अथे जुयाः मनूतयसं न्हयन्हु दुखुन्हु झासु लन।
- 31 इस्राएलीतयसं व नसाया नां “मन्न” तल। व धन्यापु थें च्वं। उकियागु सवाः धाःसा कस्तिइ दय्कातःगु मरि थें च्वं।
- 32 मोशां धाल, “परमप्रभुं आज्ञा बियादीगु दु, ‘छिमित मिश्रं पित हयाबलय् मरुभूमिइ गज्याःगु नसा नकागु खः, लिपा वइपि पुस्तातयसं नं खनेमा धकाः इमिगु नितिं छगू ओमेर कयाः तयाति।’ ”
- 33 उकिं मोशां हासूनयात धाल, “छगः थल कयाः उकी छगू ओमेर मन्न तयादिसँ। लिपाया पुस्ताया नितिं ल्यंकातयेत उकियात परमप्रभुया न्ह्यःने तयादिसँ।”
- 34 अले परमप्रभुं मोशायात आज्ञा बियादीगुकथं हासून बाचाया सनूया न्ह्यःने दयाच्चनेमा धकाः मन्न तल।
- 35 इस्राएलीतयसं बाचा चिनातःगु देशय् मथ्यंतले पिइदँ तक मन्न नयाच्चन। कनान देशय् मथ्यंतले इमिसं मन्न नयाच्चन।
- 36 छगू ओमेर धयागु छगू एपाया झिब्वय् छव्व खः।

☆ 16:15 १६:१५ १ कोर १०:३ * 16:16 १६:१६ ओमेर छगू ओमेर धयागु २ लिटर खः, थ्व पद १८, ३२, ३३ व ३६ नं दु। ☆ 16:18 १६:१८ २ कोर ८:१५
 † 16:22 १६:२२ ओमेर निगू ओमेर धयागु प्यंगू व बागू (४.५) लिटर खः। ☆ 16:23 १६:२३ प्रस २०:८-११ ☆ 16:31 १६:३१ गन्ती ११:७-८ ☆ 16:33
 १६:३३ हिब ९:४ ☆ 16:35 १६:३५ यहो ५:१२

17

ल्वहँतं लः पिहां वःगु

गन्ती २०:१-१३

- 1 परमप्रभुया आज्ञा कथं इस्राएलीतय् फुक्क खलः सीन धयागु मरूभूमि वनाः थाय् थासय् जुयाः रपीदीमय् थ्यंकाः पाल ग्वयाः बाय् च्वन। अन धाःसा त्वनेत लः हे मदु।*
- 2 अथे जुयाः मन्तयसं मोशायात कचकच यानाः धाल, “जिमित त्वनेगु लः बियादिसँ।” अले वं इमित धाल, “छिपि जिलिसँ छाया कचकच याः वयागु? छिमिसं छाया परमप्रभुयागु मन स्वयागु?”
- 3 मन्तयसं प्याः चाःगुलि मोशालिसे कचकच याना तुं च्वन। इमिसं धाल, “छिं जिमित छाया मिश्रं पित हयादियागु? जिमित जिमि मचाखाचा व पशुनापं लः त्वने मखंकाः स्यायेत ला?”
- 4 अले मोशां परमप्रभुयात थथे धकाः इनाप यात, “जिं थुपि मन्तयत छु यायेगु? थुमिसं ला जितः ल्वहँतं कयके त्यंगु दु।”
- 5 परमप्रभुं मोशायात धयादिल, “इस्राएलीतय् छम्हनिम्ह थकालितयत् ज्वनाः मन्तय न्ह्यः न्ह्यः हँ। छं थःनापं नील खुसिया लखय् दाःगु कथि नं ज्वनाः हँ।
- 6 जि होरेबया ल्वहँतय् छंगु न्ह्यःने दंवये। छं ल्वहँतय् कथिं दा, अले अनं मन्तयसं त्वनेगु लः पिहां वइ।” अले मोशां थकालितयग् न्ह्यःने अथे हे यात।
- 7 परमप्रभु जिमिगु दथुइ दी कि मदी धकाः इस्राएलीतयसं परमप्रभुयात जाँचय् याःगु व कचकच याःगुलि मोशां व थाय्या नां “मस्साह”* व “मेरीबा”† तल।

रपीदीमय् अमालेकीतयसं हमला याःगु

- 8 रपीदीमय् च्वनाच्चंबलय् अमालेकीतयसं वयाः इस्राएलीतयत् हमला यात।
- 9 मोशां यहोशूयात धाल, “कन्हय् वनाः अमालेकीतलिसँ ल्वायेत छं मन्त ल्य। परमप्रभुं जितः बियादीगु कथि ज्वनाः जि गुँच्चकाय् दने।”
- 10 मोशां धाःथे यहोशू अमालेकीतलिसँ ल्वाः वन। अले मोशा, हारून व हर गुँच्चकाय् वन।
- 11 मोशां थःगु ल्हाः ल्हनाततले इस्राएलीत त्याइगु, वं ल्हाः क्वकाल कि अमालेकीत त्याइगु।
- 12 मोशाया ल्हाः त्यानुयावसेलि हारून व हरं ल्वहं छगः हयाः उकी फयतुकल। अले निभाः मब्युतले हारूनं छखे व हरं मेखे वयागु ल्हाः बल्लाःक ज्वनाः ल्हनातल।
- 13 थुकथं यहोशू तरवारं अमालेकीतयत् बुकल।
- 14 अमालेकीतयत् बुके धकाः परमप्रभुं मोशायात धयादिल, “थ्व खँयात लुमंका तयेत छगू सफुलिइ च्व। अले जिं अमालेकीतयत् पृथ्वी भज्यंका नाश यानाबी धकाः यहोशूयात धा।”*
- 15 मोशां अन छगू वेदी दय्काः उकिया नां “परमप्रभु जिगु ध्वॉय्” धकाः तल।
- 16 वं धाल, “परमप्रभुं पुस्तां पुस्ता तक अमालेकीतलिसँ ल्वानादी धकाः वयकलं पाफयादीगु दु।”

18

यित्रो व मोशा नापलाःगु

- 1 परमेश्वरं मोशा व थः प्रजा इस्राएलया नितिं छु छु यानादिल, गय् यानाः परमप्रभुं इस्राएलीतयत् मिश्रं पित हयादिल धइगु खँ मिघान देशयाम्ह पुजाहारी, मोशाया ससःबौ यित्रो न्यन।
- 2 मोशां छुं ईया लागि थः कलाः सिप्पोरा व वया निम्ह काय्पिन्त थःछँय् छवःबलय् वया ससःबौ यित्रो इमित लसकुस यात।*
- 3 छम्ह काय्यागु नां गेशोम खः। मोशां “जि मेगु देशय् परदेशी जुयाच्चनागु दु” धकाः थथे नां छुना ब्यूगु खः।*
- 4 मेम्हयसिगु नां एलीएजर खः। थुकिया अर्थ “जिमि बौया परमेश्वरं जितः ग्वाहालि यानाः फारोया तरवारं बचय् यानादिल।”
- 5 मोशाया काय्पिं व कलाःयात ज्वनाः यित्रो परमेश्वरया पर्वतया लिक्क मरूभूमिइ मोशा पाल ग्वयाः च्वनाच्चंगु थासय् वल।
- 6 यित्रो मोशायात थथे धकाः बुखँ छवल, “जि छिमि ससःबौ यित्रो छिमि कलाः व छिमि निम्हं काय्पिन्त ज्वनाः छन्थाय् वयाच्चनागु दु।”
- 7 मोशा थः ससःबौयात नापलायेत पिहां वल। वयात नाप लानाः भागि यानाः घयपुल। इमिसं थःथवय् म्हंफु मफु न्यन। अले पालय् दुहां वन।
- 8 मोशां थः ससःबौयात परमप्रभुं इस्राएलीतयग् नितिं फारो व मिश्रीतयत् यानादीगु फुक्क खँ, लँय् थःपिन्त जूगु दुःख व परमप्रभुं गथे यानाः इमित बचय् यानादीगु खः व फुक्क खँ कन।
- 9 इस्राएलीतयत् मिश्रीतयग् ल्हातं त्वःतकाः हयादीबलय् परमप्रभुं यानादीगु भिंगु ज्याखँ न्यनाः यित्रो तसकं लय्ताल।
- 10 वं धाल, “छिमित मिश्रीत व फारोया ल्हातं त्वःतकादीम्ह परमप्रभुया जय जुइमा।

* 17:1 १७:१-७ गन्ती २०:१-१३ * 17:7 १७:७ मस्साह थुकिया अर्थ परीक्षा खः। † 17:7 १७:७ मेरीबा थुकिया अर्थ ल्वापु खः। * 17:14 १७:१४ वय २५:१७-१९; १ शमू १५:२-९ * 18:2 १८:२ प्रस २:२१-२२ * 18:3 १८:३ प्रे ७:२९

11 मिश्रीतयसं इस्राएलीतयत् क्वहंङ्कगुलि परमप्रभुं इमित अथे यानादीगु दु। आ: जिं परमप्रभु मेपिं घ:त स्वया: त:धंम्ह ख: धका: सिल।”

12 अले यित्रो परमेश्वरया नितिं होमबलि व मे मेगु बलि छाल। अले हारून व इस्राएलयापिं फुक्क थकालित मोशाया सस:बौ यित्रो नापं परमेश्वरया न्ह्य:ने भव्य नयेत वल।

न्याय याइपिं ल्य:गु

व्य १:१-१८

13 कन्हय खुन्हू मोशा मन्तयगु न्याय यायेत फ्यतुल। सुथनिसें बहनि तक मन्त वयागु जवंखवं दनाच्चन।*

14 यित्रो मोशां मन्तयगु नितिं यानाच्चंगु फुक्क ज्याखँ खना: वयात न्यन, “छिं मन्तयगु नितिं यानाच्चनागु थ्व छु ज्या ख: छि याक:चा जक छाया न्याय यायेत च्वनादियागु? थुलिमछि मन्त सुथनिसें बहनी तक छिगु जवंखवं दनाच्चंगु दु।”

15 मोशां धाल, “जिं थथे यायेमा: छायाधा:सा मन्त परमेश्वरयागु इच्छा थुइकेत वइगु।

16 इमि दथुइ छुं कचवं पिहां वल कि इपिं जिथाय वइ, अले जिं इमिगु दथुइ न्याय यानाबीगु। अले इमित परमेश्वरयागु नियम स्यनेकने यायेगु।”

17 यित्रो वयात धाल, “छिं यानादीगु थ्व ज्या पायछि मजू।

18 थुकिं छि व छिथाय वइपिं थुपिं मन्त नं त्यानुचाइ। थ्व छिगु निति तसकं थाकुगु ज्या ख:। छि याक:चां थ्व ज्या क:घाये फइ मखु।

19 जिं छित: छुं बांला:गु सल्लाह बी। अले परमेश्वर छिलिसे दइ। छि मन्तयपाखँ इमिगु ल्वापुख्यापु परमेश्वरया न्ह्य:ने यंकेगु थिक जुइ।

20 छिं इमित परमेश्वरया विधि व नियम स्यनेगु यानादिसँ। अले इपिं वनेमा:गु लँपु व इमिसं यायेमा:गु ज्या स्यनादिसँ।

21 उकिं परमेश्वरया ग्या:भय काइपिं, मभिंगु ज्याखं लब: मकाइपिं, पत्या: यायेबह:पिं मन्तयत् ल्यया: इमित झिम्ह, नेय्म्ह, सछिम्ह, द्रु:छिम्हयसिया नाय: यानाब्यु।

22 इमिसं हे न्ह्याबलें मन्तयगु न्याय यायेगु यायेमा:। थाकुगु मुद्दा जक छिथाय हयकेबियादिसँ। चिचीधंगु मुद्दा इपिं थ:पिन्सं हे क्व:छीमा:। थुकथं छिगु ज्या इमिसं इनाकाइगुलि छित: अपुइ।

23 छिं थथे यानादिल धा:सा अले परमेश्वरं थज्या:गु आज्ञा बियादिल धा:सा छिं ता: ई तक ज्या यानादी फइ, अले मन्त नं लयताया: वने फइ।”

24 मोशां थ: सस:बौयागु खँ न्यना: वं धा:थें हे फुक्क यात।

25 वं इस्राएलीतय दथुं व ज्या यायेफुपिं मन्तयत् ल्यया: इमित द्रु:छिम्ह, सछिम्ह, नेय्म्ह व झिम्ह-झिम्हयसिया नाय: यानाबिल।

26 उबलयनिसें इमिसं मन्तयगु न्याय यायेगु यात। थाकुगु थाकुगु मुद्दा इमिसं मोशायाथाय हयेगु यात। चिचीधंगु खँय् इमिसं थ:पिन्सं हे क्व:छिना छवइगु जुल।

27 अले मोशां थ: सस:बौयात बिदा बिल। यित्रो थ:गु देशय् लिहां वन।

19

सँनि पर्वतय मोशा

1 मिश्र त्व:तगु स्वला क्यंबलय इस्राएलीत सँनि मस्भूमिइ थ्यंकवल।

2 रपीदीमं वया: इपिं सँनियागु मस्भूमिइ थ्यंक: वल। अले इपिं पर्वतया क्वय हे पाल ग्वया: बाय च्वन।*

3 मोशा परमेश्वरयात नापलायेत पर्वतय वन। परमप्रभुं वयात पर्वतं स:ता: थथे धयादिल, “छं याकूबया सन्तान, इस्राएलीतयत् थथे धा,

4 ‘जिं मिश्रीतयत् छु याना, अले छिमित गुकथं इमां थ: मचायात पपुतिइ क्वबियाह: थें क्वबिया: थ:थाय हया धका: ला छिमिसं थ:पिन्सं हे खंगु दु।

5 उकिं आ: छिमिसं जिगु खँ दुनुगलानिसें न्यना: जिगु बाचायात मानय यात धा:सा फुक्क जाति स्वया: छिपिं जिगु मू वंगु सम्पत्ति जुइ। फुक्कं पृथ्वी जिगु हे ख:सां*

6 छिपिं जिगु निति पुजाहारीतयगु छगू राज्य व छगू पवित्र जाति जुइ।’ छं इस्राएलीतयत् धायेमा:गु खँ थ्व हे ख:।”*

7 अले मोशां कुहां वना: थकालितयत् स:ता: परमप्रभुं आज्ञा बियादीगु फुक्क खँ इमिगु न्ह्य:ने तयाबिल।

8 मन्तयसं छर्पे जुया: लिस: बिल, “परमप्रभुं छु छु या धयादिल फुक्कं जिमिसं याये।” अले मोशां इमिगु थ्व खँ परमप्रभुयात न्यंकल।

9 परमप्रभुं वयात धयादिल, “स्व, जिं छनापं खँ ल्हाइबलय मन्तयसं तायेमा अले छन्त न्ह्याबलें पत्या: यायेमा धका: जि छन्थाय ख्वातगु सुपौचय वये।”

* 18:13 १८:१३-२७ व्य १:१-१८ * 19:2 १९:२ प्रस ३:१२ * 19:5 १९:५-६ १ पत्र २:१; व्य ४:२०; ७:६; १४:२; २६:१८; तीत २:१४ * 19:6 १९:६ प्रका १:६; ५:१०

- अले मन्तयसं धा:गु खँ मोशां परमप्रभुयात कन।
- 10 परमप्रभुं वयात धयादिल, “मन्तयथाय वना: थौं व कन्हय् इमित पवित्र या। इमिसं वस: नं हीमा:।
- 11 अले इपिं स्वन्हु खुन्हु तक तयार जुइमा:। छायाधा:सा थनिं स्वन्हु लिपा परमप्रभु सीने पर्वतय् सकसिनं खंक झाइ।
- 12 पर्वतया प्यखें हे मन्त वने मजीक पना: इमित धा, ‘होश या, छिमिसं पर्वत नं गये मते, अले पर्वतया सिमानायात थी नं मते। सुनां पर्वतयात थी, व मन् सी।*☆
- 13 थ्यूहयसित हे ल्वहँतं कयका: वा बानं कयका: स्याइ। मन् जूसां पशु जूसां व सी माली।’ अयनं तुरही ता:ईतक पुइबलय् मन्त पर्वतय् थाहां वने फइ।”
- 14 मोशां पर्वतं कुहां वल। अले परमेश्वरयात आराधना यायेत मन्तयत् तयार जुइत आज्ञा बिल। अले इमिसं थ:पिनिगु वस: हिल।
- 15 अले वं मन्तयत् धाल, “स्वन्हु खुन्हु तयार जु। उबलयत्क लसपस यायेगु ज्या याये मते।”
- 16 स्वन्हु खुन्हु सुथय पर्वतय् क्वातुक सुपाँय खनेदत, नँ न्यात, हाबलासा त्वल। तस्सलं तुरही पुयाहल। छाउनीइ च्वनाच्चं पि फुककं ग्याना: थरथर खात।*☆
- 17 अले मोशां इमित परमेश्वरयात नापलाकेत छाउनीं पिने ब्वनाहल। अले इपिं पर्वतया क्वय् दनाच्चन।
- 18 परमप्रभु मिनापं पर्वतय् कुहां झा:गुलि पर्वत छगुलि कुँया कुं जाल। अगलं कुँत्या: पिहां व: थें पर्वतं पिहां वल। पर्वत छधिकं खात।
- 19 अले तुरहीयागु स: इन त:स: जुयावल। मोशां न्वात व परमेश्वरं वयात नँ न्या:गु सलं लिस: बियादिल।
- 20 परमप्रभुं सीने पर्वतयागु च्वकाय् क्वहां झाया: मोशायात पर्वतयागु च्वकाय् स:तादिल। अले मोशा च्वय् थाहां वन।
- 21 परमप्रभुं मोशायात धयादिल, “क्वय् वना: मन्तयत् जित: स्वयेत सिमाना हाचां गया: वये मते धका: धा। मखुसा इपिं यक्व सी।
- 22 परमप्रभुया न्हा:ने वयेत पुजाहारीतयसं नं थ:पिन्त शुद्ध यायेमा:। मखुसा इमित नं नाश यानादी।”
- 23 मोशां परमप्रभुयात धाल, “मन्त सीने पर्वतय् थाहां वये फइ मखु, छायाधा:सा छिं हे जिमित, ‘पर्वतया प्यखें हे वने मजीक पँ धका: ख्याच्च: बियादीगु दु।”
- 24 परमप्रभुं वयात धाल, “कुहां वना: हास्नयात थन ब्वना: हजि। पुजाहारी व मन्त धा:सा सिमाना हाचां गया: जिथाय् वये दइ मखु। मखुसा जिं इमित नाश यानाबी।”
- 25 अले मोशां कुहां वना: मन्तयत् थ्व खँ कन।

20

परमप्रभुं बियादीगु झिगू आज्ञा

व्य ५:१-२१

- 1 अले परमेश्वरं थ्व फुककं खँ धयादिल,*☆

[१]

- 2 “छिपि दास दासी जुयाच्चंगु मिश्र देशं पित हयाम्ह जि परमप्रभु छिमि परमेश्वर ख:।
- 3 जि बाहेक मेपिं घ:तयत् आराधना याये मते।

[२]

- 4 “थ:गु निंति च्वय् आकाशय् च्वंगु, क्वय् पृथ्वीइ च्वंगु व लखय् दुने च्वंगु छुकिंयागु नं मूर्ति दय्के मते।*☆
- 5 छिमिसं उकियात भागि याये मते, पुजा नं याये मते। छायाधा:सा जि हे परमप्रभु छिमि परमेश्वर ख:। मेपिं घ:तयत् पुजा या:गु जिं सह याये मफु। जिं जित: मययक्मह मन्या अधर्मया सजाँय वया छय् व छुइपिनिगु पालय् तक नं बीमह ख:।”*☆
- 6 जित: माया याइपिं व जिगु आज्ञा मानय् याइपिन्त धा:सा वया द्रुलंद्रु: पुस्ता तकं जिं दया माया याये।

[३]

- 7 “जिगु नां कया: मखुगु पाफया: थ: परमेश्वरया नां क्वह्यंके मते। म्वाय्कं म्वाय्कं वय्क:या नां काइमहयसित वय्कलं सजाँय बियादी।*☆

[४]

- 8 “विश्रामबारयात पवित्रगु धका: मानय् यायेत लुमंका ति।*☆
- 9 खुन्हु तक थ:गु फुकक ज्या या।*☆

* 19:12 १९:१२-१३ हिब १२:१८-२० * 19:16 १९:१६ प्रका ४:५ * 19:16 १९:१६-१८ व्य ४:११-१२ * 20:1 २०:१-१७ व्य ५:१-२१ * 20:4 २०:४-५ प्रस ३४:१७; लेवी ११:४; २६:१; व्य ४:१५-१८; २७:१५ * 20:5 २०:५-६ प्रस ३४:६-७; गन्ती १४:१८; व्य ७:९-१० * 20:7 २०:७ लेवी १९:१२ * 20:8 २०:८ प्रस १६:२३-३०; ३१:१२-१४ * 20:9 २०:९-१० प्रस २३:१२; ३१:१५; ३४:२१; ३५:२; लेवी २३:३

10 न्हयन्हु खुन्हु धाःसा परमप्रभु छिमि परमेश्वरया विश्रामबारया दि खः। थुखुन्हु छिमिसं छुं ज्या याये मते। छिमि काय् म्हाय्पिन्सं, छिमि दास-दासीं, छिमि पशुतय्सं व छिपिनापं च्वनाच्चंपि परदेशीं नं छुं ज्या मयायेमाः।

11 खुन्हु तक परमप्रभुं आकाश व पृथ्वी, समुद्र व उकी दुगु फुक्कं दय्कादिल। अले न्हयन्हु खुन्हु आराम कयादिल। उकिं परमप्रभुं विश्रामबारयात आशिष बियाः उकियात पवित्र यानादिल।*

[५]

12 “छिमिसं थः मां-बौयात हनाबना या। अले परमेश्वरं छिमित बीत्यंगु देशय् छिपि ताःईतक म्वाइ।*

[६]

13 “सुयातं स्याये मते।*

[७]

14 “व्यभिचार याये मते।*

[८]

15 “खुयाकाये मते।*

[९]

16 “थः जःलाखःलाया विरोधय् मखुगु साक्षी बी मते।*

[१०]

17 “थः जःलाखःलाया छँय्, कलाः, च्यःभ्वाति, द्रुहं, गधा व छुं खँय् नं ल्वःवंके मते।”*

18 हाबलासा त्वःगु व पर्वतय् कुँ पिहां वःगु खनाः, अले नँ न्याःगु व तुरही पुयाहःगु सः ताःबलय् फुक्क मनूत ग्यानाः थरथर खात। इमिसं तापाक्कं हे दनाः।*✱

19 मोशायात धाल, “छिं हे जिमित धयादिसँ, अले जिमिसं न्यने। परमेश्वर थः हे जिपिलिसँ खँ ल्हानादीसा जिपिं सी।”

20 मोशां इमित धाल, “ग्याये मते छायाधाःसा परमेश्वरं छिमित जाँचय् यायेत, अले वय्कःया भय छिमिके दयेमा व छिमिसं पाप मयायेमा धकाः झायादीगु खः।”

21 मनूत तापाक्कं हे च्वनाच्चन। उबलय् मोशा परमेश्वरदीगु ख्वातुगु सुपाँयपाखे वन।

वेदी दय्केगु आज्ञा

22 अले परमप्रभुं मोशायात धयादिल, “छं इस्राएलीतय्त थथे धा, ‘जिं छिपिनापं स्वर्ग खँ ल्हानागु छिमिसं थःपिन्सं हे न्यंगु दु।

23 जि त्वःताः छुकिंयागु नं मूर्ति दय्के मते। थःगु नितिं छिमिसं लुँ वहःया मूर्ति दय्के मते।

24 “ ‘जिगु नितिं चाया वेदी दय्काः उकी हे होमबलि, मेलबलि, फैच्वलय् व सा द्रुहं देछा। गन गन जिं थःगु नांयात हनाबना याके अन वयाः जिं छिमित आशिष बी।

25 छिमिसं जिगु नितिं ल्वहंया वेदी दय्केमाल धाःसा ल्वहंयात कियाः दय्के मते। छायाधाःसा छिमिसं उकी ज्याभः छ्यलाः उकियात अशुद्र याइ।*

26 वेदी दय्केबलय् त्वाथः तये मज्यु। मखुसा छिपिं थाहां वनीबलय् छिमिसं थःपिनिगु म्हब्व उलीगु थें जुइ।”

21

हिब्रू दासत

व्य १५:१२-१८

1 अले परमप्रभुं मोशायात धयादिल, “छं इस्राएलीतय्त स्यनेमाःगु नियम थ्व हे खः।*

2 “छिमिसं हिब्रू दास न्यात धाःसा वं खुदँ तक जक छिमिगु सेवा याइ। न्हयगुगु दँय वयात छुं मकासे त्वःताब्यु।*

3 व ब्याहा मजुवं याकःचा वःगु खःसा व याकःचा हे वनी। व वःबलय् हे वया कलाः दुगु खःसा वया कलाः नं व नापं वनी।

4 “वया मालिकं वयात ब्याहा यानाब्युगु जूसा, अले वयापाखें मचा नं दत धाःसा वया कलाः व वया मस्त मालिकं हे तये दइ। दास थः याकःचा जक वने खनी।

5 दासं, ‘जितः जिमि मालिक, जिमि कलाः व मस्तया माया वं, जि इमित त्वःता वने मास्तिमवः’ धकाः धाल धाःसा,

6 मालिकं वयात न्यायकर्तायाथाय् हयेमाः। अले वयात लुखाय् हयाः वयागु न्हाय्पं नतूचां प्वाः खनाबीमाः। अले व मसीतले वया दास जुइ।

✱ 20:11 २०:११ उत २:३-३; प्रस ३१:१७ ✱ 20:12 २०:१२ व्य २७:१६; मती १५:४; ११:११; मर्क ७:१०; १०:११; लूक १८:२०; एफि ६:२-३ ✱ 20:13 २०:१३ उत १:६; लेवी २४:१७; मती ५:२१; ११:१८; मर्क १०:११; लूक १८:२०; रोम १३:१; याक २:११ ✱ 20:14 २०:१४ लेवी २०:१०; मती ५:२७; ११:१८; मर्क १०:११; लूक १८:२०; रोम १३:१; याक २:११ ✱ 20:15 २०:१५ लेवी १९:११; मती ११:१८; मर्क १०:११; लूक १८:२०; रोम १३:१ ✱ 20:16 २०:१६ प्रस २३:१; मती १९:१८; मर्क १०:११; लूक १८:२० ✱ 20:17 २०:१७ रोम ७:७; १३:९ ✱ 20:18 २०:१८-२१ व्य ५:२२-३३ ✱ 20:18 २०:१८-१९ हिब १२:१८-१९ ✱ 20:25 २०:२५ व्य २७:५-७; यहो ८:३१ ✱ 21:1 २१:१-११ व्य १५:१२-१८ ✱ 21:2 २१:२-६ लेवी २५:३१-४६

- 7 “सुनानं थःमह्याययात दासी जुइत म्यग् दुसा व मिसामचा दास थें मुक्त जुयाः वने दइ मखु।
- 8 सुनानं वयात थः कलाः यायेत न्यानाकयाः लिपा न्यामह्यसिनं वयात मययकल धाःसा वं व मिसायात मू पुलाः वया बौमह्यसित हे लितबीमाः। अयनं मालिकं वलिसे विश्वासघात याःगुलि वं वयात मेपि विदेशी मनुतयग् लहातिइ मियाछवयेगु अधिकार दइ मखु।
- 9 मालिकं वयात थः काय्यागु निति ल्यःगु खःसा वयात मह्याय थें याना तयेमाः।
- 10 “मालिकं थःमहं हे ब्याहा यानाः लिथु हल धाःसा वं वयात नयेगु, पुनेगु व न्हापा थें तुं अधिकार बिया तयेमाः।
- 11 छुं जुयाः वं थ्व स्वतां पूमवंकल धाःसा व दासी थः मालिकयात छुं हे मपुसैं मुक्त जुइ।
- घाःपाः याइपिन्त सजाँय बीगु
- 12 “सुनानं सुयातं दायाः स्यात धाःसा वयात नं स्याना छवयेमाः।✧
- 13 छुं जुयाः सुनां नं स्याये धकाः स्याःगु मखुसे आकाझाकां जक जूगु खःसा वयात बिस्युं वनेत जिं थाय् क्यनाबी।✧
- 14 सुनानं स्याये धकाः हे स्याःगु खःसा व शरण कायेत जिगु वेदीइ वःगु जूसां वयात अनं सालाः स्याना छवयेमाः।
- 15 “सुनानं थः मां बौयात दाल धाःसा वयात स्याना छवयेमाः।
- 16 “सुनानं सुयातं जबरजस्ती यंकाः मिल धाःसा वा थःनापं तया तल धाःसा वयात स्याना छवयेमाः।✧
- 17 “सुनानं थः मां बौयात सराः बिल धाःसा वयात स्याना छवयेमाः।✧
- 18 “सुनानं सुयातं थवंथवय् ल्वानाः मसीसां लासाय् ग्वारातुलेमायेक ल्वहँतं कय्काः वा लहातं दाल धाःसा
- 19 अले व मनु दनाः कथिं चुयाः न्यासि जुइ फत धाःसा दाःमह मनुयात सजाँय जुइ मखु। अयनं घाःपाः जूमह मनुयात वं ज्या याये मफुतले वयात ज्याला पुलेमाः, अले मलंतले वयात वासः यायेमाः।
- 20 “सुनानं थः दास व दासीयात कथिं दाःबलय् व सित धाःसा वयात सजाँय बीमाः।
- 21 अयनं छन्हुनिन्हुं हे दास वा दासी दनाजुल धाःसा वयात सजाँय लाइ मखु। छायाधाःसा व वयागु सम्पत्ति खः।
- 22 “सुनानं ल्वापु जुयाः प्वाथय् दुमह मिसायात दायाः वया मचा क्वहां वल अयनं वयात छुं मजू धाःसा, दाःमह मनुयात व मिसाया भाःतं धाःकथं अदालतं क्वःछ्यगु धिबा पुइकेमाः।
- 23 छुं जुयाः व मिसायात घाःपाः जुल धाःसा ज्यानया पलेसा ज्यान,
- 24 मिखाया पलेसा मिखा, वाया पलेसा वा, ल्हाःया पलेसा ल्हाः, तुतिया पलेसा तुति,✧
- 25 मिं पुइकूगुया पलेसा मिं पुकेगु, घाःया पलेसा घाः, दुघाःया पलेसा दुघाः।
- 26 “सुनानं थः दास वा दासीयात मिखाय् दायाः मिखां मखन धाःसा वं वयागु मिखाया पलेसा वयात त्वःताछवयेमाः।
- 27 सुनानं थः दास वा दासीयात दायाः वा त्वःथुलाबिल धाःसा वयागु वाया पलेसा वयात त्वःताछवयेमाः।
- पशुया थुवालं यायेमाःगु ज्या
- 28 “द्रहंनं मिसा मिजं सुयातं न्यकुलि च्वयाः स्यात धाःसा द्रहंयात ल्वहँतं कय्काः स्यायेमाः। अले वयागु ला नये मज्यु। द्रहंया थुवाःयात धाःसा द्रुपं लाइ मखु।
- 29 अयनं द्रहं न्हापांनिसैं च्वयेयःमह, वया थुवाःयात थुकियागु सुचं बियाः नं वं द्रहंयात चिनामतः, अले व द्रहंनं मिसा वा मिजं सुयातं नं स्यात धाःसा द्रहंयात ल्वहँतं कय्काः स्यायेमाः, अले द्रहं थुवाःयात नं स्यायेमाः।
- 30 अयनं व मनुयात बं पुलाः थःगु ज्यान बचय् यायेत धाल धाःसा वं धाक्व बं पुलाः थःगु ज्यान बचय् याये फु।
- 31 “द्रहंनं सुं मिसामचा वा मिजंमचायात च्वयाः स्यात धाःसां अथे हे यायेमाः।
- 32 द्रहंनं सुयां दास वा दासीयात च्वयाः स्यात धाःसा द्रहं थुवालं दास वा दासीया थुवाःयात वहःया स्विगू शेकेल* बं पुलेमाः। द्रहंयात धाःसा ल्वहँतं कय्काः स्यायेमाः।
- 33 “सुनानं गाः म्हुयाः मल्हाःकूसे तया तल, अले व गालय् सुयां द्रहं वा गधा कुतुवन धाःसा
- 34 गाःमहुइकूमहंयसिनं सीमह पशुया पलेसा पुलेमाः। वं द्रहं वा गधाया थुवाःयात बं पुलेमाः। सीमह पशु जक वयागु हे जुइ।
- 35 “सुयां द्रहंनं मेमह्यसिया द्रहंयात च्वयाः स्यात धाःसा स्याःमह द्रहंयात मियाः इमिसं धिबा बच्छि बच्छि यानाः इनाः कायेमाः। अले सीमह द्रहंया ला नं इनाः कायेमाः।
- 36 अयनं द्रहं थुवालं द्रहंयात च्वयेयःमह धकाः सीक सीकं चिनामतसे तया तल धाःसा वं द्रहंया पलेसा द्रहं हे पुलेमाः। सीमह द्रहं वयागु हे जुइ।”

22

पलेसा पुलेगु नियम

- 1 “सुनानं द्रहं वा फै खुयाः स्यात वा मिल धाःसा वं छमह द्रहंया पलेसा न्यामह द्रहं व छमह फैया पलेसा प्यमह फै पुलेमाः।

✧ 21:12 २१:१२ लेवी २४:१७ ✧ 21:13 २१:१३ गन्ती ३५:१०-३४; व्य १९:१-१३; यहो २०:१-९ ✧ 21:16 २१:१६ व्य २४:७ ✧ 21:17 २१:१७ लेवी २०:९; मती १५:४; मर्क ७:१० ✧ 21:24 २१:२४ लेवी २४:१९-२०; व्य १९:२९; मती ५:३८ * 21:32 २१:३२ स्विगू शेकेल अथे धयागु लगभग ०.४ किलोग्राम वहः

- 2 “चान्हय् छैय् खुयाच्चंबलय् खूयात ज्वनाः दाःबलय् व सित धाःसा वयागु हियागु दोष दाःमहयसित लाइ मखु।
 3 निभाः त्वयेधुंकाः स्याःगु जूसा वयागु हिया दोष लाइ।
 “खुं खुयायंकूगु फुक्कं लितबीमाः। लित बीत वयाके छुं हे मदुसा वयात मियाछवयेमाः।
 4 खुया यंकूमह द्रहं, गधा वा फै म्वाःमह हे लुल धाःसा खुं निदुगं अप्वः द्रहं वा गधा पुलेमाः।
 5 “सुनानं थः पशुयात त्वःताछवःबलय् उमह पशु मेपिनिगु बुँइ वा दाखक्यबय् न वन धाःसा व मनुखं थःगु बुँ वा दाखक्यबया दक्व भिगु बालि उकिया पलेसा पुलेमाः।
 6 “कंझालय् मि च्याकूबलय् मि न्यनाः मेपिनिगु अन्न मुनातःगु थाय्, बुँयागु अन्न वा फुक्क बुँयात भस्म यानाबिल धाःसा मि च्याकूमहयसिनं उकिया पलेसा पुलाबीमाः।
 7 “सुनानं थः जःलाखःलायात धिबा वा बसजाः तयेबियातःबलय् खुया यंकाः खूयात ज्वन धाःसा खुं उकिया निदुगं पलेसा पुलेमाः।
 8 खुँ ज्वने मफुत धाःसा छैथुवाःनं तयेबियातःमहयसिगु बसजालय् ल्हाः तःगु दु ला कि मदु धकाः स्वयेत न्याय याइमहसिथाय् वनेमाः।
 9 “सम्पतियागु खँय् जुइगु न्ह्यागु कथंयागु कचिंगः थजु, चाहे द्रहंयागु खँय् थजु, फैयागु खँय् थजु, चाहे वसःयागु खँय् थजु वा मेगु छुं नं सम्पतियागु खँय् थजु निमहयसिनं नं वं नं ‘जिगु’ वं नं ‘जिगु’ धाल धाःसा निमहं न्याय याइमहयसिथाय् वनेमाः। न्याय याइमहयसिनं सुयागु दोष क्यनी वं थः जःलाखःलायात निदुगं पुलेमाः।
 10 “सुनानं थः जःलाखःलायात गधा, द्रहं, फै वा छुं नं पशु तयेबियातःबलय् सुनानं मसीक सित, घाःपाः जुल वा सुनानं लाका यंकल धाःसा
 11 अले निमहयसिया दथुइया थ्व ल्वापु उमह जःलाखःलां मेमह मनूयागु पशु जिं खुयागु मदु धकाः परमप्रभुया न्ह्यःने वनाः पाफयाः ल्वापु मिलय् यायेमाः। अले पशु तयातःमहयसिनं छुं नं पलेसा पुलेम्वाः।
 12 जःलाखःलां खुया काःगु हे खःसा वं पशुया थुवाःयात पलेसा पुलेमाः।
 13 पशुयात गुँपशुत स्यानाब्यगु खःसा साक्षीया निति क्वँय् हयेमाः। अले पशु तयातःमहयसिनं पलेसा पुलेम्वाः।
 14 “सुनानं थः जःलाखःलायाके पशु त्यायेकयाहयाः वया थुवाः न्ह्यःने मदुबलय् घाःपाः जुल वा सित धाःसा त्यायेकयाहःमहयसिनं वयागु पलेसा पुलेमाः।
 15 पशुया थुवाः नापं दुसा पलेसा पुलेम्वाः। त्यायेकयाहःमह पशु जूसा पशुया बाः जक पुसा गाः।

छु याये त्यः छु याये मत्यः

- 16 “सुनानं सुनाप नं क्वःछिना मतःमह मिसामचायात हेयकाः स्यंकाबिल धाःसा वं भमचाया मू पुलाः व मिसामचालिसे ब्याहा यायेमाः।*
 17 छुं जुयाः मिसामचाया बौन वयात थः म्हाय् बी मखु धाल धाःसा वं भमचाया मू पुलेमाः।
 18 “तन्त्रमन्त्र सःमह मिसायात म्वाये बी मते।*
 19 “सुं नं मनुखं पशुनाप मत्यःगु ज्या यात धाःसा वयात स्याना छवयेमाः।*
 20 “सुनां परमप्रभु बाहेक मेपिं घःतय्त बलि छाइ, वयात नाश यायेमाः।*
 21 “पिनैवःपिन्त बांमलाःगु व्यवहार याये मते, इमित क्वत्यले मते, छाय्धाःसा छिपि नं मिश्र देशय् अथे हे जुयाः च्वनेधुंकूपि खः।*
 22 “भाःत सीमह मिसा व मांबौ मदुमह मचापाखें लबः कायेगु ज्या याये मते।
 23 छुं जुयाः छिमिसं अथे यात, अले इमिसं जितः ग्वाहालिया निति प्रार्थना यात धाःसा जिं इमिगु प्रार्थना धात्थें न्यने।
 24 जितः तं पिहां वइ। जिं छिमित तरवारं स्याये। छिमि कलाःपिनि भाःत दइ मखु छिमि काय् म्हायपिनि बौ दइ मखु।
 25 “छिमिथाय् च्वंपिं मगाःमचाःपिं जिमि मनूतय्त छिमिसं त्यासा बीबलय् साहुतय्सं थें याये मते, इमिके ब्याज काये मते।*
 26 छिमिसं थः जःलाखःलायागु गा बरः कथं तयागु दुसा निभाः बी न्ह्यः लितब्यु।*
 27 छायाधःसा वयाके थःगु मह त्वपुयेत छपु हे जक गा दु। मखुसा वं छु फायाः घनी? वं जितः प्रार्थना यात धाःसा जिं वयागु प्रार्थना न्यने। छायाधःसा जि माया याइमह खः।
 28 “परमेश्वरयात क्वह्यंके मते, अले छिमि मनूतय् शासकतय्त नं सराः बी मते।*
 29 “जितः थःगु बुँयागु बाली व दाखरस छायेत लिबाके मते।
 “छिमिसं थःपिनि न्हापां बूपिं कायपिं जिगु निति फ्यायेमाः।
 30 “छिमिसं थःपिनि सा व फैच्वलय्या न्हापां बूपिं मस्तय्त नं अथे हे या। न्हयन्हु तक इपिं थः मांलिसे च्वनी, च्यान्हु खुन्हु जितः छा।

* 22:16 २२:१६-१७ व्य २२:२८-२९ * 22:18 २२:१८ व्य १८:१०-११ * 22:19 २२:१९ लेवी १८:२३; २०:१५-१६; व्य २७:२९ * 22:20 २२:२० व्य १७:२-७ * 22:21 २२:२१-२२ प्रस २३:१; लेवी ११:३३-३४; व्य २४:१७-१८; २७:१९ * 22:25 २२:२५ लेवी २५:३५-३८; व्य १५:७-११; २३:१९-२० * 22:26 २२:२६-२७ व्य २४:१०-१३ * 22:28 २२:२८ प्रे २३:५

31 “छिपि जिमि पवित्र मनु जुइ। उकि छिमिसं जंगली पशुतयसं स्याःम्ह पशुयागु ला नये मते, वयात छिमिसं खिचातयत् वान्छवया ब्यु।”*

23

- ख्याः स्वयाः न्याय याये मते
 1 “मखुगु खँ लहाये मते। मभिंम्ह मनुलिसे जानाः मखुगु साक्षी बी मते।
 2 “मखुगु ज्या यानाच्चपि मनुतयगु हुलया ल्यूल्यु वने मते। साक्षी बीबलय् न्याय स्यनीकथं हुलयागु पंलिनाः साक्षी बी मते।
 3 न्याय याइबलय् चीमि धकाः सुयागुं पंली मते।
 4 “थः शत्रुया द्रुहं वा गधा मदुथाय् वनाच्चंगु खन धाःसा छिमिसं वयात ज्वनाः वयाथाय् यंकाब्यु।
 5 छिमिसं थःत मयःपि मनुतय् गधायात कुं लहानाच्चंगु खन धाःसा वयात अथे त्वःताः वने मते। ग्वाहालि यानाः वयात थुनाब्यु।
 6 “चीमिपि मनुतयत् न्याय बीत लिचिले मते।
 7 “मखुगु खँपाखे तापाक्क च्वँ। द्रुं मदुम्ह व खःकथं जुइम्ह मनुयात स्याये मते, छायाःसा द्रुयाःम्हयसित जिं गुबले नं द्रुं मयाःम्ह ठहरे याये मखु।
 8 “घुस नये मते छायाःसा घुसं मनुतयत् कां यानाबी, अले खःगु खँयात अःखः यानाबी।
 9 “परदेशीतयत् क्वत्यले मते। छिपि थःपि नं मिश्रय् परदेशी जुयाच्चने धुंकूगुलि छिमिसं परदेशीतयत् मन स्यु।

विश्रामबार दँ व विश्रामबार दि गुकथं हनेगु

लेवी २५:४-७

- 10 “खुदँ तक थःगु बुँइ पुसा हलाः उकियागु बाली मुँ।
 11 अले न्हयदँय् दिपाः कयाः छुं नं पी मते। अन अथे बुयावःगु छिमिथाय् च्वंपि चीमिपि मनुतयसं नइ। इमिसं नयाः ल्यं दुगु गुँपशुतयसं नइ। छिमिसं थःपिनिगु दाखया क्यब व जैतनया ख्यःयात नं अथे हे या।*
 12 “खुन्हु तक थःगु ज्या या, न्हयन्हु खुन्हु झासु लँ। थुकिं छिमि द्रुहं, गधा, थःथाय् छँय् बूपि दासतयसं व परदेशीतयसं नं झासु लनेदइ। *
 13 “जिं धयागु फुक्क खँ बांलाक न्यँ। मेपिं घःतयगु पुजा याये मते। इमिगु नां तक नं काये मते।

स्वंगू तःधंगु नखः

- 14 “दँय् स्वक्कः छिमिसं जिगु निति नखः हनेगु या।*
 15 “छिमिसं सोडा मतःगु मरिया नखः हनेगु या। छिमि आजा बिया थें आबीब लाया क्वःछिनातःगु इलय् न्हयन्हु तक सोडा मतःगु मरि नयेगु या, छायाःसा व हे लाय् छिपि मिश्रं पिहां वःगु खः।
 “सु नं जिगु न्ह्यःने लहातय् छुं मदय्क खनेदः वये मते।*
 16 “थःगु बुँइ सःगु बालीया न्हापांगु फल छायाः सामाज्याया नखः हँ।
 “अले दक्वसिबय् लिपा थःगु बुँइ सःगु फल खानाः ‘फल खायेगु नखः’ हँ।*
 17 “दँय् स्वक्कः फुक्क मिजंत परमप्रभुया न्ह्यःने खनेदः वयेमाः।
 18 “जितः बलि ब्युम्ह पशुयागु हि सोडा दुगु मरिनापं छाये मते।
 “जिगु निति नखःया बलि ब्युम्ह पशुयागु दाः सुथय् तक तये मते।
 19 “छिमिगु बुँइ सःगु दक्वसिबय् भिंगु न्हापांगु फल परमप्रभु थः परमेश्वरया छँय् हजि।*
 “च्वलय्चिया मचायात वया मांयागु दुस्रु दय्के मते।”

स्वर्गदूतं लँपु तयार याःगु

- 20 परमप्रभुं धयादिल, “स्व, लँय् छिमिगु बिचाः यायेत अले जिं तयार यानागु थासय् छिमि हयेत जिं छम्ह दूत छिमि न्ह्यः न्ह्यः छवयाबी।
 21 वयागु न्ह्यःने होश यानाच्चँ अले वं धाःगु खँ न्यँ। वयागु विरोधय् वने मते। छायाःसा वयाके जिगु नां दुगुलि वं छिमिगु अपराध क्षमा याइ मखु।
 22 थये छिमिसं वयागु खँ न्यन धाःसा अले जिं धाःथे यात धाःसा जि छिमि शत्रुतय शत्रु व छिमि विरोधीतय विरोधी जुइ।
 23 जिमि दूत छिमि न्ह्यःने न्ह्यःने वनी, अले एमोरी, हिती, परिज्जी, कनानी, हिच्वी व यबूसीतयगु देशय् छिमि हइ। अले जिं इमित नाश यानाबी।

* 22:31 २२:३१ लेवी १७:१५ * 23:11 २३:१०-११ लेवी २५:१-७ * 23:12 २३:१२ प्रस २०:१-११; ३१:१५; ३४:२१; ३५:२; लेवी २३:३; व्य ५:१३-१४
 * 23:14 २३:१४-१९ प्रस ३४:१८-२६; व्य १६:१-१७ * 23:15 २३:१५ प्रस १२:१४-२०; लेवी २३:६-८; गन्ती २८:१७-२५ * 23:16 २३:१६ लेवी २३:१५-२१, ३९-४३; गन्ती २८:२६-३१ * 23:19 २३:१९ प्रस ३४:२६; व्य १४:२१; २६:२

24 इमि घःतयत् भागियाये मते, इमिगु पुजा याये मते। अयनं उपि घःतयत् स्यंकाब्यु। अले इमिसं पुजा याइगु ल्वहंतयत् तछ्यानाब्यु।

25 “छिमिसं परमप्रभु थः परमेश्वरयागु जक आराधना या अले वय्कलं छिमिगु नसा त्वंसाय् आशिष बियादी। अले जिं छिमिथासं ल्वय् चीकाछवये।

26 छिमिगु देशय् सु नं मचा क्वहां वइम्ह वा बाइः जुइ मखु। अले जिं छिमिगु आयु पूर्वकाबी।

27 “छिमिगु विरोध याइपिं मन्तयत् जिं जिगु भय काइपिं यानाबी। छिपिं वनीगु देशयापिं मन्तयत् इतिमिति कंकाबी। जिं छिमि शत्रुतयत् छिमिगु न्ह्यःनं लिनाछवये।

28 जिं छिमिगु न्ह्यःने आतंक छवयाबी। इमिसं हिब्बी, कनानी व हितीतयत् छिमिगु लँपुं याकनं हे लिनाछवइ।

29 जिं इमित छगू हे दँय पितिनाछवये मखु, मखुसा देशय् झिजांमिजां दनी। अले जंगलया पशुत ल्याखय् अप्वः दयावइ।

30 छिपिं न्ह्यज्यानाः व देश थःगु अधिकारय् मकातले भचा भचा यानाः जिं इमित छिमिगु न्ह्यःनं लिनाछवये।

31 “जिं छिमिगु सिमाना लाल समुद्रनिसें पलिशतीतय्गु समुद्र तक, * अले मरुभूमिनिसें यूफ्रेटिस तक हे क्वःछिनाबी। जिं व देशयापिं मन्तयत् छिमिगु ल्हातय् बी, अले छिमिसं इमित लिनाछवइ।

32 “छिमिसं इपिं नापं अले इमि घःत नापं स्वापु तये मते।

33 छिमिगु देशय् इमित च्वनेबी मते, मखुसा छिमित जिगु विरोधय् पाप याकेबी। छिमिसं इमि घःतयत् पुजायात धाःसा छिपिं धात्थे हे इमिगु जालय् तक्यनी।”

24

परमप्रभुया बाचा पक्का जूगु

1 हानं परमप्रभुं मोशायात धयादिल, “छ हास्रन, नादाब, अबीह व न्हयेम्ह थकालित नापं जिथाय् च्वय् थहां वा अले तापाककं हे आराधना या।

2 अयनं छ जक जिथाय् वा, मेपिं न्ह्यःने मवयेमाः। मन्त धाःसा च्वय् थहां हे मवयेमाः।”

3 अले मोशां मन्तयथाय वनाः परमप्रभुयागु फुक्कं वचन व नियम न्यंकल, अले इमिसं छसलं थथे धाल, “परमप्रभुं धयादीगु फुक्कं वचन व नियम जिमिसं मानय् याये।”

4 अले मोशां परमप्रभुं धयादीगु फुक्कं आज्ञा बांलाक च्वल।

कन्हय् खुन्हु सुथ न्हापां दनाः वं पर्वतयागु क्वसं छगू वेदी दयकल। अले इस्राएलया झिनिगू कुलकथं झिनिगः ल्वहंयागु थां थन।

5 अले वं इस्राएली ल्यायम्हतयत् छवल, इमिसं परमप्रभुया नितीं होमबलि व द्रुहंयागु मेलबलि छाल।

6 मोशां उकिया बच्छि हि कयाः ख्वल्चाय् तल, बच्छि हि धाःसा वेदीइ छवाकल।

7 वया लिपा वं बाचाया सफू कयाः मन्तयगु न्ह्यःने व्वन। इमिसं लिसः बिल, “परमप्रभुं धयादीगु फुक्कं खँ जिमिसं याये, अले वय्कःया आज्ञायात मानय् याये।”

8 अले मोशां हि कयाः मन्तयत् छवाकाः थथे धाल, “थ्व परमप्रभुं छिपिनापं फुक्कं वचनकथं चिनादीगु बाचायागु हि खः।”*

मोशा सँनि पर्वतय्

9 अनं लिपा मोशा, हास्रन, नादाब, अबीह व न्हयेम्ह थकालित च्वय् थहां वन।

10 इमिसं इस्राएलया परमेश्वरयात खन। परमेश्वर दनादीगु थाय् आकाश थें यचुगु नीलमणी थें खने दु।

11 दक्व इस्राएली नायःतयसं परमेश्वरयात खंसां वय्कलं इमित नाश यानामदी। अन हे इमिसं नयेगु त्वनेगु यात।

12 परमप्रभुं मोशायात धयादिल, “पर्वतय् जिथाय् थहां वा अले थन च्वँ। छं इमित स्यनेत जिं च्वयागु व्यवस्था व आज्ञायागु ल्वहंपौ छन्त बी।”

13 अले मोशा व वयात ग्वाहालि बीम्ह यहोशू परमेश्वरयागु पर्वतय् थहां वन।

14 वने न्ह्यः मोशां थकालितयत् थथे धाल, “जिपिं मवतले छिपिं थन पिया च्वनाच्वँ। हास्रन व हर छिपिनापं च्वनी। सुयागु ल्वापुख्यापु दःसा इमिथाय् वनेमा।”

15 मोशा पर्वतय् थहां वन अले सुपाँचं पर्वतयात त्वपुल।

16 परमप्रभुया जः सँनि पर्वतय् च्वन। अले सुपाँचं खुन्हु तक पर्वतयात त्वपुया तल। न्हयन्हु खुन्हु परमप्रभुं सुपाँचं मोशायात सःतादिल।

17 इस्राएलीतयगु मिखाय परमप्रभुयागु जः पर्वतयागु च्वकाय भस्म याइगु मि थें खनेदत।

18 अले मोशा सुपाँय्या दथुं पर्वतया च्वकाय थहां वन। व अन पिइन्हु व पिइचा तक च्वन। *

* 23:31 २३:३१ समुद्र अथवा भूमध्यसागर ✨ 24:8 २४:८ मती २६:२८; मर्क १४:२४; लूक २२:२०; १ कोर ११:२५; हिब १:१९-२०; १०:२९ ✨ 24:18 २४:१८ व्य १:९

25

नापलायेगु पाल दय्केत बी हःगु देछा

- 1 परमप्रभुं मोशायत धयादिल,✱
- 2 “जिगु नितिं देछा हयेमा: धका: इस्राएलीतयत् धा, जिगु नितिं दुनुगलनिसें बीगु मनदुपि मनूतयसं बी हःगु देछा छं का।
- 3 इमिगुपाखें कायेगु देछा थथे दु – लुं, वहः, कँय,
- 4 वँचुगु, प्याजीगु, ह्याउँगु का व सूती कापः, च्वलेचिया सँ,
- 5 ह्याउँगु रंग छिनातःगु फैचायागु छेंगु, डल्फिनया छेंगु, खयःसिँ,
- 6 पाल्चाया नितिं जैतूनया चिकं, अभिषेक याइगु चिकं व नस्वाःगु गुँगु दय्केत मसला।
- 7 अले एपोद व छाती-पाताय घाकेत थीथी मू वंगु थी।
- 8 “जि इमिगु दथुइ च्वनेत इमिसं जिगु नितिं छगू नापलायेगु पाल दय्केमाः।
- 9 जिं छन्त क्यनेत्यनागु नमूनाकथं छं नापलायेगु पाल व उकियागु फुक्कं ज्वलं दय्कि।

बाचा चिनादीगु सनु

- 10 “छं खयःसिँयागु १.१ मि. हाकः, ६६ से.मि. ब्या व ६६ से.मि. तःजाःगु छगः सनु दय्केमाः।✱
- 11 उकियागु दुने व पिने भिगु लुं भुनाब्यु। अले उकिया प्यखेरं लुँया बाला दय्कि।
- 12 उकिया नितिं लुँयागु प्यचाः चाः दय्काः उकियात सनूया प्यंगू ख्वःलय् तयाब्यु। थ्व छखे निचाः व मेखे निचाः तयाब्यु।
- 13 अले खयःसिँयागु निपु न्वः दय्कि अले उकियात लुं हिनाब्यु।
- 14 सनु क्वबीत न्वःत निखें दुगु चालय् ति।
- 15 उपिं न्वःत सनूया चाकलय् हे दयाच्वनेमाः। उपिं अनं लिकाये मते।
- 16 अले जिं छन्त बीत्यनागु बाचाया पौतयत् सनुइ तयाब्यु।
- 17 “अले भिगु लुँयागु १.१ मि. हाकः, ६६ से.मि. ब्या दुगु छगू प्रायश्चितया कृपा-आसन दय्कि।✱
- 18 मुगलं दायाः लुँया निम्ह करूब दय्कि।
- 19 करूबतयत् प्रायश्चितया कृपा-आसनया निखें सिथय् तयाब्यु। करूबतयत् व प्रायश्चितया कृपा-आसनयात छधी हे लुं दय्कि।
- 20 उपिं करूबतयसं थथःगु पपू च्वयपाखे चकंका च्वंगु व प्रायश्चितया कृपा-आसनयात थःगु पपू त्वपुयातःगु जुइमाः। इमिगु ख्वाः चुलिचू प्रायश्चितया कृपा-आसनपाखे स्वयकातःगु जुइमाः।
- 21 जिं छन्त बीत्यनागु बाचाया पौ सनूया दुने ति। अले प्रायश्चितया कृपा-आसनयात सनूया घःने तयाब्यु।
- 22 अन जिं छनापं नाप लाये। प्रायश्चितया कृपा-आसन च्वय् निम्ह करूबतयगु दथुं इस्राएलीतयगु नितिं फुक्कं उजं जिं छन्त बी।

छायेहःगु मरि तइगु तेबिल

- 23 “छं खयःसिँयागु ८ से.मि. हाकः, ४४ से.मि. ब्या व ६६ से.मि. तःजाःगु छगू तेबिल दय्कि।✱
- 24 उकियात भिगु लुं भुनाब्यु, अले उकिया प्यखेरं लुँया बाला दय्कि।
- 25 उकिया प्यखेरं ८ से.मि. ब्या दुगु बाला नं दय्कि। अले प्यखेरं सिधालय् लुँयागु मेगु बाला दय्कि।
- 26 तेबिलया नितिं लुँयागु प्यचाः चाः दय्काः चाःतयत् प्यंगू तुति च्वय् प्यखें कुन्चाय् तयाब्यु।
- 27 तेबिल ल्हनीगु न्वःत कताकेत चाः बाला लिक्कसं दयेमाः।
- 28 थ्व न्वःत खयःसिँयागु दय्कि, अले लुं भुनाब्यु। व हे न्वलं जक तेबिल क्वबीगु यायेमाः।
- 29 उकियागु पाःचागु थल, आम्खुरा व त्वँसाबलि प्वंकेगु कस्वा व ख्वल्चा भिगु लुँयागु जुइमाः।
- 30 तेबिलय् जिगु न्हायःने न्हाबलें देछाःगु मरि तयेगु या।✱

लुँयागु त्वाःदेवा

- 31 “छं भिगु लुँयागु छगू त्वाःदेवा मुगलं दायाः दय्कि। उकियागु लिधंसा, चु, स्वां थें च्वंगु ख्वल्चा, चुलि व स्वांफवः फुक्कं भिगु लुँयागु छगू हे कुचां दय्कि।✱
- 32 उकियागु खपु कचा पिनेपाखे पिहां वःगु जुइमाः। स्वपु कचा त्वाःदेवाया छखेपाखे अले स्वपु कचा मेखेपाखे।
- 33 छगू कचाय् मर्स्या बरांयागु स्वांफवः थें च्वंगु स्वंगः ख्वल्चा व नापं मुखू वयाच्वंगु स्वां व स्वांफवः दयेमाः। अले मेगुपाखे नं व थें हे स्वपु कचात पिहां वयाच्वनेमाः। थुकथं अन खपु कचा दयेमाः।
- 34 त्वाःदेवाया चुइ मर्स्या बरांया स्वांफवः थें च्वंगु प्यंगः ख्वल्चा, मुखू वयाच्वंगु स्वां व स्वांफवः नापं दयेमाः।

✱ 25:1 २५:१-९ प्रस ३५:४-९ ✱ 25:10 २५:१०-२२ प्रस ३७:१-९ ✱ 25:17 २५:१७ हिब ९:५ ✱ 25:23 २५:२३-३० प्रस ३७:१०-१६ ✱ 25:30 २५:३० लेवी २४:५-८ ✱ 25:31 २५:३१ प्रस ३७:१७-२४

35 चूं पिहां वःगु स्वज्व कचात मध्ये न्हापांगु ज्वः काचाया दथुइ छगू ग्वः, निगू ज्वःया दथुइ निगू ग्वः, स्वंगू ज्वःया दथुइ स्वंगू ग्वः दय्कि।

36 त्वाःदेवा, उकियागु मुख् व कचात मुगलं दायतःगु भिंगु लुँयागु छगू हे कुचायागु जुइमाः।

37 “उकी न्हय्पाः पाल्चा दय्कि। उपि पाल्चाय् त्वाःदेवाया न्ह्यःनेपाखे जः बीत मत च्याका ब्यु।

38 त्वाःदेवायात माःगु चिम्ता व किस्ति नं भिंगु लुँयागु जुइमाः।

39 स्विन्यागू किलोग्राम* भिंगु लुं त्वाःदेवा व उकियात माःमाःगु ज्वलं दय्कि।

40 जिं छन्त गुँच्चकाय् क्यनागु नमूनाकथं थ्व फुक्कं बांलाक दय्कि।” ✧

26

पवित्र पाल त्वपुइगु इलां

1 “छं झिपाः भिंगु वँचुगु प्याजी व ह्याउँगु रंगयागु सूती कापःयागु पवित्र पाल त्वपुइगु इलां दय्कि। ज्या सःमह शिल्पकारयात कापतय् भिंगु भिंगु कां कस्बया बुन्ता भरय् याकेब्यु।✧

2 छपाः छपाः कापः १२ मिटर हाकः व २ मिटर ब्या दुगु जुइमाः। फुक्क कापः अपाय्कू हे जुइमाः।

3 न्याक् कापःयात स्वाना छक् हे या। अले मेगु न्याक् कापःयात नं अथे हे या।

4 न्हापां स्वाःगु कापःया सिथय् वँचुगु कापःयागु स्वःतिपाँय् दय्कि। अथे हे लिपाः स्वाःगु कापःया सिथय् सिथय् नं वँचुगु कापःयागु स्वःतिपाँय् दय्कि।

5 अले न्हापां स्वाःगु कापःया सिथय् नेय्गू स्वःतिपाँय् अथे हे लिपा स्वाःगु कापःया सिथय् नं नेय्गू स्वःतिपाँय् दय्कि। स्वःतिपाँय् चुलिचू लाःगु जुइमाः।

6 अनंलि लुँयागु अंकुसिं दय्काः थुपिं अंकुसिं निक् कापःयात छक् यानाः स्वानाब्यु। थुकथं निक् कापः छक् जुइ।

7 “अनंलि थ्व कापःया इलांयात त्वपुयेत च्वलय्चिगु सँयागु झिछक् कापः दय्कि।

8 छपाः छपाः कापः १२ मिटर हाकः व २ मिटर ब्या दुगु जुइमाः। फुक्क कापः अपाय्कू हे जुइमाः।

9 न्याक् कापःयात स्वाना छक् या, अले मेगु खुक् कापःयात स्वाना छक् या। खुक्गु कापःयात धाःसा पालया न्ह्यःने भचा लथ्या।

10 अले न्हापां स्वाःगु कापःया सिथय् नेय्गू स्वःतिपाँय् दय्कि, अथे हे लिपा स्वाःगु कापःया सिथय् नं नेय्गू स्वःतिपाँय् तयाब्यु।

11 अनंलि कँय्यागु नेय्गू अंकुसिं दय्काः स्वःतिपाँय्लय् तयाः निक् कापःयात छक् हे यानाः स्वानाब्यु।

12-13 पवित्र पाल त्वपुइबलय् इलांया निगू तँ पच्छिमपाखे छगू मिटर ति, दच्छिन व उत्तरपाखे धाःसा बच्छि मिटर क्वखायेमाः।

14 थ्व हे इलांया निगू तँ घःने हानं नितं तयेमाः। छगू ह्याउँगु रंग छिनातःगु फैया छेंगूयागु व मेगु डल्फिनया छेंगूयागु।

पवित्र पालया सिँपौ

15 “पवित्र पालया इलां दिकेत खयःसिँया सिँपौ धंस्वाकाः दय्कि।

16 फुक्क सिँपौ ४ मिटर हाकः व ६६ से.मि. ब्या दुगु जुइमाः।

17 फुक्क सिँपतिइ निगः निगः चूल तानाः स्वानातयेमाः। पवित्र पालया फुक्क सिँपौत थुकथं हे दय्केमाः।

18 पवित्र पालया दच्छिनपाखे तयेत निइपौ सिँपौ दय्कि।

19 निइपौ सिँपौया तःलय् वहःयागु पिइगू लिधंसा दय्कि। फुक्क सिँपौया तःलय् निगू निगू लिधंसा।

20 पवित्र पालया उत्तरपाखे तयेत निइपौ सिँपौ दय्कि।

21 अले निइपौ सिँपौया तःलय् वहःयागु पिइगू लिधंसा दय्कि। फुक्क सिँपौया तःलय् निगू निगू लिधंसा।

22 पवित्र पाल ल्युने पच्छिमपाखे तयेत खुपौ सिँपौ दय्कि।

23 अले ल्युनेया निगू कुन्चाया नितिं निइपौ सिँपौ दय्कि।

24 थुपिं निपतिं च्वनिसें क्वथंयंक देतनातःगु जुइमाः।

25 थुकथं अन फुक्कं यानाः च्यापौ सिँपौ दयेमाः। अले छपौ सिँपौया तःलय् निगू निगू यानाः झिंखुगू वहःयागु लिधंसा दयेमाः।

26 “छं खयःसिँयागु झिँन्यागू खगः दय्कि अर्थात दच्छिनपाखे न्यागू खगः,

27 उत्तरपाखे न्यागू खगः व पच्छिमपाखे न्यागू खगः।

28 सिँपौतय् दथुइ दुगु खगः धाःसा छगू कुनं मेगु कुनय् तक थ्यंगु छगू हे खगः जुइमाः।

29 अले सिँपौयात लुं हिनाब्यु। खगः दिकेगु चाःचात नं लुं हिनाब्यु। खगःयात नं लुं हिनाब्यु।

30 “जिं छन्त गुँच्चकाय् क्यनागु नमूनाकथं पवित्र पाल दय्कि।

* 25:39 २५:३९ स्विन्यागू किलोग्राम स्विन्यागू किलोग्राम धयागु छगू तोडा खः ✧ 25:40 २५:४० प्रे ७:४४; हिब ८:५ ✧ 26:1 २६:१-३७ प्रस ३६:८-३८

महा-पवित्रगु थाय्या पदां

31 “अले वँचुगु, प्याजीगु व ह्याउँगु भिंगु सूती कापःयागु पदां दय्कि। उकी ज्या सःम्ह शिल्पकारयात भिंगु कां कस्बया बुत्ता भरय् याकेब्यु।

32 उकियात वहःयागु प्यंगु लिधंसाया घःने च्वंगु लुं हिनातःगु पदां खयः सिमायागु प्यंगः थामय् अंकुसि काकाः यख्खानाब्यु।

33 थथे अंकुसि काकाः पदां यख्खाये धुंकाः उकिया ल्युने बाचाया सनु ति। व पदांनं महा-पवित्र थाय्यात पवित्र थासं अलग्ग तयाबी।☆

34 “महा-पवित्रगु थासय् बाचाया सनूया घःने प्रायश्चितया कृपा-आसन तयाब्यु।

35 अले पदां पिने पवित्र थाय्या उत्तरपाखे तेबिल ति, अथे हे पवित्र थाय्या दच्छिनपाखे तेबिलया चुलिचू त्वाःदेवा ति।

पवित्र पालया लुखायागु पदां

36 “पालया लुखाय् तयेत वँचुगु, प्याजीगु व ह्याउँगु भिंगु सूती कापःयागु बुत्ता भरय् यानातःगु पदां दय्कि।

37 थ्व पदांया निति खयःसिंयागु न्यागः थां दय्कि। उकियात लुं हिनाब्यु। उकिया अंकुसि लुँयागु जुइमाः। अले न्यागः थांया निति कँय्यागु न्यागु लिधंसा दय्कि।”

27

होमबलिया वेदी

1 “छं खयःसिंयागु २.२ मि. हाकः, २.२ मि. ब्या व १.३ मि. तजाःदुगु छगू प्यकुंलाःगु वेदी दय्कि।☆

2 उकिया प्यकुनय् छपु छपु नेकू दय्कि। फुक्क नेकू व वेदी छगू हे सिं कुचायागु जुइमाः। वेदीयात कँय्यनं भुनाब्यु।

3 वेदीया नउ तयेगु थल, नउ तुइगु चतं, बाता, ला लिकायेगु नतू व मिथल दय्कि। थुपि फुक्क कँय्यागु जुइमाः।

4 उकिया निति कँय्यागु छगू चालिचा दय्कि, वेदी क्वबीत प्यखें कँय्यागु हे प्यचाः चाः दय्कि।

5 चालिचायात वेदीया दुने प्यखेंया सिइ दिकाब्यु। थथे तयेबलय् जालि वेदीया दथुइ तक थ्यनेमाः।

6 वेदीया निति खयःसिंयागु न्वःत दय्काः कँय्यनं हिनाब्यु।

7 वेदी क्वबीत वेदीया निखेंया चालय् न्वः दुछव।

8 सिंपौयागु वेदी फुसुलु दय्कि। जिं छन्त गुँच्वकाय् क्यनागु नमूनाकथं होमबलिया वेदी दय्कि।

नापलायेगु पालया चुक

9 “पवित्र पालया चुक दय्केत प्यखेरं ख्वातुगु कापतं ग्व। उकिया दच्छिन ब्व ४४ मिटर हाकः दुगु जुइमाः। थुपि ख्वातुगु कापः भिंगु सुति कां दय्कूगु जुइमाः।☆

10 उकियागु निति निइगु कँय्यागु लिधंसाय् निइगुः हे कँय्यागु थां दयेमाः। थांतयगु अंकुसि व डण्डी धाःसा वहःयागु जुइमाः।

11 अथे हे उत्तरया ब्वया निति नं ४४ मिटर हाकः दुगु ख्वातुगु कापः दयेमाः। अले उकियागु थांत निइगुः व लिधंसा नं कँय्यागु निइगुः हे दयेमाः। अंकुसि व डण्डी धाःसा वहःयागु जुइमाः।

12 चुकया पच्छिमपाखे २२ मिटर हाकःगु ख्वातुगु कापः व उकिया निति इिगः थां व इिगु लिधंसा दयेमाः।

13 चुकया पुर्बपाखेया ब्या २२ मिटर जुइमाः।

14-15 ध्वाखाया निखें ६.५ मि. ६.५ मि. हाकःगु ख्वातुगु कापः दयेमाः अले उकिया निति स्वंगः स्वंगः थां व लिधंसा दयेमाः।

16 “चुकया ध्वाखाया निति वँचुगु, प्याजीगु ह्याउँगु भिंगु सूती कापःतय् बुत्ता भरय् यानातःगु ९ मिटर हाकःगु पदां दय्कि। थुकियात प्यंगः थां व प्यंगु लिधंसा दयेमाः।

17 चुकया प्यखें च्वंगु थांत वहःयागु डण्डीत नापं स्वानाच्वंगु, उकियागु अंकुसि वहःयागु व लिधंसा कँय्यागु जुइमाः।

18 चुक ४४ मिटर हाकः व २२ मिटर ब्या दुगु जुइमाः। अले जाः २.२ मि. दयेमाः। ख्वातुगु कापः भिंगु सुति कायागु व लिधंसा कँय्यागु जुइमाः।

19 पालय् छ्यलिगु फुक्क थलबल, पालया की व चुकया की कँय्यागु जुइमाः।

त्वाःदेवाया निति चिकं

20 “अले छं इस्पाएलीतयत न्हि न्हि त्वाःदेवा मदिकक च्याकेत भिंगु जैतूनया चिकं हजि धकाः उजं ब्यु।☆

21 पवित्र पालय् बाचा चिनातःगु सनूया न्ह्यःने च्वंगु पदांया पिने हासून व वया काय्पिन्सं सन्ध्याकाः ई निसें सुथय् तक परमप्रभुया न्ह्यःने पाल्चा मदिकक च्याकेमाः। थ्व उजं इस्पाएली व वया सन्तानयात न्ह्याबलेया निति जुइमाः।”

28

दकलय् तःधंम्ह पुजाहारीया वसः

1 “छं इस्नाएलीतय् दथुं छिमि दाजु हास्न व वया काय्पि नादाब, अबीह, एलाजार व ईतामारयात जिगु निति पुजाहारीया ज्या यायेत थःथाय् हजि। ☆

2 छं छिमि दाजु हास्नया निति पवित्रगु वसः दय्कि। उकिं वयात इज्जत बी अले बांलाकी।

3 जिं बुद्धि बियातयापि थज्याःगु ज्या यायेफुपि फुक्कसित सःती। इमित हास्नया निति वसः सुइत उजं ब्यु। अले हास्नं पुजाहारी अभिषेक ज्याः जिगु सेवा याइ।

4 इमिसं सुइमाःगु वसः थथे दु- छातिपाता, एपोद, पुजाहारीया लं, जामालं, बेतालि व जँनी। इमिसं छिमि दाजु हास्न व वया काय्पिनसं पुजाहारीया ज्या यायेगु निति थुकथं पवित्र वसःत दय्केमाः।

5 इमिसं वँचुगु, प्याजीगु, ह्याउँगु रंगयागु व लँयागु का, अले भिंगु सूती कापः छ्यलेमाः।

एपोद

6 “इमिसं एपोद वँचुगु, प्याजीगु व ह्याउँगु रंगयागु का, लँयागु का व भिंगु सूती कापःयागु स्यल्लाक सुइमाः।

7 अले थ्वयात कताकातयेत निखेया ब्वहलय् निगू ब्वहःकुचा स्वानातःगु जुइमाः।

8 एपोदया घःने वँचुगु, प्याजीगु व ह्याउँगु कां व लँयागु कां हे बांलाक थानातःगु भिंगु सूती कापःयागु जँनी दयेमाः।

9 “छं निक्कू आनिक्स थी कयाः उकी इस्नाएलया काय्पिनिगु नां क्यु।

10 जन्मदिं कथं इपिं मध्ये ख्म्हयसिगु नां छगः ल्वहंचाय व मेपिं ख्म्हयसिगु नां मेगु ल्वहंचाय क्यु।

11 ल्वहंकःमिं ल्वहँतय् कतां कियेगु ज्या याइगु थें हे निगलं आनिक्स थीलय् इस्नाएलया काय्पिनिगु नां क्यु। अले उकियात लँयागु फाकुनय् थुनाः ब्यु।

12 इस्नाएलया झिनिगू कुलया लुमन्ति कथं हास्नं थ्व निकुतिं ल्वहंचायत ब्वहलय् तयाब्यु। थुकथं वं पवित्र पालय् वनीबलय् इमिगु नां घानावनी। उकिं जि परमप्रभुं थः मन्तयत न्ह्याबलें लुमंकी।

13 छं लँयागु फाकुं दय्कि।

14 अले लँयागु निलातःगु निपु सिखः दय्कि। थ्व सिखःयात फाकुनय् स्वानाब्यु।

छातिपाता

15 “न्याय यायेत दकलय् तःधंम्ह पुजाहारीया निति स्यल्लाःगु छातिपाता दय्कि। थ्व छातिपाता एपोद थें हे लँयागु, वँचुगु, प्याजीगु व ह्याउँगु भिंगु सूती कापःयागु जुइमाः। ☆

16 थ्व प्यकुंलाःगु व निबः यानाः लथ्यानातःगु जुइमाः। अले थुकिया हाकः व ब्या क्वलाछि क्वलाछि दयेमाः।

17 थुकी प्यइवः यानाः थीथी मणि थुनाब्यु। न्हापांगु इवलय् मानिक, पुष्पराज व फिरोजा,

18 निगूगु इवलय् प्याजी रंगयागु मणि, नीलम व पन्ना,

19 स्वंगूगु इवलय् कार्नेलेन, अकिक व प्याजी रंगयागु मणि।

20 प्यंगूगु इवलय् पुरराज, कार्नेलेन व जास्पर दयेमाः। थ्व फुक्कयात लँयागु फाकुनय् थुनेमाः।

21 इस्नाएलया झिनिम्ह काय्पिनिगु नांकथं झिनिगः मणिया थी दयेमाः। झिनिगलय् हे झिनिगू कुलयागु नां कियातयेमाः।

22 “छातिपातायात एपोदय् घायेत भिंगु लँयागु निलातःगु सिखः दय्कि।

23 अले लँयागु निचाः चाः दय्काः उकियात छातिपाताया निखेया कुनय् सुयाब्यु।

24 लँयागु निपुं सिखःयात छातिपाताय् च्वंगु निचालं लँचालय् चिनाब्यु।

25 लँयागु सिखःया मेगु च्वःयात एपोदया ब्वहलय् न्ह्यःने च्वंगु लँयागु फाकुनय् चिनाब्यु।

26 लँयागु मेगु निचाः चाः दय्काः छातिपाताया ल्यूनेया च्वःपाखे एपोदया जँनी नापसं उकियात सुयाब्यु।

27 हानं मेगु निचाः लँयागु चाः दय्काः जँनी चिनातःगु गथिया च्वसं सुयाब्यु।

28 छातिपाताया चाः व एपोदया चाःयात वँचुगु पुतुं चिनाः जनीनापं स्वानाब्यु। थुकिं यानाः छातिपाता एपोदय् थुखे उखे सनी मखु।

29 “हास्न पवित्र थासय् दुहां वनीबलय् परमेश्वरं सदां लुमंकेमा धकाः वं इस्नाएलया काय्पिनिगु नां कियातःगु न्यायया छातिपाता नुगःया च्वय् घानाः वनेमा।

30 न्यायया छातिपाताय् ‘ऊरीम’ व ‘तुम्मीम’ ति। थुकिं हास्न परमप्रभुया न्ह्यःने वनीबलय् उपिं न्ह्याबलें वयाके दयाच्वनेमाः। थुकथं परमप्रभुया न्ह्यःने वनीबलय् हास्नं थःगु नुगःया च्वय् न्ह्याबलें इस्नाएलीतय्गु न्याय यायेगु ज्याभः घानावनी। ☆

दकलय् तःधंम्ह पुजाहारीया मेगु वसः

31 “एपोदया दुने फीगु पुजाहारीया लं ब्याक्क वँचुगु कापःयागु सु। ☆

- 32 दथुइलाक छ्यं दुखवयेत प्वा: दयेमा: अले मगुइमा धका: ग:तांया छचा:खेरं काप: सुया तयेमा:।
- 33 पुजाहारीया लं सिथय् छचा:खेरं वँचुगु, प्याजी व ह्याउँगु कां धालेग्व: सुया: घायेमा:, उकियागु दथुइ दथुइ लँयागु गं नं घायेमा:।
- 34 लँयागु गं व धालेग्व:यात छग: छग: याना: पुजाहारीया लं सिथय् छचा:खेरं अत: गाय्का: घायेमा:।
- 35 हासून पवित्र थासय् परमप्रभुया सेवा या: वनीबलय् थ्व लं फीमा:। अले दुहां पिहां जुइबलय् थुकी घानात:गु गंया स: ताये दयेमा। थुकि हासून मसीनि धका: सी दइ।
- 36 “छं भिंगु लँयागु बाला छगू दय्का: उकी ‘परमप्रभुया निति पवित्र’ धका: वयु।
- 37 थुकियात वँचुगु कां बेतालिइ च्यु। थ्व बेतालिया न्ह्य:ने लायेमा:।
- 38 थ्व हासूनया कपालय् दयेमा:। अले इस्राएलीतय्सं छा:गु फुक्क देछा परमप्रभुं फया: कयादी। छं जुया: थुपि पवित्र देछा ह:गुलिइ दोष दत धा:सा फुक्क दोष हासूनं फयेमा:। इपिं परमप्रभुया न्ह्य:ने नाले बह:गु जुइमा धका: व न्ह्याबले वया कपालय् दयाचवनी।
- 39 “जामालं भिंगु सूती काप:यागु सु। अले बेतालि नं भिंगु सूती काप:यागु हे सु। जँनी नं बुत्ता थानात:गु भिंगु सूती काप:यागु दय्कि।

पुजाहारीया वस:

- 40 “छं हासूनया कायपिनिगु निति जामालं, बेतालि व जँनी दय्कि। उकिं इमित इज्जत बी अले बांलाकी।
- 41 छं थ्व वस: थ: दाजु हासून व वया कायपिन्त फिका: इमित अभिषेक या। इमित पवित्र या। थथे इमित पलिस्था याये धुंका: इमिसं पुजाहारी जुया: जिगु सेवा याये फइ।
- 42 “छं इमिगु म्ह त्वपुयेत सूती काप:यागु दुने न्ह्यायेगु बाग: सुर्वा: सु। थ्व जँनिसें खम्पातक वयेमा:।
- 43 हासून व वया कायपिन्सं पवित्र पालय् दुहां वनेबलय् व वेदीया न्ह्य:ने सेवा यायेत वनेबलय् थ्व वस: फिनावनेमा:। थुकथं इपिं दोषी ठहरे मजुइमा अले मसीमा।”
- “थ्व हासून व वया सन्तानयात नं न्ह्याबलेया निति नियम जुल।”

29

पुजाहारीतय्गु अभिषेक

लेवी ८:१-३६

- 1 “हासून व वया कायपिन्त जिगु सेवा यायेत पलिस्था यायेबलय् छं यायेमा:गु ज्या थ्व हे ख:, छम्ह खू मद्गुह द्रहंचा व निम्ह खू मद्गुपि भ्या:चा हजि।☆
- 2 सोडा मत:गु भिंगु छुचु कया: चिकं ल्वाकछ्यानात:गु मरि व चिकनं बुलात:गु सालुगु मरि दय्कि।
- 3 थ्व मरि छग: दालाचाय् तया: द्रहंचा व निम्हं भ्या:चानापं हजि।
- 4 अनंलि हासून व वया कायपिन्त नापलायेगु पालया ध्वाखा लिक्क हया: म्व:ल्हुकि।
- 5 वस: हया: हासूनयात जामालं, पुजाहारीया लं, एपोद व छातिपाता फिका: बांलाक थानात:गु जँनी एपोदया घ:ने चिनाब्यु।
- 6 अले वयागु छेनय् बेतालि चिना: बेतालिया न्ह्य:ने लँ बाला तयाब्यु।
- 7 अनं लिपा अभिषेक याइगु चिकं कया: वयागु छेनय् प्वंका अभिषेक या।
- 8 अले वया कायपिन्त हया: इमित जामालं फिकाब्यु।
- 9 अले जँनी चिका: इमित बेतालि हिनाब्यु। थुगु ज्यापाखें हासूनया सन्तानतय्सं पुजाहारीया सेवा न्ह्याबले यायेमा:। थुकथं छं हासून व वया कायपिन्त अभिषेक या।
- 10 “अनं लिपा व द्रहंचा नापलायेगु पालया ध्वाखाय् हजि, अले हासून व वया कायपिन्सं द्रहंचाया छेनय् थथ:गु ल्हा: तयेमा:।
- 11 अले व द्रहंचायात परमप्रभुया न्ह्य:ने नापलायेगु पालया ध्वाखाय् बां ब्यु।
- 12 द्रहंचाया हि भतिचा थ:गु पतिचां कया: वेदीया नेकुलिइ तिकाब्यु। ल्यं दुगु हि धा:सा वेदीया त:लय् प्वंकाब्यु।
- 13 अले छं आतापति भ्वरि त्वपुइगु फुक्क दा:, सँ त्वपुइगु पिलि व दा:नापया निगलं जलासँ कया: वेदीइ छवय्की।
- 14 द्रहंचाया ला, छँगू व सउ धा:सा छाउनी पिने मिइ छवय्काछव। व पापबलि ख:।
- 15 “छं छम्ह भ्या:चा नं का, अले हासून व वया कायपिन्सं चिधिक:म्ह भ्या:चायागु छेनय् थथ:गु ल्हा: तयेमा:।
- 16 व भ्या:चायात स्याना: वयागु हि वेदीया ज:ख: छ्वाकाब्यु।
- 17 व भ्या:चाया ला कुचा कुचा याना: छ्यं अले आतापति भ्वरि व तुति लखं सिला: ला कुचात व छ्यं नापं वेदीइ तयाब्यु।
- 18 भ्या:चाया म्ह छम्हं वेदीइ छवय्काछव। थ्व परमप्रभुया निति विशेष देछा, नस्वा:गु होमबलि ख:।☆
- 19 “छं मेम्ह छम्ह भ्या:चा का, अले हासून व वया कायपिन्सं भ्या:चायागु छेनय् थथ:गु ल्हा: तयेमा:।

20 वयात स्यानाः भतिचा हि कयाः हासून व वया कायपिनिगु जव जव न्हायपंया ज्वालय, जव जव ल्हाःया बुरा-पतिचाय व जव जव तुतिया बुरा-पतिचाय तिकाब्यु। अले हि वेदीया जःखः छवाकाब्यु।

21 अले वेदीइ च्वंगु हि व अभिषेकया भतिचा चिकं कयाः हासून व वया वसतय् अले वया कायपिं व इमिगु वसतय् नं छवाकाब्यु। थथे हासून, वया कायपिं व इमिगु वसः शूद्र जुइ।

22 “छं भ्याःचायागु दाः, दाःखाःगु न्हिप्यं, आतापुति-श्वरी त्वपुइगु फुक्क दाः, सँ त्वपुइगु पिलि, दाः नापंया निगलं जलासँ व जव खम्पा का। थ्व अभिषेकयाम्ह भ्याःचा खः।

23 परमप्रभुया न्ह्यःने दुगु दालां सोडा मतःगु छपा मरि, छगः ग्वारमरि व चिकनं बुलातःगु मरि कयाः

24 व फुक्कं हासून व वया कायपिनिगु ल्हातय् तयाब्यु। अले परमप्रभुया न्ह्यःने संकाबीगु बलिकथं देछा।

25 अनंलि व फुक्कयात इमिगु ल्हातं कयाः परमप्रभुयात यःगु नस्वाःकथं वय्कःयात विशेष देछा, होमबलिया वेदीइ छवय्काब्यु। थ्व परमप्रभुयात मिं छाःगु बलि खः।

26 हासूनया अभिषेकयाम्ह भ्याःचायागु ह्याकुला कयाः परमप्रभुया न्ह्यःने संकि। थ्व छंगु हे व्व जुइ।

27 “लिपतय् हासूनया अभिषेकयाम्ह भ्याःचाया ह्याकुला व खम्पा कयाः परमप्रभुया न्ह्यःने संकाबीगु बलिकथं संकि, थ्व छिमिगु हे व्व जुइ।

28 अले इस्नाएलयापिं मनूतयसं थ्व व्वःयात हासून व वया कायपिन्त बी। इस्नाएलयापिं मनूतयसं परमप्रभुयात मेलबलि छाइबलय् थ्व व्व न्ह्याबले पुजाहारीतयगु जुइ। थ्व व्व पुजाहारीतयत् बीबलय् परमप्रभुयात ब्युगु थें हे जुइ।

29-30 हासून सी धुंकाः वयागु पुजाहारीया वसः वया लिपा पुजाहारी जुइमह वया सन्तानयात बीमाः। अले अभिषेकया ज्याइवल्य न्हयन्हु तक वं व वसः फिनाः पवित्र पालय् ज्या यानाः नापलायेगु पालय् च्वनेमाः।

31 “अले अभिषेक यायेत हःमह भ्याःचायागु ला कयाः चुकय् छथाय् दय्कि।

32 इमिसं व भ्याःचायागु ला व दालाय् दुगु मरि नापलायेगु पालया दुने ध्वाखाया लिक्क च्वनाः नयेमाः।

33 इमिसं पलिस्था यायेत व प्रायश्चित यायेत देछाःगु इमिसं नये ज्यू। व पवित्र जूगुलि मेपिन्सं नये मज्यू।

34 अभिषेक यायेत हःमह भ्याःचायागु ला व मरि छं सुथय् तक ल्यन धाःसा व ल्यं दुगु मिइ छवय्काछव। व नये मज्यू छायाधाःसा व पवित्र खः।

35 “न्हयन्हु तक जिं छन्त बियागु फुक्कं आज्ञा कथं हासून व वया कायपिन्त पलिस्था या।

36 छं न्हियान्हिथं प्रायश्चित यायेत पापबलियाम्ह द्रहंचा बां बीमाः। शुक्रिया हि कयाः वेदीयात शूद्र या, अले वेदीयात पवित्र यायेत जैतूनया चिकनं अभिषेक या।

37 न्हयन्हु तक छं वेदीया निति प्रायश्चित यानाः उकिं व शूद्र जुइ। अले वेदी तच्चकं पवित्र जुइ। व उक्रियात थ्यूगु न्ह्यागु नं पवित्र जुइ।

न्हियान्हिथं बां बीगु

लेवी ६:८-१३; गन्ती २८:१-८

38 “अले छं वेदीइ न्हियान्हिथं मदिकक छायेमाःगु खँ थुपिं हे खः – दच्छि दुपिं निमह चिधिकःमह भ्याःचात।☆

39 छमह सुथय् अले मेमह सन्ध्याकाः इलय् छा।

40 छमह चिधिकःमह भ्याःचानापं भिगु छगू हीनया प्यब्वय् छव्व* जैतूनया चिकनय् न्हायातःगु एपाया झिब्वय् छव्व† भिगु छुचुं अले त्वँसाबलिया नितिं छगू हीनया प्यब्वय् छव्व दाखमघ छा।

41 मेमह चिधिकःमह भ्याःचा सन्ध्याकाः इलय् छा। सुथय् थें अन्नबलि व त्वँसाबलि नापं छायेमाः। थ्व परमप्रभुया नितिं नस्वाःगु विशेष देछा जुइ।

42 “छिमि पुस्तां पुस्ता तक नापलायेगु पालया ध्वाखाया लिक्क परमप्रभुया न्ह्यःने मदिकक होमबलि छाना च्वनेमाः। नापलायेगु पालय् जिं छनापं खँ ल्हायेत नापलाः वये।

43 इस्नाएलीत नापं जि व हे थासय् नापला वये। अले व थाय् जिगु महिमां पवित्र जुइ।

44 “थुकथं जिं नापलायेगु पालयात व वेदीयात पवित्र याये। अले हासून व वया कायपिन्त जिगु नितिं पुजाहारी जुयाः सेवा याकेत अभिषेक याये।

45 जि इस्नाएलीतयगु दथुइ बाय् च्वने, अले जि इमि परमेश्वर जुइ।

46 जि इमि दथुइ बाय् च्वनेत इमित मिश्र देशं पितहयाम्ह परमप्रभु इमि परमेश्वर खः धकाः इमिसं सी। जि परमप्रभु इमि परमेश्वर खः।”

30

गुँगू थनेगु वेदी

1 “छं गुँगू थनेत खयःसियागु छगू वेदी दय्कि।☆

☆ 29:38 २९:३८-४६ गन्ती २८:१-८ * 29:40 २९:४० हीनया प्यब्वय् छव्व थ्व छगू लिटर ति खः † 29:40 २९:४० एपाया झिब्वय् छव्व थ्व १ किलोग्राम ति खः ☆ 30:1 ३०:१-५ प्रसं ३७:२५-२८

2 व ४५ से.मि. ताहाकःगु, ४५ से.मि. ब्या दुगु १० से.मि. जाः दुगु व प्यकुंलाःगु जुइमाः। उकिया नेकूत व वेदी छगू हे सिं कुचाया जुइमाः।

3 उकिया च्वय, प्यखेरं व नेकूतयत भिंगु लुं भुनाब्यु। अले उकिया प्यखेरं लुँयागु बाला दयकि।

4 वेदी क्वबीगु न्वः तयेत बालाया क्वय् निखेंपाखें निचाः चाः दयकि।

5 न्वः खयःसियागु दयकाः लुं भुनाब्यु।

6 जि छन्त नापलायेगु थाय् बाचाया सनूया घःने दुगु प्रायश्चितया कृपा-आसन खः। उकिया न्ह्यःने यख्खाया च्वंगु पर्दा पिने थ्व वेदी तयाब्यु।

7 “हारूनं सुथय् पतिकं पाल्चा मिलय् याइबलय् वेदीइ नस्वाःगु गुँगू थनेमाः।

8 हारूनं सन्ध्याकाः इलय् पाल्चा च्याकीबलय् गुँगू नं थनेमाः। थ्व गुँगू छिमि पुस्तां पुस्ता तक परमप्रभुया न्ह्यःने थनेगु यायेमाः।

9 व वेदीइ छं मेगु कथंयागु गुँगू, होमबलि, अन्नबलि व त्वँसाबलि छाय् मते।

10 हारूनं दँय् छक्वः वेदीया न्यकुली प्रायश्चित यायेमाः। छिमि पुस्ता पुस्ता तक दँय् छक्वः शुद्ध जुइगु बलिया हि उकी प्रायश्चित यायेमाः। थ्व हे वेदी परमप्रभुयात तसकं पवित्र खः।”

प्रायश्चितया मू

11 अनं लिपा परमप्रभुं मोशायत धयादिल,

12 “छं इस्राएलीत ल्याः खाइबलय् इमिके महामारी मवयेमा धकाः फुक्कसिनं थथः ल्याःखाःगु इलय् परमप्रभुयात छुत्काराया मू पुलेमाः। अले छं इमित ल्याःखाइबलय् महामारी वइ मखु।

13 मिजंम्ह मनुत ल्याःखाइबलय् इपिं छम्ह छम्हयसिनं पवित्र पालया शेकेलकथं बच्छि शेकेल* बीमाः। थ्व छगू शेकेल धयागु निइगु गेरा† खः। थ्व बच्छि शेकेल परमप्रभुयात देछा खः। पवित्र थाययागु शेकेलकथं छगू शेकेल १२ ग्राम वहः खः।☆

14 निइदँ व व स्वयाः थंपिं मनुत ल्याःखाइबलय् थथे परमप्रभुयात देछा बीमाः।

15 थःगु प्रायश्चितया लागिं परमप्रभुयात देछाः छाइबलय् तःमितय्सं बच्छि शेकेल स्वयाः अप्वः अले चीमितय्सं कम बी मते।

16 इस्राएलीतयके प्रायश्चितया धिबा कयाः नापलायेगु पालया सेवाया नितिं छ्यला ब्यु। अले व छिमिगु प्राणया प्रायश्चित यायेत परमप्रभुया न्ह्यःने इस्राएलतयगु नितिं लुमन्ति जुइमाः।”

ल्हाः सिलेगु बाता

17 अले परमप्रभुं मोशायत धयादिल,

18 “ल्हाः सिलेत कँययागु छगः बाता दयकि। उकिया लिधंसा नं कँययागु हे जुइमाः। पवित्र पाल व होमबलिया वेदीया दथुइ तयाः उकी लः तयाब्यु।☆

19 उकी हारून व वया काय्पिन्सं थथःगु ल्हाःतुति सिलेमाः।

20-21 इपिं पवित्र पालय् दुहां वनीबलय् वा वेदीया लिक्क विशेष देछा छवयकेत वनीबलय् इमिसं थथःगु ल्हाःतुति सिलेमाः। मखुसा इपिं सी। थ्व हारून व वया लिपा वइपिं सन्तानयात तकं सदांया नियम जुल।”

अभिषेकया चिकं

22 हाकनं परमप्रभुं मोशायत धयादिल,☆

23 “छं भिंगु भिंगु नस्वाःगु मसला- न्यासः शेकेल‡ छावालगु मूर्, निसः व नेयगू शेकेल§ दालचिनी, निसः व नेयगू शेकेल नस्वाःगु सिं व

24 न्यासः शेकेल तेजपात। (थुपिं पवित्र पाल लागायागु शेकेलकथं जुइमाः।) अले छगू हीन* जैतूनया चिकं कयाः

25 अभिषेक यायेगु पवित्र चिकं दयकि। अन्तर दयके सःम्हयसिनं दयकूगु थें दयकि। व अभिषेक यायेगु पवित्र चिकं जुइ।

26 अले व चिकनं पवित्र पाल, बाचाया सनु,

27 छायेहःगु मरि तयातःगु तेबिल व उकी माःमाःगु ज्वलं, त्वाःदेवा व उकिया ज्याभः, गुँगू थनेगु वेदी,

28 होमबलिया वेदी व उकिया थलबल, अले बाता व उकिया लिधंसा नापं फुक्कयात अभिषेक या।

29 छं थुपिं फुक्कयात पवित्र या अले उपिं तच्चकं पवित्र जुइ। सुनानं थथे अभिषेक यानातःगु मालतालयात थी व पवित्र जुइ।

30 “हारून व वया काय्पिन्त अभिषेक यानाः पवित्र या। इमिसं पुजाहारी जुयाः जिगु सेवा यायेमाः।

31 इस्राएलीतयत थथे धा, ‘थ्व छिमि पुस्तां पुस्ता तक जिगु नितिं अभिषेकया पवित्र चिकं जुइमाः।

32 थ्व चिकं मनुयागु म्हय प्वके मते। थ्व पवित्र जूगुलि ल्वाकछ्यानाः थज्याःगु मेगु छुं दयके मते। छिमिसं थज्याःगु अभिषेकया चिकं पवित्र मानय् या।

* 30:13 ३०:१३ बच्छि शेकेल थथे धयागु ६ ग्राम ति † 30:13 ३०:१३ निइगु गेरा थथे धयागु १२ ग्राम ति ☆ 30:13 ३०:१३ प्रस ३८:२५-२६; मर्ती १७:२४
 ☆ 30:18 ३०:१८ प्रस ३८:८ ☆ 30:22 ३०:२२-२८ प्रस ३७:२९ ‡ 30:23 ३०:२३ न्यासः शेकेल थ्व खुगू किलोग्राम ति § 30:23 ३०:२३ निसः व नेयगू शेकेल स्वंगू किलोग्राम ति * 30:24 ३०:२४ छगू हीन प्यंगू लिटर

33 सुं मनुखं थज्याःगु नस्वाःगु चिकं दयकल धाःसा वा पुजाहारी मखुपिनिगु म्हय् तथा ब्यूसां वयात थः मनुतय् दथुं पितिना छवयेमाः।”

नस्वाःगु गुँगू

34 हाकनं परमप्रभुं मोशायात धयादिल, “नस्वाःगु मसला- थाकुराः, हिं व मेगु छता गुँगू थनेगु मसला भिंगु गुँगू नापं उति उति कयाः

35 उकियागु नस्वाःगु ल्वाकख्यानातःगु गुँगूया अन्तर दयके सःम्हयसिनं थें हे दयकि। उकी चि नं तयेमाः। थ्व फुक्क भिंगु व पवित्र जुइमाः।

36 उकियागु छुं ब्वःयात कयाः निनाः चुं दयकि। महा पवित्र थासय् जि छनापं नापलायगु थासय् बाचाया सन्या न्ह्यःने थ्व चुं ति। थज्याःगु गुँगू छिमिसं पवित्र मानय या।

37 थुकथं ल्वाकख्यानातःगु गुँगू छिमिसं थःगु हे नितिं गुबलें दयके मते। थुकियात छं परमप्रभुया न्ह्यःने पवित्र भाः प्यु।

38 सुनानं नस्वाःया लागि व थें च्वंक छुं दयकल धाःसा वयात थः मनुतय् दथुं पितिना छवयेमाः।”

31

बजलेल व ओहोलीआबयात ल्यःगु

1 अले परमप्रभुं मोशायात धयादिल, *

2 “स्व, जिं यहदा कुलयाम्ह हरया छय्, ऊरीया काय् बजलेलयात ल्ययागु दु।

3 अले जिं वयात परमेश्वरयागु आत्मां, सीपं, खुबीं व फुक्क कथंयागु ज्या यायेगु ज्ञानं जायका बियागु दु।

4 वं लुँ, वहः व कँययागु ज्या,

5 ल्वहं तख्यानाः फाकुनय् थुनेगु ज्या, सिँयागु ज्या व फुक्क कथंयागु कारीगरीया ज्या याइ।

6 दान कुलयाम्ह अहीसामाकया काय् ओहोलीआबयात जिं वयात ग्वाहालि बीत ल्ययागु दु। जिं छन्त उजं बियागु फुक्कं दयकेत ज्याकःमितयत् नं सीप बियागु दु -

7 पवित्र पाल, बाचाया सन्, उकिया च्वय्यागु प्रायश्चितया कृपा-आसन व पालयागु ज्वलं,

8 तेबिल व उकिया ज्वलं, भिंगु लुँयागु त्वाःदेवा व उकिया ज्वलं व गुँगू थनेगु वेदी,

9 अले होमबलिया वेदी व उकिया फुक्कं थलबल, बाता व उकिया लिधंसा,

10 थानातःगु वसः, हासून पुजाहारीया पवित्र वसः व पुजाहारीया सेवा याइबलय् वया काय्पिन्सं फीगु वसः,

11 अभिषेक यायेगु चिकं व पवित्र थासय् च्याकेत नस्वाःगु गुँगू, थ्व फुक्कं जिं छन्त बियागु उजंकथं हे इमिसं दयकेमाः।”

विश्रामबार हनेगु या

12 अले परमप्रभुं मोशायात धयादिल,

13 छं इस्राएलीतयत् थथे नं धा, “छिमिसं जिगु विश्रामबार हनेगु या। लिपाया पुस्ता पुस्ता तक थ्व जिगु व छिमिगु दथुइया चिं जुइ। जि छिमित पवित्र याइम्ह परमेश्वर खः धकाः छिमिसं सीका काइ।”

14 “ छिमिसं विश्रामबार हनेगु यायेमाः। व छिमिगु नितिं पवित्र खः। सुनां थुकियात मानय् याइ मखु वयात स्याना छवयेमाः। सुनानं थुखुन्हु ज्या याइ वयात थः मनुतय् दथुं नाश यानाः छवयेमाः।

15 खुन्हु तक ज्या यायेमाः, अयनं न्हयन्हु खुन्हु आराम कायेगु दिं खः। व परमप्रभुया नितिं पवित्र खः। सुनानं विश्रामबार खुन्हु ज्या यात धाःसा वयात स्याना हे छवयेमाः।*

16 इस्राएलीतयसं विश्रामबार हनेमाः, अले लिपा वइपिं पुस्तायात तकं सदांया नियमकथं थ्व दियात हनेगु या।

17 थ्व जिगु व इस्राएलीतयगु दथुइ सदांया चिं जुइ। छायाःसा परमप्रभुं खुन्हु बिकाः आकाश व पृथ्वी दयकादिल, न्हयन्हु खुन्हु धाःसा वयकलं विश्राम कयादिल।” *

18 परमेश्वरं मोशा लिसें सीनै पर्वतय् खँ ल्हाये धुंकाः वयकलं वयात थःगु पतिचां च्वयादीगु निपाः ल्वहंपौ बियादिल।

32

लुँयाम्ह द्रुहंचाया पुजा

व्य १:१-१२

1 मनुतयसं मोशायात गुँच्वकां क्वहां वयेत लिबाका च्वंगु खनाः हासूनयाथाय् मूं वनाः वयात थथे धाल, “जिमिगु न्ह्यः न्ह्यः वनेत घः दयकादिसँ छायाःसा जिमित मिश्रं पितहःम्ह मोशायात छु जुल जिमिसं मस्यु।”**

2 अले हासून इमित धाल, “छिमि कलाः व काय् म्हायपिनिगु न्हायपनय् च्वंगु लुँया चाःचा त्वःकाः जिथाय् हजि।”

3 अले फुक्कं मनुतयसं थथःगु न्हायपनय् च्वंगु लुँयागु चाःचा त्वःयाः हासूनयाथाय् हल।

* 31:1 ३१:१-११ प्रस ३५:३०-३६:१ * 31:15 ३१:१५ प्रस २०:८-११; २३:१२; ३४:२१; ३५:२; लेवी २३:३; व्य ५:१२-१४ * 31:17 ३१:१७ प्रस २०:११

* 32:1 ३२:१-३५ व्य १:६-२९ * 32:1 ३२:१ प्रे ७:४०

- 4 वं उकियात इमिगु ल्हातं कयाः नायकाः कतां कियाः उकिं छम्ह द्रहंचाया मूर्ति दयकल। अले मनूतयसं थःथवय् धाल, “हे इस्राएलीत, छिमित मिश्रं पितहःम्ह छिमि घः थ्व हे खः।” ☆
- 5 थ्व खनाः हारूनं द्रहंचाया न्ह्यःने छगू वेदी दयकल। वं थथे धकाः च्वयकल, “कन्हय् परमप्रभुया नितिं छगू नखः जुइ।”
- 6 अले कन्हय् खुन्हु सुथय् न्हापां मनूतयसं होमबलि छाल, अले मेलबलि नं हल। इपिं फेतुनाः नयेत्वने धुंकाः दनाः यःथेःथें सन।☆
- 7 अले परमप्रभुं मोशयात धयादिल, “याकनं क्वय् क्वहां हूँ छायाधाःसा छं मिश्रं पित हःपिं मनूत स्यनावने धुंकल।
- 8 इपिं जिं उजं बियागु लँपुपाखें याकनं हे फहिलाः मेखेपाखे वंगु दु। आः ला इमिसं थःगु नितिं छम्ह द्रहंचाया मूर्ति दयकाः वयागु पुजायात, अले बलि छानाः थथे धाल, ‘हे इस्राएलीत, छिमित मिश्रपाखें पितहःम्ह घः थ्व हे खः।’ ”
- 9 परमप्रभुं मोशयात धयादिल, “जिं थुपिं मनूतयत् खनागु दु, थुपिं जिराहा मनूत खः।
- 10 आः जितः पने मते, छायाधाःसा जिगु तं मि थें च्यानाच्वंगु दु। जिं इमित भस्म यानाछ्वये। अले छपाखें हे जिं तःधंगु जाति दयके।”
- 11 मोशां परमप्रभु थः परमेश्वरयात इनाप यानाः धाल, “हे परमप्रभु, छिगु तःधंगु शक्ति व बल्लाःगु ल्हातं मिश्रं पित हयादीपिं थः मनूतपाखे छाया मि थें च्याःगु तं पिकयादियागु?☆
- 12 छिं इमित पर्वतय स्यानाः थ्व पृथ्वी इमिगु नां हे हुयाछ्वयेगु मभिंगु बिचालं पित यंकादीगु खः धकाः मिश्रीतयत् छाया धायके बियेगु? छिगु व मि थें च्याःगु तयात शान्त यानादिसँ। अले थःगु मन हिकाः थः मनूतयत् नाश जुइगुपाखें बचय् यानादिसँ।
- 13 अब्राहाम, इसहाक व याकूबयात छिं थःगु नामं पाफयाः ‘जिं छिमि सन्तान आकाशय् च्वंगु नगु थें अप्वः दयकाबी, जिं बाचा यानागु थ्व हे देश छिमि सन्तानयात बी अले इमिसं न्ह्याबलें अन हे अधिकार याइ धकाः धयादीगु खँ लुमंकादिसँ।’ ”☆
- 14 अले परमप्रभुं थः मनूतयत् स्यकेगु बिचाःयात हीकादिल।
- 15 अनं लिपा मोशा थःगु ल्हातय् बाचाया उपिं ल्वहंपौ ज्वनाः पर्वतं क्वय् क्वहां वल। उपिं ल्वहंपौलय् निखें च्वयातःगु दु।
- 16 थुपिं निपां ल्वहंपौ परमेश्वरं दयकादीगु खः। उकी च्वयातःगु आखः नं वयकलं हे किया च्वयादीगु खः।
- 17 यहोशू मनूत तस्सलं हाःगु सः तायाः मोशयात धाल, “छाउनीइ ल्वापु जूगु थें सः ताये दयाच्वंगु दु।”
- 18 मोशां लिसः बिल,
“थ्व सः त्याःपिनिगु नं मखु बूपिनिगु नं मखु।
जिं धाःसा म्ये हाःगु सः थें तायाच्वनागु दु।”
- 19 मोशां छाउनी न्ह्यः वयेवं द्रहंचा व प्याखं हुलाच्वंगु खनाः तसकं तं पिकाल। अले वं ल्वहंपौत गुँया क्वय् वान्छ्वयाः त्छ्यानाबिल।
- 20 अले इमिसं दयकूगु द्रहंचा कयाः वं मिइ छ्वयकाः उकियात चुंचुं यानाः लखय् ल्वाकछ्याना बिल। अले वं इस्राएलीतयत् त्वंके बिल।
- 21 अनंलि मोशां हारूनयात धाल, “थुपिं मनूतयसं छितः छु याःगु दु धकाः छिं थुमित थुलि तःधंगु पाप याके बियागु?”
- 22 हारूनं लिसः बिल, “जिमि प्रभु, जि खनाः तंचायादी मते। थुपिं मनूतयत् छिं बांलाक म्ह हे स्यू। थुमिगु मन मभिपाखे वनाच्वंगु दु।
- 23 इमिसं जितः धाल, ‘जिमि न्ह्यः न्ह्यः वनेत छम्ह घः दयके, छायाधाःसा जिमित मिश्रं पितहःम्ह मोशयात छु जुल धकाः जिमिसं मस्यू।’
- 24 अथे जुयाः जिं इमित धया, ‘सुयाके सुयाके लुँयागु तिसा दु, व त्वयाः हजि।’ अले इमिसं जितः लुँ बिल। जिं लुँयात मिइ तयाबिया, अले थ्व द्रहंचा पिहां वल।”
- 25 मोशां मनूत थः यःथें जुयाच्वंगु खन। हारूनं इमित कःमघासैं थः यःथें वने ब्यूगुलि इपिं थः शत्रुतय् न्ह्यःने न्हिलेगु हुनि जुल।
- 26 अथे जुयाः मोशां छाउनीया ध्वाखाया लिक्क दनाः तसलं हालाः धाल, “परमेश्वरया पाखेयापिं जिथाय् वा।” अले लेवीया कुलयापिं फुक्कं वयाथाय् मूं वल।
- 27 मोशां इमित धाल, “परमप्रभु इस्राएलया परमेश्वरं थथे धयादी, ‘छिपिं फुक्कसिनं थथःगु तरवार ज्वनाः छाउनीयागु छगू कुन्चानिसैं मेगु कुन्चाय् तक लुखा लुखाय् वनाः थःकिजा, थः पासा व थः जःलाखःलायात स्यास्यां हूँ।’ ”
- 28 अले लेवीतयसं मोशां धाःथें यात। व हे दिं स्वद्वःति मनूत सित।
- 29 अले मोशां धाल, “थौं छिमिसं थःकाय् व किजापिन्त स्यानाः थःपिन्त परमप्रभुया नितिं सेवा यायेत लःल्हाना ब्यूगु दु। थौं वयकलं छिमित तःधंगु आशिष बियादीगु दु।”
- 30 कन्हय् खुन्हु मोशां मनूतयत् धाल, “द्रहंचायात पुजा यानाः छिमिसं तःधंगु पाप याःगु दु। जि परमप्रभुयाथाय् पर्वतय् थहां वने। जिं छिमिगु पापया प्रायश्चित्त याये फइ ला?”

- 31 अले मोशा परमप्रभुयाथाय् थहां वनाः थथे धाल, “मनूतयसं गुलि तःधंगु पाप याःगु दु। इमिसं थःगु निरिति लुँयाम्ह घः दयकूगु दु।
- 32 अयजूसां थुमिगु पाप क्षमा यानादिसँ, मखुसा छिं च्वयादीगु सफुलि जिगु नां हुयादिसँ।”☆
- 33 अले परमप्रभुं मोशायात धयादिल, “सुनां जिगु विरोधय् पाप याःगु दु, वयागु नां हे जिं थःगु सफुलि हुयाछवये।
- 34 हूँ, जिं छन्त धयागु देशय् मनूतयत् व्वनार्यांकि। जिमह दूत छंगु न्ह्यः न्ह्यः वनी। अथेजूसां जिं सजाँय बीगु ई वइबलय् इमित पापया सजाँय बी।”
- 35 हारून् दयकूम्ह द्रहंचायात पुजा याःगुलि परमप्रभुं इमिथाय् महामारी छवयादिल।

33

सँनि पर्वत त्वःतेगु आज्ञा

- 1 अले परमप्रभुं मोशायात धयादिल, “छ व छं मिश्रं पित हःपिं मनूत थ्व थाय् त्वःताः जिं अब्राहाम, इसहाक व याकूबयात ‘छिमि सन्तानयात बी’ धकाः बचं बियागु देशय् हूँ।”☆
- 2 जिं छम्ह दूतयात छिमिगु न्ह्यः न्ह्यः छवयाबी अले कनानी, एमोरी, हिती, परिज्जी, हिब्बी व यबूसीतयत् लिनार्यवये।
- 3 दूरु व कस्ति बाः वयाच्वंगु देशय् हूँ। अयनं जि छिपिनापं वने मखु। छिपिं जिराहा मनूत जूगुलि जिं छिमित लँय् हे नाश यायेगु जुइ।”
- 4 मनूतयसं थ्व मभिंगु खँ न्यंबलय् इमिसं नुगः मछिंकल। अले सुनानं थःगु तिसा मतिल।
- 5 छायाधाःसा परमप्रभुं मोशायात धयादीगु दु, “इस्त्राएलीतयत् धा, ‘छिपिं जिराहा मनूत खः। जि पलख जक छिमिगु दथुइ वःसा जिं छिमित भस्म यानाबी। आः छिमिसं थथःगु तिसा त्वः, अले छिमित छु यायेमाः जिं बिचाः याये।”
- 6 अथे जुयाः होरेब पर्वतय् इस्त्राएलीतयसं थथःगु तिसा त्वल।

मुनेगु पाल

- 7 मोशां छपा पाल कयाः छाउनी पिने भचा तापाक्क ग्वइ। उकियात मुनेगु पाल धकाः धाइगु। सुं मनुखं परमप्रभुलिसे छुं न्यने माःसा व छाउनी पिने थ्व हे मुनेगु पालय् वनीगु जुयाच्वन।
- 8 मोशा पिहां वनीबलय् फुक्कं मनूत थथःगु पालया लुखाय् दनी, मोशा व पाल दुने दुहां मवंतले वयात हे स्वयाच्वनी।
- 9 मोशा पाल दुने दुहां वनेधुंकाः परमप्रभुं मोशालिसे खँ लहानादीबलय् सुपाँययागु थां पालया क्वय् लुखाय् दनी।
- 10 मनूतयसं सुपाँयया थां पालया लुखाय् च्वंगु खनीबलय् इमिसं थथःगु पालया लुखाय् पिने क्वपुसां पुयाः आराधना याइ।
- 11 परमप्रभुं मोशालिसे थुकथं चुलिचू थः पासापिनापं थें खँ लहानादीगु जुयाच्वन। मोशा हाकनं छाउनीइ लिहांवनी। वयात ग्वाहालि याइम्ह ल्याय्म्ह नूनया काय् यहोशू धाःसा पालय् च्वनाच्वनी।

मोशां परमप्रभुया महिमा खंगु

- 12 मोशां परमप्रभुयात धाल, “छिं जितः थुपिं मनूतयत् व्वनार्यांकि धकाः धयादीगु दु, अयनं जिनापं सुयात छवयादी धकाः धयादीगु मदुनि। छिं धयादीगु दु, ‘जिं छन्त म्हस्यू, अले जिगु दया छंके दु।’
- 13 छि जिनापं लयताःसा जितः लँपु क्यनादिसँ। छितः म्हसीके फयेमा अले छिगु दया जिके दयाच्वनेमा। लुमंकादिसँ, थ्व जाति छिकपिनि हे मनूत खः।”
- 14 परमप्रभुं लिसेः बियादिल, “जि थः हे छनापं वने अले जिं छन्त विश्राम बी।”
- 15 वं वयक्कःयात धाल, “छि थः हे जिपिनापं मझायेगु जूसा जिमित थनं न्ह्यःने यंकादी मते।
- 16 जिपिनापं मवंतले जि व जिमि मनूतयसं छिगु दया जिमिके दु धकाः गथे यानाः सीकेगु? मेगु छु खं जि व छिकपिनि मनूत पृथ्वी च्वंपिं मनूत स्वयाः अलग जुइ?”
- 17 अले परमप्रभुं मोशायात धयादिल, “छं धाःथें जिं याये, छायाधाःसा जि छ खनाः लयताः अले जिं छन्त बांलाक हे म्हस्यू।”
- 18 वं धाल, “आः जितः छिगु महिमा क्यनादिसँ।”
- 19 वयक्कलं धयादिल, “जिं छंगु न्ह्यःने हे थःगु फुक्कं भिंगु क्यने, अले छंगु न्ह्यःने हे परमप्रभुया नां च्वयक्के। जिं सुयात कृपा याये मास्ति वइ वयात कृपा याये। सुयात जिं दया याये मास्ति वइ वयात दया याये।”☆
- 20 अले वयक्कलं धयादिल, “अयनं छं जिगु ख्वाः स्वये फइ मखु, छायाधाःसा जिगु ख्वाः स्वयाः सुं नं मनूत म्वानाच्वने फइ मखु।”
- 21 अले परमप्रभुं धयादिल, “जिगु लिक्क तवःगु ल्वहँतय् छ दँ।
- 22 जिगु महिमा अनं जुया वनीबलय् जिं छन्त व ल्वहँयागु कापिचाय् तयाबी। अले अनं जुया मवंतले छन्त जिगु ल्हातं हे त्वपुयातये।

23 हानं जिं ल्हाः लिकाये, अले छं जिगु म्हया ल्युनेपाखे जक खनी। जिगु ख्वाः धाःसा खनेदइ मखु।”

34

मेगु ल्वहंयागु पौ

1 परमप्रभुं मोशायात धयादिल, “न्हापा थें ल्वहंयागु निपाः पौ हजि। अले जिं उकी छं न्हापा त्ख्याःगु पौतय् च्वयातःगु हे खँ च्वयाबी।”

2 छ सुथ न्हापां हे तयार जुयाः सीने पर्वतया च्वकाय् जिगु न्ह्यःने थहां वा।

3 छनापं सुं नं मनू मवयेमाः। उलि जक मखु पर्वतय् गन नं सुं मनू खने मदयेमाः। फैच्वलय् व सा द्रुहं नं पर्वतया न्ह्यःने मज्वयेमाः।”

4 अले मोशां न्हापायागु थें ल्वहंपौ निपाः चानाः दयकल, अले परमप्रभुं आज्ञा बियादीगु थें सुथ न्हापां सीने पर्वतय् थहां वन।

5 अले परमप्रभु सुपाँचय् क्वहां झायाः व नापं अन दनाः थःगु पवित्र नां, “परमप्रभु” धकाः न्ववानादिल।

6 अनंलि परमप्रभु वया न्ह्यःने झायाः थथे धकाः धयादिल, “परमप्रभु, परमप्रभु दयादुम्ह, सदां दयामाया यानादीम्ह, तंचायेत लिबाकादीम्ह व तसकं विश्वास याये बहःम्ह खः।”

7 वयकः द्रुलंद्रुःयात माया यानादीम्ह, अधर्म, अपराध व पाप क्षमा यानादीम्ह खः। अयसां वयकलं द्रुयाःम्हयसित सजाँय मब्युसे त्वःतादी मखु। वयकः पुर्खाया अधर्मया सजाँय इमि छय् व छुइया पालय् तकं नं बियादीम्ह खः।”

8 अले मोशां हथासं बैयपाखे क्वछुनाः आराधना यात।

9 वं धाल, “हे परमप्रभु, छिं जिमित धात्थे माया यानादियागु खःसा छिं जिपिनापं झासँ। थ्व छगू जिराहा जाति जूसां जिमिगु अधर्म व पाप क्षमा यानादिसँ, अले जिमित थःगु हे सम्पत्ति थें नाला कयादिसँ।”

10 अले परमप्रभुं धयादिल, “स्व, जिं छनापं छगू बाचा चिने। पृथ्वीइ फुक्कं जातितय् दथुइ गुबले मजगू अजू चायापुग ज्या जिं छिमि मनूतय् न्ह्यःने यानाक्यने। अले छिमिगु दथुइ च्वनाच्वपि मनूतयसं परमप्रभुया ज्या खनी, छायाःसा जिं छपाखें छगू तःधंगु ज्या याये।”

11 थौं जिं छन्त बियाच्वनागु उजंयात मानय् या। स्व, जिं छंगु न्ह्यःने एमोरी, कनानी, हिती, परिज्जी, हिब्वी व यबूसीतयत् लिनाछवये।

12 बांलाक होश यानाच्वँ, व देय्यापिं मनूतलिसें छं सन्धि याये मते, मखुसा इपिं छिमिगु नितिं तक्वनीगु जाः जुइ।

13 इमिगु वेदीत स्यंकाब्यु। इमिगु पवित्र ल्वहंत त्ख्यानाब्यु, अले इमि अशेरा घःमयजुयागु थांतयत् पालाः क्वथलाब्यु।”

14 छिमिसं मेम्ह सुं घःयागु पुजा याये मते। परमप्रभुया नां ‘नुगः मुइकादीम्ह’ खः। थ्व खनाः वयकलं नुगः मुइकादी।

15 “होश यानाच्वँ, व देय्यापिं मनूतलिसें सन्धि याये मते, मखुसा इमिसं थः घःतयत् बां बियाः पुजा यानाः भव्य न्यायकीबलय् छिमित नं सःती अले छिमिसं इमिगु भव्य नइ।

16 अले छिमिसं उपिं जातयापिं भौमचात हयाः इमिसं थः घःतयगु पुजा याइबलय् छिमि कायपिन्त नं अथे हे याकेबी।

17 “छिमिसं थःगु नितिं नायकाः मूर्ति दयके मते।”

18 “सोडा मतःगु मरिया नखः हनेगु या। जिगु उजंकथं आबीब लाया क्वःछिनातःगु इलय् न्हयन्हु तक सोडा मतःगु मरि नयेगु या। आबीब लाय् हे छिपिं मिश्र देशं पिहां वःगु खः।”

19 “न्हापां बूपिं फुक्क कायमस्त जिम्ह खः। अले सा द्रुहं व फैच्वलयत्थय् न्हापां बूपिं बाजात नं जिम्ह खः।”

20 न्हापां बूम्ह गधाया मचायात चिधिकःम्ह भ्याःचानापं लिफ्या, लिमफ्यायेगु जूसा वयागु गःपः त्वथुलाब्यु। छिमिसं न्हापां बूपिं काय मस्तयत् नं लिफ्याना कायेमाः।

“सुं नं जिगु न्ह्यःने ल्हातय् छुं मदय्क खनेदः वये मते।”

21 “खुन्हु तक ज्या या, तर न्हयन्हु खुन्हु आराम का। बुँ पुलेगु व छव लयेगु इलय् नं आराम का।”

22 “छिमिसं बुँइ न्हापां सःगु छव नापं सामाज्याया नखः हनेगु या। हानं न्हयगूगु लाय् थथःगु फल खाये धुंकाः मुनेगु नखः हनेगु या।”

23 दँय स्वक्वः फुक्क मिजंत परमप्रभु इस्त्राएलया परमेश्वरया न्ह्यःने खनेदय्कः वयेमाः।

24 जिं छिमिगु न्ह्यःने जातितयत् लिनाछवये। देशया लागि लाग्ना अप्चः यानाः बी। दँय स्वक्वः छिपिं परमप्रभु छिमि परमेश्वरया न्ह्यःने वनीबलय् सुनानं छिमिगु बुँयात ल्ववंकी मखु।

25 “जितः बलि छायेबलय् सोडा दुगु मरि छाय् मते। सुथ जुइ न्ह्यः तकं छुत्काराया बलिया ला फुकेमाः, ल्यंकातये मते।”

26 “छिमिगु बुँयागु दकलय् भिंगु न्हापां सःगु अन्न व फल परमप्रभु छिमि परमेश्वरयाथाय् हजि।”

“सुं च्वलेचाया मचायात वया मांया दुरुइ दयके मते।”

☆ 34:1 ३४:१-९ व्य १०:१-५ ☆ 34:6 ३४:६-७ प्रस २०:५-६; गन्ती १४:१८; व्य ५:९-१०; ७:९-१० ☆ 34:10 ३४:१०-२६ प्रस २३:१४-१९; व्य ७:१-५; १६:१-१७
 ☆ 34:13 ३४:१३ व्य १६:२१ ☆ 34:17 ३४:१७ प्रस २०:४; लेवी १९:४; व्य ५:८; २७:१५ ☆ 34:18 ३४:१८ प्रस १२:१४-२०; लेवी २३:६-८; गन्ती २८:१६-२५
 ☆ 34:19 ३४:१९ प्रस १३:२ ☆ 34:20 ३४:२० प्रस १३:१३ ☆ 34:21 ३४:२१ प्रस २०:९-१०; २३:१२; ३१:१५; ३५:२; लेवी २३:३; व्य ५:१३-१४ ☆ 34:22
 ३४:२२ लेवी २३:१५-२१, ३९-४३; गन्ती २८:२६-३१ ☆ 34:25 ३४:२५ प्रस १२:१० ☆ 34:26 ३४:२६ व्य २४:२१; २६:२

27 अनं लिपा परमप्रभुं मोशायात धयादिल, “थुपिं वचन च्व, छायाःसा थुपिं हे वचनकथं छ व इस्राएलीतनापं जिं बाचा चिनागु दु।”

28 मोशा अन परमप्रभुनापं पिइन्हु पिइचा तक छुं हे नयेत्वने मयासें च्वन। वं उपिं ल्वहँपतिइ बाचाया झिगू उजं च्वल।

मोशाया ख्वाः ज्वल्ल थीगु

29 बाचा चिनादीगु निपाः ल्वहंपौ ज्वनाः सीनै पर्वतं क्वहां वःबलय् परमेश्वर व नापं खँ ल्हानादीगुलि थःगु ख्वाः ज्वल्ल थीगु दु धकाः वं मस्यु।*

30 हारून व फुक्क इस्राएलीतयसं मोशायागु ख्वाः थियाचवंगु खनाः इपिं वयागु न्ह्यःने वयेत ग्यात।

31 अयनं मोशां इमित सःतल, अले हारून व खलःया थकालित वयाथाय् वल, अले वं इपिं नापं खँ ल्हात।

32 अनंलि फुक्क इस्राएलीत वया न्ह्यःने वल, अले इमित परमप्रभुं सीनै पर्वतय् बियादीगु फुक्क उजं न्यंकाबिल।

33 इपिं नापं खँ ल्हाये धुंकाः थःगु ख्वाः गाबलं त्वपुल।

34 मोशा परमप्रभुया न्ह्यःने वय्कः नापं खँ ल्हायेत वनीबलय् धासाः वं पिने पिहां मवतले थःगु ख्वाः उलिगु याइ। अले परमप्रभुं वयात छु उजं बियादी पिने वयाः वं इस्राएलीतयत् न्यंकी।

35 अले इस्राएलीतयसं मोशायागु ख्वाः ज्वल्ल थीगु खनीगु। परमप्रभुलिसे खँ ल्हायेत दुने दुहां मवंतले हे थःगु ख्वाः त्वपुया तइगु।

35

विश्रामबारया विधि

1 मोशां इस्राएलया फुक्क मनूतयत् छथाय् मुंकाः इमित धाल, “परमप्रभुं उजं बियादीगु छिमिसं यायेमाःगु ज्या थथे दु –

2 खुन्हु तक ज्या यायेगु या, अले न्हयन्हु खुन्हया दिं धाःसा छिमिगु नितिं पवित्र खः। थ्व दिं परमप्रभुया नितिं विश्रामबार खः। व दिं सुनानं ज्या यात धाःसा वयात स्याना छ्वयेमाः।*

3 छिमिगु सुयागु छँ विश्रामबार खुन्हु भुतुलिइ मि तक च्याके मते।”

नापलायेगु पालया नितिं ज्वलं

4 मोशां फुक्क मनूतयत् थथे धाल, “परमप्रभुं उजं बियादीगु खँ थ्व हे खः।*

5 छिपिं थःपिनि दथुं परमप्रभुया नितिं देछा मुँ। बीगु मनदुपिं फुक्कसिनं परमप्रभुयाथाय् लुँ, वहः, कँय,

6 वँचुगु, प्याजीगु व ह्याउँगु का अले भिंगु सूती कापः, च्वलय्चिगु सँ,

7 ह्याउँगु रंग छिया तःगु फैचायागु छेंगु, डल्फिनयागु छेंगु, खयःसिँ,

8 मतःया नितिं जैतूनयागु चिकं, अभिषेक याइगु चिकं व नस्वाःगु गुँगूयात मसला,

9 अले एपोद व छातिपाताय् घाकेत थीथी मू वंगु थीत हजि।

10 “छिपिं मध्ये ज्या सःपिं वयाः परमप्रभुं उजं बियादीगु फुक्क दय्कि—

11 नापलायेगु पाल, पवित्र पाल व त्वपुइगु इलां, अंकुसि, सिँपौ, खगः, थांत व लिधंसात।

12 अले सनू व उकिया न्वःत, प्रायश्चितया कृपा-आसन व उकी न्ह्यःने यख्खानातःगु पर्दा,

13 तेबिल व उकिया न्वःत, अले उकिया फुक्क ज्वलं, व देछायेगु मरि,

14 त्वाःदेवा व उकिया ज्वलं, अले पाल्चाया नितिं चिकं,

15 गुँगूया वेदी व उकिया न्वःत, अभिषेक याइगु चिकं, नस्वाःगु गुँगू व पवित्र पालयागु लुखाया पर्दा,

16 होमबलिया वेदी, व उकी च्वंगु कँय्यागु चालिचा, उकिया न्वःत व फुक्कं ज्वलं। अले कँय्यागु ल्हाःतुति सिलेगु बाता व उकियागु लिधंसा।

17 अले चुकया प्यखेरं च्वंगु ख्वातुगु कापः, उकियागु थां व लिधंसा, चुकया ध्वाखाया पर्दा।

18 नापलायेगु पालया चुकयात थनेत नकिं व खिपः।

19 पवित्र पालय् सेवा यायेत थानातःगु वसः- हारून तःधंम्ह पुजाहारीयात पवित्र वसः अले पुजाहारीया सेवा यायेत वया काय्पिनिगु वसः।”

20 अले इस्राएलया फुक्क खलः मोशाया न्ह्यःनं थथःगु पालय् लिहां वन।

21 देछा छायेगु मनदुपिं फुक्क वल अले नापलायेगु पाल दय्केत, अन सेवा यायेत व पवित्र वसः सुइत परमप्रभुयाथाय् देछा हल।

22 देछा छायेगु मनदुपिं मिसा व मिजंतयसं मार्वीरि, अंगू, चाः व सिखः थें ज्याःगु लुँयागु तिसा हल।

23 सुयाके सुयाके वँचुगु, प्याजीगु व ह्याउँगु का, भिंगु सूती कापः, च्वलय्चिया सँ, ह्याउँगु रंग छिनातःगु फैचायागु छेंगु, डल्फिनयागु छेंगु दु, इमिसं व हल।

* 34:29 ३४:२९-३५ २ कोर ३:७-१६

* 35:2 ३५:२ प्रस २०:८-११; २३:१२; ३१:१५; ३४:२१; लेवी २३:३; व्य ५:१२-१४

* 35:4 ३५:४ ३५:४-९ प्रस २५:१-९

* 35:10 ३५:१०-१९ प्रस ३१:३२-४३

- 24 वहः व कँय्यागु देछा छाइपिन्सं परमप्रभुयात देछा धकाः हल। सुयाके ज्या यायेत खयःसिँ दु, वं व हल।
 25 ज्या सःपि मिसातयसं थःम्हं हे निलातःगु वँचुगु, प्याजीगु, ह्याउँगु का व सूती कापः हल।
 26 अले मनदुपि व ज्या सःपि फुक्क मिस्तयसं च्वलेचिया सँया तँय निल।
 27 नायःतयसं एपोद व छातिपाताय् तयेत आनिक्स व मेगु थीत हल।
 28 मत च्याकेत, अभिषेक यायेत व गुँगू थनेत मसला व जैतूनया चिकं हल।
 29 मनदुपि इस्त्राएली मिसा व मिजंतयसं परमप्रभुं मोशापाखें बियादीगु उजंकथं फुक्क ज्याया नितिं परमप्रभुयाथाय् थः यःछि देछा हल।

ज्या सःपिं बजलेल व ओहोलीआब

30 अले मोशां इस्त्राएलीतयत् धाल, “स्व, परमप्रभुं यहदाया कुलयाम्ह, हरया छय, ऊरीया काय, बजलेलयात नां कयाः सःतादीगु दु।”

- 31 अले वयात परमेश्वरया आत्मां सीप, खुबी व ल्हाःया फुक्क कथंया ज्याया ज्ञानं जायकादीगु दु।
 32 थ्व वं लुँ, वहः व कँय्यागु बांलाःगु बुत्ता दय्केगु,
 33 थुनेत थी चायेगु, सिँइ बुत्ता दय्केगु अले फुक्क कथंयागु ल्हाःया ज्या बांलाक यायेमा धकाः यानादीगु खः।
 34 परमप्रभुं वयात व दानया कुलयाम्ह अहीसामाकया काय् ओहोलीआब निम्हयसित मेपिन्त स्यनेगु खुबी बियादीगु दु।
 35 वयकलं इपिं ल्हाःया ज्या व नमूना दय्केगु ज्या वँचुगु, प्याजीगु व ह्याउँगु का अले भिंगु सुति कापतय् बुत्ता भरय् यायेगु व थायेगु ज्याय्, फुक्क कथंयागु बांलाक ज्या याये सःपिं जुइमाः धकाः इमित सीपं जायकादीगु दु।”

36

नापलायेगु पालया नितिं ज्वलं

- 1 “बजलेल, ओहोलीआब व परमप्रभुं पवित्र पाल दय्केत सीप व खुबी बियादीपि ज्या सःपि मन्तयसं परमप्रभुं उजं बियादीगुकथं ज्या यायेमाः।”
 2 अले मोशां बजलेल, ओहोलीआब व परमप्रभुं खुबी बियादीपि व ज्या यायेत मनदुपि फुक्कसित सःतल।
 3 पवित्र पाल दय्केत इस्त्राएलीतयसं हःगु देछा फुक्क इमिसं मोशाया ल्हातं काल। अयनं मन्तयसं हानं सुथ पतिकं नं थः यःछि देछा हया हे च्वन।
 4 अथे जुयाः पवित्र पाल लागाय् ज्या याइपिं थथःगु ज्या त्वःताः मोशायाथाय् वल।
 5 अले इमिसं थथे धाल, “मन्तयसं परमप्रभुं दय्केत उजं बियादीगु ज्याया नितिं माःगु स्वयाः अप्वः ज्वलं हयाच्वंगु दु।”
 6 अले मोशां छाउनी न्यंकं थथे धकाः च्वयकल, “आवंलिं सुं मिजं वा मिसां पवित्र पालया नितिं देछायेत मेगु छुं नं हये मते।” अथे जुयाः मन्तयसं मेगु देछा हयेगु दिकल।
 7 फुक्क ज्या यायेत इमिके माःगु स्वयाः अप्वः सामान दये धुंकल।

पवित्र पाल त्वपुइगु इलां

- 8 ज्या याये सःपिं मन्तयसं भिंगु वँचुगु प्याजीगु व ह्याउँगु रंगयागु सूती कापःयागु झिपा कापःया इलां दयकल। थुकी कस्बया बांलाक बुत्ता भरय् यानातःगु दु।
 9 फुक्क कापः १२ मिटर हाकः व २ मिटर ब्या दुगु जुल। फुक्क कापः अपायकू हे दुगु जुल।
 10 न्याकू कापःयात सुयाः छपाः हे यात। अले मेगु न्याकू कापःयात नं अथे हे यात।
 11 न्हापां स्वाःगु कापःया सिथय् वँचुगु कापःयागु स्वःतिपाँय् दयकल। अथे हे लिपाः स्वाःगु कापःया सिथय् सिथय् नं वँचुगु कापःयागु स्वःतिपाँय् दयकल।
 12 अले न्हापां स्वाःगु कापःया न्हापांगु कुचाय् नेयगू स्वःतिपाँय् दयकल। अथे हे लिपा स्वाःगु कापःया लिपांगु कुचाय् नं नेयगू स्वःतिपाँय् दयकल। उपिं चुलिचू लाःगु जुल।
 13 अनंलि लुँयागु अंकुसि दयकाः थ्व हे अंकुसि निपाः कापःयात छपाः यानाः स्वानाबिल। थुकथं निकू कापः छक्क जुल।
 14 अनंलि थ्व हे कापःया च्वय् त्वपुयेत च्वलय्चिगु सँयागु झिंछक्क कापः दयकल।
 15 फुक्क कापः अपायकू हे दुगु जुल। अले १३ मिटर हाकः व २ मिटर ब्या जुइक दयकल।
 16 न्याकू कापःयात स्वानाः छक्क यानाः मेगु खुक्क कापःयात नं स्वानाः छक्क यात।
 17 अले न्हापां स्वाःगु कापःया लिपांगु कुचाय् नेयगू स्वःतिपाँय् दयकल। लिपा स्वाःगु कापः नं अथे यात।
 18 अनंलि कँय्यागु नेयगू अंकुसि दयकाः निपाः कापःयात छपाः यानाः स्वानाबिल।
 19 पवित्र पाल त्वपुयेत हानं मेगु नित्तं इलां तंछात। छगू ह्याउँगु रंग छिनातःगु फैया छेगूयागु व मेगु डल्फिनयागु छेगूयागु।

पवित्र पालया सिंपौ

- 20 इलां दिकेत खयः सिमाया सिंपौ दयकल।
 - 21 फुक्क सिंपौ ४ मिटर हाकः व ६६ से.मि. ब्या दुगु जुल।
 - 22 फुक्क सिंपौतय् निगू निगू चूल तानाः स्वानातल। पवित्र पालया फुक्क सिंपौत थुकथं हे दयकल।
 - 23 पवित्र पालया दच्छिनपाखे तयेत निइपौ सिंपौ दयकल।
 - 24 निइपौ सिंपौया तःलय् वहःयागु पिइगू लिधंसा दयकल। छपौ छपौ सिंपौया तःलय् निगू निगू लिधंसा।
 - 25 पवित्र पालया उत्तरपाखे तयेत निइपौ सिंपौ दयकल।
 - 26 अले निइपौ सिंपौया तःलय् वहःयागु पिइगू लिधंसा दयकल। छपौ छपौ सिंपौया तःलय् निगू निगू लिधंसा।
 - 27 पवित्र पालय् ल्युने पच्छिमपाखे तयेत खुपौ सिंपौ दयकल।
 - 28 अले ल्युनेया निगू कुनय् निपौ सिंपौ दयकल।
 - 29 थुपि निपति च्वनिसें क्वथ्यंक देतनातःगु जुल। थुपि कुन्चाय् च्वंगु सिंपौतय् च्वय्निसें क्वय् तक हे स्वाकातःगु दु।
- निखें कुन्चाया लागि थुपि सिंपौत थुकथं दयकल।
- 30 थुकथं अन च्यापौ सिंपौ दयकल। अले थुकिया निति छपौ सिंपौया तःलय् निगू निगू यानाः झिंखुगू वहःयागु लिधंसा दयकल।
 - 31 खयःसिंयागु झिंन्यागू खगः दयकाः न्यागू खगः छखेपाखे,
 - 32 अले मेखेपाखे न्यागू खगः व पच्छिमपाखे ल्युने न्यागू खगः दयकल।
 - 33 सिंपौतय् दथुइ तइगु खगः छगू कुनं मेगु कुनय् तक थ्यंगु छगू हे खगः दयकल।
 - 34 अले सिंपौयात लुं हिनाबिल। खगः दिकेगु चाःचात नं लुंयागु दयकल। खगःयात नं लुं हिनाबिल।

पवित्र व महा-पवित्रगु थाय्या पर्दा

- 35 अले वँचुगु, प्याजीगु व ह्याउँगु भिगु सूती कापःयागु पर्दा दयकल। कापतय् भिगु कां कसूबया बुता भरय् याकेबिल।
- 36 वं उकिया निति खयःसिंयागु प्यंगः थां दयकाः लुं हिनाबिल। उकी काकिगु अंकुसि लुंयागु खः। वं इमिगु निति वहःयागु प्यंगू लिधंसा दयकल।
- 37 पालया लुखाय् तयेत वँचुगु, प्याजीगु व ह्याउँगु भिगु सूती कापःयागु बुता भरय् यानातःगु पर्दा दयकल।
- 38 थ्व पर्दाया निति खयःसिंयागु न्यागः थां दयकल। उकियात लुं हिनाबिल। उकिया अंकुसि लुंयागु जुल। अले न्यागः थांयात कँय्यागु न्यागः लिधंसाय् दिकल।

37

बाचा चिनादीगु सन्

- 1 बजलेलं खयःसिंयागु १.१ मि. हाकः, ३३ से.मि. ब्या व ३३ से.मि. तःजाःगु छगः सन् दयकल।
- 2 उकियागु दुने व पिने भिगु लुं भुनाबिल। अले उकिया प्यखेरं लुंया बाला दयकल।
- 3 उकिया निति लुंयागु प्यचाः चाः दयकाः उकियात सनूया प्यंगू ख्वःलय् तयाबिल। छखे निचाः व मेखे निचाः तयाबिल।
- 4 अले खयःसिंयागु निपु न्वः दयकल अले उकियात लुं हिनाबिल।
- 5 सन् क्वबीत न्वःत निखें दुगु चालय् तयाबिल।
- 6 वं भिगु लुंयागु १.१ मि. हाकः व ३३ से.मि. ब्या दुगु छगू प्रायश्चितया कृपा-आसन दयकल।
- 7 मुगलं दायाः लुंया निम्ह कसूब दयकल।
- 8 कसूबतय् प्रायश्चितया कृपा-आसन नाप छधी हे लुं दयकाः निखेंपाखे तयाबिल।
- 9 उपि कसूबतय्सं थथःगु पपू च्वयपाखे चक्कंकाः प्रायश्चितया कृपा-आसनयात त्वपुयातःगु दु। इमिगु ख्वाः चूलाकाः प्रायश्चितया कृपा-आसनपाखे स्वयका तयातःगु दु।

छायेहःगु मरि तयातःगु तेबिल

- 10 वं खयःसिंयागु ८ से.मि. हाकः ४४ से.मि. ब्या व ३३ से.मि. तःजाःगु छगू तेबिल दयकल।
- 11 उकियात भिगु लुं भुनाः प्यखेरं लुंया बाला दयकल।
- 12 उकिया प्यखेरं प्यलांगु ब्या दुगु बाला दयकल। अले प्यखेरं लुंयागु मेगु बाला दयकल।
- 13 तेबिलया निति लुंयागु प्यचाः चाः दयकल। अले उपि चाःतय् प्यंगू तुति च्वय् प्यखें कुन्चाय् तयाबिल।
- 14 तेबिल ल्हनीगु न्वःत कताकेत चाः बालाया लिक्कसं तयाबिल।
- 15 थ्व न्वःत खयःसिंयागु दयकल, अले लुं भुनाबिल।
- 16 वं उकियागु पाःचागु थल, आम्खुरा व त्वँसाबलि प्वंकेगु कस्वा व ख्वल्चा भिगु लुंयागु दयकल।

त्वा:देवा

17 बजलेलं भिगु लुँयागु छगू त्वा:देवा मुगलं दाया: दयकल। उकियागु लिधंसा, चु, स्वां थें च्वंगु ख्वल्चा, चुलि व स्वांपव: फुक्कं व छगू हे लुँ कुचां दयकल।

18 बजलेलं भिगु लुँयागु छगू त्वा:देवा मुगलं दाया: दयकल। उकियागु लिधंसा, चु, स्वां थें च्वंगु ख्वल्चा, चुलि व स्वांपव: फुक्कं व छगू हे लुँ कुचां दयकल।

19 छगू कचाय् मस्य्या बरांयागु स्वांपव: थें च्वंगु स्वंग: ख्वल्चा व नापं मुखू वयाच्वंगु स्वां व स्वांपव: दयकल। अले मेगुपाखे थथे हे स्वपु कचात पिहां वल। थथे याना: अन खुपु कचा दयकल।

20 त्वा:देवालय् मस्य्या बरांयागु स्वां थें च्वंगु प्यंग: ख्वल्चात, अले मुखू स्वां व स्वांपव:त नापं दुगु ख:

21 अले चुं पिहां व:गु स्वज्व कचातय चुया स्वांपव:या क्वय निपु निपु कचातय दथुइ छग: छग: ग्व: चुनापं दयकल।

22 त्वा:देवा, उकियागु मुखू व कचात मुगलं दायात:गु भिगु लुँयागु छगू हे कुचायागु जुल।

23 इमिसं भिगु लुँयागु न्हयपा: पाल्चा, इता: कुलेगु चिम्ता व किस्ति दयकल।

24 इमिसं स्विन्यागु ति किलोग्राम भिगु लुं त्वा:देवा व उकियात मा:मा:गु ज्वलं दयकल।

गुँ थनेगु वेदी

25 बजलेलं खय:सियागु गुँ थनेगु वेदी दयकल। व ४५ से.मि. ताहाक:गु, ४५ से.मि. ब्या दुगु अले १० से.मि. त:जा:गु व प्यकुंला:गु जुल। उकिया नेकूत नं छस्वा याना: दयकल।

26 उकिया च्वय् प्यखेरं व नेकूतयत् भिगु लुं भुनाबिल। अले उकिया प्यखेरं लुँयागु बाला दयकल।

27 वेदी क्वबीगु न्व: तयेत बालाया क्वय् निखेपाखें निचा: चा: दयकल।

28 न्व: खय:सियागु दयका: लुं भुनाबिल।

29 बजलेलं अभिषेक यायेगु पवित्र चिकं व अन्तर दयके स:महयसिनं थें नस्वा:गु भिगु गुँ दयकल।

38

होमबलिया वेदी

1 इमिसं खय:सियागु २.२ मि. हाक: २.२ मि. ब्या व १.३ मि. त:जा:गु छगू प्यकुंला:गु वेदी दयकल।*

2 उकिया प्यकुनय् छपु छपु नेकू दयकल। फुक्क नेकू छस्वा जुयाच्वंगु जुल। वेदीयात कँयनं हिनाबिल।

3 वेदीया नउ तयेगु थल, नउ तुइगु चतं, बाता, ला लिकायेगु नतू व मिथल दयकल। थुपि फुक्क कँययागु जुल।

4 वेदीया सिइ तयेत उकिया दथुइ तक थ्यनिगु कँययागु चालिचा दयकल।

5 न्व:त दुछ्वयेत उकिया प्यखें कँययागु प्यचा: चा: दयकल।

6 वेदीया निति खय:सियागु न्व:त दयका: कँयनं हिनाबिल।

7 वेदी क्वबीत निखेंया चालय् न्व: दुछ्वत। वेदी सिंपौयागु व दथुइ गावंक दयकल।

ल्हा: सिलेगु बाता

8 बजलेलं नापलायेगु पालया ध्वाखाय् ग्वाहालि याइपि मिसातयसं ब्युगु न्हायकनं कँययागु ल्हा: सिलेगु बाता व उकियागु लिधंसा दयकल।*

नापलायेगु पालया चुक

9 इमिसं पवित्र पालया प्यखेरं ख्वातुगु कापतं ग्वया: चुक दयकल। उकिया दच्छिन ब्व ४४ मिटर हाक: दुगु जुल। थुपि ख्वातुगु काप: भिगु सुति कां दयकूगु ख:।*

10 उकियागु निति निइगु कँययागु लिधंसाय् निइगु: हे कँययागु थां दयकल। थांतयगु अंकुसि व डण्डी धा:सा वह:यागु दु।

11 उत्तरपाखें नं इमिसं अथे हे याना: कापतं ग्वल। अले उकियागु थांत निइगु: व लिधंसा नं कँययागु हे निइगु: दयकल। अंकुसि व डण्डी धा:सा वह:यागु जुल।

12 पच्छिम पाखेयागु ख्वातुगु काप: २२ मिटर ताहाक:। उकिया झिगु: थां व झिगू लिधंसा दु। अंकुसि व डण्डी धा:सा वह:यागु जुल।

13 चुकया पुर्ब वा सूर्य लुइगु पाखेया ब्या २२ मिटर दु।

14-15 चुकया ध्वाखाया निखें ६.५ मिटर हाक:गु ख्वातुगु काप: दयका: उकिया निति स्वंग: स्वंग: थां व लिधंसा दयकल।

16 चुकया प्यखें पाखेयागु ख्वातुगु काप: भिगु सुति कां दयकूगु ख:।

17 चुकया थांतयगु लिधंसा कँययागु जुल। थुकथं चुकया फुक्क थांत वह:यागु डण्डी स्वाना: च्वंगु दु।

18 चुकया ध्वाखाया पर्दा वँचुगु, प्याजीगु, ह्याउँगु भिगु सूती काप: बुत्ता भरय् यानात:गु ९ मिटर हाक:गु जुल। व चुकया प्यखेरं ग्वयात:गु ख्वातुगु काप: २ मिटर त:जा।

- 19 थुकियात प्यंगः थां व प्यंगू लिधंसा दयकल। डण्डी व अंकुसि वहःयागु अले थांया च्वयनं वहलं भुनातःगु दु।
20 पालया कि व चुकया कि कँय्यागु जुल।

नापलायेगु पालय छ्यःगु लुँ, वहः व कँय

21-23 बजलेलं वँचुगु, प्याजीगु व ह्याउँगु रंगयागु सुति कापतय् बुत्ता भरय् यायेसःम्ह व थायेसःम्ह ओहोलीआबयात नापं कयाः ज्या सिधयकल। इपिं निम्ह जानाः परमप्रभुं मोशापाखें बियादीगु उजं पूवंकल। मोशां हारून पुजाहारीया काय् ईतामारयात नापलायेगु पालय छ्यःगु लुँ, वहः व कँय्या ल्याःचा तयेगु जिम्मा बिल।

24 पवित्र पालया शेकेलकथं ज्याया निति संकाबीगु बलिया लुँ पवित्र पालया शेकेलया ल्याःकथं दूःछि किलोग्राम दु।

25 खलःया ल्याःखापिं मनूतयगु देछाया वहः पवित्र पालया शेकेलया ल्याःकथं ३,५२० किलोग्राम दु।*

26 ल्याःखापिं निइदँ व वस्वयाः च्वय्यापिं मिजं मनूत ६,०३,५५० म्ह दु। छम्ह छम्ह मनूपाखें पवित्र पालया शेकेलया ल्याःकथं बच्छि शेकेल काल।*

27 थुकियागु मू ३,४०० किलोग्राम वहः पवित्र पाल व पर्दाया लिधंसा दयकेत छ्य। इमिसं छगू छगू लिधंसाय् ३४ किलोग्राम वहः छ्यल।

28 अले ल्यं दुगु २० किलोग्राम वहलं थांतयगु अंकुसित व डण्डी दयकल। अले थांया च्वय वहलं भुनाबिल।

29 देछायागु कँय २,४२५ किलोग्राम दु।

30 वं उकि नापलायेगु पालया ध्वाखाया लिधंसात अले होमबलिया वेदी, उकिया कँय्यागु चालिचा व थलबल

31 अले चुकया प्यखेरं च्वंगु लिधंसात व चुकया ध्वाखाया लिधंसात अले नापलायेगु पालया चुकया प्यखेरंयागु नकि नं दयकल।

39

पुजाहारीतयगु वसः

1 हारूनया निति परमप्रभुं मोशायत उजं बियादीगुकथं पवित्र पालय सेवा यायेत इमिसं वँचुगु, प्याजीगु, ह्याउँगु कां थानातःगु कापःयागु पवित्र वसः दयकल।*

एपोद

2 इमिसं वँचुगु, प्याजीगु, व ह्याउँगु रंगयागु का, लँयागु का व भिगु सूती कापःयागु एपोद स्यल्लाक सुल।

3 इमिसं लँयात मुगलं दायाः सालगु पातात दयकल। अले पातायात चानाः तार दयकाः उकियात वँचुगु, प्याजीगु व ह्याउँगु कानापं भिगु सुति कापतय् बांलाक बुत्ता भरय् याये सःम्हयसिनं थें तयाबिल।

4 अले थ्वयात कताकातयेत निखेंया ब्वहलय् निगू ब्वहःकुचा स्वानाबिल।

5 परमप्रभुं मोशायत उजं बियादीगुकथं इमिसं एपोदया घःने बांलाक थानातःगु व हे ज्वलं वँचुगु प्याजीगु व ह्याउँगु कां व लँयागु कां थानातःगु भिगु सूती कापःयागु जँनी दयकल।

6 इमिसं आनिक्स ल्वहं कयाः उकियात लँयागु फाकुनय् थुनाबिल। उपिं ल्वहँतय् इस्त्राएलया झिनिम्ह काय्पिनिगु नां बांलाक क्रियाबिल।

7 परमप्रभुं मोशायत उजं बियादीगुकथं इस्त्राएलया झिनिगू कुलया नां लुमान्ति कथं हारून थ्व निकृति ल्वहँयात ब्वहलय् तल।

छातिपाता

8 दकलय् तःधंम्ह पुजाहारीया निति स्यल्लाःगु छातिपाता दयकल। थ्व छातिपाता एपोद थें हे लँयागु, वँचुगु, प्याजीगु व ह्याउँगु भिगु सूती कापःयागु दयकूगु खः।*

9 थ्व प्यकुलाःगु व निबः यानाः लथ्यानातःगु दु। अले थुकिया हाकः व ब्या क्वलाछि क्वलाछि दु।

10 थुकी प्यइवः यानाः थीथी मणि थुनाबिल। न्हापांगु इवलय् मानिक, पुष्पराज व फिरोजा,

11 निगूगु इवलय् प्याजीगु रंगयागु मणि, नीलम व पन्ना,

12 स्वंगूगु इवलय् कार्नेलेन, अकिक व प्याजीगु रंगयागु मणि।

13 प्यंगूगु इवलय् पुखराज, कार्नेलेन व जास्पर दयकल। थ्व फुक्कयात लँयागु फाकुनय् थुनाबिल।

14 इस्त्राएलया झिनिम्ह काय्पिनिगु नांकथं झिनिगः मणिया थी दु। झिनिगलय् झिनिगू हे कुलयागु नां क्रियाबिल।

15 छातिपातायात एपोदय् घायेत भिगु लँयागु निलातःगु सिखः दयकल।

16 अले लँयागु निगू फाकुं व निचाः चाः दयकाः उकियात छातिपाताया निखेंया कुनय् सुयाबिल।

17 लँयागु निपुं सिखःयात छातिपाताय् च्वंगु निचालं लँयागु चालय् चिनाबिल।

18 लँयागु सिखःया मेगु च्वःयात एपोदया ब्वहलय् च्वंगु लँयागु फाकुनय् चिनाबिल।

- 19 लूँयागु मेगु निचाः चाः दयकाः छातिपाताया ल्यनेया च्वःपाखे एपोदया जँनी नापसं सुयाबिल ।
 20 हानं मेगु निचाः लूँयागु चाः दयकाः एपोदया न्ह्यःनेपाखे निखें जँनी चिनातःगु गथिया च्वसं सुयाबिल ।
 21 छातिपाता एपोदय् थाकेत छातिपाताया चाः व एपोदया चाःयात वँचुगु पुतुं जँनीलय् चिनाबिल । परमप्रभुं मोशायात उजं बियादीगुकथं थ्व फुक्कं दयकल ।

पुजाहारीतयगु मेगु वसः

- 22 एपोदया दुने फीगु पुजाहारीया लं ब्याक्क वँचुगु बांलाक थानातःगु कापतं सुल ।*
 23 उकिया दथुइलाक छ्यं दुछवयेत प्वाः दयकल, अले मगुइमा धकाः गःतांया छचाखेरं कापः तयाः सुयाबिल ।
 24 क्वय् सिथय् सिथय् प्यखेरं वँचुगु, प्याजीगु व ह्याउँगु भिंगु सुति कां धालेग्वः सुयाः घानाबिल ।
 25 क्वय् सिथय्या घानातःगु धालेग्वःया दथुइ दथुइ तयेत इमिसं भिंगु लूँया गं दयकल ।
 26 परमप्रभुं मोशायात उजं बियादीगुकथं सेवा याः वनीबलय् फीगु पुजाहारीया लंया क्वय् सिथय् प्यखेरं लूँयागु गं व धालेग्वःयात छगः छगः अतः गायकाः घानाबिल ।
 27-29 हारून व वया काय्पिनिगु निति इमिसं परमप्रभुं मोशायात उजं बियादीगुकथं थानातःगु भिंगु सूती कापःयागु जामालं, बेतालि, छ्यंबाला व बागः सुर्वाः, अले बुता भरय् यानातःगु वँचुगु, प्याजीगु व ह्याउँगु सूती कापःयागु जँनी दयकल ।
 30 इमिसं छेनय् चीत भिंगु लूँयागु बाला छगू दयकाः उकी “परमप्रभुया निति पवित्र” धकाः कियाबिल ।
 31 अले परमप्रभुं मोशायात उजं बियादीगु थें इमिसं व वँचुगु कां बेतालिइ चिनाबिल ।

नापलायेगु पालया ज्या पूवंगु

- 32 थुकथं नापलायेगु पालयागु फुक्क ज्या क्वचाल । परमप्रभुं मोशायात उजं बियादीगु थें हे मुक्कं इस्त्राएलीतयसं यात ।*
 33 इमिसं नापलायेगु पालया फुक्क ज्वलं मोशायाथाय् हल – पवित्र पाल व उकिया फुक्क ज्वलं, उकिया अंकुसि, सिँपौ, खगः, थां, लिधंसा,
 34 पाल त्वपुइत इलांया स्वंगूगु व प्यंगूगु तँया इलां— ह्याउँगु रंग छिनातःगु फैया छेगू व डल्फिनया छेगूयागु अले सनूया न्ह्यःने च्वंगु पर्दा,
 35 बाचा चिनादीगु सनू व प्रायश्चितया कृपा-आसन व उकिया न्वःत,
 36 तेबिल व उकिया फुक्क ज्वलं व देछाया मरि,
 37 भिंगु लूँया त्वाःदेवा व उकिया पाल्चा व मेगु ज्वलं व भिंगु चिकं,
 38 लूँयागु वेदी, अभिषेक यायेगु चिकं, नस्वाःगु गुँगु, पवित्र पालया लुखाया पर्दा,
 39 कँय्यागु वेदी, उकिया कँय्यागु चालिचा, उकिया न्वःत व फुक्क ज्वलं, बाता व उकिया लिधंसा,
 40 चुक थनेत खिपः व नकि अले ख्वातुगु कापः व उकिया थां व लिधंसा अले चुकया ध्वाखाया पर्दा । थथे इमिसं नापलायेगु पालया फुक्क ज्वलं व पवित्र पालय् सेवा यायेत
 41 हारून पुजाहारीया पवित्र वसः व वया काय्पिनिगु वसः मोशायाथाय् हल ।
 42 परमप्रभुं मोशायात बियादीगु उजंकथं फुक्क ज्या इस्त्राएलीतयसं यात ।
 43 परमप्रभुं बियादीगु उजंकथं फुक्क ज्या जूगु खनाः मोशां इपि सकसित सुवाः बिल ।

40

नापलायेगु पालयागु पलिस्था

- 1 अले परमप्रभुं मोशायात धयादिल,
 2 “न्हापांगु लाया न्हापांगु दिखुन्हू पवित्र पाल ग्वः ।
 3 उकी बाचा चिनादीगु सनू तयाः उकिया न्ह्यःने पर्दा यख्खानाब्यु ।
 4 तेबिल पवित्र थासय् हयाः उकी घःने ज्वलं ब्वयाब्यु । अले त्वाःदेवा नं हयाः उकिया पाल्चा च्याकेत मिलय् या ।
 5 बाचाया सनूया न्ह्यःने दुगु पर्दाया पिने लूँयागु गुँगु थनेगु वेदी तयाब्यु, अले पवित्र पालया लुखाय् पर्दा यख्खानाब्यु ।
 6 “पवित्र पालया लुखाया लिक्क होमबलिया वेदी तयाब्यु ।
 7 अनं लिपा पवित्र पाल व वेदीया दथुइ ल्हाः सिलेगु बाता तयाः उकी लः जायकाब्यु ।
 8 अले छचाःखेरं चुकया ख्वातुगु कापः व थां थनाब्यु । ध्वाखाय् नं पर्दा यख्खानाब्यु ।
 9 “अभिषेक यायेगु चिकं हयाः पवित्र पाल व उकी दुगु फुक्क ज्वलंयात अभिषेक या । अले उकियात व फुक्क ज्वलं नापं पलिस्था या, अले व पवित्र जुइ ।
 10 होमबलिया वेदी व उकिया फुक्क ज्वलं नापं अभिषेक यानाः उकियात पलिस्था या, अले व तच्चकं पवित्र जुइ ।
 11 बाता व उकिया लिधंसा नं अभिषेक यानाः पलिस्था या ।

- 12 “अनंलि हारून व वया कायपिन्त नापलायेगु पालया ध्वाखा दुने हया: इमित म्वःल्हूकि।
 13 अले हारूनयात पवित्र वसः फीका: वयात अभिषेक या। अले पुजाहारी जुया: सेवा यायेत वयात पलिस्था या।
 14 वया कायपिन्त हया: इमित जामालं फीका ब्यु।
 15 अले छं इमि बौयात गथे याना: अभिषेक यानागु खः अथे हे याना: इमित नं अभिषेक या। इमिगु अभिषेक धा:सा छगू सदांया पुजाहारीया ज्याकथं लिपा थयंकया पुस्ता तक जुइ।”
 16 मोशां फुक्क ज्या परमप्रभुं वयात उजं बियादीगुकथं हे यात।
 17 इस्राएलीतयसं मिश्र देश त्वःतूगु दच्छि लिपा निगगु दँया न्हापांगु लाया न्हापांगु दिखुन्ह पवित्र पाल धस्वाकल।
 18 पवित्र पाल थुकथं धस्वाकल – वं लिधंसात तयेमा:गु थासय् तल, सिँपौ धस्वाका तल, खगः दुछवत अले थांत धस्वाका तल।
 19 अनंलि परमप्रभुं मोशायात उजं बियादीगुकथं इमिसं पवित्र पालया घःने नितँ इलां प्यना: उकी घःने मेगु नितँ इलां तयाबिल।
 20 अले वं ल्वहंपौ हया: बाचा चिनादीगु सनू दुने तया: न्वःत सनूइ तयाबिल, अले प्रायश्चितया कृपा-आसन सनूया घःने तल।
 21 वं बाचाया सनूयात महा-पवित्र थासय् हल। परमप्रभुं मोशायात उजं बियादीगु थें वं पर्दा यख्खानाबिल। थुकथं बाचाया सनू खने मदय्क तयाबिल।
 22 अले वं पवित्र पालया उत्तरपाखे पर्दाया पिने तेबिल तल।
 23 परमप्रभुं मोशायात उजं बियादीगु थें वं मरियात उकिया च्वय् परमप्रभुया न्ह्यःने तयाबिल।
 24 वं त्वा:देवायात पवित्र पालया दच्छिनपाखे तेबिलया चुलिचू तयाबिल।
 25 अले परमप्रभुं मोशायात उजं बियादीगु थें वं परमप्रभुया न्ह्यःने पाल्चा च्याकल।
 26 मोशां पवित्र पालय् दथुइच्वंगु पर्दाया न्ह्यःने लँयागु वेदी तल।
 27 परमप्रभुं मोशायात उजं बियादीगु थें उकी वं नस्वा:गु गुँगू च्याकल।
 28 अले वं पवित्र पालया लुखाय् पर्दा यख्खानाबिल।
 29 अले परमप्रभुं मोशायात उजं बियादीगु थें वं पवित्र पालया लुखाया लिक्क होमबलिया वेदी तया: उकी होमबलि व अन्नबलि देछाल।
 30 वं पवित्र पाल व वेदीया दथुइ बातायात तया: उकी लः तल।
 31 अले मोशा, हारून व वया कायपिन्सं उकी थथःगु ल्हा:तुति सिलेगु यात।
 32 इपिं पवित्र पालय् वा वेदीइ वनीबलय् इमिसं थथःगु ल्हा:तुति सिलेगु याइ। गुकियात परमप्रभुं मोशायात उजं बियादीगु खः।
 33 दकलय् लिपा वं पवित्र पाल व वेदीया प्यखेरं घेरय् याना: चुक दय्कल। अले चुकया ध्वाखाय् पर्दा यख्खानाबिल। थुकथं मोशां फुक्कं ज्या सिधय्कल।

परमप्रभुया महिमा

- 34 अले नापलायेगु पालयात सुपाँचं त्वपुल, व परमप्रभुयागु महिमां पवित्र पाल जाल।✠✠
 35 मोशा पवित्र पालय् दुहां वने मफुत छाया:सा व सुपाँय् उकी च्वना हे च्वन अले परमप्रभुयागु महिमां पवित्र पाल जायाच्वन।
 36 व सुपाँय् पवित्र पालं चिला वनीबलय् इस्राएलीत थःगु लँपुइ न्ह्यःज्याइ।
 37 अयनं ग्वःन्हू तक सुपाँय् च्वय् थहां वनी मखु इपिं अन हे च्वनाच्वनी।
 38 इस्राएलीतयगु फुक्क यात्रा ज्वःछिं न्हिनय् परमप्रभुया सुपाँय् पवित्र पालया च्वय् खनेदइ, चान्हय् धा:सा उकी इमिसं मि खनी।

लेवीतय्गु सफू म्हसीका

लेवीया सफू यहदी मस्तयसं ब्वनेमा:गु न्हापांगु सफू खः। थ्व सफू ख्रीष्ट स्वया: १४०० दँ न्ह्यः मोशां च्वःगु खः। होरब पर्वतया लिक्क इस्राएलीत च्वनाच्वंबलय् परमेश्वरं इमित यक्व उजं बियादिल। थ्व सफुलिइ उबलय् इस्राएलीतयसं याइगु आराधनाया नियम, धार्मिक विधि व उपि नियम व विधि पूर्वकेत जिम्मा बियातःपि पुजाहारीतयसं मानय् यायेमा:गु नियम दु। थुपि नियम परमेश्वरं मोशापाखें बियादीगु खः।

थ्व सफूया मू खँ परमेश्वरया पवित्रता व इस्राएलीतयसं इस्राएलया पवित्र परमेश्वरलिसें थःगु स्वापु तया तयेत परमेश्वरयात आराधना यायेगु व थःगु जीवन हनेगु खःगु पहः खः। थ्व सफुलिइ छु जूसा मन्तयगु म्ह अशुद्ध जुइ, छु जूसा छँ अशुद्ध जुइ, उपि शुद्ध यायेत छु छु यायेमा: धयागु खँ नं थ्व सफुलिइ दु। गज्याःपि पशुत अशुद्ध जुइ, गज्याःपि पशुत शुद्ध जुइ धयागु बारे बांलाक च्वयातःगु दु। छम्ह मिजंनं छम्ह मिसालिसें वा छम्ह मिसां छम्ह मिजंलिसें याये मत्यःगु ज्याया बारे नं थुकी च्वयातःगु दु। येशू ख्रीष्टं निगूगु तःधंगु आज्ञा धका: कनादीगु नांजाःगु खँवः “थः जःलाखःलापिन्त थःत थें मायाया” थ्व सफूया १९:१८ पदय् दु।

धलः पौ

देछा व बलिदानया नियम १:१-७:३८

हारून व वया कायपिनिगु अभिषेक ८:१-१०:२०

शुद्ध व अशुद्धया नियम ११:१-१५:३३

प्रायश्चितया दि १६:१-३४

जीवन व आराधनाय् पवित्रताया नियम १७:१-२७:३४

लेवी बलि बीगु नियम

होमबलि

- 1 परमप्रभुं मोशायात पवित्र पालया दुनें सःता: धयादिल,
- 2 “इस्राएलीतयत धा, ‘सुनानं परमप्रभुया निति बलि बीबलय् वयागु बलि सा द्रुहंया बथां वा फै दुगुचाया बथांपाखें जुइमा:।
- 3 “ ‘वं होमबलि सा द्रुहंया बथांपाखें छायेगु खःसा व खू मदुम्ह मिजंम्ह जुइमा, वं व पशु नापलायेगु पालया ध्वाखाय् छाये हयेमा: अले व पशु परमप्रभुया न्ह्यःने वयागु लागिं नालेबहः जुइ।
- 4 अले वं थःगु ल्हा: होमबलि पशुया छेनय् तयेमा:। अले वयागु प्रायश्चितया लागिं ग्रहण याइगु जुइ।
- 5 व मनुखं द्रुहंचायात परमप्रभुया न्ह्यःने स्यायेमा:। अले हारूनया पुजाहारी कायपिन्सं द्रुहंया हि कया: नापलायेगु पालया ध्वाखाया दुने च्वंगु वेदीया छचा:खेरं छ्वाकेमा:।
- 6 अनंलि होमबलि छा:म्ह मनुखं बलि बी धुंकुम्ह पशुया छेंगु तुना: वयागु लायात ध्यना: कुचा कुचा यायेमा:।
- 7 पुजाहारी हारूनया कायपिन्सं वेदीइ मि तया: उकिया घने सिं बांलाक मिले याना: तयेमा:।
- 8 अले वया कायपि अर्थात पुजाहारीतयसं वेदीया च्वय् मिइ तयातःगु सिंया घःने बलि बी धुंकुम्ह पशुयागु छ्यं, दा: व ला बांलाक ब्वया तयेमा:।
- 9 आतापुति भ्वरि व तुति धा:सा लखं सिलेमा: अले व फुक्कयात पुजाहारी वेदीइ छ्वाकेमा:। थ्व परमप्रभुयात यःगु नस्वा: वःगु विशेष देछा, होमबलि खः।
- 10 “ ‘सुनानं परमप्रभुया निति बथांपाखें फै वा दुगुचा बलि हल धा:सा वं खू मदुम्ह मिजंम्ह छायेमा:।
- 11 वं परमप्रभुया न्ह्यःने वेदीया उत्तरपाखे छा:म्ह पशुयात पाला: स्यायेमा:, अले हारूनया पुजाहारी कायपिन्सं वयागु हि वेदीइ जःखः छ्वाकेमा:।
- 12 अले व मनुखं पशुयात कुचा कुचा यायेमा:। पुजाहारी फुक्कयात वेदीइ मिया च्वय् सिंकाँय् ब्वया तयेमा:।
- 13 वं बलि बीहःम्ह पशुयागु आतापुति भ्वरि व तुतियात लखं सिलेमा:। अले पुजाहारी फुक्क यंका: वेदीइ छ्वयकेमा:। थ्व परमप्रभुयात यःगु नस्वा: वःगु होमबलि, विशेष देछा खः।
- 14 “ ‘सुनानं परमप्रभुया निति झंगःतयगु होमबलि छायेगु खःसा व झंगः सुकुभतु वा बखुं जुइमा:।
- 15 पुजाहारी व छा:म्ह झंगः वेदी लिक्क हया: छ्यं म्वःहिला: चफुइमा:। झंगःया छ्यंयात वेदीइ छ्वयकेमा:। हि धा:सा वेदीया सिथय थाथा यायेमा:।
- 16 उकिं झंगःया गलः नापं भ्वरि लिक्कया: वेदीया पुर्बपाखें नउ दुथाय् वांछ्वयेमा:।

17 उकी देछा:म्ह झंग:यात कुचा मयासें पपूया दशुं फायेमा:। पुजाहारी वेदीइ दुगु मि च्वय् सिँइ झंग:यात छ्वयकेमा:। थ्व परमप्रभुयात य:गु नस्वा: व:गु होमबलि, विशेष देछा ख:।

2

अन्नबलि

- 1 “ सुनानं परमप्रभुया नितिं अन्नबलि छा:सा भिंगु छुचुं हयेमा:। उकी जैतूनया चिकं प्वंका: धुपाँय् तयेमा:।
- 2 अले वं हास्नया पुजाहारी काय्पिन्थाय् हयेमा:। उकि पुजाहारी थ:गु ल्हा:या छम्ह भिंगु छुचुं व चिकं, अले फुक्क धुपाँय् नाप लिकायेमा:। अले वं परमप्रभुयात य:गु नस्वा: व:गु विशेष देछा लुमन्तिकथं वेदीइ छ्वयकेमा:।
- 3 अन्नबलिया ल्यं दुगु हास्न व वया काय्पिनिगु जुइ। परमप्रभुया नितिं मेमेगु विशेष देछा स्वया: थ्व तसकं पवित्रगु ख:।
- 4 “ भुतुलिइ दय्कूगु अन्नबलि छायेगु इच्छा दुसा, चिकनय् बुलात:गु सोडा मत:गु भिंगु छुचुंया ग्वारमरि वा चिकनं इलात:गु सोडा मत:गु मरि जुइमा:।
- 5 छिमिगु बलि ताप्केचाय् छूगु अन्नबलि ख:सा, चिकं बुलात:गु सोडा मत:गु भिंगु छुचुंया जुइमा:।
- 6 व कुचा कुचा याना: उकी चिकं प्वंकेमा: व अन्नबलि ख:।
- 7 छिमिसं छा:गु अन्नबलि द्वालय् छूगु ख:सा चिकं भिंगु छुचुंया जुइमा:।
- 8 थज्या:गु अन्नबलि परमप्रभुया थासय् हया: पुजाहारीयात ल:ल्हायेमा:। अले वं वेदीइ तयेमा:।
- 9 पुजाहारी अन्नबलि लुमन्तिकथं छम्ह लिकया: व परमप्रभुयात य:गु नस्वा: व:गु विशेष देछा वेदीइ छ्वयकेमा:।
- 10 अन्नबलि ल्यंगु व्व हास्न व वया काय्पिनिगु जुइमा:। परमप्रभुया नितिं मेमेगु विशेष देछा स्वया: थ्व तसकं पवित्र ख:।
- 11 “ छिमिसं परमप्रभुयाथाय् छायेहइगु फुक्क अन्नबलि सोडा मतय्क: दय्कूगु जुइमा:। छायेधा:सा परमप्रभुया नितिं छाइगु विशेष देछाय् छिमिसं सोडा व कस्ति छ्वयके मते।
- 12 व धा:सा न्हापांगु फलया देछाकथं परमप्रभुया न्ह्य:ने छा:सां ज्यु। नस्वा:या लागिं धा:सा उकियात वेदीइ छ्वयके मते।
- 13 छिमिसं छा:गु फुक्क अन्नबलिइ चि तयेमा:। परमप्रभुं छिपिनाप सदांया लागिं चिनादीगु बाचाया चिं चि हे ख:। थये जूगुलि न्ह्यागु हे बलिइ चि तये हे मा:।
- 14 “ परमप्रभुया नितिं न्हापांगु फलयागु अन्नबलि छायेगु इच्छा दुसा छिमिसं मिं छूगु व क्यलात:गु ताजा अन्न छायेमा:।
- 15 उकी चिकं व धुपाँय् तयेमा:। व अन्नबलि जुइ।
- 16 अले पुजाहारी अन्नबलि चिकं तयात:गु क्यलात:गु अन्न छुं व्व व धुपाँय् फुक्क कया: लुमन्तिकथं छ्वयकेमा:। परमप्रभुया नितिं थ्व विशेष देछा ख:।

3

मेलबलि

- 1 “ सुनानं परमप्रभुयात सा वा द्रुहं मेलबलि छाल धा:सा व पशु खू मदुम्ह जुइमा:।
- 2 व मनुखं थ:गु ल्हा: पशुया छेनय् तयेमा:। अले व देछा:म्ह बलियात नापलायेगु पालया ध्वाखाय् पाला: स्यायेमा:। अले हास्नया पुजाहारी काय्पिन्सं बलिया हि वेदीइ ज:ख: छ्वाकेमा:।
- 3 मेलबलि विशेष देछा: परमप्रभुया नितिं आतापुति भ्वरि त्वपुइगु दा: व उकिया च्वय्च्वंगु दा: फुक्क छायेमा:।
- 4 निग: जलासें व उकिया च्वय् जँ नाप च्वंगु दा:, अले सँया भिंगु व्व वं लिकायेमा:।
- 5 व फुक्कयात हास्नया काय्पिन्सं वेदीइ मि च्वय् दुगु सिँइ तया: छ्वयकेमा:। थ्व परमप्रभुयात य:गु नस्वा: व:गु विशेष देछा ख:।
- 6 “ सुनानं परमप्रभुयात मेलबलिया बथांपाखें फैचा वा दुगुचा छाल धा:सा मिजंम्ह जूसां मिसाम्ह जूसां खू मदुम्ह पशुयात छायेमा:।
- 7 थ:गु बलि चिधिक:म्ह भ्या:चा छायेगु ख:सा वं वयात परमप्रभुया न्ह्य:ने छायेमा:।
- 8 वं थ:गु बलिया छेनय् ल्हा: तयेमा:। अले वयात नापलायेगु पालया ध्वाखाय् स्यायेमा:। पुजाहारी छा:म्ह पशुया हि वेदीया ज:ख: छ्वाकेमा:।
- 9 अले व मनुखं मेलबलिपाखें परमप्रभुयात विशेष देछा छायेमा:। थये दा: व दुगु: क्वँय्या लिककनं अलग यानात:गु दा:खा:गु न्हिप्यं दुगु क्वँय् निसें फायाबीमा:, आतापुति भ्वरि त्वपुइगु दा: व उकिया च्वय्च्वंगु दा: नं फुक्क लिकायेमा:।
- 10 निग: जलासें व उकिया च्वय् जँ नाप च्वंगु दा:, अले सँया भिंगु व्व वं लिकायेमा:।
- 11 पुजाहारी व परमप्रभुया नितिं विशेष देछा वेदीइ नसाकथं छ्वयकेमा:।
- 12 “ सुनानं दुगुचा छाल धा:सा वं परमप्रभुया न्ह्य:ने छायेमा:।
- 13 वं थ:गु ल्हा: वयागु छेनय् तयेमा:, नापलायेगु पालया ध्वाखाय् वयात स्यायेमा:। अले हास्नया काय्पिन्सं वयागु हि वेदीया ज:ख: छ्वाकेमा:।

- 14 वं उकिं थःगु बलि परमप्रभुया निति विशेष देछाकथं छायेमाः। आतापुति भ्वरि त्वपुङ्गु दाः व उकिया च्वय्च्वंगु दाः फुक्क लिकायेमाः।
- 15 निगः जलासें व उकिया च्वय् जँ नापं च्वंगु दाः, अले जलासें व सेँया भिंगु ब्व वं लिकायेमाः।
- 16 अले पुजाहारी विशेष देछायात वेदीइ छ्वय्केमाः। थ्व परमप्रभुयात नस्वाः वःगु नसा थें जुइ। दाः दक्व परमप्रभुया लागिं जक खः।
- 17 “ छिमिसं दाः व हि गुबलें नये मते। थ्व छिमि पुस्तौ पुस्ताया लागिं न्ह्याबलेया नियम खः। ”

4

पापबलि

- 1 परमप्रभुं मोशायत धयादिल,
- 2 “इसाएलीतयत् थथे धा, ‘परमप्रभुं याये मते धयादीगु ज्याखँ मसीकं सुनानं पाप यात धाःसा वं थथे यायेमाः,
- 3 “ ‘अभिषेक जूह पुजाहारी पापयात धाःसा फुक्क मन्तयत् दोष लाःगु जुइ। थथे जूगुलि वं याःगु पापया निति छम्ह खू मदुम्ह द्रहंका परमप्रभुया न्ह्यःने पापबलिकथं छायेमाः।
- 4 वं द्रहंयात नापलायेगु पालया ध्वाखाय परमप्रभुया न्ह्यःने हयाः वयागु छेनय् थःगु ल्हाः तयाः परमप्रभुया न्ह्यःने स्यायेमाः।
- 5 अले अभिषेक जूह पुजाहारी द्रहंया हि कयाः पवित्र थाय्या दुने हयेमाः।
- 6 पुजाहारी थःगु पतिंचा हिइ थुनाः व हि पवित्र थाय्या दथुइच्वंगु पर्दाय् न्हयकः छ्वाकेमाः।
- 7 अले पुजाहारी हि भतिचा कयाः पवित्र थासय् दुने परमप्रभुया न्ह्यःने च्वंगु गुँगू थनेगु वेदीया नेकुलिइ तिकेमाः। अले द्रहंया ल्यंगु हि नापलायेगु पालया ध्वाखाय होमबलिया वेदीया तःलय् प्वंकेमाः।
- 8 पापबलिया द्रहंया फुक्क दाः लिकायेमाः। आतापुति भ्वरि त्वपुङ्गु दाः व उकिया च्वय्च्वंगु दाः नं लिकायेमाः।☆
- 9 निगः जलासें व उकिया च्वय् जँ नापं च्वंगु दाः, अले जलासें व सेँया भिंगु ब्व वं लिकायेमाः।
- 10 मेलबलि थें छाःम्ह सा वा द्रहंया दाः लिकयाः पुजाहारी व होमबलिया वेदीइ छ्वय्केमाः।
- 11 तर द्रहंया छेंगू, फुक्क ला, छ्यं, तुति व आतापुति भ्वरि सौ नापं
- 12 पुजाहारी थ्व फुक्क छाउनी पिने नउ वाइगु विधिकथं शूद्र जूगु थासय् यंकाः सिं घःने तयाः छ्वय्केमाः।
- 13 “ ‘इसाएलया फुक्क मन्तयत् परमप्रभुं याये मते धयादीगु ज्याखँ मसीकं यात धाःसा इमिसं थथे यायेमाः –
- 14 थःपिन्सं याःगु पाप पिज्वइबलय् इमिसं पापबलिया निति द्रहंका हयाः नापलायेगु पालया ध्वाखाय छायेमाः।
- 15 खलःया थकालिपिन्सं परमप्रभुया न्ह्यःने द्रहंयागु छेनय् थथःगु ल्हाः तयेमाः, अले व द्रहंयात परमप्रभुया न्ह्यःने स्यायेमाः।
- 16 अनं लिपा अभिषेक जूह पुजाहारी व द्रहंयागु हि भतिचा कयाः पवित्र थासय् हयेमाः।
- 17 पुजाहारी थःगु पतिंचा हिइ थुनाः व हि दथुइच्वंगु पर्दाय् न्हयकः छ्वाकेमाः।
- 18 अनं लिपा पवित्र थाय्या दुने परमप्रभुया न्ह्यःने च्वंगु गुँगू थनिगु वेदीया नेकुलिइ व हि छुं भचा तिकेमाः। ल्यंगु हि धाःसा नापलायेगु पालया ध्वाखाय होमबलिया वेदीया तःलय् प्वंकेमाः।
- 19 द्रहंया फुक्क दाः लिकयाः वेदीइ छ्वय्केमाः।
- 20 पापबलिया द्रहंयात वं गथे याःगु खः थ्व द्रहंयात नं अथे हे यायेमाः। थुकथं पुजाहारी इमिगु निति प्रायश्चित यायेमाः, अले इमित क्षमा दइ।
- 21 पुजाहारी व द्रहंयात छाउनी पिने यंकाः न्हापांयाम्हय्सित छ्वय्कू थें छ्वय्केमाः। थ्व इसाएलया फुक्क मन्तयत् निति पापबलि खः।
- 22 “ ‘सुं नायलं मसीकं परमप्रभु वया परमेश्वरं याये मते धयादीगु ज्याखँय् पापयात धाःसा वं थथे यायेमाः।
- 23 वं याःगु पाप वयाके पिज्वःसा वं छम्ह खू मदुम्ह दुगु थःगु बलिया निति हयेमाः।
- 24 वं दुगुया छेनय् थःगु ल्हाः तयेमाः। परमप्रभुया न्ह्यःने होमबलिया पशु स्याइगु थासय् वयात स्यायेमाः। थ्व पापबलि खः।
- 25 अनंलि पुजाहारी थःगु पतिंचा पापबलिया हि भतिचा कयाः होमबलिया वेदीया नेकुलिइ तिकेमाः। अले ल्यंगु हि वेदीया तःलय् प्वंकेमाः।
- 26 उकिया फुक्क दाः मेलबलिया दाः थें वेदीइ छ्वय्केमाः। थथे पुजाहारी नायःया पापया लागिं प्रायश्चित याइ, अले वयात क्षमा दइ।☆
- 27 “ ‘खलःयाम्ह सुनानं मसीकं परमप्रभुं याये मते धयादीगु ज्याखँ यात धाःसा वं थथे यायेमाः।☆
- 28 वं याःगु पाप वयाके खनेदत धाःसा थःम्हं यानागु पापया निति थःगु बलिकथं खू मदुम्ह च्वलय् हयेमाः।
- 29 वं शूद्र जुइगु बलिया छेनय् थःगु ल्हाः तयेमाः अले होमबलिया थासय् स्यायेमाः।
- 30 अनंलि पुजाहारी थःगु पतिंचा शूद्र जुइगु बलि हि भतिचा कयाः होमबलिया वेदीया नेकुलिइ तिकेमाः। अले उकिया ल्यंगु हि वेदीया तःलय् प्वंकेमाः।

- 31 उकिया फुक्क दाः मेलबलिया दाः थें लिकायेमाः। अले पुजाहारीं परमप्रभुया निति नस्वाः वयकेत वेदीइ छवयकेमाः। थथे पुजाहारीं उकिया निति प्रायश्चित याइ, अले वयात क्षमा दइ।
- 32 “ सुनानं पापबलिया निति फैया मचा हल धाःसा वं खू मदुम्ह मिसाम्ह चिधिकःम्ह फै हयेमाः।
- 33 वं शुद्ध जुइगु बलिया छेनय् थःगु ल्हाः तयेमाः। होमबलिया पशुत स्याइगु थासय् वयात स्यायेमाः।
- 34 अनंलि पुजाहारीं थःगु पतिचां शुद्ध जुइगु बलि हि भतिचा कयाः होमबलिया वेदीया नेकुलिइ तिकेमाः। उकिया ल्यंगु हि धाःसा वेदीया तःलय् प्वकेमाः।
- 35 परमप्रभुयात छाःगु विशेष देछाया फुक्क दाः नापं मेलबलिया चिधिकःम्ह भ्याःचाया दाः थें पापबलिया फुक्क दाः वं लिकया उकियात पुजाहारीं वेदीइ छवयकेमाः। थथे वं याःगु पापया निति पुजाहारीं वयागु लागिं प्रायश्चित याइ, अले वयात क्षमा दइ।

5

- 1 “ सुनानं थःम्हं खंगु व न्यंगु खँया साक्षी बीमाः थाय् साक्षी मबिल धाःसा व पाप खः अले वं उकियागु निति दोष फयेमाली।
- 2 “ सुनानं मसीकं जंगली पशुया सीम्ह, लहीपिं पशुया सीम्ह, घिसय् जुया जुइपिं पशुया सीम्ह, थज्याःगु अशुद्ध वस्तु थियाः लिपा वाःचाल धाःसा व अशुद्ध जुइ, अले वं पाप मानय् यायेमाः।
- 3 “ सुनानं मसीकं मनूया म्हया छुं अशुद्धगु व्व थियाः लिपा वाःचाल धाःसा व दोषी थहरय् जुइ।
- 4 “ सुनानं मसीकं भिंगु वा मभिगु न्हागु खँय् जूसां बिचाः मयासें पाफयाः लिपा वाःचाल धाःसा व दोषी थहरय् जुइ।
- 5 “ सुं मनू थथे दोषी थहरय् जुल धाःसा वं थःगु पाप स्वीकार यायेमाः।
- 6 अले वं सजाँयकथं परमप्रभुयाथाय् बथांपाखें मिसाम्ह चिधिकःम्ह फै वा च्वलय् पापबलि छाये हयेमाः। पुजाहारीं वयागु पापया निति प्रायश्चित यायेमाः।
- 7 “ चिधिकःम्ह भ्याःचा हये मफुसा वं परमप्रभुयाथाय् थःगु पापया सजाँयकथं निम्ह सुकुभन्तु वा निम्ह बखुं हयेमाः। छम्ह पापबलिया निति व छम्ह होमबलिया निति।
- 8 वं थुपि पुजाहारीयाथाय् हयेमाः। पुजाहारीं न्हापां पापबलिया निति छम्ह छाइ। वं थुमिगु गःपः चमफुसे म्वय् जक थ्याइ।
- 9 वं पापबलिया हि भतिचा कयाः वेदीया छखेपाखे छ्वाकि, अले ल्यं दुगु हि फुक्क वेदीया तःलय् प्वकाछ्वइ। थ्व पापबलि खः।
- 10 अनंलि पुजाहारीं मेम्ह इंगःयात नियमकथं होमबलि यानाः छाइ। थुकथं वं याःगु पापया निति पुजाहारीं प्रायश्चित यायेमाः। अले वयात क्षमा दइ।
- 11 “ छुं जुयाः वं निम्ह सुकुभन्तु वा निम्ह बखुं नं हये मफुसा छगू एपाया झिब्वय् छव्व* नचुगु छुचुं पापबलिया निति हयेमाः। वं उकी चिकं वा धुपाँय् मतयेमाः, छाय्धाःसा थ्व पापबलि खः।
- 12 वं थ्व पुजाहारीयाथाय् हयेमाः। अले पुजाहारीं उकियात लुमन्तिकथं छम्ह छुचुं कयाः परमप्रभुया निति वेदीइ विशेष देछाया च्वय् छवयकेमाः। थ्व पापबलि खः।*
- 13 थुकथं पुजाहारीं वयागु पापया निति प्रायश्चित यायेमाः, अले वयात क्षमा दइ। ल्यं दुगु छुचुं धाःसा अन्नबलि बीबलय् थें पुजाहारीयागु हे जुइ। ”

दोषबलि

- 14 परमप्रभुं मोशायत धयादिल,
- 15 “सुनानं मसीकं परमप्रभुया पवित्र सम्पत्तिया छुं नं खँय् पापयात धाःसा वं सजाँयकथं परमप्रभुयाथाय् बथांपाखें खू मदुम्ह भ्याःचा छायेमाः। भ्याःचाया मू पवित्र पालया शेकेल† कथं क्वःछी। थ्व दोषबलि खः।
- 16 सुनानं थुकथं परमप्रभुयात छाये हयेमाःगु पवित्र खँय् टुंकल धाःसा वं उकिया पलेसा पुले हे माः। अज्ज न्याब्वय् छव्व अप्वः तनेमाः। वं थ्व फुक्क व दोषबलिया भ्याःचा पुजाहारीयाथाय् हयेमाः। पुजाहारीं वयागु पापया निति भ्याःचायात दोषबलिकथं छानाः प्रायश्चित याइ। अले वयात क्षमा दइ।
- 17 “सुनानं मसीकं परमप्रभुं याये मते धाःगु खँ यानाः पापयात धाःसा व दोषी थहरय् जुइ। अले उकिया सजाँय वं फयेमाली।
- 18 वं दोषबलिकथं पुजाहारीयाथाय् बथांपाखें खू मदुम्ह भ्याःचा हयेमाः। भ्याःचाया मू शेकेलयाकथं क्वःछी। पुजाहारीं वं मसीकं याःगु वयागु दोषया निति प्रायश्चित याइ। अले वयात क्षमा दइ।
- 19 थ्व दोषबलि खः। थज्याःम्ह मनू धाथें हे परमप्रभुया न्हाःने दोषी थहरय् जूगु खः।”

6

- 1 परमप्रभुं मोशायत धयादीगु विधि थ्व हे खः*,

* 5:11 ५:११ छगू एपाया झिब्वय् छव्व थ्व छगू किलोग्राम ति * 5:12 ५:१२-१३ लेवी २:२-३,९-१० † 5:15 ५:१५ छगू शेकेल थथे धयागु ११.५ ग्राम ति खः * 6:1 ६:१-७ गन्ती ५:५-८

- 2 “सुनानं तयेबियातःगु वस्तु लित मब्यसे, दि तयातःगु वस्तु लित मब्यसे, खुयाः वा जःलाखःलायात झंगः लानाः,
 3 सुयागु तंगु वस्तु लुइकाः उकिया बारे मखुगु खँ लहानाः, मखुगु पाः फयाः परमप्रभुया विरोधय् पापयात धाःसा
 4 व दोषी थहरय् जूगु दु। वं थःत तयेबियातःगु वस्तु, दि तयकातःगु वस्तु, खुयातःगु वस्तु, झंगः लानाः कयातःगु वस्तु, तंगु लुइकाहःगु वस्तु,
 5 वा मखुगु पाः फयातःगु खँया न्याब्वय् छब्व अप्वः तनाः पलेसा पुलेमाः। वं दोषबलि बीखुन्हु थ्व फुक्क थुकिया थुवाःयात पुलेमाः।
 6 वं पुजाहारीयाथाय् परमप्रभुयात दोषबलि बीत खू मदुम्ह भ्याःचा हयेमाः। भ्याःचाया मू शेकेलया मूकथं क्वःछी।
 7 थ्व विधिकथं पुजाहारी वयागु निति परमप्रभुया न्ह्याःने प्रायश्चित यायेमाः। अले वयात क्षमा दइ।”

पुजाहारीतयसं गुकथं बलि बीगु

होमबलिया विधि

- 8 परमप्रभुं मोशायत धयादिल,
 9 “हास्रन व वया काय्पिन्त थथे आज्ञा ब्यु, ‘होमबलि बीगु विधि थथे खः – होमबलि चच्छि व सुथय् तक वेदीइ तयेमाः। वेदीइ मि च्यानाच्वनेमाः।
 10 अले पुजाहारी पुजाहारीया सुति वसः व दुनेया सुति वसः पुनाः होमबलिया नौ लिकयाः वेदीया छखे तयेमाः।
 11 अले वं फिनातःगु वसः त्वयाः मेगु वसः पुनाः नौयात छाउनी पिने छगू शूद्रगु थासय् यकेमाः।
 12 वेदीइ मि च्याना हे च्वनेमाः, अले गुबलें मसीमाः। पुजाहारी न्हिन्हि सुथय् उकी सिं तनेमाः, पुजाहारी होमबलिया कुचात व मेलबलिया दाः मिया च्वय् मिलय् यानाः तयेमाः।
 13 वेदीइ मि मदिकक च्याना हे च्वनेमाः, व गुबलें हे सी मज्यु।

अन्नबलिया विधि

- 14 “ ‘अन्नबलि छायेगु विधि थथे खः – हास्रनया काय्पिन्सं थुकियात परमप्रभुया न्ह्याःने वेदीइ हयेमाः।
 15 पुजाहारी छम्ह भिगु छुचुं व चिकं कयाः फुक्क धुपाँय् तयाः च्याकाः अन्नबलिया चिकंथं परमप्रभुया निति नस्वाः जुइत वेदीइ छवयकेमाः।
 16 “ ‘ल्यं दुगु धाःसा हास्रन व वया काय्पिन्सं नइ। इमिसं थुकियात सोडा मतसे व नापलायेगु पालया चुकय् च्वनाः नयेमाः।
 17 थुकी सोडा ल्वाकछ्यानाः मदयकेमाः। जितः छाःगु विशेष बलिया ब्व जिं इमित बियागु दु। अले थ्व पापबलि व दोषबलि थें हे पवित्र खः।
 18 अले सदांया निति हास्रनया मिजंपि सन्तानतयसं थ्व नयेमाः। परमप्रभुयात छायेहःगु अन्नबलितपाखें थ्व इमिगु पुस्तौ पुस्ताया लागि इमिगु ब्व खः। मेपि सुनानं विशेष देछा थिल धाःसा उकियागु पवित्रताया शक्ति वयात हानि याइ। ”
 19 परमप्रभुं मोशायत हानं धयादिल,
 20 “हास्रन अभिषेक जू खुन्हु वं व वया काय्पिन्सं परमप्रभुयात छायेमाःगु बलि थुकथं दु – सुथय् बच्छि व बहनिइ बच्छि यानाः न्हि छगू व बागू किलोग्राम भिगु छुचुं अन्नबलिकथं न्ह्याबलें छायेमाः।
 21 थुकियात चिकंनाप वालाः द्वालय् छयेमाः। अले कुचा कुचा यानाः परमप्रभुयात लय्तायकेगु नस्वाः जुइत अन्नबलिकथं छायेमाः।
 22 थुकथं हे न्ह्याबलें अभिषेक जुयाः वयागु थासय् पुजाहारी जुइम्ह वया सन्तानं हे अन्नबलि छायेमाः। थ्व परमप्रभुया न्ह्याबलेंया ब्व खः, अले थ्व फुक्कं छवयका छवयेमाः।
 23 पुजाहारीया फुक्क अन्नबलि छवयका छवयेमाः। थ्व मनयेमाः।”

पापबलिया विधि

- 24 परमप्रभुं मोशायत हानं धयादिल,
 25 “हास्रन व वया काय्पिन्त धा, ‘पापबलि छायेगु विधि थथे खः। होमबलि ब्युथाय् हे पापबलि नं परमप्रभुया न्ह्याःने बीमाः। थ्व तसकं पवित्रगु बलि खः।
 26 बलि छाइम्ह पुजाहारी हे थुकिया ला नइ। नापलायेगु पालया चुकय् च्वनाः हे थ्व नयेमाः।
 27 सुनानं वा छुकिं व पशुया ला थी उकियागु पवित्रताया शक्ति वयात हानि याइ। हि छफुति जक क्यगु वसः नं पवित्रगु थासय् हीमाः।
 28 ला चाया थलय् दय्कूगु खःसा व चाया थलयात तछ्यायेमाः। कँय्या थलय् दय्कूगु खःसा लखं बांलाक सिलाछवयेमाः।
 29 पुजाहारी जुइपि न्ह्याम्ह काय्मस्तयसं नं थ्व नयेफु। थ्व तसकं पवित्र खः।
 30 पाप प्रायश्चित यायेत पवित्रगु थासय् पापबलिया पशुया हि छाये हःसा उम्ह पशुया ला नये मज्यु। व फुक्कं मिइ च्याका छवयेमाः।

7

दोषबलिया विधि

- 1 “ दोषबलि छायेगु विधि थ्व खः। थ्व तसकं पवित्र जू।
- 2 गुगु थासय् होमबलि स्याइ व हे थासय् दोषबलिया भ्याःचा नं स्यायेमाः। वयागु हि वेदीया जःखः छ्वाकेमाः।*
- 3 पुजाहारी थुकिया फुक्क दाः वेदीइ छायेमाः। दाःखाःगु न्हिप्यं, दुलापिलायात भुनाच्चंगु दाः,
- 4 जँया नापं च्वंगु दाः, भुनाच्चंगु निगुलि जलासँ व सँया भिंगु ब्व लिकायेमाः।
- 5 पुजाहारी परमप्रभुया निति विशेष देछाकथं व वेदीइ छ्वयकेमाः। थ्व दोषबलि खः।
- 6 पुजाहारी जुइपि न्ह्याम्ह कायमस्तयसं नं थ्व नयेफु। थ्व नापलायेगु पालया चुकय् च्वनाः नयेमाः। थ्व तसकं पवित्रगु खः।
- 7 “ पापबलि थें हे दोषबलिइ नं अथे हे यायेगु खः। गुम्ह पुजाहारी बलि छानाः इमिगु लागिं प्रायश्चित याइ, ला व हे पुजाहारीयागु जुइ।
- 8 होमबलियागु छेंगू होमबलि छाःम्ह पुजाहारीयागु हे जुइ।
- 9 भुतलिइ, द्वाल्य व ताक्केचाय् दयक्कगु अन्नबलि छाःम्ह पुजाहारीयागु हे जुइ।
- 10 चिकनय् बुलातःगु व गंगु फुक्क अन्नबलि हासूनया कायपिन्त उतिग्यंक हे थइ।

मेलबलिया विधि

- 11 “ परमप्रभुयात मेलबलि छायेगु विधि थथे खः –
- 12 “ सुनानं परमप्रभुयात सुभाय् देछायेत मेलबलि छायेगु खःसा बलि बीत हःम्ह पशुनापं सोडा ल्वाकमछ्याःगु चिकनय् बुलातःगु ल्वहंचा मरि छपा, सालुगु मरि छपा अले सोडा मतःगु चिकनय् न्हायातःगु घः मरि छपा कयाः
- 13 सुभाय् बीत छायेहःगु मेलबलि नापं वं सोडा ल्वाकमछ्यानातःगु मरि नं छायेमाः।
- 14 गुकिं छगू छगू यानाः परमप्रभुया निति विशेष भेटीया लागिं व छायेमाः। सोडा तःगु मरि मेलबलिया हि छ्वाकिम्ह पुजाहारीया जुइमाः।
- 15 सुभाय्या मेलबलिया ला छाःगु हे दिं नयेमाः। कन्हय् खुन्हु थ्व नये मज्यू।
- 16 “ तर छाइगु बलि भाकल वा थः यःछिया बलि जूसा थज्याःगु बलि छाःगु हे दिंखुन्हु नयेमाः। ल्यं दुगु ला कन्हय् खुन्हु नं नये ज्यू।
- 17 कंस तक ल्यं दुगु बलिया ला धाःसा मिइ छ्वयकेमाः।
- 18 मेलबलिया ला कंस तक सुनानं नल धाःसा व नालेबहः जुइ मखु। व ला छाःम्हयसियागु निति छाःगु ल्याः याइ मखु, तर व अशुद्ध जुइ। अले व नःम्ह मनु दोषी थहरय जुइ।
- 19 “ सुनानं अशुद्ध वस्तुं थ्यूगु ला नये मज्यू। व मिइ छ्वयकेमाः। विधिकथं शुद्ध जूम्ह मनुखं धाःसा ल्यं दुगु ला नयेफु।
- 20 तर अशुद्ध जुयाः परमप्रभुया मेलबलिया ला सुनानं नल धाःसा वयात वया मनुतय् दथुं पितिना छ्वयेमाः।
- 21 सुनानं मनूया अशुद्ध, पशुया अशुद्ध वा मेगु छुं घचाइपुगु वस्तु थियाः परमप्रभुया मेलबलिया ला नल धाःसा वयात वया मनुतय् दथुं पितिना छ्वयेमाः। ”

हि व दाः नये मज्यू

- 22 हानं परमप्रभुं मोशायात धयादिल,
- 23 “इस्त्राएलीतयत् धा, ‘छिमिसं सा वा द्रहं, फै वा दुगुयागु दाः नये मज्यू।
- 24 अथे सीम्ह व जंगली पशुतयसं स्याःम्ह पशुया दाः मेगु ज्याय् छ्योसां ज्यू तर छिमिसं व नये मज्यू।
- 25 परमप्रभुया निति विशेष देछाया पशुया दाः सुं मनुखं नल धाःसा वयात वया मनुतय् दथुं पितिना छ्वयेमाः।
- 26 छिपि न्ह्याथायसं च्वंसां पशुपंक्षीया हि गुबलें नये मज्यू।*
- 27 हि नःम्ह न्ह्याम्ह मनु जूसां वयात वया मनुतय् दथुं पितिना छ्वयेमाः। ”

पुजाहारीया ब्व

- 28 परमप्रभुं मोशायात धयादिल,
- 29 “इस्त्राएलीतयत् धा, ‘परमप्रभुया निति मेलबलि छाइम्हयसिनं मेलबलिया छब्व बलिकथं परमप्रभुया थासय् हयेमाः।
- 30 वं परमप्रभुया निति विशेष देछा थःगु ल्हाति हयेमाः। वं दाः ह्याकुला नाप हयाः परमप्रभुया न्ह्याःने संकाबीगु बलिया निति देछायेमाः।
- 31 पुजाहारीं दाः वेदीइ छ्वयकेमाः। ह्याकुला धाःसा हासून व वया कायपिनिगु जुइ।
- 32 छिमिसं जव खम्पा नं मेलबलि भेटीकथं पुजाहारीयात बीमाः।
- 33 मेलबलिया हि व दाः छाःम्ह हासूनया काययागु ब्व जव खम्पा जुइ।

* 7:2 ७:२ लेवी १:११ * 7:26 ७:२६-२७ उत १:४; लेवी १७:१०-१४; १९:२६; व्य १२:१६,२३; १५:२३

34 छायाधाःसा इस्राएलीतयगु मेलबलि संकूगु ह्याकुला व खम्पा जिं छिमिके कयाः पुजाहारीतयत् इस्राएलीतयगुपाखें न्हाबलेंया निति बियागु दु।”

35 गुखुन्हु हासून व वया कायपि पुजाहारी पदय् अभिषेक जुयाः परमप्रभुया न्ह्यःने सेवाया निति दनी, उखुन्हुनिसें परमप्रभुया निति विशेष देछाया ब्व इमिगु खः।

36 गुखुन्हु इपिं अभिषेक जुल उखुन्हु हे परमप्रभुं इस्राएली मनूतयसं इमित थ्व भाग बी धकाः उजं बियादिल। पुस्तौ पुस्ताया निति न्हाबलें थ्व इमिगु ब्व जुइ।

37 थ्व हे होमबलि, अन्नबलि, पापबलि, दोषबलि, अर्पणबलि व मेलबलिया विधि खः।

38 “छिमिसं थुकथं परमप्रभुयाथाय् बलि हयाः छायेमाः” धकाः परमप्रभुं मोशायात सनि मरूमिइ सनि पर्वतय् उजं बियादिल।

पुजाहारी जुइत माःगु खँ

8

हासून व वया कायपिनिगु अभिषेक

प्रस २९:१-३७

- 1 हानं परमप्रभुं मोशायात धयादिल,
- 2 “छं हासून व वया कायपि नापं इमिगु वसः, अभिषेक याइगु चिकं, पापबलिया द्रुहं, निम्ह भ्याःचा व सोडा मतःगु मरिया दाला*[☆]
- 3 नापलायेगु पालया ध्वाखाय् हजि। अले फुक्क खलःयात नं अन हे मुंकि।”
- 4 थथे परमप्रभुं मोशायात उजं बियादीगु थें मोशां यात, अले नापलायेगु पालया ध्वाखाय् फुक्क खलः मुन।
- 5 मोशां इमित धाल, “परमप्रभुं या धकाः उजं बियादीगु ज्या थ्व हे खः।”
- 6 अले मोशां हासून व वया कायपिन्त हयाः विधिकथं म्वःल्हुइकल।
- 7 वं हासूनयात जामालं फिकाः जँनी चिनाबिल। पुजाहारीया लं फिकाः उकी एपोद तयाबिल। एपोदया बांलाःगु बुत्ता दुगु जँनिखं हिनाबिल।*[☆]
- 8 अनं लिपा वं हासूनयात छातिपाता फिकाः उकी हे ऊरीम व तुम्मीम*[☆] तयाबिल।
- 9 अले वयागु छेनय् फेटा चिनाः फेटाया च्वय् न्ह्यःने पवित्र चिं लुँपाता तयाः परमप्रभुं मोशायात उजं बियादीगु थें मोशां यानाबिल।
- 10 अनंलि मोशां अभिषेक याइगु चिकं ज्वनाः पवित्र पाल व अन दुने दुगु फुक्क ज्वलंयात अभिषेक यानाः शूद्र यानाबिल।
- 11 उकिं भतिचा चिकं कयाः व वेदीइ न्हयकः तक छ्वाकल। अले वेदी व अनया फुक्क थलबल, ल्हाःतुति सिलेगु बाता व उकिया लिधंसा नापं शूद्र यायेत अभिषेक यानाबिल।
- 12 हानं वं अभिषेक यायेगु चिकं ज्वनाः हासूनया छेनय् प्वंकाः वयात शूद्र यायेत अभिषेक यानाबिल।
- 13 अनंलि परमप्रभुं मोशायात उजं बियादीगु थें मोशां हासूनया कायपिन्त न्ह्यःने हयाः जामालं फीकाबिल, अले जँनी चिकाः इमित बेतालि हिनाबिल।
- 14 अनं लिपा वं पापबलिया द्रुहं हल, अले हासून व वया कायपिन्सं पापबलिया द्रुहंया छेनय् थथःगु ल्हाः तल।
- 15 अले मोशां द्रुहंयात स्यात। वं हि भतिचा कयाः थःगु पतिचां वेदीया प्यंगू नेकुलिइ तिकाः वेदीयात शूद्र यानाबिल। ल्यं दुगु हि धाःसा वं वेदीया तःलय् प्वंकल। थथे यानाः वं वयागु लागिं प्रायश्चित यायेत वेदी शूद्र यानाबिल।
- 16 अले मोशां आतापुति भ्वरि त्वपुइगु फुक्क दाः, सँया भिगु ब्व व दाःनापया निगः जलासें कयाः वेदीइ छवयकल।
- 17 परमप्रभुं मोशायात उजं बियादी थें वं द्रुहंयागु छेंगु, ला व सौ नापं छाउनी पिने यंकाः मिं छवयकाबिल।
- 18 अनं लिपा मोशां होमबलि छायेत भ्याःचा हल। हासून व वया कायपिन्सं थथःगु ल्हाः भ्याःचाया छेनय् तल।
- 19 अले मोशां भ्याःचायात स्यात। अनं लिपा मोशां हि वेदीया जःखः छ्वाकल।
- 20 वं भ्याःचाया ला कुचा कुचा ध्यनाः अले छयं व दाः नापं छवयकल।
- 21 परमप्रभुं मोशायात उजं बियादी थें वं आतापुति-भ्वरी व तुति लखं सिल, अले व परमप्रभुया निति विशेष देछा, नस्वाः वःगु होमबलिकथं वं भ्याःचाया फुक्क म्ह वेदीइ छवयकल।
- 22 अनंलि वं अर्पणयाम्ह भ्याःचा न्ह्यःने यंकल। थ्व भ्याःचायागु छेनय् हासून व वया कायपिन्सं नं थथःगु ल्हाः तल।
- 23 अले मोशां वयात स्यात। वं हि कयाः हासूनया जव न्हायपं पवलय्, जव ल्हाःया बुरा-पतिचाय् व जव तुतिया बुरा-पतिचाय् तिकाबिल।
- 24 अनं लिपा मोशां हासूनया कायपिन्त हल, इमिगु जव न्हायपं पवलय्, जव ल्हाःया बुरापतिचाय् व जव तुतिया बुरापतिचाय् हि तिकाबिल। अले हि वेदीया जःखः छ्वाकाबिल।
- 25 अले वं दाः, दाःखाःगु न्हिप्यं, आतापुति-भ्वरी त्वपुइगु फुक्क दाः, सँया भिगु ब्व, दाः नापंया निगः जलासें व जव खम्पा काल।

* 8:2 ८:२ प्रस २९:२-३

☆ 8:7 ८:७-९ प्रस २८; गन्ती २७:२९

* 8:8 ८:८ ऊरीम व तुम्मीम परमेश्वरया इच्छा सीकेत पुजाहारी छयलिगु निगू ज्वलं,

स्वयादिसें, प्रस २८:३०; गन्ती २७:२९

- 26 अले परमप्रभुया न्ह्यःने दुगु दालां सोडा ल्वाकमछ्याःगु ल्वहंचा मरि छपा, सोडा मतःगु चिकनय् बुलातःगु घः मरि छपा अले सालगु मरि छपा कयाः दाः व जव खम्पाया घने तयाबिल।*
- 27 थ्व फुक्क हासून व वया काय्पिनिगु ल्हातिइ तयाबिल। अले इमिसं परमप्रभुया न्ह्यःने संकाबीगु बलिकथं छाल।
- 28 अनं लिपा मोशां इमिगु ल्हाति व कयाः परमप्रभुया निति विशेष देछा, नस्वाःगु अर्पण बलिकथं होमबलिया वेदीइ छवय्कल।
- 29 परमप्रभुं मोशायात उजं बियादीगु थें हे व ह्याकुला कयाः संकाबीगु बलिकथं परमप्रभुया न्ह्यःने छाल। थ्व अर्पण बलियाम्ह मिजंम्ह फैया ब्व मोशायागु हे खः।
- 30 अले मोशां अभिषेकया भतिचा चिकं व वेदीं हि भतिचा कयाः हासून व वया वसतय् अले वया काय्पि व इमिगु वसतय् नापं छवाकल। थथे वं हासून व वया काय्पिनिगु वसः नापं शुद्ध यानाबिल।
- 31 अले मोशां हासून व वया काय्पिन्त धाल, “छिमिसं नापलायेगु पालया चुक दुने ध्वाखाया लिक्क ला दय्काः व अभिषेक बलिया दालाय् दुगु मरिनापं अन हे च्वनाः न।
- 32 ल्यं दुगु ला व मरि धाःसा छवय्काब्यु!
- 33 छिमिगु अभिषेकया विधि पूमवंतले न्हयन्हू तक छिपिं नापलायेगु पालया ध्वाखां पिने वने मते, छायाःसा छिमिगु अभिषेक न्हयन्हू तक दयाच्चनी।
- 34 छिमिगु निति प्रायश्चित यायेत गथे थौं याःगु खः अथे हे यायेगु उजं परमप्रभुं बियादीगु दु।
- 35 अथे जुयाः छिपिं नापलायेगु पालया चुकय् न्हयन्हू तक चां न्हि च्वनेमाः। छिपिं सिना मवनेमा धकाः परमप्रभुयागु उजंयात मानय् यायेमाः छायाःसा जितः थज्याःगु हे उजं बियादीगु खः।”
- 36 अले परमप्रभुं मोशापाखें ब्यगु फुक्क उजं हासून व वया काय्पिन्सं पालन यात।

9

पुजाहारीतयसं थःपिनिगु ज्या छूगु

- 1 अभिषेकया कन्हय् खुन्हू मोशां हासून, वया काय्पि व इस्त्राएलया थकालिपिन्त सःतल।
- 2 अले वं हासूनयात धाल, “थःगु पापबलिया निति छम्ह खू मदुम्ह द्रहंचा व होमबलिया निति खू मदुम्ह भ्याःचा यंकाः परमप्रभुया न्ह्यःने बलि ब्यु।
- 3 अले इस्त्राएलीतयत् धा, ‘पापबलिया लागिं छम्ह दुगु व होमबलिया लागिं दच्छि दुम्ह व खू मदुम्ह द्रहंचा व चिधिकःम्ह भ्याःचा छम्ह छम्ह ज्वै।
- 4 अले मेलबलिया लागिं छम्ह द्रहं व छम्ह भ्याःचा, चिकनं बुलातःगु अन्नबलि नापं परमप्रभुयाथाय् बलिया लागिं हजि। छायाःसा परमप्रभु थौं छिमिथाय् खनेदय्कः झाइ।’ ”
- 5 मोशां उजं ब्यु थें इमिसं फुक्क ज्वलं नापलायेगु पालया ध्वाखाय् हल, अले फुक्क मन्त परमप्रभुया न्ह्यःने दं वल।
- 6 मोशां धाल, “परमप्रभुं उजं बियादीगु छिमिसं यायेमाःगु ज्या थ्व हे खः गुकिं यानाः परमप्रभुया महिमा छिमिथाय् खनेदइ।”
- 7 मोशां हासूनयात धाल, “परमप्रभुं उजं बियादी थें वेदीया न्ह्यःने थःगु शुद्ध जुइगु बलि व होमबलियात छायाः थःगु व फुक्क मन्तयगु लागिं प्रायश्चित या, अले मन्तयसं छायेहःगु नं छायाः इमिगु लागिं प्रायश्चित या।”*
- 8 अनंलि वेदीया न्ह्यःने वयाः हासून थःगु निति पापबलिया द्रहंचा स्यात।
- 9 वया काय्पिन्सं हि वयागु ल्हातय् बिल। वं हिइ थःगु पतिचा थुनाः वेदीया नेकुलिइ तिकल। अले ल्यं दुगु हि फुक्क वेदीया तःलय् प्वंकाबिल।
- 10 पापबलिया दाः, जलासैं व सैंया भिगु ब्वयात वं परमप्रभुं मोशायात उजं बियादी थें वेदीइ छवय्काबिल।
- 11 ला व छेंगूयात वं छाउनी पिने मिइ छवय्काबिल।
- 12 अनंलि हासूनं होमबलिया पशु स्यात, वया काय्पिन्सं हि वयागु ल्हातय् बिल, अले वं थुक्रियात वेदीया जःखः छवाकल।
- 13 इमिसं होमबलिया ला व छ्यं ध्यनाः वयागु ल्हातय् तयाबिल, अले वं वेदीइ छवय्काबिल।
- 14 वं दुला, भ्वरि व तुति सिलाः वेदीइ होमबलिया च्वय् छवय्काबिल।
- 15 अनंलि वं मन्तयगु निति बलि छायेहल। वं मन्तयगु पापबलिया दुगुचायात स्यानाः न्हापा थें छाल।
- 16 अनंलि वं होमबलि हयाः माःकथं छाल।
- 17 वं अन्नबलि हयाः उकिं छम्ह अन्न कयाः वेदीइ छवय्कल। थ्व सुथसिया होमबलि बाहेकयागु देछा खः।
- 18 वं मन्तयगु निति मेलबलिया द्रहं व भ्याःचा नं स्यात। वया काय्पिन्सं हि वयागु ल्हातय् बिल। अले वं वेदीया जःखः छवाकल।*
- 19 द्रहंयागु दाः व भ्याःचायागु दाःखाःगु न्हिप्यं, जलासैं व सैंया भिगु ब्वयात
- 20 वं ह्याकुलाया घःने तल। दाः जुक्व वेदीइ छवय्कल।

- 21 मोशां उजं ब्यू थें वं ह्याकुला व जव खम्पाया लाफः नापं संकाः परमप्रभुया न्ह्यःने संकाबीगु बलिकथं छाल।
 22 अले हारून थःगु निपा ल्हाः मनूतपाखे ल्हनाः इमित आशिष बिल। थुकथं पापबलि, होमबलि व मेलबलि छायाः व वेदीं क्वय् कुहां वल।*
 23 अनंलि मोशा व हारून पवित्र पाल दुने दुहां वन, अले पिहां वयाः मनूतयत् आशिष बिल। अले परमप्रभुया महिमा फुक्क मनूतयगु न्ह्यःने खनेदत।
 24 उबलय् हे परमप्रभुयापाखें मि पिहां वयाः वेदीइ च्वंगु होमबलि व दाःयात भस्म यात। थ्व खनाः मनूत तःसलं हालाः बैय् भ्वसुल।

10

नादाब व अबीह सीगु

- 1 हारूनया काय्पि नादाब व अबीहं थथःगु गुँगु थनेगु मकः कयाः उकी मि थन, अले व मिइ धुपाँय् तयाः परमप्रभुं उजं बियामदीगु मि तयाः वय्कःया न्ह्यःने छाल।
 2 उकिं परमप्रभुयापाखें मि पिहां वयाः इमित परमप्रभुया न्ह्यःने स्यानाबिल।
 3 अले मोशां हारूनयात धाल, “परमप्रभुं धयादीगु खँ थ्व हे खः,
 “जिगु न्ह्यःने वइपिपाखें
 जिं जिगु पवित्रता क्यने।
 जिं फुक्क मनूतयगु न्ह्यःने
 थःगु महिमा क्यने।”
 हारून सुम्क च्वन।
 4 मोशां हारूनया कका उज्जीएलया काय्पि मीशाएल व एलसाफानयात सःताः धाल, “पवित्र पालया न्ह्यःनं छिमि किजापिनिगु सीम्ह क्वबियाः छाउनीं पिने यंकि।”
 5 उकिं इमिसं मोशां आज्ञा ब्यू थें हे नादाब व अबीहया सीम्हयात इमिगु हे लनय प्वःचिनाः क्वबियाः छाउनीं पिने यन।
 6 अले मोशां हारून व वया काय्पि एलाजार व ईतामारयात धाल, “छिमिसं थःपिनिगु सँ भुलसुलु दंका तये मते, अले लं खुइ मते। मखुसा छिपिं सी, अले फुक्क मनूतलिसे परमप्रभु तंम्बयादी। छिमि थःथितिपिं इस्नाएलया फुक्क मनूत धाःसा परमप्रभुया मिं सीपिनिगु नितिं ख्वयेमाली।
 7 छिपिं नापलायेगु पालया चुकं पिने वने मते, मखुसा छिपिं सी, छायाधाःसा परमप्रभुया अभिषेकया चिकं छिमिके दु।” अथे जूगुलि इमिसं मोशां धाःथें यात।

पुजाहारीतयगु नितिं विधि

- 8 अनं लिपा परमप्रभुं हारूनयात धयादिल,
 9 “नापलायेगु पालय् वनेबलय् छ व छिमि काय्पिन्सं दाखमघ वा थ्वँ त्वनाः वने मते, मखुसा छिपिं सी। थ्व छिमि पुस्तौं पुस्तातयगु नितिं न्ह्याबलेया नियम खः।
 10 पवित्र व साधारण अले शुद्ध व अशुद्धया दथुइ छिमिसं पाःगु म्हसीकेमाः।
 11 अले परमप्रभुं मोशापाखें इमित बियादीगु फुक्क शिक्षा छिमिसं इस्नाएलीतयत् स्यनेमाः।”
 12 मोशां हारून व वया ल्यंदुपिं काय्पि एलाजार व ईतामारयात धाल, “परमप्रभुयात विशेष देछा छाये धुंकाः ल्यं दुगु अन्नबलि यंकाः वेदीं लिक्क सोडा ल्वाकमछ्यासे दय्काः न, छायाधाःसा थ्व तसकं पवित्र जू।*
 13 छिमिसं थ्व नापलायेगु पालया चुकय् च्वनाः न। छायाधाःसा परमप्रभुया नितिं छाःगु विशेष देछातपाखें थ्व छंगु व छिमि काय्पिनिगु ब्व खः। जितः थथे हे उजं ब्यूगु खः।
 14 संकाबीगु बलिया व ह्याकुला विशेष भेटी खम्पा धाःसा छ, छिमि काय्पि व म्हाय्पिन्सं विधिकथं शुद्ध याःगु थासय् च्वनाः नयेमाः। छायाधाःसा थ्व इस्नाएलीतयगु मेलबलिया पाखेंयागु छिमिगु ब्व खः।*
 15 नये न्ह्यः धाःसा पुजाहारीं ह्याकुला व खम्पाया व घःने तयातःगु विशेष भेटीया दाः वेदी न्ह्यःने हयाः परमप्रभुया नितिं संकाबीगु बलिकथं छाये हयेमाः। उबलय् जक परमप्रभुया उजंकथं थ्व सदांया नितिं छ व छिमि काय् म्हाय्पिनिगु ब्व जुइ।”
 16 मोशां पापबलिया बारे न्यनेकने याःबलय् छवय्के धुंकूगु सीकल। अले व हारूनया ल्यंदुपिं काय्पि एलाजार व ईतामारलिसे तंम्बल। अले वं इमित धाल,
 17 “छिमिसं छाय् पापबलि नापलायेगु पालया चुकय् मनयागु? व तसकं पवित्रगु खः। परमप्रभुं थ्व खलःया दोष हुयाछवयेगु नितिं अले मनूतयत् शुद्ध यायेगु नितिं परमप्रभुया न्ह्यःने प्रायश्चित्त यायेत छिमि बियादीगु खः।*
 18 दुगुचिगु हि पवित्रगु थासय् दुने महःगुलि छिमिसं जिं धाःथें वयागु ला नापलायेगु पालया चुकय् नयेमाःगु खः।”

19 अले हारून मोशायात धाल – “थौं हे इमिसं थःगु पापबलि व होमबलि परमप्रभुया न्हःने छाल। अले थौं हे जितः आपत जुल! जिं थौं पापबलि नःगु जूसा छु परमप्रभु लयताइ ला?”

20 थ्व खँ न्यनाः मोशाया मन च्वन।

11

शुद्धपि व अशुद्धपि पशुत

व्य १४:३-२९

- 1 परमप्रभुं मोशा व हारूनयात धयादिल,
- 2 “इस्राएलीतयत धा, ‘पृथ्वीइ च्वंपि फुक्क पशुत मध्ये थुपि पशुत छिमिसं नयेफु।
- 3 तृतिख्वः बाःपि व लिन्ह्यायाः नइपि पशुत छिमिसं नये ज्यू।
- 4 “ ‘अथे खःसां लिन्ह्यायाः जक नइपि वा तृतिख्वः जक बाःपि पशुत धाःसा नये मज्यू। गथेकि ऊँट, वं लिन्ह्यायाः नःसां वयागु तृतिख्वः मबाः। व छिमिगु निति अशुद्ध खः।
- 5 अले शापन – वं लिन्ह्यायाः नःसां वयागु तृतिख्वः मबाः। व छिमिगु निति अशुद्ध खः।
- 6 अथे हे खराचा – वं लिन्ह्यायाः नःसां वयागु तृतिख्वः मबाः। व छिमिगु निति अशुद्ध खः।
- 7 अथे हे छिमिसं फा नं नये मज्यू। छायाधाःसा वयागु तृतिख्वः बाःसां वं लिन्ह्यायाः मनः। उकिं व छिमिगु निति अशुद्ध खः।
- 8 थुपि पशुतयगु ला छिमिसं नये मज्यू, अज्ज ला थुमिगु सीम्ह तक नं थीमज्यू। थुपि अशुद्धपि खः।
- 9 “ ‘लखय् च्वनिपि पपू व बिखू दुपि जन्तुत धाक्व छिमिसं नये ज्यू।
- 10 समुद्र व खुसिइ च्वनिपि पपू व बिखू मदुपि जन्तुत, चाहे ब्वया जुइपि जुइमा वा लखय् च्वनिपि मेपि जन्तु जुइमा छिमिगु लागिं घच्चाइपुपि खः।
- 11 थज्याःपि जन्तुत घच्चाइपुपि जगुलि छिमिसं थुमिगु ला नये मज्यू, अज्ज ला थुमिगु सीम्ह तक नं थीमज्यू।
- 12 लखय् च्वनिपि पपू व बिखू मदुपि जुक्व छिमिगु लागिं घच्चाइपुपि खः।
- 13-19 “ ‘झंगःत मध्ये थुपि घच्चाइपुसे च्वंपि खः धकाः थुइकि। गथेकि थीथी कथंयापि गरूड, गिद्ध, हाकुम्ह गिद्ध, ह्याऊँम्ह इमा, हाकुम्ह इमा, क्वः, अस्ट्रिच, हुचिल, लःहँय, बाय्चा, न्हिकांझंगः, हाडगील, भुल्का, राजहंस, धनेस, न्या नइम्ह क्वः, सलांत्याः झंगः, न्याखुं ब्वह, कल्कि झंगः व चिकलापा। थुमिगु ला नये मज्यू।
- 20 “ ‘पपू दुपि तृति चुइपि कीत फुक्क छिमिगु लागिं घच्चाइपुपि खः।
- 21 पपू दुपि तृति चुइपिलय् नं तिन्हयेत तृतिइ स्वापु दुपि कीत धाःसा नये ज्यू।
- 22 छिमिसं क्वःबुइँचा, बुइँचा व त्वाति नये ज्यू।
- 23 पपू दुपि घिसय् जुयाः जुइपि फुक्क कीत छिमिगु लागिं घच्चाइपुपि खः।
- 24 “ ‘थुमिगुपाखें छिपि अशुद्ध जुइ। सुनां थुमिगु सीम्ह थी, व सन्ध्याः ईतक अशुद्ध जुइ।
- 25 सुनां थुमिगु सीम्ह क्वबिइ व थःगु वसः हीमाः, अले सन्ध्याः ईतक व अशुद्ध जुइ।
- 26 “ ‘तृतिख्वः बांलाक मबाःपि पशु, लिन्ह्यायाः नइमखुपि पशु फुक्क छिमिगु निति अशुद्ध खः। सुनां इमिगु सीम्ह थी, व अशुद्ध जुइ।
- 27 प्यपां चुयाः जुइपि मध्ये पन्जांया बलं जुइपि फुक्क पशु छिमिगु निति अशुद्ध खः। सुनां इमिगु सीम्ह थी, व सन्ध्याः ईतक अशुद्ध जुइ।
- 28 इमिगु सीम्ह क्वबीपिनसं थःगु वसः हीमाः, अले सन्ध्याः ईतक अशुद्ध जुइ। इपि फुक्क छिमिगु निति अशुद्ध खः।
- 29-30 “ ‘नवःचा, म्हालकाय्चा, छुँ, माय्बिलिचा, थज्याःपि बँय् घिसय् जुया जुइपि फुक्कं छिमिगु निति अशुद्ध खः।
- 31 बँय् घिसय् जुया जुइपि मध्ये थुपि फुक्कं छिमिगु निति अशुद्ध खः। सुनां थुमित व थुमिगु सीम्ह थी, व सन्ध्या ईतक अशुद्ध जुइ।
- 32 उपि मध्ये सुं सीबलय् थुमिगु सीम्ह छुं चीजया लात धाःसा व अशुद्ध जुइ। सिं, कापः, छेंगू, भांग्रा वा न्ह्यागुयागु दयकातःगु जूसां सन्ध्या ईतक व अशुद्ध जुइ। उकियात लखय् थुना तयेमाः अले तिनि व शुद्ध जुइ।
- 33 थुमिगु सीम्ह गुगुं नं कथंया चाया थलय् लात धाःसा उकी च्वंगु फुक्क वस्तु अशुद्ध जुइ। अले व चा थलयात तछ्याना छवयेमाः।
- 34 उकी च्वंगु लखं थ्यूगु व दयक्गु फुक्क नसा अशुद्ध जुइ, थज्याःगु थलय् दुगु छुं नं त्वंसा अशुद्ध जुइ।
- 35 थुमिगु सीम्ह गुगुं कथंया चाया भुत वा नसा दयकेगु थलय् कुतुवन धाःसा व अशुद्ध जुइ। उकियात तछ्याना छवयेमाः।
- 36 बुंगाःचा व लः मुंकातःगु थाय् धाःसा शुद्ध जुइ। अथेसां सुनां अनं सीम्ह लिकाइ व धाःसा अशुद्ध जुइ।
- 37 गुगुं नं कथंयागु पीत तयातःगु पुसाय् थुमिगु सीम्ह लात धाःसा पुसा शुद्ध हे जुयाच्चवनी।
- 38 लखय् माःबुइँकातःगु पुसाय् थुमिगु सीम्ह कुतुवन धाःसा पुसा अशुद्ध जुइ।
- 39 “ ‘छिमिसं ला नये ज्यूम्ह पशु सित धाःसा, वयागु सीम्ह सुनां थी व सन्ध्या ईतक अशुद्ध जुइ।
- 40 सीम्ह पशुया ला नइम्ह व सीम्ह क्वब्यूमहं थःगु वसः हीमाः, अले व सन्ध्या ईतक अशुद्ध जुइ।

- 41 “ बँय् घिसय् जुया जुइपि फुक्क पशु घच्चायापुपि खः इमिगु ला नये मज्यु।
 42 प्वाथं चुयाः जुइपि वा प्यपा व प्यपां अप्वः तुति बँय् घिसय् जुया जुइपि पशुत फुक्क घच्चाइपुसे च्वंपि खः।
 43 शुमित थी तक नं मते, मखुसा छिपि अशुद्ध जुइ।
 44 जि परमप्रभु छिमि परमेश्वर खः। छिमिसं थःपिन्त अर्पण यानाः पवित्र याना तयेमाः, छायाधाःसा जि पवित्र खः। बँय् घिसय् जुया जुइपि छुं नं कथंयाम्ह जन्तुपाखें छिपि अशुद्ध जुइ मते।
 45 छायाधाःसा जि छिमि परमेश्वर जुइत छिमित मिश्रनिसें हयाम्ह परमप्रभु जि हे खः। उकि छिपि पवित्र जुइमाः, छायाधाःसा जि पवित्र खः।
 46 “ पशुत, झंगःपंक्षीत अले लखय् च्वनिपि व बँय् घिसय् जुया जुइपि फुक्क प्राणीया बारे यायेमाःगु विधि थुपि हे खः।
 47 छिमिसं शुद्ध व अशुद्ध, अले नये ज्यूपि व नये मज्यूपि प्राणीत पाःगु म्हसीकेमाः। ”

12

मचाबूबलय् अशुद्ध जुइगु खँ

- 1 परमप्रभुं मोशायात धयादिल,
 2 “इसाएलीतयत धा – ‘प्वाथय् दयाः काय् बुइकूम्ह मिसा न्हयन्हु तक अशुद्ध जुइ। थीमज्यु जूगु इलय् थें व अशुद्ध जुइ।
 3 च्यान्हु दुखुन्हु काय्या म्हय् चिं तयेमाः।
 4 अनंलि व मिसां हिबा वःगुपाखें शुद्ध जुइत स्विस्वन्हु तक मब्यंकुतले पीमाः। मब्यंकुतले वं गुगुं नं शुद्धगु वस्तु थीमज्यु अले पवित्रगु थासय् नं वने मज्यु।
 5 म्हाय् बुइकल धाःसा व मिसा थीमज्यु जुइबलय् थें झिप्यन्हु तक अशुद्ध जुइ। अनंलि खुइखुन्हु लिपा ब्यंके धुंकाः तिनि शुद्ध जुइ।
 6 “ ‘शुद्ध जुइगु ई पूरा जुइ धुंकाः काय् बूसां म्हाय् बूसां वं होमबलिया निति दच्छि दुम्ह चिधिकःम्ह भ्याःचा, व पापबलिया निति बखुंचा वा सुकुभतु छम्ह परमप्रभुया न्ह्यःने नापलायेगु पालया ध्वाखाय् पुजाहारीयाथाय् हयेमाः।
 7 पुजाहारी व फुक्क परमप्रभुया न्ह्यःने छानाः वयागु निति प्रायश्चित याइ अले वयागु हिबा वःगुपाखें व शुद्ध जुइ।
 “ मिसां काय् वा म्हाय् बुइके धुंकाः यायेमाःगु विधि थ्व हे खः।
 8 चिधिकःम्ह भ्याःचा हये मफुसा वं होमबलिया निति छम्ह व पापबलिया निति छम्ह यानाः सुकुभतु जूसां बखुं जूसां निम्ह हयेमाः। थुकथं पुजाहारी वयागु निति प्रायश्चित याइ। अले व शुद्ध जुइ। ”

13

छेंगूया पुनेयःगु ल्वय्

- 1 परमप्रभुं मोशा व हारूनयात धयादिल,
 2 “सुं मनुयागु म्हया छेंगुलिइ मनावल, इल्ल मिक् कै दयावल वा चातः दयावल धाःसा थ्व पुनेयःगु छेंगूया ल्वय् जुइफु। वयात पुजाहारी हारून वा वया काय्पि मध्ये छम्ह पुजाहारीयाथाय् हयेमाः।
 3 थज्याःगु घाः पुजाहारी स्वयेमाः अले वयागु ल्वचं काःगु थासय् बुयावःगु सँ तयुसे च्वंसा वा व घाः छेंगू स्वयाः गाः वंगु खनेदत धाःसा, व पुनेयःगु ल्वय् खः। पुजाहारी उकियात जाँचय् यानाः स्वये धुंकाः वयात अशुद्ध थहरय् यायेमाः।
 4 तर व चातः छेंगुलिइ तयुसे च्वंसा, अले स्वइबलय् व छेंगू स्वयाः गाः वंगु खने मदुसा, अले उकी बुयावःगु सँ नं तयुसे च्वनावःगु मदुसा, पुजाहारी व ल्वगियात न्हयन्हु तक अलग तयेमाः।
 5 न्हयन्हु दुखुन्हु पुजाहारी वयात जाँचय् यानाः स्वइबलय् व घाः न्हापां गथे खः अथे हे खनेदुसा अले छेंगुलिइ व घाः न्यनावंगु मदुसा पुजाहारी वयात हानं न्हयन्हु तक अलग तयेमाः।
 6 न्हयन्हु खुन्हु पुजाहारी वयात हानं जाँचय् यानाः स्वइबलय् ल्वय् कम जुइ धुंकाः दु अले छेंगुलिइ न्यनावंगु मदुसा, पुजाहारी वयात शुद्ध थहरय् यायेमाः। व चातः जक खः। वं थःगु वसः ही, अले व शुद्ध जुइ।
 7 तर शुद्ध थहरय् यायेत पुजाहारीयात क्यने धुंकाः व चातः छेंगुलिइ न्यनावन धाःसा, वं हानं पुजाहारीया थासय् वनाः थःत हे क्यनेमाः।
 8 अले पुजाहारी जाँचय् यायेबलय् छेंगुलिइ चातः न्यनावन धाःसा पुजाहारी वयात अशुद्ध थहरय् यायेमाः। थ्व पुनेयःगु ल्वय् खः।
 9 “सुं मनुयात छेंगूया पुनेयःगु ल्वचं काल धाःसा वयात पुजाहारीयाथाय् हयेमाः।
 10 अले पुजाहारी जाँचय् यानाः स्वइबलय् व छेंगुलिइ तयुसे मनावःगु दुसा व उकियागु चिमिसँ तयुसे च्वंगु अले मनावःगु थासय् न्हगु घाः दुसा
 11 वयागु म्हय् दुगु थ्व धात्थें हे पुनेयःगु ल्वय् खः। अले पुजाहारी वयात अशुद्ध थहरय् यायेमाः। व अशुद्ध थहरय् याय् धुकूम्ह जूगुलि पुजाहारी वयात न्हयन्हुया निति अलग तयेम्वाः।

- 12 “तर ल्वय् छेंगुलिइ न्यनावना च्वंसा, अले उकियात पुजाहारीं स्वइबलय् ल्वगियागु छ्यननिसें तुति तकं छेंगुलि न्यनावंगु दुसा,
- 13 पुजाहारीं वयात बांलाक स्वयाः व ल्वय् म्ह छम्हं न्यनावने धुंकूसा व मनूयात शूद्र थहरय् यायेमाः। व ला धात्थें हे तयुसे च्वने धुंकल, अले व शूद्रम्ह खः।
- 14 तर उकी न्हगु घाः खनेदत धाःसा व अशूद्र खः।
- 15 पुजाहारीं वयागु न्हगु घाः जाँचय् यानाः वयात अशूद्र थहरय् यायेमाः। व न्हगु घाः अशूद्र खः, व पुनेयःगु ल्वय् खः।
- 16 तर व न्हगु घाः तयुसे च्वन धाःसा व मनू पुजाहारीयाथाय् वनेमाः।
- 17 अले पुजाहारीं वयात जाँचय् याइबलय् व चातः तयुसे च्वने धुंकूसा पुजाहारीं व ल्वगियात शूद्र थहरय् यायेमाः, व शूद्रम्ह खः।
- 18 “सुं मनूया छेंगुलि पिहां वःगु कै लाल धाःसा
- 19 अले व कै दुगु थासय् तयुसे च्वंक मनावल वा ह्याउँसे च्वंगु तयुगु चातः दयावल धाःसा, वं पुजाहारीयात क्यनेमाः।
- 20 अले वं जाँचय् यानाः स्वइबलय् व छेंगू स्वयाः गाः वंगु खनेदुसा अले अन दुगु चिमिसँ नं तयुसे च्वंगु दुसा, पुजाहारीं वयात अशूद्र थहरय् यायेमाः। व पुनेयःगु ल्वय् खः। व कैपाखें पिहां वःगु खः।
- 21 तर पुजाहारीं जाँचय् याइबलय् उकी तयुसे च्वंगु चिमिसँ मदुसा वा छेंगू स्वयाः गाः मवंसा तर चातः तनावना च्वंगु दुसा, पुजाहारीं वयात न्हयन्हु तक अलग तयेमाः।
- 22 व छेंगुलिइ न्यनावंगु दु धाःसा पुजाहारीं वयात अशूद्र थहरय् यायेमाः व पुनेयःगु ल्वय् हे खः।
- 23 तर तयुसे च्वंगु चातः थःगु थासय् हे न्यनामवंसे च्वनाच्वंसा व घाःखू जक खः। पुजाहारीं व मनूयात शूद्र थहरय् यायेमाः।
- 24 “सुं मनूया छेंगुलिइ मिं पुयाः घाः जुल धाःसा, अले व मिं पुनाजूगु घाःयागु न्हगु ला ह्याउँसे च्वंगु तयुगु चातः खनेदत धाःसा,
- 25 पुजाहारीं वयात जाँचय् यायेमाः। अले व घालय् बुयावःगु चिमिसँ तयुसे च्वनावःसा, व घाः जूगु थासय् स्वइबलय् छेंगू स्वयाः गाः वंगु खनेदःसा, पुजाहारीं वयात अशूद्र थहरय् यायेमाः। व मिं पुनाजूगु घाःपाखें वःगु पुनेयःगु ल्वय् खः।
- 26 “तर पुजाहारीं स्वइबलय् धात्थें व घालय् तयुगु चिमिसँ बुयामवःसा, अले व छेंगू स्वयाः गाः मवंसा अले व गनावना च्वंसा, पुजाहारीं वयात न्हयन्हु तक अलग तयेमाः।
- 27 पुजाहारीं वयात न्हयन्हु दुखुन्हु जाँचय् यायेमाः। वयागु ल्वय् छेंगुलि न्यना वंसा पुजाहारीं वयात अशूद्र थहरय् यायेमाः। व पुनेयःगु ल्वय् खः।
- 28 व घाःखू न्यनामवंसे मना जक वयाः अन हे च्वनाः गनावना च्वंगु दुसा व मिं पुया जूगु घाःखू खः। पुजाहारीं व मनूयात शूद्र थहरय् यायेमाः।
- 29 “सुं मिजं वा मिसाया छेनय् वा मन्चाय् ल्वय् दुसा,
- 30 पुजाहारीं व ल्वय् जाँचय् यायेमाः अले व छेंगू गाः वंगु दुसा अले उकियागु सँ सालुगु म्हासुसे च्वंसा, वं वयात अशूद्र थहरय् यायेमाः। थ्व छ्यं वा मन्चाय् दुगु अशूद्रगु चासुइगु ल्वय् खः।
- 31 तर पुजाहारीं व चासुइगु ल्वय् जाँचय् याःबलय् व छेंगू स्वयाः गाः मवंसा अले उकी हाकुगु सँ नं मदुसा, वं ल्वगियात न्हयन्हु तक अलग तयेमाः।
- 32 न्हयन्हु दुखुन्हु पुजाहारीं व ल्वय्यात जाँचय् यायेमाः अले व चासुइगु ल्वय् न्यनावंगु मदुसा, उकी सँ म्हासुसे मच्वंसा, अले व चासुइगु ल्वय् स्वइबलय् छेंगू स्वयाः गाः वंगु खने मदुसा,
- 33 पुजाहारीं व चासुइगु ल्वय् दुगु थाय् त्वःताः थःगु सँ व दाही खायेमाः। वयात हानं न्हयन्हु तक अलग तयेमाः।
- 34 न्हयन्हु दुखुन्हु पुजाहारीं हानं जाँचय् यायेमाः। व चासुइगु ल्वय् न्यनामवंसे छेंगू स्वयाः गाः वंगु खने मदुसा पुजाहारीं वयात शूद्र थहरय् यायेमाः। अले वं थःगु वसः हियाः शूद्र जुइ।
- 35 तर व शूद्र थहरय् जुइ धुंकाः नं व चासुइगु ल्वय् छेंगुलि न्यनावन धाःसा
- 36 पुजाहारीं वयात हानं जाँचय् यायेमाः। व चासुकइ छेंगुलिइ न्यनावंगु दुसा पुजाहारीं सँ म्हासुसे च्वं ला मच्वं धकाः जाँचय् याये म्वाः। छायाधाःसा व मनू अशूद्रम्ह खः।
- 37 तर पुजाहारीं जाँचय् यानाः स्वःबलय् व चासुइगु ल्वय् दुगु थाय् न्हापा गथे खः अथे हे जू, व उकी हाकुगु सँ बुयावःसा, व ल्वचं लाःगु खः। अले पुजाहारीं वयात शूद्र थहरय् यायेमाः।
- 38 “सुं मिजं वा मिसायागु छेंगुलिइ तयुसे च्वंगु चातः दःसा
- 39 पुजाहारीं व जाँचय् यायेमाः अले वयागु म्हय् व चातः भतिचा जक तयुसे च्वंसा व छेंगुलिइ पिहां वःगु दाग जक खः, व मनू शूद्रम्ह खः।
- 40 “सुं मनूयागु सँ हायावंगु दुसा व खउ छयंयाम्ह ला खः तर व शूद्रम्ह हे खः।
- 41 वयागु छयंयागु न्ह्यःनेपाखें जक सँ मदयाः पाचुसे च्वंसा व शूद्रम्ह खः।

42 तर वयागु छ्यंयागु न्ह्यःनेपाखें वा लिच्छंयापाखें सँ मदयाः पाचुसे च्वंगु थासय् ह्याउँगु ह्याउँगु वा तुयुसे च्वंगु घाः खने दया वःसा व पुनेयःगु ल्वय् खः।

43 पुनेयःगु ल्वय् वइबलय् थें पुजाहारी वयात जाँचय् यानाः स्वइबलय् सँ मदया पाचुसे च्वंगु थासय् मनावयाः ह्याउँसे ह्याउँसे च्वंगु तुयुगु घाः खनेदःसा

44 व मनु ल्वगि व अशुद्धम्ह खः। वयागु छेनय् दुगु घाःया हुनि पुजाहारी वयात अशुद्ध थहरय् याइ।

45 “पुनेयःगु ल्वय् दुम्ह मनुखं खुनातःगु वसः फीमाः, अले वयागु छ्यंयागु सँ भुलुसुलु दंका तयेमाः। वं थःगु म्हतु त्वपुयाः तःसलं ‘अशुद्ध! अशुद्ध! अशुद्ध!’ धकाः हालेमाः।

46 गुबलय् वयात ल्वचं काइ उबलय् तक व अशुद्ध हे जुइ। व याकःचा हे च्वनेमाः। व छाउनी पिने हे च्वनेमाः।”

वसः फ्वसापाखें अशुद्ध जूगु

47-49 “वसतय् ऊनय् वा सुतिइ, अले सूती कापः वा ऊनयागु, छेंगू वा छेंगुलि दयकूगु, न्ह्यागु हे वस्तुइ फ्वसा वयाः वाउँसे वा ह्याउँसे च्वंगु खनेदःसा पुजाहारीयात क्यनेमाः। छायाःसा थ्व फ्वसां अशुद्ध जूगु खः।

50 पुजाहारी उकियात जाँचय् यायेमाः अले उकियात न्हयन्हु तक अलग तयेमाः।

51 उकियात न्हयन्हु दुखुन्हु हानं जाँचय् यायेमाः, थानातःगु कापः वा छेंगुलि दयकूगु वस्तुइ नं व फ्वसा न्यनावंगु दुसा व ग्यानापुगु फ्वसा खः व चिज अशुद्ध खः।

52 अथे जुयाः व फ्वसा वःगु वसः थानातःगु ऊन, सुति वा छेंगूया न्ह्यागुयागु जूसां पुजाहारी उकियात छवय्का छवयेमाः। छायाःसा व ध्वगिगु फ्वसा खः। उकियात मिइ छवय्का छवयेमाः।

53 “तर पुजाहारी स्वइबलय् व फ्वसा वसः थानातःगु कापः वा छेंगूयागु वस्तुइ न्यनावंगु मदुसा

54 व फ्वसा वःगु वस्तु हीमाः धकाः पुजाहारी उजं बीमाः। अले हाकनं न्हयन्हु तक उकियात अलग तयेमाः।

55 फ्वसा वःगु वस्तुयात ही धुंकाः पुजाहारी उकियात हानं स्वयेमाः। फ्वसा न्हापा थें हे खनेदःसा व न्यना मवंसां व अशुद्ध खः। व फ्वसा चाहे दुनेपाखें जुइमा वा पिनेपाखें जुइमा, छं उकियात मिं छवयेकाब्यु।

56 व ही धुंकाः पुजाहारी जाँचय् याइबलय् फ्वसा तना वनाच्वंगु दुसा व सुयातःगु वसः वा थानातःगु न्ह्यागुयागु कापः वा छेंगुलि पुजाहारी फ्वसा वःगु ब्व जक खुनाः छवयेमाः।

57 व फ्वसा हाकनं थानातःगु कापः वा सुयातःगु वसः वा छेंगूयागु हे वस्तुइ हानं खनेदत धाःसा व न्यनावंगु खः। व फ्वसा वःगु वस्तुयात मिं छवय्केमाः।

58 तर थानातःगु वा सुयातःगु न्ह्यागु हे वस्तु जूसां ही धुंकाः उकी फ्वसा मवःसा उकियात हानं हीमाः अले व शुद्ध जुइ।”

59 थानातःगु वा सुयातःगु वसः व ऊनया सुतिया वा छेंगूयागु न्ह्यागुयागु जूसां फ्वसा वइबलय् शुद्ध अशुद्ध धकाः क्वःछियेगु विधि थ्व हे खः।

14

छेंगूया ल्वयपाखें शुद्ध जुइगु

1 परमप्रभुं मोशायत धयादिल,

2 “छेंगूया पुनेयःगु ल्वचं कःम्ह मनूयात शुद्ध यायेगु इलय् वयात पुजाहारीयाथाय् हइबलय् यायेमाःगु विधि थथे खः। थःगु ल्वय् लने धुंक् थें च्वंसा*
3 पुजाहारीयात छाउनी पिने सःताः जाँचय् याकेगु। छेंगूया व पुनेयःगु ल्वय् लन धाःसा,

4 पुजाहारी निम्ह शुद्धपि झंगः, थाकुराःमाया कचा, ह्याउँगु का व हिसपमा हयेत उजं बीमाः।

5 पुजाहारी छम्ह झंगःयात ताजा लः दुगु चाया थलया च्वय् तयाः स्यायेत उजं बीमाः।

6 अले वं मेम्ह झंगः, थाकुराःमाया कचा, ह्याउँगु का व हिसपमा कयाः ताजा लःया च्वय् स्याःम्ह झंगःया हिइ थुनेमाः।

7 वं न्हयक्कः तक ल्वगिम्ह मनूयात उकि हाः हाः यानाः शुद्ध थहरय् यायेमाः अले ल्यंम्ह झंगःयात चकंगु ख्यलय् त्वःताबीमाः।

8 “ल्वगिं थःगु वसः हियाः म्हय् च्वंगु फुक्क सँ खानाः म्वःल्हुइमाः। अले तिनि व धाथें शुद्ध जुइ, अले छाउनीइ दुहां वने खनी। अयजूसां न्हयन्हु तक धाःसा व थःगु पालं पिने हे च्वनेमाः।

9 न्हयन्हु दुखुन्हु वं हाकनं थःगु छेनय् च्वंगु सँ, दाहि, मिखाफुसि व म्हय् दक्क सँ खानाः, थःगु वसः हियाः म्वःल्हुइमाः। अले व धाथें शुद्ध जुइ।

10 “च्यान्हु दुखुन्हु वं खू मदुपि दच्छि दुपि निम्ह चिधिकःपि भ्याःचात व छम्ह मिसाम्ह चिधिकःम्ह फैचा, अन्नबलिया निति जैतनया चिकनय् बुलातःगु भिंगु छुचुं छगू एपाया झिब्वय् स्वब्व व छगू लिटरया स्वब्वय् छब्व चिकं हयेमाः।

11 पुजाहारी नापलायेगु पालया ध्वाखाय् परमप्रभुया न्ह्यःने ल्वगियात व वं हःगु फुक्क ज्वलं यंकेमाः।

12 “पुजाहारी चिधिकःम्ह भ्याःचा छम्ह व १/३ लिटर चिकं कयाः दोषबलिकथं छायेमाः। वं संकाबीगु बलिकथं परमप्रभुया न्ह्यःने उकियात छायेमाः।

* 14:2 १४:२-९ मती ८:४; मर्क १:४४; लूक ५:१४; १७:१४

13 अले वं पापबलि व होमबलि स्याद्गु पवित्र इलाकाय् चिधिकःम्ह भ्याःचायात स्यायेमाः। छायाधाःसा पापबलि पुजाहारीया जू थें दोषबलि नं वयागु हे जुइ। अले व तसकं पवित्र खः।

14 अले पुजाहारी दोषबलिया हि भचा कयाः ल्वगिया जव न्हाय्पंया फ्वः, जव ल्हाःया बुरापति व जव त्तुतिया बुरापतिनय् तिकाबीमाः।

15 पुजाहारी उगु १/३ लिटर मध्ये भचा चिकं कयाः थःगु खव ल्हाःपाय् तयेमाः।

16 अले पुजाहारी थःगु जव च्वलापति उकी थुनाः न्हयकः तक परमप्रभुया न्ह्यःने हाः हाः यायेमाः।

17 थःगु ल्हाःपाय् ल्यंगु चिकं भचा पुजाहारी ल्वगिया जव न्हाय्पंया फ्वलय्, जव ल्हाःया बुरापति व जव त्तुतिया बुरापतिनय् दोषबलिया हिया घःने तिकाबीमाः।

18 अले थःगु ल्हाःपाय् ल्यं दुगु चिकं फुक्क पुजाहारी ल्वगिया छेनय् तयाबीमाः। अले परमप्रभुया न्ह्यःने वयागु निति प्रायश्चित्त यायेमाः।

19 “अले पुजाहारी पापबलि छायाः ल्वगियागु निति प्रायश्चित्त यायेमाः। अनं लिपा वं होमबलि स्यानाः

20 पुजाहारी अन्नबलि नापं वेदीइ छायेमाः। अले ल्वगियागु निति प्रायश्चित्त यायेमाः। थुकथं व शूद्र जुइ।

21 “छुं जुयाः व उलिमछि छाये मफुम्ह जूसा वं थःगु प्रायश्चित्त याकेत, दोषबलिया निति संकेत छम्ह जक चिधिकःम्ह भ्याःचा व अन्नबलिया निति चिकं ल्वाकछ्यानातःगु छगू एपाया झिब्वय् छब्व भिंगु छुचुं व छगू लिटरया स्वब्वय् छब्व चिकं,

22 पापबलि व होमबलियात छम्ह छम्ह यानाः सुकुभन्तु जूसां बखुंचा जूसां निम्ह हयेमाः।

23 “च्यान्हु खुन्हु ल्वगिं थः शूद्र जुइत नापलायेगु पालया ध्वाखाय् परमप्रभुया न्ह्यःने पुजाहारीयाथाय् थुपिं फुक्क हयेमाः।

24 पुजाहारी दोषबलियाम्ह चिधिकःम्ह भ्याःचा छम्ह व चिकं कयाः संकाबीगु बलिकथं परमप्रभुया न्ह्यःने देछायेमाः।

25 पुजाहारी चिधिकःम्ह भ्याःचायात दोषबलिया निति स्यानाः दोषबलिया हि भचा कयाः ल्वगिया जव न्हाय्पंया फ्वः, जव ल्हाःया बुरापति व जव त्तुतिया बुरापतिनय् तिकाबीमाः।

26 पुजाहारी भचा चिकं कयाः थःगु खव ल्हाःपाय् तइ,

27 अले पुजाहारी थःगु जव च्वलापति उकी थुनाः न्हयकः तक परमप्रभुया न्ह्यःने हाः यायेमाः।

28 थःगु ल्हाःपाय् दुगु चिकं छुं भचा कयाः पुजाहारी ल्वगिया जव न्हाय्पंया फ्वलय्, जव ल्हाःया बुरापति व जव त्तुतिया बुरापतिनय् दोषबलिया हिया घःने तिकाबीमाः।

29 अले थःगु ल्हाःपाय् ल्यं दुगु चिकं फुक्क पुजाहारी ल्वगिया छेनय् तयाबीमाः। अले परमप्रभुया न्ह्यःने वयागु निति प्रायश्चित्त यायेमाः।

30 अनंलि वं फु थें निम्ह सुकुभन्तुत वा निम्ह बखुंत,

31 छम्ह पापबलिया निति छम्ह होमबलिया निति पुजाहारी अन्नबलि नापं छायेमाः। थुकथं पुजाहारी ल्वगिया निति परमप्रभुया न्ह्यःने प्रायश्चित्त यायेमाः।”

32 छेगूया पुनेयःगु ल्वचं काःपि ल्वगितय्सं व मगाःमचाःपि ल्वगितय्सं थःम्हं फु थें शूद्र जुइत यायेमाःगु विधि थथे हे खः।

खाःचिल्लू छें शूद्र यायेगु

33 परमप्रभुं मोशा व हारूनयात धयादिल,

34 “जिं छिमित सम्पत्तिकथं बीत्यनागु कनान देशय् छिपिं च्वंवेने धुंकाः अन च्वंगु सुयागुं छेंय् जिं खाःचिल्लूकाबिल धाःसा

35 व छेंया थुवालं वनाः पुजाहारीयात थथे धायेमाः, ‘जिं जिगु छेंय् खाःचि थें छुं खनागु दु।’

36 पुजाहारी छें स्वःवेने न्ह्यः छें खालि यायेत उजं बीमाः। उबलय् तक छेंय् च्वंगु छुं नं वस्तु अशूद्र जुइ मखु। अनंलि पुजाहारी छें स्वयेत वनेमाः।

37 वं छेंय् खाःचिल्लू जाँच यायेमाः। छेंया अंगलय् वाउँक वा ह्याउँक अंगः स्वयाः गाःवंक खाःचिल्लूयाच्वंगु दुसा

38 पुजाहारी छेंनं पिहां वनाः न्हयन्हु तक छेंय् तालं ग्वयाः तयेमाः।

39 न्हयन्हु दुखुन्हु वयाः पुजाहारी हानं स्वयेमाः। छेंया अंगलय् च्वंगु खाःचि मेथाय् नं न्यनावनाच्वंगु दुसा

40 पुजाहारी खाःचिल्लूयाच्वंगु ल्वहंयात लिकयाः शहरं पिने विधिकथं अशूद्रगु थासय् वान्छ्वयके छवयेमाः।

41 अले वं अंगः छपाति खुर्के याकेबीमाः, खुर्के यानाः वःगु चा वं शहरं पिने अशूद्रगु थासय् वान्छ्वयके छवयेमाः।

42 अनंलि वं अंगलय् न्हगु ल्वहं हयाः तिनाबीमाः, अले हाकनं लेवं इलाबीमाः।

43 “अथे यानाः नं हाकनं खाःचिल्लूयावल धाःसा

44 पुजाहारी वनाः उकियात स्वयेमाः। अले खाःचि छेंय् न्यनावंगु दुसाः व छगू छगू नाश याइगु अशूद्रगु खाःचि खः। अले व छें अशूद्र खः।

45 व छेंयात थुनाछवयेमाः, अर्थात थुकिया ल्वहं, सिं, व चा फुक्कं थुना शहरं पिने अशूद्रगु थासय् वांछ्वये यंकेमाः।

46 “थ्व छें तिनातःबलय् सुं नं दुहां वन धाःसा सन्ध्याः ईतक व मनू अशूद्र जुइ।

47 सुं नं थ्व छेंया दुने वनाः घन वा नल धाःसा वं थःगु वसः हीमाः।

- 48 “पुजाहारी हाकनं छैयात स्वःवइबलय् लेवं तये धुंकूबलयनिसें अशुद्धुगु खाःचि खने मदयाच्चंसा व छैयात वं शुद्ध भाःपीमाः। छायाधाःसा आः खाःचि मदये धुंकल।
- 49 अले छैँ शुद्ध यायेत पुजाहारी निम्ह शुद्धपिं झंगः, थाकुराःमाया कचा, ह्याउँगु का व हिसपमा हयेत धाइ।
- 50 पुजाहारी छम्ह झंगःयात ताजा लः दुगु चाया थलया च्वय् तयाः स्यायेमाः।
- 51 अले वं मेम्ह झंगः, स्वसिमामाया कचा, हिसपमा व ह्याउँगु का कयाः स्याःम्ह झंगःया हि व ताजा लखय् थुनाः न्हय्कः तक खाःचिल्लुगु छैयात उकिं हाः यायेमाः।
- 52 थुकथं वं झंगःया हि, ताजा लः, बलि मब्यूमह झंगः, स्वसिमामाया कचा, हिसपमा व ह्याउँगु का कयाः छैँ शुद्ध यानाबीमाः।
- 53 अनलि वं मस्याःम्ह झंगःयात शहरं पिने चकंगु ख्यलय् त्वःताबीमाः। थुकथं वं व छैया निति प्रायश्चित यायेमाः, अले व छैँ शुद्ध जुइ।”
- 54 छैँग्या फुक्क कथंया पुनेयःगु ल्वय, चासुल्वय,
- 55 छैँय् लुइगु खाःचि, वसतय् वइगु फ्वसा,
- 56 मनावइगु, कै व दुबि
- 57 शुद्ध खः ला कि अशुद्ध खः धकाः सीकेगु विधि थ्व हे खः।
छैँग्या पुनेयःगु ल्वय् व फ्वसा वःगुपाखें शुद्ध जुइगु थुकथं खः।

15

मिजंतय् म्हया अशुद्ध खँ

- 1 परमप्रभुं मोशा व हारूनयात धयादिल,
- 2 “इस्त्राएलीतयत धा, ‘सुं नं मिजंयात धातुया ल्वय् जुल धाःसा, व धातुया ल्वय्या हुनि व मनू अशुद्ध जुइ।
- 3 वयागु म्हं धातु बाः वयाच्चंसा घूसां उकिं व मनूयात अशुद्ध याइ।
- 4 “ ‘धातुया ल्वय् दुम्ह मनू घंगु लासा व च्वंगु थाय अशुद्ध जुइ।
- 5 सुनां वयागु लासा थी, वं थःगु वसः हीमाः, अले थःम्हं नं म्वःल्हुइमाः। सन्ध्याकाः ईतक व मनू अशुद्ध जुइ।
- 6 धातुया ल्वय् जूमह मनू च्वंगु थासय् च्वंम्ह मनुखं थःगु वसः हीमाः, अले म्वःल्हुइमाः। सन्ध्याकाः ईतक व अशुद्ध जुइ।
- 7 “ ‘सुनां धातुया ल्वय् दुम्ह मनूयात थी, वं थःगु वसः हीमाः, अले थःम्हं नं म्वःल्हुइमाः, सन्ध्याकाः ईतक व नं अशुद्ध जुइ।
- 8 “ ‘धातुया ल्वय् दुम्ह मनुखं शुद्धम्ह मनूयात थुकलं बिल धाःसा वं थःगु वसः हीमाः, अले थःम्हं नं म्वःल्हुइमाः। सन्ध्याकाः ईतक व अशुद्ध जुइ।
- 9 “ ‘व सल गइबलय् फ्यतुइगु फुक्क अले व च्वंगु थाय नं अशुद्ध जुइ।
- 10 सुनां वया तःलय् लाःगु वस्तु थी, व सन्ध्याकाः ईतक अशुद्ध जुइ। सुनां अज्याःगु वस्तु ल्हनाः काइ, वं थःगु वसः हीमाः, अले थःम्हं नं म्वःल्हुइमाः। सन्ध्याकाः ईतक व अशुद्ध जुइ।
- 11 “ ‘धातुया ल्वय् दुम्ह मनुखं थःगु ल्हाः मस्युसे सुयातं थिल धाःसा व मनुखं थःगु वसः हीमाः, थःम्हं नं म्वःल्हुइमाः, अले व सन्ध्याकाः ईतक अशुद्ध जुइ।
- 12 “ ‘व ल्वगिम्ह मनुखं चाया थल थिल धाःसा, थ्यगु चाया थल तळ्याना छवयेमाः, सिंया थल जक लखं सिलाछवयेमाः।
- 13 “ ‘धातुया ल्वय् दुम्ह मनुखं थःगु ल्वय् लाये धुंकाः न्हयन्हु तक पीमाः। न्हयन्हुया दुने वं थःगु वसः हीमाः, नीलखं म्वःल्हुइमाः। अले व शुद्ध जुइ।
- 14 च्यान्हु खुन्हु वं निम्ह सुकुभतु वा बखुंया निम्ह मचा नापलायेगु पालया ध्वाखाय परमप्रभुया न्ह्यःने यंकाः पुजाहारीयात बीमाः।
- 15 पुजाहारी छम्ह शुद्ध जुइगु बलि निति व छम्ह होमबलिया निति छायेमाः। थुकथं पुजाहारी परमप्रभुया न्ह्यःने वयागु ल्वय्या निति प्रायश्चित यायेमाः।
- 16 “ ‘सुं मिजंया वीर्य कुतुवल धाःसा वं म्ह छम्हं म्वःल्हुइमाः। अले सन्ध्याकाः ईतक व अशुद्ध जुइ।
- 17 वीर्य लाःगु वसः वा छेगू नं लखं सिलाछवयेमाः, अले सन्ध्याकाः ईतक व अशुद्ध जुइ।
- 18 सुं मिजं मिसालिसे घनीबलय् वीर्य लात धाःसा इपि निम्हयसिनं नं म्वःल्हुइमाः, अले इपि सन्ध्याकाः ईतक अशुद्ध जुइ।
- मिसातय् म्हया अशुद्ध खँ
- 19 “ ‘सुं मिसा थीमत्यः जुइबलय् व न्हयन्हु तक अशुद्ध जुइ। सुनानं वयात थिल धाःसा सन्ध्याकाः ईतक व अशुद्ध जुइ।
- 20 “ ‘व घंगु थाय व फ्यतुगु फुक्क थाय अशुद्ध जुइ।
- 21 सुनां वयागु लासा थी, वं थःगु वसः हीमाः, थःम्हं नं म्वःल्हुइमाः, अले व सन्ध्याकाः ईतक अशुद्ध जुइ।
- 22 सुनां व च्वंगु वस्तु थी, वं थःगु वसः हीमाः, थःम्हं नं म्वःल्हुइमाः, अले सन्ध्याकाः ईतक अशुद्ध जुइ।
- 23 सुनानं व घंगु लासा वा व च्वंगु वस्तु थिल धाःसा व सन्ध्याकाः ईतक अशुद्ध जुइ।
- 24 “ ‘सुं नं मिजं व नापं घन धाःसा न्हयन्हु तक व मिजं अशुद्ध जुइ। अले व घंगु लासा नं अशुद्ध जुइ।

- 25 “सुं मिसाया थीमत्यः जुइगु ई बाहेक तःन्हु तक हि बावयाः च्वन धाःसा अले थीमत्यः जूगु ई स्वयाः यक्व दि हि बाः वल धाःसा हि बाः वयाच्चंतले व थीमत्यः जुइबलय् थें हे अशुद्ध जुइ।
- 26 अले थीमत्यः जुइबलय् थें हे व घंगु लासा अले व फ्यतूगु थाय् हि खने दुबलय् तक हे अशुद्ध जुइ।
- 27 सुनां थुपिं वस्तुयात थी व अशुद्ध जुइ। वं थःगु वसः हीमाः, अले थःमहं नं म्वःल्हुइमाः। सन्ध्याकाः ईतक व अशुद्ध जुइ।
- 28 “हि खनेमदये धुंकाः न्हयन्हु तक व मिसां पीमाः। अनंलि तिनि व शुद्ध जुइ।
- 29 च्यान्हु खुन्हु वं निम्ह सुकुभतु वा बखुया निम्ह मचा नापलायेगु पालया ध्वाखाय् परमप्रभुया न्ह्यःने यंकाः पुजाहारीयात बीमाः।
- 30 पुजाहारी छम्ह पापबलिया निति व छम्ह होमबलिया निति छायेमाः। थुकथं पुजाहारी परमप्रभुया न्ह्यःने वयागु हि बावःगुया निति प्रायश्चित्त यायेमाः।
- 31 “थुकथं छिमिसं इस्त्राएलीतयत् अशुद्ध याइगु खँपाखें अलग तयेमाः। मखुसा इमिसं थःपिन्थाय् च्वंगु जिगु पवित्र पालयात अशुद्ध याइ। अले इपिं थःपिनिगु अशुद्ध खँया हुनि सी माली।”
- 32 धातुया ल्वय् दुपिं व वीर्य कुतुं वइपिं मिजंतयगु विधि थ्व हे खः,
- 33 अले थीमत्यः जुयाच्चंम्ह मिसा वा थीमत्यः जूगु बाहेक मेबलय् हिबा वयाच्चंम्ह मिसा, धातु ल्वय् दुम्ह मिजं, अले थीमत्यः जूम्ह मिसालिसे घनीम्ह मिजंलिसे गुकथं व्यवहार यायेमाः धयागु खँया विधि थ्व हे खः।

16

प्रायश्चित्तया दि

- 1 हासूनया निम्ह काय्पिं परमप्रभुया न्ह्यःने वनाः सी धुंकाः परमप्रभुं मोशालिसें खँ ल्हानादिल।*
- 2 परमप्रभुं मोशालयात धयादिल, “छिमि दाजु हासूनयात बाचा चिनादीगु सनूया घःने च्वंगु प्रायश्चित्तया कृपा-आसनया न्ह्यःने पर्दा दुने च्वंगु महा-पवित्र थासय् मंदुबलय् वये मते धा। मखुसा व सी। छायाधाःसा जि अन सनूया च्वय् सुपाँचय् खनेदय्कः वयेगु खः।*
- 3 “हासून महा-पवित्र थासय् दुहां वने न्ह्यः वं थुपिं उजं पालन यायेमाः, वं पापबलिया निति छम्ह द्रुहंचा व होमबलिया निति छम्ह भ्याःचा हयेमाः।*
- 4 अले वं म्ह छम्हं म्वःल्हुयाः सूती कापःया लंसुर्वाः फिनाः, तुयुगु विशेष कापःया हे दुवसः, सूती कापःया जनी चिनाः सूती कापःया बेतालि पुयाः वयेमाः। थ्व पवित्र वसः खः।
- 5 अले हासून इस्त्राएलीतय् खलःपाखें वयात पापबलिया निति निम्ह दुगुचा व होमबलिया निति भ्याःचा छम्ह हयेमाः।
- 6 “अनंलि हासून थःगु पापबलिया द्रुहं छायेमाः अले थःगु व थः छँजःया निति प्रायश्चित्त यायेमाः।
- 7 अले वं व निम्हं दुगुचा यंकाः नापलायेगु पालया ध्वाखाय् परमप्रभुया न्ह्यःने तयाबीमाः।
- 8 अनं लिपा वं निम्हं दुगुचाय् गुम्ह परमप्रभुया निति बलि बीगु अले गुम्ह त्वःताछ्वयेगु धकाः चिष्टा तयेमाः।
- 9 परमप्रभुया निति लाःम्ह दुगुचायात हयाः हासून पापबलिकथं परमप्रभुयात छायेमाः।
- 10 त्वःताछ्वयेगुलिइ लाःम्ह दुगुचायात म्वाःम्वाकं परमप्रभुया न्ह्यःने हयेमाः। अले मनूतयगु पापया प्रायश्चित्तया निति वयात मरुभूमिइ त्वःतेमाः।
- 11 “हासून थःगु व थःगु छँजःया प्रायश्चित्तया निति पापबलिया द्रुहं हयेमाः। थःगु पापबलिया द्रुहंयात स्याये धुंकाः
- 12 वं परमप्रभुया न्ह्यःने च्वंगु वेदी जायेक मि च्याकातःगु मकः व निपा ल्हातिं जायेक नस्वाः वःगु विशेष धुपाँचुं कयाः महा-पवित्र थासय् दुने यंकेमाः।*
- 13 वं परमप्रभुया न्ह्यःने मिइ धुपाँचुं तयेमाः। थुकिया कुं साक्षीया सनूया च्वय्च्वंगु प्रायश्चित्तया कृपा-आसनयात त्वपुइमाः, मखुसा व सी।
- 14 अनंलि वं द्रुहंया हि भतिचा कयाः थःगु पतिचां प्रायश्चित्तया कृपा-आसनया पुर्बपाखे हाः हाः यायेमाः। प्रायश्चित्तया कृपा-आसनया न्ह्यःने न्हय्कः तक पतिचां व हि छ्वाकेमाः।
- 15 “अले वं मनूतयगु पापबलिया निति दुगुयात स्यायेमाः। उकिया हि भचा कयाः महा-पवित्र थासय् यंकाः द्रुहंया हि हाः याः थें प्रायश्चित्तया कृपा-आसनया च्वय् व न्ह्यःने छ्वाकेमाः।*
- 16 थुकथं वं इस्त्राएलीतयगु पाप व अशुद्ध ज्याखँपाखें तच्चकं महा-पवित्रगु थाय्यात शुद्ध यायेत प्रायश्चित्त यायेमाः। अथे हे वं पवित्र पालया निति नं अथे हे यायेमाः, छायाधाःसा थ्व छाउनी इमिगु अशुद्धताया दथुइ दु।
- 17 हासून प्रायश्चित्त यायेत महा-पवित्र थासय् दुहां वनाः थःगु, थःगु छँजःया निति व फुक्क इस्त्राएलीतयगु निति प्रायश्चित्त यानाः पिहां मवतले पवित्र पालय् सुं नं च्वने दइ मखु।

18 “अले वं पिहां वया: परमप्रभुया न्ह्यःने च्वंगु वेदीया लागि प्रायश्चित यायेमा:। वं द्रुहंया हि व दुगुचाया हि भतिभति कया: वेदीया प्यखेरं च्वंगु नेकुलिइ तिकाबीमा:।

19 छुं भचा हि वं थःगु पतिचां न्हयकः तक उकी च्वय् हा: याना: इस्राएलीतयगु अशुद्ध ज्याखँपाखें वेदीयात शुद्ध व पवित्र यायेमा:।

त्वःताख्वःमह दुगुचा

20 “हारून महा-पवित्र थाय्, पवित्र पाल व वेदीया निति प्रायश्चित याये धुंका: ल्यंमह दुगुचा हयेमा:।

21 अले हारून थःगु निपा ल्हा: दुगुचिया छेनय् तया: इस्राएलीतयगु फुक्क मभिगु ज्या, पाप व अपराधयात नाला: व फुक्क दुगुचिया छेनय् चीकेमा:। अनंलि व दुगुचित मरुभूमिइ यंकीमह मनुयात बियाछवयेमा:।

22 थुकथं व दुगुचां इमिगु फुक्क पाप क्वबियायंकी। व मनुखं वयात मरुभूमिइ त्वःताबीमा:।

23 “अनंलि हारून पवित्र पाल दुने वना: महा-पवित्र थासय् वने न्ह्यः पुंगु तुयुगु विशेष कापःया वसः त्वया: अन हे त्वःताथकेमा:।*☆

24 अले पवित्र इलाकाय् हे म्वःल्हुया: थःगु पुजाहारीया वसः पुनेमा:। अले अनं पिहां वया: थःगु व मनुतयगु निति होमबलि छाना: प्रायश्चित यायेमा:।

25 वं पापबलिया दा: नं वेदीइ छवयकेमा:।

26 “मरुभूमिइ दुगुचा त्वःतःवंमह मनुखं थःगु वसः हिया: म्वःल्हुइमा:। अले व छाउनीइ लिहां वये फइ।

27 हिपाखें प्रायश्चित यायेत महा-पवित्रगु थासय् हःगु पापबलिया द्रुहं व दुगुयात छाउनीं पिने यंका: इमिगु छेंगु, ला व आतापुति मिइ छवयेका छवयेमा:।*☆

28 छवयेकूमह मनुखं थःगु वसः हिया: म्वःल्हुइमा:, अले व छाउनीइ लिहां वने फइ।

प्रायश्चितया दि गुकथं हनेगु

29 “थ्व छिमिगु निति न्ह्याबलेंया नियम खः। दँयदसं न्हयगुगु लाया झिन्हु खुन्हु* छिमिसं छुं नये मते। अले छुं ज्या मयासैं च्वनेमा:। थथे छिपिनापं दुपि पिनेयापि मनुतयसं नं यायेमा:।*☆

30 छायाधा:सा उखुन्हु हे छिमित शुद्ध यायेत छिमिगु निति प्रायश्चित याइ। अले परमप्रभुया न्ह्यःने छिमिगु फुक्क पापपाखें छिपि शुद्ध जुइ।

31 थ्व छिमिगु निति झासु लनेगु विश्रामबार खः। थ्वखुन्हु छिमिसं छुं मनसैं, छुं नं ज्या मयासैं च्वनेमा:। थ्व छिमिगु निति न्ह्याबलेंया नियम खः।

32 अभिषेक जूमह व बौया पलेसा दकलय् तःधंमह पुजाहारी जूमह पुजाहारी हे प्रायश्चित यायेगु ज्या यायेमा:, अले पवित्र तुयुगु विशेष कापःया वसः पुना: यायेमा:।

33 वं थ्व प्रायश्चित महा-पवित्र थाय्, पवित्र पाल, वेदी, पुजाहारीत व फुक्क इस्राएलीतयगु निति यायेमा:।

34 “छिमिसं आवंलि दँय् छकः न्ह्याबलें इस्राएलीतयत् इमिगु पापं शुद्ध यायेत थुकथं प्रायश्चित यायेगु थ्व छिमिगु लागिं न्ह्याबलेंया नियम खः।”

अले परमप्रभुं मोशायत धयादी थें अथे हे यात।

17

बलि बीगु नियम

1 परमप्रभुं मोशायत धयादिल,

2 “परमप्रभुं थ्व उजं बियादीगु दु धका: हारून, वया काय्पि अले सकलें इस्राएलीतयत् धा,

3-4 ‘इस्राएलीत मध्ये सुनानं सा वा द्रुहं, चिधिकःमह भ्या:चा वा दुगुचापाखें जिगु निति बलि बीबलय् नापलायेगु पालया ध्वाखाय् महःसैं अन बाहेक मेगु गुगुं थासय् बलि बिल धा:सा वं परमप्रभुया नियम त्वःथुगु जुइ, वं हिबा: वय्कूगु थें खः। वयात थः मनुतपाखें पितिना छवयेमा:।

5 इस्राएलीतयसं खुल्लागु थासय् बियावयाच्वंगु बलि आवंलि नापलायेगु पालया ध्वाखाय् पुजाहारीतयथाय् परमप्रभुया लागि हया: वय्कू:या लागि मेलबलिकथं छायेमा: धका: थ्व आज्ञा ब्यूगु खः।

6 पुजाहारी व हि नापलायेगु पालया ध्वाखाय् परमप्रभुया वेदीइ छ्वाकेमा:, दा: धा:सा परमप्रभुया निति नस्वा: यायेत छवयकेमा:।

7 इमिसं आवंलि दुगुया ख्वा: वःपिं घःतयत् पुजा याना: थःत हे वेश्या मदयकेमा: धयागु आजुं थ्व विधि दयकूगु खः। इमि पुस्तौ पुस्ताया निति थ्व न्ह्याबलेंया नियम खः।”

8 “अले छं इमित थथे धा, ‘इस्राएलीत व इपिं नापं च्वनाच्वपि परदेशीत मध्ये सुनानं होमबलि वा मेगु न्ह्यागुं बलि छायेबलय्,

* 16:23 १६:२३ इज ४४:१९ ☆ 16:27 १६:२७ हिब १३:११ * 16:29 १६:२९ दँयदसं न्हयगुगु लाया झिन्हु खुन्हु थ्व अक्टोबरया शुरु जुइगुपाखे ला

☆ 16:29 १६:२९-३४ लेवी २३:२६-३२; गन्ती २९:७-११

9 थ्व नापलायेगु पालया ध्वाखाय् जक छायेमाः। सु मनुखं थथे याइ मखु वयात थःगु पुचलं पितिना छवयेमाः।

हि नये मज्यु

10 “इस्त्राएलीत वा इपि नापं च्वनाच्चं पि परदेशीत मध्ये सुनानं हि नल धाःसा जिं व हि नइम्ह मनुयागु विरोध याये, अले वयात थः मनुतपाखें पितिनाछवये।”

11 छायाधाःसा प्राणीतयगु प्राण हिलय् दयाच्च्वनी अले जिं उकियात छिमित वेदीइ प्रायश्चित यायेत बियागु खः। छायाधाःसा उकी प्राण दुगुलि हिपाखें हे प्रायश्चित जुइ।

12 अथे जुयाः जिं इस्त्राएलीतयत् धयागु दु, “छिपि सुनानं हि नये मज्यु, अले छिपिनापं च्वनाच्चं पि सुं परदेशीं नं हि नये मज्यु।”

13 “अथे जूगुलि सुं इस्त्राएली वा सुं परदेशीं शिकार म्हिताः नये ज्यूम्ह पशु वा झंगः ज्वन धाःसा दकलय् न्हापा वं वयागु फुक्क हि पिकयाः हिया घःने चा तयाः त्वपुयाबीमाः।

14 छायाधाःसा म्हायागु प्राण हिलय् दु। अथे जुयाः जिं इस्त्राएलीतयत् धयागु दु, “सुनानं प्राणीयागु हि नये मज्यु छायाधाःसा फुक्कं प्राणीतयगु प्राण इमिगु हि हे खः। सुनां उकियात नइ वयात पितिना छवयेमाः।”

15 “सुं इस्त्राएली वा परदेशी मनुखं सुं थःगु कालं स्यूम्ह वा जंगली पशुं स्याःम्ह पशुया ला नल धाःसा वं थःगु वसः हीमाः, लखं म्ह छम्हं म्वःल्हुइमाः अले सन्ध्याकाः ईतक व अशुद्ध जुइ। अनं लिपा व शुद्ध जुइ।

16 वं वसः महिल धाःसा अले म्वः नं मल्हुल धाःसा वं याःगु पापया दोष वयात हे लाइ।”

18

लसपसपाखें अशुद्ध जुइगु

1 परमप्रभुं मोशायात धयादिल,

2 “इस्त्राएलीतयत् धा, ‘जि परमप्रभु छिमि परमेश्वर खः।

3 छिपि न्हापा च्वं च्वनागु मिश्र देशयापि मनुतयसं याइगु थें ज्या याये मते अले आः यंकेत्यनागु देश कनानयापि मनुतयसं याइगु थें ज्या नं याये मते इमिगु विधि नं मानय् याये मते।

4 जि परमप्रभु छिमि परमेश्वर खः। छिमिसं जिगु नियम व विधित पालन यानाः वकथं न्ह्यज्याहुं।

5 छिमिसं जिगु थ्व विधि व नियम मानय् यायेमाः छायाधाःसा व मानय् याःपि मनुत उकि हे म्वानाच्च्वनी। जि परमप्रभु खः।

6 “छिपि सुनानं थः स्याःपि थःथितित नापं लसपस याये मते जि परमप्रभु खः।

7 “छं छिमि मां नाप लसपस यानाः थः बौयात लज्या चाय्के मज्यु। छायाधाःसा व छिमि थः हे मां खः।

8 “छं थः बौया कलाः चिरिमांनाप लसपस याये मते। अथे यानाः छं थः बौयात लज्या चाय्के मज्यु।

9 “छं थः हे मांबौपाखें बूम्ह तताकेहें अले थः मां वा बौया न्ह्यसु म्हायनापं लसपस याये मज्यु। व थःगु हे छें बूम्ह जुइमा वा पिने बुयाः तःधीम्ह जूसां अथे याये मते।

10 “छं थः कायपाखें वा म्हायपाखें बूम्ह मिसामचानाप लसपस याये मते थथे यानाः छं थः लज्या चाय्की।

11 “छं थः चिरिमांनापखें बूम्ह म्हाय नाप लसपस याये मते व छिमि केहें खः।

12 “छं थः निनि नाप लसपस याये मते व छिमि बौया स्याःपि खः।

13 “छं थः मांया तःकेहेंपि नाप लसपस याये मते इपि छिमि मांया स्याःलाःपि खः।

14 “छं थः तःधिमां व मामा नापं लसपस याये मते। थः बौया दाजुकिजायात लज्या चाय्के मज्यु। व छिमि हे तःमां व मामा खः।

15 “छं थः भौनाप लसपस याये मते व छिमि कायया कलाः खः।

16 “छं थः तताःजु वा किजा भौनाप लसपस यानाः थः दाजुकिजायात लज्या चाय्के मते।

17 “सुयां कलाः व वया म्हाय निम्ह नापं छं लसपस याये मते अले वया काय वा म्हाय पाखेंया छय् म्हायमचा नापं नं लसपस याये मते इपि थःथवय् हिया स्वापु दुपि खः। अथे यायेगु लज्या चायापुगु ज्या खः।

18 “छं थः कलाः मसीतले वया तताः वा केहेंयात लिथु हयाः लसपस याये मते।

19 “सुं मिसाया थीमत्यः जुयाः अशुद्ध जुइबलय् छं व नाप लसपस याये मते।

20 “छं मेपिनि कलाःनापं लसपस याये मते छं अथे यानाः थःत अशुद्ध याये मज्यु।

21 “थः कायम्हाय मोलेक घःया निति मिइ छानाः थः परमेश्वरया नां अशुद्ध याये मते। जि हे परमप्रभु खः।

22 “छं मिस्तनापं थें मिजंतनाप लसपस याये मते। व घचाइपुगु ज्या खः।

☆ 17:10 १७:१० उत १:४; लेवी ७:२६-२७; ११:२६; व्य १२:१६,२३; १५:२३ ☆ 17:11 १७:११ हिब १:२२ ☆ 18:5 १८:५ नहे १:२९; इज १८:१; २०:११-१३; लूक १०:२८; रोम १०:५; गला ३:१२ ☆ 18:8 १८:८ लेवी २०:११; व्य २२:३०; २७:२० ☆ 18:9 १८:९ लेवी २०:१७; व्य २७:२२ ☆ 18:12 १८:१२-१४ लेवी २०:१९-२० ☆ 18:15 १८:१५ लेवी २०:१२ ☆ 18:16 १८:१६ लेवी २०:२१ ☆ 18:17 १८:१७ लेवी २०:१४; व्य २७:२३ ☆ 18:19 १८:१९ लेवी २०:१८ ☆ 18:20 १८:२० लेवी २०:१० ☆ 18:21 १८:२१ लेवी २०:१-५ ☆ 18:22 १८:२२ लेवी २०:१३

23 “ छुं नं जातिया पशुप्राणी नाप लसपस याना: छं थ:त अशुद्ध याये मते, मिसा नं पशुप्राणी नापं घेने मज्यु। थ्व घचाइपुसे च्वंगु ज्या ख:।✱

24 “ थुकथंया ज्यापाखें छिमिसं थ:त अशुद्ध याये मज्यु, छायाधा:सा थ्व फुक्कं ज्याया हुनि जिं पितिना छवयेत्यनापि फुक्क जातित अशुद्ध जुइ धुंक्गु दु।

25 इमिगु देश नं अशुद्ध जुइ धुंक्गु दु। अथे जुया: जिं इमिगु पापया सजाँय इमित हे बिया, अले व देशं थ: मन्तयत ल्हया: पितिनाछवल।

26 अथे जूगुलि छिमिसं जिगु नियम व विधियात मानय यायेमा: अले इस्राएलीत जूसां वा इपिं नापं च्वनाच्चंपि परदेशीत जूसां सुनानं थज्या:गु घचाइपुगु ज्या याये मते।

27 छायाधा:सा व देशया न्हापायापि मन्तयसं थज्या:गु हे फुक्क घचाइपुगु ज्या याना: देश अशुद्ध जगु ख:।

28 छिमिसं नं अथे हे अशुद्ध यात धा:सा छिमित नं व देशं न्हापायापिं जातियात ल्हया: पितिनाछव:गु थें छिमित नं ल्हया: पितिनाछवइ।

29 “ थज्या:गु घचाइपुगु ज्या सुनानं यात धा:सा वयात थ: मन्तपाखें पितिना छवयेमा:।

30 थुकथं छिमिसं जिगु उजंयात मानय याना: च्वँ। न्हापायापिन्सं याइगु घचाइपुगु ज्या याना: थ:त अशुद्ध याये मज्यु। जि छिमि परमप्रभु परमेश्वर ख:।’ ”

19

मेपिं मन्तलिसे गथे याना: हनाच्चनेगु

1 परमप्रभुं मोशायत धयादिल,

2 “सकलें इस्राएलयापिं मन्तयत धा, ‘जि परमप्रभु छि परमेश्वर पवित्रमह जूगुलि छिपिं नं पवित्रपिं जुयाच्वँ।✱

3 “ ‘छिपिं फुक्कसिनं थ: मांबौया हनाबना ति। अले जिगु विश्रामबार मानय या। जि परमप्रभु छिमि परमेश्वर ख:।✱

4 “ ‘मूर्तिपाखे छिपिं वने मते, अले छिमिसं थ:गु नितिं धातु नायका: घ:त नं दयके मते।✱

5 “ ‘छिमिसं परमप्रभुयात मेलबलिं छायेबलय परमेश्वरपाखें थ: नालेबह: जुइकथं छा।

6 छिमिसं उकियात छा:गु न्हिइ हे नयेमा:। कन्हय खुन्हुं नं व नये ज्यु। तर कंस खुन्हुं छुं ल्यं दत धा:सा व मिइ छवयकाबीमा:।

7 कंस तक व नल धा:सा व अशुद्ध जुइ। अले व नालेबह: जुइ मखु।

8 सुनानं उकियात नल धा:सा थ:गु पापया लागिं व मनु थ: हे दोषी जुइ। छायाधा:सा वं परमप्रभुया पवित्र खँ अशुद्ध यात। अले वयात थ: मन्तपाखें पितिना छवयेमा:।

9 “ ‘छिमिसं थ:गु बाली लइबलय् बुँया सिथ तक लये मज्यु। अले बुँइ कुतुं वंगु अन्न नं मुने मते।✱

10 छिमिसं थ:गु दाखक्यबं दाख खाइबलय् फुक्कं दाख खाये मते अले बँय कुतुं वंगु दाख नं काये मते। व नये मखपिं व परदेशीतयगु नितिं त्व:ताब्यु। जि परमप्रभु छिमि परमेश्वर ख:।

11 “ ‘छिमिसं खुयाकाये मते।

“ ‘मखुगु खँ ल्हाये मते।

“ ‘छमहं मेम्हयसित झंग: लाये मते।✱

12 “ ‘जिगु नां कया: मखुगु पाफया: थ: परमेश्वरया नां क्वह्यंके मते। जि परमप्रभु छिमि परमेश्वर ख:।✱

13 “ ‘छिमिसं ज:लाख:लापिन्त ध्वंलाना: इमिगु छुं नं काये मते, अले इमिगु छुं नं लुतय याना: काये मते।

“ ‘ज्याला कया: ज्या याइपिनिगु धिबा वयात मब्यूसें सुथय तक तयातये मते।✱

14 “ ‘न्हायपं ख्वाँययात क्वह्यंके मते। कांया न्ह्य:ने लुफि हाइगु वस्तु तये मते। तर छिमिसं परमेश्वरया भय कायेमा:। जि परमप्रभु छिमि परमेश्वर ख:।✱

15 “ ‘छिमिसं अन्याय याये मते। त:धमह जूसां वा चिधीमह जूसां, मनूया ख्वा: स्वया: मखु, तर सकलें मन्तयगु पाय्छिकथं न्याय यायेमा:।✱

16 “ ‘मेपिं मन्तयत क्वह्यंका: खँ ल्हाना जुइ मते।

“ ‘छिमिसं ज:लाख:लापिनिगु जीवन आपतय लाइगु छुं नं ज्या याये मते। जि परमप्रभु ख:।

17 “ ‘छिमिसं थ: जातियापिं दाजुकिजापिन्त दुनुगलंनिसें मययके मते। छिमि ज:लाख:लापिन्त ब्व:ब्यु। मखुसा छ नं वं या:गु पापया दोषी जुइ।✱

18 “ ‘थ: मन्तलिसे बदला कायेगु स्वये मते, अले इबि नं तये मते, तर थ: जला:खला:तयत थ:त थें हे माया या। जि परमप्रभु ख:।✱

✱ 18:23 १८:२३ प्रस २२:१९; लेवी २०:१५-१६; व्य २७:२१ ✱ 19:2 १९:२ लेवी ११:४४-४५; १ पत्र १:१६ ✱ 19:3 १९:३ प्रस २०:८,१२; व्य ५:१२,१६
 ✱ 19:4 १९:४ प्रस २०:२३; ३४:१७; लेवी २६:१; व्य २७:१५ ✱ 19:9 १९:९-१० लेवी २३:२२; व्य २४:१९-२२ ✱ 19:11 १९:११ प्रस २०:१५-१६; व्य ५:१९-२०
 ✱ 19:12 १९:१२ प्रस २०:७; व्य ५:११; मत्ती ५:३३ ✱ 19:13 १९:१३ व्य २४:१४-१५ ✱ 19:14 १९:१४ व्य २७:१८ ✱ 19:15 १९:१५ प्रस २३:६-८; व्य १६:१९ ✱ 19:17 १९:१७ मत्ती १८:१५ ✱ 19:18 १९:१८ मत्ती ५:४३; १९:१९; २२:३९; मर्क १२:३१; लूक १०:२७; रोम १३:९; गला ५:१४; याक २:८

- 19 “ छिमिसं जिगु नियम मानय यायेमाः।
 “ अले निगू जातियापि पशुत छथाय हयाः ज्वःचिके मते।
 “ छगू हे बुँइ निथी किसिमयागु पुसा हले मते।
 “ छिमिसं निगू किसिमयागु सुका दुगु वसः पुने मते।*
 20 “ ब्याहा क्वःछी धुकूमह तर न्याइमह मिजनं थःगु यायेत धिबा मपुनिमह वा थः मालिकपाखें स्वतन्त्र मजूमह दासीनापं सुनानं लसपस यात धाःसा इपिं निमहयसित सजाँय बीमाः, तर इमित स्यायेगु धाःसा मखु, छायाधाःसा व दासी स्वतन्त्र मजुनि।
 21 तर थ्व मनूखं नापलायेगु पालया ध्वाखाय थःगु दोषबलिया नितिं छमह भ्याःचा परमप्रभुयात छायेत हयेमाः।
 22 अले व मनूया पापया नितिं प्रायश्चित यायेत दोषबलियामह भ्याःचा पुजाहारीं परमप्रभुया न्ह्यःने छायेमाः। अनलि व मनूयात क्षमा दइ।
 23 “ छिपिं व देशय वनाः फलया सिमा पित धाःसा स्वदँ तक उकिया फल नयेजी मखु। स्वदँ तक उकिया फल नये मते।
 24 प्यंगू दँय सयावःगु फल पवित्र जुइ, अले थ्व परमप्रभुया प्रशंसाया नितिं देछायेमाः।
 25 तर न्यागू दँय उकियागु फल छिमिसं नये ज्यू। अले अप्वः फल सयावइ। जि परमप्रभु छिमि परमेश्वर खः।
 26 “ छिमिसं हि पिमकाःगु ला नये मते।
 “ छिमिसं ज्वखना स्वयेगु व तन्त्रमन्त्र यायेगु ज्या याये मते।*
 27 “ छिमिसं न्हकुइ च्वंगु सँ खाये मते। अले दाहीया कुन्चा कुन्चा नं चाये मते।*
 28 “ छिमिसं दुखं च्वनीबलय थःगु म्हया छँगुलिइ घाः याये मते। अले उकी छुं नं च्वयेगु ज्या नं याये मते। जि परमप्रभु खः।
 29 “ छिमिसं थः म्हायापिन्त वेश्या दयकाः क्वह्यके मते। मखुसा देशय न्यकं वेश्यावृति जायावनी। अले देश पापं जाइ।*
 30 “ छिमिसं जिगु विश्रामबार मानय यायेमाः, अले जिगु पवित्र पालयागु हनाबना तयेमाः। जि परमप्रभु खः।*
 31 “ छिपिं तन्त्रमन्त्र ज्या याइपिं बोक्सियाथाय वने मते। इमिगु सल्लाह कयाः थःत अशुद्ध याये मते। जि परमप्रभु छिमि परमेश्वर खः।*
 32 “ बुराबुरी मनूतयगु न्ह्यःने दनाः इमिगु हनाबना तयेमाः। अले थः परमेश्वरया भय कायेगु। जि परमप्रभु छिमि परमेश्वर खः।
 33 “ ‘सुं परदेशी छिपिनापं च्वनाच्वंगु दुसा वयात बांलाःगु व्यवहार यायेमाः।*
 34 छिपिनापं च्वनाच्वमह परदेशीयात थःगु देशयामह मनूयात थें हे व्यवहार यायेमाः। छिमिसं वयात थःत थें हे माया या, छायाधाःसा छिपिं नं न्हापा मिश्रय परदेशी जुयाच्वंगु खः। जि परमप्रभु छिमि परमेश्वर खः।
 35 “ ‘छिमिसं दायेबलय, लनेबलय व ल्याःखायेबलय सुयात ध्वंलाये मते।*
 36 छिमिसं ठीक कथंयागु धःतालजु अले ठीक कथंयागु नाप तौल नं तयेमाः। जि परमप्रभु छिमि परमेश्वर खः। जिं छिमित मिश्र देशं पित हया।
 37 “ ‘अथे जुयाः छिमिसं जिगु नियम व विधि मानय यायेमाः। जि परमप्रभु खः।’ ”

20

पापया सजाँय

- 1 परमप्रभुं मोशायात धयादिल,
 2 “इस्त्राएलीतयत धा, ‘सुं इस्त्राएली वा इपिं नापं च्वनाच्वमह परदेशी मनूखं मोलेक घःयात थःपिनि मचा छाल धाःसा वयात खलःयापिं फुक्कसिनं ल्वहँतं कयकाः स्यायेमाः।
 3 वं थः मचा मोलोखयात छाइबलय जिगु पवित्र पालयात अशुद्ध याइ अले जिगु पवित्र नांयात क्वह्यंकी, अथे जुयाः जि थः हे वयागु विरोधय वनाः वयात थः मनूतपाखें पितिनाछवये।
 4 वं थः मचा मोलोखयात छाःबलय खलःयामह सुनानं मखंछु यानाः व मनूयात मस्यात धाःसा
 5 व मनू, वया छँजःपिं व वयागु ज्याय ल्हाः तःपिं फुक्कसित जिं त्वःते मखु। जिं वयात वया थः मनूतपाखें पितिनाछवये।
 6 “ ‘सुं मनू तन्त्रमन्त्रय लगय जुल धाःसा जिं वयात त्वःते मखु। छायाधाःसा वं जिगु विरोधय बेस्याया थें ज्या यात। जिं वयात वया थः मनूतपाखें पितिनाछवये।
 7 “ ‘अयजुगुलि छिपिं थुपिं फुक्कपाखें अलग च्वनाः पवित्र जुयाच्वँ! छायाधाःसा जि परमप्रभु छिमि परमेश्वर खः।
 8 छिमिसं जिं धया थें या, छिमित पवित्र याइमह परमप्रभु जि हे खः।
 9 “ ‘सुनानं थः मां व बौयात सराः बी, वयात स्याना छवयेमाः। थज्याःमह मनू तःधंगु अपराधया दोषी खः।*
 10 “ ‘सुनानं थः जःलाखःलाया कलाःनापं लसपस यात धाःसा मिसा व मिजं निमहयसितं स्यायेमाः।* ”

* 19:19 १९:१९ व्य २२:९-११ * 19:26 १९:२६ उत १:४; लेवी ७:२६-२७; १७:१०-१४; व्य १२:१६,२३; १५:२३; १८:१० * 19:27 १९:२७-२८ लेवी २१:५; व्य १४:१ * 19:29 १९:२९ व्य २३:१७ * 19:30 १९:३० लेवी २६:२ * 19:31 १९:३१ व्य १८:११; १ शमू २८:३-२०; यशै ८:१९ * 19:33 १९:३३-३४ प्रस २२:२१; व्य २४:१७-१८; २७:१९ * 19:35 १९:३५-३६ व्य २५:१३-१६; हितो २०:१०; इज ४५:१० * 20:9 २०:९ प्रस २१:१७; मर्ती १५:४; मर्क ७:१० * 20:10 २०:१० प्रस २०:१४; लेवी १८:२०; व्य ५:१८

- 11 “ थः बौया कलाःनापं लसपस याइम्हय्सिनं थः बौयात लज्या चाय्कूगु खः। इपिं निम्हय्सितं स्याना छवयेमाः। थज्याःम्ह मन् तःधंगु अपराधया दोषी खः।✱
- 12 “ ‘सुनानं थः काय्भौनाप लसपस यात धाःसा इपिं निम्हय्सितं स्याना छवयेमाः। इमिसं याये मत्यःगु ज्या यात। थज्याःम्ह मन् तःधंगु अपराधया दोषी खः। ✱
- 13 “ ‘सुनानं मिजनं मिसानाप लसपस याःथें मिजनाप लसपस यात धाःसा व घचाइपुगु ज्या खः। इमित स्याना छवयेमाः। थज्याःम्ह मन् तःधंगु अपराधया दोषी खः।✱
- 14 “ ‘सुनानं मां व म्हाय् निम्हसितं कलाः तल धाःसा थ्व क्वह्यंगु ज्या खः। इपिं स्वम्हय्सितं मिइ छवय्का छवयेमाः। छिमि दथुइ थज्याःगु क्वह्यंगु ज्या मजुइमाः।✱
- 15-16 “ ‘सुं नं मिजं वा मिसां पशुनाप लसपस यात धाःसा वयात स्याना छवयेमाः। नापं पशु नं स्याना छवयेमाः। थज्याःम्ह मन् तःधंगु अपराधया दोषी खः। ✱
- 17 “ ‘सुनानं थः तःकेहेंपिं, थः बौ वा मांया पाखेंयाम्ह म्हाय्यात ब्याहा यानाः लसपस यात धाःसा व लज्या चायापुगु ज्या खः। इमित इमि थः मन्तपाखें पितिनाछवयेमाः। वं थः केहेंयात लज्या चायापुगु ज्या खः। अले व उकिया दोषी जुइ।✱
- 18 “ ‘सुनानं थीमज्य जुयाच्चंम्ह मिसानाप लसपस यात धाःसा वं हिबा वःगु मूलयात उलाक्यना ब्यूगु दु, अले व मिसां नं व उला ब्यूगु दु। इपिं निम्हय्सितं इमि थः मन्तपाखें पितिनाछवयेमाः।✱
- 19 “ ‘सुनानं थः मांबौया तःकेहेंपिं लिसे लसपस याये मते। थुकिं स्यःलाःपिं थःथितिया लज्या चाय्कूगु जुइ। अले इपिं निम्हं दोषी जुइ।✱
- 20 “ ‘सुनानं थः कका वा तःबाःया कलाःनापं लसपस यात धाःसा वं थः कका वा तःबाःयात लज्या चाय्कूगु जुइ। इपिं थःगु पापया नितिं दोषी जुइ। अले इपिं मचाखाचा मदय्कं हे सी।
- 21 “ ‘सुनानं थः किजाभौ वा तताजु नाप लसपस यात धाःसा व याये मत्यःगु ज्या खः। वं थः दाजु वा किजायात लज्या चाय्कूगु जुइ। इपिं मचाखाचा मदय्कं सी।✱
- 22 “ ‘परमप्रभुं धयादिल, जिगु नियम व आज्ञा पालन या। मखुसा जिं छिमित यंके धयागु देशं छिमित ल्ह्याः वांछवइ।
- 23 जिं छिमिगु न्ह्यःनें पितिनाछवये त्यनागु जातियापिन्सं याःथें छिमिसं याना जुइ मते। इमिगु याये मत्यःगु ज्याखं यानाः जिं इमित मयय्कागु खः।
- 24 तर जिं छिमित धयागु दु, “छिमिसं इमिगु देश त्याकाः काइ, छायाधाःसा थ्व देश जिं छिमित सर्बयकथं बी। जिं थःम्हं हे दुरु व कस्ति बाः वयाच्चंगु थ्व देशयात छिमित बी।” जिं छिमित मेगु जातितपाखें अलग तइम्ह परमप्रभु छिमि परमेश्वर खः।
- 25 “ ‘उकिं छिमिसं शूद्रपिं व अशूद्रपिं झंगः व पशुत बांलाक म्हसीकि। जिं अशूद्र धयापिं झंगः, पशु व बँय धिसय् जुया जुइपिं पशुतपाखें छिमिसं थःपिन्त अशूद्र याये मते
- 26 छिपिं जिगु नितिं पवित्र जुइमाः, छायाधाःसा जिं परमप्रभु पवित्र खः। अले जिं छिमित थः मन्त यायेत मेगु जातितपाखें अलग तयागु खः।
- 27 “ ‘सुनानं मिजं वा मिसां तन्मन्त्रया ज्या यात धाःसा वयात स्याना छवयेमाः। वयात ल्वहँतं कय्काः स्यायेमाः। थज्याःम्ह मन् तःधंगु अपराधया दोषी खः।’ ”

21

पुजाहारी यायेमाःगु खँ

- 1 परमप्रभुं मोशायात धयादिल, “हारूनया पुजाहारी काय्पिन्त थथे धा, ‘पुजाहारीं सुं थःथिति सित धाःसा वयात थीमज्यु। थुकिं वयात अशूद्र याइ।
- 2 थः मांबौ, काय्म्हाय, दाजुकिजा,
- 3 व ब्याहा मजुनिपिं तःकेहेंया नितिं जक इमिसं थःत अशूद्र यायेमा।
- 4 ब्याहापाखें स्वापु दुपिं सुयागुं नितिं नं इमिसं थःपिन्त अशूद्र याये मज्यु।
- 5 “ ‘दुःखं च्वनीबलय् थःगु सँ खाये मते, दाहीया कुन्चा कुन्चा नं चाये मते, अले म्हय् घाः याये मते।✱
- 6 थः परमेश्वरया नितिं इपिं पवित्र जुइमाः, अले थः परमेश्वरया नां अशूद्र मयायेमाः। छायाधाःसा इमिसं विशेष देछा, परमेश्वरया नसा होमबलि छाइगु खः। उकिं इपिं पवित्र जुइमाः।
- 7 “ ‘इमिसं ल्यवःसिं मिसा, स्यनेधुकूम्ह मिसा व भाःतं त्वःतूम्ह मिसा ब्याहा याये मज्यु। छायाधाःसा इपिं पुजाहारीत थः परमेश्वरया नितिं पवित्रपिं खः।
- 8 मन्तयसं इमित पवित्र भाःपीमाः, छायाधाःसा इमिसं छिमि परमेश्वरयात अन्नबलि छाइ। मन्तयसं इमित पवित्र भाःपीमाः, छायाधाःसा जिं छिमित पवित्र याइम्ह परमप्रभु पवित्र खः।

✱ 20:11 २०:११ लेवी १८:८; व्य २२:३०; २७:२० ✱ 20:12 २०:१२ लेवी १८:१५ ✱ 20:13 २०:१३ लेवी १८:२२ ✱ 20:14 २०:१४ लेवी १८:१७; व्य २७:२३ ✱ 20:15-16 २०:१५-१६ प्रस २२:१९; लेवी १८:२३; व्य २७:२१ ✱ 20:17 २०:१७ लेवी १८:१९; व्य २७:२२ ✱ 20:18 २०:१८ लेवी १८:१९ ✱ 20:19 २०:१९-२० लेवी १८:१२-१४ ✱ 20:21 २०:२१ लेवी १८:१६ ✱ 21:5 २१:५ लेवी १९:२७-२८; व्य १४:१

9 “सुं पुजाहारीया म्हायूनं ल्यवःसिं ज्या यानाः थःत अशुद्ध यात धाःसा, वं थः बौया अपमान याइ। वयात मिइ छवयकाः स्थाना छवयेमाः।

10 “दकलय् तःधंम्ह पुजाहारी, छेनय् अभिषेकया चिकं लुइ धुंकूम्ह व पुजाहारीया वसः पुंकेत अलग तये धुंकूम्हयसिनं दुखं च्वनीबलय् सँ मचिसे मच्चनेमाः अले थःगु वसः नं मखुइमाः।

11 सीम्ह दुथाय् वनाः वं थःत अशुद्ध याये मज्यु। वया थः मांबौ हे सीसां व वने मज्यु।

12 व नापलायेगु पालं पिहां मवनेमा, अले थः परमेश्वरया नापलायेगु पालयात अपवित्र मयायेमा। छायाःसा परमेश्वरया अभिषेकया चिकनं वयात अर्पण याये धुंकूगु दु। जि परमप्रभु खः।

13 “वं कुमारी मिसामचा ब्याहा यायेमाः।

14 वं भाःत सी धुंकूम्ह, भाःत त्वःते धुंकूम्ह मिसा, स्यंम्ह मिसा व ल्यवःसिं मिसा ब्याहा मयायेमाः। वं थःगु हे कुलयाम्ह कुमारी मिसामचा ब्याहा यायेमाः।

15 मखुसा वया काय्म्हाय्पिं अशुद्ध जुइ। जि वयात पवित्र याइम्ह परमप्रभु खः।’ ”

16 परमप्रभुं मोशायत धयादिल,

17 “हास्नयात धा, ‘छं लिपाया पुस्ताय् म्हय् खू दुम्ह सुं छिमि सन्तान थः परमेश्वरयात बलि छायेत न्ह्यःने वये मज्यु।

18 खू दुम्ह सुं नं न्ह्यःने वये दइ मखु। कां, खुत्यां काःम्ह, अंगभंग जूम्ह

19 ल्हाःतुति चाःतूम्ह,

20 धुसि लूम्ह वा बागःचाम्ह, मिखा व छेंगूया ल्वय् दुम्ह, अण्डकोष स्यंम्ह जिगु न्ह्यःने वये दइ मखु।

21 पुजाहारी हास्नया सन्तानय् खू दुम्ह सुं नं जितः विशेष देछा छायेत जिगु न्ह्यःने वये दइ मखु। वयाके खू दु। व थः परमेश्वरयात अन्नबलि बीत न्ह्यःने वये दइ मखु।

22 पुजाहारीया सन्तान जूगुलि वं थः परमेश्वरयात छायेहःगु विशेष देछा नये फइ।

23 तर वयाके खू दुगुलि वं पर्दा व वेदीया लिक्क वयाः जिगु पवित्र पालयात अशुद्ध यायेदइ मखु। छायाःसा जि उकियात पवित्र याइम्ह परमप्रभु खः।’ ”

24 अले मोशां हास्न, वया काय्पिं व फुक्क इस्त्राएलीतयत् थ्व खँ न्यंकल।

22

छायेहःगु वस्तुया पवित्रता

1 परमप्रभुं मोशायत धयादिल,

2 “हास्न व वया काय्पिन्त धा, इस्त्राएलीतयत्सं जितः छायेहःगु पवित्र वस्तुया बारे होसियार जु, अले जिगु नांयात क्वह्यकेगु याये मते। जि परमप्रभु खः।

3 “इमित धा, ‘छिमि पुस्तौं पुस्ताय् सुं अशुद्धम्ह मनु इस्त्राएलीतयत्सं अर्पण याःगु पवित्र वस्तुया न्ह्यःने वन धाःसा वयात जिं जिगु न्ह्यःनं नाश यानाबी। जि परमप्रभु खः।

4 “‘हास्नया काय्पिं मध्ये सुं छेंगूया पुनेयःगु ल्वय् दुम्ह वा धातुया ल्वय् दुम्ह अशुद्ध जुइबलय् तक छायेहःगु पवित्र वस्तुं छुं नं मनयेमाः। सीम्ह थ्यूम्ह, धातुया अथें कुतुं वइम्हयात थ्यूम्ह अले

5 धिसय् जुया जुइपिं जीवजन्तुतयत् थ्यूम्ह, गुगुं कथंयागु अशुद्ध दुम्ह मनु थ्यूम्ह,

6 थज्याःम्ह मनु सन्ध्याकाः ईतक अशुद्ध जुइमाः। व म्वःमल्हुतले छाःगु पवित्र वस्तुं छुं नं नये मज्यु।

7 तर सन्ध्याकाः ई धुंकाः जक व शूद थहरय् जुइ। अनंलि वं छाःगु पवित्र वस्तुं नःसा ज्यू छायाःसा व वयागु नयेगु नसा खः।

8 सुं पुजाहारी थःगु कालं स्यूम्ह अले गुँपशुं स्याःम्ह जन्तु नयाः थःत अशुद्ध याये मज्यु। जि परमप्रभु खः।

9 “अथे जुयाः इमित जिगु विधियात मानय् यायेमाः, मखुसा इपिं जिगु विधियात मानय् मयाःगुलि दोषी जुयाः सिनावनी। जि इमित पवित्र याइम्ह परमप्रभु खः।

10 “‘पुजाहारी परिवारया मखुम्ह मनुखं पवित्र वस्तु मनयेमा। व पुजाहारीया पाहां जूसां वा ज्यालाय् ज्या याइम्ह मनु जूसां वं पवित्र वस्तु मनयेमा।

11 तर पुजाहारी सुं दासयात धिबा पुलाः न्यानाकाल धाःसा व दासं छाःगु बलि नयेफु। पुजाहारीया छेंय् बूम्ह दासं नं उकिं नयेफु।

12 मेगु कुलयाम्ह मिजनापं पुजाहारीया म्हाय्या ब्याहा जूगु दुसा वं छाःगु विशेष पवित्र भेटीं छुं नं नये मज्यु।

13 तर पुजाहारीया म्हाय्या भाःत सीत धाःसा, वा भाःतं त्वःतकाः च्वम्ह जूसा अले व मचाखाचा मदयाः ब्याहा जुइ न्ह्यः थें थःछें च्वनाच्वंसा थः बौयागु नयेगु नसां नये ज्यू। तर पुजाहारी परिवार व वया दासपिन्सं बाहेक मेपिं सुनानं उकिं नये मज्यु।

14 “‘तर सुं मनुखं मसीकं पवित्र वस्तुं नल धाःसा वं उकियागु न्याव्वय् छव्व तनाः उकियात पवित्र देछाकथं पुजाहारीयात बीमाः।

15 पुजाहारी इस्त्राएलीतयत्सं छायेहःगु पवित्र देछायात अशुद्ध मयायेमाः।

16 थथे देछां छुं कया: नके मत्यःपि मन्तयत् नकेगु मयायेमा:। मखुसा इमिसं सजाँय फयेमाली। जि इमित पवित्र याइम्ह परमप्रभु खः।”

नालेबहः जुइ मखुगु व नालेबहः जुइगु बलि

17 परमप्रभुं मोशायत धयादिल,

18 “हास्न वया कायपि व फुक्क इस्राएलीतयत् धा, ‘इस्राएली वा इपि नापं च्वनाच्चंम्ह परदेशी भाकल वा थःयसेया होमबलि परमप्रभुयात छाइबलय्,

19 व नालेबहः जुइत द्रहं, फै वा दुगुचा न्ह्याम्ह हे जूसां ख् मदुम्ह मिजंम्ह जक छायेमा:।

20 ख् दुम्हयसित छिमिसं छाये मते, छायाधाःसा व नालेबहः जुइ मखु।*

21 “सुनानं मेलबलि वा थः यःछिया बलि फैच्चलय्या बथां वा सा द्रहंया बथांपाखें थःगु भाकल पूर्वकेत छाल धाःसा नालेबहः जुइत व पशुयागु म्हय छुं नं ख् मदयेमा:।

22 कांम्ह, म्हया छुं ब्व स्यंम्ह, अले खुत्यां काःम्ह, चासुइगु वा छेंगूया ल्वय् दुम्ह पशुयात छिमिसं वेदीइ छाये मज्य्, अले विशेष देछाकथं नं परमप्रभुयात छाये मज्य्।

23 तर म्हय छुं ख् दुम्ह सा वा द्रहं, फै धाःसा वयात थः यःछि बलिकथं छाये फु, तर भाकल पूर्वकेत व नालेबहः जुइ मखु।

24 पशुयागु अण्ड तज्याःगु वा ध्यनाछवःगु, अले काचाकुचु जूगु दुसा वयात परमप्रभुया नितिं छाये मज्य्। छिमिगु देशय् गन नं थज्याःगु ज्या याये मज्य्।

25 सुं परदेशीयाके कया: नं थज्याःम्ह पशु परमेश्वरया नितिं छाये मज्य्। वयागु म्हय स्यंगु ब्व दु, वयाके ख् दु। अथे जुया: व छिमिगु पलेसा नालेबहः जुइ मखु।”

26 परमप्रभुं मोशायत धयादिल,

27 “साचा वा द्रहंचा, चिधिकःम्ह भ्याःचा वा दुगुचा बुइबलय् व न्हयन्हु तक थः मां नापं हे च्वनेमा:। च्यान्हु खुन्हुनिसें व परमप्रभुया न्ह्याःने विशेष देछाकथं नालेबहः जुइ।

28 सा वा द्रहं, फैयात वया मचानापं छन्हुं हे स्याये मते।

29 “छिमिसं परमप्रभुया नितिं सुभाय् बलि छाइबलय् छिपिं नालेबहः जुइकथं व छायेगु यायेमा:।

30 छाइगु न्हि हे उकियात नयेमा:। उकियागु छुं नं सुथय् तक ल्यंका तये मज्य्। जि परमप्रभु खः।”

31 “अथे जुया: छिमिसं जिगु विधियात मानय् या। जि परमप्रभु खः।

32 छिमिसं जिगु पवित्र नांयात क्वह्यंकेगु याये मते। इस्राएलीतयसं जि पवित्र खः धका: नाला कायेमा:। छिमित पवित्र याइम्ह परमप्रभु जि हे खः।

33 छिमि परमेश्वर जुइत जिं हे छिमित मिश्रं पित हया। जि परमप्रभु खः।”

23

हनेमाःगु नखःचखः

1 परमप्रभुं मोशायत धयादिल,

2 “इस्राएलीतयत् जि ल्ययागु परमप्रभुया पवित्र नखःचखः थ्व हे खः धका: धयाब्यु। ‘थुकियात छिमिसं पवित्र मुंज्या धका: घोषणा या।

विश्रामबारया दिं

3 “खुन्हु तक छिमिसं ज्या या, न्हयन्हु दुखुन्हु धाःसा झासु लनेगु विश्रामबार व पवित्र मुंज्या जुइ। उखुन्हु छिमिसं छुं नं ज्या याये मते। छिपिं न्ह्याथाय् च्वनाच्चंसां उखुन्हु छिमिसं परमप्रभुयात तःधंकेमा:।*

छुत्काराया नखः व सोडा मतःगु मरिया नखः

गन्ती २८:१६-२५

4 “परमप्रभुं क्वःछिनातःगु जितः तःधंकेत छिमिसं थःथवय् मुना: हनेमाःगु नखःचखः थ्व हे खः।

5 न्हापांगु लाया झिंप्यन्हु खुन्हु सन्ध्याका: इलय् परमप्रभुया छुत्काराया नखः शुरु जुइ।*

6 व हे लाया झिन्यान्हु खुन्हुनिसें परमप्रभुया सोडा मतःगु मरिया नखः शुरु जुइ। न्हयन्हु तक छिमिसं सोडा मतःगु मरि नयेमा:।*

7 न्हापां खुन्हु छिमिगु छगू पवित्र मुंज्या जुइमा:। उखुन्हु छिमिसं छुं नं न्हिज्या याये मते।

8 न्हयन्हु तक छिमिसं परमप्रभुया नितिं विशेष देछा छायेगु। अले न्हयन्हु दुखुन्हु हानं छिमिगु छगू पवित्र मुंज्या जुइमा:। उखुन्हु छिमिसं छुं नं न्हिज्या याये मते।’ ”

* 22:20 २२:२० व्य १७:१ * 23:3 २३:३ प्रस २०:८-१०; २३:१२; ३१:१५; ३४:२१; ३५:२; व्य ५:१२-१४ * 23:5 २३:५ प्रस १२:१-१४; व्य १६:१-२ * 23:6 २३:६-८ प्रस १२:१४-२०; २३:१५; ३४:१८; व्य १६:३-८

न्हापांगु बालीया नखः

9 परमप्रभुं मोशायत धयादिल,

10 “इस्माएलीतयत धा, ‘जिं छिमित बीत्यनागु देशय् वने धुंका: छिमिसं बालीया न्हापांगु ब्वया छथू लया: पुजाहारीयाथाय् हति।

11 विश्रामबारया कन्हय् खुन्हु पुजाहारी उकियात परमप्रभुया न्ह्यःने यंका: संका: देछायेमा:। अले जिं उकियात छिमिगुपाखें लःल्हानाकाये।

12 उखुन्हु हे छिमिसं परमप्रभुयात होमबलि छायेत दच्छि दुम्ह खू मदुम्ह चिधिकःम्ह भ्याःचा छाये हयेमा:।

13 थुकिया नापं परमप्रभुया नितिं अन्नबलिकथं छिमिसं चिकनय् न्हायातःगु छगू एपाया झिब्वय् निब्व भिंगु छुचुं नस्वाःया लागिं परमप्रभुया नितिं विशेष देछाकथं छाये हयेमा:। थ्व नापं छगू लिटर दाखमघ नं छायेमा:।

14 छिमिसं थः परमेश्वरयात थथे छाये महतले छिमिसं न्हगु बालीया गुगुं नं कथंया मरि, सियातःगु, छुयातःगु अन्न नये मते। छिमिसं न्ह्याथाय् वंसां छिमि पुस्तौ पुस्ता तकं यायेमा:गु न्ह्याबलेया नियम थ्व खः।

सामाज्याया नखः

गन्ती २८:२६-३१

15 “ विश्रामबारया कन्हय् खुन्हुनिसें अर्थात छिमिसं संका: ब्यगु बलिया थू हःगु न्हिखुन्हुं निसें न्हय्वा: ल्याःखा।

16 न्हय्गुगु विश्रामबार तक नेय्न्हु ल्याःखा, अले न्हगु अन्नबलि परमप्रभुयात छाये हयेमा:।

17 छिपिं न्ह्याथाय् जसां छिमिसं न्हापांगु बालीया छगू एपाया झिब्वय् निब्व भिंगु छुचुंया सोडा ल्वाकछ्यानातःगु निपा मरि परमप्रभुया नितिं संका: बीगु बलिकथं छाये हयेमा:।

18 मरिनापं छिमिसं दच्छि दुपि न्हय्म्ह खू मदुपि चिधिकःपि भ्याःचात, छम्ह द्रहंचा व निम्ह भ्याःचा छाये हयेमा:। परमप्रभुया नितिं थ्व होमबलि नापं इमिगु अन्नबलि व त्वँसाबलि छगू विशेष बलि जुइ, परमप्रभुया नस्वाःगु नस्वाः।[☆]

19 अनंलि छिमिसं पापबलिया नितिं छम्ह दुगु व मेलबलिया नितिं दच्छि दुपि निम्ह चिधिकःपि भ्याःचात छायेमा:।

20 पुजाहारी परमप्रभुया न्ह्यःने, न्हापांगु फलया मरिनापं संका: बीगु बलिकथं निम्ह चिधिकःपि भ्याःचायात संका: छायेमा:। थ्व पुजाहारीया नितिं परमप्रभुयात छाःगु पवित्र बलि जुइ।

21 उखुन्हु छिमिसं छुं नं न्हिज्या याये मते। छिमिगु छगू पवित्र मुंज्या जुइमा:। छिमि लिपाया पुस्तां पुस्ता तकया लागि छिपिं न्ह्याथाय् च्वंसां थ्व न्ह्याबलेया नियम खः।

22 “ छिमिसं बाली लयेबलय् बूँ सिथय् सिथय् थ्यंक लये मते। अले बाली लयेबलय् बँय् लाःगु नं मुने मते। छिमिसं उकियात नये मखंपिन्त व विदेशीपिन्त त्वःताब्यु। जि परमप्रभु छिमि परमेश्वर खः।’ ”[☆]

तुरहीया नखः

गन्ती २९:१-६

23 परमप्रभुं मोशायत धयादिल-

24 “इस्माएलीतयत धा, ‘न्हय्गुगु लाया न्हापांगु दि फुक्कं झासु लनेगु दि जुइमा:। उखुन्हु फैया नेकूया तुरही पुया: परमेश्वरया छगू पवित्र मुंज्या जुइमा:।

25 उखुन्हु छिमिसं छुं नं कथंया न्हिज्या याये मते। तर परमप्रभुया नितिं विशेष देछा छ।’ ”

प्रायश्चितया दि

गन्ती २९:७-११

26 परमप्रभुं मोशायत धयादिल, [☆]

27 “न्हय्गुगु लाया झिन्हु खुन्हु प्रायश्चितया दि जुइ। उखुन्हु छिमिसं छुं मनसैं छगू पवित्र मुंज्या तयेमा:। अले परमप्रभुयात विशेष देछा छायेमा:।

28 उखुन्हु छिमिसं छुं नं ज्या याये मते। छायाःसा उखुन्हु परमप्रभु छिमि परमेश्वरया न्ह्यःने छिमिगु पापया प्रायश्चित यायेगु दि खः।

29 उखुन्हु अपसं मच्चंपिन्त जिं थः मनूतपाखें पितिनाछवये।

30 उखुन्हु छुं कथंया ज्या याइपिन्त जिं नाश यानाबी।

31 छिमिसं उखुन्हु छुं कथंया ज्या याये मते। छिपिं न्ह्याथाय् वनाच्चंसां छिमि पुस्तौ पुस्तातय्गु नितिं थ्व छिमिगु न्ह्याबलेया नियम खः।

32 थ्व छिमिगु नितिं फुक्कं झासु लनेगु विश्रामबारया दि खः। गुन्हया सन्ध्याका: इलनिसें कन्हय् खुन्हु सन्ध्याका: ईतक छिमिसं छुं मनसैं थ्व विश्रामबार हनेमा:।”

बल्चाबायया नखः

गन्ती २९:१२-४०

- 33 परमप्रभुं मोशायत धयादिल,
 34 “इस्राएलीतयत धा, ‘न्हयगू लाया झिन्यान्हु खुन्हुनिसें न्हयन्हु तक परमप्रभुया बल्चाबायया नखः जुइ।”
 35 नखःया न्हापांगु दि परमेश्वरयात आराधना यायेत छिमिगु छगू पवित्र मुंज्या जुइमाः। सुनानं ज्या याये मते।
 36 न्हयन्हुयकं छिमिसं परमप्रभुया निंति वेदीइ विशेष देछा छायेमाः। च्यान्हु खुन्हु हाकनं छिमिगु छगू पवित्र मुंज्या जुइमाः।
 थ्व छगू तःधंगु मुंज्या जुइ। व दिनय् छिमिसं छुं नं ज्या याये मते।
 37 “ जिं ल्ययागु नखःचखः थुपि हे खः। अले थुपि नखतय् छिमिगु मुंज्याय् परमप्रभुयात तःधंकेगु निंति नखःकथं विशेष देछा होमबलि, अन्नबलि, व त्वँसाबलि छायेमाः।
 38 थुपि नखःचखः छिमिसं न्हाबले हनीगु विश्रामबारया बाहेक खः, अले बलि छायेगु नं न्हाबले छायावयाचवंगु बलि, भाकल व थःयसेंबलि बाहेकया बलि खः। अले छिमिसं परमप्रभुयात ब्यूगु बचं पूर्वकेत ब्यूगु बलि खः।
 39 “ ‘छिमिसं थःगु बुँया बाली लये धुंकाः न्हयगू लाया झिन्यान्हु खुन्हुनिसें न्हयन्हु तक परमप्रभुया निंति थ्व नखः हनेमाः।
 थ्व नखःया न्हापांगु दि व च्यान्हु खुन्हुया दि विश्रामबार दि खः उखुन्हु छुं ज्या याये मते।
 40 न्हापांगु दि छिमिसं थःथाय् सःगु भिंभिगु फल, बल्चा दयकेत ताय्गः सिमाया कचा, ततःमागु सिमाया कचा, लहरे पिपलया कचा ज्वनाः न्हयन्हु तक परमप्रभु छिमि परमेश्वरया न्ह्यःने लयताया च्वँ।
 41 दँयदसं छिमिसं थुकियात परमप्रभुया निंति न्हयन्हु तक नखःकथं हनेमाः। लिपा वइपि छिमि पुस्तौ पुस्तातय् नं न्हयगू लाय् थ्व नखः हनेमाः। थ्व न्हाबलेया लागिं नियम खः।
 42 न्हयन्हु तक फुक्क इस्राएलीत बल्चाय् च्वनेमाः।
 43 थुकिं छिमि सन्तानतय् जिं इमि पुर्खायात मिश्रं पितहयाबलय् बल्चाय् तयागु खः धकाः सीमा। जि परमप्रभु छिमि परमेश्वर खः।”
 44 थुकथं मोशां इस्राएलीतयत् परमप्रभुं क्वःछिनातःगु नखः हनेगु विधि बिल।

24

शुद्धगु चिकं व पवित्रगु मरि

प्रस २७:२०-२१

- 1 परमप्रभुं मोशायत धयादिल,
 2 “इस्राएलीतयत् थथे उजं ब्यु, मत मदिक्क च्यानाः जः दयाच्वनेत छन्थाय् भिंगु जैतूनया शुद्धगु चिकं हयेमाः।
 3 पवित्र पालय् साक्षीया सन्या न्ह्यःने दुगु पर्दाया पिने, परमप्रभुया न्ह्यःने सन्ध्याकाः इलनिसें सुथय् तक मदिक्क हारूनं मत च्याका तयेमाः। थ्व छिमि पुस्तौ पुस्ताया लागिं न्हाबलेया नियम खः।
 4 हारूनं परमप्रभुया न्ह्यःने शुद्धगु लँया त्वाःदेवाय् दुगु मतःयात न्हियान्हिथं बिचाः यायेमाः।
 5 “अले भिंगु छुचुं कयाः छं झिनिपा मरि छु। छपा छपा मरिइ छगू एपाया झिब्वय् निब्व छुचुं दयेमाः।”
 6 खुपा-खुपाया निपँ पँचिनाः निगू पँ परमप्रभुया न्ह्यःने भिंगु लुं भुनातःगु तेबिलय् ति।
 7 अले थ्व मरिया निंति लुमन्तिकथं ब्व जुयाः परमप्रभुया निंति विशेष देछा जुइत छं पँपतिकं भिंगु धुपाँय् ति।
 8 विश्रामबार पतिकं हारूनं न्हगु मरि परमप्रभुया न्ह्यःने ब्वयातयेमाः। थ्व इस्राएलीतयत् न्हाबलेया लागिं विधि खः।
 9 अले थ्व मरि हारून व वया सन्तानतय्गु निंति खः। अले परमप्रभुयात छाःगु विशेष देछात मध्ये थ्व इमिगु न्हाबलेया भाग तसकं पवित्र खः। अथे जुयाः इमिसं थ्व नापलायेगु पाल दुने नयेमाः।”
 10 छम्ह इस्राएली मिसाया काय् दु। वया अबु मिश्री खः। इस्राएली मिसाया व काय् इस्राएलीतनापं च्वनाचवंगु खः। व छम्ह इस्राएली मनूनापं ल्वात।

परमप्रभुया नांयात क्वह्यंके मज्यू

- 10 छम्ह इस्राएली मिसाया काय् दु। वया अबु मिश्री खः। इस्राएली मिसाया व काय् इस्राएलीतनापं च्वनाचवंगु खः। व छम्ह इस्राएली मनूनापं ल्वात।
 11 व इस्राएली मिसाया काय् उबले परमप्रभुया नांयात क्वह्यंकाः सराः बिल। अले मनूतय् वयात ज्वनाः मोशायथाय् हल। वया मांया नां शलोमीत खः। व दानया कुलया दिब्रीया म्हाय् खः।
 12 परमप्रभुया इच्छा इमिसं मस्युतले वयात कुनातल।
 13 अले परमप्रभुं मोशायत धयादिल,
 14 “व सराः ब्यूम्हयसित छाउनी पिने यंकि अले वं धाःगु खँ न्यंपि फुक्कसिनं थथःगु ल्हाः वयागु छेनय् तयेमाः, अनंलि फुक्क खलकं वयात ल्वहँतं कय्काः स्यायेमाः।
 15 छं इस्राएलीतयत् थथे धा, ‘सुनानं थः परमेश्वरयात सराः बी, थुकिया निंति वं सजँय फयेमाः।
 16 सुं मनुखं परमप्रभुया नांयात क्वह्यंकाः सराः बिल धाःसा वयात फुक्क खलकं ल्वहँतं कय्काः स्यायेमाः। स्वदेशी जुइमा वा परदेशी जुइमा सुनानं परमप्रभुया नांयात क्वह्यंकाः सराः बिल धाःसा वयात स्याना हे छवयेमाः।
 17 “ ‘सुनानं सुयातं स्यात धाःसा वयात नं स्याना हे छवयेमाः।”

- 18 सुं मनुखं सुं मन्याम्ह पश्यात स्यात धाःसा स्याःम्हयसिनं पश्या थुवाःयात उकिया पलेसा बीमाः ।
 19 हानं सुं मनुखं थः जःलाखःलायात घाःपाः यानाबिल धाःसा वं गथे याःगु खः वयात नं अथे हे यायेमाः ।
 20 क्वँय् त्वथुगु दुसा उकिया पलेसा क्वँय् त्वथुलेगु, मिखाया पलेसा मिखा, वाया पलेसा वा । गथे वं सुयातं घाःपाः यानाब्यगु
 दु वयात नं अथे हे यायेमाः ।*
 21 पशु स्याःम्हयसिनं उकियागु पलेसा पुलेमाः । मनू स्याःम्हयसित धाःसा स्याना हे छवयेमाः ।
 22 स्वदेशीया निति व विदेशीया निति नियम छगू हे जुइमाः । जि परमप्रभु छिमि परमेश्वर खः ।’ ”*
 23 मोशां इस्त्राएलीतयत् थ्व खँ धाल । अले इमिसं व सराः ब्यूम्हयसित छाउनी पिने हयाः ल्वहँतं कय्काः स्यानाबिल । थये
 परमप्रभुं मोशायात उजं बियादी थें इस्त्राएलीतयसं यात ।

25

न्हयगू दँ

व्य १५:१-११

- 1 परमप्रभुं सीने पर्वतय् मोशायात धयादिल,
 2 “इस्त्राएलीतयत् थये धा, “जिं छिमि बीगु देशय् वने धुंकाः अनयागु बुँनं परमप्रभुया निति झासु लनेमाः ।
 3 छिमिसं खुदँतक थःगु बुँइ प्यु, दाखमाया कचा न्हा, अले उकियागु फल खायेगु या ।
 4 न्हयदँय् धाःसा परमप्रभुया नामय् बुँयात झासु लने ब्यु । न्हयदँय् छिमिसं बुँइ छुं नं पी मज्यु, दाखमाया कचा न्हाये मते ।
 5 थ्व दँ छिमिगु बुँ व दाखमाया निति झासु लनेगु ई खः । उकि उबलय् छिमिगु बुँइ सःगु अन्न लये मज्यु अले दाख खाये
 मज्यु ।
 6 उगु दँय् छिमिगु बुँइ थःथम्हं सःगु अन्न हे छिमिगु, छिमि च्यःभ्वाति, ज्यामि व पिने वयाः छिमिथाय् च्वनाच्चपि परदेशीतयगु
 नसा जुइ ।
 7 अथे हे छिमिसं लहिनातःपि पशुत व जंगलय् च्वपि पशुतयगु नं नसा जुइ । बुँइ सःगु फुक्कं नःसां ज्यु ।

लुँदँ

- 8 “ छिमिसं न्हयगू विश्रामदँ अथे धयागु न्हयदुगं न्हयदँ ल्याःखा, थ्व फुक्क ल्याःखाय् बलय् पिङ्गुदँय् छकः
 9 न्हयगू लाया झिन्हु खुन्हु, प्रायश्चितया दिखुन्हु छिमिसं देशय् न्यंकं फैया नेक्या तुरही पुइकि ।
 10 छिमिसं नेयगूगु दँयात अर्पण यायेमाः । थ्व लुँदँय् देशय् न्यंकं स्वतन्त्रताया नाय्खिं च्वय्कि । थ्व दँय् देशय् दक्वसिनं
 थथःगु सम्पत्ति लिफ्याना काइ, अले दासत थथःगु छँय् लिहां वनेमा ।
 11 थ्व नेयगूगु दँ छिमिगु निति लुँदँ खः । थ्व दँय् छिमिसं छुं नं पी मते, अले अथें सयावःगु अन्न व दाख नं लये मते ।*
 12 थ्व दँ छिमिगु निति पवित्र दँ खः । थ्व लुँदँय् छिमिसं बुँइ अथें बुयावःगु अन्न जक नइ ।
 13 “ थ्व दँय् फुक्क मनूतयसं थथःगु सम्पत्ति लिफ्याना काइ ।
 14 “ थः जःलाखःलालिसे बुँ न्यायेगु मीगु यायेबलय् छम्हं मेम्हयसित क्वाये मते ।
 15 बुँया भाः क्वःछीबलय् लुँदँ धुंकाः बुँज्या यायेगु ईया ल्याः तयाः क्वःछ्यु । लिपा वइगु लुँदँ तक ग्वदँतक जमिनं अन्न
 सय्के फइ, वकथं जमिनया मू क्वःछ्यु ।
 16 गुलि अप्वः दँ ल्यंदनि बुँया भाः नं उलि हे अप्वइ, अले गुलि कम दँ ल्यं दइ, उलि हे बुँया भाः नं कम जुइ । छायाःसा
 बालीया ल्याखं बुँया न्यायेमीगु ज्या जुइगु खः ।
 17 छिमिसं छम्हं मेम्हयसित क्वाये मते । परमप्रभुया ग्याःभय का । छायाःसा जि परमप्रभु छिमि परमेश्वर खः ।

परमप्रभुं न्हयगू दँया लागिं नयेगु नसा बियादी

- 18 “ छिमिसं परमेश्वरं धाःथें या । अले छिपि व देशय् सुरक्षित जुयाः म्वानाच्चनी ।
 19 बुं अन्न सय्की, अले छिमिसं थःपिन्त छु माल व नयेखनी । अले छिपि सुरक्षित जुयाः म्वानाच्चनी ।
 20 सुनानं न्हयगूगु दँय् छुं हे मप्युसे वा छुं लया महसे छु नयाच्चनेगु धकाः न्यनेफु ।
 21 जि खुगूगु दँय् छिमिथाय् थःगु आशिष छवयाहये, अले उगु दँय् स्वदँयात गाक्क बुं अन्न बी ।
 22 छिमिसं च्यादँय् बुँइ पीबलय् पुलांगु हे बाली नयाच्चने दइ । गुँदँय् बाली लयेबलय् तकं छिमिसं पुलांगु हे बाली नयाच्चनी ।

सम्पत्ति लिबिमाःगु नियम

- 23 “ छिमिगु जग्गा जमिनया छुं नं ब्व न्ह्याबलेया निति मी मते छायाःसा जग्गा जमिन जिगु खः । छिमि ला थ्व ज्यायेत
 जक बियातयागु खः ।
 24 छिमिगु थःगु सम्पत्ति न्यायेमिइ यायेबलय् न्ह्याबले लिफ्याये फइकथं म्यु ।

25 “सुं न इस्त्राएली गरीब जुयाः थःगु पुखौली सम्पत्ति मिल धाःसा वया दक्वसिबय् सत्तीम्ह थःथिति वयाः व सम्पत्ति लिफ्याना कायेमाः।

26 सुयां लिफ्यानाबीपि सुं मनू मदुसा, अले व थः हे तःमि जुयाः लिफ्याये फत धाःसा

27 व मेगु लुँदें तक ल्यंदनिगु दँया बालीया धिबा पुलाः थःगु सम्पत्ति लिफ्याना काये फइ। लेवीतयसं न न्हागु हे इलय् इमित ब्यगु लेवीतयगु शहरय् च्वंगु छँ लिफ्याना काये फु।

28 व अथे लिफ्याना काये मफुत धाःसा लुँदें तक सम्पत्ति न्यानाकाःम्हय्सिगु हे ल्हातिइ लानाच्चनी। अले लुँदेंबलय् सम्पत्ति धात्थेम्ह थुवाःयात लित वनी।

29 “सुनानं पःखाः दुनेया शहरय् छँ मिल धाःसा वं दच्छिया दुने थःगु छँ लिफ्याना कायेफइ।

30 दच्छिया दुने लिफ्याना काये मफुत धाःसा वं थःगु छँ सदांया लागि लिफ्याना काये फइ मखु। वयागु छँ सदांया लागि न्यानाकाःम्ह व वया पुस्तौ पुस्तायागु जुइ। लुँदेंबलय् नं वं छँ लिफ्याना काये दइ मखु।

31 पःखाः पिनेया गांया छँ धाःसा बुँ थें हे जुइ। छँ थुवालं अज्याःगु छँ लिफ्याना काये फइ। अले लुँदेंबलय् लितबीमाः।

32 “लेवीतयसं न इमिगु अधिकारया शहरया छँ न्हागु इलय् नं लिफ्याना काये फु।☆

33 छुं जुयाः इमिसं थःगु छँ लिफ्याना काये मफुत धाःसा लुँदेंबलय् इमित इमिगु सम्पत्ति लितबीमाः। छाय्धाःसा लेवीतयगु शहरया छँ इमित सदांया लागि बियातःगु खः।

34 इमिसं शहरं पिनेया थःपिनिगु घाँय्ख्यः धाःसा मी दइ मखु। छाय्धाःसा व इमिगु न्हाबलेया सम्पत्ति खः।

मगाःमचाःपिनिगु निंति त्यासा

35 “छिमि सुं इस्त्राएली दाजुकिजा तसकं चीमि जुयाः थःम्हं थःत हे लहीमफया च्वन धाःसा छिमिसं इमित पिने वयाच्चंपिन्त थें ग्वाहालि या। थुकिं इपिं छिपिनापं तुं च्वनाच्चने फयेमा।☆

36 इमित त्यासा ब्युसां उकिया ब्याज काये मते। छिमिसं थः परमेश्वरया ग्याःभय का। अले थः इस्त्राएली दाजुकिजापिन्त थःनापं ति।

37 छिमिसं इमित ब्याजय् धिबा बी मते। अले नसा म्युसां लबः कयाः मी मते।☆

38 छिमित कनान देश बीत व छिमि परमेश्वर जुइत मिश्र देशं छिमित पितहयाम्ह जि परमप्रभु छिमि परमेश्वर खः।

दास दासीतयत् त्वःतकेगु विधि

39 “छिमि सुं इस्त्राएली दाजुकिजां तसकं चीमि जूगुलि थःत छिमिगु ल्हातिइ मिल धाःसा वयात दासयात थें ज्या याके मते।☆

40 व छिमिथाय् ज्यालाज्यामि वा पिने वयाः च्वंम्ह थें च्वनी। लुँदें तक वं छिमिथाय् ज्या याइ।

41 उबलय् व थः मचाखाचानापं छिमिथासं थः छँजःपिन्थाय् व थःगु सम्पत्ति दुथाय् लिहांवनी।

42 छाय्धाःसा इस्त्राएलीत जिमि दासदासीत खः। इमित जिं मिश्र देशं पित हयागु खः। इमित दासतयत् थें न्यायेमिइ याये मज्यु।

43 छिमिसं इमित बांमलाःगु व्यवहार याये मते, बरू परमेश्वरया ग्याःभय का।

44 “छिमित दासदासीत माःसा छिमि जःखः च्वंपिं मेगु जातिया मनूतयत् न्यानाहये फु।

45 छिमिसं छिमिथाय् पिने च्वंवयाच्चंपिं परदेशीतयत् नं न्यानाः दासदासीत दय्के फु। अले छिमिगु देशय् बूपिं इमि मस्तयत् नं न्यानाः थःगु सम्पत्ति याये फु।

46 छिमिसं इमित थः मस्तयत् नं थःगु सम्पत्ति थें लःल्हाये ज्यु, अले मसीतले दास तये ज्यु। थः इस्त्राएली दाजुकिजायात धाःसा बांमलाःगु व्यवहार याये मते।

47 “छुं जुयाः छिमिथाय् पिने च्वंवयाच्चंम्ह मनू तःमि जुल, अले छिमि हे देशय् च्वंपिं दाजुकिजां चीमि जुयाः थःत वयागु ल्हातिइ मिल धाःसा

48 इमित हाकनं लिफ्यानाः हये फु। वया हे दाजुकिजा मध्ये सुनानं वयात लिफ्याये फु।

49 वया थः कका वा तःबा, कका वा तःबाःया काय्पिं व सत्तीक थःलाःपि सुनानं नं वयात लिफ्याये फु। अले व मनुखं लिपा थःके धिबा दत धाःसा थःम्हं थःत नं लिफ्याये फु।

50 व मनुखं थःत म्युगु इलनिसें लुँदेंतकया ई ल्याः खानाः व ई तकया ज्यामिया ज्यालाया ल्याखं धिबा पुलाः थःत थःम्हं लिफ्याये फु।

51 लुँदें वयेत यक्व ई ल्यं दनिसा वं थःत लिफ्यायेत अप्वः धिबा पुलेमाः।

52 लुँदें वयेत कम जक ई ल्यं दनिसा कम हे जक धिबा पुसा गाः।

53 वयात वया मालिकं ज्याला ज्यामियात थें जक व्यवहार यायेमाः। अले वयात वया मालिकं उकथं व्यवहार याः ला कि मयाः धकाः छिमिसं च्यूताः कायेमाः।

54 “छुं जुयाः वं गुकथं नं थःत लिफ्याये मफुत धाःसा लुँदेंबलय् व अले वया मस्त थःथम्हं मुक्त जुइ।

☆ 25:32 २५:३२ गन्ती ३५:१-५; यहो २१:१-४२ ☆ 25:35 २५:३५ व्य १५:७-८ ☆ 25:37 २५:३७ प्रस २२:२५; व्य २३:१९-२० ☆ 25:39 २५:३९-४६ प्रस २१:२-६; व्य १५:१२-१८

55 छायाधाःसा इस्राएलीत जिमि दासदासीत खः। जिं हे इमित मिश्र देशं पित हयागु खः। जि परमप्रभु छिमि परमेश्वर खः।

26

परमप्रभुयागु नियम न्यनीपिन्त बीगु सिरपाः

व्य ७:१२-२४; २८:१-१४

- 1 “जि छिमि परमप्रभु परमेश्वर खः, अथे जुयाः छिमिसं थःगु लागि मूर्ति दय्के मज्यु। अले थःगु निति पुजा यायेत गुगु नं इवाता, क्रियातःगु सिंया इवाता, ल्वहंया थां वा क्रियातःगु ल्वहं थने मज्यु।✱
- 2 “छिमिसं विश्रामबार हनेमाः, अले जिगु नापलायेगु पालयागु हनाबना तयेमाः। जि परमप्रभु खः।
- 3 “छिपिं जिगु नियमकथं न्हेज्यात धाःसा अले जिगु विधियात मानय् यात धाःसा,
- 4 जि छिमिगु निति पाय्छि इलय् वा वयेकाबी, गुके यानाः बुँइ बाली सयावइ अले ख्यलय् च्वंगु सिमाय् फल सयावइ।
- 5 दाख मुनेगु ईतक छिमिसं बाली लयेगु ज्या याना हे च्वनी। अन्न पीगु इलय् नं छिमिसं दाख खानाच्वनी। छिमिसं लुधंका नयेखनी। छिपिं थःगु देशय् याउँक च्वनी।
- 6 “जिं छिमिगु देशय् शान्ति बी। छिपिं याउँक घेने फइ। अले छिमित ख्याइपिं सुं दइ मखु। जिं देशं ग्यानापुपिं पशुत ख्याना छवये, अले छिमिगु देशय् लडाइँ जुइ मखु।
- 7 छिमिसं थःपिनि शत्रुतयत् लिनाः तरवारं स्याये फइ।
- 8 छिमि न्याम्हयसिनं सच्छिम्हयसित व सच्छिम्हयसिनं झिद्रुः मनुतयत् बुके फइ। छिमि शत्रुत छिमिगु तरवारं सिनावनी।
- 9 “जिं थःगु ख्वाः छिपिं पाखे स्वयके, अले छिमित बांलाक ब्वलंकाः छिमिगु ल्याः अप्वयकाबी अले छिपिनापं चिनातयागु बाचा पूर्वकाबी।
- 10 छिमिसं न्हगु बाली लये धुंकाः नं पुलांगु बाली नयाच्वनी। अले न्हगु बालीया लागिं पुलांगु बाली लिकयाः छवये माली।
- 11 जि छिमिगु दथुइ थःगु हे पवित्र पालय् च्वंवये अले जिं छिमित मययके मखु।
- 12 जि छिपिनापं हे च्वनाच्वने, अले छिमि परमेश्वर जुयाच्वने, छिपिं धाःसा जिमि मनुत जुइ।✱
- 13 जि छिमित मिश्र देशं पितहयाम्ह परमप्रभु छिमि परमेश्वर खः। छिपिं मिश्रीतय् दास जुयाच्वने मज्यु धकाः जिं छिमित मिश्र पित हयागु खः। जिं छिमित इयातुगु कु लिकयाः छ्यं धस्वाकाः जुइपिं यानागु दु।

परमप्रभुयागु नियम मानय् मयाइपिन्त बीगु सजाँय

व्य २८:१५-६८

- 14 “तर छिमिसं जिगु नियम मानय् मयात धाःसा, जिगु खँ मन्यन धाःसा,
- 15 जिगु नियमयात क्वह्यंकल धाःसा अले जिनापं चिनातःगु बाचा त्वथुल धाःसा,
- 16 जि नं छिमिथाय् आकाझाकां भय छवयाहये, अले म्हु सुकुगना वनीगु, मिखायात स्यंकीगु, ग्यानपुसे च्वंगु ल्वय् छवयाहये। छिमिसं हलातःगु पुसा अथें सिति वनी छायाधाःसा छिमि शत्रुतयसं बाली नयाबी।
- 17 जिं थःगु ख्वाः फस्वयके। गुके यानाः छिपिं शत्रुतयगु ल्हाति बुइ। छिमित हेपय् याइपिन्सं छिमित शासन याइ, सुनानं लिनाच्वंगु मदुसां छिपिं बिस्सुं वनाच्वनी।
- 18 “थुलि जुइ धुंकाः नं छिमिसं जिगु खँ मन्यन धाःसा जिं छिमित पापया न्हयदुगं अप्वः सजाँय बी।
- 19 जिं छिमिगु घमण्ड चुंचुं याये। छिमिगु च्वय्यागु आकाश नँ थें व छिमिगु क्वय्या जमिन कँय थें याये।
- 20 छिमिसं यक्व ज्या याःसां सिति वनी छायाधाःसा छिमिगु बुँइ अन्न सइ मखु। अले सिमाय् फल नं सइ मखु।
- 21 “छिपिं जिगु विरोधय् वना हे च्वन धाःसा अले जिं धा थें मयात धाःसा छिमिसं याःगु पापया हानं न्हयदुगं अप्वः सास्ती छिमिथाय् छवया हये।
- 22 अले जिं छिमिगु दथुइ गुँपशु छवया हये। इमिसं छिमि मस्तयत् नयाबी। अले छिमि लहिनातःपिं पशुतयत् स्यानाबी। छिमिगु ल्याः थुलि कम जुइकि छिमिगु लँपुइ जुइपिं मनुत हे दइ मखु।
- 23 “थ्व तःधंगु सजाँय जुइ धुंकाः नं छिपिं जिपाखे मवल धाःसा अले जिगु विरोधय् वन धाःसा
- 24 जि नं छिमिगु विरोधय् वने, अले छिमिगु पापया लागिं जिं न्हयदुगं अप्वः सजाँय बी।
- 25 छिमिसं जिगु बाचा त्वथुगुली जिं धाथें हे छिमित सजाँय बी, अले गुबलय् छिपिं थथःगु शहरय् मुनाच्वनी, जिं छिमिगु दथुइ ल्वय् छवया हये। छिमित शत्रुतयगु ल्हातय् बी।
- 26 अथे जूगुलि जिं छिमिथाय् अन्न वय्केबी मखु। उबले झिम्ह मिसां छगू हे भुतुलिइ मरि छुइ। अले इमिसं छिमित नयेत बीबलय् सुयातं गाइ मखु।
- 27 “थ्व फुक्क जुयाः नं छिमिसं जिगु खँ मन्यन धाःसा जिगु विरोधय् वन धाःसा,
- 28 जि तंचायाः छिमिगु विरोधय् वने, अले छिमिगु पापया लागिं जिं छिमित हानं न्हयदुगं अप्वः सजाँय बी।
- 29 छिमिसं थः हे काय् म्हायपिनिगु ला नयेमाली।

30 जिं छिमिगु पुजा यायेगु देगःचात स्यंकाबी, अले छिमिगु धुपॉय च्याकेगु मकःयात नं स्यंकाबी, अले छिमिगु सीम्हयात उपि जीवन मदुगु मूर्तितयगु घःने तयाबी। जिं स्वइबलय् छिपि घचाइपुसे च्वंपि जुइ धुंकूगु दु।

31 जिं छिमिगु शहरत नाश यानाबी, छिमिगु पुजा यायेगु थाययात भज्यंक स्यंकाबी, अले छिमिसं ब्यूगु नस्वाः वःगु बलि नालाकाये मखु।

32 जिं देशयात नाश यानाबी। थ्व फुक्क खनाः अन च्वंविं छिमि शत्रुत अजू चाइ।

33 जिं छिमित जाति जातिया दथुइ छ्यालब्याल यानाबी, अले तरवारं छिमित लिना च्वनी। छिमिगु देश झिजांमिजां दनी अले शहरत भज्यंक स्यनी।

34 गबले तक छिपिं शत्रुतयगु देशय् च्वनाच्वनी, उबलय्तक छिमिगु थःगु देशं विश्राम काइ। देशं थःगु आरामया ई हनी।

35 छायधाःसा बुँयात बीमाःगु न्हयदँया झासु लनेगु ई छिमिसं थःगु बुँयात मब्यूगुलि आः धाःसा झिजामिजा दंगु बुँन झासु लनेगु ई काइ।

36 “ छिपिं म्वानाच्वंपि, शत्रुतयगु देशय् छिमिसं लप्ते हः कुतुवंगु सः ताइबलय् नं छिपिं तरवारं ल्यू वःगु धकाः ग्यानाः बिस्सुं वनी। ल्यूवःपि सुं मदुसां छिपिं बैय् क्वदइ।

37 सुनां ल्यू मवःसां छिपिं तरवार खनाः ग्यानाः बिस्सुं वंपि थें हे थःथवय् धक्का नयाः ग्वतुली। अथे जुयाः छिमि शत्रुतयगु न्ह्याःने छिपिं दने फइ मखु।

38 अले छिपिं मेगु जातितयगु दथुइ नाश जुइ। छिमि शत्रुतय् देशं छिमित नयाबी।

39 छिपिं मध्ये ल्यंदुपि धाःसा शत्रुतयगु देशय् थःगु व थः पुर्खातयगु पापया हुनि ध्वग्गिनावनी।

40 “ थःम्हं व थः पुर्खातयसं याःगु पाप व जिगु विरोधय् याःगु विश्वासघात व जि प्रति क्यंगु दुश्मनी मानय् यात धाःसा,

41 इमिगु विरोधय् वनाः जिं इमित शत्रुतयगु देशय् हःगु खः धकाः इमिसं छाःगु नुगःयात क्वमिलु यानाः पापया मू पुल धाःसा

42 उबलय् जिं याकूबनापं चिनातयागु बाचा लुमंके। अले इसहाक नापं चिनातयागु बाचा व अब्राहामनापं चिनातयागु बाचा नं लुमंके। नापं जिं देशयात नं लुमंके।*

43 इमिसं देश त्वःतल, इपि मदयकं नं देशं झासु लनेगु ई हनाच्वनी। लिपतय् इमिसं थःगु अर्धमयागु सजाँययात स्वीकार याइ छायधाःसा इमिसं जिगु नियम व विधि मानय् मयाःगु खः। अले इमिसं जिगु विधियात तसकं मयकल।

44 थुलि जुयाः नं जिं शत्रुतयगु देशय् च्वना च्वंसां इमित त्वःते मखु। अले इपि नापं चिनातयागु बाचा नं त्वथुले मखु। इमित मययकाः नाश याये नं मखु। छायधाःसा जि इमि परमप्रभु परमेश्वर खः।

45 तर जिं इमिगु लागिं इमि पुर्खातनापं चिनातयागु बाचा लुमंके। जि हे इमि परमेश्वर खः धकाः म्हसीकेत मेगु जाति खंक हे इमित मिश्र देशं पित हयागु खः।’ ”

46 परमप्रभुं इस्राएलीतयगु नितिं सनिं पर्वतय् मोशायात बियादीगु विधि, नियम व व्यवस्था थ्व हे खः।

27

भाकल पूर्वकेगु खँ

- 1 परमप्रभुं मोशायात धयादिल,
- 2 “इस्राएलीतयत् धा, ‘सुं मनुखं भाकल पूर्वकेत परमेश्वरयात सुं मनु देखाल धाःसा व मनुयागु मू थुकथं क्वःब्यु।
- 3 व मिजं निइदँनिसें खुइदँतकयाम्ह जूसा वयागु मू पवित्र पालयागु शेकेलकथं वहःयागु नेयगु शेकेल जुइ।
- 4 अले मिस्तयगु मू धाःसा स्विगू शेकेल जुइ।
- 5 न्यादँ निसें निइदँ तकयाम्ह मिजंया मू वहःया निइगू शेकेल व मिस्तयगु मू धाःसा झिगू वहःया शेकेल जुइ।
- 6 “ ‘लच्छि निसें न्यादँ तकयाम्ह मिजं मचाया मू वहःया न्यागू शेकेल, अले मिसा मचायागु मू धाःसा स्वंगू शेकेल जुइ।
- 7 खुइदँ स्वयाः अप्वः दँ दये धुंकूम्ह मिजंया मू झिन्यागू वहःया शेकेल व मिस्तयगु मू धाःसा झिगू शेकेल जुइ।
- 8 सुं मनुखं क्वःब्युगु मू पुले मफुत धाःसा अर्पण जुइम्ह मनुयात पुजाहारीयाथाय् हयेमाः। अले पुजाहारी भाकल याःम्ह मनुखं मू पुले फइगुकथं क्वःछियेमाः।

9 “ व भाकल परमप्रभुयात छाये ज्यूम्ह पशु खःसा व परमप्रभुयात छाःम्ह पशु पवित्र थहरय् जुइ।

10 परमप्रभुयात छायेत भाकलयाम्ह पशुयात गुगुकथं नं महिलेमाः। वं बांलाःम्ह पशुयात बांमलाःम्ह पशुलिसें अले बांमलाःम्ह पशुयात बांलाःम्ह पशुलिसे महिलेमाः। वं भाकलयाम्ह पशुया पलेसा मेम्ह पशु छाल धाःसा निम्हं पशु पवित्र जुइ।

11 व छाये मज्यूम्ह अशुद्ध पशु खःसा व पशुयात पुजाहारीयाथाय् हयेमाः।

12 बांलाःम्ह पशु जूसां बांमलाःम्ह जूसां पुजाहारी वया मू क्वःछिनाबीगु। अले पुजाहारी गुलि मू तल उलि हे वया मू जुइ।

13 व मनुखं मू पुलाः पशुयात लिफ्याइगु खःसा, क्वःछीगु मुलय् मेगु न्याब्वय् छब्व तनाबीमाः।

14 “ ‘सुनानं परमप्रभुयात थःगु छँ देखाल धाःसा पुजाहारी व छँ बांलाः वा बांमलाः स्वयाः उकिया मू क्वःछिना बीमाः। पुजाहारी गुलि क्वःछित उकिया मू उलि हे जुइमाः।

* 26:42 २६:४२ उत १७:७-८; २६:३-४; २८:१३-१४

15 तर छाःम्हयसिनं मू पुलाः व लिफ्यायेगु इच्छायात धाःसा, क्वःछीगु मुलय् मेगु न्याब्वय् छब्व तनाः वं बीमाः। अले व छँ हानं वयागु हे जुइ।

16 “सुनानं थः पुर्खाया सम्पत्तिया छुं ब्व परमप्रभुया नितिं छाल धाःसा उकी गुलि पुसा वनी वःकथं उकिया मू क्वःछ्यू। गथेकि छगू होमेर तछ्वया पुसा वनीगु बुँया नेयगू वहःयागु शेकेल।

17 वं लुँदँ हनीगु नखःया दँनिसँ हे थःगु बुँ छायेगु खःसा उकियागु मू पुजाहारी क्वःछीगुकथं हे जुइमाः।☆

18 तर वं थःगु बुँ लुँदँ हनीगु नखःया दँ लिपा छायेगु खःसा, मेगु नखःया दँ वयेत गुलि ल्यंदनि पुजाहारी वःकथं हे उकिया मू ति। अले क्वःछीगु मुलय् व क्वकायाबीमाः।

19 वं बुँ छाःम्हयसिनं हे मू पुलाः लिफ्याइगु खःसा क्वःछीगु मुलय् मेगु न्याब्वय् छब्व तनाबीमाः। अले व वयागु हे जुइ।

20 तर वं व जमिन मू पुलाः लिफ्याइगु धाःसा वा मेम्ह सं मनूयात व बुँ मिल धाःसा वं गुबलय् नं उकियात लिफ्याना काये फइ मखु।

21 वं बुँ लुँदँया नखःया दँय स्वतन्त्र जुइबलय् देछाःगु बुँ थें व परमप्रभुया नितिं पवित्र जुइ। व पुजाहारीया हे सम्पत्ति थहरय् जुइ।

22 “सुं मनुखं बुँ देछाल धाःसा, गुगु बुँ न्यानाकाःगु खः थः पुर्खायागु मखु,

23 पुजाहारी लुँदँया नखःया दँ ल्याःखनाः उकिया गुलि मू क्वःछी वं परमप्रभुया नितिं पवित्र भाःपियाः उखुन्हु हे क्वःछ्यूगु मू बीमाः।

24 लुँदँया नखःया दँय व बुँ छाःम्हयसिनं सुयाके न्यानाकाःगु खः अले व बुँ सुयागु पुर्खौली सम्पत्ति खः वयात हे लितबीमाः।

25 क्वःछ्यूगु मू फुककं पवित्र पालया वहःया शेकलकथं जुइमाः। निइगू गेराया छगू शेकेल खः।

26 “पशुतयसं बुइकूम्ह न्हापायाम्ह मचा, सा वा द्रहंया जुइमा वा फैया जुइमा, इपि न्हापानिसँ हे परमप्रभुया खः, वयात धाःसा देछाये मते।

27 व अशुद्ध पशु दकलय् न्हापा बुइकूम्ह खःसा क्वःछ्यूगु मुलय् हानं मेगु न्याब्वय् छब्व मू तनाः उकियात लिफ्याना कायेमाः। तर मू पुलाः लिफ्याइगु मखुसा क्वःछ्यूगु मुलय् मिया छवयेमाः।

28 “तर परमप्रभुया नितिं देछाःम्ह मनु, पशु वा थः पुर्खाया जमिन मी फइ मखु, अले देछाये नं फइ मखु। देछाःगु फुककं परमप्रभुया नितिं तसकं पवित्र खः।☆

29 मनूत मध्ये सुं मनूयात सुयायेगु लागिं देछाःगु खःसा वयात मू पुलाः लिफ्याये मज्यू। वयात स्याना हे छवयेमाः।☆

30 “थुकथं बुँयागु अन्न व सिमाया फलयागु झिब्वय् छब्व परमप्रभुयागु हे खः अले व परमप्रभुया नितिं पवित्र खः।☆

31 अले सुनां झिब्वय् छब्वयागु छुं मू पुलाः लिफ्याइगु खःसा वं उकियागु न्याब्वय् छब्व तनाबीमाः।

32 पशुत ल्याः खाइगु कथिया क्वय् जुयावनीपिं बथांयापिं सा द्रहं, फै दुगुचा झिम्हय् छम्ह परमप्रभुया नितिं पवित्र जुइ।

33 भिम्ह वा मभिम्ह पशु वं छुतय् याये मज्यू व हिले नं मज्यू। हिलेगु हे खःसा ह्यूपिं निम्हं हे पशु पवित्र जुइ। व मू पुलाः इमित लिफ्यने फइ मखु।’ ”

34 परमप्रभुं इस्त्राएलीतयगु नितिं सीनै पर्वतय् मोशायत बियादीगु आज्ञा थुपिं हे खः।

गन्तीया सफू म्हसीका

गन्तीया सफुलिइ इस्राएलीत सीनै पर्वतं वनाः परमेश्वरं बी धयातःगु देशया लागाय् मथ्यंतले पिइदँयागु खँ दु। थ्व सफूया नामं हे थ्व सफू छुकियागु बारे खः धकाः सी दु। सीनै पर्वतय् च्वंगु दच्छि दये धुंकाः खलः परमेश्वरं अब्राहामयात वया सन्तानत च्वनेत बाचा यानातःगु देशय् वनेत तयार जुल।

सीनै पर्वत त्वःते न्ह्यः मोशां इस्राएलीतयगु ल्याःचाः काःगु व अनं लिपा, छगू पुस्ता लिपा हाकनं यर्दनया पुर्बय् लाःगु मोआबया ख्यलय् मनूत ल्याः खाःगु खँ थुकी दु। थुकथं न्हापांगु व लिपांगु ल्याःचाः काःगुया दथुइया ई दुने इस्राएलीत कनानया दच्छिनया लागाय् लाःगु कादेश-बर्ने थ्यंकः वन। अयनं इपि अनं बी धयातःगु देशय् दुहां वने मफुत। इपि अनं छुं दँ च्वनाः यर्दन खुसिया पुर्बपाखे च्वंगु थासय् वन। इपि मध्ये निगू व बागू कुलयापि मनूत अन हे च्वन। अले गुंगू व बागू कुलयापि मनूत यर्दन खुसि छिनाः कनानय् वनेगु कुतः यात।

पुजाहारीतयसं नापलायेगु पाल सारे यायेगु व ल्हना यंकेगु ज्यानापं यक्व ज्यात यायेमाःगु दु। नापलायेगु पालयात बांलाक सुरक्षा याये फयेमाः धकाः उलिमछि मनूत न्यासि वनेगु इवः बांलाक योजना यानाः दय्कूगु खः। फुक्क कुलया नायःतयसं बाचा चिनातःगु देशय् चिवा काये धुंकाः अले फुक्क मनूत व देशय् वये धुंकाः यात्रा क्वचाय्केमाःगु खः। अयनं इमिगु अविश्वास व विद्रोहया हुनि परमेश्वरं इमित पिइदँ तक मरुभूमिइ हे च्वनेबियादिल अले यात्रा याकेबियादिल। अयनं इमिसं अविश्वास व कचकच याःसां नं परमेश्वरं थः मनूतय्त माया यानादिल अले इमित रक्षा यानादिल। परमेश्वरं इमित नयेगु नसा बियादिल। व दँया लिपांगु इलय् तक मिश्र त्वःतावःपि मनूतयगु पुस्ता सी धुंकूगु खः। यर्दनया पुर्बपाखेया देशत त्याकाः निगूगु पुस्ता मोआबया ख्यलय् थ्यंकः वल।

गन्तीया सफू लुमधपिं, थाकुगु इलय् लिचिलिपिं, परमेश्वर व परमेश्वरं थःपिनि नायःकथं ल्ययातःम्ह मोशाया विरोधय् वंपि इस्राएलीतयगु धात्थेया खँ खः। परमेश्वरयागु विश्वास व वयकलं थः मनूतयसं न्ह्याक्व हे विश्वास मयाःसां, इमिके न्ह्याक्व हे कमजोरी दःसां इमिगु बिचाः यानादी धयागु खँ थ्व सफुलिइ च्वयातःगु दु। अले गुबलें गुबलें मोशा आय् बुइकीबलय् परमेश्वरं वयात बल्लाका ब्यूगु खँ नं थुकी दु।

धलः पौ

- इस्राएलीत सीनै पर्वतं वनेत तयार जूगु
१. दकलय् न्हापा मनूत ल्याः खाःगु १:१-४:४९
२. थीथी नियम व विधि ५:१-८:२६
३. निक्वःगु छुत्काराया नखः ९:१-१०:१०
सीनै पर्वतं मोआब तक १०:११-२१:३५
मोआबय् जूगु थीथी घटना २२:१-३२:४२
मिश्र देशनिसें मोआब तकया यात्राया खँ ३३:१-४९
यर्दन खुसि छी न्ह्यः स्यनेकने याःगु ३३:५०-३६:१३

गन्ती सीनैया मरुभूमिं पिहां वनेत तयार जूगु

गन्ती १:१-१०:१०

दकलय् न्हापा मनूत ल्याः खाःगु

1 इस्राएलीत मिश्र देशं पिहां वंगु निगूगु दँया निगूगु लाया न्हापांगु दिखुन्हु सीनैया मरुभूमिइ पवित्र पालय् परमप्रभुं मोशायात धयादिल,✱

2 “इस्राएलया फुक्क खलःयात वंश व परिवारकथं ल्याःखा। छम्ह छम्ह मिजंतयगु नां धलः दय्कि।

3 छ व हासूनं निइदँ व वस्वयां च्वय्यापि लडाइँलय् वनेफुपिं मिजंतयत् पुचः पुचःकथं ल्याःखा।

4 छगू छगू कुलं छम्ह छम्ह मनुखं छिमित ग्वाहालि यायेमाः। इपि थथःगु परिवारया थकालि जुइमाः।

5 “छिमित ग्वाहालि बीपिनिगु नां थथे दु,

“रुबेन कुलपाखें शदेऊरया काय् एलीसूर

6 शिमियोन कुलपाखें सूरीशैद्या काय् शलूमीएल

7 यहूदा कुलपाखें अम्मिनादाबया काय् नहशोन

8 इस्राखार कुलपाखें सूआरया काय् नतनेल

✱ 1:1 १:१-४६ गन्ती २६:१-५९

- 9 जबूलन कुलपाखें हेलोनया काय् एलीआब
 10 योसेफया काय्पि एफ्राइम कुलपाखें अम्मीहृदया काय् एलीशामा
 मनश्शे कुलपाखें पदासूरया काय् गमलिल्ल
 11 बेन्यामीन कुलपाखें गिदेओनीया काय् अबीदान
 12 दान कुलपाखें अम्मीशैद्या काय् अहीएजेर
 13 आशेर कुलपाखें ओक्रानया काय् पगीएल
 14 गाद कुलपाखें दूएलया काय् एल्यासाप
 15 नप्ताली कुलपाखें एनानया काय् अहीरा।”
 16 खलःपाखें ल्यःपि थथःगु पुखौली कुलया नायःत थुपि हे खः। इपि इस्राएलया वंशया नायःत खः।
 17 च्वय् नां च्वयातःपि मनूतयत मोशा व हास्रनं काल,
 18 अले निगूगु लाया न्हापागु दिखुन्हु फुक्क खलःयात मुंकाः इमिगु वंश व छेंजःकथं निइदँ व वस्वयां च्वय्यापि मिजंतयगु नां धलः दयकल,
 19 परमप्रभुं मोशायात उजं बियादीगु थें। मोशां सीनिया मरूभूमिइ इमित ल्याः खात।
 20 इस्राएलया तःधिकःमह काय् रूबेनया सन्तानपाखें – निइदँ व वस्वयां च्वय्यापि लडाइँलय् वनेफुपि फुक्क मिजंतयगु नां इमिगु वंश व छेंजःकथं धलखय् च्वल।
 21 रूबेनया कुलयापि ल्याःखाःपि मिजंत ४६,५०० म्ह दु।
 22 शिमियोनया सन्तानपाखें – निइदँ व वस्वयां च्वय्यापि लडाइँलय् वनेफुपि फुक्क मिजंतयगु नां इमिगु वंश व परिवारकथं धलखय् च्वल।
 23 शिमियोनया कुलयापि ल्याःखाःपि मिजंत ५९,३०० म्ह दु।
 24 गादया सन्तानपाखें – निइदँ व वस्वयां च्वय्यापि लडाइँलय् वनेफुपि फुक्क मिजंतयगु नां इमिगु वंश व परिवारकथं धलखय् च्वल।
 25 गादया कुलयापि ल्याःखाःपि मिजंत ४५,६५० म्ह दु।
 26 यहूदाया सन्तानपाखें – निइदँ व वस्वयां च्वय्यापि लडाइँलय् वनेफुपि फुक्क मिजंतयगु नां इमिगु वंश व परिवारकथं धलखय् च्वल।
 27 यहूदाया कुलयापि ल्याःखाःपि मिजंत ७४,६०० म्ह दु।
 28 इस्राखारया सन्तानपाखें – निइदँ व वस्वयां च्वय्यापि लडाइँलय् वनेफुपि फुक्क मिजंतयगु नां इमिगु वंश व परिवारकथं धलखय् च्वल।
 29 इस्राखारया कुलयापि ल्याःखाःपि मिजंत ५४,४०० म्ह दु।
 30 जबूलनया सन्तानपाखें – निइदँ व वस्वयां च्वय्यापि लडाइँलय् वनेफुपि फुक्क मिजंतयगु नां इमिगु वंश व परिवारकथं धलखय् च्वल।
 31 जबूलनया कुलयापि ल्याःखाःपि मिजंत ५७,४०० म्ह दु।
 32 योसेफया काय्पिपाखें – एफ्राइमया सन्तानया निइदँ व वस्वयां च्वय्यापि लडाइँलय् वनेफुपि फुक्क मिजंतयगु नां इमिगु वंश व परिवारकथं धलखय् च्वल।
 33 एफ्राइमया कुलयापि ल्याःखाःपि मिजंत ४०,५०० म्ह दु।
 34 मनश्शेया सन्तानपाखें – निइदँ व वस्वयां च्वय्यापि लडाइँलय् वनेफुपि फुक्क मिजंतयगु नां इमिगु वंश व परिवारकथं धलखय् च्वल।
 35 मनश्शेया कुलयापि ल्याःखाःपि मिजंत ३२,२०० म्ह दु।
 36 बेन्यामीनया सन्तानपाखें – निइदँ व वस्वयां च्वय्यापि लडाइँलय् वनेफुपि फुक्क मिजंतयगु नां इमिगु वंश व परिवारकथं धलखय् च्वल।
 37 बेन्यामीनया कुलयापि ल्याःखाःपि मिजंत ३५,४०० म्ह दु।
 38 दानया सन्तानपाखें – निइदँ व वस्वयां च्वय्यापि लडाइँलय् वने फुपि फुक्क मिजंतयगु नां इमिगु वंश व परिवारकथं धलखय् च्वल।
 39 दानया कुलयापि ल्याःखाःपि मिजंत ६२,७०० म्ह दु।
 40 आशेरया सन्तानपाखें – निइदँ व वस्वयां च्वय्यापि लडाइँलय् वनेफुपि फुक्क मिजंतयगु नां इमिगु वंश व परिवारकथं धलखय् च्वल।
 41 आशेरया कुलयापि ल्याःखाःपि मिजंत ४१,५०० म्ह दु।
 42 नप्तालीया सन्तानपाखें – निइदँ व वस्वयां च्वय्यापि लडाइँलय् वनेफुपि फुक्क मिजंतयगु नां इमिगु वंश व परिवारकथं धलखय् च्वल।
 43 नप्तालीया कुलयापि ल्याःखाःपि मिजंत ५३,४०० म्ह दु।

- 44 मोशा, हारून व थथःगु परिवारया इस्त्राएलीतय् झिनिम्ह कुलनायःतयस् मन्तयत् ल्याः खात अले इमिगु ल्याः थुलि हे खः।
- 45 निइदँ व वस्वयां च्वय्यापि लडाइँल्य वनेफुपि इस्त्राएलीतयत् इमिगु वंश व छँजःकथं ल्याः खात।
- 46 इमिगु मुक्क ल्याः ६,०३,५५० म्ह दु।
- 47 लेवीया सन्तानयात धाःसा मेपि नापं ल्याः मखाः।
- 48 छायधाःसा परमप्रभुं मोशायात थथे धयादीगु खः,
- 49 “लेवीया कुलयात धाःसा छं ल्याः खाये मते। इस्त्राएलीतनापं इमित ल्याः खाये मते।
- 50 उक्रिया पलेसा छं लेवीतयत् पवित्र पाल व उकी दुने च्वंगु फुक्क ज्वलंया जिम्मा ब्यु। छिमिसं थाय् हिलाजुइबलय् इमिसं पवित्र पाल व फुक्क ज्वलं क्वबीमाः। इमिसं व बांलाक स्वयेमाः, अले नापलायेगु पालया जवंखवं पाल ग्वयाः च्वनेमाः।
- 51 थाय् हिलेबलय् लेवीतयस् हे पवित्र पाल क्वकायेगु यायेमाः अले लेवीतयस् हे व धस्वाकेगु यायेमाः। पवित्र पालयात न्ह्यःने वने मत्यःम्ह सुं वन धाःसा वयात स्यायेमाः।
- 52 इस्त्राएलीतयस् थथःगु छाउनीइ, थथःगु झण्डाया न्ह्यःने पाल ग्वयेमाः।
- 53 लेवीतयस् हे नापलायेगु पालया रक्षा यायेमाः। अले जिगु तं इस्त्राएलया खलःयात मलायेमा धकाः लेवीतयस् हे नापलायेगु पालया जवंखवं थःपिनिगु पाल ग्वयाः च्वनेमाः।”
- 54 परमप्रभुं मोशायात बियादीगु उजंकथं हे इस्त्राएलीतयस् फुक्क यात।

2

यहदाया छाउनीइ कुलतयगु थाय्

- 1 परमप्रभुं मोशा व हारूनयात धयादिल,
- 2 “इस्त्राएलीतयस् नापलायेगु पालया प्यखेरं भचा तापाक थथःपिनिगु परिवारया झण्डा क्वय् थथःगु थासय् पाल ग्वयाः च्वनेमाः।”
- 3 पुर्बय् सूर्य लुयावइगुपाखे यहदा, इस्साखार व जबूलून छाउनीया पुचलं इमिगु झण्डाया क्वय् पाल ग्वइ। यहदाया मन्तय् कुलनायः अम्मीनादाबया काय् नहशोन खः।
- 4 यहदाया पुचःयापि ल्याःखाःपि मिजंत ७४,६०० म्ह दु।
- 5 इमिगु लिक्क इस्साखारया कुलं पाल ग्वइ। इस्साखारया कुलनायः सूआरया काय् नतनेल खः।
- 6 इस्साखारया पुचःया ल्याःखाःपि मिजंत ५४,४०० म्ह दु।
- 7 इमिगु लिक्क जबूलूनया कुल दइ। जबूलूनया कुलनायः हेलोनया काय् एलीआब खः।
- 8 जबूलूनया पुचःयापि ल्याःखाःपि मिजंत ५७,४०० म्ह दु।
- 9 यहदाया छाउनी पाखेयापि ल्याःखाःपिनिगु मुक्क ल्याः थथःगु पुचःकथं १,८६,४०० म्ह दु। थुपि हे दकलय् न्हापा न्ह्यज्याइ।
- 10 दच्छिनपाखे स्बेन, शिमियोन व गादया छाउनीया पुचःत इमिगु झण्डाया क्वय् दइ।
- 11 स्बेनया मन्तय् कुलनायः शदेऊरया काय् एलीसूर खः। इमिगु पुचःया ल्याःखाःपि मिजंत ४६,५०० म्ह दु।
- 12 इमिगु लिक्क शिमियोनया कुलं पाल ग्वयेमाः। शिमियोनया मन्तय् कुलनायः सूरीशैद्या काय् शल्लमीएल खः।
- 13 इमिगु पुचःयापि ल्याःखाःपि मिजंत ५९,३०० म्ह दु।
- 14 अनंलि गादया कुल दइ। गादया मन्तय् कुलनायः दूएलया काय् एल्ल्यासाप खः।
- 15 इमिगु पुचःयापि ल्याःखाःपि मिजंत ४५,६५० म्ह दु।
- 16 स्बेनया छाउनीइ ल्याःखाःपिनिगु मुक्क ल्याः थथःगु पुचःकथं १,५१,४५० म्ह दु। थुपि निगूगु इवल्य् न्यासि वनी।
- 17 फुक्क छाउनीया दथुइ नापलायेगु पाल नापं लेवीतयगु छाउनी दयेमाः। इपि गुगु इवल्य् पाल ग्वयाच्चनीगु खः व हे इवल्य् च्वनाः थथःगु झण्डा नापं इपि न्ह्यज्यायेमाः।
- 18 पच्छिमपाखे एफ्राइम, मनश्शे व बेन्यामीनया छाउनीया झण्डाया मन्तय् थथःगु पुचःकथं च्वनेमाः, इमि नायः अम्मीहदया काय् एलीशामा खः,
- 19 इमिगु पुचःया ल्याःखाःपि मिजंत ४०,५०० म्ह दु।
- 20 इमिगु लिक्क मनश्शेया कुल दइ। मनश्शेया मन्तय् कुलनायः पदासूरया काय् गमलिले खः।
- 21 अले इमिगु पुचःयापि ल्याःखाःपि मिजंत ३२,२०० म्ह दु।
- 22 अनंलि बेन्यामीनया कुल दइ। बेन्यामीनया मन्तय् कुलनायः गिदेओनीया काय् अबीदान खः।
- 23 इमिगु पुचःया ल्याःखाःपि मिजंत ३५,४०० म्ह दु।
- 24 एफ्राइमया छाउनीइ च्वनीपिनिगु ल्याः मुक्कं १,०८,१०० म्ह दु। थुपि स्वंगूगु इवल्य् न्ह्याइ।
- 25 उत्तरपाखे दान, आशेर व नप्तालीया छाउनीया पुचःत इमिगु झण्डाया क्वय् दइ। दानया मन्तय् कुलनायः अम्मीशैद्या काय् अहीएजेर खः।

- 26 इमिगु पुचःया ल्याःखाःपि मिजंत ६२,७०० म्ह दु।
 27 इमिगु लिक्क आशेरया कुलं पाल ग्वयेमाः। आशेरया मनूतय् कुलनायः ओक्रानया काय् पगीएल खः।
 28 इमिगु पुचःया ल्याःखाःपि मिजंत ४१,५०० म्ह दु।
 29 अनंलि नप्तालीया कुल दइ। नप्तालीया मनूतय् कुलनायः एनानया काय् अहीरा खः।
 30 इमिगु पुचःया ल्याःखाःपि मिजंत ५३,४०० म्ह दु।
 31 दानया छाउनीइ च्वनीपिनिगु ल्याः मुक्कं १,५७,६०० म्ह दु। इस्राएलीत थाय् हिलाः वनीबलय् थुमिगु पुचः दक्वसिबय् ल्युने थथःगु झण्डाया क्वसं न्हाइ।
 32 इस्राएलीतय् थथःगु छेंजःकथं ल्याःखाःपि थुपि हे खः। थथःगु पुचःकथं छाउनी छाउनीइ ल्याःखाःपि मुक्क ६,०३,५५० म्ह दु।
 33 परमप्रभुं मोशायात बियादीगु उजंकथं लेवीया सन्तानतयत् धाःसा थ्व ल्याखय् मतः।
 34 परमप्रभुं मोशायात बियादीगु उजंकथं इस्राएलीतय्सं थथःगु झण्डाया क्वय् छाउनी दय्कल। अले इपि थथःपिनि वंश व परिवारया झण्डा क्वय् च्वनाः न्हाज्यात।

3

हारूनया कायपिनिगु नां

- 1 परमप्रभुं मोशालिसें सीनै पर्वतय् खँ लहानादीबलय् हारून व मोशाया परिवारया खँ थथे दु –
 2 हारूनया कायपिनिगु नां तःधिकःम्ह नादाब, अबीह, एलाजार व ईतामार खः।✧
 3 हारूनया थुपि कायपि अभिषेक याःपि अले पुजाहारी जुयाः ज्या यायेत ल्यःपि खः।
 4 नादाब व अबीह धाःसा सीनैया मरूमिइ परमप्रभुयात छाये मत्यःगु मि छाःबलय् अन हे सित। इमि काय्मस्त नं मदुगुलि एलाजार व ईतामारं जक थः बौ हारून म्वानाच्चंतले पुजाहारी जुयाः सेवा यात।✧

पुजाहारीतयत् ग्वाहालि बीपिं लेवीत ल्यःगु

- 5 परमप्रभुं मोशायात धयादिल,
 6 “लेवी कुलयापिन्त हारून पुजाहारीया न्ह्यःने हयाः इमित वयागु ज्याय् ग्वाहालि याकेब्यु।
 7 इमिसं नापलायेगु पालय् पवित्र पालया ज्या यानाः हारून व फुक्क खलःया निति यायेमाःगु ज्या याइ।
 8 इमिसं नापलायेगु पालया फुक्क ज्वलंयागु जिम्मा कायेमाः। अले फुक्क इस्राएलीतय्गु निति पवित्र पालया ज्या यायेमाः।
 9 लेवीत फुक्क इस्राएलीतपाखें ल्यःपि खः, परमेश्वरं इमित हारून व वया कायपिन्त पवित्र पालय् पुजाहारीया ज्याय् ग्वाहालि यायेत बियादीगु खः।
 10 छं हारून व वया कायपिन्त पुजाहारी जुयाः सेवा यायेत ति। वने मत्यःपि सुनानं नापलायेगु पालया सतिक वनेत स्वल धाःसा वयात स्यायेमाः।”
 11 परमप्रभुं मोशायात धयादिल,
 12 “जिं फुक्क इस्राएली मिसातयपाखें न्हापां बूपिं कायपिनिगु पलेसा लेवीतयत् कयागु दु। उकिं लेवीत जिमि थः मनु खः।
 13 छायाधाःसा न्हापां बूपिं फुक्कं जिम्हा खः। मिश्रय् न्हापां बूपिं फुक्कसित स्यानागु दिं इस्राएलया न्हापां बूपिं मनूत व पशुतयत् जि थःगु हे निति अलग तया। इपि फुक्कं जिम्हा खः। जि परमप्रभु खः।”✧

लेवीतयत् ल्याः खाःगु

- 14 सीनैया मरूमिइ परमप्रभुं मोशायात धयादिल,
 15 “लेवीया सन्तानतय् लच्छि व लच्छिं च्वय्यापिं फुक्क मिजंत इमि वंश व परिवारकथं ल्याःखा।”
 16 थुकथं थःत उजं ब्यूगु थें परमप्रभुया वचनकथं मोशां इमित ल्याः खात।
 17 लेवीया कायपिनिगु नां थथे दु – गेशोर्न, कहात व मरारी।
 18 गेशोर्नया वंशया नां वया निम्ह कायपिनिगु नामं तल – लिब्नी व शिमी।
 19 कहातया वंशया नां वया पेम्ह कायपिनिगु नामं तल – अम्राम, यिसहार, हेब्रोन व उज्जीएल।
 20 मरारीया वंशया नां वया निम्ह कायपिनिगु नामं तल – महली व मूशी।
 थथःगु परिवारकथं लेवीया वंशत थुपि हे खः।

गेशोर्नीतयत् ब्यूगु जिम्मा

- 21 गेशोर्नपाखें लिब्नी व शिमीया वंशत दत। गेशोर्नया वंशत थुपि हे खः।
 22 थुमि लच्छि व लच्छिं च्वय्यापिं मिजंतय्गु ल्याः ७,५०० म्ह दु।

- 23 गेशोनीनया वंशतयसं नापलायेगु पालया लिक्क पच्छिमपाखे थःपिनिगु पाल ग्वयेमाः।
 24 गेशोनीनितय परिवारया नायः लाएलया काय् एल्यासाप खः।
 25 गेशोनीनितयत् पवित्र पाल, उकिया इलां, पवित्र पालया लुखाया पर्दा,
 26 चुकया प्येखेरं ख्वातुगु कापः, चुकया ध्वाखाया पर्दा, उकिया खिपः व अन माःगु फुक्क ज्वलंया रेखदेख यायेगु जिम्मा बिल।

कहातीतयत् ब्युगु जिम्मा

- 27 कहातपाखें अग्रामी, यिसहारी, हेब्रोनी व उज्जीएलीतय वंशत दत। कहातीयागु वंशत थुपि हे खः।
 28 इमि लच्छि व लच्छिं च्वय्यापि मिजंतयगु ल्याः ८,६०० म्ह दु। इमित पवित्र पाल रेखदेख यायेगु जिम्मा बियातःगु खः।
 29 कहातीतय वंशतयसं नापलायेगु पालया लिक्क दच्छिनपाखे थःगु पाल ग्वयेमाः।
 30 कहातीतय वंशतय परिवारया नायः उज्जीएलया काय् एलीजापान खः।
 31 इमित बाचाया सन्, तेबिल, त्वाःदेवा, गुँगू थनेगु वेदी व होमबलिया वेदी, महा-पवित्र न्ह्यःने दुगु पर्दा, अले पवित्र पालय सेवा यायेत माःगु फुक्क ज्वलं, अले थ्व नापं स्वापु दुगु फुक्क सामान रेखदेख यायेगु जिम्मा बियातःगु खः।
 32 हासून पुजाहारीया काय् एलाजार लेवी कुलया मू नायः खः। पवित्र पालया जिम्मा कयातःपि फुक्क मन्तयत् स्वयेत वयात ल्यःगु खः।

मरारीतयत् ब्युगु जिम्मा

- 33 मरारीपाखें महली व मूशीया वंश दत। मरारीया वंश थुपि हे खः।
 34 इमि लच्छि व लच्छिं च्वय्यापि मिजंतयगु ल्याः ६,२०० म्ह दु।
 35 मरारीतय वंशतय परिवारया नायः अबीहेलया काय् सूरीएल खः। इमिसं नापलायेगु पालया उत्तरपाखे थःगु पाल ग्वयेमाः।
 36 मरारीतयत् पवित्र पालया सिंपौ, खगः, थां, लिधंसा व उकिया फुक्क हलंज्वलं,
 37 अले प्येखेंया चुकया थां, लिधंसा, नकिं, खिपः अले उकी छ्यलेत माःगु फुक्क ज्वलं रेखदेख यायेगु जिम्मा ब्युगु खः।
 38 मोशा, हासून व वया कायपिन्सं पुर्बपाखे नापलायेगु पालया लिक्क थःगु पाल ग्वयेमाः। इमित इस्राएलीतयगु निंति नापलायेगु पालया बिचाः यायेगु जिम्मा ब्युगु खः। वने मत्यःपि सुं उकिया सतिक वंसा वयात स्यायेमाः।
 39 परमप्रभुया उजंकथं मोशा व हासूनं ल्याःखाःपि लेवीतय लच्छि व लच्छिं च्वय्यापि मिजंतयगु ल्याः २२,००० म्ह दु।

न्हापां बूपि मिजंमस्तयगु पलेसा लेवीतयत् कयादीगु

- 40 परमप्रभुं मोशायात धयादिल, “इस्राएलीतय न्हापां बूपि लच्छि व लच्छिं च्वय्यापि मिजंतयत् ल्याः खानाः इमिगु नां धलः दय्कि।
 41 इस्राएलीतय न्हापां बूपि कायपिनिगु पलेसा छं लेवीतयत् का। अथे हे इस्राएलीतय न्हापां बूपि पशुतय पलेसा लेवीतय पशुतयत् का। जि परमप्रभु खः।”
 42 अथे जुयाः परमप्रभुं मोशायात उजं बियादीगु थें वं इस्राएलीतय न्हापां बूपिन्त ल्याः खात।
 43 लच्छि व लच्छिं च्वय्यापि न्हापां बूपिनिगु मुक्क ल्याः २२,२७३ म्ह दु।
 44 परमप्रभुं मोशायात धयादिल,
 45 “इस्राएलीतय न्हापा बूपि कायपिनिगु पलेसा लेवीत व इमि न्हापां बूपि पशुतय पलेसा लेवीतय पशु का। लेवीत जिमि थः मन् जुइ। जि परमप्रभु खः।
 46 लेवीतय ल्याः स्वयाः अप्वः दुपि इस्राएलीतय न्हापां बूपि कायपिनिगु ल्याः २७३ म्ह दु। थुमित लिप्यायेत
 47 छम्हयसियागु मूकथं इमिपाखें न्यागू न्यागू शेकेल का। थ्व पवित्र पालया शेकेलकथं* जुइमाः। छगू शेकेलय् निइगू गेरा दइ।
 48 अले अप्वः दुपि इस्राएलीतयत् लिप्यायेगुकथं वःगु धिबा हासून व वया कायपिन्त ब्यु।”
 49 थुकथं मोशां लेवीतपाखें त्वःतुकूपि स्वयाः अप्वः दुपि मन्तयत् लिप्यायेगु मू काल।
 50 वं इस्राएलीतय न्हापां बूपिनिपाखें पवित्र पालया शेकेलकथं† १,३६५ शेकेल वहः काल।
 51 अले परमप्रभुं मोशायात उजं बियादी थें वं थ्व धिबा हासून व वया कायपिन्त बिल।

4

कहातीतयत् ब्युगु जिम्मा

- 1 परमप्रभुं मोशा व हासूनयात धयादिल,
 2 लेवीया सन्तान कहातीतयत् इमिगु वंश व परिवारकथं ल्याःखा।
 3 “नापलायेगु पालय सेवा यायेबहःपि स्वीदनिसें नेय्दँ तक याःपि सकसितं ल्याःखा।

* 3:47 ३:४७न्यागू शेकेल थथे धयागु ११.५ ग्राम वहःया सिक्का खः † 3:50 ३:५० १,३६५ शेकेल थुलि धयागु १५.५ किलोग्राम वहः खः

- 4 “पवित्र पालय तसकं पवित्रगु ज्वलं स्वयेगु ज्या कहातीतयगु खः।
 5 छाउनी मेथाय् न्ह्याइबलय् हारून व वया काय्पिन्सं महा-पवित्रगु थासय् दुहां वनाः बाचा चिनातःगु सनूया न्ह्यःने पर्दा क्वकयाः उकिं सनूयात त्वपुयाबीमाः।
 6 अले इमिसं उकिया घःने डल्फिन न्याया छेंगुलि त्वपुयाः उकी वेंचुगु रंग छिनातःगु कापतं भुनाबीमाः। अले न्वःत थासय् तयाबीमाः।
 7 “परमप्रभुयात छाःगु मरि ब्वयातइगु तेबिलय् इमिसं वेंचुगु कापः लायाः भु, थल, ख्वला, त्वँसाबलिया आम्बुरा व परमप्रभुयात छायेहःगु मरि तयेमाः।
 8 अले इमिसं उकी घःने ह्याउंगु कापः लायाः डल्फिन न्याया छेंगुलि त्वपुयाः न्वःत थासय् तयाबीमाः।
 9 “अले इमिसं वेंचुगु कापतं त्वाःदेवा व उकिया पाल्चात, चिम्तात, किस्तित व चिकं तयेगु थल त्वपुयाबीमाः।
 10 अले इमिसं थ्व फुक्कयात डल्फिन न्याया छेंगुलिइ प्वःचिनाः दुवालय् तयाबीमाः।
 11 “अनंलि इमिसं लुँया वेदीयात वेंचुगु कापतं त्वपुयाः घःने डल्फिन न्याया छेंगुलि भुनाः न्वःत थासय् तयाबीमाः।
 12 “इमिसं पवित्र पालय् दुगु फुक्क ज्वलं वेंचुगु कापतय् प्वःचिनाः डल्फिन न्याया छेंगुलि त्वपुयाः दुवालय् तयाबीमाः।
 13 “इमिसं कँय्या वेदी नउ लिकयाः उकी घःने प्याजीगु रंगया कापः लायाबीमाः।
 14 अले इमिसं उकिया घःने वेदीया सेवा यायेत छ्यलिगु ज्वलं नापं मिथल, ला लिकायेगु नतू, नउ तुइगु चतं व हि छ्वाकेगु बाता तयाः घःने डल्फिन न्याया छेंगुलि त्वपुयाः न्वःत नं थासय् तयाबीमाः।
 15 “हारून व वया काय्पिन्सं पवित्र पालयागु फुक्क पवित्र ज्वलंत त्वपुइ धुंकाः छाउनी न्ह्याइबलय् जक कहातीत फुक्क ज्वलं क्वबीत पालया दुने दुहां वये दइ। कहातीतयसं तसकं पवित्रगु ज्वलं थीमज्यु, मखुसा इपिं सी। पवित्र पालया फुक्क ज्वलं कहातीतयसं क्वबीमाः।
 16 “हारून पुजाहारीया काय् एलाजारयात त्वाःदेवाया चिकं, नस्वाःगु गुँगु, न्हियान्हिथंया अन्नबलि व अभिषेकया चिकं, अले पवित्र पाल व उकिया फुक्क पवित्र सामान व ज्वलं जिम्मा बियातःगु खः।”
 17 परमप्रभुं मोशा व हारूनयात धयादिल,
 18 “लेवीतय् दथुं कहातीतय् वंश नाश जुइके बी मते।
 19 इपिं तसकं पवित्रगु सामान दुथाय् वइबलय् मसीमा तर म्वानाच्चनेमा धकाः इमिगु लागि थथे या। हारून व वया काय्पिन्सं पवित्र थाय्या दुने वनाः इमिसं यायेमाःगु ज्या व क्वबी माःगु सामान क्यनाबीमाः।
 20 तर कहातीत पवित्र ज्वलं स्वयेत पलखया लागि जक नं दुहां मवनेमा, मखुसा इपिं सी।”

गेशोनीतयत् ब्यूगु जिम्मा

- 21 परमप्रभुं मोशायात धयादिल,
 22 “गेशोनीतयत् नं इमि वंश व परिवारकथं ल्याःखा।
 23 नापलायेगु पालय् ज्या याःवइपिं स्वीदंनिसें नेय्दँ तक दुपिं फुक्क मनूतयत् छं ल्याःखा।
 24 “गेशोनी वंशयापिन्सं यायेमाःगु ज्या व इमिसं क्वबी माःगु कु थुकथं दु –
 25 पवित्र पालया लुखाया पर्दा, पवित्र पालया इलां, उकिया घःने च्वंगु डल्फिन न्याया छेंगुयागु इलां, नापलायेगु पालया ध्वाखाया पर्दा,
 26 पवित्र पाल व वेदीया छ्चाःखेरं दुगु चुकया प्यखेरं च्वंगु क्वातूगु कापः व उकिया खिपः व अन माःगु फुक्क ज्वलं इमिसं क्वबीमाः। थ्व ज्वलंयागु फुक्क ज्या गेशोनीतयसं यायेमाः।
 27 क्वबीगु थजु वा मेगु न्ह्यागु हे ज्या थजु इमिसं हारून व वया काय्पिन्सं धाःथें यायेमाः। इमिगु फुक्क ज्या छिमिसं हे इमित जिम्मा ब्यु।
 28 नापलायेगु पालय् गेशोनीतय् वंशयागु ज्या थ्व हे खः। इमिसं हारून पुजाहारीया काय् ईतामारं धाःथें ज्या यायेमाः।”

मरारीतयत् ब्यूगु जिम्मा

- 29 परमप्रभुं धयादिल, “मोशा, मरारीतयत् इमि वंश व परिवारकथं ल्याःखा।
 30 नापलायेगु पालय् ज्या याःवइपिं स्विदंनिसें नेय्दँ दुपिं तक फुक्क मनूतयगु नां धलखय् ति।
 31 इमिसं नापलायेगु पालय् यायेमाःगु ज्या थुकथं दु – पवित्र पालया सिंपौत, उकिया खगः, थांत व लिधंसात,
 32 चुकया प्यखेरं च्वंगु थांत व उकिया लिधंसात, पालया निंति माःगु नकिंत व खिपः, अले ज्याय् छ्यलिगु थीथी कथंया सामान क्वबीगु। अले छम्ह छम्हय्सिगु नां कयाः इमिसं यायेमाःगु ज्या व क्वबिये माःगु सामान क्वःछिनाब्यु।
 33 मरारीतय् वंशं नापलायेगु पालय् हारून पुजाहारीया काय् ईतामारं धाःथें यायेमाःगु ज्या थ्व हे खः।”

लेवीतयत् ल्याः खाःगु

- 34 मोशा, हारून व खलःया थकालितयसं कहातीतयत् वंश व परिवारकथं ल्याः खात।

- 35 नापलायेगु पालय ज्या याःवइपिं स्विदनिसें नेयदँ तक दुपिं फुक्क मनूतयत ल्याः खात।
 36 वंश वंशकथं इमिगु मुक्कं ल्याः २,७५० म्ह दु।
 37 परमप्रभुं उजं ब्यूगुकथं मोशा व हारूनं ल्याःखाःपिं नापलायेगु पालय ज्या याइपिं कहातीतय वंशयापिनिगु मुक्क ल्याः थ्व हे खः।
 38 गेशोनीतयत इमिगु वंश व परिवारकथं ल्याः खात।
 39 स्वीदनिसें नेयदँ तक दुपिं नापलायेगु पालय ज्या याःवइपिं,
 40 वंश वंश व परिवार परिवारकथं मिजंत मुक्कं यानाः २,६३० म्ह दु।
 41 परमप्रभुया उजंकथं मोशा व हारूनं ल्याःखाःपिं नापलायेगु पालय ज्या याइपिं गेशोनीतय वंशयापिनिगु मुक्क ल्याः थुलि हे खः।
 42 मरारीतयत इमिगु वंश व परिवारकथं ल्याः खात।
 43 स्विदनिसें नेयदँ तक दुपिं मनूत नापलायेगु पालय ज्या यायेत ल्यःपिं
 44 वंश वंशकथं मुक्कं ३,२०० म्ह दु।
 45 माशापाखें ब्यूगु परमप्रभुया उजंकथं मोशा व हारूनं ल्याःखाःपिं नापलायेगु पालय ज्या याइपिं मरारीतय वंशयापिनिगु मुक्क ल्याः थुलि हे खः।
 46 थुकथं मोशा, हारून व इस्राएलया थकालितयसं फुक्क लेवीतयत इमिगु वंश व परिवारकथं ल्याः खात।
 47 स्वीदनिसें नेयदँ तक दुपिं नापलायेगु पालय ज्या यायेत व कु क्वबीत वःपिं
 48 मनूतयगु ल्याः मुक्कं ८,५८० म्ह दु।
 49 परमप्रभुं मोशायात बियादीगु उजंकथं इपिं छम्ह छम्हयसित ज्या यायेत व कु क्वबीत ल्यःगु खः।
 थुकथं परमप्रभुं मोशायात बियादीगु उजंकथं हे वं इमित ल्याः खात।

5

अशुद्ध मनूतयत छाउनी पितिना छवयेमाः

- 1 परमप्रभुं मोशायात धयादिल,
 2 “इस्राएलीतयत छेंगूयागु पुनेयःगु ल्वय दुपिं, धातुया ल्वय दुपिं व सीम्ह थियाः अशुद्ध जूपिं दक्वसित छाउनी पितिनाछव धकाः उजं ब्यु।
 3 मिसाम्ह जूसां मिजंम्ह जूसां इमित छाउनी पितिनाछव। इमिसं यानाः जि च्वनेगु छिमिगु छाउनी अशुद्ध मजुइमा।”
 4 इस्राएलीतयसं अथे हे यात। इमिसं अज्याःपिं मनूतयत छाउनी पितिनाछवत। परमप्रभुं मोशायात धयादी थें इस्राएलीतयसं यात।

मभिंगु ज्याया बं पुलेगु

- 5 परमप्रभुं मोशायात धयादिल, ☆
 6 “इस्राएलीतयत धा, ‘परमप्रभुयात विश्वासघात यानाः छिपिं सुनानं सुयातं पाप ज्या यात धाःसा व मनू दोषी जुइ,
 7 वं थःगु पापया प्रायश्चित्त यायेमाः। अले वं थःम्हं दुःख ब्यूम्ह मनूयागु छुं स्यंगु दुसा उकियागु पलेसा पुलेमाः। नापं न्याब्वय छव्व अप्वः बं पुलेमाः।
 8 व मनू सित, अले वयापाखें बं काइपिं सत्तीपिं सुं थःथिति नं मदुसा व बं परमप्रभुयागु जुइ। अले व पुजाहारीयात बीमाः। प्रायश्चित्तया नितिं भ्याःचा नं बीमाः।
 9 इस्राएलीतयसं पुजाहारीयाथाय परमप्रभुयात देछाये हःगु फुक्क पवित्र वस्तु पुजाहारीयागु जुइ।
 10 छम्ह छम्ह मनूया पवित्र कोसेलि वयागु थःगु हे खः, तर वं पुजाहारीयात छु बी व पुजाहारीयागु हे जुइ।”

भाःतं शंका याःम्ह कलाःया जाँच

- 11 परमप्रभुं मोशायात धयादिल,
 12 “इस्राएलीतयत धा, ‘सुयां कलातं मखुगु लँपुइ वनाः थः भाःतयात विश्वासघात यात धाःसा
 13 अले मेम्ह मिजंनपं घनाः अशुद्ध जूसां वया भाःतं थ्व खँ मस्यु, अले थुकिया साक्षी नं सुं मदु,
 14 अथे हे भाःतम्हयसित थः कलाः स्यंगु खःसां मखुसां शंका वन धाःसा
 15 वं थः कलाःयात पुजाहारीयाथाय हयेमाः। वं थःनापं देछाकथं छगू एपाया झिब्वय छव्व* तछव चुं नं हयेमाः। तछव चुं चिकं व धुपाँय मतसे हयेमाः। छायाधाःसा थ्व दोषयात लुमकाबीगु अन्नबलि खः, अले नुगः मुयाः छायेहःगु बलि खः।’
 16 “ ‘पुजाहारी व मिसायात परमप्रभुया न्ह्यःने थनेयंकेमाः।
 17 पुजाहारी चाया थलय नीलः भचा कयाः उकी पवित्र पालया बँय च्वंगु धू कयाः तयाबीमाः।

☆ 5:5 ५:५-८ लेवी ६:१-७ * 5:15 ५:१५ छगू एपाया थ्व १.६ किलोग्राम ति खः

- 18 पुजाहारी व मिसायात परमप्रभुया न्ह्यःने थनाः वयागु सँ फ्यनाबीमाः। अले वयागु ल्हातय् दसिया बलि अर्थात दाहया अन्नबलि तयाबीमाः। पुजाहारी सराः लाइगु खायुगु लः थःगु ल्हातिइ कायेमाः।
- 19 अले पुजाहारी व मिसायात पाफयकाः थथे धायेमाः, “छ मेपिं सुं मिजंनाप घनागु मदुसा, छ थः भाःतनापं हनाः च्वनाबलय् छं थःत अशुद्ध यानागु मदुसा, छन्त थ्व खायुगु लखं छुं याइ मखु।
- 20 छ थः भाःत बाहेक मेम्हनापं जुयाः अशुद्ध जूगु दुसा, अले छिमि भाःत बाहेक मेम्ह मिजं छनापं घंगु दुसा” –
- 21 पुजाहारी सराःया पाफयकाः व मिसायात थथे धायेमाः – “परमप्रभुं थ्व सराः लाइगु लखं छंगु प्वाथय् दुहां वनाः छंगु प्वाः मनावयका बीमा अले छंगु मचाछें ध्वग्गीका बीमा। परमप्रभुं थथे यानादीमा, मिसाम्हयसित व्यभिचारया नितिं सजाँय बीबलय् मेपिं मनूतयसं वयात सराः बी अले ब्वःबी। इमिसं लिपाया इलय् सुयातं सराः बीबलय् वयागु नां दसुकथं छ्यली।
- 22 थ्व लः छंगु प्वाथय् दुहां वनाः प्वाः मनावयेमा, अले छंगु गर्भ ध्वग्गीकादीमा।”
- “अले व मिसां “आमेन, थथे हे जुइमा” धायेमा।
- 23 “ ‘पुजाहारी थ्व सराः भ्वंथुलय् च्वयाः खायुगु लखय् सिला हुयाछवयेमाः।
- 24 अले वं सराः हइगु खायुगु लः मिसायात त्वंकेमाः। व दोषी खःसा, सराः लाइगु व लः वयागु म्हाय् दुहां वनीबलय् उकिं वयात तसकं सास्ती याइ।
- 25 पुजाहारी व मिसायागु ल्हातिं तछव चूंयागु अन्नबलि कयाः परमप्रभुया न्ह्यःने ल्हनाः वेदीइ छायेमाः।
- 26 पुजाहारी अन्नबलि छम्हु कयाः लुमन्ति बलिकथं वेदीइ छवयकेमाः। अनंलि वं मिसायात लः त्वंकेमाः।
- 27 व मिसां थः भाःतयात धोखा बियाः थःत अशुद्ध याःगु खःसा व सराः हइगु लखं वयात तसकं सास्ती याइ, वयागु प्वाः मनावइ, वयागु मचाछें ध्वग्गी। मनूतयगु दथुइ वयागु नां हे सराः जुइ।
- 28 अयनं व मिसा अशुद्ध जूगु मदुसा अले शुद्ध खःसा व दोष मुक्त जुइ, अले व मस्त बुइके फुम्ह जुइ।
- 29 “ ‘दाहाया नियम थ्व खः, सुं मिसां थः भाःत बाहेक मेपिं मिजंतलिसे जुयाः थःत अशुद्ध याःसा,
- 30 अले सुं मिजंयात थः कलाः खनाः शंका वन धाःसा यायेमाःगु दाहाया नियम थ्व हे खः। मिजंनं थः कलाःयात परमप्रभुया न्ह्यःने हयेमाः। अले पुजाहारी थथे यायेमाः।
- 31 थज्याःगु ज्याय् मिजंयात छुं कथंया दोष लाइ मखु। मिसायागु दोष दत धाःसा वं सजाँय फयेमाली।” ’

6

नाजिरीतयगु नितिं नियम

- 1 परमप्रभुं मोशायात धयादिल,
- 2 “इस्त्राएलीतयत धा, ‘सुं वं मिसां वा मिजंनं थःत परमप्रभुया नितिं फ्यायेत व नाजिरी जुइत भाकल याःगु दुसा
- 3 वं थःत दाखमघ, अयलाः थ्वैपाखें तापाक तयेमाः। वं छुं कथंयागु दाखमघ वा थ्वै त्वने मज्यु, अले गंगु व प्याःगु छुं नं कथंयागु दाख नये मज्यु।*
- 4 नाजिरी जुयाः च्वंतले वं दाखं दयकातःगु छुं नं नये मज्यु, अज्ज दाखया पु व ख्वला तकं नये मज्यु।
- 5 “ ‘वं ग्वःन्हु तक अलग जुइगु भाकल याःगु खः वन्हु तक वं थःगु छेनय् ख्वःचा मछ्यलेमाः, गुबलय् तक परमप्रभुया नितिं थःत अलग तइ, व ई पूमवंतले व शुद्ध जुयाच्चनेमाः। वं थःगु सँ ताहाकः जुइके बीमाः।
- 6 “ ‘ग्वःन्हु तक व परमप्रभुया नितिं अलग च्वनी, वन्हु तक व गुरुं सीम्हया न्ह्यःने मवनेमाः।
- 7 वया मां, वा बौ, वा दाजु, वा किजा, वा तता, वा केहें सीसां तबि इमिगु नितिं वं थःत अशुद्ध मयायेमाः, छायाःसा थः परमेश्वरया नितिं अलग जूगु चिं वयागु छेनय् दु।
- 8 नाजिरी जुयाच्चंतले व परमप्रभुयात देछानातःम्ह जुइ।
- 9 “ ‘सुं मनू वयागु न्ह्यःने हे आकाझाकां सिनाः वं अर्पण याःगु सँ अशुद्ध जुल धाःसा वं न्हयन्हु दयकाः सँ खानाः थःत शुद्ध यायेमाः।
- 10 च्यान्हु खुन्हु वं निम्ह सुकुभन्तु जूसां निम्ह बखुं जूसां नापलायेगु पालया ध्वाखाय् पुजाहारीया न्ह्यःने हयेमाः।
- 11 सीम्ह मनूया न्ह्यःने दुगु जुयाः दोष लाःगुलि पुजाहारी वयागु नितिं प्रायश्चित यायेत छम्ह पापबलि व छम्ह होमबलिकथं छायेमाः। उखुन्हु हे वं थःगु छयं नं शुद्ध यायेमाः।
- 12 नाजिरीया लागि थः अलग जुइगु ई दतले वं परमप्रभुया नितिं थःत छायेमाः, अले दोषबलिया नितिं वं दच्छि दुम्ह चिधिकःम्ह भ्याःचा छम्ह नं छाये हयेमाः। न्हापायागु दि अशुद्ध जूगुलि उकियागु ल्याः तइ मखु।
- 13 “ ‘नाजिरी जुयाः फ्यानातःगु ई पूवने धुंकाः यायेमाःगु ज्याखें थथे दु। व नापलायेगु पालया ध्वाखाय् वनेमाः।*
- 14 अन वं होमबलिया नितिं खू मदुम्ह दच्छि दुम्ह चिधिकःम्ह भ्याःचा छम्ह, पापबलिया नितिं खू मदुम्ह दच्छि दुम्ह मिसाम्ह फैचा छम्ह, व मेलबलिया नितिं खू मदुम्ह भ्याःचा छम्ह,
- 15 सोडा मतःगु ग्वारमरि व चिकं ल्वाकछ्यानातःगु सालुगु मरि छ दाला, माःकथंयागु अन्नबलि व त्वँसाबलि नं हयेमाः।

- 16 “ ‘पुजाहारी परमप्रभुया न्ह्यःने न्हापां पापबलि व होमबलि छायेमाः।
 17 वं परमप्रभुया निति मेलबलिकथं भ्याःचानापं दालाय् दुगु सोडा मतःगु मरि, उकियागु अन्नबलि व त्वँसाबलि नं छायेमाः।
 18 “ ‘अनंलि नाजिरीं नापलायेगु पालया ध्वाखाया न्ह्यःने च्वनाः थःम्हं छाःगु सँ खायेमाः, अले उकियात मेलबलिया क्वय् मिइ तयाबीमाः।
 19 “ ‘नाजिरीं थःगु सँ खाये धुंकाः पुजाहारीं भ्याःचायागु दय्कातःगु लां ब्वहयागु ला व दालां सोडा मतःगु ग्वारमरि व चिकं बुलातःगु सालगु मरि छपा छपा कयाः वयागु ल्हातिइ तयाबी।
 20 अले पुजाहारीं उमित विशेष देछाकथं परमप्रभुया न्ह्यःने संकी, पुजाहारीया निति विशेष देछाया छाति व परमप्रभुया न्ह्यःने संकूगु पवित्र देछाया खम्पानापं थुपि पवित्र ब्व खः। थ्व ज्याखँ क्वचाय् धुंकाः नाजिरीं दाखमघ त्वने फइ।
 21 “ ‘भाकल यानाः परमप्रभुया निति अर्पण याःपि मनूतय्गु बारे यायेमाःगु विधि थ्व हे खः। उगु इलय् परमप्रभुयात थथे याना हे देछा छायेमाः। इमिसं मेगु देछा तनेफुसा इमिसं थथे यायेफु, इमिसं छु भाकल याःगु खः व नाजिरीया नियमकथं पूर्वकैमाः।’ ”
- पुजाहारीया सुवाः
 22 परमप्रभुं मोशायत धयादिल,
 23 “‘हास्रन व वया काय्पिन्त धा, ‘छिमिसं इस्राएलीतय्त सुवाः बीबलय् थथे धा,
 24 “ ‘ “परमप्रभुं छन्त सुवाः बियादीमा
 अले छंगु बिचाः यानादीमा,
 25 परमप्रभुं छके थःगु ख्वाःया जः थीकादीमा,
 अले छन्त दया माया यानादीमा
 26 परमप्रभुं थःगु ख्वाः छपाखे हीकादीमा
 अले छन्त शान्ति बियादीमा।” ’
 27 “‘हास्रन व वया काय्पिन्सं इस्राएलीतय्त सुवाः बियाः जिगु नां काइबलय् जिं इमित सुवाः बी।”

7

नायःतय्सं छाये हःगु देछा

- 1 मोशां नापलायेगु पाल धस्वाके धुंकाः उकियात व उकिया फुक्क ज्वलं, वेदी व उकिया फुक्क थलबल नापं अभिषेक यानाः पवित्र यात।
 2 अले इस्राएल्या नायःत, गुपि ल्याःखाःपि मनूतय् नायःत खः, इमिसं देछात छाल, इपि परिवारतय् कुलनायःत नं खः।
 3 इमिसं परमप्रभुया न्ह्यःने खगुः गाडा अले झिनिम्ह द्रहं, निम्ह निम्ह कुल नायलं छगः छगः गाडा व नायःपतिकं छम्ह छम्ह द्रहं हयाः फुक्कयात नापलायेगु पालया ध्वाखाय् देछाल।
 4 अले परमप्रभुं मोशायत धयादिल,
 5 “‘छं थुपि द्रहं व गाडा नापलायेगु पालया ज्याय् छ्यलेत इपिपाखें का। अले लेवीतय्त थथःगु ज्याकथं इनाब्यु।”
 6 अथे जुयाः मोशां गाडा व द्रहं कयाः लेवीतय्त बिल।
 7 निगः गाडा व प्यम्ह द्रहं वं गेशीनीतय्त इमिगु ज्याकथं बिल।
 8 प्यंगः गाडा व च्याम्ह द्रहं हास्रन पुजाहारीया काय् ईतामारं ज्या ब्व थें याइपि मरारीतय्त इमिगु ज्याकथं बिल।
 9 मोशां कहातीतय्त धाःसा द्रहं व गाडा छुं नं मब्यु, छायाःसा तसकं पवित्र ज्वलं थःगु ब्वहलय् क्वबीगु जिम्मा इमिगु खः।
 10 वेदीयागु अभिषेक जूबलय् उकिया अर्पणया लागि नायःतय्सं थथःगु देछा हयाः वेदीया न्ह्यःने छाल।
 11 परमप्रभुं मोशायत धयादिल, “वेदीयात देछायेत न्हि छम्ह छम्ह कुलनायलं थःगु देछा हयेमाः।”
 12 न्हापांगु दिखुन्ह देछा छाःम्ह यहदा कुलयाम्ह अम्मीनादाबया काय् नहशोन खः।
 13 वयागु देछा थथे दु – पवित्र पालया शेकेलकथं सच्छि व स्विगू शेकेल* वःयागु छपा भु, न्हयेगू शेकेल† वःयागु छगः
 छ्वाकेगु बाता– थुपि निगुलि अन्नबलिया निति चिकं ल्वाकख्यानातःगु भिगु छुचुनं जाःगु खः,
 14 अले गँगू जायक दुगु झिगू शेकेल‡ लँयागु छपा पाचिंगु थल,
 15 होमबलिया निति छम्ह द्रहंचा, छम्ह भ्याःचा व छम्ह दच्छि दुम्ह चिधिकःम्ह भ्याःचा,
 16 पापबलिया निति छम्ह दुगु,
 17 व मेलबलिया निति निम्ह द्रहं, न्याम्ह भ्याःचा, न्याम्ह दुगु व न्याम्ह दच्छि दुपि चिधिकःपि भ्याःचा। अम्मीनादाबया काय् नहशोनया देछा थ्व हे खः।
 18 निन्ह दुखुन्ह इस्राखारया कुलयाम्ह नायः सूआरया काय् नतनेलं थःगु देछा हल।

* 7:13 ७:१३ सच्छि व स्विगू शेकेल थ्व १.५ किलोग्राम ति खः † 7:13 ७:१३ न्हयेगू शेकेल थ्व ०.८ किलोग्राम ति खः ‡ 7:14 ७:१४ झिगू शेकेल थ्व ११० ग्राम ति खः

53 व मेलबलिया निति निम्ह द्रहं, न्याम्ह भ्याःचा, न्याम्ह दुगु व न्याम्ह दच्छि दुपि चिधिकःपि भ्याःचा। अम्मीहृदया काय् एलीशामाया देछा थ्व हे खः।

54 च्यान्हु दुखुन्हु मनशशेया कुलयाम्ह नायः पदासूरया काय् गमलिएलं थःगु देछा हल।

55 वयागु देछा थथे दु – पवित्र पालया शेकेलकथं सच्छि व स्विगू शेकेल वहःयागु छपा भु, न्हयेगू (७०) शेकेल वहःयागु छगः छ्वाकेगु बाता– थुपि निगुलि अन्नबलिया निति चिकं ल्वाकछ्यानातःगु भिंगु छुचुं जाःगु खः,

56 गुंगू जायक दुगु झिगू शेकेल लुँयागु छपा पाचिंगु थल,

57 होमबलिया निति छम्ह द्रहंचा, छम्ह भ्याःचा व छम्ह दच्छि दुम्ह चिधिकःम्ह भ्याःचा,

58 पापबलिया निति छम्ह दुगु,

59 व मेलबलिया निति निम्ह द्रहं, न्याम्ह भ्याःचा, न्याम्ह दुगु व न्याम्ह दच्छि दुपि चिधिकःपि भ्याःचा। पदासूरया काय् गमलिएलया देछा थ्व हे खः।

60 गुन्हु दुखुन्हु बेन्यामीनया कुलयाम्ह नायः गिदेओनीया काय् अबीदानं थःगु देछा हल।

61 वयागु देछा थथे दु – पवित्र पालया शेकेलकथं सच्छि व स्विगू शेकेल वहःयागु छपा भु, न्हयेगू शेकेल वहःयागु छगः छ्वाकेगु बाता – थुपि निगुलि अन्नबलिया निति चिकं ल्वाकछ्यानातःगु भिंगु छुचुं जाःगु खः,

62 गुंगू जायक दुगु झिगू शेकेल लुँयागु छपा पाचिंगु थल,

63 होमबलिया निति छम्ह द्रहंचा, छम्ह भ्याःचा व छम्ह दच्छि दुम्ह चिधिकःम्ह भ्याःचा,

64 पापबलिया निति छम्ह दुगु,

65 व मेलबलिया निति निम्ह द्रहं, न्याम्ह भ्याःचा, न्याम्ह दुगु व न्याम्ह दच्छि दुपि चिधिकःपि भ्याःचा। गिदेओनीया काय् अबीदानया देछा थ्व हे खः।

66 झिन्हु दुखुन्हु दानया कुलयाम्ह नायः अम्मीशैद्या काय् अहीएजेरं थःगु देछा हल।

67 वयागु देछा थथे दु – पवित्र पालया शेकेलकथं सच्छि व स्विगू शेकेल वहःयागु छपा भु, न्हयेगू शेकेल वहःयागु छगः छ्वाकेगु बाता – थुपि निगुलि अन्नबलिया निति चिकं ल्वाकछ्यानातःगु भिंगु छुचुं जाःगु खः,

68 गुंगू जायक दुगु झिगू शेकेल लुँयागु छपा पाचिंगु थल,

69 होमबलिया निति छम्ह द्रहंचा, छम्ह भ्याःचा व छम्ह दच्छि दुम्ह चिधिकःम्ह भ्याःचा,

70 पापबलिया निति छम्ह दुगु,

71 मेलबलिया निति निम्ह द्रहं, न्याम्ह भ्याःचा, न्याम्ह दुगु व न्याम्ह दच्छि दुपि चिधिकःपि भ्याःचा। अम्मीशैद्या काय् अहीएजेरया देछा थ्व हे खः।

72 झिछुन्हु दुखुन्हु आशेरया कुलयाम्ह नायः ओक्रानया काय् पगीएलं थःगु देछा हल।

73 वयागु देछा थथे दु – पवित्र पालया शेकेलकथं सच्छि व स्विगू शेकेल वहःयागु छपा भु, न्हयेगू शेकेल वहःयागु छगः छ्वाकेगु बाता– निगुलि अन्नबलिया निति चिकं ल्वाकछ्यानातःगु भिंगु छुचुं जाःगु खः,

74 गुंगू जायक दुगु झिगू शेकेल लुँयागु छपा पाचिंगु थल,

75 होमबलिया निति छम्ह द्रहंचा, छम्ह भ्याःचा व छम्ह दच्छि दुम्ह चिधिकःम्ह भ्याःचा,

76 पापबलिया निति छम्ह दुगु,

77 अले मेलबलिया निति निम्ह द्रहं, न्याम्ह भ्याःचा, न्याम्ह दुगु व न्याम्ह दच्छि दुपि चिधिकःपि भ्याःचा। ओक्रानया काय् पगीएलया देछा थ्व हे खः।

78 झिनिन्हु दुखुन्हु नपतालीया कुलयाम्ह नायः एनानया काय् अहीरां थःगु देछा हल।

79 वयागु देछा थथे दु – पवित्र पालया शेकेलकथं सच्छि व स्विगू शेकेल वहःयागु छपा भु, न्हयेगू शेकेल वहःयागु छगः छ्वाकेगु बाता – निगुलि अन्नबलिया निति चिकं ल्वाकछ्यानातःगु भिंगु छुचुं जाःगु खः,

80 गुंगू जायक दुगु झिगू शेकेल लुँयागु छपा पाचिंगु थल,

81 होमबलिया निति छम्ह द्रहंचा, छम्ह भ्याःचा, व छम्ह दच्छि दुम्ह चिधिकःम्ह भ्याःचा,

82 पापबलिया निति छम्ह दुगु

83 व मेलबलिया निति निम्ह द्रहं, न्याम्ह भ्याःचा, न्याम्ह दुगु व न्याम्ह दच्छि दुपि चिधिकःपि भ्याःचा। एनानया काय् अहीराया देछा थ्व हे खः।

84 वेदीयात अभिषेक याइगु दि इस्त्राएलया कुलयापि नायःतयसं छाःगु देछा थुपि हे खः – वहःयागु झिनिपा भु, वहःयागु झिनिगः छ्वाकेगु बाता, व झिनिपा लुँयागु पाचिंगु थल।

85 पवित्र पालया शेकेलकथं वहःयागु भु छपा पतिकं सच्छि व स्विगू शेकेल जुयाच्चन, वहःयागु छ्वाकेगु बाता छगः पतिकं न्हयेगू शेकेल जुयाच्चन। थुपि फुक्क वहःयागु भु व बाता पवित्र पालया शेकेलकथं २,४०० शेकेल^S जुयाच्चन।

^S 7:85 ७:८५ २,४०० शेकेल थ्व २८ किलोग्राम ति खः

86 अले गुँगू जायक दुगु लुँयागु झिनिपा पाचिंगु थल पवित्र पालया शेकेलकथं छपा पतिकं झिगू शेकेल जुयाच्चन। थुपि फुक्क लुँयागु गुँगू थल १२० शेकेल* जुयाच्चन।

87 होमबलिया नितिं झिनिम्ह द्रहंचा, झिनिम्ह भ्याःचा, दच्छि दुपिं झिनिम्ह चिधिकःपिं भ्याःचानापं अन्नबलि नं दुगु जुयाच्चन। अले पापबलिया नितिं झिनिम्ह दुगुचा छाल।

88 अले मेलबलिया नितिं मुक्कं निइप्यम्ह द्रहं, खुइम्ह भ्याःचा, खुइम्ह दुगु व खुइम्ह दच्छि दुपिं चिधिकःपिं भ्याःचा छाःगु जुयाच्चन। वेदीया अभिषेक याये धुंकाः उकियात छायेत हःगु देछा थ्व हे खः।

89 मोशा परमप्रभुलिसें खँ ल्हायेत महा-पवित्र थासय् वंबलय् बाचाया सनू घःने दुगु प्रायश्चितया कृपा-आसन च्वय्या निम्ह करूबतय् दथुं वं थःनापं नवानाच्चंगु सः ताल। अले परमप्रभुं व नापं खँ ल्हानादिल।

8

त्वाःदेवा च्याकेगु खँ

- 1 परमप्रभुं मोशायात धयादिल, ☆
- 2 “हासूनयात धा, ‘छं न्हय्पवाः मत तइबलय् त्वाःदेवाया न्ह्यःनेपाखे जः खइकथं ति।’ ”
- 3 हासूनं अथे हे यात। परमप्रभुं मोशायात उजं बियादीगु थें त्वाःदेवाया न्ह्यःने जः खइकथं पाल्चा तल।
- 4 परमप्रभुं मोशायात क्यनादीगु त्वाःदेवा थें हे च्वंक बालुइक च्वनिसें क्वथ्यंक मुगलं दायातःगु लुँयागु त्वाःदेवा दय्कातःगु खः।

लेवीतय्त विधिकथं शूद्र यानाः परमप्रभुयात अर्पण याःगु

- 5 परमप्रभुं मोशायात धयादिल,
- 6 “इस्त्राएलीत मध्ये लेवीतय्त कयाः विधिकथं शूद्र या।
- 7 इमित शूद्र यायेत छं थथे या – इमित च्वख याइगु लखं छवाकि, अले इमिसं थःपिनिगु म्हय् च्वंगु सँ खानाः थथःगु वसः हियाः थःपिन्त विधिकथं शूद्र यायेमाः। ☆
- 8 अले इमिसं छम्ह द्रहंचा व चिकं ल्वाकछ्यानातःगु भिगु छुचुंया अन्नबलि हयेमाः। अले छं पापबलिया नितिं मेम्ह छम्ह द्रहंचा हजि।
- 9 छं लेवीतय्त नापलायेगु पालया न्ह्यःने हजि, अले इस्त्राएलया फुक्क खलःयात अन मुंकि।
- 10 छं लेवीतय्त परमप्रभुया न्ह्यःने हजि। अले इस्त्राएलीतय्सं थथःगु ल्हाः लेवीतय्तु म्हय् तयेमाः।
- 11 परमप्रभुया ज्या यायेत लेवीत तयार जुइमाः धकाः हासूनं लेवीतय्त इस्त्राएलीतपाखें संकाबीगु बलिकथं परमप्रभुया न्ह्यःने छायेमाः।
- 12 “अले लेवीतय्सं द्रहंतय्तु छेनय् थथःगु ल्हाः तयेमाः, अले लेवीतय्तु नितिं प्रायश्चित यायेत छम्ह द्रहंचायात पापबलिकथं व निम्हय्सित होमबलिकथं छं परमप्रभुयात बलि छायेमाः।
- 13 छं लेवीतय्त हासून व वया काय्पिनिगु न्ह्यःने थनाः परमप्रभुयात संकाबीगु बलिकथं इमित देछा।
- 14 थथे छं लेवीतय्त इस्त्राएलीतपाखें अलग या, अले लेवीत जिगु जुइ।
- 15 “छं लेवीतय्त विधिकथं शूद्र यानाः संकाबीगु बलिया नितिं इमित देछाये धुंकाः पवित्र पालय् ज्या यायेत इपिं वनेमाः।
- 16 इस्त्राएलीत मध्ये इपिं जितः देछाःपिं खः। दकलय् न्हापां प्वाथं पिहांवःपिं इस्त्राएलीतय् न्हापां बूपिनिगु पलेसा जिं इमित कयागु दु।
- 17 इस्त्राएलीतय् मनू जूसां पशु जूसां न्हापां बूपिं फुक्क जिम्ह हे खः। मिश्रीतय् सकल न्हापां बूपिन्त जिं स्यानागु दि इमित जिं अलग याना। ☆
- 18 थुकथं इस्त्राएलीतय् न्हापां बूपिनिगु पलेसा जिं लेवीतय्त कयागु खः।
- 19 फुक्क इस्त्राएलीतय्तु नितिं जिं हासून व वया काय्पिनिगु नितिं लेवीतय्त ल्ययागु दु। इमिसं नापलायेगु पालय् इस्त्राएलीतपाखें ज्या याइ, अले प्रायश्चित यायेत बलि बी। गुकिं यानाः पवित्र लागाया न्ह्यःने इपिं वनीबलय् इमित छुं नं विपत्ति मजुइमा।”
- 20 परमप्रभुं लेवीतय्तु बारे मोशायात उजं बियादीगु थें मोशा, हासून व इस्त्राएलया फुक्क खलकं लेवीतय्त अथे हे यात।
- 21 लेवीतय्सं थःपिन्त शूद्र यानाः थथःगु वसः हिल। अले हासूनं इमित संकाबीगु बलिकथं परमप्रभुया न्ह्यःने देछाल। अले वं इमित शूद्र यायेत इमिगु नितिं प्रायश्चित यात।
- 22 अनंलि दक्व लेवीत हासून व वया काय्पिनिगु न्ह्यःने नापलायेगु पालय् ज्या यायेत वल। परमप्रभुं लेवीतय्तु बारे मोशायात बियादीगु उजंकथं इमिसं यात।
- 23 हानं परमप्रभुं मोशायात धयादिल,
- 24 “लेवीतय्सं ज्या यायेगु नियम थथे दु – निइन्यादँ व वस्वयां च्वय्यापिं नापलायेगु पालय् ज्या यायेत वयेमाः।

* 7:86 ७:८६ १२० शेकेल लगभग १.४ किलोग्राम ☆ 8:1 ८:१-४ प्रस २५:३१-४०; ३७:१७-२४ ☆ 8:7 ८:७ गन्ती ११:१-२२ ☆ 8:17 ८:१७ प्रस १३:२

- 25 अयनं नेयदँ दये धुंकाः इमिसं न्हिन्हि यायेमाःगु ज्या त्वःतेमाः। अले हानं ज्या मयायेमाः।
 26 इमिसं नापलायेगु पालया ज्याय् थः दाजुकिजापिन्त ग्वाहालि बी फु, अयनं छुं कथंयागु ज्या थःपिन्सं मयायेमाः। अथे जुयाः लेवीतयसं यायेमाःगु ज्याया बारे छं इमित थथे हे या।”

9

निगूगु छुत्काराया नखः

- 1 इस्राएलीत मिश्रं पिहां वःगु निगूगु दँया न्हापांगु लाय् सीनिया मरूभूमिइ परमप्रभुं मोशालिसे थथे धकाः न्ववानादिल, ☆
 2 “क्वःछीगु इलय् इस्राएलीतयसं छुत्काराया नखः हनेमाः।
 3 थ्व हे लाया झिंप्यन्हु दुखुन्हु सन्ध्याकाः इलय् क्वःछीगु इलय् छिमिसं थ्व नखः हँ। उकिया फुक्क नियम व विधिकथं छिमिसं हँ।”
 4 अले मोशां इस्राएलीतयत् छुत्काराया नखः हनेमाः धकाः धाल।
 5 इमिसं सीनिया मरूभूमिइ न्हापांगु लाया झिंप्यन्हु दुखुन्हु सन्ध्याकाः इलय् छुत्काराया नखः हन। परमप्रभुं मोशायात बियादीगु फुक्क उजंकथं इस्राएलीतयसं यात।
 6 तर मनूया सीम्ह थियाः अशुद्ध जूपि गुलि मनूतयसं व दिखुन्हु छुत्काराया नखः हने मखन। अथे जुयाः इपिं व हे दि मोशा व हास्नयाथाय वल।
 7 अले मोशायात धाल, “जिपिं मनूया सीम्हया हुनि अशुद्ध जूगु दु, तर क्वःछीगु इलय् मेपिं इस्राएलीतलिसें परमप्रभुया देछा जिमिसं छाये छाये मज्यू?”
 8 मोशां इमित लिसः बिल, “आसे, परमप्रभुं छिमिगु बारे छु उजं बियादी व जिं न्येने।”
 9 अले परमप्रभुं मोशायात धयादिल,
 10 “इस्राएलीतयत् थथे धा, ‘छिमि छँजः मध्ये सुं सीम्ह थियाः अशुद्ध जूगु दु वा तापाक्क वंगु दुसा, वं नं परमप्रभुया छुत्काराया नखः हनेमाः।
 11 निगूगु लाया झिंप्यन्हु खुन्हुया सन्ध्याकाः इलय् इमिसं नखः हनेमाः। इमिसं चिधिकःम्ह भ्याःचाया ला सोडा मदुगु मरि व खायूगु वाउँचा नापं नयेमाः।
 12 फैचाया ला सुथय् तक ल्यंकातये मते। फैचाया छुं नं क्वँय् त्वःथुले मते। थ्व नखःयात हनेगु छुत्काराया नखःया फुक्क नियमकथं हनेमाः।☆
 13 अयनं शूदम्ह व यात्राय् मवंम्ह मनुखं छुत्काराया नखः महंसा वयात थः मनुत् मध्ये नाश याना छ्वयेमाः। छायेधाःसा वं क्वःछीगु इलय् देछा मछाः। व मनुखं थःगु पापयागु सजाँय भोगे यायेमाः।
 14 “ ‘छिमिगु दथुइ च्वनिपिं परदेशीं परमप्रभुया छुत्काराया नखः हने मास्ति वय्कूसा उकियागु नियम व विधिकथं हनेमाः। नियम धाःसा अन हे बूपिं व पिं वयाच्च्वपिनिगु निती छगू हे जुइ।’ ”

नापलायेगु पालया च्वय् मि व सुपाँय्

- 15 गुखुन्हु साक्षीया पाल धकाः धाङ्गु पवित्र पाल धकस्वाकल उखुन्हु उकियात सुपाँचं वयाः त्वपुल। सन्ध्याकाः इलनिसें सुथय् तक पवित्र पालया च्वय्यागु थ्व सुपाँय् मि थें खनेदत।☆
 16 थथे न्हाबले जूइगु खः – दिनय् सुपाँचं त्वपुइगु व चान्हय् मि थें खने दइगु।
 17 पालया च्वय् सुपाँय् चिलावनेवं इस्राएलीत नं न्हाःवनी, अले सुपाँय् कुहां वयेवं इस्राएलीतयसं अन हे पाल ग्वइगु।
 18 परमप्रभुया उजंकथं इस्राएलीत न्हाःवनी, अले परमप्रभुयागु हे उजंकथं पाल ग्वइ। पवित्र पालया च्वय् सुपाँय् दत्तले इपिं छाउनीइ हे च्वनाच्चनी।
 19 तःन्हु तक पवित्र पालया च्वय् सुपाँय् दयाच्चन धाःसा इस्राएलीत परमप्रभुया उजं मानय् यानाः अनं न्हाःवनी मखु।
 20 गुबले गुबले सुपाँय् छुं दि जक पवित्र पालया च्वय् खने दयाच्चनी, न्हाबले जूसां इमिसं परमप्रभुया उजंकथं पाल ग्वइगु अले वय्कःयागु हे उजंकथं इपिं न्हाःवनीगु।
 21 गुबले सुपाँय् सन्ध्याकाः इलनिसें सुथय् तक जक दयाच्चनी। सुथय् सुपाँय् चिलावनेवं इपिं न्हाःवनी। सुथय् बहनी न्हाबले जूसां सुपाँय् चिलावनेवं इपिं न्हाःवनी।
 22 छुं जुयाः सुपाँय् पवित्र पालया च्वय् निन्हु, लच्छि, दच्छि व व स्वयाः अप्वः तक च्वनाच्चन धाःसां सुपाँय् दत्तले इपिं न्हाःवनी मखु। सुपाँय् चिलावनेवं इपिं न्हाःवनी।
 23 मोशापाखें परमप्रभुं बियादीगु उजंकथं इमिसं पाल ग्वइगु अले परमप्रभुया उजंकथं हे इपिं न्हाःवनीगु।

10

वहःयागु निपु तुरही

- 1 परमप्रभुं मोशयात धयादिल,
- 2 “वहःयात मुगलं दायाः निपु तुरही दय्कि। थ्व तुरही खलःयात मुकेत व छाउनी न्ह्यःने न्ह्याकेत छ्यलेगु या।
- 3 निपुं तुरही पुइबलय् फुक्क खलः नापलायेगु पालया ध्वाखाय् छंगु न्ह्यःने मुंवयेमाः।
- 4 छपु जक तुरही पुइबलय् इस्त्राएलया वंशया नायःत छन्थाय् मुंवयेमाः।
- 5 “छुमांकथं छं चिहाकलं तुरही पुइबलय् पुर्बपाखेया छाउनीया मनूत न्ह्याःवनेमाः।
- 6 निक्वः खुसी चिहाकलं तुरही पुइबलय् दच्छिन पाखेया छाउनी न्ह्याःवनेमाः। तुरहीया सः न्ह्याःवनेगुया छुमां खः।
- 7 मनूतयत मुंकाः मुँज्या यायेबलय् धाःसा ताहाकलं तुरही पुइमाः। तर न्ह्याःवनेगु छुमां थें मखु।
- 8 “हासूनया पुजाहारी कायपिन्सं हे तुरही पुइमाः। थ्व छिपि व छिमि लिपायापि पुस्तातयत सदां सदांया लागि नियम जुल।
- 9 “छिमित क्वत्यलातःपि शत्रुतलिसें छिमिगु थःगु देशय् लडाइँ याः वनीबलय् नं चिहाकलं छुमांया तुरही पु। अले छिमित परमप्रभु छिमि परमेश्वरं लुमंकाः छिमि शत्रुतपाखें बचय् यानादी।
- 10 छिमिसं लसताया ज्याखँय, क्वःछिनातःगु नखःचखः व अमाइ पतिकं थःगु होमबलि व मेलबलि छायेबलय् नं तुरही पु। अले छिमि परमेश्वरयात छिपि लुमनावइ। जि परमप्रभु छिमि परमेश्वर खः।”

सनै पर्वतं मोआव तक

गन्ती १०:११-२१:३५

सनै मरुभूमि त्वःतुगु

- 11 इस्त्राएलीतय्सं मिश्र त्वःता वंगु निगूगु दँया निगूगु लाया निइन्हु दुखुन्हु पवित्र पालया च्वं सुपाँय् चिला वन।
- 12 अले इस्त्राएलीत सनै मरुभूमि त्वःताः न्ह्याः वन। सुपाँय् पारानया मरुभूमिइ मदीतले इपिं छगू थासं मेगु थासय् न्ह्याःवनाच्वन।
- 13 थुकथं मोशापाखें परमप्रभुं बियादीगु उजंकथं इपिं न्हापांखुसी न्ह्यज्यानावन।
- 14 दक्वसिबय् न्हापां यहदाया कुलया पुचः थःगु झण्डा ज्वनाः न्ह्याः वन। अम्मीनादाबया काय् नहशोन थ्व पुचःया न्ह्यलुवाः खः।
- 15 अथे हे इस्त्राखार कुलया पुचःया न्ह्यलुवाः सआरया काय् नतनेल खः।
- 16 जबूलन कुलया पुचःया न्ह्यलुवाः हेलोनया काय् एलीआब खः।
- 17 अले गेशोनी व मरारीतय्सं पवित्र पालयात क्वकयाः ल्ह्यल।
- 18 अनंलि स्बेनया छाउनीया पुचः थःगु झण्डा ज्वनाः न्ह्याः वन। इमि न्ह्यलुवाः शदेऊरया काय् एलीसूर खः।
- 19 शिमियोन कुलया पुचःया न्ह्यलुवाः सूरिशैदया काय् शलूमीएल खः।
- 20 अले गाद कुलया पुचःया न्ह्यलुवाः दूएलया काय् एल्यासाप खः।
- 21 अनं लिपा कहातीत पवित्र सामान व ज्वलं क्वबियाः न्ह्याः वन। इपिं थ्यने न्ह्यः हे मेगु छाउनीइ पवित्र पालयात धस्वाकातये धुंकीगु।
- 22 अनंलि थःगु झण्डा ज्वनाः एफ्राइमया छाउनीया पुचः न्ह्यात। इमि न्ह्यलुवाः अम्मीहृदया काय् एलीशामा खः।
- 23 मनश्शे कुलया पुचःया न्ह्यलुवाः पदासूरया काय् गमलिएल खः।
- 24 बेन्यामीन कुलया पुचःया न्ह्यलुवाः गिदेओनीया काय् अबीदान खः।
- 25 दक्वसिबय् लिपा दानया छाउनीया पुचः थःगु झण्डा ज्वनाः न्ह्यात। अम्मीशैदया काय् अहीएजेर इमि न्ह्यलुवाः खः।
- 26 आशेर कुलया पुचःया न्ह्यलुवाः ओक्रानया काय् पगीएल खः।
- 27 नप्ताली कुलया पुचःया न्ह्यलुवाः एनानया काय् अहीरा खः।
- 28 थुकथं थथःगु पुचःकथं इस्त्राएलीत न्ह्यज्यां वनीगु खः।

मोशां थः ससःदाजुयात इनाप याःगु

- 29 अले मोशां थः ससःबौ मिघानी रूप्लया* काय् होबाबयात धाल, “परमप्रभुं जिमित बी धकाः धयादीगु थासय् जिपिं वनेत्यनागु दु। छि नं जिपिनापं झासँ, जिमिसं छितः भिं हे याये छायाःसा परमप्रभुं इस्त्राएलया बारे भिंगु बाचा यानादीगु दु।”
- 30 वं धाल, “जि वने मखु। जि थःगु हे देशय् थःथितिपिन्थाय् लिहां वने।”
- 31 मोशां धाल, “जिमित त्वःताः झाये मते! छायाःसा छि मरुभूमिइ गन गन छाउनी तयेमाः धकाः बांलाक स्यू। छि जिमित लँ क्यनादी फइ।
- 32 छि जिपिनापं झाल धाःसा परमप्रभुं जिमित छु आशिष बियादी व जिमिसं छिनापं इनाकाये।”

मनूत न्ह्यःने न्ह्याःगु

- 33 परमप्रभुया पर्वत, सनै त्वःताः इपिं स्वन्हु तक न्ह्याः वन। इमिगु नितिं बाय् च्वनेगु थाय् मालेत परमप्रभुया बाचाया सन् थुपिं स्वन्हु तक हे इमिगु न्ह्यः न्ह्यः वन।
- 34 इपिं छगू बाय् त्वःताः मेगु थासय् न्ह्याः वनीबलय् न्हिच्छि परमप्रभुया सुपाँय् इमि च्वं च्वं जुयाच्वन।

* 10:29 १०:२९ रूप्ल वयागु मेगु नां यित्रो खः, प्रस २:१८; १८:१ स्वयादिसँ

35 बाचाया सन् न्ह्याकीगु इलय् मोशां न्ह्याबलें थथे धाइगु,
“हे परमप्रभु, दनादिसँ!

छिकपिनि शत्रुत छ्यालब्याल जुइमा!
छितः घृणा याइपि छिगु न्ह्यःनं बिस्सुं वनेमा!”*☆

36 बाचाया सन्यात दिकीबलय् वं थथे धाइगु,
“हे परमप्रभु, द्रुलंद्रुः इस्राएलया
मनूतयथाय् लिहांझासँ!”

11

इस्राएलीतयसं कचकच याःगु

1 मनूतयसं थःपिन्त जूगु सास्तीया बारे परमप्रभुं तायेक कचकच याना हल। परमप्रभु इमिगु खँ न्यनाः तंचायादिल। अले वयकलं तमं इमिथाय् मि छवयादिल। मिं इमिगु छाउनीया पिनेया छुं ब्वत भस्म यात।

2 मनूत मोशायाथाय् वयाः चिल्लाय् दना हालाः ग्वाहालि फ्वन। वं परमप्रभुयात प्रार्थना यात। अले मि सित।

3 अथे जुयाः व थायया नां तबेरा* तल। छायाधाःसा अन परमप्रभुया मि इमिगु दथुइ च्याःगु खः।

4 इमिगु पुचलय् दुपिं छपुचः ज्यालगय् मजुपिं नसिंचायावल। अले इस्राएलीतयसं तं छवख्वं थथे कचकच यात, “ला नये माल!

5 मिश्रय् जिमिसं न्याया ला धिबा पुले म्वायक नयागु लुमंनि। तुसि, खर्बुजा, छाः, प्याज, लाभा नयागु जिमि लुमं।

6 आः ला जिमिके बल हे मदयावने धुंकल। थन ला मन्न बाहेक मेगु छुं हे खने मदु।”

7 मन्न धयागु धन्यापु थें च्वं। स्वयबलय् थाकुराः थें खने दु।*☆

8 मनूतयसं पिहां वनाः मन्न मुनीगु, अले ल्वहं घलय् क्यलेगु व ल्वहंमाय् नीगु याइ। अले उकियात लखय् तयाः ताःकुक दयकी अले उकिं ल्वहंचा मरि दयकी। थुकिया सवाः जैतूनया चिकनय् छुनातःगु मरि थें जुइ।

9 चान्हय् छाउनीइ सुति लः गाइबलय् मन्न नं नापं गाइगु।*☆

10 फुक्क परिवारया मनूत थथःगु पालया लुखाय् च्वनाः ख्वयाच्वंगु मोशां ताल। परमप्रभु तसकं तंचायादिल। अले मोशां नुगः मछिंकल।

11 मोशां परमप्रभुयात धाल, “छाय् छिं जिके थ्व संकट हयादियागु? अले छाय् छिं जि खनाः लयताया मदीयागु? छिं छाय् थुपिं फुक्कसिगु भार जितः क्वबिकादियागु?

12 छु थुपिं जिगु प्वाथय् दुगु खः ला? छु थुमित जिं थःमहं बुइकागु खः ला? छिं छाय् जितः ‘अजिं मचायात बुया जूगु थें थुपिं फुक्कसित थुमि पुर्यायात पाफयादीगु देशय् तक बुयायकि’ धायेगु?

13 थुपिं फुक्कसिनं जितः ‘ला नकि’ धकाः कचकच याःवयाच्वन। थुपिं फुक्कसित जिं गन कयाः ला नकेगु?

14 जिं याकःचां थुपिं फुक्कसिगु भार क्वबी मफु, थ्व ला जितः तसकं इयातुल।

15 छिं जितः थज्याःगु हे व्यवहार यानादीगु खःसा जितः दया यानाः थत्थें स्यानादिसँ, जि थःमहं थःगु दुःख ला स्वयेमाली मखु।”

मोशां न्हयेमह थकालि ल्यःगु

16 अले परमप्रभुं मोशायात धयादिल, “जिगु निंति छं इस्राएलीतय् धर्मगुस्त मध्ये मनूतय् नायःत व अधिकारीत खः धकाः थमहं म्हस्युपिं न्हयेमहयसित (७०) मुंकि। अले इमित नापलायेगु पालय् जिगु न्ह्यःने हयाः थःनापं तुं थँ।

17 जिं कुहां वयाः छनापं खँ ल्हाये। छंके दुगु छुं छुं आत्मा कयाः इमिके तयाबी। अले इमिसं नं मनूतयगु कु क्वबी, छ याकःचां जक क्वबी माली मखु।*☆

18 “आः छं मनूतयत् धा ‘कन्हययागु निंति छिपिं थः शुद्ध जुयाच्वँ। छिमित नयेत ला दइ। छिमिसं, “ला नये माल! मिश्रय् हे जिमित थ्व स्वयाः बांलाःगु खः!” धकाः कचकच याःगु परमप्रभुं ताल। आः परमप्रभुं छिमित ला बियादी, छिमिसं ला नयेदइ।

19 छिमिसं छन्हु, निन्हु, न्यान्हु, झिन्हु वा निइन्हुयागु जक मखु,

20 अले छिमिगु न्हासं पिहां मवतले व छिपिं वाक्क मजुतले लच्छि यंकं नइ। छायाधाःसा छिमिसं थःपिनि दथुइ दुम्ह परमप्रभुयात त्वःताः वयकःया न्ह्यःने “जिपिं मिश्र त्वःताः मवःसां ज्युगु” धकाः ख्वयाजुल।”

21 अयनं मोशां धाल, “जिनापं न्यासि जुइपिं थन खगू लाख मिजंत दु। छिं धाःसा ‘इमित नयेत लच्छि तक ला बी’ धकाः धयादिल।

22 थुपिं फुक्क फैच्वलय्या बथां व सा द्रुहंया बथांयात स्याना नं थुलिमछिसित नकेत गाइ ला? वा समुद्रय् च्वंपिं फुक्क न्या लासां इमित नकेत गाइ ला?”

☆ 10:35 १०:३५ भज ६८:१ * 11:3 ११:३ तबेरा हिब्रू भाषां थ्व नांया अर्थ च्याःगु मि खः ☆ 11:7 ११:७ प्रस १६:३१ ☆ 11:9 ११:९ प्रस १६:१३-१५
☆ 11:17 ११:१७ प्रस १८:१३-२६

23 परमप्रभुं मोशायत लिसः बियादिल, “छु जिगु शक्ति कम जूगु दु ला? छं आः थर्थे हे जिं धयागु खँ जुइ कि मजुइ धकाः स्वये खनी।”

24 अले मोशां पिहां वनाः मनूतयत परमप्रभुं धयादीगु खँ न्यंकल। वं न्हयेम्ह थकालिपिं मनूत मुंकाः पालया प्यखेरं थन।

25 अले परमप्रभु सुपाँचय कुहां झायाः† व नापं खँ ल्हानादिल। परमप्रभुं मोशायके दुगु आत्मां छुं छुं आत्मा कयाः न्हयेम्ह थकालितयके तयाबिल। इमिके आत्मा वयेवं इमिसं अगमवाणी यात, तर हानं लिपा गुबलें अथे मयाः।

26 एल्दाद व मेदाद नांयापिं निम्ह मनूत थकालितयगु धलखय दुथ्यानाः नं मेपिं थकालित मुनाच्वंगु पालय् मवसें छाउनीइ हे च्वनाच्वंगु जुयाच्वन। अथे जूसां आत्मा इमिके जूवयाः इमिसं छाउनीइ हे अगमवाणी यात।

27 छम्ह ल्यायम्ह ब्वॉय वयाः “एल्दाद व मेदादं छाउनीइ अगमवाणी यानाच्वंगु दु” धकाः मोशायत कन।

28 ल्यायम्हबलयनिसें मोशाय ग्वाहालिमि जुयाच्वंम्ह नूनया काय यहोशू मोशायत धाल, “जिमि प्रभु, इमित पनादिसैँ!”

29 मोशां वयात धाल, “जिगु लागि छ नुगः मुइकीम्ह जुइ धुनागु ला? परमप्रभुया फुक्क मनूत अमगवक्ता जूगु जूसा अले परमप्रभुं इपिं फुक्कसिके थःगु आत्मा तयादीगु जूसा गुलि बांलाइगु खः।”

30 अले मोशा इस्त्राएलयापिं थकालित नापं छाउनीइ लिहां वल।

ख्यांयझंगःतयगु ला नःगु

31 अले परमप्रभुं फय वयकादिल। थुकिं समुद्रं ख्यांयझंगःतयत पुइकाहल। इपिं छाउनीया छचाःखेरं न्हिच्छि न्यासि वनेमाःगु लागा तक बैँय ३ फिट तजाः जुइक च्वंवल।

32 उखुन्हु न्हिच्छि व चच्छि अले कन्हय खुन्हु नं न्हिच्छि हे इमिसं ख्यांयझंगःत मुन। दक्वसिबय कम मुंमहयसिनं हे झिगू होमेरः‡ मुन। थुमिगु ला इमिसं छाउनी न्यंक पानातल।

33 ला म्हुतुइ दुबलय हे, नये न्ह्यः हे परमप्रभुं इपिं खनाः तंम्वयाः छाउनीइ महामारी छवयादिल।

34 अथे जुयाः व थाययागु नां किब्रोथ-हतावा§ तल।

35 छायाधाःसा अन नसिचाःपिं मनूतयत थुंगु खः। इस्त्राएलीत किब्रोथ-हतावां हसेरोतय वन, अले अन हे च्वन।

12

मोशाय विरोधय मिरियम व हारून

1 मोशां छम्ह कृशी मिसानापं ब्याहा यात। व मिसाया हुनि मिरियम व हारून वयात कुंखिनाहल।*

2 इमिसं धाल, “छु! परमप्रभुं मोशापाखे हे जक खँ ल्हानादीगु दु ला? छु! वयकलं जिपिपाखे खँ ल्हानादीगु मदु ला?” परमप्रभुं थ्व खँ ताल।

3 मोशा क्वमिलुम्ह मनू खः, व थें क्वमिलुम्ह मनू पृथ्वीइ सुं हे मदु।

4 परमप्रभुं थर्थे मोशा, हारून व मिरियमयात धयादिल, “छिपिं स्वम्हं नापलायेगु पालया न्ह्यःने वा!” इपिं स्वम्हं अन वन।

5 अले परमप्रभु सुपाँय्या थामय कुहां झाल, अले नापलायेगु पालया ध्वाखाय दनाः हारून व मिरियमयात सःतादिल। इपिं निम्हं न्ह्यःने वन।

6 वयकलं धयादिल, “जिगु खँ न्यँ!

“छिमिगु दथुइ सुं अगमवक्ता दुसा

अले जिं थःत वयात दर्शनय क्यनेगु

जिं व नाप म्हागसय खँ ल्हायेगु।

7 तर जिमि दास मोशालिसे धाःसा जिं अथे याये मखु।

जिगु फुक्क घरानाय जिं पत्याः यानाम्ह व हे खः।*

8 वलिसे जिं चुलिचू च्वनाः खँ ल्हाये,

मथुइक मखु, ध्वाथुइक

वं परमप्रभुयागु रूप खनी।

छिपिं छाया जिमि दास मोशायत

कुंखिना जुइत मग्यानागु?”

मिरियम कोहि जूगु

9 परमप्रभु इपिं खनाः तसकं तंचायादिल। अले वयकः अनं झाल।

10 पालया च्वं सुपाँय चिलावनेवं मिरियम कोहि जुयाः च्वापु थें तुइसे च्वन। हारून मिरियमपाखे स्वःबलय व कोहि जुइ धुंक्गु खन।

11 अले हारून मोशायत धाल, “हे जिमि मालिक, जिमिसं मूर्ख जुयाः यानागु पापया सजाँय जिमित बियादी मते!

† 11:25 ११:२५ परमप्रभु सुपाँचय कुहां झाइ परमेश्वर न्ह्यःने दुगु सुपाँचय गुबलें गुबलें खनेदइ ‡ 11:32 ११:३२ झिगू होमेर थथे धयागु १६०० किलोग्राम ति खः

§ 11:34 ११:३४ किब्रोथ-हतावा थुकिया अर्थ नसिचाःपिं मनूतयगु चिहान खः ☆ 12:1 १२:१ प्रस १५:२० ☆ 12:7 १२:७ हिब ३:१-६

- 12 ध्वयात मांया प्वार्थ पिहां वःबलय् हे बच्छि ला ध्वग्गिनाः सी धुंक्मह मचा थें जुइके बी मते!"
- 13 अले मोशां परमप्रभुयात प्रार्थना यात, "हे परमेश्वर, बिन्ति दु, वयात लंकादिसँ!"
- 14 परमप्रभुं मोशायात लिसः बियादिल, "वया बौनं वयागु ख्वालय् थुकलं ब्यगु जूसा छु व न्हयन्हु तक मछाला मच्चनी ला? वयात न्हयन्हु तक छाउनीं पिने कुना ति! अनं लिपा लित हःसां ज्यू!"*
- 15 अथे जुयाः मिरियमयात न्हयन्हु तक छाउनीं पिने कुनातल। वयात लित महतले मनूत अनं न्ह्यमज्याः।
- 16 अनंलि इपिं हसेरोत त्वःताः न्ह्याः वन। अले पारानया मरुभूमिइ थ्यंकाः पाल ग्वयाः च्वन।

13

कनान देशय् चिवा काइपिं

व्य १:१९-३३

- 1 परमप्रभुं मोशायात धयादिल,
- 2 "कनान देशया चिवा कायेत छुं मनूत छव। व देश जिं इस्राएलीतय् बीत्यनागु दु। थथःपिनि कुलपाखें छम्ह छम्ह नायः छव।"
- 3 अथे जुयाः परमप्रभुया उजंकथं मोशां पारानया मरुभूमि इमित छवल। इपिं सकलें इस्राएलीतय् नायःत खः।
- 4 इमिगु नां थथे दु –
- रुबेनया कुलपाखें जक्कूरया काय् शम्मूअ,
- 5 शिमियोनया कुलपाखें होरीया काय् शाफात,
- 6 यहूदाया कुलपाखें यपुन्नेया काय् कालेब,
- 7 इस्राखारया कुलपाखें योसेफया काय् यिगाल,
- 8 एफ्राइमया कुलपाखें नूनया काय् होशिया,
- 9 बेन्यामीनया कुलपाखें रफूया काय् पलती,
- 10 जबूलनया कुलपाखें सोदीया काय् गद्दीएल,
- 11 योसेफया कुल आर्थात मनशशेया कुलपाखें सूसीया काय् गोद्दी,
- 12 दानया कुलपाखें गमल्लीया काय् अम्मीएल,
- 13 आशेरया कुलपाखें मिखाएलया काय् सतूर,
- 14 नप्तालीया कुलपाखें वोफसीया काय् नहबी,
- 15 गादया कुलपाखें माकीया काय् गएल।
- 16 मोशां देशया चिवा कायेत छवःपिं मनूत थुपिं हे खः। नूनया काय् होशियायागु नां मोशां यहोशू छुनाबिल।
- 17 मोशां इमित कनान देशपाखे चिवा कायेत छवःबलय् थथे धाल, "थनं वनाः नेगेव धाःगु दच्छिन लागां डाँडाया च्वंगु देशपाखे थाहां हूँ,
- 18 अले देश गथे च्वं, अन च्वंपिं मनूत बल्लाः कि बमलाः, यक्व दु कि मद् धकाः सीकि।
- 19 इपिं च्वनाच्वंगु देश भिं कि मभिं गथे च्वं? इपिं च्वनीगु शहर गथे च्वं? इमिगु शहरय् छचाःखेरं पखाः दु वा मद्?
- 20 जमिन गथे च्वं, लखं लाःगु भिंगु जमिन वा गंगु जमिन, अन गुँ दु कि मद्, व स्व! साहस या, अले अनयागु छुं सिसाबुसा हजि!" उबलय् न्हापांगु दाख सइगु ई जुयाच्वन।
- 21 अथे जुयाः इपिं अनं थहां वन, जीन धयागु मरुभूमिनिसें लेबो-हमातया न्ह्याःने रहोब तक देशया चिवा काल।
- 22 इपिं नेगेवपाखें थहां वनाः हेब्रोणय् थ्यंकाः वन। अन अनाकया* सन्तान अहीमन, शेशै व तल्मै च्वनाच्वंगु जुल। हेब्रोण मिश्रया सोअन शहर स्वयाः न्हयदँ न्ह्याः दयक्कूगु खः।
- 23 अनंलि इपिं एश्कोलया† गालय् वन। अले अनं छज्वाँय् दाख दुगु कचा त्वाःथलाः उकियात निम्ह मनुखं न्वलय् तयाः क्वबिया हल। इमिसं धालेसि व यःमरिसि नं हल।
- 24 इस्राएलीतय्सं अनं व दाखया ज्वाँय् त्वाःथूगु जुयाः व थाय्या नां एश्कोलया गाः तःगु खः।
- 25 पिइन्हु लिपा व देशया चिवा काये धुंकाः इपिं लिहां वल।

चिवा काःवंपिन्सं हःगु बुखें

- 26 इपिं पारानया मरुभूमि दुगु कादेशय् मोशा, हारून इस्राएलीया फुक्क खलःयाथाय् लिहां वल। अले इमिसं थःपिन्सं खंगु फुक्क खँ इमित व फुक्क खलःयात कन। अले थःपिन्सं ज्वनावःगु व देशया फलफुल नं क्यन।
- 27 इमिसं मोशायात कन, "छिं जिमित छवयादीगु देशय् जिपिं वना। धात्थें हे अन दुरु व कस्ति बाः वयाच्वंगु जुयाच्वन, अले अनयागु फलफुल थ्व हे खः।

* 12:14 १२:१४ गन्ती ५:२-३ * 13:22 १३:२२ अनाक अनाक वंशया मनूत ततःधिकःपिं बल्लाःपिं मनूत खः धकाः छुं मनूतय्सं बिचाः याइगु, स्वयादिसँ, व्य २:१०-११, २०-२१ † 13:23 १३:२३ एश्कोल थुकिया अर्थ छज्वाँय् खः

28 तर अन च्वंपि मन्त तसकं बल्लाः। इमिगु शहरत ततःधं। शहरतय् पःखाः ग्वयातःगु दु। उलि जक मखु – जिमिसं अन अनाकया सन्तान नं खना।

29 नेगेव धाःगु दच्छिन लागाय् अमालेकीत व डाँडाय् च्वंगु देशय् हिन्ती, यबूसी व एमोरीत, अले समुद्रया लिक्क व यर्दन खुसिया सिथय् कनानीत च्वनाच्वंगु दु।”

30 कालेबं मोशाया न्ह्यःने मन्तयगु म्हतुप्वाः तिकाः थथे धाल, “झीसं थथे थाहां वनाः व देशय् अधिकार यायेमाः। धाथे झीसं इमित त्याकेफइ।”

31 तर व नापं वंपि मन्तयसं धाल, “झीसं उंपि मन्तयत हमला याये फइ मखु। इपि झीपि स्वयाः बल्लाः।”

32 इमिसं झीसं चिवा काःवनागु देशया बारे इस्राएलीतयत् बांमलाःगु खँ कनाः थथे धाल, “झीसं चिवा काःवनागु व देशं ला थः हे मन्तयत घुर्काछवइगु, अले अन च्वंपि मन्त नं तसकं ततःधिकःपि जुयाः ग्यानपुसे च्वं।

33 जिमिसं अन नेफिलीमत नं खना। अनाकीत नेफिलीमतय्पाखें हे वःगु खः। इमिगु न्ह्यःने जिमिसं थःपिन्त थःगु मिखाय् क्वःबुइचात थें ताल। इमिगु मिखाय् नं जिपि अथे हे खनेदत।”*

14

इस्राएलीतयसं परमप्रभुयात मभिका खँ ल्हाःगु

1 उखुन्हु चच्छि फुक्क खलः चिल्लाय् दनाः ह्यँयह्यँय् ख्वल।

2 सकलें इस्राएलीतयसं मोशा व हारूनया विरोधय् कचकच यात। फुक्क खलकं इमित धाल, “जिपि मिश्रय् वा थ्व मरुभूमिइ हे स्यूगु जूसा बांलाःगु।

3 परमप्रभुं छाया् झीत तरवारं स्याकेबीत थ्व थासय् हयाच्वंगु दु? झी मस्त व मिसातयत् लुतया सामान थें लाकायंकी। आः झीपि मिश्र देशय् हे लिहां वनेगु बांलाइ!”

4 अले इमिसं थवंथवय् थुकथं खँ ल्हात, “सुं छम्हयसित नायः ल्ययाः झीपि मिश्रय् लिहां वनेनु।”

5 मोशा व हारून इस्राएलया फुक्क खलःया न्ह्यःने क्वपुसां पुल।

6 अले चिवा काःवंपि नूनया काय् यहोशू व यपुन्नेया काय् कालेबं थथःगु वसः खुनाः

7 इस्राएलया फुक्क खलःयात धाल, “जिपि स्वःवनागु व चिवा काःवनागु देश तसकं बांलाःगु देश खः।

8 परमप्रभु झीपिलिसे लयत्ताःसा वयक्लं झीत व देशय् यंकादी, अले व दुरु व कस्ति बाः वयाच्वंगु देश झीत बियादी।

9 उकि छिपि परमप्रभुया विरोधय् विद्रोह याये मते! अन च्वंपि मन्तलिसे ग्याये मते, छायाःसा इपि झीगु शिकार खः। परमप्रभु झीपि नाप दु, इमिके आः हाःनाः मदये धुंकल। इपि खनाः ग्याये मते।”*

10 अयनं थ्व न्यनाः फुक्क खलः इमित ल्वहँतं कय्कि धकाः हाला हल। अबलय् हे परमप्रभुया महिमा पवित्र पालय् फुक्क इस्राएलीतयथाय् खनेदत।

मोशां मन्तयगु निंति प्रार्थना याःगु

11 परमप्रभुं मोशायात धयादिल, “थुमिसं जितः गुबलय् तक हेला यानाच्वनी? जिं थुमिगु न्ह्यःने उलिमछि अजू चायापुगु ज्या याये धुन, अयनं थुमिसं जितः गुबलय् तक विश्वास याइ मखु?

12 जिं इमित महामारी स्यानाबी। अले जिं छंगुपाखें इपि स्वयाः तःधंगु व बल्लाःगु जाति दयके।”

13 मोशां परमप्रभुयात धाल, “थ्व खँ मिश्रीतयसं न्यनी, छायाःसा छिं हे थःगु शक्ति थुमित मिश्रीतय् थासं पित हयादीगु खः।”*

14 अले इमिसं थ्व देशयापि मन्तयत् थ्व खँ कनाबी। इमिसं छि परमप्रभु इमिथाय् चुलिचू खनेदइगु, छिगु सुपाँय् इमिगु च्वय् दिनाच्वनीगु, छिं थुमित न्हिनय् न्हिनय् सुपाँया थां जुयाः लँ क्यनादीगु अले बहनी बहनी च्यानाच्वंगु मि जुयाः लँ क्यनादीगु धकाः नं स्यु।

15 छिं छम्ह हे म्वाका मतसे थुपि फुक्क खलःयात स्यानादिल धाःसा छिगु खँ न्यनातःपि जातितयसं थथे धकाः खँ ल्हाइ,

16 ‘परमप्रभुं थ्व मन्तयत् थःम्ह बी धकाः पाफयातःगु देशय् हये मफुत। अथे जुयाः वयक्लं इमित मरुभूमिइ हे स्यानादिल।’

17 “अथे जुयाः प्रभु, छिं थःगु तःधंगु शक्ति क्यनादिसँ। गथे छिं धयादीगु दु,

18 ‘परमप्रभु तसकं सह याये फुम्ह, सदां दयामाया यानादीम्ह, अधर्म व अपराध क्षमा यानादीम्ह खः। अयनं त्रं याःम्हसित वयक्लं क्षमा यानादी मखु, अले पुर्खातयसं याःगु अधर्मया सजाँय वया स्वंगू प्यंगू पुस्तायात तकं बियादीम्ह खः।’*

19 बिनित्ति याये, छिगु तःधंगु दयाकथं थुमिसं मिश्र देश त्वःतावःबलय्निसें आः तक क्षमा यानावयाच्वनादी थें थुपि मन्तयगु पाप क्षमा यानादिसँ।”

20 परमप्रभुं धयादिल, “छं धाःकथं जिं थुमित क्षमा बिया।

21 अयनं धाथे जि म्वाःम्ह खः, अले परमप्रभुया महिमां पृथ्वी जाः थें *

- 22 मिश्र देशय व मरुभूमिइ जिगु महिमा व अजू चायापुगु ज्या खना: नं जिगु उजं मानय् मया:पि अले त:कमछि जिगु मन स्व:पि थुपि इस्राएलीतयसं,
 23 जिं थुमि पुर्खायात बी धका: पाफया: बचं बियागु देश स्वये खनी मखु। जित: हेला याइपि सुनानं व देश गुबलें खनी मखु।
 24 तर जिमि दास कालेबयाके मेगु हे आत्मा दु। वं जित: दुनुगलंनिसें विश्वास या:गु दु। जिं वयात व वनाव:गु देशय यंके, अले वया सन्तानं अन अधिकार याइ।*
 25 अमालेकी व कनानीत बैसी बैसीइ च्वनाच्वंगुलि छिपि कन्हय् हे फहिला वना: लाल समुद्रया लँपु जुया: मरुभूमिपाखे हूँ।”

इस्राएलीतयत् पिइदँ तक मरुभूमिइ च्वनेगु सजॉय ब्यूगु

- 26 परमप्रभुं मोशा व हारूनयात धयादिल,
 27 “श्व मभिंगु खलकं गुबलय् तक जिगु विरोधय् कचकच यानाच्वनी? इस्राएलीतयगु कचकच जिं यक्व हे न्यनेधुन।
 28 इमित धयाब्यु, ‘धात्थें जि म्वा:म्ह ख:’, जि परमप्रभुं धयाच्वना, छिमिसं जिं तायक छु छु धाल जिं व हे छिपिलिसे याये।
 29 ल्या:खा:बलय् निइदँ व वस्वयां च्वय्यापि जिगु विरोधय् कचकच या:पि फुक्क मनूतयगु सीम्ह श्व हे मरुभूमिइ क्वदली।*
 30 अले यपुन्नेया काय् कालेब व नूनया काय् यहोशू बाहेक छिपि मध्ये सुं नं जिं ल्हा: ल्हना: छिमित तये धका: पाफयागु देशय वने दइ मखु।
 31 छिमिसं छिमि मस्तयत् लुतया सामान थें लाकायंकी धका: धाल, तर जिं इमित उगु देशय हये अले छिमिसं हेला या:गु देशयात इमिसं म्हसी।
 32 छिमिगु सीम्ह धा:सा श्व हे मरुभूमिइ क्वदली।
 33 छिमिसं विश्वास मया:गुलि छिमि मस्त पिइदँ तक, छिमि दक्वसिबय् लिपाम्ह मनू मसीतले थन हे मरुभूमिइ जवा: जुया: चाहिलाच्वनी।*
 34 छिमिसं व देशय चिवा कायेत पिइन्हु बिकूगु ख:। उकिं छन्हुया दच्छि ल्याखं पिइदँ तक छिमिसं थ:गु पापया सजॉय फयेमाली। थुकथं छिमिसं जिगु विरोध छु ख: धका: सी।’
 35 जि परमप्रभुं धयाच्वना, जिगु विरोधय् मूपि छिपि मभिंगु खल:या मनूतयत् जिं थथे हे याये। श्व हे मरुभूमिइ छिपि फुक्कं सिनावनी।”
 36 मोशां व देशया चिवा कायेत छव:पिं मनूतयसं वया: मभिंगु सुचं बिया: फुक्क खल:यात मोशाया विरोधय् कचकच याकल।
 37 मोशां चिवा कायेत छव:बलय् वया मभिंगु सुचं ब्यूपिं मनूत परमप्रभुया न्ह्या:ने महामारी कया: सित।
 38 देशया चिवा का:वंपिं मनूत मध्ये यहोशू व कालेब जक ल्यन।

देशय हमला यायेगु न्हापांगु कुत:

व्य १:४१-४६

- 39 मोशां इस्राएलीतयत् श्व खँ कंबलय् इमिसं तसकं नुग: मछिंकल।*
 40 कन्हय् खुन्हु सुथ न्हापां दना: इपिं थथे धाधां डाँडाय् च्वंगु देशपाखे थहां वन, “झीसं परमप्रभुया विरोधय् वना: पाप याना। आ: झी परमप्रभुं बी धयादीगु थासय् वनेत तयार दु।”
 41 तर मोशां धाल, “छिमिसं छाय् परमप्रभुया उजंयात मानय् मयानागु? छिमिसं यायेत्यंगु ज्या ता:लाइ मखु।
 42 च्वय् थहां वने मते, मखुसा शत्रुतयसं छिमित बुकी, छाय्धा:सा परमप्रभु छिपिलिसे मदीं।
 43 अमालेकीत व कनानीत ध्वदुइबलय् छिपि लडाइल्य् सी। छाय्धा:सा छिपि परमप्रभुपाखे फस्वयावंगुलि वय्क: छिपिनापं मदीं।”
 44 अयजूसां इपिं अप्व: जुया: मोशा व परमप्रभुया बाचाया सनू मदयेक हे डाँडाय् च्वंगु देशय न्ह्या: वन।
 45 डाँडाय् च्वंगु देशय च्वंपिं अमालेकीत व कनानीतयसं कुहां वया: इमित हय्क्कया: बुकल। अले होर्मा तक लिनाहल।

15

मनूतयसं गुकथं बलि बीगु

- 1 परमप्रभुं मोशायात धयादिल,
 2 “इस्राएलीतयत् धा, ‘जिं छिमित बीत्यनागु देशय थ्यने धुंका:
 3 छिमिसं परमप्रभुयात लय्तायकीगु नस्वा:कथं होमबलि व विशेष देखा बीबलय् सा द्रहंया बथां वा फैच्चलय्या बथांपाखें जुइमा:, अथे हे भाकलया बलि, थ:यसैं छाइगु बलि व नख:चख:या बलि बीबलय्

- 4 बलि छाइम्हयसिनं छगू हीनया प्यब्वय् छब्व* जैतूनया चिकं ल्वाकछ्यानातःगु छगू एपाया झिब्वय् छब्व† भिंगु छुचुंया अन्नबलि परमप्रभुयात छायेमाः।
- 5 होमबलिया छम्ह छम्ह चिधिकःम्ह भ्याःचानापं त्वँसाबलिकथं छगू हीनया प्यब्वय् छब्व दाखमघ नं छायेमाः।
- 6 “ ‘भ्याःचा नापं छायेगु अन्नबलिया नितिं छगू हीनया स्वब्वय् छब्व‡ चिकं ल्वाकछ्यानातःगु छगू एपाया झिब्वय् निब्व§ भिंगु छुचुं व
- 7 त्वँसाबलिया नितिं छगू हीनया स्वब्वय् छब्व* दाखमघ छाये हयेमाः। थ्व फुक्क छिमिसं परमप्रभुया नितिं नस्वाःकथं देछा।
- 8 “ ‘होमबलि, भाकल बलिकथं वा मेलबलिकथं परमप्रभुयात द्रहंचा छायेबलय्
- 9 बच्छि हीन† चिकं ल्वाकछ्यानातःगु छगू एपाया झिब्वय् स्वब्व‡ भिंगु छुचुंयागु अन्नबलि नं छायेमाः।
- 10 अले बच्छि हीन§ दाखमघयागु त्वँसाबलि नं छायेमाः। थ्व विशेष देछाया नस्वालं परमप्रभु लयताइ।
- 11 छम्ह छम्ह द्रहं वा भ्याःचा, चिधिकःम्ह भ्याःचा वा दुगुचाया नितिं थथे हे यायेमाः।
- 12 छिमिसं ग्वम्ह पशुबलि बीगु खः, फुक्कसित थथे हे यायेमाः।
- 13 “ ‘परमप्रभुयात लयताय्कीगु नस्वाःगु विशेष देछा छायेबलय् इस्त्राएलीतय्सं थुकथं हे यायेमाः।
- 14 छिपिनापं च्वनाच्च्वपिं परदेशी वा लिपा च्वंवइपिं पिनेयापि सुनानं परमप्रभुयात लयताय्कीगु नस्वाःगु विशेष देछा छायेगु मंनुतुन धाःसा इमिसं नं थुकथं हे यायेमाः।
- 15 छिमिगु व छिपिनापं च्वनाच्च्वपिं मेगु जातियापि मनुतयगु लागिं खलःया सदां सदांया नियम छगू हे जुइमाः। परमप्रभुया न्ह्यःने छिपिं व मेगु जातियापि मनुत उथें खः।
- 16 छिमित व छिपिनापं च्वनाच्च्वपिं मेगु जातियापि मनुतयत् छगू हे नियम व छगू हे विधि जुइ।’ ”*

न्हापांगु मरि छायेगु

- 17 परमप्रभुं मोशायात धयादिल,
- 18 “इस्त्राएलीतयत् धा, ‘जिं यंकेगु देशय् थ्यने धुंकाः
- 19 छिमिसं व देशया अन्न नइबलय् छगू ब्व परमप्रभुयात छायेमाः।
- 20 छिमिसं न्हापां लःगु बालि दक्वसिबय् न्हापां मरि छुइबलय् न्हापां छगु मरियात खलां हःगु बाली थें परमप्रभुयात छायेमाः।
- 21 पुस्तां पुस्ता तकं छिमिसं न्हापां मरि छुइबलय् परमप्रभुयात थुकथं हे छायेमाः।

मसीकं याःगु पाप

- 22 “ ‘छिमिसं मसीकं परमप्रभुं मोशापाखें बियादीगु उजंत मध्ये छुं नं उजं मानय् मयात धाःसा,†
- 23 लिपा छिमि सन्तानतय्सं नं मसीकं परमप्रभुं मोशापाखें बियादीगु उजं मानय् मयात धाःसा,
- 24 अले खलकं मसीकं मचायेकं व मभिगु ज्या याःगु जूसा, फुक्क खलकं परमप्रभुयात यःगु नस्वाःकथं होमबलिया नितिं छम्ह द्रहंचा, उकिया अन्नबलि व त्वँसाबलि नापं विधिकथं छायेमाः। अले नापं पापबलिया नितिं छम्ह दुगु नं छायेमाः।
- 25 अले पुजाहारीं इस्त्राएलया फुक्क खलःया लागिं प्रायश्चित्त यायेमाः, अले इमित क्षमा याइगु जुइ। छायाःधाःसा व मसीकं मचायेकं याःगु मभिगु ज्या खः। इमिसं थःगु पापया नितिं परमप्रभुया न्ह्यःने विशेष देछा व पापबलि हःगु दु।
- 26 थुकथं इस्त्राएलीया फुक्क खलः व इपिं नापं च्वनाच्च्वपिं मेगु जातियापि मनुतयत् नं क्षमा दइ। छायाःधाःसा थ्व मभिगु ज्या मनुतय्सं मसीकं मचायेकं याःगु खः।
- 27 “ ‘सुं मनुखं मसीसैं मचाय्कं व मभिगु ज्या यात धाःसा वं दच्छि दुम्ह च्वलय्चा शूद्र जुइगु बलिया लागिं छायेमाः।*
- 28 व मसीकं मचाय्कं व पाप ज्या याःम्ह मनूया प्रायश्चित्तया नितिं पुजाहारीं परमप्रभुया न्ह्यःने प्रायश्चित्त यायेमाः, अले वयात क्षमा दइ।
- 29 इस्त्राएली जूसां इपिं नाप च्वनाच्च्वम्ह मेगु जातियाम्ह मनु जूसां फुक्कसितं मसीकं मचाय्कं याःगु मभिगु ज्याया नितिं छगू हे नियम जुइ।
- 30 “ ‘इस्त्राएली वा मेगु जातियाम्ह मनु न्ह्याम्हय्सिनं जूसां सीकं चायेकं पापयात धाःसा वं परमप्रभुयात हेला याःगु खः। वयात वया मनुतपाखें पितिना छवयेमाः।
- 31 छायाःधाःसा वं परमप्रभुयागु वचनयात हेला याःगु दु, अले वय्कःयागु उजंयात हाचांगाःगु दु। वयात नाश यानाः छवयेमाः अले वं थःगु पापया सजाँय फयेमाः।’ ”

विश्रामबारयात मानय् मयाःगु

* 15:4 १५:४ हीनया प्यब्वय् छब्व थ्व छगू लिटर ति खः † 15:4 १५:४ छगू एपाया झिब्वय् छब्व थ्व १.६ किलोग्राम ति खः ‡ 15:6 १५:६ छगू हीनया स्वब्वय् छब्व थ्व छगू बागू लिटर ति खः § 15:6 १५:६ छगू एपाया झिब्वय् निब्व थ्व ३.२ किलोग्राम ति खः * 15:7 १५:७ छगू हीनया स्वब्वय् छब्व थ्व छगू व बागू लिटर ति खः † 15:9 १५:९ बच्छि हीन थ्व निगू बागू लिटर ति खः ‡ 15:9 १५:९ छगू एपाया झिब्वय् स्वब्व थ्व ५ किलोग्राम ति खः § 15:10 १५:१० बच्छि हीन थ्व निगू बागू लिटर ति खः ☆ 15:16 १५:१६ लेवी २४:२२ ☆ 15:22 १५:२२-२६ लेवी ४:१३-२१ ☆ 15:27 १५:२७ लेवी ४:२७-३१

- 32 इस्राएलीत मरुभूमिइ दुबलय इमिसं विश्रामबार खुन्हु सिं मुनाच्चंम्ह छम्ह मनूयात खन।
 33 सिं मुनाच्चंम्हयसित इमिसं मोशा, हारून व फुक्क खलःयाथाय हल।
 34 वयात बीमाःगु सजौंय मसियाः इमिसं वयात कुनातल।
 35 अले परमप्रभुं मोशायात धयादिल, “व मनूयात स्याना हे छवयेमाः! फुक्क खलकं वयात छाउनीं पिने ल्वहँतं कयकाः स्यायेमाः!”
 36 परमप्रभुं मोशायात उजं बियादीगु थें फुक्क खलकं वयात छाउनीं पिने हल, अले वयात ल्वहँतं कयकाः स्यानाबिल।

गाय् फुर्का तयेगु

- 37 परमप्रभुं हानं मोशायात धयादिल,
 38 “इस्राएलीतयत धा, ‘लिपाया पुस्ता तकं छिमिसं थथःपिनिगु गाया सिथय् प्यकुनय हे फुर्काय् वँचुगु का तयेमाः।”
 39 थ्व फुर्का छिमित परमप्रभुया उजं लुमकेबी। अले छिमिसं थःगु मन व मिखाया ल्वभया बसय् लानाः वेश्या थें मजुसैं परमप्रभुया उजं मानय् याइ।
 40 थ्व फुर्का छिमित जिगु उजं मानय् यायेमाः धकाः लुमके बियाः ग्वाहालि याइ, अले छिपि थः परमेश्वरया निंति पवित्र जुइ।
 41 छिमि परमेश्वर जुइत छिमित मिश्र देशं पितहयाम्ह परमप्रभु छिमि परमप्रभु परमेश्वर जि हे खः।”

16

कोरह, दातान व अबीरामं विरोध याःगु

- 1 लेवीया कुल, कहातया वंशयाम्ह यिसहारया काय् कोरह अले एलीआबया काय्पि दातान व अबीराम अले रूबेन कुलयाम्ह पेलेथया काय् ओन, ✨
 2 खलःया नांजाःपि निसः व नेय्म्ह (२५.०) इस्राएली नायःत नापं जानाः मोशाया विरोधय् दन।
 3 इपिं मोशा व हारूनयागु विरोध यायेत मुनाः इमित धाल, “छिं थःत तसकं तःधंकादीगु दु! खलःया फुक्क मनूत पवित्र जु, अले परमप्रभु इमिगु दथुइ दी। छाय् छिकपिन्सं थःपिन्त परमप्रभुया मुँज्या स्वयाः तःधंकादियागु?”
 4 थ्व खँ न्यनेवं मोशा बँय् भवपुल।
 5 अले वं कोरह व वयागु फुक्क पुचःयात थथे धाल, “कन्हय् सुथय् वयकःयाम्ह सु खः, पवित्रम्ह सु खः, अले वयकःया न्ह्यःने वनेत्यःम्ह सु खः धकाः परमप्रभुं हे क्यनादी। थम्हं ल्ययादीम्हयसित वयकलं थःगु न्ह्यःने वयकेबी।
 6 अय् कोरह, थथे या, छं व छिमि फुक्क पुचलं गुँगू थनेगु मकः का,
 7 कन्हय् परमप्रभुया न्ह्यःने उकी मि व गुँगू ति। गुम्हयसित परमप्रभुं ल्ययादी, व हे पवित्र जुइ। हे लेवीया सन्तान, छिमिसं थःत तसकं तःधंकूगु दु!”
 8 अले मोशां कोरहयात धाल, “अय् लेवीत न्यँ!
 9 इस्राएलयाम्ह परमेश्वरं थःगु पवित्र पालया ज्या यायेत व खलःया न्ह्यःने सेवा यायेत इस्राएलया फुक्क खलःपाखें छिमित ल्यःगु छु छिमित मगात ला?
 10 वयकलं छनापं हे छिमि दाजुकिजा लेवीतयत न्हापा हे थःगु न्ह्यःने हयादीगु दु! आः छिमित पुजाहारी जुइ मास्ति नं वः ला?
 11 छ व छिमि पासापिनापं मुंगु परमप्रभुया विरोधय् खः। हारून सु खः धकाः छिमिसं वयागु विरोधय् कचकच यानागु?”
 12 अले मोशां एलीआबया काय्पि दातान व अबीरामयात सःतके छवत। तर इमिसं “जिपिं वये मखु धकाः धाल।
 13 जिमित दुरु व कस्ति बाः वयाच्चंगु देशं मरुभूमिइ सीत हयादिया नं छितः मगात ला? अले आः छितः जिमि मालिक नं जुइ मास्ति वः ला?
 14 छिं जिमित दुरु व कस्ति बाः वयाच्चंगु देशय् हयादीगु मदु। अले जिमिगु अधिकारय् बुँ व दाखया क्यब नं बियादीगु मदु। छु! छितः थुपिं मन्तयत दासतयत थें व्यवहार याये मास्ति वः ला? जिपिं वये हे मखु।”
 15 अले मोशां तसककं तंचायाः परमप्रभुयात धाल, “इमिगु देछा नाला कयादी मते! जिं इमिके छम्ह गधा तक नं कयागु मदु, न जिं इमिगु छुं स्यंकागु दु।”
 16 हानं मोशां कोरहयात धाल, “छ व छिमि फुक्क पुचः अले हारून नं कन्हय् परमप्रभुया न्ह्यःने वा।
 17 छिपिं फुक्कसिनं थथःगु गुँगू थनेगु मकः कयाः उकी गुँगू ति, अले फुक्कसिनं थथःगु गुँगू थनेगु मकः ज्वनाः वा। निसः व नेय्गु गुँगू थनेगु मकः परमप्रभुया न्ह्यःने हजि। हारून व छं नं थथःगु गुँगू थनेगु मकः हजि।”
 18 अले कन्हय् खुन्हु, इपिं छम्ह छम्हयसिनं थथःगु गुँगू थनेगु मकः कयाः उकी मि च्याकाः गुँगू तल। अले इपिं मोशा व हारून नापं नापलायेगु पालया ध्वाखाय् दनाच्चन।
 19 कोरहं फुक्क खलःयात इमिगु विरोधय् नापलायेगु पालया ध्वाखाय् मुंकल। उबलय् परमप्रभुया महिमा फुक्क खलःयाथाय् खनेदत।

- 20 परमप्रभुं मोशा व हास्नयात धयादिल,
 21 “श्व खलःपाखें थःपिन्त अलग ति, जिं थुमित पलखं हे सिधयकाछवये।”
 22 अले मोशा व हास्नं बैय् भवपुयाः धाल, “हे परमेश्वर, फुक्क प्राणीतयत् सासः बियादीम्ह परमेश्वर, छम्ह मनुखं पाप याःगुलि छु छि फुक्क खलःलिसें तं चायादियागु ला?”
 23 अनंलि परमप्रभुं मोशायात धयादिल,
 24 “खलःयात धा, ‘कोरह, दातान व अबीरामया पालया न्ह्यःनं तापाक्क हूँ।’ ”
 25 मोशा दनाः दातान व अबीरामया थाय् वन, अले इस्राएलया थकालित नं वया ल्यु वन।
 26 खलःयात वं ख्याच्चः बिल, “थुपिं मभिपिं मनुतयगु पालपाखें तापाक्क च्वै। अले इमिगु छुं नं थी मते, मखुसा इमिगु पापया हुनि छिपिं नं मदयावनी।”
 27 अथे जुयाः कोरह, दातान व अबीरामया पालं इपिं तापाक्क वन। दातान व अबीराम इमि थथःपिनि कलाः व मचाखाचानापं थथःगु पालया लुखाय् दन।
 28 अले मोशां धाल, “थुकथं थुपिं फुक्क ज्या यायेत परमप्रभुं जितः छवयाहयादीगु खः धकाः छिमिसं सी। थ्व जिगु थःगु हे बिचाःकथं यानागु मखु।
 29 थुपिं मनुत नं फुक्क मेपिं मनुत थें कालगतिं सित धाःसा परमप्रभुं जितः छवयाहयादीगु मखु।
 30 तर परमप्रभुं छुं न्ह्युगु ज्या यानादिल धाःसा अले बैनं म्हतु चाय्काः इमिगु फुक्क सामान नापं इमित नुनाछवल, अले इपिं म्वाः म्वाःकं पातालय्* क्वहां वन धाःसा थुपिं मनुतयसं परमेश्वरयात हेला याःगु हे दु धकाः छिमिसं सी।”
 31 वं थथे धाये धुंकाः इमिगु क्वयया बै चिरिबात।
 32 पृथ्वी थःगु म्हतु चाय्काः इमित, इमि छैजः व कोरहया फुक्क मनुत व इमिगु फुक्क सम्पतिनापं घुर्काछवल।
 33 इपिं थःगु फुक्क सामान नापं म्वाःम्वाकं हे पातालय् क्वहां वन। पृथ्वी इमित त्वपुल। इपिं खलःया दथुं नाश जुल।
 34 अन दुपिं मनुतयसं इपिं चिल्लाय् दनाहाःगु सः न्यनाः “पृथ्वी झीत नं घुर्का छवइ” धकाः धाधां बिस्सुं वन।
 35 अले परमप्रभुया थासं मि पिहां वयाः गुँगू देछाःपिं निसः व नेय्म्ह मनुतयत् भस्म यानाबिल।
 36 परमप्रभुं मोशायात धयादिल,
 37 “हास्न पुजाहारीया काय् एलाजारयात मिच्याःगु थासं गुँगू थनेगु मकःत लिका अले हेँग्वाःयात भचा तापाक्क यंकाः थुखे उखे ह्लाब्यु धकाः धा। छायाःसा उपिं गुँगू थनेगु मकःत पवित्रगु खः।
 38 पाप यानाः थःगु हे प्राणयात स्यंकूपिनिगु गुँगू थनेगु मकःतयत् मुगलं दादां वेदीइ हिनेगु पाता दय्कि। छायाःसा उपिं परमप्रभुया न्ह्यःने देछाःगु जुयाः पबित्रगु खः। उपिं पाता धाःसा इस्राएलीतयगु निंति चिं जुइमा।”
 39 एलाजार पुजाहारी उपिं भस्म जूपिं मनुतयसं देछाःगु कँय्यागु गुँगू थनेगु मकः काल, अले उपिं वेदीइ तयेत मुगलं दायाः पाता दयकल,
 40 गथे परमप्रभुं मोशापाखें वयात धयादीगु खः। हास्नया सन्तान बाहेक मेम्ह सुं मनु गुँगू च्याकेत न्ह्यःने मवयेमा धकाः होशियार यायेत इस्राएलीतयत् थ्व फुक्क जूगु खः। मखुसा व नं कोरह व वया पुचः थें जुइ।
 हास्नं इस्राएली मनुतयत् बचय् याःगु
 41 कन्हय् खुन्हू इस्राएलया फुक्क खलकं मोशा व हास्नया विरोधय् थथे धकाः कचकच यात, “छिकपिन्सं हे परमप्रभुया मनुतयत् स्यानादीगु खः।”
 42 खलकं मोशा व हास्नया विरोधय् मुनाः नापलायेगु पालपाखे स्वःबलय् आकाझाकां उकियात सुपाचं त्वपुल, अले परमप्रभुयागु महिमा खनेदत।
 43 मोशा व हास्न नापलायेगु पालया न्ह्यःने वल,
 44 अले परमप्रभुं मोशायात धयादिल,
 45 “छिपिं थ्व खलःपाखें चिला हूँ, अले जिं थुमित पलखं हे भस्म याये।” अले मोशा व हास्न बैय् भवपुल।
 46 मोशां हास्नयात धाल, “छिगु गुँगू थनेगु मकः कयादिसँ, अले उकी वेदी मि तयाः गुँगू तयादिसँ, अले याकनं हे व खलःयाथाय् यंकाः इमित प्रायश्चित याकि, छायाःसा परमप्रभुया तं च्याये धुंकूगु दु, महामारी शुरु जूगु दु।”
 47 अले मोशां धाःथें हास्न गुँगू थनेगु मकः ज्वनाः मुनाच्चपिं मनुतय् दथुइ ब्वॉय् वन। महामारी वये धुंकूगुलि वं गुँगू छायाः मनुतयगु निंति प्रायश्चित यात।
 48 व सिनावनेधुंकूपिं व म्वानाच्चपिं मनुतयगु दथुइ दन, अले महामारी दित।
 49 कोरह नापं जानाः सीपिं त्वःता उबलय् महामारी सीपिं झिप्यदुः व न्हय्सःम्ह (१४,७००) मनुत दु।
 50 महामारी दी धुंकाः हास्न नापलायेगु पालय् मोशायाथाय् वल।

17

हास्नया कथिइ चुलि हःगु

* 16:30 १६:३० पाताल थुक्रियात हिब्रू भाषां सियोल धाइ

- 1 परमप्रभुं मोशायत धयादिल,
- 2 “इस्त्राएलीतलिसें खँ ल्हाः, अले इमि छगू छगू कुलया नायःपाखें छपु छपु यानाः झिनिपु कथि का, अले छं इपि फुक्कसिगु नां थथःगु कथिइ च्व।
- 3 लेवीया कुलयागु कथिइ छं हास्नया नां च्व। छगू छगू कुलया नायःया निति छपु छपु कथि दयेमाः।
- 4 जिं छनापं नापलायेगु महा-पवित्र थासय बाचाया सनूया न्ह्यःने उपि तयाब्यु।
- 5 जिं ल्ययातःमहयसिगु कथिं चुलि पिहां वइ। थथे इस्त्राएलीतयसं छंगु विरोधय याना हे च्वनीगु कचकच मदयकाछवये।”
- 6 अले मोशां इस्त्राएलीतयत् थ्व खँ न्यंकल। इमि नायःतयसं थथःपिनि कुलकथं छम्ह छम्ह नायःया निति छपु छपु यानाः झिनिपु कथि वयात बिल। हास्नया कथि नं इमिगु कथिया दथुइ दु।
- 7 मोशां उपि कथि कयाः महा-पवित्र थासय बाचाया सनूया न्ह्यःने तयाबिल।
- 8 कन्हय खुन्हु मोशा महा-पवित्र थासय दुहां वन। अले लेवीया कुलया निति तयातःगु हास्नया कथिं चुलि पिहां वःगु खन। उलि जक मखु, मुखु पिहां वयाः स्वां ह्याच्वंगु अले मर्याबरां नं सःगु जुल।*
- 9 अनंलि मोशां उपि कथि परमप्रभुया न्ह्यःनं कयाः इस्त्राएलीतयथाय हल। अले इमिसं स्वयाः थथःगु कथि काल।
- 10 परमप्रभुं मोशायत धयादिल, “विरोध याःपिनिगु निति चिं थहरय जुइत हास्नया कथियात बाचा चिनातःगु सनूया न्ह्यःने हानं यंका ति। अले जिगु विरोधय याःगु इमिगु कचकचयात छं दिकाब्यु, मखुसा इपि सिनावनी।”
- 11 परमप्रभुं उजं बियादीगु थें मोशां फुक्क यात।
- 12 इस्त्राएलीतयसं मोशायत धाल, “स्वयादिसं, जिपि सिनावनी, जिपि स्यन, जिपि स्यन।
- 13 परमप्रभुया नापलायेगु पालया सतिक वइम्ह न्ह्याम्ह नं सिनावनी। छु जिपि फुक्क सिनावनी ला?”

18

पुजाहारीत व लेवीतयगु ज्या

- 1 परमप्रभुं हास्नयात धयादिल, “पवित्र लागाय जुइगु अपराधया जिम्मा छंगु, छिमि कायपिनिगु व छिमि परिवारयागु जुइ। पुजाहारीया ज्या लिसे स्वापु दुगु ज्याखँयागु जिम्मा जक छंगु व छिमि कायपिनिगु जुइ।
- 2 छ व छिमि कायपिनिं नापलायेगु पालय सेवा याः वनीबलय छिमि लेवी कुलयापि थःथितिपिन्त नं थःनापं ब्वनाहयेगु या। इमिसं छिमिगु ज्याय ग्वाहालि बी।
- 3 इमिसं छं धाःथें ज्या यायेमाः, अले नापलायेगु पालया ज्यायागु जिम्मा कायेमाः। तर इपि पवित्र पालया सामान व वेदीया सतिक तक नं मवनेमाः, मखुसा इपि नापं छिपि नं सी।
- 4 इमिसं छिमिगु क्वय च्वनाः ज्या यायेमाः, अले नापलायेगु पालया ज्या यायेमाः। छिपिं दुथाय मेपि सुं नं मवयेमाः।
- 5 “छं हे पवित्र पाल व वेदीया रेखदेख यायेगु जिम्मा कायेमाः। गुकिं यानाः जिगु तं हाकनं इस्त्राएलीतयत् मलायेमा।
- 6 जिं हे इस्त्राएलीतयगु दथुं छिमि लेवी थःथितिपिन्त ल्ययागु दु। जिं इमित कोस्यालिकथं छन्त बियागु दु। इपिं नापलायेगु पालय सेवा यायेत परमप्रभुयात अर्पण याःपि खः।
- 7 अयनं छ व छिमि कायपिनिं जक वेदी व पवित्र पालया दुने वनाः पुजाहारीया ज्या याये फइ। जिं छिमित पुजाहारीया ज्या कोसेलिकथं बियागु दु। मेपिं सुं मन् अन वल धाःसा वयात स्थानाछवयेमाः।”

पुजाहारीयागु ब्व

- 8 हाकनं परमप्रभुं हास्नयात धयादिल, “इस्त्राएलीतयसं जितः छायेहःगु फुक्क पवित्र देछा जिं छंगु जिम्माय बियागु दु। छ पुजाहारी ज्याः ज्या याःगुलि उपि देछा छ व छिमि कायपिन्त न्ह्याबलेया भागकथं अलग यानागु दु।
- 9 मिपाखें अलग यानातःगु तसकं पवित्रगु देछात छंगु हे जुइ। मनूतयसं जितः छायहःगु तसकं पवित्रगु देछात अर्थात फुक्क अन्नबलि, पापबलि, व दोषबलिया व हे ब्व छ व छिमि कायपिनिगु निति जुइ।
- 10 थ्व तसकं पवित्रगु ब्वकथं छं व न। फुक्क मिजंतयसं व नयेमाः। थुकियात छं पवित्र तायकेमाः।
- 11 “थुपिं नं छंगु जुइ, इस्त्राएलीतयसं जितः छायेहःगु फुक्क संकाबीगु बलितपाखें अलग यानातःगु बलि। जिं थुकियात छ व छिमि कायपिन्त न्ह्याबलेया भागकथं बियागु दु। विधिकथं शूद्र जूपिं छं छँजःपिं फुक्कसिनं थ्व नये फइ।
- 12 “इस्त्राएलीतयसं दँयदसं जितः छायेहइगु न्हापांगु बालीया भिंगु भिंगु फुक्क जिं छन्त हे बियागु दु, गथेकि, जैतूनया चिकं, न्हगु दाखमघ व अन्न।
- 13 इमिसं परमप्रभुयात छायेहःगु सःगु फुक्ककथंयागु न्हापांगु फल छंगु हे जुइमाः। छंगु छँजःयापि शूद्र जूपिं फुक्कसिनं व नयेफु।
- 14 “इस्त्राएलय परमप्रभुयात देछाःगु न्ह्यागुं नं छंगु हे खः।*
- 15 परमप्रभुयात देछाःपिं न्हापां बूपिं मन् जूसां वा पशु जूसां छन्त हे खः। अयनं कायपिं वा अशुद्ध पशुतय न्हापां बूपिन्त धाःसा छं लिफयायेमाः।

* 17:8 १७:८-१० हिव १:४ * 18:14 १८:१४ लेवी २७:२८, इज ४४:२९

16 लच्छि दये धुंकाः पवित्र पालया शेकेलकथं छं क्वःछीगु न्यागु शेकेल* मू पुलाः इमित लिफ्यायेमाः, छगू शेकेलया तौल निङ्गू गेरा दइ।

17 “अयनं द्रहं, फै वा दुगुया न्हापां बूपिन्त लिफ्याये मते! इपिं पवित्रपिं खः। इमिगु हि वेदीइ छ्वाकि। अले परमप्रभुया निति यःगु नस्वाः जुइत विशेष देछाकथं इमिगु दाः छवयका छव।

18 अले संकाबीगु बलिया ह्याकुला व जव खम्पा थें थुकियागु ला नं छंगु हे जुइमाः।

19 इस्राएलीतयसं परमप्रभुयात देछाइगु पवित्र बलिपाखें अलग तयातःगु फुक्क ब्व जिं छ व छिमि काय् म्हायपिन्त दया हे च्वनीगु भागकथं बियागु दु। परमप्रभुया न्ह्यःने छ व छिमि सन्तानया लागिं थ्व लिपाथयंक दयाच्वनीगु चियागु बाचा† खः।”

20 हानं परमप्रभुं हारूनयात धयादिल, “इस्राएलीतय देशया जग्गा-जमिनय् छंगु सर्बय दइ मखु। इपिं नाप नापं छंगु छुं नं ब्व दइ मखु। इस्राएलीतयगु दथुइ छंगु ब्व व सर्बय जि हे खः।

लेवीतयगु भाग

21 “लेवीया सन्तानतयसं नापलायेगु पाललय् सेवा याःगुलि इस्राएलीतयसं जिथाय् हःगु झिब्वय् छब्व जिं इमित सर्बयकथं बियागु दु।*

22 आवंलि इस्राएलीत नापलायेगु पालया न्ह्यःने मवयेमाः। मखुसा इमिगु पापया कारणं इपिं सी।

23 नापलायेगु पालया ज्या धाःसा लेवीतयसं यायेमाः। उकिया विरोधय् जूगु अपराधया जिम्मा इमिसं हे कायेमाः। थ्व न्हाबलें इमिगु सन्तानया जिम्मा खः। इस्राएलीतयगु दथुइ धाःसा इमिगु छुं नं सर्बय दइ मखु।

24 थुकिया पलेसा जिं लेवीतयत् इमिगु सर्बयकथं इस्राएलीतयसं परमप्रभुयात छाःगु झिब्वय् छब्व बी। अथे जुयाः ‘इस्राएलीतय दथुइ इमित सर्बय दइ मखु’ धकाः जिं इमिगु बारे धयागु दु।”

25 अले परमप्रभुं मोशायत धयादिल,

26 “लेवीतयत् धा, ‘जिं छिमिगु सर्बयया निति इस्राएलीतयसं बी हःगु झिब्वय् छब्व कयाः वपाखें नं छिमिसं परमप्रभुयात झिब्वय् छब्व देछाकथं छायेमाः।

27 छिमिगु बलि खलाया अन्न व दाख तिस्सिगु सालया दाखमघ थें ल्याः खाइ।

28 थुकथं इस्राएलीतयसं छिमित ब्यूगु झिब्वय् छब्वं छिमिसं नं परमप्रभुयात झिब्वय् छब्व देछा छायेमाः। उकिं परमप्रभुयात देछाःगु पुजाहारी हारूनयात बीमाः।

29 छिमित ब्यूगु दकलय् भिंगु व पवित्र ब्व धाःसा देछाकथं परमप्रभुयात छायेमाः।’

30 “छं लेवीतयत् धाः, ‘छिमिसं दकलय् भिंगु ब्व छाल धाःसा व छिमिगु निति खलाया अन्न व दाख तिस्सिगु सालं दाखमघ थें ल्याः खाइ।

31 छिपिं व छिमि छेंजःपिन्सं न्हागु हे थासय् थुकिया ल्यं दुगु नयेफु, छायाधःसा नापलायेगु पालय् छिमिसं याइगु ज्याया निति थ्व छिमिगु ज्याला खः।

32 छिमिसं भिंगु ब्व देछाये धुंक्गुलि छिमित दोष लाइ मखु। अयनं इस्राएलीतय पवित्र देछा अशुद्ध मजुइमाः। अले छिपिं सी मखु।’ ”

19

शुद्ध यायेगु लः

1 परमप्रभुं मोशा व हारूनयात धयादिल,

2 “परमप्रभुं बियादीगु व्यवस्थाया छगू नियम थ्व हे खः। ककुइ जुवा मलानिम्ह, खू मटुम्ह ह्याउम्ह साचा छन्थाय् हजि धकाः इस्राएलीतयत् धा।

3 छं एलाजार पुजाहारीयात व साचा ब्यु। वयात छाउनीं पिने यंकाः वयागु न्ह्यःने वयात स्यायेमाः।

4 अनंलि एलाजार पुजाहारी थःगु पतिचां वयागु हि भतिचा कयाः नापलायेगु पालपाखे न्हयकः छ्वाकेमाः।

5 वं खंक हे व साचित, वयागु छेंगु, ला, हि व आतापुतिनापं छवयेका छवयेमाः।

6 अले पुजाहारी देवदास्या सिंकचा, हिसपमा व ह्याउंगु का कयाः च्यानाच्वंम्ह साचाया च्वय् वांछवया बीमाः।

7 अनंलि पुजाहारी थःगु वसः हियाः लखं म्वःल्हुइमाः। अनंलि व छाउनीइ दुहां वयेफु। अयनं व सन्ध्याकाः इलय् तक अशुद्ध जुइ।

8 साचित छवयकुम्हयसिनं नं थःगु वसः हीमाः अले लखं म्वःल्हुइमाः। सन्ध्याकाः इलय् तक व नं अशुद्ध जुइ।

9 “सुं छम्ह शुद्धम्ह मनुखं व साचायागु नउ मुंकेमाः, अले उकियात छाउनीं पिने छगू शुद्ध जूगु थासय् तयेमाः। थ्व नउ इस्राएली खलकं शुद्ध याइगु लखय् छयलेत तया तयेमाः। थ्व लः पाप चीकाछवयेगु ज्याइवलय् छयली।*

* 18:16 १८:१६ शेकेल छगू शेकेलय् चिचीधंगु निङ्गू गेरा दइ, छगू शेकेलया तौल ११.५ ग्राम ति दइ † 18:19 १८:१९ चियागु बाचा थ्व हिब्रू धापूया अर्थ चि छगू धिं खः गुकिं बाचा सदोया लागिं खः धकाः क्यनी। ✪ 18:21 १८:२१ लेवी २७:३०-३३; व्य १४:२२-२९ ✪ 19:9 १९:९ हिब्रू १:१३

10 साचाया नउ मुंम्हयसिनं थःगु वसः हीमाः अले सन्ध्याकाः इलय् तक व नं अशुद्ध जुइ। इस्राएलीत व इपि नापं च्वपि परदेशीतयगु निति थ्व सदांया विधि जुइ।

11 “सीम्ह थ्यूम्ह मनू न्हयन्हु तक अशुद्ध जुइ।

12 वं थःत उगु लखं स्वन्हु खुन्हु व न्हयन्हु खुन्हु शुद्ध यायेमाः, अले व शुद्ध जुइ। वं स्वन्हु खुन्हु व न्हयन्हु खुन्हु थःत शुद्ध मयात धाःसा व शुद्ध जुइ मखु।

13 सुनां सीम्ह थियाः थःत शुद्ध याइ मखु वं परमप्रभुया पवित्र पालयात अशुद्ध याइ। व मनूयात इस्राएलीतपाखें नाश याना छ्वयेमाः। शुद्ध यायेगु लखं वयात मछ्वाकूगुलि व अशुद्धम्ह हे खः। वयागु अशुद्धता वयाके दया हे च्वनी।

14 “सुं मनू पालय् सित धाःसा उकियागु नियम थ्व हे खः, पालय् वइपि व पाल दुने दुपि मनूत न्हयन्हु तक अशुद्ध जुइ।

15 अले पुसां त्वपुयामतःगु थल फुक्क अशुद्ध जुइ।

16 “हानं सुं मनुखं पिने तरवारं स्याःम्ह मनू वा थःगु कालगतिं सीम्ह मनूयात थिल धाःसा वा सीम्हयागु क्वँय् वा सीगाः थिल धाःसा व न्हयन्हु तक अशुद्ध जुइ।

17 “व अशुद्धम्ह मनूयात शुद्ध यायेत शुद्ध जुइगु बलिकथं छ्वयेकूम्ह साया नउ कयाः थलय् तयाः उकी नीलः तयेमाः।

18 अले छम्ह शुद्धम्ह मनुखं हिसपमा कयाः व लखय् थुनाः पाल, पालय् दुगु थलबल व अन दुपि मनूतयत छ्वाकेमाः। सीम्हया क्वँय्, स्याःम्ह मनूया सीम्ह, थःगु कालगतिं सीम्ह मनूयात वा सीगाःयात थ्यूम्ह मनूयात नं अथे हे छ्वाकेमाः।

19 शुद्धम्ह मनुखं अशुद्ध जूम्ह मनूयात स्वन्हु खुन्हु व न्हयन्हु खुन्हु व लखं छ्वाकेमाः। न्हयन्हु खुन्हु वं अशुद्धम्ह मनूयात शुद्ध यायेमाः। अले शुद्ध जूम्हयसिनं थःगु वसः हियाः म्वःल्हुइमाः, अले सन्ध्याकाः इलय् व शुद्ध जुइ।

20 अशुद्ध जूम्ह मनुखं थःत शुद्ध मयात धाःसा वयात खलःया दथुं नाश याना छ्वयेमाः, छायाःधाःसा वं परमप्रभुया पवित्र पालयात अशुद्ध यात। वयागु म्हय् शुद्ध यायेगु लखं मछ्वाकूगुलि व अशुद्धम्ह हे जुइ।

21 इमिगु निति थ्व लिपा थयंकया नियम जुइमाः।

“शुद्ध यायेगु लः छ्वाकूम्हयसिनं नं थःगु वसः हीमाः। शुद्ध यायेगु लः थ्यूम्ह मनू नं सन्ध्याकाः इलय् तक अशुद्ध जुइ।

22 अशुद्धम्ह मनुखं न्हागु हे थ्यूसां व अशुद्ध जुइ। अले व थ्यूगु खँ मेम्हयसिनं थिल धाःसा व नं सन्ध्याकाः इलय् तक अशुद्ध जुइ।”

20

ल्वहँतं लः पिहां वःगु

प्रस १७:१-७

1 इस्राएलीतय् फुक्क खलः न्हापांगु लाय् जीनयागु मरुभूमिइ थयंकः वयाः कादेशय् बाय् च्वन। मिरियम* अन हे सित अले वयात अन थुनाबिल।

2 खलःया निति अन लः मद्दु। अले मोशा व हारूनया विरोधय् मनूत मुन।

3 इमिसं मोशालिसे कचकच हालाः थथे धाल, “परमप्रभुया न्ह्यःने जिमि थःथितिपिं सीबलय् हे जिपिं नं सीगु जूसा ज्यूगु नि!

4 आः ला जिमि पशुत नापं जिपिं सीगु जुल। छाया परमप्रभुया खलःयात छिं थ्व मरुभूमिइ हयादियागु?

5 छाया जिमित मिश्रं थ्व ग्यानपुसे च्वंगु थासय् हयादियागु? थ्व थासय् अन्न, यःमारिसि, दाख व धालेसि छुं नं मद्दु। थन त्वनेगु लः नं मद्दु।”

6 मोशा व हारून मूपि मनूतयगु न्ह्यःनं नापलायेगु पालया ध्वाखाय् वनाः बँय् थयंक क्वछुनाः भ्वपुल। अन परमप्रभुया महिमा इमिथाय् खनेदत।

7 परमप्रभुं मोशायात धयादिल,

8 “थ्व कथि कयाः छ व छिमि दाजु हारून वनाः खलःयात मुंकि। इमिगु न्ह्यःने हे थ्व ल्वहंयात उजं ब्यु, अले ल्वहँतं लः पिहां वइ। छं थ्व ल्वहँतं इमित लः पिकाइ। थुकथं छं खलः व इमि सा द्रहंतयत् लः बी।”

9 अले परमप्रभुं उजं बियादीगु थें मोशां वय्कःया न्ह्यःनं कथि काल।

10 मोशा व हारून ल्वहंथीया न्ह्यःने खलःयात मुंकल। अले मोशां इमित धाल, “न्यँ, विद्रोही मनूत, छु जिमिसं छिमिगु निति थ्व हे ल्वहँतं लः लिंकयाबी ला?”

11 मोशां थःगु ल्हाः ल्हनाः निकः थःगु कथिं ल्वहँतय् दाल। उकिं लः पिहां वल। अले खलः व इमि पशुतयसं त्वन।

12 तर परमप्रभुं मोशा व हारूनयात धयादिल, “छिमिसं जितः विश्वास मयाःगुलि अले जिगु पवित्रतायात इमिगु न्ह्यःने ब्वयेमफुगुलि छिमिसं थ्व खलःयात जिं बियागु देशय् यंकेखनी मखु।”

13 थ्व थाय्यात मेरीबाया† लः धकाः धाल। थन हे इस्राएलीत परमप्रभुनापं कचकच याःगु खः। अन हे वय्कलं इमिगु दथुइ थःत पवित्र क्यनादीगु खः।

एदोमया जुजुं लँ मब्यूगु

* 20:1 २०:१ मिरियम थ्व मोशा व हारूनया तता खः, स्वयादिसँ, प्रस १५:२०; १ इति ६:३ † 20:13 २०:१३ मेरीबा हिब्रू भाषां शुक्रिया अर्थ “कचकच” खः

- 14 मोशां कादेशं एदोमया जुजुयाथाय् थथे धकाः दूतत छवल,
 “छिमि इस्राएली थःथितिपिन्सं थथे धयाच्चन, जिमित जूगु दुःख छिं सी हे स्यू।
 15 जिमि पुर्खात मिश्र देशय् वंगु खः। अले जिपिं ताःई तक मिश्र देशय् च्वना। मिश्रीतय्सं जिपिं व जिमि पुर्खालिसें बांमलाःगु व्यवहार यात।
 16 अले परमप्रभुयात ग्वाहालिया निंति बिन्ति याना, वयक्कलं जिमिगु बिन्ति न्यनादिल, अले छम्ह स्वर्गदूत छवयाहयाः जिमित मिश्र देशं लिंगना हयादिल।
 “शुबलय् जिपिं छिगु देशया सिमाना लिक्क लाःगु कादेश शहरय् दु।
 17 दया यानाः जिमित छिगु देश जुयाः वनेबियादिसैं। जिपिं बुँ व दाखक्यब जुयावने मखु। जिमिसं छिगु तुंयागु लः त्वने मखु। जिपिं जुजुया मू लँ जक जुयाः वने। अले छिगु देशं पिहां मवंतले जिपिं जवय् खवय् वने मखु।”
 18 अयनं एदोमं इमित धाल,
 “छिपिं जिमिगु देश जुयावने दइ मखु, मखुसा तरवार ज्वनाः जिमिसं छिमित हमला याः वये।”
 19 इस्राएलीतय्सं जुजुयाथाय् हानं धायके छवल,
 “जिपिं मू लँ जुया जक वने, अले जिमिसं व जिमि पशुतय्सं छिगु लः त्वंसा उकिया मू पुले। जिमित मेगु छुं मखु। छिगु देशं न्यासि वने जक बियादिसैं।”
 20 हानं इमिसं लिसः बिल,
 “छिपिं वये दइ मखु।”
 अले एदोमं छगू तःधंगु व बल्लाःगु सेना ज्वनाः इपिं लिसे ल्वायेत वल।
 21 थुकथं एदोमं इमिगु देश दुने जुयाः वने मब्यगुलि इस्राएलीत अनं लिहां वल।

हारून सीगु

- 22 इस्राएलया फुक्क खलः कादेशं न्ह्यानाः होर पर्वतय् थयंकः वल।
 23 एदोम देशया सिमाना लिक्क होर पर्वतय् परमप्रभुं मोशा व हारूनयात थथे धयादिल,
 24 “हारून सिनाः थः पुर्खातनापं मिलय् जू वनी। छिपिं निम्हं मेरीबाया लखय् जिगु वचनया विरोधय् वंगुलि जिं इस्राएलीतय् बित्यनागु देशय् व वने दइ मखु।
 25 हारून व वया काय् एलाजारयात होर पर्वतया च्वय् ब्वनार्यकि।
 26 अन हारूनयागु पुजाहारीया वसः त्वयेकाः वया काय् एलाजारयात फिकाब्यु। अनंलि हारून सिनाः थः पुर्खानापं मिलय् जू वनी, व अन हे सी।”
 27 परमप्रभुं उजं बियादीगु थें मोशां यात। फुक्क खलःया मिखाया न्ह्याःने हे इपिं होर पर्वतय् थहां वन।
 28 मोशां हारूनयागु पुजाहारीया वसः त्वयेकाः वया काय् एलाजारयात फीकाबिल। अन हे पर्वतया च्वकाय् हारून सित। अले मोशा व एलाजार पर्वतं क्वय् कुहां वल।*
 29 हारून सिनावंगु खँ फुक्क खलकं सिल, अले फुक्क इस्राएलीत स्विन्हु तक दुखं च्वन।

21

कनानीत नापं ल्वाःगु

- 1 नेगेवय् च्वनीम्ह आरादयाम्ह कनानी जुजुं इस्राएलीत अटारीम वनीगु लँ जुयाः वयाच्चंगु दु धयागु खँ न्यनाः व इपिं नापं ल्वाः वल। अले छुं मनूतय् ज्वनाः यंकल।*
 2 इस्राएलीतय्सं परमप्रभुयात थथे भाकल यानाः प्रार्थना यात, “छिं धात्थें हे थ्व मनूतय् जिमिगु ल्हातय् बियादिल धाःसा जिमिसं इमित, इमिगु शहरतय् छितः शर्त मतसैं लःल्हाये अले इमित नाश याये।”
 3 परमप्रभुं इस्राएलीतय्गु बिन्ति न्यनाः कनानीतय् इमिगु ल्हातय् बियादिल। इस्राएलीतय्सं इमित व इमिगु शहरतय् भज्यंक नाश यानाबिल। अथे जुयाः व थाय्या नां होमो* धकाः तल।

कँय्याम्ह सर्प

- 4 इपिं एदोम देशं पिने पिने चाहिला वनेत होर पर्वतं लाल समुद्रया† लँ जुयावन। अयनं मनूत यात्राया हुनिं आयबुल।*
 5 अले इपिं परमेश्वर व मोशाया विरोधय् थथे धकाः हाल, “थ्व मरुभूमिइ सीत छाय् छिकपिन्सं जिमित मिश्र देशं हयादियागु? थन मरि मद्दु, लः नं मद्दु। थज्याःगु नसा नँनं जिपिं वाक्क जुइ धुंकल।”*
 6 अले परमप्रभुं इमिगु थासय् बिख दुपिं सर्प छवयादिल अले सर्पतय्सं मनूतय् न्यानाः तःम्ह हे इस्राएलीत सित।

* 20:28 २०:२८ प्रस २१:२१; गन्ती ३३:३८; व्य १०:६ * 21:1 २१:१ गन्ती ३३:४० * 21:3 २१:३ होमो थुकिया अर्थ नाश जूगु थाय् खः † 21:4 २१:४ लाल समुद्र लाल समुद्रया थ्व भाग इमिसं दक्कलय् न्हापा छीगु लाल समुद्रया पच्छिमपाखे च्वंगु तःधंगु खाडी मखु, थ्व लाल समुद्र पुर्वपाखे च्वंगु मेगु हे तःधंगु खाडी खः। * 21:4 २१:४ व्य २:१ * 21:5 २१:५-६ १ कोर १०:१

7 मनूत मोशायान्दःने वयाः धाल, “जिमिसं परमप्रभु व छिगु विरोधय् खँ ल्हानाः पाप यानागु दु। जिमिगु न्ह्यःने सर्पत चीकादिसँ धकाः परमप्रभुयात प्रार्थना यानादिसँ।” अले मोशां इमिगु लागिं प्रार्थना यात।

8 परमप्रभुं मोशायान्दःने वयादिल, “छं सर्पयागु छगू इवाता दय्काः उकियात थामय् यख्खानाब्यु। सर्प न्याःपिं मन्तयसं उकियात स्वये धुंकाः इपिं म्वाइ।”

9 थथे मोशां कँय्याम्ह छम्ह सर्प दय्काः उकियात छगू थामय् यख्खानाबिल। अले सर्प न्याःपिं मध्ये सुनां सुनां व कँय्याम्ह सर्पयात स्वल व मन् म्वात।*

इस्त्राएलीत मोआबपाखे वंगु

10 इस्त्राएलीत न्ह्याः वनाः ओबोतय् पाल ग्वल।

11 ओबोतं न्ह्याः वनाः मोआबया पुर्बपाखे इये-अबारीमया मरुभूमिइ इमिसं पाल ग्वल।

12 अनं इपिं न्ह्याः वनाः जैरेदया गालय् पाल ग्वल।

13 अनं न्ह्याः वनाः इमिसं एमोरीतयगु देशं पिहां वःगु मरुभूमिइ दुगु अर्नोन खुसियागु उखेपाखे पाल ग्वल। अर्नोन खुसि मोआब व एमोरीतय् दथुइच्चंगु सिमाना खः।

14 अथे जुयाः परमप्रभुया युद्धयागु सफुलिइ थथे च्वयातःगु दु,

“सूपाया वाहेब, न्हसिकापत

व अर्नोन खुसि,

15 अले तःगाःयागु पाचा,

गुगु आर नांयागु शहरपाखे जुयाः

मोआबयागु सिमानाय् तक वंगु दु।”

16 अनं इपिं बेअरय् वन। परमप्रभुं मोशायान्दःने वयात “मनूत मुं अले जिं इमित लः बी धकाः धयादीगु तुं अन हे दु।”

17 उबलय् इस्त्राएलीतयसं थ्व म्ये हाल,

“हे तुं, लः पिका!

उकिया बारे म्ये हा,

18 व तुं शासकतयसं म्हगु खः।

अले मन्तय थकालितयसं,

लाय्कू कथिं व थःपिनिगु कथिं म्हगु खः।”

अले मरुभूमिं मन्तानाय् वन।

19 मन्तानां नहलीएलय्, नहलीएलं बमोत तक वन।

20 अनं इपिं मोआबया गालय् वन। अन दुगु पिसगाया च्चकां मरुभूमि खने दु।

एमोरीतय् जुजुयात बुकूगु

व्य २:२६-३७

21 इस्त्राएलीतयसं एमोरीतय् जुजु सीहोनयाथाय् थथे धयाः दूतत छवत,

22 “जिमिं छिगु देश जुयावने बियादिसँ। जिपिं बुँ व दाखक्यबपाखे वने मखु। जिमिसं छिगु छगू नं तुंयागु लः त्वने मखु। छिगु देशं पिहां मवंतले जुजुया मू लँ जुयाः जक वने।”

23 अयनं सीहोनं इस्त्राएलीतयत थःगु देशं जुयावने मब्यु। वं थः सेना मुंकाः इस्त्राएलीतनापं ल्वायेत मरुभूमिइ वयाः यहसाय् थयंकाः अन हे इपिं नापं ल्वात।

24 अयसां इस्त्राएलीतयसं वयात तरवारं स्यात, अले अर्नोन खुसिनिसें यब्बोक खुसि तक इमिगु देश त्याका काल। अम्मोनीतयगु सिमाना तक जक त्याका काल, छायाःसा इमिगु सिमाना बल्लाःगु खः।

25 इस्त्राएलीतयसं एमोरीतयगु फुक्क शहर त्याका काल। इपिं एमोरीतयगु फुक्क शहरय्, हेशबोन व उकिया लिक्क लिक्क च्वंगु गामय् च्वन।

26 हेशबोन धाःसा एमोरीतय जुजु सीहोनयागु शहर खः। छुं ई न्ह्यः वं मोआबया जुजुनापं ल्वानाः अर्नोन तक वयागु फुक्क देश वयागु ल्हातं लाकाकाःगु खः।

27 अथे जुयाः चिनाखँमितयसं थथे धाइगु,

“हेशबोनय् वा अले थ्व हानं दय्केमा,

सीहोनया शहरयात हानं बांलाक दय्केमा।

28 हेशबोनं मि पिहां वल,

सीहोनयागु शहरं छगू मिप्वाःला पिहां वल।

उकिं मोआब देशयागु आर शहरयात

* 21:9 २१:१२ राज १८:४; यह ३:१४ † 21:16 २१:१६ बेअर थुकिया अर्थ लः खः।

- अर्नोन खुसि च्वयया ततःजाःगु थासय्यापिन्त भस्म यात।✧
- 29 हे मोआब, छन्त धिक्कार दु!
कमोश घःया प्रजा, छ नाश जुल!
वं थः कायपिन्त बिस्सुं जूपिं थें
व थः म्हायपिन्त दासी थें
एमोरी जुजु सीहोनयात बिल।
- 30 अयनं आः ला जिमिसं इमित त्याकाःगु दु,
हेश्बोननिसें दीबोन तक नाश जुइ धुंकल।
जिमिसं नोपा व मेदबा तक नं इमित
भज्यंक स्यंकाबी धुन।”
- 31 थुकथं इस्राएली मनूत एमोरीतयगु देशय् बाय् च्वन।
32 मोशां याजेरय् चिवा काइपिं मनूत छवये धुंकाः इस्राएलीतयसं उकिया प्यखेरं च्वंगु गां त्याका काल। अले अन दुपिं एमोरीतयत् लिनाछवत।
- बाशानया जुजुयात बुकूगु
व्य ३:१-११
- 33 अनंलि इपिं लिहां वयाः बाशान पाखेयागु लँ जुयाः थहां वन। बाशानयाम्ह जुजु ओग धाःसा इपिं नापं लडाइँ यायेत एद्रईलय् थः फुक्क सेनानापं पिहां वल।✧
- 34 अले परमप्रभुं मोशायात धयादिल, “व खनाः ग्याये मते, छायाधाःसा जिं वया फुक्क सेना व देशनापं छंगु ल्हातय् तयाबियागु दु। अले छं एमोरीतय् जुजु हेश्बोनय् च्वंम्ह सीहोनयात गथे यानागु खः वयात नं अथे हे या।”
- 35 अथे जुयाः इमिसं वयात, वया कायपिन्त अले वया फुक्क मनूतय् सुं छम्ह नं ल्यं मदय्क फुक्कसित स्यानाः इस्राएलीतयसं इमिगु देश त्याका काल।

22

- बालाकं बालामयात सःतकेछवःगु
- 1 अले इस्राएलीत न्ह्याः वनाः यरीहोया उखे यर्दन खुसिया सिथय् मोआबया ख्यलय् पालग्वया च्वन।
2 इस्राएलीतयसं एमोरीतयत् छु छु याःगु खः, व फुक्क मोआबया जुजु सिप्पोरया काय बालाकं खन।
3 इस्राएलीत यक्व अप्वः दुगुलि मोआबीत ग्यात। इस्राएलीतयगु हुनिं इपिं तसकं ग्यानाः थरथर खात।
4 मोआबीतयसं मिघानया थकालितयत् धाल, “थ्व हुलं झीगु प्यखेरं च्वंपिं फुक्क मनूतयत् द्रहं नं ख्यलय् च्वंगु वाउंगु घाँय् क्वाप्प नःगु थें क्वाप्प नयाबी।”
उबलय् सिप्पोरया काय बालाक मोआबया जुजु खः।
5 वं यूफ्रेटिस खुसि लिक्क दुगु थःमनूतयगु देश पतोरय् च्वंम्ह बओरया काय बालामयाथाय् थथे धयाः दूतत छवत,✧
“मिश्रं वःपिं मनूत वयाः देशया फुक्क थाय् त्वपुइ धुंकल। अले इपिं जिगु हे सिमानाय् वयाः बाय् च्वनाच्वंगु दु।
6 थुकथं झासँ, थुमित सराः बियादिसँ छायाधाःसा इपिं जि स्वयाः बल्लाः। अथे यानादिल धाःसा सके जिं इमित त्याकाः देशं लिनाछवये फइ ला। छिं सुयात आशिष बियादी वयात आशिष लाइ, अले सुयात सराः बियादी वयात सराः लाइ धकाः जिं बालाक स्यू।”
7 मोआब व मिघानयापिं थकालितयसं जुजुया ल्हातं भुलां ज्याला कयाः बालामयाथाय् वनाः जुजुयागु खँ न्यंकल।
8 बालामं इमित धाल, “थौं चान्हय् थन हे च्वनादिसँ, अले परमप्रभुं जिनापं गथे खँ ल्हानादी व हे जिं छिकपिन्त कने।”
अथे जुयाः मोआबी जुजुया मू मनूत व नापं बाय् च्वन।
9 परमेश्वर बालामयाथाय् झायाः न्यनादिल, “छनापं च्वनाच्वंपिं थुपिं मनूत सु खः?”
10 बालामं परमेश्वरयात धाल, “मोआबया जुजु सिप्पोरया काय बालाकं जिथाय् थ्व खँ छवयाहयादीगु दु,
11 “मिश्रं वःपिं मनूत वयाः देशया फुक्क थाय् त्वपुइ धुंकल। छिं झायाः जिगु निंति इमित सराः बियादिसँ। थथे यानादिल धाःसा सके जिं इपिं नापं ल्वानाः इमित लिनाछवये फइ ला।”
12 परमेश्वरं बालामयात धयादिल, “छ इपिं नापं वने मते। छं इमित सराः बी मते, छायाधाःसा इपिं आशिष लाःपिं खः।”
13 कन्हय् खुन्हू सुथ न्हापां बालाम दनाः बालाकया मू मनूतयत् धाल, “छिपिं थःगु देशय् लिहांझासँ छायाधाःसा परमप्रभुं जितः छिकपिं नापं वने मते धकाः उजं बियादीगु दु।”
14 अथे जुयाः मोआबीतय् मू मनूत बालाकयाथाय् लिहां वनाः धाल, “बालाम जिपिलिसें वयेत मानय् मजुल।”
15 अनंलि बालाकं हानं न्हापा स्वयाः यक्व व न्हापा स्वयाः तःधपिं हाकिमत छवल।

- 16 इमिसं बालामयाथाय वयाः धाल,
 “सिप्पोरया काय बालाकं थथे धयादी, छि जिथाय वयेत छुकिं नं मपनेमाः।
 17 छायाःसा जिं छितः ततःधंगु सिरपाः बियाः हनेगु याये। अले छिं छु धयादी जिं व हे याये। अथे जुयाः झासँ थुपिं मनूतयत् जिगु लागिं सराः बियादिसँ।”
 18 अले बालामं बालाकया दूतयत् थथे धकाः लिसः बिल, “बालाकं लुँ व वहलं जाःगु वयागु लायकू जितः ब्यूसां तबि जिमि परमप्रभु परमेश्वरया उजं चिधंगु वा तःधंगु खँपाखे जि तापाक वने मखु।
 19 अथे जुयाः न्हापायापिं थें छिकपि नं थौं चान्हय् थन हेबाय् च्वनादिसँ, अले परमप्रभुं अज्ज मेगु छु धयादी व जिं सीके फइ।”
 20 परमेश्वर व चान्हय् बालामयाथाय झायाः वयात धयादिल, “थुपिं मनूत छन्त सःतेत वःगुलि इपि नापं हूँ, अयनं जिं छन्त छु छु धाये व हे जक छं या।”

बालामया गधानं न्वाःगु

- 21 अले बालामं सुथ न्हापां दनाः थःगु गधाया म्हय् काठी चित, अले मोआबया नायःत नापं वन।
 22 व वंगुलि परमेश्वर तंचायादिल, अले परमप्रभुया दूत वयाः वयागु लँ पनाबिल। व थःगु गधा गयावनाच्चंबलय् वया निम्ह चयःत नं व नापं दुगु जुयाच्चन।
 23 परमप्रभुया दूतयात नांगा तरवार ज्वनाः लँय् दनाच्चंगु गधां खनाः गधा लँ त्वःताः बुँपाखे वन। गधायात लँय् हयेत बालामं वयात दाल।
 24 अनलि निखेँपाखे परखाः दनातःगु निगू दाखक्यबया दथुइयागु चिब्यागु लँपुइ परमप्रभुया दूत दन।
 25 अले परमप्रभुया दूतयात खनाः गधा पःखालय् प्यपुन। थुकथं बालामयागु तुति पःखालं कात। अले वं वयात हानं दाल।
 26 अले परमप्रभुया दूत न्ह्यज्यायाः जव खव गन नं फहिले मज्यगु चिब्यागु थासय् दन।
 27 गधा परमप्रभुया दूतयात खनेवं थचक्क फेतुत। बालामं तं पिकयाः थःगु कथिं गधायात दाल।
 28 अले परमप्रभुं गधायात नंवाकादिल। वं बालामयात धाल, “जिं छितः छु यानागु दु धकाः छिं जितः स्वकः दायादियागु?”
 29 बालामं गधायात धाल, “छं जितः हेस्यात। जिगु ल्हातय् तरवार दुगु जूसा जिं छन्त आः हे स्यानाबीगु।”
 30 गधां बालामयात धाल, “छु छिं थौं तक गयावयाच्च्वनाम्ह गधा जि हे मखु ला? जिं गुबलेँ छितः थथे यानागु दु ला?”
 अले वं धाल, “अथे याःगु मदु।”

परमप्रभुं बालामयात न्हेसुचं बियादीगु

- 31 अले परमप्रभुं बालामया मिखा चायकादिल। वं नांगा तरवार ल्हातय् ज्वनाः दनाच्चंम्ह परमप्रभुया दूतयात खन, अले छयं क्वछुकाः व बैय् भवपुल।
 32 अले परमप्रभुया दूतं वयात धाल, “छं छाया थः गधायात स्वकः दायागु? स्व! जि छंगु लँ पनेत वयागु दु, छायाःसा जिं छिं छंगु पहः भिं मता।
 33 थ्व गधां जितः खनाः स्वकः जिगु न्ह्यःनं चिला वन। व जिगु न्ह्यःनं चिलामवंगु जूसा जिं धाथेँ छन्त स्याये धुन जुइ। गधायात धाःसा मस्यासे त्वःताबी धुन जुइ।”
 34 बालामं परमप्रभुया दूतयात धाल, “जिं पाप यानागु दु। छिं जिगु लँ पनेत दनाच्च्वनादीगु जिं मसिल। अथे जुयाः छितः थ्व मयःसा जि लिहां वने।”
 35 परमप्रभुया दूतं बालामयात धाल, “छ थुपिं मनूतनापं हूँ। अयनं जिं छु छु धाये व हे जक छं धा।” अथे जुयाः बालाम बालाकया नायःत नापं वन।
 36 बालाकं बालाम वःगु खँ न्यनाः थःगु देशया यक्व पुर्बय् च्वंगु सिमानाय् लाःगु अर्नोन खुसि सिथय् च्वंगु मोआबया शहरय् वयात नापलाः वन।
 37 बालाकं बालामयात धाल, “जिं छितः सःतेत मनूत छवया, अयनं छिं छाया याकनं जिथाय् झायामदीयागु? छु धाथेँ जि छितः इज्जत याये बहःम्ह मजू ला?”
 38 अले बालामं बालाकयात धाल, “स्वयादिसँ! जि छिथाय् वयागु हे दु। अयनं छु! जिं न्ह्यागु हे खँ धायेफु धकाः ला? परमेश्वरं जिगु म्हतुइ छु तयादिल व हे जक जिं धायेफु।”
 39 बालाम बालाक नापं किर्यत-हसोतय् वन।
 40 अन हे बालाकं द्रहं व फै बां बियाः बालाम अले व नापं वःपिं नायःतय् नं छुं बिल।
 41 कन्हय् सुथय् बालाकं बालामयात बमोत-बालया च्वकाय् व्वना यंकल। अनं बालामं इस्राएलीतय् छाउनीया छुं व्व खन।

23

बालामया न्हापांगु सुवाःया वचन

- 1 बालामं बालाकयात धाल, “जिगु नितिं थन न्हय्गू वेदी दय्कादिसँ, अले न्हय्म्ह द्रहं व न्हय्म्ह भ्याःचा नं तयार यानादिसँ।”

- 2 बालामं धा:थें बालाकं यात, अले इमिसं वेदी पतिकं छम्ह छम्ह द्रहं व छम्ह छम्ह भ्या:चा छाल।
- 3 अले बालामं बालाकयात धाल, “छि थ:गु होमबलिया न्ह्य:ने दनादिसँ। जि भचा उखे वने। जित: नापलायेत परमप्रभु झायादी ला! वयकलं जित: छु क्यनादी व जिं छित: धाये।” उकिं व याक:चा हे बाझ:गु डाँडाय् थहां वन।
- 4 परमेश्वरं बालामयात नापलानादिल। बालामं वयक:यात धाल, “जिं न्हयगू वेदी दयकागु दु। वेदी पतिकं छम्ह छम्ह द्रहंचा व भ्या:चा छायागु दु।”
- 5 परमप्रभुं बालामया म्हुतुइ वचन तयादिल, अले धयादिल, “बालामयाथाय् लिहां वना: छं धायेमा:गु खँ थ्व हे ख:।”
- 6 अले व लिहां वन। वं बालाक व मोआबया फुक्क नाय:त थ:गु होमबलिया लिक्क दनाच्वंगु खन।
- 7 अले बालामं इमित थुकथं ईश्वरवाणी बिल,
“झासँ, जिगु निंति याकूबयात सरा: बियादिसँ!
इस्त्राएलयात ख्याच्व: बियादिसँ! धका:
मोआबया जुजु बालाकं
जित: अरामया पुर्बया डाँडानिसँ हल।
- 8 परमेश्वरं सरा: बियामदीपिन्त
जिं गथे याना: सरा: बीगु?
परमप्रभुं ब्व:बियामदीपिन्त
जिं गथे याना: ब्व:बियेगु?
- 9 तत:ग्व:गु ल्वहं च्वकां जिं इमित खना
तत:जा:गु गुँच्वकां जिं इमित स्वया।
इपिं ला अलग च्वनीगु जाति ख:।
इमिसं थ:पिन्त मेपिं स्वया: अलग स्वइगु।
- 10 याकूबया धू थें ग्वा: ग्वा: दुपिं सन्तानयात
सुनां ल्या: खाये फइ?
प्यब्वय् छब्व जक इस्त्राएलीतयत् नं
सुनां ल्या: खाये फइ?
जि धमींम्ह मनु थें सिनावने दयेमा!
जिगु जीवन नं इमिगु थें फुनावने मा!”
- 11 अले बालाकं बालामयात धाल, “छिं जित: छु यानादियागु? जिं छित: जिमि शत्रुतयत् सरा: बीत स:तागु ख:। छिं ला इमित छुं मयासँ आशिष बियादिल।”
- 12 वं लिस: बिल, “परमप्रभुं जिगु म्हुतुइ छु तयादिल व हे नवाये म्वा: ला?”
- बालामया निगुगु सुवा:या वचन
- 13 अले बालाकं वयात धाल, “जिनापं मेथाय् झासँ। अनं इपिं मध्ये गुलि गुलिसित जक खनी। छिं इमित जक जूसां जिगु निंति सरा: बियादिसँ।”
- 14 बालाकं वयात पिसगाया च्वकाय् च्वंगु सोफीम धा:गु माथंवंगु थासय् यंकल। वं अनं नं न्हयगू वेदी दयका: वेदी पतिकं छम्ह छम्ह द्रहं व छम्ह छम्ह भ्या:चा छाल।
- 15 बालामं बालाकयात धाल, “जि परमप्रभुयात नापला:वनेबलय् छि थन हे थ:गु होमबलि नापं दनाच्वनादिसँ।”
- 16 परमप्रभुं बाला मयात नापलानादिल। अले वयागु म्हुतुइ वचन तया: थथे धयादिल, “बालाकयाथाय् लिहां हँ अले वयात थथे धा।”
- 17 अले व बालाकयाथाय् लिहां वन। बालाक व मोआबया नाय:त थ:गु होमबलिया न्ह्य:ने दनाच्वन। बालाकं आय्बुया: न्यन, “परमप्रभुं छु धयादीगु दु?”
- 18 अले बालामं थ्व वचन धाल,
“अय् बालाक दँ, अले न्यँ!
अय् सिप्पोरया काय्, जिगु खँ न्यँ!
- 19 परमेश्वर मनु थें मखु, मखुगु खँ ल्हायेत,
वयक: मनु मखु, थ:गु मन हिलेत।
वयकलं धयादीगु खँ गुबलें मज्जु दु ला?
वयकलं बचं बिया: छु व पूवंकामदी ला?
- 20 जित: ला आशिष बीगु उजं बियादीगु दु।
वयकलं इमित आशिष बियादीगु दु।
उकिं जिं उकिया अ:ख: याये मफु।

- 21 याकूबय् छुं मभिगु खने मदु।
अले इस्राएलय् छुं दुःख खने मदु।
परमप्रभु इमि परमेश्वर इपि नापं दी,
इमिसं इमि जुजुया जय जुइमा धकाः च्वय्काच्चंगु दु।
- 22 परमेश्वरं इमित मिश्रं पित हयादीगु दु।
इमिगु बल जंगली द्रहंयागु थें च्वँ।
- 23 याकूबयात छुं सरापं नं थी फइ मखु,
छुं जादुं नं इस्राएलयात छुं याये फइ मखु।
आः याकूब व इस्राएलया बारे थथे धाइ,
'परमेश्वरं छु यानादिल व स्व!'
- 24 इपि मिसाम्ह सिंह थें दनी,
अले हय्क्कायेत्यंम्ह सिंह थें दनी।
थःगु शिकार मस्यातले,
अले वयागु हि मत्वंतले व सुम्क च्वनी मखु।”
- 25 अले बालाकं बालामयात तमं धाल, “इमित सराः बीगु मखुसा आशिष नं बियादी मते!”
- 26 बालामं बालाकयात धाल, “परमप्रभुं जितः छु धयादीगु खः जिं व हे यायेमाः धकाः धयागु मखु ला?”
- बालामया स्वंगूगु सुवाःया वचन
- 27 अले बालाकं बालामयात धाल, “झासँ, आः जिं छितः मेथाय् यंके। अनं ला परमेश्वरं छितः इमित सराः बीके बी ला?”
- 28 अले बालाकं बालामयात पोर पर्वतया च्वकाय् यंकल। अनं मरुभूमि खने दु।
- 29 बालामं बालाकयात धाल, “जिगु नितिं थन न्हय्गू वेदी दय्काः न्हय्म्ह द्रहं व न्हय्म्ह भ्याःचा तयार यानादिसँ।”
- 30 बालाकं बालामं धाःथें यानाः वेदी पतिकं छम्ह छम्ह द्रहं व छम्ह छम्ह भ्याःचा छाल।

24

- 1 परमप्रभुं इस्राएलीतयत् आशिष बीगु मनंतुनादीगु खँ थुयाः बालामं न्हापालिपा थें तन्त्रमन्त्र यायेगु त्वःताः थःगु ख्वाः मरुभूमिपाखे फस्वयकल।
- 2 वं इस्राएलीतयत् कुल कुल जुयाः च्वनाच्चंगु खन। अले परमेश्वरयागु आत्मा वयाके वल।
- 3 अले वं परमेश्वरयागु थ्व वचन नवात,
“थ्व बओरया काय् बालामया अगमवाणी खः,
मिखां बांलाक खंके फुम्ह मनूया अगमवाणी,
- 4 परमेश्वरं धाःगु वचन न्यने फुम्ह
दक्वसिबय् बल्लाःम्हपाखें दर्शन काये फुम्ह,
अले मिखा चाय्काः बैय् भ्वपुइम्ह मनूया अगमवाणी।
- 5 हे याकूब, छिमिगु पाल गुलि बांलाः!
हे इस्राएल, छिमिगु छँ गुलि यइपुसे च्वं!
- 6 ब्यासित तापाकक न्यनावनाच्चंगु थें
खुसि सिथय् च्वंगु क्यब थें
परमप्रभुं पिनादीगु कुनुस्वां थें
अले खुसि सिथय् च्वंगु देवदास्या सिमा थें,
- 7 इमिगु घलं लः भयबियावइ,
इमिसं प्यूगु पुसायात माक्व लः दइ।
इमि जुजु अगाग स्वयाः नं तःधं जुइ,
इमिगु राज्य अज्ज तःधनावनी।
- 8 परमेश्वरं इमित मिश्र देशं पित ब्वनाहल।
इमिगु बल जंगली द्रहं थें च्वं।
इमिसं थः शत्रुतयत् नुनाछवइ,
अले इमिगु क्वँय् चुंचुं यानाबी,
अले वाणं इमित सुयाबी।

9 इपि सिंहं थें पयतुनाच्चवनी,☆

मिसाम्ह सिंहयात थें इमित सुनां थने फइ?

इमित आशिष ब्यूपिन्त आशिष लाइ,

इमित सरा: ब्यूपिन्त सरा: लाइ।”

10 बालाम खना: बालाक तंम्बल। वं ल्हा: म्हुछ्याना: बालामयात धाल, “जिं छित: जिमि शत्रुतयत् सरा: बीत स:तागु ख:, छिं ला इमित स्वक: स्वक: आशिष बियादिल।

11 आ: छि थनं लिहां झासँ! जिं छित: सिरपा: बी धका: हयागु ख:। परमप्रभुं छित: सिरपा: बीत पनादिल।”

12 बालामं बालाकयात धाल, “छिं जिथाय् छवयाहयादीपिं दूततयत् जिं थथे धयागु मखु ला?

13 ‘बालाकं जित: लुँ व वहलं जा:गु थ:गु लायकू ब्युसां परमप्रभुया उजं त्व:ता: जिं थ:यसें भिं मभिं छुं नं याये मफु। परमप्रभुं छु धयादिल व हे जक जिं धाये फइ।’

14 आ: जि थ: मनूतयथाय् लिहां वनेत्यना। वने न्ह्य: जिं छित: इस्राएलीतयसं छिकपिनि मनूतयत् लिपा छु याइतिनि धका: कनाथके।”

बालामया प्यंगू सुवा:या वचन

15 अले वं परमेश्वरयागु थ्व वचन नवात,

“थ्व बओरया काय् बालामया अगमवाणी ख:,

मिखां बांलाक खंके फुम्ह मनूया अगमवाणी,

16 परमेश्वरं धा:गु वचन न्यने फुम्ह

दक्व शक्ति दुम्ह परमेश्वरपाखें व:गु वचन न्यने फुम्ह।

दक्वसिबय् बल्ला:म्हपाखें दर्शन काये फुम्ह

अले मिखा चाय्का: बैय् भ्वपुइम्ह मनूया अगमवाणी।

17 जिं वय्क:यात स्वये, तर आ: थर्थे ला मखु।

जिं वय्क:यात खंके, तर लिक्क हे ला मखु।

याकूबं छग: नगु त्वइ,

इस्राएलं छगू राजदण्ड पिहां वइ।

वय्कलं मोआबया छ्यं तछ्यानादी।

शेथया सन्तानयात नाश यानाबी।

18 एदोमयात त्याकाकाइ।

वया शत्रु सेइरयात नं त्याकाकाइ।

इस्राएल झन झन बल्लानावइ।

19 याकूबपाखें छम्ह शासक पिहां वइ

अले वं अन च्वंपि बचय् जूपि छम्ह छम्हयसित नाश याइ।”

बालामं मेमेगु जातिया बारे अगमवाणी या:गु

20 बालामं अमालेकीतपाखे स्वया: थुकथं थ:गु वचन नवात,

“अमालेक दक्वसिबय् त:धंगु जाति ख:।

तर नाश जुया: थुपि फुनावनी।”

21 अले वं केनीतपाखे स्वया: थुकथं वचन नवात,

“छिपिं बल्लाक च्वनाच्वंगु दु,

छिमिगु स्वँ ल्वहँतय् दय्कात:गु दु।

22 तर अश्शूरीतयसं छिमित ज्वना यंकीबलय,

छिपिं केनीत भज्यंक स्यनावनी।”

23 वं थ:गु वचन थथे धका: नवात,

“हाय, परमेश्वरं थथे यानादीबलय् सु जक ल्यनी?

24 किन्तीमया सिथं जहाजत वइ,

उमिसं अश्शूर व एबेरयात हमला याइ,

तर इपिं नं न्हावनी।”

25 अनंलि बालाम थ:गु छँय् लिहां वन। बालाक नं थ:गु लँ लिनावन।

25

- पोरया बालघःयात पुजा याःगु
- 1 इस्राएलीत शिन्तीमय् च्वनाच्चंबलय् इमिसं मोआबया म्हाय्यपि नापं व्यभिचार याना हल।
 - 2 इपिं मिस्तयसं इमित थः घःतयत् बां बीगु नखःबलय् सःतल। मिजंतयसं भवय् नयाः इमि घःतयत् पुजायात।
 - 3 थुकथं इस्राएलीतयसं पोरया बालघःया पुजाय् ब्वति काल। अले इस्राएलीतलिसें परमप्रभु तंचायादिल।
 - 4 परमप्रभुं मोशायात धयादिल, “थुपिं मनूतय् सकल नायःतयत् ज्वें! अले परमप्रभुया ग्यानपुसे च्वंगु तं इस्राएलीतपाखें चिलावनेमा धकाः परमप्रभुया न्ह्यःने इमित सकसिनं खंक स्याः स्यानाब्यु।”
 - 5 मोशां इस्राएलयापि न्यायाधीशतयत् धाल, “छिपिं छम्ह छम्हयसिनं पोरया बालघःयात पुजाय् ब्वति काःपि थः सकल मनूतयत् स्यायेमाः।”
 - 6 इस्राएलीत नापलायेगु पालया ध्वाखाय् ख्वयाच्चंबलय् हे छम्ह मनुखं मोशा व इस्राएलया फुक्क खलःया न्ह्यःने छम्ह मिघानी मिसायात थःगु छेंजःपिन्थाय हल।
 - 7 व खनाः एलाजारया काय् पुजाहारी हासूनया छय् पीनहासं खलःया दथुं दनाः थःगु ल्हातय् भाला काल।
 - 8 अले व मिजंया ल्यूल्यू पाल दुने दुहां वनाः वयागु व मिसायागु प्वाथय् निम्हयसितं छकलं पिचाय्कः भालां स्याबिल। अनंलि इस्राएलीतय् दथुइ वःगु महामारी चिला वन।
 - 9 उगु महामारीइ २४,००० म्ह मनूत सिनावन।
 - 10 अले परमप्रभुं मोशायात धयादिल,
 - 11 “एलाजारया काय्, हासून पुजाहारीया छय् पीनहासं उकिं यानाः जिगु तंयात इस्राएलीतपाखें फहिका बिल, छायाधाःसा वयात इमिगु दथुइ जितः थें हे जोश वल। थुकथं थःगु जोशं जिं इमित नाश मयाना।
 - 12 अथे जुयाः जिं वलिसें जिगु शान्तिया बाचा ची धकाः धा।
 - 13 थ्व बाचाय् जिं वयात व वया सन्तानयात न्ह्याबलेया लागिं पुजाहारी जुयाः ज्या यायेगु अधिकार बी। छायाधाःसा परमेश्वरया लागिं वं नुगः मुइकल, अले इस्राएलीतयगु निंति प्रायश्चित यात।”
 - 14 व मिघानी मिसानापं स्याःम्ह मनूया नां जिम्नी खः, जिम्नी सालूया काय् व शिमियोनया कुलया छगू छेंजःया नायः खः।
 - 15 अले व स्याःम्ह मिघानी मिसाया नां कोजबी खः, व मिघानया छेंजःया कुलनायः सूरया म्हाय् खः।
 - 16 हानं परमप्रभुं मोशायात धयादिल,
 - 17 “मिघानीतयत् हमला यानाः नाश या।
 - 18 छायाधाःसा पोरया हुनिं महामारी वःबलय् अले पोरया घटना व कोजबीया हुनिं छिमित ध्वंलाबलय् इमिसं छिमित हमला यात। कोजबी मिघानी नायःया म्हाय् व पोरया महामारी वःबलय् स्याःम्ह खः।”

26

- निक्वः खुसी मनूत ल्याः खाःगु*
- 1 महामारी दी धुंकाः परमप्रभुं मोशा व हासून पुजाहारीया काय् एलाजारयात थथे धयादिल,✱
 - 2 “इस्राएलया फुक्क खलःपाखें निइदें व वस्वयां च्वय्यापि लडाइल्य् वनेफुपिं मनूतयत् इमि थथःपिनि परिवारकथं ल्याःखा।”
 - 3 अले मोशा व एलाजार पुजाहारीं यरीहो शहरया उखे यर्दन खुसि सिथय् मोआबया ख्यलय् इमित मुंकाः थथे धाल,
 - 4 “परमेश्वरं मोशायात उजं बियादी थें निइदें व वस्वयां च्वय्यापिं मनूत ल्याःखा।”
 - मिश्रं पिहांवःपिं इस्राएलीतय् सन्तान थुपिं हे खः।
 - 5 इस्राएलया तःधिकःम्ह काय् रुबेनया सन्तान –
हानोकपाखें हानोकीतय् वंश,
पल्लुपाखें पल्लुईतय् वंश,
6 हेस्रोनिपाखें हेस्रोनीतय् वंश,
कर्मीपाखें कर्मीतय् वंश दत।
 - 7 रुबेनीया वंश थुपिं हे खः – इमि ल्याःखाःपिं मनूत ४३,७३० म्ह दु।
 - 8 पल्लुया काय् एलीआब खः।
 - 9 एलीआबया काय्पिं नमूएल, दातान व अबीराम खः। दातान व अबीराम कोरहया पुचःनापं मिलय् जुयाः, मोशा व हासूनलिसे परमप्रभुया विरोध याःबलय् हाः वःपिं खलःया ल्ययातःपिं नायःत खः।✱

* 26: २६:१ थ्व गन्ती १:१-४६ पदय् खंकेफु छायाधाःसा पुलापिं मनूत मिश्र त्वःता वयाः पिइदें तक मस्भूमिइ चाचाहिलाः जूबलय् सी धुंकूगु खः। ✱ 26:1 २६:१-५१ गन्ती १:१-४६ ✱ 26:9 २६:९ गन्ती १:६:१-३५

10 पृथ्वी थःगु म्हतु चायकाः इमित कोरह नापं हे नुनाछवःगु खः। कोरहया पुचःयापिं २५० म्ह मनूतयत् नं मिं नाश यात।
अथे जुयाः इपिं छगू छुमां जुल।

11 कोरहया कायपिं धाःसा मसी।

12 शिमियोनया सन्तान इमिगु वंशकथं थथे दु -

नमूएलपाखें नमूएलीया वंश,
यामीनपाखें यामीनीतय् वंश,
याकीनपाखें याकीनीतय् वंश,

13 जेरहपाखें जेरहातीतय् वंश,

शौलपाखें शौलीतय् वंश,

14 शिमियोनया वंश थुपिं हे खः। इमि ल्याःखाःपिं मनूत २२,२०० म्ह दु।

15 गादया सन्तान इमि वंशकथं थथे दु -

सेफोनपाखें सेफोनीतय् वंश,
हाग्यीपाखें हाग्यीतय् वंश,
शूनीपाखें शूनीतय् वंश,

16 ओजनीपाखें ओजनीतय् वंश,

एरीपाखें एरीतय् वंश,

17 अरोदीपाखें अरोदीतय् वंश,

अरेलीपाखें अरेलीतय् वंश दत।

18 गादया वंश थुपिं हे खः। इमि ल्याःखाःपिं मनूत ४०,५०० म्ह दु।

19 एर् व ओनान यहदाया कायपिं खः। तर इपिं कनान देशय् दुबलय् हे सित।*

20 यहदाया सन्तान वंशकथं थथे दु -

शेलाहपाखें शेलानीतय् वंश,
फारेसपाखें फारेसीतय् वंश,
जेरहपाखें जेरहातीतय् वंश दत।

21 फारेसया सन्तान थथे दु -

हेसोनपाखें हेसोनीतय् वंश,
हामूलपाखें हामूलीतय् वंश दत।

22 यहदाया वंश थुपिं हे खः। इमि ल्याःखाःपिं मनूत ७६,५०० म्ह दु।

23 इस्साखारया सन्तान वंशकथं थथे दु -

तोलापाखें तोलाहीतय् वंश,
पुवापाखें पुवातीतय् वंश,

24 याशूबपाखें याशूबीतय् वंश,

शिम्नोनपाखें शिम्नोनीतय् वंश दत।

25 इस्साखारया वंश थुपिं हे खः। इमि ल्याःखाःपिं मनूत ६४,३०० म्ह दु।

26 जबूलनया सन्तान वंशकथं थथे दु -

सेरेदपाखें सेरेदीतय् वंश,
एलोनपाखें एलोनीतय् वंश,
यहलेलपाखें यहलेलीतय् वंश दत।

27 जबूलनया वंश थुपिं हे खः। इमि ल्याःखाःपिं मनूत ६०,५०० म्ह दु।

28 योसेफया सन्तान, मनश्शे व एफ्राइमया सन्तान वंशकथं थथे दु -

29 मनश्शेया सन्तान -

माकीरपाखें माकीरीतय् वंश।

माकीरया काय गिलादपाखें गिलादीतय् वंश।

30 गिलादया सन्तान थुपिं हे खः

ईएजेरपाखें ईएजेरीतय् वंश,
हेलेकपाखें हेलेकीतय् वंश दत।

31 अस्त्रीएलपाखें अस्त्रीएलीतय् वंश,

शकेमपाखें शकेमीतय् वंश,

32 शमीदापाखें शमीदीतय् वंश,

हेपेरपाखें हेपेरीतय् वंश दत।

33 हेपेरया काय् सलोफादया सुं काय् मदु, म्हाय्पि जक दु। सलोफादया म्हाय्पिनिगु नां महला, नोअहा, होग्ला, मिल्का व तिसा खः।

34 मनश्शेया वंश थुपि हे खः। इमि ल्याःखाःपि मनूत ५२,७०० म्ह दु।

35 एफ्राइमया सन्तान वंशकथं थथे दु –

शूतेलहपाखें शूतेलहीतय् वंश,

बेकेरपाखें बेकेरीतय् वंश,

तहनपाखें तहनीतय् वंश दत।

36 शूतेलहया सन्तान थथे दु –

एरानपाखें एरानीतय् वंश दत।

37 एफ्राइमया वंश थुपि हे खः। इमि ल्याःखाःपि मिजंत ३२,५०० म्ह दु।

योसेफया सन्तान वंशकथं थुपि हे खः।

38 बेन्यामीनया सन्तान वंशकथं थथे दु –

बेलापाखें बेलाहीतय् वंश,

अशबेलपाखें अशबेलीतय् वंश,

अहीरामपाखें अहीरामीतय् वंश दत।

39 शूपामपाखें शूपामीतय् वंश,

हूपामपाखें हूपामीतय् वंश दत।

40 बेलाया सन्तान थथे दु –

आर्दपाखें आर्दीतय् वंश,

नामानपाखें नामानीतय् वंश दत।

41 बेन्यामीनया वंश थुपि हे खः। इमि ल्याःखाःपि मनूत ४५,६०० म्ह दु।

42 दानया सन्तान वंशकथं थथे दु –

शूहामपाखें शूहामीतय् वंश दत।

दानया वंश थुपि हे खः।

43 थुपि सकल शूहामीतय् वंश खः। इमि ल्याःखाःपि मनूत ६४,४०० म्ह दु।

44 आशेरया सन्तान वंशकथं थथे दु –

यिम्नापाखें यिम्नीतय् वंश,

यिश्वीपाखें यिश्वीतय् वंश,

बरीआपाखें बरीअतीतय् वंश दत।

45 अले बरीआया सन्तान थथे दु –

हेबेरपाखें हेबेरीतय् वंश,

मल्कीएलपाखें मल्कीएलीतय् वंश दत।

46 आशेरया म्हाय्या नां सेरह खः।

47 आशेरया वंश थुपि हे खः। इमि ल्याःखाःपि मनूत ५३,४०० म्ह दु।

48 नप्तालीया सन्तान वंशकथं थथे दु –

यहसीलपाखें यहसीलीतय् वंश,

गुनीपाखें गुनीतय् वंश,

49 येसेरपाखें येसेरीतय् वंश,

शिल्लेमपाखें शिल्लेमीतय् वंश दत।

50 नप्तालीया वंश थुपि हे खः। इमि ल्याःखाःपि मिजंत ४५,४०० म्ह दु।

51 इस्राएलया मुक्क ल्याःखाःपि मिजं मनूत ६,०९,७३० म्ह दु।

52 परमप्रभुं मोशायात धयादिल, ☆

- 53 “थुपिं पुर्खातयत् देश सर्बयया निति इमिगु नांया ल्याःकथं इनाब्यु।
 54 तःधंगु पुचःयात तःधंगु सर्बय अले चिधंगु पुचःयात चिधंगु सर्बय ब्यु। फुक्कसित इमिगु थःगु सर्बय धलखय् दुथ्याःगु ल्याःकथं बीमाः।
 55 देश गोला तथाः इनाकायेमाः। फुक्क पुचःतयत् दइगु अंश इमिगु पुर्खायागु कुलया नांकथं जुइमाः।
 56 तःधंगु पुचः जूसां चिधंगु पुचः जूसां इमिगु थथःगु सर्बय गोला तथाः इनाब्यु।”
 57 थथःगु वंशकथं ल्याःखाःपिं लेवीया सन्तानत थथे दु –
 गेशोर्नीपाखें गेशोर्नीतय् वंश,
 कहातपाखें कहातीतय् वंश,
 मरारीपाखें मरारीतय् वंश दत।
 58 लेवीया कुलया वंशत थथे दु –
 लिब्नीतय् वंश, हेब्रोनीतय् वंश,
 महलीतय् वंश, मूशीतय् वंश,
 कोरहीतय् वंश।
 कहात अम्रामया पुर्खा खः।
 59 अम्रामया कलाःया नां लेवीया सन्तान योकेबेद खः। व लेवी कुलपाखें मिश्र देशय् बूमह खः। वं अम्रामपाखें हासून, मोशा व छम्ह म्हाय् मरियमयात बुइकल।
 60 नादाब, अबीह, एलाजार व ईतामारया बौ हासून खः।*
 61 नादाब व अबीह धाःसा परमप्रभुया न्हाःने छाये मत्यःगु मि छाःबलय् सिनावन।*
 62 लच्छि व लच्छि च्वय्यापिं लेवी मिजंतयगु ल्याः २३,००० म्ह दु। इमित मेपिं इस्राएलीतलिसें ल्याः मखा, छायाधाःसा इमित इस्राएलीतयगु दथुइ छं सर्बय ब्यगु मदु।
 63 मोशा व एलाजार पुजाहारीपाखें ल्याःखाःपिं थुपिं हे खः। इमिसं इस्राएलीतयत् यरीहो शहरया उखे यर्दन खुसिया सिथय् मोआबया ख्यलय् ल्याः खाःगु खः।
 64 मोशा व पुजाहारी हासूनं सनैया मरूमिइ ल्याःखाःपिं छम्ह नं अन मदु।
 65 परमप्रभुं उपिं इस्राएलीतयत् मरूमिइ धात्थें सिनावनी धकाः धयादीगु खः। अथे जुयाः यपुन्नेया काय् कालेब व नूनया काय् यहोशू बाहेक उपिं मध्ये छम्ह नं मिजं म्वानामच्चं। *

27

सलोफादया म्हाय्पिं

- 1 सलोफाद हेपेरया काय् खः। हेपेर गिलादया काय् खः। गिलाद माकीरया काय् खः। माकीर मनशशेया काय् खः, मनशशे योसेफया काय् खः। सलोफादया न्याम्ह म्हाय्पिं दु। इमिगु नां महला, नोअहा, होग्ला, मिल्का व तिसा खः।
 2 इपिं वयाः नापलायेगु पालया ध्वाखाय् मोशा, एलाजार पुजाहारी, नायःत व फुक्क खलःया न्हाःने दनाः थथे धाल,
 3 “जिमि बौ मरूमिइ सित। वय्कः परमप्रभुयागु विरोधय् दंम्ह कोरहया पुचलय् मदु। वय्कः थःगु हे पापया हुनिं सित, अले वय्कःया काय्पिं नं मदु।
 4 काय् मदुगुलि जिमि बौया नां थःगु वंशपाखें छाया न्हंकाख्वयेगु? जिमि बौया थःथितिपिं नापं जिमित नं सम्पत्ति बियादिसँ।”
 5 इमिगु थ्व खँ मोशां परमप्रभुयाथाय् हल।
 6 परमप्रभुं वयात थथे धयादिल,
 7 “सलोफादया म्हाय्पिंसं पिकाःगु खँ पाय्छि जू। छं इमित इमि बौया थःथितिपिं नापं सर्बयकथं सर्बय बीमाः। छं इमिगु ल्हातय् इमि बौयागु सर्बय लःल्हानाब्यु।*
 8 “छं इस्राएलीतयत् थथे धा, ‘सुं मनु काय् मदयक सिनावन धाःसा वयागु सर्बय वया म्हाय्यागु हे जुइ।
 9 वया सुं म्हाय् नं मदुसा वयागु सर्बय वया दाजुकिजापिन्त बीमाः।
 10 वया दाजुकिजापिं मदुसा वयागु सर्बय वया बौया दाजुकिजापिन्त बीमाः।
 11 वया बौया सुं दाजुकिजा नं मदुसा वयागु सर्बय वया वंशय् दकलय् सतिक थःलाःमहयसित ब्यु। अले वं उकियात थःगु यायेमाः। परमप्रभुं मोशायात उजं बियादी थें थ्व इस्राएलीतयगु निति न्याययागु नियम जुइ।”

मोशाया थासय् यहोशूयात ल्यायादीगु

व्य ३१:१-८

- 12 परमप्रभुं मोशायात धयादिल, “छ थ्व अबीराम गुँइवल्य थहां हँ। छं अनं जिं इस्राएलीतयत् बियागु देश स्व।* ”

* 26:60 २६:६० गन्ती ३:२ * 26:61 २६:६१ लेवी १०:१-२; गन्ती ३:४ * 26:65 २६:६५ गन्ती १४:२६-३५ * 27:7 २७:७ गन्ती ३६:२ * 27:12 २७:१२-१४ व्य ३:२३-२७; ३२:४८-५२

- 13 छं व स्वये धुंका: छं नं छिमि दाजु हास्न थें सिना: थ: पुर्खानापं मिलय् जू वनी।
- 14 छायाधा:सा छिपि निम्हयूसिनं जीनया मस्भूमिइ जिगु आज्ञाया विरोधय् विद्रोह यात। सकल इस्राएलया मनूतयसं ल:या निति विद्रोह या:बलय् छिमिसं इमित जिगु पवित्रता क्यने मफुत।” (थ्व जीनया मस्भूमिइ मेरीबा कादेशया लखय् जूगु ख:।)☆
- 15 अले मोशां परमप्रभुयात धाल,
- 16 “फुक्क प्राणीतयत् सास: बियादीम्ह परमप्रभु परमेश्वरपाखें हे थ्व खल:या च्वय् छम्ह नाय: ल्ययादिसँ।
- 17 व इमिगु न्ह्य: न्ह्य: पिहां वनीम्ह व दुहां वइम्ह जुइमा, वं न्ह्यलुवा: जुया: इमित यंकी, अले इमित दुने हइ। थुकथं परमप्रभुया मनूत जवा: मदुपिं फै थें जुइ मखु।☆”
- 18 परमप्रभुं मोशायात धयादिल, “थज्या:गु आत्मा दुम्ह नूनया काय् यहोशूयात कया: छं वयागु छेनय् थ:गु ल्हा: ति।☆
- 19 अले वयात एलाजार पुजाहारी व फुक्क खल:या न्ह्य:ने थें। इमिगु मिखाया न्ह्य:ने हे वयात थ्व ज्या ब्यु।
- 20 इस्राएलया फुक्क खलकं वयात मानय् यायेमा: धका: छं वयात छंगु छुं अधिकार ब्यु।
- 21 यहोशू पुजाहारी एलाजारया न्ह्य:ने दनेगु यायेमा:, एलाजारं वयागु निति परमप्रभुयाके ऊरीमपाखें फैसला न्यनेगु यायेमा:। यहोशूयागु हे उजंकथं फुक्क इस्राएलीत व नापं हे वयेगु व वनेगु यायेमा:।☆”
- 22 थये परमप्रभुं उजं बियादीकथं मोशां यात। वं यहोशूयात कया: एलाजार पुजाहारी व फुक्क खल:या न्ह्य:ने थन।
- 23 परमप्रभुं मोशायात उजं बियादी थें वं थ:गु ल्हा: यहोशूया छेनय् तल अले वयात मनूतय् नाय: जुइगु जिम्मा बिल।☆

28

न्हियान्हितं छायेमा:गु होमबलि

प्रस २९:३८-४६

- 1 परमप्रभुं मोशायात धयादिल,
- 2 “इस्राएलीतयत् थये धका: उजं ब्यु, ‘जित: लयतायकीगु नस्वा:गु विशेष देछा क्व:छीगु इलय् छायेत छिमिसं लुमंकि।’
- 3 “छं इमित थये धा, ‘छिमिसं परमप्रभुया निति छायेमा:गु विशेष देछा थ्व हे ख: – निम्ह दच्छि दुपिं खू मदुपिं भ्या:चा न्हियान्हितंया होमबलिकथं न्हि न्हि छायेमा:।
- 4 छम्ह भ्या:चा सुथय् अले मेम्ह सन्ध्याका: इलय् छायेमा:।
- 5 अन्नबलियात छगू हीनया प्यब्वय् छब्व भिंगु जैतून चिकं ल्वाकछ्यानात:गु छगू एपाया झिब्वय् छब्व भिंगु छुचुं छायेमा:।
- 6 थ्व सीने पर्वतय् थापं या:गु न्ह्याबलेया होमबलि ख:। थ्व परमप्रभुयात लयतायकीगु विशेष देछा नस्वा:गु होमबलि ख:।
- 7 न्हियान्हितं न्हापांम्ह बां बीगु भ्या:चानापं त्वँसाबलिकथं छगू हीनया प्यब्वय् छब्व दाखमघ वेदीइ छायेमा:। थ्व त्वँसाबलि नापलायेगु पालया चुकय् च्वंगु वेदीइ परमप्रभुया निति प्वंकेमा:।
- 8 सन्ध्याका: इलय् मेम्ह भ्या:चायात सुथय् थें अन्नबलि व त्वँसाबलि नाप छायेमा:। थ्व परमप्रभुयात य:गु नस्वा:गु विशेष देछा ख:।

विश्रामबार पतिकं छायेमा:गु होमबलि

- 9 “विश्रामबार खुन्हु निम्ह दच्छि दुपिं खू मदुपिं चिधिक:पिं भ्या:चा व उकी मा:गु त्वँसाबलि व चिकं ल्वाकछ्यानात:गु छगू एपाया झिब्वय् निब्व भिंगु छुचुंया अन्नबलि नं छायेमा:।
- 10 न्हियान्हितं छाइगु होमबलि व त्वँसाबलि बाहेक विश्रामबार पतिकं छाइगु होमबलि थ्व हे ख:।

अमाइ पतिकं छायेमा:गु होमबलि

- 11 “लायागु न्हापां खुन्हु छिमिसं परमप्रभुयात होमबलिया निति निम्ह द्रुहंचा, छम्ह भ्या:चा व दच्छि दुपिं न्हयम्ह चिधिक:पिं भ्या:चा छायेमा:। थुपिं खू मदुपिं जुइमा:।
- 12 छम्ह छम्ह द्रुहंचानापं मा:गु अन्नबलि थ्व जुइमा: – चिकं ल्वाकछ्यानात:गु छगू एपाया झिब्वय् स्वब्व भिंगु छुचुं। भ्या:चानापं मा:गु अन्नबलि थ्व जुइमा:, चिकं ल्वाकछ्यानात:गु छगू एपाया झिब्वय् निब्व भिंगु छुचुं
- 13 अले छम्ह छम्ह चिधिक:म्ह भ्या:चानापं मा:गु अन्नबलि थ्व जुइमा:, चिकं ल्वाकछ्यानात:गु छगू एपाया झिब्वय् छब्व भिंगु छुचुं छायेमा:। थ्व परमप्रभुयात य:गु नस्वा:गु विशेष देछा, होमबलिया देछा ख:।
- 14 बां नाप मा:गु त्वँसाबलि थये जुइमा:, छम्ह छम्ह द्रुहंचा नापं बच्छि हीन, भ्या:चानापं छगू हीनया स्वब्वय् छब्व, अले छम्ह छम्ह भ्या:चानापं छगू हीनया प्यब्वय् छब्व दाखमघ छायेमा:। अमाइखुन्हु पतिकं छायेमा:गु होमबलि थ्व हे ख:।
- 15 होमबलि व त्वँसाबलि बाहेक शुद्ध जुइगु बलिया निति दुगुचा छम्ह नं छायेमा:।

छुत्काराया नख:

लेवी २३:५-१४

☆ 27:14 २७:१४ गन्ती २०:१२-१३ ☆ 27:17 २७:१७ १ राज २२:१७; इज ३४:५; मत्ती १:३६; मर्क ६:३४ ☆ 27:18 २७:१८-२३ प्रस २४:१३; व्य ३१:१-८
☆ 27:21 २७:२१ प्रस २८:३०; १ शमू १४:४९; २८:६ ☆ 27:23 २७:२३ व्य ३१:२३

- 16 “ ‘न्हापांगु लाया झिंप्यन्हु दुखुन्हु परमप्रभुया छुत्काराया नखः हनेमाः।*
 17 व लाया झिंन्यान्हुनिसें छवाः तक सोडा मतःगु मरिया नखः हनेगु यायेमाः। व नखःबलय् न्हयन्हु तक सोडा मतःगु मरि नयेमाः।
 18 न्हापां खुन्हु पवित्र मुंज्या जुइमाः। उखुन्हु छिमिसं छुं हे न्हिज्या याये मते।
 19 परमप्रभुयात विशेष देछाया निति निम्ह द्रहंचा, छम्ह भ्याःचा अले न्हयम्ह दच्छि दुपि चिधिकःपि भ्याःचा होमबलिकथं छायेमाः। थुपि फुक्क खू मदुपि जुइमाः।
 20 इमिगु अन्नबलिया निति छम्ह छम्ह द्रहंचा नापं चिकं ल्वाकछ्यानातःगु छगू एपाया झिब्वय् स्वब्व भिंगु छुचुं, भ्याःचानापं चिकं ल्वाकछ्यानातःगु छगू एपाया झिब्वय् निब्व भिंगु छुचुं हयेमाः।
 21 अले न्हयम्ह भ्याःचानापं छम्ह पतिकं चिकं लुनातःगु छगू एपाया झिब्वय् छब्व भिंगु छुचुं नं छायेमाः।
 22 नापं छिमिगु प्रायश्चित यायेत छम्ह दुगुचा नं पापबलि यानाः छायेमाः।
 23 थ्व सोडा मतःगु मरिया नखःबलय् थ्व सुथया न्ह्याबलेंया होमबलि बाहेक छायेमाः।
 24 थुकथं न्हियान्हिथं छिमिसं नखःबलय् न्हयन्हु तक हे परमप्रभुया निति नस्वाःकथं विशेष देछा छायेमाः। थुपि धाःसा न्हियान्हिथंया होमबलि व त्वँसाबलि बाहेक छायेमाः।
 25 अले न्हयन्हु खुन्हु छिमिगु छगू पवित्र मुंज्या जुइमाः। उखुन्हु छुं हे न्हिज्या याये मते।

सामाज्याया नखः
 लेवी २३:१५-२२

- 26 “ ‘सामाज्याया नखःया न्हापांगु दिखुन्हु, छिमिसं थःगु बुँइ सःगु बालीया न्हापांगु छव परमप्रभुयात छायेबलय् छिमिगु छगू पवित्र मुंज्या जुइमाः। उखुन्हु छिमिसं छुं हे ज्या याये मते।*
 27 छिमिसं परमप्रभुयात लयतायकीगु नस्वाःगु होमबलिकथं निम्ह द्रहंचा, छम्ह भ्याःचा व दच्छि दुपि न्हयम्ह भ्याःचा छायेमाः।
 28 अन्नबलिया निति छम्ह छम्ह द्रहंचा नापं चिकं ल्वाकछ्यानातःगु छगू एपाया झिब्वय् स्वब्व भिंगु छुचुं, भ्याःचानापं छगू एपाया झिब्वय् निब्व
 29 अले न्हयम्ह चिधिकःपि भ्याःचानापं छम्ह पतिकं छगू एपाया झिब्वय् छब्व भिंगु छुचुं नं छायेमाः।
 30 छिमिगु प्रायश्चितया निति छम्ह दुगुचा नं छायेमाः।
 31 न्हियान्हिथंया होमबलि व उकिया अन्नबलि बाहेक छिमिसं त्वँसाबलि नापं थुपि नं छायेमाः। उपि पशुत धाःसा खू मदुपि जुइमाः।

29

तुरहीयागु नखः
 लेवी २३:२३-२५

- 1 “ ‘न्हयगूगु लाया न्हापां खुन्हु छिमिगु छगू पवित्र मुंज्या जुइमाः। उखुन्हु छिमिसं छुं हे न्हिज्या याये मते। थ्व छिमिगु निति फैया नेक्या तुरही पुइगु दि खः।
 2 छिमिसं परमप्रभुयात लयतायकीगु नस्वाःगु होमबलिया निति छम्ह द्रहंचा, छम्ह भ्याःचा व न्हयम्ह दच्छि दुपि भ्याःचा छायेमाः। थुपि फुक्क खू मदुपि जुइमाः।
 3 इमिगु अन्नबलिया निति द्रहंचा नापं चिकं ल्वाकछ्यानातःगु छगू एपाया झिब्वय् स्वब्व भिंगु छुचुं, भ्याःचानापं छगू एपाया झिब्वय् निब्व भिंगु छुचुं,
 4 अले न्हयम्ह चिधिकःपि भ्याःचानापं छम्ह पतिकं छगू एपाया झिब्वय् छब्व भिंगु छुचुं नं छायेमाः।
 5 नापं छिमिगु प्रायश्चित यायेत पापबलिया छम्ह दुगुचा नं छायेमाः।
 6 थुपि न्हियान्हिथंया व अमाइ खुन्हुया होमबलि व उकियागु अन्नबलि व त्वँसाबलि बाहेक जुइमाः। थ्व परमप्रभुया निति यःगु नस्वाःगु विशेष देछा खः।

प्रायश्चितया दि
 लेवी २३:२६-३२

- 7 “ ‘हानं व हे न्हयगूगु लाया झिन्हु खुन्हु छिमिगु पवित्र मुंज्या जुइमाः। उखुन्हु छिमिसं छुं नये मते अले छिमिसं छुं हे ज्या याये मते।
 8 छिमिसं परमप्रभुयात लयतायकीगु नस्वाःगु होमबलिकथं छम्ह द्रहंचा, छम्ह भ्याःचा व दच्छि दच्छि दुपि न्हयम्ह चिधिकःपि भ्याःचायात देछायेमाः। थुपि फुक्क खू मदुपि जुइमाः।

9 इमिगु अन्नबलिया निति द्रहंचा नापं चिकं ल्वाकळ्यानातःगु छगू एपाया झिब्वय् स्वब्व भिंगु छुचुं, भ्याःचानापं छगू एपाया झिब्वय् निब्व,

10 अले न्हय्म्ह चिधिकःपिं भ्याःचानापं छम्ह पतिकं छगू एपाया झिब्वय् छब्व छुचुं नं छायेमाः।

11 छिमिसं पापबलियात छम्ह दुगुचा नं छायेमाः। थ्व प्रायश्चितया पापबलि व न्ह्याबलेयागु होमबलि व उकियागु अन्नबलि अले त्वँसाबलि बाहेक खः।

बल्चाबाय्या नखः

लेवी २३:३३-४४

12 “ ‘न्हय्ग्गु लाया झिन्यान्हु खुन्हु छिमिगु छगू पवित्र मुँज्या जुइमाः। उखुन्हु छिमिसं छुं हे न्हिज्या याये मते। छिमिसं परमप्रभुया निति न्हय्न्हु तक नखः हनेमाः।

13 छिमिसं परमप्रभुयात लयतायकीगु नस्वाःगु विशेष देछाकथं होमबलिया निति खू मदुपिं झिस्वँम्ह द्रहंचा, निम्ह भ्याःचा अले दच्छि दच्छि दुपिं झिप्यम्ह चिधिकःपिं भ्याःचा छाये हयेमाः।

14 उकियागु अन्नबलिया निति छम्ह छम्ह द्रहंचा नापं चिकं ल्वाकळ्यानातःगु छगू एपाया झिब्वय् स्वब्व भिंगु छुचुं, छम्ह छम्ह भ्याःचानापं छगू एपाया झिब्वय् निब्व भिंगु छुचुं,

15 अले झिप्यम्ह छम्ह छम्ह चिधिकःम्ह भ्याःचा नापं छगू एपाया झिब्वय् छब्व भिंगु छुचुं छायेमाः।

16 पापबलियात छम्ह दुगुचा नं छायेमाः। थ्व न्हियान्हिथं छाइगु होमबलि अले उकिया अन्नबलि व त्वँसाबलि बाहेक छायेमाः।

17 “ ‘निन्हु खुन्हु छिमिसं झिनिम्ह द्रहंचा, निम्ह भ्याःचा, झिप्यम्ह दच्छि दुपिं चिधिकःपिं भ्याःचा छायेमाः। थुपिं खू मदुपिं जुइमाः।

18 द्रहंचात, भ्याःचात व फैचात नापं माःगु अन्नबलि व त्वँसाबलि इमिगु ल्याःकथं छायेमाः।

19 पापबलियात छम्ह दुगुचा नं छायेमाः। थ्व न्हियान्हिथं छाइगु होमबलि, उकिया अन्नबलि व इमिगु त्वँसाबलि बाहेक छायेमाः।

20 “ ‘हानं स्वन्हु खुन्हु छिमिसं झिछम्ह द्रहंचा, निम्ह भ्याःचा व दच्छि दुपिं झिप्यम्ह खू मदुपिं चिधिकःपिं भ्याःचात छायेमाः।

21 द्रहंचात, भ्याःचात व चिधिकःपिं भ्याःचानापं माःगु अन्नबलि व त्वँसाबलि इमिगु ल्याःकथं छायेमाः।

22 पापबलिया निति छम्ह दुगुचा नं छायेमाः। थ्व न्हियान्हिथं छाइगु होमबलि अले उकिया अन्नबलि व त्वँसाबलि बाहेक छायेमाः।

23 “ ‘प्यन्हु खुन्हु झिम्ह द्रहंचा, निम्ह भ्याःचा, खू मदुपिं झिप्यम्ह दच्छि दुपिं चिधिकःपिं भ्याःचा छायेमाः।

24 द्रहंचात, भ्याःचात अले चिधिकःपिं भ्याःचातनापं माःगु अन्नबलि व त्वँसाबलि इमिगु ल्याःकथं छायेमाः।

25 पापबलियात छम्ह दुगुचा नं छायेमाः। थ्व न्हियान्हिथं छाइगु होमबलि उकियागु अन्नबलि व त्वँसाबलि बाहेक थ्व छायेमाः।

26 “ ‘हानं न्यान्हु खुन्हु गुम्ह द्रहंचा, निम्ह भ्याःचा, अले दच्छि दुपिं झिप्यम्ह खू मदुपिं चिधिकःपिं भ्याःचात छायेमाः।

27 द्रहंचात, भ्याःचात अले चिधिकःपिं भ्याःचातनापं माःगु अन्नबलि व त्वँसाबलि इमिगु ल्याःकथं छायेमाः।

28 पापबलिया निति छम्ह दुगुचा नं छायेमाः। थ्व न्हियान्हिथं छाइगु होमबलि अले उकिया अन्नबलि व त्वँसाबलि बाहेक छायेमाः।

29 “ ‘हानं खुन्हु दुखुन्हु च्याम्ह द्रहंचा व निम्ह भ्याःचा व दच्छि दच्छि दुपिं झिप्यम्ह खू मदुपिं चिधिकःपिं भ्याःचात छायेमाः।

30 द्रहंचात, भ्याःचात व चिधिकःपिं भ्याःचातनापं माःगु अन्नबलि व त्वँसाबलि इमिगु ल्याःकथं छायेमाः।

31 पापबलियात छम्ह दुगुचा नं छायेमाः। थ्व न्हियान्हिथं छाइगु होमबलि व उकियागु अन्नबलि व त्वँसाबलि बाहेक छायेमाः।

32 “ ‘हानं न्हय्न्हु खुन्हु न्हय्म्ह द्रहंचा व निम्ह भ्याःचा, व दच्छि दच्छि दुपिं झिप्यम्ह चिधिकःपिं भ्याःचात छायेमाः। थुपिं फुक्क पशुत खू मदुपिं जुइमाः।

33 द्रहंचात, भ्याःचात व चिधिकःपिं भ्याःचातनापं माःगु अन्नबलि व त्वँसाबलि इमिगु ल्याःकथं छायेमाः।

34 पापबलियात छम्ह दुगुचा नं छायेमाः। थ्व न्हियान्हिथं छाइगु होमबलि व उकियागु अन्नबलि व त्वँसाबलि बाहेक छायेमाः।

35 “ ‘च्यान्हु खुन्हु छिमिगु छगू तःमुँज्या जुइमाः। उखुन्हु छुं नं न्हिज्या याये मते।

36 उखुन्हु छिमिसं परमप्रभुयात लयतायकीगु नस्वाःगु विशेष देछाकथं छाइगु होमबलिया निति छम्ह द्रहंचा, छम्ह भ्याःचा व न्हय्म्ह दच्छि दुपिं चिधिकःपिं भ्याःचात छायेमाः। थुपिं फुक्क पशुत खू मदुपिं जुइमाः।

37 द्रहंचा, भ्याःचा व चिधिकःपिं भ्याःचातनापं माःगु अन्नबलि व त्वँसाबलि इमिगु ल्याःकथं छायेमाः।

38 पापबलियात छम्ह दुगुचा नं छायेमाः। थ्व न्हियान्हिथं छाइगु होमबलि व उकियागु अन्नबलि व त्वँसाबलि बाहेक छायेमाः।

39 “ छिमिगु थःयसेंया बलि व भाकल बाहेक छिमिसं होमबलि, अन्नबलि, त्वँसाबलि व मेलबलित छिमिगु क्वछिनातःगु नखःबलय् परमप्रभुयात छायेमाः। ”

40 परमप्रभुं मोशायात उजं बियादीगु फुक्क खँ मोशां इस्त्राएलीतयत् न्यंकल।

30

भाकलया नियम

- 1 मोशां इस्त्राएली कुलनायःतयत् थथे धाल, “परमप्रभुं थ्व उजं बियादीगु दु –
- 2 सुं मनुखं परमप्रभुलिसें भाकल यात धाःसा वा बचं बियाः पाफल धाःसा वं थःगु बचं पूर्वकेमाः। वं थःगु वचन त्वःथुले मज्यू। वयागु म्हुतुं छु बचं पिहां वःगु खः वं व याये हे माः। ☆
- 3 “थः बौया छँय् च्वनाच्चंबलय् हे सुं ल्यासेम्ह मिसां परमप्रभुलिसें भाकल यात वा बचं बियाः पाफल धाःसा,
- 4 अले व भाकल वा बचं ब्यूगु न्यनाः नं वया बौ सुम्क च्वन धाःसा पाफःगु व बचं ब्यूगु दया हे च्वनी।
- 5 अयनं वया बौन न्यंगु दिनय् हे वयात पन धाःसा वं याःगु भाकल व थःत ब्यूगु बचं छगू नं दयाच्च्वनी मखु। वया बौन वयात पंगु जुयाः परमप्रभुं वयात क्षमा यानादी।
- 6 “भाकल याये धुंकाः वा बिचाः मयासें बचं बीधुंकाः वयागु ब्याहा जुल धाःसा,
- 7 अले वया भाःतं व खँ न्यनाः उखुन्हु वयात छुं मधाल धाःसा वयागु भाकल वा बचं ब्यूगु दया हे च्वनी।
- 8 अयनं वया भाःतं व खँ न्यनाः व हे दिनय् वयात पन धाःसा वयागु भाकल वा वं ब्यूगु बचं ज्यालगय् जुइ मखु। परमप्रभुं व मिसायात क्षमा यानादी।
- 9 “भाःत सी धुंकूम्ह वा भाःतनापं बिस्कं च्वने धुंकूम्ह मिसां याःगु भाकल वा ब्यूगु बचं धाःसा दया हे च्वनी।
- 10 “भाःतया छँय् च्वनाच्चंम्ह सुं मिसां भाकल याःसा वा बचं बियाः पाफःसा
- 11 अले व भाकल वा ब्यूगु बचं न्यनाः नं वया भाःत सुम्क च्वनाः मपन धाःसा व भाकल वा ब्यूगु बचं दया हे च्वनी।
- 12 अयनं वया भाःतं व न्यंगु दिनय् वयागु भाकल वा ब्यूगु बचंयात पन धाःसा वयागु म्हुतुं पिहां वःगु बचं ज्यालगे जुइ मखु। परमप्रभुं व मिसायात क्षमा यानादी।
- 13 व मिसां थःगु जीवनयात दुःख बीगु भाकल वा बचं ब्यूगु दुसा वया भाःतं यःसा तयातये फइ, मयःसा तये फइ मखु।
- 14 तर वया भाःतं न्हियान्हिथं छुं मधासें सुम्क च्वन धाःसा वयागु फुक्क भाकल वा ब्यूगु बचं दया हे च्वनी। न्यनाः नं व सुम्क च्वंगुलि ज्यू धाःगु थें हे खः।
- 15 तर वं थ्व न्यनाः छुं ई लिपा त्वाल्हात धाःसा थः कलाःया द्रं वं हे फयेमाः।”
- 16 कलाः भाःतया दथुइ अले बौ व वया छँय् च्वनीम्ह ब्याहा मजूमह म्हाय्या दथुइ मोशायात परमप्रभुं बियादीगु नियम थुपि हे खः।

31

मिघानीत लिसे ल्वाःवंगु

- 1 परमप्रभुं मोशायात धयादिल,
- 2 “इस्त्राएलीतयगु निति मिघानीतयत् बदला का! अनं लिपा छ सिनाः थः पुर्खातनापं मिलय् जू वनी।”
- 3 अथे जुयाः मोशां मनूतयत् थथे धाल, “मिघानीतलिसें ल्वायेत व इपिं नापं परमप्रभुया बदला कायेत छिपिं मध्ये छुं मिजंतयत् ल्वाभः ज्वंकि।
- 4 इस्त्राएलया छगू छगू कुलं द्रःछिम्ह द्रःछिम्ह मनूत लडाईं यायेत छव।”
- 5 अथे जुयाः इस्त्राएलीतय् फुक्क वंशपाखें द्रःछिम्ह द्रःछिम्ह यानाः झिनिद्रःम्ह ल्वाभः ज्वनातःपिं मनूत ल्यल।
- 6 मोशां छगू छगू कुलं द्रःछिम्ह द्रःछिम्ह मनूतयत् लडाईं लय् छवत। एलाजार पुजाहारीया काय् पीनहास इमि नायः जुल। मोशां पीनहासयात पवित्र लागाया सामान व लडाईं घोषणा याइगु तुरहीतयगु जिम्मा बिल।
- 7 परमप्रभुं मोशायात उजं बियादीगु थें इपिं मिघानीतलिसें लडाईं यात। इमिसं इमि दक्व मिजंतयत् स्यानाबिल।
- 8 स्यूपिं मनूत मध्ये मिघानया न्याम्ह जुजुपिं एवी, रेकेम, सूर, हर व रेबा नं दुगु जुयाच्चन। इमिसं बओरया काय् बालामयात नं तरवारं स्यात।
- 9 इस्त्राएलीतयसं मिघानी मिस्तयत् व मस्तयत् ज्वनाः कुन अले इमि दक्व सा द्रहं, फैच्वलयत् व फुक्क सम्पत्ति लाकाकाल।
- 10 अले इपिं च्वनाच्चंगु फुक्क शहरतयत् व छाउनीतयत् छवयेकाबिल।
- 11 अले इपिं थःपिन्सं लाकाकाःगु सामान व थःपिन्सं ज्वंपिं मनूत व पशुत ज्वनाः वन।

12 अले उपि ज्वनातःपि मन्तयत्, पशतयत् व लाकाकाःगु सामान यरीहो शहरया उखे यर्दन खुसिया सिथय् मोआबया ख्यलय् दुगु छाउनीइ मोशा, एलाजार पुजाहारी व इस्राएलया फुक्क खलःयाथाय् हल।

लडाइँनं लिहां वःगु

- 13 अले इपि नापं नापलायेत मोशा, एलाजार पुजाहारी व खलःया फुक्क नायःत छाउनी पिने वल।
 14 लडाइँनं लिहांवःपि दूःछि दूःछिम्ह सिपाइँतय् नायःत व सछि सछिम्ह सिपाइँतय् नायःत खनाः मोशा तंचाल।
 15 मोशां इमित धाल, “छु! छिमिसं सकल मिस्तयत् म्वाका हे तयागु ला?
 16 थुमिसं हे बालामया खँ न्यनाः इस्राएलीतयत् पोरय् परमप्रभुयागु विरोधय् विश्वासघात याकूगु खः। अथे जुयाः खलःया दथुइ महामारी वःगु खः।
 17 अथे जुयाः आः फुक्क मिजंमस्त व मिजंनापं घने धुकूपि मिसातयत् स्यानाछव।
 18 तर सकल कन्या मिस्तयत् धाःसा छिमिसं थःपिनिगु लागि म्वाकाः हे ति।
 19 “छिपिं मध्ये ग्वःम्हयसिनं सुं मन्यात स्याःगु दु वा ग्वःम्हयसिनं सीम्ह थ्यगु दु इपि फुक्क न्हयन्हु तक छाउनी पिने च्वनेमाः। स्वन्हु खुन्हु व न्हयन्हु खुन्हु छिमिसं थःपिन्त व थः कैदीतयत् शुद्ध या।
 20 छिमिसं फुक्क वसः, छेगूयागु फुक्क ज्वलं, दुगुचाया सँ, अले सिंयागु फुक्क सामान शुद्ध या।”
 21 अले एलाजार पुजाहारी लडाइँलय् वंपि मिजंतयत् धाल, “परमप्रभुं मोशायात थ्व विधि बियादीगु दु।
 22 लुँ, वहः, कँय, न, जस्ता व म्हः
 23 अले मिं भस्म मयाइगु फुक्क ज्वलंयात मिइ तयाः शुद्ध यायेमाः। उकियात शुद्ध यायेगु लखं नं शुद्ध यायेमाः। मिइ भस्म जुयाः वनीगु ज्वलं व लखं शुद्ध यायेमाः।
 24 न्हयन्हु खुन्हु छिमिसं थःगु वसः हीमाः। अले छिपिं शुद्ध जुइ। अनं लिपा छिपिं छाउनीइ वःसां ज्यू।”

लाकाहःगु सामान इनाब्यगु

- 25 परमप्रभुं मोशायात धयादिल,
 26 “छ, एलाजार पुजाहारी व खलःया छँजःतय् नायःतयसं ज्वनाहःपि मन्त व पशत ल्याःखा।
 27 अले फुक्कयात बच्छि बच्छि यानाः छब्व लडाइँलय् वंपि सेनातयत् ब्यु, मेगु ब्व खलःयात ब्यु।
 28 लडाइँलय् वंपि सेनापाखें मन्त, सा द्रहं, गधा, फै-च्वलय् मध्यें न्यासःम्हय् छम्ह परमप्रभुयात करकथं ब्यु।
 29 इमिगु बच्छि ब्व पाखेंयागु थ्व कर कयाः परमप्रभुया भागकथं पुजाहारी एलाजारयात ब्यु।
 30 इस्राएलीतयगु बच्छि ब्वपाखें मन्त, सा द्रहं, गधा, फै-च्वलय् व फुक्क पशुया नेय्म्हय् छम्ह कयाः परमप्रभुया नापलायेगु पाल स्वइपिं लेवीतयत् ब्यु।”
 31 परमप्रभुं मोशायात बियादीगु उजं थें मोशा व एलाजार पुजाहारी यात।
 32 सेनातयसं लाकाकाःगु बाहेक मेगु सम्पत्ति थ्व खः –
 फै-च्वलय् ६,७५,००० म्ह,
 33 सा द्रहं ७२,००० म्ह,
 34 गधा ६१,००० म्ह,
 35 मिजंनापं मघंपिं मिसात ३२,००० म्ह।
 36 लडाइँलय् वंपि सेनातयत् लाःवःगु बच्छि ब्व थथे दु –
 फै-च्वलय् ३,३७,५०० म्ह,
 37 थुकिं परमप्रभुया नितिं कर फै-च्वलय् ६७५ म्ह जुल।
 38 अले सा द्रहं ३६,००० म्ह।
 थुकिं ७२ म्ह परमप्रभुया नितिं कर जुल।
 39 अले गधा ३०,५०० म्ह।
 थुकिं ६१ म्ह परमप्रभुया नितिं कर जुल।
 40 मिजंत नापं मघंपिं मिसात १६,००० म्ह।
 थुकिं परमप्रभुया नितिं कर ३२ म्ह जुल।
 41 परमप्रभुं मोशायात उजं बियादी थें परमप्रभुया देछाया कर मोशां एलाजार पुजाहारीयात बिल।
 42 लडाइँलय् वंपि सेनातयके बच्छि ब्व कयाः मोशां इस्राएलया खलःयात ब्युगु थथे दु –
 43 फै-च्वलय् ३,३७,५०० म्ह,
 44 सा द्रहं ३६,००० म्ह,
 45 गधा ३०,५०० म्ह,
 46 व मिजंपिं नापं मघंपिं मिसात १६,००० म्ह।

- 47 इस्राएलीतयगु बच्छि व्वपाखें परमप्रभुं मोशायात बियादीगु उजंकथं वं मनूत व पशुतपाखें नेय्महय् छम्ह हया: परमप्रभुया नापलायेगु पाल जिम्मा काइपि लेवीतयत बिल।
- 48 अले द्रु:छि द्रु:छिम्ह व सछि सछिम्ह सिपाइँतय् कप्तानत मोशायाथाय् वया:
- 49 वयात धाल, “छि दासतयसं जिमिगु जिम्माय् दुपि सेनातयत ल्या: खा:गु दु। जिमि मनूत छम्ह नं तंगु मटु।
- 50 अथे जुया: जिमिसं थथ:पिन्सं हयागु लुँया तिसा, ल्हा: बाला, अंगूचा, मार्वरि व सिख: परमप्रभुयात छाया: जिमिगु प्रायश्चित्त यायेत परमप्रभुयात देछाकथं हयागु दु।”
- 51 मोशा व पुजाहारी एलाजारं इमिगु ल्हातं फुक्क तिसा काल।
- 52 द्रु:छि द्रु:छिम्ह सिपाइँतय् कप्तानत व सछि सछिम्ह सिपाइँतय् कप्तानतयके कया: इमिसं परमप्रभुयात देछा:गु लुँयागु तौल १६,७५० शेकेल* दु।
- 53 लडाइँलय् वंपि सकल मनूतयसं लाकाह:गु सामान थथ:पिन्सं हे यंकूगु जुयाच्चन।
- 54 मोशा व पुजाहारी एलाजारं द्रु:छिम्ह व सछिम्ह सिपाइँतय् कप्तानतपाखें लुँ कया: परमप्रभुया न्ह्य:ने इस्राएलीतयगु निरिति लुमन्ति जुइत नापलायेगु पाल दुने हल।

32

यर्दन पुर्बया लागाय् कुलत

व्य ३:१२-२२

- 1 रूबेन व गाद कुलयापिन्के यक्व हे पशुत दु। इमिसं याजेर व गिलाद देश खंबलय् व थाय् पशु लहित ज्यूगु खन।
- 2 इमिसं मोशा, पुजाहारी एलाजार व खल:या नाय:तयथाय् वना: धाल,
- 3 “अतारोत, दीबोन, याजेर, निम्ना, हेशबोन, एलाले, सबाम, नेबो व बओन,
- 4 थ्व फुक्क लागायात परमप्रभुं इस्राएलया खल:या निरिति त्याकादीगु ख:। थ्व पशुतयगु निरिति ल्व:गु थाय् ख:। छिकपिनि दासतयके यक्व पशुत दु।
- 5 छि जिपि खना: लय्ता: धइगु ख:सा थ्व जमिन छिकपिनि दासतयत् जिमिगु सम्पत्ति जुइत बियादिसँ। जिमित यर्दन खुसिया उखे यंकादी मते।”
- 6 मोशां गादी व रूबेनीतयत् धाल, “छिमि इस्राएली दाजुकिजापि उखे लडाइँलय् वनेगु, अले छिपि जक थन याउँक च्वनेगु धयागु ला?
- 7 छिमिसं मेपि इस्राएलीतयत् परमप्रभुं बियादीगु उखे पाखेयागु देशय् वनेत लिचिकेत स्वयागु ला?
- 8 जि छिमि बौपिन्त कादेश-बर्नेनं व थाय् स्वके छवयाबलय् छिमि बौपिन्सं नं थथे हे या:गु ख:।*
- 9 इमिसं एश्कोल धा:गु गालय् वना: व थाय्यात स्वया: परमप्रभुं बियादीगु व थासय् वनेत इस्राएलीतयत् लिचिकाब्यगु ख:।
- 10 अले परमप्रभुं तंचाया: उखुन्हु हे थथे धया पाफया: बचं बियादीगु ख:,*
- 11 ‘इपि दुनुगलनिसें जिगु ल्यूल्यु मज्गुलि अब्राहाम, इसहाक व याकूबयात बी धका: बचं बियागु देशय् मिश्रं पित हयापि निइदँ व निइदं च्वय्यापि सुं नं दुहां वने खनी मखु।
- 12 कनज्जी यपुन्नेया काय् कालेब व नूनया काय् यहोशू जक दुहां वने खनी। छाया:सा इपि दुनुगलनिसें परमप्रभुया ल्यूल्यु जुल।’
- 13 परमप्रभुं तंचायादिल, अले परमप्रभुया मिखाय् मभिंगु ज्या या:गु पुस्ताया फुक्क मनूत सिनामवंतले पिइदँ तक वय्कलं इमित मरुभूमिइ उखेंथुखें जुइकातल।
- 14 “हे पापीतय् सन्तान! आ: हाकनं छिपि परमप्रभुयात इस्राएलीतलिसे अझ यक्व तं चाय्केत छिमि बौपिनि थासय् दंवयाच्चंगु दु।
- 15 छिपि हाकनं वय्क:या ल्यूल्यु जुइगुपाखें फ:हिला वन धा:सा वय्कलं थुपि फुक्क मनूतयत् हाकनं मरुभूमिइ त्व:तादी। अले इमिगु नाशया कारण छिपि जुइ।”
- 16 अले इमिसं वयाथाय् वया धाल, “जिमित थन जिमि पशुतयगु लागि ग: व मिसात व मस्तयगु लागि प:खा: दुगु शहरत दय्के मास्ति व:।
- 17 अले जिपि इस्राएलीतयत् इमिगु थासय् मथयंकुतले ल्वाभ: ज्वना: इमिगु न्ह्य: न्ह्य: लडाइँलय् वने। उबलय् जिमि मिस्त व मचाखाचा थ्व देशयापि मनूतपाखें बचय् जुइत जिमिसं दयकागु शहरय् प:खा: दुने च्वनाच्चनी।
- 18 फुक्क इस्राएलीतयसं इमित बी धयात:गु सर्वय मकातले जिपि छैय् लिहां वये मखु।
- 19 जिमिसं यर्दनया उखे छुं नं सर्वय नं काये मखु। बरु जिपि थन हे पुर्बपाखे थ:गु सर्वयकथं व:गु थासय् हे च्वने।”
- 20 अले मोशां इमित धाल, “छिमिसं थ:पिन्सं धा:थें ल्वाभ: ज्वना: परमप्रभुया न्ह्य:ने लडाइँलय् वन,
- 21 अले परमप्रभुं थ: शत्रुतयत् बुका: लिना मछवतले परमप्रभुया न्ह्य:ने ल्वाभ: ज्वना: यर्दन छिनावन धा:सा

* 31:52 ३१:५२ १६,७५० शेकेल थथे धयागु १९० किलोग्राम ति ख: ✨ 32:8 ३२:८-९ गन्ती १३:१७-३३ ✨ 32:10 ३२:१०-१३ गन्ती १४:२६-३५

- 22 परमप्रभुया न्ह्यःने व देशयात त्याकेधुंकाः छिपिं लिहां वये फइ। अले परमप्रभु व इस्राएलीतयगु लागि छिमिसं यायेमाःगु ज्या पूवनी। अले यर्दनया पुर्बपाखे च्वंगु थाय् परमप्रभुयापाखें छिमिगु सम्पत्ति जुइ।
- 23 “छिमिसं थःपिन्सं धाःथें मयात धाःसा छिमिसं परमप्रभुया न्ह्यःने पाप याःगु जुइ। अले छिमिगु पाप छिमित लाइ।
- 24 छिमिसं थः मिस्त व मचाखाचाया लागि शहर व पशुतयगु लागि गः दयके फु, तर थःपिनिगु बचं पूर्वकेमाः।”
- 25 अले गादी व रूबेनीतयसं मोशायात धाल, “प्रभु, छसपोलं उजं बियादी थें हे छःपिनि दासतयसं याये।
- 26 जिमि मचाखाचा, मिस्त, सा द्रहं, फै, दुगु-च्वलय् धाःसा थन गिलादया शहरय् हे च्वनी।
- 27 अयनं छिसं धयादी थें जिपिं लडाइँ याइपिं फुक्कं मनूत परमप्रभुया न्ह्यःने लडाइँ यायेत ल्वाभः ज्वनाः न्ह्यः न्ह्यः यर्दनया उखे वने।”
- 28 अले मोशां इमिगु खँय एलाजार पुजाहारी, नूनया काय् यहोशू व इस्राएलीतय कुलया नायःतयत् उजं बिल।*
- 29 वं इमित धाल, “गादी व रूबेनीत छिपिनापं परमप्रभुया न्ह्यःने लडाइँलय् ल्वाभः ज्वनाः यर्दनया उखे वंसा अले देश छिमिगु ल्हातय दये धुंकाः छिमिसं गिलाद देश इमित सम्पत्तिकथं ब्यु।
- 30 इपिं ल्वाभः ज्वनाः छिपिनापं यर्दन छिनाः मवन धाःसा इमित छिपिनापं कनान देशय् हे जमिन दइ।”
- 31 अले गादी व रूबेनीतयसं थथे धाल, “परमप्रभुं जिमित छु धयादीगु दु जिमिसं व हे याये।
- 32 जिपिं ल्वाभः ज्वनाः परमप्रभुया न्ह्यःने खुसिया उखेपाखे कनान देशय् वने, अयनं जिमिगु थःगु सर्बय् यर्दनया थुखे हे जुइमा।”
- 33 अले मोशां गादीत, रूबेनीतयत् व योसेफया काय् मनश्शेया बच्छि कुलयात एमोरीतय जुजु सीहोनयागु देश व बाशानया जुजु ओगयागु देश इमिगु सिमाना दुने लाःगु शहर नापं फुक्क देश बिल।
- 34 अले गादीतयसं दीबोन, अतारोत, अरोएर,
- 35 अत्रोत-शोपान, याजेर, योगबहा,
- 36 बेथ-निम्रा व बेथ-हारान नांयागु शहरतयत् पःखालं घेरय् यानाः दयकल। अले फै, दुगु-च्वलयतयगु निरिति गःत दयकल।
- 37-38 रूबेनीतयसं हेश्बोन, एलाले व कियतैम, नेबो, बाल-मोन व सिब्मा हाकनं दयकल। इमिसं थःपिन्सं दयक्गु शहरतयगु नां तल।
- 39 मनश्शेया काय् माकीरया सन्तानतयसं गिलादय वनाः उकियात त्याकाः अन च्वपिं एमोरीतयत् पितिनाछवत।
- 40 अथे जुयाः मोशां मनश्शेया काय् माकीरया सन्तानतयत् गिलाद बिल अले इपिं अन हे च्वन।
- 41 मनश्शेया सन्तान याईर वनाः गिलादया यक्व गां त्याका काल, अले उकिया नां हब्बात-याईर* तल।
- 42 नोबहं केनात व उकिया गां त्याकाः उकिया नां थःगु हे नामय् नोबह धकाः तयाबिल।

33

मिश्र देशनिसें मोआब तकया यात्राया खँ

- 1 मोशा व हारूनया न्ह्यःलुवाल्य् मिश्रं इस्राएलीत पुचः पुचः जुयाः यात्रा याःबलय् इपिं थ्व थ्व थासय् बाय् च्वन।
- 2 मोशां परमप्रभुया उजंकथं यात्राबलय् बाय् च्वंगु थाय्या धलः दयकल।
- 3 न्हापांगु लाया झिंन्यान्हु खुन्हु इपिं रामसेसं न्ह्याः वन। छुत्काराया नखःया कन्हय् खुन्हु इपिं फुक्क मिश्रीतयसं खंक हे धूमधामं पिहां वन।
- 4 उखुन्हु मिश्रीत परमप्रभुं स्यानादीपिं इमि न्हापां बूपिं काय्पिन्त ल्हाकाच्वंगु जुल। थथे यानाः परमप्रभुं इमि घःतयत् सजॉय बियादीगु खः।*
- 5 इस्राएलीत रामसेसं वनाः सुक्कोतय् बाय् च्वन।
- 6 इपिं सुक्कोतं वनाः मरुभूमिया सिथय् एथामय् बाय् च्वन।
- 7 एथामं वनाः इपिं बाल-सेफोनया चुलिचू लाःगु पी-हहीरोतपाखे लिहां वल। अले मिगदोलया न्ह्यःने पाल ग्वयाः च्वन।
- 8 इपिं पी-हहीरोतं वनाः लाल समुद्र छिनाः मरुभूमिइ दुहां वन। इपिं एथामया मरुभूमिइ स्वन्हु तक वनाः माराय् बाय् च्वन।*
- 9 अले मारां वनाः एलीमय् थयंकः वल। अन झिनिगु बुँगाःचा व न्हयेमा ताय्गः सिमा दु। इपिं अन हेबाय् च्वन।
- 10 इपिं एलीमं वनाः लाल समुद्र लिक्क बाय् च्वन।
- 11 इपिं लाल समुद्रं वनाः सीनया मरुभूमिइ बाय् च्वन।
- 12 इपिं सीनया मरुभूमिं वनाः दोफकाय् बाय् च्वन।
- 13 इपिं दोफकां वनाः आलूशय् बाय् च्वन।
- 14 इपिं आलूशं वनाः रपीदीमय् बाय् च्वन, अन मनूतयत् त्वनेत लः मदु।*

* 32:28 ३२:२८-३२ यहो १:१२-१५
३३:८ प्रस १३:१७-१४:३१; १५:२२-२६

* 32:41 ३२:४१ हब्बात-याईर हिब्रू भाषाय् थुकिया अर्थ याईरया गांत खः।

* 33:4 ३३:४ प्रस १२:३१-३६

* 33:8

* 33:14 ३३:१४ प्रस १७:१-७

- 15 इपि रपीदीमं वनाः सीनिया मरुभूमिइ बाय् च्वन।*
- 16 इपि सीनिया मरुभूमिं वनाः किन्नोथ-हतावाय् बाय् च्वन।*
- 17 इपि किन्नोथ-हतावां वनाः हसेरोतय् बाय् च्वन।
- 18 इपि हसेरोतं वनाः रिन्माय् बाय् च्वन।
- 19 इपि रिन्मां वनाः रिम्मोन-फारेसय् बाय् च्वन।
- 20 इपि रिम्मोन-फारेसं वनाः लिब्नाय् बाय् च्वन।
- 21 लिब्नां वनाः रिस्साय् बाय् च्वन।
- 22 इपि रिस्सां वनाः केहेलाताय् बाय् च्वन।
- 23 इपि केहेलातां वनाः शेपेर पर्वतय् बाय् च्वन।
- 24 इपि शेपेर पर्वतं वनाः हरादाय् बाय् च्वन।
- 25 इपि हरादां वनाः मखेलोतय् बाय् च्वन।
- 26 मखेलोतं वनाः तहतय् बाय् च्वन।
- 27 इपि तहतं वनाः तेरहय् बाय् च्वन।
- 28 इपि तेरहं वनाः मित्काय् बाय् च्वन।
- 29 इपि मित्कां वनाः हशमोनाय् बाय् च्वन।
- 30 इपि हशमोनां वनाः मसेरोतय् बाय् च्वन।
- 31 इपि मसेरोतं वनाः बने-याकानय् बाय् च्वन।
- 32 इपि बने-याकानं वनाः होर-हगिदगादय् बाय् च्वन।
- 33 इपि होर-हगिदगादं वनाः योतबाताय् बाय् च्वन।
- 34 इपि योतबातां वनाः अब्रोनाय् बाय् च्वन।
- 35 इपि अब्रोनां वनाः एस्पोन-गेबेरय् बाय् च्वन।
- 36 इपि एस्पोन-गेबेरं वनाः जीनयागु मरुभूमिइ दुगु कादेशय् बाय् च्वन।*
- 37 इपि कादेशं वनाः एदोम देशया लागाय् दुगु होर पर्वतय् पाल ग्वयाः च्वन।
- 38 इस्त्राएलीत मिश्रं पिहां वःगु पिइदँया न्यागूगु लाया न्हापां खुन्हु परमप्रभुया उजंकथं हारून पुजाहारी होर पर्वतय् थहां वनाः अन हे सित।*
- 39 हारून होर पर्वतय् स्यूबलय् व सछि व निइस्वदँ दुम्ह जुयाच्वन।
- 40 कनान देशया नेगेवय् च्वनीम्ह आरादया कनानी जुजु इस्त्राएलीत वयाच्वंगु दु धयागु खँ न्यन।*
- 41 इपि होर पर्वतं वनाः सलमोनाय् बाय् च्वन।
- 42 इपि सलमोनां वनाः पूनोनय् बाय् च्वन।
- 43 इपि पूनोनं वनाः ओबोतय् पाल ग्वयाः च्वन।
- 44 इपि ओबोतं वनाः मोआबया सिमानाय् दुगु इये-अबारीमय् पाल ग्वयाः च्वन।
- 45 इपि इयीमं वनाः दीबोन-गादय् बाय् च्वन।
- 46 इपि दीबोन-गादं वनाः आल्मोन-दिब्ल्लतैमय् बाय् च्वन।
- 47 इपि अल्मोन-दिब्ल्लतैमं वनाः नेबो पर्वतया लिक्क अबारीमया डाँडाय् पालग्वया च्वन।
- 48 इपि अबारीमं वनाः यरीहो शहरया उखे यर्दन खुसिया सिथय् च्वंगु मोआबया ख्यलय् पाल ग्वयाः च्वन।
- 49 यर्दन खुसिया सिथय् मोआबया ख्यलय् बेथ-यशीमोतनिसें कयाः हाबिल-शित्तिम तक हे इपि पाल ग्वयाः च्वन।
- यर्दन खुसि छी न्ह्यः स्यनेकने याःगु
- 50 अले यरीहो शहरया उखे यर्दन खुसि सिथय् मोआबया ख्यलय् परमप्रभुं मोशयात धयादिल,
- 51 “इस्त्राएलीतयत् धा, ‘छिपि यर्दन खुसि छिनाः कनान देशय् थ्यनीबलय्
- 52 व देशयापि मनूतयत् इमिगु देशं पितिनाछव। अले इमिगु कियातःगु इवाता व नाय्कातःगु मूर्ति फुक्कयात नाश यानाब्यु। इमिसं पुजा याइगु देगःचात नं स्यंकाब्यु।
- 53 व देशयात त्याकाकयाः छिपि अन हे च्वँ, छायाधाःसा जिं व देश छिमित अधिकार यायेत बियागु दु।
- 54 छिमिसं थथःगु सर्बयकथं व देशय् गोला तथाः जमिन इनाब्यु। अप्वः छँजः दुगु कुलयात अप्वः अले कम छँजः दुगु कुलयात छिमिसं कम सर्बय ब्यु। सुयागु गोला गन लाइ व वयागु हे जुइ। छिमिगु पुर्खाया कुलकथं थ्व इनाब्यु।*

* 33:15 ३३:१५ सीनिया मरुभूमिइ थन सीनिया मरुभूमिइ, दच्छि तक धइथे इस्त्राएलीत सीनि पर्वतया क्वय् पालग्वया च्वन। इपि अन पाल ग्वयाच्वंबलय् हे इमित झिगू आसा दुगु खः अले इमिसं नापलायेगु पाल दयक्कगु खः। स्वयादिसँ, प्रस ११:१; गन्ती १०:१० * 33:16 ३३:१६ गन्ती ११:४-३४ * 33:36 ३३:३६ गन्ती २०:१-१३ * 33:38 ३३:३८ गन्ती २०:२२-२८; व्य १०:६; ३२:५० * 33:40 ३३:४० गन्ती २१:१ * 33:54 ३३:५४ गन्ती २६:५४-५६

55 “ ‘अयनं छिमिसं व देशयापि मनूतयत् लिनामछवसे, छिमिसं अन च्वने ब्यूपि मनूत छिमिगु मिखाय् च्वंगु कं व म्हय् कँथं कयेगु थें जुइ। छिपिं व देशय् न्हाथाय् च्वंसां इमिसं छिमित दुःख बी।

56 अले जि इमित छु याये धकाः मनय् तयागु खः व हे जिं छिमित यानाबी।’ ”

34

बीत्यंगु देशया लागा

1 परमप्रभुं मोशायत धयादिल,

2 “इस्त्राएलीतयत् धा, ‘छिपिं कनान देश थ्यने धुंकाः जिं छिमित सर्वयकथं बी धयागु जमिन थुकथं जुइ।

3 “ ‘छिमिगु दच्छिन लागाय् एदोमया सिमानाय् जीनया मरुभूमिया छुं ब्व लाइ। छिमिगु दच्छिनयागु सिमाना पुर्बपाखे मृत सागर* सिथनिसें न्ह्यानाः

4 अक्रब्बीमया भज्याङ्ग जुयाः जीनपाखे न्ह्यज्याःनाः कादेश-बर्नेया दच्छिन तक वनी। अनंलि व हसर-अदर जुयाः अज्मोन तक थ्यनी।

5 अनं सिमाना अज्मोनं चाःहिलाः मिश्रया ब्यासि थ्यंकाः भूमध्यसागरय् क्वचाइ।

6 “ ‘छिमिगु पच्छिमया लागा भूमध्यसागरया सिथ तक जुइ। छिमिगु पच्छिमया सिमाना थ्व हे जुइ।

7 “ ‘छिमिगु उत्तरया लागा भूमध्यसागरनिसें न्ह्यानाः होर पर्वत तक थ्यनी।

8 अनं लेबो-हमात जुयाः सदाद तक थ्यनी।

9 सदाद पुर्बपाखे न्ह्याः वनाः सिप्रोन जुयाः हसर-एनानय् वनाः क्वचाइ। छिमिगु उत्तरया सिमाना थ्व हे जुइ।

10 “ ‘छिमिगु पुर्बया लागा हसर-एनाननिसें न्ह्याः वनाः सपाम तक थ्यनी।

11 अनं क्वहां वनाः ऐनया पुर्बय् लाःगु रिब्ला तक थ्यनी। अनं गालीलया समुद्रया पुर्बया सिथय् च्वंगु डाँडाय् क्वहां वनी।

12 अनंलि छिमिगु लागा यर्दन खुसिपाखे क्वहां वनाः मृत सागर तक थ्यनी।

“ ‘थ्व हे छिमिगु देशया लागा जुइ।’ ”

13 मोशां इस्त्राएलीतयत् उजं बिल, “थ्व देशयात सर्वय सर्वयकथं गोला तयाः इनाका। परमप्रभुं थुक्रियात गुंगू व बागू कुलयात ब्यु धकाः उजं बियादीगु दु।*

14 रुबेनया कुल, गादया कुल, व मनश्शेया बागू कुलया छँजःतयत् इमिगु सर्वय दये धुंकल।

15 थुपिं निगू व बागू कुलं यरीहोया मेखेपाखे यर्दन खुसिया पुर्बपाखे थथःगु सर्वय काये धुकूगु दु।”

जमिन इनाब्यूपिनिगु नां धलः

16 परमप्रभुं मोशायत धयादिल,

17 “छिमित सर्वयकथं जमिन इनाबीपिं मनूतयगु नां थथे दु, पुजाहारी एलाजार व नूनया काय् यहोशू।

18 थथे इनेत इमित ग्वाहालि बीत छगू छगू कुलं छम्ह छम्ह नायः नं ल्य।

19 इमिगु नां थथे दु –

“कुल – नायः

यहदा – यपुन्नेया काय् कालेब

20 शिमियोन – मीहदया काय् शेमुएल

21 बेन्यामीन – किसलोनया काय् एलीदाद

22 दान – योगलीया काय् बुक्की

23 मनश्शे (योसेफया काय्) – एपोदया काय् हन्नीएल

24 एफ्राइम (योसेफया काय्) – शिप्तानया काय् कमूएल

25 जबूलून – पर्नाकया काय् एलीजापान

26 इस्सारखार – अजानया काय् पल्लिएल

27 आशेर – शलोमीया काय् अहीहद

28 नप्ताली – अम्मीहदया काय् पदहेल।”

29 इस्त्राएलीतयत् कनान देश सर्वयकथं इनाबीत परमप्रभुं ल्ययादीपिं मनूत थुपिं हे खः।

35

लेवीतयगु शहर

1 परमप्रभुं यरीहो शहरया उखे यर्दन खुसिया सिथय् मोआबया ख्यलय् मोशायत धयादिल,*

* 34:3 ३४:३ मृत सागर थुक्रियात खारा समुद्र नं धाइ * 34:13 ३४:१३-१५ गन्ती २६:५२-५६; यहो १४:१-५ * 35:1 ३५:१-८ यहो २१:१-४२

- 2 “इस्त्राएलीतयत् इमित ब्यगु सर्बयलय् च्वंगु छुं छुं शहर लेवीतयत् च्वनेत ब्यु धकाः उजं ब्यु, अले उपि शहरया जःखः च्वंगु घाँयख्यः नं लेवीतयत् ब्यु धकाः उजं ब्यु।
 3 थुकथं इमित च्वनेत थाय् दइ। अले इमि सा द्रहं, फे-च्वलय् व मेपिं पशुत ज्वयेत ख्यः दइ।
 4 “छिमिसं लेवीतयत् बीगु ख्यः शहरया पःखाःया पिने प्यखें द्रःछि द्रःछि कु (१,०००) दयेमाः।
 5 शहरया पिने शहरयात दथुइ तयाः पुर्बपाखे निद्रः कु (२,०००), दच्छिनपाखे निद्रः कु (२,०००), पच्छिमपाखे निद्रः कु (२,०००) अले उत्तरपाखे निद्रः कु (२,०००) नापय् या। इमिगु शहरया घाँयख्यः थ्व हे खः।

शरण बीगु शहर

व्य १९:१-१३; यहो २०:१-९

- 6 “छिमिसं लेवीतयत् बीगु शहरय् शरण बीगु खुगू शहर नं दइ। थ्व शहरय् छिमिसं आकाझाकांय् लानाः मनु स्यानाः बिस्सुं वःपिन्त च्वनेत थाय् बी फइ। व बाहेकं छिमिसं इमित मेगु पिइनिगू शहर नं बीमाः।
 7 थुकथं ख्यः नापं मुक्कं पिइच्यागू शहर छिमिसं लेवीतयत् बीमाः।
 8 थुपि शहरत इस्त्राएलीतयगु सम्पत्तिपाखें वइ। तःधंगु कुलं यक्व अले चिधंगु कुलं कम शहर लेवीतयत् बी। फुक्क कुलं थथःगु सर्बयया आकारकथं लेवीतयत् शहर बीमाः।”
 9 परमप्रभुं मोशायत धयादिल, ☆
 10 “इस्त्राएलीतयत् धा, ‘छिपिं यर्दन खुसि छिनाः कनान देशय् थ्यने धुंकाः
 11 आकाझाकांय् लानाः मनु स्यानाः बिस्सुं वःपिन्त तयेत शरण बीगु शहर ल्य।
 12 सीम्ह मनूया थःथितितयसं वयात अन हिया बदला काये फइ मखु। थुकथं खलःया न्ह्यःने न्यायया ज्या पूमवंकं दोष लाःम्ह मनूयात स्याये फइ मखु।
 13 छिमिस बीगु शरण बीगु शहर खुगू दयेमाः।
 14 यर्दनया पुर्बपाखे स्वँगू शहर, कनान देशय् स्वँगू शहर शरण बीगु शहरकथं ब्यु।
 15 थुपि खुगू शहर छिपिं इस्त्राएलीतयगु लागि व छिपिनापं च्वनाच्वपि मेगु जातियापिनिगु लागि शरण कायेगु थाय् जुइ। उकिं सुनानं आकाझाकांय् लानाः मनु स्यात धाःसा व मनु अन बिस्सुं वने फइ।
 16 “ ‘सुनानं सुयातं नँयागु ल्वाभलं कयकाः स्यात धाःसा व मनु ज्यानमारा खः। वयात स्यायेमाः।
 17 सुनानं सुयातं ल्वहँतं छ्यानाः स्यात धाःसा व मनु ज्यानमारा खः। वयात स्यायेमाः।
 18 सुनानं सुयातं सिँयागु ल्वाभलं कयकाः स्यात धाःसा व मनु ज्यानमारा खः। वयात स्यायेमाः।
 19 हिया बदला काइम्हसिनं वयात स्याये फइ। इमिसं वयात लुइकेवं स्याये फइ।
 20 अथे हे, सुनानं सुयातं तमय् घ्वानाः, छुकिंनं कयका स्यात धाःसा
 21 वा ल्हातिं दायाः स्यात धाःसा वयात स्यायेमाः। व मनु ज्यानमारा खः। मनु स्याःगुया बदला काइम्हयसिनं वयात स्याये फइ। इमिसं वयात लुइकेवं स्याये फइ।
 22 “ ‘तर सुनानं सुयातं मसीसैं घ्वानाः सित वा छुकिंनं कयक्कबलय् लानाः सित,
 23 वा आकाझाकां तःग्वःगु ल्वहं कुतुवंबलय् लानाः सित धाःसा
 24 खलकं न्याय यायेबलय् स्याःम्ह मनु व हिया बदला काःवःम्हयसिगु दथुइ थुपि विधिकथं न्याय यायेमाः।
 25 अले खलकं द्रं मद्सा वयात हिया बदला काःवःम्हयसिगु पाखें बचय् यानाः व बिस्सुं वंगु शरण बीगु शहरय् हे छवयेमाः। अन व पवित्र चिकनं अभिषेक जूम्ह दकलय् तःधंम्ह पुजाहारी मसीतले च्वनेमाः।
 26 “ ‘छुं जुयाः व ज्यानमारा थः बिस्सुं वंगु शरण बीगु शहरं गुगुं इलय् पिहां वनाः
 27 वयात हिया बदला कायेत स्वयाच्वंम्हयसिनं नाप लानाः स्यात धाःसा वयात हिया दोष लाइ मखु।
 28 दकलय् तःधंम्ह पुजाहारी मसीतले व शरण बीगु शहरय् हे च्वनेमाः। दकलय् तःधंम्ह पुजाहारी सी धुंकाः जक व थःगु सम्पत्तिया जमिनय् लिहां वने फइ।
 29 “ ‘छिपिं न्ह्याथाय् च्वसां छिपिं व छिमि लिपाया फुक्क पुस्ताय् थ्व विधि दया हे च्वनी।
 30 “ ‘सुनानं सुयातं स्यात धाःसा वयात साक्षीतयसं ब्यगु दसिकथं जक स्यायेमाः। छम्ह जक मनूया साक्षीं सुयातं स्यायेगु सजॉय बी मज्यु।☆
 31 “ ‘स्यायेमाःम्ह ज्यानमाराया जीवनया नितिं पलेसाकथं धिबा बं काये मते। वयात स्याना हे छवयेमाः।
 32 “ ‘शरण बीगु शहरय् बिस्सुं वःम्ह मनुखं अन च्वनेगु पलेसा धिबा पुलाः थःगु छँय् वनेत धाल धाःसा वयापाखें अज्याःगु बं काये मज्यु। दकलय् तःधंम्ह पुजाहारी मसीतले व अन हे च्वनेमाः।
 33 “ ‘छिमिसं थः च्वनेगु थाय् अशुद्ध याये मते। हिं देशयात अशुद्ध याइ। हिया प्रायश्चित यायेत हि बाः वय्कूम्ह मनूयागु हि हे माः।
 34 छिपिं च्वंवेनेत्यंगु देशय् जि थः हे नं च्वनेगु जूगुलि व देशयात अशुद्ध याये मते। जि परमप्रभु इस्त्राएलीतय् दथुइ च्वनीम्ह खः।’ ”

36

छगू कुलया जमिन मेगु कुलय् मछ्वयेगु

- 1 योसेफया छुइ, मनश्शेया छय्, माकीरया काय् गिलादया वंशया थकालित मोशा व इस्राएली नायःतय्थाय् वयाः धाल,
- 2 “परमप्रभुं इस्राएलीतय्तु सर्बयकथं गोला तयाः देश इनाबीत छितः उजं बियादीगु खः। अले जिमि किजा सलोफादया सर्बय वया म्हाय्पिन्त ब्यु धकाः नं परमप्रभुं छितः उजं बियादीगु खः।”☆
- 3 इमिसं मेगु कुलयापि मिजंतलिसे ब्याहा यात धाःसा इमिगु सर्बय नं मिजंतयगु सर्बय नापं ल्वाकज्याःवनी। थुकथं जिमिगु कुलया सर्बय कम जुयावनी।
- 4 इस्राएलीतयगु निति लुँदै वइबलय् इमिगु सर्बय इपि ब्याहा याना वंगु कुलय् हे ल्वाकज्याःवनी। इमिगु सर्बय झी पुर्खातयगु सर्बयपाखें लाका काइ।”☆
- 5 अले मोशां थथे धकाः परमप्रभुया उजं इस्राएलीतय्तु बिल, “योसेफया सन्तानया कुलं धाःगु खँ पायछि जू।
- 6 सलोफादया म्हाय्पिनिगु खँय् परमप्रभुं थथे उजं बियादीगु दु – इमिसं थःपिन्त यःपि थः बौया कुलया वंशया मिजंत नापं जक ब्याहा यायेमाः।
- 7 थथे याःसा छगू कुलयागु सर्बय मेगु कुलय् वनी मखु। थुकथं फुक्क इस्राएलीत थथःगु पुर्खाया कुलया सर्बयया जमिनय् हे दयाच्चनी।
- 8 इस्राएलीतयगु कुलय् सर्बयया अंश काइपि सुं नं म्हाय्मस्त दुसा, वं थःगु हे कुलया वंशया मिजंनप ब्याहा यायेमाः। थुकथं इस्राएलया फुक्क कुलयाके थःपिनि पुर्खाया सर्बयया अंश दयाच्चनी।
- 9 छगू कुलया सर्बय मेगु कुलय् मवनेमा। थुकथं इस्राएलया फुक्क कुलया सर्बय न्हापा गुलि खः उलि हे दयाच्चनी।”
- 10 सलोफादया म्हाय्पिन्सं परमप्रभुं मोशायात बियादीगु उजंकथं हे यात।
- 11 सलोफादया म्हाय्पिं महला, तिसा, होग्ला, मिल्का व नोअहापिन्सं थः कका व तःबाःया काय्पि नापं ब्याहा यात।
- 12 इमिसं योसेफया काय् मनश्शेया वंशय् हे ब्याहा यात। थुकथं इमिगु कुलया सर्बय इमिगु कुलय् हे ल्यनाच्चन।
- 13 परमप्रभुं यरीहो शहरया उखे यर्दन खुसिया सिथय् मोआबया ख्यलय् मोशापाखें इस्राएलीतय्तु बियादीगु उजं व नियम थुपि हे खः।

व्यवस्थाया सफू म्हसीका

व्यवस्था बाइबलया न्यागगु सफू खः। अले मोशाया न्यागू सफू मध्ये दक्वसिबय् लिपायागु सफू खः। मरुभूमिइ पिइदें तक यात्रा याये धुंकाः इस्राएलीत मोआबया ख्यलय् थ्यन। इस्राएलया खलकं यर्दनया पुर्बय् मोआबया ख्यलय् छाउनी दय्कल। मोशां न्हगु पुस्तायात इमिसं अब्राहामयात बाचा याःगु देशयात त्याके न्ह्यः इमिसं यायेमाःगु ज्या स्यनेकने याइगु।

अन च्वनाः इमिसं कनान देशय् दुहां वनेत व उकियात त्याकाकायत तयारी यात। मोआबया ख्यलय् मोशां इस्राएलीतय् न्हगु पुस्तायापिन्त धाःगु खँ थ्व सफुलिइ कथं हंक च्वयातःगु दु। व देशय् च्वंपिं मनूतयसं मूर्ति पुजा याइगु खः। परमेश्वरया मनूतयत अन च्वंगु मूर्ति व मनूतयत भज्यंक नाश या धकाः धाःगु खः। मखुसा उपिं मनूतयसं व इमिसं याइगु मूर्ति पुजापाखें इस्राएलीतयत नाश यानाबी। मोशां इमित परमप्रभु छम्ह हे जक परमेश्वर खः अले इमिसं परमप्रभु परमेश्वरयात दुनुगलंनिसें, थःगु प्राण बिया तकं अले थःगु बलं फत्तले माया यायेमाः धकाः लुमंकाबिल। ६:४-५ परमप्रभु इीं परमेश्वरयात इमिसं थुकथं परमप्रभुयात माया यायेमाःगु कारण दकलय् न्हापां वयकलं इमित माया यानादीगुलि हे खः। इपिं दास जुयाच्चंबलय् ल्याखय् इपिं कम दुगु खः। “अयनं परमप्रभुं इमित माया यानादिल अले इमि पुर्खातयत वयकलं दासत्वया देशं छुत्कारा याना हये धकाः पाःफयादीगु पूर्वकादिल।” अथे जुयाः इपिं व देशय् दुहां वनीबलय् उपिं मूर्तितयगु पुजा याये मज्यु।

थ्व बाहेकः परमेश्वरं इमिगुपाखें यानादीगु अजू चायापुगु ज्या लुमंकेगु निति आराधना यायेत, परमेश्वरं इमिगु निति क्वछिनादीगु नखःचखः हनेत व बलि हयेत फुक्क खलः छगू ल्ययातःगु थासय् मुनेगु यायेमाः (१२:११)।

थुपिं इलय् व न्हाबलें इमिसं विदेशीत, मांबौ मदुपिं मस्तयत व भाःत मदयधुंकूपिन्त वास्ता यानाः इमित बांलाःगु व्यवहार यायेमाःगु दु। मोशां सनिं पर्वतय् मनूतनापं परमेश्वरं चिनादीगु बाचा झिगू आज्ञायात न्हधाः यात। इमिसं उपिं आज्ञात दुनुगलंनिसें पूर्वक मानय् यात धाःसा इमित दइगु आशिषया खँत न्यंकल। छुं जुयाः इमिसं उपिं आज्ञात मानय् मयात धाःसा इमि खलःयात वइगु सराःया बारे नं न्यंकल। मनूतयत थुपिं खँ धाये धुंकाः इमिसं परमेश्वर प्रति विश्वास यायेबहःपिं जुयाः परमेश्वरयाके बिन्ति यात अनलि मोशां इमित आशिष बिल। अले यहोशूयात इमिसं न्हम्ह न्ह्यलुवाकथं थापं यात। अनलि व पहाडय् थाहां वन, व अन हे सित।

थ्व सफुलिइ न्ह्यथनातःगु मूमूगु खँ थुकथं दु –

१. मोशां वंगु पिइदेंया दुने जगु ततःधंगु खँ लुमंकाब्यगु दु। वं मनूतयत परमेश्वरं गुकथं न्ह्यलुवाः जुयाः इमित मरुभूमिया दथुं हयादिल धयागु खँ लुमंकेत इनाप याःगु दु। वयकःयात मानय् यायेत व परमेश्वरया खँ न्यनेत नं इनाप याःगु दु।
२. मोशां हाकनं झिगू आज्ञायात न्ह्यथंगु दु। अले मनूतयत न्हापांगु आज्ञायात ध्वाथुइकाः परमप्रभुयात जक मानय् या धकाः बःब्यगु दु। अले हाकनं बाचाकथं बियादीगु देशय् इस्राएलीतयसं गुकथं जीवन हनेमाः धयागु मेमेगु नियम नं न्ह्यथंगु दु।
३. मोशां मनूतयत परमेश्वरं इपिलिसे चिनादीगु बाचायागु अर्थ कनाः लुमंकाबी। अले इमित, इमिसं यायेमाःगु ज्याखँ पूर्वकेत बाचा न्हधाः यायेत इनाप याःगु दु।
४. मोशा सी न्ह्यः परमेश्वरया मनूतय न्ह्यलुवाः जुइत यहोशूयात ल्यःगु। परमेश्वरयागु विश्वासयात तःधंकाः म्ये हालाः, अले इस्राएली कुलतयत सुवाः बी धकाः यर्दन खुसिया पुर्बपाखे च्वंगु मोआबय् मोशा सित।

थ्व सफुलिइ न्ह्यथनातःगु दक्वसिबय् तःधंगु खँ थ्व खः – परमेश्वरं थःमहं ल्यःपिं मनूतयत बचय् यानाः सुवाः बियादीगु दु। परमेश्वरं इमित माया यानादीगु दु। उकिं, परमेश्वरया मनूतयसं थ्व खँ लुमंकेमाः, वयकःयात माया यायेमाः, वयकलं धाःगु खँ न्यनेमाः। अले जक इमित जीवन दइ, अले न्हाबलें सुवाः दयाच्चनी।

प्रस्थान निइगू अध्यायलय् इस्राएलया न्हापांगु पुस्ताया निति झिगू आज्ञायात च्वयातःगु खः। थ्व व्यवस्थाया सफूया न्यागू अध्यायलय् इस्राएलया न्हगु पुस्ताया निति झिगू आज्ञा च्वयातःगु खः।

थ्व सफूया मू पदत ६:४-६ खः। थुकी न्ह्यथनातःगु दु – परमप्रभु छिमि परमेश्वरयात दुनुगलंनिसें, थःगु आत्मानिसें, अले थःगु बलं फत्तले माया या। न्हगु नियमय् वयाः येशू ख्रीष्टं थुकियात हे दकलय् तःधंगु आज्ञा धकाः धयादीगु दु।

धलः पौ

मोशाया न्हापांगु न्वचु १:१-४:४३

मोशाया निगूगु न्वचु

१. झिगू आज्ञा ४:४४-१०:२२

२. नियम, विधि व ख्याच्चवः ११:१-२६:१९

३. कनानय् दुहां वनेगु नियम २७:१-२८:६८

मोशाया स्वंगुगु न्वचु व बाचा न्हधाः याःगु २९:१-३०:२०

मोशां दक्वसिबय् लिपा धाःगु खँ ३१:१-३३:२३

मोशा सीगु ३४:१-१२

व्यवस्था

होरेब त्वःतूगु खँ लुमंकूगु

- 1 सूपया चुलिचू च्वंगु अराबाय् पारान, तोफेल, लाबान, हसेरोत व दीसाहाबया दथुइ यर्दन खुसिया पुर्बपाखेयागु मरुभूमिइ सकल इस्राएलीतयत् मोशां धाःगु खँ थुपि हे खः।
- 2 (सेइर* पर्वत वनेगु लँपु जुयाः होरेबं† कादेश-बर्ने तक वनेत झिँछन्हु बी।)
- 3 इमिसं मिश्र त्वःतूगु पिइगूगु दँया झिँछगूगु लाया न्हापांगु दिनय् मोशां परमप्रभुं इस्राएलीतयत् धा धकाः धयादीगु फुक्क आज्ञा इमित धाल।
- 4 वं हेश्बोनय् राज्य याइम्ह एमोरीतय् जुजु सीहोन अले अस्तारोत व एदरईलय् राज्य याइम्ह बाशानया जुजु ओगयात बूकेधुंकाः थ्व जूगु खः।*
- 5 यर्दनया पुर्बपाखे मोआब देशय् मोशां थ्व नियमयात ध्वाथुइकेत थुकथं कनाहल।
- 6 होरेबय् परमप्रभु इी परमेश्वरं इीत थथे धयादिल, “छिपिं थ्व पर्वतय् च्वनाच्वंगु तःन्हु दये धुंक्ल।
- 7 अथे जुयाः आः छिपिं थ्व थाय् त्वःताः थःगु यात्राय् न्हाज्या। एमोरीतय् पर्वतया देश व उकिया जःखः च्वंपिं फुक्क जातितयथाय्, अराबाय्, पर्वतय्, पच्छिमया फेदी, नेगेवय् व समुद्रया सिथय् च्वंगु कनानीतय् देशय्, लेबनानय् अले तःधंगु खुसि यूप्रेटिस तक हे हँ।
- 8 स्व! जिं थ्व देश छिमित बियागु दु। अन दुहां वनाः व देशयात अधिकार या। थ्व देश परमप्रभुं छिमि पुर्खा अब्राहाम, इसहाक व याकूबलिसें इमित व इमि लिपायापि पुस्तायात बी धकाः पाफयाः धयादीगु खः।”*

न्याय याइपि ल्यःगु खँ लुमंकूगु

प्रस १८:१३-२७

- 9 उबले जिं छिमित धया, “जि याकःचां छिमिगु भार क्वबी मफु।
- 10 परमप्रभु छिमि परमेश्वरं छिमिगु ल्याः अप्वय्कादीगु दु। अथे जुयाः थौं छिपिं आकाशया नगु थें अल्याख जूगु दु।
- 11 परमप्रभु छिमि पुर्खाया परमेश्वरं छिमित द्रःछि दुगं अप्वय्कादीमा अले वय्कलं बाचा यानादीगु थें छिमित सुवाः बियादीमा।
- 12 अयूनं गथे यानाः छिमिगु समस्यात, कचवं व ल्वापुख्यापुयात जि याकःचां क्वबी फइ?
- 13 छिमिगु कुलपतिकं छिमिसं बुद्धिं जाःपिं, सःस्यूपिं व हनेबहःपिं मनूत ल्य, अले जिं इमित छिमि नायः यानाबी।”
- 14 छिमिसं जितः लिसः बिल, “छिं याः धकाः धयादीगु खँ बांलाः।”
- 15 अथे जुयाः जिं छिमि कुल कुलयापिं मू मनुत ल्यया। इपिं सकलें बुद्धिं जाःपिं व हनेबहःपिं मनूत खः। अले इमित छिमि कुलपतिकं द्रःछिम्ह, सछिम्ह, नेयम्ह व झिम्हया नायःत ल्यया। फुक्क कुलया निति कुलनायःत नं ल्यया।
- 16 उबलय् छिमि न्यायधीसतयत् जिं थथे धकाः आज्ञा बिया “छिमिसं थः दाजुकिजापिनिगु दथुइया मुद्दा वा इस्राएलीतय् दाजुकिजापिनिगु व परदेशीतय्गु दथुइया ल्वापुख्यापुया मुद्दा न्यनाः पाय्छि जुइक न्याय या।
- 17 ख्वाः स्वयाः न्याय याये मते। छिमिसं तःधपिं व चिधपिं निखलःसिगु खँ उत्थें न्यँ। सुयागु पंली मते, सुं मनूत खनाः ग्याये मते छायाधाःसा न्याय यायेगु परमेश्वरयागु ज्या खः। छिमिगु लागिं थाकुगु मुद्दा जिथाय् हजि, जिं व न्यने।”
- 18 उबलय् छिमिसं यायेमाःगु ज्या जिं छिमित फुक्क धया।

कादेश-बर्नेनं चिवा काइपि छ्वःगु

गन्ती १३:१-३३

- 19 अनंलि परमप्रभु परमेश्वरं इीत आज्ञा बियादी थें इीपिं होरेबं पिहां वयाः छिमिसं खंगु मिखां न्हाये मदुगु व ग्यानपुस्से च्वंगु मरुभूमि जुयाः एमोरीतय्गु पर्वत देशपाखे वना। अले इीपिं कादेश-बर्ने थयंकः वना।
- 20 अले जिं छिमित धया, “छिपिं परमप्रभु इी परमेश्वरं इीत बीत्यनादीगु एमोरीतय् पर्वत देशय् थयंकः वःगु दु।
- 21 स्व! परमप्रभु छिमि परमेश्वरं थ्व देश छिमित बियादीगु दु। अथे जुयाः वनाः थः पुर्खाया परमप्रभु परमेश्वरं धयादी थें उकियात अधिकार या। छिपिं ग्याये मते, नुगः क्वतुंके मते।”
- 22 उबलय् छिपिं सकलें जिथाय् वयाः धाल, “व देशया चिवा कयाः अन गुगु लँपु जुयाः वनेमा अले इीपिं वनेगु शहरत गथे च्वं धकाः खबर हयेत इीसं थःगु न्हाःने मिजंत छ्वयेनु।”
- 23 थ्व खँ जितः यल। अले जिं फुक्क कुलं छम्ह छम्ह यानाः झिंनिम्ह मनूत ल्यया।
- 24 इपिं पहाडय् थाहां वन, अले एक्कोलया ब्यासिइ थयंकः वनाः व देशया चिवा काल।

* 1:2 १:२ सेइर एदोमया मेगु नां सेइर खः, थ्व एसावया सन्तानया जमिन खः। † 1:2 १:२ होरेब सीनि पर्वतया मेगु नां होरेब खः * 1:4 १:४ गन्ती २१:२१-३५

☆ 1:8 १:८ उत १५:१८; २६:३-४; २८:१३-१५

25 इमिसं व देशया छुं फलफूल हल। अले इमिसं झीत “परमप्रभु परमेश्वरं बीत्यंगु देश छगू भिंगु देश खः” धकाः खबर बिल।

इस्त्राएलीतयसं परमप्रभुया विरोध याःगु

गन्ती १४:१-१९

26 अयनं छिपिं अन वनेत मानय मजू। छिमिसं परमप्रभु छिमि परमेश्वरयागु आज्ञाया विरोध यात।*

27 छिमिसं थथःगु पालय कचकच यानाः धाल, “परमप्रभुं झीत तसकं मययकादीगुलि झीत एमोरीतयगु लहातय बियाः नाश यायेत मिश्रं पित हयादीगु दु।

28 झीपिं गन वनेगु? झीसं छवयापिं मनूतयसं ‘अनयापिं मनूत झीपिं स्वयाः बल्ला व तःधिकः, अनयागु शहरत ततःधं अले आकाश थयंक हे पःखाः ग्वयातःगु दु, अले जिमिसं अन अनाकीत नं खना’ धकाः धयाः जिमित ख्यात।”*

29 अले जिं छिमि धया, “नुगः भाराभारा मिके मते, इपिं खनाः ग्याये मते।

30 छिमिगु न्ह्यःने झायादीम्ह, छिमि परमप्रभु परमेश्वर थः हे मिश्रय छिमिगु मिखाया न्ह्यःने ल्वानादीगु थें हे छिमिगु पंलिनाः ल्वानादी।

31 परमप्रभु छिमि परमेश्वरं छिपिं थन थयंकः मवतले गथे यानाः छम्ह बौनं काय्यात क्वब्यूगु थें लँ धुछि छिमि क्वबियाः हयादीगु खः व छिमिसं मरूमिइ नं खना।”*

32 थुलि जूसं नं छिमिसं परमप्रभु छिमि परमेश्वरयाके भलसा मतः।*

33 वयकलं छिमिगु नितिं बाय् च्वनेगु थाय् मालेत व छिपिं वनेमाःगु लँपु क्यनेत चान्हय् मि व न्हिनय् सुपाँचय् जुयाः यात्रा धुछि न्ह्यःने न्ह्यःने झायादिल।

परमप्रभुं इस्त्राएलयात सजॉय बियादीगु

गन्ती १४:२०-४५

34 छिमिगु कचकच न्यनाः परमप्रभु तंचायाः थथे धकाः पाफयादिल,

35 “थ्व मभिंगु पुस्ताया छम्ह मनुखं नं जिं छिमि पुर्खातयत बी धकाः पाफयाः बचं बियागु भिंगु देशयात स्वये खनी मखु।

36 यपुन्नेया काय् कालेबं जक व देश स्वये खनी। दुनुगलनिसें परमप्रभुया ल्यू जूगुलि वं पला तःगु बै जिं वयात व वया सन्तानयात बी।”

37 छिमिसं यानाः परमप्रभु जि खनाः नं तंचायाः थथे धयादिल, “छ नं अन दुहां वने दइ मखु।

38 अयनं छन्त ग्वाहालि याइम्ह नूनया काय् यहोशू अन दुहां वनी। छं वयात हःपाः ब्यु, छायाःसा वं हे इस्त्राएलया न्ह्यलुवाः जुयाः व देशयात इमिगु अधिकारय हइ।

39 छिमिसं ज्वना यंकी धकाः धाःपिं भिं व मभिं मस्युनिपिं छिमि मचाखाचात धाःसा अन दुहां वनी। जिं व देश इमित बी अले इमिसं हे उकियात अधिकार याइ।*

40 छिपिं धाःसा चाःहिलाः लाल समुद्रपाखे वनीगु मरूमिया लँपुइ हँ।”

41 अले इमिसं जितः धाल, “जिमिसं परमप्रभुयागु विरोधय् पाप यानागु दु। परमप्रभु झी परमेश्वरं आज्ञा बियादीगु थें झीपिं थाहां वनाः ल्वाये।” व पर्वतया देशय् थाहां वने अपुइ थें च्वनाः छिपिं दक्वसिनं थथःगु ल्वाभः ज्वन।

42 अयनं परमप्रभुं जितः धयादिल, “इमित ‘थाहां वने मते अले ल्वाःवने मते’ धकाः धा, ‘छाय्धाःसा जि छिपिनापं दइ मखु। छिमि शत्रुतयसं बुकाबी।’ ”

43 अथे जुयाः थ्व खँ जिं छिमि धया, अयनं इमिसं न्यं हे मन्यं। छिमिसं परमप्रभुया आज्ञाया विरोध यात अले तःधंछुयाः पर्वत देशय् थाहां वन।

44 अले पर्वतय् च्वनीपिं एमोरीत छिपिनापं ल्वायेत पिहां वयाः हातयसं थें छिमि ल्यू वल, अले इमिसं सेइरनिसें होर्मा तक छिमि बुकल।

45 अले छिपिं लिहां वयाः परमप्रभुया न्ह्यःने ख्वल, अयनं वयकलं छिमिगु ख्वःसः न्यनामदी, न्हायपं नं बियामदी।

46 अथे जुयाः छिपिं कादेशय् यक्व दिं तक च्वनाच्वने माल।

2

मरूमिइ चाःहिलाच्वंगु खँ लुमंकूगु

गन्ती २०:१४-२१:२०

1 अले परमप्रभुं जितः धयादीगु थें झीपिं लाल समुद्र वनेगु लँ जुयाः मरूमिपाखे वना। यक्व दिं तक सेइरया पर्वत देशयागु सिथं सिथं चाःहिलाच्वना।

2 अले परमप्रभुं जितः धयादिल,

* 1:26 १:२६ व्य १:२३; हिब ३:१६ * 1:28 १:२८ गन्ती १३:३३; व्य २:१० * 1:31 १:३१ प्रे १३:१८ * 1:32 १:३२ हिब ३:१९ * 1:39 १:३९ गन्ती १४:३ † 1:40 १:४० लाल समुद्र हिब्रू याम सुप, अर्थात् तिकथिया समुद्र

- 3 “छिपिं थ्व पर्वत देशया सिथं सिथं चाचाःहिलाच्वंगु यक्व दि दये धुंकल। आः फहिलाः उत्तरपाखे हूँ।
- 4 अले छं मनुतयत् थथे धकाः आज्ञा ब्यु, “छिपिं सेइरय् च्वनिपिं एसावया सन्तान, थः हे दाजुकिजापिनिगु देश जुयाः वनेत्यंगु दु। इपिं छिपिं खनाः ग्याइ। अथे जुयाः बांलाक होश या।”*
- 5 इमित ल्वायेत ग्वाके मते, छायाधाःसा जिं छिमित इमिगु देशय् पला तयेगु तक नं थाय् बी मखु। सेइरया पर्वत देश जिं एसावया सन्तानया अधिकारय् बियागु दु।
- 6 छिमिसं नयेगु नसा व त्वनेगु लः वहः बियाः न्यानाका।’ ”
- 7 परमप्रभु परमेश्वरं छिमित ल्हातं यायेगु फुक्क ज्याय सुवाः बियादीगु दु। वयकलं छिमित थ्व तःधंगु मरुभूमिया यात्रा दुच्छि बिचाः यानादीगु दु। थुपि पिइदँया इलय् परमप्रभु परमेश्वर छिपिनापं च्वनादीगु दु। अले छिमित छुं नं मगाःमचाः जूगु मदु।
- 8 अथे जुयाः सेइरय् च्वनिपिं एसावया सन्तान, झी दाजुकिजापिनिपाखें फःहिलाः झीपिं न्ह्यज्यानावना। एलात व एस्योन-गेबेरं वइगु अराबाया लँपु मवसैं झीपिं चाःहिलाः मोआबिया मरुभूमिया लँपुइ वना।
- 9 अले परमप्रभुं जितः धयादिल, “मोआबीतयत् दुःख बी मते, इमित ल्वायेत ग्वाके नं मते। जिं इमिगु देशया छुं नं अंश छिमित बी मखु, छायाधाःसा जिं आरया फुक्क लागा लोतया सन्तानतयगु अधिकारय् बियागु दु।”*
- 10 (न्हापाया इलय् अन बल्लाःपिं, ल्याखय् अप्वः दुपिं अले अनाकीत थें ततःधिकःपिं एमीत च्वनाच्वंगु खः।
- 11 अनाकीतयत् थें इमित नं रपाई हे धाइगु। अयनं मोआबीतयसं इमित एमी धाइगु।
- 12 न्हापाया इलय् सेइरय् होरीत च्वनाच्वंगु खः। अयनं एसावया सन्तानतयसं इमित लिनाछवल। परमप्रभुं बियादीगु देश इस्त्राएलीतयसं अधिकार यानाकाःगु थें इमित लिनाछवयाः एसावीत इमिगु थासय् च्वन।)
- 13 अले परमप्रभुं धयादिल, “आः दनाः जेरद खुसि छिना हूँ।” अथे जुयाः झीपिं जेरद खुसियागु खौँच पुलाः उखे वना।
- 14 कादेश-बर्ने त्वःता वयाः जेरद खुसि छिनाबलय् तक झीत स्विच्यादँ बित। थ्व इलय् परमप्रभुं पाफयादीगु थें झीगु छाउनीं व पुस्तायापिं सकलें लडाइँ याइपिं मनुत नाश जुल।*
- 15 छाउनीं इपिं सकलें नाश जुया मवतले परमप्रभुया ल्हाः इमिगु विरोधय् न्ह्यज्याना हे च्वन।
- 16 मनुतयगु न्ह्यःनं लडाइँ यायेफुपिं सकलें मनुत सी धुंकाः
- 17 परमप्रभुं जितः थथे धयादिल,
- 18 “थौं छिपिं मोआबिया लागा जुयाः आर पुलाः उखे वनेमाः।
- 19 छिपिं अम्मोनीतय् सिमानाय् थ्यनीबलय् इमित दुःख बी मते। इमित ल्वायेत ग्वाके मते छायाधाःसा जिं छिमित अम्मोनीतयगु देशयागु छुं नं अंश अधिकारया नितिं बी मखु। जिं व देशयात लोतया सन्तानयागु अधिकारय् बियागु दु।”*
- 20 (न्हापा अन रपाईत च्वनाच्वंगु खः। अथे जुयाः व देशयात नं रपाईतयगु धाइगु। अम्मोनीतयसं धाःसा जमजुम्मीत धाइगु।
- 21 इपिं बल्लाः, ल्याखय् अप्वः अले अनाकीत थें ततःधिकः। अयनं परमप्रभुं इमित अम्मोनीतयगु न्ह्यःने नाश यानादिल। अम्मोनीतयसं इमित पितिनाछवल अले इपिं इमिगु थासय् च्ववल।
- 22 वयकलं सेइरय् च्वनिपिं एसावया सन्तानतयगु नितिं नं थथे यानादिल। वयकलं इमिगु न्ह्यःने होरीतयत् नाश यानादिल। इमित लिनाः थौं तक नं एदोमीत इमिगु थासय् च्वनाच्वंगु दु।
- 23 अले गाजा तक गांगामय् च्वनाच्वंपिं अक्वीतयत् कप्तोरं* वःपिं कप्तोरीतयसं नाश यानाबिल। अले इपिं इमिगु थासय् च्वन।)
- सीहोन जुजुयात बुकूगु खँ लुमंकूगु
गन्ती २१:२१-३०
- 24 “आः न्ह्यज्या हूँ, अनोन खुसिया न्हसिकाप पुलाहूँ। जिं हेसबोनया जुजु एमोरी, सीहोन व वयागु देश छिमिगु ल्हातय् बियागु दु। अथे जुयाः व देश थःगु अधिकारय् हयेगु शुरू या अले व जुजुलिसैं लडाइँ या।
- 25 थनिंनिसैं आकाशया क्वय् दुपिं सकलें जातितयगु मनय् छिमिगु ग्याःचिकु तयाबी। छिमिगु खँ न्यनाः इपिं थुरथुर खाइ अले इमिगु नुगः भाराभारा मिनी।”
- 26 कदेमोतया मरुभूमिं हेसबोनया जुजु सीहोनयाथाय् शान्तिया थ्व खँ धायेत दूत छवया,
- 27 “जिमित छिगु देश जुयाः वनेबियादिसँ। जिपिं मूलँपु जुयाः जक वने, जिपिं जवंग्वं वने मखु।
- 28 जिमित नयेत नसा व त्वनेत लः वहः कयाः मियादिसँ। जिमित छिगु देश जुयाः न्यासि वने जक बियादिसँ।
- 29 सेइरय् च्वनिपिं एसावया सन्तान व आरय् च्वनिपिं मोआबीतयसं याःगु थें छिं जिमित यानादिसँ। थुकथं जिपिं यर्दन खुसि छिनाः परमप्रभु जिमि परमेश्वरं बियादीगु देशय् थ्यंकः वने।”
- 30 अयनं हेसबोनया जुजु सीहोनं झीत थःगु देश जुयाः वने मब्यु छायाधाःसा परमप्रभु छिमि परमेश्वरं वयात छिमिगु ल्हातय् बीत वयागु मनयात जिराहा व अतेरि यानादिल। अले थौं तक व छिमिगु ल्हातय् दु।
- 31 परमप्रभुं जितः धयादिल, “सीहोन व वयागु देश जिं छिमित बी। वयागु देशयात त्याकाः अधिकार यायेगु शुरू या।”

* 2:4 २:४ उत ३६:८

* 2:9 २:९ उत १९:३७

* 2:14 २:१४ गन्ती १४:२८-३५

* 2:19 २:१९ उत १९:३८

* 2:23 २:२३ अर्थात क्रेट

- 32 सीहोनं थः सकलें सेना ज्वनाः जिपिलिसें ल्वायेत यहसाय वःबलय्
 33 परमप्रभु इी परमेश्वरं वयात इीगु ल्हातय् बियादिल। अले वयात, वया काय्पिन्त, वया सकलें सेनातयत् इीसं स्यानाबिया।
 34 उबलय् इीसं वयागु फुक्क शहर त्याकाकयाः उपि शहरय् च्वंपि मिजंत, मिसात व मस्तयत् भज्यंक नाश† यानाबिया। इीसं छम्हयसित नं मत्वःता।
 35 इीसं अधिकार यानागु शहरय् लाका कयागु सामान व पशुत धाःसा थःपिनिगु लागिं कया।
 36 अर्नोन खुसियागु न्हसिकाप च्वसं दुगु अरोएरनिसें अले न्हसिकापया दथुइ दुगु शहरंनिसें गिलाद तक इीसं त्याकाकाये मफुगु बल्लाःगु शहर छगू नं मदु। परमप्रभु इी परमेश्वरं दक्व इीत बियादिल।
 37 अयनं परमप्रभु इी परमेश्वरं वने मते धकाः आज्ञा बियादीगु यब्बोक खुसिया सिथय् दुगु अम्मोनीतयगु देशया लिक्क अले पर्वत देशया शहर शहरय् इीपिं मवना।

3

जुजु ओगयात बुकूगु खँ लुमंकूगु

गन्ती २१:३१-३५

- 1 अनंलि इीपिं फहिलाः बाशानपाखे वना। एद्रईलय् बाशानया जुजु ओग व वया सेना इीपिलिसें ल्वायेत वल।
 2 परमप्रभुं जितः धयादिल, “व खनाः ग्याये मते, छायाःसा वयात, वया फुक्क सेना व देशनापं छिमिगु ल्हातय् बियागु दु। छिमिसं हेशबोनय् राज्य याइम्ह एमोरीतय् जुजु सीहोनयात गथे यानागु खः वयात नं अथे हे या।”
 3 थुकथं परमप्रभु इी परमेश्वरं बाशानया जुजु ओग व वया फुक्क सेनायात इीगु ल्हातय् बियादिल। इीसं छम्हयसित नं मत्वःतुसें सकसितं स्यानाबिया।
 4 उबलय् हे इीसं बाशानय् ओगया राज्य अर्गोबया फुक्क लागानापं इमि फुक्क खुइगु शहर त्याकाकया। इीसं छगू शहर नं मत्वःता।
 5 थुपिं फुक्क शहरय् ततःजाःगु पःखाः ग्वयातःगु दु। अले शहरया मू ध्वाखाय् खगः दु। अन पःखाः ग्वयामतःगु यक्व गां नं दु।
 6 हेशबोनया जुजु सीहोनयात नाश यानागु थें इमि फुक्क शहर, मिजं मिस्त व मस्तयत् भज्यंक नाश यानाबिया।
 7 अयनं फुक्क पशुत व शहरय् लुतय् यानागु धनसम्पत्ति इीसं थःगु नितिं कया।
 8 उबलय् इीसं थुपिं निम्ह एमोरी जुजुतयगु ल्हातिं अर्नोन खुसिया न्हसिकापंनिसें हेर्मोन पर्वत तक यर्दनया पुर्बपाखेया देश कया।
 9 (हेर्मोनयात सीदोनीतयसं सिरिओन व एमोरीतयसं सेनीर धाइगु।)
 10 तःजाःगु माथंवंगु थासय् लाःगु फुक्क शहर, गिलाद व बाशान अले बाशानय् दुगु ओगया देशयागु सलका व एद्रई शहर तक हे इीसं फुक्क कयाः।
 11 (रपाईतय् दकलय् लिपांम्ह मनु बाशानया जुजु ओग खः। वयागु नँयागु खाताया हाकः गुंगू कु अले ब्या प्यंगू कु दु। व खाता* आः तक नं अम्मोनीतयगु शहर रब्बाय् दनि।)

यर्दन पुर्बय् च्वंगु देश इनाब्युगु खँ लुमंकूगु

गन्ती ३२:१-४२

- 12 उबलय् इीसं व देश त्याकाकयाबलय् अर्नोन खुसियागु न्हसिकाप च्वसं दुगु अरोएरनिसें कयाः गिलाद पर्वतया बच्छि ब्व व उकिया शहर जिं स्बेनी व गादीतयत् बिया।
 13 गिलादया ल्यं दुगु ब्व, अले ओगं राज्य यानाच्वंगु फुक्क बाशान जिं मनश्शेया बच्छि कुलयात बिया। (बाशानय् दुगु अर्गोबया फुक्क लागयात रपाईतयगु देश धाइगु खः।)
 14 मनश्शेया सन्तान याइरं गशूरीतयगु व माकातीतयगु सिमाना तक अर्गोबया फुक्क लागया कयाः उकियात थःगु हे नां बिल। अथे जुयाः थौं तक नं बाशानयात हब्बात-याईर† धाइगु।
 15 माकीरयात जिं गिलाद बिया।
 16 जिं स्बेनी व गादीतयत् गिलादंनिसें अर्नोन खुसि तक (खुसिया दथु अम्मोनीतय् दच्छिन सिमाना खः) अले उत्तरय् अम्मोनीतयगु सिमाना यब्बोक खुसि तक बिया।
 17 उकियागु पच्छिमी सिमाना उत्तरय् किन्नेरेत‡ समुद्रनिसें दच्छिनय् पिसगाया पाःचा क्वय् च्वंगु खारा समुद्र तक§ यर्दन खुसि खः।

† 2:34 २:३४ भज्यंक नाश हिब्रू खँवलं भज्यंक नाश यायेत परमप्रभुयात अर्पण याःगु छुं वस्तु वा मनूयात थुइकाबी। * 3:11 ३:११खाता ४ मिटर ति हाकः दुगु व १.८ मिटर ति ब्या दुगु खाता खः † 3:14 ३:१४हब्बात-याईर याईरय् च्वंपि मनूत ‡ 3:17 ३:१७किन्नेरेत गालील समुद्रया मेगु नां खः § 3:17 ३:१७ खारा समुद्र मृत सागर तक

18 उबलय् जिं यर्दन पुर्ब च्वनाच्चनिपिन्त* थ्व आज्ञा बिया, “परमप्रभु छिमि परमेश्वरं थ्व देश छिमित अधिकार यायेत बियादीगु खः। अयनं छिमि सकलें सेना ल्वाभः ज्वनाः थः इस्त्राएली दाजुकिजातयगु न्ह्यःने न्ह्यःने वनेमाः।*
 19 अयनं छिमि कलाःपिं, मस्त व पशुत जिं छिमित बियागु शहरय् हे च्वनी। (छिमिके यक्व पशुत दु धकाः जिं स्यू।)
 20 परमप्रभुं छिमित थें छिमि दाजुकिजापिन्त आराम बियामदीतले अले इमिसं नं परमप्रभु छिमि परमेश्वरं यर्दन पच्छिमय् इमित बियादीगु जमिन अधिकार मयातले छिमिसं थथे या। अनंलि जिं छिमिगु अधिकारय् बियागु देशय् फुक्क मिजंत लिहां वये फइ।”

21 उबलय् जिं यहोशूयात थ्व आज्ञा बिया, “परमप्रभु छिमि परमेश्वरं थुपि निम्ह जुजुयात छु यानादिल व फुक्क छं थःगु हे मिखां खंगु दु। छिपिं खुसिया पच्छिमय् वनीबलय् उपिं फुक्क देशतयत नं परमप्रभुं अथे हे यानादी।
 22 इपिं खनाः ग्याये मते, छायाःसा परमप्रभु छिमि परमेश्वर छिमिगु निती ल्वानादी।”

मोशायात यर्दनया उखे वने मब्यूगु खँ लुमंकूगु

23 उबलय् जिं परमप्रभुयात थथे धकाः बिन्ति याना,*
 24 “परमप्रभु परमेश्वर छिं थः दासयात थःगु महिमा व बल क्यनादीत्यंगु दु। स्वर्ग व पृथ्वीइ छिं यानादीगु थें ज्याःगु ज्या व शक्ति क्यनेफुम्ह सु घः दु धकाः?
 25 यर्दनया उखेपाखे च्वंगु भिंगु देश, न्ह्याइपुसे च्वंगु पर्वतया देश व लेबनान स्वयेत जितः उखे वनेबियादिसँ।”
 26 अयनं छिमिसं यानाः परमप्रभु जिलिसें तंचायाः जिगु खँ न्यनामदी। परमप्रभुं जितः धयादिल, “गात! आः थुकिया बारे जिनापं मेगु खँ ल्हाये मते!
 27 पिसगाया च्वकाय् हँ अले पुर्ब, पच्छिम, उत्तर, दच्छिन प्यखेरं स्व। थःगु हे मिखां व देशयात स्व। छायाःसा छु यर्दनया उखे वने खनी मखु।
 28 अयनं यहोशूयात आज्ञा ब्यु, वयात हःपाः बियाः बल्लाकि, छायाःसा वं हे छं खंगु देश अधिकारय् हयेत थुपिं मनूतयत यर्दन खुसिया उखे यंकी।”
 29 अथे जुयाः झीपिं बेथ-पोरया न्ह्यःनेयागु ब्यासिइ च्वना।

4

आज्ञा मानय् यायेमाः

1 हे इस्त्राएल, आः जिं छिमित स्यनेत्यनागु विधि व नियमय् बांलाक ध्यान ब्यु! थुपिं पालन या गुकिं यानाः छिपिं म्वाइ अले छिमिसं छिमि पुर्खाया परमप्रभु परमेश्वरं छिमित बियादीत्यंगु देशय् दुहां वनाः अधिकार याइ।
 2 जिं छिमित बियागु आज्ञाय् छुं तने नं मते लिकाये नं मते। अयनं जिं छिमित बियागु परमप्रभु छिमि परमेश्वरया आज्ञा मानय् या।*
 3 बाल-पोरय् परमप्रभुं छु यानादिल व छिमिसं थःगु हे मिखां खंगु दु। पोरया बालघःया ल्यु जूपिं सकलें मनूतयत परमप्रभु परमेश्वरं छिमिगु दथुं नाश यानादिल।*
 4 अयनं परमप्रभु छिमि परमेश्वरनापं च्वनाच्चपिं सकलें थौतक म्वानाच्चंगु दु।
 5 स्व! परमप्रभु जिमि परमेश्वरं जितः आज्ञा बियादीगु थें, छिमिसं अधिकार याइगु देशय् थुपिं फुक्क मानय् यायेत जिं छिमित थुपिं विधि व नियम स्यनागु दु।
 6 छिमिसं परमप्रभुं धाःथें यात धाःसा मेगु जातितयत छिमिगु बुद्धि व छिमिसं खँ थूगु क्यनी। अले इमिसं थुपिं आज्ञा न्यनाः धाइ, “धात्थें हे थ्व तःधं जातियापिं मनूत बुद्धि दुपिं व खँ थुपिं खः।”
 7 झीसं परमप्रभु झी परमेश्वरयात बिन्ति यानाबलय् वय्कः झीनापं गुलि सतिक जुयादिल। उलि सतिक जुइफुम्ह मेम्ह सुं नं घःत व तःधंगु जाति दु ला?
 8 जिं छिमित थौं बीगु नियम थें पाय्छिगु धार्मिक विधि व नियम दुपिं मेगु छुं नं तःधं जाति दु ला?
 9 तर बांलाक होश यानाच्चँ, छिमिसं मिखां खंगु खँ गुबलें ल्वममकेत होश यानाच्चँ अले छिमिसं म्वानाच्चंतले थुपिं आज्ञा थःगु मनं चिला वंकेबी मते। अले थुपिं आज्ञा थः काय्-न्ह्याय्पिं व छ्यपिन्त बीगु पक्का या।
 10 छिपिं होरेबय् परमप्रभु थः परमेश्वरया न्ह्यःने दंगु दियात लुमंकि। उबलय् परमप्रभुं जितः धयादिल, “मनूतयत जिगु न्ह्यःने मुकि, अले इमित जिगु वचन न्यंकि। गुकिं यानाः जिं इमित बीत्यनागु देशय् म्वानाच्चंतले इमिसं जिगु ग्याःभय कायेमाः अले इमिसं थ्व हे खँ थःकाय् न्ह्याय्पिन्त स्यनेमाः।”
 11 उबलय् पर्वतय् मि ह्वानाः ह्वानाः च्यानाः आकाश तक हे थ्यन, अले ख्वातुगु सुपाँय् वयाः अन तसकं खिउंसे च्वंबलय् छिपिं वयाः पर्वतया क्वय् दन।*
 12 अले मिया दथुं परमप्रभु छिपिनापं खँ ल्हानादिल। उबलय् छिमिसं वय्कःया सः जक ताल। वय्कःयात धाःसा मखं।

* 3:18 ३:१८ यर्दन पुर्ब च्वनाच्चनिपिन्त स्बेनी, गादी, व मनशशेया बच्छि कुल धकाः धाइ * 3:18 ३:१८ यहो १:१२-१५ * 3:23 ३:२३ गन्ती २७:१२-१४; व्य ३२:४८-५२ * 4:2 ४:२ प्रका २२:१८-१९ * 4:3 ४:३ गन्ती २५:१-९ * 4:11 ४:११-२२ प्रस १९:१६-१८; हिब १२:१८-१९

13 वयकलं छिमित थःगु बाचा व झिगू आज्ञा न्यंकादिल। उकियात मानय् यायेगु आज्ञा छिमित बियादिल। अले वयकलं उपि आज्ञायात ल्वहंयागु निपाः पौलय् च्वयादिल।*

14 उबलय् परमप्रभुं जितः छिमिसं यर्दन छिनावनाः अधिकार यायेगु देशय् थ्यंकाः मानय् यायेत विधि व नियम स्यँ धकाः धयादिल।*

मूर्ति पुजा मयायेमाः

15 होरेबय् परमप्रभु छिपिलिसें मिया दथुं खँ ल्हानादीबलय् छिमिसं वयकःयागु छुं नं रूप मखं। अथे जुयाः होश या,
16 छिपि मस्यनेमा धकाः, छिमिसं थःपिनि लागि मिजंया जुइमा वा मिसाया जुइमा,*
17 वा पृथ्वीइ दुम्ह पशुयागु जुइमा, आकाशय् ब्वइम्ह झंगःयागु जुइमा*
18 चिचीधिकःम्ह जन्तु वा किचाकाचायागु जुइमा वा लखय् दुम्ह न्यायागु जुइमा छुकिंयागु नं मूर्ति दयके मते।
19 छिमिसं आकाशपाखे थस्वइबलय् अन दुगु सूर्य, तिमिला, नगुत व फुक्क ग्रह नक्षत्रतय्त खनाः उमित भागियाये मते, पुजा नं याये मते। उपि परमप्रभुं पृथ्वीया फुक्क जातितयगु निति बियादीगु खः।

20 छिमित धाःसा परमप्रभुं न नायकीगु मिगा थें ज्याःगु मिश्रं वयकःया थः मनु व सर्बय दयकेत पिकयाहयादिल, थौं तक जूगु थें।*

21 अनंलि छिमिसं यानाः परमप्रभु जि खनाः तंचायाः थथे पाफयादिल, “छ यर्दनया उखे वने दइ मखु, अले परमप्रभु छिमि परमेश्वरं छिमिगु अधिकारय् बियादीगु व भिंगु देशय् वने दइ मखु।”*

22 जि थ्व हे देशय् सिनावनेमाली। जि यर्दनया उखे वने दइ मखु। छिपि धासाः उखे वनी, अले व भिंगु देशयात अधिकार याइ।

23 होश या! परमप्रभु छिमि परमेश्वरं छिपिलिसें यानादीगु बाचा ल्वःमंके मते! वयकलं दयके मते धकाः धयादीगु छुकियागु नं मूर्ति दयके मते!

24 परमप्रभु छिमि परमेश्वर भस्म याइगु मि व नुगः मुइकादीम्ह परमेश्वर खः।*

25 छिमिसं कायम्ह्याय् व छय् बुइके धुंकाः यक्व दँ व देशय् च्वने धुंकाः स्यनाः मूर्ति क्रियाः परमप्रभु छिमि परमेश्वरयात मयःगु ज्या यानाः वयकःयात तंचायकल धाःसा,

26 थौं जिं स्वर्ग व पृथ्वीयात छिमिगु विरोधय् साक्षी तये। छिपि देशयात अधिकार यायेत यर्दनया उखे वनेत्यंगु दु। अयनं छिमिसं जिगु आज्ञा त्वाथुल धाःसा यक्व दँ तक अन च्वने दइ मखु। तर छिपि भज्यंक नाश जुयावनी।

27 परमप्रभुं छिमित जाति जातितयगु दथुइ उखेलाः थुखेलाः यानाबी। वयकलं छिमित लिनाछवःगु देश देशय् मेगु जातितयगु दथुइ छिपि कम जक म्वानाच्चनी।*

28 अन छिमिसं मनुतयगु ल्हातं दयकूपि स्वये मफुपि, न्यने मफुपि, नये मफुपि, नतुने मफुपि सिं व ल्वहंया घःतयगु पुजा याइ।

29 अयनं अन नं परमप्रभु छिमि परमेश्वरयात छिमिसं माल धाःसा, अले छिमिसं दुनुगलं व आत्मां माल धाःसा वयकःयात नापलाकी।*

30 लिपांगु इलय् छिमित आपत जुइबलय् अले थुपि फुक्क खँ छिमित वइबलय् छिपि थः परमप्रभु परमेश्वरपाखे लिहां वइ अले छिमिसं वयकःया खँ मानय् याइ।

31 वयकलं छिमित त्वःतादी मखु, नाश यानादी मखु। छिमि पुर्खालिसें पाफयाः क्वःछिनादीगु बाचा ल्वःमंकादी मखु, छायाधाःसा परमप्रभु छिमि परमेश्वर माया यानादीम्ह खः।

परमप्रभु हे परमेश्वर खः

32 न्हापायागु खँ बिचाः या, परमेश्वरं पृथ्वीइ मनूयात दयकादीबलय् निसें थौं तक आकाशया छगू कुन्चानिसें मेगु कुन्चा तक, छु थज्याःगु तःधंगु खँ गुबलें जूगु दु वा न्यनागु दु ला?

33 परमेश्वर मिया दथुं न्ववानादीगु छिमिसं थें मेगु जाति न्यनाः नं म्वानाच्चंपि छिपि थें ज्याःपिं सुं मनुत दु ला?

34 छिमि परमप्रभु परमेश्वरं छिमित मिश्रय् यानादी थें छु सुं घवं मेगु जातिया दथुं पित हयाः थः मनुत दयकूगु दु ला? छिमिसं खंक हे वयकलं थःगु बल्लागु ल्हाः व चकंगु लँपु छ्यलादिल। वयकलं महामारी व लडाइँ हयादिल, अले अजू चाइपुगु व ग्यानापुस्से च्वंगु ज्या यानादिल ला?

35 परमप्रभु हे परमेश्वर खः, वयकः बाहेक मेम्ह सुं मदु धकाः थुइकेत उपि फुक्क छिमित क्यंगु खः।*

36 छिपि खःकथं जुइमा धकाः वयकलं आकाशं थःगु सः न्यंकादिल, अले पृथ्वीइ थःगु तःधंगु मि छिमित क्यनादिल। छिमिसं मिं वयकःया सः न्यन।

* 4:13 ४:१३ प्रस ३१:१८, ३४:२८, व्य १:१० * 4:14 ४:१४ प्रस २१:१ * 4:16 ४:१६ प्रस २०:४, लेवी २६:१, व्य ५:८, २७:१५ * 4:17 ४:१७-२८ रोम १:२३ * 4:20 ४:२० प्रस १९:५, व्य ७:६, १४:२, २६:१८, तीत २:१४, १ पत्र २:९ * 4:21 ४:२१ गन्ती २०:१२ * 4:24 ४:२४ हिब १२:२९ * 4:27 ४:२७-२८ व्य २८:३६ * 4:29 ४:२९ यर २९:१३ * 4:35 ४:३५ मर्क १२:३२

37 वयकलं छिमि पुर्खातयत् माया यानादीगुलि इमि सन्तानतयत् नं ल्ययादिल। वयकः थमहं हे थःगु तःधंगु शक्तिं छिमित मिश्रं पितहयादिल।

38 छिमिसं थःपि स्वयाः तःधं व शक्तिं दुपि जातितयग् देश्य दुहां वनाः उक्रियात अधिकार यायेत वयकलं इमित लिना छवयादीगु दु। व थौं तक छिमिगु अधिकारय दु।

39 परमप्रभु हे च्वय् स्वर्गय् व क्वय् पृथ्वीइ परमेश्वर खः अले वयकः बाहेक मेम्ह सं मदु धकाः छिमिसं थौं सीका का, अले नुगलय् ति।

40 थौं जिं छिमित बीत्यनागु वयकःया विधि व आज्ञा मानय् या, गुकिं यानाः छिमिगु व छिमि सन्तानतयग् भिं जुइमा, अले परमप्रभु छिमि परमेश्वरं छिमित न्ह्याबलेया निति बियादीगु देश्य छिपिं ताःई तक म्वानाचवनेमा।

शरण बीगु शहर

गन्ती ३५:६-३४, व्य १९:१-१४

41 अले मोशां यर्दनया पुर्बपाखे शरण बीगु स्वंगू शहर ल्यल।*

42 सं मनुखं ग्वसाः मग्वसे मसीकं सं मेम्ह मनुयात स्यात धाःसा व मनु उपि शहर मध्ये छगुलिइ बिस्सुं वनाः थःत बचय् याये फु।

43 उपि शहर थथे दु, स्बेनीतयग् लागिं मरुभूमिइ दुगु बेसेर, गादीतयग् लागिं गिलादय् दुगु रामोत व मनश्शेया लागिं बाशानय् दुगु गोलान।

मोआबया ख्यलय् मोशां हाकनं नियम कंगु

44 मोशां इस्राएलीतयत् ब्यूगु नियम थ्व हे खः।

45 इपिं मिश्रं पिहां वये धुंकाः मोशां इमित ब्यूगु आज्ञा, विधि व नियम थुपि हे खः।

46 यर्दनया पुर्बय् बेथ-पोर न्ह्याःनेया ब्यासिइ मोशा व इस्राएलीतयत्सं मिश्रं पिहां वये धुंकाः स्यानाब्यूम्ह हेशबोनय् च्वनीम्ह एमोरीतय् जुजु सीहोनयागु देश्य थुपिं विधि, आज्ञा व नियम ब्यूगु खः।

47 इमिसं वया देशयात त्याका काल अले बाशानया जुजु ओगया देशयात त्याका काल। थुपिं निम्ह एमोरी जुजुपि यर्दनया पुर्बपाखे च्वनिपिं खः।

48 इमिगु देश्य अर्नोन खुसियागु न्हसिकापया च्वसं दुगु अरोएर शहरनिसें सियोन पर्वत तक लाःगु दु। (थुक्रियात हेर्मोन पर्वत नं धाः)

49 यर्दनया पुर्बय् पिसगाया पाचाया क्वय् च्वंगु मृत सागर तक* इस्राएलीतयत्सं फुक्क अराबा त्याका काल।*

5

झिगू आज्ञा

प्रस २०:१-१७

- 1 मोशां सकलें इस्राएलीतयत् सःताः धाल, हे इस्राएल, थौं जिं छिमित कनेत्यनागु विधि व नियम न्यौं! उपि सयकाः बांलाक मानय् या!
- 2 परमप्रभु झी परमेश्वरं झीपिलिसे हारेबय् छगू बाचा चिनादीगु दु।
- 3 थ्व बाचा परमप्रभुं झी पुर्खालिसें मखु अयत्नं झीपिं थौं तक म्वानाचवनापिलिसें चिनादीगु दु।
- 4 परमप्रभुं मिया दशुं छिपिलिसें पर्वतय् चुलिचू च्वनाः खँ ल्हानादिल।
- 5 (उबलय् छिपिं मि खनाः ग्यानाः पर्वतय् थाहां मवं, अथे जुयाः जि परमप्रभु व छिमिगु दथुइ वयकःया वचन छिमित कनेत दनाचवना।) अले परमप्रभुं धयादिल,

[१]

6 “छिमित छिपिं दास जुयाः च्वनाच्वंगु मिश्र देशं त्वःतका हयाम्ह जि परमप्रभु छिमि परमेश्वर खः।

7 जि बाहेक मेपि घःतयग् आराधना गुबलें याये मते।”

[२]

8 “थःगु निति च्वय् आकाशय् च्वंगु, क्वय् पृथ्वीइ च्वंगु व लखय् च्वंगु छुक्रियागु नं मूर्ति दय्के मते।*

9 छिमिसं उक्रियात भागियाये मते, पुजा याये मते। छाय्धाःसा जि परमप्रभु छिमि परमेश्वर नुगः मुइकीम्ह परमेश्वर खः। जि जितः मयय्कीम्ह मनुया पापया सजौय वया स्वंगू प्यंगू पुस्ता तकया सन्तानयात बी।*

10 जितः माया याइपिं व जिगु आज्ञा मानय् याइपिन्त धाःसा वया द्रुलंद्रुः पुस्ता तकयात जिं सदां दयामाया याये।”

[३]

* 4:41 ४:४१-४३ यलो २०:८-९ * 4:49 ४:४९ मृत सागर तक हिब्रू अराबाया समुद्र तक * 4:49 ४:४९ व्य २:२६-३७; ३:१-२९ * 5:8 ५:८-९ लेवी २६:१; व्य ४:१५-१८; २७:१५ * 5:9 ५:९-१० प्रस ३४:६-७; गन्ती १४:१८; व्य ७:९-१०

11 “म्वायेकं म्वायेकं परमप्रभु छिमि परमेश्वरयागु नां काये मते। म्वायेकं म्वायेकं वय्कःया नां काइम्हयूसित वय्कलं सजाय बियादी।☆”

[४]

12 “परमप्रभु परमेश्वरं धयादीगु थें विश्रामबार हनेमाः। अले उकियात पवित्र याना तयेमाः।☆

13 खुन्हु तक थःगु फुक्क ज्या या।☆

14 न्हयन्हु खुन्हु धाःसा परमप्रभु छिमि परमेश्वरया विश्रामबार खः। उखुन्हु छिमिसं, छिमि काय् म्हाय्पिन्सं, छिमि दास-दासीं, छिमि द्रुहं वा गधा, अले न्ह्याम्ह पशु नं व छिमिगु शहरय् च्वनाच्चंपिं परदेशीतय्सं तकं छुं ज्या याये मते। छिमि दासदासीतय्सं नं छिमिसं थें झासु लनेमाः।

15 छिपिं मिश्रय् दास जुयाच्चंबलय् गथे यानाः परमप्रभु छिमि परमेश्वरं थःगु बल्लाःगु ल्हाः व चक्कंगु लपुं छिमित पितहयादिल। व लुमंका ति! अथे जुयाः परमप्रभु छिमि परमेश्वरं विश्रामबार हनेत छिमित आज्ञा बियादीगु खः।”

[५]

16 “परमप्रभु छिमि परमेश्वरं आज्ञा बियादीगु थें छिमिसं थः मां-बौयात हनाबना या, अले परमेश्वरं बीतयंगु देशय् छिपिं ताःई तक म्वाइ। अले अन छिमित भिं जुइ।☆”

[६]

17 “सुयातं स्याये मते।☆”

[७]

18 “व्यभिचार याये मते।☆”

[८]

19 “खुयाकाये मते।☆”

[९]

20 “मुद्दामामिलाय् थः जःलाखःलाया विरोधय् मखुगु साक्षी बी मते।☆”

[१०]

21 “थः जःलाखःलाया कुलाःयात मिखा वंके मते! थः जःलाखःलाया छें व जमिन लोभ याये मते! थः जःलाखःलाया च्यःश्वार्ति, द्रुहं, गधा व छुं खँय् नं लोभ याये मते!☆”

22 थुपिं वचन परमप्रभु पर्वतय् मि व खिउँगु हाकुगु सुपाँय्या दथुं छिमि फुक्क खलःयात तस्सलं धयादिल। वय्कलं मेगु छुं धयामदी। अले उपिं आज्ञा निपाः ल्वहं पौलय् च्वयाः जितः बियादिल।☆

मनूत तसकं ग्याःगु

प्रसं २०:१८-२१

23 छिमिसं खिउँगुया दथुं सः न्यंबलय् अले पर्वतय् मिं च्यानाच्चंबलय् छिमि कुलनायःत व थकालित जिगु न्ह्यःने वयाः

24 थथे धाल, “परमप्रभु झी परमेश्वरं झीत झःझः धाय्क व महिमा क्यनादिल, अले झीसं मिया दथुं वय्कःया सः न्यना। परमेश्वरं मनूतलिसें न्ववानादीसां मनूत मस्यगु थौं तिनि जिमिसं खना।

25 आः झीपिं छाय् मि भ्रम जुयाः सिनावनेगु? परमप्रभु झी परमेश्वरयागु सः झीसं हानं न्यन धाःसा झीपिं सिनावनी।

26 मिया दथुं म्वाःम्ह परमेश्वरं न्ववानादीगु न्यनाः नं झीपिं थें म्वाःपिं मेपिं व मसीपिं सु सीमाःपिं मनू दु?

27 छि थः हे न्ह्यःने झासँ अले परमप्रभु झी परमेश्वरं धयादीगु फुक्क खँ जिमित धयादिसँ अले जिमिसं न्यने।”

28 छिमिसं जितः धाःगु थव खँ परमप्रभुं ताल, अले वय्कलं जितः धयादिल, “मनूतय्सं छन्त छु खँ धाःगु खः व जिं ताः। इमिसं छु छु धाल व पाय्छि जू।

29 जिगु भय काइगु व न्ह्याबलें जिगु आज्ञा मानय् याइगु इमिगु मन जूगु जूसा इपिं व इमि सन्तानतयगु न्ह्याबलें भिं जुइ।

30 “छ वनाः इमित छिपिं थथःगु पालय लिहां हुँ धकाः धा।

31 छ धाःसा थन जिगु न्ह्यःने दनाच्चँ। अले इमित स्यने माःगु फुक्क आज्ञा, विधि व नियम जिं छन्त धाये, अले इमिगु अधिकारय् बीगु देशय् इमिसं उपिं मानय् यायेमाः।”

32 अथे जुयाः परमप्रभु छिमि परमेश्वरया आज्ञाकथं जुइत लुमंका ति। छिपिं जव खवं गन नं वने मते।

☆ 5:11 ५:११ लेवी ११:१२ ☆ 5:12 ५:१२ प्रसं १६:२३-३०; ३१:१२-१४ ☆ 5:13 ५:१३-१४ प्रसं २३:१२; ३१:१५; ३४:२१; ३५:२; लेवी २३:३ ☆ 5:16 ५:१६ व्य २७:१६; मती १५:४; १९:११; मर्क ७:१०; १०:११; लूक १८:२०; एफि ६:२,३ ☆ 5:17 ५:१७ उत १:६; लेवी २४:१७; मती ५:२१; १९:१८; मर्क १०:११; लूक १८:२०; रोम १३:१; याक २:११ ☆ 5:18 ५:१८ लेवी २०:१०; मती ५:२७; १९:१८; मर्क १०:११; लूक १८:२०; रोम १३:१; याक २:११ ☆ 5:19 ५:१९ लेवी १९:११; मती १९:१८; मर्क १०:११; लूक १८:२०; रोम १३:१ ☆ 5:20 ५:२० प्रसं २३:१; मती १९:१८; मर्क १०:११; लूक १८:२० ☆ 5:21 ५:२१ रोम ७:७; १३:९ ☆ 5:22 ५:२२-२७ हिब १२:१८-१९

33 परमप्रभु छिमि परमेश्वरं छिमित बियादीगु आज्ञाकथं फुक्क लँपुइ हँ। अले छिमिसं अधिकार यायेगु देशय् छिपिं म्वानाच्चनी व छिमिगु भिं जुइ, अले छिपिं ता:ई तक म्वाइ।

6

दक्वसिबय् त:धंगु आज्ञा

- 1 छिमिसं यर्दन छिनावना: अधिकार यायेत्यंगु देशय् मानय् यायेमा: धका: छिमित स्यनेत परमप्रभु छिमि परमेश्वरं जित: धयादीगु आज्ञा, विधि व नियम थुपिं हे ख:।
- 2 जिवंकाछि परमप्रभु छिमि परमेश्वरयागु भय कया: छिमि काय्म्ह्याय्पि व छय्पिन्सं वय्क:या फुक्क आज्ञा व नियम मानय् यायेमा:। अले छिपिं ता:ई तक म्वाइ।
- 3 हे इस्राएल न्यँ, थुपिं फुक्क बांलाक्क मानय् या अले छिमिगु भिं जुइ। परमप्रभु छिमि पुर्खातय् परमेश्वरं छिमित बचं बियादीगु थें दुरु व कस्ति बा: वयाच्चंगु देशय् छिमिगु ल्या: यक्व अप्व: जुइ।
- 4 हे इस्राएल न्यँ! परमप्रभु झी परमेश्वर छम्ह हे जक दु।*
- 5 परमप्रभु झी परमेश्वरयात दुनुगलानिसें माया या, थ:गु प्राण बिया तकं माया या, अले थ:गु बलं फत्तले माया या।*
- 6 जि थौं छिमित बीत्यनागु आज्ञा छिमिगु नुगलय् दया हे च्वनेमा:।*
- 7 उपिं आज्ञा छिमिसं थ:काय् म्ह्याय्पिन्त बांलाक स्यँ। छँय् च्वनीबलय्, लँय् जुइबलय् ग्वार्तुला च्वनीबलय् अले दनीबलय् उकिया बारे खँल्हाबल्हा यायेगु या।
- 8 उपिं आज्ञा व विधि चिंकथं ल्हातय् व कपालय् चिना ति।
- 9 उपिं आज्ञा थथ:गु छँया लुखा दुवालय् व मूध्वाखाय् च्वया ति।

उजं मानय् मया:गु खँय् ख्याच्च:

- 10 अले परमप्रभु छिमि परमेश्वरं अब्राहाम, इसहाक व याकूब नांयापिं छिमि पुर्खालिसें छिमित बी धका: पाफयादीगु देशय् हयादीबलय् व छिमिसं मदय्कूगु तत:धंगु बाबांला:गु शहर*।
- 11 ज्वरय् मया:गु भिंगु भिंगु सामानं जा:गु छँ, मम्हूगु तुं, मप्यगु दाखक्यब व जैतूनया सिमा, थुपिं फुक्कं वय्कलं छिमित बियादी। उबलय् छिमिसं नया: प्वा: जाइबलय्,
- 12 होश या! छिमित मिश्र देशं दासत्वं पितहयादीम्ह परमप्रभुयात ल्व:मंके मते।
- 13 छिमिसं परमप्रभु छिमि परमेश्वरयागु ग्या:भय का, वय्क:यागु जक सेवा या अले वय्क:या हे नामय् पाफयेगु या।*
- 14 छिमिसं थ: ज:ख: च्वपिं जातितय् घ:तयत् पुजा याये मते।
- 15 छाय्धा:सा छिमिगु दथुइ च्वनादीम्ह परमप्रभु छिमि परमेश्वर नुग: मुइकादीम्ह परमेश्वर ख:। अथे मयात धा:सा परमप्रभु छिमि परमेश्वरयागु तं छिमित लाइ, अले वय्कलं छिमित पृथ्वीं नाश यानादी।
- 16 छिमिसं मस्साहय् यानागु थें परमप्रभु परमेश्वरयागु मन स्वये मते।*
- 17 परमप्रभु छिमि परमेश्वरयागु आज्ञा व वय्कलं छिमित बियादीगु आज्ञा, विधि व नियम बांलाक मानय् या।
- 18 परमप्रभुयागु मिखाय् छु छु पाय्छि व भिं जू व हे जक या, अले छिमिगु भिं जुइ। अले छिमि पुर्खानापं परमप्रभुं पाफया: बचं बियादीगु थें छिमिसं व भिंगु देश त्याकाकाये फइ।
- 19 अनंलि परमप्रभुं धयादीगु थें छिमिसं सकल शत्रुतयत् थ:गु न्ह्य:नं लिनाछवये फइ।
- 20 लिपाया इलय् छिमि काय्न् “परमप्रभु झी परमेश्वरं बियादीगु थुपिं आज्ञा, नियम व विधितय्गु मतलब छु ख:?” धका: न्यनीबलय्
- 21 छिमिसं वयात थथे धा, “झीपिं मिश्रय् फारोया दास जुयाच्चवनागु ख:, अले परमप्रभुं झीत मिश्रं थ:गु बल्ला:गु ल्हातं पितहयादिल।
- 22 परमप्रभुं झीगु मिखाया न्ह्य:ने हे मिश्रीत, फारो व वया सकलें छँज:तयत् तसकं ग्यानापुसे च्वंगु चिं व अजू चायापुगु ज्या क्यनादिल।
- 23 झी पुर्खालिसें पाफया: बी धका: धयादीगु देशय् हयेत वय्कलं झीत अनं पितहयादिल।
- 24 परमप्रभुं हे झीत थुपिं फुक्क नियम मानय् यायेगु व परमप्रभु झी परमेश्वरयागु भय कायेगु आज्ञा बियादीगु ख:। अथे या:सा झीगु भिं जुया हे च्वनी, अले थौं तक थें वय्कलं झीत म्वा:कातइ।
- 25 परमप्रभु झी परमेश्वरं बियादीगु थुपिं फुक्क आज्ञा झीसं बांलाक मानय् यात धा:सा, व हे झीगु धार्मिकता जुइ।”

* 6:4 ६:४ मती १२:२९ * 6:5 ६:५ मती २२:३७; मर्क १२:३०; लूक १०:२७ * 6:6 ६:६-९ व्य ११:१८-२० * 6:10 ६:१० उत १२:७; २६:३; २८:१३
* 6:13 ६:१३ मती ४:१०; लूक ४:८ * 6:16 ६:१६ प्रस १७:१-७; मती ४:७; लूक ४:१२

7

परमेश्वरया थः मन्त

प्रस ३४:११-१६

1 छिपि अधिकार यायेत वनेत्यंगु देशय् परमप्रभु छिमि परमेश्वरं छिमित हयादीबलय् अले छिपि स्वयाः यक्व ल्याः दुपि व बल्लाःपि थुपि न्हयगू जाति हित्ती, गिर्गाशी, एमोरी, कनानी, परिज्जी, हिब्वी व यबूसीतयत् छिमिगु न्ह्यःनं वय्कलं लिना छवयादीबलय्*

2 परमप्रभु छिमि परमेश्वरं इमित छिमिगु ल्हातय् बियादिल, छिमिसं इमित बुकीबलय् छिमिसं इमित भज्यंक नाश यानाब्यु। इपिलिसें सन्धि याये मते। अले इमित माया याये मते।

3 इपिलिसे ब्याहा याये मते। छिमि म्हायपि इमि कायपिन्त बी मते, अले इमि म्हायपि छिमि कायपिनिगु लागि हये मते।

4 छायाःसा इमिसं छिमि कायपिन्त परमप्रभुपाखें हीकाः मेपि घःतयगु पुजा याकेबी। अथे याःसा परमप्रभु छिपि खनाः तसकं तंचायादी अले वय्कलं छिमित याकनं हे नाश यानाबी।

5 छिमिसं थथे या – इमिगु वेदी थुनाब्यु, इमिगु पुजा याइगु ल्वहं त्ख्यानाब्यु। इमिगु अशेरा घःमयजुयागु थां* पालाः क्वथलाब्यु। अले इमिगु मूर्तित मिइ छवयकाब्यु।*

6 परमप्रभु छिमि परमेश्वरया नितिं छिपि छगू पवित्र जाति खः। परमप्रभु छिमि परमेश्वरं पृथ्वीइ दुपि सकलें मन्तय् दथुं थःगु नितिं विशेष सम्पत्तिकथं छिमित ल्ययादिल।*

7 छिपि ल्याखय् मेगु जाति स्वयाः अप्वः दयाः परमप्रभुं छिमित माया यानादीगु वा ल्ययादीगु मखु, छिपि ला ल्याखय् मेगु जातित स्वयाः कम दु।

8 अयनं परमप्रभुं छिमित माया यानादीगुलि अले वय्कलं छिमि पुर्खालिसें पाफयादीगु पूर्वकादीत हे छिमित परमप्रभुं थःगु बल्लाःगु ल्हातं मिश्रया जुजु फारोया दासत्वं त्वःतकाः पितहयादिल।

9 परमप्रभु हे छिमि परमेश्वर खः धकाः सीकाति। वय्कः विश्वास याये बहःम्ह परमेश्वर खः। सुनां वय्कःयात माया याइ व वय्कःया आज्ञा मानय् याइ वया द्रुलंदः पुस्ता तक थःगु बाचा पूर्वकादी अले इमित दयामाया याना हे च्वनादी।*

10 अयनं वय्कःयात मययकीपिन्त वय्कलं हे नाश यानादी। इमित पलेसा कायेत नं लिबाकादी मखु।

11 अथे जुयाः थौं जिं बीत्यनागु थुपि आज्ञा, विधि व नियम बांलाक मानय् या।

आज्ञा मानय् यायेबलय् दइगु सुवाः

व्य २८:१-१४; लेवी २६:३-१३

12 छिमिसं थुपि नियम बांलाक न्यनाः मानय् यात धाःसा परमप्रभु छिमि परमेश्वरं छिमि पुर्खालिसें यानादीगु मायाया बाचा पूर्वकादी।*

13 वय्कलं छिमित माया यानादी। अले सुवाः बियाः छिमिगु ल्याः अप्वः यानाबी। वय्कलं छिमि पुर्खालिसे छिमित बी धकाः पाफयादीगु देशय् छिमि मचाखाचातयत्, बुँया फल, अन्न, न्हगु दाखमघ व जैतूनया चिकं, अले सा द्रुहं व फैचलतयत् मस्तयगु ल्याः नं अप्वयकाबी।

14 छिमित मेपि मन्त स्वयाः अप्वः सुवाः दइ। छिमि सुं मिजं वा मिसामचा मदुम्ह जुइ मखु। छिमि छम्ह नं पशु मचा मदुम्ह जुइ मखु।

15 परमप्रभुं छिमित फुक्क कथंयागु ल्वयपाखें तापाक्क तयादी। छिमिसं मिश्रय् खंगु ग्यानपुसे च्वंगु ल्वय् वय्कलं छिमिथाय् छवयाहयादी मखु। छिमित मययकीपि मन्तयथाय् धाःसा छवयाहयादी।

16 परमप्रभु छिमि परमेश्वरं छिमिगु ल्हातय् बियादीपि फुक्क जातितयत् छिमिसं नाश यानाब्यु। इमित माया याये मते। इमि घःतयत् पुजा याये मते, छायाःसा व हे छिमित तक्कंकीगु जाः जुइ।

17 छिमिसं मनमनं थथे धायेफु, “थुपि जाति झीपि स्वयाः बल्ला अले झीसं गथे यानाः इमित पितिनाछवये फइ?”

18 अयनं इपि खनाः ग्याये मते। परमप्रभु छिमि परमेश्वरं फारो व मिश्र न्यंकं छु यानादिल व लुमंकि।

19 छिमिसं अन हे थःगु मिखां ग्यानपुसे च्वंगु महामारी खनाः अले परमप्रभु छिमि परमेश्वरं अजू चाइपुगु चिं व ज्या यानाः थःगु बल्लाःगु ल्हाः व चकंगु लप्पुं छिमित पित हयादीगु दु। छिमित ख्याइपि छिमि शत्रुतयत् नं परमप्रभु छिमि परमेश्वरं अथे हे यानादी।

20 उलि जक मखु इपि मध्ये बचय् जुयाः सुलाच्चंपि नाश मजुतले परमप्रभु छिमि परमेश्वरं आतंक नं छवयादी।

21 छिपि इपि खनाः ग्याये मते, छायाःसा छिमिगु दथुइ च्वनाच्चंम्ह परमप्रभु छिमि परमेश्वर तःधंम्ह व ग्यानपुसे च्वंम्ह परमेश्वर खः।

22 परमप्रभु छिमि परमेश्वरं थुपि जातितयत् छिमिगु न्ह्यःनेनं भतिभति यानाः पितिनाः छवयादी। छिमिसं इपि फुक्कसित आः थत्थें सिधयकाछवये फइ मखु, मखुसा छिमिगु प्यखेरं गुँपशतयगु ल्याः अप्वः जुयाः छिमिगु मभिं जुइ।

23 परमप्रभु छिमि परमेश्वरं इमित छिमिगु ल्हातय् लाकादी। अले इपि नाश मजुतले इमित इतिमिति कंकातइ।

* 7:1 ७:१ प्रे १३:२९ * 7:5 ७:५ अशेरा अशेरा घःमयजुया सिंया चिंत * 7:5 ७:५ व्य १२:३ * 7:6 ७:६ प्रस ११:५; व्य ४:२०; १४:२; २६:१८; तीत २:१४; १ पत्र २:९ * 7:9 ७:९-१० प्रस २०:५-६; ३४:६-७; गन्ती १४:१८; व्य ५:९-१० * 7:12 ७:१२-१६ व्य ११:१३-१७

24 अले वयकलं इमि जुजुतयत् छिमिगु ल्हातय् बियादी, अले छिमिसं पृथ्वी इमिगु नां हुयाख्वइ। सुं छम्ह नं छिमिगु न्ह्यःने दनाच्चने फइ मखु। छिमिसं इमित नाश याइ।

25 इमि घःतयगु मूर्ति छिमिसं मिइ छवयकाब्यु। छिमिसं मूर्तिइ दुगु लुँ व वहः ल्वःवंकाः काये मते। छायाःसा व हे छिमिगु निति तक्कंकीगु जाः जुइ। थ्व परमप्रभु छिमि परमेश्वरयात घच्चाइपुगु खँ खः।

26 छिमिसं घच्चाइपुगु मूर्ति थःगु छँय हये मते, मखुसा छिमित नं व थें नाशया लागिं देछाइ। छिपिं थज्याःगु मूर्ति खनाः घच्चायेमाः, छायाःसा व नाशया लागिं देछायेमाःगु खः।

8

परमेश्वरयात ल्वःमंके मते धकाः ब्यगु ख्याच्चः

1 जिं थौं छिमित बियाच्चनागु फुक्क आजा बांलाक मानय् या। अले छिपिं म्वानाः छिमिगु ल्याः अप्वयावनी। अनंलि परमप्रभु छिमि परमेश्वरं छिमि पुर्खायात पाफयाः बी धाःगु देशय् दुहां वनाः उकियात काये फइ।

2 छिमित क्वमिल्लु यायेत, छिमिगु मन स्वयेत अले वयकःया आजा मानय् याइ कि मयाइ धकाः सीकेत थुपि पिइदँ यंकं मस्भूमिया लँपुइ परमप्रभु छिमि परमेश्वर न्ह्यलुवाः जुयाः गथे यानाः छिमित हयादिल व लुमंकि।

3 वयकलं छिमित नये पित्याकादिल। अले छिमिसं व छिमि पुर्खातयसं मस्यगु मन्ना नकादिल। मनूत मरिं जक मखु अयनं परमप्रभुया म्हुतुं पिहां वःगु छगू छगू वचनं म्वाइ धयागु खँ थुइकाबीत थथे यानादीगु खः।*

4 थुपि पिइदँ तक छिमिगु वसः मगू अले छिमिगु तुति मना मवः।

5 मनूतयसं थःकाययात कजय् याःगु थें परमप्रभु छिमि परमेश्वरं छिमित कजय् यानादी धकाः छिमिसं सीकि।

भिंगु देश बियादीत्यंगु

6 अथे जुयाः परमप्रभु छिमि परमेश्वरया भय कयाः वयकःया लँपुइ हँ अले वयकःया आजा मानय् या।

7 छायाःसा परमप्रभु छिमि परमेश्वरं छिमित छगू भिंगु देशय् ब्वनायंका च्वनादीगु दु। अन खुसित, मुहान व बुँगाःचां पिहां वःगु लः बैसी व पहाड जुयाः न्ह्याइ।

8 व देश छव, तछव, दाख, यःमरि, धालेसि, जैतूनया चिकं व कस्तिं जाःगु दु।

9 व देशय् छिमित अन्न मगाःमचाः जुइ मखु। अन छिमित छुं नं कम जुइ मखु। व देशयागु ल्वहं थें हे नँ न्ह्याथायसं दइ, अले डाँडाय् डाँडाय् सिजः यक्व दइ।

10 छिमिसं नयाः लुधने धुंकाः परमप्रभु छिमि परमेश्वरं छिमित भिंगु देश बियादीगुलि वयकःयात तःधंकि।

11 होश या! परमप्रभु छिमि परमेश्वरयात ल्वमंके मते, जिं थौं छिमित बियाच्चनागु परमप्रभु छिमि परमेश्वरया आजा, विधि व नियम मानय् मयासँ वयकःयात ल्वःमंके मते।*

12 मखुसा छिपिं लुधनीबलय् अले बांबांलाःगु छँय दयकाच्चनीबलय्

13 छिमि फैच्चलय् व साद्रहंतय् ल्याः अप्वःया वनीबलय्, छिमिके दुगु लुँ, वहः व फुक्कं गाक्क दइबलय्

14 छिपिं तःधंछु जुयाः छिमित दासत्वया देश मिश्रं पितहयादीम्ह परमप्रभु छिमि परमेश्वरयात ल्वःमंके मते।

15 वयकलं छिमित बिख दुपि सर्प व बिच्छी दुगु, लः मदुगु व गंगु बँ दुगु भरायधंगु व ग्यानपुसे च्वंगु मस्भूमिया दथुं हयादिल। वयकलं छिमिगु निति छाःगु ल्वहँतं लः पिकयादिल।

16 मस्भूमिइ छिमित क्वमिल्लु यायेत व छिमिगु मन स्वयाः लिपा छिमिगु भिं यायेत वयकलं छिमित छिमि पुर्खातयसं मस्यगु मन्ना नकादिल।

17 “झीगु थःगु ल्हाःया शक्ति व बलं हे थ्व धन-सम्पत्ति झीसं दयकागु खः” धकाः छिमिसं मनमनं धायेफु।

18 अयनं परमप्रभु छिमि परमेश्वरयात लुमंकि! वयकलं हे छिमि पुर्खालिसँ चिनादीगु बाचा पूर्वकादीत छिमित धन-सम्पत्ति दयकेत शक्ति बियादी।

19 छिमिसं परमप्रभु थः परमेश्वरयात ल्वःमंकल धाःसा अले मेपिं घःतयगु ल्यू वनाः इमित पुजा व भागि यात धाःसा छिपिं धाल्थें नाश जुइ धकाः जिं थौं छिमित ख्याच्चः बी।

20 परमप्रभु छिमि परमेश्वरया वचन मानय् मयात धाःसा परमप्रभु छिमि परमेश्वरं छिमिगु न्ह्यःने हे जातितयत् नाश यानादीगु थें छिमित नं नाश यानादी।

9

परमेश्वरं छाया ग्वाहालि बियादी?

1 न्यँ, हे इस्राएल, छिपिं स्वयाः ततःधंगु व बल्लाःगु जातित अले ततःजाःगु व आकाश थ्यंक पखाः ग्वयातःगु ततःधंगु शहर त्याका कायेत छिपिं यर्दनया उखे वनेत्यंगु दु।

2 अनयापि मनूत बल्लापि व तःधिकःपि अनाकीत खः। इमिगु खँ छिमिसं स्यू अले इमिगु बारे थथे धाःगु नं छिमिसं न्यंगु दु, “अनाकीतयगु न्ह्यःने दंवने फुम्ह सु दु?”

3 अयनं थौं छिमिसं थ्व खँ बांलाक सीकि, हाना हाना च्यानाच्वंगु मि थें छिमिगु न्ह्यःने न्ह्यःने झाइम्ह परमप्रभु छिमि परमेश्वर हे खः। वयकलं इमित नाश यानादी अले छिमिगु न्ह्यःने क्वत्यलादी। परमप्रभु छिमित बचं बियादीगु थें छिमिसं इमित लिनाछवयाः याकनं हे नाश याइ।

4 परमप्रभु छिमि परमेश्वरं छिमिगु न्ह्यःने इमित पित छवयादी धुंकाः छिमिसं थःगु मनय् थथे धाये मते, “झीगु धार्मिकतां यानाः परमप्रभुं थ्व देशय् अधिकार यायेत झीत हयादीगु खः।” अथे मखु, इपि जातितयगु मभिंगु ज्यां यानाः परमप्रभुं इमित छिमिगु न्ह्यःने लिनाछवयादी।

5 छिपिं भिपिं व नुगः यचुपि जूगुलि इमिगु देश त्याका कायेत वनेत्यंगु मखु। अयनं इमिसं याःगु मभिंगु ज्यां यानाः वयकलं छिमि पुरखा अब्राहाम, इसहाक व याकूबलिसें पाफयादीगु खँ पूर्वकादीत परमप्रभु छिमि परमेश्वरं इमित छिमिगु न्ह्यःने लिनाछवयादी।

6 अथे जुयाः छिमिगु भिंगु ज्यां यानाः थ्व भिंगु देश परमप्रभु छिमि परमेश्वरं छिमित लहातय् बियादीत्यंगु मखु धकाः ध्वाथुइकि। छिपिं ला जिराहा मनूत खः।

लुँयाम्ह द्रुहंचाया मूर्ति लुमंकूगु

प्रस ३२

7 मस्भूमिइ छिमिसं गथे यानाः परमप्रभु छिमि परमेश्वरयात तं चायकागु खः, व खँ लुमंकि, अले गुबले ल्वःमंके मते। छिपिं मिश्र त्वःता वःगु दिनिसें थन थ्यंकः वःगु दिं तक छिमिसं परमप्रभुयागु विरोध याना हे च्वंगु दु।

8 हौरेबय् नं छिमिसं परमेश्वरयात तसकं तंचायकल। अथे जुयाः वयकलं छिमित भज्यंक नाश यानादीत्यंगु खः।

9 परमप्रभुं छिपिलिसें चिनादीगु बाचाया ल्वहं पौ कायेत जि पहाडय् थाहां वना। अले पिइन्हु व पिइचा जि व पहाडय् च्वना। जिं मरि नं मनया लः नं मत्वना।*

10 अबलय् परमप्रभुं जितः थःगु हे लहातं च्वयातःगु निपा ल्वहं पौ बियादिल। उकी वयकलं छिपिं पहाडया क्वय् छथाय् मुंबलय् मिया दथुं धयादीगु खँ च्वयातःगु दु।

11 अले पिइन्हु व पिइचा बीधुंकाः परमप्रभुं बाचायागु उपि निपा ल्वहं पौ जितः बियादिल।

12 परमप्रभुं जितः धयादिल, “आः थथें पहाडं क्वहां हँ, छायाःसा छं मिश्रं पित हःपि मनूत स्यनावने धुंकल। जिं इमित बियागु आज्ञा इमिसं थथें हे त्वःताः इमिसं मूर्ति दयकूगु दु।”

13 परमप्रभुं जितः धयादिल, “थुपि मनूत गुलि जिराहा धकाः जिं स्यु। थुमित जिं स्वये धुन।

14 इमित नाश यायेत छं जितः पने मते। जिं इमिगु नां पृथ्वी हे मदयकाः छवये। अले छपाखें हे इपि स्वयाः तःधंगु व बल्लाःगु जाति दयके।”

15 अथे जुयाः लहातय् बाचाया निपा ल्वहं पौ ज्वनाः जि पर्वतं क्वय् कुहां वया। उबलय् पहाडय् मि च्यानाच्वन।

16 अले छिमिसं परमप्रभु छिमि परमेश्वरया विरोधय् पाप यानाः थःगु निती नायकाः छम्ह द्रुहंचाया मूर्ति दयकूगु जिं खना। परमप्रभुं हँ धकाः धयादीगु लुँपुयात छिमिसं थुलि याकनं त्वःतावन।

17 अथे जुयाः जिं उपि निपा ल्वहं पौ थःगु हे लहातं कयाः वांछवयाबिया, छिमिसं खंक हे तछ्यानाबिया।

मोशां इस्त्राएलीतयगु निती इनाप याःगु

18 छिमिसं परमप्रभुया मिखाय् पाप ज्या यानाः वयकःयात तंचायकूगुलि जि न्हापा थें पिइन्हु व पिइचा तक परमप्रभुया न्ह्यःने भवसुलाच्वना। जिं मरि मनया लः नं मत्वना।

19 परमप्रभुया तं खनाः जि ग्यात, छायाःसा वयकलं तसकं तंचायाः छिमित नाश हे यानादीत्यंगु खः। अयनं उबलय् नं परमप्रभुं जिगु बिन्ति न्यनादिल।*

20 परमप्रभु हासूनलिसे तसकं तंचायादिल, वयकलं वयात तंम्वय् नाश यानादीत्यंगु खः। अयनं उबलय् जिं हासूनया निती नं प्रार्थना याना।

21 अनंलि जिं छिमिगु व पापं जाःगु बस्तु, छिमिसं दयकूम्ह द्रुहंचा कयाः मिइ छवयकाबिया, अले उकियात निनाः चुंचुं यानाः पर्वतं क्वहां वयाच्वंगु खुसिइ वांछवयाबिया।

22 छिमिसं तबेरा, मस्साह व किब्रोथ-हन्तावाय् नं परमप्रभुयात तंचायकल।*

23 परमप्रभुं छिमित कादेश-बर्नेनं थथे धयाः छवयादिल, “वनाः जिं छिमित बियागु देश अधिकार या।” अयनं छिमिसं परमप्रभु छिमि परमेश्वरया आज्ञायागु विरोध यात। अले छिमिसं वयकःयात पत्याः नं मया, वयकःया खँ नं मन्यं।*

24 जिं छिमित म्हस्यबलय्निसें हे न्ह्याबले छिमिसं परमप्रभुया विरोध याःगु दु।

25 परमप्रभुं छिमित नाश याये धकाः धयादीगुलि परमप्रभुया न्ह्यःने जि पिइन्हु व पिइचा तक भवसुलाच्वना।

* 9:9 ९:१९ प्रस २४:१८ * 9:19 ९:१९ हिब १२:२९ * 9:22 ९:२२ प्रस १७:७; गन्ती ११:३,३४ * 9:23 ९:२३ गन्ती १३:१७-१४:३८; व्य १:२९,२६; हिब ३:१६

26 जिं प्रार्थना याना: धया, “हे परमप्रभु परमेश्वर, छिं ल्ययादीपि थःगु तःधंगु बलं त्वःतका: बल्लाःगु ल्हातं मिश्रं पित हयादीपि थः मन्तयत् व थःगु सर्बययात नाश यानादी मते।

27 थः च्यःपि अन्नाहाम, इसहाक व याकूबयात लुमंकादिसँ। थुपि मन्तयगु जिराहा, मभिंगु ज्या व पापपाखे स्वयादी मते,

28 मखुसा मिश्रीतयसं थथे खँ ल्हाइ, ‘परमप्रभुं बचं बियादीगु देशय् इमित यंके मफुगुलि अले इमित ययकामदीगुलि वयकलं इमित मरुभूमिइ स्यायेत यंकादिल।’

29 अयनं थःगु तःधंगु बलं व थःगु चकंगु लप्पू पित हयादीपि थुपि मन्त छिगु हे प्रजा व छिगु थःगु हे सर्बय खः।”

10

झिगू उजं कतां क्रिया: हाकनं च्वयाबियादीगु

प्रस ३४:१-१०

1 उबलय् परमप्रभुं जित: धयादिल, “न्हापायागु थें कतां क्रिया: निपा मेगु ल्वहं पौ दयकि, अले पहाडय् जिथाय् थाहां वा। छगः सिंयागु सनू नं दयकि।

2 उपि पौलय् छं तछ्याःगु न्हापायागु पौलय् च्वयातःगु खँ हे जिं च्वयाबी। अनंलि छं उपि पौयात सनूइ तयाब्यु।”

3 अथे जुया: जिं खयःसिंयागु छगः सनू दयका, अले चाना: न्हापायागु निपा ल्वहं पौ थें ल्वहंयागु निपा पौ दयका। अले थःगु ल्हातय् उपि पौ ज्वना: पहाडय् थाहां वना।

4 परमप्रभुं छिपिं मुनाच्चंबलय् पहाडय् मिया दथुं छिमित बियादीगु झिगू आज्ञा न्हापा थें उपि पौलय् च्वया: जित: बियादिल।

5 अनंलि जि पहाडं कुहां वया, अले परमप्रभुं जित: आज्ञा बियादीगु थें जिं दयकागु सनूइ उपि पौ तयाबिया। उपि उकी हे दु।

6 (इस्त्राएलीत याकानीतयगु तुंनिसें मोसेरा तक याना यात। अन हारून सित, अले वयात अन हे थुनाबिल। वया काय् एलाजारं वयागु थासय् पुजाहारीया ज्या यात।*)

7 अन इस्त्राएलीत गुदगुदा तक न्यासि वन, अले गुदगुदां यक्व खुसिचात व बुँगा:चात दुगु योतबाताय् वल।

8 थौं तक जुया वयाच्चंगु थें परमप्रभुयागु बाचाया सनू क्वबीत परमप्रभुया न्ह्यःने च्वना: वयकःयागु सेवा यायेत अले वयकःया नामय् सुवा: बीत उबलय् परमप्रभुं लेवी कुलयात ल्ययादिल।*)

9 अथे जूगुलि परमप्रभुं लेवीया सन्तानतयत् मेगु इस्त्राएली कुलतयत् थें ब्व व सर्बय बियामदी। परमप्रभु छिमि परमेश्वरं इमित धयादीगु थें परमप्रभु हे इमिगु सर्बय खः।)

10 न्हापा थें जि पहाडय् पिइन्हू व पिइचा तक च्वना। अले थ्वपालय् नं परमप्रभुं जिगु बिन्ति न्यनादिल अले छिमित नाश यायेगु इच्छा यानामदिल।*)

11 परमप्रभुं जित: धयादिल, “मन्तय् न्ह्यलुवा: जुया: इमित लँपु क्यँ। जि इमि पुर्खालिसें बी धका: पाफया: बचं बियागु देशय् दुहां वना: इमिसं अन अधिकार यायेमा।”

परमेश्वरं छु ययकादी?

12 हे इस्त्राएल, परमप्रभु छिमि परमेश्वरं छिमिसं छु याःगु ययकादी? छिमिसं वयकःया ग्याःभय काःगु, वयकःया लँपुइ वंगु व वयकःयात माया याःगु अले दुनुगलंनिसें व थःगु प्राणं वयकःयागु सेवा याःगु ययकादी

13 अले हानं जिं थौं छिमिगु हे भिया लागिं बियाच्चवनागु परमप्रभुया आज्ञा व विधि मानय् या।

14 आकाश व दकलय् ततःजागु स्वर्गं नं, पृथ्वी व उकी दुगु फुक्कं परमप्रभु छिमि परमेश्वरयागु हे खः।

15 अयनं छिमि पुर्खातयत् परमेश्वरं माया याना: ल्ययादिल। अथे जुया: मेगु फुक्क जातितय् दथुं वयकलं छिपिं, इमि सन्तानतयत् ल्ययादिल। थथे छिपिं थौं तक नं वयकःयागु ल्यःपि मन्त खः।

16 अथे जुया: थथःगु मन हीकि, आवंलि जिराहा जुइ मते।

17 परमप्रभु छिमि परमेश्वर हे ईश्वरतय् परमेश्वर व प्रभुतय् नं प्रभु, अले दकलय् तःधंम्ह परमेश्वर खः। वयकः ख्वा: स्वया: ज्या यानामदीम्ह, घुस नया:मदिम्ह, तःधंम्ह व भय कायेमा:म्ह परमेश्वर खः।*)

18 वयकलं मांनौ मद्रुपिं मस्त व भा:त सी धुकूपिन्त रक्षा यानादी अले परदेशीतयत् माया याना: नयेगु नसा व वस: बियादी।

19 छिमिसं नं परदेशीतयत् माया यायेमा:, छाया:सा मिश्र देशय् छिपिं नं परदेशी जुयाच्चंगु खः।

20 थः परमप्रभु परमेश्वरया ग्याःभय का अले वयकःया सेवा या। वयकः नाप नापं जु, अले वयकःया नामय् जक पाफयेगु या।

21 वयकः हे च्वछाये बहःम्ह छिमि परमेश्वर खः। वयकलं छिमिगु निति छिमिसं खंक हे तःधंगु व ग्यानपुसे च्वंगु अजू चाइपुगु ज्या यानादिल।

*) 10:6 १०:६ गन्ती २०:२८; ३३:३८ * 10:8 १०:८ गन्ती ३:५-८ * 10:10 १०:१० प्रस ३४:२८ * 10:17 १०:१७ प्रे १०:३४; रोम २:११; गला २:६; एफि ६:१; १ तिमी ६:१५; प्रका १७:१४; १९:१६

22 छिमि पुर्खा ला न्हयेम्ह (७०) जक मिश्रय् वंगु खः, अयन आः परमप्रभु छिमि परमेश्वरं छिमित आकाशया नगु थें अल्याख यानादीगु दु।*

11

परमप्रभुया तःधंगु ज्या

- 1 परमप्रभु थः परमेश्वरयात माया या, अले वयकःया उपदेश, आज्ञा, विधि व नियम न्हाबलें मानय् या।
- 2 थौं छिमिसं लुमांकि, छिमि मस्तयसं परमप्रभु छिमि परमेश्वरया अनुशासन, वयकःया महिमा, बल्लाःगु ल्हाः व चक्कंगु लप्पु,
- 3 मिश्रया जुजु फारो व वया देश न्यंकभनं वयकलं क्यनादीगु चिं व अजू चाइपुगु ज्या,*
- 4 अले मिश्रया सेना, सल व रथतयसं छिमित ल्यु वयाच्चंबलय् परमप्रभुं गय् यानाः लाल समुद्रया लखं इमित त्वःपुयाः न्हाबलेंया लागि नाश यानादिल व फुक्क खंगु व अनुभव याःगु मदु।*
- 5 थ्व थासय् थ्यंकः मवतले मरुभूमिइ वयकलं छु छु यानादिल व छिमि मचाखाचातयसं खंगु मदु।
- 6 स्बेनी एलीआबया कायपि दातान व अबीरामयात इमि छेंजःपिं, पाल व इमि दक्व पशुनापं गुकथं पृथ्वी थःगु म्हुतु चाय्काः सकल इस्त्राएलीतय् न्हःने हे घुतुका छ्वःगु खः व नं छिमि मचाखाचातयसं खंगु मदु।*
- 7 छिमिसं धाःसा थःगु हे मिखां परमप्रभुं यानादीगु थुपि फुक्क तःधंगु ज्या खंगु दु।

परमेश्वरयागु खँ न्यंसा भिं जुइ

- 8 अथे जुयाः छिमिसं जिं थौं कनाच्चवनागु फुक्क आज्ञा मानय् या। अले छिपिं बल्लानाः यर्दन छिनाः अधिकार यायेत वनाच्चंगु देशयात छिमिसं थःगु याये फइ।
- 9 अले परमप्रभुं छिमि पुर्खालिसें इमित व इमि सन्तानतयत् बी धकाः पाफयादीगु दुरु व कस्ति बाः वयाच्चंगु देशय् छिपिं ताःई तक म्वानाच्चने फइ।
- 10 छिमिसं त्याकाकाये त्यंगु देश छिपिं पिहां वःगु मिश्र देश थें मच्चं। अन छिमिसं पुसा हलाः वाउँचाया क्यबय् थें तुति लः तइगु।
- 11 छिपिं त्याका कायेत यर्दनया उखे वनाच्चंगु देश धाःसा पहाड व ब्यासितयगु देश खः। अन आकाशया लखं बँ प्याकी।
- 12 व देशयात परमप्रभु परमेश्वरं हे बिचाःसंचाः यानादी। दँया शुसनिसें लिपाथ्यंक हे परमप्रभु छिमि परमेश्वरं उकियात मदिकक हे स्वयाच्चवनादी।
- 13 अथे जुयाः परमप्रभु छिमि परमेश्वरयात माया या, अले दुनुगलनिसें व प्राणनिसें वयकःया सेवा या धइगु जिं छिमित बियागु आज्ञायात बांलाक न्यन धाःसा,*
- 14 जिं छिमिगु देशय् न्हापांगु अले लिपांगु वा पाय्छिगु इलय् छवयाहये अले छिमिसं थःगु अन्न, न्हगु दाखमघ व जैतूनया चिकं मुंके फइ।
- 15 जिं छिमि पशुतयगु लागिं ख्यलय् घाँय् बुइकाबी। छिमिसं प्वाः जाय्क नइ व लुधनी।
- 16 होश या! मखुसा छिमिसं धोखा नयाः मेपिं घःतयगु ल्यु वनाः इमित पुजा यानाः भागि याइ।
- 17 अले परमप्रभु छिपिं खनाः तंचायाः बुँनं थःगु बाली मबीमा धकाः वयकलं आकाशं वइगु वा दिकादी, अले परमप्रभुं छिमित बियादीगु भिंगु देशं छिपिं याकनं हे नाश जुयावनी।
- 18 अथे जुयाः छिमिसं जिगु थुपि वचन थःगु नुगलय् व मतिइ ति अले थथःगु ल्हातय् व कपालय् चिकंथं चिनाब्यु।*
- 19 छिपिं थःगु छेंय् च्वनीबलय्, लँय् जुइबलय्, ग्वतुलीबलय् व दनीबलय् थुमिगु बारे खँल्हाबल्हा यानाः थःकाय् म्हायपिन्त स्यनेगु या।
- 20 उपिं आज्ञा थथःगु छेंया लुखा दुवाल्य् व मूध्वाखाय् च्वयाः ति।
- 21 अले परमप्रभुं छिमि पुर्खालिसें बी धकाः पाफयादीगु देशय् छिपिं व छिमि मचाखाचात पृथ्वीया आकाश दत्तले म्वानाच्चनी।
- 22 छिमिसं जिं धयाच्चवनागु आज्ञा बांलाक मानय् यानाः पूर्वकल, थः परमप्रभु परमेश्वरयात माया यात, वयकःया फुक्क लँपुइ वन अले वयकःयात मत्वःतल धाःसा,
- 23 परमप्रभुं उपिं फुक्क जातितयत् छिमिगु न्हःनं पितिनाछवयादी। अले छिपिं स्वयाः ततःधंगु व बल्लाःगु जातितयत् छिमिसं बुकी अले इमिगु देश अधिकार याइ।
- 24 छिमिसं पलाः तःक्व थाय् छिमिगु हे जुइ। दच्छिनय् नेगेवया मरुभूमिनिसें उत्तरय् लेबनान तक अले पुर्बय् यूफ्रेटिस खुसिनिसें पच्छिमय् भूमध्यसागर तक हे छिमिगु सिमाना जुइ।*

* 10:22 १०:२२ उत १५:५; २२:१७; ४६:२७ * 11:3 ११:३ प्रस ७:८-१२:१३ * 11:4 ११:४ प्रस १४:२८ * 11:6 ११:६ गन्ती १६:३१-३२ * 11:13 ११:१३-१७ लेवी २६:३-५; व्य ७:१२-१६; २८:१-१४ * 11:18 ११:१८-२० व्य ६:६-९ * 11:24 ११:२४-२५ यहो १:३-५

- 25 छिमिगु न्ह्यःने सुं नं दनाच्चने फइ मखु। परमप्रभु छिमि परमेश्वरं बचं बियादीगुकथं छिपि वंगु दक्व थासय्यापि मनूतयगु नुगल्य् छिमिगु ग्याःभय तयादी।
- 26 स्व, जिं थौं छिमिगु न्ह्यःने सुवाः व सराः तयाबी।
- 27 छिमिसं थौं जिं बियाच्चनागु आज्ञा न्यन धाःसा छिमित सुवाः दइ।
- 28 परमप्रभु छिमि परमेश्वरयागु आज्ञा मानय् मयासें छिमिसं मस्यूपि मेपि घःतयगु ल्यू वनाः जिं थौं आज्ञा बियागु लँपुं फस्वयावन धाःसा छिमित सराः लाइ।
- 29 परमप्रभु छिमि परमेश्वरं छिपि दुहां वनीगु देशय् छिमित हयादीबलय् छिमिसं सुवाः धाःसा गीरीज्जीम पर्वतं, सराः धाःसा एबाल पर्वतं न्यंकि।*
- 30 थुपिं निगू पर्वत यर्दनया उखे, मू लँया पच्छिमपाखे, सूर्य बिनावनीगुपाखे, अराबाय् च्वनिपि कनानीतयगु देशय् गिलगालया न्ह्यःने मोरेया स्वसिमायागु लिक्क दु धकाः छिमिसं सी हे स्यु।
- 31 छिपिं परमप्रभु छिमि परमेश्वरं बियादीगु देश त्याका कायेत यर्दन खुसि छिनावने त्यंगु दु। छिपिं व थाय्यात त्याकाः अन च्वनाच्चनीबलय्
- 32 जिं थौं छिमिगु न्ह्यःने तयागु थुपिं फुक्क विधि व नियम बांलाक मानय् या।

12

आराधना यायेगु छगू हे जक थाय्

- 1 परमप्रभु छिमि पुर्खातय् परमेश्वरं छिमित अधिकार यायेत बियादीगु देशय् छिपि म्वानाच्चंतले बांलाक मानय् यायेमाःगु विधि व नियम थुपिं हे खः।
- 2 छिमिसं व देश त्याकाकाइबलय् अनयापिं मनूतयसं तःजाःगु डाँडाय्, ततःमागु सिमा क्वय् व पर्वत पर्वतय् थः घःतयत् पुजा याइगु थाय् छिमिसं भज्यंक स्यंकाब्यु।
- 3 इमिगु वेदी थुनाब्यु अले पुजा याइगु ल्वहं तछ्यानाब्यु। इमि अशेरा घःमय्जुयागु थां मिइ छवयेकाछव। इमि घःतय् मूर्ति क्वथलाब्यु अले पुजा याइगु थासं इमिगु नां हे मदय्काछव।*
- 4 छिमिसं परमप्रभु छिमि परमेश्वरयागु आराधना इमिसं इमि घःयात आराधना याःथें याये मते।
- 5 तर परमप्रभु छिमि परमेश्वरं थःगु नां तयेत छिमि खलःतय् दथुं गुगु थाय् ल्ययादी व थाय्यात मा। व थासय् हे छिपिं वनेगु या।
- 6 अन हे छिमिसं थःगु होमबलि, बलित, झिब्वय् छब्व, अले पवित्रगु देछा, भाकलया देछा व थः यःछि बलि अले सा द्रहं, फैच्चलय्या न्हापां बूमह मचा यकेगु या।
- 7 अले अन हे छिमिसं व छिमि छँजःपिन्सं परमप्रभु छिमि परमेश्वरया न्ह्यःने नयेत्वनेगु याइ। छिमिसं यायेगु फुक्क ज्याय् लसता हनी, छायधाःसा परमप्रभु छिमि परमेश्वरं छिमित सुवाः बियादीगु दु।
- 8 व ई वइबलय् छिमिसं याना वयाच्चंगु थें याये मते, आः तक छिमिसं थः यःथें याना वयाच्चंगु खः,
- 9 छायधाःसा छिपिं याउँक च्वनेगु थाय् व परमप्रभु परमेश्वरं छिमित बियादीत्यंगु सर्बयलय् आः तक नं मथ्यनि।
- 10 छिपिं यर्दन छिनाः परमप्रभु छिमि परमेश्वरं छिमित सर्बयकथं बियादीगु देशयात त्याकाः अन न्ह्याबलेंया निंति च्वनी। अले वय्कलं छिमित प्यखेरं च्वंपिं शत्रुतपाखें बचय् यानाः आराम बियादी।
- 11 अन हे परमप्रभु छिमि परमेश्वरं थःगु नां तयेत ल्ययादीगु थासय् छिमित जिं आज्ञा बियागु छिमिगु होमबलि, मेमेगु बलित, झिब्वय् छब्व, थः यःछि बलि अले छिमिसं परमेश्वरयात बी धकाः भाकल याःगु भिंगु भिंगु देछा हजि।
- 12 अन हे छिमि काय् म्हायापिन्सं, च्यःभ्वातिं व छिमि शहरय् च्वनाच्चंपिं थःगु ब्व व सर्बय मदुपिं लेवीया सन्तानतयसं परमप्रभु छिमि परमेश्वरयागु न्ह्यःने लसता हँ।
- 13 होश यानाच्चँ! छिमिसं थःगु होमबलि छिमिसं खंगु न्ह्याथाय् नं छाये मते।
- 14 परमप्रभुं छिमि कुलतपाखें ल्ययादीगु थासय् जक छा, अले जिं छिमित आज्ञा बियागु फुक्क ज्या अन हे या।
- 15 अथेसां छिमिसं थथःगु शहरय् थःत यःछि व परमप्रभु थः परमेश्वरं बियादीगु सुवाःकथं हरिण व चल्ला थें थः पशु नं स्यानाः नयेफु। शूद्र व अशूद्र न्ह्याम्हयसिनं नयेफु।
- 16 हि धाःसा छिमिसं नये मते। उकियात लः थें बैय् प्वंकाब्यु।*
- 17 छिमिसं छिमिगु अन्न, न्हगु दाखमघ, जैतूनया चिकंया झिब्वय् छब्व वा सा द्रहं, फैच्चलय्या न्हापां बूमह पशु वा भाकलयागु न्ह्यागु नं देछा, थः यःछि बलि वा मेगु देछा छिमिगु थथःगु शहर दुने नये मते।
- 18 बरु छिपिं, छिमि काय्मह्यायपिं, छिमि च्यःभ्वातिं अले छिमिगु शहरय् च्वनाच्चंपिं लेवीया सन्तानत नापं वय्कलं ल्ययादीगु थासय् नयेगु या। परमप्रभु छिमि परमेश्वरया न्ह्यःने छिमिसं याइगु थःपिनिगु फुक्क ज्याय् लसता हँ।
- 19 थःगु देशय् छिपिं म्वातले लेवीया सन्तानतयत् बांलाक बिचाः या।

20 परमप्रभु छिमि परमेश्वरं थःगु बचकथं छिमिगु देश तःक् यानाबी धुंकाः छिमित ला नये मास्ति वःसा थःत गुलि नये मास्ति व उलि न।

21 परमप्रभु छिमि परमेश्वरं थःगु नां तयेत ल्ययादीगु थाय् छिमिगु छेन्नं तापाः जूसा, परमप्रभु परमेश्वरं छिमित बियादीगु सा द्रहं वा फैच्चल्य जिं बियागु आज्ञाकथं स्यानाः थःगु शहरय् थःत गुलि यः उलि नयेफु।

22 छिमिसं हरिण व चल्लाया ला न थें हे उपिं न। शूद्र व अशूद्र न्ह्याम्हयसिनं व नयेफु।

23 तर हि गुबलें नये मते छायाःसा हि जीवन खः, अले छिमिसं ला नापं जीवन नये मते।*

24 छिमिसं हि नये मते। उकियात लःयात थें बँय् प्वंकाब्यु।

25 छिमिसं उकियात नये मते, अले छिमिसं परमप्रभुया मिखाय् भिं ताःगु ज्या याःगुलि छिपिं व छिमि लिपायापिं सन्तानतयगु भिं जुइमा।

26 अयनं छिमिसं देछा व भाकलयागु देछा कयाः परमप्रभु ल्ययादीगु थासय् हँ।

27 छिमिसं थःगु होमबलिया ला व हि परमप्रभु छिमि परमेश्वरयागु वेदीइ छ। बां ब्युगुया हि परमप्रभु छिमि परमेश्वरयागु वेदीया लिकसं प्वंकाबीमाः, ला धाःसा छिमिसं नयेफु।

28 जिं छिमित बियागु आज्ञा बांलाक न्यँ, अले छिमिसं परमप्रभु छिमि परमेश्वरयात यःगु ज्या याःगुलि छिमिगु व छिमि सन्तानतयगु भिं जुइ।

29 छिमिसं लिनाछवये त्यंपिं जातितयत् परमप्रभु छिमि परमेश्वरं छिमिगु न्ह्यःनेनं नाश यानादी। अथे जूसां छिपिं इमिगु देशय् च्वनीबलय्

30 होश यानाचवँ! मखुसा इपिं नाश जुइ धुंकाः छिपिं नं इपिं थें जालय् तक्कनी। “इमिसं थः घःतयत् पुजा याःगु थें जिमिसं नं याये धकाः धयाः इमि घःतयगु बारे न्यनेकने याये मते।”

31 छिमिसं परमप्रभु थः परमेश्वरया आराधना इमिसं इमि घःयात आराधना याःथें याये मते, छायाःसा इमि घःतयत् पुजा याइबलय् इमिसं परमप्रभुयात मयःगु फुक्क कथंयागु घच्चाइपुसे च्वंगु ज्या याइ। इमिसं थःकाय् म्हाय्पिन्त तक नं थः घःतय् लागिं मिइ तयेगु याः।

32 जिं छु छु आज्ञा बियागु दु उपिं फुक्क बांलाक मानय् या। उकी छुं तने नं मते लिकाये नं मते।*

13

पुजा मयायेत ख्याचवः

1 छिमिगु दथुइ सुं अगमवक्ता वा म्हगसय् म्हनीम्ह मनू वयाः छिमित छुं चिं वा अजू चाइपुगु ज्या जुइगु खँ कन धाःसा

2 अले वं धाःगु चिं व अजू चायापुगु ज्या जुइ धुंकाः “छिमिसं म्हमस्यूपिं घःतयगु ल्यु वनाः इमित पुजा याये नु” धकाः वं धाल धाःसा

3 छिमिसं व अगमवक्ता वा म्हगसय् म्हनीम्ह मनूयागु खँ न्यने मते। व ला परमप्रभु छिमि परमेश्वरं छिमिसं थःगु प्राणं वय्कःयात माया या कि मया धकाः मन स्वयादीगु खः।

4 छिपिं परमप्रभु छिमि परमेश्वरयागु जक ल्युल्यु वनेमाः। वय्कःया भय कायेमाः। वय्कःया खँ न्यँ, वय्कःया आज्ञा मानय् या, वय्कःयात सेवा या, अले वय्कःयात त्वःते मते।

5 व अगमवक्ता वा म्हगसय्या खँ कनीम्ह मनूयात स्याना हे छवयेमाः। छायाःसा वं छिमित दासत्वया देश मिश्रं पित हयादीम्ह परमप्रभु छिमि परमेश्वरं आज्ञा बियादीगु लँपुपाखें हीकाः वय्कःया विरोध यायेगु स्यनेत कुतः यात। छिमिसं थज्याःगु मभिंगु ज्या छिमिगु दथुं चीकाः छवयेमाः।

6 छिमि थः हे दाजुकिजा, कायम्हाय्, कलाः वा मिलय् जूम्ह पासां “छिमिसं व छिमि पुर्खातय्सं म्हमस्यूपिं घःतयत् पुजा याये नु” धकाः छिमित हेयक्कल धाःसा

7 इपिं छिमिगु जःखः च्वनिपिं मन्तय घःत जुइमा वा तापापिं जुइमा अले देशया छगू कुन्चायनिसें मेगु कुन्चा तकयापिं जुइमा

8 व हेय्कूम्हयसिगु खँ न्यने मते! छिमिसं वयात दया याये मते, छिमिसं वयात त्वःते मते वा वयात रक्षा याये मते!

9 व मनूयात स्याना हे छव! वयात स्यायेत वयागु खँ न्यम्ह मनुखं दकलय् न्हापा ल्वहँतं कय्केमाः। अले लिपा सकलें मन्तयसं ल्वहँतं कय्केमाः।

10 वयात ल्वहँतं कय्काः स्यायेमाः, छायाःसा वं छिमित दासत्वया देश मिश्रं पित हयादीम्ह परमप्रभु छिमि परमेश्वरपाखें हीकाः मेखेपाखे यंकेगु कुतः यात।

11 थथे जूगुलि सकल इस्त्राएलीत थव खँ न्यनाः ग्याइ, अले थज्याःगु मभिंगु ज्या छिमिगु दथुइ गुबलें याइ मखु।

12 परमप्रभु छिमि परमेश्वरं छिमित च्वनेत बियादीगु गुगुं शहरय्

13 छिमिगु दथुं मभिंपिं पिहां वयाः थःगु शहरयापिं मन्तयत् “इमिसं न्हापा म्हमस्यूपिं घःतयत् पुजा याये नु” धकाः हेय्कूगु दु धइगु खँ छिमिसं न्यनेदत धाःसा

14 छिमिसं बांलाक न्येनेकने या, उकियात दुवालाः स्व। अले अज्याःगु घच्चाइपुस्से च्वंगु ज्या धात्थे जूगु खःसा अले दसि लुल धाःसा

15 छिमिसं व शहरय् च्वंपिं मनूतयत् तरवारं स्यानाछव, अले व शहरयात नाश यानाब्यु। अन दुपिं सा द्रहं नापं फुक्कसित तरवारं स्यानाछव।

16 अनयागु फुक्क मालसामान शहरया लाछिइ मुंकाः व शहर व मालसामानयात छवयकाब्यु। परमप्रभु छिमि परमेश्वरयागु निति व होमबलि थें जुइ। व शहर न्ह्याबलेया लागि भस्म जुया हे च्वनेमाः। उकियात हानं दय्के मते।

17 थथे देछाय् मज्यूगु छुं नं यंके मते। थथे याःसा परमप्रभुया तं क्वलानाः वय्कलं छिमित दया माया यानाः छिमि पुर्खालिसें पाःफयादीगु थें छिमिगु ल्याः अप्वः दय्काबी।

18 परमेश्वरयागु वचन न्यनाः थौं जिं धयाकथं वय्कःया फुक्क आज्ञा मानय् यात वा परमप्रभु छिमि परमेश्वरयात यःगु ज्याखँयात धाःसा थ्व जुइ।

14

मेपिं जातितयसं थें दुखं मच्चनेगु

1 छिपिं परमप्रभु छिमि परमेश्वरया मनूत खः। सिनावंमह मनूया लागि दुखं च्वनीबलय् छिमिसं थःगु म्हय् घाः याये मते अथवा मेपिंसं याःथें छयंया न्ह्यःने च्वंगु सँ खाये मते।*

2 छाय्धाःसा छिपिं परमप्रभु छिमि परमेश्वरया लागिं छगू पवित्र जाति खः। परमप्रभुं पृथ्वीइ दुपिं जातितपाखें छिमित थः विशेष मनूत, मू वंगु सम्पत्ति जुइत ल्ययादीगु दु।*

शुद्ध व अशुद्ध पशुत

लेवी ११:१-४७

3 छिमिसं घच्चाइपुगु छुं नये मते।

4 छिमिसं नये ज्यूपिं पशुत थुपिं हे खः – द्रहं, फै, दुगु,

5 चल्ला, धलयसा, हरिण, चिधिकःपिं चल्ला, गुँ दुगुचा, साबर दुगुचा, याःसा व गुँफै।

6 पशुत मध्ये तृतिख्वः बाःपिं व लिन्ह्यायाः नइपिनिगु ला छिमिसं नये ज्यू।

7 अयनं तृतिख्वः मबाःसां लिन्ह्यायाः नइपिं थुपिं नये मते – ऊँट, खराचा व शापान*। थुपिं लिन्ह्याया नइपिं खःसां, थुपिं छिमिगु लागि अशुद्ध खः।

8 फा नं अशुद्ध खः, छाय्धाःसा वयागु तृतिख्वः ला बाः अयसां व लिन्ह्यायाः मनः। छिमिसं इमिगु ला नये मते, इमिगु सीम्ह नं थी मते।

9 लखय् च्वनिपिं पपू व बिखू दुपिं जन्तुत धाक्व छिमिसं नये ज्यू।

10 पपू व बिखू मदुपिं छिमिसं नये मते। उपिं छिमिगु लागिं अशुद्धपिं खः।

11 छिमिसं शूद्रपिं झंगःत नये ज्यू।

12 अयनं छिमिसं थुपिं नये मते – तःधिकःमह इमा, गिद्ध, हाकुम्ह गिद्ध,

13 ह्याऊँमह बाय्चा, हाकुम्ह बाय्चा, थीथी कथंयापि सतांचा,

14 फुक्क कथंयापि सँक्वः,

15 तसक्कं हालिम्ह न्हिकांझंगः, हुचिल, समुद्री झंगः, फुक्क कथंयापि बाज

16 चिधिकःमह न्हिकांझंगः, तःधिकःमह न्हिकांझंगः व तुयुम्ह न्हिकांझंगः

17 सीम्ह नइम्ह गिद्ध, हाडगील, लः क्वः,

18 सारस, फुक्क कथंयापि ब्वह झंगः, कल्कि झंगः व चिकंलापा।

19 अले पपू दुपिं फुक्क कीचात छिमिगु लागि अशुद्धपिं खः उपिं नये मते।

20 अयनं पपू दुपिं दक्व शूद्रपिं छिमिसं नये ज्यू।

21 थःगु कालं सीम्ह पशुयात छिमिसं नये मते, छिमिसं छिमिगु शहरय् च्वंमह सुं परदेशीयात व नयेत बी ज्यू वा सुं मेपिं परदेशीतयगु ल्हातय् मी फु। छिपिं धाःसा परमप्रभु छिमि परमेश्वरया लागिं छगू पवित्र जाति खः।*

च्वलय्या मचायात वया मांया दुइइ दय्के मते।

झिब्वय् छव्व छायेगु

22 दँयदसं बुँइ सःगु फलया झिब्वय् छव्व अलग तयाति।*

23 परमप्रभुं थःगु नां तयेत ल्ययादीगु थासय् जक थःगु अन्न, दाखमघ, जैतून चिकंया झिब्वय् छव्व व थः सा द्रहं व फैच्वलय्या न्हापां बूपिं मस्तयत् वय्कःया न्ह्यःने नयेगु या। छिमिसं वय्कःयात न्ह्याबले हनाबना तयेगु सय्केत थथे यायेगु या।

* 14:1 १४:१ लेवी ११:२८; २१:५

* 14:2 १४:२ प्रस ११:५-६; व्य ४:२०; ७:६; २६:१८; तीत २:१४; १ पत्र २:१

* 14:7 १४:७ शापान हिमालय् दइम्ह

तःधिकःमह छुं थें च्वंमह छम्ह पशु

* 14:21 १४:२१ प्रस २३:११; ३४:२६

* 14:22 १४:२२-२९ लेवी २७:३०-३३; गन्ती १८:२९

- 24 परमप्रभु छिमि परमेश्वरं थःगु नां तयेत ल्ययादीगु थाय् छिमिगु थासं तापानाः छिमिसं वय्कलं सुवाः बियादीबलय् झिब्वय् छव्व यंके मफुत धाःसा
 25 थःगु झिब्वय् छव्व वहः कयाः म्यु, अले व वहः थःगु लहातय् ज्वनाः परमप्रभु छिमि परमेश्वरं ल्ययादीगु थासय् हूँ।
 26 थःत यःकथं सा द्रुहं, फैच्वलय्, दाखमघ वा थ्वेँ, न्ह्यागु हे जूसां व हे वहलं न्यानाः थः छेँजःपि नापं छिमिसं परमप्रभु छिमि परमेश्वरया न्ह्याःने नयाः लसता हूँ।
 27 छिमिगु शहरय् च्वनिपिं लेवीया सन्तानतय् बांलाक बिचाः या, छायाधाःसा इमिके थःगु ब्वः व सर्बय् मदु।
 28 स्वदँ स्वदँ फुइबलय् छिमिसं व दँया बालियागु फुक्क झिब्वय् छव्व शहरया धुकुतिइ तयाब्यु।
 29 अले छुं ब्व व सर्बय् मदुपिं लेवीया सन्तानत, परदेशीत, मांबौ मदुपिं वा भाःत सी धुकूपिं वयाः प्वाजाय्क नयेमा, अले परमप्रभु छिमि परमेश्वरं छिमिगु फुक्क ज्याय् छिमित सुवाः बियादीमा।

15

त्यासा त्वःतेगु दँ

लेवी २५:१-७; प्रस २३:१०-११

- 1 न्हयदँ न्हयदँ फुइबलय् छिमिसं त्यासा त्वःताबीमाः।
 2 व थुकथं यायेमाः, सुं मनुखं मेम्ह इस्त्राएलीयात त्यासा ब्युगु दुसा वं उकियात त्वःताबीमाः। वं त्यासा लित कायेगु कुतः मयायेमाः। छायाधाःसा थ्व दँय् त्यासा त्वःताब्यु धकाः परमेश्वरं धयादीगु दु।
 3 परदेशीयाके धाःसा कर यानाः काये फु अयनं दाजुकिजापिन्त बियागु त्यासा लित मकासें त्वःताबीमाः।
 4 अथे जूसाः छिमिगु दथुइ सुं नये मखंपिं जुइ मखु छायाधाःसा परमप्रभु छिमि परमेश्वरं छिमित सर्बय्कथं त्यासा कायेत बियादीत्यंगु देशय् सुवाः बियादी।
 5 छिमिसं छिमि परमप्रभुयागु वचन बांलाक न्यन धाःसा अले जिं छिमित कनेगु आज्ञा बांलाक मानय् यात धाःसा
 6 वय्कःया थःगु बचकथं परमप्रभु छिमि परमेश्वरं छिमित सुवाः बियादी अले छिमिसं यक्व जातितयत् त्यासाबी। छिमिसं धाःसा त्यासाकाये मालि मखु। अले छिमिसं यक्व जातितयत् शासन याइ, अयनं इमिसं छिमित शासन याये खनि मखु।
 7 परमप्रभु छिमि परमेश्वरं छिमित बियादीगु देशया शहरय् छिमि इस्त्राएलीतय् सुं नये मखंसा छिमिसं वयात बीत नुगः स्याके मते।
 8 बरु वयात छु छु माःगु खः नुगः मस्याकुसें त्याये ब्यु।
 9 होश या! सुं मनुखं त्यासा त्वःतेगु न्हयगुगु दँ वइन धकाः मभिगु बिचाः नुगलय् तयाः थः गरीब दाजुकिजायात छुं मबिल धाःसा व गरीबम्हयसिनं परमप्रभुयाथाय् छंगु विरोधय् इनाप याइ, अले छन्त पापया द्रुपं लाइ।
 10 छिमिसं वयात धातयेँ हे ब्यु, वयात बीबलय् छिमिगु नुगः मस्यायेमाः छायाधाःसा थुकिं यानाः परमप्रभु छिमि परमेश्वरं फुक्क ज्याय् व छिमिसं ल्हाः तइगु फुक्क खँय् सुवाः बियादी।
 11 देशय् नये मखंपिं न्ह्याबले दइ। अथे जुयाः जिं छिमित धयाच्वनागु दु, थःगु देशय् च्वंपिं गरीबपिं व मगाःमचाःपिं मनूतयत् नुगः मस्याकुसें ब्यु।

इस्त्राएली दासतयत् त्वःताबीगु

प्रस २१:१-११

- 12 छिमि सुं हिब्रू दाजुकिजा वा तताकेहेँनं थःत थःमहं छिमिगु लहातय् मिल अले वं खुदँ तक छिमिगु सेवा यात धाःसा न्हयदँ क्यनीबलय् वयात त्वःताछवयेमाः।
 13 छिमिसं वयात त्वःताछवइबलय् खालि ल्हाः छवये मते।
 14 छिमिसं थःगु फैच्वलय्पाखेँ, थःगु खलां व थःगु दाखतिसिगु सालं नुगः मस्याकुसें वयात ब्यु। परमप्रभु छिमि परमेश्वरं छिमित गज्याःगु सुवाः बियादीगु दु, वकथं हे वयात ब्यु।
 15 मिश्रय् छिपिं दास जुयाच्वंबलय् परमप्रभु छिमि परमेश्वरं छिमित त्वःतकाहयादीगु खँ लुमकि। अथे जुयाः थौं जिं छिमित थ्व आज्ञा बी।
 16 अयनं छिमि च्यलं छन्त व छिमि छेँजःयात माया यानाः छिपिलिसेँ लयतायाः “छिमित त्वःतावने मखु” धकाः धाल धाःसा
 17 वयात लुखाय् यंकाः छपु नतूचा कयाः वयागु न्हयपंप्वाः खनाब्यु। अले व म्वातले छिमि च्यः जुइ। थः भ्वातियात नं अथे हे या।
 18 च्यःयात त्वःतावने बीत थाकु चाये मते। छायाधाःसा ज्याला कयाः ज्या याइम्ह ज्यामिनं काइगु ज्यालाया निदुगं मूया ज्या वं खुदँय् यात। अले परमप्रभु छिमि परमेश्वरं छिमित फुक्क ज्याय् सुवाः बियादी।

न्ह्यापा बूम्ह पशु छायेगु

- 19 छिमि सा द्रुहं व फैच्वलयया न्हापां बूम्ह न्ह्याम्ह बाजात नं परमप्रभु छिमि परमेश्वरया निति अलग तयेमाः। छिमि न्हापां बूम्ह द्रुहंचायात छुं ज्याय् छ्यले मते। अले न्हापां बूम्ह फैया सँ खाये मते।*
- 20 परमप्रभुं ल्ययादीगु थासय् वयक्कःया न्ह्यःने छिमिसं थः छेंजःपिलिसें दँयदसं वयागु ला नयेगु या।
- 21 सुं पशु लंग्रा वा मिखा मखंम्ह जूसा वा मेगु छुं कथंया ख्वं वयाके दुसा वयात परमप्रभु छिमि परमेश्वरया लागि बां बी मते।
- 22 थःगु हे शहरय् व नयेगु या। हरिण व चल्लाया ला नः थें नियमकथं शुद्ध वा अशुद्ध मनुखं व नये ज्यु।
- 23 छिमिसं हि धाःसा नये मते। उकियात लः थें बैय् प्वंकाब्यु।*

16

छुत्काराया नखः

प्रस १२:१-२०; लेवी २३:५-८; गन्ती २८:१६-२५

- 1 आबीब लायात लुमंकाः परमप्रभु छिमि परमेश्वरयागु छुत्काराया नखः हनेगु या, छायाधाःसा आबीब लाय हे वयक्कलं छिमित चान्हय् मिश्रं पित हयादीगु खः।
- 2 छिमिसं परमप्रभु छिमि परमेश्वरयात वयक्कलं थःगु नां तयेत ल्ययादीगु थासय् छुत्काराकथं फैच्वलय् व साद्रुहंपाखें बां ब्यु।
- 3 व नापं सोडा दुगु मरि नये मते। न्हयन्हु तक सोडा मतःगु मरि धाःसा नयेगु या, थ्व दुःखया मरि खः। छायाधाःसा मिश्रं छिपि हथाय् चाचां वःगु खः। मिश्रं पिहां वःगु छिमिसं जिवंकाछि लुमंका तयेत थ्व नयेमाःगु खः।
- 4 न्हयन्हु तक छिमिगु देशय् सुनानं सोडा थःगु छेंय् तये मते। न्हापांगु न्हिया बहनी बां ब्यूम्ह पशुया ला सुथय् जुइ न्ह्यः तकं फुकेमाः, छकुचा नं ल्यंकातये मते।
- 5 छुत्काराया नखःयाम्ह पशुयात छिमिसं परमप्रभु छिमि परमेश्वरं छिमित बियादीगु छुं नं शहरय् बां बी मते।
- 6 परमप्रभु छिमि परमेश्वरं थःगु नां तयेत ल्ययादीगु थासय् जक बां बीगु या। आबीब लाया सूर्य बिनावनीगु इलय्, छिपि मिश्रं पिहां वःगु लुमंकाः हनीगु दिनय् छुत्काराया पशु बां ब्यु।
- 7 परमप्रभु छिमि परमेश्वरं ल्ययादीगु थासय् हे व पशुया ला छुयाः न। अले सुथय् थथःगु छेंय् लिहां हँ।
- 8 खुन्हु तक सोडा मतःगु मरि न, अले न्हयन्हु खुन्हु परमप्रभु छिमि परमेश्वरयात आराधना यायेत पवित्र मुँज्या या। उखुन्हु छुं ज्या याये मते।

सामाज्याया नखः

प्रस ३४:२२; लेवी २३:१५-२१; गन्ती २८:२६-३१

- 9 साःगु बाली ईचां लयेगु ज्या शुरू यायेगु इलानिसें न्हय्वाः ल्याःखा।
- 10 अले परमप्रभु थः परमेश्वरं छिमित बियादीगु सुवाःकथं थः यःछिं बलि छायाः परमप्रभु छिमि परमेश्वरया निति सामाज्याया नखः हनेगु या।
- 11 परमप्रभु छिमि परमेश्वरं थःगु नांया लागिं च्वनेगु ल्ययादीगु थासय् छिपि, छिमि कायम्ह्याय्पि, दास दासी, शहरय् च्वपि लेवीया सन्तानत, परदेशीत, मांबौ मदुपि मस्त व भाःत सी धुंकूपि मिस्त, फुक्कसिनं थः परमेश्वरया न्ह्यःने लसता हँ।
- 12 छिपि मिश्रय् दास दासी जुयाच्चंगु खः धइगु खँ ल्वःमंके मते अले थुपि नियम बांलाक मानय् या।

बल्चाबाय्या नखः

लेवी २३:३३-४३; गन्ती २९:१२-३८

- 13 थःगु खला व दाख तिसीगु थासं फुक्क मुंके धुंकाः छिमिसं न्हयन्हु तक बल्चाबाय्या नखः हनेगु या।
- 14 छिपि, छिमि कायम्ह्याय्पि, दास दासी अले छिमिगु शहरय् च्वनिपि लेवीया सन्तानत, परदेशीत, मांबौ मदुपि मस्त व भाःत सी धुंकूपि मिस्त फुक्कसिनं नखःबलय् लसता हँ।
- 15 वयक्कलं ल्ययादीगु थासय् परमप्रभु छिमि परमेश्वरया लागिं न्हयन्हु तक नखः हनेगु या। छायाधाःसा परमप्रभु छिमि परमेश्वरं छिमिगु फुक्क बाली व ज्याय् छिमित सुवाः बियादी अले छिपि लयताया च्वँ।

ल्ययादीगु थासय् स्वंगू तःधंगु नखः

- 16 परमप्रभु छिमि परमेश्वरं ल्ययादीगु थासय् दँय् स्वक्कः छिमि मिजंत धाक्क वयक्कःया न्ह्यःने खनेदः वनेमाः, सोडा मतःगु मरिया नखःबलय्, सामाज्याया नखःबलय् अले बल्चाबाय्या नखःबलय् परमप्रभुया न्ह्यःने सुं नं खालि लहातं वने मते।
- 17 छिमि फुक्क मनुतय्सं परमप्रभु छिमि परमेश्वरं बियादीगु सुवाःकथं थथःगु देछा छायेमाः।

न्याय बीगु ज्या

18 परमप्रभु छिमि परमेश्वरं बियादीगु छिमिगु फुक्क शहरय् थथःगु कुलकथं न्याय याइपि व मेपि हाकिमत ल्य। इमिसं मनूतयगु न्याय खःकथं यायेमाः।

19 इमिसं सुयागु पंलिनाः ज्या मयायेमाः। घुस मनयेमाः छायाःसा घुसं मनूतयत् कां यानाबी अले भिंम्ह मनूया बचंयात हीकाबी।*

20 खःगु खँया जक ल्यू हँ। अले परमप्रभु छिमि परमेश्वरं बियादीगु देशयात त्याकाकयाः छिपि म्वानाच्चने फइ।

ल्वहं वा सिँया मूर्ति धमस्वाकेगु

21 छिमिसं परमप्रभु थः परमेश्वरया निंति दयकूगु वेदीया लिक्क अशेरा घःमयजुया सिँया थां धस्वाके मते।*

22 छिमिसं पुजा याइगु ल्वहं धस्वाके मते। परमप्रभु छिमि परमेश्वरयात थ्व तसकं मयः।*

17

मेपि घःतयत् पुजा याइपिन्त स्याना छवयेगु

1 छिमिसं परमप्रभु छिमि परमेश्वरयात छुं खू दुम्ह वा ख्वं दुम्ह द्रहं वा फै बां बी मते। छायाःसा वयकःयात थ्व घच्चाइपुगु खँ खः।

2 परमप्रभु छिमि परमेश्वरं छिमित बियादीगु शहरय् छिमिगु दथुइ च्वनीम्ह सुं मिसा वा मिजंनं परमप्रभु छिमि परमेश्वरयागु मिखाय् मभिंगु ज्या यानाः बाचायात त्वाथुलाः

3 जिगु उजं मानय् मयासें घःत वा सूर्य, तिमिला वा आकाशया नगुतयगु पुजा याःगु दुसा वा इमित भागि याःगु दुसा, *

4 अले थ्व खँ छिमित कन धाःसा वा छिमिसं न्यनेदत धाःसा उबलय् छिमिसं बांलाक न्यनेकने या। धात्थेँ इस्त्राएलय् थज्याःगु घच्चाइपुस्से च्वंगु ज्या जूगु हे खःसा,

5 सु मिसा वा मिजंनं थज्याःगु मभिंगु ज्या याःगु खः, व मिसा वा मिजंयात शहरया मू ध्वाखाय् हयाः ल्वहँतं कयकाः स्या।

6 स्याना छवयेमाःम्ह मनूयात निम्ह वा स्वम्ह मनूया साक्षी जक स्या, छम्ह हे जक मनूया साक्षी वयात स्याये मते।*

7 वयात स्यायेत दकलय् न्हापालाक साक्षीतयसं ल्वहँतं कयकेमाः। अनंलि मेपि मनूतयसं वयात ल्वहँतं कयकेमाः। छिमिसं थज्याःगु मभिंगु ज्या छिमिगु दथुं चीकाः छवयेमाः।*

तसकं थाकूगु मुद्दा

8 छिमिगु शहरय् मनु स्याःगु मुद्दा, सम्पत्तिया मुद्दा वा कचवं, ल्वापुरख्यापुया मुद्दा क्वःछियेत थाकुल धाःसा परमप्रभु छिमि परमेश्वरं ल्ययादीगु थासय् हँ।

9 लेवी पुजाहारीतयथाय् व उबलय्याम्ह न्यायकर्तायाथाय् वनाः न्यनेकने या अले वं क्वःछिनाबी।

10 परमप्रभुं ल्ययादीगु थासय् इमिसं छिमित छु छु खँ धाल वकथं हे या, अले इमिसं स्यंगु नियमकथं जु।

11 इमिसं छिमित स्यंगु नियम व क्वःछिनाब्यगु खँकथं छिमिसं ज्या या। इमिसं छु धाल उकिं जव खव फहिले मते।

12 सुं मनूखं परमप्रभु छिमि परमेश्वरयागु सेवा यायेत च्वनाच्चनीम्ह न्यायकर्ता वा पुजाहारीयात क्वह्वांकल धाःसा वयात स्यानाछव। छिमिसं थज्याःगु मभिंगु ज्या छिमिगु दथुं चीकाः छवयेमाः।

13 थ्व न्यनाः सकलें मनूत गयाइ अले हानं क्वह्वांकी मखु।

जुजुतयत् आज्ञा

14 परमप्रभु छिमि परमेश्वरं बियादीगु देशय् वनाः उकियात त्याकाकयाः अन च्वनाः छिमिसं “जिमि प्यखेरं च्वनिपिं फुक्क जातितयसं थें छम्ह जुजु दयके” धकाः धाल धाःसा*

15 परमप्रभु छिमि परमेश्वरं ल्ययादीम्ह मनूयात हे छिमिसं जुजु दयकि। छिमिगु दथुं हे सुं छम्हसित थः जुजु ल्ययेमाः। इस्त्राएली मखुम्ह परदेशीयात थः जुजु दयके मते।

16 व जुजुं यक्व सलत नं मतयेमाः, वा यक्व सल दयेमाः धकाः मनूतयत् मिश्रय् मछवयेमाः। छायाःसा “व लँपु हाकनं लिहां वने मते” धकाः परमप्रभुं धयादीगु दु।*

17 वं थःके यक्व कलाः मतयेमाः, मखुसा वयागु मन मखुगु लँय् वनी। वं थःगु लागिं लँ, वहः यक्व ममुंकेमाः।*

18 व जुजु जुयेवं लेवी पुजाहारीतयके दुगु थ्व नियम कयाः थतुलातःगु भौतय् थःगु ल्हातं च्वयेमाः।

19 थ्व वयाके दयेमाः, वं परमप्रभु थः परमेश्वरया गयाःभय कायेत अले थ्व नियमया खँ व थुपि विधि बांलाक मानय् यायेगु सयकेत थुकियात जिवंकाछि ब्वनेगु यायेमाः।

20 थुकिं वयात थः दाजुकिजापिं स्वयाः तःधं भापिके बी मखु। अले व्यवस्थापाखें फहिला जव खव वनेबी मखु। थुकथं वं व वया सन्तानं जुजु जुयाः ताःई तक इस्त्राएलय् शासन याइ।*

* 16:19 १६:१९ प्रस २३:६-८; लेवी १९:१५ * 16:21 १६:२१ प्रस ३४:१३ * 16:22 १६:२२ लेवी २६:१ * 17:3 १७:३ प्रस २२:२० * 17:6 १७:६ गन्ती ३५:३०; व्य १९:१५; मर्ती १८:१६; २ कोर १३:१; १ तिमी ५:१९; हिब १०:२८ * 17:7 १७:७ १ कोर ५:१३ * 17:14 १७:१४ १ शम् ८:५ * 17:16 १७:१६ १ राज १०:२८; २ इति १:१६; १:२८ * 17:17 १७:१७ १ राज १०:१४-२२, २७; ११:१-८; २ इति १:१५; १:२७ * 17:20 १७:२० व्य ३१:११-१२

18

पुजाहारी व लेवीया सन्तानतय्यु ब्व

- 1 लेवी पुजाहारीतयत्, धात्थें हे फुक्क लेवी कुलयात, मेपिं इस्राएलीतयत् थें बूँ दइ मखु। इपिं परमप्रभुयात छाःगु विशेष देछा नयाः म्वाइ। व हे इमिगु ब्व खः।
- 2 इस्राएलया मेगु कुलतयत् थें इमित सर्बय दइ मखु। परमप्रभुं बचं बियादीगु थें वयकः हे इमिगु सर्बय खः।*
- 3 सा द्रहं वा फैच्चलय् बां बीबलय् मनूतयसं पुजाहारीतयत् ब्वहः, निपां न्यताः अले आतापुति बीमाः। पुजाहारीतय्यु ब्व थ्व हे खः।
- 4 अन्न, न्हगु दाखमघ, जैतूनया चिकं व फैया न्हापां चाःगु सँ छिमिसं पुजाहारीतयत् बीमाः।
- 5 छायाधाःसा परमप्रभु छिमि परमेश्वरं छिमि फुक्क कुलया दथुं लेवी कुलयात परमप्रभुया नामं दनाः सेवा यायेत न्ह्याबलेया लागि ल्ययादीगु दु।
- 6 सुं लेवीया सन्तान थः च्वनाच्वंगु शहर त्वःताः परमप्रभुं ल्ययादीगु थासय् सेवा याये मंदयाःवल धाःसा
- 7 अन परमप्रभुया न्ह्यःने सेवा याइपिं मेपिं सकल लेवीया सन्तानतयसं थें वं नं परमप्रभु थः परमेश्वरया नामय् सेवा याये ज्यु।
- 8 वयाके थः छँजःया सम्पत्ति मियाः वःगु ध्यबा दुसां वयात बलि ब्युगु व देछाःगुपाखें बराबर भाग दइ।

घच्चाइपुगु ज्या मयायेगु

- 9 परमप्रभुं छिमित बियादीगु देशय् छिपिं थ्यने धुंकाः अन च्वनिपिं जातितयसं याइगु घच्चाइपुस्से च्वंगु ज्या सय्का सीकाकाये मते।
- 10 थःकाय् वा म्हाय्यात मिइ बलि छाइम्ह, साइत स्वइम्ह, जादु क्यनीम्ह, छुक विछुक धाइम्ह, बोक्सी ज्या याइम्ह,*
- 11 तन्त्रमन्त्र याइम्ह, सीक दुबिना वइम्ह मनु, झाँक्री ज्या याइम्ह व सी धुंक्म्ह मनूयाके सल्लाह काइम्ह मनु छिमिगु दथुइ मदयेमाः।*
- 12 थज्याःगु ज्या याइम्ह मनु परमप्रभुयात घच्चाइपुस्से च्वंम्ह खः। थुपिं घच्चाइपुस्से च्वंगु चलनं यानाः परमप्रभु छिमि परमेश्वरं उपिं जातितयत् छिमिगु न्ह्यःनेनं पितिना छवयादी।
- 13 परमप्रभु छिमि परमेश्वरयागु न्ह्यःने छिपिं द्रं मदुपिं जुइमाः।*

मोशा थें ज्याःम्ह अगमवक्ता

- 14 छिमिसं त्याके त्यपिं जातित जादु मन्त्र याइपिं व लिपाया खँ धाइपिं मनूतय्यु खँ न्यनीपिं खः। छिमित धाःसा परमप्रभु छिमि परमेश्वरं अथे याकेबी मखु।
- 15 परमप्रभु परमेश्वरं जितः थें छिमि इस्राएली दाजुकिजापिं मध्ये छम्हयसित अगमवक्ता ल्ययादी। वयक्कलं धाःगु फुक्क खँ छिकपिन्सं न्यनेमाः।*
- 16 होरेबय् छिपिं मुंबलय् परमप्रभु छिमि परमेश्वरयात छिमिसं थथे धकाः इनाप यात “झीसं आवंलि परमप्रभु झी परमेश्वरयागु सः न्यने म्वालेमा, अले थ्व तःधंगु मि नं स्वये म्वालेमा, मखुसा झीपिं सिनावनी।”
- 17 परमप्रभुं जितः धयादिल, “इमिसं धाःगु खँ बांलाः,
- 18 जिं इमि इस्राएली दाजुकिजातय् दथुं छ थें ज्याःम्ह छम्ह अगमवक्ता दय्के। जिं जिगु खँ वयागु म्हुतुइ तयाबी, अले वं जिं धयागु आज्ञा इमित कनाबी।
- 19 सुं मनुखं व अगमवक्तां जिगु नामय् न्ववाःगु जिगु वचन मन्यन धाःसा जिं थःम्ह हे वयागु ल्याःचाः काये।*
- 20 अयनं जिं आज्ञा मबियागु वचन जिगु नामय् न्ववाइम्ह वा मेपिं घःतय्यु नामय् न्ववाइम्ह अगमवक्तायात स्याना छवयेमाः।”
- 21 छिमिसं थःथवय् थथे धायेफु, “सुं अगमवक्ताया वचन परमप्रभुपाखें वःगु खः कि मखु धकाः जिमिसं गथे यानाः सीकिगु?”
- 22 सुं अगमवक्तां परमप्रभुया नामय् न्ववाःगु खँ मजुसा व खँ परमप्रभुं धयादीगु मखु, व खँ व अगमवक्तां तःधंछु जुयाः धाःगु खः। छिपिं व खनाः ग्याये मते।

19

शरण बीगु शहर

गन्ती ३५:१-२८; यहो २०:१-९

- 1 परमप्रभु छिमि परमेश्वरं छिमित बियादीगु देशया जातितयत् नाश यानादीबलय् अले इमिगु शहर व छँ छिमिसं कयाः छिपिं अन च्वनीबलय्
- 2 छिमिसं थःगु लागि परमप्रभु छिमि परमेश्वरं अधिकारय् बियादीगु देशया दथुइ स्वंगु शहर अलग या।
- 3 सुयातं स्याःम्ह मनु अपुक बिस्सुं वनेत परमप्रभु छिमि परमेश्वरं सर्बयकथं छिमित बियादीत्यंगु देशयात स्वब्व थलाः उपिं शहरय् वनीगु लें नं दय्कि।

* 18:2 १८:२ गन्ती १८:२० * 18:10 १८:१० प्रस २२:१८; लेवी १९:२६ * 18:11 १८:११ लेवी १९:३१ * 18:13 १८:१३ मती ५:४८ * 18:15 १८:१५ प्रे ३:२२; ७:३७ * 18:19 १८:१९ प्रे ३:२३

- 4 थः जःलाखःलायात मसीसैं वा ईख मदुसैं स्यानाब्यम्ह मन् बचय् जुइत अन बिस्युं वनेगु बारे थज्याःगु नियम दु।
- 5 गथेकि निम्ह मनुत सिं पालेत गुँइ वनेफु। सिमा पाःबलय् ज्वनेगु चुं पा कुतुवनाः छम्हसित लात अले व सित धाःसा मेम्ह मनुखं थुपि शहर मध्ये छगुलिइ बिस्युं वनाः थःत बचय् याये फइ।
- 6 वयात लँपु तापाः जुइ मज्यु, मखुसा हिया बदला काःवःम्हयसिनं लँय नापलाकाः वयात तंम्बय् स्यानाबी। व मन् स्याना छवयेमाःम्ह धाःसा मखु छायाःसा वयागु थः जःलाखःलालिसैं छुं ईख मदु।
- 7 अथे जुयाः थःगु नितिं स्वंगू शरण बीगु शहर अलग या धकाः जिं छिमित धया।
- 8 परमप्रभु परमेश्वरं छिमि पुरखालिसैं पाफयाः बचं बियादीकथं छिमिगु देश तःक्क यानादीबलय् अले वय्कलं इपिलिसैं बचं बियादीगु फुक्क देश बियादीबलय्
- 9 जिं थौं बियागु आज्ञाकथं परमप्रभु छिमि परमेश्वरयात माया यात अले वय्कःया लँपुइ न्ह्याबलें वन धाःसा छिमिसं मेगु नं स्वंगू शहर अलग या।
- 10 परमप्रभु छिमि परमेश्वरं छिमित सर्बयकथं बियादीगु देशय् द्वं मदुपि मनुतय्यु हिबाः मवयेमा धकाः अले छिमित उकिया दोष मलायेमा धकाः छिमिसं थथे या।
- 11 अथे जूसां सुं मनुखं ईख दयाः मेम्ह मनुयात लँय पियाच्चंबलय् नापलाकल अले दायाः स्यानाः व ज्यानमारा उपिं शहर मध्ये छगुलिइ बिस्युं वंसा
- 12 वयागु हे शहरयापिं थकालितय्सं मन् छवयाः वयात अनं ज्वनाहयाः हिया बदला काःवःम्हयसिया ल्हातय् स्यायेत लःल्हाना बीमाः।
- 13 वयात माया याये मते! द्वं मदुपिन्त स्यायेगु ज्या इस्राएलं न्हंकाः छवयेमाः। अले छिमिगु भिं जुइ।

सर्बयया सिमाना

- 14 परमप्रभु छिमि परमेश्वरं छिमिगु अधिकारय् बियादीगु देशय् छिमिगु थःगु सर्बयलय् पुरखातय्सं क्वःछिनाब्यगु जःलाखःलाया सिमानाया ल्वहं चीके मते।✧

निम्ह वा स्वम्ह साक्षी

- 15 छुं नं अपराध वा अधर्मय् सुं मनुयात छम्ह जक मनुया साक्षी सजाँय बी मते। वयात सजाँय बीत निम्ह वा स्वम्ह मनुखं साक्षी बीमाः।✧
- 16 सुं मनुयात दोष बीत सुं मभिंम्ह मनुखं साक्षी बिल धाःसा
- 17 इपिं निम्हं मनुत उबलय्यापिं पुजाहारीत व न्यायाधीशतय्यु लिक्क परमप्रभुया न्ह्यःने वयेमाः।
- 18 उपिं न्यायकर्तातय्सं बांलाक जाँचय् यायेमाः। व साक्षी ब्यम्ह मनुखं मखुगु खँ ल्हाःगु थहरे जूसा अले व मनुया विरोधय् मखुगु साक्षी ब्यगु जूसा
- 19 छिमिसं व मखुगु साक्षी ब्यम्ह मनुयात अथे हे या गथे व मनुयात यायेगु बिचाः यानागु खः। छिमिसं थज्याःगु मभिंगु ज्या छिमिगु दथुं चीकाः छवयेमाः।
- 20 थ्व खँ न्यनाः मनुत ग्याइ, अले छिमिगु दथुइ थज्याःगु मभिंगु ज्या हानं गुबलें याइ मखु।
- 21 थज्याःम्ह मनुयात माया याये मते। प्राणया पलेसा प्राण, मिखाया पलेसा मिखा, वाया पलेसा वा, ल्हाःया पलेसा ल्हाः व तुतिया पलेसा तुति कायेमाः।✧

20

लडाइँलय् वनेगु नियम

- 1 छिपि थः शत्रुतलिसैं लडाइँ याः वनीबलय् छिमि स्वयाः अप्वः सलत, रथ व सेना खन धाःसा इपिं खनाः ग्याये मते! छिमित मिश्रं पित हयादीम्ह परमप्रभु छिमि परमेश्वर छिपिनापं दी।
- 2 छिपिं लडाइँ यायेत शत्रुतय्यु न्ह्यःने वने न्ह्यः पुजाहारी सेनाया न्ह्यःने वनाः थथे धायेमाः
- 3 “हे इस्राएलीत न्यँ, छिपिं लडाइँलय् वनेत्यंगु दु। अथे जुयाः छिमिसं थःगु नुगः क्वतुंके मते, ग्याये मते, थुरथुर खाये मते अले इमिगु न्ह्यःने भवय्भवय् कने मते।
- 4 छायाःसा परमप्रभु छिमि परमेश्वर हे छिमि शत्रुतलिसैं ल्वानाः छिमित त्याकेत छिपिनाप नापं झायादी।”
- 5 अले कप्तानतय्सं सेनातयत् थथे धायेमाः, “छँ दय्काः नं देछाये मखंपि थन सुं दुसा व थःगु छँय् लिहां वनेमा। व लडाइँलय् सिनावंसा मेम्ह मनु वयागु छँय् च्वनी।
- 6 क्यबय् दाख पिनाः आः तक दाख नये मखंम्ह सुं दुसा व मनु छँय् लिहां वनेमा। व लडाइँलय् सित धाःसा मेम्हयसिनं फल नइ।
- 7 नकतिनि ब्याहा क्वःछिना तःम्ह मिसायात दुकाये मखंम्ह सुं मनु थन दुसा व थःगु छँय् लिहां वनेमा। व लडाइँलय् सित धाःसा मेम्ह मनुखं वयात ब्याहा याइ।”

✧ 19:14 १९:१४ व्य २७:१७ ✧ 19:15 १९:१५ गन्ती ३५:३०; व्य १७:६; मत्ती १८:१६; यह ८:१७; २ कोर १३:१; १ तिमो ५:१९; हिब १०:२८ ✧ 19:21 १९:२१ प्रस २१:२३-२५; लेवी २४:१९-२०; मत्ती ५:३८

- 8 अले कप्तानतयसं मन्तयत् थथे नं धा “थन सुं ग्याफ्रा व धन्दा काइम्ह दुसा थःगु छैय् लिहां वनेमा। छायाःसा वं यानाः मेपि सेनातयगु नुगः क्वतुनी।”
- 9 कप्तानतयसं न्ववाये धुंकाः इमिसं सेनाया सेनानायःत ल्ययाः तयेमाः।
- 10 छिपिं छुं शहरलिसे लडाइँ याः वनीबलय् दकलय् न्हापां छिमिसं शान्तियागु खँ अनयापि मन्तयगु न्ह्यःने ति।
- 11 इमिसं व खँ मानय् जुयाः थःगु शहरया ध्वाखा चायेकाब्यूसू अन दुपिं फुक्क मन्त छिमि दास थें ज्या याइपिं ज्यामि व च्यः जुइ।
- 12 अयनं इपिं मानय् मजुयाः लडाइँ यायेगु हे ययकल धाःसा व शहरयात घेरय् या।
- 13 अले परमप्रभु छिमि परमेश्वरं व शहर छिमित बियादी धुंकाः अनयापि सकलें मिजंतयत् तरवारं पालाः स्याः।
- 14 अयनं मिसा, मचाखाचा, सा द्रहं व शहरय् दुगु मेगु फुक्क मालताल छिमिसं लुटया मालकथं थःगु लागि काये फु। परमप्रभु छिमि परमेश्वरं छिमित बियादीगु थुपिं फुक्क छिमिसं छ्यले फु।
- 15 छिपिं च्वनाचवंगु थासं यक्व तातापाःगु शहरयात जक थथे या। छिमिगु लिक्कसं च्वपिं जातितयगु शहरयात अथे याये मते।
- 16 छिमित परमप्रभु छिमि परमेश्वरं सर्वयकथं बियादीगु थुपिं जातिया शहर शहरय् च्वनिपि धाःसा सुं छम्हयसित नं म्वाकातये मते।
- 17 परमप्रभु छिमि परमेश्वरं धयादीगु थें हित्तीत, एमोरीत, कनानीत, परिज्जीत, हिब्वीत अले यबूसीतयत् छिमिसं भज्यंक नाश यानाब्यु।
- 18 मखुसा, इमिसं थः घःतयगु पुजा याइगु फुक्क घच्चाइपुगु ज्या छिमित स्यनी अले छिमिसं परमप्रभु छिमि परमेश्वरयागु विरोधय् पाप याइ।
- 19 छिमिसं छुं शहर त्याका कायेत स्वइबलय् तःन्हु तक उकियात घेरय् यानातये माःसां अनयागु फलया सिमा पाले मते। उकियागु फल नये ज्यु अयनं सिमा पाले मते। सिमा छिमि शत्रु मखु।
- 20 फल मसइगु सिमा जक छिमिसं पाले फु। शहर त्याका मकातले उपिं सिमा पालाः घेरय् यायेगु ज्याय् छ्यले ज्यु।

21

स्यानातःम्ह मन्या नितिं प्रायश्चित्त

- 1 परमप्रभु छिमि परमेश्वरं छिमिगु अधिकारय् बियादीगु देशय् सुं मनुखं ख्यलय् स्यानातःम्ह मनु खन अले सुनां स्याःगु खः धइगु सी मदुसा,
- 2 थकालित व न्यायधीसत वनाः सीम्ह लूगु थासं लिक्क लिक्क लाःगु शहर नापय् यायेमाः।
- 3 अनंलि उगु सीम्हया दकलय् सतिक लाःगु शहरया थकालितयसं गुबलें ज्याय् मख्यःम्ह व ककुइ जुवा मलानिम्ह छम्ह साचा हयाः
- 4 वयात इमिसं क्वय् आः तक मपाःगु व छुं नं मप्यगु खुसि दुगु ब्यासिइ यंकेमाः। अले व हे ब्यासिइ साचायागु ककु त्वाथुला बीमाः।
- 5 अले परमप्रभु परमेश्वरयागु सेवा यायेत व वय्कःया नामय् सुवाः बीत अले मुदा क्वःछित वय्कलं ल्ययादीपिं लेवी पुजाहारीत न्ह्यःने वयेमाः।
- 6 व सीम्हया दकलय् सतिक लाःगु शहरया सकलें थकालितयसं ब्यासिइ ककु त्वाथुम्ह साचाया च्वय् थथःगु ल्हाः सिलेमाः।
- 7 अले इमिसं थथे धायेमाः “थ्व मन्यात जिमिगु ल्हातं स्यानागु मखु अले स्याःम्ह मनु नं म्हमस्यु।
- 8 हे परमप्रभु, छिं उद्धार यानादीपिं छिकपिनि प्रजा इस्त्राएलया नितिं थ्व प्रायश्चित्त नाला कयादिसँ। छम्ह दोष मदुम्ह मन्यात स्याःगुया अपराधया नितिं थः मन्तयत् पाःयानादी मते।” अले थ्व मन्या हियागु दोष इमित क्षमा दइ।
- 9 थुकथं छिमिसं परमप्रभुयात यःगु ज्या यानाः थःपिनि दथुं व द्रं मदुम्ह मन्या हि बाः वय्कूगुया दोष चीकाछवइ।

ज्वनाहःम्ह मिसानापं ब्याहा

- 10 छिमि शत्रुतलिसें लडाइँ याः वनीबलय् परमप्रभु छिमि परमेश्वरं शत्रुत छिमिगु ल्हातय् बियाः छिमिसं इमित ज्वनाः कुनीबलय्,
- 11 लडाइँलय् ज्वपिं मध्ये सुं बांलाःम्ह मिसायात खनाः छिपिं मध्ये सुयागुं नुगः क्वसाल धाःसा, अले वलिसें ब्याहा याये यःसा
- 12 वयात थःगु छैय् दुने दूत हजि। अले वं छ्यंयागु सँ खायेमाः अले लुसि ध्येनेमाः।
- 13 अले ज्वंबलय् वं फिनातःगु वसः त्वःकाः वयात मेगु वसः फिकि। छंगु छैय् च्वनाः थः मांबौया लागिं लच्छि तक दुरवं च्वने धुंकाः छं वयात ब्याहा यायेफु, छ वया भाःत जुइ अले व छिमि कलाः जुइ।
- 14 लिपा व मिसा छन्त मयःसा वयात थः यःथाय् वनेब्यु। छं वयात मी मते वा वयात दासीयात थें व्यवहार याये मते। छायाःसा छं वयागु इज्जत काःगु दु।

न्हापां बूम्ह काय्या हक

15 सुं मन्या निम्ह कलाः दु, छम्ह यःम्ह, छम्ह मयःम्ह, अले उपि निम्हयसिनं काय् बुइकूबलय् न्हापां बूम्ह काय् मयःम्ह कलातां बुइकूगु जूसां

16 वं थः काय्पिन्त अंश बीबलय् पक्षपात यानाः यःम्ह कलाःया काय्यात मयःम्ह कलाःया काय्यागु थासय् न्हापां बूम्ह काय्यागु अंग्स मबीमाः।

17 थः यःम्ह कलाःपाखें दुम्ह मखुसां वं न्हापां बूम्ह काय्यात थःगु सम्पत्तिं निदुगं अंग्स बियाः न्हापां बूम्ह काय् खः धकाः नालेमाः। न्हापां बूम्ह काय् थः बौया बलया न्हापांगु चिं खः। अले न्हापां बूम्ह काय्यागु हक वयागु हे खः।

तसकं हारांम्ह काय्यात बीगु सजौय

18 थः मांबौया खें मन्यनीम्ह सुं जिराहा व हारां काय्यात सास्ती बियाः नं वं खें मन्यन धाःसा

19 वया मांबौनं वयात ज्वनाः थकालितयथाय् शहरया मू ध्वाखाय् यंकेमाः।

20 इमिसं थकालितयत् थथे धायेमाः “जिमि थ्व काय् जिराहा व हारां। वं जिमिगु खें मन्यं। थ्व नगुलु व अय्लाःगुलुत खः।”

21 अले व शहरया फुक्क मिजंतयसं वयात ल्वहँतं कय्काः स्यायेमाः। छिमिसं थज्याःगु मभिगु ज्या छिमिगु दथुं चीकाः छवयेमाः। अले सकलें इस्त्राएलीत थ्व खें न्यनाः ग्याइ।

यख्खाना तःम्हपाखें देशय् सराः हइ

22 सुं मनुखं स्याना छवयेमाःगु पाप याःगुलि छिमिसं वयात स्यानाः वयागु सीम्ह थामय् यख्खानाबिल धाःसा

23 वयागु सीम्ह चच्छि हे थामय् यख्खानातये मते अयनं उखुन्हु हे वयात थुनाः बीमाः छायाःसा यख्खाःम्ह न्ह्याम्हं नं परमेश्वरपाखें सराः लाःम्ह खः। परमप्रभु छिमि परमेश्वरं छिमिगु अधिकारय् बियादीगु देशयात अशुद्ध याये मते।*

22

जःलाखःलातयत् ग्वाहालि यायेगु

1 थः इस्त्राएली जःलाखःलाया द्रहं वा फै मखुगु लँय् वनाच्चंगु खनाः नं मखं पहः याये मते। वयात थः इस्त्राएली जःलाखःलायाथाय् लित यंकाब्यु।*

2 अयनं व इस्त्राएली जःलाखःला छिमिगु सतिक च्वनीम्ह मखुसा वा छं पशुया थुवाःयात म्हमस्यसा वया पशुयात व माः मवतले थःगु छँय तयाति। अनंलि वयात लितब्यु।

3 थः इस्त्राएली जःलाखःलाया गधा वा वसः वा वं तंकूगु न्ह्यागु हे लुल धाःसा नं अथे हे या।

4 थः इस्त्राएली दाजुकिजाया गधा वा द्रहं लँय् ग्वतुलाच्चंगु खनाः नं मखं पहः याये मते। अयनं व पशुयात थनेत इस्त्राएली जःलाखःलायात ग्वाहालि या।

थीथी नियम

5 मिजंनं पुनीगु वसः मिसां पुने मते अले मिसाया वसः नं मिजंनं पुने मते। थथे याइपिं मनुतयत् परमप्रभु छिमि परमेश्वरं घृणा यानादी।

6 लँय् लिक्क सिमाय् वा बैय् गनं झंगःया स्वः खन धाःसा अले उकी मांम्ह झंगः मचानापं वा खँचय् च्वनाच्चंगु दुसा मचा झंगः नापं मां झंगःयात यंके मते।

7 मांम्हयसित त्वःताः मचायात छिमिसं यंके फु। अले छिमिगु भिं जुइ व छिपिं ताःई तक म्वाइ।

8 न्हगु छँ दयकीबलय् कःसिइ प्यखेरं पखाः ग्व, अले अनं सुं मनु कुतुं वंसा मनु सीगु दोष छिमिगु छँयात लाइ मखु।

9 दाखक्यबय् निगू किसिमयागु पुसा पी मते। अथे याःसा छिमिसं प्यगु दाखया पुसा जक मखु सःगु दाखनापं अशुद्ध जुइ।*

10 द्रहं व गधा नापं ककुसिँइ तयाः बुँज्या याये मते।

11 तँय व सुति ल्वाकछ्यानाः थानातःगु वसः पुने मते।

12 छिमिसं छिमिगु गाय् प्यकुन्चाय् फुर्का तयेमाः।*

ब्याहायात मस्यंकेमाः

13 सुं मनुखं सुं मिसालिसे ब्याहा यानाः वलिसे घने धुंकाः वयात मयय्के फु,

14 अले व मिसायात बदनाम यायेत, “थ्व मिसालिसे ब्याहा यानाबलय् थ्वयाके जिं कुमारीया चिं मखं धकाः धयाः मखुगु खँ ल्हाये फु।”

15 व मिसामचाया मांबौनं शहरया मू ध्वाखाय् थकालितथाय् म्हाय् सुं नापं मधंगुया दसि हयेमाः।

16 अले व मिसामचाया बौनं थकालितयत् थथे धायेमाः “जिं थः म्हाय् थ्व मनुयात बिया, अयनं वं थ्वयात मयय्कू।

17 'छिमि म्हाययाके सुं नापं मधंगु दसि खने मदु' धका: थ्व मनुखं द्रुपं बियाच्वंगु दु अयनं जिमि म्हाय्य सुं नापं मधंगु दसि थन दु। हि किनाच्वंगु थ्व तन्नां जिमि म्हाय्य कुमारी ख: धयागु दसि बी।" अले मिसाया बौन थकालितय् न्ह्य:ने व तन्ना लायाबीमा:।

18 अले थकालितयसं मनुयात यंका: सजॉय बीमा:।

19 इस्राएलया छम्ह मिसामचायात द्रुपं ब्युगुलि वं मिसाया बौयात सछि शेकेल* वह: बं पुलेमा:। मिसा धा:सा वया कला: जुयाच्वनेमा:। व मिजं म्वातले वं मिसायात त्व:ते दइ मखु।

20 अयनं मिसायाके सुं नापं मधंगु दसि मल्सा अले व मिजंया खँ ख:गु थहरय् जूसा,

21 वयात थ: बौयागु छँया लुखाय् हया: वया शहरयापि मिजंतयसं ल्वहँतं कयका: स्यायेमा:। थ: बौया छँ दुबलय् हे स्याना: वं इस्राएलय् छगू मछालापुम्से च्वंगु ज्या या:गु दु। छिमिसं थज्या:गु मभिंगु ज्या छिमिगु दथुं चीका: छवयेमा:।

22 सुं मिजं मेम्ह मनुया कला:लिसे लसपस यानाच्वंबलय् नापला:सा व नापं घंम्ह मिजं व मिसा निम्हयसित स्याना छवयेमा:। छिमिसं थज्या:गु मभिंगु ज्या इस्राएलया दथुं चीका छवयेमा:।

23 ब्याहा क्व:छी धुंकूम्ह मिसामचायात शहरय् मेम्ह मिजंनापं घनाच्वंगु छिमिसं खन धा:सा, थथे छिमिगु शहरय् जूगु ख:सा

24 इपि निम्हयसित शहरया मू ध्वाखाय् यंका: ल्वहँतं कयका: स्यायेमा:। शहर दुने हे जुया: नं ग्वाहालिया लागि चिल्लाय् दना: महा:गुलि व मिसायात स्यायेमा:। अले थ: इस्राएली ज:लाख:लाया कला:यात सयंकूगुलि व मिजंयात स्याना छवयेमा:। छिमिसं थज्या:गु मभिंगु ज्या छिमिगु दथुं चीका: छवयेमा:।

25 अयनं ब्याहा क्व:छी धुंकूम्ह मिसामचायात मेम्ह मनुखं सुं मनु मदुगु थासय् नापलाका: सयंकाबिल धा:सा व मिजंयात जक स्यायेमा:।

26 मिसायात धा:सा छुं मयायेमा:। वं स्याना छवयेमा:गु ज्या छुं या:गु मदु। थ्व धा:सा सुं मनुखं थ: इस्राएली ज:लाख:लायात हयकाया: स्या:गु थें ख:।

27 व ब्याहा क्व:छी धुंकूम्ह मिसामचा हा:सा नं सुं मनु मदुगु थासय् मभिं ज्या ज्वलय् वयात बचय् याइम्ह अन सुं मदु।

28 सुं मनुखं ब्याहा क्व:मछ्यूम्ह मिसामचायात जबरजस्ती यानाच्वंगु मनुतयसं खन धा:सा*

29 व मिजंनं व मिसाया बौयात वह:यागु नेय्गू शेकेल वह:† बीमा:। व मिजंनं व मिसामचायात जबरजस्ती या:गुलि वयात थ: कला: दय्केमा:। अले वं म्वातले त्व:ते दइ मखु।

30 सुं मिजंनं थ: बौया न्हापायाम्ह कला:नापं ब्याहा मयायेमा:। अथे याना: थ: बौयात लज्या मचाय्केमा:।*

23

मुँज्याय् दुकाये मत्य:पि

1 मिजंतय् अण्डकोष तज्या:म्ह वा च्वफायेगु चब्बूम्ह मनु परमप्रभुया मुँज्याय् दुहां वने दइ मखु।

2 व्यभिचारं बूम्ह मनु परमप्रभुया मुँज्याय् दुहां वने दइ मखु। झिगू पुस्ता तक इमि सुं नं सन्तान परमप्रभुया मुँज्याय् दुहां वने दइ मखु।

3 अम्मोनी वा मोआबी परमप्रभुया मुँज्याय् दुहां वने दइ मखु। झिगू पुस्ता तक इमि सुं नं सन्तान परमप्रभुया मुँज्याय् दुहां वने दइ मखु।*

4 छिपि मिश्रं व:बलय् इमिसं मरि व ल: ज्वना: लँय् छिमित नापला: मव:। अले इमिसं अराम-नाहारैमया* पतोरय् च्वनीम्ह बओरया काय् बालामयात छिमित सरा: बीत धिबा बिया: स:तल।*

5 अथे जूसां परमप्रभु छिमि परमेश्वरं बालामयागु खँ मन्यं। वयकलं व सरा:यात सुवालय् हिलादिल, छायाधा:सा परमप्रभु छिमि परमेश्वरं छिमित माया यानादी।

6 छिपि म्वानाच्वंतले अम्मोनीत व मोआबीतलिसे सन्धि याये मते अले इमिगु भिं जुइगु ज्या याये मते।*

7 एदोमीतय् धा:सा क्वह्यंके मते। इपि छिमि दाजुकिजा ख:। सुं मिश्रीयात नं क्वह्यंके मते। छायाधा:सा छिपि परदेशी जुया: इमिगु देशय् न्हापा च्वनाच्वंगु ख:।

8 इमि स्वंगूगु पुस्ताया सन्तान परमप्रभुया मुँज्याय् दुहां वने दइ।*

छाउनीयात शुद्ध तयेगु

9 छिपि थ: शत्रुतलिसें ल्वा: वनीबलय् छाउनीइ फुक्क अशुद्ध खँपाखें तापाक्क च्वँ।

10 सुं मिजं म्हासय्या खं विधिकथं अशुद्ध जूगु दुसा व छाउनी पिने पिहां वनेमा: अले न्हिच्छि व अन हे च्वनेमा:।

11 सन्ध्याका: इलय् तक अन च्वने धुंका: म्व:ल्हया: निभा: बिनावने धुंका: व छाउनी दुने वये फइ।

12 छाउनीया पिने झारा च्वनेगु छगूथाय् दयेमा:, अले अन हे झारा च्वनेत वनेगु यायेमा:।

* 22:19 २२:१९ सछि शेकेल लगभग १.२ किलोग्राम वह: * 22:28 २२:२८-२९ प्रस २२:१६-१७ † 22:29 २२:२९ नेय्गू शेकेल ५७५ ग्राम * 22:30

२२:३० लेवी १८:८; २०:११; व्य २७:२० * 23:3 २३:३-५ नहे १३:१-२ * 23:4 २३:४ अराम-नाहारैम उत्तर-पच्छिम मेसापोटामिया * 23:4 २३:४ गन्ती

२२:१-६ * 23:6 २३:६ नहे १३:१-३ * 23:8 २३:८ उत ३६

- 13 गाः म्हुइगु ज्याभः नं ज्वनाः हूँ, अले खि ल्हाका ब्यु।
 14 परमप्रभु छिमि परमेश्वर छिमित बचय यायेत अले छिमिगु नितिं छिमि शत्रुतयत् बुकेत छिमिगु छाउनीइ चाःहिलादी।
 अथे जुयाः छिमिगु छाउनी पवित्रां जुइमाः। वयक्लं छिमिगु दथुइ घच्चाइपुगु छुं नं मखनेमा, मखुसा वयक्लं छिमित त्वःतादी।

थीथी नियम

- 15 मेगु देशं बिस्युं वंम्ह दास छिमिगु शरणय् वल धाःसा वयात वया मालिकया ल्हातय् लःल्हाये मते।
 16 वं ययक्कूगु थासय् वयात छिमिगु दथुइ च्वनेब्यु। छिमिसं वयात क्वत्यले मते।
 17 सुं इस्त्राएली मिजं वा मिसां देगःया वेशयाया ज्या मयायेमाः।*
 18 छुं भाकल पूर्वकेत छिमिसं मिजं वेशया वा मिसा वेशयां कमय् यानाहःगु धिबा परमेश्वरया न्ह्यःने महयेमाः, छायाधाःसा परमप्रभु छिमि परमेश्वरयात थुपिं निथिं मनूतय्सं कमय् याःगु धिबा मयः।
 19 सुं इस्त्राएली दाजुकिजातयत् ब्याज वइगु धिबा वा नयेगु नसा वा छुं बस्तु त्याःसा बीबलय् ब्याज काये मते।*
 20 छिमिसं परदेशीयाके ब्याज काये फु, अयनं थः इस्त्राएली दाजुकिजातयत्के ब्याज काये मते। अथे याःसा छिपि अधिकार यायेत वनाच्वंगु देशय् परमप्रभु छिमि परमेश्वरं छिमिसं ल्हाः तःगु न्ह्यागु हे ज्याय् नं सुवाः बियादी।
 21 छिमिसं परमप्रभु छिमि परमेश्वरया निति भाकल याये धुंकाः व पूर्वकेत लिबाके मते। छायाधाःसा वयक्कूयात व पूर्वकूगु स्वये यः, मखुसा छिमित पाप लाइ।*
 22 छिमिसं भाकल याःगु मदुसा छिमित पाप लाइ मखु।
 23 छिमिगु म्हुतुं छु पिहां वइ व छिमिसं पूर्वके हे माः, छायाधाःसा परमप्रभु छिमि परमेश्वरयात छिमिसं थःगु इच्छाकथं थःगु हे म्हुतुं भाकल याःगु खः।
 24 छिमि जःलाखःलाया दाखक्यबय् जुयाः वन धाःसा नये यःक्व दाख छिमिसं नयेफु, अयनं थःगु दालाय् तये मते।
 25 छिमि जःलाखःलाया बुँइ जुयाः वन धाःसा अन्नया बाला छिमिसं ल्हातं त्वथुला काये फु, अयनं सयाच्वंगु अन्नमाय् ईचां लयाः काये मते।

24

पारपाचुकेगुया नियम

- 1 सुं मिजंनं सुं मिसालिसे ब्याहा यायेधुंकाः वयाके वयात मयःगु छुं दुगुलि तये मययाः पारपाचुकागु भवं च्वयाबियाः थःगु छैनं पितछवल धाःसा,*
 2 अले अनं लिपा व मिसां मेम्ह मिजलिसे ब्याहा यात धाःसा,
 3 अले व मिजंयात नं मययाः पार बीगु भवं च्वयाः व मिसाया ल्हातय् बियाः वयात पितछवल वा मिजं सित धाःसा,
 4 वयात त्वःतूम्ह न्हापांम्ह भाःतं व अशुद्ध जुइ धुंकाः व नापं हानं ब्याहा यायेदइ मखु। छायाधाःसा थ्व परमप्रभुयात घच्चाइपुगु खँ खः। थुकथं परमप्रभु छिमि परमेश्वरं छिमित सर्बयकथं बियादीगु देशय् पाप हये मते।

छु याये त्यः छु याये मत्यः

- 5 नकतिनि ब्याहायाम्ह मिजंयात सेनानापं छवये मते वा मेगु छुं नं ज्याया भाला वयात बी मते। दच्छि तक व थःगु छैय् थःयत्थे च्वनाः थःम्हं हःम्ह कलाःयात लय्ताय्का च्वनेमा।
 6 सुयात छुं त्यासा बिल धाःसा वयागु अन्न क्यलेगु घःचाया क्वय्यागु पाता व च्वय्यागु पाता बरः काये मते, छायाधाःसा थ्व ला व मनूया जीवनयात बरः काःगु थें खः।
 7 सुं इस्त्राएली मेम्ह इस्त्राएलीयात जबरजस्ती यंकाः दास दय्कल धाःसा वा दास दय्काः मिल धाःसा वयात स्याना छवयेमाः।
 छिमिसं थज्याःगु मभिंगु ज्या छिमिगु दथुं चीकाः छवयेमाः।*
 8 छैग्यागु पुनेयःगु ल्वयया बारे धाःसा लेवी पुजाहारीतय्सं छिमित स्यंगु थें छिमिसं बांलाक यायेमाः। जिं इमित बियागु आज्ञा छिमिसं बांलाक मानय् यायेमाः।*
 9 छिपि मिश्रं वःबलय् लैय् परमप्रभु छिमि परमेश्वरं मिरियमयात छु यानादिल व लुमंकि।*
 10 थः जःलाखःलायात छुं नं कथंयागु त्यासा बीबलय् वयागु बरः कायेत छिपि छैय् दुने दुहां वने मते।*
 11 छिपि पिने हे पियाच्वँ अले त्यासा काःम्हयसिनं हे बरः छिमिथाय् हयाबीमाः।
 12 छिमि जलाःखलाः मगाःमचाःम्ह खःसा अले वं त्यसाया निति गाः बरः तःगु दुसा व थःके तयाः घने मते।
 13 छिमिसं वयागु गा लितब्यु, अले व उकी घेनाः वं छिमित सुवाः बी। अले परमप्रभु छिमि परमेश्वरया न्ह्यःने थ्व धार्मिकताया ज्या जुइ।

† 23:14 २३:१४ पवित्र पूर्वक परमेश्वरया सेवाया लागि अलग याःगु * 23:17 २३:१७ लेवी १९:२९ * 23:19 २३:१९-२० प्रस २२:२५; लेवी २५:३६-३७; व्य १५:७-११ * 23:21 २३:२१ गन्ती ३०:१-१६; मती ५:३३ * 24:1 २४:१ मती ५:३१; १९:७; मार्क १०:४ * 24:7 २४:७ प्रस २१:१६ * 24:8 २४:८ लेवी १३:१-१४:५४ * 24:9 २४:९ गन्ती १२:१० * 24:10 २४:१०-१३ प्रस २२:२६-२७

14 छिमि इस्राएली दाजुकिजा जुइमा वा छिमिगु शहरत मध्ये छगू शहरय् च्वनाच्वंम्ह परदेशी जुइमा, सुं मगाःमचाःम्ह व नये मखंम्ह ज्याला कयाः ज्या याइम्ह च्यःपाखें फाइदा काये मते।*

15 निभाः बिनावने न्ह्यः हे न्हियान्हिथं वयागु ज्याला बिया हे छव छाय्धाःसा व छम्ह मगाःमचाःम्ह खः अले वयागु मन ज्यालाय् हे वनाच्वनी। मखुसा वं छिमिगु विरोधय् परमप्रभुयात इनाप यात धाःसा छिमित पाप लाइ।

16 मां-बौपिन्त काय्म्ह्याय्पिनिगु निति अले काय्म्ह्याय्पिन्त मां-बौपिनिगु निति स्याये मते। छम्ह छम्ह मनु थःम्हं याःगु पापया निति जक सिनावनेमाः।*

17 परदेशी व मांबौ मदुपि मस्तय्गु न्याय स्यंके मते। भाःत सी धुंकूम्हय्सिगु गा बरः काये मते।*

18 छिपि मिश्रय् दास जुयाः परमप्रभु छिमि परमेश्वरं छिमित त्वःतकादीगु खँ लुमंकि। अथे जुयाः जिं छिमित थथे यायेगु आज्ञा बियागु खः।

परदेशी, मांबौ मदुपि व भाःत सी धुंकूपि

19 छिमिसं बुँइ बाली लइबलय् छथू त्वःफित धाःसा उकियात कायेत लिहां वने मते। उकियात परदेशी, मांबौ मदुपि व भाःत सी धुंकूपि मिसातय्गु लागि त्वःताब्यु। अले परमप्रभु छिमि परमेश्वरं छिमिगु ल्हाःया फुक्क ज्याय् सुवाः बियादी।*

20 छिमिसं जैतूनया फल छकः खाये धुंकाः त्वःफ्यगु फल खायेत हानं वने मते। व परदेशी, मांबौ मदुपि व भाःत सी धुंकूपि मिसातय्गु लागि दयाच्वनेमाः।

21 छिमिसं दाखया क्यबं दाख खाये धुंकाः लिपा हानं अन फल खायेत वने मते। व परदेशी, मांबौ मदुपि व भाःत सी धुंकूपि मिसातय्गु लागि जुइमाः।

22 छिपि मिश्रय् दास जुयाच्वनागु खँ लुमंकि। अथे जुयाः जिं छिमित थथे यायेगु विधि बियाच्वनागु दु।

25

अपराधया सजाँय

1 मनूतय्गु दथुइ ल्वापुरब्ब्यापु जुयाः इपि अदालतय् वनीबलय् न्यायाधीशतय्सं द्रं दुम्ह सु खः द्रं मदुम्ह सु खः व फैसला यानाबी।

2 द्रयाःम्हय्सित दायेगु सजाँय जग्गु दुसा न्यायाधीशतय्सं नं वयात बैय् ग्वार्तुइकाः थःगु न्ह्यःने वं याःगु द्रं कथं कोरीं दायकेमाः।

3 अयनं पिइकः स्वयाः अप्वः कोरीं मदायेमाः। व स्वयाः अप्वः कोरीं दाल धाःसा मनूतय्गु न्ह्यःने वयागु बेइज्जत जुइ।*

4 अन्न दाइबलय् द्रहंया त्वाथय् पिचा तयाबी मते।*

भाःत सीम्ह तताःजुयात यायेमाःगु ज्या।

5 छखा छैय् च्वपिं दाजुकिजा मध्ये सुं काय् मदयाः सिनावन धाःसा व सीम्हय्सिया कलातं व छैजलं पिने ब्याहा मयायेमाः। सिनावंम्ह मनूया दाजु वा किजां वयात थः कलाः दयकाः सिनावंम्ह मनूया दाजु वा किजां यायेमाःगु ज्या यायेमाः।*

6 वं न्हापां बुइकूम्ह काय् सिनावंम्ह दाजु वा किजाया काय् तायकेमाः। अले वयागु नां इस्राएलय् दया हे च्वनी।

7 अयनं दरभत वा किजाभतं थः तताःजुयात तये मयकूसा तताःजु शहरया ध्वाखाय् थकालितथाय् वनाः थथे धायेमाः, “जिमि दरभत वा किजाभतं थः दाजुया नां इस्राएलय् तयातयेत म्हाः धाल। अले जिलिसें दरभत वा किजाभतं यायेमाःगु ज्या मयाः।”*

8 अले थकालितयसं दरभतः वा किजाभतःयात सःताः खँ ल्हायेमाः। अले वं “जिं थ्व नापं ब्याहा याये मखु” धकाः थःगु खँय् जिद्दी यानाच्वन धाःसा

9 सीम्हय्सिया कलातं थकालितय्गु हे न्ह्यःने वयाथाय् वनाः वयागु हे तुति छपा लाकां त्वःकाकयाः वयागु ख्वालय् थुकलं बीमाः। अले थथे धायेमाः “सु थः दाजु वा किजाया निति मचा दयकेत मानय् जुइ मखु वयात थथे हे याइगु जुइ।”

10 इस्राएलय् व मनूया छैजःयात, “लाकां लाकाकाःगु” छैजः धकाः धाइ।

मेमेगु नियम

11 निम्ह मिजं ल्वाना च्वंथाय् छम्हय्सिया कलाः वयाः थः भाःतयात बचय् यायेत न्ह्यःने वनाः मेम्ह मिजंया अण्ड ल्हातं न्याक्क ज्वन धाःसा,

12 छिमिसं वयागु ल्हाः पालाब्यु, वयात माया याये मते।

13 छिमिसं थःगु म्हेचाय् छगू हे तौलयागु छगू इयातुगु अले छगू याउँगु निगू किसिमया धः तये मते।*

14 छिमिगु छैय् छगू हे नापयागु छगू तःधंगु व छगू चिधंगु नापय् यायेगु तये मते।

15 छिमिसं पाय्छिकथंयागु तराजु व धः अले माना पाथी व दायेगु छ्यलेगु या, उकिं परमप्रभु छिमि परमेश्वरं छिमित बियादीगु देशय् छिपि ताःई तक म्वाइ।

* 24:14 २४:१४-१५ लेवी १९:१३ * 24:16 २४:१६-२ राज १४:६; २ इति २५:४; इज १८:२० * 24:17 २४:१७-१८ प्रस २३:९; लेवी १९:३३-३४; व्य २७:१९
* 24:19 २४:१९-२१ लेवी १९:९-१०; २३:२२ * 25:3 २५:३ २ कोर ११:२४ * 25:4 २५:४ १ कोर १:९; १ तिमो ५:१८ * 25:5 २५:५-६ मत्ती २२:२४;
मर्क १२:१९; लूक २०:२८ * 25:7 २५:७-१० रुथ ४:७-८ * 25:13 २५:१३-१६ लेवी १९:३५-३६

16 सुनां थज्याःगु ध्वंलायेगु ज्या याइ व परमप्रभु छिमि परमेश्वरयात घच्चाइपुस्से च्वंम्ह मनु खः ।

अमालेकीतयत् स्यायेगु उजं

17 छिपि मिश्रं पिहां वयाच्चंबलल्य लँय अमालेकीतयसं छिमित छु याःगु खः व ल्वःमंके मते।☆

18 छिपिं त्यानुचायाः थाक्कु चाःबलल्य लँपुइ छिमिगु ल्युने लाःपिन्त इमिसं हयेकायाः स्यानाबिल। इमिके परमेश्वरया भचानं भय मदु।

19 परमप्रभु छिमि परमेश्वरं सर्बयकथं छिमिगु अधिकारय् बियादीगु देशय् शत्रुतपाखें छिमित आराम बियादी धुंकाः पृथ्वीं अमालेकीतयगु नां हे न्हंकाछव। छिमिसं थ्व खँ गुबलें ल्वःमंके मते!

26

न्हापांगु फल व झिब्वय् छव्व

1 परमप्रभु छिमि परमेश्वरं छिमित सर्बयकथं बियादीगु देशय् थ्यंकाः उक्रियात त्याकाकयाः अन च्वने धुंकाः

2 परमप्रभु छिमि परमेश्वरं छिमित बियादीगु देशय् सःगु न्हापांगु बालीया छुं फल छगः दालाय् तयाः परमप्रभु छिमि परमेश्वरं थःगु नितिं ल्ययादीगु विशेष थासय् यंकि।☆

3 अबलल्य अन ज्या याइम्ह पुजाहारीयात थथे धा, “परमप्रभं छिमि परमेश्वरं झीत बी धकाः झी पुर्खातलिसें पाःफयादीगु देशय् जिपिं थ्यने धुंकाः थ्व दाला हया।”

4 अले पुजाहारीं छिमिगु ल्हातं व दाला कयाः परमप्रभु छिमि परमेश्वरया वेदीया न्ह्यःने तयाबी।

5 अले छिमिसं परमप्रभु थः परमेश्वरयागु न्ह्यःने थथे धा, “जिमि तापाःबाज्या चाःहिला जुइम्ह छम्ह अरामी खः। व कम मनुतलिसें मिश्रय् वन अले अन हे च्वन। अन वपाखें बल्लाःगु व यक्वः ल्याः दुगु छगू तःधंगु जाति दत।

6 अयनं मिश्रीतयसं जिमित क्वत्यलातयाः दुःखकष्ट बिल। अले जिमित थाक्कुगु ज्या याकल।

7 उबलल्य जिमिसं परमप्रभु जिमि पुर्खाया परमेश्वरयात इनाप यानाः वय्कलं जिमिगु सः न्यनादिल, अले जिमिगु सास्ती, थाक्कुगु ज्या व जिमित क्वत्यलातःगु स्वयादिल।

8 अथे जुयाः परमप्रभुं झीत थःगु बल्लाःगु ल्हाः व चकंगु लप्पू तःधंगु ग्यानपुस्से च्वंगु अजू चाइपुगु चिं व ज्या क्यनाः मिश्रं पितहयादिल।

9 वय्कलं झीत थ्व थासय् हयाः थ्व दुरु व कस्ति बाः वयाच्चंगु देश बियादिल।

10 हे परमप्रभु, छिं जितः बियादीगु बुँयागु न्हापांगु फल जिं छिथाय् हयागु दु” धाये धुंकाः परमप्रभु छिमि परमेश्वरया न्ह्यःने व दाला तयाः वय्कःयात छयं क्वछुकाः आराधना या।

11 अले गुलि भिंगु भिंगु खँत परमप्रभु छिमि परमेश्वरं छिमित व छिमि छँजःयात बियादीगु दु, उपिं फुक्कया नितिं छिमिसं लेवीया सन्तानत व छिपिलिसे च्वनिपिं परदेशी नापं लसता हनेमाः।

12 स्वंगूगु दँय्, झिब्वय् छव्व बीगु दँय् छिमिसं थःगु फुक्क बालीया झिब्वय् छव्व छायेमाः। विशेष देछा छायेगु थ्व दँय् छिमिसं लेवीया सन्तानत, परदेशीत, मांबौ मदुपिं व भाःत सी धुंक्पिन्त झिब्वय् छव्व बीमाः। अले छिमिगु शहरय् इमिके नयेत गाक्क दइ।☆

13 अनंलि परमप्रभु थः परमेश्वरयात थथे धा, “जिं थःगु छँनं पवित्र ब्व लिकयाः छिगु आज्ञाकथं लेवीया सन्तान, परदेशी, मांबौ मदुपिं व भाःत सी धुंक्पिं मिसातयत् बियागु दु। छिगु आज्ञा जिं त्वःतागु मदु। अले ल्वःमंकागु मदु।

14 दुखं च्वनाबलल्य जिं पवित्र ब्वतिं छुं नयागु मदु। अले अशुद्ध जूबलय् उकिं छुं लिकयागु मदु, अले उकिं छुं सिनावपिन्त छायागु मदु। छिं आज्ञा बियादीगु फुक्क खँ जिं यानागु दु।

15 थःगु पवित्रथाय् स्वर्गं स्वयाः थः मनु इस्त्राएलयात सुवाः बियादिसँ अले छिं जिमि पुर्खालिसें पाफयाः बचं बियाः जिमित बियादीगु दुरु व कस्ति बाः वयाच्चंगु देशयात नं सुवाः बियादिसँ।”

आज्ञा मानय् याये हे माः

16 थुपिं विधि व नियम मानय् यायेत थौंया दिं परमप्रभु छिमि परमेश्वरं छन्त आज्ञा बियादीगु दु। अले दुनुगलंनिसें व थःगु प्राणं वय्कःयागु सेवा याःगु ययकादी

17 “परमप्रभु हे झी परमेश्वर खः, झीपिं वय्कःया लँपुइ वने, वय्कःया विधि, आज्ञा व नियम मानय् याये, वय्कःया खँ न्यने” धकाः छिमिसं थौं बचं याःगु दु।

18 परमप्रभु छिमि परमेश्वरं थःगु बचं कथं थौं छिमित थः विशेष मनूत व मू वंगु सम्पत्ति दय्कादीगु दु, अले छिमिसं वय्कःया आज्ञा मानय् याये हे माः।☆

☆ 25:17 २५:१७-१९ प्रस १७:८-१४; १ शमू १५:२-९ ☆ 26:2 २६:२ प्रस २३:१९ ☆ 26:12 २६:१२ व्य १४:२८-२९ ☆ 26:18 २६:१८ प्रस १९:५; व्य ४:२०; ७:६; १४:२; तीत २:१४; १ पत्र २:९

19 अथे यात धाःसा वयकलं छिमित मेगु जातित स्वयाः तःधंकादी। अनंलि छिमित हनाबना व नां दइ। अले परमप्रभु छिमि परमेश्वरं बचं बियादीगु थें छिपि वय्कःया पवित्र जाति जुइ।

27

एबाल पर्वतय् दुगु वेदी

- 1 मोशा व इस्राएलया थकालितयसं मनूतयत् थथे धाल, “जिं थौं छिमित बियागु आज्ञा फुक्क मानय या।
- 2 छिपि यर्दन छिनाः परमप्रभु छिमि परमेश्वरं छिमित बियादीगु देशय् थ्यनीबलय् ततःग्वःगु ल्वहं थनाः लेवं पानाब्यु।*
- 3 छिमि पुर्खातय् परमप्रभु परमेश्वरं बचं बियादीगु थें खुसि छिनाः परमप्रभु थः परमेश्वरं छिमित बियादीगु दुरु व कस्ति बाः वयाच्चंगु देशय् दुहां वने धुंकाः थ्व नियमया फुक्क वचन उकी च्व।
- 4 यर्दनया उखे थ्यनीबलय् जिं धयागु थुपि ल्वहं एबाल पर्वतय् थनाः लेवं पानाब्यु।
- 5 “अन हे छिमिसं परमप्रभु थः परमेश्वरयागु निति ल्वहंयागु वेदी दय्कि। उकी नयागु ज्याभः छ्यले मते।*
- 6 छिमिसं बैययागु ल्वहंतं परमप्रभु थः परमेश्वरयागु वेदी दय्कि, अले अन परमप्रभु थः परमेश्वरयागु निति होमबलि छा।
- 7 छिमिसं मेलबलि छायाः अन हे न, अले परमप्रभु छिमि परमेश्वरया न्ह्यःने लसता हँ।
- 8 छिमिसं थनागु उपि ल्वहंतय् थ्व नियमया फुक्क आज्ञा बांलाक च्व।”

एबाल पर्वतं बीगु सराः

- 9 अले मोशा व लेवी पुजाहारीतयसं सकलें इस्राएलीतयत् थथे धाल, “हे इस्राएली सुम्क च्वनाः न्यँ! थौं छिपि परमप्रभु परमेश्वरया थः मनू जूगु दु।
- 10 परमप्रभु छिमि परमेश्वरया खँ न्यँ, अले जिं थौं बियाच्चनागु वय्कःया आज्ञा व विधि बांलाक मानय या।”
- 11 उखुन्हु हे मोशां मनूतयत् थज्याःगु आज्ञा बिल,
- 12 छिपि यर्दन छिना वनेधुंकाः शिमियोन, लेवी, यहदा, इस्साखार, योसेफ व बेन्यामीन कुलयापि मनूतयत् सुवाः बीत गीरीज्जीम पर्वतय् दनाः च्वनेमाः।*
- 13 स्बेन, गाद, आशेर, जबूलून, दान व नप्ताली कुलयापि मनूत धाःसा सराः बीत एबाल पर्वतय् दनाः च्वनेमाः।
- 14 अले लेवीया सन्तानतयसं इस्राएलया सकलें मनूतयत् तःसलं थथे धायेमाः,
- 15 “कारिगरं क्रियाः दय्कातःगु धातुयागु मूर्ति दय्काः वयात सुनां मसीकं थापं याःम्ह मनूयात सराः लायेमाः।”
- अले फुक्कसिनं “आमेन” धायेमाः।*
- 16 “थः मां बौयात बेइज्जत याःम्ह मनूयात सराः लायेमाः।”
- अले फुक्कसिनं “आमेन” धायेमाः।*
- 17 “थः जःलाखःलाया सिमानाया ल्वहं चीकाब्यूह मनूयात सराः लायेमाः।”
- अले फुक्कसिनं “आमेन” धायेमाः।*
- 18 “कांयात मखुगु लँ क्यनाबीम्ह मनूयात सराः लायेमाः।”
- अले फुक्कसिनं “आमेन” धायेमाः।*
- 19 “परदेशी, मांबौ मदुम्ह व भाःत सी धुंक्महयसित बीमाःगु न्याय स्यंकुम्ह मनूयात सराः लायेमाः।”
- अले फुक्कसिनं “आमेन” धायेमाः।*
- 20 “थः बौया कलाःनापं घंम्ह मनूयात सराः लायेमाः छायाधाःसा वं थः बौयात लज्या चायकल।”
- अले फुक्कसिनं “आमेन” धायेमाः।*
- 21 “पशुलिसें ज्वःचिम्ह मनूयात सराः लायेमाः।”
- अले फुक्कसिनं “आमेन” धायेमाः।*
- 22 “थः तताकेहँ अले थः बौ वा मांया मेगु ब्याहापाखें दुम्ह तता वा केहँ नापं घंम्ह मनूयात सराः लायेमाः।”
- अले फुक्कसिनं “आमेन” धायेमाः।*
- 23 “थः ससःमां नापं घंम्ह मनूयात सराः लायेमाः।”
- अले फुक्कसिनं “आमेन” धायेमाः।*
- 24 “सुनां मसीकं थः जःलाखःलायात स्याःम्ह मनूयात सराः लायेमाः।”
- अले फुक्कसिनं “आमेन” धायेमाः।
- 25 “द्वं मदुम्ह मनूयात स्यायत् धिबा काःम्हयसित सराः लायेमाः।”

* 27:2 २७:२८ यहो ८:३०-३२ * 27:5 २७:५-६ प्रस २०:२५ * 27:12 २७:१२ व्य ११:२९; यहो ८:३३-३५ * 27:15 २७:१५ प्रस २०:४; ३४:१७; लेवी ११:४; २६:१; व्य ४:१५-१८; ५:८ * 27:16 २७:१६ प्रस २०:१२; व्य ५:१६ * 27:17 २७:१७ व्य ११:१४ * 27:18 २७:१८ लेवी ११:४ * 27:19 २७:१९ प्रस २२:११; २३:९; लेवी ११:३३-३४; व्य २४:१७-१८ * 27:20 २७:२० लेवी १८:८; २०:११; व्य २२:३० * 27:21 २७:२१ प्रस २२:१९; लेवी १८:२३; २०:१५ * 27:22 २७:२२ लेवी १८:९; २०:१७ * 27:23 २७:२३ लेवी १८:१७; २०:१४

अले फुक्कसिनं “आमेन” धायेमाः।

26 “श्व व्यवस्थाया नियमयात स्वीकार मयाःम्ह व मानय् मयाःम्ह मनूयात सराः लायेमाः।”

अले फुक्कसिनं “आमेन” धायेमाः।*

28

परमप्रभुया आज्ञा मानय् याइपिन्त दइगु सुवाः

लेवी २६:३-१३; व्य ७:१२-२४

1 जिं थौं छिमित कनाच्चनागु परमप्रभु परमेश्वरया आज्ञा मानय् यात धाःसा अले वय्कःयागु वचन बांलाक न्यन धाःसा वय्कलं छिमित पृथ्वीयापिं फुक्क जातित स्वयाः तःधंकादी।*

2 परमप्रभु छिमि परमेश्वरयागु वचन मानय् यात धाःसा थुपिं फुक्क सुवाः छिमित लाइ, अले छिपिनापं दयाच्चनी।

3 छिमित शहरय् सुवाः लाइ अले बुँज्याय् सुवाः लाइ।

4 छिमि मचाखाचा, अन्न, सा द्रुहं, फैच्चलय्या मस्तयत् सुवाः लाइ।

5 छिमिगु दालाय् अले छिमिगु छुचुं न्हायेगु थलय् सुवाः लाइ।

6 दुने दुहां वइबलय् अले पिने पिहां वनीबलय् छिमित सुवाः लाइ।

7 छिपिलिसें ल्वाः वइपिं शत्रुतयत् परमप्रभुं छिमिगु न्ह्यःने हे बुकाबी। इपिं छपु लँपु जुयाः ल्वाः वइ अयनं छिमिगु न्ह्यःनं न्हयपु लँपु जुयाः बिस्युं वनी।

8 परमप्रभुं छिमिगु धुकुति अले छिमिगु फुक्क ज्याय् सुवाः बियादी। अथे जुयाः परमप्रभु छिमि परमेश्वरं छिमित बियादीगु देशय् वय्कलं छिमित सुवाः बियादी।

9 परमप्रभु छिमि परमेश्वरयागु आज्ञा मानय् यानाः वय्कःया लँपुइ वन धाःसा वय्कलं छिमित पाफयाः बचं बियादीगु थें छिमित थः मनूत दयकादी।

10 अले पृथ्वीयापिं सकलें मनूतयसं छिमित परमप्रभुयापिं मनूत खः धकाः सियाः छिपिं खनाः ग्याइ।

11 छिमि पुर्खातयत् पाफयाः बी धयादीगु देशय् परमप्रभुं छिमित यक्व मचाखाचा, अले सा द्रुहं व यक्व अन्न बियादी।

12 परमप्रभुं थःगु भिंगु धुकू आकाशं छिमिगु बुँइ पाय्छिगु इलय् वा वय्कादी, अले छिमिगु ल्हाःया फुक्क ज्याय् सुवाः बियादी। छिमिसं यक्व जातितयत् त्यासा बी अयनं सुयाकें त्यासा कायेमाली मखु।

13 जिं थौं छिमित बियागु परमप्रभु छिमि परमेश्वरयागु आज्ञा मन बियाः उपिं बांलाक मानय् यात धाःसा परमप्रभुं छिमित न्हिपं मखु अयनं छ्यं हे यानादी। छिपिं क्वय् मखु च्वय् हे च्वनी।

14 जिं थौं छिमित बियागु आज्ञापाखें फःहिले मते, मेपिं घःतयगु ल्यूल्यु वनाः इमित पुजा याये मते।

परमप्रभुया आज्ञा मानय् याइपिन्त लाइगु सराः

लेवी २६:१४-४६

15 अयनं छिमिसं परमप्रभु छिमि परमेश्वरया खँ मन्यंसा अले थौं जिं छिमित बियागु वय्कःयागु फुक्क आज्ञा व विधि बांलाक मानय् मयाःसा थुपिं फुक्क सराः छिमित लाइ।

16 छिमित शहरय् सराः लाइ अले बुँज्याय् सराः लाइ।

17 छिमिगु दाला व छुचुं न्हायेगु थलय् सराः लाइ।

18 छिमि मचाखाचातयत् अले अन्न, सा द्रुहं व फैच्चलयया मस्तयत् सराः लाइ।

19 दुने दुहां वइबलय् व पिने पिहां वनीबलय् छिमित सराः लाइ।

20 वय्कःयात त्वःताः छिमिसं याःगु मभिंगु ज्यां यानाः छिमिसं छु छु ज्या ल्हातय् काइ उपिं फुक्क ज्याय् छिपिं भज्यं क स्यनामवंतले सराः, अलमल व ल्वापु छ्वयाहयादी।

21 अले परमप्रभुं छिमिसं अधिकार यायेत दुहां वनाच्चंगु देशय् छिपिं न्हा मवंतले पालंपाः ल्वय् छ्वयादी।

22 परमप्रभुं छिमित सुकूगनावनीगु ल्वचं काय्कादी अले छिपिं ज्वर व मनावइगु ल्वचं दने फइ मखु। छिमिगु अन्न बाली नाश यानाछ्वयेत वय्कलं वा मवइगु ई व तसकं क्वाःगु फय् छ्वयाहयादी। वय्कलं क्वःगु व फवसा वःगुलि कय्कादी, अले म्वातले छिमिके थुपिं आपत विपत वया हे च्वनी।

23 छिमिगु छेनय् च्वय् दुगु आकाश कँय् व छिमिगु बुँ नँ थें जुइ।

24 परमप्रभुं छिमिगु देशय् आकाशं वइगु वाया पलेसा छिपिं भज्यं क स्यनामवंतले धू व फि छ्वयाहयादी।

25 परमप्रभुं छिमित शत्रुतयगु न्ह्यःने बुकेबी। इपिलिसें ल्वायेत छिपिं छपु लँ जुयाः वइ अयनं न्हयपु लँ जुयाः बिस्युं वनी। छिपिं पृथ्वी न्यंकया नितिं भयया खँ जुइ।

26 छिपिं सिनावने धुंकाः झंगःत व पशुत वयाः छिमिगु सीम्ह नइ। इमित ख्यानाछ्वइम्ह सुं दइ मखु।

27 परमप्रभुं छिमित मिश्रीतयत् याःथें लनी मखुगु म्हय वइगु कै, ला ग्वारा, न्हि दुगु घाः व चासु कइनं दुःख बियादी।

- 28 परमप्रभुं छिमित कां व वँय यानादी अले न्हेपुइ भवेभ्वे कंकाबी।
- 29 कांम्ह मनुखं खिउँगु थासय् पचिपचि या: थें न्हिनय् छिमिसं पचिपचि याना जुइ। छिमिगु न्हागु ज्याय् नं छिपिं ता:लाइ मखु। न्हियान्हिथं छिमित क्वत्यलातइ, छिमिके दुगु लाकायंकी। छिमित ग्वाहालि याइम्ह सुं नं दइ मखु।
- 30 छिपिनापं ब्याहा क्व:छ्यूम्ह मिसायात मेम्ह मिजंनं यंका: स्यंकाबी। छिमिसं दय्कूगु छँय् थ:पिं च्वने खनी मखु। छिमिसं दाखमा पी अयनं उकिया फल नयेखनी मखु।
- 31 छिमि द्रुहं छिमिगु मिखाया न्हा:ने हे स्याइ, तर छिमिसं वयागु ला नयेखनी मखु। छिमि गधायात छिमिसं खंक हे बलं लाकायंकी तर छिमिसं लित काये फइ मखु। छिमि फैच्वलय् छिमि शत्रुतय्गु लहातय् लाइ अले छिपिपाखें इमित त्व:तकीम्ह सुं दइ मखु।
- 32 छिमि काय्म्हाय्पि मेगु देशयापि मनुतय्गु लहातय् ला वनी। छिमि काय्म्हाय्पि लिहां वइ ला धका: न्हियान्हिथं छिमिसं मिखा ब्वयाच्वनी। अयनं छिमिसं छुं याये फइ मखु।
- 33 छिमिसं थाकूगु ज्या याना: सयेकूगु अन्न बाली म्हमस्यूपिं मनुतय्सं लाकायंकी। छिमित धा:सा इमिसं न्हाबलें क्वत्यला हे तइ।
- 34 छिमिसं खंगु खं याना: छिपि वँय जुइ।
- 35 परमप्रभुं छिमिगु पुलि व तुतिइ, पुर्खालिसें पाफया: बाचा याना: छ्यनंनिसें पालि तक हे लनी मखुगु स्याइगु कै छ्वयाहया: छिमित सास्ती बियादी।
- 36 परमप्रभुं छिमि जुजुयात छिमिसं व छिमि पुर्खातय्सं म्हमस्यूगु छगू जातिया दथुइ लिना छ्वयादी। अले इमिगु दथुइ च्वना: छिमिसं सिं व ल्वहंयापि मेपिं घ:तय् पुजा याइ।
- 37 परमप्रभुं छिमित गन गन लिना छ्वयादी अनयापि मनुत छिमिगु हालत खना: अजू चाइ। छिमित खना: इपि न्हिली अले हेस्याइ।
- 38 छिमिसं बुँइ यक्व पुसा ह्वली अयनं कम अन्न मुनी, छाया:सा क्व:बुँइचां छिमिगु अन्न नइ।
- 39 छिमिसं दाखक्यब पिना: उकी ज्या याइ अयनं छिमिसं दाखमघ त्वनेखनी मखु, दाख मुने खनी मखु, छाया:सा कीचातय्सं उपिं नयाबी।
- 40 छिमिगु देशन्यंक जैतूनया सिमा ला दइ अयनं जैतूनया चिकं छिमित दइ मखु। छाया:सा जैतून सिमाया फल पाके मजूबलय हे हायावनी।
- 41 छिमि काय्म्हाय् ला दइ, अयनं इपि छिपिनापं दइ मखु, छाया:सा इमित लडाइँलय् ज्वना: यंकी।
- 42 क्व:बुँइचातय्सं छिमिगु फुक्क सिमा व अन्न बाली नयाबी।
- 43 छिमिगु दथुइ च्वनिपिं परदेशीत छिपिं सिबें च्वय् च्वय् थाहांवनी अयनं छिपिं क्वय् क्वय् कुहां वनी।
- 44 इमिसं छिमित त्यासाबी। अयनं छिमिसं इमित त्यासाबी फइ मखु। इपि ला छ्यं जुइ, छिपिं धा:सा न्हिपं जुइ।
- 45 थुपिं फुक्क सरा: छिमित लाइ। परमप्रभुं छिमि परमेश्वरं छिमित बियादीगु आज्ञा व विधि मानय् मया:गुलि अले वय्क:या खँ मन्यंगुलि छिपिं नाश मजुतले थुपिं सरा: छिमिथाय् दयाच्वनी।
- 46 थुपिं सरापं छ व छिमि सन्तानतय् दथुइ न्हाबलें छगू चिं व ख्याच्च:कथं ज्या याइ।
- 47 छाया:सा छिमिसं थ:पिं ज्यूबलय् परमप्रभुं छिमि परमेश्वरयागु सेवा न्हाइपुक व लय्ता:या मया:।
- 48 अथे जुया: परमप्रभुं छिमिगु विरोधय् छ्वया हयादीत्यंपिं शत्रुतय्गु छिमिसं सेवा याइ। छिपिं नये पित्या:पिं, प्याय्चा:पिं व नांगा जुइ। छिमित फुक्क खँय् मगा:मचा: जुइ। छिपिं नाश जुया मवंतले परमप्रभुं छिमिगु ग:पतय् ल्वहंयागु जुवा तयादी।
- 49 त:धिक:म्ह इमा स्वात क्वय् कुहां वइगु थें हे परमप्रभुं छिमिगु विरोधय् तापाकं पृथ्वीयागु कुन्चानिसें छिमिसं मथूगु भाय् ल्हाइपिं छगू जाति हयादी।
- 50 इमिगु ख्वा: ग्यानपुस्से च्वनी। इमिके बुरा बुरीपिन्त हनाबना व मस्तयत्त माया दइ मखु।
- 51 अले छिपिं भज्यंक मस्यंतले इमिसं छिमि बथांयापि सा-द्रुहंया मचा वा फैच्वलय्या मचा अले छिमिगु बुँइ स:गु बालि नयाबी। अले इमिसं छिमिगु अन्न, न्हगु दाखमघ व जैतूनया चिकं छुं नं ल्यंकी मखु।
- 52 छिमिगु फुक्क शहरयात इमिसं घेरय् याइ। अले छिमिसं भलसा त:गु देश न्यंकया तत:जा:गु पखा: इमिसं थुनाबी। परमप्रभुं छिमि परमेश्वरं बियादीत्यंगु देशन्यंक शहर शहरय् छिमित घेरय् याइ।
- 53 घेरय् यानात:गु इलय् छिमि शत्रुतय्सं बीगु सास्ती याना: परमप्रभुं छिमि परमेश्वरं बियादीपिं थ: हे काय्म्हाय्यागु ला नं छिमिसं नइ।
- 54 छिपिं मध्ये नुग: क्यातुम्ह व तसकं भिंम्ह मनुखं नं थ: हे किजा, थ:म्हं माया या:म्ह कला:, अले थ: ल्यंदुपिं मचाखाचातयत्त माया याइ मखु।
- 55 थ:म्हं नयाच्वंगु थ: मचाखाचातय्गु म्हया ला वं सुयातं बी मखु। शत्रुतय्सं छिमिगु शहरत घेरये याना: सास्तीबीबलय् वयाके छुनं ल्यं दइ मखु।
- 56 छम्ह नुग: क्यातुसे च्वंम्ह मिसा गुबलें बैय् पला: तयेम्वाय्क ब्वलंगु जुइफु। तर ई तसकं मभिनावनी,

- 57 गुकिं यानाः वं थः भाःत वा मेपि मस्ततयत् इनामब्यसें सुनां मसीक थः नकतिनि बूम्ह मचा व वयागु साहा नइ।*
- 58 परमप्रभु छिमि परमेश्वरयागु हनेबहःगु व मानय् यायेमाःगु नांया भय मकाल धाःसा अले छिमिसं थ्व सफुली च्वयातःगु नियमया फुक्क वचन बांलाक मानय् मयात धाःसा
- 59 परमप्रभुं छिमिके अले छिमि मचाखाचातयक्के ग्यानपुसे च्वंगु महामारी अले तच्चःगु व तःन्हू तक दयाच्वनीगु ल्वय् छवयाहयादी।
- 60 छिपि ग्याःगु मिश्रया थीथी ग्यानपुसे च्वंगु ल्वय् वय्कलं छिमिगु म्हय् हयादी, अले उपि ल्वय् छिमिके दया हे च्वनी।
- 61 थ्व व्यवस्थाया सफुतिइ च्वयामतःगु फुक्क ल्वय् व महामारी नं छिपि नाश मजुतले परमप्रभुं छिमिके हयादी।
- 62 परमप्रभु छिमि परमेश्वरया खँ मन्यंगुलि आकाशया नगु थें अल्याख दुपि छिपि यक्क कम जक ल्यं दइ।
- 63 परमप्रभुं लयताःतां भिं यानादीगु व ल्याः अप्वयेकादीगु थें हे छिमित लयताःतां भज्यंक नाश यानादी। अले छिमिसं अधिकार यायेत दुहां वनेत्यंगु देशं छिमित लिनाः वांछवइ।
- 64 अले पृथ्वीयागु छगू कुन्चानिसें मेगु कुन्चा तक थीथी जातिया दथुइ परमप्रभुं छिमित छ्यालब्याल यानादी। अले अन च्वनाः छिमिसं थःपिन्सं व थः पुर्खां म्हमस्यूपि सिं व ल्वहंयापि मेपिं घःतयत् पुजा याइ।
- 65 उपि जातितय् दथुइ छिमित आराम दइ मखु अले छिमि थःगु निति छकुचा थाय् नं दइ मखु। अन परमप्रभुं छिमित च्यूताः दुगु मन, पिया च्वं च्वं त्यानुचाःगु मिखा व क्वतंगु नुगः बियादी।
- 66 छिमिगु जीवन अलमल जुया तं च्वनी, छिपि चान्हे थरथर खानाच्वनी, छिमिगु जीवनया छुं भलसा दइ मखु।
- 67 न्हागु खँसां नं छिपि थुरथुर खाइ। सुथय् छिमिसं धाइ, “बहनी जूसा ला ज्यूनि,” अले बहनी धाइ, “सुथय् जूसा ला ज्यूनि।”
- 68 अले जिं छिमिसं हानं खनी मखु धकाः धाःगु लँपुं परमप्रभुं छिमित मिश्र देशय् लःजाहाजं लित छवयादी। अन छिमिसं थःपिन्त दास दासी जुइगु लागिं मीत शत्रुतय्गु न्ह्यःने दनी अयनं सुनानं छिमित न्यानाकाइ मखु।

29

बाचायात न्हधाः याःगु

- 1 होंरेबय् परमप्रभुं इस्त्राएलीतलिसे चिनादीगु बाचा बाहेक मोआबया ख्यलय् परमप्रभुं मोशायात बियादीगु बाचाया वचन थुपि हे खः।
- 2 मोशां सकलें इस्त्राएलीतयत् सःताः धाल,
- परमप्रभुं मिश्र देशय् फारोयात, वया सकलें हाकिमतयत् व वया फुक्क देशयात छिमिगु न्ह्यःने यानादीगु फुक्क ज्या छिमिसं खंगु दु।
- 3 उपि ततःधंगु दुःख, चिं व अजू चाइपुगु ज्या छिमिगु मिखां खंगु दु।
- 4 अयनं थौं तक परमप्रभुं छिमित थुइके फइगु नुगः, स्वये फइगु मिखा व न्यने फइगु न्हायपं बियादीगु मदु।
- 5 परमप्रभुं धयादी, “जिं छिमित पिइदँ तक मस्भूमिइ ज्वना जुयाबलय् छिमिगु म्हया वसः गुना मवं अले ततिया लाकां नं मगु।
- 6 छिमिसं मरि नये मखन, अले दाखमघ व छाःगु मघ नं त्वने मखन। जि परमप्रभु छिमि परमेश्वर खः धकाः छिमित स्यनेत जि थथे याना।”
- 7 छिपि थन थ्यंबलय् हेस्बोनया जुजु सीहोन व बाशानया जुजु ओग झीनापं ल्वायेत पिहां वल तर झीसं इमित त्याका।*
- 8 अले झीसं इमिगु देश कयाः सर्बयकथं स्बेनी, गादी व मनशशेया बच्छि कुलयात इनाबिया।*
- 9 अथे जुयाः थ्व बाचाया वचन बांलाक मानय् या अले छिमिसं न्हागु याःसां छिमित बांलाइ।
- 10 थौं छिपि सकलें परमप्रभु छिमि परमेश्वरया न्ह्यःने दनाच्वंगु दु। छिमि कुलनायःत अले मू मू मनूत, छिमि थकालित, हाकिमत व सकल इस्त्राएलीत,
- 11 छिमि मचाखाचात व कलाःपि अले छिमि सिं पालीपिं व लः क्वबिपिं छिमि छाउनीइ च्वनिपिं परदेशीत नं छिपिनापं दु।
- 12 छिपि थन परमप्रभु छिमि परमेश्वरं पाफयाः चिनादीत्यंगु बाचाय् ब्वति कायेत दनाच्वंगु दु।
- 13 परमप्रभुं छिपिं व छिमि पुर्खां अब्राहाम, इसहाक व याकूबलिसें चिनादीगु बाचाकथं छिपिं वय्कःया मनूत व वय्कः छिमि परमेश्वर खः धकाः थौं पक्का यानादी।
- 14 परमप्रभुं छिमित धयादी, “पाफयाः थ्व बाचा जिं छिपिलिसें जक चिनागु मखु
- 15 तर थन परमेश्वरया न्ह्यःने दनाच्वंपिं फुक्क नापं व आः तक मबुपिं छिमि मचाखाचालिसें नं चिनागु दु।”

मूर्ति पुजा मयायेगु

- 16 झीपि मिश्रय् गथे यानाच्वनाः अले थन थ्यंकः वयेत झीसं गुकथं देश देशत पुला वया धकाः छिमिसं स्यू।

- 17 हानं छिमिसं इमिके दगु सिं, ल्वहं, वहः व लुँयागु घच्चाइपुगु मूर्ति नं खंगु दु।
- 18 परमप्रभु झी परमेश्वरपाखें फहिलाः उपि जातिया घःतयत पुजा यायेगु मनदुपि सुं मिजं वा मिसा, वंश वा कुल छिमिगु दथुइ मदु धइगु खँ पक्का या। होश या! थज्याःगु खायुगु बिख दयकीगु छुं हा छिमिगु दथुइ मदयेमाः।☆
- 19 थ्व बाचाया वचन व सुवाः न्यंपिं मनूतय् दथुइ “जि जिदी जुयाः थःगु हे लँपुइ वनाच्चंसां नं बचय् जुयाच्चनी” धकाः बिचाः याइम्ह सुं मनू मदयेमाः। थज्याःगु बिचारं लखं लाःगु जमिनय् व गंगु जमिनय् विपत्ति हइ।
- 20 परमप्रभुं वयात क्षमा बीत गुबलें ययकादी मखु। वयकःया तं व डाहा व मन्याके लाइ। थ्व सफुलिइ च्वयातःगु फुक्क सराः वयात लाइ। अले परमप्रभुं वयागु नां पृथ्वी हुयाछ्वयादी।
- 21 परमप्रभुं वयात इम्राएलया फुक्क कुलपाखें अलग तयादी। अले थ्व नियमया सफुलिइ च्वयातःगु बाचाया फुक्क सराःकथं वयाके विपत्ति हइ,
- 22 छिमि लिपा वइपि मचाखाचा व यक्व तापाःगु देशं वःपि परदेशीतय्सं छिमिगु देशय् वःगु विपत्ति व परमप्रभुं देशय् हयादीगु ल्वय् खनी।
- 23 थ्व देशया फुक्क जमिन चि व गन्धकं झौ जुइ। अन छुं पी नं मज्यु, छुं बुया नं वइ मखु, अन घाँय तक नं बुयावइ मखु। थ्व परमप्रभुं थःगु तंम्वय नाश यानादीगु सदोम व गमोरा, अदमा व सबोयीम थें जुइ।☆
- 24 फुक्क जातितय्सं धाइ, “परमप्रभुं थ्व देशयात थथे छाय् यानादीगु? थ्व मि थें जाःगु तं छाय्?”
- 25 अले मनूतय्सं लिसः बी, “इमित मिश्रं पित हयादीबलय् इमि पुर्खालिसें परमप्रभुं छुं बाचा चिनादीगु खः। उकियात इमिसं त्वाथुगुलि थ्व जगु खः।
- 26 इपि वनाः म्हमस्यूपि घःतयत पुजा यात अले भागि यात। परमप्रभुं उपि घःतयत पुजा याये मते धकाः धयादीगु खः।
- 27 अथे जुयाः परमप्रभु थः मनूतलिसें तसकं तंचायादिल। अले थ्व सफुलिइ च्वयातःगु फुक्क सराः हयादिल।
- 28 परमप्रभु तच्चकं तंचायादिल अले तच्चःगु तंम्वय इमित थःगु देशं लिनाः मेगु देशय् वांछ्वयादिल। व थौं तक नं जुयाच्चंगु दु।”
- 29 गुप्ति खँ परमप्रभु झी परमेश्वरयागु खः। अयनं वयकलं नियम क्यनादीगु दु अले झीसं व झी मचाखाचातय्सं उपि मानय् यायेमाः।

30

- परमप्रभुयाथाय् लिहां वःसा मनूतयत सुवाः दइ
- 1 परमप्रभु छिमि परमेश्वरं जाति जातितयगु दथुइ छिमित लिना छ्वयेधुंकाः जिं छिमित कनागु सुवाः व सराःया खँ छिमित लाइबलय् छिमिसं उपि खँ लुमंकि।
- 2 उबलय् छिपिं व छिमि मचाखाचा परमेश्वरयाथाय् लिहां वल धाःसा अले जिं थौं कनागु आज्ञाकथं दुनुगलंनिसें व थःगु प्राणं वयकःयागु सेवा यात धाःसा
- 3 ज्वनाः यंकुपिं छिमित परमप्रभु छिमि परमेश्वरं लित हयादी। अले वयकलं छिमित गुगु जातितयगु दथुइ छ्यालब्याल यानादीगु खः उपि जातितय् दथुं माया यानाः हाकनं मुंकादी।
- 4 छिमित आकाश क्वय्या तसकं ताताःपाःगु देशय् पितिनाछ्वःगु जूसां परमप्रभु छिमि परमेश्वरं छिमित अनं हयाः मुंकादी।
- 5 वयकलं छिमित छिमि पुर्खातयगु देशय् हयादी। अले छिमिसं व देशयात अधिकार याइ। वयकलं छिमिगु भिं यानादी अले छिमि पुर्खातयगु ल्याः स्वयाः छिमिगु ल्याः अप्वः यानादी।
- 6 गुकिं यानाः छिपिं म्वानाच्चनेत छिमिसं परमप्रभु थः परमेश्वरयात दुनुगलंनिसें व थःगु फुक्क प्राणं वयकःयागु माया याये फयेमा, वयकलं छिमिगु व छिमि सन्तानतयगु नुगः हीकादी।
- 7 परमप्रभु छिमि परमेश्वरं थुपिं फुक्क सराः छिमित क्वहांकीपिं व दुःख बीपिं शत्रुतयथाय् हयादी।
- 8 छिमिसं हाकनं परमप्रभुया खँ न्यनी अले थौं जिं छिमित बियागु वयकःया फुक्क आज्ञा मानय् याइ।
- 9 अले छिमिसं याःगु फुक्क ज्याय परमप्रभुं बांलाकादी। छिमि यक्व मचाखाचा व सा द्रहंया मस्त दइ अले छिमिगु बुं यक्व अन्न बी। छिमि पुर्खालिसें वयकः लयतायादीगु थें परमप्रभु छिपिलिसें हाकनं लयतायादी, अले छिमिगु भिं यानादी।
- 10 छिमिसं व्यवस्थाया थ्व सफुलिइ च्वयातःगु वयकःया आज्ञा व विधि मानय् यात धाःसा अले दुनुगलंनिसें व थःगु प्राणं वयकःयागु सेवा यात धाःसा अले परमप्रभु छिमि परमेश्वरपाखे छिपिं लिहां वल धाःसा थथे जुइ।

जीवन वा मृत्यु ल्ययेगु

- 11 आः जिं छिमित बियाच्चनागु आज्ञा छिमिगु लागि थाकु मजू वा तापाः नं मजू।
- 12 “झीगु निति स्वर्ग्य् थाहां वनाः सुनां व हयाः झीसं मानय् यायेत झीत कनी धकाः धायेत व स्वर्ग्य् मदु।”☆
- 13 “अले व झीथाय् हयाः झीत कनेत व झीसं मानय् यायेत समुद्रया उखे सु वनी?” धकाः धायेत समुद्रया उखे नं मदु।

- 14 मखु, छिमिसं मानय यायेत थ्व वचन छिमिगु न्ह्यःने हे दु, छिमिगु म्हतुइ हे अले छिमिगु नुगलय हे दु।
 15 थौं जिं छिमिगु न्ह्यःने जीवन व भिं अले मृत्यु व मभिं तयागु दु।
 16 अथे जुयाः परमप्रभु परमेश्वरयात माया या, वयकःया लँपुइ हँ, वयकःया आज्ञा, विधि व नियम मानय या धकाः जिं थौं छिमित उजं बी। अले जक छिपिं म्वाइ, छिमिगु ल्याः अप्वः जुइ, अले छिमिसं अधिकार यायेत्यंगु देशय् परमप्रभु छिमि परमेश्वरं छिमित सुवाः बियादी।
 17 अयुं छिमिगु मन स्यनाः छिमिसं खँ मन्यन अले मेपिं घःतयत् भागि यायेगु व इमित पुजा यायेगु याना हल धाःसा
 18 छिपिं धात्थें हे नाश जुइ धकाः जिं थौं धाये। अले यर्दनया उखे अधिकार यायेत वनेत्यंगु देशय् छिपिं यक्व म्वाइ मखु।
 19 जिं छिमिगु न्ह्यःने जीवन व मृत्यु, सुवाः व सराः तयागु दु धकाः थौं स्वर्ग व पृथ्वीयात छिमिगु न्ह्यःने साक्षी तये। अथे जुयाः जीवन हे ल्य, अले छिपिं व छिमि काय्मह्यायपिं म्वाइ।
 20 अथे जुयाः परमप्रभु छिमि परमेश्वरयात माया या, अले वयकःया खँ न्यँ। वयकः नापं प्यपुनाच्चँ छायाःसा वयकः हे छिमिगु जीवन खः। अले थथे यात धाःसा परमप्रभुं छिमि पुर्खा अब्राहाम, इसहाक व याकूबलिसें बी धकाः पाफयादीगु देशय् वयकलं छिमित ताः आयु बियादी।*

31

यहोशू न्ह्यलुवाः जूगु

- 1 अबलय मोशां वनाः सकलें इस्राएलतयत् थ्व खँ धाल,
 2 “थौं जि सछि व निइँ क्यन। आः जि छिमि न्ह्यलुवाः जुइ फइ मखुत। परमप्रभुं जितः धयादीगु दु, ‘छ यर्दनया उखे वनी मखु।’*
 3 परमप्रभुं छिमि परमेश्वर थः हे छिमिगु न्ह्यःने यर्दनया उखे झाइ। वयकलं छिमिगु न्ह्यःने इपिं जातितयत् नाश यानादी, अले छिमिसं इमिगु देश त्याकाकाइ। परमप्रभुं धयादीकथं यहोशू नं छिमिगु न्ह्यःने न्ह्यःने यर्दन छिनावनी।
 4 एमोरीतय् जुजुत सीहोन व ओग अले इमिगु देशयात नाश यानादीगु थें परमप्रभुं इमित नं नाश यानादी।
 5 परमप्रभुं इमित छिमिगु ल्हातय् बियादी अले जिं छिमित बियागु आज्ञाकथं छिमिसं इमित या।*
 6 बल्ला व साहसी जु। इपिलिसें ग्याये मते वा थरथर खाये मते। छायाःसा परमप्रभुं छिमि परमेश्वर हे छिपिलिसें झाइ। वयकलं छिमित गुबलें त्वःतादी मखु, अले त्यागय यानादी मखु।”
 7 अले मोशां यहोशूयात सःताः सकलें इस्राएलीतय् न्ह्यःने वयात धाल, “बल्ला व साहसी जु। छायाःसा परमप्रभुं छिमि पुर्खालिसें बी धकाः पाफयादीगु देशय् थुपिं मनुतलिसें छ हे वनी, अले व देशयात छं इमिगु दथुइ इमिगु सर्बयकथं इनाः बीमाः।
 8 परमप्रभुं थः हे छंगु न्ह्यःने झाइ, अले छनापं दइ। वयकलं छन्त गुबलें त्वःतादी मखु अले त्यागय याइ मखु। ग्याये मते, नुगः क्वतुंके मते।”*

न्हयँ पतिकं मनुतयत् व्यवस्था व्वनाः न्यकेमाः

- 9 अले मोशां थ्व व्यवस्था च्वयाः परमप्रभुया बाचाया सनू क्वबिपिं लेवी कुलयापि पुजाहारीत व इस्राएलयापि सकलें थकालितयत् बिल।
 10 अले मोशां इमित थज्याःगु आज्ञा बिल, “न्हयँ न्हयँदँया लिपतय् त्यासा त्वःताबीगु दँय बल्चाबायया नखःबलय*
 11 वयकलं ल्ययादीगु थासय् परमप्रभुं छिमि परमेश्वरया न्ह्यःने सकल इस्राएलीत मुनीबलय इपिं फुक्कसिनं ताय्क छिमिसं थ्व व्यवस्था व्वनेगु या।
 12 मिजं व मिसा, मस्त व छिमि शहर दुने च्वनाच्चपिं परदेशीत फुक्कसित मुंकि, अले इमिसं न्यनाः परमप्रभुं छिमि परमेश्वरया भय कायेगु व थ्व व्यवस्थाया फुक्क वचन बांलाक मानय यायेगु सयकेमाः।*
 13 यर्दनया उखे छिमिसं अधिकार यायेत वनेत्यंगु देशय् च्वंतले थ्व व्यवस्था मस्यूपिं छिमि काय् म्हायपिन्सं नं न्यनाः परमप्रभुं छिमि परमेश्वरयागु भय कायेगु सयकेमाः।”

इस्राएलं विद्रोह याइ धकाः न्हापा हे धाःगु

- 14 अले परमप्रभुं मोशायात धयादिल, “स्व, छ अप्वः म्वाइ मखुत। छं यहोशूयात सःति, अले छिपिं निम्हं नापलायेगु पालय वा, अन जिं वयात ज्या व्वये।” अथे जुयाः मोशा व यहोशू नापलायेगु पालय वन।
 15 अले परमप्रभुं पवित्र पालय छगू सुपौयया थामय खनेदयकः झाल। व सुपौय पवित्र पालयागु लुखाया च्वय दित।
 16 अले परमप्रभुं मोशायात धयादिल, “छिमि पुर्खा थें छ सिनावने त्यंगु दु। छ सिनावने धुंकाः थुपिं मनुत देशय् दुहां वने धुंकाः व्यभिचारी थें जितः पत्याः मयाइपिं जुइ, इमिसं अन मेपिं घःतयत् पुजा याइ। इमिसं जितः त्वःताः जिं इपिलिसें चिनागु बाचा त्वाथुली।

* 30:20 ३०:२० उत १२:७; २६:३; २८:१३ * 31:2 ३१:२ गन्ती २०:१२ * 31:5 ३१:५ गन्ती २१:२१-३५ * 31:8 ३१:८ यहो १:५; हिब १३:५
 * 31:10 ३१:१० व्य १५:१; १६:१३-१५ * 31:12 ३१:१२ व्य १७:१९-२०

17 उखुन्हु जि इपिलिसें तसक्कं तंचाये, जि इमित त्वःताबी, थःगु ख्वाः इपिपाखें सुचुके, अले इपि न्हावनी। इमिके तसक्कं ग्यानपुरसे च्वंगु विपति वइ। अले उखुन्हु इमिसं धाइ, 'झी परमेश्वर झीगु दथुइ मदयाः हे झीत थज्याःगु विपति वःगु, मखु ला?'

18 मेपिं घःतपाखे वनाः इमिसं याःगु फुक्क मभिं ज्यां यानाः उखुन्हु धात्थें हे जिं थःगु ख्वाः सुचुके।

19 "आ छं थ्व म्ये च्वयाः इस्राएलीतयत् स्यं अले इमित हायकि। इमिगु विरोधय् थ्व म्ये जिगु निति छगू साक्षी जुइमा।

20 इमि पुर्खातलिसें बी धकाः पाफयाः बचं बियागु दुरु व कस्ति न्हाइगु देशय् जिं इमित हये। अले अन इपिं प्वाः जाय्क नयाः ल्हनीबलय् इमिसं मेपिं घःतय् ल्यु वनाः इमित पुजा याइ, अले जितः त्वःताः जिगु बाचा त्वाथुली।

21 अले यक्व ग्यानपुरसे च्वंगु विपति इमिके वये धुंकाः थ्व म्ये इमिगु निति साक्षी थें जुइ। छायाःसा व इमि सन्तानतय्सं गुबलें ल्वःमंकी मखु। इमित बी धकाः पाफयाः बचं बियागु देशय् हये न्ह्यः हे जिं इमिगु बिचाः थुइके धुन।"

22 अले मोशां उखुन्हु हे थ्व म्ये च्वयाः इस्राएलीतयत् स्यन।

23 परमप्रभुं नूनया काय् यहोशूयात थ्व आज्ञा बियादिल, "बल्ला व साहसी जु छायाःसा जिं बी धकाः पाफयाः बचं बियागु देशय् छं हे इस्राएलीतयत् थ्यंकी। अले जिं छनापं हे दइ।"*

24 मोशां थ्व व्यवस्थाया वचन श्रुंनिसें लिपा थ्यंक च्वयेधुंकाः

25 परमप्रभुयागु बाचाया सनू क्वबिपिं लेवीया सन्तानतयत् थ्व आज्ञा बिल।

26 "व्यवस्थाया थ्व सफू परमप्रभु छिमि परमेश्वरयागु बाचाया सनूया लिक्क ति। अले व छिमिगु विरोधय् साक्षीकथं अन दयेमाः।

27 छायाःसा जिं छिपिं गुलि विद्रोही व जिराहा धकाः स्यु। जिं छिपिनापं दुबलय् हे छिपिं परमप्रभुया विरोधय् दंगु दु धाःसा जिं सी धुंकाः नं छाया मदनी धकाः?

28 "छिमि कुल कुलयापिं सकलें थकालित व छिमि हाकिमतयत् मुकि, अले जिं इमित थुपिं वचन धाये। इमिगु विरोधय् जिं स्वर्ग व पृथ्वी साक्षी तये।

29 छायाःसा जिं सी धुंकाः छिपिं तसकं स्यनाः जिं हूँ धकाः धयागु लँपु त्वःती धकाः जिं स्यु। छिमिसं परमप्रभुया मिखाय् मभिंगु ज्या याःगुलि व थःगु ल्हातं दय्कूगु घःतयत् पुजा यानाः वय्कःयात तंचाय्कगुलि लिपाया इलय् छिमिके विपति वइ।"

मोशां हाःगु म्ये

30 अले मोशां थ्व म्येया वचन श्रुंनिसें अन्त्य तक इस्राएलया फुक्क खलःयात न्यंकल।

32

1 हे आकाश व पृथ्वी, जिगु खँ न्यँ,

जिगु वचन बांलाक न्यँ।

2 जिं स्यनेकने यायेगु खँ वा वः थें कुहां वइ

अले वाउंगु घाँसय् च्वंगु सुतिलः थें च्वनी,

वाउंगु घाँसय् फुति फुति वःगु वा थें,

क्यातूगु माचाय् इवारं वःगु वा थें।

3 जिं परमप्रभुया नांयात तःधके,

वय्कः गुलि तःधं धकाः धायेनु।

4 वय्कः बल्लाःमह रक्षक खः,

वय्कःया फुक्क ज्याखँ पूवं, अले न्यायनं जाः।

वय्कः विश्वास याये बहःमह परमेश्वर खः।

वय्कलं गुबलें टुंकी मखु।

पाय्छिगु व भिंगु जक वय्कलं यानादी।

5 इमिसं वय्कःलिसें क्वह्यंगु व्यवहार यात,

अले थःगु दोषया कारण आवंलि इपिं वय्कःया सन्तान मखुत।

इपिं दुष्ट व ध्वंलाइपिं मनूत खः।

6 हे मूर्ख व बुद्धि मद्दुपिं मनूत,

छु छिमिसं परमप्रभुयात थुकथं हे

पलेसा पुलेगु ला?

छिमित सृष्टि यानादीमह

अले दय्कादीमह वय्कः हे छिमि बाः,

छिमि सृष्टिकर्ता, मखु ला?

7 पुलांगु खँ लुमंकि, छिमि मांबौयाके न्यँ,
न्हापा छु जुल धकाः।

थः स्वयां थकालिपिके न्यँ,
इमिसं छिमित न्हापायागु खँ कनी।

8 दक्कसिबय तःधंमहयसिनं जाति जातियात इमिगु सर्बय बियादिल।
गबले वयक्कलं मानव जातियात अलग अलग तयादिल
अले इस्राएलीतयगु ल्याःकथं
इमिगु सिमाना क्वःछिनादिल।*

9 परमप्रभुया थःगु ब्व वयकःया मनूत खः,
याकूब वयकःया सर्बयया ब्व खः।

10 वयक्कलं इमित फय्या ग्यानापुगु सलं जाःगु
झिजामिजां दंगु मरुभूमिइ लुइकादिल।

वयक्कलं इमित बचय यानादिल,
अले थःगु मिखाया नानिचायात थें
सुसाःकुसाः यानादिल।

11 स्वैयात संकाः इमा थः मचाया
च्वय फसय ब्वया जू थें,

वयक्कलं थःगु पपू चक्कंकाः इमित
पपुतिइ तयाः यंकादिल।

12 परमप्रभु याकःचां हे इमित लँपु क्यनादिल,
इपिं विदेशी घःतय ल्यु मवं।

13 वयक्कलं इमित च्वकाय्
थयंक लाःगु थासय् यंकाः तयादिल
अले बूँइ सःगु नकादिल।

वयक्कलं इमित ल्वहँतं कस्ति नकादिल,
अले ल्वहंयागु कापिं चिकं बियादिल।

14 वयक्कलं इमित सा-द्वहंया बथां व फैच्वलय्या पुचःपाखें
धौ, दुरु बियादिल।

स्वयेज्यूपिं चिधिकःपिं भ्याःचा व च्वलय्, दुगु व बाशानया भिंभिपिं फैत
अले भिंगु छुचुं इमित नकेत बियादिल।

भिंगु दाखमघ नं त्वनेत इमित बियादिल।

15 यशूरून* बांलाक नयेत्वने दयाः
तसकं ल्हनावल।

अले इमिसं थःपिन्त सृष्टि यानादीमह परमेश्वर,
बल्लाःमह रक्षकयात त्वःताहल।

16 इमिसं मेपिं घःतयत मानय् यानाः
वयकःयागु नुगः मुइकूगु दु।

घच्चाइपुगु मूर्ति पुजा यानाः
वयकःयात तंचायकूगु दु।

17 इमिसं परमेश्वर मखुपि भूततयगु लागिं
व इमिसं म्हमस्यूपिं घःत,

नकतिनि नकतिनि खनेदयकःवःपिं न्हूपिं घःत

व इमि पुखां गुबलें मानय् मयाःपिं घःतयगु लागिं

* 32:8 ३२:८ प्रे १७:२६ * 32:15 ३२:१५ यशूरून थुकिया अर्थ सिधाम्ह, थ्व इस्राएलया मेगु नां खः।

- बलि बियाजुल।*
 18 परमेश्वर, छिमित जीवन बियादीम्ह बल्लाःम्ह रक्षकयात
 छिमिसं त्वःताहल।
 परमेश्वर, छिमि बाःयात
 छिमिसं ल्वमंकाहल।
- 19 थ्व खनाः परमप्रभुं इमित त्वःतादिल,
 छायाधाःसा थःकाय् म्हाय्पिन्सं
 वय्कःयात तंचाय्कूगु दु।
 20 वय्कलं धयादिल, “जिं इमित त्वःताबी,
 अले स्व, इमित छु जुइ?
 थुपिं बेक्वःपिं मनूत खः,
 अले विश्वास याये बहःमजूपिं मस्त खः।
- 21 इमिसं घः मखुपिन्त पुजा यानाः
 जिगु नुगः मुइकल,
 अले ज्यालगय् मजूगु मूर्तिपाखें
 जितः तंचाय्कल।
 उकिं, आः जिं नं थः मखुपिं मनूतपाखें
 इमिगु नुगः मुइके।
 छगू मूर्ख जातियापाखें
 इमित तं चाय्के।*
 22 जिगु तं आः मि च्याःथें च्याये धुंकल।
 थुकिं पृथ्वीइ च्वंगु फुक्कं भस्म यानाबी।
 थ्व पातालय् तक† न्यनावनी,
 अले पहाडया हा तकं च्याकाबी।
- 23 “जिं इमिथाय् छगूयां ल्यू मेगु आपत छवयाबी।
 जिं थःगु फुक्क वाणं इमित कय्के।
 24 इपिं नये मखनाः सिनावनी,
 ग्यानापुगु ल्वचं कयाः सी।
 जिं इमिथाय् जंगली पशुतय् धंवा छवये,
 अले बिख दुपिं सर्पत छवये।
 25 तरवारं इमित लँय् लँय् मस्त मदुपिं यानाबी,
 छँय् छँय् इपिं ग्यानाः च्वनेमाली,
 ल्याय्म्ह-ल्यासे, अले दुरु त्वनीम्ह मचानिसें
 बुरा बुरीपिं तकं न्हावनी।
 26 जिं धया, ‘जिं इमित
 तातापाक तक छ्यालब्याल यानाबी,
 मनूतयगु दथुं इमिगु लुमान्ति तकं मदय्काबी।’
 27 तर जितः इमि शत्रुतयगु
 हेबाय्चबाय् मयय्ल। विरोधीतय्सं मेकथं थुइकाः थये मधायेमा,
 ‘जिमिगु थःगु हे शक्तिं त्याःगु खः,
 परमप्रभुं थ्व फुक्क यानादीगु मखु।’ ”
- 28 इपिं अक्कल मदुपिं जाति खः।
 अले इमिसं छुं थुइके मफु।
 29 इपिं बुद्धि दुपिं जूगु जूसा
 थ्व खँ थुइके फइगु खः।

* 32:17 ३२:१७ १ कोर १०:२०

* 32:21 ३२:२१ रोम १०:१९; १ कोर १०:२२

† 32:22 ३२:२२ पाताल हिब्रू भाषां सिओल

- थःपिन्त छु जुइ धकाः इमिसं सीकेफइगु खः।
 30 इमि बल्लाःम्ह रक्षकं इमित तापाक्क छवल,
 परमप्रभुं इमित त्वःतादिल,
 अथे जुयाः छम्ह शत्रुं दूःछिम्हयसित बुके फत,
 अले झिद्रुःम्हयसित निम्हयसिनं बुके फत?
 31 छायाधाःसा झी शत्रुतयसं तायकूगु थें
 इमि घःत झी बल्लाःम्ह रक्षक थें मखु।
 32 इपिं सदोम व गमोराया मनूत थें स्यने धुंकूपि खः,
 खाइसेच्चंगु व बिखं जाःगु दाख थें।
 33 अले इमिगु दाखमघ सर्पया बिख थें खः,
 गोमन सर्पयागु कडा बिख थें खः।
- 34 परमप्रभुं धयादी, “इमि शत्रुतयसं छु छु याःगु खः
 व जिं लुमंकातयागु दु,
 अले इमित सजौंय बीत पाय्छिगु ई
 पियाच्चनादीगु दु।
 35 जिं थम्हं हे इमित बदला काये,
 जिं इमित सजौंय बी।
 इपिं भज्यंक नाश जुइगु ई वयेत्यंगु दु।
 याकनं हे इपिं खने मदयावनी।☆”
- 36 परमप्रभुं थःमनूतयगु बल मदयावंगु खन कि
 वयकलं इमिगु न्याय यानादी।
 छु दास वा छु स्वतन्त्र इपिं सुं बचय् जुयाच्चंगु मदइबलय्,
 वयकलं थःगु सजौंय दिकादी।☆
- 37 अले वयकलं धयादी,
 “इमि घःत गन वन,
 इमिसं शरण काःगु ल्वहंधी?
 38 छिमिसं सुयात बांयागु दाः छायागु खः?
 अले त्वँसाबलि बियागु खः?
 आः इमिसं हे छिमित ग्वाहालि याः वयेमा।
 इमिसं हे छिमित बचय् याः वयेमा!
- 39 “जिं छम्ह हे जक परमेश्वर खः।
 जिं बाहेक मेम्ह सुं घः मदु।
 जिं हे मृत्यु बी, जिं हे जीवन बी।
 जिं घाः याये, जिं हे लायकाबी,
 जिं यानागु ज्यायात सुनानं
 पने फइ मखु।
 40 जिं थःगु ल्हाः स्वर्गपाखे ल्हनाः धाये,
 जिं न्हाबलेयात म्वाः थें।
 41 जिं थःगु थीगु तरवार ज्वय्केबलय्
 अले न्यायया लागि जिगु ल्हार्ति ज्वनीबलय्
 जिं थः शत्रुतयत्त बदला काये,
 अले जितः मययकीपिन्त बदला बिये।
 42 जिगु वाणतयत्त हि त्वंके बी,
 अले जिगु तरवारं ला नइ।
 जिं फुक्क शत्रुतयत्त स्यानाबी, कैदीतयत्त तकं नं

अले शन्नृतय् नायःतयग् छ्यं ध्यनाबी।”

- 43 हे जातित! वयक्ःया मनूतलिसें लयत्ता।
वयक्कलं थः च्यःतयत् स्याःपि फुक्कसिके
पलेसा कयादी।
वयक्कलं थः शन्नृतयत् बदला कयादी।
अले थःगु देश व थःमनूतयग् लागिं
प्रायश्चित्त यानादी।*

मोशाया लिपांगु सल्लाह

- 44 मोशा नूनया काय यहोश्लिसें वल, अले मनूतयस् तायक् थ्व म्येयागु फुक्क वचन न्यंकल।
45 मोशां इस्राएलया मनूतयत् थुपिं फुक्क वचन न्यंके धुंकाः
46 वं इमित धाल, “छिमिसं थः मचाखाचातयत् थ्व नियमया फुक्क वचन बांलाक मानय् यायेगु आज्ञा बी फयेमाः धकाः
जिं थौं छिमित बियागु आज्ञा थःगु मनय् ति।
47 उपिं छिमिगु लागि चिधंगु खें मखु। अयूनं छिमिगु जीवन हे खः। उपिपाखें हे छिमिसं यर्दन छिनाः अधिकार यायेत
वनाच्चंगु देशय् छिपिं यक्व म्वाइ।”

नेबो पर्वतं कनान देशयात स्वःगु

- 48 उखुन्ह हे परमप्रभुं मोशायात धयादिल, *
49 “यरीहोया न्ह्यःने मोआब देशय् दुगु अबारीम पर्वत इवःयागु नेबो डाँडाय् थाहां हूँ। अले जिं इस्राएलीतयत् इमिगु थःगु
अधिकारय् बीत्यनागु कनान देशयात स्व।
50 छिमि दाजु हारून होर पर्वतय् सिनाः थः पुर्खातनापं मिलय् जूवं थें छ नं थ्व पर्वतय् सिनाः थः मनूतनापं मिलय् जू वनी।
51 थ्व छिपिं निम्हयसिनं जीनयागु मरूभूमिइ दुगु कादेश लिक्कया मरीबाया लखय् इस्राएलीतयग् न्ह्यःने जिगु विश्वासयात
त्वाथूगुलि अले छिमिसं इस्राएलीतयग् दथुइ जिगु पवित्रतायात हनाबना मतःगुलि खः।
52 अथे जुयाः जिं इस्राएलीतयत् बीगु व देशयात छं तापाक्कं जक खनी अयूनं छ अन वने दइ मखु।”

33

इस्राएली कुलतयत् सुवाः ब्यूगु

- 1 थः सिनावने न्ह्यः परमेश्वरया मनू मोशां इस्राएलीतयत् ब्यूगु सुवाः थ्व खः।
2 वं धाल,
“परमप्रभु सीनैनं झाल
अले सेइरं इमिगु लागि खनेदयक्ः झाल।
वयक्ः पारान पर्वतं थित,
वयक्ः अल्याख पवित्रपिलिसें
थःगु पर्वतया पाःचापाखें दच्छिनं झाल।
वयक्ःया जव लहातय् च्यानाच्चंगु मि दु।
3 मनूतयत् माया याइम्ह धाल्थें छि हे खः,
फुक्क पवित्र मनूत छिगु हे लहातय् दु।
इपिं सकसिनं छिगु तुतिइ थःपिनिगु छ्यं क्वछुकी,
अले छिपाखें सयका सीका काइ,
4 थ्व मोशां झीत ब्यूगु नियम खः,
झीगु जातिया दकलय् मू वंगु सम्पत्ति।
5 इस्राएलया कुलतनापं
मनूतय् नायःत छथाय् मुंबलय्
वयक्ः येशूरुनया जुजु ज्वयादिल।”
6 रूबेन कुलया बारे वं थथे धाल
“रूबेन कुलयापि मसीमा तर म्वानाच्चवनेमा,
इमि मनूत कम मजुइमा।”

- 7 यहदा कुलया बारे वं थथे धाल,
 “हे परमप्रभु, इमिसं ग्वाहालि फ्वंगु न्यनादिसँ!
 मेमेगु कुलनापं इमिसं हानं छप्पँ यानादिसँ।
 हे परमप्रभु, इमिगु लागि ल्वानादिसँ,
 इमि शत्रुतयगु विरोधय् इमित ग्वाहालि यानादिसँ!”
- 8 लेवी कुलया बारे वं धाल,
 “छिगु तुम्मीम व ऊरीम छितः यःपि लेवीया सन्तानतयगु ल्हातय् बियादीगु दु।
 छिं इमित मस्साहय् जाँचय् यानादिल,
 छिं इपिलिसें मरीबाया लखय् ल्वानादिल।*
 9 इमिसं थः मांबौ, दाजुकिजापि
 व मचाखाचातयत् स्वयाः
 अप्वः छितः तुःधंकल।
 इमिसं छिगु वचनय् मिखा ब्वल
 अले छिगु बाचाया पिवाच्चन।
 10 इमिसं याकूबयात छिगु आज्ञा
 व इस्राएलयात छिगु व्यवस्था स्यनी।
 इमिसं छिगु न्ह्यःने नस्वाःगु गूँगू छाइ,
 अले होमबलि छिगु वेदीइ छाइ।
 11 परमप्रभु, इमिगु फुक्क ज्याय् सुवाः बियादिसँ,
 इमिगु ज्या खनाः लयतायादिसँ!
 इमि विरोधीतय व शत्रुतयत्
 हानं दने मफय्क कय्कादिसँ।”

- 12 बेन्यामीन कुलया बारे वं धाल,
 “परमप्रभुया यःपि मनूत वयकःयाथाय् याउँक च्वनेमा,
 वयकलं इमित न्ह्याबले हे बिचाः यानादी
 अले वयकलं इमित मभिंपाखें बचय् यानादी।”

- 13 योसेफ कुलया बारे वं धाल,
 “परमप्रभुं इमिगु बुँयात च्वय् आकाशया मू वंगु सुति लखं
 अले क्वय्यागु तःजाःगु लखं सुवाः बियादीमा।
 14 वयकलं इमित सूर्य बीगु भिंगु खँ
 अले तिमिलां बीगु दकलय् भिंगु खँ बियादीमा।
 15 वयकलं इमित तसकं पुलांगु पर्वततयगु दकलय् यःगु देछात,
 अले सदांया पर्वततयगु मू वंगु ज्वलं बियादीमा।
 16 पृथ्वी व उकी जायाच्चंगु भिंगु देछात,
 अले च्यानाच्चंगु झालय् च्वनादीम्हय्सीगु मायां
 थुपि फुक्क योसेफया कुलयापिन्त दयेमा।
 इपिं थः दाजुकिजापिनि नायः खः।
 17 इमिके द्रुहंयाके थें बल दु।
 इमिगु नेक् गूँद्वहंयागु नेक् थें खः।
 उपिपाखें हे इमिसं जातितयत्,
 पृथ्वीया कुन्चा कुन्चायपिन्त नं च्वइ।
 एफ्राइम कुलया लखं लख थथे हे खः।
 मनश्शे कुलया द्रुलंद्रः थथे हे खः।”
 18 जबूलन व इस्साखार कुलया बारे वं धाल,
 “जबूलन, छ पिने थुखे उखे वनीबलय् लयता।
 अले इस्साखार, छ थःगु पाल दुने लयता।

- 19 इमिसं मेगु कुलयापिन्त पर्वतय् सःती।
अनं इमिसं पाय्छिगु बलि छाइ,
इमिसं समुद्रया सम्पत्ति व फिइ
सुलाच्चंगु मू वंगु धनपाखें फाइदा काइ।”
- 20 अले गाद कुलया बारे वं धाल,
“गादया देश तःकू याइम्ह परमेश्वरयात
तःधकेमा।
इपिं सिंह थें अन च्वनाच्चनी,
शिकारया लप्पू व छ्यं चिरिफायाबीत।
- 21 इमिसं थःगु निंति दकलय् भिंगु थाय् ल्यल,
इमिगु निंति नायःया व्व तयातःगु दु।
थकालितयसं मुंज्या याःबलय्
परमप्रभुयागु धार्मिक इच्छा गय् यानाः मानय् यायेमाः,
धाइपिं इपिं हे खः।”
- 22 अले दान कुलया बारे वं धाल,
“दान बाशानं तिन्हुया वइम्ह
सिंहया मचा थें खः।”
- 23 नप्ताली कुलया बारे वं थथे धाल,
“नप्ताली, छिपिं परमप्रभुया कृपां लुधंपिं
अले परमप्रभुया सुवालं जाःपिं खः।
छिमिसं दच्छिनपाखे गालील समुद्र तक अधिकार याइ।”
- 24 अले आशेर कुलया बारे वं धाल,
“मेपिं कुल स्वयाः दक्वसिबय् सुवाः
लाःपिं आशेर कुल खः।
इमित मेपिं कुलतयसं माया यायेमा,
इमिगु देशय् यक्व जैतूनया सिमा दय् मा!
- 25 इमिगु मू ध्वाखाय् न व क्यंयागु गजबार जुइ,
इमिगु बल इमिगु न्हि थें जुइ।”
- परमप्रभु शरण कायेगु थाय्
- 26 “येशूस्नया परमेश्वर थें जाःम्ह मेम्ह सुं मदु।
वयकः इमित झःझः धाय्क आकाशं झायादी।
वयकः सुपॉचं गयाः छिमित ग्वाहालि बीत झायादी।
- 27 छिमिगु शरण कायेगु थाय् सदांयाम्ह परमेश्वर खः,
छिमिगु क्वय् वयकःया ल्हाः न्हाबलें दयाच्चनी।
‘इमित नाश या’ धाधां वयकलं छिमिगु न्ह्यःनेनं
छिमि शत्रुतयत् लिनाछवइ।
- 28 अले इस्राएलीत याउँक च्वनाच्चनी,
अन्न व न्हगु दाखमघया देशय्
आकाशं सुति लः कुतुं वइगु थासय्
याकूबया सन्तान जक दयाच्चनी।
- 29 इस्राएल, छिपिं धन्यपिं खः!
छिमित थें मेपिं सुयात बचय् यानादीगु दु,
छिपिं थें ज्याःपिं धन्य जाति मेपिं सु दु?
परमप्रभु थः हे छिमित ग्वाहालि याइगु ढाल
व त्याकीगु तरवार खः।
छिमि शत्रुत छिमिगु न्ह्यःने ग्यानाः
कयकुनाच्चनी,
अले छिमिसं इमित न्हइ।”

34

मोशा सीगु

- 1 अनं लिपा मोशा मोआबया ख्यलं यरीहो शहरया उखे पिसगा गुँडवःया नेबो पर्वत च्वकाय् थाहां वन। अनं परमप्रभुं वयात फुक्क देश क्यनादिल – गिलादनिसें दान तक,
- 2 फुक्क नप्ताली, एफ्राइम व मनश्शेया देश अले भूमध्यसागर तकया यहदाया फुक्क देश,
- 3 नेगेव अले यक्व तायगः सिमा दुगु यरीहो शहरं दच्छिनय् सोअर तकया मैदान क्यनादिल।
- 4 अले परमप्रभुं वयात धयादिल, “अब्राहाम, इसहाक व याकूबयात इमि लिपायापि इमि सन्तानतयत् बी धकाः पाफयाः बचं बियागु देश थ्व हे खः। जिं थ्व छन्त छंगु हे मिखां स्वये बिया, अयनं छ अन वने दइ मखु।”☆
- 5 अले परमप्रभुं धयादीगु थें परमप्रभुया दास मोशा मोआब देशय् सित।☆
- 6 मोआब देशय् बेथ-पोरया न्ह्याःने छगू गालय् वयक्लं वयात थुनाबिल। अयनं वयागु सीगाः गन दु धकाः सुनानं थौं तक मस्युनि।
- 7 मोशा सछि व निइदँ (१२०) दुबलय् सीगु खः। अबलय् तक वयागु मिखा बुलुसे मच्च्वनी अले बल नं कम मज्जनि।
- 8 अनंलि मोआबया ख्यलय् इस्राएलीत मोशाया लागि स्वीन्हु तक दुखं च्वन। थुकथं मोशाया लागि दुखं च्वनाः ख्वयेगु दि सिधल।
- 9 नूनया काय् यहोशू बुद्धिया आत्मां जाःम्ह खः, छायाःसा मोशां वया छेनय् थःगु ल्हाः तःगु खः। अथे जुयाः इस्राएलीतयसं वयागु खँ न्यन, अले परमप्रभुं मोशायात बियादीगु आज्ञा मानय् यात।
- 10 उबलय् निसें इस्राएलय् मोशा थें जाःम्ह परमप्रभुं बांलाक म्हस्युम्ह मेम्ह सं अगमवक्ता मदुनि।☆
- 11 वयात हे मिश्रय् फारो व वया सकल हाकिमतथाय् वयागु देश न्यंकं चिं व अजू चाइपुगु ज्या क्यनेत परमप्रभुं छवयादिल।
- 12 सकलें इस्राएलीतयसं खंकाः हे मोशां यानाक्यंगु तःधंगु व ग्यानपुस्से च्वंगु ज्या मेम्ह सं अगमवक्तां याःगु मदुनि।

यहोशूया सफू म्हसीका

यहोशूया सफू इस्राएलीतयसं कनान देशय् हमला याःगु घटनाया सफू खः। उगु इलय् मोशा सीधुंकाः यहोशू वया थासय् इस्राएलया नायः जगु खः। थ्व सफूया मू नायः यहोशू हे जगुलि थ्व सफूयागु नां “यहोशू” तःगु खः। थ्व सफूया मू विषय परमेश्वरं इमित बी धकाः बचं बियादीगु देश त्याकाकाःगु खः।

थ्व सफुलिइ दुगु लुमंके बहःगु घटना थुपिं खः – यर्दन खुसि छ्यूगु, यरीहो शहर त्याकाकाःगु, ऐ शहरयागु लडाइँ, कनान देशया ल्यंदुगु इलाका त्याकाकाःगु, झिनिगू कुलयात जमिन इनाब्यूगु अले परमेश्वर व वय्कःया मनूतयगु दथुइया बाचायात न्हूगु यानाः च्यूगु।

यहोशू थःगु जिवंकाछि परमेश्वरयाके भलसा तल अले वय्कःया खँ न्यन। परमेश्वरया खँ न्यंसा भिं जुइ अले वय्कःया खँ मन्यंसा इमित बांलाइ मखु धकाः यहोशू इस्राएलतयत ख्याचवः ब्यूगु खँ नं थुकी दु। वं तःक्वः मछि इमित हपाः बिल। अले थः नं परमेश्वरया विश्वास याये बहःम्ह जुया हे च्वन।

थ्व सफूया दकलय् नांदंगु छगू पद खः, “सुयागु सेवा यायेगु खः व छिमिसं थौं हे ल्य, जि व जिमि छँजःपिन्सं धाःसा परमप्रभुया हे सेवा याये।” (२४:१५)

धलः पौ

कनान देश त्याकूगु १:१-१२:२४

देश ब्वथःगु

१. यर्दन खुसिया पुर्बया इलाका १३:१-३३

२. यर्दन खुसिया पच्छिमया इलाका १४:१-१९:५१

३. शरण कायेगु शहरत २०:१-९

४. लेवीया सन्तानतयगु शहरत २१:१-४५

पुर्बय् च्वंगु कुलयापि मनूत थःगु इलाकाय् लिहां वंगु २२:१-३४

यहोशूया दकलय् लिपांगु भाषण २३:१-१६

शकेमय् बाचायात हाकनं न्हूगु यानाः च्यूगु २४:१-३३

यहोशू

यहोशूयात नायः ल्यःगु

1 परमप्रभुया दास मोशा सी धुंकाः परमप्रभुं वयात ग्वाहालि याइम्ह नूनया काय् यहोशूयात थथे धयादिल,
2 “जिम्ह दास मोशा सित। अथे जुयाः आः छ व थुपिं सकलें इस्राएलीत यर्दन खुसिया उखे जिं इमित बीत्यनागु देशय् वनेत तयार जु।

3 मोशायात जिं बचं बियागु थें छं पलाः तइगु फुक्क थाय् जिं छन्त बी।*

4 छिमिगु देशया सिमाना दच्छिनय् च्वंगु मरुभूमिनिसें उत्तरय् लेबनानया पहाड तक, पुर्बय् तःधंगु खुसि यफ्रेटिसनिसें हितीतयगु देश तक कयाः पच्छिमय् भूमध्यसागर तक थ्यनी।

5 छ म्वानाच्चवंतले छंगु विरोधय् सं दनाच्चने फइ मखु। गथे जि मोशानापं च्वना, अथे हे जि छनापं च्वने। जिं छन्त गुबलें त्वःते मखु, गुबलें त्यागय् याये मखु।

6 बल्ला व साहसी जु! छायाधाःसा जिं इमि पुर्खातयत् बी धकाः पाफयागु देश इमिगु अधिकारय् हयेत छ हे इमि न्ह्यलुवाः जुइ।*

7 “बल्ला व तसकं साहसी जु! जिम्ह दास मोशां छन्त ब्यूगु फुक्क व्यवस्था बांलाक मानय् या। उकिं जवय् खवय् फस्वये मते! अले छ न्ह्याथाय् वंसां अन ताःलाइ।

8 व्यवस्थाया थ्व सफू छंगु म्हुतुं चिलामवनेमाः। चान्हे उकी ध्यान ब्यु! अले उकी च्वयातःगु फुक्क खँ बांलाक मानय् या। अले छंगु भिं जुइ अले छ ताःलाइ।

9 जिं छन्त आज्ञा बियागु, मखु ला? बल्ला व साहसी जु! ग्याये मते, नुगः क्वतुंके मते, छायाधाःसा छ न्ह्याथाय् वंसां परमप्रभु छिमि परमेश्वर छनापं दइ।”

यर्दन खुसि छीगु तयारी

10 अले यहोशू मनूतय् नायःतयत् उजं बिल,

11 “छाउनी दथुइ जुयावना: मन्तयत् उजं बिया: धा, ‘थथ: नयेगु सामान ठीक या, छायाधा:सा थनिं स्वन्हु खुन्हु परमप्रभु छिमि परमेश्वरं छिमित बियादीगु देश अधिकार यायेत छिपि थ्व यर्दन पारि वनेमा:।’ ”

12 यहोशू रूबेनी, गादी व मनश्शेया बच्छि कुलयात धाल,✱

13 “परमप्रभु छिमि परमेश्वरं छिमित आराम बियादी अले छिमित थ्व देश बियादीगु दु धका: परमप्रभुया दास मोशां छिमित ब्यूगु आज्ञा लुमंकी।

14 “छिमि कला:पिं, मचाखाचा व सा द्रहं मोशां छिमित यर्दनया पुर्बपाखे ब्यूगु देशय् च्वने फइ। लडाइँ याइपि मिजंत धा:सा मेपिं इस्त्रएलीतयत् ग्वाहालि यायेत ल्वाभ: ज्वना: इमिगु न्ह्य: न्ह्य: पारि वनेमा:।

15 परमप्रभु छिमि परमेश्वरं बियादीगु यर्दनया पच्छिम पाखेया देश त्याका: मकातले छिपिं न्ह्य: न्ह्य: वनेमा:। परमप्रभुं छिमित थें इमित आराम बियादी धुंका: छिपिं लिहां वया: परमप्रभुया दास मोशां यर्दनया पुर्बय् छिमित ब्यूगु देशय् च्वने फइ। ”

16 अले इमिसं यहोशूयात थथे लिस: बिल, “छिं जिमित छु छु आज्ञा बियादिल व जिमिसं याये, अले छिं गन गन छवयादिल अन अन जिपिं वने।

17 जिमिसं मोशायागु फुक्क खँ न्यनागु थें हे छिगु खँ नं न्यने। परमप्रभु छिकपिनि परमेश्वर मोशानापं दीगु थें छिनापं नं दीमा।

18 छिगु वचनया विरोध या:म्ह व वचन मानय् मया:म्ह अले छिगु आज्ञा मानय् मया:म्ह न्ह्याम्ह हे जूसां वयात स्यानाछवइ। छि बल्ला व साहसी जक जुयादिसँ।”

2

राहाब व निम्ह जासूस

1 अनंलि नूनया काय् यहोशू शिन्तीमं निम्ह जासूसतयत् सुनां मसीक थथे धया: छवत, “हँ, व देशयात बांलाक स्व, खास याना: यरीहो शहरयात।” अथे जुया: इपिं वन। राहाब नांयाम्ह छम्ह वेश्याया छँ दुहां वना: अन हे बाय् च्वन।✱

2 सुं मनुखं यरीहोया जुजुयात धाल, “स्वयादिसँ! थ्व देशयागु चिवा कायेत छुं इस्त्रएलीत थौं चान्हय् थुखे व:गु दु।”

3 अथे जूगुलिं वं राहाबयाथाय् थ्व बुखँ छवत, “छन्थाय् वयाच्चपिं मन्तयत् पिने पित हजि, छायाधा:सा इपिं झीगु देशया चिवा कायेत व:पिं ख:।”

4 तर व मिसां उपिं निम्ह मन्तयत् यंका: सुचुकात:गु ख:। वं धाल, “ख:, इपिं मन्त जिथाय् व:गु ख:, तर इपिं गनं व:गु ख: धइगु जिं मस्यु।

5 सन्ध्याका: इलय् शहरयागु धवाखा तीगु इलय् इपिं पिहां वन। इपिं गन वन जिं मस्यु। याकनं इमिगु ल्यू वंसा इमित नापलाके फइ।”

6 (वं इमित तलय् क:सि यंका: अन गंकात:गु तिसिमाया दंया क्वय् सुचुकात:गु ख:।)

7 ल्यूवपिं मन्त धा:सा इमित ल्यू वँवं यर्दन खुसि छीगु थाय् तक वन। इमित ल्यूवपिं पिने वनेवं शहरया मू धवाखा तिनाबिल।

8 इपिं जासूसत घने न्ह्य: व मिसा क:सिइ थाहां वल,

9 अले वं इमित धाल, “परमप्रभुं थ्व देश छिकपिन्त बियादीगु दु धका: जिं स्यु। छिपिं खना: थ्व देशयापिं सकलें मन्त तसकं ग्यानाचवंगु दु, छिकपिन्सं याना: इपिं ग्याना: थुरथुर खानाचवंगु दु।

10 छिकपिं मिश्र देशं पिहां झा:बलय् छिकपिनिगु न्ह्य:ने परमेश्वरं लाल समुद्रया ल: सुकादीगु अले यर्दन पुर्बयापिं एमोरीतय् निम्हं जुजु सीहोन व ओगयात छिकपिन्सं भज्यंक नाश यानादीगु नं जिमिसं न्यनागु दु।✱

11 थ्व खँ न्यनेवं जिमिगु नुग: क्वतुन, छिमिसं याना: साहस हे मन्त, छायाधा:सा छिकपिनि परमप्रभु च्वय् आकाशय् व क्वय् पृथ्वीइ परमेश्वर ख:।

12 “उकिं आ: जिं छिकपिन्त दयामाया यानागुलिं छिकपिन्सं नं जिमिं छँज:यात दयामाया यानादी धका: जिलिसें परमप्रभुया नामय् पाफयादिसँ। अले थुकियागु धात्थेंया चिं जित: बियादिसँ।

13 छिकपिन्सं जिमिं मां-बौ, दाजुकिजा व तताकेहें व इमिं सु सु दु फुक्कसित म्वाकातया: जिमिगु प्राणयात सीगुपाखें बचय् यानादिसँ।”

14 “छंगु प्राणया पलेसा जिमिगु प्राण!” मन्तयसं वयात बचं बिल। “जिमिगु थ्व ज्या सुयातं मधाल धा:सा परमप्रभुं जिमित थ्व देश बियादीबलय् जिमिसं छन्त विश्वास यायेबह: जुया: दयामाया याये।”

15 अथे जुया: वं इमित छपु खिपतं इयालं क्वकाल। छायाधा:सा व च्वनाचवंगु छँय् शहरया पखालय् हे ला:।

16 वं इमित धाल, “छिकपिं डाँडापाखे झासँ, मखुसा जुजुया मन्तयसं छिकपिन्त नापलाकी। इपिं थुखे लिहां मवतले स्वन्हु तक अन सुपिलाच्वनादिसँ। अनंलि थ:गु लँपुइ झासँ।”

17 मन्तयसं वयात धाल, “छं जिमित पाफय्कूगु खँ जिमिसं मानय् याये।

18 तर छं थथे यायेमाः, जिपि थ्व देशय वयाबलय् गुगु झ्यालं छं जिमित क्वकाःगु खः व झ्यालय् थ्व ह्याउंगु खिपः छपु चिना तयेमाः। अले छिमि मां-बौ, दाजुकिजा व छिमि बौया फुक्क परिवारयात थ्व हे छैय् मुंकातयेमाः।

19 सुं मनु छंगु छैनं पिहां वंसा वयागु हियागु दोष वयागु हे छैनय् लाइ। व मनूया लागि जिपि जिम्मेवार जुइ मखु, थ्व वयागु हे दोष जुइ। अले थ्व छैय् छनापं दुपिं मनुतयत सुनानं ल्हाः तल धाःसा वयागु हियागु दोष जिमिगु छैनय् लाइ।

20 अयनं जिमिसं छु यानाच्चनागु दु व कन धाःसा छं जिमित पाफय्कूगु खँपाखें जिपि स्वतन्त्र जुइ।”

21 “ज्यू” वं लिसः बिल, “छिकपिन्सं धयादीगु थें हे जुइमा।” अले इपिं बायावन। वं व ह्याउंगु खिपः झ्यालय् चित।

22 इपिं वनाः डाँडाय् स्वन्हु तक ल्यूवंपिं लिहां मवंतले सुपिला च्वन। ल्यूवंपिन्सं लँ दुछि हे इमित माल तर नापलाके मफुत।

23 अले इपिं डाँडां क्वहां वयाः खुसि छिनाः नूनया काय् यहोश्याथाय् वल। अले इमित जूगु फुक्क खँ वयात कन।

24 इमिसं यहोश्यात धाल, “धात्थें हे परमप्रभुं व फुक्क देश झीगु ल्हातय् बियादीगु दु। व देशयापिं सकलें मनुत झीपिं खनाः थुरथुर खानाच्चंगु दु।”

3

यर्दन खुसि छिनावंगु

1 सुथय न्हापां यहोशू अले इस्राएलीत शिन्तीम त्वःताः यर्दन सिथय् वल। यर्दन छिनावने न्ह्यः इपिं अन हे पाल ग्वयाः बाय् च्वन।

2 स्वन्हु लिपा सकलें कुलनायःत छाउनी दथुइ जुयावनाः

3 मनुतयत थुकथं उजं बिल, “छिमिसं लेवी पुजाहारीतयसं परमप्रभु छिमि परमेश्वरयागु बाचा चिनादीगु सनु क्वबिया वंगु खनीबलय् छिपिं थथःगु थासं पिहां वयाः उकिया ल्यूल्यू हँ।

4 अले छिमिसं वनेमाःगु लँपु सी, छायाःसा व लँपुइ छिपिं न्हापा वंगु मनुनि। अयनं छिपिं व सनूया लिक्क मवंसे छगू किलोमिटर ति ल्युने च्वँ।”

5 यहोशू मनुतयत थथे धाल, “छिमिसं थःत शूद्र या, छायाःसा कन्हय् परमप्रभुं छिमिगु दथुइ अजू चाइपुगु ज्या यानादी।”

6 यहोशू पुजाहारीतयत थथे धाल, “बाचा चिनादीगु सनु क्वबियाः मनुतय न्ह्यः न्ह्यः हँ।” अथे जुयाः इपिं बाचा चिनादीगु सनु क्वबियाः मनुतय न्ह्यः न्ह्यः वन।

7 परमप्रभुं यहोश्यात धयादिल, “थनिंनिसें जिं सकल इस्राएलीतयगु न्ह्यःने छन्त तःधंके। अले इमिसं जि मोशालिसें दुगु थें छलिसें नं दु धकाः सी।

8 बाचा चिनादीगु सनु क्वबिपिं पुजाहारीतयत छं थथे धा, “छिपिं यर्दन खुसिया सिथय् थ्यनेवं लखय् वनाः दनाच्वँ।”

9 यहोशू इस्राएलीतयत धाल, “थन वयाः परमप्रभु छिमि परमेश्वरया वचन न्यँ!

10 थुकिं छिमिसं धात्थेंयाम्ह परमेश्वर छिमिगु दथुइ दी धकाः सी। वयकलं धात्थें हे छिमिगु न्ह्यःने कनानीत, हिन्तीत, हिच्वीत, परिज्जीत, गिर्गाशीत, एमोरीत व यबूसीतयत इमिगु देशं ख्यानाछवइ।

11 स्व! फुक्क पृथ्वीया प्रभुयागु बाचा चिनादीगु सनु छिमिगु न्ह्यः न्ह्यः यर्दन खुसिइ वनी।

12 आः इस्राएलया छगू छगू कुलं छम्ह छम्ह यानाः झिनिम्ह मनु ल्य।

13 फुक्क पृथ्वीया प्रभु परमप्रभुयागु बाचा चिनादीगु सनु क्वबिपिं पुजाहारीतयगु तुतिपालि यर्दनया लखय् लाइबलय् च्वयनिसें न्ह्यानावङ्गु यर्दनया लः दिनाः छथाय् ट्रँ मुनी।”

14 उकिं यर्दन खुसि छीत मनुतयसं थःपिनिगु पाल क्वकाःबलय् पुजाहारीत बाचा चिनादीगु सनु क्वबियाः मनुतय न्ह्यःने वन।

15 छव लयेगु इलय् यर्दन खुसिइ लः तःजाःगु जुइ। अथे जूसां बाचा चिनादीगु सनु क्वबिपिं पुजाहारीत यर्दनय् थ्यनाः इमिगु तुति लःया सिथय् थियेवं

16 न्ह्यानावःगु लः दित, अनं खुसिया यक्व च्वय् सार्तानया न्ह्यःने आदम धाःगु शहर लिक्क हे लः छथाय् मुंगुलि मृत-सागरय् न्ह्यानावंगु लः मन्त। उकिं मनुत यरीहोया चुलिच् छिनावन।

17 सकल इस्राएलीत गंगु बै जुयाः खुसि छिनामवंतले परमप्रभुयागु बाचा चिनादीगु सनु क्वबियाच्चपिं पुजाहारीत यर्दनया दथुइ मसंसे दनाच्वन।

4

लुमन्तिया झिनिगः ल्वहं

1 फुक्क जातिं खुसि छीधुंकाः परमप्रभुं यहोश्यात धयादिल,

2 “छगू छगू कुलं छम्ह छम्ह यानाः झिनिम्ह मिजंत ल्य।

3 अले इमित यर्दन खुसिया दथुइ पुजाहारीत दनाच्वंगु थासं झिनिगः ल्वहं कयाहयेत उजं ब्यु। उपिं ल्वहंत क्वबियायंकाः छनापं थौं चान्हय् बाय् च्वनेगु थासय् तयाबीत इमित धा।”

4 उकिं यहोशू छगू छगू कुलं छम्ह छम्ह यानाः थःम्हं ल्यःपिं झिनिम्ह मिजंतयत् सःतल।

5 वं इमित धाल, “परमप्रभु छिमि परमेश्वरयागु सन्या न्ह्याःने यर्दनया दथुइ हूँ। अनं छिपि छम्ह छम्हं इस्राएलया झिनिगू कुलकथं छग्वः छग्वः ल्वहँ ल्हनाः थथःगु ब्वहलय् पाछायाहजि।

6 छिमिगु दथुइ थुपि ल्वहंत छगू चिं जुइमा। लिपा छिमि मचाखाचातयसं, ‘थुपि ल्वहंतयगु अर्थ छु खः?’ धकाः न्यन धाःसा

7 इमित थथे धा, ‘परमप्रभुया बाचा चिनादीगु सनू खुसि छ्यबलय् उकिया न्ह्याःने यर्दनय् लः दीगु खः। थुपि ल्वहंतयसं इस्राएली मन्तयत थन छु जूगु खः धयागु खँ न्ह्याबलेया लागिं लुमकाबी।’ ”

8 यहोशू ब्यगु थ्व उजंकथं इस्राएलीतयसं यात। परमप्रभुं यहोशूयात धयादीगु थें हे इमिसं झिनिगू कुलकथं यर्दनया दथुं झिनिगः ल्वहं हयाः इपि च्वनाच्चंगु थासय् तल।

9 यर्दनया दथुइ बाचा चिनादीगु सनू क्वबियाच्चंपि पुजाहारीत दनाच्चंगु थासय् यहोशू नं झिनिगः ल्वहं थन, उपि आः तक नं अन हे दनी।

10 परमप्रभुं यहोशूयात मन्तयत या धकाः धायेत उजं बियादीगु फुक्क पूमवंतलय् सनू क्वबिपि पुजाहारीत यर्दन खुसिया दथुइ दनाच्चन। इमिसं मोशां यहोशूयात उजं ब्यगु फुक्क यात। मन्त हथाय् चाचां खुसि छिनावनाच्चन।

11 अले मन्त खुसिया उखे थ्यनेवं मन्तयसं खंक हे पुजाहारीत नं परमप्रभुया सनूनापं खुसि छिनावन।

12 मोशां इमित धाःथें रूबेनया कुल गादया कुल व मनश्शेया बच्छि कुलया मिजंतयसं ल्वाभः ज्वनाः इस्राएलीतय् न्ह्याःने हे खुसि छिनावन।

13 इमि ल्वाभः ज्वनातःपि पिइद्रः (४०,०००) ति मिजंत लडाइँ यायेत परमप्रभुया न्ह्याःने खुसि छिनाः यरीहोया मैदानपाखे वन।

14 उखुन्हु हे इस्राएलीतयगु न्ह्याःने परमप्रभुं यहोशूयात तःधंकल। इमिसं वयात मोशायात थें हे वयागु जिवंकाछि हनाबना यात।

15 अले परमप्रभुं यहोशूयात धयादिल,

16 “साक्षीया सनू क्वबिपि पुजाहारीतयत यर्दनं पिहां वा धकाः उजं ब्यु।”

17 उकिं यहोशू पुजाहारीतयत, “यर्दनं पिहां वा” धकाः उजं बिल।

18 परमप्रभुया बाचा चिनादीगु सनू क्वबिपि पुजाहारीत यर्दनया दथुं पिहां वयाः सिथय् पलाः तयेवं यर्दनया लः थःगु थासय् लिहां वल व न्हापा थें तःजाः जुयाः न्ह्यात।

19 इस्राएलीतयसं न्हापांगु लाया झिगगु न्हिखुन्हु यर्दनं वयाः यरीहोया पुर्बय् लाःगु गिलगालय् पाल ग्वयाः बाय् च्वन।

20 यहोशू अन यर्दनं हःगु झिनिगः ल्वहँ थन।

21 वं इस्राएलीतयत थथे धाल, “छिमि मचाखाचातयसं लिपा छुं जुयाः थः बौपिन्त थुपि ल्वहंतयगु अर्थ छु खः धकाः न्यन धाःसा,

22 अबलय् छिमिसं इमित थथे धा, ‘इस्राएलीत गंगु बँ जुयाः यर्दन खुसि छिनावःगु खः।’

23 झीपिं लाल समुद्र छिना मवंतले गथे परमप्रभु छिमि परमेश्वरं लाल समुद्रया लः चीकाः गंकादीगु खः अथे हे परमप्रभु छिमि परमेश्वरं झीपिं यर्दन खुसि छिना मवंतले झीगु न्ह्याःने यर्दनयात गंकादिल।

24 पृथ्वीइ च्वंपि फुक्क मन्तयसं परमप्रभुया ल्हाः बल्ला धकाः सीमा अले छिमिसं न्ह्याबले परमप्रभु छिमि परमेश्वरयागु ग्याःचिकु कायेमा धकाः थ्व फुक्क जूगु खः।”

5

गिलगालय् इस्राएलीतयत म्हय् चिं तःगु

1 इस्राएलीतयसं खुसि मछीतले परमप्रभुं यर्दनयात गंगु बँ यानादीगु खँ यर्दनया पच्छिमय् च्वंपि एमोरी जुजुपिन्सं व समुद्रया सिथय् च्वंपि कनानी फुक्क जुजुपिन्सं न्यन। इस्राएलीतयसं यानाः इमिगु नुगः भाराभारा मिनाः साहस मन्त।

2 उबलय् परमप्रभुं यहोशूयात धयादिल, “चोल्वहंया चुपित दयकाः इस्राएलीतयगु म्हय् चिं तयाब्यु।”*

3 उकिं यहोशू चोल्वहंया चुपि दयकाः गिबियथ-हाअरालोथय्* इस्राएलीतयगु म्हय् चिं तयाबिल।

4 यहोशू इमित म्हय् चिं तयके माल, छायाधाःसा मिश्रं पिहांवःपि लडाइँलय् वनेफुगु उमेर दुपि सकले मन्त मरुभूमिया लँय् हे सित।

5 मिश्रं पिहांवःपि इपि फुक्क मिजंतयगु म्हय् चिं तये धुंकुगु खः, तर मिश्रं वये धुंकाः मरुभूमिया लँय् बूपि मिजंमस्तयगु धाःसा म्हय् चिं तःगु मदुनि।

6 मिश्रं त्वःतूलय् लडाइँलय् वनेफुगु उमेर दुपि फुक्क मन्तयसं परमप्रभुया उजं मानय् मयाःगुलि इपि मसितले इस्राएलीत पिइदँ तक चाचाःहिला जुल। छायाधाःसा दुरु व कस्ति बाः वयाच्चंगु देश झीत बी धकाः इमि पुर्खातलिसं पाफयाः बचं बियादीगु देश इमित खंकेबी मखु धकाः वयकलं पाफयादीगु खः।*

7 अथे जुयाः वयकलं इमिगु थासय् इमि काय्पिन्त ब्वलंकादिल, लँय् थुमिगु म्हय् गुबले चिं मतःगुलि यहोशू इमिगु म्हय् चिं तयकल।

* 5:2 ५:२-६ उत १७:१-१४

*

5:3 ५:३ गिबियथ-हाअरालोथ थुक्रिया अर्थ म्हय् चिं तःगुया डौडा

* 5:6 ५:४-६ गन्ती १४:२८-३५

8 उगु फुक्क जातियापि मन्तय म्हय चिं तके धुंकाः, इपिं घाः मलंतले छाउनीइ हे च्वनाच्वन।

9 अले परमप्रभुं यहोशूयात धयादिल, “थौं जिं छिमिकेनं मिश्रय् दास जुयाच्वंगुया लज्या चीकाछवयागु दु।” उकिं व थाय्यात थौं तक नं गिलगाल† धकाः धाइ।

कनान देश्य न्हापांगु छुत्काराया नखः हंगु

10 इस्राएलीत यरीहोया मैदानया गिलगालय् पाल ग्वयाच्वने धुंकाः लाया झिंप्यंगु न्हिया सन्ध्याकाः इलय् इमिसं छुत्काराया नखः हन।*

11 छुत्काराया नखःया कन्हय् खुन्हु इमिसं उगु देश्य सःगु नसा, सोडा मतःगु मरि व सियातःगु अन्न नल।*

12 इमिसं व देश्य सःगु अन्न नःगु कन्हय् खुन्हु हे मन्ना कुतुं वयेगु दित। उबलय् निसें इस्राएलीतय्के मन्ना हानं गुबलें मन्त। उकिं उगु दनिसें इमिसं कनान देशयागु अन्न नल।*

परमप्रभुया सिपाईतय् कप्तान

13 यहोशू यरीहोया न्ह्यःने दुबलय् वं थःगु न्ह्यःने छम्ह मनु ल्हातय् तरवार ज्वनाः दनाच्वंगु खन। यहोशू वयागु न्ह्यःने वनाः न्यन, “छि जिमि पाखेयाम्ह खः कि शत्रु पाखेयाम्ह?”

14 व मनुखं धाल, “मखु, जि ला आः परमप्रभुया सेनाया कप्तान जुयाः वयागु दु।” अनंलि यहोशू बैय् भ्वसुलाः भागि यात अले वयात न्यन, “जिमि प्रभुं, थः दासयात छु धयादी?”

15 परमप्रभुया सेनाया कप्तानं यहोशूयात धाल, “थःगु तुति लाकां त्व, छायाःसा छ दनाच्वंगु थाय् पवित्र खः।” अले यहोशू अथे हे यात।

6

इस्राएलीतयसं यरीहो त्याकाकाःगु

1 इस्राएलीतयगु कारणं यरीहोया फुक्क ध्वाखात बल्लाक तिनातल। सुं पिने पिहां मवः, सुं दुने दुहां मवं।

2 परमप्रभुं यहोशूयात धयादिल, “स्व! जिं यरीहो, अनयाम्ह जुजु व सकलें सिपाईतयत् छंगु ल्हातय् बियागु दु।

3 ल्वाभः ज्वनातःपिं सिपाईतलिसें छकः शहरया छचाःखेरं चाःहिलाः वा। खुन्हु तक छिमिसं अथे हे या।

4 न्हयम्ह पुजाहारीत फैया नेकूया न्हयपु तुरही ज्वनाः बाचा चिनादीगु सनूया न्ह्यः न्ह्यः न्यासि वनेमाः। न्हयन्हु खुन्हु छिमिसं व शहर न्हयकः तक चाःहिला च्वंबलय् पुजाहारीतयसं तुरही पुइमाः।

5 ताःई तक फैया नेकूया तुरही पुयाच्वंगु छिमिसं ताइबलय् फुक्क मन्त तस्सलं हालेमाः, अले शहरया पखाः क्वय् थयंक दुनी। अले फुक्क मन्त थथःगु न्ह्यःने तप्यंक न्ह्यज्यानावनेमाः।”

6 अथे जुयाः नूनया काय यहोशू पुजाहारीतयत् सःताः धाल, “परमप्रभुया बाचा चिनादीगु सनु क्वब्यु, अले न्हयम्ह पुजाहारी फैया नेकूया न्हयपु तुरही ज्वनाः थुकिया न्ह्यःने न्यासि वनेमाः।”

7 अले वं मन्तयत् धाल, “न्ह्यज्यानाः शहरया प्यखेरं चाःहिलाः वा। ल्वाभः ज्वनातःपिं धाःसा परमप्रभुयागु सनूया न्ह्यः न्ह्यः न्यासि वनेमाः।”

8 यहोशू थ्व खँ मन्तयत् धाये धुंकाः न्हयम्ह पुजाहारीत फैया नेकूया न्हयपु तुरही पुपुं परमप्रभुया न्ह्यःने न्ह्यज्यात, अले परमप्रभुया बाचा चिनादीगु सनु इमिगु ल्यूल्यु वन।

9 छपुचः सेना तुरही पुइपिं पुजाहारीतयगु न्ह्यः न्ह्यः न्यासि वन, छपुचः सेना बाचा चिनादीगु सनूया ल्यूल्यु वन। पुजाहारीत फैया नेकूया तुरही पुपुं वनाच्वन।

10 यहोशू मन्तयत् थथे धकाः उजं ब्युगु खः, “हाले मते! जिं मधातले म्हुतुं छसः नं पिकाये मते, जिं ‘हा!’ धाइबलय् जक हा।”

11 थुकथं वं परमप्रभुयागु सनूयात छकः शहरया छचाःखेरं चाःहिलकल। अले इपिं छाउनीइ लिहां वयाः अन हेबाय् च्वन।

12 यहोशू सुथ न्हापां दन व पुजाहारीतयसं परमप्रभुयागु सनु क्वबिल।

13 फैया नेकूया न्हयपु तुरही ज्वनाच्वपिं न्हयम्ह पुजाहारीत परमप्रभुयागु सनूया न्ह्यः न्ह्यः फैया नेकूया तुरही पुपुं न्यासि वन। छपुचः सेना इमिगु न्ह्यःने अले छपुचः सेना सनूया ल्यूल्यु वन। पुजाहारीत तुरही पुपुं न्यासि वन।

14 थुकथं निन्हु दुखुन्हु नं इपिं शहरया छचाःखेरं छकः चाःहिलाः छाउनीइ लिहां वल। खुन्हु तक इमिसं अथे हे यात।

15 न्हयन्हु दुखुन्हु सुथ न्हापां हे इपिं दनाः उकथं हे शहरया छचाःखेरं न्हयकः चाःहिला वल। उखुन्हु जक इमिसं न्हयकः तक शहर चाःहिल।

16 न्हयकःया पालय् पुजाहारीतयसं फैया नेकूया तुरही पूबलय् यहोशू मन्तयत् धाल, “हा! छायाःसा परमप्रभुं छिमित थ्व शहर बियादीगु दु।

† 5:9 ५:९ गिलगाल गिलगाल सः हिब्रू भाषाय् म्वरतलेगु वा चीकाछवयेगु थें च्वं ✨ 5:10 ५:१० प्रस १२:१-१३; गन्ती १:१-१४ ✨ 5:11 ५:११ प्रस १६:४-८ ✨ 5:12 ५:१२ प्रस १६:३५

17 थ्व शहर व थुकी दुगु फुक्क नाशया निति परमप्रभुयात देछाःगु दु। राहाब वेश्या व वयागु छँय वनापं दुपिन्त जक त्वःताबीमाः, छायाधाःसा झीसं छवयापि जासूसतयत् वं सुचुकूगु खः।

18 “तर देछाःगु छुं न छिमिसं काये मते, मखुसा काःमहयसित हे नाश याइ। उपि मध्ये छुं काल धाःसा छिमिसं इस्राएलीतयगु छाउनीइ दुःख व नाश हइ।

19 फुक्क लुँ, वहः, कँय व नँया थलबल परमप्रभुया निति पवित्र जू। उपि परमप्रभुया धुकुतिइ तयेमाः।”

20 पुजाहारीतयसं फैया नेकूया तुरही पुल। उकिया सः न्यनेवं मनुत तस्सलं हाल। अबलय् हे शहरया पःखाः क्वय् थ्यंक हे दुन। उकिं फुक्क मनुत तप्यंक न्हज्यात अले शहरय् दुहां वनाः उकियात त्याका काल।*

21 इमिसं शहर परमप्रभुयात देछाल, अले व शहरय् दुपि मिसा, मिजं, ल्याय्मह, बुरा व सा द्रहं, फै व गधा फुक्कसित तरवारं नाश यानाबिल।

22 यहोशू व देशय् चिवा काःवपि उपि निमहयसित धाल, “व वेश्याया छँय वनाः छिमिसं वलिसें पाफयागु थें वयात व वनापं दुपि फुक्कसित अनं पिका।”

23 उकिं चिवा काःवपि निमह ल्याय्मह मनुत वनाः राहाब, वया मांबौ, दाजुकिजापि अले वनापं च्वपि फुक्कसित पिने हल। अले इमिसं वया फुक्क परिवारयात इस्राएलया छाउनीं पिने हयातल।

24 अले इमिसं व शहर व अन दुने दुगु फुक्क मिं छवय्काबिल। लुँ, वहः, कँय व नयागु थलबल धाःसा इमिसं परमप्रभुयागु धुकुतिइ तल।

25 राहाब वेश्या, वया बौया छँजः अले वनापं दुपि फुक्कसित धाःसा यहोशू मस्यासे त्वःताबिल। छायाधाःसा यरीहोय् चिवा कायेत छवःपि मनुतयत् वं सुचुकातःगु खः। थौं तक नं व इस्राएलीतयगु दथुइ च्वनाच्वंगु दु।*

26 उबलय् यहोशू थथे धकाः पाफय्कल,
“सुनानं यरीहो शहरयात हाकनं दयकेगु कुतः यात धाःसा
वयात परमप्रभुया सराः लाइ।

उकियागु जग तइमह मनुया दकलय् न्हापां बूमह काय् सी,
उकियागु धवाखा दयकीमह मनुया चिधिकःमह काय् सी।”*

27 थथे परमप्रभु यहोशूलिसें च्वनादिल व वयागु नां देशन्यंक बयबय् जुल।

7

आकानया पाप

1 तर देछायेमाःगु धनमालया बारे इस्राएलीत विश्वास यायेबहः मजुल, यहदा कुलयामह जेरहया छुइ, जब्दीया छय् व कमीया काय् आकानं देछायेमाःगु धनमालं छुं काल। अथे जुयाः इस्राएलीत खनाः परमप्रभु तसकं तंचायादिल।

2 यहोशू बेथेलया पुर्बपाखे व बेथ-आवनया न्ह्यःने लाःगु ऐ शहरय् यरीहो थथे धयाः मनुत छवल, “अन वनाः उकियागु चिवा का।” उपि मनुत वन अले ऐ शहरयागु चिवा काल।

3 इमिसं यहोशूयाथाय् लिहां वयाः धाल, “शहरयात त्याका कायेत निद्रः (२,०००) वा स्वद्रः (३,०००) ति जक मनुत वंसा गाः, फुक्क वने म्वाः। फुक्क मनुतयत् अन वनेगु दुःख बियादी मते, छायाधाःसा अन यक्व मनुत मदु।”

4 उकिं स्वद्रः (३,०००) ति मनुत जक अन वन, अयून् ऐ शहरयापिन्सं इमित बुकल, अले इमित बिस्युं वने माय्काबिल।

5 ऐयापि मनुतयत्सं इमि स्विखुमह ति मनुतयत् स्यात। इमिसं शहरया मू धवाखानिसें ल्वहं लिकाय्गु थाय् तक लिनाः तँचाय् इस्राएलीतयत् स्यात। अनलि ग्यानाः इस्राएलीतयगु नुगः भाराभारा मिन।

6 अथे जूगुलि यहोशू व इस्राएलीया नायःपिन्सं थथःगु वसः खुनाः छेनय् धू हलाः परमप्रभुया सनूया न्ह्यःने बैय् भ्वसुलाः सन्ध्याकाः ई तक हे च्वनाच्वन।

7 अले यहोशू धाल, “हे परमप्रभु परमेश्वर, छिं थुपि मनुतयत् एमोरीतयगु ल्हातय् बियाः नाश यायेत छाय् यर्दन खुसि छिकाः हयादियागु? जिपिं लयतायाः यर्दन खुसिया उखे हे च्वनेमाःगु।

8 हे परमप्रभु, जिं छु धायेफु धकाः, आः इस्राएलीत ला थः शत्रुतलिसें बूगु दु!

9 कनानी व थ्व देशयापिं मेपिं मनुतयत्सं थ्व खँ न्यनेवं इमिसं जिमित घेरय् यानाः पृथ्वी जिमिगु नां हुया बी। अनं लिपा छिं थःगु तःधंगु नांया लागिं छु यानादी?”

10 परमप्रभुं यहोशूयात धयादिल, “दुँ! छु छाय् बैय् भ्वसुलाच्वनागु?

11 इस्राएलं पाप याःगु दु। जिं इपिलिसें चिनागु बाचा इमिसं त्वाथूगु दु। देछायेमाःगु धनमालं इमिसं छुं काःगु दु, इमिसं खुया काःगु दु। इमिसं मखुगु खँ ल्हानाः उकियात थःगु धनमालनापं तःगु दु।

12 उकिं इस्राएलीत थः शत्रुतय् न्ह्यःने दने फइ मखु। शत्रुतयगु न्ह्यःने इपिं बिस्युं वनी। छायाधाःसा इपिं थःपिं हे देछायेमाःगु धनमाल जूगु दु। छिमिसं थःगु दथुं देछायेमाःगु धनमालयात नाश याना मछवतले जि छिपिनापं च्वने मखु।

13 “हूँ! मनुतयत् शूद्र या। इमित थथे धा, ‘कन्हयया लागि थःत शूद्र या। छायाधाःसा परमप्रभु इस्त्राएलयाम्ह परमेश्वरं थथे धयादी, हे इस्त्राएल, देछायेमाःगु छं धनमाल छिमिके दु। छिमिसं उकियात चीका मछवतले छिपिं शत्रुतयगु न्ह्यःने दने फइ मखु।

14 “ ‘उकिं सुथय् छिपिं थथःगु कुलकथं न्ह्यःने वा, व गुगु कुलयात परमप्रभुं क्यनादी। व कुल वंश-वंश यानाः न्ह्यःने वयेमाः। गुगु वंशयात परमप्रभुं क्यनादी। व वंशं छगू छगू छँजः यानाः न्ह्यःने वयेमाः। गुगु छँजःयात परमप्रभुं क्यनादी व छँजलं छम्ह छम्ह मनु यानाः न्ह्यःने वयेमाः।

15 देछायेमाःगु धनमालनापं ज्वनीम्हयसित व वयाके दुगु फुक्क मिइ छवयकाछव। छायाधाःसा वं परमप्रभुयागु बाचा त्वाथगु दु अले वं इस्त्राएलय् घच्चाइपुगु ज्या याःगु दु।’ ”

16 यहोशू सुथ न्हापां दनाः इस्त्राएलीतयत् कुल कुल यानाः न्ह्यःने हल, व यहदाया कुलयात क्यन।

17 वं यहदाया वंश वंश यानाः न्ह्यःने हल व जेरहया वंशयात क्यन। अले वं जेरहया वंशया छँजः छँजः यानाः न्ह्यःने हल व जब्दीया छँजःयात क्यन।

18 अले छँजःयापिं मिजंत छम्ह छम्ह न्ह्यःने हल। यहदा कुलया कर्मीया काय् आकानयात ज्वन (कर्मी जब्दीया काय् खः, जब्दी जेरहया काय् खः)।

19 अले यहोशू आकानयात धाल, “हे जिमि काय, परमप्रभु इस्त्राएलया परमेश्वरयात महिमा ब्यु, वयक्ःयात इज्जत या! अले छं छु यानागु दु व जितः धा, जिगु न्ह्यःने व खँ सुचुके मते।”

20 आकानं यहोशूयात धाल, “धात्थे खः, जिं परमप्रभु इस्त्राएलया परमेश्वरयागु विरोधय् पाप यानागु दु। जिं थथे याना,

21 झीसं लाका कयागु सामानय् जिं बेबिलोनयागु छपु बांलाःगु गा, निसः शेकेल ति वहः* व नेयगू शेकेल ति लुँयागु† कथि खनाबलय् जितः ल्वःवन अले जिं उपि कया। उपि जिगु पाल दुने बँय् सुचुका तयागु दु। व दकलय् क्वय् वहः दु।”

22 अले यहोशू मनुत छवल, इपिं पालय् ब्वांय वन। उपि धनमाल पालय् सुचुकातःगु जुयाच्चन, वहः धाःसा दकलय् क्वय् दु।

23 अले इमिसं उपि धनमाल पालं पिकयाः यहोशू व फुक्क इस्त्राएलीतयथाय् हल। उपि धनमाल परमप्रभुया न्ह्यःने तयाबिल।

24 अले यहोशू व सकल इस्त्राएलीतयसं जेरहया काय् आकानयात व वहः, गा, लुँयागु कथि, वया काय्म्ह्यायपिं, वया सा द्रहं, गधात व फैत, पाल अले वयाके दुगु फुक्क धनमालनापं आकोरया न्हसिकापय हल।

25 यहोशू धाल, “छं छाया जिमित दुःख बियागु? थौं परमप्रभुं छन्त दुःख बियादी।”

अले फुक्क इस्त्राएलीतयसं वयात ल्वहँतं कयकल। वया छँजः व सम्पत्तियात नं ल्वहँतं कयकाः छवयकाबिल।

26 इमिसं वयागु सीम्हय् ल्वहँयागु तःधंगु द्रं मुंकल। गुगु थौं तक नं दयाच्चंगु दु। अले परमप्रभुयागु ग्यानापुगु तं क्वलात। उकिं व थाय्यागु नां थौं तक नं आकोरयागु‡ न्हसिकाप जुयाच्चंगु दु।

8

ऐ शहर त्याकाकाःगु

1 अले परमप्रभुं यहोशूयात धयादिल, “ग्याये मते, नुगः क्वतुंके मते! फुक्क सेना ज्वनाः ऐ शहरय् हमला या हूँ। ऐयाम्ह जुजु, वया प्रजा, वयागु शहर व वयागु देशयात जिं छंगु ल्हातय् बियागु दु।

2 छं यरीहो व वया जुजुयात छु छु यानागु खः, ऐ व वया जुजुयात नं अथे हे या। अनयागु धनमाल व अनयापिं पशुत धाःसा छिमिसं थःगु निति काये फइ। शहरया ल्युने हमला यायेत सुला च्वाँ।”

3 उकिं यहोशू फुक्क सेनालिसें ऐनापं ल्वाः वन। वं बांलाक ल्वायेफुपिं स्विद्वः सिपाइँत ल्ययाः इमित चान्हय हे छवल।

4 वं इमित थथे धकाः उजं बिल, “स्व, छिपिं व शहरया ल्युने हमला यायेत सुला च्वाँ। शहरं यक्व तापाक्क वने मते। छिपिं सकल होश यानाच्चँ।

5 जिनापं दुपिं मनुतलिसें जि शहरपाखे न्ह्यज्याये। न्हापा थें इपिं जिपिलिसें ल्वायेत वइबलय् जिपिं न्हापा थें इमिगु न्ह्यःनेनं बिस्सुं वने।

6 इमिसं झीत ल्यू वइ व झीसं इमित शहरं यक्व तापाक्क पित हये, छायाधाःसा इमिसं धाइ, ‘न्हापा थें इस्त्राएलीत झीगु न्ह्यःनेनं बिस्सुं वनाच्चंगु दु।’ उकिं जिपिं इमिगु न्ह्यःनेनं बिस्सुं वनेबलय्

7 छिमिसं सुलाच्चंगु थासं वनाः शहरयात त्याका का, छायाधाःसा परमप्रभु छिमि परमेश्वरं छिमिगु ल्हातय् व बियादी।

8 शहर त्याकाकाइबलय् छिमिसं उकियात मिं छवयकाब्यु। परमप्रभुं धयादी थें छिमिसं या। जिगु उजं छिमिके दु।”

9 अले यहोशू इमित छवल। इपिं वनाः ऐयागु पच्छिमपाखे बेथेल व ऐयागु दथुइ सुलाच्चन। यहोशू धाःसा उखुन्हु चान्हय मनुतनापं च्वन।

10 यहोशू सुथ न्हापां दन, सिपाइँतयत् मुंकाः इस्त्राएलीतय् नायःतनापं इमिगु न्ह्यः न्ह्यः ऐपाखे वन।

11 इपिनापं दुपिं सकलें सिपाइँत शहरया न्ह्यःने वल। इपिं ऐयागु उत्तरपाखे बाय् च्वन। इमिगु व ऐ शहरयागु दथुइ ब्यासि दु।

* 7:21 ७:२१ निसः शेकेल निगू किलोग्राम ति † 7:21 ७:२१ नेयगू शेकेल बच्छि किलोग्राम ति लुँ ‡ 7:26 ७:२६आकोर थुकिया अर्थ दुःख खः

- 12 यहोशू न्याद्वः ति सिपाइँतयत् शहरयागु पच्छिमपाखे बेथेल व ऐयागु दथुइ हमला यायेत सुचुका तल।
- 13 इमिसं मू सेनायात उत्तरपाखे व सुलाच्चंपिन्त धाःसा पच्छिमपाखे तल। उखुन्हु चान्हय् यहोशू धाःसा ब्यासिइ हे च्वन।
- 14 ऐयाम्ह जुजुं थ्व खंबलय् व अले उगु शहरयापिं सकले मिजंत सुथ न्हापां दनाः हथाय् चाचां इस्राएलीतलिसे ल्वायेत वन, अले अराबा खनेदइगु क्वछिनातःगु थासय् थ्यंकः वन। शहरया ल्युने थःपिनापं ल्वायेत मनूत सुलाच्चंगु दु धइगु खँ वं मसिल।
- 15 यहोशू व सकल इस्राएलीत इमिगु न्ह्यःने बिस्सुं वंपिं थें यानाः मरुभूमिपाखे ब्वाँय् वन।
- 16 ऐ शहरयापिं मनूतयत् लिनाछ्वयेत सकल इस्राएली मिजंतयत् सःतल। अले यहोशूयात ल्यूल्युं इपिं शहरं यक्व तापाक ध्यन।
- 17 ऐ व बेथेलयापिं फुक्क मिजंतयसं इस्राएलीतयत् ल्यु वन। इमिसं शहरयात ह्वातां त्वःताः इस्राएलीतयत् ल्यु वन।
- 18 अले परमप्रभुं यहोशूयात धयादिल, “छंगु ल्हातय् दुगु भाला ऐपाखे न्ह्यज्याकि, छायाधाःसा जिं व शहरयात छंगु ल्हातय् तयाबी।” अथे जुयाः यहोशू थःगु भाला ऐपाखे न्ह्यज्याकल।
- 19 वं थथे यायेवं उपिं सुलाच्चंपिं सिपाइँत थःगु थासं दनाः न्ह्यज्यात। इमिसं शहर दुने दुहां वनाः उकियात त्याका काल। अले हथासं शहरयात मिं छ्वयकाबिल।
- 20 ऐयापिं मिजंतयसं ल्युने फस्वःबलय् शहरया कुँ आकाशपाखे वनाच्चंगु खंकल। इपिं थुखे उखे गन नं बिस्सुं वने मफुत। छायाधाःसा मरुभूमिपाखे बिस्सुं वंपिं इस्राएलीत लिहां वयाः न्हापां थःपिन्त ल्युवःपिं ऐयापिन्त हमला यात।
- 21 यहोशू व सकल इस्राएलीतयसं उपिं सुलाच्चंपिन्सं शहरयात त्याकाकाःगु व शहरं कुँ पिहां वयाच्चंगु खंबलय् इमिसं लिहां वयाः ऐयापिं मिजंतयत् स्यात।
- 22 लँय् हमला यायेत सुलाच्चंपिं सिपाइँत नं शहरं पिहां वल। थथे गुलि इमिगु थुखे व गुलि उखेपाखे जुयाः इपिं इस्राएलीतयगु दथुइ लात। व इस्राएलीतयसं छम्हयसित नं मत्वःतुसैं सकसितं स्यानाबिल।
- 23 ऐयाम्ह जुजुयात धाःसा इमिसं ज्वनाः यहोशूयाथाय् हल।
- 24 इस्राएलीतयसं ऐयापिं सकल मिजंतयत् थःपिन्त ल्युगु मरुभूमिया ख्यलय् स्याये धुंकाः सकल इस्राएलीत ऐ शहरय् लिहां वल, व अन दुपिं सकसितं हे स्यात।
- 25 उखुन्हु ऐयापिं फुक्क मनूतयत्, झिनिद्वः मिसा-मिजंतयत् स्यानाबिल।
- 26 ऐ शहरय् च्वनिपिं फुक्क नाश मजुतले यहोशू भाला ऐपाखें स्वयकातल।
- 27 परमप्रभुं यहोशूयात धयादी थें इस्राएलीतयसं व शहरयापिं सा द्रुहं व लाकाकाःगु माल थःगु हे निती क्वबिया यंकल।
- 28 थथे यहोशू ऐ शहरयात मिं छ्वयकाः भस्म यानाबिल। व थौं तक नं झिजामिजां जुयाच्चंगु दु।
- 29 वं ऐयाम्ह जुजुयात छगु थामं सुयाबिल अले वयात सन्ध्याकाः ई तक हे अन तया तल। सूर्य बिनावंगु इलय् वं वयागु म्हयात थामं क्वकयाः शहरयागु ध्वाखाया क्वय् वांछवयाबिल। इमिसं सीम्ह च्वय् ल्वहंयागु द्रु मुंकाबिल। व थौं तक द हे दनि।

एबाल डौँडाय् बाचा ब्वंगु

- 30 अले यहोशू परमप्रभु इस्राएलया परमेश्वरया लागिं एबाल डौँडाय् छगू वेदी दयकल, ✨
- 31 परमप्रभुया दास मोशां इस्राएलीतयत् ब्यगु उजंकथं नयागु ज्याभलं मथ्यगु ल्वहंतयगु छगू वेदी दयकल। उकी इमिसं परमप्रभुयागु निती होमबलि व मेलबलि छाल। ✨
- 32 यहोशू इस्राएलीतयगु न्ह्यःने मोशां च्वःगु व्यवस्थाया नक्कल ल्वहँतय् च्वल।
- 33 इस्राएलीतयत् सुवाः बीमा धकाः परमप्रभुया दास मोशां न्हापा हे उजं ब्यु थें परदेशी, स्वदेशी, सकल इस्राएली, इमि नायःत, हाकिमत व न्याय याइपिनापं परमप्रभुयागु बाचा चिनादीगु सनू क्वबिपिं लेवी पुजाहारीतयगु न्ह्यःने सनूया निखेपाखे बच्छि एबाल डौँडाय् लिक्क व मेपिं बच्छि गीरीज्जीम डौँडाय् लिक्क दन। ✨
- 34 अनंलि यहोशू व्यवस्थाया फुक्क खँवः, सुवाः व सराः, व्यवस्थाया सफुलिइ गथे च्वयातःगु खः छति मपाक ब्वन।
- 35 मोशां उजं ब्युगु फुक्क खँ छगू नं मत्वतुसैं मिस्त, काय्म्हायापिं, इपिलिसैं च्वनिपिं परदेशीत व इस्राएलयापिं फुक्क खलःयात यहोशू ब्वना न्यंकल।

9

गिबोनीतयसं ध्वंलाःगु

- 1 यर्दनया पच्छिमपाखे पहाडी देशय् व पच्छिमया फेदीइ अले लेबनान तक भूमध्यसागरया सिथय् च्वनिपिं फुक्क हिली, एमोरी, कनानी, परिज्जी, हिब्बी व यबूसी जुजुपिन्सं थ्व खँ न्यनाः
- 2 छपँ जुयाः यहोशू व इस्राएलीतलिसैं ल्वायेत छथाय् मुन।
- 3 गिबोनीयापिं मनूतयसं धाःसा यहोशू यरीहो व ऐयात छु याःगु खः व न्यने धुंकाः

4 थःपिन्त बचय् यायेत ध्वंलायेगु बिचाः यात। अले राजदूतत थें जुयाः थःपिनि गधाया म्हय् भ्वाथःगु बोरा, गुइ धुंकूगु व पर्का तःगु दाखमघयागु भ्वाथःगु छेंगूया म्हिचात तल।

5 अले मिजंतयसं पुलांगु लाकां न्हात अले भ्वाथःगु वसः फित। अले नयेत गंगु व फवसा वःगु मरि काल।

6 अले इमिसं गिलगालयागु छाउनीइ यहोशूयाथाय् वयाः वयात व इस्राएलीतयत् धाल, “जिपि तापाःगु देशं वयापि खः। उकिं जिपिलिसें सन्धि यानादिसँ।”

7 अले इस्राएली मिजंतयसं हिन्वीतयत् धाल, “छिपिं जिमिगु लिक्कसं च्वपिं मनूत जुइफु। छिपिलिसे जिमिसं गथे यानाः सन्धि याये फइ?”

8 इमिसं यहोशूयात धाल, “जिपि छिम्ह हे दासत खः।”

तर यहोशू इमित धाल, “छिपिं सु खः, गनं वयागु खः?”

9 इमिसं लिसः बिल, “जिपिं छिम्ह दासत यक्व तापाःगु देशं परमप्रभु छिमि परमेश्वरयागु नां न्यनाः वयागु खः, छायाधाःसा जिमिसं वयकलं मिश्र देशय् यानादीगु फुक्क ज्याया बारे न्यनागु दु।

10 यर्दनया पुर्बय् एमोरीतय् निम्हं जुजु, हेरबोनया जुजु सीहोनयात व अस्तारोतय् च्वम्ह बाशानया जुजु ओगयात छु छु यानादीगु खः व नं न्यनागु दु।

11 उकिं जिमि ज्याथापिं मनूत व जिमिगु देशयापिं सकल मनूतयसं जिमित थथे धाल, ‘लँयात माःगु नयेगु नसा ज्वनाः इमित नापलाः हँ। अले इमित, “जिपिं ला छिकपिनि हे दासत खः, उकिं जिपिलिसें सन्धि यानादिसँ धकाः धा।” ’

12 जिपिं छितः नापलायेत छें त्वःतागु न्हिइ क्वाःगु मरि ज्वनाः वयागु खः। तर स्वयादिसँ! थौं थ्व मरि गनाः फवसा वये धुंकल।

13 जिमिसं दाखमघया थुपिं छेंगूया म्हिचा जायकाःबलय् थुपिं न्हगु हे खः। तर स्वयादिसँ! आः गुइ धुंकल, लँपु ताहाःगुलि जिमिगु वसः व लाकां भ्वाथः जुइ धुंकल।”

14 इस्राएली मिजंतयसं परमप्रभुयाके मन्यंसे इमिगु नयेगु नसां छुं कयाः गथे च्वं स्वल।

15 अले यहोशू इमित मस्यासे हे तये धकाः इपिलिसें सन्धि यात। अले खलःयापिं नायःतयसं नं सन्धियात मानय् याये धकाः पाफल।

16 सन्धि याःगु स्वन्हु लिपा इपिं सतिक हे च्वनिपिं जलाःखलाः खः धयागु खँ इस्राएलीतयसं सीकल।

17 उकिं इस्राएलीत न्हाः वनाः स्वन्हु दुखन्हु इमिगु शहर गिबोन, कपीरा, बेरोत व किर्यत-यारीमय् थयंकवल।

18 अयनं इस्राएलीतयसं इमित मस्या, छायाधाःसा खलःयापिं नायःतयसं इपिलिसें परमप्रभु इस्राएलया परमेश्वरयागु नामय् पाफःगु खः।

फुक्क खलकं थ्व खँयात कयाः नायःतलिसें कचकच यात।

19 तर सकल नायःतयसं लिसः बिल, “जिमिसं हे इपिलिसें परमप्रभु इस्राएलयाम्ह परमेश्वरया नामय् पाफयागु दु। उकिं आः झीसं इमित थी फइ मखु।

20 झीसं पाफये धुंकूगुलि इमित मस्यासे त्वःता हे बीमाः मखुसा परमेश्वरं झीत सजॉय बियादी।”

21 हानं नायःतयसं धाल, “इमित म्वाःका हे तयेमाः।” अथे जुयाः नायःतयगु थ्व बचकथं इपिं फुक्क खलःया लागिं सिं पालीपिं व लः क्वबिपिं जुल।

22 यहोशू गिबोनयापिं मनूतयत् सःताः न्यन, “छिपिं थन जिमिगु सतिकक् च्वनीपिं जुयाः नं तापाःगु देशं वयागु धकाः धयाः छाया जिमित ध्वंलानागु?

23 अथे जुयाः आः छिमित सराः लाःगु दु। छिमि मनूत न्हाबलें दास दासी जुयाः जिमि परमेश्वरयागु छँय् सिं पालीपिं व लः क्वबिपिं जुया हे च्वनी।”

24 अले इमिसं यहोशूयात लिसः बिल, “परमप्रभु छिकपिनि परमेश्वरं थः दास मोशायात थ्व देश फुक्क छिकपिन्त बीगु व थ्व देशयापिं फुक्क मनूतयत् नाश यायेगु उजं बियादीगु खँ जिमित धाःगु दु। छिकपिं खनाः जिपिं तसकं ग्यात। उकिं जिमिसं थथे यानागु खः।

25 आः स्वयादिसँ! जिपिं छिगु ल्हातय् दु। जिमित छु याःसा छितः भिं व पाय्छि जुइ व हे यानादिसँ।”

26 थथे यहोशू इमित इस्राएलीतपाखें बचय् यात अले इमिसं इमित मस्यात।

27 उखन्हु हे यहोशू इमित दास दासी दय्कल, अले खलःया नितिं व परमप्रभु ल्ययादीगु थासय् वयकःया वेदीया नितिं सिं पालेगु ज्या व लः क्वबीगु ज्या याकल। परमप्रभुं थःगु आराधना यायेगु थाय् धकाः ल्ययादीगु थासय् थौं तक इमिसं उपिं ज्या यानाच्च्वंगु दु।

10

गिबोनीतयसं यहोशूयाके ग्वाहालि फचंगु

1 यहोशू यरीहो व अनयाम्ह जुजुयात थें हे ऐ व अनयाम्ह जुजुयात नं त्याका: नाश यात धयागु खँ यस्शलेमयाम्ह जुजु अदोनिसेदेकं न्यन। गिबोनीतयसं इस्राएलीतनापं सन्धि या:गु दु, अले इपिनापं मिलय् जूगु दु धयागु खँ नं वं न्यन।

2 जुजु व वया मनूत तसकं ग्यात, छाया:सा गिबोन छगू राजधानी शहर ति हे त:धं, व शहर ऐ स्वया: त:धं व अनयापिं मनूत बांलाक ल्वायेस:पिं मनूत ख:।

3 उकिं यस्शलेमयाम्ह जुजु अदोनिसेदेकं हेब्रोनयाम्ह जुजु होहाम, यर्मूतयाम्ह जुजु पिराम, लाकीशयाम्ह जुजु यापी व एग्लोनयाम्ह जुजु दबीरयात थथे धाय्के छवत,

4 “छि जिथाय् झाया: गिबोननापं ल्वायेत ग्वाहालि बियादिसँ, छाया:सा अन च्वपिं मनूतयसं यहोशू व इस्राएलीतलिसें सन्धि या:गु दु।”

5 अथे जुया: यस्शलेम, हेब्रोन, यर्मूत, लाकीश व एग्लोनयापिं न्याम्हं एमोरी जुजुपिन्सं थथ:गु फुक्क सेना छथाय् मुंका: गिबोनलिसें ल्वा: वन।

6 गिबोनीतयसं गिलगालया छाउनीइ यहोशूयाथाय् थ्व बुखँ छवल, “छ:पिनि दासतयत् त्व:तादी मते। जिमिथाय् याकनं झाया: जिमित ग्वाहालि यानादिसँ, छाया:सा पहाडी देशय् च्वनिपिं एमोरीतय् फुक्क जुजुपिं जिपिनापं ल्वा: वयेत मुंगु दु।”

7 अथे जुया: यहोशू थ: सेना, दकलय् बांलाक ल्वायेस:पिं सिपाईंत कया: गिलगालं न्ह्या: वन।

8 परमप्रभुं यहोशूयात धयादिल, “इपिं खना: ग्याये मते, छाया:सा जिं इमित छंगु ल्हातय् बियागु दु। इपिं मध्ये सुं छमह नं छंगु न्ह्य:ने दने फइ मखु।”

सूर्य दिनाच्चंगु

9 गिलगालं चच्छि न्यासि वना: यहोशू व वया सेनां आकाझाकां एमोरीतयत् हमला यात।

10 परमप्रभुं एमोरीतयत् भवय्भवय् कंकादिल अले इस्राएलीतयसं इमित गिबोनय् बांमलाक बुकल। अले बेथ-होरोनया तँचाय् इमित लिना: आजेका व मक्केदा तक हे स्यास्यां क्वहां वन।

11 हानं इपिं इस्राएलीतयगु न्ह्य:नें आजेका तक हे तँचाय् बिस्युं वनाच्चंबलय् परमप्रभुं आकाशं इमिथाय् तत:ग्व:गु प्वं गाकादिल। इस्राएलीतयगु तरवारं सीपिं मनूत स्वया: अप्व: मनूत प्वं दाया: सित।

12 परमप्रभुं एमोरीतयत् इस्राएलीतयगु ल्हातय् बियादीखुन्हु यहोशू इस्राएलीतयगु न्ह्य:ने परमप्रभुयात प्रार्थना याना: धाल, “हे सूर्य, छ गिबोनया च्वय्,

हे तिमिला, छ धा:सा अय्यालोनया ब्यासिया च्वय् दिना च्वँ।”

13 उगु जाति शत्रुतयत् ब्वला मसातले

सूर्य व तिमिला दिनाच्चन।

थ्व खँ याशारया सफुलिइ च्वयात:गु दु।

सूर्य आकाशया दथुइ दिनाच्चन, न्हिछि हे सूर्य बिना मवं।*

14 परमप्रभुं छमह मनूया खँ न्यनादिल। उखुन्हु थें न्हापा व लिपा गुबलें मजू। धाथें हे इस्राएलीतयगु निंतिं परमप्रभुं ल्वानादिल।

15 अनंलि यहोशूनापं फुक्क इस्राएलीत गिलगालया छाउनीइ लिहां वल।

न्यामह एमोरी जुजुपिन्त स्या:गु

16 इपिं न्यामह जुजुपिं धा:सा बिस्युं वना: मक्केदाया गुफाय् सुलाच्चन।

17 उपिं न्यामहं जुजुपिं मक्केदाया गुफाय् सुलाच्चंगु लुल धयागु सुचं यहोशूयाथाय् थ्यन।

18 वं धाल, “तत:ग्व:गु ल्वहंत ग्वारातुइका: गुफाया म्हुतुइ तयाब्यु, अले इमित पिया च्वनेत छुं मनूतयत् उकिया न्ह्य:ने ति।

19 तर छिपिं दी मते, छिमि शत्रुतयत् लिना हे च्वँ, इमि ल्युने ला:पिन्त स्यानाछव। इमित थथ:गु शहरय् दुहां वनेबी मते। छाया:सा परमप्रभु छिमि परमेश्वरं इमित छिमिगु ल्हातय् बियादीगु दु।”

20 यहोशू व इस्राएलीतयसं इमित नाश या:बलय् इमि बचय् जूपिं छुं मनूत जक पखा: दुगु थथ:गु शहरय् दुहां वन।

21 सकल सेना मक्केदाया छाउनीइ यहोशूयाथाय् बांलाक लिहां वल। इस्राएलीतयगु विरोधय् सुनानं छस: नं न्वमवा:।

22 अले यहोशू धाल, “गुफाया म्हुतु चाय्का: इपिं न्यामह जुजुपिन्त गुफां लिंकया: जिथाय् हजि।”

23 इमिसं अथे हे यात- यस्शलेमयाम्ह जुजु, हेब्रोनयाम्ह जुजु, यर्मूतयाम्ह जुजु, लाकीशयाम्ह जुजु व एग्लोनयाम्ह जुजु, थुपिं न्यामहं जुजुपिन्त गुफां पितहल।

24 इमिसं थुपिं जुजुपिन्त यहोशूयाथाय् हये धुंका: वं इस्राएलयापिं सकल मनूतयत् स:तल अले इपिलिसे व:पिं लडाईया सेना नाय:तयत् स:ता: धाल, “थुखे वा, छिमिगु तुति जुजुपिनिगु ककुइ ति।” अले इपिं वया: थथ:गु तुति थुमिगु ककुइ तल।

25 यहोशू इमित धाल, “ग्याये मते, नुग: क्वतुंके मते। बल्ला व साहसी जु, छाया:सा छिमिसं ल्वाय्मा:पिं छिमि शत्रुत फुक्कसित परमप्रभुं थथे हे यानादी।”

26 अनंलि यहोशू इपि जुजुपिन्त स्यात अले इमित न्यागू थामय् सुयाब्यु धकाः थः मनूतयत् आज्ञा बिल। इपि सन्ध्याकाः ई तक थामय् हे यग्गानाच्चन।

27 सूर्य बिनावंबलय् यहोशू आज्ञा बिल अले इमित थामं क्वकयाः इपि सुलाच्चंगु व हे गुफाय् वांछवयाबिल। गुफाया म्हुतुइ ततःग्वःगु ल्वहंत तयाबिल। उपि ल्वहंत थौ तक नं अन हे दनि।

दच्छिनपाखे लाःगु शहर त्याकाकाःगु

28 उखुन्हु यहोशू हमला यानाः मक्केदा शहर त्याका काल। अले वं शहरयात नाश यानाबिल। अले वं अनयाम्ह जुजु व अन च्वपि सकल मनूतयत् तरवारं स्यानाबिल। वं यरीहोयाम्ह जुजुयात याः थें मक्केदाया जुजुयात नं यात।

29 अनंलि यहोशू सकल इस्राएलीतनापं मक्केदां लिब्ना वन, अले उकियात हमला यात।

30 परमप्रभुं व शहर व अनयाम्ह जुजुयात इस्राएलीतयगु ल्हातय् बियादिल, अले वयात व अन दुपि सकल मनूतयत् तरवारं स्यानाबिल। वं अन सुयातं नं बाकि मतल। यरीहोयाम्ह जुजुयात वं गथे याःगु खः अनयाम्ह जुजुयात नं वं अथे हे यात।

31 अनंलि यहोशू सकल इस्राएलीतलिसें लिब्नां लाकीशय् थ्यंकः वल। अले उकियात घेरय् यानाः हमला यात।

32 परमप्रभुं लाकीशयात इस्राएलीतयगु ल्हातय् बियादिल। थथे निगूगु दिखुन्हु इमिसं उकियात त्याका काल। वं लिब्नायात याःगु थें हे व शहर व अन दुपि सकल मनूतयत् तरवारं नाश यात।

33 अबलय् हे लाकीशयात ग्वाहालि बीत गेजेरयाम्ह जुजु होराम वल। यहोशू वयात व वया सेनायात बुकल, छम्हयसित नं म्वाःका मतः।

34 अनंलि यहोशू सकल इस्राएलीतलिसें लाकीशं एग्लोनय् वन, उकियात घेरय् यानाः हमला यात।

35 उखुन्हु हे इमिसं उकियात त्याका काल, अले लाकीशय् याःगु थें तुं अनयापि सकल मनूतयत् तरवारं नाश यानाबिल।

36 हानं यहोशू सकल इस्राएलीतनापं एग्लोनं हेब्रोनय् वन। इमिसं व शहरयात हमला यात।

37 इमिसं व शहरयात त्याका काल। अनयाम्ह जुजुयात, अन दुपि सकल मनूतयत् व उकिया थुखे उखेया गांयापि मनूतयत् तरवारं स्यानाबिल। इमिसं सुयातं बाकि मतसें एग्लोनय् याःगु थें तुं उकियात व अन दुपि फुक्कसित भज्यंक नाश यानाबिल।

38 अले यहोशू सकल इस्राएलीतनापं दबीरय् लिहां वयाः उकियात हमला यात।

39 इमिसं जुजुनापं शहरयात व उकिया फुक्क गांयात त्याका काल। इमिसं अन दुपि फुक्कसित भज्यंक नाश यानाबिल। इमिसं सुं छम्हयसित नं म्वाःका मतः। इमिसं हेब्रोन व लिब्ना अले अनयाम्ह जुजुयात याःगु थें तुं दबीर व अनयाम्ह जुजुयात नं यात।

40 थुकथं यहोशू पहाडी देश, दच्छिनया देश नेगेव, पच्छिमया फेदी, पुर्बया पाःचा व अनयापि फुक्क जुजुपिन्त बुकल। वं छम्हयसित नं म्वाःका मतः। परमप्रभु इस्राएलया परमेश्वरं आज्ञा बियादीगु थें वं अन दुपि फुक्कसित भज्यंक नाश यानाबिल।

41 थथे यहोशू कादेश-बर्नीनसें कयाः गाजा तक व गोशेननिसें गिबोन तकयापि मनूतयत् स्यानाबिल।

42 थुपि फुक्क जुजुपिन्त इमिगु देशतनापं यहोशू छकलं हे त्याकल छायाधाःसा परमप्रभु इस्राएलया परमेश्वरं हे इस्राएलीतयगु निति ल्वानादीगु खः।

43 अनंलि यहोशू फुक्क सेनानापं गिलगालयागु छाउनीइ लिहां वल।

11

यहोशू उत्तरपाखे लाःगु शहरत त्याकाकाःगु

1 थ्व खँ न्यनाः हासोरया जुजु याबीनं मादोनयाम्ह जुजु योबाबयात, शिम्रोन व अक्षापयापि जुजुपिन्त,
2 उत्तरया पहाडी देशय् च्वपि जुजुपिन्त, गालील समुद्रया दच्छिनयागु अराबाय् दुपि जुजुपिन्त अले पच्छिमया फेदीइ दुपि जुजुपिन्त व पच्छिमय् नेपोत डोरय् दुपि जुजुपिन्त,

3 पुर्ब व पच्छिमयापि कनानीतय् जुजुपिन्त, एमोरीतयत्, हितीतयत्, परिज्जीतयत् व पहाडी देशय् च्वपि यबूसीतयत् अले मिस्पा देशया हेमोन पर्वतयागु क्वय् पाखेयापि हिच्चीतयत् सःतके छवल।

4 इपि थःपिनि सेना ज्वनाः वल। इमिगु ल्याः यक्व अप्वः दु, समुद्र सिथया फि थें इमिके यक्व सल व रथ नं दु।

5 थुपि सकलें जुजुपि छथाय् मुनाः इस्राएलीतलिसें ल्वायेत मेरोम धाःगु तालया न्ह्यःने नापनापं छाउनी तल।

6 परमप्रभुं यहोशूयात धयादिल, “इपि खनाः ग्याये मते, छायाधाःसा कन्हय् थुबलय् हे इपि स्याःपि सकसितं जिं इस्राएलीतयगु ल्हातय् तयाबी। छं इमि सलतयगु तुतिख्वःया लिउने च्वंगु सँय्प्वॉय् चानाब्यु, अले इमिगु रथत मिं छवय्काब्यु।”

7 उकि यहोशू थः सिपाईतनापं मेरोम नांयागु तालया न्ह्यःने आकाझाकां थ्यंकवयाः इमित हमला यात।

8 अले परमप्रभुं इमित इस्राएलीतयगु ल्हातय् बियादिल। व इस्राएलीतयसं इमित बुकाः उत्तरय् तःधंगु सीदोन व मिश्रपोत-मैम तक अले पुर्बय् मिस्पाया ब्यासि तक लिनायंकल। छम्हयसित नं बाकि मतसें इस्राएलीतयसं इमित स्यात।

9 परमप्रभुं आज्ञा बियादीगुकथं यहोशू इमित यात। वं इमि सलतयगु पुलिया ल्युने च्वंगु सँय्प्वॉय् चानाबिल अले इमि रथत मिं छवय्काबिल।

10 उबलय् यहोशू लिहां वयाः हासोर त्याका काल, अले अनयाम्ह जुजुयात तरवारं स्यानाबिल। न्हापा हासोर थुपि फुक्क देशतय् मू देश खः।

11 व शहरय् दुपि सकसितं तरवारं भज्यंक नाश यानाबिल। छम्हयसित नं बाकि मतल। अले हासोरयात यहोशू मि तयाः छवयकाबिल।

12 अले थुपि फुक्क शहरत इमि जुजुपिनापं यहोशू त्याका काल, अले परमप्रभुया दास मोशाया आज्ञाकथं इमित तरवारं भज्यंक नाश यानाबिल।

13 यहोशू हासोर शहर जक छवयकाब्यगु खः। डाँडाया मेगु छुं शहरयात इमिसं मछवयक्।

14 थुपि शहरतय् दक्व पशुत व धनमाल जुक्व इस्राएलीतयसं थःगु हे निति काल, मनूतयत् धाःसा इमिसं तरवारं स्यानाबिल। इमि छम्हयसित नं म्वाःका मतसें नाश यानाबिल।

15 परमप्रभुं थः दास मोशायात बियादीगु आज्ञाकथं मोशां यहोशूयात आज्ञा बिल, अले यहोशू अथे हे यात। परमप्रभुं मोशायात छु छु आज्ञा बियादीगु खः, यहोशू उपि फुक्क पूर्वकल।

यहोशू व इस्राएलीतयसं त्याकाकाःगु लागा

16 उकिं यहोशू थुपि देश त्याका काल – पहाडी देश, दच्छिनय् नेगेवया फुक्क इलाका, पहाडी देशय् वनीगु गोशेनया इलाका, पच्छिमया फेदी, अराबा व इस्राएलया पहाडी देश अले उकिया फेदीत फुक्क हे त्याकाः काःगु खः।

17 दच्छिनय् सेइर पाखेयागु हालाक डाँडानिसें हेर्मोन पर्वत क्वययागु लेबनानय् दुगु ब्यासियागु बाल-गाद तक त्याका काल। वं इमि सकल जुजुपिन्त ज्वनाः स्यात।

18 यहोशू इपि जुजुपिलिसें यक्व दिं तक ल्वात।

19 गिबोनय् च्वनिपिं हिक्वीत बाहेक मेगु छुं नं शहरयापिं मनूतयसं इस्राएलीतलिसें शान्तियागु सन्धि मयाः। फुक्क शहरयात इस्राएलीतयसं लडाइँ यानाः त्याकल।

20 छायाःसा परमप्रभुं इमिगु नुगः छायाकादीगु खः, अले इस्राएलीतलिसें ल्वाके ब्यूगु खः, परमप्रभुं मोशायात आज्ञा बियादीगु थें इपिं माया मदयकं हे सकलें नाश जुइमा धकाः।*

21 अबलय् यहोशू पहाडी देशय् वनाः हेब्रोन, दबीर, अनाब, यहूदा व इस्राएलयागु फुक्क पहाडी देशय् च्वनिपिं अनाकीतयत् नाश यानाबिल। यहोशू इमिगु शहरनापं इमित भज्यंक नाश यानाबिल।*

22 इस्राएलीतयगु देशय् छम्ह नं अनाकीत ल्यं मन्त। गाजा, गात व अशदोदय् जक छुं ल्यन।

23 थथे परमप्रभुं मोशायात धयादीगु थें हे यहोशू फुक्क देश त्याका काल। अले यहोशू व देश इस्राएलयात सर्वयकथं इमिगु कुल कुल यानाः इनाबिल। अनलि देशय् शान्ति जुल।

12

मोशां यर्दन पुर्बय् त्याकूपिं जुजुपिं

गन्ती २१:२१-३५; व्य २:२४-३:१-११

1 यर्दनया पुर्बय् दच्छिनय् अर्नोन खुसिनिसें उत्तरय् हेर्मोन पर्वत तक अर्थात अराबया पुर्ब पाखेया फुक्क लागा इस्राएलीतयसं त्याकाकाःगु खः। इस्राएलीतयसं त्याकाकाःगु व लागायापिं निम्ह जुजुपिं थुपिं खः –

2 छम्ह हेब्रोनय् राज्य याइम्ह एमोरी जुजु सीहोन, वं अर्नोन खौंचया च्वसं दुगु अरोएर शहरनिसें अम्मोनीतयगु सिमानायागु यब्बोक खुसि तक राज्य याइगु खः। उकी बच्छि गिलाद नं लाः।

3 वं अराबाया पुर्बय् गालील समुद्रनिसें दच्छिनय् मृत-सागर तक, अले च्वय् बेथ-यशीमोतपाखे व दच्छिनय् पिसगाया क्वययागु पाःचा तक नं राज्य याइगु खः।

4 मेम्ह अस्तारोत व एद्रईलय् राज्य यानाच्वम्ह बाशानया जुजु ओग। व रपाइँ धाःगु ततःधिकःपिं मनूतय् पुचःयाम्ह लिपांम्ह मनू खः।

5 वं हेर्मोन पर्वत, सलका व फुक्क बाशानय् गशरीत व माकातीतय् सिमाना तक व हेब्रोनया जुजु सीहोनयागु सिमाना तक व बच्छि गिलादय् राज्य याःगु खः।

6 परमप्रभुया दास मोशा व इस्राएलीतयसं इपिं निम्ह जुजुपिन्त बुकल। परमप्रभुया दास मोशां रुबेनीतयत्, गादीतयत् व मनश्शेया बच्छि कुलयात अधिकार यायेत थुपिं निम्ह जुजुपिनिगु देश बिल।*

यहोशू बुकूपिं यर्दनया पच्छिमया जुजुपिं

7 यर्दनया पच्छिमपाखे लेबनानया ब्यासियागु बाल-गादनिसें सेइरया तँचाय् दुगु हालाक डाँडा तकयागु थीथी देशयापिं जुजुपिन्त यहोशू व इस्राएलीतयसं बुकल। यहोशू इमिगु देश ब्वथल अले छगू छगू कुलयात इमिगु भाग बिल।

8 पहाडी देश, पच्छिमया फेदी, अराबा, अराबा क्वहां वनीगु पुर्बया पाःचा, मरूमि व दच्छिनय् नेगेव देशयापिं हिन्ती, एमोरी, कनानी, परिज्जी, हिक्वी, व एबूसीतय् जुजुपिं थुपिं खः –

9 यरीहोयाम्ह जुजु छम्ह, बेथेलया लिक्क ऐयाम्ह जुजु छम्ह,

- 10 यरूशलेमयाम्ह जुजु छम्ह, हेब्रोनयाम्ह जुजु छम्ह,
 - 11 यर्मूतयाम्ह जुजु छम्ह, लाकीशयाम्ह जुजु छम्ह,
 - 12 एलोनयाम्ह जुजु छम्ह, गेजेरयाम्ह जुजु छम्ह,
 - 13 दबीरयाम्ह जुजु छम्ह, गेदेरयाम्ह जुजु छम्ह,
 - 14 होर्मायाम्ह जुजु छम्ह, आरादयाम्ह जुजु छम्ह,
 - 15 लिब्नायाम्ह जुजु छम्ह, अदुल्लामयाम्ह जुजु छम्ह,
 - 16 मक्केदायाम्ह जुजु छम्ह, बेथेलयाम्ह जुजु छम्ह,
 - 17 तप्पूहयाम्ह जुजु छम्ह, हेपेरयाम्ह जुजु छम्ह,
 - 18 अपेकयाम्ह जुजु छम्ह, लशशारोनयाम्ह जुजु छम्ह,
 - 19 मादोनयाम्ह जुजु छम्ह, हासोरयाम्ह जुजु छम्ह,
 - 20 शिम्रोन-मोरनयाम्ह जुजु छम्ह, अक्षापयाम्ह जुजु छम्ह,
 - 21 तानाकयाम्ह जुजु छम्ह, मगिदोयाम्ह जुजु छम्ह,
 - 22 कादेशयाम्ह जुजु छम्ह, कर्मेलया योक्नामयाम्ह जुजु छम्ह,
 - 23 नेपोत डोरयाम्ह जुजु छम्ह, गिलगालया गयीमयाम्ह जुजु छम्ह,
 - 24 अले तिसीयाम्ह जुजु छम्ह,
- थुपिं सकलें याना: स्वीछम्ह जुजुपिं दु।

13

त्याका कायेमानिगु देशत

- 1 यहोशू बुरा जुइ धुंका: परमप्रभुं वयात धयादिल, “छ तसकं बुरा जुइ धुंकल अयनं त्याका कायेमानिगु देशत यक्व दनि।”
- 2 “थुपिं देशत ल्यंदनि, पलिशती व गशरीतय फुक्क इलाका—
- 3 मिश्रया पुर्बयागु शिहोर खुसिनिसें उत्तरपाखे एक्रोनयागु इलाका तक, थुपिं फुक्कयात कनानीतयगु इलाका धका: धाइ। थुकी पलिशतीतय न्याम्ह जुजुपिनिगु इलाका— गाजा, अशदोद, अशकलोन, गात व एक्रोन नं दुथ्या। अले दच्छिनय् अर्वीतयगु इलाका।
- 4 उत्तरय् कनानीतयगु फुक्क देश, सीदोनीतयगु आरानिसें एमोरीतयगु इलाका अपेक तक,
- 5 गबालीतयगु देश, पुर्बय् ला:गु हेर्मोन पर्वतया क्वय्यागु बाल-गादनिसें लेबो-हमात तक लेबनानया फुक्क थाय।
- 6 “लेबनाननिसें मिस्रपोत-मैम तक सीदोनीतय पहाडयागु देशयापिं मनूत, जिं थ:म्हं हे इपिं सकसित इस्राएलीतयगु न्ह्य:नें लिनाछवये। जिं छन्त धया थें व देश इस्राएलीतयत् चिष्टा तया: सर्बयकथं इनाब्यु।*
7 अले थुकियात गुंगू कुल व मनशशेया बच्छि कुलयात सर्बयकथं इनाब्यु।”

यर्दन पुर्बयागु देश इनाब्युगु खँ लुमंकूगु

गन्ती ३२:१-४२

- 8 मनशशेया बच्छि कुल, स्बेनीत, व गादीतयसं धा:सा यर्दन पुर्बयागु देश परमप्रभुया दास मोशापाखें थथ:गु सर्बयकथं काये धुंकूगु ख:।*
- 9 अर्नोनया खौंचया च्वसं दुगु अरोएर शहर अले खौंचया दथुइ ला:गु गामं न्यनावंगु दु। दीबोन तक हे मेदबाया माथु नं ला:।
- 10 अले हेशबोनय् च्वनीम्ह सी धुंकूम्ह एमोरीतय जुजु सीहोनया फुक्क शहरया अम्मोनीतय सिमाना तक।
- 11 गशरी व माकातीयापिं मनूतयगु इलाका गिलाद, हेर्मोन पर्वत, फुक्क बाशान सलका तक हे
- 12 अथे धयागु अस्तारोत व एद्रईलय् शासन याइम्ह बाशानयाम्ह जुजु ओगया फुक्क देश, व रपाईं धा:गु तत:धिक:पिं मनूतय पुच:याम्ह लिपांम्ह मनू ख:। मोशां इमित बुकाबिल अले इमिगु जमिनयात कब्जा यात।
- 13 अयनं इस्राएलीतयसं गशरीत व माकातीतयत् लिना मछव:। अथे जुया: इपिं थौं तक नं इस्राएलीतय दथुइ च्वनाच्चंगु दु।
- 14 तर वं लेवी कुलयात सर्बय् मब्य, छायाधा:सा वयक:या बचंकथं परमप्रभु इस्राएलया परमेश्वरयात छा:गु विशेष देछा हे इमिगु सर्बय् ख:।

स्बेनया कुलयात इलाका ब्युगु खँ लुमंकूगु

- 15 मोशां स्बेनया कुलयात इमिगु वंश वंशकथं थथे इनाब्युगु ख:—
- 16 इमिगु सिमाना थुकथं दु— अर्नोन खौंचया च्वसं दुगु अरोएर शहर व खौंचया दथुइ ला:गु गां, व मेदबाया फुक्क माथुनिसें कया:
- 17 हेशबोन व माथुयागु फुक्क शहर, दीबोन, बमोत-बाल, बेथ-बाल-मोन,
- 18 यहसा, कदेमोत, मेपात,

* 13:6 १३:६ गन्ती ३३:५४ * 13:8 १३:८ गन्ती ३२:३३, व्य ३:१२

- 19 कियतैम, सिब्मा व ब्यासियागु डाँडाय् ला:गु सैरेशेहार,
 20 बेथ-पोर, पिसगाया पा:चा, व बेथ-यशीमोत तक।
 21 माथुयागु फुक्क शहर व हेशबोनय् राज्य याइम्ह एमोरीतय् जुजु सीहोनयागु फुक्क राज्य, मोशां वयात व वलिसें मिलय्
 जूपि एवी, रेकेम, सूर, हर, रेबा नांयापि मिघानयापि नाय:तयत् बुकूगु खः।
 22 लडाइँलय् स्या:पिं मनूत बाहेक इस्राएलीतयसं बओरया काय् ज्वखना स्वइम्ह बालामयात नं तरवारं स्या:गु खः।
 23 स्बेनीतयगु पच्छिमया सिमाना यर्दनयागु सिथ खः। थुपि शहर व गां वंश वंशकथं स्बेनीतयगु सर्बय् खः।

गादया कुलयात इलाका ब्यगु खँ लुमंकूगु

- 24 मोशां गादया कुलयात इमिगु वंश वंशकथं जमिन थुकथं इनाब्यगु खः -
 25 इमिगु सिमाना थथे दु - याजेरया इलाका व गिलादया फुक्क शहर, अम्मोनीतयगु बच्छि देश, रब्बाया लिक्कयागु
 अरोएर* तक,
 26 अले हेशबोननिसें रामत-मस्पा व बेतोनीम तक अले महनोमनिसें दबीरयागु इलाका तक,
 27 अले ब्यासिया बेथ-हाराम, बेथ-निम्रा, सुक्कोत व सापोननापं हे हेशबोनया जुजु सीहोनं न्हापा राज्य या:गु देश तक।
 इमिगु पच्छिमी सिमाना यर्दन खुसि, गालील समुद्रया दच्छिनया सिथ तक खः।
 28 थुपि शहर व गां वंश वंशकथं गादीतयगु सर्बय् खः।

मनश्शेया बच्छि कुलयात इलाका ब्यगु खँ लुमंकूगु

- 29 हाकनं मोशां मनश्शेया बच्छि कुलयात वंश वंश याना: थुकथं इनाब्यगु खः -
 30 इमिगु सिमाना थथे दु - महनोमनिसें बाशान तक, बाशानया जुजु ओगं न्हापा राज्य या:गु फुक्क देश, बाशानय् दुगु फुक्क
 याईरया बस्ती व खुइगु शहर,
 31 अले गिलादया बच्छि ब्व व न्हापा बाशानया जुजु ओग च्वनीगु शहरत अस्तारोत व एद्रई। थुपि इलाका मनश्शेया काय्
 माकीरया बच्छि सन्तानतयत् वंश वंश याना: बिल।*
 32 यरीहो शहरयागु पुर्बपाखे, यर्दन खुसिया उखे मोआबया मैदानय् मोशां सम्पत्तिकथं इनाब्यगु ब्वत थुपि हे खः।
 33 लेवी कुलयात धा:सा मोशां छुं नं सर्बय् मब्यू। व इमित धाल, “परमप्रभु इस्राएलयाम्ह परमेश्वर हे वय्क:या बचंकथं
 इमिगु सर्बय् खः।”*

14

यर्दनया पच्छिमयागु देश इनाब्यगु

- 1 एलाजार पुजाहारी, नूनया काय् यहोशू व इस्राएलया कुलनाय:तयसं इस्राएलीतयत् सर्बयकथं इनाब्यगु कनान देशयागु
 इलाका थथे दु।*
 2 परमप्रभुं मोशायात आज्ञा बियादीगु थें यर्दनयागु पच्छिमय् दुगु देश सर्बयकथं चिष्टा तया: ल्यंदुपिं उपिं गुंगू व बच्छि
 कुलयात इनाबिल।*
 3 मोशां निगू व बच्छि कुलयात न्हापा हे यर्दनया पुर्बय् ला:गु देश सर्बयकथं इनाबी धुंकूगु खः। लेवीया सन्तानतयत् धा:सा
 वं देशयागु छुं सर्बय् ब्यगु मदु।*
 4 योसेफया सन्तान निगू कुल जुगु दु, मनश्शे व एफ्राइम। लेवीया सन्तानतयत् व देशयागु बुँ ला मब्यू तर च्वनेत शहर व इमि
 पशुतयगु पुच: व बथांया लागिं ज्वयेगु थाय् जक बिल।
 5 थुकथं परमप्रभुं मोशायात आज्ञा बियादीगु थें हे इस्राएलीतयसं देश इना काल।

कालेबयात हेब्रोन ब्यगु

गन्ती १४:२०-३५

- 6 यहूदायापिं छुं मिजंत गिलगालय् यहोशूयात नापला: वल। अले कनज्जी यपुन्नेया काय् कालेबं वयात धाल, “परमेश्वरया
 मनु मोशायात कादेश-बर्नेय् परमप्रभुं छिगु व जिगु बारे धयादीगु खँ छिं सि हे स्यू।*
 7 जि पिइँ दुबलय् परमप्रभुया दास मोशां जित: थ्व देशयागु चिवा कायेत कादेश-बर्नेनं छवयाह:गु खः। अले जिं अनयागु
 ख:गु खँ वयाथाय् हया।*
 8 तर जिनापं वंपि इस्राएलीतयसं मनूतयत् ख्यात। जिं धा:सा दुनुगलनिसें परमप्रभु परमेश्वरयागु आज्ञा मानय् याना।
 9 उकिं उखुन्हु मोशां पाफया: जित: थथे धाल, ‘छं पला: त:गु देश सदांया निरितिं छंगु व छिमि काय् म्हाय्पिनिगु सर्बय् जुइ।
 छायाधा:सा छं दुनुगलनिसें परमप्रभु जिमि परमेश्वरया आज्ञा मानय् यात।’*

* 13:25 १३:२५ अरोएर थ्व शहर व पद १६ लय् दुगु अरोएर छगु हे मखु * 13:31 १३:३१ व्य ३:१३-१५ * 13:33 १३:३३ गन्ती १८:२०; व्य १८:२
 * 14:1 १४:१ प्रस ६:२३; गन्ती ३:४; व्य १०:६ * 14:2 १४:२ गन्ती २६:५२-५६; ३३:५४; ३४:१३ * 14:3 १४:३ गन्ती ३२:३३; ३४:१४-१५; व्य ३:१२-१७
 * 14:6 १४:६ गन्ती १४:३० * 14:7 १४:७ गन्ती १३:१-३० * 14:9 १४:९ गन्ती १४:२४

10 “आः स्वयादिसँ! परमप्रभुं मोशायत अथे धयादीगु पिइन्यादँ दये धुंकल। उबलय् इस्राएलीत मरुभूमिइ हे चाचाःहिलाच्वन। अनंलि थौं तक परमप्रभुं थःगु बचंकथं जितः म्वाका तयादीगु दु। थौं जि चयन्यादँ हे दये धुंकल।

11 मोशां जितः छवःबलय् जिके गुलि बल दुगु खः आः नं जिके उलि हे बल दनि। उबलय् लडाइँलय् वनेत गुलि फुर्ति दुगु खः उलि हे फुर्ति आः नं जिके दनि।

12 उकिं परमप्रभुं उखुन्हु धयादीगुकथं आः व पहाडी देश जितः बियादिसँ। उबलय् अन अनाकी धाःपिं ततःधिकःपिं मनूत च्वनीगु खः अले इमिके ततःजाःगु पखाः दुगु शहरत दु धकाः छिं न्यनादीगु खः। तर परमप्रभुयागु ग्वाहालि वयकलं धयादीगु थें जिं इमित लिनाछवये।”

13 अले यहोश् यपुन्नेया काय् कालेबयात सुवाः बियाः वयात हेब्रोन शहर सर्बयकथं बिल।

14 थथे उखुन्हुनिसें थौं तक हेब्रोन कनज्जी यपुन्नेया काय् कालेबयागु सर्बय् जुयाच्वंगु दु, छायाधाःसा वं दुनुगलनिसें परमप्रभु इस्राएलया परमेश्वरया आज्ञा मानय् यात।

15 हेब्रोनयात ततःधिकःपिं अनाकीतय् दकलय् तःधंम्ह मिजं अर्बायागु नामय् किर्यत-अर्बा धाइगु खः।

अनंलि देशय् लडाइँपाखें शान्ति जुल।

15

यहदा कुलयात ब्यूगु इलाका

1 वंश वंश यानाः चिष्टा तयाः यहदाया कुलया जमिनयागु भाग एदोमया सिमाना तक, व दच्छिनपाखे जीन मरुभूमि तक क्वःछित।

2 इमिगु दच्छिनयागु सिमाना मृत-सागरयागु दच्छिन सिथंनिसें शुरू जुयाः

3 दच्छिनपाखे अक्रब्बीम भन्ज्याङ जुयाः जीनया मरुभूमि तक वन, अले व कादेश-बर्नेया दच्छिन जुयाः हेस्रोन वन, अनं अद्गर तक थाहां वन। अन थंकाः कर्कापाखे चाःहिल।

4 अज्मोनपाखें वनाः मिश्रयागु ब्यासिया सिमाना जुयाः भूमध्यसागर तक थ्यन। उकियागु सिमाना अन हे क्वचाल। व हे इमिगु दच्छिनयागु सिमाना खः।

5 पुर्बयागु सिमाना मृत सागरया दच्छिनया सिथंनिसें शुरू जुयाः पच्छिमया सिथ नापनापं यर्दन खुसि समुद्रय् दुहां वनीगु थाय् मथ्यंतले उत्तरपाखे वन।

उत्तरया सिमाना यर्दन खुसि समुद्रय् वनीगु थासं शुरू जुल।

6 अले अनं बेथ-होग्लाय् थाहां वनाः बेथ-अराबाया उत्तरपाखे जुयाः रुबेनया काय् बोहनया ल्वहं तक वन।

7 अनंलि सिमाना आकोरया ब्यासिं दबीर तक वनाः न्हसिकापया दच्छिनपाखे अदुम्मीयागु भन्ज्याङपाखे स्वःगु उत्तर पाखेयागु गिलगालय् थ्यन। अले व सिमाना एन-शेमेश नांया बुँगाःचा सिथ सिथ जुयाः एन-रोगेलय् तक थ्यन।

8 अनंलि व हे सिमाना बेन-हिन्नोमया खौँच जुयाः यबूसीतय्गु शहर यरूशलेमयागु दच्छिनयागु तँचाय् थ्यन। अले व सिमाना रपाईमया ब्यासिया उत्तर पाखेयागु हिन्नोम खौँचया पच्छिमपाखे दुगु डाँडाया च्वकाय् थाहाँ वन।

9 व सिमाना डाँडाया च्वकां क्वहां वना नेप्तोह नांयागु बुँगाःचापाखे न्हज्यानाः एप्रोन डाँडायागु शहरत जुयाः बाला धाइगु किर्यत-यारीमपाखे क्वय् क्वहां वन।

10 अनंलि व बालां पच्छिमपाखे चाःहिलाः सेइर पर्वतय् जुयाः कसालोन धाइगु यारीम पर्वत उत्तरया सिथ जुयाः बेथ-शेमेश तक क्वहां वनाः तिम्नाय् थ्यन।

11 हानं व सिमाना एक्रोनया उत्तर जुयाः शिक्करोन वल। अनं बाला पहाड जुयाः यब्नेलपाखे चाःहिलाः समुद्रया सिथय् क्वचाल।

12 पच्छिमयागु सिमाना भूमध्यसागरया सिथ खः। यहदा कुलया वंश वंशकथं क्वःछ्यूगु प्यखेरंया सिमाना थ्व हे खः।

कालेबं हेब्रोन व दबीर त्याकाकाःगु

13 परमप्रभुं यहोश्यात धयादीगु थें यहदा कुलयाम्ह यपुन्नेया काय् कालेबयात यहदा देशयागु छब्व बिल। अनाकी वंशया तापाःबाज्या अर्बायागु नामं तःगु किर्यत-अर्बा शहर यहोश् कालेबयात बिल। थुकियात हेब्रोन धकाः नं धाः।*

14 कालेबं अनाकया स्वम्ह सन्तानतय् शहरं लिनाछवल। इमिगु नां शेशै, अहीमन व तल्मै खः।*

15 अनं वं दबीरयापिं मनूतय्त्त हमला यात। न्हापा दबीरयागु नां किर्यत-सेपेर खः।

16 अले कालेबं धाल, “किर्यत-सेपेरय् हमला यानाः उकियात त्याकाकाःम्ह मनुनापं जिं जिमि म्हाय् अक्सा ब्याहा यानाबी।”

17 कालेबया किजा कनजया काय् ओत्निएलं किर्यत-सेपेरयात त्याका काल। उकिं कालेबं थः म्हाय् अक्सायात वलिसे ब्याहा यानाबिल।

18 अक्सा ओत्निएलयाथाय् वःबलय् वं धाल “जिमि बौयाके छकु बुँ फ्वँ हँ।” अक्सा थः गधाया म्हय् वं क्वहां वये धुंकाः कालेबं वयात न्यन, “छन्त छुं माः ला?”

19 वं धाल, “जितः मेगु क्वसः बियादिसँ। छिं जितः नेगेवय् जमिन बियादीगु थें जितः आः बुँगाःचा नं बियादिसँ।” अले वं वयात च्वय्यागु व क्वय्यागु निगुलि बुँगाःचा क्वसःकथं बिल।

यहदा कुलया शहर

- 20 यहदाया कुलयागु सर्बय् इमिगु वंश वंशकथं थ्व हे खः।
- 21 दच्छिनपाखे दकलय् तापाक एदोमया सिमाना लिक्क दुगु यहदा कुलया शहरतयगु नां थथे दु –
 कब्सेल, एदेर, यागूर
 22 कीना, दीमोना, अदादा,
 23 केदेश, हासोर, यित्नान,
 24 जीप, तेलेम, बालोत,
 25 हासोरहादन्ता, हासोर धाइगु किर्योत-हेस्रोनु,
 26 अमाम, शेमा, मोलादा,
 27 हसर-गद्दा, हेस्रोनु, बेथ-पालेत,
 28 हसर-शूआल, बेर्शेबा, बिज्योत्या,
 29 बाला, ईम, एसेम,
 30 एल्लोलद, कसील, होर्मा,
 31 सिक्लग, मद्मन्ना, सन्सन्ना,
 32 लबाओत, शिल्हीम, ऐन व रिम्मोन। इमिगु बस्तीतनापं मुक्कं नीगुंगू शहरत खः।
- 33 पच्छिमया फेदीइ थुपि शहर दु –
 एस्तोल, सोरा, अश्ना,
 34 जानोह, एन-गन्नीम, तप्पूह, एनाम,
 35 यर्मूत, अदुल्लाम, सोको, आजेका,
 36 शौरैम, अर्दीतैम, गदेरा व गदेरोतेम। थुपि फुक्क झिंप्यंगू शहर व इमिगु छचाःखेरं दुगु गां।
 37 सनान, हदाशा, मिग्दलाद,
 38 दिलान, मिस्पा, योत्केल,
 39 लाकीश, बोस्कत, एल्लोन,
 40 कोब्बन, लहमास, कितलीश,
 41 गदेरोत, बेथ-दागोन, नामा व मक्केदा– थुपि फुक्क झिंखुगू शहर व इमिगु छचाःखेरं दुगु गां।
 42 लिब्ना, एतेर, आशान,
 43 यिप्ताह, अश्ना, नसीब,
 44 कीलाह, अक्जीब व मारेशा, थुपि फुक्क गुंगू शहर व इमिगु छचाःखेरं दुगु गां।
 45 उकियागु शहर व बस्तीनापं एक्रोन,
 46 एक्रोननिसें कयाः समुद्र तक अले अश्दोद पाखेयागु फुक्क शहर व इमिगु गां तक।
 47 अश्दोद व थुकियागु प्यखेरं च्वंगु शहर व गां। गाजा व उकियागु शहर व गां, मिश्रयागु ब्यासि व भूमध्यसागर सिथ थ्यंका।
- 48 पहाडी देशय् थुपि शहर दु –
 शामीर, यत्तीर, सोको,
 49 दन्ना, दबीर धाइगु किर्योत-सन्ना,
 50 अनाब, एस्तमोह, अनीम,
 51 गोशेन, होलोन व गीलोह – थुपि फुक्क झिंछगू शहर व इमिगु छचाःखेरं दुगु गां।
 52 अले अरब, दुमा, एशान,
 53 यानूम, बेथ-तपूह, अपेका
 54 हुम्ता, हेब्रोन धाइगु किर्योत-अर्बा व सीओर। थुपि फुक्क गुंगू शहर व इमिगु छचाःखेरं दुगु गां।
 55 माओन, कर्मेल, जीप, युत्ता
 56 यिजरेल, योक्दाम, जानोह,
 57 कैन, गिबा व तिम्ना। थुपि फुक्क झिगू शहर व इमिगु छचाःखेरं दुगु गां।
 58 हल्हल, बेथ-सर, गदोर,
 59 मारात, बेथ-अनोत व एल्लकोन। थुपि फुक्क खुगू शहर व इमिगु छचाःखेरं दुगु गां।
 60 किर्योत-बाल (थुकियात किर्योत-यारीम नं धाः) अले रब्बा। थुपि फुक्क निगू शहर व इमिगु छचाःखेरं दुगु गां।

- 61 मरुभूमिया शहर थुपि हे खः — बेथ-अराबा, मिदीन, सकाका,
 62 नूनया शहर निब्शन व एन-गदी। थुपि फुक्क खुगू शहर व इमिगु छचाःखेरं दुगु गां।
 63 यहदाया मनूतयसं यरूशलेमय् च्वपिं यबूसीतयत् पितछवये मफुत। थौं तक नं यबूसीत यहदायापिं मनूतलिसें च्वनाच्वंगु दु।*

16

एफ्राइम व पच्छिमया मनश्शेयात ब्यूगु भाग

- 1 योसेफया सन्तानतयत् ब्यूगु इलाकायागु सिमाना यरीहो लिक्कयागु यर्दन खुसिनिसें यरीहोया पुर्बय् लाःगु बुँगाःचा जुयाः मरुभूमिपाखे अले च्वयपाखे बेथेल पहाडी देशय् थ्यन।
 2 बेथेलं व सिमाना लुजःपाखे न्ह्यज्यानाः अरकीया इलाका जुयाः अतारोतय् थ्यन।
 3 अले इमिगु सिमाना पच्छिमपाखे यल्पेतीतयगु इलाकाय् क्वय् क्वहां वयाः बेथ-होरोनयागु इलाका जुयाः गेजेर थ्यन, अले भूमध्यसागर तक वनाः क्वचाल।
 4 थथे योसेफया काय्पिं मनश्शे व एफ्राइमया सन्तानं थथेःगु भाग काल।
 5 एफ्राइम कुलया इलाका इमिगु वंश वंशकथं थथे दु —
 इमिगु सर्बयया पुर्बयागु सिमाना अतारोत-अद्वारनिसें च्वय् बेथ-होरोन थ्यन।
 6 अननिसें समुद्र तक वन। उत्तरपाखे लाःगु मिक्मतातनिसें सिमाना पुर्बपाखे चाःहिलाः तानत-शीलो थ्यन। अले अनं पुर्बपाखे न्ह्यज्यानाः यानोह तक थ्यन।
 7 अले थ्व यानोहनिसें अतारोत व नारा तक क्वहां वयाः यरीहो जुयाः यर्दनय् थ्यन।
 8 तप्पूहं व सिमाना पच्छिमय् कनाया खुसिचाय् क्वहां वयाः समुद्रय् क्वचाल। एफ्राइम कुलयापि वंश वंशयात सर्बयकथं ब्यूगु इलाका थ्व हे खः।
 9 थुकी मनश्शेतयगु सर्बयया दुने एफ्राइमीतयगु लागिं ब्यागल तःगु छुं शहर व गां नं दुथ्याः।
 10 इमिसं गेजेरय् च्वपिं कनानीतयत् पितमछवः। थौं तक नं कनानीत एफ्राइमयापिं मनूतलिसें दास थें ज्या याइपिं ज्यामि जुयाः च्वनाच्वंगु दु।*

17

पच्छिमपाखे मनश्शेयात ब्यूगु भाग

- 1 चिष्टा तःबलय् योसेफया कुलया तःधिकःम्ह काय् मनश्शेया कुलयात लाःगु भाग थ्व हे खः। मनश्शेया तःधिकःम्ह काय् माकीर गुम्ह गिलादीतय् पुर्बा खः, वयात गिलाद व बाशान देश बी धुंकूगु खः, छायाधाःसा माकीरीत ल्वायेसःपिं सिपाइत खः।
 2 अथे जुयाः ल्यंदुपिं मनश्शेया सन्तानत अबीएजेर, हेलेक, अस्मीएल, शकेम, हेपेर व शमीदाया वंशतयत् यर्दनया पच्छिमया इलाका भाग दत। इपिं योसेफया काय् मनश्शेया कुलयापि मिजंत खः।
 3 मनश्शेया छुइ हेपेर, माकीरया छय्, गिलादया काय् खः। वया काय् सलोफादया म्हायपिं जक दु, काय्पिं मदु। म्हायपिनिगु नां — महला, नोआह, होग्ला, मिल्का व तिसा खः।
 4 अले इपिं एलाजार पुजाहारी, नूनया काय् यहोशू व थकालितयथाय् वनाः धाल, “जिमित जिमि मिजंपिं थःथितिपिनापं सर्बय् ब्यु धकाः परमप्रभुं मोशायात आज्ञा बियादीगु खः।” उकिं यहोशू इमित परमप्रभुया आज्ञाकथं इमि ककापिं व तबाःपिनापं सर्बय् बिल।*
 5 थुकथं यर्दनया पुर्बपाखे च्वंगु गिलाद व बाशान देश बाहेक मनश्शेयात पच्छिमपाखे मेगु झिब्व यर्दनया पारि दत।
 6 छायाधाःसा मनश्शेया मिजंतनापं मनश्शेया मिस्तयत् नं सर्बय् दत। मेपिं मनश्शेया सन्तानतयत् गिलाद देश बी धुंकूगु खः।
 7 मनश्शेया सिमाना आशेरनिसें कयाः शकेमया न्ह्यःने च्वंगु मिक्मतात तक थ्यन। हानं व दच्छिनपाखे न्ह्यज्यानाः एन-तप्पूहयापिं मनूत दुगु थासय् तक थ्यन।
 8 तप्पूहया इलाका मनश्शेया ल्हातय् लात। मनश्शेया सिमानाय् दुगु तप्पूह शहर धाःसा एफ्राइमया सन्तानया ल्हातय् लात।
 9 व सिमाना क्वय् दच्छिनपाखे क्वहां वयाः कना न्हसिकाप थ्यन। मनश्शेया शहरतय् दथुइ एफ्राइमया शहरत दु। मनश्शेया सिमाना धाःसा न्हसिकापयागु उत्तरया सिथ जुयाः समुद्रय् थ्यन।
 10 दच्छिन पाखेयागु इलाका धाःसा एफ्राइमयात व उत्तर पाखेयागु मनश्शेयात दत। मनश्शेया इलाकाया सिमाना समुद्र जुल। अले उत्तर पाखेयागु सिमाना आशेर व पुर्बपाखेया सिमाना इस्साखार जुल।
 11 इस्साखार व आशेरया इलाकाय् दुने लाःगु बेथ-शान, यिबलाम, डोर (अथे धाइगु नापेत-डोर), एन्दोर, तानाक व मगिद्धो शहर व प्यखेरं च्वंगु बस्ती मनश्शेयात दत।
 12 अयनं मनश्शेया सन्तानं उपिं शहरय् च्वनिपिं मनूतयत् बुके मफुत। कनानीत जिराहा जुयाः अन हे च्वनाच्वन।*

* 15:63 १५:६३ न्याय १:२९; २ शम् ५:६; १ इति ११:४ * 16:10 १६:१० न्याय १:२९ * 17:4 १७:४ गन्ती २७:१-७ * 17:12 १७:१२-१३ न्याय १:२७-२८

13 अयन् इस्त्राएलीत बल्लाये धुंकाः इमिसं कनानीतयत् दासया ज्या याकल। इमि फुक्कसित धाःसा लिना मछवः।

योसेफया सन्तानं कचकच याःगु

14 योसेफया सन्तानतयस्सं यहोशूयात धाल, “परमप्रभुं झीत आः तक सुवाः बियावयाच्वंगु दु। जिमिगु ल्याः यक्व दु, अयन् छाया जिमित सर्बयया छव्व जक बियादियागु?”

15 यहोशू लिसः बिल, “छिमिगु ल्याः यक्व दुसा अले एफ्राइमयागु पहाडी देश छिमिगु लागि चीकू जूसा परिज्जी व रपाईतयगु देश दुने जंगलय वनाः थःगु निति सिमा पा।”

16 योसेफया सन्तानतयस्सं लिसः बिल, “पहाडी देश जिमित मगाः। अले बेथ-शान व उकिया गांत अले यिजरेलयागु ब्यासिइ च्वनिपि सकलें कनानीतयके नैयागु रथ दु।”

17 अले यहोशू योसेफया कुलत एफ्राइम व मनश्शेयात धाल, “छिपि अप्वः दु अले बल्लाः, अथे जुयाः छिमित छव्व जक मखु,

18 पहाडी देशयागु गुं न छिमिगु हे जुइ। उकियागु सिमा पा, अले अन जःखःयागु इलाका नं छिमिगु हे जुइ। उपि कनानीतयके नयागु रथत दुगुलि इपि बल्लाः अयन् छिमिसं इमित लिनाछवये फइ।”

18

ल्यं दुगु देश इनाब्यगु

1 इस्त्राएलीतय फुक्क खलः शील्लोय मुन, अले अन नापलायेगु पाल ग्वल। छायाधाःसा देश इमिगु ल्हातय वये धुंकूगु दु।

2 अयन् आः तक नं थथःगु सर्बय मकाःपि न्हयगु कुल ल्यंदनि।

3 उकि यहोशू इस्त्राएलीतयत धाल, “छिमि पुखातय परमप्रभु परमेश्वरं छिमित बियादीगु देश त्याका कायेत छाया लिबाका च्वनेगु?”

4 उकि कुलपतिकं स्वम्ह स्वम्ह मनूत ल्य, अले जिं इमित छवये। अले इपि थःत काये मनदुगु थथःगु सर्बयया बयान च्वयाः जिथाय लिहां वयेमाः।

5 इमिसं उकियात न्हयव्व यायेमाः। उत्तरय योसेफया घरानाया जमिन व दच्छिनपाखे यहदाया जमिन दुमथ्यायमाः।

6 अनंलि छिमिसं देशयागु न्हयव्वया बयान च्वयाः जिथाय ज्वना वा। अले जिं छिमिगु लागि परमप्रभु थः परमेश्वरया न्ह्यःने चिष्टा तये।

7 लेवी कुलतयत धाःसा छिमिगु दथुइ छुं सर्बय दइ मखु, छायाधाःसा परमप्रभुं बियादीगु पुजाहारीया ज्या हे इमिगु सर्बय खः। गाद, स्बेन व मनश्शेया बच्छि कुलयात यर्दनया पुर्बय परमप्रभुया दास मोशां ब्यूगु इलाका दये धुंकूगु दु।”

8 यहोशू थथे आज्ञा बीधुंकाः देश चाःहिलेत व उकिया बयान च्वयेत इपि वने न्ह्यः वं इमित थथे आज्ञा बिल, “देशया फुक्क थाय स्व, उकिया बयान च्वयाः जिथाय लिहां वा, अले शील्लोय जिं परमप्रभुयागु न्ह्यःने चिष्टा तये।”

9 उकि मनूत वनाः देशया फुक्क थासय चाःहिल, अले व देशयात गथे यानाः न्हयव्व यायेगु खः उकियागु बयान च्वल अले छगू छगू पुचःया शहरतयगु धलः दयकल। अनंलि इपि यहोशूयाथाय शील्लोय दुगु छाउनीइ लिहां वल।

10 अले यहोशू शील्लोय परमप्रभुया न्ह्यःने इमिगु निति चिष्टा तल। अले अन हे यहोशू इस्त्राएलीतयत इमिगु भाग भागकथं देश इनाबिल।

बेन्यामीन कुलयात ब्यूगु भाग

11 दकलय न्हापा बेन्यामीन कुलया लागि वंश वंश यानाः चिष्टा तल। इमिगु इलाका यहदा कुल व योसेफया कुलया दथुइ लात।

12 उत्तरपाखे इमिगु सिमाना यर्दनं शुरू जुल, अले यरीहोया उत्तर पाखेया पाःचाय थाहां वनाः पच्छिमपाखे पहाडी देश जुयाः बेथ-आवनया मरुभूमिइ थ्यन।

13 व सिमाना अनं बेथेल धाइगु लुजः तक थ्यन। हानं व डौंदाय क्वहां वनाः क्वययागु बेथ-होरोनया दच्छिनय डौंदाय दुगु अतारोत-अद्वारय तक थ्यन।

14 अले बेथ-होरोनया क्वयया दच्छिन पाखेयागु थ्व डौंदां सिमाना दच्छिनपाखे चाःहिल अले यहदाया सन्तानतयगु किर्यत-यारीम धाइगु किर्यत-बाल तक थ्यन। पच्छिम सिमाना थ्व हे खः।

15 दच्छिनया सिमाना धाःसा किर्यत-यारीमया सिथ सिथं शुरू जुल। थ्व दच्छिनया कुन्चां थ्व सिमाना पुर्बपाखे वनाः नेप्तोहया मुहान तक थ्यन।

16 व सिमाना रपाईमया ब्यासियागु उत्तरय च्वंगु बेन-हिन्नोमया खौंचपाखे लाःगु पहाडया क्वय क्वहां वन। व सिमाना अनं बेन-हिन्नोमया खौंच जुयाः क्वहां वन अले यबूसी शहरया* दच्छिनया पाःचा जुयाः एन-रोगेल थ्यन।

17 अनंलि व उत्तरपाखे चाःहिलाः एन-शेमेश बुंगाःचाय थ्यनाः अदुम्मीमया भन्ज्याडया न्ह्यःने गलीलोतय पिहां वयाः स्बेनया काय बोहनया ल्वहँतय थ्यन।

* 18:16 १८:१६ यबूसी शहर थ्व शहर लिपा यरुशलेम जुल

- 18 अनं व बेथ-अराबाया उत्तरया पाःचां अराबाय् क्वहां वन।
 19 व सिमाना हानं बेथ-होग्ला डॉडाया उत्तर जुयाः यर्दनया दच्छिनपाखे च्वंगु यर्दन खुसि सागरनापं मिलय् जुइगु मृत सागरया खाडीइ क्वचाःगु दु। थ्व हे दच्छिनयागु सिमाना खः।
 20 पुर्बपाखें उकियागु सिमाना यर्दन खुसि खः।
 बेन्यामीनीतयगु सर्बयया प्यखेरं च्वंगु सिमानानापं इमिगु वंश वंशकथं थ्व हे जुल।
 21 बेन्यामीनया कुलया शहर इमिगु वंश वंशकथं थुपिं खः –
 यरीहो, बेथ-होग्ला, एमेक-कसीस,
 22 बेथ-अराबा, समारैम, बेथेल,
 23 अब्बीम, पारा, ओप्रा,
 24 कपर-अमोनी, ओप्नी, गेबा – झिनिगू शहर व इमिगु फुक्क गां।
 25 गिबोन, रामा, बेरोत,
 26 मिस्पा, कपीरा, मोशा,
 27 रेकेम, यिर्पल, तरला,
 28 सेलाह, एलेप, यबूसी शहर धाइगु यस्शलेम, गिबा व किर्यत-झिप्यंगू शहर व इमिगु फुक्क गां।
 बेन्यामीनया वंशतयत् थुपिं सर्बय् दत।

19

शिमियोन कुलयात ब्यूगु भाग

- 1 निक्वःगु चिष्टा शिमियोन कुलयात इमिगु वंश वंशकथं लात। इमिगु सर्बय् धाःसा यहदाया कुलयात ब्यूगु सर्बयया दथुइ लात।
 2 उकी थुपिं शहरत दु—
 बेशेबा, शेबा, मोलादा,
 3 हसर-शुआल, बाला, एसेम,
 4 एल्लोलद, बतूल, होर्मा,
 5 सिक्लग, बेथ-मर्काबोत, हसर-सूसा
 6 बेथ-लेबाओत व शास्हेन – झिस्वंगू शहर व उकिया गां।
 7 ऐन, रिम्मोन, एतेर व आशान – प्येगू शहर व इमिगु गां।
 8 अले नेगेबय् रामा धाइगु बालात-बेअर तक हे थुपिं शहरतयगु प्यखेरं च्वंगु गांत नं इमित दत।
 शिमियोन कुलया सर्बय् इमिगु वंश वंशकथं थ्व हे खः।
 9 शिमियोनीतयत् यहदा कुलया जमिनपाखें हे सर्बय् दुगु खः। यहदायात ब्यूगु भाग इमित माःगु स्वयाः अप्वः जूगुलि उकियागु छव्व शिमियोन कुलयात बिल। अथे जुयाः शिमियोनीतयत् इमिगुपाखें हे सर्बय् दुगु खः।

जबूलून कुलयात ब्यूगु भाग

- 10 स्वंगूगु चिष्टा जबूलून कुलयात इमि वंश वंशकथं लात।
 इमित ब्यूगु सर्बयया सिमाना सारीद तक थ्यन,
 11 अनं सिमाना पच्छिमपाखे मरला तक दब्बेशेत व योक्नामया न्हसिकाप जुयाः वन।
 12 सारीदया पुर्बय् किस्लोथ-तबोरया सिमाना तक जुयाः दाबरत जुजुं यापी तक च्वय् वन।
 13 अनं पुर्बय् वनाः गात-हेपेर व इथ-कासिन जुयाः रिम्मोन वनीगु लँय् थ्यनाः नेआपाखे चाःहिल।
 14 अले व सिमाना हन्नतोनया उत्तरपाखे चाःहिला वनाः यिप्ताह-एल न्हसिकापय् थ्यन।
 15 उकी काथाथ, नहलल, शिमोन, इदलाह व बेथलेहेम शहर – झिनिगू शहर व इमिगु गां दु।
 16 थुपिं शहरत व इमिगु गांनापं वंश वंशकथं जबूलून कुलया सर्बय् खः।

इस्साखार कुलयात ब्यूगु भाग

- 17 प्येगूगु चिष्टा इस्साखारया कुलयात इमि वंश वंशकथं लात।
 18 इमिगु भागय् थुपिं दुथ्याः यिजरेल, कसुल्लोत, शूनेम
 19 हपैरैम, शीओन, अनाहारत
 20 रब्बीत, किशयोन, एबेस,
 21 रेमेत, एन-गन्नीम, एन-हदा व बेथ-पसेस।
 22 हानं सिमाना तबोर डॉडा, शहसूमा व बेथ-शेमेश तक थ्यनाः यर्दनय् क्वचाल। थुकी झिखुगू शहर व इमिगु जःख च्वंगु गां दुथ्याः।

23 थुपिं शहरत व इमिगु गांत वंश वंशकथं इस्साखार कुलया सर्बय् खः।

आशेर कुलयात ब्यगु भाग

24 न्यागगु चिष्टा आशेरया कुलयात वंश वंशकथं लात।

25 इमिगु भागय् थुपिं दुथ्याः — हेल्कत, हली, बेतेन, अक्षाप,

26 अल्लम्मेलेक, अमाद, मिशाल। पच्छिमय् सिमाना कर्मेल व शीहोर-लिब्नात तक थ्यन।

27 अले व पुर्बपाखे चाःहिलाः बेथ-दागोनपाखे वनाः जबूलन व यिप्ताह-एलयगु ब्यासिइ थ्यन, अले उत्तरपाखे बेथ-एमेक व नीएल तक वनाः व उत्तरय् काबुल,

28 एब्रोन, रहोब, हम्मोन व कना जुयाः तःधंगु सीदोन तक थ्यन।

29 अले व सिमाना चाःहिल रामा जुयाः पखाः दुगु टुरोस शहर तक वन। अनं व सिमाना होसापाखे चाःहिलाः अक्जीब इलाकाया न्ह्यःने समुद्रय् क्वचाल।

30 उम्मा, अपेक व रहोब बस्ती थ्व हे इलाकाय् लाः। नीनिगू (२२) शहर व इमिगु गां नं दु।

31 थुपिं शहर व इमिगु गांत वंश वंशकथं आशेर कुलया सर्बय् खः।

नप्ताली कुलयात ब्यगु भाग

32 खुक्वःगु चिष्टा नप्ताली कुलयात इमिगु वंश वंशकथं लात।

33 इमिगु सिमाना हेलेप व सानन्नीमय् दुगु तःमागु सिमानिसें अदामी-नेकेब व यब्नेल जुयाः लक्कूमय् वनाः यर्दनय् क्वचाल।

34 अले व सिमाना पच्छिमपाखे अज्जोथ-तबोरपाखे चाःहिलाः हुक्कोकय् पिहां वल। इमिगु दच्छिमपाखे जबूलन, पच्छिमपाखे आशेर व पुर्बपाखे यर्दन खुसि लाःगु दु।

35 पखाः दुगु शहर सिद्दीम, सेर, हम्मत, रक्कत, किन्नेरत,

36 अदामा, रामा, हासोर,

37 केदेश, एद्रई, एन-हासोर,

38 यिरोन, मिगदल-एल, हौरैम, बेथ-अनात व बेथ-शेमेश खः। इमिगु गांनापं झिंगुंगु शहर खः।

39 थुपिं शहरत व इमिगु गांत वंश वंशकथं नप्ताली कुलया सर्बय् खः।

दान कुलयात ब्यगु भाग

40 न्हयगुगु चिष्टा दानया कुलयात इमिगु वंशकथं लात।

41 इमिगु सर्बय्या इलाकाय् थुपिं दुथ्याः —

सोरा, एस्तोल, इर-शेमेश,

42 शालवीन, अय्यालोन, इल्ला,

43 एलोन, तिम्ना, एक्रोन,

44 एलतके, गिब्बतोन, बालात,

45 यहद, बने-बरक, गात-रिम्मोन,

46 मे-यरकोन व रक्कोननापं योप्पापाखे स्वःगु इलाका।

47 अय्यं दानया कुलतय् थःगु इलाकाय् अधिकार यायेत थाकुगु खः। उकिं इमिसं लेशेमय् वनाः वलिसें लडाइँ यानाः उकियात तरवारं नाश यानाः त्याका काल। अले अन च्वनाः थः पुर्खाया नांकथं लेशेमया नां दान तल।*

48 थुपिं शहरत व इमिगु गांनापं वंश वंशकथं दान कुलया सर्बय् खः।

यहोशूया भाग

49 थुकथं इमिसं अधिकारया नितिं सिमाना सिमानाकथं देश ब्वथलेगु ज्या सिधये धुंकाः इस्राएलीतय्सं नूनया काय् यहोशूयात नं थःपिनिगु दथुइ सर्बयकथं छव्व बिल।

50 परमप्रभुं धयादी थें इमिसं वयात वं फ्वंगु शहर बिल। थ्व एफ्राइमया पहाडी देशय् च्वंगु तिम्नथ-सेरह खः। वं शहरयात बल्लाक दयकल अले अन हे च्वन।

51 थुकथं पुजाहारी एलाजार, नूनया काय् यहोशू व इस्राएली कुलनायःतय्सं परमप्रभुया न्ह्यःने शील्योय् नापलायेगु पालया ध्वाखाय् च्वनाः चिष्टा तयाः इस्राएलीतय् ब्यगु सर्बय् थुपिं हे खः। थुकथं इमिसं देश इनेगु ज्या सिधयक्कल।

20

शरण बीगु शहर

गन्ती ३५:६-३२; व्य ४:४१-४३; १९:१-१३

1 अले परमप्रभुं यहोशूयात थथे धयादिल,

- 2 इस्राएलीतयत् धयाब्बु, “मोशापाखें जिं छिमित धया थें शरण बीगु शहर ल्य।
- 3 मसीसैं वा ईख मदुसैं सुनानं सुयातं स्यात धा:सा व उगु शहरय् बिस्सुं वनेमा। उपि शहर मनु स्या:गुया बदला काइम्हपाखें बच्य् जुइत छिमिगु शरण कायेगु थाय् जुइ।
- 4 व उपि शहरत मध्ये छगुलिइ बिस्सुं वना: ध्वाखाय् दना: अनयापि थकालितयत् थ:गु खँ कनेमा:। अले इमिसं शहर दुने थ:पिन्थाय् यंका: वयात च्वनेत थाय् बीमा: अले व इपिनापं च्वनेमा।
- 5 अले मनु स्या:गुया बदला काइम्हयसिनं वयात लित धका: धा:सा इमिसं वयात वयागु ल्हातय् मबीमा, छाया:सा व थ: ज:लाख:लायात मसीसैं स्या:गु ख:, तंम्वय् स्या:गु मखु।
- 6 अले न्यायया निति खल:या न्ह्य:ने मदंतले अले उबलय् सेवा यानाच्चंम्ह दकलय् त:धंम्ह पुजाहारी मसीतले व उगु शहरय् हे च्वनाच्चनेमा:। अनंलि गुगु शहरं व बिस्सुं व:गु ख:, उगु शहरय् हे लिहां वना: थ:गु छँय् च्वने फइ।”
- 7 थुकिया लागि इमिसं यर्दनया पच्छिमपाखे गालील्य ला:गु नप्तालीया पहाडी देशय् केदेश, एफ्राइमया पहाडी देशय् शेकेम व यहूदाया पहाडी देशय् किर्यत-अर्बा धाइगु हेब्रोन शहरयात अलग तल।
- 8 यरीहों उखे यर्दनया पुर्बय् थुपि शहरत अलग यात— स्बेन कुलया इलाकाय् मरुभूमिइ त:जा:गु माथंवंगु थासय् दुगु बेसेर, गाद कुलया इलाकाय् गिलादया रामोत व मनश्शे कुलया इलाकाय् बाशानयागु गोलान।
- 9 थथे सुनानं सुयातं मसीसैं स्या:गु जूसा खल:या न्ह्य:ने वयागु फैसला मजुतले मनु स्या:गुया बदला काइम्हयसिगु ल्हातं सीम्बालेमा धका: व बिस्सुं वनेत सकलें इस्राएलीत व इपिलिसैं च्वनाच्चपिं परदेशीतय्गु निति ल्य:गु शरण कायेगु शहर थुपि हे ख:।

21

लेवीया सन्तानतय्गु शहर

- 1 वया लिपा लेवीया सन्तानतय् छँज: छँज:या नाय:तय्सं एलाजार पुजाहारी, नूनया काय् यहोशू व इस्राएली कुल कुलया नाय:तय् न्ह्य:ने वया:
- 2 कनान देशया शील्लोय् इमित थथे धाल, “जिमि च्वनेत शहर व जिमि पशुत ज्वयेत प्यखेरं च्वंगु थाय् जिमित ब्यु धका: परमप्रभुं मोशापाखें छिमित आज्ञा बियादीगु दु।”*
- 3 उकिं परमप्रभुया आज्ञाकथं इस्राएलीतय्सं लेवीया सन्तानतयत् थथ:गु सर्बयपाखें थुपि शहर व पशु ज्वयेत घॉय्ख्य: बिल।
- 4 कहातीतयत् वंश वंशकथं न्हापांगु चिष्टा लात। थथे यहूदा, शिमियोन व बेन्यामीनया कुलतपाखें झिंस्वंगू शहर लेवी हारून पुजाहारीया सन्तानतयत् बिल।
- 5 कहातया ल्यंदुपि सन्तानतयत् एफ्राइम, दान व मनश्शेया बच्छि कुलतय् वंशतपाखें झिंस्वंगू शहर बिल।
- 6 गेशोर्नया सन्तानतयत् इस्साखार कुलया वंश, आशेरया व नप्तालीया कुलया वंश व बाशानय् मनश्शेया बच्छि कुलया वंशतपाखें झिंस्वंगू शहर बिल।
- 7 मरारीया सन्तानतयत् इमि वंश वंशकथं स्बेन, गाद व जबूलूनया कुलपाखें झिंनिगू शहर बिल।
- 8 परमप्रभुं मोशापाखें आज्ञा बियादीगु थें इस्राएलीतय्सं लेवीया सन्तानतयत् पशु ज्वयेगु घॉय्ख्य:नापं थुपि शहर बिल।

पुजाहारीतयत् ब्युगु शहर

- 9 इमिसं यहूदा व शिमियोनया कुलतपाखें इमित ब्युगु शहरतय्गु नां थथे दु –
- 10 थुपि शहर लेवी कुलया कहातीया वंशया हारूनया सन्तानतय्गु निति ख:। छाया:सा न्हापांगु चिष्टा इमित हे ला:गु ख:।*
- 11 इमिसं इमित यहूदाया पहाडया देशय् प्यखेरं च्वंगु पशु ज्वयेगु घॉय्ख्य:नापं हेब्रोन धाइगु किर्यत-अर्बा शहर बिल। (अर्बा अनाकया पुर्खा ख:।)
- 12 उगु शहरया बुँ व गां धा:सा इमिसं यपुन्नेया काय् कालेबयात वयागु थ:गु जमिनकथं ब्युगु ख:।
- 13 उकिं पुजाहारी हारूनया सन्तानतयत् इमिसं हेब्रोन (मसीसैं मचायकं मनु स्या:म्हयसित शरण बीगु छगू शहर), लिब्ना,
- 14 यत्तीर, एश्तमो,
- 15 होलोन, दबीर,
- 16 ऐन, युत्ता व बेथ-शेमेश, इमिगु पशु ज्वयेगु घॉय्ख्य:नापं थुपि निगू कुलपाखें गुंगू शहर बिल।
- 17 अले बेन्यामीनया कुलपाखें इमिसं इमित गिबोन, गेबा,
- 18 अनातोत व अल्मोन प्यंगू शहर व इमिगु पशु ज्वयेगु घॉय्ख्य: बिल।
- 19 हारूनया सन्तान पुजाहारीतय्गु निति फुक्क शहर इमि पशु ज्वयेगु घॉय्ख्य:नापं झिंस्वंगू दु।

ल्यंदुपि कहातीतयत् ब्युगु शहरत

- 20 लेवी कुलया ल्यंदुपि कहाती वंशतयत् एफ्राइमया कुलपाखें छुं शहर बिल।

- 21 इमिसं इमित एफ्राइमया पहाडी देशयु शकेम (मसीसें मचायकं मनु स्याःम्हयूसित शरण बीगु छगू शहर) व गेजेर,
 22 किब्सेम, बेथ-होरोन, इमिगु पशु ज्वयेगु घॉय्ख्यःनापं प्यंगू शहर बिल।
 23 दानया कुलपाखें इमिसं एल्तके, गिब्बतोन,
 24 अय्यालोन, गात-रिम्मोन, इमिगु पशु ज्वयेगु घॉय्ख्यःनापं प्यंगू शहर बिल।
 25 मनश्शेया बच्छि कुलपाखें इमिसं तानाक व गात-रिम्मोन, उकिया पशु ज्वयेगु थायनापं थुपिं निगू शहर बिल।
 26 थुपिं फुक्क झिगू शहर व इमिगु पशु ज्वयेगु घॉय्ख्यः ल्यंदुपिं कहाती वंशयापिन्त बिल।

गेशोनीतयत ब्यूगु शहर

- 27 लेवी कुलयापिं गेशोनी वंशयात मनश्शेया बच्छि कुलपाखें बाशानयु दुगु गोलान (मसीसें मचायकं मनु स्याःम्हयूसित शरण बीगु छगू शहर), व बे-एशतरा अले इमिगु पशु ज्वयेगु घॉय्ख्यःनापं निगू शहर बिल।
 28 इस्साखारया कुलपाखें, किशयोन, दाबरत,
 29 यर्मत व एन-गन्नीम व इमिगु पशु ज्वयेगु घॉय्ख्यःनापं प्यंगू शहर बिल।
 30 आशेरया कुलपाखें मिशाल, अब्दोन,
 31 हेल्कत व रहीब अले इमिगु पशु ज्वयेगु घॉय्ख्यःनापं प्यंगू शहर बिल।
 32 नप्तालीया कुलपाखें गालीलियु दुगु केदेश (मसीसें मचायकं मनु स्याःम्हयूसित शरण बीगु छगू शहर), हम्मोत-डोर व कर्तान, अले इमिगु पशु ज्वयेगु घॉय्ख्यःनापं स्वंगू शहर बिल।
 33 गेशोनी वंशयागु फुक्क शहर इमिगु पशु ज्वयेगु घॉय्ख्यःनापं झिंस्वंगू दु।

मरारीतयत ब्यूगु शहर

- 34 लेवी कुलया ल्यंदुपिं मरारी वंशयापिन्त थुपिं शहर बिल।
 जबूलनया कुलपाखें पशु ज्वयेगु घॉय्ख्यःनापं योक्नाम, कर्तह,
 35 दिम्ना व नहलल अले इमिगु पशु ज्वयेगु घॉय्ख्यःनापं प्यंगू शहर बिल।
 36 स्बेनया कुलपाखें बेसेर, यहसा,
 37 कदेमोत, मेपात व पशु ज्वयेगु घॉय्ख्यःनापं प्यंगू शहर बिल।
 38 गादया कुलपाखें गिलादयु लाःगु रामोत (मसीसें मचायकं मनु स्याःम्हयूसित शरण बीगु छगू शहर), महनोम,
 39 हेशबोन व याजेर अले इमिगु पशु ज्वयेगु घॉय्ख्यःनापं प्यंगू शहर बिल।
 40 लेवी कुलया ल्यंदुपिं सकल मरारी वंशयापिन्त झिनिगू शहर ब्यूगु खः।
 41 इस्राएलीतयसं थःगु जमिनं पशु ज्वयेगु घॉय्ख्यःनापं लेवीया सन्तानतयत मुक्क पीच्यागु शहर बिल।
 42 थुपिं शहरयागु प्यखेरं पशु ज्वयेगु घॉय्ख्यः दु, फुक्क शहर अथे हे च्वं।
 43 थुकथं परमप्रभुं इमि पुरखीतलिसे बी धकाः पाफयादीगु फुक्क देश इस्राएलीतयत बियादिल। अले इमिसं व देश अधिकार यानाः अन च्वन।
 44 परमप्रभुं इमि पुरखीतलिसें पाफयादीगु थें वयकलं देशयु न्यंक इमित आराम बियादिल। इमि छम्ह नं शत्रु इमि न्हाःने दने मफुत छायाथाःसा परमप्रभुं इस्राएलीतयगु ल्हातयु इमि फुक्क शत्रुत लःल्हानादिल।
 45 इस्राएल्यापिं मनूतयत बियादीगु छगू छगू बचं परमप्रभुं पूर्वकादिल।

22

यहोशू पुरब्या कुलतयत बिदा ब्यूगु

- 1 अले यहोशू स्बेनी, गादी व मनश्शेया बच्छि कुलयात सःताः
 2 इमित धाल, “परमप्रभुया दास मोशां छिमित ब्यूगु फुक्क आज्ञा छिमिसं मानयु याःगु दु, अले जिं धयागु फुक्क खँ नं छिमिसं मानयु याःगु दु।
 3 ताःइलनिसें थौं तक नं छिमिसं मेपिं इस्राएलीतयत त्वःतूगु मदु, तर परमप्रभु थः परमेश्वरयागु आज्ञा बांलाक मानयु याःगु दु।
 4 आः छिमि परमप्रभु परमेश्वरं छिमि मेपिं इस्राएलीतयत नं थःगु बचंकथं आराम बियादी धुंकूगु दु। उकिं परमप्रभुया दास मोशां यर्दन पारि छिमित ब्यूगु थःगु जमिन दुगु थथःगु छैयु लिहां हूँ।
 5 परमप्रभु छिमि परमेश्वरयात माया या, वयकःया लँपुइ हूँ, उकियात गबलें त्वःते मते, वयकःया खँ न्यँ। दुनुगलनिसें व बलं फत्तले वयकःया सेवा या धकाः परमप्रभुया दास मोशां छिमित ब्यूगु आज्ञा व व्यवस्था बांलाक मानयु या।”
 6 अले यहोशू इमित सुवाः बियाः बिदा बिल, अले इपिं थथःगु छैयु वन।

7 मनश्शेया बच्छि कुलयात ला मोशां बाशानय जमिन ब्युगु खः। मनश्शेया मेपि बच्छियात धाःसा यहोशू यर्दनया पच्छिमपाखे मेपि इस्राएलीतयगु दथुइ जमिन बिल। उकिं यहोशू इमित छैय् छवःबलय् सुवाः बियाः

8 थथे धाल, “यक्व धन-सम्पत्ति व पशुतयगु बथां, वहः, लुं, कैय, न व यक्व वसः ज्वनाः थथःगु छैय् लिहां हूँ। छिमिसं शनूतयगु लाकाकाःगु फुक्क सामान इस्राएली दाजुकिजापिन्त इनाब्यु।”

9 अले स्बेनी, गादी व मनश्शेया बच्छि कुल परमप्रभुयागु आजाकथं मोशापाखे इमित ब्युगु अधिकारया देश गिलादय् वनेत इस्राएलीतलिसें बिदा जुयाः कनान देशयागु शीलौ लिहां वन।

यर्दन सिथय् छगू वेदी दयकूग

10 स्बेनी, गादी व मनश्शेया बच्छि कुल कनान देशय् यर्दनयागु लिक्कसं च्वंगु गलीलोतय् थ्यंबलय् इमिसं यर्दन खुसि सिथय् छगू तःधंगु वेदी दयकल।*

11 स्बेनी, गादी व मनश्शेया बच्छि कुलं कनानया सिमानाय् गलीलोतय् यर्दनया लिक्क इस्राएलीतयगु भागय् वेदी दयकल धयागु खँ न्यनाः

12 इपिनापं ल्वायेत इस्राएलयापि फुक्क खलः शीलौय् मुन।

13 अले इस्राएलीतयसं गिलाद देशय् स्बेनी, गादी व मनश्शेया बच्छि कुलयाथाय् पुजाहारी एलाजारया काय् पीनहासयात छवल।

14 वनापं इस्राएलया छगू छगू कुलं छम्ह छम्ह यानाः झिम्ह नायः छवल। इपि इस्राएलया वंशतय् छगू छगू परिवारया नायःपि खः।

15 इपि स्बेनी, गादी व मनश्शेया बच्छि कुलयाथाय् गिलाद देशय् थ्यनाः इमित थथे धाल,

16 “परमप्रभुया फुक्क खलकं थथे धाःगु दु, ‘छिमिसं थथे छाय् परमेश्वरयात ध्वंलानागु? थौं छिमिसं गय् यानाः परमप्रभुया विरोधय् विद्रोही जुयाः वयकःयात त्वःताः थःगु लागि वेदी दयकेफुगु?*

17 छु पोरय् यानागु पाप झीत मगात ला? गुकें यानाः परमप्रभुया खलःयाथाय् महामारी वल। झीसं थौं तक नं थःपिन्त श्रुत याये मफुनि?*

18 छु, छिमिसं हाकनं आः परमप्रभुयात त्वःतेगु ला?

“थौं छिमिसं परमप्रभुया विरोधयात धाःसा कन्हय् वयकः इस्राएलया फुक्क खलःलिसें तंचायादी।

19 छिमिगु थःगु जमिन अश्रुत जूगु दुसा परमप्रभुया पवित्र पाल दुगु परमप्रभुया देशय् वा, जिमिगु जमिन जिपिनापं इनाका। तर परमप्रभु झी परमेश्वरया वेदी दयकं हाकनं मेगु वेदी दयकाः परमप्रभुयागु व जिमिगु विरोध याये मते।

20 जेरहया काय् आकानं देछायेमाःगु धनमालयागु खँय् विश्वासघात याःबलय् इस्राएलया फुक्क खलः खनाः परमप्रभु तंचायादीगु, मखु ला? आकानयागु पापया सजाँय वयात जक लाःगु मखु, मेपिन्त नं लात।’ ”*

21 स्बेन, गाद व मनश्शेया बच्छि कुलयापिन्सं इस्राएलया कुल कुलया नायःतय्त लिसः बिल,

22 “परमप्रभु परमेश्वर दकलय् बल्लाःम्ह खः! वयकः परमप्रभु खः, परमप्रभु परमेश्वर दकलय् बल्लाःम्ह खः! छाय् झीसं थ्व ज्या यानागु खः धकाः वयकलं स्यू अले इस्राएलं नं सीमा! जिमिसं विद्रोह यानाः परमप्रभुयागु खँ न्यनागु दुसा जिमित आः हे स्यानाछव।

23 परमप्रभुया ल्यू वनेगु त्वःताः जिमिसं थःगु निति होमबलि वा अन्नबलि वा मेलबलि छायेत वेदी दयकाःगु दुसा, परमप्रभु थःम्ह हे जिमित सजाँय बियादीमा।

24 “अथे मखु, लिपा छिमि सन्तानं जिमि सन्तानयात थथे धाइ धकाः जिपि ग्याः, ‘परमप्रभु इस्राएलयाम्ह परमेश्वरनापं छिमिगु छु ज्या दु?’

25 हे स्बेनी व गादीत, परमप्रभु जिमिगु व छिमिगु दथुइ यर्दन खुसियात सिमाना दयकादिल। आः परमप्रभुनापं छिमिगु छु ज्या मदु।’ थथे धयाः छिमि सन्तानं जिमि सन्तानयात परमप्रभुया आराधना याकेमबी फु।

26 “अथे जुयाः जिमिसं थथे धया, ‘झीसं छगू वेदी दयकेनु, व होमबलि व बां बीत मखु।’

27 उक्रिया पलेसा छिमि व छिमि सन्तानया दथुइ, पुस्ता पुस्ता तक जिमिसं धात्थे होमबलि, बलिदान व मेलबलि ज्वनाः परमप्रभुयात वयकःया नापलायेगु पाल न्ह्यःने जक आराधना यायेत साक्षी जुइमा धकाः जिमिसं थ्व दयकाःगु दु। लिपा छिमि सन्तानं जिमि सन्तानयात, ‘छिमिगु परमप्रभुनापं छु ज्या मदु धकाः मथायेमा।’

28 “अले जिमिसं धया कि इमिसं जिमित वा जिमि सन्तानयात लिपा अथे धाल धाःसा जिमिसं थथे धाये, ‘झी पुर्खातयसं होमबलि व बलिदान छायेत मखु तर जिमिगु व छिमिगु दथुइ साक्षीकथं दयकूगु परमप्रभुया वेदी थें च्वंक दयकूगु थ्व वेदीयात स्व।’

29 “धात्थे जिमिसं परमप्रभुयागु विरोधय् विद्रोह याये मखु। वयकःयात मानय् यायेगु त्वःते नं मखु। परमप्रभुया पवित्र पालया न्ह्यःने दुगु परमप्रभु झी परमेश्वरयागु वेदी बाहेकं होमबलि, अन्नबलि व बलिदान छायेत मेगु वेदी जिमिसं दयके मखु।”

30 स्बेन, गाद व मनश्शे कुलयापि मन्तयसं धाःगु खँ न्यनाः पुजाहारी पीनहास व इस्राएलया खलःया नायःत लय्ताल।

31 अले पुजाहारी एलाजारया काय् पीनहासं इमित धाल, “परमप्रभु झीपिलिसें दी धका: थौ जिमिसं सिल, छायाधा:सा थ्व खँय् छिमिसं परमप्रभुयात ध्वंला:गु मदु। आ: धा:सा छिमिसं इस्राएलीतयत् परमप्रभुया लहातं बचय् या:गु दु।”

32 अले एलाजार पुजाहारीया काय् पीनहास व उपि कुलनाय:त गिलाद देशयापि रूबेनी व गादीत नाप लाये धुंका: कनानय् लिहां वल। अले इस्राएलीतयत् अन जूगु खँ कन।

33 थ्व खँ न्यना: इस्राएलीत लयताल। इमिसं परमेश्वरयात प्रशंसा यात, अले रूबेनीत व गादीत च्वनाच्वंगु देश नाश यायेत लडाइँ या:वनेगु खँ हानं पिमकाल।

34 रूबेनीत व गादीतयसं, थ्व वेदी परमप्रभु झी परमेश्वर ख: धयागु साक्षी बी धका: धया: उकियागु नां साक्षी तल।

23

यहोशू नाय:तयत् हपा: ब्यूगु

1 ता:ई लिपा परमप्रभुं इस्राएलीतयत् प्यखेरं च्वंपि फुक्क शत्रुतपाखें आराम बियादिल। अबलय् तक तसकं बुरा जुइ धुंक्मह यहोशू

2 सकलें इस्राएलीतयत्, इमि थकालित, नाय:त, न्याय याइपि व भारदारतयत् स:ता: धाल, “जि आ: तसकं बुरा जुइ धुंक्ल।

3 छिमिगु नितिं परमप्रभुं छिमि परमेश्वरं थुपि फुक्क जातितयत् छु छु यानादिल, व फुक्क खंगु दु। छिमिगु नितिं लडाइँ यानादीमह छिमि परमप्रभु परमेश्वर ख:।

4 जिं गथे याना: यर्दन खुसिनिसें पच्छिमय् भूमध्यसागर तकयापि जिं त्याका:पिं अले ल्यंदुपि जातितयत् फुक्क इलाका चिष्टा ततं छिमिगु कुलतयत् सर्बयकथं इनाबियागु ख: व लुमकि।

5 परमप्रभुं छिमि परमेश्वर थ:महं हे छिमिगु न्ह्य:ने इमित पित छवयादी। अले परमप्रभुं छिमि परमेश्वरं धयादी थें छिमिसं इमिगु देश अधिकार याइ।

6 “तसकं बल्ला जु। मोशायगु व्यवस्थाया सफुलिइ च्वयात:गु फुक्क खँ बांलाक मानय् या। उकिं छिपिं जव खवय् वने मते।

7 छिमिगु दथुइ ल्यंदुपि थुपि जातितनापं स्वापु तये मते, इमि घ:तयगु नां काये मते, इमिगु नामय् पाफये मते। इमित पुजा याये मते अले इमित भागियाये मते।

8 तर छिमिसं थौं तक या:थें परमप्रभुं छिमि परमेश्वरनापं जुयाचवें।

9 “परमप्रभुं छिमिगु न्ह्य:नें तत:धंगु व बल्ला:गु जातितयत् पित छवयादीगु दु। थौं तक सु नं छिमिगु न्ह्य:ने दनाच्वने मफुत।

10 छिमि छम्हयसिनं द्र:छिम्हयसित लिनाछवये फइ, छायाधा:सा परमप्रभुं थ:गु बचकथं छिमिगु नितिं ल्वानादी।✧

11 अथे जुया: परमप्रभुं छिमि परमेश्वरयात माया यायेत बांलाक ध्यान ब्यु।

12 “छिमिसं परमेश्वरयात त्व:तल धा:सा अले छिमिगु दथुइ ल्यंदुपि जातितलिसें स्वापु तल धा:सा अले इपिलिसें ब्याहा यात धा:सा

13 परमप्रभुं छिमि परमेश्वरं थुपि जातितयत् छिमिगु न्ह्य:नें पित छवयादी मखु धयागु खँ सीका का, तर इपिं छिमिगु लागिं तकयंकीगु जा: व स्व:तिपाँय् जुइ अले छिमिगु म्ह ल्युने कोरां व मिखाय् कँ जुइ। अले परमप्रभुं छिमि परमेश्वरं छिमित बियादीगु थ्व भिंगु थासं छिपिं मदया मवंतले थ्व खँ जुया हे च्वनी।

14 “आ: जि सीत्यंगु दु। परमप्रभुं छिमि परमेश्वरया फुक्क बचं पूवंगु दु, छगू नं पूमवंगु मदु धयागु खँ छिमिसं थथ:गु नुग: व आत्मां सि हे स्यू।

15 तर परमप्रभुं छिमि परमेश्वरयागु फुक्क भिंगु बचं पूवंगु थें वय्कलं छिमित बियादीगु थ्व भिंगु देशं छिमित नाश यानामदीतले वय्कलं छिमिथाय् फुक्क विपत्ति नं छवयाहयादी।

16 परमप्रभुं छिमि परमेश्वरं छिपिलिसें चिनादीगु बाचा छिमिसं मानय् मयात धा:सा अले मेपिं घ:तयगु सेवा व पुजायात धा:सा वय्कलं थ:गु तम्बय् छिमित सजाँय बियादी। अले वय्कलं छिमित बियादीगु थ्व भिंगु देशं छिपिं याकनं नाश जुयावनी।”

24

शकेमय् बाचा न्ह्या: या:गु

1 यहोशू इस्राएलीतय् फुक्क कुलतयत् शकेमय् मुंकल। वं इस्राएलयापि थकालित, कुलनाय:त, न्याय याइपि व इमि भारदारतयत् स:तल अले इपिं परमेश्वरया न्ह्य:ने वल।

2 अले यहोशू सकसितं धाल, “परमप्रभुं इस्राएलया परमेश्वरं धयादी, ‘यक्व दँ न्हापा छिमि पुर्खा यफ्रेटिस खुसियागु पारि च्वनीगु ख:। इमिसं मेपिं घ:तयत् पुजा याइगु ख:। उपिं पुर्खा मध्ये छम्ह अब्राहाम व नाहोरया बौ तेरह ख:।✧

3 तर जिं छिमि पुर्खा अब्राहामयात यफ्रेटिस खुसि पारि हया: कनान देशयागु थाय् थासय् चा:हिका, अले वयात यक्व सन्तान बिया। जिं वयात इसहाक बिया,✧

4 हानं जिं इसहाकयात याकूब व एसाव बिया। जिं एसावयात सेइरया पहाडी देश बिया। छिमि पुर्खा याकूब व वया सन्तान धा:सा मिश्रय वन।*

5 “ता:ई लिपा जिं मोशा व हास्नयात छवया, अले मिश्रय थ:गु ज्यां तत:धंगु महामारी हया। अले लिपा छिमित जिं पित हया।*

6 जिं छिमि पुर्खातयत् मिश्रं पित हयाबलय् इपि समुद्रय् थयंक: वयेवं मिश्रीत रथ व सलगइपि ज्वना: लाल समुद्र तक छिमि पुर्खातयत् ल्यु वल।*

7 इमिसं परमप्रभुयात ग्वाहालि फवन अले वयकलं इपि व मिश्रीतयगु दथुइ खिउंसे च्वंकादिल। वयकलं समुद्र इमित त्वपुयाबिल। जिं मिश्रीतयत् छु याना: व छिमिसं थ:गु हे मिखां खन। अनंलि छिपि मरूमिइ यक्व दिं तक च्वन।

8 “जिं छिमित यर्दनया पुर्बय् च्वनिपि एमोरीतयगु देशय् हया। इमिसं छिपिलिसे लडाईं यात तर जिं इमित छिमिगु ल्हातय् बिया। जिं इमित छिमिगु न्ह्य:नें नाश यानाबिया अले छिमिसं इमिगु देशय् अधिकार यात।*

9 हानं मोआबयाम्ह जुजु सिप्पोरया काय् बालाकं इस्राएलनापं लडाईं यात। अले वं छिमित सरा: बीत बओरया काय् बालामयात स:तके छवल।*

10 तर जिं बालामयात सरा: बीके मबिया। वं छिमित त:क्व: मछि सुवा: जक बिल। थुकथं छिमित बालाकया ल्हातं बचय् याना।

11 “अनंलि छिपि यर्दन छिना: यरीहोय वल। यरीहोयापि मिजंत छिपिलिसें ल्वात, लिपा एमोरी, परिज्जी, कनानी, हिन्ती, गिर्गाशी, हिव्वी व यबूसीत नं छिपिनापं ल्वात। अयनं जिं इमित छिमिगु ल्हातय् बिया।*

12 एमोरीतय् निम्ह जुजुतयत् छिमिगु न्ह्य:नं लिनाछवयेत जिं छिमिगु न्ह्य:ने न्ह्य:ने आतंक छवयाबिया। व छिमिगु तरवार व धनुष जुगु मखु।*

13 थथे छिमिसं छुं हे याये म्वा:गु बुँ व छिमिसं मदयकूगु शहर जिं छिमित बिया। आ: छिपि अन च्वनाच्वंगु दु। छिमिसं मप्यगु दाखक्यब व जैतूनया क्यबया फल नयाच्वंगु दु।*

14 “उकिं आ: परमप्रभुयागु ग्या:चिकु कया: वयक:यात दुनुगलनिसें सेवा या। छिमि पुर्खातयसं यूफ्रेटिस खुसि पारि व मिश्र देशय् पुजायापि घ:तयत् वांछव अले परमप्रभुया जक सेवा या।

15 परमप्रभुयागु सेवा याये मय:सा सुयागु सेवा यायेगु ख: व छिमिसं थौं ल्य। छिमि पुर्खातयसं यूफ्रेटिस खुसिया उखे पुजा या:पिं घ:त कि छिपि आ: च्वनाच्वंगु देशयापि एमोरीतय् घ:त? जि व जिमि छेंज:पिन्सं धा:सा परमप्रभुयागु हे सेवा याये।”

16 अले मन्तयसं धाल, “परमप्रभुयात त्व:ता: जिमिसं गुबलें नं मेपि घ:तयत् पुजा याये मखु।

17 छाय्धा:सा परमप्रभु, झी परमेश्वरं झीत व झी पुर्खातयत् मिश्रं पित हयादीगु ख:। झीपि व देशय् दास जुया: च्वनागु ख:। झीसं वयकलं यानादीगु अजू चाइपुगु ज्या खनागु दु। झीपि थीथी जातितयगु देश जुया वयाबलय् वयकलं झीत बचय् यानादिल।

18 परमप्रभुं झीगु न्ह्य:ने फुक्क जातित, अले थ्व देशयापि एमोरीतयत् नं लिनाछवल। उकिं जिमिसं नं परमप्रभुयागु सेवा याये छाय्धा:सा वयक: हे जिमि परमेश्वर ख:।”

19 अले यहोशू मन्तयत् धाल, “छिमिसं परमप्रभुयागु सेवा बांलाक याये फइ मखु, छाय्धा:सा वयक: पवित्रमह व नुग: मुइकादीमह परमेश्वर ख:। वयकलं छिमिगु अपराध व पाप क्षमा यानादी मखु।

20 छिमिसं परमप्रभुयात त्व:ता: मेपि घ:तयत् पुजा यात धा:सा आ: तक वयकलं छिमिगु भिं यानादीगु जूसां छिमित नाश यानादी। मभिं यायेत वयक: लिहां झाइ अले छिमित भस्म याइ।”

21 अले मन्तयसं यहोशूयात धाल, “मखु, जिमिसं परमप्रभुयागु हे सेवा याये।”

22 यहोशू इमित धाल, “छिमिसं परमप्रभुया सेवा यायेगु खँ ल्य:गु दु धयागुया छिमिगु साक्षी छिपि थ: हे ख:।”

इमिसं धाल, “ख: जिपि हे साक्षी ख:।”

23 यहोशू धाल, “अथे हे ख:सा थ:के दुगु मूर्तितयत् वांछवयाब्यु अले दुनुगलनिसें परमप्रभु इस्राएलया परमेश्वरयात मानय् यायेगु बचं ब्यु।”

24 अले मन्तयसं यहोशूयात धाल, “जिमिसं परमप्रभु झी परमेश्वरयागु हे सेवा याये अले वयक:या खँ न्यने।”

25 यहोशू उखुन्हु हे शकेमय् मन्तलिसें बाचा चिन। उकी परमप्रभुं इमित बियादीगु विधि व नियम बांलाक मानय् यायेमा: धका: लुमंकूगु दु।

26 थुपि फुक्क खँ यहोशू परमेश्वरयागु व्यवस्थाया सफलइ च्वल। अले वं छग: त:ग्व:गु ल्वहँ कया: स्वसिमाक्वय् पवित्रथाय सतिक थन।

27 यहोशू फुक्क मन्तयत् धाल, “स्व! थ्व ल्वहं झीगु साक्षी जुइ। थुकिं छिमित थ्व बाचा लुमंकाबी। छिपि परमेश्वरपाखें तापाना मवसें न्ह्याबलें परमेश्वरया आज्ञा पालन यानाच्वनी।”

28 थथे यहोशू इमित इमिगु थथ:गु सर्बयया इलाकाय् छवल।

यहोशू व एलाजार सीगु

* 24:4 २४:४ उत २५:२४-२६; ३६:८; ४६:१-७; व्य २:५ * 24:5 २४:५ प्रस ३:१-१२:४२ * 24:6 २४:६-७ प्रस १४:१-३१ * 24:8 २४:८ गन्ती २१:२१-२५ * 24:9 २४:९-१० गन्ती २२:१-२४:२५ * 24:11 २४:११ यहो ३:१४-१७; ६:१-२१ * 24:12 २४:१२ प्रस २३:२८; व्य ७:२० * 24:13 २४:१३ व्य ६:१०-११

29 थुपि फुक्क खँ जुइ धुंका: परमप्रभुया दास, नूनया काय यहोश् सछि व झिदँ दुबलय् सित।

30 अले इमिसं वयात गाश पहाडया उत्तरय् एफ्राइमया पहाडी देशया तिम्नथ-सेरहय् वयागु थःगु हे सर्बयया जमिनय् थुनाबिल।*

31 यहोश्यागु जिवंकाछि व यहोश् सी धुंका: म्वाःपि व परमप्रभुं इस्राएलया निति यानादीगु फुक्क ज्याया बारे स्यूपि थकालितय्गु जिवंकाछि नं इस्राएलीतय्सं परमप्रभुयागु सेवा यात।

32 इस्राएलीतय्सं मिश्र देशं हःगु योसेफया अस्थि शकेमय् थुनाबिल। व जमिन याकूबं शकेमया बौ हमोरया काय्पिन्के सछि वहःयागु कुचा बिया: न्यानाका:गु खः। थ्व जमिन योसेफया सन्तानया पुर्खाया सम्पत्तिकथं दत।*

33 हारूनया काय् एलाजार नं सित। व शहर एफ्राइमया पहाडी देशय् वया काय् पीनहासयात ब्यूगु खः। अले वयात गिबाय् थुनाबिल।

न्यायकर्ताया सफू म्हसीका

यहोशू सीधुंका: इस्राएलीतयसं त्याके मानिगु कनान देशय् हमला या:गु इलंनिसें अन जुजुपिन्सं शासन याये न्ह्य: तकयागु खँ थ्व सफुलिइ दु। उगु इलय् इस्राएलय् जुजु धयापि हे मदुनि। सुया छु याये मंदत व हे यानाजुइगु ख: (२१:२५)

“परमप्रभुं इमित बचय् यायेत न्यायकर्ता धा:पिं नाय:त ल्ययादिल” (२:१६)। थ्व पदया लिधंसाय् थ्व सफूया नां न्यायकर्ता त:गु ख:। थ्व सफुलिइ इस्राएलीतयसं परमेश्वरया बाचाया अ:ख: याना जूगु व परमेश्वरं इमित क्वत्यलात:पिपाखें बचय् यायेत व शासन यायेत झिनिम्ह न्यायकर्ता दयकूगु खँ न्ह्यथनात:गु दु।

थ्व सफुलिइ इस्राएलीतयसं परमेश्वरयात मानय् मया:गु, विदेशीतयसं इमित क्वत्य:गु, ख्वया: दु:खय् हाला जूगु व न्यायकर्तातपाखें छुत्कारा ब्यूगु खँ दु। थ्व सफुलिइ मू खँ धयागु परमेश्वरयात मानय् याना: हे इस्राएल बचय् जूगु, परमेश्वरया आज्ञा मानय् मया:बलय् आपत व:गु ख:। परमेश्वर थ: मनूतय्त बचय् यायेत न्ह्याबलें न्ह्यचिलादीगु दु। तर इपिं थ:पिनिगु पापं लिचिला: हाकनं परमप्रभुयाथाय् वयेमा:।

थ्व सफूया च्वमिया बारे गनं नं न्ह्यथनात:गु मदु। तर थ्व सफू शमूएलं च्व:गु जुइ धका: धा:पिं नं दु।

धल: पौ

कनान देश त्याकाका:गु १:१-२:१३

इस्राएलयात क्वत्यलात:गु, दबोरापाखें जुजु याबीन नाश जूगु २:१४-५:३१

गिदोनं मिघानीतय्त त्याकूगु ६:१-८:३५

अबीमिलेक थाहां व:गु व पतन जूगु ९:१-५७

थीथी न्यायकर्ता १०:१-१२:१५

शिमशोनं इस्राएलीतय्त पलिशतीतपाखें बचय् या:गु १३:१-१६:३१

दान कुलया घटना १७:१-१८:३१

बेन्यामीन कुलयात सर्जोय ब्यूगु १९:१-२१:२५

न्यायकर्ता

यहदा कुल कनानीतलिसें ल्वा:गु

- 1 यहोशू सीधुंका: इस्राएलीतयसं परमप्रभुयाके न्यन, “गुगु कुलं दकलय् न्हापा कनानीतय्त हमला यायेमा:?”
- 2 परमप्रभुं धयादिल, “यहदां हमला याइ। धात्थें, जिं व देशयात इमिगु ल्हातय् तयाबियागु दु।”
- 3 यहदाया मनूतयसं थ: दाजुकिजा शिमियोनीतय्त धाल, “परमप्रभुं जिमित ब्यूगु लागाय् जिपिलिसें वा, झीपिं मिलय् जुया: कनानीतलिसें ल्वाये अले जिपिं नं छिमित ब्यूगु लागाय् वने।” उकिं शिमियोन कुलयापिं मनूत इपिलिसें वन।
- 4 यहदा कुलयापिं मनूत हमला यायेत वंबलय् परमप्रभुं कनानीत व परिज्जीतय्त इमिगु ल्हातय् बियादिल। इमिसं बेजेकय् झिद्र: मनूत स्यात।
- 5 अन इमिसं जुजु अदोनी-बेजेकयात* नापलाकल अले वलिसें ल्वात। अले इमिसं कनानीत व परिज्जीतय्त बुकल।
- 6 जुजु बिस्युं वन तर ल्यू वना: इमिसं वयात ज्वन। अले वयागु ल्हा: व तुतिया बुरा पतिचा ध्यनाबिल।
- 7 अदोनी-बेजेकं धाल, “ल्हा: व तुतियागु बुरापतिं ध्यपिं न्हयेम्ह जुजुपिन्सं जिगु टेबुलया त:लय् चिप मुनीगु। जिं इमित गथे यानागु ख: परमेश्वरं जित: अथे हे यानादीगु दु।” इमिसं वयात यरूशलेमय् हल, अले व अन हे सित।

यहदा कुलं यरूशलेम व हेब्रोन त्याकाका:गु

- 8 यहदाया मनूतयसं यरूशलेमय् हमला याना: उकियात त्याकाकाल। इमिसं अनयापिं मनूतय्त तरवारं स्यात, अले व शहरय् मि च्याकाबिल।
- 9 अनलि यहदा कुलयापिं मनूत पहाडी देश, नेगेव व पच्छिमय् ला:गु तँचाय् च्वपिं कनानीतलिसें ल्वायेत क्वहां वन।
- 10 उकिं यहदाया मनूतयसं हेब्रोन शहरय् च्वपिं कनानीतय्त हमला यात। (न्हापा हेब्रोनयात किर्यत-अर्बा धाइगु ख:।) अनलि इमिसं शेशै, अहीमन व तल्मै वंशयापिन्त स्यानाबिल।*

ओत्निएलं दबीर शहर त्याकाका:गु

- 11 हानं अनं वना: दबीरयापिं मनूतय्त हमला यात। (दबीरयात न्हापा किर्यत-सेपेर धाइगु ख:।)
- 12 अले कालेबं धाल, “सुनां किर्यत-सेपेरयात त्याकाकाइ व नापं जिं थ: म्हाय् अक्सायात ब्याहा यानाबी।”

* 1:5 १:५ अदोनी-बेजेक थुकिया अर्थ जिमि प्रभु, बेजेकया मालिक ✨ 1:10 १:१० यहो १५:१३-१४

13 कालेबया किजा कनजया काय् ओत्निएलं उक्रियात त्याकाकाल। अले कालेबं थः म्हाय् अक्सायात वलिसैं ब्याहा यानाबिल।*

14 ब्याहा याः खुन्हु अक्सा ओत्निएलयाथाय् वंबलय् वं वयात थः बौयाके छकुचा बुँ फ्वंकेबिल। व थःगु गधाय् म्हाय् वं वयात थः बौयाके छकुचा बुँ फ्वंकेबिल। व थःगु गधाय् म्हाय् वं वयात थः बौयाके छकुचा बुँ फ्वंकेबिल। व थःगु गधाय् म्हाय् वं वयात थः बौयाके छकुचा बुँ फ्वंकेबिल।

15 वं धाल, “जितः छगू क्वसः बियादिसैं। छिं जितः बुँ बियादीगु थाय् नेगेवय् जितः बुँगाःचात नं बियादिसैं।” उकिं कालेबं वयात च्वय् व क्वय् च्वंगु बुँगाःचात बिल।

यहदा व बेन्यामीन कुलयापिन्सं त्याकाकाःगु

16 मोशाया ससःबौया सन्तान, केनीत यहदायापिं मनूतलिसैं तायगः सिमातयगु शहरं* आरादया दच्छिनय् लाःगु यहदाया मरुभूमिइ वन, इपिं अन च्वंपिं मनूतनापं च्वन।

17 हानं यहदा कुलयापिं मनूत थः दाजुकिजा शिमियोनीतलिसैं वन। इमिसं सपतय् च्वनीपिं कनानीतयत् त्याकाः व शहरयात भज्यंक नाश यानाबिल। उकिं व शहरया नां होर्मी† जुल।

18 यहदायापिं मनूतयसं गाजा, अशकलोन व एक्रोन शहरयात व उमिगु लागानापं काल।

19 परमप्रभुं यहदाया मनूतयत् ग्वाहालि बियादिल। इमिसं पहाडी देश त्याका काल। अयन् इमिसं क्वय् लाःगु माथंवंगु थासय् च्वंपिं मनूतयत् ख्याना छवये मफुत छायधाःसा इमिके नँयागु रथत दु।

20 मोशां बचं ब्यूग् थें हेब्रोन धाःसा कालेबयात बिल। गुम्हाय्सिनं अनाकया स्वमह कायपिन्त अनं ख्याना छवःगु खः।

21 बेन्यामीनीतयसं धाःसा यरुशलेमयापिं यबूसीतयत् ख्याना मछवः। उकिं यबूसीत थौं तक नं बेन्यामीनीतलिसैं यरुशलेमय् च्वनाच्वंगु दु।

योसेफ कुलयापिन्सं बेथेल त्याकाकाःगु

22 योसेफया कुलं बेथेल हमला यायेत वःबलय् परमप्रभुं इमित ग्वाहालि बियादिल।

23 इमिसं बेथेलय् चिवा काइपिं छवत। (न्हापा बेथेलयागु नां लुजः खः।)

24 थुपिं चिवा काःवपिन्सं छमह मनू शहरं पिहां वयाच्वंगु खंकाः वयात धाल, “शहरय् गथे दुहां वनेगु जिमित कनाब्यु, अले जिमिसं छंगु छुं स्यंके मखु।”

25 व मनूखं लँ क्यनाबिल, अले इमिसं शहरयापिं मनूतयत् तरवारं स्यात। व मनू व वया छँजःपिन्त धाःसा त्वःताबिल।

26 लिपा व मनू हिन्तीतयगु देशय् वन, अले वं अन छगू शहर दयकाः उगु शहरया नां लुजः धकाः तल। उगु शहरया नां थौं तक नं थ्व हे खः।

थाय् थासय् कनानीतयत् ख्यानाः छवये मफुगु

27 कनानीत व देश त्वःतावने हे मखु धकाः च्वनाच्वंगुलि मनश्शे कुलयापिन्सं बेथ-शान, तानाक, डोर, यिबलाम, मगिद्धे शहर व थुमिगु जःखः च्वंगु गांचातय् च्वंपिं मनूतयत् ख्याना छवये मफुत। थुकथं कनानीत व देशय् च्वना हे च्वन।

28 लिपा इस्राएलीत बल्लाःबलय् इमिसं कनानीतयत् दासयात थें ज्या याकल तर इपिं फुक्कसित ख्याना छवये मफुत।

29 गेजेर शहरय् च्वंपिं कनानीतयत् एफ्राइम कुलयापिन्सं नं ख्याना छवये मफुत। उकिं कनानीत इपिलिसैं च्वना हे च्वन।

30 कित्रोन व नहलोल शहरयापिं कनानीतयत् जबूलून कुलयापिन्सं ख्याना मछवः। कनानीत इपिलिसैं अन च्वनाच्वन, जबूलून कुलयापिन्सं इमित दास थें ज्या याकल।

31 आशेर कुलयापिन्सं अक्को, सीदोन, अहलाब, अक्जीब, हेलवा, अपेक व रहोब शहरया मनूतयत् ख्याना मछवः।

32 उकिं आशेर कुलयापिं अन कनानीतलिसैं च्वना हे च्वन।

33 नप्ताली कुलयापिन्सं बेथ-शेमेश व बेथ-अनात शहरयापिं मनूतयत् ख्याना मछवः। थथे इपिं कनानीतलिसैं हे च्वन। अथेसां इमिसं बेथ-शेमेश व बेथ-अनातयापिं मनूतयत् थःगु लागि दासयात थें ज्या याकल।

34 एमोरीतयसं दानया सन्तानतयत् पहाडी देशय् ख्याना छवत, अले इमित माथंवंगु थासय् वय्के मब्यु।

35 एमोरीत हेरेस डाँडा, अय्यालोन व शाल्बीमय् च्वना हे च्वन। अथेसां योसेफ कुलयापिं इपिं स्वयाः बल्लाःबलय् इमित नं दासयात थें ज्या याकल।

36 एमोरीतयगु सिमाना अक्रब्बीमयागु पाचांनिसैं सेलाया च्वय् तक खः।

2

बोकीमय् परमप्रभुया दूत

1 परमप्रभुया दूत गिलगालं बोकीमय् थाहां वनाः इस्राएलीतयत् धाल, “जिं छिमित मिश्र देशं पिकयाः छिमि पुर्खातलिसैं बाचा चिनागु देशय् हया। जिं थथे धयागु खः, “जिं गुबलें छिपिलिसैं चिनागु बाचा त्वथुले मखु।

* 1:13 १:१३ यहो १५:१८-१९ * 1:16 १:१६ व्य ३४:३ † 1:17 १:१७ होर्मी हिब्रू भाषाय् थुक्रिया अर्थ नाश खः

2 छिमिसं थ्व देशयापि मनूतलिसे बाचा चीमते तर छिमिसं इमिगु वेदीत थुनाब्यु।' अयनं छिमिसं जिगु खँ मन्यं। छिमिसं थथे छाया यानागु?

3 अथे जुया: जिं छिमित धाये, जिं इमित ख्याना छवये मखु। इपिं छिमिगु नितीं कँ अले इमि घ:त छिमित तक्क्यकीगु जा: जुइ।”

4 परमप्रभुया दूतं सकलें इस्त्राएलीतयत् थथे धायेधुंका: मनूत हँयहँय् ख्वल।

5 इमिसं व थाययात बोकीम* धाल। अन हे इमिसं परमप्रभुयात बां बिल।

यहोशू सीगु

6 यहोशू इस्त्राएलीतयत् बिदा बीधुंका: सकलें इस्त्राएलीत थथ:गु भागय् ला:गु जमिन अधिकार या: वन।

7 मनूतयसं यहोशू म्वातले परमप्रभुयागु सेवा याना हे च्वन। व सी धुंका: नं इस्त्राएलया लागि परमप्रभुं यानादीगु तत:धंगु ज्या खंपि थकालित म्वातले इमिसं परमप्रभुयागु सेवा याना हे च्वन।

8 नूनया काय्, परमप्रभुया च्य: यहोशू सछि व झिदँ दुबलय् सित।

9 अले इस्त्राएलीतयसं यहोशूयात गाश डौंढाया उत्तरपाखे एफ्राइमया पहाडी देशय् वयात ब्यगु तिम्नथ-हेरेस† धा:गु थासय् हे थुनाबिल।

10 यहोशूया पुस्तायापि सकल मनूत सिनावन। लिपा परमप्रभुयात म्हमस्यूपिं वा वय्कलं इस्त्राएलया निती यानादीगु ज्याया बारे मस्यूपिं मेगु पुस्ता वल।

इस्त्राएलीतयसं परमेश्वरयागु खँ मन्यंगु

11 अनंलि इस्त्राएलीतयसं परमप्रभुया मिखाय् मभिंगु ज्या यात। इमिसं बालघ:यात पुजायात।

12 इमिसं थ:पिन्त मिश्र देशं पित हयादीम्ह थ: पुर्खातय् परमप्रभु परमेश्वरयात त्व:ता: मेपिं घ:तयगु ल्यू वना: उमित भागि यात। थुकथं इमिसं परमेश्वरयात तंचायकल।

13 इमिसं परमप्रभुया आराधना यायेगु त्व:ता: बाल घ:तयत् व अशतोरैत घ:मय्जुतयत् पुजायात।

14 उकिं परमप्रभु इस्त्राएलीत खना: तसकं तंचायादिल, अले वय्कलं इमित इमि ज:ख: च्वंपिं शत्रुतयगु ल्हातय् मियादिल। इमिसं इमित लुतय् यात। उकिं याना: इपिं थ: शत्रुतय् न्ह्य:ने च्वने मफुत।

15 इपिं न्ह्याथाय लडाइँ या: वंसां परमप्रभुं इपिलिसें पाफयादीगु थें इमित ता:मलाकेत परमप्रभुया ल्हा: अन दइगु। उकिं इपिं त:धंगु आपतय् लात।

16 अले परमप्रभुं त:धंपिं नाय: “न्याय याइपिं” धा:पिं ल्ययादिल। इमिसं लुतय् या:व:पिपाखें इमित बचय् यात।

17 तर इस्त्राएलीतयसं इपिं न्याय याइपिनिगु खँ मन्यं छायाधा:सा इमिसं मेपिं घ:तयगु ल्यू वना: वेश्या थें व्यवहार यात अले इमित भागि यात। इमि पुर्खातयसं परमप्रभुयागु आज्ञा मानय् या:गु ख:, तर न्हगु पुस्तां अथे यायेगु याकनं हे त्व:तल।

18 गबले गबले परमप्रभुं इमिगु लागि न्याय याइम्ह ल्ययादिल, वय्कलं व न्याय याइम्हयसित ग्वाहालि बियादिल। व म्वातले वय्कलं इमित शत्रुतयगु ल्हातं बचय् यानादिल। छायाधा:सा कसा: बीपिं व क्वत्यलिपिन्सं याना: इस्त्राएलीतयगु नुग: ख्वइबलय् परमप्रभुं इमित माया यानादीगु।

19 तर व न्याय याइम्ह सी धुंका: इपिं इमि पुर्खात स्वया: अज्ज अप्व: स्यनावनीगु। इमिसं मेपिं घ:तयत् पुजा याना: भागि याइगु। इमिसं थ:गु मभिंगु ज्या व जिराहा पहयात त्व: हे मत्व:तु।

20 उकिं इस्त्राएललिसें तसकं तंचाया: परमप्रभुं धयादिल, “थ्व जातिं जिं इमि पुर्खातलिसे चिनागु बाचा त्वाथूगु व जिगु खँ मन्यंगु जुया:

21 यहोशू सीबलय् थ्व देशय् दुपिं मेपिं जातितयत् आ: जिं ख्याना छवये मखुत।

22 इमि पुर्खातयसं थें जिगु खँ न्यनी कि मन्यनी धका: इस्त्राएलयात जाँचय् यायेत जिं थुपिं जातित छ्यले।”

23 उकिं परमप्रभुं उपिं जातितयत् यहोशूया ल्हातय् बिया: थथें ख्याना मछवसें अन च्वनेबियादिल।

3

इस्त्राएलीतयत् जाँचय् यायेत त: जातित

1 कनानय् लडाइँ याये मननिपिं इस्त्राएलीतयत् जाँचय् यायेत परमप्रभुं छुं जातितयत् त्व:तादिल।

2 इस्त्राएलीतय् लडाइँ याये मस:पिं लिपाया सन्तानतयत् लडाइँ यायेगु स्यनेत वय्कलं थथे यानादीगु ख:।

3 पलिशतीतय् न्याम्ह शासक*, सकल कनानीत, सीदोनीत व हिब्वीत बाल-हेर्मान पहाडनिसें कया: लेबो-हमात तक लेबनान पहाडी देशय् च्वंपिं सकल थुकथं त्व:तूपिं जातित ख:।

4 परमप्रभुं मोशापाखें इमि पुर्खातयत् ब्यगु आज्ञायात मानय् याइ कि मयाइ धका: जाँचय् याना: स्वयेत थुपिं जातितयत् त:गु ख:।

5 थुकथं इस्त्राएलीत कनानीत, हिन्तीत, एमोरीत, परिज्जीत, हिब्वीत व यबूसीतय् दथुइ च्वन।

* 2:5 २:५ बोकीम हिब्रू भाषाय् बोकीम धा:गु ख्वइपिं ख: † 2:9 २:९ तिम्नथ-हेरेस थुकियात तिम्नथ-सेराह धका: नं धा: * 3:3 ३:३ पलिशतीतय् न्याम्ह शासक अशदोद, गाजा, अस्कोलोन, गाद व एक्रोनयापि शासकत

6 इमिसं इमि म्हायपिलिसें ब्याहा यात व थःम्हायपिं इमि कायपिन्त बिल। अले इमि घःतयत् पुजायात।

ओत्निएल न्यायकर्ता जूगु

7 हाकनं इस्राएलीतयसं परमप्रभुया मिखाय् मभिगु ज्या यात। इमिसं परमप्रभु थः परमेश्वरयात ल्वमकाः बाल घःत व अशेरा घःमयजुतयत् पुजा यायेगु यात।

8 अले परमप्रभु इस्राएलीत खनाः तंचायादिल, वयकलं इमित अराम-नाहारैमयाम्ह जुजु कूशन-रिशतैमया ल्हातय् मियादिल। व हे जुजुं इस्राएलीतयत् च्यादँ तक क्वत्यलेगु यात।

9 तर इस्राएलीतयसं परमप्रभुयात ख्वयाः बिनित्ति याःबलय् वयकलं इमित त्वःतकेत कालेबया किजा कनजया काय् ओत्निएलयात ल्ययादिल, अले वं इमित त्वःतकल।

10 वयाके परमप्रभुयागु आत्मा दुबिल, अले व इस्राएलीतय् न्यायकर्ता जुयाः लडाइँलय् वन। परमप्रभुं अरामया जुजु कूशन-रिशतैमयात ओत्निएलया ल्हातय् बियादिल। वं कूशन-रिशतैमयात बुकल।

11 थुकथं कनजया काय् ओत्निएल म्वातले देशय् पिइदँ तक शान्ति जुयाच्चन।

एहद न्यायकर्ता जूगु

12 हाकनं इस्राएलीतयसं परमप्रभुया मिखाय् मभिगु ज्या यात। इमिसं अथे याःगुलि परमप्रभुं मोआबयाम्ह जुजु एग्लोनयात इस्राएल स्वयाः बल्लाकादिल।

13 एग्लोन अम्मोनीत व अमालेकीतयत् लडाइँया लागि थःथाय् मुंकाः इस्राएलीतयत् हमला यायेत न्हाज्यात। अले तायगः सिमातय्गु शहरयात त्याका काल।

14 थथे मोआबया जुजु एग्लोनं इस्राएलीतयत् झिंच्यादँ तक क्वत्यलेगु यात।

15 इस्राएलीतयसं हाकनं परमप्रभुयात ख्वयाः बिनित्ति यात। अले वयकलं इमित बचय् याइम्ह छम्ह बेन्यामीनी गेराया काय् खवं ल्हाः छ्यलीम्ह एहद बियादिल। इस्राएलीतयसं वयात मोआबया जुजु एग्लोनयाथाय् कोसेलि बियाछवल।

16 एहदं छकु हाकःगु निगू धाः दुगु तरवार दय्काः उकियात थःगु जव खम्पाय् वसः दुने चिनातल।

17 अनंलि व मोआबयाम्ह जुजु एग्लोनयाथाय् कोसेलि ज्वनाः वन। एग्लोन तसक्कं ल्हमं मनु खः।

18 कोसेलि बीधुंकाः एहद कोसेलि क्वबिया वःपि मनुतनापं लिहां वल।

19 तर व गिलगालया लिक्क ल्वहंया मूर्तित दुगु थासं जुजुयाथाय् लिहां वल, अले वं जुजुयात धाल, “हे महाराज, जिं छसपोल नापं दुसाखँ ल्हायेमाःगु दु।”

उकिं जुजुं थः सकल च्यःतयत् सुम्क च्वं धकाः धयाः पिने छवल।

20 जुजु थःगु लायकूया कःसिया सिचुसे च्वंगु कोथाय् च्वनाच्वंगु खः। वया न्हाःने वनाः एहदं धाल, “परमेश्वरपाखें जिं छसपोलयात छगू खँ धायेमाःगु दु।”

21 एग्लोन थः च्वनाच्वंगु थासं दन अले एहदं थःगु खव ल्हातं जव खम्पाय् दुगु तरवार पिकयाः वयागु प्वाथय् सुयाबिल।

22 तरवार चुनापं दुहां वन, अले तरवार वयागु जँन्हुफातं पिहां वल। एहदं तरवार लिमकाः, उकियात दाःनं त्वपुल। वं तरवार लिमकासे अथें हे त्वःताबिल।

23 अले एहद पिने दलानय् पिहां वल। एग्लोनयात दुने हे त्वःताः वं लुखाय् तालं ग्वयाबिल।

24 व वने धुंकाः एग्लोनया च्यःत वल, लुखाय् तालं ग्वयातःगु खनाः इमिसं धाल, “महाराज दरबारया सिचुगु क्वथाय् झारा च्वना च्वन जुइ।”

25 ताःई तक पिप्युं इमित मछालापुसे च्वन। अयनं जुजुं कोथाया लुखा मचाय्कूगु खनाः इमिसं ताःचा कयाः लुखा चाय्कल। इमिसं दुने जुजु सिनाः बँय् ग्वारातुलाच्वंगु खंकल।

26 इपिं पियाच्वंबलय् हे एहद बिस्सुं वन। व उपिं ल्वहंया मूर्तितय् लिक्क जुयाः सीरा धाःगु थासय् बिस्सुं वन।

27 अले एफ्राइमया पहाडी देशय् थ्यनेधुंकाः वं तुरही पुल। अले इस्राएलीत पहाडं क्वहां वल। वं इमित न्हाः न्हाः तल।

28 एहदं इमित धाल, “जिगु ल्यूल्यू वा छायाःसा परमप्रभुं छिमि शत्रु मोआबीतयत् छिमिगु ल्हातय् बियादीगु दु।” उकिं इपिं वया ल्यूल्यू क्वहां वल अले इमिसं मोआब वनीगु यर्दन छियेगु थाय् त्याकाकाल। इमिसं सुं मोआबीयात खुसिया उखे वने मब्यु।

29 इमिसं उखुन्हु झिद्रुः मोआबीतयत् स्यात। उपिं सकलें बःबल्लाःपिं व बहादुर सिपाइँत खः। उपिं छम्ह नं बिस्सुं वनेमखं।

30 थुकथं उखुन्हु मोआबयात इस्राएलीतयसं त्याकाकाल। अले देशय् चयदँ तक शान्ति जुयाच्चन।

शमगर न्यायकर्ता जूगु

31 एहदया लिपा अनातया काय् शमगर वल। वं खुसः पलिशतीतयत् सा ख्यायेगु कथिं स्यात। वं नं इस्राएलीतयत् बचय् यात।

4

दबोरा, बाराक व याएल

- 1 एहद सीधुंका: इस्राएलीतयसं हाकनं परमप्रभुया मिखाय् मभिं गु ज्या यात।
- 2 अथे जुया: परमप्रभुं इमित हासोरय् शासन याइम्ह कनानी जुजु याबीनया* ल्हातय् मियादिल। वया सेनापति हरोशेत हग्गोयिमय् च्वनीम्ह सीसरा खः।
- 3 इस्राएलीतयसं परमप्रभुयाके ग्वाहालि फ्वन, छायाधा:सा याबीनयाके गुस:गः नँयागु रथ दु, वं इस्राएलीतयत् निइदँ तक सास्ती बिया: क्वत्यलात:गु खः।
- 4 उबलय् लप्पीदोतया* कला: दबोरा† इस्राएलयाम्ह न्याय याइम्ह खः। व छम्ह अगमवादिनी खः।
- 5 व एफ्राइमया पहाडी देशय् रामा व बेथेलया दथुइ दुगु दबोराया तायगः सिमा क्वय् च्वनीगु। इस्राएलीत वयाथाय् न्यायया निति वइगु खः।
- 6 छन्हु वं नप्तालीया केदेशं अबीनोअमया काय् बाराकयात स:ता: धाल, “परमप्रभु इस्राएलयाम्ह परमेश्वरयागु आज्ञा थ्व दु, ‘वना: नप्ताली व जबूलनयापि झिद्र: मन्तयत् ल्यया: इमित छलिसँ हे तबोर डाँडाय् हजि।
- 7 जिं याबीनया सेनापति सीसरायात वया रथत व सकलँ सिपाइँत नापं कीशोन खुसि तक पित हया: छंगु ल्हातय् तयाबी।’ ”
- 8 बाराकं लिस: बिल, “छि जिलिसँ झा:सा जक जि वने छि मझा:सा जि नं वने मखु।”
- 9 दबोरां धाल, “धाथँ जि छलिसँ वने तर छन्त हनाबना दइ मखु, छायाधा:सा परमप्रभुं सीसरायात छम्ह मिसाया ल्हातय् बियादी।” थुकथं दबोरा बाराकलिसँ केदेशय् वन।
- 10 बाराकं जबूलन व नप्ताली कुलयापि मन्तयत् केदेशय् स:तल। झिद्र: मन्त वया ल्यूल्यु वन, दबोरा नं वलिसँ वन।
- 11 उबलय् हेबेर धा:म्ह छम्ह केनी केदेशयागु सानन्नीमय् त:मागु छमा सिमाया लिक्क थ:गु पाल ग्वया: च्वनाच्वंगु खः। केनीत मोशाया सस:बौ होबाबया सन्तान खः। हेबेर मेपि केनीतयत् त्व:ता: अन च्वनाच्वंगु खः।*
- 12 सीसरां अबीनोअमया काय् बाराक तबोर डाँडाय् थाहां वंगु खँ न्यना:
- 13 थ:गु गुस:गः नँयागु रथ व सकल सिपाइँतयत् हरोशेत हग्गोयिमं कीशोन खुसिइ स:तल।
- 14 अले दबोरां बाराकयात धाल, “हुँ थौं परमप्रभुं सीसरायात छंगु ल्हातय् बियादीगु दु। परमप्रभु छंगु न्ह्य:ने झा:गु दु।” उकिं झिद्र: मन्त ज्वना: बाराक तबोर डाँडां क्वहां वल।
- 15 लडाइँ जबलय् परमप्रभुं बाराकया न्ह्य:ने सीसरायात, वया रथत चले याइपि मन्त, वया सकल सिपाइँतयत् इतिमिति कंकादिल। अले सीसरा रथं क्वहां वया: बिस्युं वन।
- 16 बाराकं सीसराया सेना व रथतयत् हरोशेत हग्गोयिम तक लिनयंकल। अले सीसराया सकल सिपाइँत तरवारं सीत। छम्ह नं बचय् मजू।
- 17 सीसरा धा:सा हेबेर केनीया कला: याएलया पालय् बिस्युं वन, छायाधा:सा हासोरयाम्ह जुजु याबीन व हेबेर केनीया परिवार मिलय् जूपि जुयाच्वन।
- 18 याएल पिहां वया: सीसरायात नापलात अले वयात धाल, “हे जिमि मालिक, दुने दुहां झासँ, ग्यानादी मते।” उकिं सीसरा पाल दुने दुहां वन, अले याएलं सीसरायात फांगा फायकाबिल।
- 19 सीसरां वयात धाल, “जित: ल: त्वंकि, जि प्या:चा:गु दु।” अले याएलं दुरु दुगु छँगूया म्हिचाया पुसा चायका: वयात दुरु त्वंकल, अले वं वयात फांगा फायकल।
- 20 सीसरां वयात धाल, “पालया लुखाय् हे दना च्वँ, अले सुनानं थन सुं दु ला धका: न्यन धा:सा ‘सुं मदु’ धा।”
- 21 तर हेबेरया कला: याएल पालया छपु नकिं व मुग:चा कया: तीजक सीसराया न्ह्य:ने वन। सीसरा त्यानुगुलि तसकं न्ह्य: वयेका च्वंगु जुल। अले वं नकिं कया: सीसरायागु न्हकुं पिचायक: बैय् तुंक तानाबिल। थुकथं वं सीसरायात स्यात।
- 22 स्व, अबलय् हे सीसरायात ल्यूल्युं बाराक अन थयंक: वल। याएल वयात नापलायेत पिहां वल, अले वं थथे धाल “झासँ, छिं मालादीम्ह मनु क्यनाबी।” बाराक वलिसे दुहां वन, अन सीसरायात नकिं न्हकुं पिचाया: स्यगु व ग्वार्तुलाच्वंगु खंकल।
- 23 उखुन्हु परमेश्वरं कनानयाम्ह जुजु याबीनयात इस्राएलीतयगु न्ह्य:ने बुकादिल।
- 24 अले इस्राएलीतयसं जुजु याबीनयात नाश मया:तले इपि कनानयाम्ह जुजु याबीन स्वया: बल्लानावन।

5

दबोरा व बाराकं हा:गु म्ये

- 1 उखुन्हु दबोरा व अबीनोअमया काय् बाराकं थ्व म्ये हाल,
- 2 इस्राएलयापि राजकुमारत न्हेज्यात,
मन्तयसं थ:यसँ थ:त देछात।
परमप्रभुया प्रशंसा या!
- 3 “हे जुजुपि न्यँ,

* 4:2 ४:२ यहो ११:१-१०
* 4:11 ४:११ न्याय १:१६

* 4:4 ४:४ लप्पीदोत हिब्रू भाषाय् लप्पीदोतया अर्थ मत: ख: † 4:4 ४:४ दबोरा हिब्रू भाषाय् दबोराया अर्थ कस्तिहा ख:

- हे सेनापतित न्हायपं ब्यु,
जिं परमप्रभुया लागि म्ये हाले,
खः, जिं इस्राएलयाम्ह परमप्रभु
परमेश्वरयागु भजन हाले।”
- 4 “हे परमप्रभु, छि सेइरं* पिहां झाःबलय,
छि एदोम देशं पिहां झाःबलय,
पृथ्वी थुरथुर खात,
अले आकाशं फुति फुति वा वल,
खः, सुपाचं वा वल।
- 5 परमप्रभुया न्ह्यःने,
संनियाम्ह परमप्रभुया न्ह्यःने,
परमप्रभुया न्ह्यःने,
इस्राएलयाम्ह परमेश्वरया न्ह्यःने,
पहाडत ग्यानाः थुरथुर खात।”
- 6 “अनातया काय् शमगरया पालय,
याएलया पालय,
देशयागु दथुं बन्जाःत मवं।
लँजुवाःत चाचाःहिलाः जक वनीगु खः।☆
- 7 इस्राएल्य् जि दबोरा मां जुया मदंतले
इस्राएलया गांया जीवन दित।
- 8 न्हृपिं न्हृपिं घःतयत् ल्यःबलय्
शहरया ध्वाखाय् लडाईं थ्यंकः वल।
इस्राएलया पिइद्रः मनूयाके
भाला व ढाल छुनं खने मदु।
- 9 जिगु मन इस्राएलया सेनापतित नापं दु,
मनूत मध्येया थःगु इच्छां थःत लःल्हाःपिं प्रजानापं।
परमप्रभुया प्रशंसा या!”
- 10 हे गलैचाय् फेतुनाः तयुपिं गधात गइपिं,
हे लँय् वनेमाःपिं,
बांलाक न्यँ।
- 11 मिस्त लः काःवइगु थासं म्ये हालिपिनिगु सः
ताये दयाच्चंगु दु।
अन इमिसं परमप्रभु त्याःगुया बारे
अले इस्राएलीत त्याःगुया बारे
धयाच्चंगु दु।
अले परमप्रभुया मनूत
शहरया ध्वाखाय् मुं वन।
- 12 दँ, दँ हे दबोरा!
दँ, दँ, म्ये न्यंकि,
हे अबीनोअमया काय् बाराक दँ!
थःमहं कुना तःपिं मनूतयत् ज्वनाः
छ न्ह्यज्या।
- 13 अले बचय्जूपिं मनूत
भारदारतथाय् कुहां वल।
परमप्रभुया मनूत
बल्लाःपिं शत्रुतय् विरोधय् जिनापं वल।
- 14 इपिं एफ्राइमं बेसी तक वल,
बेन्यामीन कुलयापिं ल्यूल्यू वल।
माकीरं कप्तानत कुहां वल,

* 5:4 ५:४ सेइर थ्व एदोमया लागाय् लाःगु छग् गुँइवः खः ☆ 5:6 ५:६ न्याय ३:३१

- जबलून कुलं
सेनाया कप्तानया कथि ज्वनाः मनूत वल।
- 15 इस्साखारया नायःत दबोरा नापं वल,
खः, इस्साखारं बाराकयात† ग्वाहालि यात,
इपिं ल्यूल्यु बेसी तक वन।
रुबेनया जिल्ला जिल्लाया मन स्वयेगु ज्या यक्व जुल।
- 16 छिपिं छाया फ़ैगलय्
फ़ैजवाःतयगु तिसः न्यनेत च्वंच्वनागु?
रुबेनया जिल्ला जिल्लाया
मन स्वयेगु ज्या यक्व जुल।
- 17 गिलाद यर्दनया उखे हे च्वन।
अले दान छाया जहाजतयगु लिक्क पिचाच्वंगु?
आशेर समुद्रया सिथय हे लिबाकाच्वन,
अले थःगु हे गुफातय च्वन।
- 18 जबलूनया मनूतयसं धाःसा
थःगु ज्यानयात खतराय् लाकल।
अथे तुं नप्तालीतयसं नं देशया
ततःजाःगु थासय।
- 19 “जुजुपिं वयाः लडाईं यात।
कनानया जुजुपिन्सं मगिद्दोया बुँगाःचाया
लिक्क तानाकय लडाईं यात।
तर इमिसं वहः व लुतय याःगु सामान मयंकू।
- 20 आकाशं नगुतयसं लडाईं यात,
इमिगु लैपुं इमिसं सीसरालिसै ल्वात।
- 21 कीशोन खुसिं इमित चुइकाः यंकल।
व हे पुलांगु खुसि, कीशोन खुसि।
हे जिगु मन, अँट पिकयाः न्ह्यज्या!
- 22 अले सलया तुतिया ख्वःयागु
ध्वानानाना सः वल।
वया बल्लाःपिं सलत जोडं ब्वॉय वन।
- 23 परमप्रभुया दूतं, ‘मेरोजयात सराः ब्यु’ धाल,
‘सराः ब्यु, वया मनूतयूत सराः ब्यु
छाय्धाःसा इमिसं परमप्रभुयात
भतिचा नं ग्वाहालि मब्यु,
परमप्रभुयात बल्लाःपिलिसै
ल्वायेत ग्वाहालि मब्यु।’ ”
- 24 “केनी हेबेरया कलाः याएलयत
सकल मिसात स्वयाः सुवाः लायेमा,
पालय च्वनिपिं सकल मिस्तयूत स्वयाः
सुवाः लायेमा।
- 25 सीसरं लः फ्वन
वं वयात बालाःगु ख्वल्चाय्
धौ बिल।
- 26 वं छपा लहातय नकिं काल,
मेगु लहातं मुगःचा ल्हन,
मुगलं वं सीसराया छेनय छ्यात,
सीसरायागु छ्यं तछ्यानाबिल।
वं नकिं नं तानाः
वयागु छ्यं पिचाय्काबिल।
- 27 सीसरा व मिसाया न्ह्यःने ग्वतुल,

† 5:15 ५:१५ बाराक बाराक नप्ताली कुलयाम्ह खः

- अले वयागु हे तुतिइ ग्वारातुल अन हे व सित।”
- 28 सीसराया मामं झ्यालं स्वयाच्चन,
“छाय् सीसराया रथ वयेत लिबात?”
- तिकिइयालं वं न्यन,
वया सलत वयेत छाय् थुलि लिबात?
- 29 वया मिस्त मध्ये बुद्धि दुम्ह छम्हय्सिनं
वयात लिसः बी।
धात्थे हे वया मामं नं थःम्हं थःत थथे धयाच्चनी,
- 30 “इपि लाकाहःगु सामान माला च्वन जुइ
व इना च्वन जुइ,
छम्ह छम्ह मनूयात छम्ह छम्ह
वा निम्ह निम्ह मिसामचा,
सीसराया निति लुतय् यानाहःगु रंगीचंगी कापः,
बुत्ता भरय् यानातःगु रंगीचंगी कापः,
जिगु गःपतय् हिनेत रंगीचंगी कापः।”
- 31 “हे परमप्रभु,
थुकथं हे छि सकल शत्रुत नाश जुइमा।
परमेश्वरयात माया याइपि धाःसा
थियाच्चंगु सूर्य थें जुइमा।”
हाकनं देशय् पिइदँ तक शान्ति जुल।

6

मिघानीतय्सं इस्राएलीतय्त् क्वत्यःगु

- 1 हाकनं इस्राएलीतय्सं परमप्रभुया मिखाय् मभिगु ज्या यात। उकि वय्कलं इमित न्हयदँ तक मिघानीतय्गु ल्हातय् लःल्हानादिल।
- 2 मिघानीत इस्राएलीत स्वयाः बल्लानावन। मिघानीतय्सं यानाः इस्राएलीत पहाडया कापिचा, गुफात व झतांगालय् सुला च्वंवन।
- 3 इस्राएलीतय्सं बुँइ पुसा तइबलय् मिघानीत, अमालेकीत व पुर्बयापि मनूत वयाः इमित हमला याइगु।
- 4 अले गाजा तक छाउनीयागु, अन्न नाश यानाबीगु, इमिगु फै-च्वलय्, सा द्रहं व गधात लाका यंकीगु, इस्राएलीतय्गु लागि छुं नं त्वःताथकी मखु।
- 5 इपि थःगु सा द्रहं व छाउनी ज्वनाः क्वःबुँइचाया हुलथें वइगु। इपि व इमि ऊँटत अल्याख दइगु। इपि लिहां वनीबलय् इमिसं देशयात भज्यंक स्यंकाथकीगु।
- 6 मिघानीतय्सं इस्राएलीतय्त् तसकं चीमि यानाबिल। अथे जुयाः इमिसं परमप्रभुयाके ग्वाहालि फ्वन।
- 7 मिघानीतय्सं यानाः इस्राएलीतय्सं परमेश्वरयाके ग्वाहालि फ्वंबलय्
- 8 वय्कलं इमिथाय् छम्ह अगमवक्ता छवयाहयादिल। वं थथे धाल्, परमप्रभु इस्राएलयाम्ह परमेश्वरं थथे धयादीगु दु – “जिं छिमित दास याकातःगु मिश्र देशं पित हया।
- 9 जिं छिमित मिश्रया बलं व छिमित क्वत्यलिपिनिगु ल्हातं लाका हया। जिं छिमि शत्रुतय्त् ख्याना छवयाः इमिगु देश छिमित बिया।
- 10 जिं छिमित धया, ‘जि हे परमप्रभु छिमि परमेश्वर खः। छिपि च्वनाच्चंगु एमोरीतय्गु देशयापि घःतय्त् पुजा याये मते।’ तर छिमिसं जिगु खँ मन्यं।”

गिदोनयात न्याय याइम्हकथं सःतःगु

- 11 परमप्रभुया दूत वयाः ओप्रा धाःगु थासय् च्वंगु स्वसिमाया क्वय् च्वन। व स्वसिमा अबीएजर वंशयाम्ह योआशयागु खः। मिघानीतय्सं मसीमा धकाः छगू दाख तिसीगु सालय् सुलाः वया काय् गिदोन छव हायकाच्चंगु खः।
- 12 परमप्रभुया दूत गिदोनयाथाय् खनेदय्कः वयाः वयात धाल, “हे बल्लाःम्ह योद्दा, परमप्रभु छनापं दी।”
- 13 अले गिदोनं वयात धाल, “हे जिम्ह प्रभु, परमप्रभु जिपिलिसें दीसा छाय् थ्व फुक्क आपत जिमिके वःगु? जिमि अबुपिन्सं जिमित थथे धाःगु खः, ‘छु परमप्रभुं झीत मिश्रं पित हयादीगु मखु ला?’ वय्कःया अजू चायापुगु ज्या गन दु? तर आः ला परमप्रभुं झीत त्वःतादीगु दु। अले मिघानीतय्गु ल्हातय् बियादीगु दु।”
- 14 अले परमप्रभुं वयात स्वयाः धयादिल, “छंके दुगु बल ज्वनाः हूँ, अले इस्राएलीतय्त् मिघानीतय्गु ल्हातं बचय् या। छन्त छवयाच्चनाम्ह जि हे खः।”

15 “हे परमप्रभु, जिं इस्त्राएलीतयत् गथे याना: त्व:तकेगु? स्वयादिसँ, जिमिगु वंश मनश्शे कुलय् दकलय् चिधं। अले जिमि परिवारय् जि दकलय् चिधिक:म्ह ख:।”

16 परमप्रभुं लिस: बियादिल, “जि छलिसँ दइ अले छं फुक्क मिघानीतयत् छकलं स्याइ।”

17 गिदोनं लिस: बिल, “छि जि खना: लयता:सा, जि परमप्रभुलिसे खँ ल्हाना च्वनागु दु धयागु खँय् पत्या: यायेत छगू चिं बियादिसँ।

18 जि छिथाय् हाकनं वया: थ:गु देछा छिगु न्ह्य:ने तया मब्युतले छि थनं झाये मते।”

वयकलं धयादिल, “जि छ लिहां मव:तले पियाच्वने।”

19 गिदोनं वना: छम्ह दुगुचाया मचाया ला व छगू एपा* छुचुंयागु सोडा मदुगु मरि दयकल। अले लायात दालाय् व तियात ख्वल्चाय् तया: स्वसिमाया क्वय् यंका: परमप्रभुया दूतयात बिल।

20 परमेश्वरया दूतं धाल, “मरि व ला थन ल्वहँतय् तयाब्यु अले तियात उकी प्वांकि।” अले गिदोनं अथे हे यात।

21 अले परमप्रभुया दूतं थ:गु ल्हातय् दुगु कथि न्ह्यज्याका: ला व सोडा मदुगु मरि थिल। ल्वहँतं ह्वात्त मि पिहां वया: मरि व लायात भस्म यात। अले परमप्रभुया दूत खने मदयावन।

22 व परमप्रभुया दूत हे ख: धका: सिया: गिदोनं ग्याना: धाल, “हे परमप्रभु! जिं परमप्रभुया दूतयात जिगु न्ह्य:ने खना।”

23 तर परमप्रभुं धयादिल, “शान्ति! ग्याये मते, छ सी मखु।”

24 उकिं गिदोनं अन परमप्रभुया नितिं छगू वेदी दयका: उकियात “परमप्रभु शान्ति ख:” धाल। थौं तक नं व अबीएजेरीया ओर्पाय् द हे दनि।

गिदोनं बालया वेदी थुनाब्यगू

25 उखुन्हु चान्हय् परमप्रभुं वयात धयादिल, “छिमि बौया न्हय्दँ दुम्ह ल्हंम्ह छम्ह द्रहं का। छिमि बौया बालघ:यागु वेदी थुनाब्यु व उकिया लिककच्वंगु अशेरा घ:मयजुया थांयात पाला: क्वथलाब्यु।

26 अनं लिपा व हे थासय् परमप्रभु छिमि परमेश्वरया नितिं छगू वेदी पाय्छिकथं दयकि। अले व निम्हम्ह द्रहं कया: अशेराया थांया सिं च्याका: होमबलि देछा।”

27 उकिं गिदोनं थ: झिम्ह च्य:तयत् कया: परमप्रभुं धयादीगु थें हे यात। तर थ: बौया परिवार व शहरयापि मनूत खना: ग्या:गुलि वं थ्व ज्या न्हिनय् मखु चान्हय् यात।

28 सुथय् शहरयापि मनूत दंबलय् इमिसं बालयागु वेदी स्यंकात:गु व उकिया लिकक अशेराया थांयात त्वथुलात:गु व गिदोनं दयकूगु वेदीइ द्रहं होमबलि बियात:गु खंकल।

29 इमिसं थ:थवय् न्यन, “थ्व सुनां या:गु?” इमिसं बांलाक न्यनेकने याना: स्वबलय् इमित धाल, “थ्व ला योआशया काय् गिदोनं या:गु ख:।”

30 अले शहरयापि मनूतयसं योआशयात धाल, “छिमि काय्यात पिने हजि। व सी हे मा:, छाया:सा वं बालया वेदीयात थुनाब्यगू व उकिया लिकक च्वंगु अशेराया थांयात नं पालाब्यगू दु।”

31 तर योआशं थ:गु विरोधय् दँपि मनूतयत् धाल, “छु छिपि बालया पंलिना: न्ववानागु ला? छु छिमिसं वयात बचय् यायेगु कुत: यानाच्वनागु ला? वयागु पंलिना: ल्वाइम्ह न्ह्याम्ह हे जूसां वयात सुथय् तक स्याइगु जुइ। बाल थ: हे घ: ख:सा सुनां वयागु वेदी थुनीबलय् वं थ:म्हं हे थ:गु रक्षा यायेमा।”

32 अथे जुया: उखुन्हुनिसँ इमिसं गिदोनया नां “यस्ब-बाल” धका: धाल। थुकिया अर्थ, “बालं थ:गु रक्षा थ:म्हं हे यायेमा”, इमिसं धाल, “छाया:सा गिदोनं थुनाब्यगू वेदी बालयागु हे ख:।”

33 अनंलि फुक्क मिघानी, अमालेकी व पुर्बयापि जातित छथाय् मुन। अले यर्दन खुसि छिना: यिजरेलया बेसीइ छाउनी तयाच्वन।

34 अले परमप्रभुयागु आत्मा गिदोनयाके वल। तुरही पुया: अबीएजर वंशया मनूतयत् थ:गु ल्युने वयेत गिदोनं स:तल।

35 वं मनश्शे न्यंकं दूतत छवया: अनयापि मनूतयत् स:तके छवल। वं आशेर, जबूलून व नप्तालीयाथाय् नं दूतत छवल। इपि नं वयात नापलायेत वल।

36 अले गिदोनं परमेश्वरयात धाल, “छि थ:गु बचकथं इस्त्राएलयात जिपाखें बचय् यानादीगु ख:सा

37 स्वयादिसँ, जिं फैयागु ऊन खलाय् तये। व ऊनय् जक सुतिल: लाना: उकिया प्यखेरं च्वंगु बैय् गना हे च्वन धा:सा छिं थ:गु बचकथं जिपाखें इस्त्राएलयात बचय् यानादी धका: जिं सीकाकाये।”

38 अले अथे हे जुल। गिदोन कन्हय् खुन्हु सुथय् न्हापां दन, वं ऊनयात तिस्यूबलय् छग: ख्वला जायक सुतिल: पिहां वल।

39 अले गिदोनं परमेश्वरयात धाल, “जिलिसँ तंचायादी मते तर जित: छक: हाकनं न्ववाये बियादिसँ। बिन्ति दु, जित: छक: हाकनं थ्व ऊनयागु जाँच काये बियादिसँ। थुपालय् धा:सा व ऊन जक गना च्वनेमा, अले सुति ल: बैय् लायेमा।”

40 उखुन्हु चान्हय् परमेश्वरं अथे हे यानादिल। कन्हय् खुन्हु ऊन गनाच्वन तर प्यखेरं च्वंगु बै सुति लखं प्यानाच्वन।

* 6:19 ६:१९ छगू एपा थ्व झिगू किलो ति ख:

7

गिदोनं मिघानीतयत् त्याकूगु

- 1 छन्हु यस्ब-बाल अर्थात् गिदोन व व नापं दुपिं मनूतयसं सुथ न्हापां दना: हरोदया बुँगा:चा तक वना: अन हे छाउनी तल। मिघानीतयगु छाउनी धा:सा इमिगु उत्तरपाखे मोरेया डॉडायगु क्वय् बेसीइ दुगु जुयाच्चन।
- 2 परमप्रभुं गिदोनयात धयादिल, “मिघानीतयत् इमिगु ल्हातय् बीत जिगु नितिं छलिसें यक्व मनूत दु। जिं मिघानीतयत् इमिगु ल्हातय् बी मखु। मखुसा जिमिसं थ:गु हे बलं लडाइँ त्याका:गु ख: धका: इस्राएलीतयसं जिगु विरोधय् त:धंछुया: धाइ।
- 3 आ: छ वना: मनूतयसं तायेक थथे धा, ‘ग्याना: थुरथुर खाइपि जुक्व गिलाद पहाडं लिहां वनेमा।’ ” उकिं निइनिद्रु: मनूत लिहां वन, झिद्रु: जक ल्यनाच्चन।
- 4 अले परमप्रभुं गिदोनयात धयादिल, “आ: नं मनूत यक्व दु, इमित क्वय् खुसिचाय् यंकि अले जिं छंगु नितिं इमित ब्यागल तये। ‘थ्व मनू छलिसें वनी’ धायेबलय् व मनू छलिसें वनी, अले ‘थ्व मनू छलिसें वनी मखु’ धका: धायेबलय् व मनू छलिसें वनी मखु।”
- 5 अथे जुया: गिदोनं मनूतयत् खुसिचाय् यंकल। परमप्रभुं धयादिल, “सुनां सुनां खिचां थें में फ्यया: ल: त्वनी इमित छखे ति, सुनां सुनां पुलि चुया: ल: त्वनी इमित धा:सा मेखे ति।”
- 6 स्वस:म्ह मनूतयसं ल्हा: म्हुतुइ यंका: ल: फ्यया: त्वन, ल्यंदुपिं सकसिनं पुलि चुया: ल: त्वन।
- 7 परमप्रभुं गिदोनयात धयादिल, “थुपिं में ल: फ्यया: त्वंपिं मनूतपाखें हे जिं छिमित बचय् याये व मिघानीतयत् छंगु ल्हातय् तयाबी। मेपिं सकसितं थथ:गु थासय् लिहां हूँ धका: धा।”
- 8 अथे जुया: गिदोनं स्वस:म्ह मनूतयत् जक तया: ल्यंदुपिं इस्राएलीतयत् थथ:गु पालय् लितछवल। इपिं स्वस:म्हयसिनं नयेगु सामान व तुरही जिम्मा काल।
मिघानीतयगु छाउनी इमिगु क्वय् बेसीइ दुगु जुयाच्चन।
- 9 उखुन्हु चान्हय् परमप्रभुं गिदोनयात धयादिल, “दँ! व छाउनीइ ल्वायेत कुहां हूँ, छाया:सा उकियात जिं छंगु ल्हातय् बीत्यनागु दु।
- 10 ल्वा:वनेत छ ग्या:सा थ: च्य: पूराहलिसें क्वय् छाउनीइ हूँ,
- 11 अले इमिसं धयाच्चंगु खँ छं ताइ। अनंलि छाउनीइ ल्वा:वनेत छंके आँट दइ।”
अथे जुया: गिदोन व वया च्य: पुराह लडाइँ याइपिं मनूत च्वनाच्चंगु थासय् वन।
- 12 मिघानीत, अमालेकीत व पुर्बयापिं जातित क्व:बुँइचाया हुल थें ग्वा: ग्वा: मुना: च्वनाच्चंगु जुयाच्चन। इमिके समुद्र सिथया फि ति हे अल्याख ऊँटत दु।
- 13 स्व, गिदोन अन थयंबलय वं छम्ह मनूखं थ: सायात थ:गु म्हगस कनाच्चंगु ताल। वं थथे धयाच्चन, “न्यँ, जिं म्हगसय् छपा: तछवमरि तुला: मिघानया छाउनीइ व:गु खना, व मरि पालय् वया: थुलि जोडं न्यात कि उकिं पालयात फातापुइका: क्वथलाबिल।”
- 14 वया पासां लिस: बिल, “धात्थें हे थ्व ला इस्राएली योआशया काय् गिदोनया तरवार हे ख:। परमेश्वरं मिघानीत व फुक्क सिपाइँतयत् वयागु ल्हातय् बियादीगु दु।”
- 15 व मनूया म्हगसया खँ व उकिया अर्थ न्यने धुंका: गिदोनं क्वछुना: परमेश्वरयात सुभाय् देछात। अनंलि व इस्राएलया छाउनीइ लिहां वया: धाल, “दँ! परमप्रभुं मिघानीतयगु छाउनीयात छिमिगु ल्हातय् बियादीगु दु।”
- 16 अले वं इपिं स्वस:म्ह मनूयात स्वंगू पुचलय् ब्वथला: इपिं सकसिगु ल्हातय् छपु तुरही व मिप्वा: दुगु खालि घ: इपिं सकसित बिल।
- 17 अले वं इमित धाल, “जित: स्व, जिगु ल्यूल्यु वा। अले छाउनीया लिक्क थ्यनीबलय् जिं गथे याये छिमिसं नं अथे हे या।
- 18 जि व जिमि मनूतयसं तुरही पुइबलय् छिमिसं नं छाउनीया प्यखेरं छिमिगु तुरही पु। अले तसकं हाला: धा, ‘परमप्रभुया निति व गिदोनया निति।’ ”
- 19 बाचा इलय् पा: च्वनिपिं मनूत ह्यूगु भचा जायेवं गिदोन व व नापं दुपिं सछिम्ह मिजं छाउनीया लिक्क थ्यन। इमिसं थ:गु तुरही पुया: थथ:गु ल्हातय् दुगु घ: तछ्यात।
- 20 इपिं स्वंगू पुचलं हे तुरही पुल अले घ: तछ्यात। खव ल्हातय् मिप्वा: व जव ल्हातय् तुरही कया: इपिं थथे हाल, “परमप्रभुया व गिदोनया नितिं तरवार।”
- 21 सकलें मनूतयसं छाउनीयात घेरय् याना: थथ:गु थासय् दन। व खनेवं मिघानीत ग्याना: तसकं हाला: बिस्युं वन।
- 22 स्वस:म्ह मनूतयसं तुरही पूबलय् परमप्रभुं शत्रुतयत् थथ:गु तरवार ज्वंका: छम्हयसिनं मेम्हयसित हमला याकादिल। अले मिघानी सेना सरैराया बेथ-शिन्ता व तब्बात लिक्कया हाबिल महोला शहरया सिमाना थयंक बिस्युं वन।
- 23 उबलय् हे नप्ताली, आशेर व फुक्क मनशशे कुलपाखें इस्राएलीत स:तल। अले इमिसं मिघानीतयत् लितुलिल।

24 गिदोनं एफ्राइमया पहाडयागु देश न्यंकं थथे धयाः दूत छवल, “क्वय् कुहां वयाः मिघानीतलिसें लडाईं या। अले यर्दन खुसि व बेथ-बरा तक इमिगु यर्दन खुसि छीगु थायूत त्याका का।”

उकिं सकलें एफ्राइमतयूत सःतल, अले बेथ-बरातक यर्दन खुसि छीगु थायूत इमिसं काल।

25 इमिसं ओरेब व जएब नांयापि निम्ह मिघानी शासकतयूत ज्वन। इमिसं ओरेबयात ल्वहधिकय् स्यात, लिपा उकियात “ओरेबया ल्वहंधी” नां तल। अले जएबयात दाख तिसीगु सालय् स्यात, लिपा उकियात “जएबया दाख तिसीगु सा” नां तल। इमिसं ओरेबयात ओरेबया ल्वहधिकय् अले जएबयात जएबया दाख तिसीगु सालय् स्यात। इमिसं मिघानीतयूत लितुलिनाः हे च्वन लिपा इमिसं ओरेब व जएबयागु छ्यं यर्दन पारि गिदोनयाथाय हल।

8

जेबह व सल्मुन्ना

1 एफ्राइमया मनूतयूसं गिदोनयात धाल – “छिं छाय् जिपिलिसें थज्याःगु व्यवहार यानादियागु? मिघानलिसें ल्वाःवंबलय् छिं जिमित छाय् सःताः मदीयागु?” थ्व खँयात कयाः इपिं वलिसें कचकच याः वल।

2 वं इमित धाल, “छिमिसं याःगु थें जिं आः छु यानागु दु धकाः? छु एफ्राइमयात त्वताःथकूगु दाख, अबीएजेरया* फुक्क बाली स्वयाः मभिं ला?

3 परमेश्वरं मिघानयाम्ह शासक ओरेब व जएबयात छिमिगु ल्हातय् बियादीगु दु। छिमिसं याःगु थें ति जिं छु याये फत?” वयागु थज्याःगु खँ न्यनाः इमिगु तं क्वलात।

4 गिदोन व वया स्वसःम्ह मन् यर्दनया सिथय् वयाः खुसि छित। इपिं त्यानुचासां इमिसं शत्रुतयूत लितु हे लिनाच्वन।

5 सुक्कोतय् थ्यने धुंकाः वं अनयापि मनूतयूत धाल, “जिमि थुपि मनूतयूत नयेत मरि बियादिसें, थुपि त्यानुचाःगु दु। जिं मिघानया शासक जेबह व सल्मुन्नायात लिनाच्वनागु दु।”

6 तर सुक्कोतयापि हाकिमतयूसं लिसः बिल, “छु जेबह व सल्मुन्ना छंगु ल्हातय् लाये धुंकल ला? अथेसा छिमि सिपाइँतयूत जिमिसं छाय् मरि बियेगु?”

7 गिदोनं धाल, “थुकिया लागि, परमप्रभुं जेबह व सल्मुन्नायात जिगु ल्हातय् बियादीबलय् जिं मरुभूमियागु कं व च्वामुगु कथिं छिमिगु लाय् कयपुयाः बी।”

8 व अनं पनीएलय् वन, अले अनयापि मनूतयूत नं व हे खँ धाल। पनीएलयापि मनूतयूसं नं सुक्कोतयापि मनूतयूसं थें हे लिसः बिल।

9 अथे जुयाः वं पनीएलयापि मनूतयूत धाल, “जि त्यानाः लिहां वये धुंकाः जिं थ्व किल्लायात थुनाबी।”

10 जेबह व सल्मुन्ना धाःसा झिन्त्यादूः ति सिपाइँतलिसें कर्कोर शहरय् च्वनाच्वंगु जुल। पुर्बयापि सकल सिपाइँत मध्ये बचय्जूपि उलि हे जक खः। १,२०,००० म्ह सिपाइँत तरवारं सी धुंकूगु जुयाच्वन।

11 नोबह व योगबहाया पुर्बपाखे पालय् च्वनिपिं मनूतयूसं छ्यलीगु लँपु जुयाः गिदोन थाहां वन अले आकाझाकां शत्रुतयूत हमला यात।

12 निम्ह मिघानी जुजुपिं जेबह व सल्मुन्ना बिस्सुं वन। तर गिदोनं लिनाः इमित ज्वन। अले इमि फुक्क सिपाइँत ग्यानाः उखेलाः थुखेलाः मदयक बिस्सुं वन।

13 योआशया काय् गिदोन हेरेसया भन्ज्याड जुनाः लडाइँनं लिहां वल।

14 अले लँय् वं छम्ह सुक्कोतयाम्ह ल्याय्महयात ज्वनाः वयाके न्यनेकने यात। व मनुखं सुक्कोतयापि न्हयेन्हय्मह हाकिमत व शहरयापि थकालितयूगु नां च्वयाबिल।

15 अनंलि गिदोन सुक्कोतयापिं मनूतयूथाय् वयाः थथे धाल, “स्व, जेबह व सल्मुन्नायात, इमिगु बारे छिमिसं थथे धकाः जितः हेस्याःगु खः, ‘छु जेबह व सल्मुन्ना छिमिगु ल्हातय् लाये धुंकल ला? अथेसा जिमिसं छिमि त्यानुपिं मनूतयूत छाय् मरि बियेगु?’ ”

16 वं शहरयापि थकालितयूत ज्वन, अले कं व च्वामुगु कथिं दायाः सुक्कोतयापिं मनूतयूत सजाँय बिल।

17 अनंलि व पनीएलय् वन अले वं अनयागु किल्लायात थुनाबिल, अले वं शहरयापिं मनूतयूत स्यात।

18 अबलय् वं जेबह व सल्मुन्नायात न्यन, “तबोरय् छं स्यानापिं मनूत गथे च्वं?”

इमिसं लिसः बिल, “इपिं छिं थें च्वं, सकसिगु ख्वाः जुजुया काय्पिनिगु थें च्वं।”

19 गिदोनं धाल, “इपिं जिमि दाजुकिजापिं जिमि हे मांया काय्पिं खः। धात्थें परमप्रभु म्वाःम्ह खः थें, छिमिसं इमिगु ज्यान बचय् याःगु जूसा जिं छिमि स्यानाछवये हे मखुनि।”

20 अले वं थः जेठाम्ह काय् येतेरयात धाल, “दनाः इमित स्या।” तर वं ग्यानाः तरवार लिमकाल छायाःसा अबलय् व नकतिनियाम्ह ल्याय्मह मचा खः।

21 उकिं जेबह व सल्मुन्नां धाल, “छिं थः हे दनाः जिमित स्यानादिसें, ‘मनू गथे च्वं वयागु बल नं अथे हे जुइ।’ ” उकिं गिदोनं इपिं निम्हयूसित स्यात अले वं इमि ऊँटया गःपतय् दुगु तिसा काल।

* 8:2 ८:२ अबीएजेर गिदोन अबीएजेर वंशयाम्ह खः

गिदोनं मूर्ति दयकृगु

22 इस्माएलीतयसं गिदोनयात धाल, “छिं इमित मिघानीतपाखें बचय् यानादिल। आ: छि जिमि शासक जुयादिसँ, छिगु लिपा छि मचाखाचात जिमि शासक जुइमा।”

23 गिदोनं लिस: बिल, “जि व जिमि कायनं मखु तर परमप्रभुं हे छिमित शासन यानादी।”

24 अनंलि वं धाल, “जिं छिमिके छगु खँ फवने। छिपिं छम्ह छम्हयसिनं जित: लाकाह:गु सामानं छचा: छचा: मार्वरि ब्यु।” अबलय् इस्माएलीतयं न्हायपनय् लुँयागु मार्वरि तीगु चलन दुगु जुयाचवन।

25 इमिसं लिस: बिल, “धात्थें जिमिसं उपिं मार्वरित छित: बी।” अले इमिसं बँय् काप: छक् लाया: फुक्कसिनं थथ:गु लाकाह:गु सामानं लुँयागु मार्वरि उकी तल।

26 वयात ब्युगु लुँयागु मार्वरितयगु तौल निइगु किलोग्राम ति दुगु जुल। तर उकी मिघानी जुजुतयसं पुनीगु तिसा, सिख: व बैजनी रंगयागु वस: अले उँटतयगु ग:प:यागु सिख:त मला:।

27 गिदोनं व लुं छगु एपोद दयकल, अले व थ:गु हे शहर ओप्राय् तल। अथे जूगुलि सकल इस्माएलीतयसं उकियात पुजा याना: परमप्रभुयात विश्वासघात यात। अले व गिदोन व वया परिवारयात तक्क्यकीगु जा: जुल।

गिदोन सीगु

28 थुकथं इस्माएलीतयगु ल्हातं मिघानीत बुत, इमिसं हाकनं छ्यं ल्हने मफुत। गिदोन म्वानाचवंतले पिइदँ तक देशय् शान्ति जुयाचवन।

29 योआशया काय् यरूब-बाल (गिदोन) थ:गु छँय वना: अन हे चवन।

30 गिदोनया कला:पिं हे यक्व दुगु जुया: वया कायपिं हे न्हयेम्ह दु।

31 शेकेमय् च्वनीम्ह वया मथ्या:म्ह कला:पाखें नं छम्ह काय दत। वं वयागु नां अबीमिलेक तल।

32 योआशया काय् गिदोन तसकं बुरा जूबलय् सित, अले वयात वया अबुया सीगालय् अबीएजेरीतयगु ओप्राय् थुन।

33 गिदोन सीवं इस्माएलीत व्यभिचारीत थें बालघ:या ल्यु वन। इमिसं बाल-बरीतयात थ: घ: दयकल।

34 प्यखेरं च्वपिं इमि शत्रुतयगु ल्हातं इमित बचय् यानादीम्ह परमप्रभु थ: परमेश्वरयात इमिसं ल्वमंकल।

35 यरूब-बालं (गिदोन) इस्माएलया निंति या:गु फुक्क भिंगु ज्यायात ल्वमंका: इमिसं वया परिवारयात यायेमा:गु दया मया:।

9

अबीमिलेकं थ:त जुजु घोषणा या:गु

1 छन्हु यरूब-बालया काय् अबीमिलेक शकेमय् थ: पाजुपिन्थाय् वन, अले थ: मां व पाजुया थ:थिति सकसितं वं थथे धाल, “शकेमयापिं सकलें मन्तयत थ्व खँ न्यनादिसँ, ‘छिमिगु लागि छु ज्यु? यरूब-बालया न्हयेम्ह कायपिन्सं शासन या:गु ज्यु कि छम्ह हे मिजंनं जक शासन या:गु ज्यु। जि छिकपिनि हे ला व हि ख: धयागु खँ लुमंकादिसँ।’ ”

3 इमि पाजुपिन्सं शकेमय् च्वपिं मन्तयत थ्व हे खँ धाल। इमिसं अबीमिलेकया ल्यूल्यु वनेगु बिचा: यात। इमिसं धाल, “व झी थ: हे मनु ख:।”

4 इमिसं वयात बाल-बरीतया देगलं वह:यागु न्हयेगु कुचा बिल, अले व ज्वना: वं हारापिं मन्तयत ज्यालाय् काल, इपि वयागु ल्यु जुल।

5 अनंलि व थ: बौया छँ ओप्राय् वन अले अन छगु: त:ग्व:गु ल्वहँतय् हया: यरूब-बालया न्हयेम्ह कायपिन्त स्यानाबिल। तर गिदोनया दकलय् चिधिक:म्ह काय् योताम धा:सा सुलाच्वंगुलि बचय् जुल।

6 अले शकेमयापिं सकलें मन्त व बेथ-मिल्लोयापिं सकलें मन्त मुना: शकेमय् दुगु त:मागु सिमाया लिक्क ला:गु थामय् अबीमिलेकयात जुजु दयकल।

योतामया उखान

7 थ्व खँ न्यना: योतामया गीरीज्जीम पहाडया च्वकाय् वना: तसकं हाला: थथे धाल, “हे शकेमय् च्वपिं मन्त। जिगु खँ न्यँ, अले परमेश्वरं छिमिगु खँ न्यनेमा।”

8 छन्हु सिमात छमा सिमायात जुजु ल्ययेत मुन। इमिसं जैतूनया सिमायात धाल, “जिमि जुजु जुयादिसँ।”

9 “तर जैतूनया सिमां लिस: बिल, ‘घ:तयत व मन्तयत हनाबना बीगु थ:गु मू वंगु चिकंयात त्व:ता: छु जि सिमातय् जुजु जुयेगु ला?’

10 “अले सिमातयसं य:मरिया सिमायात धाल, ‘छि झाया: जिमि जुजु जुयादिसँ।’

11 “तर य:मरिया सिमां धाल, ‘थ:गु भिंगु व सा:गु फलयात त्व:ता: छु जि सिमातय् जुजु जुयेगु ला?’

12 “अले सिमातयसं दाखमायात धाल, ‘छि झाया: जिमि जुजु जुयादिसँ।’

13 “दाखमां लिस: बिल, ‘घ: व मन्तयत लयताय्कीगु जिगु दाखमघयात त्व:ता: छु जि सिमातय् जुजु जुयेगु ला?’

14 “आखिरय् फुक्क सिमातयसं कंमायात धाल, ‘छि झाया: जिमि जुजु जुयादिसँ।’

15 “कंमां सिमातयत् धाल, ‘छिमिसं जितः धात्थे हे जुजु दयके मास्ति वःसा जिगु किचलय् वा। मखुसा जिगु कचा-कचां मि पिहां वयाः लेबनानया देवदास्यात भस्म यानाबीमा।’

16 “अनंलि योतामं धाल, उकिं आः स्वः! अबीमिलेकयात जुजु दयकाः छिमिसं छु खःगु ज्या यानागु दु? छु छिमिसं यरूब-बाल व वया परिवारलिसें पायछिगु ज्या यानागु दु? व वयात यायेमाःगु व्यवहार यानागु दु?

17 जिमि बौनं छिमिगु निंति लडाइँ यानादिल अले थःगु ज्यान पानाः छिमित मिघानीतयगु ल्हातं बचय् यानादिल। तर थौं छिपिं जिमि बौया परिवारया विरोधय् दंगु दु।

18 वया न्हयेम्ह कायूपिन्त छगः हे ल्वहँतय् स्याःगु दु अले छिमिसं वया भ्वातिया काय् अबीमिलेकयात थःगु जातियाम्ह जूगुलि शकेमय् च्वनिपिं मनूतय् जुजु दयकूगु दु।

19 अथे जुयाः छिमिसं थौं यरूब-बाल व वया परिवारलिसें पायछिगु व्यवहार यानागु दुसा छिपिं अबीमिलेकलिसें लयत्ता, अले व छिपिलिसें लयतायेमा।

20 अथे मखुसा अबीमिलेकपाखें मि पिहां वयाः शकेम व बेथ-मिल्लो शहरयापि मनूतयत् भस्म यानाबीमा। अले छिपिं शकेम व बेथ-मिल्लोयापिं मनूतपाखें मि पिहां वयाः अबीमिलेकयात भस्म यानाबीमा।”

21 अले योताम बिस्स्युं वन। थः दाजु अबीमिलेक खनाः ग्यागुलि योताम बेअर धाःगु थासय् बिस्स्युं वनाः अन हे च्वन।

अबीमिलेक व शकेमयापिं मनूतय् दथुइ ल्वापु जूगु

22 अबीमिलेकं स्वदँ तक इस्त्राएलय् शासन यात।

23 अले परमेश्वरं अबीमिलेक व शकेमयापिं मनूतयगु दथुइ ल्वापु थनेत मभिगु आत्मा छ्वयाहयादिल, अले शकेमयापिं मनूतयसं वयात विरोध यात।

24 यरूब-बालया न्हयेम्ह कायूपिन्त स्याःगु अपराधया सजाँय इमित स्याःम्ह वया दाजु अबीमिलेकयात व वया थः किजापिन्त स्यायेत वयात ग्वाहालि याःपिं शकेम शहरयापिं मनूतयत् लायेमा धकाः परमेश्वरं थथे यानादीगु खः।

25 शकेमयापिं मनूतयसं अबीमिलेकयात पियाः च्वनेत डाँडाया च्वकाय् च्वकाय् मनूत तल। इमिसं अनं जुयावनीपिं मनूतयत् लुटे यायेगु यात। थ्व खँ अबीमिलेकयात न्यंकल।

गालं अबीमिलेकयात चुनौती ब्यूगु

26 उबलय् एबेदया काय् गाल थः दाजुकिजापिं नापं शकेमय् वन। अले शकेमयापिं मनूतयसं वयात पत्याः यात।

27 इपिं थथःगु क्यबय् दाख खायेधुंकाः तिस्सिनाः ति पिकाल। अनंलि इपिं थः घःया देगलय् नखः हनेत वन। अन इमिसं भवय नयेबलय् अबीमिलेकयात सराः बिल।

28 अबलय् एबेदया काय् गालं धाल, “अबीमिलेक सु खः? अले शकेम छु खः धकाः झीसं वयागु सेवा यायेत? छु व यरूब-बालया काय् मखु ला? अले वया न्वकू धाःसा जबूल मखु ला? शकेमयात थापंयाम्ह हमोरया मनूतयगु सेवा या। झीसं छाया अबीमिलेकयागु सेवा यायेगु?

29 जि थ्व देशयाम्ह नायः जूगु जूसा जिं वयात ख्याना छ्वयेगु खः। जिं अबीमिलेकयात ‘जिनापं ल्वाः वयेत छिमि सकलें सिपाइँत सःती’ धकाः धायेगु खः।”

30 व शहरयाम्ह बडा-हाकिम जबूलं एबेदया काय् गालं धाःगु खँ न्यनाः व तसकं तंचाल।

31 वं अबीमिलेकयाथाय् सुनानं मसीक थथे धयाः दूतत छवल, “स्व, एबेदया काय् गाल व वया दाजुकिजापिं शकेमय् वयाः शहरयात छिगु विरोधय् ग्वाकूगु दु।

32 उकिं चान्हय् हे दनाः छि व छिनापं दुपिं मनूत शहर पिने पियाच्चनादिसँ।

33 अनंलि सुथय् निभाः लुइगु इलय् हे शहरयात हमला यानादिसँ। अले गाल व वया मनूत पिहां वइबलय् छु यायेमाः व यानादिसँ।”

34 उकिं अबीमिलेक व वया मनूत चान्हय् हे दन, अले प्यंगू पुचः जुयाः शकेमय् हमला यायेत पियाच्चन।

35 अले अबीमिलेक व वया पासापिं थःपिं सुलाच्चंगु थासं पिहां वःबलय् एबेदया काय् गाल पिने वनाः शहरयागु लुखाय् दनाच्चन।

36 गालं इमित खनाः जबूलयात धाल, “मनूत डाँडाया च्वकां क्वय् कुहां वयाच्चंगु दु।”

जबूलं लिसः बिल, “इपिं मनूत मखु, पहाडया किचःत जक खः।”

37 गालं हाकनं धाल, “स्व, मनूत पृथ्वीया दथुं* जुयाः क्वय् कुहां वयाच्चंगु दु। अन छपुचः धाःसा साइत स्वइगु सिमाया लँपु जुयाः वयाच्चंगु दु।”

38 अले जबूलं वयात धाल, “आः छंगु ततःधंगु खँ गन वन? छं थथे धाइगु, ‘अबीमिलेक सु खः धकाः झीपिं वया प्रजा जुइत?’ छं क्वहंक्पिं थुपिं हे मनूत मखु ला? आः वनाः इपिलिसें लडाइँ या।”

39 उकिं गालं शकेम शहरयापिं मनूतयत् व्वना यंकाः अबीमिलेकलिसें ल्वात।

* 9:37 ९:३७ मनूत पृथ्वीया दथुं हिब्रू भाषाय् च्वयातःगु पृथ्वीया दथुइ धाःगु गिराजिन पर्वत व पवित्रथाय् जुइफु

40 तर अबीमेलिकं वयात बुकल अले व बिस्युं वन। ध्वाखाय् दुहां वनेगु थाय् तक लँ दुच्छि हे सीम्हत उखेलाः थुखेलाः जुयाच्चन।

41 अबीमेलिक अरूमाहय् च्वनाच्चन। जबूलं गाल व वया दाजुकिजापिन्त शकेमं ख्याना छवल। इपिं अन च्वने मफुत।

अबीमेलिकं हमला यानाः शकेम शहरयात नाश याःगु

42 कन्हय् खुन्हु शकेमय् च्वपिं मनूत पिने बुँइ वन अले व खँ अबीमेलिकयात कन।

43 अले वं थः सेनायात स्वपुचः यानाः बुँइ पियाच्चन। मनूत शहरं पिहांवयाच्चंगु खनाः व थः सुलाच्चंगु थासं पिहां वयाः इमित हमला यात।

44 अले अबीमेलिक थःगु पुचःनापं न्ह्यःने ब्वाँय् वनाः शहरया ध्वाखाय् दन। अले मेगु निगू पुचलं ख्यलय् दुपिं सकलें मनूतयत् हमला यानाः स्यानाबिल।

45 न्हिच्छि हे लडाइँ जुयाच्चन। अबीमेलिकं शहर त्याका काल, अनयापिं मनूतयत् स्यानाः शहरयात नाश यानाबिल। अले अनयागु बैय् चि हलाबिल।

46 थ्व न्यनाः शकेमया किल्लाय् च्वपिं मनूत एल-बरीतयागु देगःया किल्लाय् दुहां वन।

47 थ्व खँ अबीमेलिकयाथाय् थ्यन।

48 उकिं अबीमेलिक थः मनूतनापं सल्मोन पहाडय् थाहां वन। अले अबीमेलिकं ल्हातय् पा कयाः सिमा कचा ध्यनाः ब्वहलय् तल। अले वं थःनापं दुपिं सकल मनूतयत् धाल, “याकनं छिमिसं नं जिं यानागु थें हे या।”

49 अले व नापं दुपिं सकल मनूतयत्सं नं छपु छपु सिमा कचा ध्यनाः अबीमेलिकं याःथें उकियात देगःया किल्लाय् न्ह्यःने पँचिना तयाबिल अले उकी मि तयाबिल। थुकथं द्रुःछिमह ति मिस्त व मिजंत सित।

अबीमेलिकयात स्याःगु

50 अबीमेलिक तेबेस शहरय् वन अले उकियात घेरय् यानाः त्याका काल।

51 शहर दुने छगू बल्लाःगु किल्ला दुगु जुयाच्चन, उकिं शहरयापिं सकल मिजं मिस्त किल्लाय् दुहां वनाः उकिया लुखा तिनाः छतय् थाहां वन।

52 अबीमेलिक वयाः किल्लाय् हमला यात। किल्लाय्ति मिनं नकाः छवयका छवयेत व किल्लाय् लुखाय् थ्यंबलय् हे

53 छम्ह मिसां छगः च्वय्या ल्वहंघः वान्छवयाः वयागु छ्यं तछ्यानाबिल।

54 अले अबीमेलिकं थःगु ल्वाभः ज्वनीम्ह ल्याय्म्हयात हथासं सःताः धाल, “थःगु तरवार पिकयाः जितः स्यानाब्यु। अबीमेलिकयात छम्ह मिसां स्यात धकाः मनूतयत्सं मधायेमा।” व ल्याय्म्ह मनुखं थःगु तरवार वयागु म्हय् सुयाबिल। अले व अन हे सित।

55 अबीमेलिक थुकथं स्यगू खनाः इस्राएलीत थथःगु छँय् लिहां वन।

56 थुकथं थः न्हयेम्ह दाजुकिजापिन्त स्यानाः थः अबुलिसें याःगु मभिंगु ज्याया बदला परमेश्वरं वयाके कयादिल।

57 अले शकेमयापिं मनूतयत्सं याःगु फुक्क मभिंगु ज्या नं परमेश्वरं इमिगु हे छेनय् लितः छवयादिल। यरूब-बालया काय् योतामयागु सराः इमित हे लात।

10

तोला न्यायकर्ता ल्ययादीगु

1 अबीमेलिक सी धुंकाः इस्राएलीतयत् बचय् यायेत इस्साखार कुलयाम्ह तोला धाःम्ह न्यायकर्ता जुल। व पुवाया काय् अले दोदोया छय् खः। व एफ्राइमया पहाडी देशयागु शामीर धाःगु थासय् च्वनीम्ह खः।

2 व निइस्वदँ तक इस्राएलयाम्ह न्ह्यलुवाः जुल। व सी धुंकाः वयात शामीरय् थुनाबिल।

याईर न्यायकर्ता ल्ययादीगु

3 वया लिपा गिलादयाम्ह याईर न्यायकर्ता जुल। व निइनिदँ तक इस्राएलीतय् न्ह्यलुवाः जुल।

4 वया स्विम्ह गधा गया जुइपिं स्विम्ह काय् दु। इमिके गिलाद देशया स्विगू शहर नं दु। थौं तक नं इमिगु शहरतयत् हब्बात-याईर धकाः धाः।

5 याईर सीधुंकाः वयात कामोनय् थुनाबिल।

पलिशतीत व अम्मोनीतयगु ल्हातय् मियादीगु

6 हाकनं इस्राएलीतयत्सं अराम, सीदोन व मोआबयापिं अले अम्मोनीत व पलिशतीतय् घःत अले बालघः व अशतोरैत घःमय्जुयात पुजा यानाः परमप्रभुया मिखाय् मभिंगु ज्या यात। इमिसं परमप्रभुयात त्वःतल अले वय्कःया सेवा नं मयात।

7 अथे जुयाः परमप्रभु इस्राएल खनाः तंचायदिल। अले वय्कलं इमित पलिशतीत व अम्मोनीतयगु ल्हातय् मियादिल।

† 9:45 ९:४५ चि हलाबीगु नाश जूगु शहरय् चि हलाबीगु विधि शहरयात सराः लाःगु वा हाकनं अन छुं बुयाः मवइगु निगुलिइ छगू जुइफु

8 इमिसं इस्राएलीतयत् उगु दँय कसा: बिया: क्वत्यलातल। अले यर्दनया पुर्बपाखे एमोरीतयगु देश गिलादय् च्वनीपिं सकलें इस्राएलीतयत् झिंच्यादँ तक तसकं दुःख बिया हे च्वन।

9 अम्मोनीत नं यर्दन खुसि पार याना: यहदा, बेन्यामीन व एफ्राइम कुलयापिं मनूतलिसें लडाईं यात। अले इस्राएलीत तःधंगु दुःखय् लात।

10 अले इस्राएलीतयसं थथे धया: परमप्रभुयात ग्वाहालिया नितिं बिनति यात, “जिमिसं थः परमेश्वरयात त्वःता: बालघःतयत् पुजा याना: छिगु विरोधय् पाप यानागु दु।”

11 परमप्रभुं इस्राएलीतयत् धयादिल, “न्हापा मिश्रीत, एमोरीत, अम्मोनीत, पलिशतीत,

12 सीदोनीत, अमालेकीत व मिघानीतयसं दुःख ब्यबलय् छिमिसं जिके ग्वाहालि फ्वन। छु जिं छिमित इमिगु ल्हातं बचय् मयाना ला?

13 तर छिमिसं जितः त्वःता: मेपिं घःतयत् पुजायात। उकिं आ: जिं छिमित हाकनं बचय् याये मखूत।

14 वना: छिमिसं ल्यःपिं घःतयत्के ग्वाहालि फ्वँ, इमिसं हे छिमित दुःख जुइबलय् बचय् यायेमा।”

15 तर इस्राएलीतयसं परमप्रभुयात धाल, “जिमिसं पाप यानागु दु। जिमित छिं छु यानादी मास्ति वः व हे यानादिसँ। तर जिमिसं छितः बिनति याये दया याना: थौं जिमित बचय् यानादिसँ।”

16 अले इमिसं मेपिं घःतयत् त्वःता: परमप्रभुयागु आराधना यात। अले परमप्रभुं इस्राएलीतयगु अप्वः दुःख जूगु स्वयादी मफुत।

17 अम्मोनीत मुना: गिलादय् वया: अन हे छाउनी तल। इस्राएलीतयसं नं मुना: गिलादया मिस्पाय् छाउनी तल।

18 अन गिलादया मनूतय् थकालितयसं थःथवय् खँ ल्हात, “सुनां अम्मोनीतयत् हमला याइ व मनू हे गिलादय् च्वनिपिं सकलें मनूतय् न्ह्यलुवा: जुइ।”

11

यिप्ता

1 यिप्ता धाःम्ह छम्ह मनू दु। व गिलादी खः, व तसकं बहादुर सिपाईं खः। व छम्ह वेश्यापाखें बूम्ह गिलादया* काय् खः।
2 गिलादया कलाःपाखें यक्व कायपिं नं बुइकल। तर इपिं तःधिकः जूबलय् इमिसं यिप्तायात पितछवल। इमिसं वयात धाल, “जिमि बौया छँय् छंगु छुं नं हक मदु। छ ला मेम्ह हे मिसाया काय् खः।”

3 अथे जूगुलि थः दाजुकिजाया ल्हातं बचय् जुइत यिप्ता तोब देशय् च्वंवन। अले वं छपुचः ज्यालगय् मजूपिं मनूत मुंकल, इपिं वलिसें चाःहिला: जुइगु जुल।

4 छुं ई लिपा अम्मोनीतयसं इस्राएलीतलिसें लडाईं याःबलय्

5 तोब देशं यिप्तायात हयेत गिलादयापिं थकालित वन।

6 इमिसं वयात धाल, “जिमि सेनापति जुयादिसँ अले जिपिं अम्मोनीतलिसें ल्वाये फइ।”

7 तर यिप्तां गिलादयापिं थकालितयत् धाल, “छु छिमिसं जितः जिमि बौया छँनं हेपय् याना: पितछवया हयागु, मखु ला? छिमित दुःख जूबलय् आ: छाय् छिपिं जिथाय् वयागु?”

8 इमिसं लिसः बिल, “न्ह्यागु हे जूसां आ: जिपिं छिपाखे लिहां वयागु दु। छि जिपिलिसें झाया: अम्मोनीतलिसें ल्वानादिल धाःसा छि गिलादयापिं जिपिं सकसियां न्ह्यलुवा: जुइ।”

9 यिप्तां लिसः बिल, “जि छिपिलिसें वंसा अले परमप्रभुं इमित जिगु ल्हातय् बियादीसा जि धात्थें छिमि न्ह्यलुवा: जुइ ला?”

10 गिलादया थकालितयसं हाकनं यिप्तायात धाल, “परमप्रभु इमिगु दथुइ साक्षी जुल, जिमिसं धात्थें हे छिं धयादीगु थें हे याये।”

11 उकिं यिप्ता गिलादया थकालित नापं वन, अले मनूतयसं वयात थः न्ह्यलुवा: व सेनापति दय्कल। अले मिस्पाय् परमप्रभुया न्ह्यःने यिप्तां थःगु फुक्क खँ हाकनं धाल।

यिप्तां अम्मोनीतयगु विरोध याःगु

12 यिप्तां अम्मोनयाम्ह जुजुयाथाय् दूतत छवया: न्यन, “जिमिगु देशय् हमला यायेत जिमिसं छंगु छु स्यंकागु दु?”

13 अम्मोनी जुजुं यिप्ताया दूतयत् थ्व लिसः बिल, “इस्राएलीत मिश्र देशं वःबलय् इमिसं अर्नोनं यब्बोक व यर्दन तक जिमिगु देशया जमिन काःगु खः। अथे जूगुलि आ: व याउँक लितब्यु।”

14 यिप्तां अम्मोनयाम्ह जुजुयाथाय् हाकनं थथे धया: दूतत छवल,

15 “यिप्तां थथे धयादी, इस्राएलीतयसं मोआबीतयगु देश काःगु मदु, अले अम्मोनीतयगु देश नं काःगु मदु।

16 तर इस्राएलीत मिश्र देशं थाहां वःबलय् इपिं मरूमि जुया: लाल समुद्रय् वन अले कादेशय् थ्यन।

* 11:1 ११:१ गिलाद गिलाद लागाया काय्

- 17 इमिसं वयागु देश जुयाः वनेब्यु धकाः इनाप यायेत एदोमया जुजुयाथाय दूतत छवल। तर व मानय मजू। थुकथं मोआबया जुजुयाथाय नं दूतत छवल तर व नं मानय मजुल। उकिं इस्राएल कादेशय हे च्वन।☆”
- 18 “अनं लिपा इपिं मरुभूमि जुयाः वन अले एदोम व मोआबया सिथं सिथं जुयाः मोआबया पुर्ब वनाः अर्नोनया मेखेपाखे छाउनी तल। अर्नोन खुसि मोआबया सिमाना जूगुलि इपिं मोआब देशय दुहां मवं।☆”
- 19 “अनं लिपा इस्राएलं हेसबोनय शासन याइम्ह एमोरीतय जुजु सीहोनयाथाय दूतत छवयाः वयात थथे धाल, ‘जिमित छिगु देश जुयाः जिमिगु थःगु हे थासय वनेबियादिसैं।☆’ ”
- 20 अयजूसां सीहोनं इस्राएलयात वयागु देश जुयाः वने बीत पत्याः मयात। वं थः सकल सिपाइँतयत मुंकल, अले यहसाय छाउनी तयाः इस्राएललिसैं लडाइँ यात।
- 21 “अले परमप्रभु इस्राएलया परमेश्वरं सीहोन व वया सकलें सिपाइँतयत इस्राएलयागु लहातय बियादिल। इमिसं इमित बुकल। इस्राएलं व देशय च्वंपिं एमोरीतयगु फुक्क लागा त्याका काल।
- 22 इमिसं अर्नोननिसैं यब्बोक तक व मरुभूमिनिसैं यर्दन खुसि तक हे एमोरीतयगु फुक्क लागा काल।”
- 23 “अथे जुयाः परमप्रभु इस्राएलयाम्ह परमेश्वरं, एमोरीतयत इस्राएलीतय न्ह्यःनं ख्याना छवयादिल। आः थ्व लित कायेत छंगु छु हक दु?
- 24 छिमि घः कमोशं छिमित छु बी छु व छिमिसं मकाइ ला? थुकथं हे जिमि परमप्रभु परमेश्वरं पितिना छवःपिं मनूतयगु देश जिमिसं काये।
- 25 हानं छु छु मोआबयाम्ह जुजु सिप्पोरया काय बालाक स्वयाः भिं ला? छु वं गुबलें इस्राएलयात हमला यात ला?☆
- 26 स्वसः दँ तक इस्राएलीत हेसबोन, अरोएर व वया प्यखेरं च्वंगु बस्तीतय व अर्नोनया सिथय च्वंगु फुक्क शहरय च्वन। छिमिसं उबलय उमित छाय लित मकयागु?
- 27 जिमिसं छिमित छुं स्यंकागु मदु, तर छिमिसं जिमित हमला यानाः स्यंकाच्चंगु दु। परमप्रभु न्याय यानादीम्ह खः। वयकलं हे इस्राएलीत व अम्मोनीतय दथुइ थौया न्हिइ न्याय यानादीमा।”
- 28 तर यिप्तां छवःगु बुखँयात अम्मोनीतय जुजुं वास्ता हे मयाः।

यिप्तां भाकल याःगु

- 29 अले परमप्रभुयागु आत्मा यिप्तायाके वल, अले व गिलाद व मनश्शे जुयाः गिलादया मिस्पां दुहां वनाः अम्मोनीतलिसैं ल्वायेत न्ह्यज्यात।
- 30 अले यिप्तां थ्व भाकल यानाः धाल, “छिं अम्मोनीतयत जिगु लहातय बियादिल धाःसा
- 31 जि अम्मोनीतयत बुकाः याउँक लिहां वयेबलय जिगु छँनं पिहांवःम्ह न्ह्याम्ह जिं नापलासां व परमप्रभुयाम्ह जुइ अले जिं वयात होमबलि याना छाये।”
- 32 यिप्ता अम्मोनीतयत हमला यायेत इमिपाखे वन अले परमप्रभुं इमित वयागु लहातय बियादिल।
- 33 वं अरोएरनिसैं मिन्नीत व हाबिल-करमीम तक निइगू शहरत नाश यानाबिल। थुकथं इस्राएलं अम्मोनयात त्याकल।

यिप्ताया म्हाय

- 34 यिप्ता मिस्पाय थःगु छँय लिहां वःबलय वयात पिने नापलायेत दम्फुत थाथां अले प्याखं हुहुँ इवात वया म्हाय पिहां वल। व वया याकः म्हाय खः, वया मेपिं सुं नं कायम्हाय मदु।
- 35 यिप्तां वयात खंबलय वं थःगु वसः खुनाः धाल, “अय जिमि म्हाय! छं जिगु नुगः क्वतुंका ब्यूगु दु। छाय छं जितः दुःख बियागु? जिं परमप्रभुयाके छगू तःधंगु भाकल यानागु दु अले जिं व त्वाथुले मफु।”☆
- 36 वं लिसः बिल, “बाः, छिं परमप्रभुयात बचं बियादीगु दु। छिं गथे धयादीगु खः अथे हे जिलिसैं यानादिसैं छायाःसा परमप्रभुं छिं शत्रु अम्मोनीतलिसैं बदला कयादीगु दु।”
- 37 अले वं थः बाःयात धाल, “जितः छगू दया यानादिसैं। थः पासापिनापं थुपिं डाँडाय ख्वयाः चाःहिला जुइत जितः निला तक त्वःतादिसैं। अबलय जिगु ब्याहा गुबलें जुइमखुगुलि इपिं नाप वनाः जि ख्वयाच्वने।”
- 38 वं धाल, “छ वने फु।” अले वं वयात निलाया लागि वनेबिल। व थः पासापिनापं वन, अले पहाड पहाडय वनाः ख्वयाजुल, छायाःसा वं गुबलें ब्याहा मयाइगु जुल।
- 39 निला फुइ धुंकाः व थः बाःयाथाय लिहां वल अले यिप्तां थःमं भाकल याःगु थें हे यात। व सुं मिजनापं घंगु मदु।
- 40 अननिसैं इस्राएलया म्हायपिं प्यन्हु तक गिलादी यिप्ताया म्हायया लुमन्तिइ पिने पिहां वनीगु चलन इस्राएलय शुरु जुल।

12

यिप्ता व एफ्राइम कुलयापिं

☆ 11:17 ११:१७ गन्ती २०:१४-२१ ☆ 11:18 ११:१८ गन्ती २१:४ ☆ 11:19 ११:१९ गन्ती २१:२१-२४ ☆ 11:25 ११:२५ गन्ती २२:१-६ ☆ 11:35 ११:३५ गन्ती ३०:२

- 1 छुं ई लिपा एफ्राइमयापि मन्तयसं थः सेनायात मुंकल। अले खुसिया उखे वनाः सापोनय् इमिसं यिप्तायात धाल, “अम्मोनीतलिसें लडाई याः वनाबलय् जिमित छाय सः ता मदीयागु? जिमिसं छितः व छिगु छँ छवयेकाबी।”
- 2 यिप्तां लिसः बिल, “जि व जिमि मन्तय् अम्मोनीतलिसें तः धंगु ल्वापु जुयाचवंगु खः। अले जिं छिमित ग्वाहालिया निति सः तागु खः अयनं छिमिसं जिमित इमिगु ल्हातं बचय् मयाः।
- 3 छिमिसं जिमित ग्वाहालि बी मखु थें च्वन, उकिं जि थः गु ज्यान पानाः अम्मोनीतलिसें ल्वायेत वना। अले परमप्रभुं इमित जिगु ल्हातय् बियादिल। आः छु धकाः छिपिं थौं जिलिसें ल्वाः वयाचवनागु?”
- 4 अले यिप्ता गिलादयापि मन्तयत् मुंकाः एफ्राइमीतलिसें ल्वात। “अय् गिलादीत, छिपिं एफ्राइम व मनश्शेया लागाय् च्वनाचवंगु जसां छिपिं एफ्राइमपाखें बिस्सुं वंपि खः।” धकाः एफ्राइमीतयसं धाः गुलि गिलादीतयसं इमित हमला यात।
- 5 गिलादीतयसं एफ्राइमपाखे वनेत यर्दन खुसि छीगु थायत् त्याका काल। अले सुं बचय् जूमह एफ्राइमी वयाः “जितः खुसिया उखे वनेब्यु” धाः सा गिलादयापि मन्तयसं वयात “छु छ एफ्राइमी खः?” धकाः न्यनीगु। वं “मखु” धाल धाः सा
- 6 इमिसं “अथे जसा ‘शिब्बोलेत’ धा” धकाः धाइगु। वं व खँवः बांलाक धाये मफयाः “सिब्बोलेत” धाल धाः सा इमिसं वयात ज्वनाः यर्दन छीगु थासय् स्याइगु। उबलय् एफ्राइमयापि पिइनिद्रः मन्तयत् स्यात।
- 7 यिप्ता खुदें तक इस्राएलयाम्ह न्ह्यलुवाः जुल। गिलादी यिप्ता सित, वयात गिलादया छगू शहरय् थुनाबिल।

इब्सान, एलोन व अब्दोनयात न्यायकर्ता ल्ययादीगु

- 8 यिप्ता लिपा बेथलेहेमयाम्ह इब्सान इस्राएलयाम्ह न्ह्यलुवाः जुल।
- 9 वया स्विमह काय व स्विमह म्हाय् दु। वं इपि स्विमह म्हाय्पिन्त मेगु वंशयापि मिजंतलिसें ब्याहा यानाबिल। अले थः कायपिनिगु लागि मेगु वंशपाखें स्विमह भौपिं हल। व न्हयदें तक इस्राएलयाम्ह न्ह्यलुवाः जुल।
- 10 अले इब्सान सित। वयात बेथलेहेमय् थुनाबिल।
- 11 वया लिपा जबूलनी एलोन झिदें तक इस्राएलयाम्ह न्ह्यलुवाः जुल।
- 12 अले एलोन सित, वयात जबूलन देशया अय्यालोणय् थुनाबिल।
- 13 अनंलि पिरातोनी हिल्लेलया काय अब्दोन इस्राएलयाम्ह न्ह्यलुवाः जुल।
- 14 वया गधा गया जुइपिं पिइमह काय व स्विमह छय् दु, इपि सकलें न्हयेमह गधा गया जुइपिं खः। अब्दोन च्यादें तक इस्राएलयाम्ह न्ह्यलुवाः जुल।
- 15 अले हिल्लेलया काय अब्दोन सित, वयात अमालेकीतयगु पहाडी देशय् एफ्राइमया पिरातोणय् थुनाबिल।

13

शिमशोन बूगु

- 1 हाकनं इस्राएलीतयसं परमप्रभुया मिखाय् मभिं गु ज्या यात। अथे जुयाः वयक्लं इमित पिइदंतकया लागि पलिशतीतयगु ल्हातय् बियादिल।
- 2 सोराय् दान कुलयाम्ह मानोह धाः म्हा छमह मनु दुगु जुयाच्वन। वया कलाः मचाखाचा मदुमह जुयाच्वन।
- 3 परमप्रभुया दूत व मिसायाथाय् खनेदय्कः वयाः वयात धाल, “छं आः तक मचाखाचा मदुनि, अयनं छं प्वाथय् दइ, अले छमह काय बुइकी।
- 4 आः छं जिं धाः थें या, होश याना जु, दाखमघ वा मेगु काइगु त्वँसा त्वने मते, अले छं अशुद्रगु नसा नये मते।
- 5 छायाधाः सा छं प्वाथय् दयाः छमह काय बुइकी। वयागु सँ गुबलें चाये मते, छायाधाः सा व मचा बूखुन्हुनिसें हे परमेश्वरया निति अलग तः म्हा नाजिरी जुइ। वं हे इस्राएलयात पलिशतीतयगु ल्हातं त्वः तकेगु ज्या शुरु याइ।”
- 6 अले व मिसा वनाः थः भाः तयात थथे धाल, “परमेश्वरया छमह मनु जिथाय् वल। वयागु ख्वाः स्वयाबलय् परमेश्वरया दूतयागु थें ग्यानापुसे च्वँ। जिं वयात व गनं वयागु धकाः मन्यना अले वं नं जितः थः गु नां मकं।
- 7 तर वं जितः धाल, ‘छं प्वाथय् दयाः छमह काय बुइकी। थनिनिसें छं दाखमघ वा मेगु काइगु त्वँसा त्वने मते, अले अशुद्रगु नसा नये मते, छायाधाः सा व मचा बूखुन्हुनिसें सीगु दिं तक हे परमेश्वरया निति अलग तः म्हा नाजिरी जुइ।”
- 8 अले मानोहं परमप्रभुयात प्रार्थना यात, “हे परमप्रभु बिनित्ति दु, छिं छवयाहयादीमह मन्यात हाकनं जिमिथाय् छवयाहयादिसँ। अले मचा बुइधुंकाः जिमिसं वलिसें छु छु यायेमाः गु खः वं जिमित स्यनाबीमा।”
- 9 परमेश्वरं मानोहयागु प्रार्थना न्यनादिल अले व मिसा क्यबय् च्वनाचवंगु हाकनं वयाथाय् परमेश्वरया दूत वल। अबलय् वया भाः त अन मदु।
- 10 मिसा थथे व्वाँय् वनाः मानोहयात धाल, “स्व, उखुन्हु वः म्हा मनु हाकनं जिथाय् वः गु दु।”
- 11 अले मानोह दनाः थः कलाः लिसें वन। व मन्या न्ह्यः ने वनाः वयात धाल, “जिमि कलाः लिसें खँ ल्हानादीयाम्ह छि हे खः ला?”
- वं लिसः बिल, “खः, जि हे खः।”

- 12 मानोहं धाल, “छिं धा:गु खँ जुइ धुंका: व मचां गज्या:गु नियम मानय् यायेमा: ? व मचां गज्या:गु जीवन हनेमा: ?”
- 13 परमप्रभुया दूतं लिस: बिल, “जिं धयागु फुक्क खँ छिमि कलातं बांलाक मानय् यायेमा: ।
- 14 वं दाखया मां व:गु छुं नं नये मज्यु। दाखमघ वा मेगु छुं नं काइगु त्वँसा वं त्वने मज्यु। वं अशुद्धगु नसा नये मज्यु। जिं छु छु आज्ञा बियागु दु वं व फुक्क मानय् यायेमा: ।”
- 15-16 मानोहं वयात परमप्रभुया दूत धका: म्हसीके मफुत। उकिं मानोहं परमप्रभुया दूतयात धाल, “दया याना: पलख पियादिसँ, जिमिसं छिगु लागि छम्ह मचाम्ह दुगुचाया ला दयके।” अले परमप्रभुया दूतं मानोहयात धाल, “जि थन च्वंसां जिं छं ब्यूगु छुं नये मखु। तर छन्त होमबलि तयार याये मास्ते व:सा परमप्रभुया लागि हे या।”
- 17 अले मानोहं वयात धाल, “छिगु नां जिमित धयादिसँ। छाया:सा छिगु बचं पूवने धुंका: जिमिसं छित: हनाबना याये।”
- 18 दूतं न्यन, “छं छाया जिगु नां न्यनागु? थ्व नां छं थुइके फइ मखु।”
- 19 अले मानोहं दुगुचाया मचा व अन्नबलि कया: ल्वहँतय् परमप्रभुयात होमबलि देछाल। मानोह व वया कलातं स्वयाच्चंबलय हे परमप्रभुं अजू चाइपुगु ज्या यानादिल।
- 20 व वेदी मित्या: आकाशपाखे थाहां वनाच्चंबलय हे परमप्रभुया दूत वेदीया मित्या: जुया: च्वय् थाहां वन। थ्व खंबलय मानोह व वया कला: बैय् भवसुल।
- 21 वया लिपा परमप्रभुया दूतयात इमिसं गुबले नं मखन। अले मानोहं व परमप्रभुया दूत ख: धका: सीकल।
- 22 वं थ: कला:यात धाल, “आ: झीपिं सीगु जुल, छाया:सा झीसं परमेश्वरयात खनागु दु।”
- 23 तर वया कलातं वयात धाल, “परमप्रभुं झीत स्यायेगु बिचा: यानादीगु ख:सा वयकलं झीगु ल्हातं होमबलि व अन्नबलि नाला कया: हे दीमखुनि। अले थज्या:गु खँ झीत क्यना हे दीमखुनि, अले फुक्क खँ झीत उबलय कना हे दीमखुनि।”
- 24 व मिसां छम्ह काय् बुइकल अले वयागु नां शिमशोन तल। व मचा ब्वलना वन अले परमप्रभुं वयात आशिष बियादिल।
- 25 अले परमप्रभुया आत्मां वयात सोरा व एस्तोलया दथुइचवंगु महनेह-दान धाइगु थासय् ब्वलंकल।

14

शिमशोनया ब्याहा

- 1 छन्हु शिमशोन तिम्ना धा:गु थासय् वन, अन वं छम्ह पलिशती मिसायात खन।
- 2 अनं छँ लिहां वया: वं थ: मां बौयात धाल, “तिम्नाय् जिं छम्ह पलिशती मिसायात खनागु दु, आ: जित: वलिसँ ब्याहा यानाबियादिसँ।”
- 3 अले वया मांबौनं वयात धाल, “छु छन्त ल्व:म्ह झी थ:थिति वा झीगु थ:गु जातियापि सुं मिसा मदु ला? ब्याहा यायेत छ म्हय् चिं मत:पि पलिशतीतय्थाय हे वनेमा: ला?”*
- तर शिमशोन थ: बौयात धाल, “जित: व हे मिसा हयादिसँ। जिगु लागि व हे ल्व:।”
- 4 वया मांबौनं थ्व परमप्रभुपाखें ख: धयागु खँ मस्यूगु जुयाच्वन। पलिशतीतयगु विरोधय् परमप्रभुं मौका स्वयाच्चवनादीगु ख:। छाया:सा उबलय पलिशतीतयसं इस्त्राएलय् शासन यानाचवंगु ख:।
- 5 अले शिमशोन थ: मांबौ नापं तिम्नाय् वन। तिम्नाया दाखयागु क्यबय् थयंबलय आकाझाकां हे छम्ह ल्याय्म्हम्ह सिंह त:सलं हाला: शिमशोनयाथाय वल।
- 6 उघ्रिमय् हे परमप्रभुयागु आत्मां शिमशोनयात बल बिल। अले वं ल्हातय् छुं मदुसां व सिंहयात छम्ह दुगुचाया मचायात थें कुचा कुचा यानाबिल। तर थ:म्हं यानागु खँ वं थ: मां बौयात मकं।
- 7 अनंलि व क्वय् क्वहां वना: व मिसालिसँ खँ ल्हात। शिमशोनं व मिसायात ययकल।
- 8 छुं ई लिपा व मिसालिसँ ब्याहा यायेत शिमशोन क्वय् कुहांवन। अथे वंबलय व लँ त्व:ता: न्हापा वं स्या:म्ह सिंहयात स्वयेत वन। सिंहयागु सीम्हय् छपुच: कस्तिहा मुनाचवंगु व भचा कस्ति दयाचवंगु खना: व अजू चाल।
- 9 अले ल्हातं भचा कस्ति तुयाकया: वं लँय नँन वन। थ: मां बौयात नापलाका: वं इमित नं भचा कस्ति बिल अले इमिसं नं व कस्ति नल। तर वं व कस्ति सिंहयागु सीम्हं कयागु ख: धका: थ: मां बौयात मकं।*
- 10 अनंलि वया बौ व मिसाया छँय वन। शिमशोनं अन छगू त:धंगु भवय् न्यायकल। थ्व छम्ह ब्याहा याइम्ह मिजंनं यायेमा:गु नियम ख:।
- 11 पलिशतीतयसं वयात खंबलय वलिसँ च्वनेत स्विम्ह ल्याय्म्हत् छवल।
- 12 शिमशोन धाल, “जिं छिमित छगू क्वा: कने। छिमिसं जित: उकिया लिस: न्हयन्हुया दुने बी फत धा:सा जिं छिपि छम्ह छम्हयसित छपा: छपा: सुतिया लं व छज्व: छज्व: वस: बी।
- 13 छिमिसं व क्वा:या लिस: बी मफुत धा:सा छिमिसं जित: स्विपा: सुतिया लं व स्विज्व वस: बीमा:।”
- अले इमिसं धाल, “जिमित छंगु क्वा: धा, जिमिसं न्यने।”
- 14 वं लिस: बिल,

“नइम्हयसिगुपाखें नयेगु नसा पिहां वल,
बल्लाःम्हपाखें चाकुगु खँ पिहां वल।”
इमिसं स्वन्हु तक ला लिसः बी हे मफुत।

15 प्यन्हु दुखुन्हु इमिसं शिमशोनया कलाःयात धाल, “छिमि भाःतयात जिमित व क्वाःया लिसः कनेत ह्ययकी, मखुसा जिमिसं छन्त व छिमि बाःयागु छँयात मिं च्याकाबी। छु छं जिमित चीमि यायेत सःतागु ला?”

16 अले शिमशोनया कलातं वयागु न्ह्यःने ख्वख्वं धाल, “छितः जि तसकं मयः खनिसा! छितः जि धात्थें हे यःसा जिमि दाजुकिजापिन्त कनागु क्वाःया लिसः जितः धयादिसँ।”

वं धाल, “स्व, जिं थः मां बौयात नं धयागु मदु। छन्त छाय् धायेगु?”

17 भ्वयया न्हयन्हु तक क्वाःया लिसःया लागिं वया कलाः ख्वया हे च्वन। अथे जुयाः वया कलातं यक्व जिद्दी यानाः च्वंगुलि न्हयन्हु दुखुन्हु शिमशोनं क्वाःया लिसः थः कलाःयात कन। अले वं व क्वाःया लिसः थः दाजुकिजापिन्त धयाबिल।

18 उखुन्हु हे सूर्य बिनावने न्ह्यः शहरयापि मन्तयसं शिमशोनयात धाल,
“कस्ति स्वयाः चाकुगु छु दु धकाः?”

सिंह स्वयाः बल्लाःम्ह सु दु धकाः?”

शिमशोनं धाल,

“जिमि साचायात मवाःगु जूसा

उकिया लिसः बी मफइगु खः।”

19 परमप्रभुया आत्मां शिमशोनयात बल बियादिल। व क्वय् अश्कलोनय् वनाः अन वं स्विम्ह पलिशतीतयत् स्यात, अले इमिगु वसः त्वकाकयाः क्वाःया लिसः ब्यूपिं मन्तयत् बिल। व तमं मि जुयाः थः बौयागु छँ वन।

20 अले शिमशोनया कलाःयात ब्याहाबलय् अन दुम्ह वया पासायात बिल।

15

शिमशोनं पलिशतीतयत् बदला काःगु

1 छुं ई लिपा, छव लयेगु इलय् दुगुचा छम्ह ज्वनाः शिमशोन थः कलाःयात नापलाः वन। वं धाल, “जि जिमि कलाःया क्वथाय् वने।” तर ससःबौनं वयात दुहां वने मब्यु।

2 वया बौनं धाल, “धात्थें! जिं ला छन्त व तसकं मयः धयागु खँ बिचाः यानाः छिमि पासायात बी धुन। वया केहें व स्वयाः बांलाः मजू ला? आः वयात हे यंकि।”

3 शिमशोनं इमित धाल, “आः जिं पलिशतीतयगु न्ह्याक्व हे स्यंका ब्युसां जितः दोष लाइ मखुत। जिं इमित धात्थें हे स्यंके।”

4 उकिं शिमशोनं वनाः स्वसःम्ह ध्वंचा ज्वन। वं निम्ह निम्ह यानाः ध्वंचातयगु न्हिप्यं चिनाबिल। अले न्हिप्यंया दथुइ मिप्वाः तयाबिल।

5 अनंलि वं मिप्वाः च्याकाबिल। अले ध्वंचातयत् पलिशतीतयगु छव सयाच्वंगु बुँइ त्वःताबिल। व सयाच्वंगु अन्न व थु नापं, दाखया क्यब व जैतूनया क्यब नं छवयकाबिल।

6 अले पलिशतीतयसं न्यन, “ध्व सुनां याःगु?” इमित धाल, “तिम्नायाम्ह वया ससःबौनं शिमशोनया कलाः वया पासायात ब्युगुलि शिमशोनं ध्व फुक्क याःगु खः।”

अले पलिशतीत वनाः शिमशोनया कलाः व वया बौयात छवयेकाः स्यानाबिल।

7 शिमशोनं इमित धाल, “छिमिसं थज्याःगु ज्या याःगुलि जि छिमित बदला मकाःतले सुम्क च्वने मखु।”

8 अले वं इमित कय्के फक्व कय्काः यक्वसित स्यानाबिल। अनंलि व एतामया पाचाया गुफाय् च्वंवन।

9 पलिशतीत थाहां वनाः यहदाय् छाउनी तल, अले लहीलय् न्यनावन।

10 यहदियाय् च्वंपिं मन्तयसं न्यन, “छिपिं जिपिलिसें छाय् ल्वाः वयागु?”

इमिसं लिसः बिल, “जिपिं शिमशोनयात ज्वनेत वयागु खः। वं जिमित याःगु थें जिमिसं नं वयात अथे हे याये।”

11 अले यहदियां स्वदूः मन्त एतामयागु पाचाया गुफाय् क्वहां वल। इमिसं शिमशोनयात धाल, “पलिशतीत झी शासक खः धयागु खँ छिं मस्यू ला? छिं जिमित थ्व छु यानादियागु?”

वं लिसः बिल – “जिं ला इमिसं जितः गथे यात अथे जक यानागु खः।”

12 इमिसं वयात धाल – “जिपिं ला छितः चिनाः पलिशतीतयगु ल्हातय् बीत वयागु खः।”

शिमशोनं धाल – “अथे जूसा छिपिं थःपिन्सं हे जितः स्याये मखु धकाः पाफ।”

13 इमिसं लिसः बिल – “ज्यु, जिमिसं ला छितः चिनाः इमिगु ल्हातय् जक बी। जिमिसं छितः स्याये मखु।” इमिसं वयात न्हगु निपु खिपतं चित। अले पाचाया गुफां च्वय् हल।

14 शिमशोन लहीइ थयंबलय् हे पलिशतीत ततःसलं हालाः वपाखे ब्वाँय् वल। उग्रिमय हे परमप्रभुयागु आत्मां वयात बल बिल। वयागु ल्हातय् दुगु खिपः मिं च्याःगु अजिल स्वां थें जुल। वयात चिनातःगु खिपः चबुत।

- 15 वं गधाय्यागु न्हगु छगु वाकुधी लुइकल, अले लहातं व कया: उकिं द्रुःछिम्ह मिजंतयूत स्यानाबिल।
 16 अले शिमशोनं धाल,
 “गधाय्या वाकुधिकं
 जिं द्रुःछिम्ह मनू स्यानाबिया।
 गधाय्या वाकुधिकं
 जिं इमिगु सीम्ह द्रुं यानाबिया।”
 17 थुलि धायेधुंका: वं व वाकुधी वांछवयाबिल, अले वं व थाय्यागु नां रामत-लही* धका: तयाबिल।
 18 व तसकं प्या: चा:गुलि वं परमप्रभुयात प्रार्थना याना: थथे धाल, “छिं थ: दासयात त्याकादीगु दु। आ: छु जि प्या: चाया: सीगु ला? थुपिं म्हय चिं मत:पिनिगु लहातय लायेगु ला?”
 19 अले परमप्रभुं लहीलय् छगु गा: वंगु थाय् दयकादिल। अले अनं ल: पिहां वल। शिमशोनं व ल: त्वन, अले वयाके बल वल। उकिं व ल: पिहां व:गु बुँगा:चायात एन-हक्कोरे धाल अले थौं तक नं व बुँगा:चा लहीइ दु।
 20 पलिशतीतयगु इलय् शिमशोन निइदें तक इस्त्रायलाम्ह न्ह्यलवा: जुल।

16

- शिमशोनं गाजायागु ध्वाखा लिना: यंकूगु
 1 छन्हु शिमशोन गाजाय् वन। अन वं छम्ह पलिशती वेश्यायात खन। अले व चा च्वनेत वयाथाय् वन।
 2 शिमशोन व:गु खँ सिया: गाजायापि मन्तयसं व थाय् घेरय् यात। इपि चच्छि हे शहरया ध्वाखाय् वयात पियाच्वन। “झीसं वयात सुथय् स्याये” धका: धया: इमिसं चान्हय् छुं मया:।
 3 तर शिमशोन बाचा ई तक जक लासाय् च्वनाच्वन। बाचा इलय् दना: वं शहरयागु ध्वाखाया खापा व निपुं थां, बार व फुक्कं लिनाबिल। अले व फुक्क थ:गु ब्वहलय् क्वबिया: हेब्रोनाया पच्छिमय् च्वंगु डाँडाया च्वाकय् यंकल।
 दलीलां शिमशोनयात ध्वंला:गु
 4 छुं ई लिपा शिमशोन सोरेकया बेसीइ च्वनीम्ह दलीला धा:म्ह छम्ह मिसालिसें मतिनाय् तक्यन।
 5 पलिशतीतय् शासकत व मिसायाथाय् वना: धाल, “शिमशोनयात ह्यका: वयागु त:धंगु बलया रहस्य छु ख: अले गथे याना: वयात बसय् तया: ची फइ व खँ सीकि। अले जिपि सकसियागुपाखें नं छन्त झिंछस: झिंछस: वह:यागु कुचात बी।”
 6 उकिं दलीलां शिमशोनयात धाल, “छुकिं याना: छि अपायसकं बल्ला:गु, छिगु बल छुकि दु अले गथे याना: छित: चिना: बसय् तये फइ जित: धयादिसँ।”
 7 शिमशोनं लिस: बिल, “सुनानं जित: धनुया न्हयपु न्हगु मगंगु छँग्या खिपतं चित धा:सा जि मेपिं मनूत थें कमजोर जुइ।”
 8 अले पलिशतीतय् शासकतयसं धनुयागु न्हयपु छँग्या मगंगु न्हगु खिप: वयात हयाबिल। दलीलां उकिं वयात चित।
 9 वं दुनेयागु क्वथाय् मनूत सुचुका: शिमशोनयात धाल, “शिमशोन, पलिशतीत थन दु।” तर वं छँग्या खिप:तयत् अपुक मिइ ला:गु खिप: थें चफ्फुनाबिल। उकिं वयागु बलया रहस्य सीके मफुत।
 10 अले दलीलां शिमशोनयात धाल, “छिं जित: मखुगु खँ लहाना: ध्वंलानादिल। का: आ: धयादिसँ छित: जिं गथे याना: ची फइ?”
 11 वं वयात धाल, “न्हगु गुबलें मछ्य:गु खिपतं सुनानं जित: चित धा:सा जि मेपिं मनूत थें कमजोर जुइ।”
 12 उकिं दलीलां न्हगु खिप: हया: वयात चित। वं मनूतयत् क्वथा दुने सुचुका: वयात धाल। “शिमशोन, पलिशतीत थन दु।” अले वं थ:गु लप्पुयागु खिप: का थें चफ्फुनाबिल।
 13 हाकनं दलीलां शिमशोनयात धाल, “आ: तक छिं जित: मखुगु खँ लहाना: ध्वंलानादीगु दु। छित: गथे याना: ची फइ जित: धयादिसँ।”
 वं लिस: बिल, “छं जिगु छयंयागु न्हयप्वाँय् सँ कानापं तानय् थाना: नकिलय् चिनाबिल धा:सा जि मेपिं मनूत थें कमजोर जुइ।”
 14 उकिं व घंबलय् व वयागु छयंयागु न्हयप्वाँय् सँयात कानापं तानय् थाना: नकिलय् चिनाबिल।
 अले वं हाकनं शिमशोनयात धाल, “शिमशोन, पलिशतीत थन दु।” वया न्ह्यलं चाल अले वं ताननापं हे नकिं लिनाबिल।
 15 अले दलीलां वयात धाल, “छिं जित: थ:गु बलया बारे हे कंगु मदु धा:सा छिं जित: माया याना धका: गय् याना: धयादीफइ? छिं जित: ध्वंला:गु व थ:गु त:धंगु बलया रहस्य मकंगु थ्व स्वक्व: खुसी जुल।”
 16 वं न्हियान्हिं धया थें कचकच याना: शिमशोनयात तसकं दिक्क चायकल।
 17 उकिं वं ख:गु खँ धयाबिल। वं धाल, “बूसानिसें परमेश्वरया नितिं अलग त:म्ह नाजिरी जगुलि जिगु छँनय् आ: तक ख्व:चा ला:गु मदुनि। जिगु सँ खात धा:सा जिगु बल जिकेनं वनी, अले जि मेपिं थें कमजोर जुइ।”

* 15:17 १५:१७ रामत-लही थुक्रिया अर्थ वाकुधीया डाँडा

18 शिमशोन खःगु खँ धाये धुंकाः दलीलां पलिशतीतय शासकतयथाय थथे धायके छवल, “याकनं झासँ, हाकनं छकः झासँ, वं जितः थःगु रहस्यया खँ कंगु दु।” उकिं इपिं वहःया धिबा ज्वनाः वल।

19 वं शिमशोनयात थःगु मुलय् थ्यन। अले छम्ह मनूयात सःताः वयागु छैनय् दुगु न्हय्प्वॉय् सँ खाके बिल। शिमशोनयागु बल मदया वंगुलि दलीलां वयात क्वत्यल।

20 अले वं सःतल – “शिमशोन, पलिशतीत थन दु।”

वया न्ह्यालं चाल अले, “न्हापा थें पिने वनाः थःत मुक्त याये” धकाः मतिइ तल। तर थःत परमप्रभुं त्वःतादीगु खँ सी हे मसिल।

21 पलिशतीतयसं वयात ज्वनाः वयागु मिखा लिकयाबिल। इमिसं वयात गाजाय् यंकल। अन इमिसं वयात कँय्यागु सिखलं चिनाः इयालखानाय् घःक्यलेगु ज्या याकल।

22 तर खाये धुंकूगु वयागु सँ हाकनं ताहाक जुयावल।

शिमशोन सीगु

23 पलिशतीतय शासकत थः घः दागोनया निंतिं छगू तःधंगु बलि छायेत व वयागु न्ह्याःने लसता हनेत मुन। इमिसं धाल, “झी घवं झी शत्रु शिमशोनयात झीगु लहातय् बियादिल।”

24 शिमशोनयात खंबलय् मनूतयसं थः घःयात च्वछायाः थथे म्ये हाल, “झी यक्व मनूतयत झी शत्रु स्यात अले झीगु देशयात भज्यंक स्यंकाबिल। तर झी घवं वयात झीगु लहातय् बियादीगु दु।”

25 इमिगु नुगः स्वां हःबलय् इमिसं धाल, “झीत तमाशा क्यनेत शिमशोनयात हजि।” अले इमिसं शिमशोनयात इयालखानां सःतल। अले वं इमिगु न्ह्याःने ख्यालः क्यन।

इमिसं थांयागु दथुइ शिमशोनयात थंबलय्

26 वं थःगु लहाः ज्वनातःम्ह च्यःयात धाल, “जितः देगःयात लिधंसा बियातःगु थामय् ति, अले जि उकी लिधने।”

27 देगः जायक मिसा-मिजंत दु। पलिशतीतय सकलें शासकत नं अन दु। स्वद्वःति मिसा मिजं देगःया कःसिइ च्वनाः शिमशोनयागु तमाशा स्वयाः च्वन।

28 शिमशोनं परमप्रभुयात बिन्ति यानाः धाल, “हे परमप्रभु परमेश्वर, जितः लुमंकादिसँ। जितः हाकनं छकः जक बल बियादिसँ। जितः थःगु निगः मिखाया निंतिं थुपि पलिशतीतयत छकलं बदला काय्के बियादिसँ।”

29 अले शिमशोनं देगःयात लिधंसा बियातःगु निपु थांया दथुइ बल्लाक ज्वनाः जव लहाः छपु थामय् व खव लहाः मेगु थामय् तयाः

30 वं धाल, “जि पलिशतीतनापं हे सिनावने”। अले वं बलं फत्तले च्वात, व देगः दुनाः उकिं उपि पलिशती शासकतयत व अन दुपि मनूतयत लहाकल। थःगु जिवंकाःछि स्याःपिं मनूत स्वयाः अप्वः मनूत शिमशोनं थः सीबलय् स्यात।

31 अले वया दाजुकिजापि व बौया फुक्क छँजःपि वयाः वयागु सीम्ह काःवल। इमिसं वयागु सीम्हयात सोरा व एस्तोलाया दथुइ वया बौ मानोहयागु सीगालय् यंकाः थुनाबिल। शिमशोन निइदँ तक इस्राएल्लयाम्ह न्ह्यालुवाः जुल।

17

मीकाया मूर्ति

1 एफ्राइमया पहाडी देशय् मीका धाःम्ह छम्ह मनू दु।

2 छन्हु वं थः मांयात धाल, “छिगु १,१०० वहःयागु कुचा* खुया काःबलय् जिं तायकः छिं खुँयात सराः बियादीगु खः। स्व, व धिबा जिके दु। व जिं हे खुया कयागु खः।”

वया मामं धाल, “जि यःम्ह काय् छन्त परमप्रभुं सुवाः बियादीमा।”

3 वं वया थः मांयात झिंछसः वहःयागु कुचा लित बीधुंकाः वया मामं धाल, “आः जिं थ्व वहः जिमि कायनं कियातःगु इवाता व ढलौटया मूर्ति दय्केमा धकाः परमप्रभुयात अर्पण याये।” अले वया मांनं धाल, “मिका जिं थ्व छन्त लितबी।”

4 तर वं व वहः थः मांयात लित बिल। अले मामं निसः वहःयागु कुचा कयाः छम्ह वहकःमियात बिल। वं उकिं छगू इवाता व छगू मूर्ति दयकल। अले उपि मीकायागु छँय तल।

5 थ्व हे मीका धाःम्ह मनूया छगू पुजा याइगु कोथा दुगु जुयाच्वन। वं छगू एपोद व छुं इवातात दयकल। अले थःकायपि मध्ये छम्ह काय्यात पुजाहारीया थासय् तल।

6 उगु इलय् इस्राएलय् जुजु धयापि हे मद्दुनि। सुया छु याये मंदत व हे यानाजुइगु खः।

7 यहदाया बेथलेहेम शहरय् छम्ह ल्याय्म्हम्ह लेवी दुगु जुयाच्वन। व यहदा कुलयापि मनूतय् दथुइ च्वनीम्ह खः।

8 व बेथलेहेम शहर त्वःताः मेगु च्वनेगु थाय माःवन। चाःहिलाः वँ व एफ्राइमया पहाडी देशय् मीकाया छँय थ्यंकवल।

9 मीकां वयात न्यन, “छ गनं वयागु?”

* 17:2 १७:२ १,१०० वहःयागु कुचा १३ किलोग्राम ति खः

वं लिसः बिल, “जि यहदियाया बेथलेहेमयाम्ह छम्ह लेवी खः, जिं थः च्वनेत थाय् माला च्वनागु दु।”

10 मीकां वयात धाल, “जि नाप च्वनाः जिमि बौ व पुजाहारी जु। जिं दँयदसं झिगू वहःयागु कुचा, छज्वः वसः व नयेगु नसा बियेगु याये।”

11 उकिं व लेवी वलिसें च्वनेत मानय जुल। अले वया लागि व ल्याय्महम्ह मनु थःकाय् थें जुल।

12 मीकां व लेवीयात पुजाहारीया ज्याय् तल, अले व मीकाया छँय च्वन।

13 मीकां धाल, “आः जिके छम्ह लेवी पुजाहारी दुगुलि परमप्रभुं जितः भि यानादी धकाः जिं सिल।”

18

दान कुलयापिं मनूत लेशय् च्वंगु

1 उगु इलय् इस्त्राएलय् जुजु धयापि हे मदुनि। दान कुलयापिं मनूतयसं च्वनेत थाय् माला च्वन, छायाधाःसा मेगु कुलयापिं मनूतयत जमिन दयेधुंकूसां इमिके धाःसा थःगु धयागु छकुचा नं जमिन मदुगु जुयाच्वन।

2 उकिं दान कुलयापिंसं थःगु कुलया फुक्क परिवारपाखें न्याम्ह मग्याःपिं मनूत ल्यल। अले इमित जमिन मालेत व उकियागु चिवा कायेत सोरा व एस्तोल शहरं छवल।

उपिं न्याम्ह मनूत एफ्राइमया पहाडी देशय् थ्यने धुंकाः मीकाया छँय बाय् च्वन।

3 अन च्वंबलय् इमिसं व ल्याय्महम्ह लेवीयागु सः म्हसीकाः वयात न्यन, “छ थन छु यानाः च्वनागु? सुनां छन्त थन हल? थन छंगु छु ज्या दु?”

4 वं इमित मीकां थःगु लागि छु यात व कनाबिल। अले धाल, “मीकां जितः पुजाहारीया ज्या यायेत ज्यालाय् तःगु दु।”

5 अले इमिसं वयात धाल, “अथे जूसा जिमिगु निति परमेश्वरयाके जिमिगु ज्या ताःलाइ कि ताःलाइ मखु धकाः न्यँ।”

6 पुजाहारी लिसः बिल, “याउँक हँ। छिमिसं यानाच्वंगु यात्रा परमप्रभुपाखेंयागु खः।”

7 उपिं न्याम्ह मनूत व थाय् त्वःताः लेशय् थ्यंकवल। सीदोनयापिं मनूत थें अनयापिं मनूत शान्त व सुरक्षितकथं म्वानाच्वंगु खन। अले इमिगु देशय् छुं मगाःमचाः मज्जुगुलि इपिं च्वन्हाःगु जुल। अले इपिं सीदोनीत स्वयाः यक्व तापाः। अले इमि मेपिं मनूतलिसें छुं कथंयागु स्वापु नं मदु।

8 दान कुलयापिं उपिं न्याम्ह मनूत सोरा व एस्तोलय् लिहां वये धुंकाः इमि दाजुकिजापिंसं इमित न्यन, “छिमिसं छु छु खना?”

9 इमिसं लिसः बिल, “वा! झीसं इमित हमला याः वनेनु! धात्थें जिमिसं खनागु व देश तसकं बांलाः। छिपिं छाया सुम्क च्वनाच्वनागु? अन वनाः व देशयात त्याका कायेत लिचिले मते।

10 छिपिं अन थ्यनीबलय् छिमिसं छगू चक्कंगु देशय् याउँक म्वानाच्वंपिं छगू जातियात खनी। धात्थें परमेश्वरं व जमिन छिमिगु ल्हातय् बियादीगु दु, व थासय् पृथ्वीइ दुगु छुं नं चीजयागु मगाःमचाः मदु।”

11 अथे ज्जुगुलि सोरा व एस्तोलं दान कुलयापिं खुसः मनूत ल्वाभः घानाः पिहां वल।

12 इपिं थाहां वनाः यहदाया किर्यत-यारीमयागु पच्छिमपाखे छाउनी तल। उकिं व थाय्यात थौं तक नं मनेह-दान* धाः।

13 अनं इपिं न्ह्यज्यानाः एफ्राइमया पहाडी देशय् मीकाया छँया न्ह्यःने वल।

14 अबलय् लेश देशया चिवा काःवंपिं न्याम्ह मनूतयसं थथे धकाः थः दाजुकिजापिलिसें खँ ल्हात, “छु थुपि छँ मध्ये छखा छँय एपोद, छँ घःत, छगू कियातःगु इवाता व छगू ढलौतया मूर्ति दु धकाः छिमिसं स्यू ला? आः छु यायेमाःगु खः व छिमिसं स्यू।”

15 उकिं इपिं मीकाया छँ लिक्क व ल्याय्महम्ह लेवी च्वनीगु थासय् वन। अले वलिसें खँ ल्हात।

16 ल्वाभः ज्वनातःपिं उपिं खुसःम्ह दान कुलयापिं मनूत मू लुखाय् दन।

17 व पुजाहारी मू लुखाय् ल्वाभः ज्वनातःपिं खुसःम्ह मनूतलिसें दनाच्वंबलय् हे देशयागु चिवा काःवंपिं न्याम्ह मनूतयसं छँ दुने दुहां वनाः इवाता, मूर्ति, एपोद व छँ घःत काल।

18 उपिं न्याम्ह मनूतयसं मीकाया छँय दुहां वनाः इवाता, मूर्ति, एपोद व छँ घःत काःबलय् व पुजाहारी इमित न्यन, “छिपिं छु यानाच्वनागु?”

19 तर इमिसं लिसः बिल, “हाले मते! सुम्क च्वँ। वयाः जिमि पुजाहारी व बौ जु। छम्ह मनूया छँय पुजाहारी जुइगु छन्त बांलाः कि इस्त्राएलया छगू कुल व वंशया पुजाहारी जुइगु बांलाः?”

20 अले व पुजाहारी लय्ताल। व एपोद, कियातःगु इवाता व छँ घःत ज्वनाः इपिलिसें वन।

21 बांलाक न्यासि वने मफुपिं मनूत, सा-दूहंत व थिकेथिकेगु सामान न्ह्यः न्ह्यः तयाः इपिं अनं वन।

22 दान कुलयापिं मनूत मीकाया छँन भचा तापाक थ्यंबलय् मीकाया जःलाखःलातय् छक्कवलं सःतल। अले इमिसं इमित लिनाः नापलाकल।

23 इमिसं दान कुलयापिन्त तसकं हालाः सःतल अले दानया मनूतयसं फहिलाः मीकायात धाल, “छन्त छु जुल? जिपिलिसें ल्वायेत छं छाया मनूत सःतागु?”

* 18:12 १८:१२ मनेह-दान अर्थात दानया छाउनी

24 मीकां धाल – “जिं थःगु लागि दयकागु जिमि घःत छिमिसं यंकल। छिमिसं जिमि पुजाहारी नं यंकल। छिमिसं जितः छुं नं त्वःमत्। छिमिसं— ‘छन्त छु जुल? धकाः गथे यानाः न्यने फुगु?’ ”

25 दान कुलयापिन्सं वयात धाल, “जिपिलिसें हाले मते, मखुसा छुं तंगुलु मनूतयसं छिमित हमला याइ अले छ व छिमि परिवार सिनावनेमाली।”

26 थुलि धयाः दान कुलयापि मनूत थःगु लँपुइ वन। इपि थःपि स्वयाः यक्व बल्लाःपि खनाः मीका थःगु छँपाखे लिहां वन।

27 अले व पुजाहारी व मीकां थःगु निति दयकूगु मूर्ति ज्वनाः इपि लेशयापि शान्त व सुरक्षितकथं म्वानाच्चपि मनूतयत्त हमला यायेत लेशय् वन। इमिसं इमित तरवारं पाल, अले इमिगु शहरयात मिं नकाबिल।

28 इमित बचय् याइपि सुं नं मद्दु, छायाधाःसा व लेश शहर सीदोनं यक्व तापाः। अनयापि मनूत मेपि सुंलिसें स्वापु मतइपि जुयाच्चन। व शहर बेथ-रहोबया लिक्क बेसीइ लाः।

दान कुलयापि मनूतयसं व शहरयात हाकनं दयकाः उकी च्वन।

29 अले इमिसं व शहरयागु नां इस्त्राएलया काय्, थः पुर्खाया नामय् दान तल। न्हापा उकियागु नां लेश खः।

30 दान कुलयापिन्सं उपि मूर्तितयत्त पलिस्था यात। अले इस्त्राएल जातियात ज्वनाः मयंतले मोशाया काय् गेशोमया काय् जोनाथन व वया काय्पि दान कुलया पुजाहारी जुल।

31 शीलैय् परमेश्वरयागु नापलायेगु पाल दतले मीकां दयकूगु मूर्तितयत्त पुजा यात।

19

गिबाय् जूगु मभिंगु ज्या

1 उगु इलय् इस्त्राएलय् जुजु धयापि हे मद्दुनि।

छन्हु एफ्राइमया पहाडी देशयागु तसकं वने थाकूगु थासय् च्वनीम्ह छम्ह लेवी यद्दाया बेथलेहेमं छम्ह मथ्याःम्ह कलाः हल।

2 तर व थः भाःतलिसें तंचायाः वयात त्वःताः यद्दाया बेथलेहेमय् थः छँय् लिहां वन, अले अन व प्यला तक च्वन।

3 अले वया भाःत थः च्यः व निम्ह गधा ज्वनाः वयात ह्ययकाः लितः हयेत व मिसाया छँय् वन। अले व मिसां इमित थः बौया छँय् यंकल। व लेवीयात खंबलय् व मिसाया बौन लय्तायाः वयात लसकुस यात।

4 वया ससःबौन कर याःगुलि व अन स्वन्हु तक च्वन। व नयात्वनाः अन हे चा च्वन।

5 प्यन्हु दुखुन्हु इपि सुथ न्हापां दन अले वनेत्यंबलय् मिसाया बौन थः जिलाजंयात धाल, “न्हापा छुं नयाः आराम यानादिसँ, अले झासँ।”

6 उकिं इपि निम्ह फ्यतुत। अले नापं च्वनाः नयेगु त्वनेगु यात अले मिसाया बौन धाल, “अज्ज मेगु छचा च्वनाः न्हाइपुकादिसँ।”

7 व वनेत दन। वया ससःबौन धाःसा वयात च्वनेत कर यात अले व अज्ज छचा च्वन।

8 न्यान्हु दुखुन्हु व वनेत सुथ न्हापां दन। तर मिसाया बौन धाल, आः झासु नि लंकादिसँ, न्हिनय् तक पियादिसँ। उकिं इपि निम्हयसिनं नापं च्वनाः नयेगु त्वनेगु यात।

9 अले व मनु थः मथ्याःम्ह कलाः व च्यःलिसें वनेत हानं छकः दन। तर वया ससःबौन धाल, “स्व सन्ध्याकाः ई जुइ धुंकल। थौं चच्छि थन हे च्वनाः न्हाइपुकादिसँ, अले कन्हय् सुथ न्हापां दनाः छँ लिहांझासँ।”

10 तर व मनु उखुन्हु चान्हय् अन च्वनेत मानय् मजुल। उकिं व सामान क्वबिका तःपि निम्ह गधा व मथ्याःम्ह कलाःनापं यबूस शहर (थ्व यरूशलेम शहर खः) पाखे वन।

11 इपि यबूस लिक्क थयंबलय् सन्ध्याकाः ई जुइन। वया च्यलं थः मालिकयात धाल, “थौं चान्हय् झीपि थन हे च्वनेनु।”

12 तर वया मालिकं धाल, “मखु, इस्त्राएलीत मद्दुगु थ्व परदेशी थासय् झीपि च्वने मज्यू। बरु झीपि गिबाय् वनेनु।”

13 वं हानं धाल, “वा, गिबाय् वा रामाय् थयंकः वनेत कुतः यायेनु। थौं झीपि चान्हय् अन हे बाय् च्वने।”

14 उकिं इपि न्हाज्याल। बेन्यामीन कुलया लागा गिबाया लिक्क थयंकः वःबलय् निभाः बित।

15 लँ त्वःताः इपि चा च्वनेत गिबाय् दुहां वन। शहरय् थयंकाः इपि चक्कंगु चुकय् च्वन। तर इमित चान्हय् बाय् च्वनेत सुनानं छँय् मयंकू।

16 व सन्ध्याकाः इलय् गिबाय् च्वनीम्ह छम्ह बुराम्ह मनु बुँइ ज्या यानाः लिहां वयाच्चंगु जुल। व एफ्राइमया पहाडी देशयाम्ह तर गिबाय् च्वनीम्ह खः। (अन बेन्यामीनीत च्वनीगु खः)

17 वं थयक् च्वयपाखे स्वःबलय् शहरया चुकय् फ्यतुनाच्चम्ह व यात्रीयात खन। व बुराम्ह मनुखं न्यन, “छ गन वनेत्यनागु? छ गनं वयागु?”

18 वं लिसः बिल, “जिपि यद्दाया बेथलेहेमं एफ्राइमया पहाडी देशयागु तसकं वने थाकूगुथायपाखे वनाच्चनागु। जि अनयाम्ह हे खः। जि यद्दाया बेथलेहेमय् वनागु खः आः जि थःगु छँय्* वनाच्चनागु। तर सुनानं जितः थःगु छँय् बाय् मब्जू।

* 19:18 १९:१८ थःगु छँय् हिब्रू बाइबलय् परमप्रभुया छँ वनाच्चनागु

- 19 जिमिके नयेगु त्वनेगु फुक्क दु। जिके गधायत नकेत सु व दाना नं दु। जि, जिमि मिसा व जिमि च्यःया निति मरि व दाखमघ दु। जिमित छुं म्वाः।”
- 20 बुराम्ह मनुखं धाल, “जिगु छैय् झासँ, छिकपिन्त लसकुस दु। जिं छिमित बाय् बी। छिकपिं चुक्य् चा च्वनेम्वाः।”
- 21 अले इमित वं छैय् दुने यंकल, गधायत नसा त्वँसा बिल। इमिसं थःगु तुति सिल, नये त्वनेगु यात।
- 22 इपिं न्ह्यइपुका च्वंबलय् हे आकाझाकां व शहरयापिं छुं मभिपिं मनूत वयाः व छैयात घेरय् यात। खापाय् घारा घारा यानाः इमिसं व छैयाम्ह बुराम्ह थुवाःयात धाल, “छंगु छैय् दुहां वःम्ह मनूयात पिका, जिमित वलिसँ लसपस याये मास्ति वः।”
- 23 व छँ थुवाः बुराम्हं पिने पिहां वयाः धाल, “मखु जिमि पासापिं, थज्याःगु मभिंगु ज्या छता याये मते, थ्व मनू ला जिमि पाहां खः। थज्याःगु मछालापुस्से च्वंगु ज्या याये मते।
- 24 स्व, थन ब्याहा मजूम्ह जिमि म्हाय् व वया मथ्याःम्ह कलाः दु। जिं इमित छिमिथाय् हये। छिमिसं इमित स्यंकाः थःयःथे या। तर थ्व मनूयात थज्याःगु घच्चाइपुगु ज्या याये मते।”
- 25 तर मनूतयसं वयागु खँ मन्यं। अले व मिजंनं थः मथ्याःम्ह कलाःयात ज्वनाः इमिगु न्ह्यःने पिने घ्वाना छवल। इमिसं वलिसँ जबरजस्ती यात, अले चच्छि हे क्वह्यंगु व्यवहार यात। अले सुथ न्हापा जुइ धुंकाः इमिसं वयात वनेबिल।
- 26 अथे जुयाः सुथ न्हापां व मिसा थः भाःत दुगु छँ वयाः लुखाय् ग्वार्तुल अले निभाः त्वयेधुंका तक अन ग्वार्तुलाच्वन।
- 27 व मिसाया भाःत सुथ न्हापां दन, अले थःगु यात्राय् वनेत छैया लुखा चायेकूबलय् अन वं थः मथ्याःम्ह कलाःयात छँ न्ह्यःने थःगु ल्हाः लुखा खलय् चकंका ग्वारा तुलाच्वंगु खन।
- 28 वं वयात धाल, “दँ, झीपि वनेनु।” तर वं छुं लिसः मब्यु। उकिं वं वयात गधायाम्हय् तल अले छँपाखे वन।
- 29 छँ थ्यनेधुंकाः वं छपु छुरि काल। थः मथ्याःम्ह कलाःया सीम्हयात कुचा कुचा यानाः ध्यन। उकिं झिनिप्वः चिनाः इस्राएलया प्यखेरं छवयाबिल।
- 30 अले थ्व खंपि सकसिनं धाल, “इस्राएलीत मिश्र देशं वःबलय् निसें थौं तक थज्याःगु गुबलें नं जूगु मदुनि। थुकिया बारे बांलाक बिचाः या! छु यायेमाः जिमित धा।”

20

इस्राएलीतयसं बेन्यामीनीतलिसँ लडाइँ यायेत तयारी याःगु

- 1 अले उत्तरय् दाननिसें दच्छिनय् बेशेबातक व पुर्बय् गिलादनिसें सकलें इस्राएलीत पिहां वल। इपिं छप्पँ जुयाः परमप्रभुया न्ह्यःने मिस्पाय् मुन।
- 2 इस्राएलया फुक्क कुलयापिं नायःत व तरवार घानातःपिं प्यंगू लाख सिपाइँत परमेश्वरया मनूतयगु मुंज्याय् मुन।
- 3 बेन्यामीनीतयसं इस्राएलीत मिस्पाय् वंगु खँ न्यन। अले इस्राएलीतयसं धाल, “थज्याःगु बांमलाःगु खँ गथे यानाः जुल, जिमित धा।”
- 4 अथे जूगुलि व स्यानातःम्ह मिसाया भाःत लेवीं धाल, “जि व जिमि मथ्याःम्ह कलाः चा च्वनेत बेन्यामीनया गिबाय् वया।
- 5 उखुन्हु चान्हय् गिबायापिं मनूतयसं जितः स्यायेगु बिचालं जि च्वनागु छैयात घेरय् यात। इमिसं जिमि मथ्याःम्ह कलाःयात जबरजस्ती यात अले व सित।
- 6 जिं थः मथ्याःम्ह कलाःयात कयाः वयागु सीम्हयात कुचा कुचा यानाबिया अले छकु छकु इस्राएलया झिनिगू कुलयाथाय् छवयाः छायेधाःसा इमिसं इस्राएलय् थज्याःगु क्वह्यंगु व इज्जत कायेगु ज्या यात।
- 7 आः छिकपिं सकलें इस्राएलीतयसं न्यनादिसँ, थुकिया बारे छु यायेगु खः धयादिसँ। छिकपिन्सं हे फैसला यानादिसँ।”
- 8 सकलें मनूत छम्ह मनू थें जुयाः थथे धाधां दन, “झीपिं सुं नं थःगु छँ वने मखु, झीपिं मध्ये सुं नं थःगु छँ वने मखु।
- 9 आः गिबायात झीसं थथे याये। गोला तयाः झीपिं हमला यायेत वने।
- 10 झीसं इस्राएलया फुक्क कुलं झिम्हय् छम्ह मनूयात सिपाइँतयगु निति नयेगु सामान तयार यायेत काये। अले सेना बेन्यामीनया गिबाय् वये धुंकाः इमिसं इस्राएलय् याःगु फुक्क क्वह्यंगु ज्याया निति गिबाय् च्वपिन्त सजाँय बी।”
- 11 थुकथं इस्राएलीत सकलें छप्पँ जुयाः गिबाय् हमला यायेत मुन।
- 12 इस्राएलीतयसं बेन्यामीन कुलयाथाय् थथे धकाः मनूत छवत, “छिमिगु दथुइ याःगु थ्व तसकं मभिंगु ज्या छु खः?
- 13 आः गिबायापिं इपिं मभिपिं मनूतयत् जिमिगु ल्हातय् ब्यु अले जिमिसं इमित स्यानाः इस्राएलं मभिंगु ज्या चीकाछवये।” तर बेन्यामीनीतयसं थः दाजुकिजा इस्राएलीतयगु खँ मन्यं।
- 14 इपिं इस्राएलीतलिसँ ल्वायेत बेन्यामीनी शहर शहरं गिबाय् मुंवल।
- 15 गिबाय् च्वपिं न्हयसःम्ह ल्ययातःपिं मनूत बाहेक बेन्यामीनीतयसं थथे इमिगु शहर शहरं इस्राएलीतलिसँ ल्वायेत निइखुद्रःम्ह तरवार घानातःपिं मनूतयत् मुंक्ल।
- 16 थुपिं मध्ये न्हयसःम्ह ल्ययातःपिं खव ल्हाः चले जूपिं सिपाइँत खः। इमिसं न्याति कय्कीबलय् थ्याक्क थासय् लाके फु।
- 17 बेन्यामीनीत बाहेक इस्राएलीतयसं प्यंगू लाख तरवार चले याइपिं मनूत मुंक्ल। इपिं सकलें ल्वायेसःपिं सिपाइँत खः।

बेन्यामीन कुल नाप लडाइँ

18 इस्राएलीत थथ्ये बेथेलय्* वना: अन इमिसं परमेश्वरयात थथे धका: न्यन, “बेन्यामीनीतयत् हमला यायेत गुगु कुल न्हापा वनेमा:?”

परमप्रभुं धयादिल, “यहदा न्हापा वनेमा:।”

19 उकिं इस्राएलीत सुथ न्हापां गिबाया लिक्क वना: छाउनी तल।

20 इस्राएलीत बेन्यामीनीतलिसें लडाइँ यायेत पिहां वल। इमिसं बेन्यामीनीतलिसें ल्वायेत गिबाय् तयार जुयाच्चन।

21 बेन्यामीनीत गिबां पिहां वल अले इमिसं निइनिद्र:म्ह इस्राएलीतयत् लडाइँया ख्यलय् स्यानाबिल।

22 तर इस्राएलीतयसं छम्हयसिनं मेम्हयसित ह:पा: बिल। अले हाकनं थ: सेनायात न्हापांगु न्हि थें थाय् थासय् तल।

23 अथे जुया: इस्राएलीत थाहां वना: परमप्रभुया न्ह्य:ने सन्ध्याका: ई तक ख्वल, अले इमिसं परमप्रभुयात न्यन, “जिमि दाजुकिजा बेन्यामीनीतलिसें जिपि हाकनं ल्वा: वनेगु ला?”

परमप्रभुं लिस: बियादिल, “इमित हाकनं हमला या।”

24 थथे निन्हू खुन्हू नं इपि बेन्यामीनीतलिसें लडाइँ यायेत न्ह्यज्यात।

25 बेन्यामीनीत नं इपिलिसें लडाइँ यायेत गिबां पिहां वल, इमिसं तरवार चले याइपिं १८,००० म्ह इस्राएलीतयत् स्यानाबिल।

26 सकलें इस्राएलीत बेथेलय् लिहां वन, अले ख्वया: अन इपि उखुन्हू सन्ध्याका: ईतक परमप्रभुया न्ह्य:ने अपसं च्वन। इमिसं परमप्रभुया न्ह्य:ने होमबलि व मेलबलि छाल।

27 इस्राएलीतयसं परमप्रभुयाके न्यन। उबलय् परमेश्वरया बाचाया सन् बेथेलय् दुगु जुल।

28 अबलय् हारूनया छय् व एलाजारया काय् पीनहास पुजाहारी ख:। इमिसं न्यन, “जिपि जिमि दाजुकिजा बेन्यामीनीतलिसें हाकनं लडाइँ या: वनेमा: कि म्वा:?”

परमप्रभुं लिस: बियादिल, “इमित हमला या! कन्हय् जिं इमित छिमिगु ल्हातय् बी।”

29 अले इस्राएलीतयसं गिबाया प्यखेरं मन्त सुचुका तल।

30 स्वन्हू दुखुन्हू इस्राएलीत बेन्यामीनीतलिसें ल्वायेत न्ह्यज्यात, अले सेनायात न्हापायागु थासय् हे तल।

31 बेन्यामीनीत धा:सा व सेनायात हमला यायेत पिहां वल। इपि शहरं तापाक्क तक वन। अले चक्कंगु ख्यलय् बेथेलय् व गिबा वनीगु लँपुइ न्हापा थें हे इस्राएलीतयत् हमला याना: इमिसं स्विम्ह इस्राएलीतयत् स्यात।

32 अले बेन्यामीनीतयसं थथे धाल, “जिमिसं हाकनं इमित त्याकाच्चनागु दु।” तर इस्राएलीतयसं इमित शहरं पिकया: मू लँपुइ हयेत बुना: बिस्सुं वंपिं थें याना: क्यंगु ख:।

33 सकलें इस्राएलीत थथ:गु थाय् त्व:ता: लडाइँया लागि बाल-तामारय् मुन। उघ्रिमय् हे सुलाच्चंपिं इस्राएलीत गिबाया पच्छिमया थासं हथासं पिहां वल।

34 अले इस्राएलयापिं झिद्र: मन्तयसं न्ह्य:नं गिबाय् हमला यात। याकनं तसकं ल्वापु जुल। तर बेन्यामीनीतयसं थ:गु न्ह्य:ने नाश वये धुंकल धयागु खँ मस्यु।

35 थुकथं परमप्रभुं इस्राएलीतयगु ल्हातं बेन्यामीनीतयत् बुकादिल। उखुन्हू इस्राएलीतयसं तरवार चले याइपिं निइन्याद्र: व सच्छिम्ह बेन्यामीनीतयत् स्यानाबिल।

36 अले “झीपि बुत” धका: बेन्यामीनीतयसं सिल।

गथे याना: बेन्यामीनीतयत् बुकल?

सकलें इस्राएलीत गिबाया न्ह्य:ने सुलाच्चंपिं मन्तके भलसा तया: थ: बूपिं थें यानाक्यंगु ख:।

37 इपिं सुलाच्चंपिं मन्तयसं गिबाय् आकाझाकां हमला यात, अले प्यखेरं न्यनावना: अन दुपिं सकसितं स्यात।

38 इस्राएलया मन्त व सुलाच्चंपिं मन्तय् दथुइ इमिसं शहरं मित्या: आकाशपाखे छवयेगु चिं क्व:छिनात:गु जुयाच्चन।

39 इस्राएली मन्त लिहां वया बेन्यामीनीतयत् हमला याइगु ख:।

“न्हापायागु लडाइँलय् थें झीसं इस्राएलीतयत् बुकाच्चनागु दु,” धका: धया: बेन्यामीनीतयसं स्विम्ह इस्राएलीतयत् स्याये धुंकूगु ख:।

40 तर शहरं मित्या: आकाशपाखे थाहां वंबलय् बेन्यामीनीतयसं लिफ: स्वल। स्व, इमिसं शहरं न्यंक मि नयाच्चंगु खन।

41 अले इस्राएलीतयसं फहिला: बेन्यामीनीतयत् हमला यात। थ:गु नाश जुइगु ई व:गु खना: बेन्यामीनीत ग्याना: आते जुल।

42 उकिं इपिं इस्राएलीतय् न्ह्य:नं मरुभूमिपाखे बिस्सुं वन। तर इपिं बिस्सुं वने मफुत। शहरं शहरं व:पिं इस्राएलीतयसं बेन्जामीनीतयत् दथुइ लाका: पाला: स्यानाबिल।

43 इमिसं बेन्यामीनीतयत् घेरय् यात। अले दि हे मधुसे लिना हे च्वन, गिबाया पुर्बय् छगू थासय् इमित त्याकल।

44 झिंच्याद्र:म्ह बेन्यामीनीतयत् स्यात। इपिं सकलें ल्वायेस:पिं सिपाईत ख:।

45 बचय्जूपिं धा:सा लिहां वया मरुभूमिइ दुगु रिम्मोनया ल्वहंधीपाखे बिस्सुं वन। इमिसं इपिं मध्ये न्याद्र:म्हसित, लँय् नापलाका: स्यानाबिल। इमिसं बेन्यामीनतयत् गिदोम तक हे लिनाच्चन अले मेपिं निद्र:म्हयसित स्यानाबिल।

* 20:18 २०:१८ बेथेल बेथेलया अर्थ परमेश्वरया छें

- 46 उखुन्हू २५,००० म्ह बेन्यामीनीतयत् स्यात। उपि स्याःपि सकलें ल्वायेसःपि सिपाइँत खः।
 47 खुसःम्ह मनूत धाःसा लिहां वनाः मरूमिइ दुगु रिम्मोनया ल्वहंधिकय् बिस्युं वन। अले इपि अन प्यला तक च्वन।
 48 अनंलि इस्राएलीत बेन्यामीनीतयथाय् वल। अले शहरय् दुपि मनूत, सा द्रहं व नापलाःपि फुक्क पशुतयत् इमिसं तरवारं स्यात। इपि शहर शहरय् वन इमिसं नापलाक्वः फुक्क शहरतयत् मिं नकाबिल।

21

बेन्यामीनीतयगु निति भमचात

- 1 इस्राएली मनूत मिस्पाय् मुने धुंकाः “झीपि मध्ये सुनानं थः म्हाय् सुं बेन्यामीनीतयत् बी मखु” धकाः पाफःगु खः।
 2 आः ला इपि बेथेलय् वनाः ह्यैय्ह्यैय् ख्वख्वं सन्ध्याकाः ई तक परमेश्वरया न्हाःने च्वनाच्वन।
 3 इमिसं धाल, “हे परमप्रभु इस्राएलयाम्ह परमेश्वर, इस्राएल्य् थथे छाय् जू वःगु? इस्राएलं छाय् थौं छगू कुल तनावन?”
 4 कन्हय् खुन्हू सुथ न्हापां इमिसं छगू वेदी दय्काः होमबलि व मेलबलि छाल।
 5 अले इस्राएलीतयसं न्यन, “इस्राएलया फुक्क कुल मध्ये गुगु कुल परमप्रभुया सभाय् मवः?” छाय्धाःसा मिस्पाय् परमप्रभुयाथाय् मवंपिन्त स्याना हे छ्वयेमाः धकाः इमिसं पाफःगु खः।
 6 थः बेन्यामीनी दाजुकिजापिनिगु लागि इस्राएलीत दुःखी जुल, छाय्धाःसा इमिसं धाल, “थौं इस्राएलयागु छगू कुल तनावंगु दु।”
 7 ल्यंदुपि बेन्यामीनी मिजंतयगु निति झीसं गनं मिसात हयेगु?
 8 अले इमिसं हानं न्यन, “इस्राएलया कुल मध्ये गुगु कुल मिस्पाय् परमप्रभुयाथाय् मवः?” इमिसं याबेश-गिलादं सुं नं सभाया निति छाउनीइ मवःगु धइगु खँ सीकल।
 9 उबलय् मनूतयत् ल्याःखाबलय् ला याबेश-गिलादयापि छम्ह नं मनू अन मदु।
 10 उकिं व इस्राएलीतयगु सभां ल्वायेसःपि झिनिद्रुः सिपाइँतयत् थथे आज्ञा बियाछवत, “याबेश-गिलादय् वनाः अन दुपि सकलें मिजं, मिसा व मस्तयत् स्या।
 11 छिमिसं याबेश-गिलादय् दुपि मिजंत व मिस्तलिसें लसपस याये धुंक्पि सकलें मिस्तयत् स्या। तर कुमारीतयत् म्वाकाति।”
 12 इमिसं अथे हे यात। इमिसं याबेश-गिलादयापि मनूत मध्ये प्यसःम्ह कुमारी मिस्तयत् नापलाकल। इपि मिस्तयत् इमिसं कनानया शीलोया छाउनीइ हल।
 13 अले इस्राएलीतयगु व सभां रिम्मोनया ल्वहंधिकय् दुपि बेन्यामीनीतयथाय् सन्धियागु बुखँ छवल।
 14 उकिं बेन्यामीनीत अबलय् हे लिहां वल, अले इस्राएलीतयसं याबेश-गिलादं हःपि भमचा इमित बिल। इमिसं इपि मिस्तयत् मस्यासं म्वाकातःगु खः। तर इपि फुक्क मिस्त बेन्यामीनीतयगु लागि मगात।
 15 अले मनूत बेन्यामीनीतयगु लागि दुःखी जुल। छाय्धाःसा परमप्रभुं इस्राएली कुलतयत् फायादीगु दु।
 16 अले सभाया थकालितयसं धाल, “बेन्यामीनी कुलय् मिस्त मदु। ल्यंदुपिनिगु लागि भमचा मालेत छु यायेगु?”
 17 इमिसं धाल, “बचय्जुपि बेन्यामीनीतयत् अधिकारया भाग दयेमाः। मखुसा इस्राएलीत मध्येया छगू कुल तनावनी।
 18 तर झीसं थःम्हाय्पि इमित ब्याहा यानाः बी फइ मखु, छाय्धाःसा सुं बेन्यामीनीयात म्हाय्मस्त ब्यूह मनूयात सराः लाइ धकाः झीसं पाफयागु दु।”
 19 अयनं बेथेलया उत्तरपाखे, बेथेलं शकेम वनीगु मू लँया पुर्बपाखे व लबोनया दच्छिनपाखे शीलोय् परमप्रभुया निति दँयदसं जुइगु नखः इमिसं लुमंकल।
 20 अथे जुयाः इमिसं बेन्यामीनीतयत् थथे आज्ञा बिल, “वनाः दाखक्यबय् सुला च्वँ।
 21 नखः खुन्हू शीलोयापि कुमारी मिस्त प्याखं हुलेत वइबलय् छिपि दाखक्यबं पिहां वयाः छम्ह छम्हय्सिनं छम्ह छम्हय्सित भमचा दयकेत ज्वँ। कुमारी मिस्तयत् थःनापं थःगु देशय् ज्वनाः हुँ।
 22 अनंलि इमि बौ वा दाजुकिजापि जिमिथाय् वयाः धाःवल धाःसा जिमिसं धाये, ‘इमित ग्वाहालि यानाः जिमित दया यानादिसँ, छाय्धाःसा लडाइँलय् इमिगु निति झीसं भमचा हयाबी मफुत। छिकपिन्त दोष लाइ मखु। छाय्धाःसा छिकपिन्सं थःम्हाय्पि ब्यूगु मदु।’ ”
 23 उकिं बेन्यामीनीतयसं अथे हे यात। इपि कुमारी मिस्त प्याखं हुला च्वंबलय् हे छम्ह छम्ह मनुखं छम्ह छम्ह कुमारी मिसायात ज्वन अले थः कलाः दयकेत यंकल। इपि थथःगु थासय् लिहां वन। अले शहरयात हाकनं दयकाः इपि उकी च्वन।
 24 अबलय् इस्राएलीत व थाय् त्वःताः थथःगु कुल व वंशतयथाय् वन, सकलें थथःगु थासय् वन।
 25 उगु इलय् इस्राएलय् जुजु धयापि हे मदुनि। सुनानं छु याये मंदत व हे यानाजुइगु खः।

स्थया सफू म्हसीका

स्थयागु थ्व शान्त घटना इस्राएलय् न्याय याइपिन्सं राज्य या:गु ग्यानपुस्से च्वंगु इलय् जूगु घटनात मध्ये छगू खः। छगू परिवार इस्राएल देशय् अनिकाल जूगुलि मोआबय् छुं ईया लागि च्वंवन। अले व परिवारयाम्ह छम्ह मिजंया ब्याहा मोआबी मिसा स्थलिसें जुल। स्थ तसकं भिंम्ह मिसा जुयाच्वन। थः भा:त सी धुंका: नं वं थः माजुयात तसकं माया यानाच्वन। स्थं इस्राएलयाम्ह परमेश्वरयाके तःधंगु भलसा तल। व थः माजुनापं बेथलेहेमय् वन अले अन वं न्हापायाम्ह भा:तया सतिक थःलाम्ह छम्ह तःमिम्ह मनुलिसें हाकनं ब्याहा यात। थ्व ब्याहापाखें स्थ इस्राएलयाम्ह दकले तःधंम्ह जुजु दाऊदया तापा:बज्ये जुल।

न्याय याइपिनिगु घटनां परमेश्वरया मनूत वय्कःपाखें ता:पा जूबलय् वःगु विपत्तियात क्यनी। स्थया सफूर्ति धा:सा इस्राएलया परमेश्वरयाथाय् शरण का:वःम्ह छम्ह विदेशी मिसायात दुगु आशिष क्यनी। थुकथं व मिसा परमेश्वरया विश्वास बहःपिं मनूतय् व्व जुल।

धलः पौ

स्थं नाओमीयात तसकं माया या:गु १:१-२२

स्थं बोअज नापला:गु २:१-२३

स्थया लागि नाओमी बिचा: या:गु ३:१-१८

स्थ व बोअजया ब्याहा ४:१-२२

स्थ

मोआबय् एलीमलेक व वया परिवार

1 यक्व न्हापा, न्याय याइपिन्सं राज्य या:गु इलय् इस्राएलय् अनिकाल जूगुलि यहदाया बेथलेहेमं छम्ह मनु थः कला: व निम्ह काय्पिं ज्वना: मोआब देशय् च्वंवन।

2 व मनूया नां एलीमलेक खः, वया कला:या नां नाओमी अले वया निम्ह काय्पिनिगु नां महलोन व किल्योन खः। इपिं यहदाया बेथलेहेमयापिं एप्रातीत खः। इपिं मोआब देशय् वना: अन च्वन।

3 नाओमीयात वया निम्ह काय्पिं नापं त्वःता थका: वया भा:त सित।

4 लिपा नाओमीया काय्पिन्सं मोआबी मिस्तलिसें ब्याहा यात, छम्हय्सिया नां ओर्पा व मेम्हय्सिया नां स्थ खः। अन इपिं झिर्देँ ति च्वने धुंका:

5 महलोन व किल्योन सित। थुकथं व मिसा थः भा:त व काय्पिं मदय्क च्वनेमाल।

स्थ व नाओमी बेथलेहेमय् लिहां वंगु

6 परमप्रभुं थः मनूतय् हाकनं सुवा: बियादीगुलि बुँइ अन्न बांलाक सःगु दु धयागु खँ न्यना: नाओमीयात थः भौपिं नापं मोआब थःगु देशय् लिहां वने मास्ति वल।

7 उकिं व थः च्वनाच्वंगु थासं भौपिं नापं पिहां वल, इपिं यहदा देश लिहां वनेगु लँपुइ वन।

8 लँय् वं भौपिन्त धाल, “छिपिं निम्हं थःछँय् लिहां हँ, छिमिसं जि व जिमि काय्पिन्त माया या:गु थें परमेश्वरं छिमित नं माया यानादीमा।

9 परमप्रभुं हाकनं छिमित भा:त व छँ बियादीमा।” वं इमित घयपुल, इपिं हँय् हँय् ख्वल।

10 अले इमिसं वयात धाल, “मखु, जिपिं नं छिनापं हे छि मनूतय्थाय वने।”

11 नाओमी धाल, “हे जिमि म्हाय्पिं लिहां हँ, छिपिं छाया जिलिसें वयेगु? छिमि भा:त जुइत छु जिगु प्वाथय् मेपिं काय्पिं दु धका: ला?

12 हे जिमि म्हाय्पिं, छँय् लिहां हँ। छाया:सा हाकनं ब्याहा यायेत जि बुरी जुइ धुंकल। अज्या:गु छुं आशा दुसां अले थौं चान्हय् हे ब्याहा याना: काय् बुके फुसां

13 इपिं तःधिक मजुतले छिपिं पियाच्वने फइ ला? छु छिपिं ब्याहा मयासैं च्वनेगु ला? मखु, जिमि म्हाय्पिं, जिगु हालत छिमिगु स्वया: बांमला:, छाया:सा परमप्रभुं जिगु विरोधय् ल्हा: ल्हनादीगु दु।”*

14 थ्व न्यना: इपिं हाकनं हँय् हँय् ख्वल, माजुयात भागियाना: ओर्पा थःगु छँय् लिहां वन। स्थ धा:सा थः माजुलिसे हे च्वनाच्वन।

15 नाओमी वयात धाल, “स्व, छिमि क्यहँ थः मनूतय्थाय व थः घःतय्थाय लिहां वन, छ नं वलिसें लिहां हँ।”

16 तर स्थं लिस: बिल, “छित: त्वःता वनेत जित: कर यानादी मते। छि गन गन झाल जि अन वये, छि गन गन च्वनादिल जि नं अन च्वने, छि मनूत जिमि मनूत जुइ अले छि परमेश्वर जिमि परमेश्वर जुइ।

* 1:13 १:१३ व्य २५:५-६; मती २२:२४; मर्क १२:१८-२७

17 छि गन सी, जि नं अन हे सी, अले जितः अन हे थुनिग जुइ। कालं बाहेक मेगु छुकिं नं जितः छिपाखें फाःसा, परमप्रभुं जितः थथे हे, अज्ज थ्व स्वयाः बांमलाःगु व्यवहार यानादीमा।”

18 स्थं थःत त्वःती मखुत धयागु सीकाः नाओमी वयात छुं हे मधाल।

19 इपिं निम्ह न्ह्यज्याना वनाः बेथलेहेमय् थ्यंकः वल। इपिं बेथलेहेमय् थ्यंबलय् फुक्क शहर अजू चाल, अन च्वपिं मिस्तयसं धाल, “छु थ्व धात्थें नाओमी हे खः ला?”

20 वं धाल, “जितः नाओमी* धाये मते। जितः मारा† धा, छायाःसा दक्व शक्ति दुम्ह परमेश्वरं जिगु जीवन तसकं म्हाइपुका बियादीगु दु।

21 जि थनं वनाबलय् जितः माःगु फुक्क दुगु खः। तर परमप्रभुं जितः खालि ल्हातं लित हयादीगु दु। छिमिसं जितः छाया नाओमी धायेगु? परमप्रभु जिगु विरोधय् दनादीगु दु। दक्व शक्ति दुम्ह परमेश्वरं जिके विपत्ति हयादीगु दु।”

22 थुकथं नाओमी थः मोआबी भौ स्थलिसें मोआव देशं लिहां वल। इपिं बेथलेहेमय् थ्यंबलय् तछ्व लयेगु ज्या नकतिनि शुरु जूगु खः।

2

स्थ बोअजया बुँइ तछ्वगुँइ मुंवंगु

1 नाओमीया थः भाःत एलीमिलेकयापाखें थःलाःम्ह छम्ह तःधंम्ह मनु दुगु जुयाच्चन। वयागु नां बोअज खः।

2 मोआबी स्थं नाओमीयात धाल, “जितः बुँइ वनेबियादिसं, सुनां जितः दया याइ वयागु ल्यूल्यु वनाः तछ्वगुँइ मुना हये।”

अले वं धाल, “हूँ जिमि म्हाया।”*

3 उकिं स्थं ज्यामितयगु ल्यूल्यु जुयाः तछ्वगुँइ मुना जुल। थथे जुल तछ्वगुँइ मुनेत व एलीमिलेकया थःलाःम्ह बोअजया बुँइ थ्यन।

4 अबलय् हे बोअज बेथलेहेमं थ्यंकः वल अले ज्यामितयत् नाप लानाः धाल, “परमप्रभु छिपिलिसें दयेमा।”

इमिसं लिसः बिल, “परमप्रभुं छितः सुवाः बियादीमा।”

5 बोअजं ज्यामितय् नायःयात न्यन, “व मिसा सु खः?”

6 वं लिसः बिल, “व मोआबं नाओमीलिसें वःम्ह मोआबी मिसा खः।

7 वं जितः ज्यामितय् ल्यूल्यु वनाः लयाः पंचिनातःगु तछ्वमाया दथुइ तछ्वगुँइ मुंके ब्यु धकाः इनाप यात। भचा जक बल्चाय् आराम कायेगु सिवाय वं सुथनिसें ज्या याना हे च्वगु दु।”

8 बोअजं स्थयात धाल, “हे मइं, बांलाक न्यँ, मेपिं सुयागु बुँइ तछ्वगुँइ मुं वने मते। अले थ्व बुँ त्वःता नं वने मते बरु जिमि भ्वातिं नापं थन हे च्वँ।

9 मनुतयसं तछ्व लःगु स्व। अले मिस्तयगु ल्यूल्यु हूँ, छन्त थी मते धकाः जिं मनुतयत् धयागु दु। छन्त प्या चाःसा मनुतयसं जायका तःगु घःया लः त्वँ।”

10 अले स्थं क्वछुनाः भागियानाः बोअजयात धाल, “जि छम्ह परदेशी धकाः सीकाः नं छाया छिं जितः थुलिमछि दया यानादियागु?”

11 बोअजं लिसः बिल, “छं भाःत सी धुंकाः नं थः माजुया लागिं छु छु यात व फुक्क जिं न्यनागु दु। छ गथे यानाः थःमांबौ व थःगु देश त्वःताः थःम्हं म्हमस्युपिं मनुतय दथुइ वल, व नं जिं स्यु।

12 छंगु ज्याया सिरपाः परमेश्वरं छन्त बियादीमा। छ शरण काःवःम्ह इस्त्राएलया परमप्रभु परमेश्वरं छन्त यक्व इनाम बियादीमा।”

13 स्थं लिसः बिल, “हे जिमि प्रभु, छिं जितः तसककं माया यानादिल, जि छिकपिनि भ्वातिं जुइत मल्वःसां छिं जिलिसें बांलाक न्ववानाः जिगु मन तयादीगु दु।”

14 बजि नयेगु इलय् बोअजं स्थयात धाल, “थन वा, दाखया तिइ मरि थुनाः न।” अले व ज्यामितलिसें फ्यतुल। अले बोअजं वयात छुस्यामुस्या बिल। स्थं थःत यत्तले नल। अले भचा थया काल।

15 व तछ्वगुँइ मुनेत दंबलय् बोअजं थः मनुतयत् आज्ञा बिल, “वयात लयाः पंचिनातःगु तछ्वमाया दथुइ दथुइ नं तछ्वगुँइ मुंके ब्यु। वयात ब्वःबी मते।

16 बरु छिमिसं लयेबलय् नं वयात मुनेत भचा भचा कुतुका ब्यु। वयात ब्वः मब्युसें मुंके ब्यु।”

17 अथे जुयाः स्थं सन्ध्याकाः इलय् तक नं बुँइ तछ्वगुँइ मुनाच्चन। थःम्हं मुंगु तछ्वगुँइ ल्हातिं दाःबलय् छगू एपा* ति दत।

18 तछ्व ज्वनाः व शहरय् लिहां वल, व तछ्व थः माजुयात क्यन। थया हःगु छुस्यामुस्या नं वयात बिल।

19 नाओमी वयात न्यन, “थौं छ तछ्वगुँइ मुनेत गन वना? छन्त माया याःम्ह मनुयात सुवाः लायेमा।”

थःम्हं बोअजया बुँइ ज्या यानागु खँ स्थं नाओमीयात कन।

* 1:20 १:२० नाओमी हिब्रू भाषाय् नाओमी धयागु “न्हाइपुगु” खः † 1:20 १:२० मारा हिब्रू भाषाय् मारा धयागु “म्हाइपुगु” खः ☆ 2:2 २:२ व्य २४:१९; लेवी ११:१-१०; २३:२२ * 2:17 २:१७ छगू एपा थ्व १० किलोग्राम ति खः

20 नाओमी धाल, “परमप्रभुं बोअजयात सुवा: बियादीमा, परमप्रभुं म्वा:पिन्त व सीपिन्त माया यायेगु त्व:तामदी। छायाधा:सा व मनु ला झी सतिक थ:लाम्ह मनु ख:।”

21 अले मोआबी स्थं धाल, “उलि जक मखु वं जित: तछव लयेगु ज्या सिमध:तले वया मनूतलिसें तछवगुँई मुनेगु ज्या या धका: धा:गु दु।”

22 नाओमी धाल, “हे जिमि म्हाय, छ वया भ्वातितलिसें वनेगु या, मेपिनिगु बुँइ वन धा:सा छन्त छुं जुइफु।”

23 उकिं व बोअजया भ्वातित नाप नापं तछव व छव लयेगु ज्या सिमध:तले मुनेगु ज्या याना हे च्वन। व थ: माजुनापं च्वनीगु ख:।

3

स्थ व बोअज

- 1 छन्हू स्थया माजु नाओमी वयात धाल, “हे जिमि म्हाय, छु छंगु भिं जुइगु थाय् ममालेगु ला?”
- 2 बोअज ला झी थ:ला:म्ह मनु ख:। छ वया भ्वातितलिसें ज्या याना वयाच्वंगु दु। आ: जिगु खँ बांलाक न्यँ, थौं बहनी व थ:गु खलय् तछव हायाच्वंगु जुइ।
- 3 उकिं म्वा:ल्हया: चिकं बु, अले छंगु दकले बांला:गु वस: फिना: खलय् हँ। अयनं वं नये सी मधुंकुतले छ वने मते।
- 4 व घँ वनीबलय् छ व घनिगु थाय् सीकाति। अनं लिपा वना: वयागु तुतिपाखेया फांगा चीका: अन हे घँ। अले छु यायेमा: वं हे धाइ।”
- 5 स्थं लिस: बिल, “छिं धयादीगु फुक्क जिं याये।”
- 6 अले व क्वय् खलय् वना: वं थ: माजुं धा:थें हे यात।
- 7 नयेत्वने धुंका: बोअज लयताल। अले अन्न ट्रँ मुनात:गु थाय्या लिक्क घेनेत वन। अले स्थ तीजक वना: बोअजया तुतियागु फांगा छखे चीका: व अन हे ग्वारातुल।
- 8 बाचा इलय् बोअजया आकाझाकां न्ह्यलं चाल। वं छम्ह मिसायात थ:गु तुतिइ ग्वारा तुलाच्वंगु खंकल।
- 9 वं न्यन, “छ सु ख:?”
- स्थं लिस: बिल, “जि छि भ्वाति स्थ ख:। छि जिमि सतीम्ह थ: ख:। उकिं छिगु फांगा जित: फाय्कादिसँ।”
- 10 वं धाल, “हे जिमि मइं, परमप्रभुं छन्त सुवा: बियादीमा, छायाधा:सा छ त:मिम्ह वा गरीबम्ह सुं ल्याय्म्हया ल्यु मवसँ थ:गु लिपांगु मायायात न्हापांगु स्वया: त:धकूगु दु।
- 11 उकिं, हे मइं, छ ग्याये मते। छं छु धाल व जिं याये, छायाधा:सा शहरयापिं जिमि फुक्क मनूतयसं छ भिंम्ह मिसा ख: धका: स्यू।
- 12 जि छिमि सतीम्ह थ: ख:सां जि स्वया: सतीम्ह मेम्ह छम्ह थ: दु।
- 13 थौं चच्छि थन हे च्वँ, कन्हय् सुथय् वं छिमि सतीम्ह थ:थिति यायेमा:गु ज्या या:सा जि हे जिल, तर व मानय् मजूसा जिं याये। म्वा:म्ह परमप्रभुया नामय् पाफया: जिं थ्व धाये, सुथय् तक थन ग्वारातुला च्वँ।”
- 14 अले स्थ वयागु तुतिया लिक्क ग्वारातुलाच्वन। मनु म्हासीके मफइगु इलय् हे व दन अले बोअजं धाल, “छम्ह मिसाम्ह थन खलय् व:गु दु धका: सुनानं मसीमा:।”
- 15 अले बोअजं धाल, “छं न्यायात:गु गा फ।” स्थं अथे हे यात, बोअजं खुफा ति तछव उकी तयाबिल। अले व कु ल्हना: वयागु ब्वहलय् तयाबिल। व ज्वना: स्थ शहरय् लिहां वल।
- 16 छँय् थयंबलय् वया माजुं न्यन, “हे म्हाय् छु जुल?” अले व मनुखं थ:त या:गु फुक्क स्थं कनाबिल।
- 17 वं धाल, “वय्कलं जित: थ: माजुयाथाय् खालि ल्हाति वने मते धका: धया: थ्व खुफा तछव बियाहल।”
- 18 अले वं धाल, “हे जिमि म्हाय, अज्ज मेगु छु जुइ व छं मस्युतले पियाच्वँ। छायाधा:सा थ्व ज्या सिमध:लते बोअजयात न्ह्य: वइ मखु।”

4

बोअज व स्थया ब्याहा

- 1 बोअज शहरया धवाखाय् वना: च्वनाच्वन। छुं ई लिपा वं धा:म्ह एलीमिलेकया सतिक थ:ला:म्ह मनु थयंक: वल। अले बोअजं वयात धाल, “पासा, थन वया: फ्यतु।” व बोअजया न्ह्य:ने वना: फ्यतुल।
- 2 बोअजं शहरयापिं झिम्ह थकालितयत् नं स:ता: धाल, “थन फ्यतुनादिसँ,” अले इपिं फ्यतुल।
- 3 वं व सतिक थ:लाम्ह मनूयात धाल, “मोआबं लिहां व:म्ह नाओमी झी दाजु एलीमिलेकया बुँ छक् मीत स्वयाच्वंगु दु।
- 4 थुपि थकालितय्गु न्ह्य:ने व बुँ छिं कयादिसँ धका: छिलिसें खँ ल्हायेगु बिचा: याना। व बुँ छिं न्यायेगु ख:सा थुपिं मनूतयगु न्ह्य:ने न्याये धका: धयादिसँ। छिं व बुँ न्याये मखुसा जित: धयादिसँ, छायाधा:सा व बुँ न्यायेत छिगु ल्यु हक दुम्ह मनु जि हे ख:।”
- वं मनुखं धाल, “ज्यू, जिं व बुँ न्याये।”

5 अले बोअजं धाल, “नाओमी व मोआबी स्थपाखें बूँ न्याःगु न्हिइ छिं व सी धुंकूम्हयसिगु नां व सम्पत्ति ल्यंकातयेत सी धुंकूम्हयसिया कलाः नं कायेमाः।”☆

6 थ्व खँ न्यनाः व मनुखं धाल, “अथे खःसा जिं न्याये मखु छायाधाःसा जिगु थःगु सम्पत्ति नं नाश जुइफु। छिं न्यानादिसँ, जिं न्याये मखु।”

7 उबलय् जमिन व सम्पत्ति न्यायेमिइ वा हिलाबुला याइबलय् मिइम्हयसिनं थःगु लाकां त्वयाः न्याइम्हयसित बीगु चलन दुगु जुयाच्चन। इस्राएलय् खँ क्वःछीगु विधि थथे हे खः।

8 उकिं व मनुखं, “व बूँ छिं थःम्हं हे न्यानादिसँ” धकाः धयाः बोअजयात थःगु लाकां त्वयाः बिल।

9 अले बोअजं अन दुपिं थकालित व मेपिं मनुतयत धाल, “थौं जिं किल्योन, महलोन व एलीमिलेकयागु फुक्क सम्पत्ति नाओमीया ल्हातं न्यायेधुन धइगु खँया साक्षी छिकपिं दु।

10 जिं महलोनया कलाः मोआबी स्थयात नं सी धुंकूम्ह मनुया सम्पत्तिनापं वयागु नां तया तयेत वयागु नां वया थःथितितयगु दथुइ वा शहरया धलखय् दयाच्चनेमा धकाः जिं कलाःकथं कयागु दु।”

11 अले थकालित व अन दुपिन्सं धाल, “जिपिं साक्षी जुल। छिगु छँय् वइम्ह थ्व मिसायात परमप्रभुं इस्राएलया घराना दय्कूपिं राहेल व लेआ थें यानादीमा। एप्राताय् छितः हनाबना दयेमा अले बेथलेहेमय् छिगु नां जायेमा।

12 परमप्रभुं छितः थ्व ल्याय्म्हम्ह मिसापाखें बियादीम्ह सन्तानया परिवार यहूदापाखें तामारं बुइकूम्ह पेरेसया परिवार थें जुइमा।”

दाऊदया वंशावली

मर्ती १:३-६; लूक ३:३२-३३

13 थुकथं बोअजं स्थयात ब्याहा यानाः छँय् हल। परमेश्वरं वयात सुवाः बियादिल। अले वया प्वाथय् दयाः काय् दत।

14 अले मिस्तयसं नाओमीयात धाल, “परमप्रभु धन्यम्ह खः। छायाधाःसा थौं वय्कलं छितः छम्ह सतीम्ह थः मदय्क त्वःतामदी। इस्राएलय् वयागु नां जायेमा।

15 थ्व मचा छितः न्हगु जीवन बीम्ह व छि बुरा जुइबलय् छितः स्वइम्ह जुइ। छायाधाःसा न्हय्म्ह काय्पिं स्वयाः भिंम्ह, छितः माया याइम्ह भौनं थ्व मचा बुइकूगु खः।”

16 नाओमी व मचायात ज्वनाः थःगु मुलय् तल अले वं वयात बिचाः यात।

17 वया जःलाखःलातयसं धाल, “नाओमीया छम्ह काय् दत। झीसं वयागु नां ओबेद धकाः तयेनु।” व हे यिशैया बौ व दाऊदया बाज्या खः।

18 पेरेसया वंश धलः थथे दु –

पेरेसया काय् हेस्रोन खः।

19 हेस्रोनया काय् आराम खः।

आरामया काय् अम्मीनादाब खः।

20 अम्मीनादाबया काय् नहशोन खः।

नहशोनया काय् सल्मोन खः।

21 सल्मोनया काय् बोअज खः।

बोअजया काय् ओबेद खः

22 ओबेदया काय् यिशै खः।

यिशैया काय् दाऊद खः।

शमूएलया न्हापांगु सफू म्हसीका

शमूएलया न्हापांगु सफुलिइ इस्राएल देशय् न्यायकर्तातयग् इलनिसें कयाः राजतन्त्रया ई तक जूगु हिउपाःया घटना च्वयातःगु दु। इस्राएलया राष्ट्रिय जीवनय् वःगु थ्व हिउपाःया इतिहासय् खास यानाः स्वम्ह मनूया मू थाय् दु, थुपिं खः –

शमूएल – तःधंपिं न्यायकर्तात मध्ये दकलय् लिपायाम्ह न्यायकर्ता

शाऊल – इस्राएलया न्हापांम्ह जुजु

दाऊद – जुजु जुइ न्ह्यः वं याःगु बहादुर ज्याया बखान शमूएल व शाऊलया बखान नापं थःथवय् स्वानाच्चंगु दु।

परमेश्वर प्रति विश्वास यायेबहः जुयाच्चन धाःसा ताःलाइ तर वयकःया उजं पालन मयात धाःसा विनाश वइ। थ्व खँ परमेश्वरं पुजाहारी एलीयात धयादीगु वचनय् बांलाक धयातःगु दु। परमेश्वरं धयादी, “जितः हनाबना याइपिन्त जिं हनाबना याये अले जितः हेला याइपिन्त जिं हेला याये” २:३०।

थ्व सफुलिइ राजतन्त्र थापंया बारे थीथी बिचाः तयातःगु दु। इस्राएलीतयसं परमप्रभुयात हे इस्राएलया धात्थेंयाम्ह जुजु ताय्किगु, तर परमप्रभुं मनूतयसं बिन्ति याःगुलि इमिगु निंति छम्ह जुजु ल्ययादिल। इस्राएलया जुजु व प्रजातयसं परमेश्वरया शासनया अधीनय् व न्यायया अधीनय् थःगु जीवन हनीगु थुकिया मू खँ व सत्य खँ खः, २:७-१०। चीमिपिं व तःमिपिं सकसिगु अधिकार परमेश्वरया नियमकथं तया तयेमाःगु दु।

धलः पौ

शमूएल इस्राएलया न्यायकर्ता जूगु १:१-७:१७

शाऊल जुजु जूगु ८:१-१०:२७

शाऊल जुजु राज्य याःगु दैत ११:१-१५:३५

दाऊद व शाऊल १६:१-३०:३१

शाऊल व वया काय्पिं स्यूगु ३१:१-१३

१ शमूएल

शमूएल बरू

1 एफ्राइमया पहाडी देशयागु सूपया लागाया रामतैम शहरय् एल्काना नांयाम्ह छम्ह मनू दु। व यरोहामया काय्, एलीहया छय्, तोहया छइ व सूपीया उइ खः। व एफ्राइम कुलियाम्ह खः।

2 हन्नाह व पनिन्नाह नांयापिं वया निम्ह कलाःपिं दु। पनिन्नाहया काय्-न्हाय्पिं दु, हन्नाह धाःसा सुं मचाखाचा मदुम्ह खः।

3 एल्काना दँयदसं दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभुया आराधना यायेत व बलि छायेत थःगु शहरं शील्योय् थाहां वनीगु खः। उबलय् अन एलीया निम्ह काय्पिं परमप्रभुया पुजाहारीत होप्नी व पीनहास दु।

4 अले बलि छाइखुन्हु एल्कानां लाया छगू छगू ब्व थः कलाः पनिन्नाह व वया काय्पिन्त बीगु याइगु खः।

5 तर वं हन्नाहयात माया याइगुलि वं वयात छगू बांलाःगु ब्व बीगु खः, छाय्धाःसा परमप्रभुं वयात सुं मस्त बियादीगु मदु।

6 वया मचाखाचा मदुगुलि हे हन्नाहया लिथुं वयात दुःख बीगु अले क्वह्वांकाः खँ ल्हाइगु खः।

7 दँयदसं हे थथे याइगु खः। हन्नाह परमप्रभुया नापलायेगु पालय् वंक्वः पतिकं पनिन्नाहं हन्नाहयागु मन ख्वय्काबीगु अले व ख्वयाः नसा तकं मनसैं च्वनी।

8 वया भाःत एल्कानां वयात न्यनीगु, हन्नाह छ छाय् ख्वयाच्चनागु? छाय् छुं हे मनसैं च्वनाच्चनागु? छ छाय् थुलिमछि दुःख ताय्काच्चनागु? छु जि छिमि झिम्ह काय् स्वयाः अप्वः मजू ला?

हन्नाह व एली

9 छकः शील्योमय् नयेत्वने यायेधुंकाः हन्नाह दन। उबलय् एली पुजाहारी परमप्रभुया नापलायेगु पालया ध्वाखाय् लिक्कसं थःगु थासय् च्वनाच्चंगु खः।

10 हन्नाहं ख्वख्वं तसकं दुःखी जुयाः परमप्रभुयात प्रार्थना यात।

11 हन्नाहं थथे धयाः परमप्रभुयात भाकल यात, “हे दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभु, छिं थः दासीयागु दुःख थुइकाः थः दासीयात माया यानागु खः धयागु जूसा, छिं थः दासीयात ल्वःमंका मदी धयागु खःसा, थः दासीयात छम्ह काय् बियादिसैं अले जिं वयात वयागु जिवंकाछिया निंति छितः बी अले वयागु छैनय् गुबलें ख्वःचा लाइ मखु।”*

12 वं ताःई तक परमप्रभुया न्ह्यःने प्रार्थना याना हे च्वन। एलीं वयागु म्हुतु संगु खन।

13 हन्नाह मनमनं प्रार्थना यानाच्चंगु खः। अले वं म्हुतु संकूसां सः धाःसा पिहां मवः। अथे जुयाः एली बिचाः यात “थ्व मिसा अय्लाखं काये धुंक्ल।”

* 1:11 १:११ गन्ती ६:५

- 14 अले एलीं वयात धाल, “छं अयलाखं कायका: जुइगु गुबलय् त्व:ताछवयेगु? छं त्वनेगु त्व:ताछव!”
 15 हन्नाहं लिस: बिल, “अथे मखु, जिमि प्रभु! जि तसकं दु:खय् ला:म्ह मिसा ख:। जिं छुं नं अय्ला त्वनागु मदु, जिं ला परमप्रभुया न्ह्य:ने थ:गु दु:ख जक प्वंकागु ख:।
 16 छिं जित: ज्यालगय् मजूम्ह मिसा तायकादी मते। जिगु दु:ख व कष्ट अप्वया व:गुलि प्रार्थना यानाच्चनागु ख:।”
 17 एलीं लिस: बिल, “याउँक हूँ, अले इस्राएलया परमेश्वरं छं वयक:याके प्वंगु खँ छन्त बियादीमा।”
 18 हन्नाहं धाल, “सुभाय, जित: छिगु माया सदां दयाच्चनेमा।” अले व अनं वना: छुं नसा: नल अले हाकनं दुखी जुइगु त्व:ताछवत।

शमूएल बूगु

- 19 कन्हय् खुन्हु सुथ न्हापां दना: एल्काना व वया परिवार परमप्रभुया आराधना यायेधुंका: थ:गु छँ रामाय् लिहां वन। अले एल्काना व वया कला: हन्नाहया दथुइ लसपस जुल, अले परमप्रभुं हन्नाहयात लुमंकादिल।
 20 थुकथं हन्नाहया प्वाथय् दत अले वं छम्ह काय् बुइकल। वं वयागु नां शमूएल* तल, अले धाल, “छाय्धा:सा जिं थ्वयात परमप्रभुयाके प्वनागु ख:।”

हन्नाहं शमूएलयात परमप्रभुयात ल:ल्हा:गु

- 21 एल्काना व वया परिवार दँयदसं परमप्रभुयात बलि छा: वनीगु ई थ्यंक: वल। अले थ:म्हं यानागु भाकल प्वंकेगु निंति थ: परिवारनापं एल्काना परमप्रभुयात बलि छायेत थाहां वन।
 22 थुपालय् हन्नाह धा:सा इपि नापं मवं। अले थ: भा:तयात धाल, “मचायात मांया दुरु त्वंकेगु त्व:तके धुंका: जिं वयात परमप्रभुया न्ह्य:ने नापलायेगु पालय् यंका: ल:ल्हाये व अन सदांया निंति च्वनीगु जुइ।”
 23 वया भा:त एल्कानां लिस: बिल, “छन्त छु बांला: व हे या। अले मचां दुरु त्वनेगु मत्व:तुतले छँय् हे च्वनाच्चँ। परमप्रभुं छं या:गु भाकल प्वंकादीमा।” अथे जुया: हन्नाह छँ हे च्वनाच्चन। थ: कायनं दुरु त्वनेगु मत्व:तुतले वयात सुसा:कुसा: यानाच्चन।
 24 अनंलि वया कायनं दुरु त्वनेगु त्व:तल, थ:काय्यात चिधिक:सां शील्यो पमरप्रभुया नापलायेगु पालय् यंकल। अले थ:नापं स्वदँ दुम्ह द्रहं, छगू एपा† छुचुं, छगू छेगूया म्हेचाय् दाखमघ नं यंकल।
 25 अले इमिसं द्रहंयात स्यात अले मचायात धा:सा एलीयाथाय् यंकल।
 26 हन्नाहं वयात धाल, “हे जिमि प्रभु, गथे छि म्वाम्ह ख: अथे हे छिगु न्ह्य:ने दना: परमप्रभुयात प्रार्थना याना: वयाच्चनाम्ह मिसा जि हे ख:।
 27 थ्व हे काय्या निंति जिं प्रार्थना यानागु ख: अले जिं परमप्रभुयाके प्वनागुकथं वयकलं जित: बियादिल।
 28 अथे जुया: जिं थ्वयात परमप्रभुयात हे ल:ल्हाये। थ्व जिवंकाछिया निंति परमप्रभुयाम्ह हे जुइ।” अले इमिसं अन परमप्रभुया आराधना यात।

2

हन्नाहया प्रार्थना

- 1 हन्नाहं थथे धका: प्रार्थना यात,
 “परमप्रभुं जिगु मन तसकं लय्तायकादीगु दु,
 वयकलं यानादीगु ज्या खना: जि तसकं खुसी जुयागु दु।
 जि जिमि शत्रुतय् न्ह्य:ने न्हिले,
 अले परमप्रभुं जित: ग्वाहालि यानादीगुलि जि तसकं लय्तायागु दु।

- 2 “परमप्रभु थें पवित्रम्ह
 सुं हे मदु, अले वयक: थें ज्या:म्ह सुं हे मदु।
 झी परमेश्वर थें रक्षा याइम्ह मेपि सुं हे मदु।

- 3 “छं घमण्ड यायेगु त्व:ताछव
 अले त:धंछुया न्वंवायेगु त्व:ताछव।
 छाया:सा परमप्रभु फुक्क खँ स्यूम्ह परमेश्वर ख:।
 अले मन्तयसं या:गु फुक्क ज्याया न्याय यानादी।

- 4 “तसकं बल्ला:पिनिगु धनु त्वधूगु दु,
 तर लुफि हाना: क्व:दपिन्सं बल काये खंगु दु।

* 1:20 १:२० शमूएल अर्थात परमप्रभुं न्यनादिल † 1:24 १:२४ छगू एपा थ्व झिगू किलोग्राम ति ख:

5 गाक्क दुपिं नसाया निति ज्यामि ज्या याना: जुइमाली,
बरु नये मखंपिनि धा:सा गुबले नये मास्ति वइ मखु।
थारिम्ह मिसां न्हयम्ह मचा बुइकूगु दु।
अयनं यक्वसिया मांयाके छम्ह नं मचा मदु।

6 “परमप्रभुं स्यायेगु व जीवन बियेगु नितां यानादी,
वयकलं हे मनूतयत पातालय् छवयादी अले इमित हाकनं म्वाकादी।
7 परमप्रभुं हे चीमि व त:मि यानादी,
वयकलं सुयातं नम्र यानादी अले सुयातं त:धं यानादी।
8 वयकलं चीमिपिन्त धुलं थकयादी,
वयकलं मगा:मचा:पिनिन्त नउया व्रं थकयादी,
अले इमित इज्जतया थासय् तयादी,
इमित राजकुमारतय् दथुइ तयादी।

“पृथ्वीयागु जग परमप्रभुयागु हे ख:
अले उकी हे वयकलं संसारयात थापं यानादिल।
9 वयकलं विश्वास याये बह:पिनिगु रक्षा यानादी,
दुष्टतयत् धा:सा खिउंगु थासय् सुम्क तयादी,

“सुं मनूयागु शक्तिं वयात त्याकेफइ मखु।
10 परमप्रभुया विरोध याइपिं नाश जुयावनी,
वयकलं: इमिगु विरोधय् स्वर्ग नं न्या:गु सलं हालादी।
पृथ्वीया कुंकुलामय् तक नं वयकलं न्याय यानादी।

“वयकलं जित: शक्ति बियादीगु दु
अले थम्हं अभिषेक यानाम्हयसिगु छ्यं धस्वाकादी।”

11 अले एल्काना थ:गु छें रामाय् लिहां वन। मचाम्ह शमूएल धा:सा पुजाहारी एलीं धा:कथं परमप्रभुया सेवा यायेत अन हे च्वन।

एलीया लुच्चापिं काय्पिं

12 एलीया काय्पिं लुच्चात ख:, इमिसं परमप्रभुयात वास्ता मया:।
13 मनूनापं पुजाहारीतय्सं याना वयाच्वंगु थज्या:गु चलन दु – सुं मनुखं बलि छाये हइबलय् उकियागु ला दायकीबलय् पुजाहारीयात ग्वाहालि याइम्हयसिनं धुसू ज्वना: वइ,
14 अले फ्वसि वा कराई वा ज:सि न्ह्यागु थलय् च्वंगु जसां धुसुलि तिया: वक्क ला पुजाहारी यंकिगु याइ। शीलोमय् आराधना यायेत व:पिं फुक्क इस्त्राएलीतयत् इमिसं अथे हे व्यवहार याइगु ख:।
15 तर आ: दा: च्याके न्ह्य: पुजाहारीया ग्वाहालिमिं बलि छाइम्ह मनूयात थथे धाइगु, पुजाहारीया निति दय्केत जित: छुं ला ब्यु, दायकात:गु ला वं काइ मखु, कचिगु जक काइ।
16 व मनुखं “न्हापालाक्क दा: छवय्कावा, अले छन्त गुलि मा:गु ख: यंकी” धका: लिस: बीगु। पुजाहारीया ग्वाहालिमिं धा:सा थथे धाइगु, “अथे मखु! न्हापालाक्क जित: निं ब्यु, मखुसा जिं लाका: यंके।”
17 उपिं ल्याय्म्हपिं मनूतयगु पाप परमप्रभुया न्ह्य:ने तसकं अप्वयावन छायेध्या:सा इमिसं परमप्रभुयात छायेह:गु बलितयत् तसकं क्वहंजकल।
18 उबलय् शमूएल भिगु सूती काप:या एपोद फिना: परमप्रभुया न्ह्य:ने सेवा याना हे च्वन।
19 दँयदसं वया मांनं वयागु नितिं जामालं सुइगु अले थ: भा:तनापं दँयदसं बलि छायेत वनीबलय् शमूएलया नितिं व यंकाबीगु ख:।
20 एलीं एल्काना व वया कला:यात सुवा: बिया: थथे धाइगु, “छिमिसं परमप्रभुयाके फ्वंम्ह थ्व काय्या पलेसा परमप्रभुं छिमित थ्व मिसापाखें मचाखाचात बीमा:।” अले इपिं थ:गु छें लिहां वनीगु जुयाच्वन।
21 परमप्रभुं हन्नायात सुवा: बियादिल अले वं स्वम्ह काय् व निम्ह म्हाय् बुइकल। उखे मचाम्ह शमूएल परमप्रभुया न्ह्य:ने च्वन्ह्यानावन।

एली व वया काय्पिं

22 आ: ला एली तसकं बुरा जुइ धुंकल। थ: कायपिन्सं इस्त्राएलीतयत् या:गु व्यवहारया बारे व परमप्रभुया नापलायेगु पालया ध्वाखाय् सेवा याइपिं मिसात नापं घनिगु खँ तक नं एलीं सिल।

23 वं कायपिन्त धाल, “छाय् छिमिसं थज्या:गु ज्या यानागु? छिमिसं तसकं मभिगु ज्या याना जूगु दु धका: जिं सकलें मन्तयगुपाखें न्यनागु दु।

24 थथे याये मज्यू जिमि कायपिं! परमप्रभुया मन्तयसं छिमिगु बारे धा:गु खँ तसकं बांमला:।

25 छुं जुया: छम्ह मनुखं मेम्ह मनुया विरोधय् पापयात धा:सा परमप्रभुं मिलय् यानादी, तर परमप्रभुया विरोधय् हे पापयात धा:सा सुनां मिलय् याइ?” तर एलीया कायपिन्सं थ: बौयागु खँय् ध्यान मब्यु, छाय्धा:सा परमप्रभुं इमित स्यायेगु क्व:छिनादी धुंकुगु ख:।

26 अले मचाम्ह शमूएल परमप्रभु व मन्तयगु दया मायां ब्वलना वन।*

एलीया परिवारया विरोधय् अगमवाणी

27 परमप्रभुया छम्ह अगमवक्ता एलीयाथाय् वया: थथे धाल, “परमप्रभुं थथे धयादी, ‘छु छिमि पुर्खात मिश्रय् फारोया दास जुयाच्चंबलय जि इमिथाय् खनेदयक मवया ला?

28 जिं इस्त्राएलया फुक्क कुल मध्ये छिमि पुर्खा हास्नयात जिमि पुजाहारी जुइत, जिगु वेदीइ बलि छायेत, गुँगू थनेत व जिगु न्ह्य:ने पुजाहारीया भिंगु सूती काप:या वस: फिना: वयेत ल्ययागु ख:। इस्त्राएलया फुक्क विशेष देछा छिमि पुर्खातयगु निति अलग तयाबिया।

29 छाय् छिमिसं जि च्वनेगु थासय् जिं छा धका: उजं बियागु बलित व देछायात क्वह्यंकागु? छाय् छं जित: स्वया: थ: कायपिन्त अप्व: हनाबना यानागु? छाय्धा:सा जिमि प्रजा इस्त्राएलं छाय्ह:गु ब्व नया: छ व इपिं ल्हंगु दु।’

30 “अथे जुया: इस्त्राएलया परमप्रभु परमेश्वरं धयादी, ‘छिमि पुर्खा व छिमि परिवारं न्ह्याबलें जिगु न्ह्य:ने सेवा यायेमा धका: धयागु ख:। तर परमप्रभुं थथे धयादी, थथे जुइ हे मज्यूगु ख:। जित: हनाबना याइपिन्त जिं हनाबना याये अले जित: हेला याइपिन्त जिं नं हेला याये।

31 थज्या:गु ई वयाच्चंगु दु कि, जिं छ व छिमि परिवारया बल कम यानाबी अले छंगु परिवारय् सु नं बुरापि मन्त दइ मखु।

32 जि च्वनेगु थासय् संकट जूगु छं खनि। इस्त्राएलया निति भिं यायेगु जुइ अयनं छंगु परिवारय् थनिनिसें छम्ह नं बुरापि मन्त दइ मखु।

33 अथे जूसां छं सन्तानपाखें छम्ह म्वाकातये अले व पुजाहारी जुया: जिगु सेवा याइ। अले व कां जुइ व निराश जुइ। छं मेपिं सन्तानत धा:सा ग्यानापुक सिनावनी।

34 “ ‘छं निम्ह काय होप्नी व पीनहासया बांमला:गु अवस्था छंगु निति छगू चिं जुइ। होप्नी व पीनहास निम्हं छन्हुं हे सी।

35 जिं जिगु निति छम्ह विश्वास याये बह:म्ह पुजाहारी ल्यये। वं हे जिगु मनय् व नुगलय् च्वंगु खँकथं याइ। जिं वया परिवारयात थापं याये अले वं हे जिं जुजु अभिषेक यानाम्ह मनुया न्ह्य:ने सदां सेवा याइ।

36 छंगु परिवारय् म्वानाच्चंपिं सकलें वया: चकूगु छकू वह: व छपा मरिया निति वय्क:या न्ह्य:ने क्वछुना: थथे बिन्ति याये मालि, “जित: पुजाहारीतयत् ग्वाहालि यायेत तयादिसँ अले जिके छपा मरि दयेमा।” ’ ’

3

परमप्रभुं शमूएलयात ल्य:गु

1 थुबलय मचाम्ह शमूएल एलीं धा:कथं परमप्रभुया सेवा याना तुं च्वन। उबलय परमप्रभुया वचन कम जक न्यने दइगु अले दर्शन नं उलि बियादी मखु।

2 एलीया मिखा बुलुसे च्वने धुंकल अथे जुया: वं बांलाक स्वये नं मफु। छन्हु चान्हय् एली थ: न्ह्याबलें आराम कायेगु थासय् ग्वार्तुलाच्चन।

3 शमूएल धा:सा परमेश्वरया बाचाया सनू दुगु पवित्र पालय् घनाच्चंगु ख:। परमेश्वरया मत च्याना हे च्वंगु ख:।

4 अनंलि परमप्रभुं शमूएलयात स:तादिल। शमूएलं लिस: बिल, “जि थन हे दु।”

5 अले एलीयाथाय् ब्वांय वना: वं धाल, “छिं जित: स:तादियागु ला। जि थन हे दु।” तर एलीं धाल, “मखु, जिं छन्त मस:ता। हूँ, घं हूँ।” अले व घं वन।

6 हाकनं परमप्रभुं स:तादिल, “शमूएल!” अले व दना: एलीयाथाय् वन अले वं धाल, “जि थन हे दु। छिं जित: स:तादियागु ख: ला?” एलीं धाल, “जिमि काय, जिं छन्त मस:ता। हूँ, घं हूँ।”

7 थुबलय तक नं शमूएलं परमप्रभुयात म्हमस्युनि। अले परमप्रभुया वचन नं वयात मब्युनि।

8 परमप्रभुं स्वक: खुसि वयात स:तादिल, अले वं हाकनं एलीयाथाय् वना न्यं वन, “छिं जित: स:तादियागु ख:। जि थन हे दु।” अनंलि परमप्रभुं हे थ्वयात स:तादीगु ख: धका: एलीं थुइकल।

9 वं शमूएलयात धाल, “वनाः सुम्क ग्वार्तुला च्चै, छुं जुयाः वयकलं हानं सःतादिल धाःसा थथे धा, ‘परमप्रभु, धयादिसँ, छिकपिनि दासं न्यनाचवंगु दु।’ ” अले शमूएल वनाः थःगु थासय् ग्वार्तुवन।

10 अनंलि परमप्रभु वया न्ह्यःने दंझाल अले न्हापा थें तु सःतल, “शमूएल, अय् शमूएल।” शमूएलं लिसः बिल, “धयादिसँ, छिकपिनि दासं न्यनाचवनागु दु।”

11 परमप्रभुं वयात धयादिल, “स्व, जिं इस्राएलय् याकनं हे छुं याये त्यनागु दु, थ्व न्यनाः फुक्क छक्क जुइ।

12 उखुन्हु हे जिं एली व वया परिवारया विरोधय् धयागु फुक्क खँ शुंनिसें अन्त तक हे पूवनी।

13 परमेश्वरया विरोधय् वयाः काय्पिन्सं पाप याःगु स्यसां वं इमित मपंगुलि वयागु परिवारं न्ह्याबलेया निति सजाँय फयेमाली धकाः जिं वयात न्हापा हे धयागु दु।

14 अथे जुयाः जिं पाफयाः एलीया परिवारया बारे धयाचवनागु दु, ‘एलीया परिवारं याःगु पापया प्रायश्चित न बलि न अन्नबलि छुकिं गुबले नं जुइ मखु।’ ”

15 शमूएल सुथय् तक हे घनाचवन। अले वं परमप्रभुया पवित्र पालया लुखा चाय्कल। शमूएलं एलीया बारे खंगु दर्शन कनेत ग्यात।

16 तर एलीं शमूएलयात सःताः धाल, “शमूएल जिमि काय्!” वं लिसः बिल, “जि थन हे दु।”

17 एलीं धाल, “परमप्रभुं छन्त छु धयादिल? जितः फुक्कं खँ मसुचुकुसे धा। छुं जुयाः छं वयकलं धयादीगु खँ सुचुकल धाःसा परमेश्वरं हे छन्त कडा न्याय यानादीमा।”

18 अथे जुयाः शमूएलं वयात छुं नं खँ सुमचुकुसे फुक्क खँ धयाबिल, अले एलीं धाल, “वयकः परमप्रभु खः। वयकःयात छु भिं ताल व हे यानादीमा।”

19 शमूएल ब्वलना वन। परमप्रभु व नाप दी, अले वयकलं यानादीगु अगमवाणी छगू नं सिति मवं फुक्कं पूवकादिल।

20 अनंलि उत्तरय् दाननिसें बेर्शेबा तकयापि फुक्क इस्राएलीतयसं शमूएल परमप्रभु पाखेंयाम्ह अगमवक्ता खः धकाः म्हसिल।

21 परमप्रभुं हानं शीलैय् नापलायेगु पालय् दर्शन बियादिल, अन वयकलं थःगु वचनपाखें थःत शमूएलयाथाय् क्यनादिल।

4

1 अनंलि शमूएलया वचन सकल इस्राएलीतयगु निति वल।

पलिशतीतयसं बाचाया सन् थःगु कब्जाय् काःगु

इस्राएलीत पलिशतीतयनापं लडाइँ यायेत न्ह्यज्यात। अले इस्राएलीतयसं एबेन-एजेरय् व पलिशतीतयसं धाःसा अपेकय् थथःगु पाल ग्वल।

2 पलिशतीतयसं इस्राएलीतय् नापं लडाइँ यायेत सिपाइँत थाय् थासय् तल। अले इमिगु दथुइ ताहाकःगु लडाइँ जुल अले इमिसं प्यद्रः ति इस्राएली मन्त लडाइँया ख्यलय् हे स्यानाबिल थथे पलिशतीतयसं इस्राएलीतयत् बुकल।

3 लडाइँलय् बचय्जुपि सिपाइँत लिहांवये धुंकाः इस्राएलया थकालितयत् धाल, “थौं झीत परमप्रभुं छाय् पलिशतीतयपाखें बुकादीगु? वयकः झीपिं नापं हे झायादीमा अले झी शत्रुतयगु ल्हातं झीत बचय् यानादीमा धकाः परमप्रभुया बाचाया सन् शीलैपाखें हयेनु।”

4 अथे जुयाः इमिसं शीलैय् मन्त छवल अले कर्बतय् दथुइ च्वनादीम्ह दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभुया बाचाया सन् हल। एलीया निम्ह काय्पिं होप्नी व पीनहास नं व सन् नापं हे वल।

5 बाचाया सन् छाउनिइ थ्यनेवं फुक्क इस्राएलीत ततःसलं हालहल। गुकिं यानाः पृथ्वी हे लिंगिलिगि सन।

6 पलिशतीतयसं नं व सः ताल अले इमिसं धाल, “हिब्रूतयगु छाउनीइ थथे ततःसलं छाय् हाला हःगु?”

अले इमिसं परमप्रभुया बाचाया सन् हिब्रूतयगु पालय् थ्यके हल धकाः सीकल।

7 पलिशतीत तसकं ग्यानाः थथे धाल, “इमिगु छाउनिइ घः दुहां वःगु दु! आः झीत बांलाइ मखुत! थथे जगू ला न्हापा गुबले नं मखंनि।

8 आः झीगु भिं जुइ मखुत! सुनां झीत उपि दकलय् तःधंपि घःतपाखें बचय् याइ? मिश्रीतयत् थीथी कथंया महामारी हयाः मरुभूमिइ नाश याःपि थुपिं हे घःत खः।

9 हे पलिशतीत, बल्ला व साहसी जु! तसकं बल्लाःपिं मन्तयसं थें ज्या या, मखुसा गथे झीसं हिब्रूतयत् दास दासी यानागु खः अथे हे झीपिं हिब्रूतयगु दास दासी जुइमाली। तसकं बल्लाःपिं मन्तयसं थें लडाइँ या।”

10 थुकथं पलिशतीतयसं थःपिनिगु तःधंगु बलं लडाइँ यात अले इस्राएलीतयत् बुकल। अले इस्राएलीत फुक्कं थथःगु पालय् बिस्सुं वन। थुपालय् यक्वः मन्त स्यात। स्विद्रः इस्राएली सिपाइँत स्यात।

11 अले पलिशतीतयसं परमेश्वरया बाचाया सन् थःपिनिगु कब्जाय् कयाः एलीया निम्ह काय्पिं होप्नी व पीनहासयात नं स्यात।

एली सीगु

12 उखुन्हू बेन्यामीन कुलया छम्ह मनु लडाईं जूगु थासं ब्वांय् वयाः शीलैय् थ्यंकवल। वं थःगु दुःख क्यनेत थःगु लं खुनाः छेनय् धू बुलातःगु दु।

13 एली धाःसा परमप्रभुया बाचाया सनूया निति तसकं धन्दा कयाच्चन। अले लैसिथय् थः च्वनेगु थासय् च्वनाः त्वलय् जुयाच्चन। व मनुखं शहरय् न्यंकभनं खबर थ्यंकल, अले फुक्क मनुत ग्यानाः तसकं हाला हल।

14 थ्व सः तायाः एलीं न्यन, “थ्व छुकिया हाःसः खः?” खबर न्यंकेत हथाय् चाचां व मनु एलीयाथाय् वल।

15 एली गुइच्यादै दये धुंकूम्ह खः अले वया मिखा नं मछुइ धुंकल।

16 व मनुखं धाल, “जि लडाईंनं बिस्युं वयाम्ह खः। थौं छिथाय् तक नं थ्यंकः वया।” एलीं न्यन, “हे जिमि काय्, छु जुल?”

17 व खबर ज्वनावःम्ह मनुखं लिसः बिल, “इस्त्राएलीत पलिशतीतपाखें बिस्युं वन। थ्व झीगु निति तसकं ग्यानापुगु ब्रू खँ खः। थुलि जक मखु छिकपिनि काय् होप्नी व पीनहासयात स्यानाः परमेश्वरया बाचाया सनू नं लाकायंकल।”

18 व मनुखं परमेश्वरया बाचाया सनूया बारे खँ ल्हाःबलय् एली ध्वाखाया लिक्कसं दुगु थः च्वनाच्चनागु थासं लिउनेपाखे ग्वार्तु वन। व बुरा जुइ धुंकूम्ह व तसकं ल्हंगुलि ककु लघानाः सित। व पिइदै तक इस्त्राएलीतय् नायः जुइ धुंकूम्ह खः।

पीनहासया कलाः सीगु

19 एलीया भौ पीनहासया कलाः प्वाथय् दुम्ह खः, अले वया मचाबुइगु ई वये धुंकूगु खः। वं परमेश्वरया बाचाया सनू लाकायंकगु अले थः ससःबौ सीगु व थः भाःत सीगु खँ न्यँसेलि वया मचाबुइ बेथा जुल, अले मचा बुइकल।

20 व ब्यथा जुयाः सी थें च्वंबलय् वयात सुसाःकुसाः याइपिन्सं वयात धाल, “साहस या! छं काय् ब्रू दु!” तर वं थ्व खँय् वास्ता नं मयाः अले लिसः नं मब्यु।

21 मचाया नां ईकाबोद* तयाः वं थथे धाल, “इस्त्राएलपाखें परमेश्वरया महिमा तनावंगु दु।” थुकथं वं परमेश्वरया बाचाया सनू लाकायंकगु अले थः ससःबौ व भाःतयात स्याःगु खँ प्वंकल।

22 वं धाल, “परमेश्वरया महिमां इस्त्राएलीतय्त त्वःता वंगु दु छायाःसा परमेश्वरया बाचाया सनू लाकायंकगु दु।”

5

परमेश्वरया बाचाया सनू पलिशतीतयगु शहरय्

1 पलिशतीतयसं परमेश्वरया बाचाया सनू लाकायंकाः एबेन-एजेरं अशदोद शहरय् यंकल।

2 अले इमिसं परमेश्वरया सनू क्वबियाः दागोनया देगलय् हल अले दागोनया मूर्तिया लिक्कसं तुं तल।

3 कन्हय् खुन्हू सुथय् अशदोदया मनुत दनावःबलय् इमिसं दागोनया मूर्ति परमप्रभुया सनू न्ह्यःने भ्वसुलाच्चंगु खन। अथे जुयाः इमिसं व मूर्तियात ल्हनाः वयागु हे थासय् तल।

4 तर कन्हय् खुन्हू सुथय् इपिं दनावःबलय् हाकनं व मूर्ति परमप्रभुया सनूया न्ह्यःने भ्वसुलाच्चंगु खन। अले वया छयं व निपा ल्हाः नं छुतय् जुयाः लुखा क्वय् लाःवनाच्चन। वयागु म्ह धाःसा तमज्याः।

5 अथे जुयाः उखुन्हूनिसें थौं तक नं अशदोदय् दागोनया पुजाहारीत व दागोनया देगलय् वनीपिं सकलें दागोनया लुखाखलुइ पलाः तइ मखु।

6 परमप्रभुं अशदोदया मनुतय्त तःधंगु दण्ड बियादिल अथे जुयाः इपिं तसकं ग्यात। वयकलं इमि लिक्क लाःगु जवखवं च्वंगु इलाकाय् च्वंपिं मनुतय्त नं ला बुयावइगु ल्वचं कयेकाः दण्ड बियादिल। इमिगु फुक्क शहरय् हे सीगु विनाश वल।

7 थःपिन्त छु जुयाच्चंगु खः व खनाः अशदोदया मनुतयसं धाल, “इस्त्राएलया परमेश्वरं झीत व झीम्ह घः दागोनयात दण्ड बियाच्चंगु दु। अथे जुयाः थ्व परमेश्वरया बाचाया सनू आः यक्व ई तक झीनापं थन तयातये मज्यु।”

8 इमिसं थ्व सनूयात छु यायेमाली धकाः न्यनेत पलिशतीतय् फुक्क शासकतय्त सःताहल, अले इमिके न्यन, “थ्व इस्त्राएलया परमेश्वरया सनूयात जिमिसं छु यायेगु?”

अले इमिसं लिसः बिल, “इस्त्राएलया परमेश्वरया सनूयात गातय् तयेयंकि।” अथे जुयाः इमिसं इस्त्राएलया परमेश्वरया सनूयात अन तये यंकल।

9 तर सनू अन थ्यनेवं हे परमप्रभुं थःगु ल्हाः अन शहरय् च्वंपिं मनुतयगु विरोधय् ल्हनादिल अले व शहरय् च्वंपिं मनुत तसकं ग्यात। अन च्वंपिं ल्याय्म्हपिं व बुरापिं सकसितं वयकलं ला ग्वारा दयावइगु ल्वचं कयेकाः दण्ड बियादिल।

10 अथे जुयाः परमेश्वरया बाचाया सनू इमिसं नं एक्रोनय् छवल।

तर परमेश्वरया बाचाया सनू एक्रोनय् थ्यनेवं अनयापिं मनुत थथे धकाः ततःसलं हाल, “जिपिं व जिमि मनुतय्त स्यायेत छिमिसं इस्त्राएलया परमेश्वरया बाचाया सनू थन हयागु ला?”

11 अथे जुयाः हाकनं इमिसं पलिशतीतय् फुक्क शासकतय्त सःताहल, अले इमित धाल, “परमेश्वरया बाचाया सनू जिमि थासं छवयादिसँ। थ्व सनूयात तइगु थासय् हे लित छवयादिसँ। मखुसा थुकिं यानाः झीपिं सकलें सी माली।” मृत्युया कारण फुक्क शहरय् भयया ल्वचं जाल। छायाःसा परमप्रभुया ल्हाः इमिगु विरोधय् ल्हनादीगु खः।

* 4:21 ४:२१ ईकाबोद थुकिया अर्थ महिमा मदयावन

12 अले मसीनिपिं मनूतयत् धाःसा ला ग्वारां तसकं सास्ती जुल अले व शहरय् च्वंपिनिगु तःसलं हाःगु सः स्वर्गय् तक हे थ्यन।

6

बाचाया सन् इस्त्राएलय् लित हःगु

1 परमप्रभुया बाचाया सन् पलिशतीतयगु देशय् न्हयला तक च्वन।

2 अले पलिशतीतयसं पुजाहारीत व ज्योतिषीतयत् सःताः इमिके न्यन, “परमप्रभुया बाचाया सनूयात आः छु यायेगु? जिमित धयादिसँ, थ्वयात तयातःगु हे थासय् जिमिसं गथे यानाः छ्वयेगु?”

3 इमिसं लिसः बिल, “छुं जुयाः छिकपिन्सं इस्त्राएलया परमेश्वरया सन् लित छ्वयेगु खःसा खालि ल्हातं छ्वये मते। तर वय्कःया नितिं दोषबलि नं पक्का छ्वयादिसँ। अले छिकपिनिगु ल्वय् लनी व वय्कलं छाया छिकपिनिपाखें ल्हंगु ल्हाः लितकयामदिल धइगु खँ थुइ।”

4 अले पलिशतीतयसं न्यन, “वय्कःयात जिमिसं गुकथंयागु दोषबलि छ्वयेगु?”

इमिसं लिसः बिल, “छिकपिं सकसित व छिकपिनि शासकतयत् दुःख ब्यगु महामारीया नमूनाकथं न्यागु लुँया ला ग्वारा व न्यागु लुँया छुं पलिशतीतय् शासकतयगु ल्याःकथं छ्वयाब्यु।

5 छिकपिनिगु ला ग्वारा व देशयात स्यंकाच्वंपिं छुँया नमूना दय्कादिसँ। अले इस्त्राएलया परमेश्वरया महिमा यानादिसँ। सके वय्कलं छिकपिनिपाखें, छिकपिनि घःतयपाखें व छिकपिनि देशपाखें थःगु ल्हाः लित कयादी।

6 छिकपिं छाया फारो व मिश्रीत थें जिराहा जुयेगु? वय्कलं इमित कडा सजाँय बियादी धुंकाः इमिसं इस्त्राएलीतयत् थःगु लुँय वने ब्यगु, मखु ला?

7 “आः गुबलें ज्वतय् मयाःम्ह दुःख ब्यूम्ह निम्ह सा अले छगू न्हगु रथ तयार या। अले व सातयत् रथय् चिनाब्यु इमि साचात धाःसा गलय् हे लित यकि।

8 अले परमप्रभुया बाचाया सन् यंकाः रथय् ति। अले वया लिक्कसं छगू कन्तुरय् छिकपिन्सं वय्कःया नितिं छ्वयेत्यनागु लुँया दोषबलि तयाब्यु। अले रथयात थःगु लुँपुइ वनेबियादिसँ।

9 तर उकियात स्वयाच्वँ। छुं जुयाः व रथ बेथ-शेमेशपाखे थःगु हे थासय् च्वयपाखे थःत यंकल धाःसा, परमप्रभुं हे व तःधंगु विपत्ति झीथाय् छ्वयाहःगु खः। मखुसा, वय्कलं थःगु ल्हातं झीत कय्कूगु मखु बरु थ्व संयोगं जक जूगु धकाः सीके फइ।”

10 उपिं मनूतयसं थथे हे यात, इमिसं निम्ह सा हयाः रथय् चित अले इमि साचात धाःसा गलय् यंकाः चित।

11 अले इमिसं कन्तुरय् दुगु लुँया ला ग्वारा व लुँया छुं परमप्रभुया बाचाय् सनूनापं रथय् तल।

12 अनंलि उपिं सात लँ धुछिं हालाः थुखे उखे मस्वःसे तप्यंक हे बेथ-शेमेशपाखे वन। पलिशतीतय् शासकत नं इमिगु ल्यूल्यु बेथ-शेमेशया लागा तक हे वन।

13 उगु इलय् बेथ-शेमेशया मनूत ब्यासिइ छ्व लयाच्वंगु जुयाच्वन, अले इमिसं च्वयपाखे स्वःबलय् परमप्रभुया बाचाया सन् खनाः इपिं तसकं लयलयताल।

14 रथ बेथ-शेमेशय् यहोशूया बुँइ वनाः अन लिक्कसं दुगु छग्वः तग्वःगु ल्वहँतय् न्यावन। अले रथय् च्वंगु सिं चानाः उपिं सातयत् स्यानाः परमप्रभुया नितिं होमबलिकथं छाल।

15 अले लेवीतयसं परमप्रभुया सन् व लुँया देछा दुगु कन्तुर ल्हना हयाः व तग्वःगु ल्वहँ घःने तल। उखुन्हू बेथ-शेमेशया मनूतयसं परमप्रभुयात होमबलि व बलिदान छाल।

16 पलिशतीतय् न्याम्हं शासकतयसं धाःसा उपिं फुक्कं स्वयाच्वन अले उखुन्हू हे इपिं एक्रोनय् लिहां वन।

17 उपिं लुँ ग्वारा, पलिशतीतयसं दोषबलिकथं छ्वयाहःगु खः। उपिं अशदोद, गाजा, अशकलोन, गात व एक्रोन फुक्कया नितिं छगू छगू खः।

18 लुँया छुं धाःसा पलिशतीतय् शासकतयसं शासन याइगु पःखाः दुगु न्यागु शहर व उपिं शहरया जःखः च्वंगु गांया ल्याःकथं खः। परमप्रभुया सन् तयातःगु तःग्वःगु ल्वहं थौं तक नं बेथ-शेमेशया यहोशूया बुँइ साक्षी दु।

19 तर परमप्रभुं बेथ-शेमेशया छुं मनूत मध्ये न्हयेम्हयसित स्यानादिल, छायाधाःसा इमिसं परमप्रभुया सन् चाय्काः स्वःगु खः। परमप्रभुं थथे तःधंगु विपत्ति हयादीगुलि इमिसं विलाप यात।

20 अले बेथ-शेमेशया मनूतयसं धाल, “परमप्रभु, पवित्र परमेश्वरया न्ह्यःने सु दने फइ? थ्व सन् थनं सुयाथाय् छ्वयेगु?”

21 अले इमिसं किर्यत-यारीमया मनूतयथाय् थ्व खबर छवत, “पलिशतीतयसं परमप्रभुया बाचाया सन् लित हःगु दु। क्वहां वयाः थ्व छिकपिन्थाय् यंकादिसँ।”

7

शमूएल इस्त्राएलया न्यायकर्ता

1 अथे जुयाः किर्यत-यारीमया मनूत वयाः परमप्रभुया सन् यंकल। इमिसं सन् डौंदाय् च्वनाच्वंम्ह अबीनादाबया छँय हल। वया काय् एलाजारयात सन् स्वयेगु ज्याया नितिं लःल्हाना बिल।

शमूएलयापाखें पलिशतीत बगु

2 थुकथं ताःई तक लगभग निइदें तक सनू किर्यत-यारीमय हे तथा तल। व हे इलय् फुक्क इस्राएलीतयसं दुखं च्वनाः परमप्रभुयाके ग्वाहालिया नितिं बिनित्ति यात।

3 अले शमूएलं फुक्क इस्राएल जातियात थथे धाल, “छिपिं दुनुगलंनिसें परमप्रभुयाथाय् लिहां वयेगु खःसा, छिकपिनि दथुं मेपिं घःत व अशतोरैत घःमयजुया थां लिकयाः वांछव। अले थःगु फुक्क मन व दुनुगलंनिसें परमप्रभुपाखे लिहां वा, अले वयक्कःया सेवा या। अले तिनि वयक्कलं छिकपिन्त पलिशतीतयगु ल्हातं त्वःतकादी।”

4 अथे जुयाः इस्राएलीतयसं बाल घःत व अशतोरैत घःमयजुया थां लिकयाः वांछवयाबिल। अले परमप्रभुया जक आराधना यात।

5 अले शमूएलं धाल, “फुक्क इस्राएलीतयत् मिसपाय् मुंकि अले जिं छिकपिनिगु निति परमप्रभुयाके प्रार्थना याये।”

6 अथे जुयाः इपिं सकलें मिसपाय् मुन, अले इमिसं लः जायकाहयाः परमप्रभुया न्ह्यःने देछाकथं प्वंकाबिल। उखुन्हू “जिमिसं परमप्रभुया विरोधय् पाप यानागु दु” धकाः मानय् यानाः न्हिच्छि हे इपिं अपसं च्वन। अले शमूएल मिसपाय् इस्राएलीतय् नायः जुल।

7 पलिशतीतयसं इस्राएलीत मिसपाय् मुनाच्वंगु दु धइगु खँ न्यनाः इमि शासकत व सिपाइंत इस्राएलीतलिसें लडाइँ यायेत वल। पलिशतीत ल्वायेत न्ह्यज्यात धइगु खँ न्यनाः इस्राएलीत तसकं ग्यात।

8 अले इस्राएलीतयसं शमूएलयात धाल, “पलिशतीतयगु ल्हातं जिमित बचय् यायेत परमप्रभु इी परमेश्वरयात प्रार्थना यायेगु त्वःते मते।”

9 अथे जुयाः शमूएलं नकतिनियाम्ह मचाम्ह भ्याःचायात हयाः होमबलि छाल, अले इस्राएलीतयगु नितिं परमप्रभुयात ततःसलं हालाः प्रार्थना यात। परमप्रभुं वं याःगु प्रार्थनाया लिसः बियादिल।

10 शमूएलं बलि छायाच्वंगु इलय् पलिशतीत लडाइँ यायेत इस्राएलीतयथाय् लिक्क वल। उखुन्हू परमप्रभु पलिशतीतयगु विरोधय् नँन्याये थें ततःसलं हालादिल। अले पलिशतीतयगु दथुइ अलमल जुल अले इपिं इस्राएलीतपाखें बांमलाक बुत।

11 इस्राएलीतयसं मिसपांनिसें पलिशतीतयत् लिना यंकाः लँय् स्यास्यां बेथ-कर तक हे वन।

12 अले शमूएलं मिसपा व शेनया दथुइ लुमन्तिकथं छग्वः ल्वहं धस्वाकाः थथे धाल, “परमप्रभुं इीत थन तक ग्वाहालि यानादिल।” अथे जुयाः व थायया नां एबेन-एजेर* धकाः तल।

13 थुकथं पलिशतीत बुत अले हाकनं छुं ई तक इस्राएलीतनापं लडाइँ याः वये मफुत।

शमूएलया जिक्काछि हे परमप्रभुया ल्हाः पलिशतीतयगु विरोधय् लात।

14 पलिशतीतयसं कब्जा यानातःगु एक्रोनंनिसें गात तकया शहरत हाकनं इस्राएलीतयसं तुं लित काल। अले इस्राएलीतयसं लिक्क लाःगु लागात पलिशतीतपाखें त्वःतकल। अले इस्राएलीत व एमोरीतय् दथुइ नं शान्ति जुल।

15 थःगु जिक्काछि हे शमूएल इस्राएलीतय् न्यायकर्ता जुल।

16 वं दँयदसं बेथेल, गिलगाल व मिसपाय् वनाः ल्वापुख्यापुया न्याय याइगु खः।

17 तर व न्ह्याबलें रामाय हे लिहां वइगु खः। छायाधाःसा वयागु छँ अन हे खः अले अनं नं वं इस्राएलीतयगु न्याय याइगु खः। वं अन परमप्रभुया नितिं छगू वेदी दय्कल।

8

इस्राएलीतयसं छमह जुजु प्वंगु

1 शमूएल बुरा जुल, अथे जुयाः वं थः कायपिन्त इस्राएलया न्यायकर्ता दय्कल।

2 वया तःधिकःमह काय्या नां योएल व माहिलाम्ह काय्या नां अबिया खः। इपिं निमहं बेशेबाया न्यायकर्तात खः।

3 वया कायपिन्सं धाःसा थः बौनं याःकथं मयात। तर इमिसं थःगु जक भिं यायेगु बिचाः यानाः धिबा कयाः न्याय स्यंकेगु यात।

4 अथे जुयाः इस्राएलया सकलें थकालित मुनाः रामाय शमूएलयाथाय् वल।

5 इमिसं शमूएलयात धाल, “स्वयादिसँ, आः छि बुरा जुइ धुंक्ल। छिकपिनि कायपिन्सं छिं याःकथं मयात। अथे जुयाः मेथाय् देशय् थें जिमित शासन यायेत छमह जुजु ल्ययादिसँ।”

6 थथे शासन यायेत जुजु प्वं वःगुलिं शमूएल दिक्क चायाः परमप्रभुयात प्रार्थना यात।

7 अले परमप्रभुं शमूएलयात धयादिल, “मनूतयसं धाः वःगु फुक्क खँ बांलाक न्यँ। इमिसं छन्त मयकूगु मखु बरु इमिसं ला जितः मयकूगु खः। इमिसं जितः हे थः जुजु मानय् यायेत मयकूगु खः।

8 मिश्र देशं हया खुन्हुनिसें इमिसं जितः छु छु याःगु खः आः इमिसं छन्त नं अथे हे यानाच्वंगु दु। इमिसं जितः त्वःताः मेपिं घःतयगु पुजा यानाच्वंगु दु।

9 इमिसं आः छु छु धाइ बांलाक न्यँ, तर जुजुं इमिगु दथुइ गुकथं शासन यायेगु खः इमित बांलाक ख्याचवः ब्यु।”

10 जुजु प्वं वःपिं मनूतयत् परमप्रभुं धाःगु फुक्क खँ शमूएलं धयाबिल।

* 7:12 ७:१२एबेन-एजेर थुकिया अर्थ ग्वाहालिया ल्वहं खः।

- 11 वं धाल, “छिमिगु दथुइ शासन याइम्ह जुजु छिमि थः कायपिन्त कयाः थःगु रथय् व सल गइगु ज्या याकिम्ह अले इमित थःगु रथया न्ह्यःने न्ह्यःने ब्वाके यंकीम्ह जुइ।
- 12 अले वं द्रुःछि द्रुःछिया दथुइ व नेयम्ह नेयम्हया दथुइ नायःत ल्ययातइ। अले मेपिन्सं हे वयागु बुँपालेगु याइ अले बाली लयेगु याइ। मेपिन्सं हे वयागु निंति लडाइँया ल्वाभःत व रथया सामानत दयकाबी।
- 13 वं हे छिमि म्हायपिन्त अन्तर दयकिगु, नसा ज्वरय् यायेगु ज्या याकी।
- 14 अले वं हे छिमिगु दक्वसिबय् बाबांलाःगु बुँत, दाखक्यब व जैतूनया क्यबत कयाः थः भारदारतयत बी।
- 15 थः भारदारत व मेपिं हाकिमतयत बीत छिमिगु अन्न व दाखया फलपाखें झिब्वय् छब्व यंकी।
- 16 वं छिमि दासदासीत व छिमि दक्वसिबय् बाबांलाःपिं सा द्रुहं व गधात थःगु ज्याय् छ्यलेत यंकी।
- 17 वं छिमिगु बाबांलाःपिं फैच्वलयतय् बथानं झिब्वय् छब्व यंकी। अले छिपि थः नं वया दास दासी जुइ।
- 18 वं ई वइबलय् छिमिसं ल्यःम्ह जुजुपाखें छुत्काराया निंति तसकं हाली। अथेसां व दिनय् परमप्रभुं छिमित लिसः बियादी मखु।”
- 19 तर मनूतयसं शमूएलया खँ मन्यन। इमिसं धाल, “अथे मखु, जिमिगु निंति छम्ह जुजु मा हे मा!
- 20 अले तिनि जिमित शासन यायेत व लडाइँ याः वनेत जुजु दइ अले जिपिं नं मेपिं जातित थें तुं जुइ।”
- 21 मनूतयगु खँ न्यने धुंकाः शमूएलं व फुक्क परमप्रभुयाथाय् वनाः धाल।
- 22 अले परमप्रभुं लिसः बियादिल, “इमिसं धाःकथं हे या, अले इमिगु निंति छम्ह जुजु नं ल्य।”
- अले शमूएलं इस्त्राएलया फुक्क मनूतयत थथःगु छँ छवल।

9

शाऊलं शमूएलयात नापलाःगु

- 1 बेन्यामीन कुलया हनेबहःम्ह व तःमिम्ह मनु छम्ह दु। वयागु नां कीश खः। व अबीएलया काय, जरोरया छय, बकोरतया छुइ, आपीहया उइ खः।
- 2 वया शाऊल नांयाम्ह बांलाःम्ह छम्ह काय दु। उगु इलय् इस्त्राएलय् व थें ज्याःम्ह सुं मदु। व दक्वसिबय् तःधिकःम्ह खः।
- 3 छन्हु शाऊलया बौ कीशया छुं गधात तन। अथे जुयाः वं थःकाय शाऊलयात धाल, “छम्ह च्यःयात ज्वनाः गधात माः हूँ।”
- 4 व एफ्राइमया पहाडय् च्वंगु देश जुयाः शलीशया जिल्लाय् वन तर अनं नं वं लुइके मफुत। इपिं शालीमया जिल्ला जुयाः वन तर गधात अनं नं लुइके मफुत। इपिं बेन्यामीनया इलाका जुयाः वन अथेसां इमिसं गधात लुइके हे मफुत।
- 5 इपिं सूपया जिल्लाय् थयंकः वन। शाऊलं थःनापं वःम्ह च्यःयात धाल, “थन वा! इपिं छँय् लिहां वनेनु। मखुसा जिमि बौनं गधाया धन्दा कायेगु त्वःताः इगीगु धन्दा कयाचवनी।”
- 6 तर व च्यलं धाल, “थ्व शहरय् तसकं इज्जत दुम्ह परमेश्वरया मनु छम्ह दु। वं धाःगु खँ फुक्कं पूरा जु। इपिं नं वयाथाय् वनेनु। इगीगु ज्याया बारे नं वं छुं धयादी ला?”
- 7 शाऊलं धाल, “इपिं वयाथाय् वन धाःसा इगीसं वयात छु बी फु धकाः? इगीगु म्हिचाय् छुं नं नयेगु नसा मदु। परमेश्वरया मनूयात बीत इगीके छुं नं कोसेलि मदु। इगीके छु दु धकाः?”
- 8 व च्यलं हाकनं धाल, “स्वयादिसँ! जिके थन छगू शेकेल वहःया प्यब्वय् छब्वः* दु। थ्व जिं परमेश्वरया मनूयात बी अले वं हे इगीपिं गन वनेमाःगु खः धयाबी।”
- 9 (न्हापा न्हापा परमेश्वरनापं सल्लाह कायेमाल धाःसा इस्त्राएलय् थथे धायेगु चलन दु, “इगीपिं लिपा जुइगु खँ धायेफुम्ह मनूयाथाय् वनेनु।” छायाःसा थौं कन्हय्यापिं अगमवक्तायात उबलय् लिपा जुइगु खँ धायेफुम्ह मनु धकाः धाइगु खः।)
- 10 अले शाऊलं लिसः बिल, “ज्यु, आः इगीपिं वयाथाय् वनेनु।” अथे जुयाः इपिं व परमेश्वरया मनु दुगु शहरय् वन।
- 11 इपिं व शहरया डाँडाय् थाहां वनाच्चंबलय् इमिसं अनं सुं ल्यासेपिं मिसात लः कायेत वयाच्चंगु नापलात अले इमिके न्यन, “छु लिपा जुइगु खँ धायेफुम्ह मनु छँ हे दु ला?”
- 12 इमिसं धाल, “खः, छँ हे दु। वयकः छिकपिं स्वयाः भच्चा जक न्ह्यः झाःगु खः। याकनं झासँ वयकः नकतिनि शहरय् दुहां झाःगु खः, छायाःसा थौं आराधना याइगु थासय् वनाः मनूतयसं बलि छाः वनीतिनि।
- 13 आराधना याइगु थासय् वयकः भव्य नःवने न्ह्यः हे छिकपिन्सं वयकःयात शहरय् दुहां वयाच्चंबलय् हे नापलाइ। वयकः अन झायाः छायेहःगु बलिइ सुवाः मब्युतले मनूतयसं भव्य नइ मखु। अथे जुयाः याकनं झासँ वयकःयात नापलानादिसँ।”
- 14 अथे जुयाः शाऊल व वया च्यःत शहरय् वन। इपिं शहरय् दुहां वनाच्चंबलय् इमिसं शमूएल थःपिपाखे आराधना याइगु थासय् वनेत वयाच्चंगु खन।
- 15 शाऊल वये छन्हु न्ह्यः परमप्रभुं शमूएलयात धयादिल,

* 9:8 १ःछगू शेकेल वहःया प्यब्वय् छब्वः थथे धयागु ३ ग्राम ति खः

16 “जिं कन्हय थ्व हे इलय बेन्यामीनया लागां छम्ह मन् छ्वयाहये। वयात हे छं जिमि प्रजा इस्राएलया निति जुजु अभिषेक या। वं जिमि प्रजातयत् पलिशतीतयग् ल्हातं त्वःतका हइ। जिं जिमि प्रजायागु दुःख खनागु दु छायाधाःसा इमिगु ख्वःसः जिथाय् थ्यंगु दु।”

17 शमूएलं शाऊलयात खनेवं परमप्रभुं वयात धयादिल, “जिं छन्त धयाम्ह मन् थ्व हे खः। थ्व हे मनुखं जि प्रजायात शासन याइ।”

18 शाऊल धवाखाय् थ्यनेवं शमूएलयाके न्यन, “लिपा जुइगु खँ धायेफुम्ह मन् गन च्वनादी? जितः धयादिसँ।”

19 शमूएलं लिसः बिल, “लिपा जुइगु खँ धायेफुम्ह ला जि हे खः। जिगु न्ह्यः न्ह्यः आराधना यायेगु थासय् वनेनु। छिकपिं निम्ह थौं जिनापं भवय् नयेगु जुइ। कन्हय् सुथ न्हापां हे जिं छिगु मनय् च्वंगु खँ छु खः व धयाबी अले छितः बिदा बीगु जुइ।

20 स्वन्ह न्ह्यः तं पिं गधातयग् च्युताः कयादी मते छायाधाःसा इपिं लुयावये धुंकूगु दु। तर फुक्क इस्राएलीतयसं छु फ्वनाच्वंगु दु? छु इपिं छ व छिमि बौया फुक्क परिवारया मखु ला?”

21 शाऊलं धाल, “तर जि ला इस्राएलया दक्वसिबय् चिधंगु कुलया छम्ह बेन्यामीनी खः। अले बेन्यामीन कुलया वंशतय् जिगु वंश दकलय् चिधंगु वंश खः। छिं छाया जितः थ्व खँ धयादियागु?”

22 अनंलि शमूएलं शाऊल व वया च्यःयात नयेगु कोथाय् हल अले ब्वना तःपिं स्विम्ह मन्त स्वयाः नं दकलय् च्वय्यागु थासय् तल।

23 अले शमूएलं ज्वरय् याइम्हयसित धाल, “जिं छन्त ब्यागल तयाति धकाः बियागु ब्व थन ज्वना वा।”

24 अथे जुयाः ज्वरय् याःम्हयसिनं ज्वरय् यानातःगु बांया तुति व खम्पा शाऊलया न्ह्यःने तयेहल। अले शमूएलं धाल, “छंगु निति तया तयागु लाया ब्व थ्व हे खः। भपियादिसँ, पाहांत सःतागु जूसां जिं थ्व पाहांत नापं नयेत छिगु निति धकाः तया तयागु खः।” अथे जुयाः शाऊलं उखुन्हु शमूएलनापं हे नयेत्वने यात।

25 आराधना यायेगु थासं इपिं शहरय् क्वहां वल। शमूएलं शाऊल लिसे थःगु छँया कःसिइ खँ ल्हात।

26 सुथय् खिउं खिउं धाःबलय् शमूएलं शाऊलयात कःसिइ हे सःताः धाल, “दँ, आः जिं छिमित बिदा बियाछवये।” शाऊल दन अले व नापं तं शमूएल निम्हं नापं लँय वन।

27 इपिं शहरया लिक्क थ्यनेवं शमूएलं शाऊलयात धाल, “थ्व च्यःयात न्ह्यःने हँ धा,” च्यः न्ह्यःने वन। अले शमूएलं शाऊलयात धाल, “छि थन हे पलख पियादिसँ, अले जिं छंगु निति परमेश्वरया वचन धाये फइ।”

10

शमूएलं शाऊलयात जुजु अभिषेक याःगु

1 शमूएलं छथल चिकं कयाः शाऊलया छेनय् प्वंकाबिल, अले वयात चुप्पा नयाः धाल, “परमप्रभुं छितः थः प्रजा इस्राएलीतय् जुजु अभिषेक यानादीगु दु।

2 थौं छि थनं जिनापं बिदा जुयाः वनीबलय् बेन्यामीनया सिमानाय् दुगु सेल्सहय् राहेलया चिहान लिक्क निम्ह मन् नापलाइ। इमिसं छितः थथे धाइ, “छिं मालाच्वं पिं गधात लुयावल। अले छिकपिनि बौनं वयागु पीर कायेगु त्वःताः छिगु पीर कयाः थथे धयाच्वन, “आः जिमि काय्या निति जिं छु जक यायेगु?” ’

3 “अनं तबोरया तःमागु सिमायाथाय् थ्यनेवं बेथेलय् परमेश्वरयात आराधना यायेत वनाच्वं पिं स्वम्ह मन्तयत् छिं नापलाइ। इपिं मध्ये न्हापांम्हं स्वम्ह दुगुचात, अनं लिपाम्हं स्वपा मरि अले दकलय् लिपायाम्हं छँग्या म्हिचाय् दाखमघं जाःगु थल ज्वना वयाच्वंगु नापलाइ।

4 इमिसं छितः ज्वजलपा धयाः निपा मरि बी। अले छिं व काइ।

5 “अनंलि छि परमेश्वरया आराधना यायेगुथाय् गिबाय् झायादी। अन पलिशतीतयग् छाउनी दु। छि शहरया लिक्क थ्यनेवं छिं आराधना यायेगु थासं क्वहां वयाच्वं पिं अगमवक्तातयग् छपुचःयात सारंगी कियाः दम्फु ज्वनाः बाँसुरी पुयाः व वीणा थानाः वयाच्वंगु नापलाइ। अले इमिसं अगमवाणी कनाः वयाच्वनी

6 अनंलि परमप्रभुया आत्माया शक्ति छिके वइ अले छिं नं इपिं नापनापं अगमवाणी ल्हानादी अले छितः मेम्ह मन्कथं दयकादी।

7 थुपिं चिंत पूवनिबलय् छु यायेगु बांलाः व हे यानादिसँ छायाधाःसा परमेश्वर छिनापं दी।

8 “छि जि वये न्ह्यः हे गिलगालय् क्वहां झासँ अले जिं होमबलि व मेलबलि छायेत छिथाय् वये। तर जि छिथाय् मथ्यंतले छि न्हयन्हु तक पियाच्वने मालि। अले जि वयाः छिं यायेमाःगु छु खः व धयाबी।”

शाऊल जुजु जूगु

9 अनंलि शाऊल शमूएलपाखें बिदा जुयाः वन, अले परमेश्वरं वयागु मन न्हगु यानादिल। उखुन्हु हे शमूएलं धाःगु फुक्क चिं छुं हे मपाक पूवन।

10 इपिं गिबाय् थ्यनेवं अन अगमवक्तातयग् छपुचः क्वहां वयाच्वंगु खः। अले परमेश्वरया आत्मा तुरुन्त हे वयाके वल अनंलि इपिं नापंतुं अगमवाणी ल्हायेगु शुरु यात।

11 वयात न्हापा हे म्हस्यूपिं मनूतयसं व खनाः थःथवय् खँ ल्हात, “कीशया काययात थ्व छु जूगु खः? छु शाऊल नं अगमवक्ता जुल ला?”

12 अन दुपिं मध्ये छम्हयसिनं न्यन, “इमि बौ सु खः?” अथे जुयाः थ्व उखान ल्हायेगु यात, “छु शाऊल नं अगमवक्ता जुल ला?”

13 शाऊल अगमवाणी ल्हाये सिधयकाः आराधना यायेगु थासय् थाहां वन।

14 शाऊलया ककां व अले वया च्यःयात धाल, “छिपिं गन वनाच्चवनागु?” अले शाऊलं लिसः बिल, “गधात माः वनाच्चवनागु खः। जिमिसं लुइके मफुगुलि जिपिं शमूएलयाथाय् वना।”

15 वया ककां धाल, “शमूएलं छु धाल, जितः धा।”

16 शाऊलं धाल, “गधात लयाः वये धुंकल धकाः वं जिमित धाल।” वं थः जुजु जुल धकाः शमूएलं धाःगु खँ धाःसा ककायात मधाः।

शाऊलयात जुजु घोषणा याःगु

17 अनंलि शमूएलं इस्राएलया मनूतयत्त मिस्पाय् परमप्रभुयाथाय् मुनेत सःतल।

18 अले इस्राएलया मनूतयत्त वं धाल, परमप्रभुं इस्राएलया परमेश्वरं थथे धयादी, “जिं इस्राएलीतयत्त मिश्र देशं छुत्कारा यानाः हया। इमित दुःख बीपिं मिश्रीतयत्त व फुक्क राज्यपाखें जिं इमित मुक्त यानाबिया।

19 तर छिमिगु फुक्क दुःखकष्टपाखें बचय् यानादीम्ह थः परमेश्वरयात छिमिसं थौं हेला यात। छिमिसं थथे धाल, अथे मखु, जिमिगु निरिं छम्ह जुजु ल्ययादिसँ। अथे जुयाः परमप्रभुया न्ह्यःने कुल कुल व वंश-वंश यानाः मुँ।”

20 अले शमूएलं इस्राएलया फुक्क कुलयात न्ह्यःने वयेत इनाप यात। अले गोला तःबलय् बेन्यामीन कुलयात लात।

21 अले वं बेन्यामीन कुलया वंश-वंश यानाः थःगु न्ह्यःने वयेत इनाप यात। अले मनीया वंशयात ल्यल। थुकथं दकलय् लिपा कीशया काय् शाऊलयात ल्यल। अनंलि मनूतयसं वयात माः जुल अयनं लुइके मफुत।

22 अले हाकनं इमिसं परमप्रभुयात न्यन, “छु व मनु थन वःगु दु ला?” परमप्रभुं लिसः बियादिल, “व अन सामान तथा तःथाय् दथुइ सुलाच्चंगु दु।”

23 इपिं ब्वाँय वनाः वयात कयाः हल, अले व मनूतयगु दथुइ दन फुक्क मनूत वयागु ब्वः स्वयाः चिधिकः जुयाच्चन।

24 शमूएलं मनूतयत्त धाल, “स्वयादिसँ! परमप्रभुं ल्ययादीम्ह मनु थ्व हे खः। व थें ज्याःम्ह डीगु जातिइ मेपिं सुं हे मदु।” अनंलि उपिं सकलें मनूतयसं ततःसलं थथे धकाः हाल, “जुजुया जय जुइमा!”

25 अले शमूएलं मनूतयत्त जुजुं यायेमाःगु अधिकार व ज्याखँया बारे धयाबिल। अले वं व छगू सफुतिइ च्वयाः परमप्रभुया न्ह्यःने तथाबिल। अनंलि वं मनूतयत्त थथःगु छँ हँ धकाः बिदा बियाः छवत।

26 शाऊल नं गिबाय् थःगु छँय वन अले परमप्रभुं नुगलय् थ्यूपिं छुं बल्लाःपिं मनूत नं व नापं तुं वन।

27 तर इपिं मध्ये लुच्चात नं दु अले इमिसं धाल, “थ्व मनुखं डीत गथे यानाः बचय् याइ?” इमिसं शाऊलयात हेपय् यात अले छुं कोसेलि नं ज्वनाः मवः। अथेसां शाऊलं इमित छुं नं मधासे सुम्क च्वन।

11

शाऊलं अम्मोनीतयत्त बुकूगु

1 अम्मोनी जुजु नाहाशं याबेश-गिलादयात हमला यानाः घेरय् यात। याबेशया मनूतयसं नाहाशयात धाल, “जिपिनापं सन्धि यानादिसँ अले जिपिं नं छिकपिनि प्रजा जुइ।”

2 तर नाहाशं इमित लिसः बिल, “छगू हे जक खँय् जिं छिपिनापं सन्धि याये। जिं छिपिं मध्ये फुक्क मनूतयगु जवय् च्वंगु मिखा लिकयाबी अले थुकिं यानाः फुक्क इस्राएलीतयगु बेइज्जत जुइ।”

3 अले याबेश-गिलादया थकालितयसं धाल, “इस्राएल देय्-न्यंक खबर यायेत मनूत छवयेत जिमित न्हयन्हु तक बियादिसँ। अनंलि सुनानं जिमित ग्वाहालि मयात धाःसा जिपिं छिथाय् वयाः थःपिन्त लःल्हाये।”

4 खबर यायेत वःपिं मनूत शाऊलया गिबाय् वनाः थःगु खबर ब्यबलय् अन च्वःपिं फुक्क मनूत तस्सलं ख्वल।

5 शाऊल धाःसा बूं द्रहं ज्वनाः वयाच्चंगु खः। अले शाऊलं न्यन, “मनूतयत्त छु जुल? छाय् फुक्क मनूत ततःसलं ख्वया हयाः च्वंगु?” अले याबेशपाखें खबर बीत वःपिं मनूतयसं न्यंकूगु खबर फुक्क शाऊलयात धयाबिल।

6 शाऊलं थ्व खँ न्यबलय् परमेश्वरया आत्माया शक्ति वयाके वल अले व तसकं तंम्बल।

7 अले वं छज्वः द्रहं कयाः कुचा कुचा जुइक पालाः व कुचात कयाः खबर यायेत वःपिं मनूतयत्त बियाः इस्राएल देय्-न्यंक थथे धकाः खबर छवत, “सु सु शमूएल व शाऊलया ल्यूल्यु लडाइँ यायेत वइ मखु इमि द्रहंयात नं थथे हे यायेगु जुइ।” अले मनूतयसं परमप्रभुया भय काल व इपिं फुक्क छप्पँ जुयाः पिहां वल।

8 शाऊलं इमित लडाइँ यायेगु निरिं बेजेकय् मुंकल। अन इस्राएलया मनूत स्वंगू लाख व यहदाया स्विद्रः मनूत वःगु खः।

9 इमिसं खबर यायेत वःपिं मनूतयत्त धाल, “याबेश-गिलादया मनूतयत्त थथे धा, ‘कन्हय् निभाः छाइबलय् छिमिगु उद्धार जुइ।’ ” याबेश-गिलादया मनूत व खँ न्यनाः तसकं लय्ताल।

10 अले इमिसं अम्मोनी जुजुयात धाल, “कन्हय् जिपिं पिहां वया: छिथाय् वये अले छित: छु याये मास्ति व: जिमित यानादिसँ।”

11 कन्हय् खुन्हु शाऊलं थ: मनूतयत् स्वंगू पुच:यात। सुथ न्हापां इपिं अम्मोनीतयगु छाउनी दुने दुहां वन अले निभा: छा:बलय् तक अम्मोनीतयत् स्यानाच्चन। अनंलि म्वा:पिं निम्ह छथाय् मजुइक फुक्क छ्यालब्याल जुल।

12 अले मनूतयसं शमूएलयात धाल, “शाऊलं झीत राज्य याये मते धका: धा:म्ह सु ख: ? इमित स्यायेत जिमिगु ल्हातय् ल:ल्हानाब्यु।”

13 तर शाऊलं धाल, “थौं छम्ह नं स्यायेगु जुइ मखु छाय्धा:सा थौंयागु न्हिइ परमप्रभुं इस्राएलीतयत् बचय् यानादी।”

14 अले शमूएलं इमित धाल, “झीपिं फुक्कं गिलगालय् वनेनु अले हाकनं छक: शाऊलयात थ: जुजु धका: घोषणा याये नु।”

15 अथे जुया: इपिं फुक्क गिलगालय् वना: परमप्रभुया न्ह्य:ने मेलबलि छाल अले परमप्रभुया न्ह्य:ने शाऊलयात जुजु घोषणा यात। शाऊल व फुक्क इस्राएलीतयसं खुशी जुया: त:धंगु नख: हन।

12

शमूएलं इस्राएलीतपाखें बिदा का:गु

1 अले शमूएलं इस्राएलीतयत् थथे धाल, “जिं छिमिसं धा:गु फुक्कं खँ न्यना अले छिमिगु नितिं जुजु नं ल्यया।

2 आ: व हे जुजु छिमि नाय: जूगु दु। जि धा:सा बुरा जुया: जिगु सँ तुयुसे च्वने धुंकल। जिमि काय्पिं नं छिपिनापं हे दु। जि ला ल्याय्-हबलय्निसें थौं तक हे छिमि नाय: जुया वयाच्चनागु ख:।

3 जि थन हे दु। छिमि सुयां जिगु विरोधय् छुं धाये मास्ति व:सा थन परमप्रभु व वयकलं ल्ययादीम्ह जुजुया न्ह्य:ने हे धा। जिं सुयागुं द्रहं कयागु दु ला? जिं सुयागुं गधा कयागु दु ला? जिं सुयातं ध्वंलानागु दु ला? जिं सुयागुं दोष सुचुका घुस नयागु दु ला? जित: धा, जिं वयात पलेसा पुलाबी।”

4 इमिसं लिस: बिल, “छिं जिमित ध्वंला:गु मदु। छिं जिमित क्वत्यलादीगु मदु। छिं सुं मनूपाखें छुं कयादीगु मदु।”

5 अले शमूएलं इमित धाल, “छिकपिन्सं जिगु ल्हातय् छुं दोष खंगु मदु धका: परमप्रभु व वयकलं अभिषेक यानादीम्ह जुजु थौं साक्षी दु।”

अले इमिसं लिस: बिल, “ख:, परमप्रभु हे साक्षी ख:।”

6 शमूएलं मनूतयत् धाल, “मोशा व हारूनयात ल्ययादीम्ह अले छिमि पुर्खातयत् मिश्र देशं पित: हयादीम्ह परमप्रभु हे ख:।

7 आ: थन हे दनाच्चँ, छाय्धा:सा परमप्रभुया न्ह्य:ने जिं छिमित पा: याये, अले छिमिगु निति व छिमि पुर्खातयत् निति वयकलं यानादीगु फुक्क धार्मिकताया ज्याया बारे कने।

8 “याकूब मिश्र देशय् वने धुंका: इमिसं ग्वाहालिया निति परमप्रभुयात प्रार्थना यात। अथे हे वयकलं मोशा व हारूनयात मिश्र देशय् छवया: छिमि पुर्खातयत् अनं पित हयादिल अले थ्व थासय् तयादिल।

9 “तर इमिसं परमप्रभु थ: परमेश्वरयात ल्वमंकल। अथे जुया: वयकलं इमित त्व:ता: हासोरया सेनापति सीसरा, पलिशतीत व मोआबया जुजुपिनिगु ल्हातय् ल:ल्हानादिल, अले इमिसं इस्राएलीतयगु विरोधय् लडाईं यात।

10 अले इमिसं ग्वाहालिया निति त:सलं परमप्रभुयात थथे धाल, जिमिसं पाप यानागु दु छाय्धा:सा जिपिं छि परमप्रभुपाखें फहिला: बाल व अशतोरेत मूर्तितयगु पुजा यानागु ख:। तर जिमित जिमि शत्रुतपाखें बचय् यानादिसँ। अले जिमिसं छिगु हे सेवा याये।

11 अले परमप्रभुं यरूब-बाल, बाराक, यिप्ता व जि शमूएलयात छिमि प्यखेरं च्वंपिं शत्रुतपाखें छिमित छुत्कारा बीत छवयाहयादिल। अनंलि छिपिं याउंक च्वन।

12 “अनंलि अम्मोनीतय् जुजु नाहाश छिमित हमला यायेत वयाच्चंगु छिमिसं खंबलय् परमप्रभु छिमि परमेश्वर हे छिमि जुजु जुयादीगु जूसां छिमिसं जित: धाल, ‘मखु, जिमित शासन यायेत छम्ह जुजु माल।’

13 छिमिसं हे ल्य:म्ह जुजु थन दु। छिमिसं वयात फ्वन अले परमप्रभुं हे वयात जुजु ल्ययादिल।

14 छिपिं व छिमि जुजुं परमप्रभु थ: परमेश्वरया भक्ति याना: वयक:यागु सेवा यात, वयक:या आज्ञा मानय् यात अले वयकया आज्ञाया विरोध मयात धा:सा फुक्क खँय् छिमिगु भिं हे जुइ।

15 तर छिमिसं परमप्रभुया वचन मानय् मयात अले वयक:या विरोध याना: आज्ञा मानय् मयात धा:सा परमप्रभुं छिमि पुर्खातयगु विरोधय् ल्हा: ल्हंगु थें छिमिगु विरोधय् नं ल्हा: ल्हनादी।

16 “अथे जुया: छिपिं गन दु अन हे देँ, अले परमप्रभुं छिमिगु न्ह्य:ने यानादीत्यंगु अजू चायापुगु ज्या यात स्व।

17 आ: छव लयेगु ई ख: मखु ला? जिं परमप्रभुयाके इनाप याये, अले वयकलं नँ न्यास: व वा वयकादी। थथे जुइबलय् छिमिसं परमप्रभुयाके जुजु फ्वना: वयक:या विरोधय् गुलि त:धंगु पाप या:गु दु धका: सीका काइ।”

18 अथे जुया: शमूएलं परमप्रभुयात इनाप यात, अले उखुन्हु हे परमप्रभुं नँ न्या:गु स: व वा वयकादिल। अनंलि फुक्क मनूत परमप्रभु व शमूएल खना: तसकं ग्यात।

19 अले फुक्क मन्तयसं शमूएलयात धाल, “जिपि सीगुपाखें बचय जुइमा धका: परमप्रभु छिकपिनि परमेश्वरयाके जिपि छिकपिनि दासतयगु निति प्रार्थना यानादिसँ। छायाधा:सा जिमिसं थ:पिनिगु निति जुजु फवना: अझ अक्व: पाप यानागु दु।”

20 अले शमूएलं फुक्क मन्तयत धाल, “ग्याये मते,” छिपि थथे मभिंंगु ज्यायागु जूसां परमप्रभुपाखें फ:हिलावने मते। तर थ:गु दुनुगलंनिसँ परमप्रभुया सेवा या।

21 ज्यालगय मजूपि घ:तय ल्यु वने मते। इमिसं न त ग्वाहालि याये फइ न बचय याये फइ छायाधा:सा इपि ज्यालगय मजूपि ख:।

22 थ:गु त:धंगु नांया कारणं परमप्रभुं छिमित त्व:तादी मखु, छायाधा:सा वयकलं छिमित थ: प्रजा यायेगु क्व:छिनादीगु दु।

23 जिगु लागि धा:सा, छिमिगु निति प्रार्थना यायेगु त्व:ता: परमप्रभुया न्ह्य:ने पाप यायेगु न्हि जिपाखें तापाक हे जुइमा। छु यायेगु पायछि जू अले छु यायेगु भिं व जिं छिमित स्यनेकने याये।

24 परमप्रभुया भय का अले विश्वास यायेबह:पिं जुया: वयक:या सेवा या। छिमिगु निति वयकलं यानादीगु त:धंगु ज्याया बारे बिचा: या।

25 छु जुया: छिमिसं मभिंंगु ज्या याना तुं च्वन धा:सा छिपि व छिमि जुजु नाश जुइमाली।

13

शाऊलं पलिशतीतयनापं लडाइँ या:गु

1 शाऊल जुजु जबलय् स्विदँ दुम्ह ख:। वं इस्त्राएलय् पिइनिदँ राज्य यात।

2 शाऊलं स्वद्र: मन्त ल्यल अले थ:नापं मिकमाशय व बेथेलया पहाडया देशय निद्र: तल अले थ:काय जोनाथननापं बेन्यामीन कुलया इलाका दुने गिबाय् द्र:छि छवत। अले ल्यंदुपिं मन्तयत धा:सा वं छँ तुं लित छवयाबिल।

3 जोनाथनं गेबाय् च्वंगु पलिशतीतयगु छाउनीइ हमला यात। थुकिया खबर पलिशतीतयगु दथुइ थयन। अले शाऊलं “फुक्क हिब्रूत न्यँ” धका: देयन्यंक तुरही पुइकल।

4 अले शाऊलं पलिशतीतयगु छाउनीइ हमला यात व पलिशतीतयसं इस्त्राएलीतयत् तसकं मयकल धयागु खँ फुक्क इस्त्राएलीतयसं न्यन। अथे जुया: वयागु इनाप न्यना: इपि गिलगालय् शाऊलयाथाय् मुंवल।

5 अले पलिशतीत इस्त्राएलीतनापं लडाइँ यायेत छथाय् मुन। इमिके स्वद्र: रथ व खुद्र: रथ चले याइपि व समुद्रया सिथयया फि ति हे अल्याख न्यासि वनीपिं सिपाइँत दु। इपिं थाहां वना: बेथ-आवनया पुर्बय् मिकमाशय् छाउनी तल।

6 इस्त्राएलीत तसकं संकष्टय् लात, छायाधा:सा इपिं शत्रुतपाखें आपतय् ला:गु ख:। अथे जुया: इपिं गुफाय्, झालय् व ल:कुथिइ, ल्वहं कापिचाय् व तुंथिइ सुचवन।

7 गुलि गुलि हिब्रूत यर्दन खुसि पुला: गाद व गिलादया जिल्लाय् तक नं बिस्युं वन।

शाऊल धा:सा गिलगालय् हे च्वनाच्वन व वया ल्यूल्यु व:पिं फुक्क मन्त ग्याना: तसकं खात।

शाऊलं आज्ञा मानय मया:गु व शमूएलं व्व:ब्युगु

8 शमूएलं धा:कथं शाऊल न्हयन्हु तक पियाच्वनाच्वन तर शमूएल गिलगालय् मव:। अले वया मन्तयसं शाऊलयात त्व:ताहलं।

9 अथे जुया: शाऊलं धाल, “होमबलि व मेलबलित जिथाय हजि।” अले वं होमबलि छाल।

10 शाऊलं होमबलि नकतिनि छाये सिधयकूबलय् शमूएल वल अले शाऊल वयात नाप लाना: लसकुस यायेत वन।

11 शमूएलं धाल, “थ्व छिसं छु यानादियागु?” शाऊलं लिस: बिल,

“मन्त जित: त्व:ता: बिस्युं वंगु जिं खना अले छिसं क्वछ्युगु इलय् छि नं झाया मदी। पलिशतीत धा:सा मिकमाशय् मुनेगु शुरू यात।

12 जिं थथे बिचा: याना की ‘पलिशतीतयसं जित: गिलगालय हमला यायेत वइ अले जिं ग्वाहालिया निति परमप्रभुयाके बिन्ति नं यानागु मदु।’ अथे जुया: जिं होमबलि छाये हे मा: धका: मतिइ तया: थथे यानागु ख:।”

13 शमूएलं शाऊलयात धाल, “छिसं मूर्ख ज्या यानादिल। परमप्रभु छिकपिनि परमेश्वरं छित: बियादीगु आज्ञाकथं छिसं यानामदी। छिसं मानय या:गु जूसा वयकलं छिगु राज्य इस्त्राएलय सदांया निति ल्ययादी।

14 तर आ: छिगु राज्य सदांया निति जुइ मखु। परमप्रभुं थ:गु मन नाप मिलय् जूम्ह छम्ह मनु मालादीगु दु। अले वयात हे इस्त्राएलीतय नाय: ल्ययादीगु दु, छायाधा:सा छिसं परमप्रभुया आज्ञा मानय मया।”

15 अनंलि शमूएल गिलगाल त्व:ता: बेन्यामीनया गिबापाखे वन। अले शाऊलं थ:नापं दुपिं मन्त ल्या: खात। इपिं खुस: ति जक दु।

ल्वभ: मदुपिं इस्त्राएलीत

16 शाऊल, वया काय जोनाथन व व नापं दुपिं मन्त बेन्यामीनया गिबाय् च्वन। पलिशतीतयसं धा:सा मिकमाशय् पाल ग्वल।

17 पलिशतीतयगु पालं लुतय् याइपिं स्वंगू पुच: वल। छगू पुच: शूआलया जिल्लाय् दुगु ओप्रापाखे वन।

18 मेगु पुच: बेथ-होरोनपाखे वन। अले स्वंगू पुच: मरुभूमिया लिक्क ला:गु सबोईमया ब्यासिया च्वय् सिमानापाखे वन।

- 19 उगु इलय् इस्राएल न्यंक गन नं नँकःमि मदु, छायाधाःसा पलिशतीतयसं हिब्रूतयगु तरवार व भाला मदयकेगु क्वःछिनातःगु खः।
 20 इस्राएलीतय थथःगु कु, त्वःकू, पा व ईचा नं पलिशतीतयथाय् पाँय् तयकेत वनेमाः।
 21 छपु कु व त्वःकू पाँय् तयेगु ज्याला निगू वहःया कुचा, अले द्रहं ख्यायेगु क्वाकेचा मिलय् यायेगु व पा पाँय् तयेगु ज्याला छगू शेकेल वहःया स्वव्वय् छव्व* खः।
 22 अथे जुयाः लडाईं शुर् जूबलय् शाऊल व जोनाथनया ल्यूल्यू वःपिं मनूतयके तरवार व भाला मदु। शाऊल व जोनाथनयाके जक दु।
 23 उबलय् मिकमाशया भन्ज्याड रक्षा यायेत पलिशतीतयसं छपुचः सिपाईत छवयाहल।

14

जोनाथनं साहस मत्वःतुसे याःगु ज्या

- 1 छन्हु शाऊलया काय् जोनाथनं थःगु ल्वाभः ज्वनीम्ह ल्याय्म्हम्ह मनूयात धाल, “वा, झीपिं उखेपाखेया डाँडाय् च्वंगु पलिशतीतयगु छाउनी वनेनु।” तर थ्व खँ वं थः बौयात मधाः।
 2 उबलय् शाऊलं गिबाया लिक्कसं च्वंगु मिग्रोनय् धालेमाया तःलय् थःगु पाल ग्वयाः च्वनाच्वंगु खः। व नापं खुसः मनूत दु।
 3 उपिं मध्ये ईकाबोदया किजा अहीतूबया काय् अहियाह पुजाहारीया भिंगु सूती कापःया वसः फिनातःम्ह खः। अहीतूब पीनहासया काय् अले शील्योय् च्वंम्ह परमप्रभुया पुजाहारी एलीया छय् खः। अले जोनाथन वंगु मनूतयसं मसिल।
 4 पहाडया दथुइ, गुगु लँपु जुयाः जोनाथन पलिशतीतयगु छाउनी वनेमाःगु खः, अन बोसेस व सेनेह नांयागु निगू च्वामुगु पहाड दु।
 5 उपिं छगू मिकमाशया उत्तरपाखे व मेगु गेबाया दच्छिनपाखे दु।
 6 जोनाथनं ल्वाभः ज्वनीम्हयसित धाल, “वा, झीपिं परमेश्वरयात मानय् मयाइपिं उपिं म्हय् चिं मतःपिनिगु छाउनी स्वःवनेनु। परमप्रभुं झीत ग्वाहालि यानादी। झीपिं यक्व दयेमा वा म्हो जुइमा झीत बचय् यायेगुपाखें वयकःयात सुनानं पने फइ मखु।”
 7 वं धाल, “छितः छु यायेगु पाय्छि जू व हे यानादिसँ। छिं यानादीगु फुक्क खँय् जिं छितः दुनुगलनिसँ ग्वाहालि याये।”
 8 जोनाथनं लिसः बिल, “ठीक जू! झीपिं उखेपाखे वनेनु अले इमिसं झीत खनेमा।
 9 छुं जुयाः इमिसं ‘जिपिं मवतले छिपिं अन हे च्वनाच्वँ’ धकाः धाल धाःसा झीपिं अन च्वनाच्वनागु हे थासय् च्वने, इमिथाय् वने मखु।
 10 तर इमिसं ‘जिमिथाय् थाहां वा’ धकाः धाल धाःसा झीपिं थाहां वने छायाधाःसा परमप्रभुं इमित झीगु ल्हातय् लःल्हानादीगु दु धयागु व झीगु नितिं छगू चिं जुइ।”
 11 अथे जुयाः इपिं पलिशतीतयगु छाउनीइ खनेदय्क वन। अले पलिशतीतयसं धाल, “स्वसा, हिब्रूत थः सुचुला च्वंगु प्वालं पिहां वयाच्वंगु दु।”
 12 अले इमिसं जोनाथन व वया ल्वाभः ज्वनीम्ह मनूयात तःसलं हालाः थथे धाल, “छिपिं थन याकनं थाहां वा। जिमिसं छिमित छुं खँ स्यने माःगु दु।”
 अथे जुयाः जोनाथनं थःगु ल्वाभः ज्वनीम्हयसित धाल, “जिगु ल्यूल्यू वा, परमप्रभुं इमित इस्राएलीतयगु ल्हातय् लःल्हानादीगु दु।”
 13 जोनाथन ल्हाः तुतिं चुयाः च्वय् थाहां वन, अले वया ल्वाभः ज्वनीम्ह मनू नं वया ल्यूल्यू वन। जोनाथनं पलिशतीतयत् हमला यात अले वया ल्यूल्यू वयाच्वंम्ह ल्वाभः ज्वनीम्ह मनुखं इमित स्यात।
 14 जोनाथन व वया ल्वाभः ज्वनीम्हं पेपी जग्गाय् न्हापां याःगु हमलाय् इमि निइम्ह मनूतयत् स्यात।

इस्राएलीतयसं पलिशतीतयत् त्याक्गु

- 15 अनंलि छाउनी व लडाईं जूगु थासय् च्वंपिं फुक्क सेनात तसकं ग्यात। छाउनीइ दुपिं सिपाईत व आकाझाकां हमला याइपिं सिपाईत तसकं ग्यानाः खात। पृथ्वी सन अले इपिं परमेश्वर खनाः तसकं ग्यात।
 16 बेन्यामीनया लागाया गिबाय् पिवाः च्वनाच्वंपिं शाऊलया मनूतयसं पलिशतीत ग्यानाः उखेंथुखें बिस्सुं वनाच्वंगु खन।
 17 अले शाऊलं सु सु सिपाईं मदु धकाः सीकेत थः मनूतयत् सिपाईत ल्याःखाय्त धाल, अले जोनाथन व वया ल्वाभः ज्वनीम्ह अन मदुगु सीकल।
 18 शाऊलं अहियाहयात धाल, “परमेश्वरया सनू थन हजि।” (उबलय् सनू इस्राएलीतनापं हे यंकाच्वंगु खः।)
 19 शाऊल पुजाहारी नापं खँ ल्हाना च्वंबलय् पलिशतीतयगु छाउनीइ झन ततःसलं खलबल जुल। अथे जुयाः शाऊलं पुजाहारीयात धाल, “परमप्रभुलिसे सल्लाह कयाच्वनीगु ई मदु!”

* 13:21 १३:२१ छगू शेकेल वहःया स्वव्वय् छव्व थथे धयागु ४ ग्राम ति खः

20 अनंलि शाऊल व वया फुक्क सिपाइँत पलिशतीतलिसें ल्वायेत वन। पलिशतीत धाःसा अलमलय् जुयाः तरवारं पाला थःथवय् हे ल्वानाच्चन।

21 गुलिखय् हिब्रूत, गुम्ह पलिशतीतयसं इमिगु छाउनी यंकूगु खः। इपि हाकनं पलिशतीतयत् त्वःताः शाऊल व जोनाथननापं दुपिं इस्राएलीतनापं मिलय् जूवल।

22 एफ्राइमया पहाडी देशय् सुलाच्चंविं इस्राएलीतयसं पलिशतीत बिस्सुं वंगु खबर सिल, इपिं नं मिलय् जुयाः पलिशतीतयत् लितुलिनाः यंकल।

23 उखुन्हु परमप्रभुं इस्राएलयात बचय् यानादिल अले लडाइँ बेथ-आवनया पारि तक न्यनावन।

जोनाथन कस्ति नःगु

24 उखुन्हु इस्राएलीत तसकं त्यानु चाल, छायाःसा शाऊलं मनूतयत् थथे धकाः पाफय्कातःगु खः, “जिं जिमि शत्रुतयत् ब्वलामकातले सुनां सन्ध्या ई जुइ न्ह्यः छुं नसा नइ व मनुखं सराः फयेमा।” अथे जुयाः सुनानं नसाया सवाः तक नं मकाः।

25 इपिं फुक्क मनूत छगू जंगल दुगु थासय् वल अन न्ह्याथासं हे कस्ति दुगु जुयाच्चन।

26 मनूत जंगलय् दुने दुहां वनेवं इमिसं हाप्वलं पिहां वयाच्चं वगु खंकल, अथेसां शाऊलनापं पाफःगु खं लुमंकाः ग्यानाः सुनानं कस्ति कयाः मनः।

27 तर थः बौनं मनूतयत् पाफय्कूगु खँ जोनाथनं ताःगु हे मदु। वयाके दुगु कथि च्चकां हा प्वलय् सुयाबिल। अले वं थःगु ल्हाः ल्हनाः म्हुतुइ यंकाः नल। अनंलि वया म्हुय् बल वःगु वं सीकल।

28 अले छम्ह सिपाइँ वयाः वयात धाल, “छिमि बौनं सिपाइँतयत् पाफय्काः थथे धयादीगु दु, ‘थौं खुन्हु नसा नःम्ह मनूयात सराः लायेमाः।’ अथे जुयाः मनूत तसकं नयेपित्याकाः कमजोर जुयाच्चंगु दु।”

29 जोनाथनं धाल, “जिमि बौनं देय्या निंति हानि यानादीगु दु। स्व, जि थ्व कस्ति नये धुंकाः बल वःगु दु।

30 शत्रुतपाखें थौं लुतय् याना हयागु नसा नये दःसा गुलि बांलाइगु खः। अले गुलि अप्वः पलिशतीतयत् स्याये फइगु खः छकः बिचाः यानादिसँ।”

31 उखुन्हु इमिसं पलिशतीतयत् मिक्माशानिसें अय्यालोन तक हे हमला यात। अले इपिं नयेपित्यानाः तसकं कमजोर जुल।

32 इमिसं हथासं सामानत लुतय् यात अले फै, सा द्रुहं कयाः ख्यलय् हे स्यानाः हि* नापं नल।

33 “मनूतयसं ला हिनापं नयाः परमप्रभुया विरोधय् पापयात” धकाः सुं वयाः शाऊलयात धाःवल।

शाऊलं धाल, “छिपिं सकसिनं बाचा त्वाःथूगु दु।” “अथे जुयाः छग्वः तग्वःगु ल्वहं ग्वारातुइकाः थन जिथाय् हजि।”

34 अले शाऊलं धाल, “मनूतयगु दथुइ वनाः धा, ‘छिपिं सकसिनं थथःगु फै व सा द्रुहं थन जिथाय् हजि अले उपिं स्यानाः न। थथे ला नयेबलय् छिमिसं हिनापं नयाः परमप्रभुया विरोधय् पाप याये मते।’ ”

अथे जुयाः बहनी जुइ धुंकाः फुक्क मनूत थथःम्हं द्रुहं स्यानाहल अले अन हेस्यात।

35 अनंलि शाऊलं परमप्रभुया निंति थःगु वेदी दयकल। शाऊलं थ्व वेदी परमप्रभुया निंति दयकूगु दकलय् न्हापांगु वेदी खः।

36 शाऊलं धाल, “झीपिं थौं चान्हय् क्वहां वनाः पलिशतीतयत् हमला याः वनेनु। सुथया खिउं खिउं धाःबलय् तक हे इमित लुतय् यायेनु। इमि छम्ह नं मनूतयत् ल्यंकातये मखु।”

मनूतयसं लिसः बिल, “छितः छु यायेगु बांलाः व हे यानादिसँ।”

तर पुजाहारीं धाल, “दकलय् न्हापां झीसं परमेश्वरयाके सल्लाह कायेनु।”

37 अथे जुयाः शाऊलं परमप्रभुयाके न्यन, “छु जिं पलिशतीतयत् हमला यायेत वने ला? छु छिसं इमित इस्राएलीतयगु ल्हातय् लःल्हानादियागु मखु ला?” तर उखुन्हु परमेश्वरं वयात छुं हे लिसः बियामदी।

38 अथे जुयाः वं धाल, “फुक्क मनूतय् नायःत न्ह्यःने वा अले थौं छु पाप जूगु दु सिइकेनु।

39 धात्थें इस्राएलयात उद्धार यानादीम्ह परमप्रभु म्वाःम्ह खः थें, जिमि काय् जोनाथनं हे पाप याःगु दुसा वयात स्यायेगु जुइ।” तर सुनानं छसः नं नमवा।

40 अनंलि शाऊलं फुक्क इस्राएलीतयत् धाल, “छपिं सकलें छथाय् च्वँ, अले जि व जिमि काय् जोनाथन छथाय् च्वने।”

अले मनूतयसं धाल, “छितः छु यायेगु पाय्छि जू व हे यानादिसँ।”

41 अथे जुयाः शाऊलं परमप्रभु इस्राएलया परमेश्वरयात थुकथं प्रार्थना यात, “थौं छिसं थः दासयात छाया लिसः बियामदियागु? परमप्रभु, इस्राएलया परमेश्वर, सु दोषी खः सु दोषी मखु व जिमित क्यनादिसँ। छु जुयाः थ्व दोषं जि व जिमि काय् जोनाथनयागु हे खः धयागु जूसा, हे परमप्रभु इस्राएलया परमेश्वर चिष्टा तयेबलय् इमिगु भागय् ‘ऊरीम’ लायेमा। छु जुयाः थ्व दोष इस्राएलतयगु खः धयागु जूसा इमित ‘तुम्मीम’ लायेमाः।†” मनूतपाखें जोनाथन व शाऊलयात चिष्टां अलग तयाबिल।*

42 अनंलि शाऊलं धाल, “जि व जिमि काय् जोनाथनया दथुइ चिष्टा ति। अले चिष्टा जोनाथनया नामय् लात।”

* 14:32 १४:३२ हिया बारे स्वयादिसँ उत १:४; लेवी ७:२६,२७; १७:१०-१४; १९:२६; व्य १२:१६,२३; १५:२३ † 14:41 १४:४१ ऊरीम व तुम्मीम थुपि परमेश्वरया इच्छाकथं खँ क्वचित् छ्यलिंगु पवित्र ल्वहंत खः। * 14:41 १४:४१ प्रस २८:३०; गन्ती २७:२९; १ शमू १७:२९; १ शमू २८:६; एज २:६३

- 43 शाऊलं जोनाथनयाके न्यन, “छं छु पाप यानागु दु? जित: धा।”
जोनाथन धाल, “जिं थ:गु कथि च्वकाय्यागु भतिचा कस्ति जक नयागु ख:। छु अथेसा जि सी माल ला?”
- 44 शाऊलं धाल, “जोनाथन, छ मसित धा:सा परमेश्वरं जित: पक्का कडा सजॉय बियादीमा।”
- 45 तर मनूतयसं शाऊलयात धाल, “छु जोनाथनयात स्यायेगु ला? थथे ला जुइ हे फइ मखु! व हे जोनाथन गुम्हयूसिनं फुक्क इस्त्राएलीतयगु निति थुलि त:धंगु विजय यानादिल, व सीगु ला? धात्थे परमप्रभु म्वा:म्ह ख: थें, वयागु छपु नं सैं बैय कुतं वनी मखु, छायाधा:सा थौं वं हे परमेश्वरया ग्वाहालि ज्या या:गु दु।” थुकथं मनूतयसं जोनाथनयात सीगुपाखें बचय यात।
- 46 अनंलि शाऊलं पलिशतीतयत् ल्यू वनीगु त्व:तल अले पलिशतीत थथ:गु देशय् लिहां वन।
- शाऊलया शासन व परिवार
- 47 शाऊलं इस्त्राएलय् शासन यानाच्चंबलय् वं प्यखेरं च्वपिं शत्रुतनापं लडाईं यात। वं मोआबीत, अम्मोनीत, एदोमीत, सोबाया जुजुपिं व पलिशतीतनापं लडाईं यात। गन गन वं लडाईं यात अन अन वं इमित बुकल।
- 48 वं अमालेकीतयत् नं त्याकल। थथे आकाझाकां हमला याइपिं सिपाइंतपाखें इस्त्राएलीतयत् बचय याना: वं त:धंगु साहस दुगु ज्या यात।
- 49 शाऊलया कायपिं – जोनाथन, यिश्वी व मल्कीशूअ ख:। वया त:धिक:म्ह म्हाय्या नां मेराब व कान्छिम्ह म्हाय्या नां मीकल ख:।
- 50 वया कला: धा:सा अहीमासया म्हाय् अहीनोम ख:। अले वया सेनापति वया कका नेरया काय अबनेर ख:।
- 51 शाऊलया बौ कीश व अबनेरया बौ नेर अबीएलया कायपिं ख:।
- 52 शाऊलं थ:गु जिक्काछि पलिशतीतनापं लडाईं याये माल। अथे जुया: सु सु बल्ला: अले साहस यायेफु इमित हे थ:गु ज्याया निति सेनापति ल्ययादिल।

15

परमेश्वरं शाऊलयात त्व:तादीगु

- 1 शमूएलं शाऊलयात धाल, “परमप्रभुं छित: इस्त्राएलया जुजु अभिषेक या हूँ धका: जित: छ्वयाह:गु ख:। आ: परमप्रभुया वचन ध्यान बिया: न्यनादिसैं।
- 2 दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभुं थथे धयादी, ‘इस्त्राएलीत मिश्र देशं पिहां व:बलय् अमालेकीतयसं इमित हमला या:गुलि जिं इमित सजॉय बी।
- 3 आ: छिं अमालेकीतयत् हमला या हूँ अले इमिके दुगु फुक्क छुं नं ल्यंमदयक: भज्यंक नाश यानाब्यु। इमि फुक्क मनूत, मिसात, ल्यायम्ह ल्यासेपिं, मचात, दुरु त्वपिं मचात, सा द्रहं, फै-च्वलय, ऊँट व गधा फुक्कं नाश या।’ ”
- 4 अथे जुया: शाऊलं सिपाइंतयत् स:ता: तेलैमय् मुंकल। अन निगू लाख सिपाइंत व झिद्र: यहदाया मनूत दु।
- 5 शाऊल थ: सिपाइंतनापं अमालेकया शहरय् वन अले अन चिब्यागु खौंचय् ल्वायेत पियाच्वनाच्वन।
- 6 शाऊलं केनीतयत् धाल, “छिपिं अमालेकीतय् थासं त्व:ता हूँ, मखुसा छिपिं नं इपिं नापंतं नाश जुइ, छायाधा:सा इस्त्राएलीत मिश्र देशं पिहां व:बलय् छिमिसं दयामाया या:गु ख:।” अथे जुया: केनीतयसं अमालेकीतयत् त्व:तावन।
- 7 अनंलि शाऊलं अमालेकीतयत् हवीलानिसैं मिश्रया पुर्बया लागाय् च्वंगु शूर तक हे हमला यात।
- 8 वं अमालेकीतय् जुजु अगागया फुक्क मनूतयत् तरवारं भज्यंक नाश याना: अगाग जुजुयात धा:सा मस्यासे ज्वन।
- 9 तर शाऊल व वया सिपाइंतयसं अगाग जुजुयात बचय यात अले वया बांबांला:पिं फै व सा द्रहं, ल्हपिं साचा व भ्या:चा, गुलिखय् भिंगु भिंगु खँत धा:सा नाश मयासैं तया तल। तर ज्याख्यलय् मजगू व मू मवंगु फुक्क भज्यंक नाश यानाछवल।
- 10 परमप्रभुया वचन शमूएलयाथाय् वल,
- 11 “शाऊलयात जुजु याना: जि तसकं पस्ताय चा:गु दु, छायाधा:सा व जिपाखें तापाक वंगु दु, अले वं जिगु आज्ञा मानय या:गु नं मदु।” शमूएलयात छु धाये छु धाये जुल, अले वं चच्छि ख्वया: परमप्रभुयात बिन्ति यात।
- 12 कन्हय् खुन्हु सुथ न्हापां हे व शाऊलयात नापलायेत वन। तर “शाऊल कर्मेल डाँडाय् वना: अन लुमान्तिया चिंकथं थ:गु हनाबनाया नितिं छगू सालिक दयका: अन गिलगालय् क्वहां वयाच्वन” धका: वयात न्यंकल।
- 13 अन हे वं शाऊलयात नापलाकल अले शाऊलं वयात थथे धका: हनाबना यात, “परमप्रभुं छित: आशिष बियादीमा! जिं परमप्रभुया वचन मानय यानागु दु।”
- 14 तर शमूएलं धाल, “अथे जूसा फैतयगु स: व सा द्रहंतयगु स: जिगु न्हायपनय् गथे ताये दुगु?”
- 15 शाऊलं लिस: बिल, “सिपाइंतयसं उपि अमालेकीतपाखें कया: ह:गु ख:। इमिसं बांबांला:पिं व सेल्लापिं फै व सा-द्रहंत परमप्रभु छिकपिनि परमेश्वरया निति बलि छायेत ल्यंकात:गु दु। अले ल्यंदुपिं फुक्कसित जिमिसं भज्यंक नाश यानाबिया।”
- 16 शमूएलं शाऊलयात धाल, “आसे! वंगु चान्हय् परमप्रभुं जित: छु धयादीगु दु व जिं छित: कने।”
शाऊलं धाल, “धयादिसैं।”

17 शमूएलं धाल, “उगु इलय् छि थःम्हं थःत जि ला छुं नं मखु धकाः ताय्कल, तर आः ला छि इस्राएली कुलतय् नायः खः। अले परमप्रभुं हे छितः जुजु अभिषेक यानादिल।

18 परमप्रभुं छितः इपि दुष्ट जाति अमालेकीतय् भज्यंक नाश या धकाः कडा आज्ञा बियाः छवयाहयादीगु खः। इपि फुक्क नाश मजुतले छिं इमित हमला यानातुं च्वनेमाःगु खः।

19 तर छिसं छाय् परमप्रभुया आज्ञा पालन मयानागु? छिं छाय् लुतय् यानाहःगु सामान कयागु? अले छाय् छिं परमप्रभुया न्ह्यःने छु मभिंगु खः व हे यानागु?”

20 शाऊलं शमूएलयात लिसः बिल, “तर जिं ला परमप्रभुया आज्ञा पालन यानागु दु। परमप्रभुं धयादीगु थासय् जि वनागु दु अले अमालेकीतय् जुजु अगागयात ज्वनाः हयागु दु। तर इपि मध्ये ल्यंदुपिन्त धाःसा भज्यंक नाश यानाबियागु दु।

21 लुतय् यानाः हःगु सामान मध्ये सिपाईतयसं देछायमाःगु भिंपि फै व सा-दुं, अले दकलय् भिंगु भिंगु मालताल धाःसा गिलगालय् परमप्रभु छिकपिनि परमेश्वरया निति बलि छायेत तयातःगु दु।”

22 तर शमूएलं धाल,
“परमेश्वरं होमबलि व बलि छायेगु स्वयाः अप्वः
परमप्रभु आज्ञा पालन याःगु हे यय्काः मदी ला?

आज्ञा पालन बलि छायेगु स्वयाः भिं,
अले वय्कया वचन पालन यायेगु फैया दा स्वयाः भिं।

23 वय्कःया आज्ञा मानय् मयायेगु हे तन्त्रमन्त्र यायेगु पाप थें खः,
अले तःधंछुइगु मूर्ति पुज्यायेगु ति हे मभिंगु खः।

छिसं परमप्रभुया वचनयात त्वथूगु दु,
अथे जुयाः परमप्रभुं नं छितः जुजुया सिंहासनं लिकयादीगु दु।”

24 शाऊलं शमूएलयात धाल, “जिं पापयात हैं! छु जिं परमप्रभुया आज्ञा व छिसं धाःगु खँ मन्यना ला। जि मनूतपाखें ग्याना, अले इमिगु खँ जिं न्यना।

25 जिं छितः इनाप याये, जिगु पाप क्षमा यानादिसँ, जिनापं झासँ, अले जि परमप्रभुया न्ह्यःने क्वछुनाः भागियाये।”

26 तर शमूएलं लिसः बिल, “जि छिनापं वने फइ मखु। छिं परमप्रभुया वचनयात क्वह्यंकगुलि वय्कलं नं छितः इस्राएलीतय् जुजु जुइत क्वह्यंम्ह ताय्कादीगु दु।”

27 अले शमूएल वनेत फहिल तर शाऊलं वयागु गाच्चः ज्वन अले व गुत।

28 शमूएलं वयात धाल, “थौं परमप्रभुं इस्राएलया राज्य छिगु ल्हातं लाकाः छि स्वयाः भिंम्ह मनूयात बियादीगु दु।

29 परमप्रभु, इस्राएलया गौरव खः, वय्कलं मखुगु खँ ल्हानादी मखु, अले थःगु मन हीकादी मखु। थःगु मन हीकादीत वय्कः मन् मखु।”

30 शाऊलं धाल, “जिं पाप यानागु दु। अथे जूसां दया यानाः जि प्रजाया थकालित व इस्राएलया न्ह्यःने छकः जकसां जिगु इज्जत तयादिसँ। जिनापं झासँ अले जिं परमप्रभु छिकपिनि परमेश्वरया न्ह्यःने आराधना याये।”

31 अथे जुयाः शमूएल शाऊलनापं लिहां वन, अले शाऊलं परमप्रभुया आराधना यात।

32 अनंलि शमूएलं धाल, “अमालेकीतय् जुजु अगागयात थन हजि।” अगाग दुक्क जुयाः थथे बिचाः यायां वल, “धात्थें हे जितः स्याइ मखुत, जि बचय् जुल।”

33 तर शमूएलं धाल,
“छंगु तरवारं यक्व मिसातयत् मस्त मदुपि याः थें
छिमि मां नं आः मस्त मदुम्ह जुइ।”

अनंलि शमूएलं अगागयात परमप्रभुया न्ह्यःने गिलगालय् स्यात।

34 अनं लिपा शमूएल रामाय् वन, तर शाऊल थःगु छेंय् गिबाय् वन।

35 शमूएल थः मसीतले हाकनं गुबलें शाऊलयात नापलाः मवन। तर वं शाऊलया निति दुखं च्वना हे च्वन। अनंलि शाऊलयात इस्राएलीतय् जुजु दय्काःगुलि परमप्रभु तसकं पस्ताय् चाल।

16

दाऊदयात जुजु अभिषेक याःगु

1 परमप्रभुं शमूएलयात धयादिल, “छ ग्वःन्हु तक शाऊलया निति दुखं च्वनेगु? जिं वयात इस्राएलया जुजुया थासं लिकाये धुनागु दु। अथे जुयाः छंके दुगु नेकुलिइ जैतूनया भतिचा चिकं तयाः ज्वनाः हँ। जिं छन्त बेथलेहेमय् यिशैयाथाय् छवयेत्यनागु दु। छायाधाःसा जिं वया काय्पि मध्ये छम्हयसित जुजु ल्ययागु दु।”

2 तर शमूएलं धाल, “जिं गथे यानाः सीकेगु? शाऊलं थ्व खँ सिल धाःसा ला जितः वं स्याइ का।”

परमप्रभुं धयादिल, “छम्ह साचा छनापं हे यंकी अले ‘परमप्रभुया निति बलि छायेत वयागु खः’ धकाः धा।

3 अले यिशैयात नं बलि बीबलय् ब्वति कायेत इनाप या, अले छं यायेमाःगु छु खः व जिं छन्त धाये। जिं सुयात क्यने वयात जक छं जिगु निंति जुजु अभिषेक या।”

4 अनंलि शमूएलं परमप्रभुं धयादीकथं यात। अले व बेथलेहेमय् वन। अन च्वंपिं थकालितयसं वयात नापलायेत ग्यात। इमिसं न्यनं, “छु छि याउँक झायादिया ला?”

5 शमूएलं धाल, “याउँक हे वया! जि परमप्रभुया निंति बलि छायेत वयागु खः। छिपिं नं थथःपिन्त शुद्ध यानाः बलि छायेत जिनापं वा।” अले वं यिशै व वया कायपिन्त शुद्ध यानाः बलिया निंति इमित सःतल।

6 इपिं अन वल, शमूएलं एलीआबयात खनाः थथे बिचाः यात, “परमप्रभुया न्ह्यःने दंवने फुम्ह अले वयकलं ल्ययादीम्ह जुजु पक्कां थ्व हे जुइमा।”

7 तर परमप्रभुं शमूएलयात धयादिल, “व तःधिकःम्ह जूसां अले तसकं बांलाःम्ह जूसां वयागु वास्ता याये मते। व जुजु जुइत ल्वःम्ह मखु, छायाःसा मनुतयसं ला ख्वाः स्वयाः बिचाः याइ तर परमप्रभुं नुगः स्वयाः बिचाः यानादी।”

8 अनंलि यिशैने अबीनादाबयात सःताः शमूएलया न्ह्यःने हल। तर शमूएलं धाल, “मखु, परमप्रभुं वयात नं ल्ययादीगु मखु।”

9 अनंलि यिशैने शम्मायात हल। तर शमूएलं धाल, “परमप्रभुं थ्वयात नं ल्ययादीगु मखु।”

10 थुकथं यिशैने थः न्हयम्ह कायपिन्त शमूएलया न्ह्यःने हल, तर शमूएलं धाल, “परमप्रभुं थुपिं छम्हयसित नं ल्ययादीगु मखु।”

11 अनंलि शमूएलं यिशैयात न्यन, “छु छिकपिनि फुक्कं कायपिं थुलि हे खः ला?” अले यिशैने धाल, “कान्छाम्ह छम्ह नं दनि तर व फैं ज्वःवनाच्चन।”

शमूएलं यिशैयात धाल, “वयात थन सःताः हजि। व मवतले जिपिं बलि छायेत फेतुइ मखु।”

12 अथे जुयाः यिशैने मनुत छवयाः वयात सःतके छवत।

वया न्यता ह्याउँसे च्वं, मिखा तसकं बांलाः अले व हिसि दुम्ह ल्यायम्हम्ह खः।

परमप्रभुं धयादिल, “थ्व हे खः, थ्वयात अभिषेक या।”

13 शमूएलं नेकुलि चिकं कयाः वया दाजुपिनिगु न्ह्यःने हे वयात अभिषेक यात। उखुन्हुनिसें परमप्रभुया आत्मा दाऊदयाके वल। अनंलि शमूएल दनाः रामाया लँपु जुयाः वन।

दाऊद शाऊलया निंति म्ये हालीम्ह व ल्वाभः ज्वनीम्ह जूगु

14 परमप्रभुया आत्मा शाऊलयात त्वःतल, अले परमप्रभुं सास्ती बीगु आत्मा छवयाहयाः वयात तच्चकं सह याये मफयक कसाः यात।

15 शाऊलया च्यःतयसं वयात धाल, “स्वयादिसँ! परमप्रभुपाखें वःगु सास्ती बीगु आत्मां छितः कसाः यानाच्चंगु दु।

16 जिमि प्रभु, थःगु न्ह्यःने वयाः वीणा थाये फुम्ह च्यःयात मालाः हयेत उजं बियादिसँ। अले परमप्रभुपाखें वःगु व सास्ती बीगु आत्मां छितः कसाः याइबलय् व मनुखं वीणा थाइ अले छितः याउँसे च्वनी।”

17 अथे जुयाः शाऊलं थः च्यःतयत धाल, “बांलाक थायेसःम्ह छम्ह मनुयात मालाः जिथाय् हजि।”

18 वया च्यःत मध्ये छम्हयसिनं धाल, “बेथलेहेमय् च्वंम्ह यिशैया कायपिं मध्ये छम्हयसिनं वीणा थाःगु जिं खनागु दु। व साहसी व वीर मनु खः। व खँ ल्हाये सःम्ह व स्वइबलय् बांलाःम्ह खः अले परमप्रभुं नं वनापं दी।”

19 अथे जुयाः शाऊलं दूततयत थ्व खबर बियाः यिशैयाथाय् छवत, “छिकपिनि फैजवाः काय् दाऊदयात जिथाय् छवयाहयादिसँ।”

20 अले यिशैने थःकाय् दाऊदनापं छम्ह च्वलय्चा व मरिया कु क्वबियातःम्ह गधा व छगू छेंग्या म्हिचा जायकः दाखमघ शाऊलयाथाय् छवल।

21 दाऊद शाऊलयाथाय् थ्यंकः वल अले वं थःगु ज्याय् दुथ्याकल। दाऊदयात शाऊलं तसकं माया यात अले व शाऊलया ल्वाभः ज्वनीम्ह जुल।

22 अथे जुयाः शाऊलं यिशैयाथाय् थथे धकाः खबर छवल, “दाऊदयात जिगु सेवा याकेब्यु छायाःसा जि व खनाः तसकं लयता।”

23 अले परमप्रभुपाखें व सास्ती बीगु आत्मा शाऊलयाके वक्व पतिकं दाऊदं वीणा कयाः थाइगु। अनंलि शाऊलयात याउँसे च्वनीगु अले व सास्ती बीगु आत्मां त्वःतावनीगु खः।

17

दाऊद व गोल्यत

1 पलिशतीतयसं लडाइँ यायेत यहदाया सोकोय् थः सिपाइँतयत मुंकल। अले इमिसं सोको व आजेकाया दथुइयागु एपेस-दम्मीमय् पाल ग्वल।

2 अले शाऊल व इस्राएलीत नं मुनाः एलाहया ब्यासिइ पाल ग्वल। इपिं पलिशतीतनापं ल्वायेत इवःलाक च्वन।

3 पलिशतीत छगू डाँडाय् अले इस्राएलीत मेगु डाँडाय् इवलाक च्वन, इमिगु दथुइ छगू ब्यासि दु।

4 पलिशतीतयगु पालया दथुं गातय च्वनीम्ह गोल्थत नांयाम्ह छम्ह दकलय् वीरम्ह सिपाईं इस्त्राएलीतनापं ल्वायेत वल। व स्वंगु मिटर ति तःधिकःम्ह खः।

5 वयागु छेनय् कँययागु तपुलि दु अले वं खुइगू किलोग्राम दुगु कँययागु कोट फिनातःगु दु।

6 तुतिइ कँययागु पाता तयातःगु दु अले वयागु ब्वहलय् कँययागु भाला पाछायातःगु दु।

7 वयागु भालाया कथि कापः थायेगु तानया कथि थें च्वं। भालाया च्वामुसे च्वका नँयागु खः, व न्हयगू किलोग्राम ति दु। वयागु ढाल क्वबिम्ह न्ह्यः न्ह्यः वन।

8 गोल्थत दनाः इस्त्राएलीतयत् तःसलं धाल, “छिपि छाय लडाईं यायेत वयागु? छु जि पलिशती मखु ला? अले छु छिपि शाऊलया च्यःत मखु ला? जिनापं ल्वायेत छिमिसं छम्ह मनू ल्य अले व ल्वायेत जिथाय् क्वहां वा।

9 छुं जुयाः व याकःचां हे जितः स्यात धाःसा जिपि छिमि दास जुइ। तर छुं जुयाः जिं वयात स्यात धाःसा छिपि जिमि दास जुयाः सेवा यायेमाः।”

10 अले व पलिशती धाल, “थौंयागु न्हि जिं इस्त्राएलीतयत् क्वह्यंके। अँट दुसा जिनापं ल्वाये फुम्ह छम्ह मनू छवयाहिं। अले झीपि ल्वाये।”

11 शाऊल व इस्त्राएलीतयसं व पलिशती धाःगु खँ न्यनेवं तसकं ग्यानाः नुगः कुतुवंकल।

दाऊद शाऊलया पालय्

12 आः दाऊद यिशै धाःम्ह एप्रातीया काय् खः। व यहदाया बेथलेहेमय् च्वंम्ह खः। यिशैया च्याम्ह काय्पि दु। शाऊलया इलय् व बःमलाय् धुंक्म्ह व बुरा जुइ धुंक्म्ह खः।

13 वया तःधिकःम्ह, माहिलाम्ह, साहिंलाम्ह काय्पि शाऊलनापं लडाईलय् हे वनाच्वंगु खः। तःधिकःम्ह एलीआब, माहिलाम्ह अबीनादाब व साहिंलाम्ह शम्मा खः।

14 दाऊद दकलय् चिधिकःम्ह खः। उपि स्वम्ह दाजुपि शाऊलया ल्यूल्यु हे वंपि खः।

15 उबलय् शाऊलया छाउनी व बेथलेहेमय् थः बौया फैत स्वयेत वनीगु वयेगु यानाच्वंम्ह खः।

16 पिइन्हू तक सुथय् बहनी गोल्थत थःनापं ल्वायेत ख्याच्वः ब्युब्यु इस्त्राएलीतय् न्ह्यःने दं वयाच्वन।

17 छन्हू यिशैनं दाऊदयात धाल, “थ्व झिगू किलोग्राम सियातःगु अन्न व झिपा मरि ज्वनाः याकनं थः दाजुकिजापिनिगु पालय् हँ।

18 थ्व झिक् पूनीर धाःसा कप्तानयात यंकाब्यु। छिमि दाजुपि छु छु यानाच्वंगु दु स्वयाः वा अले इमि म्हं फु धइगु खँ सीकेत छगू चिं ज्वनाः वा।

19 शाऊल जुजु, छिमि दाजुपि व मेमेपि फुक्क इस्त्राएलीत एलाहया बेँसीइ पलिशतीतनापं लडाईं यानाच्वंगु दु।”

20 दाऊद कन्हय् खुन्हू सुथ न्हापां दनाः फैत मेम्ह मनूयात स्वयाच्वं धकाः धाल, नयेगु नसा ज्वनाः यिशैनं धार्थे बिदा जुयाः वन। उबलय् इस्त्राएलीत पालं पिहां वयाः लडाईया निति ततःसलं हालः लडाईं यायेगु ख्यलय् वनाच्वंबलय् व अन हे थ्यन।

21 इस्त्राएलीतय व पलिशतीतय सिपाईं ल्वायेत थथःगु थासय् इवःलाक दनाच्वंगु जुल।

22 सिपाईंतयगु सामान स्वयाच्वंम्हयसित थःम्हं हयागु नसा जिम्मा बियाः ब्वाँय् वनाः थः दाजुपि लडाईं ख्यलय् इवःलाक च्वनाच्वंथाय वन। अले थः दाजुपिन्त ज्वजलपा धकाः हनाबना यात।

23 वं दाजुपिनापं खँ ल्हाना च्वंबलय् गोल्थत न्ह्यःने वयाः न्ह्याबलें थें इस्त्राएलीतयत् ख्याच्वः बिल। दाऊदं थ्व फुक्क खँ ताल।

24 गोल्थतयात खनाः इस्त्राएलीत ग्यानाः बिस्सुं वन।

25 इमिसं थःथवय् थथे धाल, “वयात स्वसा! व इस्त्राएलयात ख्याच्वः बीत पिहां वयाच्वंगु दु! वं धाःगु ख्याच्वःयात न्यँ! वयात स्याइम्ह मनूयात शाऊल जुजुं तःधंगु सिरपाः बीगु अले थःम्ह्याय्यात नं व नापं ब्याहा यानाबी धकाः धाःगु दु। अले वया परिवारं नं कर पुलेमाली मखु।”

26 दाऊदं थः लिक्कसं च्वंपि मनूतयके न्यन, “थ्व पलिशतीयात स्याइम्हयसित व इस्त्राएलीतयगु थ्व बेइज्जतपाखें बचय् याइम्ह मनूयात छु दइ? म्वाःम्ह परमेश्वरयात मानय् मयाइम्ह म्हय् चिं मतःम्ह थ्व सु पलिशती खः?”

27 गोल्थतयात स्याःम्ह मनूयात गुकथं व्यवहार याइ धकाः मनूतयसं वयात फुक्क खँ धाल।

28 दाऊदया तःधिकःम्ह दाजु एलीआबं थः किजां अथे मनूतनापं खँ ल्हानाच्वंगु ताल। अले व दाऊदनापं तं पिकयाः धाल, “छ छाय थन क्वहां वयागु? मरुभूमिइ फैत सुयात स्वकाः वयागु? छ घमण्डी व ध्वंलाइम्ह धकाः जिं स्यू। छन्त लडाईं स्वयेगु जक यः!”

29 दाऊदं धाल, “मखु, जिं छु यानागु दु धकाः? जिं छगू खँ नं न्यने मज्यु ला?”

30 अले हानं मेम्ह मनूपाखे स्वयाः व हे न्ह्यसः न्यन। ग्वकः वं न्यन, वकः हे उर्थे लिसः दत।

31 गुलिखय् मनूतयसं दाऊदं धाःगु खँ न्यन। अले शाऊलयात न्यंकाबिल। अले शाऊलं वयात सःतल।

32 दाऊदं शाऊलयात धाल, “महाराज! थ्व पलिशतीतनापं छति नं ग्याये म्वाः। छपिनि दास वनाः व नापं ल्वाःवने।”

33 शाऊलं लिसः बिल, “फइ मखु, छ गुकथं व नापं ल्वाये फइ? छ नकतिनिम्ह ल्याय्म्ह मचा तिनि अले व जिवंकाछि ल्वानाः वयाच्वंम्ह खः।”

34 तर दाऊदं शाऊलयात धाल, “स्वयादिसँ, जि छःपिनि दासं थः बौया फैत बिचाः यानाच्चवनागु दु, सिंह व भालु वयाः बथानं फै सालाः यंकीबलय्

35 जि इमिगु ल्यूल्यु वनाः वयात हयक्याः वयागु म्हुतुं फैयात त्वःतकाः बचय् याना हयेगु। वं जितः नं ह्ययकाः वःसा जिं वयात नं स्यानाबीगु।

36 छपिनि दासं सिंह व भालू निम्हयसित नं स्याये धुनागु दु। थ्व परमेश्वरयात मानय् मयाइम्ह म्हय् चिं मतःम्ह पलिशतीयात नं अथे हे यानाः स्यानाबी। वं म्वाःम्ह परमेश्वरया सिपाईतयत क्वह्यंकुगु दु।

37 सिंह व भालूपारखें बचय् यानादीम्ह परमप्रभुं थ्व पलिशतीयागु ल्हातं नं जितः बचय् यानादी।”
शाऊलं धाल, “अथे खःसा छ हूँ, अले परमप्रभु छनापं दीमा।”

38 अनंलि शाऊलं दाऊदयात थःगु हे गा न्ययकल, नँ पाताया लं फिकाः, कँय्यागु तपुलि छेनय् पुइकल।

39 अले दाऊदं शाऊलया तरवार जँय् चित। अले व न्यासि वनेगु कुतः यात तर वने मफुत छायाःसा वयात व वसः पुनेगु बानी मदु।

अथे जुयाः वं शाऊलयात धाल, “थुपि पुनाः जि वनेमफु छायाःसा थुपि पुनेगु जितः बानी मदु।” अले वं व त्वःतल।

40 अनंलि वं थःगु कथि ल्हनाः खुसिं न्यागः पिचुसे पिचुसे च्वंगु ल्वहं कयाः थःगु म्हिचाय् तल। अले कयकीगु खिपः ल्हातय् ज्वनाः व पलिशतीनापं ल्वायेत वन।

दाऊदं गोल्यतयात स्याःगु

41 अले व पलिशती थःगु ल्वाभः ज्वनीम्हयसित न्ह्यः न्ह्यः तयाः दाऊदपाखे न्ह्यज्यात।

42 वं दाऊदयात लिक्सं बांलाक स्वल, अले दाऊदया न्यता ह्याउंसे च्वंगु अले तसकं बांलाःम्ह ल्याय्म्ह मचायात खनाः वयात तसकं हेपय् यात।

43 वं दाऊदयात धाल, “छु जि खिचा खः ला? कथि च्वनाः जिनापं ल्वाः वयेत!” अले वं थः घःतयगु नां कयाः दाऊदयात सराः बिल।

44 वं धाल, “का वा, जिं छंगु ला आकाशय् च्वंपि चखुं व बैय् च्वनिपि जन्तुतयत नकेबी।”

45 दाऊदं लिसः बिल, “छ ला जिनापं ल्वायेत तरवार, भाला व च्वामुगु कथि ज्वनावःगु दु, तर जि छनापं ल्वायेत छं क्वह्यंकूम्ह इस्राएलया परमेश्वर दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभुया नामं वयागु दु।

46 थौंयागु दि परमप्रभुं छन्त जिगु ल्हातय् लःल्हानादीगु दु, अले जिं छन्त स्याना छंगु छ्यं धेनाबी। थौं पलिशतीतयगु सीम्ह आकाशय् च्वंपि चखुं व जमिनय् च्वंपि जन्तुतयत नकेगु जुइ। अले तिनि इस्राएलय् छम्ह परमेश्वर दु धकाः सारा संसारं सीका काइ।

47 अले थन दुपि सकसिनं सीकी परमप्रभुं नं तरवारं न भालां बचय् यानादी। छायाःसा लडाइँ परमप्रभुयागु हे खः, अले वयकलं हे छिपि सकले जिमिगु ल्हातय् लःल्हानादीगु दु।”

48 व पलिशती दाऊदपाखे न्ह्यज्याः वंबलय् दाऊद नं व नापं ल्वायेत याकनं हे न्ह्यज्यानाः ब्वाँय् वन।

49 दाऊदं थःगु म्हिचाय् च्वंगु छग्वः ल्वहं लिकयाः खिपतय् तयाः व पलिशतीया कपालय् कयकाबिल। व ल्वहंचा वयागु कपालय् हे दुहां वन अले गोल्यत क्वपुसां पुयाः बैय् ग्वारातु वन।

50 थुकथं दाऊद थःगु खिपतः व ल्वहंचां यानाः त्यात। थःके तरवार मदुसां नं वं गोल्यतयात कयकाः स्यानाबिल।*

51 अले ब्वाँय् वनाः व पलिशती ग्वारातूगु थासय् वन अले गोल्यतयागु हे तरवार दापं कयाः वयागु छ्यं धेनाबिल।*
पलिशतीतयसं व तसकं बल्लाःम्ह मनू सीगु खनाः इपि बिस्वुं वन।

52 अनंलि इस्राएल व यहदाया मनूत तःसलं हा हां इमिगु ल्यूल्यु वन अले इमित गात व एक्रोनया मू ध्वाखाय् तक हे लिनायंकल। शारैमपाखें गात व एक्रोन वनेगु लँय् उखेंथुखें इमिगु सीम्ह जक जुल।

53 इस्राएलीतयसं पलिशतीतयत लिना यंकाः लिहां वःबलय् इमिगु पाल लुतये यात।

54 दाऊदं गोल्यतया छ्यं ज्वनाः यरूशलेमय् हल, वयागु ल्वाभःत धाःसा थःगु हे पालय् तल।

दाऊदयात शाऊलया न्ह्यःने हःगु

55 शाऊलं दाऊद गोल्यत नापं ल्वायेत वंबलय् थः सेनापति अबनेरयात न्यन, “अबनेर, व ल्याय्म्ह मचा सुया काय् खः?”
अबनेरं धाल, “महाराज! छसपोल सदां म्वानादीमा! जिं मस्यु।”

56 जुजुं धाल, “अथेसा व सुया काय् सीका वा हूँ।”

57 दाऊद व गोल्यतयात स्यानाः लिहां वःबलय् अबनेरं वयात शाऊलया न्ह्यःने यंकल। दाऊदं व पलिशतीया छ्यं थःगु ल्हातय् ज्वनातःगु खः।

58 शाऊलं वयात न्यन, “अय् ल्याय्म्ह मचा, छ सुया काय् खः?”

दाऊदं लिसः बिल, “जि छसपोलया दास बेथलेहेमय् च्वंम्ह यिशैया काय् खः।”

18

जोनाथनं दाऊदयात माया या:गु

1 दाऊद शाऊलनापं खँल्हाबल्हा यायेधुंका: जोनाथन दाऊदनापं आत्माय् मिलय् जुल अले वं दाऊदयात थ:त थें हे माया यात।

2 उखुन्हुनिसें शाऊलं दाऊदयात थ:नापं हे तल अले थ: बौया छँ लिहां वने मबिल।

3 जोनाथनं दाऊदयात थ:त थें हे मायाया:गुलि जोनाथनं दाऊदनापं छगू बाचा चित।

4 जोनाथनं थ:महं न्ययात:गु गा व फिनात:गु युवराजया तपा:लं त्वया: थ:गु तरवार, धनु व पेटीनापं दाऊदयात बिल।

5 शाऊलं याके छव:गु न्ह्यार्थें ज्या:गु ज्या यायेत नं दाऊद तसकं ता:लात। अले शाऊलं वयात थ:गु सेनापतिया पदय् तयेत ल्यल। थुकथं वयागु मान व पद च्वन्ह्या:गुलि फुक्क सिपाईत व शाऊलया हाकिमत नं लयताल।

शाऊलं दाऊदयात डाहा या:गु

6 दाऊदं गोल्यतयात स्याये धुंका: दाऊद व सिपाईत थथ:गु छँ लिहां वयाच्चंबलय् मिसात इस्राएलया फुक्क शहरं पिहां वल, अले इमिसं दम्फु व बाजं थाथां म्ये हाला: प्याखं हुँ शाऊल जुजुयात नापलायेत वल।

7 मिसात लयतातां थथे धका: म्ये हाल,

शाऊलं द्रलंद्र:यात स्यात,

अले दाऊदं ला लखं लखयात स्यात।*

8 थुकिं याना: शाऊल तसकं तंम्वल अले उपिं खँवलं वयागु नुग: क्वतुंवन। वं धाल, “दाऊदया निति इमिसं लखंलख धाल, जित: धा:सा इमिसं द्रलंद्र: जक धाल। अथेसा वयात ला जुजु हे धा:सा छुं मपानि।”

9 उखुन्हुनिसें शाऊलं दाऊदयात डाहा याना हल।

10 कन्हय् खुन्हु परमेश्वरयापाखें छगू सास्ती बीगु आत्मा शाऊलयाके दुहां वन। अले व थ:गु छँय् वंय् थें अगमवाणी हाला जुल। न्हापा थें दाऊदं शाऊलया निति वीणा थाना तुं च्वन। शाऊलया ल्हातय् थ:गु भाला ज्वनात:गु दु।

11 जिं दाऊदयात अंगलय् हे तानाबी धका: मति तया: वयात भालां कयकल तर निकव: तक दाऊद चिलावना: बचय् जुल।

12 शाऊल दाऊद खना: दाह जुल, अले ग्यात छाया:सा दाऊदनापं परमप्रभु दी तर शाऊलयात परमप्रभुं त्व:तादी धुंकूगु ख:।

13 अथे जुया: वं दाऊदयात थ:गु लायकुलि अलग तया: द्र:छिमह सिपाईत ल्यल। अले दाऊदं थ: सिपाईतय् न्ह्यलुवा: जुया: लडाईलय् ब्वना यंकल।

14 परमप्रभु व नापं दीगुलि वं या:गु न्ह्यागु ज्याय् नं व ता:लात

15 थुकथं दाऊद ता:ला:गु खना: शाऊल व नापं तसकं ग्यात।

16 तर सकले इस्राएल वं यहदां दाऊदयात तसकं माया यात, छाया:सा लडाईलय् वं इमित न्ह्यलुवा: जुया: यंकूगुलि ख:।

दाऊदं शाऊलया म्हायनापं ब्याहा या:गु

17 अनंलि शाऊलं दाऊदयात धाल, “जिं जिमि त:धिक:मह म्हाय् मेराबयात छनापं ब्याहा यानाबी, तर उकिया पलेसा छं जिगु सेवा यायेमा: अले परमप्रभुया निति लडाई यायेमा:।” शाऊलं थ:गु हे ल्हातं मखु तर पलिशतीतयगु ल्हातं दाऊदयात स्यायेगु बिचा: या:गु ख:।

18 तर दाऊदं लिस: बिल, “जि सु ख: ? अले जिमि परिवार सु ख: ? जिमि थ:थितित इस्राएलय् सु दु? छु जि जुजुया जिलाजं जुइ फइ ला?”

19 शाऊलया म्हाय् मेराब दाऊदनापं ब्याहा यायेगु ई वल तर मेराबया ब्याहा ला छमह महोलाय् च्वनीमह अदीएल नांयामह मनूनापं जक जुल।

20 तर शाऊलया मेमह म्हाय् मीकल दाऊदनापं मतिनाय् फसय् जुल। थ्व खँ शाऊलया न्हयपनय् थ्यनेवं व तसकं खुसी जुल।

21 वं थ:गु मनय् थथे धका: बिचा: यात, “जिं मीकलयात हे दाऊदनापं ब्याहा यानाबी। व दाऊदया निति छगू जा: जुइमा अले पलिशतीतयसं वयात स्यायेमा।” अथे जुया: शाऊलं दाऊदयात थ: जिलाजं यायेत निकव: खुसि इनाप यात।

22 दाऊदयात सुनानं मसीक थथे धा धका: शाऊलं थ: भारदारतयत हुकुम यात, “जुजु छिनापं तसकं लयतायादीगु दु, अले छि जिपिं सकसित तसकं यल। अथे जुया: आ: छि जुजुया जिलाजं जुयादिसँ।”

23 अले शाऊलया मनूतयसं दाऊदनापं थथे खँ ल्हात। वं इमित धाल, “जुजुया म्हायनापं ब्याहा यायेगु चिधंगु खँ बिचा: यानादिया ला? जि छुं मदुमह मनू जक ख:। जिगु लागिं ला थ्व तसकं त:धंगु खँ ख:।”

24 दाऊदं धा:गु खँ भारदारतयसं शाऊलयात न्यंकल।

25 अले वं धाल, “दाऊदयात थथे धा, ‘शत्रुतयत् ब्वलासायगु निति जुजुं भमचाया मूकथं स:छि पलिशतीतयगु च्वफायेगुलिइ च्वंगु छैगू जक फवंगु दु।’ ” थुकथं पलिशतीतयगु ल्हातं दाऊदयात स्यायेमा धका: शाऊलं मति त:गु ख:।

26 शाऊलं धाःगु खँ भारदारतयसं दाऊदयात न्यंकल। अले दाऊद थ्व नियमकथं हे जुजुया म्हायनापं ब्याहा यायेत मानय जुल। ब्याहा याये न्हः,

27 दाऊद व वया थः मनूतनापं वनाः निसः पलिशतीतयत स्यानाः इमिगु च्वफायेगुलिइ च्वंगु छेंगू ध्यनाः जुजुयाथाय हल, गुकिं यानाः दाऊद जुजुया जिलाजं जुइ फयेमा। अनंलि शाऊलं थः म्हाय मीकलयात दाऊदनापं ब्याहा यानाबिल।

28 थुकथं परमप्रभु दाऊदनापं दी धइगु खँ शाऊलं खन, अले थः म्हाय मीकलं वयात मतिना याना तुं च्वन धकाः नं सीकल।

29 अथे जुयाः व दाऊदनापं अझ अप्वः ग्यात अले थःगु ल्यं दुगु जिवंकाछि हे व दाऊदया शत्रु जुल।

30 पलिशतीतय सिपाइँत व हाकिमत लडाइँ यायेत वया तुं च्वन तर फुक्क लडाइँलय दाऊद हे त्यात। शाऊलया मेपि हाकिमत स्वयाः अप्वः व हे त्याइगु खः। थुकथं दाऊदया नां फुक्क थासय बयबय जुल।

19

शाऊलं दाऊदयात स्यायेत कुतः याःगु

1 दाऊदयात स्यायेगु धकाः शाऊलं थःकाय जोनाथन व थः फुक्क भारदारतयत धाल। तर जोनाथनं दाऊदयात तसकं येयकु जुयाच्वन।

2 अथे जुयाः थः बौ शाऊलं छन्त स्यायेगु कुतः यानाच्वंगु दु धकाः जोनाथनं दाऊदयात कनाबिल। अले जोनाथनं धाल, “कन्हय सुथय बांलाक होश यानाच्वँ अले गनं खने मदुगु थासय वनाः सुपिलाच्वँ।

3 जि पिहां वयाः छ सुपिलाच्वंगु बुँइ थः बौया मेखेपाखे दं वये, अले बौनापं छंगु बारे खँ ल्हाये। छुं खँ सीदत धाःसा जिं छन्थाय वयाः धाये।”

4 अथे जुयाः जोनाथनं थः बौ शाऊलयात थथे धाल, “स्वयादिसेँ, थः दास दाऊदयात छुं मभिं याये मते। वं गुबलेँ छिगु मभिं याःगु मदु। वं याःगु ज्यां छितः फाइदा हे जूगु दु।

5 व पलिशतीयात स्याःबलय वं थःगु ज्यान तकं पात। परमप्रभु इस्त्राएलीतयत तःधंगु विजय बियादिल, अले छि व खनाः लयतायादीगु खः। छम्ह छुं दोष मदुम्ह मनूयात छि छाय मभिं याये त्यनागु, छाय छुं कारण हे मदयक दाऊदयात स्याये त्यनागु?”

6 शाऊलं जोनाथनया खँ न्यन अले थथे पाफयाः धाल, “गथे धाथेँ परमप्रभु म्वाःम्ह खः, दाऊदयात नं स्यायेगु जुइ मखु।”

7 अले जोनाथनं दाऊदयात सःतल अले वयात फुक्क खँ धयाबिल। अनंलि जोनाथनं दाऊदयात शाऊलयाथाय हल अले वं न्हापा थें तुं जुजुया सेवा यात।

8 लडाइँ हाकन शुरु जुल। दाऊदं पलिशतीतयत बांमलाक बुकल अले इपि वया न्हःनं बिस्युं वन।

9 तर छन्हु, शाऊल थःगु ल्हातय भाला ज्वनाः छें तुं च्वनाच्वंगु खः। अले परमप्रभुया सास्ती बीगु आत्मां वयात त्वपुल। अले दाऊदं वीणा थानाच्वन।

10 शाऊलं दाऊदयात अंगलय हे तानाः छवये धकाः भालां कयकल तर दाऊद चिला वन अले भाला वनाः अंगलय यग्गात। उखुन्हु चान्हय हे दाऊद बिस्युं वनाः बचय जुल।

11 वयात सुथय हे स्यायेगु बिचाः यानाः शाऊलं थः दूततयत दाऊदया छें चिवा कायेत तल। तर दाऊदया कलाः मीकलं ख्याच्वः बियाः वयात धाल, “छि थौं चान्हय हे बिस्युं मवन धाःसा कन्हय छितः स्याइ।”*

12 मीकलं दाऊदयात छपा इयालं क्वछवल अले व सुनानं मखंक बिस्युं वन।

13 अनंलि मीकलं छगू मूर्ति कयाः वयागु लासाय तयाबिल। अले च्वलयचिया सँ तयाः मूर्तियात लं फिकाः छयं फुगा तलय तयाबिल।

14 दाऊदयात ज्वनेत शाऊलं छवयाहःपिं मनूत वःबलय मीकलं धाल, “व ला म्हं मफयाच्वंगु दु।”

15 शाऊलं हाकन इमित दाऊदयात थःगु हे मिखां स्वया वा धकाः लितछवल। शाऊलं इमित थ्व उजं बिल, “वयागु खाता नापं ल्हनाः जिथाय हजि अले जिं वयात स्यानाबी।”

16 इपि हाकनं वल अले खाताय मूर्ति व छयं फुगा तलय च्वलयचिया सँ लुइकल।

17 शाऊलं मीकलयात धाल, “छं छाय जितः मखुगु खँ ल्हानागु? जि शत्रुयात छाय याउँक हे बिसिके छवयागु?” मीकलं लिसः बिल, “वं जितः बिसिके मखवसा छन्त स्याये धकाः ख्याच्वः बिल।”

18 दाऊद रामाय शमूएलयाथाय बिस्युं वन अले शाऊलं थःत गुकथं व्यवहार याःगु खः व फुक्क शमूएलयात धाल। अनंलि दाऊद व शमूएल नैयोतय वनाः अन हे च्वन।

19 दाऊद रामाया नैयोतय दु धइगु खँ सुं छम्हयसिनं शाऊलयात धाल।

20 दाऊदयात ज्वनेत छपुचः सिपाइँत अन छवत। इमिसं शमूएल न्ह्यलुवाः जुयाः छपुचः अगमवत्तात नापं अगमवाणी कनाच्वंगु खन। अले शाऊलया सिपाइँतयके नं परमेश्वरया आत्मा वल अले इमिसं नं अगमवाणी धयाहल।

21 शाऊलं थ्व खँ न्यनेवं वं मेगु छपुचः सिपाइँत छवयाहल। इमिसं नं अगमवाणी ल्हायेगु यात। अले स्वक्वः खुसि नं सिपाइँतयत छवयाहल। इमिसं नं अगमवाणी ल्हायेगु शुरु यात।

22 अनलि शाऊल थः हे रामाय वन अले सेक्यू च्वंगु तःधंगु बुंगालय् थ्यनेवं वं थथे धकाः न्यन, “शमूएल व दाऊद गन दु हँ?”

अले इमिसं धाल, “इपिं ला रामाया नैयोतय् दु।”

23 शाऊल अनया लँपु जुयाः वनाच्चंबलय् परमप्रभुया आत्मा वयाके नं वल अले रामाया नैयोतय् तक हे वं नं अगमवाणी धाधां वन।

24 वं अन थःगु लं त्वःतल अले शमूएलया न्ह्यःने अगमवाणी धाधां उखुन्हु न्हिच्छि चच्छि पचिनांगां हे बैय् ग्वारातुलाच्चन। अथे जुयाः मनूतयसं थथे धयाहल, “छु शाऊल नं अगमवत्कातय्गु पुचःयाम्ह हे जुल ला?☆”

20

जोनाथनं दाऊदयात ग्वाहालि याःगु

1 अनलि दाऊद रामाय नैयोतपाखें बिस्सुं वनाः जोनाथनयाथाय् वन। वं वयात धाल, “जिं छु यानागु दु? जिगु छु दोष दु? छिमि बौया विरोधय् जिं छु मभिंगु यानागु दु अले छाय् वं जितः स्यायेत स्वःगु?”

2 जोनाथनं लिसः बिल, “थथे मजुइमा! छि सी मखु। जितः मन्यंसे जिमि बौनं छुं यानादी मखु धकाः जिं सी हे स्यू। अले थ्व खँ जिमि बौनं छाया सुपिका तइ लय्? थ्व खँ सत्य मखु।”

3 तर दाऊदं धाल, “छितः जि गुलि यः धकाः छिकपिनि बौनं स्यू, छिकपिनि बौनं थःगु मनय् थथे धाःगु दु, ‘थ्व खँ जोनाथनं मसीमा, मखुसा व दुःखी जुइ।’ धाथें परमप्रभु म्वाःमह खः थें अले छि म्वाःमह खः थें, जिगु मृत्यु न्ह्यःने थ्यंकः वःगु दु।”

4 जोनाथनं दाऊदयात धाल, “छितः छु याःसा यः जिं छिगु निरतिं व हे याये।”

5 दाऊदं लिसः बिल, “कन्हय् अमाइया नखः खः अले जि जुजुलिसें नयेत्वने यायेमाः। तर जि कंस सन्ध्या ई तक बुँइ हे सुपिलाच्चने।☆”

6 छुं जुयाः छिकपिनि बौनं जितः लुमकल धाःसा वयकःयात थथे धयादिसँ, ‘बेथलेहेमय् थःगु छँ याकनं वने माःगुलि दाऊदं जिनापं बिदा कयाः वन छायाधाःसा दँयदसं अन वया परिवारनापं बलि छायेमाःगु जुयाच्चन।’

7 छुं जुयाः वयकलं ‘व पाय्छि जू’ धकाः धाल धाःसा छिकपिनि दास बचय् जुइ। तर वयकः तसकं तंम्वल धाःसा जिगु निरतिं भिं बिचाः याःगु मदु धकाः छिं सीकादिसँ।

8 स्वयादिसँ, छपिनि दासयात सदां दयाच्चनीगु दयामाया यानादिसँ, छायाधाःसा छि व जि परमप्रभुया न्ह्यःने बाचा चिनागु दु। जि दोषी जूसा छिं हे जितः स्यानादिसँ। छाया जि छिमि बौया ल्हातं सी माल?”

9 जोनाथनं धाल, “अथे मखु! जिमि बौनं छिगु मभिं यायेगु मति तःगु दु धइगु जिं स्यूगु जूसा छन्त मथाइ ला?”

10 दाऊदं जोनाथनयात धाल, “छिकपिनि बौ तंपिकयाः छितः ब्वःब्यूगु खँ सुनां वयाः जितः धाः वइ?”

11 अले जोनाथनं दाऊदयात धाल, “वा, जिनापं बुँइ वनेनु।” अले इपिं निम्हं बुँइ वन।

12 जोनाथनं धाल, “दाऊद, परमप्रभु इस्त्राएलया परमेश्वरया न्ह्यःने जिं पाफयाः धाये, कंस थ्व हे इलय् जिं थः बौलिसे खँ ल्हाये, छिगु बारे वयकःया बिचाः बांलासा जिं छितः खबर याये।

13 तर जिमि बौनं छिगु बारे मभिं बिचाः याःगु दुसा, जिं छितः खबर बियाः याउँक बिसिके मछवल धाःसा परमप्रभुं जितः स्यानादीमा। परमप्रभुं जिमि बाःलिसें दीगु थें छिनापं नं दीमा।

14 जि म्वानाच्चंतले परमप्रभुं थें छि जितः सदां दयाच्चनीगु दया माया यानादिसँ।

15 जिगु परिवारयात नं सदां दयाच्चनीगु दया माया यायेगु गुबलें त्वःतादी मते, परमप्रभुं पृथ्वीई फुक्क छिगु शत्रुतयत् नाश याये धुंक्सां नं त्वःतादी मते।☆”

16 जोनाथनं दाऊदयात वंशनापं थुकथं बाचा चित, “परमप्रभुं दाऊदयात फुक्क शत्रुतयत् सजाँय बियादीमा।”

17 हाकनं छकः जोनाथनं दाऊदयात थः पक्का माया याये धकाः बाचा ल्हाकल छायाधाःसा वं दाऊदयात थःत थें तुं माया याःगु खः।

18 अले वं दाऊदयात धाल, “कन्हय् अमाइया नखः खः। छि मझाल धाःसा थाय् खालि जुइ अले सकसिनं सीकी छि थन मदी।

19 कंस खुन्हु छ न्हापा आपत जूबलय् सुपिलाच्चंगु थासय् वनाः सुपि हँ अले अन एजेलाया ल्वहंया ल्युने पियाच्चँ।

20 जिं उकियात ताकय् यानाः कय्कू थें च्वंक स्वंगू तीरं कय्के।

21 अले जिं छम्ह ल्याय्महयसित व मालेत छवयाहाये। जिं वयात थथे धाये, ‘स्व, तीरत छ च्वनाच्चंगु थासं थुखेपाखे दु, कयाहिँ हँ’ धकाः धायेबलय् छ सुलाच्चंगु थासं पिहां वयेफु। धाथें परमप्रभु म्वाःमह खः थें, जिं पाफयाः धाये छितः छुं जुइ मखु, धन्दा कयादी म्वाः।

22 तर जिं व ल्याय्महयसित ‘स्व, तीरत छंगु उखेपाखे दु’, धकाः धायेबलय् छि झासँ, परमप्रभुं हे छितः छवयादीगु खः।

- 23 झीपिं निम्हयसिया दथुइ परमप्रभुयात साक्षी तया: यानागु बाचा न्हाबलेया निंति जुइ।”
- 24 अथे जुया: दाऊद बुँइ सुपिला च्वन। अमाइया नख:बलय् अले जुजु भवय् नयेत फेतुनादिल।
- 25 जुजु न्हाबलेँ थ: च्वनेगु थासय् अंगया लिक्कसं तुं च्वन। जोनाथन शाऊलया चुलिचू उखेपाखे च्वन। अले अबनेर जुजुया लिक्क च्वन। दाऊदयाथाय् धा:सा खालि दु।
- 26 उखुन्हु शाऊलं छुं मधा:। वं “व विधिकथं अशुद्ध जुया: व मव:गु जुइमा, धात्थे व अशुद्ध हे जुल जुइ” धका: बिचा: यात।
- 27 तर कन्हय् खुन्हु ला निगूगु दिं दाऊदयाथाय् हानं खालि हे तिनि। अले शाऊलं जोनाथनयात न्यन, “म्हिग: व थौं यिशैया काय् दाऊद छाय् भवय् नयेत मव:गु?”
- 28 जोनाथनं शाऊलयात धाल, “दाऊदं बेथलेहेमय् वनेत जित: थथे धका: बिनति यात,
- 29 ‘जिमि परिवारपिं शहरय् बलि छायाच्वंगु दु। जिमि दाजुं जित: अन व धका: आज्ञा यानाच्वंगु दु। छिसं जित: येय्कादीसा, जिमि दाजुयाथाय् वनेबियादिसँ।’ अथे जुया: व छिगु भोजय् वये मफुत।”
- 30 थ्व खँ न्यना: शाऊलं जोनाथननापं तंपिकाया: धाल, “ग्वाज्य:, छ विद्रोही मिसाया काय् ख:। छ यिशैया काय्या पं लिनाच्वंगु दु धका: जिं स्यू। थुकथं छं थ:गु व थ:त बुइकूमह मांयागु बेइज्जत या:गु दु।
- 31 यिशैया काय् म्वानाच्वंतले छं थ्व देशया जुजु जुइ फइ मखु धका: छं थ्व खँ सीकाति। आ: थथे वना: वयात थन जिथाय् स:ता: हजि। वयात धात्थे स्यायेमा:।”
- 32 जोनाथनं थ: बौयात लिस: बिल, “छाय् वयात स्याये हे मा: वं छु या:गु दु?”
- 33 तर थ्व खँ न्यना: शाऊलं थ:गु भाला ल्हना: काय्यात कय्काछवत। अले थ: बौनं दाऊदयात पक्का हे स्यायेत स्वयाच्वंगु ख: धका: सीकल।
- 34 अले जोनाथन तसकं तंम्वया: टेबिलं दना: वन, नख:या निन्हु खुन्हु वं छुं नं मन:। छाय्धा:सा वया बौनं दाऊदयात मछालपुगु व्यवहार या:गुलि वया नुग: क्वतुन।
- 35 कन्हय् खुन्हु सुथय् क्व:छिनात:गु इलय् हे जोनाथन दाऊदयात नापलायत छम्ह ल्याय्मम्ह ज्वना: बुँपाखे वन।
- 36 वं व ल्याय्मम्हयसित धाल, “जिं तीर कय्के छ व्वांय वना: तीर माला हिं।” अले व वन, व पुलावने न्ह्य: हे जोनाथनं तीर कय्कल।
- 37 व जोनाथन वाण कय्कगु थासय् थ्यना: जोनाथनं त:सलं थथे धाल, “स्व, वाण छंगु उखेपाखे दु।
- 38 ई सिंति छवये मते, याकनं या।” अले वं तीरत कया: थ: मालिकयाथाय् तुं लिहां वल।
- 39 तर थुकिया कारण जोनाथन व दाऊदं जक स्यू। व ल्याय्मम्हयसिनं छुं नं मस्यू।
- 40 जोनाथनं थ:गु ल्वाभ: वयात बिल अले शहरय् यंकि धका: धाल।
- 41 व ल्याय्मम्ह वने धुंका: दाऊद दच्छिनं ल्वहंया ल्युने पिहां वया: जोनाथनयात क्वछुना: स्वक: तक भागि यात। अले निम्हयसिनं चुप्पा नया: निम्हं ख्वल। अले जोनाथनयात स्वया: दाऊदयात अप्व: दु:ख लगय् जुल।
- 42 अनंलि जोनाथनं दाऊदयात धाल, “याउँक हूँ, छ व जि अले छिकपिनि सन्तान व जिमि सन्तानया दथुइ सदां साक्षी जुयादीम्ह परमप्रभुया नामं झीसं बाचा चिनागु दु।” अले दाऊद याकनं हे अनं वन, जोनाथन धा:सा शहरय् तुं लिहां वन।

21

दाऊदं छायेह:गु मरि का:गु

- 1 दाऊद अहीमेलेक पुजाहारीयाथाय् नोबय् वन। अहीमेलेक थरथर खाखां दाऊदयात नापलायेत वल, अले वयात धाल, “छि छाय् याक:चा जक झायागु? छिनापं छाय् सुं नं मव:गु?”
- 2 दाऊदं अहीमेलेक पुजाहारीयात धाल, “जित: छु ज्या यायेत जुजुं छवयाह:गु ख:, व सुयातं धाये मते धा:गु दु। जिं थ: मनूतय् जित: छथाय् नापला: धका: धयागु दु।
- 3 आ:, छिके नयेगु छु दु? जित: न्यापा मरि बियादिसँ वा गुलि दु उलि बियादिसँ।”
- 4 अले पुजाहारी वयात लिस: बिल, “जिके छायात:गु शुद्ध मरि बाहेक मेगु मरि मदु। तर छु छिकपिनि मिजंत मिसानापं लसपस मयासँ च्वनाच्वंगु ख:सा छिसं थ्व यंकादीफु।”
- 5 दाऊदं पुजाहारीयात लिस: बिल, “थौं तक जिपिं छुं ज्याया निंति वनीबलय् मिसातपाखें तापाक्क हे च्वनागु दु। चिचाधंगु ज्या यायेत वनीबलय् ला इमिगु अंग नं चोख जू धा:सा थौंया न्हि झन इमिगु अंगत गुलि शुद्ध जुइ।”
- 6 अथे जुया: अन छायात:गु मरि मेगु मदुगुलि व पुजाहारी वयात छायात:गु मरिसां बिल। व मरि परमप्रभुया न्ह्य:नं कयाहया: उखुन्हु हे क्वा:गु मरि हाकनं व हे थासय् तयात:गु ख:। *
- 7 शाऊलया दासत मध्ये सुं छम्ह नं उखुन्हु अन परमप्रभुया न्ह्य:ने च्वनाच्वंगु ख:। वयागु नां एदोमी दोएग ख:। व शाऊलया फैजवा:तय् मूम्ह नाय: ख:।

* 21:6 २१:१-६ मती १२:३-४; मार्क २:२५-२६; लूक ६:३; लेवी २४:५-९

8 दाऊदं अहीमेलेकयात धाल, “छुं छिके भाला व तरवार दु ला? जिगु थःगु हे तरवार वा मेगु सामान ल्हातय् मदु छायाधाःसा जुजुं हुकुम बियादीगुलि जि हथाय् चाचां वया।”

9 पुजाहारी लिसः बिल, “एलाहया ब्यासिइ छिसं स्यानादीम्ह पलिशती गोल्यतया तरवार थन दु। थ्व कापतं हिनाः पुजाहारीया भिंगु सूती कापःया लंया ल्युने तया तयागु दु। व यंकेगु इच्छा दुसा यंकादिसँ थन मेगु छुं ल्वाभः मदु।” दाऊदं धाल, “थ्व थें ज्याःगु तरवार मेगु मदु। जितः थ्व हे बियादिसँ।”

दाऊद गातय् वंगु

10 उखुन्हु दाऊद शाऊलया थासं बिस्युं वनाः गातया जुजु वन।

11 तर आकीशया हाकिमतयसं वयात धाल, “छु व देय्या जुजु दाऊद मखु ला? वयागु बारे प्याखं हुलाः इमिसं थथे म्ये हाःगु खः -

“शाऊलं द्रुलंद्रःयात स्यात,

अले दाऊदं लखं लखयात स्यात।”

12 थ्व खँ दाऊदं मनय् तया तल अले व गातया जुजु आकीश खनाः तसकं ग्यात।

13 अथे जुयाः वं उमिगु न्ह्यःने वँय् जूमह थें यानाक्यन। इमिगु सकसिगु न्ह्यःने मू ध्वाखाया निखें च्वंगु पःखालय् च्वच्वः अले दाही लाः त्वाला-त्वाला वयकाः वँय् थें पहः यानाच्वन।

14 अले आकीशं थः दासतयत् धाल, “स्व, थ्व मनू ला वँय् जूगु दु। छाया छिमिसं थ्वयात जिथाय् हयागु?

15 छु जिथाय् वँय् जूपिं मदयाः जितः दुःख बीत वयात हयागु ला? छु वयात जिगु छँय् दुकायेगु ला?”

22

अदुल्लामया गुफाय् दाऊद

1 दाऊद गातं बिस्युं वनाः अदुल्लामया गुफाय् वन। वया दाजुपिन्सं व परिवारं थ्व खँ सिल अले इपिं दाऊदयाथाय् वल।

2 कष्टय् लाःपिं, धिबा पुलेमानिपिं व चित्तबुझय् मजूपिं मनूत प्यसःति वयाथाय् मुन अले व इमि नायः जुल।

3 अनं दाऊद मोआबया मिस्पाय् वनाः मोआबया जुजुयात बिन्ति यात “परमेश्वरं जिगु निति छु यानादी व मस्युतले दया यानाः जिमि मां-बौयात छिगु हे शरणय् तयादिसँ।”

4 अले दाऊदं थः मां-बौयात मोआबया जुजुया लायकुलिइ हे त्वःताथकल। व सुरक्षित थासय् सुलाच्वंबलय् इपिं मोआबयाम्ह जुजुया लायकुलिइ च्वनाच्वन।

5 छुन्हु अगमवक्ता गादं दाऊदयात धाल, “छि थन च्वनादी मते, याकनं यहदियाय् झासँ।” अथे जुयाः दाऊद अनं हारेत धाःगु बनय् वन।

शाऊलं नोबया पुजाहारीयात स्याःगु

6 अले शाऊलं दाऊद व वया मनूत खनेदुगु खबर न्यन। व गिबाया डाँडा च्वकाय् च्वंगु तितिसिमाया तलय् ल्हातय् भाला ज्वनाः च्वन। वया सकलें हाकिमत वया चाकःछिं च्वन।

7 शाऊलं थः मनूतयत् धाल, “हे बेन्यामीनीत, जिगु खँ बांलाक ध्यान बियाः न्यँ। छु यिशैया कायनं छिमित बुँ व दाखक्यब बी अले छिमित द्रुःछि व सःछिया पुचःया सेनापति दयकी धकाः छिमिसं आशा यानाच्वना ला?”

8 अथे जुयाः छिपिं सकलें मिलय् जुयाः जिगु विरोधय् मभिंगु ज्याया ग्वसाः ग्वयागु ला? अयनं जिमि कायनं यिशैया कायलिसें बाचा च्युगु खँ छिपिं सुनानं जितः मधाः। छिपिं सुनानं जिगु वास्ता हे मयाः। जिमि हे कायनं जि थः हे दासयात जिगु विरोधय् यंकाः थौं जितः स्यायेत पिवाः तयकातल, अयनं छिमिसं जितः छुं मधाः।”

9 तर शाऊलया भारदारतय् दथुइ दनाच्वंम्ह एदोमी दोएगं धाल, “जिं यिशैया काययात नोबय् अहीतूबया काय् अहीमेलेकयाथाय् वयाच्वंगु खना।

10 अहीमेलेकं वयागु पंलिनाः परमप्रभुनापं सल्लाह पवन। अनंलि वं नयेगु नसा व पलिशती गोल्यतया तरवार नं दाऊदयात बिल।”

11 अले शाऊलं अहीतूबया काय् नोबया पुजाहारी अहीमेलेक व नोबय् पुजाहारीया ज्या याइपिं वया अबुया फुक्क परिवारयात सःतके छवत। अले इपिं सकले जुजुया न्ह्यःने वल।

12 शाऊलं धाल, “अय् अहीतूबया काय्, न्यँ।”

अले वं लिसः बिल, “मालिक, धयादिसँ।”

13 शाऊलं वयात धाल, “छु व यिशैया कायनं जिगु विरोधय् छाया मखुगु ज्या यायेगु ग्वसाः ग्वयागु? छुं वयात नयेगु नसा व तरवार नं बिल हँ, वयागु पंलिनाः परमेश्वरनापं सल्लाह नं काल हँ। व जिगु विरोधय् दंगु दु अले आः थौं व जितः स्यायेत स्वयाच्वंगु दु।”

14 अहीमेलिकं लिसः बिल, “छसपोलया दासत मध्ये दाऊद विश्वास याये बहःमह मनु, जुजुया जिचाभाजु, छि थःगु हे वास्ता याइम्ह अङ्गरक्षकतय् कप्तान अले लायकुलिइ सकसिनं हनाबना यानातःमह, छिगु घरानाय् व थें ज्याःमह मेपिं सु दु धकाः?”

15 खः, जिं वयागु पॅलिनाः परमेश्वरयाके सल्लाह कयाः, थ्व न्हापांगु सल्लाह नं ला मखुनि। छिगु विरोधय् मखुगु ज्या यायेत सल्लाह बिल धकाः छिकपिनि दासयात सुनानं दोष बियादी मते। थुकिया बारे जिं छुं हे मस्यू।”

16 तर जुजुं धाल, “अहीमेलिक, छन्त स्यायेगु जुइ। छ व छं फुक्क परिवारनापं स्यायेगु जुइ।”

17 अले शाऊलं थःगु न्ह्यःने दनाच्चंमह पाःच्चंमहयसित धाल, “वनाः परमप्रभुया पुजाहारीतयत् स्यानाब्यु। छायाःसा इमिसं दाऊदनापं मिलय् जुयाः व बिस्स्युं वनाच्चंगु खँ सिक सिकं नं जितः मधाल।”

तर जुजुया हाकिमत मध्ये सुनानं परमप्रभुया पुजाहारीतयत् स्यायेत ल्हाः ल्हने मानय् मजुल।

18 अथे जुयाः जुजुं एदोमी दोएगायत धाल, “अय् दोएग, वनाः पुजाहारीतयत् स्या।” अले एदोमी दोएगं वनाः पुजाहारीतयत् स्यात। उखुन्हु वं चयन्याम्ह एपोद फिनातःपिं पुजाहारीतयत् थःगु हे ल्हातं स्यात।

19 अनंलि वं पुजाहारीया शहर नोबया फुक्क प्राणीतयत् स्यानाबिल, गथेकि, मिजंपिं, मिसात, मचात, दुरु त्वंपिं मचात, सा द्रुहं, गधा, फे-चवल्य फुक्कं स्यानाबिल।

20 अहीमेलिकया अबियाथार नांयाम्ह छम्ह काय् धाःसा दाऊदयाथाय् बिस्स्युं वन।

21 शाऊलं गुकथं परमप्रभुया पुजाहारीतयत् स्यात व फुक्क खँ वं दाऊदयात धयाबिल।

22 अले दाऊदं वयात धाल, “उखुन्हु एदोमी दोएग अन हे च्वनाच्चंगु खः अले वं शाऊलयात फुक्क खँ धयाबी धकाः जिं स्यु। छं बौया फुक्क छेंजःपिं स्यूगुया कारण जि हे जुल।

23 छ थन हे जिनापं तुं च्वँ, ग्याये मते। छंगु प्राण कायेत स्वःमहं जिगु नं प्राण कायेत स्वःगु खः। छ जिनापं सुरक्षित जुइ।”

23

दाऊदं कीलाह शहरया रक्षा याःगु

1 पलिशतीतयसं कीलाह शहर हमला यानाः नकतिनि मुंकातःगु न्हगु अनन् लाकायंकल, दाऊदं थ्व खँ न्यन।

2 अले वं परमप्रभुयाके थथे धकाः सल्लाह काल, “जि वनाः उपिं पलिशतीतयत् हमला याये कि मयाये?”

अले परमप्रभुं लिसः बियादिल, “वनाः इमित हमला या हूँ, अले कीलाह शहरयात बचय् या।”

3 तर दाऊदया मन्तयसं वयात धाल, “अथें ला झीपिं यहदाय् ग्यानाच्चवनागु दु कीलाहय् वनाः पलिशतीतय् सिपाइँतयत् हमला याः वन धाःसा झन झीत तसकं थाकु मजुइ ला?”

4 दाऊदं हाकनं छकः परमप्रभुयाके सल्लाह काल। अले परमप्रभुं थथे धकाः लिसः बियादिल, “कीलाह शहरय् हूँ। जिं पलिशतीतयत् छंगु ल्हातय् बी।”

5 अथे जुयाः दाऊद व वया मन्त कीलाह शहरय् वन, अले पलिशतीतनापं लडाइँ यात। इमिसं यक्व पलिशतीतयत् स्यानाः इमिगु सा द्रुहं यंकल। थुकथं दाऊदं कीलाह शहरयागु रक्षा यात।

6 अहीमेलिकया काय् अबियाथार बिस्स्युं वनाः दाऊदनापं मिलय् जूवःबलय् थःनापं पुजाहारीया भिंगु सूती कापःया लं नं यंकूगु खः।

7 दाऊद कीलाहय् वंगु खँ सुं छम्हयसिनं शाऊलयात कन अले वं धाल, “इमित परमेश्वरं जिगु ल्हातय् लःल्हानादीगु दु। पःखालं घेरय् यानातःगु बल्लाक गजबार तयातःगु धवाखा दुगु शहरय् दाऊद थःमहं थः हे दुहां वनाः कुंकेगु थें जूगु दु।”

8 अथे जुयाः शाऊलं थः सिपाइँतयत् लडाइँया निंति मुंक्ल अले कीलाहय् हमला यानाः दाऊद व वया मन्तयत् घेरय् यायेत छवत।

9 शाऊलं थःत हमला यायेत तयार याःगु दु धइगु खँ न्यनाः दाऊदं पुजाहारी अबियाथारयात धाल, “एपोद ज्वनाः थन वा।”

10 अनंलि दाऊदं धाल, “हे परमप्रभु इस्त्राएलया परमेश्वर, शाऊल कीलाहय् वयाः जिगु कारणं व शहरयात नाश यायेगु बिचाः याःगु दु धइगु खँ जि छिकपिनि दासं न्यनागु दु।

11 छु कीलाहय् च्वंपिं मन्तयसं जितः शाऊलया ल्हातय् लःल्हाइ ला? छु जिं न्यना थें शाऊल धात्थें हे वइ ला? परमप्रभु इस्त्राएलया परमेश्वर, छपिनि दासं बिन्ति याये, छपिनि दासयात लिसः बियादिसँ।”

परमप्रभुं लिसः बियादिल, “शाऊल पक्का हे वइ।”

12 हाकनं दाऊदं न्यन, “छु कीलाहय् च्वंपिं मन्तयसं जितः व जिमि मन्तयत् शाऊलया ल्हातय् लःल्हाइ ला?”

परमप्रभुं लिसः बियादिल “पक्का इमिसं अथे हे याइ।”

13 अथे जुयाः दाऊद व वया खुसः ति मन्त कीलाह त्वःतावन। अले इपिं छगू थासं मेगु थासय् चाःहिला जुल। दाऊद कीलाह त्वःता वंगु खबर न्यनाः शाऊल थःगु योजनाकथं अनं न्ह्यांमवन।

दाऊद पहाडी देशय्

14 दाऊद पहाडी देशय्, जीपया मरुभूमिया सुरक्षित थासय् वनाः सुला च्वंवन। शाऊलं वयात न्हिया न्हि हे मालाच्चंगु खः। तर परमप्रभुं दाऊदयात वयागु ल्हातय् लःल्हाना मदी।

- 15 दाऊद जीपया मरूमिइ होरेशय् च्वनाच्वंगु खः। उबलय् शाऊलं थःत स्याइन धकाः दाऊदं थुइकल।
- 16 अन जोनाथनं वयात नापालात अले वयात परमेश्वरपाखें दइगु सुरक्षाय् पक्का यानाः हपाः बिल।
- 17 वं थथे धाल, “ग्याये मते, जिमि बौ शाऊलं छन्त छुं हानि याये फइ मखु। छि हे इस्राएल्या जुजु जुइ अले जि धाःसा छि स्वयाः क्वय् च्वनीम्ह जुइ धकाः जिमि बौ शाऊलं नं थ्व खँ स्यू।”
- 18 थुपिं निम्हयसिनं परमप्रभुया न्ह्यःने थःथवय् स्वापु तयाः पवित्र बाचा चीत। अले जोनाथन थःगु छँ लिहां वन दाऊद धाःसा होरेशय् तुं च्वन।
- 19 जीपया छुं मनूत गिबाय् शाऊलयाथाय् वनाः थथे धाल, “दाऊद जिमिगु लागाय् हकीला पहाडया होरेशय् सुलाच्वंगु दु। थ्व यशिमोनया दच्छिनपाखे लागाय् दु। थ्व यहदाया मरूमिया दच्छिनपाखे लागाय् दु।
- 20 महाराज, जिमिसं स्यू वयात ज्वनेत छिगु तःधंगु इच्छा दु। अथे जुयाः छि जिमिगु लागाय् झासँ अले वयात छिगु ल्हातय् लः ल्हायेगु जिम्मा जिमिगु जुइ।”
- 21 शाऊलं लिसः बिल, “छिमिसं जिगु निति दया याःगुलि परमप्रभुं छिमित आशिष बियादीमा!
- 22 वनाः हाकनं छकः पक्का या। व गन दु, अन वयात सुनां खन, व बांलाक न्यनेकने यानाः स्व। व तसकं चलाखम्ह खः धकाः जिं न्यना तयागु दु।
- 23 व सुलाच्वंगु फुक्क थाय् लुइकि अले याकनं जिथाय् खबर ज्वना वा। थ्व ज्या पक्का हे या अनंलि जि छिपिनापं वने। अयनं व अनयागु हे लागाय् च्वनाच्वन धाःसा फुक्क यहदा देशय् माःवने माःसां जिं वयात माला लुइका हये।”
- 24 अथे जुयाः इपिं लिमबाकुसे शाऊल स्वयाः न्हापालाक हे जीपपाखे वन। दाऊद व वया मनूत धाःसा यशिमोनया दच्छिनपाखे अराबाया माओन मरूमिइ च्वनाच्वंगु दु।
- 25 शाऊल व वया मनूत दाऊदयात मालेत वन। थ्व खँ न्यनाः दाऊद ततःग्वःगु ल्वहंत दुगु माओन मरूमिइ वनाः च्वंवन। शाऊलं थ्व खँ न्यनेवं व दाऊदयात मालेत माओनया मरूमिइ वन।
- 26 शाऊल व वया मनूत डाँडाया छेपाखे अले दाऊद व वया मनूत डाँडाया मेखापाखे दुगु खः। शाऊल व वया मनूत न्हाःवयाः लिक्क थ्यंकः वल अले दाऊद व वया मनूत धाःसा याकन याकनं बिस्त्युं वनेत सनाच्वन। शाऊल व वया मनूतयसं इमित ज्वनेत सन।
- 27 व हे इलय् छम्ह दूत अन थ्यंकः वल अले शाऊलयात धाल, “थनं याकनं लिहांझासँ! पलिशतीतयसं देशय् हमला याः वये धुंकल!”
- 28 अथे जुयाः शाऊल दाऊदयात लिउ वनेगु त्वःताः पलिशतीतयनापं ल्वाः वन। थुकथं व थाय्यात सेला-हामालेकोथ* धाल।
- 29 अले दाऊद अनं वनाः एन-गदीया लागाय् सुला च्वंवन।

24

दाऊदं शाऊलयात मस्यासे त्वःताब्यगु

- 1 शाऊल पलिशतीतनापं लडाइँ यानाः लिहां वये धुंकाः इमिसं धाल, “स्वयादिसँ, दाऊद एन-गदीया मरूमिइ दु।”
- 2 अथे जुयाः शाऊलं फुक्क इस्राएलीतपाखें ल्ययातःपिं बल्लाःपिं स्वद्वः सिपाइँत ज्वनाः गुँदुगु च्वनीगु ल्वहधीया पुर्बय् दाऊद व वया मनूतयत् मालेत वन।
- 3 वँवं लँपुइ लाःगु फैगलय् थ्यन, अन छगू गुफा नं दुगु जुयाच्वन। व हे गुफाया कुन्चाय् थ्यंक दाऊद व वया मनूत सुलाच्वंगु खः। शाऊल व गुफाय् झारा च्वनेत दुहां वन।
- 4 दाऊदया मनूतयसं वयात धाल, “थ्व व हे न्हि खः गुकिया बारे परमप्रभुं धयादिल। वयकलं छि शत्रुत छिगु ल्हातय् लःल्हानादी, अले इमित छिं छु याये यः याये फु।” शाऊलं मचाय्क दाऊदं चिसकं क्वछुनाः वनाः वयकःया गाया च्वः चानाबिल।
- 5 तर दाऊदं शाऊलयागु गाया च्वः चाःगुलि वया विवेकं थःत दोष बियाच्वन।
- 6 अले वं थः मनूतयत् धाल, “परमप्रभुं जुजु अभिषेक यानादीम्ह जिम्ह मालिकयात जिं थःगु ल्हाः ल्हने म्वालेमा। परमप्रभुं हे बचय् यानादीमा छाय्धाःसा व परमप्रभुया अभिषेक जूम्ह खः। जिं वयागु छुं भतिचा नं हानि याये म्वालेमा।”
- 7 अले दाऊदं थः मनूतयत् “शाऊलयात हमला याये मते” धकाः पन।
- शाऊल दनाः गुफां पिहां वयाः थःगु लँपु जुयावन।
- 8 अनंलि दाऊद नं गुफां पिहां वयाः शाऊलयात थथे धकाः सःतल, “हे जिमि प्रभु, महाराज।” शाऊलं लिफः स्वल। अले बँय् भ्वःसुलाः दाऊदं
- 9 शाऊलयात थथे धाल, “जिं छितः हानि याइन धकाः मनूतयसं धाल धायेवं छिं इमिगु खँ न्यने ज्यू ला?

* 23:28 २३:२८सेला-हामालेकोथ अर्थात बायावनीगुया ल्वहंधी

10 थौं छपिन्सं हे खंगु दु गुफाय दुने परमप्रभुं छितः जिगु लहातय् लःल्हानादीगु। जिमि गुलिखय् मन्तयसं छितः स्यायेमाः धकाः धाःगु दु अयनं जिं छितः मस्यासे त्वःताबिया। अले जिं धया, 'जिं थःगु लहाः जिमि मालिकया विरोधय् ल्हने मफु छायाःसा वयकः परमप्रभुया अभिषेक जूह खः।'

11 स्वयादिसँ हनेबहःम्ह अबु, जिगु लहातय् दुगु थ्व छिगु हे गाया कुचा खः। स्वयादिसँ जिं व जक चाना, छितः मस्याना। थुकिं हे छिसं सीकादिसँ, छिगु विरोधय् विद्रोह यायेगु अले छितः मभिं यायेगु नं मति मतया। जिं छिगु छुं हे मभिं मयाना। अयनं छिं जितः स्यायेत लिनाजुल।

12 "झीपि निम्हयसियागु दथुइ परमप्रभुं हे न्याय यानादीमा। छिसं जिगु विरोधय् यानादीगु ज्याया नितिं परमप्रभुं हे छितः बदला कयादीमा। अयनं जिं धाःसा थःगु लहाः छिगु विरोधय् गुब्बसं ल्हने मखु।

13 न्हापा थथे धयातःगु उखान छिसं सी हे स्यू 'मभिंम्ह मनूपाखें मभिंगु हे पिहां वइ।' अथे जुयाः जिं थःगु लहाः छिगु विरोधय् ल्हने मखु।

14 "इस्त्राएलया जुजु सुयागु विरोधय् दनावइ? छिसं सुयात लिनाच्चनागु दु? छम्ह सीम्ह खिचा, छम्ह कुसियात मखु ला?

15 परमप्रभुं हे झीगु न्याय यानादी अले झीपि निम्ह मध्ये सु ठीक जू अले सुयाके दोष दु धकाः फैसला यानादी। वयकलं हे थुकिया जाँच यानादीमा अले जितः बचय् यानाः जिं खःम्ह मनू खः धकाः थहरय् यानादीमा।"

16 दाऊदं थथे धाये धुंकाः शाऊलं धाल, "छु छ धाथें व हे खः ला, जिमि काय् दाऊद?" अले वं मिखां ख्वबि वयकल।

17 अनंलि वं दाऊदयात धाल, "छ ला जि स्वयाः नं भिंम्ह जुल, जिं छन्त मभिंगु व्यवहार याःसां तक नं छं जितः भिंगु व्यवहार हे यात।

18 खः, छं थौं जितः छ जि प्रति गुलि भिंम्ह खः व क्यन। परमप्रभुं जितः छंगु लहातय् लःल्हानादिल अयनं छं जितः मस्याः।

19 सु मनूखं थः शत्रुयात नापलाकाः वयात छुं मयासें त्वःताख्वइ ला? अथे जुयाः थौयागु न्हिइ छं जि प्रति छु याःगु दु परमप्रभुं उकिया पलेसा छन्त तःधंगु इनाम बियादीमा।

20 आः जिं छ हे पक्का जुजु जुइत्यंगु दु धकाः सिल। अले इस्त्राएलया राज्य छंगु लहातं हे शासन याइ।

21 अथे जुयाः जिमि परिवारयात स्याये मखु अले जिगु नां जिमि अबुया घरानापाखें हुयाख्वये मखु धकाः परमप्रभुया नामं छं पाफयाः धा।"

22 अथे जुयाः दाऊदं शाऊलनापं अथे हे याये धकाः पाफल। अले शाऊल छें लिहां वन। दाऊद व वया मनूत धाःसा थः सुलाच्चंगु सुरक्षित थासय् तुं वन।

25

शमूएल सीगु

1 शमूएल सित अले सकलें इस्त्राएलीत मुनाः दुखं च्वन। इमिसं वयात रामाया थःगु हे छें लिक्कसं थुन।

दाऊद व अबीगेल

अनंलि दाऊद माओनया मस्भूमिइ क्वहां वन।

2 अन माओनय् छम्ह मनू दु। वया कर्मेल शहरय् यक्व सम्पति दु। व तसकं धनीम्ह खः। वया स्वद्वः फै व द्रःछि च्वलय् दु। वं कर्मेलय् थः फैतयगु सँ चानाच्चंगु खः।

3 वयागु नां नाबाल खः अले वया कलाःया नां अबीगेल खः। अबीगेल तसकं बांलाःम्ह व बुद्धि दुम्ह खः। तर वया भाःत कालेबया वंशया छम्ह नुगः छाःम्ह व मभिंगु ज्या याइम्ह खः।

4 नाबालं थः फैतयतगु सँ चानाच्चंगु धयागु खँ मस्भूमिइ दाऊदं न्यन।

5 वं थः झिम्ह मनूतयत थथे धयाः छवत, "कर्मेलय् हँ अले नाबालयात लुइकाः जिं ज्वजलपा धयाहःगु दु धयाब्यु।

6 छिमिसं वयात धयाब्यु, 'छि, छिकपिनि परिवार अले छिनापं दुपिं सकलें मनूतयगु भिं जुइमा। छिं थः फैतयगु सँ चानाच्चंगु दु धयागु खँ जिं न्यनागु दु।

7 " 'छिकपि फैजवाःत थुलिमछि दिं तक जिमिथाय् च्वन नं जिमिसं इमित दुःख मबिया अले इपिं कर्मेलय् दुबलय् नं इमिगु छुं तंगु नं मदु।

8 छिकपिनि थः मनूतयके न्यनादिसँ, अले इमिसं छितः फुक्कं सत्य खँ धयाबी। जिमि मनूतयत दया यानाः स्वीकार यानादिसँ छायाःसा थौयागु न्हि तसकं भिं अले छिकपिनि दासतयत व छपिनि काय् दाऊदयात छु बी फु बियादिसँ। "

9 दाऊदया मनूत वयाः नाबालयात दाऊदयापाखें थ्व खबर बिल। अनंलि इपिं लिसःया नितिं पियाच्वन।

10 नाबालं दाऊदया मनूतयत थथे लिसः बिल, "दाऊद सु खः? थ्व यिशैया काय् धाःम्ह सु खः? थौकन्हय् अप्वः यानाः दासत थः मालिकपाखें बिस्युं वनाच्चंगु दु।

11 जि नयेगु नसा, जि त्वनेगु दाखमघ व फैया सँ चाइपिनिगु नितिं ज्वरय् यानातयागु ला म्हमस्यूपिं मनूतयत जिं छाया बियेगु?"

- 12 दाऊदया मनूत लिहां वया: थ:गु लँपु जुयावन अले दाऊदयात थ्व फुक्क खँ कनाबिल।
- 13 दाऊदं थ: मनूतयत धाल, “सकसिनं थथ:गु तरवार ज्वँ।” इपिं सकसिनं थथ:गु तरवार जँय चित अले दाऊदं नं थ:गु तरवार जँय चित। प्यस:ति मनूत दाऊदया ल्यूल्यू वन अले निस:ति मनूत धा:सा सामान स्वयेत च्वन।
- 14 नाबालया सुं छम्ह च्यलं नाबालया कला: अबीगेलयात धाल, “दाऊदं क्वमिल्ल जुया: मरूमिइ झी मालिकयात ज्वजलपा धायकेत मनूत छवयाह:गु ख:। तर वं ला इमित हेस्यात।
- 15 इमिसं जिमित तसकं बांला:गु हे व्यवहार यात अले जिमित दु:ख नं मब्यू। इपिं नापं तुं जिपिं ख्यलय न्ह्याथासं वंसां जिमिगु छुं नं मालसामानत तंगु नं मदु।
- 16 जिपिं थ: फैत ज्व:वनेबलय इपिं चान्हे जिमिगु चाक:छिं प:खा: थें च्वनाबीगु ख:।
- 17 आ: छु यायेमा:गु ख: छिं बांलाक बिचा: यानादिसँ छायाधा:सा झी मालिक व वया परिवारय पक्का हे नाश वयेत्यंगु दु। व तसकं लुच्चाह मनु ख: व नापं ला सुं नं मनू खँ तक नं ल्हाइ मखु।”
- 18 अथे जुया: हथाय चाचां निस:पा मरि, निगु मशक छेंगया म्हेचाय दाखमघ, न्यामह फैया ला, निइनिगु किलोग्राम सियात:गु अन्न, सच्छिग: किसमिस व गंकात:गु निस:ग: य:मरिसि अबीगेलं कया: गधातय म्हय तयाबिल।
- 19 अले थ: च्य:तयत धाल, “छिपिं न्ह्य:ने न्ह्य:ने हँ जि ल्यूल्यू वये।” तर थुकिया बारे वं थ: भा:तयात धा:सा छुं हे मधा:।
- 20 व गधाया म्हय गयावना: पहाडया बच्छि लँपुइ थ्यंबलय अन दाऊद व वया मनूत थ:पिनिपाखे वयाच्वंगु खन। अले अबीगेलं इमित नापलात।
- 21 दाऊदं थथे मति तयाच्वंगु ख:, “मरूमिइ छुं नं मतकं उलिमछि बांलाक थ्व मनूया सम्पत्ति रक्षा यानागु ला सिति वन। वं जित: भिं यायेगु पलेसा मभिंगु यात।
- 22 कन्हय सुथय तक व नापं दुपिं छम्ह जक मिजंत म्वानाच्वन धा:सा परमेश्वरं जित: कडा सजॉय बियादीमा।”
- 23 अबीगेलं दाऊदयात खना: हथाय चाचां थ:गु गधानं क्वहां वल अले दाऊदया न्ह्य:ने बैय पुलि चुया:
- 24 पाली भ्व:पुया: थथे धाल, “हे जिमि प्रभु, जित: हे दोष लायेमा। छिकपिनि दासीयात छक: खँ ल्हायके बियादिसँ, जिमि प्रभु, छपिनि दासया खँ न्यनादिसँ।
- 25 जिमि मालिक, व लुच्चाह मनूया च्यूता: तयादी मते। गथे वयागु नां नाबाल ख: व अथे हे ख:। वयागु नांया अर्थ ‘मूर्ख’ ख: अले वयागु पह:चह: नं अथे हे च्वं। तर जिं छिकपिनि दासं धा:सा छपिंसं छवयाहयादीपिं मनूतयत खनागु मदु।
- 26 “आ: हे जिमि प्रभु, ल्वापु ख्या:पु याना: हि हायेकेगु व बदला कायेगु खँय छित: परमप्रभुं पनादीगु दु। धाथें परमप्रभु छिकपिनि परमेश्वर म्वा:ह ख: थें, अले छि म्वा:ह ख: थें, जिं धाये, छपिनि शत्रुतयगु व छिकपिनिगु नाश जुइगु ययकीपिनिगु गति नाबालया थें हे जुइमा।
- 27 जि छिकपिनि दासी थ: प्रभुयाथाय ज्वना: वयागु कोस्यालि थन दु। थ्व छपिनि अधीनय दुपिं मनूतयत बियादिसँ।
- 28 हे जिमि प्रभु, छिकपिनि दासी मभिं या:गु दुसा क्षमा यानादिसँ। परमप्रभुं छिकपिनि वंशयात सदां दयका तयादी, छायाधा:सा छिं परमेश्वरया हे लडाइँ यानादीगु दु। छपिनिगु जिवंकाछि छुं नं कथंयागु मभिंगु मजुइमा।
- 29 छुं जुया: सुं मनुखं छित: हमला याना: छिगु प्राण कायेत स्वल धा:सा परमप्रभु छिमि परमेश्वर मनूतयगु तसकं मू वंगु सम्पत्तिया रक्षा या:थें हे छिगु प्राण रक्षा यानादी। छिकपिनि शत्रुतयगु प्राण धा:सा वयकलं खिपतय ल्वहं तया: वांछव:थें वान्छवयादी।
- 30 परमप्रभु जिमि प्रभुं छित: बियादीगु फुक्क बचं पूरा याना: इस्राएलया जुजु यानादीबलय,
- 31 छित: दोष मदुपिनिगु हि हायका: अले थ:त ब्वलासापिन्त बदला कया: धका: दु:ख जुया: सिति थथे याना: धायेमालि मखु। परमप्रभुं जिमि मालिकयात ता:लाकादीबलय छसपोलया दासी जित: नं लुमंकादिसँ।”
- 32 अनंलि दाऊदं अबीगेलयात धाल, “थौं जिनापं नापलायेत छित: छवयाहयादीह परमप्रभु इस्राएलया परमेश्वरया महिमा जुइमा।
- 33 धन्य ख: छंगु बुद्धि, छ धन्यमह ख:, छायाधा:सा थौं छं जित: स्यायेगु व जिगु थ:गु ल्हातं बदला कायेगु दोषपाखें बचय यानाबिल।
- 34 छायाधा:सा धाथें छन्त स्यंकेगुपाखें बचय यानादीह परमप्रभु इस्राएलया परमेश्वर म्वा:ह ख: थें, जिं धाये, थथे छ जिनापं याकनं हे नापमला:गु जूसा नाबालया परिवारय च्वपिं मिजंत छम्ह नं कन्हय सुथ तक ल्यं दइ मखु।”
- 35 अनंलि दाऊदं अबीगेलं वया निति ह:गु कोस्यालि कया: थथे धाल, “याउँक छें लिहां हँ। जिं छंगु खँ न्यनागु दु अले छंगु बिनति स्वीकार यानागु दु।”
- 36 अबीगेल हें थ्यना: वं अन नाबालं जुजुपिन्त नकेगु भवय थें नयाच्वंगु खन। नाबाल लयताया: दाखमघ त्वना: तसकं कायकाच्वंगु दु। अथे जुया: वया कलातं वयात सुथ तक नं छुं मधासे च्वन।
- 37 सुथ न्हापां दाखमघं मका:बलय वया कला: अबीगेलं फुक्क खँ कनाबिल, अले व ला छुं हे मचाया: ल्वहं थें जुया: सने मफयावन।
- 38 झिंन्हु लिपातिनि परमप्रभुं वयात हयकयादिल अले व सित।

- 39 नाबाल सित धका: दाऊदं न्यन अले धाल, “परमप्रभुया प्रशंसा जुइमा! जित: मभिका: हेस्या:गुलि वयकलं वयात ब्वलासायादिल अले जित: मभिं यायेगुपाखें बचय् यानादिल। नाबालं या:गु मभिंगु ज्या परमप्रभुं वयागु हे छैनय् प्वंकादिल।” अनंलि दाऊदं थ: च्य:तपाखें अबीगेलयात थ:नापं ब्याहा यायेगु निरतिं खबर छवल।
- 40 वया च्य:त कर्मेलय् अबीगेलयाथाय् वना: थथे धाल, “छिं हाकनं ब्याहा यायेत दाऊदं जिमित छित: कायके छवयाह:गु ख:।”
- 41 व जुस्क्क दन अले बैय् भवपुया: थथे धाल, “जि वयक:या दासी ख: अले वयक:या च्य:तयगु तुति तकं सिलेमासां नं सिले।”
- 42 अले व काचाकाचां तयार जुया: थ: न्याम्ह दासीतनापं गधा गया: खबर ह:पिं दाऊदया मनूतनापं वन, अले व दाऊदया कला: जुल।
- 43 दाऊदं यिजरेल पाखेंयाम्ह अहीनोमनापं नं ब्याहा यात। थुपिं निम्हं वया कला: जुल।
- 44 उबलय् शाऊलं थ: म्हाय् दाऊदया कला: मीकलयात धा:सा गल्लीमया लेशया काय् पल्लिएलयात बी धुंकूगु ख:।

26

दाऊदं शाऊलयात हाकनं मस्यासे त्व:ताब्यूगु

- 1 जीपीतयसं गिबाय् शाऊलयाथाय् वना: धाल, “दाऊद यशीमोनपाखे स्व:गु हकीलाया पहाडय् सुलाच्वंगु दु।”
- 2 अथे जुया: स्वद्व:ति ल्ययात:पिं सिपाइंत ज्वना: दाऊदयात मालेत जीपया मरूमिपाखे क्वहां वन।
- 3 यशीमोनपाखे स्व:गु हकीलाया पहाडया क्वसं लँ लिक्क वं थ:गु छाउनी तल। दाऊद अन मरूमिइ हे च्वन। शाऊल वयात मालेत मरूमिइ वयाच्वंगु दु धका: न्यनेवं
- 4 दाऊदं चिवा कायेत मनूत छवत। अले शाऊल धात्थें हे वये धुंकल धका: सीकल।
- 5 दाऊद याकनं हे वना: शाऊल व वया सेनापति नेरया काय् अबनेर घनाच्वंगु थाय् लुइकल। थ: सिपाइंतय् चाक:छिं छसिनिसें मिलय् याना: शाऊल दथुइलाक घनाच्वंगु ख:।
- 6 दाऊदं हिली अहीमेलेक व योआबया किजा सरूयाहया काय् अबीशैपाखे स्वया: धाल, “शाऊलया छाउनी दुने जिनापं सु वनेगु?”
- अबीशैन लिस: बिल, “जि वने।”
- 7 अथे जुया: दाऊद व अबीशै चान्हय् छाउनी दुहां वन अले सिपाइंतय् दथुइ शाऊलयात वया भाला छ्यंफुसय् बैय् तिना: घनाच्वंगु खन। अबनेर व सिपाइंत धा:सा शाऊलयात दथुइ तया: चाक:छिं घनाच्वंगु ख:।
- 8 अबीशैनं दाऊदयात धाल, “थौं छिकपिनि शत्रुयात परमेश्वरं छिगु ल्हातय् ल:ल्हानादीगु जुयाच्वन। जित: उजं बियादिसं, भालां सुया: छक्कलं हे वयात बैय् तियाबी। जिं निक्क: सुइ हे माली मखु।”
- 9 तर दाऊदं वयात धाल, “जुजुयात स्याये मते। परमप्रभुया अभिषेक जूमहयसित ल्हा: ल्हंम्ह सु जक दोषी मजगु दु?”
- 10 दाऊदं धाल, “धात्थें परमप्रभु म्वा:म्ह ख: थें, परमप्रभुं थ:म्हं हे वयात स्यानादी वा व थ:गु कालं सी अथवा व लडाइं या: वनीबलय् सी।
- 11 तर जिं परमप्रभुया अभिषेक जूमहयसिया विरोधय् गुबलें ल्हा: ल्हने म्वालेमा। झीसं वया छ्यं लिक्क दुगु भाला व आम्बुरा ज्वना: वनेनु।”
- 12 अथे जुया: दाऊदं शाऊलया छ्यंफुसय् च्वंगु भाला व आम्बुरा कया: अबीशैनापं वन। छाउनी दुने घनाच्वंपिं सुं नं सिपाइंतय् न्ह्यलं मचा: अले सुनां खं नं मखं। परमप्रभुपाखें छवयाह:गु न्ह्यलय् इपिं घनाच्वंगु ख:।
- 13 अले दाऊद तापाक्क मेखेपाखे च्वंगु पहाडया च्वकाय् दना च्वंवन। इमिगु दथुइ तसकं तापात।
- 14 अनंलि दाऊदं शाऊलया सिपाइंतयत् व नेरया काय् अबनेरयात त:सलं हाला: थथे धाल, “दना वा, अबनेर! छु छं जिगु स: ता:गु दु ला? जित: लिस: ब्यु।”
- अबनेरं लिस: बिल, “जुजुयात ब्व:बीम्ह छ सु ख:?”
- 15 दाऊदं अबनेरयात धाल, “अबनेर, छु छ तसकं बल्ला:म्ह मखु ला? छु इस्राएलय् छ थें ज्या:म्ह सु दु? अयनं छाय् छं थ: प्रभु महाराजया रक्षा याये मफुत? सुं छम्ह सिपाइं छं मालिक छिमि जुजुयात स्यायेत वये धुंकल।
- 16 थ्व ला तसकं मजिल, धात्थें परमप्रभु म्वा:म्ह ख: थें, छिपिं स्यायेमा:पिं हे ख:, छायाधा:सा छिमिसं थ: मालिक परमप्रभुया अभिषेक जूमहयसित रक्षा याये मफुत। स्व:सा वयागु छ्यंफुसय् च्वंगु भाला व ल: त्वनेगु आम्बुरा गन वन?”
- 17 शाऊलं दाऊदया स: ताया: त:सलं थथे धाल, “छु छ हे ख: ला जिमि काय् दाऊद?”
- दाऊदं धाल, “ख:, प्रभु जिमि जुजु, जि हे ख:।
- 18 जिमि प्रभुनं वयक:या दासयात छाय् लित्तुलिनादीगु? जिं छु यानागु दु धका:? छु मभिंगु ज्या याना: जि दोषी जुल?
- 19 हे प्रभु जिमि जुजु, जिं छु धायेत्यनागु दु बांलाक ध्यान बिया: न्यनादिसं। थथे परमप्रभुं हे छित: जिगु विरोधय् याकेब्यगु ख:सा जित: वयक:यात छगु भेटी छायाके बियादिसं सके वयक:या मन हिलिला। तर छुं जुया: थ्व मनूतयसं याकूगु जूसा इमित परमप्रभु सरा: लायेमा। छायाधा:सा थौं ‘वं मेपिं घ:तयगु सेवा यायेमा’ धका: इमिसं जित: परमप्रभुया सर्बयपाखें लिका:गु दु।

20 परमप्रभुया न्ह्याःने पाखें तापाक जितः स्याके बियादी मते छायाःसा छम्ह मनुखं पहाडय् चिखायात लिनाजूगु थें इस्त्राएलयाम्ह जुजु छम्ह कुसियात मालेत झाःगु दु।”

21 अनंलि शाऊलं लिसः बिल, “जिं पाप यानागु दु, लिहां वा! हे जिकाय् दाऊद, थौया न्हिइ छं जिगु प्राण तसकं मू वंगु ताय्का जितः बचय् यात। आवंलि जिं गुबलें नं छंगु हानि याये मखु। जि मूर्खम्ह खः, जिं टुंकागु दु।”

22 दाऊदं लिसः बिल, “जुजुया भाला थन दु। छिकपिनि सुं छम्ह मनुखं वयाः व कयाः यकेमा।

23 परमप्रभुं सकलें मनूतय्त वयागु धार्मिकता व विश्वास याये बहःया निंति सिरपाः बियादी। थौं परमप्रभुं छितः जिगु ल्हातय् बियादीगु दु तर जिं परमप्रभुया अभिषेक जूहयसित ल्हाः ल्हने मखु धकाः छुं मयाना।

24 गथे जिं थौं छिगु प्राण तसकं मू वंगु ताय्का अथे हे परमप्रभुं नं जिगु प्राण तसकं मू वंगु ताय्केमा अले जितः फुक्क विपत्तिपाखें बचय् यानादीमा।”

25 अनंलि शाऊलं दाऊदयात धाल, “हे जिमि काय् दाऊद, परमप्रभुं छन्त तःधंगु आशिष बियादीमा। छं याइगु न्ह्यागु ज्याय् नं ताःलायेमा।” अले दाऊद थःगु लँपुइ वन शाऊल धाःसा थःगु छँ वन।

27

पलिशतीतयगु दथुइ दाऊद

1 दाऊदं थथे बिचाः यात, “छन्हु ला छन्हु शाऊलं जितः स्या हे स्याइतिनि। अथे जुयाः पलिशतीतयगु लागाय् बिस्सुं वनेगु हे जितः बांलाइ। अले शाऊलं जितः इस्त्राएलय् दक्व थासय् मालेगु त्वःती। थुकथं जि वयागु ल्हातं बचय् जुइ।”

2 अथे जुयाः दाऊद व वया खुसः मनूत माओकया काय् गातया जुजु आकीशयाथाय् वन।

3 दाऊदं थः मनूत व इमि परिवारत, थः निम्ह कलाः यिजरेली अहीनोम व कर्मेलयाम्ह सी धुंकूम्ह नाबालया कलाः अबीगेलयात ज्वनाः आकीशनापं गातय् च्वनेत वन।

4 दाऊद गातय् बिस्सुं वन धकाः शाऊलयात कनाबिल, अले शाऊलं दाऊदयात मालेगु त्वःतल।

5 दाऊदं आकीशयात धाल, “छिसं थः दासयात यय्कागु दु धइगु खःसा छिगु देशय् जिपिं च्वनेत छगू शहर बियादिसँ। छाय् जि छिकपिनि दास राजधानीइ छिनापं च्वनेगु?”

6 अथे जुयाः आकीशं उखुन्हु वयात सिक्लग शहर बिल। आः तक नं व यहदीतय् जुजुपिनिगु शहर खः।

7 दाऊद पलिशतीतयगु देशय् दच्छि व प्यला तक च्वन।

8 दाऊद व वया मनूत हमला याः वनीगु अले गशरीत, गिज्जीत व अमालेकीतय्त लुतय् याइगु। इपिं न्हापांनिसें हे शूर व मिश्रय् थयंकाच्वनाः च्वंपिं खः।

9 दाऊदं देय्त लुतय् याइबलय् वं मिजं वा मिसा सुयातं म्वाका तइ मखु। अले वं फै-च्वलय् व सा-द्वहंत, गधा व ऊँट व वसःत नं यंकाः आकीशया थासय् तुं लिहां वइगु खः।

10 आकीशं वयात थथे धकाः न्यनेगु, “थौं छं गन लुतय् यानाहया?” अले वं थथे धाइगु, “यहदाया नेगेव देशय्” वा “यरहमेलीतयथाय् वा केनीतयगु नेगेव देशय्।”

11 दाऊदं म्वाःपिं सुं नं मिजं वा मिसात गातय् मह छायाःसा सुं मनूयात म्वाकातःसा वं आकीशयात जिं छु यात व कनाबी फु धकाः वं बिचाः यात। पलिशतीतनापं च्वनाच्वंतले वयागु पहःचहः थथे हे खः।

12 तर आकीशं दाऊदयात पत्याः यानाः थथे धाल, “व थः इस्त्राएली मनूतयगु न्ह्याःने तसकं मभिंम्ह जूगु दु, अथे जुयाः व जिवंकाःछि जिगु दास जुयाच्वनी।”

28

1 छुं ई लिपा पलिशतीतयसं इस्त्राएलीतलिसें लडाइँ यायेत थः सेनातय्त मुंकल। अले आकीशं दाऊदयात धाल, “छ व छिमि मनूत जिनापं लडाइँलय् वनेमाः धकाः ला छं स्यू जुइमा।”

2 दाऊदं आकीशयात लिसः बिल, “बांलाक स्यू, छपिनि दासं छिगु निंति छु छु याये फु धइगु खँ छि थःम्हं हे स्वयादी।”

अनंलि आकीशं दाऊदयात धाल, “जिं छन्त जिवंकाःछि जिम्ह बडीगार्ड यानातये।”

शाऊलं तन्त्रमन्त्र याइम्ह मिसालिसे सल्लाह काःगु

3 थुबलय् तक शमएल सी धुंकूगु खः, अले सकलें इस्त्राएलीतयसं वयागु निंति दुखं च्वनाः वया सीम्ह वयागु हे शहर रामाय् थुंगु खः। थुबलय् तक शाऊलं तन्त्रमन्त्र ज्या याइपिं फुक्कसित इस्त्राएलं पितिनाछवये धुंकूगु खः।

4 पलिशतीतयसं लडाइँया निंति थः सिपाइँत मुंकाः शूनेमय् पाल ग्वल। शाऊलं नं फुक्क इस्त्राएलीतय्त मुंकाः गिल्बोय् पाल ग्वल।

5 अले शाऊल पलिशतीतय् सिपाइँत खनेवं तसकं ग्यात।

6 अले शाऊलं परमप्रभुयाके न्यन, “जिं छु यायेगु?” तर परमप्रभुं वयात नं म्हगसपाखें, नं “ऊरीमं” नं अगमवत्तातपाखें छुं नं लिसः बियादिल।

- 7 अथे जुयाः वं थः हाकिमतयत् धाल, “जिगु निति छम्ह तन्त्रमन्त्र याइम्ह मिसा मा, अले जि वनाः व नापं न्यनेकने याये।” वया हाकिमतयत्सं लिसः बिल, “अज्याःम्ह मिसा छम्ह एन्दोरय् दु।”
- 8 अले शाऊलं सकसिनं पुनी थें ज्याःगु वसः पुनाः थः निम्ह मन्तनापं बहनी व मिसायात नापलायत् वन। अले वयात धाल, “प्रेत आत्मायात न्यनाः जिगु बारे धयाब्यु, अले जिं सुयागु नां कने वयात सःता ब्यु।”
- 9 तर व मिसां लिसः बिल, “शाऊल जुजुं छु याःगु दु व ला छिं सि हे स्यू जुइमाः। वं प्रेतया आत्माया ज्या याइपिन्त देशं पितिनाछवःगु दु। गुकिं यानाः जि सिनावनिमालि। छिं छाय् जितः जाः तयाच्चनादीयागु?”
- 10 शाऊलं पाफयाः धाल, “धात्यें परमप्रभुया म्वाःम्ह खः थें, अथे यानाः छंगु जीवनय् छुं नं विपत्ति वइ मखु।”
- 11 अनंलि व मिसां न्यन, “जिं सुयात सःतेगु लय?”
- शाऊलं लिसः बिल, “शमूएलयात!”
- 12 शमूएल पिहां वंगु व मिसां खनाः पिच्यानाः हालाः शाऊलयात धाल, “छिं छाय् जितः छल यानाच्चवनागु? छि शाऊल जुजु हे खः।”
- 13 जुजुं वयात धाल, “ग्याये मते। छं छु खनागु दु?” व मिसां लिसः बिल, “बॅनं छम्ह प्रेत पिहां वयाच्चंगु खनागु दु।”
- 14 शाऊलं न्यन, “व गथे च्वं?” वं धाल, “गां न्ययातःम्ह छम्ह बुराम्ह मनु बॅ च्वय् थहां वयाच्चंगु खना।”
- अनंलि शाऊलं व शमूएल हे खः धकाः सिल। अले वयात भवसुलाः भागि यात।
- 15 शमूएलं शाऊलयात धाल, “छाय् छं जितः सःताः पंगः यानागु?”
- शाऊलं लिसः बिल, “जि तसकं दुःखय् लाःगु दु। पलिशतीतयत्सं जितः हयकयाच्चंगु दु। परमेश्वरं जितः त्वःतूगु दु। वयकलं न अगमवत्कातपाखें न म्हगसपाखें हे जितः लिसः बियादीगु दु। अथे जुयाः जिं छु यायेमाली धकाः न्यनेत छन्त सःतागु खः।”
- 16 शमूएलं धाल, “परमप्रभुं छितः त्वःतूगु दु अले वयकः छिगु विरोधी जुयादीगु दु धयागु खःसा छिं छाय् जितः न्यनेकने यानाच्चवनागु?”
- 17 जिपाखें न्हापा हे धयादीगु खँ परमप्रभुं यानादीगु दु। वयकलं छंगु ल्हातं राज्य लाकाः छिमि छम्ह जःलाखःला दाऊदयात बियादीगु दु।
- 18 छिं परमप्रभुया आज्ञा मानय् मयाः अले अमालेकीतय् विरोधय् परमप्रभुया तंयात पूर्वके मबिल। अथे जुयाः परमप्रभुं थौं छन्त थथे याःगु खः।
- 19 अयज्गुलि छ व छिमि प्रजा इस्राएलीतयत् परमप्रभुं पलिशतीतयत् ल्हातय् बियादी। कन्हय् छ व छिमि कायपि जिनापं हे च्वनेगु जुइ। अले परमप्रभुं इस्राएलीतयत् सिपाइँतयत् पलिशतीतयत् ल्हातय् लःल्हानादी।”
- 20 शाऊल तसकं ग्यानाः बँय् भवसू वन। व चच्छि न्हिच्छि छुं हे मनसे च्वनाच्चंगुलि थुकथं व तसकं बःमलात।
- 21 अनंलि व मिसा वयात तसकं दुःख जुयाच्चंगु खनाः धाल, “छिं धाःगु खँ छिकपिनि दासीं मानय् याये, अले जिं जिगु प्राण नं छिगु निति पाये धुन।
- 22 आः जिगु खँ न्यनादिसँ, छिगु यात्राया निति छि बल्लायेत छिकपिनि दासयात छुं नसा ज्वरय् यायेत उजं बियादिसँ।”
- 23 तर शाऊलं नसा नयेत मानय् मजुल।
- अले वया मन्तयत्सं नं व मिसाया खँयात कयाः शाऊलयात नसा नयेत बिन्ति यात। अनंलि व मानय् जुल अले बँय् नं दनाः खाताय् फ्यत्वन।
- 24 व मिसाया छँय् लहिनातःम्ह ल्हंम्ह द्रहंचा स्यानाः छुं छुचुं न्हायाः सोडा मतःगु मरि दयकल।
- 25 वं शाऊल व वया मन्तयत्सं न्ह्यःने तयाहल। अले इमिसं व नल। व हे चान्हय् इपिं सकलें अनं बिदा कयाः वन।

29

पलिशतीतयत्सं दाऊदयात लितछवःगु

- 1 पलिशतीतयत्सं थःपिनिगु फुक्क सिपाइँत लडाइँया निति अपेकय् मुंकल, अले इस्राएलीत बुँगाःचाया लिक्क यिजरेलय् पाल ग्वल।
- 2 शासकतयत्सं सच्छि सच्छि व द्रःछि द्रःछिया इवः मिलय् यानाः थः सिपाइँतयत् न्ह्यज्याकल। अले दाऊद व वया मन्त जुजु आकीशनापं ल्यनेया इवलय् च्वनाः न्ह्यज्यात।
- 3 तर पलिशतीतयत् हाकिमतयत्सं न्यन, “थुपिं हिब्रूत थन छु यायेत वयाच्चंगु?”
- आकीशं लिसः बिल, “थ्व इस्राएलया जुजु शाऊलया सेवक दाऊद खः, व जिनापं दच्छि स्वयाः अप्वः च्वने धुंक्म्ह खः। व जिनापं च्वंसांनिसँ थौं तक जिं वयाके छुं हे दोष खनागु मदु।”
- 4 तर पलिशतीतयत् सेनापतितयत्सं तसकं तंम्वयाः आकीश जुजुयात धाल, “व मनूयात छिं तया तयागु शहरय् हे लित छवयादिसँ। व झीनापं लडाइँलय् मवयेमा, मखुसा लडाइँ जुइबलय् व झीगु विरोधय् वनी। अले झी मन्तयत् स्यानाः वया थः मालिकपाखें स्याबास कायेगु थ्व थें ज्याःगु बांलाःगु मौका मेगु छु दइ?”
- 5 छु थ्व व हे दाऊद मखु ला, इमिसं वया बारे थथे धकाः म्ये हालाः प्याखं ल्हगु खः,

“शाऊलं ला द्रुलंद्रुःयात नाश यात,

अले दाऊदं ला लखं लखयात स्यात।”

6 अनंलि आकीशं दाऊदयात सःतके छवत अले धाल, “धातथें परमप्रभु म्वाःम्ह खः थें, छ तसकं पक्काम्ह मनु खः, अले जिगु सेनाय् छं याःगु ज्या खनाः जि तसकं लयताः। छ जिथाय् वसांनिसें जिं छंके छुं दोष लुइकागु मद्दु तर मेपि शासकतयसं छन्त पत्याः मयाः।

7 अथे जुयाः छ याउँक छें हूँ, अले इमिसं मभिं तायकूगु छुं ज्याखँ छंगुपाखें मजुइमा।”

8 दाऊदं आकीशयात धाल, “छपिनि दासं छु याःगु दु? छपिनि दासं छिगु सेवा यानाबलयनिसें थौं तक छिं जिके छुं दोष लुइकागु दु ला, मखुसा, जिं जिमि महाराजया शत्रुतयगु विरोधय् छाया लडाईं याः वने मद्दुगु?”

9 आकीशं लिसः बिल, “छ जिगु निंति परमेश्वरया दूत थें जूगु दु धकाः जिं पत्याः यानागु दु, तर छ इपि नापं लडाईं याः वने मज्यु धकाः पलिशतीतय् सेनापतितयसं जिदी याःगु दु।

10 अयजूगुलि कन्हय् सुथ न्हापां हे दनाः छनापं वःपिं मनूतनापं तयुजः वयेवं थनं याकनं हूँ।”

11 अथे जुयाः सुथ न्हापं हे दाऊद व वया मनूत पलिशतीतयगु देशपाखे लिहां वन। पलिशतीत धाःसा च्वय् यिजरेलपाखे वन।

30

दाऊदं थः सिपाईतय् परिवारयात बचय् याःगु

1 स्वन्हु खुन्हु दाऊद व वया मनूत सिक्लगय् थयंकः वल। उगु इलय् अमालेकीतयसं नेगेव व सिक्लगय् लुतय् याये धुंकूगु व सिक्लगय् हमला यानाः मि छवय्काब्यूगु इमिसं खन।

2 इमिसं अन दुपिं मिसात व मस्त सकसितं मस्यासे ज्वना यंकूगु खः।

3 अनंलि दाऊद व वया मनूत सिक्लग थयंबलय् इमिसं व शहर नाश जूगु व इमि मिसात व मस्त सकसितं यंकेंधुंकूगु खन।

4 अले इपिं तसकं ख्वल। थुलि अप्वः ख्वल कि इमिके शक्ति हे मदयावन।

5 दाऊदया निम्ह कलाः, यिजरेल पाखेंयाम्ह अहीनोम व कर्मेलयाम्ह सी धुंकूम्ह नाबालया कलाः अबीगेलयात ज्वना यंकूगु खः।

6 अनंलि थथःपिनि काय्मह्याय् व ज्वनायंकूगुलि दाऊदया मनूतयसं तं पिकयाः दाऊदयात ल्वहंत कय्केगु ख्याच्चः बिल। अले दाऊदयात वयाये थ्वयाये मन्त। तर परमप्रभु थः परमेश्वरपाखें जक दाऊदयात बल दत।

7 दाऊदं अहीमेलेकया काय् पुजाहारी अबियाथारयात धाल, “पुजाहारीया भिंगु सूती कापःया लं जिथाय् हजि।” अले अबियाथारं व हयाबिल।

8 अनंलि दाऊदं परमप्रभुयाके न्यन, “छु जि उपिं लुतय् याइपिं मनूतय् ल्यूल्यु वने ला? छु जिं इमित नापलाके फइ ला?”

परमप्रभुं वयात लिसः बिल, “ज्यु, छं इमित ल्यु हूँ, छं इमित नापालाकाः फुक्क ज्वनायंकूपिन्त छुतय् याना हजि।”

9 अथे जुयाः दाऊद व वया खुसः मनूत अनं न्यासि वनाः बसोरया खुसिचाय् थयंकल, गुलि मनूत अन हे च्वन,

10 छायाधाःस निसः मनूत त्यानुचाया खुसि छीमफुगु खः। दाऊद व वया प्यसः मनूत धाःसा दिपाः हे मकासे इमित ल्यु तं वन।

11 अले इमिसं ख्यलय् छम्ह मिश्रीयात नापलात अले वयात दाऊदयाथाय् हल। वयात इमिसं नयेत छुं नसा व त्वनेत लः बिल।

12 इमिसं वयात गंगु नेभारा व निगू झुप्पा किसमिस बिल। उपिं नये धुंकाः वयाके बल वल छायाधाःसा वया नयेत्वने मखंगु स्वन्हु स्वचा दये धुंकूगु खः।

13 दाऊदं वयाके न्यन, “छ सुयापाखेंम्ह खः? अले छ गनं वयाम्ह खः?”

वं लिसः बिल, “जि छम्ह मिश्री खः, अमालेकीतय् छम्ह दास खः। तर जि स्वन्हु न्हापा म्हां मफुगुलि जिमि मालिकं जितः त्वःता वंगु खः।

14 जिमिसं करेतीतयगु नेगेव, यहदाया छुं थासय् व कालेबया नेगेवय् लुतय् यानाः अले सिक्लगयात मि छवयेका बिया।”

15 दाऊदं धाल, “छु छं जितः इमिथाय् ब्वनायंकें फु ला?”

वं धाल, “छिं जितः स्याये मखु अले जिमि मालिकया ल्हातय् लःल्हाये मखु धकाः परमेश्वरया न्ह्यःने पाफयाः धयादिसँ। अले तिनि जिं छितः लँ क्यनाः इमिथाय् थयंकाबी।”

16 अले वं लँ क्यंयं दाऊदयात इमिथाय् ब्वना यंकल। अन अमालेकीत प्यखेरं छ्यालब्याल जुयाः नयेत्वने यानाच्चन। अले पलिशतीतयगु व यहदातयगु लागां लुतय् यानाहःगु मालताल द्रुचिकाः लयतायाच्चन।

17 तर दाऊदं इमित हमला यात अले कन्हय् खुन्हु सन्ध्याकाः इलय् तक हे लडाईं यानाच्चन। इपिं मध्ये प्यसःम्ह ल्याय्म्हपिं जक ऊँट गयाः बिस्सुं वन।

18 दाऊदं थः निम्ह कलाःपिं नापं अमालेकीतयसं यंकूगु सकलें मनूत व फुक्कं वस्तुतय् छुतय् याना हल।

19 इमिसं लाकायंकूगु फुक्क सामान, काय्मह्याय्पिं व इमि थःगु निंति यंकूगु सामान नापं फुक्कं दाऊदं लितः हल। छुं नं त्वःमप्यु।

- 20 दाऊदं फै-च्वलय, सा द्रुहंया बथां नापं लितः हल अले वया मनूतयसं उपि बस्तुतय् बथांयात ख्याख्यां थथे धाधां यंकल, “थुपिं दाऊदं लाकाहःपिं खः।”
- 21 अले दाऊद बसोरया खुसि लिक्क व नापं थांवने मफया च्वनाच्वंपिं उपि निसः मनूतयथाय् थयंकः वल। इपिं दाऊद अले व नापं दुपिं मनूतयत् नापलायत् वल। दाऊद तसकं लयतातां इपिं सकसित ज्वजलपा यात।
- 22 तर दाऊदनापं वंपिं गुलिखय लुच्चापिं व खलबल याइपिं मनूतयसं वयात थथे धकाः मभिकल, “थुपिं मनूत इनीनापं वःगु मद्। इीसं लिफ्याना हयागु मालताल जिमिसं इमित छुं नं बी मखु। इमिसं थथःम्ह कलाः व काय्म्ह्याय् जक यंकीमा।”
- 23 दाऊदं लिसः बिल, “अथे मखु, दाजुकिजापिं! परमप्रभु हे इीत रक्षा यानादिल अले इी शत्रुतयत् इीगु ल्हातय् बियादिल। परमप्रभुं बियादीगु मालतालयात इीसं अथे याये मज्यु।
- 24 छिमिसं धाःगु खँय् सुं नं राजी जुइ फइ मखु। इीगु मालताल स्वयेत च्वनाच्वंपिंसं नं लडाइँलय् वंपिनि ति हे ज्वलिज्वः ब्वति दयेमाः।”
- 25 उखुन्हुनिसें थौं तक नं दाऊदं ब्यगु थ्व हे नियम इस्त्राएलीतयसं मानय् यानाः वयाच्वंगु दु।
- 26 दाऊद सिक्लगय् थयंकः वये धुंकाः वं लिफ्याना हःगु मालताल थः पासापिन्त, यहदाया थकालितयत् थथे धयाः बियाछवत, “परमप्रभुया शत्रुतयपाखें लिफ्याना हयागु मालताल थुपिं छिकपिनिगु नितिं कोस्यालिकथं बियागु दु।”
- 27 थुकथं दाऊदं बेथेलय्, रामोत-नेगेवय्, यतीरय्,
28 अरोएय्, सिपमोतय्, एस्तमोय्,
29 राकालय् दुपिन्त, यरहमेली व केनीया शहरय् च्वंपिन्थाय्,
30 होर्माय्, बोर-आशानय्, अताकय्,
31 हेब्रोनय् च्वंपिन्थाय् अले दाऊद व वया मनूत वंगु थासय् च्वंपिन्थाय् कोस्यालि छवत।

31

शाऊल व वया काय्पिं सीगु

- 1 पलिशतीतयसं इस्त्राएलीत नापं लडाइँ यात। अले इस्त्राएलीत इमिगु न्हाःनं बिस्युं वन। यक्व इस्त्राएलीतयत् गिल्बो डाँडाय् स्यात।
- 2 पलिशतीतयसं शाऊल व वया काय्पिन्त लितुलित, अले वया स्वम्ह काय्पिं जोनाथन, अबीनादाब व मल्कीशूअयात स्यानाबिल।
- 3 शाऊलया प्यखेरं लडाइँ जुयाच्वंगु खः। अले धनुष वाण चले याःम्ह वया शत्रुं वयात तसकं घाःपाः यात।
- 4 अनंलि शाऊलं थःगु नितिं ल्वाभः ज्वनीम्हयसित धाल, “छंगु दापय् तरवार लिक्कयाः जितः सुयाब्यु अले थुपिं म्हय् चिं मतःपिं मभिंपिंसं निन्दा यानाः जिगु बेज्जत मयायेमा।”
- तर व ल्वाभः ज्वनीम्ह तसकं ग्यानाः मानय् मज्जुल। वं अथे यायेगु आँट मयाः। अथे जुयाः शाऊलं थःगु तरवार काल अले उकिं सुयाः व सित।
- 5 शाऊल सीगु वया ल्वाभः ज्वनीम्ह ल्याय्म्ह मनुखं खनाः व नं शाऊलनापं तुं थःगु हे तरवारं सुयाः सित।
- 6 थुकथं शाऊल व वया स्वम्हं काय्पिं व वया ल्वाभः ज्वनीम्ह ल्याय्म्हम्ह सित। उखुन्हु हे शाऊलया फुक्कं मनूत सित।
- 7 अले यिजरेलया ब्यासि व यर्दनया उखे च्वंपिं फुक्क इस्त्राएलीतयसं मेपिं इस्त्राएलीत बिस्युं वंगु अले शाऊल व वया स्वम्हं काय्पिं सीगु खनाः इपिं नं थथःगु शहर त्वःताः बिस्युं वन। अले पलिशतीतयसं अन वनाः उपिं शहरत कब्जा यात।
- 8 लडाइँ जूगु कन्हय् खुन्हु पलिशतीत उपिं सीम्हय् च्वंगु वस्तुत काय्त् वल अले इमिसं गिल्बो पहाडय् शाऊल व वया स्वम्हं काय्पिं सिनाच्वंगु लुइकल।
- 9 इमिसं शाऊलया छयं ध्यनाः अले वयागु फुक्क ल्वाभः नं यंकल। अनंलि इमिसं थःगु देशया छचाःखेरं थ्व बुखँ इमि घःतयगु देगलय् व फुक्क मनूतयथाय् धाय्केत मनूत छवत
- 10 इमिसं शाऊलया ल्वाभः अशतोरेत घःमय्जुया देगलय् तये यंकल, व वयागु सीम्ह बेथ-शानया पःखालय् नकिं तानाः यख्खायाबिल (१ इतिहास १०:१०)।
- 11 पलिशतीतयसं शाऊलया सीम्हयात छु छु याःगु खः याबेश-गिलादया मनूतयसं न्यन।
- 12 अले इमि तसकं बल्लाःपिं मनूत चच्छि न्यासि वनाः शाऊल व वया काय्पिनिगु सीम्ह बेथ-शानया पःखलं लिक्कयाः याबेशय् हल अले उपिं सीम्हत छवय्काछवत।
- 13 अनंलि इमिसं उपिं क्वँयत् लिक्कयाः याबेशया तितिसिमाया क्वसं तुं थुनाबिल अले इपिं न्हय्न्हु तक दुखं च्वं।

शमूएलया निगूगु सफू म्हसीका

शमूएलया निगूगु सफू शमूएलया न्हापांगु सफूया हे ल्यं दुगु ब्व खः। थ्व दाऊदं जुजु जुयाः न्हापा दच्छिनया यहदाय् राज्य याःगु अले लिपा उत्तरय् इस्राएलनापं फुक्क जातियात राज्य याःगु इतिहास खः। दाऊदं थःगु राज्य अप्वय्केत अले थःगु शासन बल्लाकेत देय् दुने व पिनेयापिं शत्रुतलिसें गुकथं ल्वायेमाल धकाः थुकी बांलाक क्यनातःगु दु। दाऊदयात छम्ह थज्याःम्ह मनूकथं क्यनातःगु दु गुम्हयसिनं परमेश्वरयात क्वातुकक विश्वास याइ अले वयकःयात आराधना याइ। दाऊद थःमनूतयगु भलसा कायेत ताःलात। दाऊदयात थम्हं याये मास्तिवय्कूगु ज्या पूर्वकेत गुबलें गुबलें दयामाया मदुम्ह व ग्यानापुगु पाप यायेत तकं लिमचिलिम्ह मनूकथं क्यनातःगु दु। तर परमेश्वरया अगमवक्ता नातानं वयागु पाप क्यनाब्यबल्य व थःगु अपराध मानय् यात। अले परमेश्वरं बियादीगु सजाँय फयेत तयार जुल। दाऊदया जीवन व वं याःगु ज्यां मनूतयगु नुगः त्याकल। लिपा देशय् वःगु विपत्तिया इलय् इस्राएलीतयसं मेम्ह जुजुया इच्छा याःबलय् इमिसं मेम्ह जुजु नं दाऊदया कायपिं मध्ये छम्ह जुइमा धकाः इच्छा याःगु खः।

धलतः पौ

यहदाय् दाऊदया शासन १:१-४:१२

फुक्क इस्राएलय् दाऊदया शासन

१. शुस्या दंत ५:१-१०:१९
२. दाऊद व बतशेबा ११:१-१२:२५
३. दुःखकष्ट व थाकुगु ई १२:२६-२०:२६
४. लिपांगु दंत २१:१-२४:२५

२ शमूएल

दाऊदयाथाय् शाऊल सीगु खबर थ्यंगु

- 1 शाऊल सी धुंकाः थथे जुल, अमालेकीतयत् त्याकाः दाऊद लिहां वल अले सिक्लगाय् निन्हु च्वन।
- 2 स्वन्हु दुखुन्हु थःगु वसः खुनाः छेनय् धू तयाः छम्ह मनू शाऊलया पालय् वल। व दाऊदया न्ह्यःने थ्यनेवं बैय् भ्वसुलाः दाऊदयात भागि यात।
- 3 दाऊदं वयात न्यन, “छ गनं वयाम्ह खः?” वं धाल, “जि इस्राएलया छाउनी बिस्सुं वयाम्ह खः।”
- 4 अले दाऊदं वयात हाकनं न्यन, “छु खबर ज्वनावया? जितः धा।”
- वं धाल, “सिपाइँतयत् लडाईँ जूगु थासं लिनाहल अले लडाईँलय् यक्व मनूत सित। अले शाऊल व वया काय् जोनाथनयात नं स्यात।”
- 5 दाऊदं व खबर हःम्ह ल्यायम्ह मनूयात न्यन, “शाऊल व वया काय् जोनाथन सीगु खः धकाः छं गय् यानाः सिल?”
- 6 व मनूखं धाल, “जि उबलय् गिल्बोया डाँडाय् च्वनाच्च्वनागु खः, जिं शाऊलं थःगु भालां चुयाच्च्वंगु अले शत्रुतयगु रथत व सलगइपिं वया ल्यल्य् वयाच्च्वंगु खना।
- 7 लिफः स्वःबलय् वं जितः खन अले वं जितः सःतल। जिं लिसः बिया, ‘धयादिसँ, छु दु?’
- 8 “वं जितः, ‘छ सु खः?’ धकाः न्यन।
- “जिं ‘जि छम्ह अमालेकी खः’ धकाः धया।
- 9 “अनंलि वं धाल, ‘जिगु लिक्क वयाः जितः स्यानाछव। जि आः तक नं म्वाना च्वनातिनि, अयनं जि सीत्यंगु दु।’
- 10 “अथे जुयाः जि वयागु लिक्क वनाः अले जिं वयात स्यानाबिया। छाय्धाःसा व तसकं बःमलाय् धुंक्म्ह खः, व आः म्वाइ मखुत धकाः जिं सिल। अले जिं वयागु छेनय् च्वंगु श्रीपेच व ल्हातय् च्वंगु ल्हाः बाला लिक्काः उपिं जिमि मालिकयाथाय् थन हयागु दु।”
- 11 थ्व खबर न्यनेवं दाऊदं थःगु लं खुत, अले वनापं दुपिं सकलें मनूतयसं नं अथे हे यात।
- 12 अनंलि इस्राएलया घरानाया शाऊल, वया काय् जोनाथन व परमप्रभुया सिपाइँत लडाईँलय् सीगुलि इपिं नुगःपा दादां ख्वल, अले सन्ध्याकाः इलय् तक हे इपिं अपसं च्वन।
- 13 अनंलि दाऊदं व खबर हःम्ह ल्यायम्ह मनूयात धाल, “छ गनं वयाम्ह खः?”
- अले वं लिसः बिल, “जि छम्ह अमालेकी खः, तर थौकन्हय् जि छिकपिनिगु देशय् च्वनाच्च्वनागु दु।”
- 14 दाऊदं धाल, “परमप्रभुं अभिषेक याःम्हयसित ल्हाः हनेत छ छति मग्या ला?”
- 15-16 छायाधाःसा “परमप्रभुया अभिषेक जूम्ह जुजुयात जिं स्यानागु खः” धकाः छं थम्हं हे धाल। अथे जुयाः दाऊदं वयात थथे धाल, “छंगु हि छंगु हे छेनय् लायेमा, अनंलि थः मनूत मध्ये छम्हयसित वयात हमला या धकाः हुकुम बिल। अले व मनूयात कयकाः स्यात।”

- शाऊल व जोनाथनया निति दाऊद दुखं च्वंगु
 17 शाऊल व वया काय् जोनाथनया निति दाऊद थुकथं दुखं च्वन।
 18 अले थ्व विलापया म्ये यहदाया मनूतयत् स्यं धकाः हुकुम यात। थ्व म्ये याशारया सफुलिइ च्वयातःगु दु।
 19 “हे इस्राएल, छंगु महिमायात छंगु ततःज्जाःगु थासय् स्याःगु दु।
 तसकं बल्लाःपि सिपाइँत, छिपि गुकथं क्वदल!”
 20 “गातय् थ्व खँ न्यंके मते,
 अशकलोनया लँय् लँय् थ्व खँ बयबय् याना जुइ मते,
 मखुसा पलिशतीतय् म्हायपि खुशी जुइ,
 अले खतना मजूनपिनि म्हायपि लयल्यताइ।”
 21 “हे गिल्बोया डाँडात,
 छिमिथाय् सुतिलः व वा मवयेमा,
 अले न छिमिथाय् अन्न सइगु बुँ हे दयेमा।
 छायाःसा बल्लाःमह सिपाइँया ढाल अशुद्र जूगु दु,
 शाऊलया ढाल चिकं मदयाः मथी।”
 22 “सीधुंकूपिनिगु हिपाखें
 व बल्लाःपिनिगु म्हापाखें
 जोनाथनया धनुष वाण गुबलें लिहां वइ मखु।
 शाऊलया तरवार मस्यायकं गुबलें दापय् लिहां वइ मखु।”
 23 “शाऊल व जोनाथन म्वानाच्चंबलय् मनूतय् यःपि
 व मनूतयत् तसकं दयामाया याइपि खः।
 सी धुंकाः नं इपि थ्वपाखें अलग मज्।
 इपि इमा स्वयाः नं अप्वः ब्वाँय वनीपि खः,
 अले इपि सिंहत स्वयाः नं तसकं बल्लाःपि खः।”
 24 “हे इस्राएलया म्हायपि,
 शाऊलया निति ख्व,
 वं छिमित ज्वाल्ल ह्याउँसे च्वंगु तःजिगु लं फीकाबिल,
 अले छिमिगु लनय् तिसा तयाः प्वाला प्वालां थिइकाबी।”
 25 “तसकं बल्लाःपि सिपाइँत, छिपि गुकथं क्वदल!
 जोनाथन छिमिगु डाँडाय् सिनाः क्वदलाच्च्वंगु दु।
 26 हे जोनाथन, जिमि किजा, छंगु निति जिं विलाप याये,
 छ जिगु निति तसकं यःमह व माया वंमह खः।
 छंगु माया जिगु निति तसकं अजू चायापुसे च्वं,
 छंगु माया मिसातयगु स्वयाः नं बालाः।”
 27 “तसकं बल्लाःपि सिपाइँत, छिपि गुकथं क्वदल!
 अले लडाइँया फुक्क ल्वाभःत गथे नाश जुल।”

2

दाऊद यहदाया जुजु जूगु

- 1 अनंलि दाऊदं परमप्रभुयात थथे धकाः न्यन, “छु जि यहदाया छुं छगू शहरय् वने ला?”
 परमप्रभुं लिसः बियादिल, “हुँ।”
 दाऊदं न्यन, “गुगु शहरय् वनेगु?”
 अले थथे लिसः वल, “हेब्रोणय्।”
 2 अथे जुयाः दाऊद थः निम्ह कलाःत, यिजरेली अहीनोम व कर्मेलया नाबालया विधवा अबीगेलनापं अन वन।
 3 थःनापं दुपिं मनूतयत् नं इमि परिवारनापं दाऊदं हल अले इपि हेब्रोण व अनया शहरय् च्वंच्वन।
 4 अले यहदाया मनूत हेब्रोणय् वल अले दाऊदयात अन यहदाया घरानाया जुजु कथं अभिषेक यात।
 याबेश-गिलादया मनूतयसं शाऊलयात थुनाब्यगु खः धयागु खँ दाऊदयात न्यंकल।
 5 अनंलि वं इमित थ्व खबर छवल, “छिमिसं थः मालिक शाऊलप्रति क्यंगु भक्ति व वय्कःयाम्ह थुनाब्यगुलि परमप्रभुं
 छिमित आशिष बियादीमा।

6 थुकिया निति परमप्रभुं छिमित थःगु दयामाया व विश्वासबहः क्यनादीगु दु, अले छिमिसं थ्व ज्या याःगुलि जि नं थःगुपाखें दयामाया याये।

7 बल्ला व मग्याःम्ह जु छायाधाःसा छिमि मालिक शाऊल सीगु दु अले यहदाया मनूतयसं जितः थः जुजु अभिषेक याःगु दु।”

ईशबोशेत इस्राएलया जुजु जगु

8 थुकिया दथुइ शाऊलया सेनापति नेरया काय् अबनेरं शाऊलया काय् ईशबोशेतयात महनोमय् यंकल,

9 अले गिलाद, अशूरी, यिजरेल, एफ्राइम, बेन्यामीन अथवा फुक्क इस्राएलया जुजु दयकल।

10 इस्राएलया जुजु जबलय् ईशबोशेत, शाऊलया काय्, पिइदँ दुगु जुयाच्चन, अले वं निर्दे तक राज्य यात। यहदाया कुल धाःसा दाऊदया हे ल्यूल्यु वन।

11 अले दाऊदं इमित हेब्रोनय् न्हयदँ व खुला तक शासन यात।

इस्राएल व यहदाया दथुइ लडाईं जगु

12 नेरया काय् अबनेरं शाऊलया काय् ईशबोशेतया पुचः ज्वनाः महनोमपाखें गिबोनय् वन।

13 व हे इलय् सरूयाहया काय् योआब दाऊदया पुचः ज्वनाः गिबोनया पुखूया लिक्क इपि नापलात। ल्वायेत इपि पुखूयात दथुइ लाकाः चुलिचू फेतुत।

14 अबनेरं योआबयात चिल्लाय् दनाः धाल, “छिमि व जिमि ल्याय्महिपिं मनूत मध्ये सुं वयाः जिमिगु न्ह्यःने छम्ह छम्ह यानाः ल्वाये ज्यु ला?”

योआबं लिसः बिल, “ज्यु इमिसं अथे हे याये धकाः धाल।”

15 अथे जुयाः दाऊदया झिनिम्ह मनूतलिसे ल्वायेत ईशबोशेतया बेन्यामीन कुलयापिं झिनिम्ह मनूत दन।

16 अनंलि इपि फुक्कसिनं थथःगु विरोधीया छ्यं ज्वनाः बेक्वय् चुपि सुयाबिल। थुकथं इपि सकलें छक्कलं क्वदल। अथे जुयाः गिबोनया व थाय्यात हेल्कत-हज्जुरीम* धकाः धाइ।

17 उखुन्हु हे तःधंगु लडाईं जुल। अबनेर व इस्राएलया मनूत दाऊदया पुचःतपाखें बुत।

18 सरूयाहया स्वम्ह काय्पि, योआब, अबीशै व असाहेल अन हे दु। असाहेल ख्यलय् ब्वाँय् वनेगुलि चल्ता थें हे ब्वाँय् वनेफुम्ह खः।

19 अथे जुयाः वं तप्यंक हे अबनेरयात लितुलित।

20 अबनेरं लिसः स्वयाः धाल, “हे असाहेल, छ हे खः ला?”

वं लिसः बिल, “खः।”

21 अबनेरं धाल, “जवं कि खवं वनाः ल्याय्महिपिं मध्ये छम्हयसित ज्वनाः वयात हमला यानाः वयाके दुगु ल्वाभः लाकाः का।” तर असाहेलं वयात लितुलियेगु मत्वःतु।

22 अबनेरं हाकनं “जितः लिइगु त्वःति” धकाः ख्याच्चः बिल। वं धाल, “जिं छन्त गथे यानाः स्यायेगु? छिमि दाजु योआबयात जिं गुकथं ख्वाः क्यनेगु?”

23 तर असाहेल थुखे उखे वने मानय मजुल। उकि अबनेरं थःगु भालाया ल्युने च्वंगु चूं वयागु प्वाथय सुयाबिल, अले भाला वया ल्युनेपाखे पिचाल। अले व लँय् हे क्वदयाः सित। असाहेल क्वदयाः सीगु थासय् थ्यने धुंकाः फुक्क अन हे दित।

24 योआब व अबीशैनं धाःसा अबनेरयात लिना हे च्वन। निभाः बीवं इपिं अम्मा डाँडाय् थ्यन। अम्मा डाँडा गिबोनया मरुभूमिइ वनीगु लँय् दुगु गीहया पुर्बय् लाः।

25 बेन्यामीनीत अबनेरपाखे मुन, अले छगू पुचः जुयाः छगू डाँडाया च्वकाय् लडाईया निति तयार यात।

26 अबनेरं तःसलं हालाः योआबयात धाल, “छु स्यायेगु पालेगु यानां हे तं च्वनेगु ला? उकिया लिच्चः लिपा तसकं बांमलाइ धकाः छं मस्यु ला? थःथितिपिन्त लियेगु त्वःति धकाः छु छं थः मनूतय् लित हये मखु ला?”

27 योआबं लिसः बिल, “धात्थें म्वाःम्ह परमेश्वरया नामं जिं धाये, छं मधाःगु जूसु मनूत सुथय् तक हे मनूतयसं थःथितिपिन्त लिनाजुइगु त्वःति मखु।”

28 अले योआबं तुरही पुल, अले फुक्क मनूतयसं इस्राएलीतयत् लियेगु त्वःतल। अनंलि लडाईं दित।

29 अबनेर व वया मनूत चच्छि हे अराबा जुयाः न्यासि वनाः यर्दनया ब्यासि जुयाः वनाच्चन, अले यर्दन खुसि छिनाः इपिं सुथ बःछि न्यासि वनाः महनोमय् थ्यंकः वल।

30 योआबं अबनेरयात लियेगु त्वःताः थः पुचःयात छथाय् मुंकल। अले असाहेल बाहेक दाऊदया झिगुम्ह मनूत कम जगु सीकल।

31 तर दाऊदया पुचलं अबनेरया ल्यूल्यु वंपिं बेन्यामीनीतय् स्वसः व खुइम्ह मनूत स्याःगु खः।

32 इमिसं असाहेलयात क्वबिया यंकल, अले बेथलेहेमय् वयागु अबुया चिहानय् थुन। अनंलि योआब व वया मनूत चच्छि न्यासि वनाः सुथय् खिउँ खिउँ धाबलय् हेब्रोनय् थ्यंकः वल।

* 2:16 २:१६हेल्कत-हज्जुरीम थुकिया अर्थ चुपिया बुँ खः

3

1 शाऊलया घराना व दाऊदया घरानाया दथुइ यक्व दि तक लडाइँ जुयाच्चन। दाऊद झन झन बल्लानावन, अले शाऊलया घराना धाःसा झन झन बमलाना वन।

दाऊदया काय्पिं

2 हेब्रोन्नय् बूपिं दाऊदया काय्पिं थुपिं हे खः -

तःधिकःम्ह काय् अमनोन,

थ्वया मां यिजरेलयाम्ह अहीनोम खः।

3 वया माइलाम्ह काय् किलाब खः,

थ्वया मां कर्मेलयाम्ह सी धुकूम्ह नाबालया कलाः अबीगेल खः।

साहिलाम्ह काय् अब्शालोम खः,

थ्वया मां गशूरयाम्ह जुजु तल्मैया म्हाय् माका खः।

4 कार्हिलाम्ह अदोनियाह खः,

थ्वया मां हग्गीत खः।

ठार्हिलाम्ह शपत्याह खः,

थ्वया मां अबीतल खः।

5 अले कान्छाम्ह धाःसा यित्राम खः,

थ्वया मां दाऊदया कलाः एला खः।

थुपिं फुक्कं हेब्रोन्नय् बूपिं दाऊदया काय्पिं खः।

दाऊदनापं अबनेर मिलय् जुगु

6 शाऊलया घराना व दाऊदया घरानाया दथुइ लडाइँ जुयाच्चंबलय् अबनेरं बुलुहुं बुलुहुं थःत बल्लाका यंकाच्चंगु खः।

7 अले अय्याया म्हाय् रिशपा नांयाम्ह शाऊलया छम्ह मथ्याःम्ह कलाः दु। ईशबोशेतं अबनेरयात न्यन, “छ जिमि अबुया मथ्याःम्ह कलाःनापं छाया घनागु?”

8 थ्व खं अबनेरं तसकं तंम्वयाः धाल, “छु धया! छं स्वयबलय् जिं छिमि घरानायात ध्वखा बियाः यहदा कुलनापं ज्या याइ धकाः च्वना ला? आः तक ला जिं छिमि अबु शाऊलया घराना, वया दाजुकिजापिं व वया पासापिनि भक्त खः, अले जिं छितः दाऊदया ल्हातय् बियाः बेइमान यानागु मदु। अयनं छाया थ्व मिसाया बारे जितः ज्यालगय् मज्जु द्रुपं बियागु।

9 जिं दाऊदयात परमप्रभुं वयात जिं याये धकाः बियादीगु बचंया लागिं ग्वाहालि मयात धाःसा परमेश्वरं हे जितः कडा सजाँय बियादीमा।

10 जिं शाऊलया घरानायात क्वफायेगु अले दाऊदयात दानंनिसें बेर्शेबा तक इस्राएल व यहदायात सिंहासनय् तयेगु ज्या याये।”

11 व अबनेरनापं तसकं ग्याःगुलि ईशबोशेतं मेगु छुं हे धाये मफुत।

12 अनंलि अबनेरं हेब्रोन्नय् दाऊदयाथाय् थथे धकाः दूत छवल, “थ्व देय् सुयागु खः? झीपिं मिलय् जुइ नु, अले जिं फुक्कं इस्राएलयात छिगुपाखे हयेत फयांफतले कुतः याये।”

13 अले दाऊदं थथे लिसः बिल, “ज्यु, जिं छनापं मिलय् जुइ, तर जिगु छता खँ न्यने धुंकाः जक, शाऊलया म्हाय् मीकलयात जिथाय् हयेधुंका जक छ जिथाय् वा।”

14 दाऊदं शाऊलया काय् ईशबोशेतयाथाय् नं थथे धकाः दूत छवल, “जिं सछिम्ह पलिशतीया खलडीया धिबा पुलाः क्वःछिनाम्ह जिमि कलाः मीकल जितः लःल्हानाब्यु।”

15 अथे जुयाः ईशबोशेतं मनूत छवयाः मीकलयात थः भाःत लेशया काय् पल्लिएलयाथाय्पाखें कयाः हल।

16 अबनेरं वयात छँ लिहां हुँ धकाः हुकुम मयातले पल्लिएल ख्वःख्वं बहरीम तक मीकलया ल्यूल्यु वल।

17 अले इस्राएलया थकालितयथाय् वयाः अबनेरं थथे धाल, “यक्व न्ह्यवनिसें हे छिकपिन्सं दाऊदयात थःपिनि जुजु दय्केत कुतः यानाः वयाच्चंगु दु।

18 आः व ज्या पूर्वकीगु ई थ्व हे खः, छायाधाःसा दाऊदया बिषयल्य परमप्रभुया बचं थ्व दु, जिमि दास दाऊदया ल्हातं हे जिमि प्रजा इस्राएलयात पलिशतीतय्गु व इमि फुक्कं शनूतपाखें बचय् याइ।”

19 अबनेरं बेन्यामीनीतय्नापं नं खँ ल्हात। अनंलि इस्राएलीत व बेन्यामीनीत राजी जगु खँ न्यंकेत अबनेर हेब्रोन्नय् दाऊदयाथाय् वन।

20 अबनेर निइम्ह मनूतनापं दाऊदयाथाय् थ्यंकाः वल, दाऊदं इपिं फुक्कसित भवय् नकल।

21 अले अबनेरं दाऊदयात धाल, “आः जि वने, फुक्कं इस्राएलीत छिनापं मिलय् जुइ फयेमा धकाः जिं इमित थः प्रभु महाराजयाथाय् मुंके। अनंलि छिं थः इच्छा यानादी थें शासन यानादिसँ।” दाऊदं अबनेरयात बिदा बिल, अले व खुशी जुयाः वन।

योआबं अबनेरयात स्याःगु

22 भचा लिपा दाऊदया मनूत व योआब छगू लडाईंलय थःपिन्सं लाकाकाःगु मालताल ज्वनाः लिहां वल। इपिं अन थयंबलय् अबनेर दाऊदयाथाय् हेब्रोनय् मदु। छायाःसा दाऊदं अबनेरयात बांलाक बिदा बियाः याउँक छवये धुंकूगु खः।

23 योआब व वया सिपाईत लिहां वयाः अन थयंकः वल, नेरया काय् अबनेर जुजुयाथाय् वयाः याउँक लिहां वंगु खँ मनूतयसं योआबयात कन।

24 योआब जुजुयाथाय् वनाः धाल, “स्वयादिसँ, छिं थ्व छु यानादियागु? अबनेर थन छिथाय् वःगु खः। छिसं वयात गय् यानाः अर्थे वने बियादियागु? व ला अर्थे हे बिस्युं वन।

25 छिसं नेरया काय् अबनेरयात म्ह हे मस्यू खनिसा। व ला छितः झंगलाय्त, छि छु यानाच्चवनादी धकाः सीकेत थन छिथाय् वःगु खः।”

26 योआब दाऊदयात त्वःतावन, वं अबनेरया ल्यूल्यु दूतत छवल। इमिसं अबनेरयात सीराया तुंया लिक्कसं लितब्वनाहल। तर दाऊदं थ्व फुक्क खँ मस्यू।

27 अबनेर हेबोनय् लिहां वःबलय् योआब वलिसें सुं मदुथाय् खँ ल्हायेगु त्वह चिनाः मू धवाखाया लिक्क यंकल। अले वं थःकिजा असाहेल स्याःगुया बदला कायेत अबनेरयात चुपिं प्वाथय् सुयाः स्यानाबिल।

28 अले दाऊदं थ्व खँ लिपतय् तिनिं सिल, दाऊदं धाल, “नेरया काय् अबनेरयात स्याःगुया बारे जि व जिगु राज्य परमप्रभुया न्ह्यःने सदां दोषी जूगु मदु।

29 बरू योआब व वया अबुया फुक्क परिवारया छेनय् व दोष लायेमा। अले योआबया परिवारय् कइया ल्वय् वा छेंगूया पुनेयःगु ल्वय् नं गुबलय् नं मत्वःतेमा। कथिया भरय् इपिं जुइमालेमा वा तरवारं पालाः स्याइपिं वा फवनाजुइपिनि सन्तानत मगाःमचाः मजुइमा।”

30 अथे हे गिबोनया लडाईंलय् अबनेरं इमि किजा असाहेलयात स्याःगुलि योआब व वया किजा अबीशैनं अबनेरयात स्याःगु खः।

31 अनंलि दाऊदं योआब अले वनापं दुपिं फुक्क मनूतय्त थःगु लं खुनाः भांग्रा फिइत व अबनेरया सीम्ह न्ह्यः न्ह्यः विलाप यायां हुँ धकाः हुकुम यात अले जुजु थः नं सीम्हया ल्यूल्यु वन।

32 इमिसं अबनेरयात हेब्रोनय् थुन, अले चिहानय् जुजु तसकं खवल। अले फुक्क मनूत नं वनापं हे खवल।

33 अले जुजुं अबनेरया निती थ्व बिलापया म्ये दय्कल,

“छु अबनेर छम्ह अपराधी थें सीमाःगु ला?

34 छंगु ल्हाः चिनातःगु मदु,

छंगु तुति नं चिनातःगु मदु।

छ ला दुष्टतयगु ल्हातय् लाःम्ह थें हे क्वदल।”

अले मनूत वयागु निती हाकनं हे खवल।

35 दाऊदं न्हिच्छि हे छुं मन। अले मनूतयसं दाऊदयात छुं भपियादिसँ धकाः धायेत वल, तर दाऊदं पाफयाः थथे धाल, “सूर्य बिनावने न्ह्यः छुं नयेगु नसा थिल धाःसा परमेश्वरं जितः कडा सजाँय बियादीमा।”

36 अले मनूतयसं थ्व खँ थुल, अले इपिं मानय् जुल। जुजुं याःगु फुक्क खँय् इपिं तसकं लयताल।

37 उखुन्हु इस्त्राएलया फुक्क झिनिगू कुलतयसं नेरया काय् अबनेरयात स्याःगु खँय् जुजुया ल्हाः मदु धयागु खँ सीकल।

38 जुजुं थः मनूतय्त धाल, “इस्त्राएलय् थौया दिलय् छम्ह तसकं बल्लाःम्ह, छम्ह तःधम्ह मनू सीत धकाः छिमिसं मस्यू ला?

39 जि अभिषेक जूम्ह जुजु जूसां सरूयाहया थुपिं दयामदुपिं काय्पिनि न्ह्यःने जि बमलाःम्ह व शक्ति मदुम्ह जूगु दु। इपिं जिगु निती तसकं हे बल्लाःपिं खः। परमप्रभुं मभिगु ज्या याइपिन्त उकिया पाय्छिगु लिच्चः बियादीमा।”

4

ईशबोशेतयात स्याःगु

1 अबनेरयात हेब्रोनय् स्यात धयागु खँ न्यनाः शाऊलया काय् ईशबोशेत ग्यात अले फुक्क इस्त्राएलीत नं तसकं ग्यात।

2 ईशबोशेतया निम्ह मनूत दु। उपिं शत्रुतय् शहर लुतय् याइपिं वया सिपाईतय् नायःत खः। इमिगु नां बानाह व रेकाब खः। इपिं बेन्यामीन कुलयाम्ह बेरोती रिम्मोनया काय्पिं खः। बेरोत नं बेन्यामीननापं हे ल्याः खाःगु दु।

3 छायाःसा बेरोतीत* गितैमय् बिस्युं वन अले उबलयनिसँ उपिं अन हे च्वन।

4 (शाऊलया काय् जोनाथनया छम्ह काय् दु, वयागु नां मपीबोशेत खः। यिजरेलपाखें शाऊल व जोनाथन स्यूगु खबर वःबलय् मपीबोशेत न्यादँ दुम्ह खः। व खँ न्यनाः वया अजि वयात क्वबियाः बिस्युं वंगु खः तर इपिं हथाय् चाचां बिस्युं वंबलय् मपीबोशेत लँयदयाः खुत्यां जूगु खः। व निपा तुति खुत्यां काःम्ह खः।)

5 छन्हु बेरोती रिम्मोनया काय्पिं रेकाब व बानाह, न्हिनय् ईशबोशेत आराम कयाच्चंबलय् वयागु छँ दुहां वल।

6-7 अले इपिं छव का:वंगु थें याना: छें दुने दुहां वन, छें दुने दुहां वने धुंका: इपिं ईशबोशेतया क्वथाय तक वन। अन न्हिनय आराम कया: च्वंम्ह ईशबोशेतया प्वाथय इमिसं चुपि सुयाबिल। इमिसं वयात स्यानाबिल अले इमिसं वयागु छ्यं घनाबिल। अले छ्यं ज्वना: यर्दनया ब्यासि जुया: चच्छि न्यासि वन।

8 इमिसं ईशबोशेतया छ्यं हेब्रोणय दाऊदयाथाय हल। अले जुजुयात धाल, “छित: स्यायेत कुत: या:म्ह छिकपिनि शत्रु शाऊलया काय ईशबोशेतया छ्यं थन दु स्वयादिसँ! परमप्रभुं शाऊल व वया सन्तानतयत् छिगु निति बदला का:गु दु।”

9 दाऊदं बेरोती रिम्मोनया काय रेकाब व वया किजा बानाहयात लिस: बिल, “धातथें परमप्रभु म्वा:म्ह ख: थें, सुनां जित: जिगु फुक्क कष्टपाखें छुतय यानादिल।

10 शाऊल सीगु बां हे लात धका: जित: खबर ब्यूव:म्ह मनूयात ज्वना, अले जिं वयात सिक्लागय स्यानाबिया। वं ह:गु खबरया निति वयात जिं अन हे सजाँय बिया।

11 तर मभिपिं मनूतयसं छम्ह दोष मदुम्ह निर्दोष मनूयात वयागु हे छें थ:गु खाताय हेस्यात धा:सा अझ गुलि अप्व: लिचव: बी माल! छु जिं आ: छिमिसं मनू स्या:गुया बदला कया: छिमित संसार नाश याना: मछवयगु ला?”

12 अथे जुया: दाऊदं थ: मनूतयत हुकुम यात अले इमिसं इमित स्यात। इमिसं इमिगु ल्हा: व तुति पाल, अले इमित हेब्रोणया पुखू लिक्क यख्खानाबिल। ईशबोशेतया छ्यं धा:सा इमिसं कया: हेब्रोणय अबनेरया चिहानय थुनाबिल।

5

दाऊदयात इस्राएलयाम्ह जुजु ल्य:गु

१ इति ११:१-३

1 इस्राएलयापिं सकल मनूत हेब्रोणय दाऊदयाथाय मुंवया: वयात थथे धाल, “जिपिं छिगु हे ला व हि ख:।

2 न्हापा शाऊल जुजु जुयाच्चंबलय नं छि लडाईलय जिमि सिपाईतय न्ह्यलुवा: जुयादीगु ख:। अले परमप्रभुं छित: थथे धयादिल, ‘छ जिम्ह मनूतय जवा: व शासक जुइ।’ ”

3 इस्राएलयापिं सकल थकालित हेब्रोणय जुजु दाऊदयाथाय वल। दाऊदं इपिलिसें परमप्रभुया न्ह्य:ने बाचा चिन। इमिसं दाऊदयात इस्राएलया जुजु अभिषेक यात।

4 दाऊद स्विदँ दुबलय जुजु जुल, अले वं पिइदँ तक शासन यात।

5 थथे धयागु, वं हेब्रोणं यहदाय न्हयदँ व खुला अले यहदा व इस्राएलय निगू थासय याना: यरूशलेमय स्विस्वदँ शासन यात।

दाऊदं यरूशलेम त्याकूगु

१ इति ११:६-१०

6 दाऊद जुजु व सकल इस्राएलीत वना: यरूशलेम शहरय हमला यात। उबलय अन यबूसीत च्वनाच्चंगु ख:। यबूसीतयसं दाऊदयात धाल, “छ थ्व शहरय दुहां वये फइ मखु। कांपि व खुत्यापिन्सं नं छन्त ख्यानाछवइ।” इमिसं थथे बिचा: यात दाऊद गुबलें नं थन दुहां वये फइ मखु।

7 अयनं दाऊदं सियोनया गद्दी त्याकाकाल। लिपा थ्व शहरया नां “दाऊदया शहर” जुल।

8 उखुन्हु दाऊदं धाल, “सुनां यबूसीतयत् दकलय न्हापा हमला याना: त्याकी, वं दाऊदया शत्रुत ‘कांपि व खुत्यापिन्त’ ल: दुगु धलं वना: नापलाक वनेमा:।” अथे जुया: दाऊदया थ्व धापू छगू उखान जुल, “सुं ‘कांपि व खुत्यापिं’ दरबारय वयेखनी मखु।”

9 दाऊद वना: किल्लाय च्वनाच्चंगु जुया: उकियात “दाऊदया शहर” धयाहल। दाऊदं तिब: बीगु फ:तयगु दुनेपाखे गद्दीया प्यखें शहर दयकल।

10 अले दाऊद झन झन बल्लानावन। छाया:सा दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभु वलिसे दी।

11 टुरोसया जुजु हीरामं दूत दाऊदयाथाय छवत। अले वं इपिं नापं सिक:मि-दक:मित व देवदास्या सिं नं छवल। इमिसं दाऊदया नितिं छगू दरबार नं दयकल।

12 दाऊदं थ:त परमप्रभुं धातथें हे इस्राएलयाम्ह जुजु दयकादीगु व वयक:या प्रजा इस्राएलया नितिं थ:गु राज्ययात त:धं यानादीगु दु धयागु खँ सीकाकाल।

13 हेब्रोणं यरूशलेमय च्वंबलय दाऊदं अप्व: कला: व मथ्या:पिं कला:त हल। अले इपिपाखें यक्व कायम्ह्यायपिं दत।

14 यरूशलेमय बूपिं वया सन्तानतयगु नां थथे दु – शम्मूअ, शोबाब, नातान, सोलोमन,

15 यिभार, एलीशूअ, नेपेग, यापी,

16 एलीशामा, एल्यादा व एलीपिलेत।

दाऊदं पलिशतीतयत् बुकूगु

१ इति १४:८-१७

17 दाऊद इस्राएल न्यंकयाम्ह जुजु जूगु खँ न्यना: पलिशतीतयसं वयात ज्वनेत थ: सकल सेना छवल। थ्व खँ न्यना: दाऊद किल्लाय क्वहां वन।

- 18 पलिशतीत वया: रपाईमया ब्यासिइ न्यनावन।
 19 अथे जुया: दाऊदं परमप्रभुयाके न्यन, “जिं पलिशतीतयत् हमला याये ला? छिं इमित जिगु लहातय् बियादी ला?”
 अले परमप्रभुं लिस: बियादिल, “हूँ, जिं इमित छंगु लहातय् बी।”
 20 दाऊद व वया सेना बाल-पराजीमय्* वन। अन इमिसं पलिशतीतयत् बुकल। अले दाऊदं धाल, “ल: पंम्हुया पिहां व:गु थें परमप्रभु जिमि शत्रुतय् विरोधय् जिगु न्ह्य:ने पंम्हुया पिहां झा:गु दु।” अथे जुया: व थाय्या नां बाल-पराजीम तल।
 21 पलिशतीत बिस्यु वंबलय् इमिसं अन थ: घ:तय्यु मूर्ति त्व:ताथकल अले दाऊद व वया मनूतय्सं उपि मूर्ति तयत् कयायंकल।
 22 हाकनं छक: पलिशतीत वया: रपाईमया ब्यासिइ न्यनावन।
 23 उकिं दाऊदं हाकनं परमेश्वरयाके सल्लाह काल, अले परमेश्वरं वयात लिस: बियादिल, “चव्य तप्यंक थाहां वने मते, चा:हिला: हूँ। अले मेखेपाखें थाकुरा: सिमाया न्ह्य:नेनं हमला या।
 24 छं थाकुरा: सिमाया चवका चवकां सिपाईत न्यासि वंगु थें चवंगु स: न्यनीबलय् हमला या, छाया:सा जि छंगु न्ह्य:, न्ह्य: पलिशती सेनायात बुकेत वने।”
 25 दाऊदं परमेश्वरया आज्ञा कथं यात। अले वं पलिशतीतयत् बुकल। वं अज्ज पलिशतीतयत् गिबोननिसें गेजेर तक लँ दुच्छि हे लिनयंकल।

6

बाचाया सनू यरूशलेमय् ह:गु

१ इति १३:१-१४

- 1 अनंलि दाऊदं इस्त्राएलया दक्वसिबय् बांलापि स्विद्रु: सिपाईत छथाय् मुंकल।
 2 अले दाऊद उपि मनूतनापं परमेश्वरया सनू हयेत यहदाया बालां* वन। व सनू करूबतय् दथुइ च्वनादीम्ह दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभुयागु* ख:।
 3 इमिसं परमेश्वरया सनू छगू न्हगु गाडाय् तया: डाँडाय् चवंगु अबीनादाबया छेनं हल। अले अबीनादाबया कायूपि उज्जाह व अहियो गाडा न्ह्याका: यंकल।
 4 इमिसं परमेश्वरया सनू गाडाय् तया: यंकल, अले अहियो इमिगु न्ह्य: न्ह्य: वन।
 5 दाऊद व इस्त्राएलीतय् फुक्क घराना वीणा, सारंगी, खैजडी, मृदङ्ग व भुस्या: थाना: म्ये हाला: तसकं लयलय् तायाच्वन।
 6 इपि नाकोनया खलय् थयना:, द्रुहंत लुफि हात अले उज्जाहं परमेश्वरया सनूयात सुरक्षा यायेत थ:गु लहा: न्ह्यज्याकल।
 7 थथे याना: वं सनूयात हनाबना मत:गुलि परमप्रभु उज्जाहनापं तम्बया: वयात अन हेस्यात। थुकथं व परमेश्वरया सनूया न्ह्य:ने सी माल।
 8 परमप्रभु उज्जाहनापं तम्बयादीगुलि दाऊद नं परमप्रभुनापं तम्बल अले वं व थाय्या नां फारेस-उज्जाह† तल। थौं तक नं व थाय्यागु नां व हे ख:।
 9 उखुन्हु दाऊद नं परमप्रभुनापं ग्याना: थथे धाल, “आ: जिं परमप्रभुया सनू गुकथं थ:नापं हे तयातये फइ?”
 10 वं परमप्रभुया सनू थ:नापं दाऊदया शहरय् यंकेगु इच्छा मयात। बरु वं गिती ओबेद-एदोमया छैय् सनू तयके छवल।
 11 थुकथं परमप्रभुया सनू ओबेद-एदोमया छैय् स्वला तक तया तल, अले परमप्रभु ओबेद-एदोम व वया परिवारयात आशिष बियादिल।
 12 परमप्रभुया सनूया कारणं परमप्रभु ओबेद-एदोमया छें व वयागु परिवारयात आशिष बियादिल धका: न्यना: दाऊदं वना: ओबेद-एदोमया छेनं परमप्रभुया सनू लयलयतातां खुशी जुया: दाऊदया शहरय् हल।
 13 परमप्रभुया सनू क्वबिपि खुपला: न्ह्य:ने वने धुंका: वं छम्ह द्रुहं व छम्ह तसकं ल्हंम्ह साचा बलि बिल।
 14 दाऊदं सूती काप:यागु एपोद फिना: परमप्रभुया न्ह्य:ने थ:गु बलं फतले प्याखं हुल।
 15 थुकथं दाऊद व फुक्क इस्त्राएलीतय्सं तत:सलं हाला: व तुरही पुया: परमप्रभुया सनू ज्वनावल।
 16 परमप्रभुया सनू दाऊदया शहरय् थयना: शाऊलया म्हाय् मीकलं इयालं खंकल। दाऊद जुजुयात परमप्रभुया न्ह्य:ने तितिन्हया: प्याखं हुलाचवंगु खन, वं मनं मनं दाऊदयात घच्चाय् कथं स्वल।
 17 इमिसं परमप्रभुया सनूयात पाल ग्वया: थ:थाय् दुने यंका: पक्का यानात:गु थासय् तये यंकल। अले दाऊदं परमप्रभुया न्ह्य:ने होमबलि व मेलबलि छाल।
 18 दाऊदं थुपि बलित छायेधुंका: वं दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभुया नामं मनूतयत् सुवा: बिल।
 19 अले फुक्क मनूतयत् वा इस्त्राएलीतय् फुक्क पुच:या मिजं व मिसातयत् छपा छपा मरि, छग: छग: छोहरा व किसमिसया छगू छगू ज्वाय् बिल। अनंलि फुक्क मनूत थथ:गु छें वन।

* 5:20 ५:२० बाल-पराजीम या अर्थ पंम्हुया: झा:म्ह परमप्रभु ख:।

* 6:2 ६:२ बाला थ्व थाय्यात किर्यत-यारीम धका: नं धा:

☆ 6:2 ६:२ व्य २८:१०

† 6:8 ६:८ फारेस-उज्जाह थुकिया अर्थ उज्जाहया सर्जीय

20 दाऊदं थः परिवारयात सुवाः बीत वःबलय् शाऊलया म्हाय् मीकल वयात नापलायेत पिहां वयाः थथे धाल, “थौं इस्त्राएलया जुजुया निति गज्याःगु गौरवया दि! व थः दासीतयगु न्ह्यःने पचिनांगा जुयाः वँय् थें जुल।”

21 दाऊदं मीकलयात थथे लिसः बिल, “छिमि अबु व वया घरानाया सुयागुं पलेसा जितः वय्कःया प्रजा इस्त्राएलया जुजु ल्ययादीम्ह परमप्रभुया न्ह्यःने थथे यानागु खः। परमप्रभुया न्ह्यःने जिं लसतां हने।

22 जि थ्व स्वयाः क्वह्यंम्ह जुये, थःगु मिखाय् नं चिधं जुये, तर छं जितः धाःपि दासीतयसं थुक्किया निति जितः इज्जत याइ।”

23 उकिं शाऊलया म्हाय् मीकलया सीबलय् तक नं काय्म्हाय् मदु।

7

दाऊदयात परमप्रभुया बचं

१ इति १७:१-१७

1 दाऊदं थःगु लायक् रक्षा याये धुंकाः व वया प्यखें च्वंपिं शत्रुतपाखें परमप्रभुं वयात आराम बियादी धुंकाः*

2 दाऊदं नातान अगमवक्तायात धाल, “थन जि देवदारु सिं दयक्गु लायक्लिइ च्वनाच्चनागु दु, परमप्रभुया बाचाया सन् धाःसा पालय् दु।”

3 नातानं दाऊदयात धाल, “छिगु मनय् छु दु व यानादिसैं। छायाःसा परमेश्वर छिलिसे दी।”

4 उखुन्हु चान्हय परमेश्वरया वचन नातानयाथाय् वल,

5 “आः वनाः जिम्ह दास दाऊदयात थथे धा, ‘परमप्रभुं थथे धयादी, जि च्वनेत जिगु लागि परमप्रभुया देगः छं हे दय्केगु ला?

6 जिं इस्त्राएलीतय्त् मिश्र देशं पित हयागु दिननिसैं थौं तक जि गुबलें देगलय् च्वनागु मदु। जि न्ह्याबलें पालय् च्वनागु दु अले छथासं मेगु थासय् वयेगु वनेगु यानाच्चना।

7 गन जि फुक्क इस्त्राएलनापं वयेगु वनेगु यानाः छु जिं जिगु लागि देवदारु सिंया देगः छाया मदय्कागु धकाः जिमि प्रजा इस्त्राएलया जवाः जुइत जिं आज्ञा बियापिं सुं नायःयात न्यना ला?’ ”

8 “उकिं आः वनाः जिम्ह दास दाऊदयात थथे धा, ‘दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभुं थथे धयादी, जिं छन्त ख्यलय् फैच्वलय् ज्वयेगु ज्यां लिकयाः इस्त्राएलया जिमि मन्तय् शासक दयका।

9 छ गन वन, जि छनापं च्वना, अले जिं छिमि फुक्क शत्रुतय्त् छंगु न्ह्यःनेनं चीकाबिया। आः जिं छन्त पृथ्वीयापिं नांजाःपिं मन्त मध्ये छम्ह दय्काबी।’ ”

10-11 “जिं जिमि मन्त इस्त्राएलया निति छगुथाय् ल्यये।

जिं अन हे इमित तये अले इपिं थःगु हे देशय् च्वनी।

अले जिं थः प्रजा इस्त्राएलया निति न्यायकर्तात धाइपिं

नायःत ल्ययागु इलनिसैं थुखे इमिसं न्हापा दुःख ब्यू थें

दुष्ट मन्तयसं इमित हाकनं गुबलें दुःख बी मखुत।

जिं छिमि सकल शत्रुतय्त् नं नाश यानाबी।”

“ जि परमप्रभुं छंगु निति छगु वंश दय्काबी धकाः जिं छन्त धाये।

12 छ सिनाः छन्त थः पुर्खातनापं थुने धुंकाः जिं छिमि छम्ह काय्यात जुजु दय्के, अले जिं वयागु राज्ययात बल्लाकाबी।*

13 जिगु लागि देगः दय्कीम्ह व हे जुइ, अले जिं वयागु सिंहासन न्ह्याबलेंया लागि पलिस्था याये।

14-15 जि वया बौ जुइ अले व जिम्ह काय् जुइ। वं अधर्म यात धाःसा कथिं वयात जिं सज्जौय बी अले मन्त ख्यलाः वयात कोर्रां दाये तर जिं छ स्वयाः न्हापा शासन याइम्ह शाऊलपाखें लित कयागु थें जिं वपाखें धाःसा जिगु सदां दयाच्चनीगु दयामाया गुबलें लित काये मखु।*

16 छंगु घराना न्ह्याबलें दयाच्चनी अले छिमि सन्तानतयसं जुजु जुयाः न्ह्याबलें शासन याइ। अले छंगु सिंहासन न्ह्याबलें दयाच्चनी।’ ”*

17 परमेश्वरं दर्शनय् वयात धयादीगु फुक्क खँ नातानं दाऊदयात कन।

दाऊदं परमप्रभुयात सुभाय् ब्यगु

१ इति १७:१६-२७

18 अले जुजु दाऊद दुहां वनाः परमप्रभुया न्ह्यःने च्वन, अले वं थथे प्रार्थना यात,

“हे परमप्रभु परमेश्वर, छिं जितः थन तक हयादीत जि सु खः धकाः अले जिगु परिवार छु खः धकाः?*

* 7:1 ७:१-१७ १ इति १७:१-१५ * 7:12 ७:१२ भज ७:३-४; १३२:११; यूह ७:४२; प्रे २:३० * 7:14-15 ७:१४-१५ भज ७:२६-२७; २ कोरे ६:१८; हिब १:५

* 7:16 ७:१६ भज ७:३६-३७ * 7:18 ७:१८-२९ १ इति १७:१६-२७

19 हे परमप्रभु परमेश्वर, थ्व छिगु मिखाय् चिधंगु खँ जुल, छायाधाःसा छि थःदासया घरानाया लिपा वइगु ईया बारे धयादिल। हे परमप्रभु परमेश्वर, छि जितः छम्ह तःधम्ह मनु भाःपियादीगु दु।

20 “थः दासयात ब्यगु इज्जतया बारे दाऊद छितः मेगु छु धाये फइ धकाः? हे परमप्रभु परमेश्वर, छि थः दासयात बांलाक म्हस्यु।

21 थःगु वचनया कारणं अले थःगु इच्छा कथं छिं छिम्ह दासयात सीके बियादीत थ्व तःधंगु ज्या यानादीगु दु।

22 “हे परमप्रभु परमेश्वर, छि थें मेपिं सुं नं मदु, अले जिमिसं थःगु हे न्हायपनं न्यनागु थें छि बाहेक मेम्ह परमेश्वर मदु।

23 अले छिगु जाति इस्राएल थें ज्याःगु जाति मेगु छु जाति दु धकाः? थः हे मू पुलाः त्वःतकेत झाःगु पृथ्वीइ मेगु छुं जाति दु ला? छिं मिश्रं थः मनुतयत मू पुलाः त्वःतकाः थःगु नां तःधंकादिल, छिं अजू चायापुगु ज्या क्यनादिल अले छि थःमनुतयगु लँय् दंपिं जाति जातियात व इमि घःतयत ख्याना छवयादिल।*

24 छि थः प्रजा इस्राएलयात न्हाबलेया लागि थःगु दयकादीगु दु। अले छि हे परमप्रभु, इमि जुयादीगु दु।

25 “आः हे परमप्रभु परमेश्वर, थः दास व जिगु घरानायात छिं छु बचं बियादीगु खः व न्हाबलेया लागि थापं जुयाच्वनेमा। छिं बचं बियादीगु थें यानादिसँ।

26 अले व थापं जुइमा व छिगु नां न्हाबलेया लागि तःधनेमा। अले मनुतयसं थथे धाइ, ‘दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभु इस्राएलयाम्ह खः।’ अले छिं थः दास दाऊदया घरानायात छिगु न्ह्यःने सदां तयातयेमा।

27 “हे दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभु, इस्राएलया परमेश्वर, छिम्ह दासं छिगु न्ह्यःने थ्व प्रार्थना यायेगु आँट यानागु दु छायाधाःसा छिं थुपिं फुक्क खँ जि छिम्ह दासयात क्यनादिल अले जिमि सन्तानयात जुजु दयके धकाः जितः धयादिल।

28 अले आः, हे परमप्रभु परमेश्वर, छि हे खः, छिगु वचन विश्वास यायेबहः जू अले छिं थः दासयात थ्व भिंगु बचं बियादीगु दु।

29 अथे जुयाः, आः छिं थःदासया घरानायात लय्तायाः आशिष बियादिसँ, थ्व न्हाबले छिगु न्ह्यःने दयाच्वनेमा। छायाधाःसा हे परमप्रभु परमेश्वर, छि हे थथे धयादीगु दु। छिगु सुवालं हे छिकपिनि दासया परिवारयात न्हाबले सुवाः दयाच्वनी।”

8

लडाइँलय् जुजु दाऊद त्याःगु

१ इति १८:१-१७

1 जुजु दाऊदं पलिशतीतयत् हमला यानाः त्याकुबलय् वं मेथेग-आमाहय्* अधिकार यात।

2 दाऊदं मोआबीतयत् नं बुकल, अले इमित बैय् घंकेबिल। अले इमित छपु खिपतं नापय यात। स्यायेत खिपतं निक्वः नापय यात, मस्यासे म्वाकातयेत खिपतं स्वक्वः नापय यात। थुकथं मोआबीत वयागु अधीनय् च्वनाः कर पुलिपिं जुल।

3 हाकनं यफ्रेटिस खुसिया लिक्क च्वंगु लागा त्याका कायेत वनाच्चंम्ह सोबाया जुजु, रहोबया काय् हददेजेरयात दाऊदं हमातया लिक्क बुकल।

4 दाऊदं द्रःछि गः रथ व न्हयद्रःम्ह रथ चले याइपिं व निइद्रःम्ह न्यासि जुइपिं सिपाइँतयत् कब्जा यात। दाऊदं सछिम्ह सल बाहेक हददेजेरया रथ सालिपिं दक्व सलतयत् खुत्यां यानाबिल।

5 सोबायाम्ह जुजु हददेजेरयात ग्वाहालि यायेत दमस्कस शहरं अरामीत वल। तर दाऊदं इमि निइनिद्रः सिपाइँतयत् स्यानाबिल।

6 अले दाऊदं अरामया दमस्कस शहरय् प्यखें छाउनीत तल। अरामीतयसं दाऊदया अधीनय् च्वनाः वयात कर पुल। थुकथं दाऊद न्हाथाय वंसां परमप्रभुं वयात त्याकादिल।

7 दाऊदं हददेजेरया कप्तानतयगु लँया ढाल कब्जा यानाः यरुशलेमय् हल।

8 वं हददेजेरया शहरत तेबह व बरोतैनं यक्व हे कैय् हल।

9 हमातयाम्ह जुजु तोऊनं सोबायाम्ह जुजु हददेजेरया फुक्क सेनायात दाऊदं बुकूगु खँ न्यन।

10 उकिं वं थःकाय् योरामयात दाऊद जुजुयाथाय हददेजेरयात बुकूगुलि ज्वजलपा यायेत व बधाई बीत छवल। तोऊ हददेजेर नापं तःक्वः हे लडाइँ याये धुकूगु खः। अले योरामं लँ, वहः व कैय्यागु थीथी कथंयागु सामानत ज्वनाः वल।

11-12 जुजु दाऊदं उपिं थलबल परमप्रभुयात देछाल। थःम्हं त्याकाःगु फुक्क देशत एदोमी, मोआबी, अम्मोनी, पलिशती व अमालेकीतपाखें काःगु लँ व वहः नं देछाल। सोबाया जुजु रहोबया काय् हददेजेरपाखें लाकाहःगु सामान नं देछाल।

13 हाकनं दाऊदं चियागु ब्यासिइ झिंच्याद्रःम्ह एदोमीतयत् स्यानाः तःधंगु नां तल।

14 व अनं लिहां वःबलय् एदोमय् सिपाइँतय् छाउनीत तल, अले सकल एदोमीत दाऊदया अधीनय् च्वन। दाऊद न्हाथाय वंसां परमप्रभुं वयात त्याकादिल।

दाऊदया अधिकारीत

15 दाऊदं इस्राएल न्यंक शासन यात। वं फुक्कसिगु लागि खःकथं व न्यायकथं ज्या यात।

16 सरुयाहया काय् योआब सेनापति खः, अहील्दया काय् यहोशापात देशय् जूगु घटना च्वयातइम्ह खः।

* 7:23 ७:२३ व्य ४:३४ * 8:1 ८:१ मेथेग-आमाह थ्व पलिशतीतयगु शहर गाद जुइफु

- 17 अहीतबया काय सादोक व अबियाथारया काय अहीमेलेक पुजाहारीत खः। सरायाह छ्यान्जे खः।
18 यहोयादाया काय बनायाह करेती व पेलेथीतय कप्तान खः। अले दाऊदया कायपि जुजुया ततःधंपि अधिकारी खः।

9

दाऊद व मपीबोशेत

- 1 दाऊदं न्यन, “छु शाऊलया घरानाय बचय् जूमह सुं दु ला, वयात जिं जोनाथनया कारणं माया याये फइ ला?”
2 शाऊलया घरानाय सीबा नांयाम्ह छम्ह च्यः दु। वयात दाऊदं सःतके छवल। जुजुं वयात न्यन, “छु छ सीबा खः ला?”
वं लिसः बिल, “खः, जि छिकपिनि दास सीबा हे खः।”
3 अनंलि जुजुं वयात धाल, “छु शाऊलया घरानाय बचय् जूमह सुं दु ला, गुम्हयसित जिं परमेश्वरया सदां विश्वास याये बहःगु दयामाया क्यने फइ ला?”
सीबां धाल, “स्वयादिसँ, जोनाथनया छम्ह काय म्वाःगु दु। बरु व निपा तुति खुत्यांमह खः।”
4 जुजुं न्यन, “व गन दु?”
अले सीबां लिसः बिल, “व लो-देबारय् अम्मीएलया काय माकीरया छँय दु।”
5 अले जुजुं मनूत छवयाः वयात लो-देबारं अम्मीएलया काय माकीरया छँनं सःतके छवल।
6 जोनाथनया काय, शाऊलया छय् मपीबोशेत दाऊदयाथाय् वल। अले वं क्वछुनाः जुजुयात भागि यात।
दाऊदं वयात धाल, “मपीबोशेत!”
वं लिसः बिल, “धयादिसँ, जि छिकपिनि दास थन हे दु।”
7 दाऊदं धाल, “ग्याये मते। जिं छन्त छिमि अबु जोनाथनया कारणं दया याये। जिं छिमि बाज्या शाऊलया जग्गा छन्त लितबी। अले छ जिनापं न्ह्याबलें हे टेबिलय् च्वनाः नयेगु जुइ।”
8 मपीबोशेतं हाकनं क्वछुनाः भागियानाः धाल, “जि सु खः धकाः, छपिन्सं जि छम्ह सी धुकूमह खिचायात वास्ता यनादीयागु?”
9 अनंलि दाऊदं शाऊलया च्यः सीबायात सःतके छवयाः वयात थथे आज्ञा बिल, “छिमि मालिकया छय्यात जिं शाऊल व वया घरानाया फुक्क सम्पत्ति बियागु दु।
10 छ, छिमि कायपि व च्यःतयसं वयागु जग्गाय् बुँज्या यानाः उकिं वःगु अन्न छं छिमि मालिकया परिवारयात बीमाः। अले मपीबोशेत, छिमि मालिकया छय नं न्ह्याबलें जिगु टेबिलय् च्वनाः नयेगु याइ।” (सीबाया झिंन्यामह काय व निइमह च्यःत दु।)
11 अनंलि सीबां जुजुयात धाल, “जिमि प्रभु महाराजं थः च्यःयात आज्ञा बियादी थें जि छिकपिनि च्यःनं फुक्क याये।”
अथे जुयाः जुजुया कायपिन्सं थें मपीबोशेत नं दाऊदया टेबिलय् च्वनाः नयेगु यात।
12 मपीबोशेतया मीका नांयाम्ह छम्ह चिधिकःमह काय दु। सीबाया परिवारया फुक्कं मपीबोशेतया च्यः जुल।
13 अले मपीबोशेत यरूशलेमय् हे च्वनाच्वन, छायाःसा न्ह्याबलें व जुजुया टेबिलय् च्वनाः जुजुनापं तुं नयेगु याइ। व निपा तुति खुत्यांमह खः।

10

दाऊदं अम्मोनीत व अरामीतयत् त्याकूगु

१ इति १९:१-१९

- 1 छुं ई लिपा अम्मोनयाम्ह जुजु नहाश सित, अले वया काय हानून जुजु जुल।
2 दाऊद जुजुं धाल, “जिं हानूनयात हनाबना यायेमाः छायाःसा वया बौ नाहाशं जितः न्ह्याबलें हनाबना याःगु खः।” उकिं वं बिचाः हनाः दूततयत् खबर बियाः छवल।
तर दाऊदया दूतत अम्मोनय् थयंबलय्
3 अम्मोनी नायःतयसं थः मालिक हानूनयात धाल, “छिं स्वयादीबलय् दाऊदं छिमि बाःयात इज्जत यानाः बिचाः हनेत थुपि मनूत छवयाहःगु धकाः च्वनादिया ला? अथे खः हे मखु। वं ला झीगु देश त्याकाकायेगु लागिं चिवा कायेत इमित छवयाहःगु खः।”
4 उकिं हानूनं दाऊदया मनूतयत् च्वनाः इमिगु बच्छि बच्छि दाही खानाबिल। अले इमिगु वसः दथुइ जँ तक हे चानाबियाः इमित लितछवल।
5 इपिं छँय् लिहां वयेत तसकं मछाल। छुं मनूतयसं वनाः दाऊदयात व खँ कनाबिल, अले दाऊदं इमित दाही ताहा मजुतले यरीहो शहरय् च्वनाच्वँ अले लिहां वा धकाः खबर छवल।
6 आः जिपिं दाऊदया निति मिखां स्वये मयःपिं मनूत जुइ धुकल धकाः अम्मोनीतयसं सिल। उकिं इमिसं बेथ-रहोब व सोबा शहरं निइदुः न्यासि वनीपिं अरामी सिपाइँत थःपिन्त ग्वाहालिया निति बालं कयाः हल। इमिसं माकाया जुजुनापं वया सेनात दूःछि व तोबपाखें झिनिदुः मनूत बालं कयाहल।

- 7 दाऊदं व खँ न्यनाः योआब व थः सिपाइँतयत् इपिं लिसे लडाइँ यायेत छवल।
- 8 अम्मोनीत वयाः शहरया मू ध्वाखाया न्ह्यःने लडाइँ यायेत तयार जुयाच्चन। अले सोबा व रहोबाया अरामी व तोब व माकाया मनूत चक्कंगु ख्यलय् लडाइँया नितीं थथःगु थाय् काल।
- 9 योआबं थःगु न्ह्यःने व ल्युने लडाइँया लागि शत्रुया सिपाइँत तयार जुयाच्चंगु खनाः वं इस्त्राएलयापि ल्ययातःपि सिपाइँतय् पुचःयात अरामीतय् चुलिचू तल।
- 10 मेपिं सिपाइँतयत् वं थःकिजा अबीशैया अधीनय् तल, अले वं इमित अम्मोनीत लिसे ल्वायेत चुलिचू इवःलाक तल।
- 11 योआबं अबीशैयात धाल, “अरामीतयसं जितः बुकाच्चंगु खन धाःसा छ वयाः जितः ग्वाहालि ब्यु, अम्मोनीतयसं छन्त बुकाच्चंगु खन धाःसा जि वयाः छन्त ग्वाहालि बी।
- 12 बल्ला व साहसी जु! अले थःगु जाति व झी परमेश्वरया शहरतय्गु नितीं मग्यासँ लडाइँ यायेनु। अले परमप्रभुयात छु याये यः वयकलं व हे यानादी।”
- 13 अले योआब व वया सिपाइँतयसं अरामीतयत् हमला यात। अरामीत योआबया न्ह्यःनं बिस्सुं वन।
- 14 अले अरामीत बिस्सुं वनाच्चंगु खनाः अम्मोनीत अबीशैया न्ह्यःनं बिस्सुं वनाः शहर दुने दुहां वन। अनंलि योआब अम्मोनीतलिसँ लडाइँ यायेगु त्वःताः यस्सालेमय् लिहां वल।
- 15-16 इस्त्राएलीतलिसँ थःपिं बुइ धुंकूगु खँ सियाः अरामीतयसं हाकनं थः सिपाइँतयत् मुंकल। अले जुजु हददेजेरं यूफ्रेटिस खुसिया पुर्बय् दुपिं मेपिं अरामी सिपाइँतयत् सःतके छवल। अले हददेजेरया सेनापति शोबाक न्हेलुवाः जुयाः हेलामय् न्ह्यज्यात।
- 17 व खँ न्यनाः दाऊद सकल इस्त्राएली सिपाइँतयत् मुंकल। दाऊद इमित यर्दन खुसि उखे हेलामपाखे यंकल। वं इस्त्राएलीतयत् अरामीतय् न्ह्यःने थन। अले इमिसं वनापं लडाइँ यात।
- 18 तर अरामीत इस्त्राएलीतपाखें बिस्सुं वन। अले दाऊदं इमि न्हयसःमह रथ चलय् याइपिं व पिइद्ःमह सिपाइँतयत् स्यानाबिल। अन वं अरामी सेनापति शोबाकयात नं घाःपा यानाबिल अले व अन हे सित।
- 19 हददेजेरया अधीनय् च्वंपिं फुक्क जुजुपिन्सं जिमित इस्त्राएलं त्याकल धकाः सियाः इस्त्राएललिसँ सन्धि यात अले वयागु अधीनय् च्वन। अनंलि अरामीतयसं हाकनं अम्मोनीतयत् ग्वाहालि बीगु इच्छा मयात।

11

दाऊद व बतशेबा

- 1 बसन्तया इलय् जुजुपिं लडाइँ यायेत पिहां वनेगु इलय् दाऊदं योआब व थः मेपिं कप्तानत व फुक्क इस्त्राएली सिपाइँतयत् लडाइँ यायेत छवल। इमिसं अम्मोनीतयत् नाश यानाबिल, अले रब्बा शहरयात घेरय् यात। दाऊद धाःसा यस्सालेमय् हे च्वन।
- 2 छन्हु बहनी दाऊद खातां दना वनाः दरबारया कःसि चाःहिला च्वंबलय् छम्ह तसकं हिसि दुम्ह मिसा म्वःल्हुया च्वंगु खन। व तसकं बांलाःमह खः।
- 3 अथे जुयाः दाऊदं व सु खः धकाः न्यनेकने यायेत छम्ह मनू छवल। वं थथे खबर हल, “व एलीआमया म्हाय् हिती उरियाहया कलाः बतशेबा खः।”
- 4 अले दाऊदं मनूत छवयाः बतशेबायात थःथाय् काय्के छवल। व दरबारय् वल अले दाऊद वनापं घन। (बतशेबा दाऊदयाथाय् वःबलय् वं नकतिनि थः थीमत्यः जुइ धुंकाः थःत शूद्र याःगु खः।) अनं लिपा व थःगु हे छँ लिहां वन।
- 5 अले वया प्वाथय् दत। बतशेबां, “जि प्वाथय् दत” धकाः दाऊदयाथाय् खबर छवल।
- 6 अथे जुयाः दाऊदं “हिती उरियाहयात थःथाय् छवया हजि” धकाः योआबयात उजं बिल। अले योआबं वयात दाऊदयाथाय् छवयाहल।
- 7 उरियाह दाऊदयाथाय् थ्यंबलय् दाऊदं वयात न्यन, “योआब व वया पुचःतयगु अले लडाइँया बारे गथे जुयाच्चंगु दु?”
- 8 अनंलि दाऊदं उरियाहयात धाल, “छँ छँ वनाः थःगु तुति सिलाछव।” व दरबारं पिहां वंबलय् जुजुं वयात कोसेलि बियाछत।
- 9 तर उरियाह थःगु छँ मवं, व जुजुया ध्वाखा पिवाःत नापं ध्वाखा लिक्क घन।
- 10 उरियाह थःगु छँ लिहां वंगु मदु धकाः दाऊदं न्यनेवं वयात धाल, “छु छ तापाकं वयाम्ह, मखु ला? छ छाय थःगु छँ मवनागु?”
- 11 उरियाहं लिसः बिल, “इस्त्राएल, यहदा व सनू पालय् हे दु अले जिमि सेनापति योआब व छःपिं जिमि प्रभुया मनूत नं चकंगु ख्यलय् पाल ग्वयाच्चंगु दु। जि जक नयेत्वने यायेत व कलाःनापं घनेत छँ वनेगु ला? जिं छःपिनिगु जीवनया नामं पाफयाः धाये, जिं अथे याये फइ मखु।”
- 12 अले दाऊदं उरियाहयात धाल, “अथे खःसा छ छन्हु नि थन च्वँ अले कन्हय् जिं छन्त वनेबी।” अथे जुयाः उरियाह उखुन्हु व कन्हय् खुन्हु यस्सालेमय् हे च्वन।
- 13 दाऊदं वयात नयेत्वने यायेत सःतल, अले वयात यक्व त्वंकल। बहनी व पिहां वन जुजुतय् पिवाः च्वनिपिं नापं थःगु लासाय् घनाः चा छयात। उखुन्हु व थःगु छँ नं मवं।
- 14 कन्हय् खुन्हु सुथय् दाऊदं योआबयात छगू पौ च्वयाः उरियाहया ल्हातय् बियाः छवल।

15 दाऊदं पौलय् थथे धकाः च्वल, “गन तच्चकं लडाइँ जुयाच्चंगु दु अन उरियाहयात न्ह्यःने छवयाः छिपि लिच्यु अले व घाःपा जुयाः सीमा।”

16 अथे जुयाः योआबं रब्बा शहरयात घेरय् याःबलय् वं उरियाहयात शत्रुतय् छुं बहादुर सिपाइँत दुथाय् सीकाः अन छवयाबिल।

17 शहरया मनूत छक्कलं वयाः योआब नापं लडाइँ यात अले दाऊदया छुं सिपाइँतय् स्यानाबिल नापं हिती उरियाहयात नं स्यात।

18 अनंलि योआबं छम्ह मनूयात दाऊदयाथाय् लडाइँया बारे फुक्क खबर बियाः छवत।

19 व खबर ज्वनावंम्ह मनूयात योआबं थथे धाल, “छं लडाइँया बारे जूगु फुक्क खँ जुजुयात धाये धुंकाः

20 जुजु तंम्बयाः ‘लडाइँ याःवनाबलय् छिपि छाय् लिक्क वनागु? पःखालं वाणं कय्काहइ धकाः छिमिसं सीमाःगु खः।

21 यरूबबेसेतया* काय् अबीमेलिकयात सुनां स्याःगु खः? इमिसं वयात छम्ह मिसां ल्वहंघः पखालं क्वफानाहयाः स्याःगु मखु ला? अले व तेबेसय् सीगु मखु ला? छिपि पःखाःया थुलिमछि लिक्क छाय् वनागु?’ थथे धकाः न्यन धाःसा वय्कःयात थथे धा, ‘छसपोलया दास हिती उरियाह नं सित।’ ”

22 व खबर यंकूम्ह मनू वन अले व दाऊदयाथाय् थयंबलय् योआबं धयाहःथें वयात फुक्क खबर बिल।

23 वं दाऊदयात धाल, “शत्रुत शहरं पिहां वयाः जिमित क्वत्यलाः जिमिगु विरोधय् चकंगु ख्यलय् मुन। तर जिमिसं इमित शहरया मू धवाखा तक हे लिनायंका।

24 अन पखालय् च्वनाः वाणं कय्कीपिन्सं जुजुया छुं दासतय् वाणं कय्काः स्यात। छपिनि दास हिती उरियाहयात नं स्यानाबिल।”

25 दाऊदं खबर हःम्ह मनूयात धाल, “योआबयात थ्व खबर यंकाब्यु, ‘छ दिक्क चाये मते। गथे तरवारं छम्हयूसित स्याइ अथे हे मेम्हयूसित नं स्याइ। शहरयात हमला यायेगु त्वःते मते अले उकियात तहसनहस या।’ योआबयात हपाः दयेमा धकाः थ्व खँ वयात धयाब्यु।”

26 उरियाहया कलातं थः भाःत सित धयागु खबर न्यंबलय् वं वयागु निति दुखं च्वन।

27 दुखं च्वनीगु ई पूवने धुंकाः दाऊदं मनूत छवयाः बतशेबायात थःगु छैय् हल। अनंलि व दाऊदया कलाः जुल, वं छम्ह काय् बुइकल। तर दाऊदं छु याःगु खः व खनाः परमप्रभु लयमताः।

12

नातानया न्वचु व दाऊदया पश्चाताप

1 परमप्रभुं नातान अगमवक्तायात दाऊदयाथाय् छवयादिल, अले व दाऊदया न्ह्यःने वनाः थथे धाल, “छगू शहरय् निम्ह मनूत दु, छम्ह तःमिम्ह मेम्ह चीमिम्ह।

2 तःमिम्ह मनूया यक्व फैच्चलयया बथां व सा द्रहंया बथां दु।

3 तर चीमिम्ह मनूया चिधिकःम्ह फैचा बाहेक छुं नं मटु। वं थःम्हं हे वयात नकेत्वंके यानाः थःगु हे छै थः काय्म्ह्याय्पि नापं तुं ब्वलंकल। वं वयागु हे भुइ नइगु अले वयागु हे ख्वल्चाय् त्वनीगु अले वयागु हे मुलय् घनिगु। वं वयात थःम्ह्याय्यात थें याइगु खः।

4 छन्हू छम्ह परदेशी व तःमिम्ह मनूया छैय् वल, अले व तःमिम्ह मनूयात पाहांयात थें थःगु सा द्रहं व फैच्चलयया बथां वं छुं बीगु मतिइ मतल। तर व चीमिम्ह मनूया चिधिकःम्ह फैचा कयाः पाहांया निति भव्य ज्वरय् यात।”

5 दाऊद व मनू खनाः तसकं तंम्बल, अले वं नातानयात धाल, “धात्थें परमप्रभु म्वाःम्ह खः थें, थुकथं ज्या याःम्ह मनू मृत्युया योग्य जू!

6 वं दयामाया मयासैं थज्याःगु ज्या याःगु व चिधिकःम्ह फैचाया पलेसा प्यदुगं पुलेमाः।”

7 अनंलि नातानं दाऊदयात धाल, “व मनू ला छि हे खः! परमप्रभु इस्राएलया परमेश्वरं धयादी, ‘जिं छन्त इस्राएलीतय् जुजु अभिषेक याना। जिं छन्त शाऊलया लहातं बचय् याना।

8 जिं छिमि मालिकया छै व वया कलाःत छंगु हे निति बिया। जिं छन्त इस्राएलया घराना व यहदाया घराना बिया। उलि नं मगाःगु जूसा जिं छन्त मेगु यक्व हे बीगु खः।

9 तर छं परमप्रभुया मिखाय् छु मभिं व हे यात। छाय् परमप्रभुया वचनयात क्वहंक्कगु? छं हिती उरियाहयात तरवारं स्याकल। अले छं वया कलाःयात थःम्ह कलाः यायेत यंकल। छं उम्ह मनूयात अम्मोनीतयगु तरवारं स्याकेबिल।

10 छं जितः क्वहंक्कगुलि व हिती उरियाहया कलाःयात छं थः कलाः यायेत यंकगुलि छिमि परिवारं गुबलय् नं तरवारपाखें आराम कायेखनि मखु।” ”

11 “परमप्रभुं धयादी, ‘जिं छंगु थःगु हे परिवारया दथुं छन्थाय् विपत्ति हये। जिं छिमि कलाःतय् यंकाः छंगु हे मिखां खंक छं लिक्क लाःम्ह मनूयात बी अले न्हिनय् हे व उर्पि नापं घनी।

12 छं छु यात व सुं मटुगु थासय् यात तर जिं थ्व फुक्क इस्राएलं खंक न्हिनय् जःलय् हे याये।” ”

* 11:21 ११:२१ यरूबबेसेत वयागु मेगु नां यरूबबेल वा गिदोन खः

- 13 अनंलि दाऊदं नातानयात धाल, “जिं परमप्रभुया विरोधय पाप यानागु दु।”
नातानं लिसः बिल, “परमप्रभुं छिगु पाप यंकादीगु दु अथे जुयाः छि सी मखु।
- 14 तर थ्व ज्या यानाः छिं परमप्रभुया शत्रुतयत् हेस्यायेगु मौका ब्यूगु दु, अथे जुयाः छिपाखें दुम्ह काय् सी।”
- 15 नातान थःगु छें लिहां वने धुंकाः उरियाहया कलाःपाखें दुम्ह दाऊदया काय्यात परमप्रभुं कयकल अले व म्हं मफुत।
- 16 दाऊदं व मचाया निति परमप्रभुयाके बिन्ति यात। व अपसं च्वन। अले थःगु छेंय दुहां वनाः बैय् भ्वसुलाः चा छ्यात।
- 17 छेंय दुपिं हाकिमतयसं वयात थनेगु कुतः यात तर वं म्हाः धाल, अले इपिं नापं छुं नयेगु मन नं मयात।
- 18 न्हयन्हु दुखुन्हु मचा सित। दाऊदया च्यःतयसं वयात मचा सीगु खँ कने ग्यात। इमिसं धाल, “मचा मसीनिबलय् जिमिसं वयात धयाः अयनं वं जिमिगु खँ हे मन्यं। आः झीसं वयकःयात गुकथं मचा सीगु खँ धायेगु? वयकलं थःत छुं हानि यानादी ला?”
- 19 तर दाऊदं थः च्यःत सल्लाह यानाच्वंगु खन अले मचा सी धुंकल धकाः सिल। अथे जुयाः वं न्यन, “मचा सित ला की छु?”
- अले इमिसं लिसः बिल, “खः, व सित।”
- 20 अनंलि दाऊदं दनावनाः म्वःल्हयाः म्हय् चिकं बुयाः लं फित। अले वं परमप्रभुया नापलायेगु पालय् वनाः आराधना यात। अनंलि व थःगु छें वन, अले वं नयेगु नसा हयेत आज्ञा बिल, नसा तयार जुइ धुंकाः वं नल।
- 21 वया च्यःतयसं वयात न्यन, “थ्व छु खः? मचा म्वानाच्वंबलय् छि अपसं व दुखं च्वनादिल। तर आः व सित अले छि दनावनाः नसा नयेत झाल।”
- 22 वं लिसः बिल, “मचा म्वानाच्वंतले परमप्रभुं जितः दया यानादी अले मचा म्वाइ धकाः जिं मतिइ तयाः ख्वयाः अपसं च्वना।
- 23 तर आः व सी धुंकल धाःसा जिं छाया अपसं च्वनेगु? छु जिं वयागु प्राण हाकनं लिफ्यानाहये फइ ला? व गन दु जि वयाथाय् वनीगु जुइ तर व जिथाय् वये फइ मखु।”
- 24 अनंलि दाऊदं थः कलाः बतशेबायात सान्त्वना बिल। दाऊद वयाथाय् वन, अले वनापं घन, अले वं छम्ह काय् बुइकल। वयागु नां सोलोमन तल। परमप्रभुं वयात माया यानादिल।
- 25 परमप्रभुं वयात माया यानादीगुलि वयागु नां यददीयाह* ति धकाः नातान अगमवक्तापाखें वयकलं दाऊदयाथाय् खबर छवल।
- 26 थुबलय् हे योआबं अम्मोनीतयगु शहर रब्बायात हमला यानाः जुजुया किल्ला त्याका काल।
- 27 योआबं थथे खबर बियाः दूत दाऊदयाथाय् छवल, “जिं रब्बायात हमला यानाः अनयागु लः बुयावइगु थाय् त्याकाकाये धुन।
- 28 छिगु ल्यंदुपिं सिपाइंत छथाय् मुंकाः थःम्हं हे शहरयात घेरय् यानाः त्याका का। मखुसा जिं हे व शहरयात त्याकाकाये अले अन जिगु नां न्ह्याबलें दयाच्वनी।”
- 29 अथे जुयाः दाऊदं फुक्क सिपाइंत छथाय् मुंकल अले रब्बा शहरय् वनाः उकियात हमला यानाः त्याका काल।
- 30 दाऊदं इमि जुजुया छेनं लुंयागु श्रीपेच काल। उकियागु तौल स्विन्यागु किलोग्राम दु, उकी रत्नत थुनातःगु दु। दाऊदं उपिं रत्नत कयाः थःगु श्रीपेचय् तल। हानं वं शहरं यक्व हे सामान त्याकाहल।
- 31 वं शहरयापिं मनूतयत् पिने पितहल अले इमित कःति, नया कू व पा ज्वंकाः ज्या याकल। अले अप्पा दय्कीगु ज्या याकल। दाऊदं अम्मोनीतय् फुक्क शहरय् थथे हे यात। अनंलि दाऊद व वया सकल मनूत यरुशलेमय् लिहां वल।

13

अमनोन व तामार

- 1 दाऊदया काय् अब्शालोमया तामार नांयाम्ह छम्ह तसकं बांलाःम्ह केहें दु। दाऊदया मेम्ह काय् अमनोन वयागु मतानाय् भुलय् जुल।
- 2 अमनोनं थः चिरिमांपाखें दुम्ह केहें तामारयात थुलि ययकल कि चच्छि न्हिच्छि वयात लुमंकाः च्वँच्वं व म्हं हे मफुत। व ब्याहा मजुनिम्ह मिसामचा जूगुलि वयात छुं यायेत अमनोनयात थाकु।
- 3 तर अमनोनया योनादाब नांयाम्ह छम्ह पासा दु। व दाऊदया दाजु शिमाहया* काय् खः।* योनादाब तसकं चलारखम्ह खः।
- 4 वं अमनोनयात धाल, “हे राजकुमार, छि छाया न्हियान्हिथं थथे निराश जुयादीयागु, छितः छु जुल?”
- अनंलि अमनोनं वयात धाल, “जिं जिमि किजा अब्शालोमया केहें तामारयात तसकं ययकाःगु दु।”
- 5 अले योनादाबं वयात धाल, “छु म्हंमफु धकाः लासाय् घनाच्वँ।” छिमि अबु छन्त स्वःवइबलय् वयात थथे धा, “दया यानाः जिमि केहें तामार वयाः जितः नयेगु निति नसा ब्यु वयेमा। वं जिगु न्ह्यःने नसा दय्केमा, अले जिं वयात स्वये, वयागु हे ल्हातं जितः तयाब्यूगु जिं नये।”

* 12:25 १२:२५ यददीयाह थुकिया अर्थ परमप्रभुया यःम्ह

* 13:3 १३:३ शिमाह थ्व शिमाह व शम्माह छम्ह हे खः

☆ 13:3 १३:३ १ शमू १६:९

6 अथे जुयाः अमनोन म्हंमफुगु पहः यानाः लासाय् घनाच्चन। जुजु वयात स्वयेत वःबलय् वं धाल, “स्वयादिसँ, जिमि केहें तामार थन वयाः जिगु न्ह्यःने थःगु हे ल्हातं मरि छुनाः जितः नके बियादिसँ।”

7 अथे जुयाः दाऊदं दरबारय् तामारयाथाय् थथे धकाः खबर छवल, “छिमि दाजु अमनोनया छैय् वनाः वयागु निति नसा ज्वरय् याः हँ।”

8 अले तामार अमनोनयाथाय् वःबलय् व लासाय् घनाच्चंगु खन। वं भचा छुचुं न्हायाः वयागु न्ह्यःने मरि छुल।

9 अले वं भाजनापं यंकाः अमनोनया न्ह्यःने तयाबिल तर अमनोनं नये मानय् मजू। अमनोनं धाल, “थनं फुक्क पिहां हँ” अथे जुयाः फुक्कं वयागु कोथां पिहां वन।

10 अनंलि वं तामारयात धाल, “मरि थन जिथाय् लासाय् हे हजि अले छं थःगु हे ल्हातं जितः नकि।” अले तामारं थःमं दयकूगु मरि काल, अले व ज्वनाः अमनोनयाथाय् दुनेया कोथाय् वन।

11 तर तामारं मरि ब्यबलय् अमनोनं वयागु ल्हाः ज्वनाः थथे धाल, “हे जिमि केहें, जिनापं घं वा।”

12 तर तामारं लिसः बिल, “मज्यू जिमि दाजु, जिगु बेइज्जत यानादी मते। थज्याःगु ज्या इम्राएलय् याये मज्यू। जितः थज्याःगु मभिगु ज्या यानादी मते।

13 मनूतयथाय् जिं थःगु ख्वाः गय् यानाः क्यना जुइगु? अले मनूतयत् छिं थःगु बारे छु धयादी? फुक्क इम्राएलीतय् दथुइ छि मभिंमह व मूर्खमह जुइ। छिसं जुजुनापं खँ ल्हानादिसँ अले जितः छिनाप ब्याहा यानाबीत वयकः मानय् जुइ।”

14 तर वं तामारया खँ न्यं हे मन्यन अले व तामार स्वयाः बल्लागुलि वयात बलजफति ज्वनाः बलात्कार यात।

15 अनंलि अमनोनं तामारयात तसकं मयकल। अमनोनया न्हापायागु मतिना स्वयाः आःयागु मयकूगु यक्वः अप्वः जुल। अमनोनं तामारयात धाल, “याकनं दनाः पिहां हँ।”

16 वं लिसः बिल, “म्हाः! जितः ख्यानाः पितिनाछवयेगु तःधंगु मभिगु ज्या यानादी मते।”

अयनं वयागु खँ न्यँ हे मन्यं।

17 अले वं थः च्यःतयत् सःताः धाल, “थ्व मिसायात पितिनाछव, अले लुखा तिनाः चुकू तयाब्यु।”

18 च्यःतयसं वयात पितिनाः लुखा तिनाः चुकू तयाबिल। तामारं ब्याहा मजुनिमह राजकुमारी फीगु पूरा लंजग्वः दुगु लं फिनातःगु खः।

19 तामारं थःगु छेनय् नउ तल अले थःमं फिनातःगु लंजग्वः दुगु भान्तां लं खुनाः ल्हातं थःगु ख्वाः त्वःपुयाः ख्वख्वं पिहां वन।

20 वया दाजु अब्शालोमं वयात खनाः न्यन, “छु अमनोनं छन्त बलात्कार यात ला कि छु? केहें मयजु, व खँ नुगलय् तयाः दुःख तायके मते। व ला छं चिरिमांया काय् खः। थ्व खँ सुयातं धाये मते।” तामार अब्शालोमया छैय् वनाः च्वँ वन अले व छमह त्वःतातःमह मिसा थें याकःचा दुःखी जुयाच्चन।

21 दाऊदं थ्व फुक्क खँ न्यंबलय् व तसकं तंम्वल।

22 अब्शालोमं अमनोनयात भिं व मभिं छुं मधाल। थः केहें तामारयात बेइज्जत याःगुलि अब्शालोमं अमनोनयात तसकं मयकल।

अब्शालोमं अमनोनयात स्याःगु

23 निदँ लिपा अब्शालोमं एफ्राइम शहरया लिक्क बाल-हासोरय् फैतयगु ऊन चायेगु नखः हनाच्चंबलय् जुजुया फुक्क कायपिन्त नं सःतल।

24 अब्शालोमं जुजुयाथाय् वयाः धाल, “स्वयादिसँ, छःपिनि दास फैया ऊन चायेगु नखः हनाच्चंगु दु। छि व छिकपिनि भारदारत नं झायादी ला?”

25 जुजुं लिसः बिल, “वये मखु, जिमि काय्, जिपि सकलें वयाः छन्त दुःख बी मखु।” अब्शालोमं तसकं कर यात, अयनं दाऊद वने मानय् मजू। बरु अब्शालोमयात आशिष बियाः बिदा बियाछवत।

26 अले अब्शालोमं धाल, “छि झायादी मखुसा जिमि दाजु अमनोनयात जिनापं वनेबियादिसँ।” जुजुं न्यन, “व छाय् छलिसे वनेगु?”

27 तर अब्शालोमं हाकनं जिद्दी यात। अथे जुयाः दाऊदं अमनोन व जुजुया फुक्क कायपि वनापं हँ धकाः धाल।

28 अब्शालोमं थः मनूतयत् थथे उजं बिल, “मौका स्वयाच्चँ, अले अमनोन त्वनाः धेधे चुइबलय् जिं ‘अमनोनयात स्या!’ धकाः धाये। अले छिमिसं वयात स्या। ग्याये माःगु मदु। साहस यानाः धिसिलाक्क च्वँ। थ्व जिगु छिमित आज्ञा खः।”

29 अले अब्शालोमया मनूतयसं वं धाःथें अमनोनयात स्यात। अनंलि फुक्क जुजुया कायपि हथाय् चाचां थथःगु खच्चर गयाः छँपाखे वन।

30 इपिं लँय् वनाच्चंबलय् जुजु दाऊदयाथाय् थज्याःगु खबर थ्यन, “अब्शालोमं छिकपिनि फुक्क कायपिन्त स्याये धुंकल, छमह नं बचय् मजू!”

31 दाऊद जुक्क दनाः तसकं दुःख मन तायकाः थःगु वसः खुत अले बैय् भवसू वन। अले वनापं दुपिं च्यःतयसं नं थथःगु वसः खुत।

- 32 दाऊदया दाजु शिमाहया काय् योनादाबं धाल, “इमिसं छिकपिनि फुक्क काय्पि स्याःगु मदु। अमनोनयात जक स्याःगु खः। अब्शालोमया केहें तामारयात अमनोनं बलात्कार याःगु न्हिनिसें हे वं थथे यायेत स्वयाच्वंगु खः।
- 33 छिकपिनि फुक्क काय्पि सित धकाः धाःगु खँ पत्याः यानादीं मते। अमनोनयात जक स्याःगु खः।”
- 34 उबलय् अब्शालोम इमिगु दथुं बिस्युं वने धुंकुगु खः।
- अले पाः च्वनाच्वंमहयसिनं च्वयपाखे थस्वःबलय् आकाझाकां मनूतयगु छगू हुल होरोनैमपाखेया पहाडं क्वहां वयाच्वंगु खन। वं वयाः जुजुयात थथे धकाः खबर बिल, “स्वयादिसँ, होरोनैमपाखें पहाडं मनूतयगु हुल क्वहां वयाच्वंगु जिं खनागु दु।”
- 35 योनादाबं जुजुयात धाल, “स्वयादिसँ, इपिं वइतिनि धकाः जिं धया थें हे छःपिनि काय्पि झायाच्वंगु दु।”
- 36 वं थथे धयाच्वच्वं हे जुजुया काय्पि दुने थयंकः वल। अले इपिं तसकं ख्वयाः विलाप यात। जुजु व वया च्यःत नं ह्यँयह्यँय् ख्वल।
- 37 अब्शालोम गशूरया जुजु अम्मिहृदया काय् तल्मैयाथाय् वनाः शरण काःवन। तर जुजुं न्हियान्हिथं थःकाय् अमनोनया निति विलाप यात।
- 38 अब्शालोम गशूरय् बिस्युं वनाः स्वदँ तक अन हे च्वन।
- 39 अले अमनोन सीगुया बारे दाऊदया मनय् शान्ति दयेवं व हाकनं अब्शालोमयाथाय् वनेगु मति तल।

14

- अब्शालोम यरूशलेमय् लिहां वःगु
- 1 जुजुया मन अब्शालोमयापाखे वंगु दु धयागु खँ सरूयाहया काय् योआबं सीकल।
- 2 अथे जुयाः वं तकोय् सुं छम्ह मनू छवयाः छम्ह बुद्धि दुम्ह मिसायात सःतके छवत। अले अन थयंकाः वं मिसायात धाल, “छं दुखं च्वनीम्ह मिसां थें पहः या। दुखं च्वनीबलय् फीगु वसः पयु। छेनय् चिकं तये मते, अले तःन्हु तक दुखं च्वंम्ह मिसा थें च्वंकी।
- 3 अले जुजुयाथाय् वनाः जिं स्यना थें धा।” अले छु धायेमाःगु खः योआबं वयात धयाबिल।
- 4 तकोया मिसा जुजुयाथाय् वन अले बैय् भवसुलाः दण्डवत यानाः थथे धाल, “महाराज! जितः ग्वाहालि यानादिसँ!”
- 5 जुजुं वयात न्यन, “छन्त छु दुःख जुल?”
- वं लिसः बिल, “जि छम्ह विधवा मिसा खः। जिमि भाःत सी धुंकल।
- 6 जि निम्ह काय्पि दु। छन्हु इपिं निम्ह ख्यलय् ल्वात। इमित छुतय् याइपिं सुं नं मदु अथे जुयाः छम्हयसिनं मेम्हयसित स्यात।
- 7 स्वयादिसँ, आः जिमि थःथितिपिन्सं जिगु विरोधय् दनाः थथे धाल, “थः किजायात स्याःम्हयसित जिमित लःल्हा अले वं थः हे किजायात स्याःगुलि जिमिसं नं वयात स्याये, अले थुकथं अधिकार याइम्हयसित नं नाश यानाछवये।” इमिसं थथे यात धाःसा जिमि छम्ह हे जक बचय् जूम्ह हेंग्वाः मिंयात नं स्यानाबी। अले जिमि भाःतया नां हे ल्यं मदय्का छवयाः संसारय् सुं नं सन्तान ल्यं दइ मखु।”
- 8 जुजुं व मिसायात धाल, “हूँ, जिं छंगु निसाफ याये।”
- 9 तर तकोया व मिसां धाल, “जिमि मालिक, जिमि महाराज, स्वयादिसँ, थुकिया दोष जि व जिमि अबुया छँय् लायेमा। महाराज व वय्कःया सिंहासनयात छुं नं दोष मवयेमा।”
- 10 जुजुं धाल, “सुनानं छन्त छुं धाल धाःसा वयात जिथाय् हजि अले वं हाकनं छन्त गुब्सं दुःख बी मखु।”
- 11 व मिसां हाकनं धाल, “हिया बदला काइम्हयसिनं मभिं याके मबीत व जिमि काय्यात नं नाश यायेगुपाखें पनेत छपिन्सं परमप्रभु थः परमेश्वरयात बिन्ति यानादिसँ।”
- जुजुं थथे धयाः पाफल, “धात्थें परमप्रभु म्वाःम्ह खः थें, छिमि काय्यागु सँ छपु नं बैय् कुतुवनी मखु।”
- 12 अनंलि व मिसां धाल, “स्वयादिसँ, जिं हाकनं छगू खँ छिथाय् तये फइ ला?”
- जुजुं धाल, “धा।”
- 13 मिसां धाल, “छिसं छाय् परमेश्वरया मनूतयत् थज्याःगु मभिं यानागु? जुजुं थथे धाःगुलि इपिं दोषी ठहरय् जुइ, छायाध्याःसा देशं पितनाछवम्ह मनूयात छलपोलं हाकनं लित हयादीत मानय् मजु।
- 14 बैय् वानाः मदयावंगु लः थें झीपिं नं छन्हु सिनावने मानि, तर परमेश्वरं प्राण कयादी मखु। बरु वय्कःपाखें मनूत तापानाः मवनेमा धकाः वय्कलं उपाय पिकयादी।
- 15 “मनूतयसं जितः ख्याच्वः ब्यूगुलि जिं छितः थ्व खँ धाःवयागु खः। जिं बिचाः याना, ‘छसपोल नापं खँ ल्हाये दःसा छिकपिनि दासी धाःगु खँ छिं यानादी।
- 16 अले जि व जिमि काय्यात परमेश्वरं ब्यूगु अधिकार लाकाकायेत स्वःपिं मनूतपाखें बचय् यानादी।’
- 17 आः छःपिनि दासी थथे धाइ, ‘जिमि महाराजया वचनं जितः आराम दयेमा, छायाध्याःसा भिं व मभिं थुइकेत छि छम्ह परमेश्वरया दूत थें खः।’ परमप्रभु छपिनि परमेश्वर छिनापं दीमा।”
- 18 अनंलि जुजुं व मिसायात धाल, “जितः छुं नं खँ सुमचुकूसे धा, जिं छन्त छगू न्ह्यसः न्यने।”

व मिसां धाल, “ज्यु, धयादिसँ।”

19 अले जुजुं वयात न्यन, “छन्त योआबं थथे याकेब्युगु खः ला?”

वं लिसः बिल, “छःपिनिगु जीवनया नामं पाफया धाये, छःपिन्सं न्ह्यसः न्यनीबलय लिसः बीत जवखवं छुं हे लँपु दइ मखु। खः, छःपिनि दास योआबं हे जितः थ्व खँ फुक्क स्यंगु खः अले वं हे जिगु म्हुतुइ थुपि फुक्क वचन तयाब्युगु खः।

20 आःयागु अवस्थायात हीकेत छःपिनि दास योआबं थथे याःगु खः। छःपिं परमेश्वरया दूत ति हे बुद्धि दुम्ह खः अले देशय् छु जुयाच्वंगु दु व फुक्कं स्यु।”

21 जुजुं योआबयात धाल, “ज्यु, जिं थथे हे याये। छ वनाः व ल्यायमम्ह मनु अब्शालोमयात लित ब्वना हजि।”

22 अनंलि योआबं क्वमिलु जुयाः बैय् भ्वसुलाः दण्डवत यात। अले जुजुयात हनाबना तयाः थथे धयाः बिदा जुल, “हे प्रभु, जिं क्वमिलु जुयाः छःपिन्त बिन्ति यानागु छःपिन्सं नालाकयादीगुलि जितः छिगु दया दत धकाः जि छिकपिनि दासं सिल।”

23 अनंलि व थथे गशूरय् वनाः अब्शालोमयात यरुशलेमय् लितब्वनाहल।

24 तर जुजुं धाल, “व थःगु हे छैय् वनेमाः। व जिगु न्ह्यःने मवयेमा।” अथे जुयाः अब्शालोम जुजुया न्ह्यःने मवसे थःगु हे छै वन।

25 अब्शालोम थें बांलाःम्ह व प्रशंसा याये ल्वःम्ह इस्राएलय् सुं नं मदु। वयाके छ्यननिसें तुति तक छुं नं ख्वं मदु।

26 वं थःगु सँ इयातुसे च्वंगुलि इलय् इलय् चायेगु याइ। (वयागु सँ सरकारी तौल कथं २.३ किलोग्राम दु।)

27 अब्शालोमया स्वम्ह कायपिं व छम्ह तामार नांयाम्ह म्हाय् दु। तामार तसकं हिसि दुम्ह मिसा खः।

28 अब्शालोम निदँ तक यरुशलेमय् जुजुं मखंक च्वनाच्वन।

29 अनंलि वं जुजुयाथाय् खबर छवयेत योआबयात सःतके छवल, तर योआब वये मानय् मजू। अब्शालोमं हाकनं निक्वः खुसि नं सःतके छवल अयनं व वये मानय् मजू।

30 अथे जुयाः अब्शालोमं थः च्यःतयत् धाल, “योआबया छकू बुँ जिगु हे बुँ लिक्क दु अले उकी वं तख्व हलातःगु दु धकाः ला छिमिसं सी हे स्यु। हँ, उकियात मि छवय्काब्यु।” अले वया च्यःतयसं अथे हे यात।

31 अनंलि योआब अब्शालोमया छै वनाः वयात धाल, “छिकपिनि च्यःतयसं छाय् जिगु बुँइ मि तयाब्युगु?”

32 अब्शालोमं धाल, “स्व, जिं छपाखें जुजुयाथाय् खबर छवये फइ ला धकाः छन्त थन सःतके छवयाहया। जि गशूरं थन वयाः छाय् च्वं वया च्वनेमाल? जि अन हे च्वनाच्वंसा ज्युगु नि। अथे जुयाः आः जि जुजुया न्ह्यःने दं वने दयेमाः। अले जिं छुं द्रंकागु दुसा वय्कलं जितः स्यायेमा।”

33 अथे जुयाः योआब जुजुयाथाय् वनाः थ्व फुक्क खँ कनाबिल। अले जुजुं अब्शालोमयात सःतके छवत। अब्शालोम वल, अले वं जुजुयात क्वमिलु जुयाः बैय् भ्वसुलाः दण्डवत यात। अले जुजुं अब्शालोमयात चुप्पा नल।

15

अब्शालोमया ग्वसाः

1 अनंलि अब्शालोमं थःगु नितिं छगु रथ, सलत व नेयम्ह मनूत थःगु न्ह्यः न्ह्यः वनेत मुंकल।

2 अले व सुथ न्हापां दनाः शहरया मू ध्वाखाय् वनेगु लँ लिक्क दनाच्वनीगु। अले सुं मनु जुजुयाथाय् वयाः निसाफ पवँ वइबलय् अब्शालोमं व मनूयात सःताः “छ गुगु शहरं वयाम्ह खः?” धकाः न्यनीगु। अले व मनुखं थथे धकाः लिसः बीगु, “स्वयादिसँ, जि इस्राएलया छगू कुलयाम्ह खः।”

3 अब्शालोमं धाल, “खः, छंगु मुद्दा पाय्छि जू, तर छंगु मुद्दा न्यनीम्ह जुजुया सुं मनु मदु।”

4 अनंलि अब्शालोमं थथे धाइगु, “जितः न्यायाधीश ल्यःगु जूसा थज्याःगु मुद्दा ज्वनावइपिं मनूतयत् पाय्छिगु न्याय यानाबीगु जुइ।”

5 अले सुं मनुखं वयात क्वछुनाः दण्डवत यायेत वइबलय् अब्शालोमं थःगु ल्हाः ब्वय्काः वयात घयपुनाः चुप्पा नइगु।

6 जुजुयाथाय् न्याय पवँ वइपिं फुक्क इस्राएलीतयत् अब्शालोमं बांलाःगु व्यवहार याइगु। याकनं हे इस्राएलयापिं सकसिनं दाऊदयात स्वयाः अब्शालोमयात यय्कल।

7 प्यदँया दकलय् लिपांगु लाय् अब्शालोमं दाऊद जुजुयात धाल, “स्वयादिसँ, जिं परमप्रभुनापं यानागु भाकल पूर्वके, जितः हेब्रोणय् वनेबियादिसँ।

8 छःपिनि दास जि अराम देशया गशूरय् च्वं च्वनाबलय् परमप्रभुनापं थथे धकाः भाकल यानागु खः, परमप्रभुं जितः यरुशलेमय् लितब्वनाहयादिल धाःसा जिं हेब्रोणय् परमप्रभुया आराधना याये।”

9 जुजुं वयात धाल, “बांलाक हँ।” अथे जुयाः अब्शालोम हेब्रोणय् वन।

10 अनंलि अब्शालोमं फुक्क इस्राएलया कुलतयथाय् थथे धकाः खबर बियाः गुप्त दूतत छवल, “छिमिसं तुरही पुगु सः न्यनीबलय् तःसलं थथे धा, ‘अब्शालोम हेब्रोणया जुजु जुल।’ ”

11 अब्शालोमया खँ न्यनाः निसः मनूत वया ल्यूल्यु यरुशलेमं पिहां वंगु खः। उपि सःतातःपिं खः, अले उपि मनूतयसं थ्व ग्वसाःया बारे छुं हे मस्युसां वयागु पंलिनाः वंगु खः।

12 अब्शालोमं बलि छायाच्चंबलयं वं गीलोह शहरं गीलोनी अहीतोपेलयात सःतके छवल। अहीतोपेल दाऊदया छम्ह सल्लाहकार खः। जुजुया विरोधय् याःगु थ्व ग्वसाः अझ बल्लानावन अले अब्शालोमया पंलिइपिं झन झन अप्वयावन।

दाऊद यस्शलेमं बिस्युं वंगु

- 13 छम्ह दूत वयाः जुजुयात थथे खबर बिल, “इस्त्राएलीतयगु मन अब्शालोमपाखे वंगु दु।”
- 14 दाऊदं यस्शलेमय् थःनापं दुपिं भारदारतयत् धाल, “झीपिं अब्शालोमपाखें बिस्युं वनेमाःगु खःसा थथें हे वनेमाल। मखुसा व याकनं थन वइ अले शहरय् च्वंपिं सुं नं बचय् जुइ मखु।”
- 15 “खः, महाराज!” इमिसं लिसः बिल, “स्वयादिसँ, जिपिं छसपोलया आज्ञा मानय् यायेत तयार दु।”
- 16 अथे जुयाः जुजु अनं वन। अले दरबारया बिचाःसंचाः याइपिं झिम्ह मथ्याःपिं कलाःपिं बाहेक वया परिवारया फुक्क मनूत नं वयागु ल्यूल्यु वन।
- 17 अले जुजु व वया फुक्क मनूत शहर त्वःताः पिहां वंबलय् दकलय् लिपांगु छँ दित।
- 18 गातपाखें जुजुनापं वःपिं खुसःम्ह गिती अले करेती व पेलेथीनापं जुजुया फुक्क मनूत जुजुया न्ह्यःनं हे न्यासि वन।
- 19 अनंलि जुजु गिती इतैयात धाल, “छ छाया जिपिनापं वयागु? लिहां वनाः अब्शालोमनापं हे च्वहँ, छायाधाःसा छ छम्ह परदेशी खः अले छन्त थः च्वनाच्चंगु थासं पितिना हःगु नं खः।
- 20 छ ला म्हेगः तिनि वःम्ह खः अले गथे यानाः छन्त जिपिनापं नु धकाः कर यायेगु? जि गन वनेगु जिं हे मस्यु। छ थःगु छँय् हे लिहां हँ अले छिमि देशय् च्वंपिन्त नं नापं ब्वनायंकि। सदां दयाच्चनीगु दयामाया व विश्वास यायेबहः छंके दयाच्चनेमा।”
- 21 तर इतैनं जुजुयात लिसः बिल, “धात्थें परमप्रभु म्वाःम्ह खः थें, अले जिमि मालिक महाराज म्वाःम्ह खः थें, छःपिं गन गन च्वनादी, जि म्वायेमा वा सीमा छःपिनि दास नं अन हे दइ।”
- 22 अले दाऊदं इतैयात लिसः बिल, “ज्यु, न्ह्यःने न्यासि हँ।” अथे जुयाः गिती इतैया फुक्क पुचः व थःनापं वयाच्चंपिं फुक्क मनूत वनापं हे वन।
- 23 थुकथं इपिं फुक्क मनूत पिहां वंबलय् देशय् च्वंपिं मनूत हँय्हँय् खवल। जुजु किद्रोनया ब्यासि पुलावन, अले फुक्क मनूत मस्भूमिपाखे न्ह्यज्यात।
- 24 सादोक पुजाहारी नं फुक्क लेवीतनापं अन हे दु। इमिसं परमेश्वरया बाचाया सन् क्वबिया यंकाच्चंगु खः। इमिसं सन् बैय् तुं तया तल उकियात क्वमब्यु, फुक्क मनूत शहरं पिहां मवतले अबियाथारं बलिदान छाल।
- 25 अनंलि जुजुं सादोकयात धाल, “परमेश्वरया बाचाया सन् शहर दुने तुं लित यंकि। परमप्रभुं जितः दया यानादीसा वयकलं जितः लित ब्वनाहयादी अले जिं वयकःया बाचाया सन् व नापलायेगु पालयात हाकनं स्वये दइ।
- 26 वयकः जि खनाः लयमताः धइगु खःसा, स्वयादिसँ, जि थन हे दु। अले वयकलं थःत छु भिं तायकादी व हे जितः यानादीमा।”
- 27 जुजुं सादोक पुजाहारीयात थथे नं धाल, “छ छं वइतिनिगु बारे दर्शन खंके फु, मखु ला? छ व अबियाथार, छिमि काय् अहीमास व अबियाथारया काय् जोनाथनयात नापं ब्वनाः याउंक शहरय् लिहां हँ।
- 28 स्वयादिसँ, छपाखें खबर मवतले जि मस्भूमिया खुसि छीगु थासय् पियाच्चनाच्चने।”
- 29 अथे जुयाः सादोक व अबियाथारं परमेश्वरया सन् यस्शलेमय् तुं लित यंकल, अले इपिं नं अन हे च्वन।
- 30 तर दाऊद थःगु छयं त्वपुयाः खालि तुति ख्वख्वं जैतून डाँडाय् थहां वन। वनापं दुपिं फुक्क मनूत नं थथःगु छयं त्वपुयाः ख्वख्वं च्वय् थहां वन।
- 31 ग्वसाः ग्वःपिं मध्ये अहीतोपेल अब्शालोमनापं दु धकाः दाऊदयात न्यंकल। अनंलि दाऊदं थथे धकाः प्रार्थना यात, “हे परमप्रभु, अहीतोपेलया सल्लाहयात ज्यालगय् मजुइका बियादिसँ।”

दाऊदं ह्शैयात लितछवःगु

- 32 दाऊद डाँडया च्वकाय् थ्यंकः वल। व परमेश्वरयात आराधना याइगु थाय् खः, अले अरकी ह्शैनं थःगु लं खुनाः छेनय् धू तयाः दाऊदयात नापलायेत वःगु खः।
- 33 तर दाऊदं वयात धाल, “छ जिनापं वल धाःसा जितः ब्वःझ जक जुइ,
- 34 अयनं छ शहरय् लिहां वनाः अब्शालोमयात ‘जि छःपिनि दास जुये। आः तक ला जि छःपिनि अबुया दास हे खनि, तर आः जि छपिनि दास जुइ’ धाल धाःसा, अहीतोपेलया सल्लायात स्यंकेत छं जितः ग्वाहालि याये फइ।
- 35 छं सि हे स्यु नि सादोक व अबियाथार पुजाहारीत छनापं दइ। जुजुया लायक्कुलिइ छु छु खँ छं न्यनी व फुक्क निम्हयसित धयाब्यु।
- 36 इपिं नापं सादोकया काय् अहीमास व अबियाथारया काय् जोनाथन नं दु। छं छु न्यनी व इमिपाखें जितः धाय्के छवया हजि।”
- 37 अथे जुयाः दाऊदया पासा ह्शै शहरय् दुहां वल। उबलय् हे अब्शालोम नं यस्शलेमय् थ्यंकः वल।

16

दाऊद व सीबा

1 दाऊद वनापं दुपिं मनूत डाँडाया च्वकां भचा तापाक्क थ्यंबलय् दाऊदं मपीबोशेतया च्यः सीबायात नापलात। वं निम्ह गधालय् निसःपाः मरि, सछिज्वाँय् किसमिस, नेभाराया फल सछिज्वाँय् व छगू छँगूया म्हेचाय् न्हगु दाखमघ काठी चिनाः हःगु दु।

2 दाऊद जुजुं सीबायात न्यन, “थुपिं फुक्क छु यायेत हयागु?”

सीबां लिसः बिल, “थुपिं गधात जुजुया परिवारयापि गयाः वनेगु निंति खः, मरि व फलत ल्याय्महपिं मनूतयत् नयेगु निंति व दाखमघ धाःसा मस्भूमिइ त्यानुचाःपिनिगु निंति खः।”

3 जुजुं न्यन, “छिमि मालिकया छय् गन दु?”

सीबां धाल, “व ला यस्शलेमय् हे दु, छायाधाःसा इस्राएलया घरानां वयात थः बाज्याया सिंहासन लितबी धकाः मतिइ तःगु दु।”

4 जुजुं सीबायात धाल, “स्व, मपीबोशेतया फुक्क सम्पत्ति छन्त दइ।”

सीबां वयात धाल, “हे महाराज, जि ला छःपिनि दास जक खः। जितः ला छःपिनिगु दया जक दःसा गाइ।”

शिमी दाऊदयात सराः ब्युगू

5 दाऊद जुजु बहरीमय् थ्यंकः वःबलय् अन शाऊलया घरानाया छम्ह मनू गेराया काय् शिमी वयाः दाऊदयात सराः ब्युब्युं नापलाः वल।

6 वं दाऊदयात व वया फुक्क हाकिमतयत् लाः लाः थें ल्वहंचां कय्कल। दाऊदया जवंखवं सिपाइँत व अङ्गरक्षकत दु।

7 शिमी दाऊदयात थथे धयाः सराः बिल, “हूँ, हूँ, अय् बदमाश! अय् ज्यानमारा!”

8 शाऊलया घरानाय् हि हाय्काः वया पलेसा राज्य यायेत स्वःमहय्सित थौं परमप्रभुं बदला कयादीगु पक्का हे खः। अले थ्व राज्य परमप्रभुं छिमि काय् अब्शालोमयात बियादिल। छ नाश जुइ धुंकल छायाधाःसा छ ज्यानमारा खः।”

9 अले सरूयाहया काय् अबीशैनं जुजुयात धाल, “स्वयादिसँ, थ्व सीम्ह खिचां छाया छितः सराः बियाचवंगु? जि उखेपाखे वनाः वयागु छयं घेनाबी।”

10 तर जुजुं धाल, “अय् सरूयाहया काय्पिं, छिमित जिनापं छु मतलब? परमप्रभुं हे वयात दाऊदयात सराः ब्यु धकाः धाःगु खःसा सुनां वयात पनेगु?”

11 दाऊदं अबीशै व वया फुक्क हाकिमतयत् धाल, “जिमि थः हे काय्नां ला जितः स्यायेत स्वयाचवंगु दु धाःसा थ्व बेन्यामीनीं छाया थथे मयाइ धकाः? वयात छुं याये मते अले वं सराः बीमा। छायाधाःसा परमप्रभुं ‘हे वयात अथे या’ धकाः धाःगु जुइफु।

12 सके थौं जितः परमप्रभुं थ्व सराःया पलेसा जिगु दुःखयात स्वयाः आशिष बियादी।”

13 अथे जुयाः दाऊद व वया मनूत थःगु लँपुइ वन। शिमी धाःसा याकःचा दाऊदया लँपुं उखेपाखे डाँडाया वन अले वं दाऊदपाखे ल्वहंचां व धुलं कय्काः सराः ब्युब्युं वन।

14 जुजु व वया फुक्क मनूत यर्दनया लिक्क थ्यंबलय् त्यानुचाल, अले इमिसं अन आराम काल।

अब्शालोम यस्शलेमय् वंगु

15 अब्शालोम व वनापं वःपिं फुक्क इस्राएलीत यस्शलेमय् थ्यंकः वल। अहीतोपेल नं इपिं नापं हे दु।

16 अनलि दाऊदया पासा अरकी ह्शैनं अब्शालोमयात नापलात, अले वं धाल, “जुजुया जय जुइमा! जुजुया जय जुइमा!”

17 अब्शालोमं वयात न्यन, “छं पासा दाऊदयात क्यंगु भक्ति गन वन? छ छाया छं पासानापं मवनागु?”

18 ह्शैनं लिसः बिल, “जि गुकथं वनापं वने फइ? सुयात परमप्रभुं व थुपिं मनूतयसं ल्यःगु खः, जि नं वनापं हे च्वने।

19 हाकनं जिं सुयागु सेवा यायेगु? छु काय्या सेवा याये म्वाः ला? गथे जिं छपिनि अबुया सेवा याना अथे हे जिं छपिनिगु नं सेवा याये।”

20 अब्शालोमं अहीतोपेलयात धाल, “जिमित छिसं सल्लाह बियादिसँ। जिमिसं गुकथं ज्या यायेगु?”

21 अहीतोपेलं लिसः बिल, “छःपिनि अबुं लाय्क् स्वयेत त्वःतावंपिं वया मथ्याःपि कलाःपि नापं घँ। अले छःपिन्त छिकपिनि अबुं तसकं मययकल धइगु खँ फुक्क इस्राएलीतयसं न्यनी। छःपिनि ल्युजुइपिनिगु ल्हाः तसकं बल्लाइ।”

22 अथे जुयाः इमिसं कःसिइ अब्शालोमया निंति छगू पाल ग्वयाबिल, अले फुक्क इस्राएलीतयसं खंक व थः अबुया मथ्याःपि कलाःपि नापं घन।

23 उपिं दिनय अहीतोपेलया सल्लाह परमेश्वरनापं खँ ल्हाइमहय्सिगु ति हे ताय्किगु खः। दाऊद व अब्शालोमं अहीतोपेलया फुक्क सल्लाहयात मानय् याः।

17

अब्शालोमयात ह्शैया मिलय् मजूगु सल्लाह

- 1 हाकनं अहीतोपेलं अब्शालोमयात धाल, “जितः थौं चान्हय् दाऊदयात लिनयकेत झिनिद्रःमह मन् ल्ययके बियादिसँ।
- 2 व तयानुचायाः थाकुयाचवंबलय् हे जिं वयात हमला याये। वयात जिं तसकं ख्याये, अले वया फुक्क मन्त छ्यालब्याल जुयाः बिस्युं वनी। जिं जुजुयात बाहेक मेपिं सुयातं स्याये मखु।
- 3 छिसं माला च्वनादीम्ह दाऊदयाथाय् फुक्क मन्त लिहां वः थें*, जिं फुक्क मन्तयत् छिथाय् लित हये। अनंलि ल्यंदुपि फुक्क मन्तयत् शान्ति दइ।”
- 4 थ्व सल्लाह अब्शालोम व इस्राएली थकालितयत् बांलाः ताल।
- 5 तर अब्शालोमं धाल, “अरकी ह्शैयात सःतके छ्व, अले वं छु धाइ व झीसं न्यनेनु।”
- 6 ह्शै वल अले अहीतोपेलं धाःगु फुक्क खँ अब्शालोमं वयात धाल, “अहीतोपेलं जिमित थज्याःगु सल्लाह ब्यूगु दु। जिमिसं वं धाःथें याये कि मयाये? वं धाःथें मयायेगु खःसा छु यायेगु? छं हे जिमित धयाब्यु।”
- 7 ह्शैनं लिसः बिल, “थुपालय् अहीतोपेलं छितः ब्यूगु सल्लाह पाय्छि मजू।
- 8 छिसं हे धयादिसँ, छपिनि अबु दाऊद व वया सिपाईत तसकं बल्लाःपिं खः। इपिं ला थः मचा लाका यंकूम्ह मिसाम्ह भालू थें ग्यानापुसे च्वंगु दु। छिकपिनि अबु सःस्युम्ह तसकं बल्लाःम्ह सिपाई खः। चान्हय् व थः मन्तनापं घनी मखु।
- 9 थ्व इलय् व गुफा व मेमेथाय् सुचुला च्वंगु जुइमा। दाऊदं छिकपिनि सिपाईतयत् न्हापा हमला यात धाःसा थ्व खँ न्यनिपिन्सं थथे धाइ ‘अब्शालोमया सिपाईत फुक्कं नाश जुला।’
- 10 थुकथं जुइबलय् न्हाथें ज्याःम्ह बल्लाःम्ह व सिंहया थें ज्याःगु नुगः दुम्ह मन् जूसां नं ग्याइ छाय्धाःसा फुक्क इस्राएलं छिकपिनि अबु तसकं बल्लाःम्ह सिपाई खः धकाः स्यू। अले वया सिपाईत नं तसकं बल्लाःपिं खः।
- 11 अथे जुयाः जिगु थ्व सल्लाह दु, दाननिसें दच्छिनया बेशेबाया सिथय् तक दुपि फुक्क इस्राएलीतयत् छथाय् मुंकि। इपिं समुद्रया सिथय् च्वंगु फि थें अल्याख दइ, अले छि थः हे लडाइलय् इमिगु न्ह्यलुवाः जुयाः यंकी।
- 12 दाऊदयात लुइकेबलय् झीसं ख्यलय् सुतिलः क्वहां वः थें वयात हमला याये, अले वया म्वाःपिं मन्त छम्ह नं ल्यं दइ मखु।
- 13 दाऊद छुं शहरय् शरण कयाच्वंगु जूसां फुक्क इस्राएलं व शहरयात खिपतं चिनाः जगय् छग्वः नं ल्वहं ल्यंमदय्कः लुयाः ब्यासिइ थ्यंकाबी।”
- 14 अब्शालोम व फुक्क इस्राएलीतयसं धाल, “अहीतोपेलया सल्लाह स्वयाः ह्शैयागु सल्लाह हे बांलाः।” छाय्धाःसा परमप्रभुं अब्शालोमयात नाश यायेत अहीतोपेलया बांलाःगु सल्लाहयात मानय् मयाकेगु क्वछिनादी धुंक्गु खः।
- ह्शैया पाय्छिगु सल्लाह न्यनाः दाऊद बिस्युं वंगु
- 15 अनंलि ह्शैनं सादोक व अबियाथार पुजाहारीयात थःमहं व अहीतोपेलं छु छु सल्लाह अब्शालोम व इस्राएली नायःतयत् ब्यूगु खः व न्यंकल।
- 16 ह्शैनं धाल, “आः याकनं यानादिसँ! छि मरुभूमिया सिथय् चा मख्यासे याकनं खुसि पुलाहुँ, मखुसा जुजु व वय्कःया मन्त शत्रुतयगु ल्हातय् लाइन वा इमिसं स्याइगु भय दु धकाः जुजुयाथाय् खबर छवयादिसँ।”
- 17 अबियाथारया काय् जोनाथन व सादोकया काय् अहीमास एन-रोगेलय् च्वनाच्वंगु खः। शहरय् दुने छु छु जुयाः च्वंगु दु व खबर छम्ह मिसां धुवांधु वया बीगु, अले इमिसं दाऊदयात खबर बीगु। छाय्धाःसा मन्तयसं खंक खंक इपिं शहरय् दुने दुहां वनेगु आँट मयात।
- 18 तर थुपालय् छम्ह ल्याय्महयसिनं इमित खन। अले वं वनाः अब्शालोमयात धयाबिल। अथे जुयाः इपिं निम्हं हथाय् चाचां बहरीमय् छम्ह मनूया छँय् वनाः च्ववन। व छँया न्ह्यःने छगु तुं दुगु जुयाच्वन अले इपिं व हे तुंथि दुने दुहां वन।
- 19 वया कलातं त्वपुइगु छुं हयाः तुंयागु प्वाः तिनाबिल अले उकी घःने अनन्त तयाः निभालय् पानातःगु थें याना तल। अले अन छु दु धयागु सुनानं मसिल।
- 20 अले अब्शालोमया मन्त वयाः व मिसायाके न्यन, “अहीमास व जोनाथन गन दु?” व मिसां इमित लिसः बिल, “इपिं खुसि पुलावने धुंकल।” इमिसं इपिं निम्हयसित नं मालाः लुइके मफुत अले इपिं यरुशलेमय् तुं लिहां वन।
- 21 अनंलि इपिं वने धुंकाः अहीमास व जोनाथन तुंथि पिहां वल अले दाऊद जुजुयाथाय् वनाः फुक्क खँ न्यंकल। इमिसं दाऊदयात धाल, “याकनं दनाः खुसि छिनाः झासँ!” अले इमिसं दाऊदयात अहीतोपेलं जुजुया विरोधय् दय्कूगु योजना फुक्क कनाबिल।
- 22 अथे जुयाः दाऊद व वया फुक्क पुचःत हथाय् चाचां यर्दन खुसि छिनावन। अले सुथय् खिउं खिउं धाःबलय् तक खुसिया उखेपाखे मथ्यपिं सुं नं मन्त।
- 23 थःमहं बियागु सल्लाह मानय् मयाःगु अहीतोपेलं थुइकल अले वं थःगु गधाया म्हय् सामान चिनाः थःगु शहरपाखे थःगु हे छँ तुं लिहां वन। वं थःगु छँय् फुक्क मिलय् यानाः थः यग्गानाः सित। थुकथं व सित अले वयात वया हे अबुया चिहानय् थुनाबिल।

* 17:3 १७:३ सेप्टेजेट हस्तलिपिइ भम्चा थः भाःतयाथाय् लिहां वः थें अयसं छि छम्ह हे जक मनूया प्राण माला च्वन।

- 24 अब्शालोम व फुक्क इस्त्राएलीत यर्दन खुसि छिनावन तर दाऊद न्हापा हे महनोमय् थ्यंकः वने धुंक्कुगु खः।
 25 अब्शालोमं योआबया थासय् अमासायात सेनापति दय्कल। व इस्त्राएली येतेरया काय् व योआबया मां सरुयाहया क्यहें अले नाहाशया म्हाय् अबीगेलया काय् खः।
 26 अले इस्त्राएलीतय्सं व अब्शालोमं गिलादया जिल्लाय् छाउनी तल।
 27 दाऊद महनोमय् थ्यंकः वःबलय् अम्मोनितय् रब्बाय् च्वनीम्ह नाहाशया काय् शोबी, लो-देबारय् च्वनीम्ह अम्मीएलया काय् मार्कीर व रोगलीमय् च्वनीम्ह गिलादी बर्जिल्लैनं
 28 लासाफांगा, थलबल व ख्वलात हयाः वयात बिल। इमिसं छव, तछव, छुचुं, छुस्यामुस्या, सिमी, दाल
 29 कस्ति, धौ, फैत व सायागु दुर्ग पिकयातःगु पनीर नं हयाः दाऊद व वनापं वःपिं मनूतयत् नयेगु नितिं बिल, छायाधाःसा मनूत मरूमिइ नयेपित्याकाः, लः प्याये चाय्काः व त्यानुचायाः वःगु खः धकाः इमिसं सीकल।

18

अब्शालोम सीगु

- 1 दाऊदं थःनापं दुपिं मनूतयत् लडाइँ यायेत मुंकल, अले द्रुःछि द्रुःछि व सछि-सछि पुचःया कप्तानत ल्यल।
 2 अनंलि वं थः सिपाइँतयत् स्वव्वः थल। स्वव्वय् छव्व योआबया अधीनय्, स्वव्वय् छव्व सरुयाहया काय् योआबया किजा अबीशैया अधीनय्, व स्वव्वय् छव्व गिती इतैया अधीनय् तयाः छवल। जुजुं सिपाइँतयत् धाल, “जि नं छिपिनापं लडाइँलय् वने।”
 3 तर मनूतयसं धाल, “मखु, छसपोल झायादी म्वाः। छुं जुयाः जिपिं बिस्सुं वये माःसा जिमित सुनानं वास्ता याइ मखु। जिपिं बच्छि हे सीसां नं इमिसं वास्ता याइ मखु। तर छसपोल ला जिपिं झिद्रुःति हे ग्यं। अथे जुयाः छपिं शहरय् हे च्वनाः जिमित ग्वाहालि यानादीसा बांलाइ।”
 4 जुजुं लिसः बिल, “अथे खःसा छिमित छु पाय्छि जू जिं व हे याये।”
 अथे जुयाः जुजुं मू ध्वाखाय् दनाच्चन, अले सिपाइँत द्रुःछि द्रुःछि व सछि सछिया इवः जुजुयागु हे न्ह्यःनं वन।
 5 जुजुं योआब, अबीशै व इतैयात थथे आज्ञा बिल, “जिगु कारणं व ल्याय्म्ह अब्शालोमयात बांलाःगु व्यवहार या।”
 अब्शालोमयात बचय् या धकाः जुजुं कप्तानतयत् ब्यूगु आज्ञा फुक्क सिपाइँतयसं नं न्यन।
 6 अनंलि दाऊदया सिपाइँत इस्त्राएलीतयगु विरोधय् लडाइँ यायेत वन, अले लडाइँ एफ्राइमया जंगलय् जुल।
 7 अन दाऊदया सिपाइँत नापं इस्त्राएलीत बुत। उखुन्हु हे निद्रुः मनूत सित। थुकथं इपिं बांमलाक नाश जुल।
 8 अन नं लडाइँ प्यखेरं न्यनावन। जंगलय् नाश जूपिं तरवारं स्याःपिं स्वयाः अप्वः जुल।
 9 दाऊदया छुं मनूतयसं अब्शालोमयात खन। व छम्ह खच्चर गयाः वनाच्चंगु खः। खच्चर छमा तःमागु सिमा क्वसं वनाच्चंगुलि अब्शालोमया सँ सिमाया कचाय् तक्कनः यग्गात। व आकाश व पृथ्वीया दथुइ यग्गानाच्चन। खच्चर धाःसा अनं पुलावन।
 10 दाऊदया छुं मनूत मध्ये छम्हयसिनं थ्व खनाः योआबयात थथे धाल, “धात्थे जिं अब्शालोमयात तःमागु सिमाया कचाय् यग्गानाच्चंगु खना।”
 11 थ्व खँ कंवःम्हयसित योआबं धाल, “छं वयात धात्थे हे खंगु खः ला? अय्सा छं उबलय् छाया वयात मस्यानागु? छं वयात स्याःगु जूसा जिं छन्त झिक्क वहःया कुचा व पद थकयागु चिंकथं जैनी बिइगु।”
 12 तर व मनूखुं लिसः बिल, “छिं जितः द्रुःछि कुचा वहः ब्यूसां नं जिं जुजुया काय्या विरोधय् थःगु ल्हाः ल्हने फइ मखु। छायाधाःसा जुजुं छि, अबीशै व इतैयात थथे आज्ञा ब्यूगु जिं न्यनागु दु, ‘सुनां व ल्याय्म्हम्ह अब्शालोमयात नापलाइ जिगु कारणं वयात स्याये मते।’
 13 छुं जुयाः जिं जुजुया उजं मानय् मयासें अब्शालोमयात स्याःगु जूसा जुजुं थ्व खँ सी अले छिसं जितः बचय् यानादी मखुगु।”
 14 योआबं धाल, “छनापं खँ ल्हानाः जिं थःगु ई सितिं छवये मखु।” अले योआब अब्शालोम दुथाय् वन, अले वं स्वंगू च्वामुसे च्वंगु कथि कयाः म्वाःम्वाकं हे सिमाय् यग्गायाच्चंम्ह अब्शालोमया छातिइ सुयाबिल।
 15 अले योआबया ल्वाभः ज्वनिपिं झिम्ह सिपाइँतयसं अब्शालोमयात घेरय् यानाः स्यानाबिल।
 16 अनंलि योआबं तुरही पुल, अले सिपाइँतयसं इस्त्राएलीतयत् लिइगु त्वःतल छायाधाःसा योआबं सिपाइँतयत् अथे याये मते धकाः पंगु खः।
 17 अले इमिसं अब्शालोमया सीम्हयात यंकाः जंगलया तःधंगु गालय् वान्छवयाः उकी घःने ल्वहं टूँचिनाबिल। अबलय् हे फुक्क इस्त्राएलीत थथःगु छँय् बिस्सुं वन।
 18 अब्शालोमं थः म्वानाच्चंबलय् जुजुया ब्यासिइ छगू थां धस्वाकूगु खः छायाधाःसा वं थथे बिचाः याइगु, “जिगु नां ल्यंकातयेत जि छम्ह नं काय् मदु।” अथे जुयाः वं व थांयात थःगु हे नां तल, अले थौं तक नं व थांयात अब्शालोमया इवाता धकाः धाइ।

दाऊदं थःकाय् अब्शालोम सीगु खँ न्यनाः विलाप याःगु

19 सादोकया काय् अहीमासं धाल, “परमप्रभुं जुजुयात थः शत्रुतयगु लहातं बचय् यानादिल धयागु खबर जुजुयात याकनं ब्यु वनेत जितः अनुमति बियादिसँ।”

20 तर योआबं लिसः बिल, “थौयागु दिं छं समाचार यके मते, मेगु दिनय् जक यंकूसां ज्यु, तर थौं मखु, छायाधाःसा जुजुया काय् सी धुंक्गु दु।”

21 अनंलि योआबं छम्ह कृशी दासयात धाल, “छं खंगु फुक्क खँ वनाः जुजुयात धयाब्यु।” व कृशी क्वछुनाः योआबयात दण्डवत यात अले अनं ब्वाँय वन।

22 अले सादोकया काय् अहीमासं योआबयात हाकनं बिलि यानाः थथे धाल, “न्हागु हे जूसां जितः व कृशीया ल्यूल्यु ब्वाँय वनेबियादिसँ।”

योआबं न्यन, “हे जिमि काय्, छ छाय् वनेमाल? छंगु समाचारया निरिति छन्त छुं नं सिरपाः दइ मखु।”

23 अहीमासं धाल, “न्हागु हे जूसां जि ब्वाँय वने।”

अथे जुयाः योआबं धाल, “अथे जूसा हँ।” अनंलि अहीमास यर्दनया ख्यलययागु लँपु जुयाः ब्वाँय वन अले व कृशीयात लिपालाकाः न्ह्यःने ब्वाँय वन।

24 उबलय् दाऊद निगू लुखाया दथुइ च्वनाच्वंगु खः। अले पिवाः च्वनीम्हं पखाःया मू ध्वाखाया पिवाः च्वनीगु थासय् वनाः स्वःवंबलय् छम्ह मनु याकःचा ब्वाँय वयाच्वंगु खन।

25 व पिवाः च्वनीम्ह मनुखं तःसलं दाऊदयात थ्व खँ कनाबिल।

जुजुं धाल, “व याकःचा जक ब्वाँय वःगु खःसा वं पक्का हे बांलाःगु समाचार हःगु जुइमाः।” अले व मनु लिक्क थयंकः वल।

26 अनंलि हाकनं व पिवाः च्वनीम्ह मनुखं मेम्ह छम्ह मनु नं याकःचा हे ब्वाँय वयाच्वंगु खन। अले व पिवालं क्वय् ध्वाखाय् च्वम्ह पिवाःयात धाल, “स्वसा हाकनं मेम्ह छम्ह मनु नं याकःचा हे ब्वाँय वयाच्वंगु दु।”

“जुजुं धाल, वं नं बांलाःगु हे समाचार हःगु जुइमाः।”

27 व पिवालं धाल, “स्वयादिसँ, व न्हापां ब्वाँय वःम्ह ला सादोकया काय् अहीमास थें च्वं।”

जुजुं धाल, “व छम्ह बांलाःम्ह हे मनु खः, भिंगु हे समाचार ज्वनाः वयाच्वंगु दु।”

28 अनंलि अहीमासं जुजुया न्ह्यःने बैय् भवसुलाः तःसलं थथे धाल, “फुक्क पाय्छि जू।” “परमप्रभु छिकपिनि परमेश्वरया प्रशंसा जुइमा! छिगु विरोधय् दंपि मनूतयत् छिगु हे लहातय् बियादीगु दु।”

29 जुजुं वयाके न्यन, “छु ल्याय्म्हम्ह अब्शालोमयात आराम दु ला?”

अले अहीमासं लिसः बिल, “छसपोलया दास योआबं जुजुया सेवक व जि छिकपिनि दासयात छवयाहःगु खः। जिं ला तसकं खलबल जूगु खनागु दु, तर छु जूगु खः व धाःसा जिं मस्यु।”

30 जुजुं आजा बिल, “चिलाः थन दँ।” अले व वनाः छखेपाखे दंवन।

31 अनंलि व कृशी वयाः धाल, “जिमि मालिक महाराज, स्वयादिसँ, समाचार बांलाः! छसपोलया विरोधय् दंपि सकसिगुपाखें परमप्रभुं छितः थौं उद्धार यानादीगु दु।”

32 अले जुजुं कृशीयाके न्यन, “छु व ल्याय्म्हम्ह अब्शालोमयात आराम दु ला?”

कृशी लिसः बिल, “जुजुया फुक्क शत्रुत व फुक्क छिगु विरोधय् दनिपि अले छसपोलयात मभिं याइपिनिगु गति नं व ल्याय्म्हम्ह मन्या थें हे जुइ।”

33 अनंलि जुजु तसकं दुःख मन तायकाः मू ध्वाखाया च्वय्यागु कोथाय् वनाः ख्वः वन, अले जुजु थथे धाधां ख्वख्वं वन, “जिम्ह पुताः! जिमि काय् अब्शालोम, जिकाय् अब्शालोम!

छंगु पलेसा जि सीगु जूसा ज्यगु नि!

अय् अब्शालोम, जिकाय्, जिकाय्!”

19

योआबं दाऊदयात ह्यक्कगु

1 अब्शालोमया निरिति जुजु ख्वख्वं विलाप यानाच्वंगु दु धयागु खँ योआबं न्यन।

2 अले व दिखुन्हुया त्याःगुया लसताया पलेसा फुक्क सिपाइँतय्सं दुखं च्वनेमाल। छायाधाःसा जुजुं थः काय्या निरिति विलाप यानाच्वंगु दु धयागु खँ इमिसं न्यन।

3 इपि लडाइँलय् बुनाः बिस्युं वनाः ख्वाः क्यने मछाःपिं थें न्वमवासे शहरय् दुने दुहां वन।

4 जुजुं थःगु ख्वाः त्वपुयाः ततसलं थथे धाल, “हे जिकाय् अब्शालोम! हे अब्शालोम, जि पुताः, जिकाय्!”

5 अनंलि योआब जुजुया छेंय् वयाः वयात थथे धाल, “छिगु प्राण, छिकपिनि काय्पि, म्हाय्पि, कलाःपि व मथ्याःपि कलाःपिनिगु प्राण बचय् याःपि फुक्क मनूतयगु निरिति छिसं थौं मछालापुइकादीगु दु।

6 छिसं थः शत्रुतयूत माया यानादी, अले छितः माया याइपिन्त घृणा यानादी। छसपोलं जिपिं सेनापतित व झी थः मनूत छिगु न्ह्यःने छुं नं मखु धकाः थौं बांलाक क्यनादिल। छुं जुयाः थौं अब्शालोम म्वानाः जिपिं फुक्क सीगु जूसा छि लयतायादी धकाः जिं सिल।

7 आः याकनं झासँ थः मनूतयूत हपाः बियादिसँ। छुं जुयाः छिसं थथे मयात धाःसा जिं परमप्रभुया नामं पाफयाः धाये, थौं बहनि तक छम्ह नं छिनापं दइ मखु। अले थ्व छिगु जीवनय वइगु दक्वसिबय तःधंगु विपति जुइ।”

8 अनंलि जुजु दनाः वनाः शहरया ध्वाखा लिक्क च्वंवन। अले फुक्क मनूतयूसं “जुजु ध्वाखा लिक्क च्वनाच्वंगु दु” धकाः न्यन अले इपिं सकलें जुजुया न्ह्यःने वल।

दाऊद यरूशलेमयू लिहां वःगु

अबलयू अब्शालोमयात ग्वाहालि याःपिं फुक्क इस्राएलीत थथःगु छँयू बिस्सुं वने धुंकूगु खः।

9 अले इस्राएलया फुक्क कुलत थथे धयाः जवाःसवाः यानाच्वन, “जुजुं झीत थः शत्रुतपाखें छुत्कारा यानादिल, अले पलिशतीतयगु शक्ति बचयू यानादिल, आः अब्शालोमं यानाः जुजु देशं बिस्सुं वंगु दु।

10 तर झीसं झी जुजु अभिषेक यानाम्ह अब्शालोम लडाइँलयू सी धुंकल। अथे जुयाः जुजुयात लित हयेगु उपाय छाय मयायेगु?”

11 अले दाऊद जुजुं पुजाहारीत सादोक व अबियाथारयात थथे धकाः खबर छवयाहल, “यहदाया थकालितयूत न्यँ, ‘जुजुयात वयूकःया दरबारयू हयेत छाय लिबाका च्वनागु? छायधाःसा फुक्क इस्राएलीतयगु बिचाः जुजुया छँयू थ्यने धुंकल।

12 छिपिं सकलें जि थः हे दाजुकिजापिं खः, जिगु हे ला हि खः। जुजुयात लित ब्वनाहयेत छाय तसकं लिबाका च्वनागु?

13 अले अमासायात थथे धा, छु छु जिगु ला व हि मखु ला? छु योआबया पलेसा छंगु जिवंकाःछि हे जिम्ह सेनापति मजुल धाःसा परमेश्वरं जिनापं बांमलाःगु व्यवहार यानादीमा।”

14 दाऊदया थ्व खबरं यानाः यहदाया फुक्क मनूतयगु मन छम्ह हे मनू थें यानाः त्याका काल। अले इमिसं जुजुयात थः फुक्क मनूतनापं लिहांझासँ धकाः बिन्ति यानाछवल।

15 अथे जुयाः जुजु यर्दनयू लिहां वल।

अले यहदायापिं मनूत जुजुयात नापलायेत व यर्दन खुसि उखेपाखे जुजुयात यंकेत गिलगालयू वल।

16 थुबलयू हे बहरीमयू च्वंमह बेन्यामीनी गेराया कायू शिमी दाऊद जुजुयात नापलायेत हथायू चाचां यहदाया मनूतनापं यर्दनयू वन।

17 वनापं शाऊलया घरानाया मू च्यः सीबा, थः झिंन्यामह कायूपिं व निइमह च्यःत अले द्रुःछि बेन्यामीनीतयूत ज्वनाः वन। इपिं यर्दनयू ब्वाँयू ब्वाँयू वन। अन जुजु च्वनाच्वंगु खः।

18 अले इमिसं जुजुया घरानायात खुसि छिनाः उखेपाखे यंकल अले इपिं सकसिनं जुजुया आज्ञा कथं यायेत सकलें मानयू जुल।

अले गेराया कायू शिमी खुसि छिनावनाः जुजुया न्ह्यःने भवसुल,

19 अले जुजुयात थथे धाल, “छसपोलं जितः दोष बियादिल जुइमा। छिसं यरूशलेम त्वःतादीगु दिनयू जिं यानागु अपराधयात ल्वमंकादिसँ। थ्व खँ छिगु मनयू नं तयादी मते।

20 छायधाःसा जिं पाप यानागु दु, तर स्व, थौं फुक्क योसेफया घराना मध्ये छितः न्हापालाक नापलानाम्ह मनू जि हे खः।”

21 अनंलि सरूयाहया कायू अबीशैनं धाल, “परमप्रभुं अभिषेक यानातःमह जुजुयात सराः ब्यूगु कारणं शिमी सीमाःगु मखु ला?”

22 दाऊदं लिसः बिल, “हे सरूयाहया कायूपिं, छिमिगु जिनापं छु स्वापु दु? छिपिं थौं जिगु विरोधी जूगु दु। आः जि इस्राएलया जुजु जूगु दु अथे जुयाः थौं सुं नं इस्राएलीत सी मखु।”

23 अनंलि जुजुं शिमीयात धाल, “आः छु सी मखुत।” अनंलि जुजुं पाफयाः थ्व खँ क्वःछित।

दाऊदं मपीबोशेतयात माया याःगु

24 अले शाऊलया छयू मपीबोशेत नं जुजुयात नापलायेत क्वयू क्वहां वल। जुजुं यरूशलेम त्वःता वंगु दिननिसें लिहां मवतले, मपीबोशेतं न तुति सिल, न दाही चाल, न थःमहं फिनातःगु लं हे हिल।*

25 मपीबोशेत जुजुयात नापलायेत यरूशलेमं वःबलयू दाऊदं वयात धाल, “मपीबोशेत, छु जिनापं छायू मवयागु?”

26 वं लिसः बिल, “छसपोल, स्वयादिसँ, जि च्यः सीबां जितः धोखा बिल। जि ला गधाया म्हायू काठी तयाः जुजुनापं वनेगु इच्छा यानाच्वनागु खः, तर जि छिकपिनि दास खुत्यांमह खः अले जि मसीकं हे वं जितः त्वःतावन।

27 वं जिगु विरोधयू छिनापं खँ ल्हाःगु दु। छसपोल परमेश्वरया दूत थें खः। आः छितः छु पायूछि जु व हे यानादिसँ।

28 जिमि बाज्याया फुक्क घराना छिगु ल्हातं सीमाःपिं खः तर छिकपिनि दास जितः छिसं थःनापं हे नयेत्वने बियादिल। थुलि तःधंगु दया दयाः नं जिं मेगु अप्वः छु आशा याये माल?”

29 जुजुं लिसः बिल, “फेतु, जिं पक्का याये धुन, छु व सीबां निम्हयूसिनं बुँ इनाका।”

- 30 मपीबोशेतं धाल, “वं हे फुक्क कायेमा, छायाधा:सा छि याउँक छैय् थ्यंक: झाल।”
- 31 गिलादी बर्जिल्लै नं रोगलीमं क्वय् क्वहां वल, अले जुजुयात यर्दन छिकेत ग्वाहालि यायेत जुजुयाथाय् वल।
- 32 बर्जिल्लै धा:सा चयदँ दये धुंकूम्ह बुराम्ह मनु खः। जुजु महनोमय् च्वनाच्वंबलय् वं हे जुजुयात नयेगु नसा यंकीम्ह खः छायाधा:सा व तसकं त:मिम्ह खः।[☆]
- 33 जुजुं बर्जिल्लैयात धाल, “छ जिनापं खुसि छिना: वनेनु, यरूशलेमय् छ जिनापं च्वँ। जिं अन छंगु निति नयेत्वनेगु मिलय् यानाबी।”
- 34 बर्जिल्लै नं जुजुयात लिस: बिल, “छिकपिनि दास छिनापं यरूशलेमय् वनेत तसकं बुरा जुइ धुंकूगु दु।
- 35 जि चयदँ दये धुंकल। भिं व मभिया ज्ञान जिं सीके मफये धुंकल। जिं नयेत्वनेगु नं छुं सवा: मथुइ धुंकल। मिजं व मिसां म्ये हा:गु नं जिं मताये धुंकल। अथे जुया: जि छिनापं वना: छिगु निति छाया ब्व:झ जुइगु?
- 36 बरू छसपोलया दास यर्दन छिना: भतिचा जक छिनापं वने। तर जुजुं छाया जित: थज्या:गु बांला:गु सिरपा: बियादियागु?
- 37 जित: लिहां वनेत उजं बियादिसँ, अले जि थ: मां-बौया चिहान लिक्क जिमिगु हे शहरय् ल्यंदनिगु दिं बितय् या: वने। थन छिगु सेवा यायेत छिकपिनि दास किमहाम द हे दु नि। वयात छिनापं हे उखेपाखे यंकादिसँ, अले छसपोलयात छु पाय्छि जू वयात अथे हे यानादिसँ।”
- 38 जुजुं लिस: बिल, “अथे ख:सा किमहाम जिनापं उखेपाखे वयेमा, अले छन्त छु य: जिं वयागु निति अथे हे याये। अले छं जिंके छु फ्वन जिं छंगु निति यानाबी।”
- 39 अनंलि फुक्क मनुत यर्दन छिनावन, अले दकलय् लिपा जुजु छिनावन। अले जुजुं बर्जिल्लैयात चुप्पा नल, अले वयात आशिष बिल अले बर्जिल्लै थ:गु छँ तुं लिहां वन।
- 40 अले जुजु खुसि छिना: गिलगालय् वन, किमहाम नं व हे नापं दु। यहदाया फुक्क मनुत व इस्राएलया बच्छि मनुतयसं मिलय् जुया: जुजुयात खुसि छिका: उखेपाखे थ्यंकाबिल।
- 41 अनंलि इस्राएलया फुक्क मनुत छथाय् मुना: जुजुयाथाय् वल। अले इमिसं थथे धाल, “छाय् जिमि दाजुकिजा यहदाया मनुतयसं छित: यंकल? अले जुजु व वया घराना अले वया फुक्क मनुत मिलय् जुया: जुजुयात यर्दन छिका: उखेपाखे यंकल।”
- 42 यहदाया फुक्क मनुतयसं लिस: बिल, “छाय्धा:सा महाराज जिमि थ:ला:म्ह खः। छि छाया तंम्वयादियागु? छु जिमिसं जुजुया धन नयागु दु ला? छु जिमिसं छुं कोसेलि थ:पिनिगु निति कयागु दु ला?”
- 43 इस्राएलया मनुतयसं यहदाया मनुतयत लिस: बिल, “जुजुयाके जिमिगु झिब्व दु अले व बाहेक दाऊदयाके छिमिगु स्वया: जिमिगु अझ अप्व: हक दु। छिकपिन्सं छाया जिमित क्वहंकागु? छु जुजुयात लित ब्वनाहयेगु खँ जिमिसं न्हापा हे धयागु मद्दु ला?”
- तर यहदाया मनुतयसं इस्राएलया मनुत स्वया: झन अप्व: कडा व्यवहार यात।

20

शेबा विरोधी जूगु

- 1 शेबा नांयाम्ह छम्ह मभिंम्ह मनु गिलगालय् दु। व बेन्यामीनी बिक्रीया काय् खः। वं तुरही पुल अले त:सलं थथे धाल, “दाऊदयाके जिमिगु छु भाग दु? यिशैया काय्याके जिमिगु छुं नं अधिकार मद्दु। हे इस्राएल, छिपि फुक्क थथ:गु पालय् हँ!”
- 2 अयजुगुलि इस्राएलया मनुत दाऊदयात त्व:ता: बिक्रीया काय् शेबाया ल्यूल्यु वन। तर यहदाया मनुत धा:सा दाऊदनापं हे वन अले इपिं यर्दननिसें यरूशलेम तक हे दाऊदया ल्यूल्यु वन।
- 3 दाऊद यरूशलेमय् थ:गु दरबारय् थ्यंबलय् थ:म्हं दरबार स्वयेत तयात:पिं झिम्ह मथ्या:पिं कला:तय् यंका: मेगु छँ कुनातल। वं इमित नयेत्वनेगु मिलय् यानाबिल, अयनं इपिं नापं घं मवं। थुकथं इमित मसीतले हे कुनातल। इपिं भा:त मद्दुपिं मिसातयसं थें जीवन हनाच्वने माल।
- 4 अनंलि जुजुं अमासायात धाल, “यहदाया मनुतयत छथाय् मुंकि, अले स्वन्हुया दुने इमित छनापं जिथाय् हजि।”
- 5 तर अमासा यहदाया मनुतयत मुंकेत वंबलय् जुजुं क्वछिनाब्युगु ई स्वया: नं वं अप्व: ई बीकल।
- 6 दाऊदं अबीशैयात धाल, “बिक्रीया काय् शेबां झीत अब्शालोमं स्वया: नं अप्व: दु:ख बी थें च्वं। छं जि सिपाइँत ब्वना यंका: वयात लिनायंकी मखुसा व पखा: दुगु शहरय् थ्यन धा:सा व झीपाखें बिस्सुं वनी।”
- 7 अथे जुया: योआबया मनुत, करेती, पेलेथी व लडाइँ ल्वायेत बल्ला:पिं मनुत अबीशैया ल्यूल्यु वन। इमिसं बिक्रीया काय् शेबायात लीत यरूशलेमं वन।
- 8 इपिं गिबोनया त:ग्व:गु ल्वहंधी लिक्क थ्यंबलय् अमासां इमित नापलात। उबलय् योआबं सिपाइँया वस: पुनात:गु खः। अले वयाके जँनी नं दु। उकी वं दाप नापं छपु चुपि स्वथनात:गु खः। व न्हाज्या:बलय् वयाके दुगु दापं चुपि कुतुवन।

9 अले योआबं अमासायात धाल, “हे जिमि किजा अमासा, छन्त आराम हे दु जुइ मखु ला?” अले योआबं अमासायात चुप्पा नयेत जव लहातं वयागु दाही ज्वन।

10 अमासां योआबयाके लहातय् चुपि दुगु खँ वास्ता हे याये मफुत। योआबं वयागु प्वाथय् चुपि सुयाबिल अले आतापुति पिहां वया: बँय् कुतुंवन। वं हाकनं सुइ म्वाल छायाधा:सा व सी धुंकल। अनंलि योआब व वया किजा अबीशैनं बिक्रीया काय शेबायात ल्यू वन।

11 योआबया मनूत मध्ये छम्हयसिनं अमासाया सीम्ह लिक्क दना: त:सलं थथे धाल, “योआब व दाऊदया पाखेयापि फुक्कं योआबया ल्यूल्यू हँ।”

12 उबलय् अमासाया सीम्ह हिया हि जुया: मू लँया दथुइ लानाच्वंगु ख:। अले व मनुखं सिपाइँतय् फुक्क पुच: अन हे च्वनाच्वंगु खन। अनंलि अनं वयाच्वंपि फुक्क मनूत अमासाया सीम्ह दुथाय् दिनाच्वंगु खन। अनंलि वं अमासाया सीम्हयात मूलँय् दथुं साला यंका: तापाक्क बुँइ वान्छवया: कापतं त्वपुयाबिल।

13 सीम्हयात मू लँया दथुं सालायंके धुंका: फुक्क मनूत बिक्रीया काय शेबायात लीत योआबया ल्यूल्यू वन।

14 हाबिल-बेथ-माकाय् मथयंतले योआब इस्त्राएलया फुक्क कुलपाखें व बरीतय् फुक्क देशं जुया: वन। अले उपि बरीत छथाय मुना: सकले वयागु ल्यूल्यू वन।

15 अले योआबया पुच: वया: शेबायात हाबिल-बेथ-माकाय् घेरय् यात। अले इमिसं शहरयात घेरय् यानात:गु पखालय् थाहां वनेत लँ दयकेत ल्वहं व चा दूचिन। व पिनेया पखा:या न्ह्य:ने ख:। अले पखा: थुनेत इमिसं उकियात हमला यात।

16 अनं छम्ह बुद्धि दुम्ह मिसा पिने पखालय् दना: त:सलं थथे धाल, “न्यँ! न्यँ! योआबयात थन वा धयाब्यु, जि वनापं खँ लहाये।”

17 अनंलि योआब वयाथाय् लिक्क वल अले व मिसां धाल, “छु छि हे योआब ख: ला?”

योआबं लिस: बिल, “ख: जि हे योआब ख:।”

व मिसां धाल, “स्वयादिसँ, जिगु खँ न्यनादिसँ।”

योआबं धाल, “धयादिसँ, जिं न्यनाच्वनागु दु।”

18 व मिसां धाल, “न्हापा थथे धायेगु चलन दु, ‘हाबिल शहरय् वना: लिस: ज्वना: वा’ अले फुक्कसिनं अथे हे याइगु।

19 जिमिगु शहर छगू मू शहर ख:। इस्त्राएलय् थ्व छगू शान्त शहर व राजभक्त शहर ख:। छाया छिसं थ्व शहरयात नाश याये त्यनागु? गुगु शहर परमप्रभुयागु ख:, छु छिसं व शहरयात नाश यायेगु ला?”

20 “थ्व जिगुपाखें तापाक्क जुइमा!” योआबं लिस: बिल, “नाश यायेगु खँ जिगुपाखें तापाक्क जुइमा।

21 व जिमिगु बिचा: मखु। तर एफ्राइमया पहाडया देशया छम्ह मनू, बिक्रीया काय शेबा दाऊद जुजुया विरोध यायेत दंगु दु। व मनूयात जिमिगु लहातय् ब्यु अले जि थ्व शहर त्व:ता: वने।”

व मिसां योआबयात धाल, “शेबाया छयं प:खालं छिथाय् वांछवयाहइ।”

22 अनंलि व मिसा वन अले फुक्क मुनाच्वंपि मनूतयत् थ:गु बुद्धिया सल्लाह न्यंकल। अले इमिसं बिक्रीया काय शेबाया छयं धयना: योआबया न्ह्य:ने वांछवयाबिल। अनंलि योआबं तुरही पुल, अले फुक्क सिपाइँत शहर त्व:ता: थथ:गु छँय् लिहां वन। योआब धा:सा जुजुयाथाय् यरूशलेमय् लिहां वन।

23 योआब फुक्क इस्त्राएली पुच:या सेनापति ख:, अले यहोयादाया काय बनायाह धा:सा करेती व पेलेथीतय् कप्तान ख:।

24 दास थें ज्या याइपिं ज्यामितयत् ज्या याकीगु जिम्मा अदोनीरामयागु लहातय् बियात:गु ख:। अहीलूदया काय यहोशापात जूगु खँ च्वयातइम्ह ख:।

25 शेभा धा:सा छयान्जे ख:, अले सादोक व अबियाथार पुजाहारीत ख:।

26 याईरी ईरा धा:सा दाऊदया पुजाहारी ख:।

21

शाऊलया सन्तान स्या:गु

1 दाऊदं शासन यानाच्वंगु इलय् स्वदँ ति अनिकाल जुल। अनंलि दाऊदं परमप्रभुयात मालेगु यात। अले परमप्रभुं धयादिल, “शाऊल व वया घरानाय् हिया द्रुपं ला:गु दु, छायाधा:सा वं गिबोनीतयत् स्या:गु ख:। अथे जुया: अनिकाल जूगु ख:।”

2 (गिबोनीत इस्त्राएल कुलयापि मखु। इपिं एमोरी वंशया बचय्जूपिं ख:। इमित इस्त्राएलीतयसं बचय् यानातये धका: पाफ:गु ख:। अथे जूसां शाऊलं इस्त्राएल व यहदाया निति थ:गु जोशय् इमित नाश यायेगु कुत: या:गु ख:।) अथे जुया: दाऊद जुजुं गिबोनीतयत् स:ता: धाल,

3 “जिं छिमिगु नितिं छु याये? परमप्रभुया थ: प्रजायात छिमिसं सुवा: बीत जिं गुकथं प्रायश्चित याये फइ?”

4 गिबोनीतयसं लिस: बिल, “शाऊल व वया घरानानापं जिमिगु ल्वापु लँ व वहलं मिलय् यायेगु जिमिके अधिकार मदु, अले इस्त्राएलय् सँ मनू सीमा धका: नं धायेगु जिमिके अधिकार मदु।”

अनंलि दाऊदं न्यन, “अथे जूसा जिं छिमिगु नितिं छु यायेगु?”

5 इमिसं जुजुयात लिसः बिल, “शाऊलं जिमित नाश यात, अले जिमिगु विरोधय् ग्वसाः ग्वल, अले जिपि नाश जुल व इस्त्राएलय् जिमिगु निति छगू नं थाय् मन्त,

6 व हे मनूया घरानाया न्हय्मह मनूत जिमित ब्यु। अले परमप्रभुं ल्ययातःमह जुजु शाऊलया गिबाय् परमप्रभुयागु हे न्ह्यःने जिमिसं इमित स्यानाः निभालय् व फसय् तथाबी।”

अनंलि जुजु लिसः बिल, “जिं छिमित इपिं बी।”

7 जुजुं दाऊद व शाऊलया काय् जोनाथनं परमप्रभुया न्ह्यःने पाफःगुलि शाऊलया छय्, जोनाथनया काय् मपीबोशेतयात बचय् याना तल।

8 तर जुजुं अय्याया म्हाय् रिशपां शाऊलपाखें बुकूपि निम्ह काय् आरमोनी व मपीबोशेत, अले शाऊलया म्हाय् मेराबं* महोलाती बर्जिल्लैया काय् अद्रीएलपाखें बुकूपिं न्याम्ह काय्पि काल।

9 दाऊदं इमित गिबोनीतयगु लहातय् लःलहाना बिल, अले इमिसं इमित परमप्रभुया न्ह्यःने डाँडाय् स्यानाः इमिगु सीम्ह यख्खानाबिल। इपिं न्हय्मह छकलं क्वय् कुतुंवन। इमित तछ्व लयेगु न्हापांगु दिनय् स्याःगु खः।

10 अय्याया म्हाय् रिशपा इमिगु सीम्ह स्वयेत अन च्वनाच्चवन। वं भांग्रा कयाः तछ्व लयेगु शुसंनिसें आकाशं वा वयाः इमिगु सीम्हय् मलातले थःगु निति व तःग्वःगु ल्वहंतय् लासा थें लायातल। अले वं न न्हिनय् आकाशया झंगपछितयत् वन चान्हय् गुँपशुतयत् उपिं सीम्ह नके बिल।

11 शाऊलया मथ्याःमह कलाः अय्याया म्हाय् रिशपां याःगु फुक्क खँ दाऊदयात न्यंकल।

12 अले व वनाः शाऊल व वया काय् जोनाथनया क्वँय् याबेश-गिलादया मनूतपाखें हल। (उपिं क्वँय् याबेश-गिलादया मनूतयसं पलिशतीतयसं शाऊलयात गिल्लोय् त्याकूगु दिनय् यख्खाःगु थाय् बेथ-शानया चुकं खुयायंकूगु खः।)

13 वं व थासं शाऊल व जोनाथनया क्वँय् हल, अले यख्खाःपिं शाऊलया सन्तानया क्वँय् नं मुंकल।

14 इमिसं शाऊल व वया काय् जोनाथनया क्वँय् बेन्यामीनया देशय् सला धाःगु थासय् शाऊलया अबु कीशया चिहानय् थुनाबिल। जुजुं इमित छु छु या धकाः आज्ञा ब्युगु खः व फुक्क इमिसं यात। अनंलि परमप्रभुं देय्या निति याःगु प्रार्थनाया लिसः बियादिल।

पलिशतीतयगु विरोधय् लडाइँ

१ इति २०:४-८

15 हाकनं पलिशती व इस्त्राएलीतय् दथुइ लडाइँ जुल। दाऊद व वया मनूत लडाइँ यायेत क्वहां वल तर इपिं पलिशतीतनापं लडाइँ यानाच्चंबलय् दाऊद तसकं त्यानुचाल।

16 अयुनं रफाया सन्तानत मध्ये छम्ह इश्बी-बनोबं, सुयाके स्वंगू व बागू किलोग्राम (३.५) कँय्यागु च्वका दुगु भाला दु, वं न्हगु तरवार जँय् घानातःगु दु, वं दाऊदयात स्याये धकाः धाल।

17 उबलय् सस्याहया काय् अभीशै दाऊदयात ग्वाहालि यायेत वल। वं व पलिशतीयात कय्काः स्यात। अनंलि दाऊदया मनूतयसं इस्त्राएलया जः हे तनावनी धकाः ग्यानाः दाऊद इपिं नापं लडाइँलय् गुबलें वनी मखु धकाः वयागु न्ह्यःने पाफल।

18 उकिया लिपा पलिशतीतलिसें गोबय् लडाइँ जुल। उगु लडाइँलय् हशाती सिब्वकै छम्ह सफ नांयाम्ह रफाया सन्तानयात स्यात।

19 पलिशतीतलिसें मेगु लडाइँ गोबय् जुल। यारे-ओरगिमया* काय् एल्हानानं गातयाम्ह गोल्यतयात स्यात। गोल्यतया भाला कापः थाइगु तानयागु ताहाकःगु डण्डी थें च्वँ।

20 हानं गातय् नं लडाइँ जुल। अन ल्हाः व तुतिइ खपु खपु पतिचा अर्थात निइप्यपु पतिचा दुम्ह राक्षस थें च्वंम्ह छम्ह मनू दु। व नं रफाया सन्तान खः।

21 वं इस्त्राएलीतयत् हेस्यात, अले दाऊदया दाजु शिमाहया काय् जोनाथनं वयात स्यानाबिल।

22 दाऊद व वया मनूतयसं स्याःपि थुपि राक्षस थें च्वंपि प्यम्ह गातया रफाया सन्तान खः।

22

दाऊद त्याःगु लसताय् हाःगु भजन

भज १८

1 परमप्रभुं दाऊदयात शाऊल व मेपि इमि फुक्क शनूतपाखें बचय् यानादीबलय् वं परमप्रभुया न्ह्यःने हाःगु भजन थथे दु,

2 परमप्रभु जिगु निति ल्वहंधी थें खः

वय्कः जिगु किल्ला व जितः उद्धार याइम्ह खः।

3 जिमि परमेश्वर जिगु निति ल्वहंधी थें खः।

गुकिं जितः रक्षा याइ।

वय्कः जिगु ढाल खः।

वय्कः जितः बचय् याइगु शक्ति खः,

* 21:8 २१:८ मेराबं गुलि हस्तलिपिइ मिकल ✨ 21:19 २१:१९ इति २०:५

- वय्कः जिगु किल्ला खः,
वय्कः जि शरण कायेगु थाय् खः।
- छि जितः उद्गार याइम्ह खः,
छि हे जितः ग्यानापुपि मनुतपाखें बचय् यानादी।
- 4 जिं परमप्रभुयाके प्रार्थना याये,
वय्कः प्रशंसा याये बहःम्ह खः,
वय्कलं जितः जिमि शन्नतयपाखें बचय् यानादी।
- 5 कालया खिपतं जितः स्वतुमतु स्वय्कल।
दुःखया खुसिबालं जितः चुइके यंकल।
- 6 पातालया खिपतं जितः प्यखें हीन,
कालया म्हुतुं जितः पियाच्चन।
- 7 दुःख जूबलय् जिं परमप्रभुयात लुमंका,
जिं ग्वाहालिया लागि परमेश्वरयात प्रार्थना याना।
जिगु प्रार्थना वय्कःया देगलय् थ्यन,
वय्कलं न्हाय्पं बियाः जिगु सः न्यनादिल।
- 8 पृथ्वी खात, अले भ्वखाय् ब्वल,
आकाशया जग क्वारा क्वारा सन।
उपि थुरथुर खात, छायाधाःसा परमेश्वर तम्बयादीगु खः।
- 9 वय्कःया न्हाय्प्वालं, कुँत्याः पिहां वल।
वय्कःया म्हुतुप्वालं भस्म याइगु मित्याः व च्यानाच्चंगु ल्वहं ह्यंग्वाः पिहां वल।
- 10 वय्कः आकाश ह्वखनाः कुहां झाल।
वय्कःया पालि तःलय् हाकुगु सुपौंय् दु।
- 11 वय्कः कस्बया म्हुय् च्वनाः ब्वयाझाल।
वय्कः फय्या पपुतिइ च्वनाः ब्वयाझाल।
- 12 वय्कलं थःत खिउँनं त्वपुल।
अले हाकुगु सुपौंय् थःत भुन।
- 13 वय्कःया न्ह्यःनेया मिजलां
मिया ह्यंग्वाः ह्वाना ह्वाना च्यात
- 14 अले स्वर्ग परमप्रभु थ्वय्क हालादिल,
दक्वसिबय् तःधंम्हयसिगु सः ताये दत।
- 15 वय्कलं थःगु वाण त्वःताः थः शन्नतयत उखेंथुखें यानादिल।
वय्कलं मलखं कय्काः इमित बुकादिल।
- 16 हे परमप्रभु! छि तमं ब्वःबियादीगुलि
अले छिगु न्हाय्प्वालं पिहां वःगु मित्यालं
समुद्रया बँ व पृथ्वीया जग खनेदत।
- 17 वय्कलं आकाशं कुहां झायाः जितः ज्वनादिल।
वय्कलं जितः तःजाःगु समुद्र थकयादिल।
- 18 वय्कलं जितः जिमि बल्लाःपिं शन्नतयपाखें बचय् यानादिल,
अले जितः महीपि जि स्वयाः बल्लाःपिं फुक्कपाखें नं बचय् यानादिल।
- 19 जितः थाकुगु इलय् इमिसं जितः हय्क्काः वल,
अयनं परमप्रभुं जितः बचय् यानादिल।
- 20 वय्कलं जितः सुरक्षित थासय् यंकादिल,
वय्कलं जितः उद्गार यानादिल छायाधाःसा वय्कः जिलिसें लय्तायादीगु दु।
- 21 जिं भिं यानाजुयागुलि
परमप्रभुं नं जितः भिं यानादिल।
अले जि दोष मदुम्ह जूगुलि
- वय्कलं जितः आशिष बियादिल,
22 छायाधाःसा जि परमप्रभुया लँय् जुयाच्चनागु दु।
अले जि जिम्ह परमेश्वरपाखें गुबले नं फहिलामवना।

- 23 जिं न्हाबलें वयकःया व्यवस्था मानय यानागु दु,
वयकःया उजंयात न्हाबलें न्यनागु दु।
- 24 जि दोष मदुम्ह धकाः वयकलं स्यू
अले पापं चिलाच्चनागु दु।
- 25 जिं भिं यानाजुयागुलि व जि दोष मदुम्ह जूगुलि
परमप्रभुं जितः भिं यानादिल।
- 26 हे परमप्रभु! भलसा दुपिलिसे छि थः नं भलसा दुम्ह हे जुयादी।
अले इमान्दारपिलिसे इमान्दार हे जुयादी।
- 27 शुद्ध नुगः दुपिं मनूतयूत छिं थःत शुद्ध क्यनादी,
तर मभिपिं मनूतनापं छि चलाख जुयादी।
- 28 क्वमिल्लुपिन्त छिं बचयू यानादी,
तःधंछुया जुइपिन्त धाःसा क्वह्वांकादी।
- 29 हे परमप्रभु! छिं जिगु निती मत च्याकादी
छिं खिउं मदयकाः जितः जः क्यनादी।
- 30 छिगु ग्वाहालि जिं शत्रुतयूगु पुचलयू नं हयकाये फु
अले जिमि परमेश्वरया ग्वाहालि जिं न्हाथें ज्याःगु पःखाः नं गये फु।
- 31 परमेश्वरया लँपु सिद्धगु लँपु खः।
वयकःया वचन सत्य खः।
वयकःया शरणयू वंपिनिगु निती वयकः ढाल खः।
- 32 उकिं परमप्रभु बाहेक मेम्ह सु परमेश्वर दु?
झी परमेश्वर बाहेक मेम्ह सु ल्वहंधी दु?
- 33 व हे परमेश्वर, सुनां जितः बल्लाकल,
अले सुनां जिगु लँपुयात तप्यंकाबिल।
- 34 वयकलं जिगु तुतियात चल्लायागु तुति थें यानादी।
अले जि ततःजाःथायू नं तुति चुयाच्चवने फइ।
- 35 वयकलं जिगु ल्हाःयात ल्वायेगु कलाः स्यनादी
वयकलं जिगु लपुयात कँययागु धनु साले फयकेत बल्लाकादी।
- 36 हे परमप्रभु! छिं जितः थःगु ढाल बियाः बचयू यानादीगु दु।
छिगु ग्वाहालि जितः तःधंकादीगु दु।
- 37 छिं जिगु तुतिया निती गाक्क थायू बियादीगु दु।
अले जि गुबलें नं क्वःदःगु मदु।
- 38 जिं थः शत्रुतयूत लिनुतुलिनाः ज्वना,
अले इपिं फुक्कसित नाश मयातले जि लिहां मवया।
- 39 जिं इमित दने हे मफयेक क्वथला
इपिं जिगु तुतिइ क्वदल।
- 40 छिं जितः ल्वायेत बल बियादीगु दु।
अले जिमि शत्रुतयूत जिगु तुतिइ तयादीगु दु।
- 41 छिं जिमि शत्रुतयूत जिगु न्हाःनें ख्यानाछवत।
जितः महीपिन्त जिं नाश याना।
- 42 इपिं ग्वाहालिया निती हाल,
अयूनं इमित सुनानं बचयू याः मवः।
इमिसं परमप्रभुयात सःतल,
अयूनं वयकलं लिसः बियामदी।
- 43 जिं इमित धू जुइक दाया।
मनूतयूसं लँयू ध्याचःयात न्हुतुन्हुगु थें
जिं इमित न्हुतुन्हुया।
- 44 छिं जितः विद्रोहीतयूपाखें बचयू यानादिल,
जाति जातितयू जुजु यानादिल।

- जिं म्हमस्यूपि मनूत नं आः जिगु अधीनय् जुल।
 45 मेगु जातियापिं मनूत नं जिगु न्ह्यःने क्वछुइ
 अले जिं धाःथें च्वनी।
 46 थःगु साहस तंकाः
 इपिं थःपिनिगु किल्लां ग्याग्यां पिहां वल।
 47 जिगु ल्वहंधी परमप्रभुया प्रशंसा या,
 वय्कः म्वानाच्चंम्ह परमप्रभु खः।
 जिगु ल्वहंधी जिमि परमेश्वरयात तःधंकि,
 वय्कलं जितः बचय् यानादी।
 48 वय्कलं जितः जिमि शत्रुतलिसे बदला कयादी।
 वय्कलं जाति-जातियात जिगु अधीनय् तयादी।
 49 अले जितः जिमि शत्रुतय्पाखें त्वःतकादिल।
 जितः जिमि शत्रुत स्वयाः तःधंकादिल।
 जितः मनू स्याना जुइपिनिपाखें बचय् यानादिल।
 50 उकिं हे परमप्रभु, जिं जात जातियापिनि दथुइ छिगु प्रशंसा याये।
 छिगु नामय् भजन हाले।
 51 छिं थःम्हं ल्यःम्हं जुजुयात ततःधंगु ल्वापु त्याके बियादी।
 छिं थःम्हं अभिषेक यानादीम्हय्सित
 न्ह्याबलें माया यानादी, दाऊदयात व वया सन्तानतय्त।

23

दाऊदया दक्कलय् लिपांगु वचन

- 1 दाऊदयागु दक्कलय् लिपांगु वचन थुपि हे खः –
 यिशैया काय् दाऊदं धाःगु खँ थ्व हे खः,
 व मनुखं धाःगु खँ, सुयात परमेश्वरं तःधंकादिल,
 सुयात याकूबया परमेश्वरं जुजु अभिषेक यानादिल,
 सु इस्राएलया भजनत हालिम्ह खः,
 वयागु वचन –
 2 परमप्रभुया आत्मां जिके जुयाः नवानादिल,
 वय्कःया वचन जिगु म्हतुइ हे दु।
 3 इस्राएलया परमेश्वर नवानादिल,
 इस्राएलयात ल्वहंधी थें रक्षा यानादीम्हं जितः धयादिल,
 “गुम्हय्सिनं धार्मिकताकथं न्याय याइ,
 अले परमेश्वरया भय कयाः शासन याइ,
 4 व सुपाँय् मदुबलयया सुथसियागु निभाजः थें खः।
 व वा वये धुंकाः जमिनं घाँय् बुइकीगु जः थें खः।”
 5 छु जिगु घराना परमेश्वरलिसें ठीक मजू ला?
 छु वय्कलं जिलिसें फुक्क खँय् सुरक्षित व बल्लाःगु छगू न्ह्याबलेंया बाचा चिनादीगु मदु ला?
 छु वय्कलं जितः ग्वाहालि मालीबलय् उद्धार यानाः मदी ला?
 अले जिगु फुक्क इच्छा पूर्वकामदी ला?
 6 तर मभिपिं मनूत फुक्क कं थें वांछवइ,
 सुनानं व कंमायात खालि ल्हातं मुंके फइ मखु।
 7 नयागु ल्वाभः वा भाला छ्यलेगु यायेमाः।
 कंमा गन मुंकेगु याइ अन हे उकियात छवय्की।

दाऊदया नांजाःपिं बहादुर सिपाइँत

१ इति ११:१०-४१

- 8 दाऊदया नांजाःपिं बहादुर सिपाइँतय्गु नां धलः थथे दु –

दकलय् न्हापां तहकमोनीपाखें योशब-बशशेबेत* खः - थ्व स्वम्ह बहादुर सिपाइँत मध्ये छम्ह खः। वं च्यासः मनुतयत् छकलं हमला यानाः भालां उपि फुक्कसित स्यानाबिल।

9 उपि स्वम्ह बहादुर सिपाइँत मध्ये निम्हम्ह अहोही दोदैया काय् एलाजार खः। व दाऊदनापं पास-दम्मीमय् दुगु खः, गुगु थासय् लडाइँ यायेत मुपि पलिशतीतयत् इमिसं चुनौती ब्यूगु खः। इस्त्राएलीत बिस्सुं वंबलय् व याकःचा हे दनाः लडाइँ जूगु थासय् ल्वानाच्चन।

10 वं त्यानु मचातले हे पलिशतीतयत् तरवारं हमला याना तुं च्वन। लिपा वं थःगु ल्हातं तरवार तक नं त्वःते मफुत। थुकथं उखुन्हु परमप्रभुं इस्त्राएलीतयत् त्याकादिल। अनंलि इस्त्राएलया मनुत सीपिन्त लुतय् यायेत जक एलाजारयाथाय् लिहां वल।

11 अले स्वम्हम्ह बहादुर हरारी आगीया काय् शम्मा खः। पलिशतीत दालया तसकं बांलाःगु बुँइ इवःलाक मुनाच्चंगु खः। अनंलि इस्त्राएलीत पलिशतीतपाखें बिस्सुं वन।

12 शम्मा धाःसा व बुँया दथुइ हे दनाच्चन अले व बुँया रक्षा यानाच्चन। अनंलि पलिशतीतयत् हमला यात। थुकथं परमप्रभुं तःधंगु विजय बियादिल।

13 बुँइ सःगु लयेगु ई शुरु ज्वलय् स्विम्ह मू सिपाइँत मध्ये तसकं नांजाःपि स्वम्ह सिपाइँत अदुल्लामया गुफाया लिक्क लाःगु ल्वहं तलय् दाऊदयाथाय् क्वहां वन। पलिशतीतयगु मेगु पुचः रपाईमया ब्यासिइ छाउनी दय्काः च्वनाच्चंगु खः।

14 उबलय् दाऊद किल्लाय् दु, अले छपुचः पलिशतीतय् सिपाइँत बेथलेहेमय् च्वनाच्चंगु खः।

15 छन्हु दाऊदयात तसकं प्याः चाल, अले वं हालाः धाल, “बेथलेहेमया मू ध्वाखा लिक्क च्वंगु तुंया लः त्वने दःसा ज्यगु।”

16 अथे जुयाः उपि स्वम्ह बहादुर सिपाइँत पलिशतीतयगु दथुं दुहां वनाः बेथलेहेमया ध्वाखाया लिक्क च्वंगु तुंथिं लः कयाः हयाः दाऊदयात बिल। तर दाऊदं व लः त्वने म्हाः धाल। अले परमप्रभुया न्हाःने व लः प्वंकाः वं थथे धाल,

17 “हे परमप्रभु, जिं थ्व लः त्वने म्वालेमा। छु जिं थुपि मनुतयगु हि त्वनेगु ला? थुमिसं थ्व लः थःगु ज्यान पाना हःगु खः।” उकिं वं व लः त्वनेत म्हाः धाल।

थुपि स्वम्ह बहादुर सिपाइँतयसं अज्याःगु तःधंगु ज्या याःगु खः।

18 सरूयाहया काय् योआबया किजा अबीशै उपि स्विम्हयसिया नायः खः। छकः वं भालां स्वसःम्हयसित स्यात, उकिं व उपि स्वम्ह थें हे नांजाःम्ह मनु जुल।

19 उपि स्वम्ह स्वयाः वयात यक्व इज्जत दयाः इमि नायः जुल तर उपि स्वम्ह मध्ये छम्ह धाःसा मजुल।

20 यहोयादाया काय् कब्सेलयाम्ह बनायाह नं छम्ह बहादुर सिपाइँ खः। वं यक्व बहादुर ज्या याःगु दु। योआबयापि निम्ह दकलय् ल्वायेसःपि सिपाइँतयत् स्याःम्ह व हे खः। छकः च्वापु गायाच्चंबलय् वं छगू गालय् क्वहां वनाः छम्ह सिंहयात स्यानाबिल।

21 वं तसकं तःधिकःम्ह छम्ह मिश्रीयात नं स्यात, वयागु ल्हातय् छगू भाला दु। बनायाहं ल्हातय् छपु तपुगु कथि ज्वनाः वयात हमला यात। अले व मिश्रीया ल्हातं भाला लाकाकयाः उकिं वयात हे स्यानाबिल।

22 यहोयादाया काय् बनायाहं अज्याःगु तःधंगु ज्या याःगु खः। व उपि स्वम्ह बहादुर सिपाइँत थें हे नांजाःम्ह सिपाइँ जुल।

23 उपि स्विम्ह मनु स्वयाः वयात यक्व इज्जत दत। तर व स्वम्ह मध्ये छम्ह मजू। वयात दाऊदं थः अङ्गरक्षकतय् नायः ल्यल।

24 स्विम्ह बहादुर सिपाइँत थुपि हे खः -

योआबया किजा असाहेल,

बेथलेहेमयाम्ह दोदैया काय् एल्हानान,

25 हरोदी शम्मा, हरोदी एलीका,

26 पलती हेलेस,

तकोयाम्ह इक्केशया काय् ईरा,

27 अनातोतयाम्ह अबीएजेर,

हशाती मबुन्ने,

28 अहोही सल्मोन,

नतोपाती महैरै,

29 नतोपाती बानाहया काय् हेलेद,

अले बेन्यामीन गिबायाम्ह रीबिया काय् ईथै,

30 पिरातोनी बनायाह, गाशया न्हसिकापयाम्ह हिदै,

31 अर्बाती अब्बी-अल्बोन, बरहमी अज्मावेत

32 शाल्बोनी एल्याहबा, याशोनया काय्पिं, जोनाथन,

33 हरारी शम्मा, हरारी शरारया काय् अहीआम,

* 23:8 २३:८-३९ योशब-बशशेबेत छुं सेप्टुजेन्ट हस्तलिपि कथं योशब-बशशेबेत धाःम्ह इसबाल खः १ इति ११:१०-४१

- 34 माकाती आहसबैया काय एलीपेलेत,
गीलोनी अहीतोपेलया काय एलीआम,
35 कर्मेलयाम्ह हेस्रो, अर्बी पारै,
36 सोबायाम्ह नातानया काय यिगाल, हग्रीया काय,
37 अम्मोनी सेलेक, बेरोती नहरै,
गुम्ह सस्याहया काय योआबया ल्वाभः ज्वनीम्ह खः,
38 यित्री ईरा, यित्री गारेब,
39 अले हिन्ती उरियाह।
फुक्कं यानाः स्विन्हय्म्ह नांजाःपि बहादुर सिपाइंत दु।

24

दाऊदं मनूत ल्याः खाःगु

१ इति २१:१-३, ८-२६

- 1 हाकनं परमप्रभु इस्त्राएलीतपाखें तंम्बयादिल अले दाऊदपाखें इस्त्राएलीतयत् दुःखकष्ट बियादिल। अले परमप्रभुं दाऊदयात धयादिल, “वनाः इस्त्राएल व यहदाया मनूत ल्याःखा।”
- 2 अथे जुयाः दाऊदं योआब व थः सेनाया कप्तानतयत् थथे धाल, “फुक्क इस्त्राएल देशय दच्छिनय च्वंगु बेशेबा शहरंनिसें उत्तरय दान तक हूं, लडाईं यायेफुपि मनूत ल्याः खानाः जितः धा। अले इपिं ग्वःम्ह दु धकाः जिं सीके फइ।”
- 3 योआबं लिसः बिल, “परमप्रभु छिकपिनि परमेश्वरं मनूतयगु ल्याः सछिदुगं अप्वः यानाबीमा। जिमि मालिक जुजुं व फुक्क खनेमा। तर जिमि मालिक महाराजयात थथे छाय् याये मास्ति वःगु?”
- 4 अयनं जुजुं योआब व सेनापतितयत् मनूतयगु ल्याः मकाय्क मज्यु धाल। उकिं इपिं वनाः इस्त्राएल न्यंक चाःहिलाः मनूत ल्याः खायेत जुजुया न्ह्यःनं वन।
- 5 अनंलि इपिं यर्दन पुलावन, अरोएनेर शहरया दच्छिन पाखेया खुसि लिक्क पाल ग्वल, अले गाद जुयाः याजेर तक हे न्ह्यज्यात।
- 6 अले इपिं गिलाद व तातीम-होदशी, दान-यान व सीदोन चाःहिलाः न्ह्यज्यात।
- 7 अनं इपिं टुरोसया किल्ला तक हे वन, अले हिन्वी व कनानीतयगु फुक्क शहरय वन। अनंलि इपिं यहदाया नेगेव धाःगु दच्छिन देशया बेशेबाय वन।
- 8 थुकथं इपिं फुक्क देश चाःहिल। थथे गुला व निइन्हु दये धुंकाः यस्शलेमय लिहां वल।
- 9 अले योआबं सेनाय ज्या यायेफुपि ग्वःम्ह मनू दु धकाः जुजुयात कन। सिपाईं जुयाः ज्या यायेफुपि मिजंत इस्त्राएलय च्यागू लाख (८,००,०००) व यहदाय न्यागू लाख (५,००,०००) मनूत दु।

परमप्रभुं दाऊदया पापया न्याय याःगु

- 10 मनूत ल्याः खाये सिधःबलय दाऊदया मनं खँ ल्हात, अले वं परमप्रभुयात धाल, “जिं थथे यानाः तःधंगु पाप यानागु दु। हे परमप्रभु, आः जितः क्षमा यानादिसँ धकाः बिनित्ति याये। जिं मूर्ख ज्या यानागु दु।”
- 11 कन्हय सुथय दाऊद दंबलय परमप्रभुया वचन अगमवक्ता गादयात थयन,
- 12 “वनाः दाऊदयात थथे धा, परमप्रभुं थथे धयादी, “जिं वयात स्वंगू खँ ल्ययेगु मौका बी। अले वं छु ल्यइ जिं व हे याये।”
- 13 अले गादं दाऊदयाथाय वनाः हाकनं व हे खँ धाल, “परमप्रभुं थथे धयादी – ‘छन्त छु यः व ल्य – स्वंगू दँया अनिकाल, वा स्वला तक शनूतपाखें बिस्सुं जुयेगु, वा स्वन्हु तक इस्त्राएलय महामारी जुइगु।’ आः जिं परमप्रभुयात छु लिसः बीगु खः व छिं क्वःछिनादिसँ।”
- 14 दाऊदं गादयात लिसः बिल, “जि तसकं आपतय लाःगु दु। जितः परमप्रभुया ल्हातय हे लाके ब्यु। छायाःसा वय्कः तसकं दयादुम्ह खः। तर जि मनूतयगु ल्हातय लाये म्वाःलेमा।”
- 15 उकिं सुथंनिसें क्वःछिनातःगु ई तक परमप्रभुं इस्त्राएल न्यंकं छगू महामारी छवयाहयादिल। दानंनिसें कयाः बेशेबा तक न्हयेदः (७०,०००) मनूत महामारी कयाः सित।
- 16 परमप्रभुया दूतं यस्शलेमयात नाश यायेत ल्हाः ल्हन, अयनं परमप्रभुं मनूतयत् नाश यायेगुपाखें दया यानादिल, अले नाश यायेत वःम्ह स्वर्गदूतयात परमप्रभुं धयादिल, “म्वाल, गात। नाश यायेगु दिकि!” उबलय दूत यबूसी अरौनाया अन्न दायेगु खलाया लिक्क थयंगु खः।
- 17 अले दाऊदं मनूतयत् स्यानाच्चंम्ह स्वर्गदूतयात खन अले वं परमप्रभुयात धाल, “पाप यानाम्ह जि खः। टुंकाःगु जिं खः। थुपिं फैत थें छुं मस्यपिन्सं छु याःगु दु धकाः? हे परमप्रभु जिमि परमेश्वर, जि व जिमि परिवारयात सजॉय बियादिसँ। अयनं थ्व विपत्ति छिकपिनि मनूतयके मलायेमा।”

दाऊदं वेदी दयकृगु

18 उखुन्ह हे गाद दाऊदयाथाय वनाः वयात थथे धाल, “यबूसी अरौनाया खलाय् थहां वनाः परमप्रभुया निंति छगू वेदी दयकि।”

19 दाऊदं परमप्रभुया उजं मानय् यात अले गादं धाःथें थाहां वन।

20 भचा लिपा अन दाऊद थयंकः वल। अरौनां जुजुयात खनेवं खला त्वःता वल अले बैय् भवसुलाः दाऊदयात भागियानाः धाल, “छसपोल, छाया छसपोलया दासयात नापलायेत झायागु?”

21 दाऊदं वयात धाल, “छं जितः छंगु खला म्यु। थ्व महामारी पनेत अन परमप्रभुया निंति छगू वेदी दयके।”

22 अरौनानं दाऊदयात धाल, “महाराज, कयादिसँ! छितः छुं याये मास्ति वः व यानादिसँ। जिं छितः होमबलिया लागि द्रहंत व सिँया लागि अन्न दायेगु पाता व जुवा बी।”

23 अरौनानं थुपिं फुक्क जुजुयात बियाः धाल, “परमप्रभु छिकपिनि परमेश्वरं छिसं छाःगु बलि नाला कयादीमा!”

24 तर जुजुं वयात लिसः बिल, “मखु, जिं छन्त पूरा मू बी। छंगु सामान कयाः सितिकं लाःगु सामानं परमप्रभुयात होमबलि छायेगु मखु।” अथे जुयाः दाऊदं खला व द्रहंत वहःयागु नेयगू शेकेल* बियाः न्यात।

25 अन वं परमप्रभुया निंति छगू वेदी दयकाः होमबलि व मेलबलि छाल। परमप्रभुं देशया निंति वं याःगु प्रार्थना न्यनादिल अले इस्राएलय् जूगु महामारी दित।

* 24:24 २४:२४ नेयगू शेकेल ५७५ ग्राम ति

जुजुतयगु न्हापांगु सफू म्हसीका

जुजुतयगु न्हापांगु सफुलिइ इस्त्राएलया जुजुतयगु इतिहास दु। गुगु इतिहासया शुरु न्हापांगु शमूएलय् शुरु जूगु खः। न्हापांगु जुजुतयगु सफुयात स्वंगू भागय् ब्वथले फु—

१. दाऊद सीगुया घटना, सोलोमन इस्त्राएल व यहदाया जुजु जूगु
२. सोलोमन जुजु शासन याःगु ई व वं याःगु ज्या
३. इस्त्राएल देश उत्तर व दच्छिन राज्यय् ब्वथःगु व थीथी जुजुपिन्सं ८५० ई.पू. तक राज्य याःगु घटना।
न्हापांगु जुजुतयगु सफुलिइ तःधपिं अगमवक्तातयसं मनूतयत् ततःधंगु ख्याच्चः ब्यूगु खः। थुपिं मध्ये एलिया नं छम्ह खः।
वं बालघःया पुजाहारीतय् न्ह्यःने याःगु चुनौतिया घटना १८ अध्यायलय् दु। न्हापांगु व निगूगु जुजुतयगु सफू न्हापा छगू हे सफू
खः। थुपिं निगुलि सफुलिइ झीसं प्यसः दँया इलय् जूगु घटना लुइके फु।
धलः पौ

दाऊद जुजुया राज्यया ई या अन्त १:१-२:१२

सोलोमन जुजु जूगु २:१३-४६

सोलोमनया राज्यया ई ३:१-११:४३

राज्य ब्वथःगु १२:१-२२:५३

१ राजा

दाऊद जुजुया बुरा जूबलय्या ई

- 1 जुजु दाऊद यक्व बुरा जुल। वयात न्ह्याक्व हे फांगा फायकाब्यूसां वयागु म्ह मक्वाः।
- 2 उकिं वया भारदारतयसं वयात धाल, “हे महाराज, छिनापं च्वनेत व छितः सुसाःकुसाः यायेत जिमिसं छम्ह कन्याम्ह ल्यासेमिसा माला हये ला? व छःपिनापं घेनी अले छःपिन्त लमुकाबी।”
- 3 इमिसं इस्त्राएलया फुक्क थासय् छम्ह बांलाःम्ह कन्याम्ह ल्यासेमिसा माला स्वल। अबीशग नांयाम्ह छम्ह शूनम्मी बांलाःम्ह कन्याम्ह ल्यासेमिसायात लुइकाः वयात जुजुयाथाय् हल।
- 4 व तसकं बांलाः। वं जुजुया सुसाःकुसाः व सेवा यात। जुजुं वलिसें लसपस धाःसा मयाः।

अदोनियाहं थःम्हं थःत जुजु दय्कूगु

- 5 दाऊदया काय् अदोनियाह, गुम्हयसिया मां हग्गीत खः, वं “जि हे जुजु जुये” धकाः फुईं यात। उकिं वं थःगु लागि रथ, सलगइपिं व नेय्म्ह थःगु न्ह्यःने न्ह्यःने ब्वॉय् जुइपिं मनूत तयार यात।*
- 6 वया बौम्हं वयात, “छं थथे छाया यानागु” धकाः गुबलें ब्वःब्यूगु मदु। अदोनियाह नं छम्ह तसकं बांलाःम्ह मनू खः, व अब्शालोम स्वयाः लिपा बूम्ह खः।
- 7 अदोनियाहं सरुयाहया काय् योआब व अबियाथार पुजाहारीलिसें खँ ल्हात। इमिसं जुजु जुइत वयात ग्वाहालि यात।
- 8 सादोक पुजाहारी, यहोयादाया काय् बनायाह, नातान अगमवक्ता, शिमी, रेई व दाऊदया अङ्गरक्षकत धाःसा अदोनियाहपाखे मली।
- 9 छन्हु अदोनियाहं एन-रोगेल बुँगाःचाया लिक्क जोहेलेत धाःगु ल्वहँतय् फैत, द्रहंत व ल्हँपिं द्रहँचात बलि बिल। वं दाऊद जुजुया मेपिं काय्पिं व यहदां वःपिं जुजुया फुक्क हाकिमतयत् भवय् नयेत सःतल।
- 10 वं नातान अगमवक्ता, बनायाह वा जुजुया अङ्गरक्षकत वा थःकिजा सोलोमनयात धाःसा मसःतू।

सोलोमन जुजु जूगु

- 11 अले नातान सोलोमनया मां बतशेबायात न्यन, “महाराज दाऊदं मसीकं हग्गीतया काय् अदोनियाहं थःम्हं थःत जुजु दय्कूगु छु छि न्यनादियागु मदुनि ला?*
- 12 आः जिं छितः छिगु थःगु व थःकाय् सोलोमनया ज्यान बचय् यायेत छगू सल्लाह बी।
- 13 थलथें दाऊद जुजुयात नापला वनाः वय्कःयात थथे धयादिसें, “हे महाराज, छु छपिन्सं थः दासीलिसें थथे धकाः पाफयादियागु मखु ला, “धाथें छिमि काय् सोलोमन जिगु लिपा जुजु जुइ अले व हे जिगु सिंहासनय् च्वनी?” आः गथे यानाः अदोनियाह जुजु जुल लय्?”
- 14 छि जुजुनापं खँ ल्हाना च्वंबलय् लाक्क हे जि नं दुहां वयाः छिं खःगु खँ ल्हानादिल धकाः धाये।”
- 15 बतशेबा बुराम्ह जुजुयात नापलायेत व घनीगु क्वथाय् वन। अन शूनम्मी अबीशगं जुजुया सुसाःकुसाः यानाच्चंगु खः।

- 16 बतशेबां क्वछुनाः जुजुयात भागि यात।
जुजुं धाल, “छन्त छु माल?”
- 17 वं वयात धाल, “जिमि प्रभु, छःपिन्सं थः दासीयात परमप्रभुया नामय् थथे पाफयादीगु खः ‘जिगु लिपा छिमि काय् सोलोमन जुजु जुइ, व जिगु सिंहासनय् च्वनी’।
- 18 तर आः अदोनियाह जुजु जुइ धुंकल, आः तक प्रभु, जिमि महाराजं थ्व खँ मस्यूनि।
- 19 वं यक्व द्रहंत, ल्हं पिं द्रहंचात व फैत बलि ब्यूगु दु। अले जुजु दाऊदया फुक्क काय्पिं, अबियाथार पुजाहारी व सेनापति योआबयात सःतूगु दु। छःपिनि दास सोलोमनयात धाःसा मसःतू।
- 20 हे जिमि प्रभु महाराज! इस्राएलया फुक्क मनूतय्सं छःपिनि लिपा सु सिंहासनय् च्वनी धकाः छःपिनिगु म्हुतुं न्यनेत पियाच्वंगु दु।
- 21 छःपिन्सं छुं याना मदिल धाःसा जिमि मालिक महाराज सीधुंकाः जि व जिम्ह काय् सोलोमनयात अपराधीयात थें व्यवहार याइ।”
- 22 बतशेबा जुजुनापं नवानाच्वंबलय् हे नातान अगमवक्ता नं थ्यंकः वल।
- 23 “नातान वःगु दु” धकाः इमिसं जुजुयात कन। अले दुहां वनाः नातानं जुजुयात क्वछुनाः भागि यात।
- 24 नातानं धाल, “हे जिमि प्रभु महाराज! छःपिनि लिपा अदोनियाह जुजु जुइ अले छःपिनि सिंहासनय् व हे च्वनी धकाः छु छःपिन्सं घोषणा यानादियागु खः ला?
- 25 वं थौं क्वय् वनाः यक्व द्रहंत व ल्हं पिं द्रहंचात व फैत बलि छाःगु दु। वं जुजु दाऊदया फुक्क काय्पिं, सेनापतित व अबियाथार पुजाहारीयात भ्वय् सःतूगु दु। आः थुबलय् हे इपिं वनापं च्वनाः भ्वय् नयाच्वंगु दु अले ‘जुजु अदोनियाह ताःई म्वायेमा’ धकाः हालाच्वंगु दु।
- 26 तर वं छःपिनि दास जितः, सादोक पुजाहारी, यहोयादाया काय् बनायाह व छःपिनि दास सोलोमनयात मसःतू।
- 27 छु थ्व छःपिनिगु आज्ञां जूगु खः ला? छःपिन्सं जिपिं छःपिनि दासतय्त थःगु लिपा सिंहासनय् सु च्वनी धकाः सीके बियादीगु म्दु।”

दाऊदं सोलोमनयात जुजु ल्यःगु

- 28 दाऊद जुजुं धाल, “बतशेबायात थन वा धा।” व वयाः जुजुया लिक्क दन।
- 29 अले जुजुं थथे धकाः पाफल, “जिगु फुक्क दुःखपाखें जितः त्वःतकादीम्ह म्वाःम्ह परमप्रभुया नामय् पाफयाः जिं धाये
- 30 परमप्रभु इस्राएलया परमेश्वरया नामय् जिं छनापं पाफयागु खः, छं काय् सोलोमन हे जिगु लिपा जुजु जुइ, व जिगु पलेसा जिगु सिंहासनय् च्वनी, थौं धात्थें हे जिं अथे हे याये।”
- 31 अले बतशेबां जुजुयात भ्वसुलाः भागियानाः थथे धाल, “जिम्ह प्रभु महाराज दाऊद न्ह्याबलें म्वानाच्वनादीमा।”
- 32 अले दाऊद जुजुं धाल, “सादोक पुजाहारी, नातान अगमवक्ता व यहोयादाया काय् बनायाहयात दुने सःति।” इपिं जुजुया न्ह्याःने वल।
- 33 जुजुं इमित धाल, “जिम्ह भारदारतनापं यंकि, जिम्ह काय् सोलोमनयात जिगु थःगु हे खच्चर गय्काः गीहोन बुंगाःचाय् यंकि।
- 34 अन पुजाहारी सादोक व अगमवक्ता नातानं वयात इस्राएलया जुजु अभिषेक यायेमाः। फैया नेकू पु, अले थथे धकाः तःसलं हा, ‘जुजु सोलोमन ताःई तक म्वानाच्वनेमा।’
- 35 छिपिं वनापं थहां वा, व वनाः जिगु सिंहासनय् च्वनेमाः। जिगु थासय् वं राज्य यायेमाः। वयात जिं इस्राएल व यहदाया जुजु जुइत ल्ययागु खः।”
- 36 यहोयादाया काय् बनायाहं जुजुयात लिसः बिल, “आमेन! जिम्ह मालिक महाराजया परमप्रभु परमेश्वरं थथे हे धयादी मा!
- 37 गथे परमप्रभु जिम्ह महाराजनापं च्वनादिल, अथे हे वय्कः सोलोमननापं नं च्वनादी मा। वयागु सिंहासनयात जिमि प्रभु दाऊदया सिंहासन स्वयाः तःधंकेमा।”
- 38 उकिं सादोक पुजाहारी, नातान अगमवक्ता, यहोयादाया काय् बनायाह, करेती व पेलेथीत क्वय् वन अले सोलोमनयात जुजु दाऊदया खच्चर गय्काः गीहोनया बुंगाःचाय् हल।
- 39 सादोक पुजाहारीं पवित्र पालं चिकं तइगु नेकू कयाः सोलोमनयात चिकनं अभिषेक यात। इमिसं फैया नेकू पुल अले फुक्क मनूत “जुजु सोलोमन ताःई तक म्वानाच्वनेमा” धकाः हाल।
- 40 अले फुक्क मनूत वया ल्यूल्यू बौसूरी पुपुं, लयल्यतातां च्वय् थाहां वन, इमिगु हाःसलं जमिन हे थर्कय् जूल।
- 41 अदोनियाह व वया पाहांपिन्सं भ्वय् नये सिधय्केत्यंबलय् थ्व न्यन। फैया नेकूया सः न्यनाः योआब धाल, “शहरय् थुलिमछि हल्लाखल्ला छाय् जुयाच्वंगु?”
- 42 व नवानाच्वंबलय् हे अबियाथार पुजाहारीया काय् जोनाथन थ्यंकः वल। अदोनियाहं धाल, “दुने वा। छ ला वीर मन् खः, छं बांलाःगु हे खबर ज्वनावःगु जुइमा।”

- 43 जोनाथन लिसः बिल, “अथे मखु! झी प्रभु दाऊद महाराजं सोलोमनयात जुजु दयकादीगु दु।
- 44 वनापं सादोक पुजाहारी, नातान अगमवक्ता, यहोयादाया काय बनायाह, करेती व पेलेथीतयत छवयादीगु दु। इमिसं वयात जुजुया खच्चरया म्हय गयकल।
- 45 अले सादोक पुजाहारी व नातान अगमवक्तां वयात गीहोनया बुँगाःचाय जुजु अभिषेक याःगु दु। अनं इपि लयल्यतातां थाहां वंगु दु, उकिं शहरय सः थवयाच्चंगु दु। छिकपिन्सं न्यनाच्चनादीगु सः व हे खः।
- 46 अज्ज मेगु खँ ला जुजुया सिंहासनय सोलोमन च्वने धुंकुगु दु।
- 47 अले जुजुया फुक्क हाकिमत झी प्रभु महाराज दाऊदयाथाय वनाः वयकःयात थथे धयाः सुभाय बिल, ‘छिकपिनि परमेश्वरं सोलोमनया नायात छिगु नां स्वयाः तःधकेमा, वयागु सिंहासनयात छिगु सिंहासन स्वयाः तःधकादीमाः।’ अनंलि दाऊद जुजुं लासाय च्वनाः हे छयं क्वछुकाः हनाबना यानाः
- 48 थथे प्रार्थना यात, ‘परमप्रभु इस्राएलया परमेश्वरया प्रशंसा जुइमा, थौं जिम्ह छम्ह सन्तानयात जिगु लिपा सिंहासनय च्वनेत ल्ययादिल। अले थ्व छिं जितः खंके बियादिल।’ ”
- 49 उकिं अदोनियाहया पाहांत ग्यानाः थुरथुर खात, अले दनाः थथःगु थासय वन।
- 50 सोलोमन खनाः अदोनियाह नं तसकं ग्यात, अले वं परमप्रभुया नापलायेगु पालय वनाः वेदीया नेकूत ज्वन*।
- 51 सोलोमनयाथाय थ्व खबर थ्यन, “अदोनियाह ग्यानाः वेदीया नेकूत ज्वनाः दनाच्चंगु दु। वं थथे धयाच्चंगु दु, ‘थः दासयात तरवारं स्याये मखु धकाः थौं सोलोमन जुजुं निं पाफयाः जितः धायेमा।’ ”
- 52 सोलोमनं लिसः बिल, “वं थःत इमान्दार मनू खः धकाः क्यने फत धाःसा वयागु छयंयागु छपु सँ नं सुनां थी मखु। अथे मखुत धाःसा वयात स्यायेगु जुइ।”
- 53 अनंलि सोलोमन जुजुं मनूत छवयाः वयात वेदीं क्वकाल। अले वं वयाः सोलोमन जुजुयात भागि यात। सोलोमनं वयात धाल, “थःगु छँय हँ।”

2

दाऊद सीगु

- 1 थः सीत्यकाः दाऊदं थःकाय सोलोमनयात सःताः थ्व जिम्मा बिल।
- 2 “पृथ्वीयागु रीति थें जि सीगु ई जुल। उकिं छं थःत बल्लाका मिजंमह मनू जुयाः क्यँ।
- 3 परमप्रभु परमेश्वरं बियादीगु ज्या या। वयकःया लँपुइ हँ। मोशया व्यवस्थाय च्वयातःगु वयकःया विधि, आज्ञा, नियम व आदेशत मानय या, अले छ न्हाथाय वंसां, छं न्हाःगु ज्याय ल्हाः तःसां छ उकी ताःलाइ।
- 4 छं थथे यात धाःसा परमप्रभुं थथे धयाः जितः बियादीगु बचं पूर्वकादी, ‘छं सन्तान पहःचहलय होश याना जुल धाःसा अले जिगु न्हाःने दुनुगलनिसें व फुक्क प्राणनिसें विश्वास याये बहःम्ह जुयाजुल धाःसा छंगु परिवारय इस्राएलया सिंहासनय च्वनेत छम्ह न्हाबले दया हे च्वनी।’
- 5 “सरूयाहया काय योआब इस्राएलया निम्ह सेनापतित नेरया काय अबनेर व येतेरया काय अमासायात स्यानाः जितः छु यात, व खँ छं सी हे स्यू। लडाइँया इलय थें शान्तिया इलय नं वं इपि निम्हयसित स्यात। व हे हि थःगु जनी व तुतिया लाकांयात प्याकल।* ”
- 6 उकिं छं थःगु बुद्धिं ज्या या, वयात बुरा जुइके बी मते अले पातालय याउँक क्वहां वनेबी मते।
- 7 “गिलादया बर्जिल्लैया कायपिन्त धाःसा दयामाया या, इमित छंगु टेबिलय थःनापं नकि। छिमि दाजु अब्शालोमपाखें जि बिस्युं जुयाबलय इपि जिनापं हे जुल।* ”
- 8 “अले छनापं दुम्ह बहरीमया बेन्यामीनी गेराया काय शिमीयात लुमंका ति। जि महनोमय वनाबलय वं जितः तसकं सराः ब्युगु खः। व यर्दन खुसि सिथय जितः नापलाः वःबलय जिं ‘छन्त तरवारं स्याये मखु’ धकाः जिं परमप्रभुया नामय पाफयागु खः।* ”
- 9 तर छं वयात सजाँय मब्यूसै त्वःते मते। छ बुद्धि दुम्ह मनू खः, वयात छु यायेमाः व छं बांलाक सी। वयागु तुयुगु सँ पातालय हिनापं वनेमाः।”
- 10 अले दाऊद थः पुर्खात थें सित, वयात दाऊदया शहरय* थुन।
- 11 हेब्रोनय न्हयदँ व यरूशलेमय स्विस्वदँ यानाः वं इस्राएलय पिइदँ तक शासन यात।* ”
- 12 सोलोमन थः अबु दाऊदया सिंहासनय च्वन। वयागु शासन बल्लाक पलिस्था जुल।* ”
- सोलोमनया सिंहासन थापं जूगु
- 13 हग्गीतया काय अदोनियाह सोलोमनया मां बतशेबायाथाय वल। बतशेबां वयात न्यन, “छु छ बांलाःगु मति तयाः वयागु खः ला?”

* 1:50 १:५० इमिगु वेदीया प्यंगु कुन्चाय पेपु नेकू थें च्वंगु छुं दइगु, सं मनू वेदी दुथाय विस्युं वनाः उकिया नेकूयात ज्वनाच्चन धाःसा, सुनानं वयात स्याइ मखु धयागु इमिसं तायकिगु। स्वयादिसँ प्रस २१:१३-१४ ✨ 2:5 २:५ २ शम् ३:२७; २०:१० ✨ 2:7 २:७ २ शम् १७:२७-२९ ✨ 2:8 २:८ २ शम् १६:५-१३; १९:१६-२३

* 2:10 २:१० दाऊदया शहर अर्थात यरूशलेम, स्वयादिसँ २ शम् ५:७,९ ✨ 2:11 २:११ २ शम् ५:४-५; १ इति ३:४ ✨ 2:12 २:१२ १ इति २९:२३

वं लिसः बिल, “खः, बांलाःगु मति वयागु खः।”

14 वं अज्ज थथे धाल, “जिं छितः छता खँ धायेमाःगु दु।”

बतशेबां धाल, “धा।”

15 अदोनियाहं धाल, “थ्व राज्य जिगु खः धकाः छिं सि हे स्यु। इम्राएलयापि फुक्क मन्तयसं जि जुजु जुइ धकाः बिचाः याःगु खः। तर फुक्क खँ अःखः जुल। राज्य जिमि किजायागु जुल। छायाःसा परमप्रभुयागु इच्छा थ्व हे खः।

16 आः जिं छितः छगू बिन्ति याये, म्हां धयादी मते।”

वं धाल, “व छु खः, धा।”

17 वं धाल, “जुजु सोलोमनं छिं धयादीगु खँ म्हां धयादी मखु धकाः जिं स्यु, जिं शूनम्मी अबीशगयात ब्याहा याये दयेमा धकाः सोलोमन जुजुयात बिन्ति यानाबियादिसँ।”*

18 बतशेबां लिसः बिल, “ज्यु, छंगु निति जिं जुजुलिसँ खँ ल्हानाबी।”

19 उकिं अदोनियाहया निति खँ ल्हानाबीत बतशेबा जुजुयाथाय् वन। जुजु वयात लसकुस यायेत दन, अले वयात भागियानाः सिंहासनय् च्वन। थः मांया निति छगू सिंहासन कायके छवल, अले व जुजुया जवपाखे च्वन।

20 वं धाल, “जिं छन्त छगू चिधंगु बिन्ति यायेमाःगु दु। म्हां धाये मते।”

जुजुं लिसः बिल, “धयादिसँ मां, जिं म्हां धाये मखु।”

21 वं धाल, “शूनम्मी अबीशगया ब्याहा छिमि दाजु अदोनियाहलिसँ यानाब्यु।”

22 जुजु सोलोमनं थः मांयात लिसः बिल, “अदोनियाहया निति छिं छाया शूनम्मी अबीशगयात हे फवनादीयागु? छिं वयागु निति राज्य हे फवनादीगु जूसा नं ज्युगु नि! व जिमि दाजु खः, अले अबियाथार पुजाहारी व सस्याहया काय् योआबं वयागु पंलीगु दु धकाः छिं स्यु।”

23 अले सोलोमन जुजुं परमप्रभुया नामय् पाफयाः धाल, “थ्व बिन्तिया निति अदोनियाहं थःगु ज्यान बी म्वाल धाःसा परमेश्वरं जिलिसँ बांमलाःगु व्यवहार यानादीमा।

24 आः जितः जिमि अबु दाऊदया सिंहासनय् तयादीम्ह व थःगु बचकथं जिगु वंश थापं यानादीम्ह म्वानाच्वनादीम्ह परमप्रभुया नामय् जिं धाये, थौं हे अदोनियाहयात स्यायेगु जुइ!”

25 अथे जुयाः जुजु सोलोमनं यहोयादाया काय् बनायाहयात आज्ञा बिल, वं वनाः अदोनियाहयात स्यानाबिल।

26 अबियाथार पुजाहारीयात जुजुं धाल, “छ अनातोत गामय् थःगु छैय् हँ। छ स्यायेमाःम्ह खः, अयनं जिं आः छन्त स्याये मखुनि। छायाःसा छं जिमि अबु दाऊदया न्ह्यःने परमप्रभुया सन् क्वबीगु खः, अले वय्कःया फुक्क दुःखकष्टय् छं नं ब्वति काःगु खः।”*

27 उकिं सोलोमनं अबियाथारयात परमप्रभुया पुजाहारीया ज्यां लिकाल। थुकथं शील्योय् एलीया घरानाया बारे परमप्रभुं धयादीगु वचन पूवन।*

योआबयात स्याःगु

28 थ्व खँ योआबयाथाय् थ्यन। वं अदोनियाहया पंत्युगु खः, अब्शालोमयागु धाःसा मखु। व परमप्रभुया पालय् बिस्युं वन अले वेदीया नेकू ज्वनाच्वन।*

29 योआब बिस्युं वनाः परमप्रभुया पालय् वेदीया लिक्क च्वनाच्वंगु दु धइगु खँ सोलोमनं न्यन। सोलोमन जुजुं यहोयादाका काय् बनायाहयात आज्ञा बिल, “हँ, वयात कयकाः स्या!”

30 वं परमप्रभुया पालय् दुहां वनाः योआबयात धाल, “जुजुं थथे धयादी, ‘पिहां वा।’ ”

योआबं लिसः बिल, “वये मखु, जि थन हे सी।”

बनायाहं लिहां वनाः जुजुयात योआबं धाःगु खँ कन।

31 सोलोमनं धाल, “योआबं धाःथे या। व दुथाय् वेदीया न्ह्यःने हे वयात स्यानाः थुनाब्यु। थुकथं छं योआबं दोष मद्रुपिं मन्तयत स्याःगु दोष जि व जिमि बौया परिवारपाखें चीकाबी।

32 जिमि बौ दाऊदं मसीकं योआबं निम्ह मन् स्याःगुलि परमप्रभुं वयात सजाँय बियादी। योआबं थः स्वयाः भिंपिं निम्ह स्वजापिं मन्त इम्राएलया सेनापति नेरया काय् अबनेर व यहदाया सेनापति येतेरया काय् अमासायात तरवारं स्याःगु खः।

33 इमिगु हिया दोष योआब व वया सन्तानया छेनय् न्ह्याबलें दयाच्वनेमा। तर दाऊद व वय्कःया सन्तान, वय्कःया परिवार व वय्कःया सिंहासनय् परमप्रभु पाखेंया शान्ति न्ह्याबलें दयाच्वनेमा।”

34 उकिं यहोयादाया काय् बनायाहं वेदीइ थाहां वनाः योआबयात स्यानाबिल, अले मरुभूमिइ वयागु हे जमिनय् वयात थुनाबिल।

35 जुजुं यहोयादाया काय् बनायाहयात योआबया थासय् सेनापति ल्यल, अले अबियाथारया थासय् सादोकयात पुजाहारी ल्यल।

शिमीयात स्याःगु

- 36 अनलि जुजु शिमीयात सःताः धाल, “यस्शलेमय् थःगु छँ दयकाः अन हे च्वँ। शहर त्वःताः छ गनं वने मते।
- 37 गुरुन्हु शहर त्वःताः किद्रोन खुसिचा छिनावनी उखुन्हु छ सी। अथे याःसा छंगु हिया दोष छंगु हे छेनय लाइ।”
- 38 अले शिमी जुजुयात धाल, “छिं धयादीगु खँ बांलाः। जिमि प्रभु महाराजं थः च्यःयात धयादीगु थें जिं याये।” अथे जुयाः शिमी यस्शलेमय् ताःई तक च्वन।
- 39 तर स्वदँ लिपा वया निम्ह दास गातया जुजु माकाया काय् आकीशयाथाय् बिस्सुं वन। थः दासत गातय् दु धइगु खँ शिमी न्यन।
- 40 अले व गधयाय् म्हाय् काठी चिनाः इमित मालेत गातय् आकीशयाथाय् वन। इपि निम्हय्सितं लुइकाः शिमी छँय् लितहल।
- 41 शिमी यस्शलेम त्वःताः गातय् वंगु सियाः
- 42 सोलोमनं वयात सःताः धाल, “छु जिं छन्त परमप्रभुया नामय् पाफ्यकागु मखु ला? अले छन्त जिं ‘गुरुन्हु छं मेथाय् वनेत थ्व थाय् त्वःती उखुन्हु छ धात्थें सी धकाः ख्याच्चः बियागु मखु ला?’ अले छिं धयादीगु खँ बांलाः, ‘छिं धाःथें जिं याये धकाः धयागु मखु ला?’
- 43 परमप्रभुया नामय् थम्हं पाफःगु व जिगु आज्ञा छं छाय् मानय् मयानागु?”
- 44 अले जुजुं शिमीयात थथे नं धाल, “जिमि अबु दाऊदयात याःगु फुक्क मभिगु ज्या छं लुमकातःगु दु। उकिया निंति आः परमप्रभुं छन्त सजाँय बियादीत्यंगु दु।
- 45 तर सोलोमन जुजुयात सुवाः दइ अले परमप्रभुया न्हाःने दाऊदया सिंहासन न्हाबलें सुरक्षित जुयाच्चनी।”
- 46 अले जुजुं बनायाहयात आज्ञा बिल। व पिहां वन, अले वं शिमीयात कय्काः स्यात।
- थुकथं राज्यया फुक्क अधिकार सोलोमनया ल्हातय् वल।

3

सोलोमनं बुद्धिया निंति प्रार्थना याःगु

२ इति १:३-१२

- 1 सोलोमनं मिश्र देशयाम्ह जुजु फारोलिसैं ब्याहाया स्वापु तल। वं वया म्हाय्यात ब्याहा यात। थःगु दरबार, परमप्रभुया देगः व यस्शलेमया छचाःखेरं परखाः दयके सिमधःतले सोलोमन जुजुं वयात हयाः दाऊदया शहरय् तल।
- 2 उबलय् तक परमप्रभुया नांया इज्जतया निंति देगः मदय्कूगु जुयाः मन्तय्सं थथःगु लागायगु आराधना याइगु थासय् बलि बियाच्चंगु जुल।
- 3 सोलोमनं व हे लागायगु आराधना याइगु थासय् बलि बीगु अले धुपँय् च्याकेगु बाहेक थः अबु दाऊदं दय्कूगु नियम पालन यानाः परमप्रभुयात थःगु माया क्यन।
- 4 सोलोमन जुजु गिबोनय् बलि छायात वन, छायाधाःसा आराधना यायेगु थाय् मध्ये अन दकलय् महत्व दुगु वेदी दु। वं द्रुःछिम्ह पशु स्याके बियाः वेदीइ होमबलि छाल।
- 5 गिबोनय् परमप्रभु परमेश्वर चान्हय् म्हागसय् खनेदय्क झायाः वयात धयादिल, “छन्त छु माल? फ्वँ, व जिं बी। छन्त छु यः?”
- 6 सोलोमनं लिसः बिल, “छिं जिमि बाः दाऊदयात तःधंगु दयामाया क्यनादिल, छायाधाःसा वय्कः छिगु न्हाःने इमान्दार व विश्वास याये बहःम्ह जुयाजुल। छिं आः तक नं वयात तःधंगु दयामाया क्यनाच्चनादीगु दु। आः वय्कःया लिपा सिंहासनय् च्वनेत छिं वय्कःयात थौं छम्ह काय् बियादीगु दु।
- 7 “आः, हे परमप्रभु जिम्ह परमेश्वर, छिं थः दासयात वय्कःया थासय् जुजु दय्कादीगु दु। तर जि ला मचा हे तिनि, गय् यानाः जिं राजकाज यायेमाःगु खः व जिं मस्यु।
- 8 थन छिकपिनि दास छिं ल्ययादीपि मन्तय् दथुइ दु। इपि यक्व दुगुलि इमित ल्याः खाये फइ मखु।
- 9 उकिं छिकपिनि प्रजायात खःकथं शासन यायेगु बुद्धि थः दासयात बियादिसँ। थुकिं जिं भिं व मभिंया दथुइ छु पाः व म्हासीके फइ। मखुसा गथे यानाः जिं थुलिमछि मन्तयत् शासन याये फइ?”
- 10 सोलोमनं बुद्धि फ्वंगुलि परमप्रभु लयतायादिल।
- 11 अले परमेश्वरं वयात धयादिल, “छं थःगु लागि ताहाकःगु आयु वा धन-सम्पत्ति नां वा थः शत्रुत सीगु मफ्वंसें खःकथं जिमि प्रजायात न्याय यायेत बुद्धि फ्वन।
- 12 उकिं जिं छं धाःथें हे यानाबी। न्हापा सुयातं मदुगु व लिपा नं सुयातं मदइगु बुद्धि व थुइके फइगु मन जिं छन्त बी।
- 13 छं मफ्वंगु खँ नं जिं छन्त बी, अर्थात धन-सम्पत्ति व इज्जत। उकिं यानाः छंगु जिवंकाछि जुजुपि मध्ये छ थें जाःम्ह सुं नं दइ मखु।
- 14 छ छिमि बौ दाऊद थें जिगु लँय् जुल धाःसा अले वं थें जिगु नियम व विधि मानय् यात धाःसा जिं छन्त ताहाकःगु आयु बी।”
- 15 सोलोमनया न्हालं चाल। व ला म्हागस खः धकाः वं सिल।

व यस्शलेमय लिहां वनाः परमप्रभुया बाचाया सनूया न्ह्यःने दनाः परमप्रभुयात होमबलि व मेलबलित छाल। अनलि वं थः फुक्क भारदारतयत भवय नकल।*

सोलोमन व निम्ह वेश्या

16 छन्हु निम्ह वेश्या जुजुया न्ह्यःने वयाः दन।

17 छम्हयसिनं धाल, “हे महाराज! थ्व मिसा व जि छखा हे छैय च्वनेगु खः। अन व जिनापं दुबलय हे जिं छम्ह काय बुइका।

18 जि मचा बगु स्वन्हु दुखुन्हु हे थ्व मिसां नं छम्ह काय बुइकल। छैय जिपिं निम्ह हे जक दु, मेपिं सुं हे मद्दु।

19 “चान्हय घेनाच्चंबलय थ्व मिसाया म्हं ल्हाःगुलि सासः कुनाः थ्वया मचा सित।

20 अथे जुयाः चान्हय जि घनाच्चनाबलय थ्व मिसा दनाः जिथासं जिमि काययात ल्हनाः यंकल। अले वयात थःगु लासाय तयाः सीम्ह मचायात जिगु लिक्क तयाबिल।

21 कन्हय खुन्हु सुथय दनाः मचायात दुरु त्वके धकाः स्वयाबलय मचा सी धुंकल खनिसा। सुथय निभाः त्वयेधुंकाः बांलाक स्वयाबलय व मचा जिम्ह मचा मखु धकाः जिं सिल।”

22 मेम्ह मिसां धाल, “मखु! थ्व म्वाःम्ह मचा जिमि काय खः, सीम्ह मचा छिमि काय खः।”

तर न्हापायाम्ह मिसां धाल, “मखु! सीम्ह मचा छिमि काय खः, म्वाःम्ह मचा जिमि काय खः।” थुकथं इपिं जुजुया न्ह्यःने ल्वानाच्चन।

23 अले जुजुं धाल, “छम्हयसिनं धाइगु, ‘थ्व म्वाःम्ह जिमि काय, सीम्ह छिमि काय खः,’ अले मेम्हयसिनं धाइगु, ‘मखु! छिमि काय ला सीम्ह खः, म्वाःम्ह ला जिमि काय खः।’ ”

24 जुजुं धाल, “छपु तरवार हजि।” तरवार हयेधुंकाः

25 जुजुं धाल, “म्वाःम्ह मचायात पालाः निब्व यानाब्यु! निम्हयसितं बच्छि बच्छि इनाब्यु।”

26 जुजुं उलि धायेवं म्वाःम्ह मचाया मांयात मचा खनाः तसकं माया वन। अले वं जुजुयात धाल, “महाराज! मचायात स्यानादी मते! म्वाःम्ह मचा वयात हे बियादिसँ।”

मेम्ह मिसां धाःसा थथे धाल, “जिपिं निम्हयसितं मचा बियादी मते। वयात निब्व यानादिसँ।”

27 अले जुजुं धाल, “व मचायात स्याये मते। न्हापांम्ह मिसायात हे व मचा ब्यु, मचाया धात्थेयाम्ह मां व खः।”

28 जुजुं याःगु थ्व फैसला इस्त्राएल देशयापि फुक्क मन्तयसं सिल। अले इमिसं थः जुजुया भय काल। इमिसं वयाके न्याय यायेत परमेश्वरयागु बुद्धि दु धइगु खँ सीकल।

4

सोलोमनया ततःधंपिं हाकिमत

1 थुकथं सोलोमन जुजुं इस्त्राएल न्यंक शासन यात।

2 वया मू मू हाकिमत थुपिं खः –

सादोकया काय अजर्याह – पुजाहारी

3 शीशायया कायपिं एलीहोरेफ व अहियाह – छ्यान्जेत।

अहीलूदया काय यहोशापात – इतिहास च्वइम्ह।

4 यहोयादाया काय बनायाह – सेनापति।

सादोक व अबियाथार – पुजाहारीत।

5 नातानया काय अजर्याह – जिल्लायापिं बडा-हाकिमतय हाकिम।

नातानया काय जाबूद – पुजाहारी व जुजुयात सल्लाह बीम्ह।

6 अहीशार – दरबारया सम्पत्ति स्वइम्ह।

अब्दाया काय अदोनीराम – दास थें ज्या याइपिनि नायः।

7 इस्त्राएल फुक्कभनं सोलोमनया झिनिम्ह जिल्लाया बडा-हाकिमत दु, इमिसं जुजु व जुजुया परिवारया लागि नयेगु नसा बन्दोबस्त याइगु खः। इपिं छम्ह छम्हयसिनं दैय छकः छगू छगू लाया लागि नयेगु नसा बन्दोबस्त यायेमाः।

8 इमिगु नां थथे दु –

एफ्राइमया पहाडी देशय – बेन-हर।

9 माकाज, शाल्बीम, बेथ-शेमेश व

एलोन-बेथहानानय – बेन-देकेर,

10 अरूबोतय – बेन-हेसेद

(थ्वयागु जिम्माय सोको व हेपेरया फुक्क देश दु),

11 नापोत डोरय – बेन-अबीनादाब,

- (सोलोमनया म्हाय् ताफातयात थ्वं ब्याहा या:गु ख:),
- 12 तानाक व मगिद्धो व यिजरेल क्वय्या
सार्तानया लिक्क दुगु बेथ- शान फुक्कभनं,
हाबिल महोला व योक्माम तक – अहीलूदया काय् बाना,
- 13 रामोत-गिलादय् – बेन-गेबर
(थ्वयागु जिम्माय् गिलादय् दुगु मनश्शेया काय् याईरया बस्तीत व
बाशानय् दुगु अर्गोबया जिल्ला अले मू लुखाय् कँय्या बार दुगु
पखालं घेरय् यानात:गु खुइगू तत:धंगु शहरत नं दु),
- 14 महनोमय् – इद्येया काय् अबीनादाब।
- 15 नप्तालीइ – अहीमास।
(थ्वं सोलोमनया म्हाय् बासमतयात ब्याहा या:गु ख:)
- 16 आशेर व आलोतय् – हशैया काय् बाना,
17 इस्साखारय् – पास्हया काय् यहोशापात,
18 बेन्यामीनय् – एलाया काय् शिमी,
19 गिलादय् – ऊरीया काय् गेबेर
(एमोरीतय् जुजु सीहोन व बाशानया जुजु ओगया देश)।
व उगु जिल्लायाम्ह छम्ह हे जक बडा-हाकिम ख:।

सोलोमनया न्हियान्हिथंया नसा

- 20 यहदा व इस्राएलयापिं मनूत समुद्र सिथय् च्वंगु फि थें हे यक्व दु। इपिं सकसिके नयेत्वनेत माक्व दु, अले इपिं लयता:।
- 21 यफ्रेटिस खुसिनिसें कया: पलिशतीतयगु देश व मिश्रया सिमाना तकयागु फुक्क देशय् सोलोमनं शासन याइगु ख:। अन च्वंपिं मनूतयसं सोलोमनयात कर पुलिगु, वयागु जिवंकाछि हे इपिं वयागु अधीनय् च्वन।*
- 22 सोलोमनया दरबारय् नयेत छन्हुया लागि न्हयेन्यामुऱि (७५) भिंगु छुचुं, सछि व नेयमुऱि (१५०) अन्न,
23 झिम्ह लहिनात:पिं द्रुहंत, निइम्ह रथ्य:यापिं द्रुहंत अले सछिम्ह (१००) फै-च्वलयनापं चल्ला, हरिण, जरायो व खाचा मा:।
- 24 वं यफ्रेटिस खुसिया पच्छिमपाखेया फुक्क देश, अर्थात तिफसानिसें कया: पच्छिमपाखे गाजा तक शासन याइगु ख: अले प्यखें शान्ति दु।
- 25 सोलोमनयागु जिवंकाछि हे उत्तरय् दाननिसें कया: दच्छिनय् बेशेबा तक यहदा व इस्राएल याउँक च्वन, फुक्क मनूत थथ:गु दाखमा व य:मरिमाया क्वय् याउँक च्वन।
- 26 सोलोमनया रथया सलत तयेत प्यद्रु: (४,०००) क्वथात दु। वया झिनिद्रु:म्ह (१२,०००) सल दु।*
- 27 वया झिनिम्ह जिल्लया बडा-हाकिमतयसं थथ:गु पा: वइगु लाय् सोलोमन जुजु व वलिसें नइपिनिगु लागि मा:गु नयेगु नसा बन्दोबस्त याइगु। छुकियागु नं मगा:मचा: मजुइमा धका: इमिसं स्वइगु।
- 28 इपिं छम्ह छम्हयसिनं थथ:गु पा: वइबलय् सल व रथया सलया नितिं नं तछव व छवालि तय्के छवइगु।

सोलोमनया ज्ञान

- 29 परमेश्वरं सोलोमनयात यक्व बुद्धि व ज्ञान अले समुद्र सिथय् च्वंगु फि ति हे दुग्यां बियादिल।
- 30 पुर्बयापिं व मिश्रयापिं फुक्क बुद्धि दुपिं मनूत स्वया: सोलोमन यक्व बुद्धि दुम्ह ख:।
- 31 व मेपिं फुक्क मनूत स्वया: बुद्धि दुम्ह ख:। एज्री एतान अले माहोलया काय्पिं हेमान, कलकोल व दर्दा स्वया: नं व यक्व बुद्धि दुम्ह ख:। वया नां ज:ख: च्वंगु फुक्क जाति जातितयथाय् न्यनावन।*
- 32 वं स्वद्रु:पु (३,०००) हितोपदेश व द्रु:छि व न्यापु (१,००५) म्ये च्वल।*
- 33 वं स्वासिमाया बारे लेबनानया स्वसिमानिसें कया: अंगलय् बुयावइगु हिसप तकया बारे बयान यात। वं पशु, झंग: व घिसय् जुयाजुइपिं जन्तु व न्याया बारे नं स्यन।
- 34 सोलोमनयागु बुद्धिया बारे स्यूपिं संसारयापिं फुक्क जुजुपिन्सं छवयाह:पिं फुक्क जातियापिं मनूत वयागु बुद्धिया खँ न्यनेत वयाथाय् वइगु।

5

देग: दय्केगु तयारी

२ इति २:१-१८

☆ 4:21 ४:११ उत १५:१८; २ इति १:२६ ☆ 4:26 ४:२६ १ राज १०:२६; २ इति १:१४; १:२५ ☆ 4:31 ४:३१ भज ८९ ☆ 4:32 ४:३२ हितो १:१; १०:१; २५:१; श्रेष्ठ १:१

- 1 सोलोमन थः अबु दाऊदया थासय् जुजु अभिषेक जूगु दु धइगु खँ न्यनाः टुरोसया जुजु हीरामं वयाथाय् दूतत छवल। छायाधाःसा व न्हाबलें दाऊदनापं मिलय् जुयाच्वंगु खः।
- 2 सोलोमनं हीरामयात थ्व खबर छवल —
- 3 “थःगु जःखः च्वंगु शत्रु देशतनापं जिमि अबु दाऊदं लडाइँ याना हे च्वनेमाल। उकिं परमप्रभुं वयकःया शत्रुतयत् वयकःया अधीनय् तया मदितले परमप्रभु थः परमेश्वरया नांया निति वयकलं देगः दयकादी मफुगु खँ छिं सी हे स्यू।
- 4 तर आः परमप्रभु जिमि परमेश्वरं जितः प्यखेरं आराम बियादीगु दु, उकिं आः जिगु सुं शत्रु मदु, छुं मभिगु घटना नं जुयाच्वंगु मदु।
- 5 स्वयादिसँ, परमेश्वरं जिमि अबु दाऊदयात थथे धयादीगु खः, ‘जिं छंगु थासय् सिंहासनय् तयाम्ह कायनं हे जिगु नांया निति देगः दयकी।’ आः जिं जिमि परमप्रभु परमेश्वरया इज्जतया निति उगु देगः दयकेगु क्वःछिनागु दु।*
- 6 “उकिं छिं जिगु निति लेबनानया देवदास्या सिमा पालेत आज्ञा बियादिसँ। जिमि मनूतयसं छिकपिनि मनूतनापं मिलय् जुयाः ज्या याइ। छिं गुलि ज्याला क्वःछिनादिल उलि हे ज्याला जिं छिकपिनि मनूतयत् बी। सीदोनीत थें जिपिं सिं पाले सःपिं मखु धकाः छिं सी हे स्यू।”
- 7 सोलोमनया थ्व खँ न्यनाः हीराम तसकं लय्ताल, अले वं थथे धाल, “थौं परमप्रभुया प्रशंसा जुइमा, छायाधाःसा थ्व तःधंगु जातियात शासन यायेत दाऊदयात छम्ह बुद्धि दुम्ह काय् बियादीगु दु।”
- 8 अले हीरामं सोलोमनयात थ्व खबर छवयाहल,
“छिं छवयाहयादीगु खबर जिथाय् थ्यन, छितः माक्व देवदास्या सिं व थसिं जिं छितः बी।
- 9 जिमि मनूतयसं लेबनानं सिं भूमध्यसागर तक हइ। अले सिंयात चिनाः नांचा थें दयकाः छिं धाःथाय् चुइकाछवयाहये। अन जिं सिं फ्यके बी। अले छिं यंकादिसँ। छिं जिगु परिवारया लागि नयेगु नसा बियाः जिगु इच्छा पूरा यानादिसँ।”
- 10 उकिं हीरामं सोलोमनयात वयागु इच्छा कथं देवदास्या सिं व थसिं छवयाबिल।
- 11 सोलोमनं हीरामयात वयागु दरबारय् नइपिन्त नकेत दँयदसं ५०,००० मुरी छव व ४,५०० लिटर भिगु जैतूनमाया शुद्धगु चिकं बीगु यात।
- 12 परमप्रभुं थःगु बचकथं सोलोमनयात बुद्धि बियादिल। हीराम व सोलोमन मिलय् जुयाच्वन। इमिसं थःथवय् सन्धि नं यात।
- 13 सोलोमन जुजु इस्राएलया फुक्क थासं ३०,००० म्ह मनूतयत् सितिकं ज्या याकेत मुंकल।
- 14 वं इमित छगू छगू लाय् १०,००० म्ह — १०,००० म्ह यानाः पालंपाः लेबनानय् छवइगु, इपिं लच्छि लेबनानय् व निला छँय् च्वनीगु। अदोनीराम थुपि सितिकं ज्या याइपिनि नायः खः।*
- 15 सोलोमनया ७०,००० म्ह कु क्वबिपिं व पहाडय् ८०,००० म्ह ल्वहं चाइपिं दु।
- 16 थ्व ज्या याइपिं मनूतयगु ज्या स्वयेत सोलोमनया ३,३०० म्ह नायःत नं दु।
- 17 सोलोमन जुजुया आज्ञा कथं इमिसं देगःया जग तयेत तसकं भिगु ततःग्वःगु ल्वहं चानाः लिकाल।
- 18 गेबालया मनूतनापं सोलोमन व हीरामया कारीगरतयसं देगः दयकेत सिं व ल्वहं चानाः तयार यात।

6

सोलोमनं देगः दयकूगु

२ इति ३:१-१४

- 1 इस्राएलीत मिश्र देशं पिहां वःगु प्यसः व चयदँ (४८०) लिपा, सोलोमनं इस्राएलय् राज्य यानाच्वंगु प्यंगूगु दँया जीभ* धाःगु निगगु लाय वं परमप्रभुया देगः दयकेगु ज्या शुरू यात।
- 2 जुजु सोलोमनं परमप्रभुया निति दयकूगु देगः २७ मिटर ताहाकःगु व ९ मिटर तब्यागु व १३.५ मिटर तज्जाःगु खः।
- 3 देगःया मू क्वथाया न्हाःने च्वंगु दलान देगःया ब्या ति हे ९ मिटर ताहाः। देगःया न्हाःनेपाखे व ४.५ मिटर पिहां वःगु दु।
- 4 हानं वं देगलय् चिब्यागु तिकिइयाःत दयकल।
- 5 मू क्वथा व तसकं पवित्रगु थाय्या अंगःया अःखःपाखे व देगःया प्यखेरं अंगःनापं स्वानाच्वंगु क्वथात दयकल।
- 6 दकलय् क्वय्या २.२ मिटर तब्या। दथुइया तँ २.७ मिटर तब्या अले दकलय् च्वय्या तँ ३.१ मिटर तब्या। धलि अंगलय् दुवामवनेमा धकाः क्वथात देगःया अंगःतनापं स्वाकातःगु दु गगु अंगलय् फलय् लिधनाच्वंगु दु।
- 7 देगः दयकूबलय् ल्वहंया खानिइ हे चाना हःगु कुचात जक छयल। देगः दयकाच्वंतले उगु थासय् मुगः, कतां वा छुं नं कथंयागु नया ज्याभःया सः ताये मदु।
- 8 दकलय् क्वय् च्वंगु तँया लुखा देगःया दच्छिनपाखे दु। अनं दथुइयागु व दकलय् च्वय्यागु तँय वनेत स्वहाने दु।
- 9 थुकथं धलि व देवदास्या सिं पति उकिया पौ दयकाः वं देगः सिधयकल।
- 10 वं देगःया प्यखेरं चिचिकुगु क्वथा दयकल। छगू छगू क्वथा २.२ मिटर तजाः। अले स्वसिमाया सिंया धलिमं देगःनापं स्वाःगु दु।

* 5:5 ५:५ २ शम् ७:१२-१३; १ इति १७:११-१२ * 5:14 ५:१४ १ राज १२:१८ * 6:1 ६:१ उबलय् जीभ धाःगु ला इस्राएलीतयगु पात्रय् निगगु ला खः। नेपाःया पात्रकथं थ्व बैशाखय् ला। थ्व घटना ई.पु. १६६ लय् जूगु खः।

- 11 परमप्रभुया थ्व वचन सोलोमनयाथाय् वल-
- 12 “छ दयकाच्चंगु थ्व देगःया बारे धाःसा थथे जुइ- छ जिगु विधि व नियम मानय् यात धाःसा अले जिगु आज्ञा मानय् यात धाःसा जिं छिमि बौ दाऊदयात बियागु बचं छपाखें पुरा याये।*
 13 अले जि इस्राएलया दथुइ च्वने, जिं जिमि प्रजा इस्राएलयात गुबले नं त्वःते मखु।”
 14 थुकथं सोलोमनं परमप्रभुया देगः दयके सिधयकल।
 15 वं देगःया अंगलय् दुनेपाखे देवदास्या सिंपौ बनिसें कयाः धलि तक हे तयाबिल। अले देगःया बैय् धाःसा थसिया सिंपौत लायाबिल।
 16 देगः दुने ल्युनेपाखे वं बनिसें धलि तक देवदास्या सिंपौत मिलय् यानाः ९ मिटर ताहाकःगु महा-पवित्रगु थाय् दयकल।*
 17 महा-पवित्रगु थाय्या न्ह्यःनेया पवित्रगु क्वथा १८ मिटर ताहाः।
 18 देगःया दुने पाखेया देवदास्या सिंई धाःसा ह्याच्चंगु स्वां व लौकाया बुता कियातःगु दु। उपि फुक्क देवदास्यागु खः। ल्वहं छगः नं खने मदु।
 19 देगःया दुनेपाखे परमप्रभुया बाचाया सनू तयेत वं व महा-पवित्रगु थाय् दयकल।
 20 थ्व महा-पवित्रगु थाय् ९ मिटर ताहाकः ९ मिटर तब्या अले ९ मिटर तःजाः। महा-पवित्रगु थाय्या लिक्क पिने वं देवदास्या सिं दयकूगु थ्व वेदीयात भिंगु लुं भुनाबिल।
 21 सोलोमनं देगःया दुनेया ब्वयात भिंगु लुं भुनाबिल, अले वं लुंया सिखःयात सालाः लुं भुनातःगु महा-पवित्रगु थाय् न्ह्यःने थयंकाबिल।
 22 थुकथं वं दुनेया ब्व फुक्कयात लुं भुनाबिल। वं पवित्रगु थाय्या न्ह्यःनेयागु वेदीयात नं लुं भुनाबिल।*
 23 महा-पवित्रगु थासय् वं जैतूनया सिंयागु ४.४ - ४.४ मिटर तज्जाःपिं निम्ह करूब† दयकल।
 24 छम्ह करूबया निपुं पपू २.२ - २.२ मिटर ताहाः, अले मेगु नं २.२ मिटर ताहाः। अथे जुयाः छपु पपूया च्चकां मेगु पपूया च्चका तक ४.४ मिटर दु।
 25 मेम्ह करूबया नाप नं ४.४ मिटर दु, छायाःसा निम्हं करूब छगू हे नाप व छगू हे आकारयापिं खः।
 26 निम्हं करूब ४.४ मिटर तज्जाः।
 27 वं उपि करूबतय्त देगःया महा-पवित्र थासय् तल। उमिगु पपू थुकथं न्यनावंगु दु कि छम्ह करूबया छपु पपुतिं छेपाखेया अंगःयात थ्यूगु दु, मेम्ह करूबया छपु पपुतिं मेखे पाखेया अंगःयात थ्यूगु दु। अले उमिगु मेगु निपु पपुतिं क्वथाया दथुइ थ्यूगु दु।
 28 वं उपि करूबतय्त लुं भुनाबिल।
 29 देगःया महा-पवित्रगु थाय् व पवित्रगु थाय्या छचाःखेरं अंगलय् वं करूब, ताय्गः सिमात व ह्याच्चंगु स्वांयागु बुता किल।
 30 वं देगःया दुनेयागु व पिनेयागु क्वथाया बँ नं लुं भुनाबिल।
 31 महा-पवित्रगु थाय्या लुखाया नितिं न्याकुंलाःगु थां दुगु जैतूनया सिंयागु लुखात दयकल।
 32 अले उपि लुखाय् वं करूबत, ताय्गः सिमा व ह्याच्चंगु स्वांया बुता कियाबिल। अले वं करूबत व ताय्गः सिमायात लुंया पातां भुनाबिल।
 33 अथे हे यानाः वं देगःया पवित्र थाय्या लुखाया नितिं जैतूनया सिंया प्यकुंलाःगु थांत दयकल।
 34 वं हतय् चाःहिलिगु निपा खापा दुगु थसिया निगू लुखा दयकल।
 35 वं उकी करूबत, ताय्गः सिमा व ह्याच्चंगु स्वांया बुता कियाबिल। अले उपि बुतायात उत्थें यानाः लुं भुनाबिल।
 36 अले वं दुनेया चुक मिलय् यानाः चानातःगु ल्वहंया स्वइवः यानाः व देवदास्या धलिया छइवः यानाः दयकल।
 37 प्यंगूगु दँया जीभ लाय् परमप्रभुया देगःया जग तल।
 38 झिंछगूगु दँया बूल‡ धाःगु च्यागूगु लाय् नमूनाकथं व देगः दयके सिधयकल। थुकथं वं न्हयदँ बिकाः उगु देगः दयकल।

7

सोलोमनं थःगु दरबार दयकूगु

- 1 सोलोमनं थःगु दरबार नं दयकल। व सिधयकेत झिंस्वदँ (१३ दँ) बित।
 2 वं पिइप्यंगू (४४) मिटर ताहाकःगु, निइनिगू (२२) मिटर तब्यागु, झिंस्वंगू व बागू (१३.५) मिटर तःजाःगु, प्यइवः देवदास्या थां दुगु, उकिया च्वय देवदास्या हे धलि दुगु “लेबनानया गुँ” धाःगु दरबार दयकल।
 3 थामय् दिनाच्चंगु उपि धलिया च्वय देवदास्या पौ तयाबिल। छगू छगू इवल्य् झिंन्यापु (१५) धलि यानाः मुक्कं पिइन्यापु (४५) धलि दु।

* 6:12 ६:१२-१३ २ शमू ७:१२-१६; यर ७:१-१५; २६:१-६ ✨ 6:16 ६:१६ प्रस २६:३३-३४ ✨ 6:22 ६:२२ प्रस ३०:१-३ † 6:23 ६:२३ करूब थ्व कथंयाम्ह स्वर्गदूतयात इमिसं करूब धाइगु, थ्व कथंयाम्ह स्वर्गदूत गय्चवं धकाः सुनानं बांलाक मस्यु। स्वयादिसँ प्रस २५:१८-२० ‡ 6:38 ६:३८ झिंछगूगु दँया बूल उबलय, बूल धाःगु ला इस्राएलीतय्गु पात्रय् च्यागूगु ला खः। थ्व नेपाःया पात्रकथं कार्तिक/मंसिरपाखे ला। इमिसं ई.पु. १५९ लय् देगः दयकेगु ज्या सिधयकल।

- 4 उकिया इया:त थवंथः स्वकातःगु स्वंगू इवः तज्जाः यानाः दयकूगु दु।
 5 फुक्क लुखाया चौकोसत प्यकूं लाः। उपि थवंथः स्वकातःगु स्वंगू इवल्य् न्ह्यःनेपाखे दु।
 6 वं निइनिगू (२२) मिटर ताहाकःगु व झिंस्वंगू व बागू (१३.५) मिटर तब्यागु थामं घेरय् यानातःगु चुक दयकल। उकिया न्ह्यःने छगू दलान दु, अले उकिया न्ह्यःने थांत व छगू पिने पिहां वयाच्वंगु पौ दु।
 7 वं सिंहासनया तधंगु क्वथा अर्थात न्याय याइगु तःधंगु क्वथा दयकल, अन हे वं न्याय याइगु। वं उकियात बनिसें कयाः धलि तक हे स्वसिमां त्वपुयाबिल।
 8 वं थः च्वनीगु दरबार न्याय याइगु क्वथा थें हे च्वंक उकिया ल्युने मेगु चुकय् वं ब्याहा यानाहःम्ह फारोया म्हाय्याया निरितिं नं व थें च्वंगु तःधंगु क्वथा दयकल।*
 9 थुपि फुक्क महल पिनेनिसें तःधंगु चुक तक व जगनिसें पौ तक करौतीं पाय्छिगु नापकथं दुने व पिनेपाखे चानातःगु मू वंगु ल्वहेंतं दयकूगु दु।
 10 जग ततःग्वःगु व भिंगु भिंगु ल्वहेंतं दयकूगु दु। गुलि ल्वहं प्यंगू प्वाइन्ट प्यंगू (४.४) मिटर ताहाकः अले गुलि धाःसा स्वंगू व बागू (३.५) मिटर ताहाकः।
 11 उकिया च्वय् बांबालाःगु ल्वहं पाय्छिकथंया नापय् चानाः मिलय् यानातःगु व देवदास्या धलि दु।
 12 तःधंगु चुकया छचाःखेरं चानातःगु स्वइवः स्वइवः ल्वहंया दथुइ छइवः देवदास्या धलित दु। परमप्रभुया देगःया दुनेया चुक व उकिया दलान नं अथे हे च्वं।

हरामया ज्या

- 13 सोलोमन जुजुं टुरोसय् च्वंम्ह हरामयात सःतके छवल।
 14 वया मां नप्ताली कुलयाम्ह छम्ह विधवा खः। वया बौ टुरोसय् च्वंम्ह कँय्या कारिगर खः। हराम कँय्या फुक्क कथंया ज्या बांलाक यायेसःम्ह व अनुभवी मनू खः। वं जुजु सोलोमनयाथाय् वयाः वयात ब्यूगु फुक्क ज्या यात।

कँय्या निपु थां

२ इति ३:१५-१७

- 15 वं च्यागू (८) मिटर तज्जाःगु व न्यागू प्वाइन्ट स्वंगू (५.३) मिटर ग्वलाःगु निपु कँय्यागु थां दयकल।
 16 वं उपि थांया च्वय्या ब्वतिइ तयेत कँय्यागु निगू प्वाइन्ट निगू (२.२) मिटर तज्जाःगु छ्यं नं दयकल।
 17 वं छगः छगः थामय् दुगु छ्यंया निरितिं जालिकथं न्हयपु यख्खाना च्वंगु सिखः दयकल।
 18 थांया छ्यंयात बांलाकेत वं थात दयकूबलय् जालीया प्यखेरं निइवः कँय्या धालेग्वः दु। गुकिं छगू छगू थांया छ्यंयात त्वपुयातःगु फुक्क छेनय् नं अथे हे यात।
 19 दलानया थांया छ्यंतं लिली स्वां बांलगू छगू प्वाइन्ट च्यागू (१.८) मिटर तज्जाः।
 20 निगलं थांया छेनय् जालि लिक्कया ख्वला बांलगू ब्वतिइ, तपुलिया जःखः इवःइवः यानाः निसगः (२००) कँय्या धालेग्वः दयकातःगु दु।
 21 वं थांत देगःया दलानया न्ह्यःने थन। वं दच्छिन पाखेया थांया नां याकीन* तल अले उत्तर पाखेया थांया नां बोअज† तल।
 22 उकिया छ्यं लिली स्वां बांलू। थुकथं थांया ज्या सिधयकल।

कँय्यागु त्यांकि

२ इति ४:२-५

- 23 हरामं नायकाः कँय्यागु छगः ग्वःलाःगु त्यांकि दयकल। व निगू प्वाइन्ट निगू (२.२) मिटर तज्जाः अले उकिया ब्या प्यंगू प्वाइन्ट प्यंगू (४.४) मिटर व उकिया छचाःखेरंया नापय् यायेत झिंस्वंगू प्वाइन्ट निगू (१३.२) मिटर दुगु खिपः मा।
 24 त्यांकिया पिनेया बालाया घेराया क्वय् छचाःखेरं कँय्या निइवः लौकाया बुत्ता दयकातःगु दु। उपि बुत्तात त्यांकिनापं धातुया छकु हे कुचां दयकूगु दु।
 25 वं त्यांकि कँय्या झिंनिम्ह द्रहंया म्हाया च्वय् तयातःगु दु, फुक्क द्रहंतं पिनेपाखे स्वयाच्वंगु दु। स्वम्ह उत्तरपाखे, स्वम्ह पच्छिमपाखे स्वम्ह दच्छिनपाखे व स्वम्ह पूर्वपाखे स्वयाच्वंपि खः।
 26 त्यांकिया अंगः न्हयेन्यागू (७५) मिलिमिटर ख्वातु। उकिया बाला ख्वलाया बाला थें हे लिली स्वांयागु हः थें च्वं। उगु त्यांकिइ ४४,००० लिटर न्ह्यं।

कँय्या गाडात

- 27 हरामं कँय्या झिगः गाडा नं दयकल। छगः छगः गाडा छगू प्वाइन्ट च्यागू (१.८) मिटर ताहाः छगू प्वाइन्ट च्यागू (१.८) मिटर हे तब्या व छगू प्वाइन्ट स्वंगू १.३ मिटर तःजाः।

* 7:8 ७:८ १ राज ३:१

* 7:21 ७:२१याकीन थुकिया अर्थ वं बल्लाकी

† 7:21 ७:२१बोअज थुकिया अर्थ वयाके तागत दु

- 28 उपि थुकथं दयकूगु दु। उपि गाडातयगु सिंपौत दु, सिंपौत फ्रेमय तयातःगु दु।
 29 फ्रेमय तयातःगु सिंपौलय् सिंह, द्रहं व कस्बया किपा क्रियातःगु दु। फ्रेमय नं कँय्या सिंह, द्रहं व कस्बया किपा क्वय व च्वय बुताया माला दु।
 30 छगः छगः गाडाया प्यपु कँय्या त्याः नापया कँय्या प्यचा घःचाः दु। अले लः तइगु त्यांकि धंका तयेत प्यंगू कुन्चाय् कँय्या लिधंसात दयकूगु दु। उपि लिधंसाय् कँय्या स्वांमाः हनातःगु बुता क्रियाः छायापिया तःगु दु।
 31 गाडाया च्वय त्याःचाचिगु फ्रेम दु, गुगु गाडाया च्वयनं पिइन्यागू सेन्टिमिटर पिहावःगु दु अले उक्रिया चाकः खुइच्यागू सेन्टिमिटर दु। उक्रिया छचाःखेरं बुता क्रियातःगु दु। गाडाया सिंपौत प्यकुं लाः, ग्वः मलाः।
 32 उपि घःचाःत सिंपौया क्वय दु, अले घःचाःया त्याः गाडानापं स्वाःगु दु। छगू छगू घःचाःया चाकः ब्या खुइखुगू (६६) सेन्टिमिटर दु।
 33 उपि घःचाःत रथया घःचाःत थें दयकातःगु दु। अले त्याः, सिथ, चुकू व दथु फुक्क नायकातःगु धातुयागु खः।
 34 छगः गाडाया प्यंगू चु दु, गुगु कुन्चाय् कुन्चाय् गाडां पिहां वःगु दु।
 35 गाडाया च्वकाय् छपु निइस्वंगू सेन्टिमिटर तःजाःगु बाला दु। तिब बीगु सिंपौत गाडाया च्वकाय् दु।
 36 वं तिब बीगु सिंपौतय् कँय्या कस्बत, सिंहत व खजूरया सिमां छायापिये यात। अले प्यखेरं हनातःगु स्वां दयकल।
 37 थुकथं वं झिगः गाडा दयकल। उपि फुक्क छगू हे कथं धालय् यानातःगु दु। उमिगु नाप व आकार उत्थें च्वं।
 38 अनं लिपा वं कँय्या झिगः बाता दयकल, छगः छगः गाडाया लागि छगः छगः बाता। हाकनं छगः बाताय् च्यासः व चयगू (८०) लिटर न्हं। छगः छगः बाताया ब्या छगू प्वाइन्ट च्यागू १.८ मिटर दु।
 39 वं न्यागः गाडा देगःया दच्छिनपाखे अले उत्तरपाखे न्यागः गाडा तल। तग्वःगु त्यांकि धाःसा दच्छिन पुर्बया कुन्चाय् तल।

देगःया सामानया धलः

२ इति ४:११-५:१

- 40 हुरामं थलबल, बेल्चा व छवाकिगु बातात नं दयकल।
 थुकथं हुरामं जुजु सोलोमनया लागि परमप्रभुया देगलय् यानाच्चंगु ज्या सिधयकल। वं थुपि ज्वलं दयकल -
 41 निगः थां, थांया च्वकाय् बाता बाल्गु निगू थांया च्वय्या ब्व, थांया च्वय्या ब्वयात स्वाइगु निज्वः जालि,
 42 निज्वः जालीया लागि प्यसःगः (४००) धालेग्वः (निगः थांया ब्वयात त्वपुइगु छज्वः छज्वः जालीया नितिं निइवः धालेग्वः),
 43 झिगः गाडा, उक्रिया झिगः बातानापं,
 44 छगः तग्वःगु त्यांकि व उक्रिया क्वय् झिनिमह द्रहंत।
 45 थलबल, बेल्चा व छवाकिगु बातात।
 हुरामं जुजु सोलोमनया लागि परमप्रभुया देगःया नितिं दयकूगु फुक्क ज्वलं प्वालाप्वाला थीकातःगु कँय्यागु खः।
 46 जुजुं उपि फुक्क ज्वलंयात सुक्कोत व सार्तानया दथुइच्चंगु यर्दनया ख्यलय् साँचाय् धालय् याकाः दयके ब्यूगु खः।
 47 सोलोमनं फुक्क थलबल मलंसे तया तल छायाधाःसा उपि थलबल यक्व दु। कँय्या तौल थुलि दु धकाः धाये थाकु।
 48 सोलोमनं परमप्रभुया देगःयात माःगु थुपि सामान नं दयकल -
 लुँया वेदी, परमप्रभुयात छायेहःगु मरि तयेगु तेबिल, [☆]
 49 भिगु लुँया त्वाःदेवा, दुनेया महा-पवित्रगु थाय्या न्ह्यःने
 जवपाखे न्याप्वाः व खवपाखे न्याप्वाः,
 लुँया स्वांत, मत व चिम्ता,
 50 भिगु लुँया थलबल, मत स्यायेगु ज्वलं,
 छवाकेगु बातात व गुँगू मकः।
 दकलय् दुने महा-पवित्रगु थाय्या खापाया लागि
 व पवित्र थाय्या खापाया लागि लुँया कब्जा।
 51 परमप्रभुया देगःया फुक्क ज्या सिधये धुंकाः सोलोमन जुजुं थः अबु दाऊदं परमप्रभुयात छाःगु फुक्क वहः, लुँ व मेमेगु ज्वलं देगःया धुकुतिइ तल।

8

बाचा चिनादीगु सनू देगलय् हःगु

२ इति ५:२-६:२

1 अले सोलोमनं इस्राएलया थकालित, कुल कुलया नायःत व इस्राएलया परिवार परिवारया मू मू मन्तयत् दाऊदया शहर सियोनं परमप्रभुया बाचा चिनादीगु सनू देगलय् यंकेत यरूशलेमय् सःतल।*

2 एतानीम* धाःगु न्हयगु लाय् जूगु बल्चाबाय्या नखःबलय् इस्राएलया फुक्क मन्त सोलोमन जुजुयाथाय् मुन।*

3 इस्राएलया फुक्क थकालित वयेधुंकाः पुजाहारीतयसं सनू ल्हन।

4 अले पुजाहारीत व लेवीतयसं परमप्रभुया सनू, नापलायेगु पाल व उकी दुगु फुक्क पवित्र सामान व ज्वलं क्वबियाः च्वय् यंकल।

5 अले सोलोमन जुजु व वयाथाय् मूंपि फुक्क इस्राएलीतयसं सनूया न्ह्यःने अल्याख फै व द्रहंत बां बियाच्वन।

6 अले पुजाहारीतयसं परमप्रभुया बाचाया सनू देगःया महा-पवित्रगु थासय् हयाः कर्बतय् पपूया क्वय् तयाबिल।

7 सनू तःगु थायया च्वय् कर्बतयगु पपू चकनाच्वंगु दु। सनू व उकिया न्वःयात कर्बतयगु पपुति त्वपुयातःगु दु।

8 न्वःत ताहाः, अथे जुयाः उमिगु च्वका महा-पवित्रगु थाय्या न्ह्यःनेयागु पवित्र थासं खने दु, तर पवित्र थाय्या पिनेनं खने मदु। उपि थौं तक अन हे दु।

9 उगु सनू दुने मेगु छं नं मदु, मोशां होरेब पर्वतय् सनूइ तःगु निपा ल्वहं पौ जक दु। इस्राएलीत मिश्र देशं त्वःतावने धुंकाः परमप्रभुं अन हे इपिलिसें बाचा चिनादीगु खः।*

10 पुजाहारीत पवित्र थासं पिहां वःबलय् परमप्रभुया देगः सुपाचं जाल।*

11 पुजाहारीतयसं अन सुपाँय् दुगुलि सेवा याये मफुत, छायाःसा परमप्रभुया महिमां देगः जाःगु दु।

परमप्रभुयात सोलोमनं प्रशंसा याःगु

12 अले सोलोमनं धाल, “हे परमप्रभु, छि ख्वातुगु सुपाँचय् च्वने धकाः छिं धयादीगु दु।” *

13 जिं छि न्ह्याबले च्वनादीत छगू तसकं तःजिगु देगः दयकागु दु।”

14 इस्राएलया फुक्क खलः अन दनाच्वंबलय् जुजुं फहिलाः इमित आशीर्वाद बिल।*

15 अले वं धाल,

“परमप्रभु इस्राएलया परमेश्वरया प्रशंसा जुइमा! वयकलं जिमि बाः दाऊदयात थ्व बचं बियादीगु खः अले व पूरा नं यानादीगु दु।

16 “जिमि मन्तयत् मिश्रं पित हयागु दिननिसें आः तक जिं जिगु नांया इज्जतया निति इस्राएलया छं नं कुलय् गन नं देगः दयकेत शहर ल्ययागु मदुनि। तर दाऊदयात जिमि मन्तयत् शासन यायेत ल्ययागु दु।” *

17 सोलोमनं हानं धाल, “इस्राएलयाह परमप्रभु परमेश्वरया नांया इज्जतया निति जिमि बाः दाऊदं देगः दयकेगु इच्छा याःगु खः।” *

18 तर परमप्रभुं वयात धयादिल, “जिगु नांया इज्जतया निति देगः दयकेगु इच्छा यानाः छं खःगु हे यात।

19 अयनं व छं गुबले दयके खनी मखु। छं थः हे कायनं जिगु नांया निति जिगु देगः दयकी।” *

20 “आः परमप्रभुं थःगु बचं पूरा यानादिल। जिमि बाःया लिपा जि इस्राएलयाह जुजु जुयागु दु। परमप्रभुं बचं बियादीगु थें आः जि इस्राएलया सिंहासनय् च्वनागु दु। अले परमप्रभु इस्राएलया परमेश्वरया नांया इज्जतया निति जिं छगः देगः नं दयकागु दु।

21 परमेश्वर झी पुर्खातयत् मिश्रं पित हयादी धुंकाः बाचा चिनाः परमप्रभुं बियादीगु ल्वहं पौत तयातःगु बाचाया सनू तयेत जिं देगलय् छगूथाय् दयकागु दु।”

सोलोमनया प्रार्थना

२ इति ६:१२-४२

22 अनलि सोलोमन इस्राएलया फुक्क खलकं खंक वेदीया न्ह्यःने दन अले थःगु ल्हाः स्वर्गपाखे ल्हनाः

23 प्रार्थना यात,

“हे परमप्रभु! हे इस्राएलयाह परमेश्वर! च्वय् स्वर्ग व क्वय् पृथ्वीइ छि थें जाःह मेह सुं हे ईश्वर मदु। छिं थः मन्तलिसें थःगु तःधंगु दयामाया या बाचा पूरा यानादी, गुपिन्सं दुनुगलंनिसें छिगु खँ न्यनाः जीवन हनी।

24 छिं थः दास जिमि बाः दाऊदयात बियादीगु बचं पूरा यानादीगु दु। छिं थःगु हे म्हुतुं बचं बियादीगु खः अले थौं थःगु हे ल्हातं जिमिगु मिखाया न्ह्यःने पूरा नं यानादीगु दु।

25 “आः हे परमप्रभु, इस्राएलयाह परमेश्वर! छिं जिमि बाः दाऊदयात बियादीगु थ्व बचं नं पूरा यानादिसें, ‘छं थें छिमि सन्तानतयसं नं जिगु आज्ञा मानय् यात धाःसा छिमि परिवारय् इस्राएलया गद्दीइ च्वनेत न्ह्याबले मन्त दयाच्वनी।’ *

* 8:1 ८:१ २ शमू ६:१२-१६; १ इति १५:२५-२९ * 8:2 ८:२ एतानीम उबलय्, एतानीम धाःगु ला इस्राएलीतयगु पात्रकथं निगूगु ला खः, थ्व नेपाःया पात्रय् असोज कार्तिकाखे ला। ई पु १५८ लय् दयकेगु ज्या सिधयके धुंकाः सोलोमनं देगःयात अर्पण यायेत झिंछला पियाच्वन। * 8:2 ८:२ लेवी २३:२४ † 8:9 ८:१ होरेब पर्वत होरेब धाःगु सनि पर्वतया मेगु नां खः * 8:9 ८:९ व्य १०:५ * 8:10 ८:१०-११ प्रस ४०:३४-३५ * 8:12 ८:१२ भज १८:११; १७:२ * 8:14 ८:१४-२१ २ इति ६:३-११ * 8:16 ८:१६ २ शमू ७:४-११; १ इति १७:३-१० * 8:17 ८:१७-१८ २ शमू ७:१-३; १ इति १७:१-२ * 8:19 ८:१९ २ शमू ७:१२-१३; १ इति १७:११-१२ * 8:25 ८:२५ १ राज २:४

- 26 आः, इस्राएलयाम्ह परमेश्वर! छिं थः दास दाऊदयात बियादीगु बचं पूरा यानादिसँ।
- 27 “तर हे परमेश्वर, छु छिं धात्थें पृथ्वीइ मन्तयगु दथुइ च्वनादी फइ ला? स्वर्गत, स्वर्ग स्वया तःजाःगु स्वर्गय हे छिं न्ह्यनी मखु धाःसा जिं दयकागु थ्व देगलय् ज्ञन छिं गन न्ह्यनी धकाः?✧
- 28 अयनं हे परमप्रभु, जिमि परमेश्वर! थःदासया प्रार्थना व इनाप छिं न्यनादिसँ। थौं जिं छिगु न्ह्यःने यानाच्चनागु प्रार्थना व इनाप छिं न्यनादिसँ।
- 29 छिं थ्व देगलय् चान्हे मिखा व्वयादिसँ। छिं थ्व थासय् थःगु नां न्ह्याबलें दयाच्चनी धकाः धयादीगु खः। छिकपिनि दासं थ्व थाययात स्वयाः प्रार्थना याइबलय् छिं न्यनादिसँ।✧
- 30 छिकपिनि दास व छिकपिनि मन्त इस्राएलीतयसं थ्व थाययात स्वयाः प्रार्थना याइबलय् जिमिगु बिन्ति न्यनादिसँ। थः च्वनादीगु थाय स्वर्गय जिमिगु बिन्ति न्यनादिसँ, अले जिमित क्षमा यानादिसँ।
- 31 “सुनानं थः जःलाखःलाया विरोधय् अपराध यात धाःसा अले वयात पाफ्यकल धाःसा वं थ्व देगः दुने छिगु वेदीया न्ह्यःने पाफल धाःसा
- 32 छिं स्वर्ग न्यनाः वकथं हे यानादिसँ। थः दासतयगु दथुइ न्याय यानादिसँ। दोषीयात पाय्छिगु सजाँय बियादिसँ, दोषी मखुम्हयसित त्वःतकादिसँ।
- 33 “छिकपिनि मन्त इस्राएलीत छिगु विरोधय् पाप याःगुलि शत्रुतपाखें बुइबलय् अले इपिं छिथाय् लिहां वयाः छिगु नां कयाः थ्व देगलय् छितः प्रार्थना व इनाप यानाः छिथाय् लिहां वइबलय्
- 34 छिं स्वर्ग इमिगु प्रार्थना न्यनादिसँ अले थः मन्त इस्राएलीतयगु पाप क्षमा यानादिसँ। इमि पुर्खायात छिं बियादीगु देशय् इमित लितहयादिसँ।
- 35 “छिगु विरोधय् इमिसं पाप याःगुलि आकाशं वा मवल अले छिं दुःख बियादीगुलि पस्ताय् चायाः क्वमिलु जुयाः छिगु नां काकां थ्व देगःपाखे स्वयाः छितः प्रार्थना यात धाःसा,
- 36 हे परमप्रभु, छिं स्वर्ग इमिगु बिन्ति न्यनादिसँ, अले थः दासत इस्राएलीतयगु पाप क्षमा यानादिसँ। इमित इपिं जुइमाःगु खःगु लँपु स्यनादिसँ। छिं थः मन्तयत् इमिगु सर्बयया नितिं बियादीगु थ्व देशय् हाकनं वा वय्कादिसँ।
- 37 “थ्व देशय् अनिकाल वा महामारी जुइबलय् क्वाःगु फसं वा बालीया ल्वय वा क्वःबुईचाया बथानं अन्न नाश यानाबीबलय् वा छिकपिनि मन्तयत् इमि शत्रुतयसं हमला याइबलय् वा इमिगु दथुइ न्ह्यागुं नं विपत्ति वा ल्वय वइबलय्
- 38 इमिगु प्रार्थना न्यनादिसँ। छिकपिनि मन्त इस्राएलीत मध्ये सुनानं नुगः मछिंकाः थ्व देगःपाखे थःगु ल्हाः ल्हनाः प्रार्थना यात धाःसा
- 39 इमिगु प्रार्थना न्यनादिसँ। स्वर्गय् थः च्वनादीगु थासय् छिं इमिगु प्रार्थना न्यनादिसँ अले इमित क्षमा यानादिसँ, इमित ग्वाहालि यानादिसँ। छिं जक सकलें मन्तयगु बिचाः स्यू। उकिं वयागु ज्याकथं वयात लिच्चः बियादिसँ।
- 40 थथे जिमि पुर्खातयत् बियादीगु देशय् इमिसं थः म्वातले छिगु भय काइ।
- 41 “छिकपिनि प्रजा इस्राएली मखुम्ह सुं परदेशी छिगु नां न्यनाः तापाःगु देशं वइबलय्,
- 42 (छाय्धाःसा इमिसं छिगु तःधंगु नां, छिगु बल्लाःगु ल्हाः व चकंगु लपुया बारे न्यनी)। व वया थ्व देगःपाखे स्वयाः प्रार्थना याइबलय्
- 43 छिं थः च्वनादीगु स्वर्ग वयागु प्रार्थना न्यनादिसँ। व परदेशी छु फ्वंगु खः व बियादिसँ। संसारया फुक्क जातिं नं छितः इस्राएलीतयसं थें म्हसीमा अले छिगु आज्ञा मानय् यायेमा। अबलय् जिं छिगु नांया इज्जतया नितिं थ्व देगः दयकूगु धकाः इमिसं सी।
- 44 “छिकपिनि मन्त छिं इमित छ्वयादीगु लँपुइ थः शत्रुतलिसें लडाइँ यायेत पिहां वनीबलय् इमिसं छिं ल्ययादीगु थ्व शहरपाखे व जिं छिगु नांया नितिं दयकागु थ्व देगःपाखे स्वयाः छितः प्रार्थना यात धाःसा
- 45 अबलय् इमिगु प्रार्थना व बिन्ति स्वर्गय् न्यनादिसँ। अले इमिगु पंलिनादिसँ।
- 46 “इमिसं छिगु विरोधय् पापयात धाःसा (छाय्धाःसा पाप मयाःम्ह सुं मन्त मद्दु) अले इपिं खनाः तंचायाः छिं इमित इमि शत्रुतयगु ल्हातय् बियादिल अले इमित ज्वनाः तापाःगु वा सतिगु थःगु देशय् यंकल धाःसा,
- 47 इमित ज्वनाः यंकूगु देशय् इमिसं दुःख स्यूगुलि थःगु मन हीकाः पस्ताय् चायाः “जिमिसं पाप यानागु दु जिमिसं द्रंकागु दु, मभिंगु ज्या यानागु दु धकाः” छितः प्रार्थना यात धाःसा
- 48 अले इमित ज्वनाः यंकूपिं इमि शत्रुतयगु देशय् हाकनं छिपाखे लिहां वयाः दुनुगलंसिं इमि पुर्खातयत् छिं बियादीगु देश व छिं ल्ययादीगु थ्व शहर व छिगु नांया नितिं जिं दयकागु थ्व देगःपाखे स्वयाः इमिसं छितः प्रार्थना यात धाःसा
- 49 थः च्वनादीगु स्वर्गय् इमिगु प्रार्थना व बिन्ति न्यनादिसँ। इमिगु पंलिनादिसँ।
- 50 छिगु विरोधय् पाप याःपिं छिकपिनि मन्तयत् क्षमा यानादिसँ। इमिसं छिगु विरोधय् याःगु फुक्क अपराध क्षमा यानादिसँ। इमि शत्रुतयत् इमित दया याइपिं यानादिसँ।
- 51 छाय्धाःसा इपिं मिश्र देशया नँ नाय्केगु भुतुलि छिं लिगनाहःपिं छिकपिनि मन्त खः।
- 52 “छिगु मिखा थःदासया बिन्ति व छिकपिनि मन्त इस्राएलीतयगु बिन्तिया नितिं चालाच्चनेमा। इमिसं बिन्ति याइबलय् छिं ध्यान बियाः न्यनादिसँ।

53 छायाधाःसा छिं इमित थःगु सर्वय् जुइत संसारया फुक्क जाति जातितयग् दुशुं अलग यानादिल। गथे हे परमप्रभु परमेश्वर, छिं जिमि पुर्खातयत् मिश्रं पित हयादीबलय् थः दास मोशापाखें धयादीगु खः।”

सोलोमनं मन्तयत् आशीर्वाद ब्यूगु

54 सोलोमनं परमप्रभुयात थ्व बिन्ति यायेधुंकाः स्वर्गपाखे ल्हाः ल्हनाः थः पुलि चुयाच्चंगु परमप्रभुया वेदीया न्ह्यःनं व दन।

55 अन मूँपिं इस्त्राएलया फुक्क खलःयात तःसलं थथे धकाः आशीर्वाद बिल,

56 “थःमहं बचं बियादीगु थें थःगु जाति इस्त्राएलयात आराम बियादीमह परमप्रभुया प्रशंसा जुइमा। वयक्कलं थः दास मोशापाखें बियादीगु फुक्क भिंगु बचं वयक्कलं पूरा यानादीगु दु।”

57 परमप्रभु झी परमेश्वर, झी पुर्खातनापं च्वनादीगु थें झीपिलिसें नं च्वनादीमा। वयक्कलं झीत त्वःतामदीमा।

58 वयक्कलं झी पुर्खातयत् बियादीगु उजंत, विधित व आदेशत मानय् यायेत अले वयक्कःया फुक्क लँपुइ जुइत वयक्कलं झीगु नुगः थःपाखे फस्वय्कादीमा।

59 जिं थौं परमप्रभुया न्ह्यःने यानागु बिन्ति व प्रार्थना चान्हि झी परमप्रभु परमेश्वरया नुगलय् दयाच्चवेमा, अले वयक्कलं न्हि न्हिया माःकथं थःदासया व थः प्रजा इस्त्राएलया न्याय यायेगु यायेमा।

60 अले पृथ्वीया फुक्क जातितयसं परमप्रभु हे परमेश्वर खः वयक्कः बाहेक मेमह सुं ईश्वर मदु धकाः सीमा।

61 छिमिसं थौं थें हे वयक्कःया खँ न्यँ अले दुनुगलंनिसें वयक्कःया आज्ञा मानय् या।”

देगः देछाःगु

२ इति ७:४-१०

62 अले जुजु व वनापं दुपिं इस्त्राएलया सकल मन्तयसं परमप्रभुया न्ह्यःने बलि बिल।

63 सोलोमनं परमप्रभुयात २२,००० म्ह द्रहं व १,२०,००० म्ह फै व दुगुया मेलबलि छाल। थुकथं जुजु व फुक्क मन्तयसं परमप्रभुया देगःयात देछात।

64 उखुन्हु हे जुजुं परमप्रभुया देगःया न्ह्यःने चुकया दथुइच्चंगु ब्वयात पवित्र यात अले होमबलि, अन्नबलि व मेलबलिया दाः अन हे छाल, छायाधाःसा वं दयक्कूगु कँय्यागु वेदीइ होमबलि, अन्नबलि व दाःया ब्व मन्ह्यन।

65 सोलोमन व सकल इस्त्राएलीतयसं देगलय् न्हयन्हु तक व मेगु न्हयन्हु तक यानाः मुक्कं झिंप्यन्हु बल्चाबायथा नखः परमप्रभु झी परमेश्वरया न्ह्यःने हन। अन उत्तरय् च्वंगु लेबो हमातंनिसें दच्छिनय् च्वंगु मिश्रया खुसिचा तकयापि यक्क मन्तयग् भीड दु।

66 नखः सिधय् धुंकाः सोलोमनं मन्तयत् छँय् लितछवल। परमप्रभु थः दास दाऊद व थः प्रजा इस्त्राएलयात भिं यानादीगुलि इपिं सकलें लयतायाः जुजुयात प्रशंसा यायां थथःगु छँय् लिहां वन।

9

परमप्रभुं सोलोमनयाथाय् खनेदयक्कः झायादीगु

२ इति ७:११-२२

1 सोलोमन जुजुं परमप्रभुया देगः, दरबार व थःत यःगु फुक्क दयक्के धुंकाः

2 परमप्रभुं गिबोनय् थें हाकनं वयात दर्शन बियादिल।*

3 परमप्रभुं वयात धयादिल,

“जिं छंगु प्रार्थना व जिगु न्ह्यःने याःगु बिन्ति न्यनागु दु। छं दयक्कूगु थ्व देगलय् जिं थःगु नां न्ह्याबलेया निरिति तयाः उकियात पवित्र यानागु दु। जिगु मिखा व मन न्ह्याबले अन वनाच्चनी।

4 “छ इमान्दार नुगलं व सोझा जुयाः छिमि बौ दाऊद थें जिगु न्ह्यःने जुल धाःसा, जिं बियागु फुक्क आज्ञा, विधित व नियमत मानय् यात धाःसा

5 जिं छंगु सिंहासनयात सदां बल्लाकाबी। जिं छिमि अबु दाऊदयात थथे धकाः बचं बियागु खः, ‘छिमि परिवारय् इस्त्राएलया सिंहासनय् च्वनेत न्ह्याबले छम्ह मन् दइ।’*

6 “तर छ वा छिमि सन्तानं जिपाखें फहिलाः जिं छन्त बियागु आज्ञा व विधित मानय् मयात धाःसा अले मेपिं घःत पुजायात धाःसा

7 जिं इस्त्राएलयात बियागु देशं इमित लिनाछवये अले जिं जिगु नांया इज्जतया निरिति पवित्र यानागु थ्व देगः नं त्वःताबी। अले इस्त्राएलीत खनाः फुक्क मन्त न्हिली, अले फुक्क मन्तयग् दथुइ इमित हेस्याइ अले क्वह्यंकी।

8 आः थ्व देगः ल्वहंया द्रं जुइ, थ्व देगःयागु न्ह्यःने वनीपि सकलें थ्व खनाः थारान्हुइ अले इमिसं थथे धाइ, ‘छाय् परमप्रभुं थ्व देशयात व थ्व देगःयात थथे यानादीगु जुइ?’*

9 मन्तयसं थथे लिसः बी, 'थः पुर्खातयत् मिश्रं पित हयादीमह परमप्रभु थः परमेश्वरयात् त्वःताः इमिसं मेपि घःतयत् पुजायात्। उकिं परमप्रभुं थ्व विपत्ति इमिथाय् हयादीगु खः।' ”

सोलोमनं हिरामलिसैं सन्धि याःगु

२ इति ८:१-२

10 परमप्रभुया देगः व थःगु दरबार दनेत् सोलोमनयात् निइदँ बीत्।

11 टुरोसया जुजु हीरामं सोलोमनयात् माःगु फुक्क स्वसिमा सिँ, थसिँ व लुँ ब्यूगु खः। उकिं सोलोमन जुजु हीरामयात् गालीलिय् निइगू शहर बिल।

12 सोलोमनं ब्यूगु शहरत् स्वयेत् टुरोसं हीराम अन वःबलय वयात् उपि मययल।

13 वं सोलोमनयात् धाल, “अय जिमि किजा, छिं जितः गज्याःगु गज्याःगु शहर बियादियागु?” अले वं उमिगु नां काबुल तल। थौं तक नं उमिगु नां काबुल* हे जुयाच्चंगु दु।

14 हीरामं सोलोमनयात् ४,००० किलोग्राम लुँ छवःगु खः।

सोलोमनया मेमेगु ज्या

२ इति ८:३-१८

15 परमप्रभुया देगः, थःगु दरबार, तिबः बीगु तर्गिं, यस्शलेमया पखाः, हासोर, मगिदो व गेजेर दयकेत् जुजु सोलोमनं मन्तयत् दास थें ज्या याकूगु खः।

16 (मिश्रयाम्ह जुजु फारों हमला यानाः गेजेर त्याका काल। अन च्वंपिं कनानीतयत् स्यानाः शहरयात् छवय्काबिल। अले वं उगु शहर सोलोमनं ब्याहायाम्ह थःम्याययात् क्वसः बिल।

17 सोलोमनं गेजेरयात् हाकनं दयकल।) व क्वय् च्वंगु बेथ-होरोन,

18 बालात् व मरुभूमिइ वयागु हे देशय् लाःगु तदमोर।

19 अले थःगु फुक्क धुकू दुगु शहरत् व थःगु रथत्, सलत् तयेत् शहरत् नं दयकल। यस्शलेमय्, लेबनानय् व थःगु राज्यया फुक्क इलाकाय् थःमहं छु छु दयके मास्तिवयकूगु खः वं फुक्क दयकल।

20 अन इस्राएली मखुपिं मन्त नं च्वनाच्चंगु दु। थुपिं एमोरी, हिती, परिज्जी व यबूसीत् खः।

21 थुपिं इस्राएलीतयसं भज्यं नश मयाःपिं जात् जातियापिनि सन्तान खः। थुमित सोलोमनं दासयात् थें ज्या याकल। थौं तक नं इपिं अथे हे दु।

22 तर सोलोमनं इस्राएलीत् सुयातं नं दास दासी मदयकू। इस्राएलीतयसं ला सिपाइँ, सरकारी हाकिम, सेनापति, रथया कप्तान व रथ चले याइपिं मन्त्या ज्या याइगु।

23 सोलोमनं न्यासः व नेय्महसित (५५०) मन्तयगु ज्या स्वइपिं नायः जुइत् ल्यल।*

24 दाऊदया शहरं फारोया म्याय् सोलोमनं दयकूगु दरबारय् वयेधुंकाः वं तिबः बीगु तर्गिं दयकल।

25 थःमहं परमप्रभुया नितिं दयकूगु वेदीइ सोलोमनं दँय् स्वक्वः परमप्रभुया न्ह्यःने होमबलि व मेलबलि छाइगु खः। अले उपिनापं धुपाँय् नं च्याकीगु खः। थुकथं वं देगः दयकेगु ज्या सिधयकल।*

26 जुजु सोलोमनं लाल समुद्रया सिथय् दुगु एदोमया एलात् लिक्कया एस्योन-गेबेरय् जहाजत् नं दयकल।

27 अले हीरामं समुद्रया बारे ज्ञान दुपिं थः मन्तयत् सोलोमनया मन्तनापं जहाज चले यायेत् छवल।

28 इपिं जहाजं ओपीरय् वन अले अनं झिंखुगू (१६) टन लुँ हयाः सोलोमन जुजुयात् बिल।

10

शेबायाम्ह रानी सोलोमनयात् नापलाः वःगु

२ इति १:१-१२

1 गुबलय् शेबायाम्ह रानीं सोलोमनया नां व वया परमप्रभुलिसैं दुगु स्वापुया बारे न्यन, उबलय् व थाकुगु थाकुगु न्ह्यसःत् ज्वनाः सोलोमनयात् जाँचय् यायेत् वल।*

2 वं थःनापं छगु हल सेवा याइपिं मन्त अले मसला, यक्व लुँ क्वबिका तःपिं ऊँटत् व मू वंगु थी ज्वनाः वल। वं सोलोमनयात् नापलात् अले वयागु न्ह्यःने थःगु नुगलय् दुगु न्ह्यसःत् तल।

3 सोलोमनं वयागु फुक्क न्ह्यसःया लिसः बिल। वयागु छगू नं न्ह्यसः जुजुयात् थाकु मजू।

4 शेबायाम्ह रानीं सोलोमनया बुद्धि व वं दयकूगु दरबार खन।

5 अले वं सोलोमनयागु टेबिलयागु नयेगु नसा, दरबारया भारदारतयगु च्वनेगु पहःचहः, झःझः धाःगु वसः पुनातःपिं च्यःत्, व दाखमघ त्वंकीपिं व परमप्रभुया देगलय् वं छाःगु होमबलि फुक्क खनाः व वातां जुल।

* 9:13 ९:१३काबुल थ्व काबुल नवाइबलय् हिब्रू भाय्या छगू केबाल खँवः थें च्वँ, गुकिया अर्थ खः ज्यालगय् मजू।

✧ 9:23 ९:२३ १ राज ५:१३-१४

✧ 9:25 ९:२५ प्रस २३:१७; ३४:२३; व्य १६:१६ ✧ 10:1 १०:१-१० मती १२:४२; लूक ११:३१

- 6 वं जुजुयात धाल, “छिं यानादीगु ततःधंगु ज्या व छिगु बुद्धिया बारे जिं थःगु देशय् छु न्यना व धार्थे खः खनिसा।
 7 तर थः हे वयाः थःगु मिखां मखंतले मनूतयसं धाःगु खँय् विश्वास मयाना। छिगु बुद्धिया बारे जिं बच्छि हे न्यनागु मदु खनिसा। छिके मनूतयसं धाःगु स्वयाः यक्व बुद्धि व धन-सम्पत्ति दु खनिसा।
 8 धन्य खः छिकपिनि मनूत! न्हियान्हिथं छिगु न्ह्यःने च्वनाः छिगु बुद्धिया खँ न्यनीपिं छिकपिनि थुपि हाकिमत धन्य खः।
 9 परमप्रभु छिकपिनि परमेश्वरया प्रशंसा जुइमा। वय्कः छि खनाः गुलि लयतायादी व छितः जुजु दय्काः थःगु नामय् शासन याके बियाः क्यनादीगु दु। छाय्धाःसा परमप्रभुं इस्त्राएलयात सदां माया यानादी। उकिं न्याय व धार्मिकता तया तयेत वय्कलं छितः इस्त्राएलयामह जुजु दय्कादीगु दु।”
 10 अनंलि वं जुजुयात प्यंगु (४) टन लुँ, यक्व मसला व मू वंगु थीत बिल। शेबाया रानीं सोलोमन जुजुयात ब्युगु ति हे यक्व मसला हाकनं गुबलें महल।
 11 (हीरामया जहाजं ओपीरं लुँ हइगु। अनं इमिसं चन्दनया सिं व मू मू वंगु थी नं जहाजं हइगु।
 12 जुजुं थुपिं चन्दनया सिं परमप्रभुया देगः, दरबारया लागि थां, म्ये हालीपिनिगु निंति वीणा व सारंगीत दय्कल। थव स्वयाः न्हापा यहदा देशय् थज्याःगु चन्दनया सिं सुनानं खंगु मदु अले थौं तक नं खने मदुनि।)
 13 शेबायामह रानीं फवंगु फुक्क जुजु सोलोमनं वयात बिल। थव बाहेक वं तःधंगु नुगलं मेगु नं यक्व बिल। अले व थः मनूतनापं थःगु देशय् लिहां वन।

सोलोमन जुजुया सम्पत्ति

- २ इति १:१३-२९
 14 दैय्दसं सोलोमन जुजुयाथाय् २३,००० किलोग्राम ति लुँ वइगु।
 15 उलि जक मखु वयाथाय् बन्जाःतपाखें नं कर वइगु। अरबी जुजुपिं व इस्त्राएलया प्रान्त प्रान्तयापि बडा-हाकिमतयसं पुलिगु कर नं वयात दइगु।
 16 सोलोमन जुजुं लुँया पातायागु निसःग ततःधंगु ढाल दय्कल। छगू छगू ढाल दय्केत न्हयगू किलोग्राम ति लुँ छ्यल।
 17 सोलोमनं लुँया पातायागु स्वसःग चिचीधंगु ढाल नं दय्कल। छगू छगू ढालय् १.७ किलोग्राम ति लुँ दु। जुजुं “लेबनानया गुँ” धाःगु दरबारय् उपिं तल।
 18 अले जुजुं किसिया दं तयाः बांलाकातःगु छगू तःधंगु सिंहासन नं दय्काः उकियात भिंगु लुं भुनाबिल।
 19 उगु सिंहासनया खुगु त्वाथः दु। उकिया ल्युनेपाखे ग्वःलाःगु च्वका दु। फेतयेगु थाय्या निखेपाखें ल्हाः दिकेगु थाय् दु, अले उपिं ल्हाः दिकेगु थाय्यापं दनाच्चर्पिं सिंहत दय्कातःगु दु।
 20 खुगुलि त्वाथःया निखेपाखे छमह छमह यानाः मुक्क झिनिमह सिंह दु। सोलोमनया सिंहासन थें ज्याःगु सिंहासन संसारय् मेगु मदु।
 21 जुजु सोलोमनया फुक्क त्वनेगु ख्वलात लुँयागु खः। अले “लेबनानया गुँ” धाःगु दरबारय् दुगु फुक्क थलबल नं लुँयागु खः। छुं नं चिज वहलं दय्कगु मखु छाय्धाःसा सोलोमनया पालय् वहः तसकं दं।
 22 हीरामया जहाजतनापं समुद्रय् वनीगु वया ब्यापारी जहाज नं दु। वया जहाजं स्वदँ-स्वदँय् छकः लुँ, वहः, किसिया दं, माकः व म्हय्खा ज्वनाः वइगु।
 23 सोलोमन जुजुयाके पृथ्वीयापिं मेपिं जुजुपिन्के स्वयाः यक्व धन-सम्पत्ति व बुद्धि दु।
 24 परमेश्वरं वयागु नुगलय् तयादीगु बुद्धि न्यनेत पृथ्वीयापिं फुक्क मनूतयसं वयात नापलाये मास्ति वय्कीगु।
 25 वयाथाय् वइपिं सकसिनं दैय्दसं वहः व लुँया थलबल, वसः, ल्वाभः, अतर, मसला अले सल व खच्चरत कोसेलि हइगु।
 26 सोलोमनं रथ व सल मुंक्ल। वया १,४०० ग रथ व १२,००० म्ह सल दु। उमित वं रथ तइगु शहर शहरय् व यरूशलेमय् थःथाय् तल।
 27 जुजुं यरूशलेमय् वहःयात ल्वहं थें दंकाबिल। वया पालय् यरूशलेमय् देवदास्या सिं पच्छिमी फेदीया यःमरिमा थें हे यक्व दु।
 28 सोलोमनया सलत मिश्र देश व क्यूए* हइगु खः। जुजुया बन्जातयसं उपिं क्यूए उबलय्यागु मूकथं न्याना हइगु।
 29 इमिसं मिश्र देशं छगः रथ, ६.९ के.जी. वहः व छमह सल १.७ के.जी. वहलं झिके याइगु। इमिसं उपिं हितीतय् व अरामीतय् जुजुपिन्थाय् नं छवइगु।

11

सोलोमनया कलाःपिं

- 1 जुजु सोलोमनं यक्व विदेशी मिस्तयत यय्कल। फारोया म्हाय् बाहेक वं मोआबी, अम्मोनी, एदोमी, सीदोनी व हिती मिस्तयत ब्याहा यात।

☆ 10:26 १०:२६ १ राजा ४:२६

* 10:28 १०:२८ क्यूए क्यूएयात थौकन्हय् टकीं इ तार्सस पहाड धकाः धायेगु याइ

☆ 10:28 १०:२८-२९ व्य १७:१६

☆ 11:1 ११:१ व्य १७:१७

2 उपि जातितयगु बारे परमप्रभुं इस्त्राएलीतयत् थथे धयादीगु खः, “छिमिसं इपिलिसें ब्याहा याये मते, छायाधाःसा इमिसं छिमिगु मनयात इमि घःतपाखे हीकाबी।” अयनं सोलोमन उपि मिस्तयगु मतिनाय् तःक्यन।*

3 सोलोमनया न्हयसःम्ह जुजु खलःयापि कलाःपि दु। वया स्वसःम्ह मथ्याःपि कलाःपि नं दु। वया कलाःपिन्सं वयागु मनयात परमेश्वरपाखें तापाकाबिल।

4 सोलोमन बुरा जूबलय् वया कलाःपिन्सं वयागु मनयात विदेशी घःतपाखे हीकाबिल। थः अबु दाऊद थें व दुनुगलनिसें परमप्रभु थः परमेश्वरया भक्त मजू।

5 वं सीदोनीतय् अशतौरेत घःमयजू व अम्मोनीतय् घच्चाइपूम्ह घः मोलोखयात पुजायात।

6 वं परमप्रभुयात मयःगु बांमलाःगु ज्या यात। थः बौ दाऊद दुनुगलनिसें परमप्रभुया ल्यू जूगु थें व मजू।

7 यरूशलेमया पुर्बपाखेया पहाडय् वं घच्चाइपूम्ह मोआबी घः कमोश व अम्मोनीतय् घच्चाइपूम्ह घः मोलोखयात पुजा याइगु पुजा यायेगुथाय् दयकल।

8 वं थः फुक्क विदेशी कलाःपिनिगु निति पुजा यायेगुथाय् दयकल। अन इमिसं थः घःतयत् धुपाँय् च्याकीगु अले बलि छाइगु।

9 परमप्रभु सोलोमन खनाः तंचायादिल। छायाधाःसा निकः वयाथाय् खनेदयकः झाःम्ह परमप्रभु इस्त्राएलया परमेश्वरपाखें व तापानावंगु खः।

10 वयकलं सोलोमनयात मेपि घःतयगु ल्यू जुइ मते धकाः धयादीगु जूसां सोलोमनं परमप्रभुया आज्ञा मानय् मयात।

11 उकिं परमप्रभुं सोलोमनयात धयादिल, “छं थथे याःगुलि अले जिं छन्त बियागु आज्ञा मानय् मयाःगुलि जिं छंगु ल्हातं राज्य लाकाकाये अले छिमि छम्ह भारदारयात बी।

12 अयनं छिमि अबु दाऊदया निति छ म्वानाचवंतले जिं अथे याये मखु। तर छिमि काय्या ल्हातं राज्य लाकाकाये।

13 अयनं फुक्क राज्य ला लाकाकाये मखु तर जिम्ह दास दाऊदया निति अले जिं ल्ययागु यरूशलेमया निति जिं वयात छगू कुल बी।”

सोलोमन जुजुया शत्रुत

14 अबलय् परमप्रभुं एदोमी जुजु खलःयाम्ह एदोमी हददयात सोलोमनया शत्रु दयकादिल।

15 व स्वयाः यक्व न्हापा, दाऊदं एदोमयात बुकेधुंकाः वया सेनापति योआब लडाईलय् सीपि इस्त्राएलीतयत् थुनेत अन वंबलय् उगु देशयापि सकलें मिजपिन्त स्याःगु खः।

16 एदोमयापि फुक्क मिजंतयत् मस्यातले योआब व इस्त्राएलया सेना अन खुला तक च्वन।

17 अबलय् हदद मचा हे तिनि, व वया अबुया सेवा याइपिं छं एदोमी हाकिमतलिसें मिश्र देशय् बिस्युं वन।

18 इपिं मिधान जुयाः पारानय् वन। अले पारानं छं मनूत ब्वनाः इपिं मिश्रया जुजु फारोयाथाय् वन। मिश्रयाम्ह जुजु हददयात जमिन व छाखा छें बिल, वयात नयेगु व त्वनेगु व्यवस्था यानाबिल।

19 हददलिसें फारो तसकं लयताल। जुजु वयात थः कलाः रानी तहपनेसया केहेँलिसें ब्याहा यानाबिल।

20 तहपनेसया केहेँन हददपाखें गनूबत नांयाम्ह काय् बुइकल। व मचायात तहपनेसं दरबारय् हल। अन गनूबत फारोया थः हे काय् म्हायपिलिसें च्वन।

21 दाऊद व वया सेनापति योआब सित धइगु खँ हददं मिश्रय् न्यन। वं मिश्रयाम्ह जुजुयात धाल, “जितः थःगु देशय् लिहां वनेबियादिसैं।”

22 फारो न्यन, “थन छन्त मगाःगु छु दु धकाः छन्त थःगु देशय् लिहां वने मास्ति वःगु? हददं लिसः बिल,

“थन जितः मगाःगु छुनं मद्दु, अयनं दया यानाः जितः वनेबियादिसैं।”

23 हानं परमेश्वरं एल्यादाया काय् रेसोनयात सोलोमनया शत्रु यानादिल। व थः मालिक सोबाया जुजु हददेजेरपाखें बिस्युं वंम्ह खः।

24 दाऊदं सोबाया सेनायात नाश यायेधुंकाः रेसोन मनूत मुंकाः विद्रोहीतय् नायः जुल। अले इपिं दमस्कसय् वन, रेसोनं दमस्कसय् राज्य यात।

25 सोलोमन म्वानाचवंतले रेसोन इस्त्राएलया विरोधी जुल अले हददं थें हे वं नं समस्या बिल। वं इस्त्राएलयात घृणा यात अले अरामय् राज्य यात।

यारोबाम सोलोमनया विरोधी जूगु

26 जेरेदायाम्ह छम्ह एफ्राइमी नबातया काय् यारोबाम नं जुजुया विरोधय् विद्रोही जुल। व सोलोमनया अधिकृत खः। वया मां विधवा सेरूआ खः।

27 व विद्रोही जूगु कारण थथे दु – सोलोमनं तिबः बीगु तगित दयकल, अले थः अबु दाऊदया शहरया पखाःया प्वाः तिनाबिल।

28 यारोबाम छम्ह खुबी दुम्ह मनू खः, व ल्याय्म्हम्ह मनूया मेहेनत खनाः सोलोमनं वयात योसेफया कुलतय् सितिकं ज्या याइपिनि नायः ल्यल।

29 उबल्य हे यारोबाम यरूशलेमं पिने वनाच्चंबलय् शीलोग्या अगमवक्ता अहियाहं लँय वयात नापलात। अहियाहं न्हूगु गा न्ययाच्चंगु खः। ख्यलय् इपिं निम्ह हे जक दु।

30 थःम्हं न्ययाच्चंगु गा खुनाः अहियाहं झिनिक्कु यात।

31 अले वं यारोबामयात धाल, “थुकिं झिक् छं का, छायधाःसा परमप्रभु इस्राएलया परमेश्वरं छन्त थथे धयादी, ‘स्व! जिं सोलोमनया ल्हातं राज्य कयाः झिगू कुल* छन्त बी।

32 तर जिम्ह दास दाऊदया निरिति व इस्राएलया फुक्क कुलं ल्यःगु शहर यरूशलेमया निरिति छगू कुल धाःसा वयागु जुइ।

33 जिं थथे याये, छायधाःसा इमिसं जितः त्वःताः सीदोनीतय् अशतोरित घःमय्जु, मोआबीतय् घः कमोश व अम्मोनीतय् घः मोलोखयात पुजा यात। इपिं जिगु लँपुइ जूगु मदु, जितः यःगु ज्या याःगु मदु, सोलोमनया अबु दाऊदं मानय् याःथें जिगु विधि व नियम इमिसं मानय् याःगु मदु।

34 “ ‘अयनं थुबलय् जिं वयागु ल्हातं फुक्क राज्य लाकाकाये मखु। जिगु आज्ञा व विधि मानय् याःम्ह जिं ल्ययाम्ह दास दाऊदया निरिति सोलोमन म्वाना च्वंतले वयात शासक याना हे तये।

35 वया काय्या ल्हातं कयाः झिगू कुलया राज्य धाःसा छन्त बी।

36 जिगु नां तयेत ल्ययागु शहर यरूशलेमय् जिगु न्ह्याःने जिम्ह दास दाऊदया छप्वाः मत च्यानाच्वनेमा धकाः छगू कुल जिं वया काय्यात बी।

37 अले जिं छन्त ल्यये, छंगु मनं इच्छा याःपिं सकसितं छं शासन याइ। छ इस्राएलयाम्ह जुजु जुइ।

38 जिम्ह सेवक दाऊदं थें छं जिगु आज्ञा मानय् यात धाःसा अले जिगु लँपुइ वन धाःसा अले जिगु विधि व आज्ञा मानय् यानाः जितः यःगु ज्या यात धाःसा जि न्ह्याबलें छनापं दइ। जिं छंगु वंशया निरिति नं दाऊदया निरिति याना थें छगू न्ह्याबलें दयाच्वनीगु वंश दयके।

39 थुकिं यानाः हे जिं दाऊदया सन्तानतयत् क्वह्यंकेबी, तर न्ह्याबलेंया लागि मखु।’ ”

40 अनंलि सोलोमनं यारोबामयात स्यायेत स्वल, तर यारोबाम मिश्र देशय् शीशक जुजुयाथाय् बिस्सुं वन, सोलोमन मसीतले व अन हे च्वन।

जुजु सोलोमन सीगु

२ इति १:२९-३१

41 सोलोमन जुजु जुयाच्चंबलय् जूगु फुक्क खँ, वं याःगु फुक्क ज्या व वयागु बुद्धिया बारे सोलोमनया इतिहासया सफुलिइ च्वयातःगु दु।

42 सोलोमनं यरूशलेमं इस्राएल न्यंक पिइदँ तक शासन यात।

43 सोलोमन थः पुर्खात थें सित अले वयात वया अबु दाऊदया शहरय् थुनाबिल। वया लिपा वया काय् रहबाम जुजु जुल।

12

उत्तरया कुलतयगु विद्रोह

२ इति १०:१-१९

1 रहबाम शकेमय्* वन, छायधाःसा इस्राएलयापिं सकलें मनूत वयात जुजु दयकेत अन वंगु खः।

2 थ्व खँ न्यनाः नबातया काय् यारोबाम मिश्र देशं लिहां वल। उबलय् तक व मिश्र देशय् च्वनाच्चंगु खः, अन व सोलोमन जुजु खनाः ग्यानाः बिस्सुं वंगु खः।

3 अथे जुयाः इस्राएलया नायःतय्सं यारोबामयात सःतके छवत। अले यारोबाम व इस्राएलया फुक्क खलः वयाः रहबामयात थथे धाल,

4 “छिकपिनि बौनं जिमित इयातुग कु क्वबिकाः जिमिगु जीवनयात थाक्का ब्यूगु खः। उगु इयातुगु कुर्यात याउँका बियादीसा जिमिसं छिगु सेवा याये।”

5 रहबाम इमित धाल, “थ्व खँय् बिचाः यायेत जितः स्वन्हया ई ब्यु छिपिं स्वन्हु लिपा वा।” उकिं मनूत अनं वन।

6 रहबाम जुजु थः बौ सोलोमनयात व म्वाना च्वंतले सल्लाहबीपिं थकालितलिसें खँ ल्हात। वं इमित न्यन, “थुपिं मनूतयत् जिं छु लिसः बीगु, छिकपिनिगु छु सल्लाह दु?”

7 बुरापिन्सं रहबामयात धाल, “छिं थुपिं थकालितयत् बांलाःगु व्यवहार यानाः थुमित यःगु सल्लाह बियादिल धाःसा अले थुपिलिसें बांलाक खँ ल्हानादीसा थुमिसं न्ह्याबलें छिगु सेवा याइ।”

8 तर वं उपिं थकालिपिनिगु सल्लाह मन्यसे थःनापं ब्वलंपिं अले थःगु सेवा याइपिं ल्याय्म्हतय्के सल्लाह काल।

9 वं इमित न्यन, “ ‘छिकपिनि बौनं जिमिके तयादीगु कु याउँकाबियादिसँ धकाः जितः बिन्ति याःवःपिं मनूतयत् जिं छु लिसः बीगु? जिं छु यायेगु, छिमिगु छु सल्लाह दु?’ ”

* 11:31 ११:३१ झिगू कुल उबलय, इमिगु मतिइ शिमियोन कुल धाःगु यहदा कुलयागु हे छगू ब्वः खः। अथे जुयाः इमिसं निगू कुलयात छगू हे कुल कथं ल्याः खाइगु खः। * 12:1 १२:१ शकेम थ्व उत्तरी राज्यया झिगू कुलया राजधानी खः, अथे जुयाः थुपिं झिगू कुलया नायःतय्सं रहबाम इमि राजधानीइ वयाः इमि जुजु जूगु यक्कल।

10 इमिसं लिसः बिल, “ छिकपिनि बौनं जिमित इयातुगु कु क्वबिकादीगु दु, उकियात याउँकाबियादिसँ धकाः छितः धाः वःपि मन्तयत छिं थथे धयादिसँ ‘जिमि बौया जँ स्वयाः जिगु कान्छी पति हे तःत्याः!

11 जिमि बौनं छिमित इयातुगु कु क्वबिकल, जिं छिमित थ्व स्वयाः झन इयातुगु कु क्वबिकाबी। वयकलं छिमित कोर्ना दायकादीगु खः तर जिं छिमित झन कं दुगु कोर्ना दायकाबी। ”

12 अथे जुयाः जुजुं धाःथे यारोबाम व सकलें मन्त स्वन्हु लिपा वयाथाय् लिहां वल, अले धाल, स्वन्हु लिपा हाकनं जिथाय् वा।

13 जुजुं थकालितयगु सल्लाह मन्यसे ल्यायम्हतयगु सल्लाहकथं कडा जुयाः मन्तयत खँ लहात

14 वं धाल, “जिमि बौनं छिमित इयातुगु कु क्वबिकादिल, जिं झन इयातुगु कु क्वबिकाबी। वयकलं छिमित कोर्ना दायकादीगु खः, तर जिं छिमित कं दुगु कोर्ना दायकाबी। ”

15 थुकथं जुजु रहबामं उषिं मन्तयगु खँ न्यं हे मन्यं छायाधाःसा शीलयाम्ह अगमवक्ता अहियाहपाखें नबातया काय् यारोबामयात परमप्रभुं धयादीगु वचन पूवनेत वयकलं थज्याःगु अवस्था हयादीगु खः।

16 जुजुं थःगु खँ मन्यंगु खनाः फुक्क इस्त्राएल चिल्लाय् दनाः हाल, “छु झीपिं दाऊदया परिवारया ब्वः खः ला?

यिशैया काय्याके झीगु छुं अधिकारया भाग मदु।

हे इस्त्राएल, थथःगु पालय् हुँ!

हे दाऊद, छं थःगु हे छँ स्व!”

अनंलि इस्त्राएलयापिं मन्त थथःगु छँय वन।*

17 तर रहबामं यहदाया शहर शहरय् च्वनाच्चपिं इस्त्राएलीतयत् शासन याना हे च्वन।

18 अले जुजु रहबामं दासयात थें ज्या याकूपिं मन्तय् नायः अदोनीरामयात इमिथाय् छवल। तर इस्त्राएलीतयसं वयात ल्वहँतं कयकाः स्यात। जुजु रहबाम धाःसा हथाय् पथासं थःगु रथय् च्वनाः यरूशलेमय् बिस्सुं वन।

19 अबलयनिसें आः तक नं उत्तरी इस्त्राएलया मन्त दाऊदया परिवारया विरोधी जूगु दु।

20 यारोबाम लिहां वःगु खँ न्यनाः इस्त्राएलयापिं मन्तयसं वयात छगू सभाय् सःतल, अले वयात इस्त्राएलयाम्ह जुजु ल्यल। यहदा कुलयापिं मन्त जक दाऊदया परिवारनापं मिलय् जुयाच्चन।

शमायाहया अगमवाणी

21 रहबाम यरूशलेमय् थयंकः वल। अले वं इस्त्राएलनापं लडाइँ यानाः थःगु राज्य हाकनं लित कायेत यहदा व बेन्यामीन कुलयापिं १,८०,००० म्ह सिपाइँत मुंकल।*

22 तर परमेश्वरया मनु शमायाहयाथाय् परमप्रभुया थ्व वचन वल,

23 “सोलोमनया काय् यहदायाम्ह जुजु रहबामयात अले यहदा व बेन्यामीनय् दुपिं फुक्क इस्त्राएलीतयत् थथे धा,

24 ‘परमप्रभुं थथे धयादी – छिपिं थः इस्त्राएली दाजुकिजापिनापं लडाइँ यायेत थहां वने मते! छिपिं सकलें थथःगु छँय लिहां हुँ छायाधाःसा थ्व ज्या जिं यानागु खः।’ ” उकिं इमिसं परमप्रभुया खँ न्यन, अले परमप्रभुं उजं बियादीगु थें यारोबामलिसें लडाइँ मयासें छँय लिहां वन।

बेथेल व दानय् लुँयाम्ह निम्ह द्रहंचा

25 यारोबाम एफ्राइमया पहाडी देशय् च्वंगु शकेम शहरयात पखाः व धवाखा दयकाः बल्लाकल, अले व अन हे च्वन। वं अनं वनाः पनीएल शहर नं बल्लाक दयकल।

26 यारोबामं थथे बिचाः यात, “थ्व राज्य दाऊदया परिवारया लहातय् हे लिहांवनी जुइ।

27 थुपिं मन्त यरूशलेमय् परमप्रभुया देगलय् बलि छायेत वन धाःसा इमिगु मन यहदाया जुजु रहबामपाखे लिहांवनी। अले जितः स्यानाः इपिं रहबामयाथाय् हे लिहांवनी।”

28 अले सल्लाह बीपिनिगु सल्लाह कयाः जुजुं लुँयाम्ह निम्ह द्रहंचा दयकल। वं मन्तयत् धाल, “छिमित यरूशलेमय् वनेत थाकुइ। हे इस्त्राएलीत, छिमित मिश्र देशं पित हयादीपिं छिमि घःत थुपिं हे खः!”*

29 वं छम्ह द्रहंचा बेथेलय् व मेम्ह दानय् थापं यात।

30 थ्व हे खँ इस्त्राएलय् पाप जुल। मन्त उषिं मध्ये छम्ह द्रहंचायात पुजा यायेत उत्तरय् दान तक नं वनेगु यात।

31 उबलय् तक परमप्रभुयात आराधना यायेत देगः दयकगु मनुनि। अथे जुयाः यारोबामं घःपुजा यायेगु थायत् थांत नं दयकल। अले लेवीया सन्तान मखुपिं मन्तयत् नं पुजाहारी ल्यल।

* 12:16 १२:१६ २ शमू २०:१ * 12:21 १२:२१-२४ २ इति ११:१-४ * 12:28 १२:२८ प्रस ३२:४ † 12:29 १२:२९बेथेलय् व मेम्ह दानय् थ्व शहर इस्त्राएलया उत्तरी राज्यया झिगु कुलया देशया दच्छिनया कुन्चाय् ला, दान शहर उगु देशया उत्तरया कुन्चाय् ला, थुकथं वं इस्त्राएलया उत्तरी राज्यय् न्ह्याम्हसिनं नं आराधना यायेत उषिं निगु शहर मध्ये छगुलिइ वनेमाःगु नियम दयकल।

32 वं च्यागगु लाया झिन्यान्हू खुन्हू यहदाय हनीगु नखः‡ थें छगू नखः शुरु यात, वेदीइ बलि छाल। बेथेलय् थःम्हं दयकूपि द्रहंचातयत् बलि छाल। बेथेलय् थःम्हं दयकूपि पुजा यायेगु थाय्या निति पुजाहारीतयत् नं ल्यल।

33 अले थःम्हं ल्यःगु च्यागगु लाया झिन्यान्हू खुन्हू व बेथेलय् थःम्हं अन दयकूपि वेदीइ बलि छाःवन, वं इस्राएलीतयग् निति नखः शुरु यात, अले व वेदीइ बलि बीत वन।

13

यहदां वःम्ह परमेश्वरया मनु

- 1 यारोबाम बलि बीत वेदी लिक्क दनाच्चंबलय् परमप्रभुया आज्ञाकथं परमेश्वरया छम्ह मनु यहदां बेथेलय् वल।
- 2 परमप्रभुया वचनपाखें वं वेदीया विरोधय् तःसलं थथे धाल, “वेदी, अय् वेदी! परमप्रभुं थथे धयादी, ‘दाऊदया घरानाय् योशियाह नांयाम्ह छम्ह काय्मचा बुइ। वं थन बलि छाइपि पुजा याइगु थाय्यापि पुजाहारीतयत् छंगु घःने हे बलि छाइ, अले छंगु घःने मनूया क्वय् छवयकी।’ ”*
- 3 उखुन्हू हे परमेश्वरया मनुखं थथे धयाः छगू चिं बिल, “परमप्रभुं धयादीगु चिं थ्व हे खः। स्व! थ्व वेदी कुचा कुचा जुयाः दुनी अले थुकी दुगु नौ बय् वाइ।”
- 4 परमेश्वरया मनुखं बेथेलय् च्वंगु वेदीया विरोधय् धाःगु खँ न्यनाः यारोबाम जुजुं वेदी वयात थःगु ल्हातं क्यनाः धाल, “वयात ज्वै!” उग्रिमय् हे जुजुया ल्हाः सुकूचिन। वं थःगु ल्हाः क्वकाये मफुत।
- 5 परमप्रभुया वचनपाखें परमेश्वरया मनुखं ब्यूगु चिंकथं आकाझाकां वेदी कुचा कुचा जुयाः दुन अले नौ बय् वात।
- 6 जुजुं परमेश्वरया मनुयात धाल, “जिगु ल्हाः लनेमा धकाः परमप्रभु छिकपिनि परमेश्वरयात प्रार्थना यानादिसँ।” उकिं परमेश्वरया मनुखं परमेश्वरयात प्रार्थना यात। अले जुजुया ल्हाः न्हापा गथे खः अथे हे जुल।
- 7 जुजुं परमेश्वरया मनुयात धाल, “जिगु छँय् झायाः छुं भपियादिसँ, जि छितः छगू कोसेलि बी।”
- 8 तर परमेश्वरया मनुखं जुजुयात लिसः बिल, “छिं जितः थःगु बच्छि सम्पत्ति बियादीसां जि छिलिसे वने मखु। थ्व थासय् जि मरि नं नये मखु, लः नं त्वने मखु।
- 9 छायाःसा परमप्रभुया वचनं जितः थ्व उजं बियादीगु दु, ‘छं नये मते, त्वने मते अले थः वःगु लँ जुयाः छँ लिहां वने मते’ ”
- 10 उकिं व न्हापा थः वःगु लं मवसे मेगु हे लं लिहां वन।
- 11 उबलय् बेथेलय् छम्ह बुराम्ह अगमवक्ता च्वनाच्चंगु जुयाच्चन। वया काय्पिन्सं वयाः उखुन्हू परमेश्वरया मनुखं बेथेलय् छु छु यात व फुक्क वयात कन। अले इमिसं वं जुजुयात धाःगु खँ नं थः बौयात कन।
- 12 “व गुरु वन?” बुराम्ह अगमवक्तां न्यन। इमिसं व वंगु लँ क्यनाबिल।
- 13 उकिं वं थः काय्पिन्त धाल, “जिगु निति गधाया म्हय काठी च्यु।” इमिसं गधाया म्हय काठी चीधुंकाः व उकी च्वनाः
- 14 उम्ह परमेश्वरया मनुया ल्यु वन। वं वयात छमा स्वसिमाया क्वय् च्वनाच्चंगु खन। बुराम्ह अगमवक्तां न्यन, “यहदां झायादीयाम्ह परमेश्वरया मनु छि हे खः ला?”
- “खः, जि हे खः” वं धाल।
- 15 “जिनापं जिगु छँय् झासँ अले छुं भपियादिसँ।”
- 16 परमेश्वरया मनुखं धाल, “जि छिनापं लिहां वनेमफु, थ्व थासय् जिं छिनापं नयेत्वने याये नं मफु।
- 17 जितः परमप्रभुया वचनं थथे धाःगु दु, ‘छं अन छुं नयेत्वने याये मते अले न्हापा वयागु हे लँ छँय् लिहां वने मते।’ ”
- 18 बेथेलयाम्ह बुराम्ह अगमवक्तां धाल, “जि नं छि थें हे छम्ह अगमवक्ता खः। अले परमप्रभुया उजंपाखें छम्ह स्वर्गदूतं जितः थथे धाल, ‘वयात छँय् यंकाः नकि त्वकि।’ ” तर वं वलिसँ मखुगु खँ ल्हाःगु खः।
- 19 उकिं परमेश्वरया उम्ह मनु वलिसँ लिहां वन, वयागु छँय् मरि नल अले लः त्वन।
- 20 इपिं नयाच्चंबलय् परमप्रभुया थ्व वचन बुराम्ह अगमवक्तायाथाय् वल।
- 21 वं तःसलं यहदां वःम्ह परमेश्वरया मनुयात धाल, “परमप्रभुं थथे धयादी, ‘छं परमप्रभुया आज्ञा मानय् मयाः अले वय्कलं धयादी थें ज्या नं मयाः।
- 22 वय्कलं गुगु थासय् मरि नये मते लः त्वने मते धकाः धयादिल अन हे छ मरि नयेत व लः त्वनेत लिहां वल। उकिं छन्त स्याइगु जुइ, छंगु सीम्हयात थःगु परिवारया चिहानय् थुनी मखु।’ ”
- 23 नयेत्वने धुंकाः बुराम्ह अगमवक्तां यहदां वःम्ह परमेश्वरया मनुया निति थःगु गधाया म्हय काठी चिनाबिल।
- 24 व गधा गयाः वनाच्चंबलय् छम्ह सिंहं वयात लँय् नापलाकाः स्यानाबिल। वयागु सीम्ह लँय् अथें लानाच्चन। गधा व सिंह धाःसा लिक्कसं दनाच्चन।
- 25 व हे लँ जुयाः वंपिन्सं व सीम्ह व सिंहयात खन, अले बुराम्ह अगमवक्ता च्वनीगु बेथेलय् वनाः इमिसं व खँ कन।

‡ 12:32 १२:३२ यहदाया मनुतयसं हनीगु नखः यक्व मनुतयसं थ्व नखः न्हयगुगु लाया झिन्यान्हू दुखुन्हू शुरु जुइगु नखः खः धका बिचाः याइ। यारोबामयात थःमनुतयगु आराधना याइगु तरिका हीके मास्ति वः। अथे जुयाः यारोबामं निगू मूर्ति दयक्ल अले लेवी कुलयापि पुजाहारीतयगु थासय् मेगु कुलयापि पुजाहारीत तल। ३३ पदय् यारोबाम पुजाहारी मखुसां वं थम्ह हे बलि बिल। स्वयादिसँ लेवी २३:३३-३४ * 13:2 १३:२ २ राज २३:१५-१६

- 26 व खँ न्यना: बुराम्ह अगमवक्तां धाल, “व परमप्रभुया वचन मानय् मया:म्ह अगमवक्ता ख:। उकिं परमप्रभुं थ:म्हं धयादी थें वयात हमला याना: स्यायेत सिंह छवयादिल।”
- 27 अनंलि वं थ: कायपिन्त धाल, “जिगु नितिं गधाया म्हय् काठी चिनाब्यु।” अले इमिसं काठी चिनाबिल।
- 28 अले व वन, वं सीम्ह लँय् हे लानाच्वंगु व गधा व सिंह लिक्कसं दनाच्वंगु खंकल। सिंहं सीम्हयात नं मन:, अले गधायात हमला या:गु नं मदु।
- 29 उकिं बुराम्ह अगमवक्तां परमेश्वरया मनूया सीम्ह ल्हना: गधाया म्हय् तल। अले वयागु लागिं नुग: मछिंकेत व वयात थुनेत थ:गु शहरय् हल।
- 30 वं वयागु सीम्ह थ:गु हे चिहानय् तल, अले इमिसं थथे धया: व सीगुलि नुग: मछिंकल, “य: जिमि किजा!”
- 31 वयात थुनेधुंका: वं थ: कायपिन्त धाल, “जि सीधुंका: जित: थ्व परमेश्वरया मनूयात थुंगु चिहानय् थुनाब्यु। जिगु क्वँय्यात थ्वयागु क्वँय्यापं तयाब्यु।
- 32 छायाधा:सा परमप्रभुया वचनपाखें बेथेलय् च्वंगु वेदी व फुक्क सामरियाया शहरया पुजा याइगु थासय् दुगु थांया विरोधय् वं धा:गु खँ धात्थें प्वनी।”
- 33 थ्व घटना जुइ धुंका: नं यारोबामं थ:गु मभिंगु चाला त्व:मतु, तर पुजा याइगु थायया नितिं वं फुक्क कथंयापिं मनूतपाखें पुजाहारीत ल्यल। पुजाहारी जुइ मास्तिवय्कूपिं न्ह्याम्हय्सित नं वं पुजा याइगु थाय्या नितिं अभिषेक यात।
- 34 यारोबामया घरानाया थ्व हे पापं याना: व पतन जुल अले पृथ्वी व नाश जुल।

14

यारोबामया विरोधय् अहियाहं अगमवाणी ल्हा:गु

- 1 अबल्य् हे यारोबामया काय् अबिया बिरामी जुल।
- 2 यारोबामं थ: कला:यात धाल, “छ यारोबामया कला: ख: धका: सुनानं म्हमसीकेत छं थ:त मेम्ह थें च्वंकि। अले छ शील्योय् हँ। अन जि इस्राएलयाम्ह जुजु जुइ धका: धा:म्ह अहियाह अगमवक्ता दु।
- 3 छ वयाथाय् झिपा मरि, भचा ग्वारमरि व छथल कस्ति ज्वना: हँ। झी काय्यात छु जुइ धका: वयाके न्यँ, वं छन्त धाइ।”
- 4 यारोबामया कलातं वं धा:थें हे यात। व शील्योय् अहियाहया छँय् वन। बुरा जगुलि अहियाहं मिखा मखने धुंकल।
- 5 परमप्रभुं अहियाहयात थथे धयादीगु ख:, “यारोबामया कला: छंके थ: बिरामी जूम्ह काय्या बारे न्यनेत वयाच्वंगु दु। छं वयात थथे धा। व वइबल्य् वं थ:त म्हमसीक मेम्ह थें च्वंकी।”
- 6 लुखाय् वयागु पला:या स: न्यना: अहियाहं धाल, “अय् यारोबामया कला:, दुहां वा! छाय् छं थथे बहाना यानागु? जिंके छंगु लागि छगू बांमला:गु खबर दु।
- 7 वना: यारोबामयात थथे धा, परमप्रभु, इस्राएलया परमेश्वरं थथे धयादी, ‘जिं छन्त मनूतय्गु दशुं थकया: जिमि प्रजा इस्राएलया शासक दय्का।
- 8 दाऊदया घरानाया ल्हातं राज्य लाकाकया: जिं छन्त बिया। तर छ जिम्ह दास दाऊद थें मजू। दाऊदं जिगु आज्ञा मानय् यात, जित: य:गु ज्या यायेत दुनुगलनिसें जिगु ल्यु जुल।
- 9 छंगु न्हापा शासन या:पिं जुजुपिन्सं स्वया: छं यक्व अप्व: मभिंगु ज्या या:गु दु। छं जित: हेला या:गु दु अले पुजा यायेत धातुया मूर्ति दय्का: जित: तंचाय्कूगु दु। छं थ:गु जँ जिपाखे फहीकूगु दु।
- 10 “ ‘अथे जुया: जिं यारोबामया घरानाय् विपत्ति हयाबी। जिं इस्राएलय् दुपिं यारोबामया परिवारयापिं दासतनापं फुक्क सन्तानतयत् स्यानाबी। जिं यारोबामया घरानायात नाश यानाबी अले सौयात च्याकू थें च्याकाबी।’
- 11 यारोबामया छँयाम्ह सुं शहरय् सित धा:सा वयात खिचां नइ, बँइ सित धा:सा गिद्धतय्सं नइ। परमप्रभुं थथे धयादीगु दु!’
- 12 “उकिं छ दना: थ:गु छँय् हँ। छं शहरया दुने पला: तयेवं हे व कायमचा सी।
- 13 इस्राएलयापिं फुक्क मनूतय्सं नुग: मछिंका: वयात थुनाबी। छायाधा:सा परमप्रभु, इस्राएलया परमेश्वरं वयाके जक छं भिंगु खँ लइकादीगुलि यारोबामया परिवारयापिं मध्ये वयात जक थुनी।
- 14 “परमप्रभुं इस्राएलय् छम्ह जुजु ल्ययादी, अले वं उख्नुहे हे यारोबामया परिवारयात नाश यानाबी। व दिं थौं हे ख:। ख:, थौं हे ख:।
- 15 परमप्रभुं इस्राएलयात सजॉय बियादी अले व खुसिइ तिकथि संगु थें सनी। वय्कलं इस्राएलीतयत् इमि पुर्खातयत् बियादीगु थ्व भिंगु देशं लिनादी अले यफ्रेटिस खुसिया पारि थुखेला: उखेला: मदय्काबी। छायाधा:सा अशेरा घ:मय्जुया मूर्ति दय्का: इमिसं वय्क:यात तंचाय्कूगु दु।
- 16 यारोबामं या:गु पाप व वं इस्राएलीतयत् याकूगु पापं याना: परमप्रभुं इस्राएलयात त्व:तादी।”
- 17 अले यारोबामया कला: तिसाय् लिहां वन। वं छँया लुखाखलुइ पला: तयेवं कायमचा सित।

- 18 परमप्रभुं थः दास अहियाहपाखें धयादीगुकथं इमिसं वयात थुन, सकलें इस्राएलीतयसं वयागु निति नुगः मछिकल।
- 19 यारोबाम जुजु जुयाच्चंबलय् जूगु फुक्क खँ, वं याःगु लडाईं व वं गुकथं शासन यात धइगु खँ इस्राएलया जुजुपिनिगु इतिहासया सफुलिइ च्वयातःगु दु।
- 20 यारोबामं निइनिदँ शासन यात। व थः पुर्खात थें सीधुंकाः वयात थुन। वया लिपा वया काय् नादाब जुजु जुल।
- यहदाया जुजु रहबाम
२ इति ११:५-१२:१५
- 21 सोलोमनया काय् रहबामं यहदाय् शासन यात। व पिइछदँ दुबलय् जुजु जुल। इस्राएलया फुक्क कुलया दशुं थःगु नां तयेत परमप्रभुं ल्ययादीगु शहर यरूशलेमय् वं झिन्हयदँ शासन यात। वया मांया नां नामा खः, व छम्ह अम्मोनी खः।
- 22 यहदाया मनूतयसं परमप्रभुं याये मते धकाः धयादीगु मभिगु ज्या यात। इमि पुर्खातयसं स्वयाः अप्वः पाप यानाः इमिसं वयकःयात तंचायका नुगः मुइकल।
- 23 इमिसं थःगु निति पुजा याइगु थाय्, च्वखगु ल्वहंया थां व अशेरा घःमय्जुया थांत फुक्क गुँच्चकाय् च्वकाय् व फुक्क वाउँगु सिमाया क्वय् थापं यात।*
- 24 देशया फुक्क पुजा याइगु थासय् मिजं वेश्यात नं दु। परमप्रभुं इस्राएलया न्ह्यःनं पितिनाछ्वःपि जात जातियापिनि घच्चाइपुगु ज्या मनूतयसं याना हल।*
- 25 रहबाम जुजु जुयाच्चंगु न्यागगु दँय्* मिश्र देशयाम्ह जुजु शीशकं यरूशलेमय् हमला यात।
- 26 वं परमप्रभुया देगः व जुजुया दरबारया मू मू वंगु सामान लुटे यानायकल। वं सोलोमनं दयकूगु लुँया ढालतनापं फुक्क हे यंकल।*
- 27 उकिं रहबाम जुजुं उकिया पलेसा कँय्या ढालत दयकाः दरबारया लुखा पिवाःतय् कप्तानतयत् बिल।
- 28 जुजु परमप्रभुया देगलय् वंक्वपतिकं लुखा पिवाःतयसं उपिं ढालत पित हइगु, लिपा हाकनं उपिं ढालत पिवाःत च्वनीगु क्वथाय् लित यंकीगु।
- 29 रहबाम जुजु जुयाच्चंबलय् जूगु फुक्क खँ, वं याःगु फुक्क ज्या यहदाया जुजुपिनिगु इतिहासया सफुलिइ च्वयातःगु दु।
- 30 रहबाम व यारोबामया दथुइ मदिक्व लडाईं जुया हे च्वन।
- 31 रहबाम थः पुर्खात थें सित। वयात दाऊदया शहरय् इपिनापं थुन। वया मां नामा खः, व अम्मोन देशयाम्ह खः। रहबामया लिपा वया काय् अबिया जुजु जुल।

15

- यहदायाम्ह जुजु अबिया
२ इति १३:१-१४:१
- 1 नबातया काय् यारोबामं इस्राएलय् राज्य यानाच्चंगु झिंच्यागु दँय्* अबिया† यहदायाम्ह जुजु जुल।
- 2 वं यरूशलेमय् स्वदँ तक शासन यात। वया मां अबीशालोमया म्हाय् माका खः।
- 3 वया न्ह्यः वया बौन याःगु फुक्क पाप वं नं यात। वं थः पुर्खा दाऊदं थें परमप्रभु थः परमेश्वरयात दुनुगलनिसें मानय् मयाः।
- 4 तर दाऊदया निति परमप्रभु वया परमेश्वरं अबियायात जिम्ह दास दाऊदया छप्वाः मत यरूशलेमयात बल्लाकेत जिगु न्ह्यःने च्यानाच्चनेमा धकाः वया लिपा शासन यायेत छम्ह काय् बियादिल।*
- 5 दाऊदं परमप्रभुयात यःगु खःगु ज्या याःगु खः। वं हिती उरियाहया खँय् बाहेक मेमेगु फुक्क खँय् जिवंकाछि परमप्रभुया आज्ञा मानय् याःगु खः। उकिं परमप्रभुं थथे यानादीगु खः।*
- 6 रहबाम व यारोबामया दथुइ लडाईं अबियाया जिवंकाछि जुया तं च्वन।
- 7 अबिया जुजु जुयाच्चंबलय् जूगु फुक्क खँ, वं याःगु फुक्क ज्या यहदाया जुजुपिनि इतिहासया सफुलिइ च्वयातःगु दु। अबिया व यारोबामया दथुइ लडाईं जुया तं च्वन।
- 8 अबिया थः पुर्खात थें सीबलय् वयात दाऊदया शहरय् थुन, वया लिपा वया काय् आसा जुजु जुल।
- यहदाया जुजु आसा
२ इति १४:१-१६:१४
- 9 इस्राएलया जुजु यारोबामं राज्य यानाच्चंगु निइगु दँय्‡ आसा यहदायाम्ह जुजु जुल।
- 10 वं यरूशलेमय् पिइछदँ शासन यात। अबीशालोमया म्हाय् माका वया अजि खः।
- 11 थः पुर्खा दाऊदं थें आसां परमप्रभुयात यःगु ज्या यात।

* 14:23 १४:२३ २ राज १७:९-१० * 14:24 १४:२४ व्य २३:१७ * 14:25 १४:२५ न्यागगु दँय् थथे धयागु १२६ ई.पु. खः * 14:26 १४:२६ १ राज १०:१६-१७; २ इति १:१५-१६ * 15:1 १५:१ झिंच्यागु दँ थथे धयागु ई.पु. ९१३ † 15:1 १५:१ यारोबामया मेगु नां अबिया खः। * 15:4 १५:४ १ राज ११:३६ * 15:5 १५:५ २ शमू ११:१-२७ ‡ 15:9 १५:९ निइगु दँ थथे धयागु ई.पु. ९११

12 वं मूर्ति पुजा याइगु थासय् च्वनिपि मिजं वेश्यातयत् देशं पितिनाछवल, अले थः पुर्खातयसं दय्कूगु फुक्क मूर्तियात चीकाछवल।

13 वं थः अजि माकायात राजमाताया थासं लिकाल, छायाधाःसा वं अशेरा घःमय्जुया छगू घच्चायापुगु मूर्ति दय्कूगु खः। आसां उगु मूर्तियात त्वाःल्हानाबिल। अले उक्रियात कुचा कुचा यानाः किट्टोन खुसिचाय् छवय्काबिल।

14 पुजा याइगु थाय् इस्त्राएलं चीकामछवसां आसां दुनुगलनिसैं थःगु जिवंकाछि परमप्रभुया निंति विश्वास याये बहःम्ह जुयाच्चन।

15 वं थःम्हं देछाःगु व थः बौनं छाःगु वहः व लुँ अले पवित्र थलबल परमप्रभुया देगलय् हल।

16 यहदाया जुजु आसा व इस्त्राएलया जुजु बाशाया दथुइ इपि गद्दीइ च्वंतले लडाइँ जुया हे च्वन।

17 इस्त्राएलया जुजु बाशां यहदाय् हमला यात अले वं यहदाया जुजु आसायाथाय् सुं वये वने मफयेमा धकाः रामाय् पखाः व ध्वाखा बल्लाक दय्कल।

18 अले आसां परमप्रभुया देगलं व थःगु दरबारया धुकुति फुक्क लुँ, वहः लिकाल। वं थ्व लुँ व वहः थः भारदारतयगु ल्हातय् लःल्हानाः दमस्कसय् शासन यानाच्च्वंम्ह अरामया जुजु हेज्योनया छय्, तब्रिमोनया काय्, बेन-हददयाथाय् छवयाः थथे धाल,

19 “छिकपिनि बौ व जिमि बौनं सन्धि याःगु थें छिं व जिं नं सन्धि यायेनु। जिं छिथाय् लुँ व वहः छवयाहयाच्च्वनागु दु।

आः छिं इस्त्राएलयाम्ह जुजु बाशालिसैं थःगु सन्धि त्वाथलादिसैं। वं जिगु देशं थः सेना लित यंके मालेमा।”

20 बेन-हददं आसा जुजुया खँ स्वीकार यात। वं थः सेनापतितनापं थः सेना इस्त्राएलया शहरय् हमला यायेत छवत। इमिसं इयोन, दान, हाबिल-बेथ-माका, किन्नेरेतयाऽ फुक्क लागा व नप्ताली कुलया फुक्क देश त्याका काल।

21 थ्व खँ न्यनाः बाशां रामायात बल्लाकेगु ज्या त्वःताबिल। अले व तिसांय् लिहां वन।

22 जुजु आसां यहदाया फुक्क थासं सुयातं मत्वःतुसे मनुत मुंकल, अले बाशा जुजुं रामा बल्लाकेत छ्यलाच्वंगु ल्वहं व सिं इमिसं यंकल। आसां थुपिं चिजत छ्यलाः बेन्यामीनया गोबा शहर व मिस्पा शहरयात पखाः व ध्वाखा दय्काः बल्लाकल।

23 आसा जुजु जुयाच्चंबलय् जूगु फुक्क खँ, वयागु फुक्क बाहादरी व वं दय्कूगु शहरतयगु बारे यहदाया जुजुपिनिगु इतिहासया सफुलिइ च्वयातःगु दु। बुरा जूबलय् वयागु तुतिइ ल्वचंकल।

24 आसा थः पुर्खात थें सित, वया पुर्खा दाऊदया शहरय् वयात इपिनापं थुन। वया लिपा वया काय् यहोशापात जुजु जुल।

इस्त्राएलया जुजु नादाब

25 यहदाया जुजु आसां राज्य यानाच्च्वंगु निगूगु दँय्* यारोबामया काय् नादाब इस्त्राएलया जुजु जुल। वं इस्त्राएल्य् निदँ शासन यात।

26 नादाबं थः बौनं थें परमप्रभुं याये मते धकाः धयादीगु मभिंगु ज्या यात। वं थः बौ नं थें इस्त्राएलीतयत् पाप याकेत उक्सय् यात।

27 इस्त्राखारया कुलयाम्ह अहियाहया काय् बाशां नादाबया विरोधय् ग्वःसा ग्वयाः वयात स्यात। उबलय् नादाब व इस्त्राएली सेनातयसं पलिशतीतयगु शहर गिब्तोनयात घेरय् यानाच्च्वंगु खः।

28 आसा यहदाया जुजु जूगु स्वंगूगु दँय्† बाशां नादाबयात स्याःगु खः। नादाबया लिपा बाशा इस्त्राएलया जुजु जुल।

29 वं जुजु जुइवं वं यारोबामया छँयापिं सकसितं स्यात। यारोबामया सुं छम्हयसित नं वं म्वाका मतः। वं इमि सकसितं नाश यात। थुकथं थः दास शीलिया अहियाहपाखें बियादीगु परमप्रभुया वचन पूरा जुल।*

30 यारोबाम थःम्हं हे याःगु पाप व इस्त्राएलीतयत् याकेब्युगु पापं यानाः परमप्रभु, इस्त्राएलया परमेश्वरयात तंचाय्कूगुलि थथे जूगु खः।

31 नादाबया जुजु जुयाच्चंबलय् जूगु फुक्क खँ, वं याःगु फुक्क ज्या इस्त्राएलया जुजुपिनिगु इतिहासया सफुलिइ च्वयातःगु दु।

32 यहदाया जुजु आसा व इस्त्राएलया जुजु बाशाया दथुइ इपि गद्दीइ च्वंतले लडाइँ जुया हे च्वन।

इस्त्राएलया जुजु बाशा

33 आसा यहदाय् जुजु जूगु स्वंगूगु दँय्‡ अहियाहया काय् बाशा इस्त्राएलया जुजु जुल। वं निइप्यदँ तिसांय् शासन यात।

34 यारोबामं थें बाशां नं मभिंगु ज्या यात गुगु याये मज्यु धयादीगु खः। अले यारोबामं थें वं नं इस्त्राएलीतयत् पाप याकेत उक्सय् यात।

16

1 बाशाया बारे हनानीया काय् येहयाथाय् परमप्रभुयागु थ्व वचन वल,

2 “जिं छन्त धुलं थकयाः जि प्रजा इस्त्राएलया शासक याना, तर छ यारोबाम थें जुयाः छं जि प्रजा इस्त्राएलयात पाप याकल। अले इमिगु पापपाखें छं जितः तंचायकल।

3 उकिं जिं छ व छंगु परिवारयात नाश याये त्यनागु दु, जिं छंगु परिवारयात नबातया काय् यारोबामया परिवार थें यानाबी।

4 छंगु छँयाम्ह सुं शहरय् सित धाःसा वयात खिचां नइ, अले सुं ख्यलय् सित धाःसा वयात गिद्धतयसं नइ।”

§ 15:20 १५:२० किन्नेरेत गालील समुद्रया मेगु नां खः * 15:25 १५:२५ निगूगु दँय् थथे धयागु ई.पु. ९१० † 15:28 १५:२८ स्वंगूगु दँ थथे धयागु ई.पु. ९०९
 १०९ * 15:29 १५:२९ १ राजा १४:१० ‡ 15:33 १५:३३ स्वंगूगु दँ थथे धयागु ई.पु. ९०९

5 बाशा जुजु जुयाच्चंबलय् जूगु फुक्क खँ, वं याःगु फुक्क ज्या अले वयागु बहादुरीया बारे इस्राएलया जुजुपिनिगु इतिहासया सफुलिइ च्वयातःगु मदु ला?

6 बाशा थः पुर्खा थें सित, वयात तिसाय् थुन। वया काय् एलाह वया लिपा जुजु जुल।

7 बाशां यारोबामया वंशं याःथें परमप्रभुया मिखाय् बांमलाःगु ज्या याःगुलि अले बाशां यारोबामया वंशयात नाश याःगुलि परमप्रभु तसकं तंचायादिल अले परमप्रभुया थ्व वचन बाशा व वया वंशया विरोधय् हनानीया काय् येह अगमवक्तापाखें वल। बाशां याःगु पापं परमप्रभुयात तं पिहां वल।

इस्राएलया जुजु एलाह

8 यहदाया जुजु आसां राज्य यानाच्चंगु निइखुगुदँय्* बाशाया काय् एलाह इस्राएलया जुजु जुल। वं तिसाय् निर्दे शासन यात।

9 जिम्री धाःम्ह जुजु एलाहयागु बच्छि रथया कप्तान वयागु विरोधय् ग्वसाः ग्वल। उबलय् एलाह तिसाय् थःगु दरबारयाम्ह हाकिम आसाया छेंय् अय्लाखं कायकाच्चंगु खः।

10 यहदाया जुजु आसां राज्य यानाच्चंगु निइन्हय्गुदँ† दुबलय् जिम्री दुहां वनाः वयात कयकाः स्यात। व हे जिम्री वया लिपा जुजु जुल।

11 जुजु जुयाः गद्दीइ च्वनेवं जिम्री बाशाया सकलें छेंजःपिन्त स्यात। वं बाशाया थःथिति व पासापिं मध्ये छम्ह नं मिजंयात बाकि मूतः।

12 येह अगमवक्तापाखें बाशाया बारे धयादीगु परमप्रभुया वचन थें थुकथं जिम्री बाशाया सकलें छेंजःपिन्त स्यात।

13 बाशा व वया काय् एलाहं याःगु पाप व इस्राएलयात याकूगु पापं यानाः अले इमिसं थःगु ज्यालगय् मज्जुगु मूर्तिपाखें परमप्रभु, इस्राएलया परमेश्वरयात तंचायकूगुलि थथे जूगु खः।

14 एलाह जुजु जुयाच्चंबलय् जूगु फुक्क खँ, वं याःगु फुक्क ज्या इस्राएलया जुजुपिनिगु इतिहासया सफुलिइ च्वयातःगु दु।

इस्राएलया जुजु जिम्री

15 यहदाया जुजु आसां राज्य यानाच्चंगु निइन्हय्गुदँय्‡ जिम्री तिसाय् न्हयन्हु तक शासन यात। उबलय् इस्राएली सिपाईतय्सं पलिशतीतय्गु शहर गिब्तोनयात घेरय् यानाच्चंगु खः।

16 जिम्री ग्वसाः ग्वयाः जुजुयात स्यात धयागु खँ छाउनीइ दुपिं इस्राएलीतय्सं न्यनाः इमिसं उखुन्हु हे थः सेनापति ओम्रीयात इस्राएलया जुजु दयकल।

17 ओम्री व इस्राएली सेनां गिब्तोन त्वःतल, अले इमिसं तिसाय् हमला यात।

18 शहर कब्जा याये धुंकूगु खनाः जिम्री दरबारया किल्ला दुने दुहां वन। अले थःगु छचाःखेरं मि तल, व थः नं मिं नयाः सित।

19 वं याःगु पापं यानाः थथे जूगु खः, छायाःसा वं परमप्रभुयात मयःगु मभिंगु ज्या यात। वं यारोबामं थें थःम्हं नं पाप यात अले इस्राएलयात नं पाप याकल।

20 जिम्री जुजु जुयाच्चंबलय् जूगु फुक्क खँ वं वं याःगु विद्रोहया खँ इस्राएलया जुजुपिनिगु इतिहासया सफुलिइ च्वयातःगु दु।

इस्राएलया जुजु ओम्री

21 इस्राएलयापिं मनूत निगू पुचलय् बाल। बच्छि मनूतय्सं गीनतया काय् तिब्नीयात जुजु दयकेत ग्वाहालि यात। बच्छि मनूतय्सं ओम्रीयात ग्वाहालि यात।

22 तर ओम्रीयात ग्वाहालि याःपिन्सं गीनतया काय् तिब्नीयात ग्वाहालि याःपिन्त बुकल। उकिं तिब्नीयात स्यात अले ओम्री जुजु जुल।

23 आसा यहदाया जुजु जूगु स्विछदँ§ दुबलय् ओम्री इस्राएलया जुजु जुल। वं इस्राएलय् झिनिदँ तक शासन यात। न्हापां वं खूदँ तक तिसाय् शासन यात।

24 वं ६८ किलो वहः बियाः शेमेरया ल्हातिं सामरियाया डाँडा न्यानाः डाँडाय् छगू शहर दयकल। उगु डाँडाया न्हापांम्ह थुवाः शेमेरया नामय् उकिया नां सामरिया तल।

25 तर ओम्री परमप्रभुयात मयःगु मभिंगु ज्या यात। वं व स्वयाः न्ह्यःयापिं फुक्क जुजुपिन्सं स्वयाः अज्ज अप्वः पापयात।

26 यारोबाम थें थःम्हं हे पाप यानाः अले इस्राएलीतय्त मूर्ति पुजा व पाप याकाः वं परमप्रभु, इस्राएलया परमेश्वरयात तंचायकल।

27 ओम्री जुजु जुयाच्चंबलय् जूगु फुक्क खँ, वं याःगु फुक्क ज्या अले वयागु बहादुरीया बारे इस्राएलया जुजुपिनिगु इतिहासया सफुलिइ च्वयातःगु दु।

28 ओम्री थः पुर्खा थें सित, वयात सामरीयाय् थुन। वया काय् आहाब वया लिपा जुजु जुल।

इस्राएलया जुजु आहाब

* 16:8 १६:८ निइखुगुदँय् थथे धयागु ई.पु. ८५ † 16:10 १६:१० निइन्हय्गुदँ थथे धयागु ई.पु. ८५ ‡ 16:15 १६:१५ निइन्हय्गुदँ थथे धयागु ई.पु. ८५ § 16:23 १६:२३ स्विछदँ थथे धयागु ई.पु. ८५

29 यहदाया जुजु आसां राज्य यानाच्चंगु स्विच्यागगु दैय* ओम्नीया काय् आहाब इस्त्राएलया जुजु जुल। वं सामरीयां इस्त्राएल्य निझनिदँ तक शासन यात।

30 ओम्नीया काय् आहाबं थः स्वयाः न्ह्यःयापि फुक्क जुजुपिन्सं स्वयाः अप्वः परमप्रभुयात मयःगु मभिंगु ज्या यात।

31 नबातया काय् यारोबामं याःगु पाप वयागु निति कम खः। वं सीदोनीतय् जुजु एताबालया म्हाय् ईजेबेलयात ब्याहा यात अले बालघःयात पुजा यानाः अझ अप्वः पाप यात।

32 सामरीयाय् वं बालघःयात पुजा यायेत देगः दयकल। उकी बालया निति छगू वेदी नं दयकल।

33 वं अशेरा घःमय्जुया छगू थां नं दयकल। वं थः स्वयाः न्ह्यःयापि इस्त्राएलया फुक्क जुजुपिन्सं स्वयाः अप्वः परमप्रभु, इस्त्राएलया परमेश्वरयात तंचायकेगु ज्या यात।

34 आहाबया इलय् बेथेलया हीएलं यरीहोयात हाकनं दयकल। परमप्रभुं नूनया काय् यहोशूपाखें धयादीगु वचन थें हीएलं यरीहोयागु जग तःबलय् वया न्हापां बूम्ह काय् अबीराम सित, अले शहरया ध्वाखा तःबलय् वया चिधिकःम्ह काय् सगूब सित।*

17

एलिया व अनिकाल

1 गिलादया तिश्बेयाम्ह तिश्बी एलियां आहाबयात धाल, “जिं सेवा याना वयाच्चवनाम्ह परमप्रभु, इस्त्राएलया परमेश्वर म्वाःम्ह खः थें, जिं पाफयाः धाये जिं मधायेकं आः वइगु छुं दँ तक सुतिलः नं गाइ मखु, वा नं वइ मखु।”*

2 अले परमप्रभुया थ्व वचन एलियायाथाय् वल,

3 “थ्व थाय् त्वःताः पुर्बपाखे हँ, यर्दन खुसिया पुर्बय् च्वंगु करीत न्हसिकापया लिक्क सुला च्वँ।

4 छं खुसिचाया लः त्वँ, अले क्वःतयसं बी हःगु न। अन छन्त नकेत जिं क्वःतयत उजं बियागु दु।”

5 उकिं वं परमप्रभुं धयादीगु थें हे यात। व यर्दनया पुर्बय् च्वंगु करीत न्हसिकापया लिक्क च्वंवन।

6 अन क्वःतयसं सुथय् व बहनी न्हाबले वयात मरि व ला हयाबीगु। वं खुसिचाया लः त्वनीगु।

7 छुं ई लिपा देशय् वा मवःगुलि व खुसिचा गना वन।

एलिया व विधवा मिसा

8 परमप्रभुया थ्व वचन एलियायाथाय् वल,

9 “आः थत्थें सीदोन शहरया लिक्क च्वंगु सारपत गामय् हँ, अले अन हे च्वँ। अन छन्त नकेत जिं छम्ह विधवा मिसायात उजं बियागु दु।”*

10 उकिं व सारपतय् वन। शहरया ध्वाखाय् थ्यंबलय् वं सिं मुनाच्चंम्ह छम्ह विधवा मिसायात खन। वं वयात सःताः धाल, “जितः आम्खुराय् लः भचा हयाब्यु।”

11 व लः काःवनाच्चंबलय् हे वं वयात तसलं धाल, “जितः मरि छकु नं हयाब्यु लयु।”

12 विधवा मिसां लिसः बिल, “धात्थें परमप्रभु छिकपिनि परमेश्वर म्वाःम्ह खः थें, जिं पाफयाः धाये जिके छपा नं मरि मदु। जिके बात्चाय् छम्ह छुचुं व सिसिइ भतिचा चिकं जक दु। थ्व थासय् जि भुतुलिइ मि च्याकेत निका प्यका सिं मुंवयागु खः। अले जि जितः व जिमि काय्यात दकलय् लिपायागु नसा ज्वरय् यायेत छँय् वने। व नयेधुंकाः जिपि नये मखनाः सी।”

13 एलियां वयात धाल, “ग्याये म्वाः, छँय् वनाः छं नकतिनि धाःथें हे थःगु नयेगु नसा ज्वरय् या। तर न्हापा जिगु लागि निं छपा चिपागु मरि छुनाः जिथाय् हजि। अले छ व छिमि कायया लागि छुं दयकि।

14 परमप्रभु, इस्त्राएलया परमेश्वरं थथे धयादी, ‘परमप्रभुं देशय् वा छवयाहयामदी तक बात्चाय् च्वंगु छुचुं फुइ मखु अले सिसिइ च्वंगु चिकं कम जुइ मखु।’ ”

15 व विधवा मिसा वन, वं एलियां धाःथें हे यात। अले एलिया, व मिसा व वया काय्यात तःन्हु तकया लागि गाक्क नयेगु नसा दत।

16 परमप्रभुं एलियापाखें धयादीगु वचन थें उगु बात्चाया छुचुं मफु अले उगु सिसिइ चिकं कम नं मजु।

17 छुं दिं लिपा व छँयाम्ह थुवाः विधवा मिसाया काय् बिरामी जुल। ल्वय् झन झन तच्चयावन। लिपतय् व मचा सित।

18 विधवा मिसां एलियायात धाल, “अय् परमेश्वरया मनु! छाय् छिं जिलिसें थथे यानादियागु? छु छि जिगु पाप लुमंकाबीत व जिमि काय्यात स्यायेत थन झायागु ला?”

19 एलियां वयात धाल, “छिमि काय् जितः ब्यु।” वं वयात वयागु लहातय् बिल। अले वयात तलय् थः च्वनीगु क्वथाय् यंकाः थःगु लासाय् थ्यन।

20 अले वं प्रार्थना यात, “हे परमप्रभु, जिमि परमेश्वर! छाय् छिं थ्व विधवा मिसायाके थज्याःगु विपति हयादियागु? थ्वं जितः दया यानाः जिगु सेवा यात, तर आः वया काय्यात स्यानादिल।”

21 अनंलि स्वकः एलियां व मिजं मचाया च्वय् थःगु म्ह तिल्ल प्यंकल अले थथे प्रार्थना यात, “हे परमप्रभु जिमि परमेश्वर! थ्व मचायात हाकनं म्वाकादिसेँ।”*

* 16:29 १६:२९ स्विच्यागगु दैय थथे धयागु ई.पु. ८७४ ✨ 16:34 १६:३४ यहो ६:२६ ✨ 17:1 १७:१ याक ५:१७ ✨ 17:9 १७:९ लूक ४:२५-२६
 ✨ 17:21 १७:२१ २ राज ४:३४-३५

- 22 परमप्रभुं एलियाया प्रार्थनाया लिसः बियादिल। मचां सासः ल्हात अले मचा म्वात।
 23 एलियां कायम्चायात कुने हयाः मांयाथाय् यंकल अले वयात थथे धाल, “स्व, छिमि काय् म्वाःगु दु!”
 24 अले विधवा मिसां एलियायात धाल, “छि परमेश्वरया मन् खः, अले छिगु म्हुतं पिहां वःगु परमप्रभुया वचन सत्य खः धकाः आः जिं सिल!”

18

एलिया व बालया अगमवक्तात

- 1 यक्व दिं लिपा, वा मवःगु स्वंगू दँय परमप्रभुयागु थ्व वचन एलियायाथाय् वल, “आहाब जुजुयात नापलाः हूँ, अले जिं वा वयकाबी।”
 2 उकिं एलिया आहाबयाथाय् वन।
 उबलय् सामरियाय् तच्चकं अनिकाल जुयाच्चंगु खः।
 3 आहाबं राजदरबारयाम्ह मू हाकिम ओबदियायात सःतके छवल। ओबदिया परमप्रभुयात तसकं मानय् याइम्ह खः।
 4 ईजेबेलं परमप्रभुया अगमवक्तातयत् स्यानाच्चंबलय् ओबदियां सछिम्ह (१००) अगमवक्तातयत् नकाः त्वंकाः नेय्म्ह नेय्म्ह यानाः निगू गुफाय् सुचुकातःगु खः।
 5 आहाबं ओबदियायात धाल, “देशया फुक्क बुँगाःचा व फुक्क खुसिया लिक्क हूँ। झीत सल व खच्चरतयत् नकेत भतिचा सां घाँय दइ ला? घाँय दःसा झीसं थः पशुतयत् स्याये मालि मखु।”
 6 उकिं इमिसं घाँय माःवनेत थःथवय् देश इना काल। अले आहाब छखेपाखे व ओबदिया मेखेपाखे वन।
 7 ओबदिया लँय वनाच्चंबलय् वं आकाझाकां एलिया थःपाखे वयाच्चंगु खन। ओबदियां वयात म्हसियाः बैय् भ्वसुलाः धाल, “हे जिमि प्रभु, छि धाथें एलिया हे खः ला?”
 8 वं लिसः बिल, “खः, जि एलिया हे खः। एलिया थन दु धकाः छिमि मालिकयात धाः हूँ।”
 9 ओबदियां धाल, “जिं छु टुंकागु दु धकाः छिं थः दासयात स्याकेत आहाबयात लःल्हानादीगु?
 10 धाथें परमप्रभु छिकपिनि परमेश्वर म्वाःम्ह खः थें, जिं पाफयाः धाये छितः मालेत जिमि मालिकं मनूत छवयामदीगु गुगुं जाति अथवा राज्य ल्यं मदये धुंकल। गुगुं देशयाम्ह जुजुं जिगु देशय् एलिया मदु धकाः धाःसा आहाब जुजुं उम्ह जुजुयात वं धाःगु खँ सत्य खः धकाः पाफयकीगु।
 11 आः छिं धयादी, ‘थः मालिकयात एलिया थन दु धकाः धा हूँ।’
 12 जि थनं वनेधुंकाः परमप्रभुया आत्मां छितः गन यंकी जिं मस्यु। जिं वनाः आहाबयात धायेधुंकाः वं छितः लुइके मफुत धाःसा जितः स्याइ। तर जि छिकपिनि दासं ल्याय्म्हबलय्निसें हे परमप्रभुया आराधना यानावयाच्चवनागु दु।
 13 हे जिमि मालिक, परमप्रभुया अगमवक्तातयत् स्यानाच्चंबलय् जिं छु यात व छिं मस्यु ला? जिं इपिं मध्ये सछिम्ह (१००) अगमवक्तातयत् नकाः त्वंकाः नेय्म्ह नेय्म्ह यानाः निगू गुफाय् सुचुकातया।
 14 आः छिं जितः जिमि मालिकयाथाय् वनाः एलिया थन दु धाः धकाः धयादी। वं ला जितः स्याइ।”
 15 एलियां धाल, “धाथें जिं सेवा याना वयाच्चवनाम्ह दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभु म्वाःम्ह खः थें, जिं पाफयाः धाये थौं धाथें हे जि आहाबया न्ह्यःने वने।”

एलीया कर्मेल पहाडय्

- 16 उकिं ओबदिया आहाबयात नापलाः वन। अले वयात एलिया वःगु दु धकाः धाल। आहाब एलियायात नापलाः वन।
 17 एलियायात खनेवं आहाबं धाल, “इस्त्राएलयात दुःख ब्यम्ह छ हे, मखु ला?”
 18 वं धाल, “जिं इस्त्राएलयात दुःख बियागु मदु, तर छि व छिकपिनि बौया परिवारं ब्यगु दु। छिं परमप्रभुया उजं मानय् मयासें बालघःतयत् पुजा याना जूगु दु।
 19 आः छिं कर्मेल डाँडाय् जितः नापलायेत इस्त्राएलं फुक्क मनूतयत् सःतादिसँ। अले ईजेबेलया टेबिलय् च्वनानइपिं बालया प्यसः व नेय्म्ह (४५०) अगमवक्ता व अशेरामयजुया प्यसःम्ह (४००) अगमवक्तातयत् नं ब्वनाहयादिसँ।”
 20 उकिं आहाबं फुक्क इस्त्राएलीतयत् सःतके छवत, अले फुक्क अगमवक्तातयत् कर्मेल डाँडाय् मुंकल।
 21 एलियां मनूतय् न्ह्यःने वनाः थथे धाल, “छिपिं गुबलय् तक दोमन जुयाच्चवनेगु? परमप्रभु हे परमेश्वर खःसा वया ल्युने हूँ। बाल परमेश्वर खःसा वया ल्युने हूँ।”
 तर मनूतयसं छुं मधाः।
 22 अले एलियां इमित धाल, “परमप्रभुया अगमवक्तात मध्ये जि हे जक ल्यनाच्चंगु दु। तर बालया ला प्यसः व नेय्म्ह (४५०) अगमवक्तात दु।
 23 जिमिगु नितिं निम्ह द्रहं हजि। अले छम्ह थःगु नितिं ल्ययाः वयात कुचा कुचा यानाः पालाः मि मच्याकूसें सिँया च्वय् तयेमाः। जिं मेम्ह द्रहंयात तयार याये, वयात सिँया च्वय् तये मि धाःसा च्याके मखु।

- 24 अले छिमिसं थः घःयात सःती, जिं परमप्रभुया नां काये। गुम्हयसिनं मि कुतुकाः लिसः बी वयकः हे परमेश्वर खः।”
अले फुक्क मन्तयसं धाल, “छिं खःगु खँ धयादिल।”
- 25 एलियां बालया अगमवक्तातयत् धाल, “छिपिं यक्व दुगुलि छिमिसं न्हापा छम्ह द्रहं ल्ययाः तयार या, अले थः घःयात प्रार्थना या। मि धाःसा च्याके मते।”
- 26 उकिं इमिसं थःत ब्यूम्ह द्रहं कयाः तयार यात।
अले इमिसं सुथनिसें बहनी तक बालया नां कयाः प्रार्थना यात। इपिं “हे बाल, जिमित लिसः बियादिसँ” धकाः चिल्लाय् दनाः हाल। तर छुं सः मवः, सुनानं लिसः मब्यू। अले इपिं थःपिनसं दयक्कु वेदीया छचाःखेरं प्याखं हुल।
- 27 बान्हे जूबलय् एलियां थथे धकाः गिजय् यात, “अज्ज तःसलं हा! व ला घः हे खः! वं तसकं धन्दा कयाच्चंगु दु जुइफु, वा वया लिमलाः जुइफु, वा व चाःह्यु वंगु जुइफु, वा घनाच्चंगु जुइफु, वयात थनेमाः।”
- 28 उकिं इपिं अज्ज तःसलं हाल अले इमिगु चलन कथं हि मवतले थःम्हं थःत हे तरवार व भालां घाःपाः यात।
- 29 बान्हे नं बित, बहनिया बलि बीगु ई तक हे इपिं अगमवाणी ल्हानाच्चन। तर छुं सः मवः, सुनानं लिसः मब्यू, सुनानं ध्यान मब्यू।
- 30 अले एलियां फुक्क मन्तयत् धाल, “जिगु न्ह्यःने वा!” इपिं वयागु न्ह्यःने वल। अले वं परमप्रभुयागु दुंगु वेदी ल्हन।
- 31 एलियां याकूबयापाखे वःगु छगू छगू कुलया नितिं छगः छगः यानाः झिनिगः ल्वहं काल। याकूबयाथाय् “छंगु नां इस्राएल जुइ” धकाः परमप्रभुया थ्व वचन वःगु खः।*
- 32 उपिं ल्वहंत कयाः वं परमप्रभुया नामय् छगू वेदी दयकल। वं उगु वेदीया जःखः झिन्यागू (१५) लिटर ति पुसा न्ह्यनिगु तःधंगु गाः म्हुल।
- 33 अले वं वेदीइ सिं मिलय् यात। द्रहंयात कुचा कुचा यानाः पालाः सिंया च्वय् तयाबिल। वं इमित धाल, “प्यंगः घः जायक लः तयाः उकियात थ्व बलिइ व सिंलय् प्वंकाब्यु।”
- 34 वं धाल, “हानं अथे हे या।” इमिसं अथे हे यात।
वं उजं बिल, “स्वकः खुसी नं अथे हे या।” इमिसं स्वकः खुसी नं अथे हे यात।
- 35 लः वेदीया छचाःखेरं वानाः गाः नं जाल।
- 36 बलि बीगु इलय् एलिया अगमवक्तां न्ह्यःने वनाः प्रार्थना यात, “हे परमप्रभु परमेश्वर, अब्राहाम, इसहाक व याकूबया परमेश्वर, इस्राएलय् छि हे परमेश्वर खः धकाः थौं क्यनादिसँ। जि छिकपिनि दास खः, जिं थ्व फुक्क छिं धयादीगु थें हे यानागु खः।
- 37 जितः लिसः बियादिसँ! हे परमप्रभु, जितः लिसः बियादिसँ! थुपि मन्तयसं छि हे परमप्रभु, परमेश्वर खः अले छिं हे इमिगु मनयात हीकादी धकाः सीमा।”
- 38 अबलय् हे परमप्रभुया मि कुतुवल अले मिं बलि, सिं, ल्वहं व चायात भस्म यानाबिल। अले गालय् दुगु लःयात नं गंकाबिल।
- 39 थ्व खनाः फुक्क मन्तयसं बैय् ग्वारातुलाः थथे धाल, “परमप्रभु हे परमेश्वर खः, परमप्रभु हे परमेश्वर खः!”
- 40 एलियां इमित धाल, “बालया अगमवक्तातयत् ज्वँ, इपिं छम्हयसित नं त्वःते मते।” मन्तयसं इमित ज्वन। अले एलियां इमित क्वय् कीशोन खुसिइ यंकाः स्यात।
- अनिकाल सिधःगु**
- 41 अनंलि एलियां आहाब जुजुयात धाल, “झासँ, छुं नयेत्वने यानादिसँ! जिं तसकं वाफय् वयाच्चंगु सः ताःगु दु।”
- 42 आहाब नयेत त्वनेत वन, एलिया धाःसा कर्मेल डाँडाया च्वकाय् थाहां वन। अन वं बैय् क्वछुनाः थःगु छयं पुलिया दथुइ तल।*
- 43 वं थः च्यःयात धाल, “वनाः समुद्रपाखे बांलाक स्व।”
च्यलं वनाः बांलाक स्वयाः धाल, “छुं खने मदु।”
अले वं धाल, “हाकनं हँ।” वं न्हयकः थथे धाल।
- 44 न्हयकःगु पालय् वं वयाः थथे धाल, “मनूया ल्हाः थें चिधंगु छगू सुपाँय् समुद्र थाहां वयाच्चंगु दु।”
एलियां धाल, “आहाबयाथाय् वनाः धा, ‘थःगु रथ तयार या, अले वा वयाः छन्त पने न्ह्यः हे छ छँय् लिहां हँ।’ ”
- 45 भचा जायेवं हे आकाश सुपाचं हाकुसे च्वन, फय् वल, तसकं वा वल, अले आहाब थःगु रथय् च्वनाः यिजरेलय् वन।
- 46 एलियायाके परमप्रभुया शक्ति वल, अले थःगु गा जँय् हिनाः व आहाबया न्ह्यःने न्ह्यःने यिजरेल तक हे ब्वांय वन।

19

एलिया होरेब पर्वतय् बिस्युं वंगु

1 एलियां छु छु यात, फुक्क अगमवक्तातयत् वं तरवारं गय् यानाः स्यात धइगु खँ आहाबं ईजेबेलयात कन।

2 उर्कि ईजेबेलं एलियायाथाय छम्ह दूतयात थथे धायके छवल, “गथे छं जिमि अगमवक्तातयत् स्यात, अथे हे याना: कन्हय् थुगु हे इलय् तक जिं छन्त मस्यात धा:सा घ:तयसं जित: स्यायेमा।”

3 एलिया ग्याना: थ:गु ज्यान बचय् यायेत बिस्सुं वन। यहदाया बेर्शेबाय् थ्यनेधुंका: वं थ: च्य:यात अन हे त्व:तल।

4 थ: धा:सा मरूमिइ न्हिच्छि न्यासि वन। व छमा सिमा दुथाय् दित अले सिमाया क्वय् फेतुना: वं थ: सीसां जिल धका: मतिइ तया: प्रार्थना यात, “हे परमप्रभु, जिगु ज्यान कयादिसँ, आ: अप्व: जुइ धुंकल। छाया:सा जि थ: पुर्खात स्वया: भिम्ह मखु।”*

5 व हे सिमाया क्वय् व ग्वारातुल अले स्याक्क न्ह्य: वयकल।

आकाझाकां छम्ह स्वर्गादूत वया: वयात थिया: थथे धाल, “दना: न!”

6 वं थुखे उखे स्वल। थ:गु छ्यं लिक्क वं क्वा:गु कोइलाय् छपा मरि व छथल ल: खन। नया:त्वना: व हानं घन।

7 परमप्रभुया स्वर्गादूत हानं लिहां वल। निक्क: खुसी वयात थिया: थथे धाल, “दना: न, छ तापाक वने मा:नि।”

8 वं दना: नल, त्वन, व हे नसां बल दया: पिइन्हु तक चान्हि न्यासि वँ व परमेश्वरया पर्वत होरेबय्* थ्यंक: वन।

9 अन छगू गुफाय् दुहां वना: चच्छि अन हे च्वन।

परमप्रभु एलिया थासय् खनेदय्क झा:गु

परमप्रभुया थ्व वचन वयाथाय् वल, “अय् एलिया, थन छ छु यानाच्चवनागु?”

10 वं लिस: बिल, “दक्क शक्ति दुम्ह परमप्रभु परमेश्वरया नितिं जिके यक्क जोश दु, इस्राएलीतयसं छिगु बाचायात त्व:तूगु दु, छिगु वेदीत थुनाब्युगु दु अले छिकपिनि अगमवक्तातयत् तरवारं स्या:गु दु। जि जक ल्यंदनि, इमिसं जित: नं स्यायेत स्वयाच्चंगु दु।”*

11 परमप्रभुं धयादिल, “पर्वतय् वना: परमप्रभुया न्ह्य:ने देँ, छाया:सा परमप्रभु अनं जुया: झायादीत्यंगु दु।”

अले तसकं व:गु वाफसं परमप्रभुया न्ह्य:ने पहाडयात तछ्यानाबिल, ल्वहंयात कुचा कुचा यानाबिल। अयनं परमप्रभु उगु फसय् मदी। वाफय् वयेधुंका: भ्वखाय् ब्वल। उगु भ्वखाचय् नं परमप्रभु मदी।

12 भ्वखाय् ब्वयेधुंका: मि वल, अयनं परमप्रभु उगु मिइ मदी। मिया लिपा नाइसे च्वंगु, चिसलं खँ ल्हा:गु स: ताये दत।

13 व स: तायेवं एलियां थ:गु ख्वा: गां त्वपुल, अले पिहां वना: गुफाय् दुहां वनेथाय् दन।

छगू सलं वयात थथे धाल, “एलिया, छ थन छु यानाच्चवनागु?”

14 वं लिस: बिल, “दक्क शक्ति दुम्ह परमप्रभु परमेश्वरया नितिं जिके यक्क जोश दु, इस्राएलीतयसं छिगु बाचायात त्व:तूगु दु, छिगु वेदीयात थुनाब्युगु दु अले छिकपिनि अगमवक्तातयत् तरवारं स्या:गु दु। जि जक ल्यंदनि, इमिसं जित: नं स्यायेत स्वयाच्चंगु दु।”

15 परमप्रभुं वयात धयादिल, “हँ, दमस्कसया मरूमिइ लिहां हँ, अन थ्यनेधुंका: छं अरामयाम्ह जुजु जुइत हजाएलयात अभिषेक या।”*

16 अले इस्राएलया जुजु जुइत निम्शीया काय् येहयात अभिषेक या, अले थ:गु थासय् अगमवक्ता जुइत हाबिल-महोलायाम्ह शाफातया काय् एलीशायत अभिषेक या।*

17 हजाएलया तरवारं बचय् जूपिन्त येहनं स्याइ, येहया तरवारं बचय् जूपिन्त एलीशां स्याइ।

18 अयनं जिं इस्राएलय् न्हयद्रु:म्ह (७,०००) बचय् यानातये। थुपिं फुक्क बालया न्ह्य:ने छ्यं क्व:मछुकुपिं व वयात चुप्पा मन:पिं ख:।”*

एलीशायत स:तूगु

19 उर्कि एलिया अनं वन, वं द्रुहंतयत् साय्का: बुँ पालाच्चंम्ह शाफातया काय् एलीशायत लुइकल। वया न्ह्य:ने झिंनिज्व: द्रुहं दु। व थ: धा:सा दकलय् लिपाया द्रुहंया ज्व:नापं बुँ पालाच्चंगु ख:। एलियां वना: थ:गु गा त्वया: एलीशायत न्यय्काबिल।

20 अले एलीशा थ: द्रुहंत त्व:ता: एलियाया ल्यूल्यु ब्वाँय वन। एलीशां धाल, “जित: थ: मां-बौयात चुप्पा नया: बिदा काय्के बियादिसँ, अले जि छिगु ल्युने वये।”

एलियां धाल, “हँ, जिं छन्त छु यानागु दु?”

21 अले एलियायात त्व:ता: वं छज्व: द्रुहं कया: स्यात। वं हलोया सिँ छवय्का: ला दय्का: मनूतयत् बिल, इमिसं ला नल। अनंलि एलीशा एलियाया ल्यूल्यु वन अले वयागु सेवा यात।

20

अरामया जुजुं सामरीयाय् हमला या:गु

* 19:4 १९:४ योना ४:३ * 19:8 १९:८ होरेब थ्व सन्नि पर्वतया मेगु नां ख: * 19:10 १९:१० रोम ११:३ * 19:15 १९:१५ २ राज ८:७-१३
* 19:16 १९:१६ २ राज ९:१-६ * 19:18 १९:१८ रोम ११:४

- 1 अरामया जुजु बेन-हददं थः फुक्क सेना मुंकल। वनापं सल व रथ दुपिं स्विनिम्ह जुजुपिं नं दु। इपिनापं व च्वय् थाहां वन, अले इस्राएलया राजधानी सामरीयायात घेरय् यानाः हमला यात।
- 2 वं शहरय् इस्राएलया जुजु आहाबयाथाय् दूततयत् थथे धाय्के छवल, “बेन-हददं थथे धयादी,
- 3 ‘छंगु लुँ व वहः जिगु खः, छं बांबांलाःपिं कलाःपिं व काय्म्ह्याय्पिं नं जिगु हे खः।’ ”
- 4 इस्राएलया जुजुं लिसः बिल, “हे जिम्ह प्रभु महाराज, छिं धयादीगु थें, जि व जिके दुगु फुक्क छिगु हे खः।”
- 5 दूततयसं हाकनं वयाः थथे धाल, “बेन-हददं थथे धयादी, ‘छंगु लुँ व वहः, छं कलाःपिं व काय्म्ह्याय्पिं जितः ब्यु धकाः जिं खबर छवयाहयागु खः।
- 6 तर कन्हय् थुबलय् हे जिं थः मनूतयत् छन्थाय् छवयाहये। इमिसं छंगु दरबार व छिमि हाकिमतयगु छेंय् माला स्वयेगु याइ। इमिसं छन्त यःगु फुक्क सामान लाकायंकी।’ ”
- 7 अले इस्राएलयाम्ह जुजुं थः देशयापिं थकालित सकसितं सःताः थथे धाल, “थ्व मनूखं समस्या हयेत कुतः यानाच्चंगु दु। वं जिमि कलाःपिं, मस्त, वहः व लुँ फ्वंबलय् जिं म्हाः मधया।”
- 8 फुक्क थकालित व मनूतयसं लिसः बिल, “वयागु खें न्यनादी मते। वं फ्वंगु बियादी मते।”
- 9 उकिं वं बेन-हददया दूततयत् थथे लिसः बिल, “जिम्ह प्रभु महाराजयात थथे धा, ‘महाराजं दकलय् न्हापा फ्वनादीगु जिं फुक्क बी। तर थ्व उजं धाःसा जिं मानय् याये मफु।’ ” इमिसं थ्व खबर जुजुयाथाय् यंकाबिल।
- 10 अले बेन-हददं आहाबयात मेगु खबर छवल, “सामरीयायागु ल्यं दुगु धू जिमि छम्ह छम्ह सिपाइँयात छम्हु छम्हु बीत जक गाःसां घःतयसं जितः बांमलाक्क सजाँय बियादीमा।”
- 11 इस्राएलया जुजुं लिसः बिल, “वयात थथे धयाब्यु, कवच फिनातःम्ह मनूखं व त्वइम्ह मनूखं थें फुँइ क्यने मज्यू।”
- 12 बेन-हदद व मेपिं जुजुपिं थथःगु पालय् अय्लाखं काय्काच्चंबलय् वं आहाबयागु थ्व खबर न्यन। वं थः मनूतयत् हमला यायेत तयार जु धकाः उजं बिल। अले इपिं उगु शहरय् हमला यायेत तयार जुल।

आहाबं बेन-हददयात बुकूगु

- 13 थुबलय् हे छम्ह अगमवक्तां इस्राएलया जुजुयाथाय् वयाः थथे धाल, “परमप्रभुं थथे धयादी, ‘छु छं शत्रुतय् ग्वाः ग्वाः सिपाइँतयत् खं ला? थौं हे जिं थुपिं सकसितं छंगु ल्हातय् लाकाबी, अले छं जि हे परमप्रभु खः धका म्हसी।’ ”
- 14 आहाबं न्यन, “सुयागु पाखें?”
- उकिं वं धाल, “परमप्रभुं थथे धयादी, ‘प्रान्त प्रान्तयापिं सेनापतितय् क्वय्यापिं ल्याय्म्हपिं कप्तानतपाखें।’ ”
- वं न्यन, “लडाइँ सुनां शुरू याइ?”
- अगमवक्तां लिसः बिल, “छं।”
- 15 उकिं वं प्रान्त प्रान्तयापिं सेनापतितय् क्वय्यापिं निसः व स्विनिम्ह (२३२) ल्याय्म्हपिं कप्तानतयत् सःतके छवल। अनंलि वं फुक्क इस्राएली सेनायात सःतके छवल। इपिं न्हयद्रःम्ह (७,०००) दु।
- 16 न्हिनय् बेन-हदद अले वनापं मिलय् जूपिं स्विनिम्ह (३२) जुजुपिं थथःगु पालय् अय्लाखं काय्काच्चंबलय् इपिं पिहां वन।
- 17 प्रान्त प्रान्तयापिं सेनापतितय् क्वय्यापिं उपिं ल्याय्म्हपिं नायःत न्हापा पिहां वन।
- बेन-हददं जासूसतयत् स्वके छवल। इमिसं सामरीयां छपुचः सिपाइँत वयाच्चंगु दु धकाः वयात खबर बिल।
- 18 वं धाल, “इपिं मिलय् जुइत वःगु जूसा म्वाःम्वाकं ज्वनाहजि। लडाइँ यायेत वःगु जूसां म्वाःम्वाकं हे ज्वनाहजि!”
- 19 अले प्रान्त प्रान्तयापिं सेनापतितय् क्वय्यापिं उपिं कप्तान व इमि ल्यूल्यू सिपाइँत शहरं पिहां वन।
- 20 इमिसं थथःगु न्ह्यःने दुपिं शत्रुयात स्यानाबिल। अले अरामीत बिस्सुं वन। इस्राएलं इमित ल्यू वन। तर अरामया जुजु बेन-हदद सल गयाः छं सलगइपिं सिपाइँतनापं बचय् जुयाः बिस्सुं वन।
- 21 इस्राएलया जुजु आहाब जुजु न्ह्यज्यात। वं अरामीतय् सल व रथत कब्जा यात, अले यक्व अरामीतयत् स्यात।
- 22 अनंलि उम्ह अगमवक्ता इस्राएलया जुजुयाथाय् वयाः थथे धाल, “वनाः लडाइँया निरितिं थःत बल्लाकि! छं छु यायेमाः व बांलाक बिचाः या। वइगु बसन्त ऋतुबलय् अरामया जुजुं छन्त हाकनं हमला याइ।”

अरामं निक्वः खुसी हमला याःगु

- 23 अरामीत बुइधुंकाः सल्लाह बीपिन्सं अरामया जुजुयात थथे धाल, “इस्राएलीतय् घः डाँडाया घः खः, उकिं इमिसं इीत त्याकल। तर मैदानय् लडाइँ याये दत धाःसा इीपिं त्याइ।
- 24 छिं फुक्क जुजुपिन्त सेनापतिया थासं लिकयादिसँ। अले इमिगु थासय् मेपिं सेनापतित ल्ययादिसँ।
- 25 अनंलि न्हापा बूपिं सेना ति हे तःधंगु सेना दयकादिसँ। सलया पलेसा सल व रथया पलेसा रथ, इीसं इपिलिसें मैदानय् लडाइँ याये। अले इीपिं त्याइ।” बेन-हददं इमिगु सल्लाह न्यनाः अथे हे यात।
- 26 उकिं बसन्त ऋतुबलय् बेन-हददं थः सेना मुंकल। अले इस्राएलय् हमला यायेत अपेक शहरय् थाहां वन।

27 इस्राएलीत नं ल्वाभः ज्वनाः मुन। इपि सकसितं नयेगु सामान बिल। अले इपि निगू पुचः जुयाः इपिलिसें ल्वाः वन। इस्राएलीतयसं इमिगु चुलिचू छाउनी दयकल। इस्राएलीत दुगुतयगु निगू चिचीधंगु बथां थें च्वं। अरामीत धाःसा मैदान जायकः न्यनाच्चनाच्चंगु दु।

28 उम्ह अगमवक्तां आहाब जुजुयाथाय् वयाः थथे धाल, “परमप्रभुं थथे धयादी, ‘अरामीतयसं परमप्रभु ला डाँडायाम्ह परमेश्वर खः तर मैदानयाम्ह मखु धाःगु दु। उकिं जिं थ्व तःधंगु सेनायात छंगु लहातय् लःल्हानाबी। अले छं जि हे परमप्रभु खः हे धकाः म्हसी।’ ”

29 न्हयन्हू तक इस्राएलीत व अरामीत चुलिचू थथःगु छाउनीइ च्वनाच्चन। न्हयन्हू दुखुन्हू लडाइँ शुरु जुल। इस्राएलीतयसं छन्हू हे १,००,००० म्ह अरामी न्यासि जुइपि सिपाइँतयत स्यात।

30 बचयजूपि जुक्व अपेक शहरय् बिस्सुं वन। अन नं शहरया पःखाः दुनाः उपि मध्ये निइन्हयद्दःम्हयसित (२७,०००) लहाकल। बेन-हदद नं शहरय् बिस्सुं वनाः छखा छँया दुनेया क्वथाय् सुलाच्चन।

31 बेन-हददया भारदारतयसं वयात थथे धाल, “इस्राएली जुजुपि दयामाया दुपि खः धकाः जिमिसं न्यनागु दु। जिमित भांग्रा हिनाः अले थःगु कपालय् खिपः चिनाः इस्राएलया जुजुयाथाय् वनेबियादिसँ। वं छितः त्वःताबी ला?”

32 इमिसं जँय् भांग्रा व कपालय् खिपः चित, अले आहाबयाथाय् वनाः थथे धाल, “छिकपिनि दास बेन-हदद धाइ, ‘जितः म्वाका तयादिसँ।’ ”

आहाब वयात धाल, “व आः तक नं म्वानाच्चंगु दु ला? व ला जिमि किजा खः।”

33 वया मनुतयसं जुजुया थ्व खँयात भिंगु लक्षण तायकाः थत्थें मौका कयाः धाल, “छिं धयादीगु थें बेन-हदद छिकपिनि हे किजा खः।”

अले वं धाल, “वयात जिथाय् हजि।” बेन-हदद वयेधुंकाः आहाब वयात थःगु रथय् तल।

34 बेन-हदद धाल, “जिमि बौनं छिकपिनि बौपाखें काःगु शहरत जिं छितः लितबी। जिमि बौनं सामरियाय् याःगु थें छिं नं दमस्कसय् ब्यापार यायेगुथाय् चायकादिसँ।”

आहाब धाल, “छं छगू सन्धि यात धाःसा जिं छन्त त्वःताबी।” उकिं वं वलिसें छगू सन्धि यात, अले वयात वनेबिल।

छम्ह अगमवक्तां आहाबयात दोपं बीगु

35 परमप्रभुया वचनपाखें अगमवक्ताया पुचःयापि छम्हयसिनं मेछम्हयसित धाल, “जितः छंगु हतियारं कय्कि।” तर वं म्हाः धाल।

36 उकिं वं वयात धाल, “छं परमप्रभुया उजं मानय् मयाःगुलि जितः त्वःताः वनेवं छन्त छम्ह सिंहं स्याइ।” व मनु वनेधुंकाः छम्ह सिंहं हमला यानाः वयात स्यानाबिल।*

37 अगमवक्ता मेम्ह छम्ह मनुयाथाय् वनाः थथे धाल, “जितः छंगु हतियारं कय्कि।” उकिं वं वयात कयकाः घाःपाः यानाबिल।

अले अगमवक्ता वनाः लँय् जुजुयात पियाच्चन। वं थःगु मिखाय् पट्टी चिनाः थःत मेम्ह थें च्वंकल।

39 जुजु लिक्क थ्यनेवं अगमवक्तां वयात धाल, “छसपोल! जि लडाइँ यानाच्चनाबलय् छम्ह सिपाइँनं छम्ह शत्रुयात ज्वनाः जिथाय् हयाः थ्वयात स्वयाच्च्वँ! थ्व बिस्सुं वन धाःसा छन्त स्यायेगु जुइ वा छं ३४ किलोग्राम वहः पुलेमाली धाल।

40 जि ज्यां लिमलाःबलय् व मनु बिस्सुं वन।”

जुजुं लिसः बिल, “छं छंगु सजाँय थःम्हं हे धयाच्चंगु दु, छं थःगु सजाँय फये हे माः।”

41 अगमवक्तां थःगु मिखां पट्टी लिक्कयाः वांछवल। जुजुं वयात छम्ह अगमवक्ता खः धकाः थत्थें म्हसीकल।

42 अनंलि अगमवक्तां जुजुयात धाल, “परमप्रभुं थथे धयादी, ‘जिं स्या धकाः धयाम्ह मनुयात छं त्वःताबिल। उकिं वयागु ज्यानया पलेसा छंगु ज्यान व वया प्रजाया पलेसा छंगु प्रजा जुइ।’ ”

अले इस्राएलया जुजु ख्वाः खिउँकाः तंम्वयाः सामरियाया थःगु दरबारय् वन।

21

नाबोतया दाखक्यब

1 छुं ई लिपा छगू घटना जुल, यिजरेल शहरय् सामरिया जुजु आहाबया दरबार लिक्क नाबोत धाःम्ह छम्ह यिजरेलीया दाखक्यब दुगु जुयाच्चन।

2 छन्हू आहाबं नाबोतयात धाल, “जितः छंगु दाखक्यब ब्यु। व जिगु दरबारया लिक्क दु, अन जिं वाउँचा पी। उकिया पलेसा जिं छन्त बांलाःगु मेगु दाखक्यब बी, अथे मज्यूसा जिं उकिया गुलि मू तु उलि धिबा बी।”

3 नाबोत लिसः बिल, “थ्व दाखक्यब छितः बी मखु। थ्व जिगु पुर्खाया सर्बय खः। परमप्रभुं अथे जुइके नं बिया मदीमा।”

4 नाबोत धाःगु खँ न्यनाः आहाबयात तसकं म्हाइपुल अले व तमं छँय वन। व थःगु लासाय् वनाः अंगःपाखे थःगु ख्वाः स्वयकाः ग्वारातुलाच्चन। वं छुं नं मन।

5 वया कलाः ईजेबेलं वनाः वयात न्यन, “छाय् छुं भपिया मदीयागु? छाय् छिगु ख्वाः थपायसकं खिउँगु?”

6 अले वं वयात धाल, “जिं यिजरेली नाबोतयात ‘छंगु दाखक्यब जितः म्यु वा मेगु दाखक्यबनापं हिलाबुला या’ धकाः धया, तर वं दाखक्यब बी मखु धाल।”

7 ईजेबेलं वयात धाल, “इस्त्राएलयाम्ह जुजु छि खः, कि सु खः? लासां दनादिसँ, ख्वाः खिउँकादी मते, छुं भपियादिसँ! जिं नाबोतया दाखक्यब छितः बीके।”

8 अनंलि वं आहाबया नामं पौत च्वल, वयागु लाहा छाप तल, अले यिजरेलयापि थकालितयथाय व ततःधंपि मनूतयथाय छवल।

9 पौलय् थथे च्वयातःगु दु,

“छन्हू अपसं च्वनेगु दिं घोषणा या, मनूत सकसितं छथाय मुंकि, नाबोतयात मनूतय् दथुइ इज्जतया थासय् फेतुकि।

10 मेखेपाखे निम्ह लुच्चापि मनूतयत् फेतुकाः वं परमेश्वर व जुजुयात सराः ब्यूगु दु धकाः धायकी। अनंलि वयात पिने यंकाः ल्वहँतं कयकाः स्यानाब्यु।”

11 ईजेबेलं धाःथें हे यिजरेलया थकालितयसं यात।

12 इमिसं छन्हू अपसं तल, फुक्क मनूतयत् छथाय मुंकल। अले नाबोतयात इज्जतया थासय् फेतुकल।

13 अले निम्ह लुच्चापि मनूत वया वयागु चुलिचू च्वन, इमिसं मनूतय् न्ह्यःने नाबोतयात थथे पाः यात, “वं जुजु व परमेश्वरयात सराः बिल।” उकिं वयात शहरं पिने यंकाः ल्वहँतं कयकाः स्यानाबिल।

14 अले इमिसं ईजेबेलयाथाय थ्व खबर छवल, “नाबोतयात ल्वहँतं कयकाः स्याये धुन।”

15 व खबर न्यनेवं ईजेबेलं आहाबयात धाल, “आः वनाः यिजरेली नाबोतं छितः मी मखु धकाः धाःगु दाखक्यब कयादिसँ। नाबोत सी धुंकत।”

16 नाबोत सीगु खँ न्यनाः आहाब थथें दाखक्यब कब्जा याः वन।

17 थुबलय् हे परमप्रभुया थ्व वचन तिश्बीया एलियायाथाय वल,

18 “सामरीयायाय् शासन याइम्ह इस्त्राएलया जुजु आहाबयात नापलायेत क्वहां हूँ। आहाब नाबोतया दाखक्यबय् दइ। वं दाखक्यब थःगु हे यानाः कायेत्यंगु दु।

19 आहाबयात जिं थथे धाःगु दु धकाः धा, परमप्रभुं थथे धयादी- ‘आहाब नाबोत धाःम्ह मनूयात स्यानाः छं वयागु दाखक्यब नं थःगु यानाः कायेत्यंगु दु। नाबोतया हि खिचातयसं फ्यःगु थासय् हे छंगु हि नं खिचातयसं फ्यइ।’”*

20 एलियायात खनाः आहाबं धाल, “अय् जिम्ह शत्रु, छं जितः नाप हे लाकल!”

एलियां लिसः बिल, “खः, जिं नापलाके धुन। परमप्रभुयात मयःगु मभिंगु ज्या यायेत छिं थःत मियादी धुंक्गु दु।

21 अथे जुयाः परमप्रभुं छितः धयादीगु दु, ‘जिं छंके विपत्ति हयेत्यनागु दु। जिं छिमि सन्तानतयत् भस्म यानाबी। दास थजुइमा वा स्वतन्त्र थजुइमा, इस्त्राएलया आहाबया परिवारयापि फुक्क मिजंतयत् स्यानाबी।

22 छं जितः तंचायक्कुगुलि अले इस्त्राएलयात पाप याक्कुगुलि जिं छंगु घरानायात नबातया काय् यारोबामया घरानायात व अहियाहया काय् बाशाया घरानायात याःथें यानाबी।’

23 “ईजेबेलया बारे परमप्रभुं धयादीगु दु, ‘यिजरेलया पखाःया लिक्क ईजेबेलयात खिचां नइ।’”*

24 “आहाबया घरानायापि शहरय् सीपिन्त धाःसा खिचां नइ। ख्यलय् सीपिन्त धाःसा गिद्धतयसं नइ।”

25 (परमप्रभुयात मयःगु मभिंगु ज्या यायेत थःत म्यूम्ह आहाब थें ज्याःम्ह मेपिं सुं हे मदु। थः कलाः ईजेबेलं ग्वाक्कुगुलि वं अथे याःगु खः।

26 एमोरीतयसं थें मूर्ति पुजा यानाः वं दकलय् घच्चाइपुगु पापयात। एमोरीतयत् परमप्रभुं इस्त्राएलया न्ह्यःनं पितिना छ्वयादीगु खः।)

27 एलियागु खँ न्यनाः आहाबं थःगु वसः खुत। अले भांग्रा हिनाः अपसं च्वन। व भांग्रा हिनाः हे घन, अले क्वमिलु जुयाजुल।

28 अबलय् परमप्रभुया थ्व वचन तिश्बी एलियायाथाय वल,

29 “आहाब जिगु न्ह्यःने क्वमिलु जूगु छु छं खं ला? वं थःत क्वमिलु याःगुलि जिं व म्वानाच्चवंतले वया परिवारयात सजॉय बी मखु। वया काय्या पालय् जिं आहाबया परिवारयात सजॉय बी।”

22

मीकाया अगमवत्तां आहाबयात ख्याच्चः ब्यूगु

२ इति १८:२-२७

1 अनंलि स्वदँ तक अराम व इस्त्राएलया दथुइ लडाइँ मजू।

2 स्वदँ दुबलय् यहदाया जुजु यहोशापात इस्त्राएलया जुजु आहाबयात नापलाः वन।

3 थुबलय् हे, इस्त्राएलया जुजुं थः भारदारतयत् न्यन, “झीसं आः तक छाया अरामया जुजुया ल्हातं रामोत-गिलाद कायेत छुं मयानागु? व थाय् ला झीगु हे खः नि!”

- 4 आहाबं यहोशापातयात न्यन, “रामोत-गिलादय हमला यायेत छु छि जिनापं झायादी ला?”
यहोशापातं इस्राएलया जुजुयात लिसः बिल, “जि छि थें खः, जिम्ह मनूत छिकपिनि मनूत थें खः, जिम्ह सलत छिकपिनि सलत थें खः।”
- 5 हानं यहोशापातं इस्राएलयाम्ह जुजुयात थथे धाल, “न्हापां परमप्रभुयाके नि सल्लाह कयादिसँ।”
- 6 उकिं इस्राएलयाम्ह जुजुं प्यसःम्ह (४००) अगमवक्तातयत् मुंकाः इमित न्यन, “जिं रामोत-गिलादय हमला याये ला कि मयाये?”
इमिसं लिसः बिल, “हमला यानादिसँ, छायाःसा परमप्रभुं व छिगु लहातय् बियादी।”
- 7 तर यहोशापातं न्यन, “झीसं न्यनेत छु थन सुं परमप्रभुया अगमवक्ता मद् ला?”
- 8 इस्राएलयाम्ह जुजुं यहोशापातयात धाल, “परमप्रभुयाके न्यनेत मेम्ह छम्ह मनू ला दु, तर व जितः तसकं मयः, छायाःसा वं जिगु बारे भिगु अगमवाणी लहाइ मखु। वं मभिगु खँ जक धाइगु। व यिम्लाया काय् मीकाया खः।”
यहोशापातं लिसः बिल, “जुजुं थथे धाये मज्यू।”
- 9 अले इस्राएलयाम्ह जुजुं छम्ह हाकिमयात सःताः धाल, “यिम्लाया काय् मीकायायात थथें थन हजि!”
- 10 इस्राएलयाम्ह जुजु आहाब व यहूदायाम्ह जुजु यहोशापात जुजुया वसः फिनाः सामरीयाया ध्वाखाया लिक्क च्वंगु खलाय् थथःगु सिंहासनय् च्वनाच्वन। अले आहाबया फुक्क अगमवक्तातयसं इमिगु न्ह्यःने अगमवाणी लहानाच्वन।
- 11 केनानाया काय् सिदकियाहं नयागु नेकूत दयकाः थथे धाल, “परमप्रभुं थथे धयादी, ‘थुपिं नेकुलि छिमिसं अरामीतयत् इपिं नाश मजुतले च्वयाच्वनी।’ ”
- 12 मेपिं फुक्क अगमवक्तातयसं अज्याःगु हे अगमवाणी लहानाच्वन। इमिसं धाल, “रामोत-गिलादय हमला यानादिसँ! छिकपिं त्याइ। परमप्रभुं व जुजुया लहातय् बियादी।”
- 13 मीकायायात सःताहयेत वंम्ह दूतं वयात धाल, “स्वयादिसँ, फुक्क अगमवक्तातयसं जुजु त्याइ धकाः अगमवाणी लहानाच्वंगु दु। छिं नं अथे हे धयादिसँ। बांलाःगु खँ धयादिसँ।”
- 14 तर मीकायां धाल, “धाथें परमप्रभु म्वाःम्ह खः थें, परमप्रभुं जितः छु धयादी, जिं व हे जक नवाये।”
- 15 व थयंक वःबलय् जुजुं वयाके न्यन, “मीकाया जिमिसं रामोत-गिलादय हमला याये ला कि मयाये?”
वं धाल, “हमला यानादिसँ! धाथें छिकपिं त्याइ। छायाःसा परमप्रभुं उकियात जुजुया लहातय् बियादी।”
- 16 आहाबं वयात धाल, “परमप्रभुया नामय् छु सत्य खः जितः व जक धा धकाः जिं छन्त ग्वकः पाफय्केगु?”
- 17 अले मीकायां धाल, “जिं ला इस्राएलयापिं फुक्क मनूतयत् जवाः मद्पिं फैत थें उखेलाः थुखेलाः जुयाच्वंगु खना, अले परमप्रभुं थथे धयादिल, ‘थुपिं मनूतय् मालिक मद्। उकिं थुपिं सकलें याउँक थथःगु छैय् लिहां वनेमा।’ ”*
- 18 इस्राएलया जुजुं यहोशापातयात धाल, “जिगु बारे वं भिगु मखु मभिगु जक अगमवाणी धाइ धकाः जिं छितः न्हापा हे धयागु, मखु ला?”
- 19 मीकायां हानं धाल, “उकिं परमप्रभुया थ्व वचन न्यनादिसँ— जिं परमप्रभुयात थःगु सिंहासनय् च्वनादीगु व स्वर्गया फुक्क सेना वयकःया जवय् व खवय् दनाच्वंगु खना।*
- 20 परमप्रभुं धयादिल, ‘रामोत-गिलादय हमला यानाः व सीत आहाब जुजुयात सुनां हेय्की?’
“छम्हयसिनं छगू खँ धाल, मेम्हयसिनं मेगु हे खँ धाल।
- 21 दकलय् लिपा छगू आत्मा न्ह्यःने वयाः परमप्रभुया लिक्क दनाः धाल, ‘जिं वयात हेय्के।’
- 22 “परमप्रभुं न्यनादिल, ‘गथे याना?’
“आत्मां लिसः बिल, ‘जि वनाः वया फुक्क अगमवक्तातयगु म्हुतुइ मखुगु खँ लहाइगु आत्मा जुये।’
“परमप्रभुं धयादिल, वयात हेय्केत छ ताःलाइ। ‘हँ, वनाः अथे हे या।’ ”
- 23 लिपतय् मीकायां धाल, “उकिं आः परमप्रभुं छिकपिनि थुपिं फुक्क अगमवक्तातयगु म्हुतुइ मखुगु खँ लहाइगु आत्मा तयादीगु दु। वयकलं हे छितः नाश यायेगु उजं बियादीगु दु।”
- 24 अले केनानाया काय् सिदकियाहं मीकायाया लिक्क वयाः वयागु न्यतालय् चाराक्क दायाः न्यन, “परमप्रभुया आत्मा जितः त्वःताः छनापं खँ लहायेत गथे यानावल?”
- 25 मीकायां लिसः बिल, “व ला छ थः हे दुनेया क्वथाय् सुलेत वंगु दिनय् छं सी।”
- 26 इस्राएलयाम्ह जुजुं आज्ञा बिल, “मीकायायात ज्वनाः शहरयाम्ह शासक अमोन व राजकुमार योआशयाथाय् यंकि,
27 अले वयात धा, ‘जुजुं थथे धयादी- थ्व मनूयात इयालखानाय् कुँ, अले जि याउँक लिहां मवतले वयात मरि व लः जक नके त्वंके या।’ ”
- 28 मीकायां धाल, “छि याउँक लिहां झाल धाःसा परमप्रभु जिपाखें नवानादीगु मखु धकाः सीकादिसँ।” हानं वं थथे धाल, “जिं धयागु खँ छिपिं सकसिनं न्यँ।”

रामोत-गिलादय् आहाबयात स्याःगु

२ इति १८:२८-३४

29 अनंलि इस्राएलयाम्ह जुजु आहाब व यहदायाम्ह जुजु यहोशापात रामोत-गिलादय् हमला यायेत वन।

30 आहाबं यहोशापातयात धाल, “झीपिं लडाईलय् वनेबलय् जि म्हमसीक मेम्ह थें च्वंक वने। छिं थःगु जुजुया हे वसः फिनादिसँ।” अले इस्राएलयाम्ह जुजु म्हमसीक मेम्ह थें च्वंक लडाईलय् वन।

31 अरामया जुजुं थः रथ सेनाया स्विनिम्ह कप्तानतय् “इस्राएलयाम्ह जुजुयात बाहेक मेपिं सुयातं हमला याये मते” धकाः आज्ञा ब्यगु खः।

32 उकिं इमिसं यहोशापात जुजुयात खनाः व हे इस्राएलयाम्ह जुजु खः धकाः मतिइ तयाः हमला यायेत न्ह्यज्यात। तर व तःसलं हाल, अथे हाःबलय्

33 व इस्राएलयाम्ह जुजु मखु धकाः सीकाः रथ सेनाया कप्तानत वयात ल्यु मवसें लिहां वल।

34 तर छम्ह सिपाइं थःगु धनुष सालाः लाः लाः थे वाण कयकाछवत। उगु वाणं इस्राएलया जुजुया छातिपाताय् खालिगु थासय् लात। जुजुं थःगु रथ चलय् याइम्हयसित धाल, “जि घाःपाः जुल। रथ चाःहिकाः जितः थनं पित यकि।”

35 न्हिच्छि हे लडाई जुल। इस्राएलयाम्ह जुजु थःगु रथय् तिब कयाः अरामीतलिसें सामना यानाच्वन। रथ दुने हे वयागु घालं हि बाःवयाच्वन। उखुन्हु हे सन्ध्याकाः इलय् व सित।

36 सूर्य बिनानंबलय् इस्राएली सिपाइंतयथाय् थ्व आज्ञा थ्यन, “फुक्क मनूत थथःगु शहर व बस्तीइ लिहां हूँ।”

37 थुकथं आहाब जुजु सित। वयागु सीम्हयात सामरीयाय् यंकाः थुन।

38 वयागु रथयात बेस्यातयसं म्वःल्हुइगु सामरीयाया पुखुलिइ यंकाः सिल। खिचातयसं वयागु हि फ्ययाः त्वन। थ्व फुक्क परमप्रभुया वचनं घोषणा याःथें हे जुल।

39 आहाब जुजु जुयाच्वंबलय् जूगु फुक्क खँ, वं याःगु फुक्क ज्या, किसिया दं तयाः छायापिया तःगु वयागु दरबार व वं पखाः व ध्वाखा दयकाः बल्लाकूगु शहरतयगु बारे इस्राएलया जुजुपिनिगु इतिहासया सफुलिइ च्वयातःगु दु।

40 आहाब थः पुर्खा थें सीधुंकाः वया काय् अहज्याह जुजु जुल।

यहदाय् यहोशापात जुजु जूगु

२ इति २०:३१-२१:१

41 आहाब इस्राएलया जुजु जूगु प्यदँ* दुबलय् आसाया काय् यहोशापात यहदाया जुजु जुल।

42 यहोशापात स्विन्यादँ दुबलय् जुजु जुल। वं निइन्यादँ यस्शलेमय् राज्य यात। वया मांया नां अजूबा खः। अजूबा शिल्हीया म्हाय् खः।

43 यहोशापातं थः अबु आसां थें परमप्रभुया आज्ञा मानय् यात, उकिं लिफमस्वः। अयनं पुजा याइगु थाय् धाःसा चीकामछव। मनूतयसं अन बलि छायेगु व धुपौय् च्याकेगु याना हे च्वन।

44 यहोशापात इस्राएलया जुजुलिसें मिलय् जुयाच्वन।

45 यहोशापात जुजु जुयाच्वंबलय् जूगु फुक्क खँ, वयागु बहादुरी अले गय् यानाः वं लडाई यात, व फुक्क यहदाया जुजुपिनिगु इतिहासया सफुलिइ च्वयातःगु दु।

46 वया बौ आसाया पालय् ल्यंदुपि मूर्ति पुजा याइगु वेदी सेवा याइपि मिजं बेस्यातयत् वं देशं पितिनाछवत।*

47 एदोम देशय् जुजु मदु। यहदाया जुजुं ल्ययातःम्ह छम्ह जिल्लाया बडा-हाकिमं अन शासन याइगु।

48 यहोशापात जुजु ओपीर देशं लुँ हयेत ब्यापारी जहाजत दय्कल। तर एस्योन-गेबेरय् उपि स्यंगुलि जहाजत बनेज्याया लागि न्ह्याके मफुत।

49 उबलय् आहाबया काय् अहज्याहं यहोशापातयात धाल, “जिमि मनूतयत् छिकपिनि मनूतलिसें जहाजय् वनेबियादिसँ।” तर व मानय् मजू।

50 यहोशापात थः पुर्खा थें सित। वयात वया पुर्खा दाऊदया शहरय् इपिनापं थुन। वया लिपा वया काय् यहोराम जुजु जुल।

इस्राएलय् अहज्याह जुजु जूगु

51 यहोशापात यहदाया जुजु जूगु झिन्हय्दँ† दुबलय् आहाबया काय् अहज्याह इस्राएलया जुजु जुल। वं सामरीयाय् निदँ राज्य यात।

52 अहज्याहं थः बौ आहाब, मां ईजेबेल व इस्राएलीतयत् पाप याकेब्यम्ह यारोबामं थें परमप्रभुयात मयःगु मभिंगु ज्या यात।

53 वं बालघःया व सेवा यात। थुकथं न्हापा थः बौनं याःगु थें परमप्रभु इस्राएलया परमेश्वरयात तंचाय्कल।

* 22:41 २२:४१ प्यंगु दँ धयागु ८७० ई.पु. † 22:46 २२:४६ १ राज १५:१२ † 22:51 २२:५१ झिन्हय्गु दँ थथे धयागु ८५३ ई.पु.

जुजुतयगु निगूगु सफू महसीका

निगू राज्यतयगु खँ गन जुजुया न्हापांगु सफुलिइ क्वचाःगु खः, अनं हे जुजुया निगूगु सफू शुरु जुइ। थ्व सफूयात झीसं निब्वथले फु –

१. ई.पू. ८५० निसें सामरिया पतन व उत्तरी राज्यया अन्त्य तक अर्थात ई.पू. ७२२ तक।

२. इस्राएलया राज्यया पतन जूगु यहदा राज्यया खंनिसें कयाः ई.पू. ५८६ लय नबूकदनेसर जुजुं यरूशलेम त्याकाकयाः नाश याःगु ई तक।

इस्राएल व यहदाया जुजुत व अन च्वंपिं मनूत बाचाया नियमकथं मजुसैं इमिसं मूर्ति पुजा याःगुलि थुपिं ततःधंगु विपत्तित देश व जाति जातितयथाय वःगु खः। यरूशलेम नाश यायेधुंकाः यहदाय च्वंपिं मनूतयत मेगु थासय ज्वना यंकूगु घटना इस्राएली इतिहासया नितिं छगू तःधंगु ह्युपाकथं काःगु दु। निगूगु जुजुतय सफुलिइ मू मनूकथं खने दुम्ह अगमवक्ता एलियाया अधिकार काःमह एलीशा हे खः।

धलः पौ

अलग जूगु राज्य

१. एलीशा अगमवक्ता १:१-८:१५
२. यहदा व इस्राएलया जुजुपिं ८:१६-१७:४
३. सामरियाया पतन जूगु १७:५-४१

यहदाया राज्य

१. हिजकियांनिसें योशियाह तक १८:१-२१:२६
२. योशियाहया शासन २२:१-२३:३०
३. यहदाया दकलय लिपायापिं जुजुत २३:३१-२४:२०
४. यरूशलेमया पतन २५:१-३०

२ राजा

एलिया व जुजु अहज्याह

- 1 इस्राएलया जुजु आहाब सीधुंकाः मोआबं इस्राएलया विरोधय विद्रोह यात।
- 2 सामरियाया थःगु दरबारया च्वययागु क्वथाया तिकिइयालं कुतुं वयाः इस्राएलया जुजु अहज्याह तसकं घाःपाः जुल। उकिं वं दूततयत थथे धया छवल, “वनाः जि थ्व घाःपापाखें लनी कि मलनी धकाः एक्रोनया घः बाल-जिबबयाके सल्लाह का।”
- 3 तर परमप्रभुया दूतं तिश्बी एलियायात धाल, “सामरियाया जुजुया दूततयत नापलाः हँ। अले इमित थथे धा, ‘एक्रोनया घः बाल-जिबबयात न्यंवनेत छु इस्राएलय छम्ह नं परमेश्वर मदु ला?’
- 4 उकिं परमप्रभुं आः थथे धयादीगु दु – ‘छ ग्वतुलाच्वंगु लासा छं त्वःती मखु, छ धाथें सी।’ ” अले एलिया वन।
- 5 दूतत अहज्याहयाथाय लिहां वःबलय वं इमित धाल, “छिपिं छाय लिहां वयागु?”
- 6 इमिसं वयात लिसः बिल, “छम्ह मनू जिमित नापलाः वल। वं जिमित थथे धाल, ‘छिमित छवयाहःमह जुजुयाथाय लिहां वनाः वयात थथे धा, ‘परमप्रभुं थथे धयादी – एक्रोनया घःयात न्यनेत छाय दूतत छवयागु, छु इस्राएलय छम्ह नं परमेश्वर मदु ला? उकिं छ ग्वतुलाच्वंगु लासा छं त्वःती मखु। छ धाथें सी।’ ”
- 7 जुजुं इमित धाल, “छिमित थथे नापलाना धाःवःमह व मनू गथे च्वं?”
- 8 दूततयसं अहज्याहयात धाल, “वं सँयागु वसः फिनातःगु दु, वं थःगु जँय छेंगूयागु हे जनी चिनातःगु दु।”
- अले वं धाल, “व ला तिश्बी एलिया खः।”*
- 9 अले जुजुं सेनाया छम्ह कप्तानयात वया नेय्मह मनूतनापं वयाथाय छवल। उबलय एलिया पहाडया च्वकाय च्वनाच्वंगु खः। कप्तान एलियायात धाल, “अय परमेश्वरया मनू, जुजुं थथे धयादी, ‘याकनं क्वय क्वहां वा।’ ”
- 10 एलियां कप्तानयात लिसः बिल, “जि परमेश्वरया मनू खःसा स्वर्ग मि कुतुं वयाः छ व छिमि नेय्मह हे मनूतयत भस्म यायेमा।” अले आकाशं मि कुतुं वयाः कप्तान व वया नेय्मह मनूतयत भस्म यानाबिल।*
- 11 अनंलि जुजुं मेम्ह छम्ह कप्तानयात वया नेय्मह सिपाइतनापं एलियायाथाय छवल। वं वयात धाल, “हे परमेश्वरया मनू, जुजुं थथे धयादी, ‘थथें क्वहां वा।’ ”
- 12 एलियां इमित लिसः बिल, “जि परमेश्वरया मनू खःसा आकाशं मि कुतुं वयाः छ व छिमि नेय्मह मनूतयत भस्म यायेमा।” अले परमेश्वरया मि आकाशं कुतुं वयाः वयात व वया नेय्मह मनूतयत भस्म यानाबिल।

13 जुजुं हाकनं छकः स्वम्हम्ह कप्तानयात नेयम्ह मनूतनापं छवत। थ्व स्वम्हम्ह कप्तान एलियायाथाय् थहां वन अले पुलि चुयाः वयात बिन्ति यात, “हे परमेश्वरया मनू, जि व जिम्ह थुपि नेयम्ह मनूतयत् दया यानादिसँ! जिमिगु ज्यान बचय् यानादिसँ!

14 स्वयादिसँ, स्वर्ग मि कुतुं वयाः न्हापा वःपि निम्ह कप्तानत व इमि मनूतयत् भस्म यानाबिल। तर जिगु प्राण बचय् यानादिसँ।”

15 परमप्रभुया दूतं एलियायात धाल, “व नापं क्वय् हँ, व खनाः ग्याये मते।” उकिं एलिया व कप्तानलिसँ जुजुयाथाय् क्वय् वन।

16 एलियां जुजुयात धाल, “परमप्रभुं थथे धयादी, इस्राएलय् परमेश्वर मदु थें यानाः छं छाय् दूततयत् एक्रोनया घः बाल-जिबबयात थः लनी कि मलनी धकाः न्यके छवयागु? उकिं छ ग्वारातुलाच्वंगु लासा छं गुबलें त्वःती मखु, छ धात्थें सी!”

17 परमप्रभुं एलियापाखें नवानादीगु वचनकथं अहज्याह सित।

अहज्याहया छम्ह नं काय्पिं मदुगुलि यहदाया जुजु यहोशापातया काय् यहोरामं राज्य यानाच्वंगु निगगु दँय्* योरामा† वया लिपा जुजु जुल।

18 अहज्याह जुजु जुयाच्वंबलय् जूगु मेमेगु घटना, वं याःगु फुक्क ज्याखँ इस्राएलया जुजुपिनिगु इतिहासया सफलइ च्वयातःगु दु।

2

एलियायात स्वर्गय् यंकूगु

1 परमप्रभुं एलियायात ग्वःफय्पाखें स्वर्गय् थत यंकेत्यंबलय् एलिया एलीशानापं गिलगाल त्वःताः लँय् वनाच्वन।

2 एलियां एलीशयात धाल, “छ थन हे च्वँ, परमप्रभुं जितः बेथेलय् छवयादीगु दु।”

तर एलीशां धाल, “धात्थें परमप्रभु म्वाःम्ह खः थें अले छि म्वाःम्ह खः थें, जिं पाफयाः धाये जिं छितः त्वःते हे मखु।” अले इपिं निम्हनापं क्वय् बेथेलय् वन।

3 बेथेलय् छपुचः अगमवक्तातयसं एलीशयाथाय् वयाः न्यन, “परमप्रभुं थौं छिकपिनि मालिकयात छिपाखें यंकादी धकाः छु छिं स्यू ला?”

एलीशां धाल, “खः, जिं स्यू। थ्व खँ ल्हाये मते।”

4 अनंलि एलियां एलीशयात धाल, “छ थन हे च्वँ, परमप्रभुं जितः यरीहोय् छवयादीगु दु।”

तर एलीशां धाल, “धात्थें परमप्रभु म्वाःम्ह खः थें अले छि म्वाःम्ह खः थें, जिं छितः त्वःते हे मखु।” अले उपिं निम्हनापं यरीहोय् वन।

5 यरीहोय् छपुचः अगमवक्तातयसं एलियायाथाय् वयाः न्यन, “परमप्रभुं थौं छिकपिनि मालिकयात छिपाखें यंकादी धकाः छु छिं स्यू ला?”

वं धाल, “खः, जिं स्यू। तर थ्व खँ ल्हाये मते।”

6 अले एलियां वयात धाल, “थन हे च्वँ, परमप्रभुं जितः यर्दन खुसिइ छवयादीगु दु।”

तर हाकनं एलीशां लिसः बिल, “धात्थें परमप्रभु म्वाःम्ह खः थें अले छि म्वाःम्ह खः थें, जिं छितः त्वःते हे मखु।” उकिं इपिं निम्हं न्यासि वना हे च्वन।

7 नेयम्ह अगमवक्तात यर्दन तक हे इमिगु ल्यूल्यू वल। एलिया व एलीशा खुसि सिथय् दित। नेयम्ह अगमवक्तात भचा तापाक दनाः इमित स्वयाच्वन।

8 एलियां थःगु गा त्वयाः निइकाः उकिं लखय् कयकल। लः जवय् व खवय्पाखे निब्व जुल। इपिं गंगु बै जुयाः खुसिया उखे वन।

9 खुसि छीधुंकाः एलियां एलीशयात धाल, “छपाखें जितः तापाक यंके न्ह्यः जिं छंगु नितिं छु याये?”

“छिगु आत्माया निदुगं ब्वः सर्बय् कथं बियादिसँ अले जितः छिगु थासय् च्वना ज्या याये मास्ति वः।” एलीशां लिसः बिल।*

10 एलियां धाल, “छं थाकुगु खँ प्वन। अयनं जितः छपाखें ल्हनायंकीबलय् छं खन धाःसा व छंगु जुइ, मखुसा छन्त दइ मखु।”

11 इपिं खँ ल्हाल्हां वनाच्वंबलय् आकाझाकां मिया रथ व सलत उपिं निम्हय्सिगु दथुइ खनेदत, अले इपिं निम्हय्सित अलग यात। अले ग्वःफसं एलियायात स्वर्गय् थत यंकल।

12 थ्व खनाः एलीशा चिल्लाय् दनाः हाल, “जिमि अबु, जिमि अबु! इस्राएलया रथत व सलगइपिं!” अले एलीशां वयात हाकनं गुबलें मखं। नुगः मछिकाः एलीशां थःगु वसः ज्वनाः निकूयाना खुत।*

13 अनंलि वं एलियायात थत यंकूबलय् कुतुं वंगु गा काल। अले लिहां वनाः यर्दन खुसि सिथय् दन।

* 1:17 १:१७ निगगु दँ धाःगु ८:२ ई.पु. ३ अध्याययागु १ पदय् स्वल् धाःसा थ्व ई व यहदायाम्ह जुजु यहोशापातया राज्यया झिच्यागु दँ छगू हे ई खः। पुलांगु नियमया इलय् नौ व कायनं गुबलें गुबलें नापं राज्य यात। † 1:17 १:१७ योराम गुबलें गुबलें इस्राएलयाम्ह जुजु योरामयात यहोराम धकाः नं धायेगु या। खः ला इस्राएलया जुजु योरामया नां नं थ्व हे खः। ✨ 2:9 २:९ व्य २१:१७ ✨ 2:12 २:१२ २ राज १३:१४

14 एलियायागु गां खुसी च्वंगु लःयात कयकाः वं धाल, “एलियाया परमेश्वर, परमप्रभु गन दी?” थुकथं वं लःयात कयकल। वं लःयात कयकूबलय लः जवय् व खवय् निब्व जुल। अले एलीशा खुसिया उखे वन।

15 व स्वयाच्चं पिं यरीहो वः पिं अगमवक्तातयगु पुचलं धाल, “एलियाया आत्मा एलीशायाके क्वहां वःगु दु।” इपिं वयात नापलाः वन, अले वयागु न्ह्यःने भ्वसूल।

16 इमिसं धाल, “स्वयादिसँ, जिपिं छिकपिनि दासतयके बबल्लाःपिं नेय्मह मनूत दु। छिकपिनि मालिकयात माःवनेत इमित वने बियादिसँ। परमप्रभुया आत्मां यंकाः वयात गनं पहाड अथवा ब्यासिइ त्वःतातयादीगु जुइफु।”

एलीशां लिसः बिल, “म्वाः! इमित छवये मते।”

17 इमिसं धाःसा वयात मछाले मायकः जिड़ी याना हे च्वन। उकिं वं धाल, “इमित छव।” अले इमिसं नेय्मह मनूतयत् छवल। इमिसं स्वन्हु तक माल अयनं एलियायात लुइके मफुत।

18 इपिं यरीहोय् च्वनाच्वंमह एलीशायाथाय् लिहां वःबलय् वं इमित धाल, “जिं छिमित वने मते धयागु, मखु ला?”

एलीशायागु अजू चायापुगु ज्या

19 यरीहोयापिं छुं मनूतयसं एलीशायात धाल, “हे जिमि प्रभु, स्वयादिसँ, थ्व शहर बांलाःगु थासय् दु। अयनं लः बांमलाः अले जमिनय् छुं सइ मखु।”

20 वं धाल, “छगः न्हूगु बात्चा जिथाय् हजि, अले उकी चि ति।” इमिसं व वयाथाय् हल।

21 अले व लःया मुहानय् वन। उकी चि तयाः वं थथे धाल, “परमप्रभुं थथे धयादी, ‘जिं थ्व लःयात शूद्र यानाबियागु दु। आवंनिसँ थुकिं गुबले मृत्यु हइ मखु अले जमिनयात गंकाबी मखु।’ ”

22 एलीशां धाःथें हे अनयागु लः थौं तक नं शूद्र जुयाच्वंगु दु।

23 अनं एलीशा बेथेलय् थहां वन। व लँय् वनाच्वंबलय शहरं छुं मिजंमस्त वयाः वयात थथे धयाः गिजय् यात, “अय् पाचु छ्यं, छ च्वय् थाहां हूँ। अय् पाचु छ्यं, छ च्वय् थाहां हूँ।”

24 व फहिल अले इमित स्वयाः परमप्रभुया नामय् सराः बिल। अबलय् लाक हे सिमात दुगु थासं निम्ह भालू पिहां वयाः इपिं मध्ये पिइनिम्ह मिजंमस्तयत् तच्चकं घाःपा यानाबिल।

25 अनं व कर्मेल पर्वतय् वन, हानं अनं सामरियाय् लिहां वन।

3

इस्त्राएल व मोआबया दथुइ लडाइँ

1 यहदाया जुजु यहोशापातं राज्य यानाच्वंगु झिंच्यागू दँय् आहाबया काय् योराम सामरियाय् इस्त्राएलया जुजु जुल। वं झिंनिदँ राज्य यात।

2 वं परमप्रभुयात मयःगु मभिंगु ज्या यात, तर वया मां-बौनं याःगु ति ला मखु। थः बौनं बालघःया पुजा यायेत दयकूगु च्वखगु थां वं चीकाछवल।

3 अथेसां थः स्वयाः न्हापायाम्ह जुजु नबातया काय् यारोबामं थें वं इस्त्राएलयात नं पाप याकल, वं व याना हे च्वन।*

4 मोआबया जुजु मेशां यक्व फै लहिनातःगु दु। दँयदसं वं १,००,००० चिधिकःपिं भ्याःचा व १,००,००० भ्याःचाया ऊन इस्त्राएलया जुजुयात बीमाः।

5 तर आहाब सीधुंकाः मोआबया जुजुं इस्त्राएलया जुजुया विरोधय् विद्रोह यात।

6 अथे जुयाः उबलय् जुजु योरामं सामरियां वनाः फक्क इस्त्राएलयात मुंकल।

7 वं यहदाया जुजु यहोशापातयाथाय् नं थथे खबर छवत, “मोआबयाम्ह जुजुं जिगु विरोधय् विद्रोह यात। छु छि मोआबलिसँ लडाइँ यायेत जिलिसँ झायादी ला?”

यहोशापातं लिसः बिल, “जि व छि उत्थें खः, जिम्ह मनूत छिकपिनि मनूत खः, जिम्ह सलत छिकपिनि सलत खः।”

8 यहोशापातं न्यन, “हमला यायेत झीपिं गुगु लँपु वनेगु?”

योरामं लिसः बिल, “एदोमया मरूमिं वनेगु।”

9 उकिं इस्त्राएलया जुजु यहदाया जुजु व एदोमया जुजुलिसँ पिहां वन। न्हयन्हु तक चाचाःहिलाः वनेधुंकाः सेनायाके थःगु निति व थः पशुतय्गु निति लः फुत।

10 इस्त्राएलया जुजुं धाल, “आः गथे याये! छु परमप्रभुं झीपिं स्वम्ह जुजुपिन्त मोआबया जुजुया ल्हातय् बीत हयादीगु खः ला?”

11 तर यहोशापातं न्यन, “थन परमप्रभुया सुं अगमवक्ता महु ला? दुसा, झीसं वपाखें परमप्रभुयाके न्यने फइ।”

इस्त्राएलयाम्ह जुजुया सेनाया छम्ह कप्तानं लिसः बिल, “शाफातया काय् एलीशा थन दु। वं एलियाया ल्हाः सिलाबीगु खः।”

12 जुजु यहोशापातं धाल, “परमप्रभुया वचन वयाके दु।” उकिं इस्त्राएलया जुजु, यहदाया जुजु यहोशापात व एदोमया जुजु वयाथाय् वन।

13 एलीशां इस्राएलया जुजुयात धाल, “छाय् छि जिथाय् वयाच्चनागु? झासँ, छिकपिनि मां-बौया अधमीं अगमवत्तातयत् हे न्यनादिसँ।”

योरामं धाल, “मखु, छाय्धाःसा परमप्रभुं हे जिपिं स्वम्ह जुजुपिन्त छकलं मोआबया लहातय् बीत सःतादिल।”

14 एलीशां धाल, “दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभु म्वाःम्ह खः थें, जिं पाफयाः धाये जि यहदाया जुजु यहोशापातयात इज्जत मयाइम्ह जूसा जिं छिगु ख्वाः जक नं मस्वयेगु अले छितः वास्ता तक नं मयायेगु।

15 आः वीणा थाइम्ह छम्ह मनु जिथाय् हयादिसँ।”

व मनुखं वीणा थानाच्चंबलय् परमप्रभुया शक्ति एलीशायाके क्वहां वल।

16 अले वं धाल, “परमप्रभुं थथे धयादी- जिं ब्यासिइ पुखुया पुखु यानाबी।

17 छिमिसं फय् वःगु चाइ मखु, वा वःगु खनी मखु। अयूनं थ्व ब्यासि लखं जाइ। अले छिमिसं, छिमि सा द्रुहं व छिमि मेपिं पशुतयसं लः त्वने खनि।

18 थ्व परमप्रभुया निंति चिधंगु खँ खः, वयकलं मोआबयात नं छिकपिनिगु लहातय् बियादी।

19 छिकपिन्सं किल्ला दुगु फुक्क शहरत व फुक्क ततःधंगु शहरत त्याकाकाइ। छिकपिन्सं भिंगु फुक्क सिमात पालाबी। लःया फुक्क मुहान पनाबी। अले फुक्क यक्व सइगु भिंगु बुँत ल्वहं वान्छवयाः स्यंकाबी।”

20 कन्हय् खुन्हु सुथ न्हापां बलि छाइगु इलय् एदोमपाखें लः न्हानावल, अले जमिन लखं जाल।

21 थःपिन्त हमला यायेत स्वम्ह जुजुपिं वःगु दु धइगु खँ न्यनाः मोआबीतयसं हतियार ज्वने फुपिं बुरापिं व ल्याय्म्हपिं फुक्क मिजंतयत् सःतके छवल अले इमित सिमानाय् तल।

22 कन्हय् खुन्हु सुथय् इपिं दंबलय् सूर्य लखय् थिनाच्वन। मोआबीतयसं थःगु न्ह्यःने दुगु लः हि थें ह्याउंसे च्वंगु खन।

23 इमिसं धाल, “थ्व ला हि खः। उपिं जुजुपिं थःथः हे ल्वानाः छम्हयसिनं मेम्हयसित स्यात जुइ। इपीं वनाः इमिगु छाउनी लुतय् याः वनेनु।”

24 तर मोआबीत इस्राएलीतयगु छाउनीइ थ्यंबलय् इस्राएलीतयसं मोआबीतयत् हमला यात। उकिं इपिं इस्राएलीतयगु न्ह्यःनं बिस्युं वन। मोआबीतयत् स्यास्यां इस्राएलीत इमिगु देशय् हे दुहां वन।

25 इमिसं शहरत नाश यानाबिल। इमि फुक्कसिनं यक्व सइगु फुक्क बुँइ ल्वहँतं त्वःमपुतले ल्वहं वांछवल। इमिसं लःया फुक्क मुहान पनाबिल। अले फुक्क भिंगु सिमात पालाबिल। लिपतय् इमिगु राजधानी कीर-हरेशेत जक ल्यन। तर कप्तांचां कय्कीपिन्सं उकियात नं घेरय् यानाः हमला यात।

26 थः लडाइँलय् बुइन धइगु सियाः मोआबया जुजुं थः ७०० म्ह सिपाइँत ज्वनाः जबरजस्ती शत्रुया सेनाया इवः पुलाः एदोमया जुजु दुथाय् थ्यंक वनेत कुतः यात। तर व ताःमलात।

27 अथे जुयाः वं थःगु लिपा जुजु जुइम्ह थः न्हापां बूम्ह काय्यात शहरया पखालय् होमबलिकथं बलि बिल। इस्राएलीतय्के तःधंगु तं लात अले इपिं अनं थःगु हे देशय् लिहां वन।

4

गरीबम्ह भाःत मदुम्ह मिसाया चिकं

1 अगमवत्तातय् पुचःयाम्ह छम्हयसिया कलातं एलीशायात चिल्लाय् दनाः थथे धाल, “छिकपिनि दास जिमि भाःत सित। वयकः परमप्रभुयात तसकं मानय् याइम्ह धकाः ला छिं सी हे स्यु। तर वयकलं ध्यबा पुलेमाःम्ह छम्ह मनु जिमि निम्ह कायपिन्त दास दयकेत काःवयाच्चंगु दु।”

2 एलीशां वयात लिसः बिल, “छंगु लागि जिं छु याये माल? छंगु छँय् छु दु? जितः धा।”

वं धाल, “छिकपिनि दासयाके छुं नं मदु। चिकंथल जक दु।”

3 एलीशां धाल, “छँय् छँय् वनाः थः सकलें जःलाखःलापिन्के खालि थलत प्वनाः हजि। थल भचा यक्व हजि।

4 अनंलि छँय् वनाः छं थः कायपिन्त नं दुने तयाः खापा त्यु। अले थलय् च्वंगु चिकं उपिं थलय् प्वंकि। अले जाःगु थलत अलग ति।”

5 व मिसा व वया कायूनं एलीशां धाःथें यात। अले वं इमिगु ल्युने खापा तिनाबिल। इमिसं थलत हःलिसें वं चिकं जाय्का वन।

6 फुक्क थल जायेधुंकाः वं थः छम्ह काय्यात धाल, “मेगु थल हजि।”

तर वं लिसः बिल, “आः मेगु छगः नं थल मन्त।” अबलय् लाक हे चिकं वयेगु दित।

7 व भाःत मदये धुंक्म्ह मिसा वनाः परमेश्वरया मनूयात थ्व खँ कन। अले वं धाल, “हुँ, चिकं मियाः त्यासा पु। ल्यं दुगु धिबां छ व छिमि कायपिं म्वानाच्वने फइ।”

एलीशा व शूनम्मी च्वंम्ह तःमिम्ह मिसा

8 छन्हु एलीशा शूनम शहरय् वन। अन छम्ह तःमिम्ह मिसा दुगु जुयाच्वन। वं एलीशायात नयेत थःगु छँय् सःतल। उकिं एलीशा अनं जुयाः वंक्वः पतिकं नयेत उगु छँय् छुं ई च्वनीगु।

- 9 व मिसां थः भाःतयात धाल, “थन अप्वः थें वयाच्चनीम्ह मन् परमेश्वरया पवित्रम्ह मन् खः धकाः जिं स्यु।
- 10 कःसिइ छकू चिकूगु क्वथा दयकाः अन खाता, तेबिल, मेच व मत छप्वाः तयाबीनु। व झीगु छैय् वइबलय् अन च्वनी।”
- 11 छन्हु एलीशा अन वल, अले तलय् च्वंगु थःगु क्वथाय् वनाः आराम यात।
- 12 वं थः च्यः गेहजीयात धाल, “व शूनम्मी मिसायात सःता हजि।” वं वयात सःताहल। व मिसा एलीशाया न्ह्यःने दन।
- 13 एलीशां थः च्यःयात धाल, “वयात धा, ‘छं जिमिगु लागि थुलिमछि दुःखयात। जिमिसं छंगु लागि छु याये? छु छंगु लागि जुजु वा सेनापतिनापं खँ ल्हानाबी माः ला?’ ”
- व मिसां धाल, “जि थन थः मन्तनापं बांलाक च्वं च्वनागु दु। जितः थुलि गा।”
- 14 लिपा एलीशां गेहजीयात न्यन, “अथेसा जिं वयागु लागि यायेमाःगु छुं हे मदु ला?”
- गेहजीं लिसः बिल, “वया काय् मदुनि, भाःतम्ह धाःसा बुरा जुइ धुंकल।”
- 15 अले एलीशां धाल, “वयात थन सःती।” गेहजीं व मिसायात सःतल। व वयाः वयागु लुखा लिक्क दन।
- 16 एलीशां व मिसायात धाल, “मेगु दैय् थ्व हे इलय् छं थःकाय्यात मुलय् तयाः म्हितकाच्चंगु जुइ।”
- व मिसां धाल, “मखु, मखु, जिमि प्रभु, परमेश्वरया मन्, थः दासीयात ध्वंलानादी मते अले आस क्यनादी मते।”☆
- 17 तर व मिसाया प्वाथय् दत। एलीशां धाःथें हे वं मेगु दैय् छम्ह काय् बुइकल।
- 18 काय्मचा भचा तःधिकः जुइ धुंकाः व छन्हु थः बौयाथाय् वन। उबलय् वया बौ बुँइ छव लइपिनापं च्वनाच्चंगु खः।
- 19 काय् मचां थः बौयात धाल, “छयं स्यात! छयं स्यात!”
- वया बौनं थः छम्ह च्यःयात धाल, “थ्वयात थ्वया मांयाथाय् यंकि।”
- 20 उम्ह च्यलं मचायात बुयाः वया मांयाथाय् यंकल। बान्हे तक मामं मचायात मुलय् तयाः तल। अले व मचा सित।
- 21 मामं मचायात बुयाः परमेश्वरया मन्या क्वथाय् यंकाः वयागु खाताय् तयाबिल, अले खापा तिनाः पिहां वल।
- 22 अनंलि वं थः भाःतयात सःताः धाल, “जिथाय् छम्ह गधानापं छम्ह च्यः छवयाहयादिसँ। जितः अगमवक्ता एलीशायाथाय् वनेमाःगु दु। जि गुलि फत उलि याकनं लिहां वये।”
- 23 व मिसाया भाःतं न्यन, “थौं छाय् वनेमाल? थौं अमाइ नं मखु, शबाथ नं मखु।”
- वं धाल, “न्ह्यागु हे थजु।”
- 24 अले गधाया म्हय् काठी चिनाः च्यःयात धाल, “थ्व गधायात ब्वाके यंकि। जिं मधातले जिगु लागि चिपलाः याये मते।”
- 25 थुकथं व वन, अले कर्मेल डाँडाय् परमेश्वरया मन्याथाय् थ्यंकः वल।
- व तापाक्क वयाच्चंगु खनाः परमेश्वरया मनुखं थः च्यः गेहजीयात धाल, “स्व! लैय् शूनम्मी मिसा वयाच्चंगु।
- 26 ब्वाँय् वनाः वयात छिमि भाःत व मचा म्हं फु ला धकाः न्यँ?”
- वं धाल, “म्हं फु।”
- 27 व डाँडाय् परमेश्वरया मन्याथाय् थ्यंवल्य वं एलीशाया तृति ज्वन। वयात घ्वानाः चीक्रेत गेहजी न्ह्यज्यात। तर परमेश्वरया मनुखं धाल, “वयात त्वःताः ब्यु। वया नुगः तसकं ख्वःगु दु, तर परमप्रभु व खँ जिपाखें सुचुकाः जितः छुं धयादीगु मदुनि।”
- 28 वं धाल, “हे जिम्ह प्रभु, छु जिं छितः काय् फ्वनागु खः ला? जितः आस क्यनाः आसां थ्याकादी मते धकाः जिं बिन्ति यानागु मखु ला?”
- 29 अले एलीशां गेहजीयात धाल, “वनेत तयार जु। हथासं थ्व जिगु कथि ज्वनाः ब्वाँय् हँ। लैय् सुं नापलात धाःसा वयात ज्वजलपा याये मते, वं ज्वजलपा यात धाःसा वयात लिसः बी मते। थ्व जिगु कथि व मचाया ख्वाल्य तयाब्यु।”
- 30 तर मचाया मामं धाल, “धात्थें परमप्रभु म्वाःम्ह खः थें अले छि म्वाःम्ह खः थें, जिं छितः त्वःते हे मखु।” उकिं एलीशा दनाः उम्ह मिसाया ल्यूल्यु वन।
- 31 गेहजीं इपिं स्वयाः न्हापा वनाः व कथि उम्ह मचाया म्हय् तयाबिल, तर छुं सः मवः, मचा म्वाःगु छुं नं चिं खने मदु। उकिं एलीशायात नापलायेत गेहजी लिहां वन, अले वं धाल, “व मचा मदं।”
- 32 एलीशा छैय् थ्यंवल्य वं थःगु खाताय् सिना च्वंम्ह मचायात खन।
- 33 व क्वथा दुने दुहां वन, अले उपिं निम्ह जक दुने दुहां वनाः वं खापा तिल अले परमप्रभुयात प्रार्थना यात।
- 34 अनंलि मचाया म्हुतु, मिखा व ल्हातय् थःगु म्हुतु, मिखा व ल्हाः तयाः उम्ह मचाया म्हया च्वय् थःगु म्ह तिल्ल प्यंकल। वं अथे वयागु म्हया च्वय् थःगु म्ह तिल्ल प्यंकबलय् मचाया म्ह क्वानावल।☆
- 35 एलीशा दनाः क्वथाया थुखे उखे न्यासि जुल। हाकनं छकः खाताय् दनाः वयागु म्हया च्वय् थःगु म्ह तिल्ल प्यंकल। अले व मचां न्हयकः तक हाच्छिउं यानाः मिखा चायकल।
- 36 अले एलीशां गेहजीयात सःता धाल, “व शूनम्मी मिसायात सःता हजि।” वं वयात सःताः हल। व मिसा वयेधुंकाः एलीशां धाल, “छिमि काय्यात यंकि।”
- 37 व दुहां वल, अले एलीशाया तृतिइ भ्वसुलाः वं वयात भागि यात। अनंलि थःकाय् ज्वनाः व वन।

थलय् मृत्यु

38 देशय् अनिकाल जुयाच्चंबलय् एलीशा गिलगालय् लिहां वन। छन्ह छपुचः अगमवक्तात थःनापं च्वनाच्चंबलय् एलीशां थः च्यःयात धाल, “मिइ छगः तम्वःगु थल तयाः अगमवक्तातय् पुचःया लागि भचा क्वाति दय्कि।”

39 उपिं मध्ये छम्ह अगमवक्ता बुँइ जडिबुटी माः वन। वं छमा फल थें ज्याःगु लौका दुगु गसिमा लुइकल। वं थःम्हं ल्हातं ज्वने फक्व उकिया फल खानाः हल। वं लौका थें ज्याःगु उपिं फलयात कुचा कुचा यानाः तानाः क्वातिदुगु थलय् तल। व छुकिया फल खः धकाः सुनानं मस्यु।

40 ग्वार्चा मन्तयत नयेत बिल। तर उकिया सवाः कयाः इमिसं एलीशायात चिल्लाय् दनाः धाल, “अय् परमेश्वरया मन्, थ्व थलय् मृत्यु दु।” इमिसं व नये मफुत।

41 एलीशां धाल, “भचा छुचुं हजि।” वं व थलय् तयाः धाल, “आः थुमित थ्व नकि।” थुबलय् उकी स्पंकीगु छुं मदु।

निगू अजू चायापुगु ज्या

42 बाल-शलीशायाम्ह छम्ह मनुखं परमेश्वरया मन्या निंति उगु दँया बालीया न्हापां सःगु तछवया निइपा मरि व थःगु बोराय् न्हगु अन्नया धेत भचा ज्वनावल। एलीशां धाल, “उपिं मन्तयत थ्व नयेत ब्यु।”

43 वया च्यलं लिसः बिल, “छु जिं सच्छिम्ह मछिं मन्तयगु न्ह्यःने थुलि जक तयाबीगु ला?”

तर एलीशां धाल, “मन्तयत थ्व नयेत ब्यु। छायाःसा परमप्रभुं थथे धयादीगु दु, ‘इमिसं नयाः नं भचा ल्यनी।’ ”

44 अले वं व इमिगु न्ह्यःने तयाबिल। परमप्रभुया वचनकथं इमिसं नयाः नं भचा ल्यन।

5

नामानया छेंगूया पुनेयःगु ल्वय्

1 नामान अरामया जुजुया सेनापति खः। व थः जुजुया निंति छम्ह तःधंम्ह मन् खः। वं यानाः हे अरामयात परमप्रभुं त्याकादीगुलि अरामया जुजुं वयात तसकं मानय् याइगु। व छम्ह बहादुर सिपाईं खः, तर वयाके छेंगूया पुनेयःगु ल्वय् दु।*

2 छकः अरामया सेनां इस्त्राएलय् हमला याःबलय् अरामया सिपाईंतयसं छम्ह नकतिनियाम्ह मिसामचायात ज्वनाः अरामय् हल। उम्ह मिसामचां सेनापति नामानया कलाःया भ्वाति जुयाः ज्या याइगु खः।

3 वं थः मालिकनीयात धाल, “जिम्ह मालिकं सामरियाय् च्वंम्ह अगमवक्तायात नापलानादिल धाःसा वं वयकःया ल्वय् लायकाबी।”

4 नामान थः मालिक अरामया जुजुयाथाय् वनाः थथे धाल, “इस्त्राएली मिसामचां थथे धाःगु दु।”

5 अरामया जुजुं धाल, “ज्यू, छ हूँ। जिं इस्त्राएलया जुजुयात छगू पौ च्वयाबी।” उकिं नामान ३४० किलोग्राम वः, ७० किलोग्राम लुँ व झिज्वः वसः ज्वनाः वन।

6 वं इस्त्राएलया जुजुयाथाय् ज्वनावंगु पौलय् थथे च्वयातःगु दु, “थ्व पौनापं जिं जिम्ह दास नामानयात छिथाय् छ्वयाहयागु दु। छिं वयागु छेंगूया पुनेयःगु ल्वय् लायका बियादिसँ।”

7 व पौ व्वनेवं इस्त्राएलया जुजुं थःगु वसः खुनाः धाल, “सुयातं स्याइम्ह व म्वाकीम्ह छु जि परमेश्वर खः ला? थ्व मनुखं छम्ह छेंगूया पुनेयःगु ल्वचं कःम्ह मन्यात लायकाब्यु धकाः जिथाय् छाया छ्वयाहःगु? जिं स्वयेबलय् वं लडाईं यायेत त्वह तयाच्चंगु दु।”

8 इस्त्राएलयाम्ह जुजुं थःगु वसः खुगू खँ न्यनाः परमेश्वरया मन् एलीशां इस्त्राएलयाम्ह जुजुयाथाय् थ्व खबर छवल, “छिं थःगु वसः छाया खुनादियागु? नामानयात जिथाय् छ्वयाहयादिसँ। अले वं इस्त्राएलय् छम्ह धाथेंयाम्ह अगमवक्ता दु धकाः सी।”

9 उकिं नामान थःगु रथत व सल ज्वनाः एलीशाया छेंय् वल, अले लुखाय् पियाच्वन।

10 एलीशां वयात थथे धायेत छम्ह दूत छवल, “छ थः हे वनाः न्हयकः तक यर्दन खुसिइ लुकुंब्यु। अले छंगु छेंगू न्हापा थें हे जुयाः छ शुद्ध जुइ।”

11 थ्व न्यनाः नामान तसकं तंचाल, अले थथे धयाः लिहां वन, “जितः नापलायेत व छाया पिहां मवःगु? जिं ला व जिथाय् वयाः परमप्रभु थः परमेश्वरयात बिन्ति यानाः ल्वचं कःगु थासय् ल्हाः तयाः जिगु छेंगूया पुनेयःगु ल्वय् लायकाबी धकाः च्वनागु का।

12 छु दमस्कसय् च्वंगु अबाना व फारपर खुसि इस्त्राएलया खुसित स्वयाः भिं, मजू ला? छु जि उकी लुकुंबियाः शुद्ध जुइ मफइ ला?” उकिं व लिफस्वयाः तंम्वया वन।

13 वया च्यःतयसं वया लिक्क वयाः वयात धाल, “मालिक, अगमवक्तां छितः छुं थाकुगु याः धकाः धाःगु जूसा छिं यानामदी ला? वं धाःथें वनाः खुसिइ लुकुंबियाः छाया शुद्ध जुया मदीगु?”

14 अले नामान यर्दन खुसिइ क्वहां वन। परमेश्वरया मनुखं धाःथें हे वं न्हयक तक खुसिइ लुकुंबिल। वयागु म्ह चिधिकःम्ह मचाया म्ह थें जुल। अले व शुद्ध जुल।

15 थः सकलें च्यःतनापं परमेश्वरया मनुयाथाय वयाः वं थथे धाल, “आः जिं इस्त्राएलय् बाहेक संसारय् गन नं परमेश्वर मदु धकाः सिल। उकिं आः थः दासपाखें छगू कोस्यलि कयादिसँ।”

16 तर एलीशां धाल, “जिं सेवा याना वयाचवनाम्ह परमप्रभु म्वाःम्ह खः थें, जिं पाफया धाये जिं छुं काये मखु।” कोस्यालि कायेत नामानं वयात कर यात, अथेसां वं कोस्यलि मकाः।

17 नामानं धाल, “छिं कोस्यलि मकायेगु खःसा थः दासयात निम्ह खच्चरं क्वबिफक्व चा यंके बियादिसँ। छायाःसा आवंलि जिं परमप्रभुयात बाहेक मेपिं सुं घःयात होमबलि व मेगु छुं बलि छाये मखुत।

18 तर थ्व छगू खँय् जक परमप्रभु छिकपिनि दासयात क्षमा यानादीमा, जिमि जुजु अरामया रिम्मोन घःया देगलय् पुजा यायेत जिगु ल्हाः ज्वनाः दुहां वनीबलय् वनापं देगलय् छ्यं क्वछुकेमाली, थुकिया लागि जितः परमप्रभुं क्षमा यानादीमा।”

19 एलीशां नामानयात धाल, “याउँक हूँ।”

अले नामान अनं वनाः भचा तापाक थयंबलय्,

20 परमेश्वरया मनु एलीशाया च्यः गेहजी मनमनं धाल, “जिमि मालिकं थ्व अरामी नामानयात वं हःगु छुं मकासैं याउँक छवल, धात्थें परमप्रभु म्वाःम्ह खः थें, जिं नामानया ल्युने ब्वाँय् वनाः वयाके छुं कयाः हये।”

21 उकिं गेहजी नामानया ल्युने ल्युने हथाय् चाचां ब्वाँय् वन। नामान गेहजी थःपाखे ब्वाँय् वयाचवंगु खन। अले वलिसैं नापलायेत थःगु रथं क्वहां वयाः वयात न्यन, “फुक्क ठीक जू ला?”

22 गेहजी लिसः बिल, “फुक्क ठीक जू। जिमि मालिकं जितः थथे धाय्के छवयाहःगु दु, ‘एफ्राइमया पहाडी देशं नकतिनि अगमवक्तातय् पुचःपाखें निम्ह अगमवक्तात थयंकः वःगु दु। इमित बीत ३४ किलोग्राम वहः व निज्वः वसः बियादिसँ।’ ”

23 नामानं धाल, “६८ किलोग्राम हे यंकादिसँ।” नामान गेहजीयात वहः कायेत कर यात। वं निपा बोराय् ६८ किलोग्राम वहः व निज्वः वसः तयाबिल। वं थः निम्ह च्यःतयत् व सामान बिल। च्यःत व सामान क्वबियाः गेहजीया न्ह्यः न्ह्यः वन।

24 एलीशा च्वनाचवंगु डाँडाय् थयंबलय् इमिगु ल्हातं व सामान कयाः छँय् तल, अले वं नामानया च्यःतयत् लितछवल, अले इपिं वन।

25 व दुने दुहां वनाः थः मालिक एलीशाया न्ह्यःने दन। एलीशां न्यन, “गेहजी, छ गन वनागु?”

गेहजी लिसः बिल, “जि ला गनं वनागु मदु।”

26 तर एलीशां धाल, “व मनु रथं क्वहां वयाः छन्त नापलाः वःबलय् जिगु आत्मा छनापं मदु धकाः ला? थ्व धिबा, वसः, जैतून व दाखक्यब, दास दासी, फइ व सा द्रुहं कायेगु ई मखु।

27 आः नामानया छँगूया पुनेयःगु ल्वय् न्ह्याबलें छ व छिमि सन्तानयाके दयाचवनी।” थत्थें गेहजीयात ग्यानापुगु छँगूया पुनेयःगु ल्वचं काल। गेहजी अनं वन, वयागु म्हया छँगू च्वापु थें तयुसे च्वन।

6

एलीशा व यर्दन खुसिइ कुतुं वंगु पा

1 छकः छपुचः अगमवक्तात वयाः एलीशायात थथे धाल, “स्वयादिसँ, छिनापं जिपिं नापलायेगु थाय् जिमिगु लागि यक्व चीकू जुल।

2 जिपिं यर्दन खुसिइ सिं काःवने ला? जिमिसं च्वनेत छखा छँय् दय्के।”

एलीशां लिसः बिल, “ज्यु, हूँ।”

3 उपिं मध्ये छम्हयसिनं वयात धाल, “छसपोल, थः दासपिलिसैं झासँ,”

एलीशां लिसः बिल, “जि वये।”

4 उकिं व इपिनापं वन।

यर्दन खुसि सिथय् थयनेधुंकाः इमिसं सिमात पालेगु शुरु यात।

5 छम्हयसिनं सिमा पालाचवंबलय् आकाझाकां पा लखय् कुतुंवन अले चु जक ल्हातय् लानाच्वन। “मालिक, आः जिं छु यायेगु? थ्व ला हानं लितबी धकाः फवनाहयागु पा खः” वं तसलं धाल।

6 परमेश्वरया मनुखं न्यन, “पा गन कुतुं वंगु?” वं पा कुतुं वंगु थाय् क्यन। एलीशां छपु कथि धयनाः लखय् वांछवयाबिल। अले पा लखय् थहां वयाः ल्येहेपुनाच्वन।

7 “पा लिका” एलीशां धाल। व मनुखं ल्हाः न्ह्यज्याकाः लखं पा लिकाल।

एलीशां अरामीतयत् जालय् क्यंका ज्वंगु

8 अरामया जुजु इस्त्राएललिसैं लडाइँ यानाच्वन। वं थः कप्तानतनापं सल्लाह यानाः धाल, “जिं थज्याःगु थासय् छगू छाउनी दय्के।”

9 परमेश्वरया मनुखं इस्त्राएलया जुजुयाथाय् थ्व खबर छवल, “उगु थासं वनेत होश या, छायाःसा अरामीत अन वनाचवंगु दु।”

10 उकिं परमेश्वरया मनखं क्यंगु थासय् इस्त्राएलया जुजुं जौचय् यानाः स्वल्। एलीशां जुजुयात तःकः मछि ख्याचवः बियां तुं च्वन, उकिं अज्याःगु थासय् व होश यानाच्वन।

11 उकिं अरामया जुजु तसकं तंचाल। वं थः कप्तानतयत् सःता धाल, “जितः धाः, झीपिं मध्ये इस्त्राएलया जुजुपाखे ल्यूम्ह सु खः?”

12 कप्तानत मध्ये छम्हयसिनं धाल, “महाराज! जिपिं मध्ये सुं नं मखु, व एलीशा धाःम्ह छम्ह इस्त्राएली अगमवक्ता खः। छःपिन्सं थःगु घनीगु क्वथाय् धयादीगु खँ तक नं वं इस्त्राएली जुजुयात कनाबी फु।”

13 जुजुं आज़ा बिल, “व च्वनीगु थाय् सीकि। जिं वयात मनूत छवयाः ज्वने।”
जुजुयात खबर बिल- “व दोतानय् दु।”

14 वं सल व रथतनापं छगू तःधंगु सेना अन छवल। इमिसं चान्हय वनाः शहरयात घेरय् यात।

15 कन्हय् खुन्हु सुथ न्हापां दनाः एलीशाया च्यः छँन पिहां वन। वं सल व रथतनापं अरामी सेनां शहरयात घेरय् यानाच्वंगु खन। परमेश्वरया मनूया च्यलं लिहां वयाः एलीशायात धाल, “हे प्रभु, आः झीसं छु यायेगु?”

16 अगमवक्तां लिसः बिल, “ग्याये म्वाः, इमिपाखे स्वयाः झीपाखे यक्व मनूत दु।”

17 अले वं प्रार्थना यात, “हे परमप्रभु, थ्वयात मिखां खंकादिसँ, थ्वं मिखां खनेमा!” अले परमप्रभुं वयागु मिखा चाय्कादिल। व च्यलं हाकनं स्वःबलय् एलीशाया प्यखें च्वंगु डाँडा मियागु सल व रथं जाःगु खन।

18 शनूत इपिपाखे क्वहां वःबलय् एलीशां प्रार्थना यात, “हे परमेश्वर, थुपिं मनूतयत् कां यानादिसँ।” एलीशां प्रार्थना याःथें हे परमप्रभुं अरामी सिपाइतयत् कां यानादिल।

19 एलीशां अरामी सिपाइतयत् धाल, “थ्व लँ मखु, थ्व शहर नं मखु। जिगु ल्युने ल्युने वा, जिं छिमित छिमिसं मालाच्वंम्ह मनूयाथाय् यंकाबी।” अले वं इमित सामरियाय् यंकल।

20 इपि उगु शहरय् दुहां वनेवं एलीशां थथे प्रार्थना यात, “हे परमप्रभु, थुमित मिखां खंकादिसँ।” अले परमप्रभुं इमिगु मिखा चाय्कादिल। अरामी सेनां थःपिं सामरियाया दथुइ दुगु खंकल।

21 अरामीतयत् खनाः इस्त्राएलया जुजुं एलीशायात न्यन, “जिं थुमित स्यानाबी ला, हे जिमि अबु, छु जिं थुमित स्यानाबी ला?”

22 वं लिसः बिल, “स्यानादी मते। छिं थःगु हे तरवार व धनुष ज्वंपिं मनूतयत् स्यायेगु यानादियागु दु ला? इमित नयेगु त्वनेगु बियादिसँ अले इमित इमि जुजुपिन्थाय् लिहां वने बियादिसँ।”

23 उकिं इस्त्राएलया जुजुं इमिगु नितिं छगू तःधंगु भव्य न्याय्कल। इमिसं नयेत्वने यायेधुंकाः इमि जुजुयाथाय् हे लितछवल। थुक्रिया लिपा अरामीतयसं इस्त्राएल देशय् हमला यायेगु त्वःतल।

घेरय् याःगु सामरियाय् अनिकाल जूगु

24 छुं ई लिपा अरामया जुजु बेन-हदद थः फुक्क सेना मुंकाः सामरियापाखे न्ह्यज्यानाः उक्रियात घेरय् यात।

25 अथे जूगुलि उगु शहरय् तसकं अनिकाल जुल। ताःई तक घेरय् यानातःगुलि छम्ह गधाया छयंया मू १ किलोग्राम वहः व छख्वला सिमीया मू ६० ग्राम वहः जुल।

26 छन्हु इस्त्राएलया जुजु शहरया पखालय् च्वय् न्यासि वनाच्वंबलय् छम्ह मिसां चिल्लाय् दनाः धाल, “हे जिमि मालिक महाराज, जितः ग्वाहालि यानादिसँ।”

27 जुजुं लिसः बिल, “परमप्रभुं हे छन्त ग्वाहालि यानामदी धाःसा छु जिं छन्त ग्वाहालि याये फइ ला? जिंके छव व दाखमघ छुं नं मदु।”

28 अले वं व मिसायात धाल, “छन्त छु जुल?”

वं लिसः बिल, “थ्व मिसां ‘थौं छिमि काययात नयेनु, कन्हय् जिमि काययात नये धकाः धाल।”

29 उकिं जिमिसं जिमि काययात दय्काः नया। कन्हय् खुन्हु जिं वयात धया, ‘थौं नयेत छिमि काययात हजि,’ तर वं वयात सुचुकल।”☆

30 व मिसाया खँ न्यनाः जुजुं नुगः मछिंकाः थःगु वसः खुत। जुजु पखालय् न्यासि वनाच्वंबलय् मनूतयसं वं थःगु म्हय् तःपालंया दुने भांग्राया वसः फिनातःगु खन।

31 जुजुं धाल, “शाफातया काय् एलीशाया छयं वयागु ब्वहलय् थौंया दि क्वचाइबलय् तक दयाच्वन धाःसा जितः परमेश्वरं थथे हे वा थ्व स्वयाः अप्वः यानादीमा।”

32 जुजुं छम्ह दूत एलीशायाथाय् छवल। अबलय् एलीशा थःत नापलाःवःपिं इस्त्राएली थकालितनापं छँय हे च्वनाच्वंगु खः। जुजुया मनू थयंकः वये न्ह्यः एलीशां उपिं थकालिपिन्त धाल, “व ज्यानमारां जिगु छयं ध्यनेत छम्ह मनू छवयाहःगु दु। व मनू थन थयंकः वइबलय् खापा तिनाव्यु, वयात दुने दुकाये मते। वया ल्यूल्यू जुजु थयंकः वइ।”

33 वं इमित थथे धयाच्वंबलय् हे दूत अन थयंकः वल।

जुजुं धाल, “थ्व फुक्क दुःख परमप्रभुयापाखें हे वःगु खः। आः जिं छाय् परमप्रभुयात पियाच्वनेगु?”

7

1 एलीशां धाल, “परमप्रभुया वचन न्यनादिसँ! परमप्रभुं थथे धयादी – कन्हय थुबलय हे सामरियाया ध्वाखाय ५ किलोग्राम छुचुं वा १० किलोग्राम तछवया मू १२ ग्राम वहः जुइ।”

2 जुजुयात तिबः बियाच्च्वंम्ह कप्तानं परमेश्वरया मनूयात धाल, “स्वइदिसँ, परमप्रभुं स्वर्गया इयाः चायकादिल धाःसां थथे जुइ फइ ला?”

एलीशां लिसः बिल, “व छं थःगु हे मिखां खनी, तर छं उकिं नयेदइ मखु।”

अरामया सेना बिस्सुं वंगु

3 सामरियाया ध्वाखा पिने प्यम्ह छेंगूया पुनेयःगु ल्वय दुपि मनूत दु। इमिसं थवंथः धाल, “झीपि थन मसीतले छाय च्वनाच्च्वनेगु?”

4 शहरय दुहां वन धाःसा झीपि अनया अनिकालं सी। थन च्वनाच्च्वन धाःसा नं झीपि सी। बरु झीपि अरामीतयगु छाउनीइ वनाः आत्मसमर्पण यायेनु। इमिसं झीत त्वःतल धाःसा झीपि म्वाइ। इमिसं झीत स्यात धाःसा झीपि सी।”

5 अले सन्ध्याकाः इलय इपि अरामीतयगु छाउनीपाखे वन। छाउनीया लिक्क थ्यंबलय अन सुं मदु।

6 सल व रथ ज्वनाः छगु तःधंगु सेना न्ह्यज्याना वयाच्च्वंगु थें ज्याःगु सः अरामीतयसं ताःगुलि थथे जगु खः। परमेश्वरं हे अथे याकादीगु खः। इमिसं थवंथः धाल, “स्व, इस्राएली जुजुं झीत हमला यायेत हिन्ती व मिश्रया जुजुपिन्त धिबा पुलाः हःगु दु।”

7 उकिं उखुन्हू सन्ध्याकाः इलय अरामीत थःगु ज्यान बचय यायेत पाल, सल, गधा व छाउनी अथें त्वःताः बिस्सुं वंगु खः।

8 छाउनीइ थयनेवं उपि छेंगूया पुनेयःगु ल्वय दुपि मनूत छगु पालय दुहां वन। अन नयेत्वने यात, अले अन दुगु वहः, लँ व वसःत मेथाय यंकाः सुचुकाबिल। अनलि इपि मेगु पालय वन, अन नं इमिसं अथे हे यात।

9 इमिसं थवंथः खँ ल्हात, “झीसं थथे याये मज्यु। थौं बांलाःगु खँ कनेगु दि खः। थ्व खँ सुचुकातये मज्यु। कन्हय सुथय तक थ्व खँ सुयातं मधाल धाःसा झीत सजॉय जुइ। आः थथें दरबारय वनाः थ्व खँ कं वनेनु।”

10 इपि सामरियाय लिहां वल। अले ध्वाखाय च्वंपि पालेतयत तःसलं धाल, “जिपि अरामीतयगु छाउनीइ वनाबलय अन जिमिसं सुयातं मखना। जिमिसं सुं मनूयागु सः नं मताः। सल व गधात चिनातःगु दु। पालत अथें त्वःतातःगु दु।”

11 अले ध्वाखाय दुपि पालेतयसं तःसलं हालाः दरबारय थ्व खबर बिल।

12 जुजुं चान्हय हे दनाः थः भारदारतयत धाल, “अरामीतयसं छु यायेत्यंगु, जिं व छिमित धाये। थन अनिकाल जुयाच्च्वंगु खँ इमिसं स्यु। झीपि नयेगु नसा मालेत शहरं पिने पिहां वनेबलय झीत म्वाःम्वाकं ज्वनाः शहर त्याका कायेगु मतिइ तयाः ‘इपि छाउनी त्वःताः खयलय वनाः सुलाच्च्वंगु दु।’ ”

13 वया भारदारत मध्ये छम्ह भारदारं धाल, “झीगु शहरय ल्यंदनिपि न्याम्ह सलत बियाः अन छु जगु खः व सीकेत मनूत छवयादिसँ। थन ल्यनाच्च्वंपि इस्राएलीतयगु थें हे इमिगु बिजोग जुइ मखु। धाथें इपि थन सीपि इस्राएलीत थें जुइ। छु जगु खः सीकेत झीसं इमित छवयेनु।”

14 इमिसं निगः रथ व उकिया सलत ल्यल। अले जुजुं इमित अरामी सेनायात छु जगु खः व सीकेत छवल। अले वं रथ चलेयाइपिन्त थथे उजं बिल, “वनाः छु जगु खः व सीकि।”

15 उपि मनूत यर्दन तक हे मामां वन। इमिसं लँ दुछि हे अरामीतयसं हथाय पथासं बिस्सुं वंबलय वांछवःगु वसः व हलंज्वलं खन। इमिसं लिहां वयाः जुजुयात फुक्क खँ कन।

16 उकिं मनूतयसं वनाः अरामीतयगु छाउनी लुतय यात। थुकथं परमप्रभुं धयादीगु थें हे ५ किलोग्राम छुचुं वा १० किलोग्राम तछवया मू १२ ग्राम वहः जुल।

17 इस्राएलयाम्ह जुजुं थःत तिबः बीम्ह कप्तानयात शहरया ध्वाखा जिम्मा ब्यूगु खः। जुजुं वयागु छेंय नापलाः वंबलय परमेश्वरया मनुखं अगमवाणी याःथें व कप्तानयात ध्वाखाय मनूतयसं तुति न्हुतुन्हयाः स्यात।

18 परमेश्वरया मनुखं जुजुयात धाल, “कन्हय थ्व हे इलय तक सामरियाया ध्वाखाय ५ किलोग्राम छुचुं वा १० किलोग्राम तछवया मू १२ ग्राम वहः जुइ।”

19 कप्तानं धाःसा परमेश्वरया मनूयात थथे धाःगु खः, “स्व, परमप्रभुं थःम्हं हे स्वर्गया इयाः चायकादिल धाःसां थथे जुइ फइ ला?” परमेश्वरया मनुखं थथे धाःगु खः, “थ्व छं थःगु हे मिखां खनी, तर छं उकिं छुं नयेदइ मखु।”

20 वयात अथे हे जुल, छायाःसा मनूतयसं ध्वाखाय वयात न्हुतुन्हल अले व सित।

8

शूनमी मिसा छेंय लिहां वःगु

1 एलीशां शूनमीय च्वंम्ह गुम्ह मिसाया काययात हाकनं म्वाकूगु खः वयात वं धाःगु खः, “थः परिवारनापं छु छुं ईया लागि मेगु देशय च्वंहुं, छायाःसा परमप्रभुं न्हयदँ तक अनिकाल जुइगु आज्ञा बियादीगु दु। न्हयदँ तक थ्व देशय अनिकाल जुयाच्च्वनी।”☆

- 2 परमेश्वरया मनुखं धा:थे व मिसां यात। अले व मिसा थ: परिवारनापं वना: पलिशतीतय् देशय् न्हयदँ तक च्वन।
 3 न्हयदँ लिपा व पलिशतीतय् देशं लिहां वल, अले थ:गु छँ व बुँ लित कायेगु लागि बिन्ति यायेत जुजुयाथाय वन।
 4 जुजु उबलय् परमेश्वरया मनूया च्य: गेहजीनापं खँ लहानाच्वंगु ख:। वं धाल, “एलीशां या:गु फुक्क तत:धंगु ज्या जित: कै।”
 5 गेहजीं जुजुयात एलीशां छम्ह सीम्ह मनूयात म्वाकूगु खँ कनाच्वंबलय् हे गुम्ह मिसाया काय्यात वं म्वाकूगु ख: व हे मिसा थ:गु छँबुँया निति बिन्ति यायेत वल।
 गेहजीं धाल, “हे जिमि प्रभु महाराज, व मिसा थ्व हे ख:, एलीशां म्वाकूम्ह वया काय् थ्व हे ख:।”
 6 जुजुं व मिसायाके उकिया बारे न्यन, वं जुजुयात फुक्क खँ कन।
 अले वं वयागु मुद्दा छम्ह हाकिमया जिम्माय् बिया: वयात थथे धाल, “वयागु छु छु ख:, व फुक्क वयात लितब्यु, व देश त्व:तावंबलय् निसें आ: तक वयागु बुँइ छु छु सल व फुक्क वयात लितब्यु।”

हजाएलं बेन-हददयात स्या:गु

- 7 अरामया जुजु बेन-हदद म्हं मफयाच्वंबलय् एलीशा दमस्कसय् वन। “परमेश्वरया मनु थन वयाच्वंगु दु” धका: जुजुयात खबर बिल।
 8 जुजु थ: भारदार हजाएलयात धाल, “छगू कोस्यलि ज्वना: परमेश्वरया मनूयात नापला: हुँ। वपाखें परमेश्वरयाके सल्लाह का अले न्यँ ‘छु जि थ्व ल्वयपाखें लनी ला?’ ”
 9 हजाएलं कोस्यलि बीत दमस्कसया दकलय् भिंगु भिंगु ज्वलं कया: पिइम्ह ऊँटया म्हय् तल। अले व एलीशायात नापला: वन। वयात नाप लाना: हजाएलं धाल, “छिकपिनि च्य: बेन-हदद जुजुं व लनी कि लनी मखु धका: न्यनेत जित: छिथाय् छवयाह:गु ख:।”
 10 एलीशां लिस: बिल, “वना: वयात धा, ‘छ धाल्थें लनी।’ तर परमप्रभुं जित: व धाल्थें सीगु क्यनादीधुकूगु दु।”
 11 अनंलि एलीशां वयात त्वालां स्वयाच्वन, हजाएल मछाल। अले परमेश्वरया मनु ख्वल।
 12 हजाएलं न्यन, “हे जिमि प्रभु, छाय् ख्वयादियागु?”
 एलीशां लिस: बिल, “छ इस्त्राएलया मनूतयगु विरोधय् गज्या:गु मभिंगु ज्या याइ धका: जिं स्यू। छ इमिगु किल्ला किल्लाय् मि तयाबी। छ इमि ल्याय्-हपिन्त तरवारं स्याइ, इमि चिचिधिक:पिं मस्तयत्त बँय् बस्वाना: स्याइ। प्वाथय् दुपिं मिसातयगु प्वा: चिरिफायाबी।”
 13 हजाएलं धाल, “जि ला खिचा थें ज्या:म्ह ख:। जि ला छुं नं मखु। जिं थज्या:गु तत:धंगु ज्या गथे याना: याये फइ?”
 एलीशां लिस: बिल, “छ अरामया जुजु जुइ धका: परमप्रभुं जित: क्यनादीगु दु।” ✨
 14 हजाएल एलीशाया थासं बेन-हददयाथाय् लिहां वल। जुजुं न्यन, “एलीशां छु धाल थें?” हजाएलं लिस: बिल, “छ धाल्थें लनी धका: वं धाल।”
 15 कन्हय् खुन्हु वं फागा कया: लखय् प्याका: जुजुया ख्वा: त्वपुयाबिल। उकिं व सित। अनंलि हजाएल जुजु जुल।

यहदाया जुजु यहोराम

२ इति २१:१-२०

- 16 इस्त्राएलया जुजु आहाबया काय् योराम जुजु जूगु न्यादँ* दुबलय्, अले यहोशापात यहदायाम्ह जुजु जुयाच्वंबलय् हे यहोशापातया काय् यहोरामं यहदाया जुजु जुया: थ:गु शासन शुरू यात।
 17 व स्विनिदँ दुबलय् गद्दीइ च्वन। वं यस्शलेमय् च्यादँ राज्य यात।
 18 आहाबया घरानां या:थें व इस्त्राएलयापिं जुजुपिं जूगु थें जुल। छाय्धा:सा वं आहाबया म्हायनापं ब्याहा यात। वं परमप्रभुयात मय:गु मभिंगु ज्या यात।
 19 अथेसां थ: दास दाऊदया निति परमप्रभुं यहदायात नाश याये मास्ति वय्कामदी, छाय्धा:सा दाऊद व वया सन्तानयात न्हाबलें ज: बियाच्वनीगु छप्वा: मत बी धका: वय्कलं बचं बियादीगु ख:। ✨
 20 यहोरामया इलय् एदोमीतयसं यहदाया विरोधय् विद्रोह याना: थ:गु लागि छम्ह जुजु ल्यल। ✨
 21 अथे जुया: यहोराम थ:गु फुक्क रथत ज्वना: जाईरपाखे वन। एदोमीतयसं वयात व वया रथया कप्तानतयत्त घेरय् यात, तर व चान्हय् दना: बिस्सुं वन। वया सिपाइँत धा:सा थथ:गु छँय् बिस्सुं वन।
 22 उकिं थौं तक नं एदोमं यहदाया विरोधय् विद्रोह यानाच्वंगु दु। अबलय् हे लिब्नां† नं विद्रोह यात।
 23 यहोराम जुजु जुयाच्वंबलय् जूगु फुक्क खँ, वं या:गु फुक्क ज्या यहदाया जुजुपिनिगु इतिहासया सफलइ च्वयात:गु दु।
 24 यहोराम थ: पुर्खात थें सित। वयात इपिनापं दाऊदया शहरय् थुन। वयागु थासय् वया काय् अहज्याह जुजु जुल।

✨ 8:13 ८:१३ १ राज १९:१५ * 8:16 ८:१६ न्यादँ दुबलय् धा:गु ई.पु. ८४८१:१७; ३:१ पदय् यहोराम व वया बौ यहोशापातनापं राज्य या:गु छिं खेकफु। तर थुबलय् यहोराम थ: याक:चां हे शासन यायेगु शुरू यात। ✨ 8:19 ८:१९ १ राज १९:३६ ✨ 8:20 ८:२० उत २७:४० † 8:22 ८:२२ लिब्ना थ्व शहर यहदा देश व पलिशती देशया सिमानाय् दु, थ्व शहर यहदा देशया पच्छिमय् ला, अथे जुया: इपि पच्छिमपाखे ल्वात तर एदोमयापिं मनूतलिसें इमिगु देशया पुर्बपाखे लडाइँ यात। यहोरामयात निखेपाखे समस्या दु धयागु खँ थुकिं सीके फु।

यहदाया जुजु अहज्याह

२ इति २२:१-६

25 आहाबया काय् योराम इस्त्राएलया जुजु जूगु इनिर्दुः दुबलय् यहोरामया काय् अहज्याह यहदाया जुजु जुल।

26 अहज्याह निइनिर्दुः दुबलय् जुजु जूगु खः। वं दच्छि यरूशलेमय् राज्य यात। वया मांया नां अतल्याह खः। अतल्याह इस्त्राएलया जुजु ओम्रीया छय् खः।

27 अहज्याह आहाबया घराना जू थें जुल। आहाब जुजुलिसें वयागु ब्याहाया स्वापु दु। आहाबया घरानां थें वं नं परमप्रभुयात मयःगु मभिंगु ज्या यात।

28 अहज्याह जुजु आहाबया काय् योरामलिसें अरामया जुजु हजाएललिसें रामोत-गिलादय् लडाईं यायेत वन। तर लडाईंलय् अरामीतय्सं योरामयात घाःपाः यानाबिल।

29 उकिं अरामया जुजु हजाएललिसें लडाईं याःवंबलय् जूगु घाः लंकेत व यिजरेल शहरय् लिहां वल। अहज्याह वयात अन स्वःवन।

9

येह इस्त्राएलया जुजु अभिषेक जूगु

1 एलीशा अगमवक्तां अगमवक्तातय् पुचःयाम्ह छम्हयसित सःताः धाल, “तयार जु, थ्व जैतून चिकंया सिसी ज्वनाः छ रामोत गिलादय् हूँ।

2 अन थ्यनीबलय् छं निम्शीया छय, यहोशापातया काय् येहयात मा। वयाथाय् हूँ, दुने वनाः वयात पासापिपाखें अलग यानाः दुने च्वंगु क्वथाय् यंकि।

3 अले थ्व सिंसिइ दुगु चिकं वयागु छेनय् लुनाः थथे धा, ‘परमप्रभुं थथे धयादी – जिं छन्त इस्त्राएलया जुजु अभिषेक यानागु दु।’ अनलि खापा चाय्काः बिस्युं हूँ। लिबाके मते!”

4 उकिं व ल्यायमम्ह अगमवक्ता रामोत-गिलादय् वन।

5 अन थ्यंबलय् वं सेनाया कप्तानतय्त् छथाय् च्वनाच्वंगु खन। वं धाल, “कप्तान, छिलिसें छगू खँ ल्हाये माःगु दु।”

येहं न्यन, “जिपिं मध्ये सुलिसें खँ ल्हायेगु?”

वं लिसः बिल, “कप्तान, छिलिसें।”

6 येह दनाः छेंय दुने दुहां वन। व ल्यायमम्ह अगमवक्तां येहया छेनय् चिकं लुनाः थथे धाल, “परमप्रभु, इस्त्राएलया परमेश्वरं थथे धयादी – जिं छन्त जिमि प्रजा इस्त्राएलया जुजु अभिषेक यानागु दु।”

7 छं थः मालिक आहाबया काय्पिन्त स्यायेमाः, अले ईजेबेलं जिम्ह अगमवक्तात व मेमेपिं दासतय्त् स्याःगुलि जिं वयात सजॉय बी।

8 आहाबया फुक्क घराना नाश जुइ। जिं वया छेंयापिं छम्ह छम्ह मिजंतय्त्, दास थजुइमा वा दास थमजुइमा, इस्त्राएल्य नाश यानाबी।

9 जिं आहाबया घरानायात नबातया काय् यारोबाम व अहियाहया काय् बाशाया घराना थें यानाबी।

10 यिजरेलया छक् बुँइ ईजेबेलयात खिचातय्सं नइ। वयात सुनानं थुनी मखु। ” अथे धयाः व अगमवक्ता खापा चाय्काः ब्वॉय वन।”

11 येह थः कप्तान पासापिन्थाय् पिहां वन। इपिं मध्ये छम्हयसिनं वयात न्यन, “फुक्क ठीक जू ला? व वें छन्थाय् छाय् वःगु?”

येहं लिसः बिल, “छिमिसं व मनूयात म्हस्यु, वं छु धाइ धकाः छिमिसं सी हे स्यु।”

12 इमिसं लिसः बिल, “जिमिसं छुं मस्यु! वं छु धाल, जिमित धा।”

येहं धाल, “वं जितः थथे धाल, ‘परमप्रभुं थथे धयादी – जिं छन्त इस्त्राएलया जुजु अभिषेक यानागु दु।’ ”

13 इमिसं हथाय् चाचां थःगु गा त्वयाः वयागु क्वय् स्वाहानेय् हे लायाबिल। अले तुरही पुयाः तःसलं धाल, “येह जुजु खः!”

येह इस्त्राएलयाम्ह जुजु योरामयात स्याःगु

14 उकिं निम्शीया छय, यहोशापातया काय् येहं योरामया विरोधय् ग्वसाः ग्वल। (योराम फुक्क इस्त्राएलीतनापं अरामया जुजु हजाएलपाखें इस्त्राएलया रक्षा यायेत रामोत-गिलादय् च्वनाच्वंगु खः।

15 तर योराम अरामया जुजु हजाएललिसें लडाईं याःबलय् घाःपाः जूगुलि थःगु घाः लंकेत यिजरेलय् लिहां वःगु खः।) येहं थःनापं दुपिं मन्तयत् धाल, “छिपिं जिलिसें दु धयागु खःसा यिजरेलयापिं मन्तयत् खबर बीत थ्व शहरं छम्हयसित नं पिहां वनेबी मते।”

16 अनलि थःगु रथय् च्वनाः व यिजरेलपाखे वन। योराम अन आराम यानाच्वंगु खः, अले योरामयात स्वयेत यहदाया जुजु अहज्याह अन वःगु खः।

17 यिजरेलया धरहराय् दनाच्चंम्ह पालें येहया पुचः वयाच्चंगु खनाः तःसलं धाल, “जिं छपुचः मनूत रथय् च्वनाः वयाच्चंगु खनाच्चनागु दु।”

योरामं लिसः बिल, “छिकपिं शान्तिया नितिं वयागु खः ला धकाः न्यनेत छम्ह सल गइम्ह मनू छव।”

18 व सल गयावम्ह येहयाथाय् थ्यन, अले वयात थथे धाल, “जुजुं थथे धयादी – ‘छिकपिं शान्तिया नितिं वयागु खः ला?’ ”

येहं धाल, “छं शान्तिया बारे छु स्यू धकाः? छ जिगु ल्यूल्यू वा।”

यिजरायलया धरहराय् दनाच्चंम्ह पालें धाल, “सल गयावम्ह इमिथाय् ला थ्यन तर व लिहां मवः।”

19 जुजुं सल गइम्ह मेम्ह मनू छवल। व येहयाथाय् वःबलय् वं धाल, “जुजुं थथे धयादी, ‘छु छि शान्तिया नितिं वयागु खः ला?’ ”

येहं हाकनं लिसः बिल, “छन्त शान्तिया बारे छाय् माल? छ जिगु ल्यूल्यू वा।”

20 अले पालें धाल, “व इमिथाय् ला थ्यन। तर व नं लिहां मवः। पुचःया नायलं निम्शीया छय् येहनं थें रथ चले यानावयाच्चंगु दु। वं वेंनं थें रथ चले याइगु।”

21 योरामं धाल, “जिगु रथ तयार या!” इमिसं रथ तयार यायेधुंकाः इस्त्राएलया जुजु योराम व यहदाया जुजु अहज्याह थथःगु रथय् च्वनाः येहयात नापलावन। इमिसं वयात यिजरेली नाबोतया जमिनय् नापलात।

22 येहयात खनाः योरामं न्यन, “छु छि शान्तिया नितिं वयागु खः ला?”

येहं लिसः बिल, “छिकपिनि मां ईजेबेलया मूर्ति पुजा व तन्त्रमन्त्र दयकं दयकं गय् यानाः शान्ति जुइ?”

23 योराम थःगु रथ फहिकाः अहज्याहयात थथे धाधां बिस्युं वन, “अहज्याह! धोखा जुल।”

24 येहं थःगु धनुष पिकयाः योरामया ब्वहःया दथुइ कयकल। वाणं वयागु नुगलय् सुयाबिल। अले व थःगु रथय् ग्वारातुल।

25 येहं थः रथया कप्तान बिदकारयात धाल, “वयात ल्हनाः यिजरेली नाबोतया क्यबय् वान्छवया ब्यु। जितः छता खँ लुमना वल। छ व जि वया बौ आहाबया ल्युने ल्युने रथय् च्वनाः वनाच्चनाबलय् वया बारे थ्व अगमवाणी धयादीगु खः।

26 ‘परमप्रभुं थथे धयादी, जिं म्हिगः नाबोत व वया कायपिनिगु हि खना। धातर्थे जिं थ्व हे जमिनय् छंके बदला काये।’ आः परमप्रभुया वचनकथं वयात यंकाः व हे क्यबय् वान्छवयाब्यु।”☆

येहं यहदाया जुजु अहज्याहयात स्याःगु

27 थथे जूगु खनाः यहदाया जुजु अहज्याह बेथ-हागान वनीगु लँ तक हे बिस्युं वन। येहं वया ल्यू वनाः तसलं धाल, “वयात नं स्या।” उकिं इमिसं यिबलामया लिक्क गूरया पाःचाय् वयात वयागु हे रथय् घाःपाः यानाबिल। तर व मगिदोय् बिस्युं वन, अले अन हे सित।

28 वया च्यःतयसं वयागु सीम्ह रथय् तयाः यस्सालेमय् यंकल। वयात वयागु हे चिहानय् वया पुर्खातनापं दाऊदया शहरय् थुन।

29 आहाबया काय् योराम इस्त्राएलया जुजु जूगु झिंछगू दैय्* अहज्याह यहदाया जुजु जूगु खः।

ईजेबेलयात स्याःगु

30 येह यिजरेलय् वन। ईजेबेलं वयागु बारे न्यनाः थःगु मिखाय् अजः तल, अले सँ छ्यनाः इयालं क्वय स्वल।

31 येह धवाखा दुने दुहां वनेवं ईजेबेलं न्यन, “थः मालिकयात स्याइम्ह अय् जिम्नी,† छ शान्तिया नितिं वयागु खः ला?”

32 वं च्वय् इयाःपाखे स्वयाः धाल, “जिपाखे सु दु? सु दु?” अले निम्ह स्वम्ह नपुंसकतयसं क्वय् व दुथाय् स्वल।

33 येहं धाल, “वयात क्वफानाछव!” उकिं इमिसं वयात क्वफानाछवल। वयागु हिया फुति अंगलय् लात अले सलतयसं वयात न्हबलय् इमिगु म्हय् नं हिया फुति लात।

34 येहं दुहां वनाः नयेत्वने यात। अले येहं धाल, “व सराः लाःम्ह मिसायात यंकाः थुनाब्यु। व जुजुया म्हाय् खः।”

35 इपिं वयात थुनेत क्वय् वंबलय् इमिसं वयागु छयंया क्वय्, तुति व ल्हाः जक लुइकल।

36 इमिसं लिहां वयाः येहयात धाल। अले वं धाल, “थ्व ला यिजरेलया उगु थासय् खिचातयसं ईजेबेलया ला नइ धकाः थः दास तिश्बी एलियापाखें धयादीगु परमप्रभुया वचन खः।”☆

37 ईजेबेलया म्ह यिजरेलया जमिनय् साः थें जुइ। गुकें यानाः सुनानं ‘थ्व ईजेबेल खः धकाः धाये फइ मखु।’ ”

10

आहाबया परिवारयात स्याःगु

1 सामरियाय् आहाबया न्हयेम्ह कायपिं दु। येहं पौत च्वयाः सामरियाय् यिजरेलया शासकत, नायःत व आहाबया कायपिन्त लहिनाच्चंपिं मनूतयथाय् छवल। पौलय् थथे च्वयातःगु दु,

☆ 9:26 ९:२६ १ राज २१:१९ * 9:29 ९:२९ झिंछगू दै थथे धयागु ई.पु. ८४१, थ्व व अध्याय ८ य् दुगु छगू हे दै खः तर ल्याःखाय् बलय् भचा पाइ। † 9:31 ९:३१ जिम्नी थ्व इस्त्राएलया सेनाया छम्ह कप्तान खः। वं इस्त्राएलयाम्ह जुजु इलाहयात स्यात अले न्हयन्हु तक जक व इस्त्राएलयाम्ह जुजु जुल। स्वयादिसें, १ राज १६:८-१२

☆ 9:36 ९:३६ १ राज २१:२३

2 “जुजुया कायपिं छिपिनापं दु। छिमिके रथ, सल, हतियार व पखालं घेरय यानातःगु शहरत दु। अथे जुयाः थ्व पौ थ्यनेवं,
3 छिमि मालिकया कायपिं मध्ये भिंम्ह व ल्वःम्ह मनूयात ल्ययाः जुजु दयकि। अले छिमि मालिकया घरानाया निति लडाईं या।”

4 तर इपिं तसकं ग्यात। इमिसं धाल, “निम्ह जुजुपिन्सं ला येहयात पने मफुत धाःसा झीसं गये यानाः वयात पने फइ!”

5 उकिं दरबार व शहरयापि प्रशासकत, थकालित व जुजुया कायपिन्त लहिनाच्चंपिन्सं मिलय जुयाः येहयाथाय थज्याःगु खबर छवल, “जिपिं छिकपिनि दास खः। जिमिसं छिं धाःगु खँ न्यने। तर जिमिसं सुयातं जुजु दयके मखु। छितः छु याये मास्ति वः, व यानादिसेँ!”

6 येहं इमित मेगु पौ च्वल, “छिपिं जिपाखे दु धइगु खःसा, जिं धाःथे च्वनेगु खःसा आहाब जुजुया कायपिनिगु छ्यं ज्वनाः कन्हय थुबलय तक जिथाय यिजरेलय वा।” आहाब जुजुया न्हयेम्ह सन्तानतयत सामरियाया ततःधंपिं मनूतयसं लहिनाच्चंगु खः।

7 येहया पौ थ्यनेवं इमिसं न्हयेम्ह राजकुमारतयत ज्वनाः स्यानाबिल। इमिगु छ्यं दालाय तयाः यिजरेलय येहयाथाय छवल।

8 आहाबया कायपिनिगु छ्यं हःगु खबर येहयाथाय थ्यन।

वं धाल, “इमित सुथय तक ध्वाखाया निखेपाखे टूचिंकाः तयाब्यु।”

9 कन्हय सुथय व ध्वाखाय वनाः अन मुनाच्चंपिं मनूतय न्ह्यःने दनाः धाल, “छिमिगु दोष मदु। योराम जुजुयात ग्वसाः ग्वयाः स्यानाम्ह जि हे खः। तर थुपिं सकसितं सुनां स्यात?”

10 परमप्रभुं आहाबया सन्तानया बारे धयादीगु छगू वचन नं सितिं वनी मखु धकाः सीकाति। परमप्रभुं थः च्यः एलियापाखें बियादीगु बचं पूर्वकादीगु खः।”

11 अनलिं येहं यिजरेलय च्वनिपिं आहाबया मेपिं फुक्क सन्तान, हाकिमत, मिलय जूपिं पासापिं व घःपालात छम्ह हे मलयंक सकसितं स्यात।*

अहज्याह जुजुया घरानायात स्याःगु

12 येह अनं सामरियापाखे वन। लँय फैजवाःत च्वनीगु बेथ-एकेदय थ्यंबलय

13 येहं यहदाया जुजु अहज्याहया थःथितिपिं नापलात। येहं इमित न्यन, “छिपिं सु खः?”

इमिसं लिसः बिल, “जिपिं अहज्याहया थःथितिपिं खः। जिपिं जुजुया परिवार व रानीमांया परिवारयात ज्वजलपा यायेत वयागु खः।”

14 अले वं धाल, “थुमित म्वाःम्वाकं ज्वेँ!” उमिसं इपिं पिइनिम्हयसित ज्वन। अले बेथ-एकेदया गाःया लिक्क उमिसं इमित स्यात। उमिसं इपिं छम्हयसित नं म्वाका मतः।

आहाबया ल्यंदुपिं परिवारयात स्याःगु

15 येह अनं वन। लँय रेकाबया काय यहोनादाब* वयात नापलात। येहं वयात ज्वजलपा यानाः धाल, “छु झीगु मन छगू हे खः ला? छ सुयापाखे दु?”

यहोनादाबं लिसः बिल, “जि छिपाखे दु।”

येहं धाल, “अथे खःसा छंगु ल्हाः जितः ब्यु।” वं अथे हे यात, येहं वयात रथय च्वनेत ग्वाहालि यात।

16 येहं धाल, “जिनापं वयाः परमप्रभुया निति जिगु जोश स्व।” अले वं वयात थःगु रथय तयाः यंकल।

17 येह सामरियाय थ्यंबलय एलियायात परमप्रभुं धयादीगु वचनकथं वं आहाबया ल्यनाच्चंपिं थःथितिपिं सकसितं स्यात।

बालघःयात पुजा याइपिन्त स्याःगु

18 येहं फुक्क मनूतयत छथाय मुंकाः इमित थथे धाल, “आहाबं बालघःया सेवा कम जक यात, येहं धाःसा वयागु यक्व सेवा याइ।

19 उकिं आः बालया फुक्क अगमवक्तातयत, वयात पुजा याइपिन्त व घःपालातयत सःति। छम्हयसित नं त्वःफीके मते। छायाःसा जिं बालयात छगू तःधंगु बलि छायेत्यनागु दु। सु वइ मखु, वयात स्यायेगु जुइ।” तर येहं बालयात पुजा याइपिन्त स्यायेत झंगः लानाच्चंगु खः।

20 येहं धाल, “बालघःया नितिं छगू तःधंगु सभा या।” अले इमिसं सभाया घोषणा यात।

21 अले येहं इस्त्राएलया फुक्क थासय खबर छवल। बालघःयात पुजा याइपिं सकले वल, मवःम्ह छम्ह हे मदु। इपिं बालघःया देगलय दुहां वन। बालया देगः छगू कुन्चां मेगु कुन्चा तक जायकः ग्वाः ग्वाः बालयात पुजा याइपिं मनूत वल।

22 अले वं वसः तयातइम्हसित धाल, “बालयात पुजा याइपिं सकसिगु नितिं तःपालं हजि।” उकिं वं इमिगु नितिं तःपालं फीत हल।

23 अले येह व रेकाबया काय यहोनादाब बालया देगलय दुहां वन। येहं बालयात पुजा याइपिं मनूतयत धाल, “प्यखेरं स्व, थन छिपिनापं बालयात पुजा याइपिं जक दु, परमप्रभुया सुं नं दास मदु धइगु खँ पक्का या।”

* 10:11 १०:११ होशे १:४ * 10:15 १०:१५ यहोनादाब थ्व मनु इमान्दार जुयाः परमप्रभुया ल्यलूय जुल। यर्मिया ३५ अध्यायलय वया सन्तानया बारे सीके फु।

24 अले इपि बालयात बलि व होमबलि छायेत दुने दुहां वन। तर येहं चयम्ह सिपाइँतयत् देगः पिने तयाः थथे आज्ञा ब्यूगु खः, “छिमिसं थुपि सकसितं स्या। छम्हयसित जक नं सुनानं बिस्युं वनेबिल धाःसा वयागु ज्यान वनी।”

25 होमबलि छाये धुनेवं येहं पालेत व कप्तानतयत् धाल, “दुने वनाः इपि सकसितं स्या, छम्हयसित नं बिस्युं वनेबी मते!” इमिसं भिडयापि सकसितं स्यानाः इमिगु सीम्हयात पिने वांछवयाबिल। अनंलि इपि बालया देगःया दुने दुहां वन।

26 इमिसं चवखगु ल्वहंया थांयात बालया देगलं पिने हयाः छवय्काबिल।

27 इमिसं बालया चवखगु ल्वहंया थां व देगः स्यंकाबिल। देगःयात झारा च्वंवेगु यानाबिल। गुगु थौं तक द हे दनि।

28 थुकथं येहं इस्त्राएलं बालया पुजायात नाश यानाबिल।

29 तर यारोबाम जुजुं इस्त्राएलयात याकूगु पाप वं थःम्हं नं याना हे च्वन। येहं बेथेल व दानय् लुँया द्रुहंचाया पुजा यायेगु चलनयात न्हंकांमछव।*

30 परमप्रभुं येहयात धयादिल, “छं जितः यःगु ज्या यात, छं आहाबया घरानायात जिं याः धकाः धयागु फुक्क यात। उकिं छं सन्तान प्यंगूगु पुस्ता तक इस्त्राएलया गद्दीइ च्वनी।”

31 तर येहं दुनुगलंनिसें परमप्रभुया व्यवस्था पालन मयाः। इस्त्राएलयात पाप याकूम्ह यारोबामया पापं व लिहां मवः।

येह सीगु

32 अबलय परमप्रभुं इस्त्राएल देशया लागा म्हो यायेगु ज्या शुरू यानादिल। अरामया जुजु हजाएलं इस्त्राएलीतयत् इमिगु देशया फुक्क थासय् त्याकल,

33 यर्दनया पुर्बपाखेया गिलादया फुक्क इलाका (गाद, रूबेन, मनश्शेया देश) दच्छिनय् अनर्नो खुसि सिथया अरोएर शहरंनिसें उत्तरय् गिलाद व बाशान तक।

34 येह जुजु जुयाच्वंबलय् जगु फुक्क घटनात, वं याःगु फुक्क ज्या अले वयागु बहादुर ज्याया बारे इस्त्राएलया जुजुपिनिगु इतिहासया सफलइ च्वयातःगु दु।

35 येह थः पुर्खात थें सित, अले इमिसं वयात सामरियाय् थुन। वयागु थासय् वया काय् यहोआहाज जुजु जुल।

36 येहं सामरियां इस्त्राएलय् निइच्यादं तक राज्य यात।

11

यहदायाम्ह रानी अतल्याह

२ इति २२:१०-२३:१५

1 अहज्याह जुजुया मां अतल्याहं थःकाय् सीगु खनेवं यहदाया जुजुया परिवारयापि सकसितं नाश यायेगु ज्या शुरू यात।

2 तर यहोराम जुजुया म्हाय, अहज्याहया केहें यहोशेबां अहज्याहया काय् योआशयात स्याये त्यःपिं जुजुया काय्पिनिगु दथुं खुयायंकल। यहोशेबां वयात व वया दुस्मांयात अतल्याहपाखें बचय् यायेत थः घनिगु क्वथाया दुने सुचुका तल। थुकथं व बचय् जुल।

3 अतल्याहं देशय् शासन याःबलय् योआश खुदं तक थः दुस्मांनापं हे परमप्रभुया देगःया लागाय् छकु क्वथाय् सुलाच्वन।

4 तर न्हयदं दुबलय्* यहोयादा पुजाहारी सच्छिम्ह सिपाइँतय् पुचःया कप्तानत, करीत, व दरबारय् पाः च्वनिपिनि कप्तानतयत् सःताः परमप्रभुया देगलय् हल। इपिलिसें बाचा चित। अले देगलय् दुने इमित पाफ्यकाः जुजुया काय् क्यन।

5 वं इमित थथे उजं बिल, “छिमिसं थथे या, विश्रामबार खुन्हु छिपिं ज्याय् वइबलय् छिपिं मध्ये स्वब्वय् छव्व दरबारय् पाः च्वँ।

6 मेगु स्वब्वय् छव्व सूर धाःगु धवाखाय् च्वनाच्वँ। मेपिं स्वब्वय् छव्व मनूत पालेतयगु ल्युनेपाखे च्वंगु लुखाय् पाः च्वँ। थुपिं स्वब्वय् छव्व मनूत देगलय् पाः च्वनी।

7 विश्रामबार खुन्हु ज्यां लिलाःपिं निगु पुचः जुजुया निति परमप्रभुया देगलय् पाः च्वनेमाः।

8 छिपिं थथःगु ल्वाभः ज्वनाः जुजुया छचाःखेरं पाः च्वँ। छिमिगु न्ह्याःने वइपिं न्ह्याम्हयसित नं स्यानाछव। जुजु न्ह्याथाय् वंसां छिपिं वनापं हे दयेमाः।”

9 सछि सछिम्हयसिगु पुचःया कप्तानतयसं यहोयादा पुजाहारी धाःथें हे यात। इपिं विश्रामबार खुन्हु ज्याय् वइपिं व ज्यां लिलाःपिं थः फुक्क मनूत ज्वनाः यहोयादा पुजाहारीयाथाय् वल।

10 वं कप्तानतयत् परमप्रभुया देगलय् दुगु दाऊद जुजुया भाला व ढालत बिल।

11 अले वं थथःगु ल्हातय् ल्वाभः ज्वनातःपिं अङ्गरक्षकतयत् देगःया जवपाखेंनिसें कयाः देगःया खवपाखे तक वेदी व देगःया लिक्क जुजुया छचाःखेरं तल।

12 अले यहोयादां योआश, जुजुया काय्यात पिने हयाः श्रीपेच पुइकाबिल। अले वं वयात बाचाया साक्षी पौ बियाः जुजु घोषणा यात। इमिसं वयात अभिषेक यात। अले मनूत ल्हाःपा थाथां थथे धकाः हाल, “जुजु न्ह्याबले म्वानाच्वनेमा।”

अतल्याह सीगु

* 10:29 १०:२९ १ राजा १२:२८-३० * 11:4 ११:४ न्हयदं दुबलय् थथे धयागु ई.पु. ८३५

- 13 अतल्याहं पाः च्वंपि व मनूत हालाच्वंगु सः ताल। अले व हथाय चायाः मनूत दुथाय परमप्रभुया देगःपाखे वन।
 14 अन वं नियमकथं जुजुयात थांया लिक्क दनाच्वंगु खन। कप्तानत व तुरही पुइपि जुजुया लिक्क दनाच्वंगु दु। देशयापि फुक्क मनूत लयलयतातां तुरही पुयाच्वन। अले अतल्याहं थःगु जामालं खुनाः ततःसलं हालाः थथे धाल, “छिमिसं जितः धोखा बिल, छिपि राजद्रोही खः।”
 15 यहोयादा पुजाहारी सच्छिम्ह सच्छिम्हया पुचःया कप्तानतयत् थथे धकाः उजं बिल, “वयात सिपाइतय् इवःया दथुं पिने यकि, वया ल्युने वंपि सकसितं स्यानाब्यु।” छाय्धाःसा “वयात परमप्रभुया देगलय् स्याये मते” धकाः पुजाहारी धाःगु खः।
 16 उकिं व दरबारया सल दुहां वनीगु ध्वाखाय् थ्यंबलय् इमिसं वयात ज्वनाः स्यानाबिल।

यहोयादाया धार्मिक सुधार

२ इति २३:१६-२१

- 17 अले यहोयादां परमप्रभु, जुजु, थः प्रजाया दथुइ जिपि परमप्रभुया प्रजा जुया हे च्वने धकाः बाचा चीके बिल। जुजु व प्रजाया दथुइ नं वं छगू बाचा चिनाबिल।
 18 अनंलि देशया फुक्क मनूतयसं वनाः बालया देगःयात थुनाबिल। इमिसं वेदी व अन दुगु मूर्तित कुचा कुचा यानाबिल। अले बालया पुजाहारी मतानयात वेदीया न्ह्यःने हे स्यानाबिल।
 अनंलि पुजाहारी यहोयादां परमप्रभुया देगलय् पाः च्वनिपि मनूत तल।
 19 अले वं सच्छिम्ह सिपाइतय् पुचःया कप्तानत, करीत, पाः च्वनिपि व देशयापि फुक्क मनूतयत् थःनापं कयाः जुजुयात परमप्रभुया देगलं पिने हल। इपि पालेतयगु ध्वाखा जुयाः लायकुलिइ दुहां वन। अन जुजु सिंहासनय् च्वन।
 20 दरबारय् अतल्याहयात स्याःगुलि देशयापि फुक्क मनूत लयताल, हाकनं यस्शलेमय् शान्ति जुल।
 21 न्हयदुँ दुबलय् योआश यहदाया जुजु जुल।

12

योआशं देगः ल्हंगु

२ इति २४:१-१६

- 1 इस्राएल्या जुजु येहनं राज्य यानाच्वंगु न्हयगू दँय* योआश जुजु जुल। वं यस्शलेमय् पिइदँ राज्य यात। वया मां बेशेबायाम्ह सिब्या खः।
 2 यहोयादा पुजाहारी योआशयात स्यनेकने याःगु फुक्क दँय वं परमप्रभुया यःगु बांलाःगु ज्या यात।
 3 अयनं वं पुजा याइगु थाय् चीकामछव। अन मनूतयसं बलि छायेगु व धुपौय् च्याकेगु ज्या याना हे च्वन।
 4 योआशं पुजाहारीतयत् धाल, “परमप्रभुया देगलय् पवित्र देखाकथं जनगणना काःबलय् मुंगु धिबा, मनूतयसं भाकल याःगु धिबा व थःयसें देगलय् हःगु धिबा फुक्क मुं।
 5 पुजाहारीत सकसिनं सुं छम्ह दांभरियाके धिबा कायेमा, अले देगलय् गनं स्यंगु दुसा ल्हनेत व धिबा छ्यलेमा।”
 6 तर योआश जुजु राज्य यानाच्वंगु निइस्वंगू दँय तक नं पुजाहारीतयसं देगः मल्हं।
 7 उकिं योआश जुजु यहोयादा पुजाहारी व मेपि पुजाहारीतयत् सःताः धाल, “छिमिसं छाय् देगः मल्हनागु? आवलि छिमिसं थः दांभरितके धिबा काये मते, तर देगः ल्हनेत धिबा लःल्हानाब्यु।”
 8 पुजाहारीत मनूतयके धिबा मकायेत व देगः ल्हनेगु ज्या थःमहं जिम्मा मकायेत मानय् जुल।
 9 अले यहोयादा पुजाहारी छगः सनू कयाः उकिया पुसाय् प्वाः खनाबिल। उकियात परमप्रभुया देगःया ध्वाखाया जवपाखे वेदीया लिक्क तयाबिल। अले मू लुखाय् पाः च्वनिपि पुजाहारीतयसं परमप्रभुया देगलय् हःगु फुक्क धिबा उकी तयाबीगु।
 10 सनू जाइबलय् जुजुया छ्यानजे व दकलय् तःधंम्ह पुजाहारी परमप्रभुया देगलय् वइगु अले धिबा ल्याः कायाः म्हिचाय् तइगु।
 11 अले ल्याः खाये धुंक्कगु धिबा इमिसं परमप्रभुया देगः ल्हनेगु जिम्मा काःपिन्त बीगु अले इमिसं उकिं देगः दयकीपिं,
 12 सिंकःमित, दकःमित व ल्वहं चाइपिनिगु ज्याला बीगु। इमिसं परमप्रभुया देगः ल्हनेत सिं व चानातःगु ल्वहं न्यात अले देगः ल्हनेत मामाःथाय् खर्च यात।
 13 इमिसं परमप्रभुया देगःया निति वहःया ख्वला, इताःया चिम्ता व छ्वाकिगु बाता व तुरही वा लुँ वहःया छुं नं ज्वलं दयकेत परमप्रभुया देगलं हःगु धिबा खर्च मयाः।
 14 तर व इमिसं ज्या याइपिन्त बिल, इमिसं व कयाः परमप्रभुया देगः ल्हन।
 15 ज्या याइपिं मनूतयत् ज्याला बीपिन्के इमिसं ल्याःचाः मकाः। छाय्धाःसा इमिसं विश्वास यायेबहः जुयाः ज्या याइगु खः।
 16 दोषबलि व शूद्र जुइगु बलि वःगु धिबा परमप्रभुया देगलय् हइ मखु, व पुजाहारीतयगु हे जुइगु।

* 11:14 ११:१४ २ राजा २३:३ * 12:1 १२:१ न्हयगू दँ थथे धयागु ई.पु. ८३५ * 12:2 १२:२ २ इति २४:१७-२७ * 12:4 १२:४ प्रस ३०:११-१६
 † 12:6 १२:६ निइस्वंगू दँ थथे धयागु ई.पु. ८१४ * 12:15 १२:१५ २ राजा २२:७ * 12:16 १२:१६ लेवी ७:७

17 अबलयपाखे हे अरामया जुजु हजाएलं गात शहरय् हमला यानाः उकियात त्याका काल। अनंलि यरूशलेमयात हमला यायेत फहिलावन।

18 तर यहदाया जुजु योआशं यहोशापात, योराम व अहज्याह नांयापि थः पुर्खा यहदाया जुजुपिन्सं छाःगु फुक्क पवित्र ज्वलैत, वं थःमहं देछाःगु क्वसेलि अले परमप्रभुया देगः व लायकूया धुकुतिइ दुगु फुक्क लुँ कयाः उपि फुक्क अरामया जुजु हजाएलयाथाय् छवल। अनंलि व यरूशलेमं लिहां वन।

19 योआश जुजु जुयाच्चंबलय् जूगु फुक्क खँ, वं याःगु फुक्क ज्या यहदाया जुजुपिनिगु इतिहासया सफुलिइ च्वयातःगु दु।

20 वया भारदारतयसं वयागु विरोधय् ग्वसाः ग्वल, अले वयात सिल्लाया पाचाय् दुगु लँय् बेथ-मिल्लोय् स्यात।

21 वयात स्याःपि भारदारत शिम्मतया काय् योजाबाद व शोमेरया काय् यहोजाबाद खः। व सित अले वयात वया पुर्खातनापं दाऊदया शहरय् थुनाबिल। वया लिपा वया काय् अमस्याह जुजु जुल।

13

इस्त्राएलयामह जुजु यहोआहाज

1 अहज्याहया काय् यहदाया जुजु योआशं राज्य यानाच्चंगु निइस्वंगूगु दँय्* येह्या काय् यहोआहाज सामरियाय् इस्त्राएलयामह जुजु जुल। वं झिन्हयदँ राज्य यात।

2 नबातया काय् यारोबामं थें वं परमप्रभुयात मयःगु मभिंगु ज्या यात अले इस्त्राएलीतयत् पाप याकल। वं मभिंगु ज्या यायेगु त्वःमत्।

3 उकिं परमप्रभु इस्त्राएल खनाः तसकं तंचायादिल, अले वय्कलं इमित ताःई तक अरामया जुजु हजाएल व वया काय् बेन-हददया अधीनय् तयादिल।

4 यहोआहाजं परमप्रभुयात बिन्ति यात, अले अरामया जुजुं इस्त्राएलीतयत् तसकं क्वत्यलातःगु खनाः वय्कलं वयागु बिन्ति न्यनादिल।

5 परमप्रभुं इस्त्राएलया नितिं छम्ह उद्दर याइम्ह ल्ययादिल। वं इमित अरामया ल्हातं त्वःतकल। अले इस्त्राएलीत हाकनं थथःगु छँय् न्हापा थें याउँक च्वन।

6 तर इमिसं इस्त्राएलयात पाप याकूम्ह यारोबामया घरानां याःगु थें ज्याःगु पाप यायेगु त्वःमत्। अशेरा घःमय्जुया थां नं सामरियाय् दया हे च्वन।

7 यहोआहाजयाके नेयम्ह सलगइपिं सिपाइँ, झिगः रथ व झिट्टः न्यासि जुइपिं सिपाइँत जक ल्यनाच्चन। वयाके मेपिं सिपाइँत मल्यन। छाथ्थाःसा अरामया जुजुं वया मेपिं सिपाइँतयत् स्यानाः खलाया धू थें यानाब्युगु खः।

8 यहोआहाज जुजु जुयाच्चंबलय् जूगु फुक्क खँ, वं याःगु फुक्क ज्या व वयागु बहादुरी इस्त्राएलया जुजुपिनिगु इतिहासया सफुलिइ च्वयातःगु दु।

9 यहोआहाज थः पुर्खात थें सित अले वयात सामरियाय् थुन। वयागु थासय् वया काय् येहोआश जुजु जुल।

इस्त्राएलयामह जुजु येहोआश

10 यहदाया जुजु योआशं राज्य यानाच्चंगु स्विन्हयगूगु दँय्† यहोआहाजया काय् येहोआश सामरियाय् इस्त्राएलया जुजु जुल। वं झिंखुदँ राज्य यात।

11 वं नं परमप्रभुयात मयःगु मभिंगु ज्या यात। अले इस्त्राएलयात पाप याकूम्ह यारोबाम जुजुं याःगु पाप छुं नं त्वःमत्। वं अज्याःगु पाप याना हे च्वन।

12 येहोआश जुजु जुयाच्चंबलय् जूगु फुक्क घटना, वं याःगु फुक्क ज्या व यहदाया जुजु अमस्याहलिसें लडाइँ याःबलय् वं याःगु बहादुर ज्या नं इस्त्राएलया जुजुपिनिगु इतिहासया सफुलिइ च्वयातःगु दु।

13 येहोआश थः पुर्खा थें सित, वयागु थासय् वया काय् यारोबाम जुजु जुल। येहोआशयात सामरियाया जुजुपिं थुनिगु चिहानय् थुन।

एलीशाया दकलय् लिपांगु अगमवाणी व एलीशा सीगु

14 जुजु येहोआश सीगु छुं ई न्ह्यः एलीशा अगमवक्ता तच्चकं बिरामी जुल। व सी थें च्वन। अबलय् इस्त्राएलया जुजु येहोआश वयात नापलाः वन। जुजुं ख्वख्वं धाल, “जिमि अबु, हे जिमि अबु! छि रथत व सलगइपिं इस्त्राएलया बल्लाःमह सिपाइँ खः।”*

15 एलीशां वयात धाल, “धनुष वाणत कयाः हजि।” उकिं वं धनुष वाणत कयाहल।

16 अले एलीशां इस्त्राएलयामह जुजुयात धाल, “थःगु ल्हातं धनुष का।” वं थःगु ल्हातं धनुष काल। एलीशां जुजुया ल्हाःया घःने थःगु ल्हाः तल।

* 13:1 १३:१ निइस्वंगूगु दँ थथे धयागु ई.पु. ८१४ † 13:10 १३:१० स्विन्हयगूगु दँ थथे धयागु ई.पु. ७९८ ✪ 13:14 १३:१४ २ राज २:१२

17 एलीशां धाल, “पूर्वाखावे च्वंगु इया: चायकि।” जुजुं इया: चायकल। एलीशां धाल, “वाण कयकि।” जुजुं वाण कयकेवं अगमवत्तां तःसलं धाल, “छ परमप्रभुया वाण खः, थ्व वाणं वयकलं अरामयात बुकादी। छ अरामीतलिसें अपेकय् ल्वाइ अले इमित भज्यकं नाश याइ।”

18 अनंलि वं जुजुयात धाल, “वाण कयादिसँ,” अले जुजुं वाण काल। एलीशां धाल, “बँय् कयकि।” जुजुं स्वकः वाणं कयका: दित।

19 अथे या:गुलि परमेश्वरया मनू तंचाल, अले जुजुयात धाल, “छं न्याकः खुकः वाणं कयके मा:गु खः। थथे या:गु जूसा छं अरामीतयत् बुकीगु खः। अले इमित भज्यकं नाश याइगु खः। तर आ: छं इमित स्वकः तक जक बुकी।”

20 एलीशा सित, अले वयात थुन।

मोआबीतयसं दँयदसं बसन्तया इलय् इस्त्राएलय् हमला याइगु।

21 छकः इस्त्राएलीत सीम्ह थुना: च्वंबलय् इमिसं छपुचः मोआबीत खन। उकिं इपिं सीम्हयात एलीशाया चिहानय् अथें वान्छवया: बिस्युं वन। अन सीम्हं एलीशाया क्वँय् थीवं व मनू म्वानावल, अले थःगु तुति दन।

इस्त्राएल व अरामीतय् दथुइया लडाईं

22 यहोआहाजं राज्य यानाच्चवंतले अरामया जुजु हजाएलं इस्त्राएलीतयत् क्वत्यलातल।

23 तर अब्राहाम, इसहाक व याकूबलिसें बाचा चिनादीगुलि परमप्रभुं इमित दयामाया यानादिल अले इमित वास्ता यानादिल। थौं तक नं वयकलं इमित नाश यायेत अथवा वयकःया न्ह्यःनं गुबलें पितनाछवयेगु इच्छा यानादीगु मदु।

24 अरामया जुजु हजाएल सीधुंका: वया लिपा वया काय् बेन-हदद जुजु जुल।

25 इस्त्राएलया जुजु यहोआशं स्वकः हजाएलया काय् बेन-हददयात बुकल। वं थः अबु यहोआहाजया पालय् बेन-हददं का:गु इस्त्राएलया शहर लित काल।

14

यहदायाम्ह जुजु अमस्याह

२ इति २५:१-२४

1 इस्त्राएलयाम्ह जुजु यहोआहाजया काय् यहोआशं राज्य यानाच्चवंगु निगूगु दँय्* योआशया काय् अमस्याह यहदायाम्ह जुजु जुल।

2 व निइन्यादँ दुबलय् जुजु जूगु खः। वं यस्शलेमय् निइगुदँ राज्य यात। वया मां यस्शलेमयाम्ह यहोअदीन खः।

3 वं परमप्रभुयात यःगु ज्या यात। तर वं थः पुर्खा दाऊदं ति मयाः। वं न्ह्यागुं ज्या नं थः बौ योआश याःथें यात।

4 अयनं वं पुजा याइगु थाय् चीकामछव। अन मनूतयसं बलि छायेगु व धुपाँय् च्याकेगु ज्या याना हे च्वन।

5 देशया शासन थःगु ल्हातय् वयेधुंका: वं थः बौ जुजुयात स्याःपिं भारदारतयत् स्यानाबिल।*

6 तर वं मोशाया व्यवस्थाया सफुलिइ थथे धका: च्वयातःगु परमप्रभुया आज्ञायात पालन याना: इमि कायपिन्त धा:सा मस्या, “बौपिन्त कायम्हायपिनिगु निरिति अले काय् म्हायपिन्त बौपिनिगु निरिति स्याये मते। छम्ह छम्ह मनू थःम्हं या:गु पापया निरिति जक सिनावनेमाः।”*

7 वं चिया ब्यासिइ झिद्रःम्ह एदोमीतयत् स्यात। अले लडाईं याना: सेला त्याका काल। अले उकिया नां योत्तेल तल, गुगु थौं तक दनी।

8 यहदायाम्ह जुजु अमस्याहं येहया छय्, यहोआहाजया काय् यहोआशयाथाय् थथे धायके छवत, “वा, जिनापं ल्वा:वा।”

9 अले इस्त्राएलयाम्ह जुजु यहोआशं यहदायाम्ह जुजु अमस्याहयात थथे लिसः बिल, “छकः लेबनान डाँडाया छमा कंमां छमा देवदास्या सिमायात थ्व खबर छवत, ‘छिमि म्हाय्यात जिमि कायलिसें ब्याहा यानाब्यु।’ अबलय् लाक हे लेबनानया छम्ह गुँपशुं वया: व कंमायात तुति न्हूल।

10 आ: अमस्याह, ‘छ जिं एदोमीतयत् बुका:’ धका: तःधंछुया जुइगु, तर स्व, जिं छन्त छ त्या:गुलि लय्ता: अले छँय् हे च्वँ धका: सल्लाह बी। थःत व यहदायात छाया आपतय् लाकेगु?’”

11 तर अमस्याहं वयागु खँ मन्यन। अले इस्त्राएलयाम्ह जुजु यहोआश यहदायाम्ह जुजु अमस्याहनापं लडाईं या: वन। इपिं यहदाया बेथ-शेमेशय् ल्वात।

12 यहदा इस्त्राएलपाखें बुत, अले इपिं सकलें थथःगु छँय् बिस्युं वन।

13 इस्त्राएलयाम्ह जुजु यहोआशं अहज्याहया छय्, योआशया काय् यहदायाम्ह जुजु अमस्याहयात बेथ-शेमेशय् ज्वना: यस्शलेमय् वल। वं एफ्राइमया ध्वाखानिसें कुन्चा ध्वाखा तक निसः मिटर ताहाकःगु शहरया पखा: थुनाबिल।

14 अले परमप्रभुया देगः व लायकूया धुकुतिइ दुगु फुक्क लँ, वहः, थलबल व कैदीतयत् ज्वना: सामरियाय् लिहां वल।

15 यहोआहाज जुजु ज्याच्चंबलय् जूगु फुक्क घटनात, वं या:गु फुक्क ज्या, वयागु बहादुर ज्या व गथे याना: यहदाया जुजु अमस्याहलिसें लडाईं यात, व फुक्क इस्त्राएलया जुजुपिनिगु इतिहासया सफुलिइ च्वयातःगु दु।

* 14:1 १४:१निगूगु दँ थथे धयागु ई.पु. ७९६ ✪ 14:5 १४:५ २ राजा १२:२०-२१ ✪ 14:6 १४:६ व्य २४:१६

16 यहोआहाज थः पुर्खात थें सित। वयात सामरियाय् जुजुपिं थुनिगु थासय् थुन। वयागु थासय् वया काय् यारोबाम इस्त्राएलया जुजु जुल।

यहदायाम्ह जुजु अमस्याह सीगु

२ इति २५:२५-२८

17 इस्त्राएलया जुजु यहोआहाजया काय् यहोआश सीधुंकाः यहदायाम्ह जुजु योआशया काय् अमस्याह झिंन्यादँ तक म्वानाच्चन।

18 अमस्याह जुजु जुयाच्चंबल्य् जूगु फुक्क घटना यहदाया जुजुपिनिगु इतिहासया सफुलिइ च्वयातःगु दु।

19 इमिसं यरूशलेमय् वयागु विरोधय् जाः ग्वल। अले व लाकीशय् बिस्सुं वन। अयनं इमिसं अन नं मनूत छवल अले वयात अन हेस्यात।

20 अनंलि सलया म्हय् तयाः वयागु सीम्ह यरूशलेमय् हल। वयात दाऊदया शहरया जुजुपिं थुनिगु चिहानय् थुन।

21 यहदाया फुक्क मनूतयसं झिंखुदँ दुम्ह अजर्याहयात† वया बौ अमस्याहया थासय् जुजु दयकल।

22 अमस्याह पुर्खात थें सीधुंकाः वं एलात शहरयात हाकनं दयकाः यहदाय् लितहल।

इस्त्राएलया जुजु यारोबाम निम्हम्ह

23 यहदाया जुजु योआशया काय् अमस्याहं राज्य यानाच्चंगु झिंन्यागगु दँय‡ सामरियाय् योआशया काय् यारोबाम जुजु जुल। वं पिइछदँ राज्य यात।

24 वं परमप्रभुयात मयःगु मभिंगु ज्या यात। छायाःसा व नबातया काय् यारोबामं इस्त्राएलीतयत् याकूगु पापपाखें अलग मजू।

25 वं गात-हेपेरयाम्ह अमितैया काय् अगमवक्ता योनापाखें धयादीगु इस्त्राएलया परमप्रभु परमेश्वरया वचनकथं लेबोहमातंनिसें मृत सागर तक इस्त्राएलया सिमाना लित काल।*‡

26 परमप्रभुं इस्त्राएलय् दास जुइमा वा स्वतन्त्र सकसिनं दुःख सियाच्चंगु खन। इमित ग्वाहालि याइपिं सुं हे मदु।

27 “जिं इस्त्राएलया नां संसारं हुयाछवये” धकाः परमप्रभुं धयादीगु मदु। उकिं वयकलं यहोआशया काय् यारोबामयापाखें इमित त्वःतकादिल।

28 यारोबाम जुजु जुयाच्चंबल्य् जूगु फुक्क घटना, वं याःगु फुक्क ज्या, व बहादुर जुयाः ल्वाःगु लडाइँ अले गय् यानाः दमस्कस व हमात शहर गगु शहर न्हापा यहदाया खः, वं इस्त्राएलय् लितहल। व फुक्क इस्त्राएलया जुजुपिनिगु इतिहासया सफुलिइ च्वयातःगु दु।

29 यारोबाम थः पुर्खात थें सित। वयात जुजु थुनिगु चिहानय् थुन। वयागु थासय् वया काय् जकरिया जुजु जुल।

15

यहदायाम्ह जुजु अजर्याह

२ इति २६:१-२३

1 यारोबामं इस्त्राएलय् राज्य यानाच्चंगु निइन्हयगु दँय* अमस्याहया काय् अजर्याह† यहदाया जुजु जुल।

2 वं झिंखुदँ दुबलय् जुजु जूगु खः। वं यरूशलेमय् न्येयनिदँ राज्य यात। वया मांया नां यरूशलेमयाम्ह यकोल्याह खः।

3 वं परमप्रभुयात यःगु ज्या यात।

4 अयनं वं पुजा याइगु थाय् चीकामछव। अन मनूतयसं बलि छायेगु व धुपॉय् च्याकेगु ज्या याना हे च्वन।

5 परमप्रभुं वयात छेंगूया पुनेयःगु ल्वचं कयकाः सजाँय बियादिल। व सी न्हयः तक नं छेंगूया पुनेयःगु ल्वय् जुयाच्चन। छेंगूया पुनेयःगु ल्वय् जूगुलि व ब्यागलं मेगु हे छेंय् च्वन। दरबारया फुक्क जिम्मा वया काय् योतामयात बिल। वया काय् योतामं देशय् शासन यात।*‡

6 अजर्याह जुजु जुयाच्चंबल्य् जूगु फुक्क घटना, वं याःगु फुक्क ज्या यहदाया जुजुपिनिगु इतिहासया सफुलिइ च्वयातःगु दु।

7 अजर्याह थः पुर्खात थें सीधुंकाः वयात इपिनापं दाऊदया शहरय् थुन। वया थासय् वया काय् योताम जुजु जुल।*‡

इस्त्राएलयाम्ह जुजु जकरिया

8 यहदाया जुजु अजर्याहं राज्य यानाच्चंगु स्विच्यागगु दँय यारोबामया काय् जकरिया सामरियाय् इस्त्राएलया जुजु जुल। वं खुला राज्य यात।

9 वं थः पुर्खातयसं थें परमप्रभुयात मयःगु मभिंगु ज्या यात। व इस्त्राएलयात पाप याकूम्ह नबातया काय् यारोबामया पापपाखें लिमच्च्यु।

† 14:21 १४:२१ अजर्याह थ्व उज्जियाहया मेगु नां खः ‡ 14:23 १४:२३ झिंन्यागगु दँ थथे धयागु ई.पु. ७८२ * 14:25 १४:२५ योना १:१ * 15:1 १५:१ निइन्हयगु दँ थथे धयागु ई.पु. ७६७ † 15:1 १५:१ अजर्याह व उज्जियाह छम्ह हे जुजु खः, स्वइदिसें १५:६,७,८,१७,२३,२७ * 15:5 १५:५ २ इति २६:१६-२१ * 15:7 १५:७ यशै ६:१

10 याबेशया काय् शल्लूमं जकरियाया विरोधय् जाः ग्वल। वं वयात मनूतयगु न्ह्यःने हेस्यात। वयागु थासय् शल्लूमं जुजु जुल।

11 जकरिया जुजु जुयाच्चंबलय् जूगु मेमेगु घटना, इस्राएलया जुजुपिनिगु इतिहासया सफुलिइ च्वयातःगु दु।

12 थुकथं परमप्रभुं येह्यात धयादीगु वचन पूवन, “छं सन्तानं प्यंगूगु पुस्ता तक इस्राएलय् राज्य याइ।”*

इस्राएलयाम्ह जुजु शल्लूम

13 यहदाया जुजु उज्जियाहं राज्य यानाच्चंगु स्विंगूगु दँय् याबेशया काय् शल्लूमं इस्राएलया जुजु जुल। वं सामरियाय् लच्छि राज्य यात।

14 अबलय् गदीया काय् मनहेम तिस्रां सामरियाय् वन। वं अन याबेशया काय् शल्लूमयात हमलायाना स्यात। अले व वयागु थासय् जुजु जुल।

15 शल्लूमं जुजु जुयाच्चंबलय् जूगु मेमेगु घटना व वं ग्वःगु ग्वसाःया बारे इस्राएलया जुजुपिनिगु इतिहासया सफुलिइ च्वयातःगु दु।

16 अबलय् लाक्क हे थःगु निति तिफसायापिन्सं शहरया ध्वाखा मचाय्कूगुलि मनहेमं तिस्रां वयाः तिफसा व उकिया जःखः च्वंगु लागा भज्यंक स्यंकाबिल। वं तिफसाय् च्वंपि सकसितं स्यानाबिल। अन गुलि प्वाथय् दुपि मिस्त दु, उपि सकसिगु प्वाः नं चिरिफायाबिल।

इस्राएलयाम्ह जुजु मनहेम

17 यहदाया जुजु अजर्याहं राज्य यानाच्चंगु स्विंगूगु दँय् गदीया काय् मनहेम इस्राएलया जुजु जुल। वं सामरियाय् झिदं राज्य यात।

18 मनहेमं परमप्रभुयात मयःगु मभिंगु ज्या यात। व थःगु जिक्काछि इस्राएलयात पाप याकूमह नबातया काय् यारोबामया पापपारखें लिमच्यु।

19 अशशूरयाम्ह जुजु तिग्लत-पिलेसेरं इस्राएलय् हमला यात। अले मनहेमं देशय् थःगु शक्ति बल्लाकेत वयागु ग्वाहालि कायेगु बिचाः यानाः वयात ३४,००० किलोग्राम वहः बिल।

20 मनहेमं थ्व वहः अशशूरयाम्ह जुजुयात बीत इस्राएलया फुक्क तःमिपि मनूतयके छम्ह छम्हयसिके नेयगू नेयगू शेकेल वहःया ल्याखं मुंगु खः। उकिं अशशूरयाम्ह जुजु इस्राएलय् हमला मयासें थःगु हे देशय् लिहां वन।

21 मनहेम जुजु जुयाच्चंबलय् जूगु मेमेगु घटना, वं याःगु फुक्क ज्या, व फुक्क इस्राएलया जुजुपिनिगु इतिहासया सफुलिइ च्वयातःगु दु।

22 मनहेम थः पुर्यात थें सित। वयागु थासय् वया काय् पकहीया जुजु जुल।

इस्राएलयाम्ह जुजु पकहीया

23 यहदाया जुजु अजर्याहं राज्य यानाच्चंगु न्ययगूगु दँय्* मनहेमया काय् पकहीया सामरियाय् इस्राएलया जुजु जुल। वं निदं राज्य यात।

24 वं परमप्रभुयात मयःगु मभिंगु ज्या यात। व इस्राएलयात पाप याकूमह नबातया काय् यारोबामया पापपारखें लिमच्यु।

25 अले वया छम्ह हाकिम रमल्याहया काय् पेकहं वयागु विरोधय् ग्वसाः ग्वल। वनापं गिलादयापि नेयम्ह मिजपि मिलय् जूगु दु। वं सामरियाया दरबारया किल्लाय् पकहीया अले अर्गोब व अरिहयात स्यात। वं पकहीयायात स्यानाः वया थासय् जुजु जुल।

26 पकहीया जुजु जुयाच्चंबलय् जूगु मेमेगु घटना, वं याःगु फुक्क ज्या इस्राएलया जुजुपिनिगु इतिहासया सफुलिइ च्वयातःगु दु।

इस्राएलयाम्ह जुजु पेकह

27 यहदाया जुजु अजर्याहं राज्य यानाच्चंगु न्ययनिगूगु दँय्† रमल्याहया काय् पेकह सामरियाय् इस्राएलया जुजु जुल। वं निदं राज्य यात।

28 वं परमप्रभुयात मयःगु मभिंगु ज्या यात। व इस्राएलयात पाप याकेब्यूमह नबातया काय् यारोबामया पापपारखें लिमच्यु।

29 इस्राएलया जुजु पेकहया इलय् अशशूरया जुजु तिग्लत-पिलेसेर वल। वं इयोन, हाबिल-बेथ-माका, यानोह, केदेश, हासोर, गिलाद, गालील व नप्तालीया फुक्क लागा त्याका काल। अले मनूतयत् ज्वनाः अशशूर देशय् यंकल।

30 उज्जियाहया काय् योतामं राज्य यानाच्चंगु निइगूगु दँय्‡ एलाहया काय् होशियां रमल्याहया काय् पेकहया विरोधय् ग्वसाः ग्वयाः वयात स्यानाबिल। अले वयागु थासय् थः जुजु जुल।

31 पेकह जुजु जुयाच्चंबलय् जूगु मेमेगु घटना, व वं याःगु फुक्क ज्या इस्राएलया जुजुपिनिगु इतिहासया सफुलिइ च्वयातःगु दु।

* 15:12 १५:१२ २ राज १०:३० † 15:13 १५:१३ स्विंगूगु दँ थये धयागु ई.पु. ७५२ ‡ 15:19 १५:१९ तिग्लत-पिलेसेर अशशूरयाम्ह जुजु तिग्लत-पिलेसेरया मेगु नां पुल खः * 15:23 १५:२३ न्ययगूगु दँ थये धयागु ई.पु. ७४२ † 15:27 १५:२७ न्ययनिगूगु दँ थये धयागु ई.पु. ७४० ‡ 15:30 १५:३० निइगूगु दँ थये धयागु ई.पु. ७३२

यहदायाम्ह जुजु योताम

२ इति २७:१-९

- 32 इस्राएलया जुजु रमल्याहया काय् पेकहं राज्य यानाच्वंगु निगगु दँय्^S उज्जियाहया काय् योताम यहदाया जुजु जुल।
 33 व निइन्यादँ दुबल्य् जुजु जगु खः। वं यरूशलेमय् झिंखुदँ राज्य यात। वया मांया नां सादोकया म्हाय्य् यरूशा खः।
 34 थः बौ उज्जियाहं याःथें वं नं परमप्रभुयात यःगु बांलाःगु ज्या यात।
 35 अयनं पुजा याइगु थायत वं चीकामछव। मनूतयसं अन बलि छायेगु व धुपाँय् च्याकेगु याना हे च्वन। योतामं हे परमप्रभुया देगःया च्वय्यागु ध्वाखा हाकनं दयकल।
 36 योताम जुजु जुयाच्वंबलय् जगु मेमेगु घटना, वं याःगु फुक्क ज्या यहदाया जुजुपिनिगु इतिहासया सफुलिइ च्वयातःगु दु।
 37 उबलय् परमप्रभुं अरामया जुजु रसीन व रमल्याहया काय् पेकहयात यहदालिसें लडाइँ यायेत छवयादिल।
 38 योताम थः पुर्खात थें सित। वयात इपिनापं वया पुर्खा दाऊदया शहरय् थुन। वया लिपा वया काय् आहाज जुजु जुल।

16

यहदायाम्ह जुजु आहाज

२ इति २८:१-२७

- 1 रमल्याहया काय् पेकहं राज्य यानाच्वंगु झिंन्हयगु दँय्* योतामया काय् आहाज यहदायाम्ह जुजु जुल।
 2 आहाज निइदँ दुबलय् जुजु जगु खः। वं यरूशलेमय् झिंखुदँ राज्य यात। वं थः पुर्खा दाऊदं याःथें परमप्रभुयात यःगु ज्या मयाः।
 3 व इस्राएलया जुजुपि जगु थें जुल। परमप्रभुं इस्राएलीतयगु न्ह्यःनं पितिनाछवःपि जातितयसं थें घच्चाइपुसे च्वंगु ज्या यानाः वं थः हे काय्यात तकं मिइ बलि बिल।[☆]
 4 वं पुजा याइगु थासय्, डाँडा डाँडाय् व फुक्क वाउंगु सिमाया क्वय् बलि बिल अले धुपाँय् च्याकल।[☆]
 5 अरामया जुजु रसीन व इस्राएलया जुजु रमल्याहया काय् पेकह यरूशलेमलिसें लडाइँ याः वन। इमिसं आहाजयात घेरय् यात। तर वयात त्याके मफुत।[☆]
 6 अबलय् अरामयाम्ह जुजु रसीनं अरामया निति एलात हाकनं त्याका काल। वं एलातय् च्वंपि फुक्क यहदायापि मनूतयत् पितिनाछवल। अले एदोमीत एलातय् च्वंवन। इपि थौं तक नं अन च्वनाच्वंगु दु।
 7 आहाजं अशशूरयाम्ह जुजु तिग्लत-पिलेसेरयाथाय् थथे धयाः दूत छवल, “जि छिकपिनि दास व सेवक खः। च्वय् थहां वयाः जितः हमला यावःपि अरामयाम्ह जुजु व इस्राएलयाम्ह जुजुपाखें जितः बचय् यानादिसँ।”
 8 अले आहाजं परमप्रभुया देगलय् व दरबारया धुकुतिइ दुगु लुँ वहः कयाः अशशूरयाम्ह जुजुयाथाय् क्वस्यलिकथं छवत।
 9 वयागु खँ न्यनाः अशशूरया जुजुं दमस्कसय् हमला यात। उकियात त्याका काल। वं अन च्वंपि मनूतयत् ज्वनाः कीरय् यंकल। अले रसीनयात स्यात।
 10 जुजु आहाज अशशूरया जुजु तिग्लत-पिलेसेरयात नापलायेत दमस्कसय् वन। वं दमस्कसय् छगू वेदी खन। अले वं उकियागु छगू नमूना व गथे यानाः दयकल धइगु छता छता खँ च्वयाः पुजाहारी उरियाहयाथाय् छवल।
 11 अले पुजाहारी उरियाहं जुजु आहाजं दमस्कसं छवयाहःगु नमूना थें ज्याःगु हे छगू वेदी दयकल अले आहाज वये न्ह्यः हे सिधयकल।
 12 दमस्कसं लिहां वयाः आहाजं वेदी स्वल अले उकिया लिकक वनाः बलि बिल।
 13 वं उकी होमबलि व अन्नबलि छाल। अले त्वँसाबलि व मेलबलिया हि वेदीइ प्वंकल।
 14 वं परमप्रभुया न्ह्यःने दुगु कँय्या वेदी परमप्रभुया देगःया न्ह्यःनं अर्थात थःगु न्हगु वेदी व परमप्रभुया देगःया दथुं लिकयाः उगु न्हगु वेदीया उत्तरपाखे तल।[☆]
 15 अले जुजु आहाजं उरियाह पुजाहारीयात थथे उजं बिल, “न्हगु तःधंगु वेदीइ सुथया होमबलि व सन्ध्याया अन्नबलि, जुजुया होमबलि व वयागु अन्नबलि, देशय् च्वंपि सकसिगु होमबलि अले इमिगु अन्नबलि, त्वँसाबलि छ। वेदीइ होमबलि व बलिया हि छवाकि। तर कँय्या वेदी धाःसा जिं परमेश्वरया इच्छा सीकेत छ्यले।”
 16 पुजाहारी उरियाहं जुजु आहाजं धाःथें यात।
 17 जुजु आहाजं गाडां उकिया थुखे उखे दुगु पातात व उकिया बातात लिकाल। वं त्यांकियात उकियात तिबः बियाच्वंगु कँय्या द्रहंया च्वसं लिकयाः ल्वहंया लिधंसाय् तल।[☆]
 18 अशशूरयाम्ह जुजुयात लयतायकेत आहाजं सबाथबलय् आराधनाया निति छ्यलिगु दबू चीकल। अले यहदाया जुजुपि देगलय् दुहां वनेत छ्यलिगु लुखा वं तिनाबिल।

^S 15:32 १५:३२ निगगु दँ थथे धयागु ई.पु. ७४० * 16:1 १६:१ झिंन्हयगु दँ थथे धयागु ई.पु. ७३५ * 16:3 १६:३ व्य १२:३१ * 16:4 १६:४ व्य १२:२ * 16:5 १६:५ यज्ञे ७:१ * 16:14 १६:१४ प्रस २७:१-२; २ इति ४:१ * 16:17 १६:१७ १ राज ७:२३-३१; २ इति ४:२-६

- 19 आहाज जुजु जुयाच्चंबलय् जूगु मेमेगु घटना, वं याःगु फुक्क ज्या यहदाया जुजुपिनिगु इतिहासया सफलुइ च्वयातःगु दु।
20 आहाज वया थः पुर्खात थें सित। वयात इपिनापं दाऊदया शहरय् थुन। वया लिपा वया काय् हिजकिया जुजु जुल।*

17

इस्त्राएलयाम्ह जुजु होशिया

- 1 यहदायाम्ह जुजु आहाजं राज्य यानाच्चंगु झिनिगू दँय्* एलाहया काय् होशिया सामरियाय् इस्त्राएलयाम्ह जुजु जुल। वं गुदँ राज्य यात।
2 वं परमप्रभुयात मयःगु मभिंगु ज्या यात, अयनं व स्वयाः न्ह्यःयापि इस्त्राएलया जुजुपिन्सं याःगु ति धाःसा मखु।
3 अश्रूयाम्ह जुजु शलमनेशेरं होशियायात हमला याः वल। होशियां वयागु अधीनय् च्वनाः दँय्दसं वयात कर पूगु खः।
4 तर अश्रूयाम्ह जुजुं होशियां थःत ध्वंलाःगु खन। छायाःसा वं मिश्र देशया जुजु सोया थाय् दूतत छवल। अले दँय्दसं बीमाःगु कर मबिल। उकिं शलमनेशेरं वयात ज्वनाः इयालखानाय् तल।

सामरियाया नाश

- 5 अश्रूयाम्ह जुजुं देशन्यंक हमला यात अले वं स्वदँ तक सामरिया शहरयात घेरय् याना तल।
6 होशियां राज्य यानाच्चंगु गुंगू दँय्† अश्रूयाम्ह जुजुं सामरिया त्याका काल। अले इस्त्राएलीतयत् ज्वनाः अश्रूय यंकाः हलहय, हाबोर खुसि सिथय् दुगु गोजानय् व मादीतयगु शहर शहरय् तल।
7 मिश्र देशयाम्ह जुजु फारोया लहातं त्वःतकाः मिश्र देशं पित हयादीम्ह परमप्रभु थः परमेश्वरया विरोधय् इस्त्राएलीतयसं पाप याःगुलि थ्व फुक्क जूगु खः। इमिसं मेपिं घःतयत् पुजा यात।
8 अले परमप्रभुं इमिगु न्ह्यःनं पित छवःपिं मेमेगु जातित व इस्त्राएलया जुजुपिन्सं याःथें इमिसं नं यात।
9 इस्त्राएलीतयसं मेपिन्सं मसीकं परमप्रभु इमि परमेश्वरयात मयःगु यक्व ज्या यात। इमिसं पिवाः च्वनिपिं च्वनीगु थासनिसें कयाः ततःधंगु परखाः ग्वयातःगु शहर तक, फुक्क शहरय् थःगु निति पुजा यायेगुथाय् दय्कल।
10 डाँडा डाँडाया च्वकाय् व फुक्क वाउंगु सिमाया क्वय् इमिसं च्वखगु ल्वहंया थां व अशेरा घःमय्जुया थां तल।*
11 परमप्रभुं देशं पित छवःपिं मनूतयसं याःथें इस्त्राएलीतयसं पुजा याइगु थासय् धुपाँय् च्याकल। इमिसं मभिंगु ज्या यानाः परमप्रभुयात तंचायकल।
12 इमिसं मूर्ति पुजा यानाच्चंगुलि, परमप्रभुं धयादिल, “छिमिसं मूर्ति पुजा याये मते।”*
13 परमप्रभुं अगमवक्तात व दूतत छवयाहयाः इस्त्राएल व यहदायात थ्व ख्याच्चः ब्यगु खः, “छिमिसं मभिंगु पहःचहः त्वःताः जिं छिमि पुर्खातयत् बियागु व्यवस्थाकथं व थः दास अगमवक्तातपाखें छिमित बियागु आज्ञा व विधि मानय् या।”
14 तर इमिसं आज्ञा पालन मयात, परमप्रभु थः परमेश्वरयात विश्वास मयाइपिं इमि पुर्खात थें जिराहा जुल।
15 इमिसं वय्कःया आज्ञा पालन मयात, वय्कलं इमि पुर्खातलिसें चिनादीगु बाचा व वय्कलं बियादीगु ख्याच्चःयात हेला यात। इपिं ज्यालगे मजगु मूर्तितयगु ल्यु वन, इपिं थः नं ज्यालगे मजुपिं जुल। इमिसं थः जःखः च्वंपिं जातितयसं याःथें यात। खः ला, परमप्रभुं इमित “इमिसं याःथें छिमिसं याये मते धकाः आज्ञा बियादीगु खः।” परमप्रभुं याये मते धयादीगु ज्या हे इमिसं यात।
16 इमिसं परमप्रभु इमि परमेश्वरया फुक्क आज्ञा त्वःतल, अले पुजा यायेत धातुया निम्ह द्रुहं दय्कल। इमिसं अशेरा घःमय्जुया छगू थां दय्कल। इमिसं आकाशया नगुयात भागि यात, बालघःयागु सेवा यात।*
17 इमिसं थः काय्मह्यारुपिं मिइ बलि बिल, इमिसं ज्वखना स्वल, तन्त्रमन्त्र यात, अले परमप्रभुयात मयःगु ज्या यायेत थःपिन्त मिल। थुकथं इमिसं वय्कःयात तंचायकल।*
18 उकिं परमप्रभु इस्त्राएल खनाः तंचायदिल। इमित थःगु न्ह्यःनं अलग यानादिल। यहदाया कुल जक ल्यनाच्चन।
19 यहदायापिं मनूतयसं नं परमेश्वरया आज्ञा पालन मयात। इपिं इस्त्राएलीतयसं दय्कूगु नियमकथं जुल।
20 उकिं परमप्रभुं इस्त्राएलयापिं फुक्क मनूतयत् त्वःतादिल। वय्कलं इमित दुःख बियादिल, लुटे याइपिनिगु लहातय् बियादिल। लिपतय् इमित थःगु न्ह्यःनं पितिनाछवयादिल।
21 परमप्रभुं इस्त्राएलयात दाऊदया घरानापाखें अलग यायेधुंकाः इस्त्राएलीतयसं नबातया काय् यारोबामयात थः जुजु दय्कल। यारोबामं इस्त्राएलयात परमप्रभुपाखें तापाकाः तःधंगु पाप याकल।
22 इस्त्राएलीतयसं यारोबामं याः थें हे पाप याना जुल। इमिसं व मत्वःतू,
23 परमप्रभुं थः दास अगमवक्तातपाखें ख्याच्चः बियादीगु थें इमित थःगु न्ह्यःनं पितिनामदीतले इपिं उकिं लिहां मवः। उकिं इस्त्राएलीतयत् ज्वनाः इमिगु देशं अश्रूय यंकल। इपिं थौं तक अन दनि।

परदेशीत इस्त्राएलय् च्वंवाःगु

* 16:20 १६:२० यशै १४:२८ * 17:1 १७:१ झिनिगू दँ थथे धयागु ई.पु. ७३२ † 17:6 १७:६ गुंगू दँ थथे धयागु ई.पु. ७२२ * 17:10 १७:१० १ राज १४:२३ * 17:12 १७:१२ प्रस २०:३-५ * 17:16 १७:१६ १ राज १२:२८ * 17:17 १७:१७ व्य १८:१०; १४

24 अशूरयाम्ह जुजुं बेबिलोन, कृता, अक्वा, हमात व सपर्बेम शहरं मनूत हया: इस्राएलीतयगु थासय् सामरियाया शहर शहरय तल। इमिसं उपि शहरत अधीनय् कया: अन च्वन।

25 इपिं अन च्वंबलय् न्हापा ला इमिसं परमप्रभुयात मानय् मया, उकिं परमप्रभुं इमिथाय् सिंहत छवयादिल। सिंहतय्सं इमि छुं मनूतयत् स्यात।

26 अले इमिसं अशूरयाम्ह जुजुयाथाय् थथे धायके छवत, “छिं सामरियाया शहरय तये हःपिं मनूतय्सं व देशया घःयागु थितिकृति मस्यु, इमिसं व घःयात खःकथं पुजा मयाःगु जुया: व घवं इमित नाश यायेत सिंहत छवयाहःगु दु।”

27 अले अशूरयाम्ह जुजुं थ्व उजं बिल, “छिमिसं सामरियां ज्वनायंकूपि पुजाहारीत मध्ये छम्हसित अन छवयाब्यु, वयात अन हे ति, वयात उगु देशया घःयागु नियम मनूतयत् स्यनेमा।”

28 थथे सामरियां ज्वनायंकूमह छम्ह इस्राएली पुजाहारी बेथेलय् वना: अन हे च्वन। अन वं परमप्रभुयात गय् याना: आराधना यायेगु धका: स्यन।

29 अयन्ं सामरियाय् तःपिं मनूतय्सं थथःगु शहरय् थःथः घःतयगु मूर्तित दय्का: उमित सामरियाया मनूतय्सं दय्कगु पुजा याइगु थासय् तयाबिल।

30 बेबिलोनयापिं मनूतय्सं सुक्कोत-बनोत घःया मूर्तित, कृतायापिं मनूतय्सं नेर्गल्या मूर्तित, हमातया मनूतय्सं अशीमाया मूर्तित,

31 अक्वायापिं मनूतय्सं नेभज व तर्ताकया मूर्तित दय्कल। सपर्बेमीतय्सं थः घः अद्रम्मलेक व अनम्मलेकया निति थःकाय् म्हायपिन्त मिइ बलि बिइगु।

32 इमिसं परमप्रभुयात नं मानय् याइगु। तर पुजा याइगु थासय् दुगु थांया निति पुजाहारी ज्या यायेत थःगु हे जातियापिं मनूत ल्यल।

33 इमिसं परमप्रभुया आराधना यात अयन्ं थः वःगु देशया थितिकृति कथं थः घःतयत् नं पुजायात।

34 इमिसं थौं तक नं थःगु पुलांगु थितिकृति यानाच्वंगु दु। इमिसं न परमप्रभुयात आराधना यात, न इमिसं वय्कलं इस्राएल नां बियादीमह याक्बया सन्तानयात बियादीगु आज्ञा, नियम व विधि मानय् यात।*

35 परमप्रभुं इस्राएलीतलिसें छगू बाचा चिना: थज्याःगु आज्ञा बियादीगु खः, “छिमिसं मेपिं घःतयत् पुजा याये मते, इमित भागियाये मते, इमिगु सेवा याये मते अले इमिथाय् बलि छाये मते।*

36 तर थःगु बल्लाःगु शक्तिं व चर्कंगु लपुं छिमित मिश्र देशं पित हयादीमह परमप्रभुयागु जक आराधना या। वय्कःया न्ह्यःने थःगु छयं क्वछुकि व वय्कःयात हे छिमिसं बलि ब्यु।*

37 छिमिगु निति वय्कलं च्वयादीगु विधि, विधान नियम व आज्ञा पालन या। छिमिसं मेपिं घःतयत् पुजा याये मते।

38 जिं छिपिलिसें चिनागु बाचायात ल्वःमके मते, छिमिसं मेपिं घःतयत् पुजा याये मते।

39 थः परमप्रभु परमेश्वरया जक आराधना या। वय्कलं हे छिमित छिमि फुक्क शत्रुतयगु ल्हातं त्वःतकादी।”

40 अयन्ं इमिसं खँ मन्यन, अले न्हापा जू थें जुया हे च्वन।

41 इमिसं परमप्रभुया आराधना यानाच्वंगु जूसां थःगु मूर्तियात पुजा यायेगु ज्या नं याना हे च्वन। थौं तक नं इमि काय् म्हायपिन्सं व छय् छुइपिन्सं अथे हे यानाच्वंगु दु।

18

यहूदायाम्ह जुजु हिजकिया

२ इति २९:१-२; ३१:१

1 इस्राएलया जुजु एलाहया काय् होशियां राज्य यानाच्वंगु स्वंगु दय् आहाजया काय् हिजकिया यहूदायाम्ह जुजु जुल।

2 व निइन्द्यादँ दुबलय् जुजु जूगु खः। वं यस्सलेमय् निइगुदँ राज्य यात। वया मांया नां जकरियाया म्हाय् अबिया खः।

3 वया पुर्खा दाऊदं याःथें वं नं परमप्रभुयात यःगु ज्या यात।

4 वं पुजा याइगु थाय् चीकाछवल, च्वखगु ल्वहंया थांत तछ्यानाबिल, अशेरा घःमयजुया थांत त्वाःल्हानाबिल। वं मोशां दय्कगु कँय्या सर्प कुचा कुचा यानाबिल, छायाःसा अबलय् तक इस्राएलीतय्सं उकिया निति धुपौय् च्याका वयाच्वंगु खः। इमिसं वयात नहस्तान* धाइगु।

5 हिजकियां परमप्रभु इस्राएलयाम्ह परमेश्वरयाके भलसा तल। यहूदायापिं व स्वयाः न्ह्यःयापिं व लिपायापिं जुजुपिं मध्ये व थें ज्याःमह सुं नं मदु।

6 व परमप्रभुया भक्त जुया हे च्वन। वय्कःनापं जुइगु त्वःमतू। वं परमप्रभुं मोशायात बियादीगु फुक्क उजं पालन यात।

7 परमप्रभु वलिसें दीगुलि वं याःगु फुक्क ज्याय् व ताःलात। व अशूरयाम्ह जुजुया विरोधय् विद्रोही जुल, वयात कर पुलेगु त्वःतल।

* 17:34 १७:३४ उत ३२:२०; ३५:१० * 17:35 १७:३५ प्रस २०:५; व्य ५:९ * 17:36 १७:३६ व्य ६:१३ * 18:4 १८:४ नहस्तान थ्व नां हिब्रू भाय्या निगू खँवः मिलय् जुया दुगु खः, “नहेश” थुकिया अर्थ सर्प खः, “नेहोसेत” थुकिया अर्थ कँय् खः, थ्व पदया न्हापांगु बच्छि ब्वति थथे धयातःगु दु, थ्व सर्प मोशां कँयन्ं दय्कगु खः, हिब्रू भाषां थ्व नहेश नेहोसेत खः। स्वयादिसें, गन्ती २९:९

8 पलिशतीतयगु देश गाजा व उकिया लागा तक, पिवाःत च्वनीगु धरहरानिसें कयाः छचाःखेरं पःखालं ग्वयातःगु शहर तक वं त्याकल।

9 हिजकियां राज्य यानाच्चंगु प्यंगगु दँय, गुगु इस्त्राएलय जुजु एलाहया काय होशियां राज्य यानाच्चंगु न्हयगुगु दँ खः, अशूरयाम्ह जुजु शलमनेशेरं इस्त्राएलय हमला यात अले सामरियायात घेरय यात।

10 स्वदँः तक घेरय यायेधुंकाः अशूरतीतयसं सामरिया त्याका काल। थुकथं हिजकियां राज्य यानाच्चंगु खगुगु दँय, गुगु इस्त्राएलया जुजु होशियां राज्य यानाच्चंगु गुंगुगु दँ खः, अशूरतीतयसं सामरिया त्याका काल।

11 अशूरयाम्ह जुजु इस्त्राएलीतयत् ज्वनाः अशूरय यंकल। वं इमित हलहय, हाबोर खुसिया सिथय च्वंगु गोजानय व मादीतयगु शहरय तल।

12 इस्त्राएलीतयसं परमप्रभुया आज्ञा पालन मयाःगुलि थथे जगु खः। इमिसं वयकःया बाचा त्वाथुल अले गुलि आज्ञा परमप्रभुया दास मोशां ब्यगु खः उकियात इमिसं वास्ता मयात।

यस्त्रालेमयात अशूरतीतयगु ख्याच्चः

२ इति ३२:१-१९; यशै ३६:१-२२

13 हिजकियां राज्य यानाच्चंगु झिंप्यदँ दुबलयऽ अशूरया जुजु सनहेरीबं यहदाया फुक्क पःखाः ग्वयातःगु शहरतयत हमला यानाः त्याका काल।

14 अले यहदायाम्ह जुजु हिजकियां लाकीशय च्वनाच्चंमह अशूरयाम्ह जुजुयाथाय थथे धायके छवल, “जिं द्रुंके लात। जिथासं लिहांझासँ! छिं छु छु फवन व जिं बी।” अशूरयाम्ह जुजु यहदायाम्ह जुजु हिजकियायाके १०,००० किलोग्राम वहः व १,००० किलोग्राम लुँ फवन।

15 हिजकियां परमप्रभुया देगः व दरबारया धुकुतिइ दुगु फुक्क वहः अशूरयाम्ह जुजुयात बिल।

16 उबलय हिजकियां परमप्रभुया देगःया लुखां न लुँ लिकाल। अले थःमहं हे देगःया दुवालया भुंके ब्यगु लुँ प्वलाः अशूरयाम्ह जुजुयात बिल।

17 अशूरयाम्ह जुजु हमला यायेत सेनापति, जर्नल व कप्तानयात छगू तःधंगु सेना बियाः लाकीशं यस्त्रालेमय हिजकिया जुजुयाथाय छवत। यस्त्रालेमय थ्यंकः वयाः इपिं धोबितयगु बुँइ वनीगु च्वय लाःगु पुखुया धः लिक्कयागु लुँ दित।*

18 इमिसं हिजकिया जुजुयात सःतके छवत, अले इमित नापलायेत हिजकिया जुजुया थुपिं हाकिमत – दरबारया प्रशासक हिल्कियाहया काय एल्याकीम, दरबारया छ्यानजे शेब्ना व ल्याःचाः तइमह आसापया काय योआ पिहां वयाः इमिथाय वल।

19 सेनापति इमित धाल, “हिजकियायात थथे धा,

“तःधंमह अशूरया महाराज थथे धयादी – ‘छं सुयागु भर कयागु?

20 छं धाइ लडाइँया योजना व सिपाइँतय बल दु धकाः तर छं ला बकंफुसुलु खँ धयाच्चन। छं सुयाके भलसा तयाच्चनगु दु? अले छाय जिगु विरोधय विद्रोही जुयागु?

21 न्यौं! छं मिश्र देशयागु भर काःगु दु, व ला तज्याःगु तिकथि जक खः, उकिं मनूतयगु ल्हातय सुइ। उकी लिधन धाःसा घाःपाः जक जुइ। मिश्र देशयाम्ह जुजु फारीयागु भर काःमह न्ह्यामहयसिगु लागि नं थथे हे खः।*

22 अले छं जितः “जिमिसं ला परमप्रभु जिमि परमेश्वरयागु भर कयागु दु” धकाः धाःसा छु! व व हे मखु ला गुमहयसिगु पुजा यायेगुथाय व वेदीत हिजकियां चीकाः यहदा व यस्त्रालेमयात थथे धाःगु खः, “छिमिसं यस्त्रालेमय थ्व वेदीया न्ह्यःने आराधना यायेमाः।”

23 “आः जिमि मालिक अशूरयाम्ह जुजुलिसँ बाजी तयादिसँ। जिं छन्त निद्रः सल बी। स्व, छं उपिं सलगइपिं तये फु कि मफु?

24 रथत व सलतयगु नितिं मिश्र देशय भलसा याःसां गुकथं छिमिसं जिमि मालिकया हाकिमत मध्ये छमह चिधिकःमह हाकिमयात नं ख्यानाः छवये फइ?

25 थ्व बाहेक छु जिं थ्व थाययात हमला यानाः नाश यायेत परमप्रभुं मधायकं वयागु दु ला? परमप्रभुं हे जितः “व देशय वनाः वयात नाश या!” धकाः धयादीगु दु।” *

26 अले हिल्कियाहया काय एल्याकीम, शेब्ना व योआं लडाइँलय वःमह सेनापतियात धाल, “बिन्ति दु, छिकपिनि दासतनापं आरमेइक भाषां न्ववानादिसँ, छायधाःसा जिमिसं व भाय थू। पखालय च्वनाच्चपिं मनूतयसं तायकः हिब्रू भाषां जिपिनापं न्ववानादी मते।”

27 तर सेनापति धाल, “छु जिमि मालिकं जितः छिपिं व छिमि मालिकयात जक थ्व खँ धायके छवयाहःगु, खः ला? छु वयकलं जितः पखालय च्वनाच्चपिं मनूतयगु नितिं नं छवयाहःगु मखु ला? इमिसं नं छिमिसं थें थःगु खि नयेमाली अले थःगु हे च्व त्वनेमाली।”

28 अनंलि सेनापति दनाः तःसलं हिब्रू भाषां थथे धाल, “महाराज अशूरया जुजुया खँ न्यौं!

29 जुजुं थथे धयादीगु दु, हिजकियां छिमित धोखा मबीमा! जिगु ल्हातं वं छिमित बचय याये फइ मखु।

† 18:9 १८:९ प्यंगगु दँ थथे धयागु ई.पु. ७२५ ‡ 18:10 १८:१० स्वदँ थथे धयागु ई.पु. ७२२ § 18:13 १८:१३ झिंप्यदँ थथे धयागु ई.पु. ७०१ ☆ 18:17 १८:१७ यशै ७:३ ☆ 18:21 १८:२१ इज २९:६-७ ☆ 18:25 १८:२५ यशै ८:७-८; १०:५-६

30 हिजकियां हेयका: छिमित थथे धया परमप्रभुयाके भलसा याके नं मबीमा, 'परमप्रभुं धात्थे हे झीत छुत्कारा यानादी। वयकलं थ्व शहर अशूरया जुजुया ल्हातय् लःल्हानादी मखु।'

31 "हिजकियायागु खँ न्यने मते। अशूरयाम्ह महाराजं थथे धयादी – छिपि जिनापं मिलय् जूवःसा अले पिहां वया: जिथाय् वःसा, छिपि फुक्कसिनं थथःगु दाखमाया फल व यःमरिमाया फल नयेखनी, अले थथःगु त्याकिपाखें लः त्वनेखनी।

32 लिपा धाःसा छिमिगु हे थें ज्याःगु अन्न व न्हगु दाखमघ अले मरि व दाखक्यब, जैतूनया सिमा व कस्तिं जाःगु देशय् जिं छिमित यंके। सीगु पलेसा म्वायेगु ल्य।

"हिजकियाया खँ न्यने मते! 'परमप्रभुं झीत बचय् यानादी' धका: धया: वं छिमित ध्वंलानाच्वंगु दु।

33 छु! गुगुं जातियाम्ह घवं थःगु देशयात अशूरयाम्ह जुजुया ल्हातं बचय् याये फुगु दु ला?

34 हमात व अर्पादया घःत गन वन? सपबेम, हेना व इव्वाया घःत ग्व लय्? छु! इमिसं सामरियायात जिगु ल्हातं बचय् यात ला?

35 छु! थुपिं देशयापिं घःत मध्ये सुनानं थःगु देशयात जिगु ल्हातं बचय् याये फुगु दु ला? परमप्रभुं यरूशलेमयात गथे याना: बचय् याये फइ?"

36 तर मनूत फुक्क सुक्क च्वन अले छुं नं लिसः मब्य, छायाधाःसा जुजुं थज्याःगु आज्ञा ब्यूगु खः, "वयात लिसः बी मते।"

37 अनंलि दरबारया प्रशासक हिल्कियाहया काय् एल्याकीम, दरबारया छ्यान्जे शेब्ना व ल्याःचाः तइम्ह आसापया काय् योआं थःगु वसः खुत, अले हिजकियायाथाय् वयाः अशूरयाम्ह लडाइँया सेनापति धाःगु खँ कन।

19

यरूशलेमया छुत्काराया भविष्यवाणी याःगु

यशै ३७:१-७

- 1 थ्व खँ न्यनेवं हिजकिया जुजुं नुगः मछिका: थःगु जामालं खुत अले भांग्रा हिना: परमप्रभुया देगलय् वन।
- 2 वं दरबारया प्रशासक एल्याकीम, छ्यान्जे शेब्ना व मू मू पुजाहारीतयत् आमोजया काय् यशैया अगमवत्कायाथाय् छवल। उपि सकसिनं भांग्रा हिनातःगु दु।
- 3 इमिसं वयात धाल, "हिजकिया जुजुं थथे धयादी, थौं झीसं दुःख सीगु दि खः। झीत क्वहंक्गु दु अले झीगु अपमान जूगु दु! थ्व मचाबुइगु ई त्यया: नं मचाबुइकेगु बल मदुगु थें खः।
- 4 अशूरयाम्ह जुजुं म्वाःमह परमेश्वरयात हेस्यायेत थः छम्ह सेनापति छवयाहःगु दु। परमप्रभु छिकपिनि परमेश्वरं वं धाःगु फुक्क खँ न्यनादीमा अले न्यनादीगु खँया लागि वयात सजाँय बियादीमा। उकिं झी गुलि मनूत म्वानाच्वंगु दु, इमिगु निरति प्रार्थना यानाब्यु।"
- 5 हिजकिया जुजुया हाकिमत यशैयायाथाय् वया: वयात जुजुया खबर बीधुंका:
- 6 यशैयां इमित धाल, "छिमि मालिकयात धा, 'परमप्रभुं थथे धयादी, थुपिं अशूरयाम्ह जुजुया च्यःतय्सं जितः क्वहंका: धाःगु खँ न्यना: छ ग्याये मते।
- 7 बांलाक न्यँ! जिं वयागु बिचाःयात थुकथं हीकाबी, गुकें याना: व छुं खबर न्यना: थःगु हे देशय् लिहांवनी। अन जिं वयात तरवारं पाला: स्याके बी।' "

अशूरूतयसं ख्याच्वः ब्यूगु

यशै ३७:८-१३

- 8 अशूरू जुजु लाकीशं वना: लिब्नालिसें लडाइँ यानाच्वंगु दु धइगु खँ सेनापति न्यन, उकिं व अन वन।
- 9 अशूरू जुजु सनहेरीबं मिश्र देशयाम्ह कृशी जुजु तिर्हाकाह थःलिसें लडाइँ यायेत वयाच्वंगु दु धका: न्यन। उकिं वं हिजकियायाथाय् हाकनं दूततयत् थथे धाय्के छवल,
- 10 "यहूदायाम्ह जुजु हिजकियायात धा- छं भलसा याःमह घवं 'यरूशलेम अशूरयाम्ह जुजुया ल्हातय् लाइ मखु' धया: छन्त ध्वंमलायेमा।
- 11 अशूरयापि जुजुपिन्सं मेमेगु फुक्क देशयात भज्यंक नाश याना: छु यात व छं न्यंगु हे दु। छु छं थः बचय् जुइगु आस यानागु ला?
- 12 छु जिगु पुर्खातय्सं गोजान, हारान व रेसेप शहरत नाश यात अले तेल-अस्सारय् च्वंपिं अदनयापि मनूतयत् स्यात, अयनं इमि सुं घवं इमित बचय् याये फत ला?
- 13 हमातयाम्ह जुजु, अर्पादयाम्ह जुजु वा लायरयाम्ह जुजु वा सपबेमयाम्ह जुजु वा हेना वा इव्वाया जुजुपिं गन दु लय्?"

हिजकियां याःगु प्रार्थना

यशै ३७:१४-२०

- 14 हिजकियां थ्व पौ दूततयगु ल्हातं कया: ब्वन। अले व परमप्रभुया देगलय् थहां वना: पौ प्वला: परमप्रभुया न्ह्यःने तयाबिल।

15 हिजकियां परमप्रभुयात थथे प्रार्थना यात, “हे परमप्रभु, इस्राएलया परमेश्वर, कस्बतय् दथुइ सिंहासनय् च्वनादीम्ह, छि हे जक संसारया फुक्क राज्ययाम्ह परमेश्वर खः। छिं स्वर्ग व पृथ्वी दयकादिल।*
 16 हे परमप्रभु, न्यनादिसँ! हे परमप्रभु, थःगु मिखा चाय्काः स्वयादिसँ। सनहेरीबं म्वाःम्ह परमेश्वरयात हेपे यानाः धाःगु खँ ध्यान बियाः न्यनादिसँ।
 17 “हे परमप्रभु, अश्रूया जुजुपिन्सं जाति जातित व इमिगु देशयात नाश याःगु खँ धाथें खः।
 18 इमिसं जाति जातितय् घःतयत् मिइ वान्छवयाः नाश यानाबिल, छायाःसा इपिं घः मखु, तर मनूतय्गु ल्हातं दय्कूगु सिं व ल्वहं जक खः।
 19 आः हे परमप्रभु, जिमि परमेश्वर, जिमित वयागु ल्हातं त्वःतकादिसँ, अले संसारया फुक्क देशं छि परमप्रभु जक फुक्क राज्ययाम्ह परमेश्वर खः धकाः सीमा।”

हिजकिया जुजुयात यशैयाया बुखँ

यशै ३७:२१-३८

20 अले आमोजया काय् यशैयां हिजकियायाथाय् थथे धकाः बुखँ छवल – “परमप्रभु इस्राएलया परमेश्वरं थथे धयादी – अश्रूयाम्ह जुजु सनहेरीबया बारे छं याःगु प्रार्थना जिं न्यनागु दु।
 21 वयागु विरोधय् परमप्रभुं थथे धयादीगु दु –
 “सियोनया कुमारी म्हायनं
 छन्त हेपे याःगु दु, छन्त हेस्याइ।
 यरूशलेमया म्हायनं
 छ बिंस्यु वंबलय् छयं संकी।
 22 छं सुयात क्वह्याका व ब्वः बिया?
 अले सुयागु विरोधय् छं न्ववानागु
 व तःधंछुयागु दु?
 इस्राएलया पवित्र परमेश्वरया विरोधय् मखु ला?
 23 थः दूततपाखें छं
 परमप्रभुयात तसकं अपमान याःगु दु।
 छं थथे धाःगु दु,
 “जिं यक्व रथत ज्वनाः वनाः ततःजाःगु पहाडत त्याकागु दु अले लेबनानया तसकं तापाःगु गुँ च्वका च्वका तक।
 जिं थुकिया ततःमागु देवदास्या सिमा व बांबांलाःगु सल्लोया सिमा पाला,
 अले जि उकिया तातापाःगु थाय्
 व उकिया ख्वातुगु गुँ दुने दुहां वना।
 24 जिं विदेशय् तुं म्हुयाः
 लः त्वना।
 अले थःगु तुति पालि मिश्रया फुक्क खुसि सुकाबिया।”

25 “यक्व न्हापा हे जिं अथे यायेगु ग्वसाः ग्वयागु खः धकाः
 छु छं गुबलें मन्यना ला?
 आः जिं हे व पूर्वका।
 पखालं घेरय् यानातःगु शहरतयत् नाश यानाः दूचिकेगु शक्ति जिं छन्त बिया।
 26 उकिं अन च्वपि कमजोर जूगु दु।
 इपिं निराश जुयाः लज्या चाःगु दु।
 इपिं ख्यःया घाँय् थें,
 क्यातूगु घाँय् थें, छँया पलिइ
 बुयावःगु ताहाक जुइ न्ह्यः हे
 गनावनीगु घाँय् थें जूगु दु।

27 “तर छ गन च्वनीगु, छ थुखे उखे जुइगु
 व जि खनाः छं तं पिकाःगु जिं स्यू।
 28 छंगु तं व घमण्डया बारे जिं न्यनागु दु।
 अथे जुयाः जिं छंगु न्हासय् काकःचा व छंगु म्हुतुइ लगाम तयाबी।

* 19:15 १९:१५ प्रस २५:१७-२३; गन्ती ७:८९; १ शम् ४:४

छ गुगु लँ जुयावःगु खः व हे लं जिं छन्त लित छवयाबी।*☆

29 “अले यशैयां थथे धाल, हे हिजकिया, छंगु नितिं थ्व चिं जुइ—
“थ्व दँय् छिमिसं थथःम्हं बुयावःगु नइ।

अले निगूगु दँय् थुकिं हे सयावःगु नइ।
अले स्वंगूगु दँय् छिमिसं पुसा ह्व, बाली ल,
अले दाखमा पिनाः उकी सयावःगु फल न।

30 अले यहदाया घरानाया बचय् जुयाः ल्यनाच्च्वपिं
चाया क्वय् थ्यंक हा कयाः फल सय्कीगु सिमा थें थाहां वइ।

31 छायाःसा यरूशलेमपाखें बचय् जुयाः ल्यनाच्च्वपिं छगू ब्व,
अले सियोन पर्वतपाखें बचय् जूपिनिगु छपुचः पिहां वइ।
“दक्व शक्तिं दुम्ह परमप्रभुया जोशं थ्व याइ।

32 “उकिं अशशूरया जुजुया बारे परमप्रभुं थथे धयादी,
“व थ्व शहरय् वइ मखु,

न थन छपु नं वाण कय्की,
न ढाल ज्वनाः न्ह्यःने वये फइ, न थुकिया विरोधय् घेरय् यायेगु चा
व ल्वहंया ट्रुम्बःचा दय्के फइ।

33 गुगु लँ जुयाः व वःगु खः, व हे लँ जुयाः व लिहांवनी,
अले थ्व शहरय् दुहां वइ मखु,

परमप्रभुं धयादी।

34 थःगु निति व जिमि च्यः दाऊदया निति,
जिं थ्व शहरयात रक्षा यानाः बचय् याये।”

35 अले उखुन्हू चान्हय् हे परमप्रभुया दूत पिहां वल, वं अशशूरीतयगु छाउनीइ १,८५,००० म्ह अशशूरी सिपाइँतय्त् स्यानाबिल।
कन्हय् सुथ न्हापां मनूत दंबलय् छाउनीइ सीम्हया सीम्ह जक दु।

36 उकिं अशशूरयाम्ह जुजु सनहेरीबं छाउनी स्यंकाः निनवेय् लिहां वन। व वनाः अन हे च्वन।

37 छन्हू व थः घः निस्रोकाया देगलय् पुजा यानाच्चंबलय् वया कायपिं अद्रम्मलेक व शरेसेरं वयात तरवारं स्यात। अले इपिं
आरारात देशय् बिस्स्युं वन। वया लिपा वयागु थासय् वया काय् एसरहदोन जुजु जुयाः राज्य यात।

20

हिजकिया जुजु सी थें च्वंक म्हंमफुगु

यशै ३८:१-८, २१-२२; २ इति ३२:२४-२६

1 उबलय् हिजकिया जुजु उसौय् मदयाः सी थें च्वन। आमोजया काय् अगमवत्ता यशैयां वयाथाय् वनाः धाल, “परमप्रभुं
थथे धयादी — छँय् फुक्क खँ मिलय् या, छायाःसा छ सीत्यंगु दु, छंगु ल्वय् लनी मखुत।”

2 हिजकियां अंगःपाखे स्वयाः परमप्रभुयात थथे प्रार्थना यात,

3 “हे परमप्रभु, जिं दुनुगलनिसें छिगु विश्वासबहः जुयाः छिगु सेवा यानागु खँ लुमंकादिसँ। जिं छितः यःगु ज्या हे
यानावयाच्च्वनागु दु।” अले हिजकिया हँय् हँय् ख्वल।

4 यशैयां दथुइया चुक त्वःते न्ह्यः परमप्रभुया थ्व वचन वयाथाय् वल,

5 “लिहां वनाः जिमि प्रजाया नायः हिजकियायात थथे धा, ‘छिमि तापाबाज्या दाऊदया परमप्रभु परमेश्वरं थथे धयादी, जिं
छंगु प्रार्थना न्यनेधुन, जिं छंगु ख्वःबि खनागु दु। स्व! जिं छन्त लाय्काबी। कंस छ परमप्रभुया देगलय् वने फइ।

6 जिं छंगु आयु मेगु झिंन्यादँ अप्वय्काबी। जिं अशशूरयाम्ह जुजुया ल्हातं छन्त व थ्व शहरयात बचय् याये। जिं थःगु निति
व थः दास दाऊदया नितिं थ्व शहरयात रक्षा याये।”

7 यशैयां थथे धाल, “यःमरिमाया मलम दय्कि।” इमिसं अथे हे यात। कइलय् मलम पानाबिल, अले व लन।

8 हिजकियां यशैयायात न्यंगु खः, “जितः परमप्रभुं लाय्कादी अले कंस जि परमप्रभुया देगलय् वने फइ धइगुया चिं छु
जुइ?”

9 यशैयां लिसः बिल, “परमप्रभुं छु बचं बियादी व पूर्वकादी। परमप्रभुयापाखें उकिया चिं छन्त थ्व जुइ। छन्त किचः झिपलाः
न्ह्यःने वंगु यः कि ल्युने वंगु यः?”

10 हिजकियां लिसः बिल, “किचः झिपलाः न्ह्यःज्याइगु ला अप्। उकिं किचः झिपलाः लिज्या वनेमा।”

* 19:28 १९:२८ २ इति ३३:११; अय् ४१:२; इज ३८:४; आमो ४:२

11 यशैयां परमप्रभुयात प्रार्थना यात अले आहाज जुजुं दयकूगु स्वानय् ला:गु किच:यात वयकलं झिपला: लितछ्वयादिल।

बेबिलोनं खबर ज्वनाव:पि दूतत

यशै ३९:१-८

12 अबलय लाक्क हे बेबिलोनयाम्ह जुजु बलदानया काय् मरोदक-बलदानं हिजकिया जुजु मंहं मफयाचवंगु दु धका: न्यना: वयाथाय् पौत व कोसेलि छवत।

13 हिजकिया जुजु व ज्वनाव:पि दूततयत् लसकुस यात। हिजकियां उपि दूततयत् थ:गु धुकुतिइ च्वंगु वह:-लूँ, मसला, नस्वा: व:गु चिकं व फुक्क हतियारत क्यन। हिजकियां दरबार वा राज्यया धुकुतिइ इमित मक्यंगु छुं नं चिज मदु।

14 अनंलि यशैया अगमवक्तां हिजकिया जुजुयाथाय् वना: न्यन, “इपिं मनूतयसं छु धयावन? इपिं गनं छिथाय् व:गु ख:?” हिजकियां धाल, “इपिं ला तापा:गु देश बेबिलोनं व:गु ख:।”

15 अगमवक्तां न्यन, “छिगु दरबारय् इमिसं छु छु खन?”

हिजकियां धाल, “जिगु दरबारय् दुगु फुक्क इमिसं खन। जिके दुगु धन-सम्पत्ति मध्ये जिं इमित मक्यनागु छुं नं मदु।”

16 अले यशैयां हिजकियायात धाल, “परमप्रभुया वचन न्यँ-

17 छंगु दरबारय् दुगु फुक्क चिज व छिमि पुर्यातयसं थौं तक मुंकात:गु फुक्क बेबिलोनय् यंकीगु दिं धात्थें वइतिनि, छुं नं त्व:ताथकी मखु, परमप्रभुं धयादी।*

18 अले छिकपिनि सन्तानत, छिं बुइकूपिं छिगु ला व हि मध्ये नं गुलि गुलिसित ज्वना: बेबिलोनय् यंकी। अले बेबिलोनय् जुजुया दरबारय् सेवा यायेत नपुंसक दयकी।”*

19 हिजकियां यशैयायात लिस: बिल, “छिं धयादीगु परमप्रभुया वचन बांला:।” छाय्धा:सा वं बिचा: यात, “जि म्वानाचवंतले शान्ति व सुरक्षा दइगु जूसा थ्व बां हे ला:।”

हिजकिया जुजुया राज्यया अन्त

२ इति ३२:३२-३३

20 हिजकिया जुजु जुयाचवंबलय् जूगु फुक्क खँ, वयागु बहादुरी व गुकथं वं पुखू व सुरूद दयका: शहरय् ल: हल व फुक्क यहदाया जुजुपिनिगु इतिहासया सफुलिइ च्वयात:गु दु।

21 हिजकिया थ: पुर्यात थें सित। वयागु थासय् वया काय् मनश्शे जुजु जुल।

21

यहदायाम्ह जुजु मनश्शे

२ इति ३३:१-२०

1 मनश्शे झिनिदँ दुबलय् जुजु जूगु ख: *। वं यरूशलेमय् नेयन्यादँ तक राज्य यात। वया मांया नां हेप्सीबा ख:।

2 वं परमप्रभुं इस्राएलीतयगु न्ह्य:नं पितिनाछ्व:पि जातितयसं या:थें परमप्रभुयात मय:गु मभिगु ज्या यात।*

3 वं थ: बौ हिजकिया जुजुं नाश यानाब्यगु पुजा याइगु थायत् हाकनं दयकल। अले इस्राएलयाम्ह जुजु आहाबं या:थें हे वं बालघ:यात पुजा याइगु वेदीत व अशेरा घ:मयजुयागु थां दयकल। वं आकाशय् दुगु नगुतयत् नं भागियाना: पुजायात।

4 वं परमप्रभुया देगलय् वेदीत दयकल, उगु देग:या बारे परमप्रभुं धयादीगु ख:, “यरूशलेमय् जिं थ:गु नां तये।”*

5 उलि जक मखु वं परमप्रभुया देग:या निगुलि चुकय् नं आकाशया नगुत पुजा याइगु वेदीत दयकल।

6 वं थ:काय्यात मिइ बलि बिल। वं तन्त्रमन्त्र यात, छुक बिछुक मानय् यात। सीकं दुबिना वइमह मनू व झँक्री ज्या याइमहयसिके सल्लाह काल। वं परमप्रभुयात मय:गु व वयक:यात तंचायकीगु यक्व मभिगु ज्या यात।

7 थ:मंहं दयके ब्यगु अशेरा घ:मयजुया थां परमप्रभुया देगलय् तल, उगु देग:या बारे परमप्रभुं दाऊद व वया काय् सोलोमनयात थथे धयादीगु ख:, “जिं थ्व देगलय् व इस्राएलया फुक्क कुलतपाखें ल्ययागु यरूशलेमय् जिं न्ह्याबलेया निति जिगु नां तये।”*

8 इमिसं जिगु फुक्क आज्ञा मानय् याना: जिमह दास मोशां इमित ब्यगु फुक्क विधि व नियम होश याना: पालन यात धा:सा जिं इमि पुर्यातयत् बियागु देशं इस्राएलीतयत् थुखे उखे चा:हिके बी मखु।”

9 तर मनूतयसं परमप्रभुया खँ मन्यन। मनश्शे इमित मखुगु लँय् यंकल। इमिसं परमप्रभुं इस्राएलीतय् न्ह्य:ने नाश यानादीगु जाति जातितयसं स्वया: अप्व: मभिगु ज्या यात।

10 परमप्रभुं थ: दास अगमवक्तातपाखें थथे धयादिल,

11 “यहदायाम्ह जुजु मनश्शे या: थें घच्चाइपुगु ज्या या:गु दु। वं इस्राएलीत स्वया: न्ह्य: थ्व देशय् च्वनाच्वंपिं एमोरीतयसं स्वया: अप्व: मभिगु ज्या याना: थ:गु मूर्तितपाखें यहदायात पाप याकूगु दु।

* 20:17 २०:१७ २ राजा २४:१३; २ इति ३६:१० * 20:18 २०:१८ २ राजा २४:१४-१५; २ इति ३३:११; दान १:१-७ * 21:1 २१:१ ई.पु. ६९७ शुबलयनिसें मनश्शे थ: बौ हिजकियानापं मिलय् जुया: हिजकिया सीगु दँ ई.पु. ६६ तक राज्य यात * 21:2 २१:२ यर १५:४ * 21:4 २१:४ २ शमू ७:१३ * 21:7 २१:७-८ १ राजा १:३-५; २ इति ७:१२-१८

12 अथे जुयाः इस्राएलया परमप्रभु परमेश्वरं थथे धयादी – स्व, जिं यहदा व यस्शलेमय् थज्याःगु विपत्ति हयाबी कि व न्यनीपिं सकसिगुं न्हायपं पीसे च्वनी।

13 जिं सामरियाय् तयागु नापे याइगु खिपः व आहाबया घरानाया लागि यखखानागु गं हे यस्शलेमय् तयाबी। सुनानं न्याक्क सिलाः भवपुइकूगु भु थें जिं यस्शलेमयात न्याक्क सिलाबी।

14 जिं थः प्रजाया ल्यंदुपिन्त त्वःताः इमि शत्रुतय्यु ल्हातय् तयाबी। शत्रुतय्यसं इमित त्याकी अले इमिगु देश लुटे याइ।

15 छायाःसा इमिसं जितः मयःगु मभिंगु ज्या याःगु दु। इमि पुर्खा मिश्रं पिहां वःगु दिनंनिसें थौं तक इमिसं जितः तंचायकूगु दु।”

16 मनश्शेनं यक्व निर्दोष मनुत नं स्यात, वं स्याःपिं मनुतय्यु हिं यस्शलेमया छगू कुन्चानिसें मेगु कुन्चातक जाःगु खः। अले वं यहदायात पाप याकल, इमिसं परमप्रभुया मिखाय् बांमलाःगु ज्या यात।

17 मनश्शे जुजु जुयाचवंबलय् जूगु मेमेगु घटना, वं याःगु फुक्क ज्या व वं याःगु पाप यहदाया जुजुपिनिगु इतिहासया सफुलिइ च्वयातःगु दु।

18 मनश्शे थः पुर्खात थें सित। वयात उज्जाया क्यब धाइगु वयागु हे दरबारया क्यबय् थुन। वयागु थासय् वया काय् आमोन जुजु जुल।

यहदायाम्ह जुजु आमोन

२ इति ३३:२१-२५

19 आमोन निइनिदँ दुबलय्† जुजु जुल। वं यस्शलेमय् निइदँ राज्य यात। वया मांया नां हास्सया म्हाय् मशुल्लेमेत खः। व योल्बायाम्ह खः।

20 वया बौ मनश्शे याःथें हे वं नं परमप्रभुयात मयःगु मभिंगु ज्या यात।

21 आमोन थः बौ थें हे जुल। वं थः बौनं पुजा याःपिं मूर्तितयत् हे पुजा यात।

22 वं परमप्रभु थः पुर्खातय् परमेश्वरयात त्वःतल। व परमप्रभुया लँय् मवं।

23 आमोनया हाकिमतय्यसं वयागु विरोधय् ग्वःसाः ग्वल, जुजुयात वयागु हे दरबारय् स्यात।

24 अले देशयापिं मनुतय्यसं जुजु आमोनया विरोधय् ग्वसाः ग्वःपिं सकसितं स्यात। अले इमिसं वया काय् योशियाहयात वयागु थासय् जुजु दयकल।

25 आमोन जुजु जुयाचवंबलय् जूगु मेमेगु घटना, वं याःगु फुक्क ज्या यहदाया जुजुपिनिगु इतिहासया सफुलिइ च्वयातःगु दु।

26 वयात उज्जाया क्यबय् दुगु थःगु हे चिहानय् थुन। वया लिपा वया काय् योशियाह जुजु जुल।

22

यहदायाम्ह जुजु योशियाह

२ इति ३४:१-२

1 योशियाह च्यादँ दुबलय्* जुजु जूगु खः। वं स्विछदँ यस्शलेमय् राज्य यात। वया मांया नां अदायाहया म्हाय् यदीता खः। व बोस्कतयाम्ह खः।

2 वं परमप्रभुयात यःगु बांलाःगु ज्या यात। वं जव खव गनं मवंसैं थः पुर्खा दाऊदयागु लँ लित।*

व्यवस्थाया सफु लुयावःगु

२ इति ३४:८-२८

3 थः जुजु जूगु झिंच्यागूगु दँय्† योशियाह जुजु मशुल्लामया छय्, असल्याहया काय् छयान्जे शापानयात थथे धयाः परमप्रभुया देगलय् छवत,

4 “हिल्कियाह दकलय् तःधंमह पुजाहारीयाथाय् वनाः धा, ‘परमप्रभुया देगलय् हःगु वहः व लुखा पिवाःतय्यसं मनुतय्यके काःगु ध्यबा मुंकाः

5 परमप्रभुया देगः ल्हनेगु जिम्मा काःपिं मनुतय्यत् ब्यु, इमिसं व ध्यबा देगःया स्यंगु थासय् ल्हनेत देगः ल्हनिपिं मनुतय्यत् बीमाः।

6 अर्थात सिकःमि, दकःमि व दय्किपिन्त। देगः ल्हनेत सिं व चानातःगु ल्हं इमिसं न्यायेमा।

7 तर इमित ब्यूगु धिबाया ल्याःचाः इमिके काये मते। छायाःसा इमिसं विश्वास यायेबहः जुयाः ज्या यानाचवंगु दु।”*

8 दकलय् तःधंमह पुजाहारी हिल्कियाहं छयान्जे शापानयात धाल, “जिं परमप्रभुया देगलय् व्यवस्थाया सफु लुइकागु दु।” वं सफु शापानयात बिल, वं व ब्वन।

9 अले छयान्जे शापान जुजुयाथाय् वनाः वयात थथे धाल, “छिकपिनि हाकिमतय्यसं परमप्रभुया देगलय् दुगु धिबा कयाः देगलय् ज्या याइपिं व देगः ल्हनेगु जिम्मा काःपिन्त ब्यूगु दु।”

† 21:19 २१:१९ निइनिदँ थथे धयागु ई.पु. ६४२ * 22:1 २२:१ च्यादँ थथे धयागु ई.पु. ६४० ✨ 22:2 २२:१-२ यर ३:६ † 22:3 २२:३ झिंच्यागूगु दँ थथे धयागु ई.पु. ६२२ ✨ 22:7 २२:७ २ राजा १२:१५

10 अनंलि छ्यानजे शापानं जुजुयात थथे नं धाल, “दकलय् तःधंम्ह पुजाहारी हिल्कियाहं जितः छगू सफू ब्यूगु दु।” अले शापानं व जुजुया न्ह्यःने ब्वना न्यंकल।

11 व्यवस्थाया सफुलिइ च्वयातःगु खँ न्यनाः जुजुं थःगु जामालं खुत।

12 वं दकलय् तःधंम्ह पुजाहारी हिल्कियाह, शापानया काय् अहीकाम, मीकायाया काय् अक्बोर, छ्यानजे शापान व जुजुनापं जुइम्ह असायाहयात थ्व उजं बिल,

13 “जिगु थःगु हे निति, प्रजाया निति व फुक्क यहदाया निति थ्व लुयावःगु सफुलिइ छु च्वयातःगु दु धकाः वनाः परमप्रभुयाके न्येकने या। झी खनाः परमप्रभु तसकं तंचायादीगु दु, छायाःसा झी पुर्खातयसं थ्व सफूयागु वचन पालन याःगु मदु। इमिसं उकी च्वया तःकथं ज्या याःगु मदु।”

14 पुजाहारी हिल्कियाह, अहीकाम, अक्बोर, शापान व असायाह दरबारया वसः स्वइम्ह हरहसया छय, तिक्भाया काय् शल्लूमया कलाः अगमवादिनी हुल्दायाथाय् खँ ल्हायेत वन। व यरूशलेमया न्हगु त्वाल्य् च्वनीगु खः।

15 वं इमित धाल, “परमप्रभु इस्राएलयाम्ह परमेश्वरं थथे धयादी – छिमित जिथाय् छ्वयाहःम्ह मनूयात धा,

16 ‘परमप्रभुं थथे धयादी – यहदाया जुजुं ब्वंगु थ्व सफुलिइ च्वया तःकथं जिं थ्व थासय् व थनच्वपिं फुक्क मनूतय्थाय् विपत्ति हयेत्यनागु दु।

17 इमिसं जितः त्वःतूगु दु, मेपिं घःतयगु न्ह्यःने धुपॉय् च्याकूगु दु। अले थःगु हे ल्हातं दय्कूगु मूर्तितपाखें जितः तंचाय्कूगु दु। उकिं थ्व थाय्या विरोधय् जितः तं पिहां वःगु दु। अले व क्वलाइ मखु।’

18 अयनं परमप्रभुयात न्येकने यायेत छ्वयाहःम्ह यहदाया जुजुयात छिमिसं थ्व हे खँ धा, ‘छिं न्यनादीगु वचनया बारे परमप्रभु इस्राएलयाम्ह परमेश्वरं थथे धयादी –

19 थ्व शहर व थनच्वपिं मनूतयत सराः लाइ अले उजाड जुइ धकाः देश व व थनच्वपिं मनूतयगु विरोधय् जिं धयागु खँ न्यनाः परमप्रभुया न्ह्यःने छ नुगः मछिकाः क्वमिलु जुल। अले छं परमप्रभुया न्ह्यःने पस्ताय् चायाः ख्वख्वं, थःगु जामालं खुल। अथे जुयाः जिं छंगु प्रार्थना न्यनागु दु धकाः परमप्रभुं धयादी।

20 उकिं जिं छन्त छिमि पुर्खात थें सिनावनेबी, जिं छन्त याउँक थुने। थ्व थासय् जिं हयेगु विपत्ति छं स्वयेमाली मखु।”

अले इमिसं लिहां वयाः जुजुयात थ्व खबर बिल।

23

योशियाहं मूर्ति पुजा मदयेकाछवःगु

२ इति ३४:३-७, २९-३३

1 जुजुं यहदा व यरूशलेमयापिं फुक्क थकालितयत् सःतके छवत।

2 अले जुजु परमप्रभुया देगलय् वन। वनापं यहदायापिं मनूत, यरूशलेमयापिं मनूत, पुजाहारीत व अगमवक्तात, चिधंपिनिसें तःधपिं फुक्क मनूत दु। अले वं परमप्रभुया देगलय् लुयावःगु सफुलिइ च्वयातःगु फुक्क खँ इमित ब्वना न्यंकल।

3 जुजुं थांया लिक्क दनाः “जि परमप्रभुया ल्यू वने, वयकःया आज्ञा, विधि व नियम तनमन बियाः पालन याये अले थ्व सफुलिइ च्वयातःगु खँ पूर्वके धकाः बाचा चिल।” फुक्क मनूतयसं नं थथे धकाः हे बाचा चिल।

4 जुजुं दकलय् तःधंम्ह पुजाहारी हिल्कियाह, पुजाहारीत व लुखा पिवाःतयत् परमप्रभुया देगलय् दुगु बालघः, अशेरा घःमयजु व आकाशया नगुतयगु लागि दय्कूगु थलबल ज्वना वा धकाः उजं बिल। वं उपिं फुक्क थलबलयात यरूशलेमया पिने, किद्रोनया ब्यासिइ यंकाः छवयेकाबिल अले नौ बेथेलय् यंकल।*

5 अले वं यहदाया जुजुपिन्सं यहदाया शहर शहरय् व यरूशलेमया लिक्क लाःगु पुजा याइगु थासय् बालघः, सूर्य, तिमिला, नगुतयगु लागि धुपॉय् च्याकेत यहदायापिं जुजुपिन्सं ल्ययातःपिं घःपालातयत् लिकाल।

6 वं परमप्रभुया देगलं अशेरा घःमयजुया थां लिक्कयाः यरूशलेमया पिने किद्रोन ब्यासिइ यंकाः अन हे छवयेकाबिल। अले उकियात चुंचुं यानाः साधारण मनूतयगु चिहानय् हलाबिल।

7 वं परमप्रभुया देगलय् दुने दुगु मिजं वेश्यात च्वनीगु छें थुनाबिल। अन मिसातयसं अशेरा घःमयजुया लागि पर्दा थाइगु खः।

8 योशियाहं यहदाया फुक्क शहरय् च्वनिपिं पुजाहारीतयत् हल, अले घःपालातयसं धुपॉय् च्याकीगु गेबानिसें बेर्शाबा तकया पुजा याइगु थाय्यात अशुद्ध यानाबिल। वं शहरया बडा-हाकिम यहोश्या ध्वाखाया लिक्क शहरया ध्वाखाय् दुगु देगःचात स्यंकाबिल। थ्व ध्वाखा शहरय् दुहां वनीगु ध्वाखाया खवपाखे दु।

9 थुपिं पुजा याइगु थाय्या पुजाहारीतयसं यरूशलेमय् परमप्रभुया वेदीइ सेवा मयाः। तर इमिसं थः पुजाहारी पासापिलिसें सोडा मदुगु मरि नइगु।

10 जुजु योशियाहं मोलोखया निति सुनानं थःकाय् वा म्हाय्यात मिइ छाये मफयेमाः धकाः बेन-हिन्नोमया खौचय् दुगु घःपुजा याइगु थाय् तोपेतयात अशुद्ध यानाबिल।*

* 23:4 २३:४-६ २ राज २१:३; २ इति ३३:३ * 23:10 २३:१० लेवी १८:२९; यर ७:३९; १९:१-६; ३२:३५

11 परमप्रभुया देगःया ध्वाखाय यहदाया जुजुपिन्सं सूर्यया पुजा यायेत नातान-मेलेक धाःम्ह छम्ह हाकिमया क्वथा लिक्क लाःगु चुकय् तयातःगु सलत चीकाछवल। अले सूर्ययात देछाःगु रथत योशियाहं छवयेकाबिल।

12 आहाजया छैय् च्वय्च्वंगु क्वथाया लिक्क च्वंगु कःसिइ यहदाया जुजुपिन्सं दय्कूगु वेदीत, अले परमप्रभुया देगलय् निगुलि चुकय् मनश्शें दय्कूगु वेदीत वं थुनाबिल। वं उपि वेदीयात चुंचुं यानाः किदोन ब्यासिइ वांछवयाबिल।*

13 वं सोलोमन जुजुं यरूशलेमया पुर्बपाखे, बिनाशया डाँडाया* दच्छिन कुन्चाय् सीदोनीतय् घच्चाइपूम्ह घःमय्जु अश्तोरेत, मोअबीतय् घच्चाइपूम्ह घः कमोश व अम्मोनीतय् घच्चाइपूम्ह घः मोलेखया निति दय्कूगु पुजा याइगु थाय्त अशुद्द यानाबिल।

14 योशियाह जुजुं पुजा याइगु ल्वहंया थांत कुचा कुचा यानाबिल। अशेरा घःमय्जुया थां पालाः क्वःथलाबिल। उगु थासय् सीपिं मनूतय्गु क्वच्चं जाय्काबिल।

15 इस्राएलयात पाप याकूम्ह नबातया काय् यारोबामं दय्कूगु बेथेलय् दुगु पुजा याइगु थाय् व वेदी नं वं स्यंकाबिल। वं व पुजा याइगु थाय्यात छवयेकाबिल। उकियात चुंचुं यानाबिल। अशेरा घःमय्जुया थांयात नं छवयेकाबिल।*

16 अनंलि योशियाहं थुखे उखे स्वल। डाँडाया लिक्क लाःगु चिहानत खनाः वं उपि चिहानं क्वय् लिकाकेबिल। अले उगु वेदीयात अशुद्द यायेत क्वय् अन हे छवयेकाबिल। थ्व खँया अगमवाणी याःम्ह परमेश्वरया मनूपाखें न्ववाःगु परमप्रभुया वचनकथं वं थ्व ज्या यात।*

17 अले जुजुं न्यन, “जिं खनागु व थां छु खः लय् सा?”

अले शहरयापिं मनूतय्सं वयात धाल, “व ला यहदां वयाः बेथेलया वेदीया विरोधय् छिं यानादीगु फुक्क ज्याया अगमवाणी याःम्ह परमेश्वरया मनूया चिहानया चिं खः।”*

18 वं धाल, “अथे खःसा उकियात त्वःताब्यु। छिपिं सुनानं वयागु क्वय्यात लिकाये मते।” उकिं इमिसं वयागु व सामरियां वःम्ह अगमवत्ताया क्वय्यात अथे त्वःताबिल।

19 हानं इस्राएलया जुजुपिन्सं सामरियाया शहर शहरय् दय्कूगु पुजा याइगु थाय्त, गुकियात दयकाः इस्राएलयापिं जुजुपिन्सं परमप्रभुयात तंचायेकूगु खः, व फुक्कयात योशियाहं बेथेलय् याःगु थें क्वःथलाबिल अले अशुद्द यानाबिल।

20 अनया पुजा याइगु थाय्यापिं फुक्क घःपालातय्त योशियाहं इमिगु वेदीइ स्यात अले वेदीइ वं इमिगु क्वय् छवयेकल। अनंलि व यरूशलेमय् लिहां वल।

योशियाहं छुत्काराया नखः हंगु

२ इति ३५:१-१९

21 जुजुं फुक्क मनूतय्त थ्व उजं बिल, “परमप्रभु थः परमेश्वरया छुत्काराया नखः बाचाया सफुलिइ च्वया तः थें हँ।”

22 न्याय याइपिनिगु इलनिसें अले इस्राएलयापिं जुजुपिं व यहदाया जुजुपिनिगु इलनिसें थुखे थज्याःगु छुत्काराया नखः गुबलें हंगु मदुनि।

23 तर योशियाह जुजुं जूगु झिंच्यागूगु दँय् यरूशलेमय् परमप्रभुया निति थ्व छुत्काराया नखः हन।

24 हानं परमप्रभुया देगलय् दकलय् तःधंम्ह पुजाहारी हिल्कियाहं लुइकूगु व्यवस्थाया सफुलिइ च्वयातःगु खँ पूवकेत योशियाहं फुक्क तन्त्रमन्त्र याइपिं, बोक्सी ज्या याइपिं, छँ घःत व मूर्ति अले यहदा व यरूशलेमय् खनेदुगु फुक्क घचाइपुगु चिजयात मदयेका छवल।

25 दुनुगलनिसें तनमन बियाः मोशायगु फुक्क आज्ञा पालन यानाः परमप्रभुपाखे अथे लिहां वःम्ह सुं नं जुजु योशियाह थें न्हापा वा लिपा दुगु मदुनि।*

26 अयनं मनश्शे जुजुया ज्यां यानाः यहदाया विरोधय् पिहां वःगु परमप्रभुया तं आः तक नं क्वमला।

27 परमप्रभुं धयादिल, “गथे जिं इस्राएलयात पितिनाछवया, अथे हे यहदायात नं जिं जिगु न्ह्यःनं पितिनाछवये। अले जिं ल्ययागु यरूशलेम शहर अले उगु देगः, गुकियागु बारे जिं अन ‘जिगु नां दइ धकाः धयागु खः,’ उकिया विरोधय् जिं ल्हाः ल्हने।”

योशियाहया शासनया अन्त

२ इति ३५:२०-३६:१

28 योशियाह जुजुं जुयाच्चंबलय् जूगु फुक्क खँ, वं याःगु फुक्क ज्या यहदाया जुजुपिनिगु इतिहासया सफुलिइ च्वयातःगु दु।

29 योशियाह जुजुं जुयाच्चंबलय् हे मिश्र देशयाम्ह जुजुं फारो नेको अशशूरयाम्ह जुजुयात ग्वाहालि यायेत यफ्रटिस खुसि तक वन। योशियाह जुजुं वलिसें लडाइँ यायेत न्ह्यज्यात। तर नेकोनं वलिसें लडाइँ यानाः वयात मगिदोय् स्यात।

30 योशियाहया च्यःतय्सं वयागु सीम्ह रथय् तयाः मगिदो यरूशलेमय् हल। वयात वयागु हे चिहानय् थुन। अनंलि देशयापिं मनूतय्सं योशियाहया काय् यहोआहाजयात अभिषेक यानाः वया बौया थासय् जुजु दय्कल।

* 23:12 २३:१२ २ राजा २१:५; २ इति ३३:५ * 23:13 २३:१३ बिनाशया डाँडा न्ह्यु नियमय् इमिसं थ्व डाँडायात जैतूनया सिमाया डाँडा धकाः धाइगु स्वयादिसँ, १ राजा ११:७ * 23:15 २३:१५ १ राजा १२:३३ * 23:16 २३:१६ १ राजा १३:२ * 23:17 २३:१७ १ राजा १३:३०-३२ † 23:23 २३:२३ झिंच्यागूगु दँ थये धयागु ई.पु. ६२३ * 23:25 २३:२५ व्य ६:५

यहदायाम्ह जुजु यहोआहाज

२ इति ३६:२-४

31 यहोआहाज निइस्वदँ दुबलयः जुजु जुल। वं यरूशलेमय् स्वला राज्य यात। वया मांया नां यर्मियाया म्हाय् हमुतल खः। व लिब्नायाम्ह खः।

32 वं थः पुर्खातयस् याःगु थें परमप्रभुयात मयःगु मभिंगु ज्या यात।

33 वं यरूशलेमय् शासन मयायेमा धकाः फारो नेकोनं वयात सिखलं चिनाः हमात देशया रिब्लाय् कुनाबिल। वं यहदायात स्विप्यसः (३,४००) किलोग्राम वहः व स्विप्यंगू किलोग्राम (३४) लुँ कर पुइकल।

34 फारो नेकोनं योशियाहया मेम्ह काय् एल्याकीमयात वया बौया थासय् जुजु दय्कल। वयागु नां हिलाः यहोयाकीम तल। वं यहोआहाजयात धाःसा मिश्र देशय् यंकल। व अन हे सित।*

35 फारो नेकों फ्वंगु लुँ व वहः पुलेत यहोयाकीमं देशयापि मनूतय्के कर काल। देशयापि मनूतय्के इमिगु हैसियत कथं वहः व लुँ वं फारोयात बीत कर काल।

यहदायाम्ह जुजु यहोयाकीम

२ इति ३६:५-८

36 यहोयाकीम निइन्यादँ दुबलयः जुजु जुल, वं यरूशलेमय् झिंछदँ राज्य यात। वया मांया नां पदायाहया म्हाय् जबीदा खः। व रूमायाम्ह खः।*

37 वं थः पुर्खातयस् याःगु थें परमप्रभुयात मयःगु मभिंगु ज्या यात।

24

1 यहोयाकीम जुजु जुयाच्चंबलय् बेबिलोनयाम्ह जुजु नबूकदनेसरं देशय् हमला यात। यहोयाकीम स्वदँ तक वयागु अधीनय् च्वन। तर स्वदँ लिपा वं थःगु मन हीकाः नबूकदनेसरया विरोधय् विद्रोह यात।*

2 परमप्रभुं यहोयाकीमलिसें ल्वायेत व यहदायात नाश यायेत बेबिलोनी, अरामी, मोआबी व अम्मोनीतय् लुतपात याइगु पुचः छवयाहल। थ्व परमप्रभुं थः दास अगमवक्तातपाखें धयादीगु वचनकथं जुल।

3 परमप्रभुया उज्जकथं हे यहदाय् थ्व विपति वःगु खः। मनशें यक्वः पाप याःगुलि वय्कलं थःगु न्ह्यःनं यहदायात नाश यानाछवयेगु क्वछिनादीगु खः।

4 मनशें निर्दोष मनूतय्गु हिं यरूशलेमयात जाय्काब्यगु खः। अले परमप्रभुं क्षमा बी मास्ति वयेकामदी।

5 यहोयाकीम जुजु जुयाच्चंबलय् जूगु मेमेगु घटना, वं याःगु फुक्क ज्या यहदाया जुजुपिनिगु इतिहासया सफुलिइ च्वयातःगु दु।

6 यहोयाकीम थः पुर्खात थें सित। वया लिपा वया काय् यहोयाकीन जुजु जुल।

7 मिश्रयाम्ह जुजु हाकनं गुबलें मिश्रं पिहां मवः। छायाःसा बेबिलोनयाम्ह जुजुं मिश्रयागु खुसिनिसें कयाः यूफ्रेटिस खुसि तक वयागु फुक्क लागा थःगु अधीनय् काःगु खः।

यहदायाम्ह जुजु यहोयाकीन

२ इति ३६:९-१०

8 यहोयाकीन झिंच्यादँ दुबलय्* जुजु जुल। वं यरूशलेमय् स्वला राज्य यात। वया मांया नां यरूशलेमयाम्ह एल्नातानया म्हाय् नहस्ता खः।

9 थः बौनं याःगु थें वं परमप्रभुयत मयःगु मभिंगु ज्या यात।

10 अबलय् बेबिलोनयाम्ह जुजु नबूकदनेसरया हाकिमतय्स् यरूशलेमय् हमला यानाः उकियात घेरय् यात।

11 थः हाकिमतय्स् अथे घेरय् यानाच्चंबलय् नबूकदनेसर थः हे यरूशलेमय् वल।

12 यहदाया जुजु यहोयाकीन, वया मां, वयात सल्लाहबीपिं, वया भारदारत सकसिनं थःपिन्त वयागु ल्हातय् लःल्हाना बिल। बेबिलोनयाम्ह जुजुं थः जुजु जूगु च्यागू दँय् यहोयाकीनयात ज्वनाः कुन।*

13 परमप्रभुं धयादीगु थें परमप्रभुया देगःयागु व दरबारया धुकुतियागु फुक्क धन वं लिकाल, अले परमप्रभुयागु देगःयागु निंति इस्त्रायाम्ह जुजु सोलोमनं दय्कूगु लुँयागु फुक्क सामान यंकल।*

14 वं यरूशलेमयापिं सकसितं ज्वना यंकल। हाकिमत, सिपाइँत, कारिगरत व मिस्त्रीत यानाः झिद्रुःमहयसित ज्वना यंकल। तसकं गरीबतयत जक वं त्वःताथकल।

15 नबूकदनेसरं यहोयाकीनयात ज्वनाः बेबिलोनय् यंकल। वं यरूशलेमं रानीमां, वया कलाःपिं, वया हाकिमत व देशयापि नांजाःपिं मनूतयत यरूशलेमं बेबिलोनय् यंकल।*

‡ 23:31 २३:३१ निइस्वदँ थथे धयागु ई.पु. ६०९ * 23:34 २३:३४ यर २२:११-१२ § 23:36 २३:३६ निइन्यादँ थथे धयागु ई.पु. ६०९ ☆ 23:36 २३:३६ यर २२:१८-१९; २६:१-६ * 24:1 २४:१ यर २५:१-३८; दान १:१-२ * 24:8 २४:८ झिंच्यादँ थथे धयागु ई.पु. ५९८ † 24:12 २४:१२ च्यागू दँ थथे धयागु अप्रिल ई.पु. ५९७ * 24:12 २४:१२ यर २२:२४-३०; २४:१; २९:१-२ * 24:13 २४:१३-१५ २ राजा २०:१६-१८; यशै ३९:५-७ * 24:15 २४:१५ इज १७:१२

16 बेबिलोनयाम्ह जुजुं न्हयद्रुःमह बल्लाःपिं व लडाईं यायेफुपिं सिपाईत, द्रुःछिम्ह कारिगर व कलाकारतयत् नं बेबिलोनय ज्वना यंकल।

17 वं यहोयाकीनया कका मत्तन्याहयात वयागु पलेसा जुजु दयकल, अले वयागु नां हिलाः सिदकियाह तल।*

यहदायाम्ह जुजु सिदकियाह

२ इति ३६:११-१२; यर ५२:१-३

18 सिदकियाह निइछदँ दुबलयः जुजु जुल। वं यरुशलेमय् झिंछदँ राज्य यात। वया मांया नां हमुतल खः। व लिब्नाय् च्वंम्ह यर्मियाया म्हाय् खः।*

19 वं यहोयाकीम जुजुं याःथें परमप्रभुयात मयःगु मभिं ज्या यात।

20 परमप्रभु तंचायादीगुलि थ्व फुक्क यरुशलेम व यहदायात जू वःगु खः। लिपतय् वयकलं इमित थःगु न्ह्यःनं पितिनाछवयादिल।

सिदकियाहं बेबिलोनयाम्ह जुजुया विरोधय् विद्रोह यात।*

25

यरुशलेम पतन जूगु

२ इति ३६:१३-२१; यर ५२:३-११

1 उकिं सिदकियाहं राज्य यानाच्वंगु गुंगू दँया* झिगू लाया झिगू दुखुन्हू बेबिलोनयाम्ह जुजु नबूकदनेसरं थः फुक्क सेना ज्वनाः यरुशलेमय् हमला याः वल। वं शहरया छचाःखेरं चा व ल्वहंया द्रुम्बःचात दयकाः शहरयात घेरय् यात।*

2 सिदकियाह जुजुं राज्य यानाच्वंगु झिंछगू दँयां तक शहरयात घेरय् याना तल।

3 प्यंगू लाया गुंगू दिखुन्हू शहरय् तसकं अनिकाल जुल। मनूतय् छुं नं नये मन्त।

4 अबलय् शहरया पःखाः बेबिलोनीतय्सं तछयात। चान्हय् हे जुजुया क्यब लिक्कया निगू पःखाःया दथुया लुखां सिदकियाह व फुक्क सिपाईत बिस्युं वन। बेबिलोनीत शहरया छचाःखेरं दुसां इपिं यर्दन खुसिया ब्यासिपाखे बिस्यु वन।*

5 तर बेबिलोनी सेनां जुजुयात लित, अले वयात यरीहोया ख्यलय् नापलाकाः ज्वन। वया फुक्क सिपाईत वयात त्वःताः थुखे उखे बिस्युं वन।

6 अले इमिसं जुजुयात ज्वनाः रिब्लाय् बेबिलोनयाम्ह जुजुयाथाय् हल। जुजुं वयात सजाँय बीगु आज्ञा बिल।

7 इमिसं सिदकियाहया काय्पिन्त वयागु हे न्ह्यःने हेस्यात। अनलि इमिसं वयागु मिखा ल्हकाबिल। वयात कँय्या सिखलं चिनाः बेबिलोनय् यंकल।*

देगः थुनाब्यूगु

यर ५२:१२-२३

8 बेबिलोनयाम्ह जुजु नबूकदनेसरं राज्य यानाच्वंगु झिंगुंगू दँया न्यागू लाया न्हयन्हू दुखुन्हूः बेबिलोनया जुजुया हाकिम व जुजुया अङ्गरक्षकतय् सेनापति नबूजरदान यरुशलेमय् वल।

9 वं परमप्रभुया देगः, दरबार व शहरया फुक्क छँय मि तयाबिल। ततःखागु फुक्क छँ वं छवयेकाबिल।

10 जुजुया अङ्गरक्षकतय् सेनापतिनापं दुपि बेबिलोनी सेनां यरुशलेमया चाकःछिं दुगु पखाः थुनाबिल।

11 सेनापति नबूजरदानं शहरय् ल्यंदुपिं मनूत, मेपिं मनूतयत् व बेबिलोनयाम्ह जुजुयाथाय् बिस्युं वपिन्त ज्वनाः बेबिलोनय् यंकल।

12 तर छुं मदुपिं चीमिपिं मनूतयत् दाखक्यबय् व बुँइ ज्या याकेत यहदाय् हे त्वःताथकल।

13 बेबिलोनीतय्सं परमप्रभुया देगलय् दुगु कँय्या थां व लिधंसात, कँय्या तग्वःगु त्यांकि नं कुचा कुचा यात अले इमिसं फुक्क कँय् बेबिलोनय् यंकल।*

14 इमिसं वेदी सफा याइबलय् छ्यलिगु बेल्चा व नौ तयेगु थल, चिम्ता, गुँगु थनेगु मकः व देगलय् सेवा याइबलय् छ्यलिगु कँय्या थलबलत फुक्क यंकल।*

15 जुजुया अङ्गरक्षकतय् सेनापति गुँगु थनिगु मकः व छ्वाकिगु बातात, भिगु लुँ वा वहलं दयकातःगु फुक्क यंकल।

16 सोलोमनं परमप्रभुया देगःया निंति दयकूग कँय्या निपु थां, थलबल व छगू त्यांकि तसकं इयात, उकियात लनेफइ मखु।

17 निपु थां उत्थें च्वँ, निपुं हे ८.२ मिटर तजाः। च्वय् कँय्यागु १.३ मिटर तजाःगु तपुलि दु। कँय्या जालि व धालेसिया बुतां चाकःछिं जाःगु दु। मेगु थां उकिया जालिनापं उत्थें च्वँ।

* 24:17 २४:१७ यर ३७:१; इज १७:१३ † 24:18 २४:१८ निइछदँ थथे धयागु ई.पु. ५९७ * 24:18 २४:१८ यर २७:१-२२; २८:१-१७ * 24:20

२४:२० इज १७:१५ * 25:1 २५:१ गुंगू दँ थथे धयागु १५ जनवरी ई.पु. ५८८ * 25:1 २५:१ यर २१:१-१०; ३४:१-५; इज २४:२ † 25:2 २५:२-३ झिंछगू दँ थथे धयागु ई.पु. १८ जुलाई ई.पु. ५८६ * 25:4 २५:४ इज ३३:२१ * 25:7 २५:७ इज १२:१३ † 25:8 २५:८ बेबिलोनयाम्ह जुजु नबूकदनेसरं राज्य यानाच्वंगु झिंगुंगू दँया न्यागू लाया न्हयन्हू दुखुन्हू १५ अगष्ट ५८६ * 25:13 २५:१३ १ राज ७:१५-२६; २ इति ३:१५-१७ * 25:14 २५:१४ १ राज ७:४५; २ इति ४:१६

यहदाया मन्त बेबिलोनय् यंकूगु

यर ५२:२४-२७

18 अङ्गरक्षकतय् सेनापति दकलय् तःधंम्ह पुजाहारी सरायाह व निगूगु थासय्याम्ह पुजाहारी सपन्याहयात व स्वम्ह पालेतयत् नं ज्वना यंकल।

19 शहरय् ल्यनाच्चंषि मध्ये वं सिपाइँतय् कप्तान व न्याम्ह जुजुयात सल्लाह बीपिन्त ज्वन। वं देशयापि मनूतयत् सिपाँइलय् भर्ना याइम्ह दकलय् तःधंम्ह हाकिम व शहरय् लूपिं खुइम्ह सिपाइँतयत् नं ज्वन।

20 थुमित अङ्गरक्षकतय् कप्तान नबूजरदानं रिब्ला शहरय् बेबिलोनय्याम्ह जुजुयाथाय् यंकल।

21 बेबिलोनय्याम्ह जुजुं हमात देशया रिब्ला शहरय् इमित स्याकेबिल।

थुकथं यहदायापि मनूतयत् थःगु देशं ज्वना यंकल।

यहदायाम्ह बडाहाकिम गदल्याह

यर ४०:७-९; ४१:१-३

22 बेबिलोनय्याम्ह जुजु नबूकदनेसरं शापानया छय्, अहीकामया काय् गदल्याहयात यहदाय् थःम्हं त्वःताथकूपि मनूतय् शासक ल्यल।

23 बेबिलोनय्याम्ह जुजुं गदल्याहयात बडाहाकिम ल्यःगु खँ न्यनाः सेनाया फुक्क कप्तानत व इमि मनूत मिस्पाय् गदल्याहयाथाय् वल। थुपिं सेनापतित नतन्याहया काय् इश्माएल, कारेहया काय् योहानान, नतोपाती तन्हमेतया काय् सरायाह व माकातीया काय् याजन्याह खः।

24 गदल्याहं इपिं व इमि मनूतयत् पाफयाः धाल, “बेबिलोनी सिपाइँत खनाः ग्याये मते। देशय् च्वनाः बेबिलोनय्याम्ह जुजुया सेवा या, छिमिगु भिं जुइ।”

25 तर न्हयला दुबलय्[§] जुजु खलःयाम्ह, एलीशामाया छय् व नतन्याहया काय् इश्माएलं इमि मनूतयत् ज्वनावयाः गदल्याह व वलिसैं मिस्पाय् दुपिं यहदा व बेबिलोनयापि मनूतयत् स्यानाबिल।

26 उकिं बेबिलोनीतलिसैं ग्यानाः चिधिकःपिलिसैं तःधिकःपिं तक, सेनाया कप्तानत नं फुक्क मिश्र देशय् बिस्युं वन।[☆]

यहोयाकीनयात त्वःतूगु

यर ५२:३१-३४

27 एबील-मरोदक बेबिलोनय्याम्ह जुजु जूगु दँय् वं यहोयाकीनयात इयालखानां त्वःतल। यहोयाकीनयात ज्वनाः बेबिलोनय् यंकूगु स्विन्हय्दँया झिनिलाया निइन्हय्न्ह* लिपा थथे जूगु खः।

28 वं वलिसैं बांलाक न्ववानाः बांलाःगु व्यवहार यात। अले व थें बेबिलोनय् कैदी जुयाच्चंषि मेपिं जुजुपिन्त स्वयाः वयात अज्ज अप्वः इज्जतया थासय् तल।

29 थुकथं यहोयाकीनं कैदीया वसः त्वःतल अले म्वाःतले न्ह्याबलें जुजुया टेबिलय् नल।

30 जुजुं वयात व म्वानाच्चंतले न्हियान्हिथं खर्च यायेत भन्ता बिल।

§ 25:25 २५:२५-न्हयला दुबलय् थथे धयागु अक्टोबर ई.पु. ५८६
मार्च ई.पु. ५६१

☆ 25:26 २५:२६ यर ४३:५-७

* 25:27 २५:२७ झिनिलाया निइन्हय्न्ह थथे धयागु २२

इतिहासया न्हापांगु सफू म्हसीका

शमूएल व जुजुपिनिगु सफुलिइ च्वयातःगु धटनाया खँ अप्चः यानाः इतिहासया सफुलिइ नं च्वयातःगु दु, तर च्वमिं भचा पाकः च्वःगु दु। इतिहासया सफुलिइ जुजुपिनिगु इतिहासया खँ मू निगू तातुनां च्वःगु दु –

१. इस्राएल व यहूदा देशय् विपत्तित वःगु जूसां परमेश्वरं इस्राएली जातियात ब्यूगु बचं पूर्वका च्वनादीगु दु व थःमनूतयगु निरिति थःगु ग्वःसायात यहूदा देशय् च्वनाच्चं पिपाखें सुथां लाका च्वनादीगु दु धइगु क्यनेत। थ्व खँया लिधंसाकथं च्वमिं दाऊद व सोलोमनं याःगु ततःधंगु ज्या, यहोशापात, हिजकियाह व योशियाह जुजुपिन्सं याःगु भिके ज्या अले परमेश्वरयात विश्वास यायेबहः जूपिं मनूतयत स्वइ।

२. यरूशलेमया देगल्य् परमेश्वरया आराधना गथे यानाः शुरू जुल, अले खास यानाः आराधनाया ज्या याइपिं पुजाहारीत व लेवीतयगु व्यवस्था गय् च्वं धकाः क्यनेत। देगः दयकूमह सोलोमन खःसां दाऊदयात देगः व अन याइगु आराधना विधि थापं याःम्ह कथं क्यनातःगु दु।

न्हापांगु व निगू इतिहासया सफू एजां च्वःगु खः धकाः यहूदीतयगु धापू दु। थुपिं सफूत ई.पु. ४५० निसें ४२५ या दथुइ च्वःगु खः।

धलतः पौ

वंशावली व नां धलतः १:१-९:४४

शाऊल सीगु १०:१-१४

दाऊदं शासन याःगु

१. ज्या पूर्वंगु व कष्टत ११:१-२२:१

२. देगः दयकेत तयार याःगु २२:२-२९:३०

१ इतिहास

आदमंनिसें नोआया सन्तान तक

- 1 आदम, शेत, एनोश,
- 2 केनान, महलालेल, येरेद
- 3 हनोक, मतूशेलह, लेमेक व नोआ।
- 4 नोआया कायपिं – शेम, हाम व येपेत खः।

येपेतया सन्तान

- 5 येपेतया कायपिं – गोमेर, मागोग, मादे, यावान, तूबल, मेशेक व तीरास खः।
- 6 गोमेरया कायपिं – अशकनज, रीपत व तोगर्मा खः।
- 7 यावानया कायपिं – एलीशाह, तर्शीश, किन्तीम व रोदानीम मनूत खः।

हामया सन्तान

- 8 हामया कायपिं – कूश, मिश्रइम, पूत व कनान खः।
- 9 कूशया कायपिं – सेबा, हवीला, सन्त, रामाह व सन्तका खः। रामाहया कायपिं – शेबा व ददान खः।
- 10 कूश निम्रोदया बाः खः, निम्रोद पृथ्वीइ न्हापांम्ह वीर खः।
- 11 मिश्रइम धाःसा लूदीत, अनामीत, लहाबीत व नप्तूहीत,
- 12 पन्तूसीत, कस्लूहीत (पलिशतीत थुपिपाखें वःपिं खः) व कप्तोरीतय् पुर्खा खः।
- 13 कनान वया जेठाम्ह काय् सीदोन, हितीत,
- 14 यबूसीत, एमोरीत, गिर्गाशीत,
- 15 हिब्बीत, अरकीत, सिनीत,
- 16 अर्वादीत, समारीत व हमातीतय् नं बाः खः।

शेमया सन्तान

- 17 शेमया कायपिं – एलाम, अशशूर, अर्पक्षद, लूद व अराम खः। आरामया कायपिं – ऊज, हुल, गेतेर व मेशेक खः।
- 18 अर्पक्षद शेलहया बाः खः, अले शेलह एबेरया बाः खः।
- 19 एबेरया* निम्ह कायपिं दु, छम्ह काय्यागु नां पेलेग खः, छायाधाःसा वयागु इलय् पृथ्वीयात ब्वथःगु खः। मेम्ह काय्यागु नां योत्तान खः।

* 1:19 १:१९ एबेर पेलेगया अर्थ ब्वथःगु

- 20 योक्तान अल्मोदद, शोलेप, हसर्मवित, येरह,
- 21 हदोरम, ऊजाल, दिक्ला,
- 22 ओबाल, अबमाएल, शेबा,
- 23 ओपीर, हवीला व योबाबया बा: ख:। थुपिं सकलें योक्तानया काय्पिं ख:।
- 24 शेमानिसें अब्राहाम तकया वंश थुपिं हे ख: – शेम, अर्पक्षद, शेलह,
- 25 एबेर, पेलेग, रऊ,
- 26 सस्ग, नाहोर, तेरह,
- 27 अले अब्राम (अब्रामयात अब्राहाम नं धा:।)

अब्राहामया सन्तान

- 28 अब्राहामया काय्पिं इसहाक व इश्माएल ख:।
- 29 इश्माएलया काय्पिं इव:लिक थुपिं हे ख: – जेठाम्ह नबायोत अनंलिपा केदार, अदबेल, मिब्सा,म,
- 30 मिश्मा, दुमा, मस्सा, हदद, तेमा,
- 31 यत्र, नापीश व केदमा। थुपिं इश्माएलया काय्पिं ख:।

कतूराया सन्तान

- 32 अब्राहामया कतूरा धा:मह छमह मथ्या:मह कला: दु। वं जिम्नान, योक्षान, मदान, मिघान, यिशबाक व शूहयात बुइकल। योक्षानया काय्पिं – शेबा व ददान ख:।
- 33 मिघानया काय्पिं – एपा, एपेर, हानोक, अबीदा व एल्दा ख:। थुपिं सकलें कतूराया सन्तान ख:।

इसहाकया सन्तान

- 34 अब्राहाम इसहाकया बा: ख:। इसहाकया काय्पिं – एसाव व इस्माएल।

एसावया सन्तान

- 35 एसावया काय्पिं – एलीपज, रूएल, येऊश, यालाम व कोरह ख:।
- 36 एलीपजया काय्पिं – तेमान, ओमार, सपो, गालाम, कनज व अमालेक ख:। अमालेक धा:सा तीम्नपाखें दुम्ह ख:।
- 37 रूएलया काय्पिं – नहत, जेरह, शम्मा व मिज्जा ख:।

एदोमय् सेइरयापिं मनूत

- 38 सेइरया काय्पिं – लोतान, शोबाल, सिबोन, अना, दीशोन, एसेर व दीशान ख:।
 - 39 लोतानया काय्पिं – होरी व हेमाम ख:। लोतानया केहें तीम्न ख:।
 - 40 शोबालया काय्पिं – अल्बान, मानहत, एबाल, शपो व ओनाम ख:। सिबोनया काय्पिं – अय्या व अना ख:।
 - 41 अनाया काय्पिं दीशोन ख:। दीशोनया काय्पिं – हेमदान, एशबान, यित्रान व करान ख:।
 - 42 एसेरया काय्पिं – बिल्हान, जावान व अकान।
- दीशानया काय्पिं – ऊज व आरान ख:।

एदोमया शासकत

- 43 इस्माएलय् जुजु दये न्ह्य: एदोमय् शासन या:पिं जुजुपिं थुपिं हे ख: – बओरया काय् बेला, अले वयागु शहर दिन्हावा ख:।
- 44 बेला सीधुंका: बोज्रायाम्ह जेरहया काय् योबाब जुजु जुल।
- 45 योबाब सीधुंका: तेमानीतयगु देशयाम्ह हशाम जुजु जुल।
- 46 हशाम सीधुंका: बददया काय् हदद जुजु जुल। वं मोआब देशय् मिघानीतयत् बुकल। वयागु शहर अवीत ख:।
- 47 हदद सीधुंका: मास्केकायाम्ह सम्ला जुजु जुल।
- 48 सम्ला सीधुंका: यफ्रेटिस खुसिया सिथय् च्वंगु र्होबोतयाम्ह शौल जुजु जुल।
- 49 शौल सीधुंका: अक्बोरया काय् बाल-हानान जुजु जुल।
- 50 बाल-हानान सीधुंका: हदद जुजु जुल। वया शहरया नां पाऊ ख:। वया कला:या नां महेतबेल ख: गुम्ह मत्रेदया म्हाय् व मे-जहाबया छय् ख:।

51 हदद नं सित।

एदोमयापिं नाय:त थुपिं हे ख: – तीम्न, अल्वा, यतेत,

52 ओहोलीबामा, एलाह, पीनोन,

53 कनज, तेमान, मिब्सार,

54 मग्दीएल व ईराम ख:। एदोमयापिं नाय:त थुपिं हे ख:।

2

इस्त्राएलया काय्पिं

- 1 इस्त्राएलया काय्पिं – स्बेन, शिमियोन, लेवी, यहूदा, इस्साखार, जबूलून,
- 2 दान, योसेफ, बेन्यामीन, नप्ताली, गाद व आशेर खः।

यहूदाया काय्पिं

- 3 यहूदाया काय्पिं – एर, ओनान व शेलह खः। थुपिं स्वम्हय्सिया मां कनानी मिसा शूआ खः। यहूदाया दकलय् तःधिकःम्ह काय् एर् मभिम्ह मन् जूगुलिं परमप्रभुं वयात स्यानादिल।
- 4 यहूदाया भौ तामारं वयागु लागिं फारेस व जेरहयात बुइकल। फुक्क यानाः यहूदाया न्याम्ह काय्पिं – दत।
- 5 फारेसया काय्पिं – हेस्रोन व हामूल खः।
- 6 जेरहया न्याम्ह काय्पिं दु। इपिं जिप्त्री, एतान, हेमान, कलकोल व दर्दा खः।
- 7 कर्मीया काय् आकान खः। आकानं काये मज्यू धयातःगु देछायेमाःगु चिज कयाः इस्त्राएलीतय्थाय् विपत्ति हःगु खः।
- 8 एतानया काय् अजर्याह खः।
- 9 हेस्रोनया काय्पिं – यरहमेल, राम व कालेब खः।

हेस्रोननिसें दाऊद तक

- 10 राम अम्मीनादाबया बाः खः, अले अम्मीनादाब नहशोनया बाः खः। नहशोन यहूदायापिं मनुतय् नायः खः।
- 11 नहशोन सल्मोनया बाः खः। सल्मोन बोअजया बाः खः।
- 12 बोअज ओबेदया बाः खः। अले ओबेद यिशैया बाः खः।
- 13 यिशैया न्हयम्ह काय्पिं दु, जेठाम्ह एलीआब व माइलाम्ह अबीनादाब, साहिल्लाम्ह शिमेअ,
- 14 काहिल्लाम्ह नतनेल, न्याम्हम्ह रादै,
- 15 खुम्हम्ह ओसेम व कान्छाम्ह दाऊद।
- 16 इमि केहेपिं सस्याह व अबीगेल खः। सस्याहया स्वम्ह काय्पिं दु। इपिं अबीशै, योआब व असाहेल खः।
- 17 अबीगेल अमासाया मां खः, अमासाया बाः इस्त्राएली येतेर खः।

हेस्रोनया मेपिं सन्तान

- 18 हेस्रोनया काय् कालेबया अजूबा धाःम्ह मिसापाखें व यरीअतपाखें मस्त दत। इमि काय्पिं – येशेर, शोबाब व अर्दोन खः।
- 19 अजूबा सीधुंकाः कालेबं एप्रातयात ब्याहा यात, वं हरयात बुइकल।
- 20 हर ऊरीया बाः खः। ऊरी बजलेलया बाः खः।
- 21 लिपा हेस्रोन खुइदँ दुबलय् वं गिलादया बाः माकीरया म्हाय्लिसे ब्याहा यात, इमि काय् सगूब खः।
- 22 सगूब याईरया बाः खः। याईरं गिलादय् च्वंगु निइस्वंगू शहर त्याका काल।
- 23 तर गशूर व अरामं इमिगुपाखें हब्बात-याईर व केनातयात उकिया जःखः च्वंगु खुइगू शहरनापं त्याका काल। थुपिं सकले गिलादया बाः माकीरया सन्तान खः।
- 24 हेस्रोन कालेब-एप्राताया शहरय् सीधुंकाः वया कलाः अबियां वया काय् अशहरयात बुइकल। अशहर तकोया बाः खः।

हेस्रोनया काय् यरहमेलया सन्तान

- 25 हेस्रोनया तःधिकःम्ह काय् यरहमेलया काय्पिं – तःधिकःम्ह राम, बूना, ओरेन, ओसेम व अहियाह खः।
- 26 यरहमेलया अतारा धाःम्ह मेम्ह छम्ह कलाः दु। व ओनामया मां खः।
- 27 यरहमेलया तःधिकःम्ह काय् रामया काय्पिं – मास, यामीन व एकेर खः।
- 28 ओनामया काय्पिं – शम्मै व यादा खः। शम्मैया काय्पिं – नादाब व अबीशूर खः।
- 29 अबीशूरया कलाःया नां अबीहेल खः। वं अहबान व मोलीदयात बुइकल।
- 30 नादाबया काय्पिं – सेलेद व अप्पेम खः। सेलेद मस्त मदय्कं हे सित।
- 31 अप्पेमया काय् यिशी खः। यिशीया काय् शेशान खः। शेशानया काय् अहलैया खः।
- 32 शम्मैया किजा यादाया काय्पिं – येतेर व जोनाथन खः। येतेर मस्त मदय्कं हे सित।
- 33 जोनाथनया काय्पिं – पेलेथ व जाजा खः। यरहमेलया सन्तान थुपिं हे खः।
- 34 शेशानया काय्पिं – मद्दु, म्हाय्पिं जक दु। वया यरहा धाःम्ह छम्ह मिश्री दास दु।
- 35 थ्व हे दास यरहानापं शेशानं थःम्हाय्प्यात ब्याहा यायेत बिल, अले वं अतैयात बुइकल।
- 36 अतै नातानया बाः खः। नातान जाबादया बाः खः।
- 37 जाबाद एपलालया बाः खः। एपलाल ओबेदया बाः खः।
- 38 ओबेद येह्या बाः खः। येह अजर्याहया बाः खः।

- 39 अजर्याह हेलेसया बा: ख:। हेलेस एलासाया बा: ख:।
 40 एलासा सिस्मैया बा: ख:। सिस्मै शल्लूमया बा: ख:।
 41 शल्लूम यकम्याहया बा: ख:। यकम्याह एलीशामाया बा: ख:।

हेसोनया काय् कालेबया सन्तान

- 42 यरहमेलया किजा कालेबया त:धिक:म्ह काय् मेशा ख:। मेशा जीपया बा: ख:, जीप मारेशाया बा: ख:। मारेशाया काय् हेब्रोन ख:।
 43 हेब्रोनया काय्पि – कोरह, तप्पूह, रेकेम व शेमा ख:।
 44 शेमा रहमया बा: ख:। अले रहम योर्कामया बा: ख:। रेकेम शम्मैया बा: ख:।
 45 शम्मैया काय् माओन ख:, अले माओन बेथ-सरया बा: ख:।
 46 कालेबया मथ्या:म्ह कला:या नां एपा ख:। एपा हारान, मोस व गाजेजया मां ख:। हारान गाजेजया बा: ख:।
 47 यहदैया काय्पि – रेगेम, योताम, गेशान, पलेत, एपा व शाप ख:।
 48 कालेबया मेम्ह मथ्या:म्ह कला:या नां माका ख:। माका शेबेर व तिर्हानाया मां ख:।
 49 वं मद्मन्नाया बा: शापयात अले मक्बेना व गिबियाया बा: शेबालेयात नं बुडकल। कालेबया म्हाय् अक्सा ख:।
 50 कालेबया सन्तान थुपि नं ख: – हर कालेबया त:धिक:म्ह काय् ख:, वयात एप्रातां बुडकूगु ख:। हरया काय्पि – किर्यत-यारीम पलिस्था या:म्ह शोबाल,
 51 बेथलेहेम पलिस्था या:म्ह सल्मा व बेथ-गादेर पलिस्था या:म्ह हारेप ख:।
 52 किर्यत-यारीम पलिस्था या:म्ह शोबालया सन्तान हारोए, बच्छि मानहतीत व
 53 किर्यत-यारीमया वंशत अथे धङ्गु यिनीत, पृथीत, शुमातीत व मिश्रातीत ख:। थुपिपाखें सोराती व एशतोलीतय् सन्तान दत।
 54 सल्माया सन्तान बेथलेहेमयापि मनूत, नतोपातीत, अत्रोतबेथ-योआब, बच्छि मानहतीत व सोरीत अले
 55 याबेसय् च्वपिं शास्त्रीतय् सन्तान तिरातीत, शिम्मतीत व सुकातीत ख:। थुपि केनीत ख:। इपि रेकाबया घरानायाम्ह हम्मतया सन्तान ख:।

3

दाऊदया काय्पि

- 1 हेब्रोनय् बूपि दाऊदया काय्पि थुपि हे ख: – त:धिक:म्ह काय् अमनोन, थ्वया मां यिजरेलयाम्ह अहीनोम ख:। माइलाम्ह दानिएल, थ्वया मां कर्मेलयाम्ह अबीगेल ख:।
 2 साइलाम्ह काय् अब्शालोम, थ्वया मां गशूरयाम्ह जुजु तल्मैया म्हाय् माका ख:। काइलाम्ह अदोनियाह, थ्वया मां हग्गीत ख:।
 3 न्याम्हम्ह शपत्याह, थ्वया मां अबीतल ख:। अले चिधिक:म्ह यिनाम, थ्वया मां दाऊदया कला: एग्ला ख:।
 4 हेब्रोनय् दाऊदया खुम्ह काय्पि दत। अन वं न्हय्दँ व खुला राज्य यात।
 यरुशलेमय् वं स्विस्वदँ राज्य यात।
 5 यरुशलेमय् अम्मीएलया म्हाय् बतशेबापाखें प्यम्ह काय्पि बुल- शम्मूअ, शोबाब, नातान व सोलोमन। थुपि पेम्हसित अम्मीएलया म्हाय् बतशेबां बुडकूगु ख:।
 6 वया मेपिं गुम्ह काय्पि नं दु। थुपि यिभार, एलीशूअ, एलीपेलेत,
 7 नोगह, नेपेग, यार्पी,
 8 एलीशामा, एल्यादा व एलीपेलेत ख:।
 9 थुपि सकलें दाऊदया काय्पि ख:। थुमित त्व:ता: दाऊदया मथ्या:पि कला:पिनिपाखें नं मस्त दु। इमि क्यहें तामार ख:।

यहदाया जुजुपि

- 10 सोलोमनया काय् रहबाम ख:, रहबामया काय् अबिया ख:, अबियाया काय् आसा ख:, आसाया काय् यहोशापात ख:,
 11 यहोशापातया काय् यहोराम ख:, यहोरामया काय् अहज्याह ख:,
 अहज्याहया काय् योआश ख:,
 12 योआशया काय् अमस्याह ख:, अमस्याहया काय् अजर्याह ख:, अजर्याहया काय् योताम ख:,
 13 योतामया काय् आहाज ख:, आहाजया काय् हिजकिया ख:, हिजकियाया काय् मनश्शे ख:,
 14 मनश्शेया काय् अमोन ख:, अमोनया काय् योशियाह ख:।
 15 योशियाहया काय्पि त:धिक:म्ह योहानान, माइलाम्ह येहोयाकीम, साइलाम्ह सिदकियाह, व चिधिक:म्ह शल्लूम ख:।
 16 यहोयाकीमया काय्पि यहोयाकीन व सिदकियाह ख:।

यहोयाकीनया सन्तान

- 17 बेबिलोनय् ज्वनायंकूपिं यहोयाकीन जुजुया काय्पि थुपि ख: – शालतिएल,

- 18 मल्कीराम, पदायाह, शेनस्सर, यकम्याह, होशामा व नदब्याह खः।
- 19 पदायाहया कायुपि यरूबबेल व शिमी खः।
यरूबबेलया कायुपि मशुल्लाम व हनन्याह खः। इमि केहें शलोमीत खः।
- 20 यरूबबेलया मेपि न्याम्ह कायुपि दु। थुपि हशबा, ओहेल, बैरेक्याह, हसदयाह व यूषाप-हेसेद खः।
- 21 हनन्याहया कायुपि पलत्याह व यशयाह खः। यशयाहया कायु रपायाह खः, रपायाहया कायु अर्नान खः। अर्नानया कायु ओबदिया व ओबदियाया कायु शकन्याह खः।
- 22 शकन्याहया सन्तान – शकन्याहया छम्ह कायु शमायाह व न्याम्ह छयुपि, हतूश, यिगाल, बारीह, नार्याह व शाफात खः।
- 23 नार्याहया स्वम्ह कायुपि दु। थुपि एल्योएनैया, हिस्क्रियाह व अञ्जीकाम खः।
- 24 एल्योएनैया न्हयम्ह कायुपि दु। थुपि होदबिया, एल्यासीब, पलयाह, अक्कूब, योहानान, दलायाह व अनानी खः।

4

यहदाया सन्तान

- 1 यहदाया सन्तान – फारेस, हेसोन, कर्मी, हर व शोबाल।
- 2 शोबालया कायु रायाह यहतया बाः खः। यहत अहमै व लहदया बाः खः। सोरातीतयु वंश थुपि हे खः।
- 3 एतामया कायुपि – यिजरेल, यिशमा व यिदबश खः। इमि केहेंया नां हस्सलेलपोनी खः।
- 4 पनूएल गदोरया बाः खः, अले एसेर हशया बाः खः। हर एप्रातया न्हापां बूमह कायु खः, एप्रात बेथलेहेम शहर पलिस्था याःम्ह खः।
- 5 तकोया बाः अशशुरया निम्ह कलाःपि दु। थुमिगु नां हेल्ह व नारा खः।
- 6 नारां अहुज्जाम, हेपेर, तेमेनी व हाहशतारीयात बुइकल। नाराया सन्तान थुपि हे खः।
- 7 हेल्हया कायुपि – सैरेथ, सोहोर, एतनान व कोस खः।
- 8 कोस आनूब व हज्जोबेबा अले हारूमया कायु अहर्हेलया वंशतयु बाः खः।
- 9 याबेस थः दाजुकिजापि स्वयाः इज्जत दुम्ह खः। मांम्हयूसिन वयात याबेस नां ब्यूगु खः। छायाःसा व बूबलयु मांम्हयूसिन यक्व कसाः नःगु खः।
- 10 तर याबेसं इस्त्राएलयाम्ह परमेश्वरयात थथे धकाः प्रार्थना यात, “हे परमेश्वर, जितः आशिष बियादिसँ। जितः तःकूगु इलाका बियादिसँ। जिं यानागु न्हागु नं ज्यायु छि जिनापं च्वनादिसँ। जितः कसाः बीगु दुःखपाखें बचयु यानादिसँ।” अले परमेश्वरं वयागु बिन्ति न्यनादिल।
- 11 शूहया किजा कबूल मेहीरया बाः खः, मेहीर एस्तोनया बाः खः।
- 12 एस्तोन बेथ-रापा, पसेह व तहिन्नाया बाः खः। तहिन्ना इर-नाहशया बाः खः। थुपि रेकायापि मनूत खः।
- 13 कनजया कायुपि – ओत्निएल व सरायाह। ओत्निएलया कायुपि – हतत व मोनोतै खः।
- 14 मोनोतै ओप्राया बाः खः। सरायाह योआबया बाः खः। अले योआबं गे-हरशीम* पलिस्था यात। थुक्रियात गे-हरशीम धाल छायाःसा अन ज्या सःपि शिल्पकारत च्वनीगु खः।
- 15 यपुन्नेया कायु कालेबया कायुपि – ईरू, एलाह व नआम खः। एलाहया कायु कनज खः।
- 16 यहललेलया कायुपि – जीप, जीपा, तीरया व असरेल खः।
- 17 एज्रहया कायुपि – येतेर, मेरेद, एपेर, यालोन खः। मेरेदं ब्याहा याःम्ह फारोया म्हायु बित्याहं मिरियम, शम्मै व म्हायु बित्याहं मिरियम, शम्मै व एस्तमोया बाः यिश्बहलयात बुइकल।
- 18 मेरेदया मेम्ह यहदी कलाः धाःसा गदोरया बाः येरेद, सोखोया बाः हेबेर व जानोहया बाः यकूतीएलया मां खः।
- 19 होदियाहया कलाः नहमया केहेंया कायुपि – गेरेमी कीलाहया बाः व माकाती एस्तमो खः।
- 20 शिमोनया कायुपि – अमनोन, रिन्ना, बेन-हानान व तीलोन खः। यिशीया कायुपि – जोहेत व बेन-जोहेत खः।
- 21 यहदाया कायु शेलहया कायुपि – लेकाया बाः एरू, मारेशाया बाः लादा अले बेथ-अशबेयायु च्वपि मलमलया कापः दयुकिपिनि वंश,
22 योकीम, कोजेबायु च्वपि मनूत अले योआश व साराप गुम्ह मोआब व यशूबी-लेहेमयु शासन याइम्ह खः। थुपि नां धलः तसकं पुलांगु खः।
- 23 थुपि नतैम व गदेरायु च्वनिपि कुमाःत खः। अले अन जुजुनापं च्वनाः जुजुयागु ज्या याइगु खः।

शिमियोनया सन्तान

- 24 शिमियोनया सन्तान नमूएल, यामीन, यारीब, जेरह व शौल खः।
- 25 शौलया कायु शल्लूम खः। शल्लूमया कायु मिस्साम खः। मिस्सामया कायु मिशमा खः।
- 26 मिशमाया सन्तान हम्मूएल, जक्कूर व शिमी खः।

* 4:14 ४:१४ गे-हरशीम थुक्रिया अर्थ शिल्पकारतयगु ब्यासि खः

- 27 शिमीया झिख्मह काय्पि – व ख्मह म्हाय्पि दु। तर वया किजापिनि यक्व मस्त मद्। उकिं शिमियोनया वंशयापि मनूतय्गु ल्याः यहदाया वंशयापि मनूतय्गु ल्याः ति मद्।
- 28 इपिं च्वनीगु थाय् बेर्शेबा, मोलादा, हसर-शूआल,
29 बिल्हा, एसेम, तोलद,
30 बतूएल, होर्मा, सिक्लग,
31 बेथ-मर्काबोत, हसर-शूसीम, बेथ-बिरी व शौरैम खः। दाऊदं शासन मयाःतले इमिगु शहरत थुपि हे खः।
32 इमिगु बस्तीत एताम, ऐन, रिम्मोन, तोकेन व आशान धाःगु न्यागू शहरत
33 व बालात तक हे थुपि शहरया जःखः च्वंगु गांत। इपिं च्वनीगु थाय् थुपि हे खः। अले थ्व इमिगु वंशावली खः।
34 शिमियोनया मेपि सन्तान – मशोबाब, यम्लेक, अमस्याहया काय् योशा,
35 योएल, योशिब्याहया काय् येह, सरायाहया छय् व असीएलया छुइ खः।
36 एल्योएनै, याकोबा, याशोहायाह, असायाह, अदीएल, यसीमीएल, बनायाह,
37 अले शिपीया काय् जीजा, अल्लोनया छय् यदायाह, शिमी व शमायाहया सन्तानत खः।
38 च्वय् नां च्वयातःपि मनूत इमि थथःगु वंशयापि नायःत खः। इमि मचाखाचातय्गु ल्याः अप्वयावन।
39 अले इपिं थः पशुतय्गु निंति ज्वयेगु थाय् मामां बैसीया पुर्बपाखे गदोरया लिक्क तक वन।
40 इमिसं यक्व घौय् दुगु बांलाःगु ख्यः लुइकल। इमिसं अन यक्व बांलाःगु व भिगु थाय् लुइकल। देश तसकं तःकू सुनसान व शान्त। न्हापा अन हाम वंशयापि मनूत च्वनीगु खः।
41 च्वय् नां च्वयातःपि मनूत यहदाया जुजु हिजकियाया इलय् वयाः हाम वंशयापि च्वनीगु थाय्यात व अन दुपि मोनी जातियापिन्त भज्यंक नाश यानाबिल। इमिसं इमिगु नां तक ल्यं मदय्क इमित नाश यानाबिल। इपिं इमिगु थासय् च्वन, छायाधाःसा अन फै-च्वलय् ज्वयेत ख्यः दु।
42 न्यासःम्ह शिमियोनीत पुर्बपाखे एदोमय् वन। यिशीया काय्पि – पलत्याह, नार्याह, रपायाह व उज्जीएल इमि न्ह्यलुवाः खः।
43 इमिसं अन एदोमय् बचय्जूपि सकल अमालेकीतयत् स्यानाबिल, अले थौं तक नं इपिं अन च्वनाच्वंगु दु।

5

स्बेनया सन्तान

- 1 इस्राएल्या* न्हापां बूम्ह काय् स्बेन खः। अयनं वं थः बाःया छम्ह मथ्याःम्ह कलाःलिसे घनाः थः बाःयात हेपय् याःगुलि न्हापां बूम्ह काय्या अधिकार वया किजा योसेफया काय्पिन्त बिल। उकिं वंशावलीइ स्बेनया नां तःधिकःम्ह काय् कथं च्वयातःगु मद्।
2 यहदा थः दाजुकिजापिं मध्ये बल्लाःम्ह खःसां अले वया सन्तानपाखें हे शासक वःसां तःधिकःम्ह काय्या अधिकार योसेफयागु हे जुल।
3 इस्राएल्या तःधिकःम्ह काय् स्बेनया काय्पि – हानोक, पल्लु, हेस्रोन व कर्मी खः।
4 योएलया सन्तानतय्गु नां थथे दु – शमायाह योएलया काय् खः। गोग शमायाहया काय् खः। शिमी गोगया काय् खः।
5 मीका शिमीया काय् खः। रायाह मीकाया काय् खः। बाल रायाहया काय् खः।
6 बालया काय् बीरहयात अशशूरयाम्ह जुजु तिग्लत-पिलेसेरं ज्वना यंकल। बीरह छम्ह स्बेनीतय् नायः खः।
7 वंशावलीइ स्बेन कुलया वंश वंशयापि नायःत थुपि खः धकाः च्वयातःगु दु –
नायःम्ह यीएल, जकरिया
8 व बेला। बेला अजाजया काय् खः। अजाज शेमाया काय् खः। शेमा योएलया काय् खः। इपिं अरोएरय् व अनं उत्तरय् नेबो व बाल-मोन तक च्वनीगु खः।
9 गिलादय् इमि सा द्रुहंतय्गु ल्याः अप्वया वंगुलि इमिसं व देशया पुर्बपाखे मरुभूमि तकया छगू इलाका कब्जा यात। मरुभूमि य्फ्रेटिस खुसि तक न्यनावंगु दु।
10 शाऊल जुजु जुयाच्वंबलय् इमिसं लडाइँ यानाः हग्रीतयत् बुकल। अले इमिसं गिलादया पुर्बयागु हग्रीत च्वनीगु देशय् च्वंवन।

गादया सन्तान

- 11 गादीत स्बेनीतय् लिक्कसं च्वन। गादीत सलका शहर तक हे बाशानय् इमिगु लिक्कसं च्वन।
12 बाशानय् योएल न्हापांम्ह नायः खः, वया लिपायाम्ह नायः शापाम खः। अले यानै व शाफात नायः जुल।
13 परिवारकथं इमि न्हय्म्ह थःथितिपिं थुपि हे खः – मिखाएल, मशुल्लाम, शेबा, यौरै, यकान जीआ व एबेर।

* 5:1 ५:१ इस्राएल वया मेगु नां याकूब खः

14 इपि अबीहेलया सन्तान खः। अबीहेल हरीया काय् खः। हरी यारोहया काय् खः। यारोह गिलादया काय् खः। गिलाद मिखाएलया काय् खः। मिखाएल यशीशैया काय् खः। यशीशै यहदोया काय् खः। यहदो बूजया काय् खः।

15 गुनीया काय् अब्दीएल खः। अब्दीएलया काय् अही खः। अही इमि परिवारयाम्ह मू मनु खः।

16 इपि गिलाद व बाशान इलाकाया शहर शहरय व शारोनयागु फुक्क पशु ज्वयेगु थासय च्वन।

17 थुपि सकसिगु वंशावली यहदायाम्ह जुजु योताम व

इस्त्राएलयाम्ह जुजु यारोबामया पालय च्वःगु खः।

यर्दनया पुर्बपाखे च्वंपि

18 रुबेन, गाद व बच्छि मनश्शे कुलय् ढाल, तरवार व धनुष वाण चले यायेगु तालिम काये धुंकूपि ४४,७६० म्ह सिपाइँत दु।

19 इमिसं हग्रीत, यत्र, नापीश व नोदाबनाप लडाइँ यात।

20 इमिसं ग्वाहालिया लागि परमेश्वरयात प्रार्थना यात। इमिसं परमेश्वरयाके भलसा तःगुलि वय्कलं इमित ग्वाहालि बियादिल। परमेश्वरं हग्रीत व इपिनापं मिलय् जूपि सकसितं इमिगु ल्हातय् लाकादिल।

21 इमिसं इमि नेयद्रःम्ह ऊँट, निगू लाख व नेयद्रःम्ह फै व निद्रःम्ह गधा कब्जा यात। अले छगू लाखम्ह मनुतयत् ज्वन।

22 इमिसं यक्व शत्रुतयत् स्यात, छायाधाःसा थ्व लडाइँलय् परमेश्वर हे इमिगु विरोधय् ल्वानादीगु खः।

मनश्शेया बच्छि कुल

23 हानं मनश्शेया बच्छि कुलयापि मनुत उगु हे देशय् बाशाननिसें कयाः बाल-हेर्मान, अथे धइगु सेनीर (हेर्मान डाँडा) तक च्वन, अले इमिगु ल्याः यक्व दु।

24 इमि परिवारयापि मू मनुत एपेर, यिशी, एलीएल, अज्जीएल, यर्मिया, होदबिया व यहदीएल खः। थुपि फुक्क तसकं बल्लाःपि, नांजाःपि व इमि परिवारया नायःत खः।

25 तर इमिसं थः पुर्खातय् परमेश्वरया विरोधय् विश्वासघात यात। इमिसं परमेश्वरं नाश यानादीपि अन च्वंपि मनुतय् घःतयत् पुजा याना हल।

26 उकिं परमेश्वरं अश्शूरयाम्ह जुजु पूलयात (थ्वयात तिग्लत-पिलेसेर धकाः नं धाः) ग्वाकादिल। वं रुबेन, गाद व मनश्शेया बच्छि कुलयापि मनुतयत् ज्वना यंकल। वं इमित हलह, हाबोर, हारा व गोजान खुसिया सिथय् यंकल, अन इपि थौं तक नं च्वनाच्वंगु दनि।

6

लेवीया सन्तान

1 लेवीया काय्पि – गेशोर्न, कहात व मरारी खः।

2 कहातया काय्पि – अम्राम, यिसहार, हेब्रोन व उज्जीएल खः।

3 अम्रामया मस्त हारून, मोशा व मिरियम खः।

हारूनया काय्पि – नादाब, अबीहू, एलाजार व ईतामार खः।

4 एलाजार पीनहासया बाः खः। पीनहास अबीशूया बाः खः।

5 अबीशू बुक्कीया बाः खः। बुक्की उज्जीया बाः खः।

6 उज्जी जरयाहया बाः खः। जरयाह मरायोतया बाः खः।

7 मरायोत अमर्याहया बाः खः। अमर्याह अहीतूबया बाः खः।

8 अहीतूब सादोकया बाः खः। सादोक अहीमासया बाः खः।

9 अहीमास अजर्याहया बाः खः। अजर्याह योहानानया बाः खः।

10 योहानान अजर्याहया बाः खः।

(थ्व अजर्याहं यरूशलेमय् सोलोमनं दयकूगु परमप्रभुया देगलय् पुजाहारीया ज्या याइगु खः।)

11 अजर्याह अमर्याहया बाः खः। अमर्याह अहीतूबया बाः खः।

12 अहीतूब सादोकया बाः खः। सादोक शल्लूमया बाः खः।

13 शल्लूम हिल्लिक्याहया बाः खः। हिल्लिक्याह अजर्याहया बाः खः।

14 अजर्याह सरायाहया बाः खः। सरायाह यहोसादाकया बाः खः।

15 परमप्रभुं नबूकदनेसरपाखें यहदा व यरूशलेमयापि मनुतयत् देशं पितिना यंकूबलय् यहोशापातयात नं पितिनायंकूगु खः।

16 लेवीया काय्पि – गेशोर्न, कहात व मरारी खः।

17 गेशोर्नया, काय्पिनिगु नां लिब्नी व शिमी खः।

18 कहातया काय्पि – अम्राम, यिसहार, हेब्रोन व उज्जीएल खः।

19 मरारीया काय्पि – महली व मूशी खः।

इमि बाःपिनि वंशकथं धलखय् च्वयातःगु लेवीया वंशत थुपि हे खः –

- 20 गेशोर्नया वंश थुपि खः - लिब्नी गेशोर्नया काय् खः। येहाथ लिब्नीया काय् खः। जिम्माह येहाथया काय् खः।
 21 योआ जिम्माहया काय् खः। इद्रो योआया काय् खः। जेरह इद्रोया काय् खः। यातैर जेरहया काय् खः।
 22 थुपि कहातया सन्तान खः - अम्मीनादाब कहातया काय् खः। कोरह अम्मीनादाबया काय् खः। अस्सीर कोरहया काय् खः।
 23 एल्काना अस्सीरया काय् खः। एब्यासाप एल्कानाया काय् खः। अस्सीर एब्यासापया काय् खः।
 24 तहत अस्सीरया काय् खः। उरीएल तहतया काय् खः। उज्जियाह उरीएलया काय् खः। शौल उज्जियाहया काय् खः।
 25 एल्कानाया काय्पि - अमासै व अहीमोत खः।
 26 एहीमोतया काय् एल्काना खः। सौफै एल्कानाया काय् खः। नहत सौफैया काय् खः।
 27 एलीआब नहतया काय् खः। यरोहाम एलीआबया काय् खः। एल्काना यरोहामया काय् खः। शमूएल एल्कानाया काय् खः।
 28 शमूएलया काय्पि - न्हापां बूमह योएल व मेम्ह अबिया खः।
 29 मरारीया सन्तान थुपि खः - महली मरारीया काय् खः। लिब्नी महलीया काय् खः। शिमी लिब्नीया काय् खः। उज्जाह शिमीया काय् खः।
 30 शिमेअ उज्जाहया काय् खः। हग्गियाह शिमेअया काय् खः। असायाह हग्गियाहया काय् खः।

देगल्य् बाजं थाइपि

- 31 बाचाया सनू परमप्रभुया पवित्र पालय् तयेधुंकाः अन भजन हालेत व बाजं थायेत दाऊद जुजुं थुपि मनूतयत् जिम्मा ब्यूगु खः।
 32 इमिसं यरुशलेमय् सोलोमन जुजुं परमप्रभुया देगः मदंतलय् नापलायेगु पालय् संगीतपाखें सेवा याइगु खः। इमिसं इमिगु निंति दय्काब्यूगु नियमकथं थथःगु ज्या याइगु।
 33 थःकाय्पिलिसें मिलय् जुयाः सेवा याइपिं मनूत थुपि हे खः -
 कहात वंशयाम्ह म्ये स्यनीम्ह हेमान। हेमान योएलया काय् खः। योएल शमूएलया काय् खः।
 34 शमूएल एल्कानाया काय् खः। एल्काना यरोहामया काय् खः। यरोहाम एलीएलया काय् खः। एलीएल तोहया काय् खः।
 35 तोह सूपया काय् खः। सूप एल्कानाया काय् खः। एल्काना महतया काय् खः। महत अमासैया काय् खः।
 36 अमासै एल्कानाया काय् खः। एल्काना योएलया काय् खः। योएल अजर्याहया काय् खः। अजर्याह सपन्याहया काय् खः।
 37 सपन्याह तहतया काय् खः। तहत अस्सीरया काय् खः। अस्सीर एब्यासापया काय् खः। एब्यासाप कोरहया काय् खः।
 38 कोरह यिसहारया काय् खः। यिसहार कहातया काय् खः। कहात लेवीया काय् खः। लेवी इस्राएलया काय् खः।
 39 हेमानया न्हापांम्ह ग्वाहालिमि आसाप खः। आसाप बैरेक्याहया काय् खः। बैरेक्याह शिमेअया काय् खः।
 40 शिमेअ मिखाएलया काय् खः। मिखाएल बासेयाहया काय् खः। बासेयाह मल्कियाहया काय् खः।
 41 मल्कियाह एत्नीया काय् खः। एत्नी जेरहया काय् खः। जेरह अदायाहया काय् खः।
 42 अदायाह एतानया काय् खः। एतान जिम्माहया काय् खः। जिम्माह शिमीया काय् खः।
 43 शिमी यहतया काय् खः। यहत गेशोर्नया काय् खः। गेशोर्न लेवीया काय् खः।
 44 हामानया निम्हम्ह ग्वाहालिमि मरारी कुलयाम्ह एतान खः। एतान कीशीया काय् खः। कीशी अब्दीया काय् खः। अब्दी मल्लूकया काय् खः।
 45 मल्लूक हशब्याहया काय् खः। हशब्याह अमस्याहया काय् खः। अमस्याह हिल्कियाहया काय् खः।
 46 हिल्कियाह अम्सीया काय् खः। अम्सी बानीया काय् खः। बानी शेमेरया काय् खः।
 47 शेमेर महलीया काय् खः। महली मूशीया काय् खः। मूशी मरारीया काय् खः। मरारी लेवीया काय् खः।
 48 इमि लेवी थःथितितयत् परमेश्वरया नापलायेगु पालया मेगु ज्याया लागि ल्यःगु खः।

हासूनया सन्तान

- 49 अयनं हासून व वया सन्तानतयत् जक होमबलिया वेदीइ होमबलि छायेगु व गुँगू थनेगु वेदीइ गुँगू थनेगु अनुमति दु। महा-पवित्र थासय् याइगु फुक्क आराधनाया ज्या व फुक्क इस्राएलया पाप प्रायश्चित यायेत होमबलि छायेगु ज्या इमिगु जिम्माय् खः। परमेश्वरया दास मोशां ब्यूगु आज्ञाकथं इमिसं व फुक्क ज्या याइगु।
 50 हासूनया सन्तान थुपि खः -
 एलाजार हासूनया काय् खः। पीनहास एलाजारया काय् खः। अबीशू पीनहासया काय् खः।
 51 बुक्की अबीशूया काय् खः। उज्जी बुक्कीया काय् खः। जरयाह उज्जीया काय् खः।
 52 मरायोत जरयाहया काय् खः। अमर्याह मरायोतया काय् खः। अहीतूब अमर्याहया काय् खः।
 53 सादोक अहीतूबया काय् खः। अहीमास सादोकया काय् खः।

लेवीतयगु लागिं लागा

- 54 हासूनया सन्तानया कहाती वंशयात ब्यूगु इलाकाय् इमिगु बस्तीत थुपि हे खः - (लेवीतयत् ब्यूगु जमिनया न्हापांगु भाग कहातीतयत् दत।)

- 55 इमित यहूदाय हेब्रोन व उकिया जःखः च्वंगु पशु ज्वयेगु थायूत बिल।
 56 तर शहरया जःखः च्वंगु बुँ व बस्तीत धाःसा यपुन्नेया काय् कालेबयात बिल।
 57 उकिं हारूनया सन्तानतयूत पशु ज्वयेगु थायूतनापं थुपिं शहरत बिल – हेब्रोन (शरण शहर)*, अले लिब्ना, यत्तीर, एशतमो,
 58 हीलन, दबीर,
 59 आशान, युता व बेथ-शमेश।
 60 अले बेन्यामीन कुलया इलाकां गेबा, आलेमेत, अनातोत इमि पशु ज्वयेगु थायूतनापं थुपिं शहरत बिल। कहातीया वंशतयूत झिस्वंगू शहरत बिल।
 61 कहातया ल्यंदुपिं सन्तानतयूत धाःसा मनशशेया बच्छि कुलया इलाकां झिगू शहर बिल।
 62 गेशोर्नया सन्तानतयूत इमि वंश वंशकथं इस्साखार, आशेर, नप्ताली व बाशानय् दुगु मनशशे कुलया इलाकां झिस्वंगू शहर बिल।
 63 मरारीया सन्तानतयूत इमि वंश वंशकथं रुबेन, गाद व जबूलून कुलया इलाकां झिनिगू शहर बिल।
 64 थुकथं इस्राएलीतयसं लेवीतयूत थुपिं शहरत व उकिया पशु ज्वयेगु थायूतनापं बिल।
 65 च्वय् च्वयातःगु शहरत यहूदा, शिमियोन व बेन्यामीन कुलया इलाकां इमित ब्यूगु खः।
 66 कहातया छुं वंशतयूत एफ्राइम कुलया इलाकां छुं शहरत ब्यूगु खः।
 67 इमित एफ्राइमया पहाडी देशय् शकेम (छगू शरण नगर) गेजेर,
 68 योक्माम, बेथ-होरोन,
 69 अय्यालोन व गात-रिम्मोन, उकिया पशु ज्वयेगु थायूतनापं बिल।
 70 मनशशेया बच्छि कुलया इलाकां इस्राएलीतयसं आनेर व बिलाम, उकिया पशु ज्वयेगु थायूतनापं कहातया ल्यं दुगु वंशतयूत बिल।
 71 गेशोर्नीतयूत थुपिं शहरत उकिया जःखः च्वंगु पशु ज्वयेगु थायूतनापं ब्यूगु खः। मनशशेया बच्छि कुलया इलाकां बाशानय् गोलान व अस्तारोत।
 72 इस्साखारया इलाकां-केदेश, दाबरत,
 73 रामोत व अनेम।
 74 आशेरया इलाकां-माशाल, अब्दोन,
 75 हकोक व रहोब।
 76 नप्तालीया इलाकां-गालील्य केदेश, हम्मोन व किर्यातेम।
 77 मरारीतयूत (लेवीतयू ल्यंदुपिन्त) पशु ज्वयेगु थायूतनापं थुपिं शहरत बिल-जबूलूनया इलाकां-योक्माम, कर्तह, रिम्मोनी व तबोर।
 78 रुबेनया इलाकां यरीहोया पुर्बय् यर्दनया उखे मरुभूमिइ दुगु बेसेर, यहसाह,
 79 कदेमोत व मेपात।
 80 गादया इलाकां गिलादय् रामोत, महनोम,
 81 हेशबोन व याजेर।

7

इस्साखारया सन्तान

- 1 इस्साखारया प्यमह कायूपिं दु। इमिगु नां तोला, पूवा, याशब व शिमोन खः।
 2 तोलाया कायूपिं – उज्जी, रपायाह, यरीएल, यहमै, यिब्साम व शमूएल खः।
 इपिं सकलै थथःगु परिवारया नायः व बहादुर सिपाइँत खः। दाऊद जुजुया पालय् इमि परिवारय् २२,६०० म्ह मनूत दु।
 3 उज्जीया कायू यिज्यहि खः। यिज्यहिया कायूपिं – मिखाएल, ओबदिया, योएल व यिशयाह खः। इपिं न्यामहं हे नायःत खः।
 4 इमिगु वंशावलीकथं इमिके ३६,००० म्ह सिपाइँत दु। इमिगु परिवार तःधं छायाधाःसा इमि यक्व मिस्त व मस्त दु।
 5 वंशावलीकथं इस्साखारया फुक्क वंशय् ८७,००० म्ह बल्लाःपिं सिपाइँत दु।

बेन्यामीनया सन्तान

- 6 बेन्यामीनया स्वमह कायूपिं – बेला, बेकेर व येदीएल खः।
 7 बेलाया न्यामह कायूपिं दु। इमिगु नां यसम्बोन, उज्जी, उज्जीएल, यरीमोत व ईरी खः। इपिं थथःगु परिवारयापिं मू मनूत खः।
 इमिगु वंशावलीकथं इमिके २२,०३४ म्ह सिपाइँत दु।

* 6:57 ६:५७ गन्ती ३५:९-१५

8 बेकेरया कायपि – जमीरा, योआश, एजीएजर, एल्योएनै, ओप्पी, यरेमोत, अबिया, अनातोत व आलेमत खः। इपि सकलें बेकेरया कायपि खः।

9 इमिगु वंशावलीया धलखय् परिवार परिवारयापि नायःत व २०,२०० म्ह सिपाइँत च्वयातःगु दु।

10 येदीएलया काय् बिल्हान खः। बिल्हानया कायपि – येऊश, बेन्यामीन, एहूद, केनाना, जेतान, तशीश व अहीशहर खः।

11 थुपि सकलें येदीएलया कायपि थःथः परिवारया मू मनूत खः।

इमिके १७,२०० म्ह सिपाइँत दु। इपि सकलें सेनानाप लडाइँलय् वनेत तयार दु।

12 शुप्पी व हुप्पीत इरया सन्तान खः, अले हशीत अहेरया सन्तान खः।

नप्तालीया सन्तान

13 नप्तालीया कायपि – यहसेल, गुनी, येसेर व शिल्लेम खः। थुपि बिल्हाया सन्तान खः।

मनश्शेया सन्तान

14 थुपि मनश्शेया सन्तान खः – मनश्शेया मथ्याःम्ह अरामी कलाःपाखें अस्रीएल धाःम्ह काय् दु। इमि माकीर धाःम्ह काय्यं दु। माकीर गिलादया बाः खः।

15 माकीर हुप्पी व शुप्पीतय् छम्ह मिसालिसें ब्याहा यात। माकीरया केहेंया नां माका खः। वया मेम्ह सन्तानया नां सलोफाद खः। सलोफादया म्हायपि जक दु।

16 माकीरया कलाः माकाया छम्ह काय् दु। माकां वयागु नां पेश तल। पेशया किजाया नां शेरेश खः। शेरेशया कायपि – ऊलाम व राकेम खः।

17 ऊलामया काय् बदान खः।

थुपि गिलादया सन्तान खः। गिलाद माकीरया काय् मनश्शेया छय् खः।

18 गिलादया केहें हम्मोलेकेतया कायपि – ईशोद, अबीएजर व महला खः।

19 शमीदाया कायपि – अहियन, शकेम, लिखी व अनीआम खः।

एफ्राइमया सन्तान

20 एफ्राइमया सन्तान थुपि खः। एफ्राइमया काय् शूतेहल खः। शूतेहलया काय् बेरद खः। बेरदया काय् तहत खः। तहतया काय् एलादा खः। एलादाया काय् तहत खः।

21 तहतया काय् जाबाद खः। जाबादया काय् शूतेहल खः। एफ्राइमया मेपि कायपि – एसेर व एलादयात गादयापि मनूतय्यं इमि सा द्रुहं खुयाकायेत वंबलय् स्यानाबिल।

22 अथे जुयाः इमि बाः एफ्राइम तःन्हू तक इमिगु लागि नुगः मछिका च्वन। अले वयात ह्येकेत वयाः थःथितित वल।

23 अनंलि एफ्राइम थः कलाःलिसे घन। अले वया कलाःया प्वाथय् दत। वं छम्ह काय् बुइकल। थःगु परिवारय् विपत्ति वःगु जुयाः एफ्राइमं उम्ह काय्या नां बरीआ धकाः तल।

24 वया शेरह धाःम्ह छम्ह म्हाय् दु। शेरहं क्वय् व च्वय्च्वंगु बेथ-होरोन अले उज्जेन-शेरह शहरयात पलिस्था यात।

25 रपाह एफ्राइमया काय् खः। रेशेप रपाहया काय् खः। तेलह रेशेपया काय् खः। तहन तेलहया काय् खः।

26 लादान तहनया काय् खः। अम्मीहद लादानया काय् खः। एलीशामा अम्मीहदया काय् खः।

27 नून एलीशामाया काय् खः। यहोशू नूनया काय् खः।*

28 इमिगु देश व इपि च्वनीगु थाय् बेथेल व उकिया जःखः च्वंगु शहर अले पुर्वय् नारान व पच्छिमय् गेजेर व उकिया जःखः च्वंगु शहर, हानं उत्तरय् शकेम व उकिया जःखः च्वंगु शहर, अय्याह व उकिया जःखः च्वंगु शहर तक खः।

29 मनश्शेया इलाकाया सिमानाय् बेथ-शान, तानाक, मगिदो व डदोर शहर उमिगु जःखः च्वंगु गां दु। थुपि शहरय् इस्राएलया काय् योसेफया सन्तान च्वनीगु खः।

आशेरया सन्तान

30 आशेरया कायपि – यिम्ना, यिशवा, यिशवी व बरीआ खः। इमि केहें सेरह खः।

31 बरीआया कायपि – हेबेर व मल्कीएल खः। मल्कीएल बिर्जेतया बाः खः।

32 हेबेर, यप्लेत, शोमेर, होताम व इमि केहें शूअया बाः खः।

33 यप्लेतया कायपि – पासक, बिम्हाल व अश्वात खः। थुपि यप्लेतया कायपि खः।

34 शोमेरया कायपि – अही, रोहगा, हब्बा व अराम खः।

35 वया किजा हेलेमया कायपि – सोपह, यिम्न, शेलेश व आमाल खः।

36 सोपहया कायपि – सूह, हर्नेपर, शूआल, बरी, यिम्राह,

37 बेसेर, होद, शामा, शिल्शा, यिन्नान व बीरा खः।

38 येतेरया कायपि – यपुन्ने, पिस्पा व अरा खः।

39 उल्लाया कायपि – आरा, हन्नीएल व रिसिया खः।

40 थुपि सकलें आशेरया सन्तान खः। इपि परिवार परिवारया नायः, ल्ययातःपि मनूत व बहादुर सिपाईत खः। अले तःधंपि नायःत खः। वंशावलीकथं इमिके २६,००० म्ह सिपाई दु।

8

बेन्यामीनया वंशावली

- 1 बेन्यामीनया न्हापां बूम्ह काय बेला, माइलाम्ह काय अशबेल, साईलाम्ह काय अहरह,
- 2 काहिलाम्ह काय नोहा व चिधिकःम्ह काय रफा खः।
- 3 बेलाया कायपि – अद्गर, गेरा, अबीहद,
- 4 अबीश, नामान, अहोह,
- 5 गेरा, शपूपान व हराम खः।
- 6 एहदया कायपि थुपि खः – (थुपि गेबायापि मनूतय् पुर्खातय् परिवारया नायःत खः, अले इमित ज्वनाः मानहतय् यंकूगु खः।)
- 7 नामान, अहियाह व गेरा खः। इमित जबरजस्ती मानहतय् यंकूबलय् गेरा इमि न्ह्यलुवाः जुयाः वंगु खः। व उज्जा व अहीहदया बाः खः।
- 8 सहरेमं थः कलाःपि हुशीम व बारायात पार बिल। लिपा मोआब देशय् च्वनाच्चंबलय् वया न्हय्म्ह कायपि दत।
- 9 वया न्हम्ह कलाः होडेशपाखें दुपि थुपि न्हय्म्ह कायपिनिगु नां– योबाब, सिबिअ, मेशा, मल्काम,
- 10 यूस, साकिया व मिर्मा खः।
- सहरेमया थुपि कायपि – सकलें थथःगु परिवारया मू मनूत खः।
- 11 हुशीमपाखें सहरेमया निम्ह कायपि – अहीतूब व एल्पाल दत।
- 12 एल्पालया कायपि – एबेर, मिशाम व शेमेद खः। शमेद ओनो व लोद शहर अले उकिया नापनापं च्वंगु गां पलिस्था याःगु खः।
- 13 बरीआ व शेमा नं एल्पालया कायपि खः। इपि अय्यालोनय् च्वंपिनिगु परिवार परिवारया नायःत खः। इमिसं गातय् च्वंपि मनूतयत् ख्यानाछ्वःगु खः।
- 14 बरीआया कायपि – अहियो, शाशक, यरेमोत,
- 15 जबदियाह, आराद, एदेर,
- 16 मिखाएल, यिश्पा व योहा खः।
- 17 एल्पालया कायपि – जबदियाह, मशुल्लाम, हिज्की, हेबेर,
- 18 यिश्मैर, यिज्लीअ व योबाब खः।
- 19 शिमीया कायपि – याकीम, जिक्की, जब्दी,
- 20 एलीएनै, सिल्लतै, एलीएल,
- 21 अदायाह, बरायाह व शिप्नात खः।
- 22 शाशकया कायपि – यिश्पान, एबेर, एलीएल,
- 23 अब्दोन, जिक्की, हानान,
- 24 हनन्याह, एलाम, अन्तोतियाह,
- 25 यिपदिया व पनूएल खः।
- 26 यरोहामया कायपि – शम्शैर, शहर्याह, अतल्याह,
- 27 यारेश्याह, एलिया व जिक्की खः।
- 28 थुपि सकलें थथःगु परिवारया मू मनूत खः। वंशावलीइ इमिगु नां च्वयातःगु दु। इपि सकलें यरुशलेमय् च्वंपि खः।
- 29 यीएलं गिबोन शहर पलिस्था यात। अले अन च्वन। वया कलाःया नां माका खः।
- 30 वया तःधिकःम्ह कायया नां अब्दोन खः।
- वया मेपि कायपि – सूर, कीश, बाल, नेर, नादाब,
- 31 गदोर, अहियो, जेकेर व मिक्लोत खः।
- 32 मिक्लोत धाःसा शिमाहया बाः खः। इपि यरुशलेमय् थःथितिपिनि सत्तीक च्वनीगु खः।

जुजु शाऊलया वंशावली

- 33 नेर कीशया बाः खः। कीश शाऊलया बाः खः। अले शाऊल जोनाथन, मल्कीशूअ, अबीनादाब व एशबालया बाः खः।
- 34 जोनाथनया काय मरीब्बाल खः। मरीब्बाल मीकाया बाः खः।
- 35 मीकाया कायपि – पीतोन, मेलेक, तारे व आहाज खः।
- 36 आहाज यहोअदाया बाः खः। यहोअदा आलेमेत, अज्मावेत व जिप्पीया बाः खः। जिप्पी मोसया बाः खः।
- 37 मोस बिनेया बाः खः। रफाह बिनेया काय खः। एलासा रफाहया काय खः। अले आसेल एलासाया काय खः।

- 38 आसेलया खुम्ह कायपिनिगु नां अञ्जीकाम, बोकूरु, इश्माएल, शार्याह, ओबदिया व हानान खः।
 39 आसेलया किजा एशोक खः। एशोकया स्वम्ह कायपि दु। एशोकया न्हापां बूमह काय ऊलाम, माइलाम्हा काय येऊश व चिधिकःम्ह काय एलीपिलेत खः।
 40 ऊलामया कायपि – वीर सिपाई व धनुष वाण बांलाःक कयके सःपि खः। इमि छय-छुइपि मुक्कं सछि व नेयम्ह दु। थुपि सकलें बेन्यामीन कुलयापि मनूत खः।

9

1 थुकथं सकल इस्त्राएलीतयगु नां इस्त्राएलया जुजुपिनिगु इतिहासय् दुगु वंशावलीया धलखय च्वल।

ज्वनायंकूपि यरुशलेमय् लिहां वःगु

यहूदायापि मनूतयत् थःगु विश्वासघातं यानाः बेबिलोनय् ज्वना यंकल।

2 ज्वना यंकुगु थासं लिहां वयाः थथःगु शहरय् दुगु थथःगु सम्पत्तिइ दकलय् न्हापां च्वपि इस्त्राएलीत, पुजाहारीत, लेवीत व देगलय् सेवा याइपि मनूत खः।

3 यरुशलेमय् च्वंवःपि यहूदा, बेन्यामीनी, एफ्राइम व मनश्शेया कुलयापि थुपि खः –

4 अम्मीहूदा काय उतै। अम्मीहूद ओम्रीया काय व इम्रीया छय, बानीया छुइ खः। बानी फारेसया सन्तान खः।

5 यरुशलेमय् च्वंपि शीलानीत थुपि खः – न्हापां बूमह असायाह व वया कायपि।

6 यरुशलेमय् च्वंवःपि जेरहारी थुपि खः – यीएल। फुकक यानाः यहूदा कुलयापि ६९० परिवार लिहां वल।

7 यरुशलेमय् च्वंवःपि बेन्यामीनीत थुपि खः – सल्लु, व मशुल्लामया काय, होदबियाया छय, व हस्सेनुअया छुइ खः।

8 यरोहामया काय यिब्नियाह अले मिक्रीया छय, उज्जीया काय एलाह। अले शपत्याहया काय, रूएलया छय व यिब्नियाया छुइ मशुल्लाम।

9 बेन्यामीनया वंशावलीकथं यरुशलेमय् इमि ९५६ म्ह मनू दु। इपि सकलें थथःगु परिवारया मू मनूत खः।

लिहांवःपि पुजाहारीत

10 यरुशलेमय् च्वंवःपि पुजाहारीत थुपि खः – यदायाह, यहोयारीब, याकीन,

11 अजर्याह हिल्कियाहया काय खः, हिल्कियाह मशुल्लामया काय खः, मशुल्लाम सादोकया काय खः। सादोक मरायोतया काय खः। मरायोत परमेश्वरया देगः स्वइम्ह अहीतूबया काय खः।

12 यरोहामया काय अदायाह, यरोहाम पशहरया काय व मल्कियाहया छय खः। अले अदीएलया काय मासै, अदीएल यहजेराया काय व मशुल्लामया छय व मशिलेमीतया छुइ खः। मशिलेमीत इमेरया काय खः।

13 अन १,७६० म्ह पुजाहारी दु। इपि थःथः परिवारया नायः खः। इपि परमेश्वरया देगलय् ज्या यायेफुपि मनूत खः।

लिहांवःपि लेवीत

14 लिहांवःपि लेवीत थुपि खः – हश्शूबया काय शमायाह, हश्शूब अञ्जीकामया काय खः, अञ्जीकाम हशब्ब्याहया काय खः। हशब्ब्याह मरारीया सन्तान खः।

15 अले बक्बक्कर, हारेश, गालाल, व मीकाया काय मत्तन्याह, मीका जिक्कीया काय खः। जिक्की आसापया काय खः।

16 अले शमायाहया काय ओबदिया, शमायाहया गालालया काय व यदतूनया छय खः। अले आसाया काय बैरेक्याह, आसा एल्कानाया छय खः, एल्काना नतोपातीतय् शहरया इलाकाय् च्वनीगु खः।

17 यरुशलेमय् ध्वाखा पिवाःत लिहांवःपि थुपि खः – शल्लूम, अक्कूब, तल्मोन, अहीमन व इमि किजापि। इमि दाजु शल्लूम नायः खः।

18 थुबलय् तक व देगःया पुर्बपाखे च्वंगु जुजुया ध्वाखाय् पिवाः खः। इपि लेवीतय् छाउनीया लुखा पिवाःत खः।

19 कोरिया काय शल्लूम, कोरि कोरह वंशयाम्हा एब्यासापया सन्तान खः। कोरह वंशयापिनिगु ज्या नापलायेगु पालया मू ध्वाखाय् पिवाच्वनेगु खः। इमि पुर्खापिन्सं नं अथे हे परमप्रभु च्वनादीगु पवित्र पालया ध्वाखाय् पिवाच्वनेगु ज्या याःगु खः।

20 न्हापा छगू इलय् एलाजारया काय पीनहास इमिगु ज्या स्वइम्ह हाकिम खः। परमप्रभु वनापं दी।

21 मेशेलेम्याहया काय जकरिया नापलायेगु पालया ध्वाखा पिवाः खः।

22 २१२ म्ह मनूयात देगःया ध्वाखा पिवाःया ज्या यायेत ल्यःगु खः। इमिगु नां गांगाया नां वंशावलीया धलखय च्वःगु दु। इमि पुर्खायात अज्याःगु विश्वास बहःगु ज्या यायेत दाऊद व अगमवक्ता शमूएल ल्यःगु खः।

23 नापलायेगु पालया ध्वाखाय् पिवाः च्वनेगु ज्या इमिगु व इमि सन्तानयागु खः।

24 ध्वाखा पिवाःत पुर्ब, पश्चिम, उत्तर व दच्छिन प्यखेरं दु।

25 अले इमि थःथितित थथःगु गामं न्हयन्हु लिपा पालंपाः इपिनापं च्वनेत वयेमाः।

26 प्यम्ह मू पिवाः च्वनिपि मनूत नं लेवीत जुइगु। परमेश्वरयागु देगःया क्वथा व सम्पत्ति इमिगु जिम्माय् खः।

27 चान्हय् इपि परमेश्वरया देगःया लिक्क च्वनीगु खः। छायाःसा देगःया रक्षा यायेगु व सुथ पतिक देगःया ध्वाखात चाय्केगु ज्या इमिगु खः।

- 28 छुं मेपि लेवीतयगु जिम्माय् देगलय् छ्यलिगु थलबल दु। इमिसं थलबल पित यंकीबलय् ल्याः खानाबीगु अले ल्याः खानाः लित काइगु।
- 29 मेपि ध्वाखा पिवाःतयगु जिम्माय् मेगु सामान, छुचुं, दाखमघ, जैतूनया चिकं, गुँगू व मसला दु।
- 30 छुं पुजाहारीतयसं मसला ल्वाक छ्यायेगु ज्या याइगु।
- 31 कोरह वंशयाम्ह शल्लूमया तःधिकःम्ह काय् लेवी मत्तित्याहया ज्या देछाया मरि छुइगु खः।
- 32 इमि कोरह वंशयापिं छुं दाजुकिजापिनिगु ज्या विश्रामबार पतिकं छायेहःगु मरि तयातःगु तेबिलय् मरि तयार यायेगु खः।
- 33 म्ये हालीपिं व बाजं थाइपिं लेवीत गुपिं लेवीतय् परिवारया नायःत खः। इमिगु लागि अलग यानातःगु क्वथाय् च्वनीगु। इमिसं छुं नं ज्या याये म्वाः, छायाःसा इमित चान्हय् नं न्हिनय् नं ज्या यायेत सःतिगु।
- 34 इपिं सकलें परिवार परिवारयापिं नायःत खः। इमिगु नां इमिगु वंशावलीया धलखय् च्वयातःगु दु। इपिं यरूशलेमय् च्वनीगु खः।

जुजु शाऊलया पुर्खा व सन्तान

- 35 गिबोन शहर पलिस्था याःम्ह यीएल गिबोनय् च्वनीगु खः। वया कलाःया नां माका खः।
- 36 वया तःधिकःम्ह काय् अब्दोन व मेपिं काय्पिं – सूर, कीश, बाल, नेर, नादाब,
- 37 गदोर, अहियो, जकरिया व मिक्लोत खः।
- 38 मिक्लोत शिमामया बाः खः। इपिं नं यरूशलेमय् थःथितितय् लिक्क च्वनीगु।
- 39 नेर कीशया बाः खः, अले कीश शाऊलया बाः खः। शाऊल जोनाथन, मल्कीशूअ, अबीनादाब व एषबालया बाः खः।
- 40 जोनाथन मरीब्बालया बाः व मरीब्बाल मीकाया बाः खः।
- 41 मीकाया पेम्ह काय्पिं दु। इमिगु नां पीतोन, मेलेक, तहै व आहाज खः।
- 42 आहाज यादाहया बाः खः, अले यादाहया स्वम्ह काय्पिं दु। इमिगु नां आलेमेत, अज्मावेत व जिम्री खः। जिम्री मोसया बाः खः।
- 43 मोस बेनेया बाः, बेने रपायाहया बाः, रपायाह एलासाया बाः व एलासा आसेलया बाः खः।
- 44 आसेलया खुम्ह काय्पिं दु – इमिगु नां अज्जीकाम, बोकरू इश्माएल, शार्याह, ओबदिया व हानान खः। थुपिं सकलें आसेलया काय्पिं खः।

10

शाऊल व वया काय्पिं सीगु

१ शमू ३१:१-१३

- 1 पलिशतीतयसं इस्राएलयापिं मन्तयत्त हमला यात। इस्राएलयापिं मन्त पलिशतीतपाखें बिस्त्युं वन। पलिशतीतयसं गिल्बो डाँडाय् यक्व इस्राएलीतयत्त स्यात।
- 2 पलिशतीतयसं शाऊल व वया काय्पिन्त लित्तुलिल। अले वया स्वम्ह काय्पिं जोनाथन, अबीनादाब व मल्कीशूअयात स्यात।
- 3 शाऊलया प्यखेरं ग्यानपुक लडाईं जुल। वयागु म्हय शत्रुया वाण लात अले व घाःपाः जुल।
- 4 शाऊलं थः हतियार क्वबिम्ह मनूयात धाल, “थुपिं परमेश्वरयात मानय् मयाइपिं पलिशतीतयसं वयाः जितः बांमलाःगु व्यवहार याये न्ह्यः छंगु तरवारं जितः स्या।”
- तर वया हतियार क्वबिम्ह मन् अथे यायेत गयात। उकिं शाऊलं थःम्हं हे तरवारं लिक्कयाः थःत स्यात।
- 5 शाऊल सीगु खनाः हतियार क्वबिम्हयसिनं नं थःम्हं थःत स्यात।
- 6 थुकथं शाऊल व वया स्वम्ह काय्पिं सित। शाऊलया फुक्क घराना छक्कलं हे सित।
- 7 यिजरेलया ब्यासिइ च्वपिं इस्राएलयापिं फुक्क मन्तयसं थः सेना बिस्त्युं वंगु अले शाऊल व वया काय्पिं सीगु खनाः इपिं नं थथःगु शहर त्वःताः बिस्त्युं वन। पलिशतीत इमिसं त्वःताः वंगु उपिं शहरय् च्ववल।
- 8 कन्हय् खुन्हु पलिशतीत इस्राएलयापिं मन्तय् सीपिं मन्तयगु सामान काःवल। इमिसं शाऊलयागु व वया काय्पिनिगु सीम्ह गिल्बो डाँडाय् लुइकल।
- 9 इमिसं शाऊलयात नांगा यात। इमिसं वयागु छ्यं ध्यनाकाल। वयागु ल्वाभः नं काल। अनंलि इमिसं थःगु देश न्यकं थः घःत व मन्तयत्त सुचं बीत दूतत छवल।
- 10 इमिसं शाऊलया ल्वाभः थः घःयागु देगलय् तल। वया छ्यं धाःसा दागोनया देगलय् नकिं तानाः यख्खायाबिल।
- 11 पलिशतीतयसं शाऊलयात छु छु याःगु व फुक्क खँ याबेश-गिलादयापिं मन्तयसं न्यन।
- 12 अले इमि वीर वीर मन्त शाऊल व वया काय्पिनिगु सीम्ह काःवन। इमिसं इमिगु सीम्ह याबेशय् हयाः अन स्वसिमाया क्वय् थुनाबिल। अले इपिं न्हयन्हु तक छुं मनसैं दुखं च्वन।
- 13 परमप्रभु प्रति विश्वास बहःम्ह मज्गुलि शाऊल सित। छायाःसा वं यागु आज्ञा पालन मयाः। हानं वं सीम्ह मनूया आत्मालिसैं खँल्हाबल्हा याइम्ह मिसायाके सल्लाह काःगु खः।

14 वं परमप्रभुयाके सल्लाह मकाः। उकिं परमप्रभुं वयात स्यानाः देश यिशैया काय् दाऊदयात बियादिल।

11

दाऊदयात इस्राएलयाम्ह जुजु ल्यःगु

२ शम् ५:१-३

- 1 इस्राएलयापिं सकल मनूत हेब्रोणय् दाऊदयाथाय् मुंवयाः वयात थथे धाल, “जिपिं छिगु हे ला व हि खः।
- 2 न्हापा शाऊल जुजु जुयाच्चंबलय् नं छि लडाईलय् जिमि सिपाईतय् न्ह्यलुवाः जुयादीगु खः। अले परमप्रभु छिकपिनि परमेश्वरं छितः थथे धयादिल, ‘छ जिम्ह मनूतय् जवाः व शासक जुइ।’ ”
- 3 इस्राएलयापिं सकल थकालित हेब्रोणय् जुजु दाऊदयाथाय् वल। दाऊदं इपिलिसें परमप्रभुया न्ह्यःने बाचा चिन। परमप्रभुं शम्पूल्या म्हुतुं धयादीगु थें हे इमिसं दाऊदयात इस्राएलया जुजु अभिषेक यात।

दाऊदं यरूशलेम त्याकूगु

२ शम् ५:६-१०

- 4 दाऊद जुजु व सकल इस्राएलीत वनाः यरूशलेम शहरय् हमला यात। उबलय् यरूशलेम शहरयात यबूस धाइगु खः। उबलय् अन यबूसीत च्वनाच्चंगु खः।
- 5 यबूसीतय्सं दाऊदयात धाल, “छ थ्व शहरय् गुबलें दुहां वये फइ मखु!” तर दाऊदं इमिगु सियोनया किल्ला त्याका काल। उकिं मनूतय्सं व शहरयात “दाऊदया शहर” धाल।
- 6 दाऊदं धाल, “यबूसीतय्त दकलय् न्हापा हमला याइम्ह मनु सेनापति जुइ।” सरूयाहया काय् योआबं दकलय् न्हापा यबूसीतय्त हमला यात अले व सेनापति जुल।
- 7 दाऊद वनाः किल्लाय् च्वंगु जुयाः उकियात “दाऊदया शहर” धयाहल।
- 8 डाँडाया पुर्बाखाे चा जायकाः माथं वंकाः तःगु थासय् शुरू यानाः वं शहर दयकल। योआबं शहरयागु ल्यं दुगु ब्व दयकल।
- 9 अले दाऊद झन झन बल्लानावन। छायाःसा दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभु वलिसे दी।

दाऊदया बहादुर सिपाईत

२ शम् २३:८-३९

- 10 सकल इस्राएलीतलिसें मिलय् जुयाः परमप्रभुयागु बचंकथं दाऊदयात इस्राएल न्यंकयाम्ह जुजु दयकेत व वयागु राज्य बल्लाकेत ग्वाहालि ब्यूपिं बहादुर सिपाईतय् नायः थुपिं हे खः –
- 11 हकमोनी याशोबाम। याशोबाम नांजाःपिं स्वम्हयसिया नायः खः। छगू लडाईलय् वं याकचां हे स्वसःम्हयसित भालां स्याःगु खः।
- 12 वया लिपा अहोही दौदैया काय् एलाजार। व स्वम्ह बहादुर सिपाईत मध्ये छम्ह खः।
- 13 व पास-दम्मीमय् दाऊदलिसे दु। अन तछवया छगू बुँइ पलिशतीत लडाईं यायेत मुंगु खः।
- 14 मनूत पलिशतीतय् न्ह्यःनं बिस्युं वन तर दाऊद अले व जक बुँया दथुइ दनाः ल्वानाच्चन। अले उगु बुँयात बचय् यानाः इमिसं पलिशतीतय्त बुकल। थुकथं परमप्रभुं इस्राएलीतय्त त्याकादिल।
- 15 स्विम्ह सिपाईत मध्ये तसकं नांजाःपिं स्वम्ह अदुल्लामया गुफाया लिक्क लाःगु ल्वहँतय् दाऊदयाथाय् क्वहां वन। पलिशतीत रपाईमया ब्यासिइ छाउनी दयकाच्चनाच्चंगु खः।
- 16 उबलय् दाऊद किल्लाय् दु। अले उबलय् बेथलेहेम कब्जा यानाः छपुचः पलिशती सिपाईत अन च्वनाच्चंगु खः।
- 17 दाऊद तसकं प्याः चाःगुलि तःसलं धाल, “सुनां जितः बेथलेहेमया ध्वाखाया लिक्क च्वंगु तुंथिं लः त्वंकी?”
- 18 अले उपिं स्वम्ह बहादुर सिपाईत पलिशतीतय् दथुं दुहां वनाः बेथलेहेमया ध्वाखाया लिक्क च्वंगु तुंथिं लः कयाः दाऊदयाथाय् हल। तर दाऊदं व लः त्वने मखु धाल। अले परमप्रभुया न्ह्यःने व लः प्वंकाः वं थथे धाल,
- 19 “छु जिं थुपिं मनूतयगु हि त्वनेगु ला? परमेश्वरं जितः थज्याःगु ज्या यायेत पनादीमा। थुमिसं थ्व लः थःगु ज्यान पानाः हःगु खः।” उकिं वं व लः त्वने मखु धाल।
- थुपिं स्वम्ह बहादुर सिपाईतय्सं अज्याःगु तःधंगु ज्या याःगु खः।
- 20 योआबया किजा अबीशै उपिं स्वम्हयसिया नायः खः। छकः वं भालां स्वसःम्हयसित स्यात अले थुकथं व उपिं स्वम्ह थें हे नांजाःम्ह मनु जुल।
- 21 उपिं स्वम्ह स्वयाः व यक्व नांजाःम्ह जुयाः इमि नायः जुल, तर व उपिं स्वम्ह मध्ये छम्ह मजू।
- 22 यहोयादाया काय् कब्सेलयाम्ह बनायाह बहादुर ज्या याःम्ह छम्ह बहादुर सिपाई खः। मोआबयापिं निम्ह दकलय् ल्वायेसःपिं सिपाईतय्त स्याःम्ह व हे खः। छकः च्वापु गायाच्चंबलय् वं छगू गालय् क्वहां वनाः छम्ह सिंहयात स्यानाबिल।
- 23 वं निगूत्या मिटर तःधीम्ह छम्ह मिश्रीयात नं स्यात। उम्ह मिश्रीया ल्हातय् तसकं ताहाकःगु व तःपुगु भाला दु। बनायाहं ल्हातय् छपु तःपुगु कथि कयाः वयात हमला यात। वं मिश्रीया ल्हातं भाला लाकाकाल। अले उकिं हे वयात स्यानाबिल।
- 24 यहोयादाया काय् बनायाहं अज्याःगु तःधंगु ज्या याःगु खः। व उपिं स्वम्ह बहादुर सिपाईत थें हे नांजाःम्ह सिपाई जुल।

25 उपिं स्विमह मनु स्वयाः वयात यक्व इज्जत दत। तर व स्वमह मध्ये छमह मजू। वयात दाऊदं थः अडूगरक्षकतय् नायः ल्यल।

- 26 वया बहादुर सिपाइँत थुपि हे खः — योआबया किजा असाहेल, बेथलेहेमयाम्ह दोदैया काय् एल्हानान,
- 27 हारोदी शम्मोत, पेलोनी हेलेस,
- 28 तकोयाम्ह इक्केशया काय् ईरा, अनातोतयाम्ह अबीएजेर,
- 29 हशाती सिब्वकै, अहोही ईलै,
- 30 नतोपाती महैरै, नतोपाती बानया काय् हेलेद,
- 31 बेन्यामीनपाखें गिबाया रीबिया काय् इथै, पिरातोनी बनायाह,
- 32 गाशया खुसिचाया लिक्क च्वमह ह्रै, अर्बाती, अबीएल,
- 33 बहरीमी अज्मावेत, शाल्बोनी एल्याहबा,
- 34 गीजोनी हाशेमया काय्पिं, हरारी शागेया काय् जोनाथन,
- 35 हरारी साकारया काय् अहीआम, ऊरया काय् एलीपाल,
- 36 मकेराती हेपेर, पेलोनी अहियाह,
- 37 कर्मेलया हेस्रो, एज्बैया काय् नौरै,
- 38 नातानया किजा योएल, हग्रीया काय् मिभार,
- 39 अम्मोनी सेलेक, बेरोती नहरै गुमह सस्याहया काय् योआबया त्वाभः ज्वनीमह खः।
- 40 यित्री ईरा, यित्री गारेब,
- 41 हिन्ती उरियाह, अहलैया काय् जाबाद,
- 42 स्विमह मिजंतनापं स्बेनी शीजाया काय् अदीना। अदीना स्बेनीतय् छमह नायः खः।
- 43 माकाया काय् हानान, मित्नी योशापात,
- 44 अस्तेराती उज्जीया, अरोएर्यामह होतामया काय्पिं शमा व यीएल,
- 45 शिग्रीया काय् येदीएल, वया किजा तिजी योहा,
- 46 महाबी एलीएल, एलनामया काय्पिं यरबि व योशब्याह, मोआबी यित्मा,
- 47 एलीएल, ओबेद व मेजोबी यासीएल।

12

दाऊदनापं मिलय् जूवःपिं बहादुर सिपाइँत

1 कीशया काय् शाऊलपाखें दाऊद बिस्सुं जूबलय् सिक्लंग शहरय् वनापं मिलय् जूवःपिं बहादुर सिपाइँत थुपि खः — इपिं दाऊदयात लडाइँलय् ग्वाहालि ब्यूपिं बहादुर सिपाइँत मध्येयापिं खः।

2 इमिसं जव व खव ल्हातं धनुष वाण कय्के फु। अथे हे थुमिसं जव व खव ल्हाः छ्यलाः कप्तांचां ल्वहँ कय्के फु। इपिं बेन्यामीन कुलयापिं शाऊलया थःथिति खः।

3 इमि नायः गिबियाती शेमाहया काय्पिं अहीएजेर व वया ल्युयाम्ह योआश खः। अले अज्मावेतया काय्पिं यजीएल व पलेत, बराकाह व अनातोती येह,

4 गिबोनी यिशमायाह, (यिशमायाह स्विमह बहादुर मध्ये छमह बहादुर व स्विमहयूसिया नायः खः)

5 यर्मिया, यहासेल, योहानान, व गदेराती योजाबाद, एलूजै, यरीमोत, बाल्याह, शमरयाह, हारूपी शपत्याह,

6 एल्काना, यिशयाह, अज्जेल, कोरह वंशयाम्ह योएजेर व याशोबाम,

7 गदोरया यरोहामया काय्पिं योएलह व जबदियाह खः।

8 गाद कुलयापिं छुं मनुत नं मरुभूमिइ दुगु किल्लाय् दाऊदनापं मिलय् जूवल। इपिं लडाइँया लागि तालिम कयातःपिं सिपाइँत खः। इमिसं भाला व ढाल बांलाक चले याये सः। इमिगु ख्वाः सिंहयागु ख्वाः थें च्वं, अले पहाड पहाडय् चल्ला थें ब्वाँय् वने फु।

9 एसेर इमि नायः खः, निम्हमह ओबदिया, स्वमहमह एलिआब,

10 प्यमहमह मिशमन्ना, न्यामहमह यर्मिया,

11 खुमहमह अतै, न्हयमहमह एजीएल,

12 च्यामहमह योहानान, गुमहमह एल्जाबाद,

13 झिमहमह यर्मिया व झिंछमहमह मकबन्ने खः।

14 थुपिं गादीत सेनाया कप्तानत खः। इपिं मध्ये दकले चिधंमह सिपाइँ सछिमह सिपाइँति ग्यं। इपिं मध्ये दकले तःधंमह सिपाइँत दूःछिमह सिपाइँति ग्यं।

15 न्हापांगु दँया न्हापांगु लाय् यर्दन खुसिइ सिथ सिथ तक हे लः जाया वःबलय् इमिसं खुसि छिल। अले खुसिया पुर्ब व पच्छिमया ब्यासि-ब्यासिइ च्वंपिं मनुतयत् लिनाछवत।

16 छकः बेन्यामीन व यहदा कुलयापि छपुचः मनूत दाऊद दुगु किल्लाय वल।

17 इमित नापलायेत दाऊद पिहां वल अले थथे धाल, “छिपि जितः ग्वाहालि बीत पासा जुयाः वयागु खःसा थन छिमित लसकुस दु। तर जि छिमिगु छुं स्यंकागु मदुसां छिमिसं ध्वंलानाः जितः जिम्ह शत्रुतयगु ल्हातय् बीत वयागु खःसा जिमि पुर्खातय् परमेश्वरं थ्व स्वयाः न्याय यानादीमा।”

18 उबलय् हे स्विम्ह मध्येया नायः अमासैयात परमेश्वरया आत्मां हपाःबियादिल। अले वं थथे धाल,
“हे यिशैया काय दाऊद
जिपि छिपाखे दु।

छि ताःलायेमा

छितः ग्वाहालि ब्युपि नं ताःलायेमा,

छाय्धाःसा छिमि परमेश्वरं हे छन्त ग्वाहालि यानादी।”

उकिं दाऊद इमित लसकुस यात। वं इमित सेनाया नायःत दय्कल।

19 दाऊद पलिशतीतनापं मिलय जुयाः शाऊलनापं लडाइँ याः वनाच्चंबलय् मनश्शे कुलयापि छुं सिपाइँत दाऊदयाथाय् बिस्सुं वल। वं पलिशतीतयत् ग्वाहालि धाःसा मयाः, छाय्धाःसा पलिशतीतय् शासकतयसं थज्याःगु सल्लाह यानाः वयात लितछवल,
“थ्वं थः मालिकनापं मिलय जुयाः झीत त्वःताबिल धाःसा झीगु छ्यं ल्यं दइ मखु।”

20 दाऊद सिक्लगय् लिहां वनाच्चंबलय् वयाथाय् बिस्सुं वःपिं मनश्शे कुलयापि सिपाइँत थुपि खः – अदनाह, योजाबाद, येदीएल, मिखाएल, योजाबाद, एलीह व सिल्लतै। थुपि मनश्शेया द्रुःछिम्ह द्रुःछिम्ह सेनाया नायः खः।

21 इमिसं हे हमला याःवइपि शत्रुतलिसे ल्वायेत दाऊदयात ग्वाहालि बिल। छाय्धाःसा इपि सकलें बहादुर सिपाइँत खः, अले सेनाया नायःत जुल।

22 दाऊदयात ग्वाहालि बीत न्हि न्हि यक्व मनूत वया हे च्वन। थुकथं दाऊदयाके परमेश्वरया सेना थें च्वंगु छगू तःधंगु व बल्लाःगु सेना दत।

हेब्रोणय् मेपिं दाऊदलिसे मिलय् जू वःगु

23 परमप्रभुं धयादीगु थें शाऊलया राज्य दाऊदया ल्हातय् बीत हेब्रोणय् ल्वाभः घानाः दाऊदलिसे मिलय् जूवःपिं मनूतयगु ल्याः थथे दु –

24 यहदा कुलं – ढाल व भाला ज्वनातःपिं खद्वः व च्यासः (६,८००) म्ह सिपाइँत लडाइँया लागि वल।

25 शिमियोन कुलं – न्हयेद्वः व सच्छि (७,१००) म्ह लडाइँ यायेफुपिं सिपाइँत लडाइँया लागि वल।

26 लेवी कुलं – प्यद्वः व खुसः (४,६००) म्ह।

27 हारूनया घरानाया नायः यहोयादानापं स्वद्वः व न्हयसः (३,७००) म्ह मिजंत वल,

28 अले छम्ह बहादुर सिपाइँ सादोकनापं वयागु हे परिवारयापि निइनिम्ह नायःत वल।

29 बेन्यामीन कुलं – स्वद्वः (३,०००) म्ह वल। इपि शाऊलया थःथितित खः। उबलय् तक बेन्यामीन कुलयापि आपालं मनूत शाऊलया घराना प्रति वफादार जुयाच्चंगु खः।

30 एफ्राइम कुलं – तसकं बहादुर व थथःगु वंशय् नांजाःपिं निइद्वः व च्यासः (२०,८००) म्ह सिपाइँ वल।

31 दाऊदयात जुजु दय्केत मनश्शेया बच्छि कुलं – झिंच्याद्वः (१८,०००) म्ह मनू वल।

32 इस्साखार कुलं – इस्राएलं छु यायेमाः धकाः स्युपिं अले ईयात थुपिं निइसः (२००) म्ह नायःत व इमिसं धाःथें च्वनिपि इमि थःथितित वल।

33 हानं जबूलून कुलं – लडाइँया लागि तयार जूपिं, फुक्क कथंया ल्वाभः ज्वनातःपिं दाऊद प्रति वफादार नेयद्वः (५०,०००) म्ह सिपाइँ वल।

34 नप्ताली कुलं – द्रुःछि (१,०००) म्ह हाकिमत अले ढाल व भाला ज्वनिपिं स्विन्हयद्वःम्ह सिपाइँ वल।

35 दान कुलं – लडाइँया लागि तयार जूपिं निइच्याद्वः व खुसः (२८,६००) म्ह सिपाइँ वल।

36 अले आशेर कुलं – लडाइँया लागि तयार जूपिं पिइद्वः (४०,०००) म्ह सिपाइँ वल।

37 रुबेन, गाद व यर्दनया पुर्बपाखेया मनश्शेया बच्छि कुलं – फुक्क कथंयागु ल्वाभः ज्वनातःपिं छगू लाख व निइद्वः (१,२०,०००) म्ह सिपाइँ वल।

38 थुपिं सकले सिपाइँत लडाइँया लागि तयार जुयाः दाऊदयात इस्राएल न्यंकयाम्ह जुजु दये हे दय्के धकाः हेब्रोण शहरय् वःगु खः। इस्राएलयापिं मेपिं मनूत नं व हे तातुनां छप्पं जूगु खः।

39 इपिं दाऊदनापं हेब्रोणय् स्वन्हु तक च्वन। इमि थःथितितयसं इमिगु लागि नयेगु व त्वनेगु तयार याःगु खः।

40 इस्साखार, जबूलून व नप्ताली कुलयापिं मनूतयसं नं गधा, ऊँट, खच्चर, व द्रुहंयात क्वबिकाः छुचुं, यःमरि ग्वारा, किसमिस ज्वाँय, दाखमघ, जैतूनया चिकं हल। इमिसं स्यानाः नयेत सा द्रुहं व फैत नं ज्वनावल। इस्राएलयापिं मनूत तसकं लयताः।

13

बाचाया सन् किर्यत-यारीमं लित हःगु

२ शम् ६:१-११

1 दाऊद जुजुं थः फुक्क हाकिमत, थः सेनाया जनरल व कप्तानतनापं सल्लाह यात। दूःछिमह सिपाईतय् पुचःयापि नायःतनापं सल्लाह यात।

2 अनंलि वं इस्राएलयापि सकल मन्तयत् थथे धाल, “छिमिसं ज्यू धाःसा व परमप्रभु झी परमेश्वरयागु नं अज्याःगु हे इच्छा दुसा झीसं इस्राएलया फुक्क थासय् झीपिं मेपिं दाजुकिजापि व इमिगु शहर अले पशु ज्वयेगु ख्यलय् च्वनिपिं पुजाहारीतयत् व लेवीतयत् झीपिनापं मिलय् जू वा धकाः खबर छ्वयेनु।

3 थः परमेश्वरया बाचा चिनादीगु सन् थःथाय हयेनु, छायाधाःसा झीसं शाऊल जुजुया पालय् उकियात वास्ता मयाना।”

4 थ्व खँ सकल मन्तयत् यःगुलि इमिसं अथे यायेत मानय् जुल।

5 उकिं किर्यत-यारीमं परमेश्वरया सन् हयेत दच्छिनय् च्वंगु मिश्र देशया शिहोर खुसिनिसें उत्तरय् लेबो-हमात तकयापि सकल इस्राएलीतयत् दाऊदं मुंकल।

6 अले दाऊद व सकल इस्राएलीत यहुदाया बालाय् (बाला किर्यत-यारीमया मेगु नां खः) बाचा चिनादीगु सन् कायेत वन। व सनूयात परमेश्वर परमप्रभुया नामं सःतीगु खः। अले वयक्कः उकिया च्वय् करूबतय् दथुइ च्वनादी।

7 मन्तयसं अबीनादाबया छँय् वनाः परमेश्वरया बाचाया सन् पितहल। इमिसं उकियात छगः न्हगु गाडाय् तल। उज्जाह व अहियोनं उगु गाडा न्ह्याकल।

8 दाऊद व सकल इस्राएलीत परमेश्वरयात हनाबना तयेत थःगु फुक्क बलं प्याखं हुल। इमिसं म्ये हाल, सारंणी, वीणा, दम्फु व भुस्याः थात, अले तुरही पुल।

9 इपिं कीदोनया अन्न दाइगु खलय् थयंकः वःबलय् द्रहंत लुफि हाःगुलि उज्जाहं बाचाया सन् ज्वनेत थःगु ल्हाः न्ह्याज्याकल।

10 परमप्रभु उज्जाह खनाः तंचायादिल। अले सन् थ्यूगुलि वयात स्यानादिल। व परमेश्वरया न्ह्याःने अन हे सित।

11 परमप्रभुं तम्बयाः उज्जाहयात सजाँय बियादीगुलि दाऊद तम्बल। अले वं उगु थाय्या नां फारेस-उज्जाह तल। व नां थौं तक नं दनि।

12 उखुन्हु दाऊद परमेश्वर खनाः ग्यात। अले वं धाल, “जिं परमेश्वरया सन् गथे यानाः थःनापं यंके फै?”

13 उकिं दाऊदं सन् यरूशलेमय् मयंकू तर छखे वनाः गिन्ती ओबेद-एदोमया छँय् यंकल।

14 परमेश्वरया सन् ओबेद-एदोमयाथाय् स्वला तक लानाच्वन। परमप्रभुं ओबेद-एदोमया परिवारयात व वयाके दुगु फुक्क चिजयात आशिष बियादिल।

14

दाऊदया मेपिं सन्तान

1 टुरोसयाम्ह जुजु हीरामं दाऊदयाथाय् दूतत छवल। वं दाऊदया लायकू दनेत खयःसिं, दँकःमित व सिँकःमित नं छवल।

2 अले परमप्रभुं थःत धात्थे हे इस्राएलयाम्ह जुजु दयकादीगु दु धइगु खँ दाऊदं सिल। छायाधाःसा परमेश्वरया प्रजा इस्राएलया निंति वयागु राज्य यक्व तःधंगु जुइ धुंक्गु खः।

3 यरूशलेमय् दाऊदं मेपिं मिस्तलिसिं नं ब्याहा यात। वया येक्व कायपिं दत।

4 अन बूपिं वया कायपिनिगु नां थथे दु – शम्मूअ, शोबाब, नातान, सोलोमन,

5 यिभार, एलीशूअ, एल्पेलेत,

6 नोगह, नेपेग, यापी,

7 एलीशामा, बेलीयादा व एलीपेलेत।

दाऊदं पलिशतीतयत् बुकूगु

8 दाऊद इस्राएल न्यंकयाम्ह जुजु जूगु खँ न्यनाः पलिशतीतयसं वयात ज्वनेत थः सकल सेना छवल। दाऊद नं थ्व खँ न्यनाः इपिलिसिं ल्वायेत वन।

9 पलिशतीतयसं रपाईमया ब्यासिइ च्वपिं मन्तयत् हमला यानाः इमिगु सामान लुतय् यात।

10 अथे जुयाः दाऊदं परमेश्वरयाके न्यन, “जिं पलिशतीतयत् हमला याये ला? छिं इमित जिगु ल्हातय् बियादी ला?”

परमप्रभुं लिसः बियादिल, “हँ, जिं इमित छंगु ल्हातय् बी।”

11 दाऊद व वया सेना बाल-पराजीमय्* वन। अन इमिसं पलिशतीतयत् बुकल। अले वं धाल, “लः पंम्हुया पिहां वःगु थें जिमि शन्तय् विरोधय् परमेश्वरं जिपाखें पंम्हुया पिहां झाःगु दु।” अथे जुयाः व थाय्या नां बाल-पराजीम तल।

12 पलिशतीत बिस्वुं वंबलय् इमिसं अन थः घःतय्गु मूर्ति त्वःताथकल अले दाऊदं उपिं मूर्तितयत् छवय्काछ्वयेगु आज्ञा बिल।

* 14:11 १४:११ बाल-पराजीम या अर्थ “पंम्हुयाः झाःमह परमप्रभु खः।”

- 13 हाकनं छकः पलिशतीत वयाः उगु ब्यासिइ लुटपीट यात।
 14 उकिं दाऊदं हाकनं परमेश्वरयाके सल्लाह काल, अले परमेश्वरं वयात लिसः बियादिल, “चव्य तप्यंक थाहां वने मते, चाःहिला हूँ। अले मेखेपाखें थाकुराः सिमाया न्ह्यःनेनं हमला या।
 15 छं थाकुराः सिमाया च्वका च्वकां सिपाईत न्यासि वंगु थें च्वंगु सः न्यनीबलय् हमला या, छायाःसा जि परमेश्वर छंगु न्ह्यः न्ह्यः पलिशती सेनायात बुकेत वने।”
 16 दाऊदं परमेश्वरया आज्ञा कथं यात। अले वं पलिशतीतयत् बुकल। वं अज्ज पलिशतीतयत् गिबोननिसें गेजेर तक लँ दुच्छि हे लिनयंकल।
 17 थथे दाऊदया नां फुक्क थासय् थ्यन। अले परमप्रभुं फुक्क जातियात वयागु भय काइपि दय्कादिल।

15

सन् यरूशलेमय् हःगु

- 1 दाऊदं दाऊदया शहरय् थःगु लागि लाय्कू दय्कल। वं परमेश्वरया बाचाया सन् तयेत छगूथाय् नं दय्कल। अले उकिया लागि छगू पाल ग्वल।
 2 अले लेवीतय्सं जक परमेश्वरया सन् क्वबीमा धकाः वं आज्ञा बिल। छायाःसा परमप्रभुं इमित हे सन् क्वबीत व न्ह्याबलेया सेवा यायेत ल्यःगु खः।
 3 थुकथं दाऊदं इस्राएलीयापि सकल मनूतयत् बाचाया सन् उकिया लागि वं दय्कूगु थासय् हयेत यरूशलेमय् सःतल।
 4 अनंलि वं हारूनया सन्तान व लेवीतयत् सःतके छवल।
 5 कहातया सन्तानपाखें नायः उरीएल व वया १२० म्ह थःथिति वल।
 6 मरारीया सन्तानपाखें नायः असायाह व वया २२० म्ह थःथिति वल।
 7 गेशोनिया सन्तानपाखें नायः योएल व वया १३० म्ह थःथिति वल।
 8 एलीजापानया सन्तानपाखें नायः शमायाह व वया २०० म्ह थःथिति वल।
 9 हेब्रोनाया सन्तानपाखें नायः एलीएल व वया ८० म्ह थःथिति वल।
 10 उज्जीएलया सन्तानपाखें नायः अम्मीनादाब व वया ११२ म्ह थःथिति वल।
 11 दाऊदं सादोक व अबियाथार पुजाहारीत व खुम्ह लेवीत उरीएल, असायाह, योएल, शमायाह, एलीएल व अम्मीनादाबयात सःतल।
 12 अले इमित थथे धाल, “छिपिं हे लेवीतय् परिवार परिवारयापि नायःत खः। छिमिसं थःपिन्त व छिमि थःथितितयत् पवित्र या। अले परमप्रभु इस्राएलया परमेश्वरया बाचाया सन् जिं व तयेत दय्कागु थासय् हजि।
 13 थ्व सिबे न्हापा अन छिपिं मदुगुलि परमप्रभु परमेश्वर जिपिं खनाः तंचायादिल। छायाःसा जिमिसं बाचाया सन् गथे यानाः हयेमाः धकाः वयकःयाके मन्यन।”
 14 उकिं परमप्रभु इस्राएलया परमेश्वरयागु सन् हयेत पुजाहारीत व लेवीतय्सं थःपिन्त पवित्र यात।
 15 मोशां परमेश्वरया वचनकथं आज्ञा ब्यू थें लेवीतय्सं परमेश्वरया सन् न्वःनापं थथःगु ब्वहलय् क्वबिया हल।
 16 अनंलि दाऊदं लेवीतय् नायःतयत् इमि थःथितिपिन्त लसताया म्ये हालेत व सारंगी, वीणा व भुस्यालं संगीत थायेत म्ये हालीपिं व बाजं थाइपिकथं ल्यः धकाः आज्ञा बिल।
 17 अले लेवीतय्सं योएलया काय् हेमान व वया दाजुकिजापिपाखें बेरेक्याहया काय् आसाप व इमि दाजुकिजापिपाखें मरारीतपाखें कूशायाहया काय् एतानयात ल्यल।
 18 इपिनापं इमिसं निगूगु थासय् च्वंपि थःथितित जकरिया, याजीएल, शमीरामोत, यहीएल, उन्नी, एलीआब, बनायाह, मासेयाह, मत्तियाह, एलीपलेह, मिक्नेयाह व लुखा पिवाःत ओबेद-एदोम व यीएलयात ल्यल।
 19 म्ये हालामि हेमान, आसाप व एतानयात कँय्यागु भुस्याः थायेत ल्यल।
 20 सारंगीइ अलामोत धाःगु राग थायेत जकरिया, अजीएल, शमीरामोत, यहीएल, उन्नी, एलीआब, मासेयाह व बनायाहयात ल्यल।
 21 अले वीणाय् शिमिनिथ धाःगु राग थायेत मत्तियाह, एलीपलेह, मिक्नेयाह, ओबेद-एदोम, यीएल व अज्ज्याहयात ल्यल।
 22 संगीत ज्ञान दुम्ह जुयाः इमिसं कनन्याहयात म्ये हालीपिं लेवीतयत् जिम्मा बिल।
 23 बाचाया सन् न्या पिवाः च्वनीपि बेरेक्याह व एल्काना खः।
 24 परमेश्वरया सन् न्या न्ह्यःने तुरही पुइपिं पुजाहारीत शबन्याह, योशापात, नतनेल, अमासै, जकरिया, बनायाह व एलीएजर खः। ओबेद-एदोम व येहियाह उकिया लुखा पिवाःत खः।
 25 अले दाऊद व इस्राएलयापि थकालित व द्रुःछि-द्रुःछिम्ह सिपाईतय् नायःत ओबेद-एदोमया छँनं लयल्यतातां बाचाया सन् हयेत वन।
 26 परमप्रभुया बाचाया सन् क्वबिपिं लेवीतयत् परमेश्वरं ग्वाहालि बियादीगुलि इमिसं न्हयम्ह द्रुहं व न्हयम्ह भ्याःचायात बां बिल।

27 दाऊद व सन् क्वबिपि सकल लेवीत म्ये हालीपि व म्ये हालिपिनि नायः कनन्याहं मलमलयागु वसः फिनातःगु दु। दाऊदं मलमलया एपोद नं फिनातःगु दु।

28 थथे सकल इस्त्राएलीतयसं जयजय धकाः हा हां फैया नेक् व तुरही पुपुं अले भुस्याः, सारंगी व वीणा थाथां परमप्रभुया बाचाया सन् ज्वनाः वल।

29 परमप्रभुया बाचाया सन् दाऊदया शहर दुने यंकाच्चंबलय शाऊलया म्हाय् मीकलं इयालं स्वल, वं दाऊद जुजुयात प्याखं हुलाच्चंगु व लयलयतातां तिन्हंयाच्चंगु खनाः वं दाऊदयात घच्चाये कथं स्वल।

16

1 लेवीतयसं परमेश्वरया सन् हयाः दाऊदं व तयेत ग्वःगु पाल दुने तल, अले इमिसं परमेश्वरयात होमबलि व मेलबलि छाल।

2 दाऊदं होमबलि व मेलबलि छायेधुंकाः वं परमप्रभुया नामय् मनूतयत् सुवाः बिल।

3 अले वं सकलें इस्त्राएली मिजंत व मिस्तयत् छपा छपा मरि, छगः छगः खजूर व छज्वाँय् छज्वाँय् किसमिस इनाबिल।

4 परमप्रभुया सन्या न्ह्यःने सेवा यायेत, वय्कःयात इनाप यायेत, सुभाय् देछायेत अले परमप्रभु, इस्त्राएलयाम्ह परमेश्वरया प्रशंसा यायेत दाऊदं छुं लेवीत ल्यल।

5 इमि नायः आसाप खः। अले वया ल्यूयाम्ह जकरिया खः। यीएल, शमीरामोत, यहीएल, मन्तित्याह, एलीआब, बनायाह, ओबेद-एदोमयात वीणा व सारंगी थायेत ल्यल। आसापं धाःसा भुस्याः थाइगु।

6 अले परमेश्वरया बाचाया सन्या न्ह्यःने न्ह्याबलें तुरही पुयेत, पुजाहारीत बनायाह व यहासेलयात ल्यल।

दाऊदया सुभाय्या भजन

भज १०५:१-१५, १६:१-१३, १०६:१, ४७, ४८

7 उखुन्ह आसाप व वया थःथितितयत् दाऊदं थ्व भजन परमप्रभुयात सुभाय् देछायेत बिल –

8 परमप्रभुयात सुभाय् देछा, वय्कःया नां का

जाति जातिया दथुइ वय्कलं छु यानादीगु खः व न्यंकि।

9 वय्कःया निति भजन हा, वय्कःया प्रशंसाया म्ये हा,

वय्कःया फुक्क अजू चायापुगु ज्याया बारे कै,

10 वय्कःया पवित्र नायात तःधंकि, परमप्रभुयात मालिपिनिगु नुगः लयतायेमा।

11 परमप्रभु व वय्कःया शक्तियात माला स्व, वय्कःयात माला तुं च्वेँ।

12 वय्कलं यानादीगु गजबगु ज्या लुमंकि, वय्कःया अजू चायापुगु ज्या व वय्कःया नियम लुमंकि,

13 अय, वय्कःया दास इस्त्राएलया सन्तान, अय, वय्कलं ल्ययादीपिं याकूबया काय्पिं।

14 वय्कः परमप्रभु इी परमेश्वर खः। वय्कःया न्यायया ज्या पृथ्वी न्यंक जुइ।

15 वय्कलं थःगु बाचा न्ह्याबलें लुमंकादी, वय्कलं थःगु बाचा द्रुलंदुः पुस्तायात बियादीगु खः।

16 व बाचा वय्कलं अन्नहामलिसे चिनादिल, अले उकिया बारे वय्कलं इसहाकलिसे पाफयादिल।

17 गुगु वय्कलं याकूबलिसें पक्का यानादिल, अले इस्त्राएलनापं थथे धकाः

न्ह्याबलेंया बाचाकथं चिनादिल,

18 “जिं छन्त हे कनान देश बी। व छंगु थःगु सर्वय जुइ।”

19 अबलय् छं ल्याखय् कम, यक्व हे कम,

अले कनान देशय् परदेशी जुयाच्चंगु खः।

20 इपिं छगु देशं मेगु देश छगु राज्यं मेगु राज्य चाचाःहिलाः जुइ।

21 अयनं सुं मनूयात इमित दुःख बीके मब्यू, इमित रक्षा यायेत वय्कलं जुजुपिन्त थथे धकाः ख्याच्चः बियादिल,

22 “जिं ल्ययापिं मनूतयत् थी मते, जिमि अगमवत्तातयत् स्यंके मते।”

23 हे पृथ्वीयापिं सकलें मनूत, परमप्रभुया न्ह्यःने म्ये हा,

न्हियान्हिथं वय्कलं यानादीगु उद्धारया भिंगु खँ न्यंकाच्चँ।

24 जाति जातियात वय्कःया महिमाया बारे न्यंकि,

सकल मनूतय् वय्कःया अजू चायापुगु ज्याया बारे कै।

25 परमप्रभु तःधंमह व तसकं प्रशंसा याये बहःमह खः।

मेपिं घःतयत् स्वयाः वय्कःयात अप्वः मानय् यायेमाः।

26 जाति जाति याःपिं घःत ला मूर्ति जक खः, तर परमप्रभुं ला स्वर्ग दयकादिल।

27 महिमा व गौरव वय्कःया न्ह्यःने दु, वय्कःयाथाय् बल व लसता दु।

28 हे जाति जातिया छँजःपिं, परमप्रभुयात तःधंकि, वय्कःया महिमा व बलयागु प्रशंसा या।

29 परमप्रभुया नांयात तःधंकेत वय्कःया प्रशंसा या, देछा ज्वनाः वय्कःया देगलय् वा।

पवित्रतां झःझः धाय्कः परमप्रभुया आराधना या।

- 30 हे पृथ्वीयापि सकल मनुत, वयकःया ग्याःभय का!
संसार धिसिलाक्क च्वंगु दु, उकियात संके फइ मखु।
- 31 पृथ्वी व आकाश लयतायेमा! परमप्रभुं हे शासन यानादी धकाः जाति-जातियात धायेमा।
- 32 समुद्र व अन दुपि फुक्क प्राणीत लयतायाः थ्वयक्क हालेमा। ख्यः व उकी दुगु फुक्क चिज लयतायेमा।
- 33 अले गुँया सिमातयसं म्ये हाली, इमिसं परमप्रभुया न्ह्यःने लयल्यतातां म्ये हाली, छायाःसा वयकः पृथ्वीया न्याय यायेत झाइ।
- 34 परमप्रभुयात सुभाय् ब्यु, छायाःसा वयकः भिंमह खः, वयकःया दयामाया न्ह्याबलें दयाचवनी।
- 35 अले थथे धकाः तःसलं हा, “हे जिमित उद्धार यानादीम्ह परमेश्वर, जिमित बचय् यानादिसँ। जिमित मुंकाः मेगु जातितपाखें बचय् यानादिसँ। अले जिमिसं छिगु नामय् सुभाय् बी फइ, अले छिगु पवित्र नांयागु प्रशंसा याये।”
- 36 परमप्रभु इस्त्राएल्लयाम्ह परमेश्वरया न्ह्याबलें प्रशंसा जुइमा।
अले सकल मनुतयसं धाल, “आमेन! परमप्रभुया प्रशंसा जुइमा।”
- 37 अले दाऊद जुजुं आसाप व वया लेवी दाजुकिजापिन्त न्हियान्हिथं यायेमाःगु नियमकथं बाचाया सनूया न्ह्यःने न्ह्याबलें सेवा यायेत तल।
- 38 व ओबेद-एदोम व वया खुइच्याम्ह (६८) ग्वाहालिमितयत् इपिनापं सेवा यायेत तल। लुखाय् पिवाः च्वनेत यदूतनया काय् ओबेद-एदोम व होसायात तल।
- 39 हानं दाऊद पुजाहारी सादोक व वया पुजाहारी दाजुकिजापिन्त गिबोनया तःजाःगु थासय् परमप्रभुया पालया न्ह्यःने तल।
- 40 इमिसं परमप्रभुं इस्त्राएलीतयत् बियादीगु व्यवस्थाय् च्वया तःकथं सुथय् व बहनी परमप्रभुया निति होमबलि वेदीइ छाइगु।
- 41 परमप्रभुया न्ह्याबलें दयाचवनीगु दयामाया या कारणं वयकःयात सुभाय् बीत दाऊदं हेमान, यदूतन व नां कयाः ल्यःपि मनुतयत् तल।
- 42 पवित्र भजनया निति तुरही पुइगु, भुस्याःत व मेमेगु बाजं थायेगु जिम्मा हेमान व यदूतनयात ब्युगु खः। यदूतनया काय्पिन्त लुखाय् पिवाः च्वनेत तल।
- 43 अनंलि सकलें मनुत थथःगु छँय् लिहां वन, दाऊद अले थः परिवारयात आशिष बीत वन।

17

दाऊदयात परमेश्वरया बचं

२ शम् ७:१-१७

- 1 थःगु लायकुलिइ च्वनेधुंकाः छन्हु दाऊदं नातान अगमवक्तायात धाल, “थन जि देवदारु सिं दयकूगु लायकुलिइ च्वनाच्वनागु दु, तर परमप्रभुया बाचाया सनू धाःसा पालय् दु।”
- 2 नातानं दाऊदयात धाल, “छिगु मनय् छु दु व यानादिसँ। परमेश्वर छिलिसे दी।”
- 3 उखुन्हु चान्हय् परमेश्वरया वचन नातानयाथाय् वल,
- 4 “आः वनाः जिम्ह दास दाऊदयात थथे धा। ‘परमप्रभुं थथे धयादी, जि च्वनेत जिगु लागि देगः दयकीम्ह छ मखु।
- 5 जि इस्त्राएलीतयत् मिश्र देशं पित हयागु दिनिसें थौं तक जि गुबलें देगलय् च्वनागु मदु। जि न्ह्याबलें पालय् च्वनागु दु अले छथासं मेगु थासय् वयेगु वनेगु यानाच्वना।
- 6 गन गन जि इस्त्राएल्लनापं वयेगु वनेगु यानाः छु जिं जिगु लागि देवदारु सिंया देगः छाया मदय्कागु धकाः इमि नायःतयत् न्यना ला?’ ”
- 7 “उकिं आः वनाः जिम्ह दास दाऊदयात थथे धा, ‘दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभुं थथे धयादी, जिं छन्त ख्यलय् फैच्वलय् ज्वयेगु ज्यां लिकयाः इस्त्राएल्लया जिमि मनुतय् जुजु दयका।
- 8 छ गन गन वन, जि छनापं च्वना, अले जि छिमि शत्रुतयत् छंगु न्ह्यःनेनं चीकाबिया। आः जिं छन्त पृथ्वीयापि नांजाःपि मनुत मध्ये छम्ह दयकाबी।
- 9 जिं थः प्रजा इस्त्राएल्लया निति छगूथाय् ल्यये। जिं अन हे इमित तये अले इपि थःगु हे देशय् च्वनी। इमित आवांलि दुःख बी मखुत।
- 10 अले जिं थः प्रजा इस्त्राएल्लया निति न्याय याइपि मनुत ल्ययागु इलनिसें थुखे इमिसं न्हापा दुःख ब्यु थें दुष्ट मनुतयसं इमित हाकनं गुबलें दुःख बी मखुत। जिं छिमि सकल शत्रुतयत् नं नाश यानाबी।
- “ जि परमप्रभुं छंगु निति छगू घराना दयकाबी धकाः जिं छन्त धाये।
- 11 छ सिनाः छन्त थः पुर्खातनापं थुनेधुंकाः जिं छिमि छम्ह काय्यात जुजु दयके, अले जिं वयागु राज्ययात बल्लाकाबी।
- 12 जिगु लागि देगः दयकीम्ह व हे जुइ, अले जिं वयागु सिंहासन न्ह्याबलेंया लागि पलिस्था याये।
- 13 जि वया बौ जुइ अले व जिम्ह काय् जुइ। जिं छ स्वयाः न्हापा शासन याइम्ह शाऊलपाखें थःगु माया लित कयागु थें जिं वपाखें धाःसा जिगु सदां दयाचवनीगु दयामाया गुबलें लित काये मखु।
- 14 न्ह्याबलेंया लागि वयात जिं थःगु छँ व राज्यया शासक दयके। अले वयागु सिंहासन न्ह्याबलें दयाचवनी।’ ”

15 परमेश्वरं वयात धयादीगु फुक्क खँ नातानं दाऊदयात कन।

दाऊदं परमप्रभुयात सुभाय् ब्युगु

२ शम् ७:१८-२९

16 अले दाऊद दुहां वना: परमप्रभुया न्ह्य:ने च्वन, अले वं थथे प्रार्थना यात,

“हे परमप्रभु परमेश्वर, छिं जित: थन तक हयादीत जि सु ख: धका: अले जिगु परिवार छु ख: धका:?”

17 हे परमेश्वर, थ्व छिगु मिखाय् चिधंगु खँ जुल, छायाधा:सा छिं थ:दासया घरानाया लिपा वइगु ईया बारे धयादिल। हे परमप्रभु परमेश्वर, छिं जित: छम्ह त:धंम्ह मनु भापियादीगु दु।

18 “थ: दासयात ब्युगु इज्जतया बारे दाऊदं छित: मेगु छु धाये फइ धका:?” हे परमप्रभु, छिं थ: दासयात म्हस्यु।

19 छिम्ह दासया लागि अले छिगु इच्छा कथं छिं थ्व त:धंगु ज्या यानादीगु दु, अले थुपिं फुक्क त:धंगु बचं सीके बियादीगु दु।

20 “हे परमप्रभु, छिं थें मेपिं सुं नं परमेश्वर मदु, अले जिमिसं थ:गु हे न्हायपनं न्यनागु थें छिं बाहेक मेम्ह मदु।

21 अले छिगु जाति इस्राएल थें ज्या:गु जाति मेगु छु जाति दु धका:?” उद्गार यायेत परमेश्वर थ: हे झा:गु पृथ्वीइ मेगु छुं जाति दु ला? छिं मिश्रं थ: मनुतयत त्व:तका: थ:गु नां त:धंकादिल, छिं अजू चायापुगु ज्या क्यनादिल अले इमिगु लँय् दंपिं जाति जातियात ख्याना: छ्वयादिल।

22 छिं थ: प्रजा इस्राएलयात न्ह्याबलेंया लागि थ:गु दय्कादीगु दु। अले छिं हे परमप्रभु, इमि परमेश्वर जुयादीगु दु।

23 “आ: हे परमप्रभु, थ: दास व जिगु घरानायात छिं छु बचं बियादीगु ख: व न्ह्याबलेंया लागि थापं जुयाच्चनेमा। छिं बचं बियादीगु थें यानादिसँ।

24 अले व थापं जुइमा व छिगु नां न्ह्याबलेंया लागि त:धनेमा। अले मनुतयसं थथे धाइ, ‘दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभु इस्राएलयाम्ह ख:, वयक: इस्राएलया लागि हे परमेश्वर ख:।’ अले छिं जिगु घरानायात सदा तयातइ।

25 “जिमि परमेश्वर, छिम्ह दासं छिगु न्ह्य:ने थ्व प्रार्थना यायेगु आँट यानागु दु छायाधा:सा छिं थुपिं फुक्क खँ जि छिम्ह दासयात क्यनादिल अले जिमि सन्तानयात जुजु दय्के धका: जित: धयादिल।

26 हे परमप्रभु, छिं हे परमेश्वर ख:, अले छिं थ: दासयात थ्व भिंगु बचं बियादीगु दु,

27 व छिगु न्ह्य:ने न्ह्याबलें दयाच्चनेमा धका: आ: छिं ययका: थ:दासया घरानायात सुवा: बियादीगु दु। परमप्रभु, छिं वयात सुवा: बियादिल अले वयाके न्ह्याबलें छिगु सुवा: दइ।”

18

जुजु दाऊद त्या:गु लडाइँया धल:

२ शम् ८:१-१८

1 थुकिया लिपा जुजु दाऊदं पलिशतीतयत हमला याना: बुकल। अले वं इमिगु गात शहर व उकिया लिक्क लिक्क च्वंगु गां त्याका काल।

2 दाऊदं मोआबीतयत नं बुकल अले इपिं वयागु अधीनय् च्वना: कर पुलिपिं जुल।

3 यफ्रेटिस खुसिया लिक्क च्वंगु लागा त्याका कायेत वनाच्चम्ह सोबाया जुजु हददेजेरयात दाऊदं हमातया लिक्क बुकल।

4 दाऊदं द्रु:छि ग: रथ, न्हयद्रु:म्ह रथ चलय् याइपिं व निइद्रु: न्यासि वनीपिं सिपाइँतयत कब्जा यात। दाऊदं सछिम्ह सल बाहेक हददेजेरया रथ सालिपिं दक्व सलतयत खुत्यां यानाबिल।

5 सोबायाम्ह जुजु हददेजेरयात ग्वाहालि यायेत दमस्कस शहरं अरामीत वल। तर दाऊदं इमि निइनिद्रु: सिपाइँतयत स्यानाबिल।

6 अले दाऊदं अरामया दमस्कस शहरय् प्यखें छाउनीत तल। अरामीतयसं दाऊदया अधीनय् च्वना: वयात कर पुल। थुकथं दाऊद, न्ह्याथाय् वंसां परमप्रभुं वयात त्याकादिल।

7 दाऊदं हददेजेरया कप्तानतयगु लँया ढाल कब्जा याना: यरुशलेमय् हल।

8 वं हददेजेरया शहरत तेबह व कुनं नं यक्व हे कँय हल। लिपा सोलोमनं थ्व हे कँय पुख्, त:धंगु थां व थलबल दय्केगुलिइ छ्यल।*

9 हमातयाम्ह जुजु तोऊनं सोबायाम्ह जुजु हददेजेरया फुक्क सेनायात दाऊदं बुकूगु खँ न्यन।

10 उकिं वं थ:काय हदोरमयात दाऊद जुजुयाथाय् हददेजेरयात बुकूगुलि ज्वजलपा यायेत व बधाई बीत छवल। तोऊनं हददेजेरनापं त:क्व: हे लडाइँ याये धुंकूगु ख:। अले हदोरमं लँ, वह: व कँययागु थीथी कथंयागु थलबल ज्वना: वल।

11 जुजु दाऊदं उपिं थलबल परमप्रभुयात देछाल। वं एदोमी, मोआबी, अम्मोनी, पलिशती व अमालेकीतपाखें का:गु लँ व वह: नं देछाल।

12 सरुयाहया काय कप्तान अबीशैनं एदोमीतयत चियागु ब्यासिइ बुकल। अले वं झिंच्याद्रु:म्ह एदोमीतयत स्यात।

13 अबीशैनं एदोमय् छाउनीत तल, अले सकल एदोमीत दाऊदया अधीनय् च्वन। दाऊद न्ह्याथाय् वंसां परमप्रभुं वयात त्याकादिल।

* 18:8 १८:८ १ राज ७:१५-२६; २ राज २५:१३

दाऊदया अधिकारीत

- 14 दाऊदं इस्त्राएल न्यंक शासन यात। वं फक्कसिगु लागि खःकथं व न्यायकथं ज्या यात।
- 15 सरूयाहया काय् योआब सेनापति खः, अहीलूदया काय् यहोशापात राज्यया ल्याःचाः तइम्ह खः।
- 16 अहीतूबया काय् सादोक व अबियाथारया काय् अहीमेलेक पुजाहारीत खः। शब्शा छ्यान्जे खः।
- 17 यहोयादाया काय् बनायाह करेती व पेलेथीतय् कप्तान खः। अले दाऊदया काय्पि जुजुया ततःधंपि अधिकारी खः।

19

दाऊदं अम्मोनीत व अरामीतयत् त्याकूगु

२ शमू १०:१-१९

- 1 छुं ई लिपा अम्मोनीतय् जुजु नाहाश सित, अले वया काय् हानून जुजु जुल।
- 2 दाऊद जुजुं धाल, “जिं हानूनयात माया यायेमाः, छायाःसा वया बौ नाहाशं जितः न्ह्याबले माया याःगु खः।” उकिं बिचाः हनाः वं दूतत छवल।

दाऊदया दूतत अम्मोनय् थ्यंबलय्

- 3 अम्मोनी नायःतयसं थः जुजुयात धाल, “छिं स्वयादीबलय् दाऊदं छिमि बाःयात इज्जत यानाः बिचाः हनेत थुपि मनूत छवयाहःगु धकाः च्वनादिया ला? अथे खः हे मखु। वं ला झीगु देश त्याका कायेगु लागि चिवा कायेत इमित छवयाहःगु खः।”
- 4 उकिं हानूनं दाऊदया मनूतयत् ज्वनाः इमिगु दाही खानाबिल। अले इमिगु वसः दथुइ जँ तक हे चानाबियाः इमित लितछवल।
- 5 इपि छैय् लिहां वयेत तसकं मछाल। छुं मनूतयसं वनाः दाऊदयात व खँ कनाबिल, अले दाऊदं इमित दाही ताहा मजुतले यरीहो शहरय् च्वनाच्चँ धकाः खबर छवल।

6 आः जिपिं दाऊदया मिखाय् तसकं बांमलाःपि मनूत जुइ धुंकल धकाः हानून जुजु व अम्मोनीतयसं सिल। उकिं इमिसं च्वययागु अराम-नाहारैम, अराम-माका व सोबां रथ व सारथीत बालं कयाहयेत ३४,००० किलोग्राम वहः छवल।

7 इमिसं ३२,००० रथनापं माकाया जुजु व वया सेनात बालं कयाहल। माकायाम्ह जुजुया सेना वयाः मेदबाया लिक्क छाउनी तयाः च्वन। सकल अम्मोनीत नं थथःगु शहरं लडाइँ यायेत पिहां वल।

8 दाऊदं व खँ न्यनाः योआब व वया थः दक्व सिपाइँतयत् इपिं लिसे लडाइँ यायेत छवल।

9 अम्मोनीत वयाः शहरया मू ध्वाखाया न्ह्यःने लडाइँ यायेत तयार जुयाच्चन। ग्वाहालि ब्यूवःपिं जुजुपिन्सं चक्कंगु ख्यलय् थथःगु थाय् काल।

10 योआब थःगु न्ह्यःने व ल्युने लडाइँया लागि शत्रुया सिपाइँत तयार जुयाच्चंगु खनाः वं इस्त्राएलयापि ल्ययातःपिं सिपाइँतय् पुचःयात अरामीतलिसें ल्वायेत छवल।

11 ल्यंदुपिं मेपिं सिपाइँतयत् वं थःकिजा अबीशैया अधीनय् तल, अले इमित अम्मोनीत लिसे ल्वायेत छवल।

12 योआब अबीशैयात धाल, “अरामीतयसं जितः बुकाच्चंगु खन धाःसा छ वयाः जितः ग्वाहालि ब्यु, अम्मोनीतयसं छन्त बुकाच्चंगु खन धाःसा जि वयाः छन्त ग्वाहालि बी।

13 बल्ला व साहसी जु! अले थःगु जाति व झी परमेश्वरया शहरतय्गु निति मग्यासें लडाइँ यायेनु। अले परमप्रभुयात छु याये यः वयकलं व हे यानादी।”

14 अले योआब व वया सिपाइँतयसं अरामीतयत् हमला यात। अरामीत योआब वया सिपाइँतय् न्ह्यःनं बिस्सुं वन।

15 अले अरामीत बिस्सुं वनाच्चंगु खनाः अम्मोनीत अबीशैया न्ह्यःनं बिस्सुं वनाः शहर दुने दुहां वन। अनलि योआब यरूशलेमय् लिहां वल।

16 इस्त्राएलीतलिसें थःपिं बुइ धुंकूगु खँ अरामीतयसं सिल। इमिसं यूफ्रेटिस खुसिया पुर्ब हददेजेरया सेनापति शोपकया अधीनय् दुपिं मेपिं अरामीतयत् सःतके छवल।

17 व खँ न्यनाः दाऊदं सकल इस्त्राएली सिपाइँतयत् मुंकल। दाऊदं इमित यर्दन खुसिया उखे यंकल। वं इस्त्राएलीतयत् अरामीतय् न्ह्यःने थन। अले इमिसं वनापं लडाइँ यात।

18 तर अरामीत इस्त्राएलीतपाखें बिस्सुं वन। अले दाऊदं इमि न्हयदुःमह रथ चलय् याइपिं व पिइदुःमह सिपाइँतयत् स्यानाबिल। अले इमिसं अरामी सेनापति शोपकयात नं स्यात।

19 हददेजेरया अधीनय् च्वंपिं जुजुपिन्सं जिमित इस्त्राएलं त्याकल धकाः सियाः दाऊदलिसें सन्धियात अले वयागु अधीनय् च्वन। अनलि अरामीतयसं हाकनं अम्मोनीतयत् ग्वाहालि बीगु इच्छा मयात।

20

रब्बा शहर त्याकूगु

२ शमू १२:२६-३१

1 बसन्तया इलय् योआबं इस्त्राएलया सेनायात लडाइँया लागि यंकल। थ्व ई जुजुपि लडाइँ यायेत पिहां वनीगु ई खः। इस्त्राएलया सेनां अम्मोन देशयात तहसनहस यानाबिल। दाऊद जुजु धाःसा यरूशलेमय् हे च्वन। इमिसं रब्बा शहरयात घेरय् यानाः हमला यात। अले उकियात भज्यंक स्यंकाबिल।

2 दाऊदं इमि जुजुया छेनं लँयागु श्रीपिच काल। उकियागु तौल स्विन्यागु किलोग्राम दु, उकी रत्नत थुनातःगु दु। दाऊदं व श्रीपिच कयाः थःगु छेनय् पुल। हानं वं शहरं यक्व हे सामान त्याकाहल।

3 वं शहरयापि मन्तयूत पिने पितहल अले इमित कःति, नँया कु व पा ज्वंकाः ज्या याकल। दाऊदं अम्मोनीतय् फुक्क शहरय् थथे हे यात। अनलि व वया सकल मन्त यरूशलेमय् लिहां वल।

पलिशतीतलिसे लडाइँ

२ शमू २१:१५-२२

4 उकिया लिपा पलिशतीतलिसें गेजेरय् लडाइँ जुल। उगु लडाइँलय् हूशाती सिब्वकैनं सिप्यै नांयाम्ह रपाइतय् सन्तानयात स्यात। अले पलिशतीत बुत।

5 पलिशतीतलिसें मेगु लडाइँ जुल। याईरया काय् एल्हानानं गितीयाम्ह गोल्यतया किजा लहमीयात स्यात। लहमीया भाला तसकं ताहा व इयातु। व कापः थाइगु ताहाकःगु डण्डी थें च्वं।

6 हानं गातय् नं लडाइँ जुल, अन ल्हाः व तुतिइ खुपु खुपु पचिंचा अर्थात निइप्यपु पतिंचा दुम्ह राक्षस थें च्वंम्ह छम्ह मनु दु। व नं रफाया सन्तान खः।

7 वं इस्त्राएलीतय् हिस्यात, अले दाऊदया दाजु शिमेअया काय् जोनाथनं वयात स्यानाबिल।

8 दाऊद व वया मन्तयूसं स्याःपि थुपि राक्षस थें च्वंपि स्वम्ह गातया रफाया सन्तान खः।

21

मन्त ल्याः खानाः दाऊदं पाप याःगु

२ शमू २४:१-२५

1 शैतान इस्त्राएलया विरोधी जुल। उकिं वं इस्त्राएलया मन्त ल्याः खायेगु ज्या यायेत दाऊदयात ग्वाकल।

2 दाऊदं योआब व थः सेनाया कप्तानतय् थथे धाल, “फुक्क इस्त्राएल देशय् दच्छिनय् च्वंगु बेशेबा शहरनिसें उत्तरय् दान तक हँ, मन्त ल्याः खानाः जितः धा। अले इपि ग्वःम्ह दु धकाः जिं सीके फइ।”

3 योआबं लिसः बिल, “परमप्रभुं इस्त्राएलयापि मन्तयूत सछिदुगं अप्वः दय्काबीमा। महाराज, उपिं सकलें छसपोलया प्रजा, मखु ला? छिं छाय् थथे यानादीगु? छिं इस्त्राएलय् छाय् दोष हयादीगु?”

4 अयनं जुजु दाऊदं थःगु बिचाः महीक्। जुजु धाःथें हे योआबं यायेमाल। अले योआब वनाः इस्त्राएल न्यंक चाःहिलाः मन्त ल्याः खानाः यरूशलेमय् लिहां वल।

5 अले योआबं सेनाय् ज्या यायेफुपि ग्वःम्ह मनु दु धकाः जुजुयात कन। सिपाइँ जुयाः ज्या यायेफुपि मिजंत इस्त्राएलय् झिंछगु लाख व यहदाय् प्यंगु लाख व न्हयेद्वः मन्त दु।

6 तर योआबं लेवी व बेन्यामीनीतयूत ल्याः मखाः। छाय्धाःसा वयात जुजु दाऊदया थ्व आज्ञा तसकं मयः।

7 परमेश्वरयाःगु मिखाय् नं दाऊदं मभिंगु ज्या याःगु दु, उकिं परमेश्वरं इस्त्राएलयात सजॉय बियादिल।

8 अले दाऊदं परमेश्वरयात धाल, “जिं थथे यानाः तःधंगु पाप यानागु दु। आः जितः क्षमा यानादिसँ धकाः बिन्ति याये। जिं मूर्ख ज्या यानागु दु।”

9 अले परमप्रभुं दाऊदया अगमवक्ता गादयात थथे धयादिल,

10 “वनाः दाऊदयात धा, ‘परमप्रभुं थथे धयादी, छंगु न्ह्यःने स्वंगू खँ तये, जिं छंगु विरोधय् ज्या यायेत छं उकी मध्ये छगू ल्य!’ ”

11 अले गादं दाऊदयात वनाः धाल, “परमप्रभुं थथे धयादी, छन्त छु यः व ल्यः,

12 स्वंगू दँया अनिकाल, वा स्वला तक शत्रुतपाखें बिस्सुं जुयेगु, वा स्वन्हु तक देशय् परमप्रभुया तरवार, अर्थात इस्त्राएलय् महामारी जुइगु अले परमप्रभुया दूतं इस्त्राएल देशया फुक्क थासय् नाश यानाच्चनीगु। आः जिं थःत छवयाहयादीम्हयूसित छु लिसः बीगु खः व छिं क्वःछिनादिसँ।”

13 दाऊदं गादयात धाल, “जि तसकं आपतय् लाःगु दु। जितः परमप्रभुया ल्हातय् हे लाके ब्यु। छाय्धाःसा वय्कः तसकं दयादुम्ह खः। तर जि मन्तयूगु ल्हातय् लाये म्वाःलेमा।”

14 उकिं परमप्रभुं इस्त्राएल न्यंकं छगू महामारी छवयाहयादिल। अले इस्त्राएलयापि न्हयेद्वः (७०,०००) मन्त सित।

15 अले परमेश्वरं यरूशलेम नाश यायेत छम्ह स्वर्गदूत छवयाहयादिल। तर वं व नाश यायेत्यंबलय् परमप्रभुं व खनाः उगु नाशपाखें थःगु मन हिकाः उपिं नाश याःवःपिं स्वर्गदूतयूत धयादिल, “आः गात! छंगु ल्हाः दीकि अबलय् उपिं स्वर्गदूत यबूसी अरौनाया खलाया लिक्क दनाच्चंगु खः।”

16 च्वय स्वःबलय दाऊदं परमप्रभुया स्वर्गदूतयात स्वर्ग व पृथ्वीया दथुइ थःगु नांगा तरवार ज्वनाः यरूशलेमयात नाश यायेत तयार जुयाच्वंगु खन। अले दाऊद व थकालित भांगा फिनाः बँय भ्वसुल।

17 अले दाऊदं परमेश्वरयात धाल, “मनूतयूत ल्याः खायेगु लागि आज्ञा बियाम्ह जि खः। पाप यानाम्ह जि खः। टुंकांम्ह जि खः। बिचरा फैतयसं छु याःगु दु धकाः? हे परमप्रभु जिमि परमेश्वर, जि व जिमि परिवारयात सजॉय बियादिसँ अयूनं थ्व विपत्ति छिकपिनि मनूतयूके मलायेमा।”

18 अले परमप्रभुया दूतं गादयात दाऊदयात यबूसी अरौनाया खलाय वनाः परमप्रभुया निंति छगू वेदी दयकेत आज्ञा ब्यू धकाः धाल।

19 दाऊदं परमप्रभुया उजं मानय यात अले गादं धाःथें थाहां वन।

20 उबलय अरौना व वया प्यमह कायपि थःगु खलाय छव दायाच्वंगु खः। इमिसं स्वर्गदूतयात खंबलय प्यमह कायपि सुलेत बिस्सुं वन।

21 भचा लिपा अन दाऊद थ्यंकः वल, अरौनां जुजुयात खनेवं खला त्वःता वल अले बँय छयं भ्वसुलाः दाऊदयात भागि यात।

22 दाऊदं वयात धाल, “छं जितः छंगु खला म्यु, थ्व महामारी पनेत अन परमप्रभुया निंति छगू वेदी दयके। जिं छन्त उकियागु पूरा मू बी।”

23 अरौनं दाऊदयात धाल, “महाराज, कयादिसँ! छितः छु याये मास्ति वः, व यानादिसँ। जिं छितः होमबलिया लागि द्रुहंत, छवयकेगु लागि थुपिं छव दायेगु सिंपौत व अन्नबलिया निंति छव बी। जिं थ्व फुक्क छितः बी।”

24 तर जुजुं वयात लिसः बिल, “मखु, जिं छन्त पूरा मू बी। छंगु सामान कयाः सितिकं लाःगु सामानं परमप्रभुयात होमबलि छायेगु मखु।”

25 अले वं अरौनायात व खलाया लागि खसः लुँया धिबा बिल।

26 अन वं परमप्रभुया निंति छगू वेदी दयकाः होमबलि व मेलबलि छायाः तसलं परमप्रभुया नां कयाः प्रार्थना यात। अले परमप्रभुं स्वर्ग होमबलिया वेदीइ मि छवयाहयाः लिसः बियादिल।

27 परमप्रभुं स्वर्गदूतयात थःगु ल्हातय् दुगु तरवार दापय तयेत आज्ञा बियादिल, अले स्वर्गदूतं अथे हे यात।

28 उबलय परमप्रभुं थःत यबूसी अरौनाया खलाय लिसः बियादीगु दाऊदं खन, उकिं दाऊदं अन पशुत बां बिल।

29 मरूभूमिइ मोशां दयकूगु नापलायेगु पाल व होमबलिया वेदी उबलय तक गिबोनया आराधना यायेगु थासय हे दुगु जुयाच्वन।

30 तर दाऊद परमेश्वरयात आराधना यायेत अन वनेमफु, छायाःसा परमप्रभुया स्वर्गदूतया तरवार खनाः व तसकं ग्याः।

22

1 अले दाऊदं धाल, “थ्व थासय परमप्रभु परमेश्वरया देगः व इस्राएलयापि मनूतयूसं होमबलि छायेत वेदी दइ।”

देगः दयकेत तयारी

2 उकिं दाऊदं इस्राएलय च्वनाच्वंपि परदेशीतयूत छथाय मुनेगु आज्ञा बिल, अले इपिं मध्ये वं ल्वहं कःमि मनूत ल्यल। इमिगु ज्या परमेश्वरया देगः दयकेत ल्वहं चायेगु खः।

3 वं धवाखाया लागिं नकिं व कब्जा दयकेत यक्व न बिल। अले कँय नं लने हे मफयेक बिल।

4 अले दाऊदं ल्याः हे खायेमफयकः यक्व देवदास्या सिं नं मुंकल। छायाःसा सीदोन व टुरोसयापि मनूतयूसं यक्व हे देवदास्या सिं हःगु खः।

5 दाऊदं धाल, “परमप्रभुया निंति दयकीगु देगः फुक्क जातिया मिखाय तःजिगु नांजाःगु व तसकं बांलाःगु जुइमा। जिमि काय सोलोमन ल्यायमहचा हे तिनि, उकिं देगः दयकेत जिं हे फुक्क तयार यायेमा।” अथे जुयाः थः सी न्ह्यः दाऊदं यक्व सामान जोरय यात।

6 अले वं थःकाय सोलोमनयात सःताः परमप्रभु इस्राएलया परमेश्वरया निंति छगः देगः दयकेत आज्ञा बिल।

7 वं सोलोमनयात धाल, “हे जिमि काय, थः परमप्रभु परमेश्वरया नांया लागि जितः देगः छगः दयके मास्ति वःगु ला खः।

8 तर परमप्रभुं जितः थथे धयादिल, ‘छं यक्व लडाइँ याःगु दु, अले यक्व मनूतयूत स्याःगु दु। छं जिगु नांया निंति थ्व देगः दयके खनी मखु, छायाःसा छं जिगु न्ह्यःने बँय यक्व हि बाः वयकूगु दु।

9 तर छिमि छमह काय दइ, व शान्ति यःमह मनु जुइ। जिं प्यखेरं वया शत्रुतपाखें वयात शान्ति बी। वयागु नां सोलोमन जुइ, व इस्राएलय जुजु जुयाच्वंतले जिं इस्राएलयात सुख व शान्ति बी।”*

10 वं हे जिगु नांया निंति छगः देगः दयकी। व जिमि काय जुइ, जि वया बाः जुइ। वया वंशयाम्ह छमहयूसिनं इस्राएलय न्ह्याबलें शासन याइ।”

11 दाऊदं थथे नं धाल, “जिमि काय, आः परमप्रभु थः छलिसे दयेमा अले वयकलं छं हे व दयकि धकाः धयादी थें छ ताःलायेमा। थः परमप्रभु परमेश्वरया देगः दयकि।

* 22:9 २२:९ सोलोमनया सः हिब्रयागु शान्ति कयातःगु थें च्वं

12 परमप्रभुं छन्त इस्राएलया अधिकार बियादीबलय् छं परमप्रभु छिमि परमेश्वरयागु व्यवस्था पालन यायेत वय्कलं छन्त बुद्धि व ज्ञान बियादीमा।

13 छं परमप्रभुं मोशापाखें इस्राएलयात बियादीगु विधि व नियम बांलाक मानय् यात धाःसा छ ताःलाइ। साहसी व बल्लाः जु। ग्याये मते वा नुगः क्वतुंके मते।

14 “जिं परमप्रभुया देगः दय्केत दुःख यानाः ३,४०० टन लुँ व ३४,००० टन वहः मुंकागु दु। उलि जक मखु लने हे मफ्यकः कँय वन नं मुंकागु दु। जिं सिँ व ल्वहं नं यक्व हे तयार यानागु दु, तर छं उकी मेगु तने फु।

15 छंके ज्या याइपिं मनूत यक्व दु। ल्वहं कःमित, ल्वहं चाइपिं व सिँकःमितनापं फुक्क कथंया ज्या याये सःपिं मनूत दु।

16 लुँ, वहः, कँय व नया ज्या याइपिं शिल्पकारत अल्याख दु। आः ज्या शुरु या, परमप्रभु छलिसे दयेमा।”

17 दाऊदं इस्राएलयापिं सकल नायःतयूत थःकाय् सोलोमनयात ग्वाहालि बीगु आज्ञा बिल।

18 “वं इमित धाल, परमप्रभु छिमि परमेश्वर छिपिनापं च्वनादीगु दु, अले फुक्कपाखें छिमित शान्ति बियादीगु दु। वय्कलं थ्व देशय् च्वपिं मनूतयूत जिगु ल्हातय् तयादीगु दु अले देश परमप्रभु व वय्कःया जातिया अधीनय् दु।

19 अले थःगु पूरा मन बिया व बलं फत्तले परमप्रभु थः परमेश्वरया सेवा या। देगः दय्केगु ज्या शुरु या अले परमप्रभुयात इज्जत बीत दय्केगु उगु देगलय् बाचा चिनातःगु सनू व परमेश्वरया पवित्र थलबल ति।”

23

लेवीतयगु ज्या

1 दाऊद बुरा जुल, उकिं वं थःकाय् सोलोमनयात इस्राएलयाम्ह जुजु दय्कल।

2 दाऊदं इस्राएलयापिं कुलनायः, पुजाहारीत व लेवीतयूत मुंकल।

3 वं स्विदँ व स्विदँ च्वय्यापिं लेवीतयूत ल्याः खात, इपिं दक्व यानाः स्विच्यादुःम्ह मिजं दु।

4 जुजुं नीइप्यदुःम्ह मनूतयूत देगःया ज्या स्वयेत, खुदुःयात हाकिम व न्याय यायेत,

5 प्यदुःयात लुखा पिवाः च्वनेत व प्यदुःयात दाऊदं दय्कूगु बाजं थानाः परमप्रभुया प्रशंसा यायेत ल्यल।

6 दाऊदं इमित लेवीतयूत काय्पिं – गेशोर्न, कहात व मरारीया नांकथं भाग भाग यानाः ब्वथल।

गेशोर्नीत

7 गेशोर्नया निम्ह काय्पिं – लादान व शिमी खः।

8 लादानया स्वम्ह काय्पिं दु – तःधिकःम्ह काय् यहीएल, जेताम व योएल खः।

9 थुपिं स्वम्हं काय्पिं – लादानया परिवारयापिं नायःत खः।

शिमीया स्वम्ह काय्पिं – शलोमोत, हजीएल व हारान।

10 शिमीया मेपिं प्यम्ह काय्पिं – यहत, जीजा, येऊश व बरीआ।

11 यहत दकलय् तःधिकःम्ह व जीजा निम्हम्ह काय् खः। तर येऊश व बरीआया यक्व काय्म्याय्पिं मद्दु। उकिं येऊश व बरीआयात छगू हे परिवारकथं ल्याः खाइगु। उकिं येऊश व बरीआयात छगू हे परिवारकथं ल्याः खात अले छगू हे ज्या बिल।

कहातीत

12 कहातया प्यम्ह काय्पिं – अग्राम, यिसहार, हेब्रोण व उज्जीएल।

13 अग्रामया काय्पिं – हारून व मोशा। हारूनयात ब्यागलं तःगु खः। व अले वया सन्तानयात न्ह्याबलेंया लागि तच्चकं पवित्रगु सामान देछायेत, परमप्रभुया न्ह्यःने बलि छायेत, वय्कःया न्ह्यःने सेवा यायेत अले न्ह्याबलेंया लागि वय्कःया नामय् मनूतयूत सुवाः बीत ब्यागलं तःगु खः।

14 परमेश्वरया मनु मोशाया काय्पिन्त लेवी कुलय् ल्याः खात।

15 मोशाया काय्पिं – गेशोर्म व एलीएजर।

16 गेशोर्मया काय् शबाएल नायः खः।

17 एलीएजरया छम्ह हे जक काय् रहब्याह खः, तर रहब्याहया यक्व काय्पिं दु।

18 यिसहारया काय्पिं – मध्ये दक्वसिबय् तःधिकःम्ह काय् शलोमीत खः।

19 हेब्रोणया काय्पिं – दकलय् तःधिकःम्ह यरियाह, निम्हम्ह अमर्याह, स्वम्हम्ह यहासेल अले प्यम्हम्ह यकमाम।

20 उज्जीएलया काय्पिं – दक्वसिबय् तःधिकःम्ह काय् मीका, व निम्हम्ह यिशियाह।

मरारीत

21 मरारीया काय्पिं – महली व मूशी।

महलीया काय्पिं – एलाजार व कीश।

22 तर एलाजारया म्याय्पिं जक दु। छम्ह हे काय् मदय्कं हे व सित। वया म्याय्पिन्सं थःथितिपिलिसें ब्याहा यात। इमि थःथिति कीशया काय्पिं खः।

- 23 मशीया स्वम्ह कायपि – महली, एदेर व यरीमोत।
 24 धलखय परिवार परिवारकथं नां च्वयातःपि लेवीया सन्तान थुपि खः। इपि थथःगु परिवारया नायःत खः। धलखय च्वयातःपि निइदें व स्वयां च्वय्यापि खः। इपि परमप्रभुया देगलय् सेवा याइपि खः।
 25 दाऊदं धाःगु खः, “परमप्रभु इस्त्राएलयाम्ह परमेश्वरं थः मनूतयत् शान्ति बियादीगु दु। अले न्ह्याबलेंया लागि यरूशलेमय् च्वनेत झाःगु दु।
 26 उकिं आवलि लेवीतयसं नापलायेगु पाल व आराधनाय् छ्यलिगु सामान क्वबियाः जुइ मालि मखुत।”
 27 दाऊदया लिपांगु आज्ञा कथं निइदें व स्वयां च्वय्यापि फुक्क लेवीतयगु नां सेवाया ज्या यायेत धलखय च्वल।
 28 लेवीतयगु ज्या परमप्रभुया देगःयागु आराधनाया ज्याय् हासूनया सन्तानतयत् ग्वाहालि बीगु खः। चुक व कोथाया रेखदेख यायेगु, फुक्क पवित्र ज्वलं शुद्ध यायेगु, परमेश्वरया देगःयागु आराधनाया मे मेगु ज्या यायेगु,
 29 देछागु मरि टेबुलय् मिलय् यायेगु, अन्नबलिया छुचुं, सोडा मतःगु मरि, छूगु व चिकनय् छुनातःगु मरि, ढक व नापय् यायेगु व लनेगु फुक्क ज्याया जिम्मा इमिगु खः।
 30 इपि न्ह्याबलें सुथय् व बहनि परमप्रभुयात सुभाय् बीत व प्रशंसा यायेत दने नं माः।
 31 परमप्रभुयात विश्रामया न्हिइ, अमाइया नखबलय् व फुक्क मेगु क्वःछिनातःगु नखःचखःबलय् ल्यायाः नियमकथं फुक्क होमबलि न्हियान्हिथं छायेगु जिम्मा नं लेवीतयगु खः।
 32 थुकथं लेवीतयसं नापलायगु पालया निंति, पवित्र थाय्या निंति व इमि थःथिति हासूनया सन्तानतय् अधीनय् च्वनाः परमप्रभुया देगःया सेवाया निंति थःपिन्सं यायेमाःगु ज्या याइगु।

24

पुजाहारीतयगु ज्या

- 1 हासूनया सन्तानयात थुकथं पुचः पुचः यानाः ब्यागलं तःगु खः। हासूनया कायपि नादाब, अबीह, एलाजार व ईतामार खः।
 2 नादाब व अबीह धाःसा थः बौ स्वयां न्हापा हे सित, इमि सुं कायपि मदु। उकिं एलाजार व ईतामार पुजाहारीया ज्या यात।
 3 दाऊद जुजुं हासूनया सन्तानयात इमिगु ज्याकथं पुचः पुचः यानाः ब्यागलं तयाबिल। उगु ज्या यायेत वयात एलाजारया काय् सादोक व ईतामारया काय् अहीमिलेकं ग्वाहालि बिल।
 4 एलाजारया सन्तानयात झिंखुगु पुचलय् ब्यागलं तयाब्यगु खः। अले ईतामारया सन्तानयात च्यागु पुचलय् ब्यागलं यानाब्यगु खः। एलाजारया परिवारय् ईतामारया परिवारय् स्वयाः यक्व परिवार नायःत दुगुलि अथे याःगु खः।
 5 एलाजार व ईतामार निम्हयसिया सन्तानया दथुइ तःम्ह हे देगःया हाकिमत व परमेश्वरया हाकिमत दुगुलि सुयागुं नं पें मलीसैं चिष्टा तयाः इमित ब्यागलं तयाबिल।
 6 चिष्टा तइगु ज्या नं एलाजार व ईतामारया सन्तानं पालंपाः याइगु। अनंलि इमिगु नां छम्ह लेवी छ्यान्जे नतनेलया काय् शमायाहं च्वइगु। जुजु, जुजुया भारदारत, पुजाहारी सादोक, अबियाथारया काय् अहीमिलेक, लेवी परिवार व पुजाहारी परिवारया नायःत फुक्क साक्षी च्वनीगु।
 7 न्हापांगु चिष्टा यहोयारीबया नामय, निगूगु यदायाहया नामय,
 8 स्वंगूगु हारीमया नामय, प्यंगूगु सोरीमया नामय,
 9 न्यागूगु मल्कियाहया नामय, खुगूगु मियामीनया नामय,
 10 न्हयगूगु हक्कोसया नामय, च्यागूगु अबियाया नामय,
 11 गुंगूगु येशूअया नामय, झिगूगु शकन्याहया नामय,
 12 झिंछगूगु एल्यासीबया नामय, झिंनिगूगु याकीमया नामय,
 13 झिंस्वंगूगु हुप्पाया नामय, झिंप्यंगूगु येशेबाबया नामय,
 14 झिंन्यागूगु बिल्गाया नामय, झिंखुगूगु इम्मेरया नामय,
 15 झिंन्हयगूगु हेजीरया नामय, झिंच्यागूगु हप्पिसेसया नामय,
 16 झिंगुगूगु पतहियाहया नामय, निइगूगु यहेजकेलया नामय,
 17 निइछगूगु याकीनया नामय, निइनिगूगु गम्एलया नामय,
 18 निइस्वंगूगु दलायाहया नामय, व निइप्यंगूगु माज्याहया नामय लात।
 19 परमप्रभु इस्त्राएलयाम्ह परमेश्वरयागु आज्ञा मानाय् यानाः इमि पुर्खा हासूनं पलिस्था यानाथकूगु थ्व नियमकथं इपि परमप्रभुया देगलय् थःगु सेवाया ज्या याः वनीबलय् इमिगु ज्या थ्व हे खः।

ल्यंदुपि लेवीत

- 20 ल्यंदुपि लेवीया सन्तानया मेपि परिवारया नायःतपाखें – अम्रामया कायपिपाखें – शूबाएल, शूबाएलया कायपिपाखें – येहदयाह।
 21 रहब्याहया सन्तानपाखें – यिशियाह, यिशियाह जेठाम्ह खः।

- 22 यिसहारयापिपाखें – शलोमोत। शलोमोतया कायपि – यहत।
- 23 हेब्रोनाया सन्तान न्हापाम्ह यरियाह, निम्हम्ह अमर्याह, स्वम्हम्ह यहासेल, प्यम्हम्ह यकमाम।
- 24 उज्जीएलया सन्तान – मीका। मीकाया सन्तानपाखें – शामीर।
- 25 मीकाया किजा यिशयाह। यिशयाहया सन्तानपाखें – जकरिया।
- 26 मरारीया सन्तान – महली व मूशी। यजियाहया सन्तान बनो।
- 27 मरारीया सन्तान – यजियाहपाखें बनो, शोहम, जक्कूर व इब्री।
- 28 महलीपाखें – एलाजार। एलाजारया सुं नं सन्तान मदु।
- 29 कीशया सन्तान यरहमेल।
- 30 अले मूशीया सन्तान – महली, एदेर व यरीमोत।
- लेवीत थथःगु परिवारकथं थुपि हे खः।
- 31 जुजु दाऊद, सादोक, अहीमिलेक, अले पुजाहारी व लेवीतय् नायःतयगु न्ह्यःने थः थःथिति हारूनया सन्तानतयसं याःगु थें इमिसं नं चिष्टा तल। दकलय् तःधिकःम्ह दाजुया परिवारतय्त दकलय् चिधिकःम्हसिया परिवारयात थें हे व्यवहार यात।

25

देगलय् म्ये हालीपि

- 1 दाऊद व वया सेनापतितयसं आसाप, हेमान व यदूतूनया परिवारपि छुं मनूतय्त सारंगी, वीणा व भुस्या थानाः अगमवाणी धायेत अलग तल। इमिगु धलः थथे दु –
- 2 आसापया कायपिपाखें – जक्कूर, योसेफ, नतन्याह व असरेला। इमिसं आसापं धाःथें याइगु, आसापं जुजुया आज्ञा कथं अगमवाणी याइगु खः।
- 3 यदूतूनया कायपिपाखें – गदल्याह, सेरी, यशयाह, शिमी, हशब्ब्याह व मत्तित्याह। थुपि खुम्हयसिनं थः बौ यदूतूनं धाःथें याइगु। यदूतूनं परमप्रभुया प्रशंसा याइबलय् वीणा थानाः अगमवाणी याइगु।
- 4 हेमानया कायपिपाखें – बुक्कियाह, मत्तित्याह, उज्जीएल, शूबाएल, यरीमोत, हनन्याह, हनानी, एलीआता, गिदलती, रोममती-एजेर, योशबाकाशा, मल्लोती, होतीर व महजीओत।
- 5 थुपि सकलें जुजुया अगमवक्ता हेमानया कायपि खः। वयात थुपि परमेश्वरयात तःधकेत वय्कःया बचकथं ब्यूगु खः। परमेश्वरं हेमानयात झिंप्यम्ह कायपि व स्वम्ह म्हायापि बियादिल।
- 6 थुपि सकलें परमप्रभुया देगलय् भजन हालेत थः बौया अधीनय् दु, अले थुमिसं भुस्याः वीणा व सारंगी थानाः परमेश्वरया देगःयागु सेवा याइगु खः। आसाप, यदूतून व हेमान जुजुया अधीनय् दु।
- 7 इमि थःथितिनापं इमिगु ल्याः निसः व चयच्याम्ह दु अले इपि सकलें परमप्रभुया लागि संगीत सय्कातःपि सीप दुपि खः।
- 8 ल्यायम्ह, बुरा, स्यनामि व ब्वनामि सकसिनं इमिगु ज्याया पाः निति चिष्टा तल।
- 9 न्हापांगु चिष्टा आसापया निति खः, व योसेफ, वया कायपि व वया दाजुकिजापिनिगु नामय् लात, १२ म्ह।
- निगूगु चिष्टा गदल्याह, वया कायपि व वया दाजुकिजापिनिगु नामय् लात, १२ म्ह।
- 10 स्वंगूगु चिष्टा जक्कूर, वया कायपि व वया दाजुकिजापिनिगु नामय् लात, १२ म्ह।
- 11 प्यंगूगु चिष्टा यिस्री, वया कायपि व वया दाजुकिजापिनिगु नामय् लात, १२ म्ह।
- 12 न्यागूगु नतन्याह, वया कायपि व वया दाजुकिजापिनिगु नामय् लात, १२ म्ह।
- 13 खुगूगु बुक्कियाह, वया कायपि व वया दाजुकिजापिनिगु नामय् लात, १२ म्ह।
- 14 न्हयगूगु यसरेला, वया कायपि व वया दाजुकिजापिनिगु नामय् लात, १२ म्ह।
- 15 च्यागूगु चिष्टा यशयाह, वया कायपि व वया दाजुकिजापिनिगु नामय् लात, १२ म्ह।
- 16 गुंगूगु चिष्टा मत्तित्याह, वया कायपि व वया दाजुकिजापिनिगु नामय् लात, १२ म्ह।
- 17 झिगूगु चिष्टा शिमी, वया कायपि व वया दाजुकिजापिनिगु नामय् लात, १२ म्ह।
- 18 झिंछगूगु चिष्टा अजेर, वया कायपि व वया दाजुकिजापिनिगु नामय् लात, १२ म्ह।
- 19 झिनिगूगु चिष्टा हशब्ब्याह, वया कायपि व वया दाजुकिजापिनिगु नामय् लात, १२ म्ह।
- 20 झिस्वंगूगु चिष्टा शूबाएल, वया कायपि व वया दाजुकिजापिनिगु नामय् लात, १२ म्ह।
- 21 झिप्यंगूगु चिष्टा मत्तित्याह, वया कायपि व वया दाजुकिजापिनिगु नामय् लात, १२ म्ह।
- 22 झिन्यागूगु चिष्टा यरीमोत, वया कायपि व वया दाजुकिजापिनिगु नामय् लात, १२ म्ह।
- 23 झिखुगूगु चिष्टा हनन्याह, वया कायपि व वया दाजुकिजापिनिगु नामय् लात, १२ म्ह।
- 24 झिन्हयगूगु चिष्टा योशबाकाशा, वया कायपि व वया दाजुकिजापिनिगु नामय् लात, १२ म्ह।
- 25 झिच्यागूगु चिष्टा हनानी, वया कायपि व वया दाजुकिजापिनिगु नामय् लात, १२ म्ह।
- 26 झिगुंगूगु चिष्टा मल्लोती, वया कायपि व वया दाजुकिजापिनिगु नामय् लात, १२ म्ह।
- 27 निङ्गूगु चिष्टा एलीआता, वया कायपि व वया दाजुकिजापिनिगु नामय् लात, १२ म्ह।

- 28 निइछगू चिष्टा होतीर, वया कायपि व वया दाजुकिजापिनिगु नामय लात, १२ म्ह।
 29 निइनिगू चिष्टा गिइलती, वया कायपि व वया दाजुकिजापिनिगु नामय लात, १२ म्ह।
 30 निइस्वंगू चिष्टा महजीओत, वया कायपि व वया दाजुकिजापिनिगु नामय लात, १२ म्ह।
 31 निइप्यंगू चिष्टा रोममती-एजेर, वया कायपि व वया दाजुकिजापिनिगु नामय लात, १२ म्ह।

26

देगःया ध्वाखा पिवाःत

- 1 ध्वाखा पिवाःतयगु पुचःत थथे दु –
 कोरहीतपाखें – कोरेया काय मेशेलेम्याह, कोरे आसापया सन्तान मध्ये छम्ह खः।
 2 मेशेलेम्याहया कायपि दक्वसिबय् तःधिकःम्ह जकरिया निम्हम्ह येदीएल, स्वम्हम्ह जबदियाह, प्यम्हम्ह यत्नीएल,
 3 न्याम्हम्ह एलाम, खुम्हम्ह येहोहानान, अले न्हयम्हम्ह एल्यहोएने खः।
 4 ओबेद-एदोमया नं कायपि दु – दक्वसिबय् तःधिकःम्ह शमायाह निम्हम्ह यहोजाबाद, स्वम्हम्ह योआ, प्यम्हम्ह साकार,
 न्याम्हम्ह नतनेल,
 5 खुम्हम्ह अम्मीएल, न्हयम्ह इस्साखार, अले च्याम्हम्ह पुल्लतै खः। (छाय्धाःसा परमेश्वरं ओबेद-एदोमयात सुवाः
 बियादीगु खः।)
 6 वया काय शमायाहया नं कायपि दु। इपि तसकं बहादुर जगुलि इमिसं थः बौया परिवारयात अधिकार याइगु खः।
 7 शमायाहया कायपि ओत्नी, रपाएल, ओबेद व एल्जाबाद। इमि थःथिति एलीह व समक्याह नं बहादुर मनूत खः।
 8 थुपि सकलें ओबेद-एदोमया सन्तान खः। इपि, इमि कायपि व इमि थःथितिपि थ्व ज्या यायेफुपि व बहादुर मनूत खः। इपि
 फुक्क ६२ म्ह दु।
 9 मेशेलेम्याहया झिंच्याम्ह बहादुर कायपि व थःथितिपि दु।
 10 मरारी होसाया कायपि – न्हापाम्ह शिमी (व दकलय् तःधिकःम्ह मखु, अयनं वया बौनं वयात न्हापाम्ह दय्काब्युगु खः),
 11 निम्हम्ह हिल्कियाह, स्वम्हम्ह तबलियाह व प्यम्हम्ह जकरिया। होसाया कायपि व थःथितिपि फुक्क १३ म्ह दु।
 12 थुपि ध्वाखा पिवाःतय् पुचः पुचःयात इमि परिवारया नायःतय् लागिं ल्यल। अले इमिसं मेपि लेवीतय्सं थें परमप्रभुया
 देगलय् सेवा यात।
 13 चिधिकःपि व तःधिकःपि सकसिनं थथःगु पुर्खाया परिवारकथं छगू छगू ध्वाखाया नितिं चिष्टा तल।
 14 पुर्ब ध्वाखाया चिष्टा शेलेम्याहया नामय लात। अनंलि वया काय जकरियाया नामय उत्तरया ध्वाखा लात। जकरियां
 न्हाबलें भिंगु सल्लाह बीगु खः।
 15 दच्छिन ध्वाखाया चिष्टा ओबेद-एदोमया नामय लात। अले धुकूया चिष्टा वया कायपिनिगु नामय लात।
 16 पच्छिमया ध्वाखा व च्वयपाखे देगलय् वनीगु शल्केत धाःगु ध्वाखाया चिष्टा शुप्पीम व होसाया नामय लात।
 छम्ह पिवाः च्वनीम्ह मेम्ह पिवाः च्वनीम्ह मनूया लिक्कसं च्वनीगु।
 17 खुम्ह लेवीत न्हियान्हिथं पुर्बपाखे, प्यम्ह उत्तरपाखे, प्यम्ह दच्छिनपाखे, व निम्ह निम्ह धुकूया पिवाः च्वनीगु।
 18 अले पच्छिमया चुकय् वनीगु लँय् प्यम्ह व चुकय् हे निम्ह पिवाः च्वनीगु।
 19 कोरही व मरारीया सन्तानयात ब्युगु पिवाः च्वनेगु ज्या थ्व हे खः।

दांभरित व मेपि हाकिमत

- 20 परमेश्वरया धुकू व परमप्रभुयात छाःगु सामान तयेगु धुकूया जिम्मा इमि मेपि लेवी पासापिनिगु खः।
 21 गेशोर्नया काय लादान यहीएलया बाः खः। लादान यक्व हे परिवारया पुर्खा खः।
 22 यहीएलीया निम्ह कायपि जेताम व योएलया जिम्माय् परमप्रभुया देगःया धुकू व मेमेगु सामानया धुकू दु।
 23 अग्रामीत, यिसहारीत, हेब्रोनीत, व उज्जीएलीतपाखें –
 24 मोशाया काय गेशोर्नया सन्तान शूबाएल देगःया धुकू नायः खः।
 25 एलीएजरपाखें वया थःथितिपि थुपि खः - वया काय रहब्याह, रहब्याहया काय यशयाह, यशयाहया काय योराम,
 योरामया काय जिक्की, जिक्कीया काय शलोमीत।
 26 दाऊद जुजु, परिवार परिवारया नायःत व दूःछिम्ह व सछिम्ह सिपाइँतय् व सेनाया मेपि नायःतय्सं देछाःगु सामानया
 धुकूया फुक्क जिम्मा शलोमीत व वया थःथितिपिन्त ब्युगु खः।
 27 लडाइँलय् त्याकाहःगु छुं छुं सामानत परमप्रभुया देगः ल्हनेत इमिसं देछाःगु खः।
 28 अगमवन्ता शमूएल, कीशया काय शाऊल, नेरया काय अबनेर व सस्याहया काय योआबं मेगु देछाःगु फुक्क सामान
 शलोमीत व वया थःथितिपितय्गु जिम्माय् दु।

मेपि लेवीतय्गु जिम्मा

29 यिसहारीतपाखें – कनन्याह व वया कायपिन्त इस्राएलीतयगु पिनेया ज्याया लागि हाकिम व न्याय यायेगु ज्याया जिम्मा ब्यगु खः।

30 हेब्रोनीतपाखें – हशब्बाह व वया झिन्हयसः बहादुर मन्तयत यर्दन खुसिया पच्छिमपाखे इस्राएलय् परमप्रभुया फुक्क ज्या स्वयेत व जुजुया सेवाया लागि ल्यःगु खः।

31 हेब्रोनीतयः नायः यरियाह खः। दाऊद जुजु जूगु पिइगुगु दँय हेब्रोनीतयगु वंशावलीइ माला स्वल। अले उगु परिवारयापि मू मू मन्त गिलादया याजेरय् च्वनाच्चंगु लुइकल।

32 दाऊद जुजुं यरियाहया थःथितितपाखें परिवार परिवारयापि निद्रः व न्हयसःमह नायःतयत ल्यल, अले इमित स्बेनीत, गादीत व मनश्शेया बच्छि कुलया निती जुजुयागु ज्या व परमेश्वरयागु ज्या स्वयेगु जिम्मा बिल।

27

सेनाया कप्तानत ल्यःगु

1 दँयदसं छगू छगू लाय् २४,००० मह मन्या पुचलं इस्राएलया सेनाय सिपाइँ जुयाः ज्या याइगु। उगु पुचलय् थुपि सिपाइँतयगु ज्या स्वयाः जुजुया सेवा याइपि द्रःछिमह सिपाइँया कप्तानत, सछिमह सिपाइँया कप्तानत व इमि हाकिमत दु। इस्राएलया सेनाय ज्या याइपि इपि इस्राएलीतयगु धलः थथे दु –

2 न्हापांगु लाया न्हापांगु पुचःया कप्तान जब्दीएलया काय् याशोबाम खः। वयागु पुचलय् २४,००० मह मनू दु।

3 व फारेसया सन्तान खः अले न्हापांगु लाया निती फुक्क फौजया नायःतय् मूह खः।

4 निगूगु लाया निती पुचःया कप्तान अहोही दौदै खः। वयागु पुचलय् मिक्लोत न्ह्यलुवाः खः। इमिगु पुचलय् २४,००० मह दु।

5 स्वंगूगु लाया निती कप्तान पुजाहारी यहोयादाया काय् बनायाह खः। व नायः खः। वयागु पुचलय् २४,००० मह मनू दु।

6 थ्व बनायाह उपिं स्विमह बहादुरपिं मध्ये छमह व उपिं स्विमहया नायः खः। वया लिपा वया काय् अम्मीजाबाद वयागु थासय् वल।

7 प्यंगूगु लाया निती प्यमहमह कप्तान योआबया किजा असाहेल खः। वया लिपा वया काय् जबदियाह वयागु थासय् वल। वयागु पुचलय् २४,००० मह मनू दु।

8 न्यागूगु लाया निती न्यामहमह कप्तान यिज्याही शम्हत् खः। वयागु पुचलय् २४,००० मह मनू दु।

9 खूगूगु लाया निती खूमहमह कप्तान तकोयामह इक्केशया काय् ईरा खः। वयागु पुचलय् २४,००० मह मनू दु।

10 न्हयगूगु लाया निती न्हयमहमह कप्तान एफ्राइम कुलयामह पेलोनी हेलेस खः। वयागु पुचलय् २४,००० मह मनू दु।

11 च्यागूगु लाया निती च्यामहमह कप्तान जेरह वंशयामह हशाती सिब्बकै खः। वयागु पुचलय् २४,००० मह मनू दु।

12 गुंगूगु लाया निती गुमहमह कप्तान बेन्यामीनया अबीएजेर अनातोती खः। वयागु पुचलय् २४,००० मह मनू दु।

13 झिगूगु लाया निती झिमहमह कप्तान जेरहया वंशयामह नतोपाती महरै खः। वयागु पुचलय् २४,००० मह मनू दु।

14 झिंछगूगु लाया निती झिंछमहमह कप्तान एफ्राइम कुलयामह बनायाह पिरातोनी खः। वयागु पुचलय् २४,००० मह मनू दु।

15 झिनिगूगु लाया निती झिनिमहमह कप्तान ओत्निएल वंशयामह हेल्दै नतोपाती खः। वयागु पुचलय् २४,००० मह मनू दु।

कुल कुलया हाकिमत

16 इस्राएलया कुल कुलया मू मू हाकिमत थुपि खः –

स्बेन कुल – जिक्रीया काय् एलीएजर,

शिमियोन कुल – माकाया काय् शपत्याह,

17 लेवी कुल – कमूएलया काय् हशब्बाह,

हारून – सादोक,

18 यहूदा कुल – एलीहू धाःमह दाऊदया दाजु,

इस्साखार कुल – मिखाएलया काय् ओग्री,

19 जबूलन कुल – ओबदियाया काय् यिश्मायाह,

नप्ताली कुल – अज्जीएलया काय् यरीमोत,

20 एफ्राइम कुल – अजज्याहया काय् होशिया,

मनश्शेया बच्छि कुल – पदायाहया काय् योएल,

21 गिलादय् दुगु मनश्शेया बच्छि कुल – जकरियाया काय् इहो।

बेन्यामीन कुल – अबनेरया काय् यासीएल।

22 दान कुल – अबनेरया काय् अज्जेल।

इस्राएलया कुल कुलया मू हाकिमत थुपि हे खः।

23 दाऊदं निइँदँ स्वयाः क्वययापिन्त ल्याः मखाः, छायाधाःसा परमप्रभुं इस्राएलया मन्तयत आकाशया नगुत थें यक्व दय्काबी धकाः बचं बियादीगु खः।

24 सस्याहया काय् योआबं मन्तयगु ल्याः खायेगु ज्या शुरु याःगु खः, अयनं वं व ज्या पूरा मया। थ्व ल्याः खायेगु ज्याया कारणं परमेश्वर तंचायाः इस्राएलयात सजाँय बियादिल। उकिं मन्तयगु ल्याः दाऊद जुजुया इतिहासय् मच्चः।

जुजुया सम्पत्ति जिम्मा काइपि

25 जुजुया धुकूत अदीएलया काय् अज्मावेतया जिम्माय् खः।

देशयागु, शहर-शहरयागु धुकूत, गांयागु धुकूत व किल्ला-किल्लयागु धुकूत उज्जियाहया काय् जोनाथनया जिम्माय् खः।

26 देशय् बुँज्या याइपिं कलबया काय् एस्त्रीया जिम्माय् खः।

27 दाखया क्यबत रामती शिमीया जिम्माय् खः।

दाखया क्यबय् सःगु दाख, दाखमघ तइगु धुकूया निति शेपेमी जब्दीया जिम्माय् खः।

28 पच्छिमपाखेया क्वय् लाःगु इलाकाय् दुगु जैतून व अन्जीर स्वयेगु ज्या गेदेरी बाल-हानानयागु खः।

चिकं तइगु धुकू योआशया जिम्माय् खः।

29 शारोनया ख्यलय् च्वपिं सा-द्रुहंत शारोनी शिन्नेया जिम्माय् खः।

ब्यासिइ च्वपिं सा-द्रुहंत अदलैया काय् शाफातया जिम्माय् खः।

30 ऊँटत इश्माएली ओबीलया जिम्माय् खः।

गधात मेरोनोती येहदयाहया जिम्माय् खः।

31 फैच्वलय् हग्री याजीजया जिम्माय् खः।

दाऊद जुजुया थःगु सम्पत्ति थुपिं हे हाकिमतयगु जिम्माय् खः।

दाऊदयात सल्लाहबीपिं मन्त

32 दाऊदया कका जोनाथन छम्ह सल्लाह बीम्ह, बुद्धि दुम्ह व शास्त्री खः। हक्मोनीया काय् यहीएल जुजुया काय्पिन्त स्वइम्ह खः।

33 अहीतोपेल जुजुयात सल्लाह बीम्ह खः। अरकी हशै जुजुया पासा खः।

34 अहीतोपेलया लिपा बनायाहया काय् यहोयादा व अबियाथार सल्लाहबीपिं जुल। योआब जुजुया सेनाया सेनापति खः।

28

दाऊदया देगः दय्केगु तयारी

1 इस्राएलयापिं सकल हाकिमतयत दाऊद जुजुं यस्शलेमय् मुनेगु आज्ञा बिल। उकिं कुल कुलयापिं नायःत, जुजुया सेवा याइपिं पुचः पुचःयापिं कप्तानत, द्रुःछिम्ह व सछिम्ह सिपाइँया कप्तानत अले जुजु व वया काय्पिनिगु फुक्क सम्पत्ति सा द्रुहं स्वइपिं हाकिमत, दरबारयापिं भारदारत, बहादुर मन्त व मू मू सिपाइँत यस्शलेमय् मुन।

2 अले दनाः दाऊद जुजुं धाल, “हे जिमि दाजुकिजा व थः मन्त, जिगु खँ न्यँ। जिं परमप्रभु परमेश्वरया बाचाया सन्या निति, परमेश्वरया पाउदानया निति न्ह्याबलें दयाच्चनीगु छगू देगः दय्केगु इच्छा यानागु खः। अले जिं व दय्केत तयारी नं याना।

3 तर परमेश्वरं जितः थये धयादिल, “जिगु नांया निति छं देगः दय्के खनी मखु, छायाःसा छ लडाइँ याइम्ह मनु खः छंगु लहातं यक्व हि बाः वये धुकूगु दु।”

4 “परमप्रभु, इस्राएलयाम्ह परमेश्वरं जिमि अबुया फुक्क परिवारया दथुं जितः इस्राएलय् शासन यायेत ल्ययादिल। वय्कलं यहदायात नायःकथं ल्ययादिल, अले यहदाया कुलं जिगु परिवारयात ल्ययादिल, उगु परिवारं जितः कयाः इस्राएल न्यंकयाम्ह जुजु दय्केगु वय्कलं इच्छा यानादिल।

5 वय्कलं जितः यक्व काय्पिं बियादिल अले वय्कलं इपिं मध्ये सोलोमनयात परमप्रभुया राज्य इस्राएलय् शासन यायेत ल्ययादिल।

6 परमप्रभुं जितः धयादिल, “जिगु देगः व चुकत दय्कीम्ह छिमि काय् सोलोमन जुइ। जिं वयात जिम्ह काय् जुइत ल्ययागु दु, अले जि वया बौ जुइ।

7 वं आः थें होश यानाः जिगु फुक्क नियम व आज्ञा मानय् यानाच्चन धाःसा जिं वयागु राज्य न्ह्याबलेंया लागि पलिस्था याये।”

8 “उकिं जिं छिमित फुक्क इस्राएल व परमप्रभुया खलकं खंक व झी परमेश्वरं ताय्कः थ्व जिम्मा बियाच्चनागु दु – परमप्रभु छिमि परमेश्वरयागु उजं होशियार जुयाः मानय् या। अले छिमिसं थ्व भिंगु देशय् अधिकार याये फइ। अले थुकियात न्ह्याबलेंया निति छिमि सन्तानयात सर्बयकथं बी फइ।

9 “हे जिमि काय् सोलोमन, छं थः बौया परमेश्वरयात म्हसीकि, अले तनमनं वय्कःया सेवा या। वय्कलं झीगु फुक्क बिचाः व इच्छा स्यू। वय्कःयात माल धाःसा छं वय्कःयात नापलाकी, तर छं वय्कःयात त्वःतल धाःसा वय्कलं छन्त न्ह्याबलेंया लागि त्वःतादी।

10 परमप्रभुं थःगु पवित्र देगः दय्केत छन्त ल्ययादीगु दु धइगु खँ छं सीकेमा। उकिं साहस यानाः उगु ज्या या।”

11 अले दाऊदं थःकाय् सोलोमनयात देगःया दलान व उकिया छँ धुकू, कःसि, दुनेया क्वथात व प्रायश्चित्त यायेगुथाय् दुगु तच्चकं पवित्रगु थाय्या नक्सा बिल।

12 वं थःम्हं बिचाः याःगु चुकत, उकिया प्यखेरं च्वंगु क्वथात, परमेश्वरया देगःया ज्वलंत व परमप्रभुयात छाःगु देछात तइगु क्वथाया नक्सा नं बिल।

13 दाऊदं वयात पुजाहारीत व लेवीतयगु ज्याया बारे, परमप्रभुया देगःया सेवाया फुक्क ज्या व देगलय् छ्यलीगु फुक्क थलबलया बारे उजं बिल।

14 थीथी कथंयागु सेवाय् छ्यलीगु लुँया ज्वलंया निति लुँयागु तौल व थीथी कथंया सेवाय् छ्यलीगु वहःया ज्वलंया निति वहःया तौल वं क्वःछिना बिल।

15 वं लुँया त्वाःदेवा व उकिया मत थलयागु निति व वहःयागु त्वाःदेवा व उकिया मत थलयागु निति माःगु तौल क्वःछिनाबिल।

16 छायेहःगु मरिया छगू छगू तेबिलया निति लुँयागु तौल व वहःयागु तेबिलया निति वहःयागु तौल वं क्वःछिनाबिल।

17 वं काँटा, छावाकिगु बाता व कस्वायागु लागि भिंगु लुँयागु तौल अले फुक्क लुँ व वहःयागु खोलचाया निति माःगु तौल क्वःछिनाबिल।

18 गुँगू थनेगु वेदीया निति नं भिंगु लुँयागु तौल वं क्वःछिनाबिल। पपू चक्कंकाः परमप्रभुया बाचाया सनूयात त्वपुइपिं लुँया कस्बतयगु रथ दय्केत नं वं नक्सा बिल।

19 दाऊदं धाल, “थुपिं फुक्क परमप्रभुयागु ल्हातं हे दय्कूगु नक्सा खः, थ्व नक्साया फुक्क छता छता खँ वय्कलं जितः थुइकादीगु दु।”

20 हानं दाऊदं थःकाय् सोलोमनयात धाल, “बल्लाः व साहसी जुयाः थ्व ज्या या। ग्याये मते, नुगः क्वतुंके मते, परमप्रभु परमेश्वर, जिमि परमेश्वर छनापं दी। परमप्रभुया देगःया सेवाया निति फुक्क माःगु ज्या छं पूरा मयातले वय्कलं छन्त ग्वाहालि बियाच्चनी, वय्कलं छन्त त्वःतादी मखु।

21 परमेश्वरया देगःया फुक्क ज्या यायेत पुजाहारीतयगु व लेवीतयगु पुचः थन तयार दु। छंगु फुक्क ज्याय् लय्तातां छन्त ग्वाहालि बीपिं ज्या सःपिं कारीगरत तयार दु। अले हाकिमत व फुक्क मन्तयसं छं छु धाल व हे याइ।”

29

देगः दय्केत छाःगु देछा

1 अनंलि जुजु दाऊदं सकल मन्तयत धाल, “परमेश्वरं ल्ययादीम्ह मनु जिमि काय् सोलोमन खः, तर व ल्याय्म्हचा हे तिनि, अले वयाके अनुभव मदु। थ्व ज्या तःधं, छायाधाःसा थ्व देगः मन्तया लागि मखु परमप्रभु परमेश्वरया निति खः।

2 जिं फ्यांफन्तले जिमि परमेश्वरया देगःया लागि माःगु सामान ज्वरय् यायेगु कुतः यानागु दु – लुँ, वहः, कँय, न, सिं, मू वंगु थी व रन्त, छायापिये याइगु थीथी रंगयागु ल्वहंत व यक्व दुरु ल्वहं थन दु।

3 “थःम्हं मुंकागु थुपिं फुक्क सामान बाहेक जिं थःगु धुकुतिं लुँ व वहः बियागु दु, छायाधाःसा जिं थः परमेश्वरया पवित्र देगःयात माया याना।

4 जिं १०० टन शूदु लुँ व देगःया अंगः पिने भुनेत २४० टन भिंगु वहः बियागु दु।

5 जिं लुँ व वहलं दय्कीगु सामान व ज्या सःपिं शिल्पकारतयसं दय्कीगु फुक्क मेगु सामानया लागि लुँ व वहः बियागु दु। आः परमप्रभुया लागि देछा छायेत सु सु तयार दु?”

6 अले परिवार परिवारयापिं नायःत, इस्राएलया कुल कुलयापिं हाकिमत, द्रुःछिम्ह व सछिम्ह सिपाइँतय् कप्तानत, अले जुजुया सम्पति स्वइपिं हाकिमतयसं

7 थथःगु इच्छां परमेश्वरया देगःया निति १७० टन स्वयाः अप्वः लुँ, ३४० टन स्वयाः अप्वः वहः, ६२० टन ति कँय व ३,४०० टन स्वयाः अप्वः न बिल।

8 सुयाके सुयाके मू मू वंगु रन्तत दु इमिसं उपिं रत्न परमप्रभुया देगःया निति गेशोर्नया लेवी कुलयाम्ह यहीएलया ल्हातय् बिल।

9 नायःतयसं उपिं सामान थथःगु इच्छां परमप्रभुयात ब्यगु खः। इमिसं दुनगलनिसें परमप्रभुयात ब्यगु खः। नायःतयसं अथे देछा ब्यगुलि मन्त तसकं लय्ताल। दाऊद जुजु नं तसकं लय्ताल।

दाऊदया प्रार्थना

10 अले दाऊद जुजुं सकल मन्तय न्ह्यःने परमप्रभुया प्रशंसा यात। वं धाल,

परमप्रभु जिमि पुर्खा इस्राएलया परमेश्वर, छिगु प्रशंसा न्ह्याबले जुयाच्चनेमा।

11 हे परमप्रभु! महिमा, शक्ति, गौरव व वैभव छिगु हे खः, छायाधाःसा आकाश व पृथ्वीइ छु छु दु व फुक्क छिगु हे खः। हे परमप्रभु! राज्य छिगु हे खः, अले छि फुक्कसिया शासक खः।

12 धन-सम्पति व इज्जत छिगुपाखें हे वइ। छिं हे फुक्कसित शासन यानादी। बल व तागत छिगु हे ल्हातय् दु। छिं न्ह्याम्हयसित नं तःधंम्ह व बल्लाःम्ह दय्कादी फु।

- 13 आः हे जिमि परमेश्वर, जिमिसं छितः सुभाय् देछाय्, अले छिगु महिमां जाःगु नांया प्रशंसा याये।
 14 थुपि फुक्क सामान जिगु व जिमि मनूतपाखें वःगु मखु। थुपि फुक्क सामान छिं बियादीगु देछा खः। थुपि सामान छिगु हे खः। जिमिसं ला लित बियागु जक खः।
 15 जिपिं ला जिमि पुर्खात थें कर्पिं व विदेशी खः, जिमिगु न्हि थ्व पृथ्वीइ किचः थें बिनावनीगु, जिमिगु निंति आशा हे मदु।
 16 हे जिमि परमप्रभु परमेश्वर, छिगु पवित्र नांया छगू देगः दय्केत जिमिसं थ्व धन मुंकाःगु दु, थ्व फुक्क छिगुपाखें हे वःगु खः, छिगु हे खः।
 17 हे जिमि परमेश्वर, छिं छम्ह छम्हयसिगु मन स्वयादी धकाः जिं स्यु, विश्वास बहःम्ह मनूत खनाः छि लयतायादी। थुपि फुक्क जिं विश्वास बहःम्ह जुयाः दुनुगलनिसें थःगु इच्छां बियागु दु। थन मूपि छि मनूत छिथाय् थःगु देछा हःबलय् लयताः, व जिं खनागु दु।
 18 “हे परमप्रभु परमेश्वर, छि जिमि पुर्खात अब्राहाम, इसहाक व इस्राएलया परमेश्वर खः। थः प्रजाया मनय् थ्व इच्छा न्ह्याबलें दय्कातयादिसँ अले इमिगु मनयात थःपाखे सालादिसँ।
 19 जिमि काय् सोलोमनयात छिगु फुक्क आज्ञा, व्यवस्था व विधि मानय् यायेगु व छिगु देगः दय्केगु मन बियादिसँ। छिगु देगः दय्केत जिं थुपि सामान ज्वरय् यानागु दु।”
 20 अनंलि दाऊदं मनूतयत् धाल, “परमप्रभु छिमि परमेश्वरया प्रशंसा या।” अले सकल मनूतयसं परमप्रभु थः पुर्खाया परमेश्वरयात प्रशंसा यात अले परमप्रभु व जुजुयात हनाबना बीत बैय् तक छ्यं क्वछुकल।

सोलोमन जुजु जूगु

- 21 कन्हय् खुन्हु मनूतयसं परमप्रभुयात बां बिल। इमिसं परमप्रभुयात होमबलि छाल। इमिसं दूःछिम्ह दूहं, दूःछिम्ह भ्याःचा, दूःछिम्ह मचापिं भ्याःचा छाल। इमिसं त्वँसाबलि नं छाल। अले इस्राएलया निंति मेमेगु बलि नं छाल।
 22 उखुन्हु इमिसं परमप्रभुया न्ह्यःने लयल्यतातां नयेत्वने यात।
 अले इमिसं दाऊदया काय् सोलोमनयात निक्कः खुसी जुजु दय्काः वयात परमप्रभुया न्ह्यःने शासक जुइत व सादोकयात पुजाहारी जुइत अभिषेक यात।
 23 थुकथं सोलोमन थः बौ दाऊदया गद्दीइ च्वन। उगु गद्दी परमेश्वरं पलिस्था यानादीगु खः। सोलोमन तसकं ताःलात। इस्राएलयापिं सकसिनं वयागु आज्ञा मानय् याइगु
 24 सकल हाकिमत व सिपाइँत व दाऊद जुजुया मेपिं काय्पिन्सं नं सोलोमनयात जुजुया अधीनय् च्वनीगु बचं बिल।
 25 परमप्रभुं सोलोमनयात इस्राएलीतयसं खंक हे यक्व थकयादिल। परमप्रभुं सोलोमनयात व वैभव बियादिल गुगु व स्वयाः न्हापा इस्राएल्य् राज्य याःपिं सुं जुजुयात ब्यूगु मदुनि।

दाऊद सीगु

- 26 यिश्रैया काय् दाऊदं सारा इस्राएल्य् राज्य यात।
 27 इस्राएल्य् वं पिइदँ राज्य यात। हेब्रोणय् वं न्हयदँ व यरूशलेमय् स्विस्वदँ राज्य यात।
 28 ताःई तक म्वानाः धन व नां दय्काः बुरा जूबलय् दाऊद सित, अले वयागु थासय् वया काय् सोलोमन जुजु जुल।
 29 दाऊद जुजु जुयाच्चवंबलय् जूगु फुक्क खँ शुंनिसें लिपाथ्यंक, शमूएल अगमवक्ताया इतिहास व नातान अगमवक्ताया इतिहास व गाद अगमवक्ताया इतिहासया सफलइ च्वयातःगु दु।
 30 अले वं गथे यानाः शासन यात, व गुलि बल्लाःम्ह खः, अले इस्राएल जाति व वया प्यखें च्वंगु राज्यलय् छु छु जुल व फुक्क खँ नं च्वयातःगु दु।

इतिहासया निगूगु सफू म्हसीका

इतिहासया न्हापांगु सफू सिधयधुंकाः थ्व निगूगु इतिहासया सफू शुरू जूगु दु। सोलोमन जुजु जुयाच्चंबल्य जूगु घटनांनिसें शुरू जुयाः यरूशलेम पटन जूगु घटनाय् थ्व सफू क्वचाःगु दु। सोलोमन जुजु सीधुंकाः वया काय् रहबाम जुजु जुल। रहबामं शासन यानाच्चंबल्य यारोबामया नायःसूलय् उत्तरया कुलतयसं विद्रोह यात, उगु विद्रोहया घटनाया लिपा थ्व सफलिइ दच्छिनया यहदा राज्यया इतिहास दु। ई.पु. ५८६ लय् यरूशलेम शहर तहसनहस जूबल्य तकया घटना थ्व सफलिइ दु।

धलतः पौ

सोलोमन जुजुया राज्य १:१-९:३१

१. शुरूया ई १:१-१७

२. देगः दयकूगु २:१-७:१०

३. लिपांगु ई ७:११-९:३१

उत्तरया कुलं विद्रोह याःगु १०:१-१९

यहदाया जुजुत ११:१-३६:१२

यरूशलेमया पतन ३६:१३-२३

२ इतिहास

बुद्धिया निति सोलोमनया प्रार्थना

1 दाऊद जुजुया काय् सोलोमनं इस्राएल राज्यया शासन बल्लाक थःगु ल्हातय् काल। परमप्रभु वया परमेश्वर वनापं दी, परमप्रभुं सोलोमनयात तसकं तःधंकादिल।

2 सोलोमनं इस्राएलयापि सकलें नायःतयत् छक्वलं सःतल, अर्थात वं दूःछिम्ह दूःछिम्ह सिपाइया कप्तानत, सछिम्ह-सछिम्ह सिपाइया कप्तानत, न्यायाधीशत, इस्राएलयापि फुक्क नयाःत व परिवार-परिवारयापि नायःतयत् सःतल।

3 अले सोलोमन व वयाथाय् मूपि सकल मन्त गिबोनय् च्वंगु आराधना यायेगु थासय् वन, छायाःसा परमप्रभुया दास मोशां मरूभूमिइ दयकूगु परमेश्वरयागु नापलायेगु पाल अन दु।

4 परमेश्वरया बाचाया सनू यरूशलेमय् हे दु। दाऊद जुजुं बाचाया सनू किर्यत-यारीमं हयाः यरूशलेमय् थःमं व तयेत ग्वःगु छगू पालय् तःगु खः।

5 ऊरीया काय् व हरया छय् बजलेलं दयकूगु कँय्या वेदी गिबोनय् परमप्रभुया नापलायेगु पालय् दु। उकिं सोलोमन व सकलें मन्त अन हे वन।

6 नापलायेगु पालय् जुजुं कँय्या वेदीइ होमबलि छायाः परमप्रभुयात आराधना यात। वं दूःछिम्ह पशुयात स्याके बियाः उगु वेदीइ होमबलि छाल।

7 उखुन्हु चान्हय् परमेश्वर सोलोमनयाथाय् खनेदयक झाल अले वयकलं वयात धयादिल, “जिं छन्त छु बी? छन्त छु यः? जितः धा।”

8 सोलोमनं परमेश्वरयात लिसः बिल, “छिं जिमि बा दाऊदयात सदां दयामाया यानादिल, जितः वयकःया थासय् जुजु दयकादीगु दु।

9 हे परमप्रभु परमेश्वर! आः छिं जिमि बाःयात बियादीगु बचं पूरा यानादिसँ, छायाःसा छिं जितः धू थें अल्याख ल्याः दुगु छगू जातिया जुजु दयकादीगु दु।

10 उकिं जितः इमित राज्य यायेत माःगु बुद्धि व ज्ञान बियादिसँ। मखुसा जिं गथे यानाः छिगु थ्व तःधंगु जातियात शासन याये फइ?”

11 परमेश्वरं सोलोमनयात धयादिल, “छंगु इच्छा थ्व हे खनिसा। छं धन, सम्पत्ति, मान, शत्रुत सीगु वा थःगु ताहाकःगु आयु मपवंसे जिं छन्त जुजु दयकागु जिमि प्रजायात शासन यायेत बुद्धि व ज्ञान पवन।

12 जिं छन्त बुद्धि व ज्ञान बी। जिं छन्त यक्व धन, सम्पत्ति, मान नं बी। छ स्वयाः न्हापायापि जुजुपिन्के थुलि धन व थुलि इज्जत गुबलें मदु। अले छ स्वयाः लिपा जुजु जुइपिन्के नं थुलि धन व इज्जत दइ मखु।”

13 अले सोलोमन गिबोनय् च्वंगु आराधना याइगु थासं, नापलायेगु पालया न्ह्यःनं यरूशलेमय् लिहां वन। अले वं इस्राएलय् शासन यात।

सोलोमोनया धन व शक्ति

14 सोलोमनं यक्व रथ व सलत मुंकल। वयाके झिप्यसःगः (१,४००) रथ व झिनिद्वःम्ह (१२,०००) सल दु। सोलोमनं रथत व सलत शहर शहरय् व थःथाय् यरूशलेमय् नं तल।

- 15 वं यरूशलेमय लुँ व वहः ल्वहं थे व देवदास्या सिँ यःमरिया सिँ थे न्हाथाय नं दइगु यानाबिल।
 16 सोलोमनया सल मिश्र देश व क्यूएनं झिके याइगु खः। जुजुया बन्जाःतयसं सल क्यूएनं न्याना हइगु।
 17 सोलोमनया बन्जाःतयसं मिश्र देशं छगः रथ न्हयगू किलो वहलं व छम्ह सल छगू व बागू किलो वहलं न्याना हइगु।
 इमिसं उपि रथ व सल हिली व अरामी जुजुपिन्त नं मीगु।

2

देगः दयकेगु तयारी

- 1 जुजु सोलोमनं परमप्रभुया नांया आराधना यायेत छगः देगः व थःगु लागि छगू दरबार दयकेगु क्वःछित।
 2 वं सामान क्वबित न्हयेद्वःम्ह (७०,०००) मनु, डाँडां ल्वहं लिकायेत चयद्वःम्ह (८०,०००) मनु व इमिगु ज्या स्वयेत स्विखुसःम्ह (३,६००) मनु ल्यल।
 3 अले सोलोमनं टुरोसयाम्ह जुजु हीरामयाथाय थ्व खबर छवत,
 “यक्व दँ न्ह्यः, छिं जिमि बाः दाऊदयात वयकःया दरबार दनेत देवदास्या सिँ बियाः ग्वाहालि ब्युगु थें आः जितः नं देवदास्या सिँ बियाः ग्वाहालि बियादिसँ।
 4 छायधाःसा जिं जिमि परमप्रभु परमेश्वरया नितिं छगः देगः दयके त्यनागु दु। व जिं वयकःयात देछाये। अन जि व जिमि प्रजां वयकःया आराधना यायेगु, गुँगू थनेगु देछागु मरि न्हाबलें इवःलाक तयाः छायेगु अले सुथय, बहनिइ, विश्रामबार पतिकं, अमइया नखः व परमप्रभु जिमि परमेश्वरया क्वःछिनातःगु नखः नखःबलय होमबलि छायेगु जुइ। वयकलं न्हाबलें थथे यायेगु आज्ञा बियादीगु दु।
 5 “जिं दयके त्यनागु देगः तःधंगु जुइ छायधाःसा जिमि परमप्रभु परमेश्वर फुक्क घःत स्वयाः तःधं।
 6 तर दकलय तःजाःगु स्वर्ग हे वयकःया लागि चिधं धाःसा सुनां वयकःया नितिं देगः दयके फइ? वयकःया नितिं देगः दयकेत जि सु खः धकाः? थ्व ला वयकःया न्ह्यःने धुपौय च्याकेगु बाहेक मेगु छुं ज्याया लागि मखु।
 7 “आः जिथाय लुँ, वहः, कँय व नँयागु अले प्याजीगु, ह्याउँगु व वँचुगु काया ज्या बांलाक यायेसःम्ह छम्ह मनूयात छवयाहयादिसँ। जिमि बाःनं ल्यःपिं यहदा व यरूशलेमयापिं बांलाक ज्या याये सःपिं कारीगरतनापं वं ज्या याइ।
 8 “छिकपिनि मनूत लेबनानय सिँ पालेत गुलि सः धकाः जिं स्यु। उकिं जिथाय देवदारु, सल्लाह व चन्दनया सिँ नं छवयाहयादिसँ।
 9 जितः यक्व सिँ माः। छायधाःसा जिं दयके त्यनागु देगः तःधंगु व तसकं बांलाःगु जुइ।
 10 जिं छिकपिनि सिँ पालीपिं मनूतयत नकेत निइखुसः टन छव (२,६००), निइखुसः व पिइगू टन तछव (२,६४०), प्यंगू लाख व पिइद्वः लिटर (४,४०,०००) दाखमघ व प्यंगू लाख व पिइद्वः लिटर (४,४०,०००) जैतूनया चिकं छवयाहये।”
 11 टुरोसया जुजु हीरामं सोलोमनयात थथे लिसः बिल,
 “परमप्रभुं थः प्रजायात माया यानादी, अथे जुयाः हे छितः इमि जुजु दयकादिल।
 12 “आकाश व पृथ्वीयात दयकादीम्ह परमेश्वर परमप्रभुया प्रशंसा जुइमा! वयकलं परमप्रभुया लागि छगः देगः व थःगु लागि छगू दरबार दयकेत दाऊदयात बुद्धि दुम्ह, चलाखम्ह व थूम्ह काय बियादीगु दु।
 13 “उकिं आः जिं जिथाय बुद्धि व यक्व सीप दुम्ह छम्ह कारीगर हराम-अब्बीयात छवया हयाच्चनागु दु।
 14 व दान कुलयाम्ह मिसाया काय खः। वया अबुम्ह धाःसा टुरोसयाम्ह खः। व लुँ, वहः, कँय, न, ल्वहं, सिँया ज्या व प्याजीगु, ह्याउँगु, वँचुगु का अले भिंगु सूती कापःया ज्या बांलाक यायेसःम्ह कारीगर खः। व फुक्क कथंया कीगु ज्याय तालिम कयातःम्ह मनु खः। वं वयात ब्युगु न्हागु नं नमूनाकथं ज्या याये फु। वयात छिकपिनि कारीगर व छिमि मालिक छिकपिनि बाः दाऊद जुजुया नितिं ज्या याइपिं कारीगरतनापं ज्या याके बियादिसँ।
 15 “आः छिं बी धकाः धयादीगु छव, तछव, दाखमघ व जैतूनया चिकं जि दासतयगु नितिं छवयाहायादिसँ।
 16 छितः लेबनानं गुलि सिँ माः, जिमिसं उलि सिँ पाले। अले सिँ चिनाः नांचा थे दयकाः भूमध्यसागरया लुँपुं जिथाय योप्पा तक छवयाहये। अनं छिं यरूशलेमय यंकादिसँ।”
 17 थः अबु दाऊदं मनूत ल्याः खाःगु थें सोलोमनं इस्त्राएलय च्वंपिं विदेशीत ल्याः खात। थुपि १,५३,६०० म्ह दु।
 18 अले सोलोमनं उपिं मध्ये न्हयेद्वःम्हयसित (७०,०००) सामान क्वबिइत, चयद्वःम्हयसित (८०,०००) डाँडां ल्वहं चायेत व स्विखुसःम्हयसित (३,६००) इमिगु ज्या स्वयेत ल्यल।

3

सोलोमनं देगः दयकूगु

- 1 सोलोमनं यरूशलेमया मोरीयाह डाँडाय परमप्रभुया देगः दयकेगु ज्या शुरू यात। मोरीयाह डाँडा परमप्रभुं सोलोमनया अबु दाऊदयात दर्शन बियादीगु थाय व यबूसी अरौनाया खला दुगु थाय खः। दाऊदं तयार याःगु थासय हे सोलोमनं देगः दयकल।
 2 सोलोमन जुजुं थः जुजु जूगु प्यंगूगु दँया निगूगु लाया निगूगु दिनय देगः दयकेगु ज्या शुरू यात।

- 3 सोलोमन जुजुं दयकूगु परमेश्वरया देगः निइन्हयगू (२७) मिटर ताहाकःगु व ९ मिटर तब्यागु खः।
- 4 देगःया न्ह्यःने उकिया ब्या ति हे ९ मिटर हाकःगु व गुंगू ९ मिटर तःजाःगु छगू फः दु। दुनेपाखे धाःसा वं उकियात भिंगु लुं भुनाबिल।
- 5 मू कोथाया अंगलय् थर्सिया सिंपौत तयाबिल, अले उकियात भिंगु लुं भुनाबिल, उकी ताय्गः सिमा व सिखःयागु बुता दयकल।
- 6 वं देगःयात बांलाःगु व थिकेय्-थिकेगु ल्वहं व पर्वेम देशं हःगु लुं छायापियाबिल।
- 7 वं उकिया अंगः, धलि चौकोस व लुखात लुं भुनाबिल, अले वं अंग-अंगलय् कस्बतयगु चित्र कियाः दयकल।
- 8 वं देगःया ब्या ति हे महा-पवित्रगु थाय् ९ मिटर हाकःगु व ९ मिटर तब्यागु दयकल। वं दुनेपाखे उकियात निइगू तन भिंगु लुं भुनाबिल।
- 9 न्यासः व न्हयेगू (५७०) ग्राम लुं कयाः नकिं दयकल। वं च्वय्यागु कोथा कोथाया अंगः नं लुं भुनाबिल।
- 10 वं महा-पवित्रगु थासय् कियाः निम्ह कस्बतयगु चित्र दयकाः लुं भुनाबिल।
- 11 निम्ह कस्बया पपू छगू च्वकानिसें मेगु च्वका तक ९ मिटर ताहाः। छम्ह कस्बया छपु पपू २.२ मिटर ताहाः, अले देगःया अंगलय् थिल। वयागु मेगु पपू धाःसा मेम्ह कस्बया पपू थीक २.२ मिटर हे ताहाः।
- 12 अथे हे मेम्ह कस्बया छपु पपू देगःया अंगः थीक २.२ मिटर ताहा, अले वयागु मेगु पपू धाःसा मेम्ह कस्बया पपू थीक २.२ मिटर हे ताहाः।
- 13 निम्ह कस्बया पपूत ९ मिटर तक न्यनावंगु दु। उपि थथःगु तुतिइ दनाच्वंगु दु। उमिगु ख्वाः दुनेपाखे स्वःगु दु।
- 14 हाकनं वं वँचुगु, प्याजीगु, ह्याउँगु रंगया का व मलमलया कापःया पर्दा दयकल। अले उकी कस्बतयगु बुट्टा दयकल।
- 15 देगःया न्ह्यःनेपाखे वं १५.५-१५.५ मिटर तःजाःगु निगः थां दयकल। निगलं थांया च्वय्यागु ब्व २.२-२.२ मिटर तःजाः।
- 16 वं सिखःयागु माला दयकल। अले सिखःयात थांया च्वय्-च्वय्यागु ब्वतिइ तल। वं सच्छिगः धालेग्वः दयकल अले उकियात सिखलं यख्खानाबिल।
- 17 वं देगःया न्ह्यःने उपि निगः थां थन। छगः दच्छिनपाखे थन, छगः थां उत्तरपाखे थन। वं दच्छिनपाखे च्वंगु थांया नां याकीन व उत्तरपाखे च्वंगु थांया नां बोअज तल।

4

देगःया ज्वलं

- 1 सोलोमन जुजुं ९ मिटर हाकःगु व प्यकुंलाःगु अले ४.४ मिटर तःजाःगु कँय्यागु छगू वेदी दयकल।
- 2 वं धाले यानातःगु धातुया छगू चाकलाःगु तःधंगु त्यांकि नं दयकल। व त्यांकि २.२ मिटर तज्जाः। व त्यांकिया ब्या ४.४ मिटर दु। उकिया छचाःखेरया नाप १३.२ मिटर दु।
- 3 त्यांकिया पिनेया बालाया क्वय् प्यखेरं छायापियाः निइवः बुता क्वय् व च्वय् यानातःगु दु। उपि इवलय् द्रुहंया म्हबां दयकाः छायापिया तःगु दु, उपि बुतात त्यांकिनापं धातुया छकु हे कुचां दयकूगु खः।
- 4 स्वम्ह उत्तरपाखे, स्वम्ह पच्छिमपाखे, स्वम्ह दच्छिनपाखे व स्वम्ह पुर्बपाखे स्वयाच्वंपि यानाः फुक्क यानाः झिनिम्ह कँय्यापि द्रुहंयागु म्हया च्वय् त्यांकि तयातःगु दु। उपि सकसिगु लिउनेयागु ब्व दुनेपाखे स्वःगु दु।
- 5 त्यांकिया अंगः ८ सेन्टिमिटर ख्वातु। उकिया बाला ख्वलाया बाला थें हे लिली स्वांयागु हः थें च्वँ। उकी खुइखुद्रुः (६६,०००) लिटर ति लः न्ह्यं।
- 6 वं होमबलिया फुक्क ज्वलं सिलेत झिगः बाता दयकाः न्यागः दच्छिनपाखे व न्यागः उत्तरपाखे तयाबिल। तर जःसि धाःसा पुजाहारीतय् म्वः ल्हइत खः।
- 7 वं इमिगु नमूनाकथं झिपु लुँया त्वाःदेवा दयकाः देगलय् न्यापु दच्छिनपाखे व न्यापु उत्तरपाखे तयाबिल।
- 8 वं झिगः तेबिल दयकाः देगलय् न्यागः तेबिल दच्छिनपाखे व न्यागः तेबिल उत्तरपाखे तयाबिल। वं लुँयागु सच्छिगः छवाकिगु बातात नं दयकल।
- 9 वं पुजाहारीतयगु चुक व तःधंगु चुक व उकिया लुखात दयकल, अले लुखात कँयनं भुनाबिल।
- 10 वं त्यांकियात देगःया जवपाखे दच्छिन-पुर्ब कुनय् तल।
- 11 हरामं थलबल, बेल्चा व छवाकिगु बातात नं दयकल।
थुकथं हरामं जुजु सोलोमनया लागि परमेश्वरया देगलय् यानाच्वंगु ज्या सिधय्कल।
- 12 हरामं निगः थां थांया च्वय्या ब्वतिइ च्वंगु बाता बालूगु तपुलित, थांया च्वय्-च्वय्या ब्वतिइ निगः बाताया बालूगु तपुलितयत् स्वाइगु निज्वः सिखःया जाली,
- 13 निज्वः जालीया लागि प्यसःगः धालय्ग्वः (छगू छगू सिखः जालीया निति निइवः धालेग्व, गुकिं थांया च्वय्या ब्वतिइ दुगु बाता बालूगु तपुलियात छायापियाबी।)
- 14 दिपुत व उकिया च्वय्यागु बातात नं दयकल।
- 15 हरामं कँय्यागु त्यांकि व उकिया क्वय् झिनिम्ह द्रुहं दयकल।

- 16 हरामं थलबल, नउ तुइगु चतं, लाया काँटा व उकियात मा:गु फुक्क ज्वलं परमप्रभुया देग:या निंति दयकल।
हराम-अब्बी परमप्रभुया देग:या निंति जुजु सोलोमनयात दयकाब्युगु फुक्क ज्वलं प्वालाप्वाला थीकात:गु कँय्यागु ख:।
17 जुजुं उरिं फुक्क ज्वलंयात सुक्कोत व सार्तीनया दथुइच्चंगु यर्दन बेसीइ चायागु थासाय् नाय्केबिल।
18 सोलोमनं थुपिं फुक्क अप्व: दयकल, कँय् यक्व दुगुलिं सुनानं कँय् लनेगु कुत: मया।
19 सोलोमनं परमेश्वरया देग:यात मा:गु थुपिं ज्वलं नं दयकल –
लुँयागु वेदी, देछा:गु मरि तयेगु तेबिल,
20 क्व:छिना त:कथं महा-पवित्र थाय्या न्ह्य:ने मत च्याकेत भिगु लुँया मतथलत व त्वा:देवा,
21 भिगु लुँया स्वां, मत व चिम्ता,
22 त्वा:देवा:या मत स्यायेगु ज्वलं, छ्वाकेगु बातात, भु व गुँगु मक: अले देग:या लुँया लुखात, महा-पवित्रगु थाय्या लुँया लुखात।

5

1 परमप्रभुया देग:या फुक्क ज्या सिधय्का: सोलोमनं थ: अबु दाऊदं परमप्रभुयात छा:गु लुँ, वह: व फुक्क थलबल हया: परमप्रभुया देग:या धुकुतिइ तल।

बाचा चिनादीगु सन् देगलय् ह:गु

- 2 अनंलि सोलोमनं इस्राएलयापिं थकालित, कुल कुलयापिं सकलें नाय:त व इस्राएलया परिवारया मू मू मनूतयत् परमप्रभुया बाचाया सन् दाऊदया शहर सियोनं देगलय् हयेत यरूशलेमय् मुंकल।
3 सकल इस्राएली मिजंत न्हयला दुबलय् न्यायकूगु बल्चाबाय्या नख:बलय् जुजुया न्ह्य:ने मुन।
4 इस्राएलयापिं सकल थकालित वयेधुंका: लेवीतयसं सन् ल्हन।
5 लेवी पुजाहारीतयसं सन्, नापलायेगु पाल व उगु पालय् दुगु फुक्क पवित्र ज्वलं क्वबिया: च्वय् यंकल।
6 सोलोमन जुजु व इस्राएलयापिं सकल मनूत बाचाया सनूया न्ह्य:ने मुन। इमिसं अल्याख फै, द्रुहंत बां छाल।
7 अनंलि पुजाहारीतयसं बाचाया सनूयात देग: दुने यंका: महा-पवित्रगु थासय् स्वर्गदूततयगु पपूया क्वय् तल।
8 सन् तयात:गु थाय्या च्वय् कर्बतयसं पपू चक्कंकाचवंगु दु, अले पपुतिं सन् व उकिया न्व:त त्वपुयात:गु दु।
9 देग:या न्व:त तसकं ताहाक, उरिं न्व:तय् च्वकात महा-पवित्रगु थाय्या न्ह्य:ने दनिम्ह मनुखं खंके फु, तर पवित्रगु थाय्या पिनेनं धा:सा उरिं खने मद्दु। थौं तक नं उरिं अन हे दु।
10 बाचाया सन् दुने मोशां सनिं पर्वतय् त:गु निपा ल्वहं पौ त्व:ता: मेगु छुं नं मद्दु। उरिं ल्वहं पौ इस्राएलयापिं मनूत मिश्रं पिहां वयेधुंका: परमप्रभुं इपिं लिसे बाचा चिनादीगु इलय् होरेबय् मोशां उकी दुने त:गु ख:।
11 पुजाहारीत पवित्र थासं पिहां वल। अन मूपिं सकल पुजाहारीतयसं थथ:गु पा: पियामच्चवंसं थ:त अर्पण या:गु ख:।
12 सकल बाजं थाइपिं लेवीत आसाप, हेमान, यदूतन, इमि काय्पिं व थ:थितिपिं नं सूती काप:या वस: फिना: भुस्या:, वीणा व सारंगी, थाना: वेदीया पुर्बपाखे दन। इपिनापं तुरही पुयाच्वंपिं सछि व निइम्ह पुजाहारी नं दु।
13 तुरही पुइपिं व म्ये हालीपिन्सं छसलं परमप्रभुया प्रशंसा यात अले वय्क:यात सुभाय् बिल। इमिसं तुरही, भुस्या: व मेमेगु बाजंनपं परमप्रभुया प्रशंसा थुकथं तसलं यात,
“धात्थें वय्क: भिम्ह ख:,
वय्क:या दयामाया सदां दयाच्वनी।”
अबलय् परमप्रभुया देग:यात सुपाचं त्वपुल।
14 सुपाचं याना: पुजाहारीत सेवा यायेत दनाच्वने मफुत। छाया:सा परमेश्वरया देग: परमप्रभुया महिमां जा:गु दु।

6

सोलोमनया न्वचु

- 1 अले सोलोमनं प्रार्थना यात, “हे परमप्रभु, जिं खिउँगु सुपाँचय् च्वने धका: छिं धयादीगु दु।
2 आ: छिं न्ह्याबलें च्वनादीत जिं छग: त:जिगु देग: दयकागु दु।”
3 जुजु सोलोमन फहिल, अले थ:गु न्ह्य:ने दनाच्वंपिं इस्राएलया खल:यात थथे धका: सुवा: बिल,
4 “परमप्रभु इस्राएलयाम्ह परमेश्वरया प्रशंसा या। वय्कलं जिमि बा: दाऊदयात थ्व बचं बियादीगु ख:, अले व पूरा नं यानादीगु दु, छाया:सा वय्कलं थथे धयादिल,
5 ‘जिमि मनूतयत् मिश्रं पित हयागु दिननिसें आ: तक जिं जिगु आराधना यायेत इस्राएल देशय् गन नं देग: दय्केत थाय् ल्ययागु मद्दुनि। जिमि मनूत इस्राएलीतय नाय: जुइत जिं सुयातं नं मल्यया।
6 तर आ: जिं यरूशलेमयात जिगु आराधना यायेगुथाय् व दाऊदयात जिमि मनूतयत् शासन यायेत ल्ययागु दु।’

- 7 “सोलोमनं हानं धाल, ‘इस्त्राएलयाम्ह परमप्रभु परमेश्वरया आराधना यायेत जिमि बा: दाऊदं देग: छग: दयकेगु इच्छा या:गु ख:।’
 8 अयनं परमप्रभुं वयात धयादिल, ‘जिगु नितिं छग: देग: दयकेगु इच्छा याना: छं ख:गु हे यात,
 9 अयनं व छं गुबलें दयके खनी मखु, छं थ: हे कायनं जिगु देग: दयकी।’
 10 “आ: परमप्रभुं थ:गु बचं पूरा यानादिल। जिमि बा:या लिपा जि इस्त्राएलयाम्ह जुजु जुयागु दु। अले परमप्रभु इस्त्राएलयाम्ह परमेश्वरया नांया इज्जतया लागिं जिं छग: देग: नं दयकागु दु।
 11 बाचाया सनू जिं देगलय् तयागु दु। परमप्रभुं इस्त्राएलीतलिसें चिनादीगु बाचा च्वयात:गु ल्वहं पौत उकी तयात:गु दु।”

सोलोमनया प्रार्थना

- 12 अनंलि सोलोमन फुक्क खल:या न्ह्य:ने वना: वेदीया लिक्क दन। अले थ:गु ल्हा: ल्हना: प्रार्थना यात।
 13 सोलोमनं छगु कँय्यागु दबू दयका: त:धंगु चुकया दथुइ त:गु ख:। व २.२ मिटर ताहा:, २.२ मिटर तब्या अले व १.३ मिटर तजा:। व उगु दबुलिइ वन अले सकसिनं खंक पुलि चुया: थ:गु ल्हा: स्वर्गपाखे ल्हन।
 14 वं प्रार्थना यात,
 “हे परमप्रभु इस्त्राएलयाम्ह परमेश्वर, स्वर्ग व पृथ्वीइ छि थें ज्या:म्ह मेम्ह सुं हे ईश्वर मदु। थ: मनूतलिसें छिं थ:गु बाचा पूरा यानादी। अले इमिसं दुनुगलंनिसें छिगु खँ न्यना: जीवन हन धा:सा इमित थ:गु दयामाया क्यनादी।
 15 छिं थ: दास जिमि अबु दाऊदयात छु बचं बियादीगु ख: व छिं पूरा यानादीगु दु। छिं थ:गु म्हुतुं जक धयामदी, ज्या नं याना क्यनादीगु दु।
 16 “आ: हे परमप्रभु, इस्त्राएलयाम्ह परमेश्वर, छिं जिमि बा: दाऊदयात बियादीगु थ्व बचं नं पूरा यानादिसँ, ‘छं थें छिमि कायपिन्सं नं जिगु आज्ञा पालन यात धा:सा छिमि परिवारय् इस्त्राएलया जुजु जुइत न्ह्याबलें मनू दयाच्वनी।’
 17 आ: हे परमप्रभु इस्त्राएलयाम्ह परमेश्वर, छिं थ: दास दाऊदयात बियादीगु बचं पूरा यानादिसँ।
 18 “तर हे परमेश्वर, छु छि धात्थें पृथ्वीइ मनूतयगु दथुइ च्वनादी फइ ला? स्वर्ग हे छिगु लागि चिधं धा:सा जिं दयकागु थ्व देग: छि च्वनेत गन गाइ धका:?
 19 हे परमप्रभु जिमि परमेश्वर, थ:दासया प्रार्थना व इनाप छिं न्यनादिसँ। जिं छिगु न्ह्य:ने यानाच्वनागु प्रार्थना व इनाप न्यनादिसँ।
 20 छिं थ्व देगलय् चान्हि मिखा ब्वयाच्वनादीमा। छिं थ्व थासय् थ:गु नां तये धका: धयादीगु ख:। उकिं छिकपिनि दासं थ्व थाययात स्वया: प्रार्थना याइबलय् छिं न्यनादिसँ।
 21 छिकपिनि दास व छिकपिनि मनूत इस्त्राएलीतयसं थ्व थाययात स्वया: प्रार्थना याइबलय् इमिगु बिन्ति छिं न्यनादिसँ। थ: च्वनादीगु थाय् स्वर्गय् इमिगु बिन्ति न्यनादिसँ, अले न्यना: इमित क्षमा यानादिसँ।
 22 “सुनानं थ: ज:लाख:लाया विरोधय् अपराध यात धा:सा, अले वयात पाफय्कल धा:सा वं थ्व देग: दुने छिगु वेदीया न्ह्य:ने पाफल धा:सा,
 23 छिं स्वर्ग न्यना: वकथं हे यानादिसँ। थ: दासतयगु दथुइ न्याय यानादिसँ। द्रं या:म्ह मनूयात पाय्छिगु सजॉय बियादिसँ। द्रंमया:म्हयसित त्व:तकादिसँ।
 24 “छिकपिनि मनूत इस्त्राएलीत छिगु विरोधय् पाप या:गुलि शनूतपाखें बुइबलय् अले इपिं छिथाय् लिहां वया: छिगु नां कया: थ्व देगलय् छित: प्रार्थना व इनाप याना: छिथाय् लिहां वइबलय्
 25 छिं स्वर्ग इमिगु प्रार्थना न्यनादिसँ व थ: मनूत इस्त्राएलीतयगु पाप क्षमा यानादिसँ। अले इमित व इमि पुर्खायात थ:म्हं बियादीगु देशय् लितहयादिसँ।
 26 “छिगु विरोधय् इमिसं पाप या:गुलि आकाशं वा मवल धा:सा, अले छिं दु:ख बियादीगुलि पस्ताय् चाया: क्वमिलु जुया: छिगु नां काकां थ्व देग:पाखे स्वया: छित: प्रार्थना यात धा:सा,
 27 हे परमप्रभु, छिं स्वर्गय् इमिगु बिन्ति न्यनादिसँ, अले थ: दासत इस्त्राएलीतयगु पाप क्षमा यानादिसँ। इमित इपिं जुइमा:गु ख:गु लँपु स्यनादिसँ। छिं थ: मनूतयत् न्ह्याबलें अधिकार यायेत बियादीगु थ्व देशय् हाकनं वा वय्कादिसँ।
 28 “थ्व देशय् अनिकाल वा महामारी जुइबलय् क्वा:गु फसं वा क्व:बुइँचाया बथानं अन्न नाश यानाबीबलय् वा छिकपिनि मनूतयत इमि शनूतयसं हमला याइबलय् वा इमिगु दथुइ न्ह्यागु नं विपत्ति वा ल्वय् वइबलय्
 29 इमिगु प्रार्थना न्यनादिसँ। छिकपिनि मनूत इस्त्राएलीत मध्ये सुनानं नुग: मछिका: थ्व देग:पाखे थ:गु ल्हा: ल्हना: प्रार्थना यात धा:सा
 30 इमिगु प्रार्थना न्यनादिसँ। स्वर्गय् थ: च्वनादीगु थासय् छिं इमिगु प्रार्थना न्यनादिसँ अले इमित क्षमा यानादिसँ। छिं सकलें मनूतयगु नुग:या बिचा: स्यू। उकिं वयागु ज्याकथं वयात लिच्च: बियादिसँ। छाय्धा:सा छिं जक मनूया नुग:यात म्हस्यू।
 31 थथे जिमि पुर्खातयत् बियादीगु देशय् इमिसं थ: म्वा:तले छिगु भय काइ अले छिगु आज्ञा पालन याइ।
 32 “सुं परदेशीं गुम्ह इस्त्राएली मखु छिगु त:धंगु नां, बल्ला:गु ल्हा: व ताहाक: यानात:गु ल्हा:या बारे न्यना: तापालं वया: थ्व देग:पाखे स्वया: प्रार्थना यात धा:सा

33 छिं वयागु प्रार्थना न्यनादिसँ। थः च्वनादीगु स्वर्गय् छिं वयागु प्रार्थना न्यनादिसँ। वं इनाप याःथें यानादिसँ। अले संसारया फुक्क जातिं छिकपिनि मनूत इस्त्राएलीतयसं थें छितः म्हसीमा अले छिगु आज्ञा पालन यायेमा। इमिसं थ्व देगः जिं छिगु नांया इज्जतया लागिं दयकागु खः धकाः नं सी।

34 “छिकपिनि मनूत छिं इमित छवयादीगु लँपुइ थः शत्रुतलिसें लडाईं यायेत पिहां वनीबलय् इमिसं छिं ल्ययादीगु थ्व शहरपाखे व जिं छिगु नांया निरितिं दयकागु थ्व देगःपाखे स्वयाः छितः प्रार्थना यात धाःसा

35 अबलय् इमिगु बिन्ति न्यनादिसँ। स्वर्गय् इमिगु प्रार्थना न्यनादिसँ, अले इमित त्याकादिसँ।

36 “इमिसं छिगु विरोधय् पापयात धाःसा (छाय्धाःसा पाप मयाःम्ह सं मनू मदु) अले इपिं खनाः तंचायाः छिं इमित इमि शत्रुतयगु ल्हातय् बियादिल अले इमित ज्वनाः तापाःगु वा सतिगु देशय् यंकल धाःसा,

37 अले इमित ज्वनायंकूगु देशय् इमित होश वल व छिथाय् लिहां वयाः इमिसं इमित ज्वनायंकूगु देशय्, ‘जिमिसं पाप यानागु दु, बांमलाःगु व्यवहार यानागु दु, मभिगु ज्या यानागु दु’ धकाः छितः प्रार्थना यात धाःसा

38 अले इमित ज्वना यंकूगु देशय् हाकनं छिपाखे दुनुगलनिसें लिहां वयाः इमि पुर्खातयत् छिं बियादीगु इमिगु देश व छिं ल्ययादीगु थ्व शहर व छिगु नांया निरितिं जिं दयकागु थ्व देगःपाखे स्वयाः इमिसं प्रार्थना यात धाःसा

39 इमिगु प्रार्थना न्यनादिसँ! थः च्वनादीगु स्वर्गय् इमिगु प्रार्थना व बिन्ति न्यनादिसँ। इमिगु मुद्दा त्याकादिसँ। अले छिकपिनि मनूतयसं याःगु फुक्क पाप क्षमा यानादिसँ।

40 “हे जिमि परमेश्वर, थःगु मिखा चाय्कादिसँ। अले थ्व थासय् जिमिसं यानाच्चनागु प्रार्थना ध्यान बियादिसँ।

41 “हे परमप्रभु परमेश्वर, दनाः छि थःगु शक्तिया सनूनापं थःगु आरामया थासय् झासँ।

हे परमप्रभु परमेश्वर
छिकपिनि पुजाहारीतयत् उद्धारया वसः फिकादिसँ।
छु भिंगु खः, उकी छिकपिनि मनूत लयतायाच्चनेमा।

42 हे परमप्रभु परमेश्वर,
थःम्हं अभिषेक यानादीम्ह जुजुयात स्वीकार यानादिसँ।

थः दास दाऊदयात यानादीगु
मायायात लुमकादिसँ।”

7

देगः अर्पण याःगु

1 सोलोमनं प्रार्थना यायेधुंकाः स्वर्गं मि कुहां वयाः होमबलि व मेमेगु बलियात भस्म यानाबिल। अले परमप्रभुया महिमां देगः जाल।

2 परमप्रभुया महिमां देगः जाःगुलि पुजाहारीत परमप्रभुया देगलय् दुहां वने मफुत।

3 आकाशं मि कुहां वयाच्चंगु व परमप्रभुया महिमा देगलय् च्वनाच्चंगु खनाः इस्त्राएलीत पुलि चुयाः भ्वसुल। अले इमिसं परमप्रभुयात आराधना यानाः सुभाय् ब्युब्युं धाल,

“परमप्रभु भिम्ह खः,
वय्कःया दयामाया न्ह्याबलें दयाच्चनी।”

4 अले जुजु व सकल मनूतयसं परमप्रभुया न्ह्याःने बां बिल।

5 जुजु सोलोमनं निइनिद्वःम्ह द्रहं व छगू लाख व निइद्वःम्ह फै-दुगु बां बिल। जुजु व सकल मनूतयसं थुकथं परमेश्वरया देगःयात देछाल।

6 पुजाहारीतयसं लेवीतयसं थें थथःगु थाय् काल। अले दाऊद जुजुं परमप्रभुया प्रशंसा यायेत व सुभाय् बीत दयकूगु बाजंत कयाः थुकथं परमप्रभुया प्रशंसा यात, “वय्कःया दयामाया न्ह्याबलें दयाच्चनी।” गुबलय् पुजाहारीत लेवीतय् चुलिचू दन पुजाहारीतयसं थथःगु तुरही पुल। अबलय् सकल इस्त्राएलीत अन दनाच्चन।

7 अनलि सोलोमनं परमप्रभुया देगःया न्ह्याःने चुकया दथुइच्चंगु ब्वयात अर्पण यात। अन वं होमबलि व मेलबलिया दाः छाल। छाय्धाःसा वं दयकूगु कँय्यागु वेदीइ होमबलि, अन्नबलि व दाःया ब्व मन्ह्यन।

8 सोलोमन व सकल इस्त्राएलीतयसं न्हयन्हु तक बल्चाबायया नखः हन। सोलोमननापं ग्वाः ग्वाः मनूत दु। इपिं उत्तरय् च्वंगु लेबो हमातनिसें दच्छिनय् च्वंगु मिश्रया खुसिचा थें ज्याःगु तापाःगु थासं वःगु खः।

9 च्यान्हु खुन्हु इमिसं क्वचाःगु सभा यात, छाय्धाःसा न्हयन्हु तक इमिसं वेदीयात देछायेगु ज्याइवः यात अले मेगु न्हयन्हु तक नखः हन।

10 न्हयगूगु लाया निइस्वंगूगु दिनय् वं मनूतयत् थथःगु छें छवल। इपिं परमप्रभुं दाऊद, सोलोमन व थः प्रजा इस्त्राएलयात भिं यानादीगुलि दुनुगलनिसें लयताः।

परमप्रभुं सोलोमनयात दर्शन बियादीगु

- 11 थुकथं सोलोमन जुजुं देगः व दरबार दयके सिधयकल। अनंलि वं देगलय् व दरबारय् छु छु यायेगु बिचाः याःगु खः व सुथां लाक्क पूरा यात।
- 12 अले परमप्रभुं सोलोमनयात चान्हय् दर्शन बियाः थथे धाल,
“जिं छंगु प्रार्थना न्यनेधुन, थ्व देगःयात थःगु नितिं बां बीगु थायकथं ल्ययागु दु।
- 13 “गबले गबले जिं वा वयेगु दिकाबी वा अन्नया बाली नाश यायेत क्वःबुइचात छवयाहये वा थः मनुतयथाय् महामारी छवयाहये,
- 14 जिगु थःगु नां बियातःपिं जिमि मनुतयसं जितः प्रार्थना यात अले जितः मालाः थःम्हं यानाच्वंगु मभिंगु ज्या त्वःतल धाःसा जिं इमिगु बिनित्ति न्यने, जिं इमिगु पाप क्षमा यानाबी अले हाकनं इमिगु देशयात च्वन्हाकाबी।
- 15 जिं थ्व देगलय् मिखा ब्वयाच्वने। अन याःगु फुक्क प्रार्थना न्यनेत जिं थःगु न्हायपं बियाच्वने।
- 16 छायाधाःसा जिगु नां न्हाबले थुकी दयाच्वनेमा धकाः जिं थ्व देगःयात ल्ययागु दु, अले अर्पण यानागु दु। जिगु मिखा व मन न्हाबले थुकी वनाच्वनी।
- 17 “छगू खँय् धाःसा, छं अबुनं थें छं विश्वास याये बहःम्ह जुयाः जिगु सेवा यात धाःसा अले जिगु नियम पालन यात धाःसा, जिं धयागु फुक्क खँ यात धाःसा,
- 18 जिं छंगु सिंहासनयात बल्लाकाबी। जिं छिमि अबु दाऊदयात थथे धकाः बचं बियागु खः, ‘इस्राएलय् राज्य यायेत छिमि परिवारय् न्हाबले छम्ह मनु दइ।’
- 19 तर छिमिसं फहिलाः जिं छिमित बियागु नियम व आज्ञा त्वःताः मेपिं घःत पुजायात धाःसा,
- 20 जिं छिमित बियागु देशं छिमित लिनाछवये, अले जिगु नांया इज्जतया लागि जिं अर्पण यानागु थ्व देगःयात त्वःताबी। जाति जातियापिं मनुतयसं थुकियात हेस्याइ अले थुकियात क्वह्वांका स्वइ।
- 21 आः थ्व देगः तःजिगु जूसां थ्वयागु न्हाःनं वनीपिं सकसिनं छक्क जुयाः थथे धाइ, ‘छाय् परमप्रभुं थ्व देशयात व थ्व देगःयात थथे यानादीगु जुइ?’
- 22 “मनुतयसं लिसः बी, ‘थः पुर्खातयत् मिश्रं पित हयादीम्ह परमप्रभु थः परमेश्वरयात त्वःताः इमिसं मेपिं घःतयत् मानय् यानाः भागियानाः पुजा यात। उकिं परमप्रभुं थ्व विपत्ति इमिथाय् हयादीगु खः।’ ”

8

सोलोमनया मेमेगु ज्या

- 1 परमप्रभुया देगः व थःगु दरबार दयकेत सोलोमनं निइदँ बीकल।
- 2 हीरामं थःत ब्यगु शहरत सोलोमनं हाकनं दयकाः इस्राएलीतयत् अन तल।
- 3 सोलोमनं हमात-सोबाय् हमला यानाः उकियात त्याका काल।
- 4 वं मरुभूमिइ दुगु तदमोर शहरयात व हमातय् थःम्हं दयकूगु धुकू तइगु फुक्क शहरयात हाकनं दयकल।
- 5 वं च्वयच्वंगु बेथ-होरोन व क्वय च्वंगु बेथ-होरोनयात नं पखालं घेरय् यानाः उकी ध्वाखा व खगःत तयाबिल।
- 6 अले सोलोमनं बालात व वयागु धुकू तइगु फुक्क शहरत अले थः रथ व सल तइगु फुक्क शहर दयकल।
- 7 व देशय् इस्राएली मखुपिं छुं मनुत नं च्वनाच्वंगु जुयाच्वन। थुपिं हिती, एमोरी, परिज्जी, हिर्वी व यबूसीत खः।
- 8 थुपिं इस्राएलीतयसं मस्याःपिं जात जातियापिनि सन्तान खः। थुमित सोलोमनं दासयात थें ज्या याकल। थौं तक नं इपिं अथे हे दु।
- 9 तर सोलोमनं सुं नं इस्राएलीयात थ्व ज्याया लागि दास मदयकू। इमिसं सिपाइँ, हाकिम, रथ व रथय् च्वनिपिं सिपाइँतय् कप्तान जुयाः ज्या याइगु।
- 10 सोलोमन जुजुं इपिं मध्ये निसः व नेय्म्हयसित मनुतयगु ज्या स्वइपिं नायः जुइत ल्यल।
- 11 सोलोमनं मिश्रयाम्ह जुजुया म्हाया थः रानीयात दाऊदया शहरं च्वय वयागु नितिं दयकूगु दरबारय् हल। सोलोमनं धाल,
“जिमि कलाः दाऊदया दरबारय् च्वने फइ मखु, छायाधाःसा बाचाया सनु दुगु थाय् पवित्रथाय् खः।”
- 12 अले सोलोमनं देगःया न्हाःने दयकूगु वेदीइ परमप्रभुयात होमबलि छाल।
- 13 मोशाया आज्ञा कथं विश्रामबार पतिकं, अमाइ पतिकं व क्वःछिनातःगु नखःबलय् दँय् स्वक्व अथे धइगु— सोडा मतःगु मरिया नखःबलय्, समाज्याया नखःबलय् व बल्चाबाय्या नखःबलय् वं बलि छायेगु यात।
- 14 दाऊदं आज्ञा ब्यु थें वं पुजाहारीतयत् सेवाया ज्या यायेत पुचः पुचः यानाः पलिस्था यात। लेवीतयत् नं इमिगु प्रशंसा यायगु ज्या व न्हियान्हिथं पुजाहारीतयत् ग्वाहालि बीगु ज्या बियातःगु दु। वं ध्वाखा पिवाःतयगु ज्या याइपिं पुचः पुचःकथं तयातःगु दु। सोलोमनं परमेश्वरया मनु दाऊदं आज्ञा ब्यु थें फुक्क अथे हे यानातःगु दु।
- 15 धुकू कोथा व मेमेगु खँया बारे दाऊदं पुजाहारी व लेवीतयत् ब्यगु फुक्क आज्ञा इमिसं मानय् याइगु।
- 16 थुकथं परमप्रभुया देगःया जग तःबलय्निसें व सिमधःतले सोलोमनया फुक्क ज्या जुया हे च्वन। थुकथं परमप्रभुया देगः दयकूगु खः।
- 17 अनंलि सोलोमन एदोम देशया लाल समुद्रया सिथय् लाःगु एस्योन-गेबेर व एलात शहरय् वन।

18 हीराम जुजुं थः हाकिमत व अनुभव दुपिं जहाजीतनापं वयाथाय् जहाजत छवयाहल। सोलोमनया हाकिमतनापं इपिं ओपीर देशय् वन अले अनं झिन्हय्गू टन स्वयाः यक्व लुँ हयाः सोलोमन जुजुयात बिल।

9

शेबायाम्ह रानी सोलोमनयात नापलाः वःगु

1 शेबायाम्ह रानी सोलोमनया नांजाःगु खँ न्यन। अले व थाकुगु थाकुगु न्ह्यसःत ज्वनाः सोलोमनयात जाँचय् यायेत यरूशलेमय् वल। वं थःनापं छगू हुल सुसाःकुसाः याइपिं मनूत अले मसला, मू वंगु थीत व यक्व लुँ क्वबिका तःपिं ऊँटत ज्वनाः वल। वं सोलोमनयात नापलात अले वयागु न्ह्यःने थःगु नुगलय् दुगु न्ह्यसःत तल।

2 सोलोमनं वयागु फुक्क न्ह्यसःया लिसः बिल। छगू नं न्ह्यसः वयात थाकु मजू।

3 शेबायाम्ह रानी सोलोमनया बुद्धि व वं दयकूगु लायकू खन।

4 वं सोलोमनयागु तेबिलयागु नयेगु नसा, लायकूया भारदारत व इमिसं पुनातःगु झःझः धाःगु वसः, वयात दाखमघ त्वंकीपिं मनूत व इमिसं पुनातःगु वसः खन, अले परमप्रभुया देगलय् वं छाःगु होमबलि खन, उपिं फुक्क खनाः व छक्क जुल।

5 वं जुजुयात धाल, “छिं यानादीगु ततःधंगु ज्या व छिगु बुद्धिया बारे जिं थःगु देशय् छु न्यना, व धाल्थे खः खनिसा।

6 तर थः हे वयाः थःगु मिखां मखंतले मनूतयसं धाःगु खँय् विश्वास मयाना। छिगु बुद्धिया बारे जिं बच्छि हे न्यनागु मद्दु खनिसा। छिके मनूतयसं धाःगु स्वयाः यक्व बुद्धि दु खनिसा।

7 धन्य खः छिकपिनि मनूत! न्हियान्हिथं छिगु न्ह्यःने च्वनाः छिगु बुद्धिया खँ न्यनीपिं छिकपिनि थुपिं भारदारत धन्य खः।

8 परमप्रभु थः परमेश्वरया प्रशंसा यानादिसँ। वयकः छि खनाः गुलि लयतायादी व छितः जुजु दयकाः थःगु नामय् शासन याके बियादीगु दु। वयकलं इस्राएलीतयत माया यानादी, अले वयकःयात न्ह्याबले इमित रक्षा याये मास्ति वः। उकिं छिपाखे न्याय व धार्मिकता तया तयेत वयकलं छितः इस्राएलयाम्ह जुजु दयकादीगु दु।”

9 अनंलि वं जुजुयात प्यंगू टन लुँ, यक्व मसला व मू वंगु थीत बिल। शेबायाम्ह रानी ब्यूगु मसला थें ज्याःगु भिंगु मसला सोलोमनयात सुनानं ब्यूगु मद्दुनि।

10 ओपीरं लुँ ज्वनावइपिं हीराम व सोलोमन जुजुया मनूतयसं चन्दनया सिं व मू वंगु थीत नं हल।

11 जुजुं थुपिं सिं परमप्रभुया देगः व लायकूया लागि त्वाथः अले म्ये हालिपिनिगु लागि वीणा व सारंगीत नं दयकल। थ्व स्वयाः न्हापा यहूदा देशय् थज्याःगु बांलाःगु सुनानं खंगु मद्दु।

12 शेबायाम्ह रानी फ्वंगु फुक्क खँ सोलोमन जुजुं वयात बिल। रानी सोलोमनयाथाय् हःगु स्वयाः अप्वः वं रानीयात बिल। अले व थः मनूतनापं थःगु देशय् लिहां वन।

सोलोमन जुजुया सम्पत्ति

13 दैयदसं सोलोमन जुजुयाथाय् निइस्वंगू टन ति लुँ वइगु।

14 उलि जक मखु वयाथाय् बन्जाःतपाखे नं कर वइगु। अरबी जुजुपिं व इस्राएलया प्रान्त प्रान्तयापिं बडा-हाकिमतयसं वयात लुँ व वहःया कर पुलिगु।

15 जुजु सोलोमनं लुँया पातायागु ततःधंगु निसःगू ढाल दयकल। छगू छगू ढाल दयकेत मुगलं दायातःगु ७ किलोग्राम ति लुँ छ्यल।

16 सोलोमनं लुँया पातायागु चिचीधंगु स्वसःगू ढाल नं दयकल। छगू छगू ढालय् ३ किलोग्राम ति लुँ दु। जुजुं लेबनानया गुँ धाःगु लायकुलिइ उपिं तल।

17 अले जुजुं छगू तःधंगु सिंहासन नं दयकेबिल उकिया छुं भाग किसिया दनं त्वपुयातःगु दु मेगु ब्व लुँ भुनातःगु दु।

18 उगु सिंहासनया खुगु त्वाथः व लुँयागु छगू तुति तयेगु पिर्का दु। थुपिं फुक्क सिंहासननापं स्वाःगु दु। पयतयेगु थाय्या निखेपाखे ल्हाः दिकेगु थाय् दु, अले उपिं ल्हाः दिकेगु थाय्नापं दनाच्चपिं निम्ह सिंहत दयकातःगु दु।

19 खुगुलि त्वाथःया निखेपाखे छम्ह छम्ह यानाः झिनिम्ह सिंह नं दु। सोलोमनया सिंहासन थें ज्याःगु सिंहासन संसारय् मेगु मद्दु।

20 जुजु सोलोमनया फुक्क त्वनेगु ख्वलात भिंगु लुँयागु खः। अले लेबनानया गुँ धाःगु लायकुलिइ दुगु फुक्क थलबल नं भिंगु लुँयागु खः। वहःयागु छुं नं सामानत मदयकू छायाःसा सोलोमनया पालय् वहःयागु छुं मू मद्दु।

21 सोलोमनयाके हीरामया जहाज चले याइपिनापं थुखे उखे सामान ल्ह्यइगु जहाजत नं दु। अले स्वदँ-स्वदँय् छकः तशींशियागु थुपिं ल्ह्यइगु जहाजत लुँ, वहः, किसिया दं, माकः व म्हाय्खा ज्वनाः वइगु खः।

22 सोलोमन जुजुयाके पृथ्वीयापिं मेपिं जुजुपिन्के स्वयाः यक्व धन-सम्पत्ति व बुद्धि दु।

23 परमेश्वरं वयागु नुगलय् तयादीगु बुद्धि न्यनेत पृथ्वीयापिं फुक्क जुजुपिन्सं वयात नापलायेत स्वइगु।

24 वइपिं सकसिनं दैयदसं वहः व लुँया थलबल, वसः, ल्वाभः, अन्तर, मसला, अले सल व खच्चरत कोसेलि हइगु।

25 थःगु सल व रथया लागि सोलोमनया प्यद्वः तबेला दु, अले वया झिनिद्वःम्ह सल दु। उमित वं रथ तइगु शहर शहरय् व यरूशलेमय् थःथाय् तल।

- 26 वं यूफ्रेटिस खुसिनिसें कयाः पलिशतीतयगु देश व मिश्र देशया सिमाना तकयापि फुक्क जुजुतय शासक खः।
 27 वं यरूशलेमय वहःयात ल्वहं थें दंकाबिल। अले देवदास्या सिं धाःसा गुंया यःमरिमा थें यक्व दयकल।
 28 सोलोमनया लागि मन्तयसं मिश्र देश व मेमेगु फुक्क देशं सलत हइगु खः।

जुजु सोलोमन सीगु

- 29 सोलोमन जुजु जुयाच्चंबलय् जूगु फुक्क खँ, वं याःगु फुक्क ज्या शुंनिसें लिपाथ्यंक व नातान अगमवक्ताया इतिहास, शीलानी अहियाहया अगमवाणी व नबातया काय् यारोबामया बारे अगमवक्ता इद्रोया दर्शनया सफलिय च्वयातःगु दु।
 30 सोलोमनं यरूशलेमं पिइदँ तक फुक्क इस्राएलय् राज्य यात।
 31 अले व सित, वयात वया अबु दाऊदया नांयागु शहरय् थुन। वया लिपा वया थासय् वया काय् रहबाम जुजु जुल।

10

रहबामया विरोधय् इस्राएलया विद्रोह

- 1 रहबाम शेकेमय् वन, छायाधाःसा इस्राएलयापि सकलें मन्त वयात जुजु दयकेत अन हे वंगु खः।
 2 थ्व खँ न्यनाः नबातया काय् यारोबाम मिश्र देशं लिहां वल। (व मिश्र देशय् च्वनाच्चंगु खः, अन व सोलोमन जुजु खनाः ग्यानाः बिस्युं वंगु खः।)
 3 अथे जुयाः इस्राएलया नायःतयसं यारोबामयात सःतके छवल, अले यारोबाम व इस्राएलयापि सकलें मन्त वयाः रहबामयात थथे धाल,
 4 “छिकपिनि अबु सोलोमनं जिमित इयातुगु कु क्वबिकाः जिमिगु जीवनयात थाकुइकाब्यगु खः। उगु इयातुगु कुयात याउँकादीसा जिमिसं छिगु सेवा याये।”
 5 रहबामं इमित धाल, “थ्व खँय् बिचाः यायेत स्वन्हया ई ब्यु। छिपि स्वन्हु लिपा वा।” उकिं मन्त अनं वन।
 6 रहबाम जुजुं थः अबु सोलोमन म्वानाच्चंबलय् वयात सल्लाहबीपि बुरापि मन्तलिसें खँ ल्हात। वं इमित न्यन, “थुपि मन्तयत जिं छु लिसः बीगु, छिकपिनिगु छु सल्लाह दु?”
 7 बुरापिन्सं रहबामयात धाल, “छिं थुपि मन्तयत बांलाःगु व्यवहार यानाः थुमित लयतायकादीसा, अले थुपिलिसें नाइक खँ ल्हानादीसा थुमिसं न्ह्याबलें छिगु सेवा याइ।”
 8 तर व उपि बुरापिनिगु सल्लाह मन्यंसं थःनापं ब्वलंपिं व थःगु न्ह्यःने च्वनाच्चनीपि ल्याय्महपिथाय् सल्लाह काःवन।
 9 वं इमित न्यन, “जिमिगु कु याउँकाबियादिसँ धकाः जितः बिनित्ति याःवःपि मन्तयत झीसं छु लिसः बीगु? जिं छु यायेगु? छिमिगु छु सल्लाह दु?”
 10 इमिसं लिसः बिल, “छिकपिनि अबु जिमित इयातुगु जुवा क्वबिकादीगु दु, उकियात याउँकादिसँ धकाः छितः धाःवःपिन्त थथे धयादिसँ, ‘जिमि अबुया जँ स्वयाः जिगु कान्छी पति हे तःत्याः।’
 11 जिमि अबुं छिमित इयातुगु जुवा क्वबिकादीगु खः, तर जिं उगु जुवायात झन इयातुइकाबी। जिमि अबुं छिमित कोर्दा दायकादीगु खः, तर जिं छिमित बिच्छितयसं न्याकाबी।”
 12 रहबाम जुजुं धाःथें हे स्वन्हु लिपा यारोबाम व सकलें मन्त वयाथाय् वन।
 13 जुजुं बुरापिनिगु सल्लाह मन्यसे मन्तनापं कडा जुया खँ ल्हात,
 14 जिमि अबुं छिमित इयातुगु जुवा क्वबिकादीगु खः, तर जिं उगु जुवायात झन इयातुइकाबी। जिमि अबुं छिमित कोर्दा दायकादीगु खः, तर जिं छिमित बिच्छितयसं न्याकाबी।
 15 थुकथं जुजु रहबामं मन्तयगु खँ न्यँ हे मन्यं छायाधाःसा शीलोलयाम्ह अहियाहपाखें नबातया काय् यारोबामयात परमप्रभुं धयादीगु वचन पूवनेत वयकलं थज्याःगु अवस्था हयादीगु खः।
 16 जुजुं थःगु खँ मन्यंगु खनाः मन्त चिल्लाय् दनाः हाल,
 “छु जिपिं दाऊदया वंशया भाग खः ला?
 यिशैया काय्याके जिमिगु छु भाग दु?
 हे इस्राएल, थथःगु पालय् हँ।
 हे दाऊद, थःगु घरानाया धन्धा का।”
 उकिं उत्तरयापि सकल इस्राएलीत थथःगु छँ वन।
 17 तर रहबामं यहदाया लागाय् च्वनाच्चंपिं इस्राएलीतयत् जक शासन यानाच्चन।
 18 अले जुजु रहबामं दासयात थें ज्या याकूपिं मन्तय् नायः अदोनीरामयात इमिथाय् वन। तर इस्राएलीतयसं वयात ल्वहँत कयकाः स्यात। जुजु रहबाम धाःसा थःगु रथय् च्वनाः यरूशलेमय् बिस्युं वन।
 19 उबलय्निसें आः तक नं उत्तरयापिं इस्राएलीत दाऊदया घरानाया विरोधी जूगु दु।

11

शमायाहया अगमवाणी

- 1 जुजु रहबाम यरूशलेमय् थ्यंकः वल। अले वं उत्तर इस्राएलनापं लडाईं यानाः थःगु फुक्कं राज्य हाकनं लित कायेत यहदा व बेन्यामीन कुलयापिं छगू लाख व चयद्रुःमह ल्ययातःपिं सिपाईं मुंकल।
- 2 तर परमप्रभुया थ्व वचन परमेश्वरया मनू शमायाहयाथाय् वल,
- 3 “सोलोमनया काय् यहदायाम्ह जुजु रहबामयात अले यहदा व बेन्यामीनय् दुपिं फुक्कं इस्राएलीतयत् थथे धा,
- 4 परमप्रभुं थथे धयादी, “छिपिं थः दाजुकिजापिनापं लडाईं यायेत थाहां वने मते। छिपिं सकलें थथःगु छेंय् लिहां हूँ, छायाःसा थ्व ज्या जिं यानागु खः।” उकिं परमप्रभुया वचन पालन यानाः इपिं यारोबामलिसें लडाईं मयासें लिहां वन।
- 5 रहबाम यरूशलेमय् च्वन अले यहदाया सुरक्षाया लागि थुपिं शहरयात पखालं ग्वयाः बल्लाकल।
- 6 वं पखालं ग्वयाः बल्लाकूगु यहदा व बेन्यामीनया शहरत थुपिं खः — बेथलेहेम, एताम, तकौ,
- 7 बेथ-सर, सोखो, अदुल्लाम,
- 8 गात, मारेशा, जीप,
- 9 अदोरेम, लाकीश, आजेका,
- 10 सोरा, अययालोन व हेब्रोन।
- 11 अले वं उपिं शहरया किल्लात बल्लाक दयकल। अले उपिं शहरय् नयेगु नसा, जैतूनया चिकं व दाखमघनापं राज्यपालत नं तल।
- 12 वं फुक्क शहरय् ढाल व भालात तया उमित तसकं बल्लाकल। थुकथं वं यहदा व बेन्यामीनयात थःगु अधीनय् तल।
- 13 इस्राएलया उत्तर कुलयापिं फुक्क थथःगु जिल्लाय् च्वनाच्चंपिं पुजाहारीत व लेवीत नं रहबामया पलित।
- 14 अले लेवीत थथःगु घाँय् दुगु ख्यः व सम्पत्ति त्वःताः यहदा व यरूशलेमय् च्वंवल, छायाःसा इस्राएलया जुजु यारोबाम व वया कायपिन्सं इमित परमप्रभुया पुजाहारी जुयाः सेवा याके मब्यु।
- 15 जुजु यारोबामं आराधना यायेगुथाय् व थःमहं दयकूपिं दुगुचा व द्रुहंचाया मूर्तिया लागि थः पुजाहारीत ल्यल।
- 16 अले दुनुगलंनिसें परमप्रभु इस्राएलयाम्ह परमेश्वरयात मालाच्चंपिं इस्राएलया मेगु फुक्क कुलयापिं मनूत थः पुर्खाया परमप्रभु परमेश्वरयात बलि छायेत यरूशलेमय् वल।
- 17 थुकिं यानाः यहदाया राज्य बल्लात, अले स्वदँ तक इपिं सोलोमनया काय् रहबामया पलित। छायाःसा स्वदँ तक इपिं दाऊद व सोलोमनया लेंपुइ वनाच्चन।

रहबामया परिवार

- 18 रहबामं महलतयात ब्याहा यात। वया अबु दाऊदया काय् यरीमोत व मां यिशैया काय् एलीआबया म्हाय् अबीहेल खः।
- 19 वपाखें रहबामया थुपिं कायपिं दत— येऊश, शमरयाह व साहम।
- 20 अनंलि वं अब्शालोमया म्हाय् माकायात ब्याहा यात। वपाखें वया थुपिं सन्तान दत— अबिया, अतै, जीजा व शलोमीत।
- 21 रहबामं अब्शालोमया म्हाय् माकायात थः मेपिं कलाःपिन्त व मथ्याःपिं कलाःपिन्त स्वयाः अप्वः माया याइगु। वया मुक्क झिंच्यामह कलाः व खुइमह मथ्याःपिं कलाःपिं दु। व निइच्यामह काय् व खुइमह म्हायपिनि अबु खः।
- 22 रहबामं थःगु लिपा जुजु दयकेत माकाया काय् अबियायात वया मेपिं दाजुकिजापिनि नायः ल्यल।
- 23 वं बांलाक बिचाः यानाः ज्या यात। वं यहदा व बेन्यामीनया फुक्क थासय् च्वंगु किल्ला दुगु फुक्क शहरया जिम्मा थः कायपिन्त बिल। वं इमित गाक्क नयेगु नसा बिल, अले वं इमिगु लागि यक्व कलाःपिं मालाबिल।

12

मिश्रीतयसं यहदाय् हमला याःगु

- 1 रहबामया राज्य बांलाक पलिस्था जुयाः व बल्लाये धुंकाः वं परमप्रभुया व्यवस्थायात त्वःतल, वनापं इस्राएलयापिं सकसिनं नं परमप्रभुया व्यवस्थायात त्वःतल।
- 2 इमिसं परमप्रभुया विरोध याःगु जुयाः रहबाम जुजु जूगु न्यादँ दुबलय् मिश्रयाम्ह जुजु शीशकं
- 3 झिंनिसःगः रथ व खुइद्रुःमह सलगइपिं सिपाईंत ज्वनाः यरूशलेमय् हमला यात। वनापं मिश्रं अल्याख लिबियाली, सुक्किया व कूशीत नं वल।
- 4 व यहदाया पखालं ग्वयातःगु शहरत त्याकाः यरूशलेम तक वल।
- 5 अले शमायाह अगमवक्ता रहबाम व यहदायापिं कुलनायःतयथाय् वल। इपिं सकलें शीशक खनाः ग्यानाः यरूशलेमय् मुंगु खः। शमायाह रहबाम व यहदाया कुलनायःतयत् थथे धाल, “परमप्रभुं थथे धयादी, “छिमिसं जितः त्वःतूगु दु, उकिं आः जिं छिमित त्वःताः शीशकया ल्हातय् तयाबी।” ”
- 6 अले इस्राएलया कुलनायःत व जुजुं क्वमिलु जुयाः थथे धाल, “परमप्रभु धर्मींमह खः।”

7 परमप्रभुं इपि क्वमिलु जूगु खन। अले परमप्रभुया थ्व वचन शमायाहथाय वल, “जुजु व मनूत क्वमिलु जूगु दु। उकिं जिं इमित नाश याये मखु। तर जिं इमित याकन हे बचय् याये। अले जिं थःगु तं शीशकपाखें यरूशलेमय् प्वंके मखु।

8 अयनं इपि वया दास जुइ, अले जक इमिसं जिगु सेवा यायेगु व मेगु देशयापि शासकतयगु सेवा यायेगुलिइ छु पाः इमिसं सी।”

9 मिश्र देशयाम्ह जुजु शीशकं यरूशलेमय् हमला यात। अले वं परमप्रभुया देगः व लायकूया फुक्क धन-सम्पत्ति लुतय् यानाः यंकल। वं सोलोमनं दयकूगु लुँयागु ढालत नं यंकल।

10 उकिं जुजु रहबामं उकिया पलेसा कँय्यागु ढालत दयकल, अले उपि ढालत लायकूया ध्वाखा पिवाःतय् कप्तानतय् जिम्माय तल।

11 जुजु देगलय् वनीबलय् ध्वाखा पिवाःतयसं उपि ढालत पितहइगु, लिपा थः च्वनीगु क्वथाय् हे लित यंकीगु।

12 रहबामं थःत क्वमिलु याःगुलि परमप्रभुया तं वपाखें चिला वन। उकिं वयकलं वयात भज्यंक नाश यानामदी। यहदाया अवस्था बांलाना हे च्वन।

13 थुकथं जुजु रहबामं यरूशलेमय् थःत बल्लाकाः राज्य यात। पिइछदँ दुबलय् व जुजु जूगु खः। वं यरूशलेमय् झिन्हयदँ राज्य यात। यरूशलेम शहरयात परमप्रभुं इस्राएलया फुक्क कुलपाखें थःगु नां तयेत ल्ययादीगु खः। रहबामया मांया नां नामा खः, व अम्मोन देशयाम्ह खः।

14 रहबामं परमप्रभुया मिखाय् मभिंगु ज्या यात, छायाःसा वं परमप्रभुयात मालेगु मयाः।

15 रहबाम जुजु जुयाच्चंबलय् जूगु फुक्क खँ, शरुंनिसँ लिपाथ्यंक, वं छु छु यात व शमायाह अगमवक्ता व इदो अगमवक्ताया इतिहासया सफलइ च्वयातःगु दु। रहबाम व यारोबामया दथुइ मदिकक लडाइँ जुया हे च्वन।

16 रहबाम सित अले वयात दाऊदया शहरय् जुजुपिं थुनीगु चिहानय् थुन। वया लिपा वया काय् अबिया जुजु जुल।

13

यहदायाम्ह जुजु अबिया

1 यारोबाम उत्तरी इस्राएलयाम्ह जुजु जूगु झिंच्यागू दँ दुबलय् अबिया यहदायाम्ह जुजु जुल।

2 वं यरूशलेमय् स्वदँ तक राज्य यात। वया मां गिबायाम्ह उरीएलया म्हाय् माका खः।

अबिया व यारोबामया दथुइ लडाइँ जुया तुं च्वन।

3 अबियां लडाइँया निति प्यंगूलाखम्ह वीर सिपाइँ मुंकल। यारोबामं धाःसा अबियानापं ल्वायेत च्यागूलाखम्ह वीर सिपाइँतय् सेना इवलाक तयार यात।

4 अबियां एफ्राइमया पहाडी इलाकाय् लाःगु समारैम डाँडाय् दनाः थथे धाल, “अय् यारोबाम व इस्राएलयापि फुक्क मनूत, जिगु खँ न्यँ!

5 परमप्रभु, इस्राएलयाम्ह परमेश्वरं दाऊदनापं चि दुगु छगू बाचा चिनाः वयात व वया सन्तानतय् इस्राएलया राज्य न्ह्याबलेया लागि बियादीगु दु धकाः छिमिसं मस्यू ला?

6 अथे जूसां दाऊदया काय् सोलोमनया छम्ह भारदार नबातया काय् यारोबामं थः मालिकया विरोधय् विद्रोह यात।

7 अले ज्यालगे मजुपिं छुं लुच्चात वनापं मिलय् जुल। यारोबाम व उपि लुच्चातयसं रहबामया विरोधय् थःत बल्लाकल। अबलय् रहबाम नकतिनियाम्ह व थःमहं छुं क्वःछीमफुमह जूगुलि वं इमित पने मफुत।

8 “आः छिमिसं परमप्रभुं दाऊदया सन्तानया लहातय् बियादीगु राज्यलिसँ ल्वायेगु बिचाः यानाच्वंगु दु। छिमिके छगू तःधंगु सेना व यारोबामं छिमिगु निति घः धकाः दयकाब्यगु लुँयापिं द्रुहंचात दु।

9 छिमिसं हासूनया सन्तान परमप्रभुया पुजाहारीतय् व लेवीतय् बिसिकेछवल। इमिगु थासय् मे मेगु जाति थें छिमिसं थः पुजाहारीत ल्यल। थःत देछायेत छमह द्रुहंचा व न्हयम्ह भ्याःचा ज्वनावःमह न्ह्यामह मनूयात नं छिमिसं उपि मखुपि घःतय् पुजाहारी दयकीगु।

10 “जिमिगु निति धाःसा परमप्रभु हे जिमि परमेश्वर खः। जिमिसं वयकःयात त्वःतागु मदुनि। परमप्रभुया सेवा याइपिं पुजाहारीत हासूनया सन्तान खः अले लेवीतयसं थःगु ज्या याना हे च्वंगु दु।

11 न्हियान्हिथं सुथय् व बहनि इमिसं परमप्रभुया निति होमबलि छाइ, गुँगू थनी, शूद्रगु तेबिलय् देछाःगु मरि तइ, अले सन्ध्या ई पतिकं लुँया त्वादेवातय् दुगु मत च्याकी। थुकथं परमप्रभु इी परमेश्वरं आज्ञा बियादीगु खँ जिमिसं पालन याना। छिमिसं धाःसा वयकःयात त्वःतूगु दु।

12 परमेश्वर हे जिमि नायः खः। वयकः जिपिनापं दी। वयकःया पुजाहारीत तुरही पुयाः छिमिगु विरोधय् लडाइँ घोषणा यायेत तयार दु। अय् इस्राएलीत, परमप्रभु थः पुर्खातय् परमेश्वरलिसँ ल्वाये मते। छायाःसा छिपिं ताःलाइ मखु।”

13 अबिया न्वंवाना च्वंबलय् यारोबामं छुं सिपाइँतयत् सुलाः ल्युनेपाखें हमला यायेत छवल। वया मू सेना धाःसा यहदाया न्ह्याःने दु अले हमला यायेत सुलाच्वंपिं सेना इमिगु ल्युने दु।

- 14 यहदायापि सिपाईं फस्वःबलय् इमिसं थःगु न्ह्यःने व ल्युने छकलं निखेंपाखें हमला जुयाच्चंगु खंकल। ग्वाहालिया लागि इमिसं परमप्रभुया नां काल। पुजाहारीतयसं तुरही पुल।
- 15 इपिं अथे हाःबलय् परमेश्वरं अबिया व यहदाया न्ह्यःने यारोबाम व फुक्कं इस्त्राएलीतयत् बुकादिल।
- 16 इस्त्राएलीत यहदायापि सिपाईं न्ह्यःनेनं बिस्सुं वन, अले परमेश्वरं इस्त्राएलीतयत् इमिगु ल्हातय् बियादिल।
- 17 थुकथं अबिया व वया सिपाईंतयसं इमित बांमलाक बुकल, इमिसं इस्त्राएलयापि न्यागू लाख वीर सिपाईंतयत् स्यानाबिल।
- 18 यहदायापि सिपाईंतयसं इस्त्राएलीतयत् बुकल। छायाःसा इमिसं परमप्रभु इमि पुर्खातय् परमेश्वरयागु भरोसा काःगु खः।
- 19 अबियां यारोबामया सेनायात लिनार्यकल, अले वयागु बेथेल, येशना व एप्रोन शहर व उमिगु गांत त्याकाकाल।
- 20 अबियाया पालय् यारोबामं थःत बल्लाके मफुत! लिपातय् परमप्रभुं यारोबामयात स्यानादिल।
- 21 अबिया धाःसा झन बल्लात। वया झिंप्यम्ह कलाः दु, व निइनिम्ह काय् व झिंखुम्ह म्हाय्यपिनि अबु खः।
- 22 अबिया जुजु जुयाच्चंबलय् जूगु फुक्क खँ, वं याःगु फुक्क ज्या व वं धाःगु खँ इद्दे अगमवक्ताया सफुलिइ च्वयातःगु दु।

14

1 अबिया सित अले वयात दाऊदया शहरय् थुनाबिल। वया लिपा वया काय् आसा जुजु जुल। वयागु इलय् झिदँ तक देश्य् शान्ति जुल।

यहदाया जुजु आसा

- 2 आसां परमप्रभु थः परमेश्वरयात यःगु व खःगु ज्या यात।
- 3 वं विदेशी वेदीत, पुजा यायेगु थाय्, ल्वहंया मूर्तित तब्ब्यानाबिल अले अशेरा घःमयजुया थांत क्वःथलाबिल।
- 4 वं यहदायापि मनूतयत् परमप्रभु इमि पुर्खातय् परमेश्वरयात मालेत अले वय्कःया विधि व आज्ञात पालन यायेत आज्ञा बिल।
- 5 वं यहदाया फुक्क शहरय् दुगु पुजा यायेगु थाय् व धुपाँय् छवय्कीगु वेदीत नं स्यंकाबिल। वयागु पालय् देश्य् शान्ति जुल।
- 6 देश्य् शान्ति जूबलय् वं यहदाया थीथी शहरय् छचाखेरं पखाः ग्वयाबिल। परमप्रभुं शान्ति बियादीगुलि वं उगु इलय् सुंनापं लडाईं याये म्वाल।
- 7 वं यहदायापि मनूतयत् धाल, “झीसं थुपि शहरयात छचाःखेरं पखाः ग्वयाः धरहरा व चुक् तये जीक ध्वाखात दयकाः बल्लाकेनु। थ्व देश आः तक झीगु हे खः नि, छायाःसा झीसं झी परमप्रभु परमेश्वरयात मालागु दु। झीसं वय्कःयात मालागुलि वय्कलं झीत प्यखेरं शान्ति बियादीगु दु। अथे जुयाः इमिसं उपि शहरत बल्लाकल, इपिं ताःलात।”
- 8 आसा जुजुयाके यहदायापि ढाल व भाला ज्वनातःपि स्वंगू लाखम्ह मनू व बेन्यामीनयापि ढाल व धनुष वाण ज्वनातःपि निगू लाखम्ह व चयद्रःम्ह मनूतय् छगू सेना दु। उपि सकलें वीर सिपाईंत खः।
- 9 जेरह धाःम्ह छम्ह कूशी झिगू लाखम्ह (१०,००,०००) सिपाईं व स्वसःगः रथया सेना ज्वनाः यहदायात हमला यायेत मारेशाय् तक थ्यंकाः वल।
- 10 व अन थ्यंबलय् वलिसें ल्वायेत आसा न्ह्यज्यात। निखेंपाखेंयापि सिपाईंतयसं लडाईं यायेत मारेशा लिक्क लाःगु सपताया ब्यासिइ थथःगु थाय् काल।
- 11 अले आसां परमप्रभु थः परमेश्वरयात प्रार्थना यात, “हे परमप्रभु, छिं बल्लाःपिन्त थें बमलाःपिन्त नं ग्वाहालि बियादी फु। हे जिमि परमप्रभु परमेश्वर, जिमित ग्वाहालि बियादिसें, छायाःसा जिमिसं छिगु भरोसा कयागु दु। जिपिं छिगु हे नामय् थ्व तःधंगु सेनालिसें ल्वायेत वयागु दु। हे परमप्रभु, छि जिमि परमेश्वर खः, उर्किं सुनानं छितः त्याकेगु आसा मयायेमा।”
- 12 परमप्रभुं आसा व यहदाया न्ह्यःने कूशीतयत् बुकादिल। कूशीत बिस्सुं वन।
- 13 आसा व वया सेनां इमित गरार तक लिनार्यकल। परमप्रभु व वय्कःया सेनाया न्ह्यःने कूशीत बुत, इमि यक्व मनूत सित। यहदाया सेना शत्रुतय्गु यक्व सामान थःगु ल्हातय् लाकल।
- 14 इमिसं गरारया जःखः च्वंगु फुक्क शहरयात नाश यानाबिल। अन च्वंपिं मनूतयत् परमप्रभुं ख्यानादीगु खः। उपि शहरय् मू वंगु सामान दुगुलि इमिसं उपि फुक्क शहरयात लुतय् यात।
- 15 इमिसं फैजवाःत च्वनाच्चंगु थासय् नं हमला यात। इमिसं इमि यक्व फइ च्वलय् व ऊँट कब्जा यात। अले आसाया सेना यरूशलेमय् लिहां वल।

15

आसां यहदाय् दुगु मूर्तित नाश याःगु

- 1 परमेश्वरया आत्मा ओदेदया काय् अजर्याहयाके क्वहां झाल।
- 2 अले व आसा जुजुयात नापलाः वन। वं आसायात थथे धाल, “अय् आसा, अय् यहदा व बेन्यामीनयापिं सकलें मनूत! छिपिं परमप्रभुनापं दतले वय्कः नं छिपिनाप दइ। छिमिसं वय्कःयात माल धाःसा छिमिसं वय्कःयात लुइकी। छिमिसं वय्कःयात त्वःतल धाःसा वय्कलं नं छिमित त्वःतादी।

- 3 ता:ई तक इस्राएलं सत्य परमेश्वर मदयकं जीवन हनाच्वंगु खः। इमित स्यनेत पुजाहारीत मदु, व्यवस्था मदु।
- 4 तर इमित दुःख जबलय् इपि हाकनं परमप्रभु इस्राएलया परमेश्वरपाखे लिहां वल। इमिसं वयक्ःयात माल अले लुइकल।
- 5 “दुःखया उगु इलय् इस्राएलय् गनं वनेत सुरक्षा मदु। देशयापि फुक्कं मनूतयसं यक्व हे दुःख सी माल।
- 6 परमप्रभुं इमित फुक्क कथंयागु विपतिं दुःख बियादीगुलि छगू जातियात मेगु जाति अले छगू शहरयात मेगु शहरं क्वत्यला च्वन।
- 7 छिमिगु खँय् धाःसा, छिपि बल्लायेमाः, छिमिसं साहस त्वःते मते। छायाःसा छिमित थःगु ज्याया सिरपाः दइ।”
- 8 ओदेदया काय् अजर्याहया म्हतुं थज्याःगु अगमवाणी न्यनाः आसायात आँट दत। अले वं यहदा व बेन्यामीन इलाकां अले थःमहं कब्जा याःगु एफ्राइमया पहाडी देशया शहर शहरं नं फुक्कं घच्चाइपुगु मूर्ति चीकाबिल। वं देगःया चुकय् दुगु परमप्रभुया वेदी नं ल्हन।
- 9 अनंलि वं यहदा व बेन्यामीनयापि फुक्कं मनूतयत मुंकल। वं इपिनापं च्वनाच्वंपि एफ्राइम, मनशशे व शिमियोन कुलयापि मनूतयत नं मुंकल। छायाःसा परमप्रभु वया परमेश्वर जुजु आसानापं दीगु खनाः उत्तरी इस्राएलं यक्व हे मनूत यहदाय् वःगु खः।
- 10 आसा जुजु जूगु झिन्यागूगु दँया स्वंगूगु लाय्* इपि यस्शलेमय् मुन।
- 11 अबलय् इमिसं परमप्रभुयात न्हयसःमह सा द्रहं व न्हयद्वःमह फै-च्वलय् बां छाल। आसाया सेनां उपि पशुत व मेमेगु मू वंगु सामान थः शत्रुतपाखें लुतय यानाहःगु खः।
- 12 अले इमिसं दुनुगलंनिसें व बलं फत्तले थः पुर्खातय् परमप्रभु परमेश्वरयात माले धकाः बाचा चित।
- 13 अले परमप्रभु इस्राएलयामह परमेश्वरयात मालिमखुपि सकलें तःधिकःपि व चिधिकःपि मिसा व मिजंयात स्याना छवयेगु इमिसं क्वःछित।
- 14 इमिसं तस्सलं हालाः परमप्रभुया नामय् पाफल। इमिसं तुरही व फैया नेकू पुल।
- 15 यहदायापि मनूत तसकं लयताः। छायाःसा इमिसं दुनुगलंनिसें पाफःगु खः। इमिसं आयबुयाः परमप्रभुयात माल अले वयक्ःयात लुइकल। उकिं परमप्रभुं इमित प्यखें शान्ति बियादिल।
- 16 आसा जुजु थः मां माकायात राजमाताया थासं लिकाल। छायाःसा वं अशेरा घःमय्जुया घच्चाइपुगु थां दयकूगु खः। आसां उगु थांयात त्वाःल्हानाबिल, अले उक्रियात कुचा कुचा यानाः किद्रोन बेसीइ छवयकाबिल।
- 17 पुजा यायेगु थायत इस्राएलं चीकाः मछवसां आसा थःगु जिक्काछि परमप्रभुया निती विश्वास याये बहःमह जुयाच्वन।
- 18 वं थःमहं व थः अबुं देखाःगु लुँ, वहः व पवित्र थलबल परमेश्वरया देगलय् हल।
- 19 आसा जुजु जूगु स्विन्यागूगु दँ तक मेगु लडाइँ मजू।

16

इस्राएलनापं लडाइँ

- 1 आसा यहदायामह जुजु जूगु स्विखुगूगु दँय् उत्तरी इस्राएलयामह जुजु बाशां यहदाय् हमला यात। अले वं यहदायामह जुजु आसाया लागाय् सुं वये वने मफयेमा धकाः रामायात बल्लाकल।
- 2 अले आसां परमप्रभुया देगलं व लायकूया धुकुति लुँ, वहः लिकयाः दूतनापं दमस्कसय् राज्य याइमह अरामया जुजु बेन-हददयाथाय् छवयाः थथे धाल,
- 3 “छिकपिनि अबु व जिमि अबु सन्धि याःगु थें छिं व जिं नं सन्धि यायेनु। जिं छिथाय् लुँ व वहः छवया हयाच्वनागु दु। आः छिं उत्तरी इस्राएलयामह जुजु बाशालिसें थःगु सन्धि त्वाथुलादिसँ। वं जिगु देशं थः सेना लित यंके मालेमा।”
- 4 बेन-हददं आसा जुजुया खँ स्वीकार यात। वं थः सेनानापं थः सेनापतितयत् इस्राएलया शहरय् हमला यायेत छवल। इमिसं इयोन, दान, हाबिल-मैस व नप्तलीया कुल फुक्क धुकू शहरत त्याका काल।
- 5 थ्व खँ न्यनाः बाशां रामायात बल्लाकेगु ज्या त्वःताबिल, वं अन जुयाच्वंगु फुक्क ज्या दिकल।
- 6 जुजु आसां यहदाया फुक्क थासं मनूत मुंकल, अले बाशा जुजुं रामा बल्लाकेत छयलाच्वंगु ल्वहं व सिं इमिसं ज्वनावन। वं उपि सामानं गेबा व मिस्पायात बल्लाकल।

हनानी अगमवक्ता

- 7 अबलय् हनानी अगमवक्तां यहदायामह जुजु आसायाथाय् वनाः थथे धाल, “छिं अरामया जुजुयागु भरोसा कयादिल। तर परमप्रभु इी परमेश्वरयागु भरोसा कयामदी। अथे जुयाः छिं अरामया जुजुया सिपाइँतयत् नाश यायेगु मौका त्वःफिकल।
- 8 छु कृशीत व लिबियालीतय् सेना तःधंगु सेना मखु ला? इमिगु सेनाय् यक्व रथ व रथ गइपि सिपाइँत दुगु मखु ला? तर छिं परमप्रभुयागु भरोसा कयादीगुलि वयक्कलं इमित छिगु ल्हातय् लःल्हानादिल।
- 9 छायाःसा गुम्हय्सिगु नुगः परमप्रभुया निती विश्वास यायेबहः जू, इमिगु निती थःत बल्लाःमह क्यनेत वयक्कलं थःगु मिखा पृथ्वीया फुक्क थासय् थुखे उखे व्वयका च्वनादी। थुकी छिं मूर्ख ज्या यानादिल। उकिं आवलि छिगु निती लडाइँ हे लडाइँ जुइ।”

* 15:10 १५:१० झिन्यागूगु दँया स्वंगूगु ला थथे धयागु मे-जुन १९५ बी.सी.

10 थ्व खं याना: आसा उम्ह अगमवक्ता खना: तंचाल, तम्बय् आसां वयात इयालखानाय् कुनाबिल। उबलय्निसें वं छुं मनूतय्त तसकं क्वतेलेगु याना हल।

आसा जुजुया लिपांगु खँ

- 11 आसा जुजुं शुर्निसें लिपाथ्यंक या:गु ज्या इस्त्राएलया जुजुपिनिगु इतिहासया सफुलिइ च्वयात:गु दु।
- 12 आसा जुजु जूगु स्विगुंगु दँय् वयात तुति ध्वाग्निना वनीगु ल्वचं काल। वयात तसकं बांमला:गु ल्वचं का:गु ख: अयनं वं परमप्रभुयात ममासे वैघतय्गु शरण काल।
- 13 थ: जुजु जूगु पिइछगु दँय् जुजु आसा सिना: थ: पुर्खातलिसें मिलय् ज्वन।
- 14 दाऊदया शहरय् वयात वं थ:म्हं थ:गु निरिति ल्वहं किया: दयकात:गु चिहानय् थुनाबिल। इमिसं वयात थीथी कथंयागु नस्वा:गु मसलां जा:गु खाताय् तयाबिल। व मसला अन्तर दयक्कीपिन्सं बांलाक तयार या:गु ख:। अले इमिसं वयागु लुमन्तिइ ह्वाना ह्वाना मि च्याकल।

17

यहदायाम्ह जुजु यहोशापात

- 1 आसाया थासय् वया काय् यहोशापात यहदायाम्ह जुजु जुल। उत्तरी इस्त्राएलपाखें बचय् जुइत वं थ:त बल्लाकल।
- 2 वं यहदाया पखालं घेरय् यानात:गु फुक्क शहरय् सिपाइँत तल। अले यहदा न्यंकं व वया अबु आसां त्याकाका:गु एफ्राइमया शहरय् सुरक्षाया लागि छाउनीत तल।
- 3 परमप्रभु यहोशापातनापं दी, छायाधा:सा व थ: पुर्खा दाऊदया पुलांगु पह:कथं जुल, वं बालयात मालेगु मया:।
- 4 तर थ: अबुया परमेश्वरयात माल, वयक:या आज्ञा पालन यात। वं इस्त्राएलयापिं मनूतयसं या:गु थें मभिंगु ज्या मया।
- 5 परमप्रभुं वयागु अधीनय् यहदा राज्ययात बल्लाकादिल। यहदायापिं फुक्कसितं वयाथाय् देछा हल। वयाके यक्व धन-सम्पत्ति दत। व नांजा:म्ह जुजु जुल।
- 6 यहोशापात परमप्रभुया लँपुइ वनेगुलिइ लयता:। अले वं यहदाया पुजा यायेगुथाय् व अशेरा घ:मयजुया थांत स्यंकाबिल।
- 7 थ: जुजु जूगु स्वंगु दँय् वं थ: हाकिमत बेन-हेल, ओबदियाह, जकरिया, नतनेल व मीकायायात यहदाया शहर शहरय् मनूतय्त स्यनेत छवल।
- 8 अले इपिनापं वं गुम्ह लेवीत- शमायाह, नतन्याह, जबदियाह, असाहेल, शमीरामोत, यहोनातान, अदोनियाह, तोबियाह, तोब-अदोनियाह व निम्ह पुजाहारीत- एलीशामा व यहोरामयात नं छवल।
- 9 परमप्रभुया व्यवस्थाया सफू ज्वनावना: इमिसं यहदायापिं मनूतय्त स्यना जुल। इमिसं फुक्कं शहरय् वना: मनूतय्त स्यन।

यहोशापातया त:धंसू

- 10 यहदाया ज:ख: च्वंगु फुक्क देश परमप्रभुलिसें ग्यात। उकिं इमिसं यहोशापात जुजुलिसें लडाइँ मया:।
- 11 छुं पलिशतीतयसं ला यहोशापातयाथाय् कोस्यालि व करकथं वह: नं हल। अले अरबीतयसं वयाथाय् न्हयद्र: व न्हयस:म्ह (७,७००) भ्या:चा व न्हयद्र: व न्हयस:म्ह (७,७००) दुगुचा हल।
- 12 थुकथं यहोशापात झन बल्लानावन। यहदा देश न्यंकं वं किल्ला व धुकू शहरत दयकल।
- 13 अले यहदाया शहर शहरय् यक्व सामान मुंकातल। वं यरूशलेमय् तालिम कयात:पिं बहादुर सिपाइँत नं तल।
- 14 इपिं थथ:गु परिवारकथं थुकथं भर्ना जूगु ख: — यहदापाखें — द्र:छिम्ह द्र:छिम्ह सिपाइँतय् कप्तानत थुपिं ख:, कप्तान अदनाह, थ्वयाके तालिम कयात:पिं स्वंगू लाखम्ह सिपाइँ दु।
- 15 वया लिपा कप्तान येहोहानान, थ्वयाके निगू लाख व चयद्र:म्ह सिपाइँ दु।
- 16 वया लिपा जिक्रीया काय् अमसिया, थ्वं थ:त थ:गु हे इच्छां परमप्रभुया निरिति देछा:गु। थ्वयाके निगू लाखम्ह बहादुर सिपाइँ दु।
- 17 बेन्यामीनपाखें — छम्ह बहादुर सिपाइँ एल्यादा, थ्वयाके धनुष वाण व ढाल घानात:पिं निगू लाखम्ह सिपाइँ दु।
- 18 वया लिपा यहोजाबाद, थ्वयाके ल्वाभ: घानात:पिं छगू लाख व चयद्र:म्ह सिपाइँ दु।
- 19 थुपिं सिपाइँतयसं यरूशलेमय् जुजुया सेवा याइगु ख:। थुपिं यहदा न्यंकं दुगु पखालं घेरय् यानात:गु शहरय् तयात:पिं बाहेक ख:।

18

आहाबया विरोधय् मीकायां अगमवाणी या:गु

- 1 यहदायाम्ह यहोशापात तसकं त:मिम्ह व नांजा:म्ह जुल। अले वं उत्तरी इस्त्राएलयायाम्ह जुजु आहाबया परिवारनापं ब्याहाया स्वापु तल।*

* 18:1 १८:१ १ इति २१:६

2 छुं दें लिपा यहोशापात आहाबयात नापलायेत सामरियाय वन। आहाबं यहोशापात व वनापं वंपि मनूतयत् भवय् नकेत यक्व फै, द्रुहंत स्यात। आहाबं यहोशापातयात रामोत-गिलादय् हमला यायेत ग्वाकल।

3 इस्राएलयाम्ह जुजु आहाबं यहदायाम्ह जुजु यहोशापातयात धाल, “रामोत-गिलादय् हमला यायेत छु छि जिनापं झायादी ला?”

यहोशापातं लिसः बिल, “जिं छितः बलं फतले ग्वाहालि याये, जिमि मनूतयसं नं छितः बलं फतले ग्वाहालि याइ।”

4 हानं यहोशापातं इस्राएलयाम्ह जुजुयात थथे धाल, “न्हापा परमप्रभुयाके नि न्यनादिसँ।”

5 उकिं इस्राएलयाम्ह जुजुं प्यसःम्ह अगमवक्तातयत् मुंकाः इमित न्यन, “जिं रामोत-गिलादय् हमला याये ला कि मयाये?” इमिसं लिसः बिल, “हमला यानादिसँ, छायाःसा परमेश्वरं व छिगु लहातय् तयादी।”

6 तर यहोशापातं न्यन, “छु न्यनेत थन मेम्ह छम्ह नं परमप्रभुया अगमवक्ता मद् ला?”

7 इस्राएलयाम्ह जुजुं यहोशापातयात धाल, “परमप्रभुयाके न्यनेत मेम्ह छम्ह मनू दु, तर जितः व तसकं मयः, छायाःसा वं जिगु बारे भिंगु अगमवाणी कनी मखु। वं मभिंगु खँ जक धाइगु। व यिम्लाया काय् मीकाया खः।”

यहोशापातं लिसः बिल, “आहाब जुजु, छिं थथे धयादी मज्यु।”

8 अले इस्राएलयाम्ह जुजुं छम्ह हाकिमयात सःताः धाल, “यिम्लाया काय् मीकायायात थथे थन हजि।”

9 इस्राएलयाम्ह जुजु व यहदायाम्ह जुजु यहोशापात जुजुया वसः फिनाः सामरियाया ध्वाखाया लिकक च्वंगु खलाय् थथःगु सिंहासनय् च्वनाच्वन। अले फुक्क अगमवक्तातयसं इमिगु न्ह्यःने अगमवाणी धयाच्वन।

10 केनानया काय् सिदकियाहं नयागु नेकू दय्काः थथे धाल, “परमप्रभुं थथे धयादी, ‘थुपि नेकुलि छिमिसं अरामीतयत् च्वयाः नाश यानाबी।’ ”

11 अले फुक्क अगमवक्तातयसं अज्याःगु हे अगमवाणी धाल। “रामोत-गिलादय् हमला यानादिसँ। छिकपिं त्याइ। परमप्रभुं व छिकपिनिगु लहातय् तयादी।”

12 मीकायायात सःताहःम्ह दूतं वयात धाल, “स्वयादिसँ, फुक्क अगमवक्तातयसं छसलं जुजु ताःलाइगु नवानाच्वंगु दु। उकिं छिगु वचन नं इमिगु वचन थें जुइमाः।”

13 तर मीकायां धाल, “म्वाःम्ह परमप्रभुया नामय् जिं पाफयाः धाये, जिमि परमेश्वरं जितः छु धयादी व हे जक जिं नवाये।”

14 व थयंकः वःबलय् जुजु आहाबं वयात न्यन, “मीकाया, जिमिसं रामोत-गिलादय् हमला याये ला कि मयाये?”

वं धाल, “हमला यानादिसँ धाथे हे छिकपिं त्याइ”, “छायाःसा इमित छिकपिनिगु लहातय् बिइगु जुइ।”

15 तर आहाबं वयात धाल, “परमप्रभुया नामय् छु सत्य खः, व जक जितः धाः धकाः जिं छन्त ग्वकः पाफयकेगु?”

16 अले मीकायां धाल, “जिं ला इस्राएलयापि फुक्कं मनूतयत् जवाः मद्पिं फैत थें डाँडाय् डाँडाय् उखेलाः थुखेलाः जुयाच्वंगु खना। अले परमप्रभुं थथे धयादी, ‘थुपि मनूतय् मालिक मद्। उकिं थुपि सकलें थथःगु याउँक छैय् लिहां वनेमा।’ ”

17 इस्राएलया जुजुं यहोशापातयात धाल, “जिगु बारे वं भिंगु मखु मभिंगु जक अगमवाणी धाइ धकाः जिं छितः न्हापा हे धयागु मखु ला?”

18 मीकायां हानं धाल, “उकिं आः परमप्रभुया थ्व वचन न्यनादिसँ। जिं परमप्रभुयात थःगु सिंहासनय् च्वनादीगु व स्वर्गया फुक्क सेना वयकःया जवय् व खवय् दनाच्वंगु खना।

19 परमप्रभुं धयादिल, ‘रामोत-गिलादय् हमला यानाः अन स्यायेत आहाब जुजुयात सुनां ग्वाकी?’

“छम्हयसिनं छगू खँ धाल, मेम्हयसिनं मेगु हे खँ धाल।

20 दकलय् लिपा छगू आत्मा न्ह्यःने वयाः परमप्रभुया लिकक दनाः धाल,

“जिं वयात ग्वाके।”

21 परमप्रभुं न्यनादिल, “गथे याना?”

आत्मां लिसः बिल, “जि वनाः वया फुक्क अगमवक्तातयत् मखुगु खँ लहाकेबी।”

परमप्रभुं धयादिल, “वयात धौंलायेत छ ताःलाइ। हुँ वनाः अथे हे या।”

22 “उकिं आः परमप्रभुं छिकपिनि थुपि फुक्क अगमवक्तातयगु म्हुतुइ मखुगु खँ लहाइगु आत्मा तयादीगु दु। अयनं परमप्रभुं छि नाश जुइ धकाः धयादीगु दु।”

23 अले केनानया काय् सिदकियाहं मीकायाया लिकक वयाः वयागु नेतालय् लहातं चाराक्क दायाः न्यन, “धाथे परमप्रभुया आत्मां जिनापं खँ मल्हासे छनापं जक खँ लहाःगु धकाः मतिइ तया ला?”

24 मीकायां लिसः बिल, “व ला छ छगू दुनेया कोथाय् सुलेत वंगु दिनय् छं सी।”

25 अले इस्राएलयाम्ह जुजुं धाल, “मीकायायात ज्वनाः शहरयाम्ह शासक अमोन व राजकुमार योआशयाथाय् यकि।

26 इमित धा, ‘जुजुं धयादी, वयात इयालखानाय् कुँ अले जि याउँक लिहां मवतले मरि व लः जक नके त्वके याकि।’ ”

27 मीकायां धाल, “छि याउँक लिहां झाल धाःसा परमप्रभु जिपाखें नवानादीगु मखु धकाः सीकादिसँ।” हानं वं थथे धाल, “जिं धयागु खँ सकसिनं न्यँ।”

रामोत-गिलादय् आहाबयात स्याःगु

28 अनंलि इस्राएलयाम्ह जुजु आहाब व यहदायाम्ह जुजु यहोशापात रामोत-गिलादय् हमला यायेत वन।

29 आहाबं यहोशापातयात धाल, “झीपि लडाइँलय वनीबलय जि म्हमसीक मेम्ह थें च्वंक वने। छिं थःगु जुजुया वसः हे फिनादिसँ।” थुकथं इस्राएलयाम्ह जुजुं थःत म्हमसीक मेम्ह थें च्वंकल अले इपि लडाइँ याः वन।

30 अरामया जुजुं थः रथ सेनाया कप्तानतयत् इस्राएलयाम्ह जुजु त्वःताः मेपि सुयातं हमला याये मते धकाः आज्ञा ब्यूगु खः।

31 रथया कप्तानतयसं यहोशापातयात खनाः व हे इस्राएलयाम्ह जुजु आहाब खः धकाः मतिइ तल। उकिं हमला यायेत व पाखे फस्वल। तर यहोशापात चिल्लाय् दनाः हाल अले परमप्रभुं वयात बचय् यानादिल। परमेश्वरं रथतय् कप्तानतयत् वपाखें मेखेपाखे यंकादिल।

32 व इस्राएलयाम्ह जुजु मखु धकाः सीकाः रथ सेनाया कप्तानत वयात ल्यू मवंसें लिहां वल।

33 तर छम्ह सिपाइँन थःगु धनुष सालाः लाः लाः थें वाण कयका छवल। उगु वाणं इस्राएलया जुजुया छातिपाताया खालिगु थासय् लात। अथे जुयाः जुजुं थःगु रथ चलय् याइम्हयसित धाल, “जितः घाःपा जुल। रथ चाःहिकाः जितः थनं पित यंकि।”

34 न्हिछि तसकं लडाइँ जुल। इस्राएलयाम्ह जुजु थःगु रथय् तिबः कयाः अरामीतयगु न्ह्यःने सन्ध्या तक दनाच्वन, अले सूर्य बिनावंबलय् व सित।

19

छम्ह अगमवक्तां यहोशापातयात ब्वःब्यूगु

1 यहदायाम्ह जुजु यहोशापात याउँक यरूशलेमय् थःगु लायकुलिइ लिहां वल।

2 हनानीया काय् अगमवक्ता येहं वयात नापलाः वन। येहं यहोशापातयात थथे धाल, “छिं मभिपि मन्तयत् छाया ग्वाहालि यानादियागु? छिं परमप्रभुयात मयय्कीपिन्त छाया माया यानादियागु? छिं थथे यानादीगु खनाः परमप्रभु तंचायादीगु दु।

3 अयं छिंके छुं भिगु खँ दु। छिं अशेरा घःमयजुया थांत देशं चीकाछवल। छिं परमेश्वरयात मालेगु कुतः यानादीगु दु।”

यहोशापातं न्यायाधीसत ल्यःगु

4 यहोशापात यरूशलेमय् च्वनाच्वन, अनं व दच्छिन बेशेबांनिसें कयाः उत्तरय् एफ्राइमया पहाडी देशयापि थः प्रजायाथाय् वनाः इमित परमप्रभु इमि पुर्खातय् परमेश्वरयाथाय् लितहल।

5 हानं यहदाया पखालं घेरय् यानातःगु फुक्क शहरय् वं न्यायाधीशत तल।

6 अले वं न्यायाधीशतयत् थथे आज्ञा बिल, “छिमिसं न्ह्याःगु हे याःसां उकी होसियार जु, छायाधाःसा छिमिसं मन्तयगु निंति मखु तर परमप्रभुया निंति न्याय याइ। फैसला याइबलय् वयकः छिपिनापं च्वनादी।

7 उकिं आः छिमिसं परमप्रभुया भय कायेमा। होसियार जुयाः थ्व ज्या या, छायाधाःसा परमप्रभु छिमि परमेश्वरं अन्याय, सुयागु पं काःगु व घुस नःगु सह यानादी मखु।”

8 यरूशलेमया लागिं नं यहोशापातं परमप्रभुयापाखें न्याय यायेत व यरूशलेमय् च्वपि मन्तयगु मुद्दा मिलय् यायेत छुं लेवीत, पुजाहारीत व इस्राएली वंशया नायःतयत् ल्यल। इपि यरूशलेमय् च्वना ज्या याइगु खः।

9 वं इमित थ्व आज्ञा बिल, “परमप्रभुया भय कयाः विश्वास यायेबहः जुयाः व दुनुगलंनिसें थःगु ज्या या।

10 छिमिथाय् थःगु शहरय् च्वपि दाजुकिजापिनिपाखें छुं मुद्दा वल धाःसा – व मनु स्याःगु मुद्दा जूसां व व्यवस्था, आज्ञा, विधि वा नियमया बारेया छुं नं कथंयागु मुद्दा जूसां, छिमिसं इमित परमप्रभुया विरोधय् अपराध याये मते धकाः ख्याच्वः ब्यू। मखुसा उकिया निंति छिमिसं व छिमि थःथितिपिन्सं नं परमप्रभुया तं फये मालि। थथे यात धाःसा छिमित दोष लाइ मखु।

11 “परमप्रभुनापं स्वापु दुगु फुक्क मुद्दाय्* दकलय् तःधंम्ह पुजाहारी अजर्याह छिमि अधिकारी जुइ। अले जुजुनापं स्वापु दुगु छुं नं खँय यहदाया कुलनायः इश्राएलया काय् जबदियाह अधिकारी जुइ। लेवीतयसं नं छिमिगु न्ह्यःने हाकिम जुयाः सेवा याइ। साहसी जुयाः ज्या या, भिं याइपिनापं परमप्रभु दयेमा।”

20

एदोमनापं जगु लडाइँ

1 छुं ई लिपा मोआबीत व अम्मोनीत छुं सेनाया कप्तानतनापं मिलय् जुयाः यहोशापातलिसें लडाइँ यायेत वल।

2 मन्त वयाः यहोशापातयात थथे धाल, “छिलिसें लडाइँ यायेत छगू तःधंगु सेना मृत सागरया उखे एदोमं वयाच्वंगु दु। इपि हासेसोन-तामारय् थ्यंकः वये धुंकूगु दु।” (हासेसोन-तामारयात एन-गदी नं धाः।)

3 थ्व खँ न्यानाः यहोशापात ग्यात। अले वं आः छु यायेगु धकाः परमप्रभुयात मालेगु क्वःछित। वं यहदायापि सकसितं अपसं च्वँ धकाः नं धाल।

4 उकिं यहदायापि मन्त परमप्रभुयात मालेत छकलं यरूशलेमय् मुन, देशया फुक्कं शहरं इपि परमप्रभुयात मालेत वल।

5 अले यहोशापातं परमप्रभुया देगलय् न्हगु चुकया न्ह्यःने यहदा व यरूशलेमया सभाय् दनाः

6 थथे धाल,

* 19:11 १९:११ फुक्क मुद्दाय् थ्व मुद्दा धार्मिक मुद्दा खः

“हे जिमि पुरखातय परमप्रभु परमेश्वर, छि हे जक स्वर्गय च्वनादीम्ह परमेश्वर खः, छि पृथ्वीया फुक्क देशयाम्ह शासक खः। छि शक्ति दुम्ह व बल दुम्ह खः। सुनानं छितः बुके फइ मखु।

7 हे जिमि परमेश्वर, छिकपिनि थः जाति इस्राएलया न्ह्यःने छु छिं थ्व देशयापि मनूतयत् पितिना थुकियात छिकपिनि पासा अब्राहामया सन्तानतयत् न्ह्याबलेंया लागि बियादियागु मखु ला?

8 इपिं थन च्वन अले छिगु नांया लागि छगः देगः दय्काः थथे धाल,

9 “जिमिथाय विपति वल धाःसा, न्यायया तरवार वा महामारी वा अनिकाल वल धाःसा जिपिं छिगु नां दुगु थ्व देगःया न्ह्यःने छिगु न्ह्यःने दने। अले जिमिसं दुःखया इलय् छितः प्रार्थना याये। छिं जिमिगु बिन्ति न्यनाः जिमित बचय् यानादी।”

10 “मिश्न देशं वःबलय् छिं इस्राएलीतयत् अम्मोनी, मोआबी व सेइर पर्वतयापि मनूतयगु देशय् दुहां वने मब्यु, इस्राएलीतयसं इमित नाश मयासें अर्थे त्वःताबिल। आः ला थुपिं देशयापि जिमित हमला यायेत वःगु दु।

11 स्व, उकिया सिरपाःकथं इपिं जिमित छिं बियादीगु देशं पितिनाछवयेत वयाच्वंगु दु।

12 हे जिमि परमेश्वर, इमित सजॉय बियादिसँ। छायाःसा जिमित हमला यायेत वःगु थ्व तःधंगु सेनानापं ल्वायेगु शक्ति जिमिके मदु। जिमिसं छु यायेमाः धकाः मस्यु, तर जिमिसं ग्वाहालिया लागि छिपाखे मिखा ब्वये।”

13 यहदायापि फुक्कं मिजंत थः कलाःपिं व मचाखाचातनापं अन परमप्रभुया न्ह्यःने दन।

14 अबलय् सभाय् दुम्ह आसापया वंशयाम्ह छम्ह लेवी यहासेलयाके परमप्रभुया आत्मा दुबिनादिल। यहासेल जकरियाया काय् खः। जकरिया मत्तन्याहया काय् खः। मत्तन्याह यहीएलया काय् खः। यहीएल बनायाहया काय् खः।

15 यहासेलं धाल, “अय् जुजु यहोशापात, यहदा व यरूशलेमय् च्वनिपिं फुक्कं मनूत, न्यनादिसँ। परमप्रभुं थथे धयादी, ‘ग्याये मते, थ्व तःधंगु सेना खनाः नुगः क्वतुंके मते। छायाःसा थ्व लडाइँ छिमिगु मखु परमेश्वरयागु खः।

16 कन्हय् इपिंनापं ल्वायेत कुहां हँ। इपिं जीजया पाःचा जुया वइ। छिमिसं इमित यरूएलया मरूभूमिइ दुगु न्हसिकाप क्वचाइगु थासय् नापलाइ।

17 थ्व लडाइँ छिमिसं ल्वायेमाली मखु। थथःगु थासय् धिसिं लाःक्क दनाच्वँ। परमप्रभुं छिमित बचय् यानादीगु छिमिसं खनी, हे यहदा व यरूशलेम। ग्याये मते, नुगः क्वतुंके मते। कन्हय् इपिलिसँ ल्वायेत हँ। परमप्रभु छिपिंनापं दइ।”

18 यहोशापात बँय् भ्वसुल, अले यहदा व यरूशलेमयापिं फुक्कं मनूतयसं भ्वसुलाः परमप्रभुयात आराधना यात।

19 कहात व कोरह वंशयापिं लेवीतयसं दनाः तस्सलं परमप्रभु इस्राएलयाम्ह परमेश्वरया प्रशंसा यात।

20 कन्हय् खुन्हु सुथ न्हापां दनाः यहदाया सिपाइँत तकोया मरूभूमिइ वन। इपिं पिहां वनाच्वंबलय् यहोशापातं दनाः इमित थथे धाल, “अय् यहदा व यरूशलेमयापिं मनूत न्यँ! छिमिसं परमप्रभु परमेश्वरयात विश्वास या, अले छिपिं बल्लाक दनाच्वने फइ। छिमिसं वय्कःया अगमवत्तातयत् विश्वास या, अले छिमिगु भिं जुइ।”

21 मनूतयके सल्लाह काये धुंकाः यहोशापातं परमप्रभुया भजन हालेत व वय्कःया पवित्रताया गौरवया प्रशंसा यायेत छुं मनूतयत् ल्यल। अले इमिसं सेनाया न्ह्यःने वनाः थथे धकाः म्ये हाल, “परमप्रभुयात सुभाय् ब्यु,

वय्कःया दयामाया न्ह्याबलें दयाच्वनी।”

22 इमिसं तःसलं म्ये हालाः परमप्रभुया प्रशंसा यायेवं परमप्रभुं यहदाय् हमला याःवःपिं अम्मोनीत, मोआबीत व सेइर पर्वतयापिं मनूतय विरोधय् सुलाः हमला याइपिं तयादिल। अले इपिं बुत।

23 अम्मोनीत व मोआबीतयसं सेइर पर्वतयापिं मनूतयत् हमला यानाः इमित भज्यंक् नाश यानाबिल। सेइरयापिं मनूतयत् स्यायेधुंकाः इमिसं थःथवय् हे छम्हयसिनं मेम्हयसित हमला यात।

24 यहदायापिं सिपाइँत मरूभूमि खनेदइगु तःजाःगु थासय् वयाः शत्रुया तःधंगु सेनायात स्वःबलय् इमिसं इपिं बँय् सिनाच्वंगु खंकल। इपिं छम्ह नं बचय् जूगु मदु।

25 उकिं यहोशापात व वया सेना शत्रुतयगु म्हय् दुगु मू वंगु सामान कायेत वल, इमिसं यक्व सामान, वसः व मू वंगु चिज क्वबी हे मफय्क ल्हातय लाकल। लुटपाटया सामान यक्व दुगुलि व मुनेत इमिसं स्वन्हु बीकल।

26 प्यंगूगु दिनय् इपिं बराकाहया ब्यासिइ मुनाः परमप्रभुयात प्रशंसा यात। उकिं उगु ब्यासियात “बराकाह”* धकाः धाइ।

27 अनंलि यहदा व यरूशलेमयापिं फुक्क सिपाइँ यहोशापातयात न्ह्यःने तयाः लयल्यतातां शहरय् लिहां वल, छायाःसा परमप्रभुं इमि शत्रुतयत् बुकादीगु दु।

28 शहरय् थ्यने धुंकाः इपिं वीणा व सारंगी थाथां अले तुरही पुपुं परमप्रभुया देगलय् वन।

29 परमप्रभुं हे इस्राएलया शत्रुतलिसँ लडाइँ यानादिल धयागु खँ न्यनाः देश देशया फुक्क जातियापिं मनूत परमेश्वर खनाः ग्यात।

30 उकिं यहोशापातया देशय् शान्ति जुयाच्वन। परमेश्वरं वयात प्यखेरं आराम बियादिल।

यहोशापातया शासनया अन्त

* 20:26 २०:२६बराकाह बराकाह धाःगु प्रशंसा खः

31 थुकथं यहोशापातं यहदाय राज्य यात। व स्विन्यादँ दुबलय् जुजु जूगु खः। वं निइन्यादँ यरुशलेमय् राज्य यात। वया मांया नां अजूबा खः, अजूबा शिल्हीया म्हाय् खः।

32 यहोशापातं थः अबु आसां थें परमप्रभुया मिखाय् भिंगु ज्या यात। उकिं व थुखे उखे मवं।

33 अयनं पुजा यायेगु थाय्त धाःसा चिकामछवः। उकिं वया प्रजां दुनुगलानिसें थःगु मन थः पुर्खाया परमेश्वरपाखे मब्यू।

34 यहोशापात जुजु जुयाच्चंबलय् जूगु फुक्क खँ, शुर्निसें लिपाथ्यंक हनानीया काय् येहया इतिहासय् च्वयातःगु दु। उगु सफू इस्राएलया जुजुपिनिगु इतिहासया छगू ब्वः खः।

35 लिपा यहोशापात जुजु इस्राएलयाम्ह दुष्ट जुजु अहज्याहनापं मिलय् जुल।

36 बनेज्या यायेगु लागिं जहाजत दयकेत व अहज्याहनापं मिलय् जूगु खः। थुपिं जहाजत एस्योन-गेबेरय् दयके धुंकाः

37 मारेशाया दोदाबाहुया काय् एलीएजरं यहोशापातया विरोधय् थ्व अगमवाणी धाल, “छि अहज्याहनापं मिलय् जूगुलि परमप्रभुं थुपिं जहाजत स्यंकादी।” उकिं जहाजत भज्यंक स्यन, अले जहाजत बनेज्याया लागि न्हाके मफुत।

21

1 यहोशापात सित। वयात वया पुर्खात थुंगु थाय् दाऊदया शहरय् थुनाबिल। वयागु थासय् वया काय् यहोराम जुजु जुल।

2 यहोरामया किजापिं अजर्याह, यहीएल, जकरिया, अजर्याह, मिखाएल व शपत्याह खः। थुपिं सकलें यहदायाम्ह जुजु यहोशापातया काय्पिं खः।

3 इमि अबुं इपिं सकसितं लँ, वहः व मू वंगु थलबल अले यहदाय् पखालं घेरय् यानातःगु शहरत देछाःकथं बिल। यहोराम तःधिकःम्ह काय् जूगुलि यहोशापातं राज्य धाःसा वयात हे बिल।

यहदाया जुजु यहोराम

4 यहोरामयात थः अबुया राज्य दत, अले वं थःत बल्लाकल। अले वं थः सकलें किजापिन्त व यहदाया सुं सुं शासकतय्त नं तरवारं स्यात।

5 यहोराम स्विनिदँ दुबलय् जुजु जूगु खः। वं यरुशलेमय् च्यादँ राज्य यात।

6 व उत्तरी इस्राएलयापिं जुजुपिं जूगु थें जुल। व आहाबया घराना जूगु थें जुल। छायाधाःसा वं आहाबया म्हाय्यानापं ब्याहा यात। वं परमप्रभुया मिखाय् मभिंगु ज्या यात।

7 तर परमप्रभुं दाऊदलिसें बाचा चिनादीगुलि परमप्रभुया दाऊदया घरानायात नाश याये मास्ति मवः। दाऊद व वया काय्पिन्त न्हाबलें जः बियाच्चनीगु छप्वाः मत बी धकाः वयकलं बचं बियादीगु खः।

8 यहोरामया इलय् एदोमीतय्सं यहदाया विरोधय् विद्रोह यानाः थःगु लागि छम्ह जुजु ल्यल।

9 उकिं यहोराम थः फुक्कं सेनाया कप्तानत व रथत ज्वनाः एदोमय् वन। एदोमी सेनां यहोराम व वया रथया कप्तानतय्त घेरय् यात। तर चान्हय् इपिं एदोमीतलिसें ल्वानाः घेरां पिहां वल।

10 थौं तक नं एदोमं यहदापाखें विद्रोह यानाच्चंगु दु। उबलय् हे लिबनां नं विद्रोह यात। यहोरामं परमप्रभु थः पुर्खातय् परमेश्वरयात त्वःतूगुलि थथे जूगु खः।

11 वं यहदाया डाँडा डाँडाय् पुजा याइगु थाय्त दयकल। अले यहदा व यरुशलेमयापिं मनूतय्त परमप्रभुया विरोधय् पाप याकेबिल।

12 एलिया अगमवक्तां यहोरामयात छगू पौ छवल। उकी थ्व च्वयातःगु दु,

“छिमि पुर्खा दाऊदया परमप्रभु परमेश्वरं थथे धयादी, ‘छिमि अबु यहोशापात व यहदायाम्ह जुजु आसा गथे जूगु खः छ अथे मजू।

13 तर छ आहाबया घराना थें जुल। छ उत्तरी इस्राएलया जुजुपिं थें जुल। छ यहदा व यरुशलेमयापिं मनूतय्त मूर्ति पुजा याके बियाः परमप्रभुया विरोधय् पाप याकेबिल। छं थःगु हे परिवारयापिं किजापिन्त नं स्यात, इपिं छ स्वयाः भिपिं मनूत खः।

14 उकिं परमेश्वरं छिमि प्रजा, काय्पिन्त व कलाःपिन्त बांमलाक सजाँय बियादी। अले छंगु धन-सम्पत्ति नाश यानादी।

15 छन्त आतापुति पिहांवइगु ग्यानापुगु ल्वचं काइ। ल्वय् न्हियान्हिथं तच्चयावनी।’ ”

16 परमप्रभुं यहोरामलिसें लडाइँ यायेत कूशीतय् लिक्क च्वनिपिं पलिशतीत व अरबीतय्त ग्वाकादिल।

17 इमिसं यहदाय् हमला यात, अले इपिं उकिया दुने तक दुहां वन। इमिसं जुजुया लायकुलिइ दुगु फुक्क धन-सम्पत्ति लुतय् यात। अले वया चिधिकःम्ह काय् अहज्याह बाहयेक वया मेपिं फुक्कं काय्पिं व कलाःपिन्त ज्वना यंकल।

18 थ्व फुक्क जुइ धुंकाः परमप्रभुं यहोरामयात मलनीगु आतापुति-भवरिया ल्वचं काय्कादिल।

19 निदँ लिपा ल्वय्या कारणं यहोरामया आतापुति पिने पिहां वल। व तसकं दुःखसिया सित। वया प्रजां वया पुर्खातय् लुमन्तिइ हानाहाना मि च्याकूगु थें वयागु निरिति मच्याकू।

20 व स्विनिदँ दुबलय् जुजु जूगु खः। वं यरुशलेमय् च्यादँ राज्य यात। व सीबलय् सुनानं दुःख मता। इमिसं वयागु सीम्हयात दाऊदया शहरय् ला थुनाबिल, अयनं जुजुपिं थुनिगु चिहानय् मतः।

22

यहदाया जुजु अहज्याह

२ राज ८:२५-२९; ९:२१-२८

- 1 यरूशलेमयापि मनुतयसं यहोरामया थासय् वया दकलय् चिधिकःमह काय् अहज्याहयात जुजु जुइत ल्यल। अरबीतनापं छाउनीइ वःपिन्सं वया सकलें तःधिकःपिं काय्पिन्त स्याःगु खः। उकिं यहोरामया काय् अहज्याह यहदायाम्ह न्ह्मह जुजु जुल।
- 2 अहज्याह निइनिदें दुबलय् जुजु जूगु खः। वं यरूशलेमय् दच्छि राज्य यात। वया मांया नां अतल्याह खः। व ओप्पीया छय् खः।
- 3 आहाबया घराना गथे जुजु जूगु खः, व नं अथे हे जुल। छायाःसा वया मांनं वयात मभिगु ज्या यायेत सल्लाह बीगु खः।
- 4 वं आहाबया घरानां थें परमप्रभुया मिखाय् मभिगु ज्या यात। छायाःसा वया अबु सीधुकाः वया मां व वया थःथितिपिं वयात सल्लाहबीपिं जुल, अले इमिसं हे वयात सल्लाह बिल। उगु मभिगु सल्लाहं व नाश जुल।
- 5 व इमिगु सल्लाहकथं जुल, अले व अरामयाम्ह जुजु हजाएललिसें लडाइँ यायेत इम्राएल्लयाम्ह जुजु आहाबया काय् योरामनापं रामोत-गिलादय् वन। तर लडाइँलय् अरामीतयसं योरामयात घाःपाः यानाबिल।
- 6 अरामया जुजु हजाएलनापं लडाइँ जूबलय् रामोतय् जूगु घाः लंकेत व यिजरेलय् लिहां वल। अले वयात नापलायेत यहदाया जुजु यहोरामया काय् अहज्याह अन वन। छायाःसा व घाःपा जूगु खः।
- 7 अहज्याह योरामयाथाय् वंगु हे वयागु लागि परमेश्वरपाखें नाशया कारण जुल। व अन थयंबलय् अहज्याह योरामनापं निम्शीया काय् येहयात नापलाः वन। आहाबया घरानायात नाश यायेत परमप्रभुं येहयात हे ल्ययादीगु खः।
- 8 येहं आहाबया घरानायात सर्जोय बियाच्चंबलय् वं अहज्याहया सेवा यानाच्चंपिं यहदाया राजकुमारत व अहज्याहया काय्चापिन्त लुइकाः स्यानाबिल।
- 9 अनंलि वं अहज्याहयात माल। येहया मनुतयसं वयात सामरियाय् सुलाच्चंबलय् लुइकल। इमिसं अहज्याहयात येहयाथाय् हयाः स्यात। इमिसं वयात थुनाः थथे धाल, “वं परमप्रभुयात दुनगलनिसें मालीमह यहोशापातया छय् खः।” थुकथं अहज्याहया घरानाय् राज्य याये फुमह सं नं मन्त।

यहदायाम्ह रानी अतल्याह

२ राज ११:१-३

- 10 अहज्याह जुजुया मां अतल्याहं थःकाय् सीगु खनेवं यहदाया फुक्क घरानायात स्यायेगु आज्ञा बिल।
- 11 थ्व खँ न्यनेवं जुजुया तता यहोशेबां ह्याउँ मचा थः भिंचा योआश व वया दुस्मांयात स्याये त्यपिं जुजुया काय्पिनिगु दथुं बचय् यायेत यंकल। जुजु यहोरामया म्हाय् यहोशेबा पुजाहारी यहोयादाया कलाः जूगुलि व अहज्याहया केँहे जूगुलि वं इमित देगःया छगू कोथाय् सुचुकातःगु दु।
- 12 अतल्याहं देशय् राज्य याःबलय् योआश खुदँ तक इपिनापं हे परमेश्वरया देगलय् सुलाच्चन।

23

यहोयादां विद्रोह याःगु

२ राज ११:४-१६

- 1 न्हयगूगु दँय, यहोयादा पुजाहारी थःगु शक्ति क्यन। वं सेनाया न्यामह कप्ताननापं सन्धि यात। सेनाया थुपिं सछिमय् कप्तानत- यहोरामया काय् अजर्याह, यहोहानानया काय् इश्माएल, ओबेदया काय् अजर्याह, अदायाहया काय् मासेयाह व जिक्कीया काय् एलीशापात खः।
- 2 इपिं यहदा न्यंक वन, अले लेवीतयत व इम्राएली परिवार परिवारया नायःतयत फुक्कं शहरं मुंकाः यरूशलेमय् ब्वनाहल।
- 3 इपिं देगलय् मुन, अले इमिसं जुजुया काय् योआशनापं छगू बाचा चित। यहोयादां इमित धाल, “जुजुया काय् थन दु, वं शासन याइगु ई वल! परमप्रभुं दाऊदया सन्तानया बारे बचं बियादीगु थें जुजुया कायनं हे शासन याइ।”
- 4 आः छिमिसं थथे यायेमाः— विश्रामबार खुन्हु वइपिं छिपिं पुजाहारीत व लेवीत मध्ये स्वब्वय् छब्व धवाखाय् पाः च्वनेमाः।
- 5 मेपिं स्वब्वय् छब्व लायकुलिइ व स्वब्वय् छब्व जगया धवाखाय् पाः च्वनेमाः। मेपिं सकलें मनुत धाःसा परमप्रभुया देगःया चुक चुकय् च्वनेमाः।
- 6 सेवा याइपिं पुजाहारीत व लेवीत बाहेक मेपिं सुयातं परमप्रभुया देगः दुने दुहां वनेबी मते। इमित पवित्र याःगुलि इपिं देगः दुने दुहां वने फु। मेपिं सकसिनं परमप्रभुं इमित लःल्लहानादीगु ज्या यायेमाः। मेपिं सकलें मनुत धाःसा परमप्रभुं धयादीगु थें देगः पिने च्वनेमाः।
- 7 लेवीत थथःगु ल्वाभः ज्वनाः जुजुया छचाःखेरं पाः च्वनेमाः। सं देगः दुने दुहां वल धाःसा वयात स्याना छवयेमाः। जुजु न्हाथाय् वंसां इपिं वनापं हे दयेमाः।
- 8 लेवीत व यहदायापिं फुक्कं मनुतयसं पुजाहारी यहोयादां धाःथें यात। इमिसं विश्रामबार खुन्हु वइपिं व विश्रामबार खुन्हु वनीपिं निगुलि पुचःयापिं थःथः मनुतयत थःनापं काल। छायाःसा पुजाहारी यहोयादां गुगुं नं पुचःयापिं लेवीतयत बिदा मब्यु।

9 अले पुजाहारी यहोयादां सेनाया सछिम्हयूसिया कप्तानतयत् परमेश्वरया देगलय् दुगु जुजु दाऊदया भालात, ततःधंगु ढालत व चिचीधंगु ढालत लःल्हाना बिल।

10 वं थथःगु ल्हातय् ल्वाभः ज्वनातःपि फुक्कं मनूतयत् देगःया दच्छिननिसें कयाः देगःया उत्तरपाखे तक वेदी व देगःया लिक्क जुजुया छचाःखेरं तल।

11 यहोयादां जुजुया काय्यात पिने हयाः श्रीपेच पुइकाबिल। अले वयात साक्षी पौ बियाः जुजु दय्कल। अले यहोयादा व वया काय्पिन्सं वयात अभिषेक यात। थ्व खनाः मनूत ततःसलं हाला हल, “जुजु न्हाबले म्वानाच्वनेमा।”

12 अतल्याहं मनूत ब्वाय् जूगु व जुजुया प्रशंसा यानाच्वंगु सः तायाः व परमप्रभुया देगः दुने उपि मनूतयथाय वन।

13 अन वं जुजुयात ध्वाखाय् थःगु थांया लिक्क दनाच्वंगु खन। सछिम्हयूसिया कप्तानत व तुरही पुइपि जुजुया लिक्क दनाच्वंगु दु, देशयापि फुक्कं मनूत लयल्यतातां तुरही पुयाच्वन। म्ये हालीपिन्सं बाजं थानाः प्रशंसा यानाच्वंगु खनाः अतल्याहं थःगु माहारीनीया वसः खुनाः थथे हाला हल, “छिमिसं जितः धोखा बिल, छिपिं राजदोही खः।”

14 पुजाहारी यहोयादां सछिम्हयूसिया कप्तानतयत् पिने यंकाः थथे धाल, “अतल्याहयात ज्वनाः सिपाइतय् दथुं दरबारं पिने यकि, अले वयात सिपाइतयत् लःल्हानाब्यु। वयात परमप्रभुया देगलय् स्याये मते, वया ल्युने वंक्वसित स्यानाब्यु।”

15 उकिं व लायकूया सल ध्वाखाय् थ्यंबलय् इमिसं वयात ज्वनाः अन हे स्यानाबिल।

यहोयादां भिंके ज्या याःगु

२ राज ११:१७-२०

16 अले यहोयादां थः प्रजा व जुजुया दथुइ जिपिं परमप्रभुया प्रजा जुया हे च्वने धकाः छगू बाचा चित।

17 फुक्कं मनूतयसं वनाः बालया देगःयात थुनाबिल। इमिसं उकिया वेदीत व उकी दुगु मूर्तित कुचा कुचा यानाबिल। अले बालया पुजाहारी मन्तानयात वेदीतयगु न्ह्यःने हे स्यात।

18 यहोयादां पुजाहारीतयत् व लेवीतयत् दाऊदं इमित आज्ञा ब्यु थें देगः स्वयेगु जिम्मा बिल। थःगु इलनिसें हे प्रशंसा यायां लयल्यतातां मोशाया व्यवस्थाय् क्वःछिनातःथें परमप्रभुया नितिं होमबलि छायेत व परमप्रभुया देगलय् ज्या यायेत दाऊदं इमित ज्या ब्वःगु खः।

19 सुं अशुद्धमह मनू देगलय् दुने दुहां वने मदयेमा धकाः वं परमप्रभुया देगःया ध्वाखा ध्वाखाय् पाः च्वनीपि लेवीत नं तल।

20 अले वं सछिम्हयूसिया कप्तानत, भारदारत, मनूतय् शासकत व देशयापि फुक्कं मनूतयत् थःनापं कयाः जुजुयात परमप्रभुया देगलं क्वय् पिने हल। इपिं च्वय्यागु ध्वाखा जुयाः लायकुलिइ दुहां वन, अले इमिसं जुजुयात सिंहासनय तल।

21 फुक्कं मनूत लयत्ताल। हाकनं यरूशलेमय् शान्ति जुल। छायाःसा अतल्याहयात तरवारं स्याःगु खः।

24

योआशं देगः ल्हंगु

1 योआश न्हयदँ दुबलय् यहदायाम्ह जुजु जूगु खः। वं यरूशलेमय् पिइदँ तक राज्य यात। वया मांया नां बेशेबा शहरयाम्ह सिब्या खः।

2 यहोयादा पुजाहारी म्वातले योआशं परमप्रभुया मिखाय् भिंगु ज्या यात।

3 योआश जुजुया नितिं यहोयादां निम्ह कलाःपिं ल्यल, इपिपाखें वया काय्मह्याय्पिं बुल।

4 थुकिया छुं ई लिपा योआशं परमप्रभुया देगः ल्हनेगु बिचाः यात।

5 उकिं वं पुजाहारीत व लेवीतयत् मुंकाः थथे धाल, “यहदाया शहर शहरय वनाः फुक्कं इस्त्राएलीतपाखें परमप्रभुया देगः ल्हनेत दँयदसं बीगु धिबा मुँ। थ्व ज्या थत्थें या।” तर लेवीतयसं थ्व ज्या यायेत लिबाकाच्वन।

6 उकिं जुजुं दकलय् तःधंम्ह पुजाहारी यहोयादायात सःताः थथे धाल, “परमप्रभुया दास मोशा व इस्त्राएलया खलकं नापलायेगु पालया नितिं पुलेत क्वःछिनातःगु भेटी यहदा व यरूशलेमं हयेत छाया लेवीतयत् कर यानामदियागु?”

7 योआशं थथे यात छायाःसा दुष्ट मिसा अतल्याहया काय्पिन्सं परमेश्वरया देगः दुने जबरजस्ती दुहां वनाः अनयागु पवित्र यानातःगु सकतां बालघःया पुजाय् छ्यःगु खः।

8 जुजुं लेवीतयत् छगः सनू दयकाः देगःया मू लुखाय् पिने तयेगु आज्ञा बिल।

9 परमेश्वरया दास मोशां मरुभूमिइ इस्त्राएलीतयगु नितिं क्वःछिनाथकूगु भेटी मनूतयसं परमप्रभुयाथाय् हयेमाः धकाः यहदा व यरूशलेम न्यकं घोषणा यात।

10 अले सकल कुलनायःत व मनूतयसं खुशी जुयाः थथःगु कर हयाः सनू जायकाबिल।

11 उगु सनू जाइबलय् लेवीतयसं जुजुया हाकिमतयथाय् क्वबिया यंकिगु अले जुजुया छ्यान्जे व दकलय् तःधंम्ह पुजाहारीया छम्ह हाकिम वयाः उकी दुगु धिबा लिकाइगु। अले हाकनं उगु सनूयात न्हापाया थासय् हे तयाबीगु। थुकथं इमिसं न्हियान्हिथं अथे हे यानाः यक्व धिबा मुंकल।

12 जुजु व यहोयादां देगः ल्हनेगु जिम्मा काःपिं मनूतयत् धिबा बीगु, इमिसं धाःसा देगः ल्हनेत ज्याय् तःपिं दकःमित व सिंकाःमितयत् अले देगः ल्हनेत न व कँय्या ज्या याइपिं कारीगरतयत् बीगु।

13 ज्या याइपिन्सं बांलाक ज्या यात, इमिसं परमप्रभुया देगः न्हापा गथे खः अथे हे च्वक दय्कल, अथे हे बल्लाकल।

14 इमिसं व ज्या सिधयकाः ल्यं दुगु लुँ व वहः जुजु व यहोयादायाथाय् यंकल। अले इमिसं ल्यं दुगु लुँ व वहलं देगल्य् होमबलिया निति ख्वल्चा व मेमेगु थलबल दयकेबिल।

यहोयादा पुजाहारी म्वातले इमिसं देगल्य् मदिक्क होमबलित छायाच्चन।

15 यक्व बुरा जुइधुंकाः सछि व स्विदँ दुबलय् यहोयादा सित।

16 वं इस्त्राएलय् परमेश्वर व वयक्ःया देगःया निति भिंगु ज्या याःगुलि वयात दाऊदया शहरय् जुजुपिनिगु चिहानय् थुन।

यहोयादां ध्वखा ब्युगु

17 तर यहोयादा सीधुंकाः यहूदायापि हाकिमत वयाः जुजुयात भागि यात। अले जुजुं इमिगु खँ न्यन।

18 इमिसं परमप्रभु थः पुर्खातय् परमेश्वरया देगःयात त्वःताः अशेरा घःमय्जुया थांत व मेमेगु मूर्तिया पुजा यात। इमिगु अपराधया कारणं यहूदा व यरूशलेमय् परमेश्वरया तं लात।

19 तर इमित थःथाय् हे लित हयेत परमप्रभु अगमवत्तात छवयादिल। उपि अगमवत्तातय्सं इमिगु दोष क्यनाबिल अय्यं इमिसं अगमवत्तातयगु खँ मन्यं।

20 अले परमप्रभुया आत्मा पुजाहारी यहोयादाया काय् जकरियायाके कुहां झाल। वं मनूतय् न्ह्यःने दनाः थथे धाल, “परमेश्वरं थथे धयादी, “छिमिसं छाय् परमप्रभुया आज्ञात पालन मयानागु? छिपि ताःलाइ मखु। छिमिसं परमप्रभुयात त्वःतूगुलि वयक्कलं नं छिमित त्वःतादीगु दु।”

21 तर इमिसं जकरियाया विरोधय् ग्वसाः ग्वल, अले जुजुया आज्ञा कथं इमिसं परमप्रभुया देगःया चुकय् ल्वहँतं कयक्काः वयात स्यात।

22 जुजु योआशं जकरियाया बाः यहोयादां थःत याःगु दया ल्वःमंकाः वया काय् जकरियायात स्याकेबिल। सीगु इलय् वं थथे धाल, “छिमिसं छु यानाच्चंगु खः, व परमप्रभुं खनेमा अले छन्त सजाँय बियादी।”

23 व हे दँया लिपाया इलय् अरामी सेना योआशलिसँ ल्वाः वल। इमिसं यहूदा व यरूशलेमय् हमला यानाः मनूतय् फुक्क नायःतयत् स्यानाबिल। इमिसं अन लतय् याःगु फुक्क सामान दमस्कसय् इमि जुजुयाथाय् छवयाबिल।

24 अरामी सेनां कम मनूत ज्वनावःगु जूसां परमप्रभुं यहूदाया छगू तःधंगु सेनायात इमिगु ल्हातय् लःल्हानादिल। छायाःसा यहूदायापि मनूतय्सं परमप्रभु थः पुर्खातय् परमेश्वरयात त्वःतूगु खः। थुकथं योआशयात इमिसं सजाँय बिल।

25 व तसकं बांमलाक घाःपा जुल। शनूत लिहां वनेधुंकाः थः हे निम्ह भारदारतय्सं वयागु विरोधय् ग्वःसा ग्वल अले घनाच्चंगु थासय् हे वयात स्यात। इमिसं पुजाहारी यहोयादाया काय् स्याःगुया बदला कायेत वयात स्याःगु खः। वयात दाऊदया शहरय् थुनाबिल, तर जुजुपिनिगु चिहानय् धाःसा मखु।

26 वयागु विरोधय् ग्वसाः ग्वःपि अम्मोनी मिसा शिम्मतया काय् जाबाद व मोआबी मिसा शिम्प्रितया काय् यहोजाबाद खः।

27 योआशया कायपिनिगु ईश्वरवाणीया खँ, वयागु विरोधय् याःगु यक्व ईश्वरवाणी, अले परमेश्वरया देगः वं हाकनं दयक्कूगु खँ जुजुपिनिगु इतिहासया सफलिइ च्वयातःगु दु। वया लिपा वया काय् अमस्याह जुजु जुल।

25

यहूदायाम्ह जुजु अमस्याह

1 अमस्याह निइन्यादँ दुबलय् जुजु जूगु खः, वं यरूशलेमय् निइगुदँ राज्य यात। वया मांया नां यरूशलेमयाम्ह यहोअदीन खः।

2 वं परमप्रभुया मिखाय् भिंगु ज्या यात, दुनुगलंनिसँ धाःसा मखु।

3 देशया शासन थःगु ल्हातय् वयेधुंकाः वं थः बौयात मृत्यु दण्ड ब्युपि भारदारतयत् स्यानाबिल।

4 तर वं मोशाया व्यवस्थाया सफलिइ थथे धकाः च्वयातःगु परमप्रभुया आज्ञायात पालन यानाः इमि काय्पिन्त धाःसा मस्याः, “बौपिन्त काय् म्हाय्पिनिगु निति अले काय् म्हाय्पिन्त बौपिनिगु निति स्याये मते। छम्ह छम्ह मनू थःम्हं याःगु पापया निति जक सिनावनेमाः।”☆

एदोमया विरोधय् लडाइँ

२ राज १४:७

5 जुजु अमस्याहं यहूदायापि मनूतयत् मुंकाः इमि परिवार परिवारकथं फुक्क यहूदा व बेन्यामीनया निति द्रुःछि द्रुःछि व सछि-सछिम्ह सिपाइँया कप्तानतयगु अधीनय् तयाबिल। अले वं निइदँ व व स्वयाः च्वय्यापि मनूत मुंक्ल। इपिं स्वंगू लाखम्ह दु, उपि सकलें लडाइँ यायेफुपि, भाला व ढाल चले याये सःपि खः।

6 वं उत्तरी इस्त्राएलं ३,४०० किलोग्राम ति वहः पुलाः छगू लाख सिपाइँ काल।

7 तर छम्ह परमेश्वरया मनू वयाः जुजुयात थथे धाल, “हे जिमि जुजु! थुपि सिपाइँतयत् थःनापं यंकादी मते। थुपि इस्त्राएल अर्थात एफ्राइमया मनूतनापं परमेश्वर मदु।

8 छि वनाः साहस पिकयाः ल्वानादिल धाःसां परमेश्वरं छितः शत्रुया न्ह्यःने बुकादी, छायाःसा ग्वाहालि यायेगु व बुकेगु अधिकार परमेश्वरयाके दु।”

- 9 अमस्याहं परमेश्वरया मनूयात न्यन, “इस्त्राएली सेनाया निति जिं पुलागु व ३,४०० किलोग्राम वहः छु यायेगु लय?”
अगमवक्तां धाल, “परमप्रभुं छितः व स्वयाः यक्व अप्वः बियादी फु।”
- 10 उकिं अमस्याहं ज्याला बियाः एफ्राइमं हःपि सेनाया पुचःयात छँ लिहां वनेगु आज्ञा बिल। अथे जबलय् इपि यहदायापि मनूत खनाः तसकं तंचाल। इपि तंचायाः छँ लिहां वन।
- 11 अले अमस्याहं साहस पिकयाः थःगु सेनायात चि ब्यासिइ यंकल, अले अन वं लडाइँ यानाः झिद्रुः सेइरया सिपाइँतयत् स्यानाबिल।
- 12 यहदाया सिपाइँतयत् मेपिं झिद्रुः सिपाइँतयत् ज्वन। इमित छगः तःग्वःगु भीरया च्वकाय् यंकाः अनं क्वय् क्वफानाबिल। इपिं फुक्क अन ल्वहँतय् न्यानाः सित।
- 13 थुबलय् हे अमस्याहं लडाइँलय् वने मब्युपि इस्त्राएली सिपाइँतयत्सं यहदां कब्जा यानातःगु सामरिया व बेथ-होरोनया दथुइ लाःगु शहर शहरय् हमला यात, स्वद्वः मनूयात स्यानाबिल। अले यक्व सामान लुतय् यात।
- 14 एदोमीतयत् त्याकाः अमस्याह लिहां वःबलय् वं थःनापं सेइरया मनूतय् घःयागु मूर्तित हयाः थः घः दयकल। वं इमित पुजा यानाः इमिगु निति होमबलि छाल।
- 15 उकिं यानाः परमप्रभु तंचायादिल, अले वय्कलं छम्ह अगमवक्तायात अमस्याहयाथाय् छवयादिल। उम्ह अगमवक्तां न्यन, “छिं छाय् थः हे मनूतयत् छिगु ल्हातं बचय् याये मफुपिं घःतयत् माला जुयागु?”
- 16 वं थथे धयाच्चंबलय् हे अमस्याहं वयात धाल, “गुबलय्निसें जिमिसं छन्त जुजुयात सल्लाह बीम्ह दयकागु? सुम्क च्वँ, मखुसा जिमिसं छन्त स्याके बी।”
अगमवक्ता थुलि धयाः सुम्क च्वन, “परमेश्वरं छितः नाश यायेगु पक्का बिचाः यानादिल धयागु खँ जिं सिल। छायाःसा छिं थ्व फुक्क यानादिल अले जिगु सल्लाहयात वास्ता याना मदिल।”

इस्त्राएल व यहदाया दथुइ जूगु लडाइँ

- 17 यहदायाम्ह जुजु अमस्याहं थः भारदारतनापं सल्लाह यात अले इस्त्राएलया जुजु येहया छय्, यहोआहाजया काय् येहोआशयाथाय् थथे धाय्के छवल, “वा, जिनापं ल्वाःवा।”
- 18 अले इस्त्राएलयाम्ह जुजु यहोआशं यहदायाम्ह जुजु अमस्याहयात थथे लिसः बिल, “छकः लेबनान डाँडाया छमा कंमां छमा देवदास्या सिमायात थ्व खबर छवल, ‘छिमि म्हाय्यात जिमि काय्लिसें ब्याहा यानाब्यु।’ छम्ह गुँपशुं व कंमायात तुति न्हल।
- 19 “आः अमस्याह, छ जिं एदोमीतयत् बुका धकाः तःधंछुयाः जुइगु, तर स्व, जिं छन्त छँय् हे च्वँ धकाः सल्लाह बी। थःत व यहदाया मनूतयत् छाय् आपतय् लाकेगु?”
- 20 तर अमस्याहं वयागु खँ मन्यं। अमस्याह व वया मनूत बुइमा धइगु परमेश्वरया हे इच्छा खः। छायाःसा इमिसं एदोमी घःया मूर्तितयत् मालाजुल।
- 21 उकिं इस्त्राएलयाम्ह जुजु यहोआश यहदायाम्ह जुजु अमस्याहनापं ल्वाः वन। इपि यहदाया बेथ-शेमेशय् ल्वात।
- 22 यहदायापि मनूत इस्त्राएलीतपाखें बुत अले इपिं सकलें थथःगु छँपाखें बिस्युं वन।
- 23 तर इस्त्राएलयाम्ह जुजु यहोआशं अहज्याहया छय् योआशया काय् यहदायाम्ह जुजु अमस्याहयात बेथ-शेमेशय् ज्वनाः यरूशलेमय् हल। वं एफ्राइम ध्वाखांनिसें ध्याकुन्चा ध्वाखा तक सछि व चयगु (१८०) मिटर ति ताहाःकगु शहरया पखाः थुनाबिल।
- 24 व ओबेद-एदोमया जिम्माय् दुगु परमेश्वरया देगःया फुक्क लुँ वहः, देगःया थलबल, दरबारया धुकुतिइ च्वंगु ध्यबा व कैदीतयत् ज्वनाः सामरियाय् लिहां वल।
- 25 यहदायाम्ह जुजु योआशया काय् अमस्याह इस्त्राएलयाम्ह जुजु यहोआश स्वयाः झिन्यादँ अप्वः म्वात।
- 26 अमस्याह जुजु जुयाच्चंबलय् जूगु फुक्क खँ, शुसंनिसें लिपा तक यहदा व इस्त्राएलया जुजुपिनिगु इतिहासया सफुलिइ च्वयातःगु दु।
- 27 अमस्याह परमप्रभुपाखें फस्वयावंगु इलनिसें वयागु विरोधय् यरूशलेमय् जाः ग्वःगु खः। अले व लाकीशय् बिस्युं वन अयुनं इमिसं अन नं मनूत छवल अले वयात अन हेस्यात।
- 28 अनंलि सलया म्हाय् तयाः वयागु सीम्ह यरूशलेमय् हल, वयात यहदाया शहरया जुजुपि थुनीगु चिहानय् थुन।

26

यहदायाम्ह जुजु उज्जियाह

- 1 अले यहदायापिं फुक्कं मनूतयत्सं झिंखुदँ दुम्ह उज्जियाहयात वया अबु अमस्याहया थासय् जुजु दयकल।
- 2 जुजु अमस्याह सीधुंकाः उज्जियाहं एलात शहरयात हाकनं दयकाः यहदायात लित बिल।
- 3 उज्जियाह झिंखुदँ दुबलय् जुजु जूगु खः। वं यरूशलेमय् नेय्निदँ (५२) राज्य यात। वया मांया नां यरूशलेमयाम्ह यकोल्याह खः।
- 4 वं थः अबुनं याःगु थें परमप्रभुया मिखाय् भिंगु यात।

5 वं थःत परमेश्वरयागु भय कायेगु स्यनेकने याइम्ह जकरिया म्वातले परमेश्वरयात मालाजुल। परमप्रभुयात माला च्वंतले परमेश्वरं वयात ताःलाकादिल।

6 व पलिशतीतलिसें लडाईं याः वन। वं गात, यब्ने व अशदोद शहरया पःखाः थुनाबिल। वं अशदोदया लिक्क व पलिशतीतय दथुइ शहरत दयकल।

7 परमेश्वरं वयात पलिशतीत, गूर-बालय् च्वंपि अरबीत व मोनीतयूत बुकेत ग्वाहालि यानादिल।

8 अम्मोनीतयसं उज्जियाहयाथाय् दँयदसं कर पुले हल। व तसकं बल्लात अले मिश्रय् च्वंपिन्सं तकं वयागु नां न्यन।

9 उज्जियाहं कुन्चा ध्वाखा, ब्यासि ध्वाखा व पखाःया ध्याकुन्चा दुथाय धरहरात दयकाः यरुशलेमयात अज्ज बल्लाकल।

10 वयाके क्वय् लाःगु इलाकाय् व चक्कंगु ख्यलय् यक्व सा द्रुहं दुगुलि वं मरुभूमिइ वं धरहरात दयकल, अले लः मुंका तयेगु यक्व गाः म्हुल। वयात बुँज्या यः, अले वं मनूतयूत डौंडा डौंदाय दाखक्यब दयकेत व यक्वः सइगु बुँइ बुँज्या यायेत हपाः बीगु।

11 वयाके लडाईं यायेत तयार जुयाच्वंपि बांलाक तालिम कयातःपि सिपाईतय् छगू सेना नं दु। इमित ल्याःकथं पुचः पुचः यानाः ब्यान्जे यहीएल व कप्तान मासेयाहं छम्ह भारदार हनन्याहया अधीनयूतःगु खः।

12 वंश वंशकथं बहादुर सिपाईतयू नायःतयगु मुक्कं ल्याः २,६०० म्ह दु।

13 इमिगु अधीनयू जुजुयात ग्वाहालि यायेत शत्रुतलिसें मग्यासे ल्वायेफुपि ३,०७,५०० म्ह सिपाईतयू छगू बल्लाःगु सेना दु।

14 फुक्क सेनाया निति उज्जियाहं ढाल, भाला, तपुलि, छातिपाता, धनु व न्यातिइ तइगु ल्वहंचा तयार यात।

15 वाण व ततःग्वःगु ल्वहं कयकेत वं सःपि कारीगरतयसं दयकूगु मेशिनत यरुशलेमया धरहराय् व पखाःया ध्याकुन्चाय ध्याकुन्चाय तल। उकिं वयागु नां तातापाक तक थ्यन। वयाके थज्याःगु अजू चाइपुगु सामान दुगुलि वयागु नां प्यखेरं न्यनावन। परमेश्वरपाखें ग्वाहालि दुगुलि व यक्व बल्लात।

घमण्डी जूगुलि उज्जियाहयात सजाँय ब्यूगु

16 तर उज्जियाह बल्लायेधुंकाः वयागु घमण्डं वयात नाश यात। वं गुँगू थनेगु वेदीइ गुँगू थनेत परमप्रभुया देगलय् दुहां वनाः परमप्रभु थः परमेश्वरया विरोधय् अपराध यात।

17 तर दकलय् तःधंम्ह पुजाहारी अजर्याह व परमप्रभुया चयम्ह मेपि मग्याःपि पुजाहारीत जुजु उज्जियाहया ल्यूल्यु देगलय् दुहां वन।

18 अले इमिसं उज्जियाह जुजुया विरोध यानाः वयात थथे धाल, “हे उज्जियाह जुजु, परमप्रभुया निति गुँगू थनेगु ज्या छिगु मखु। थ्व ज्या ला गुँगू थनेत अर्पण यानातःपि हासून वंशया पुजाहारीतयगु खः। पवित्र थासं पिहां झासँ, छायाःसा छिं विश्वासघात यानादीगु दु। छन्त परमप्रभु परमेश्वरपाखें इज्जत दइ मखु।”

19 अले उज्जियाह तसकं तंचाल। उज्जियाह ल्हातय् छगः गुँगू थनेगु मकः ज्वनाः देगः दुने धुपाँय च्याकेगु वेदीया लिक्क दनाच्वन। व तंचाया च्वंबलय् हे वयागु कपालय् छेंगूया ल्वय् पिहां वल।

20 दकलय् तःधंम्ह पुजाहारी अजर्याह व मेपि पुजाहारीतयसं छक्क जुयाः जुजुयाः कपालय् त्वालां स्वयाच्वन, अले वयात देगलं पिहां वनेत करं काकल। व हथाय चाचां पिहां वन, छायाःसा परमप्रभु वयात सजाँय बियादीगु दु।

21 जुजु उज्जियाह सी न्ह्यः तक हे छेंगूया ल्वय् जुयाच्वन। छेंगूया ल्वचं यानाः व अलग्ग मेगु हे छेंय् च्वन। व परमप्रभुया देगलं पिने हे च्वनेमाल। दरबारया फुक्क जिम्मा वया काय योतामयात बिल। वं देशया मनूतयूत शासन यात।

22 उज्जियाह जुजु जुयाच्वंबलय् जूगु फुक्क खँ, आमोजया काय यशैया अगमवक्तां च्वःगु दु।

23 उज्जियाह सित अले जुजुपि थुनीगु जमिनयू वयात थुन। तर वयागु ल्वचं यानाः वयागु सीम्हयात जुजुपि थुनीगु चिहानयू मतः। अनंलि वया काय योताम जुजु जुल।

27

यहदायाम्ह जुजु योताम

1 योताम निइन्यादँ दुबलय् जुजु जूगु खः, वं यरुशलेमय् झिंखुदँ राज्य यात। वया मांया नां यरुशा, सादोकया म्हाय् खः।

2 वं थः अबु उज्जियाहं थें परमप्रभुया मिखाय् भिंगु ज्या यात। तर व उज्जियाह थें परमप्रभुया देगः दुने धाःसा दुहां मवं। अयूनं मनूतयूसं पाप याना हे च्वन।

3 योतामं परमप्रभुया देगःया उत्तरया लुखा ल्हन अले ओफेल डौंदाय दुगु पखालय् यक्व ज्या यात।

4 वं यहदाया डौंडा डौंदाय शहरत दयकल अले गुँदुगु थाय थासय् किल्ला व धरहरा दयकल।

5 योतामं अम्मोनीतयू जुजुलिसें लडाईं यानाः वयात बुकल। उगु दँय अम्मोनीतयूसं ३,४०० किलोग्राम वहः, १,३०० मेट्रिक टन छव व १,३०० मेट्रिक टन तछव पुलेमाल। इमिसं निगूगु व स्वंगूगु दँय नं उलि हे कर पुल।

6 परमप्रभु थः परमेश्वरया आज्ञा पालन यायेत विश्वास याये बहःम्ह जूगुलि योताम झन झन बल्लानावन।

7 योताम जुजु जुयाच्वंबलय् जूगु फुक्क खँ, वं याःगु फुक्क लडाईं व मेमेगु ज्या इस्राएल व यहदाया जुजुपिनिगु सफलिय च्वयातःगु दु।

- 8 व निइन्यादँ दुबलय् जुजु जगु खः। वं यरूशलेमय् झिंखुदँ राज्य यात।
9 व सित अले वयात दाऊदया शहरय् थुन। वया लिपा वया काय् आहाज जुजु जुल।

28

यह्दायाम्ह जुजु आहाज

- 1 आहाज निइदँ दुबलय् जुजु जगु खः। वं यरूशलेमय् झिंखुदँ राज्य यात। वया पुर्खा दाऊदं परमेश्वरया मिखाय् भिगु ज्या याःगु खःसां आहाजं अथे मयाः।
2 व उत्तरी इस्राएलया जुजुपिं जगु थें जुल अले बाल-घःतयत् पुजा यायेत ढलोटया मूर्तित नं दयकल।
3 वं बेन-हिन्नोमया ब्यासिइ बलि बिल। इस्राएलीतयत् न्ह्यःनं गुगु जातियात परमप्रभुं देशं पितिनाछवःगु खः वं व हे जातियापिन्सं याइगु थें यानाः थः काय्पिन्त मिइ छवयकाः बलि बिल।
4 पुजा यायेगुथाय्, डाँडा डाँडाय् व फुक्क वाउँगु सिमा क्वय् बलि बिल, अले धुपाँय् च्याकल।

अराम व इस्राएललिसें लडाइँ

२ राज १६:५

- 5 उकिं परमप्रभु वया परमेश्वरं वयात अरामयाम्ह जुजुया ल्हातय् लाकादिल। अरामीतय्सं वयात बुकाः वया यक्व मनूतयत् ज्वनाः दमस्कसय् हल। पेकह उत्तरी इस्राएलयायाम्ह जुजुया ल्हातय् नं लात। उम्ह जुजुं वयात बांमलाक बुकल।
6 यह्दां परमप्रभु थः पुर्खातय् परमेश्वरयात त्वःतगुलि इस्राएलयायाम्ह जुजु रमल्याहया काय् पेकहं छन्हुं हे यह्दायापिं छगू लाख व निइद्वःम्ह बहादुर सिपाइँतयत् स्यात।
7 छम्ह बहादुर एफ्राइमी सिपाइँ जिक्की जुजुया काय् मासेयाह व जुजुया दरबारयाम्ह मू भारदार अर्जीकाम व जुजुया मूम्ह मन्त्री एल्कानायात स्यात।
8 दच्छिन यह्दाय् च्वंपि थःगु हे जातियापिं खःसां उत्तरी इस्राएलीतय्सं निगू लाख मिसात व मस्तयत् ज्वनाः यंकल। इमिसं यक्व सामान नं लुतय् यानाः सामरियाय् यंकल।

ओदेद अगमवक्ता

- 9 तर अन ओदेद धाःम्ह परमप्रभुया छम्ह अगमवक्ता दु। सिपाइँत सामरियाय् लिहां वयाच्चंबलय् व इमित नापलाः वन। वं इमित धाल, “परमप्रभु छिमि पुर्खातय् परमेश्वर यह्दा खनाः तंचायादीगुलि वय्कलं इमित छिमिगु ल्हातय् बियादिल। तर छिमिसं तसकं तंम्बयाः इमित स्याःगु खँ स्वर्गय् तक थ्यंगु दु।
10 आः छिमि यह्दा व यरूशलेमयापिं मिजंत व मिस्तयत् थः दास दासी दय्के मास्ति वः। अथे याःसा छु छिपि नं परमप्रभु छिमि परमेश्वरया न्ह्यःने दोषी मजुइ ला?
11 आः जिगु खँ न्यँ! छिमिसं ज्वनाहःपिं थुपिं छिमि थःलाःपिं खः। थुमित त्वःताब्यु! छायाःसा परमप्रभुया तं छिमिके लाःगु दु।”
12 एफ्राइमयापिं प्यम्ह नायःत यहोहानानया काय् अजर्याह, मशिल्लेमोतया काय् बेरेक्याह, शल्लूमया काय् येहिजक्याह व हदलैया काय् अमासां सेनाया ज्याया नं विरोध यात।
13 थुमिसं धाल, “थुपिं कैदीतयत् थन हये मते! झीसं परमप्रभुया विरोधय् पाप यानाः परमेश्वरया तःधंगु तं इस्राएलयाके लाःगु दु। आः झीगु अपराध अज्ज अप्वय्के मास्ति वः ला?”
14 उकिं सिपाइँतय्सं कैदीत व लुतय् यानाहःगु सामान हाकिमत व फुक्क खलःया न्ह्यःने त्वःताबिल।
15 इमिसं कैदीतयत् व हे ज्याया निति ल्ययातःपिं मनूतयगु जिम्माय् त्वःताबिल। अले इपिं प्यम्ह मनूतय्सं लुतय् यानाहःगु सामानं फुक्क नांगांपिं मनूतयत् वसः बिल। इमिसं इमित वसः व लाकां बिल, अले नकाः त्वंकाः घालय् चिकं नं तयाबिल। अले तसकं त्यानुचाःपिं व न्यासि वने मफुपिन्त इमिसं गधा गयकाः इमि थःथितितयथाय् ताय्गः सिमातय्गु शहर अर्थात यरीहो तक हयाबिल। अनंलि इपिं प्यम्ह मनूत सामरियाय् लिहां वन।

आहाजं अश्रूरयाके ग्वाहालि फ्वंगु

- 16 उबलय् यह्दायाम्ह जुजु आहाजं अश्रूरयाम्ह जुजुयाथाय् दूत छवयाः ग्वाहालि फ्वन।
17 छायाःसा एदोमीतय्सं हाकनं यह्दाय् हमला याःगु खः, अले मनूतयत् ज्वना यंकूगु खः।
18 पलिशतीतय्सं नं डाँडया शहरत व यह्दाया नेगेवया शहरत लुतय् यात। इमिसं बेथशेमेश, अय्यालोन व गदेरोत अले सोखो, तिम्ना व गिम्जोयात उमिगु वस्तितनापं त्याका काल।
19 इस्राएलयायाम्ह जुजु आहाजं यानाः हे परमप्रभुं यह्दायात क्वमिलु यानादीगु खः, छायाःसा यह्दाय् वं मभिगु ज्या अप्वयकाः व परमप्रभु प्रति यक्व हे अविश्वासी जगु खः।
20 अश्रूरयाम्ह जुजु तिग्लत-पिलेसेर वयाथाय् वल, वं वयात ग्वाहालि यायेगु पलेसा दुःख बिल।

21 आहाजं परमप्रभुया देगः, जुजुया दरबार व थः भारदारतय्गु छैनं मुं वंगु सामान कयाः अशशूरयाम्ह जुजुयात बिल। तर फुक्क सितिकं वन।

आहाजया पाप

22 थ्व हे जुजु आहाज थःगु दुःखया इलय् परमप्रभु प्रति अज्ज अप्वः अविश्वासी जुल।

23 वं थःत बुक्किपि दमस्कसयापि घःतयत् बलि छाल, छायाधाःसा वं थथे बिचाः यात, “अरामया जुजुपिनि घःतयसं इमित ग्वाहालि यात। उकिं इमिसं जितः नं ग्वाहालि यायेमा धकाः जिं नं इमित बलि छाये।” तर इपिं वयागु व फुक्क इस्त्राएलया नाशया कारण जुल।

24 अनंलि आहाजं परमप्रभुया देगःया थलबल मुंकाः उपि थलबलयात कुचा कुचा यानाबिल। वं परमप्रभुया देगःया लुखात नं तिनाबिल अले यरूशलेमया कुन्चा कुन्चाय् थःगु नितिं वेदीत दयकल।

25 वं यहदाया फुक्क शहरय मेपि घःतयत् बलि छायेत पुजा यायेगुथाय् दयकाः थः पुर्खातय् परमप्रभु परमेश्वरयात तंचायकल।

26 आहाज जुजु जुयाच्चंबलय् जूगु फुक्क खँ, वं याःगु फुक्क ज्या शुंनिसें लिपाथयंक यहदा व इस्त्राएलया जुजुपिनिगु सफुलिइ च्वयातःगु दु।

27 आहाज सित वयात यरूशलेम शहरय् थुन, तर इमिसं वयात इस्त्राएलया जुजुपिनिगु चिहानय् मथुं। वया लिपा वया काय् हिजकिया जुजु जुल।

29

यहदायाम्ह जुजु हिजकिया

1 हिजकिया निइन्यादँ दुबलय् जुजु जूगु खः। वं यरूशलेमय् निइगुदँ राज्य यात। वया मांया नां अबिया, जकरियाया म्हाय् खः।

2 थः पुर्खा दाऊद थें जुयाः वं परमप्रभुया मिखाय् भिंगु ज्या यात।

3 थःगु शासनया न्हापांगु दँया न्हापांगु लाय् वं परमप्रभुया देगःया लुखात चाय्काः उमित ल्हन।

4 वं पुजाहारीत व लेवीतयत् देगःया पुर्बपाखेया चुकय् मुंकल।

5 अले इमित थथे धाल, “हे लेवीत, जिगु खँ न्यँ! आः थःपिन्त शूद्र या, अले परमप्रभु छिमि पुर्खातय् परमेश्वरयागु देगःयात शूद्र या। देगः दुने दुगु अशूद्र सकतां परमप्रभुया देगलं पिने चीकाछ्व।

6 झी पुर्खातयसं विश्वासघात यानाः परमप्रभु झी परमेश्वरया मिखाय् मभिंगु ज्या यात। इमिसं वय्कःयात त्वःतल अले वय्कः च्वनादीगु थाय्या छुं वास्ता मया। इपिं वय्कःपाखें फस्वल।

7 इमिसं देगःया लुखात तिनाबिल, मत च्याकेगु नं त्वःताबिल। इमिसं इस्त्राएलया परमेश्वरयागु पवित्र थासय् गुँगू थनेगु व होमबलि छायेगु त्वःतल।

8 “उकिं परमप्रभु यहदा व यरूशलेमलिसें तंचायादिल। अले वय्कलं अन छु जुइके बियादिल, व खनाः फुक्कं ग्यात, वातां जुल अले हिस्यात। थ्व खँ छिमिसं बांलाक स्यु।

9 उकिं यानाः हे झी पुर्खातयत् तरवारं स्यात, झी काय्मह्याय्पि व कलाःपिन्त ज्वना यंकूगु दु।

10 आः वय्कःया तं चीकाछ्वयेत जितः परमप्रभु झी परमेश्वरलिसें छगू बाचा चिने मास्ति वःगु दु।

11 जिमि काय्पि, आः ई सितिकं छवये मते। छायाधाःसा परमप्रभुं वय्कःया न्ह्याःने दनाः वय्कःया सेवा यायेत, वय्कःया न्ह्याःने ज्या यायेत व गुँगू थनेत छिमित ल्ययादीगु दु।”

12 अले थुपिं लेवीत ज्या यायेत न्ह्यचिल –

कहातीतपाखें – अमासैया काय् महत व अजर्याहया काय् योएल।

मरारीतपाखें – अब्दीया काय् कीश व यहललेलया काय् अजर्याह।

गेशोनीतपाखें – जिम्माहया काय् योआ व योआया काय् अदन।

13 एलीजापानया सन्तानपाखें – शिमी व यहीएल।

आसापया सन्तानपाखें- जकरिया व मत्तन्याह।

14 हेमानया सन्तानपाखें – यहीएल व शिमी।

यदूतनया सन्तानपाखें – शमायाह व उज्जीएल।

15 इमिसं थःपिनि लेवी थःथितितयत् मुंकाः थःपिन्त अर्पण यात। अले परमप्रभुया व्यवस्थाकथं जुजुं आज्ञा ब्यू थें इपिं परमप्रभुया देगः पवित्र यायेत दुने दुहां वन।

16 पुजाहारीत पवित्र थाय्यात शूद्र यायेत उकिया दुने दुहां वन। इमिसं परमप्रभुया देगः दुने दुगु फुक्क अशूद्र चिज परमप्रभुया देगलं पिने चुकय् हल। लेवीतयसं उपि अशूद्र चिजयात किद्रोनया बेसीइ यंकाः वांछवयाबिल।

17 न्हापांगु लाया न्हापांगु दिनय इमिसं पवित्र यायेगु ज्या न्हाकाकल, अले च्यागु दिखुन्ह इपिं दलान तक थ्यंगु खः। अनंलि इमिसं परमप्रभुया देगः पवित्र यायेत मेगु च्यान्हु बीकल। न्हापांगु लाया झिंखुगु दिखुन्ह इमिसं व ज्या सिधय्कल।

18 अले इमिसं जुजु हिजकियायाथाय वनाः थथे धाल, “जिमिसं देगः छगलं होमबलिया वेदी व उकिया फुक्क थलबल अले देछाःगु मरि तयेगु तेबिल व उकिया फुक्क सामान शुद्ध यानागु दु।

19 थः जुजु जूबलय् आहाजं विश्वासघात यानाः वान्छवया तःगु फुक्कं सामान नं जिमिसं अर्पण यानागु दु। आः उपि फुक्क सामान परमप्रभुया वेदीया न्ह्यःने दु।”

20 कन्हय् खुन्हु सुथं न्हापां हिजकिया जुजु शहरया हाकिमतयत् मुंकाः परमप्रभुया देगलय् वन।

21 इमिसं राज्य, पवित्रथाय् व यहदाया निति शुद्ध जुइगु बलिकथं न्हयम्ह द्रहं, न्हयम्ह भ्याःचा, न्हयम्ह फै व न्हयम्ह दुगुचा हल। जुजुं हास्नया सन्तान पुजाहारीतयत् थुपिं फुक्कं परमप्रभुया वेदीइ छायेगु आज्ञा बिल।

22 उकिं इमिसं न्हापा द्रहंत स्यात, अले उमिगु हि कयाः वेदीइ छ्वाकल, अनं लिपा भ्याःचात स्यात, अले उमिगु हि कयाः वेदीइ छ्वाकल, अनं लिपा फैचात स्यात अले उमिगु हि कयाः वेदीइ छ्वाकल।

23 शुद्ध जुइगु बलिया दुगुत धाःसा जुजु व खलःया न्ह्यःने हल, अले इमिसं दुगुतय् छैनय् थथःगु ल्हाः तल।

24 अनंलि पुजाहारीतयसं उपिं दुगुचात स्यात, अले इस्राएलया फुक्क मन्तयगु निति प्रायश्चित यायेत उकिया हि शुद्ध जुइगु बलिकथं वेदीइ प्वंकल। छायाःधाःसा जुजुं इस्राएलया फुक्क मन्तयगु निति होमबलि व शुद्ध जुइगु बलि छायेगु आज्ञा ब्यूगु खः।

25 जुजुं लेवीतयत् दाऊदं व जुजुया अगमवक्ता गाद व नातान अगमवक्तां क्वःछिनातःगु नियमकथं भुस्याः वीणा व सारंगीनापं परमप्रभुया देगलय् थथःगु ज्याय् तल। थ्व नियम परमप्रभुं थः अगमवक्तापाखें बियादीगु खः।

26 उकिं लेवीत दाऊदं न्हापा छ्यःगु थें ज्याःगु बाजं व पुजाहारीत थथःगु तुरहीनापं दन।

27 उकिं हिजकियां होमबलि वेदीइ छायेगु आज्ञा बिल। होमबलि छायेगु ज्या शुरू जूबलय् मन्तयसं परमप्रभुयात प्रशंसा यायां म्ये हाल, अले तुरही पुइपिन्सं तुरही, बाजं थाइपिन्सं दाऊद जुजुं न्हापा छ्यःगु थें ज्याःगु बाजंत थात।

28 खलःयापिं सकल मन्तयसं परमप्रभुयात आराधना यात, म्ये हालीपिन्सं म्ये हाल अले तुरही पुइपिन्सं तुरही पुल। होमबलि छायेगु ज्या सिमधःतले थथे जुया तुं च्वन।

29 अनंलि हिजकिया जुजु अले वनापं दुपिं सकल मन्तयसं छ्यं क्वछुकाः परमप्रभुयात आराधना यात।

30 जुजु व वया हाकिमतयसं लेवीतयत् दाऊद जुजु व अगमवक्ता आसापं च्वःगु भजन हालाः परमप्रभुया प्रशंसा यायेगु आज्ञा बिल। उकिं इमिसं लयलयतातां प्रशंसाया म्ये हाल अले थःगु छ्यं क्वछुकाः परमेश्वरयात आराधना यात।

31 हिजकियां थः प्रजायात थथे धाल, “आः छिमिसं परमप्रभुया निति थःपिन्त देछाःगु दु। छिपिं छिमिगु बलि व सुभायया बलि ज्वनाः परमप्रभुया देगलय् वा।” उकिं खलःयापिं मन्तयसं बलि व सुभायया बलि हल, अले थःगु इच्छां बी मास्तिवयकूपिं सकसिनं थथःगु होमबलि हल।

32 खलःयापिं मन्तयसं परमप्रभुयात होमबलि छायेत न्हयेम्ह द्रहं, सछिम्ह (१००) भ्याःचा व निसःम्ह (२००) मिजंम्ह फै हल।

33 मेलबलि बीत फयायातःपिं पशुत खुसःम्ह (६००) द्रहं व स्वद्वःम्ह (३,०००) फै व दुगु दु।

34 थुपिं दक्क पशुतयगु छेंगू तुला कायेत पुजाहारीतय ल्याः कम जूगुलि लेवीतयसं उगु ज्या सिमधतले इमित ग्वाहालि बिल। मेपिं पुजाहारीतयसं थःपिन्त पवित्र मयातले इमित ग्वाहालि याना हे च्वन। लेवीत थःत पवित्र यायेत पुजाहारीत स्वयाः होशियार जू।

35 होमबलि यक्क दु, अले मेलबलिया दाः, होमबलिनापं छाइगु त्वँसाबलि नं दु।

थुकथं देगलय् आराधनाया सेवा हाकनं शुरू जुल।

36 परमेश्वरं थःमन्तयगु निति यानादीगु ज्यां यानाः हिजकिया व फुक्क मन्त लयताल। छायाःधाःसा थ्व याकनं हे सिधःगु खः।

30

हिजकियां छुत्काराया नखः हनेत सःतूगु

1 परमप्रभु इस्राएलया परमेश्वरया निति छुत्काराया नखः हनेत यरूशलेमय् परमप्रभुया देगलय् वा धकाः हिजकियां इस्राएल व यहदाया फुक्क मन्तयथाय् खबर छवल। अले एफ्राइम व मनश्शेया मन्तयत् नं पौ छवल।

2 जुजु, वया भारदारत व यरूशलेमयापिं फुक्क खलकं निगुगु लाय् छुत्काराया नखः हनेगु क्वःछित।

3 गाक्क पुजाहारीतयसं थःपिन्त शुद्ध मयाःगु जुयाः अले मन्त नं यरूशलेमय् मुं मवःगु जुयाः इमिसं पाय्छिगु इलय् नखः हने मफुगु खः।

4 थ्व खँ जुजु व फुक्क मन्तयत् यल।

5 अले इमिसं बेशेबांनिसें दान तक हे इस्राएलया फुक्क थासं मन्त परमप्रभु इस्राएलया परमेश्वरया निति छुत्काराया नखः हनेत यरूशलेमय् वये हे माः धकाः घोषणा यायेगु क्वःछित। थ्व स्वयां न्ह्यः व्यवस्थाय् च्वया तः थें यक्क मन्त वयाः थ्व नखः हंगु मदुनि।

6 उकिं जुजु व वया भारदारतपाखें पौत कयाः अले जुजुया आज्ञा कथं खबर ब्यूवंपिं मन्त इस्राएल व यहदाया फुक्क थासय् थथे धाधां चाचाःहिलाः जुल,

“हे इस्राएलया मन्त! छिमिगु देश अशशरीतयसं त्याकाका:सां छिपि इमिगु ल्हातं बचय जुल। ✨अब्राहाम, इसहाक व इस्राएलया परमप्रभु परमेश्वरपाखे छिपि लिहां वा, अले वयक: बचयजूपि छिमिथाय लिहां झाइ।

7 छिपि थ: पुर्खा व छिमि थ:थितिपि थें जुइ मते। इमिसं ला परमप्रभु इमि पुर्खातलिसे विश्वासघात या:गु ख:। परमेश्वरं इमित ग्याइगु कारण दयकादिल। व छिमिसं थ:पिन्सं हे खंगु दु।

8 थ: पुर्खातयसं थें छिमिसं जिदी याये मते। बरु परमप्रभुया न्ह्य:ने क्वमिलु जुया: वयकलं न्ह्याबलेया निती शूद्र यानादीगु वयक:या पवित्र थासय दुहां हूँ। परमप्रभु छिमि परमेश्वरया सेवा या, अले वयक:या तं छिमिगुपाखें चिलावनी।

9 “छिपि परमप्रभुयाथाय लिहां वल धा:सा छिमि थ:थितिपि व छिमि काय म्हायपिन्त ज्वनायंकूपिन्सं इमित दया माया याइ। अले इपि थ्व देशय लिहां वयेखनी। छाया:सा परमप्रभु छिमि परमेश्वर दया माया दुम्ह ख:। छिपि वयक:पाखे लिहां वल धा:सा वयकलं थ:गु ख्वा: छिमिगुपाखें फस्वयकादी मखु।”

10 खबर ब्यूवपि मन्त एफ्राइम व मनशशे कुलया इलाकाया शहर शहरय वन, इपि जबूलन कुलया इलाका तक हे वन। तर मन्त इपि खना: न्हिल, अले इमित लायबुल।

11 अयनं आशेर, मनशशे व जबूलनया छुं मन्त क्वमिलु जुया: यरुशलेमय वन।

12 जुजु व वया भारदारतयसं परमप्रभुया वचनकथं ब्यूगु आज्ञा मानय यायेत परमेश्वरया ल्हातं यहदाया मन्तयत् छगू हे मन बियादिल।

छुत्काराया नख: हंगु

13 निगूगु लाय सोडा मत:गु मरिया नख: हनेत यक्व मन्त यरुशलेमय सुंवल।

14 इमिसं यरुशलेमय मेपि घ:तयगु वेदीत चीकाबिल, अले थाय थासय दुगु धुपाँय च्याकीगु वेदीत नं लिकया: किद्रोनया बेसीइ वांछवयाबिल।

15 उगु लाया झिप्यंगू दिखन्हू इमिसं छुत्काराया नख:या निती मचाम्ह भ्या:चात स्यात। पुजाहारीत व लेवीत लज्या चाल अले थ:पिन्त शूद्र याना: होमबलित परमप्रभुया देगलय हल।

16 परमेश्वरया मनू मोशाया व्यवस्थाकथं इमिसं देगलय थथ:गु थाय काल। पुजाहारीतयसं लेवीतयगु ल्हातं हि कया: वेदीइ छ्वाकल।

17 यक्व मन्तयसं थ:त शूद्र या:गु मद्दु। उकिं परमप्रभुया न्ह्य:ने थथ:म्ह मचाम्ह भ्या:चा शूद्र याये मफुपि थुपि अशूद्र जूपि सकसिगु निती लेवीतयसं छुत्काराया नख:या मचापि भ्या:चात स्याये माल।

18 एफ्राइम, मनशशे, इस्राखार व जबूलन कुलं व:पि मध्ये यक्वसिनं थ:त शूद्र या:गु मद्दुनि। अयनं इमिसं विधि स्वया: अ:ख: वना: छुत्काराया नख: हन। तर हिजकियां थथे धका: इमिगु निती प्रार्थना यात, “हे भिंम्ह परमप्रभु,

19 सुनां सुनां थ: पुर्खाया परमप्रभु परमेश्वरयात दुनुगलनिसें मालाच्चंगु दु इपि विधिकथं शूद्र मजूसां इपि सकसितं क्षमा यानादिसँ।”

20 परमप्रभुं हिजकियाया प्रार्थनाया लिस: बियादिल। वयकलं मन्तयत् क्षमा यानादिल अले मन्तयत् लंकादिल।

21 यरुशलेमय सुंव:पि इस्राएली मन्तयसं न्हयन्हू तक लयल्यतातां सोडा मत:गु मरिया नख: हन। अले पुजाहारी व लेवीतयसं परमप्रभुया निती तसकं न्ह्यइपुक बाजं थाना: न्हियान्हिंथं परमप्रभुया प्रशंसा यात।

22 परमप्रभुया सेवा गथे याना: यायेगु धका: थुइके धुकूपि लेवीतयत् हिजकियां प्रशंसा यात। थुकथं इमिसं मेलबलि छाछां परमप्रभु इमि पुर्खातय परमेश्वरया प्रशंसा यायां न्हयन्हू तक इमिसं नया हे च्वन।

23 मन्त सकले मेगु न्हयन्हू तक अन च्वनेत मानय जुल। उकिं इमिसं लयल्यतातां मेगु न्हयन्हू तक नख: हन।

24 यहदाया जुजु हिजकियां मन्तयगु निती दू:छिम्ह दूहं व न्हयदू:म्ह फै-च्चलय अले भारदारतयसं मन्तयगु निती दू:छिम्ह दूहं व झिदू:म्ह फै-च्चलय बिल। अले यक्व पुजाहारीतयसं थ:त शूद्र यात।

25 यहदाया फुक्क खल:, पुजाहारीत व लेवीत अले इस्राएलं व:पि फुक्क मन्तनापं उत्तरी इस्राएल व यहदाय च्वनाच्चपि इस्राएलया विदेशीत अले यहदायापि मन्त सकसिनं लसता हन।

26 यरुशलेमय तसकं लसतां जाल। छाया:सा इस्राएलया जुजु दाऊदया काय सोलोमनया इलनिसें थुखे यरुशलेम थथे गुबले जूगु मद्दुनि।

27 अले पुजाहारीत व लेवीत दना: मन्तयत् सुवा: बिल, परमेश्वरं इमिगु खँ न्यनादिल छाया:सा इमिगु प्रार्थना स्वर्गय वयक: च्वनादीगु पवित्र थासय थ्यन।

31

1 छुत्काराया नख: सिधयधुंका: अन दुपि इस्राएलीत यहदाया शहर शहरय वन। इमिसं पुजा याइगु ल्वहंत तछयानाबिल अले अशेरा घ:मयजुया थांत त्वाल्हानाबिल। इमिसं यहदा न्यंक अले बेन्यामीन, एफ्राइम व मनशशेया थ: घ:तयत् पुजा याइगु थाय थासय वेदीत स्यंकाबिल। उलि यायेधुंका: इस्राएलीत सकले थथ:गु शहरय व छेंय लिहां वन।

आराधनाया निंति देछा

2 अनंलि हिजकियां पुजाहारीत व लेवीतयत् इमिगु पुचः पुचःकथं व छम्ह छम्ह मनूयात वयागु सेवाकथं परमप्रभुया देगलय् यायेगु ज्याया जिम्मा बिल, होमबलि व मेलबलि छायेगु व देगःया लुखा लुखाय् सुभाय् व प्रशंसा बीगु।

3 जुजुं थःगु हे सम्पत्तिं परमप्रभुया व्यवस्थाय् च्वया तः थें सुथय् व बहनिया होमबलिया निंति, अले विश्रामबार, अमाइ व क्वःछिनातःगु नखःचखःया निंति पशुत दान बिल।

4 पुजाहारीत व लेवीतयत्सं परमप्रभुया व्यवस्थाया ज्या मन बियाः याये फयेमा धकाः जुजुं यरूशलेमय् च्वंपिं मनूतयत् पुजाहारीत व लेवीतयत् ल्यं दुगु भाग ब्यु धकाः आज्ञा बिल।

5 अथे आज्ञा जुइवं इस्राएलायापिं मनूतयत्सं थःगु अन्न, न्हगु दाखमघ, जैतूनया चिकं, कस्ति व बुँइया फुक्क कथंया न्हापां सःगु बिल। इमिसं थःके दुगु फुक्क खँया झिब्वय् छब्व नं हल।

6 यहदाया शहर शहरय् च्वंपिं मनूत सकसिनं थथःगु सा द्रुहं व फैच्वलय्या झिब्वय् छब्व अले परमप्रभु इमि परमेश्वरयात देछाःगु फुक्क झिब्वय् छब्व हयाः द्रुँचिन।

7 इमिसं स्वंगूगु लाय् मुंकेगु शुरू यात, अले न्हयगुगु लाय् सिधयकल।

8 हिजकिया व वया भारदारत अन वःबलय् इमिसं मुंकातःगु द्रुँ खन। अले इमिसं परमप्रभुयात व वय्कःया प्रजा इस्राएलाया मनूतयत् धन्य धाल।

9 हिजकियां द्रुँ चिनातःगु देछाया बारे पुजाहारीत व लेवीतयत् न्यन।

10 सादोकया परिवारयाम्ह तःधंम्ह पुजाहारी अजर्याहं लिसः बिल, “मनूतयत्सं थःगु देछा देगलय् छाये हःबलय् निसें जिमित नयेत गाक्क दत अले ल्यंगु नं दु। परमप्रभु थः प्रजायात सुवाः बियादीगुलि थुलिमछि ल्यंगु नं दु।”

11 अले हिजकियां परमप्रभुया देगलय् धुकूत दयकेत आज्ञा बिल। अनंलि उपिं धुकूत दयके सिधयकल।

12 मनूतयत्सं विश्रवास यायेबहः जुयाः थथःगु भेटी व झिब्वय् छब्व शुद्ध याःगु देछा हल, उपिं फुक्क धुकूया हामा लेवी कोनन्याह खः, अले वया किजा शिमी वयात ग्वाहालि याइम्ह खः।

13 जुजु हिजकिया व परमेश्वरया देगःया मू हाकिम अजर्याहं कोनन्याह व किजा शिमीयात ग्वाहालि यायेत यहीएल, अजज्याह, नहत, असाहेल, यरीमोत, योजाबाद, एलीएल, यिस्मक्याह, महत व बनायाहयात ल्यःगु खः।

14 परमप्रभुयात छायाहःगु भेटी शुद्धयागु देछा इनाबीत परमेश्वरया निंति हःगु थःयसं देछा लेवी यिम्नाया काय् पुर्बया लुखाया पालय् कोरेया जिम्माय् खः।

15 पुचः पुचःकथं बुरापिं व ल्याय्म्हपिं पुजाहारीतयत् बराबर यानाः इनाबीत पुजाहारीतयगु शहर शहरय् अदन, मिन्यामीन, येशूअ, शमायाह, अमर्याह व शकन्याहं कोरेयात विश्रवास यायेबहः जुयाः ग्वाहालि यात।

16 वंशावलीइ नां च्वयातःपिं परमप्रभुया देगलय् न्हियान्हिथंया ज्या यायेत वनीपिं स्विदँ स्वयां च्वय्यापिं मिजंत सकसितं इमिगु थथःगु पुचः व इमिगु जिम्माय् दुगु ज्या स्वयाः इमिसं भाग इनाबिल।

17 वंशावलीइ थथःगु परिवारकथं नां च्वयातःपिं पुजाहारीत अले निइदँ व व स्वयां च्वय्यापिं लेवीत सकसितं नं इमिसं इमिगु पुचः व इमिगु जिम्माय् दुगु ज्या स्वयाः भाग इनाबिल।

18 थुपिं वंशावलीया सफलइ नां च्वयातःपिं फुक्क खलः, इमि कलाःपिं व काय्म्ह्याय्पिनापं सकसितं भाग इनाब्युगु खः। छायाधाःसा इमिसं नं थःपिन्त विधिकथं शुद्ध याःगु खः।

19 भाग बीत हारून वंशयापिं मनूत नं नांकथं ल्यल, लेवीतयगु वंशावलीइ नां च्वयातःपिं वया परिवारयापिं मिजंपिं व मिजंमस्त नं ल्यल। थुपिं पुजाहारीत व इमि सन्तानतयत्सं थ्व भाग इमिगु थथःगु शहरय् व उपिं शहरया जःखः च्वंगु ख्यलय् काल।

20 हिजकियां यहदाय् न्यंक हे थथे ज्या यात। वं परमप्रभु थः परमेश्वरया मिखाय् छु भिंगु, खःगु व विश्रवास याये बहःगु खः व हे ज्या यात।

21 परमप्रभुया देगःया सेवाय् व छु छु ज्या वं परमेश्वरया देगःया सेवाय् अले व्यवस्था व आज्ञाया खँय् थः परमेश्वरयात मालेत यात, व वं दुनुगलनिसें यात अले व ताःलात।

32

यरूशलेमयात अशश्रीतयगु ख्याच्चः

२ इति ३२:१-१९; यशै ३६:१-२२

1 थ्व फुक्क खँय् हिजकिया जुजुं विश्रवास यायेबहः जुयाः ज्या यायेधुंकाः अशश्रयाम्ह जुजु सनहेरीबं यहदाय् हमला यात। वं यहदाया छचाःखेरं पखाः ग्वयातःगु शहरत थःम्हं हे त्याकेगु बिचाः यानाः उपिं शहरतयत् घेरय् यात।

2 सनहेरीब यरूशलेमय् हमला यायेत वये धुंक्गु दु धइगु खँ हिजकियां सीवं

3 वं शहर पिनेया बुँगाःचाया लः पनाबीत थः भारदारत व सेनाया नायःतलिसें सल्लाह काल। इमिसं वयात थुकी ग्वाहालि बिल।

4 इमिसं यक्व मनूत मुंकाः लःया मुहान व देशया दथुं न्हाइगु खुसिचात पनाबिल। इमिसं धाल, “अशशूरयाम्ह जुजुयात थन वइबलय् गाक्क लः दइ मखु।”

5 जुजुं साहस पिकयाः शहरया पखाः गन गन दुंगु खः, अन अन ल्हन, अले उकी धरहरात दयकल। पखाःया पिनेपाखे वं मेगु पखाः दयकल। अले दाऊदया शहरया तिबः बीगु तर्गित बल्लाकल। वं यक्व ल्वाभःत व ढालत नं दयकल।

6 वं शहरयापिं मनूतयत् सेना नायःतय् अधीनय् तल, अले मनूतयत् शहरया ध्वाखाया लिक्क चुकय् मुंकाः थथे धकाः इमित हपाः बिल,

7 “साहस पिका अले थःत बल्लाकि। अशशूरया जुजु व वनापं वइपिं ग्वाः ग्वाः मनूत खनाः ग्याये मते, नुगः क्वतुंके मते इमिगुपाखे स्वयाः झीगुपाखे यक्व शक्ति दु।

8 वयाके मनूया शक्ति दु तर झीके परमप्रभु झी परमेश्वर दी। वयकलं झीत ग्वाहालि यानादी, अले झीगु लडाइँ ल्वानादी।” मनूतयसं हिजकिया जुजुया खँ पत्याः यात।

9 थुकिया लिपा थः सेनानापं लाकीशयात घेरय् यानाच्चंबलय् अशशूरयाम्ह जुजु सनहेरीबं यहदायाम्ह जुजु हिजकिया व यरूशलेमयापिं फुक्क यहदीतयत् थ्व खबर बीत थः हाकिमत छवल –

10 अशशूरयाम्ह जुजु सनहेरीबं थथे धाइ, “छिपिं सुयागु भर कयाः घेरय् यानातःगु यरूशलेमय् च्वंच्वनागु?

11 ‘परमप्रभु झी परमेश्वरं अशशूरया जुजुया ल्हातं झीत बचय् यानादी’ धकाः धयाः हिजकिया जुजुं छु छिमित नयेत्वने मखंकाः स्यायेत ध्वंलानाच्चंगु मदु ला?

12 छु हिजकिया थःमहं हे छिमि पुजा यायेगुथाय् व वेदीत स्यंकाः यहदा व यरूशलेमयापिं मनूतयत् ‘छगू हे जक वेदीइ पुजा या! अले अन जक बलि ब्यु’ धकाः धाःगु मखु ला?

13 “जि व जिमि पुर्खातयसं देश देशयापिं सकल मनूतयत् छु छु यात व छिमिसं मस्यू ला? छु थुपिं जातितय् घःतयसं जिगु ल्हातं थुमिगु देशत बचय् याये फत ला?

14 जिमि पुर्खातयसं नाश याःगु जातितय् घःत मध्ये सुनां जिगु ल्हातं थः मनूतयत् बचय् याये फत? अथे जुयाः गथे यानाः छिमि ईश्वरं छिमित बचय् याये फइ?

15 आः छिमिसं थुकथं हिजकियायात ध्वंलाके बी मते अले झंग लाके बी मते। छिमिसं वयात विश्वास याये मते, छायाधाःसा सुं नं घवं थः मनूतयत् जिगु वा जिमि पुर्खातयगु ल्हातं बचय् याये मफुनि धाःसा छिमि ईश्वरं छिमित जिगु ल्हातं गुलि बचय् याये फइ?”

सनहेरीबं परमेश्वरयात क्वह्यंकूगु

16 सनहेरीबया हाकिमतयसं परमप्रभु परमेश्वर व वयकःया दास हिजकियायात मर्भिकाः मेमेगु खँ नं ल्हात।

17 जुजु सनहेरीब थःमहं हे थथे धकाः परमप्रभु इस्त्राएलया परमेश्वरयात क्वह्यंकाः छगू पौ च्वल, “गथे मेमेगु देशयापिं मनूतय् घःतयसं थः मनूतयत् जिगु ल्हातं बचय् याये मफुत अथे हे हिजकियाया ईश्वरं नं थः मनूतयत् जिगु ल्हातं बचय् याये फइ मखु।”

18 यरूशलेम शहर त्याका कायेगु निरितिं शहरया पखालय् दनाच्चंविं मनूतयत् ख्यायेत व उमिगु नुगः क्वतुंकाबीत उरिं हाकिमतयसं थ्व खँ हिब्रू भाषां ततःसलं हालाः न्यंकल।

19 इमिसं मनूतयगु ल्हातं दयकूगु मेमेगु जातितय् घःतयगु बारे धाइगु थें हे यरूशलेमया परमेश्वरया बारे नं धाल।

20 थज्याःबलय् हिजकिया जुजु व आमोजया काय् यशैया अगमवक्तां स्वर्गपाखे स्वयाः तःसलं प्रार्थना यात।

21 परमप्रभुं छमह स्वर्गदूत छवयाहयादिल, वं अशशूरी सेनाया सिपाइँत व नायःतयत् स्यात। उकिं जुजु सनहेरीब लज्या चायाः थःगु हे देशय् लिहां वन। अले व थः घःया देगलय् दुहां वंबलय् वया थः हे काय्पिन्सं वयात तरवारं स्यानाबिल।

22 थुकथं परमप्रभुं हिजकिया व यरूशलेमय् च्वंपिन्त अशशूरया जुजु सनहेरीबया ल्हातं व मेपिं सकसिगुं ल्हातं बचय् यानादिल। वयकलं इमित प्यखेरं शान्ति बियादिल।

23 यक्व मनूतयसं यरूशलेमय् परमप्रभुया निरितिं देछा व जुजु हिजकियाया निरितिं मू वंगु कोस्यालि हल। अबलय् निसें फुक्क जातितयसं हिजकियायात इज्जत यात।

हिजकिया उसॉय् मदगु व तःधंछु जूगु

२ राज २०:१-३, १२-१९; यशै ३८:१-३; ३९:१-८

24 उबलयपाखे हिजकिया जुजु उसॉय् मदयाः सी थें च्वन। वं परमप्रभुयात प्रार्थना यात अले परमप्रभुं वनापं खँ ल्हानाः वयात छगू अजू चायापुगु चिं बियादिल।

25 तर हिजकिया तसकं तःधंछु जुल। परमप्रभुं थःगु निरितिं गुलि नं यानादीगु खः, उकिया निरितिं वं परमप्रभुयात सुभाय् मब्यु। उकिं वं अले यहदा व यरूशलेमं परमप्रभुया तं फये माल।

26 अयनं लिपातय् हिजकिया व यरूशलेमयापिं मनूतयसं थःगु नुगःया घमण्डया निरितिं पश्चाताप यात। उकिं हिजकिया मसीतले परमप्रभुया तं इमिके मलाः।

27 हिजकिया जुजु तसकं तःमि जुल। अले सकसिनं वयात इज्जत याइगु। वं थःगु लुँ, वहः, मू वंगु ल्वहंत, मसला, ढालत व मू वंगु ज्वलं तयेत धुकूत दयकेबिल।

28 हानं वं अन्न, न्हगु दाखमघ, जैतूनया चिकं तयेगु धुकूत अले सा द्रहं व फैच्चलयतयगु गः नं दयकल।

29 वं यक्व शहर नं दयकल अले वयात यक्व सा द्रहं व फै-च्चलय नं दत। छायाःसा परमेश्वरं वयात यक्व धन-सम्पत्ति बियादीगु खः।

30 गीहोन बुँगाःचाया च्वय्यागु मुहान तिनाः क्वयपाखे दाऊदया शहरया पच्छिमपाखे लः यंकूम्ह थ्व हे हिजकिया जुजु खः। वं याःगु फुक्क ज्याय धात्थे हे व ताःलात।

31 तर बेबिलोनयापिं शासकतयसं छवयाहःपिं दूतत देशय खनेदुगु अजू चायापुगु चिंया बारे न्यंवःबलय परमेश्वरं वयात जाँच यायेत व वयागु मनय च्वंगु फुक्क खँ क्यनेत वयात त्वःतादिल।

हिजकिया जुजु सीगु

32 हिजकिया जुजु जुयाच्चंबलय जूगु फुक्क खँ व वयागु भक्तिया ज्यात आमोजया काय यशैया अगमवक्ताया दर्शनया सफुलिइ अले यहदा व इस्राएलया जुजुपिनिगु इतिहासया सफुलिइ च्वयातःगु दु।

33 हिजकिया सित, वयात दाऊदया सन्तानतयगु चिहानया च्वय थुन। व सीबलय यहदा व यरूशलेमयापिं सकल मनूतयसं वयात तसकं हनाबना तल। वया लिपा वया काय मनशशे जुजु जुल।

33

यहदायाम्ह जुजु मनशशे

1 मनशशे झिनिर्दे दुबलय जुजु जूगु खः। वं नेयन्यादँ (५५) यरूशलेमय राज्य यात।

2 परमप्रभुं इस्राएलीतयगु न्ह्यःनं लिनाछवःपिं जातितयसं याःथे घच्चाइपुगु ज्याखं मनशशे परमप्रभुया मिखाय मभिंगु ज्या यात।

3 थः अबु हिजकियां नाश याःगु पुजा यायेगुथाय वं हाकनं दयकल। वं बालघःतयत पुजा यायेत वेदीत व अशेरा घःमयजुया थांत दयकल, वं आकाशया सूर्य, तिमिला, नगु व ग्रहयात क्वछुनाः पुजा यात।

4 मूर्ति पुजा याइपिनिगु निति वं देगलय वेदीत दयकल। उगु देगःया बारे यरूशलेमय न्ह्याबले जिगु नां दइ धकाः परमप्रभुं धयादीगु खः।

5 देगःया निगुलि चूकय वं आकाशया सूर्य, तिमिला, नगु व ग्रहयात पुजा याइगु वेदीत दयकल।

6 वं थः कायपिन्त बेन-हिन्नोमया ब्यासिइ मिइ बलि बिल। वं जादु यात अले भिं मभिं स्वल। वं तन्त्रमन्त्र यात अले भुतप्रेत व आत्मातनापं स्वापु तइपिनिगु व झाकिततयगु सल्लाह काल। वं परमप्रभुया मिखाय तसकं मभिंगु ज्या यानाः वयकःयात तंचायकल।

7 वं देगलय छगु मूर्ति तल, उगु देगःया बारे परमप्रभुं दाऊद व वया काय सोलोमनयात थथे धयादीगु खः, “जिं इस्राएलया फुक्क कुलपाखे ल्ययागु थ्व देगः व यरूशलेमय जिं न्ह्याबलेया निति जिगु नां तये।

8 इमिसं जिगु फुक्क आज्ञा मानय यानाः जिम्ह दास मोशां इमित ब्यूगु व्यवस्था, विधि व नियम होश यानाः पालन यात धाःसा जिं इमि पुर्खातयत बियागु देशं इस्राएलीतयत हाकनं पितिनाछवये मखु।”

9 अथेजूसं मनशशे यहदायापिं मनूतयत ततःधंगु पाप याकल। उपिं पाप परमप्रभुं इस्राएलीतय न्ह्यःनं लिनाछवःपिं जातितयगु पाप स्वयाः तःधं।

मनशशे पस्ताय चाःगु

10 मनशशे व वया मनूतलिसे परमप्रभु न्ववानादिल, तर इमिसं वास्ता मयाः।

11 उकिं इमित हमला यायेत परमप्रभुं अशरूया जुजुया सेनापतित हयादिल। इमिसं मनशशेयात ज्वन, वयागु न्हासय हुक तयाबिल। इमिसं वयात कँय्यागु सिखलं चिनाः बेबिलोनय यंकल।

12 तर आपत जूबलय वं परमप्रभु थः परमेश्वरयाके ग्वाहालि फ्वन, अले व वया पुर्खातय परमेश्वरया न्ह्यःने क्वमिलु जुल।

13 वं प्रार्थना यात। परमेश्वरं मनशशेया प्रार्थना न्यनादिल। वयकलं मनशशेयात यरूशलेमय हाकनं लितहयादिल। अले वयात राजगद्दीइ तयादिल। थुकथं मनशशे परमप्रभु हे परमेश्वर खः धकाः सीकल।

14 अनंलि मनशशे दाऊदया शहरया पुर्बपाखे च्वंगु पिनेयागु पखाः अज्ज तःजायकल। गीहोन बुँगाःचाया दच्छिनंनिसे न्या धवाखा तक वं पःखाः अज्ज तःजायकल। ओफेल डाँडायात पखालं घेरय यात। अले यहदियाय फुक्क पःखाः ग्वयातःगु शहरय वं छम्ह छम्ह सेना नायःया अधीनय छपुचः छपुचः सिपाइँत तल।

15 वं परमप्रभुया देगलय थःम्हं तःगु विदेशी घःतयगु मूर्ति देगलं चीकाछवल। अले देगःया डाँडा व यरूशलेमया थीथी थासय वं थःम्हं हे दयकूग वेदीत चीकल। अले उपिं फुक्कयात वं शहरं पिने यकाः वांछवयाबिल।

16 वं परमप्रभुया वेदी ल्हनाः उकी मेलबलि व सुभाय बलि छाल। परमप्रभु इस्राएलया परमेश्वरया सेवा यायेत वं यहदायापिं फुक्क मनूतयत आज्ञा बिल।

17 अयन् मन्तयसं आराधना यायेगु थासय् बलि बिया हे च्वन, तर परमप्रभु इमि परमेश्वरया लागि जक खः।

मनश्शे जुजु सीगु

18 मनश्शे जुजु जुयाच्चंबलय् जूगु फुक्क खँ अले थः परमेश्वरयात वं याःगु प्रार्थना व परमप्रभु इस्राएलया परमेश्वरया नामय् वयात अगमवत्कातयसं धाःगु खँत इस्राएलया जुजुपिनिगु सफुलिइ च्वयातःगु दु।

19 जुजुया प्रार्थना व परमप्रभुया लिसः, पश्चाताप याये न्ह्यः वं याःगु पाप, वयागु विश्वासघात, वं दय्कूग मूर्ति पुजा याइगु थाय् व अशेरा घःमय्जुया थांत व पुजा याःपि घःतय्गु खँ अगमवत्कातयगु सफुलिइ च्वयातःगु दु।

20 मनश्शे सित, वयात वयागु हे दरबारया लिक्क थुन। वया लिपा वया काय् आमोन जुजु जुल।

यह्दायाम्ह जुजु आमोन

21 आमोन निइनिदँ दुबलय् जुजु जूगु खः। वं यरूशलेमय् निदँ राज्य यात।

22 वं थः अबुनं याःथें हे परमप्रभुया मिखाय् मभिंगु ज्या यात। अले थः अबु मनश्शे दय्कूग फुक्क मूर्तितयत् बलि बिल अले पुजा यात।

23 तर थः अबु थें व परमप्रभुया न्ह्यःने क्वमिलु मजू। व थः अबु स्वयाः इन पापी जुल।

24 आमोनया भारदारतयसं वयागु विरोधय् ग्वसाः ग्वल, अले वयात वयागु हे दरबारय् स्यानाबिल।

25 अले इस्राएलया मन्तयसं जुजु अमोनयात स्याःपि सकसितं स्यात। इमिसं वया काय् योशियाहयात वयागु थासय् जुजु दय्कल।

34

यह्दायाम्ह जुजु योशियाह

1 योशियाह च्यादँ दुबलय् जुजु जूगु खः। वं यरूशलेमय् स्विछदँ राज्य यात।

2 वं परमप्रभुया मिखाय् भिंगु ज्या यात। व थुखे उखे मवंसें थः पुर्खा दाऊदया लँपुइ वन।

3 योशियाह जुजु जूगु च्यागूगु दँय, व ल्याय्महबलय् वं थः पुर्खा दाऊदया परमेश्वरयात माल। अले झिनिगूगु दँय यह्दा व यरूशलेमय् दुगु पुजा याइगु थाय् व अशेरा घःमय्जुया थांत अले कियाः दय्कातःगु व ढलोटया मूर्तित चीकल।

4 जुजुया आज्ञा कथं वया मन्तयसं बालघःया वेदीत थुनाबिल। इमिसं अशेरा घःमय्जुया थांत व मेपि घःतय्गु मूर्तित धू यानाः उपि घःतयत् बलि बीपि मन्तयगु चिहानय् ह्वलाबिल

5 वं इमि पुजाहारीतय्गु क्वँय नं इमिगु हे वेदीइ छवय्काबिल। थुकथं वं यह्दा व यरूशलेमयात शूद्र यात।

6 वं मनश्शे, एफ्राइम, शिमियोन व नप्तालीत कयाः शहर शहर व जःखः च्वंगु तहसनहस जूगु गांगामय् च्वंगु वेदीत व अशेरा घःमय्जुया थां स्यंकाबिल।

7 अशेरा घःमय्जुया थांत व वेदीत वं चुंचुं यानाः धू दय्कल। इस्राएल न्यंक दुगु धुपाँय् च्याकेगु वेदीत वं नाश यात। अनंलि व यरूशलेमय् लिहां वल।

8 योशियाह थः जुजु जूगु झिंच्यागूगु दँय देश व देगःयात शूद्र यायेधुंकाः वं असल्याहया काय् शापान व यरूशलेमया वडा-हाकिम मासेयाह व योआहाजया काय् सरकारया ल्याःचाः तइमह योआयात परमप्रभु वया परमेश्वरया देगः ल्हनेत छवल।

9 इपि दकलय् तःधंमह पुजाहारी हिल्कियाहथाय् वनाः परमप्रभुया देगलय् हःगु धिबा वयात लःल्हाना बिल। थ्व धिबा लुखा पिवाःया ज्या याइपि लेवीतयसं मनश्शे, एफ्राइम, यह्दा, व बेन्यामीन कुलयापिन्सं व फुक्क इस्राएलय् ल्यंदुपि मन्तयसं व यरूशलेमय् च्वंपि मन्तपाखें मुंकातःगु खः।

10 वं व ध्यबा परमप्रभुया देगः ल्हनेगु ज्या स्वइपि मन्तयगु जिम्माय् बिल। इमिसं व धिबा देगः ल्हनेगु व भिकेगु ज्या याइपि ज्याकःमितयत् बिल।

11 इमिसं यह्दाया जुजुपिन्सं वास्ता मयासें त्वःतातःगु छँत ल्हनेत, चानातःगु ल्वहं, धलि व निनाः न्यायेत नं सिकःमि व दकःमितयत् नं धिबा बिल।

12 थुपि मन्तयसं विश्वास यायेबहः जुयाः ज्या यात। इमिसं मरारी वंशया लेवीत यहत व ओबदिया अले कहातया वंशया जकरिया व मशुल्लामया अधीनय् ज्या यात। थुपि लेवीत बांलाक बाजं थाये सःपि खः।

13 ज्यामित नं थुमिगु अधीनय् खः। थुमिसं हे फुक्क कथंया ज्या याइपिनिगु ज्या स्वइगु खः, गुलि गुलि लेवीतयसं धाःसा छ्यान्जे, कसजु व लुखा पिवाःया ज्या याइगु।

व्यवस्थाया सफू ल्यावःगु

14 परमप्रभुया देगलय् हःगु धिबा इमिसं लिकियाच्चंबलय् पुजाहारी हिल्कियाहं परमप्रभुं मोशापाखें बियादीगु परमेश्वरया व्यवस्थाया सफू लुइकल।

15 हिल्कियाहं छ्यान्जे शापानयात धाल, “जिं परमप्रभुया देगलय् व्यवस्थाया सफू लुइकागु दु।” अले हिल्कियाहं व सफू शापानयात बिल।

16 शापानं व सफू जुजुयाथाय् हयाः थथे धाल, “छःपिन्सं बियादीगु फुक्क ज्या छःपिया हाकिमतयसं यानाच्चंगु दु।

- 17 इमिसं परमप्रभुया देगल्य् दुगु धिबा कयाः ज्या स्वइपिं व ज्याकःमितयत् ब्यगु दु।”
- 18 पुजाहारी हिल्कियाहं वयात छगू सफू ब्यगु खँ नं छ्यानजे शापानं जुजुयात कनाबिल। वं जुजुया न्ह्यःने व सफू ब्वनाः न्यंकल।
- 19 व्यवस्थाया सफुलिइ च्वयातःगु खँ न्यनाः जुजुं नुगः मछिंकाः थःगु वसः खुत।
- 20 वं हिल्कियाह, शापानया काय् अहीकाम, मीकाया काय् अब्दोन, छ्यानजे शापान व जुजुयात सल्लाह बीम्ह असायाहयात थथे धाल,
- 21 “अन वनाः परमप्रभुयाके बिनित्ति यायां जुजु, इस्राएल व यहूदाय् च्वनाच्चंपिनिगु निति उगु सफुलिइ छु छु च्वयातःगु दु न्यनादिसँ। छायाःसा झी पुर्खातयसं परमप्रभुया खँ मन्यंगुलि व थ्व सफुलिइ च्वयातःगु फुक्क खँ मानय् मयाःगुलि झीसं परमप्रभुया तःधंगु तं फयेमाःगु दु।”
- 22 हिल्कियाह व जुजुं आज्ञा ब्युपिं मनूत देगःया वसः स्वइम्ह हसराया छय् तोखतया काय् शल्लूमया कलाः अगमवादिनी हल्दायाथाय् वन। इमिसं वनापं उकियागु बारे खँ ल्हात। व यस्शलेमया न्हगु त्वाल्य् च्वनीम्ह खः।
- 23 वं इमित धाल, “परमप्रभु इस्राएलया परमेश्वरं थथे धयादी, छिमित जिथाय् छ्वयाहःम्ह मनूयात धा,
- 24 परमप्रभुं थथे धयादी, ‘यहूदायाम्ह जुजुया न्ह्यःने ब्वंगु सफुलिइ च्वयातःगु फुक्क सरापं जिं थ्व थाय् व थनयापिं सकलें मनूतयत् सजौंय बी।
- 25 इमिसं जितः त्वःतगु दु, मेपिं घःतयगु निति धुपौंय च्याकल, इमिसं थःगु हे ल्हातं दय्कूगु मूर्तिपाखें जितः तंचाय्कूगु दु। उकिं जिं थ्व थासय् जिगु तं प्वंके। व क्वलाइ मखु।”
- 26 परमप्रभुयाके न्यनेत छिमित छ्वयाहःम्ह यहूदायाम्ह जुजुयात थ्व हे खँ धयाब्यु, “छिं न्यनादीगु खँया बारे परमप्रभु इस्राएलयाम्ह परमेश्वरं थथे धयादी,
- 27 छं जिगु खँ न्यनाः पश्चाताप यात अले थ्व थाय् व थनयापिं मनूतयगु बारे जिं धयागु खँ न्यनाः परमेश्वरया न्ह्यःने छ क्वमिलु जुल, छं थःगु वसः खुत अले जिगु न्ह्यःने ख्वल। उकिं जिं छंगु प्रार्थना न्यनागु दु, परमप्रभु धयादी,
- 28 उकिं जिं छन्त छिमि पुर्खातनापं हे मुंके, छन्त थःगु चिहानय् याउँक थुनी।”
- “थ्व थाय् व थनच्चंपिं मनूतयके जिं हयेगु विपत्ति स्वयेत छ म्वानाच्च्वनी मखु।” अथे जुयाः इमिसं थ्व लिसः जुजुयाथाय् हल।
- योशियाहं परमप्रभुया आज्ञा पालन यायेगु बाचा च्यूगु
- 29 अनंलि जुजुं यहूदा व यस्शलेमयापिं फुक्क थकालितयत् सःतके छवल।
- 30 व यहूदायापिं मनूत, यस्शलेमयापिं मनूत, पुजाहारीत व लेवीत अले चिधंपिं व तःधंपिं फुक्क मनूतनापं परमप्रभुया देगल्य् थाहां वन। परमप्रभुया देगल्य् लुइकूगु बाचाया सफूया फुक्क वचन इमिसं तायकः वं ब्वन।
- 31 जुजु थःगु थांया लिक्क दन। अले वं परमप्रभुया न्ह्यःने परमप्रभुया ल्यू वनेगु अले वयकःया बिधि, आज्ञा व नियम तनमन बियाः पालन यायेगु, अले उगु सफुलिइ च्वयातःगु फुक्क बाचा पालन यायेगु बाचायात न्हकथं चित।
- 32 अनंलि वं यस्शलेम व बेन्यामीनय् दुपिं सकसितं व बाचा पूवकेत पाःफय्कल। अले यस्शलेमयापिं मनूतयसं परमेश्वर, इमि पुर्खातय् परमेश्वरया बाचाकथं थ्वयात।
- 33 अले योशियाहं इस्राएलीतय् फुक्क इलाकां फुक्क घच्चाइपुगु खँ चीकाछवल, अले इस्राएलय् च्वंपिं सकसितं परमप्रभु इमि परमेश्वरया सेवा याकेबिल। व म्वातले इपिं गुबलें नं परमप्रभु इमि पुर्खातय् परमेश्वरया ल्यू वनेगु त्वःमतु।

35

- योशियाहं छुत्काराया नखः हंगु
- 1 योशियाह जुजुं परमप्रभुया निति यस्शलेमय् छुत्काराया नखः हन। न्हापांगु लाया झिंप्यन्हु दुखुन्हु* इमिसं छुत्काराया चिधीम्ह भ्याःचा स्यात।
- 2 वं पुजाहारीतयत् थथःगु ज्याय् तल, अले परमप्रभुया देगल्य् सेवा यायेत इमित हःपाः बिल।
- 3 वं फुक्क इस्राएलयात स्यनीपिं व परमप्रभुयात शुद्ध यानातःपिं लेवीतयत् आज्ञा बिल, “इस्राएलया जुजु दाऊदया काय् सोलोमनं दय्कूगु देगल्य् बाचा चिनादीगु सनू ति। छिमिसं हानं सनू क्वबिया जुइ म्वाल। अथे जुयाः थः परमप्रभु परमेश्वर व वयकःया प्रजा इस्राएलया सेवा या।
- 4 इस्राएलयाम्ह जुजु दाऊद व वया काय् सोलोमनं च्वःगु विधिकथं थथःगु परिवारकथं थथःगु पुचलय् तयार जु।
- 5 “अले पवित्र थासय् लेवीत पुचः पुचः यानाः देँ। थुकिं यानाः छिमिसं थःनापं ज्या याइपिं चिचीधंगु पुचःया निति ग्वाहालि याये फइ।
- 6 छुत्काराया नखःया चिधीपिं भ्याःचात स्या। अले मोशापाखें बियादीगु परमप्रभुया वचनकथं थःपिन्त शुद्ध यानाः थःनापं ज्या याइपिं इस्राएलीतय्गु निति मेपिं चिधीम्ह भ्याःचात तयार या।”

* 35:1 ३५:१ न्हापांगु लाया झिंप्यन्हु दुखुन्हु थ्व यहूदी क्यालेन्दरकथं मार्च व अप्रिलय् लाः

7 योशियाहं अन दुपि फुक्क मन्तयत् छुत्काराया फुक्क बलिया निति ३०,००० म्ह चिधीम्ह भ्याःचा व दुगुचा बिल। अले वं व हे इलय् मेगु बलिया निति ३,००० म्ह द्रहं नं बिल। व फुक्कं वं थःगु सम्पतिं ब्यूगु खः।

8 वया हाकिमतयसं नं मन्त, पुजाहारीत व लेवीतयत् थःगु इच्छां पशुत बिल। परमप्रभुया देगःया नायःत हिल्कियाह, जकरिया व यहीएलं पुजाहारीतयत् नखःबलय् बलि बीत २,६०० म्ह चिधीम्ह भ्याःचा व दुगुचा बिल। अले मेगु बलिया निति स्वसःम्ह द्रहं नं बिल।

9 लेवीतय् नायःत कोनन्याह व वया किजापिं शमायाह व नतनेल, अले मेपिं लेवीतय् नायःत हशब्याह, यहीएल व योजाबादं लेवीतयत् ५,००० म्ह चिधीम्ह भ्याःचा व दुगुचा बिल। अले मेगु बलिया निति न्यासःम्ह द्रहं नं बिल।

10 थुकथं सेवा शुरु यायेत फुक्क तयार जुल, अले जुजुया आज्ञा कथं पुजाहारीत थथःगु थासय् व लेवीत थथःगु पुचलय् दन।

11 इमिसं छुत्काराया चिधीम्ह भ्याःचात स्यात। पुजाहारीतयसं वेदीइ हि हा हा यात। लेवीतयसं धाःसा उपिं पशुतयगु छेगू तुल।

12 अनंलि इमिसं मोशया सफुलिइ च्वया तः थें मन्तय् परिवार परिवारया पुचः पुचःयात परमप्रभुयात छायेगु निति बीत होमबलित अलग्ग तल। अले द्रहंतयत् नं अथे हे यात।

13 इमिसं विधिकथं छुत्काराया पशुया ला मिइ छुल, अले पवित्र देछात धाःसा थल, कित्ती व तापेसय् मन, अले व फुक्क मन्तयत् हथासं इन।

14 अनंलि हारूनया वंशयापिं पुजाहारीतयसं बहनि तक हे होमबलि व पवित्र बलि दाः इमिसं थःगु निति व हारूनया वंशयापिं पुजाहारीतयगु निति तयारी यात।

15 आसापया सन्तान अर्थात म्ये हालीपिन्सं धाःसा दाऊद, आसाप, हेमान व जुजुया अगमवक्ता यदूतं क्वःछिनातःगु नियमकथं थथःगु थाय् काल। फुक्क लुखा पिवाःत थथःगु मू लुखाय् दनाच्चन। इमि थःथिति लेवीतयसं इमिगु निति तयारी याःगु जुयाः धवाखा पिवाःतयसं थथःगु ज्या त्वःताः वये म्वाल।

16 थुकथं उरुव्हु हे योशियाह जुजुयागु आज्ञा कथं छुत्काराया नखः हनेत व परमप्रभुया वेदीइ होमबलि छायेत परमप्रभुया आराधनाया फुक्क तयारी यात।

17 अन दुपिं इस्राएलीतयसं अबलय् छुत्काराया नखः हन, अले न्हयन्हु तक सोडा मतःगु मरिया नखः हन।

18 अगमवक्ता शमूएलया इलनिसें इस्राएलय् थुकथंयागु छुत्काराया नखः गुबलें हंगु मदुनि। योशियाह जुजुं पुजाहारीत, लेवीत, यरूशलेमयापिं मन्त अले यहदा व इस्राएलया फुक्क थासं अन वःपिं मन्तनापं हंगु थें ज्याःगु छुत्काराया नखः न्हापा गुबलें इस्राएलया मेपिं जुजुपिन्सं हंगु मदुनि।

19 योशियाह जुजु जूगु झिंच्यागू दँय् थ्व छुत्काराया नखः हंगु खः।

योशियाह लडाइँलय् सीगु

20 योशियाह जुजुं देगःया निति थ्व फुक्क यायेधुंकाः मिश्र देशया जुजु नेको थः सेना ज्वनाः लडाइँ यायेत यूफ्रेटिस खुसि सिथय च्वंगु कर्कमीश शहरय वल। अले योशियाह वनापं लडाइँ यायेत पिहां वन।

21 तर नेकोनं वयाथाय् थ्व खबर छवल,

“हे यहदायाम्ह जुजु, छिगु व जिगु दथुइ छु ल्वापु दु धकाः? जि छिलिसे ल्वाः वयागु मदु। तर जिमि शत्रुतलिसें ल्वाः वयागु दु। परमेश्वरं जितः थ्व ज्या याकनं याः धकाः धयादीगु दु। परमेश्वर जिलिसें दी, उकिं जिनापं ल्वाये मते, मखुसा वय्कलं छितः नाश यानादी।”

22 तर योशियाह लिमच्यु, तर नेकोलिसें ल्वायेत वं थःत महमसीक मेम्ह थें च्वंकल। अले लडाइँ याः वन। वं नेकोपाखें वःगु परमेश्वरया वचनयात वास्ता मयाः। तर मगिद्गेया ब्यासिइ वलिसें ल्वाः वन।

23 वाण कयकीपिन्सं योशियाह जुजुयात वाणं कयकल। अले वं थः मन्तयत् धाल, “जितः थनं तापाक यंकि, जि बांमलाक घाःपाः जूगु दु।”

24 उकिं इमिसं योशियाहयात रथं क्वकाल। अले वयात वयागु हे मेगु रथय् तयाः यरूशलेमय् हल। व अन हे सित, अले वयात वया पुर्खातयगु चिहानय् थुन। व सीगुलि यहदा व यरूशलेमयापिं फुक्क मन्तयसं नुगः मछिकल।

25 अगमवक्ता यर्मियां नं योशियाहया निति सीम्येत च्वल। म्ये हालीपिं फुक्क मिजं व मिस्तयसं थौं तक नं थुपिं सीम्येलय् योशियाहयात लुमंकी। थुपिं सीम्येत इस्राएलय् छगू परम्परा जूगु दु। थुपिं सीम्येत बिलापया म्येलय् नं च्वयातःगु दु।

26 योशियाह जुजु जुयाच्चंबलय् जूगु फुक्क खँ, अले परमप्रभुया व्यवस्थाय् च्वयातःगु थें,

27 वं याःगु भक्तिया ज्यात, शरुनिसें लिपा थ्यंकया फुक्क खँ इस्राएल व यहदाया जुजुपिनिगु इतिहासया सफुलिइ च्वयातःगु दु।

36

यहदायाम्ह जुजु यहोआहाज

- 1 यहदा देश्य च्वंपि मन्तयसं योशियाहया काय् यहोआहाजयात वया अब्या थासय् जुजु दयकल।
- 2 यहोआहाज निइस्वदँ दुबलय् जुजु जूगु खः। वं यरूशलेमय् स्वला राज्य यात।
- 3 मिश्रयाम्ह जुजु निको वयात ज्वनः अले यहदायात ३,४०० किलोग्राम वहः व ३४ किलोग्राम लँ कर पुइकल।
- 4 मिश्र देशयाम्ह जुजु यहोआहाजया किजा एल्याकीमयात यरूशलेम व यहदाया फुक्क थासय् याःमह जुजु दयकल। जुजु निको वयागु नां हिलाः यहोयाकीम तल। वया दाजु यहोआहाजयात धाःसा जुजु नेको मिश्र देश्य यंकल।

यहदायाम्ह जुजु यहोयाकीम

- 5 यहोयाकीम निइन्यादँ दुबलय् जुजु जूगु खः, वं यरूशलेमय् झिंछदँ राज्य यात। वं परमप्रभु थः परमेश्वरया मिखाय् मभिंगु ज्या यात।
- 6 बेबिलोनयाम्ह जुजु नबूकदनेसरं यहदाय् हमला यात। वं यहोयाकीमयात ज्वनाः कँययागु सिखलं चिनाः बेबिलोनय् यंकल।
- 7 नबूकदनेसरं परमप्रभुया देगलं छं थलबल यंकाः बेबिलोनय् वयागु थःगु हे देगलय् तल।
- 8 यहोयाकीम जुजु जुयाचवंबलय् जूगु फुक्क खँ, वं याःगु घच्चायापुगु खँ अले वयाके दुगु मभिंगु खँ फुक्क इस्राएल व यहदाया जुजुपिनिगु इतिहासया सफुलिइ च्वयातःगु दु। वया लिपा वया काय् यहोयाकीन जुजु जुल।

यहदाया जुजु यहोयाकीन

- 9 यहोयाकीन झिंच्यादँ* दुबलय् जुजु जूगु खः, वं यरूशलेमय् स्वला व झिन्हु राज्य यात। वं परमप्रभुया मिखाय् मभिंगु ज्या यात।
- 10 बसन्तया इलय् नबूकदनेसर जुजुं यहोयाकीनयात ज्वनाः देगःया मू वंगु सामाननापं बेबिलोनय् यंकल। अले नबूकदनेसरं वया कका सिदकियाहयात यरूशलेमया व यहदाया मेगु फुक्क थाय्या जुजु दयकल।

यहदायाम्ह जुजु सिदकियाह

- 11 सिदकिया निइछदँ दुबलय् जुजु जूगु खः, वं यरूशलेमय् झिंछदँ राज्य यात।
- 12 वं परमप्रभु थः परमेश्वरया मिखाय् मभिंगु ज्या यात। परमप्रभुया वचन न्वंवाइम्ह यर्मिया अगमवक्ताया न्ह्यःने वं थःत क्वमिल्ल मयाः।

बेबिलोनया जुजुं यरूशलेम कब्जा याःगु

- 13 परमेश्वरया नामय् वयात पाफय्कूम्ह जुजु नबूकदनेसरया विरोधय् जुजु सिदकियां विद्रोह यात। व जिद्दी जुयाः व नुगः छाकाः परमप्रभु इस्राएलया परमेश्वरयाथाय् लिहां मवः।
- 14 पुजाहारीतय् फुक्क नायःत व मन्तयसं नं मेमेगु जाति याःगु थें घच्चायापुगु ज्या यानाः झन विश्वासघात यात। इमिसं परमप्रभु थःमहं हे यरूशलेमय् शूद्र यानादीगु देगःयात अशूद्र यात।
- 15 परमप्रभु इमि पुर्खाया परमेश्वरं थः मन्तयत् ख्याच्वः बीत दूतयत् तःक्वः मछि छवयाहयादिल। छायाःसा वय्कःया इमित व थः च्वनेगु थाय्यात बचय् याये मास्ति वः।
- 16 तर इमिसं परमेश्वरया दूतयत् हिस्यात, वय्कःया वचनयात च्यूताः मतः। वय्कःया अगमवक्तातयत् हिस्यायेगु त्वःमतू। लिपतय्, परमप्रभु थः मन्त खनाः तसकं तंचायादिल। उकिं बचय् जुइगु छुं हे लँ मन्त।
- 17 अथे जुयाः परमप्रभु इमित हमला यायेत बेबिलोनयाम्ह जुजुयात हयादिल। व जुजुं यहदाया ल्याय्महिपिं मिजंतयत् देगः दुने तरवारं स्यात। वं ल्याय्महिपिं, ल्यास्यपिं, बुरापिं, मिसा मिजं, कमजोरपिं सुयातं नं बाकि मतः। इपिं सकसितं परमेश्वरं वयागु लहातय् बियादिल।

18 बेबिलोनयाम्ह जुजु देगःया चिग्वःगु व तग्वःगु फुक्क थलबल, परमप्रभुया देगःया धन-सम्पत्ति, जुजु व भारदारतय्गु धन-सम्पत्ति फुक्कं लुतय् यानाः बेबिलोनय् यंकल।

19 इमिसं परमेश्वरया देगलय् मि छवय्काबिल, अले यरूशलेमया पखाः थुनाबिल, बेबिलोनया सिपाईतय्सं अन दुगु फुक्क छँ मि छवय्काबिल। अले यरूशलेमय् दुगु फुक्क मू वंगु सामान नाश यानाबिल।

20 तरवारं बचय् जूपिन्त वं बेबिलोनय् यंकल। अन इपिं फारस देश बमल्लातले जुजु व वया सन्तानया च्यः जुयाच्वन।

21 यर्मियाया म्हुतुं पिहां वःगु परमप्रभुया वचन पूवनेत न्हयेदँ (७०) पुला मवंतले, झिजांमिजां दनाचवंतले देश थःगु विश्राम दँतां हनाच्वन।

22 फारसया जुजु कोरेसया न्हापांगु दँय् यर्मियापाखें वःगु परमप्रभुया वचन पूरा जुइत परमप्रभुं फारस जुजुया नुगःयात ग्वाकादिल। अले वं थ्व आज्ञा च्वयाः देशन्यंक छवल –

23 “फारसया महाराज कोरेस थथे धाइ,

“ परमप्रभु स्वर्गय् च्वंमह परमेश्वरं पृथ्वीयागु फुक्क राज्य जितः बियादीगु दु। अले वय्कलं हे जितः यहदाया यरूशलेमय् वय्कःया निति छगः देगः दय्केगु आज्ञा बियादीगु दु। छिमिगु दथुइ दुम्ह सं नं परमप्रभुया मनू च्वय् अन वनेमा। अले परमप्रभु छिमि परमेश्वर छिपिनापं दयेमा। ”

* 36:9 ३६:१हिब्रू भाषाय् च्यादँ, स्वयादिसँ- २ राज २४:८ † 36:21 ३६:२१ विश्रामया दँ, स्वयादिसँ- लेवी २५:१-७

एजाया सफू म्हसीका

थ्व सफू एजा नांयाम्ह पुजाहारी व शास्त्री च्वःगु खः। वयागु हे नामं थ्व सफूया नां एजा तःगु खः। इस्राएलीत यरूशलेमय् लिहां वःगु खँ हे थ्व सफूया मू विषय खः। एजा व नहेम्याहया सफू न्हापा छगू हे सफू खः। लिपा यहदीतयसं थ्व सफूयात निब्वः यानाः न्हापांगु एजा व निगूगु एजा धकाः नां बिल। तर थौकन्हय्या हिब्रू भाषाय् बाइबल्य् थुपिं निगू सफूयात एजा व नहेम्याह धकाः धाइ। एजाया सफूया छुं ब्वः ४:८ निसैं ६:१८ व ७:१२-२६ आरमेइक भाषां च्वःगु खः, अले मेगु ब्व हिब्रू भाषां च्वःगु खः। एजायात निगुलिं भाय् बांलाक वः। थुकी परमप्रभुया मनूतयसं वय्कःया ज्याया लागिं नुगः मस्यासे दान ब्यगू खँ नं क्यनातःगु दु, थ्व थौकन्हय्यापिं ख्रीष्टियनतयसं नं सय्के माःगु खँ खः।

थ्व सफू ई.पु. ४४० पाखे च्वःगु खः। एजाया सफुलिइ इतिहासया सफूया लिपा जूगु घटना च्वयातःगु दु। थुकी बेबिलोनं छुं यहदीत लिहां वया यरूशलेमय् हाकनं च्वंगु व इमिसं हाकनं परमेश्वरया आराधना यायेगु शुरू याःगु खँ दु।

थुकी च्वयातःगु घटनात छसिकथं थथे दु –

१. फारसयाम्ह जुजु कोरसयागु आज्ञां यहदीतयगु न्हापांगु पुचः बेबिलोनं लिहां वःगु।
२. यरूशलेमय् देगः हाकनं दय्काः परमेश्वरयात अर्पण याःगु, अले हाकनं परमेश्वरयात आराधना यायेगु ज्या शुरू याःगु।
३. उकिया छुं दँ लिपा यहदीतयगु मेगु पुचः एजालिसैं यरूशलेमय् लिहां वःगु खः। एजा परमेश्वरया व्यवस्था बांलाक स्यूम्ह पुजाहारी खः, वं यहदीतयत् थःगु धार्मिक व सामाजिक जीवन हाकनं शुरू यायेत ग्वाहालि यात। थुकथं वं इस्राएलया आत्मिक सम्पदायात रक्षा यात।

धलः पौ

बेबिलोनं न्हापांगु पुचः लिहांवःगु १:१-२:७

देगःयात हाकनं दय्काः अर्पण याःगु ३:१-६:२२

बेबिलोनं मेगु पुचः एजालिसैं लिहांवःगु ७:१-१०:४४

एजा

जुजु कोरिसं यहदीतयत् लिहां वने ब्यगु

१ फारसयाम्ह जुजु कोरिसया न्हापांगु दँय्* यर्मिया अगमवक्तापाखें वःगु परमप्रभुयागु वचन पूर्वकेत, परमप्रभुं फारसयाम्ह जुजु कोरिसया नुगःयात ग्वाकादिल। अथे जुयाः वं च्वयाः देशया फुक्क थासय् थ्व खँ घोषणा याकल।

२ “फारसयाम्ह जुजु कोरिसं थथे धयादी*— ‘परमप्रभु स्वर्गयाम्ह परमेश्वरं पृथ्वीयागु फुक्क राज्य जितः बियादीगु दु। वयकलं हे जितः यहदाया यरूशलेमय् वय्कःया नितीं छगू देगः दय्केत उजं बियादीगु दु।

३ छिमिगु दथुइ च्वनाच्चपिं वय्कःया मनूतयत् इस्राएलयाम्ह परमप्रभु परमेश्वरया देगः हाकनं दय्केत यहदाया यरूशलेमय् लिहां वनेब्यु। वयकलं इमित सुवाः बियादीमा। यरूशलेमय् दीम्ह वय्कः हे खः।

४ ल्यंदुपिं यहदीत गन गन च्वनाच्चंगु दु, उगु थाय्यापिं इमि जःलाखःलातयसं लिहां वनीपिन्त वहः, लुँ, लँय् माःगु सामान व पशुत, अले यरूशलेमय् च्वंगु परमेश्वरया देगःया नितीं थथःगु इच्छां देछा नं बीमाः।’ ”

५ अनंलि यरूशलेमय् परमप्रभुया देगः हाकनं दय्केत परमेश्वरं ग्वाकादीपिं यहदा व बेन्यामीन कुलया परिवारयापिं मू मू मनूत अले पुजाहारीत व लेवीत सकलें हे च्वय् वनेत तयार जुल।

६ इमि सकल जःलाखःलातयसं थःगु इच्छां ब्यगु देछानापं इमित वहःयागु थल, लुँ, लँय् माःगु सामान, पशु व थिकेथिकेगु मालताल बियाः ग्वाहालि बिल।

७ नबूकदनेसरं यरूशलेमं हयाः थः घःया देगल्य् तःगु परमप्रभुया देगःया थलबल जुजु कोरिसं इमित लित बिल।

८ फारसयाम्ह जुजु कोरिसं धुकूया नायः मिन्नेतायात व फुक्क जिम्मा बिल। वं ल्याः खानाः धलः दय्काः उपिं थलबल यहदायाम्ह नायः शोशबस्सरयात बिल।

९ धलः थथे दु –

लुँयागु स्विपाः भू

वहःयागु द्वःछिपाः भू (१,०००)

वहःया निङ्गुंगः बाटा (२९)

१० लुँयागु स्विगः ख्वला

वहःयागु थीथी कथंयागु प्यसः व झिगः ख्वला (४१०)

* 1:1 १:१ फारसयाम्ह जुजु कोरिसं शासन याःगु न्हापांगु दँ ई.पु ५३८ य् खः। ✨ 1:2 १:२ २ इति ३६:२२-२३; यशै ४४:२८; यर २९:१०-१४

मेमेगु द्रःछि गः थलबल। (१,०००)

11 लुँ व वहःयागु थलबल मुक्कं न्यादुः व प्यसःगः (५,४००) दु। ज्वनायंकूपि बेबिलोनं यरुशलेमय् लिहां वःबलय् शेशबस्सरं व फुक्क यरुशलेमय् हल।†

2

लिहांवःपि यहदीतयगु नां धलः

नहे ७:४-७२

1 बेबिलोनं यरुशलेम व यहदाय् लिहां वयाः थथःगु शहरय् च्वनाच्च्वंपिं मनूतयगु नां धलः थथे दु। यक्व न्हापा बेबिलोनयाम्ह जुजु नबूकदनेसरं इमित ज्वनाः बेबिलोनय् यंकूगु खः।

2 इमि नायःत थुपिं खः — यरुबाबेल, येशूअ, नहेम्याह, सरायाह, रेलयाह, मोर्दकै, बिल्शान, मिस्पा, बिग्वै, रेह्म व बानाहा।

लिहांवःपि इस्त्राएली मिजंतयगु नां धलः थथे दु —

3 परोशया सन्तान २,१७२ म्ह

4 शपत्याहया सन्तान ३७२ म्ह

5 आराया सन्तान ७७५ म्ह

6 पहत-मोआबया सन्तान, (येशूअ व योआबयापाखें) २,८१२ म्ह

7 एलामया सन्तान १,२५४ म्ह

8 जन्तूया सन्तान १४५ म्ह

9 जक्कैया सन्तान ७६० म्ह

10 बानीया सन्तान ६४२ म्ह

11 बेबैया सन्तान ६२३ म्ह

12 अज्गादया सन्तान १,२२२ म्ह

13 अदोनीकामया सन्तान ६६६ म्ह

14 बिग्वैया सन्तान २,०५६ म्ह

15 आदीनया सन्तान ४५४ म्ह

16 आतेरया सन्तान (हिजकियापाखें) ९८ म्ह

17 बेजैया सन्तान ३२३ म्ह

18 योराया सन्तान ११२ म्ह

19 हाशूमया सन्तान २२३ म्ह

20 गिब्बारया सन्तान ९५ म्ह

21 बेथलेहेमयापिं मनूत १२३ म्ह

22 नतोपाया मनूत ५६ म्ह

23 अनातोतयापिं मनूत १२८ म्ह

24 अज्मावेतयापिं मनूत ४२ म्ह

25 किर्यत-यारीम, कपीरा वा बेरोतयापिं मनूत ७४३ म्ह

26 रामा व गेबायापिं मनूत ६२१ म्ह

27 मिक्माशयापिं मनूत १२२ म्ह

28 बेथेल व ऐयापिं मनूत २२३ म्ह

29 नेबोयापिं मनूत ५२ म्ह

30 मग्बीसयापिं मनूत १५६ म्ह

31 मेगु एलामयापिं मनूत १,२५४ म्ह

32 हारीमयापिं मनूत ३२० म्ह

33 लोद, हादीद व ओनोयापिं मनूत ७२५ म्ह

34 यरीहोयापिं मनूत ३४५ म्ह

35 सेनाहयापिं मनूत ३,६३० म्ह

36 लिहांवःपिं पुजाहारीतयगु नां धलः थथे दु —

यदायाहया सन्तान (येशूअया वंशपाखें) ९७३ म्ह

37 इम्मेरया सन्तान १,०५२ म्ह

38 पशहरया सन्तान १,२४७ म्ह

39 हारीमया सन्तान १,०१७ म्ह

† 1:11 १:११ ज्वनायंकूपि बेबिलोनं यरुशलेमय् लिहां वःगु ई.पु. ३७

- 40 लिहांवःपि लेवीतयगु नां धलः थथे दु –
 येशूअ व कादमीएलया सन्तान (होदबियाया वंशपाखें) ७४ म्ह
- 41 म्ये हालीपिं आसापया सन्तान १२८ म्ह
- 42 लिहांवःपि देगःया पिवाःतयगु नां धलः थथे दु –
 शल्लूम, आतेर, तल्मोन, अक्कूब, हतीता, शोबैया सन्तान मुक्कं सच्छि व स्विगूमह (१३९)
- 43 लिहांवःपि देगलय् सेवा याइपिनिगु नां धलः थथे दु –
 सीहा, हसूपा, तब्बाओतया सन्तान
- 44 केरोस, सीआ, पादोन
- 45 लेबाना, हगाबा, अक्कूब
- 46 हागाबा, शल्मै, हानान
- 47 गिदेल, गहरका, रायाह,
- 48 रसीन, नकोदा, गज्जाम
- 49 उज्जा, पसेह, बेजै
- 50 अस्ना, मोनिम, नेपुसीम,
- 51 बक्बूक, हकूपा, हर्हूर,
- 52 बस्लूत, महीदा, हर्शा
- 53 बर्कोस, सीसरा, तेमह,
- 54 नसीह व हतीपा
- 55 लिहांवःपि जुजु सोलोमनया दरबारय् ज्या याइपिनि सन्तानया नां धलः थथे दु –
 सौतै, हस्सोपैरेत, पारूदया सन्तान
- 56 याला, दर्कोन, गिदेल,
- 57 शपत्याह, हतील,
 पोकेरेत-हसेबायीम व आमी।
- 58 देगलय् सेवा याइपिं व सोलोमनया दरबारय् ज्या याइपिनि सन्तान मुक्क स्वसः व गुइनिमह (३९२)
- 59 बेबिलोनया तेल-मेलह, तेल-हर्शा, केरूब, आदोन व इम्मेर शहरं लिहां वयाः थःगु परिवार इस्राएलया वंशपाखें वःगु खः
 धकाः दसि बी मफुपिं थुपिं खः -
- 60 दलायाह, तोबिया, नकोदाया सन्तान मुक्कं खुसः व न्येय्निमह (६५२)
- 61 अले पुजाहारीया सन्तान मध्ये –
 होबायाहया सन्तान, हक्कोसया सन्तान व गिलादी बर्जिल्लैया छम्ह म्हाय्यात ब्याहा यानाः वयागु हे नां तःम्ह बर्जिल्लैया सन्तान।
- 62 थुपिं मनूतयसं पुरखातयगु धलखय् थःगु नां माल अयनं लुइके मफुत। उकिं इपिं अशुद्ध ठहरय् जुयाः इमित पुजाहारीया ज्यां लिकाल।
- 63 अले राज्यपालं दकलय् तःधंम्ह पुजाहारी “ऊरीम” व “तुमीम”^{*} छ्यलाः परमप्रभुयाके छु यायेगु धकाः मन्यंतले इमित तसकं पवित्र नसां छुं नं नये मते धकाः धाल।[☆]
- 64 लिहांवःपि मुक्कं मनूतयगु ल्याः पीनिद्रः व स्वसः व खुइम्ह (४२,३६०) दु।
- 65 थुपिं लिहां वःपिन्के दासदासीत न्हयद्रः व स्वसः व स्विन्हयम्ह (७,३३७) नं दु। इपिं त्वःताः इमि निसः (२००) म्ह मिजं व मिस्त म्ये हालीपिं नं दु।
- 66 इमि सल न्हयस व स्विइखुम्ह (७३६) म्ह खच्चर निसः पिइन्याम्ह (२४५) म्ह
- 67 ऊँट पेसः व स्विन्याम्ह (४३५) व गधा खुद्रः व न्हयसः व निइम्ह (६,७२०) दु।
- 68 लिहांवःपि यरूशलेमय् परमप्रभुयागु देगःया थासय् वयेधुंकाः छुं परिवारया मू मू मनूतयसं या देगः पुलांगु जगया च्वय् हाकनं दयकेत थथःगु इच्छां देछा बिल।
- 69 इमिसं थःपिन्सं फुकथं देगः हानं दयकेत न्यासः (५००) किलोग्राम लुँ, निद्रः व च्यासः (२,६००) किलोग्राम वहः व पुजाहारीतयसं फीगु सच्छि (१००) ज्वः वसः बिल।
- 70 पुजाहारीत, लेवीत, म्ये हालीपिं, देगलय् पिवाः च्वनिपिं व देगलय् सेवा याइपिं थथःगु शहरय् मेपिं मनूतलिसें च्वन। अले इस्राएलया मेपिं मनूत इमिगु थथःगु शहरय् च्वन।

* 2:63 २:६३ ऊरीम व तुमीम थ्व परमप्रभुया इच्छा सीकेत पुजाहारीतयसं छ्यलिगु निगू ज्वलं खः ☆ 2:63 २:६३ गन्ती २७:२१

3

वेदी हाकनं दयकृगु

- 1 न्हयगूगु ला क्यंबलय* थथःगु शहरय् च्वनेधुकूपि इस्त्राएलीत सकलें छप्पें जुयाः यरूशलेमय् मुंवल।*
- 2 योसादाकया काय् येशूअ व वया थःथिति पुजाहारीत अले शालतिएलया काय् यरूबाबेल व वया थःथितिनापं मिलय् जुयाः परमेश्वरया मनु मोशाया व्यवस्थाय् च्वया तः थें होमबलि छायेत इस्त्राएलया परमेश्वरया वेदी दयकल।
- 3 थः जःखः च्वनाच्वंपि मनुत खनाः इपि ग्याःसां इमिसं वेदी न्हापायागु थासय् हे दयकल। अले इमिसं उकी परमप्रभुया निति न्हियान्हिथं सुथयसियागु व बहनीयागु होमबलि छायेगु याना हल।*
- 4 इमिसं नियमकथं बल्चाबायया नखः हन। नखःया छन्हू छन्हूया निति क्वःछिनातःगु ल्याःकथं इमिसं होमबलि छाल।*
- 5 थुपि बाहेक न्हियान्हिथंया होमबलि, अमाइ-बलि व परमप्रभुं क्वःछिनादीगु दैयदसं मानय् यायेमाःगु फुक्क पवित्र नखःचखःया निति देछा छाल। थुपिनापं परमप्रभुया निति थथःगु इच्छां हःगु फुक्क भेटी छाल।*
- 6 उबलय् परमप्रभुया देगःयागु जग तःगु मनुनिसां इमिसं न्हयगूगु लाया न्हापांगु दिननिसे† परमप्रभुयात होमबलि छायेगु याना हल।

देगः दयकेगु ज्या हाकनं शुरु जूगु

- 7 इमिसं दकःमि व सिकःमितयत धिबा अले सीदोन व टुरोसय् च्वंपि मनुतयत लेबनानं समुद्रया लँपु जुयाः योप्पा तक देवदास्या सिं हयेत नयेगु नसा ल्वँसा व चिकं बिल। छायाःसा फारसयाम्ह जुजु कोरिसं थथे यायेत मन्जुरी ब्यूगु खः।
- 8 यरूशलेमय् परमेश्वरया देगलय् इपि थयकः वःगु निगूगु दँया निगूगु लायः‡ शालतिएलया काय् यरूबाबेल, योसादाकया काय् येशूअ, पुजाहारीत, लेवीत अले बेबिलोनं लिहांवःपि सकसिनं ज्या शुरु यात। परमप्रभुया देगः दयकाच्वंगु ज्या स्वयेत निइदँ व व स्वयां च्वययापि लेवीतयत इमिसं ल्यल।
- 9 लेवी येशूअ, वया कायपि व किजापि अले कादमीएल व वया कायपि (होदबिया सन्तान) अले हेनादाद वंशयापि लेवीत सकल मिलय् जुयाः परमेश्वरया देगः दयकेगु ज्या याइपिन्त स्वयेगु ज्या यात।
- 10 परमप्रभुया देगः दयकीपिन्सं जग तयेधुंकाः पुजाहारीत थथःगु वसः फिनाः तुरही ज्वनाः अले आसापया वंशयापि लेवीत थथःगु भुस्याः ज्वनाः न्हापा इस्त्राएलयाम्ह जुजु दारुदं आज्ञा ब्यू थें परमप्रभुयागु प्रशंसा यायेत दन।
- 11 इमिसं परमप्रभुयात प्रशंसा यानाः व सुभाय् बियाः थथे धकाः भजन हाल,
“वयकः भिमह खः,
इस्त्राएलया निति वयकःया दयामाया सदां दयाच्वनी
न्हाबलें दयाच्वनी।”
अले सकलें मनुतयसं तसलं हालाः परमप्रभुयात तःधंकल, छायाःसा देगःया जग तये धुकूगु खः।
- 12 न्हापायागु देगः खंपि बुरापि पुजाहारीत, लेवीत व परिवार परिवारया नायःत थ्व देगःया जग तःगु खनाः हँयहँय् ख्वल। मेपिन्सं धाःसा लयल्यतायाः जयजय यात।
- 13 सुनानं लसतां हाःगु सः व ख्वःगु सः पाके मफुत छायाःसा मनुतयगु सः तसकं तःसः अले सः यक्व तापाक तक ताये दु।

4

देगः दयकेगु ज्याय् विरोध

- 1 ज्वनायंकूपि लिहां वयाः परमप्रभु इस्त्राएलया परमेश्वरया देगः दयकाच्वंगु दु धयागु खँ यहदा व बेन्यामीन कुलया शत्रुतयसं न्यन।
- 2 उकिं इमिसं यरूबाबेल व परिवार परिवारया नायःतथाय् वनाः धाल, “जिमित नं छिपिनापं देगः दयकेब्यु छायाःसा जिपिं नं छिमि परमेश्वरयात आराधना याइपि खः। जिमित थन हःमह अश्शूया जुजु एसरहदोनया पालनिसें हे जिमिसं वयकःयात हे बां बियावयाच्वनागु दु।”
- 3 यरूबाबेल, येशूअ व इस्त्राएलया परिवारया मेपिं सकल नायःतयसं धाःसा इमित थथे लिसः बिल, “परमप्रभु जिमि परमेश्वरया निति दयका च्वनागु थ्व देगःलिसे छिमिगु छुं नं स्वापु मनु, फारसयाम्ह जुजु कोरिसं जिमित आज्ञा ब्यू थें देगः जिमिसं हे दयके।”
- 4 अनंलि व थासय् च्वनाच्वंपि मनुतयसं यहदीतयगु नुगः क्वतुंकाबीत व देगः दयकेगु ज्या पनेत ख्यायेगु याना हल।
- 5 यहदीतयगु योजना स्यंकाबीत इमिसं फारसया सरकारी हाकिमतयत घुस नकल। फारसयाम्ह जुजु कोरिसं जुजुया जिवंकाछि व फारसयाम्ह जुजु दाराया पालय् तक इमिसं अथे याना हे च्वन।

अहासूरस व अर्तासास्त जुजु जुयाच्वंबलय् विरोध

* 3:1 ३:१ न्हयगूगु ला क्यंबलय थ्व अक्टोबर, सेप्टेम्बर ५३७ ई.पु. खः ✨ 3:1 ३:१ नहे ८:१ ✨ 3:3 ३:३ गन्ती २८:१-८ ✨ 3:4 ३:४ गन्ती २९:१२-३८
 ✨ 3:5 ३:५ गन्ती २८:११-१५ † 3:6 ३:६ न्हयगूगु लाया न्हापांगु दिननिसें थथे धयागु ई.पु. ५३७ खः। ‡ 3:8 ३:८ निगूगु दँया निगूगु लाय यरूशलेमय् परमेश्वरया देगलय् इपि थयकः वःगु निगूगु दँया निगूगु लाय एप्रिल-मे ई.पु.५३७ य् खः।

6 अहासूरस जुजुं शासन याःगु शूर्या इलय् यहदा व यरूशलेमय् च्वंपि मन्तयगु विरोधय् इमि शत्रुतयसं छगू द्रुपं पौ च्वयाः छवत।

7 हाकनं फारसयाम्ह जुजु अर्तासास्तया पालय् विश्लाम, मित्रेता, ताबेल व इपिनापं ज्या याइपिन्सं जुजुयात छगू पौ च्वल। पौ आरमेइक भाषाय् व आरमेइक आखलं च्वःगु खः।

8 राज्यपाल रेहम व प्रदेशयाम्ह छयान्जे शिमशै नं यरूशलेमया विरोधय् थज्याःगु पौ अर्तासास्तयात च्वल।

9 राज्यपाल रेहम व प्रदेशयाम्ह छयान्जे शिमशै, इपिनापं ज्या याइपिं अर्थात त्रीपोलीस, फारस, एरेक व बेबिलोनयापिं मन्तयत अधिकार याइपिं न्यायाधीशत व हाकिमत अले शूननयापिं एलामीत व

10 तःधंम्ह व हनाबना बहःम्ह अशूरवनिपलं देशं पितछवयाः सामरिया शहरय् व पच्छिम यूफ्रेटिस प्रदेशया मेमेगु थासय् हयातःपिं,

11 इमिसं छवगु पतिइ थथे धकाः च्वयातःगु दु -

महाराज अर्तासास्तयात छःपिनि दास, यूफ्रेटिस पारियापिं मन्तपाखें ज्वजलपा,

12 “छःपिनिगु राज्ययागु थीथी थासं वःपिं यहदीत यरूशलेमय् च्वनाच्वंगु अले व दुष्ट व विद्रोही शहरयात हाकनं दयकाच्वंगु खँ महाराजं सीकादिसँ। अले इमिसं उकियागु जग ल्हनाः पखाः दयकाच्वंगु दु धयागु खँ सीकादिसँ।

13 महाराज, थ्व शहर हाकनं दयकल धाःसा अले थुकिया पखाः दयकेगु ज्या सिधल धाःसा मन्तयसं कर पुली मखु अले महाराजया धुकुतिइ धिबा कम जुइ।

14 “छःपिन्सं जिमिगु लागि यक्व गुण यानादीगुलि सकसिनं छःपिन्त हनाबना तःगु जिमित यः। अथे जुयाः छःपिनि न्ह्यःयापिं जुजुपिन्सं तयातःगु पुलांगु भवँतय मालास्वयादिसँ धकाः थ्व खबर छवया हयाच्वनागु दु।

15 पुलांगु भवँतय माला स्वल धाःसा थ्व यरूशलेम शहर छगू विद्रोही शहर जूगु व पुलांगु इलनिसें हे जुजुपिं व प्रदेशयापिं शासकतयत दुःख बियावयाच्वंगु खँ छःपिन्सं सीकादी। अथे जुयाः हे थ्व शहरयात नाश याःगु खः।

16 यरूशलेम शहर हाकनं दयकल धाःसा अले थुकिया पखाः दनेगु ज्या सिधल धाःसा यूफ्रेटिसया पच्छिमया प्रदेशय् छःपिनिगु छुं अधिकार दइ मखु धकाः महाराजं सीकादिसँ।”

पखाः दयकेगु ज्या दिक्गु

17 जुजु अर्तासास्तं थथे लिसः बिल,

राज्यपाल रेहम, प्रदेशयाम्ह छयान्जे शिमशै अले सामरिया व पच्छिम यूफ्रेटिसयागु प्रदेशया मेगु ल्यंदनिगु इलाकाय् च्वंपिं इमिनापं ज्या याइपिन्त ज्वजलपा।

18 छिमिसं छवयाहःगु पौ भाय् हिलाः जितः ब्वना न्यंकल।

19 जि मालास्वयेत आज्ञा बिया, पुलांगु इलनिसें हे यरूशलेमं जुजुया अधिकारया विरोधय् राजद्रोह याःगु व अन गोलमाल व राजद्रोह जुया वयाच्वंगु खँ सीदत।

20 बल्लाःपिं जुजुपिन्सं अन यूफ्रेटिस पच्छिमया प्रदेश न्यंक राज्य याःगु दु। अनयापिं मन्तयके सरकारी कर काःगु दु।

21 उकिं जिं हानं मेगु आज्ञा मब्युतले थुपिं मन्तयत शहर दयकेगु ज्या दिकेत आज्ञा ब्यु।

22 थ्व ज्या यायेत लिबाके मते। जुजुपिन्त स्यंकीगु ज्या मजुइमाः।

23 जुजु अर्तासास्तयागु थ्व पौ रेहम व छयान्जे शिमशै व इपिनापं ज्या याइपिं मन्तयगु न्ह्यःने ब्वनाः न्यंके धुंकाः इपिं याकनं यरूशलेमया यहदीतयथाय् वन अले इमित जबरजस्ती ज्या यायेत पन।

24 थुकथं यरूशलेमय् परमप्रभुयागु देगःया ज्या दित। फारसया जुजु दारां राज्य याःगु निगूगु दँ* तक व ज्या दित। ✧

5

देगः दयकेगु ज्या हाकनं शुरु याःगु

1 उबलय् अगमवक्ता हागै व इद्रोया सन्तान जकरिया अगमवक्तां यरूशलेम व यहदायापिं यहदीतयत्, इमित अधिकार यानादीम्ह इस्त्राएल्लयाम्ह परमेश्वरया नामय् अगमवाणी यात।

2 इमिगु खँ न्यनाः शालतिएलया काय् यरूबाबेल व योसादाकया काय् येशूअं यरूशलेमय् परमेश्वरयागु देगः दयकेगु ज्या हाकनं शुरु यात। परमेश्वरया अगमवक्तातयसं नं इपिनापं च्वनाः इमित ग्वाहालि यात।✧

3 उगु हे इलय् पच्छिम यूफ्रेटिसया प्रदेशयाम्ह राज्यपाल तत्तनै, शत्तर-बोज्जै व इपिनापं ज्या याइपिं इमिथाय् वयाः थथे धाल, “सुनां छिमित थ्व देगः दयकेगु व थुकियात माःगु सामान ज्वरय् यायेगु अधिकार बिल?”

4 इमिसं इमिके देगलय् ज्या यानाच्वंपिं मन्तयगु नां नं न्यन।

5 अयनं यहदी नायःतयत् परमेश्वरं बिचाः यानाच्वनादीगुलि दारायाथाय् थ्व बुखँ थ्यनाः उकियागु लिसलय् जुजुया पौ मवतले सुनानं इमित पने मफुत।

* 4:24 ४:२४ निगूगु दँ थथे धयागु ई.पु. ५२० य् खः। ✧ 4:24 ४:२४ हाग १:१; जक १:१ ✧ 5:2 ५:२ हाग १:१४; जक ४:१

दारा जुजुयात तत्तनैया पौ

6 पच्छिम यूफ्रेटिसया प्रदेशयाम्ह राज्यपाल तत्तनै, शन्तर-बोज्जै व इपिनापं ज्या याइपि यूफ्रेटिसया पच्छिमयापि हाकिमतयसं दारा जुजुयात छवःगु पौ थ्व हे खः।

7 इमिसं थथे च्वयातःगु पौ छवल –
महाराज दाराया ज्वजलपा!

8 महाराज, जिपि यहूदा जिल्लाय् तःधंम्ह परमेश्वरया देगः दुगु थासय् वना। अन मनूतयसं तःधंम्ह परमेश्वरया देगः ततःग्वःगु ल्वहँत दनाच्चंगु दु। अले पःखालय् ततःहाकःगु सिँ तयाच्चंगु दु। ज्या बांलाक जुयाच्चंगु दु अले इमिसं याकनं याकनं ज्या यानाच्चंगु दु।

9 “सुनां छिमित देगः हाकनं दय्केगु व उकियागु सामान ज्वरय् यायेगु अधिकार बिल धकाः जिमिसं मनूतय् नायःतयत् न्यना।”

10 च्वयाः छिथाय् छवयाहयेत जिमिसं इमि नायःतयगु नां नं न्यना।

11 इमिसं जिमित थथे लिसः बिल, “जिपि स्वर्ग व पृथ्वीयाम्ह परमेश्वरयात सेवा याइपि खः। यक्व दँ न्ह्यः इस्राएलयाम्ह छम्ह तःधंम्ह जुजुं दय्कूगु देगः हे जिमिसं हाकनं दय्का च्वनागु खः।

12 अयनं जिमि पुर्खातयसं स्वर्गयाम्ह परमेश्वरयात तंचायकूगुलि वयकलं जिमि पुर्खातयत् बेबिलोनयाम्ह कल्दी जुजु नबूकदनेसरया ल्हातय् बियादिल। नबूकदनेसर थ्व देगःयात भज्यंक स्यंकाबिल अले मनूतयत् बेबिलोनय् ज्वना यंकल।

13 “अथेसां बेबिलोनयाम्ह जुजु कोरेसया न्हापांगु दँय्* जुजुं परमेश्वरया थ्व देगः हाकनं दय्केत आज्ञा बिल।

14 नबूकदनेसरं यरूशलेमया देगलं बेबिलोनया देगलय् हःगु परमेश्वरया देगःयागु लुँ व वहःयागु थलबल नं थम्हं राज्यपाल ल्ययातःम्ह शेशबस्सर नांयाम्ह मनूयात लित बिल।*

15 अले वं वयात धाल, ‘थ्व फुक्क थलबल यंकाः यरूशलेमया देगलय् हाकनं तयाब्यु अले परमेश्वरयागु देगः न्हापायागु हे थासय् हाकनं दय्कि।’

16 “उकिं शेशबस्सरं यरूशलेमय् वयाः परमेश्वरयागु देगःया जग तल। उबलय् निसें आः तक देगः दय्केगु ज्या जुयाच्चंगु दु तर आः तक सिधःगु मनुनि।”

17 अथे जुयाः महाराज! छिगु इच्छा दुसा जुजु कोरेसं थ्व यरूशलेमयागु देगः हाकनं दय्केत उजं ब्यूगु खः कि मखु धकाः बेबिलोनय् दुगु जुजुया सफूधुकुतिइ मालादिसँ। अनलि महाराजया इच्छा छु खः व जिमित च्वयाः हयादिसँ।

6

दारा जुजुयागु आज्ञा-पौ

1 अले जुजु दारायागु आज्ञा कथं बेबिलोनयागु धुकुतिइ तयातःगु पुलांगु भवंत पुइका स्वल।

2 मादी प्रान्तया एक्बातना शहरय् थथे च्वयातःगु छगू भूँ लुल। उकी च्वयातःगु लुमन्ति पौ थथे दु –

3 “कोरेस जुजुयागु न्हापांगु दँय् यरूशलेमया देगःया बारे जुजुं छगू आज्ञा-पौ पिकाल।

“आज्ञा थ्व खः - बां बीत व होमबलि छायेत यरूशलेमया देगः व न्हापा दुथाय् हे हाकनं दय्केमाः, अले थुकियागु जग न्हापायागु थासय् हे तयेमाः। थ्व स्विगू मिटर तःजाःगु व स्विगू मिटर ब्या दुगु जुइमाः।

4 ततःग्वःगु ल्वहंया स्वँगू तँ घःने छगू तँ सिँ तयेमाः। थुकी जगु खर्च जुजुया धुकुति पुलेमाः।

5 नबूकदनेसरं यरूशलेमया देगलं बेबिलोनय् हःगु परमेश्वरया भवनया लुँ व वहःयागु थलबल नं लितयंकाः यरूशलेमयागु देगलय् तयाबीमाः। व फुक्क लितयंकाः परमेश्वरया भवनय् थथःगु थासय् तयाबीमाः।”

6 उकिं आः पच्छिम यूफ्रेटिसयाम्ह राज्यपाल तत्तनै, शन्तर-बोज्जै व प्रान्तय् दुपि छिपिनापं ज्या याइपि मनूत व देगलं तापाक च्वँ।

7 छिमिसं देगः दय्काच्चंगु ज्या पने मते। यहूदायाम्ह राज्यपाल व यहूदी नायःतयसं परमेश्वरयागु देगः उकियागु थासय् हे हाकनं दय्केमाः।

8 व ज्याय् इमित ग्वाहालि ब्यु धकाः जिं छिमित आज्ञा बी। इमिगु खर्च पच्छिम यूफ्रेटिस प्रदेशय् मुंगु करं थथे ब्यु, ज्या मदीमाः।

9 “न्हियान्हिथं यरूशलेमय् पुजाहारीतयसं छु छु माल धकाः धाइ व फुक्कं ब्यु। इमित स्वर्गयाम्ह परमेश्वरयात होमबलि छायेत द्रुहंत, भ्याःचात व चिधिकःम्ह भ्याःचात अले छव, चि, दाखमघ व जैतूनया चिकं मद्रुक ब्यु।

10 इमिसं स्वर्गयाम्ह परमेश्वर लयताइगु बलित छायेमा अले जुजु व जुजुया कायपिनिगु भिंया निति प्रार्थना यायेमा धकाः छिमिसं अथे या।

11 “उलि जक मखु सुनां थ्व आज्ञा पालन याइ मखु वयागु छँयागु थां लिकयाः वयात उकिं हे सुया यख्खानाब्यु धकाः जिं आज्ञा बी। थ्व अपराधया निति वयागु छँयात थुनाः द्रँ दय्काब्यु।

* 5:13 ५:१३ न्हापांगु दँ थथे धयागु ई.पु. ५३८ ✨ 5:14 ५:१४ एजा १:२-११

12 यरूशलेमया देगःयात नाश यायेत वा थ्व आज्ञायात हीकेत सुं नं जुजुं वा जाति ल्हाः ल्हन धाःसा थःगु नांयात अन थापं यानादीम्ह परमेश्वरं हे इमित नाश यानादीमाः।

“जि दारां थ्व आज्ञा पिकयागु दु। थुकियात बांलाक मानय् यायेमाः।”

देगः दय्केगु ज्या सिधःगु

13 अथे जुयाः यूफ्रेटिस पारियाम्ह राज्यपाल तत्तनै अले शत्तर-बोज्जै व इपिनापं ज्या याइपिन्सं दाराया आज्ञा बांलाक मानय् यात।

14 उकिं यहूदीतय् नायःतय्सं अगमवत्ता हागै व इधोया सन्तान जकरियापाखें हपाः दयाः ज्या बांलाक न्ह्यज्याकल। इमिसं परमेश्वरया आज्ञा कथं अले फारसयापिं जुजुपिं कोरेस, दारा व अर्तासास्तपिनिगु आज्ञा कथं देगः दय्केगु ज्या सिधय्कल।

15 दारा जुजुं शासनयागु खगूगु दँयागु अदार लाया स्वन्हु खुन्हु देगःया ज्या सिधल।

16 उबलय् इस्त्राएलयापिं मनूत – पुजाहारीत, लेवीत व ज्वनायंकाः लित छवयाहःपिं मेपिं, सकसिनं लय्लय्तातां नखः हनाः देगः देछात।

17 थ्व नखःबलय् इमिसं सछिम्ह (१००) द्रुहं, निसःम्ह (२००) भ्याःचा, प्यसःम्ह (४००) चिधिकःपिं भ्याःचा व होमबलि छाल। अले इस्त्राएलया झिनिगु कुलया नितिं झिनिम्ह दुगुचा शूद्र जुइगु बलिकथं छाल।

18 अले इमिसं मोशाया सफुलिइ च्वया तः थें यरूशलेमय् देगलय् सेवा यायेत पुजाहारीत व लेवीतयगु थीथी पुचः दय्कल।

छुत्काराया नखः हंगु

19 न्हापांगु लाया झिप्यन्हु खुन्हु, ज्वनायंकाः लित छवयाहःपिन्सं छुत्काराया नखः हन।

20 पुजाहारीत व लेवीतय्सं छगू मन जुयाः थःपिन्त शूद्र याःगु खः उकिं इपिं सकलें शूद्रपिं खः। अले लेवीतय्सं ज्वनायंकाः लित छवयाहःपिं सकल मनूतयगु निति व थः दाजुकिजा पुजाहारीतयगु निति अले थथःगु निति छुत्काराया चिधिकःम्ह भ्याःचा बलि बिल।

21 ज्वनायंका तयातःगु थासं लिहांवःपिं सकलें इस्त्राएलीतय्सं जक मखु, परमप्रभु इस्त्राएलया परमेश्वरयात आराधना यायेत थःगु थितिकृति त्वःतुपि उगु देशय् च्वनाच्चंपिं मेगु जातियापिं मनूतय्सं नं भव्य नल।

22 अले इमिसं सोडा मतःगु मरिया नखः न्हयन्हु तक न्ह्यइपुक हन। परमप्रभुं अशशूरयाम्ह जुजुयागु मन हिलादीगुलि अले वं इस्त्राएलयाम्ह परमेश्वरयागु देगःया ज्याय् इमित ग्वाहालि ब्यगुलि इपिं थथे लय्ताःगु खः।

7

एजा इस्त्राएलय् वःगु

1 यक्व दँ लिपा, फारसयाम्ह जुजु अर्तासास्तया पालय्* एजा नांयाम्ह छम्ह मनू दु। एजा सरायाहया काय् खः। सरायाह अजर्याहया काय् खः। अजर्याह हिल्कियाहया काय् खः।

2 हिल्कियाह शल्लूमया काय् खः। शल्लूम सादोकया काय् खः। सादोक अहीतूबया काय् खः।

3 अहीतूब अमर्याहया काय् खः। अमर्याह अजर्याहया काय् खः। अजर्याह मरायोतया काय् खः।

4 मरायोत जरयाहया काय् खः। जरयाह उज्जीया काय् खः। उज्जी बुक्कीया काय् खः।

5 बुक्की अबीशूया काय् खः। अबीशू पीनहासया काय् खः। पीनहास एलाजारया काय् खः। एलाजार दकलय् तःधंम्ह पुजाहारी हास्नया काय् खः।

6 एजा परमप्रभु इस्त्राएलयाम्ह परमेश्वरं मोशायात ब्यगु व्यवस्था बांलाक स्यनेसःम्ह शास्त्री खः। वयात परमप्रभु परमेश्वरया सुवाः दुगुलि वं फ्वंगु फुक्क खँ जुजुं वयात बिल। थथे जूगुलि एजा बेबिलोनं यरूशलेमय् वल।

7 जुजु अर्तासास्तया न्हयगूगु दँय् छपुचः इस्त्राएलीत बेबिलोनं यरूशलेमय् वल।† उगु पुचलय् पुजाहारीत, लेवीत, देगलय् म्ये हालीपिं व देगलय् पिवाः च्वनिपिं व देगलय् सेवा याइपिं नं दुथ्याः।

8 व हे जुजुया न्हयगूगु दँया न्यागूगु लाय् एजा यरूशलेमय् थ्यंकः वल।‡

9 न्हापांगु लाया न्हापांगु न्हिखुन्हु व बेबिलोनं पिहां वःगु खः।§ अले परमेश्वरया ग्वाहालि न्यागूगु लाया न्हापांगु दिखुन्हु यरूशलेमय् थ्यंकः वल।*

10 छायाधःसा एजां थःत परमप्रभुयागु व्यवस्था ब्वनेत व पालन यायेत अले थुकियागु विधि व नियम इस्त्राएलय् स्यनेत देछाःगु खः।

एजाया निति अधिकार पौ

* 7:1 ७:१ अर्तासास्त थ्व जुजुं ई.पु. ४६५-४२४ तक शासन याःगु खः † 7:7 ७:७ ई.पु. ४५८ अप्रिल ८ य् जुजु अर्तासास्तया न्हयगूगु दँय् छपुचः इस्त्राएलीत बेबिलोनं यरूशलेमय् वल ‡ 7:8 ७:८ ई.पु. ४५८ अप्रिल ८ य् व हे जुजुया न्हयगूगु दँया न्यागूगु लाय् एजा यरूशलेमय् थ्यंकः वल § 7:9 ७:९ ई.पु. ४५८ अप्रिल ८ य् न्हापांगु लाया न्हापांगु न्हिखुन्हु व बेबिलोनं पिहां वःगु खः। * 7:9 ७:९ ई.पु. ४५८ अप्रिल ८ य् अले परमेश्वरया ग्वाहालि न्यागूगु लाया न्हापांगु न्हिखुन्हु यरूशलेमय् थ्यंकः वल।

11 परमप्रभुं इस्राएलयात बियादीगु व्यवस्था व उजं बांलाक स्यूह पुजाहारी व शास्त्री एजायात जुजु अर्तासास्तं थथे च्वयातःगु अधिकार पौ बिल –

12 जुजुतयं नं जुजु अर्तासास्तपाखें, स्वर्गयाम्ह परमेश्वरयागु व्यवस्थाया शास्त्री पुजाहारी एजायात ज्वजलपा!

13 जिगु साम्राज्य दुने च्वंपि सुं नं मनु, पुजाहारी व लेवी यरूशलेमय् वने न्ह्याःसा छनापं वने फु धकाः जिं आज्ञा बी।

14 एजा, जि व जिमि न्हय्मह सल्लाह बीपिन्सं छन्त यहूदा व यरूशलेमय् छवयाच्चवनागु दु। छं अन छिमित पालन यायेत ब्यूगु परमेश्वरयागु व्यवस्था बांलाक मानय् याःगु दु कि मदु? अले अनयागु हालत गय् गथे च्वं व स्व।

15 जिं व जिमि सल्लाह बीपिन्सं यरूशलेमय् च्वनादीमह इस्राएलया परमेश्वरयात थःगु इच्छां बियागु लुँ व वहः नं छं यंकि।

16 छिमिसं फुक्क बेबिलोन प्रान्तय् मुनेत्यंगु लुँ व वहः अले मनुतयसं व पुजाहारीतयसं यरूशलेमय् इमि परमेश्वरया देगःया निंति थःगु इच्छां देछाःगु नं छं यंकि।

17 थ्व धिबां द्रुहंत, भ्याःचात, चिधिकःपि भ्याःचात अले उपिनापं अन्नबलि व त्वँसा-बलिया सामान न्या, अले उमित यरूशलेमय् दुगु छिमि परमेश्वरया देगःया वेदीइ बलि छा।

18 ल्यं दुगु वहः व लुँ छ व छिमि यहूदी दाजुकिजापिन्सं थःगु इच्छा कथं छयले फु अयुनं व परमेश्वरया इच्छा कथं जुइमाः।

19 “छिमि परमेश्वरया देगलय् सेवा यायेत छंगु जिम्माय् ब्यूगु फुक्क थलबल यरूशलेमया परमेश्वरयात लःल्हानाब्यु।

20 छिमि परमेश्वरया देगःया निंति मेगु छुं माःसा जुजुया धुकुति यंकि।

21 “यूफ्रेटिसया पच्छिमयागु प्रान्तयापि सकल दांभरितयत् जिं थ्व उजं बी – स्वर्गयाम्ह परमेश्वरयागु व्यवस्थाया शास्त्री पुजाहारी एजां फ्वंगु न्ह्यागु नं ज्वरय याःनाः ब्यु,

22 वहः ३,४०० किलोग्राम तक, छ्व १०,००० किलोग्राम तक, दाखमघ २,००० लिटर तक, जैतूनया चिकं २,००० लिटर तक अले माक्व चि वयात ब्यु।

23 स्वर्गयाम्ह परमेश्वरयात वयकःया देगःया निंति माःगु फुक्क छिमिसं बांलाक ब्यु। मखुसा जि व जिमि कायपिन्के परमेश्वरया तं लाइ।

24 पुजाहारीत, लेवीत, म्ये हालीपि, ध्वाखाय् पिवाः च्वनिपि, देगलय् सेवा याइपि वा परमेश्वरया थ्व देगःयागु मेमेगु ज्या याइपिन्के सरकारी कर वा महसूल कायेगु छिपि छ्यानजेतयत् अधिकार मदु धकाः छिमिसं सीकि।

25 “छ एजां धाःसा छंके दुगु छिमि परमेश्वरयागु बुद्धिकथं यूफ्रेटिसया पच्छिमयागु प्रान्तयापि छिमि परमेश्वरयागु व्यवस्था पालन याःनाः न्याय याइपि मनुत व हाकिमत ल्य। व्यवस्था मस्यूपिन्त धाःसा छं स्यँ।

26 छिमि परमेश्वरयागु व्यवस्था व जुजुयागु कानून पालन मयाइपि न्ह्यामह हे जूसां वयात स्यानाछवयाः वा देशं पितिनाछवयाः वा धन-सम्पत्ति जफत याःनाः वा कुनाः सजँय बीमाः।”

एजां परमप्रभु परमेश्वरया प्रशंसा याःगु

27 परमप्रभु झी पुर्खातय् परमेश्वर धन्य खः। वयकलं हे यरूशलेमय् दुगु परमप्रभुया देगःयात हनाबना तयेत जुजुयागु मनय् थ्व बिचाः तयादिल,

28 अले जुजु, वयात सल्लाहबीपि व जुजुया ततःधंपि भारदारतयत् जितः सदां दइगु दयामाया याइपि दयकादिल। उकिं परमप्रभु जिमि परमेश्वरयागु ल्हाः जिके दु धकाः सीकाः जिं साहस याःना, अले जिनापं यरूशलेमय् थाहां वनेत इस्राएलयापि नायःत मुंका।

8

एजाणापं लिहांवःपि नायःतयगु नां धलः

1 अर्तासास्त जुजुं राज्य याःनाच्चंबलय् बेबिलोनं जिलिसें वःपि परिवारया नायःत व इपि लिसे धलखय् दुथ्याःपि थुपि हे खः

2 पीनहासया परिवारं – गेशोम।

ईतामारया परिवारं – दानिएल।

दाऊदया परिवारं – शकन्याहया काय् हतूश।

3 परोशया परिवारं – जकरिया अले वलिसें धलखय् नां दुथ्याःपि १५० म्ह मिजंत।

4 पहत-मोआबया परिवार – जरयाहया काय् एल्यहोएनै अले वलिसें २०० म्ह मिजंत।

5 जतूया परिवारं – यहासेलया काय् शकन्याह व वलिसें ३०० म्ह मिजंत।

6 आदीनया परिवारं – जोनाथनया काय् एबेद व वलिसें ५० म्ह मिजंत।

7 एलामया परिवारं – अतल्याहया काय् यशयाह व वलिसें ७० म्ह मिजंत।

8 शपत्याहया परिवारं – मिखाएलया काय् जबदियाह व वलिसें ८० म्ह मिजंत।

9 योआबया परिवारं – यहीएलया काय् ओबदिया व वलिसें २१८ म्ह मिजंत।

10 बानीया परिवारं – योसिपियाया काय् शलोमीत व वलिसें १६० म्ह मिजंत।

- 11 बेबैया परिवारं – बेबैया काय् जकरिया व वलिसें २८ म्ह मिजंत।
 12 अज्जादया परिवारं – हक्कातानया काय् योहानान व वलिसें ११० म्ह मिजंत।
 13 अदोनीकामया परिवारं – लिपा वःपि एलीपिलेत, यीएल, शमायाह व इपिलिसें ६० म्ह मिजंत।
 14 बिग्वैया परिवारं – उत्तै व जक्कूर, अले इपिलिसें ७० म्ह मिजंत।

एजां लिहां वनेत लेवीतयत् लुइकल

- 15 जिं थुपिं फुक्कसित अहावापाखे न्हाइगु खुसिया सिथय मुंका, अले जिपिं स्वन्हु तक पाल ग्वयाः अन च्वना। जिं अन पुजाहारीत व फुक्क मनूतयत् ध्यान बियाः स्वयाबलय् छम्ह नं लेवी मखना।
 16 अथे जुयाः जिं नायःत एलीएजर, अरीएल, शमायाह, एलनातान, यारीब, एलनातान, नातान, जकरिया व मशुल्लाम अले निम्ह बुद्धि दुपिं मनूत योयारीब व एलनातानयात सःतके छवया।
 17 जिं इमित कासिपिया धाःगु थाय्या लेवीतय् नायः इद्योयाथाय् छवया। जिं इमित इद्ये व देगलय् सेवा याइपिं, वया थःलाःपिन्त इी परमेश्वरया देगलय् सेवाया ज्या यायेत मनूत छवया हजि धकाः धयाछवया।
 18 इी परमेश्वरयागु दया मायां इमिसं जिमिथाय् इस्त्राएलया काय् लेवीया सन्तान महली परिवारयाम्ह सःस्यूम्ह छम्ह लेवी शरेबियाह, वया काय्पिं व दाजुकिजापिं नाप फुक्कं यानाः झिंच्याम्ह मिजंतयत् छवयाहल।
 19 इमिसं मरारीया परिवारपाखें हशब्याह व यशयाहनापं वया दाजुकिजा व काय्चापिं यानाः मुक्क निइम्ह मिजंत नं छवयाहल।
 20 देगलय् सेवा याइपिं २२० म्ह नं वल। लेवीतयत् ग्वाहालि बीपिं थज्याःपिं मनूत तयेगु चलन जुजु दाऊद व वया हाकिमतयसं शुरु याःगु खः। थुपिं सकलें धलखय् नां दुथ्याःपिं खः।

यात्राया लागि प्रार्थना

- 21 जिपिं इी परमेश्वरया न्ह्यःने क्वमिलु जुइत व याउँक यात्राया नितिं अले लँय् थः मस्त व थःगु सामानयागु रक्षाया नितिं बिन्ति यायेत जिं अन अहावा खुसिया सिथय अपसं च्वनेगु घोषणा याना।
 22 जिं जुजुयात, “जिमि परमेश्वरं वय्कःयाके भलसा तइपिं सकसितं सुवाः बियादी अले वय्कःयात त्वःतूपिं मनूतयके वय्कःया तं दयाच्वनी” धकाः धाये धुंकूगु जुयाः आः जिमित लँय् शत्रुतपाखें रक्षा यायेत जुजुयाके सलगइपिं सिपाइँत फवनेत जि मछाल।
 23 थ्व हे खँयात कयाः जिपिं अपसं च्वनाः थः परमेश्वरयात बिन्ति याना, अले वय्कलं जिमिगु बिन्ति न्यनादिल।
 24 अले जिं मू पुजाहारीतपाखें झिंनिम्हयसित अर्थात शरेबियाह, हशब्याह व इमि झिम्ह दाजुकिजापिन्त ल्यया।
 25 अले जुजु, वया सल्लाहबीपिं व वया भारदारत अले बेबिलोनय् च्वनिपिं सकल इस्त्राएलीतयसं इी परमेश्वरया देगःया नितिं ब्युगु लुँ, वहः व थलबल लनाः जिं इमित बिया।
 26 थुकथं जिं इमित
 २२,००० किलोग्राम वहः,
 ३,४०० किलोग्राम वहःया थलबल
 अले ३,४०० किलोग्राम लुँ
 27 लुँयागु निइगः ख्वल्चात- ९ किलोग्राम ति,
 अले निगः बांलाःगु कँय्यागु लुँ ति हे मू वंगु ख्वला लनाः बिया।
 28 जिं इमित धया, “छिपिं परमप्रभु इी पुर्खाया परमेश्वरया नितिं पवित्रपिं खः। अथे हे वय्कःयात थःगु इच्छां देछाःगु लुँ व वहःयागु थलबल नं पवित्र खः।
 29 उकिं छिमिसं थुपिं ज्वलं यरुशलेमय् परमप्रभुया देगःया कोथाय् मू पुजाहारीत, लेवीत व इस्त्राएलीतय् नायःतय् न्ह्यःने लनाः इमित मब्युतले छिमिसं थुपिं फुक्क ज्वलंया रक्षा या।”
 30 थुकथं लनातःगु लुँ, वहः व थलबल पुजाहारीत व लेवीतयसं यरुशलेमया इी परमेश्वरया देगलय् यंकेत थःगु जिम्माय् काल।
 31 न्हापांगु लाया झिंनिन्हु खुन्हु* यरुशलेमय् वनेत जिपिं अहावा खुसिं न्हावना। जिमि परमेश्वर जिपिलिसें दी अले वय्कलं यात्राय् शत्रुत व दाखुँतपाखें बचय् यानादिल।
 32 यरुशलेमय् थ्यने धुंकाः स्वन्हु तक जिमिसं आराम कया।
 33 अले प्यन्हु खुन्हु वहः व लुँ अले उपिं थलबल इी परमेश्वरया देगलय् लनाः उरियाहया काय् मरेमोत पुजाहारीया जिम्माय् बिया। वलिसें पीनहासया काय् एलाजार व निम्ह लेवीत येशूअया काय् योजाबाद व बिन्नुईया काय् नोअदिया दु।
 34 फुक्क मालसामान ल्याः खात, अले फुक्क तौल अबलय् हे च्वल।

* 8:31 ८:३१ ई.पु. ४५८ १९ अप्रिलय् न्हापांगु लाया झिंनिन्हु खुन्हु यरुशलेमय् न्ह्यःज्याःगु।

35 अनंलि ज्वनायंकाः लित छवयाहःपिन्सं इस्नाएलया परमेश्वरया निति होमबलि छाल। फुक्क इस्नाएलया निति झिनिम्ह (१२) द्रुहं, गुइखुम्ह (१६) भ्याःचा व न्हयेन्हयम्ह (७७) चिधिकःपि भ्याःचा अले पापबलिकथं झिनिम्ह दुगुचा छाल। थ्व फुक्क परमप्रभुया निति होमबलि खः।

36 अले इमिसं जुजुयागु आजा-पौ जुजुया हाकिमत अले यूफ्रेटिसया पच्छिमयापि राज्यपालतयत् बिल। अनंलि इमिसं मनूतयत् व परमेश्वरया देगःया ज्याय् ग्वाहालि बिल।

9

मेगु जातियापिं मनूतलिसें ब्याहा याःगु

1 थ्व फुक्क ज्या यायेधुंकाः नायःत जिथाय् वयाः धाल, “इस्नाएलयापिं मनूत, पुजाहारीत व लेवीतय्सं नं थः जःलाखःला कनानी, हिन्ती, परिज्जी, यबूसी, अम्मोनी, मोआबी, मिश्री व एमोरीतय्गु घच्चाइपुगु पुजायागु ज्यापाखें थःत अलग तःगु मदुनि।

2 इस्नाएलयापिं मिजंतय्सं मेगु जातियापिं मिस्तलिसें ब्याहा यानाच्चंगु दु। थुकथं परमेश्वरया पवित्र जाति स्यनावंगु दु। अले थ्व अपराधय् न्ह्यालुवा जुयाः यंकूगुलिइ मू नायःत व हाकिमत थुपि हे खः।”

3 थ्व खँ न्यनेवं जिं थःगु लं व गा खुना, छेनय् च्वंगु सँ व दाही पुया। अले तसकं वातां जुयाः पय्तुना।

4 अले ज्वनायंकाः लित छवयाहःपिन्सं याःगु अपराधया कारणं इस्नाएलया परमेश्वरयागु वचनपाखें ग्याःपिं सकल मनूत जिथाय् मुंवल। सन्ध्याया बां बीगु इलय् तक जि अथे हे वातां जुयाः च्वनाच्चना।

5 सन्ध्याया बां बीगु इलय् जि दना। जिगु लं व गा गूगु दु। अले पुलि चुयाः परमप्रभु झी परमेश्वरपाखे थःगु ल्हाः ल्हनाः

6 थथे धकाः प्रार्थना याना –

एजाया प्रार्थना

“हे जिमि परमेश्वर, जिगु ख्वाः छिपाखे स्वकेत जितः तसकं मछालापुसे च्वं, छायधाःसा हे जिमि परमेश्वर, जिमिगु पाप यक्व अप्वयावंगु दु अले जिमिगु दोष स्वर्ग तक थ्यंगु दु।

7 जिमि पुर्खातय्गु इलनिसें थौं तक हे जिमिसं तःधंगु पाप यानागु दु। जिमिगु पापं यानाः जिपिं, जिमि जुजु व पुजाहारीत विदेशी जुजुपिनिगु ल्हातय् लात। जिपिं मध्ये गुलिसित स्यात, गुलिसित ज्वनाः विदेशय् यंकल। जिमित लुटपाट यात, तसकं क्वह्यंकल, बेइज्जत यात। थौं तक नं अथे हे जुयाच्चंगु दु।

8 “तर थौं छुं ईया निति, परमप्रभु झी परमेश्वर, छिं जिमित दया यानाः छुं मनूतयत् बचय् यानाः जिमित थःगु पवित्र थासय् छगू बल्लाःगु थाय् बियादीगु दु। थुकथं छि जिमि परमेश्वरं जिमिगु मिखाय् जः अले जिपिं दास जुयाच्चनागु इलय् भतिचा आराम बियादीगु दु।

9 जिपिं दासत जूसां झी परमेश्वरं जिमित व हे अवस्थाय् त्वःतामदी। छिगु कारणं फारसयाम्ह जुजुं जिमित ग्वाहालि याःगु दु। थ्व छिं जिमित न्हगु जीवन बियादीगु थें खः। छिं जिमित छिगु देगः दय्केबिल अले जिमित यहदा व यस्शलेमय् आराम बियादिल।

10 “आः हे, जिमि परमेश्वर, थुलि जुइ धुंकाः जिमिसं छु धायेगु? छिं बियादीगु आजा जिमिसं मानय् यानागु मदु।

11 छिं थः दास अगमवन्तातपाखें थथे धयादीगु दु, ‘छिमिसं अधिकार यायेत वनेत्यंगु देश अनयापिं मनूतय्गु अशुद्ध ज्या व घच्चाइपुगु ज्यां यानाः अशुद्ध जूगु दु। इमिसं देशयागु छगू कुन्चानिसें मेगु कुन्चा तक थःगु अशुद्ध ज्यां जायकाब्युगु दु।

12 उकिं छिमिसं थः म्हाय्पिन्त इमि काय्पिलिसें व छिमि काय्पिन्त इमि म्हाय्पिलिसें ब्याहा यानाबी मते। छिमिसं गुबलय् नं इपिं लिसे स्वापु तये मते, छिमिसं थ्व उजं पालन यात धाःसा छिपिं बल्लाइ अले छिमिसं थ्व देशयागु भिगु भिगु नसा नइ। अले थ्व देश छिमि सन्तानयागु अधिकारय् न्ह्याबलें दयाच्चनी।’

13 “जिमिगु मभिगु ज्या व तःधंगु दोषया कारणं जिमिसं दुःख स्यूगु जूसां छि, जिमि परमेश्वरं जिमित दयेमाःगु सजाँय स्वयाः कम सजाँय बियादिल। अले छिं जिमि छुं मनूतयत् छें लितहयादिल।

14 छु जिमिसं हाकनं छिगु खँ मन्यंसे थज्याःगु घच्चाइपुगु ज्या याइपिलिसें ब्याहाया स्वापु तयेगु ला? छु छिं तंचायाः छम्ह हे ल्यंमदय्कः नाश यानामदी ला?

15 परमप्रभु इस्नाएलयाम्ह परमेश्वर, छि धर्मीम्ह खः। छिं जिमित म्वाका तयादीगु दु। थन जिपिं थःगु दोषनापं छिगु न्ह्याःने दु, खःला थुकिं यानाः जिपिं मध्ये छम्ह नं छिगु न्ह्याःने दने मफये धुंकूगु खः।”

10

मनूतय्सं पाप मानय् याःगु

1 एजा परमेश्वरया देगःया न्ह्याःने बैय् भवसुलाः ख्वख्वं पाप मानय् यानाः प्रार्थना यानाच्चंबलय् हे ग्वाः ग्वाः इस्नाएली मिजं, मिसा व मस्त वयागु प्यखें मुन। इपिं नं ह्यौय्ह्यौय् ख्वल।

2 अनं लिपा एलामया परिवारयाम्ह यहीएलया काय् शकन्याहं एजायात धाल, “झीसं थ्व देशयापि मेगु जातियापि मिस्त ब्याहा याना: थ: परमेश्वरया आज्ञा पालन मयानागु दु, अयनं इस्राएलया निरिति अज्ज नं छुं आशा दनि।

3 अथे जुया: आ: झीसं झी प्रभुयागु व थ: परमेश्वरयागु आज्ञा मानय् याइपिनिगु सल्लाहकथं थज्या:पि सकलें मिस्त व इमि मस्ततयत् त्व:तेत परमेश्वरया न्ह्य:ने छगू बाचा चीनु। अले व्यवस्थाकथं ज्या यायेनु।

4 छि दनादिसँ, छायाधा:सा थ्व खँ छिगु हे लहातय् दु, जिपिं छिनापं दु, मग्यासे थ्व ज्या यानादिसँ।”

5 थथें हे एजां मू पुजाहारीत, लेवीत व सकल इस्राएलीतयत् शकन्याहं धा:थें ज्या याये धका: पाफ्यकल। अले इमिसं पाफल।

6 अनं लिपा एजा परमेश्वरयागु देग:या न्ह्य:नं एल्यासीबया काय् येहोहानानया कोथाय् वन। अन च्वंतले एजां छुं नं मन:, ल: नं मत्वं, छायाधा:सा बेबिलोनं लिहां व:पिनिगु अपराधं याना: वया नुग: ख्व:।

7 अनंलि बेबिलोनं लिहांव:पि सकल मनूत यरूशलेमय् मुनेत यहूदा व यरूशलेम न्यंक खबर छवल।

8 स्वन्हया दुने सुं वइ मखु हाकिमत व न्याय याइपिनिगु फैसला कथं वयागु फुक्क धन-सम्पत्ति जफत जुइ, अले वं थ:मं थ:त बेबिलोनं लिहां व:पिनिगु सभं पितिनाछवइ धका: नं नाय:तयसं आज्ञा बिल।

9 स्वन्हया दुने, गुंगू लाया निइन्हुखुन्हु* यहूदा व बेन्यामीनया सकलें मनूत यरूशलेमय् मुन। सकलें मनूत थ्व त:धंगु घटनं याना: दुखी जुया: अले तसकं वा वया: चिकुसे च्वंगुलि थुरथुर खाना: परमप्रभुया देग:या न्ह्य:ने चुकय् च्वनाच्वन।

10 अले पुजाहारी एजां दना: इमित धाल, “छिमिसं विदेशी मिस्तलिसें ब्याहा याना: अपराध या:गु दु, अले थुकिं याना: इस्राएलया दोष अप्व: जगु दु।

11 उकिं आ: थ: पुर्खाया परमप्रभु झी परमेश्वरया न्ह्य:ने थथ:गु पाप मानय् या। वय्क:या इच्छा पूर्वकिं अले विदेशी मनूतपाखें व छिमि विदेशी कला:पाखें छिपि ब्यागलं च्वँ।”

12 अले सभाय् मूपिं सकल मनूतयसं त:सलं लिस: बिल, “छिं गथे धयादिल, जिमिसं अथे हे याये।

13 अयनं थन यक्व मनूत दु। अले वा वयाच्वंगु दु, उकिं जिपिं पिने दनाच्वने फइ मखु। थ्व ज्या छन्हुनिन्हुं सिधइ मखु, छायाधा:सा थ्व खँय् जिपिं मध्ये यक्वसिनं पाप यानागु दु।

14 झी हाकिमतयसं सकल मनूतयगु लागि ज्या यानाबीमा:। परमेश्वरया तं क्वमला:तले व थ्व ज्या सिमध:तले झीगु शहरय् ग्व:मसिनं विदेशी मिसा ब्याहा या:गु दु, इपिं क्व:छिनात:गु इलय् थ:गु शहरयापि थकालित व न्याय याइपिलिसें वयेगु यायेमा:।”

15 असाहेलया काय् जोनाथन व तिक्भाया काय् याजयाहं जक मशुल्लाम व लेवी सब्बतैया पलिना: थुकियागु विरोध यात।

16 अयनं ज्वनार्यका: लित: छवयाह:पिन्सं अथे हे यात – पुजाहारी एजां परिवार परिवारयापिं मू मू मनूत ल्यल। वं छगू छगू परिवार पुचलं छम्ह छम्ह मनू ल्यल। छम्ह छम्ह मनूयात नां काकां ल्य:गु ख:। अले झिगू लाया न्हापांगु दिननिसें† इमिसं थ्व खँया बारे गय् गथे ख: धका: स्वयेगु ज्या शुरू यात।

17 अले न्हापांगु लाया न्हापांगु दिं तक‡ इमिसं विदेशी मिस्त ब्याहा या:पि मिजंतयगु बारे गय् गथे ख: धका: स्वयेगु ज्या सिधयकल।

विदेशी मिस्तलिसें ब्याहा या:पिनिगु नां धल:-

18 विदेशी मिस्त ब्याहा या:पि पुजाहारी परिवारं –

योसादाकया काय् येशूअ व वया दाजुकिजापिनि परिवारं – मासेयाह, एजीएजर, यारीब व गदल्याह ख:।

19 इमिसं थ:थ: कला: त्व:तेगु बचं बिल, अले इमिसं दोषबलिकथं थथ:गु बथानं छम्ह छम्ह भ्या:चा नं हल।

20 इमेरया परिवारं – हनानी व जबदियाह।

21 हारीमया परिवारं – मासेयाह, एलिया, शमायाह, यहीएल व उज्जियाह।

22 पशहरया परिवारं – एल्योएनै, मासेयाह, इश्माएल, नतनेल, योजाबाद व एलासा।

23 लेवीतपाखें – योजाबाद, शिमी, कलीता धा:मह केलायाह, पतहियाह, यहूदा व एलीएजर।

24 म्ये हालीपिपाखें – एल्यासीब।

देगलय् पिवा: च्वनिपिपाखें – शल्लूम, तेलेम व ऊरी।

25 अले मेपिं इस्राएलीतपाखें –

परोशया परिवारं – रम्याह, यिज्याह, मल्कियाह, मियामीन, एलाजार, मल्कियाह व बनायाह।

26 एलामया परिवारं – मतन्याह, जकरिया, यहीएल, अब्दी, यरेमोत व एलिया।

27 जतूया परिवारं – एल्योएनै, एल्यासीब, मतन्याह, यरेमोत, जाबाद व अजीजा।

28 बेबैया परिवारं- येहोहानान, हनन्याह, जब्बै व अत्लै।

29 बानीया परिवारं – मशुल्लाम, मल्लूक, अदायाह, याशूब, शाल व यरेमोत।

30 पहत-मोआबया परिवारं – अदना, केलाल, बनायाह, मासेयाह, मतन्याह, बजलेल, बिन्नुई व मनश्शे।

* 10:9 १०:१९ ई.पु. ४५८ डिसेम्बर १९ य गुंगू लाया नीन्हुखुन्हु † 10:16 १०:१६ ई.पु. ४५८ डिसेम्बर २९ य झिगू लाया न्हापांगु दिननिसें ‡ 10:17 १०:१७ ई.पु. ४५७ मार्च २७ य न्हापांगु लाया न्हापांगु दिं तक

- 31 हारीमया परिवारं- एलीएजर, थिशियाह, मल्कियाह, शमायाह, शिमेओन,
- 32 बेन्यामीन, मल्लूक व शमरयाह।
- 33 हाशूमया परिवारं – मत्तनै, मन्तता, जाबाद, एलीपिलेत, येरेमै, मनश्शे व शिमी।
- 34 बानीया परिवारं – मादै, अम्राम, ऊएल,
- 35 बनायाह, बेदयाह, कलूही
- 36 भन्याह, मरेमोत, एल्यासीब
- 37 मत्तन्याह, मत्तनै व यासू।
- 38 बिन्नूर्इया परिवारं – शिमी,
- 39 शेलेम्याह, नातान, अदायाह,
- 40 मक्नादबै, शाशै, शारै,
- 41 अज्जेल, शेलेम्याह, शमरयाह
- 42 शल्लूम, अमर्याह व योसेफ।
- 43 नेबोया परिवारं – यीएल, मत्तित्याह, जाबाद, जबीना, यैद, योएल व बनायाह।
- 44 थुपिं सकसिनं विदेशी मिस्तलिसें ब्याहा याःगु खः। थुपिं मध्ये छुं मनूतय् थुपिं बिदेशी मिस्तपाखें मचाखाचा नं दुगु खः।

नहेम्याहया सफू म्हसीका

थ्व सफू नहेम्याह धाःम्ह छम्ह मग्याःम्ह व साहसी मनुखं च्वःगु खः। नहेम्याह बेबिलोनीतयसं यरूशलेमं ज्वनाहःम्ह छम्ह यहदी खः। व परमेश्वरयात यक्व प्रार्थना याइम्ह मनु खः। व अर्तासास्त जुजुयात दाखमघ बीम्ह मनु खः, थ्व छगू तःधंगु पद खः। थ्व तःधंगु पदय् च्वनाः याउँक जीवन हनाच्चंगु जूसां व यरूशलेमया पखाःत दुंगु व ध्वाखात मिछवःगु खबर न्यनाः दुःखी जुल। अले जुजुयाके अनुमति कयाः व यरूशलेमय् लिहां वल। थ्व सफुलिइ यरूशलेमया पखाः दुंगुया बारे बांलाक च्वयातःगु दु। थ्व सफुलिइ दुगु घटनात ई.पु. ४४५ निसैं ई.पु. ४३३ या दथुइया खः। नहेम्याहं परमेश्वरयात याःगु तःधंगु विश्वास व मदिक्क याःगु प्रार्थना थ्व सफूया लुमके बहःगु खँ खः।

नहेम्याहया सफूयात स्वब्व यायेफु,

१. फारसयाम्ह जुजुं यहदायाम्ह राज्यपाल दय्कूम्ह नहेम्याह नायः जुयाः यरूशलेमया पखाः हाकनं दय्कूगु खँ। थ्व बाहेक नहेम्याहं छुं धार्मिक व सामाजिक सुधार नं हइ।

२. एजां मनुतयत परमेश्वरया व्यवस्था बांलाक ब्वनाः न्यंकूगु अले मनुतयसं थःगु पाप मानय् याःगु।

३. यहदायाम्ह राज्यपाल जुयाः नहेम्याहं याःगु मेमेगु ज्या।

धलः पौ

नहेम्याह यरूशलेमय् लिहांवःगु १:१-२:२०

यरूशलेमयया पखाः हाकनं दय्कूगु ३:१-७:७३

व्यवस्था ब्वंगु व बाचायात न्हधाः याःगु ८:१-१०:३१

नहेम्याहया मेमेगु ज्या ११:१-१३:३१

नहेम्याह

यरूशलेमया निति नहेम्याहया चिउताः

1 हकल्याहया काय् नहेम्याहया ज्याखँ-

अर्तासास्त फारस देशयाम्ह जुजु जूगु निइगूगु दँया किसलेव लाय्* जि शूशनया किल्लाय् दुबलय्

2 जिमि छम्ह किजा हनानी छपुचः मनुतलिसैं यहदां थ्यंकः वल। जिं यरूशलेमया बारे व बेबिलोनय् ज्वनायंकूगु पाखें बचय्जूपिं मेपिं यहदीतयगु बारे इमिके न्यना।

3 इमिसं जितः धाल, “लिहांवःपिं यहदीतयत थाकूयाच्चंगु दु। जःखः च्वपिं बिदेशीतयसं इमित हेपय् याइगु, यरूशलेमया पखाः आः तक नं दुनाच्चंगु दु अले उकिया ध्वाखा मिं नयाः नाश जुइ धुंकल।”

4 व खँ न्यनेव जि फ्यतुनाः ख्वया। तःन्हू तक जि नुगः मछिकाच्चना। जिं छुं नं मनया, जिं स्वर्गयाम्ह परमेश्वरयात प्रार्थना याना।

नहेम्याहया प्रार्थना

5 “हे परमप्रभु स्वर्गयाम्ह परमेश्वर, तःधंम्ह व मानय् यायेमाःम्ह! छि थःगु खँ न्यनीपिं व थःत माया याइपिं मनुतलिसैं दयामायाया बाचा पूर्वकादीम्ह खः।

6 छिकपिनि दास इस्त्राएलीतयगु निति चान्हि छितः यानागु प्रार्थना न्यनेत छिं न्हायपं बियादिसँ, अले मिखा चाय्कादिसँ। जिपि इस्त्राएलीतयसं छिगु विरोधय् यानागु पाप जिं मानय् याये। जिमि पुर्खातयसं पापयात जिं नं पाप यानागु दु।

7 छिं थः दास मोशापाखें बियादीगु आज्ञा, विधि व नियम मानय् मयानाः जिमिसं छिगु न्ह्यःने तःधंगु अपराध यानागु दु।

8 “छिं मोशायात धयादीगु थ्व खँ लुमकादिसँ, ‘छिपि इस्त्राएलयापिं मनुत विश्वास मदुपिं जुल धाःसा जिं छिमित जाति जातितयगु दथुइ छ्यालब्याल यानाबी।*’

9 अयनं छिपि जिथाय् लिहां वल धाःसा अले छिमिसं जिगु खँ न्यन धाःसा जिं छिमित थःगु नां तयेत ल्ययागु थासय् लित हये। तापाःगु देशय् वंगु दुसां जिं छिमित लित हये।*’

10 “छिं थःगु तःधंगु शक्ति व बल्लाःगु ल्हातं बचय् यानादीपिं इपिं छि दासत व छि थः मनुत खः।

11 हे परमप्रभु, जिगु व छिगु नांयात हनाबना यायेत लयताइपिं छि दासतयगु प्रार्थना न्यनादिसँ। थौं हे छिकपिनि थ्व दासयागु ज्या ताःलाकादिसँ। छिं जुजुयात जितः माया याइम्ह दय्कादिसँ।”

उबलय् जि जुजुयात दाखमघ बीपिनि नायः खः।

* 1:1 १:१ निइगूगु दँया किसलेव ला नोभेम्बर-डिसेम्बर ४४५ बी.सी. खः। * 1:8 १:८ लेवी २६:३३ * 1:9 १:९ व्य ३०:१-५

2

नहेम्याह यरूशलेमय् वंगु

1 प्यला लिपा छन्हु जुजु अर्तासास्तया निङ्गू दँया निसान लाय्* जुजुयागु दाखमघ हःबलय् जिं व कयाः जुजुयात बिया। जि जुजुया न्हःने दनाबलय् जिगु ख्वाः खिउँ। न्हापा गुबलें जिं अथे जुजुया न्हःने ख्वाः खिउँका वनागु मदु।

2 उकिं जुजुं जितः न्यन, “छ ला मफुम्ह मखु, छाया छंगु ख्वाः खिउँसे च्वंगु? छंगु नुगः ख्वःगु दु जुइमा।”

अबलय् जि तसकं ग्यात।

3 अयनं जिं जुजुयात धया, “महाराज सदां म्वानादीमा। जिमि पुर्खात थुंगु शहर तहसनहस जूगु दु अले उकिया ध्वाखा मिं नयाः नाश जुइ थुंक्कगु दु धाःसा जिगु ख्वाः छाया खिउँसे मच्चनी?”*☆

4 जुजुं जिके न्यन, “छन्त छु माल?”

अले जिं स्वर्ग्याम्ह परमेश्वरयात प्रार्थना यानाः

5 जुजुयात लिसः बिया, “थ्व खँ महाराजयात यःसा अले जि खनाः छःपि लयतासा जितः जिमि पुर्खात थुंगु शहर हाकनं दयकेत यहदाय् छवयादिसँ।”

6 थः रानीलिसँ च्वनाच्च्वंम्ह जुजुं जितः न्यन, “छ गुलि ईया नितिं यात्राय् वनेगु? छ गुबलय् लिहां वयेगु?” जितः छवयेत जुजु मानय् जुल। जि थूबलय् लिहां वये धकाः जुजुयात धया।

7 हाकनं जिं जुजुयात धया, “महाराज छःपि लयतासा, पच्छिम यूफ्रेटिस प्रान्तयापि राज्यपालतयगु नितिं जि यहदाय् मथयंतले थथःगु इलाकां सुरक्षित वनेब्यु धकाः च्वयातःगु पौ बियादिसँ।

8 अले देगःया रक्षाया नितिं दयक्कगु किल्लाया ध्वाखा दयकेत, शहरया पखाः दयकेत व जि च्वनेगु छँ दयकेत माःगु सिं बीत सरकारी गुँया पिवाः आसापया नितिं नं उजं पौ बियादिसँ।” जिमि परमेश्वरया दया दुगु ल्हाः जिके दुगुलि जिं फ्वनागु फुक्क खँ जुजुं बिल।

9 जि यूफ्रेटिस पच्छिमयापि राज्यपालतयथाय् वनाः इमित जुजुयागु पौ बिया। जुजुं जिनापं सिपाइंतय् कप्तानत व सलगइपि सिपाइंत नं छवःगु खः।

10 इस्त्राएलयापि मनूतयगु भिं यायेत छम्ह मनू वःगु दु धयागु खँ न्यनाः होरेनी सन्बलत व अम्मोनी हाकिम तोबियाया ख्वाः खिउँल।

नहेम्याह यरूशलेमया पखाः जाँचय् याःवंगु

11 जि यरूशलेमय् थ्यन। अन थयंगु स्वन्हु लिपा

12 जि चान्हय् दना थःनाप छुं मनूत ज्वनाः जि शहरं पिहां वना। परमेश्वरं जितः यरूशलेमय् छु यायेत छवयाहयादीगु खः व खँ जिं सुयातं मधया। जिं गयाम्ह पशु त्वःताः जिके मेपि पशु मदु।

13 जि चान्हय् ब्यासिया ध्वाखां पिने पिहां वया, अले दच्छिनपाखे अजिङ्गरे धयागु लःया फोहरा पुलाः जि सौ ध्वाखा तक वना। लँय् जिं यरूशलेमया दुंगु पखाः व मिं नाश जूगु ध्वाखात स्वयाः जाँचय् याना।

14 अले जि फोहरा ध्वाखा व जुजुयागु पुखूपाखे वना। अयनं अन जि गयावयाम्ह पशु दुहां वनेत तक थाय् मदु।

15 उकिं जि चान्हय् किद्रोन ब्यासिइ थाहां वना शहरया पःखाः स्वस्वं वना। लिपतय् जि लिहां वया अले ब्यासि ध्वाखां शहरय् दुहां वया।

16 जि गन वनागु खः अले जिं छु यानागु खः व खँ शहरयापि हाकिमतयसं मस्यू। थुबलय् तक जिं थःगु ज्याय् ग्वाहालि कायेमाःपि यहदी दाजुकिजापिं, पुजाहारीत, तःधपिं मनूत, हाकिमत व मेपिं मनूत सुयातं नं छुं धयागु मदुनि।

17 अनंलि जिं इमित धया, “झीत गज्याःगु दुःख जुयाच्च्वंगु दु व खँ छिमिसं बांलाक स्यू। यरूशलेम तहसनहस जूगु दु, अले थुक्रिया ध्वाखा मिं नःगु दु। झीसं यरूशलेमया पखाः हाकनं दयकेनु। थुकिं झीपिं लिपा मछायका च्वने मालि मखु।”

18 जिं इमित जिमि परमेश्वरया दया दुगु ल्हाः जिके दुगुया बारे व जुजुं जितः छु छु धयादीगु खः व फुक्क खँ कना।

इमिसं थथे लिसः बिल, “झीसं हाकनं शहर व पखाः दयकेगु ज्या शुरु यायेनु।” थुक्थं इमिसं थ्व भिंगु ज्या शुरु यात।

19 थ्व खँ न्यनाः होरोनी सन्बलत, अम्मोनी हाकिम तोबिया व अरबी गेशेमं जिमित गिजय् यात, अले जिमित क्वहंकाः थथे धाल, “थ्व छिमिसं छु यानाच्च्वनागु? छु छिमिसं जुजुलिसँ विद्रोह यायेगु ला?”

20 जि इमित थथे लिसः बिया, “स्वर्ग्याम्ह परमेश्वरं जिमित ताःलाकादी। जिपिं वयक्कःया दासतयसं शहर व पखाः हाकनं दयकेगु ज्या शुरु याये त्यनागु दु। अयनं यरूशलेमया छुं नं भागय् वा सम्पतिइ छिमिगु अधिकार मदु।”

3

पखाः दयक्कपिं दकःमित

* 2:1 २:१ निङ्गू दँया निसान ला मार्च-अप्रिल ४४४ बी.सी. खः। ☆ 2:3 २:३ २ राज २५:८-१०; २ इति ३६:१९; यर ५२:१२-१४

1 शहरया पखा: थुकथं हानं दयकल। दकलय् तःधंम्ह पुजाहारी एल्यासीब व मेपिं पुजाहारीतयसं ज्या शूरु याना: फै ध्वाखा हानं दयकल। इमिसं उकियात देछाल अले उकिया लुखा थाय् थासय् तल। इमिसं सछिम्ह मनूयागु धरहरानिसें कया: हननेलया धरहरा तक हे दयकल अले उकियात देछाल।

2 वनापं स्वानाच्चंगु ब्व यरीहोयापिं मनूतयसं दयकल, इमीया काय् जक्कुरं इमि लिक्कसं च्वंगु ब्व दयकल।

3 न्या ध्वाखा हस्सेनाया काय्पिन्सं दयकल। इमिसं उकिया धलि व लुखा थाय् थासय् तल अले लुखा तीत चुकू व खगः तल।

4 मेगु ब्व उरियाहया काय्, हक्कोसया छय् मरेमोतं दयकल। बेरेक्याहया काय्, मशेजेबेलया छय् मशुल्लामं वया: नापसं च्वंगु ब्व दयकल। वया नापसं च्वंगु ब्व बानाया काय् सादोकं दयकल।

5 मेगु ब्व तकोयापिं मनूतयसं दयकल। इमि घरानिया मनूतयसं धा:सा थःपिन्त नायःतयसं ब्वःगु थाकुगु ज्या यायेत म्हा: धाल।

6 येशना ध्वाखा* पसेहया काय् योयादा व बसोदयाहया काय् मशुल्लामं दयकल। इमिसं धलि व लुखा तल अले लुखा तीत चुकू व खगः तल।

7 इमि लिक्कसं पच्छिम यूफ्रेटिस प्रान्तयाम्ह राज्यपालयागु छँ तक गिबोनी मलत्याह व मरोनोती यादानं अले गिबोन व मिस्पायापिं मनूतयसंनानां दयकल।

8 लुँ कःमि हरयाहया काय् उज्जीएलं मेगु ब्व दयकल। अतर दयकीम्ह हनन्याहं व लिक्कसं च्वंगु ब्व दयकल। वं यरुशलेमयागु तःब्यागु पखा: तक दयकल।

9 मेगु ब्व यरुशलेमया बच्छि जिल्लायाम्ह शासक हूरया काय् रपायाहं दयकल।

10 वनापं स्वानाच्चंगु ब्व हम्मापया काय् यदायाहया छँ चुलिचू ला: वं उगु ब्व दयकल। व लिक्कच्चंगु ब्व हशबन्याहया काय् हत्तुशं दयकल।

11 मेगु ब्व धा:सा भुतूया धरहरानापं हारीमया काय् मल्लिकियाह व पहत-मोआबया काय् हशशूबं दयकल।

12 यरुशलेमया मेगु बच्छि जिल्लायाम्ह शासक हल्लोहेशया काय् शल्लूमं थःम्ह्याय्पिनिगु ग्वाहालि मेगु ब्व दयकल।

13 ब्यासि ध्वाखा हानून व जानोह शहरयापिं मनूतयसं दयकल। इमिसं उकिया लुखा थाय् थासय् तल, लुखा तीत चुकू व खगः तल। अले ४४० मिटर पखा: दयका: सौ ध्वाखा तक यंकल।

14 सौ ध्वाखा बेथ-हक्केरेम जिल्लायाम्ह शासक रेकाबया काय् मल्लिकियाहं दयकल। वं लुखा थाय् थासय् तल अले लुखा तीत चुकू व खगः तल।

15 फोहरा ध्वाखा मिस्पा जिल्लायाम्ह शासक कोल-होजेया काय् शल्लूनं दयकल। वं दुहां वनीगु थाय् च्वय् पलि चिल। ध्वाखा तया: अले चुकू व खगः तल। वं जुजुयागु क्यब लिक्कयागु सिलोआमया पुखूयागु पखा: दाऊदया शहरं क्वय् क्वहां वनेगु त्वाथः तक हे दयकल।

16 वया उखे बेथ-सरयाम्ह बच्छि जिल्लायाम्ह शासक अज्बूकया काय् नहेम्याहं दाऊदया चिहानं भचा उखे तकया ब्व दयकल अले पुखू तक, अले सिपाइंतयगु छँ तक दयकल।

पखालय् ज्या याःपिं लेवीत

17 वया नापसं, बानीया काय् रेहमया अधीनय् च्वना: लेवीतयसं पखा: दयकल। वया लिक्कसं च्वंगु ब्व कीलाहया बच्छि जिल्लायाम्ह शासक हशब्याहं थःगु जिल्लायानिंति दयकल।

18 वया नापसं, वयाथाय् च्वंपिन्सं कीलाहया मेगु बच्छि जिल्लायाम्ह शासक हेनादादया काय् बिन्नुईया अधीनय् च्वना: दयकल।

19 वया नापसं, येशूअया काय् मिस्पायाम्ह शासक एसेरं ल्वाभः धुकूपाखे वनीगु थासनिसें कुं तकयागु मेगु ब्व दयकल।

20 वया नापसं जब्बैया काय् बारूकं तसकं मेहनत याना: मेगु ब्व कुनिसें दकलय् तःधंम्ह पुजाहारी एल्यासीबया छँयागु लुखा तक दयकल।

21 हक्कोसया छय् उरियाहया काय् मरेमोतं मेगु ब्व एल्यासीबया छँयागु लुखानिसें छँया सिथय् तक दयकल।

पखालय् ज्या याःपिं पुजाहारीत

22 वया नापसं यरुशलेमया जःखः याःपिं पुजाहारीतयसं दयकल।

23 इमिगु उखे, बेन्यामीन व हशशूबं थथःगु छँया न्ह्यःनेयागु पखा:या ब्व दयकल। इमि नापसं हननियाहया छय् मासेयाहया काय् अजर्याहं थःगु छँया न्ह्यःनेया ब्व दयकल।

24 वया नापसं, अजर्याहया छँनिसें पखा:यागु कुं व कुन्चा तक हेनादादया काय् बिन्नुईनं दयकल।

25 अले उज्जैया काय्, पालालं कुं व पिवा: च्वनीपिनिगु चुक लिक्कसं च्वंगु च्वय्यागु लायकुलि पिने पिहां वःगु धरहरा तक दयकल। वया नापसं परोशया काय् पदायाह,

26 व ओफेल त्वालय् च्वनिपिं देगलय् सेवा याइपिन्सं पुर्बपाखेयागु लःध्वाखाया चुलिचू व धरहरा खने दइगु थाय् तक दयकल।

* 3:6 ३:६ येशना ध्वाखा धयागु “पुलांगु ध्वाखा” खः।

मेगु ब्व दयकूपि

- 27 इमि नापसं, तकोयापि मनूतयसं मेगु ब्व दयकूगु तःधंगु धरहरानिसें ओफेलया पखाः तक दयकल।
 28 सल ध्वाखाया च्वय पुजाहारीतयसं थथःगु छेंया चुलिचू पखाः दयकल।
 29 इमि नापसं इम्मेरया काय सादोकं थःगु छेंया न्ह्यःनेया ब्व दयकल। पुर्बयागु ध्वाखाय् पिवाः च्वनीम्ह शकन्याहया काय शमायाहं वया लिक्कसं च्वंगु ब्व दयकल।
 30 वया नापसं, शेलेम्याहया काय हनन्याह व सालापया खुम्हम्ह काय हानूनं मेगु छगू ब्व दयकल। इमि नापसं बेरेक्याहया काय मशुल्लामं थःगु कोथाया न्ह्यःनेयागु ब्व दयकल।
 31 मल्लिक्याह धाःम्ह लूकःमिं छगू ब्व दयकाः देगलय् सेवा याइपि व बन्जातयसं छयलिगु छें तक पःखाः थ्यंकल। थ्व छें पखाःया उत्तर पुर्बपाखे कुन्चाया च्वय दयकूगु क्वथाया न्ह्यःने देगःया मिफकद धाःगु ध्वाखाया लिक्क लाः।
 32 उगु कुन्चाया च्वयया कोथानिसें फैं ध्वाखा तक लिपांगु ब्व लूकःमित व बन्जातयसं दयकल।

4

शत्रुतयगु विरोध

- 1 यहदीतयसं पखाः दयकाच्चंगु दु धयागु खँ न्यनाः सन्बलत तसक्कं तंचाल। तम्बय वं यहदीतयत हेस्यानाः
 2 थःनापं ज्या याइपि व सामरियाया सेना न्ह्यःने थथे धाल, “थुपि बमलाःपि यहदीतयसं छु यानाच्चंगु? छु थुमिसं थःगु पखाः हाकनं दयकीगु ला? छु थुमिसं बां बीगु ला? छु थुमिसं थ्व ज्या छन्हुं हे सिधय्की ला? छु थुमिसं चाया दुंयागु थुपि मिं नःगु ल्वहँतयत नं हाकनं न्हगुकथं दयकीगु ला?”
 3 वया लिक्कसं दनाच्चंम्ह अम्मोनी तोबियां धाल, “थुमिसं न्ह्यागु हे दयका च्वसां छम्ह ध्वँचा ल्वहंयागु उगु पखालय गल धाःसा व दुनी।”
 4 अले जिं प्रार्थना याना, “हे जिमि परमेश्वर, जिमिगु प्रार्थना न्यनादिसैं! छायधाःसा इमिसं जिमित हेपय यानाच्चंगु दु। इमिगु हेबाय च्बाय इमिगु हे छेनय लायेमा। अले इपि मेगु देशय् कैदी जुयाः वनेमालेमा।
 5 इमिगु अपराध त्वपुयादी मते वा छिगु न्ह्यःनं इमिगु पाप चीकादी मते छायधाःसा इमिसं दकःमितयत अपमान याःगु दु।”
 6 थुकथं गपाय जाः यानाः पखाः दयके माःगु खः जिमिसं उकियागु बच्छि जाः थ्यंक पखाः दयका, छायधाःसा मनूतयसं मन बियाः ज्या यात।
 7 अयनं सन्बलत, तोबिया, अरबीत, अम्मोनीत व अशदोदीतयसं यरुशलेमया पखाः दयकाः व पखाःया फुक्क खालि थाय् तिनाच्चंगु दु धयागु खँ न्यनाः इपि तसक्कं तंचाल।
 8 अले इमिसं यरुशलेमय् हमला यायेगु व अन गोलमाल जुइका बीगु ग्वसाः ग्वल।
 9 अयनं जिमिसं थः परमेश्वरयात प्रार्थना याना। अले चान्हे इमिगु विरोधय् पिवाः च्वनेत मनूत तया।
 10 छुं यहदीतयसं धाल, “ज्यामितयगु बल कम जुयावनाच्चंगु दु, अले ल्वहँया कुचाकाचा यक्व दु। उकिं झीसं पखाः दयके फइ मखु।”
 11 जिमि शत्रुतयसं नं धाल, “इमिसं सी न्ह्यः हे वा इमिसं झीत खने न्ह्यः हे झीसं हमला यानाः इमित स्यानाबी, अले थ्व ज्या दिकाबी।”
 12 अले इमिगु लिक्क च्वनिपि यहदीत फुक्क थासं वयाः झिक्कः तक जिमित धाल, “छिपि जिमिथाय् लिहां वयेमाः।”
 13 उकिं जिं मनूतयत तरवार, भाला व धनुष वाण बियाः पखाःया ल्युने दकलय् क्वययागु चकंगु थासय् परिवार परिवारकथं तया।
 14 अले जिं अनयागु फुक्क अवस्था स्वये धुंकाः भारदारत, हाकिमत व सकलें मनूतयत थथे धया, “इपि खनाः ग्याये मते। तःधंम्ह व मानय् यायेमाःम्ह प्रभुयात लुमकि। अले थः दाजुकिजापि, कायम्ह्यायपि, कलाः व छेंया निति लडाईं या।”
 15 जिमि शत्रुतयसं थःपिन्सं ग्वयाच्चंगु जाःया बारे जिमिसं स्यूगु व परमेश्वरं उकियात ताःलाका मदीगु खँ न्यन। उकिं जिपि सकलें थथःगु ज्या यायेत पखाःया न्ह्यःने वना।
 16 उखुन्हुनिसें जिगु अधीनय् दुपि बच्छि मनूतयसं पखाः दयकेगु ज्या यानाच्वन। मेपिं मनूत धाःसा भाला, ढाल व वाण ज्वनाः नयागु पाता फिनाः च्वनाच्वनीगु। नायःत धाःसा यहदाया फुक्क मनूतय ल्युने च्वनीगु।
 17 उपिं मनूत पखाः दयका च्वपिं खः। अले कु क्वबिपि ज्यामितयसं छपु ल्हातं ज्या याइगु व मेगु ल्हातं ल्वाभः ज्वनाः च्वनीगु।
 18 दकःमितयसं थःगु तरवार घानाः दयकेगु ज्या याइगु। तुरही पुइम्ह जिगु न्ह्यःने दना च्वनीगु।
 19 जिं भारदारत, हाकिमत व सकलें मनूतयत थथे धया, “ज्या यक्व दु, अले यक्व थासय् न्यनावंगु दु, झीपिं पखाःया लिक्क छम्ह मेम्हापखें यक्व तापाः।
 20 तुरहीया सः तायेवं छिपिं जिगु छचाःखेरं मुं वा। अले झी परमेश्वरं झीगु निति ल्वानादी।”
 21 थुकथं जिमिसं जिमिगु ज्या याना हे च्वना। सुथानिसें नगु पिहां वइबलय् तक बच्छि मनूतयसं भाला ज्वना हे च्वनीगु।

22 उबलय् जिं थथे धया, “छिपिं सकलें थः च्यःतनापं चान्हय् यस्शलेम दुने हे च्वनेमाः। अथे यात धाःसा मनूतयसं चान्हय् पाः च्वनेगु ज्या याये फइ अले न्हिनय् दयकेगु ज्या याये फइ।”

23 जि, जिमि किजापिं, जिमि मनूत व जिलिसें दुपिं पाः च्वनेगु ज्या याइपिं मनूत सुनानं थःपिनिगु वसः मत्वया। लः त्वं वनीबलय् नं सकसिनं थथःगु ल्हातय् ल्वाभः ज्वनाच्वनीगु।

5

मगाःमचाःपिन्त क्वत्यलातःगु

- 1 छुं ई लिपा मिजंत व इमि कलाःपिन्सं थः यहदी किजापिनिगु विरोधय् कचकच याना हल।
- 2 गुलिसिनं धाल, “जिमि काय्मह्यायपिं यक्व दु, जिपिं म्वायेत जिमित अन्न माःगु दु।”
- 3 मेपिन्सं थथे धाल, “अनिकालया इलय् अन्न कयाहयेत जिमिसं थःगु बुँ, छें व दाखक्यब बरः तयाः च्वनागु दु।”
- 4 अज्ज मेपिन्सं धाल, “जिमिसं बुँ व दाखक्यबया कर जुजुयात पुलेत धिबा त्यासाकाये माःगु दु।
- 5 मेपिं यहदीत थें जिपिं नं यहदीत खः। जिमि काय्मह्यायपिं इमि काय्मह्यायपिं थें च्वें। अयनं जिमिसं थःकाय् म्हायपिन्त दास दयकाः च्वनागु दु। गुलिसिया म्हायपिं ला न्हापा हे दासी जुइ धुंकूगु दु। अयनं जिमिसं छुं नं याये मफु, छायाःसा जिमिगु बुँ व दाखक्यब मेपिनिगु जुइ धुंकूगु दु।”
- 6 इमिगु कचकच व द्रुपं न्यनाः जितः तसकं तं पिहां वल।
- 7 जिं छुं यायेगु क्वःछिना अले जिं भारदारत व हाकिमतयत् द्रुपं बिया। जिं इमित धया, “छिमिसं थः यहदी दाजुकिजापिन्के हे अप्ठः ब्याज कयाच्वंगु दु।” थ्व समस्याया बारे सहलह यायेत जिं सकसितं छगू सभाय् मुंका।*
- 8 अले जिं धया, “फत्तिफत्तले झीसं विदेशीतयगु ल्हातय् म्यूपिं झी थः हे यहदी जातियापिन्त धिबा पुलाः त्वःतकागु दु। आः छिमिसं धाःसा थः हे किजा केहेपिन्त न्यायेगु व मीगु यानाहःगु दु। छम्ह यहदीयात मेम्ह यहदीया ल्हातय् मियाच्वंगु दु। थ्व गज्याःगु खँ खः?” इपिं सुम्क च्वन छायाःसा इमिके धायेत छुं खँ मदु।
- 9 जिं हाकनं धया, “छिमिसं खःगु ज्या यानाच्वंगु मदु। मेगु जातियापिं झी शत्रुतयसं हेबाय् चबाय् मयायेमा धकाः छिपिं झी परमेश्वरया भय कयाः च्वने म्वा ला?
- 10 जि व जिमि किजापिन्सं अले जिगु अधीनय् दुपिं मनूतयसं नं इमित धिबा व अन्न त्यासा बियाच्वनागु दु। झीसं ब्याज कायेगु त्वःताबी हे माः।
- 11 थौं हे इमिगु बुँ, दाखक्यब व जैतूनया क्यब व छें इमित लितब्यु। छिमिसं इमित धिबा, अन्न, न्हगु दाखमघ, चिकं त्यासा ब्युबलय् इमिके काःगु ब्याज नं लितब्यु।”
- 12 इमिसं धाल, “जिमिसं लितबी, इमिके छुं काये मखुत। जिमिसं छिं धाःथें हे याये।” अले जिं पुजाहारीतयत् सःताः इमिगु न्ह्यःने भारदारत व हाकिमतयत् इमिगु थ्व बचकथं ज्या यायेत पाफ्यका।
- 13 जिं थःगु वसःया गुजि दुथाय् थाथा यानाः धया, “थःगु बचं पूमवकीपिं सकलें मनूतयत् परमेश्वरं इमिगु छें व धन सम्पत्तिं थुकथं हे थाथा यानाः लिकया दीमा।” थ्व जुइ धुंकाः सभाय् मूपिं सकल मनूतयसं धाल, “अथे हे जुइमा!” इमिसं परमप्रभुयात तःधंकल। अले मनूतयसं थःगु थ्व बचकथं ज्या यात।

नहेम्याह थः कतिलाःसिं मजूगु

- 14 अर्तासास्त जुजुयागु निङ्गूगु दंनिसें* स्विनिगू दँ तक जि यहदायाम्ह राज्यपाल जुया। थुपिं झीनिदँ यंकं हे जि व जिमि किजापिन्सं राज्यपालयात दइगु नसा भन्ता मकया।
- 15 अयनं जि स्वयाः न्हापायापिं राज्यपालतयसं मनूतयत् क्वत्यलातःगु खः। अले इमिके मरि, दाखमघ, अले थुपिनापं पिङ्गू शेकेल वहः काइगु। इमि च्यःतयसं नं मनूतयत् अत्याचार याःगु खः। अयनं जिं थथे मयाना, छायाःसा जि परमेश्वर खनाः ग्याः।
- 16 उकिया पलेसा जिं पखाः दयकेगु ज्याय् तसकं मेहनत याना। जिमि सकलें मनूत अन मुन। जिमिसं इमिके छकुचा नं जमिन मकया।
- 17 न्हाबलें जिं थःनापं सछि व नेय्मह यहदी व हाकिमतयत् नकेगु याना। इपिं त्वःताः जःखः च्वंगु देशं जितः नापलाः वइपिं मनूतयत् नं जिनापं हे नका।
- 18 न्हियान्हिथं नयेत छम्ह द्रुहं, खुम्ह बांलापिं फै, यक्व झंगःपन्छितयत् ज्वरय् याइगु। झिन्हइ छक्वः माक्व फुक्क कथंयागु दाखमघ बीगु। अयनं जिं मनूतयसं गुलिमछि कु क्वबीमाः धकाः स्यु। उकिं जिं राज्यपालयात दयेमाःगु नसा गुबलें मफ्वना।
- 19 “हे जिमि परमेश्वर, जिं थ्व जातिया निंतिं यानागु फुक्क ज्या जिगु भिंया निंतिं लुमंका तयादिसँ।”

* 5:7 ५:७ प्रस २२:२५; लेवी २५:३५-३७; व्य २३:१९-२०

* 5:14 ५:१४ निङ्गूगु दँ मार्च-अप्रिल ४४४ बी.सी. खः। † 5:14 ५:१४ स्विनिगू दँ ४३३ बी.सी.

खः।

6

ज्या पनेत ग्वसाः ग्वःगु

1 जिं पखाः दयके धुंक्गु व उकी छगू नं खालि थाय् मदुगु खँ सन्बलत, तोबिया व अरबी गेशेम व जिमि मेपिं शन्रुतयग्नु न्हाय्पनय् थ्यन। खः ला उबलय् तक जिं ध्वाखातय् खापा धाःसा तयागु मदुनि।

2 सन्बलत व गेशेमं जितः ओनो ब्यासिइ लाःगु छगू गामय् वयाः इपिलिसें खँल्हाबल्हा यायेत बुखँ छवयाहल।
अयनं थ्व जितः स्यंकेगु इमिगु छगू ग्वःसा खः।

3 उकिं जिं थथे धायेत दूतत छवयाः, “थुबलय् जिगु ल्हातय् छगू तःधंगु ज्या दु, व ज्या त्वःताः जि वयेमफु। थनयागु ज्या दिकाः जि छिमित नापलाः वयेमफु।”

4 इमिसं जिथाय् प्यकः थ्व हे बुखँ छवयाहल, छकःपतिकं हे जिं इमित अथे हे लिसः बिया।

5 अले सन्बलतं थः छम्ह च्यःयात झौं छाप मदुगु पौ बियाः न्याक्वः खुसी जिथाय् छवयाहल।

6 उकी थथे च्वयातःगु दु,

“छ व यहदीतयसं विद्रोह यायेगु ग्वःसा ग्वयाच्चंगु दु, उकिं छिमिसं पखाः दय्काच्चंगु दु धयागु खँ जाति जातितय्थाय् हल्ला जुयाच्चंगु दु धकाः गेशेमं जितः धाःगु दु। छ थः हे इमि जुजु जुइत्यंगु दु धकाः मनूतयसं नं धयाच्चंगु दु।

7 ‘यहदाय् छम्ह जुजु दु’ धकाः घोषणा यायेत छं अगमवत्तात तःगु दु हँ। जुजुं थ्व खँ न्यँ हे न्यनी। उकिं वा, झीपिं नाप च्वनाः थुकिया बारे खँल्हाबल्हा यायेनु।”

8 अयनं जिं वयाथाय् थथे धाय्के छवया, “छिं धाःगु खँ खःगु खँ मखु। व छिं हे दय्कूगु खँ खः।”

9 जिपिं कमजोर जुइमा अले जिमिगु ज्या गुबलें सिमधय्मा धइगु बिचाः यानाः इमिसं ज्या दिकेत जिमित ख्यायेत स्वइगु।
जिं प्रार्थना याना, “हे परमेश्वर, जिमिगु ल्हाः बल्लाकादिसँ।”

10 उबलय् जि महेतबेलया छय् दलायाहया काय् शमायाहयात नापलाः वना। व छँनं पिहां वयेमफु। वं जितः धाल, “झीपिं देगःया दुने परमेश्वरया छँय् नापलायेनु, अले देगःया खापात तीनु। छायाःसा छितः स्यायेत इपिं वयाच्चंगु दु। छितः स्यायेत इपिं चान्हय् वइ।”

11 अयनं जिं शमायाहयात धया, “जि थें ज्याःम्ह मनू बिस्युं वनेगु ला? छु जि थें ज्याःम्ह मनू बचय् जुइत देगलय् वनेगु ला? जि वने मखु।”

12 हानं जिं थ्व खँय् बिचाः याना, शमायाहलिसें परमेश्वर न्ववानादीगु मखु, अयनं तोबिया व सन्बलतं धिबा नकाः वयात अथे धाय्कूगु खः धकाः जिं सिल।

13 शमायाहं जितः ख्यानाः पाप याकेत अले बेइज्जत यायेत धिबा काःगु खः।

14 “हे जिमि परमेश्वर, तोबिया, सन्बलत, अगमवादिनी नोअदिया व जितः ख्यायेत स्वःपिं ग्वःम्ह अगमवत्तात दु, इपिं फुक्कसिगु थज्याःगु ज्या लुमंका तयादिसँ।”

पखाः दय्केगु ज्या सिधःगु

15 नेय्निन्हु खुन्हु तक ज्या याये धुंकाः एल्ल लाया निइन्यान्हु खुन्हु* पखाःया ज्या सिधल।

16 जिमि शन्रुतयसं थ्व खँ न्यंबलय् अले जःखः च्वंपिं फुक्क मेगु जातियापिन्सं थ्व खंबलय् इपिं तसकं लज्या चाल। अले थ्व ज्या जिमि परमेश्वरया ग्वाहालि पूवंगु खः धकाः इमिसं सिल।

17 उबलय् नं यहदायापिं भारदारतयसं तोबियाथाय् यक्व पौ छवयाच्चंगु जुल, अले तोबियाया लिसः नं इमिथाय् वयाच्चंगु जुल।

18 यहदायापिं यक्व मनूतयसं वयात ग्वाहालि बी धकाः पाफःगु जुयाच्चन। छायाःसा तोबियाया ससःअबु आराया काय् शकन्याह यहदी खः। अले वया काय् यहोहानानं बेरेक्याहया काय् मश्ल्लामया म्हायलिसें ब्याहा याःगु खः।

19 मनूतयसं जिगु न्ह्यःने तोबियायात तःधकीगु अले जिं धयागु खँ नं वयात न्यंकीगु। तोबियां जितः ख्यायेत पौ छवयाहया च्वनीगु।

7

पखाःया निंति ध्वाखा पिवाःत ल्यःगु

1 पखाः दय्केगु ज्या सिधये धुंकाः जिं थाय् थासय् लुखा तया। अले देगलय् पिवाः च्वनीपिं मनूत, म्ये हालीपिं मनूत व लेवीत ल्यया।

2 जिं जिमि किजा हनानीनापं किल्लाया कप्तान हनन्याहयात यरूशलेमय् शासन यायेगु जिम्मा बिया। व मेपिं मनूत स्वयाः तसकं विश्वास याये बहःम्ह व परमेश्वरया ग्याःभय काइम्ह खः।

* 6:15 ६:१५ एल्ल लाया निइन्यान्हु खुन्हु २ अक्टोबर ४४४ बी.सी. खः।

3 जिं इमित धया, “बांलाक निभा: मत्वतले यरूशलेमया ध्वाखात चायके मते। ध्वाखाय् पिवा: च्वनीपिं मनूत ज्याय् दुबलय् हे लुखा तिना: चुकू तयाब्बु। यरूशलेमय् च्वंपिं छुं मनूत ल्य, इमित शहरया रक्षा यायेत थाय् थासय् ति। अले छुं मनूतयत् इमिगु छँया न्ह्यःने पिवा: ति।”

लिहां वःपिनिगु नां धलः

एञ्ज २:१-७०

4 शहर तःधं अले थाय् यक्व दु। मनूत धाःसा कम अले आः तक नं छँ मदय्कानी।

5 उकिं भारदारत, हाकिमत व मनूतयत्, परिवार परिवार याना: धलखय् नां च्वयेगु निंति मुंकेत जिमि परमेश्वरं जितः हःपाः बियादिल। जिं दकलय् न्हापा लिहां वःपिनिगु वंशावली लुइका। उकी थथे च्वयातःगु जिं खना।

6 बेबिलोनयामह जुजु नबूकदनेसरं ज्वनायंकूपिं थ्व प्रान्तयापिं मनूत मध्ये अनं यरूशलेम व यहूदाय् थथःगु शहरय् लिहांवःपिं मनूत थुपिं हे खः।

7 इमि नायःपिं यरूबाबेल, येशूअ, नहेम्याह, अजर्याह, राम्याह, नहमानी, मोर्दकै, बिल्शान, मिसपेरेत, बिग्वै, नेहम व बानाह खः।

8 लिहांवःपिं इस्त्राएली मिजंतयगु नां धलः व ल्याः थथे दु –

परोशया सन्तान २,१७२ म्ह

9 शपत्याहया सन्तान ३७२ म्ह

10 आराया सन्तान ६५२ म्ह

11 येशूअ व योआबया घरानापाखें पहत-मोआबया सन्तान २,८१८ म्ह

12 एलामया सन्तान १,२५४ म्ह

13 जतूया सन्तान ८४५ म्ह

14 जक्कैया सन्तान ७६० म्ह

15 बिन्नूर्इया सन्तान ६४८ म्ह

16 बेबैया सन्तान ६२८ म्ह

17 अज्गादया सन्तान २,३२२ म्ह

18 अदोनीकामया सन्तान ६६७ म्ह

19 बिग्वैया सन्तान २,०६७ म्ह

20 आदीनया सन्तान ६५५ म्ह

21 हिजकियापाखें आतेरया सन्तान १८ म्ह

22 हाशूमया सन्तान ३२८ म्ह

23 बेजैया सन्तान ३२४ म्ह

24 हारीपया सन्तान ११२ म्ह

25 गिबोनया सन्तान ९५ म्ह

26 बेथलेहेम व नतोपायापिं मनूत १८८ म्ह

27 अनातोतयापिं मनूत १२८ म्ह

28 बेथ-अज्मावेतयापिं मनूत ४२ म्ह

29 किर्यत-यारीम, कपीरा व बेरोतयापिं मनूत ७४३ म्ह

30 रामा व गेबायापिं मनूत ६२१ म्ह

31 मिक्माशयापिं मनूत १२२ म्ह

32 बेथेल व ऐयापिं मनूत १२३ म्ह

33 मेगु नेबोयापिं मनूत ५२ म्ह

34 मेगु एलामयापिं मनूत १,२५४ म्ह

35 हारीमयापिं मनूत ३२० म्ह

36 यरीहोयापिं मनूत ३४५ म्ह

37 लोद, हादीद व ओनोयापिं मनूत ७२१ म्ह

38 सेनाहयापिं मनूत ३,९३० म्ह

39 पुजाहारीत-

येशूअया परिवारपाखें यदायाहया सन्तान ९७३ म्ह

40 इम्वेरया सन्तान १,०५२ म्ह

41 पशहरया सन्तान १,२४७ म्ह

42 हारीमया सन्तान १,०१७ म्ह

43 लेवीत-

होदबिया व कादमीएलया वंशपाखें येशूअया सन्तान ७४ म्ह

- 44 म्ये हालीपिं –
 आसापया सन्तान १४८ म्ह
 45 देगःया पिवाः च्वनिपिं –
 शल्लूम, आतेर, तल्मोन, अक्कूब, हतीता व शोबैया सन्तान मुक्कं १३८ म्ह
 46 देगलय् सेवा याइपिं-
 सीहा, हसूपा व तब्बाओत,
 47 कोरेस, सीआ, पादोन,
 48 लेबाना, हगाबा, शल्मै,
 49 हानान, गिदेल, गहर,
 50 रायाह, रसीन, नकोदा,
 51 गज्जाम, उज्जा, पसेह,
 52 बेजै, मोनिम, नेपुसीम,
 53 बक्बूक, हकूपा, हर्हर,
 54 बस्लूत, महीदा, हर्शा,
 55 बर्कोस, सीसरा, तेमह,
 56 नसीह, व हतीपाया सन्तान
 57 सोलोमनया च्यःतय् सन्तान –
 सोतै, सोपेरेत, पारीद,
 58 याला, दर्कोन, गिदेल,
 59 शपत्याह, हतील, पोकेरेत-हसेबायीम व अमोनया सन्तान
 60 देगलय् सेवा याइपिं व सोलोमनया च्यःतय् सन्तानया ल्याः मुक्क ३९२ म्ह
 61 थुपिं मनूत तेल-मेलह, तेल-हर्शा, केरूब, आदोन व इम्मैरं यरूशलेमय् वःगु खः। अयूनं इमिसं इमि परिवार इस्राएलीत
 खः धकाः दसि बी मफुत।
 62 थ्व पुचलय् दलायाह, तोबिया, व नकोदाया सन्तान दुथ्या इपिं मुक्क ६४२ म्ह
 63 अले पुजाहारीत मध्ये होबायाहया सन्तान, हक्कोसया सन्तान व बर्जिल्लैया सन्तान नं लिहां वःगु खः। थ्व बर्जिल्लै
 गिलादी बर्जिल्लैया छम्ह म्हायलिसें ब्याहा यानाः वयागु हे नां तःगु खः।
 64 इमिसं वंशावलीइ थथःपिनिगु नां माल अयूनं लुइके मफुत, उकिं इमित अशुद्ध मानय् यानाः पुजाहारीया ज्यां लिकाल।
 65 उकिं राज्यपालं दकलय् तःधंम्ह पुजाहारी “ऊरीम” व “तुम्मीम” छ्यलाः परमप्रभुयाके छु यायेगु धकाः मन्यंतले
 इमित तसकं पवित्र नसा छुं नं नये मते धकाः धाल।*
 66 यहदाय् लिहांवःपिं मनूतयगु ल्याः ४२,३६० म्ह दु।
 67 थुमित त्वःता इमि ७,३३७ म्ह दासदासीत व म्ये हालीपिं २४५ म्ह मिसा व मिजं दु।
 68 इमिके ७३६ म्ह सल, २४५ म्ह खच्चर,
 69 ४३५ म्ह ऊँट व ६,७२० म्ह गधा दु।
 70 अले छुं परिवारयापिं नायःतयसं ज्याया निंति देछा बिल। राज्यपालं धुकुतिइ ८.५ किलोग्राम ति लुँ, ५० गः ख्वल्चा व
 पुजाहारीतयसं फीगु ५.३० ज्वः वसः बिल।
 71 परिवारयापिं मेपिं नायःतयसं ज्याया निंति धुकुतिइ १७० किलोग्राम ति लुँ व १,२५० किलोग्राम ति वहः बिल।
 72 मेपिं मनूतयसं १७० किलोग्राम ति लुँ, १,१०० किलोग्राम ति वहः व पुजाहारीतयसं फीगु ६७ ज्वः वसः बिल।
 73 पुजाहारीत, लेवीत, म्ये हालीपिं, देगलय् पिवाः च्वनिपिं व देगलय् सेवा याइपिं थथःगु शहरय् मेपिं मनूतलिसें च्वन।
 अले इस्राएलया मेपिं मनूत इमिगु थथःगु शहरय् च्वन।
 न्हयगु ला क्यंबलय् सकल इस्राएलीत थथःगु गामय् च्वने धुंकूगु खः।*

8

एजां व्यवस्था ब्वंगु

1 अबलय् इपिं सकल मनूत छुप्यं जुयाः लः ध्वाखाया न्ह्यःनेया चुकय् मुन। अले इमिसं परमप्रभुं इस्राएलीतयत् बियादीगु
 मोशाया व्यवस्थायागु सफू हयेत शास्त्री पुजाहारी एजायात इनाप यात।

* 7:65 ७:६५ ऊरीम व तुम्मीम थ्व परमप्रभुया इच्छा सीकित पुजाहारीतयसं छ्यलिगु निगू ज्वलं खः ✨ 7:65 ७:६५ गन्ती २७:२१ † 7:73 ७:७३ न्हयगु
 ला क्यंबलय् अक्टोबर-नोभेम्बर ४४४ बी.सी. खः। ✨ 7:73 ७:७३ १ इति १:२; नहे ११:३

- 2 उकिं न्हयगु लाया न्हापांगु दिखुन्हु* एजां मनूत मुंगु थासय् व्यवस्थाया सफू हल। अन मिसा मिजं व न्यना: थुइके फुगु उमेर जुइ धुंकूपिं सकल मनूत दु।
- 3 ध्वाखाया दुने ला:गु चुकय् सुथनिसें बहनि तक एजां त:सलं व्यवस्था ब्वना: न्यंकल अले मनूतयसं न्हायपं बिया: न्यन।
- 4 एजा थज्या:गु हे ज्याया निरिति हे दय्कूगु छगू सिंयागु दबुलिइ दन। वयागु जवपाखे मत्तित्याह, शेमा, अनायाह, उरियाह, हिल्कियाह व मासेयाह दनाच्चंगु दु। वयागु खवपाखे पदायाह, मीशाएल, मल्कियाह, हाशूम, हशबदाना, जकरिया व मशुल्लाम दनाच्चंगु दु।
- 5 अले दबुलिइ दनाच्चंम्ह एजां फुक्क मनूतयसं खंक व्यवस्थाया सफू पुइकल। वं सफू पुइकेवं मनूत दन।
- 6 एजां परमप्रभु दकलय् त:धंम्ह परमेश्वरयात प्रशंसा यात। अले सकल मनूतयसं थथ:गु ल्हा: ल्हना: थथे धका: लिस: बिल, “आमेन, आमेन!” अले बैय् तक छ्यं क्वछुका: इमिसं परमप्रभुयात आराधना यात।
- 7 लेवीत, येशूअ, बानी, शरेबियाह, यामीन, अक्कूब, सब्बतै, होदियाह, मासेयाह, कलीता, अजर्याह, योजावाद, हानान व पलयाहं मनूतयत् थथ:गु थासय् दनाच्चंबलय् हे व्यवस्था थुइकाबिल।
- 8 इमिसं परमेश्वरया व्यवस्थाया सफू बांलाक ब्वना: उकियागु अर्थ मनूतयसं थुइके फयक कनाबिल।
- 9 थथे व्यवस्थाया वचन न्यना: सकलें मनूत ख्वयाच्चंगुलि राज्यपाल नहेम्याह, शास्त्री पुजाहारी एजा व मनूतयत् स्यनाच्चंपिं लेवीतयसं इपिं सकसितं धाल, “थौया दि परमप्रभु छिमि परमेश्वरया निरिति पवित्र जू। उकिं ख्वये मते, हाले मते।”
- 10 नहेम्याहं इमित धाल, “आ: छें वना: भिगु नसा व सा:गु दाखमघनापं भव्य न हूँ। थ:गु निरिति भव्य ज्वरय् याये मफुपिन्त नं ब्व छवयाब्बु। थौया दि इी प्रभुया निरिति पवित्र जू। नुग: मछिंके मते, परमप्रभुयागु लसता हे छिमिगु बल ख:।”
- 11 लेवीतयसं थथे धया: मनूतयत् सुम्क तल, “सुम्क च्वँ, थौया दि पवित्र दि ख:, नुग: मछिंके मते।”
- 12 अले सकल इस्त्राएलीत छें वना: न्ह्यइपुइका: भव्य नल। थ:के दुगु नसा मेपिन्त इनाबिल, छायाधा:सा व्यवस्थाया सफुति ब्वना: न्यंकूगु खँ इमिसं बांलाक थुल।

बल्चाबायया नख: हंगु

- 13 न्हयगु लाया निन्हु खुन्हु† सकल मनूतय परिवार परिवारया नाय:त, पुजाहारीत व लेवीत व्यवस्थाया वचन बांलाक थुइकेत एजायाथाय् मुन।
- 14 इस्त्राएलीत न्हयगु लाया नख:बलय् बल्चाय् च्वनेगु यायेमा: धका: परमप्रभुं मोशापाखें आज्ञा बियादीगु खँ व्यवस्थाय् च्वयात:गु इमिसं खंकल।
- 15 अले इमिसं थथ:गु शहरय् व यस्शलेमय् थज्या:गु बुखँ छवल, “व्यवस्थाय् च्वया त: थें पहाडय् हूँ, जैतून, थकुरा:, मेहदी, ताय्ग: सिमा व मेमेगु यक्व ह: दुगु सिमाया कचामचा कयाहया: बल्चा दय्कि।”*
- 16 उकिं मनूत वना: सिमाया कचामचा कयाहल। अले इमिसं छँया क:सिइ, चुकय्, परमेश्वरया देग:या चुकय्, ल: ध्वाखाया चुकय् व एफ्राइम ध्वाखाया चुकय् थथ:गु लागिं बल्चा दय्कल।
- 17 बेबिलोनं लिहांव:पिं सकसिनं बल्चात दय्का: उकी च्वन। धाथें नूनया काय् यहोश् इस्त्राएलया नाय: जूबलय् निसें कया: थुबलय् तक इस्त्राएलीतयसं गुबलय् नं थुकथं न्ह्यइपुइका: बल्चाबायया नख: हंगु मदुनि।
- 18 न्हियान्हिथं न्हापांगु दिननिसें लिपांगु दि तक एजां परमेश्वरया व्यवस्थाया सफुति ब्वना: न्यंकल। इमिसं न्हयन्हु तक नख: हन अले च्यान्हु खुन्हु नियमकथं सभा जुल।

9

इस्त्राएलीतयसं पाप मानय् या:गु

- 1 व हे लाया निइप्यन्हु खुन्हु* इस्त्राएलीत अपसं च्वनेत मुन। उबलय् इमिसं भांग्रा फिना: थथ:गु छेनय् धू तल।
- 2 इमिसं थ:पिन्त मेपिं विदेशीतपाखें अलग तल। थथ:गु थासय् च्वना: इमिसं थथ:गु पाप व थ: पुर्खातयगु मभिंगु ज्या मानय् यात।
- 3 स्वघौ तक परमप्रभु थ: परमेश्वरया व्यवस्था सफू इमित ब्वना: न्यंकल। अनंलि मेगु स्वघौ तक इमिसं थ:गु पाप मानय् यायां परमप्रभु थ: परमेश्वरया आराधना यानाच्चन।
- 4 लेवीत येशूअ, बानी, कादमीएल, शबन्याह, बुन्नी, शरेबियाह, बानी व कनानी लेवीतयगु निरिति दय्कूगु दबुया त्वाथलय् दना: तसलं थ: परमप्रभु परमेश्वरयात प्रार्थना यात।
- 5 अले येशूअ, कादमीएल, बानी, हशबन्याह, शरेबियाह, होदियाह, शबन्याह व पतहियाह नांयापिं लेवीतयसं धाल, “दना: अनादिनिसें अनन्त तक दीम्ह परमप्रभु इी परमेश्वरयात त:धंकि।” अले इमिसं थथे प्रार्थना यात,
“छिगु महिमां जा:गु नां धन्य जुइमा, व नां फुक्क सुवा: व प्रशंसा स्वया: च्वय् दु।

* 8:2 ८:२ न्हयगु लाया न्हापांगु निइप्यन्हु ८ अक्टोबर ४४४ बी.सी. ख:। † 8:13 ८:१३ न्हयगु लाया निन्हु खुन्हु ९ अक्टोबर ४४४ बी.सी. ख:। ☆ 8:15 ८:१५ लेवी २३:३३-३६, ३९-४३; व्य १६:१३-१५ * 9:1 ९:१ व हे लाया निइप्यन्हु खुन्हु धयागु ३० अक्टोबर ४४५ बी.सी. ख:।

6 छि जक परमप्रभु खः। छि हे आकाश, दकलय तःजाःगु आकाश व उकियागु दक्व नगुत, पृथ्वी व उकी दुगु फुक्क, समुद्र व उकी दुगु फुक्क दयकादिल। छि हे उपि फुक्कयात जीवन बियादी। अले स्वर्गया सेनां छितः आराधना याइ।

7 “छि अब्रामयात ल्ययाः कल्दीतयगु ऊरं पित हयाः वयात अब्राहाम नां तयादीम्ह परमप्रभु परमेश्वर खः।”

8 छि वयात थः प्रति विश्वास बहःम्ह जूगु सीकादिल। अले छि वया सन्तानतयत् कनानी, हिती, एमोरी, परिज्जी, यबूसी व गिर्गशीतयगु देश बी धकाः वलिसे बाचा चिनादिल। छि थःगु बचं पूर्वकादिल छायाःसा छि विश्वास याये बहःम्ह खः।

9 “छि मिश्र देशय जिमि पुर्खातयत् जूगु दुःख स्वयादिल, लाल समुद्र सिथय ग्वाहालिया निति हाःगु इमिगु सः छि न्यनादिल।”

10 मिश्रीतयसं तःधंछु जुयाः जिमि पुर्खातयत् क्वत्यला तःगुलि छिं फारो, वया भारदार व वया देशयापि सकल मनूतयत् सजॉय बीत अजू चाइपुगु चिं व ज्या यानाः थःगु निति थौं तक दनिगु छगू तःधंगु नां तयादिल।

11 इपि गंगु बँ जुयाः वने फयेमा धकाः छि इमिगु न्हाःने समुद्रयात ब्वथलादिल। छि मनूत गंगु बँ जुयाः वन, अयनं लख्य ल्वहं वांछवःगु थें इमित ल्यू वःपिन्त छिं वांछवयादिल।

12 छि इमित न्हिनय सुपाँयया थां व चान्हय मियागु थामं लँ क्यनाः यंकादिल।

13 “छि सीने पर्वतय क्वहां झायाः आकाश इपिलिसें खँ ल्हानादिल। अले इमित पाय्छिगु नियम, खःगु कानून व भिगु विधि व आज्ञा बियादिल।

14 इमित थःगु पवित्र शबथ सीके बियादिल। अले इमित थः दास मोशापाखें आज्ञा, विधि व नियम बियादिल।

15 “इपि नयपित्याःबलय् छिं स्वर्ग नयेत मरि बियादिल, प्याचाःबलय् त्वनेत ल्वहँतं लः पिकयादिल। छि इमित बी धकाः बाचा यानादीगु देशय अधिकार यायेगु आज्ञा बियादिल।

16 “अयनं जिमि पुर्खातयसं तःधंछु व जिराहा जुयाः छिगु खँ मन्यं।”

17 इमिसं आज्ञा पालन यायेत म्हाः धाल अले छिं यानादीगु फुक्क ज्या व अजू चाइपुगु ज्या लुममंकू। इमिसं जिराहा जुयाः विरोधी जुल हाकनं दासत्वय लिहां वनेत छम्ह नायः ल्यल। अयनं छि क्षमा यानादीम्ह, दयादुम्ह, नुगः क्यातुम्ह, तंचायेत लिबाकादीम्ह व दया मायां जाःम्ह परमेश्वर खः। छि इमित त्वःतामदी।

18 इमिसं छम्ह द्रुहंया मूर्ति दयकल अले जिमित मिश्र लिंकया हःम्ह घः थ्व हे खः धकाः उकियात पुजा यात। हे परमप्रभु, इमिसं छितः गज्याःगु अपमान यात।

19 “अयनं छिं इमित तसकं नुगः क्यातुम्ह क्यनाः मस्भूमिइ वान्छवया मदी। इमित लँपु क्यनीगु न्हिनयसियागु सुपाँयया थां व चान्हयसियागु मिया जः छिं चीका मदी।

20 इमित छिं स्यनेकने यायेत थःगु भिगु आत्मा बियादिल, छिं इमिगु म्हुतुं छिगु मन्न चीका मदी व इपि प्याचाःबलय् छिं इमित लः बियादिल।

21 छिं मस्भूमिइ पिइदँ तक इमित लहिनादिल, इमित छुं खँयागु मगाःमचाः मजुल, इमिगु वसः मगु, इमिगु तुति मना मवः।

22 “छिं राज्यत व जातित बियाः तातापाःगु थाय नं इनाबियादिल। सीहोन जुजुया देश हेरबोन व ओग जुजुयागु देश बाशान इमिसं त्याका काल।”

23 छिं इमित आकाशया नगु थें अप्वः सन्तान बियादिल, छिं इमि पुर्खातयत् बी धकाः बचं बियादीगु देश इमिसं त्याकल अले अन च्वन।

24 “इमिसं कनान देश त्याकल, अनयापि मनूत कनानीतयत् छिं इमिगु हे अधीनय बियादिल। छिं कनानीतयत् इमि जुजुपि व देशय च्वंपि मनूतलिसे थः यःथें व्यवहार यायेत इमिगु लहातय बियादिल।”

25 पखाः ग्वयातःगु शहरत व लखं लाःगु देश इमिसं त्याकाकाल। भिगु भिगु सामान दुगु छँ, म्हुयातःगु तुं, दाखया क्यब, जैतूनया सिमा व मेमेगु फलया सिमा यक्व हे इमिसं थःगु लहातय लाकल। प्वाः जायक नयाः इपि ल्हन, इपि छिगु फुक्क भिगु ज्याया कारणं लयतायाच्वन।

26 “अयनं छिकपिनि प्रजातयसं विद्रोह यात। अले इमिसं खँ मन्यन। छिगु व्यवस्थापाखें ख्वाः फस्वयकल। छिपाखे लिहां वयेत ख्याच्वः बीपि अगमवक्तातयत् इमिसं स्यानाबिल। इमिसं छितः गज्याःगु अपमान यात।”

27 उकिं छिं इमित इमि शत्रुतयगु लहातय लाकादिल। इमि शत्रुतयसं इमित क्वःत्यल। थःगु दुःखया इलय् इमिसं छिके ग्वाहालि फ्वन। स्वर्ग छिं लिसः बियादिल। इमित शत्रुपाखें बचय यायेत छि थःगु तसकं नुगः क्यातुम्ह नायःत छवयाहायादिल।

28 “अयनं शान्ति जुइ धुंकाः इमिसं हानं पापयात, उकिं छिं इमित शत्रुतयगु लहातय त्वःतादिल। इमिसं इमित थःगु अधीनय तल। अयनं हाकनं इमिसं छिके ग्वाहालि फ्वन। स्वर्ग छिं न्यनादिल, अले छि तसकं नुगः क्यातुम्ह जूगुलि इमित तःक्वः मछि बचय यानादिल।”

✧ 9:7 १३:७ उत ११:३१; १२:१; १७:५ ✧ 9:8 १३:७ उत १५:६,१८-२१ ✧ 9:9 १३:९ प्रस ३:७; १४:१०-१२ ✧ 9:10 १३:१० प्रस ७:८-१२:३२ ✧ 9:11 १३:११ प्रस १४:२१-२१; १५:४-५ ✧ 9:12 १३:१२ प्रस १३:२१-२२ ✧ 9:14 १३:१४ प्रस ११:१८-२३:३३ ✧ 9:15 १३:१५ प्रस १६:४-१५; १७:१-७; व्य १:२१ ✧ 9:16 १३:१६ गन्ती १४:१-४; व्य १:२६-३३ ✧ 9:17 १३:१७ प्रस ३४:६; गन्ती १४:१८ ✧ 9:18 १३:१८ प्रस ३२:१-४ ✧ 9:21 १३:२१ व्य ८:२-४ ✧ 9:22 १३:२२ गन्ती ११:२१-३५ ✧ 9:23 १३:२३ उत १५:५; २२:१७; यही ३:१४-१७ ✧ 9:24 १३:२४ यही ११:२३ ✧ 9:25 १३:२५ व्य ६:१०-११ ✧ 9:26 १३:२६ प्रस ३२:१-४ ✧ 9:28 १३:२८ न्याय २:११-१६

- 29 “छि इमित थःगु व्यवस्थापाखे लिहां वयेत ख्याच्चः बियादिल। अयनं तःधंछु जुयाः इमिसं छिगु नियमया विरोधय् पापयात। थ्व मानय् याइपिन्त जीवन दु। अयनं इपिं जिराहा जुयाः छिपाखें फस्वल, अत्तेरी जुयाः इमिसं छिगु खँ मन्यन।☆
- 30 दँयदसं छि इमित थाकु मचासे ख्याच्चः बियादिल, छिं थः अगमवक्तातयत् न्ववाइगु आत्मा बियादिल, अयनं छिकपिनि प्रजातयसं छिगु खँ मन्यन। उकिं इमित मेगु जातियापिं मन्तयगु लहातय् लाकादिल।☆
- 31 अयनं छि तसकं नुगः क्यातुम्ह जूगुलि इमित त्वःतामदी, नाश यानामदी। छि दयादुम्ह व नुगः क्यातुम्ह परमेश्वर खः।
- 32 “उकिं हे जिमि परमेश्वर, छि तःधंम्ह, बल्लाम्ह, मानय् यायेमाःम्ह व दयामायाया बाचा पूर्वकादीम्ह परमेश्वर खः। अशशूया जुजुपिनिगु इलनिसें थौं तक जिमिसं, जिमि जुजुपि, जिमि हाकिमत, जिमि पुजाहारीत व जिमि अगमवक्तात, जिमि पुर्खात व छिकपिनि फक्क मन्तयसं गुलि दुःख फयागु दु व लुमंकादिसँ।☆
- 33 छिं जिमित सजाँय बियाः खःगु हे यानादिल, जिमिसं पाप याःसां छि विश्वास याये बहःम्ह जुयादीगु दु।
- 34 जिमि जुजु, नायः व पुजाहारीत व पुर्खातयसं नं छिगु व्यवस्था पालन याःगु मदु। इमिसं छिगु आज्ञा व ख्याच्चः मन्यं।
- 35 इमिगु थःगु राज्य दुबलय् नं इमिसं छिगु सेवा मयाः। अयनं छिं इमित भिं यानादिल। छिं इमित तःधंगु लखं लाःगु जमिन बियादिल अयनं इपिं थःगु मभिंगु ज्यां लिहां मवः।
- 36 “स्वयादिसँ, छिं जिमि पुर्खातयत् फलत नयेत बियादीगु व भिंगु अन्न सःगु देशय् थौं जिपिं दास जुयागु दु।
- 37 जिमिसं पाप यानागुलि जिमि च्वय् तयादीपिं जुजुपिन्थाय् जिमिगु बुँइ सःगु फक्क अन्न यंकेमाः। इमिसं जिमित व जिमि सा द्रहंतयत् थःयत्थे याइगु। जिपिं तःधंगु दुःखय् लाःगु दु।
- 38 “थुपिं फक्क कारणं जिपिं इस्राएलीतयसं च्वयाः थ्व बचं बी। अले जिमि नायः, लेवी व पुजाहारीतयसं थुकी सही छाप तयाबी।”

10

मन्तयसं व्यवस्था मानय् यायेगु बचं ब्यगु

- 1 बचं भवँतय् सही याःपिं थुपिं हे खः –
हकल्याहया काय् राज्यपाल नहेम्याह, सिदकियाह,
2 सरायाह, अजर्याह, यर्मिया,
3 पशहर, अमर्याह, मल्कियाह,
4 हतूश, शबन्याह, मल्लुक,
5 हारीम, मरेमोत, ओबदिया,
6 दानिएल, गिन्नतोन, बारूक,
7 मशुल्लाम, अबिया, मियामीन,
8 माज्याह, बिल्लै व शमायाह। थुपिं पुजाहारीत खः।
9 लेवीत – अजन्याहया काय् येशूअ, हेनादादया वंशयाम्ह बिन्डूई, कादमीएल,
10 व इमि थःनापं ज्या याइपिं लेवीत शबन्याह, होदियाह, कलीता, पलयाह, हानान,
11 मीयका, रहोब, हशब्याह,
12 जक्कूर, शरेबियाह, शबन्याह,
13 होदियाह, बानी व बनीन्।
14 मन्तया नायःत – परोश, पहत-मोआब, एलाम, जन्तू, बानी,
15 बुन्नी, अज्गाद, बेबै,
16 अदोनियाह, बिग्वै, आदीन,
17 आतेर, हिजकिया, अज्जूर,
18 होदियाह, हाशूम, बेजै,
19 हारीप, अनातोत, नेबै,
20 मग्पीआस, मशुल्लाम, हेजीर,
21 मशेजेबेल, सादोक, यदूअ,
22 पलत्याह, हानान, अनायाह,
23 होशिया, हनन्याह, हशशूब,
24 हल्लोहेश, पिल्हा, शोबक,
25 रेहम, हशब्ना, मासेयाह,
26 अहिया, हानान, आनान,

- 27 मल्लूक, हारीम व बानाह।
- 28 मेपिं मनूत - पुजाहारीत, लेवीत, ध्वाखा पिवाःत, म्ये हालीपिं, देगल्य् सेवा याइपिं, थः कलाः व सीके थुइके फुपिं मस्तनापं व थः भारदार दाजुकिजापिंनापं इपिं फुक्कसिनं परमेश्वरया व्यवस्था मानय् यायेत देश देशयापिं मनूतपाखें अलग च्वनेत
- 29 मिलय् जुयाः थथे धकाः पाफल, परमेश्वरया दास मोशापाखें बियादीगु परमेश्वरया व्यवस्थाकथं जुये अले इपिं परमप्रभुयागु फुक्क आज्ञा, बिधि व नियम बांलाक मानय् याये।
- 30 “जिमिसं थःमह्याय्पिं मेगु जातियापिं मनूतलिसिं ब्याहा यानाबी मखु अथवा जिमि काय्पिनिगु लागि इमि मह्याय्पिं हये नं मखु।”
- 31 “उपिं मेगु जातियापिंसं शबाथ खुन्हु वा मेगु पवित्र न्हिखुन्हु मी हःगु अन्न वा मेगु सामान जिमिसं न्याये मखु। न्हयगू दँ पतिकं जिमिसं बुँइ अन्न पी मखु अले फुक्क त्यासा त्वःताबी।”
- 32 “दँयदसं जिमि परमेश्वरया देगल्य् खर्च यायेत जिपिं सकसिनं ४ ग्राम वहः बी।”
- 33 जिमि परमेश्वरया देगःया सेवाया नितिं पवित्रगु मरि, न्हियान्हिथंया अन्नबलि व होमबलिया नितिं पशुत, शबाथ, अमाइ व मेगु नखःचखःबलय् माःगु देछात, इस्राएल्या प्रायश्चितया नितिं पापबलि, अले जिमि परमेश्वरया देगःया ज्याया नितिं छु छु माःगु मेगु नं जिमिसं बी।
- 34 “जिपिं पुजाहारीत, लेवीत व मनूतयसं व्यवस्थाय् च्वया तः थें परमप्रभु जिमि परमेश्वरयागु वेदीइ छ्वयकेत दँयदसं क्वःछिनातःगु इलय् पालंपाः परिवार परिवार यानाः जिमि यागु देगल्य् सिं हयेत चिष्टा तयागु दु।
- 35 “दँयदसं थःगु बुँइ मुनागु न्हापांगु अन्न व सिमाय् सःगु न्हापांगु फलफुल जिमि परमप्रभुया देगल्य् छाये।”
- 36 “जिमिगु परिवारय् न्हापां ब्रूह काय् परमेश्वरया व्यवस्थाय् क्वःछिनातःथें परमप्रभु जिमि परमेश्वरया देगल्य्, अन सेवा याइपिं पुजाहारीतयथाय् छाये हये। थुकथं हे सा द्रुहंया न्हापाम्ह मचा व फैच्वलय्चा न्हापाम्ह मचा जिमिसं छाये।”
- 37 “दँयदसं थःगु बुँयागु न्हापांगु अन्नया न्हायातःगु छ्वचुं व जिमिसं छायेमाःगु छ्वचुं व जिमिसं छायेमाःगु फुक्क कथंयागु फलफुल, न्हगु दाखमघ, जैतूनया चिकं जिमि परमेश्वरया देगःया धुकुतिइ पुजाहारीतयथाय् हये।
- “अले लेवीतय् थाय् जिमिगु बुँयागु झिब्वय् छव्व हयेत जिमिसं बचं बी। शहरय् झिब्वय् छव्व मुनेत वःपिं लेवीतय् जिमिसं थःगु बुँइ सःगु अन्नया झिब्वय् छव्व बी।”
- 38 झिब्वय् छव्व मुंगु इलय् हारून वंशयापिं पुजाहारी छम्ह लेवीतनापं दइ। थुकथं मुंगु झिब्वय् छव्वयागु नं झिब्वय् छव्व लिकयाः उपिं लेवीतयसं जिमि परमेश्वरया देगःया धुकुतिइ हयेगु याइ।”
- 39 इस्राएलीत व लेवीतयसं देछाया अन्न, न्हगु दाखमघ व चिकं पवित्र थासय् छ्यलेगु थलबल दुगु धुकुतिइ हयेमाः। थ्व हे सेवा याइपिं पुजाहारी, देगल्य् पिवाः च्वनिपिं व म्ये हालीपिं च्वनीगु थाय् खः।
- “जिमिसं थः परमप्रभु परमेश्वरयागु देगः बांलाक स्वये।”

11

यरूशलेमय् च्वनिपिं मनूत

- 1 इस्राएलीयापिं नायःत यरूशलेमय् च्वन। मेपिं मनूतयसं चिष्टा तयाः झिमहय् छम्ह मनू पवित्र शहर यरूशलेमय् वना च्वनेत ल्यल। मेपिं मनूत मेमेगु शहर व गामय् च्वन।
- 2 मनूतयसं यरूशलेमय् च्वने मास्तिवयकूपिं सकल मनूतयत् सुवाः बिल।
- 3 छुं इस्राएलीत, पुजाहारीत, लेवीत, देगल्य् सेवा याइपिं, सोलोमनयाथाय् ज्या याइपिं मनूतय् सन्तान यहूदाया थीथी शहरय् दुगु थःगु हे जमिनय् च्वन। यहूदा व बेन्यामीन कुलयापिं छुं मनूत धाःसा यरूशलेमय् च्वन। यरूशलेमय् च्वनःपिं प्रान्तयापिं मू मू नायःत थुपिं हे खः।
- 4 यहूदा कुलपाखें -
- उज्जियाहया काय् अतायाह, उज्जियाह जकरियाया काय् खः, जकरिया अमर्याहया काय् खः, अमर्याह शपत्याहया काय् खः, शपत्याह महलालेलया काय् खः। महलालेल फारेसया वंशयाम्ह खः।
- 5 बास्कया काय् मासेयाह, बास्क कोल-होजेया काय् खः, कोल-हाजे हजायाहया काय् खः, हजायाह अदायाहया काय् खः, अदायाह योयारीबया काय् खः, योयारीब जकरिया काय् खः। जकरियाह शेलह वंशयाम्ह खः।
- 6 यरूशलेमय् च्वनाच्वपिं फारेसया सन्तान (४६८) म्ह दु। इपिं सकलें नांजाःपिं खः।
- 7 बेन्यामीनया कुलपाखें - मशुल्लामया काय् सल्लू, मशुल्लाम योएदया काय् खः, योएद पदायाहया काय् खः, पदायाह कोलायाहया काय् खः, कोलायाह मासेयाहया काय् खः, मासेयाह इथीएलया काय् खः, इथीएल यशयाहया काय् खः।
- 8 अले वया ल्यू जुइपिं गब्बै व सल्लै यानाः मुक्क १२८ म्ह दु।

☆ 10:30 १०:३० प्रस ३४:१६; व्य ७:३ ☆ 10:31 १०:३१ प्रस २३:१०-११; लेवी २५:१-७; व्य १५:१-२ ☆ 10:32 १०:३२ प्रस ३०:११-१६ ☆ 10:35 १०:३५ प्रस २३:११; ३४:२६; व्य २६:२ ☆ 10:36 १०:३६ प्रस १३:२ ☆ 10:37 १०:३७ गन्ती १८:२१ ☆ 10:38 १०:३८ गन्ती १८:२५-३२ ☆ 11:3 ११:३ नहे ७:७३

- 9 जिक्कीया काय् योएल इमि मू नायः खः अले हस्सेनुअया काय् यहदा जिल्लायाम्ह नोक् खः।
 10 पुजाहारीतपाखें – योयारीबया काय् यदायाह व याकीन,
 11 हिल्कियाह मशुल्लामया काय् खः, मशुल्लाम सादोकया काय् खः, सादोक मरायोतया काय् खः, मरायोत परमप्रभुया देगः स्वइम्ह अहीतबया काय् खः।
 12 अले अदायाह यरोहामया काय्, यरोहाम पेलाल्याहया काय् खः, पेलाल्याह अम्सीया काय् खः, अम्सी जकरियाया काय् खः, जकरिया पशहरया काय् खः, पशहर मल्कियाहया काय् खः। थ्व वंशपाखें देगःया ज्या याइपिं ८२२ म्ह दु।
 13 अञ्जेलया काय् अमाशशै, अञ्जेल अहजैया काय् खः, अहजै मशिल्लेमोतया काय् खः, मशिल्लेमोत इम्मेरया काय् खः। अदायाहया ग्वाहालिमित व परिवारया नायःत मुक्क २४२ म्ह दु।
 14 अमाशशै व वया ग्वाहालिमित नांजाःपिं खः। इपिं १२८ म्ह दु। इमि मू हाकिम हग्गदोलीमया काय् जब्दीएल खः।
 15 लेवीतपाखें – हशशूबया काय् शमायाह, हशून अञ्जीकामया काय् खः, अञ्जीकाम हशब्याहया काय् खः, हशब्याह बुन्नीया काय् खः।
 16 लेवीतय् नायःत सब्बतै व योजाबाद, इमिगु जिम्माय् परमप्रभुयागु देगःया पिनेया ज्या दु।
 17 मीयकाया काय् मत्न्याह, मीयका जब्दीया काय् खः। जब्दी आसापया वंशयाम्ह खः। व प्रार्थनाय् सुभाय् बीपिनि नायः खः। वया ग्वाहालिमित मध्ये निगूगु थाय् काइम्ह बक्बुक्याह, अले शम्मूअया काय् व गालालया छय् अब्दा। व यदूतनया परिवारयाम्ह खः।
 18 पवित्र शहरय् च्वनिपिं लेवीत मुक्क २८४ म्ह दु।
 19 देगलय् पिवाः च्वनिपिं –
 अक्कूब व तल्मोन अले ध्वाखाय् पिवाः च्वनिपिं इमि ग्वाहालिमित १७२ म्ह दु।
 20 मेपिं इस्राएलीत, पुजाहारीत व लेवीत यहदाया मेमेगु शहर व गामय् थथःगु सर्बयनापं च्वनीगु खः।
 21 देगलय् सेवा याइपिं यरूशलेम दुने ओफेल त्वालय् च्वनीगु खः। इमि नायः सीहा व गिश्पा खः।
 22 बानीया काय् व हशब्याहया छय् उज्जी यरूशलेमय् च्वंपिं लेवीतय् नायः खः। आसाप वंशयापिं मत्न्याह व मीयका इमि पुर्खात खः। उपिं आसापया सन्तान परमेश्वरया देगःया सेवाया निंति भजन हालेगु जिम्मा काःपिं खः।
 23 इमिसं देगःया संगीत ज्याइवः न्हियान्हिथं पालंपाः न्ह्याकेत जुजुं नियम दय्काब्यूगु खः।
 24 इस्राएलीतय्गु फुक्क ज्याया निंति यहदाया काय् जेरह वंशयाम्ह मशेजेबेलया काय् पतहियाह फारसयाम्ह जुजुया प्रतिनिधि खः।

यरूशलेम पिने च्वंगु बस्ती

- 25 छुं यहदी कुलयापिं मनुत थथःगु बुँ लिकक लाःगु गामय् च्वनीगु खः। किर्यत-अर्बा व उकिया जःख च्वंगु बस्तीइ, दीबोन व उकिया जःखः च्वंगु बस्तीइ अले यकब्सेल व उकिया गामय्।
 26 येशूअ, मोलादा, बेथ-पातेल,
 27 हसर-शूआल, बेशैबा व उकिया जःखः च्वंगु बस्तीइ
 28 सिक्लग, मकोना व उकिया बस्तीइ
 29 एन-रिम्मोन, सोरा, यर्मूत,
 30 जानोह, अदुल्लाम व उकिया गामय्, लाकीश व उकिया बुँइ अले आजेका व उकिया बस्तीइ। इपिं बेशैबांनिसें हिन्नोमया ब्यासि तक च्वनीगु खः।
 31 बेन्यामीन कुलयापिं मनुत थुपिं थासय् च्वनीगु खः। गेबा, मिकमाश, अय्या, बेथेल व जःखःया गामय्,
 32 अनातोत, नोब, हननिया,
 33 हासोर, रामा, गिनैम,
 34 हादीद, सबोयीम, नबलत,
 35 लोद, ओनो व गे-हरशीम ब्यासिइ नं।
 36 यहदाय् दुपिं छुं लेवीत बेन्यामीन कुलतय्गु गामय् वनाः अन हे च्वन।

12

पुजाहारीत व लेवीत

- 1 शालतिएलया काय् यरूबाबेल व दकलय् तःधम्ह पुजाहारी येशूअनापं बेबिलोनं लिहांवःपिं पुजाहारीत व लेवीत थुपिं हे खः –
 2 सरायाह, यर्मिया, एज़्रा, अमर्याह, मल्लूक, हतूश,
 3 शकन्याह, रेहम, मरेमोत,
 4 इद्दो, गिन्नतोन, अबिया,
 5 मियामीन, मदाहा, बिल्गा,

- 6 शमायाह, योयारीब, यदायाह,
 7 सल्लू, अमोक, हिल्कियाह व यदायाह।
 येशूअया पालय् पुजाहारीतय् नायःत व इमि ग्वाहालिमित थुपि हे खः।
 8 लेवीत – येशूअ, बिन्ई, कादमीएल, शरेबियाह, यहदा व मत्तन्याह।
 थः ग्वाहालिमिपिनापं सुभायया भजन हालेगु जिम्मा मत्तन्याहया खः।
 9 बक्बुक्याह व उन्नी व इमि ग्वाहालिमित धाःसा सेवाया इलय् इमिगु चुलिचू दनिगु।

दकलय् तःधंम्ह पुजाहारी येशूअया सन्तान

- 10 येशूअ योयाकीमया बौ, योयाकिम एल्यासीबया बौ, एल्यासीब योयादाया बौ,
 11 योयादा जोनाथनया बौ व जोनाथन यदूअया बौ खः।
 12 योयाकीमया पालय् पुजाहारी परिवारयापि नायःत थुपि हे खः –
 सरायाहया परिवारयाम्ह – मरायाह,
 यर्मियाया परिवारयाम्ह – हनन्याह,
 13 एज़ाया – मशुल्लाम,
 अमर्याहया – येहोहानान,
 14 मल्लूकया – जोनाथन,
 शकन्याहया – योसेफ,
 15 हारीमया – अदना
 मरेमोतया – हलकै।
 16 इद्रोया – जकरिया,
 गिन्नतोनया – मशुल्लाम,
 17 अबियाया – जिक्की,
 मिन्यामीन व मोदाहाया – पिल्तै,
 18 बिल्गाया – शम्भूअ,
 शमायाहया यहोनातान,
 19 योयारीबया – मत्तनै,
 यदायाहया – उज्जी,
 20 सल्लूया कल्लै,
 अमोकया एबेर,
 21 हिल्कियाहया हशब्याह,
 यदायाहया नतनेल।
 22 एल्यासीब, योयादा, योहानान व यदूअ दकलय् तःधंपि पुजाहारीतय् पालंनिसं फारसी जुजु दाराया पालय् तक लेवीतय्
 परिवारयापि नायःतयगु नां व पुजाहारीतय् नायःतयगु नां वंशावलीइ च्वःगु खः।
 23 लेवी परिवारतय् नायःतयगु नां धाःसा एल्यासीबया छय् योहानानया इलय् तक हे वंशावलीइ च्वःगु खः।
 24 लेवीतयत् पुचः पुचलय् ब्वथलातःगु दु। उपि पुचःया नायःत हशब्याह, शरेबियाह, कादमीएलया काय् येशूअ खः।
 परमेश्वरया मनू दाऊद जुजुं ब्यूगु आज्ञा कथं परमेश्वरयात् च्वछाइबलय् व सुभाय् बीबलय् पालंपाः इमिगु चुलिचू दनाच्चनीगु।
 25 मत्तन्याह, बक्बुक्याह, ओबदिया, मशुल्लाम, तलमोन व अक्कूब देगःया ध्वाखातय् लिक्क च्वंगु क्वथातय् पाः च्वनीपिं
 देगःया ध्वाखा पिवाःत खः।
 26 येशूअया काय् योसादाकया छय् योयाकीमया पालय् व राज्यपाल नहेम्याह व पुजाहारी एज़ाया पालय् इमिसं सेवा याःगु
 खः।

यरूशलेमया पखाः देछाःगु

- 27 यरूशलेम शहरया पखाः देछाःगु इलय् भुस्याः, वीणा व सारंगी थानाः लय्लयतातां नखः हनेत सुभाय्या भजन हालेत
 थाय् थासय् च्वंपिं लेवीतयत् इपिं च्वनाच्चंगु थासं मालाः यरूशलेमय् हल।
 28 लेवी म्ये हालिपिनि परिवार, यरूशलेमय् जःखः च्वंगु थासं व नतोपातीतयगु गां गामं थासं
 29 व बेथ-गिलगाल, गेबा व अज्मावेतं वल। छायाधःसा म्ये हालीपिनसं यरूशलेम जःखः थःगु गां दयकातःगु खः।
 30 पुजाहारी व लेवीतयसं विधिकथं थःत शूद्र याय् धुंकाः इमिसं मनूत, ध्वाखात व पखाः शूद्र यात।
 31 अले जिं यहदायापिं नायःतयत् पखालय् थत यंका। नापं सुभाय् बीत निगू तःधंगु भजन हालिपिनिगु पुचः दयका। उपिं
 मध्ये छपुचः पखाःया च्वय् जवय्पाखे, सौ ध्वाखापाखे वन।
 32 उगु पुचःया ल्यूल्यु होशयाह व यहदाया बच्छि नायःपिं वन।

- 33 इपिनापं थुपिं दु – अजर्याह, एज़ा, मशल्लाम,
 34 यहदा, बेन्यामीन, शमायाह व यर्मिया।
 35 अले तुरही ज्वनातःपिं छपुचः पुजाहारीत व जोनाथनया काय व शमायाहया छय जकरिया। (वया पुर्खात आसाप कुलयापि मत्तन्याह, मीकाया व जक्कूर खः।)
 36 दक्कलय लिपा जकरियाया ग्वाहालिमित शमायाह, अज़ेल, मिललै, गिललै, माए, नतनेल, यहदा व हनानी। इमिसं परमेश्वरया मनु दाऊदया बाजं ज्वनाचवंगु दु। अले स्यनामि एज़ा इमिगु न्ह्यः न्ह्यः वन।
 37 इपिं फोहरा ध्वाखा जुयाः सिधा दाऊदया शहरया त्वाथलय पखाःया सिथय गल। अले दाऊदया छँ दुगु थाय च्वय जुयाः पुर्बपाखे लः ध्वाखा तक वन।
 38 भजन हालीपिं निगुगु पुचः धाःसा उत्तरपाखे वन। जि बच्छि मनुतलिसें इमिगु ल्यु पखाःया च्वय भुतूया धरहरा लिक्क जुयाः तःब्यागु पखाः तक वना।
 39 अले एफ्राइम ध्वाखा, येशना ध्वाखा, न्या ध्वाखा, हननेलया धरहरा अले सछिम्हयसिगु धरहरा जुयाः फै ध्वाखा तक वना। पिवाः च्वनीगु ध्वाखाय इपिं दित।
 40 अनं भजन हालीपिं मनुतय निगुगु पुचः व जिनापं हाकिमत मध्ये बच्छि मनुत परमेश्वरया देगलय वन –
 41 पुजाहारीत एल्याकीम, मासेयाह, मिन्यामीन, मीकाया, एल्योएनै, जकरिया व हनन्याह,
 42 मासेयाह, शमायाह, एलाजार, उज्जी, येहोहानान, मल्कियाह, एलाम व एसेर नं तुरही ज्वनाः दन। अले भजन हालीपिन्सं यिज्रहियाहं स्यंथे तस्सलं भजन हाल।
 43 उखुन्हु यक्व बां बिल। परमेश्वरं इमित लयतायकादीगुलि सकल मनुत तसकं लयताल। मिस्त व काय म्हायापिन्सं लसता हन। इमिगु लसताया सः यक्व तापाक तक ताये दु।

देछा तइगु धुकू स्वयेत मनुत तःगु

- 44 उबलय देगलय छाःगु देछा तइगु धुकू स्वयेत मनुत तल। देछात, न्हापांगु अन्न व फलफुल व झिब्वय छब्व नं अन तइगु खः। जःखःया शहर लिक्कयागु बुँ व क्यबपाखें व्यवस्थाकथं पुजाहारी व लेवीतयत दयेमाःगु देछा मुनेगु ज्या नं उपिं मनुतयत लःल्हात। यहदायापिं सकल मनुत पुजाहारीत व लेवीत खनाः लयताः।
 45 छायाधाःसा इमिसं भजन हालीपिं व देगः पिवाःतलिसें मिलय जुयाः दाऊद व वया काय सोलोमनया आज्ञा कथं थः परमेश्वरयागु आराधना व श्रद्ध यायेगु ज्या पूर्वकल।*
 46 यक्व न्हापा दाऊद व आसापया पालय संगीत स्यनीपिं दइगु खः अले परमेश्वरयात च्वछाइगु व सुभाय बीगु भजन हालीगु खः।
 47 यरूबाबेलया पालय व नहेम्याहया पालय नं इस्राएलयापिं सकल मनुतयसं देगलय भजन हालीपिं व देगलय पिवाः च्वनीपिनिगु लागि न्हियान्हिथं देछा बियाः ग्वाहालि याइगु खः। मनुतयसं लेवीतयत पवित्र देछा बीगु अले उकिं लेवीतयसं क्वःछिनातःगु ब्व पुजाहारीतयत बीगु खः।

13

विदेशीतपाखें अलग

- 1 उखुन्हु हे मनुतयत मोशाया सफू ब्वना न्यंकल। उकी सुं नं अम्मोनी वा मोआबी परमेश्वरयागु सभाय गुबलें दुहां वने दइ मखु धकाः च्वयातःगु लुइकल।*
 2 छायाधाःसा इपिं मरि व लः ज्वनाः इस्राएलीतलिसे नापलाः मवः अले हानं इमित सराः बीत बालामयात ज्याला बियाः सःतल। अयनं जिमि परमेश्वरं व सराःयात सुवाय हिलादिल।*
 3 मनुतयसं व व्यवस्था न्यनाः फुक्क विदेशी वंशयापिं सन्तानयात इस्राएलपाखें अलग तल।

नहेम्याहं दकलय लिपा ब्यूगु आज्ञा

- 4 थ्व जुइ न्ह्यः, जिमि परमेश्वरया देगःया धुकू स्वइम्ह पुजाहारी एल्यासीबयागु तोबियालिसें यक्व हे बांलाःगु स्वापु दुगु जुयाच्वन।
 5 उकिं वं तोबियायात छकू तःकूगु क्वथा छयलेत ब्यूगु जुयाच्वन। न्हापा व क्वथाय अन्नबलि, धुपौय व देगःया सामान अले लेवीत, म्ये हालीपिं व देगलय पिवाःतयगु नितिं झिब्वय छब्व अन्न, न्हगु दाखमघ, चिकं व पुजाहारीतयगु नितिं देछात तइगु खः।
 6 थ्व फुक्क खँ जुयाच्वंबलय जि धाःसा यरूशलेमय मद्दु, छायाधाःसा बेबिलोनयाम्ह जुजु अर्तासास्तया* स्विइनिगुगु दँयां जि जुजुयाथाय लिहां वनागु खः। छुं ई लिपा जुजुयाके मन्जुरी कयाः

* 12:45 १२:४५ १ इति २५:१-८; २६:१२ * 13:1 १३:१-२ व्य २३:३-५ * 13:2 १३:२ गन्ती २२:१-६ * 13:6 १३:६ फारसयाम्ह जुजु अर्तासास्तयात बेबिलोनयाम्ह जुजु धकाः नं धाइ † 13:6 १३:६ स्विइनिगुगु दँ थथे धयागु ४३३ बी.सी. खः।

7 जि यरूशलेमय् लिहां वया। थन एल्यासीबं तोबियायात परमेश्वरया देगःया चुकय् छक् क्वथा बियाः मभिं गु ज्या याः गु जिं सिल।

8 जितः थ्व तसकं मयल अले जिं व क्वथाय् दुगु तोबियायागु फुक्क सामान वांछवा बिया।

9 जिं क्वथात शूद्र यायेगु आज्ञा बिया अले जिं उं पिं क्वथातय् परमप्रभुया देगःया सामान, अन्नबलि व धुपँय् हाकनं तयाबिया।

10 लेवीतयत् क्वःछिनातःगु इमिगु ब्व मब्यगु खँ नं जिं सिल। उकिं देगलय् सेवाया जिम्मा काइपिं लेवीत व भजन हालीपि सकलें थथःगु गामय् लिहां वन धइगु नं जिं न्यना।*

11 उकिं जिं हाकिमतयत् हक्काः धया, “परमेश्वरया देगःयात छाया वास्ता मयानागु?” अले जिं लेवीतयत् सःताः हाकनं इमिगु थथःगु हे ज्याय् तया।

12 अबलय सकल यहदीतयसं हानं अन्न, दाखमघ व चिकंया झिब्वय् छब्व धुकुतिइ हल।*

13 देगःया धुकू स्वयेत जिं पुजाहारी शेलेम्याह, व्यवस्थाया स्यनामि सादोक व लेवी पदायाहयात जिम्मा बिया। जक्कूरया काय् व मतन्याहया छय् हानानयात इमि ग्वाहालिमि ल्यया। छायाःसा इमित विश्वास बहःपिं मानय् याइगु अले थः दाजुकिजापिनिगु दथुइ इनेगु इमिगु ज्या खः।

14 हे जिमि परमेश्वर, जिगु थ्व ज्या जिगु भिया निंतिं लुमंका तयादिसँ। अले जिं जिमि परमेश्वरया देगःयागु व उकिया सेवाया निंतिं थुलि विश्वास बहःम्ह जुयाः छु यानागु दु उकियात हुयाछ्वयादी मते।

15 उबलय शबाथ खुन्हु यहदायापि मन्तयसं दाखयात तिस्त्यानाच्चंगु व अन्न मुंकाः दाखमघ, दाख, यःमरि व मेमेगु किसिमयागु कु गधया म्हय तयाच्चंगु जिं खना। इमिसं थुपि फुक्क मीत यरूशलेमय् शबाथ खुन्हु हइगु जुयाच्चन। उकिं उखुन्हु नयेगु नसा म्युगुलि जिं इमित ख्याच्चः बिया।*

16 यरूशलेमय् च्वनिपिं टुरोसयापि मिजंतयसं नं न्या व मेमेगु फुक्क किसिमयागु मीगु सामान हयाः शबाथ खुन्हु यहदायापि मन्तयत् मीगु जुयाच्चन।

17 अले जिं यहदायापि भारदारतयत् हक्काः धया, “शबाथयात अपवित्र यानाः छिमिसं थ्व छु यानागु?”

18 छु छिमि पुर्खातयसं नं थज्याःगु ज्या याःगुलि इी परमेश्वरं इीके व थ्व शहरय् फुक्क विपत्तित हयादीगु मखु ला? आः छिमिसं शबाथयात अपवित्र यानाः अज्ज परमप्रभुया तं अप्वय्का इस्त्राएलतयगु विरोध यानाच्चंगु दु।”

19 शबाथया न्ह्यः यरूशलेमया ध्वाखातय् खिउँसे च्वनावःबलय् जिं ध्वाखात तीगु व शबाथ सिमधःतले मचाय्केगु आज्ञा बिया। शबाथ खुन्हु छुं नं कु दुने हये मफयेमाः धकाः जिं ध्वाखाय् पिवाःत तया।

20 छकः निकः थीथी कथंया सामान मीपिं बन्जातयसं यरूशलेमया पिने हे चा छ्याये माल।

21 जिं इमित थथे धयाः ख्याच्चः बिया, “छिपिं छाया चान्हय् चान्हय् शहरया पखाः लिक्क च्वनाच्चनागु? छिमिसं हाकनं थथे यात धाःसा जिं छिमित सजायँ बी।” उखुन्हुनिसें इपिं शबाथ खुन्हु वयेगु त्वःतल।

22 अले जिं लेवीतयत् थःत शूद्र यायेत व शबाथयात पवित्र तयेत वनाः ध्वाखाय् पिवाः च्वनेत आज्ञा बिया।

हे जिमि परमेश्वर, थ्व नं जिगु निंतिं लुमंका तयादिसँ। अले छिगु दया मायां जितः दया यानादिसँ।

23 उबलय नं यहदायापि छुं मन्तयसं अशदोद, अम्मोन व मोआबयापि मिस्तलिसे ब्याहा याःगु जिं खना।

24 इमि मस्त मध्ये बच्छिसिनं अशदोदी भाय् ल्हाइगु वा मेपिं मन्तयगु भाय् ल्हाइगु इमिसं यहदाया भाय् ल्हाये मसः।

25 जिं इमित हक्काः सराः बिया, जिं छुं मन्तयत् दायाः अले इमिगु सँ पुया। अले जिं इमित जिपिं व जिमि काय् म्हायापिन्सं आवंलि गुबलय नं मेगु जातिलिसे ब्याहा याये मखु धकाः परमेश्वरया नामय् पाफय्का। *

26 जिं इमित धया, विदेशी मिस्तयसं सोलोमन जुजुयात पाप याकेब्युगु खः। व मेगु फुक्क जातियापिं जुजुपिं स्वयाः तःधं। परमेश्वरं वयात माया यानादिल, अले फुक्क इस्त्राएलयाम्ह जुजु ल्ययादिल। अयूनं वं थ्व हे पाप यात।*

27 अले छु जिमिसं छिमिगु खँ न्यनेगु ला! अले विदेशी मिस्तलिसे ब्याहा यायेगु ला! इी परमेश्वरयात विश्वासघात यायेगु तसकं मभिं गु ज्या यायेगु ला!

28 दकलय तःधंम्ह पुजाहारी एल्यासीबया काय् योयादाया छम्ह काय् होरोनी सन्बलतया जिलाजं खः, उकिं जिं वयात जिथासं तापाक्क लिना छवया। *

29 हे जिमि परमेश्वर, इमित लुमंकादिसँ छायाःसा पुजाहारीया ज्या यात व पुजाहारीतय् व लेवीतय् बाचायात अशूद्र याःगु दु।

30 थुकथं जिं इमित फुक्क मेगु जातितपाखें शूद्र याना, अले पुजाहारीतयत् व लेवीतयत् थथःगु ज्याय् ल्यया।

31 हानं जिं सिंया देछा हयेगु व न्हापा सःगु अन्न हयेगु ई क्वःछिना बिया।

हे जिमि परमेश्वर, जिगु भिया निंतिं जितः लुमंकादिसँ।

एस्तरया सफू म्हसीका

एस्तरया सफुलिइ जूगु घटना फारस देशयाम्ह जुजु अहासूरस चिकुलाबलय् च्वनीगु दरबारय् जूगु खः।
 व हे दरबारयाम्ह रानी एस्तर थ्व सफूयाम्ह मू मनु खः। व मां बौ मदुम्ह छम्ह यहदी खः। वया तःबाया काय् मोर्दकैनं वयात थःम्ह म्हाय् थें यानाः लहिनातःगु खः। व तसकं बांलाःम्ह व ब्याहा मजूनिम्ह मिसा खः। अथे जुयाः हे व रानी जुइदत।
 वं ज्यान पानाः यहदीतयत इमि शत्रुतयगु ल्हातं नाश जुइगुपाखें बचय् यात। व खँ थ्व सफुलिइ बांलाक च्वयातःगु दु।
 पूरीम धाःगु नखः गथे यानाः शुरु जुल अले उकिया अर्थ छु खः धकाः नं थ्व सफुलिइ च्वयातःगु दु।
 थ्व सफू सुनां च्वःगु धकाः सी मदु। अयनं यहदी जातिया बारे बांलाक स्यूम्ह मनुखं थ्व च्वःगु खः धकाः झीसं सीकाकाये फु।
 थ्व सफू ४६५ ई.पू.पाखे अहासूरस सीधुंकाः च्वःगु खः। थ्व सफूया घटना एज्रा व नहेम्याहया सफूया घटना स्वयाः छगू पुस्ता न्ह्यः जूगु खः।
 धलः पौ
 एस्तर रानी जूगु १:१-२:२३
 हामानं यहदीतयत नाश यायेगु ग्वसाः ग्वःगु ३:१-५:१४
 हामानयात ज्यान सजॉय ब्युगु ६:१-७:१०
 यहदीतयसं थः शत्रुतयत बुकूगु ८:१-१०:३

एस्तर

वशती रानीपाखें अहासूरस जुजुया अपमान
 1 अहासूरस जुजुया पालय् जूगु घटनात थन बयान यानातःगु दु। उगु इलय् थ्व हे अहासूरस जुजुं भारतनिसें कूश देश तक सछि व निइन्हयगु प्रान्तय् शासन याइगु खः।
 2 उबलय् अहासूरस महाराजं थःगु राजधानी शूशनय् च्वंगु गद्दी शासन याइगु खः।
 3 वं शासन याःगु स्वदँ दुबलय् थः फुक्क भारदारत व हाकिमतयत सःताः तःधंगु भवय् न्यायकल। राजकुमारपिं, फारसी व मादी सेनातय् मू नायःत व प्रान्त प्रान्तया बडा-हाकिमत नं लायकुलिइ थ्यंकः वल।
 4 सछि व चयन्हू तक जुजुं थःगु राज्ययागु झःझः धाःगु तःजिगु सम्पत्ति व वैभव क्यन।
 5 अनं लिपा जुजुं थःगु राजधानी शूशन शहरय् च्वंपिं तःधंपिं, चिधंपिं, सकलें मनुतयत सःताः भवय् नकल। थुकथं जुजुया लायकूया न्ह्यःने च्वंगु बगैँचाय् भवय् नयेगु ज्या न्हयन्हू तक जुल।
 6 बगैँचाय् तयुगु व वँचुगु सूती कापःया पर्दात यख्खानातःगु खः। उपिं पर्दात दुरु ल्वहंया थामय् दुगु वहःया चाःचाय् तयुगु व प्याजी रंगयागु सूती कां चिनातःगु दु। ह्याउँगु ल्वहं, दुरु ल्वहं, मोती व मेमेगु मू वंगु ल्वहँतं छायापिया तःगु बँय् लुँ व वहःया सोफात तयातःगु दु।
 7 थीथी कथंयागु लुँयागु ख्वल्चाय् जुजुं दरबारय् त्वनीगु दाखमघ नुगः मस्यासें सकसितं त्वनेत इनाबिल।
 8 अन सुयातं करं त्वंकेगु नियम मदु। बरु फुक्क मनुतयगु इच्छा थुइकी धकाः महाराजं थःगु धुकुतिं दाखमघ त्वंकीपिं च्यःतयत उजं बियादिल।
 9 उगु हे इलय् रानी वशतीं नं जुजु अहासूरसया लायकुलिइ मिसातयत सःताः भवय् नकल।
 10 न्हयन्हू खुन्हू महाराज नं दाखमघ त्वनाः लसतां हनाच्वन। अले वं थःगु सेवा याइपिं न्हयम्ह नपुंसकत महमान, बिज्था, हर्बोना, बिग्ता, अबगथा, जेथेर व कर्कासयात सःतल।
 11 इमित रानी वशतीयात श्रीपिच पुइकाः थःथाय् हजि धकाः जुजुं उजं बिल। रानी तसकं बांलाःम्ह हिसि दुम्ह जुयाच्वन। उकिं वं वयागु हिसि सकल मनुत व भारदारतय् न्ह्यःने क्यने मास्ति वय्कूगु खः।
 12 इमिसं वनाः महाराजयागु उजं रानी वशतीयात न्यंकल। तर रानी वये मानय् मजुल। उकिं जुजु तसकं तम्बल, तमं मि जुल।
 13 नियम कानूनकथं छु याःसा जी धकाः सःस्युपिं मनुतयके महाराजं सल्लाह काल।
 14 महाराजं अप्वः यानाः देशया कानून व नियम स्यूपिं फारस व मादीया न्हयम्ह भारदारत कर्सेना, शेथार, अट्माथा, तशींश, मेरेस, मर्सेना व ममूकानपिन्के सल्लाह काइगु खः। इपिं महाराजलिसे सतीपिं खः, थुपिं न्हयम्ह महाराजया न्ह्यःने वनेगु अधिकार दुपिं खः अले इमित देशय् तःधंगु मान व पद नं बियातःगु खः।
 15 महाराजं इमित न्यन, “नपुंसकपाखें जिं बियागु उजं मानय् मयाइम्ह रानी वशतीयात गज्याःगु सजॉय बी माली? कानूनं छु धाइ?”

16 अले ममूकानं महाराज व सकलें भारदारतय् न्ह्यःने थथे लिसः बिल, “रानी वशती महाराजयागु जक मखु महाराज अहासूरसया फुक्क प्रान्तया भारदार व मनूतयगु बेइज्जत याःगु दु।

17 रानी थथे याःगु ज्या फुक्क मिसातयसं न्यनी अले थुकिं यानाः इमिसं नं थः भाःतयात मानय् मयाइ। अले इमिसं थथे धाइ, ‘महाराज अहासूरसं रानी वशतीयात थःथाय् हयेत उजं बियादिल तर रानी वये मानय् मजुल।’

18 रानी थुकथं व्यवहार याःगु खँ फारस व मादीया भारदारतय् कलाःपिन्सं न्यनेवं हे इमिसं नं थः भाःतपिन्त अथे हे व्यवहार याइ। अले थुकिं यानाः फुक्कभनं थः भाःतपिन्त हनाबना तयेगु त्वःताछवइ अले भाःतपिं थः कलाःपिनापं तम्वइ।

19 “छसपोलया इच्छा दःसा वशती रानी थनिनिसें गुबलें छसपोलया न्ह्यःने वये दइ मखु धकाः शाही उजं बियादिसँ। थ्व उजं फारस व मादीतयगु कानूनय् गुबलें महिलिगुकथं च्वकादिसँ। अले वशती रानी स्वयाः बहःम्ह व बांलाःम्ह मिसायात रानी जुइ बियादिसँ।

20 थुकथं जुजुयागु शाही उजं देशय् सकसितं न्यंकीबलय् तःमि, चीमि सकलें मिसापिन्सं थःथः भाःतपिनिगु हनाबना तयेगु याइ।”

21 जुजु व सकलें भारदारपिन्सं थ्व सल्लाह ययकल अले महाराजं ममूकानया सल्लाहकथं ज्या यात।

22 अनंलि सकल मिजंत थथःगु छँय् मालिक जुइ अले वयागु उजं सकल छँजःपिन्सं मानय् याये हे माः धकाः महाराजं फुक्क प्रान्तय् थीथी भाय् ल्हाइपिन्त इमिगु थथःगु भाषां व लिपिकथं थःगु उजं च्वयाछवत।

2

न्हम्ह रानी माःगु

1 थनंलिपा थःगु तं क्वलाये धुंकाः जुजुं वशती रानी वं याःगु ज्याया विरोधय् पिकाःगु उर्दी लुमंकाच्वन।

2 अथे जुयाः जुजुयात सल्लाहबीपि थः भारदारतयसं थथे सल्लाह बिल, “छसपोलया नितिं बांबांलाःपिं ब्याहा मजुनिपिं मिसात मालेत छवयादिसँ।

3 छसपोलं थः भारदारतयत देशया फुक्क प्रान्तय् दुपिं बांबांलाःपिं बिया मछवनिपिं मिसात राजधानी शूशनय् च्वंगु मिसात तइगु दुनेया लायकुलिइ हयेत उजं बियादिसँ। अले इमित जुजुया मिसात कःघाना च्वंम्ह नपुंसक हेगेयात जिम्मा बियादिसँ। इमित थीथी कथंया समाः ज्वलं नं बियादिसँ।

4 अले छसपोलं गुम्ह मिसा ययकादी वयात हे वशती रानीया पलेसा रानी दयकादिसँ।” जुजुयात थ्व सल्लाह येल अले वं अथे हे यात।

5 राजधानी शूशनय् मोर्दकै नां दुम्ह छम्ह यहुदी च्वनीगु जुयाच्वन। मोर्दकै याईरया काय, शिमीया छय् व कीशया छुइ अले बेन्यामीन कुलयाम्ह खः।

6 बेबिलोनया जुजु नबूकदनेसरं यहदाया जुजु यहोयाकीननापं ज्वनाः यस्सलेमं यंकूपिनिगु पुचलय् मोर्दकैया परिवार नं दुगु जुयाच्वन।

7 मोर्दकैया एस्तर नांयाम्ह ककाया म्हाय् छम्ह दु। एस्तरया हिब्रू नां हदस्सा खः। व तसकं बांलाःम्ह व हिसि दुम्ह खः। वया मां-बौ सीधुंकाः मोर्दकै वयात थः म्हाय् थें यानाः लहिनातःगु खः।

8 जुजुया उजं न्यंके धुंकाः राजधानी शूशनय् यक्व मिसात हल। उपिं मध्ये एस्तर नं छम्ह खः। अले वयात नं मिसात च्वनीगु दुनेया लायकुलिइ जुजुया मिसात कःघाना च्वंम्ह नपुंसक हेगेयात जिम्मा बिल।

9 एस्तरयात खनाः हेगे तसकं लयतायाः वयात ययकल अले एस्तरं वपाखें दया काये खन। थथें हे वं एस्तरयात समाः यायेत समाः ज्वलं व थीथी कथंया नसाज्वलं हयाबिल। एस्तरयात मिसात च्वनीगु लायकूया दुनेयागु दक्वसिबय् बांलाःगु थासय् यंकातल अले वयात समाः यायेत न्हयम्ह लायकुलिइ ल्ययातःपिं भ्वाति छवत।

10 मोर्दकैया आज्ञा कथं एस्तरं थः छम्ह यहुदी खः धयागु खँ सुपिकातःगु जुयाच्वन।

11 एस्तरयात छुं जुइ ला धकाः सीकेत मोर्दकै न्हियान्हिथं मिसात तइगु छँया चुकया लिक्क चाःहिला च्वनीगु

12 मिसायात महाराज अहासूरसया न्ह्यःने यंके न्ह्यः वयात दच्छि थीथी कथं समाः यायेगु याइ, खुला तक मूरया चिकं व खुला तक चिकं व अन्तरया चिकं नं थाकेगु याइ। अले तिनि छम्ह छम्ह यानाः पालंपाः जुजुयाथाय् यंकीगु खः।

13 सुं नं मिसा जुजुया लायकुलिइ वनीबलय् वं फ्वंगु न्ह्यार्थं ज्याःगु खँ वयात मिसात तइगु छँनं यंके बी।

14 बहनी व जुजु थः च्वनीगु क्वथाय् वनीगु अले कन्हय् सुथय् व मिसात तइगु मेगु छँय् नपुंसक शाशगजया जिम्माय् वनीगु खः। जुजुं नां कयाः मसःतुतले व हाकनं जुजुयाथाय् वने दइ मखु।

एस्तर रानी ज्गु

15 एस्तरया बौ अबीहेल खः। व मोर्दकैया कका खः। थ्व हे मोर्दकैया थः म्हाय् थें लहिनातःम्ह एस्तरया जुजुयाथाय् वनेगु पाः वल। वं मिसातयत कःघाना च्वंम्ह नपुंसक हेगें सल्लाह ब्यूगु खँ बाहेक मेगु छुं नं मयंकू। एस्तरयात खँक्वसिनं तसकं बांलाः ताय्केगु खः।

16 थुकथं अहासूरसं राज्य याःगु न्हयदँया तेबेत धाइगु झिला दुबलय् एस्तरयात जुजु च्वनेगु थासय् यंकल।

17 जुजुं मेपि ब्याहा मजुनिपि मिसातयत् स्वयाः एस्तरयात यक्वः माया यात। अले वयात तसकं ययकल। अले वयागु छेनय् श्रीपिच पुइकाः वशतीया थासय् वयात रानी यात।

18 अनलि जुजुं एस्तरयात तःधंगु मान बियाः सकल भारदारत, हाकिमतयत् सःताः तःधंगु भवय् न्यायकल। अले जुजुं फुक्क प्रान्तय् बिदा बीगु घोषणा यात अले जुजुं बीमाःगु कोसेलि इनाबिल।

मोर्दकैनं जुजुयागु ज्यान बचय् याःगु

19 निक्व खुसि जुजुं ब्याहा मजुनिपि मिसात मुंकबलय् मोर्दकै जुजुया लायकूया म् ध्वाखाय् च्वनाच्वंगु खः।

20 मोर्दकैनं धार्थे एस्तरं थः यहदी खः धयागु खँ सुयातं मसीकू। थ्व खँ मोर्दकैनं धाःगु खः अले वं थ्व खँ मचां थें बांलाक मानय् यात।

21 छन्हू मोर्दकै जुजुया ध्वाखाय् च्वनाच्वंबलय् निम्ह जुजु ध्वाखा पिवाः बिगथाना व तैरेश जुजुनापं असन्तोष जुयाः जुजुयात स्यायेगु ग्वसाः ग्वल।

22 थ्व मोर्दकैनं सियाः एस्तर रानीयात धयाबिल। रानी मोर्दकैया नां कयाः जुजुयात थ्व खँ धयाबिल।

23 थ्व खँयात कयाः न्यकं दुवालाः स्वःबलय् धार्थे खः धयागु दसि लुल अले जुजुं उपि निम्ह मनूयात थामय् यख्खायाः स्यानाबिल। थुपि फुक्कं खँ जुजुयागु न्ह्यःने इतिहासया सफुलिइ च्वल।

3

यहदीतयत् नाश यायेगु हामानया ग्वसाः

1 छुं ई लिपा अहासूरस जुजुं अगागी हम्मदाताया काय् हामानयात वनापं ज्या याइपि मेपि भारदारत स्वयाः अप्वः पद थकयाः देय्या प्रधान मन्त्री यात।

2 सकल भारदारतयसं जुजुं उजं ब्युकथं हामानयात पुलि चुयाः भागि याइगु खः। मोर्दकैनं धाःसा वयात पुलि चुयाः भागि याइ मखुगु जुयाच्वन।

3 छन्हू लायकूया हाकिमतयसं मोर्दकैयात न्यन, “छिसं छाया जुजुया उजं मानय् मयानागु?”

4 इमिसं न्हियान्हिथं वयात थथे हे जक न्यनीगु। तर वं उमिगु खँयात वास्ता हे मयाः। थथे मोर्दकैनं मानय् मयाःगु खँ हामानं सह याइ कि मयाइ धकाः सीकेगु निति इमिसं हामानयात थ्व खँ न्यकं वन। छायाःसा “जि यहदी खः” धकाः मोर्दकैनं इमित धाःगु खः।

5 मोर्दकैनं पुलि चुयाः भागि मयाःगु खँ हामानं सिल अले व तसकं तम्बल।

6 हामानं मोर्दकै यहदी खः धयागु खँ सिसैलि वयात जक सजाँय मब्युस्य अहासूरसया फुक्क देशय् च्वपि यहदीतयत् व मोर्दकैयात स्यायेगु उपाय माल।

7 अहासूरस जुजुया झिनिदँया न्हापांगु ला वा निसान लाय् हामानया न्ह्यःने न्हि व ला क्वःछीगु निति इमिसं चिष्टा तल। व चिष्टयात “पूर” धकाः धाइगु खः। चिष्टा झिनिला दुखन्हू वा अदार ला खुन्हू लात।

8 अले हामानं अहासूरस जुजुयात धाल, “छसपोलया राज्य दुने छगू जाति देय्या फुक्क प्रान्तय् मन्तय् दथुइ च्वनाच्वंगु दु। इपि ब्यागल च्वना वयाच्वंगु दु। इमिगु रितिथिति मेगु फुक्क जातितयगु स्वयाः पा। इमिसं छसपोलया नियम कानून नं मानय् मयाः। छिसं इमित सह यानाच्वनेगु बांलाः मजू।

9 यदि छसपोलया इच्छा दत धाःसा इमित नाश यानाछवयेगु निति छगू उजं पौ च्वयाबियादिसं। थ्व ज्या याइपि छसपोलया हाकिमतयगु निति जिं जुजुया धुकुति जम्मा यायेत स्वगू लाख पिइदुः किलोग्राम वहः बी।”

10 अले जुजुं राज्यया छाप दुगु अंगू थःगु पचिनं त्वयाः यहदीतय् शत्रु हम्मदाताया काय् हामानयात बियादिल।

11 जुजुं हामानयात धाल, “थ्व वहः थके ति! उपि मन्तयत् छन्त छु याये मास्ति व व हे या!”

12 अनलि न्हापांगु लाया झिंस्वन्हू खुन्हू जुजुया सकल छ्यान्जेतयत् सःतल। अले हामानया उजंकथं जुजुया मन्त्रीत, फुक्क प्रान्तयापि बडा-हाकिमत अले देशया थीथी जातियापिनिगु नायःतयत् अहासूरसया नामय् व जुजुयागु हे छाप तयाः इमिगु थःगु हे भाषां पौ च्वयाः छवत।

13 उजं पौ ज्वनाः हुलाकीत देशया फुक्क प्रान्तय् वन। उकी थ्व उजं दु, अदार धाइगु झिनिलाया झिंस्वन्हू खुन्हू फुक्क यहदीतयत्, ल्याय्महिपि, बुरापि, मिसात, मस्तयत् छन्हू हे स्यानाछव। भचानं दयामाया मयासं इमित स्यानाछव अले इमिगु सम्पत्ति लाका का।

14 थ्व उजं फुक्क प्रान्तय् कानूनकथं पिकाः अले मन्त उखुन्हूया लागिं थम्हं यायेमाःगु ज्या यायेत तयार जू धकाः थ्व जुजुया उजं देशयापि फुक्क मन्तयथाय् छवल।

15 जुजुया उजं राजधानी शूशनय् च्वपि सकल प्रजातयत् न्यंकल। हुलाकीत याकनं वनाः थ्व समाचार प्रान्त प्रान्तय् थ्यंकल। शूशन शहरय् हलचल जुल। जुजु व हामान धाःसा त्वनेत फेतुल।

4

मोर्दैकैनं एस्तरयाके ग्वाहालि फ्वंगु

1 थ्व फुक्क खँ न्यनेवं मोर्दैकैनं थःगु वसः खुत, भांग्रा फिनाः नलीं बुलाः तःसलं हालाः विलाप यायां शहरया प्यखेरं चाःहुलाजुल।

2 व राजदरबारया मू ध्वाखा तक वन, छायाधाःसा भांग्रा फिनातःम्ह सुं नं मनू दरबारय् दुने दुहां वने दइ मखु।

3 जुजुया उजं न्यंकूगु फुक्क प्रान्तय् यहदीत ख्वख्वं अपसं च्वनाः तसकं दुःख मन तायेकाः विलाप यात। इपि मध्ये यक्वसिनं भांग्रा फिनाः नउलय् ग्वारातुलाच्चन।

4 एस्तर रानीया भ्वाति व नपुंसकत वयाः मोर्दैकैनं छु याःगु खः व वयात न्यंकल, अले एस्तरं तसकं दुःख मन तायकल। भांग्रा त्वयाः लं फ्यु धा धकाः मोर्दैकैया नितिं लं बियाछवत। तर वं व मकाल।

5 अनंलि एस्तरं थःगु सेवा यायेत तयातःम्ह जुजुया छम्ह नपुंसक हताकयात सःताः मोर्दैकैयात छु दुःख परेजुया च्वंगु दु, छाया थथे यानागु धकाः न्यना वा हुँ धकाः छवत।

6 हताक दरबारया लुखा न्ह्यःने च्वंगु शहरया चकंगु चोकय वनाः मोर्दैकैयात नापलाः वन।

7 अले मोर्दैकैनं थःत छु जुयाच्चंगु खः व फुक्क खँ व हामानं यहदीतयत् नाश यायेगु नितिं गुलि धिबा जुजुया धुकुतिइ बी धकाः धाःगु खः व नं हताकयात कनाबिल।

8 यहदीतयत् नाश यायेगु उजं दुगु व श्शनय पिकाःगु जुजुया उजं पौया छगू नक्कल वं हताकयात बिल। व यंका एस्तरयात ब्यु अले फुक्क खँ वयात कं अले वं जुजुयाथाय् वनाः धयाबीमा व थःगु जातिया मनूतय्के जुजुया दया दयेमा धकाः मोर्दैकैनं एस्तरयाथाय् बुखँ बीत हताकयात लितछवल।

9 हताक एस्तरयाथाय् वनाः मोर्दैकैनं धाःगु फुक्कं खँ न्यंकाबिल।

10 अले एस्तरं हताकपाखें हाकन थ्व बुखँ मोर्दैकैयाथय् धयाछवत,

11 “भारदारतयसं व प्रान्तया फुक्क थासय् च्वंपिं मनूतयसं जुजुया थ्व आज्ञा सि हे स्यु, सुं नं मनू, व मिसा जुइमा वा मिजं जुइमा जुजुं मसःतुसे दुनेया चुकय् दुहां वल धाःसा वयात स्यानाछवइ। न्ह्याथेसां जुजुं लुँया राजदण्ड वयापाखें ल्हन धाःसा व बचय् जुइ। जि थः हे जुजुयाथाय् वने मदुगु स्विन्दु दये धुंकल।”

12 अले एस्तरं धाःगु खँ मोर्दैकैयात कन।

13 वं एस्तरयात थथे धकाः लिसः छवयाहल, “थथे बिचाः याये मते, छ दरबारय् दुने जुजुयाथाय् दुगुलि फुक्क यहदीतय् मध्ये छ छम्ह जक म्वाये फइ।

14 थज्याःगु इलय् छ सुम्क च्वन धाःसा यहदीतयगु नितिं ग्वाहालि व छुत्कारा मेगु थासं हे वइ। छ व छिमि बौया सन्तान धाःसा नाश जुयावनी। सुनां स्यु धकाः थज्याःगु ईया लागिं हे छ रानी जूगु खः ला की?”

15 एस्तरं मोर्दैकैयात थथे लिसः छवयाहल,

16 “श्शनय वनाः नापलाक्व फुक्क यहदीतयत् जिगु नितिं अपसं च्वनेत मुंकी। स्वन्हु स्वचा तक छुं नं नसा नये मते अले लः तकं त्वने मते। जि व जिमि भ्वाति नं छिकपिं थें तुं अपसं च्वन। अनंलि कानूनया विरोध हे जूसां जि जुजुयाथाय् वने। थथे यानाः जि सीमासां सी।”

17 अनं मोर्दैकै वनाः एस्तरं उजं ब्यु थें हे यात।

5

एस्तरं जुजु व हामानयात भ्वय् सःतूगु

1 अपसं च्वंगु स्वन्हु खुन्हु एस्तरं थःगु शाही वसः पुन। अले दरबारया दुने च्वंगु चुकय् वनाः दनाच्चन। उबलय् जुजु लुखापाखे स्वयाः सिंहासनय् फेतुनाच्चंगु खः।

2 जुजुं एस्तर रानीयात चुकय् दनाच्चंगु खन। एस्तर रानीयात खनाः लय्ताल, अले ल्हातय् दुगु लुँया राजदण्ड व पाखे ल्हन। एस्तर वनाः राजदण्डयागु च्वकाय् ज्वंवन।

3 जुजुं वयात धाल, “रानी एस्तर छन्त छु माल? छं न्ह्यागु हे फ्वंसां बी, जिगु बच्छि राज्य तकं छन्त बी।”

4 एस्तरं लिसः बिल, “महाराज, छसपोलयात येल धाःसा जिं छिगु लागिं ज्वरय् यानागु भ्वय् भपीत थौं हामाननापं झासँ।”

5 एस्तर याःगु इच्छा पूर्वकेगु नितिं जुजुं थथें हे हामानयात सःतके छवत। अले जुजु व हामान एस्तरं ज्वरय् यानातःगु भ्वय् नयेत वन।

6 दाखमघ त्वँतं जुजुं एस्तरयात धाल, “छं जिके न्ह्यागु हे फ्वंसां जिं छन्त बी। छंगु इनाप छु खः? जिगु बच्छि राज्य तकं छन्त बी।”

7 एस्तरं लिसः बिल, “जिगु बिन्ति व इनाप थ्व दु,

8 छसपोलं जितः ययकादियागु खःसा जिं फ्वनागु खँ पूर्वकादीगु खःसा अले जिं इनाप यानागु खँ छितः यल धाःसा, कन्हय् नं छसपोल व हामान जिं ज्वरय् यानागु भ्वय् भपीत झासँ। कन्हय् हे जिं छसपोलयात थःगु खँ धाये।”

हामानं मोर्दैकैयात स्यायेगु ग्वसाः ग्वःगु

9 उखुन्हु हामान लयतातां व खुसि जुजुं लिहां वन। तर वं मोर्दैकैयात दरबारया मू ध्वाखाय् थःगु न्ह्यःने मदंसे व मग्यासें च्वनाच्चंगु खनाः व तसकं तंम्वल।

10 तर थम्हं थःत कःघानाः व छें वन।

अनंलि वं थः पासापिन्त व थः कलाः जैशयात सःतके छ्वत,

11 अले हामानं इमित थःके धन-सम्पत्ति व कायपिं यक्व दु धकाः धक्कु त्वःतल। जुजुं थःत तःधंगु पद ब्युगु व मेपिं भारदारत व हाकिमत स्वयाः गुलि तःधं धकाः इमित धक्कु त्वःतल।

12 हामाननं धाल, “उलि जक मखु, रानी एस्तरं ज्वरय् याःगु भव्य नयेत जुजु व जितः जक इनाप याःगु खः। अले कन्हय् नं जितः जुजुनापं वं ज्वरय् याःगु भव्य नयेत इनाप याःगु दु।

13 गबले तक जिं यहदी मोर्दैकै दरबारया मू ध्वाखाय् फेतुनाच्चंगु खनी उबलय् तक व फुक्क जिगु नितिं छुनं मखु।”

14 अले वया कलाः व सकल पासापिन्सं वयात धाल, “निइन्यागू मिटर तःजाःगु छगू फांसि बीगु थां थनादिसँ, अले सुथय् मोर्दैकैयात थामय् यख्खाय् जुजुयात इनाप यानादिसँ। अले खुसि जुयाः जुजुनापं भव्य नयेत झासँ।” हामानयात थ्व खँ तसकं यल अले वं व फांसि बीगु थां धस्वाके बिल।

6

जुजुं मोर्दैकैयात हनाबना याःगु

1 उखुन्हु चान्हय् जुजु घने मफुत, अथे जुयाः भारदारतय्त सःताः थःगु शासनया इलय् जूगु फुक्क घटना च्वयातःगु सफू ब्वनाः न्यकेत उजं बिल। अले जुजुयात व ब्वनाः न्यंकल।

2 उकी निम्ह ध्वखा ब्यूम्ह, बिग्थाना व तैरेशं जुजुयात स्यायेगु ग्वसाः ग्वःगु अले मोर्दैकैनं व खँया बारे न्यंकूगुया बारे च्वयातःगु खः।

3 थ्व ज्याया नितिं मोर्दैकैयात छु इनाम व हनाबना ब्यूगु दु धकाः जुजुं न्यन।

जुजुया सेवकतय्सं लिसः बिल, “मोर्दैकैया नितिं छुं हे याःगु मदु।”

4 जुजुं न्यन, “पिनेयागु चुकय् सु दु?” उबलय् हे हामान जुजु लुखाया न्ह्यःने थःम्हं मोर्दैकैयात फांसि बीगु सिँयागु थामय् यख्खायगु धकाः जुजुयाके बिन्ति यायेत वःगु खः।

5 अले जुजुया सेवकतय्सं लिसः बिल, “महाराज, हामान अन दु।”

जुजुं इमित धाल, “वयात दुने हजि।”

6 अले हामान दुने दुहां वल, जुजुं वयात धाल, “जिं छम्ह मनूयात हनेगु इच्छा दु, वयात गुकथं हनेमालि?” अले हामानं थःगु मनय् थथे बिचाः यात, “जुजुं सुयात हनेगु इच्छा यात जुइ? जि हे ला खनि?”

7 अथे जुयाः हामानं जुजुयात लिसः बिल, “हने मास्ते वःमहय्सिगु नितिं,

8 वयागु नितिं जुजुं थःम्हं हे फीगु वसः, जुजुं गइम्ह छैनय् शाही चिं दुम्ह सल हय्केबियादिसँ।

9 वयात हे जुजुया दक्वसिबय् तःधंम्ह भारदारं वसः फिकाः सल गय्काः शहरया चुक चुकय् वनाः थथे धा, ‘जुजुं हनेगु इच्छा याःम्ह मनूया नितिं छु याःगु दु, स्वयादिसँ।’ ”

10 अले जुजुं हामानयात धाल, “याकनं वनाः छं धाःथें वसः व सल हिँ। अले यहदी मोर्दैकैयात हनेगु या। व दरबारया मू ध्वाखाय् च्वनाच्चंगु दु। छं धाःथें हे वया नितिं फुक्क यानाब्यु। छुं नं मगाःमचाः मजुइमाः।”

11 अथे जुयाः हामानं वसः फिकाः हनेगु यात। अले सल कयाः वयात गय्काः शहरया चुक चुकय् थथे धाधां न्ह्यः न्ह्यः वन, “जुजुं हनेगु इच्छा याःम्ह मनूया नितिं छु याःगु दु, स्वयादिसँ।”

12 अनंलि मोर्दैकै जुजुया मू ध्वाखाय् तुं लिहां वन। हामान धाःसा मछाय्काः नुगः पिच्याकाः हथासं थःगु छेंय् लिहां वन।

13 अले वं थः कलाः जैश व थः फुक्क पासापिन्त अनं मोर्दैकैयात छु छु जूगु खः व फुक्क खँ न्यंकल। वयात सल्लाहबीपि व वया कलातं थथे धाल, “मोर्दैकैया न्ह्यःने छिगु शक्ति कम जुयावंगु दु। व यहदी जाति खः, वया विरोधय् छिसं छुं याये फइ मखु, धाथें छि बरबाद जुइन।”

14 थथे इपिनापं खँ ल्हाना च्वंबलय् जुजुया नपुंसक भारदारत वयाः हामानयात रानी एस्तरं ज्वरय् यानातःगु भव्य नकेत हथासं यंकल।

7

हामानयात फांसि ब्यूगु

1 अले जुजु व हामान निक्व खुसि नं रानी एस्तरयाथाय् भव्य नयेत वन।

2 उखुन्हु नं जुजुं दाखमघ त्वँत्वं रानी एस्तरयात धाल, “रानी एस्तर छन्त छु माल? जितः धा, जिं छन्त व बी। छंगु इनाप छु खः? जिगु बच्छि राज्य तकं जिं छन्त बी।”

- 3 एस्तर रानी लिस्: बिल, “छसपोलं जितः माया यानादी धयागु खःसा अले जिगु बिन्तिइ छसपोल राजी जुयादीसा, हे महाराज, जि व जिमि जातिया मन्तयगु प्राणया रक्षा यानादिसँ।
- 4 छायाधाःसा जि व जिमि जातितयत् स्यानाः नां तर्कं मल्यंक नाश यानाछवयेत्यंगु दु। जिमि मिजं व मिसा फुक्क दासया निति मिया जक छवःगु जूसा ला जि सुम्क हे चवने। थ्व खँ जक जूसा ला जिं छसपोलयात दुःख बी हे मखुनि।”
- 5 जुजु अहासूरसं एस्तर रानीयात धाल, “थज्याःगु ज्या यायेगु आँट दुम्ह मनु सु खः? व गन दु?”
- 6 एस्तरं धाल, “व विरोधी शत्रु थ्व हे दुष्ट हामान खः।” अले जुजु व रानीया न्ह्यःने हामान तसकं ग्यात।
- 7 उकिं जुजु तसकं तंम्वयाः दाखमघ त्वनाचवंगु त्वःताः जुस्क्क दनाः दरबारया तःधंगु क्यबय वन। तर हामानं आः ला जितः सजाँय बीत जुजुया मनय पक्का याये धुंकल धकाः थुइकल। अथे जुयाः थःगु प्राणया रक्षाया निति इनाप यायेत एस्तर रानीया न्ह्यःने दनाच्वन।
- 8 जुजु क्यबं भवय नयेगु क्वथाय लिहां वःबलय हामान एस्तर रानी दुगु सोफाय भवःसुला चवंगु खन। अले जुजुं छक्क जुयाः थथे धाल, “छु छं दरबारय रानी जिनापं च्वना चवंकं हे वनापं घनेगु मतिइ तयागु ला छु?” जुजुयागु म्हतुं थ्व खँ पिहां वयेवं अन दुपि नपुंसक च्यःतयसं हामानयागु ख्वाः त्वपुयाबिल।
- 9 अले अन दुपि नपुंसक च्यःत मध्ये हर्बोनां धाल, “छसपोलया प्राण बचय यानादीम्ह मोर्दैकैयात यख्खायेत हामान निइन्यागु मिटर तःजाःगु फासि बीगु सिँया थां दयकातःगु दु।” जुजुं धाल, “अथेसा हामानयात उकी हे यख्खा!”
- 10 थुकथं मोर्दैकैयात फासि बीगु निति थःम्हं हे दयकातःगु सिँया थामय हामानयात यख्खात। अनंलि जुजुयागु तं क्वलाना वन।

8

एस्तरं यहदी जातियात बचय याःगु

- 1 व हे दिख्नुहु जुजु अहासूरसं यहदीतय शत्रु हामानया छेँबुं फुक्कं रानी एस्तरयात बिल। अले एस्तरं मोर्दैकै थःलाम्ह खः धाःगु कारणं मोर्दैकै जुजुया न्ह्यःने वये खन।
- 2 अले जुजुं हामानपाखें कयातःगु राज्यया छाप दुगु अंगू त्वयाः मोर्दैकैयात बिल। एस्तरं नं हामानपाखें कयातःगु छेँबुं मोर्दैकैया जिम्माय बिल।
- 3 अनंलि एस्तर रानी ख्वख्वं जुजुयागु पालि भवःसुलाः हाकनं वयकःयाके अगागी हामानं यहदीतय विरोधय याःगु मभिंगु ग्वसाः रद्द यानादिसँ धकाः बिन्ति यात।
- 4 अले जुजुं लुँयागु राजदण्ड एस्तरपाखे च्वका ल्हन। अले व दना वनाः जुजुया न्ह्यःने चवंवन।
- 5 एस्तरं धाल, “महाराज, छसपोलं जितः ययकादियागु खःसा जिं फ्वनागु पूर्वकादीगु खःसा अले जिं इनाप यानागु खँ छितः येल धाःसा अगागी हम्मदाताया काय हामानं राज्यया फुक्क प्रान्तय यहदीतयत् नाश यायेगु ग्वसालं च्वयाछवःगु पौ रद्द यायेत, छसपोलं मेगु उजं पौ छगू च्वयाछवयादिसँ।
- 6 छायाधाःसा जिं थः मन्तयके वःगु विपत्ति गथे यानाः स्वयाः च्वने फइ? अले जि थः परिवार नाश जूगु गथे यानाः सहयाना च्वने फइ?”
- 7 जुजु अहासूरसं रानी एस्तर व यहदी मोर्दैकैयात धाल, “हामानं थथे यहदीतयत् नाश यायेगु कुतः याःगलि हे ला खनि जिं हामानया फुक्क सम्पत्ति एस्तरयात बियागु, अले फाँसीया निति सिँयागु थामय यख्खाबियागु खः।
- 8 आः छिमिसं यहदीतय पंलिनाः छिमित छु मनासिब जू मेगु छगू जिगु उजंकथं पौ च्वकि अले उकी जिगु अंगू छाप तयाब्यु छायाधाःसा जुजुया नामं च्वयाः जुजुयागु अंगू छाप दुगु पौ सुनानं रद्द याये फइ मखु।”
- 9 अनंलि सीवान धाइगु स्वंगूगु लाया निइस्वन्हु खुन्हु जुजुया सकल छ्यान्जेतयत् सःतल। मोर्दैकैनं यहदीतयत् ब्यगु आज्ञा कथं इमिगु थःगु हे भाषां पौ च्वयाः जुजुया मन्त्रीत, भारतनिसँ कयाः कूश देय तक सछि व निइन्हयगु प्रान्तयापि बडा-हाकिमत अले देशया थीथी जातियापिनिगु नायःतयत् पौ छवत।
- 10 मोर्दैकैनं व उजं पौ अहासूरसया नामय च्वयाः उकी मोहर छाप तल। जुजुया अस्तबलया सल गयाः व उजं पौयात हुलाकीतपाखें प्रान्त प्रान्तय छवत।
- 11 फुक्क शहरय थःगु प्राणया रक्षा यायेत यहदीत छथाय मुनेफु, अथे यायेत जुजुयागु अनुमति दु धकाः उपि पतिइ च्वयातःगु दु। गुगु नं प्रान्तयापि, गुगु नं जातियापि मन्तयसं ल्वाभः ज्वनाः यहदीत, इमि कलाःपि व मस्तयत् हमला याः वल धाःसा यहदीतयसं इपिनापं लडाइँ यायेफु, इमित स्याये फु, अले छम्हय छम्हयसित नाश यानाः इमिगु जग्गा, जमिन, धन-सम्पत्ति काये फु धकाः नं पतिइ च्वयातःगु दु।
- 12 थ्व घटना अदार धाइगु झिंनिलाया झिंस्वन्हु खुन्हु अहासूरस जुजुं राज्य याःगु फुक्क प्रान्तय जुइ।

13 थ्व उजं पौया नक्कल फुक्क प्रान्तय् छगू उजंकथं पिकयाः व फुक्क मन्तयथाय् न्यंकीगु जुल। यहदीत धाःसा उखुन्ह थः शत्रुतयत बदला कायेगु निति तयार जुयाच्चं धकाः नं थ्व उजं पती च्वयातःगु दु।

14 अथे जुयाः जुजुया उजंकथं पौ यंकीपि सल गयाः याकनं वन। थ्व उजं पौ राजधानी शूशनय् नं घोषणा यात।

15 अले मोर्दकै वेंचुगु व तयुगु जुजुया वसः फिनाः तम्बःगु लुँया श्रीपिच पुयाः प्याजीगु मलमलया लं फिनाः दरबारं पिहां वन। अनंलि शूशन शहरय् खुशी व आनन्द मानय् यात।

16 यहदीतयगु निति व दिं खुशी व लसता अले इज्जतया दिं जुल।

17 जुजुया उजं पौ थ्यंगु फुक्क प्रान्तय् व फुक्क शहरय् यहदीतयगु निति लसता व नखःया दिं जुल। अले मेगु जातिया यक्व मन्त नं यहदी जुल। छायाधाःसा इमिके यहदीतयगु भय दुगुलि खः।

9

यहदीतयसं थः शत्रुतयत नाश याःगु

1 झिनिला अर्थात अदार लाया झिंस्वन्हु खुन्हु जुजुयागु उजं पूर्वकीगु दिं वल। उखुन्हु हे यहदीतय् शत्रुतयसं इमित थःगु अधिकारय् हयेगु आशा याःगु खः। तर उकिया अखः इमित घणा याइपि यहदीतयसं इमित अधिकार याइगु जुल।

2 उखुन्हु इमित सत्यानाश यायेत स्वःपिन्त हय्कायेत यहदीत जुजु अहासूरसया फुक्क प्रान्तय् थथःगु शहरय् छथाय् मुन। इमित सुनानं विरोध याये मफुत छायाधाःसा मेगु फुक्क जातियापि मन्त इपिं खनाः ग्यात।

3 अले इमिके मोर्दकैया भय दुगुलि मन्त्रीत, प्रान्त प्रान्तयापि बडा-हाकिमत, देशया थीथी जातियापिनि नायःतयसं यहदीतयत् ग्वाहालि यात।

4 मोर्दकै दरबारयाम्ह छम्ह मू मन्त जुल अले वया शक्ति व मान अप्वया वन अले वया नां फुक्क प्रान्तय् बय्बय् जुल।

5 अनंलि यहदीतयसं थः फुक्क शत्रुतयत् हमला यात अले तरवारं स्यानाः नाश यानाबिल। अले इमिसं थः शत्रुतयत् थःयर्थे यात।

6 राजधानी शूशन शहरय् यहदीतयसं न्यासः मिजं मन्तयत् स्यानाः नाश यात।

7 इमिसं पर्शन्दाता, दल्फोन, अस्पाता,

8 पोरात, अदलिया, अरीदाता,

9 पर्मशता, अरीशै, अरिदै व बैजाता,

10 हम्मदाताया काय यहदीतय् शत्रु हामानया उपिं झिम्ह कायपि नं स्यानाबिल। अयनं इमिगु धन-सम्पत्ति लुतय् मयाः।

11 उखुन्हु हे राजधानी शूशनय् स्याःपिं मन्तयगु ल्याः जुजुयात न्यंकल।

12 अले जुजुं रानी एस्तरयात धाल, “यहदीतयसं राजधानी शूशनय् न्यासः मन्तयत् व हामानया झिम्हं कायपिन्त स्यानाः नाश याःगु दु। जुजुया मेगु प्रान्तय् इमिसं छु छु यात जुइ? आः हाकनं छंगु मेगु छुं बिन्ति ल्यंदनि ला? जितः धा व जिं पूर्वकाबी, छुं छुं फवने मास्ति वः फवँ व छन्त बी।”

13 एस्तरं जुजुयात लिसः बिल, “छसपोलया इच्छा दु धइगु खःसा थौं उजं बियादी थें कन्हय् नं थथे हे यानाः शूशनय् यहदीतयसं याये दयेमाः धकाः मन्जुरी बियादिसँ। अले हामानया उपिं झिम्हं कायपिनिगु सीम्ह फांसि बीगु थामय् यख्खायाये दयेमा।”

14 अले जुजुं अथे हे या धकाः उजं बिल। शूशनय् जुजुया उजं घोषणा यात अले हामानया झिम्हं कायपिनिगु सीम्ह फांसि बीगु थामय् यख्खायाबिल

15 अदार लाया झिंप्यन्हु खुन्हु हाकनं यहदीत छथाय् मुनाः शूशनय् स्वसः ति मन्त स्यात। तर उबलय् नं इमिसं लुतय् मयाः।

16 थुबलय् हे जुजुया प्रान्त प्रान्तय् ल्यंदनिपिं यहदीत थः शत्रुतपाखें थःत बचय् यायेत फुक्क प्रान्तय् थथःगु शहरय् छथाय् मुन। इमिसं न्हयेन्याद्रः मन्त स्यात। तर इमिसं लुतय् मयाः।

17 थ्व धाःसा अदार लाया झिंस्वन्हुया दिं स्याःगु खः। अले झिंप्यन्हु खुन्हुया दिनय् इमिसं आराम काल अले व दिं इमिगु निति छगू नखः व लसताया दिं जुल।

प्रीम नखः

18 शूशनया यहदीतयसं धाःसा व लाया झिंस्वन्हु खुन्हु व झिंन्यान्हु खुन्हु सकलें छथाय् मुन। अले झिंन्यान्हुया दिखुन्हु आराम काल। व दिं नखः व लसताया दिं जुल।

19 अथे जुयाः तापाक गामय् च्वनिपिं यहदीतयसं अदार लाया झिंप्यन्हुया दिखुन्हु लसता व नखः हन। अले उखुन्हु इमिसं छम्हयसिनं मेम्हयसित कोसेलि बीगु यात।

20 मोर्दकै नं धाःसा थुपिं फुक्क खँ च्वयाः ल्याःचाः तल, अले जुजु अहासूरसया लिक्क व तापाक्क लाःगु फुक्क लागाय् च्वंपिं यहदीतयत् थथे पौ च्वायाछवत,

21 दँय दँसं अदार लाया झिंप्यन्हु खुन्हु व झिंन्यान्हु खुन्हु लसताया नखः हनेगु या।

22 उबलय् यहदीतयत् थः शत्रुपाखें बचय् जुयाः न्हगु जीवन दुगुलि इमिगु दुःखपाखें खुशी व लसताय् हिउगु दु धकाः नं च्वल। अले इमिसं उपि दिखुन्हु लसताया नखःकथं छम्हय्सिनं मेम्हय्सित नयेगु नसा बीगु व नये मखंपिन्त नं कोसेलि बीगु दिंकथं हनय् यायेमाः धकाः वं च्वल।

23 थुकथं मोर्दकैनं च्वःगु पौकथं शुरु याःगु थिति न्ह्याबलें हनेत यहदीत मानय् जुल।

24 यहदीतय् शत्रु अगाग वंशयाम्ह हम्मदाताया काय् हामानं यहदीतयत् नाश यायेगु दिं पक्का यायेत चिष्टा तःगु खः। थुकियात “पुर” (अथवा चिष्टा) धाइगु खः।

25 जुजुं थ्व खँ सीवं यहदीतयगु विरोधय् हामानं याःगु मभिंगु ज्यात वयागु हे छेनय् तयेत व वया काय्पिन्त फांसिया थामय् यख्खायेत जुजुं च्वयाः उजं बिल।

26 (अथे जुयाः व दियात “पूर” खँवः कथं “पूरीम” धाइगु खः) व पती च्वयाकथं व थ्व खँयात कयाः व इमिसं खंगु व इमित जूगु खं यानाः,

27 यहदीतय्सं थः सन्तान व इपिं मिलय् जूपिन्त थुपिं निन्हु नखःचखः दँय्दसं क्वःछिनातःगु बिधिकथं पक्का यानातःगु दिनय् हे मानय् यायेगु धकाः बचं बिल।

28 अले पुस्तां पुस्ता तक फुक्क घराना व परिवारं फुक्क प्रान्त व शहरय् यहदीतय् दथुइ पूरीमया दिया नखः हनेमाः। अले थुकिया लुमान्ति इमि सन्तानतय् दथुइ गुबलें मदीमाः धकाः पक्का यात।

29 अथे जुयाः अबीहेलया म्हाय् रानी एस्तरं व यहदी मोर्दकैनं पूरीमया खँय् निगूगु पौ च्वयाः अधिकारकथं पक्का यात।

30 अथे जुयाः यहदी मोर्दकैनं जुजु अहासूरसया सच्छि व निइन्हयगु प्रान्तय् शान्ति व सुरक्षाया भित्तुना बियाः फुक्क यहदीतयत् पौ च्वयाछवत।

31 उकी यहदीतयत् गथे इमिसं अपसं व विलापया नियमत मानय् याना वयाच्चंगु खः, अथे हे इपिं व इमि सन्तानतय्सं पूरीमया दित नं मानय् या धकाः उजं ब्यगु दु। मोर्दकै व एस्तर रानी निम्हाय्सिनं अथे उजं ब्यगु खः।

32 पूरीमया नितिं थुपिं नियमत एस्तरं उजं पक्का यात अले उपिं फुक्क खँ छगू सफलिइ च्वयाः ल्याःचाः तल।

10

मोर्दकैनं याःगु तःधंगु ज्या

1 जुजु अहासूरसं थःगु देशया मूख्य भागय् च्वंपिं व समुद्रया टापुइ च्वंपिं सकलें मनूतयत् कर पुइकल।

2 जुजुया अधिकार, तःधंगु ज्यात अले गुकथं मोर्दकैयात तःधंगु पदया नितिं ल्ययाः, उपिं फुक्क खँ फारस व मादीया जुजुयागु इतिहासया सफलिइ च्वयातःगु दु।

3 जुजुया क्वय्या दर्जायाम्ह यहदी मोर्दकै छम्ह हे जक खः। व यहदीत मध्ये छम्ह हे जक तसकं तःधंम्ह व नांजाःम्ह खः। अले व थःगु देशय् थः यहदी दाजुकिजापिनि दथुइ तसकं भिंम्ह जुल छायाःसा वं थःमनूतयगु भिं यानाः सकल यहदीतयत् बचय् यात।

अय्यबया सफू म्हसीका

थ्व सफू च्वयातःगु विषय थौकन्हयया निति छगू मदयकं मगागु व ल्वःगु विषय खः। धर्मीम्ह मनुखं छाया दुःख सिल? परमेश्वरं दयामाया जक यानादीगु, मखु ला? अय्यं अय्यबं तसकं दुःख सिल। अय्यबया सफू ब्वनाः झीसं फुक्क ज्याखँ व फुक्क फाक्क परमप्रभु परमेश्वरया अधीनय दु धकाः बांलाक थुइके फइ। अले मनुत् नं परमप्रभुया अधीनय मच्चँसे हे मगाः।

अय्यबयात छम्ह धर्मीम्ह मनूकथं म्हसिकातःगु दु। तर शैतान थथे धाल, “परमेश्वरं अय्यबयात न्ह्याबलें भिं यानादी धाःसा वं भिं जूगुलि परमेश्वरयात माया या हे याइ। वयात छुं मभिंगु जुल धाःसा अले वं परमेश्वरयात हेला याइ।” उकिं परमेश्वरं अय्यबया जीवनय दुःख हयेत शैतानयात अनुमति बियादिल। अय्यबया काय्म्ह्याय्पिं सित, वयागु सम्पत्ति नाश जुल, अले वयागु म्हय थीथी ल्वचं कल। अय्यबया स्वम्ह पासापिं वयाथाय वनाः वलिसें जवाःसवाः यायेत कुतः यात।

पापीतयत दण्ड अले धर्मीतयत सुख दइ धयागु खँया विचाः न्हापांनिसें हे वयाच्वंगु खँ हे अय्यबया पासापिन्सं वयात धाल। तर अय्यबं थ्व खँ नालाकाये मफुत। दकलय् लिपतय हे परमेश्वर थः हे प्रकट जुयाः अय्यबया न्ह्यासःया लिसः बियादिल। थःम्हं तसकं दुःख सियाच्वंगु जूसां नं अय्यबं थःगु भलसा परमेश्वरयाके तयेगु मत्वःतु।

धलः पौ

न्ह्याखँ १:१-२:१३

अय्यब व वया पासापिं

१. अय्यबं थःगु दुःख प्वकूगु ३:१-२६

२. न्हापांगु खँल्हाबल्हा ४:१-१४:२२

३. निगूगु खँल्हाबल्हा १५:१-२१:३४

४. स्वंगूगु खँल्हाबल्हा २२:१-२७:२३

५. बुद्धिया प्रशंसा २८:१-२८

६. अय्यबया दकलय् लिपांगु खँ २९:१-३१:४०

एलीहया भाषण ३२:१-३७:२४

परमप्रभुं नवानादीगु खँ ३८:१-४२:६

लिखँ ४२:७-१७

अय्यब

अय्यब व वया परिवार

१ ऊज देशय् अय्यब नांयाम्ह छम्ह मनू दु। व छुं दोष मदुम्ह, स्वजाम्ह व परमेश्वरयागु भय काइम्ह मनू खः, अले व मभिंपाखें न्ह्याबलें तापाक्क हे च्वनीगु।

२ वया न्हयम्ह काय्पिं व स्वम्ह म्ह्याय्पिं दु।

३ वयाके न्हयदुःम्ह फै, स्वदुःम्ह ऊँट, दुःछिम्ह सा दूहं व न्यासःम्ह गधा दु। वया यक्व दासदासीत नं दु। पुर्बयापि* मनूत मध्ये व दकलय् तःमिम्ह खः।

४ अय्यबया काय्पिन्सं पालपाः थथःगु छेंय भवय न्यायकीगु। अले भवय नयेत थः स्वम्ह तताकेहेँपिन्त सःतिगु।

५ भवय्या कन्हय् खुन्हु अय्यब सुथ न्हापां दनाः इमिगु ल्याःकथं होमबलि छाइगु। थुकथं वं थःकाय् म्ह्याय्पिन्त च्वख याइगु, छायाधाःसा वं थथे मतिइ तइगु, “जिमि काय् म्ह्याय्पिन्सं पाप याःगु जुइफु अले मनं मनं परमेश्वरयात सराः ब्यूगु जुइफु।” अय्यबं न्ह्याबलें थथे याइगु।

शैतानं अय्यबयात जाँचय् याःगु

६ छन्हु स्वर्गायपि दूत परमप्रभुया न्ह्याःने दं वःबलय् शैतान नं इपिलिसें वल।

७ परमप्रभुं वयात न्यनादिल, “छ गनं वयागु?”

वं धाल, “पृथ्वीइ थुखे उखे चाःहिलाः वयागु।”

८ परमप्रभुं शैतानयात न्यनादिल, “छ छ जिम्ह दास अय्यबयात खना ला? छायाधाःसा पृथ्वीइ व थें जाःम्ह दोष मदुम्ह, स्वजाम्ह, परमेश्वरया भय काइम्ह व मभिंगु ज्यापाखें तापाक्क च्वनीम्ह मनू मेपिं सुं मदु।”

९ शैतानं लिसः बिल, “छ अय्यबं परमेश्वरया भय अथें काःगु खः ला?”

* 1:3 १:३ पुर्बयापि थ्व यर्दन पुर्बया लागा खः।

10 छु छिं वयात, वया छँयापिन्त व वयाके दुगु फुक्कयात बार तथा: रक्षा यानादियागु मदु ला? छिं वयागु फुक्क ज्याय् आशिष बियादीगु दु, अले देशन्यंक वयागु धन-सम्पत्ति अप्वयावंगु दु।

11 तर थ:गु ल्हा: ताहाक: याना: वयाके दुगु फुक्क धन-सम्पत्ति लाकाकयादिसँ सा, वं छित: छिगु ख्वा:या न्ह्य:ने हे सरा: बी।

12 अले परमप्रभुं शैतानयात धयादिल, “ज्यु, वयाके दुगु फुक्क छंगु हे ल्हातय् दु। अय्यबयागु म्हयात धा:सा थी मते।” अले शैतान परमप्रभुया न्ह्य:नं पिहां वन।

अय्यबया मस्त व सम्पत्ति नाश जूगु

13 छन्हू अय्यबया काय्म्ह्याय्पि थ: त:धिक:म्ह दाजुया छँय् भव्य नयाच्चंबलय्

14 छम्ह मनु थ्व खबर ज्वना: अय्यबयाथाय् ब्वाँय् वल, “जिमिसं द्रहंतयत् सायेका: बुँ पालाचवनाबलय् अले गधात लिक्क ज्वयाच्चंबलय्

15 शबीयापि मनुतयसं च्य:तयत् हमला याना: स्यानाबिल। अले उपि पशुत यंकल। जि याक:चा जक छित: खबर बीत बचय् जुल।”

16 वं थथे धयाच्चंबलय् हे मेम्ह च्य: वया: थथे धाल, “फैत व फैजवा:त परमेश्वरया मि आकाशं कुतुं वया: सित। जि याक:चा जक छित: खबर बीत बचय् जुल।”

17 वं अथे धयाच्चंबलय् हे मेम्ह छम्ह मनु वया: धाल, “स्वपुच: कल्दीत वया: जिमित हमला यात, अले ऊँटत लुतय् याना: यंकल। इमिसं च्य:तयत् तरवारं स्यात, जि याक:चा जक छित: खबर बीत बचय् जुल।”

18 वं अथे धयाच्चंबलय् हे छम्ह मनु अन थयंक: वल। वं धाल, “छिकपिनि काय्म्ह्याय्पि थ: त:धिक:म्ह दाजुया छँय् भव्य नयाच्चंबलय् लाक हे

19 मरुभूमिं तसकं वाफय् वया: छँयात थुनाबिल, छिकपिनि काय्म्ह्याय्पि सकलें सित। जि याक:चा जक छित: खबर बीत बचय् जुल।”

20 व फुक्क खँ न्यना: अय्यब दन, अले थ:गु लं खुत। वं थ:गु सँ खात अले बँय् भवसुला: आराधना याना:

21 थथे धाल,

“जि जिमि मांया प्वाथं हे नांगां वया,
अले जि नांगां हे वने।

परमप्रभुं बियादिल अले परमप्रभुं हे यंकादिल।

परमप्रभुयागु नां त:धनेमा।”

22 थ्व फुक्क खँय् अय्यबं परमेश्वरयात पा: याना: पाप मया:।

2

शैतानं निक्क: खुसी अय्यबयात जाँचय् या:गु

1 हानं छन्हू, स्वर्गादूतत परमप्रभुया न्ह्य:ने दं व:बलय् शैतान नं इपिनापं परमप्रभुया न्ह्य:ने दं वल।

2 अले परमप्रभुं शैतानयात न्यनादिल, “छ गनं वयागु?”

शैतानं परमप्रभुयात लिस: बिल, “पृथ्वीइ थुखे उखे चा:हिला: वयागु।”

3 अले परमप्रभुं शैतानयात धयादिल, “छु छं जिम्ह दास अय्यबयात खना ला? व थें ज्या:म्ह परमेश्वरयागु भय काइम्ह, मभिगु ज्यापाखें अलग च्वनीम्ह, छुं दोष मदुम्ह व स्वजाम्ह मनु पृथ्वीइ मेपिं सुं मदु। अथें छं जित: वयात नाश यायेत उस्के यात। तर अय्यब आ: तक नं विश्वास याये बह:म्ह जुयाच्चंगु दु।”

4 शैतानं परमप्रभुयात लिस: बिल, “छेंगूया पलेसा छेंगु।” “थ:गु ज्यान बचय् यायेत मनुतयसं थ:के दुगु फुक्क मबी ला?

5 थ:गु ल्हा: ताहा: याना: वयागु म्हय् घा:पा: यानादिसँ सा, वं छिगु न्ह्य:ने हे छित: सरा: बी।”

6 अले परमप्रभुं शैतानयात धयादिल, “का सा, अथे जूसा व छंगु ल्हातय् दु। तर वयागु ज्यान धा:सा त्व:ता: ब्यु।”

7 अले शैतान परमप्रभुया न्ह्य:नं वनाछवत। शैतानं अय्यबयागु म्हय् तुति पालिनिसें छैनय् तक हे स्याइगु कै पिकयाबिल।

8 चासुवयत् छकू चायागु तज्या:गु थलया कुचा कया: अय्यब नउलय् च्वन।

9 वया कलातं वयात धाल, “छु छि अज्ज नं न्हापा थें विश्वास याये बह:म्ह जुया हे च्वनेगु ला? परमेश्वरयात सरा: बियादिसँ अले सिनादिसँ।”

10 अय्यबं लिस: बिल, “छं मूर्खम्ह मिसां थें खँ ल्हाइगु। परमेश्वरपाखें झीसं सुख कायेगु अले दु:ख धा:सा मकायेगु ला?” थ्व फुक्क जूसां अय्यबं छुं पाप मया:।

अय्यबं परमेश्वरयागु विरोधय् छस: नं नमवा:।

अय्यबया पासापिं व:गु

11 अय्यबयात आपत जूगु खँ वया स्वम्ह पासापि एलीपज तेमानी, बिल्दद शुही व सोपर नमाती न्यन। अले इपि थथःगु छैनं पिहां वयाः छथाय् मुनाः वयात सान्त्वना बीत वयाथाय् वल।

12 इमिसं वयात तापाक्कं हे खन, तर इमिसं वयात म्हसीके थाकुल। इपि ह्यँय्ह्यँय् ख्वल, अले थःगु लं खुनाः थःगु छेनय् धू हल।

13 इपि न्हयन्हु तक चान्हे बँय् वनापं हे फ्यतुनाच्चन। अय्यबयात सुनानं छसः नं मधाः, छायाधाःसा इमिसं अय्यबं गुलि दुःख स्यूगु खः व खन।

3

अय्यबं थःगु दुःख प्वंकुगु

- 1 उकिया लिपा अय्यबं थःगु म्हुतु चाय्काः थः बूगु दियात सराः बिल।
- 2 वं धाल,
- 3 “धिव्कार दु, जि बूगु दियात।
अले ‘जि प्वाथय् दुगु’ धाःगु चायात नं धिव्कार दु।
- 4 व दिं खिउँया वनेमा,
स्वर्ग्याम्ह परमेश्वरं उकियात वास्ता मयायेमा,
उखुन्हु जः मथीमा।
- 5 उगु दियात तसकं खिउँगु व मृत्युया किचलं त्वपुइमा।
सुपाचं उगु दियात त्वपुइमा।
अन निभाः मत्वयेमा।
- 6 उगु चायात तसकं खिउँगुलि नुनाछवयेमा।
दँया दितनापं वयागु ल्याः मखायेमा।
छुं नं लाय व दुमथ्यायेमा।
- 7 व चान्हय् सुं नं मचा मबुइमा,
अले व चान्हय् छुं नं लसताया सः ताये मदयेमा।
- 8 दितयत् सराः बीपिन्सं
अले लिव्यातनयात थनेत तयार जूपिन्सं
उगु दियात सराः बीमा,
- 9 उगु चान्हय्या सुथया नगुं जः मबीमा।
उगु चान्हय् जः वं म्वाःम्वाकं पियाच्चने मालेमा।
उगु चां सुथया न्हापांगु जःयात गुबलें मखनेमा।
- 10 छायाधाःसा उगु चां जिमि मांया गर्भयात तिनामब्यु,
न संकटयात जिगु मिखां सुचुकल।
- 11 जि बुइवं छाया खतम मजुल?
प्वाथं पिहां वयेसातकं जि छाया मसित?
- 12 जितः नालेत पुलित
व जितः त्वंकेत दुस्वः छाया दुगु?”
- 13 जि उबलय् हे सीगु जूसा
जितः आराम दइगु।
- 14 जि पृथ्वीयापिं जुजुपिं व शासकतनापं दइगु,
गुपिन्सं थःगु लागि नाश जुइ धुंकूगु थाय्त दय्कल।
- 15 वा लुँ हे लुँ दुपिं राजकुमारतनापं दइगु,
गुपिन्सं थःगु छँत वहलं जाय्कल।
- 16 वा ई मत्यवं बूमह मचा थें जितः थुनिगु जुइगु।
न्हिनय्सिया जः गुबलें मखंम्ह ह्यँउमचा थें।
- 17 चिहानय् दुष्टतयसं हाकनं दुःख बी मखु,
अन त्यानुचाःपिन्त आराम दइ।
- 18 अन कैदीतयत् नं शान्ति दइ।
अन दासतयत् ज्या ब्वइपिनिगु सः ताये दइ मखु।
- 19 अन चिधंपिं व तःधंपिं दु,

- अन दासत थः मालिकपाखें मुक्त जूगु दइ।
 20 “परमेश्वरं दुःखीतयत् जः व नुगः क्वतुंपिन्त
 जीवन छाया बियादीगु?
 21 इमिसं ला मृत्यु पियाच्चनीगु, तर मृत्यु वइ मखु,
 इमिसं बैय् ल्हाकातःगु धनयात स्वयाः अप्वः उकियात माली।
 22 इपिं चिहानय् थ्यनाः तसकं लयताइ
 अले खुसी जुइ।
 23 गुम्ह मनूया लँ सुचुकातःगु दु,
 अले परमेश्वरं प्यखेरं घेरय् यानातःगु दु,
 वयात छाया जीवन बीगु?
 24 छायाधाःसा जिगु निंति नयेगु नसाया पलेसा झसुकाः वइगु।
 जिगु बिलाप लःया धाःथें पिहां वयाच्चनीगु।
 25 जि छु खनाः ग्याः व हे जिके वइगु।
 जि गुगु खँ खनाः ग्याः व हे जिके वइगु।
 26 जिगु मनय् न शान्ति दु, न जिगु निंति आराम दु,
 तर हलचल जक दु।”

4

- अय्यबयात एलीपजं ब्वःब्यूगु
 1 अले एलीपज तेमानीं लिसः बिल,
 2 “सुनानं छिलिसें न्वायेगु आँट यात धाःसा छि तंचायादी ला?
 तर न्मवासें सु च्वने फइ?
 3 बिचाः यानादिसँ, छिं गय् यानाः यक्व मनुतयत् शिक्षा बियादिया,
 अले बमलाःपिं मनुतयत् छिं गय् यानाः बल बियादिया।
 4 धेधेचूपिन्त छिगु वचनं तिबः बिल।
 छिं कमजोर पुलियात बल बियादिल।
 5 तर आः संकट छिके वल, छिं नुगः क्वतुंकादीगु दु।
 वं छितः थिल, अले छि ग्यात।
 6 छिं परमेश्वरयात आराधना याःगु हे छिगु निंति भरोसा
 व छिगु छुं दोष मदुगु जीवन छिगु निंति आशा जुइमाःगु मखु ला?
 7 “बिचाः ला यानादिसँ। छुं दोष मदुम्ह सुं मनू गुबलें नाश जूगु दु?
 स्वजाम्ह मनुखं दुःख स्यूगु छिं गनं खनागु दु?
 8 जिं खनागु दु, अधर्म जोतय् याइपिन्सं
 अले विपत्ति हलिपिन्सं व हे लइ।
 9 इपिं परमेश्वरया सासलं नाश जुइ
 अले वय्कःया तमं भस्म जुयावनी।
 10 सिंहत गर्जय् जूसां अले तं पिकया सः पिकाःसां
 परमेश्वरं ल्याय्म्हपिं सिंहतयगु वा त्वःथुलादी।
 11 नयेत शिकार मदयाः सिंहत मदयावनी,
 अले मिसाम्ह सिंहया मस्त छ्यालब्याल जुइ।
 12 “छता खँ खुसुक्क जिगु न्हायपनय् वल।
 उकिया खुसखुस खँ ल्हाःगु जिगु न्हायपनं ताल।
 13 चान्हय् सियागु चितासू मब्यूगु म्हगसय्
 मनुत स्याक्क न्ह्यः वय्काच्चंबलय,
 14 जि ग्यानाः थुरथुर खात,
 जिगु क्वँयतयत् संकल।
 15 छगू आत्मा जिगु न्ह्यःनं वन,

- अले जिगु म्हयागु सँ तक तिस्वात।
 16 व दित,
 तर व छु खः जिं म्हसीके मफुत,
 जिगु मिखाया न्ह्यःने छगू आकार दन।
 अन छुं सः मदु, अले जिं छगू सः ताल,
 17 छु सीमानिम्ह मनू परमेश्वर स्वयाः धर्मी जुइ फइ ला?
 सुं मनू थःत सृष्टि याःम्ह स्वयाः शुद्ध जुइ फइ ला?
 18 परमेश्वरं थः सेवकतयत् हे पत्याः याना मदिल धाःसा,
 अले स्वर्गदूततयत् ट्रंकुगुया दोष बियादिल धाःसा,
 19 चायागु छैय् च्वंपिन्के छाय् इन अप्वः दोष लुइकामदी?
 इमिगु लिधंसा ला धू हे खः,
 गुगु लापाचा थें काच्याक कुच्युक याये फइ।
 20 इमित सुथंनिसें बहनी तक नाश याइ।
 सुनानं मसीकं इपि न्ह्याबलेया लागिं नाश जुइ।
 21 छु इमिगु पालया खिपः च्वय् साःगु मदु ला?
 थुकथं इपि बुद्धि मदयकं हे सी।”

5

- 1 “अय् अय्यब, सःतादिसँ सा, छितः लिसः बीम्ह सुं दु ला?
 स्वर्गदूत मध्ये छि सुपाखे फहिलादीगु?
 2 धात्थें तमं मूर्खयात स्याइ,
 अले दाहं छुं मस्यूपिन्त स्याइ।
 3 मूर्ख हा काःगु जिं खनागु दु,
 तर वयागु छैयात आकाझाकां सराः लात।
 4 वया मस्त गुबलें सुरक्षित जुइ मखु।
 अदालतय् इमित क्वत्यकेबीगु।
 अदालतय् इमित बचय् याइपिं सुं मदुगु जिं खना।
 5 वं लःगु बाली नये मखंपिन्सं नइ।
 कंया दथुइ बुयावःगु नं मुनाः यंकी।
 प्याःचाःपिन्सं वयागु धन सम्पतिया लोभ याइगु।
 6 छाय्धाःसा चां विपत्ति दयावइ मखु,
 न जमिनं दुःख बुयावइ।
 7 मिया कुचा च्वय् ब्वया वंगु थें,
 मनू नं दुःख सीत हे बुइ।
 8 जि जूगु जूसा, जिं जिगु बिन्ति परमेश्वरयात हे छायेगु जुइगु,
 अले जिगु मुद्दा वयकःया न्ह्यःने हे तयेगु जुइगु।
 9 वयकलं ततःधंगु व थुइके मफइगु,
 अल्याख अजू चाइपुगु ज्या यानादी।
 10 वयकलं पृथ्वीइ वा वयकादी,
 अले बुँइ बुँइ लः छवयाहयादी।
 11 वयकलं क्वमिलतयत् तःधंकादी,
 अले दुःखं च्वंपिन्त सुरक्षित थासय् थकयादी।
 12 धूर्ततयगु ग्वसाःयात वयकलं स्यंकादी,
 अले इपिं ताःलाइ मखु।
 13 वयकलं बुद्धिमानतयत् इमिगु हे चलाखिइ ज्वनादी,
 अले धूर्ततयगु योजनायात स्यंकादी।
 14 इमिके न्हिनय् हे खिउंगु वइ,

- न्हिनय् हे इपि चान्हय् थें पचिपचि याना जुइ।
 15 तर वयकलं मगाःमचाःपिन्त बल्लाःपिनिगु म्हतुया तरवारपाखें
 अले गरीबतयत् शक्ति दुपिनिगु ल्हातं बचय् यानादी।
 16 उकिं गरीबतयगु आशा दइ,
 अले अन्यायं थःगु म्हतुप्वाः ति।
 17 व मनू धन्यम्ह खः,
 गुम्हसित परमेश्वरं न्वानादी।
 उकिं दक्व शक्ति दुम्ह परमेश्वरं
 ब्वःबियादीबलय् तंचाये मते।
 18 छायधाःसा वयकलं घाःपाः यानादी,
 तर वयकलं पट्टी चिनादी,
 वयकलं घाःपाः यानादी,
 तर वयकःया ल्हातं लायका नं दी।
 19 खुगू विपत्तित*पाखें वयकलं छन्त बचय् यानादी।
 न्हयकःखुसीया विपत्तिं नं छंगु छुं स्यनी मखु।
 20 अनिकालया इलय् वयकलं छन्त सीगुपाखें बचय् यानादी।
 वयकलं छन्त लडाइँलय् तरवारपाखें बचय् यानादी।
 21 छ निन्दायागु कोर्पाखें बचय् जुयाच्चनी,
 विनाश वइबलय् छ ग्यायेमाली मखु।
 22 विनाश व अनिकालया इलय् छ न्हिली,
 अले गुँपशुत खनाः छ ग्यायेमाली मखु।
 23 छ बुँयागु ल्वहंतनापं बाचा ची,
 गुँपशुत छनापं मिलय् जुयाच्चनी।
 24 छंगु पाल सुरक्षित दु धकाः छं सी,
 छं थःगु सम्पत्ति बांलाक स्वइबलय् छुं नं तंगु दइ मखु।
 25 छं यक्व मस्त दइ,
 छिमि सन्तान घाँय् थें यक्व दइ।
 26 ई वइबलय् गथे खलाय् बाली वइ
 अथे हे पूरा आयु म्वानाः छ चिहानय् थ्यनी।
 27 स्व, जिमिसं थ्व फुक्क जाँचय् यानागु दु।
 थ्व धात्थेगु खः। उकिं थ्व न्यनादिसँ अले थःके लागू यानादिसँ।”

6

- अय्यबूबं एलीपजयात लिसः ब्युगु
 1 अले अय्यबूबं लिसः बिल,
 2 “जिगु मनयागु दुःख ताल्जुइ लने फःसा,
 अले जिगु फुक्क विपत्ति ताल्जुइ तये फःसा
 3 थ्व समुद्रया फि स्वयाः इयातुइगु,
 उकिं जिगु छाःगु वचनय् अजू चायादी मते।
 4 छायधाःसा दक्व शक्ति दुम्ह परमेश्वरयागु वाण जिगु दुने दु।
 जिगु आत्मां उमिगु बिख त्वनीगु,
 परमेश्वरयागु आतंक जिगु विरोधय् इवःलिक दनाच्चंगु दु।
 5 छु गुँगधा घाँय् दइबलय् हाली ला?
 अथवा छवालि दइबलय् द्रुहं हाली ला?
 6 छुं सवाः मदुगु नसा चि मदयक नइ ला?
 छु खेंय्यागु तुयुगु भागय् छुं सवाः दइ ला?
 7 जितः नये मास्ति वःसां जितः व थी तक नं मयः,

* 5:19 ५:१९ खुगू विपत्तित परमेश्वरं तःक हे विपत्तिपाखें छन्त बचय् यानादी

- थज्याःगु नसां जितः बिरामी याइ।
 8 हाय, जिं परमेश्वरयात बिन्ति यानागु खँ दुगु जूसा ला ज्यूगु नि।
 जिं आशा यानागु खँ परमेश्वरं पूरा यानादीगु जूसा ला ज्यूगु नि।
 9 परमेश्वरं जितः चुंचुं याये मास्ति वय्कादीसा ला ज्यूगु नि।
 वय्कलं थःगु ल्हाः ल्हनाः जितः खतम याःगु जूसा ला ज्यूगु नि।
 10 अथे जूगु जूसा जितः ला याउंसे च्वनीगु।
 सास्ती जूबलय् नं जि लयतायाः तिन्हुयेगु,
 छायाधाःसा पवित्रम्हयूसिगु वचनयात जिं अस्वीकार यानागु मदु।
 11 सहः यायेत जिके छु हे बल दु धकाः?
 म्वानाच्चनेत जिके छु हे आशा दु धकाः?
 12 छु जिगु बल ल्वहंयागु थें च्वं ला?
 अथवा जिगु म्ह कँय्यागु खः ला?
 13 छु जिके थःत ग्वाहालि यायेगु बल दु ला?
 छु बुद्धि जिपाखें तापानावंगु मदु ला?
 14 दक्क शक्ति दुम्ह परमेश्वरया भय त्वःतूसां
 नुगः क्वतुंम्ह मनूयात पासापिनिगु माया दयेमाःगु खः।
 15 जिमि किजापिं बर्खाबलय्यागु खुसिचात थें
 भर काये मज्यूपिं जुल।
 न्ह्याना वनीगु खुसिचा थें।
 16 गुबलें गुबलें बरफ नायाः वंगु थें
 अथवा च्वापु नायाः खुसिबाः वःगु थें।
 17 ताःन्वइबलय् खुसिचात तनावनी।
 छाःगु निभाः लाइबलय् उपिं थःगु थासं मदयावनी।
 18 बन्जाःतयगु पुचः थःगु लँ त्वःताः छखेपाखे वनी,
 इपिं मरुभूमिइ वनी, अन त्वनेत छुं दइ मखु, उकिं इपिं सी।
 19 मेथाय् वनाच्चपिं तेमायापिं बन्जाःतयगु पुचलं लः मालि।
 शेबायापिं लँजुवाःतयसं लः लुइ धकाः आशा यानाः लः मालि।
 20 इपिं मछाल छायाधाःसा इपिं लः दइ धकाः दुक्क जूगु खः।
 अन निराश जुइत जक इपिं अन थ्यनी।
 21 धाथें छिकपिं नं आः ग्वाहालि मदुगु उपिं खुसिचा थें हे जुइ धुंकल,
 छिकपिन्सं ग्यानापुगु छुं खनादिल अले ग्यात।
 22 जितः छुं ब्यु अथवा थःगु सम्पत्तिं
 जितः त्वःतकेत ध्यबा पुलाब्यु धकाः जिं धयागु दु ला?
 23 अथवा जितः शनूतयगु ल्हातं बचय् यानादिसँ,
 दया मदुपिनिगु ल्हातं जितः त्वःतकादिसँ धकाः जिं गुबलें धयागु दु ला?
 24 जितः थुइकादिसँ अले जि सुम्क च्वने,
 जिं गन द्रुंकल, जितः धयादिसँ।
 25 खःगु वचन गुलि स्याःचाइगु जुइ,
 तर छिगु जवाःसवालं छु फाइदा जुल?
 26 छु छिकपिन्त जिगु खँयात भिके मास्ति वः ला?
 नुगः क्वतुंम्ह मनूया वचनयात फय् थें ताय्कादीया ला?
 27 छिकपिन्सं ला मांबौ मदुपिनिगु लागि चिष्टा तयादी,
 थः पासापिन्त तकं हिलादी।
 28 तर आः जितः दया यानादिसँ अले फहिला जिपाखे स्वयादिसँ।
 छु जि छिकपिनि न्ह्यःने मखुगु खँ ल्हाइम्ह थें च्वं ला?
 29 नरम जुयादिसँ, जितः मेगु अन्याय यानादी मते,
 हाकनं बिचाः यानादिसँ,
 छायाधाःसा जिं छुं बांमलाःगु ज्या यानागु मदु।

- 30 जिं मखुगु खँ ल्हानाच्चंगु धका: च्वना ला?
ख:गु खँ व मखुगु खँया दथुइ छु पा: व जिं छुतय् याये मफु ला?"

7

- 1 "पृथ्वीइ मनुखं तसकं थाकुक्क ज्या याये म्वा ला?
वयागु दित ज्यालाय् ज्या याइपि मनुतयगु थें मच्चं ला?
- 2 बहनिया सिचुगु किच: मालीम्ह दासं थें
अथवा थ:गु ज्यालाया निति आयबुइक पियाच्चनीम्ह च्य: थें।
- 3 अथे हे लाला पतिकं जि सिंति वंक म्बानाच्चना,
अले चच्छि चच्छिं जित: दु:खकष्ट जक जूगु दु।
- 4 जि धनेत म्बतुलेबलय् जिं बिचा: यायेगु, 'जि गुबलय् दनेगु?'
तर चा ताहाक: जुयावनी, अले जि सुथय् तक उखेंथुखें फपुलाच्चनेगु।
- 5 जिगु म्ह कि हे कि व घा:पुइं जा:गु दु,
अले जिगु छेंगू तज्याना: न्हि पिहांवयाच्चंगु दु।
- 6 काप: थाइम्हयसिगु थूचा स्वया: याकनं जिगु दित ब्वाय् वनाच्चंगु दु,
जिगु दित आशा मदयक्क नाश जुइ।
- 7 हे परमेश्वर, जिगु जीवन ला फय्यागु छम्ह सास: जक ख: धका: ताय्कादिसँ।
जिं हाकनं भिगु दिं खनी मखुत।
- 8 आ: जित: खंगु छिगु मिखां हाकनं जित: गुबलें खनी मखुत,
छिं जित: मालादी, तर जि दइ मखु।
- 9 गथे सुपौय् छ्यालब्याल जुइ अले खने मदयावनी,
अथे हे चिहानय् वनीपिं हाकनं गुबलें लिहां वइ मखु।
- 10 व हाकनं गुबलें छेंय् लिहां वइ मखु,
अले वयात म्हस्यूपिन्सं वयात ल्व:मंकी।
- 11 अथे जुया: जि सुम्क च्वने मखु,
जि पीर दुगु मनं हाले,
जिगु तं दुगु प्राणं उजुर याये।
- 12 छु जि समुद्र ख: ला? अथवा समुद्रयाम्ह ग्यानापुम्ह जन्तु ख: ला?
छाय् छिं जित: स्वयेत पिवा: तयादियागु?
- 13 जिगु लासां जित: आराम बी,
जिगु खातां जिगु दु:खयात कम यानाबी धका: जिं बिचा: यायेबलय्
- 14 छिं जित: म्हगसय् ख्यानादी,
दर्शनतपाखें छिं जिगु सातु कयादी।
- 15 उकिं जित: थ्व थ:गु शरीरय् च्वनाच्चनेगु स्वया:
ग:प: तिका: सिनावनेगु हे य:।
- 16 जिं जिगु जीवनयात घृणा याना, जित: म्वाये हे मंमदये धुंकल।
जित: त्व:तादिसँ, छाय्धा:सा जिगु जीवनया छुं अर्थ मदु।
- 17 मनु छु हे ख: धका: छिं वयात यक्व: महत्व बीत?
मनु छु हे ख: धका: छिं वयागु वास्ता यायेत?
- 18 मनु छु हे ख: धका: सुथ पतिकं छिं वयात जाँचय् यानादीत
अथवा छक:पतिकं वयागु मन स्वयेत?
- 19 छु छिं पलख नं जित: स्वयेगु त्व:तादी मखु ला?
अथवा जित: याक:चा त्व:तादी मखु ला?
- 20 हे मनुतयत रक्षा यानादीम्ह,
जिं पाप यानागु जूसां छिगु छु स्यन?
छिं छाय् जित: ताकय् यानादियागु?
छु जि छिगु नितिं भार जुयागु दु ला?
- 21 छिं छाय् जिगु अपराध माफ यानामदियागु
अले जिगु पाप क्षमा यानामदियागु?

आ: जि याकनं हे चिहानय् थ्यनी।
छिं जित: मालादीबलय् जि दइ हे मखु।”

8

- बिल्ददं अय्यबयात ब्यूगु न्हापांगु न्वचु
- 1 अले बिल्दद शहीनं थथे धाल,
 - 2 “छिं गुबलय् तक थज्या:गु खँ ल्हानाच्चवनादीगु?
छिगु वचनत तसकं व:गु फय् जक ख:।
 - 3 छु परमेश्वरं न्याययात स्यंकादी ला?
छु दक्व शक्ति दुम्ह परमेश्वरं धार्मिकतायात स्यंकादी ला?
 - 4 छिकपिनि काय् म्हाय्पिन्सं वय्क:या विरोधय् पाप या:बलय् वय्कलं
इमित इमिगु हे पापया शिकार दय्कादिल।
 - 5 तर आ: छिं परमेश्वरयात मालादिल धा:सा
अले दक्व शक्ति दुम्ह परमेश्वरयागु दयाया निति बिन्ति यानादिल धा:सा,
 - 6 छिं छुं दोष मदुम्ह व स्वजाम्ह ख:सा
धात्थे हे छिगु पंलिना: वय्क: दनादी।
वय्कलं छिगु छँज:पिन्त हाकनं दय्कादी।
 - 7 छिगु शुस्या अवस्था चिधंगु जूसां
लिपतय् छि त:धनी।
 - 8 न्हापायापिं पुस्तातय् न्यनादिसँ,
अले इमि पुर्खातय्गु अनुभवयात बिचा: यानादिसँ।
 - 9 छाया:सा जिपिं ला म्हेग: जक बूपिं ख:, अले जिमिसं छुं मस्यु।
पृथ्वीइ जिमिगु जीवन ला किच: थें जक ख:।
 - 10 छु इमिसं छित: मस्यनी ला वा मधाइ ला?
अले इमिगु नुग:या ज्ञानया खँ पिमकाइ ला?
 - 11 छु ल: मदुगु थासय् तिकथि थाहां वइ ला?
छु पंमा ल: मदय्क ह्मासाह्मासा थाहां वइ ला?
 - 12 थाहां वयाच्चंबलय् पाले मज्युबलय् हे
उपिं घाँय् स्वया: याकनं हे सुकूगनावनी।
 - 13 परमेश्वरयात ल्व:मंकीपिनिगु अवस्था नं अथे हे जुइ।
परमेश्वरयात मानय् मयाइपिनिगु आशा नं थथे हे नाश जुइ।
 - 14 इमिगु विश्वास चिपुगु का थें जुइ,
इमिगु भलसा माक:चिया जा: थें जुइ।
 - 15 इपिं थ:गु जालय् लिधनी, तर जा: च:बुइ।
इमिसं उकियात बल्लाक ज्वनात:सां व दयाच्चवनी मखु।
 - 16 निभा: व ल: यक्व काये खना: थाहां व:गु मा थें इपिं जुइ।
उकिया चुलित क्यबय् न्यनावनी।
 - 17 उकिया हां ल्वहंयागु द्रंयात हिनी,
अले ल्वहंया दथुइ थाय् माली।
 - 18 तर सुनानं उकियात थ:गु थासं लेहेंथनी,
अले उगु थासं वयात त्व:ताबिया: थथे धाइ, ‘जिं छन्त गुबले खनागु मदु’।
 - 19 अथे हे इमिगु जीवन गना: सुकूचिनी।
अले मेमेगु मा जमिन बुयावइ।
 - 20 धात्थे छुं दोष मदुम्ह मन्यात परमेश्वरं गुबले त्व:तादी मखु,
न वय्कलं मभिंगु ज्या याइपिनिगु ल्हा:यात बल्लाकादी।
 - 21 अयनं वय्कलं न्हिउगु सलं छिगु म्हुतु
व लसताया सलं छिगु म्हुतसि जायकादी।
 - 22 छिकपिनि शत्रुत लज्या चाये माली,
अले दुष्टतय्गु पाल मदयावनी।”

9

- अय्यबं परमेश्वरलिसें थःगु मुद्राया बारे च्यूताः काःगु
- 1 अय्यबं लिसः बिल,
 - 2 “धात्थे, छं धाःगु खँ जिं स्यु,
तर परमेश्वरया न्ह्यःने सं मनू गय यानाः धर्मी जुइ फइ?
 - 3 सं मनुखं परमेश्वरलिसें जवाःसवाः याये मास्ति वय्कल धाःसा,
वं द्रःछिगु न्ह्यसलय् छगू न्ह्यसःया नं लिसः बी फइ मखु।
 - 4 वय्कः ज्ञान दुम्ह खः। वय्कः बल दुम्ह खः।
वय्कःया विरोधय् जिदी यानाः सु बचय् जुइ फत?
 - 5 सुयातं सुचं मब्यूसें वय्कलं पर्वततयत् मेथाय् सारय् यानादी,
तंम्वय् इमित फातापुइकादी।
 - 6 वय्कलं पृथ्वीयात उकिया थासं संकादी।
उकिया थांत थुरथुर खाइ।
 - 7 वय्कःया आज्ञां सूर्यं नं जः बी मखु।
नगुतयगु जःयात दिकाबी।
 - 8 वय्कलं याकःचां हे आकाशयात चकंकादिल।
वय्कः हे समुद्रया लबुया च्वय् न्यासि ज्ञायादी।
 - 9 वय्कलं सप्तर्षि* , मृगशिरा† व किरकिटी नगुत
व दच्छिनया नगुत दयकादिल।
 - 10 वय्कलं थुइके मफइगु ततःधंगु ज्या
व अल्याख अजू चाइपुगु ज्या यानादी।
 - 11 वय्कः जिगु न्ह्यःनं वंसां जिं वयात खंके फइ मखु।
वय्कः थःगु लँय ज्ञायादीबलय् जिं सीके हे फइ मखु।
 - 12 वय्कलं लाकाकयादिल धाःसा सुनां वय्कःयात पने फइ?
‘छिं छु यानादियागु’ धकाः, सुनां वय्कःयात न्यने फइ?
 - 13 परमेश्वरं थःगु तं क्वलाकादी मखु,
राहाबया‡ ग्वाहालिमितयसं वय्कःया न्ह्यःने छयं क्वछुकी।
 - 14 थथे खःसा झन जिं गय् यानाः वय्कःलिसें ल्वाये फइ,
अथवा वय्कःलिसें जवाःसवाः यायेत जिं गय् यानाः खँवःत लुइके फइ?
 - 15 जिं छुं दोष मदुम्ह जूसां लिसः हे बी मफु,
जितः दोषी ठहरय् यानादीम्हलिसें जिं दयाया नितिं बिन्ति जक याये फु।
 - 16 वय्कःयात जिं सःतेबलय् वय्कः ज्ञाःसां
वय्कलं जिगु खँ न्यनादी धकाः जिं पत्याः याये मफु।
 - 17 वय्कलं जितः वाफय् छवयाहयाः त्यलादी।
छुं कारण मदय्क जिगु घाःयात तःधंकाबी।
 - 18 जितः हाकनं सासः लहाके नं बी मखु।
वय्कलं जिगु जीवन हे म्हाइपुका ब्युगु दु।
 - 19 थ्व बलयागु खँ खःसा वय्कः बल्लाःम्ह खः।
थ्व इन्साफया खँ खःसा वय्कःयात सुनां सःते फइ?
 - 20 जिं छुं दोष मदुम्ह खःसां जिगु हे म्हुतुं जितः दोषी ठहरय् याइ।
जि अपराधी मखुसां थ्वं जितः दोषी खः धकाः धाइ।
 - 21 खःला जिं दोष मदुम्ह खः,
अय्यनं जिं थःगु नितिं छुं वास्ता मयाना।
जिं थःगु जीवनयात मयय्का।
 - 22 स्वजाम्ह व दुष्टम्ह, परमेश्वरया लागिं थ्व फुक्क उर्थे खः, उकिं जिं धाये,
‘स्वजाम्ह व दुष्टम्ह निम्हय्सित नाश यानादी।’

* 9:9 १:१ सप्तर्षि आकाशया उत्तरय् च्वंगु नगु पुचः खः। † 9:9 १:१ मृगशिरा व किरकिटी आकाशया दथुइच्वंगु नगु पुचः खः। ‡ 9:13 १:१३ राहाब ग्यानपुसे च्वंम्ह जलजन्तु

- 23 मन्त आकाझाकां महामारी सीबलय्
वयकः स्वजाम्हयसिगु दुःख खनाः न्हिलादी।
- 24 फुक्क पृथ्वी दुष्टतयगु ल्हातय् बियादीबलय्
वयकलं फुक्क न्यायकर्तातयगु मिखा त्वपुयादी।
थथे यानादीम्ह वयकः मखुसा सु खः?
- 25 जिगु आयु ब्वांयवनीम्ह मन् स्वयाः तसकं ब्वांयवनीगु।
लसताया छपुलु मदयक व ब्वयावनाच्वंगु दु।
- 26 तिकथियागु नांचा थें व याकनं न्ह्यानावनी,
इमां थः शिकारयात स्वान्त क्वहां वनाः झ्मन्तय् याःगु थें।
- 27 जि न्हिलाः थःगु दुःख ल्वमकेगु कुतः याःसां तबि
'जिं भोगय् यानागु दुःखकष्ट झल झल लुमनावइ।
जिं स्यू परमेश्वरं जितः दोषी ठहरय् यानादी मखु।'
- 28 जिं भ्वगय् याये मालिगु फुक्क दुःख खनाः जि गयाः।
छिं जितः निर्दोष ठहरय् यानादी मखु धकाः जिं स्यू।
- 29 जितः दोषी ठहरय् यानादी हे धुंकल धाःसा
जिं छाया् सितिकं तसकं थाकुक्क ज्या यायेगु?
- 30 जि साबुनं म्वःल्हुसां
अथवा सोडां थःगु ल्हाः सफा यानाः सिल धाःसां
- 31 छिं जितः ध्याचलय् वान्छवयादी।
जिगु वसतं नं जितः मययक्की।
- 32 वयकःनापं जवाःसवाः यायेत
अले अदालतय् थवंथः मुद्दा म्हितेत वयकः जि थें जाःम्ह मन् मखु।
- 33 जिमिगु दथुइ च्वनाः खँल्हानाबीम्ह सं दुगु जूसा,
जिपिं निम्हयसिके थःगु ल्हाः तइम्ह सं दुगु जूसा,
- 34 सुनानं जिपाखें परमेश्वरया कथि चीकाबीफुगु जूसा,
वयकःया भय आकाझाकां जिके मवइगु।
- 35 अले जि मग्यासैं वयकःनापं न्ववाये फइगु,
तर आःयागु थ्व अवस्थाय् जिं मफु।”

10

अय्यबं परमेश्वरयात पाः याःगु

- 1 “जितः थःगु जीवन हे घच्चाये धुंकल।
उकिं जिं थःगु दुःख पना मतसैं प्वके,
जिं थःगु नुगःयागु पीर कने।
- 2 जिं थः परमेश्वरयात धाये, जितः दोषी ठहरय् यानादी मते,
तर जिगु छु दोष दु, जितः धयादिसैं।
- 3 छि जितः अत्याचार यायेत लयतायादी ला?
छु छि थःगु फुक्क ल्हाःया ज्या, जितः हेला यानाः लयतायादी ला?
दुष्टतयगु योजनाय् धाःसा छि न्हिलादी।
- 4 छु छिगु मिखा नं मनूयागु मिखा थें खः ला?
छु सीमानिम्ह मनुखं खं थें छिं नं खं ला?
- 5 छु छिगु दिं सीमानिम्हयसिगु दिं थें च्वं ला?
छिगु दें मनूयागु दें थें च्वं ला?
- 6 छिं जिके दोष मालादी
अले जिगु पाप वान्तुवालाः स्वयादी,
- 7 खःला जि छुं दोष मदुम्ह खः,
अले छिगु ल्हातं सुनानं जितः बचय् याये फइ मखु धकाः छिं स्यू।
- 8 छिगु हे ल्हातं जिगु आकार दयकल अले जितः सृष्टि यानादिल।

- आ: व हे ल्हातं जित: नाश यानादी ला?
 9 छिं जित: चायात थें आकार बियादीगु खँ लुमंकादिसँ।
 छिं जित: हाकनं धुलय् ल्वाकछ्यानादीगु ला?
 10 छु छिं जित: दुः थें प्वंकादियागु मखु ला?
 धौ थें जित: धीचिंकादियागु मखु ला?
 11 हाकनं छिं जित: ला व छेंगू फिकादियागु मखु ला?
 अले क्वेय् व हिनुलि थाना: जित: दयकादियागु मखु ला?
 12 छिं जित: जीवन बियादिल, छिं जित: सदां दयाच्चनीगु दया यानादिल।
 अले छिं स्वयाच्चनादीगुलि हे जिगु आत्मा बचय् जुयाच्चंगु दु।
 13 तर छिं सुनां मसीक जित: नाश यायेगु उपाय यानाच्चंगु दु धका: जिं स्यु,
 थ्व छिगु मनय् दु धका: जिं स्यु,
 14 जिं पाप यानागु जूसा छिं जित: स्वयाच्चनादीगु जुइगु
 अले जिगु दोषपाखें छिं जित: त्व:तामदीगु जुइगु।
 15 जि धाथें हे दोषी ख:सा जित: धिक्कार!
 जि धर्मींम्ह ख:सां जिं थ:गु छ्यं धस्वाके मफु,
 छायाधा:सा जि लज्यां जा:गु दु
 अले जिगु सास्तीइ दुंगु दु।
 16 जिं थ:गु छ्यं धस्वाकूसां सिंह थें छिं जित: शिकार यानादी।
 छिं जिगु विरोधय् थ:गु त:धंगु शक्ति क्यनादी।
 17 छिं जिगु विरोधय् न्हपि साक्षीत हयादी,
 अले जिपाखे थ:गु तं न्ह्यज्याकादी,
 छिकपिनि सेना ल:बू थें जिथाय् वइगु।
 18 अथे ख:सा छिं जित: छाया मांया प्वाथं पिने हयादियागु?
 जि अन हे खतम जूगु जूसा अले सुनां जित: मखंगु जूसा ज्युगु नि।
 19 जि द हे मदुगु जूसा ला ज्युगु नि,
 अथवा मांया प्वाथं चिहानय् यंकूगु जूसा ला ज्युगु नि।
 20 छु जिगु चिहाक:गु जीवन मफुत ला?
 जिपाखें फस्वयादिसँ, जित: भचा सां आराम दयेमा।
 21 जि तसकं खिउंगु गालय् वने न्ह्य:,
 हाकुगु किच:या देशं गुबले लिहां मवये न्ह्य:,
 22 तसकं खिउंगु, ज: नं खिउंगु थें च्वंगु हाकुगु किच:
 व गोलमालं जा:गु देशय् वने न्ह्य:।”

11

सोपरं अय्यबयात त्रुपं ब्युगु

- 1 सोपर नमातीं लिस: बिल,
 2 “छु थ्व फुक्क खँयागु लिस: मबीगु ला?
 खँ यक्व ल्हानां सुं मनु निर्दोष ठहरय् जुइ ला?
 3 छिगु क्वमचाइगु खं मनूतयत सुम्क तइ ला?
 छिं हेस्याइबलय् सुनानं छित: ब्व:मबी ला?
 4 ‘जिगु बिचा: ठीक जू अले छिगु मिखाय्
 जि दोष मदुम्ह ख: धका: छिं परमेश्वरयात धयादी।’
 5 परमेश्वर नवानादीसा अले वयकलं छिगु विरोधय्
 थ:गु म्हतुप्वा: चायकादीसा ज्युगु नि।
 6 अले छिगु बुद्धिया गुप्ति खँ उलादीसा ज्युगु नि।
 छायाधा:सा ख:गु बुद्धिया निगू पक्ष दु।
 परमेश्वरं छिगु ग्व:गू पाप ल्व:मंकादीगु दु धका: छिं सीकादिसँ।
 7 छु छिं परमेश्वरया गुप्ति खँ थुइकेफु ला?

- छु छिं दक्व शक्ति दुम्ह परमेश्वर गुलि तःधं धकाः सीके फु ला?
 8 व ला स्वर्ग स्वयाः तजाः, छिं छु याये फु?
 व ला चिहान स्वयाः गा वं। छिं छु सीकादी फु?
 9 उकिया नाप पृथ्वी स्वयाः ताहाकः,
 समुद्र स्वयाः तब्ब्या।
 10 वय्कः झायाः छितः इयालखानाय् तयादिल धाःसा,
 अले न्यायया सभा सःतादिल धाःसा,
 सुनां वय्कःयात पने फइ?
 11 वय्कलं फताहा मनुतयत्त म्हस्यु
 अले वय्कलं अधर्म खंकादिल धाःसा
 छु वय्कलं उकिया ल्याःचाः कयामदी ला?
 12 गथे गुं गधाया मचा मनु जुयाः जन्म जुइ फइ मखु
 अथे हे मूर्खम्ह मनु बुद्धिमान जुइ फइ मखु।
 13 छिं थःगु मन खःगु लैय् यंकादिल धाःसा
 थःगु ल्हाः वय्कःपाखे चक्कंकादिल धाःसा,
 14 छिगु ल्हातय् दुगु पाप तापाक तयादिल धाःसा,
 अले छुं मभिंगु छिगु छैय् च्वने मबिल धाःसा,
 15 धात्थे छिं निर्दोष जुयाः थःगु ख्वाः धस्वाके फइ,
 छि मग्याःम्ह बल्लाःम्ह मनु जुइ।
 16 अले छिं थःगु दुःख ल्वःमंकादी।
 बाः वंगु लः थें व छिं लुमंकादी।
 17 जीवन न्हिनय् स्वयाः थिनावइ,
 अले खिउंगु धाःसा सुथय् हिलावनी।
 18 आशा दुगु जुयाः छि सुरक्षित जुयादी।
 छिं प्यखेरं स्वयादी, अले दुक्क जुयाः घनादी।
 19 छि छुं खनाः ग्याये म्वायेक ग्वारातुलादी,
 यक्व मनुतयसं छिगु दया कायेत स्वइ।
 20 तर दुष्टतयगु मिखा बुलुयावनी,
 बिस्सुं वनेगु लँ इमिगु निति बन्द जुइ,
 अले इमिगु छगू हे आशा लिपांगु सासः जुइ।”

12

- अय्यबं सोपरयात लिसः ब्यगु
 1 अले अय्यबं लिसः बिल,
 2 “धात्थे हे छिकपि मनुत खः।
 बुद्धि नं छिकपिलिसें सी।
 3 तर छिकपिन्के थें जिके नं मन दु।
 छुं खँय् नं जि छिकपि स्वयाः कम मजू।
 थज्याःगु खँ सुनां मस्यु धकाः?
 4 जिं परमेश्वरयात प्रार्थना याना,
 अले वय्कलं जितः लिसः बियादीगु जूसां
 जि जिमि पासापिनिगु निति छगू न्हिइकीगु खँ जूगु दु।
 धर्मीम्ह व छुं दोष मदुम्ह मनु जूसां न्हिइकीगु खँ जूगु दु।
 5 सुखी मनुतयसं दुःखय लानाच्चम्ह मनुयात क्वह्वांकी।
 इमिसं तुति चुलुया ग्वतुले त्यांपि मनुतयत्त कय्की।
 6 दाखुँत थःगु पालय् याउँक च्वनाच्चनी,
 अले परमेश्वरयात तं चाय्कीपि सुरक्षित जुयाच्चनी,
 इमिगु लागिं इमिगु बल हे इमि घः खः।

- 7 तर पशुतयत् न्यनादिसँ, अले इमिसं छितः स्यनी,
अथवा आकाशयापि इंगःतयत्, अले इमिसं छितः कनी,
- 8 अथवा पृथ्वीलिसँ खँ लहानादिसँ, अले वं छितः स्यनी,
अले समुद्रयापि न्यातयसं छितः धाइ।
- 9 थ्व फुक्क परमप्रभुया लहातं हे याःगु खः धकाः
थुपि फुक्क मध्ये सुनां मस्यू धकाः?
- 10 वय्कःयागु हे लहातय् फुक्क म्वाःपिनिगु प्राण
व फुक्क मनू जातिया सासः दु।
- 11 मेचां नसाया सवाः काःथें,
छु न्हायपनं न्वागु वचनयात जाँचय् मयाइ ला?
- 12 छु बुरापिनिगु दथुइ बुद्धि मदइ ला?
छु ताः आयुनं दुग्यां महइ ला?
- 13 बुद्धि व शक्ति परमेश्वरयागु हे खः।
वय्कःयाके हे सल्लाह व दुग्यां दु।
- 14 वय्कलं स्यंकादीगुयात हाकनं दय्के फइ मखु।
वय्कलं ज्वनायंकूपिन्त छुत्कारा दइ मखु।
- 15 वय्कलं वा वयेगु दीकाबिल धाःसा लः दइ मखु,
वय्कलं व त्वःतादिल धाःसा देशयात नाश याइ।
- 16 शक्ति व बुद्धि वय्कःयागु हे खः।
धोखा ब्यूम्ह व धोखा नःम्ह निम्हं वय्कःयाम्ह खः।
- 17 वय्कलं सल्लाह बीपिन्त बुद्धि मदुपि यानाबी,
अले न्यायाधीशतयत् मूर्ख यानादी।
- 18 वय्कलं जुजुपिन्सं चिकाब्यूगु सिखः चफुनादी।
अले इमिगु जँय् जँनी चिनादी।*
- 19 वय्कलं पुजाहारीतयत् इमिगु पदं लिकया मछाले मायकाबी,
यक्व दनिसें अधिकार यानाच्च्वंपिन्त वय्कलं लिकयादी।
- 20 वय्कलं विश्वास यायेबहःपि सल्लाह बीपिनिगु सल्लाह यात सुम्क तयादी,
अले थकालिपिनिगु दुग्यांयात लाकाकयादी।
- 21 वय्कलं शासकतयके अपमान प्वंकादी,
अले बल्लाःपिन्त ल्वाभः मदुपि यानाबी।
- 22 वय्कलं खिउँगुया सुलाच्च्वंगु खँयात क्यनादी,
अले तसकं खिउँगुयात जलय् हयादी।
- 23 वय्कलं जाति जातितयत् तःधंकादी,
अले इमित नाश यानादी। वय्कलं जातितयत् तःधं यानादी,
अले इमित छ्यालब्याल यानादी।
- 24 वय्कलं पृथ्वीयापि शासकतयगु बुद्धि लाकाकयादी,
वय्कलं इमित लँ मदुगु मरुभूमिइ चाचाःहिला जुइत त्वःतादी।
- 25 जः मदय्क इपि खिउँगुलिइ पचिपचि यानाः जुइ।
वय्कलं इमित अय्लाःगुलुत थें धेधेचुयाः न्यासि जुइपि यानादी।”

13

अय्यबयात परमेश्वरलिसँ जवाःसवाः याये मास्ति वःगु

- 1 “धात्थें, थ्व फुक्क जिं थःगु हे मिखां खनागु दु।
जिं थुक्रियात थःगु हे न्हायपनं न्यनाः थुइके धुन।
- 2 छिकपिन्सं गुलि स्यू उलि जिं नं स्यू,
जिं छिकपिं स्वयाः छुकिं नं कम मजू।
- 3 तर जितः ला दक्व शक्ति दुम्ह परमेश्वरनापं खँ लहाये मास्ति वः,

* 12:18 १२:१८ छुं हस्तलिपिइ थथे च्वयातःगु दु, वय्कलं जुजुपिन्त थःगु गद्दी लिकयादी, वय्कलं पुजाहारीत व भारदारतयत् चिधं यानादी।

- अले जितः परमेश्वरलिसेँ जवाःसवाः याये मास्ति वः।
 4 तर छिकपिन्सं धाःसा सत्ययात मखुगु खं त्वपुइ।
 छिकपिं सकलें ज्यालगय् मजूपिं बैघत खः।
 5 छिकपिं सुम्क च्वंगु जूसा ला ज्यूगु नि,
 अले मनूतयसं छिकपिन्त बुद्धिमान तायकीगु।
 6 जिगु जवाःसवाः न्यनादिसँ,
 अले जिगु म्हुतुया उजुर बांलाक न्यँ।
 7 छिकपिन्सं परमेश्वरया पंलिनाः मभिंगु खँ ल्हायेगु ला?
 वयकःया पंलिनाः बेइमान खँ ल्हायेगु ला?
 8 छिकपिं परमेश्वरया पंलीगु ला?
 छिकपिन्सं परमेश्वरया पंलिनाः जवाःसवाः यायेगु ला?
 9 वयकलं छिकपिन्त जौचय् यानादिल धाःसा छु थ्व पाय्छि जुइ ला?
 छिकपिन्सं मनूतयत् ध्वंलाःगु थें वयकःयात ध्वंलाये फइ ला?
 10 जितः मखुगु पाः यानाः छिकपिन्सं वयकःया पंलिनादिल धाःसा,
 वयकलं धात्थें हे छिमित ब्वःबियादी।
 11 वयकःया गौरवं छिमित मख्याइ ला?
 छिकपिन्के वयकःयागु भय मलाइ ला?
 12 छिकपिनिगु लिसः ला नौयागु उपदेश थें ज्यालगय् मजू,
 छिकपिनिगु सुरक्षा चा थें कमजोर जुइ।
 13 छिकपिं सुम्क च्वनाः जितः न्ववाके ब्यु,
 अनंलि जितः न्ह्याःगु हे जूसां थजु।
 14 जिं छाया थःत खतराय लाकाः
 थःगु प्राण थःगु हे ल्हातय् कायेगु?
 15 वयकलं जितः स्याःसां तबि जिं वयकःयाके भलसा काये।
 जिं धात्थें हे वयकःया न्ह्यःने थःगु लँया रक्षा याये।
 16 थ्व नं जिगु उद्धारया निंति जुइ।
 छायाधाःसा परमेश्वरयात मानय् मयाइम्ह सुं नं मन्
 वयकःया न्ह्यःने वयेगु आँट याइ मखु।
 17 जिगु खँ बांलाक न्यनादिसँ,
 जिं धयागु खँय् न्हाय्पं बियादिसँ।
 18 आः जिं थःगु मुद्दा तयार याये धुनागुलि
 जि निर्दोष ठहरय् जुइ धकाः जिं स्यू।
 19 जितः पाः याये फुम्ह सुं दु?
 अथे खःसा, जि सुम्क च्वने अले सिनावने।
 20 हे परमेश्वर, जितः थुपिं निगू खँ जक बियादिसँ!
 जि छिपाखें सुले मखु।
 21 छिगु इयातुगु ल्हाः जिपाखें तापाक यंकादिसँ।
 छिगु आतंकं जितः मख्यायेमा।
 22 अले जितः सःतादिसँ,
 जिं लिसः बी।
 23 जिं गुलि यक्व अधर्म व पाप यानागु दु?
 जिगु अपराध व पाप छिं जितः कनादिसँ।
 24 छिं थःगु ख्वाः छाया सुचुकादियागु?
 छाया जिलिसेँ शत्रुतनापं थें व्यवहार यानादियागु?
 25 छिं फसं ब्वयकूगु सिमाहःयात नं लिनादीगु ला?
 छि गंगु छ्वसँया ल्यूल्यू जुयादीगु ला?
 26 छायाधाःसा छिं जिगु विरोधय् नुगलय् स्याइगु खँ च्वयादिल,
 जिगु ल्याय्म्हबलय्यागु अधर्म भोगय् याकेबिल।
 27 नेवल्य जिगु तुति तयादिल,

- जिगु फुक्क लँयात जाँचय यानादिल।
जिगु तुतिया पालिइ दासयागु चिं तयादिल।
28 उकिं जि ध्वग्गिगु चिज
व किलं नःगु वसः थें नाश जुयाः वनाच्चंगु दु।”

14

- जीवनया खँय् अय्युवया च्यूताः
- 1 “मिसापाखें बूमह मनू
चिहाकःगु आयु दुम्ह व दुःखं जाःम्ह जुइ।
 - 2 व स्वां थें हइ, अले गनाः सुकूचिनावनी।
व किचः थें तनावनी, दयाच्चनी मखु।
 - 3 छु छिं थज्याःम्ह मनूयात स्वयाच्चनादीगु ला?
छु वयात छिं थःगु न्ह्यःने न्यायया लागि हयादी ला?
 - 4 सुनां अशुद्धपाखें शुद्ध लिकाये फइ?
सुनानं फइ मखु।
 - 5 मनूया जीवनया दि क्वःछिनातःगु दइ।
वयागु लाया ल्याः छिके दु।
 - छिं वयागु सिमाना चिनादीगु दु।
वं व पुलावने फइ मखु।
 - 6 उकिं वपाखें थःगु ख्वाः फस्वयकादिसँ!
वं ज्यामिं थें थःगु ई पूरा मयाःतले वयात याकःचा त्वःतादिसँ।
 - 7 सिमाया निति आशा दइ।
उकियात पालाछवसां व हाकनं तःमा जुयावइ,
उकी न्हगु चुलि जायावइ।
 - 8 उकिया हा बँया दुने पुलां जुइफु
अले उकिया हा जमिनय् दुने सी फु,
 - 9 अय्युनं भचा लः दये धुंकाः
उकी हाकनं चुलि ह्याः तःमा जुयावइ।
 - 10 तर मनू सिनावनी अले वयात थुनी,
वं लिपांगु सासः ल्हाइ अले फुनावनी।
 - 11 गथे खुसिया लः बुलुहुं बुलुहुं कम जुयावनी,
अथवा गथे पुखूया लः कम जुयाः सुनावनी,
 - 12 अथे हे सीमानिम्ह मनू नं ग्वतुली,
अले गुबलें दनी मखु, गुबलय् तक आकाशत न्हावनी मखु।
मनूत दनी मखु अथवा थःगु न्ह्यलं इपिं हाकनं दनी मखु।
 - 13 छिं जितः चिहानय् सुचुकादीगु जूसा
अले छिगु तं क्वमलाःतले जितः सुचुकादीगु जूसा
अले जिगु लागि छगू ई क्वःछिनाः
जितः लुमंकादीगु जूसा गुलि बांलाइगु।
 - 14 मनू सीधुंकाः व हाकनं म्वाइ ला?
जिगु दुःखया ई न्ह्याक्व हे ताहाकःगु जूसां
जिगु छुत्कारा मजुतले जि पिया हे च्वने।
 - 15 छिं जितः सःतादी अले जिं लिसः बी।
छिं थःगु ल्हातं दयकूमह जितः स्वयेमास्ति वय्कादी।
 - 16 धात्थें छिं जिगु फुक्क पलाःयात ल्याःखानादी।
जिगु पापया ल्याःचाः धाःसा तयादी मखु।
 - 17 मनूखं सामानत म्हिचाय् सुचुकातःगु थें
छिं जिगु फुक्क अपराध म्हिचाय् छाप तयाः तयातःगु दइ।
छिं जिगु अधर्म त्वपुयादीगु दइ।

- 18 तर पहाड ज्यलावना: छुं जूगु थें
अले ल्वहंधीयात वयागु थासं चीकाछव:गु थें
- 19 लखं ल्वहंयात ज्यंकूगु थें,
अले बा: व:गु लखं जमिनयागु चायात चुइकायंकूगु थें,
छिं मनूयागु आशा नाश यानाब्यगु दु।
- 20 छिं वयात त्याकादी अले व दयाच्चनी मखु।
छिं वयागु ख्वा:यागु रूप हिला: वयात तापाक छवयादी।
- 21 वया कायपिन्त मान इज्जत दइ तर वं व सी मखु।
इपिं बदनाम जुइ तर वं व सी मखु।
- 22 वं थ:गु हे म्हयागु सास्ती जक सी,
वं थ:गु नितिं जक बिलाप याइ।”

15

एलीपजं अय्यबयात ब्व:ब्यगु

- 1 अले एलीपज तेमानीं लिस: बिल,
2 “हे अय्यब, बुद्धि दुम्ह मनुखं थज्या:गु ज्यालगय् मजूगु ज्ञानं लिस: बी ला?
अथवा पुर्बयागु फय् थें च्वंगु ज्यालगय् मजूगु खं थ:गु प्वा: जाय्की ला?
3 वयकलं थज्या:गु ज्यालगे मजूगु खँ
वा मू मदुगु खं जवा:सवा: यानादी ला?
4 तर छिं ला परमेश्वरया भय कायेगु त्व:ते धुंकल,
मेपिन्सं यानाच्चंगु भक्तिइ नं पंग: थनादी।
5 छिगु म्हतुं हे छिगु अधर्म धयाच्चंगु दु,
छलया भाय् छित: य:।
6 छि थ:गु हे खँ दोषी ठहरय् जूगु दु, जिपाखें मखु।
छिगु थ:गु हे म्हतुसिं छिगु विरोधय् साक्षी बी।
7 छि मनूत मध्ये दकलय् न्हापा बूगु ख: ला?
छित: पहाडत स्वया: न्हापा दयकूगु ख: ला?
8 छिं परमेश्वरयागु गुप्ति सल्लाह न्यनादियागु दु ला?
अथवा फुक्क बुद्धिया खँ छिं थ:गु दुने जक तया तयेगु ला?
9 जिमिसं थुइके मफुगु छु खँ छिं स्यू?
जिमिके मदुगु दुग्यां छिके छु दु?
10 जिमिगु दथुइ बुरापिं व सँ तुइसे च्वनेधुंकूपिं मनूत दु,
छिकपिनि अब्बु स्वया: नं बुरापिं मनू जिपिनापं दु।
11 परमेश्वरयागु सान्त्वना व छित: धा:गु नायुगु वचन
छु छित: मगात ला?
12 छुकिं छिगु नुगलय् थज्या:गु आँट बिल?
छिगु मिखाय् तं छाय् खनेदुगु?
13 छिं थ:गु तं परमेश्वरयात प्वंकादी,
अले थ:गु म्हतुं थज्या:गु शब्द पिकयादियागु।
14 मनू छु ख: धका: व निर्दोष जुइत?
अथवा सुं मनू धर्मीं जुइ फइ ला?
15 परमेश्वरं थ: पवित्रम्ह मनूयात हे पत्या: यानादी मखु धा:सा
अले स्वर्ग वयक्:या मिखाय् यचुसे मच्चं धा:सा,
16 मनू ला गुलि जक यचुमजु
गुम्ह घच्चाइपूम्ह व स्यंम्ह जुइ,
गुम्हयसिनं अधर्मयात ल: थें त्वनी।
17 जिं छित: कने, जिगु खँ न्यनादिसँ!
जिं छु खनागु ख: जिं व हे कने।

- 18-19 बुद्धि दुपिन्सं थः अबुपिपाखें काःगु खँ मसुचुकुसें कंगु दु।
इमित जक देश ब्यूगु खः।
इपिनापं सं नं विदेशी च्वंगु मदु।
- 20 दुष्टमह मनूतयत जिवंकाछि दुःख जुइ।
दया मदुपिनिगु दँत ल्याः खानाः क्वःछिनातःगु दइ।
- 21 वयागु न्हायपनय ग्यानापुगु सः थ्वयाच्चनी।
शान्तिया इलय नं लुटपाट याइपिन्सं वयात हमला याइ।
- 22 वयात खिउँगुलि हाकनं लिहां वइ धकाः आशा याये फइ मखु।
वयात धात्थें हे तरवारं स्याइ
- 23 गिद्धया निंति आहारा वांछवथें वयात वांछवइ।
थःगु विनाश धात्थें हे वइ धकाः अज्याःमह मनुखं स्यू।
- 24 संकट व दुःखं वयात ख्याइ।
अले लडाइँ यायेत तयार जूमह जुजुं थें इमिसं वयात बुकी।
- 25 छायाःसा इमिसं परमेश्वरया विरोधय् इमिगु ल्हाः ल्हंगु दु,
अले दक्व शक्ति दुमह परमेश्वरयागु विरोधय् इमिसं फुइँ याःगु दु।
- 26 इमिसं इमिगु इयातुगु ढाल ज्वनाः
परमेश्वरया विरोधय् तप्यंक हमला याः वनी।
- 27 थ्व दुष्ट मनूतयगु न्यता चुलुसे च्वंगु व जाःगु दु,
इमिगु जँ दाखं जाःगु दु,
- 28 तर व च्वनाच्चंगु शहर नाश जुइ,
वयागु छें झिजामिजां दनी,
व याकनं हे नाशया ट्रुं जुइ।
- 29 आवंलि व धनी जुइ मखुत,
वयागु धन न्हाबलें दयाच्चनी मखु,
न वयागु सम्पत्ति जमिनय् न्यनावनी।
- 30 खिउँगुपाखें व पिहां वये फइ मखु।
मिजलां वयागु चुलित सुखू गनावनी।
अले परमेश्वरया सासलं वयात ब्वयकायंकी।
- 31 ज्यालगय् मजूगु खँय् भलसा तयाः वं थःत ध्वंमलायेमा,
छायाःसा वयात उकिया पलेसा छुं दइ मखु।
- 32 सिमायात थें वयात जीवनया भिगु इलय हे पाला छवइ,
अले वयागु कचात हाकनं गुबलें वाउया वइ मखु।
- 33 पाकेमजूकं हे खाःगु दाखमा थें व जुइ।
स्वां हायावंगु जैतूनमा थें व जुइ।
- 34 परमेश्वरयात मानय् मयाइपिं मनूतयगु पुचः फुक्क बाइः जुइ।
घुस नइपिनिगु पालत मिं भस्म जुइ।
- 35 इमिसं संकट प्वाथय् दयकी अले अधर्म बुइकी,
इमिगु मनय् न्हाबलें धोखा हे धोखा दइ।”

16

अय्यबं एलीपजयात लिसः ब्यूगु

- 1 अले अय्यबं लिसः बिल,
2 “जिं थज्याःगु खँ यक्व न्यनागु दु।
छिकपिं सकलें दुःखं जाःगु सान्त्वना बीपिं खः,
3 छिकपिनिगु म्वाःमदुगु खँ गुबलें सिधइ मखु ला?
छितः छुकिं दिक्क चायकल, मदिक्क जवाःसवाः यानाच्चन।
4 जि छिगु थासय् दुगु जूसा जिं नं छिं थें हे खँ ल्हाये फइगु।
छिगु विरोधय् बांलाक भाषण बियाः छिगुपाखे थःगु छ्यं संके फइगु।

- 5 तर जिगु म्हतुं छितः हःपाः बीगु,
जिं न्ववानागु सान्त्वनाया वचनं छितः शान्ति दइगु।
- 6 अयनं जि न्ववात धाःसां, जिगु दुःखकष्ट कम जुइ मखु।
जि सुम्क च्वंसां, जिगु सास्तीं जितः त्वःती मखु।
- 7 तर हे परमेश्वर, छिं जितः त्यानुकादीगु दु।
छिं जिगु फुक्क परिवारयात सखाप यानादीगु दु।
- 8 छिं जितः चिनादीगु दु। अले थ्व खँ साक्षी जूगु दु।
जि क्वँय व छँगू जक जूगु दु, थुकि हे जिगु विरोधय् साक्षी बी।
- 9 परमेश्वरं जितः घृणा यानादी अले तंम्बय् काचाकचु यानादी,
अले वयकः जिगु विरोधय् वा किरिकिरि न्ह्ययादी।
जिमि शत्रुं जितः तग्वः मिखां स्वइ।
- 10 मन्तयसं जितः हेस्याःगु दु,
इमिसं जिगु न्यतालय् च्याराक्क दाःगु दु,
इपिं जिगु प्यखेरं जिगु विरोधय् छप्पँ जूगु दु।
- 11 परमेश्वरं जितः मभिंपिं मन्तयगु ल्हातय् त्वःतादीगु दु,
दुष्ट मन्तयगु ल्हातय् वांछवयादीगु दु।
- 12 जि ला याउँक च्वनाच्वनागु खः,
तर वयकलं जितः चुंचुं यानादिल,
वयकलं जितः ककु ज्वनाः कुचा कुचा यानादिल।
वयकलं जितः थःगु निशाना दयकादीगु दु।
- 13 वयकःया धनुष वाण कयकिपि जिगु प्यखेरं दु।
दया मतसें वयकलं जिगु जलासेलय् प्वाः खनाबिल।
वयकलं जिगु खाइप्वः बैय् प्वंकादीगु दु।
- 14 तःक्वः हे वयकलं जितः घाःपाः यानादी।
छम्ह बहादुर सिपाईनं थें वयकलं जितः हमला यानादिल।
- 15 जिगु म्ह त्वपुयेत जिं भांग्रा सुया,
जिगु थःगु कपाः धुलय् थुना।
- 16 ख्वख्वं जिगु न्यताः ह्याउँसे च्वने धुंकल।
जिगु मिखाया प्यखेरं तसकं खिउँसे च्वने धुंकल।
- 17 अयनं जिपाखें ल्वायेलीगु जूगु मदु।
अयनं जिगु प्रार्थनाय् दोष मदु।
- 18 हे पृथ्वी, जिगु हियात त्वपुइ मते!
अले जिगु बिनति गुबले मदीमा!
- 19 आः नं स्वर्गय् जिगु साक्षी दी।
जिगु निंति लिसः बीत च्वय् छम्ह वकील तयार दु।
- 20 जिगु लागिं धयाबीम्ह जिमि पासा दु*,
तर जिगु मिखां परमेश्वरया न्ह्यःने ख्वबि हाय्की,
- 21 मनुखं थः पासाया निंति बिनति याःथें
सीमानिम्ह मनूया निंति वं परमेश्वरयात बिनति याइ,
- 22 जि आः यक्व म्वाइ मखुत।
जि वने धुंकाः हाकनं लिहां वये मखुत।”

17

- 1 जितः सासः ल्हाये थाकुयावल।
जिगु दि सिधल,
चिहानं जितः हे पियाच्वंगु दु।
- 2 धात्थें जितः हेस्याइपिं जिगु जःखः दु।

* 16:20 १६:२० पासा जिमि पासापिन्सं जितः हेला याइगु

- जिगु मिखां इमिसं जितः हीमी चायका च्वंगु स्वयाच्चनेमाः!
 3 “हे परमेश्वर जिगु निंति छि हे जमानी जुयादिसँ,
 छायाःसा जिगु निंति जमानी च्वनीम्ह मेम्ह सु दु?
 4 छि इमिगु मनयात दुग्यांपाखें तापाक तयादीगु दु।
 अथे जुयाः छि उपि मनूतयत् त्याके बियादी मते।
 5 सिरपाःया निंति गुम्ह मनुखं थः पासापिन्त बदनाम याइ,
 वया कायपिनिगु मिखा बुलुसे च्वनी।
 6 जि ला फुक्क देशय् छगू उखानया पात्र जूगु दु,
 सकसिनं ख्वाल्य थुकलं बीम्ह छम्ह मनु जुइ धुंकूगु दु।
 7 यक्व धन्दा कयागुलि जिगु मिखा बुलुसे च्वंगु दु,
 जिगु म्ह छम्ह हे किचः थें जुइ धुंकल।
 8 थुकिं यानाः स्वजापि मनूत अलमल जूगु दु,
 अले छुं दोष मदुपि मनूत अधर्मीं मनूतयगु विरोधय् दनी।
 9 थ्व फुक्क जूसां तबि धर्मीं मनूत थःगु लँय् वना हे च्वनी,
 अले सुयागु ल्हाः शुद्ध जू, व बल्लानावनी।
 10 तर वा, फुक्कसिनं हाकनं कुतः या।
 छिमिगु दथुइ जिं छम्ह हे बुद्धि दुम्ह मनु मखना।
 11 जिगु दिं फुत, जिगु मनसुबा छ्यालब्याल जुल,
 अले जिगु मनयागु इच्छा खतम जुल।
 12 थुपिं मनूतयसं चायात दि दयकीगु,
 खिउँबलय् हे थुमिसं धाइगु, ‘जः लिक्क दु’।
 13 जिं आशा यानागु छें चिहान खःसा,
 जिं जिगु लासा खिउँगुलिइ दयकल धाःसा
 14 जिं चिहानयात ‘छि जिमि अबु,’
 वा कीयात ‘छि जिमि मां’ अथवा ‘जिमि तताकेहेपिं धकाः सःतल धाःसा,’
 15 जिगु आशा गन वन लय्?
 सुनां जिगु निंति आशा खनी?
 16 छु व जिनापं क्वय्यागु गालय् तक वनी ला?
 छु जिपिनापं धुल्य् क्वहां वनी ला?”

18

- अय्यबयात बिल्ददं लिसः ब्यगु
 1 अले बिल्दद शुहीनं थथे धकाः लिसः बिल,
 2 “छि गुबलय् तक नवानाच्चवनादीगु?
 खँ थुइके फुम्ह मनु जुयादिसँ,
 अले झीपिं खँ ल्हाये फइ।
 3 जिमित् छाया पश्यात थें व्यवहार याइगु?
 छाया छिगु बिचालय् जिपिं मूर्ख ठहरय् जूगु?
 4 तंम्वय् थःम्हं थःत कुचा कुचा यानादीम्ह,
 छिगु लागि पृथ्वीयात त्वःताबीगु ला?
 अथवा ल्वहंधीयात इमिगु थासं चीकाछवयेगु ला?
 5 धात्थें दुष्टयागु मतःयात स्याइ।
 वयागु मित्याः हाकनं थी मखु।
 6 वयागु पालय् जः खिउँसे च्वनी,
 वयागुनापं च्वंगु मत सी।
 7 वयागु तुति पलाःया शक्ति कमजोर जुइ।
 वयागु थःगु हे जुक्ति वयात क्वथलाबी।

- 8 वयागु तुति वयात जालय् घ्वानाछवइ,
अले व जाःया हतय् न्यासि जुइ।
- 9 जालय् वयागु तुति तक्यनी,
जालया खिपतं वयात क्वातुक्क हिनी।
- 10 वयागु लागि स्वःतिपाँय् बँय् सुचुकातःगु दु।
वयागु लँय् जाः प्यनातःगु दइ।
- 11 वयागु छचाःखेरं आतंक दइ,
अले पलाः पलाखय् वयात लिनायंकी।
- 12 वयागु बल नये पित्यागुलि कम जुइ,
व ग्वतुलीबलय् विनाश वयागु लीक्क दइ।
- 13 ल्वचं वयागु छँगूयात नइ,
ग्यानापुगु मृत्युं वयागु ल्हाःतुति नइ।
- 14 वयागु छँयागु सुरक्षां नं वयात साला लिकाइ,
अले वयात आतंकया जुजुयाथाय् यंकी गुगु मृत्यु खः।
- 15 वयागु पालय् मि बाय् च्वनी,
वयागु छँय् च्यानाच्चंगु गन्धक हलातःगु दु।
- 16 वयागु क्वयपाखेयागु हा गनावनी।
उकिया च्वययागु कचात सुकूगनावनी।
- 17 पृथ्वी वयागु लुमन्ति तनावनी।
संसारय् वयागु नां तक नं दइ मखु।
- 18 वयात जःपाखें खिउँगुलिइ लिनाछवइ,
अले संसारं पितिनाछवइ।
- 19 थःमनूतयगु दथुइ वया थः सुं सन्तान मद्दु।
थः छकः च्वंगु थासय् वया म्वानाच्चंपि सुं मद्दु।
- 20 पच्छिमयापि मनूत वयागु अवस्था न्यनाः थारान्हइ,
पुर्बयापि मनूत ग्यानाः थुरथुर खाइ।
- 21 मभिगु ज्या याइपिनिगु छँ थथे हे जुइ।
परमेश्वरयात वास्ता मयाइपिनिगु छँ थथे हे जुइ।”

19

अय्यबूयागु लिसः

- 1 अले अय्यबू लिसः बिल,
- 2 छिकपिन्सं गुबलय् तक जितः दुःख बियादीगु?
अले गुबलय् तक वचनं जितः चुंचुं यानादीगु?
- 3 छिकपिन्सं तकःमछि हे जितः अपमान यानादिल,
लज्या मचासैं जितः हमला यानादिल।
- 4 जिं दूकागु हे जूसां नं
गल्ती ला जिगु हे खः।
- 5 धात्थें छिकपिन्सं थःपिन्त जि स्वयाः तःधं खंकादिल धाःसा
अले जिगु बेइज्जत जिगु पापया दसिकथं ल्याःखानादिल धाःसा
- 6 परमेश्वरं हे जितः अन्याय यानाः
वयकलं जिगु प्यखें जाः ह्लादीगु खः धकाः सीकादिसेँ।
- 7 “स्व! जि ‘अन्याय’ जुल धकाः हाला, तर सुनानं लिसः मब्यु।
ग्वाहालि फवनेत बिन्ति याःसां जितः न्याय दइ मखु।
- 8 वयकलं जिगु लँ पनादीगु दु, जि पुलावने मफु।
जिगु लँयात वयकलं खिउँगुलि त्वपुयादीगु दु।
- 9 वयकलं जिगु फुक्क मान लाकाकयादीगु दु।
वयकलं जिगु छेनं मुकुट त्वकादिल।
- 10 वयकलं प्यखेरं जि खतम मजुतले जितः कयकादी।

- वयक्कलं जिगु आशायत सिमायात थें लिनादी।
- 11 वयक्कलं थःगु तं जिके प्वंकादीगु दु।
वयक्कलं जितः थः शत्रु भाःपियादीगु दु।
- 12 जितः हमला यायेत वयक्कलं सेना छवयाहयादी।
इमिसं जिगु विरोधय् घेरय् याइगु द्रुम्बःचा दयक्कूगु दु।
इमिसं जिगु पालया प्यखेरं छाउनी तइ।
- 13 वयक्कलं जिमि दाजुकिजापिन्त जिपाखें तापाकादीगु दु।
जिमि पासापि जिपाखें अलग हे च्वनीगु।
- 14 जिमि थःथितितयसं जितः त्वःतूगु दु,
जिमि पासापिन्सं जितः ल्वःमंकल।
- 15 जिगु छेंय् पाहां जुयाः च्वनाच्च्वंपि व दासीतयसं
जितः म्हमस्यूम्हयसित थें व्यवहार याइगु।
इमिगु मिखाय् जि छम्ह विदेशी जूगु दु।
- 16 जिं जिम्ह दासयात सःते, तर वं लिसः बी मखु।
खः ला जिं वयात थःगु हे म्हतुं बिन्ति यानागु खः।
- 17 जिमि कलाःयात जिगु सासः नवः।
जिमि थः हे दाजुकिजापिनि न्ह्यःने जि नवःम्ह जूगु दु।
- 18 चिधिकःपि मस्तयसं तकं जितः हेला याइगु।
जि खनीबलय् इमिसं जितः लायबुइगु।
- 19 जिमि फुक्कं मिलय् जूपि पासापिन्सं जितः तसकं मययेकीगु।
अले जिं माया यानापि जिगु विरोधय् दंगु दु।
- 20 जि ला क्वँय् व छेंगू जूगु दु।
जि ला झन्नेलि सीत्यंगु का।
- 21 दया यानादिसँ हे जिम्ह पासापि
दया यानादिसँ! छायाधाःसा परमेश्वरया ल्हातं जितः कय्कादीगु दु।
- 22 परमेश्वरं जितः लिनादीगु थें
छिकपिन्सं जितः छाया लिनादियागु?
छिकपिन्सं दुःख बीगु मगानी ला?
- 23 जिगु वचन ल्वहँतय् च्वःगु जूसा,
व छगू थूतलातःगु भ्वँतय् च्वःगु जूसा,
- 24 नँयागु ज्याभलं व सीसां न्ह्याबलेया नितिं
ल्वहँतय् क्रियाब्यूगु जूसा ज्यूगु नि!
- 25 तर जिं स्यु, जितः उद्धार यानादीम्ह म्वानाच्च्वंगु दु।
दकलय् लिपांगु इलय् वयक्कः पृथ्वीइ दनादी।
- 26 अले जिगु छेंगू थुकथं नाश जुइ धुंकाः नं,
जिं जिगु शरीरय् हे परमेश्वरयात खने।
- 27 जिं थःगु हे मिखां वयक्कःयात खने,
थःम्हं हे खनी, मेपिन्सं मखु।
जिगु नुगः जिगु दुने हे दुने मचायावनाच्च्वंगु दु।
- 28 छिकपिन्सं जितः थथे धयादिल धाःसा, 'जिमिसं वयात गय् यानाः लीगु?
छायाधाःसा समस्याया हाः वयाके लुल।'
- 29 छिकपिं सजाँयपाखें ग्यानादिसँ,
छायाधाःसा छिकपिनिगु बानी सजाँय बी बहः जु,
अले अन न्याय दु धकाः छिकपिन्सं सी।”

20

सोपरं अय्यबयात हाकनं लिसः ब्यूगु

- 1 अले सोपर नमाती लिसः बिल,

- 2 “हे अय्यब, जिगु मनया पीरं जितः लिसः बीत उक्सय् याःगु दु,
छाय्धाःसा जितः तसकं अशान्ति जूगु दु।
- 3 जिगु बेइज्जत जुइगु छिगु ब्वः जिं न्यनागु दु।
जिगु दुग्यानं जितः लिसः बीत हःपाः ब्यूगु दु।
- 4 धात्थें थथे ला ईया शुंनिसें जुया वयाच्चंगु खें छिं सि हे स्यु,
मनूतयत् पृथ्वीइ तःगु इलंनिसें,
- 5 दुष्टत छुं दिया निति जक त्याइ,
परमेश्वरयात मानय् मयाइपिं मनूतयगु लसता पलखया निति जक खः।
- 6 वयागु घमण्ड आकाश ति हे तःजा जुयाः थाहां वःसां,
अले वयागु छेनं सुपॉययात थ्यूसां तबि,
- 7 व थःगु हे खि थें न्हाबलेया लागि नाश जुयावनी,
वयात खंपिं सकसिनं थथे धाइ, ‘व गन वन ग्व?’
- 8 म्हगस थें गुबले लुइके मफय्क व तनावनी,
चान्हयसिगु दर्शन थें व मदयावनी।
- 9 वयात खंगु मिखां हाकनं गुब्सां वयात खनी मखु,
वयागु थासं वयात हाकनं स्वइ मखुत।
- 10 वया काय्पिन्सं चीमिपिलिसें स्वापु बांलाकी,
अले इमिसं थःगु धन-सम्पत्ति लितबी।
- 11 वयागु म्ह ल्याय्म्हबलययागु जूसां
अले व बल्लाःसां उपिं व नापनापं धुलय् लानाच्चनी।
- 12 मभिगु वयागु म्हतुइ साः सां
वं उकियात थःगु मेया क्वय् सुचुकातःसां,
- 13 उकियात त्वःते मफुसां,
अले म्हतुइ तयातःसां
- 14 वयागु नयेगु नसा वयागु प्वाथय् पाउंसे च्वनी।
अले थ्व वयागु दुने ताहायागु बिख थें जुयावनी।
- 15 वं घुतुका छ्वःगु धन-सम्पत्ति वं हाकनं ल्हया पिकाइ,
परमेश्वरं वयात व ल्हकेबी।
- 16 वं सर्पया बिख चुचुप्याइ,
बिख दुम्ह सर्पया वां वयात स्याइ।
- 17 वं खुसिइ अर्थात धौ व कस्तिया
खुसिइ न्हाइपुकी मखु।
- 18 वं थःगु मेहेनत मनसें हे लितबी मालि,
वं थःम्हं कमय् याःगु धन छयले खनी मखु।
- 19 छाय्धाःसा वं गरीबयात हेलाः व क्वत्यःगु दु,
थःम्हं मदय्कूगु छेंत वं जबरजस्ती कब्जा याःगु दु।
- 20 छाय्धाःसा वयागु लोभ गुबले दी मखु,
वं थःगु सम्पत्ति थःत बचय् याये फइ मखु।
- 21 वयागु लोभं छुं नं बचय् जुइ फइ मखु,
अथे जुयाः वयागु भिगु दि यक्व दिं तक दयाच्चनी मखु।
- 22 वयाके यक्व सम्पत्ति दयाः नं वयात दुःखं लिलाकी,
फुक्क कथंया दुःख वयाके वइ।
- 23 वं थःगु प्वाः जायके धुंकाः परमेश्वरं थःगु तं वयाके प्वांकादी।
अबलय् वा वः थें परमेश्वरं वयाके थःगु तं गाय्कादी।
- 24 नयागु हतियारं व बचय् जूसां तबि
कैययागु हतियारं वयात सुयाबी।
- 25 वं थःगु जँहुफातं उकियात लिकाइ,
उकियागु ज्वाल्लच्चंगु च्वका

- वयागु स्येनं पिहां वइ।
 भय वयाके वइ।
 26 तसकं खिउंगुलि वयागु सम्पत्तियात पिचाच्चनी।
 मनूतयसं मतःगु मिं वयात भस्म याइ।
 अले वयागु पालय छु ल्यं दुगु खः व नं भस्म जुइ।
 27 आकाशं वयागु अधर्म बांलाक क्यनी।
 पृथ्वी वयागु विरोधय दनी।
 28 वयागु छेँ खुसिबालं चुइकायंकी।
 व परमेश्वरया तंया दिनय चुइकायंकी।
 29 मभिम्ह मनूयात जुइमाःगु,
 वयागु निति परमेश्वरं क्वःछिनादीगु सर्बय थ्व हे खः।”

21

- मभिंपि मनूत धात्थेँ च्वन्हाइ धकाः अय्यबं लिसः ब्यूगु
 1 अले अय्यबं लिसः बिल,
 2 “जिगु खँ बांलाक न्यनादिसँ।
 थ्व हे छिकपिन्सं जितः बियादीगु सान्त्वना जुइमा।
 3 जिं खँ ल्हायेबलय छिकपिन्सं न्यनादिसँ।
 जिं नवाये धुंकाः छिकपिन्सं जितः हेस्यासां ज्यू।
 4 छु जिगु ल्वापु मनूतनापं खः ला?
 जिं छाय आयमबुयेगु?
 5 जितः स्वयादिसँ, अले छक्क जुयादिसँ।
 छिगु ल्हातं छिगु ख्वाः त्वपुयादिसँ।
 6 जिं थुकिया बारे बिचाः यायेबलय जि गयाः,
 अले जिगु म्ह छम्हं थुरथुर खाइगु।
 7 दुष्टत छाय ताःई तक म्वानाच्चनीगु?
 इपिं छाय बुरा जुइगु अले ताःलाइगु?
 8 इमि कायम्हायपिं बांलाक हुर्के जूगु व बांलाक च्वंगु,
 इपिं थः छयपिं खनाः लयतायाच्चनी।
 9 इमि परिवार सुरक्षित व भयपाखेँ स्वतन्त्र जुइ।
 परमेश्वरया न्याययागु सजाँय इमिके लाइ मखु।
 10 इमि सा-द्वहंतयसं मचा बुइकी।
 इमि मचा कुहां वनी मखु।
 11 इमि कायम्हायपिं चिधिकःपिं भ्याःचात थें म्हितेत ब्वाँय वनी।
 इमि चिचिधिकःपिं मस्त प्याखं ल्हलुहं तिन्हइ।
 12 इमिसं भुस्याः व वीणा थानाः लसता हनी।
 बांसुरीया सलय इपिं लयताइ।
 13 सुखय इमिसं जीवन हनी
 अले याउँक सी।
 14 अयनं इमिसं परमेश्वरयात धाइ, ‘जिमित त्वःतादिसँ।
 जिमित छिगु लँपु सीकेमास्ति मवः।
 15 दक्व शक्ति दुम्ह परमेश्वर सु खः धकाः जिमिसं वयकःयात आराधना यायेत?
 वयकःयात प्रार्थना यानाः जिमित छु दइ?’
 16 तर दुष्टतयगु बांलाःगु अवस्था इमिगु थःगु हे ल्हातय म्दु,
 उकिं दुष्टतयगु सल्लाह जिं मानय याये मखु।
 17 अयनं ग्वःकः दुष्टतयगु मत स्याइ?
 ग्वःकः इमिगु विपत्ति इमिके हे वइ?
 परमेश्वरं तंम्वय दुष्टयात गुबलय सजाँय बियादी?
 18 दुष्टम्ह मनू ग्वःकः फसय सुपः थें,

- व तसकं वःगु फसं व्वयक्कुगु छ्वस थें जुइगु?
- 19 छिकपिन्सं धाइगु, 'अधर्मया सजॉय परमेश्वरं वया काय् म्हायपिन्त ल्यंकातःगु दइ।' तर परमेश्वरं इमित हे सजॉय बियादीमा, थुकथं इमिसं थ्व सी।
- 20 वयागु मिखां हे इमिके वइगु नाश खनेमा, अले दक्व शक्ति दुम्ह परमेश्वरयागु तं इमिसं त्वनेमा।
- 21 मनूयागु थःगु हे जीवन सिधल धाःसा, छु वं थःकाय् म्हायपिनिगु सुखया च्यूताः काइ ला?
- 22 मनुखं परमेश्वरयात ज्ञान स्यने फइ ला? छाय्धाःसा वयकलं स्वर्गय् दुपिन्त नं न्याय यानादी।
- 23 गुलि मनुतयगु उसाँय् सीबलय् तक नं बांलानाच्चनी, व याउक सी।
- 24 वयागु म्ह तसकं बल्लानावनी, वयागु क्वँचय् स्यः यक्व दइ।
- 25 गुलिसित धाःसा गुबलें सुख दइ मखु, इमित न्हाबलें दुःख जुयाच्चनी अले सी।
- 26 उपि सकसितं चाय् नापनापं थुनी, अले कीचातय्सं इमित त्वपुइ।
- 27 छिकपिन्सं छु बिचाः यानाच्चनादीगु दु जिं बांलाक स्यु, अले जिगु विरोधय् ग्वयाच्चंगु छिकपिनिगु ग्वसाः जिं स्यु।
- 28 आः व तःधंम्ह मनूया छें गन दु ग्वः? व दुष्टयागु छें छु जुल धकाः छिकपिन्सं न्यनादी।
- 29 छिकपिन्सं अनं जुयावनीपि लँजुवाःतय्त् मन्यना ला? इमिगु दसियात छिमिसं मानय् मयायेगु ला?
- 30 विपत्तिया दिनय् दुष्ट सुरक्षित जुयाच्चनी, तंया दिनय् वयात बचय् याइ।
- 31 सुनानं वयागु ख्वाःया न्ह्यःने वयात दोषी ठहरय् याइ मखु। वं याःगु ज्याया नितिं सुनानं पलेसा काइ मखु।
- 32-33 वयात चिहानय् यंकीबलय् सकलें मनुत वया ल्यू वनी, अले अल्याख मनुत वयागु न्ह्यःने वनी, वयागु चिहानय् पाः तइ बँय् च्वंगु चा वयात साइ।
- 34 उकिं छिकपिनिगु बकंफुसुलु खं जितः गय् यानाः सान्त्वना बी? छिकपिनिगु लिसलय् खःगु खँ छगू नं दइ मखु।”

22

एलीपजया द्वपं

- 1 अले एलीपज तेमानीं लिसः बिल,
- 2 “सुं मनु परमेश्वरया लागि ज्याय् वइ ला? सुं दुग्यां दुम्ह मनुखं नं वयक्कःयात फाइदा बी फइ ला?
- 3 छि धर्मीं जूगु जूसां थुकिं दक्व शक्ति दुम्ह परमेश्वरयात छु सुख बी? अथवा छंगु थःगु पहःचहः सिद्ध दयक्कुगुलि छु वयक्कःयात छुं फाइदा जुइ ला?
- 4 “छिगु भक्तिं यानाः वयकलं छितः व्वःबियादी ला? अले छिगु न्याय यानादी ला?
- 5 छिगु पाप तःधं मजू ला? छिगु अधर्मया ज्या दी मखु ला?
- 6 छुं कारण मदयकं हे छिं थः किजापिन्के बर कयादी? छिं गरीबतयगु वसः कयाः इमित नांगा यानादी।

- 7 त्यानुचाःपि मन्तयत् छिं लः बियामदी,
अले नये पित्याःपि मन्तयत् छिं नयेगु नसा बी मखु धाङ्गु।
- 8 छिं जमिन दुम्ह बल्लाःम्ह मन्,
अन च्वनीम्ह इज्जत दुम्ह मन् जूसां तबि
- 9 छिं भाःत मद्दुपिन्त खालि ल्हातं लितछवयादिल।
मांबौ मद्दुपिं मस्तयगु ल्हाः त्वथुलादिल।
- 10 उकिं छिगु छचाःखेरं जाल दु,
अले आकाझाकां छि तसकं ग्यानादीगु दु।
- 11 उकिं तसकं खिउँगु दु अले छिं खंकादी फइ मखु,
बाः वःगु लखं छितः त्वपुयातःगु दु।
- 12 “परमेश्वर स्वर्गयागु दकलय् तःजाःगु थासय् मद्दु ला?
ततःजाःगु नगुत स्व! उपिं गुलि च्वजाःगु थासय् दु।
- 13 तर छिं धयादी, ‘परमेश्वरं छु स्यू?
वय्कलं थज्याःगु खिउँगुलि न्याय यानादी फइ ला?
- 14 वय्कःयात ख्वातुगु सुपाँचं त्वपुयातःगुलि आकाश मण्डलय्
वय्कः थुखे उखे झायादीबलय् वय्कलं झीत खनी मखु।’
- 15 दुष्ट मन्त जूगु पुलांगु लँपुइ
छिं झायाच्वनादीगु ला?
- 16 उमित थःगु ई स्वयाः न्ह्यः हे चीकाछवल,
लःबालं इमिगु जग हे चुइकायंकल।
- 17 उपिं मन्तयसं परमेश्वरयात धाल, ‘जिमित त्वःतादिसँ,
दक्व शक्ति दुम्ह परमेश्वरं जिमित छु याये फइ?’
- 18 अयनं वय्कलं इमिगु छैय् भिगु भिगु खं जायकादीगु खः।
उकिं जि दुष्टतयगु सल्लाहपाखें अलग च्वने।
- 19 इमिगु सर्वनाश खनाः धर्मीत लयताइ।
दोष मद्दुपिं मन्त इमित हेस्यानाः थथे धकाः न्हिली,
- 20 ‘धात्थें जिमि शत्रुत नाश जुल।
इमिगु धन-सम्पति मिं भस्म जुइ।’
- 21 “हे अय्यब, आः परमेश्वरया अधीनय् च्वनादिसँ,
अले वय्कःनापं मिलय् जुयादिसँ। थुकिं छिमित भिं जुइ।
- 22 वय्कःया म्हुतुं शिक्षा कयादिसँ
छिं थःगु नुगलय् वय्कःया वचन थःगु मनय् तयादिसँ।
- 23 क्वमिलु जुयाः छि दक्व शक्ति दुम्ह परमेश्वरयाथाय् लिहां वल धाःसा,
छितः हाकनं न्हापा थें हे याइगु जुइ।
छिं थःगु पालं पापयात तापाक तयादिल धाःसा,
- 24 छिं लँया चिचीधंगु धी धुल्य् वांछवयाबिल धाःसा,
ओपीरया लँयात खुसिचाय् दइगु ल्वहं थें ताय्कादिल धाःसा,
- 25 दक्व शक्ति दुम्ह परमेश्वर हे छिगु लागि लँ जुयादी।
वय्कः हे छिगु निति दकलय् भिगु वहः जुयादी।
- 26 अले छितः दक्व शक्ति दुम्ह परमेश्वरपाखें सुख दइ।
छिं थःगु मिखा परमेश्वरपाखे ल्हनी।
- 27 छिं वय्कःयात प्रार्थना यानादी,
अले वय्कलं न्यनादी, छिं थःगु भाकलत पूर्वकादी।
- 28 छिं न्ह्याःगु हे यानादीसां उकी छि ताःलाइ।
छिगु लँय् जः थी।
- 29 मन्तयत् क्वह्यंकीबलय् छिं थथे धयादी, ‘शुमित थकयादिसँ!’

- अले वयकलं क्वह्यकांतःपिन्त बचय् यानादी।
 30 वयकलं निर्दोष मखुपिन्त नं बचय् यानादी।
 छिगु लहाः निर्दोष जूगुलि वयकलं इमित छुत्कारा बियादी।”

23

- अय्यबूबं परमेश्वरयात कचकच याःगु
 1 अले अय्यबूबं लिसः बिल,
 2 “आः नं जिं दिक्क चायक कचकच याना हे च्वने।
 दुःखय् जि पिच्यानाः हाःसां नं परमेश्वरया लहाः इयातु।
 3 ओहो! वयकःयात गन नापलाकेगु स्यूगु जूसा,
 वयकः च्वनादीगु थासय् दुहां जक वने दःसां,
 4 जिं थःगु मुद्दा वयकःया न्ह्यःने तयेगु
 अले जिगु जवाःसवाः वयकःयात न्यंकेगु।
 5 अले वयकलं छु लिसः बियादीगु खः जिं थुइकेफु,
 वयकलं छु धयादीगु खः व जिं थुइगु।
 6 वयकलं थःगु फुक्क तःधंगु बल जिगु विरोधय् छ्यलादी ला?
 मखु, परमेश्वर थःमं हे ला जिगु विरोधय् गुबलें दोष बियादी मखु।
 7 अले स्वजापिं मनूतयसं वयकःया न्ह्यःने थःगु मुद्दा न्ह्यब्वये फइ।
 जिम्ह न्यायाधीशपाखें जितः न्ह्याबलें छुत्कारा दइ।
 8 “जि पूर्बपाखे वन धाःसा वयकः अन मदी।
 पच्छिमपाखे वन धाःसा जिं वयकःयात सीके मफु।
 9 वयकलं उत्तरपाखे ज्या याइबलय् जि वयकःयात खंके मफु।
 वयकः दच्छिनपाखे फहिलादीबलय् नं जिं वयकःयात खंके मफु।
 10 तर वयकलं जिगु फुक्क पहःचहः स्यू।
 वयकलं जितः जाँचय् यानादीबलय् जि लुँ थें जुयाः पिहां वये।
 11 जि वयकःया पलाःया ल्यू वनागु दु,
 जि वयकःया लैपुइ वनागु दु, अले उकिं थुखे उखे वनागु मदु।
 12 वयकःया म्हुतुं पिहां वःगु आज्ञायात जिं ‘महां’ मधया।
 जिगु न्हियान्हिथंया नसा स्वयाः वयकलं धयादीगु खँ जिं नुगलय् मुंकातःयागु दु।
 13 “तर छकः वयकलं क्वःछिनादी धुंकाः सुनां वयकःया मनयात हीके फइ?
 वयकःयात छु याये मास्ति वः, व वयकलं यानादी।
 14 वयकलं थःगु योजना जिगु विरोधय् पूरा यानादी।
 थज्याःगु यक्व योजना वयकःयाके दु।
 15 उकिं वयकःलिसें नापलायेत जि ग्याः।
 थ्व फुक्क खँया बारे बिचाः यायेबलय् जि ग्याः।
 16 परमेश्वरं हे जिगु मनयात कमजोर यानादीगु दु।
 दक्व शक्ति दुम्ह परमेश्वरं हे जितः ग्याःचिकुं जायकादीगु दु।
 17 जिगु छचाःखेरं खिउँगु दुसां जि सुम्क च्वने मखु,
 छायाःसा तसकं खिउँगुलि जिगु ख्वाःयात त्वपुयाब्यूगु दु।”

24

- 1 “दक्व शक्ति दुम्ह परमेश्वरं न्यायया ई छाय् क्वःछिना मदीगु?
 वयकःयात म्हस्यूपिन्सं वयकःया दिं छाय् स्वये मखंगु?
 2 दुष्ट मनूतयसं सिमानाया ल्वहं चीकाछवइ,
 मेपिनिगु खुयाहःगु फैतयगु बथां इमिसं ज्वइ।
 3 इमिसं मांबौ मदुपिनि गधा ख्यानायंकी,

- अले भाःत मद्दुपिनि द्वहं वं त्यासा मपुतले तकया लागि बरः काइ।
- 4 इमिसं गरीबतयत् लँपुं ध्वानाछवइ,
इमिसं देशयापि गरीबतयत् जबरजस्ती सुलाच्चनीगु थासय् छवइ।
5 आहारा मालेत गुँगधा मरुभूमिइ चाःहिलाजगू थें गरीबत नयेगु नसा मालेत चाःहिला जुइ।
मरुभूमिं इमि काय् म्हायपिनिगु लागि नयेगु नसा बी।
- 6 गरीबतयत् मेपिनिगु बुँइ अन्न मुके बी,
इमिसं दुष्टतयगु केबय् ल्यनाच्चंगु दाख मुनी।
- 7 फायेगु गा मद्दुगुलि इपि चान्हय् छुं मफासे घनी।
चिकुलाबलय म्ह त्वपुइत इमिके छुं दइ मखु।
- 8 पहाडय् तसकं वःगु वां इपि तसकं प्याइ,
शरण कायेगु थाय् मद्दुगुलि ल्वहंधीया कापिचाय् इपि मुनी।
- 9 दुष्टतयसं मांम्हं बुया तःपि बौ मद्दुपि मस्तयत् लाकायंकी,
अले गरीब मनूया दुस्त्रवंम्ह मचायात इमिसं त्यासाया पलेसा यंकी।
- 10 वसः मद्दुगुलि इपि पचिंनंगां हे वनी।
इमिसं थःगु अन्नया थू ज्वनी अयनं इमित नयेपित्याइ।
- 11 इमिसं जैतूनया सिमाया इवःया दथुइ जैतून तिसीइ,
इमिसं दाखया रस ला तिसी अयनं प्याः चाइ।
- 12 शहरं सीत्यंम्ह मनू पिच्यानाः हाःगु सः ताये दइ,
अले घाःपाः जूमह मनू ग्वाहालिया लागि हाली।
अयनं परमेश्वरं द्रुकूपिं सुयातं नं दोष बियादी मखु।
- 13 “अन जःया विरोधय् विद्रोह याइपि मनूत दु।
इमिसं जःया बारे मस्यू
अथवा उकिया लँय् च्वनामच्चं।
- 14 ज्यानमारा धाःसा सुथय् खिउँ खिउँ धाबलय् दनाः
गरीब व मगाःमचाःपिन्त स्याइ।
चान्हय् धाःसा वं खूँनं थें लुटपाट याइ।
- 15 सुनानं जितः खनि मखु धकाः बिचाः यानाः
व्यभिचारीया मिखां सन्ध्याकाः ई पी।
वयात सुनानं मखनेमा धकाः वं थःत मेम्ह मनू थें च्वंकी।
- 16 चान्हय् खूँ अंगः तछ्यानाः छँय् छँय् दुहां वइ।
तर न्हिनय् इपि सुलाच्चनी अले जःपाखें तापाक च्वनी।
- 17 तसकं खिउँसे च्वंगु इपि सकसिगु नितिं सुथ खः।
इमिसं तसकं खिउँगुया आतंकयात यय्की।
- 18 “अज्याःपि मनूत लःया सतहय् पीजा थें खः।
इमिगु बुँयात देश न्यंकंयापि मनूतयसं सराः बी।
थुकथं सुं नं दाखक्यबय वनी मखु।
- 19 गथे नायावंगु च्वापुयात सुखा व क्वाःजलं गंकाबी,
अथे हे पाप याइपिन्त चिहानं नाश याइ।
- 20 इमि मांपिन्सं इमित ल्वःमंकी,
किलं इमित नइ,
दुष्ट मनूतयत् लुमंकीगु जुइ मखु,
तर इपि सिमा थें त्वधुली।
- 21 इमिसं थारिपि मिस्तयत् लुतय् याइ।
भाःत मद्दुपिन्त भचा भचा नं माया याइ मखु।
- 22 तर परमेश्वरं बल्लाःपिन्त थःगु बलं घिसय् यानायंकादी।
इपि दंसां तबि इमिगु जीवनया आशा दइ मखु।

- 23 वयकलं इमित सुरक्षा बियादी अले इमित सुरक्षा दइ।
तर वयकःया मिखां इमिगु पहःचहः स्वयाच्चनादी।
- 24 पलखया निति दुष्ट मनूत तःधनी।
अनंलि इपि दयाच्चनी मखु।
इमित क्वय् क्वकाइ अले मेपिन्त थें मुनी।
इमित अन्नया बालिचा थें चाइ।
- 25 “थ्व थथे मखुसा, सुनां जितः फताहा ठहरय् याये फइ?
अथवा सुनां जिगु वचन ज्यालगय् मजू धकाः क्यने फइ?”

25

बिल्ददया लिसः

- 1 अले बिल्दद शहीनं लिसः बिल,
2 “परमेश्वर शक्ति दुम्ह खः, सकसिनं वयकःया भय कायेमाः।
वयकलं थःगु स्वर्गया राज्यय् शान्ति जुइकातइ।
3 सुनानं वयकःया सेना ल्याः खाये फइ ला?
वयकःया जः सुयाथाय् मध्यंगु दु?
4 परमेश्वरया मिखाय् मनू गय् यानाः धर्मी जुइ फइ?
अथवा मिसापाखें बूम्ह मनू गय् यानाः दोष मदुम्ह जुइ फइ?
5 वयकःया मिखाय् तिमिला नं मथी,
अथवा वयकःयात नगुत नं यचुसे मच्चं धाःसा
6 थुकथं हे परमेश्वरया मिखाय् मनूत की थें खः,
झीपि सीमानिपि मनूत किमि थें जक खः।”

26

अय्यबया लिसः

- 1 अले अय्यबं लिसः बिल,
2 “जि शक्ति मदुम्ह मनूयात छिं गय् यानाः ग्वाहालि यानादिल?
जि बल मदुगु ल्हाः दुम्हयसित छिं गय् यानाः बचय् यानादिल?
3 जि बुद्धि मदुम्ह मनूयात छिं छु सल्लाह बियादिल?
अले छिं गुगु तःधंगु दुग्यां क्यनादिल?
4 थज्याःगु खँ ल्हायेत छितः सुनां ग्वाहालि यात?
अले छिगु म्हुतं सुयागु आत्मां न्ववात?
5 “सीपिनिगु आत्मा लःया क्वय् थरथर खानाच्चंगु दु,
अन च्वंपि फुक्कसिगु आत्मा नं।
6 मृतलोक परमेश्वरया न्ह्यःने नांगां जूगु दु,
विनाशयाइगु थाय् ह्वातां जूगु दु।
7 वयकलं खालि थासय् उत्तरयागु आकाशयात चक्कंकादी,
अले खालिगु थासय् पृथ्वीयात यख्खानादी।
8 वयकलं लःयात थःगु सुपाँचं भुनादी,
अयनं उकिया तौलं सुपाँय् तज्यानाः वइ मखु।
9 थःगु सुपाँय् चक्कंकाः
पुन्हिया तिमिलायात त्वपुयादी।
10 वयकलं लःयात अलग यानादीबलय् क्षितिज दय्कादिल,
वयकलं दिं व चाया दथुइ सिमाना तयादिल।
11 वयकलं ब्वःबीबलय् आकाशया जग थुरथुर खाइ,
अले ग्यानाः थारान्हुइ।

- 12 थःगु शक्ति वयकलं समुद्रयात शान्त यानादिल,
अले थःगु दुग्यानं तःधिकःम्ह समुद्री जन्तुयात कुचा कुचा यानादिल।
- 13 वयकःया सासलं आकाश सफा जुल।
सुल्ल न्ह्यानाच्चवंम्ह सर्पयात वयकःया ल्हातं सुयाबिल।
- 14 थ्व ला वयकःया शक्तिया छुमां जक खः,
झीसं न्यनागु वयकःया खुसरखुस खँ ल्हाःगु सः जक खः।
वयकःया शक्ति दुगु हाःसः सुनां थुइके फइ?”

27

- अय्यबं दक्कलय् लिपा थः पासापिन्त धाःगु खँ
- 1 अले अय्यबं थःगु भाषण हाकनं शुरु यात,
2 “गथे परमेश्वर म्वाःम्ह खः,
गुम्हयसिनं जिगु अधिकार लाकाकाल,
अले दक्क शक्ति दुम्ह परमेश्वरया नामय्,
गुम्हयसिनं जिगु मनयात म्हाइपुकाबिल।
- 3 जिगु म्हय् प्राण दतले,
अले परमेश्वरया सासः जिगु न्हासय् दतले,
4 छुं नं मभिंगु खँ जिगु म्हुतुं पिहां वइ मखु,
अले जिगु मेचां छुं नं मखुगु खँ ल्हाइ मखु।
- 5 छिकपिनिगु खँ खःगु खँ खः धकाः जिं गुबलें धाये मखु।
जि मसीतले जि दोष मदुम्ह मनू खः धकाः धायेगु त्वःते मखु।
- 6 जिं थःगु धार्मिकतायात तयातये,
जि म्वानाच्चंतले जिगु विवेकं जितः दोष बी मखु।
- 7 “जि शत्रु दुष्ट थें जुइमा,
जि विरोधी अन्यायी थें।
- 8 छायाःसा परमेश्वरयात मानय् मयाइम्ह
मनूयात परमेश्वरं नाश यानादीबलय् वयात छु आशा दइ?
- 9 वयात दुःख जुइबलय्
परमेश्वरं वयागु बिन्ति न्यनादी ला?
- 10 वयात दक्क शक्ति दुम्ह परमेश्वरपाखें लसता दइ ला?
वं न्ह्याबलें वयकःया नां कयाः बिन्ति यानाच्चनी ला?
- 11 “परमेश्वरया शक्तिया बारे जिं छिकपिन्त स्यने,
दक्क शक्ति दुम्ह परमेश्वरया योजनायात जिं सुचुके मखु।
- 12 छिकपि सकसिनं थ्व खँ खंगु दु,
छिकपिन्सं थज्याःगु बकंफुसुलु खँ छाया ल्हानादियागु?
- 13 “दुष्ट मन्तयगु भाग परमेश्वरयापाखें थ्व हे खः।
दया मदुपिनिगु सर्बय् दक्क शक्ति दुम्ह परमेश्वरपाखें थ्व हे खः।
- 14 वया यक्व कायम्ह्यायपि दुसां तबि इमित तरवारं स्याइ।
वया कायम्ह्यायपि नये पित्याकाच्चनी।
- 15 म्वानाच्चंपिं नं महामारी सिनाः चिहानय् थ्यनी।
इमिगु निंति इमि कलाःपिं ख्वइ मखु।
- 16 वं धू थें सम्पत्ति मुंकूसां तबि,
अले चा थें यक्व वसः मुंकूसां तबि,
- 17 उपिं धर्मीतयसं फी,
वयागु धन-सम्पत्ति दोष मदुपि मन्तयसं इनाकाइ।
- 18 वं दयकूगु छँ माकःचाया जाः थें बमलाःगु जुइ

- अथवा पिवाः च्वनीम्हयसिनं दयक्गु बल्चा थें जुइ।
 19 व धनी जुयाः ला घनी तर आवंलि अथे जुइ मखु।
 वं मिखा चाइकीबलय् वयागु फुक्क धन-सम्पत्ति मदयेधुंकी।
 20 भय खुसिबाः वःगु थें वयाके वइ,
 अले ग्यानापुक वइगु वाफसं वयात चान्हय् ब्वय्कायंकी।
 21 पुर्बयागु फसं वयात ब्वय्कायंकी अले वयागु नां तक नं ल्यं दइ मखु।
 फसं वयात वयागु छैनं तापाक ब्वय्कायंकी।
 22 वं बिस्युं वनेगु कुतः याःसां
 दया हे मयासें फय् वयाके वइ।
 23 फसं व खनाः ल्हाःपा थाइ
 अले सुलि पुयाः वयात वयागु थासं बिसिकेछवइ।”

28

मनूतयसं बुद्धि मालेगु

- 1 धार्थें वहः पिहांवइगु थाय् दइ,
 लुँ यचुकीगु थाय् दइ।
 2 नँ जमिनं लिकाइ,
 सिजः कचिगु धातु नायकाः लिकाइ।
 3 मनूतयसं खिउँगुयात मदय्काबी।
 इमिसं पृथ्वीया तातापागु थासय् तसकं खिउँगुलिइ कचिगु धातु माली।
 4 मनूत च्वनाच्चंगु थासं तापाक,
 लँजुवाःतयसं ल्वमंके धुंक्गु थासय् इमिसं सुरंड म्हुइ।
 मेपिं मनूतपाखें तापाक यग्गाइ अले थुखें उखें सनाः ज्या याइ।
 5 पृथ्वी अन्न वइ,
 तर थुकिया दुने मि च्यानाः फुक्क फातापुइकाबी।
 6 थुकिया चट्टानं नीलम पिहां वइ,
 उकिया धुलय् लुँ दइ।
 7 अन वनीगु लुँ सुं शिकारी पन्छी म्हमस्यु।
 अले बाय्चाया तेल्लाःगु मिखां नं व खनी मखु।
 8 ग्यानापुपि पशुतयसं नं अन पलाः तइ मखु,
 सुं सिंह नं अन दुहां वनी मखु।
 9 मनूतयसं थःगु ल्हातं छाःगु ल्वहंधी चाइ,
 अले पहाडयात हांनिसें हे फातापुइकाबी।
 10 इमिसं ल्वहंधिकय् सुरंड म्हुइ।
 इमिगु मिखां उकिया फुक्क मू वंगु चिजत खनी।
 11 इमिसं खुसितय् मुहान माली,
 अले जमिनय् दुने थुनातःगु धन नं लिकाइ।
 12 तर बुद्धि गन लुइके फइ?
 दुग्यां गन दइ?
 13 मनूतयगु दथुइ व दइ मखु
 मनूतयसं उकिया मू सी मखु।
 14 तःजाःगु समुद्रं धाइ, “व जिके मदु।”
 सागरं धाइ, “व जिके मदु।”
 15 भिंगु लुं व न्याये फइ मखु।
 न वहः लनाः उकिया मू पुले फइ।
 16 ओपीरया लुं व न्याये फइ मखु।
 अथवा गोमेद थी व नीलमनापं व लनेफइ मखु।
 17 लुँ व स्फटिकनापं व ज्वःलाकाः स्वये फइ मखु,

- न उकियात भिगु लूयागु थलबलं हिले फइ।
 18 भिंपू व जास्परया ला नां तकं मकासां ज्यू।
 बुद्धिया मू मणिक्य स्वयाः यक्व जुइ।
 19 थ्वनापं कूश देशया पुष्पराजयात ज्वःलाकाः स्वये फइ मखु।
 भिगु लुं थ्व न्याये फइ मखु।
- परमेश्वर जक बुद्धि दुम्ह खः
 20 “बुद्धि गनं पिहां वइ?
 दुग्यां गन दइ?
 21 संसारया सुं म्वाःपिनिगु मिखां व खंके फइ मखु।
 आकाशय ब्वइम्ह झंगःपन्छीं नं व खनी मखु।
 22 विनाश व मृत्युं धाइ,
 ‘जिमिसं ला न्यनागु जक खः’।
 23 परमेश्वरं जक बुद्धिया लँ स्यू।
 वय्कलं व गन लुइके फइ धकाः स्यू।
 24 छायाःसा वय्कलं पृथ्वीया फुक्क थाय् खं,
 वय्कलं आकाश क्वय्यागु फुक्क खँयात स्वयादी।
 25 परमेश्वरं फय्यात शक्ति बियादीबलय,
 अले लःयात दानादीबलय,
 26 वय्कलं आकाशं वइगु वायागु लागि विधि
 व नँ न्यानाः वइगु वाफय्या लागि लँ क्वःछिनादीबलय,
 27 वय्कलं बुद्धियात खनाः व गथे च्वं स्वयादिल।
 वय्कलं उकियात थासय् तयादिल अले उकियात बांलाक जाँचय् यानादिल।
 28 अले वय्कलं मनूयात धयादिल,
 ‘स्व, प्रभुया भय कायेगु हे बुद्धि खः।
 मभिगु ज्यापाखें तापाक च्वनेगु हे दुग्यां खः।’ ”

29

- अय्यबं थःगु न्हापायागु सुवाःया बारे न्ववागु
 1 अय्यबं थःगु खँ धया तुं च्वन। वं धाल,
 2 “जिगु अवस्था न्हापा परमेश्वरं
 जितः स्वयादीगु इलय् थें जूगु जूसा गुलि ज्यूगु।
 3 उबलय् वयकःया मत जिगु छयंया च्वय् थीगु।
 जि खिउँगुलिइ थुखे उखे वनेबलय् वय्कलं जितः जः बियादीगु।
 4 उपि जिगु दकलय् बांलाःगु दि खः,
 उबलय् परमेश्वरया लिक्कया स्वापुं जिगु छँयात सुवाः बीगु।
 5 उबलय् दक्व शक्ति दुम्ह परमेश्वर जिनापं दइगु,
 अले जिमि काय्महायपि जिगु प्यखें दनाच्वनीगु।
 6 च्वलेचात व सातपाखें जिं यक्व दुरु दय्केगु,
 अले ल्वहंया ल्वहं जक दुगु थासय् नं जैतूनत बांलाक सयावइगु।
- 7 “चुकय् च्वनेत जि शहरया मू धवाखां जुयावनेबलय्
 8 जि खनाः ल्याय्म्हपिं मनूतय्सं लँ त्वःताबीगु
 अले बुरापिं मनूत दनीगु।
 9 हाकिमतय्सं नवायगु दीकीगु
 अले थःगु म्हुतुइ ल्हाः तइगु।
 10 भारदारतयगु सः हे बन्द जुइगु,
 इमिगु मेचा थक्वय् प्यपुनीगु।
 11 जिं न्ववानागु न्यंपिन्सं जितः धन्य धाइगु,

- जितः खँक्वसिनं जिगु तारिफ याइगु।
 12 छायाधाःसा ग्वाहालि फ्वनीबलय् गरीबतयत्
 अले हाःनाः मदुपिं बौ मदुपिन्त जिं बचय् याना।
 13 सीत्यंम्ह मनुखं जितः आशिष बीगु,
 अले जिं भाःत मदुम्हयसित लयल्लयत्तातां म्ये हालीपिं यानाबीगु।
 14 जिं धार्मिकतायात वसः थें फिना,
 इन्साफयात जिं जिगु वसः व फेटा थें पुना।
 15 कांया लागि जि मिखा जुया,
 अले लंगराया लागि तुति।
 16 मगाःमचाःपिनिगु लागि जि अब्बु थें खः।
 जि मुद्दाय् म्हमस्यूम्ह मनूया पंलीगु।
 17 जि मभिंम्ह मनूया वाकुधीयात त्वःथुला बीगु,
 अले वयागु म्हुतुं जिं शिकारयात लाकाकायेगु।
 18 “जि यक्व म्वाइ,
 ‘अले याउँक छँय् हे सी धकाः आशा यानागु।
 19 जिगु हा लःपाखे न्यनावनी
 अले चच्छि हे जिगु कचाय् सुतिलः च्वनी।
 20 जिगु महिमा जिके दुने न्हाबलें ताजा जुयाच्वनी,
 अले जिगु ल्हातय् धनु न्हाबलें न्हगु जुयाच्वनी।’
 21 “मनूतयसं यक्व आशा यानाः जिगु खँ न्यनीगु,
 अले जिगु सल्लाहया नितिं सुम्क पियाच्वनीगु।
 22 जि न्ववाये धुंकाः इमिसं छुं खँ तनी मखु।
 जिगु खँ इमिगु नुगलय् वा वइबलय् बँ प्याथें प्याइगु।
 23 मनूतयसं वा वइगु पियाच्वं थें जितः नं पियाच्वनीगु।
 बसन्तया इलय् वइगु वा थें इमिसं जिगु वचनयात त्वनीगु।
 24 जि मुसुहुं न्हिलेबलय् इमित साहस दइगु।
 जिगु चकंगु ख्वाः इमिगु लागिं मू वंगु जुइगु।
 25 जिं इमित लँ क्यनेगु अले इमि नायः जुयाच्वनीगु।
 जुजुं थः सेनायात लडाइँलय् यंकूगु थें जिं इमित यकेगु।
 जिं नुगः मछिकाच्वपिन्त सान्त्वना बीगु।”

30

अय्यबया आःयागु दुःख

- 1 “तर आः, जि स्वयाः चिधिकःपिं जि खनाः हेस्यानाः न्हिलीगु।
 इमि अब्बुपिन्त जिं जिगु फैं पिवाः च्वनिपिं खिचातनापं तयेत तकं मल्बःपिं तायकेगु।
 2 इमिगु ल्हायागु बल जिगु लागि छु ज्यालगय् जू धकाः?
 इमिगु शक्ति खतम जुइ धुंकूगु खः।
 3 इपिं गरीब व नये मखनाः गंसि जुइ धुंकल।
 इपिं चान्हय चान्हय मरुभूमिया सुख्खा थासय् चाःहिला जुइगु।
 4 नयेत इमिसं झालं चि सवाः वःगु जडिबुटी
 इमिगु नयेगु नसा तुफिमाया हा खः।
 5 इमित मनूतयगु समाजं पितिनाछ्वःगु दु।
 खँयात हालाः लिनायंकूगु थें सकसिनं इमित हालाः लिनायंकीगु।
 6 इपिं गंगु खुसिया चिरिबाःगु जमिनय्
 व ततःग्वःगु ल्वहंधीया कापीइ च्वनेमाल।
 7 पशुत थें इपिं झालय् हालीगु,
 अले सिमाचाया क्वय् ग्वारा चिनाः च्वनीगु।

- 8 इपि नां मदुपि मूर्खपि
व देशं पितिनाछवःपि खः।
- 9 “आः जितः इमि काय् म्हायुपिन्सं हेस्याइगु।
इमिगु दथुइ जि न्हिइकीगु खँ जूगु दु।
- 10 इमिसं जितः क्वह्वांकीगु, इपि जिपाखें तापाक च्वनीगु,
इपि जितः थुकलं बीत लिचिली मखु।
- 11 छायाधाःसा परमेश्वरं जितः बल मदुम्ह व ग्वाहालि मदुम्ह यानादीगु दु,
इमिसं जितः थःगु फुक्क तं प्वंकीगु।
- 12 इपि जिगु जवपाखे ग्वाः ग्वाः वयाः दं वइगु,
इमिसं जिगु तुतिया लागि जाः तइगु,
अले जितः नाश यायेत लँ दय्कीगु।
- 13 इमिसं जिगु लँ थुनाबीगु,
सुयागु ग्वाहालि मदयकं हे इपि जितः नाश यायेत ताःलाइगु।
- 14 ह्वातां चालाच्चंगु पखाःया ह्वातं इपि मन्ह्यं मन्ह्यं दुहां वइगु,
दुंगु पःखालं इपि घ्वातुमन्तुघ्वानाः वइगु।
- 15 भयनं जितः घेरय् याइगु,
जिगु इज्जतयात फसं थें ब्वय्कायंकीगु।
जिगु सुरक्षा सुपाँय् थें मदयावनीगु।
- 16 “आः जिगु प्राण जिगु दुने हे कम जुयाः वनाच्चंगु दु।
सास्तीया दिनं जितः न्हियान्हिथं थःगु पन्जलय् ज्वंगु दु।
- 17 चान्हय् जिगु फुक्क क्वँचय् च्वास्स मिंक सुइगु।
जितः जूगु सास्ती दी हे मखु।
- 18 तःधंगु शक्तिं परमेश्वरं जिगु वसः ज्वनादी।
वय्कलं जिगु गतां ज्वनादी।
- 19 परमेश्वर थःम्हं हे जितः ध्याचलय् वांछवयादीगु दु,
जि धू व नौ थें जूगु दु।
- 20 “हे परमेश्वर, जिं छितः बिन्ति याये, तर छिं लिसः बियादी मखु,
जि छिगु न्ह्यःने दने तर छिं वास्ता हे यानामदी।
- 21 छि जि प्रति निष्ठुर जुयादीगु दु,
थःगु फुक्क शक्तिं जितः हमला यानाच्चवनादीगु दु।
- 22 छिं जितः ज्वनाः फय्या न्ह्यःने वान्छवयादी।
छिं जितः ग्वःफसय् फुत्त वान्छवयादी।
- 23 छिं जितः मृत्युया ल्हातय् लःल्हानादी धकाः जिं स्यू,
फुक्क म्वाःपिं थ्यनेमाःगु थासय् थ्यंकादी।
- 24 “दुःख जुयाः ग्वाहालि फवनीबलय्
सुनानं मगाःमचाःम्ह मनूया विरोधय् थःगु ल्हाः ल्हनी मखु।
- 25 छु जि आपतय् लाःपिनिगु निति मख्वया ला?
छु गरीबतयगु निति जिगु नुगः मख्वः ला?
- 26 जिं भिं जुइगु आशा यानागु खः, तर उकिया पलेसा मभिं वल।
जःयागु आशा यानागु खः, तर खिउँगु वल।
- 27 जिगु दुने हलचल जुयाच्चंगु दु,
जिगु दुःखया दिं वये धुंकल।
- 28 निभाः मदयकः हे जिगु ख्वाः खिउँसे च्वनाः जि हाकुस्य च्वने धुंकल,
ग्वाहालिया निति बिन्ति यायेत जि सभाय् दनाच्चने।

- 29 जि ध्वंचातय किजा जूगु दु,
न्हिकांझंगःत जि पासापि जूगु दु।
- 30 जिगु छेगू हाक्याः ब्वलावइ।
ज्वर वयाः जिगु म्ह च्याःगु दु।
- 31 जिगु वीणाया लय् मृत्युया म्ये जूगु दु,
जिगु बाँसुरी धाःसा ख्वःपिनिगु सः थें जूगु दु।”

31

जिं ट्रंकागु मदु

- 1 “सुं मिसायात बांमलाःगु मिखां स्वये मखु धकाः
जिं थःगु मिखालिसें बाचा चिनागु दु।
- 2 मनूया नितिं परमेश्वरं स्वर्गं ल्ययादीगु भाग छु खः?
दक्व शक्ति दुम्ह परमेश्वरं च्वयनं बियादीगु सर्बय् छु खः?
- 3 व दुष्ट ज्या याइपिनिगु लागि नाश
अले मखुगु ज्या याइपिनिगु नितिं विपत्ति, मखु ला?
- 4 परमेश्वर थःम्ह हे जिगु पहःचहः स्वयामदी ला?
जिगु फुक्क पलाः ल्याः खानाः मदी ला?
- 5 “जिं मखुगु खँय् गुबलें पलाः न्ह्याकागु मदु धकाः पाफये
अथवा जिगु तुति धोखा बीत ब्वाँय् जूगु मदु।
- 6 न्याययागु तराजुइ परमेश्वरं जितः लनादीमा,
अले वय्कलं जि धर्मीम्ह खः धकाः सीकादीमा।
- 7 जिगु पलाः मखुगु लँय् वंगु दुसा,
जिगु मनं मिखाया इच्छा कथं याःगु दुसा,
अथवा जिगु ल्हातय् दाग प्यपुनाच्च्वंगु दुसा,
- 8 जिं पिनागु अन्न मेपिन्सं नयेमा,
जिगु बालियात हानापं लिनाकायेमा।
- 9 “जिगु मन थः जःलाखःलाया कलाःपाखे वंगु दुसा
अले वयागु छँया लुखाय् जिं वयात पियाच्च्वनागु दुसा,
- 10 जिमि कलाः मेम्ह मनूया दासी जुयाः वनेमा,
अले मेपिं मन्तयसं वलिसें लसपस यायेमा।
- 11 छायधाःसा व ला मछालापुसे च्वंगु ज्या खः,
न्याय याइगु छगू अपराध खः।
- 12 थ्व ला फुक्क कथं नाश याइगु मि थें खः,
जिगु बालियात हानिसें लिनाकाइगु मि।
- 13 “जिम्ह दास वा दासी जिगु विरोधय्
उजुर यायेत जिथाय् वइबलय्
जिं इमिगु खँ मन्थनागु दुसा,
- 14 परमेश्वर खनेदयक झाइबलय् जि गय् यानाः वयकःया न्ह्यःने दने फइ?
वय्कलं ल्याःचाः कयादीबलय् जिं छु लिसः बीगु?
- 15 जितः मांया प्वाथय् दय्कादीम्हसिनं इमित नं दय्कादीगु मखु ला?
छम्ह हे परमेश्वरं जिमित मांया प्वाथय् सृष्टि यानादीगु मखु ला?
- 16 “जिं चीमिपिन्त ग्वाहालि यायेत म्हाः धयागु दु ला?
वा जिं भाःत मदुपिन्त क्वत्यलागु दु ला?
- 17 जिं थःगु मरि मांबौ मदुपिन्त

- इनामब्युसें थःके हे तया तयागु दु ला?
- 18 मखु, जिं अथे यानागु मदु, जिं ला इमित इमि अबुनं थें लहिना।
जिं थः ब्रू दिन्निसें हे भाःत मदुहयसित स्वयावयाच्चवनागु दु।
- 19 सुं छेंय् मदुह, वसः मदयकाः च्वनाच्चंगु
व चीमिपि वसः फीगु मदयकाः च्वनाच्चंगु खनाः
- 20 जिं इमित लमुकेत जिम्ह फैया ऊनं दयकूगु वसः बियाबल्लय्
इमिसं जितः सुवाः मब्यूगु दु ला?
- 21 अदालतय् जितः ग्वाहालि याइम्ह दुगु खनाः
जिं मांबौ मदुपिन्त ल्हाः ल्हनागु दु ला?
- 22 जिं अथे यानागु दुसा जिगु ब्वहः कुतुं वनेमा
अले जिगु लप्पा साहालं चबुइमा।
- 23 छायाधाःसा जि परमेश्वरपाखें वःगु विपत्ति खनाः जि गयाः।
वयकःया गौरवं यानाः जिं थथे याये फइ मखु।
- 24 “जिं पाफये, जिं ध्यबाय् भलसा तयागु मदु,
वा भिंगु लँयात ‘छ जिगु सुरक्षा खः’ धकाः धयागु मदु।
- 25 जि थःगु धनसम्पत्तिइ
अले थःगु ल्हातं कमाइ यानागु धनय् लयतायागु मदु,
- 26 जिं ज्वाल्लच्चंगु सूर्ययात,
अथवा गौरवं जाःगु तिमिलायात स्वयाः,
- 27 मनं मनं उपिं प्रति जिगु नुगः क्वसायकागु मदु,
अले उमित पुजा यायेत जिगु ल्हाः ल्हनागु मदु।
- 28 व जिं अथे यानागु दुसा जितः नं न्यायाधीशतपाखें सजॉय दयेमा।
छायाधाःसा अथे यायेगु धयागु जिं स्वर्गय् दुम्ह परमेश्वरयात इन्कार यानागु जुइगु।
- शत्रुत व परदेशीतयगु च्यूताः
- 29 “जिमि शत्रु नाश जूगु खनाः जि गुबलें लयतायागु मदु,
अथवा वयात दुःख जूबलय् जि गुबलें लयतायागु मदु,
- 30 व ‘इवक्कनीमा’ धकाः सराः बियाः
जिं गुबलें पाप मयाना।
- 31 जि च्यःतयसं गुबलें थथे धाःगु मदु,
‘वं मेपिन्त नयेपित्याकाः वनेबिला।’
- 32 परदेशीत चान्हय् लँय् घने माःगु मदु,
छायाधाःसा लँजुवाःतयगु लागि जिगु छेंया लुखा न्ह्याबलें चाः।
- 33 मेपिं मनूतयसं याःथें, जिं जिगु नुगलय् जिगु पाप सुचुकेगु कुतः यानागु मदु।
- 34 मनूतयसं छु धाइ धकाः वा थःथितितयसं हेपय् याइ धकाः जि गुबलें ग्यानागु मदु,
जि गुबलें सुम्क मच्चना अले छेंय् मच्चना।
- 35 “जिगु खँ न्यनीम्ह सुं दुगु जूसा गुलि ज्यूगु,
स्व, थ्व जिगु सत्य खँ खः।
दक्व शक्ति दुम्ह परमेश्वरं हे लिसः बियादीमा।
जितः दोष ब्यूहयसिनं थःगु दोष पत्र च्वयाबीमा।
- 36 जिं गर्व यानाः उपिं दोष पत्र ब्वहलय् तयाः जुयेगु,
मुकुट थें पुयाः जुयेगु
- 37 जिं यानागु फुक्क ज्या जिं परमेश्वरयात कनाबीगु जुयेगु,
जि वया न्ह्यःने राजकुमार थें वनेगु जुयेगु।
- 38 “जिं थम्हं हे पालागु बुँ जिं खुया कयागु दुसा

- अले व उकिया मालिकपाखें लाका कयागु दुसा
 39 जिं उकिया अन्न धिबा मपुसैं नयागु दुसा
 म्हयतयगु नुगः ख्वयेकागु दुसा
 40 अले तछवया पलेसा झाः
 व छवया पलेसा तुघाँय् बुयावयेमा।”
 अय्यबया वचन क्वचाल।

32

- एलीहं अय्यबया पासापिन्त लिसः ब्यूगु
 1 अय्यबं थःत धर्मीम्ह ताय्कूगु जुयाः उपि स्वम्ह मनुखं अय्यबयात लिसः बीगु त्वःतल।
 2 तर राम वंशयाम्ह बुजी, बारकेलया काय् एलीहं अय्यब खनाः तसकं तंचाल, छायाधाःसा अय्यबं थःत परमेश्वरयात स्वयाः
 धर्मी ठहरय् यात।
 3 उपि स्वम्ह पासापिं खनाः नं व तंचाल। छायाधाःसा अय्यबयात लिसः बीत इमिके छुं लिसः हे मदु। खः ला इमिसं वयात
 दोषी ठहरय् याःगु खः।
 4 इपिं अय्यबलिसें खँ लहानाच्चवंतले एलीहं सुम्क च्वनाच्चंगु खः। छायाधाःसा इपिं व स्वयाः थकालिपिं खः।
 5 तर उपि स्वम्हयसिके अय्यबयात लिसः बीत छुं लिसः मदुगु खनाः एलीहं तंचाल।
 6 अले बुजी, बारकेलया काय् एलीहं थथे धाल,
 “जि ला चिधिकःनि,
 अले छिकपिं बुरा जुइ धुंकल।
 उकिं जिं भय कयागु खः।
 छिकपिन्त जिगु बिचाः कनेत ग्यानागु खः।
 7 जिं बिचाः याना, ‘उमेरं न्ववायेमा,
 अले यक्व देँ दुपिन्सं बुद्धि स्यनेमा।’
 8 तर मनूतयगु दुने परमेश्वरया आत्मा दु,
 दक्व शक्ति दुम्ह परमेश्वरयागु सासः, गुम्हयसिनं इमित दुग्यां बी।
 9 बुरापिं जक बुद्धि दुपिं जुइ मखु,
 अथवा न्याय थूपिं बुरापिं जक जुइ मखु।
 10 “उकिं जिगु खँ न्यनादिसँ! धकाः जिं धाये।
 जिं छु स्यू व जिं धाये।
 11 जि सुम्क च्वनाः छिकपिनिगु खँ न्यनाच्चवना।
 छिकपिन्सं दुग्यांया खँवः मालादीबल्य्
 जिं छिकपिनिगु धापू ध्यान बियाः न्यनाच्चवना।
 12 जिं ध्यान बियाः छिकपिनिगु खँ न्यना,
 स्वयादिसँ! सुनानं अय्यबयागु खँ मखु धकाः मधा।
 छिकपिं मध्ये सुनानं वय्कःया जवाःसवाःया लिसः मब्यू।
 13 ‘जिमिसं बुद्धि काये धुन’ धकाः छिकपिन्सं धयादी मते।
 ‘मनुखं मखु, परमेश्वरं हे वयात लिसः बियादीमा।’
 14 तर अय्यबं जिगु विरोधय् न्ववागु मदु।
 छिकपिन्सं थें जिं वयात लिसः बी मखु।
 15 “हे अय्यब, छं स्वम्ह पासापिनिगु नुगः क्वतुंगु दु,
 छिकपिन्सं छुं लिसः बियादी मखु, धायेत छिकपिन्के छुं हे मदु।
 16 छिकपिन्सं न्वमवाः धकाः जिं पियाच्चनेगु ला?
 छायाधाःसा छिकपिं अन दनाच्चनी, लिसः बी हे मखु।
 17 आः जिं नं लिसः बी,
 जिं नं थःगु बिचाः प्वंके।
 18 छायाधाःसा जिके यक्व खँ दु,

- जिगु दुने दुगु आत्मां जितः करं क्यंकी,
 19 स्वयादिसँ! जिगु प्वाः पुसा तयातःगु दाखमघ थें च्वं।
 दाखरसयागु न्हगु म्हेचा थें पूरा फ्वंगाःगु दु।
 20 शान्ति कायूत जिं न्वायेमाः,
 जिं थःगु म्हुतुप्वाः चाय्काः लिसः बीमाः।
 21 जिं सुयागुं पंली मखु।
 जिं सुं मनूयात फुरफुरे याये मखु।
 22 छायाधाःसा जिं फुरफुरे याये सःगु जूसा,
 जितः सृष्टि याःमहयसिनं जितः याकनं ल्हनायंकीगु जुइगु।”

33

एलीहं अय्यबयात ब्वःब्यूगु

- 1 “अय्यनं हे अय्यब, जिगु वचन न्यनादिसँ,
 अले जिं धयागु फुक्क खँ ध्यान बियाः न्यनादिसँ।
 2 स्वयादिसँ! जिं थःगु म्हुतुप्वाः चाय्केत्यनागु दु।
 जिगु खँ जिगु मेचकाय दु।
 3 जिगु मुद्दाय् जिं भिंगु नुगलं बहस याये,
 थ्व बालाक धाये।
 4 जितः परमेश्वरयागु आत्मां दय्कादीगु खः।
 दक्व शक्ति दुम्ह परमेश्वरयागु सासलं जितः जीवन बी।
 5 छिं लिसः बियादी फुसा बियादिसँ,
 थःत तयार यानाः जिगु सामना यानादिसँ।
 6 स्वयादिसँ, परमेश्वरया मिखाय् जि छि थें हे खः।
 जितः नं चां हे दय्कूगु खः।
 7 स्वयादिसँ, जि खनाः छि ग्याये म्वाः।
 जिं छितः दबाब बी मखु।
 8 “धात्थें छिं धयादीगु खँ जिं न्यनागु दु,
 जिं छिगु वचनया सः न्यनागु दु।
 9 छिं धयादिल, ‘जि दोषी मखु, जिं छुं द्रुंकागु मदु।
 जि निर्दीष खः, जिं छुं पाप यानागु मदु।
 10 अय्यनं जिगु दोष परमेश्वरं लुइकादीगु दु।
 वय्कलं जितः थः शत्रु भाःपियादी।
 11 वय्कलं जिगु तुतिइ नेवः न्ह्याकादीगु दु,
 अले जिं यानागु फुक्क ज्या वय्कलं स्वयाच्चनादी।’
 12 “हे अय्यब, जिं छितः धाये, छिं द्रुंकाच्चंगु दु।
 परमेश्वर मनू स्वयाः तःधं।
 13 परमेश्वरं मनूया उजूरया लिसः बियादी मखु धकाः छिं छाया परमेश्वरयात दोष बियादीगु?
 14 मनुखं थुइके मफुसां
 परमेश्वर थीथी कथं न्ववानादी।
 15 म्हगसय, चान्हयसियागु दर्शनय,
 मनूत थःगु लासाय् स्याक्क न्ह्याः वय्काच्चनिबलय,
 16 परमेश्वर इमिगु न्हायपनय न्ववानादी फु,
 अले वय्कःया ख्याच्चलं इमित ख्यानादी,
 17 मनूयात वं यानाच्चंगु मभिगु ज्या याके मबीत
 अले वयात घमण्डपाखें तापाक तयेत,
 18 वय्कलं वयागु प्राणयात मृतया लोकं बचय् यानादी

अले वयागु जीवनयात तरवारं नाश जुइगुपाखें बचय् यानादी।

- 19 “अथवा हाकनं, वयागु क्वँचय् क्वँचय् मदिकक स्यानाः
सास्तीया लासाय् मनुखं शिक्षा काइ।
- 20 अले वं नयेगु नसायात घृणा याइ।
अले वयागु प्राणं न्हाक्व साःगु नसा जूसां घृणा याइ।
- 21 वयागु म्ह गंसि जुयावनी,
वयागु सुलाच्चंगु क्वँय् पिने खने दइ।
- 22 व मृत्यु लोकय वनेत्यंगु दु,
अले जीवन नाश याइपिन्सं वयात पियाच्चवनी।
- 23 अयनं द्रुलंद्रुः स्वर्गदूतत मध्ये छम्ह,
परमेश्वर व मनूया दथुइ च्वनाः
ज्या याइम्हयूसित वयागु लागिं छु पाय्छि खः
व लुमंकाबीत वयागु लिक्क दन धाःसा,
- 24 अले वं वयात दया यानाः परमेश्वरयात थथे धाल धाःसा,
‘वयात त्वःताब्यु! वयात मृत्यु लोकय वनेबी मते!
वयात त्वःतकेगु ध्यबा जिके दु।’
- 25 अबलय व मनूया ला मचायागु थें न्हगु जुइ,
व ल्याय्म्हबलय थें हे जुइ।
- 26 वं प्रार्थना याइबलय परमेश्वर व खनाः लयतायादी।
वं परमेश्वरयागु ख्वाः खनी अले लयलयतातां हाली।
परमेश्वरं वयागु अवस्था हाकनं न्हापा थें बांलाकादी।
- 27 अले वं मनूतयथाय् वयाः थथे धाइ,
‘जिं पाप यानागु दु, जिं खःगु खँयात स्यंकागु दु,
तर परमेश्वरं जितः दयेमाःगु सजाय बियामदी।
- 28 वयकलं जिगु प्राणयात गालय् वनेगुपाखें बचय् यानादिल।
जिगु जीवनं जः खनी।’
- 29 “परमेश्वरं थ्व फुक्क मनूया लागि यानादी,
निकः, स्वकः नं,
- 30 जीवनया जः वयाके थीमा धकाः
वयागु प्राणयात गालं लित हयेत।
- 31 “न्यनादिसँ, अय्यब, जिगु खँ ध्यान बियाः न्यनादिसँ!
सुम्क च्वनादिसँ, जि न्ववाये।
- 32 छितः छुं धायेमाःगु दुसा जितः लिसः बियादिसँ!
न्ववानादिसँ, जितः छ निर्दोष जूगु स्वयेमास्ति वः।
- 33 तर धायेमाःगु खँ मदुसा जिगु खँ न्यनादिसँ,
सुम्क च्वनादिसँ, जिं छितः बुद्धि स्यने।”

34

एलीहया वचन

- 1 अले एलीहं धाल,
2 “हे बुद्धि दुपिं मनूत, जिगु खँ बांलाक न्यनादिसँ,
हे यक्व ज्ञान दुपिं मनूत, जिगु खँ न्हायपं बियादिसँ!
3 छायाःसा मेनं गय् यानाः नयेगु नसाया सवाः काइ,
अथे हे न्हायपनं वचनयात जाँचय् याइ।
4 उकिं छु खँ थिक जू झीसं नाला कायेनु
अले छु खँ बांलाःगु खः व झीसं थःम्हं हे सीकेनु।

- 5 “छायधाःसा अय्यबं धयादीगु दु,
‘जि धमींम्ह खः, तर परमेश्वरं जिगु न्याय यानादीगु मदु।
- 6 जि भिंम्ह खःसां जितः फताहा साबित यानादिल।
जि निर्दोष खः अय्यनं वयक्ःया वाणं मलनीगु घाः यानाब्यगु दु।’
- 7 हेलायात अःपुक लः त्वंनिम्ह
अय्यब थें जाःम्ह मेपिं सुं मनु दु ला?
- 8 व अधमीं ज्या याइपिलिसें च्वनी,
अले वं दुष्ट मनुतयत् थः पासा दयकी।
- 9 छायधाःसा वं थथे धाःगु दु,
‘परमेश्वरयात लयतायकेत स्वयाः मनुतयत् हुं फाइदा मदु।’
- 10 “उकिं हे खँ थूपि मनुत, जिगु खँ न्यनादिसँ,
परमेश्वरं गुबलें मभिं यानादी मखु,
दक्व शक्ति दुम्ह परमेश्वरं गुबलें मखुगु ज्या यानादी मखु।
- 11 छायधाःसा वयक्कलं ला मनुयात वयागु ज्या स्वयाः फल बियादी,
वयागु पहःचहःकथं फल बियादी।
- 12 धात्थें, परमेश्वरं गुबलें मभिं यानादी मखु,
दक्व शक्ति दुम्ह परमेश्वरं न्याय स्यंकादी मखु।
- 13 सुनां वयक्कःयात पृथ्वी जिम्मा बिल?
सुनां वयक्कःयात फुक्क संसारयागु अधिकार बिल?
- 14 थ्व वयक्कःया बिचाः खःसा
अले जीवन बीगु वयक्कःया आत्मा व सासः लित यंकादिल धाःसा,
- 15 फुक्क म्वाःपिं मनुत छकलं नाश जुइ,
अले मनुत हाकनं चाय हे लिहांवनी।
- 16 “उकिं अय्यब, छिके दुग्यां दुसा,
जिगु थ्व खँय ध्यान बियादिसँ।
- 17 न्याययात मययकींम्हयसिनं शासन याये फइ ला?
सु छिं धमींम्ह व बल्लाःम्हयसित दोष बियादीगु ला?
- 18 वयक्कलं जुजुयात, ‘छ ज्यालगय् मजूमह’ धयादी,
अले भारदारतयत् ‘छिपिं दुष्टपिं’ धयादी।
- 19 वयक्कलं शासकतयगु पंलिनादी मखु।
वयक्कलं गरीबतयत् स्वयाः धनितयत् अप्वः माया यानादी मखु।
छायधाःसा इपिं सकसितं परमेश्वरं दयकादीगु खः।
- 20 इपिं थत्थें बाचा इलय् सिनावनी।
वयक्कलं थी धुंकाः मनुत हाकनं म्वाइ मखु।
मनुतयगु ल्हाःतं मथीकं बल्लाःपिं मदयावनी।
- 21 “वयक्कलं मनुतयगु पहःचहः स्वयाच्चवनादी,
अले इमिगु फुक्क पलाखय् वयक्कलं थःगु मिखा ब्वयाच्चवनादी।
- 22 अधर्म ज्या याइपिं वयक्कःपाखें सुले फइगु खिउँगु,
तसकं खिउँगु थाय् गनं मदु।
- 23 परमेश्वरया न्ह्यःने न्यायया निंति वयेत,
मनुयात जाँचय् यानाच्चवनेमाःगु मदु।
- 24 वयक्कलं न्यनेकने मयासैं शक्ति दुपिन्त नाश यानादी।
इमिगु पलेसा मेपिन्त तयादी।
- 25 छायधाःसा इमिसं याःगु फुक्क ज्या वयक्कलं स्यू।
वयक्कलं इमित चान्हय् फातापुइकादी, अले इपिं चुंचुं जुइ।

- 26 इमिगु अपराधया लागि वयकलं सकसिनं खँक
इमित सजॉय बियादी।
- 27 छायाधाःसा इमिसं वयकःया आज्ञा पालन यायेगु त्वःतल,
अले वयकःया गुगु नं लँपुयात वास्ता मयाः।
- 28 इमिसं यानाः गरीबत ख्वःगु सः परमेश्वरयाथाय् ध्यन,
थुकथं मगाःमचाःपिं ख्वःगु वयकलं न्यनादिल।
- 29 तर वयकः सुम्क च्वनादिल धाःसा सुनां वयकःयात दोष बी फइ?
वयकलं थःगु ख्वाः सुचुकादिल धाःसा छु जातिं
वा सु मनुखं वा सुनां वयकःयात खंके फइ?
30 उकिं परमेश्वरयात मानय् मयाइम्ह मनु शासक मजुइमा,
अले व प्रजाया निति जाः मजुइमा।
- 31 “धाये कि सुं मनुखं परमेश्वरयात थथे धाल,
‘जि दोषी खः, जिं आवंलि मभिंगु ज्या याये मखु।
- 32 जिं मखंगु खँ छिं जितः स्यनादिसँ!
जि न्हाक्व हे अपराध याःसां तबि आवंलि जिं अपराध याये मखुत।’
- 33 छिं पस्चाय् चायेत इन्कार यानादी धाःसा
छु परमेश्वरं छिगु इच्छा कथं छितः सिरपाः बीमाः ला?
थ्व ला छिं हे क्वःछिमा, जिं मखु,
उकिं छिं छु स्यू जितः धयादिसँ!
- 34 “खँ थूपिं मनुतयसं अले जिगु खँ न्यनीम्ह
बुद्धि दुम्ह मनुखं थथे धकाः जितः कनी,
35 ‘अय्यबं ला बुद्धि मदुगु खँ ल्हाइ,
अले वं धाःगु खँयागु छुं मतलब दइ मखु।’
- 36 अय्यबं धाःगु खँया लागिं वयात जाँचय् यायेमा,
छायधाःसा वं दुष्टतयसं थें खँ ल्हाइगु।
- 37 वं पाप जक मयासें विद्रोह नं याइगु।
वं झीगु दथुइ हेला यानाः ल्हाःपा थाइगु,
परमेश्वरया विरोधय् खँ ल्हाइगु।”

35

एलीहिया स्वक्वःगु भाषण

- 1 एलीहनं धाल,
2 “अय्यब, ‘परमेश्वर छिगु न्हाःने जि धर्मीम्ह खः धकाः
छिं धायेगु पाय्छि जू ला?’
3 तर छिं वयकःयात न्यनादी, थुकिं जितः छु फाइदा दइ?
अले पाप मयाःसा जितः छु दइ?
- 4 “जिं छितः व छिनापं दुपिं
स्वम्ह पासापिन्त लिसः बी।
5 च्वय् आकाशय् थस्वयादिसँ अले बिचाः यानादिसँ।
छिगु च्वय्यागु सुपाँय्यात स्वयादिसँ।
6 छिं पाप यानादीगु जूसा उकिं वयकःयात गय् यानाः लिच्चः लाकी?
छिगु अधर्म न्हाक्व हे दुसां तबि उकिं वयकःयात छु जुइ लय् सा?
7 छिं धर्मीं खःसा छिं वयकःयात छु बियादी?
अथवा छिगु ल्हातं वयकःयात छु दइ?
8 छिगु मभिंगु ज्यां ला छिं थें जाःम्ह सीमानिम्ह मनुयात जक थी।
छिगु धार्मिकतां ला मनुया सन्तानयात जक लिच्चः लाकी।

- 9 “अत्याचारया कारणं मनूत चिल्लाया दनाः हाली,
अले बल्लाःपिनिगु तागतया विरोधय् ग्वाहालिया निंति इनाप याइ।
- 10 तर सुनानं थथे धाइ मखु, ‘जिम्ह सृष्टिकर्ता परमेश्वर गन दु,
गुम्हयसिनं चान्हय नं म्ये बियादी,
- 11 गुम्हयसिनं झीत पृथ्वीयापि पशुतयत् स्वयाः अप्वः स्यनादी
अले झीत आकाशयापि झंगःपन्छितयत् स्वयाः अप्वः बुद्धि दुपिं यानादी?’
- 12 मनूतयसं ग्वाहालि फवनीबलय् वय्कलं लिसः बियादी मखु,
दुष्टतयग् तुःधंछुयाः कारणं।
- 13 धात्थे हे परमेश्वरं इमिगु बकंफुस्तु बिन्ति न्यनादी मखु,
दक्व शक्ति दुम्ह परमेश्वरं उकी ध्यान बियादी मखु।
- 14 अले वय्कलं छिगु बिन्ति छुं न्यनादी धकाः,
जिं वय्कःयात मखं धकाः छिं धयादी धाःसा।
- तर छिगु मुद्दा वय्कःया न्ह्यःने दु,
अले छिं वय्कःया लँ स्वयादीमा!
- 15 छिं धयादी, परमेश्वरया तमं सजौय बी मखु
अले वय्कलं अपराधय् ध्यान बियामदी।
- 16 शुक्थं अय्यबं बकंफुस्तु खँ ल्हानादी,
ज्ञान मदुगु खँवःत जक मुंकादी।”

36

एलीहया भाषण

- 1 एलीहनं धया तुं च्वन,
2 “धैर्यं यानादिसँ, पलख जिगु खँ न्यनादिसँ,
जिं परमेश्वरयापाखें मेगु नं छुं धायेमाःगु दु।
- 3 जिं यक्व खँ स्यु,
जिं थःत सृष्टि याःम्हयसित पायछि धकाः क्यने
- 4 हुक्क जुयादिसँ, जिगु वचन मखुगु जुइ मखु।
छिनापं ज्ञानय् सिद्ध जूमह मनू दु।
- 5 “परमेश्वर शक्ति दुम्ह खः,
तर वय्कलं सुयातं हेला यानादी मखु
वय्कः तागत व दुग्यालय् शक्ति दुम्ह खः।
- 6 वय्कलं दुष्टतयत् म्वाकातयादी मखु,
तर गरीबतयग् खःगु न्याय यानादी।
- 7 वय्कलं धर्मीतपाखें थःगु मिखा चीकादी मखु,
तर वय्कलं इमित जुजुपिनापं तयादी,
अले न्ह्याबलेंया निंति इमित थकयादी।
- 8 तर मनूतयत् सिखलं च्युसां,
अले इमित दुःखकष्टयागु खिपतं च्युसां,
- 9 परमेश्वरं इमित इमिगु पाप
व घमण्ड क्यनादी।
- 10 वय्कःया ख्याचवः इमिगु न्हायपनय् थ्वयाचवनी,
अले इमिगु अधर्मपाखें लिहां वयेत आज्ञा बियादी।
- 11 इमिसं वय्कःया खँ न्यन धाःसा, अले वय्कःया सेवा यात धाःसा
इमिगु जिवंकाछि इमित सुख व शान्ति जुइ।
- 12 तर इमिसं वय्कःया खँ मन्यन धाःसा
इपिं तरवारं नाश जुइ,
अले छुं हे ज्ञान मदय्कं सी।

- 13 “परमेश्वरयात मानय् मयाइपि मन्त तंचायाच्चनी,
परमेश्वरं इमि त सजाँय बियादीसां इमिसं ग्वाहालिया निरिं बिन्ति याइ मखु।
- 14 इपि वेश्या थें जुया: जुइ,
अले ल्याय्-हबलय् हे सी।
- 15 तर दुःख सियाच्चंपिन्त वय्कलं दुःखं त्वःतकादी।
इमिगु दुःखय् वय्कः इपिलिसें न्ववानादी।
- 16 “परमेश्वरं छितः संकटं लिकयाः
छुं नं पंगः मदुगु सुरक्षित थासय् थ्यंकाबी।
छिगु टेबिल साःसाःगु नयेगु नसां जाःगु जुइ।
- 17 तर आः ला छिं दुष्टताया हुनि
थःमहं फयेमाःगु सजाँय फयाच्चनादीगु दु।
इन्साफ व न्यायनं छितः ज्वंगु दु।
- 18 होशियार जुयादिसँ! सुनानं छितः धन सम्पत्तिं लोभ मक्यनेमा!
घुसं छितः मखुगु लैय् मयकेमा!
- 19 छु! छिगु सम्पत्ति अथवा छिगु फुक्क बल्लाःगु कुतलं नं,
छितः संकटं बचय् यानाः तये फइ ला?
- 20 मन्तयत्त इमिगु छैनं सालायकेत चा वयेमा धकाः
छिं इच्छा यानादी मते।
- 21 होशियार जुयादिसँ! मभिंगु ज्यापाखे लिहां झाये मते!
थुकिं यानाः छन्त संकटपाखें जाँचय् याःगु दु।
- 22 “परमेश्वरया शक्ति ला तसकं तःधं,
वय्कः थें ज्याःमह स्यनीमह सु दु?
- 23 सुनां वय्कःया निरिं लें क्वःछिनादीगु दु,
अथवा ‘छिं द्रूकूगु दु’ धकाः सुनां वय्कःयात धाःगु दु?
- 24 मन्तयसं भजन हालाः वय्कःया प्रशंसा याःथें,
छिं नं वय्कःया ज्याया प्रशंसाया म्ये हालेगु ल्वःमके मते।
- 25 फुक्क मन्तयसं थुकियात खंगु दु।
मनुखं थुकियात तापाककं स्वइ।
- 26 परमेश्वर गुलि तःधं, वय्कः झीगु ज्ञान स्वयाः तापाः।
वय्कःया दँत ल्याः खाये फइ मखु।
- 27 “वय्कलं पृथ्वी लःया बाफयात च्वय् सालादी,
अले सुपाँचं वा वय्कादी।
- 28 सुपाँचं इवार वा वय्की,
मन्तय च्वय् लः कुतुवइ।
- 29 परमेश्वरं गय् यानाः सुपाँययात थुखे उखे संकादी,
वा गय् यानाः थुखे उखे नँ न्याःगु सः थ्वइ सुं मनुखं थुइके फइ ला? सुनां फइ मखु!
- 30 स्व, गय् यानाः वय्कलं थःगु थुखे उखे हाबलासा त्वय्कादी
अले समुद्रया तज्जाःगु थाय्यात त्वपुयादी।
- 31 थुकथं वय्कलं जाति जातितयत्त शासन यानादी,
अले यक्व नयेगु नसा बियादी।
- 32 वय्कलं हाबलासायात थःगु लहातय् कयाः
उकियात निशानाय् कय्केत आज्ञा बियादी।
- 33 नँ न्याःगुलि वाफय वइगु खबर बी,
अले पशुतयसं नं वाफय वइगु सुचं बी।”

37

- 1 “थ्व खँय् नं जिगु नुगः धुकधुक मिनी,
अले थःगु थासं तिन्हुइ।
- 2 न्यनादिसँ, परमेश्वरया सःया गर्जन,
व वयकःया म्हुतं पिहां वःगु घुनुघुनु मिगु सःयात न्यनादिसँ,
- 3 वयकलं आकाशया थुखें उखे
व पृथ्वीया छगू कुन्चानिसें मेगु कुन्चा तक हाबलासा छवयादी।
- 4 अनंलि वयकःया गर्जय् जूगु सः ताये दइ,
वयकः थःगु तःजिगु सलं थ्वयक हाल्लादी।
अले वयकः थ्वयक हाल्लादीबलय्
वयकलं हाबलासायात पनादी मखु।
- 5 परमेश्वरया सः अजू चायापुस्से च्वंक थ्वइ।
वयकलं ततःधंगु ज्या यानादी, उपि ज्या झीसं थुइके फइ मखु।
- 6 वयकलं च्वापुयात धयादी, ‘पृथ्वीइ कुतुं हँ!’
अले आकाशया वायात धयादी, ‘तसकं वा वयेमा!’
- 7 वयकलं दयकादीपिं मनूत सकसिनं वयकःया ज्या सीमा धकाः
वयकलं फुक्क मनूतयगु ज्या दिकादी।
- 8 गुँपशुत थथःगु गुफाय् वनी,
अले थथःगु गुफाय् च्वनी।
- 9 वाफय् थःगु थासं वइ,
कडा फसं चिकु वइ।
- 10 परमेश्वरया सासलं लःयात बरफ दयकी,
अले लःया सतहयात नं धी चिंकाबी।
- 11 वयकलं सुपौंय्यात सुति क्वबिकादी,
अले थःगु हाबलासां सुपौंय्यात छ्यालब्याल यानादी।
- 12 उपि सुपौंय् परमेश्वरं धयादीकथं चाचाःहिलाजुइ,
वयकलं बियादीगु आज्ञा पालन यायेत।
- 13 परमेश्वरं मनूतयत् नाश यायेत,
पृथ्वीयात प्याकेत व थःगु सदां दयाच्चनीगु दयामाया क्यनेत नं परमेश्वरं वा वयकादी।
- 14 “अय्यब, थ्व खँ ध्यान बियाः न्यनादिसँ।
सुम्क च्वनाः परमेश्वरया अजू चायापुगु ज्याया बारे बिचाः यानादिसँ!
- 15 परमेश्वरं गय् यानाः सुपौंय्यात थःगु अधीनय् तयादी
अले गय् यानाः हाबलासा त्वयकादी छिं स्यू ला?
- 16 सुपौंय् गय् यानाः आकाशय् यग्गानाच्चनी?
ज्ञानय् सिद्ध जूम्हयसिगु उपि अजू चायापुगु ज्या छिं स्यू ला?
- 17 दच्छिनयागु क्वाःगु फसं देशया प्यखें सुनसान याःबलय्
थःगु वसःया दुने लुमुकाच्चनीम्ह छिं,
18 छु छिं आकाशयात वयकलं थें न्यकाः
दयकूगु धातुया न्हायकं थें छाके फु ला?
- 19 “वयकःयात छु धायेमाःगु खः, व छिं जिमित स्यनादिसँ!
थःगु धापू तयेत जिपिं छुं मस्यूपिं खः।
- 20 जितः न्ववाये मास्ति वः धकाः वयकःयात धायेमाः ला?
इतिमिति कनांच्चंबय् सुं मनुखं नवाये फइ ला?
- 21 फसं ब्वयकाः सफा याःगु आकाशय् दुगु
ज्वाल्लच्च्वंगु सूर्ययात
आः सुनानं स्वये फइ मखु।
- 22 उत्तरपाखें लुँ रंग वःगु जः थें परमेश्वर झाइ।
वयकःया महिमां झीत वयकःया भय काय्के बी।

- 23 दक्व शक्ति दुम्ह परमेश्वरयात झीसं लुइके हे फइ मखु।
वयकः शक्तिइ, इन्साफय् व ब्याक्क धार्मिकताय् तसकं तःधं।
वयकलं अत्याचार यानादी मखु।
- 24 उकिं मनूतयसं वयकःया भय काइगु।
थःत बुद्धिमान खः धकाः धाइपिन्त वयकलं वास्ता यानादी मखु।”

38

अय्यबयात परमप्रभुया लिसः

- 1 अले परमप्रभुं अय्यबयात ग्वःफय्या दथुं थथे लिसः बियादिल,
2 “ज्ञान मदुगु खँ ल्हानाः
जिगु योजनायात स्यंकेत स्वःम्ह व सु खः?
3 मिजंम्ह थें जनी च्यु,
जिं छन्त न्यने, छं लिसः ब्यु!
- 4 “जिं पृथ्वीयागु जग तयाबलय् छ गन दु?
छंके दुग्यां दुसा जितः धा!
5 सुनां थुकिया नाप क्वःछित?
छं ला सी हे माःगु। सुनां थुकी नापय् यायेगु खिपः यख्खात?
6 पृथ्वीयात छुकिं त्यवः बियातःगु दु?
थुकिया मू ल्वहं सुनां तल?
7 उगु दिया सुथ न्हापांया नगुतयसं मिलय् जुयाः म्ये हाल।
अले स्वर्गदूतत लयतायाः दनाः तस्सलं हाल।
- 8 “समुद्र पृथ्वीया गर्भ पंम्हयाः पिहां वःबलय्
सुनां समुद्रयात लुखाया ल्युने बन्द यानाबिल?
9 उबलय् जिं उकियात सुपाँय्या कापतं त्वपुया,
अले तसकं खिउँगुलि उकियात हिना?
10 उकिया लुखात व चुकूत खःगु थासय् तया,
जिं उकिया सिमाना क्वःछिनाबलय्,
11 जिं धया, ‘थन तक जक छ वये फइ,
थ्व स्वयाः न्ह्यःने मखु। थन हे छंगु तःधंगु लबुत दीमा।’
- 12 “छु छं थःगु जीवनय् गुबलें सुथयात आज्ञा बियागु दु ला?
अथवा सुथ न्हापांयात वयागु थाय् क्यनाबियागु दु ला?
13 चाया मभिगु ज्या यात अन्त यायेत
छं पृथ्वीया कुन्चाय् तक निभाःयात चकंका बियागु दु ला?
14 जः लिक्क वःगु थें पृथ्वी छगू छापया क्वय् चा थें आकार काइ,
उकियात ज्वाल ज्वाल च्वंगु रँगं बांलाकातःगु दु।
15 गुम्ह दुष्टं इमिगु जःयात सःति,
व उपिपाखें तापानावनी।
- 16 “छ समुद्रया मुहान तक वनागु दु ला?
छ उकिया तज्जाःगु थाय् माः वनागु दु ला?
17 छन्त सुनानं गुबलें मृत्युलोकया लुखा क्यंगु दु ला?
तसकं खिउँगुया लुखात छं गुबलें खंगु दु ला?
18 छं पृथ्वी गपाय्धं स्यु ला?
छं थ्व खँ स्युसा जितः धा!

- 19 “जःया मुहान गन दु?
खिउँगु गन च्वनी?
20 छं उपिं फुक्कसित उमिगु थासय् यंके फु ला?
उमिगु छँ वनीगु लँ छं स्यू ला?
21 धात्थे हे छं थ्व फुक्क खँ स्यूगु जुइफु, छायाःसा छ उबलय् बुइ धुंकूगु खः।
छ गुलि यक्व म्वाये धुंकल!
- 22 “छ च्वापुया धुकुतिइ वनागु दु ला?
अथवा प्वँ मुंकातःगु थाय् छं खनागु दु ला?
23 गुकियात जिं आपत जुइबलयया लागि,
अर्थात युद्ध व लडाइया लागि ल्यंकातयागु दु।
24 गुगु लँपुं हाबलासा थुखे उखे न्यनाः पिहां वइ
वा पुर्बयागु फय् पृथ्वीइ प्यखें ब्वयकी?
25 तसकं वा वःगुया लागि सुनां नहर म्हुल?
नँ न्यानाः वइगु वाफय्या निति लँ सुनां तयार याःगु दु
26 मनु म्दुगु जमिनय्
मरुभूमियात प्याकेत,
27 झिजांमिजां दंगु ज्या मवंगु जमिनयात लुधकेत,
अले सुख्खा जमिनय् घाँय् बुइकेत सुनां लँ तयार यात?
28 छु आकाशं वइगु वाया
सुं अबु दु ला?
सुतिया अबु सु खः?
29 च्वापु व सुतिलःया
मा सु खः?
30 छायाःसा गुबले गुबले लः बरफय् हिली अले ल्वहं थें छाइ,
गुबले तज्जाःगु समुद्र धीचिनी।
- 31 “छं किरकिटी नगु पुचःयात ची फु ला?
वा मृगशिरा नगु पुचःयात च्वासुका बी फु ला?
32 छं नगु पुचःयात खःगु खःगु इलय् पिकाये फु ला?
अथवा सप्तर्षि नगु व वया पुचःयात उमिगु लँय् यंके फु ला?
33 छं आकाशया नियम स्यू ला?
छं पृथ्वीइ आकाशया व नियम नीस्वने फु ला?
- 34 “छं तःसलं हालाः सुपाँययात उजं बी फु ला?
अले थःत खुसिबालं त्वपुये फु ला?
35 छं हाबलासायात उमिगु लँपुइ आज्ञा बी फु ला?
उमिसं, “जिपिं थन दु धकाः धाइ ला?”
36 सुनां नुगःयात बुद्धि बिल?
अथवा मनयात दुग्यां बिल?
37 सुपाँययात ल्याः खाये फुम्ह सु बुद्धिमान दु?
आकाशय् दुगु लःया धुकूयात प्वंके फुम्ह सु बुद्धिमान दु,
38 गबले धुं छाइ
अले चाया धी प्यपुनी?
- 39 “छं मिसाम्ह सिंहया निति शिकार मालाबी फु ला?
अले सिंहतय् पित्याः छं लुधके फु ला,
40 गबले इपिं थःगु गुफाय् हमला यायेत सुलाच्चनी
वा सुलाच्चंगु थासय् पियाच्चनी?

- 41 सँक्वःया मस्त परमेश्वरयात बिनित्ति यायां नयेपित्याकाः
थुखे उखे ब्वयाजुइबलय्
उमित सुनां नयेगु नसा बी ला?”

39

- 1 “गुँ दुगुचां गुबलें मचा बुइकी धकाः छं स्यू ला?
छं चल्लां मचा बुइकूगु खंगु दु ला?
- 2 इमिसं ग्वःला तक थः मचा प्वाथय क्वबियाजुइ छं स्यू ला?
इमिसं मचा बुइकीगु ई छं स्यू ला?
- 3 इमिसं पुलि चुयाः मचा बुइकी
अले इमि मचाबू व्यथा फुइ।
- 4 इमि मचा स्वयेजिया वइ अले खुल्ला जंगलय् हुर्के जुइ।
पिने पिहांवनी अले लिहां वइ मखु।
- 5 “गुँ गधायत सुनां स्वतन्त्र त्वःताबिल?
इमित चिनातःगु खिपः सुनां फ्यन?
- 6 वयात जिं छँया लागि मरुभूमि,
च्वनीगु लागि चिया ब्यासि* बियागु दु।
- 7 वं शहरया हल्लायत घृणा याइ,
वं जइम्हयसिगु सः न्यनी मखु।
- 8 व घाँय् नयेत पहाड पहाडय् चाचाःहिलाजुइ।
अन वं वाउंगु घाँय् माला जुइ।
- 9 “जंगली द्रहं नं छंगु ज्या याइ ला?
व चान्हय् छंगु गलय् च्वनेत मानय् जुइ ला?
- 10 छं वयात खिपतं चिनाः जमिन जोतय् याके फु ला?
वं छंगु लागिं बुँ जोतय् याइ ला?
- 11 छं वयागु तःधंगु बलया कारणं वयात पत्याः याये फु ला?
छंगु ततःधंगु ज्या वयागु भरय् त्वःते फु ला?
- 12 खलां छंगु अन्न धुकुतिइ हयेत व लिहां वइ धकाः छं वयात पत्याः याये फु ला?
- 13 “अस्ट्रिचया पपू लसतां भाराभारा सनी,
तर व सलांत्याः झंगः थें ब्वये फइ मखु।
- 14 वं थःगु खँय् फि क्वाकेमा धकाः
बँय् हे त्वःता तइ।
- 15 तर तुतिं उपिं खँय् न्हुइ
अथवा गुँपशुं न्हुइ धयागु खँ वं ल्वःमंकी।
- 16 थःगु परिश्रम सितिं वःगु वास्ता मयासैं
वं थः मस्तयत् थः मस्त हे मखु थें यानाः कडा व्यवहार याइ।
- 17 छायाःसा जि परमेश्वरं वयात बुद्धि मदुम्ह यानाबिया
अले जिं वयात दुग्यां बियागु मदु।
- 18 वं बिस्सुं वनेत थःगु पपू चकंकीबलय्,
वं सल व सल गइम्हयसित हेस्याइ।
- 19 “अय्यबू, छं सलयात बल बियागु खः ला?
अथवा छं वयात उलि बांलाःगु ककुइ च्वंगु सँ बियागु खः ला?
- 20 वयात छं हे क्वःबुँचा थें तिन्हुयेगु शक्ति बियागु खः ला?
वं झःझः धाय्क न्हाय् फुँफुँ याःगु ग्यानपुस्से च्वं।

* 39:6 ३९:६ चिया ब्यासि थुकिया अर्थ छुं बुया मवइगु थाय्

- 21 वं थःगु तृति बैय् बस्वाइ अले थःगु बलय् घमण्ड याइ,
व हतियार घानातःपि मनूतयत् नापलायेत पिहांवनी।
- 22 व भयया खँय् न्हिली, व ग्याइ मखु,
तरवार खनाः बिस्सुं वनी मखु।
- 23 वयागु विरोधय् वाण तयेगु थल ध्यारध्यार सनी
अले अन भाला व तरवार प्वालाप्वाला थी।
- 24 जोशं थुरथुर खाखां व ब्वांय् वनाः न्ह्यज्याइ।
तुरही पुइबलय् व दी मखु।
- 25 तुरहीया सः तायाः वं न्हाय् फुइँफुइँ याइ।
वं लडाइँया नस्वा, सेनापतिया सः
व लडाइँया सः तापाक्कं हे सी।
- 26 “छंगु बुद्धिं बाज दच्छिनपाखे थःगु पपू चर्ककाः
ब्वया वनीगु खः ला?
- 27 गिद्वयात च्वय् च्वय् ब्वयेत
व थःगु स्वं तज्जाःगु थासय् दयकेत छं आज्ञा बियागु खः ला?
- 28 व ल्वहंया पहाडय् च्वनी।
चान्हय् अन हे च्वनी।
तस्वाःगु ल्वहं वयागु किल्ला खः।
- 29 अनं तातापाक्क स्वयाः
वं थःगु शिकार माली।
- 30 वया मस्तयसं हि त्वनी।
सीम्ह दुथाय् व द हे दइ।”

40

- 1 हाकनं परमप्रभुं अय्यबयात धयादिल,
2 “दक्व शक्तिः दुम्ह परमेश्वरलिसं जवाःसवाः याइम्हयसिनं वयकःयात भिके फइ ला?
परमेश्वरयात दोष ब्युम्हयसिनं वयकःयात लिसः बीमा।”
- 3 अले अय्यबं परमप्रभुयात थथे धकाः लिसः बिल,
4 “जि थें ज्यालगय् मज्जुम्हयसिनं छितः छु लिसः बीगु?
जिं थःगु ल्हाः थःगु म्हुतुइ तये।
- 5 जिं यक्व खँ धाये हे धुनु,
आः जिं धायेमाःगु मेगु छुं म्दु।”
- 6 अले परमप्रभुं अय्यबयात ग्वःफसं थथे लिसः बियादिल,
7 “मिजंम्ह थें जँनी च्यु,
जिं छन्त न्यने, छं लिसः ब्यु!
- 8 “छु, छं जिगु न्याययात रइ यायेगु ला?
थः धर्मी ठहरय् जुइत जितः दोष बीगु ला?
- 9 छंगु लप्पा परमेश्वरयागु लप्पा थें च्वं ला?
वयकःया सः थें छ तसलं हाले फु ला?
- 10 अथे खःसा थःत गौरव व प्रतापं बांलाकी,
अले इज्जत व महिमा पुं।
- 11 छंगु दासि वयाच्चंगु तं प्वंकि,
तःधं जूम्ह मनूयात स्वयाः वयात क्वमिलु या।
- 12 फुक्क घमण्डी मनूयात स्वयाः इमित क्वय् क्वका।
इपिं दनाच्चंगु थासय् हे दुष्ट मनूतयत् काच्याक कुचुक यानाब्यु।
- 13 इमितनापं जमिनय् थुनाब्यु,
इमिगु ख्वाः चिहानय् सीम्हयात भुंकीगु कापतं त्वपुया ब्यु!

- 14 अले छंगु जव ल्हातं छन्त बचय् याये फइ धका:
जिं थम्हं नं स्वीकार याये।
- 15 “जिं छनापं हे दय्काम्ह लखय् च्वनीम्ह बहेमोथयात* स्व,
गुम्हयसिनं सा द्रहं नं थें घॉय् नइ।
- 16 वयागु जँ गुलि बल्लाः!
वयागु प्वाःया लाभीइ गुलि शक्ति दु!
- 17 वयागु न्हिप्यं देवदास्या सिमा थें छाइ,
वयागु खम्पाया हिन् तसकं कस्से जुइ।
- 18 वयागु क्वँय्त कँय्या नली थें जुइ,
अले वयागु ल्हाःतुति नँयागु डण्डी थें जुइ।
- 19 व परमेश्वरया ज्यात मध्ये मू ज्या खः,
अयनं वयात सृष्टि याःम्ह थःगु तरवार ज्वनाः वयागु न्ह्यःने वने फु।†
- 20 धात्थें पर्वत पर्वतं थःम्हं सय्कूगु वयाथाय् हइ।
फुक्क गुंपशुत वयागु न्ह्यःने म्हेती।
- 21 व पलेस्वांया क्वय् च्वनी।
व सिमसारय् तिकथिया दथुइ सुलाच्वनी।
- 22 पलेस्वानं वयात थःगु किचलय् सुचुका तइ।
वयागु छचाःखेरं खुसिचाया लहरे पीपल दइ।
- 23 बाः वःगु खुसि खनाः व ग्याइ मखु।
यर्दन खुसि वयागु त्वाथय् तक वःसां तबि व सुरक्षित जुयाच्वनी।
- 24 सुनानं वं स्वयाच्चवंबलय् वयात ज्वने फइ ला?
सुनानं जालय् क्यंकाः वयागु न्हासय् प्वाः खने फइ ला?”

41

- 1 “छं लिव्यातन्यात बल्ल्छीं सालाः लिकाये फु ला?
अथवा वयागु मेयात खिपतं ची फु ला?
- 2 छं वयागु न्हासय् प्वाः खनाः खिपः तये फु ला?
अथवा वयागु वाकुधीइ बल्ल्छीं प्वाः खने फु ला?
- 3 वं छन्त दयाया लागि बिन्ति याइ ला?
वं छनापं नाइक खँ ल्हाइ ला?
- 4 व सदां छिम्ह दास जुयाच्वने धकाः
छु! वं छलिसें बाचा चिनी ला?
- 5 झंगःपन्छियात लहिनातः थें छं वयात लहिनातये फु ला?
छं वयात थः मिसामस्तयगु निति खिपतं चिनातये फु ला?
- 6 छु! व्यापारीतय्सं वयागु निति भाः याइ ला?
वा इमिसं वयात बन्जाःतयगु दथुइ इनाबी ला?
- 7 छं वयागु छेंगुलिइ भालां सुइगु ला,
अथवा वयागु छयंयात न्या लाइगु भालां सुइ फु ला?
- 8 छं थःगु ल्हाः वयागु विरोधय् ल्हन धाःसा
वलिसें जूगु लडाइँ लुमंकाः व ज्या हाकनं याइ मखु।
- 9 वयात अधीनय् हयेगु आशा ज्यालगय् मजू।
वयात खनेवं नुगः क्वतुनी।
- 10 वयात हाय्केगु सुयाकें साहस मदुगुलि जिगु न्ह्यःने दने फुम्ह सु दइ?
अथे खःसा जिगु न्ह्यःने दने फुम्ह सु दु?
- 11 सुनां जितः ब्यूगु दु धकाः जिं वयात लित बीत?
स्वर्ग क्वय्यागु सकतां जिगु हे खः।

* 40:15 ४०:१५ बहेमोथ तसकं बल्लाःम्ह जन्तु † 40:19 ४०:१९ छुं हस्तलिपिइ वयात सृष्टियाम्हसिनं जक वयात त्याकेफइ।

- 12 “न जि वयागु ल्हाःतुतिया बारे सुम्क च्वने,
न वयागु बल व बांलाःगु स्पया बारे।
- 13 सुनां वयागु पिनेयागु वसः त्वके फु?
सु लगाम ज्वनाः लिक्क वने फइ?
- 14 सुनां वयागु म्हुतुया लुखा चायकेगु साहस याइ?
छायधाःसा वयागु वायागु इवः ग्यानपुस्से च्वं।
- 15 वयागु जँन्हफा ढालतयगु इवः थें च्वं।
उपिं ढालत छाप तयातःगु थें प्यपुंकाः स्वाकातःगु दु।
- 16 थुपिं ढाल छगूनापं मेगु यक्व लिक्क दु,
फय् नं उकिया दथुं वने फइ मखु।
- 17 थुपिं ढाल छगूनापं मेगु बल्लाक स्वानाच्चंगु दु।
थुपिं ढाल छगूनापं मेगु प्यपुनाच्चंगु दु, अले अलग याये फइ मखु।
- 18 वं हाच्छिउं याइबलय् जः प्वालाक्क च्याइ,
वयागु मिखा सूर्ययागु सुथया जः थें च्वं।
- 19 वयागु म्हुतुं मिप्वाः
व मित्याः पिहां वइ।
- 20 मिया घःने दासि वयाच्चंगु कराही तः थें
वयागु न्हाय्या प्वालं कुं पिहां वइ।
- 21 वयागु सासलं इन ह्यंवाःयात च्याकाबी।
वयागु म्हुतुं मियागु त्याः पिहां वइ।
- 22 वयागु गःपतय् वयागु बल दु।
आपत वयागु न्ह्यःने न्ह्यःने वनी।
- 23 वयागु ला कस्सीक स्वानाच्चंगु दु,
उपिं बल्लाः अले इकिधिकि सनी मखु।
- 24 वयागु छाति ल्वहं थें छाः।
घःल्वहंयागु क्वय्यागु पाता थें व छाः।
- 25 व दनीबलय् बहादुर मनूत नं ग्याइ।
वं दाये न्ह्यः हे इपिं लिचिली।
- 26 तरवार वा भाला, चुपि वा नँयागु कथिं वयात सुल धाःसां
उकियागु छुं असर जुइ मखु।
- 27 वं नँयात छ्वालि थें तायकी।
कँय् वयागु नितिं ध्वग्गिगु सिं थें जुइ।
- 28 वाणं वयात बिसिके छ्वये फइ मखु।
कप्तानं कय्कूगु ल्वहं वयागु लागि छवस थें जुइ।
- 29 सिंघः वयागु नितिं सु छपु थें जक जुइ।
भालां कय्कीबलय् व न्हिलाबी।
- 30 वयागु प्वाथय् च्चामुगु चिज दु थें च्वं।
व न्यासि वनीबलय् ध्याचःयात वा दायेगु पातां थें थुखे उखे संकी।
- 31 वं तज्जाःगु समुद्रयात कराहीया लः थें दायेकी।
वं समुद्रयात मलमया थल थें यानाबी।
- 32 वं लखय् थःगु ल्युने ज्वाल्लच्चंगु चिं त्वःती।
समुद्रया सँ तुयुसे च्वंगु थें च्वनी।
- 33 पृथ्वीइ व थें मग्याःम्ह
जीव सुं नं मद्दु।
- 34 वं मेपिं फुक्क जिराहातयत् क्वहंका स्वइ।
व फुक्क घमण्डीतय् जुजु खः।”

- 1 अले अय्यबं थथे धकाः परमप्रभुयात लिसः बिल,
- 2 “छिं न्ह्यागुं नं यानादी फु धकाः जिं स्यू।
सुनानं छिगु योजनायात स्यके फइ मखु।
- 3 छिं न्यनादिल, ‘ज्ञान मदयकं जिगु योजनायात पने फुम्ह सु दु?’
धाथे जिं ला थःम्ह हे मस्यूगु ततःधंगु ज्यायागु बारे खँ ल्हानागु दु,
गुगु खँ जिं थुइके मफु अले जिगु लागि अजू चायापुस्से च्वं।
- 4 “छिं धयादिल, ‘आः ध्यान बियाः न्यँ।
जिं छलिसें न्ववाये, जिं छंके न्यने,
छं जितः लिसः बी’।
- 5 जिगु न्हायपनं छिगु बारे न्हापा हे न्यने धुंकूगु खः,
तर आः ला जिं छितः थःगु हे मिखां खंगु दु।
- 6 उकिं जिं थःत क्वहंकाः स्वया,
अले धू व नउलय् च्वनाः पस्ताय् चाये।”

लिखँ

- 7 परमप्रभु अय्यबलिसें न्ववाये धुंकाः वयक्कलं एलीपज तेमानीयात धयादिल, “छ व छिमि निम्ह पासापिं खनाः जि तम्बयागु दु, छायाःसा जिम्ह दास अय्यबं थें छिमिसं जिगु बारे खःगु खँ मधाः।
- 8 उकिं आः न्हयम्ह द्रहं व न्हयम्ह भ्याःचा ज्वनाः जिम्ह दास अय्यबयाथाय् हँ। अले छिमिसं थःगु नितिं होमबलि छा। जिम्ह दास अय्यबं छिमिगु नितिं प्रार्थना याइ। जिं वयागु प्रार्थना न्यने, अले जिं छिमिगु मूर्खताकथं छिमित व्यवहार याये मखु। छायाःसा जिम्ह दास अय्यबं थें जिगु बारे धायेमाःगु खँ छिमिसं मधाः।”
- 9 अले एलीपज, बिल्दद व सोपरं परमप्रभुं इमित या धकाः धयादी थें हे यात, अले थः पासापिनिगु नितिं अय्यबं प्रार्थना यानाब्यबलय् परमप्रभुं अय्यबयागु प्रार्थना स्वीकार यानादिल।
- 10 थुकथं अय्यबं थः पासापिनिगु नितिं प्रार्थना याये धुंकाः परमप्रभुं अय्यबयागु दुःख चीकादिल। अय्यबयाके न्हापा गुलि धन-सम्पत्ति दुगु खः उकिया निदुगं परमप्रभुं वयात बियादिल।
- 11 अनंलि अय्यबया फुक्क दाजुकिजा, तताकेहँ व वया न्हापायापिं म्हस्यूपिं मनूत वयाः वलिसें वयागु छँय् भव्य नल। अले परमप्रभुं वयाके हयादीगु फुक्क विपत्तिया नितिं इमिसं वलिसें बिलाप यात, अले वयात सान्त्वना बिल। अले सकसिनं वयात धिबा व लँयागु अंगू बिल।
- 12 अले परमप्रभुं अय्यबयागु जीवनया लिपांगु ईयात न्हापायागु ई स्वयाः यक्व सुवाः बियादिल। वयाके झिंप्यद्रःम्ह फै-च्वलय्, खुद्रःम्ह ऊँट, द्रःछिज्वः द्रहं व द्रःछिम्ह गधा दत।
- 13 वया न्हयम्ह काय् व स्वम्ह म्हाय् दत।
- 14 वं तःधिकःम्ह म्हाय्या नां यमीमा, माइलीम्ह म्हाय्या नां कसीआ व चिधिकःम्ह म्हाय्या नां केरेन-हप्पूक तल।
- 15 सारा देशय् अय्यबया म्हाय्यापिं थें बांलाःपिं सुं नं मदु, अले इमि अबुं इमित इमि दाजुकिजापिन्त ति हे पुख्योली सम्पत्ति बिल।
- 16 अनंलि अय्यब मेगु सच्छि व पिइदँ म्वात, अले वं थः छय्, छुइ व उइ तक खन।
- 17 थुकथं व यक्व बुरा जुइ धुंकाः सित। व ताःई तक म्वात।

भजनसंग्रहया सफू म्हसीका

थ्व भजनया सफू बाइबलया पवित्र म्ये व प्रार्थना मुनातःगु सफू खः। थीथी ईया च्वमिपिन्सं च्वयातःगु थुपि पवित्र म्ये व प्रार्थनायात इस्त्राएलीतयसं अश्शूर व बेबिलोनय् कैदी जुयाः च्वंबलय् मुनाः थःपिनिगु आराधनाया इलय् छ्यलेगु यात। लिपा थ्व हे भजन मुनायात इमिसं थःपिनिगु धर्मशास्त्रय् नं दुथ्याकल।

थुकी थीथी कथंया धर्मया चिनाखँ दु। थुकी परमेश्वरया प्रशंसा, आराधनाया म्ये, ग्वाहालि, सुरक्षा, उद्धारया निंति प्रार्थना, क्षमा या निंति इनाप, परमेश्वरया आशिषया निंति सुभायया म्ये, शत्रुतयत् सजॉय बीत इनाप दु। थुपि प्रार्थनात मनूतय् थः याकःचिगु व फुक्क इस्त्राएलीतयगु नितां कथंया खः। गुलि प्रार्थनाय् छम्ह मनूया नुगलय् दुने च्वंगु नुगःखँत प्वंकातःगु दुसा गुलि प्रार्थनाय् परमेश्वरया सकल मनूतयगु नुगःखँ प्वंकातःगु दु।

थ्व पवित्र भजनयात येशू ख्रीष्टं नं छ्यलादीगु दु। न्हगु नियमया च्वमिपिन्सं नं न्ह्यथनातःगु दु। अले थुपि मण्डलीइ शुभंनिसें हे आराधनाया सफू जुयावःगु खः।

भजन मुनाया न्यागुलि हे व्व परमेश्वरयात तःधंक प्रशंसा यानाः क्वचाय्कातःगु दु। उपि व्वत थथे दु –

धलः पौ

न्हापांगु व्व १-४१

निगूगु व्व ४२-७२

स्वंगूगु व्व ७३-८९

प्यंगूगु व्व ९०-१०६

न्यागूगु व्व १०७-१५०

भजन न्हापांगु व्व

1

भज १-४१

धात्थेयागु लसताया लँपु

1 धन्य खः व मनू,

गुम्ह दुष्टतयगु खँय् जुइ मखु,

गुम्ह पापीतयगु लँय् दनी मखु,

अले गुम्ह कर्पिन्त क्वहंका

जुइपिनिगु पुचलय् च्वनी मखु।

2 बरु व परमप्रभुया व्यवस्थाय् हे

लयतायाच्वनी।

चान्हे वय्कःयागु हे व्यवस्थाय्

ध्यान यानाच्वनी।

3 व खुसि सिथय् पिनातःगु

सिमा थें खः।

वं न्ह्याबले थःगु इलय् फल बी।

अले वयागु हः नं गुबले

सुकुगनावनी मखु।

वं याःगु न्ह्यागु ज्या नं पूवनी।

4 दुष्टत अथे जुइ मखु,

इपि छवसें थें खः।

फसं इमित पुइकायंकी।

5 उकिं न्याय बीगु इलय्

दुष्टतयत् दण्ड बी।

न त पापीत हे

धर्मीतयगु सभाय् च्वने फइ।

6 छायाधाःसा परमप्रभुं
धर्मीतयगु लँयात
रक्षा यानादी।
तर दुष्टतयगु लँ
नाश जुयावनी।✧

2

परमप्रभुं अभिषेक यानादीम्ह जुजु
1 जाति जातित छाया ग्वसाः
ग्वयाजुइ?
मनूतयसं छाया म्वाःमदुगु जाः
ग्वयाजुइ?
2 पृथ्वीया जुजुत व शासकत
परमप्रभुया विरोधय्
व वयक्कलं अभिषेक याःम्ह✧
मनूयागु विरोधय् दं वइ,
अले शासकत जानाः
जाः ग्वयाजुइ।
3 इपिं हाला जुइ,
“इमिगु सिखः चफफुना छव
अले न्यवः इमिगु त्वयाः
वान्छवया ब्यु।”
4 स्वर्गय् सिंहासनय् च्वंम्ह
न्हिलादी,
परमप्रभुं इमित च्यूताः तकं
तइ मखु।
5 वयक्कलं इमित तमं ख्यानादी,
तमं वयक्कलं इमित
थरथर खाकादी।
6 “जिं थःम्ह जुजुयात
थःगु पवित्र पर्वत सियोनय्
पलिस्था याये धुनागु दु।”
7 जुजुं परमप्रभुं धयादीगु खँ
न्हाथनी,
“परमप्रभुं जितः धयादिल,
‘छ जिमि काय् खः,
थनिनिसें जि छिमि बाः जुल।✧
8 जिके फवँ जक,
फक्क जातितयूत जिं
छंगु सर्बय यानाबी,
फक्क पृथ्वीयात छंगु यानाबी।
9 छ नँया दण्डी इमित शासन याइ,
छ इमित चाया थलयात थें
तछ्याइ।’ ”✧
10 उकिं, हे जुजुपिं, बुद्धि दयकि!

- पृथ्वीया शासकत, होश या!
 11 परमप्रभुया भय कया:
 वयकःयात तःधकि।
 अले थरथर खानाः न्हइपुकि।
 12 वयकःया काययात हनाबना ति।
 मखुसा वयकः तंम्वयादी
 अले वयकलं छिमित
 नाश यानादी।
 वयकःया शरण्य वंपि धाःसा
 धन्य जुइ।

3

- ग्वाहालिया निति सुथसिया प्रार्थना
 दाऊदया भजन, दाऊदं थःकाय् अब्शालोमया थासं बिस्त्युं वंबलय् हाःगु भजन
 1 हे परमप्रभु!
 जिमि शत्रुत गुलि यक्व दुगु।
 जिगु विरोधय् गुलि मनूत
 दनावःगु।
 2 यक्वसिनं धयाच्चन,
 “परमेश्वरं वयात गुबलें नं
 रक्षा यानादी मखु।”✧
- 3 तर हे परमेश्वर!
 छि जिगु जवंखवं
 ढाल जुयाच्चनादीगु दु।
 छि जिगु गौरव खः,
 छि हे जिगु छ्यं
 धस्वाका तयादीगु दु।
 4 जिं तःसलं परमप्रभुया नां काये,
 अले वयकलं जितः
 थःगु पवित्र पर्वतं
 लिसः बियादी।
- 5 जि ग्वारातुलाः घने
 अले हानं दने,
 छायाधाःसा परमप्रभुं जितः
 रक्षा यानादीगु खः।
 6 जितः प्यखेरं
 हय्कायेत स्वयाच्चंपि
 द्रुलंद्रुः शत्रुत खनाः नं
 जि मग्याः।
- 7 हे परमप्रभु, झासँ!
 हे जिमि परमेश्वर,
 जितः बचय् यानादिसँ।
 जिमि शत्रुतयग्गु न्यतालय्
 दायादिसँ।
 दुष्टतयग्गु वा त्वथुलादिसँ।

सेला

सेला

8 परमप्रभुं रक्षा यानादी।
छिगु सुवाः
छिकपिनि मनूतयत्
दयाचवनेमा।

सेला

4

ग्वाहालिया निति
सन्ध्याकाः ईया प्रार्थना
दाऊदया भजन, लय् तइम्हसिया लागि
तार बाजा
1 जिं सःतेबलय्
जितः लिसः बियादिसँ।
जितः दोषं मुक्त यानादीम्ह,
हे जिमि परमेश्वर,
जितः जिगु दुःखं पार
यानाबियादिसँ।
जितः दया यानादिसँ,
अले जिगु प्रार्थना न्यनादिसँ।

2 हे मनूत!
गुबलय् तक छिमिसं जिगु महिमायात
मछालापुसे च्वंकाचवनेगु?
गुबलय् तक छिमिसं म्वाःमदुगु
दोष बियाः जुयाचवनेगु?
गुबलय् तक छिपिं मखुगु खँया
ल्यूल्यु जुयाचवनेगु?

3 परमेश्वरं धर्मीतयत् थःगु हे निति
लययातःगु खः धकाः
छिमिसं थुइकि।
जिं सःतेबलय् परमेश्वरं जितः
लिसः बियादी!

4 तमय् पाप याये मते,
लासाय् ग्वारातुलेबलय्
नुगलय् वालास्व!*

सेला

5 पाय्छिगु बलि छा।
अले परमेश्वरयाके भलसा ति।

सेला

6 यक्वसिनं न्यनाच्वंगु दु –
“झीत सुनां भिगु लँ क्यनाबी?”
हे परमप्रभु! छिगु ख्वाःया जः
जिमिके थीकादिसँ।

7 इमिगु अन्न व दाखमघ
यक्व दइबलयया लसता स्वयाः
छिं जिगु नुगलय्

अज्ज यक्व लसता तयादीगु दु।

8 जि याउँक ग्वारातुले, अले घने।
छाय्धाःसा छि हे छम्ह जक दु,

हे परमप्रभु,
जितः रक्षा यानादीम्ह।

5

- रक्षाया निंति प्रार्थना
दाऊदया भजन, लय् तइम्हसिया निंति —
बाँसुरीनापं हालेगु भजन
- 1 हे परमप्रभु!
जिगु खँ न्हायपं बियाः
न्यनादिसँ।
जिगु झसुकाःयात बिचाः
यानादिसँ।
- 2 जिगु नुगःया खँ न्यनादिसँ,
हे जिमि जुजु, जिमि परमेश्वर।
छाय्धाःसा जिं छि हे
छम्हसित जक
प्रार्थना यानाच्चवना।
- 3 हे परमप्रभु,
सुथय् छिं जिगु सः न्यनादी।
सुथय् सुथय् जिं छितः
प्रार्थना याये,
अले लिसः पियाच्चवने।
- 4 छि मभिंगु ज्याय् लयतायादीम्ह
परमेश्वर मखु।
दुष्टतयगु मभिंगु ज्या यात
छिं सह यानादी मखु
- 5 घमण्ड याइपिं छिगु न्ह्यःने
चवने फइ मखु।
मभिंगु ज्या याइपिन्त
छिं यय्कादी मखु।
- 6 मखुगु खँ ल्हानाजुइपिन्त
छिं नाश यानादी।
मनू स्यानाजुइपिं
व झंगःलानाजुइपिं
परमप्रभुयात तसकं मयः।
- 7 छिगु तःधंगु दयां यानाः
जि धाःसा छिगु छैय् दुहां वये।
जिं छिगु पवित्र देगलय्
पुलि चुयाः छितः भागियाये।
- 8 हे परमप्रभु!
जितः भिंगु लँय् यंकादिसँ।
जिगु न्ह्यःने छिगु लँ
तप्यंकादिसँ।
मखुसा जि शत्रुतयसं जितः
त्याकी।
- 9 इमिगु म्हतुइ खःगु खँ
धयागु हे मदु।
इमिगु नुगलय् स्यंकेगु खँ
जक दु।

इमिगु कथुप्वाः
 चालाच्चंगु चिहान थें खः
 इमिगु में च्वछायाः जक
 खँ ल्हाना जुइ।✧

10 हे परमेश्वर!
 इमित दोषी ठहरय् यानादिसँ।
 इमित इमिगु हे जालय्
 तक्क्यादिसँ।
 इमिगु यक्व अपराधया कारणं
 इमित पित छवयादिसँ।
 छायाधाःसा इपिं छिगु विरोधय्
 जूगु दु।

11 छिगु शरणय् वःपिं धाःसा
 लयतायाच्चनेमा।
 अले न्हाबलेँ लसतां
 म्ये हालाच्चनेमा।
 छिं हे इमिगु रक्षा यानादिसँ।
 अले छिगु नांयात माया याइपिं
 लसतां जायाच्चनेमा,

12 छायाधाःसा परमप्रभु,
 छिं धर्मीतयत् सुवाः बियादी।
 छिं थःगु मायां इमित प्यखें
 ढालं थें रक्षा यानादी।

6

दुःखया इलय्
 ग्वाहालिया नितिं प्रार्थना
 दाऊदया भजन, लय् तइम्हसिया नितिं —
 तार बाजानापं हालेगु

1 हे परमप्रभु!
 जितः तमय् ब्वःबियादी मते।
 थःगु तच्चःगु तमय् जितः
 सजाँय बियादी मते।✧

2 जि तसकं न्यले धुंकूगुलि
 जितः दया यानादिसँ।
 जिगु क्वँय् तसकं स्याये धुंकूगुलि
 जितः लायकादिसँ।

3 जिगु नुगः तसकं स्यानाच्चंगु दु।
 हे परमप्रभु, जिं गुबलय् तक
 पियाच्चनेगु?

4 हे परमप्रभु, जिपाखे फहिलादिसँ।
 अले जितः बचय् यानादिसँ।
 छिगु तःधंगु दयां जितः
 बचय् यानादिसँ।

5 सीधुंकाः छिगु नां सुनां काइ?
 सीगालं छितः सुनां तःधंकी?

- 6 झसुकाः ततं जि त्यानुइ धुंकल।
चच्छिं ख्वयाः जिं थःगु लासा
प्याकाच्चवना।
- 7 ख्वख्वं जिगु मिखा बुलुइ धुंकल।
जि शत्रुतयसं यानाः
ख्व जक ख्वयाः
जिगु मिखा मनावये धुंकल।
- 8 अय दुष्टत! जिथाय् च्वने मते।
छाय्धाःसा परमप्रभुं जिगु ख्वःसः
न्यनादी धुंकल।*
- 9 परमप्रभुं जिगु प्रार्थना
न्यनादी धुंकल।
परमप्रभुं जिगु प्रार्थनाया लिसः
बियादी।
- 10 जि शत्रुत फुक्कसिनं
लज्या चायेमाली, अले ग्याइ।
इपिं फुक्कं थत्थें मछालाः बिस्सुं वनी।

7

न्यायया निति प्रार्थना

दाऊदया भजन, बेन्यामीनी कूशया विषयल्य् दाऊदं परमप्रभुया न्ह्यःने हाःगु भजन

- 1 हे परमप्रभु जिमि परमेश्वर,
जि छिगु हे शरणय् वया।
जितः लिनाजुइपिं फुक्कपाखें
जितः बचय् यानादिसँ।
- 2 मखुसा सिंहं थें इमिसं जितः
चिचित्याइ।
जितः सुनानं बचय् याये मफयेक
इमिसं कुचा कुचा थली।
- 3 हे परमप्रभु परमेश्वर,
जिगु ल्हार्ति छुं मभिंगु ज्या
जूगु दुसा,
- 4 थः पासायात जिं मभिं
यानागु दुसा,
छुं म्वायेक जिं थः विरोधीतय्त
हय्कयागु दुसा,
जिं थज्याःगु छुं यानागु दुसा
- 5 जिमि शत्रुतयसं जितः लिनाः
ज्वनेमा,
इमिसं जितः बैय् न्हुत्तुमत्तु न्हुयाः
स्यायेमा।
- 6 हे परमप्रभु, दनाः थःगु तं
क्यनादिसँ।
जिमि शत्रुतयग्गु तंया विरोधय्
दनादिसँ।
हे परमेश्वर, न्ह्यलं चाय्कादिसँ,
अले न्याय यानादिसँ।
- 7 जाति जातित छिगु प्यखें मुनेमा,

सेला

- अले च्वनिसेँ इमित शासन
यानादिसँ।
- 8 परमप्रभुं फुक्क जातिया मनूतयूत
न्याय यानादी।
हे परमप्रभु, जिगु
न्याय यानादिसँ,
अले जि गुलि भिंम्ह
व दोष मदुम्ह खः धकाः
क्यनादिसँ,
हे दक्वसिबयू तःधंम्ह परमेश्वर!
- 9 नुगः व बुद्धि दुवालादीम्ह
हे परमेश्वर,
छिं न्ह्याबलें भिगु यानादी।
दुष्टतयूगु मभिंगु ज्या न्हंकादिसँ,
अले भिंगु याइपिन्त
बचयू यानादिसँ।*
- 10 जिगु ढाल दक्वसिबयू तःधंम्ह
परमेश्वर खः,
गुम्हयूसिनं थःगु खँ न्यनीपिन्त
बचयू यानादी।
- 11 परमेश्वर ख्वाः स्वयाः
न्याय मयाइम्ह न्यायाधीश खः,
गुम्हयूसिनं मभिंगु ज्या याइपिन्त
थःगु तं न्हियान्हिथं क्यनादी।
- 12 इमिसं थःगु मन महीकल धाःसा
वयूकलं थःगु तरवार
ज्वयूकादी।
वयूकलं थःगु धनुषयू वाण तयाः
सालादी।
- 13 वयूकलं थःगु ग्यानापुगु ल्वाभः
ज्वनादी।
वयूकलं थःगु मियागु वाण
ल्हनादी।
- 14 गुम्हयूसिनं मभिंगु खँ बिचाः याइ,
अले मभिंगु ग्वसाः ग्वयाजुइ,
वं छलकपट जक याना जुइ।
- 15 सुनां कर्पिनिगु निति गाः म्हुइ
व थःम्हं म्हुगु गालयू
थः हे दुनी।
- 16 वं याःगु मभिंगु ज्या
वयागु हे छेनयू लाःवनी।
वं याःगु अत्याचार वयागु हे
कपालयू लाःवनी।
- 17 वयूकःयागु धार्मिकताया कारणं
जिं परमप्रभुयात तःधंके।
जिं दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभुया
म्ये हाले।

8

परमेश्वरयागु नां संसार न्यंक तःधं
दाऊदया भजन, लय् तइम्हसिया निंति –

गित्तिया कथं

1 हे परमप्रभु, जिमि प्रभु।

संसार न्यंक छिगु नां

गुलि तःधं।

छिगु महिमा आकाशय् थ्यंगु दु।

2 छिं थः विरोधीतयगु कारणं यानाः

शत्रुतयगु म्हूतुप्वाः तिकेत

मस्त व ह्याउंमस्तयगु म्हूतुं

थःत तःधंकादिल।*

3 गुबलय् जिं छिगु ल्हाःया ज्या –

आकाश, तिमिला

व नगुतयत् स्वये,

अले जिं बिचाः याये,

4 मनू छु हे खः धकाः

छिं वयात बिचाः यानाच्चवनेत?

मनू छु हे खः धकाः

छिं वयात लुमंकाच्चवनेत?*

5 छिं वयात स्वर्गया दूतत स्वयाः

भचा जक क्वय् तयादिल।

नापं छिं वयात इज्जत व मान नं

बियादिल।

6 छिं वयात दयकादीगु फुक्कयागु

अधिकार नं बियादिल।*

7 सा व्रहं, फै-च्चलय्नापं फुक्क

जंगली पशुत नं,

8 आकाशय् ब्वइपिं झंगःत

व लखय् जुइपिं न्यात,

अज्ज ला समुद्रया फुक्क

जन्तुत नं।

9 हे परमप्रभु, जिमि प्रभु,

छिगु नां संसार न्यंक

गुलि तःधं।

9

परमेश्वरया न्यायया लागिं सुभाय्
दाऊदया भजन, लय् तइम्हय्सिगु निंति –

“मुथ लाब्वन” लय्कथं

1 हे परमप्रभु, जिं दुनुगलानिसें

छिगु प्रशंसा याये।

जिं छिं यानादीगु अजू चायापुगु

फुक्क ज्या कनाजुये।

2 जि छिलिसे लयतायाच्चवने,

* 8:2 ८:२ मत्ती २१:१६

* 8:4 ८:४ अयू ७:१७-१८; भज १४४:३; हिब २:६-८

* 8:6 ८:६ १ कोर १५:२७; एफि १:२२; हिब २:८

हे दक्वसिबय तःधंम्ह परमप्रभु,
जिं छिगु नामय् भजन हाले।

3 छिगु न्ह्यःने लायेवं
जिमि शत्रुत लिफः स्वयाः
बिस्युं वन,
अले लुफि हानाः नाश जुयाः वन।

4 छिं थःगु सिंहासनं
पक्षपात मजुइक न्याय यानाः
जितः त्याकादीगु दु।

5 जातितयत् छिं ख्याच्चः
बियादीगु दु।

अले मभिपिन्त
नाश यानादीगु दु।
छिं इमिगु नां सदांया नितिं
हुयाछ्वयादीगु दु।

6 जिमि शत्रुत सदांया नितिं
नाश जुइ धुंकल।
छिं इमिगु शहर नं
नाश यानादी धुंकल।
आः इमिगु नां तक हे
मल्यने धुंकल।

7 परमप्रभुं सदांया लागि
राज्य यानादी।

वय्कलं न्याय यानादीत
थःगु सिंहासन
तयार यानादीगु दु।

8 वय्कलं ख्वाः स्वयाः न्याय
यानादी मखु।
वय्कलं पक्षपात मजुइक
मनूतयत् शासन यानादी।

9 क्वत्यय्का च्वनेमाःपिनिगु नितिं
परमप्रभु शरण कायेगु थाय् खः,
दुःखकष्टया इलय् नं
शरण कायेगु थाय्।

10 छिगु नां स्यूपि सकसिनं
छिगु हे भलसा काइ,
छाय्धाःसा, हे परमप्रभु,
छितः मालाजुइपिन्त
छिं त्वःतादी मखु।

11 सियोनय् च्वनादीम्ह परमप्रभुयात
भजन हालाः तःधंकि।
वय्कलं यानादीगु ज्या
फुक्क जातियापिन्त न्यंकि।

12 परमेश्वरं दुःख सियाच्च्वपिन्त
लुमंकादी,
छाय्धाःसा हिया ब्वला
साइम्हय्सिनं
इमिगु ख्वःसः ल्वःमंकादी मखु।
वय्कलं इमित मभिकूपिन्त

सजँय बियादी।

13 हे परमप्रभु, जितः दया यानादिसँ।

स्वयादिसँ, जिमि शत्रुतयसं जितः
गज्याःगु दुःख बियाच्वन।

छिं जितः कालया म्हुतुं
बचय् यानादिसँ।

14 अले जिं सियोनया
ध्वाखाय् च्वनाः

छिगु प्रशंसाया
खँ ल्हाये फइ।

छिं जितः बचय् यानादीगुलि
जि लयतायाच्वने।

15 जाति जातित थःमहं म्हगु गालय्
थः हे लानाच्वंगु दु।

इपि थःपिन्सं ग्वयातःगु जालय्
थः हे तक्यनाच्वंगु दु।

16 परमप्रभुयात वय्कःया न्यायया
हुनिं म्हसीकी।

दुष्टत धाःसा थःगु हे जालय्
तक्यनाच्वनी।

17 दुष्टत फुक्कं पातालय्
कुतुं वनी,

परमेश्वरयात ल्वःमंकूपि
फुक्क जातित नं।

18 चीमिपिन्त धाःसा
न्हाबलें ल्वःमंकी मखु,

मगाःमचाःपिनिगु आशा
न्हाबलें तनावनी मखु।

19 हे परमप्रभु, झासँ।
मनूत मत्यायेमा।

जात जातिया न्याय
छिगु न्ह्यःने जुइमा।

20 हे परमप्रभु, इमित ख्यानादिसँ!

जाति जातियापिन्त
थःपिं सीमानिपिं खः धकाः
सीकेबियादिसँ।

हिग्गायेन सेला

सेला

10

क्वत्यलातःपिनिगु न्यायया निंति

प्रार्थना

दाऊदया भजन

1 हे परमप्रभु,

छिं छाया तापाक

च्वनादियागु?

जिमिगु दुःखया इलय्

छिं छाया फहिलादियागु?

- 2 दुष्ट व घमण्ड याइपिं मनूतयसं
चीमिपिन्त लितुलिनाजुइ
इपिं थः हे थःपिन्सं
ग्वःगु जालय् तक्यनेमा।
- 3 दुष्टतयसं थःपिनिगु मभिंगु
इच्छाय् हे
थःपिन्त तःधं तायकाजुइ।
इमिसं लोभीतयत् तःधंकाः
खँ ल्हाइ,
अले परमप्रभुयात क्वह्यंकी।
- 4 दुष्टतयसं तःधंछु जुयाः
परमप्रभुयात माली मखु।
इमिगु बिचालय्
परमेश्वर धयाम्ह द हे मदु।
- 5 दुष्ट मनूत थःपिनिगु ज्याखँय्
न्हाबलें ताःलाःसां,
इमिसं छिगु न्यायया खँ
थुइके फइ मखु।
इमिसं थः शत्रुतयत्
हिस्यानाजुइ।
- 6 इमिसं मतिइ तइ, “जिमित
छुकिं नं थी फइ मखु।
जिमित गुबलें नं
दुःख जुइ मखु।”
- 7 इमिगु म्हतु सराः, मखुगु खँ
व ख्याच्चलं जक जायाच्चनी।
इमिगु मेच्चकाय् स्यंकेगु
व दुष्ट खँ जक दयाच्चनी।*
- 8 इमिसं गांया पिने पिने सुलाः
लँय् वःपिं सोझापिं मनूतयत्
स्यानाजुइ।
इमिसं सुलाः सुलाः
थुमिगु चिवा कयाजुइ।
- 9 सिंह थें इपिं दुःखय् लाःपिन्त
हयकायेत सुलाच्चनी।
अले इमिसं दुःखय् लाःपिन्त
थःगु जालय् लाकाः
लुतुलुयायनी।
- 10 इमिसं थुमित क्वथली,
अले इमिगु बलं थुमित बुकी।
- 11 इमिसं मतिइ तइ,
“परमेश्वरं थुकिया च्यूताः
तइ मखु।
वयकलं थःगु ख्वाः
फहिकादीगु दु,
अले छुनं खनी मखु।”
- 12 हे परमप्रभु!
हे परमेश्वर, ल्हाः ल्हनादिसँ,
दुःखय् लानाच्चपिन्त

- ल्वःमंकादी मते।
 13 दुष्टतयसं छाया परमेश्वरयात
 क्वह्यंकीगु?
 इमिसं छाया “परमेश्वरं जिमित
 सज्जय बी मखु” धकाः
 मतिइ तइगु?
 14 अयनं परमेश्वर,
 छिं दुःखय् लाःपिन्त स्वयादी,
 अले ग्वाहालि यानादी।
 दुःखय् लानाच्चंपिन्सं थःपिन्त
 छिगु लहातिइ हे त्वःताबी।
 छिं मांबौ मदुपिन्त न्ह्याबले
 ग्वाहालि यानादी।
 15 दुष्ट व मभिगु ज्या याइपिनिगु लहाः
 त्वथुलादिसँ।
 इमिगु मभिगु ज्या न्हा मवंतले
 इमित उकियागु सज्जय
 बियादिसँ।
 16 परमप्रभु सदांयाम्ह जुजु खः।
 मेपिं घःत पुज्याइपिं मनूत
 वयक्कःया देशं तनावनी।
 17 छिं दुःखय् लानाच्चंपिनिगु सः
 न्हायपं बियाः न्यनादी।
 छिं इमिगु नुगःयात बल्लाकादी।
 18 छिं मांबौ मदुपिं
 व क्वत्यय्काच्चंपिनिगु
 रक्षा यानादी।
 अले पृथ्वीइ सुनानं सुयातं हानं
 ख्याये फइ मखु।

11

- परमेश्वरयागु भलसा
 दाऊदया भजन
 1 जि परमप्रभुया शरणय् वने,
 उकिं छिमिसं जितः
 गथे धाये फइ,
 “झंगः थें ब्वयाः गुँच्चकाय् हूँ!”
 2 स्व, दुष्टतयसं सुलाः
 भिं मनूतयत कय्केत
 थःपिनिगु धनुषय् वाण तयाः
 साले धुंकल।
 3 सारा संसार हे नाश जुइगु खःसा,
 भिं मनूतयसं
 छु याये फइ धकाः?
 4 परमप्रभु थःगु पवित्र देगलय् दी,
 परमप्रभु स्वर्गिया थःगु
 सिंहासनय् च्वनादीगु दु,

- वय्कलं मनूतयसं याःगु ज्या
 फुक्कं स्यु,
 छायाधाःसा वय्कलं
 फुक्कं स्वयाच्चवनादीगु दु।
- 5 परमप्रभुं भिपिं व मभिपिं
 सकसितं जाँचय् यानादी।
 वय्कलं मभिपिं व मनू
 स्यानाजुइपिन्त
 ययकादी मखु।
- 6 वय्कलं दुष्टतयथाय्
 मि व गन्धक गायकादी।
 तच्चकं क्वाःगु फय् छवयाः
 इमित सजाँय बियादी।
- 7 परमेश्वर धर्मी खः,
 उकिं वय्कलं
 भिगु ज्या ययकादी।
 भिगु ज्या याइपिन्सं
 वय्कःयात खंके फइ।

12

- ग्वाहालिया निति प्रार्थना
 दाऊदया भजन, लय् तइम्हसिया निति –
 “शिमिनिथ” लय्कथं
- 1 हे परमप्रभु!
 जिमित ग्वाहालि यानादिसँ।
 भिपिं मनूत छम्ह हे मदये धुंकल।
 विश्वास यायेबहःपि सुं हे मन्त।
- 2 सकसिनं थःथवय्
 मखुगु खँ ल्हानाजुइगु,
 म्हतु जक पिचुकाः
 थवंथवय् झंगः लानाजुइगु।
- 3 परमप्रभु, पिचुगु मे फुक्क
 धयनाबियादिसँ,
 अले तःधंछुया जुइगु म्हतुप्वाः
 तिनाबियादिसँ।
- 4 इमिसं धयाजुइ,
 “जिमिसं थःगु खं
 थःत माःगु पूर्वके।
 जिमि थः मंदु थें धयाजुये।
 जिमित सुनानं पने फइ मखु।”
- 5 परमप्रभुं धयादी,
 “आः जि वये।
 छायाधाःसा चीमिपिन्सं
 क्वत्यय्काः च्वनेमाःगु दु,
 दुःखय् लानाच्चपिन्सं झसुकाः
 तयाच्चंगु दु।
 जिं इपिं फुक्कसित इमित

- दुःख बियाच्चंपिनिपाखें
बचय् याये।”
- 6 परमप्रभुया वचन न्हयकः तक
मिइ छुयातःगु वहः थें शूद्र जू।
- 7 हे परमप्रभु,
छिं जिमित रक्षा यानादी।
जिमित न्ह्याबलें
थज्याःपि मनूतपाखें
बचय् यानाः तयादी।
- 8 मनूतयगु दथुइ मभिसूयात
इज्जत दइबलय्
दुष्टत न्याकुं कयाः
लैय् न्यासि जुइ।

13

- ग्वाहालिया निति प्रार्थना
दाऊदया भजन
- 1 हे परमप्रभु!
छिं जितः गुबलय् तक
ल्वःमंकाच्चनादी?
सदां ल्वःमंकाच्चनेगु ला?
छिं गुबलय् तक
जिपाखें फस्वयाच्चनादी?
- 2 गुबलय् तक जिं दुःखकष्ट
सह यानाच्चनेगु?
गुबलय् तक जिं चान्हे
नुगः मछिकाच्चनेगु?
गुबलय् तक जिमि शत्रुतयसं
जितः बुकातइगु?
- 3 जितः स्वयादिसैं,
हे परमप्रभु जिमि परमेश्वर,
अले लिसः बियादिसैं।
जिगु मिखायात जः बियादिसैं,
मखुसा जि सी।
- 4 जिमि शत्रुतयत् थथे धकाः
जितः लायबुइके बियादी मते,
“जिमिसं वयात बुकेधुन।”
जि बूगुलिइ इमित लयतायके
बियादी मते।
- 5 जितः छिगु सदां दइगु
दया मायाय् विश्वास दु,
अले जि छिं
बचय् यानादीगुलिइ
लयतायाच्चने।
- 6 जिं परमप्रभुया भजन हाले
छाय्धाःसा परमप्रभुं
जितः स्वयादीगु दु।

14

- परमेश्वर मदु ला?
दाऊदया भजन
1 मूर्खतयसं नुगलय
“परमेश्वर द हे मदु”
धका: धाइ।
इमिगु मति मभिगु दु।
इमिसं घच्चाइपुगु ज्या जक
यानाच्चंगु दु।
भिगु ज्या याइपिं सुं हे मदु।
- 2 भिंपिं सुं दु ला,
अले परमेश्वरयात मालाजुइपिं
सुं दु ला धका:
परमेश्वरं स्वर्ग क्वय्
मनूतयथाय् स्वयादी।
- 3 इपिं मखुगु लँय वने धुंकल।
इपिं स्यनावने धुंकल।
भिगु याइपिं छम्ह हे
मदये धुंकल।*
- 4 थुपिं मभिगु यानाजुइपिंसं
गुबलें हे सय्की मखु ला?
इमिसं जिमि मनूतयत
मरि नये थें नयाच्चन।
अले परमप्रभुया ना हे काइ मखु।
- 5 इमिके भय दयाच्चनी
छायधा:सा परमेश्वर थ:त
मानय् याइपिलिसे जक दी।
- 6 दुष्टतयसं मगा:मचा:पिनिगु
खसा: स्यंकाबी
तर परमप्रभु इमित
शरण बीम्ह ख:।
- 7 इस्राएलया मनूतयगु उद्धार
सियोन पर्वतं व:गु जूसा
गुलि बांलाइ!
गुबलय् परमप्रभु
थ:मनूतयगु दु:ख मदय्कादी,
उबलय् इस्राएलया मनूत
लयताया: हाली।*

15

- परमप्रभुयात
सुनां त:धके फइ?
दाऊदया भजन
1 हे परमप्रभु!
छिगु पवित्र थासय्
सु दुहां वने फइ?
छिगु पवित्र पर्वतय् वया:

सुनां छितः तःधंके फइ?

- 2 व मनुखं फइ,
गुम्ह दोष मदयक् म्वानाच्चवनी,
अले न्हाबलें भिगु जक याइ,
अले गुम्हयसिनं दुनुगलानिसें
खःगु खँ ल्हाइ,
- 3 गुम्ह मेपिन्त मभिकाः जुइ मखु,
थः जःलाखःलायात नुगलय्
स्याकाः जुइ मखु
थः पासापिन्त
मखुगु खँ ल्हाना जुइ मखु,
- 4 गुम्हयसिनं मभिपि मनुतयत्
इज्जत याइ मखु,
परमप्रभुया ग्याःभय
काइपिन्त धाःसा
हनाबना तइ,
थःत न्हाक्व हे थाकुसां
थःगु बचं पूवकी।
- 5 गुम्हयसिनं ब्याज मकासे
त्यासाबी।
अले सुनां घुस कयाः
दोष मदुपि मनुतयगु
विरोधय बयान बी मखु।
थज्याःपि मनुत गुबलें नं
लिचिले माली मखु।

16

- जीवनया लँपु
दाऊदया भजन
- 1 जितः रक्षा यानादिसँ,
परमेश्वर,
जि छिगु शरणय् वयागु दु।
- 2 जिं परमप्रभुयात धयागु दु –
“छि जिमि प्रभु खः।
जिके दुगु फुक्कं भिगु खँ
छिगुपाखें हे वःगु खः।”
- 3 देशय् दुपि पवित्र मनुत फुक्कं
तःधंके बहःपि जू,
इपिलिसे च्वनेदयाः
जि लयताः।
- 4 मेपिं घःतयगु ल्यल्यु ब्वाँय्
जुइपि मनुतयसं
थःगु दुःख थःम्हं
अप्वयकाजुइ।
- जिं इमिगु बां बीगु ज्याय्
ब्वति काये मखु
अले जिं थःगु म्हुतुं
इमिगु नां हे काये मखु।

- 5 परमप्रभु, छि हे जिगु सर्वय खः,
जितः माःगु फुक्कं
छिं बियादीगु दु।
छि जिगु भाग्य
सुरक्षित तयादीगु दु।
- 6 जितः बियादीगु थाय्
गुलि न्ह्याइपुसे च्वं
गपाय्स्कं तःजिगु सर्वय!
- 7 जितः लँ क्यनादीगुलि
जिं परमप्रभुयात तःधके,
चान्हय नं जिगु नुगलं
जितः न्वानाच्चनी।
- 8 जिं स्यु, परमप्रभु
जिलिसें न्ह्याबलें दु।
जितः छुकिं नं संके फइ मखु,
छाय्धाःसा परमप्रभु
जिलिसें दु।
- 9 उकिं जिगु नुगः लयताः,
अले चंचं धाः।
जिं थःत प्युखें
सुरक्षित ताय्का,
- 10 छाय्धाःसा छिं
जिगु आत्मायात
सीपिनिगु दथुइ
त्वःतादी मखु।
अले छितः विश्वास
याःमहय्सित
छिं सीगालय्*
ध्वगिकेबी मखु।✧
- 11 छिं जितः जीवनाया
लँपु क्यनादी
छिनापं च्वनाः जितः
लयतायकेबी।
अले थ्व लसता जितः
सदां सदां बियादी।✧

17

- न्यायया नितिं इनाप
दाऊदया भजन
1 हे परमप्रभु!
न्यायया नितिं यानागु
जिगु इनापयात न्यनादिसँ।
जिगु प्रार्थनायात
ध्यान बियादिसँ।
जिं भिं नुगलं यानागु
प्रार्थनायात न्यनादिसँ।
- 2 जितः दोष मदुम्ह धकाः

* 16:10 १६:१० हिब्रू भाषां "सिओल" ✧ 16:10 १६:१० प्रे १३:३५ ✧ 16:11 १६:८-११ प्रे २:२५-२८

क्यनाबियादिसँ,
छायधा:सा छिं जक
ख:गु खँ स्यू।

- 3 छिं चान्हय् जिगु बिचा:यात
वाला: स्वयादीगु दु।
अले जिगु नुग:यात
दुवालादीगु दु।
छिं जित: बांलाक जाँचय्
यानादीगु दु।
अले जिगु छुं दोष मदु धका:
सीकादीगु दु।
जिगु म्हुतं मखुगु व मभिगु खँ
पिहां वइ मखु धका:
जित: विश्वास दु।
4 जिं छिगु आज्ञा न्यनागु दु।
थुकिं जित: स्याये पाले
यानाजुइपिं मनूतपाखें
तापाकाब्यूगु दु।
5 जिगु पला: छिगु लँय् हे दु।
अले गुबलें लिचिलागु मदु।

- 6 हे परमेश्वर!
जिं छित: प्रार्थना याये
छायधा:सा छिं जित:
लिस: बियादी।
जिपाखे स्वयादिसँ
अले जिगु प्रार्थना न्यनादिसँ।
7 थ:गु अजू चायापुगु माया
क्यनादिसँ,
अले जिमित बचय् यानादिसँ।
छिनापं च्वनेबलय् जिमित
जिमि शत्रुतयसं
छुं याये फइ मखु।
8 मिखाया नानिचायात थें
जिमित बचय् याना: तयादिसँ।
छिगु पपूया किचलय्
जिमित सुचुका: तयादिसँ।
9 दुष्ट मनूतयपाखें
व जिगु प्यखें च्वपिं ग्यानापुपिं
शत्रुतयपाखें जित:
बचय् यानादिसँ।

- 10 इमिके दया धयागु
भ्या:भचा हे मदु
अले त:धंछुया: खँ ल्हाना जुइ।
11 इमिसं पला: पतिकं जिमित
घेरय् या:गु दु।
इमिसं जिमित बैय् बस्वायेत सुला:
पियाच्वंगु दु।

- 12 इपि नयेपित्यानाः
 शिकार पिपाच्च्वपिं
 सिंह थें जूगु दु।
 छम्ह ल्यायम्हम्ह सिंह थें
 इपिं शिकार यायेत
 सुलाच्च्वंगु दु।
- 13 हे परमप्रभु! झासँ,
 जिमि शत्रुतय्गु विरोधय्
 छुं यानादिसँ
 अले इमित बुकादिसँ।
 दुष्टतपाखें जितः छिगु तरवारं
 बचय् यानादिसँ।
- 14 जीवनय् थःत यःगु फुक्क खँ
 धायेफु धकाः
 जुइपिं मनूतपाखें जितः
 बचय् यानादिसँ।
 इमिगु लागिं छि मुंकातयादीगु
 दुःखं इमित सजाँय बियादिसँ।
 अज्याःगु सजाँय इमि
 सन्तान तकयात यक्व दयेमा,
 अले इमि छय-छुइपिनिगु लागिं नं
 छुं ल्यनेमा।
- 15 जिं धाःसा छुं मभिगु मयानागुलिं
 छिगु ख्वाः खनी।
 जि दनावयेबलय् छितः स्वयेदयाः
 तसकं लयताये।

18

छुत्काराया भजन

- दाऊदया भजन, लय् तइम्हयसिया नितिं —
 शत्रुत व शाऊलया ल्हाति छुत्कारा जूगुलि
 1 हे परमप्रभु!
 जिं छितः गुलि यय्का।
 छि जिगु बल खः।
- 2 परमप्रभु जिगु नितिं
 ल्वहंधी थें खः,
 परमप्रभु जिगु किल्ला खः,
 जितः उद्धार याइम्ह खः।
 जिमि परमेश्वर जिगु नितिं
 ल्वहंधी थें खः,
 गुकिं जितः रक्षा याइ।
- वय्कः जिगु ढाल खः,
 जितः बचय् याइगु शक्ति खः,
 शरण कायेगु थाय् खः।
- 3 जिं परमप्रभुयात प्रार्थना याये।
 वय्कलं जितः जिमि
 शत्रुतय्पाखें बचय् यानादी।
 वय्कःया प्रशंसा याये।

- 4 कालया खिपतं
जितः स्वतुमतु स्वयकल।
दुःखया खुसिबालं
जितः चुइके यंकल।
- 5 नरकया खिपतं
जितः प्यखे हीन।
कालया म्हुतुं
जितः पियाच्चन।
- 6 दुःख जूबलय्
जिं परमप्रभुयात लुमंका,
जिं ग्वाहालिया लागि
परमेश्वरयात प्रार्थना याना।
जिगु प्रार्थना वयकःया
देगलय् थ्यन
वयकलं न्हायपं बियाः
जिगु सः न्यनादिल।
- 7 परमेश्वर तम्बयादिल,
अले उबलय् भ्वखाय् ब्वल,
पृथ्वी खात,
पहाडया जग हे वारावारा सन।
- 8 वयकःया न्हाय्प्वालं
कुंत्याः पिहां वल।
वयकःया म्हुतुप्वालं
भस्म याइगु मित्याः
व च्यानाच्चंगु कोइला
पिहां वल।
- 9 वयकः आकाश ह्वखनाः
कुहां झाल।
वयकःया पालि तःलय्
हाकुगु सुपाँय् दु।
- 10 वयकः कःबया म्हुय् च्वनाः
ब्वयाः झाल।
वयकः फय्या पपुतिइ च्वनाः
ब्वयाः झाल।
- 11 वयकलं थःत खिउंनं
त्वपुयातःगु दु।
अले हाकुगु सुपाँचं
थःत भुनातःगु दु।
- 12 वयकःया न्ह्यःने
हाकुगु सुपाँय् तज्यानाः
हावलासा त्वल,
अले प्वेवा व मिवा गात।
- 13 अले स्वर्ग परमप्रभु
हालाहयादिल,
दक्वसिबय् तःधंम्हय्सिगु सः
ताये दत।
- 14 वयकलं थःगु वाण त्वःताः
थः शन्नृतयत् उखेथुखे
यानादिल।
वयकलं मलखं कयकाः
इमित बुकादिल।
- 15 हे परमप्रभु!

छिं तमं ब्वःबियादीगुलि
 अले छिगु न्हाय्प्वालं
 पिहां वःगु मित्यालं
 समुद्रया बँ व पृथ्वीया जग
 खनेदत।

16 वय्कलं स्वर्गं कुहां वयाः
 जितः ज्वनादिल।
 वय्कलं जितः तःजाःगु समुद्रं
 थकयादिल।

17 वय्कलं जितः जिमि
 बल्लाःपिं शत्रुतय्पाखें
 बचय् यानादिल,
 अले जितः महीपिं जि स्वयाः
 बल्लाःपिं फुक्कपाखें नं
 बचय् यानादिल।

18 जितः थाकुगु इलय्
 इमिसं जितः
 हय्क्काः वल,
 अयनं परमप्रभुं जितः बचय्
 यानादिल।

19 वय्कलं जितः सुरक्षित
 थासय् यंकादिल,
 छायाःसा वय्कः जिलिसें
 लयतायादीगु दु।

20 जिं भिगु यानाजुयागुलि
 परमप्रभुं नं जितः भिगु
 यानादिल।

अले जि दोष मदुम्ह जूगुलि
 वय्कलं जितः आशिष
 बियादिल,

21 छायाःसा जि परमप्रभुया
 लँय् जुयाच्चवनागु दु।

अले जि जिम्ह परमेश्वरपाखें
 गुबलें नं फहिलामवना।

22 जिं न्हाबलें वय्कःया
 व्यवस्था मानय् यानागु दु,
 वय्कःया उजंयात
 न्हाबलें न्यनागु दु।

23 जि दोष मदुम्ह धकाः
 वय्कलं स्यू
 अले पापं चिलाच्चवनागु दु।

24 जि दोष मदुम्ह धकाः स्यूगुलि
 व जिं भिगु यानाजुयागुलि
 परमप्रभुं नं जितः भिगु यानादिल।

25 हे परमप्रभु! भलसा दुपिलिसे
 छि थः नं भलसा दुम्ह हे जुयादी।

अले इमान्दारपिलिसे
 इमान्दार हे जुयादी।

- 26 शृङ्खलु नुगः दुषि मनुतयत
छिं दया माया क्यनादी,
अले परमेश्वरया आज्ञा मानय्
मयाइपिनि
छि विरोधी जुयादी।
- 27 क्वमिल्लुपिन्त छिं
बचय् यानादी,
तःधंछुया जुइपिन्त धाःसा
क्वह्यंकादी।
- 28 हे परमप्रभु परमेश्वर!
छिं जिगु निति मत च्याकादी
छिं छिउं मदयकाः
जितः जः क्यनादी।
- 29 हे परमप्रभु! छिगु ग्वाहालि
जिं शत्रुतयगु पुचलय् नं
हयकाये फु
अले परमेश्वरया ग्वाहालि
जिं न्ह्यार्थे ज्याःगु पःखाः नं
गये फु।
- 30 परमेश्वरया लँपु
सिद्धगु लँपु खः।
वयकःया वचन सत्य खः।
वयकःया शरणय् वंपिनिगु निति
वयकः ढाल खः।
- 31 परमप्रभु बाहेक
मेम्ह सु परमेश्वर दु?
इी परमेश्वर बाहेक
मेम्ह सु ल्वहंधी दु?
- 32 व हे परमेश्वर,
सुनां जितः बल्लाकल,
अले सुनां जिगु लँपुयात
तप्यंकाबिल।
- 33 वयकलं जिगु तुतियात
चल्लायागु तुति थें यानादी।
अले जि ततःजाःथाय् नं
तुति चुयाचवने फइ।*
- 34 वयकलं जिगु ल्हाःयात
ल्वायेगु कलाः स्यनादी
वयकलं जिगु लपुयात
कँय्यागु धनु साले फयकेत
बल्लाकादी।
- 35 हे परमप्रभु!
छिं जितः थःगु ढाल बियाः
बचय् यानादीगु दु।
छिगु जव ल्हाति जितः
तिबः बियाच्वंगु दु।
छिगु ग्वाहालि
जितः तःधंकादीगु दु।

- 36 छिं जिगु तुतिया निति
गाक्क थाय् बियादीगु दु।
अले जि गुबलें नं क्वःदःगु मदु।
- 37 जिं थः शनृतयत्
लितुलिनाः ज्वने
अले इपिं फुक्कसित
नाश मयातले
जि लिहां वये मखु।
- 38 जिं इमित दने हे मफयेक
क्वथले
इपिं जिगु तुतिइ क्वदली।
- 39 छिं जितः ल्वायेत बल
बियादीगु दु।
अले जिमि शनृतयत् जिगु तुतिइ
तयादीगु दु।
- 40 छिं जिमि शनृतयत्
जिगु न्ह्यःनें ख्यानाछवत।
जितः महीपिन्त जिं नाश याना।
- 41 इपिं ग्वाहालिया नितिं हाल,
अय्त्सं इमित सुनानं
बचय् याः मवः।
इमिसं परमप्रभुयात सःतल,
अय्त्सं वयक्लं
लिसः बियामदी।
- 42 जिं इमित धू जुइक दाया।
मनूतयसं लैय् ध्याचःयात
न्हुतुन्हुगु थें
जिं इमित न्हुतुन्हुया।
- 43 छिं जितः विद्रोहीतयपाखें
बचय् यानादिल,
जाति जातितय् जुजु यानादिल।
जिं म्हमस्यूपिं मनूत नं
आः जिगु अधीनय् जुल।
- 44 मेगु जातियापिं मनूत नं
जिगु न्ह्यःने क्वछुइ
अले जिं धाःथें च्वनी।
- 45 थःगु साहस तंकाः
इपिं थःपिनिगु किल्लां ग्याग्यां
पिहां बल।
- 46 जिगु किल्ला परमप्रभुया
प्रशंसा या,
वयक्कः म्वानाच्च्वंम्ह
परमप्रभु खः।
जितः बचय् यानादीम्ह
परमेश्वरयात तःधंकि।
- 47 वयक्कलं जितः
जिमि शनृतलिसे
बदला कयादी।
वयक्कलं जाति-जातियात

- जिगु अधीनय् तयादी।
 48 अले जितः जिमि
 शत्रुतयपाखें त्वःतकादिल।
 जितः जिमि शत्रुत स्वयाः
 तःधंकादिल।
 जितः मनू स्याना जुइपिनिपाखें
 बचय् यानादिल।
 49 उकिं जिं जात जातियापिनि
 दथुइ छिगु प्रशंसा याये।
 छिगु नामय् भजन हाले।✧
 50 छिं थःम्हं ल्यःम्हं जुजुयात
 ततःधंगु ल्वापु त्याके
 बियादिल।
 छिं थःम्हं अभिषेक
 यानादीम्हयसित
 न्हाबलें माया यानादी –
 दाऊदयात व वया सन्तानतयत्।✧

19

- परमेश्वरया महिमा
 सृष्टिं नं क्यं
 दाऊदया भजन
 1 आकाशं गुलि बांलाक
 परमेश्वरया महिमा
 कनाच्चंगु दु!
 गुलि अःपुक आकाशं
 वयकःया ल्हाःया कलाः
 क्यनाच्चंगु दु।
 2 न्हियान्हिथं थ्व खँ थौया न्हि
 कन्हय्या न्हियात
 न्ह्यथनाच्चनि,
 अले थौया चां
 कन्हय्या चायात
 ध्वाथुइकाच्चनि।
 3 गनं छसः मदुसां
 गनं छग्वः आखःग्वः मदुसां
 4 इमिगु सुचं संसार न्यंक
 न्यनाच्चंगु दु,
 अले संसारया कुंकुलामय् थ्यंक
 ताये दयाच्चंगु दु।
 परमेश्वरं सूर्यया लागि आकाशय्
 च्वनेत थाय् दयकादीगु दु।✧
 5 सुथ न्हापां नकतिनि
 ब्याहा याःम्ह मिजं थें
 व लयतातां पिहां वइ,
 कासाय् त्याकेत लयतायाः
 ब्वौय् वःम्ह कासामि थें
 व पिहां वइ।

- 6 व आकाशया छगू कुनं
पिहां वयाः
मेगु कुनय् तक थ्यनी,
वयागु क्वाःजलं छुं नं
सुलाच्चनेफइ मखु।
- 7 परमप्रभुया स्यनातःगु खँ
पक्का खः,
थुकिं झीत न्हगु बल बी।
वय्कःयागु नियम
विश्वास यायेबहः जू,
थुकिं छुं मस्यूपिन्त ज्ञां बी।
- 8 परमप्रभुया उपदेश खःगु खः,
थुकिं नुगःयात लय्ताय्की।
परमप्रभुया स्यनातःगु खँ
पाय्छिगु खः,
थुकिं मिखायात जः बी।
- 9 परमप्रभुया भय कायेगु बांलाः
थ्व न्ह्याबलें दयाच्चवनी।
परमप्रभुया न्याय सत्यं जाः।
थ्व न्ह्याबलें उतिग्यं।
- 10 थुपिं लुँ स्वयाः
अप्वः यइपुसे च्वं
भिगु लुँ स्वयाः अप्वः,
अले कस्ति स्वयाः
अप्वः चाकुसे च्वं,
हाप्वलं पिहां वःगु कस्ति स्वयाः
अप्वः चाकुसे च्वं।
- 11 हे परमप्रभु!
थुकिं जि छिकपिनि दासयात
ज्ञां बी।
थुकियात मानय् यानाः
जितः तःधंगु सिरपाः दत।
- 12 वाःमचायेक जूगु पापयात
सुनां खनी?
हे परमप्रभु!
थथे वाःमचायेक जूगु पापपाखें
जितः क्षमा यानादिसैँ!
- 13 चायेक चायेकं जुइगु
पापपाखें नं जि दासयात
तापाक तयादिसैँ।
थुमित जितः त्याके बियादी मते
अले जि छुं दोष मदुम्ह जुइ।
अले जि तःधंगु पापं मुक्त जुइ।
- 14 हे परमप्रभु!
जितः बचय् यानादीम्ह,
जितः शरण बीम्ह!
जिगु म्हुतुं पिहांवइगु खँवः
व जिगु नुगःया प्रार्थना
छितः ययेमा!

20

जुजु लडाइँलय् वने न्ह्यःया प्रार्थना

दाऊदया भजन

1 दुःखया इलय् छन्त

परमप्रभुं लिसः

बियादीमा।

याकूबया परमेश्वरं छन्त

बचय् यायेमा।

2 वय्कलं थःगु पवित्र थासं

छन्त ग्वाहालि

छवयाहयादीमा।

अले सियोनयागु पर्वतं

छन्त तिबः बियादीमा।

3 वय्कलं छं छाःगु

फुक्क अन्नबलियात

लुमंकादीमा।

वय्कः छंगु होमबलि

लयतायादीमा।

4 वय्कलं छं मनंतुंगु फुक्कं

पूर्वकादीमा।

अले छंगु ग्वसाः फुक्कं

ताःलाकादीमा।

5 छि त्याःगुलि

जिमिसं ततःसलं लयतायाः

भजन हाले

अले झी परमेश्वरया नामय्

ध्वौंय् ब्वय्के।

परमेश्वरं छंगु फुक्क प्रार्थना

न्यनादीमा।

6 आः जिं सिल,

परमप्रभुं थःम्हं

अभिषेक यानादीम्ह जुजुयात

ग्वाहालि यानादी।

वय्कलं पवित्र स्वर्गं वयात

लिसः बियादी।

अले थःगु शक्तिं वयात

बचय् यानादी।

7 गुलि मनूत थःगु रथया

भलसाय् च्वनी,

गुलि मनूत थःगु सलया

भलसाय् च्वनी,

झी धाःसा परमप्रभु

झी परमेश्वरया

भलसाय् च्वने।

8 इपि लुफि हानाः क्वदली

तर झी बल्लानाः

धस्वानाच्वनी।

9 हे परमप्रभु,

जिमि जुजुयात त्याकेबियादिसँ,

सेला

अले जिमिगु प्रार्थना न्यनाः
लिसः बियादिसँ।

21

जुजु लडाइँनं लिहां वये धुंकाः

ब्यगु सुभाय्
दाऊदया भजन

1 हे परमप्रभु,

छिं बल बियादीगुलि
जुजु लयताःगु दु।

वयात त्याकेबियादीगुलि
तसकं लयताःगु दु।

2 वं मनंतुंगु फुक्कं छिं
पूर्वाकादीगु दु।

वं पवंगु छुं नं
छिं मब्यू धयागु मदु।

3 छिं तःधंगु आशिष बियाः
वयात लसकुस यानादिल।

छिं वयागु छेनय्
भिगु लुँयागु श्रीपिच
पुइकादिल।

4 वं छिके जीवन पवन,
अले छिं वयात
जीवन बियादिल,

छिं वयात ताःहकःगु आयु
व गुबलें मफुइगु जीवन
बियादिल।

5 छिगु विजय इमिगु निति
तःधंगु इज्जत जूगु दु।

छिं इमित नां
व इज्जत बियादीगु दु।

6 छिगु आशिष वयाके
सदां दयाच्चनी,
अले छिनापं च्वनेदयाः
व तसकं लयताःगु दु।

7 जुजुं परमप्रभुयाके
भलसा तःगुलि
अले दक्वसिबय् तःधंमहसिया
सदां दइगु दया मायां यानाः
व गुबलें लिचिले माली मखु।

8 जुजुं थःगु शक्ति
शत्रुत फुक्कसित
मान्तुमालाः ज्वनी।

जुजुं थःत महीपिं फुक्कसित
जव ल्हातं ज्वनी।

9 जुजुं थः खनेदयक्कः वइबलय्
मिप्वालां कयकाः
इमित नाश याइ।

परमप्रभुं तमय् इमित मिं

- भस्म यानादी।
 10 इमि मचाखाचा
 सुं नं ल्यनी मखु,
 जुजुं इपि फुक्कसित
 सिधयकी।
 11 इमिसं जुजुया विरोधय
 जा: ग्व:सां
 इमिगु मभिंगु ग्वसा:
 पूवनि मखु।
 12 जुजुं इमित वाणं कयकी।
 अले इपि लिफ: स्वया:
 बिस्युं वनी।

- 13 हे परमप्रभु!
 छिगु त:धंगु शक्तिया निति
 जिमिसं छिगु प्रशंसा याये।
 छिगु शक्तियात त:धंका:
 जिमिसं भजन हाले।

22

- दु:खय या:गु प्रार्थना
 दाऊदया भजन, लय् तइम्हयसिगु निति
 “सुथया चल्ला” लय्कथं
 1 हे परमेश्वर!
 जिम्ह परमेश्वर,
 छिं छाया जित: त्व:तादियागु?
 जिं छित: गुलि प्रार्थना याना नं
 छि जिपाखें छाया
 तापाना च्वनागु?☆
 2 हे जिमि परमेश्वर, न्हिनय जिं छित: प्रार्थना
 यानाच्वना,
 तर छिं लिस: बियामदी।
 चान्हय नं
 जित: सुख शान्ति मदु।
 3 अथेसां छि पवित्रम्ह
 परमेश्वर ख:
 इस्त्राएलं छित: त:धंकू धका:
 जिं स्यु।
 4 जिमि तापा:बाज्यापिन्सं
 छिगु हे भलसा का:गु ख:।
 अले छिं इमित बचय
 यानादीगु ख:।
 5 इमिसं छित: प्रार्थना यात,
 अले इपि बचय जुल।
 इमिसं छिगु भलसा काल,
 अले गुबलें मछालाच्वने
 म्वा:ल।
 6 जि ला छम्ह की जक ख:,
 मनू मखु,

☆ 22:1 २२:१ मत्ती २७:४६; मार्क १५:३४

सकसिनं क्वह्यंकाः

व हेपंख्याकाच्चने माःम्ह!

7 खँक्वसिनं जितः

हेबाय्चबाय् याइ

इमिसं थःगु म्हुतु स्यंकाः

छ्यं क्वानाः थथे धाइ—☆

8 “परमप्रभुयागु भलसा काइम्ह

थ्व हे मखु ला?

आः परमप्रभुं हे वयात

बचय् याकेब्यु।

परमप्रभुं वयात अपाय्सकं

माया याः धयागु खःसा

परमप्रभुं छाय् ग्वाहालि

यानामदीगु?”☆

9 छिं हे जितः मांया प्वाथं

बुइकादिल।

अले मांया मुलंनिसें हे

छिं जितः छिके भलसा

तइम्ह यानादिल।

10 बूखुन्हंनिसें हे

जितः छिगु ल्हातय् लःल्हात,

बूसांनिसें

छि जिम्ह परमेश्वर खः।

11 जिपाखें तापानादी मते,

दुःख जिगु न्ह्यःने हे

वयाच्चंगु दु।

जितः ग्वाहालि याइपि

सुं हे मदु।

12 द्रहंतयसं थें

जितः शत्रुतयसं

घेरय् यानातःगु दु।

बाशान देशया

ग्यानापुपि द्रहंतयसं थें

जितः घेरय् यानातःगु दु।

13 सिंह थें हालाः

इपि जितः कुचा कुचा थलेत

म्हुतुप्वाः चाय्काः

न्ह्याःवयाच्चंगु दु।

14 जिगु तागत लः थें

ज्वयावने धुंकल।

जिगु क्वैय्या फुक्क साहा साहा

ब्यनावने धुंकल।

सी थें जिगु नुगः

नायावने धुंकल।

15 जिगु कथुप्वाः धू थें

गने धुंकल,

जिगु मे थक्वय्

प्यपुने धुंकल,

छिं जितः सित धकाः

धुलय् वांछवयादिल।

- 16 जिमि शत्रुतयगु पुचलं खिचात थें
जिगु प्यखें मुंवःगु दु।
इमिसं जिगु ल्हाःतुति
त्यात्यायाये धुंकल।
- 17 जिगु म्हय् च्वंगु क्वँय्
फुक्क खनेदये धुंकल।
जिमि शत्रुतयसं जितः स्वयाः
“हः” धयाच्च्वंगु दु।
- 18 इमिसं जिगु लं चिष्टा तयाः
थःथवय् इनाकाइ।☆
- 19 हे परमप्रभु!
जिपाखें तापानादी मते।
छि हे जिगु तागत खः।
जितः ग्वाहालि याः झासँ।
- 20 थ्व तरवारपाखें जितः
बचय् यानादिसँ।
थ्व खिचातयपाखें जिगु प्राणयात
बचय् यानादिसँ।
- 21 सिंहया म्हतुं जितः
पिकयादिसँ
द्वहंया न्यकुति जितः
बचय् यानादिसँ।
- 22 जिं जिमि मनूतय्त
छिं यानादीगु खँ कने,
जिं छितः इमिगु पुचलय्
तःधंके।☆
- 23 हे परमप्रभुया ग्याःभय काइपिं,
वय्कःया प्रशंसा या!
हे याकूबया सन्तान, वय्कःयात
हनाबना ति!
हे इस्राएलया मनूत,
वय्कःयागु आराधना या!
- 24 परमप्रभु मनूतयगु
दुःखयात च्यूताः मतसे
जुयादीम्ह मखु,
अले इमित
क्वह्यंकादीम्ह नं मखु।
छाय्धाःसा जिं वय्कःयात
प्रार्थना यानाबलय्
वय्कलं न्यनादिल।
वय्कः जिपाखें फस्वया मदी।
- 25 छिं यानादीगु ज्याया नितिं
जिं तःधंगु सभाय्
छितः सकसिगु न्ह्यःने
तःधंके।
छिगु ग्याःभय काइपिनिगु न्ह्यःने जिं थःगु बचं पूवके।
- 26 नये मखंपिन्सं लुधंक नयेखनी

- परमप्रभुयात मालाजुइपिन्सं
वय्कःयात तःधंकी।
इमिगु नुगः
न्हाबलें लसतां जायाच्चवनी।
27 फुक्क जातियापिन्सं
वय्कःयात लुमंकी,
अले परमप्रभुयाथाय् वइ।
फुक्क जातिया मनूतय्सं
वय्कःयात भागि याइ।
28 परमप्रभु जुजु खः।
वय्कलं फुक्क जातियापिन्त
शासन याइ।
29 तःधंछुया जुइपि
फुक्कसिनं वयाः
वय्कःया न्ह्यःने
छयं क्वछुकी।
सीमानिपि फुक्कसिनं वयाः
वय्कःया न्ह्यःने
छयं क्वछुकी।
30 लिपा वइपि सन्तानतय्सं नं
परमप्रभुयागु सेवा याइ।
लिपा वइपिन्सं नं
वय्कःयागु खँ न्यना काइ
31 बु हे मबूनिपि मनूतयत् नं न्यंकी—
“परमप्रभुं थः मनूतयत् बचय्
यानादिल।”

23

- परमप्रभु जिमि जवाः
दाऊदया भजन
1 परमप्रभु जिमि जवाः खः,
जितः छुं मगाःमचाः
जुइ मखु।
2 वय्कलं जितः
वाउँगु घाँसय् थ्यनादी,
वय्कलं जितः
सफागु लःया पुखुलिइ
यंकादी।*
3 वय्कलं जितः
न्हगु जीवन बियादी,
वय्कलं थःगु नांया निति
जितः धार्मिकताया लैय्
यंकादी।
4 न्ह्याथे हे तसकं खिउँसे च्वंगु लं
वनेमाःसां
जि छति हे ग्याये मखु, प्रभु!
छाय्धाःसा छि जिलिसें दी,

* 23:2 २३:२ प्रका ७:१७

छिगु कथिं व तुतामं नं
जितः ब्वलंकाबी।

- 5 जिमि शन्नृतय न्ह्यःने
छिं जिगु निति
भवय् ज्वरय् यानादी,
छिं जिगु छ्यं चिकनं
अभिषेक यानादीगु दु,
जिगु ख्वला जायाः भयबी।
- 6 जिं स्यू जिगु पलाः पतिकं
छिं जितः माया
व भिं यानाच्चनी।
अले परमप्रभुया छैय्
जि सदां च्वने दइ।

24

- तःधंम्ह जुजु
दाऊदया भजन
- 1 पृथ्वी व पृथ्वीइ च्वंगु
फुक्कं परमप्रभुयागु खः।
संसार व संसारय् च्वंपिं फुक्कं
परमप्रभुयागु खः।*
- 2 वय्कलं संसारयात पृथ्वीया
तःलय् च्वंगु लःया च्वय्
दय्कादिल।
अले थुक्रिया जग समुद्रया क्वय्
स्वनादिल।
- 3 सुनां परमप्रभुया पर्वत
गये फइ?
वय्कःया पवित्र थासय्
सु दने फइ?
- 4 थथे इमिसं जक याये फइ,
सुयागु नुगः व ल्हाः शूद्र जुइ,
सुनां मूर्तियागु पुजा याइ मखु,
सुनां मखुगु बचं याइ मखु।*
- 5 इमित बचय् यानादीम्ह
परमप्रभु
इमित आशिष बियादी।
अले दोष मदुपि ठहरय् यानादी।
- 6 थज्याःपिन्सं जक
छितः लुइके फइ।
अले छिगु न्ह्यःने सेवा याये फइ,
हे याक्कबया परमेश्वर!
- 7 पुलांगु ध्वाखात चालाहुँ!
पुलांगु लुखात चालाहुँ!
अले तःधंम्ह जुजुयात
दुहां वयेब्यु!

सेला

- 8 तःधंम्ह जुजु सु खः?
 झी परमप्रभु,
 गुम्ह तसकं बल्लाः,
 लडाइँलय सुनानं बुकेमफुम्ह
 झी परमप्रभु!
- 9 पुलांगु ध्वाखात चालाहुँ!
 पुलांगु लुखात चालाहुँ!
 अले तःधंम्ह जुजुयात
 दुहां वयेब्यु!
- 10 तःधंम्ह जुजु सु खः?
 दक्व शक्ति दुम्ह
 परमप्रभु!
 वय्कः तःधंम्ह जुजु खः।

सेला

25

- कष्टया इलय्
 ग्वाहालिया निति प्रार्थना
 दाऊदया भजन
 1 हे परमप्रभु!
 जिं थःगु मन छिपाखे ल्हने।
 2 हे जिमि परमेश्वर, जिं छिगु हे भलसा कयागु दु!
 जितः मछालेपुके मते।
 जितः जिमि शत्रुतयसं
 त्याके बियादी मते।
 3 छिगु भलसा काइपि सुं नं
 मछालेमालि मखु।
 मेपिन्त ध्वंलाये स्वइपि
 मनूत जक मछालेमालि।
- 4 हे परमप्रभु!
 जितः छिगु लँपु क्यनादिसँ,
 अले उकी जुइगु नं
 स्यनादिसँ।
 5 छिगु सत्यया लँपुइ
 जितः यंकादिसँ,
 अले स्यनादिसँ,
 छायाधाःसा छि
 जितः बचय् यानादीम्ह
 परमेश्वर खः।
 न्हियान्हिथं जिं छिगु भलसा
 कयागु दु।
 6 हे परमप्रभु! छिं जितः
 यक्व न्ह्यः क्यनादीगु
 गुबलें मफुइगु दया माया
 लुमंकादिसँ।
 7 जिं ल्याय्म्हबलय् यानागु
 पापयात ल्वःमंकादिसँ।
 जितः लुमंकादिसँ,
 अले छि धात्थें गुलि दया माया

दुम्ह खः धकाः क्यनादिसँ।

- 8 परमप्रभु भिम्ह व धर्मीम्ह खः
उकिं वय्कलं पापीतयत् नं
भिगु लँय् जुइगु स्यनादी।
- 9 वय्कलं क्वमिलुपिन्त
भिगु लँय् यंकादी,
अले इमित थःगु लँपुइ जुइत
स्यनादी!
- 10 वय्कःयागु बाचाकथं जुइपि
व व्यवस्था मानय् याइपिन्त
वय्कलं गुबलें
मफुइगु दया माया
व विश्वास क्यनादी।
- 11 हे परमप्रभु!
थःगु नांयात तःधंकेत
जिगु पाप न्ह्याक्व हे तःधंसां
क्षमा यानादिसँ।
- 12 परमप्रभुया ग्याःभय
काइपिं सु दु?
वय्कलं इमित इपि वनेमाःगु
लँपु क्यनादी।
- 13 इमिगु न्ह्याबलें भिं जुइ
इमि मस्तयसं
देशय् अधिकार याइ।
- 14 परमप्रभुया ग्याःभय काइपिन्त
वय्कलं थः पासा थें यानादी,
अले वय्कलं इमित बाचायागु खँ
कनादी।
- 15 जिगु मिखा न्ह्याबलें
परमेश्वरयाके दु,
छाय्धाःसा वय्कलं जितः
न्ह्याबलें शत्रुतय्गु जालं
त्वःतकादी।
- 16 जिपाखे स्वयादिसँ,
अले जितः दया यानादिसँ,
छाय्धाःसा जि याकःचा जुल,
अले जितः तसकं कष्ट
जुयाच्चंगु दु।
- 17 जिगु नुगःया कष्ट झन झन
तच्चयावनाच्चंगु दु।
जितः थ्व फुक्कपाखें
बचय् यानादिसँ।
- 18 जिगु फुक्क दुःख
व कष्टयात
बिचाः यानादिसँ,
अले जितः जिगु फुक्क पापं
क्षमा यानादिसँ।
- 19 स्वयादिसँ, जिमि शत्रुत
गुलि दये धुंकल,

- अले इमिसं जितः
गपायस्कं मही।
20 जि छिगु शरण्य वयागु दु,
जितः छुत्कारा यानादिसँ
जितः मछालापुकादी मते।
21 जिगु इमान्दारी
व भिंगु पहलं यानाः
जितः बचय यानातयेमा।
छाय्धाःसा जिं छिगु भलसा
कयागु दु।
22 हे परमेश्वर,
थ्व फुक्क दुःखकष्टपाखें
इसाएलीतय्त
बचय यानादिसँ।

26

- छम्ह भिम्ह मनूया प्रार्थना
दाऊदया भजन
1 हे परमप्रभु,
जि दोष मदुम्ह खः धकाः
सकसितं क्यनादिसँ।
छाय्धाःसा जिं भिंगु
व खःगु जक ज्याखँ
यानागु दु।
अले छफुति हे लिमच्युसे
परमप्रभुयागु भलसा
कयागु दु।
2 हे परमप्रभु,
जि गज्याःम्ह खः धकाः
जिगु नुगः व बिचाःयात
जाँचय यानादिसँ।
3 छिगु तःधंगु दया माया
न्हाबलें जिगु नुगलय् दु।
अले छिगु हे विश्वासय्
जि न्हाःवनाच्चवनागु दु।
4 जि कर्पिन्त हयकाजुइपि
मनूतलिसे मजुया,
जि निपा ख्वाःपाः दुपि
मनूतलिसे नं मजुया।
5 जि मभिंगु ज्या यानाजुइपिनिगु
पुचलय् नं मवना,
अले दुष्ट मनूतलिसे
नं मजुया।
6 जिं थः दोष मदुम्ह धकाः
क्यनेत ल्हाः सिले,
हे परमप्रभु!
छिगु वेदीइ वयाः चाःहुलाः
7 जिं ततःसलं छितः
तःधकाः म्ये हाले

- अले छिगु अजू चायापुगु
ज्यायागु खँ कने।
8 हे परमप्रभु, जितः
छिगु महिमा झःझः धायक
खनेदइगु छि च्वनादीगु
पबित्र थाय् यः।
- 9 जितः पापीतयत् थें
नाश यानादी मते।
अले ज्यानमारातयत् थें
जितः सजाँय बियादी मते।
10 इमिगु ल्हार्ति ला
मभिगु ज्या जूगु दु,
अले इमिसं घुस कायेगु ज्या नं
यानाच्चंगु दु।
11 तर जि ला अथे मखु,
भिगु व खःगु ज्या जक
जिं यानागु दु।
उकिं जितः दया यानाः
बचय् यानादिसँ।
- 12 जि माथंवंथाय् दनाच्चनागु दु,
अले जिं सभाया न्ह्यःने
परमप्रभुया प्रशंसा याये।

27

- जः व मुक्ति बीम्ह परमप्रभु
दाऊदया भजन
1 परमप्रभु जिगु जः
व जितः मुक्ति बीम्ह खः।
जि सु खनाः ग्यायेगु?
परमप्रभु हे जिगु किल्ला खः।
जि सुलिसे ग्यायेगु?
2 गुबलय् दूष्टत जिगु ला नयेत
न्ह्यःज्याः वइ,
जितः महीपिं व जिमि शत्रुत जितः
हयक्काः वइ,
इपिं लुफि हानाः क्वःदइ।
3 फुक्क सिपाइँत जिगु विरोधय्
दनावःसां
जि ग्याये मखु।
सुनानं जितः हयक्कावःसां
जि लिचिले मखु।
4 जिं न्ह्याबलेँ माला च्वनागु
छता हे जक खँ
परमप्रभुयाके जिं
छता हे जक पवने,
जिं व हे मालाच्वने,
परमप्रभुयागु हिसिलाःगु ख्वाः

- स्वयेत
 व वयकःयात
 म्हसीकित
 वयकःयागु देगलय् सदां
 च्वनेदयेमा।
- 5 छायाधाःसा दुःखकष्टयागु
 इलय्
 वयकलं जितः
 थःथाय् हे सुचुकादी
 वयकलं जितः
 थःगु पालय् सुचुकादी।
 वयकलं जितः
 तःजाःगु ल्वहँतय् तयादी।
- 6 आः जिगु छयं
 जिमि शत्रुतयग्गु न्ह्यःने धस्वाइ।
 अले जि वयकःयागु
 पवित्रगु थासय् बलि बियाः
 लयतायाच्वने।
 जिं भजन हाले,
 जिं परमप्रभुया प्रशंसा याये।
- 7 हे परमप्रभु!
 जिं तस्सलं सःतेबलय्
 छिं न्यनादिसँ।
 जितः दया यानादिसँ,
 अले लिसः बियादिसँ!
- 8 छिं “जिथाय् वा”
 धयादीबलय्,
 जिं लिसः बिया,
 “जि वये परमप्रभु।”
- 9 जिपाखें थःगु ख्वाः
 फहिकादी मते, परमप्रभु।
 तमय् थः दासयात थःपाखें
 तापाकादी मते,
 छि जितः ग्वाहालि
 यानादीम्ह खः।
 जितः मुक्ति बियादीम्ह प्रभु,
 जितः त्वःतादी मते!
 जितः गुबलें त्यागय् यानादी मते!
- 10 जितः जिमि मांबौनं त्वःतूसां
 परमप्रभुं जितः त्वःतादी मखु।
- 11 हे परमप्रभु,
 जितः छिगु लँपु क्यनादिसँ।
 जिमि शत्रुत यक्व दुगुलि
 जितः खःगु लँय् यंकादिसँ।
- 12 जितः इमिगु ल्हातय्
 त्वःतादी मते
 छायाधाःसा इमिसं
 मभिंगु मतिइ तयाः
 जिगु विरोधय्

मखुगु साक्षी बियाच्चंगु दु।

- 13 परमप्रभुयागु भिंगु ज्या
जिं थ्व हे जीवनय्
स्वये दइतिनि धकाः
जितः विश्वास दु।
- 14 परमप्रभुयागु लँ स्वयाच्चँ।
साहस या,
थःगु नुगः बल्लाकि।
परमप्रभुयागु लँ स्वयाच्चँ।

28

- ग्वाहालिया नितिं प्रार्थना
दाऊदया भजन
1 हे परमप्रभु,
जितः रक्षा यानादीम्ह!
जिं छितः प्रार्थना याये,
जिगु खँ न्यनादिसँ
छिं जिगु खँ न्यनामदिल धाःसा
जि ला याकनं हे सी।
- 2 ग्वाहालिया नितिं
जिं प्रार्थना यायेबलय्
अले छिगु पवित्र थाय्पाखे
ल्हाः ब्वय्केबलय्
जिगु खँ न्यनादिसँ।
- 3 मभिगु ज्या याइपिं दुष्टतलिसें
जितः सजाँय बियादी मते।
इमिसं म्हुतुं ला
थः जःलाखःलापिलिसे
नाइक खँ ल्हाइ,
इमिगु नुगलं धाःसा
मभिगु जाः ग्वयाच्चनी।
- 4 इमिगु ज्या
व इमिसं याःगु मभिगु ज्याकथं
इमित सजाँय बियादिसँ,
इमिगु ल्हातं याःगु ज्याकथं
इमित पलेसा बियादिसँ,
अले इमित बीमाःगु सजाँय
बियादिसँ।*
- 5 परमप्रभुं छु छु यानादिल,
वय्कलं थःगु ल्हातं छु छु
दय्कादिल धयागु खँय्
इमित छुं हे च्यूताः मदु।
उकिं वय्कलं इमित
सदां सदांया नितिं
नाश यानादी।
अले हाकनं इपिं खनेदइ मखु।

6 परमप्रभुया प्रशंसा जुइमा!
छाय्धाःसा ग्वाहालिया निति
जिं यानागु प्रार्थना
वय्कलं न्यनादीगु दु।

7 परमप्रभु जिगु बल खः,
अले जिगु ढाल नं।
जिं दुनुगलनिसें
वय्कःयागु भलसा कयागु दु।
वय्कलं जितः ग्वाहालि यानादी,
अले जिगु नुगः लसतां जाः।
जिं वय्कःयात तःधंकाः
म्ये हाले।

8 परमप्रभुं थः मनूतयत
शक्ति बियादी
वय्कः अभिषेक जूहयसित
रक्षा याइगु किल्ला खः।

9 हे परमप्रभु,
थः मनूतयत बचय् यानादिसँ।
थः सर्वययात
आशिष बियादिसँ।
अले इमि जवाः जुयाः
इमिगु बिचाः यानादिसँ।

29

परमप्रभुया सलं
न्हागु नं याये फु
दाऊदया भजन
1 हे स्वर्गदूतत,
परमप्रभुया प्रशंसा या!
परमप्रभुया महिमा
व शक्तिया प्रशंसा या।
2 परमप्रभुया नां तःधंगुलि
वय्कःयागु प्रशंसा या।
परमप्रभु खनेदय्कः झाइबलय्
वय्कःया न्ह्यःने
वय्कःयागु पवित्रताय्
पुलि चुयाः वय्कःयात
आराधना या।✧

3 परमप्रभुया सः समुद्रय् थ्वइ।
तसकं तःधंमह परमेश्वर
न न्याः थें हाली।
वय्कःया सः समुद्रय् लिथ्वइ।

4 परमप्रभुया सलय्
तःधंगु शक्ति दु।
परमप्रभुया सः

तसकं तःजि।
5 परमप्रभुया सलं
देवदास्या सिमात

- नं क्वदली।
 लेबनानया देवदारुया सिमात
 नं क्वदली।
- 6 परमेश्वरं लेबनानया पहाडयात
 साया मचायात थें
 तिन्हकाबी फु।
 अले हेर्मोन पहाडयात*
 द्रहंचायात थें तिन्हकाबी फु।
- 7 परमप्रभुया सलं
 हाबलासा त्वयकाबी फु
- 8 परमप्रभुया सलं मरुभूमियात
 क्वारा क्वारा संकाबी फु,
 परमप्रभुं कादेशया मरुभूमियात
 संकाबी फु।
- 9 परमप्रभुया सलं स्वंसिमायात
 संकाबी फु,
 उकिया हः हायकाबी फु।
 अले वयकःया देगलय्
 सकसिनं वयकःया प्रशंसा याइ।
- 10 परमप्रभुं खुसिबाः
 वःगु लःयात कःघाये फु।
 परमप्रभुं जुजुं थें
 सदां सदांया निति
 शासन याइ।
- 11 परमप्रभुं थः मन्तयत्
 बल बियादी
 परमप्रभुं थः मन्तयत्
 शान्तिया सुवाः बियादी।

30

- सुभाय्या प्रार्थना
 दाऊदया भजन
- 1 हे परमप्रभु,
 जिं छितः तःधके,
 छायाःसा छिं जितः
 बचय् यानादिल।
 अले जिमि शत्रुतयत्
 जितः लायबुइके
 मफयकाबिल।
- 2 हे परमप्रभु जिमि परमेश्वर!
 जिं ग्वाहालिया निति
 छितः प्रार्थना याना।
 अले छिं जितः लायकादिल।
- 3 हे परमप्रभु,
 छिं जितः सीगालं थकयादिल।
 अले कालया म्हुतुइ
 थयने धुंकूम्ह जितः
 लिंगना हयादिल।

* 29:6 २९:६ हेर्मोन पहाड शुक्रियात “सिरिओन पहाड” नं धाः

4 परमप्रभुयात विश्वास याइपिं
 फक्कसिनं वय्कःयात
 तःधंकि।

भजन हालाः
 वय्कःया पवित्र नांयात
 तःधंकि।

5 वय्कःया तं धयागु
 घौपलखया निति जक खः,
 वय्कःया दया माया
 मसीतले दयाच्चनी।

चच्छि ख्वये माःसां
 सुथय् ला जितः सुख दइ।

6 जिं थः बचय् जुइ धुंकाः धया,
 “आः जितः सुनां
 छुं याये फइ मखुत।”

7 हे परमप्रभु,
 छिं जितः स्वयादिल।
 छिं जितः पहाड थें
 बल्लाकादिल!
 तर गुबलय् छि जिपाखें
 फस्वयादिल,
 उबलय् धाःसा जि गयात।

8 हे परमप्रभु,
 जिं छितः प्रार्थना याना,
 परमप्रभुयात हे जिं दयाया निति
 प्रार्थना याना,

9 “जि सिनाः छितः छु दइ?
 सीधुंकाः छितः सुनां
 तःधंकी?
 धू जुइ धुंकाः सुनां छि
 विश्वास याये बहःम्ह
 धकाः धाइ?”

10 हे परमप्रभु,
 जिगु खँ न्यनादिसँ।
 जितः दया यानादिसँ।
 जितः ग्वाहालि यानादिसँ।”

11 जिगु दुःखयात
 छिं लसताया प्याखनय्
 हिलादिल।

जिगु दुःखयात न्हंकाः
 छिं लसतां जाय्कादिल।

12 उकिं जि सुम्क च्वने मखु,
 छितः तःधंकाः म्ये हाले।
 हे परमप्रभु, जिमि परमेश्वर!
 जिं छितः सदां सदां
 सुभाय् बियाच्चने।

31

दुःखया इलय्
 परमेश्वरयागु भलसा
 दाऊदया भजन
 1 हे परमप्रभु,
 जिं छिके शरण
 काःवयागु दु।
 जि गुबले मछाले म्वाःलेमा।
 छि धर्मीम्ह परमेश्वर खः,
 जितः बचय् यानादिसँ।
 2 जिगु प्रार्थना न्यनादिसँ।
 अले जितः याकनं बचय्
 यानादिसँ।
 जिगु निति ल्वहंधी जुयादिसँ
 अले किल्ला जुयाः
 जितः बचय् यानादिसँ।
 3 छि हे जिगु ल्वहंधी
 व किल्ला खः।
 उकिं थःगु नाया निति
 जितः लँ क्यनादिसँ।
 4 जितः जिमि शत्रुतयसं
 खने मदयेक तयातःगु जालं
 बचय् यानादिसँ।
 जितः शरण बियादीम्ह छि हे
 छम्ह जक दु।
 5 जिं थःत छिगु हे ल्हातिइ
 लःल्हायेधुन।
 हे परमप्रभु,
 विश्वास याये बहःम्ह परमेश्वर!
 जितः उद्धार यानादिसँ।
 6 म्वाःमदुगु मूर्ति पुजा यानाजुइपि
 जितः मयः।
 जिं ला परमप्रभुयागु जक
 भलसा कया।
 7 मदिकक दयाच्चनीगु
 छिगु मायाय्
 जि लयतायाच्चने।
 छिं जिगु दुःख व कष्ट स्यु।
 8 छिं जितः जिमि
 शत्रुतयगु ल्हातिइ
 लाकेबिया मदी।
 छिं जिगु तुतियात चक्कंगु थासय्
 तयादीगु दु।
 9 हे परमप्रभु,
 जितः दया यानादिसँ।
 छायाधाःसा जि दुःखकष्टय्
 लानाच्चंगु दु।
 ख्वरख्वं जिगु मिखा
 बुल्लुसे च्वने धुंकल।

- जिगु म्ह व आत्मा नं
न्यले धुंकल।
- 10 जिगु जीवन दुःखं जाः।
दँदनिसें जिं झसुकाः जक
तयाच्चवना।
पीरं यानाः जि बमलायेधुन।
जिगु क्वेय् नं न्यले धुंकल।
- 11 जिमि शत्रुतयसं जक मखु,
जिमि जःलाखःलां
झन दकलय् अप्वः
जितः क्वह्वांकाच्चन।
पासापि जिगु न्ह्यःने वये हे ग्याः।
लैय् नापालाःसां
इपिं बिस्सुं वनी।
- 12 सी धुंकूमह मनूयात थें
सकसिनं जितः ल्वःमके
धुंकल।
तज्याःगु थल थें
सकसिनं जितः वांछवये
धुंकल।
- 13 जिं जिगु बारे यक्व हे खँ
न्यनागु दु।
जितः प्यखें ग्यानापुयाच्चंगु दु।
जिमि शत्रुतयसं जिगु विरोधय्
जाः ग्वयाः
जितः स्यायेत स्वयाच्चंगु दु।
- 14 अयनं हे परमप्रभु, जिं
छिगु भलसा कयागु दु।
छि जिम्ह परमेश्वर खः।
- 15 जिगु आयु छिगु ल्हातिइ दु।
जितः जिमि शत्रुत व जितः
दुःख बीत स्वया च्वांपिनिपाखें
बचय् यानादिसँ।
- 16 थः दासयात दया यानाः
स्वयादिसँ।
छिगु सदां दयाच्चनीगु मायां
जितः बचय् यानादिसँ।
- 17 हे परमप्रभु,
जिं छितः ग्वाहालिया निति
प्रार्थना यायेबलय्
जि मछाले म्वाःलेमा।
बरु जिमि शत्रुतयत् मछालापुसे
च्चकाः पातालय् वनाः
सुम्क च्वनेमायकादिसँ।
- 18 घमण्ड यानाः तःधंछुयाः
धर्मीं मनूतयगु विरोधय्
मखुगु खँ ल्हानाजुइपिनिगु
म्हुतुप्वाः तिकादिसँ।
- 19 छिगु भय काइपिनिगु निति
छिं तयातयादीगु भिंगु खँ

- गुलि तःधं।
अले थःगु शरण्य् वइपिन्त
सकसिगुं न्ह्यःने
माक्व बियादी।
- 20 छिं इमित जाः
ग्वयाजुइपिनिपाखें
थःगु हे न्ह्यःने सुचुकादी।
छिं इमित दोष बियाजुइगु
मेपाखें तापाक्क थःथाय हे
शरण बियादी।
- 21 परमप्रभुयात तःधंकि,
छाय्धाःसा वय्कलं जितः थःगु
सदां दयाच्चवनीगु अजू चायापुगु
माया क्यनादीगु दु।
जिगु शहरय् हमला यायेत
वःबलय्
वय्कलं जितः बचय् यानादिल।
- 22 जि छत्थुं ग्यानाः हाला,
“जितः परमप्रभुपाखें
तापाकल।”
तर जिं ग्वाहालिया निंतिं छितः
प्रार्थना यानाबलय्
छिं जितः लिसः बियादिल।✧
- 23 वय्कःयात विश्वास याइपिं
फुक्कसिनं वय्कःयात
माया या।
परमप्रभुं वय्कःयात विश्वास
याइपिन्त रक्षा यानादी।
घमण्डी जुइपिन्त धाःसा
वय्कलं सज्जय बियादी।
- 24 उकिं परमप्रभुयागु
भलसा काइपिं फुक्कं बल्ला,
अले साहसी जु!

32

- पाप क्षमापाखें दइगु सुख
दाऊदया मश्किल
1 धन्य खः व मनु,
गुम्हयसिगु पाप व मभिंगु ज्या
क्षमा जूगु दु।
- 2 धन्य खः व मनु,
गुम्हयसिगु मभिंगु ज्या यात
परमप्रभुं दोष मबिल।
अले गुम्हयसिगु मति मभिं मजू।✧
- 3 जिं थःगु पाप मानय्
मयानाबलय्
न्हिच्छि ख्वयागुलि

- जिगु म्ह न्यल।
 4 चच्छि न्हिच्छि छिगु लहाः
 जिगु म्हय् इयातुक्क
 लानाच्चन।
 जिगु बल फुक्कं निभालय्
 लः सू थें सुनावन।
- 5 अले जिं छिगु न्ह्यःने जिगु
 पाप मानय् याना।
 जिं जिगु मभिगु ज्याखँ
 छिगु न्ह्यःने मसुचुका।
 जिं थःम्हं थःत धया,
 “जिं परमप्रभुया न्ह्यःने
 थःगु पाप मानय् याये।”
 अले छिं जिगु फुक्क पापया दोष
 क्षमा बियादिल।
- 6 उकिं ई दनिबलय् हे
 छितः विश्वास याइपिन्सं
 छिगु प्रार्थना यायेमाः।
 अले दुःखकष्टया खुसिबाः वःसां
 इमित स्येके फइ मखु।
- 7 छि जिगु शरण कायेगु थाय् खः।
 छिं जितः दुःखं बचय् यानादी।
 अले जिगु प्यखें
 छिं मुक्तिया म्ये थ्वय्कादी।
- 8 छिं जितः धयादिल,
 “जिं छन्त छ वनेमाःगु लँ
 क्यनाबी।
 जिं छन्त स्यनेकने यानाः
 बिचाः यानाच्चने।”
- 9 लकय् यायेत लगाम
 व् खिपः माःपि सल
 व गधा थें छुं मस्यूपि
 जुयाच्चने मते।
- 10 दुष्टतयसं यक्व दुःखकष्ट
 फयेमाली,
 परमप्रभुयात विश्वास
 याइपिन्त धाःसा
 सदां दयाच्चनीगु दया माया दइ।
- 11 उकिं परमप्रभुयात विश्वास
 याइपि फुक्कं
 परमप्रभुलिसे लयताया च्वें!
 नुगः यचुपि फुक्कं लसतां चंचंधा!

सेला

सेला

सेला

याइपिं फुक्कं
परमप्रभुलिसे लयताया च्वाँ।
नुगः यचुपिन्सं वय्कःया
प्रशंसा याये ल्वः।

2 वीणा थानाः
परमप्रभुयात तःधंकि!

सारंगी थानाः
वय्कःयागु भजन हा!

3 वय्कःया निति न्हगु भजन हा।
यइपुक तार बाजं थानाः
म्ये हाल्लाः लयता।

4 छायाधाःसा परमप्रभुया वचन
सत्य खः

अले वय्कःया ज्या फुक्कं
विश्वास यायेबहः जू।

5 वय्कलं भिगु व न्यायया खँ
जक यय्कादी।

वय्कःया मदिक्क दयाच्चनीगु
दया मायां पृथ्वी जाइ।

6 परमप्रभुं उजं बियाः
आकाश दय्कादिल,
अले सासलं फुक्क नगुत।

7 वय्कलं फुक्क समुद्रयात
छथाय् मुंकादिल,
अले ततःजाःगु समुद्रयात थःगु
धुकुतिइ तयादिल।

8 संसारय् च्वंपिं फुक्कसिनं
परमप्रभुयागु ग्याःभय कायेमा,
अले वय्कःयात हनाबना तयेमा।

9 वय्कलं धयादिसैलि
संसारया सृष्टि जुल।

वय्कःया उजं दयेवं
फुक्कं खनेदयावल।

10 परमप्रभुं जातितयगु फुक्क
ग्वसाः चुंदकाबी,
अले इमिसं क्वःछिनातःगु
ज्याखँयात पनादी।

11 परमप्रभुया ग्वसाः धाःसा
सदां दयाच्चनी।
वय्कःया बिचाः गुबलें नं
हिली मखु।

12 धन्य खः व जातिया मनूत,
गुगु जातिया परमेश्वर
परमप्रभु खः।

इपिं धन्यपिं खः, सुयात परमप्रभुं
थः सर्वय जुइत ल्ययादिल।

13 परमप्रभुं स्वर्ग क्वय् स्वयादी,
अले फुक्क मनूतयत खनी।

- 14 वयक्कलं थः च्वनाच्चंगु थासं
पृथ्वीइ च्वंपि फुक्क मन्तयत्
स्वयादी।
- 15 वयक्कलं इपिं फुक्कसित
नुगः बियादी,
उकिं वयक्कलं इमिसं याइगु
फुक्क ज्याखँ सीकादी।
- 16 सुं नं जुजु बल्लाःपिं सिपाइँत
दयेवं जक त्याइ मखु।
अले सुं नं सिपाइँनं थःगु बलं
जक त्याकेफइ मखु।
- 17 सल दयेवं जक नं लडाइँलय्
त्याकेफइ मखु,
थुमिगु फुक्क बल मुंकाः नं
बचय् याये फइ मखु।
- 18 तर सुनां परमप्रभुया
भय काइ
अले वयकःया सदां दयाच्चनीगु
दया मायाय् भलसा तइ,
वयात वयक्कलं बिचाः यानादी।
- 19 वयक्कलं इमित कालया म्हुतुं
बचय् यानादी,
अले अनिकालया इलय् नं
वयक्कलं इमित म्वाका तइ।
- 20 झीसं परमप्रभुयागु हे
भलसा काये
वयकः हे झीगु ग्वाहालि
व ढाल खः।
- 21 वयकःलिसे
झीगु नुगः लय्ताइ
छाय्धाःसा झीसं वयकःया
पवित्र नांयागु भलसा
कयागु दु।
- 22 हे परमप्रभु,
छिगु सदां दयाच्चनीगु
दया माया जिमिके
दयाच्चनेमा,
छाय्धाःसा जिमिसं छिगु हे जक
भलसा कयागु दु।

34

- परमेश्वरया भिंगु खँयात
तःधंकाः हाःगु भजन
दाऊदया भजन
1 परमप्रभुयात जिं धन्य
धयाच्चने न्ह्याबलें
वयकःयात हे तःधंकाच्चनी
जिगु में न्ह्याबलें।
2 वयक्कलं यानादीगु ज्याखँयात

- जिं तःधके
दुःख सियाच्चर्पिं थ्व न्यनाः
लयतायेमा।
- 3 जिलिसें परमप्रभुयात तःधकि!
झीपिं फुक्कं जानाः
वय्कःयागु नां तःधके!
- 4 जिं परमप्रभुयात माला,
वय्कलं जितः लिसः
बियादिल।
नापं वय्कलं जिगु फुक्क
भय नं मदयकाबिल।
- 5 सुनां वय्कःपाखे स्वइ,
लसतां इमिगु ख्वाः
झःझः धाइ,
अले गुबले नं मछालाः ख्वाः
क्वछुके माली मखु।
- 6 थ्व दुःखीम्ह मनुखं सःतल,
परमप्रभुं न्यनादिल,
अले फुक्क दुःखकष्टपाखें
वयात बचय् यानादिल।✧
- 7 वय्कःयागु गयाःभय काइपिन्त
परमप्रभुया दूततयसं रक्षा याइ,
अले वय्कलं इमित
बचय् यानादी।
- 8 परमेश्वर गुलि भिं धकाः
थःम्हं हे सीकि,
धन्यम्ह खः व,
सुनां वय्कःयाके शरण काइ।✧
- 9 परमप्रभुया पवित्रपि मनुत,
वय्कःयागु गयाःभय का,
वय्कःयागु गयाःभय काइपि
सुयातं मगाःमचाः जुइ मखु।
- 10 बल्लाःपि सिंहत नये मखनाः
गंसि जुइ
तर परमप्रभुयात
विश्वास याइपिन्त
भिगु छुं हे खँया मगाःमचाः
जुइ मखु।
- 11 वा, अय् ल्याय्म्हत!
जिगु खँ न्यै!
जिं छिमित परमप्रभुयागु भय
कायेगु स्यनाबी।
- 12 सुयां न्हाइपुक व ताःई तक
म्वाये मंदु ला?
- 13 दुसा, थःगु मेयात
मभिगु व मखुगु खँ
ल्हाकेबी मते।

- 14 मभिगु खं तापाक च्वेँ,
अले भिगु ज्या या।
फुक्कलिसे मिलय् जुयाः
च्वनेगु स्व।☆
- 15 भिगु ज्या याइपिन्त
परमप्रभुं स्वयाच्चंगु दु,
अले इमिगु प्रार्थना न्यनेत
वयकलं न्हायपं बियाच्चंगु दु।
- 16 मभिगु ज्या
याइपिनिपाखेँ धाःसा
वयकः फस्वयादी,
अले इमिगु नां तक हे
मलयंक नाश यानादी।☆
- 17 भिगु ज्या याइपिन्सं
परमप्रभुयात प्रार्थना याइबलय्
परमप्रभुं न्यनादी,
अले इमिगु फुक्क दुःख
मदयकादी।
- 18 नुगः ख्वःपिं सकसिगु न्ह्यःने
परमप्रभु दी,
अले नुगः क्वतुपिन्त वयकलं
बचय् यानादी।
- 19 भिं मनूतय्त यक्व दुःख वयेफु,
अयनं परमप्रभुं इपिं फुक्कसित
फुक्क दुःखं उद्धार यानादी।
- 20 परमप्रभुं इमित बांलाक तयादी,
इमिगु क्वेँय् छपु नं
त्वधुकेबी मखु।☆
- 21 दुष्टत इमिगु मभिगु ज्यां हे
सिनावनी,
परमप्रभुया मनूतय्त महीपि
दोषी ठहरय् जुइ।
- 22 परमप्रभुं थः दासतय्त
बचय् यानादी।
वयकःयागु शरणय् वइपिं
दोषी ठहरय् जुइ मखु।

35

ग्वाहालिया निंतिं प्रार्थना
दाऊदया भजन
1 हे परमप्रभु!
जिगु विरोध याइपिनिगु
विरोध यानादिसैँ।
जिलिसैँ ल्वाःवइपिलिसे

- ल्वानादिसँ।
 2 ढाल व ल्वाभः ज्वनादिसँ,
 अले जिगु ग्वाहालिया निति
 झसँ।
 3 जितः लिनाजूपिनिगु विरोधय्
 थःगु भाला ल्हनादिसँ,
 अले जितः धयादिसँ,
 “जिं छन्त बचय् याये।”
- 4 जितः स्यायेत स्वयाच्चपिन्त
 व स्यकेत स्वयाच्चपिन्त
 मछालापुसे च्वंक
 लिनाछवयादिसँ।
 5 फसं पुइके यंकूगु सुपः थें
 परमप्रभुया दूतं इमित
 लिनाछवयेमा।
 6 परमप्रभुया दूतं इमित
 लिनायंकीबलय्
 इमिगु लँ खिउँसे व चुल्लुसे
 च्वनेमा।
 7 जिं छुं मयाकं
 इमिसं जितः जाः ग्वल
 जिं छुं मयाकं
 इमिसं जिगु निति गाः म्हुल।
 8 उकिं इमिसं थाःगाः
 कायेमफयेक आकाझाकां
 इमिगु नाश जुइमा।
 इपिं थःम्हं ग्वःगु जालय्
 थःपिं हे लायेमा,
 इपिं थःम्हं म्हुगु गालय्
 थःपिं हे लायेमा।
 9 अले जि परमप्रभु खनाः
 लय्ताये वयकलं जितः बचय्
 यानादीगुलि
 जि वयकः खनाः लय्ताये।
 10 जि दुनुगलनिसें वयकःयात
 तःधंकाः धाये,
 “हे परमप्रभु! छि थें ज्याःम्ह
 सुं नं मदु।
 छिं बमलाःपिन्त बल्लाःपिपाखें
 बचय् यानादी।
 अले चीमि व ग्वाहालि मदुपिन्त
 इमित क्वत्यलेत स्वइपिपाखें
 बचय् यानादी।”
- 11 मभिंपिं मनूतयसं जिगु विरोधय्
 साक्षी बियाजुइ।
 जिं सि हे मस्यगु खँय्
 इमिसं जितः दोष बी।
 12 इमिसं जिगु भिंगु ज्याया पलेसा
 जितः मभिं याइ।

- जिगु नुगः तसकं क्वतुनी।
 13 अयनं इपि उसाँय् मदुबलय्
 जि दुःखं च्वना,
 जिं नयेगु त्वःता,
 जिं इमिगु निति प्रार्थना याना।
- 14 जिं थः पासा व
 दाजुकिजाया निति थें
 प्रार्थना याना,
 जिं थः हे मांया दुःखं च्वना थें
 इमिगु निति दुःखं च्वना।
- 15 अयनं जितः दुःख जूबलय्
 इपि फुक्कं लयताल
 इपि फुक्क जानाः जितः
 लायबुयाजुल।
 म्हमस्यूपिन्सं तकं जितः
 दिपाः मदयेक
 हयक्काः वयाच्चन।
- 16 इमिसं जितः हेस्यानाः
 क्वह्यंका जुल।
 इमिसं जितः बेक्वः मिखां
 स्वयाजुल।
- 17 हे परमप्रभु,
 गुबलय् तक थथे छुं मयासें
 स्वया जक च्वनेगु?
 जितः इपिपाखें बचय् यानादिसँ।
 जितः थुपि सिंहपाखें
 बचय् यानादिसँ।
- 18 अले जिं तःधंगु सभाय्
 छितः सुभाय् बी।
 जिं सकसिगुं न्ह्यःने छितः
 तःधंके!
- 19 जिमि शत्रुतयत् जि बूगुलिइ
 लयतायके बियादी मते।
 म्वायकं म्वायकं जितः
 महीपिं मनूतयत् जिगु दुःखय्
 लायबुइके बियादी मते।☆
- 20 इमिसं मिलय्चलय्
 जुयाच्चनेगु ला
 खँ हे ल्हाइ मखु।
 बरु मिलय्चलय् जुयाच्चपिनिगु
 विरोधय् मखुगु मखुगु
 खँ ल्हाना जुइ।
- 21 इमिसं ततःसलं जितः
 दोष बियाः धाइ,
 “छं छु यात धकाः जिमिसं
 थःगु हे मिखां स्वयेदत,
 बल्ल लात का!”
- 22 हे परमप्रभु,

- छिं ध्व फुक्क खँ स्यु,
उकिं सुम्क च्वनादी मते
जिपाखें तापाक झायादी मते।
23 हे परमप्रभु, जि परमेश्वर!
दनादिसँ,
जितः बचय यानादिसँ।
जिगु पंलिनाः नवानादिसँ।
24 हे परमप्रभु, छि धर्मीन्ह खः,
जि दोष मदुम्ह खः धकाः
क्यनादिसँ।
जिमि शत्रुतयसं जितः लायबुइ
मफयेमा।
25 “आहा! झीसं मनंतुना थें
झीत दत” धकाः
इमित धायकेबियादी मते।
“झीसं वयात म्वाःम्वाकं नुनेधुन”
धकाः इमित धायकेबियादी मते।

- 26 जितः दुःख जूबलय्
लायबुयाजूपि फुक्कं
आशां घायेमा,
थःपिन्त जि स्वयाः तःधं धकाः
जूपि फुक्कं न्हाय् वंकाः
मछाला जुइमालेमा।
27 जि दोष मदुम्ह खः धकाः
न्याय जूगु स्वयेत पियाच्वंपि
फुक्कं लयतायेमा,
अले लिसा लिसा कयाः
धयाच्वनेमा,
“परमप्रभु गुलि तःधं!
थःदासया भिं जूगुलिइ
वय्कः लयतायादिला।”
28 अले जि सकसितं
छिगु न्यायया खँ कने।
न्हियान्हितं छितः तःधके।

36

- न्हाबलें दयाच्वनीगु माया
दाऊदया भजन
1 दुष्टतयगु दुनुगलनिसें
पाप होला हइ।
इमिके परमेश्वरयागु ग्याःभय भ्याः
भचा हे दइ मखु।✧
2 इमिसं थःपिन्त तसकं तःधं
ताय्काजूइगुलि
परमेश्वरं इमिगु पाप खनी मखु,
अले दोषी ठहरय् यानादी मखु
धकाः च्वनी।
3 इमिगु न्हागु खँ नं

मभिगु जुयाच्चनी।
 इमिसं भिंगु व गतिलाःगु ज्या
 धयागु हे याइ मखु।
 4 लासाय् ग्वारातुलीबलय् तक नं
 इमिसं मभिगु ग्वसाः ग्वयाच्चनी।
 इमिगु ज्या छुं नं भिंगु मदु।
 मभिगु यायेत धाःसा
 इपिं छपलाः हे लिचिली मखु।

5 हे परमप्रभु!
 छिगु न्हाबलें दयाच्चनीगु माया
 आकाश थें तःधं।
 अले छि विश्वास याये बहःम्ह खः
 धयागु खँ
 सुपाँय् स्वयाः नं पुलाः वं।

6 छि धमीम्ह खः धयागु खँ
 पहाड थें धिसिलाः,
 छिगु न्याय समुद्र थें तःजाः।
 छि मन् व पशुतयगु बिचाः यानादी।

7 हे परमप्रभु! गुलि तःजि
 छिगु मदिकक दयाच्चनीगु माया!
 छिगु पपूया किचलय्
 मन्तयसं शरण कयाच्चंगु दु।

8 छिं इमित गाक्क
 नकेबियाच्चनादीगु दु।
 छिं थःगु लसताया खुसिं
 इमित लः त्वकेबियाच्चंगु दु।

9 छि फुक्क जीवनया मुहान खः।
 छिगु जलं हे जिमिसं
 खंकाच्चना।

10 छितः माया याइपिन्त
 छिगु सदां दइगु माया
 प्वकादिसँ।
 छितः मानय् याइपिन्त न्याय
 बियादिसँ।

11 तःधंछुना जुइपिन्त जितः
 हयक्कायके बियादी मते,
 अले दुष्टतयत जितः
 लिकेबियादी मते।

12 स्वयादिसँ इपिं क्वःदल।
 इपिं आः गुबलें नं
 दनावये मफयेक क्वःदल।

37

भिंगु व मभिगु ज्याया लिच्चः
 दाऊदया भजन
 1 मभिपिं खनाः
 हीमी चाये मते
 मभिगु ज्या याइपिलिसे

- नुगः मुइके मते।
 2 घॉय् थें इपिं याकनं गनावनी,
 स्वां थें इपिं याकनं
 इवाः जुयावनी।
- 3 परमप्रभुयात विश्वास या,
 अले भिंगु या
 अले परमेश्वरं बियादीगु देशय्
 च्वनाः सुरक्षित जुयाच्च्वे।
 4 परमप्रभुनापं लयताया च्वे!
 परमप्रभुं छं मनंतुंगु पूवकादी।
- 5 थःगु जीवन परमप्रभुयात
 लःल्हानाब्ब्यु,
 वय्कःयात विश्वास या,
 अले वय्कलं छन्त
 ग्वाहालि यानादी।
 6 वय्कलं छंगु विश्वासयात जः थें
 अले छ सत्यम्ह खः धकाः
 न्हिनय्सिया निभाः थें
 क्यनादी।
- 7 सह यानाः परमप्रभुयात
 पियाच्च्वे
 मनूतयसं याना जूगु ज्याखँ
 व इमिगु मभिगु ग्वसाः खनाः
 हीमी चाये मते।
- 8 तंचाये मते,
 तंयात त्वःताछ्व।
 हीमी चाये मते,
 थुकिं मभिंपाखे न्हाकी,
 9 मभिपिं मनूतयत्
 नाश यानाछ्वइ।
 परमप्रभुयागु लँ स्वयाच्च्वेपिं
 परमप्रभुं बियादीगु देशय्
 च्वने दइ।
 10 मभिपिं याकनं मदयावनी,
 छिमिसं मालाः स्वःसा
 खंके फइ मखु।
 11 क्वमिल्लुपिन्सं धाःसा
 देशय् अधिकार याइ,
 अले इमित तःधंगु सुख
 शान्ति दइ।*
- 12 मभिपिन्सं भिंपिन्त स्यंकेत
 जाः ग्वयाजुइ, अले इमित
 बेक्वः मिखां स्वयाजुइ।
 13 परमप्रभु मभिपिं खनाः न्हिलादी,
 छायाधाःसा वय्कलं स्यु,
 इपिं याकनं नाश जुयावनी।

- 14 मभिपिन्सं नये मखंपि
व चीमिपिन्त न्हंकेत
व भिगु लँय जुयाच्चंपिन्त स्यायेत
थःगु तरवार ल्हनी,
अले धनुष वाण तप्यंकी
- 15 तर इमिगु तरवारं
इमिगु हे छातिइ सुइ,
अले धनुष वाण त्वधुली।
- 16 मभिपिन्के यक्व दुगु स्वयाः
भिपिन्के भतिचा जक
दुगु हे बांलाः,
- 17 छायाधाःसा मभिपिनिगु शक्ति
नाश जुयावनी।
परमप्रभुं भिपिन्त बल्लाकादी।
- 18 परमप्रभुं भिपिं मनूतयत्
न्हियान्हिथं बिचाः
यानातयादीगु दु,
इपिं परमप्रभुं बियादीगु सर्बय
सदां च्वने खनि।
- 19 आपतया इलय्
इमित दुःख जुइ मखु,
अनिकालया इलय्
इमिसं लुधंक नयेदइ।
- 20 मभिपिं मनूत नाश जुयावनी।
परमप्रभुयात महीपिं मनूत
गुँस्वां थें तनावनी,
अले कुँ थें इपिं मदयावनी।
- 21 मभिपिं मनूतयसं त्यासा कयाः
गुब्बसं पुली मखु
भिपिन्सं दुनुगलंनिसें बी।
- 22 परमप्रभुं आशिष बियातःपिन्सं
पृथ्वीइ अधिकार याइ,
वयक्कलं सराः बियातःपिं धाःसा
नाश जुइ।
- 23 परमप्रभुयात मनूतयगु लँपु
यल धाःसा
वयक्कलं इमिगु पलाः
धिसिलाकादी।
- 24 इपिं लुफि हाःसां
ग्वतुलि मखु,
छायाधाःसा परमप्रभुं इमित
ल्हाः ज्वनाः थकयादी।
- 25 जि बूयाः बुरा जुइ धुन
जिं आः तक नं
भिं मनूयात
परमप्रभुं त्वःतादीगु मखंनि,

न त इमि मस्तयसं फवनाः
 नयेमाःगु हे खना।
 26 इपि न्ह्याबले नुगः ह्ःपिं
 व दुनुगलं बीपिं खः,
 इमि मस्तयत् सुभाय् दइ।

27 मभिंगु ज्या त्वःति,
 भिंगु ज्या या।
 छिपि न्ह्याबले
 परमेश्वरं बियादीगु देशय्
 च्वने खनि।

28 छायधाःसा परमप्रभु
 सत्य यःम्ह खः,
 वय्कलं थःत विश्वास याइपिन्त
 गुब्बसं त्वःतादी मखु।

वय्कलं इमित न्ह्याबले
 बचय् यानादी।
 मभिंपिं मनूतय् सन्तान धाःसा
 नाश जुइ।
 29 भिंपिं मनूतयसं
 परमेश्वरं बियादीगु देशय्
 अधिकार याइ।
 अले अन न्ह्याबले च्वनी।

30 भिंम्ह मनूया म्हुतुं
 न्ह्याबले ज्ञानया खँ पिहां वइ,
 वयागु मेचं
 न्ह्याबले सत्य नवाइ।

31 परमेश्वरयागु व्यवस्था
 वयागु नुगलय् दयाच्च्वनी,
 वयागु पलाः गुब्बसं चुलुइ मखु।

32 मभिंम्ह मनुखं
 न्ह्याबले भिंम्ह मनूया
 चेवा याना जुइ,
 अले वयात स्यायेत स्वयाच्च्वनी।

33 परमेश्वरं मभिंम्ह मनूयागु ज्या
 ताःलाके बियादी मखु,
 अले न्याय याइबलय्
 भिंम्ह मनूयात
 दोषी ठहरय् यानादी मखु।

34 परमेश्वरयागु लँ स्व,
 वय्कलं धाःथें जु,
 वय्कलं छिमित देश बियाः
 तःधक्की।
 अले मभिंपिं मनूत नाश जूगु
 छिमिसं स्वये खनि।

35 जिं छम्ह तसकं ग्यानापुम्ह
 व दुष्टम्ह मनू खना।

- व मनू सिमा थें
थःगु थासय् तःधनाजुल।
- 36 छन्हू जि उखे वनाबलय्
जिं वयात स्वयाबलय्
व ला अन मदु।
जिं वयात मालां नं लुइके मफुत।
- 37 दोष मदुम्ह मनूयात बिचाः या,
अले भिंम्ह मनूयात
बांलाक स्व,
मिलय्चलय् जुयाच्चनिपिं मनूतय्
सन्तान दइ।
- 38 मभिपिं मनूत धाःसा
फुक्क नाश जुयावनी,
इमिगु सन्तान फुक्कं मदयावनी।
- 39 भिपिं मनूतय्त परमप्रभुं
स्वयादी,
दुःखया इलय् वय्कलं इमित
उद्धार यानादी।
- 40 परमप्रभुं इमित
ग्वाहालि यानादी
अले बचय् यानादी,
वय्कलं इमित मभिपिं मनूतय्पाखें
बचय् यानातयादी,
छाय्धाःसा इपिं
वय्कःया शरणय् वइ।

38

- दुःखय् लानाच्चंम्ह मनूया प्रार्थना
दाऊदया भजन
- 1 हे परमप्रभु,
जितः तमय्
ब्वःबियादी मते।
थःगु तच्चःगु तमय्
जितः सजौय बियादी मते।
- 2 छिं जितः थःगु वाणं
घाःपाः यानादीगु दु।
छिं थःगु ल्हाः
जिगु म्हय् तयादीगु दु
- 3 छि तंम्वयादीगुलिं
जि म्हंमफय् धुंकल।
जिगु पापं यानाः
जिगु क्वैय् न्यले धुंकल।
- 4 जि म्ह छम्हं पापय् दुने धुन।
ल्हनां ल्हने मफय्क
थ्व इयातुइ धुंकल।
- 5 जि मूर्ख जुयागुलिं
जिगु घाः ध्वगिनाः

- नवये धुंकल।
 6 जि थस्वये मफये धुन,
 जिगु म्ह छम्हं स्याये धुंकल।
 न्हिच्छि न्हिच्छि जि ख्वयाः
 सनाजुयाच्चवना।
 7 जिगु म्ह छम्हं ज्वर वयाः
 पुनाच्चंगु दु।
 जि सी थें च्वने धुंकल।
 8 जिगु म्ह छम्हं न्यले धुंकल,
 म्ह छम्हं चाःतुलावने धुंकल,
 जिगु स्याः नुगलं
 झसुकाः पिज्वयाच्चंगु दु।
- 9 हे परमप्रभु,
 जिं छु मनंतुनागु खः धकाः ला
 छिं सि हे स्यू
 जिगु झसुकाः नं
 छिं न्यनादीगु दु।
 10 जिगु नुगः भारा-भारा
 मिनाच्चंगु दु,
 जिगु बल तनावने धुंकल,
 जिं मिखां नं मछुयावने धुंकल।
 11 जि पासापिं व थःथितिपिं नं
 जिगु ल्वचं ग्यानाः
 तातापानाजुइ धुंकल,
 जिगु छँजःपिं हे नं
 सत्तीक मवये धुंकल।
 12 जितः स्यायेत स्वयाच्चंपिन्सं
 थुबलय् हे जाः ग्वयाच्चंगु दु,
 जिगु मभिं तुनाच्चंपिन्सं
 जितः सिधय्केगु ख्याच्चः
 बियाच्चंगु दु।
 न्हियान्हिथं इमिसं जिगु विरोधय्
 जाः ग्वयाच्चंगु दु।
 13 इमिगु ख्याच्चः न्यँन्यं
 जि ख्वाँय् जुयाबी धुन।
 इमिगु न्ह्यःने
 जि नवाये मफुम्ह पाकः
 जुयाबी धुन।
 14 सुयागुं खँ मन्यनेगु हे
 बांलाः ताये धुंकल,
 अले सुयातं छुं हे
 लिसः मबी धुन।
 15 हे परमप्रभु,
 जिं आः छितः हे जक
 पियाच्चवनागु दु।
 हे परमप्रभु, जि परमेश्वर!
 छिं जितः लिसः बियादी।
 16 जिमि शत्रुतयत् जिगु दुःखय्
 लाय्बुइके बियादी मते,

जि बमलाःगुलिइ
इमित लयतायके बियादी मते।

17 जि क्वदलेत्यंगु दु,
मदिक्क जितः स्यानाच्चंगु दु।

18 जिं जिगु पाप नालाकाये,
जिं यानागु ज्याखँय्
जितः दुःख ताः।

19 जिमि शत्रुत जि स्वयाः
यक्व बल्लाः,

गुलिखे शत्रुत ला
म्वायकं म्वायकं
जितः महीपि नं दु।

20 इमिसं जिगु भिगु
ज्याया प्लेसा
जितः मभिं यानाच्चंगु दु।
अले जिं भिगु ज्या यानागुया
विरोधय् जुयाच्चंगु दु।

21 हे परमप्रभु,
जितः त्वःतादी मते

हे परमेश्वर,
जिपाखँ तापानादी मते

22 जितः बचय् यानादीम्ह
जि परमप्रभु!

याकनं झायाः जितः
ग्वाहालि यानादिसँ।

39

मनूतयगु आयु चिहाकः

दाऊदया भजन, लय् तइम्ह यदूतनया निति

1 जिं थःम्हं थःत धया,
“जिं थःम्हं यानागु ज्या यात
बांलाक दुवाले,
अले जिगु म्हतुं
पाप नवाकेबी मखु।
मभिंपिं मनूत न्ह्यःने दइबलय्
जिं पिचा तयाः म्हतुप्वाः तिनाच्चने।”

2 जि अथे नमवासे च्वनाबलय्
अज्ज ला भिगु खँ तक नं
नमवासे च्वनाबलय्
जितः झन सह याये
थाकुयावल।

3 जितः झन छु याये छु याये
जुयावल।

गुलि बिचाः यात
उलि हे मिं पूथें जुयावल।

अले जिं थथे मधासे
च्वने मफुत,

- 4 “हे परमप्रभु!
जिगु जीवन गुबल्य् फुइ धकाः
क्यनादिसँ।
जि गुबल्य् तक म्वानाच्चवनी,
अले जिगु जीवन पलखया लागि
जक खः धकाः
जितः सीकेबियादिसँ।
जितः धयादिसँ, जि गुबल्य् सी?
5 छिं जिगु जीवनयात
गुलि चिहाकः यानादियागु!
छिगु न्ह्यःने ला
जिगु आयु छु हे खः धकाः!
छिगु न्ह्यःने ला
जिगु आयु छु हे मखु।
मनूतयगु जीवन ला
छम्ह सासः जक हे खनि।”
- 6 मनूत ला किचः थें हे
थुखे उखे जुइ।
इमिगु ज्याया छु हे मू मदु।
इमिसं धन-सम्पत्ति मुंकी,
तर सुनां काइ धकाः
इमिसं मस्यू।
- 7 उकिं हे परमप्रभु,
जिं छुकियागु आशा यायेगु?
जिगु आशा धयागु ला
छि हे जक खः।
- 8 जिगु पापपाखें
जितः बचय् यानादिसँ।
मूर्खतयसं जितः हिस्याये
मफयेमा।
- 9 जि सुम्क हे च्वने,
जिं छसः नं नवाये मखु।
छाय्धाःसा जितः
छिं हे थथे यानादीगु खः।
- 10 अयत्तं आः जितः
मेगु सजाँय बियादी मते।
छिगु ल्हाःया च्वतं जि सीन।
- 11 छिं मनूतयत्त इमिसं याःगु
पापया नितिं ब्वःबियादी,
अले सजाँय बियादी।
इमिगु सम्पत्तियात किलं नः थें
नाश यानादी।
मनूत धयापिं ला धात्थें हे
छम्ह सासः जक खनि।
- 12 हे परमप्रभु,
जिगु ख्वःसः न्यनादिसँ।
जिं ग्वाहालिया नितिं यानागु
प्रार्थना न्यनादिसँ।
छाय्धाःसा छिगु नितिं

सेला

सेला

जि नं जिमि तापाःबाज्यापिं थें
निन्हूप्यन्हया पाहां जक खः।

- 13 जि सिनावने न्ह्यः,
जिगु नां मदयावने न्ह्यः हे
जिपाखें छिगु तं चीकादिसँ।
अले जि हाकनं लयताये फयेमा।

40

- ग्वाहालिया नितिं प्रार्थना
दाऊदया भजन
1 जिं आयमबुसे ग्वाहालिया नितिं
परमप्रभुयात पिया।
अले तिनि वय्कलं जिपाखे
न्हायपं बियादिल,
अले जिगु प्रार्थना न्यनादिल।
- 2 वय्कलं जितः
ग्यानापुगु गालं थकयादिल,
वय्कलं जितः
भ्यातनालं लिकयादिल,
वय्कलं जितः
हयाः ल्वहँतय् थनादिल,
अले धस्वानाच्चनेत
धिसिलाःगु थाय् बियादिल।
- 3 वय्कलं जितः
छपु न्हगु म्ये स्यनादिल,
झी परमेश्वरयात तःधंकाः
हालेगु म्ये।
यक्वसिनं हे थ्व खनी,
अले भय काइ।
अले इमिसं परमप्रभुयाके
भलसा तइ।
- 4 धन्य खः व मन,
गुम्हयसिनं परमप्रभुयाके भलसा तइ,
गुम्हयसिनं मूर्तिं पुजा याइ मखु,
अले गुम्ह मखुपिं घःतयत्
पुजा यानाजुइपिलिसे जुइ मखु।
- 5 हे परमप्रभु जि परमेश्वर!
छिं जिमिगु नितिं यक्व हे
अजू चायापुगु ज्या यानादीगु दु।
छिं जिमिगु नितिं ल्याः खानां
ल्याः खाये मफयेक
अजू चायापुगु ग्वसाः
ग्वयादीगु दु।
छिं थें ज्याःम्ह सुं हे मदु।
छिं यानादीगु ज्या कन धाःसा
गुबलें नं सिधइ मखु।
- 6 छिं जितः थ्व खँ
थुइके बियादिल,
जिगु न्हायपं चाय्कादिल,

बलि बीगु व छायछी यायेगु ज्यां
छि लय्मताः,
छिं होमबलि व पापबलि नं
यय्कामदी।
7 उकिं जिं लिसः बियाः धया,
“जि वये धुन, व्यवस्थाय्
जिगु बारे च्वया तः थें।

8 जि परमेश्वर!
छितः यःकथं
ज्या यायेगुलिइ हे
जि लय्ताः।

छिं स्यनादीगु खँ
जिं थःगु नुगल्य् तयागु दु।”☆

9 हे परमप्रभु,
तःधंगु सभाय् जिं सकसितं
छि जिमित बचय् यानादीमह खः
धकाः न्यंका।
छिं सि हे स्यु थ्व खँ कनेत
जि गुबलें नं लिचिले मखु।

10 जिं छिं बचय् यानादीगु
भिगु खँ जिगु नुगल्य् जक
सुचुका मतया।

जिं न्हाबलें छि विश्वास
याये बहःमह
व मुक्ति बीमह खः धकाः
कनाजुयागु दु।

तःधंगु सभाय् नं जिं
छिगु सदां दयाच्वनीगु
दया माया
व छि विश्वास याये बहःमह खः
धयागु खँ कनाजुयागु दु।

11 हे परमप्रभु!
छिं जितः दया माया यानादीगु
गुबलें त्वःतादी मते।
छिगु सदां दयाच्वनीगु
दया माया व विश्वासं
जितः सदां बचय् यानातयेमा।

12 जिगु प्यखें ल्याः खानां
ल्याः खाये मफयेक
दुःखत दु।
जिगु पाप थुलि अप्वये धुंकल,
जिं आः छुं हे मखने धुन।
जिगु छेनय् दुगु सँ स्वयाः
अप्वः दु थ्व।
जिगु नुगः हे क्वतुने धुंकल।

13 हे परमेश्वर!
जितः बचय् यानादिसँ।
हे परमप्रभु!

- जितः ग्वाहालि यायेत
याकनं झासँ
- 14 जितः स्यायेत स्वःपिं
लज्या चाये मालेमा,
अले इतिमिति कनेमा।
जिगु दुःखय् लयतायाजूपिं
लिज्यां वनेमा,
अले मछालाः जुइमा।
- 15 “हः” धकाः
जितः लायबुयाजूपिं मछालाः
आलु-आलु कनाजुइमा।
- 16 छितः मालाजुइपिं धाःसा
छिके लयतायाच्चनेमा।
अले छिं मुक्ति बीगु यःपिन्सं
सदां थथे धयाच्चनेमा—
“परमप्रभु गुलि तःधं!”
- 17 तर जि ला चीमिम्ह
व छुं मदुम्ह मनू खः।
हे परमप्रभु,
छि जितः उद्धार याइम्ह
व जिम्ह परमेश्वर खः।
जितः ग्वाहालि यायेत
याकनं झासँ।✧

41

- उसाँय् मदुम्ह मनूया प्रार्थना
दाऊदया भजन
- 1 धन्य खः इपिं,
गुपिन्सं छुं मदुपिनिगु च्यूताः काइ।
इमित दुःख जुइबलय्
परमप्रभुं ग्वाहालि यानादी।
- 2 परमप्रभुं इमिगु रक्षा यानादी,
अले इमिगु ज्यान
बचय् यानादी।
वय्कलं इमिगु जीवनयात
सुथालाकादी।
अले इमि शत्रुतय्पाखें
इमित बचय् यानादी।
- 3 परमप्रभुं इमित उसाँय्
मदुइबलय्
सुसाःकुसाः यानादी।
अले लायकादी।
- 4 जिं धया, “हे परमप्रभु,
जिं छिगु विरोधय् पाप याना।
जितः दया यानादिसँ,
अले लायकादिसँ।”
- 5 जिमि शत्रुतय्सं

- जि याकनं सीमा,
अले सकसिनं जितः ल्वःमंका
छवयेमा धकाः धयाजूगु दु।
- 6 जिमि पासापि धकाः
स्वःवइपिन्सं नं जिगु
मभिगु खँ जक मुंकाः यंकी,
अले न्ह्याम्हयसितं न्यंका जुइ।
- 7 जितः महीपिन्सं नं थवंथवय्
जिगु खँ स्वांपुया जुइ।
इमिसं जिगु मभिगु
बिचाः याना जुइ,
8 “वयात तःल्वचं कःगु दु,
व आः लासां हे दनावये
फइ मखुत।”
- 9 छपाः हे भुइ नयाम्ह जिमि
छम्ह स्याःन्याःम्ह पासा तकं
जिगु विरोधय् वन।
वयात जिं तसकं विश्वास
यानातयागु खः।✧
- 10 हे परमप्रभु!
जितः दया यानाः
हाकनं लाय्कादिसँ।
अले जिं जिमि शत्रुतय्के
पलेसा काये।
- 11 जिं स्यू छि जिलिसें
लयतायादीगु दु,
छाय्धाःसा छिं इमित
जितः त्याकेबिया मदी।
- 12 छिं जितः ग्वाहालि यानादिल,
छाय्धाःसा जि दोष मदुम्ह खः।
छिं जितः सदांया नितिं
थःलिसें तयादिल।
- 13 परमप्रभु,
इस्त्राएलया परमेश्वरया
प्रशंसा या।
आः, अले न्ह्याबलें।
आमेन! आमेन!✧

निगूगु ब्व

42

भज ४२-७२

परमेश्वरया नितिं प्याःचाः
कोरह वंशयापिनिगु मशिकेल,
लय् तइम्हयसिगु नितिं
1 हे परमेश्वर!
गथे चल्ला

- खुसिया लःया निति
प्याः चाइ,
जि नं छिगु निति अथे हे
प्याः चायाच्चनागु दु।
- 2 जि परमेश्वरया निति,
म्वाःम्ह परमेश्वरया निति
प्याःचायागु दु।
- जि गुबलय् वनाः परमेश्वरयात
नाप लाये दइ?
- 3 ख्वबि हे जिगु चान्हिया
नसा जुयाबी धुंकल।
मनूतयसं जितः न्ह्याबलें थथे
धयाः हायकीगु,
“छं परमेश्वर गन दु?”
- 4 न्हापाया खँ लुमंकीबलय्
जिगु नुगः तज्यानावइ।
उबलय् जि मनूतयगु पुचःलिसे
जुइगु खः।
मनूतय न्ह्यलुवाः जुयाः
प्रशंसाया म्ये हा हां,
लयतातां परमेश्वरया देगलय्
वनेगु।
- 5 जिगु नुगः छाय् थपायसक क्वतुंगु?
जि छाय् थपायसकं नुगः मछिगु?
जिं अज्ज नं परमेश्वरयाके
आशा तयाः वय्कःयात,
जितः बचय् याइम्हयसित तःधके।
- 6 जिगु नुगः तसकं क्वतुंगु दु।
उकिं जि छितः यर्दनया लागां,
हेर्मोन पर्वत व मिसार डाँडाया
च्वकां लुमंकागु दु।
- 7 ग्यानापुसे च्वंगु
क्वब्वाःलःया सः
जिगु न्ह्यःने दु।
छिगु समुद्रया तःधंगु लबुं नं
जितः नुनाब्युगु दु।
- 8 न्हिनय् ला परमप्रभुं जितः
थःगु माया क्यनादी,
अले चान्हय् जिं जितः
जीवन बियादीम्ह परमेश्वरयात
तःधंकाः वय्कःया म्ये हाले।
- 9 जि जिगु ल्वहंधी
परमेश्वरयात धाये,
“छिं जितः छाय्
ल्वःमंकादियागु?
शन्नूतयसं क्वत्यय्काः,
जि छाय् ख्वयाजुइमाःगु?
10 इमिसं नागःतुगः याइबलय्
जिगु बपिक्वय्यं हे

त्वःधू र्थे जुइगु,
इमिसं हिस्यानाः जितः न्यनी,
'ग्व, छं परमेश्वर गन दु?' "

11 हे जिगु मन छाय थपायसकं
क्वतुंगु?
छाय जितः थुलिमछि नुगः मछिसे
च्वंगु?
जिं परमेश्वरयाके आशा तये,
हाकनं जिं थः परमेश्वर
व थःत बचय् याइम्हयूसित
तःधके।

43

छुत्काराया लागि प्रार्थना

1 हे परमेश्वर,
जि दोष मदुम्ह खः धकाः
क्यनादिसँ।
छितः म्हमस्यूपि
सकल मनूतपाखें
जितः रक्षा यानादिसँ।
मखुगु खँ ल्हाइपि व
दुष्टपि मनूतपाखें
जितः बचय् यानादिसँ।

2 हे परमेश्वर,
छि हे जिगु शरण खः।
छिं जितः छाय् त्वःतादियागु?
शत्रुतयसं क्वत्ययकाः जि छाय्
ख्वयाजुइमाःगु?

3 छिगु जः व सत्ययात
छवयाहयादिसँ,
उमिसं हे जितः लँ क्यनेमा।
अले छिगु पवित्र पर्वत सियोनय्,
छि च्वनादीगु देगलय्
जितः हयेमा।

4 अले हे परमेश्वर,
जि छिगु वेदीइ वने।
छि जिगु लसताया मुहान खः।
जिं वीणा थानाः छिगु
प्रशंसा याये।
हे परमेश्वर, जिमि परमेश्वर!

5 हे जिगु मन
छाय् थपायसकं क्वतुंगु?
जि छाय् थपायसकं
नुगः मछिगु?
जिं परमेश्वरयाके आशा तये,
हाकनं जिं थः परमेश्वर व
थःत बचय् याइम्हयूसित तःधके।

44

- रक्षाया लागि प्रार्थना
कोरह वंशयापिनिगु मशिकल,
लय् तइम्हय्सिगु निरिति
1 हे परमेश्वर, छिं यक्व न्हापा
जिमि पुर्खातय्गु पालय्
यानादीगु खँ
इपिपाखें जिमिसं
थःगु हे न्हायपंनं न्यनागु दु।
- 2 छिं थःगु हे शक्तिं
जाति जातियापि मनूतयत्
पितिनाः
इमिगु थासय् जिमि पुर्खातयत्
तयादिल।
- छिं इमि शत्रुतयत् क्वत्यलाः
इमित ब्वलंकादिल।
- 3 इमिसं तरवारया बलं देश
त्याकाकाःगु मखु,
इपि थःगु शक्तिं त्याःपि
नं मखु।
- छिगु हे जव ल्हातं, छिगु हे लप्पां
व छिगु ख्वाःया जलं
इपि त्याःगु खः।
छाय्धाःसा छिं इमित
यय्कादिल।
- 4 हे परमेश्वर,
छि हे जिमि जुजु खः,
छिं याकबयात त्याके बियादी।
- 5 छिगु हे बलं जिमिसं
थः शत्रुतयत् ख्यानाछवये,
जिमि विरोधीतयत् जिमिसं
छिगु हे नामं न्हुयातये।
- 6 जिं थःगु धनुखय्
भलसा तये मखु,
जिगु तरवारं जितः
त्याकाबी मखु।
- 7 तर छिं जिमित
जिमि शत्रुतपाखें
बचय् यानादिल,
अले जिमित मयय्कीपिन्त
लज्या चाय्कादिल।
- 8 जिमिसं न्हिच्छिं परमेश्वरया
प्रशंसा याये,
अले छितः न्ह्याबलें
सुभाय् बियाच्चने।
- 9 अय्जं छिं जिमित त्वःतादिल,
अले जिमित क्वह्वांकादीगु दु।
आः छि जिमि सिपाइतनापं

- न्ह्यःने झाइ मखु।
 10 छिं जिमित जिमि शनृतय
 न्ह्यःने लिचिके बियादिल।
 अले जिमिगु फुक्कं
 जिमि शनृतयत्
 लाकायंके बियादिल।
 11 छिं जिमित
 मेपिनिगु आहार जुइत
 फैतयत् थें त्वःतादिल,
 अले जातितय् दथुइ जिमित
 उखेलाः थुखेलाः
 मदय्काबिल।
 12 छिं थः मनूतयत्
 दंक मियादिल।
 इमित मियाः छितः
 छुं नं फाइदा मजुल।
 13 छिं जिमित जिमि
 जःलाखःलातयत्
 हेस्याके बियादीगु दु,
 जिमि जःखः च्वंपिन्सं
 जिमित हेपं ख्यानाः
 हेबाय्चबाय् याइगु।
 14 छिं जिमित
 मेगु जातितय् दथुइ
 ख्यालिम्बः यानादिल।
 मनूतय्सं जिमित खन कि
 हेस्यानाः छ्यं संकीगु।
 15 न्हियान्हिथं जि
 क्वह्यंकाच्चने माःगु दु,
 जिगु ख्वाः लज्यां त्वपूगु दु।
 16 कुंखिनिपि
 व हेस्याइपिनिगु वचनं
 अले बदला काइपिन्सं यानाः
 जितः थथे जूगु खः।
 17 छिगु बाचायात
 त्वथुलागु मदुसां
 जिमिसं छितः
 ल्वःमकागु मदुसां
 थ्व फुक्क जिमित जूवल।
 18 जिमिगु नुगः छिपाखें
 फह्यूगु मदु,
 जिमिगु पलाः
 छिपाखें लिच्यूगु मदु।
 19 अयत्नं छिं जिमित
 ध्वंचातय्थाय् त्वःतादिल।
 छिं जिमित तसकं खिउँथाय्
 वानाथकादिल।
 20 जिमिसं परमेश्वरया नांयात

- ल्वःमंकागु दुसा
अले मेपिं घःतयत् प्रार्थना यायेत
ल्हाः ल्हनागु दुसा,
21 परमेश्वरं थ्व खँ सि हे सी।
छाय्धाःसा वय्कलं
फुक्कसिगु नुगलय्
दुने च्वंगु खँ स्यू।
22 अयनं जिपिं छिगु लागि
न्हिथं सी मालाच्चंगु दु।
स्यायेत हःपिं फैतयत् थें
जिमित व्यवहार याइगु।*
23 हे परमप्रभु दनादिसँ!
छिं छाया घनाच्चनादिया?
दनादिसँ!
जिमित सदांया लागि
त्वःतादी मते।
24 छाया छिं मेखेपाखे
स्वयादियागु?
अले जिमित जूगु दुःख व सास्ती
छाय् ल्वःमंकादियागु?
25 जिपिं ला धुलय् ल्वाकबुक
जूइ धुंकल।
जिमिगु म्ह
चाय् प्यपुने धुंकल।
26 दनादिसँ,
जिमित ग्वाहालि यानादिसँ।
छिगु दयाया कारणं
जिमित त्वःतकादिसँ।

45

- जुजुयागु ब्याहाया म्ये
कोरह वंशयापिनिगु भजन,
लय् तइम्हयसिगु निति
1 जुजुया निति थ्व म्ये
च्वयाबलय्
जिगु नुगलय् बाबांलाःगु खँवः
भय्बियावःगु दु।
जिगु मेचु नं छम्ह बांलाःम्ह
कविया कलम थें जुयाब्यूगु दु।
2 छि मनुत मध्ये दकले
बांलाःम्ह खः।
छिगु म्हतुसिइ दया जाःगु दु।
उकिं परमेश्वरं छितः
न्हाबलैया लागि
आशिष बियादीगु दु।
3 हे दकले बल्लाःम्ह जुजु!
थःगु महिमा व प्रतापनापं

- थःगु तरवार जँय् घानादिसँ।
 4 सत्य व न्यायया नितिं
 थःगु साहसनापं
 सवारी जुयादिसँ।
 छिगु जव लहाति
 अजू चायापुगु ज्या क्यनेमा।
 5 छिगु च्वामुगु वाणं
 छिकपिनि शत्रुतयगु नुगलय्
 सुइ मा!
 जाति जातियापिन्सं
 छिगु तुतिइ भवपुइमा!
 6 हे परमेश्वर,
 छिगु राज्य न्ह्याबलेँ दयाच्चनी।
 छिं थः मनूतयत न्याय यानाः
 राज्य यानादी।
 7 छिं भिगु खँ यय्कादी,
 मभिगु खँयात
 छिं यय्कादी मखु,
 उकिं परमेश्वर, छिकपिनि परमेश्वरं
 छितः ल्ययादीगु दु
 अले छिकपिनि पासापिन्त
 स्वयाः अप्वः
 लय्ता बियादीगु दु।
 8 छिगु वसतं मूर्
 व तेजपातयागु थें नस्वाः
 पिहां वः।
 किसिया धँवानं
 छायेपियातःगु लायकुलिइ
 बाजं थाइपिन्सं छितः
 लय्ताय्की।
 9 छिगु लायकुलिइ
 हनेबहःपि मिस्तयगु दथुइ
 जुजुपिनि म्हाय्पि नं दु,
 छिगु जवपाखे
 ओपीरया लुँया तिसा
 तियातःमह भम्चा दु।
 10 न्यँ, हे राजकुमारी,
 बिचाः या, न्हाय्पं ब्यु,
 अले थः मनूत
 व थःछें नं ल्वःमंकी।
 11 छंगु हिसि खनाः
 जुजु लय्तायादीगु दु।
 वय्कः छिमि मालिक खः,
 उकिं वय्कलं धाःथें या।
 12 टुरोसया राजकुमारी
 देछा ज्वनाः वइ,
 तःमिपिन्सं छंगु कृपा
 कायेत स्वइ।

- 13 राजकुमारी लायकुलिइ दु,
व गुलि बांलाः।
वयागु वसः लँयागु कां
थानातःगु दु।
- 14 वयात झःझः धाःगु वसतय्
समिलुत ल्यूल्यु तयाः
जुजुयाथाय् यंकी।
- 15 इपिं जुजुया लायकुलिइ लयतातां
दुहां वनी।
- 16 छिकपिनि काय्पिन्सं
छिकपिनि पुखांतयगु
थाय् काइ,
इमित छिं सारा संसारयापि
राजकुमार दयकादी।
- 17 जिं पुस्तां पुस्ता तक
छिगु नांयात तःधंकातये
थुकिं जाति जातियापिन्सं
छितः न्ह्याबले तःधंकी।

46

- परमेश्वर
झीगु शरण कायेगु थाय् व बल
कोरह वंशयापिनिगु भजन, लय् तइम्हय्सिगु निति –
अलामोत* धाःगु रागय् हालेगु
- 1 परमेश्वर झीगु शरण
कायेगु थाय् व बल खः,
अले दुःखया इलय्
अःपुक दइगु ग्वाहालि खः।
- 2 अथे जुयाः पृथ्वी हे
लिगिलिगि संसां
अले पर्वतत समुदय् कुतुं वंसां
झीपिं ग्याये मखु।
- 3 समुद्र थ्वयक्क हाःसां
अले ब्वाइया वःसां
उकियागु किसिद्रुम्बलं पहाडत
वाराक्वारा संसां
झीपिं ग्याये मखु।
- 4 छगू खुसि दु
गुकियागु लःधालं
परमेश्वरया शहर,
दक्वसिबय् तःधंम्ह च्वनादीगु
थाय्यात लयताय्की।
- 5 परमेश्वर व शहरय्
च्वनादीगु दु
व गुबले नाश जुइ फइ मखु।
सुथ न्हापां हे परमेश्वरं उकियात

सेला

* 46: ४६:० अलामोत छगूकथंया राग खः

- ग्वाहालि बियादी।
 6 जाति जातियापि मन्तय दथुइ
 तसकं हल्लाखल्ला जुल,
 राज्य-राज्य लिंगिलिंगि सना:
 क्वःदल
 वयकलं थःगु सः पिकयादिल,
 पृथ्वी नायावन।
- 7 दक्व शक्ति दुम्ह
 परमप्रभु झील्लिसे दी,
 याकूबया परमेश्वर
 झी शरण कायेगु थाय् खः।
- 8 वा, परमप्रभुया ज्या स्व,
 वयकलं संसारय्
 गुकथं नाश हयादिल।
- 9 वयकलं संसारया
 फुक्क थासय् लडाइँ दिकादी।
 वयकलं धनुष व भाला
 त्वथुलादी।
 अले ढालयात मिइ
 छवय्काबी।
- 10 “सुम्क च्वँ!
 जि परमेश्वर खः धकाः सीकि!
 जितः फुक्क जातियापिन्सं
 तःधंकी,
 संसारय् न्यंकभनं जितः तःधंकी।”
- 11 दक्व शक्ति दुम्ह
 परमप्रभु झीनापं दी,
 याकूबया परमेश्वर झीगु
 शरण कायेगु थाय् खः।

सेला

47

- परमप्रभु पृथ्वी न्यंकया जुजु
 कोरह वंशयापिनिगु भजन,
 लय् तइम्हयसिगु नितिं
- 1 हे जाति जातियापिं
 फुक्क मन्त, लहाःपा था।
 ततःसलं परमेश्वरया जयजय या!
- 2 दक्वसिबय् तःधंम्ह
 परमप्रभुलिसे झी ग्यायेमाः,
 वयकः पृथ्वी न्यंकया
 तःधंम्ह जुजु खः।
- 3 वयकलं जाति जातियात
 झीगु अधीनय् हयादिल
 अले मन्तयत्त झीगु पालि
 तःलय् लाकादिल।
- 4 वयकलं झीगु लागि
 सर्वय ल्ययादिल।

अले थ्व वयकःया
यःपिनिगु निति
गर्वया खँ खः।

सेला

5 परमेश्वर प्रशंसाया सःलिसे
सिंहासनय् च्वनादीगु दु,
परमप्रभु तुरहीया सःलिसें
सिंहासनय् च्वनादीगु दु।

6 परमेश्वरया प्रशंसा या,
भजन हा!

झी जुजुया प्रशंसा या,
भजन हा!

7 परमेश्वर पृथ्वी
न्यंकया जुजु खः,
वयकःयात प्रशंसा यानाः
म्ये हा!

8 परमेश्वर थःगु
पवित्र गद्दीइ च्वनादी,
वयकलं जाति जातियात
शासन यानादी।

9 अब्राहामया परमेश्वरया
मनूतनापं जाति जातिया
शासकत मुंगु दु।

छाय्धाःसा पृथ्वीइ च्वंपिं
फुक्क जुजुत
परमेश्वरया ल्हातय् दु।

वयकः तसकं तःधंम्ह खः।

48

परमेश्वरया शहर, सियोन

कोरह वंशयापिनिगु भजन, लय् तइम्हसिगु निति

1 परमप्रभु तःधंम्ह खः,
परमेश्वरया शहरय्,
वयकःया पवित्र पर्वतय्

वयकः प्रशंसा याये बहःम्ह खः।

2 परमेश्वरया पर्वत सियोन
तःजाः अले बांलाः।

तःधंम्ह जुजुया थ्व शहरं
संसार न्यंक लसता हइ।

3 परमेश्वर थः हे यरूशलेमया
किल्ला खः,

उकिया रक्षा याइम्हकथं
वयकलं थःत क्यनादीगु दु।

4 जुजुतयसं जानाः
सियोन पर्वतय्
हमला याः वल।

5 तर उकियात खनाः
इपिं अजू चाल।
इपिं ग्यानाः बिस्सुं वन।

6 ग्यानाः इपिं अन हे मूहाल।
मचाबू ब्यथा जूम्ह मिसा थें

इपि वाथा वाथा कन।

7 पुर्बयागु फसं

तशींशया जहाजत
कुचा कुचा दः थें
छिं इमित नाश यानादिल।

8 झीसं दक्व शक्ति दुम्ह
परमप्रभुयागु शहरय्,

झी परमेश्वरया शहरय् गथे
न्यनागु खः
अथे हे जूगु नं खना।
वय्कलं थ्व शहरयात
न्हाबलें रक्षा याना तइ।

9 हे परमेश्वर! छिगु देगलय्
जिमिसं छिगु दया मायाया खँय्
ध्यान बियेगु याना।

10 हे परमेश्वर फुक्क थासय्
छिगु प्रशंसा जू।
पृथ्वीया फुक्क थासय्
छिगु नां थ्यंगु दु।
छिं खःकथं न्याय यानादी।

11 सियोनयापि मनूत लयूतायेमा!
छिं यानादीगु न्यायया हुनि
यहदाया फुक्क शहर
लसतां जायेमा!

12 हे परमेश्वरया मनूत,
सियोनया प्यखेरं चाःहिलाः
ग्वःगः धरहरा दु ल्याःखा!

13 छं अन दनातःगु पःखाः
व किल्लायात
बालाक दुवालाः स्व,
अले छं लिपाया पुस्तायात
कने फइ।

14 छायाःसा परमेश्वर न्हाबलें
झी परमेश्वर खः।
वय्कलं झीत न्हाबलें
लं क्यनादी।

सेला

49

धन सम्पत्तिइ
भलसा तइम्ह मूर्ख मन्
कोरह वंशयापिनिगु भजन,
लय् तइम्हय्सिगु निरिति
1 फुक्क मनूतयसं न्यँ,
संसारया फुक्क
मनूतयसं न्हायपं ब्यु,
2 तःधपि व चिधपि,
तःमि व चीमि,
फुक्कसिनं थ्व खँ न्यँ!

- 3 जिगु म्हुतुं बुद्धियागु खँ
पिहां वइ,
अले जिगु बिचाः ज्ञानं जाः।
- 4 जिं हितोपदेशय् ध्यान बी।
अले वीणा थानाः
जिं उकिया अर्थ कने।
- 5 शत्रुतयसं जितः
घेरय् याइबलय्
दुःखया इलय् नं
जि ग्याये मखु।
- 6 इमिसं थःगु जक सम्पत्तिइ
भरोसा तइ,
अले धनयागु फुँ क्यनी।
- 7 धात्थें सुं नं मनुखं
मेम्हयसित गुबलें मू पुलाः
त्वःतके फइ मखु,
इमिसं परमेश्वरयात
थःगु प्राणया
मू पुले फइ मखु।
- 8 मनूया प्राण तसकं मू वं
वं गुलि पुले फइ,
उकिं गाइ मखु।
- 9 व न्हाबलें म्वानाच्चनी मखु,
व ध्वगिना मवनी मखु।
- 10 मूर्ख व बुद्धि मदुपिं मनूत थें
बुद्धि दुपिं मनूत
नं सिनावने हे माः,
इमिगु धन-सम्पत्ति
थः सन्तानया लागि
त्वःतावनेमाः।
- 11 इमिसं न्हाक्व हे
थःगु नामय् जमिन मुंकूसां
इमिगु सदांया छँ धयागु
चिहान हे खः।
इपिं सदांया निंति अन हे च्वनी।
- 12 धनसम्पत्ति दुसां
मनूत सदांया लागि
दयाच्चनी मखु।
इपिं पशु थें जुयावनी,
अले पशु थें सिनावनी।
- 13 थःके हे जक
भरोसा तइपिन्त थथे हे जुइ,
थःगु धन सम्पत्तिइ जक
लुधंकाच्चपिन्त थथे हे जुइ।
- 14 इपिं फै थें सिनावनी
कालं इमित नुनाछवइ।
धर्मीपिन्सं इमित शासन याइ।

- इमिगु म्ह थःगु छैनं तापाक
चिहानय् ध्वगिनावनि।
- 15 तर परमेश्वरं जितः मू पुलाः
त्वःतकादी,
वयक्कलं जितः मृत्युयागु शक्तिं
बचय् यानादी।
- 16 सुं मनू तःमि जुल,
वयागु छैया गौरव
अप्वयावल धकाः
ग्याये मते।
- 17 व सीबलय् वं
थःनापं छुं नं यंकी मखु,
वयागु गौरव वं चिहानय् यंकी मखु।
- 18 म्वाना च्वंतले लुधनाच्वंसां,
अले मनूतय्सं बांलानावःगुलि
इमित तःधकूसां
- 19 सीधुंकाः इपि थः पुर्खापिनापं
मिलय् जू वनी।
अन इमिसं गुबलें नं
जः खनि मखु।
- 20 सम्पत्ति दयाः नं
दुग्यां मदुपिं मनूत
पशुत थें सिनावनी!

सेला

50

- धार्थेगु आराधना
आसापया भजन
- 1 दक्क शक्ति दुम्ह
परमप्रभु परमेश्वरं
पुर्बनिसें पच्छिम तक
संसारय् च्वंपिं
फुक्क मनूतलिसे नवानादीगु दु,
अले सःतादीगु दु।
- 2 तसकं बांलाःगु सियोन पर्वतं
परमेश्वर थिनावइ।
- 3 झी परमेश्वर झाइतिनि,
अले वय्कः सुम्क
च्वनादी मखु,
वय्कःया न्ह्यःने
भस्म याइगु मि दु,
अले वय्कःया छचाःखेरं
ग्यानापुगु ग्वःफय् दु।
- 4 थः प्रजाया न्याय यायेत
वय्कलं आकाश
व पृथ्वीयात सःतादी,
5 “बलि छायाः
जिनापं बाचा च्यूपिं
जिमि विश्वास यायेबहःपिं

मनूतयत् जिथाय् मुंकि।”

6 परमेश्वर थः हे न्यायाधीश खः।
आकाशयात वयकःया
धार्मिकता घोषणा याकेब्यु!

सेला

7 “हे जिमि मनूत न्यँ,
जिं नवाये,
हे इस्राएल,
जिं छंगु विरोधय् साक्षी बी,

जि परमेश्वर खः,
छिमि परमेश्वर।

8 छं जिथाय् छायेहःगु
होमबलि व बलिदानया खँय्
जिं छन्त ब्वःबी मखु।

9 अयन्ं छंगु सागःयाम्ह द्रुहं
वा छंगु बथांयाम्ह दुगुचा
जितः म्वाः।

10 दक्व गुँपशु
व द्रुलंद्रः डाँडायपिं पशुत
जिगु हे खः।

11 पहाड पहाडयापिं दक्व
झंगःपन्छितयत्
जिं म्हस्यू

अले ख्यल्य च्वंपिं
फुक्क प्राणीत जिगु हे खः।

12 नयेपित्याःमह जूगु जूसां
जिं छन्त धायेगु मखु।

संसार व उकी दुगु फुक्क
जिगु हे खः।

13 छु जिं द्रुहंया ला नयेगु?
वा दुगुचाया हि त्वनेगु?

14 परमेश्वरयात सुभाय्या
बलि छा,
अले दकलय् तःधंमहयसिगु लागि
थःगु भाकल पूर्वकि!

15 दुःखया इलय्
जितः प्रार्थना या!
जिं छन्त बचय् याये,
अले छं जितः तःधंकी।”

16 दुष्टयात धाःसा परमेश्वरं
धयादी,

“जिगु आज्ञा न्यंकेगु
छंगु छु अधिकार?
थःगु म्हुतुं जिगु बाचाया खँ
छाय् ल्हायेगु?

17 छन्त जिं स्यनेकने
याःगु मयः,
अले छं जिगु वचनयात
क्वहंकीगु।

- 18 खूँयात नापलाइबलय्
छ खूँया हे पासा जुइगु,
अले छ व्यभिचारीतनापं
मिलय् जुयाः जुइगु।
- 19 छ मभिंगु खूँ ल्हायेत
न्हाबलेँ न्हाज्याः।
अले मखुगु खूँ ल्हायेत
छ भचा नं मछाः मजू।
- 20 छ थः हे दाजुकिजाया
विरोधय् खूँ ल्हाइगु,
छ थः हे मांया काय्या बारे
मखुगु खूँ ल्हाइगु।
- 21 छ थथे याःसां
जिं छुं मधया।
जि नं छ थें हे खः धकाः
छुं मतिइ तल।
आः जिं छन्त द्रुपं बी,
अले छंगु छता छता दोष
उलाः क्यने।
- 22 हे परमेश्वरयात ल्वमंकीपि न्यँ,
छिमिसं जितः वास्ता मयाः।
जिं छिमित कुचा कुचा
थलाः बी।
छिमित बचय याइपिं
सुं हे दइ मखु।
- 23 सुभाय्या बलि
छाइमहयसिनं हे
जिगु महिमा याइ,
अले जिगु लँय जूपिन्त
जिं परमेश्वरयागु मुक्ति क्यने।”

51

क्षमा या निति प्रार्थना

दाऊदया भजन, लय् तइमहयसिगु निति, नातान अगमवक्तां ब्वःबी धुंकाः दाऊदया पश्चातापया निति हाःगु भजन✧

1 हे परमेश्वर!

जितः दया यानादिसँ।

छाय्धाःसा छि सदां दया

यानादीमह खः।

जिगु पाप हुयाछवयादिसँ!

छाय्धाःसा छि सदां मदिकक

माया यानादीमह खः।

2 जिगु फुक्क अधर्मयात

सिलादिसँ,

अले जिगु पापं

जितः शूद्र यानादिसँ।

3 जिं थःगु अपराध मानय् याये,

अले जिगु पाप न्हाबलेँ

जिगु हे न्हाःने दु।

- 4 हे परमेश्वर,
छिं मभिं धकाः धयादीगु ज्या हे
जिं यानागु दु,
जिं छिगु विरोधय् जक
पाप यानागु दु,
उकिं छिं जिगु न्याय
यानादीगु पाय्छि जू
अले जितः दोषी ठहरय् यानादीगु
पाय्छि तायके।✧
- 5 स्वः, जि बूबलय् हे पापी खः।
मांया प्वाथय् दुबलय् निसें
पापं जाःम्ह खः।
- 6 छितः बूसांनिसें
भिं मनु जूगु यः।
उकिं जितः छिगु बुद्धि बियादिसँ।
- 7 जि शुद्ध मजुतले
जितः हिसप घॉयनं सिलादिसँ,
अले जि च्वापु स्वयाः
तयुसे च्वनी।
- 8 जितः लसता व आनन्दया खँ
हाकनं न्यंकादिसँ
अले छिं त्वाथुलादीगु क्वँय्त
लयतायेमा।
- 9 जिगु पापपाखें छिगु ख्वाः
फहीकादिसँ,
अले जिगु फुक्क अधर्म
हुयाछवयादिसँ।
- 10 हे परमेश्वर,
जिगु नुगःयात शुद्ध यानादिसँ।
अले जिके हाकनं न्हगु यानाः
क्वातूगु आत्मा दय्कादिसँ।
- 11 जितः छिगु न्ह्यःनं
तापाक तयादी मते,
अले थःगु पवित्र आत्मायात
जिपाखें लित यंकादी मते।
- 12 छिगु मुक्तिया लसता जितः
हाकनं बियादिसँ।
अले जितः
छिगु आज्ञा मानय् यायेगु मन
बियाः कःघानादिसँ।
- 13 अले जिं पापीतय्त
छिगु लँ क्यने,
इपिं छिपाखे लिहां वइ।
- 14 हे परमेश्वर,
हे जिम्ह उद्धारकर्ता परमेश्वर,
जितः मनु स्याःगु अपराधपाखें
बचय् यानादिसँ।

अले जिं छिं बियादीगु
धार्मिकताया निति
लयतायाः म्ये हाले।

15 हे परमप्रभु,
जिगु म्हतु चायेकादिसँ,
अले जिं छितः प्रशंसा याये।

16 बलि छाःगुलिइ
छि लयतायादी मखु,
होमबलिइ नं
छि लयतायादी मखु।

17 ख्वःगु नुगः हे
परमेश्वरया निति
ल्वःगु बलि खः।

हे परमेश्वर,
ख्वःगु व पस्ताय् चाःगु
नुगःयात
छि मयय्कादी मखु,

18 हे परमेश्वर,
सियोनयात भिं यानादिसँ,
उकियात ग्वाहालि बियादिसँ।
यरूशलेमया पःखाः
हाकनं दय्कादिसँ।

19 अले छि पाय्छिगु बां बीगुलिइ
लयतायादी,
व होमबलि बीगुलिइ लयतायादी,
मनूतयसं हाकनं छिगु वेदीइ
द्रहं बां बी।

52

परमेश्वरया दया माया व न्याय
दाऊदया भजन, लय तइम्हय्सिगु निति – एदोमी दोएगं शाऊलयाथाय् वनाः “दाऊद अहीमिलेकया छँय् वन” धकाः खँ कं वंगु
इलय् दाऊदं च्वःगु भजन।

1 अय् बल्लाःम्ह मनू!
छं छाय् मभिंगु ज्या यानाः
फुइँ यानाजुइगु?

परमेश्वरया दया माया ला
सदां दयाच्चनी।*

2 न्हिच्छिं छं स्यंकेत
ग्वसाः ग्वया जुइगु,
छंगु मे ला ज्वःगु छुरि थें च्वं,
छं मखुगु खँ ल्हायेगुलिइ
तसकं जाः।

3 छं भिंगु स्वयाः
मभिंगु यय्काजुल,
खःगु खँ स्वयाः
मखुगु खँ यय्काजुल।

4 हे बेइमान मे,
छन्त फुक्क स्यंकीगु खँ यः।

5 छन्हु छन्त ज्वनाः

सेला

परमेश्वरं सदांया निंति
नाश यानादी,
वयकलं छन्त छंगु छैनं
पित हयादी।
अले म्वाःपिनिगु थासं
छन्त हानापं ल्यहें थनाः
वान्छवयादी।

6 थ्व खनाः धर्मीत गयाइ,
इमिसं हेस्यानाः थथे धाइ,
7 “स्व, थ्व व हे मनू खः
गुम्हयसिनं परमेश्वरयात
थःगु किल्ला मदयकू,
तर थःगु धनय् भलसा तल,
मेपिन्त स्यंकाः थः बल्लात।”

8 जि ला परमेश्वरया छैय् च्वंगु
जैतूनया सिमा थें खः।
परमेश्वरयागु दया मायाय्
न्हाबलें विश्वास याना।
9 जि न्हाबलें छिं
यानादीगु ज्याया निंति
छितः तःधके, हे परमेश्वर!
छिकपिनि विश्वास यायेबहःपिं
मनूतय न्हाःने
जिं छिगु नांयात तःधके,
छाय्धाःसा छिगु नां भिं।

सेला

53

परमेश्वर मदु ला?

दाऊदया मशकिल, लय् तइम्हयसिगु निंति
महलत लयकथं*

1 मूर्खतयसं नुगलय्
“परमेश्वर द हे मदु”
धकाः धाइ।
इमिगु मति मभिंगु दु।
इमिसं घच्चाइपुगु ज्या जक
यानाच्च्वंगु दु।
भिंगु ज्या याइपिं सं हे मदु।☆☆

2 बुद्धि दुपिं सुं दु ला,
अले परमेश्वरयात मालाजुइपिं
सुं दु ला धकाः
परमेश्वरं स्वर्ग क्वय् मनूतयथाय्
स्वयादी।
3 इपिं मखुगु लँय वने धुंकल।
इपिं स्यनावने धुंकल।
भिंगु याइपिं छम्ह हे

* 53:० महलत छगू कथंयागु भजन खः। ☆ 53:1 ५३:१-६ भज १४ ☆ 53:1 ५३:१-३ रोम ३:१०-१२

मदये धुंकल।

- 4 थुपि मभिंगु यानाजुइपिन्सं
गुबलें हे सय्की मखु ला?
इमिसं जिमि मनूतयत् मरि नये थें
नयाच्चन।
अले परमेश्वरया नां हे
काइ मखु।
- 5 थन इमित गुबलें हे मजूकथं
ग्याःचिकुं भुनी।
छाय्धाःसा परमेश्वरं
थःमनूतयगु विरोधय्
घेराबियाच्चंपिनिगु क्वैय्
उखेंथुखें हलाबी।
वय्कलं इमित मछालापुकाबी,
छाय्धाःसा वय्कलं
इमित त्वःतादी।

- 6 इस्राएलीतयगु उद्धार
सियोनं वःगु जूसा
गुलि बांलाइ!
गुबलय् परमेश्वरं
थःमनूतयगु अवस्था
हाकनं बांलाकादी,
उबलय् इस्राएलया मनूत
लय्तायाः हाली।

54

- शत्रुपाखें छुत्काराया निति प्रार्थना
दाऊदया मशकिल, लय् तइमहयसिगु निति – तारं थाइगु बाजं थानाः हालेगु। जीफितयसं शाऊलयाथाय् वनाः “दाऊद गन सुलाच्चंगु दु जिमिसं स्यू” धकाः धाःबलय्।
- 1 हे परमेश्वर!
छिं थःगु नामं जितः
बचय् यानादिसँ!
छिगु शक्ति
जितः छुत्कारा बियादिसँ।
- 2 हे परमेश्वर!
जिगु प्रार्थना न्यनादिसँ!
जिगु सः न्यनादिसँ!
- 3 शत्रुत जिगु विरोधय्
जुयाच्चंगु दु।
ग्यानापुसे च्वंपिं मनूतयसं
जितः स्यायेत स्वयाच्चंगु दु।
इमिसं परमेश्वरयागु
भय मकाः।[☆]
- 4 स्व, परमेश्वरं जितः
ग्वाहालि यानादी।
परमप्रभु जितः

सेला

- लिधंसा बीम्ह खः ।
 5 परमेश्वरं जिमि शन्नृतयगु
 मभिंगु ज्या इमित हे
 लित बियादीमा ।
 छिं थःम्हं धयादी थें
 इमित नाश यानादिसँ ।
- 6 जिं छितः लयतायाः
 मेलबलि छाये हये ।
 जिं छिगु नांयात तःधंके,
 हे परमप्रभु!
 छायाधाःसा छि भिम्ह खः ।
- 7 वयकलं जितः
 फक्क दुःखकष्टं छुत्कारा
 बियादिल ।
 अले वयकलं जिमि शन्नृतयत्
 बुकादीगु जिं खनागु दु ।

55

- पासां धोखा ब्यूम्ह
 मनूया प्रार्थना
 दाऊदया मश्किल, लय् तइम्हयसिगु निरिति – तार दुगु बाजं थानाः हालीगु ।
 1 हे परमेश्वर,
 जिगु प्रार्थना न्यनादिसँ ।
 ग्वाहालिया निरिति यानागु
 जिगु इनाप
 मन्यंसे च्वनादी मते ।
 2 जिगु सः न्यनाः
 लिसः बियादिसँ ।
 जितः तःधंगु दुःखकष्टं
 ल्हाःवयाच्चंगु दु ।
 3 शन्नृतयगु ख्याच्चलं
 जि ग्यानाच्च्वनागु दु
 मभिंपिं मनूतयगु बेक्वः मिखां
 जितः दुःखकष्ट बियाच्चंगु दु ।
 इपिं जि खनाः तंचाःगु दु
 अले जितः तसकं मययक्गु दु ।
- 4 जिगु नुगः ग्याःचिकुं
 जाये धुंकल ।
 सी धकाः नं ग्याये धुन ।
 5 ग्यानाः जि थुरथुर खाये धुन
 जिगु म्हय् ज्यू मदये धुंकल ।
 6 अले जिं धया,
 “जिके सुकुभतुयाके थें
 पपू दुगु जूसा
 ब्वयावनाः मन याउक
 च्वनेगु खः ।
 7 तापाक्क ब्वयावनाः

मरुभूमिइ च्वंवेनेगु खः।”

सेला

8 ग्वःफय् व वाफसं बिस्सुं वनाः
थःगु बासय् च्वनेगु खः।

9 इमित नाश यानादिसँ,
हे परमप्रभु।
इमिगु दथुइ थवंथवय् खँ
ल्लाकःबुकः यानाबियादिसँ।
छाय्धाःसा जिं शहरय्
ल्लापु व घाराघुरु जूगु
खनागु दु।

10 चान्हे इमिसं
शहरया पःखालय् गयाः
पाः बी।
शहरया दुने धाःसा
ल्लापुरख्यापु व मभिं मज्यू
फुक्कं जुयाच्चनी।
11 शहरया दुने फुक्क थासय्
नाश जक दु,
अनया लँय् ल्लापु
व ख्यापु धयागु गुबलेँ मप्वं।

12 जितः महीपिं
जिमि शत्रुत मखु,
इमित ला
जिं सहयाना च्वने फु।
जितः मभिकाच्चंपिं
जिमि शत्रुत मखु,
इपिलिसे ला
जि बिस्सुं जुइफु।

13 व ला छ खः,
जि हे ज्वलिज्वःम्ह,
जिमि पासा,
जिमि स्याःन्याःम्ह पासा।

14 जिमि दथुइ
फुक्क खँ ब्या।
जिपिं न्ह्याबलेँ नापं
परमेश्वरया छँय् वनेगु खः।

15 जिमि शत्रुतयत्
आकाझाकां कालं काःवयेमा,
म्वाःम्वाकं हे
इपिं पातालय् वनेमा।
छाय्धाःसा इमिगु नुगः
मभिंगु खं जाः।

16 जिं परमेश्वरयात्
ग्वाहालिया नितिं प्रार्थना याये।
वय्कलं जितः बचय् यानादी।

17 सुथय्, न्हिनय्, बहनी
जिं ततःसलं जिगु दुःख न्यंकाः
प्रार्थना याये।

अले परमप्रभुं जिगु सः न्यनादी।

18 यक्व शत्रुत दःसां

वयक्लं जितः छुं हे मजुइक

ल्वानाच्चनागु लडाईंनं

बचय् यानादी।

19 न्हापांनिसैं राज्य

यानावयाच्चंम्ह परमेश्वरं

जिगु सः न्यनादी।

अले वय्कःया भय मकाइपिं

व थःपिनिगु लँपु महिलीपिं

जिमि शत्रुतयत् बुकादी।

20 जिमि पासां

जिगु विरोधय् वनाः

थःगु बचंयात त्वाथल।

21 वयागु सः घ्यः थें पिचुसे च्वं,

नुगः धाःसा ल्वापुं जाः

वयागु खँ घ्यः थें नाइसे च्वं,

तरवार स्वयाः ज्वः।

22 थःगु दुःखकष्टयात

परमप्रभुयाथाय् त्वःताथकि,

वयक्लं छिमित स्वयादी

वयक्लं धमीं मनूतयत् गुबलें नं

बुकेबी मखु।

23 तर हे परमेश्वर, छिं दुष्टतयत्

विनाशया गालय् क्वफानादी।

मनू स्यानाजुइपिं व फताहात

मत्यवं हे सिनावनी।

तर जिं ला छित्ः विश्वास

यानाच्चने,

हे परमेश्वर!

सेला

56

परमेश्वरयागु भरोसाया प्रार्थना

दाऊदया भजन, लय् तइम्हयसिगु निति, “तापाक स्वंसिमाय् च्वनाच्चंम्ह सुकुभतु” या रागय् पलिशतीतय्सं गात शहरय् ज्वंबलय्।

1 हे परमेश्वर,

जितः दया यानादिसैं।

जिमि शत्रुतयसं जितः न्ह्याबलें

लितुलिनाच्चन।

इमिसं जितः हयक्कायेत

स्वयाच्चन।*

2 जितः महीपिन्सं जितः

न्हिच्छि हे लिनाच्चन।

गुलि गुलिसिनं ला घमण्ड यानाः

हयक्कायेत नं स्वयाच्चन।

3 ग्याइबलय् जिं थःगु भरोसा
छिके हे तये।
4 जिं परमेश्वरयागु वचनयात
तःधंकाच्चना,
व हे परमेश्वरयात जिं
भरोसा यानागु दु।
जि ग्याये मखु।
मनूतय्सं जितः छु याये फइ?

5 इमिसं न्ह्याबले जिगु खँयात
अःखतं थुइकाच्चनी।
अले न्ह्याबले जितः दायेगु
ग्वसाः ग्वयाच्चनी।
6 इमिसं न्ह्याबले जितः स्यायेगु
त्वह दइ ला धकाः
पलाः पलाः पतिं
चिवा कयाच्चनी।

7 हे परमेश्वर!
इमिगु मभिंगु ज्याया नितिं
इमित सजॉय बियादिसँ।
थःगु तमय् जात जातितय्त
क्वथलादिसँ।
8 छिं स्यू जिं गुलि दुःखकष्ट
फये धुन।
छिं जिगु ख्वबिया ल्याःचाः
तयादीगु दु।
छिं थ्व फुक्क थःगु सफुलिइ
च्वयादीगु दु।

9 जिं ग्वाहालिया नितिं छितः
प्रार्थना यायेबलय्
जिमि शत्रुत बिस्युं वनी।
परमेश्वर जिलिसँ हे दु धकाः
जिं स्यू।

10 जिं परमेश्वरया वचनयात
तःधंका।
जिं परमपप्रभुया वचनयात
तःधंका।
11 जिं परमेश्वरयात भरोसा याना।
जि ग्याये मखु,
मनूतय्सं जितः छु याये फइ?

12 हे परमेश्वर!
जिं यानागु भाकल पूवके।
जिं छितः सुभाय्या
बलि छाये हये।
13 छायाधाःसा छिं जितः मृत्युपाखें
बचय् यानादीगु दु।
छिं जितः लुफि हानाः
दयकेबिया मदी।
उकिं जि छिगु न्ह्यःने

जीवन बीगु जलय् जुइफुगु दु।

57

ग्वाहालिया निति प्रार्थना

दाऊदया भजन। लय् तइम्हयसिगु निति, “स्यंके मते” धाःगु रागय् हालेगु। शाऊलपाखें बिस्स्युं वनाः गुफाय् सुलाच्चंबलय्यागु खः।

1 जितः दया यानादिसँ,

हे परमेश्वर!

जितः दया यानादिसँ!

जि छिगु शरणय् वयागु दु।

थ्व आपत् चिलामवंतले

जि छिगु पपूया किचलय्

शरण कयाच्चने।*

2 जिं दक्वसिबय् तःधम्ह

परमेश्वरयात प्रार्थना याये।

वय्कलं जिगु सकतां पूर्वकादी।

3 वय्कलं जिगु निति स्वर्ग

ग्वाहालि छ्वयाहयादी,

अले जितः बचय् यानादी।

वय्कलं जितः लित्तुलिनाजूपिन्त

बुकाछ्वयादी।

सेला

वय्कलं गुब्सं मफुइगु

थःगु दया माया

व वय्कः विश्वास याये

बहःम्ह खः धकाः क्यनादी।

4 जि मनु नइपिं सिंह थज्याःपि

शत्रुतयगु दथुइ च्वंच्वनागु दु।

थुमिगु वा भाला व वाण थें च्वं।

थुमिगु मे ज्वःगु तरवार थें च्वं।

5 हे परमेश्वर!

छि आकाश स्वयाः नं तःधनेमा।

छिगु महिमा

पृथ्वी ब्याक्क न्यनेमा।

6 जिमि शत्रुतयसं जिगु निति

जाः ग्वयातःगु दु।

जि दुःखं न्यलेधुन।

इमिसं जिगु लँय् गाः म्हुयातल,

तर इपि थःपि हे

व गालय् कुतुंवन।

सेला

7 जिगु नुगः क्वातु, हे परमेश्वर,

जिगु नुगः क्वातु।

जिं म्ये हालाच्चने,

छितः तःधंकाच्चने।

8 अय् जिगु आत्मा, देँ।

अय् वीणा देँ,

- अय् सारंगी देँ।
जिं सुथयात नं थनाबी।
9 हे परमप्रभु,
जिं फुक्क मन्तयगु न्ह्यःने
छितः सुभाय् बी।
जिं जात जातियापिनिगु न्ह्यःने
छितः तःधंकाः म्ये हाले।
10 छायाःसा छिगु
सदां दयाच्चनीगु दया माया
स्वर्ग स्वयाः तःधं,
छिगु विश्वास याये बहःसू
आकाश स्वयाः तःजाः।
11 हे परमेश्वर!
छि आकाश स्वयाः नं तःधनेमा।
छिगु महिमा
पृथ्वीया फुक्क थासय् न्यनेमा।*

58

- मभिंगु ज्या याइपिनिगु निति प्रार्थना
दाऊदया भजन, लय् तइम्हय्सिगु निति – “स्यंके मते” धाःगु रागय् हालेगु।
1 हे शासकपि! छिमिसं
छु न्याययागु हे खँ
ल्हाना च्वनागु दु ला?
छु छिमिसं मन्तयत खःकथं
न्याय यानाच्चनागु दु ला?
2 मदु, छिमिगु नुगलं
मभिंगु ग्वसाः जक ग्वयाजुइ।
छिमिगु ल्हाति संसारय्
ल्वायेगु व स्यायेसीगु ज्या
जक जुयाच्चंगु दु।
3 मभिंपि मन्तयसं मसीतले
मभिंगु ज्या जक यानाच्चनी।
बूसानिसें हे इमिसं
मखुगु खँ ल्हायेगु
व बेक्वःगु लँय् जुइगु याइ।
4 इपि सर्प थें बिखं जाइ,
गोमन सर्पया बिख थें,
सुनां थःगु न्हायपंप्वाः तिनातइ।
5 उकिं जादु क्यनीम्हय्सिगु
सःयात नं इमिसं
वास्ता याइ मखु।
न्हाक्व हे तन्त्रमन्त्र सःम्हय्सीगु
मन्त्रयात नं
इमिसं वास्ता याइ मखु।
6 हे परमेश्वर,
इमिगु धँवा त्वथुलाब्यु!
हे परमप्रभु,

- थुपि सिंहतयगु वाक्कुधी हे
ल्यहेंथनाब्बु!
- 7 खुसिबा: वनीगु ल: थें
इपि तनावनेमा
इमिगु ल्वाभ: इमिगु ल्हातिइ हे
ज्याख्यलय मदयेमा।
- 8 संखकी थें लँय् वँव हे
इपि तनावनेमा।
अले निभा: हे स्वये मखंम्ह
बूबलय हे सीम्ह मचा थें
जुइमा।
- 9 कंया मिइ देछुइगु थल
क्वाये न्ह्यः
व वाउँगु जूसां गंगु जूसां
उकियात फसं पुइकायंकू थें
वयकलं दुष्टतयत्
पुइकायंकादी।
- 10 पापीतयत् सजॉय ब्यूगु खना:
धर्मी मनूत लयताइ।
इमिसं दुष्टतयगु हिं
थःपिनिगु तुति सिली।
- 11 अले मनूतयसं धाइ,
“धर्मीतयसं आ: नं
सिरपा: कायेखनि तिनि।
परमेश्वर धात्थें हे दनि,
अले वयकलं
पृथ्वीइ न्याय यानादी।”

59

सुरक्षाया निति प्रार्थना

दाऊदया भजन, लय तइम्हयसिगु निति – “स्यंके मते” धा:गु रागय, शाऊलं दाऊदयात स्यायेत वयागु छैय् मनूत छवयाह:गु

- 1 हे परमेश्वर,
जित: जिमि शत्रुतयपाखें
बचय् यानादिसँ।
जित: हयक्का: व:पिपाखें
जित: बचय् यानादिसँ।
- 2 मभिपि मनूतयपाखें
जित: बचय् यानादिसँ।
मनू स्याना जुइपिपाखें
जित: बचय् यानादिसँ।

- 3 जिं छुं मभिगु व पाप
यानागु मदुसां
इमिसं जित: स्यायेत
स्वयाच्चंगु दु।
ज्यानमारात जिगु विरोधय्
मुनाच्चंगु दु।*

4 जिं छुं अपराध यानागु मदुसां
इपिं जितः हयक्काःवयेत तयार
जुयाच्चंगु दु।

हे परमप्रभु,
जितः बचय् यायेत दनादिसँ।
जितः जुयाच्चंगु दुःख
स्वयादिसँ।

5 हे दक्व शक्ति दुम्ह
परमप्रभु परमेश्वर,
हे इस्त्राएलया परमेश्वर,
फुक्क जातियापिन्त सजाँय बीत
दनादिसँ।
ध्वखा बीपिन्त दया माया
क्यनादी मते।

6 बहनिइ इपिं लिहां वइ।
अले खिचात थें हालाः
शहरया प्यखें चाःहिला जुइ।

7 इमिसं म्हुतु लहाना जूगु व ख्याच्चः
बियाजूगु न्यनादिसँ।
इमिगु मे तरवार थें ज्वः।

उमिसं धयाजुइ,
“सुं दु ला न्यनीपिं?”

8 तर हे परमप्रभु!
छि इपिं खनाः न्हिलादी।
अले अज्याःपिं फुक्कसित
हिस्यानादी।

9 छि जिगु बल खः।
छिं जितः बचय् याःवइ धकाः
जि पियाच्चने।
छि जिगु किल्ला खः।

10 परमेश्वरं जितः माया यानादी।
अले वयकः जिथाय् झाइ।
परमेश्वरं जितः जिमि शत्रुत बूगु
क्यनादी।

11 हे परमप्रभु, हे जिमिगु ढाल।
इमित याकनं स्यानादी मते।
मखुसा जिमि मनूतयसं इमिगु
मभिगु खँ ल्वःमंका छवइ।
थःगु शक्तिं छ्यालब्याल यानाः
इमित बुकादिसँ।

12 इमिगु म्हुतुइ पाप दु
इमिगु खँ पापं जाः
इपिं इमिगु हे घमण्डया जालय्
लायेमा।
छायधाःसा इमिसं सराः बीगु
व मखुगु खँ लहानाजुइगु
यानाच्चन।

13 उकिं इमित थःगु तमय्

सेला

नाश यानादिसँ।
 इमित न्हंक हे
 नाश यानादिसँ।
 अले सकसिनं सी-
 परमेश्वरं इम्राएलय् राज्य यानादी।
 अले वय्कःया राज्य
 पृथ्वी न्यंकं न्यनावनी।

सेला

- 14 जिमि शनूत बहनिइ लिहां वइ।
 अले खिचात थें हालाः
 शहरया प्यखें चाःहिला जुइ।
- 15 इपिं नसाया नितिं
 उखेंथुखें चाःहिला जुइ।
 अले लुधंक नये मखन कि
 खिचात थें हाला जुइ।
- 16 तर जिं ला छिगु शक्तिया
 म्ये हाले।
 छिगु मदिक्क दयाच्चनीगु
 मायाया म्ये जिं सुथ न्हापां
 न्हाबलें हाले।
 छिं जितः जिगु दुःखकष्टया इलय्
 शरण बियादीगु दु।
- 17 छि जिगु बल खः,
 जिं छितः तःधंकाः म्ये हाले।
 छि जिगु किल्ला खः,
 परमेश्वरं जितः
 सदां माया यानादी।

60

लडाइँलय् बुनाः याःगु प्रार्थना

दाऊदया भजन, लय् तइम्हयसिगु नितिं – स्यनेकने यायेत दाऊदं आराम नहरैम व आराम सोबाहलिसें लडाइँ याःबलय् अले योआबं लिहां वनाः चिया गालय् झिनिद्रुः एदोमीतय्त स्याःबलय्यागु, साक्षीया “लिली स्वां” या रागय्

- 1 हे परमेश्वर!
 छिं जिमित त्वःतादिल।
 जिपिं खनाः छि तंम्वयादीगु दु।
 उकिं जिमिगु रक्षा यायेगु नं
 त्वःतादिल।
 जिमित हाकनं स्वयादिसँ।*
- 2 छिं जिमिगु बँयात
 ल्गिलिगि संकाब्यगु दु,
 जिमिगु बँयात चिरिफायाब्यगु दु।
 आः थुकियात
 जायकाबियादिसँ,
 छायाःसा थव आः नं
 सनाच्चंगु दु।
- 3 छिं थः मनूतय्त
 तःधंगु दुःखकष्ट बियादिल

* 60:1 ६०:१ २ शम् ८:१३; १ इति १८:१२

अले जिमित अयलाःगुलुत थें
लिंगिलिंगि संकाबिल।

4 छिं छिगु भय काइपिन्त
ख्याच्चवः बियाः नाश जुइपाखें
बचय् यानादिल।

5 छिं बल्लाःगु जव ल्हातं
जिमित बचय् यानादिसँ,
जिमिगु प्रार्थनाया
लिसः बियादिसँ।
छिं माया यानातःपिं मनूत
बचय् जुइमा।☆

6 परमेश्वरं थःगु पवित्र थासं
थथे धयादीगु दु -

“जिं त्याकेधुंकाः
शकेमयात ब्वथले।
अले सुक्कोतया गाःयात
थः मनूतयत् इनाबी।

7 गिलाद व मनश्शेनं
जिगु हे खः।

एफ्राइम जिगु छयंया
सुरक्षा खः।

यहदा जिगु
राजदण्ड खः।

8 मोआब जिगु
ल्हाः सिलेगु थल खः।

एदोमय् जिं थःगु
लाकां वांछवये।

थुकथं थ्व जिगु खः
धकाः क्यने।

पलिश्त देशयात त्याकाः
जि चिल्लाय् दनाः हाले।”

9 हे परमेश्वर,
सुनां जितः प्यखें पःखाः दुगु
शहरय् यंकाबी?
सुनां जितः एदोमय् थ्यंकाबी?

10 हे परमेश्वर,
छु धात्थें हे छिं जिमित
त्वःतादियागु ला?

आः छिं जिमिगु सेनालिसे
जुइ मखुत ला?

11 शत्रुतलिसे ल्वायेत जिमित
ग्वाहालि यानादिसँ
छाय्धाःसा मनूतय्गु ग्वाहालि
ज्याख्यलय् मदु।

12 परमेश्वरया ग्वाहालि
जिमिसं त्याके,
वय्कलं जिमि शत्रुतयत्
बुकादी।

सेला

61

सुरक्षाया निति प्रार्थना

दाऊदया भजन, लय् तइम्हयूसिगु निति – तार बाजं थाना: हालेगु

1 हे परमेश्वर!

जिगु ख्वःसः न्यनादिसँ।

जिगु प्रार्थना न्यनादिसँ।

2 जि नुगः मछिन कि

पृथ्वीया ताता:पा:गु थासं

जिं छितः ग्वाहालिया निति

बिन्ति याये।

जितः सदां सुरक्षित जुइगु

ल्वहंधिकय् यंकादिसँ।

3 छायाःसा छि

जिगु शरण कायेगु थाय् खः।

अले बल्ला:गु किल्ला नं खः।

जिमि शत्रुत अन थ्यंके

फइ मखु।

4 छिगु थासय् जितः सदांया निति

च्वने बियादिसँ।

छिगु पपूया किचलय् जितः

सुरक्षित याना: तयादिसँ।

5 हे परमेश्वर,

छिं जिगु भाकल न्यनादीगु दु।

छिं जितः छिगु भय काइपिन्त दइगु

भिंगु खँ बियादीगु दु।

6 जुजुयागु आयु ताहाकः

यानादिसँ,

व पुस्तां पुस्ता तक

म्वानाच्वनेमा।

7 हे परमेश्वर,

छिगु न्ह्यःने वं न्ह्याबले

राज्य यानाच्वनेमा।

छिगु सदां दयाच्वनीगु माया

व विश्वासं

वयात सुरक्षा बियादिसँ।

8 थुकथं जिं न्ह्याबले

थःगु भाकल पूर्वकाः

छिगु नांयात तःधंकाच्वने।

सेला

62

सुरक्षाया निति परमेश्वरया भलसा

दाऊदया भजन, लय् तइम्हयूसिगु निति –
यदूतून रागय्

1 जिगु मनं परमेश्वरयाके

जक झासु लनी।

जिगु उद्गार

वय्कःयापाखें जक जुइ।

2 वय्कः जक जिगु ल्वहंधी खः,

अले वय्कलं

जितः उद्गार यानादी।

वय्कः जिगु किल्ला खः,

जि गुबलें बुइ मखु।

3 क्वदलेत्यंगु पःखाः थें च्वंम्ह

याकःचाम्ह मनूयात

छिमिसं गुबलय् तक

हयकायाच्चनेगु?

4 छिमिसं जितः जिगु थासं

क्वफायेत स्वयाच्चंगु दु।

छिपिं मखुगु खँ ल्हायेगुलिइ हे

लयतायाच्चन!

छिमिसं म्हुतुं सुवाः बियाच्चंसां

नुगलं धाःसा

सराः बियाच्चंगु दु।

5 हे जिगु मन,

परमेश्वरयाके जक झासु लंकि।

छाय्धाःसा जिं परमेश्वरपाखें हे

जक आशा यानागु दु।

6 वय्कः जक जिगु ल्वहंधी खः,

अले वय्कलं जितः

उद्गार यानादी।

वय्कः जिगु किल्ला खः,

जि गुबलें बुइ मखु।

7 जिगु उद्गार परमेश्वरपाखें

जक जुइ।

परमेश्वरपाखें

जक जितः इज्जत दइ।

वय्कः जिगु शरण कायेगु

थाय् खः।

वय्कः जिगु किल्ला खः।

8 हे मनूत! वय्कःयात

न्हाबलें विश्वास या।

थःगु नुगः वय्कःयात

चाय्काः कयँ।

छाय्धाःसा परमेश्वर झीगु शरण

कायेगु थाय् खः।

9 चिधंपिं मनूत छम्ह सासः

जक खः।

तःधंपिं मनूत पिनें खने दु थें मदु।

लनास्वल धाःसा

इपिं याउंसे च्वं,

निम्हु फय् स्वयाः याउंसे च्वं।

10 मभिंगु ज्याखँय्

सेला

सेला

विश्वास याये मते
खुयाहयागु सम्पत्तिइ
घमण्ड याये मते।
धिबा यक्व दयावःसां
उकी नुगः क्वसायके मते।

11 परमेश्वरं तःकः हे
थथे धयादीगु जिं न्यनागु दु,
“शक्ति जिगु खः,

12 सदां दयाच्चनीगु माया
नं जिगु हे खः।”

हे परमप्रभु
छिं मनूतयगु ज्या स्वयाः
सिरपाः बियादी।☆

63

परमेश्वरया माया
जीवन स्वयाः तःधं
दाऊदया भजन, यहदाया मरुभूमिइ च्वनाच्चंबलय्

1 हे परमेश्वर,
छि जिम्ह परमेश्वर खः।
जिं छितः दुनुगलंनिसें
मालाजुया।
गंगु, झिजामिझां दंगु व लः मदुगु बें थें
जिगु नुगः छि मदयाः प्याःचाः।☆

2 जिं छितः पवित्र थासय्
खनागु दु।
अले छिगु शक्ति व महिमा
नं खना।
3 छिगु माया जीवन स्वयाः तःधं।
उकिं जिं न्ह्याबलें

छितः तःधंके।
4 उकिं जिं मसीतले
छितः तःधंके।
छिगु ना कयाः जिं थःगु
ल्हाः ल्हने।
5 जिगु नुगः तःजिगु भवय् नये थें
लुधंगु दु।
जिगु म्हुतुं छिगु म्ये हालाः छितः
तःधंकाच्चनी।

6 जिं लासाय् नं छितः लुमके।
चच्छिं जिं छिगु ध्यान
यानाच्चने।
7 छायाधाःसा छिं जितः न्ह्याबलें
ग्वाहालि यानादीगु दु।
छिगु पपूया किचलय्
जिं लसताया म्ये हाले।
8 जिगु आत्मा छिलिसे

प्यपुनाच्चंगु दु।
छिगु जव ल्हातिं जितः
तिबः बियाच्चंगु दु।

- 9 जितः स्यायेत स्वयाच्चंपि
नाश जुयावनी।
इपि पातालय् कुतुं वनी।
- 10 इपि तरवारं पालाः सी।
अले ध्वंतयगु आहार जुइ।
- 11 जुजु परमेश्वरलिसे
लयतायाच्चनी।
वयकःयात विश्वास याइपिन्सं
वयकःयात तःधंकी।
मखुगु खँ ल्हानाजुइपिनिगु
म्हुतुप्वाः धाःसा ति।

64

शत्रुतपाखें रक्षाया निति प्रार्थना
दाऊदया भजन, लय् तइम्हय्सिगु निति

- 1 हे परमेश्वर,
जि दुःखय् लाःगु दु,
जिगु प्रार्थना न्यनादिसँ।
जिमि शत्रुतय्गु ख्याच्चलं
जितः बचय् यानादिसँ
- 2 मभिंपिनिगु ग्वसाःपाखें व
मखुगु ज्या यानाजुइपिनिगु
पुचःपाखें
जितः सुचुकादिसँ।
- 3 इमिसं थःपिनिगु मेयात
तरवार थें ज्वय्कातइ।
इमिसं नवाइबलय् नं
वाणं कयक् थें नवाइ।
- 4 इमिसं द्रं मदुपिन्त सुलाः
कयक्की,
आकाझाकां इमिसं
वयात मग्यासँ कयक्की।
- 5 इमिसं थवंथवय् मभिंगु
ग्वसाः ग्वयाजुयेत
तिबः बियाजुइ।
गय् यानाः जाः ग्वयेगु धकाः
इमि सल्लाह याना जुइ।
इमिसं धयाजुइ,
“झीगु ग्वसाः सुनां सीके फइ?”
- 6 इमिसं मभिंगु ग्वसाः
ग्वयाः धाइ,
“झीसं धिसिलाक्क ग्वसाः
ग्वयागु दु।”
मनूतय्गु नुगः व मन

थुइकां थुइके थाकु।

- 7 तर परमेश्वरं थःगु वाणं
इमित कयकादी।
आकाझाकां हे इपिं
घाःपाः जुइ।
- 8 इमिगु थःपिनिगु हे खं
इपिं नाश जुइ।
इमित खंपिं सकसिनं
छयं फस्वकाः वनी।
- 9 मनूत सकलें ग्याइ।
इमिसं परमेश्वरं यानादीगु
ततःधंगु ज्या लुमकी।
अले वयकलं यानादीगु ज्या
कनाजुइ।
- 10 धर्मीं मनूत सकलें
परमप्रभुया ज्यां लयताइ।
अले वयकःया शरणय् वनी।
वयकःयात दुनुगलं मानय् याइपिं
सकसिनं वयकःयात तःधंकी।

65

प्रशंसा व सुभाय्

- दाऊदया भजन, लय् तइम्हयसिगु नितिं - छपु म्ये
- 1 हे परमेश्वर,
जिमिसं छितः सियोनय्
तःधंकेत पिचाचवना।
अले जिमिसं छिगु नामय्
यानागु भाकल नं पूर्वके।
- 2 हे जिमिगु प्रार्थना न्यनीम्ह
परमेश्वर,
फुक्क मनूत छिथाय् वइ।
- 3 जिपिं पापं बिलिबिलि.
जायाचवने धुकूसां
छिं जिपिं फुक्कसित
क्षमा यानादिसैं।
- 4 धन्य खः छिं ल्ययाः
थःनापं पवित्र थासय्
हःपिं मनूत।
छिगु पवित्रगु देगःया आशिषं
जिपिं तसकं लुधं।
- 5 हे जिमित उद्धार याइम्ह
परमेश्वर,
छिं जिमिगु प्रार्थनाया लिसः
अजू चायापुगु ज्या
यानाक्यनाः बियादी।
पृथ्वीया कुंकुलामय् च्वंपिं मनूत
व समुद्रया तापाक्क तापाक्क
च्वंपिं मनूतय्सं नं

- छितः विश्वास याःगु दु।
 6 छिं थःगु शक्तिं च्वापुगुँतयत दयकाः
 थथःगु थासय् तयादिल
 7 छिं समुद्रया किसिद्वम्बः
 व मनूतयगु हाःहयात नं
 दिकादिल।
 8 छिगु अजू चायापुगु ज्या खनाः
 पृथ्वीया कुकुलामय् च्वंपि
 मनूत ग्याःगु दु।
 छिं थःगु ज्यां निभाः लुइगु थासंनिसें
 निभाः बीगु थासय् थ्यंक
 लसतां भयबिका ब्यूगु दु।
 9 छिं पृथ्वीयागु च्यूताः कयादी,
 अले उकियात लः बियाः
 सय्कीगु यानादी।
 बुँइ अन्न सय्केत
 परमेश्वरया खुसि लखं जाः।
 छिं थथे थुकथं यानादी –
 10 छिं क्वानातःगु बुँयात लखं
 गाक्क प्याकादी,
 वा वयकाः चायात नाइकादी
 अले अन्नमा सय्कादी।
 11 छिगु कृपां गुलि यक्व अन्न सइ।
 छिं गन पलाः तयादी,
 अन गाक्क अन्न सइ।
 12 मरुभूमिया ख्यःत वाउँसे च्वं
 अले पहाडत लसतां भय् ब्यू।
 13 ख्यःत फै व च्वलयत्तयसं जाः
 बुँत अन्नं जाः।
 फुक्कं मिलय् जुयाः
 लसतां म्ये हाला जुइ।

66

- प्रशंसा व सुभायया भजन
 लय् तइम्हयसिगु नितिं— छपु भजन
 1 पृथ्वीइ च्वंपि फुक्कसिनं
 परमेश्वरयात लयतायाः
 जयजय या।
 2 वयकःया नांया
 महिमा यानाः म्ये हा।
 वयकःयात महिमा यानाः
 तःधंकि।
 3 परमेश्वरयात धा,
 “छिं यानादीगु ज्या
 गपायसकं अजू चायापु।
 छिगु शक्ति नं थुलि तःधं,
 शत्रुत छिगु न्ह्यःने ग्यानाः
 कयकुनी।
 4 पृथ्वीइ च्वंपि फुक्कसिनं छितः
 आराधना याइ।

इमिसं छितः तःधंकाः
 भजन हाली
 इमिसं छिगु नांयात तःधंकाः
 म्ये हाली।”

सेला

5 परमेश्वरं छु यानादिल धकाः
 स्वः वा,
 वय्कलं मन्तयथाय्
 गज्याः गज्याःगु
 अजू चायापुगु ज्या यानादिल।

6 वय्कलं समुद्रया दथुइ
 लँ दय्कादिल,
 झी तापाःबाज्यापिन्सं
 न्यासि वनाः हे
 समुद्र छितः,

उकिं झी वय्कःया ज्याय्
 लय्तायाच्चने।*

7 वय्कलं थःगु शक्तिं
 सदां राज्य यानादी,
 वय्कलं जाति जातियापिं
 फुक्कसित स्वयाच्चनी
 वय्कःया विरोधय् सं हे मदनेमा।

सेला

8 हे फुक्क जातियापिं मनूत,
 झी परमेश्वरयात प्रशंसा या!
 छिमिसं याःगु प्रशंसा सकसिनं
 तायेमा।

9 वय्कलं झीत म्वाकातःगु दु,
 वय्कलं झीत लुफि हाये
 बियामदी।

10 हे परमेश्वर,
 छिं जिमित जाँचय् यानादीगु दु,
 छिं जिमित वहःयात
 जाँचय् याःथें
 जाँचय् यानादीगु दु।

11 छिं जिमित जालय्
 लाकेबियादिल,
 अले ब्वहलय् इयातुगु कु
 क्वबिकादिल।

12 छिं जिमित जिमि शत्रुतय्पाखें
 न्हुकेबियादिल।

जिपिं लः व मिया दथुं जुयाः वना।
 तर छिं जिमित आः
 सुरक्षित थासय् हयादीगु।

13 जि छिगु देगलय् होमबलि
 ज्वनाः वये।
 अले जिं थःगु भाकल पूवके।

14 जि तःधंगु दुःखय् लाःबलय्
 जिं थःगु म्हुतुं यानागु

* 66:6 ६६:६ प्रस १४:२१; यहो ३:१४-१७

भाकल खः, श्व।
 15 जिं छिगु वेदीइ होमबलिकथं
 स्यल्लाःपिं फैत बलि बीहये।
 अले द्रहं व दुगुया बलि बीहये।

सेला

16 परमेश्वरया भय काइपिं
 फुक्कं वयाः न्यै,
 जिं वय्कलं जिगु निंति
 छु छु यानादिल धकाः कने।
 17 जिं ग्वाहालिया निंति
 वय्कःयात प्रार्थना याना।
 जिं भजन हालाः
 वय्कःयात तःधंका।
 18 जिगु नुगः पापं जाःगु जूसा
 परमेश्वरं जिगु प्रार्थना
 न्यनादी मखुगु जुइ।
 19 तर परमेश्वरं न्यनादिल।
 वय्कलं जिगु प्रार्थनाया लिसः
 बियादिल।
 20 परमेश्वरयात तःधंकि,
 वय्कलं जिगु प्रार्थनायात
 न्यनादिल,
 अले जितः थःगु
 सदां दयाच्चनीगु माया
 बियाच्चन।

67

लयतातां सुभायया भजन
 लय् तइम्हयसिगु निंति – तारया बाजनापं।
 1 हे परमेश्वर,
 जिमित दया यानादिसँ,
 अले सुवाः बियादिसँ।
 जिमित थःगु ख्वाःया दयाया
 जलं खय्कादिसँ।*

सेला

2 छिगु लँपुइ पृथ्वीइ च्वांपिं
 फुक्कं जुइफयेमा।
 छिगु उद्धारया शक्ति
 फुक्कं जातियापिन्सं सीमा।

3 हे परमेश्वर,
 जात जातितय्सं छितः तःधंकेमा,
 खः, फुक्कं जात जातितय्सं
 छितः तःधंकेमा।
 4 देश देशयापिं मनूत लयतायेमा,
 अले लसतां म्ये हालेमा
 छायाःसा छिं जाति जातियापिन्त
 उत्थे यानाः शासन यानादी।

अले देश देशयात लँ क्यनादी।

सेला

- 5 हे परमेश्वर,
जात जातितयसं छितः तःधकेमा,
खः, फुक्कसिनं छितः
तःधकेमा।
- 6 पृथ्वी अन्न सयकूगु दु।
परमेश्वर, झी परमेश्वरं
झीत आशिष बियादीगु दु।
- 7 परमेश्वरं झीत आशिष
बियाच्चनादीमा।
अले पृथ्वीया कुंकुलामय् च्वंपिं
सकल मनूतयसं
वय्कःयागु भय काइ।

68

- बिजयया म्ये
दाऊदया भजन, लय् तइम्हय्सिगु नितिं – छपु म्ये
- 1 परमेश्वरं दनाः
थः शनूतयत् छयालब्याल
यानादीमा।
वय्कःयात महीपिं मनूत
वय्कःया न्ह्यःनें बिस्युं वनेमा।
- 2 फसं कुँयात ब्वयकू थें
वय्कलं इमित ब्वयकादीमा,
मिइ मैन नायावं थें
परमेश्वरया न्ह्यःने दुष्टत
नाश जुयावनेमा।
- 3 तर धमीं त लयतायाच्चनेमा।
इपिं परमेश्वरया न्ह्यःने
लयतायेमा,
अले लसतां हालाजुइमा।
- 4 परमेश्वरया भजन हा!
वय्कःया नांयात तःधकिं!
सुपॉय्या च्वं वइम्हय्सिगु नितिं
छपु भजन हा।
वय्कःया नां परमप्रभु खः
वय्कःया न्ह्यःने लयता।
- 5 पवित्र देगलय् च्वनीम्ह परमेश्वर
मांबौ मदुपिनि बौ खः
अले भाःत मदुपिन्त
रक्षा यानादीम्ह खः।
- 6 याकःचापिन्त
वय्कलं परिवार दयकादी।
वय्कलं कुनातःपिन्त
त्वःतकादी,
अले इमित लयतायकादी।
विद्रोह याइपिं धाःसा

गंगु व लः मदुगु थासय्
च्वनेमाली।

7 हे परमेश्वर,

छि थः मनूतय् न्ह्यः न्ह्यः
झाःबलय्,
छि मस्भूमिया लं जुयाः
न्ह्यांवनादीबलय्,

8 इस्राएलया परमेश्वर,

सीनै पर्वतय् खनेदय्कः
झाःम्ह परमेश्वरया न्ह्यःने
पृथ्वी लिंगिलिगि सन
व स्वर्ग वा गात। ☆

9 हे परमेश्वर,

छिं गाक्क वा वयकाः
गना च्वंगु थःगु सर्बययात
वाउंसे च्वंकादिल।

10 छिकपिनि मनूत वयाः

अन च्वन।
अले गाक्क अन्न सयकाः
छिं मगाःमचाःपिन्त लुधंक
बियादिल।

11 परमप्रभुं आज्ञा बियादिल,

तःम्ह हे मिसातय्सं
थ्व खँयात न्यंका जुल।

12 “जुजु व सिपाईत बिस्सुं वन।

छँय् च्वंपि मिसातय्सं इमिसं
त्वःताथक्कूगु इना काल।

13 फैगलय् फै स्वयाच्वंपिन्सं नं

वहःयागु सुकुभतु काये खन।
थ्व सुकुभतुयागु पपू वहःयागु
व पा लँयागु खः।”

14 दक्वसिबय् बल्लाःम्हयसिनं

सल्मोन पहाडय् च्वापु
गाः थें च्वंका
जुजुतय्त छ्यालब्याल
यानादिल।

15 बाशान पहाड गुलि तःधं,

थ्व पहाडय् यक्व च्वकात दु।

16 हे छ्वांछ्वांवःगु पहाड,

छं छाया परमेश्वर थः च्वनेत
ल्ययादीगु पर्वतयात
नुगः मुइकाः स्वयेगु?

परमप्रभु अन सदांया निति

च्वनादी।

17 परमेश्वर थःगु बबल्लाःगु

द्वलंदूः रथया दथुइ च्वनाः

परमेश्वर सीनै पहाडं पवित्र

सेला

थासय् झाइ।
 18 हे परमप्रभु परमेश्वर,
 छि तःजाःथाय् थाहां झाःबलय्
 छि कैदीतयत् ज्वनाः झाल।
 छि मनूतयगु देछा कयादिल,
 विद्रोहीतयगु देछा तकं कयादिल,
 हे परमप्रभु परमेश्वर,
 छि अन सदाया निति च्वनादी।✧

19 परमप्रभुयात तःधंकि,
 वयकः झीत बचय् यानादीम्ह
 परमेश्वर खः।
 वयकलं न्हियान्हिथं झीगु
 कु क्वबियादी।

20 झी परमेश्वर झीत बचय्
 यानादीम्ह परमेश्वर खः।
 परमप्रभुं झीत मृत्युपाखें बचय् यानादी।

21 परमेश्वरं वयकःया शत्रुतयगु
 छ्यं चुंदकाबी
 अले थःगु हे लँय् जुइपिं पापीतयगु
 छ्यं नं।

22 परमप्रभुं धयादी,
 “जिं इमित बाशानं लित हये।
 जिं इमित समुद्रया दुनें नं लित हये।

23 थथे हे जिमि मनूतयसं
 इमिगु हिं थःपिनिगु तुति सिली,
 इमि खिचातयसं तकं
 ब्व कायेखनी।”

24 हे परमेश्वर, छिगु विजय यात्रा
 सकसिनं खंगु दु,
 परमेश्वर जिमि जुजुयागु
 पवित्र थासय्
 न्ह्याःगु विजय यात्रा।

25 म्ये हालीपिं न्ह्याःने न्ह्याःने,
 बाजं थाइपिं ल्युने ल्युने,
 दथुइ दम्फु थानावःपि मिसात दु।

26 परमेश्वरयात वयकःया
 मनूतयगु सभाय् तःधंकि।
 याकूबया सन्तान फुक्कसिनं
 परमप्रभुयात तःधंकि।

27 दक्वसिबय् न्हापां दक्वसिबय्
 चिधंगु बेन्यामीन
 कुलयापिं मनूत,
 अनंलि यहदा कुलया न्ह्यलुवाःत
 व इमिगु पुचः,
 वयां ल्यू जबूलून व नप्ताली
 कुलया न्ह्यलुवाःत।

सेला

- 28 हे परमेश्वर,
छिं थःगु शक्ति क्यनादिसँ,
न्हापा क्यनादी थें
थःगु शक्ति क्यनादिसँ,
- 29 यस्शलेमय् दुगु छिगु
देगःया कारणं
जुजुपिन्सं छिगु निंति देछा हइ।
- 30 तिकथिया दथुइ सुलाच्वपि
पशतयत् ब्वःबियादिसँ।
द्वहंत व इमि मस्तय् बथां थें
च्वपिं जातियात ब्वःबियादिसँ,
वहःया कुचात ज्वनाः
तुति भ्वपू मवतले
इमित ब्वःबियादिसँ।
ल्वापुइ लयताइपिं जात जातितयत्
उखेलाः थुखेलाः मदय्कादिसँ।
- 31 मिश्र देशं दूतत वइ
कूशं परमेश्वरया न्ह्यःने
पुलि चुयाः इमिगु देछा बी।
- 32 पृथ्वीइ च्वंगु राज्यत फुक्कसिनं
परमेश्वरयागु म्ये हा,
परमप्रभुयागु भजन या।
- 33 न्हापांनिसें दुगु आकाशय् जुइम्ह
परमप्रभुयात तःधंकि।
वय्कः थःगु शक्तिशाली सलं
हाःगु न्यँ।
- 34 परमेश्वरयागु शक्तियागु बारे
सकसिनं न्यंकि।
इस्त्राएल न्यंक वय्कः च्वजाः।
वय्कःयागु शक्ति आकाशय्
थ्यंक न्यं।
- 35 इस्त्राएलया परमेश्वर
वय्कःयागु देगलय्
तसकं हनेबहःम्ह खः।
वय्कलं थः मनूतयत् शक्ति
व बल बियादी।
परमेश्वरयात प्रशंसा या।

सेला

69

- ग्वाहालिया निंति बिन्ति
दाऊदया भजन, लय् तइम्हय्सिगु निंति – “लिली स्वां” रागय्
- 1 हे परमेश्वर,
जितः बचय् यानादिसँ।
जिगु गःपतय् थ्यंक लः
थाहां वये धुंकल।
- 2 जि तःजाःगु ध्याचलय्
दुनावनाच्वनागु दु।
जिगु तुति बैय् चुइ मफया च्वन।

- जि तःजाःगु लखय्
लानाच्चनागु दु।
किसिट्टुम्बलय्
जि दुनावनाच्चनागु दु।
- 3 ग्वाहालिया निति
हा हां जि न्यलेधुन,
जिगु सः सुइधुंकल।
परमेश्वरयागु लँ स्वस्वं
जिगु मिखा त्यानुइ धुंकल।
- 4 जितः म्वायकं म्वायकं
मययकाच्चंपिं
जिगु छेनय् च्वंगु सँ स्वयाः
अप्वः दु।
इमिसं मखुगु मखुगु द्वपं बियाः
जितः स्यकेत स्वयाच्चंगु दु।
जिं का हे मकयागु नं
लित हिँ धकाः
जिलिसैं ल्वापु थःवयाच्चन।*
- 5 हे परमेश्वर,
जि गुलि मूर्ख धकाः छिं स्यू।
जिगु पाप छिगुपाखें
सुलाच्चंगु मदु।
- 6 जिगु कारणं
छितः विश्वास याइपिन्त
मछालापुके मते,
हे दक्व शक्ति दुम्ह
परमप्रभु!
हे इस्राएलया परमेश्वर, छितः
मालाजुइपिं जिगु कारणं
क्वह्यंकाच्चने म्वाःलेमा।
- 7 छिगु हे निति
जिं क्वह्यंका च्वनेमाल,
अले मछालापुके माला च्वन।
- 8 जिमि थः हे दाजुकिजापिन्सं
जितः म्हमस्यू थें याइगु।
जि थःगु हे परिवारय्
परदेशी थें जुयाच्चनागु दु।
- 9 छिगु देगःया जोशं जितः
छवय्कूगु दु।
छितः क्वह्यंकिपिन्सं
जितः क्वह्यंकाहःगु दु।*
- 10 जि अपसं च्वनाः ख्वयेबलय्
मन्तयसं जितः हिस्याइ।
- 11 भांग्रा लं फिनाः दुःखं
च्वनेबलय् नं
इपिं जितः खनाः न्हिली।
- 12 लँय् लँय् हे इमिसं जिगु खँ

- लहाना जुइ।
 अय्लाःगुलुतयसं जितः
 ध्याचू नकाः म्ये हाला जुइ।
- 13 जि धाःसा छिगु प्रार्थना
 यानाच्चवना, हे परमप्रभु।
 जितः छिं ल्ययादीगु इलय् लिसः
 बियादिसँ, हे परमेश्वर!
 छिगु न्ह्याबलें दयाच्चनीगु
 मायाया कारणं
 छिगु धात्थेया उद्धारं जितः
 लिसः बियादिसँ।
- 14 जि दुना मवनेमा धकाः जितः
 तःजाःगु ध्याचलं थकयादिसँ।
 जिमि शत्रुतयपाखें
 बचय् यानादिसँ
 जितः लःया किसिदुम्बलं
 बचय् यानादिसँ।
- 15 खुसिबालं जितः चुइके मवनेमा
 जि लखं दुना मवनेमा
 जि सीगालय् दुसुना मवनेमा।
- 16 हे परमप्रभु,
 जितः लिसः बियादिसँ।
 छायाःसा छिगु
 सदां दयाच्चनीगु माया तःधं।
 जिगु सः न्यनादिसँ
 छायाःसा छि धात्थे
 दयां जाःमह खः।
- 17 जिपाखे स्वयादिसँ।
 जि तःधंगु दुःखय् लानाच्चंगु दु,
 जितः आः हे
 लिसः बियादिसँ।
- 18 जितः वयाः बचय् यानादिसँ
 जितः जिमि शत्रुतयपाखें
 त्वःतकादिसँ।
- 19 जितः मन्तयसं गुलि
 क्वह्यंकातःगु दु धकाः
 छिं स्यू।
 जि गुलि हेला याकाः
 मछालापुक च्वने मालाच्चंगु दु
 धकाः छिं स्यू।
- जिमि शत्रुतयसं छु छु
 यानाच्चन धकाः
 छिं फुक्कं स्यू।
- 20 हेलां जिगु नुगः
 तज्यायेधुंकल।
 छम्हयसिनं धकाः जितः
 हःपाः व लिधंसा ब्यू मवः।
- 21 नये पित्याःबलय् इमिसं
 जितः बिख नकेहल।

प्याःचाःबलय् इमिसं

जितः चुपाउँ त्वंकेहल।✧

22 इमिगु भ्वजं इमित

नाश यायेमा,

इमिगु पवित्र भ्वय्

इमिगु निरिं लिच्चवः व स्वःतिपाँय् जुइमा।

23 इमिगु मिखा कां जुइमा,

इमिगु दुगःक्वैय् चाःतुइमा।✧

24 छिगु तं इमित प्वंकादिसँ

छिगु तमं इमित भस्म यायेमा।

25 इमिगु छाउनी नाश जुइमा

इमिगु पालय् सुं हे मदयेमा।✧

26 छाय्धाःसा छिं सजौय

ब्यूहयसित इमिसं लितुली।

छिं घाःपाः याःमहयसिगु

दुःखया बारे खँ ल्हाइ।

27 इमिगु पापया ल्याःचाः

तयादिसँ।

छिं उद्धार यानादीबलय्

इपिं दुमथयायेमा।

28 जीवनया सफुलि

इमिगु नां हुयादिसँ।

धर्मीतयगु धलखय्

इमिगु नां च्वयादी मते।✧

29 तर जि ला दुःखय्

लानाच्चवंगु दु,

अले जितः सास्ती

जुयाच्चवंगु दु।

हे परमेश्वर,

जितः थःगु शक्तिं

बचय् यानादिसँ।

30 जिं परमेश्वरयागु नांयात

तःधंकाः भजन हाले

दनुगलंनिसँ सुभाय् बियाः

वय्कःयात तःधंके।

31 थुकिं परमप्रभु थुसा,

न्यकू व त्तिख्वः

दये धुंकूम्ह द्रहंचिया

होमबलि बीबलय् स्वयाः

अच्वः लयताइ।

32 क्वत्यय्काः च्वनेमाःपिं

थ्व खनाः लयताइ,

परमेश्वरयात माला जुइपिनि

नुगःयात हःपाः दइ।

33 परमप्रभुं मगाःमचाःपिनिगु

सः न्यनादी।

✧ 69:21 ६९:२१ मती २७:४८; मर्क १५:३६; लूक २३:२६; यूह १९:२८-२९
६९:२८ प्रस ३२:३२; प्रका ३:५; १३:८; १७:८

✧ 69:23 ६९:२२-२३ रोम ११:९-१०

✧ 69:25 ६९:२५ प्रे १:२०

✧ 69:28

अले कुना तःपि थः मनूतयत्
ल्वःमंकादी मखु।

34 स्वर्ग, पृथ्वी, समुद्र
व अन दुपि सकसिनं
वय्कःयात प्रशंसा या।

35 छायाःसा वय्कलं
यस्शलेमयात बचय् यानादी
यहदाया शहरत हानं दय्कादी।
वय्कःया मनूत अन च्वनी,
अले उकियात अधिकार याइ।

36 अले व थाय् वय्कःयागु
आज्ञा मानय् याइपिनि
सन्तानयागु हे जुइ।
वय्कःयात माया याइपि
अन च्वनी।

70

ग्वाहालिया निति प्रार्थना
दाऊदया भजन, लय् तइम्हय्सिगु निति

1 हे परमेश्वर!
जितः बचय् यानादिसँ।

हे परमप्रभु,
जितः ग्वाहालि यायेत
याकनं झासँ।*

2 जितः स्यायेत स्वःपि
लज्या चाये मालेमा,
अले इतिमिति कनेमा।

जिगु दुःखय् लय्तायाजूपि
लिज्यां वनेमा,
अले मछालाः जुइमा।

3 “हः” धकाः
जितः लाय्बुयाजूपि मछालाः
आछु-आछु कनाजुइमा।

4 छितः मालाजूइपि धाःसा
छिके लय्तायाच्चनेमा।
अले छिं मुक्ति बीगु यःपिन्सं
सदां थथे धयाच्चनेमा,
“परमेश्वर गुलि तःधं!”

5 तर जि ला चीमिम्ह
व छुं मदुम्ह मनू खः।

हे परमप्रभु,
छि जितः उद्धार याइम्ह
व जिम्ह परमेश्वर खः।

जितः ग्वाहालि यायेत
याकनं झासँ।

71

बुराम्ह मनूया प्रार्थना

- 1 हे परमप्रभु,
जि छिगु शरणय् वयागु दु,
जितः गुबलें मछाले म्वाःलेमा।
- 2 छिगु धार्मिकतां यानाः
जितः बचय् यानाः
उद्धार यानादिसँ!
- जिगु प्रार्थना न्यनादिसँ
अले जितः बचय् यानादिसँ।
- 3 जितः सदां सुलेजीक ल्वहंधी
जुयादिसँ।
जितः बचय् यायेत उजं बियादिसँ,
छाय्धाःसा छि जिगु किल्ला
व शरण कायेगु थाय् खः।
- 4 हे परमेश्वर,
जितः दुष्ट मनूतयगु ल्हातं
बचय् यानादिसँ।
नुगः मदुपिं व मभिंपिं मनूतयगु
ताकतं जितः बचय् यानादिसँ।
- 5 हे परमप्रभु,
छि हे जक जिगु आशा खः।
हे परमप्रभु,
जिं मचांनिसें छिगु भरोसा
कयागु दु।
- 6 बूसांनिसें हे जि छिगु
भरोसाय् दु।
मांया प्वार्थनिसें हे छिं जितः
बिचाः यानाच्चवनादीगु दु।
उकिं जिं सदां छिगु
प्रशंसा याये।
- 7 यक्व मनूतयगु निति जि छम्ह नमूना
जुयाब्युगु दु।
छाय्धाःसा छि जिम्ह बल्लाःम्ह
रक्षक खः।
- 8 उकिं जिं मदिक्क छिगु प्रशंसा
यानाच्चवनागु दु।
न्हिन्हिं जिं छिगु महिमा
न्यंकाच्चवने।
- 9 आः जि बुरा जुइ धुंकाः
जितः त्वःतादी मते।
जि बमलायेधुन
जितः वानादी मते।
- 10 जिमि शत्रुतयसं जितः स्यायेत
स्वयाच्चवंगु दु।
इमिसं थवंथवय् सल्लाह यानाः
ग्वसाः ग्वयाजगु दु।
- 11 इमिसं धयाजगु दु,

“परमेश्वरं वयात त्वःते धुंकल।
वयात लितुलिनाः ज्वँ।
छायधाःसा वयात बचय् याइपिं
सुं मदये धुंकल।”

12 हे परमेश्वर,
जिपाखें तापानादी मते
जितः ग्वाहालि यायेत
याकनं झार्सें।

13 जितः द्रुपं बियाजूपिं
मछालापुक बुइमा
अले नाश जुइमा।
जितः स्यायेत स्वयाजूपिं
क्वह्यंकाः च्वनेमालेमा,
अले मछालाः जुइमा।

14 तर जिं ला छिगु ग्वाहालिया
आशा कयांच्वने।
जिं छिगु प्रशंसा
अज्ज अप्वः याये।

15 छिं यानादीगु धार्मिकताया खँ
जिं सकसितं कनाजुइ।
छिं यानादीगु मुक्तियागु खँ
जिं न्हिन्हिं कने।
अथे ला छिं यानादीगु ज्या
जिं कनां कने मफु।

16 हे परमप्रभु परमेश्वर,
छिं यानादीगु तःधंगु ज्याया
जिं प्रशंसा याये।
जिं सकसित छिगु हे जक
धार्मिकताया खँ न्यके।

17 हे परमेश्वर,
छिं जितः मचांनिसें स्यनादीगु दु।
अले जिं आः तकं
छिं यानादीगु अजू चायापुगु ज्या
मेपिन्त कनावयाच्वनागु दु।

18 हे परमेश्वर,
आः जि बुरा जुइ धुन
जिगु सँ तुयुसे च्वने धुंकल।
अयनं आःया
न्ह पुस्तायापिं मनूतयत
जिं छिगु अजू चायापुगु
ज्यायागु खँ मन्यंकुतले
जितः त्वःतादी मते।

19 हे परमेश्वर,
छिगु धार्मिकता स्वर्ग स्वयाः
च्वजाः।
छिं गुलि अजू चायापुगु ज्या
यानादीगु दु,
हे परमेश्वर,
छिं थें ज्याःम्ह सु दु धकाः?

20 छिं जितः तःकः हे दुःखय्
लाकादिल
तर छिं जितः हानं जीवन
बियादीतिनि,
अले मृत्युया गालं
थकयादीतिनि।
21 छिं जिगु इज्जत हानं
अप्वयकादी तिनि।
अले जिगु दुःखकष्ट
चीकाछवइतिनि।

22 हे जिम्ह परमेश्वर,
जिं वीणा थानाः छिं
विश्वास याये बहःम्ह खः
धकाः प्रशंसा याये।
हे इस्राएलया पवित्र परमेश्वर,
सारंगी थानाः जिं छिगु
प्रशंसाया म्ये हाले।

23 जिं छिगु प्रशंसाया म्ये
हालेबलय्
लयतायाः ततःसलं हाले,
छाय्धाःसा छिं जितः मू पुलाः
त्वःतकादीगु दु।

24 जिं न्हिन्हिं सकसितं छिगु
धार्मिकताया बारे कने,
छाय्धाःसा जितः स्यायेत स्वयाजूपिं
सकलें मछालेमाःगु दु,
अले इमिगु इज्जत वंगु दु।

72

जुजुया निति प्रार्थना
सोलोमनया भजन
1 हे परमेश्वर,
जुजुयात न्याय
गथे यानाः
यायेगु स्यनाबियादिसैं।
जुजुया काय्यात धर्मीं जुइगु खँ
स्यनाबियादिसैं।
2 छिकपिनि मनूतयत्
वं धार्मिकतां
शासन याये फयेमा,
अले क्वत्ययकाच्चंपिन्त नं
उतिग्यंक न्याय याये फयेमा।
3 पहाड पहाडं मनूतयगु निति
भिं हयेमा!
जमिन जमिनय् न्ह्याथासं
धार्मिकतां जायेमा।
4 जुजुं चीमिपिन्त नं
उतिग्यंक बिचाः यायेमा,
मगाःमचाःपिन्त ग्वाहालि यायेमा

अले इमित क्वत्यलातःपिन्त
न्हंकाछवयेमा।

5 सूर्य व तिमिला दत्तले
छिकपिनि मनूतयसं सदां सदां
छिगु भय कयाच्चवेमा।

6 घॉय लयातःगु ख्यलय्
वा वये थें
जुजुं राज्य यायेमा,
इवार वा वयाः बँयात प्याकू थें
जुजुं राज्य यायेमा।

7 वं राज्य यातले
धमीत च्वन्हाना च्वनेमा।
गुबलय् तक
तिमिला दयाच्चनी,
उबलय्तक
शान्ति जुयाच्चवेमा।

8 वयागु राज्य छगू समुद्रं
मेगु समुद्र जुयाः न्यनावनेमा
यूफ्रेटिस खुसिनिसें
पृथ्वीया कुनय् तक।*

9 मरुभूमिया जातितयसं
वयागु न्ह्यःने क्वछू वइ।
वया शत्रुत बैय् चातुवाः वनी।

10 तशींश व तापाक तापाक च्वंगु
समुद्रया सिथय् च्वंपिं जुजुतयसं
वयात कर पुलेहइ।

शेबा व सेबाया जुजुपिन्सं
वयात देछा छाःवइ।

11 फुक्क जुजुपिं वयागु न्ह्यःने
क्वछू वइ।
फुक्क जातियापिन्सं वयागु
सेवा याइ।

12 वयाके ग्वाहालि फ्वंपिं
चीमिपिन्त
व हाःनाः मदुपिं व मगाःमचाःपिन्त
बचय् याइ।

13 वं मगाःमचाःपिं
व नये मखंपिन्त दया याइ,
अले इमिगु उद्धार याइ।

14 इमित अन्याय व अत्याचारं
लिंगना हइ।
इमिगु ज्यान वयागु नितिं
अतिकं मू वं।

15 जुजु ताःई तक म्वाना
च्वनेमा!
शेबाया लुँ वयात दयेमा।
मनूतयसं वयागु नितिं सदां

- प्रार्थना यायेमा।
 सदां मनूतयसं वयात
 धन्य धायेमा।
 16 देशय् यक्व अन्न सयेमा,
 पहाडत बालि जायेमा
 लेबनानय् थें फलफुलं जायेमा
 घाँसं ख्यः जाः थें
 मनूतयसं शहर जायेमा।
 17 वयागु नां न्ह्याबले
 लुमनाच्चनेमा।
 सूर्य दतले
 वयागु नां जायाच्चनेमा।
 फुक्क जातियापिन्सं वयापाखें
 परमेश्वरया
 आशिष कायेमा।
 सकसिनं वयात
 धन्य धायेमा।
 18 परमप्रभुयात प्रशंसा या,
 इस्राएलया परमेश्वरयात!
 अजू चायापुगु ज्या वयक्कलं हे
 जक यानादी।
 19 वयक्कःयागु महिमां जाःगु नांया
 सदां प्रशंसा जुयाच्चनेमा।
 पृथ्वी न्यंक वयक्कःयागु महिमां
 जायेमा।
 आमेन! आमेन!
 20 यिशैया काय् दाऊदया प्रार्थना
 क्वचाल।

स्वंगूगु ब्व

73

भज ७३-८९

- परमेश्वरया न्याय
 आसापया भजन
 1 इस्राएलया निंति
 व शुद्ध नुगः दुपिनिगु निंति,
 परमेश्वर धात्थें हे भिंम्ह खः।
 2 तर जिगु तुति ला
 खाये धुंकूगु खः।
 जिगु पलाः
 चुलुबिये धुंकूगु खः।
 3 छायाधाःसा दुष्टतयगु
 जियावःगु स्वयाः
 इपिं घमण्डीत खनाः
 जिगु नुगः मूगु खः।
 4 इमिसं दुःख सी मखु,
 इपिं बल्लाः व स्वये नं ज्यू।

- अले इमिगु उसौय नं बांलाः।
- 5 मेपिन्त थें इमित दुःख जुइ मखु,
मेपिन्सं थें इमिसं कष्ट नं
फये म्वाः।
- 6 उकिं घमण्ड इमिगु तिसा खः
ल्वापुरख्यापु इमिगु वसः खः।
- 7 इमिगु नुगलं मभिगु खँ
जक पिहां वइ,
इमिगु नुगलं मभिगु मभिगु
जक ग्वसाः ग्वयाच्चनी।
- 8 इमिसं मेपिन्त हेस्याना जुइ,
अले मभिगु खँ ल्हाना जुइ
इमिसं घमण्ड याना जुइ,
अले मेपिन्त क्वह्यांकाजुइ।
- 9 इमिसं म्हतु तःप्वाः यानाः
स्वर्ग व पृथ्वीयागु
खँ ल्हाना जुइ।
- 10 मनूतयत इमिसं थःपाखे
फहिकाकाइ।
मनूतयसं इमिसं धाःगु खँ
अःपुक पत्याः याइ।
- 11 इमिसं धयाजुइ,
“परमेश्वरं गथे यानाः सी?
दक्वसिबय् तःधंमहयसिनं
छु जुयाच्चन धकाः स्यू ला?”
- 12 दुष्टत धयापि
थज्याःपिं का स्व।
इपिं न्ह्याबलें याउंक च्वनी,
अले धनसम्पत्ति जक मुंका जुइ।
- 13 अय्सा छु जिं थःगु नुगः
शुद्ध याना जुयागु
सितिं वन ला?
जिं मभिगु ज्या मयासें जुयागु नं
सितिं वन ला?
- 14 जिं न्हियान्हिथं दुःख जक
फयागु दु!
सुथनिसें जिं सजाँय
फयावयाच्चना।
- 15 जिं थथे धयाजूगु जूसा
जिं छिकपिनि मनूतयत
धोखा बीगु जुइ।
- 16 जिं थ्व फुक्क खँ
थुइकेगु कुतः याना।
तर थ्व तसकं हे
थाकुगु ज्या जुयाबिल।
- 17 जिं परमेश्वरया पवित्र थासय्
दुहां वना जक,
जिं दुष्टतयगु छु गति जुइ
धकाः सिल।

18 धात्थे छिं इमित चुल्लसे च्वंगु
थासय् तयादी तिनि,
अले विनाशया
गालय् क्वफानादी।

19 इपि मिखा पीमलावं
नाश जुयावनी।

इपि ग्यानापुक्क हे
नाश जुयावनी।

20 सुथय् न्ह्यलं चाल कि
तनावनीगु म्हगस थें।
हे परमप्रभु,

छि दनादीबलय्
छिं इमित किचःयात थें
वास्ता यानादी मखु।

21 जिगु नुगः हीसे
च्वनाच्चंबलय्
जितः दुःख जुयाच्चंबलय्

22 जि छम्ह पशु थें
मूर्ख जुयाच्चवनागु खः।
जिं छितः थुइके मफुगु खः।

23 अयनं जि ला न्ह्याबलें
छिनापं हे दु।

छिं जिगु जव ल्हाः ज्वनादीगु दु।

24 छिं जितः सल्लाह बियाः
लँ क्यनादी
अले लिपा जितः तःधंकाः
थःथाय् दुकयादी।

25 स्वर्गय् छि बाहेक
जि सु हे दु धकाः?

पृथ्वीइ जितः छि बाहेक
छु हे माःगु दु धकाः?

26 जिगु म्ह व मन
बमलाना वने फु
तर जिगु शक्ति सदांया लागि
परमेश्वर खः।
अले वय्कः न्ह्याबलें
जिम्ह खः।

27 छिपाखें तापाःपि
नाश जुयावनी।

छितः विश्वासघात याःपिन्त
छिं नाश यानादी।

28 परमेश्वरया लिक्क च्वनेगु
जिगु निंति गुलि भिं।

जिं परमप्रभुयात शरण कायेगु
थाय् यानागु दु।

जिं छिं यानादीगु
फुक्क ज्यायागु खँ कनाजुये।

74

- देशया रक्षाया निंति प्रार्थना
 आसापया मश्किल
 1 हे परमेश्वर,
 छिं छाय् थथे
 जिमित सदांया निंति
 मयय्कादीयागु?
 छि थथे छाय् छिकपिनि मन्,
 छिकपिनि फैतय्गु बथांलिसे
 तंम्वयादीगु?
 2 छिं तःदँ न्ह्यः
 थः सर्बय यायेत ल्ययादीपिन्त
 लुमंकादिसँ।
 अले थःगु जाति यायेत मू पुलाः
 त्वःतकादीपिं मन्तयत्
 लुमंकादिसँ।
 छि थः च्वनादीगु सियोन पर्वत
 व यरूशलेमयात् नं
 लुमंकादिसँ।
 3 शन्नृतयसं देगलय् च्वंगु फुक्कं
 नाश यानाबिल।
 थुखेपाखे नं
 थःगु पलाः न्ह्याकादिसँ।
 4 छिं जिमित नापलानादीगु थासय्
 वयाः शन्नृतयसं सः
 ध्वय्कूगु दु।
 थःपिं त्याःगु चिंकथं
 इमिसं अन थःपिनिगु ध्वँय्
 ब्वय्काथकूगु दु।
 5 जंगलय् सिं पालिपिन्सं थें
 इमिसं स्यंकाथकल।
 6 बुट्टा कियातःगु फुक्क सिंपौयात
 इमिसं थःपिनिगु पा व मुगलं
 कुचा कुचा थलाबिल।
 7 छिगु देगःयात स्यंकाः
 मि तयाबिल।
 छिगु पवित्र थाययात
 अशुद्ध यानाथकल।
 8 इमिसं पाचुक हे
 न्हंकाछवयेगु
 मतिइ तःगु खः।
 देशय् दक्व पवित्र थाययात
 इमिसं च्याकाबिल।
 9 आः अजू चायापुगु चिं
 नं खने मन्त
 अगमवक्तात
 नं छम्ह हे मन्त।
 थथे गुबलय् तक
 जुयाच्चवनी जिपिं सुनानं मस्यू।

- 10 हे परमेश्वर,
शत्रुतयत् गुबलय् तक
न्हीकातयेगु?
इमित सदां छिगु नांयात
क्वह्यंके बियातयेगु ला?
- 11 छाय् छिं थःगु
बल्लाःगु जव ल्हाः
प्वः चिनाच्चनादियागु?
थःगु ल्हाः फ्यनाः
इमित नाश यानादिसँ।
- 12 शुसंनिसें छि जिमि जुजु खः।
छिं तःकः मछि हे
जिमित बचय् यानादीगु दु।
- 13 छिं थःगु शक्तिं
समुद्रयात व्वथलादिल।
छिं समुद्रया राक्षसतयगु छ्यं
नच्चुक तछ्यानादिल।✧
- 14 छिं लिव्यातन् नांयाम्ह
समुद्रया राक्षसया छ्यं
तछ्यानाः
वयागु ला
मरुभूमिया पशुतयत्
नकेबियादिल।✧
- 15 छिं हे लःया मूल तछ्यानाः
खुसि व इवाला हायकादिल।
छिं ततःधंगु खुसित
गंकादिल।
- 16 छिं न्हि व चा सृष्टि यानादिल
छिं सूर्य व तिमिलायात दयकाः
इमिगु थासय् तयादिल।
- 17 छिं हे पृथ्वीया लाग्गा चिनादिल
छिं हे ताल्ला व चिकुला
सृष्टि यानादिल।
- 18 हे परमप्रभु,
छकः लुमंकादिसँ,
छिकपिनि शत्रुत
छि खनाः गथे न्हिल।
मूर्ख मनूतयसं छिगु नांयात
गुकथं क्वह्यंका जुल।
- 19 छिं थः बमलाःपिं
मनूतयगु ज्यान
इमि शत्रुतयगु ल्हातिइ
लःल्हानादी मते
दुःख सियाच्चंपिं थः मनूतयत्
सदांया निति
ल्वःमंकादी मते।
- 20 छिं जिपिलिसें चिनादीगु

बाचा लुमंकादिसँ
देशया फुक्क खिउँगु थासय्
ल्वापुख्यापु जुयाच्चंगु दु।

21 क्वत्ययकाच्चनेमाःपिं मनूत
मछालापुकाच्चने म्वाःलेमा
चीमिपिं व मगाःमचाःपिन्सं
छिगु नायात तःधकेमा।

22 हे परमेश्वर, दनादिसँ,
थःगु खँयात कयाः
नवानादिसँ
छकः लुमंकादिसँ,
मूर्खतयसं छितः न्हिन्हिं
हेस्यानाच्चंगु दु।

23 छिकपिनि शत्रुतयसं
तसलं हाःगु सःयात
ल्वःमंकादी मते।
इमिगु सः झन झन तस्सः
जुया वयाच्चंगु दु।

75

न्याय यानादीम्ह परमेश्वर
आसापया भजन, लय् तइम्हयसिगु नितिं – “स्यंके मते” धाःगु रागय् हालेगु म्ये।
1 जिमिसं सुभाय् बी हे परमेश्वर,
जिमिसं सुभाय् बी।
छाय्धाःसा छि जिमिगु
तापाक मदु।
मनूतयसं छिगु अजू चायापुगु ज्या
कनाजुइ।

2 छिं धयादीगु दु,
“जिं न्यायया नितिं
ल्वःगु ई ल्ययागु दु।
जिं पक्षपात मजुइक
न्याय याये।”

3 भ्वखाय् ब्वयाः
मनूत व पृथ्वी
वाराक्वारा संसां,
जिं धाःसा थुंकिया जगयात
लिधंसा बियातये।

4 घमण्डीतयत् जिं धाये,
“घमण्ड याये मते।”
दुष्टतयत् जिं धाये,
“फुर्ति याये मते।

5 स्वर्गया विरोधय् ल्हाः
ल्हने मते।

सेला

अले विरोधी खँ
ल्हाना जुइ मते।”

6 सुं मनुखं, न पुर्बं, न पच्छिमं,
न उत्तरं, न दच्छिनं जुइमा
सुनानं मनूयात थछवये फइ मखु।

7 न्याय याइम्ह ला परमेश्वर खः।
सुयात क्वफायेगु
सुयात थछवयेगु धकाः
वय्कलं हे क्वःछिनादी।

8 परमप्रभुया ल्हातिइ ख्वला दु,
थ्व ख्वला
वय्कःया तमं जाः।
वय्कलं थ्व हे
ख्वलां त्वंकादी।

दुष्टत फुक्कसिनं
थ्व हे ख्वलां त्वनी,
भ्याःभचा हे मल्यंक।

9 तर जिं ला न्ह्याबलें
परमेश्वरं यानादीगु ज्याया
खँ कनाजुये
जि ला न्ह्याबलें याकूबया
परमेश्वरया भजन हालाजुये।

10 परमेश्वरं धयादी,
“दुष्टतयगु शक्ति जिं न्हंकाबी।
अले धर्मीतयगु शक्ति
अप्वय्काबी।”

76

न्ह्याबलें त्याकादीम्ह परमेश्वर

आसापया भजन, लय् तइम्हयसिगु निरिति – तारं थाइगु बाजनय् हालेगु

1 परमेश्वरयात
यहदाय् सकसिनं म्हस्यू।
इस्त्राएलय्
वय्कःया नां तःधं।

2 शालेमय्
वय्कः च्वनीगु खः।

सियोन पर्वतय्
वय्कःया छँ दु।

3 वय्कलं अन थः शत्रुतयगु
च्यानाच्वंगु वाण, ढाल,
तरवार,
व फुक्क ल्वाभः
त्वथुलादिल।

4 छि न्ह्याबलें दयाच्वनीगु
पहाड स्वयाः झःझः धाः,
अले तसकं तःजि।

5 नुगः बल्लाःपिनिगु
फुक्क ल्वाभः

सेला

लाकाकाये धुंकल।
 इपि सी न्ह्यल्य
 लाये धुंकल।
 बहादुरतय् सुं छम्हयसिनं नं
 झीगु विरोधय्
 ल्हाः ल्हने मफये धुंकल।

6 हे याकूबया परमेश्वर!
 छिं छकः हक्कूबलय्
 इमि फुक्क सल
 व सल गयाः वःपि
 सीपि थें जुल।

7 हे परमप्रभु,
 छि हे छम्ह जक खः
 भय काये बहःम्ह।

छि तंम्बइबलय्
 छिगु न्ह्यःने सु च्वने फु?

8-9 हे परमेश्वर,
 मभिंगु ज्या यानाच्चंपिन्त
 सजाँय बीत
 व पृथ्वीइ क्वत्यय्का
 च्वनेमाःपिन्त बचय् यायेत
 स्वर्गं थःगु न्याय न्यकेत
 दनादीबलय्
 पृथ्वी ग्यानाः सुम्क च्वन।

10 मन्तयसं गुलि तं क्यनी,
 उलि हे छिगु नां तःधनी।
 लडाँपाखें बचय् जूपिन्सं
 छिगु नखः हनी।

11 छिमिसं छिमि
 परमप्रभु परमेश्वरया नामय्
 छु भाकल यानागु खः,
 व पूर्वकि।
 वय्कःया प्यखेरं च्वंपि
 सकसिनं भय काये बहःम्ह
 वय्कःयात देछा छायेत हति।

12 वय्कलं शासकतय्गु
 घमण्डयात नचुकादी।
 पृथ्वीया जुजुत वय्कः
 खनाः गयाइ।

सेला

77

दुःखया इलय्
 याउँक दइगु ग्वाहालि
 आसापया भजन, लय् तइम्ह यदूतूनया निति

1 जिं ततःसलं
 परमेश्वरयात
 प्रार्थना याना।
 जिगु सः न्यनादिल!

2 तःधंगु दुःख जूबलय्

जिं परमप्रभुयात मालाजुया।
 चच्छि चच्छिं जिं लहाः लहनाः
 प्रार्थना याना।
 अयत्नं जिगु मन
 याउंसे मच्चं।
 3 परमेश्वरयागु बिचाः यायेबलय्
 जिं झसुकाः तये।
 ध्यान यायेबलय्
 नं जिगु नुगः क्वतुनावनी।

4 छिं जितः थ्यने नं मब्यू
 नुगः क्वतुनाः
 जिं नवाये तकं मफइ।
 5 जिं वने धुकूगु खँ लुमंके,
 यक्व न्हापाया दिया खँ।
 6 जिं बहनिइ थःगु म्ये लुमंका
 जिं ध्यानय् दुनाः थःत हे न्यना,

7 “परमेश्वरं झीत
 सदांया निति हे
 त्वःतादी ला?
 वय्कलं आः जितः गुबलें हे
 दया यानादी मखुत ला?”
 8 “वय्कःयागु
 सदां दयाच्चनीगु माया
 सदांया निति तन ला?
 वय्कःया बचं
 सदांया लागि फुत ला?
 9 परमेश्वरं दया माया यायेगु
 ल्वःमंकादिल ला?
 तमय् वयाः वय्कलं
 दया यायेगु त्वःतादिल ला?”

10 अले जिं बिचाः याना,
 “थ्व हे जिगु दुःख खः।
 दक्वसिबय् तःधंमहय्सिया
 जव लहाः जिगु छेनं
 चिला वन।”
 11 अले जिं छिं यानादीगु
 फुक्क खँ लुमंका,
 हे परमप्रभु।
 छिं न्हापा यानादीगु
 अजू चायापुगु ज्या लुमंका।
 12 जिं व फुक्क खँय् बिचाः याये।
 जिं छिं यानादीगु अजू चायापुगु
 ज्यायात ल्वःमंके मफु।

13 हे परमेश्वर,
 छिं यानादीगु फुक्क ज्या
 पवित्र जू।
 छिं थें तःधंमह परमेश्वर
 मेम्ह सु दइ?

सेला

सेला

- 14 छि अजू चायापुगु ज्या
यानादीम्ह परमेश्वर खः।
छिं थःगु शक्ति
जाति जातियापिन्त क्यनादिल।
- 15 छिं थःगु शक्ति थः मनूतयूत
मू पुलाः त्वःतकादिल,
याकूब व योसेफया सन्तानयात।
- 16 हे परमेश्वर,
छितः खनाः समुद्र नं ग्यात।
ततःजाःगु समुद्र नं दुनेनिसें
वाराक्वारा सन।
- 17 सुपौचं वा गात,
आकाशयू न न्यात
प्यखें हाबलासा त्वल।
- 18 न न्याःगु सः
आकाश न्यंक न्यन।
हाबलासाया जलं प्यखें
जल्ल थित।
पृथ्वीइ भ्वखायू ब्वयाः
लिंगिलिंगि सन।
- 19 छिं समुद्रयात फायाः
लँ दयकादिल।
तर छिगु पलाया चिं
गनं खने मदु।
- 20 छिं थः मनूतयूत फैजवालं थें
लँ क्यनादिल।
अले मोशा व हारूनयात
इमि नायः यानादिल।

सेला

78

- इसाएलया पुलांगु खं
ज्ञान काःगु
आसापया मशिकल
1 हे जि मनूत!
जिगु खँ न्यँ,
जि धायेत्यनागु खँयू
न्हायर्प ब्यु।
- 2 जि उखान छुनाः
स्यनेकने याये।
जिं न्हापायागु सुलाच्चंगु
खँयात उलाः
उखान छुनाः क्यने।☆
- 3 गुगु खँ झीसं न्यना तयागु खः,
अले स्यु,
अले झी तापाःबाज्यापिन्सं
झीत कनातःगु खः।
- 4 परमप्रभुयागु शक्ति,
वयकलं यानादीगु
ततःधंगु ज्याखँ

- व अजू चायापुगु ज्याखँ
 झीसं थः सन्तानपाखें
 मसुचुके।
 झीसं झी लिपायापिन्त
 थ्व खँ कनाथके।
 5 वय्कलं याकूबयात
 उजं दय्काः
 इस्त्राएलया मनूतयूत व्यवस्था
 बियादिल।
 वय्कलं झी तापाःबाज्यापिन्त
 थः मस्तयूत
 वय्कःयागु व्यवस्था स्यनेत
 उजं दय्कादिल।
 6 लिपायापिन्सं नं थ्व खँ
 सीके फयेमा,
 अले इमिसं नं थः मस्तयूत कने
 फयेमा धकाः
 थथे यानादीगु खः।
 7 थुकथं इपिं सकसिनं
 परमेश्वरयाके विश्वास
 याये फइ,
 अले वय्कलं यानादीगु ज्याखँ
 ल्वःमंकी मखु।
 बरू सदां वय्कःयागु उजं न्यनी।
 8 थुकथं इपिं परमेश्वरयात
 क्वातुक विश्वास मयाःपिं
 व थःगु नुगलय् परमेश्वरयात
 मतःपिं
 इमि तापाःबाज्यापिं थें विद्रोही
 व धयागु खँ मन्यनीपिं
 जुइ मखु।
 9 एफ्राइमयापिं मनूत
 थःपिन्के धनुष व वाण दय्कं
 लडाईनं बिस्सुं वन।
 10 इमिसं वय्कःलिसे याःगु
 बाचा पूमवंकल,
 अले वय्कःयागु व्यवस्था
 मानय् मयात।
 11 इमिसं वय्कलं यानादीगु
 ज्याखँ
 व वय्कलं क्यनादीगु
 अजू चायापुगु ज्याखँ
 ल्वःमंकल।
 12 वय्कलं मिश्र देशयागु सोअन
 धाःगु थासय्
 इमि तापाःबाज्यापिन्त
 अजू चायापुगु ज्याखँ यानाः
 क्यनादीगु खः।✳
 13 वय्कलं समुद्रयात निव्व
 थलादिल,

- अले इमित अनं हे
समुद्र छिकेबियादिल।
वय्कलं लःयात
पःखाः थें थनादिल।☆
- 14 न्हिनय् वय्कलं इमित सुपौंचं
व चान्हय् मिया जलं लँ
क्यनादिल।☆
- 15 वय्कलं मरुभूमिइ
ल्वहंधी पालाः
लःधाः हाय्काः
इमित लः त्वंकादिल।
- 16 वय्कलं ल्वहंधिकं
लःधाः पिक्याः
खुसि थें बाः वय्कादिल।☆
- 17 अय्जं इमिसं वय्कःया
विरोधय् पाप याना हे च्वन,
गंगु व लः मदुगु थासय्
दक्वसिबय् तःधंमहय्सिगु
विरोधय् विद्रोह यात।
- 18 इमिसं थःयत्थें नसात्वंसा फ्वनाः
परमेश्वरयागु मन स्वयेत तकं
लिमचिल।
- 19 इमिसं परमेश्वरया विरोधय्
थुकथं नवात,
“छु परमेश्वरं मरुभूमिइ नं
नसात्वंसा बियादी फु ला?”
- 20 परमेश्वरं ल्वहंधी पालाः
लःधाः हाय्कूगु ला खः।
छु वय्कलं जिमित मरि
व वय्कःया थः मनूतय्त ला नं
दयकाबी फु ला?”
- 21 थ्व न्यनाः परमप्रभु
तंचायादिल, अले वय्कः
याकूबया सन्तान खनाः
मि जुयादिल।
इपिं खनाः वय्कःयागु तं
झन तच्चयावल।
- 22 छायाधाःसा इमिसं
वय्कःयाके विश्वास मतः,
अले वय्कलं
इमित बचय् याइ धयागु खँय् नं
पत्याः मयाः।
- 23 अय्जूसां वय्कलं
आकाशयात उजं बियादिल,
अले स्वर्गयागु लुखा
चायकादिल।
- 24 वय्कलं इमित नयेत मन्ना
गायकादिल,
वय्कलं इमित स्वर्गयागु अन्न

- बियादिल।*
 25 थुकथं इमिसं स्वर्गदूततयगु
 मरि नल,
 वय्कलं इमित इमिसं
 नयेफक्व नसा बियादिल।
 26 वय्कलं आकाशय् पुर्बयागु
 फय् त्वःतादिल,
 अले थःगु शक्ति दच्छिनयागु
 फय् संकादिल।
 27 वय्कलं फिसलय् च्वंगु फि थें
 अल्याख झंगःपंक्षी
 छवयाहयादिल।
 28 झंगःत फुक्क इपिं च्वं च्वंगु
 लागाय् दुने
 व इमिगु पाल जःखः जूवल।
 29 थुकथं इमिसं लुधंक नल,
 वय्कलं नसिंचापिन्त नकादिल।
 30 इमि लुधने मलावं
 इमिसं नयाच्चंबलय्
 31 परमेश्वर इपिं खनाः
 तंचायादिल,
 अले इमिगु पुचलय् च्वंपिं
 बल्लाःपिं मनूतय्त
 स्यानादिल।
 वय्कलं इस्त्राएलया ल्याय्म्ह-
 ल्याय्म्हपिं मनूतय्त
 स्यानादिल।*
 32 अय्जूसां इमिसं
 पाप याना हे च्वन।
 वय्कःयागु अजू चायापुगु ज्याखँ
 खंक खंक इमिसं परमेश्वरयात
 विश्वास मयाः।
 33 उकिं परमेश्वरं इमित
 ज्याख्यलय् मजुइकाः
 व ग्या जक ग्यानाः म्वाये
 माय्काबिल।
 34 गुबलय् परमेश्वरं
 इमि मनूतय्त स्यानादिल,
 उबलय् तिनि इपिं वय्कःयाथाय्
 लिफः स्वयावल।
 परमेश्वरयाथाय् लिहां वयाः
 इमिसं दुनुगलनिसें वय्कःयात
 पत्याः यात।
 35 अले तिनि परमेश्वर
 थःपिनि ल्वहंधी खः,
 थः मनूतय्त मू पुलाः
 त्वःतकादीम्ह दक्वसिबय्
 तःधम्ह परमेश्वर खः धकाः
 इमि लुमन।

- 36 तर इमिसं वयकःयात
 म्हुतुं जक तःधंकाच्वंगु खः,
 दुनुगलंनिसें मखु।
- 37 इमिगु नुगः परमेश्वरपाखे
 अज्ज नं मलीनि,
 परमेश्वरं इपिलिसे
 चिनादीगु बाचायागु नं
 इमिसं वास्ता मयाः।
- 38 वयकः दयादुम्ह जूगुलि
 वयकलं इमित क्षमा यानादिल।
 वयकलं इमित नाश यानामदी।
 वयकलं तःकः मछि
 थःगु तं क्वलाकादिल।
 वयकलं थःगु तं प्वंकामदी।
- 39 वयकलं इपिं कमजोर
 मनूत जक खः,
 फय् थें वयाः वनीपि खः धकाः
 लुमंकादिल।
- 40 इमिसं ग्वःकःमछि ला
 मरुभूमिइ वयकःया विरोधय्
 विद्रोह यात,
 ग्वःकःमछि ला इमिसं
 वयकःयात दुःख बी धुंकल।
- 41 इमिसं तःकः हे परमेश्वरयागु
 मन स्वये धुंकल,
 अले इस्राएलया पवित्रम्हयसित
 तं पिकायके बी धुंकल!
- 42 इमिसं वयकःयागु शक्ति
 ल्वःमंकल,
 अले इमिसं इमित
 क्वत्यलातःपिनिगु ल्हातं
 त्वःतकादीगु नं ल्वःमंकल।
- 43 अले मिश्र देशयागु
 सोअन धाःगु थासय्
 क्यनादीगु अजू चायापुगु चिं
 व ज्या नं ल्वःमंकल।
- 44 वयकलं अन च्वंगु खुसिइ
 हि बाः वयकादिल,
 अले अन च्वंपिन्सं खुसिया लः
 त्वने मखन।*
- 45 वयकलं इमिथाय भुजिं
 छवयाः दुःख बियादिल,
 वयकलं इमिथाय ब्यांचात
 छवयाः इमिगु बुँ
 नाश यानादिल।*
- 46 वयकलं इमिगु बाली व अन्न
 नाश यायेत क्वःबुँचात
 छवयादिल।*

- 47 वय्कलं प्वँ गायकाः
इमिगु दाखमा स्यंकादिल,
अले पुगायकाः
यःमरिमा स्यंकादिल।
- 48 वय्कलं इमिगु सा-द्वहंयात
प्वँ गायकाः स्यानादिल,
अले फैच्चलययात
मलखं कयकाः स्यानादिल।*
- 49 वय्कलं थः दूत थें यानाः
इमित थःगु ग्यानापुगु
तं प्वंकादिल।
- 50 वय्कःयागु तं क्वमलाः,
वय्कलं इमित
बचय् यानामदी।
वय्कलं इमित महामारी
कयकाः स्यानादिल।
- 51 वय्कलं मिश्रीतय्
तःधिकःपि काय्पि
फुक्कसित स्यानादिल।*
- 52 थः मनूतयत् धाःसा वय्कलं
फैतयत् ज्वये थें
मरुभूमियागु लं
पिने यंकादिल।*
- 53 वय्कलं इमित बांलाक
बिचाःसंचाः यानाः यंकादिल,
उकिं इपिं मग्यासे वन।
इमि शत्रुतयत् जक
समुद्रं नुनाछवल।*
- 54 वय्कलं इमित
थःगु पवित्र देशय्,
थःगु हे जव ल्हाःया शक्तिं
त्याकादीगु
थ्व पहाडी देशय् हयादिल।*
- 55 वय्कलं थः मनूत न्हावंलिसे
अनयापिं जात जातियापिं
मनूतयत् ख्याना छवयादिल।
अले इमिगु देश
इस्त्राएलया कुलतयत्
सर्बयकथं इनाबियादिल।
इमिगु छँनं थः मनूतयत्
बियादिल।*
- 56 अयनं इमिसं दक्वसिबय्
तःधंमहयसिया विरोधय्
विद्रोह यानाः
वय्कःयागु मन स्वयांच्वन।
इमिसं वय्कःयागु आज्ञा मन्यं।*
- 57 थः तापाःबाज्यापिं थें

* 78:48 ७८:४७-४८ प्रस १:२२-२५ * 78:51 ७८:५१ प्रस १:२२-२९ * 78:52 ७८:५२ प्रस १:३१-३२ * 78:53 ७८:५३ प्रस १:४:२६-२८ * 78:54 ७८:५४ प्रस १:५:१७; यही ३:१४-१७ * 78:55 ७८:५५ यही १:१:१६-२३ * 78:56 ७८:५६ न्याय २:११-१५

- इपि नं परमेश्वरयात
धोखा बीपिं
व विश्वास मदुपि जुयाः जुल।
अले स्यंगु धनुष थें
भर मदुपि जुयाः जुल।
- 58 इमिसं मेपि घःतयगु
पुजा यायेगुथाय् दय्काः
परमेश्वरयात तंम्बय्कल।
इमिसं थःगु मूर्तिपाखें
वय्कःयात नुगः मुइकाबिल।
- 59 थ्व खनाः परमेश्वरं
तं पिकयादिल,
अले वय्कलं इस्त्राएलीतयत्
त्वःतादिल।
- 60 वय्कलं शीलो धाःथाय्
च्वंगु नापलायेगु पाल तकं
त्वःतादिल,
वय्कः अन इलीसे
च्वनादीगु खः।*
- 61 वय्कलं थःगु शक्ति
व महिमायागु चिं,
बाचा चिनादीगु सनूयात
शत्रुतय्गु ल्हातय् लाके
बियादिल।*
- 62 वय्कः थः मनूतलिसे
तंम्बयादिल।
अले थः सर्वययात्
शत्रुतय्पाखें
स्याकेबियादिल।
- 63 मिं इमि ल्याय्म्हतयत्
भस्म यात।
ल्यासेतयत् ब्याहा यायेत
मिजंत तकं मन्त।
- 64 इमि पुजाहारीत
तरवारं पालाः सित,
इमि मिसातय्सं
ख्वये तकं मखन।
- 65 अले परमप्रभु न्ह्यलं दंम्ह थें
दनादिल।
वय्कः दाखमघं काःम्ह मनू थें
दनादिल।
- 66 वय्कलं थः शत्रुतयत्
ख्याना छ्वयादिल।
वय्कलं इमित सदाया निंति
मछालापुसे च्वंकाबिल।
- 67 वय्कलं योसेफया कुलयात
त्वःतादिल,
अले एफ्राइमया कुलयात
ल्ययामदिल।

- 68 बरु वय्कलं
यहदाया कुलयात
व सियोन पर्वतयात
ल्ययादिल,
थ्व वय्कलं ययकादीगु
पर्वत खः।
- 69 वय्कलं थःगु पवित्रथाय्
स्वर्ग थें तःजाय्क
दय्कादिल,
अले पृथ्वी थें धिसिलाक्क
व सदांया निंति दय्कादिल।
- 70 वय्कलं थः दास दाऊदयात
ल्ययादिल।
वय्कलं वयात
फैत ज्वयाच्चंगु थासं हयाः
- 71 झ्नाएलया जुजु यानादिल।
वय्कलं दाऊदयात थः सर्बयया
जवाः यानादिल।*
- 72 दाऊदं इमित दुनुगलनिसें
बिचाःसंचाः यात।
अले इमित बांलाक
न्ह्यज्याकाः यंकल।

79

- छि गुबलय् तक
जिपिलिसें तंम्वयाच्चनादीगु?
आसापया भजन।
1 हे परमेश्वर,
पिनें वःपिन्सं
छिगु सर्बय त्याका काल।
इमिसं छिगु पवित्र देगःयात
अशुद्ध यानाबिल।
इमिसं यरूशलेमयात
नाश यानाथकल।*
- 2 छिकपिनि दासतय्गु
सीम्हयात इमिसं
गिद्धयात नकेत त्वःताथकल।
छिकपिनि विश्वास याये
बहःपिनिगु सीम्हयात
इमिसं गुँपशुतयत्
नकेत त्वःताथकल।
- 3 यरूशलेम न्यंक लः थें
हिबाः वय्काथकल।
सीपिन्त थुनेत तकं
सुं हे मल्यन।
- 4 जवंखवं च्वंपिं जातितयसं
झीत हिस्यानाच्चन।
झीत हेबाय्चबाय् यानाः
इपिं न्हिलाच्चन।
- 5 हे परमप्रभु,

* 78:71 ७८:७०-७१ १ शम् १६:११-१२; २ शम् ७:८; १ इति १७:७

* 79:1 ७९:१ २ राज २५:८-१०; २ इति ३६:१७-१९; यर ३२:१२-१४

छि गुबलय् तक जिपिलिसैं
 तंम्वयाच्चनादीगु?
 छि न्ह्याबलें तंम्वयादीगु ला?
 छिगु तं सह याये मफय्कः
 च्यानाच्चनी?
 6 छिगु तं छितः नालामकाःपि
 जातियात प्वंकादिसैं।
 छिगु तं छितः प्रार्थना
 मयाइपिन्त प्वंकादिसैं।
 7 छायाःसा इमिसं याकूबया
 सन्तानतय्त स्याःगु दु,
 व छि च्वनीगु थाययात
 नाश यानाथकूगु दु।
 8 जिमि पुर्खायागु पापयागु निंति
 जिमित सज्जय् बियादी मते।
 जिमित दया माया यानादिसैं।
 जिमिसं फुक्क आशा त्वःतेधुन।

9 हे परमेश्वर,
 जिमित ग्वाहालि यानाः
 बचय् यानादिसैं।
 थःगु नांया महिमाया निंति
 जिमिगु पापयात
 क्षमा यानादिसैं।
 10 जाति जातियापिन्सं जिमिके
 “छिमि परमेश्वर गन दु”
 धकाः छाया न्यनाच्चन?
 छि जिमिगु मिखा न्ह्यःने
 छिकपिनि दासतय्गु हिबाः
 वय्कूगुया ब्वला साइतिनि धकाः
 जात जातियापिन्त क्यनादिसैं।
 11 कुना तःपिनिगु दुःखयागु सः
 न्यनादिसैं।
 थःगु तःधंगु शक्तिं
 स्यायेत क्वःछिनातःपिन्त
 बचय् यानादिसैं।
 12 हे परमप्रभु!
 छितः हेस्याःपिं जःलाखःलायात
 न्हयदुगं अप्वः
 ब्वला सायादिसैं।
 13 अले छिकपिनि मनु,
 छिकपिनि बथांया फै,
 जिमिसं छितः सदां सदां
 सुभाय् बियाच्चने,
 पुस्तां पुस्ता तक्
 छितः तःधंकाच्चने।

80

इस्त्राएल परमेश्वरया दाखमा
आसापया भजन, लय् तइम्हय्सिगु निरिति –
“बाचाया लिली स्वांया” रागय्

1 हे इस्त्राएलया फैजवाः,
जिमिगु खँ न्यनादिसँ।
छिं हे योसेफया सन्तानयात
फैबथांयात थें ज्वयादीगु खः।

पपू दुपिं करूबतय्
दथुइ च्वनादीम्ह
हे परमेश्वर,
मनूतय्त थःगु जः
क्यनादिसँ।*

2 एफ्राइम, बेन्यामीन व मनश्शे
कुलयापिन्त
थःगु शक्ति क्यनाः
जिमित बचय् यानादिसँ।

3 हे परमेश्वर,
जिमित हाकनं छिपाखे
लित ब्वनाहयादिसँ।
जिमित थःगु ख्वाःया जलं
खय्कादिसँ।
अले जक जिपिं बचय् जुइ।

4 हे परमप्रभु,
दक्व शक्ति दुम्ह परमेश्वर,
छि गुबलय् तक
थःमनूतय्गु प्रार्थना खनाः
तंम्वयाच्वनादीगु?

5 छिं जिमित नयेत दुःख
बियादिल।
अले त्वनेत ख्वबि
बियादिल।

6 छिं जिमित जःलाखःलाया
जातितलिसे ल्वायेगु
ल्वापु पुसा जक यानादिल।
जिमि शत्रुतय्सं जिमित
हेबाय्चबाय् याइगु।

7 दक्व शक्ति दुम्ह
परमेश्वर,
जिमित हाकनं छिपाखे
लित ब्वनाहयादिसँ।
जिमित थःगु ख्वाःया जलं
खय्कादिसँ।
अले जक जिपिं बचय् जुइ।

8 छिं जिमित दाखमा थें

- मिश्रं हयादिल।
छिं मेमेगु जातियापिन्त पितिनाः
जिमित थःगु देशय् पिनादिल।
- 9 छिं जिमित ब्वलनेत छिकादिल।
जिमिगु हा बल्लात,
अले देशन्यंक न्यनावना।
- 10 जिमिगु किचलं गुंत त्वपुल,
जिमिगु कचां ततःमागु
देवदास्या सिमात नं त्वपुल।
- 11 जिमिसं थःगु कचा
भूमध्यसागर तक न्यंका,
अले चुलि यूफ्रेटिस खुसि तक
थ्यंका।
- 12 अयनं जिमिगु प्यखेंया पःखाः
छाय् थुनादिया?
आः थन न्ह्याम्हं दुहां वयाः
दाख खुयाः यंके फु।
- 13 आः गुँफातयसं वयाः न्ह्याः
स्यंकाथके फु,
अले गुँपशुतयसं वयाः
नयाः वने फु।
- 14 हे दक्व शक्ति दुम्ह
परमेश्वर,
जिपिपाखे हाकनं
लिफः स्वयादिसँ।
स्वर्ग जिमित क्वःस्वयादिसँ,
अले जिमिगु दुःख खंकादिसँ।
थ्व दाखमाया सुसाःकुसाः
यानादिसँ
- 15 छिं थःम्हं पिनादीगु
दाखमायात बचय् यानादिसँ।
छिं थःगु लागिं
बल्लाकादीगु कचायात
बचय् यानादिसँ।
- 16 शत्रुतयसं छिगु दाखमायात
ध्यनाब्यगु दु, मि तयाः
छवयकाब्यगु दु।
इमित तं क्यनादिसँ,
अले नाश यानादिसँ।
- 17 छिं थःम्हं ल्ययादीपि मनूतयत्
सुसाःकुसाः यानाः
बचय् यानादिसँ,
छिं थःम्हं हे बल्लाकादीगु
जातियात।
- 18 उकिं यानाः जिमिसं छितः
गुबलें हे त्वःते मखु।
जिमित न्हगु जीवन बियादिसँ,
जिमिसं छिगु नां काये।
- 19 हे परमप्रभु,

दक्व शक्ति दुम्ह परमेश्वर,
जिमित हाकनं छिपाखे लित
ब्वनाहयादिसँ।
जिमित थःगु ख्वाःया जलं
खयकादिसँ।
अले जक जिपिं बचय् जुइ।

81

नखःया भजन

आसापया भजन, लय् तइम्हयसिगु निति –

गित्तिया कथं

1 परमेश्वरयात तःधंकाः

ततःसलं म्ये हा।

वयकः झीगु शक्ति खः।

ततःसलं याकूबया परमेश्वरया
जय या।

2 दम्फु व वीणा था,

सारंगी क्रियाः भजन हा।

3 अमै व पुन्हिखुन्हु चान्हय्

झीगु नखः हनेत तुरही पु।*

4 थ्व इस्त्राएलयागु विधि खः,

याकूबया परमेश्वरयागु उजं खः।

5 वयकलं मिश्र देशय्

हयक्काः वंबलय्

इस्त्राएलीतयगु निति

थ्व नियम बियादीगु खः।

जिं म्हमस्यूगु सलं

थथे धयाच्चंगु ताल,

6 “जिं छिमिगु ब्वहलं

कु चीकाबियागु दु,

जिं छिमित थाकुगु ज्यापाखें

छुत्काराबियागु दु।

7 छिमिसं थःपिन्त दुःख

जूबलय् जितः सःतल,

अले जिं छिमित

बचय् यानाबिया।

नँ न्याइगु सुपाँचं

जिं छिमित लिसः बिया।

अले मेरीबाया लखय्

जिं छिमित

जाँचय् याना।*

8 हे जिमि मनूत, न्यँ,

जिं छिमित ख्याच्चः बिया थके।

हे इस्त्राएल,

छिमिसं न्यना जक

ब्युगु जूसां गाः

9 छिमिथाय् पिनेयापिं घःत

सेला

- गुबलेँ मदयेमाः
छिमिसं पिनेयापिं
घःतयगु न्ह्यःने
भवपुले हे मते।
10 मिश्र देशं छिमित लिंगनाः
हयाम्ह जि हे छिमि
परमप्रभु परमेश्वर खः।
छिमिसं थःपिनिगु म्हुतु चायकि,
जिं जायकाबी।*
- 11 “तर जिमि मनूतयसं
जिगु खँ मन्यं।
इस्माएलं जिगु आज्ञा
मानय मयाः।
12 उकिं जि इमित इमि यत्थे
जुइमा धकाः त्वःताबिया।
जिं इमित इमि जिराहा
इच्छा कथं याकेबिया।
- 13 “जिमि मनूतयसं जिगु खँ
न्यंगु जूसा
इस्माएल जिं धाःथें जूगु जूसा
14 जिं इमि शत्रुतयत् धायेवं
बुकाछवयेगु खः।
जिं इमित धायेवं त्याकेगु खः।
15 जितः महीपिन्सं ग्यानाः
जिगु न्ह्यःने भवपू वइगु खः।
इमिगु सजौंय सदां सदांया निंति
जुइगु खः।
16 इस्माएलीतयत् धाःसा
दक्वसिबय् भिगु छव नकेगु खः,
ल्वहं कस्तिं
छिमित लुधंकिगु खः।”

82

- परमेश्वर
दकलय् तःधंम्ह शासक
आसापया भजन
1 परमेश्वर स्वर्गया सभाया
नायः जुयादी,
घःतय् दथुइ वय्कलं
फैसला यानादी।
2 “छिमिसं गुबलय् तक
अन्याय जुइक
इन्साफ यानाच्चवेगु,
अले दुष्टतयगु
पलिनाच्चवेगु?
3 मगाःमचाःपिं
व मां बौ मदुपिन्त

सेला

- रक्षा या,
चीमि व क्वत्यका च्वंपिनिगु
न्याय या।
4 बमल्ला: व मगा:मचा:पिन्त
बचय् या,
इमित दुष्टतयगु ल्हातं
त्व:तकि।
- 5 “इमिसं छुं नं मथु,
इमिसं छुं नं मस्यु,
तर खिउंगुलिइ थुखे उखे
जुयाच्चनी,
पृथ्वीया फुक्क जग संगु दु।
- 6 “जिं धया, ‘छिपिं घ: ख:’,
छिपिं सकलें दक्वसिबय्
त:धंम्हयसिया कायपिं ख:।☆
7 अयनं छिपिं मनूत थें
सिनावनी,
अले मेमेपिं शासक थें
छिमिगु जीवन सिधइ।”
- 8 हे परमेश्वर दनादिसँ,
पृथ्वीया न्याय यानादिसँ
छाय्धा:सा छिं फुक्क
जातितयत
अधिकार यानादी।

83

- इसाएलया शत्रुतयत बुकेत प्रार्थना
आसापया भजन
1 हे परमेश्वर,
छि नमवासें च्वनादी मते!
सुम्क च्वनादी मते!
शान्त जुयादी मते,
हे परमेश्वर!
- 2 छाय्धा:सा छिकपिनि शत्रुत
हा:ह यानाच्चंगु दु,
छित: मययकीपिन्सं
थ:गु छ्यं धस्वाकूगु दु।
- 3 इमिसं छिकपिनि
मनूतयत स्यंकेत
दुनें दुनें ग्वसा: ग्वयाच्चंगु दु,
इमिसं छिं ययकादीपिं मनूतयगु
विरोधय् जा: ग्वयाच्चंगु दु।
- 4 इमिसं धाल,
“वा, इमीसं इमित इमिगु जाति हे
मदयक नाश यानाबीनु,
अले इसाएलयात
न्हाबलेया लागि

सकसिनं ल्वःमंकी।”

- 5 इमिसं छप्पं जुयाः
 ग्वसाः ग्वःगु दु,
 अले छिगु हे विरोधय्
 सन्धि याःगु दु।
- 6 थुपि एदोम व
 इश्माएलयापि मनूत,
 मोआबीत व हग्रीत,
- 7 गबाली, अम्मोनी,
 अमालेकी, पलिश्ती
 व टुरोसयापि मनूत खः।
- 8 लोतया सन्तानतय्त
 ग्वाहालि बीत
 थुपिनापं अश्शूर नं
 मिले जूगु दु।
- 9 छिं मिघानीतय्त
 अले कीशोन खुसिइ
 सीसरा व याबीनयात
 गथे यानादियागु खः,
 अथे हे इमित नं यानादिसँ।*
- 10 इपि एन्दोरय् नाश जुल,
 अले जमिनया लागि
 साः जुल।
- 11 इमि भारदारतय्त
 ओरेब व जएब थें
 यानादिसँ।
- इमि सकलेँ राजकुमारतय्त
 जेबह व सल्मुन्ना थें
 यानादिसँ।*
- 12 इमिसं “परमेश्वरया ख्यः
 जिमिगु याये”
 धकाः धाःगु खः।
- 13 हे जिमि परमेश्वर,
 धू थें, फसं ब्वयेकूगु सुपः थें
 इमित छ्यालब्याल यानादिसँ।
- 14 मिं गुँ भस्म याःथें,
 मिजलां पहाड छ्वयेकूगु थें
- 15 वाफय् व ग्यानापुगु फसं
 इमित थरथर खाकाः
 लितुलिनादिसँ।
- 16 हे परमप्रभु,
 इमिगु ख्वाः लज्यां त्वःपुयादिसँ,
 अले इमिसं छिगु नां मालेमा।
- 17 इपि न्ह्याबलेया लागि बुइमा
 अले न्ह्याबलेया लागि ग्यायेमा,
 इपि लज्या चायाः सीमा।
- 18 छिगु नां परमप्रभु खः,

सेला

इमिसं पृथ्वी न्यंक्याम्ह
दक्वसिबय् तःधंम्ह शासक खः
धकाः म्हसीमा।

84

देगलय् आराधना याये यय्कूगु
कोरह वंशयापिनिगु भजन, लय् तइम्हय्सिगु नितिं – गितिया कथं

- 1 हे दक्व शक्ति दुम्ह
परमप्रभु,
छि च्वनादीगु थाय्
गुलि यइपुसे च्वाँ!
- 2 जितः परमप्रभुया चुकय्
दुहां वने यः,
जितः परमप्रभुया देगलय्
च्वने मास्ति वः।
दुनुगलंनिसें
जिं म्वाःम्ह परमेश्वरया लागि
लयतातां म्ये हाले।
- 3 चखुंचातयसं नं
स्वः दय्कूगु दु,
इखुंचातयगु नं
थःगु हे छें दु,
इमिसं थः मस्तयत्
छिगु वेदी लिक्क तइ,
दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभु,
जिमि जुजु, जिमि परमेश्वर।

- 4 धन्य खः छिगु देगलय् च्वनाः
न्हाबलें प्रशंसाया म्ये
हालीपिं मनूत।

- 5 धन्य खः छिं बल बियादीपि
अले सियोन पर्वतय् वने
मास्ति वय्काच्चंपिं मनूत।

- 6 इपिं बाकाया ब्यासिया* दथुइ
जुयावनीबलय्
इमिसं उकियात लः
बुयावइगु थाय् यानाबी,
न्हापा वःगु वां
अन पुख्त जाइ।

- 7 इपिं लँय् वनाच्चनीबलय्
झन बल्लाइ,
अले सियोन पर्वतय्
परमेश्वरया न्हाःने
खनेदय्कः वइ।

- 8 हे परमप्रभु,
दक्व शक्ति दुम्ह परमेश्वर,
जिगु प्रार्थना न्यनादिसँ।

सेला

* 84:6 ॐ:६ बाकाया ब्यासिया अथे धइगु गंगु ब्यासि

हे याकूबया परमेश्वर,
जिपाखे न्हायपं बियादिसँ।

सेला

9 हे परमेश्वर,
जिमिगु ढाल,
छिं अभिषेक जून्ह
जिमि जुजुयात
सुवा: बियादिसँ।

10 हे परमेश्वर,
छन्हु छिगु चुकय् च्वनेगु
मेथाय् द्रु:छिन्हु स्वया: भिं।
दुष्टतयगु पालय् च्वनेगु स्वया:
जिमि परमेश्वरया देग:या
ध्वाखा पिवा: जुइगु य:।

11 परमप्रभु परमेश्वर सूर्य
व ढाल ख:,
परमप्रभुं दया माया यानादी
अले इज्जत बियादी।
भिंगु ज्या याइपिन्त
वय्कलं फुक्क भिंगु बियादी।
12 दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभु!
धन्य ख: छित:
भरोसा या:पिं मनूत।

85

परमेश्वरया दयाया लागि प्रार्थना
कोरहतयगु भजन, लय् तइम्हयसिगु निति

1 हे परमप्रभु,
छिं थ:गु देशयात
माया यानादीगु दु,
छिं इस्त्राएलयात हाकनं
भिं यानादीगु दु।

2 छिं थ:मनूतयगु पाप
क्षमा यानादीगु दु,
इमिगु फुक्क मभिंगु ज्या
माफ यानादीगु दु।

सेला

3 छिं थ:गु तं छखे चीकादीगु दु।
छिं थ:गु त:धंगु तंपाखें
लिहां झा:गु दु।

4 हे जिमित उद्धार
यानादीम्ह परमेश्वर,
जिमि हाकनं
स्वीकार यानादिसँ,
जिपिं खना:
तंचायादीगु त्व:तादिसँ।

5 छु छि जिपिं खना:

- न्हाबलें
 तंचायाच्चनादीगु ला?
 छिगु तं गुबलें
 क्वलाइ मखु ला?
 6 जिमित हाकनं
 बल्लाकादिसँ,
 थः मनूतयत
 लयतायकादिसँ।
 7 हे परमप्रभु!
 जिमित थःगु सदां दयाच्चनीगु
 माया क्यनादिसँ,
 अले जिमित थःगु
 उद्गार बियादिसँ।
 8 परमप्रभु परमेश्वरं छु धयादी
 व जिं न्यने।
 छायाःसा वयकलं
 थः विश्वास यायेबहःपिलिसे
 शान्तिया खँ ल्हाइ।
 तर इपिं हाकनं मूर्ख लँय
 मवनेमा।
 9 धातथें हे वयकःया उद्गार
 वयकःयात मानय् याइपिनिगु
 न्ह्यःने हे दु,
 अथे जुयाः वयकःया महिमा
 झीगु देशय् च्वनाच्चनेमा।
 10 सदां दयाच्चनीगु दया माया
 व विश्वास थःथवय्
 मिलय् जूगु दु,
 धार्मिकता व शान्ति
 थवंथः चुप्पा नइ।
 11 पृथ्वी विश्वास पिहां वइ,
 अले धार्मिकता
 स्वर्ग क्वय् स्वइ।
 12 छु भिं परमप्रभुं व हे बियादी,
 अले झीगु जमिनं
 थःगु बाली बी।
 13 धार्मिकता परमप्रभुया
 न्ह्यः न्ह्यः वनी,
 अले वयकःया निति
 लँ दयकी।

86

- ग्वाहालिया निति प्रार्थना
 दाऊदया प्रार्थना
 1 हे परमप्रभु,
 जिगु प्रार्थना न्यनादिसँ,
 अले लिसः बियादिसँ,
 छायाःसा जि चीमि

व मगाःमचाःम्ह खः ।
 2 जितः रक्षा यानादिस्सँ,
 छायाधाःसा जि
 विश्वास याये बहःम्ह खः ।
 छि जिमि परमेश्वर खः,
 उकिं छित्तः
 भरोसा यानाच्चवनाम्ह
 छिकपिनि दासयात
 उद्धार यानादिस्सँ ।

3 हे परमप्रभु,
 जितः दया यानादिस्सँ,
 छायाधाःसा जिं न्हिच्छिं हे
 छितः प्रार्थना यानाच्चवनागु दु ।
 4 थः दासयात लयतायकादिस्सँ ।
 छायाधाःसा हे परमप्रभु,
 जिं थःगु मन छिपाखे हे ल्हने ।
 5 हे परमप्रभु,
 छि भिम्ह व क्षमा
 बियादीम्ह खः ।
 अले गुलिसिनं
 ग्वाहालिया लागि
 छितः इनाप याइ,
 इपि सकसितं
 छिं सदां दया माया यानादी ।

6 हे परमप्रभु,
 जिगु बिन्ति न्यनादिस्सँ ।
 ग्वाहालिया लागि यानागु
 जिगु प्रार्थना न्यनादिस्सँ ।
 7 दुःखया इलय्
 जिं छितः प्रार्थना याये,
 छायाधाःसा छिं जितः
 लिसः बियादी ।

8 हे परमप्रभु,
 घःत मध्ये छि थें
 जाःम्ह सुं मदु,
 छिं यानादीगु थें
 मेपिं सुनानं याये फइ मखु ।

9 हे परमप्रभु,
 छिं गुलि जातितयत् दयकादिल,
 इपिं फुक्क वयाः
 छितः आराधना याइ ।
 अले छिगु नांया प्रशंसा याइ ।*

10 छायाधाःसा छि तःधंम्ह
 व अजू चायापुगु ज्या
 यानादीम्ह खः,
 छि हे जक परमेश्वर खः ।

- 11 हे परमप्रभु,
जितः छिगु लँपु क्यनादिसँ,
अले जिं दुनुगलंनिसँ
छिगु आज्ञा मानय् याये,
छिगु नांया भय कायेत
जिगु मनयात छधी यानादिसँ।
- 12 हे परमप्रभु, जिमि परमेश्वर,
दुनुगलंनिसँ जिं छितः सुभाय् बी,
अले छिगु नांया
प्रशंसा न्ह्याबलें यानाच्चवने।
- 13 छाय्धाःसा जि प्रति
छिगु न्ह्याबलें दयाच्चनीगु
दया माया तःधं,
छिं जितः चिहानं
बचय् यानादीगु दु।
- 14 हे परमेश्वर,
घमण्डी मनूत जिगु
विरोधय् दंगु दु,
अले दया माया मदुपिं
छपुचः मनूतयसं
जितः स्यायेत स्वयाच्चंगु दु।
- इमिसं छितः वास्ता हे मया।
- 15 तर परमप्रभु,
छि दयादुम्ह, माया यानादीम्ह
परमेश्वर खः।
छि तंचायेत लिबाकादीम्ह,
सदां दया माया यानादीम्ह
व तसकं
विश्वास याये बहःम्ह खः।
- 16 जिपाखे लिहांझासँ,
अले जितः दया यानादिसँ,
जि, छिकपिनि दासयात
थःगु बल बियादिसँ,
थः दासीया काययात
उद्धार यानादिसँ।
- 17 हे परमप्रभु,
छिं जितः ग्वाहालि यानादी धइगु
छगू चिं क्यनादिसँ।
अले जितः मयय्कीपिं
थ्व खनाः लज्या चायेमा।
छाय्धाःसा हे परमप्रभु,
छिं जितः
ग्वाहालि बियादीगु दु
अले जितः
ह्ययकादीगु दु।

- थःगु शहर दयकादिल ।
 2 इस्राएलया मेमेगु
 शहरयात स्वयाः
 वय्कलं यरुशलेम शहरयात
 अप्वः माया यानादी ।
 3 हे परमेश्वरया शहर,
 परमेश्वरं छंगु बारे धयादीगु
 बांलाःगु खँ न्यँ –

सेला

- 4 “जिगु आज्ञा पालन याइगु
 देशतयगु धलखय्
 मिश्र व बेबिलोनया नां नं दइ ।
 पलिशत, टुरोस व कूशयापि
 मनूतयत
 यरुशलेमयापि मनूतलिसै
 ल्याः खाइ।”

- 5 सियोनया बारे थथे धाइ,
 “फुक्क मनूत अनया
 नागरिकता दयाः
 याउँक चवनी”
 अले दक्वसिबय् तःधंमं
 वयात बल्लाकादी ।

- 6 परमप्रभुं जाति जातियापि
 मनूतयगु छगू नां
 धलः दयकादी
 अले उपि सकसिगुं नां
 यरुशलेमय् च्वंपि मनूत
 कथं च्वयादी ।

सेला

- 7 इपि प्याखं ल्हुइ अले म्ये हाली,
 “जिमिगु फुक्क सुवाःया मुहान
 सियोनय् दु।”

88

- ग्वाहालिया लागि बिन्ति
 कोरहतयगु भजन । लय् तइम्हय्सिया निंति –
 “महलत लिन्नोत” रागय्, एज्जा वंशयाम्ह हेमानया मशिकल
 1 हे परमप्रभु,
 जितः मुक्ति बियादीमह
 परमेश्वर!
 जिं चान्हि छितः ततःसलं
 बिन्ति यानाच्चवनागु दु ।
 2 जिगु प्रार्थना न्यनादिसँ,
 ग्वाहालिया लागि
 जिं यानागु प्रार्थना न्यनादिसँ ।
 3 जिगु जीवन दुःखं जाःगु दु ।
 जिगु जीवन पातालया
 लिक्क थयंगु दु ।

- 4 सीत्यःम्ह मन् थें जि जूगु दु।
बल हे मदुम्ह मन्
थें जि जूगु दु।
- 5 इमिसं जितः सीम्हतय् दथुइ
त्वःतूगु दु,
अले जि सीम्ह थें
क्वदलाः च्वनाच्वनागु दु।
- छिं जितः ल्वःमंकादी धुंकल
जितः छिगु ग्वाहालि नं मदु।
- 6 छिं जितः
दकलय् क्वय्यागु गालय्,
तसकं खिउगु तःज्जाःगु थासय्
तयादीगु दु।
- 7 छिगु तमं जितः ल्हाकातःगु,
अले छिगु फुक्क लबुं
जितः त्वपू वःगु दु।
- 8 जिमि पासापिपाखें
छिं जितः तापाक तयादीगु दु,
इमिगु मिखाय् जितः
तसकं घच्चाइपूम्ह मन्
यानादीगु दु।
- जितः कुनातःगु दु,
जि पिहां वयेमफु।
- 9 जितः जूगु दुःखया लागि
ख्वःख्वं जिगु मिखा
बुलुसे च्वने धुंकल।
- हे परमप्रभु,
जिं छितः न्हियान्हिथं
प्रार्थना यानागु दु,
जिं थःगु ल्हाः
छिपाखे ल्हनागु दु।
- 10 छु छिं सीम्हतयत्
थःगु अजू चायापुगु ज्या
क्यनादी ला?
छु सी धुंकूपि मन्त दनाः
छिगु प्रशंसा याइ ला?
- 11 छु छिगु दया मायाया बयान
मृत्यु लोकय् याइ ला?
छि सदां दया माया
दुम्ह खः धकाः
नाश लोकय् धाइ ला?
- 12 छु छिगु अजू चायापुगु ज्या
खिउगु थासय्
व धार्मिकताया ज्या
फुक्क ल्वःमनिगु थासय्
सी ला?

13 हे परमप्रभु,

सेला

सेला

- ग्वाहालिया लागि जिं ला
छितः बिनित्ति याये,
अले सुथ न्हापां
जिं छितः प्रार्थना याये।
- 14 हे परमप्रभु,
छिं छाया जितः
त्वःतादियागु?
छिं छाया थःगु ख्वाः
जिपाखें फस्वय्कादीयागु?
- 15 ल्यायम्हबलय् निसें हे
जि दुःख स्युगु दु।
जि सीत्यंगु दु
- छिं यानादीगु सजाँयलय्
जि ग्यानाः निराश जूगु दु।
- 16 छिगु ग्यानापुगु तमं
जितः त्वपूगु दु,
छिगु सजाँयनं
जितः नाश यायेत्यंगु दु।
- 17 इमिसं बा वःगु खुसिं थें
न्हिच्छि हे जितः
घेरय् यानातःगु दु,
इमिसं प्यखेरं जितः त्वपुइ
धुंकल।
- 18 छिं जिमि पासापिं
व जिमि यःपिन्त जिपाखें
तापाकादीगु दु,
खिउँगु जिमि छम्ह पासा जूगु दु।

89

- देशया संकटया इलय्
छपु भजन
दाऊद नाप परमेश्वरया बाचा व इस्राएलया दुर्दशा, लय् तइम्हयसिगु निति – एज्रा एतानया मशिकल
- 1 जिं परमप्रभुया
सदां दयाचवनीगु
दया मायाया
म्ये हालाचवने,
छि पुस्तां पुस्ता तक
थः मन्त प्रति
विश्वास याये बहःम्ह जुयादी धकाः
जिं मन्तयत्त कनाचवने।
- 2 छिगु सदां दयाचवनीगु
दया माया
अले छिगु विश्वास याये बहःसू
आकाश थें
थातं चवनी धकाः जिं स्यू।
- 3 छिं धयादिल,
“जिं थःम्हं ल्ययाम्हनापं
बाचा चिनागु दु,
थः दास दाऊदलिसे
पाफयागु दु,

4 'छिमि छम्ह सन्तान न्हाबलें
जुजु जुयाच्चनी,
छंगु सिंहासनयात
पुस्तां पुस्ता
तक तये।' *☆

सेला

5 हे परमप्रभु,
स्वर्ग्य् छिगु अजू चायापुगु ज्याया
प्रशंसा जुइ,
स्वर्गदूततयगु पुचलय्
छि विश्वास याये बहःम्ह खः
धकाः प्रशंसा जुइ।

6 छाय्धाःसा
स्वर्ग्य् परमप्रभु थें
जाःम्ह सुं नं मदु,
परमप्रभुनापं ज्वःलाःम्ह
सुं नं स्वर्ग्याम्ह प्राणी मदु।

7 परमेश्वर पवित्र मनूतयगु सभाय्
तसकं इज्जत यायेमाःम्ह
व थः जःखः च्वंपिं
फुक्क स्वयाः
अप्वः ग्याये माःम्ह खः।

8 हे दक्व शक्ति दुम्ह
परमप्रभु परमेश्वर,
छि थें ज्याःम्ह सु दु धकाः?
हे परमप्रभु,
फुक्क खँय् छि
विश्वास याये बहःम्ह खः।

9 छि तःधंगु लबु
थाहां वयाच्चंगु समुद्रय्
राज्य यानादी,
उकियागु लबु थाहां वइबलय्
छि हे उकियात शान्त यानादी।

10 छि हे तःधिकःम्ह समुद्रया
जन्तुयात काच्याक कुचुक
यानादिल,

छि थः शत्रुतय्त
थःगु ल्हाःया बलं
छ्यालब्याल यानादिल।

11 आकाश व पृथ्वी छिगु हे खः,
संसार व उकी दुगु फुक्क
छि हे दय्कादीगु खः।

12 उत्तर व दच्छिन
छि दय्कादीगु खः,
तबोर व हेर्मोन पर्वत
छिगु नामय्
लयलयतातां म्ये हाली।

13 छि गुलि बल्लाःम्ह खः!
छिगु बल गुलि तःधं!

14 धार्मिकता व न्याय
छिगु सिंहासनया जग खः।
छिगु सदां दइगु दया माया
व विश्वास याये बहःसू
छिकपिनि दूतत जुयाः
छिगु न्ह्यः न्ह्यः वनी।

15 हे परमप्रभु,
धन्य खः भजन हालाः
छिगु आराधना याइपिं,
व छिगु दयाया जलय्
म्वानाच्चनिपि मनूत।

16 इपिं न्हिच्छि हे
छिगु हे नामय् लयताइ।
अले इपिं छिगु हे
धार्मिकताया कारणं
चव्य् थाहा वनी।

17 छाय्धाःसा छि हे
इमिगु महिमा व शक्ति खः।
अले छिगु हे दया मायां
जिमित बल्लाकादीगु दु।

18 हे परमप्रभु,
छिं जिमित रक्षा याइम्ह
ल्ययादिल,
छि इस्त्राएलया पवित्र परमेश्वरं हे
जिमित जुजु बियादिल।

19 यक्व न्हापा छिं
थः विश्वास यायेबहःपिं
मनूतयत् दर्शन बियाः
थथे धयादिल,
“जिं छम्ह नांजाःम्ह सिपाइयात
ग्वाहालि यानागु दु,
जिं मनूतय् दशुं ल्ययाम्ह
छम्ह मनूयात राज्ययागु
सिंहासन बियागु दु।

20 जिं जिमि दास दाऊदयात कयाः
थःगु पवित्र चिकनं
अभिषेक यानागु दु।✧

21 जिगु बल न्ह्याबलें
वयाके दयाच्चनी।
जिगु शक्ति वयात
बल्लाकाबी।

22 सुं शत्रुं वयात झंगः लाये
खनी मखु,
सुं दुष्टं वयात क्वह्यंके
खनी मखु।

23 जिं वया शत्रुतयत्
वयागु न्ह्यःनं नाश यानाबी,
अले वयात मयय्किपिन्के

- विपत्ति हयाबी।
 24 जिं वयात सदां दइगु
 दया माया यानाच्चने,
 अले वनापं विश्वास याये
 बहःम्ह जुयाच्चने,
 जिगु नांपाखें
 वयागु शक्ति अप्वयावनी।
- 25 जिं वयागु राज्य
 भूमध्यसागरंनिसें यूफ्रेटिस
 खुसि तक थ्यंकाबी।
- 26 वं जितः थथे धकाः सःती,
 'छि जिमि बाः,
 जिमि परमेश्वर
 व जिगु उद्धारया
 ल्वहंधी खः।'
- 27 हाकनं जिं वयात
 थः तःधिकःम्ह काय्
 व पृथ्वीया जुजुपिनि
 नायः दयकाबी।*
- 28 जिगु सदां दयाच्चनीगु
 दया माया वयाके दयाच्चनी,
 अले जिं वनापं चिनागु बाचा
 न्हाबलें दयाच्चनी।
- 29 जिं वया वंशयात न्हाबलें
 तयातये,
 अले आकाश दतले
 वयागु सिंहासन दयाच्चनी।
- 30 वया सन्तानं जिगु
 व्यवस्थायात त्वःतल धाःसा
 जिगु नियमकथं मजुल धाःसा,
- 31 जिगु विधियात हाचांगाल धाःसा,
 जिगु आज्ञा पालन मयात
 धाःसा,
- 32 जिं इमिगु अपराधया सजॉय
 कथिं,
 व इमिगु अधर्मया सजॉय
 कोरी बी।
- 33 अयनं जिं जिगु माया
 दाऊदपाखें चीकाछवये मखु।
 अले जिं वयात बियागु
 बचं पूमवंकुसें
 त्वःते मखु।
- 34 जिं थःगु बाचा त्वथुले नं मखु,
 जिं थःगु म्हुतुं वयात बियागु
 बचं लित काये नं मखु।
- 35 जिं थःगु पवित्र नामय्
 न्हाबलेंया लागि
 बचं बियागु दु,
 जिं दाऊदलिसे गुबलें
 मखुगु खें ल्हाये मखु।

- 36 वयागु वंश न्ह्याबले
दयाच्चनी
अले जिगु न्ह्यःने
वयागु सिंहासन
सूर्य थें दयाच्चनी।
- 37 व तिमिला थें
न्ह्याबलेया लागि
पलिस्था जुइ,
आकाशया साक्षी ला
विश्वास यायेबहः जुइ।”

सेला

- 38 अयनं छिं थःम्हं
अभिषेक यानादीम्हयसित
त्वःतादीगु दु,
इन्कार यानादीगु दु,
अले छि वलिसें
तंचायादीगु दु।
- 39 छिं थः दासनापं
चिनादीगु बाचायात
त्वःतादीगु दु,
छिं वयागु श्रीपेच
बैय् वान्छवयाः
अशुद्ध यानादीगु दु।
- 40 छिं वयागु शहरत
रक्षा याइगु फुक्क पखाः
थुनादीगु दु,
अले वया किल्ला भज्यंक
स्यंकादीगु दु।
- 41 अनं जुयाः वनीपिं
सकसिनं वयात
लुतय् याःगु दु,
वया जःलाखःलातय्सं
वयात हिस्याइगु।
- 42 छिं वया शत्रुतय्त
बल्लाकादिल,
वया फुक्क शत्रुतय्त
लयतायकादीगु दु।
- 43 हानं छिं वयागु तरवारया
धाःयात हीकादीगु दु,
अले छिं लडाइँलय् वयात
ग्वाहालि यानादीगु मद्दु।
- 44 छिं वयागु गौरव
सिधयकादीगु दु,
अले वयागु सिंहासन
बैय् वान्छवयादीगु दु।
- 45 वयागु ल्याय्म्हया दिं
छिं कम यानादीगु दु,
छिं वयात लज्यां
त्वपुयादीगु दु।

सेला

- 46 हे परमप्रभु, गुबलय् तक?
छु छिं न्ह्याबलें
जिमिगुपाखें थःगु ख्वाः
फस्वयकादीगु ला?
छिगु तं गुबलय् तक
मि थें च्यानाच्चनीगु?
- 47 जिगु जीवन गुलि चिहाकः
धकाः लुमंकादिसँ।
छिं छाय् मफतय् मन्तयत्
सृष्टि यानादियागु?
- 48 सु मन् न्ह्याबलें म्वानाच्चनी?
सुनां थःत कालया
शक्तिपाखें बचय् याये फइ?

सेला

- 49 हे परमप्रभु,
छिगु न्हापायागु सदां दइगु
दया माया गन वन?
छिं थःगु विश्वास याये बहःसुलिइ
दाऊदनापं पाफयादीगु गन दु?
- 50 लुमंकादिसँ हे परमप्रभु,
गथे मन्तयसं छिकपिनि
दासयात बेइज्जत यात,
अले गथे यानाः जिं
छितः आराधना मयाइपिं
जातियापि मन्तयगु हेला
सह यानाच्चवना।
- 51 छिकपिनि शत्रुतयसं
जितः हिस्यागु दु,
हे परमप्रभु,
इमिसं छिं अभिषेक यानादीम्ह
जुजुयात
पला पलाखय् हिस्याइगु।
- 52 न्ह्याबलें
परमप्रभुया प्रशंसा या!
आमेन! आमेन!

प्यंगूगु ब्व

90

भज ९०-१०६

- परमेश्वरया मन् मोशाया प्रार्थना
- 1 हे परमप्रभु,
छि पुस्तां पुस्ता तक
जिमिगु च्वनेगु थाय्
जुयादीगु दु।
- 2 पहाडत दये न्ह्यः,
छिं पृथ्वी व संसारयात सृष्टि
यानादी न्ह्यः निसें,
अले शुसंनिसें लिपा तकं
छि हे परमेश्वर खः।

- 3 छिं मनूयात हाकनं
धुलय् लित छवयादी।
अले धयादी,
“हे मनूया सन्तान, लिहां हूं।”
- 4 छिगु लागि द्रुःछि दें ला
म्हिगः वंगु छन्हु थें जक खः,
चान्हय्सिगु चिहाकःगु ई थें
जक खः।*
- 5 बाः वःगु लखं थें
छिं मनूतयूत चुइकायंकादी,
इपिं म्हगस थें खः,
इपिं सुथय् बूयावइगु
घॉय् थें खः।
- 6 सुथय् बूँ ह्वयाः व थाहां वइ,
तर बहनी गनाः
सुकूचिनावनी।
- 7 छिगु तमं जिपिं नाश जुइ,
छिगु तःधंगु तमं
जिमित ख्याइ।
- 8 छिं जिमिगु पाप
थःगु न्हःने तयादी,
जिमिगु सुलाच्चंगु पापयात
थःम्हं खनीगु थासय्
तयादी।
- 9 छिगु तमं जिमिगु आयु
कम यानाबी।
जिमिगु जीवन
झसुकाः ततं फुनावनी।
- 10 जिपिं न्हयेदें
तक म्वाइ,
बलं फत धाःसा
चयदें तक जुइफु,
अयनं जिमिगु ई
संकट व दुःखय् जक फुइ,
छाय्धाःसा जीवन याकनं फुइ
अले जिपिं ब्वयावनी।
- 11 छिगु तया शक्ति
सुनां सीके फु?
छिगु तं नं छिगु भय कायेगु
ति हे तःधं धकाः
सुनां स्यू?
- 12 जिपिं बुद्धि दुपिं जुइत जिमित
थःगु दिं ल्याः खायेगु
स्यनादिसँ।
- 13 अज्ज ग्वःन्हु तक छिगु तं
दयाच्चनी?
हे परमप्रभु! थः दासतयूत

- दया यानादिसँ।
 14 सुथ पतिकं थःगु
 सदां दयाच्चनीगु दया मायां
 जिमित जाय्कादिसँ।
 अले जिमिसं भजन हाले फयेमा
 व म्वानाच्चंतले लयतायाच्चने
 फयेमा।
 15 ग्वःन्हू तक छिं जिमित
 सास्ती बियादिल,
 अले ग्वःदँ तक
 जिमिसं दुःखसिया,
 उलि हे दँ
 जिमित लयताय्कादिसँ।
 16 छिगु ज्या
 छि दासतयसं खनेमा,
 छिगु महिमा
 इमि सन्तानतयसं खनेमा।
 17 परमप्रभु, जिमि परमेश्वर,
 छिगु दया माया जिमिके दयेमा,
 जिमिसं यानागु फुक्क ज्याय्
 जिमित ताःलाकादिसँ।

91

- जिमित रक्षा यानादीम्ह
 परमेश्वर
 1 दक्वसिबय् तःधंम्ह परमप्रभुयागु
 शरणय् च्वनीम्ह मन्
 दक्व शक्ति दुम्ह परमेश्वरयागु
 सुरक्षाय् च्वनी।
 2 जिं परमप्रभुया बारे धाये,
 “वय्कः जिगु शरण कायेगु थाय्
 व किल्ला खः,
 वय्कः जिमि परमेश्वर खः,
 जिं वय्कःयात भरोसा याना।”
 3 धात्थें वय्कलं छन्त
 शिकारीया जालं
 व ग्यानापुगु ल्वचं
 बचय् यानादी।
 4 वय्कलं छन्त
 थःगु पपुति त्वपुयादी,
 अले छन्त वय्कःया शरणय्
 बांलाक च्वने दइ।
 वय्कःया विश्वास याये
 बहःगु बचं छंगु ढाल
 व सुरक्षा खः।
 5 न्हिनय् आकाझाकां
 वइगु हमलापाखें
 वा चान्हय् जुइगु छुं नं

- खतरापाखें
छ गयाये माली मखु।
- 6 छ खिउँलय् वइगु ल्वय् खनाः
व न्हिनय् स्यंकीगु
महामारी खनाः
ग्याइ मखु।
- 7 छंगु न्ह्याःने द्रुःछिम्ह,
अले छंगु जवपाखे झिद्रुःम्ह
क्वदलेफु
अयनं छन्त छुं जुइ मखु।
- 8 दुष्टतयसं गथे यानाः
सजाँय फइ, छं खनी।
- 9 परमप्रभुयात छं थः च्वनेगु थाय्
दयकल धाःसा,
अले दक्वसिबय् तःधंम्हयसित
थःत रक्षा याइम्ह
दयकल धाःसा,
- 10 छन्त छुं मभिं जुइ मखु,
छंगु छँया न्ह्याःने छुं विपत्ति
वइ नं मखु।
- 11 छ न्ह्याथाय् वंसां रक्षा यायेत
परमेश्वरं थः दूततयत् आज्ञा
बियादी।*
- 12 अले इमिसं छन्त ल्हातय्
फया काइ।
मखुसा छंगु तुति ल्वहँतय्
न्याः वनी।*
- 13 छं सिंह व गोमन सर्पयात तुति न्हइ,
ल्याय्म्हम्ह सिंह व सर्पयात
छं तुति न्हतुन्हइ।*
- 14 परमप्रभुं धयादी,
“सुनां जितः माया याइ
इमित जिं बचय् याये,
अले सुनां जितः परमप्रभु धकाः
स्वीकार याइ
इमित जिं रक्षा याये।
- 15 इमिसं जितः सःतीबलय्
जिं इमित लिसः बी,
इमित दुःख जुइबलय्
जि इपिनापं च्वने,
जिं इमित बचय् याये,
अले इज्जत याये।
- 16 जिं इमित ताहाःगु आयु बी,
जिं इमित बचय् याये।”

92

- परमेश्वरया प्रशंसाया भजन
 शबाथया निरिति छपु भजन
 1 हे परमप्रभु परमेश्वर, दक्वसिबय्
 तःधंम्ह,
 छितः सुभाय् बीगु
 व छितः तःधंकाः
 भजन हालेगु बांलाःगु खँ खः।
 2-3 तारयागु बाजं थानाः
 अले वीणाया लय् पिकयाः
 सुथय् सुथय्
 छिगु सदां दयाच्चवनीगु
 दया मायाया बारे कनेगु
 व चान्हय् चान्हय्
 छि गुलि विश्वास याये
 बहःम्ह खः धकाः
 न्यंकेगु बांलाःगु खँ खः।
 4 हे परमप्रभु,
 छिं जितः थःगु ज्यां
 लयतायकादीगु दु।
 छिं यानादीगु ज्याया कारणं
 जि लयल्यतातां म्ये हाले।
 5 हे परमप्रभु,
 छिगु ज्या गुलि तःधं,
 छिगु बिचाः गुलि दुग्यं।
 6 थ्व खँ बुद्धि मदुम्ह मनुखं
 सीके फइ मखु,
 मूर्ख थुइके नं फइ मखु,
 7 दुष्ट मनूत घाँय् थें थाहां वयेफु,
 दुष्ट ज्या याइपिनिगु भिं जुइफु,
 तर इपिं सदांया लागि
 नाश जुयावनी।
 8 हे परमप्रभु,
 छि सदांया लागि दक्वसिबय्
 तःधंम्ह खः।
 9 हे परमप्रभु,
 छिकपिनि शत्रुत नाश जुयावनी,
 अले दुष्टत उखेलाः थुखेलाः
 मदइ धकाः जिमिसं स्यू।
 10 छिं जितः गुँयाम्ह द्रहं थें
 बल्लाकादीगु दु,
 छिं जितः लसताया चिकनं
 अभिषेक यानादीगु दु।
 11 जिं थः शत्रुत बूगु खनागु दु,
 अले दुष्टतयगु ख्वःसः
 न्यनागु दु।

- 12 धर्मीत तायुगः
सिमा थें थाहां वइ,
अले लेबनानया देवदारु
सिमा थें बल्लाना: तःमा जुइ।
- 13 इपिं परमप्रभुया देगलय् प्युगु
सिमा थें जुइ,
इपिं झी परमेश्वरया चुकय्
च्वन्हाया वइ,
14 इपिं न्हाबलें वाउसे च्वनी
अले बल्लाना च्वनी।
इमिसं बुरा जुया: नं फल बी।
- 15 परमप्रभु भिंम्ह खः,
अले वय्कः जिमि ल्वहंधी खः,
वय्कःयाके छुं अधर्म मदु।

93

- परमेश्वर जुजु
1 परमप्रभु जुजु खः।
वय्कलं बल
व गौरवया वसुः
फिनादीगु दु।
- पृथ्वीयागु जग बल्लाः
व गुबलें लिंगिलिंगि सनी मखु।
- 2 हे परमप्रभु,
छिगु सिंहासन न्हापांनिसें दु।
छि थः हे नं न्हापांनिसें दी।
- 3 समुद्रय् लबु दनावःगु दु,
समुद्रया लबुया सः
तस्सः जूगु दु,
समुद्रय् ग्यानापुक्क किसिद्वम्बः
थाहां वःगु दु।
- 4 समुद्रया सः स्वयाः
अले समुद्रया लबु स्वयाः नं,
दकलय् च्वय् च्वनादीम्ह
परमप्रभु शक्ति दुम्ह खः।
- 5 हे परमप्रभु,
छिगु नियम न्हाबलें दयाच्वनी,
छिगु देगः सदांया निति
पवित्र जू।

94

- परमप्रभु सकसिया न्यायाधीश
1 हे परमप्रभु,
छि सजाँय बियादीम्ह
परमेश्वर खः,
थःगु तं क्यनादिसँ!
- 2 छि सकल मनूतय् न्यायाधीश खः,
दनादिसँ,

- अले घमण्डीतयत्
छु यायेमाःगु खः यानादिसेँ।
- 3 हे परमप्रभु,
दुष्टत गुबलय् तक
लयतायाच्चनी?
गुबलय् तक?
- 4 इमिसं तःधंछुयाः खँ
ल्हानाजुइगु।
मभिपिं मनूत फुक्कसिनं
फुइँ यानाजुइगु।
- 5 हे परमप्रभु!
इमिसं छिकपिनि मनूतयत्
क्वत्यला जुइगु,
इमिसं छिं थः मनू धाःपिन्त
सास्ती यानाजुइगु।
- 6 इमिसं भाःत मदुपिं मिस्त,
मां-बौ मदुपिं मस्त
व परदेशीतयत् स्यानाबीगु।
- 7 इमिसं धाइ,
“परमप्रभुं झीत खनी मखु,
याकूबया परमेश्वरं वास्ता
यानादी मखु।”
- 8 अय् पशु थें ज्याःपिं मनूत,
होश या,
अय् मूर्खत, छिमिके
गुबलय् बुद्धि दइगु?
- 9 छिमित न्हायपं ब्यूम्हयसिनं
मताइ ला?
छिमित मिखा ब्यूम्हयसिनं
मखनी ला?
- 10 वय्कलं जाति जातियात
कजय् यानादी,
छु वय्कलं छिमित
सजाँय बियामदी ला?
वय्कः सकल मनूतयत् स्यनेकने
यानादीम्ह खः,
छु वय्कःयाके थःगु ज्ञान
मदइ ला?
- 11 परमप्रभुं मनूतयगु बिचाः स्यु,
अले व बिचाः ज्यालगय् मजू
धकाः स्यु।*
- 12 हे परमप्रभु, धन्यम्ह खः
छिं कजय् यानादीम्ह मनू,
अले छिं थःगु हे व्यवस्था
स्यनेकने यानातःम्ह मनू।
- 13 छिं वयात दुःखया इलनिसें
दुष्टतयगु निरिति गाः म्हुइबलय्

- तकं शान्ति बियादी।
 14 परमप्रभुं थः प्रजायात
 त्वःतादी मखु,
 परमप्रभुं थःमहं ल्ययादीगु
 जातियात त्वःतादी मखु।
- 15 अदालतय् हाकनं न्याय दइ,
 धर्मी मन्तयसं उकिया पँली।
- 16 दुष्टतयगु विरोधय् जिनापं
 सु दनी?
 मभिंगु ज्या याइपिनिगु विरोधय्
 जिगु निति सु दनी?
- 17 परमप्रभुं जितः ग्वाहालि
 बियामदीगु जूसा ला
 जि न्हापा हे सुनसान चिहानय्
 च्वने धुकीगु जुइ।
- 18 जिं धया,
 “जिगु तुति चुलयाच्चंगु दु,”
 तर हे परमप्रभु,
 छिगु सदां दयाच्चनीगु
 दया मायां
 जितः तिबः बिल,
- 19 जि तसकं नुगः मछिनीबिलय्
 छिं जितः हःपाः बियाः
 लयतायकादी।
- 20 छु दुष्ट शासकत छिनापं
 मिलय् जुइ फइ ला?
 इमिसं थःगु कानूनयात छ्यलाः
 स्यंकेगु ग्वसाः ग्वइगु।
- 21 इपिं धर्मी मन्तयगु विरोधय्
 छर्पे जुयाजुइ,
 अले छुं मस्यूपिन्त द्रुपं बियाः
 स्यानाजुइ।
- 22 तर परमप्रभु जिगु किल्ला खः,
 जिमि परमेश्वर जिगु
 शरण कायेगु ल्वहंधी खः।
- 23 परमेश्वरं इमिगु मभिंगु
 ज्याया पलेसा मभिं यानादी,
 इमिगु पापया लागि
 इमित नाश यानादी।
 परमप्रभु इी परमेश्वरं
 इमित नाश यानादी।

95

प्रशंसाया भजन

- 1 वा, परमप्रभुया निति
 लयतातां म्ये हालेनु,
 इी उद्धारया ल्वहंधीयात

- जयजय यायेनु।
 2 सुभाय् ब्युब्युं
 वय्कःया न्ह्यःने वनेनु,
 भजन व म्ये हा हां
 वय्कःयात प्रशंसा यायेनु।
- 3 परमप्रभु तःधंम्ह परमेश्वर खः,
 फुक्क घःतय् च्वय् तःधंम्ह
 जुजु खः।
- 4 पृथ्वीया ततःजाःगु थाय्
 वय्कःया ल्हातय् दु।
 पहाडया च्वका च्वका नं
 वय्कःयागु हे खः।
- 5 समुद्र वय्कःयागु हे खः,
 वय्कलं हे उकियात
 दय्कादीगु खः,
 वय्कलं गंगु बँ नं
 दय्कादीगु खः।
- 6 वा, झीसं छ्यं क्वछुकाः
 वय्कःयात आराधना यायेनु,
 झीत दय्कादीम्ह परमप्रभुया
 न्ह्यःने पुलि चुयेनु।
- 7 वय्कः हे झी परमेश्वर खः,
 अले झीपिं वय्कःया प्रजा
 व वय्कःया बथांयापिं फै खः।*☆
- थौं छिमिसं परमेश्वरयागु सः
 ताल धाःसा,
 8 छिमि पुर्खा मेरीबाय्*
 व छन्हु मस्साहयां† मरुभूमिइ
 जिदी जूगु थें
 छिपिं जिदी जुइ मते।*☆
- 9 जिं इमिगु लागि यानागु ज्या
 खंगु दुसां
 इमिसं जितः जाँचय् यात,
 जिगु मन स्वल।
- 10 पिइदँ तक जि इपिं खनाः
 तंचाया, अले जिं धया,
 “थुपिं जिपाखें फहिला वनीगु
 मनदुपिं खः,
 इमिसं जिगु लँ म्हसीके मफु।
- 11 उकिं जिं तमं पाफयाः धया,
 ‘छिपिं जिगु झासु लनेगु थासय्
 गुबलें दुहां वये फइ मखु।’ ”☆

* 95:7 ९५:७-८ हिब ३:१५; ४:७ * 95:7 ९५:७-११ हिब ३:७-११ * 95:8 ९५:८ मेरीबा थुकिया अर्थ ल्वापु खः। † 95:8 ९५:८ मस्साह थुकिया अर्थ जाँच खः। * 95:8 ९५:८-९ प्रस १७:१-७; गन्ती २०:२-१३ * 95:11 ९५:११ गन्ती १४:२०-२३; व्य १:३४-३६; १२:९-१०; हिब ४:३-५

96

- परमेश्वर दकलय् तःधंम्ह जुजु
 1 परमप्रभुया निरिं छपु न्हगु
 भजन हा,
 हे पृथ्वीयापि सकल मनूत,
 परमप्रभुया निरिं
 प्रशंसाया म्ये हा!
 2 परमप्रभुया लागि भजन हा,
 वय्कःया नांया प्रशंसा या,
 न्हियान्हिथं वय्कलं यानादीगु
 उद्धारया भिंगु खँ न्यंकि।✱
 3 जाति जातियात
 वय्कःया महिमाया बारे न्यंकि,
 सकल मनूतय्त
 वय्कःया अजू चायापुगु
 ज्याया बारे कं।
 4 परमप्रभु तःधंम्ह व तसकं
 प्रशंसा याये बहःम्ह खः।
 मेपि घःतय्त स्वयाः
 वय्कःयात अप्वः
 मानय् यायेमाः।
 5 जाति जातियापिं घःत ला
 मूर्ति जक खः,
 तर परमप्रभुं ला
 स्वर्ग दय्कादिल।
 6 वय्कःया जःखः प्यखेरं
 महिमा व गौरवं झःझः
 धयाच्चंगु दु,
 वय्कःया देगः शक्तिं जाः
 अले झःझः धाः।
 7 अय् जाति जातिया छँजःपिं,
 परमप्रभुया प्रशंसा या,
 वय्कःया महिमा व शक्तिया
 प्रशंसा या,
 8 परमप्रभुया नांयात तःधंकेत
 वय्कःया प्रशंसा या,
 देछा ज्वनाः वय्कःया
 देगलय् वा।
 9 पवित्रतां झःझः धाय्कः
 परमप्रभुया आराधना या।
 हे पृथ्वीयापि
 सकल मनूत,
 वय्कःया ग्याःभय का!✱
 10 फुक्क जातितय्त धा,
 “परमप्रभु जुजु खः,”
 संसार धिसिलाक्क च्वंगु दु
 उकियात संके फइ मखु।
 वय्कलं न्यायकथं
 मनूतय्तगु इन्साफ यानादी।

- 11 पृथ्वी व आकाश लयतायेमा,
समुद्र व अन दुपि
फुक्क प्राणीत लयताया:
तसकं हालेमा।
- 12 बुँ व उकी सःगु फुक्क
लयतायेमा,
अले गुँयागु फुक्क सिमा
परमप्रभुया न्ह्यःने
लयतायाः म्ये हालेमा,
- 13 परमप्रभु पृथ्वीइ राज्य यायेत
झाइबलय्
वय्कलं न्याय व धार्मिकताकथं
संसारयापि मनूतय्त
राज्य यानादी।

97

- दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभुया महिमा
- 1 परमप्रभु जुजु खः।
पृथ्वी लयतायेमा,
समुद्रया टापुत लयतायेमा।
- 2 परमप्रभुया छचाःखेरं
ख्वातुक हाकुगु सुपाँय दु,
वय्कलं न्याय व धार्मिकतां
राज्य यानादी।
- 3 मि वय्कःया
न्ह्यःने न्ह्यःने वनी,
अले वय्कःया प्यखेरं च्वंपि
शत्रुतय्त नाश याइ।
- 4 वय्कःया हाबलासां
संसारयात जः खय्काबी,
थ्व खनाः
पृथ्वी थरथर खाइ।
- 5 परमप्रभुया न्ह्यःने,
फुक्क पृथ्वीयाम्ह
प्रभुया न्ह्यःने
पहाडत मैन थें नायावनी।
- 6 स्वर्ग वय्कःया
धार्मिकता क्यनी,
सकल मनूतय्सं वय्कःया
महिमा खनी।
- 7 मूर्ति पुजा याइपि,
मूर्तितय्गु बारे घमण्ड याइपि
सकलें मछाले माली।
परमप्रभुया न्ह्यःने
फुक्क घःतय्सं छ्यं क्वछुकाः
आराधना याइ।
- 8 हे परमप्रभु,
छिगु न्यायया कारणं
सियोनयापि मनूत लयताः,

- यहदाया गांत लयताः।
 9 हे परमप्रभु, दक्कसिबय् तःधंम्ह,
 छि पृथ्वीयाम्ह शासक खः,
 छि फुक्क घःत स्वयाः
 तसकं तःधंम्ह खः।
- 10 परमप्रभुयात माया याइपिन्सं
 मभिंगुयात यय्की मखु,
 वय्कलं थः विश्वास याये
 बहःपिनिगु प्राण रक्षा यानादी,
 वय्कलं इमित दुष्टतयगु ल्हातं
 बचय् यानादी।
- 11 धर्मीतयगु निंति जः
 ह्लातःगु दु,
 अले भिंपि मनूतयगु निंति लसता।
- 12 हे धर्मी मनूत,
 परमप्रभुलिसे लयता,
 अले वय्कःया पवित्र नांयात
 तःधंकि।

98

- परमेश्वर संसारयाम्ह शासक खः
 1 परमप्रभुया निंति
 छपु न्हगु भजन हा,
 वय्कलं अज् चायापुगु ज्या
 यानादीगु दु,
 थःगु शक्ति व पवित्र बलं
 वय्कः त्याःगु दु।
- 2 परमप्रभुं थःगु उद्धारया ज्या
 क्यनादीगु दु,
 वय्कलं थःगु धार्मिकता
 जाति जातितयत्
 क्यनादीगु दु।
- 3 वय्कलं इस्त्राएलीतयत् सदां
 दयाचवनीगु दया माया
 बी धकाः
 चिनादीगु बाचा व विश्वास याये
 बहःम्ह जुयेगु लुमंकादीगु दु।
- पृथ्वीया कुंकुलामय् च्वंपिन्सं
 झी परमेश्वरं यानादीगु
 उद्धार खंगु दु।
- 4 हे पृथ्वीयापि सकल मनूत,
 लयतातां भजन हा,
 लयल्यतातां भजन हालाः
 वय्कःयात प्रशंसा या।
- 5 परमप्रभुया प्रशंसा या!
 वीणा थानाः परमप्रभुया
 प्रशंसा या!
- 6 तुरही व नेक् पु,

अले परमप्रभु झी जुजुयात
लयतातां जयजय या।

- 7 समुद्र व उकी च्वंपि फुक्क
प्राणीतयत्
वयकःयात तःधंकाः ततःसलं
हालेब्यु!
अले पृथ्वी व पृथ्वीइ च्वंपि
सकसितं
वयकःयात तःधंकाः ततःसलं
हालेब्यु!
- 8 खुसितयसं ल्हाःपा थायेमा,
पहाडतयसं छक्वलं लसतां
म्ये हालेमा।
- 9 थ्व परमप्रभुया न्ह्यःने जुइमा।
छाय्धाःसा वयकः पृथ्वीइ
राज्य यायेत झायादीत्यंगु दु।
वयकलं धार्मिकतां सुयागु
पँ मलीसैं
संसारयापि मनूतयगु
न्याय यानादी।

99

- परमेश्वर दकलय् तःधंम्ह जुजु
- 1 परमप्रभु जुजु खः, मनूत
ग्यायेमा।
वयकः करूबतय्
दथुइ च्वनादीगु दु।
पृथ्वी लिगिलिगि सनेमा।*
- 2 परमप्रभु सियोनय् दक्वसिबय्
तःधंम्ह खः,
वयकः फुक्क जातिसिबय्
तःधंम्ह खः।
- 3 इमिसं छिगु तःधंगु व तःजिगु
नांया प्रशंसा यायेमा!
वयकः पवित्र खः।
- 4 जुजु तःधंगु शक्ति दुम्ह खः,
वयकलं न्याययात यय्कादी,
छिं इस्त्राएलय् न्यायया पलिस्था
यानादीगु दु,
न्याय व धार्मिकतां ज्या
यानादीगु दु।
- 5 परमप्रभु झी परमेश्वरया
प्रशंसा या
वयकःया सिंहासनया न्ह्यःने
छयं क्वछुकि।
वयकः पवित्र खः।

- 6 मोशा व हारून वयकःया
पुजाहारीत खः,
अले वयकःया नां कयाः प्रार्थना
याइम्ह छम्ह शमूएल्ल खः।
इमिसं परमप्रभुयात
ग्वाहालिया निति इनाप यात,
अले वयकलं इमित
लिसः बियादिल।
- 7 वयकलं सुपाँयया थामं
इपिलिसे नवानादिल,
वयकलं बियादीगु नियम
व आज्ञा इमिसं पालन यात।✧
- 8 हे परमप्रभु जिमि परमेश्वर,
छिं थः प्रजायात लिसः
बियादिल।
छिं इमित पापया सजाँय
बियादीगु जूसां
छि इमिगु लागि
क्षमा बियादीम्ह परमेश्वर खः।
- 9 परमप्रभु झी परमेश्वरया
प्रशंसा या,
अले वयकःया पवित्र पहाडय्
आराधना या!
परमप्रभु झी परमेश्वर पवित्र खः।

100

सुभाय्या भजन

- 1 हे पृथ्वीयापि
सकल मनूत,
परमप्रभुया जयजय या।
- 2 लयतातां परमप्रभुया
आराधना या,
लसतां जाःगु भजन हालाः
वयकःया न्ह्यःने वा।
- 3 परमप्रभु हे परमेश्वर खः
धकाः सीकि।
वयकलं हे झीत दयकादिल,
झीपि वयकःया हे खः।
अले झीपि वयकःया प्रजा
व वयकःया ख्यःयापि
फैत खः।
- 4 सुभाय् ब्युब्युं देगःया
ध्वाखाय् दुहां हूँ,
प्रशंसा यायां वयकःया
चुकय् हूँ,
वयकःयात सुभाय् ब्यु,
अले वयकःया नांया

प्रशंसा या।

- 5 परमप्रभु भिम्ह खः,
वयकःया दया माया
सदां दयाच्चनी।
वयकः न्ह्याबल्लैया लागि
विश्वास याये बहःम्ह खः।*

101

- जुजु व वया बचं
दाऊदया भजन
1 जिं छिगु सदां दयाच्चनीगु
दया माया व न्याययागु
म्ये हाले,
हे परमप्रभु,
जिं म्ये हालाः
छिगु प्रशंसा याये।
2 जिगु पहःचहः द्रं मदुगु जुइ
छि जिथाय् गुबलय् झायेगु?
जिं थःगु छैय् शुद्ध जीवन हने।
3 जिं मभियात
गुबल्ले सह याये मखु,
परमेश्वरपाखें फहिला
वनिपिनिगु ज्या
जितः तसकं मयः।
इपिं जिल्लिसें प्यपुनी मखु।
4 मभिगु मति दुपिं मनूतपाखें
जि तापाक च्वने।
जिं मभिं ज्या नाप
छुं स्वापु तये मखु।
5 थः जःलाखःलाया बारे
मखुगु खँ ल्हाइम्हय्सित
जिं नाश यानाबी।
फुइँ यानाजुइपिं व घमण्डी
मनूतयत्
जिं सह याये मखु।
6 जिं परमेश्वरयात विश्वास याइपिं
मनूतयत् जक ल्ययाः
थःगु दरबारय् तये।
अले द्रं मदयकः जुइपिन्सं जक
जिगु सेवा याइ।
7 ध्वंलाइम्ह मनू जिगु छैय्
च्वने दइ मखु।
मखुगु खँ ल्हाइम्ह मनू
जिगु मिखाया न्ह्यःने
च्वने दइ मखु।
8 जिं न्हियान्हिथं सुथ पतिकं

* 100:5 १००:५ १ इति १६:३४; २ इति ५:१३; ७:३; एज ३:११; भज १०६:१; १०७:१; ११८:१; १३६:१; यर ३३:११

देश्य् च्वंपि दुष्टतयत्
 न्हंकेगु याये।
 परमप्रभुया शहरं मभिं ज्या याइपि
 सकसितं पितिनाछवये।

102

आपतय् लाःम्ह ल्याय्म्हया प्रार्थना
 दुःखय् लाःम्ह मनूया प्रार्थना। तसकं दुःख जूबलय् परमप्रभुया न्ह्यःने वं थःगु दुःख प्वंकी।

- 1 हे परमप्रभु,
 जिगु प्रार्थना न्यनादिसँ,
 ग्वाहालिया निती यानागु
 जिगु इनाप न्यनादिसँ।
- 2 जितः आपत जूबलय्
 थःगु ख्वाः जिपारखें
 फस्वय्कादी मते,
 जिं इनाप यायेबलय्
 न्यनादिसँ,
 अले याकनं लिसः बियादिसँ।
- 3 जिगु जीवन कुँ थें
 तनावनाच्चंगु दु,
 जिगु म्ह मि थें च्यानाच्चंगु दु,
- 4 जिगु नुगः घॉय् थें
 सुकूगनावंगु दु,
 जितः नये मास्ति मवः।
- 5 जि तस्सलं पिच्यानाः
 हालाच्चवना।
 जि छेंगू व क्वय् जक जुइ धुन।
- 6 जि मरूमियाम्ह
 न्हिकांझंगः थें जुइ धुन,
 झिजांमिजां दंगु थासय् च्वंम्ह
 न्हिकांझंगः थें जुइ धुन।
- 7 जि न्ह्यः धयागु हे तनेधुकल।
 जि पलिइ च्वंम्ह
 याकः झंगः थें जुइ धुन।
- 8 जिमि शत्रुतयसं जितः
 न्हिच्छिं हेस्याइगु।
 जितः हेस्याइपिन्सं
 सराः बी माल कि
 जिगु नां कयाः सराः बीगु।
- 9 नउ जिगु नयेगु नसा जूगु दु,
 अले जिं ख्वबि ल्वाकज्याःगु
 लः त्वनेगु।
- 10 छायाधाःसा छि जिलिसें
 तंम्बयादीगु दु,
 अले जितः छखे
 वांछवयादीगु दु।
- 11 जिगु जीवन बिनावंगु

निभाः थें जुयाब्यगु दु।
अले जि गंगु घॉय् थें जुइ धुन।

- 12 तर हे परमप्रभु,
छि सदां थःगु सिंहासनय् च्वनादी।
छिगु नां पुस्तां पुस्ता तक
दयाच्वनी।
- 13 पलाः ल्हनादिसँ!
सियोनयात दया यानादिसँ!
सियोनयात दया यायेगु ई
वये धुंकल।
थ्व हे पाय्छिगु ई खः।
- 14 छिकपिनि दासतय्त
सियोनया छगः छगः ल्वहं यः।
अले उकिया छफुति छफुति धूयात
इमिसं माया याः।
- 15 जाति जातियापिं मनूतय्सं
परमप्रभुया नांयात च्वछाइ,
अले पृथ्वीयापिं सकलें जुजुपिन्सं
वय्कःया महिमायात तःधंकी।
- 16 गुबलय् परमप्रभुं सियोनयात
हानं दयकादी
वय्कलं थः गुलि तःधंम्ह खः
धइगु क्यनादी।
- 17 वय्कलं छुं मदुपिं मनूतय्गु
प्रार्थना न्यनादी,
अले इमिगु इनापयात
हेला यानादी मखु।
- 18 थ्व खँ लिपाया पुस्ताया
निंति च्वयाति,
अले आः मबूनिपिन्सं नं
परमप्रभुयात तःधंकी,
- 19 वय्कलं स्वर्गय् च्वय्च्वंगु
थःगु पवित्रगु थासं
क्वय् स्वयादिल।
वय्कलं स्वर्गं पृथ्वीइ
स्वयादिल।
- 20 वय्कलं कुना तःपिनिगु
दुःखया सः न्यनादिल
अले स्यायेगु सजाँय
बियातःपिन्त
छुत्कारा बियादिल।
- 21-22 थुकथं जाति जातियापिं मनूत
व थीथी राज्य छप्पें जुयाः
वय्कःयात आराधना
याःवइबलय्
सियोनय् परमप्रभुया
नांयात तःधंकी।
अले यस्शलेमय्

वयक्कःयात तःधंकी।

- 23 ल्याय्म्हबलय् हे वयक्कलं
जितः कमजोर यानादीगु दु,
अले जिगु आयु
कम यानादीगु दु।
- 24 “हे जिमि परमेश्वर,
ल्याय्म्हबलय् हे
जितः यंकादी मते।
छिगु दे पुस्ता पुस्ता तक
दयाच्चनी।”
- 25 दकलय् न्हापां
छिं पृथ्वी सृष्टि यानादिल,
अले थःगु हे ल्हातं
आकाश दय्कादिल।
- 26 थुपिं ला मदयावनी,
तर छि सदां दयाच्चनी,
थुपिं फुक्क वसः थें
भ्वाथः जुयावनी।
छिं थुमित वसः थें हिलादी,
अले थुपिं मदयावनी।
- 27 छि न्हाबलें उर्थें जुयाच्चनी।
छिगु आयु गुबलें फुइ मखु।*
- 28 छिकपिनि दासतय् मचाखाचा
पुस्तां पुस्ता तक
छिगु न्ह्यःने सुरक्षित जुयाच्चनी।

103

- परमेश्वरया माया
दाऊदया भजन
1 जिं दुनुगलंनिसें
परमप्रभुया
प्रशंसा याये।
जिं दुनुगलंनिसें वयक्कःया
पवित्र नांया प्रशंसा याये।
- 2 जिं दुनुगलंनिसें परमप्रभुया
प्रशंसा याये।
वयक्कलं यानादीगु भिंगु ज्या
जिं गुबलें ल्वःमंके मखु।
- 3 वयक्कलं जिगु फुक्क
पाप क्षमा यानादी
अले जिगु फुक्क
ल्वय् लंकादी
- 4 वयक्कलं जितः सीगालं
त्वःतकादिल,
अले जितः सदां दइगु
दया माया व मायां
घेरय् यानादी।

* 102:27 १०२:२५-२७ हिब १:१०-१२

- 5 वय्कलं जितः फुक्क
 भिंगु खं पूवकादी।
 अले जिगु ल्याय्म्हसू
 इमाया थें न्हधाः जुइ।
- 6 परमप्रभुं क्वत्यलातःपिन्त
 न्याय यानादी,
 अले इमिगु अधिकार इमित
 बियादी।
- 7 वय्कलं थःगु लँ मोशायत
 क्यनादिल,
 अले इस्राएलीतय्त थःगु ज्या
 क्यनादिल।
- 8 परमप्रभु दयादुम्ह
 व माया यानादीम्ह खः।
 वय्कः काचाक्क
 तंम्बयादी मखु,
 अले सदां दयाच्चनीगु
 दया मायां जाःम्ह खः।*
- 9 वय्कलं न्ह्याबलें दोष
 बियाच्चनादी मखु,
 वय्कः न्ह्याबलें
 तंचाया च्वनादी मखु।
- 10 वय्कलं झीत झीगु
 फुक्क पापया सजाँय
 बियादी मखु।
 वय्कलं झीगु अर्धमकथं सजाँय
 बियादी मखु।
- 11 पृथ्वी स्वयां स्वर्ग गुलि तःजाः
 वय्कःया भय काइपि प्रति
 वय्कःया सदां दयाच्चनीगु
 दया माया नं उलि हे तःजाः।
- 12 पच्छिमं पुर्ब गुलि तापाः
 उलि हे तापाक वय्कलं झीगु
 पाप झीपाखें चीकाछवयादी।
- 13 बौनं थःकाय् म्हाय्यात
 माया याःथें हे
 परमप्रभुं वय्कःया भय
 काइपिन्त माया यानादी।
- 14 झी गुकथं दुगु खः धकाः
 वय्कलं स्यू।
 झी धू जक खः धकाः
 वय्कलं स्यू।
- 15 झी घाँय् थें जक खः,
 जंगली स्वां थें
 झी हइ, अले इवाः जुइ।
- 16 फय् वयेवं झीत
 ब्वय्कायनी,
 अले सुनानं खनी मखु।

- 17 तर परमप्रभुयागु सदां
दयाच्चवनीगु दया माया
न्हाबलें वय्कःया
भय काइपिन्के दु।
इमि मस्त व छय्पिनिगु लागिं नं
वय्कः न्हाबलें
दयादुम्ह जुइ।
- 18 परमेश्वरं वय्कःया बाचा
मानय् याइपिन्त
व वय्कःया उपदेश पालन
याइपिन्त दया यानादी।
- 19 परमप्रभुं थःगु सिंहासन
स्वर्ग्य् स्वनादीगु दु।
अले वय्कलं सकसितं
शासन यानादी।
- 20 परमप्रभुया प्रशंसा या,
वय्कःया आज्ञा मानय् याइपिं
व वय्कलं धाःथें याइपिं
हे बल्लाःपिं स्वर्गदूतत!
- 21 हे स्वर्गया सिपाइँ,
अले वय्कलं धाःथे याइपिं
वय्कःया दासत,
परमप्रभुया प्रशंसा या!
- 22 हे वय्कलं सृष्टि यानातःपिं
व वय्कःया राज्य्य्
च्चपिं सकलें,
परमप्रभुया प्रशंसा या!

हे जिगु मन, परमप्रभुया प्रशंसा या!

104

- सृष्टि यानादीम्ह परमेश्वरया प्रशंसा
- 1 जिं दुनुगलंनिसें
परमप्रभुया
प्रशंसा याये।
हे परमप्रभु, जिमि परमेश्वर,
छि तसकं तःधम्ह खः,
महिमा व गौरवं छि झःझः
धयाच्चंगु दु।
- 2 छिं थःत जलं त्वपुयादीगु दु।
अले आकाशयात पाल थें
चक्कंकादीगु दु।
- 3 छिं आकाशय् लःया घःने
थःगु छें दयकादीगु दु,
छिं सुपाँय्यात थःगु रथ
यानादीगु दु
अले फय्यात पपू यानाः
ब्वयादी।

- 4 फय्यात छिं दूत यानादीगु दु,
अले च्यानाच्चंगु मित्याःयात
थः दास यानादीगु दु।*
- 5 छिं पृथ्वीयात बल्लाक जग
स्वनाः नीस्वनादीगु दु,
उकिं थ्व इकिधिकि हे
सनी मखु।
- 6 अले थुकिया च्वय्
छिं वसतं पुंके थें
समुद्र दयकादिल।
अले पहाडया च्वय् च्वय्
थ्यंक नं लखं त्वपुल।
- 7 छिं हक्केवं लः बाः वन,
अले छिं तस्सलं उजं बीवं
इपिं हथासं चिला वन।
- 8 अले पहाडं पहाडं
व गालं गालं जुयाः
इपिं छिं इमिगु नितिं धकाः
दयकादीगु थासय् बाः वन।
- 9 लखं हाकनं पृथ्वीयात त्वपुइ
मफयेमा धकाः
छिं इमिसं पुलावने
मफयेक लागा चिनादिल।
- 10 छिं गुँच्चय् व गालय् गालय्
लःधाः हायकादिल।
- 11 थुकिं जंगली गधा
व फुक्क पशुतय्सं
थःगु प्याःचाः लंकी।
- 12 लःधाःया लिक्क लिक्क
झंगःतय्सं थःगु स्वँ दय्की,
अले सिमाकचाय् च्वनाः हाली।
- 13 छिं आकाशं पहाडय्
वा गायकादी,
अले छिगु आशिषं पृथ्वी
बिलिबिलि जाइ।
- 14 छिं सा द्रुहंया नितिं घाँय्
व मनूतय्गु नितिं
स्वां-सिमा सयकादी।
अले इमिसं थःगु बाली
सयके फइ।
- 15 मनूतयत् लयत्तायकेत दाखमघ,
ख्वाः चक्कंकेत जैतूनया चिकं
व ताकत बीत मरि
बियादीगु दु।
- 16 परमप्रभुं पिनादीगु वय्कःया
थःगु हे सिमा

- लेबनानया देवदास्या सिमातयत्
गाक्क लः दइ।
17 अन झंगःतयसं
थःगु स्वं दय्की,
थकुराःमाय्
सलात्याः झंगतयसं
थःगु स्वं दय्की।
18 ततःजाःगु पहाडय्
गुँ दुगुचा च्वनी,
अले नवःचा ल्वहंया
कापिचाय् सुलाच्वनी।
- 19 छिं ऋतु क्वःछियेत
तिमिला दय्कादिल,
सूर्य थः लुकुबीगु ई स्यू।
20 छिं चा दय्कादिल,
अले खिउँबलय्
दक्व गुँपशुत पिहां वइ।
21 परमेश्वरं बियादीगु नसा
मामां शिकार याइबलय्
सिंहत थ्वय्क हाली।
22 निभाः त्वइबलय् इपि लिहांवनी
व थथःगु गुफाय् घनी।
23 अले सन्ध्या ई तक
ज्या यायेत मनूत पिहां वइ।
- 24 परमप्रभु, छिं फुक्क दय्कादीगु दु,
गज्याःगु तःधंगु बुद्धिं
छिं उपि फुक्क दय्कादिल,
छिगु सृष्टिं थ्व पृथ्वी जाःगु दु।
25 तःधिकःपि व चिधिकःपि
अल्याख जन्तुत च्वनेत
तःधंगु व मिखां न्हाये मद्गु
महासागर दु।
26 उकी जहाजत न्हाइ
छिं दय्कादीम्ह लः जन्तु
लिव्यातन् अन म्हिती।*
- 27 पाय्छिगु इलय् छिं इमित
नयेगु नसा बियादी धकाः
इपिं सकसिनं छिगु हे लँ
स्वयाच्वनी।
28 छिं इमित नसा बियादी
अले इमिसं नइ,
छिं बियादीगु नसां इमिगु
प्वाः जाइ।
29 छिं थःगु ख्वाः
फस्वय्कादीबलय् इपिं ग्याइ,
छिं इमिगु सासः कयादीबलय्
इपिं सी अले धुलय् लिहांवनी।

* 104:26 १०४:२६ अय् ४१:१; भज ७४:१४; यशै २७:१

30 छिं इमित थःगु सासः
बियादीबिलय्
इमिगु सृष्टि जुइ,
छिं पृथ्वीयात
न्हगु जीवन बियादी।

31 परमप्रभुया महिमा न्हाबले
दयाचवनेमा।
परमप्रभु थःगु ज्याय्
लयतायादीमा।

32 छिं पृथ्वीयात स्वयादी
अले व थुरथुर खाइ,
छिं थीवं पहाडं कुँ पिहां वइ।

33 म्वाना च्वंतले
जिं परमप्रभुया म्ये हालाचवने,
जि दतले जिं जिमि परमेश्वरया
भजन हालाचवने।

34 जिं ध्यान यानागु वय्कलं
यय्कादीमा,
छाय्धाःसा जिगु लसता
वय्कःयापाखें वइ।

35 पापी मनूत पृथ्वीं नाश
जुयावनेमा।

हे जिगु मन,
परमप्रभुया प्रशंसा या!
हल्लेलूयाह!

105

परमेश्वर व वय्कःया मनूत
1 परमप्रभुयात
सुभाय् देछा,
वय्कःया नां का,
जाति जातिया दथुइ
वय्कलं छु यानादीगु खः
व न्यकि।[☆]
2 वय्कःया निति भजन हा,
वय्कःया प्रशंसाया म्ये हा,
वय्कःया फुक्क अजू चायापुगु
ज्याया बारे कं।
3 वय्कःया पवित्र नायात
तःधकि,
परमप्रभुयात मालिपिनिगु नुगः
लयतायेमा।
4 परमप्रभु व वय्कःया
शक्तियात माला स्व,
वय्कःयात माला तुं च्वै।
5-6 अय, वय्कःया दास

☆ 105:1 १०५:१-१५ १ इति १६:८-२२

अब्राहामया सन्तान,
 अय्, वय्कलं ल्ययादीम्ह
 याकूबया सन्तान,
 वय्कलं यानादीगु अजू चायापुगु
 ज्या लुमकि,
 वय्कःया अजू चायापुगु ज्या
 व वय्कलं न्यकादीगु
 फैसलायात लुमकि।

7 वय्कः हे परमप्रभु झी परमेश्वर खः।
 वय्कःया न्यायया ज्या पृथ्वी न्यकं जुइ।

8 वय्कलं थःगु बाचा न्ह्याबलें
 लुमकादी,
 वय्कलं थःगु बाचा दुलंदुः
 पुस्तायात बियादीगु खः।

9 व बाचा वय्कलं
 अब्राहामलिसे चिनादिल,
 अले उकिया बारे वय्कलं
 इसहाकलिसे पाफयादिल।*

10 परमप्रभुं याकूबलिसें पक्का
 यानादिल,
 अले इस्राएलनापं थथे धकाः
 न्ह्याबलेंया लागि
 बाचा चिनादिल।

11 “जिं छन्त हे कनान देश बी,
 व छंगु सर्वय जुइ।”*

12 अबलय् इपिं ल्याखय् कम,
 कनान देशय् इपिं
 परदेशी जक खः।

13 इपिं छगू देशं मेगु देशय्
 छगू राज्यं मेगु राज्यय्
 चाचाःहिलाजुइ।

14 वय्कलं सुयातं नं इमित
 दुःख बीके मब्य्,

इमित रक्षा यायेत
 वय्कलं जुजुपिन्त थथे धकाः
 ख्याच्चवः बियादिल,

15 “जिं ल्ययापिं मनूतयत थी मते,
 जिमि अगमवत्तातयगु छुं
 स्यंके मते।”*

16 परमप्रभुं इमिगु देशय्
 अनिकाल छवयादिल,
 अले इमिगु फुक्क
 नयेगु नसा लाकाकयादिल।*

17 वय्कलं इमिगु न्ह्यः न्ह्यः
 छम्ह मनू छवयादिल,
 उम्ह मनू दास यानाः

* 105:9 १०५:९ उत १२:७; १७:८; २६:३

* 105:11 १०५:१०-११ उत २८:१३

* 105:15 १०५:१४-१५ उत २०:३-७

* 105:16 १०५:१६ उत

- मियाछवःम्ह योसेफ खः।☆
 18 वयागु तुतिइ इमिसं नेवः
 न्हाकाः दुःख बिल,
 अले वयागु गःपतय्
 नँयागु सिखः तयाबिल,
 19 वयागु म्हगस
 पूरा जुइगु ई मवतले
 व परमप्रभुया वचनं वयात
 सत्य साबित मयातले☆
 20 मिश्रयाम्ह जुजुं
 वयात त्वःताबिल,
 जाति जातियाम्ह शासकं
 वयात छुत्कारा बिल।☆
 21 वं वयात थःगु दरबारया
 जिम्मा बिल,
 अले देश न्यंकयाम्ह
 हामा यानाबिल।☆
 22 वं जुजुया हाकिमतय्त
 कजय् यात
 अले वया थकालितय्त
 बुद्धिया खँ स्यन।
 23 अले याकूब मिश्रय वन,
 व हामया देशय्
 परदेशी जुयाः च्वन।☆
 24 परमप्रभुं थः मनूतय्त
 यक्व मचाखाचा बियादिल,
 अले इमित थः शनूत स्वयाः
 बल्लाकादिल।
 25 परमेश्वरं मिश्रीतय्गु मनयात
 वयकःया मनूतय्त मययकेत
 व वयकःया दासतय्गु विरोधय्
 ग्वसाः ग्वयेत हीकादिल।☆
 26 अले वय्कलं थःम्ह ल्यःपि
 दासत मोशा व हारूनयात
 छवयादिल।☆
 27 इमिसं इमिगु न्ह्यःने
 वय्कःया अजू चायापुगु चिं,
 अले हामया देशय्
 अजू चायापुगु ज्या यात।
 28 वय्कलं खिउँ छवयादिल,
 अले देशन्यंक खिउँसे च्वन,
 छाय्धाःसा इमिसं
 वय्कःया वचनया
 विरोध याःगु खः।☆
 29 वय्कलं इमिगु लःयात
 हि दयकादिल।
 अले इमि न्यात सित।☆

☆ 105:17 १०५:१७ उत ३७:२८; ४५:५ ☆ 105:19 १०५:१८-१९ उत ३९:२०-४०:२३ ☆ 105:20 १०५:२० उत ४१:१४ ☆ 105:21 १०५:२१ उत ४१:२९-४१ ☆ 105:23 १०५:२३ उत ४६:६; ४७:११ ☆ 105:25 १०५:२४-२५ प्रस १:७-१४ ☆ 105:26 १०५:२६ प्रस ३:१-४:१७ ☆ 105:28 १०५:२८ प्रस १०:२१-२३ ☆ 105:29 १०५:२९ प्रस ७:१७-२१

- 30 इमिगु देशय ग्वाः ग्वाः
ब्यांचा वयाः
शासकतयगु घनीगु क्वथाय्
तकं वन।*
- 31 वयक्कलं आज्ञा बियादिल
अले देश न्यंकं
भुजिं व भयुपति जाल।*
- 32 वयक्कलं आकाशं वइगु वायात
प्वं यानादिल,
अले इमिगु देश न्यंकं
हाबलासा थीकादिल।
- 33 वयक्कलं इमिगु दाख
व यःमरिमायात
नाश यानादिल,
अले इमिगु देशया
फुक्क सिमात त्वथुलादिल।*
- 34 वयक्कलं आज्ञा बियादिल,
अले अल्याख क्वःबुइँचात
व बुइँचात वल।
- 35 उमिसं इमिगु देशया फुक्क
वाउँगु व अन्न नयाबिल।*
- 36 वयक्कलं इमिगु देशयापि
सकलें न्हापां बूपिन्त,
फुक्क परिवारया गौरव
व लसतायात स्यानादिल।*
- 37 वयक्कलं इस्राएलीतयत्
लुँ व वहःनापं
मिश्रं पित हयादिल।
इपि कुलयापि सुं नं धेधेमचू।
- 38 मिश्रीत इपि खनाः ग्यात,
मिश्रीत इपि पिहां वंबलय्
लयताल।*
- 39 परमेश्वरं थः मन्तयत् त्वपुयेत
सुपाँय् तयादिल।
अले चान्हय् जः बीत
मि बियादिल।*
- 40 इमिसं पवंबलय् वयक्कलं
इमिथाय् बट्टाई जंगःत
छवयादिल।
वयक्कलं स्वर्ग मरि बियाः
इमिगु प्वाः जायकादिल।*
- 41 वयक्कलं ल्वहं तछ्यानादिल,
अले अनं लः पिहां वल।
मरुभूमिइ लः खुसि थें न्हात।*
- 42 वयक्कलं थः दास
अब्राहामयात बियादीगु

* 105:30 १०५:३० प्रस ८:१-६ * 105:31 १०५:३१ प्रस ८:१६-१७,२०-२४ * 105:33 १०५:३२-३३ प्रस ९:२२-२५ * 105:35 १०५:३४-३५ प्रस १०:१२-१५ * 105:36 १०५:३६ प्रस १२:२९ * 105:38 १०५:३७-३८ प्रस १२:२३-३६ * 105:39 १०५:३९ प्रस १३:२१-२२ * 105:40 १०५:४० प्रस १६:२-१५ * 105:41 १०५:४१ प्रस १७:१-७; गन्ती २०:२-१३

- पवित्र बचं लुमंकादिल।
 43 थुकथं वयक्कलं थःमहं
 ल्ययादीपि मनूतयत्
 पित हयादिल।
 इमिसं लयल्यतातां म्ये हाल,
 अले सः पिकाल।
 44 वयक्कलं इमित मेमेगु
 जातियापिनिगु जमिन
 बियादिल,
 अले इमिसं मेमेगु जातियापिन्सं
 मेहनत याःगुया फल
 थःगु अधिकारय् काल।✧
 45 थः मनूतयसं थःगु व्यवस्था
 पालन यायेमा धकाः
 व थःगु फुक्क खँ इमिसं
 न्यनेमा धकाः
 परमेश्वरं थथे यानादिल।
 हल्लेलूया!

106

- थः प्रजाया लागि
 परमेश्वरया भिंगु ज्या
 1 हल्लेलूयाह! परमप्रभुयात
 सुभाय् ब्यु,
 छायाःसा वयक्कः भिंमह खः,
 वयक्कःया दया माया
 सदां दयाच्चवनी।✧
 2 परमप्रभुं यानादीगु ततःधंगु
 ज्याया बयान सुनां याये फइ?
 वयक्कःयात सुनां
 पूर्वक प्रशंसा याये फइ?
 3 धन्य खः वयक्कःया
 आज्ञा मानय् याइपि
 व न्ह्याबलें खःगु ज्या याइपि।
 4 हे परमप्रभु,
 थः मनूतयत् दया माया
 यानादीबलय्
 जितः लुमंकादिसँ।
 इमित उद्गार यानादीबलय्
 जितः नं ग्वाहालि यानादिसँ।
 5 अले छिं ल्ययातःपिं मनूतयगु
 भिं जूगु खनाः
 जि लयताये फयेमा।
 छिगु जातिया लसताय्
 जि नं लयताये फयेमा,
 अले छिकपिनि मनूतनापं
 मिलय् जुयाः
 छितः प्रशंसा याये फयेमा।

- 6 जिमिसं थः पुर्खातयसं
याःगु थें हे पाप यानागु दु,
जिपि मभिपि व दुष्ट जुयागु दु।
- 7 मिश्रय दुबलय् जिमि पुर्खातयसं
छिगु अजू चायापुगु ज्याया
बिचाः हे मयाः।
इमिसं छिगु सदां दयाच्चनीगु
दयायात ल्वःमंकल,
अले लाल समुद्रया सिथय्
विद्रोह यात।*
- 8 अयनं वय्कलं थःमहं बचं
बियादीगु थें
थःगु तःधंगु शक्ति क्यनेत
इमित बचय् यानादिल।
- 9 वय्कलं लाल समुद्रयात
आज्ञा बियादिल
अले व सुनावन।
वय्कलं थः प्रजायात
गंगु बं पार यानादिल।
- 10 परमेश्वरं इमित
मयय्किपिनिगु लहातं
बचय् यानादिल,
वय्कलं इमित शत्रुतयगु
लहातं त्वःतकादिल।
- 11 समुद्रया लखं इमि शत्रुतयत्
त्वपुयाबिल,
इपि मध्ये छम्ह नं मम्वाः।
- 12 अले वय्कःया मनूतयसं
वय्कःया बचंयात
विश्वास यात,
वय्कःया प्रशंसाया
भजन हाल।**
- 13 अयनं वय्कलं यानादीगु ज्या
इमिसं याकनं हे ल्वःमंकल।
इमिसं वय्कःया सल्लाह
पिया मच्चं।
- 14 मरुभूमिइ इमिसं नयेगु
नसाया लोभ यात
अले परमेश्वरयागु मन स्वल।
- 15 उकिं वय्कलं इमिसं फ्वंगु
फुक्क खँ बियादिल,
अयनं छगू ग्यानापुगु ल्वय् नं
इमिथाय् छवयादिल।*
- 16 छाउनीइ मोशा व परमप्रभुया
पवित्र पुजाहारी हारून खनाः
इमिसं नुगः मुइकल।
- 17 पृथ्वी चाल अले दातानयात
घुर्काछवल,

- अबीरामया पुचःयात
ल्हानाछवल।
18 इमिगु पुचलय् हानाहाना
मि च्यात,
मिजलां दुष्टतयत्
छवय्काबिल।☆
- 19 इमिसं हौरेबय् द्रुहंचा
दयकल,
अले लुंयाम्ह मूर्तियात
पुजा यात।
20 इमिसं महिमाया परमेश्वरयात
घॉय् नइम्ह द्रुहंया मूर्ति
नापं हिल।
21 मिश्र देशय् ततःधंगु
ज्या यानाः
इमित बचय् यानादीम्ह
परमेश्वरयात इमिसं
ल्वःमकल,
22 गुम्हयसिनं हामया देशय्
अजू चायापुगु ज्या
व लाल समुद्रय् ग्यानपुसे च्वंगु
ज्या यानादीगु खः।
23 उकिं वय्कलं इमित नाश याये
धकाः धयादीगु खः,
अयनं वय्कःया नाश याइगु
तं चीकाछवयेत
वय्कःया ल्ययातःम्ह मनु मोशा
वय्कःया न्ह्यःने दन।☆
- 24 इपि व न्ह्याइपुगु देशय् दुहां
वनेत ग्यात।
इमित वास्ता याये धकाः
वय्कलं बियादीगु बचंयात
इमिसं विश्वास मयात।
25 इमिसं परमप्रभुया खँ मन्यन,
इपि थथःगु पालय्
भुनभुन हालाच्वन
26 उकिं वय्कलं इमित मरुभूमिइ,
नाश यानाबी धकाः
ल्हाः ल्हनाः पाफयादिल।☆
- 27 अले इमि सन्तानयात
जाति जातिया दथुइ
थुखे उखे छवयाबी
व इमित देश देशय्
छ्यालब्याल यानाबी
धकाः धयादिल।☆
- 28 इमिसं पोर धाःगु थाय्याम्ह
बालघःयात पुजा यात,
अले जीवन मद्रुपि घःतयत्

☆ 106:18 १०६:१६-१८ गन्ती १६:१-३५

☆ 106:23 १०६:१९-२३ प्रस ३२:१-१४

☆ 106:26 १०६:२४-२६ गन्ती १४:१-३५

☆ 106:27 १०६:२७ लेवी

- बां ब्युपि पशुतयगु ला नल।
 29 थुकथं इमिसं थःगु ज्यां
 वय्कःयात तंचायकल।
 अले इमिथाय् महामारी वल।
 30 अय्त्तं पीनहासं दनाः
 अपराधीयात सजॉय बिल।
 उकिं महामारी दित।
 31 अले वयात पुस्तां पुस्ता तक
 धर्मींम्ह मन्कूथं ल्याः खात।
 अले न्ह्याबलें अथे हे
 लुमंकेगु याइ।☆
 32 इमिसं मेरीबाया
 लःया न्ह्यःने नं
 परमप्रभुयात तंचायकल।
 इमिसं यानाः
 मोशायत आपत जुल,
 33 छाय्धाःसा इमिसं
 परमेश्वरयागु आत्माया
 विरोधय् विद्रोह यात,
 उकिं मोशां बिचाः मयासें
 नवात।☆
 34 परमप्रभुं आज्ञा बियादीगु थें,
 इमिसं अन च्वंपि
 जात जातितयत् नाश मयाः।
 35 अय्त्तं इपि उपिनापं
 भेलय् पुनाजुल,
 इमिगु चलन स्यनाकाल।
 36 परमेश्वरया मन्तयसं
 मूर्ति पुजा यात,
 थुकिं यानाः इपि स्यनावन।☆
 37 कनान देशया मूर्तिया न्ह्यःने
 इमिसं थःकाय् म्हाय्पिन्त
 भोग बिल।☆
 38 इमिसं द्रं मदुपि काय्
 म्हाय्पिनिगु हि बाः वय्कल,
 इमिसं इमित कनान देशया
 मूर्तितयगु निंति भोग बिल,
 थथे इमिगु हिं
 देश अपवित्र जुल।☆
 39 थुकथं इपि थःगु हे ज्यां यानाः
 अशुद्ध जुल।
 थःगु हे ज्यापाखें परमेश्वर प्रति
 विश्वास याये बहःमजूपि जुल।
 40 उकी परमप्रभु थः प्रजा खनाः
 तंचायादिल,
 वय्कलं थः सर्वययात
 मययकादिल।

☆ 106:31 १०६:२८-३१ गन्ती २५:१-१३ ☆ 106:33 १०६:३२-३३ गन्ती २०:२-१३ ☆ 106:36 १०६:३४-३६ न्याय २:१-३; ३:५-६ ☆ 106:37 १०६:३७
 २ इति १७:१७ ☆ 106:38 १०६:३८ गन्ती ३५:३३

- 41 वयकलं इमित मेमेगु
जातियापिनिगु
ल्हातय् बियादिल,
इमि शत्रुतयसं इमित
शासन यात।
- 42 शत्रुतयसं इमित
अत्याचार यात,
इमित थःगु अधीनय् तल।
- 43 तःकः मछि हे वयकलं इमित
उद्धार यानादिल,
अयसं इमिसं वयकःया विरोधय्
जुइगु हे ययकल।
अले इमिगु पापं यानाः
इपिं नाश जुल।
- 44 अयसं वयकलं इपिं पिच्यानाः
हाःगु सः न्यनाः
इमिगु दुःखय् च्याताः तयादिल।
- 45 वयकलं इमिगु लागि
थःगु बाचा लुमंकादिल,
अले थःगु सदां दयाच्चवनीगु
दया मायाया कारणं
वयकः नरम जुयादिल।
- 46 इमित ज्वनायंकृपिं सकसितं नं
वयकलं इमित माया याइपिं
यानादिल।*
- 47 हे परमप्रभु जिमि परमेश्वर,
जिमि बचय् यानादिसँ,
जाति जातिया दथुं
जिमि लितहयादिसँ,
जिमिसं छितः सुभाय बी,
अले छिगु पवित्र नांया
प्रशंसा याये।
- 48 परमप्रभु इस्राएलयाम्ह
परमेश्वरया प्रशंसा
न्हाबले जुयाच्चवनेमा!
सकसिनं “आमेन” धायेमा।
हल्लेलूया!*

न्यागू ब्व

107

भज १०७-१५०

परमेश्वरया भिंगु ज्याया निंति प्रशंसा

1 परमप्रभुयात

सुभाय ब्यु

छायधाःसा वयकः भिंमह खः,

वयकःया दया माया

सदां दयाच्चनी। *

* 106:46 १०६:४०-४६ न्याय २:१४-१८
१००:५; १०६:१; ११८:१; १३६:१; यर ३३:११

* 106:48 १०६:४७-४८ १ इति १६:३५-३६

* 107:1 १०७:१ १ इति १६:३४; २ इति ५:१३; ७:३; एज ३:११; भज

- 2 परमप्रभुं बचय् यानादीपिन्सं
थथे धायेमा,
परमप्रभुं छिमित थः
शन्नृतयगु ल्हातं त्वःतकादिल।
- 3 वयक्कलं छिमित पुर्ब-पच्छिमं,
उत्तर-दच्छिनं
अले देश देशं मुंकादिल।
- 4 छुं मनूत लँ लुइके मफइगु
मरुभूमिइ चाचाःहिला जुल,
इमिसं च्वनेत शहर मालाजुल
अयनं इमिसं लुइके मफुत।
- 5 इमि नये पित्याः, प्याःचाः,
इमिके आशा मदये धुंकूगु खः।
- 6 इमित दुःख जुल, उकिं इमिसं
परमप्रभुयात ग्वाहालिया लागि
प्रार्थना यात।
अले वयक्कलं इमित फुक्क
दुःखकष्टं बचय् यानादिल।
- 7 परमेश्वरं इमित
इपिं च्वने फइगु छगु शहरय्
तप्यंक यंकादिल।
- 8 इमिसं परमप्रभुयात वयक्कःया
सदां दयाच्चनीगु
दया मायाया निति
व इमिगु निति
यानादीगु अजू चायापुगु
ज्याया निति
सुभाय् बीमाः।
- 9 छाय्धाःसा वयक्कलं
प्याःचाःपिन्त चिन्त बुझे
यानादी,
अले नये पित्यापिन्त
भिगु भिगु चिजं लुधंकादी।
- 10 छुं मनूत तसकं खिउँगु
व कालया किपालुइ च्वन,
सिखलं चिकाः कैदी थें
इमिसं दुःख सियाच्चन।
- 11 छाय्धाःसा इमिसं परमेश्वरया
आज्ञाया विरोध यात।
अले दक्कसिबय् तःधंमहय्सिगु
सल्लाहयात हेला यात।
- 12 उकिं वयक्कलं इमित
थाक्कुक ज्या याकादिल,
इपिं लुफि हायाः दल,
इमित ग्वाहालि बीपिं सुं मदु।
- 13 इमित दुःख जुल, उकिं इमिसं
परमप्रभुयात ग्वाहालिया निति
प्रार्थना यात।

- अले वयकलं इमित फुक्क
दुःखकष्टं बचय् यानादिल।
- 14 वयकलं इमित तसकं खिउँगु
व कालया किपालुं पित
हयादिल,
अले इमिगु सिखः
कुचा कुचा यानादिल।
- 15 इमिसं परमप्रभुयात
वयकःया सदां दयाच्चनीगु
दया मायाया निति
व इमिगु निति
यानादीगु अजू चायापुगु
ज्याया निति
सुभाय् बीमा।
- 16 वयकलं कैय्यागु ध्वाखा
तछ्यानादी,
अले नैयागु गजबारत
त्वथुलादी।
- 17 छुं मनूत थःगु हे विद्रोही
पहलं यानाः मूर्खं जुल,
अले थःगु अपराधं यानाः
दुःख सिल।
- 18 इमिसं फुक्क कथंया
नसायात तसकं मययकल,
अले इपिं सीपिं थें जुल।
- 19 इमित दुःख जुल, उकिं इमिसं
परमप्रभुयात ग्वाहालिया लागिं
प्रार्थना यात।
अले वयकलं इमित फुक्क
दुःखकष्टं बचय् यानादिल।
- 20 वयकलं थःगु वचन छ्वयाः
इमित लंकादिल,
अले इमित सीगालं
बचय् यानादिल।
- 21 इमिसं परमप्रभुयात
वयकःया सदां दयाच्चनीगु
दया मायाया निति
व इमिगु निति
यानादीगु अजू चायापुगु
ज्याया निति
सुभाय् बीमा।
- 22 इमिसं सुभाय्या बलि बीमा,
अले लसताया भजन हालाः
वयकलं यानादीगु
फुक्क ज्याया बयान यायेमा।
- 23 छुं मनूत जहाजय् च्वनाः
समुद्रय् वन,
अले तःधंगु समुद्रया उखे वनाः
बन्जाः ज्या यात।

- 24 इमिसं परमप्रभुया ज्या खन,
तज्जाःगु समुद्रय् इमिसं
वय्कःया अजू चायापुगु
ज्या खन।
- 25 वय्कलं आज्ञा बियाः
ग्यानापुक वाफय्
वय्कादिल।
- उकिं समुद्रया लबु च्वय् तक
थाहां वल।
- 26 लबु आकाश तक थाहां वन,
हाकनं क्वय्
तज्जाःगु थासय् तक ध्यन।
आपत वःगुलि
इपिं ग्यानाः कयकुन।
- 27 अय्लाःगुलुत थें
इपिं धेधेचुल, दल,
इमिगु बुद्धि स्यनावन।
- 28 इमित दुःख जुल,
उकिं इमिसं परमप्रभुयात
ग्वाहालिया लागि
प्रार्थना यात।
- अले वय्कलं इमित
फुक्क दुःखकष्टं
बचय् यानादिल।
- 29 वय्कलं तसकं वःगु
वाफय्यात शान्त यानादिल,
गुकिं यानाः
समुद्रया लबु दित।
- 30 समुद्र शान्त जूगुलि
इपिं लयताल
अले परमेश्वरं इमित इपिं
वने मास्तिवय्कूगु
बन्दरगाहय् हयादिल।
- 31 इमिसं परमप्रभुयात वय्कःया
सदां दयाच्चवनीगु
दया मायाया नितिं
व इमिगु नितिं
यानादीगु अजू चायापुगु
ज्याया नितिं
सुभाय् बीमा।
- 32 इमिसं मनूतय्गु सभाय्
वय्कःयात तःधकेमा,
अले थकालितय्गु मुँज्याय्
वय्कःया प्रशंसा यायेमा।
- 33 परमप्रभुं खुसित गंकादिल,
अले लः बुयावःगु दिकादिल।
- 34 वय्कलं लखं लाःगु बुँयात
चि दुगु मरुभूमि यानादिल।
थ्व धाःसा अन च्वंपिं मनूतय्गु
मभिंगु ज्याया कारणं खः।

- 35 वय्कलं मरुभूमियात
लःया पुख्,
अले गंगु बैयात
लः बुयावइगु थाय् यानादिल।
- 36 वय्कलं अन नये
पित्याःपिन्त तयादिल,
अले इमिसं थः च्वनेत
छगू शहर दय्कल।
- 37 इमिसं बुँइ पुसा हल,
दाखक्यबय्
दाखमा पित।
उकिं गाक्क बाली लयाहल।
- 38 वय्कलं इमित
सुवाः बियादिल,
अले इमिगु ल्याः अप्वय्कादिल,
वय्कलं इमि पशुत नं
कम यानामदी।
- 39 हानं अत्याचार
दुःखकष्टं यानाः
इमिगु ल्याः कम जुयावन,
इमित क्वह्कां कल।
- 40 वय्कलं शासकतयत्
क्वह्कांकाः स्वयादी,
अले इमित लँ हे मदुगु
ज्याख्यलय् मदुगु थासय्
चाचाःहीकादिल।
- 41 अयनं वय्कलं
मगाःमचाःपिन्त दुःखं
त्वःतकाः थकयादिल।
अले इमि परिवारयात
फैया बथां थें अप्वय्काबिल।
- 42 स्वजापि मनूत थ्व खनाः लय्ताइ,
अयनं फुक्क दुष्टत
सुम्क च्वनी।
- 43 बुद्धि दुपिन्सं थ्व खँय्
च्यूताः तयेमा।
इमिसं परमप्रभुया सदां
दयाच्वनीगु दया मायाया
बारे बिचाः यायेमा।

108

- दुःखया इलय्
ग्वाहालिया नितिं प्रार्थना
1 जिगु नुगः क्वातु,
हे परमेश्वर,
जिगु नुगः क्वातु।
जिं दुनुगलंनिसैं छितः
तःधंकाः म्ये हालांच्वने,

- छितः तुःधंकाच्चने।*
 2 अय् वीणा दे, अय् सारंगी दे।
 जिं सुथयात नं थनाबी।
 3 जिं फुक्क मनूतयगु न्ह्यःने
 छितः सुभाय् बी,
 हे परमप्रभु।
 जिं जात जातियापिनिगु न्ह्यःने
 छितः तःधंकाः म्ये हाले।
 4 छिगु सदां दयाच्चनीगु
 दया माया
 आकाश स्वयाः तःधं,
 छिगु विश्वास याये बहःसू
 आकाश तक थ्यनी।
 5 हे परमेश्वर!
 छि आकाश स्वयाः नं तःधनेमा।
 छिगु महिमा पृथ्वी
 ब्याक्क न्यनेमा।
 6 छिं थःगु बल्लाःगु जव लहातं
 जिमित बचय् यानादिसँ,
 जिमिगु प्रार्थनाया
 लिसः बियादिसँ।
 छिं माया यानातःपिं मनूत
 बचय् जुइमा।
 7 परमेश्वरं थःगु पवित्र थासं
 थथे धयादीगु दु,
 “जिं त्याकेधुंकाः शकेमयात
 ब्वथले।
 अले सुक्कोतया गाःयात
 थः मनूतयत् इनाबी।
 8 गिलाद व मनश्शे नं
 जिगु हे खः।
 एफ्राइम जिगु
 छ्यंया सुरक्षा खः।
 यहूदा जिगु राजदण्ड खः।
 9 मोआब जिगु
 लहाः सिलेगु थल खः,
 एदोमय् जिं
 थःगु लाकां वांछवये।
 थुकथं थ्व जिगु खः
 धुंकाः क्यने।
 पलिश्त देशयात त्याकाः
 जि चिल्लाय् दनाः हाले।”
 10 हे परमेश्वर!
 सुनां जितः प्यखें पःखाः दुगु
 शहरय् यंकाबी?
 सुनां जितः एदोमय् यंकाबी?
 11 हे परमेश्वर!
 छु धात्थें हे छिं जिमित
 त्वःतादियागु ला?

- आ: छि जिमि सेनालिसे
जुइ मखुत ला?
- 12 शत्रुतलिसें ल्वायेत जिमित
ग्वाहालि यानादिसँ।
छाय्धा:सा मनूतय्गु ग्वाहालि
ज्यारख्यल्य् मदु।
- 13 परमेश्वरया ग्वाहालि
जिमिसं त्याके,
वयक्कलं जिमि शत्रुतयत्
बुकादी।*

109

- शत्रुतपाखें रक्षाया लागि प्रार्थना
दारुदया भजन, लय् तइम्हय्सिगु नितिं
- 1 हे जिं प्रशंसा यानाम्ह परमेश्वर,
छि सुम्क च्वनादी मते!
- 2 दुष्ट मनूत
व मखुगु खँ ल्हाइपि मनूत
जिलिसें ल्वा: व:गु दु।
इमिसं जिगु बारे
मखुगु खँ ल्हाइगु।
- 3 इमिसं जिगु बारे मभिगु
खँ ल्हाइगु।
म्वाय्कं म्वाय्कं जिलिसे
ल्वा:वइगु।
- 4 जिं इमित माया याना,
अले इमिगु लागि
प्रार्थना यानागु दु।
अयत्नं इमिसं जिगु
विरोध याइगु।
- 5 जिं यानागु भिया पलेसा
इमिसं जित: मभिं याइगु
अले माया यानागुया पलेसा
जित: मययक्कीगु।
- 6 इमिसं थथे धाल,
वयागु न्याय यायेत सुं
दुष्ट न्यायाधीश ल्ययादिसँ,
अले वयात पा:या:म्ह मनू
वयागु जवपाखे दनाच्च्वनेमा।
- 7 वयागु न्याय जुइबल्य्
व दोषी ठहरय् जुइमा।
वयागु प्रार्थना नं
अपराधय् ल्या:खायेमा।
- 8 वयागु जीवन याकनं फुइमा।
वयागु थाय्
मेम्हय्सिनं कायेमा।*
- 9 वया मस्त मांबौ मदुपि जुइमा,

- अले वया कलाः
विधवा जुइमा।
- 10 वया मस्त छँ मद्दुपि
फ्वगिं जुइमा
अले थःगु दुनाच्चवंगु छँनं
इमित पितिना छवयेमा।
- 11 वं ध्यबा पुलेमाःपिं मनूतयसं
वयागु फुक्क सम्पत्ति यंकेमा।
परदेशीतयसं वं याःगु
ज्याया फल लाका यंकेमा।
- 12 वयात सुनां नं
दया माया मयायेमा,
मांबौ मद्दुपि वया
काय म्हायपिन्त नं
दया याइपिं सुं मदयेमा।
- 13 वया फुक्क मस्त सिनावनेमा,
अले मेगु पुस्तां वयात
ल्वःमंके धुंकूगु जुइमा।
- 14 परमप्रभुं वया पुर्खा याःगु
मभिगु ज्या लुमंका तयादीमा
अले वया मांमं याःगु पाप
गुबलें हुया छवयामदीमा।
- 15 परमप्रभुं इमिगु पाप
न्हाबलें लुमंका तयादीमा,
वयक्कलं इमिगु लुमान्ति पृथ्वीं
सुचुक हुया छवयामदीमा।
- 16 वं गुबलें नं दया माया यायेगु
बिचाः मया।
वं चीमि, मगाःमचाः जूपि
व नुगः ख्वःपिन्त
सास्ती बियाः स्यात।
- 17 वं सराः बी ययकीगु,
व सराः वयात हे लायेमा।
वं सुवाः बी मययक्कल,
वपाखें नं सुवाः
तापाक च्वनेमा।
- 18 वं वसः फीगु थें सराः फिल।
सराः वयागु प्वाथय् लः थें जाल,
अले चिकं थें
वयागु क्वेचय् दुहां वन।
- 19 सराः वयागु लागि
वसः थें जुइमा,
वयागु जैय् मदिकक
चिनातइगु जैनी थें जुइमा।
- 20 जितः पाःयाइपिं
व जिगु बारे मभिगु
खँ ल्हाइपिन्त
परमप्रभुं थज्याःगु हे
सिरपाः बियादीमा।

- 21 अयनं हे परमप्रभु,
थःगु बचंकथं
जितः ग्वाहालि यानादिसँ।
जितः बचय् यानादिसँ
छायधाःसा छिगु
सदां दयाच्चनीगु दया माया भिं।
- 22 जि चीमि खः,
मगाःमचाःम्ह खः,
जिगु दुने जिगु नुगः
घाःपाः जूगु दु।
- 23 जि सन्ध्या किचः थें
तनावनाच्चंगु दु,
जितः क्वःबुइँचा थें
व्वयेकाब्यूगु दु।
- 24 अपसं च्वँच्वं जिगु पुलि
बमलाय् धुंकल,
जिगु म्हय् दाः मदयाः
जि गंसि जुइ धुंकल।
- 25 जि खनाः मनूत न्हिलिगु
हेला यानाः
इमिसं थःगु छ्यं संकीगु।✧
- 26 परमप्रभु जिमि परमेश्वर,
जितः ग्वाहालि बियादिसँ,
छिगु सदां दयाच्चनीगु
दया मायां यानाः
जितः बचय् यानादिसँ।
- 27 थ्व ज्या यानादीम्ह
छि हे खः धकाः
जिमि शत्रुतय्त
सीकेबियादिसँ।
- 28 इमिसं जितः सराः बी फु,
अयनं छिं जितः सुवाः बियादी।
जितः सास्ती बीपिं मछालेमा
छिकपिनि दास धाःसा
लय्ताये दयेमा।
- 29 जिमि शत्रुतय्त बदनामं त्वपुइमा,
इमिसं थःगु लज्या जामा थें
फीमा।
- 30 जि तःसलं परमप्रभुयात
सुभाय् बी,
मनूतय्तु सभाय् जिं
वय्कःयात प्रशंसा याये।
- 31 छायधाःसा वय्कलं
चीमितय्त रक्षा यानादी
अले वय्कलं वयात
स्यायेत स्वःपिनिगु ल्हातं
बचय् यानादी।

110

- परमप्रभुं ल्यायादीम्ह जुजु
दाऊदया भजन
1 परमप्रभुं
जिमि प्रभुयात
धयादिल,
“छं शत्रुतयत् छंगु पालि तःले
मततले छ जिगु जवय् च्वँ।”☆
- 2 परमप्रभुं छिगु बल्लाःगु राज्य
यस्शलेमं तःधं यानादी।
छि छिकपिनि शत्रुतय्
जुजु जुयादी।
- 3 छि थः शत्रुतलिसें लडाईं
याःगु दिनय्
छिकपिनि मनूत छिगु हे
इच्छां न्ह्याःने वनी।
सुथ न्हापांया सुतिलः थें
छिकपिनि ल्यायम्हपि
पवित्र पहाडय् छिथाय् वइ।
- 4 परमप्रभुं पाफयादीगु दु,
अले उकिं थःगु
मन हीकादी मखु,
“मल्कीसेदेक थें
छ न्ह्याबलेयात
पुजाहारी खः।”☆
- 5 छंगु जवपाखे दीम्ह परमप्रभुं
तया दिनय्
जुजुपिन्त चुँचुं यानादी।
- 6 वय्कलं जाति जातितयगु
न्याय यानादी,
अले वय्कलं
सीम्हयात ट्रँचिनादी,
अले पृथ्वी न्यंकयापि
शासकतयत् चुँचुं यानादी।
- 7 जुजुं लँय् लिक्सं लाःगु
खुसिया लः त्वनी,
अथे जुयाः वय्कलं
थःगु छयं धस्वाकी।

111

- परमप्रभुया प्रशंसा
1 हल्लेल्लूयाह!
जिं धर्मीतयगु मुँज्याय्
दुनुगलंनिसें
परमप्रभुयात सुभाय् बी।
2 परमप्रभुं ततःधंगु ज्या

☆ 110:1 ११०:१ मती २२:४२; मर्क १२:२६; लूक २०:४२-४३; प्रे २:३४-३५; १ कोर १५:२५; एफि १:२०-२२; कल ३:१; हिब १:१३; ८:१; १०:१२-१३
हिब ५:६; ६:२०; ७:१७,२१ ☆ 110:4 ११०:४

- यानादीगु दु,
 थ्व ज्या खना:
 लय्ताःपिं सकसिनं
 थ्व थथःगु मतिइ तयातइ।
 3 वय्कःया ज्या इज्जत
 व गौरवं जाःगु जुइ,
 वय्कःया धार्मिकता
 न्हाबलें दयाच्चनी।
 4 वय्कलं थःगु अजू चायापुगु ज्या
 झीत लुमंका बियादीगु दु,
 परमप्रभु दयादुम्ह,
 माया यानादीम्ह खः।
 5 वय्कःयात इज्जत याइपिन्त
 वय्कलं नयेगु नसा बियादी,
 वय्कलं थःगु बाचा
 गुबलें ल्वःमंकादी मखु।
 6 वय्कलं थः मन्तयत
 मेगु जातियापिनिगु देश बियाः
 इमित थःगु शक्ति क्यनादीगु दु।
 7 अले थःम्हं यानादीगु ज्याय्
 वय्कः विश्वास याये बहःम्ह
 व खःकथं
 न्याय यानादीम्ह खः।
 वय्कःया फुक्क आज्ञा
 विश्वास यायेबहः जु।
 8 उपिं आज्ञा सत्य व पाय्छि जू।
 अले न्हाबलें दयाच्चनी,
 9 वय्कलं थः मन्तयत
 मू पुलाः त्वःतकादिल,
 अले वय्कलं इपिलिसें
 न्हाबलेंया बाचा चिनादिल।
 वय्कः पवित्र
 व मानय् यायेमाःम्ह खः।
 10 परमप्रभुया भय कायेगु हे
 बुद्धिया न्हापांगु पलाः खः।
 वय्कःया आज्ञा पालन
 याइपिन्सं
 बांलाक थुइके फइ।
 वय्कःया प्रशंसा न्हाबलें
 जुइमा।*

112

भिंम्ह मनूया लसता

- 1 हल्लेल्याह!
 धन्य खः व मनू
 गुम्हयसिनं परमप्रभुया
 भय काइ,
 गुम्ह परमप्रभुया आज्ञा
 पालन यायेत लय्ताइ।

- 2 वया मस्त देशय् तःधनी,
भिंपि मनूतय् सन्तानयात
आशिष दइ।
- 3 वयागु छैय् धन-सम्पति दइ,
वया धार्मिकता न्ह्याबलें
दयाच्चनी।
- 4 भिंपि मनूतयगु निति,
दया दुपि व दया माया दुपि
व धमी मनूतयगु निति
खिउँगुलिइ जः थी।
- 5 नुगः चक्कंकाः त्यायेबीम्ह,
व विश्वास यायेबहः जुयाः
थःगु ज्या याइम्ह
मनूया भिं जुइ।
- 6 धमी मनु गुबलें
लिचिले माली मखु,
वयागु लुमन्ति न्ह्याबलें
दयाच्चनी।
- 7 बांमलाःगु खबर न्यनाः
व गयाइ मखु,
परमप्रभुयाके भरोसा तःगुलि
वयागु नुगः बल्लाः।
- 8 वयागु नुगः क्वातु,
उकिं व गयाइ मखु,
वं थः शत्रुत बूगु खनी।
- 9 वं मगाःमचाःपिन्त नुगः
चक्कंकाः बी,
वयागु दया माया सदां
दयाच्चनी।
व बल्लाइ
अले वयात इज्जत दइ।*
- 10 थ्व खनाः दुष्टत तंचाइ,
इमिसं वाकु छी अले नाश जुइ,
दुष्टतयगु इच्छा पूवनी मखु।

113

- परमप्रभुया भिगु ज्याया प्रशंसा
- 1 हल्लेलूयाह!
अय् परमप्रभुया दासत,
वय्कःया नांया प्रशंसा या!
- 2 आः व न्ह्याबलें
परमप्रभुया नांया प्रशंसा जुइमा!
- 3 सूर्य लुइगु पुर्बिनिसें कयाः
सूर्य बिनावनीगु पच्छिम तक
परमप्रभुया नांया प्रशंसा याये!
- 4 परमप्रभु फुक्क जातित
स्वयाः तःधं,
वय्कःया महिमा आकाश

- स्वयाः तःजाः।
 5 झी परमप्रभु परमेश्वर थें
 जाःम्ह सु दु?
 वय्कः तसकं तःजाःगु थासय्
 थःगु सिंहासनय् च्वनादी।
 6 अय्ं वय्कः आकाश व पृथ्वी
 स्वयेत क्वछुनादी।
 7 वय्कलं मगाःमचाःपिन्त
 इमिगु दुःखं थकयादी,
 वय्कलं छुं मदुपिन्त
 फोहर मुनेगु थासं थकयादी।
 8 अले इमित राजकुमारतनापं
 वय्कःया थः हे मनूतय्
 राजकुमारतनापं तयादी।
 9 वय्कलं थारिम्ह मिसायात
 वयागु हे छैय्
 इज्जत बियादी,
 वय्कलं वयात
 मचाखाचा बियाः
 लयताय्कादी।
 हल्लेलूयाह!

114

- छुत्काराया नखःया भजन
 1 इस्राएलीतयसं
 मिश्र देश त्वःतूबलय्,
 याकूबया सन्तान
 मेगु भाय् ल्हाइपिं मनूतय्गु दथुं
 पिहां वःबलय् ✧
 2 यहदा परमेश्वरया पवित्रथाय्
 व इस्राएल वय्कःया राज्य जुल।
 3 इमित खनाः
 लाल समुद्र बिस्सुं वन,
 यर्दन खुसि लिखतं न्हात। ✧
 4 पर्वतत भ्याःचा थें
 व डाँडात फै थें तिन्हल।
 5 अय् समुद्र, छन्त छु जुल,
 छाय् छ बिस्सुं वनागु?
 अय् यर्दन खुसि,
 छाय् छ लिखतं न्हानागु?
 6 अय् पर्वतत, छिपिं
 छाय् भ्याःचात थें तिन्हयागु?
 अय् डाँडात,
 छाय् छिपिं फैचात थें
 तिन्हयागु?

- 7 अय् पृथ्वी, परमप्रभुया न्ह्यःने
थरथर खा,
याकूबया परमेश्वरया न्ह्यःने
थरथर खा,
8 वय्कलं ल्वहंयात
लःया पुखुलिइ,
अले च्वल्वहंयात
लःया धालय् हीकादी।*

115

- परमप्रभु धात्थेंयाम्ह परमेश्वर
1 जिमिगु मखु,
हे परमप्रभु,
जिमिगु मखु,
छिगु सदां दयाच्वनीगु
दया माया
व विश्वास याये बहःसूया नितिं
छिगु थःगु हे
नांया महिमा जुइमा।
- 2 जाति जातियापिं मनूतयसं
“छिमि परमेश्वर गन दु” धकाः
छाय् न्यनीगु?
3 जिमि परमेश्वर ला स्वर्गीय् दी,
वय्कःयात छु यः
व हे यानादी।
4 इमि घःत ला लुँ व वहलं
दय्कूपिं खः,
मनूतयगु ल्हातं
दय्कूपिं खः।
5 इमि म्हुतु ला दु
तर नवाये मफु।
इमि मिखा ला दु
तर खंके मफु।
6 इमि न्हाय्पं ला दु
तर न्यने मफु,
इमि न्हाय् ला दु
तर बास कायेमफु।
7 इमि ल्हाः ला दु
तर ल्हातं थी मफु,
इमि तुति ला दु
तर न्यासि वनेमफु।
इमिसं कथुं नं
सः पिकाय् मफु।
8 उपिं मूर्तिं दय्कूपिं
व उमिके भरोसा तःपिं सकलें
उपिं ज्यालगय् मजूगु
मूर्तिं थें हे जुइ।*

- 9 अय् इस्त्राएलयापि मनूत्,
परमप्रभुयाके भरोसा ति,
वय्कलं छिमित
ग्वाहालि बियादी
अले रक्षा यानादी।
- 10 अय् हारूनया घराना,
छिमिसं परमप्रभुयाके
भरोसा ति,
वय्कलं छिमित ग्वाहालि बियादी
अले रक्षा यानादी।
- 11 परमप्रभुया भय काइपि
सकसिनं परमप्रभुयाके
भरोसा ति,
वय्कलं छिमित
ग्वाहालि बियादी
अले रक्षा यानादी।
- 12 परमप्रभुं झीत लुमंकादी
अले झीत आशिष बियादी।
वय्कलं इस्त्राएलया मनूत्
व हारूनया घरानायात
आशिष बियादी।
- 13 परमप्रभुया भय काइपि
चिधंपि व तःधंपि सकसितं
वय्कलं आशिष बियादी।☆
- 14 परमप्रभुं मचाखाचात बियादीमा,
छन्त व छिमि काय्
छयपिन्त नं।
- 15 स्वर्ग व पृथ्वी दयकादीमह
परमप्रभुं
छिमित आशिष बियादीमा।
- 16 स्वर्ग ला परमप्रभुयागु हे खः,
पृथ्वी धाःसा वय्कलं
मनूतयत् बियादीगु दु।
- 17 सी धुंकूपिन्सं
परमप्रभुया प्रशंसा याइ मखु,
क्वय् पातालय् थ्यंपिन्सं
वय्कःया प्रशंसा याइ मखु।
- 18 तर झीसं ला आः व न्ह्याबले
परमप्रभुया प्रशंसा याये।
हल्लेल्याह!

116

- सीगुपाखें बचय् जूम्ह मनूया प्रशंसा
1 जिं परमप्रभुयात
माया याना,
छाय्धाःसा वय्कलं जिगु सः
न्यनादिल,
दयाया लागि जिगु प्रार्थना

- न्यनादिल।
 2 वय्कलं थःगु न्हायपं जिपाखे
 हीकादीगु दु,
 उकिं म्वातले जिं वय्कःया नां
 कयाः हे च्वने।
- 3 कालया खिपुतं
 जितः ततमतःक्यंकल।
 अले चिहानया सास्ती
 जिके वल।
 दुःख व संकटं जितः त्वपुल।
- 4 अले जिं परमप्रभुया नां कयाः,
 “हे परमप्रभु
 जितः बचय् यानादिसँ।”
- 5 परमप्रभु दयादुम्ह व धर्मी खः,
 जिमि परमेश्वर
 दया माया दुम्ह खः।
- 6 परमप्रभुं स्वजापि मनूतय्त
 रक्षा यानादी,
 खतराय् लाःबलय् वय्कलं
 जितः बचय् यानादिल।
- 7 हे जिगु मन, हाकनं शान्त जु।
 परमप्रभुं छंगु भिं यानादीगु दु।
- 8 छायाःसा परमप्रभुं
 जितः मृत्युपाखें,
 जिगु मिखायात ख्वबि
 हाय्केगुपाखें
 व जिगु तुतियात
 लुफि हायेगुपाखें
 बचय् यानादीगु दु।
- 9 म्वाःपिनिगु देशय्
 जिं परमप्रभुया आज्ञा पालन
 याना हे च्वने।
- 10 जिं विश्वास याना,
 उकिं जिं धया,
 “जितः तसकं सास्ती जूगु दु।”✧
- 11 जिं आयबुयाः धया,
 “सकलें मनूत फताहा खः।”
- 12 परमप्रभुं जिगु लागि
 गुलि भिं यानादीगु दु,
 जिं उकिया पलेसा वय्कःयात छु बीगु?
- 13 जिं उद्धारया ख्वला कयाः
 परमप्रभुया नां काये।
- 14 जिं परमप्रभुया लागि वय्कःया
 सकलें मनूतय्गु न्ह्यःने
 थःगु भाकल धात्थें हे पूवके।

- 15 वय्कःया छम्ह विश्वास याये
बहःम्ह मनू सीबलय्,
परमप्रभुं तसकं च्यूता तयादी।
- 16 परमप्रभु, जि धात्थे
छिकपिनि दास खः।
जि छिगु हे छैय् बूमह खः,
जि छिकपिनि दास,
छिं जितः चिनातःगु सिखलं
त्वःतकादीगु दु।
- 17 जिं छितः सुभाय्या बलि छाये,
खः, जिं परमप्रभुया नां काये।
- 18 जिं परमप्रभुया लागि
वय्कःया सकलें
मनूतयगु न्ह्यःने
थःगु भाकल धात्थे हे पूर्वके।
- 19 परमप्रभुया देगःया चुक चुकय्,
अय् यरूशलेम,
छंगु हे दथुइ पूर्वके।
हल्लेलूयाह!

117

- परमेश्वरया प्रशंसाया भजन
- 1 हे फुक्क
जातियापिं मनूत,
परमप्रभुयात जयजय या!
हे सकलें मनूत,
वय्कःया प्रशंसा या!✧
- 2 छाय्धाःसा परमप्रभुं
झीत सदां दया माया
यानादी।
वय्कः न्ह्याबलें
विश्वास याये बहःम्ह खः।
हल्लेलूयाह!

118

- भिंया निति सुभाय्
- 1 परमप्रभुयात सुभाय् ब्यु,
छाय्धाःसा वय्कः
भिंम्ह खः,
वय्कःया दया माया सदां
दयाच्चनी।✧
- 2 इस्त्राएलं धायेमा,
“वय्कःया दया माया सदां
दयाच्चनी।”
- 3 हास्नया घरानां धायेमा,
“वय्कःया दया माया सदां

- दयाच्चनी।”
 4 परमप्रभुया भय काइपिन्सं धायेमा,
 “वय्कःया दया माया सदां
 दयाच्चनी।”
- 5 आपत जूबलय्
 जि परमप्रभुया नां कयाः
 अले वय्कलं जितः
 लिसः बियादिल,
 जितः छुत्कारा बियादिल।
- 6 परमप्रभु जि नाप दी,
 जितः ग्याये माःगु मद्दु।
 मनूतय्सं जितः
 छुं हे याये फइ मख्खु।*
- 7 परमप्रभु जि नाप दी,
 वय्कः जितः ग्वाहालि
 यानादीम्ह खः।
 उकिं जि थःगु मिखां
 शन्नूत बूगु स्वये खनी।
- 8 मनूतयत्त भरोसा यायेगु स्वयाः
 परमप्रभुयागु शरण कायेगु बांलाः।
- 9 शासकतयत्त भरोसा यायेगु स्वयाः
 परमप्रभुयागु शरण
 कायेगु बांलाः।
- 10 फुक्क जाति जितः घेरय् यात,
 तर परमप्रभुया नामं
 जिं इमित नाश याना।
- 11 इमिसं जितः फुक्क थासं
 घेरय् यात,
 तर परमप्रभुया नामं
 जिं इमित नाश याना।
- 12 इपिं जिथाय् हात थें भुं वल,
 तर कंमाय् च्याःगु मि थें
 इपिं झौ जुल।
 परमप्रभुया नामं
 जिं इमित नाश याना।
- 13 जितः घ्वाःगु खः,
 अले जि दयेत्यंगु खः,
 तर परमप्रभुं
 जितः ग्वाहालि यानादिल।
- 14 परमप्रभु जिगु शक्ति व भजन खः,
 जितः वय्कलं हे जक
 बचय् यानादिल।*
- 15 धर्मीतयगु पालय् लसता
 व त्याःगु सः थ्वइ।
 “परमप्रभुयागु जव ल्हातं
 तःधंगु ज्या यानादीगु दु।”

- 16 परमप्रभुया जव लहाः
 च्वय् थाहां वंगु दु,
 “परमप्रभुयागु जव लहातं
 तःधंगु ज्या यानादीगु दु।”
- 17 जि सी मखु, तर म्वानाच्चने,
 अले परमप्रभुं यानादीगु
 ज्याया खँ न्यंकाच्चने।
- 18 परमप्रभुं जितः बामलाक्क
 सजॉय बियादीगु दु,
 तर वय्कलं जितः
 कालया लहातय् बियामदी।
- 19 जिगु लागि
 धर्मीत दुहां वनीगु ध्वाखा
 चाय्कादिसँ,
 अनं दुहां वनाः
 जिं परमप्रभुयात सुभाय् बी।
- 20 परमप्रभुया ध्वाखा थ्व हे खः,
 धर्मीत थुकी दुने दुहां वनी,
 21 हे परमप्रभु, छिं जिगु प्रार्थनाया
 लिसः बियादीगुलि
 जिं छितः सुभाय् बी,
 छिं जितः त्याकादिल।
- 22 दकःमितयसं ज्यालगय्
 मज्गु धकाः धाःगु
 ल्वहं हे मू ल्वहं जुल।✧
- 23 परमप्रभुं हे थथे यानादीगु खः।
 झीसं स्वयेबलय्
 थ्व तसकं अजू चायापु।✧
- 24 थौया दि परमप्रभुं
 दयकादीगु खः।
 थुकी झीपिं लय्तायेनु,
 न्ह्यइपुकेनु।
- 25 हे परमप्रभु,
 जिमित बचय् यानादिसँ,
 हे परमप्रभु,
 जिमित ताःलाकादिसँ।✧
- 26 परमप्रभुया नामं झाःम्ह
 धन्यम्ह खः।
 जिमिसं वय्कःयात
 परमप्रभुया देगलं
 आशिष बी।✧
- 27 परमप्रभु हे परमेश्वर खः
 वय्कलं झीत जः
 बियादीगु दु।

✧ 118:22 ११८:२२ लूक २०:१७; प्रे ४:११; १ पत्र २:७ ✧ 118:23 ११८:२२-२३ मत्ती २१:४२; मर्क १२:१०-११ ✧ 118:25 ११८:२५ मत्ती २१:३; मर्क ११:१;
 यूह १२:१३ ✧ 118:26 ११८:२६ मत्ती २१:१; २३:३९; मर्क ११:१; लूक १३:३५; ११:३८; यूह १२:१३

ल्हातय् सिमा कचा ज्वनाः
लय्लयतातां यात्राय् न्ह्यज्या,
वेदीया नेक् तक हे हूँ।

- 28 हे परमप्रभु,
छि जिमि परमेश्वर खः,
जिं छितः सुभाय् बी,
छि जिमि परमेश्वर खः,
जिं छिगु प्रशंसा याये।
29 परमप्रभुयात सुभाय् ब्यु,
छाय्धाःसा वय्कः भिंम्ह खः,
वय्कःया दया माया सदां
दयाच्चवनी।

119

परमेश्वरया व्यवस्था

अलेफ*

- 1 धन्य खः दोष मदय्क
म्वानाच्चनिपिं
व परमप्रभुया स्यनातःगु खँ कथं
जुइपिं मनूत।
2 धन्य खः वय्कःया नियम
पालन याइपिं
व वय्कःयात दुनुगलनिसें
मालिपिं मनूत।
3 इमिसं छुं नं मभिं ज्या याइ मखु,
इपिं वय्कःया लँपुइ वनी।
4 छिं जिमित छिगु उपदेश
बांलाक पालन यायेमाः
धकाः उजं बियादीगु दु।
5 छिगु व्यवस्था पालन यायेत
जिगु पहःचहः क्वातूगु जूसा
गुलि बांलाइगु।
6 अले छिगु फुक्क आज्ञाय्
ध्यान बियागुलिं
जि मछालेमालि मखु।
7 छिगु धार्मिक विधि सय्का
काइबल्य
जिं स्वजा मनं छितः सुभाय् बी।
8 जिं छिगु व्यवस्था पालन याये,
उकिं जितः त्वःतादी मते।
9 छम्ह ल्याय्म्हम्ह मनुखं
गथे थःगु जीवन
शुद्ध तये फइ?
छिगु वचनकथं
म्वानाः हे खः।
10 जिं दुनुगलनिसें छितः

बेथ

* 119: ११९:० अलेफ थ्व भजन आखः छगः छगः हनाः खँव जुइकथं च्यातातःगु चिनाखँ खः। थुकिया फुक्क ब्वया पद छगू हे हिब्रू आखलं श्म जूगु दु।

- माला च्वनागु दु,
छिगु आज्ञापाखें जितः
थुखे उखे वनेबियादी मते।
- 11 छिगु विरोधय् पाप याये
म्वालेमा धकाः
छिगु बचं जिं थःगु नुगलय्
तया तयागु दु।
- 12 हे परमप्रभु, छिगु प्रशंसा जुइमा,
छिगु व्यवस्था जितः स्यनादिसँ।
- 13 जिं थःगु म्हुतुसिं
छिगु म्हुतुं पिहां वःगु
फुक्क विधि कनागु दु।
- 14 यक्व धन सम्पत्तिया कारणं
लयताःगु थें
जि छिगु नियम पालन यायेत
लयताये।
- 15 छिगु उपदेशय् जिं ध्यान याये,
अले छिं स्यनादीगु खँय्
बिचाः याये।
- 16 छिगु व्यवस्था जि लयताये,
छिगु वचनयात जिं
ल्वःमंके मखु।
- 17 थः दासयात भिं यानादिसँ,
अले जि म्वानाच्चनी,
अले छिगु वचन पालन याये।
- 18 छिं स्यनातःगु खँया
अजू चायापुगु खँ खंकेत
जिगु मिखा चाय्कादिसँ।
- 19 पृथ्वीइ जि छम्ह परदेशी
जक खः,
उकिं जिपाखें थःगु आज्ञा
सुचुकादी मते।
- 20 छिगु विधि सीकेत
जिगु मन सदां आयबुयाच्चन।
- 21 सराः लाःपिं व छिगु आज्ञा
पालन मयाइपिं घमण्डीतय्त
छिं हक्कादी।
- 22 जिपाखें इमिगु हेला
व अपमान चीकादिसँ,
छाय्धाःसा जिं छिगु नियम
पालन यानागु दु।
- 23 शासकतनापं च्वनाः
जिगु बारे मखुगु खँ ल्हाःसां
जिं छिगु व्यवस्थाय् ध्यान याये।
- 24 छिगु नियम जिगु लसता खः,
उपिं जितः सल्लाहबीपिं खः।
- 25 जिगु म्ह धुलय् प्यपुनाच्चंगु दु।
छिं थःगु वचनकथं जितः
हाकनं म्वाकादिसँ।

गिमेल्

दालेथ

- 26 जिं जिगु पहःचहः छितः
कनागु दु,
अले छिं लिसः बियादिल।
जितः छिगु व्यवस्था
स्यनादिसँ।
- 27 जितः छिगु उपदेशया अर्थ
थुइके बियादिसँ,
अले जिं छिगु अजू चायापुगु
ज्याय् ध्यान याये।
- 28 नुगः मछिनाः जिगु प्राण
न्यलावनी,
छिगु वचनकथं जितः
बल्लाकादिसँ।
- 29 जिपाखें मखुगु लँ चीकादिसँ,
अले दया यानाः
जितः थःगु स्यनातःगु खँ
बियादिसँ।
- 30 जिं विश्वास यायेबहः जुइगु
ल्ययागु दु,
छिगु विधि जिं थःगु न्ह्यःने
तयागु दु।
- 31 जि छिगु नियमय्
प्यपुनाच्चवनागु दु, हे परमप्रभु,
जितः लज्याय् लाकादी मते।
- 32 जि छिगु आज्ञाया लँपुइ
ब्वॉय् वने,
छाय्धाःसा छिं जिगु नुगःयात
स्वतन्त्र यानादीगु दु।
- 33 हे परमप्रभु,
छिगु व्यवस्था पालन यायेगु
जितः स्यनादिसँ,
अले लिपाध्यंक जिं
व पालन याये।
- 34 छिगु व्यवस्थाया अर्थ
थुइकादिसँ।
अले जिं व पालन याये,
दुनुगलंनिसँ जिं
व पालन याये।
- 35 जितः थःगु आज्ञाया लँपुइ
यंकादिसँ,
छाय्धाःसा जि उकी हे
लय्ताये।
- 36 जिगु नुगःयात लोभपाखे मखु
छिगु नियमपाखे हीकादिसँ।
- 37 ज्यालगय् मजूगु खँ
स्वयेगुपाखें
जिगु मिखायात हीकादिसँ,
छिगु वचनकथं
जिगु प्राणयात रक्षा यानादिसँ।
- 38 छिगु भय काइम्ह छिकपिनि

हे

- दासया निति
थःमहं बियादीगु बचं
पूर्वकादिसँ।
39 जिपाखें इमिगु हेला व अपमान
चीकादिसँ,
छायधाःसा छिगु विधि भिं।
40 जितः छिगु आज्ञा यः,
छिगु धार्मिकताया कारणं
जितः म्वाका तयादिसँ।
- 41 हे परमप्रभु,
छिगु सदां दयाच्चनीगु दया माया
व छिगु बचंकथं
छिगु उद्धार जिथाय् वयेमा।
42 अले जिं थःत हिस्याइपिन्त
लिसः बी फइ,
छायधाःसा छिगु वचनय्
जिगु भरोसा दु।
43 जिगु म्हुतुं सत्यया वचन
लाकाकयादी मते,
छायधाःसा जिं छिगु विधिइ
आशा तयागु दु।
44 छिं स्यनातःगु खँ
जिं सदां पालन याना हे च्वने।
45 अले जि स्वतन्त्र जुयाः म्वाये
छायधाःसा जिं छिगु उपदेश
मालागु दु।
46 अले जिं छिगु नियमया बारे
जुजुपिनिगु न्ह्यःने नवाये,
जि लज्या चाये मखु।
47 छायधाःसा
जि छिगु आज्ञाया कारणं
लयता,
अले जिं उकियात
माया याना।
48 जिं थःमहं माया यानागु
छिगु आज्ञापाखे
थःगु ल्हाः ल्हने,
अले छिगु व्यवस्थाय्
ध्यान याये।
- 49 थः दासयात बियादीगु वचन
लुमंकादिसँ,
छायधाःसा छिं जितः
आशा बियादीगु दु।
50 जिगु दुःखय् जितः थुकिं हे
शान्ति दत,
छायधाःसा छिगु बचंपाखें
जितः जीवन दत।
51 तःधंछु जुइपिन्सं जितः
यक्व हे हिस्याःगु दु,

वाव

जाइन्

- अयं छिगु व्यवस्थापाखें
जि लिचिलागु मदु।
- 52 हे परमप्रभु,
छिगु पुलांगु विधि
लुमंका च्वना,
उकिं जितः शान्ति दइ।
- 53 छिं स्यनातःगु खँ त्वःतूपि
दुष्टतयसं यानाः
जितः तसकं तं पिहांवइगु।
- 54 जि न्हाथाय् च्वंसां
छिगु व्यवस्था हे
जिगु म्ये जूगु दु।
- 55 हे परमप्रभु,
जिं चान्हय् छिगु नां
लुमंकेगु यानागु दु।
अले जिं छिगु व्यवस्था
पालन यानागु दु।
- 56 जि उपदेश पालन यानागुलि हे
थ्व जितः जूगु खः।
- 57 छि जिगु ब्व खः, हे परमप्रभु,
जिं छिगु वचनकथं
जूइगु क्वःछिनागु दु।
- 58 जिं दुनुगलानिसें छिगु ख्वाः
मालागु दु,
छिगु बचं कथं
जितः दया यानादिसें।
- 59 जिं थःगु पहःचहःया बारे
बिचाः यानागु दु,
अले छिगु नियमपाखे
थःगु पलाः न्हाकागु दु।
- 60 जिं छिगु आज्ञा पालन यायेत
लिबाकागु मदु
बरु हथाय् चायागु दु।
- 61 दुष्टतयसं खिपतं च्युसां
जिं छिगु स्यनातःगु खँयात
ल्वःमंके मखु।
- 62 छिगु धार्मिक विधिया लागि
जि बाचा इलय्
छितः सुभाय् बीत दने।
- 63 छिगु भय काइपिं व छिगु उपदेश
पालन याइपिं सकसिया
जि छम्ह पासा खः।
- 64 हे परमप्रभु, छिगु
सदां दयाच्वनीगु दया मायां
पृथ्वी जाःगु दु,
जितः छिगु व्यवस्था स्यनादिसें।
- 65 हे परमप्रभु,
छिं थःगु वचनकथं

हेथ

टेथ

- थः दासयात भिं यानादिसँ।
 66 जितः ज्ञान व बुद्धिया खँ
 स्यनादिसँ,
 छायाःसा जिं छिगु आज्ञायात
 विश्वास याना।
 67 जितः सर्जौय जुइ न्हः
 जिं लँ द्रुंकागु खः,
 तर आः जिं छिगु वचन
 पालन याना।
 68 छि भिम्ह खः,
 अले भिं यानादी,
 जितः छिगु व्यवस्था
 स्यनादिसँ।
 69 तःधंछुया जुइपिन्सं
 जिगु विरोधय मखुगु खँ
 पिकाःगु दु,
 अयनं जिं दुनुगलनिसँ
 छिगु उपदेश पालन याना।
 70 इमिगु नुगः छाःगु दु,
 अयनं जि ला छि स्यनातःगु
 खँया कारणं लयताः।
 71 छिगु व्यवस्था सय्कागुलि
 जितः दुःख जूगु
 जिगु लागि बां हे लात।
 72 छिं स्यनातःगु खँ
 जिगु निरिंति लँ व वहःयागु
 द्रुलंद्रुः कुचा स्वयाः मू वं।
 73 छिगु हे ल्हातं जितः
 दयकादीगु व समाः
 यानादीगु खः।
 जितः छिगु आज्ञा थुइकेत
 गाक्क बुद्धि बियादिसँ।
 74 छिगु भय काइपिं जितः खनाः
 लयतायेमा,
 छायाःसा जिं छिगु वचनय्
 आशा तयागु दु।
 75 हे परमप्रभु, छिगु विधि
 धार्मिक खः धकाः जिं स्यू,
 छिं जितः दुःख बियादीगु
 पाय्छि खः धकाः जिं स्यू।
 76 छिगु बचंकथं
 छिकपिनि दास जितः
 छिगु सदां दयाच्चवनीगु
 दया मायां शान्ति दयेमा।
 77 जि म्वानाच्चवनेत जितः
 दया यानादिसँ,
 छायाःसा छिं स्यनातःगु खँ
 जिगु लसता खः।
 78 तःधंछुया जुइपिं लज्याय्
 लायेमा,

योध

छाय्धाःसा इमिसं
 छुं हे कारण मदय्क
 जितः मख्गु द्वपं ब्यूगु दु।
 अय्त्तं जिं ला
 छिगु उपदेशय् ध्यान बी।
 79 छिगु भय काइपि
 व छिगु नियम थूपि
 जिपाखे फहिलेमा।
 80 जिं दुनुगलंनिसें
 छिगु व्यवस्था मानय्
 याये फयेमा,
 लज्या चाये म्वालेमा।

काफ

81 हे परमप्रभु,
 जि छिपाखें उद्धार कायेत
 प्याःचाः,
 जिं छिगु वचनय् आशा
 तयागु दु।
 82 छिगु बचं पिया च्वँच्वं
 जिगु मिखा बुलुसे
 च्वने धुंकल।
 जिं धाये,
 “छिं गुबलय् शान्ति बियादी?”
 83 कुँलय् तयातःगु छेगूया
 म्हेचाय् दाखमघ तइगु थें
 जि जुइ धुंकूगु दु,
 अय्त्तं छिगु व्यवस्था जिं
 ल्वःमंकागु मदुनि।
 84 छिकपिनि दासं
 अज्ज गुलि पी मानि?
 जितः दुःख बीपिन्त छिं गुबलय्
 सजाँय बियादीगु?
 85 छिगु स्यनातःगु खँ कथं
 मज्जुइपिं तःधंछु जुइपिन्सं
 जिगु निरिति गाः म्हगु दु।
 86 छिगु आज्ञा फुक्क
 भरोसा यायेबहः जू।
 जितः ग्वाहालि यानादिसँ,
 मनूतय्त्तं छुं कारण मदयेकं
 जितः दुःख बीगु।
 87 इमिसं जितः झन्दिले पृथ्वी
 नाश यानाबी धुंकूगु।
 अय्त्तं जिं छिगु उपदेश
 त्वःतागु मदुनि।
 88 छिगु सदां दयाच्वनीगु
 दया मायाकथं
 जिगु प्राणयात रक्षा यानादिसँ,
 अले जिं छिगु म्हतुं पिहां वःगु
 नियम पालन याये।

लामेध

- 89 हे परमप्रभु,
छि न्हाबलें दयाच्चनी,
छिगु वचन न्हाबलें स्वर्गय्
दयाच्चनी।
- 90 छिगु विश्वास याये बहःस्
पुस्तां पुस्ता तक दयाच्चनी।
छिं पृथ्वीयात थापं यानादीगु दु,
अले व दयाच्चनी।
- 91 छिगु विधि थौं तक नं
दयाच्चंगु दु,
छाय्धाःसा फुक्क सृष्टि
छिगु सेवा याइ।
- 92 छिगु स्यनातःगु खं जि
लयमताःगु जूसा
दुःखया इलय्
जि नाश जुइधुंकीगु।
- 93 जि गुबलें छिगु उपदेश
ल्वःमंके मखु,
छाय्धाःसा छिं उपिपाखें हे
जिगु जीवनयात रक्षा
यानादीगु दु।
- 94 जि छिकपिनिम्ह हे खः,
छिं जितः बचय् यानादिसँ,
जिं छिगु उपदेश मालागु दु।
- 95 दुष्टत जितः नाश यायेत
पियाच्चंगु दु,
तर जिं छिगु उपदेशय्
ध्यान याये।
- 96 फुक्क सृष्टियागु सीमा दु,
तर छिगु आज्ञाया सीमा मदु।
- 97 छिगु स्यनातःगु खँयात
जिं गुलि माया याना!
न्हीच्छि हे जिगु
ध्यान उकी हे वनाच्चनी।
- 98 छिगु आज्ञा न्हाबलें जिगु मनय दु,
उकिं जितः जिमि शत्रुत स्वयाः
बुद्धि दुम्ह दयकी।
- 99 जिमि गुस्त स्वयाः यक्व जिं थु,
छाय्धाःसा जिं छिगु नियमय्
ध्यान बिया।
- 100 थकालिपि मन्तय स्वयाः
यक्व बुद्धि जिके दु,
छाय्धाःसा जिं छिगु उपदेश
पालन याना।
- 101 छिगु वचन पालन याये धकाः
जिं थःगु तुतियात फुक्क मभिगु
लँपुपाखें अलग तयागु दु।
- 102 जिं छिगु विधि त्वःतागु मदु,
छाय्धाःसा छिं हे

मेम

- जितः स्यनादीगु दु।
 103 छिगु वचन जितः गुलि साः,
 जिगु म्हृतया निति
 कस्ति स्वयाः न साः।
 104 छिगु उपदेशपाखें जितः
 बुद्धि दुम्ह दयकी,
 उकिं फुक्क मखुगु लँपु
 जितः मयः।
- 105 छिगु वचन
 जिगु तुतिया निति मत,
 अले जिगु लँपुया निति
 जः खः।
 106 छिगु धार्मिक विधि
 पालन याये धकाः
 जिं पाफयागु दु,
 अले उकियात जिं पक्का
 यानागु दु।
 107 जिं तसकं दुःखसियागु दु
 हे परमप्रभु, थःगु वचनकथं
 जितः म्वाका तयादिसँ।
 108 हे परमप्रभु!
 जिगु म्हृतुं पिहां वःगु
 थःयसेंबलि
 नाला कयादिसँ,
 अले छिगु विधि
 जितः स्यनादिसँ।
 109 जिं थःगु जीवन पायेत तयार दु,
 अयनं छिं स्यनातःगु खँ
 जिं ल्वःमंके मखु।
 110 दुष्टतयसं जिगु निति
 जाः ग्वःगु दुसां
 छिगु उपदेशपाखें
 जि थुखे उखे वनागु मदु।
 111 छिगु नियम न्हाबलेया निति
 जिगु मू वंगु सम्पत्ति जूगु दु।
 उकिं जिगु नुगःयात
 लयतायकी।
 112 छिगु व्यवस्था लिपाथयंक
 पालन यायेगु
 जिं क्वःछिनागु दु।
- 113 दोमन दुपि मनूत जितः
 तसकं मयः,
 अयनं छिं स्यनातःगु खँयात
 जिं माया याना।
 114 छि जिगु शरण कायेगु थाय्
 व ढाल खः,
 जिं छिगु वचनय् आशा
 तयागु दु।
 115 हे मभिंगु ज्या याइपि मनूत,

चुन

समेख

- जिपाखें तापाक हूँ,
अले जिं जिमि परमेश्वरया आज्ञा
पालन याये फइ।
- 116 हे परमप्रभु,
जि म्वानाच्चने फयेमा धका:
छिगु बचंकथं जितः लिधंसा
बियादिसँ,
अले जिगु आशाया लागि
जितः लज्याय् लाकादी मते।
- 117 जितः लिधंसा बियादिसँ,
अले जि म्वाइ।
छिगु व्यवस्थाय् जिं न्ह्याबलें
ध्यान यानाच्चने।
- 118 छिगु व्यवस्थापाखें
थुखे उखे वंपिं सकसितं
छिं चीकादीगु दु,
छाय्धाःसा इमिगु छल
ज्यालगय् जुइ मखु।
- 119 पृथ्वीइ फुक्क दुष्टतयत
छिं फोहर थें वान्छवयादी।
अथे जुयाः छिगु नियमयात
जिं माया याना।
- 120 छिगु भयं यानाः
जिगु म्ह खाइ,
अले छिगु विधि खनाः
जि ग्याना।
- 121 जिं ला धार्मिकता व न्यायया
ज्या यानागु दु,
छिं जितः शत्रुतयगु ल्हातय्
त्वःतादी मते।
- 122 छिकपिनि दासया भिया लागि
जमानी जुयादिसँ,
तःधंछु जुइपिन्सं जितः
क्वत्यके बियादी मते।
- 123 छिगु उद्गार
व छिगु धार्मिकताया
बचंयात पिया च्वँच्वं
जिगु मिखा बुलुसे च्वने धुंकल।
- 124 थः दासनापं थःगु
सदां दयाच्चनीगु दया माया
क्यनादिसँ,
अले छिगु व्यवस्था जितः
स्यनादिसँ।
- 125 जि छिकपिनि दास खः,
छिगु नियम म्हसीकेत
जितः थुइकेगु शक्ति
बियादिसँ।
- 126 हे परमप्रभु, दनादिसँ!
ई वःगु दु छिं ज्या यानादिसँ,
इमिसं छिं स्यनातःगु खँ

एयिन

- त्वथुले धुंकल।
 127 जिं छिगु आज्ञायात लुँ स्वयाः
 अप्वः भिगु लुँ स्वयाः
 नं अप्वः माया याना।
 128 उकिं जिं छिगु फुक्क उपदेश
 मानय् याना,
 अले फुक्क मखुगु लुँपु
 जितः तसकं मयः।
 129 छिगु नियम अजू चायापुसे च्वं,
 उकिं जिं दुनुगलनिसें
 उपिं पालन याना।
 130 छिगु वचन थुइकाबीबलय्
 जिमित जः दइ।
 थुकिं छुं मस्यूपिन्त ज्ञान दइ।
 131 जिं म्हतु चायकाः
 स्वां-स्वां वयकाः
 छायाधाःसा जिं छिगु आज्ञाया
 लागि प्याःचाः।
 132 छिगु नांयात माया याइपिन्त
 छिं गथे यानादी,
 अथे हे जिपाखे फहिलाः जितः
 दया यानादिसँ।
 133 छिं थःगु बचंकथं जिगु पलाः
 बल्लाकादिसँ।
 छुं नं पापयात जितः शासन
 याकेबियादी मते।
 134 जितः क्वत्यलातःपिपाखें
 त्वःतकादिसँ,
 अले जिं छिगु उपदेश
 पालन याये।
 135 छिं थःगु ख्वाःया जलं
 जिमित खयकादिसँ,
 छिगु व्यवस्था जितः
 स्यनादिसँ।
 136 जिगु मिखां ख्वबिया धाः
 हाया हे च्वनी,
 छायाधाःसा मनूतयसं छिं
 स्यनातःगु खंयात मानय्
 याइ मखु।
 137 हे परमप्रभु, छिं धमीं खः,
 छिगु विधि सत्य खः।
 138 छिं बियादीगु नियम धार्मिक जू,
 उपिं तसकं
 विश्वास यायेबहः जू।
 139 जिगु जोशं जितः नयेधुंकल
 छायाधाःसा जिमि शत्रुतयसं
 छिगु वचन मानय् मयाः।
 140 छिगु बचंयात पूर्वक
 जाँचय् याःगु दु,
 अले जिं उकियात

पे

साधे

- यक्व माया याना।
 141 जि चिधंम्ह
 व क्वह्यांम्ह खःसां
 जिं छिगु उपदेशयात
 ल्वःमंके मखु।
- 142 हे परमप्रभु!
 छिगु धार्मिकता न्ह्याबलें
 दयाच्चनी,
 अले छिं स्यनातःगु खँ
 सत्य खः।
- 143 जिके दुःख व संकट वःगु दु,
 अयनं छिगु आज्ञां जितः
 लयतायकी।
- 144 छिगु नियम न्ह्याबलेया लागि
 पायछि जू,
 जितः थुइके बियादिसँ,
 अले जि म्वानाच्चनी।
- 145 हे परमप्रभु!
 जिं दुनुगलनिसें छितः सःता
 च्वनागु दु,
 जितः लिसः बियादिसँ!
 जिं छिगु व्यवस्था मानय् याये।
- 146 जिं छितः सःताच्चनागु दु,
 जितः बचय् यानादिसँ,
 अले जिं छिगु नियम
 पालन याये।
- 147 सुथ जुइ न्ह्यः हे दनाः
 जिं ग्वाहालिया लागि तसकं
 हालाच्चनागु दु,
 छिगु वचनया आशा
 यानाच्चनागु दु।
- 148 छिगु बचनय् ध्यान यायेत
 चच्छि हे जि मधंसे च्वनेगु।
- 149 हे परमप्रभु!
 थःगु सदां दयाच्चनीगु
 दया मायाकथं
 जिगु बिनति न्यनादिसँ,
 थःगु विधिकथं
 जितः रक्षा यानादिसँ।
- 150 मभिंगु बिचाः यानाः
 जितः सास्ती बीपिं मनूत
 सतिक वये धुंक्गु दु।
 इपिं छिं स्यनातःगु खं
 तापाक हे दु।
- 151 छि धाःसा जिगु सतिक दी,
 हे परमप्रभु,
 अले छिगु फुकक आज्ञा
 सत्य खः।
- 152 यक्व न्हापांनिसें हे जिं
 छिं न्ह्याबलेया लागि
 थापं यानादीगु छिगु नियम स्यू।

कोफ

रेश

- 153 जिगु दुःखयात बिचाः यानाः
जितः त्वःतकादिसँ।
छाय्धाःसा छिं स्यनातःगु खँयात
जिं ल्वःमंकागु मदु।
- 154 जिगु मुद्दा ल्वानादिसँ,
अले जितः त्वःतकादिसँ।
थःगु बचं कथं
जिगु जीवन रक्षा यानादिसँ।
- 155 उद्द्वार दुष्टतपाखें तापाः
छाय्धाःसा इमिसं छिगु
व्यवस्था माली मखु।
- 156 हे परमप्रभु,
छिगु दया तसकं तःधं,
उकिं छिगु विधिकथं
जिगु जीवन रक्षा यानादिसँ।
- 157 जितः दुःख बीपिं
यक्व शत्रुत दु,
अयन् जिनं छिगु नियम
मानय् यायेगु त्वःतागु मदु।
- 158 ध्वंलाइपिं खनाः
जि तसकं घच्चाः,
छाय्धाःसा इमिसं छिगु वचन
पालन मया।
- 159 स्वयादिसँ! छिगु उपदेशयात
जिं गुलि माया याना।
हे परमप्रभु! छिगु सदां
दयाच्चवनीगु दया मायाकथं
जिगु जीवन रक्षा यानादिसँ।
- 160 छिगु फुक्क वचन
सत्य हे खः,
छिगु फुक्क धार्मिक विधि
न्हाबलें दयाच्चवनी।
- 161 शासकतयसं छुं हे कारण
मदयकं जितः सास्ती बी।
अयन् जिगु नुगलं छिगु वचनया
भय काइ।
- 162 गथे यक्व धन दयाः
मनू लयताइ
अथे हे जि छिगु बचंया कारणं
लयताये।
- 163 मखुगु खँ जितः तसकं मयः
तर छिं स्यनातःगु खँयात
माया याना।
- 164 छिगु धार्मिक विधिया कारणं
न्हिइ न्हयक्वः
जिं छिगु प्रशंसा याना।
- 165 छिगु स्यनातःगु खँयात माया
याइपिन्त तःधंगु शान्ति दइ,
इमित लुफि हाइगु

शीन

- छं कारण दइ मखु।
 166 हे परमप्रभु,
 जिं छिगु उद्धार पियाच्चवनागु दु,
 छिगु आज्ञा पालन यानागु दु।
 167 जिं छिगु नियम पालन
 यानागु दु,
 जिं उक्रियात दुनुगलंनिसें
 माया याना।
 168 जिं छिगु उपदेश व नियम
 पालन यानागु दु,
 छायाःसा जिगु फुक्क
 पहःचहः छिगु हे न्ह्यःने दु।
- 169 हे परमप्रभु,
 जिगु इनाप छिगु न्ह्यःने थ्यनेमा,
 छिगु वचनकथं जितः
 थुइके बियादिसँ।
 170 जिगु बिन्ति छिथाय् थ्यनेमा,
 छिगु बचंकथं जितः छुत्कारा
 बियादिसँ।
 171 जिगु म्हुतुसिं छिगु प्रशंसा
 यायेमा,
 छायाःसा छि जितः
 छिगु व्यवस्था स्यनादीगु दु।
 172 जिगु म्हुतुं छिगु बचंया
 भजन हालेमा,
 छायाःसा छिगु फुक्क
 आज्ञा भिं।
 173 छिगु ल्हातं जितः ग्वाहालि
 यानादिसँ,
 छायाःसा जिं छिगु उपदेश
 ल्ययागु दु।
 174 हे परमप्रभु!
 छिगु उद्धारया लागि जि प्याःचाः,
 अले छिं स्यनातःगु खँ
 जिगु लसता खः।
 175 जितः रक्षा यानादिसँ,
 अले जिं छिगु प्रशंसा याये,
 अले छिगु विधिपाखें जितः
 ग्वाहालि दयेमा।
 176 तंम्ह फै थें जि मखुगु लँय्
 वनागु दु,
 छिकपिनि दासयात मालादिसँ,
 छायाःसा जिं छिगु आज्ञा
 ल्वःमंकागु मदु।

ताव

120

ग्वाहालिया निंतिं प्रार्थना
 यस्शलेमय् थाहां वनेत हाःगु म्ये
 1 दुःखया इलय् जिं

- परमप्रभुयाके
ग्वाहालि फ्वना,
वयक्कलं जितः लिसः बियादिल।
- 2 हे परमप्रभु!
मखुगु खँ ल्हाइपिं
व ध्वंलाइपिंपाखें
जितः बचय् यानादिसँ।
- 3 अय् फताहा,
परमेश्वरं छन्त छु यानादी?
छन्त मेगु अप्वः छु यानादी?
- 4 वयक्कलं छन्त सिपाईया
च्वामुगु वाणं
अले च्यानाच्चंगु हेंगवां
सज्जय बियादी।
- 5 धिक्कार दु जितः,
छाय्धाःसा जि मेशेकय्
परदेशी जुयाः च्वनेमाली,
अले केदारया पालतय्गु दथुइ
च्वनेमाःगु दु।
- 6 शान्तियात मयय्किपिनिगु दथुइ
च्वनाच्चनागु यक्व दत।
- 7 जितः ला शान्ति यः,
तर जिं शान्तिया खँ ल्हाइबल्य्
इपिं लडाईं यायेत तयार जुइगु।

121

- झीत रक्षा यानादीम्ह परमप्रभु
यस्शालेमय् थाहां वनेत हाःगु म्ये
- 1 गुँच्चकाय् च्वकाय्
जिं मिखा ब्वये,
गनं जितः ग्वाहालि वइ?
- 2 जितः ग्वाहालि स्वर्ग व पृथ्वी
दयकादीम्ह परमप्रभुपाखें वइ।
- 3 वयक्कलं छंगु तुतियात
चुलुके बी मखु,
छन्त बिचाः यानादीम्ह न्ह्यलं
ब्वानादी मखु।
- 4 स्व, इस्माएलयात बिचाः
यानादीम्ह
गुब्बसं न्ह्यलं ब्वानादी मखु,
अले न्ह्यः वयकादी नं मखु।
- 5 परमप्रभु छन्त बिचाः
यानादीम्ह खः,
परमप्रभु छंगु जव ल्हाःपाखे
छन्त रक्षा यानादीम्ह खः।
- 6 छन्त न्हिनय् निभालं

स्यंकी मखु,
न त चान्हय् तिमिलां हे।

- 7 परमप्रभुं छन्त फुक्क मभिं गु खं
बचय् यानादी,
वयक्कलं छंगु बिचाः यानादी।
8 छ दुहां वःसां पिहां वंसां
परमप्रभुं छन्त
न्हाबलें बिचाः यानादी।

122

- यरूशलेमया शान्तिया नितिं प्रार्थना
दाऊदया भजन
यरूशलेमय् थाहां वनेत हाःगु म्ये
1 इमिसं जितः
“परमप्रभुया देगल्य् झीपिं वनेनु”
धकाः धाःबलय् जि लय्ताया।
2 अय् यरूशलेम,
जिपिं छंगु धवाखा दुने
दनाच्चनागु दुँ।
3 यरूशलेम शहरयात बांलाक
मिलय् यानाः दयक्कूगु दु।
4 परमप्रभुया कुलत इस्राएलयात
ब्यगु व्यवस्थाकथं
परमप्रभुया नांयागु प्रशंसा यायेत
अन वनी।
5 अन न्यायया सिंहासन दु,
दाऊदया वंशया सिंहासन
अन दु।
6 यरूशलेमया शान्तिया नितिं
प्रार्थना या,
“छन्त माया याइपिं याउँक
च्वनेदयेमा।
7 छंगु पःखाः दुने नं
शान्ति दयेमा,
अले छंगु लायक्कू दुने नं
सुरक्षा दयेमा।”
8 जिमि दाजुकिजा
व जिमि पासापिनिगु नितिं
जिं धाये, “छन्त शान्ति जुइमा!”
9 परमप्रभु झी परमेश्वरया
देगःया नितिं
जिं छंगु भिया लागि
प्रार्थना याये।

123

- परमप्रभुया दयाया नितिं प्रार्थना
यरूशलेमय् थाहां वनेत हाःगु म्ये
1 हे स्वर्गया सिंहासनय्

- च्वनादीम्ह परमप्रभु,
जिं छिपाखे थःगु मिखा ब्वये।
2 गथे दासं थः मालिकपाखे
मिखा ब्वइ,
अले दासी थः मालिकनीपाखे
मिखा ब्वइ,
अथे हे छिं जिमित दया माया
यानामदीतले
जिमिसं छि परमप्रभु जिमि परमेश्वरपाखे
मिखा ब्वयाच्वने।
3 जिमित दया यानादिसं,
हे परमप्रभु,
जिमित दया यानादिसं।
जिपि तसकं हे क्वहंकाः
च्वनेमाःगु दु।
4 तःमिपिनिगु पाखें जिमिसं
हेबाय्चबाय् याकाच्वने
माःगु दु।
अले तःधंछुया जुइपिनिपाखें
हिस्याका च्वनेमाःगु दु।

124

- छुत्काराया निंति सुभाय्
दाऊदया भजन, यरूशलेमय् थाहां वनेत हाःगु म्ये
1 परमप्रभु झीपाखे
मदीगु जूसा,
इस्त्राएलं आः धायेमा,
2 परमप्रभु झीपाखे मदीगु जूसा,
मनूतयसं झीत हमला याःबलय्
3 झीपि खनाः
इपि मि थें तं चाःबलय्,
इमिसं झीत म्वाःम्वाकं
नुनाछवये धुंकीगु।
4 खुसिबालं झीत त्वपुये धुंकीगु,
अले लःधाः झीगु म्हया
च्वयनं न्ह्याये धुंकीगु।
5 छवाःगु लखं झीत
चुइकायंके धुंकीगु।
6 झीत इमिगु वाया शिकार
जुइके बिया मदीम्ह
परमप्रभुया प्रशंसा जुइमा।
7 शिकारीया जालं
झंगः बचय् जूगु थें
झीपि बचय् जुइ धुंकल।
इमिगु जाः गुत
अले झीपि बचय् जुल।
8 झीगु ग्वाहालि
स्वर्ग व पृथ्वी सृष्टि यानादीम्ह
परमप्रभुया नामय् दु।

125

- थः प्रजाया छचाःखेरं परमप्रभु
 यरूशलेमय् थाहां वनेत हाःगु म्ये
- 1 परमप्रभुयाके
 भरोसा तइपिं
 सकलें सियोन पर्वत थें खः,
 गुकियात संके फइ मखु
 तर न्हाबलें दनाच्चनी।
- 2 पहाडत यरूशलेमया
 छचाःखेरं दु थें
 आवंलि अले न्हाबलें परमप्रभु
 थः मन्तय् छचाःखेरं दी।
- 3 दुष्टतयसं परमप्रभुं थः मन्तयत्
 बियादीगु देशय् न्हाबलें
 राज्य याइ मखु।
 मखुसा धर्मीतयसं हे
 मभिं ज्या याइ।
- 4 हे परमप्रभु, भिंपि मन्तयत्
 व नुगः बांलाःपिन्त
 भिं हे यानादिसँ।
- 5 तर मखुगु लँपुइ वनिपिन्त
 दुष्टतनापं
 हे परमप्रभुं
 पितिना छवयादिसँ।
 इस्राएलय् शान्ति जुइमा।

126

- छुत्काराया लागि सुभाय्
 यरूशलेमय् थाहां वनेत हाःगु म्ये
- 1 परमप्रभुं
 लिहांवःपिन्त
 सियोनय् लित हयादीबलय्
 जिपि ला म्हगस खंपि थें जुल।
- 2 जिपि न्हिला अले
 जिमिसं लसताया म्ये हाला।
 मेमेगु जातिं जिमिगु बारे
 थथे धाल,
 “परमप्रभुं इमिगु नितिं
 तःधंगु ज्या यानादीगु दु।”
- 3 धात्थें परमप्रभुं जिमिगु नितिं
 तःधंगु ज्या यानादिल।
 जिमित यक्व लयताः वल।
- 4 हे परमप्रभु!
 नेगेवया गंगु बैय् खुसित
 न्हाःगु थें हे
 जिमिगु अवस्था हाकनं

- बांलाकादिसँ।
 5 ख्वःख्वं प्यूपिन्सं
 लयलयतातां म्ये हालाः
 बाली लइ।
 6 ख्वःख्वं पुसा ज्वनाः
 ह्वलेत वंपि मनूत
 धात्थे हे लयलयतातां
 म्ये हालाः
 बालिथू ज्वनाः लिहां वइ।

127

- परमेश्वरया आशिष मदुगु ज्या
 सिति वनी
 सोलोमनया भजन,
 यरुशलेमय् थाहां वनेत हाःगु म्ये
 1 परमप्रभुं हे छँ दय्कामदीसा,
 दय्कीपिन्सं याःगु ज्या
 सिति वनी।
 परमप्रभुं हे शहरया रक्षा
 यानामदीसा,
 पालें पिवाच्चंगु सिति वनी।
 2 नसाया निति ज्या यायेत
 छ सुथ न्हापां दनेगु
 व चान्हय् लिबाक्क घंवेनेगु
 सिति खः।
 छायाःसा वय्कलं थःत यःपिन्त
 न्हः बियादीगु दु।
 3 स्व, काय्पि परमप्रभुं
 बियादीगु हकया सर्बय खः
 अले काय्महाय्पि
 वय्कःया आशिष खः।
 4 सिपाईया ल्हातय् दुगु वाण थें
 ल्याय्म्हबलय् बूपि
 काय्पि जुइ।
 5 धन्य खः व मनू,
 गुम्हय्सिया यक्व काय्पि दइ।
 न्याय याइगु थासय्
 थः शत्रुतनापं सामना यायेमालीबलय्
 शत्रुतय्सं वयात गुबलें बुकी मखु।

128

- परमप्रभुया आज्ञा न्यनीपिन्त सुवाः
 यरुशलेमय् थाहां वनेत हाःगु म्ये
 1 धन्य खः परमप्रभुया
 भय काइपि
 व वय्कःया लँपुइ जुइपि
 फक्क मनूत।
 2 छं थःगु कमाइ नइबलय्

- छ लयताइ
अले छन्त भिं जुइ।
- 3 छंगु छैय् छिमि कला:
यक्व फल दुगु दाखमा थें,
अले छिमि कायम्ह्यायपिं
छंगु टेबिलया छचाःखेरं
जैतनया चुलित थें जुइ।
- 4 स्व, परमप्रभुया
भय काइम्ह मनूयात
थथे हे सुवाः दइ।
- 5 परमप्रभुं छ म्वानाच्चवंतले
सियोनं छन्त सुवाः बियादीमा।
छं यस्शलेम च्वन्ह्याःगु
खनेमा।
- 6 छं थः छय्-छुइपिन्त नं खनेमा।
इस्त्राएल्य् शान्ति जुइमा!

129

- इस्त्राएलया शत्रुतयत् त्याकेगु प्रार्थना
यस्शलेमय् थाहां वनेत हाःगु म्ये
- 1 इमिसं इस्त्राएल ल्यायम्ह
जूबलय् निसें हे
सास्ती बियावयाच्चंगु दु।
इस्त्राएलं थथे धायेमा,
- 2 “जि ल्यायम्ह जूबलय् निसें हे
सास्ती बियावयाच्चंगु दु,
अयनं इमिसं जितः त्याकूगु मदु।
- 3 इमिसं जिगु जँन्धूफातय्
गाःवंक घाः यानाबिल्ल
अले उकियात सा वाःगु बुं थें
यानाबिल्ल।
- 4 तर परमप्रभु धर्मीम्ह खः,
वयक्कलं दुष्टतपाखें
त्वःतकादिल।”
- 5 सियोनया फुक्क शत्रुत लज्या
चाये मालेमा
अले लिहां वनेमा।
- 6 इपिं छैया पलिइ दुगु घाँय् थें जुइमा
गुगु ताहाकः जुइ न्ह्यः हे
गनावनी।
- 7 सुनानं उकियात मुनाः
वा थू चिनाः यंके फइ मखु।
- 8 अनं जुयाः वइपिं वनिपिन्सं
सुनानं थथे धाइ मखु,
“परमप्रभुं छन्त सुवाः बियादीमा।
परमप्रभुया नामय् जिमिसं
छन्त सुवाः बी।”

130

- क्षमा व दया मायाया लागि प्रार्थना
 यरूशलेमय् थाहां वनेत हाःगु म्ये
 1 हे परमप्रभु!
 जि तसकं दुःख सियाच्चनागुलि
 तःसलं हालाः छिगु नां
 कयाच्चनागु दु।
- 2 हे प्रभु!
 जिगु बिन्ति न्यनादिसँ।
 दयाया लागि यानागु
 जिगु बिन्ति न्यनादिसँ।
- 3 हे परमप्रभु!
 छिं पापया ल्याःचा कयादीसा
 सु दनाच्चने फइ?
 4 तर छि क्षमा बियादीम्ह खः,
 अथे जुयाः हे छिगु भय काइ।
 5 जिं परमप्रभुयात पियाच्चना,
 जिं दुनुगलनिसें हे
 वय्कःया लँ स्वयाच्चना।
 अले जिगु आशा
 वय्कःया वचनय् दु।
- 6 पालेतय्सं सुथय् पियाच्चंगु थें,
 पालेतय्सं सुथय्
 पियाच्चंगु स्वयाः अप्वः
 जिं परमप्रभुयात पियाच्चना।
- 7 हे इस्राएल,
 परमप्रभुयाके थःगु आशा तया च्वँ,
 छायाधाःसा परमप्रभु सदां
 दयाच्चनीगु दया माया दुम्ह
 व उद्धार यानादीम्ह खः।
- 8 वय्कलं हे मू पुलाः
 इस्राएलयात फुक्क पापं
 छुतय् यानादी।*

131

- तःधंछु मजुसे याःगु प्रार्थना
 दाऊदया भजन, यरूशलेमय् थाहां वनेत हाःगु म्ये
 1 हे परमप्रभु,
 जिगु नुगः फुइक्क
 च्वंगु मदु,
 जिगु मिखा नं तःधंछु मजू।
 तःधंगु व जिगु लागि
 थाकुगु खँनापं जिं
 स्वापु मतया।
- 2 धात्थें हे, जिं थःगु मनयात
 शान्त व सुम्क तयागु दु,

दुरु त्वःतकूम्ह मचा थें,
 दुरु त्वःतकूम्ह मचा
 थः मांया मुलय् सुम्क च्वंगु थें
 जिगु मन सुम्क च्वंगु दु।

3 हे इस्त्राएल,
 आवंलि व न्ह्याबलें
 परमप्रभुयाके हे आशा तया च्वँ।

132

देगःया लागि प्रार्थना
 यरूशलेमय् थाहां वनेत हाःगु म्ये
 1 हे परमप्रभु,
 दाऊद व वं सह याःगु
 फुक्क दुःख लुमंकादिसँ।
 2 वं परमप्रभुलिसें पाफल,
 अले याकूबया दक्वसिबय्
 बल्लाःम्ह परमेश्वरलिसें
 भाकल यात,
 3 “जि अबलय् तक
 थःगु छँ वने मखु,
 लासाय् घं वने मखु,
 4 न्ह्यः वय्के मखु,
 अले आराम नं काये मखु,
 5 गबले तक परमप्रभुया निति
 छगूथाय्, याकूबया
 दक्वसिबय् बल्लाःम्ह
 परमेश्वरयागु निति छगः देगः
 जिं दय्के फइ मखु।”

6 एप्राताय् जिमिसं
 बाचाया सन्या बारे न्यना,
 अले याआरया* ख्यलय्
 जिमिसं व लुइका।☆

7 “वा, झीपि परमप्रभुया
 देगलय् वनेनु,
 झीसं वय्कःया
 सिहासनया न्ह्यःने
 आराधना यायेनु।”

8 हे परमप्रभु, दनादिसँ,
 थःगु शक्तिया चिं
 बाचाया सनूनापं
 देगलय् झासँ
 अले अन न्ह्याबलें च्वनादिसँ।

9 छिकपिनि पुजाहारीत धर्मी जुइमा।
 अले छिकपिनि
 विश्वास यायेबहःपि मनूतय्सं
 लय्लय्तातां म्ये हालेमा।

* 132:6 १३२:६ याआरया ख्यलय् थ्व किर्यत-यारीम खः ☆ 132:6 १३२:६-१० २ इति ६:४१-४२

- 10 थः दास दाऊदया लागि,
थःम्हं अभिषेक
यानादीम्ह जुजुयात
म्हाः धकाः धयादी मते।
- 11 परमप्रभुं दाऊदलिसें पाफयादिल,
वयक्कलं पाफयादीगु
गुबलें लित कयादी मखु,
“जिं छंगु सिंहासनय्
छिमि सन्तान मध्ये
छम्हयसित तये।”
- 12 छिमि काय्पिन्सं जिगु बाचा
व जिं इमित स्यनागु जिगु नियम
पालन यात धाःसा
इमि काय्पि नं न्ह्याबलेया लागि
छंगु सिंहासनय् च्वनी।”
- 13 परमप्रभुं सियोनयात ल्ययादीगु दु।
वयक्कलं उकियात थः च्वनेगु
थाय्या नितिं यय्कादीगु दु।
- 14 वयक्कलं धयादिल,
“थ्व ला न्ह्याबलेया लागि
झासु लनेगु थाय् खः,
जि थन सिंहासनय् च्वने,
छाय्धाःसा जितः थ्व हे यः।
- 15 जिं थनयागु नयेगु सामानय्
गाक्क सुवाः बी,
थनयापिं नये मखंपिन्त नसां
प्वाः जाय्काबी।
- 16 थनयापिं पुजाहारीतय्त
जिं उद्धारया वसः फीकाबी,
अले थनच्वंपिं विश्वास
यायेबहःपिं मनूतय्सं
लय्लय्तातां म्ये हालीं।
- 17 अन जिं दाऊदया
छम्ह सन्तानयात
तःधम्ह जुजु दय्काबी।
अन जिं थःम्हं अभिषेक यानाम्ह
जुजुया राज्य ल्यंकातये।”
- 18 जिं वया शत्रुतय्त
लज्या चाय्काबी।
तर व छम्ह नांजाःम्ह जुजु जुइ।”

133

- दाजुकिजापिं मिलय् जुयाः च्वनेगु
दाऊदया भजन, यरूशलेमय् थाहां वनेत हाःगु म्ये
- 1 दाजुकिजापिं
मिलय् जुयाः च्वनेगु
गुलि बांलाःगु
व न्ह्याइपुसे च्वंगु खँ खः।

2 श्व ला हास्नया छेनय् तयाब्युगु
 व वया दारीइ न्ह्यानाः
 वयागु वसःया
 गःतां तक थ्यंगु
 मू वंगु चिकं थें खः।
 3 श्व सियोन पर्वतय्
 गाःगु हेर्मोनया सुतिलः थें खः,
 अन हे परमप्रभुं न्ह्याबलें
 जीवनया आशिष प्वंकादी।

134

चान्हय् परमप्रभुया प्रशंसा
 यस्शलेमय् थाहां वनेत हाःगु म्ये
 1 हे परमप्रभुया सेवा
 याइपि सकलें,
 चान्हय् देगलय् पिवाः च्वनीपिं,
 परमप्रभुया प्रशंसा या।
 2 वय्कःया पवित्र थासय्
 थथःगु ल्हाः ल्हनाः
 परमप्रभुया प्रशंसा या।
 3 स्वर्ग व पृथ्वी सृष्टि
 यानादीम्ह परमप्रभुं
 छन्त सियोनं सुवाः
 बियादीमा।

135

झी परमप्रभु फुक्क स्वयाः तःधं
 1 हल्लेल्या!
 परमप्रभुया नांया
 प्रशंसा या!
 हे परमप्रभुया सेवा याइपिं,
 वय्कःया प्रशंसा या!
 2 छिपिं परमप्रभुया देगलय्,
 झी परमेश्वरया देगःया चुकय्
 सेवा याइपिं,
 3 परमप्रभुया प्रशंसा या,
 छायाःसा परमप्रभु भिम्ह खः।
 वय्कःया नांया भजन हा,
 छायाःसा थ्व न्ह्याइपुसे च्वं।
 4 परमप्रभुं याकूबयात थःगु निंतिं,
 इस्राएलयात मू वंगु थः प्रजा
 जुइत ल्ययादीगु दु।
 5 जिं स्यु,
 परमप्रभु तःधंम्ह खः,
 झी परमप्रभु
 फुक्क घःत स्वयाः
 तःधंम्ह खः।
 6 परमप्रभुं छु छु याये

- मास्ति वय्कादिल,
 वय्कलं स्वर्ग, पृथ्वी
 अले समुद्रयागु फुक्क
 ततःजाःगु थासय् यानादी।
- 7 वय्कलं पृथ्वीया कुन्चां
 सुपाय् थकयादी,
 वानापं हाबलासा
 छवयाहयादी,
 अले थःगु धुकुति
 फय् पिकयादी।
- 8 वय्कलं मिश्रय् मनूतय्
 तःधिकः काय्पि
 व पशुतय् न्हापां बूपि
 नं स्यानादिल।
- 9 हे मिश्र, छन्थाय् वय्कलं
 फारो व वया फुक्क
 भारदारतय् दथुइ
 चिं व अजू चायापुगु ज्या
 क्यनादिल।
- 10 वय्कलं यक्व जातितयत्
 नाश यानादिल
 अले ततःधिपि जुजुपिन्त
 स्यानादिल।
- 11 वय्कलं एमोरीतय् जुजु सीहोन,
 बाशानया जुजु ओग
 व कनानयापि सकलें
 जुजुपिन्त स्यानादिल।
- 12 अले इमिगु देश
 वय्कलं थः प्रजायात
 सर्वय कथं बियादिल।
- 13 हे परमप्रभु,
 छिगु नां न्हाबलें दयाच्चनी।
 हे परमप्रभु,
 पुस्तां पुस्ता तक
 छिगु नां कयाच्चनी।
- 14 परमप्रभुं थः प्रजाया न्याय
 यानादी,
 अले थः दासतयत् दया
 यानादी।
- 15 जाति जातिया मूर्ति ला
 लुं व वहः खः,
 उपि फुक्क मनूतय्सं
 दय्कूगु खः।
- 16 इमि म्हुतु दु, तर नवाये मफु,
 मिखा दु तर खंके मफु।
- 17 इमि न्हाय्पं दु, तर न्यने मफु,
 इमिगु म्हुतुइ सासः हे मदु।
- 18 इमित दय्कूपिं नं इपि थें जुइ,

अले इमिके भरोसा तइपि नं
सकलें अथे हे जुइ।

- 19 हे इस्राएलया घराना,
परमप्रभुया प्रशंसा या!
हे हारूनया घराना,
परमप्रभुया प्रशंसा या!
20 हे लेवीया घराना,
परमप्रभुया प्रशंसा या!
हे परमप्रभुया भय काइपि,
परमप्रभुया प्रशंसा या!
21 यरूशलेमय् च्वनादीम्ह
परमप्रभुयात
सियोनय् प्रशंसा या!
हल्लेलूयाह!

136

- परमप्रभुया
सदां दयाच्चनीगु दया माया
1 परमप्रभुयात सुभाय् ब्यु,
छाय्धाःसा वय्कः
भिंम्ह खः, ☆
2 घःतय् परमेश्वरयात सुभाय् ब्यु,
3 प्रभुतय् परमप्रभुयात सुभाय् ब्यु,
4 वय्कलं जक
अजू चायापुगु ज्या यानादी,
5 वय्कलं थःगु बुद्धिं
आकाश दय्कादिल, ☆
6 वय्कलं लःया च्वय्
पृथ्वी चर्ककादिल, ☆
7 वय्कलं ततःधंगु जः
दय्कादिल, ☆
8 न्हिनय् शासन यायेत
वय्कलं सूर्य दय्कादिल,
9 चान्हय् शासन यायेत
वय्कलं तिमिला
व नगुत दय्कादिल,

- वय्कःया दया माया सदां दयाच्चनी।
वय्कःया दया माया सदां दयाच्चनी।
वय्कःया दया माया सदां दयाच्चनी।
वय्कःया दया माया सदां दयाच्चनी।
वय्कःया दया माया सदां दयाच्चनी।
वय्कःया दया माया सदां दयाच्चनी।
वय्कःया दया माया सदां दयाच्चनी।
वय्कःया दया माया सदां दयाच्चनी।
वय्कःया दया माया सदां दयाच्चनी।

☆ 136:1 १३६:१ १ इति १६:३४; २ इति ५:१३; ७:३; एज्र ३:११; भज १००:५; १०६:१; १०७:१; ११८:१; यर ३३:११
उत १:२ ☆ 136:7 १३६:७-९ उत १:१६

☆ 136:5 १३६:५ उत १:१ ☆ 136:6 १३६:६

10 वय्कलं मिश्रीतय्
न्हापा बूपिन्त स्यानादिल, ☆

वय्कःया दया माया सदां दयाच्चनी।

11 वय्कलं इमिगु दथुं
इस्नाएलयात पित हयादिल, ☆

वय्कःया दया माया सदां दयाच्चनी।

12 वय्कलं बल्लाःगु ल्हातं
व चकंगु लपुं
इमित पित हयादिल,

वय्कःया दया माया सदां दयाच्चनी।

13 वय्कलं लाल समुद्रयात
ब्वथलादिल,

वय्कःया दया माया सदां दयाच्चनी।

14 अले इस्नाएलयात लाल
समुद्रया दथुं पारि हयादिल,

वय्कःया दया माया सदां दयाच्चनी।

15 फारो व वया सेनायात धाःसा
लाल समुद्रय् वाछवयादिल,

वय्कःया दया माया सदां दयाच्चनी। ☆

16 वय्कलं थः मनूतयत्
मरुभूमिइ लँ क्यनादिल,

वय्कःया दया माया सदां दयाच्चनी।

17 वय्कलं ततःधंपि
जुजुपिन्त स्यानादिल,

वय्कःया दया माया सदां दयाच्चनी।

18 वय्कलं बबल्लाःपि
जुजुपिन्त स्यानादिल,

वय्कःया दया माया सदां दयाच्चनी।

19 एमोरीतय् जुजु
सीहोनयात स्यनादिल, ☆

वय्कःया दया माया सदां दयाच्चनी।

20 बाशानयाम्ह जुजु
ओगयात स्यानादिल, ☆

वय्कःया दया माया सदां दयाच्चनी।

21 इमिगु देश वय्कलं
थः प्रजायात सर्बय कथं
बियादिल,

वय्कःया दया माया सदां दयाच्चनी।

22 वय्कलं थः दास इस्नाएलयात
वयागु सर्बय बियादिल,

वय्कःया दया माया सदां दयाच्चनी।

23 झीपि लडाईँलय् बूबलय्
वय्कलं झीत लुमंकादिल,

वय्कःया दया माया सदां दयाच्चनी।

24 वय्कलं झीत झी शत्रुतयगु
ल्हातं त्वःतकादिल,

वय्कःया दया माया सदां दयाच्चनी।

☆ 136:10 १३६:१० प्रस १२:२९ ☆ 136:11 १३६:११ प्रस १२:५१

☆ 136:15 १३६:१३-१५ प्रस १४:२१-२९

☆ 136:19 १३६:१९ गन्ती २१:२१-३०

☆ 136:20 १३६:२० गन्ती २१:३१-३५

- 25 वयक्कलं फुक्क प्राणीतयत्
नयेगु नसा बियादी,
26 स्वर्गयाम्ह परमेश्वरयात
सुभाय् ब्यु,

वयक्कःया दया माया सदां दयाच्चवनी।

वयक्कःया दया माया सदां दयाच्चवनी।

137

- यस्शलेमयात गुबल्ले ल्वःमंके मखु
1 बेबिलोनया खुसिया
सिथय् च्वनाः
सियोनयात लुमंकाः
जिपिं ख्वया।
2 अन लिक्क दुगु सिमाय्
जिमिसं थथःगु वीणा
यख्खानाबिया।
3 जिमित ज्वनायंकूपिन्सं
जिमित म्ये हाय्कल,
जिमित सास्ती ब्यूपिन्सं
“जिमित लसताया म्ये हा!”
धकाः धाल।
इमिसं “जिमित सियोनया
म्ये हा!” धकाः धाल।
4 तर थन परदेशय् जिमिसं गथे
परमप्रभुया म्ये हाले फइ धकाः?

- 5 हे यस्शलेम,
जिं छन्त गुबल्ले ल्वःमंकागु दुसा
जिगु जव ल्हाः गनावनेमा।
6 जिं छन्त लुमंकागु मदुसा,
जिं यस्शलेमयात
जिगु दकलय् तःधगु लसता
भाःपियागु मदुसा
जिगु मे थक्वय् प्यपुनेमा।

- 7 हे परमप्रभु,
बेबिलोनयापिन्सं यस्शलेम त्याका
काःबलय् एदोमीतयसं
छु ज्या यात लुमंकादिसँ।
इपिं थथे धयाः हाल, “थुकियात थुनाब्यु,
जगनिसँ हे थुकियात
नाश यानाब्यु।”
8 हे नाश जुइगु बेबिलोन
छं जिमित छु छु यात
उकिया लागि
छन्त बदला काइम्ह
धन्य खः। ☆
9 छिमि चिचीधिकपिं
मस्तयत् ज्वनाः
ल्वहँतय् बस्वाइम्ह धन्य खः।

138

- परमप्रभुया महिमा तःधं
दाऊदया भजन
1 हे परमप्रभु,
जिं दुनुगलंनिसें छिगु
प्रशंसा याये।
घःतय् न्ह्यःने
जिं छिगु प्रशंसा याये।
- 2 छिगु पवित्र देगःपाखे स्वयाः
जिं पुलि चुयाः भवपुले।
अले छि सदां दया माया
यानादीम्ह
व विश्वास याये बहःम्ह जूगुलि
छिं थःगु नां व वचन फुक्क स्वयाः
च्वय् लाः धकाः क्यनादीगुलि
छिगु नांया प्रशंसा याये।
- 3 जिं छितः ग्वाहालिया लागि
इनाप यानाबलय्
छिं जितः लिसः बियादिल।
छिं जितः बल बियाः
आँट बियादिल।
- 4 हे परमप्रभु,
छिगु वचन न्यनाः
पृथ्वीयापिं सकल जुजुपिन्सं
छितः सुभाय् बीमा,
5 अले इमिसं परमप्रभुं यानादीगु
ज्याया बारे म्ये हाली,
छाय्धाःसा परमप्रभुया
महिमा तःधं।
- 6 परमप्रभु तःधंम्ह जूसां
वय्कलं क्वत्यका
च्वनेमाःपिन्त स्वयादी।
तःधंछुया जुइपिन्त धाःसा
वय्कलं तापाक्कं हे म्हस्यू।
- 7 जितः समस्यां घेरय् याःसां
छिं जिगु जीवन रक्षा यानादी।
छिं जिमि तम्बःपिं शत्रुतय्गु
विरोध यानादी,
अले थःगु जव लहातं जितः
बचय् यानादी।
- 8 परमप्रभुं जिगु लागि
थःगु उद्देश्य पूर्वकादी,
हे परमप्रभु,
छिगु दया माया
न्हाबलेया लागि दयाचवनी।
थःगु लहातं दयकादीपिन्त
त्वःतादी मते।

139

- परमप्रभुं जितः म्हसीकादीगु दु
 दाऊदया भजन, लय् तइम्हयसिगु निति
 1 हे परमप्रभु!
 छिं जितः
 जाँचय् यानादीगु दु,
 अले छिं जितः म्हस्यू।
- 2 छिं जि फ्यतुनागु
 व दनागु तकं स्यू
 छिं तापाकंनिसें हे
 जिगु नुगःखँ स्यू।
- 3 जि पिहां वनेगु
 व दुहां वयेगु छिं स्यू,
 जिगु फुक्क पहःचहः छिं स्यू।
- 4 हे परमप्रभु!
 जिं धाये न्ह्यः हे
 जिं छु धायेत्यंगु धकाः
 छिं सीकादी।
- 5 छिं जिगु जवंखवं प्यखें दी,
 छिं थःगु ल्हाः जिगु छेनय्
 तयादीगु दु।
- 6 थज्याःगु ज्ञान जिगु नितिं
 तसकं अजू चायापु,
 थ्व तसकं तःधं,
 अले जिं थुइके मफु।
- 7 छिगु मिखां जि
 गन सुपिले फइ?
 छिगु न्ह्यःनें जि
 गन बिस्सुं वने फइ?
- 8 स्वर्गय् थाहां वंसां,
 छिं अन दी,
 पातालय् कुहां वंसां
 छिं अन नं दी।
- 9 पुर्बय् यक्व तापाक ब्वयावंसां
 वा पच्छिमय् तापाक
 समुद्रया सिथय् थ्यंक वंसां
- 10 छिगु हे ल्हातं जितः
 न्यासि ब्वना यंकी
 अले छिगु जव ल्हातं
 जितः ज्वनातःगु दइ।
- 11 जिं खिउँगुयात “जितः सुचुकी”
 धकाः धाःसां
 अले जिगु प्यखेंया जःयात
 “चा जुयाब्यु” धाःसां
- 12 खिउँगु छिगु नितिं
 खिउँसे च्वनी मखु
 अले चा नं छिगु नितिं

न्हि थें झल्ल थी।
छिगु निति
चा व न्हि उर्थें खः।

- 13 छिं जिगु म्हया
छता छता ब्व दय्कादिल,
छिं जितः जिमि मांया प्वाथय् हे
ब्वलंकादिल।
- 14 जिं छितः सुभाय् बी,
छाय्धाःसा छिं जितः
अजू चायापुक दय्कादीगु दु।
छिगु ज्या तसकं अजू चायापु,
थ्व खँ जिं बांलाक स्यू।
- 15 छिउँसे च्वंगु मांया प्वाथय्
जि ब्वलानाच्वनाबलय्
अले जिगु छपु छपु
क्वय् ब्वलनाः
जायावयाच्वंगु इलय् नं
छिं जि अन दु धकाः स्यू।
- 16 जि बुइ न्ह्यः हे
छिं जितः खंगु दु।
अले जिगु आयुया
छन्हु छन्हुयागु खँ
छिं थःगु सफुलिइ च्वयादीगु दु।
- 17 हे परमेश्वर!
छिगु बिचाः गुलि मू वं
अले इमिगु ल्याः
गुलि अप्वः दु।
- 18 ल्याः जक खाःसां
थ्व फि स्वयाः यक्व दइ।
जि गुबलय् न्ह्यलं चाइ,
उबलय् छि जिलिसें दइ।
अथे खःसां
छि जिलिसें दया हे च्वनी।
- 19 हे परमेश्वर!
जिगु इच्छा ला थथे दु,
दुष्टत फुककं छिगु ल्हाति
नाश जुइमा,
अले ज्यानमाप्रात
जिपाखें तापाक हे च्वनेमा।
- 20 इमिसं न्ह्याबलें
छितः क्वह्यांकाः खँ
ल्हाना जुइ।
शत्रुतय्सं म्वाःमदुथाय् नं
छिगु नां कयाजुइ।
- 21 हे परमप्रभु!
छितः महीपिन्त जिं छाय् महिये!
छिगु विरोधय् सनाजुइपिन्त जिं
छाय् क्वमह्यंके!
- 22 जिं इमित दुनुगलनिसें महिका,

छिम्ह शत्रु जिम्ह नं शत्रु खः।

- 23 हे परमेश्वर!
जितः जाँचय् यानादिसँ,
अले जिगु नुगलय् छु छु दु
सिइकादिसँ।
जितः लनास्वयादिसँ,
अले जिगु बिचाः सिइकादिसँ!
24 जिके गनं मभिगु खँ
दुसा क्यनादिसँ।
अले जितः सदांया लँपुइ यंकादिसँ।

140

- रक्षाया लागि प्रार्थना
दाऊदया भजन, लय् तइम्हय्सिगु निति
- 1 हे परमप्रभु,
जितः दुष्ट मनूतपाखे
बचय् यानादिसँ।
ग्यानापुपिं मनूतपाखे
जितः रक्षा यानादिसँ।
- 2 इमिसं थःगु नुगलय्
मभिगु ग्वःसा ग्वइ,
अले न्हियान्हिथं
लवापु थनाच्चनी।
- 3 इमिसं नवाइगु
सर्प न्याःगु थें खः।
इमिगु म्हुतुइ
बिख दुम्ह सर्पयागु बिख दइ।*
- 4 हे परमप्रभु,
जितः दुष्टयागु ल्हातं
बचय् यानादिसँ।
ग्यानापुपिं मनूतपाखे
जितः रक्षा यानादिसँ।
इमिसं जिगु तुतिइ
छेकीं तयेत ग्वसाः ग्वःगु दु।
- 5 तःधंछुया जुइपिन्सं
जिगु लागि जाः ग्वल।
जितः तक्क्यकेत
इमिसं जाः तल।
जिगु लँय् इमिसं स्वःतिपाँय्
तःगु दु।
- 6 हे परमप्रभु,
छि जिमि परमेश्वर खः धकाः
जिं छितः धयागु दु।
हे परमप्रभु,
छिं जिगु दयाया ख्वःसः
न्यनादिसँ।

सेला

सेला

- 7 हे परमप्रभु परमेश्वर,
जिगु उद्धारया बल
छिं लडाईया इलय्
जिगु छ्ययात
रक्षा यानादीगु दु।
- 8 हे परमप्रभु,
दुष्टतयसं ययक्गु खँ
बियादी मते।
इमिगु ग्वसाः ताःमलायेमा,
मखुसा इपिं घमण्डी जुइ।

सेला

- 9 जितः घेरय् याइपिनिगु छैनय्
इमिसं हे बिचाः याःगु
मभिगु ज्या जूवनेमा।
- 10 मि व गन्धक
इमिगु म्हय् गायेमा,
इमित मिइ
वान्छवया बीमा।
इमित गालय्
क्वफानाबीमा,
अले अनं गुबले पिहां
वये मफयेमा।
- 11 मखुगु खँ ल्हाइपिन्त
पृथ्वीइ सुथांलाकादी मते।
ग्यानापुपिं मनूत
याकनं हे नाश जुइमा।

- 12 हे परमप्रभु,
छिं दुःखय् लाःपिं
व मगाःमचाःपिनिगु
पंलिनाः न्याय यानादी
धकाः जिं स्यू।
- 13 धात्थे हे धर्मीतयसं
छिगु नांयात सुभाय् बी,
भिपिं मनूत छिगु न्ह्यःने च्वनी।

141

सन्ध्याया प्रार्थना

- दाऊदया भजन
- 1 हे परमप्रभु,
जिं छितः इनाप याये,
जिथाय् छि याकनं झासँ।
- 2 जिगु प्रार्थना छिगु न्ह्यःने
नस्वाःगु धुपौय् थें जुइमा,
अले जिं थःगु ल्हाः ल्हनीबलय्
व छिगु लागि
सन्ध्याया बलि थें जुइमा।☆

- 3 हे परमप्रभु,

जिगु म्हूतुइ पिवाः तयादिसँ,
जिगु म्हूतुसिइ तालं ग्वयादिसँ।

4 दुष्ट मनूतनापं

मभिगु ज्या यायेत
जिगु मन मभिगु
खँपाखे मवनेमा।
अले जितः इमिगु
साःगु नसा नये म्वालेमा।

5 धर्मीतयसं जितः दायेमा,
व जिगु निति दया जुइ।

इमिसं जितः ब्वः बीमा,
व जिगु छ्यंया निति
चिकं जुइ।
जिगु छेनं मययकी मखु।

अयत्तं मभिपि मनूतयसं याःगु
ज्याखँया विरोधय्
जिं प्रार्थना याना हे च्वने।

6 इमि शासकतयत्त पहाडया
च्वकां क्वफाइबलय्
इमिसं जिं धयागु खँ सत्य खः
धकाः सी।

7 इमिसं धाइ,
“बुँ पालिपिन्सं चापाँययात
तछ्याःगु थें हे
जिमिगु क्वँय् चिहानया सिथय्
थुखे उखे हलाब्यूगु दु।”

8 हे दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभु,
जिगु मिखा छिपाखे हे
वनाच्चनी,
जिं छिके शरण काये,
जितः कालया म्हूतुइ
वान्छवयादी मते।

9 इमिसं जिगु लागि
हःगु जाःपाखें,
मभिगु ज्या याइपिन्सं
तःगु जाःपाखें
जितः बचय् यानादिसँ।

10 दुष्टत इमिगु थःगु जालय्
क्यनेमा,
अबलय् जि बचय् जुयाः
पिहां वये फयेमा।

142

परमप्रभु जिगु शरण कायेगु थाय्
दारुदया मश्केल, दारुद गुफाय् च्वनाच्चंबलय् याःगु प्रार्थना
1 हे परमप्रभु,
जिं छितः ख्वःसलं

- इनाप याये,
जिं दयाया निति तःसलं हालाः
परमप्रभुयात प्रार्थना याये।☆
- 2 जिगु फुक्क दुःख
वयकःया न्ह्यःने प्वंके,
जिं थःगु सास्ती
वयकःयात कने।
- 3 जि निराश जूबलय्
छिं जितः छु जुयाच्चंगु दु
धकाः स्यू।

- जि वनेत्यनागु लँपुइ
जिमि शत्रुतयसं जिगु लागि
जाः ह्यःगु दु।
- 4 जिगु जवपाखे स्वयादिसँ।
जिगु धन्धा काइम्ह सं हे मदु।
जिं शरण कायेगु थाय् गनं मदु।
सुनानं जितः वास्ता याइ मखु।

- 5 हे परमप्रभु, जिं छितः
ख्वःसलं इनाप याये
जिं धाये,
“छि जिगु शरण कायेगु थाय्
व म्वाःपिनिगु देशय्
जिगु ब्व खः।”

- 6 हे परमप्रभु,
जिगु बिन्ति न्यनादिसँ।
छाय्धाःसा जिगु अवस्था
तसकं बांमलाय् धुंकल।
जिगु ल्युने ल्युने वःपिं मनूतपाखें
जितः बचय् यानादिसँ,
छाय्धाःसा इपिं जि स्वयाः
यक्व बल्लाः।
- 7 जितः कुनातःगु थासं
त्वःतकादिसँ,
अले जिं छिगु
प्रशंसा याये फयेमा।
धर्मीत जिगु प्यखें मुनी
छाय्धाःसा छिं जिगु लागि
भिगु ज्या यानादीगु दु।

143

- दुःखया इलय्
ग्वाहालिया लागि प्रार्थना
दाऊदया भजन
1 हे परमप्रभु,
जिगु प्रार्थना न्यनादिसँ,
दयाया लागि जिं यानागु
इनाप न्यनादिसँ।

छाय्धा:सा छि थःमनूतयगु लागि
 धर्मीम्ह व विश्वास याये
 बहःम्ह खः।
 जिगु इनाप न्यनाः
 ग्वाहालि यानादिसँ।
 2 थः दासयात इन्साफय् हयादी मते,
 छिगु न्ह्यःने सुं नं धर्मी मद्दु।*

3 शत्रुं जितः लितुली,
 वं जितः बँय् न्हतुमन्तु न्हइ।
 यक्व न्हापा हे
 सी धुंकूपिं थें यानाः वं जितः
 खिउँगु थासय् तःगु दु।

4 उकिं जि निराश जुयागु दु,
 जिगु नुगः ख्वःगु दु।

5 अले जिं वने धुंकूगु खँ लुमंके।
 जिं छिगु ज्याया बारे ध्यान याये।

अले छिगु ल्हातं याःगु ज्याया
 बारे बिचाः याये।

6 जिं थःगु ल्हाः ल्हनाः
 छितः प्रार्थना याये,
 गंगु बँ थें जि छिगु लागि
 प्याःचाःगु दु।

7 हे परमप्रभु,
 याकनं लिसः बियादिसँ,
 जिगु नुगः हे क्वतुने धुंकल।
 थःगु ख्वाः जिपाखें
 फस्वयकादी मते,
 मखुसा जि सीपिं थें जुइ।

8 सुथया इलं
 छिगु सदां दयाचवनीगु
 दया मायाया वचन हयेमा,
 छाय्धा:सा छिके हे
 जिं भलसा तयागु दु।
 जि वनेमाःगु लँ क्यनादिसँ,
 जिं थःगु मन छिपाखे हे ल्हने।

9 हे परमप्रभु,
 जितः जिमि शत्रुतपाखें
 बचय् यानादिसँ,
 जि सुलेत छिगु हे
 शरणय् वयागु दु।

10 छिगु इच्छा गथे यानाः
 पूर्वकेगु खः
 व जितः स्यनादिसँ।
 छाय्धा:सा छि जिमि
 परमेश्वर खः।
 छिगु आत्मां जितः

सेला

भिगु लँपुइ यंकेमा।

- 11 हे परमप्रभु,
छिगु नांया लागि जिगु
जीवनयात रक्षा यानादिसँ।
छिगु धार्मिकताया कारण
जितः थ्व दुःखपाखें
पित हयादिसँ।
12 छिगु सदां दयाचवनीगु
दया मायां यानाः
जिमि शत्रुतयत्
नाश यानादिसँ।
अले जितः दुःख बीपिं
सकसितं नाश यानादिसँ,
जि छिकपिनि दास हे खः।

144

- त्याकेगु लागि प्रार्थना
दाऊदया भजन
1 जितः रक्षा याइम्ह
परमप्रभुया
प्रशंसा जुइमा,
वय्कलं जिगु ल्हाः
व पतियात
ल्वायेगु सीप स्यनादी।
2 वय्कः जिगु नितीं
दया माया दुम्ह परमेश्वर
व किल्ला खः,
वय्कः जिगु नितीं ल्वहंधी
व जितः उद्धार याइम्ह खः,
वय्कः जिगु ढाल खः,
शरण कायेगु थाय् खः।
वय्कलं मनूतयत्
जिगु अधीनय् तयादी।
3 हे परमप्रभु,
मनूत छु हे खः धकाः
छिं बिचाः यानाचवनेत?
सिनावनीपिन्त छु हे खः धकाः
छिं च्यूताः तयाचवनेत?✧
4 मनू ला छम्ह सासः जक थें खः,
वयागु आयु मदयावनीगु
किचः थें जक खः।
5 हे परमप्रभु,
थःगु आकाशयात चाय्काः
क्वहां झासँ,
पहाडतयत् थियादिसँ,
अले उकिं कुँ पिहां वयेमा।

- 6 हाबलासा त्वयकादिस्सं,
अले शत्रुतयत् छ्यालब्ब्याल
यानादिस्सं।
वाण कयका:
इमित लिनाछ्वयादिस्सं।
- 7 स्वर्गं कुहां झास्सं,
तःजाःगु समुद्रं साला:
जितः थकयादिस्सं
अले बचय् यानादिस्सं।
परदेशीतयग्गु ल्हातं
जितः त्वःतकादिस्सं।
- 8 इपिं मखुग्गु खँ ल्हाइपिं खः।
खःगु खँ ल्हाये धकाः पाफयाः नं
इमिसं मखुग्गु खँ ल्हाइ।
- 9 हे परमेश्वर,
जिं छितः छपु न्हग्गु भजन
हालाः न्यंके,
जिं वीणा थानाः
छितः भजन न्यंके।
- 10 छिं जुजुपिन्त त्याकादी,
छिं थः दास दाऊदयात
तरवारपाखें बचय् यानादी।
- 11 जितः बचय् यानादिस्सं
अले परदेशीतयग्गु ल्हातं
त्वःतकादिस्सं।
इपिं मखुग्गु खँ ल्हाइपिं खः,
इमिसं खःगु खँ ल्हाये धकाः
पाफयाः नं मखुग्गु खँ ल्हाइ।
- 12 झी काय्पिं ल्याय्म्हबलय्
सिमा तःमा जग्गु थें जुइ,
अले झी म्हाय्पिं दरबारया नितिं
बुत्ता कियातःगु
कुन्चाया थां थें जुइ।
- 13 झीगु भखारि
फक्क कथंयागु अन्नं जाइ,
झीम्ह फै-च्चलय्
द्वलंद्दः दुगं अप्वयावनी।
झीगु ख्यलय् उपिं
लखंलख दइ।
- 14 झी सा द्वहंया मचा छम्ह हे
क्वहां मवयक्क यक्व दयेमा।
झीगु पखाः थुनी मखु,
झीपिं ज्वंकाः वनेमाली मखु,
अले झीगु लँय्
दुःखं जाःगु ख्वःसः
ताये मदयेमा।
- 15 धन्य खः थुकथं
आशिष काइपिं मनूत,
धन्य खः

परमप्रभु परमेश्वरयात आराधना
याइपि मनूत।

145

- परमप्रभु सृष्टिकर्ता व जुजु खः
दाऊदया भजन
1 हे परमेश्वर,
जिमि जुजु,
जिं छितः तःधके,
जिं छिगु नांया
न्हाबलें प्रशंसा याये।
2 न्हियान्हिथं जिं छिगु
प्रशंसा याये, अले न्ह्याबलें
छिगु नां तःधके।
3 परमप्रभु तःधम्ह खः
अले प्रशंसा याये बहःम्ह खः।
वयकः गुलि तःधं धकाः
झीसं थुइके हे फइ मखु।
4 छगू पुस्तां मेगु पुस्तांलिसें
छिगु ज्याया प्रशंसा याइ,
इमिसं छिगु बल्लाःगु
ज्याया बारे कनी।
5 इमिसं छिगु महिमा
व गौरवया बारे खँ ल्हाइ,
अले जिं छिगु अजू चायापुगु
ज्याय् ध्यान याये।
6 इमिसं छिगु ततःधंगु ज्यायागु
शक्तिया बारे खँ ल्हाइ,
अले जिं छिगु ततःधंगु
ज्या कने।
7 इमिसं छिगु फुक्क
भिंगु ज्याया निंति लसता हनी।
मनूतयसं छिगु धार्मिकताया
म्ये हाली।
8 परमप्रभु दया माया दुम्ह खः।
वयकः तंचायेत लिबाकादीम्ह
व तसकं दया माया
यानादीम्ह खः।
9 परमप्रभुं सकसितं भिं यानादी,
वयकःया दयां वयकलं
यानादीगु फुक्क ज्याय् दइ।
10 हे परमप्रभु,
फुक्क सृष्टि छिगु प्रशंसा याइ,
अले छिकपिनि
विश्वास यायेबहःपिं मनूतयसं
छितः सुभाय् बी।
11 इमिसं छिगु राज्यया

- महिमाया बारे खँ ल्हाइ,
अले छिगु शक्तियागु
बयान याइ।
- 12 अले मेपिं मनूतयसं
छिं यानादीगु ततःधंगु
ज्याया बारे सी।
अले छिगु राज्यया
महिमां जाःगु गौरव खनी।
- 13 हे परमप्रभु,
छिगु राज्य न्ह्याबले दयाचवनी।
छिं पुस्तां पुस्ता तक
शासन यानादी।
परमप्रभु थःमनूतयगु लागि
विश्वास याये बहःम्ह खः,
अले वय्कलं
थःगु बचं पूवकादी।
थःगु फुक्क ज्याय्
वय्कः दयादुम्ह खः।
- 14 वय्कलं क्वत्यकाचवने
माःपिन्त ग्वाहालि बियादी,
अले ग्वतूपिन्त थनादी।
- 15 फुक्क प्राणीतयसं छिगु
लँ स्वयाचवनी,
अले छिं इमित पाय्छिगु इलय्
नयेगु नसा बियादी।
- 16 छिं थःगु ल्हातं
फुक्क प्राणी
मनंतुनाचवंगु खँ पूवकादी।
- 17 परमप्रभु थःम्हं यानादीगु
फुक्क ज्याय् धर्मी खः,
थःगु फुक्क ज्याय्
वय्कः दयादुम्ह खः।
- 18 वय्कःयात आराधना याइपिं
सकसिगु न्ह्यःने परमप्रभु दी,
वय्कःयात दुनुगलनिसें
आराधना याइपिं
सकसिगु न्ह्यःने वय्कः दी।
- 19 वय्कःया ग्याःभय
काःपिनिगु इच्छा
वय्कलं पूवकादी,
अले इमिगु बिन्ति न्यनाः
इमित उद्धार यानादी।
- 20 परमप्रभुं थःत माया याइपिं
सकसितं रक्षा यानादी,
तर फुक्क मभिपिन्त
वय्कलं नाश यानादी।
- 21 जिं परमप्रभुया सदां प्रशंसा याये,
अले फुक्क प्राणी न्ह्याबले

वय्कःया पवित्र नांया
प्रशंसा यायेमा।

146

परमप्रभु दया माया दुम्ह खः

- 1 हल्लेल्लूयाह!*
- हे जिगु मन,
परमप्रभुया प्रशंसा या।
- 2 जिं जिवंकाछि
परमप्रभुया प्रशंसा याये,
जिं म्वातले जिमि परमेश्वरया
भजन हाला हे च्वने।
- 3 शासकतयगु भलसा काये मते,
सुं मनूयागु नं भलसा काये मते,
छाय्धाःसा छन्त सुं मनुखं
बचय् याये फइ मखु।
- 4 इपिं सीबलय् चाय् लिहांवनी।
उखुन्हु इमिगु फुक्क
ग्वसाः नाश जुइ।
- 5 धन्य खः व मनू,
गुम्हय्सिया ग्वाहालि
याकूबया परमेश्वर खः,
गुम्हय्सिनं परमप्रभु
परमेश्वरयागु भलसा काइ।
- 6 वय्कः स्वर्ग व पृथ्वी, समुद्र
व उकी दुगु थीथी जीवजन्तु
दय्कादीम्ह खः।
वय्कलं न्ह्याबलें
थःगु बचं पूवंकादी।*
- 7 वय्कलं क्वत्यकाच्चने
माःपिनिगु
पंलिनाः न्याय यानादी,
अले नये पित्याःपिन्त
नयेगु नसा बियादी।
परमप्रभुं कुनातःपिन्त
त्वःतकादी,
- 8 परमप्रभुं मिखां मखंपिन्त
मिखां खंकादी,
परमप्रभुं ग्वतुलाच्चंपिन्त
थनादी।
परमप्रभुं भिंपिं मनूतय्त
माया यानादी।
- 9 परमप्रभुं झीगु देशय् दुपिं
परदेशीतय्त रक्षा यानादी,
वय्कलं मां-बौ मदुपिं
व भाःत मदुपिं मिस्तय्त

* 146:1 १४६:१ हल्लेल्लूयाह थुक्रिया अर्थ परमप्रभुया प्रशंसा जुइमा खः ☆ 146:6 १४६:६ प्रे ४:२४; १४:१५

वास्ता यानादी।
तर मभिंपि मन्तयगु ग्वसाःयात
ताःलाकादी मखु।

- 10 परमप्रभुं न्हाबलें
राज्य यानादी,
हे सियोन,
छिमि परमेश्वरं पुस्तां
पुस्ता तक राज्य यानादी।
हल्लेलूयाह!

147

- परमेश्वरं हाकनं यरूशलेम
दय्कादिल
1 हल्लेलूयाह!
झी परमेश्वरया
भजन हालेगु
गुलि बांलाःगु खँ खः।
वय्कःया प्रशंसा यायेगु
न्हाइपुगु
व पाय्छिगु खँ खः।
2 वय्कलं यरूशलेमयात
हानं दय्कादी,
ज्वनाः परदेशय् यंकूपिन्त
वय्कलं यरूशलेमय्
लित हयादी।
3 वय्कलं नुगः क्वतुंपिन्त
लाय्कादी,
अले इमिगु घालय्
पट्टी चिनादी।
4 वय्कलं नगुतय्गु
ल्याः क्वःछिनादी,
अले फुक्कसिगु नां तयादी।
5 झी परमप्रभु तःधंम्ह
व तसकं बल्लाःम्ह खः,
वय्कः फुक्क स्यूम्ह खः,
6 परमप्रभुं क्वत्यका
च्वनेमाःपिन्त थकयादी,
तर दुष्टतय्त् बाँय् बस्वानादी।
7 सुभाय् ब्युब्युं
परमप्रभुया नितिं म्ये हा,
वीणा थानाः
झी परमेश्वरया भजन हा,
8 वय्कलं आकाशयात
सुपाँचं त्वपुयादी,
पृथ्वीइ वा वय्कादी,
अले पहाड पहाडय्
घाँय् बुइकादी।
9 वय्कलं नये पित्याःपि

पशुतयत् व क्वःया मस्तयत्
नयेगु नसा बियादी।

- 10 वय्कः सलयागु बलय्
व मनूयागु तुतिइ
लयतायादी मखु।
- 11 तर परमप्रभु वय्कःया भय
काइपिं खनाः
अले वय्कःया
सदां दइगु दया मायाय्
भलसा काइपिं खनाः
लयतायादी।
- 12 हे यस्शलेम,
परमप्रभुया प्रशंसा या!
हे सियोन,
थः परमेश्वरया प्रशंसा या!
- 13 छायाधाःसा वय्कलं
छंगु शहरया धवाखा
बल्लाकादी,
अले छन्थाय् च्वंपिं मनूतयत्
सुवाः बियादी।
- 14 वय्कलं छंगु सिमानाय्
शान्ति हयादी,
वय्कलं भिगु छवपाखे
छंगु पित्याः लंकादी।
- 15 वय्कलं पृथ्वीयात
आज्ञा बियादी
अले थत्थे वय्कःया
आज्ञाया पालन जुइ।
- 16 वय्कलं ऊन थें यानाः
च्वापु गायकादी,
वय्कलं पुगाःगुयात
नौ थें ह्लादी।
- 17 वय्कलं ल्वहंचात थें
प्वे गायकादी,
वय्कःया चिकुयात
सुनानं सह याये फइ मखु।
- 18 वय्कलं थःगु वचन छवयादी
अले उमित नायकादी,
वय्कलं फय् वय्कादी
अले लः न्हाइ।
- 19 वय्कलं थःगु आज्ञा
याकूबयात,
अले थःगु नियम व विधि
इस्त्राएलयात कनादीगु दु।
- 20 मेगु छुं जातियात
वय्कलं थथे यानादीगु मदु,
वय्कःया नियम इमिसं मस्यु।
हल्लेलूयाह!

148

- स्वर्ग व पृथ्वीइ परमेश्वरया प्रशंसा
 1 हल्लेलूयाह!
 स्वर्ग परमप्रभुया
 प्रशंसा या,
 ततःजाःगु थासय्
 वय्कःया प्रशंसा या!
 2 हे वय्कःया स्वर्गदूतत,
 वय्कःया प्रशंसा या!
 हे स्वर्गया सेना,
 वय्कःया प्रशंसा या!
 3 हे सूर्य व तिमिला,
 वय्कःया प्रशंसा या!
 हे प्वालप्वाल थीगु नगु,
 वय्कःया प्रशंसा या!
 4 हे दकलय् तःजाःगु आकाश,
 हे आकाशय् च्वय्च्वंगु लः
 छिमिसं वय्कःया प्रशंसा या!
 5 इमिसं परमप्रभुया नांया
 प्रशंसा यायेमा,
 छायाःसा वय्कःया आज्ञां हे
 उपि सृष्टि जुल।
 6 वय्कलं इमित थथःगु थासय्
 न्हाबलेया लागि तयादिल,
 वय्कलं छगू
 गुबले सिमधइगु नियम
 बियादिल।
 7 हे ततःधिकःपिं लः जन्तुत,
 व तःजाःगु समुद्र,
 पृथ्वी परमप्रभुया प्रशंसा या!
 8 हे हाबलासा व प्वँ,
 च्वापु व सपँय्,
 वय्कःया वचन मानय् याइगु
 वानापं वइगु वाफय्।
 9 पहाडत व फुक्क डाँडात,
 फल सय्कीगु सिमा
 व फुक्क देवदारु,
 10 गुँपशु व छँय् लहीपिं पशु,
 घिसय् जुयाजुइपिं जन्तु
 व झंगःपंक्षीत,
 11 पृथ्वीयापिं जुजुपिं व जातित,
 राजकुमार व पृथ्वीया शासकत,
 12 ल्याय्म्हपिं व मिसामस्त,
 बुरापिं व मस्त,
 सकसिनं परमप्रभुया प्रशंसा या।
 13 इपिं सकसिनं परमप्रभुया

नांया प्रशंसा यायेमा,
छाय्धाःसा वय्कःयागु नां
जक तःधं।

वय्कःया महिमा
पृथ्वी व आकाश
स्वयाः च्वय् दु।

14 वय्कलं थःगु
देशयात बल्लाकादीगु दु,
उकिं विश्वास यायेबहःपिं
वय्कःयात तसकं यःपि,
इस्त्राएलया मनूतयसं
वय्कःया प्रशंसा याइ।
हल्लेलूयाह।

149

परमप्रभुया प्रशंसाया भजन

- 1 हल्लेलूयाह!
परमप्रभुया नितिं
छपु न्हगु भजन हा,
विश्वास याये बहःपिनिगु
सभाय् वय्कःया प्रशंसा या!
- 2 इस्त्राएल थःत
सृष्टि यानादीम्हय्सिया
कारणं लय्तायेमा,
सियोनयापिं मनूत थः जुजुया
कारणं लय्तायेमा!
- 3 प्याखं ल्हुल्हुं इमिसं
वय्कःया नांया प्रशंसा यायेमा,
दम्फु व वीणा थानाः
इमिसं वय्कःया भजन हालेमा।
- 4 परमप्रभु थः मनूत खनाः लय्ताः,
वय्कलं क्वमिल्लतय्त
मुक्ति बियाः हनादी।
- 5 विश्वास यायेबहःपिं मनूत
महिमाया कारणं लय्तायेमा,
अले थःगु लासाय् च्वनाः नं
इमिसं जयजय यायेमा।
- 6 इमिगु म्हुतुं परमेश्वरया
प्रशंसा जुइमा,
अले इमिगु ल्हातय्
निखें धाः दुगु तरवार दयेमा,
- 7 इमिसं जाति जातियात
बदला कायेमा,
देश देशयापिं मनूतय्त
सजॉय बीमा,
- 8 इमि जुजुपिन्त सिखलं,
व इमि नायःतय्त नँयागु

- न्यवलं चीमा।
 9 अले इमित क्वःछिनातःगु
 सज्जय बीमा।
 विश्वास यायेबहःपि मनूत
 महिमाया कारणं लयतायेमा।
 हल्लेलूयाह!

150

- परमप्रभुया प्रशंसा
 1 हल्लेलूयाह!
 वय्कःया पवित्र थासय्
 परमेश्वरया प्रशंसा या,
 वय्कःया तःधंगु आकाशय्
 वय्कःया प्रशंसा या।
 2 वय्कलं यानादीगु
 ततःधंगु ज्याया निति
 वय्कःया प्रशंसा या।
 वय्कःया च्वन्द्वाःगु
 महानताया निति
 वय्कःया प्रशंसा या।
 3 नेक् पुयाः
 वय्कःया प्रशंसा या।
 वीणा थानाः, सारंगी कियाः
 वय्कःया प्रशंसा या।
 4 दम्फु थाथां प्याखं ल्हुयाः
 वय्कःया प्रशंसा या।
 वीणा थानाः अले बाँसुरी पुयाः
 वय्कःया प्रशंसा या।
 5 भुस्याः थानाः
 वय्कःया प्रशंसा या।
 तसकं इयाई इयाई सःवङ्गु
 भुस्याः थानाः
 वय्कःया प्रशंसा या।
 6 सासः दुपि फुक्क प्राणीतय्सं
 परमप्रभुया प्रशंसा यायेमा!
 हल्लेलूयाह!

हितोपदेशया सफू म्हसीका

हितोपदेशया सफू उखान व शक्तिया कथं छगू धार्मिक व नैतिक शिक्षाया मुना खः। थुकी अप्वः याना न्हियान्हिथं मनूतयसं व्यवहारय छयलिगु खँया बारे च्वयातःगु दु। “ज्ञान कायेत दकलय् न्हापां परमप्रभुयात हनाबना तयेमाः”, धयागु खँययात ध्यान बिया हे थ्व सफू च्वयेगु शुरु जुइ। अनं लिपा धार्मिक विधिया खँ जक मखु तर झीगु बुद्धि विवेक व व्यवहारया खँयात नं न्ह्यब्वयातःगु दु।

अप्वः याना छम्ह बुद्धि दुम्ह मनुखं समय व परिस्थिति कथं गथे याना जुइमा छु छु यायेगु धयागु खँ हे चिहाकयक थ्व सफुलिइ च्वयातःगु दु। थ्व सफुलिइ गुलि खँत परिवारया स्वापु व व्यवहारिक खँया बारे, मेपिन्त गुकथं हनाबना तयेगु अले समाजय् गुकथं मिलय् जुयाः च्वनेगु अले गुलि खँय् आत्म-संयमया बारे नं च्वयाः तःगु दु। थ्व सफुलिइ नम्र जुइगु, धैर्य यायेगु, मगाःमचाःपिन्त गुकथं ग्वाहालि बीगु, व पासापिं गुकथं दय्केगु व इपिनापं गुकथं मिलय् जुयाः च्वनेगु धयागु खँ च्वयातःगु दु।

धलः पौ

बुद्धिया प्रशंसा १:१-१:१८

सोलोमनया उपदेश १०:१-२९:२७

आगूरया उपदेश ३०:१-३३

जुजुयात ब्यूगु सल्लाह ३१:१-३१

हितोपदेश

- न्ह्यखँ, आजु व मू खँ
- 1 दाऊदया काय, इझाएलया
जुजु सोलोमनया हितोपदेश*—
 - 2 थन भिंगु व बुद्धिया खँ,
अले दुग्यंगु धापूत थुइकेत
ग्वाहालि जुइगु
हितोपदेशत बियातःगु दु।
 - 3 थुकिं अनुशासनय्
च्वनाः म्वायेगु,
भिं मनु जुयेगु
व खः थें जुयेगु स्यनी।
 - 4 छुं मस्यूपिं मनूतयत्
चलाख यानाबी,
अले ल्याय्महल्यासेपिन्त
ज्ञानया खँ स्यनाबी।
 - 5 थुकिं ज्ञां दुपिन्सं न्यनेमा
अले इमिगु ज्ञां अज्ज अप्वय्काबी,
अले ब्वनातःपिन्त
लँ क्यनाबी।
 - 6 थुकिं यानाः इमिसं
हितोपदेशया सुलाच्चंगु खँ
व सःस्यूपिनिगु
गथि चिंगु खँत नं थुइके फइ।
 - 7 परमप्रभुया भय कायेगु हे
ज्ञानया न्हापांगु पलाः खः।
मूर्खतयसं जक
ज्ञान व बुद्धियात क्वह्यंकाजुइ।*
- मभिंपिं पासापिलिसे जुइ मते

- 8 हे जिकाय!
मांअबुं धाःगु खँ न्यँ!
- 9 ध्व हे छिमिगु छयंया मुकुट
व गःपःया सिखः जुइ।
- 10 हे जिकाय!
पापीतयसं ह्ययकः वल धाःसां
इमिगु खँय् जुइ मते।
- 11 इमिसं धायेफु,
“जिपिलिसें वा,
सुयातं सुलाः सुलाः स्याये नु!
छुं मस्यूपिन्त
हयकयाः
लुतय् याये नु!
- 12 इमिगु नां तक हे मल्यंक
इमित नुनाछवये।
- 13 अले इमिगु सामान लाकाः
झीसं थःपिनिगु धुकू जायके।
- 14 जिपिलिसें वयेगु सा
छन्त नं जिमिगु म्हिचां इनाबी।”
- 15 हे जिकाय! इपिं लिसे जुइ मते।
इमिगु लँय् पलाः हे तये मते।
- 16 छायाधाःसा इमिगु पलाः
मभिगु ज्याय् न्ह्यानाच्चंगु दु।
स्याये पालेत तकं
इपिं न्ह्यचिलाच्चंगु दु।
- 17 झंगलं खंक इमित
जाः प्यनेगु सिर्ति खः।
- 18 थुमिसं ला थःगु जाः
थःमहं हे ग्वयाच्चंगु दु।
थुमिसं थःमहं थःत हे
स्यायेत स्वयाच्चंगु दु।
- 19 मभिगु ज्या यानाः मुंकूगु धिबां
मनूतयगु ज्यान काइ।
- बुद्धिया इनाप
- 20 बुद्धि सतकय् सतकय् च्वनाः
चिल्लाय् दनाच्चंगु दु।
चुकय् चुकय् च्वनाः
वं सः तयाच्चंगु दु।
- 21 मू सतकय् च्वनाः
वं शहरया ध्वाखाय्
मुनाच्चंपिं मनूतयत्
न्वानाच्चंगु दु।*
- 22 हे बुद्धि मदुपिं मनूत!
गुबलय् तक छिपिं
बुद्धि मदयक च्वंच्वनेगु,
गुबलय् तक कर्पिन्त
नागःतुगः यानाः
न्ह्यइपुकाच्च्वनेगु छिपिं,
गुबलय् तक छिपिं मूर्खतयसं

- ज्ञानयात मययक्का च्वनेगु?
 23 जिं न्वाना थें
 छिमिसं याःगु जूसा
 जिं छिमित जिगु
 नुगःखँ कनेगु खः,
 जिं थःगु बिचाः
 छिमित न्यकेगु खः।
 24 जिं धयागु खँ छिमिसं मन्यं,
 जिं ल्हाः ब्वय्काबलय्
 छिमिसं वास्ता मयाः।
 25 जिं बियागु सल्लाहयात
 छिमिसं वास्ता मयाः,
 जिं न्वानागु खँ
 छिमिसं मन्यं।
 26 उकिं छिमित
 कष्ट जुइबलय्
 जिं छिपि खनाः न्हिले।
 छिमित आपत वइबलय्
 जिं लाय्बुये।
 27 वाफय् वः थें
 छिमित आपत वइ,
 ग्वःफय् वः थें
 छिमित दुःख जुइ।
 28 उबलय् छिमिसं जितः सःती।
 अले जिं लिसः बी मखु।
 छिमिसं जितः माली,
 तर जितः लुइके फइ मखु,
 29 छायधाःसा छिमिसं
 बुद्धियात हेला याःगु दु।
 परमप्रभुया भयं मकाःगु दु।
 30 छिमिसं जिगु सल्लाह मन्यं!
 जिं न्वानागुलिइ
 छिमिसं च्यूताः मतः।
 31 छिमिसं छु यात,
 उकथं हे छिमित दइ।
 अले छिमिगु ज्यां
 छिमित हे दुःख जुइ।
 32 बुद्धि मदुपिं मनूत
 जिपाखें तापानाच्वंगुलि
 सिनावनी।
 मूर्खत छुं च्यूताः मकासे जूगुलि
 नाश जुयावनी।
 33 तर सुनां जिगु खँ न्यनी,
 वयात सुरक्षा दइ,
 व छुं जुइ धकाः
 ग्याये म्वाय्क याउँक च्वनी।

2

- बुद्धिं यानाः मभिंपाखें बचय् जुइ
 1 हे जिकाय्!
 छं जिगु वचन न्यन

- अले जिगु उजं नुगलय्
तल धाःसा,
2 बुद्धियागु खँय् ध्यान बिल धाःसा
अले छंगु नुगः दुग्यांपाखे बिल धाःसा,
3 ज्ञानयागु खँ फवन धाःसा,
अले दुग्यांया निंति
इनाप यात धाःसा
4 छं उकियात वहः माले थें
व सुचुकातःगु धन माले थें
माल धाःसा
5 छं परमप्रभुयागु भय
छु खः धकाः सी,
अले परमेश्वरया ज्ञान लाइ।
6 छायाधाःसा परमप्रभुं हे बुद्धि बियादी।
अले वयकःया म्हुतुं ज्ञान व
दुग्यांया खँ पिहां वइ।
7 इमान्दार व वयकःयागु खँ
न्यनीपिन्त
वयकलं ग्वाहालि
व रक्षा यानादी।
8 वयकलं न्यायया लँपुयात
रक्षा यानादी,
अले थःत विश्वास याइपिनिगु
लँ बिचाः यानादी।
9 अले छं छु ज्यु, छु मज्यु,
छु भिं, छु मभिं, छु न्याय,
छु अन्याय धकाः सी।
10 छंके बुद्धि जायावइ,
ज्ञानं छन्त आनन्द बी।
11 छंगु दुग्यां व थुइकेगुलि
छन्त रक्षा याइ।
12-15 थुकिं छन्त
मभिंगु ज्याखँ यानाजुइपिपाखें
तापाक तइ।
अले भिंगु लँ त्वःताः
मभिंगु खिउँगु लँय् जुयाच्चंपिं,
मखुगु व दुष्ट ज्याय्
लयतायाजुइपिं,
विश्वास याये बहःमजूपिं
फताहातयपाखें बचय् याइ।
16 बुद्धिं छन्त व्यभिचारी
मिसातयपाखें व इमिगु
पिचुगु खं बचय् याइ।
17 अज्याःपि मिसातयसं
थः ल्यायम्हबलयया भाःतयात त्वःती,
अले परमेश्वरया न्ह्यःने यानागु
बाचा नं ल्वःमंकी।
18 इमिगु छँय् वनेगु हे
मृत्युया म्हुतइ दुहां वनेगु खः।
इमिगु लँय् वंपि सीपिनिगु देशय् थ्यनी।
19 इमिथाय् वनीपिं सुं नं

- लिहां वये फइ मखु।
 अले जीवनया लँ नं
 लुइके फइ मखु।
 20 उकिं भिंपिं मनूतलिसे जु,
 अले धर्मीपिं मनूतयगु लँयू जु।
 21 छायाधाःसा धर्मीपिं देशयू च्वने खनी,
 अले द्रुमदुपिं अन दयाच्चनी।
 22 परमेश्वरं दुष्टतयत
 थनं पितिनाछवइ
 अले पापीतयत
 घाँयू लये थें लयाछवइ।

3

- ल्यायूम्हतयत उपदेश
 1 हे जिकायू! जिं स्यनागु खँ
 गुबलें नं ल्वःमंके मते।
 जिगु उजं नुगलयू स्वचाका ति।
 2 जिं धया थें यात कि
 छ तःदँ तक म्वानाच्चनी,
 अले छ तःमि नं जुइ।
 3 भक्ति व विश्वास गुबलें
 त्वःते मते।
 थुमित थःगु गःपतयू घाना ति,
 अले नुगलयू च्वयाति।
 4 अले परमेश्वर व मनूतयसं
 छन्त ययूकी।
 अले इमिगु मिखायू
 छंगु नां जाइ।
 5 थःगु दुनुगलंनिसें
 परमेश्वरयाके भरोसा ति!
 थःमहं स्यूगु खँयू जक नं
 जुइ मते।
 6 न्ह्यागु याःसां
 परमप्रभुयात लुमंकि,
 वयूकलं छन्त लँ क्यनादी।
 7 थःमहं थःत सःस्यू धकाः
 जुइ मते।
 परमप्रभुयागु भय का,
 अले मभिगु ज्या त्वःति।
 8 थ्व छंगु म्हयात वासः जुइ
 अले क्वँययात बल जुइ।
 9 थःके दुगु धन सम्पतिं
 व थःथायू सःगु
 न्हापांगु बाली छायाः
 परमप्रभुयात हँ।
 10 अथे यात धाःसा
 छंगु धुकू अन्नं जाइ,
 अले दाखमघया थल नं
 भयबिक जाइ।
 11 हे जिकायू!

परमप्रभुं न्वानादीगु खँयात
 बकंफुसुलु तायके मते।
 वयकलं ब्वःबियादीबलय्
 तंचाये मते।*

12 छायाधाःसा बौनं
 थःत तसकं यःम्ह काय्यात
 ब्वःब्युगु थें
 परमप्रभुं सुयात माया यानादी
 वयात ब्वः नं बियादी।*

बुद्धिं यानाः दइगु लसता
 13 धन्य खः व मनु,
 गुम्हयसिनं बुद्धि
 व लिंग्यां लुइके फइ।

14 थ्व वहः स्वयाः कतिलाः,
 अले लुँ स्वयाः म् वं।

15 बुद्धि हिरामोती स्वयाः म् वं,
 छं थुकियात छुंलिसे नं
 लनेफइ मखु।

16 बुद्धिया जव लहातय् ताः आयु,
 अले उकिया खव लहातय् धनसम्पत्ति व इज्जत दइ।

17 थुकिं जीवनयात
 न्हाइपुसे च्वंगु लँय् न्हाकी,
 अले याउँक न्हाकी।

18 बुद्धियात ग्रहण याइपिनिगु नितिं
 थ्व जीवनया सिमा खः।
 अले थ्वयात क्वातुकक ज्वनातइपिं
 सदां लयतायाचवनी।

19 परमप्रभुं थ्व पृथ्वीयात
 वयकःयागु बुद्धिं दयकादिल।
 अले वयकलं आकाशयात
 वयकःयागु ज्ञानं दयकादिल।

20 वयकःया बुद्धिपाखें हे
 खुसिबाः वल,
 सुपाचं पृथ्वीइ वा गायकल।

21 हे जिक्काय्!
 बुद्धि व विवेकयात ज्वनाति।
 थुमित तंके मते।

22 थुकिं छन्त न्हाइपुगु जीवन दइ।
 अले छंगु गःपःया तिसा जुइ।

23 थुकिं छन्त छंगु लँपुइ
 रक्षा याना तइ,
 अले छंगु तुति खाइ मखु।

24 छ मग्यासे लासाय्
 ग्वारात्वने फइ,
 अले चच्छिं छन्ह्यः यानाः
 घनेफइ।

25 दुष्टतयत् आकाझाकां

- वङ्गु विपत्तिपाखें
छ ग्यायेमाली मखु।
- 26 छायाधाःसा परमप्रभु
छन्त रक्षा याइम्ह खः,
वय्कलं छंगु पलाःयात
जालय् क्यंकादी मखु।
- 27 छं फतले
छंगु ग्वाहालि माःपिन्त
ग्वाहालि या।
- 28 छं जःलाखःलायात थर्थे
यायेफुगु ग्वाहालियात
कन्हय् तक पीकातये मते।
- 29 छं थः जःलाखःलायात
मभिंगु जाः ग्वयाजुइ मते
छायधाःसा व छंगु भलसाय्
छनापं च्वनाच्चंगु दु।
- 30 छन्त गुबले छं मभिंगु
मयाःम्ह मनूलिसे म्वाःम्वाकं
जवाःसवाः याना जुइ मते।
- 31 ल्वापुख्यापु यानाजुइपिं
मनूतलिसे नुगः मुइकाजुइ मते।
- 32 थज्याःपि मभिंपि मनूत
परमप्रभुयात मयः।
धर्मी मनूतयत् धाःसा
वय्कलं थःगु विश्वासय्
कयादी।
- 33 दुष्टतयगु छेंय
परमप्रभुयागु सराः लाइ
धर्मीतयगु छेंयात धाःसा
वय्कलं आशिष बियादी।
- 34 वय्कलं तःधंछुना जुइपिन्त
वास्ता यानादी मखु,
क्वमिलुपिन्त धाःसा
दया यानादी।*
- 35 बुद्धि दुपिन्त इज्जत दइ,
मूर्खतयत्
वय्कलं मछालापुकादी।

4

- बुद्धि तसकं तःधं
- 1 हे जिकाय्! थः बौया खँ न्यँ!
थुकी ध्यान ब्यु,
अले लिंग्यां का।
- 2 जिं छिमित भिंगु खँ स्यने,
उकिं जिगु खँयात ल्वःमंके मते।
- 3 जि मचाबलय् जिमि मांबौया
याकः काय् खः।
- 4 जिमि बौनं जितः थथे धकाः
स्यनादिल,

- “जिं धयागु खँ लुमंका ति,
गुबलें ल्वःमंके मते।
जिं धया थें या।
छन्त जीवन दइ।
5 बुद्धि दय्कि, लिंग्यां दय्कि।
जिगु खँयात ल्वःमंके मते,
अले फस्वयाः वने मते।
6 बुद्धियात त्वःते मते,
वं छंगु रक्षा याइ,
थ्वयात यय्कल धाःसा
थ्वं छन्त बिचाः याइ।
7 दक्वसिबय् तःधंगु धयागु
बुद्धि खः,
उकिं थ्वयात लानाका,
छंके दुगु फुक्क पायेमाःसां,
लिंग्यां दय्कि।
8 बुद्धियात च्वछाःसा
छन्त नं च्वछाइ,
वयात घयपु,
वं नं छन्त इज्जत बी।
9 वं छंगु छयंया श्रीपिच जुयाबी।”
- भिगु व मभिगु लँ
10 हे जिंकाय् न्यँ!
जिं धयागु खँ न्यँ!
छ यक्व म्वाइ।
11 जिं छन्त बुद्धिया लँय् यंके,
अले खःगु लँपुइ यंके।
12 छ न्यासि जुइबलय्
पलाः लघाइ मखु,
ब्वॉय् वंसां दइ मखु।
13 छं सय्कागु खँ न्ह्याबलें
लुमंका ति।
सय्का थें जु।
वं छंगु जीवन खः।
14 दुष्टतय्गु लँय् वने मते,
इमिसं याः थें याना जुइ मते।
15 अज्याःगु मतिइ हे तये मते,
अज्याःगुलिइ जुइ हे मते।
इपिपाखें तापाक हे च्वँ,
अले थःगु हे लँय् जु।
16 दुष्टत सुयातं मस्यंकुतले
घनेफइ मखु
सुयातं क्वःमथतले
इमि न्ह्यः वइ मखु।
17 मभिगु ज्या
वं स्याये पालेगु ज्या
इमिगु नसा व त्वँसा खः।
18 धर्मीतय्गु लँ
सुथसिया निभाः थें खः,
बान्हि मजुतले
वं थिनावं वइ।

- 19 दुष्टतयगु लँ
तसकं खिउँगु थें खः,
इमिसं थःपि छुकिं यानाः
दल धयागु तकं सी मखु।
- 20 हे जिकाय, जिगु खँ न्यँ!
जिगु खँय् न्हायपं ब्यु।
- 21 थुमित थःपाखें
गुबलें तापाके मते।
थःगु नुगलय् तयाति।
- 22 सुनां थ्व लुइके फइ,
वयात थ्व जीवन जुइ।
अले वयागु म्हयागु नितिं
उसाँय् जुइ।
- 23 थःगु मतियात
बांलाक बिचाः या,
छं मति तः थें हे
छंगु जीवन जुइगु खः।
- 24 मखुगु खँ ल्हाये मते,
म्हुतं गुबलें मज्यगु,
मत्यःगु खँ पिकाये मते।
- 25 न्हाबलें मिखां तप्यंक
स्वयेफयकि,
मछालाः गुबलें छ्यं
क्वछुके म्वाःलेमा।
- 26 छु याये त्यनागु खः,
बांलाक बिचाः यानाः या।
अले खःगु लंपु ज्वँ।*
- 27 उखेंथुखें पलाः तये मते।
तप्यंक जु।
मभिपाखें तापाक हे
पलाः ति।

5

- थः कलाःपाखे नुगः क्वसाय्का च्वँ
- 1 हे जिकाय!
जिगु बुद्धिया खँय् ध्यान ब्यु।
जिगु दुग्यांया खँयात
बांलाक न्यँ।
- 2 थुकिं छन्त लिंग्यां दइ।
अले छंगु खँय् ग्यां पिज्वइ।
- 3 व्यभिचारी मिसाया म्हुतुसि
कस्ति थें चाकुसे च्वनी,
अले वयागु खँ चिकं थें
चुल्लुसे च्वनी।
- 4 लिपा व बिख थें खाइसे
व निखें धाः दुगु
तरवार थें जुइ।
- 5 वं छन्त मृत्युया गालय्

- वृवफाये यंकी।
 वयागु लैपु धयागु
 सीगाःया लैपु खः।
 6 व जीवनया लैय् जुइ मखु
 वयागु लै बेक्वः।
 तर वं छुं हे सी मखु।
 7 हे जि काय्पि!
 उकिं जिगु खँ न्यँ,
 अले गुबलें त्वफिके मते।
 8 अज्याःपि मिसातय्पाखें
 तापाक हे च्वँ,
 इमिगु छँया लुखा
 न्ह्यःने तक हे नं वने मते।
 9 मखुसा छिमिसं
 थःपिनिगु इज्जत
 मेपिनिगु ल्हातिं तंकेमाली,
 अले नुगः मछिकाः
 थःपिनिगु ज्यान पायेमाली।
 10 पिनें वःपिन्सं
 छिमिगु सम्पत्तिइ मोज याइ।
 छिमिसं याःगु ज्याया कमाइ
 मेपिनिगु ल्हातिइ लाइ।
 11 सीत्यय्काः छिमिगु क्वँय्
 व छँगू जक ल्यं दइबलय्
 छिपि ख्वया जुइमाली।
 12 अले छिमिसं धाइ,
 “जिं छाया इलय् हे सय्के
 मफुत?
 छाया जिं सुयागुं भिंगु खँयात
 नालाकाये मफुत?
 13 थः गुरुपिनिगु खँय्
 जिं ध्यान हे मबिया।
 इमिसं धाःगु खँय्
 बिचाः हे मयाना।
 14 आकाझाकां
 फुक्कसिया न्ह्यःने
 इज्जत वंगु वाःचाल।”
 15 थःगु हे तुंया
 लः त्वनेगु या।
 16 थःगु तुंया लः पिने लैय्
 छाया बाः वंकेबीगु।
 17 व छंगु हे जक जुइमा।
 मेपिन्त ब्याके मते।
 18 छंगु तुंयात आशिष दयेमा।
 ल्याय्म्हबलय् ब्याहा यानाम्ह
 कलाःपाखें लय्ताया च्वँ।
 19 छिमि कलाः चल्ला थें बांलाः,
 अले हिसि दु।
 छं थः कलाःपाखे हे

- नुगः क्वसायकाः च्वनेमाः।
 अले माया यानाः च्वनेमाः।
 20 हे जिकाय्!
 छाय् छ व्यभिचारी मिसालिसे
 भेलय् पुना जुयागु?
 थ्व व मदुपि मिसातयगु जालय्
 छ छाय् तक्यना जुयागु?
 21 परमप्रभुं छं याःगु फुक्कं
 स्वयाच्चवंगु दु।
 छ गन गन वन दक्कं
 स्वयाच्चवंगु दु।
 22 दुष्ट मन् थःगु मभिगु ज्यां
 थःगु हे जालय् क्यनी।
 वयागु पापया खिपतं
 वयात हे ची।
 23 थःम्हं थःत कःघाये मफयाः
 व नाश जुयावनी।
 थःगु हे मूर्खतां व सिनावनी।

6

- कर्पिनिगु कालबिलय्
 जमानी च्वने मते
 1 हे जिकाय्!
 छ सुयागुं त्यासाया कालबिलय्
 जमानी च्वनागु दुसा,
 अथवा म्हमस्यूपिनिगु निति
 सुनापं बाचा यानागु दुसा,
 2 छ थःगु हे म्हतुं यानाः
 जालय् क्यंगु दुसा,
 3 अले सुयागुं ल्हातिइ लाःगु दुसा,
 छ धाय्वं थथे या,
 वयाथाय् वनाः क्वमिलु जुयाः
 थःत त्वःतेत इनाप या।
 4 मिखायात न्ह्यलंब्वाके मते।
 पलख हे झासु लने मते।
 5 जालं झंगः पिहां वये थें,
 शिकारीया ल्हाति
 चल्ला बिस्सुं वने थें
 थःत जालं पिका।
 अल्छी व इमू
 6 हे अल्छीत!
 इमूचायाथाय् वनाः वयागु चालचलन स्व,
 अले बुद्धिया खँ सय्कि।
 7 इमि सुं शासक न्ह्यलुवाः
 व मालिक मदुसां
 8 ग्रीष्म ऋतुइ इमिसं अन्नया धुकू दयकी,
 अले अन्न लयेगु इलय् थःपिन्त माःगु नसा मुंकाः तइ।
 9 हे अल्छीत!
 गुबलय् तक छिपिं अथे
 ग्वारातुलाच्च्वनेगु?

- गुबलय् दनेगु छिपिं?
 10 पलख ग्वारातुला:
 पलख न्ह्यलं ब्वानाः,
 पलख ल्हाः प्वःचिनाच्चवंतले
 11 दरिद्रता छन्थाय् डाँखु थें
 अले मगाःमचासू धाःसा
 ल्वाभः घानातःम्ह मनू थें वइ।*
- मखुगु खँ ल्हानाजुइपिं
 12 लुच्चा व मभिपिं मनूत
 फताहा खँ जक ल्हाना जुइ।
 13 मनूतयत झंगःलायेत
 इमिसं मिखा भाय्
 व ल्हाःभाय् याइ।
 14 इमिगु मभिगु नुगलं
 मभिगु जक जाः ग्वयाच्चनी,
 अले न्ह्याबलें
 ल्वापु थानाच्चनी।
 15 उकिं आकाझाकां हे
 इमित विपत वइ,
 अले छुं हे याये मखंक
 इपिं नाश जुयावनी।
- परमप्रभुयात तसकं मयःगु
 न्हयता खँ
 16 परमप्रभुं खुता खँयात
 घृणा यानादी,
 न्हयता खँ
 वयकःयात तसकं मयः।
 17 घमण्ड याइगु मिखा
 मखुगु खँ ल्हाइगु मे
 निर्दीषिपिन्त स्याइगु ल्हाः
 18 मभिगु जाः ग्वइगु नुगः
 मभिगु ज्या यायेत
 हथाय् चाइगु तुति
 19 मखुगु जक खँ ल्हाइम्ह साक्षी,
 अले दाजुकिजापिनि दथुइ
 ल्वापु जक थनाजुइम्ह मनू।
- व्यभिचारया विरोधय् ख्याच्चः
 20 हे जिमि काय्!
 थः बौया उजं न्यँ,
 थः मानं स्यंगु खँ ल्वःमके मते।
 21 थुकियात न्ह्याबलें
 थःगु नुगलय् प्वःचिनाः ति।
 अले थःगु गःपतय् घाना ति।
 22 थुमिसं छन्त
 छ लँय् जुइबलय् लँ क्यनाबी,
 छ घनीबलय्
 छंगु सुसाःकुसाः याइ,
 अले छ दनाच्चनीबलय्

- छलिसे खँल्हाबल्हा याइ।
- 23 छाथधाःसा इमिगु उजं मत खः,
इमिगु न्वानाखँ जः खः,
इमिसं ब्वःबियाः छं थःगु
जीवन सुथां लाके फइ।
- 24 थुकिं छन्त
व्यभिचारी मिसातयपाखें
बचय् याइ,
मभिपि मिसातयगु पिचुगु खं
तापाक तइ।
- 25 इमिगु हिसिइ थःत तंके मते,
अले इमिगु मिखाय्
झुमिं वने मते।
- 26 छम्ह वेश्या मिसां ला
छन्त छकुचा मरि फवना जुइमाय्काबी,
अले छम्ह व्यभिचारी मिसां
छंगु मू वंगु जीवनयात
शिकार यानाबी।
- 27 सुनानं थःत मपुक्क मियात
थःगु मुलय् तुयाकाये फइ ला?
- 28 सुं नं मनू पालिइ मपुक्क
च्यानाच्चंगु मिइ
न्यासि वने फइ ला?
- 29 कर्पिनि कलाःलिसे घनेगु
धयागु नं थथे हे खः।
वयात थ्यूम्ह न्ह्याम्हयसित नं
सजाय मजुइ हे मखु।
- 30 छम्ह खुं नयेपित्यानाः
खुयाकाल धाःसा
मनूतयसं वयात हेला याइ मखु।
- 31 अयनं ज्वनकि वं
न्हयदुगं अप्वः पुलेमाली।
वं थःके दुगु फुक्कं
फुकेमाःसां पुलेमाली।
- 32 तर सुनानं व्यभिचार यात धाःसा
व तःधंम्ह मूर्ख खः,
वं थःत हे स्यंकी।
- 33 वं ल्हाः नयेमाली,
अले नां वंकाः च्वनेमाली।
वं सदांया लागि
मछालापुकाः च्वनेमाली।
- 34 ईष्या मिसाया भाःतया
तयात ग्वाकाबी।
अले वं बदला काल कि
दया माया हे क्यनी मखु।
- 35 छुं नं पलेसा व बं पुलाः
वयात ह्ययके फइ मखु।

- 1 हे जिकाय!
जिं धयागु खँ बांलाक न्यँ।
अले छु या धयागु खः
लुमंका ति।
- 2 जिगु आज्ञा मानय् या,
छन्त जीवन दइ।
जिगु उजंयात
थःगु मिखाया नानिचा थें
याना ति।
- 3 श्वयात थःगु पतिनय्
चिना ति,
अले नुगःया ग्वरलय्
च्वयाति।
- 4 बुद्धियात थः केहँ नाला का,
अले लिंग्यायात
स्याःन्याःम्ह पासा।
- 5 थुमिसं छन्त व्यभिचारी मिसा
व म्हतु पिचुपि मिसातय्पाखें
तापाका तइ।
- 6 छन्हु जि थःगु छँया
तिकिइयालं पिने
स्वयाच्चवनागु।
- 7 जिं लँय् तःम्ह हे
ल्याय्म्हतयगु पुचलय्
छम्ह बुद्धि मद्दुम्ह
ल्याय्म्हयात खना।
- 8 व ल्याय्म्ह व मिसाया छँ
वनेगु लँय् वनाच्चन।
अले व मिसाया छँ न्ह्यःने थ्यन।
- 9 अबलय सन्ध्याया ई जुल,
अले खिउँ खिउँ धाये धुंकल।
- 10 व मिसां वयात नापालात।
वं वेश्यां फीगु थें लं
फिनातःगु दु।
अले दाउ स्वयाच्चवंगु दु।
- 11 व न्ह्याबलें लिमलाःफमलाः
लँय् जक जुयाजुइम्ह
व नुगः थातय् मलाःम्ह मिसा खः।
- 12 गुबलें लँय् सा
गुबलें चुकय् च्वनाः
मनूतय्त् जालय् लाकेत दाउ
स्वयाच्चनी।
- 13 वं व मिजंयात ज्वनाः चुप्पा नइ।
अले मछाः हे मजुसे धाइ,
- 14 “जिं मेलबलि छाये धकाः
फ्यानातयागु थौं पूवकागु दु।
- 15 उकिं जि छन्त
मालेत पिहा वयागु।
आः छन्त थन नापलात।
- 16 जिं थःगु लासाय्
मिश्र देशयागु रंगीचंगी मलमलया तन्ना

- लायातयागु दु।
 17 जिं थःगु लासायात मूर्, कुनुस्वां व दालाचिनि हलाः नस्वाः वय्कातयागु दु।
 18 वा, थौं झी चच्छि आनन्द याये। निम्हं चच्छि घय्पुयाः घने।
 19 जिमि भाःत छैय् मदु। तापाक पिने वंगु दु।
 20 वं थःनापं यक्व धिबा यंकूगु दु, आः निवाः तक व लिहां वइ मखु।”
 21 थुकथं वं व मिजंयात थःगु जालय् क्यंकल। व नं व मिसायागु पिचुगु खँय् क्यन।
 22 उघ्रिमय् व मिसायागु ल्यूल्यु वन, स्यायेत यंकूम्ह द्रहं थें, जालय् क्यनेत तिति न्हुयाजूम्ह चल्ला थें।
 23 जाः प्यनातःथाय् न्ह्यब्बावंम्ह झंगः थें व मिसाया ल्यूल्यु वन। थःगु ज्यान हे वनीगु खँ वं छुं हे मस्यू।
 24 हे जिकाय्! उकिं जिगु खँ न्यँ। जिगु खँय् ध्यान ब्यु।
 25 अज्याःपि मिसातयगु खँ मतिइ हे तये मते, अज्याःपिनिगु लँय् हे जुइ मते।
 26 थज्याःपि मिसातयसं यानाः यक्व हे मिजंत स्यने धुंकल। थज्याःपिन्सं स्यंकूपि मनूत अल्याख दये धुंकल।
 27 थुमिगु छें कालयाथाय् वनीगु लँपु खः, नरकय् थयंकीगु लँपु खः थुपि।

8

- बुद्धिं सःताच्चंगु
 1 न्यँ, बुद्धिं सःताच्चंगु दु, लिग्यानं थःगु सः तस्सः यानाच्चंगु दु।*
 2 गुँच्चकाय् गुँच्चकाय्, प्यकालय् प्यकालय् च्वनाः

- 3 शहरया ध्वाखाय ध्वाखाय
च्वनाः वं धयाच्चंगु दु,
- 4 “हे मनूत!
जिं छिपि फुक्कसित
इनाप यानाच्चवना।
- 5 छु छिपि अज्ज हे
मचाबुद्धि तिनि ला?
बुद्धि दयकि।
छिपि अज्ज हे मूर्ख तिनि ला?
ज्ञान दयकि।
- 6 जिगु तःजिगु खँ न्यँ।
जिं धयागु खँ खःगु खः।
- 7 जिं न्ह्याबले
सत्य जक नवाना।
जितः मखुगु खँ ल्हाये मयः।
- 8 जिं धयागु छग्वः छग्वः
खँग्वः सत्य खः।
छुं हे मखुगु मदु।
अले झंगः लाइगु खँ नं मखु।
- 9 छिमिके ज्ञां दुसा
छिमिसं सी,
जिं धयागु खँ
गुलि तप्यं धकाः।
- 10 वहःया थासय्
जिगु उपदेशयात ल्य,
लुँया थासय् ज्ञानयात ल्य।
- 11 हिरामोती स्वयाः
बुद्धि तःधं,
अले छिमिसं मनंतुनीगु
फुक्क स्वयाः नं तःधं।
- बुद्धिं धाइ
- 12 “जि बुद्धि खः, जि बांलाक होश यानाच्चवनागु दु,
जिके दुग्यां व विवेक दु।
- 13 परमप्रभुया भय कायेगु धयागु
मभिगु मययकेगु खः।
जितः घमण्ड याइपि,
तःधंछुइपि,
मभिगु लैय् जुइपि
व निता भाय् ल्हानाजुइपि
मनूत मयः।
- 14 सल्लाह व क्वःछीगु ज्या
जिगुपाखें हे जुइ।
दुग्यां व शक्ति जिगु हे खः।
- 15 जिगुपाखें हे
जुजुपिन्सं राज्य याइ,
अले शासकतयसं नियम दयकी।
- 16 शासकतयसं जिगु ग्वाहालि
शासन याइ,
अले सःस्यूपिन्सं नं
जिगु ग्वाहालि हे

- खःगु न्याय याइ।
 17 जितः ययकीपिन्त
 जिं नं ययके,
 जितः मालीपिन्सं
 जितः लुइकी।
 18 धन, इज्जतयालिसें
 गुबले मफुइगु सम्पत्ति
 व सफलता नं जिके हे दु।
 19 जिगुपाखे छन्त छु दइ
 व भिंगु लँ वहः स्वयाः मू वं।
 20 जिं न्हाबले धार्मिकता
 व न्यायया लँ लिना।
 21 जितः ययकीपिन्त
 जिं धनसम्पत्ति बी
 अले इमिगु धुकू जायकाबी।
 22 “परमप्रभुं सृष्टिया शुरुं हे
 जितः दयकादिल,
 वयकःया सृष्टिया
 ज्या स्वयाः न्ह्यः हे।✱
 23 न्हापांनिसें हे,
 पृथ्वी सृष्टि जुइ न्ह्यः हे
 दक्वसिबय् न्हापां
 जितः दयकादिल।
 24 महासागरत दयके न्ह्यः हे,
 पृथ्वीइ लः बुयावये न्ह्यः हे
 जि बूगु खः।
 25 पहाड व गुँ दयके न्ह्यः हे
 जि बूगु खः।
 26 परमेश्वरं पृथ्वी, बँ
 व चा दयके न्ह्यः हे
 जि बूगु खः।
 27 परमप्रभुं पृथ्वीया च्वय्
 सर्गः दयकूबलय्
 अले समुद्रयात
 कुलामं घेरय् याःबलय्
 जि अन हे दु।
 28 वयकलं सुपँययात
 आकाशय् तयादीबलय्,
 समुद्रया मूल दयकादीबलय्
 जि अन हे दु।
 29 वयकलं समुद्रया लागा
 क्वःछिनादीबलय्,
 अले पृथ्वीया जग स्वनादीबलय्
 जि अन हे दु।
 30 जि छम्ह कःमि थें
 वयकःनापं हे दु
 जिं वयकःयात न्हाबले
 लयतायका।

- अले वयकःनापं च्वनाः
जि थः नं लयतायाच्च्वना।
- 31 जि वयकःया संसारय्
लयतायाच्च्वना,
अले वयकःया मनूतलिसे
लयतायाच्च्वना।
- 32 “हे जिकाय् न्यँ!
जिगु लँ ल्युपि लयतायाच्च्वनी।
- 33 जिं स्यनागु खँय् ध्यान ब्यु,
वास्ता मयासे जुइ मते।
- 34 जिगु खँ न्यनीम्ह,
जिगु छँय् वइम्ह,
अले जिगु ध्वाखाय् न्हाबले
वयाच्च्वनीम्ह लयताये खनी।
- 35 जितः लुइकीम्हयसित
जीवन दइ।
अले परमप्रभु
वलिसे लयतायादी।
- 36 सुनां जितः मालेत स्वइ मखु,
वं थःत थःम्हं हे स्यंकी।
सुनां जितः घृणा याइ,
वं मृत्युयात यय्की।”

9

- बुद्धि व मूर्खता
- 1 बुद्धिं थःगु हे छँ दयकूगु दु।
उकी न्हयगः थां दु।
- 2 वं पशु स्यानाः
भव्य् ज्वरय् याःगु दु।
दाखमघय् मसला
ल्लाकछ्याःगु दु
अले टेबिल नं तयार याःगु दु।
- 3 वं थः दासीयात
शहरया ततःजाःथाय् छ्वयाः
सकसितं भव्य् सःतकेछ्वःगु दु।
- 4 “छुं मस्यूपि मनूत फुक्क वा!”
वं थथे धकाः सःती,
- 5 “जिथाय् भव्य् वा,
अले मसला
ल्लाकछ्यानातयागु
दाखमघ त्वँ!
- 6 छिमि म्वाये मंदुसा
थःपिनिगु ग्वाज्यः
पहः त्वःति,
अले म्वायेत स्वु।
बुद्धिया लय् जु।”
- 7 सुनां घमण्डी मनूयात
भिकेत स्वइ,
वं बेइज्जत जुइकाः च्वनेमाली।

- दुष्टतयत् ब्वःबीपिन्सं
थःत हे स्यंकी।
- 8 घमण्डीतयत् भिकेत
स्वये मते,
वं छन्त हे घृणा याइ।
- तर बुद्धिमान मनूयात
भिकेत स्वल् धाःसा
वं छन्त हनाबना तइ।
- 9 बुद्धिमान मनूयात
ज्ञां बिल धाःसा
व झन बुद्धिमान जुइ,
धर्मी मनूयात
स्यनेकने यात धाःसा
वयागु ज्ञां झन अप्वः दइ।
- 10 ज्ञानया न्हापांगु पलाः धयागु
परमप्रभुया भय कायेगु खः।
अले पवित्रम्हयसित म्हसीकेगु हे
ल्लियां खः।*
- 11 बुद्धि छंगु जीवन
ताहाकः यानाबी।
- 12 छंके बुद्धि दुसा
छन्त हे भिं जुइ,
छं बुद्धियात हेला यात धाःसा
छंगु हे मभिं जुइ।*
- 13 मूर्खता धयागु सः तस्सःम्ह,
छं मस्यूम्ह व मछाः मजूम्ह
मिसा थें खः।
- 14 वं थःगु छेंय लुखाय् च्वनाः
अथवा शहरया
तःजाःथाय् च्वनाः
- 15 व लँ जुयाः थथःगु ज्याय्
वनाच्चपि मनूतयत्
थथे धकाः सःती,
- 16 “हे छं मस्यूपिं मनूत,
थन वा!”
अले मूर्खतयत् वं थथे धाइ,
- 17 “खुयाः खुयाः त्वंगु लः साइ,
सुलाः सुलाः नःगु मरि
माकुसे च्वनी।”
- 18 तर अन वनीपिन्सं मस्यु,
व मिसाया छेंय्
वनीपिं मनूत सी,
अले न्हापा वंपिं नं
सीगालय् ल्हायेधुंकल।

सोलोमनया उपदेश

10

१०:१-२२:१६

- परमप्रभुयात मानय् याइपिनिगु खँय्
 1 सोलोमनया उपदेश
 बुद्धिमानम्ह कायनं
 बौयात लयतायकी।
 तर मूर्खम्ह कायनं
 थः मांयात दुःख बी।
- 2 बेइमान यानाः मुंक्गु धनं
 भिकी मखु,
 तर धार्मिकतां ज्यान बचय् याइ।
- 3 परमप्रभुं धार्मिक मनूतयत्
 नयेपित्याकाः स्याइ मखु।
 दुष्टतयत् धाःसा
 इमिसं मनंतुंगु पूर्वकेबी मखु।
- 4 अल्छीपि मनूत चीमि जुइ,
 मेहनत याइपि तःमि जुइ।
- 5 ज्ञान दुम्ह मनुखं
 बाली लयेगु इलय् अन्न मुंकी,
 बाली लयेगु इलय्
 घनाः नइम्हयसिनं
 मछालापुकाबी।
- 6 भिं मनूतयत् आशिष दइ,
 तर मभिंम्ह मनूया म्हुतुइ
 ल्वापु जक सुलाच्चनी।
- 7 भिपिं मनूतयत् लुमंका तइ,
 मभिंपिन्त धाःसा
 धायवं ल्वःमंका छवइ।
- 8 ज्ञान दुपि मनूतयसं
 स्यनेकने याःगु खँ न्यनी,
 मूर्ख खँ ल्हानाजुइपिं धाःसा
 नाश जुयावनी।
- 9 इमान्दारपिं मनूत
 मग्यासे जुइ फइ।
 बेमानतयत् धाःसा ज्वनी।
- 10 मखुगु खँय् मिखा
 तिस्सिना बीपिं मनूतयसं
 दुःख हइ।
 तर न्ह्यःने हे व्वःबीपिन्सं
 चितास् बी।
- 11 भिपिं मनूतयगु म्हुतु
 जीवनया मुहान खः।
 मभिपिं मनूतयसं थःपिनिगु म्हुतुइ
 ल्वायेलीगु खँ सुचुका तइ।
- 12 घृणां ल्वापु हइ,
 मायां मभिगु फुक्कं त्वपुयाबी। ✨
- 13 बुद्धि दुपिं मनूतयगु म्हुतुइ

- भिङ्गु खँ दइ,
बुद्धि मद्दुपिन्त धाःसा
कथिं दाइ।
- 14 बुद्धि दुपिं मनूतयसं
फतिफतले ज्ञान मुंकी।
मूर्खतयसं सर्वनाशयात सःती।
- 15 धनसम्पत्ति
तःमिपिनिगु किल्ला खः,
धनसम्पत्ति मद्दइगु
चीमिपिनिगु पंगः खः।
- 16 भिङ्गु ज्याया सिरपाः
जीवन खः,
तर पापं पाप हे अप्वयकी।
- 17 न्वानाखँ न्यनीपिन्त
जीवन दइ,
मन्यंपिन्सं मेपिन्त नुं स्यंकी।
- 18 थःगु नुगलय् घृणा सुचुकातइपिं
फताहा खः।
अले मखुगु खँ बयबय् यानाजुइपिं
मूर्ख खः।
- 19 अप्वः खँ ल्हानाजुइबलय्
पाप नं जुइफु,
बुद्धिमानपिं मनूत
अप्वः नवाइ मखु।
- 20 धर्मीतयगु खँ मुक्कं वहः थें जुइ,
पापीतयगु नुगः धाःसा
ज्याख्यलय् दइ मखु।
- 21 धर्मीतयगु खं
यक्वसित ग्वाहालि दइ,
मूर्खत थःपिनिगु हे
बुद्धिं यानाः सी।
- 22 परमप्रभुया आशिषं
मनूतयत्त तःमि याइ,
वयक्कलं इमित
दुःख तनादी मखु।
- 23 मूर्खत मभिङ्गु ज्याय् लयत्ताइ
दुग्यां दुपिं मनूत
बुद्धि दुगु ज्याय् लयत्ताइ।
- 24 धर्मीतयसं मनंतुगु खँ पूवनी,
दुष्टत छु खँय् ग्याइगु खः,
व हे इमित जुइ।
- 25 वाफय् वइबलय्
दुष्टतयत्त पुइकायनी,
धर्मीतयत्त गुबलें नं
इकिधिकि हे संकी मखु।
- 26 वायात चुपाउँ,
अले मिखायात कुँ थें
अल्छी मनूतयत्त

ज्या याकेगु नं अथे हे खः।

- 27 परमप्रभुया भय कायेगु धयागु
थःगु जीवनयात
ताहाकः यायेगु खः,
दुष्टतयगु आयु धाःसा
चिहाकः जुइ।
- 28 धर्मीत आशां घाइ मखु,
दुष्टतयगु आशा सिति वनी।
- 29 परमप्रभुया लँ
धर्मीतयगु निति किल्ला खः,
दुष्टतयत धाःसा नाश याइ।
- 30 धर्मीत गुबले ल्यहेदनि मखु,
दुष्टत धाःसा
पृथ्वीइ ल्यनी मखु।
- 31 धर्मीतयगु म्हुतुं
बुद्धिया खँ पिहां वइ,
मखुगु खँ ल्हाइगु मे चाइ।
- 32 धर्मीतयगु म्हुतुं
छु खँ भिं धकाः स्यु,
दुष्टतयगु म्हुतुं
अःखःगु खँ जक पिहां वइ।

11

- धायेगु व यायेगु खँय्
- 1 गेसु मलाःगु ताल्जुयात
परमप्रभुं ययकादी मखु।
गेसु लाःगु ताल्जुलिसे
वयकः लयतायादी।
- 2 अप्वः घमण्ड याना जुल कि
न्हाय् भुइकेमाली।
क्वमिल्लिपिन्के बुद्धि दइ।
- 3 भिगु ज्या याइपिन्त
भिगु हे लँपु क्यनी,
मभिगु ज्याइपिं
इमिगु मभिगु ज्यां हे
नाश जुयावनी।
- 4 परमेश्वरं न्याय याइखुन्ह
धनसम्पत्ति छुं
ज्याख्यलय् दइ मखु,
भिगु ज्यां हे
मृत्युपाखें बचय् याइ।
- 5 धर्मी मनूतयगु भिगु ज्यां
इमिगु लँ तप्यनी,
दुष्ट मनूत इमिगु मभिगु
ज्यां यानाः ग्वारातुली।
- 6 धर्मी मनूतयत
इमिगु भिगु ज्यां
बचय् याना तइ,

- दुष्टत इमिगु मभिंगु मतिं यानाः
जालय् क्यनी।
- 7 सीबलय् दुष्ट मनूया आशा
छुं नं पूवनी मखु।
बल दुबलय् मनं तुनातःगु खँ
नं सिति वनी।
- 8 दुःखकष्टया इलय्
धर्मीपिं मनूतयत् बचय् याइ।
इमिगु पलेसा दुष्टतयत् लाःवनी।
- 9 परमेश्वरलिसे मदुपिं मनूतयस्
थःगु म्हुतुं
जःलाखःलायात स्यंकी।
तर ज्ञानं यानाः
धर्मीं मनूत बचय् जुइ।
- 10 धर्मीतय् जिया वल कि
शहर लयताइ,
दुष्टत नाश जुइबलय्
लसतां चिल्लाय् दनी।
- 11 धर्मीतयगु आशिषं हे
शहर च्वजाइ
तर दुष्टतयगु म्हुतुं यानाः
थ्व नाश जुयावनी।
- 12 मूर्खतयस् जक
थः जःलाखःलायात
क्वह्यंकी।
ज्ञान दुपिं मनूत
सुम्क हे च्वनी।
- 13 खँसुवाःतयस्
कने मज्यूगु खँ नं कनाजुइ,
विश्वास दुपिं मनूतयस्
खँ क्वातुका तइ।
- 14 लँ क्यनीपिं मन्तकि
देश स्यनी,
तर सल्लाहबीपिं यक्व दत कि
बल्लाइ।
- 15 म्हमस्यूपिं मनूतयगु
कालबिलय्
जमानी च्वनेगु ग्यानापु।
अथे मयाइम्ह मनू
सुरक्षित जुइ।
- 16 क्वमिल्लु मिसायात
सकसिनं हनाबना तइ,
नुगः छाःपिं मनूतयस्
सम्पत्ति जक मुंकी।
- 17 नुगः छ्वःपिं मनूतयस्
थःत हे भिंकी,
नुगः छाःपिं मनूतयस्
थःत हे स्यंकी।
- 18 दुष्टत छुं ईया नितिं जक
तःमि जुइ।

- धर्मीतयत् सदाया निति
सिरपाः दइ।
- 19 भिंगु ज्या याइपि
न्हाबलें म्वानाच्चनी,
मभिगु ज्या याइपि
याकनं सी।
- 20 नुगः वेंचुपि मन्तयत्
परमप्रभुं घृणा यानादी,
कुंखिनेथाय् मदयक् जुइपि
मन्तयत् वयकलं ययकादी।
- 21 दुष्टतयसं सजॉय
फये हे माली,
तर धर्मीतयत् छत्कारा दइ।
थथे ला जु हे जुइ।
- 22 धंग मदयक्ः ज्या याइम्ह
बालाःम्ह मिसा
फाया त्वाथय् च्वंगु
हीराया फूली थें खः।
- 23 धर्मीतयसं मनंतुनिगु न्हाबलें
भिगु हे जुइ,
दुष्टतयसं याइगु आशा
न्हाबलें तंमय् क्वचाइ।
- 24 सुनां नुगः मस्यासे बी,
वयात झन अप्वः दइ,
सुनां बीफयाः नं बी मखु,
व फवगिं जुयावनी।
- 25 नुगः मस्यासेबीम्ह
मन्याके यक्व दयावइ,
मेपिन्त ग्वाहालि याइम्हयसित,
थःत नं ग्वाहालि दइ।
- 26 सुनां अन्न सुचुका तइ,
वयात सकसिनं सराः बी,
सुनां अन्न पित बी,
वयात सुवाः बी।
- 27 सुनां भिंगु याइ,
वयात हनाबना तइ,
सुनां मभिगु यायेत स्वइ,
वयागु नं मभिं हे जुइ।
- 28 सम्पत्तिइ जक विश्वास याइपि
कुतुं वनी,
धर्मीत धाःसा
वाउंगु हः थें सुथां लानाच्चनी।
- 29 थः छेंजःपिन्त
दुःख जक बीपिनिगु
ल्हातिइ छुं हे दइ मखु।
मूर्खत न्हाबलें
बुद्धिमानतय दास
जुयाच्चनी।
- 30 भिंगु ज्याया पुसा हे

जीवनया सिमा जुइ,
 बुद्धिमान मनुखं
 मनूतयगु नुगः त्याकी।
 31 पृथ्वीइ धर्मीतयगु ला
 न्याय जुइ धाःसा
 दुष्ट व पापी मनूतयत्
 गुलि न्याय जुइगु जुइ।☆

12

सत्य खँ ल्हायेगु खँय्
 1 सुनां द्रुंगु भिकेत स्वइ,
 व ज्ञानी खः,
 सुनां द्रुंगु भिकेत स्वइ मखु,
 व मूर्ख खः।
 2 भिं मनूयात
 परमप्रभुं नं ययकी,
 नुगः वँचुपिन्त
 परमप्रभुं दोषी ठहरय् यानादी।
 3 मभिं ज्यां यानाः
 सुं मनू थातं च्वने फइ मखु,
 धर्मीतयत्
 संके तक नं फइ मखु।
 4 भिंम्ह कलाः
 वया भाःतया मुकुट खः,
 तर भाःतयात
 मछालापुकीम्ह मिसा
 ध्वगीगु क्वँय् थें खः।
 5 धर्मी मनूतयगु नुगः
 भिंगु बिचालं जाइ,
 तर दुष्टतयगु सल्लाहयात
 गुबलें पत्याः याये मज्यू।
 6 दुष्टतयगु खं
 ग्यानापुगु जालय् लाकी,
 तर धर्मीतयगु खं बचय् याइ।
 7 दुष्टतयत् हुत्यानाछवइ,
 इमिगु हा तक हे ल्यनी मखु।
 धर्मीतयगु छँ धाःसा
 ल्यनाच्वनी।
 8 मनूतयत् इमिगु बुद्धिकथं
 हनाबना तइ,
 बेक्वःगु नुगः दुपिन्त धाःसा
 क्वह्यंकी।
 9 थःत तःधं क्यनाः
 नये मखका जुइगु स्वयाः नं
 थः छुं हे मखयक जुयाः नं
 छम्ह दास
 दयकाच्वनेगु बांलाः।
 10 धर्मी मनुखं
 थः पशुतयत् छुं छुं माः धकाः
 बिचाःसंचाः याइ,

तर दुष्ट मनूयाके

नुगः हे दइ मखु।

11 थःगु बुँइ ज्या यानाः

नइपिन्त नये त्वनेया

मगाः जुइ मखु,

तर म्हगस जक म्हंकाः

जुइपिं मूर्खत जक खः।

12 दुष्टत मभिपिं मनूतयसं

लुतय् यानाहःगु सम्पत्तिइ

मिखा वंकाच्चनी।

धर्मीत धाःसा

हा बल्लाःगु सिमा थें खः।

13 दुष्ट मनूत

थःगु हे मभिगु खँया

जालय् क्यनी।

तर धर्मी मनूत

दुःखया जालं पिहां वइ।

14 झीत झीगु

ज्या व खँ कथंया हे

सजाँय व सिरपाः दइ।

15 मूर्खतयसं

थःगु खँ हे खः ताय्की,

तर बुद्धि दुपिन्सं

मेपिनिगु सल्लाह नं न्यनी।

16 मूर्खतयसं

धाय्वं तं क्यनी,

बुद्धिमानतयसं थःत

क्वह्यंकूसां

मिखा तिस्सिनाबी।

17 सत्यम्ह साक्षी

खःगु साक्षी बी,

तर फताहा साक्षी

फताहा खँ ल्हाइ।

18 बिचाः मयासें नवाःगु खं

तरवारं थें घाः याइ,

तर बिचाः यानाः नवाःगु खं

घाः नं लनी।

19 सत्य खँ

न्ह्याबलें ल्यनाच्चनी,

मखुगु खँ

ताःतुइ मखु।

20 दुष्टतयगु नुगः न्ह्याबलें

मभिगु खं जायाच्चनी,

तर भिगु खं लयताः हइ।

21 धर्मीतयत्

गुबलें नं दुःख जुइ मखु,

तर दुष्टतयत्

दुःखया दुःख जक जुइ।

22 मखुगु खँ ल्हाइपिन्त

परमप्रभुं यय्कादी मखु,

- तर सत्य खँ ल्हाइपिलिसे
वयकः लयतायादी।
- 23 बुद्धिमानतयसं
थःत सःस्यू धकाः
क्यनाजुइ मखु।
- तर मूर्खतयसं
थःगु मूर्खता व्वया जुइ।
- 24 मेहनत याइगु ल्हाति
शासन याइ,
अल्छीत दास थें
जुयाच्चनेमाली।
- 25 चितासू मन्तकि
मनूतय् नुगः क्वतुनी,
तर क्यातूगु वचनं
नुगः चंचंधाइ।
- 26 धर्मीतयसं
थः पासापिन्त
भिगु लँपु क्यनी।
- दुष्टतयसं धाःसा
मखुगु लँय् यंकी।
- 27 अल्छीतय्
मनंतुंगु पूवनी मखु।
तर मेहनत याइपिनि
यक्व धनसम्पत्ति दइ।
- 28 धार्मिकताया लँपुइ
जीवन दु,
थ्वं गुबलें नं
मृत्युपाखे यंकी मखु।

13

- भिपि पासापिलिसे
जुइगु खँय्
- 1 बुद्धिमानम्ह कायनं
थः बौनं धाःगु खँ न्यनी।
तर घमण्डीम्ह कायनं
न्यनी मखु।
- 2 भिगु म्हुतुं
भिगु हे फल बी।
तर वँचु नुगःयापिन्सं
न्हाबलें ल्वापुख्यापु जक
ययकाच्चनी।
- 3 बिचाः यानाः नवाइपिन्सं
थःत बचय् याइ,
लाः लाः थे नवानाजुइपि
नाश जुइ।
- 4 अल्छी मनूतयसं
न्हाक्व मनंतुंसां
पूवनी मखु।
मेहनत याइपिन्सं
न्हाक्व मनंतुंसां

- पूर्वनी।
 5 धर्मी मन्तयसं
 मखुगु खँ ल्हाये
 ययकी मखु।
 तर दुष्टतयगु खं
 मछालापुकी
 व बेइज्जत वंकाजुइ।
- 6 भिपिं मन्त
 इमिगु धार्मिकतां यानाः
 बचय् जुइ।
 तर पापं यानाः
 दुष्टत नाश जुइ।
- 7 गुलिसिनं थःके छुं मदुसां
 थःत तःमि धकाः
 क्यनाजुइ,
 अले गुलिसिनं थःके दक्वं दयां नं
 चीमि धकाः
 क्यनाजुइ।
- 8 तःमिपिन्सं धिबां यानाः
 थःत त्वःतके फइ,
 तर चीमिपिं सुंपाखें नं
 ग्यानाचवने माली मखु।
- 9 धर्मीपिं मन्त
 जल्ल थिनाच्वंगु
 मत थें खः,
 दुष्टत धाःसा
 सीत्यंगु मत थें खः।
- 10 घमण्डं ल्वापु हइ,
 तर सल्लासाहुति काइपि
 बुद्धिमान खः।
- 11 याकनं मुंकूगु धन
 याकनं हे फुनावनी,
 मेहनत यानाः मुंकूगु धन
 अप्वयावनी।
- 12 थःमहं मनंतुनागु पूमवन कि
 सी थें जुइयः,
 थःमहं मनंतुनागु पूवनेगु धयागु
 जीवनया सिमा थें खः।
- 13 भिगु सल्लाह मन्यंमहयसिनं
 दुःख सी माली,
 अले न्यंमहयसिनं
 सिरपाः कायेखनी।
- 14 बुद्धिमानपिं मन्तयसं
 ब्युगु सल्लाह
 जीवनया धाःथें खः।
 थुकिं न्ह्यागु कथंया दुःखकष्टं
 पिहां वये फइ।
- 15 भिगु नुगःयापिं मन्तयत्त
 हनाबना तइ,

- तर पत्याः यायेबहः
मजूषिं मनूत
नाशपाखे वनाच्चंगु दइ।
- 16 बुद्धिमानपि मनूतयसं
छुं नं याये न्ह्यः बिचाः याइ,
तर मूर्खतयसं
फुइँ जक क्यनाजुइ।
- 17 दुष्टम्ह दूतं
दुःखयागु खँ हइ,
तर विश्वास याये बहःम्ह दूतं
भिं उसाँय हइ।
- 18 न्वानारखँयात च्यूताः मतइपि
चीमि व मछालापुकाः
च्वनेमाली।
तर न्यंम्हयसित हनाबना तइ।
- 19 मनंतुंगु पूवन कि
न्ह्याइपुसे च्वनी।
तर मूर्खत मनंतुंगु पूवकेत नं
मभिगु ज्यां लिचिलेत
स्वइ मखु।
- 20 बुद्धिमानपिलिसे जुइपिं
बुद्धिमान हे जुइ।
मूर्खतलिसे जुइपिन्सं
थःत स्यंकी।
- 21 पापीतयसं
दुःखकष्ट फयेमाली,
धर्मीतयसं
सिरपाःकथं आशिष काइ।
- 22 भिपिं मनूतयसं
थः छय-छुइपिन्त धकाः
धनसम्पत्ति त्वःताथकी।
पापीतयगु धन धाःसा
धर्मीतयगु ल्हातिइ लाइ।
- 23 चीमिपिं मनूतयगु बुं
गाक्क हे अन्न सयंकी।
तर अन्याय याइपिन्सं
लुतय् यानायंकी।
- 24 थः मस्तयत्त माया याइपिन्सं
न्वाइ,
थः मस्तयत्त माया मयाइपिन्सं
न्वाइ मखु।
- 25 धर्मीपिन्सं
प्वाः जायेक नयेखनी।
दुष्ट धाःसा
नयेपित्याकाः च्वनेमाली।

14

हाःनाः मद्दुपिन्त
ग्वाहालि यायेगु खँय्

- 1 बुद्धि दुम्ह मिसां
थःगु छँ दयकी,
तर बुद्धि मदुम्ह मिसां
थःगु छँ स्यंकी।
- 2 भिंगु लँय् जुइम्ह मनुखं
परमप्रभुया भय काइ,
भिंगु लँय् मजुइम्ह मनुखं
क्वह्यकाजुइ।
- 3 मूर्खतयगु खं
थःगु हे जँय कथि दायकी,
तर बुद्धिमानतयगु खं
बचय् याइ।
- 4 द्रुहं मदुथाय्
भखारि नं प्वनी,
द्रुहंया ग्वाहालि
यक्व बाली सय्के फइ।
- 5 खःगु साक्षी
मखुगु खँ ल्हाइ मखु,
फताहा साक्षी
मखुगु जक साक्षी बियाजुइ।
- 6 हेबाय्चबाय् यानाः
ज्ञान मालां गुबलें नं
ज्ञान लुइके फइ मखु,
तर नुगः क्वसाय्काः
माल धाःसा
अःपुक हे लुइ।
- 7 मूर्खतपाखें
तापाक हे च्वँ,
इमिगुपाखें
छुं नं सीकेसय्के
फइ मखु।
- 8 बुद्धि दुपिं मनूतयसं
थःपिं गन् वनाच्चवना धकाः
बालाक थू,
तर मूर्खतयसं
थःम्हं थःत
इंगः लानाच्चवनी।
- 9 मूर्खतयसं
थःपिनिगु पापया नं
च्युताः तइ मखु,
भिंपिं मनूतयसं
थःपिनिगु पापया
क्षमा माली।
- 10 थःगु दुःखसुख धयागु
थःम्हं हे जक सी,
मेपिन्सं इनाकाये
फइ मखु।
- 11 दुष्टतयगु छँ
नाश जुयावनी,
भिंम्ह मनूया पाल धाःसा
ल्यनाच्चवनी।

- 12 थःमहं भिंगु लँ धकाः
तायकाच्चनागु लं नं
लिपा मृत्युया म्हुतुइ
थयकाबीयः।
- 13 न्हिलाख्वालं
मनया दुःख त्वपुइफु,
तर लयताः
दुःखय् हिले फु।
- 14 मभिपिन्सं
थःपिनिगु मभिंगु ज्याया
लिचवः ला फये हे माली,
भिपिं मनूतयसं धाःसा
थःपिनिगु भिंगु ज्याया
सिरपाः कायेखनी।
- 15 मूर्खं मनूतयसं
न्हागु खँ नं पत्याः याइ,
तर बुद्धि दुपिं मनूतयसं
स्वापुयाः जक
पलाः तयाजुइ।
- 16 बुद्धि दुपिं मनूतयसं
परमप्रभुया भय काइ,
अले मभिंगु ज्यापाखें
तापाक हे च्वनी।
मूर्खत धाःसा हरबरय् चाइपिं
व न्हागु ज्यां बिचाः मयासें
हथासं याइपिं जुइ।
- 17 तंगुलुतयसं
मूर्खं ज्या याइ,
झंगःलानाजुइपिं मनूतयत
मेपिन्सं घृणा याइ।
- 18 अज्ञानीत मूर्खं
धाय्काच्चनेमाली,
बुद्धि दुपिन्सं
ज्ञानया मुकुट पुइखनी।
- 19 मभिपिं मनूत
भिपिं मनूतयगु न्ह्यःने
व दुष्टत
धर्मीपिनिगु न्ह्यःने
क्वछुयेमाली।
- 20 चीमिपिं मनूत
थः जःलाखःलापाखें
क्वह्यकाः च्वनेमाली,
तःमिपिं मनूतय् धाःसा
यक्व पासापिं दइ।
- 21 सुयातं क्वह्यकेगु धयागु
पाप खः,
हाःनाः मदुपिन्त ग्वाहालि
याइमहयसित आशिष दइ।
- 22 छं मभिंगु ज्या यायेगु
बिचाः यात धाःसा
छं टूँकाच्चन,
भिंगु ज्या याइपिन्सं

- मेपिनिपाखे हनाबना
व माया कायेखनी।☆
- 23 मेहनतं भिगु फल दइ,
खँ जक लहाना: नयां
फवगिं जुइ।
- 24 बुद्धि दुपि मनूतयगु
धनसम्पत्ति इमिगु मुकुट खः,
तर मूर्ख ज्यां
मूर्ख हे जक जुइ।
- 25 खःगु साक्षी
मनूतयत बचय् याइ,
मखुगु साक्षी धोखा बी।
- 26 परमप्रभुया भय काइपिन्त
भलसा दइ,
अले इमि सन्तानयात तकं
सुरक्षा दइ।
- 27 परमप्रभुया भय धयागु
जीवनया मूल खः,
थुकिं मनूतयत
मृत्युपाखे लित हइ।
- 28 सुं नं जुजु गुलि तःधं धयागु
वया गुलि प्रजा दु
धयागुलि क्यनी,
प्रजा मदयकं
जुजु धयापिं छुं नं मखु।
- 29 सह याना च्वनेफुम्ह मनू
बुद्धिमान खः,
तं क्यनाजुइपिन्सं
थःगु मूर्खता जक क्यनाजुइ।
- 30 नुगः लुधंकाच्वन कि
उसाँय् बांलाइ,
नुगः मुइका जुल कि
म्हया क्वँय् हे धवगी।
- 31 सुनां चीमिपिन्त क्वत्यला जुइ,
वं थःत दयकूम्ह परमेश्वरयात
क्वह्यकूगु जुइ,
सुनां चीमिपिन्त हनाबना तइ,
वं परमेश्वरयात
हनाबना तःगु जुइ।
- 32 दुष्टत इमिगु मभिंगु ज्यां यानाः
नाश जुयावनी,
धर्मीतयत सीबलय्
नं रक्षा याना तइ।
- 33 दुग्यां दुपिं मनूतयके जक
बुद्धि बास च्वनी,
मूर्खतयसं बुद्धि धयागु
छु धकाः तकं सी मखु।
- 34 धार्मिकतां देशयात तःधंकी,
पापं देशयात क्वथुनी।

35 जुजु बुद्धिमानम्ह च्यः खनाः
लयताइ,
अले मछालापुसे च्वंगु
ज्या याइम्ह च्यः खनाः
तंचाइ।

15

- न्वानाखँयात नाला कायेगु खँय्
- 1 नाइसे च्वंगु लिसलं
तं क्वलाइ,
तर छाःगु लिसलं
तंयात ग्वाकी।
- 2 बुद्धिमानयागु म्हुतुं
बुद्धियागु खँ पिहां वइ,
तर मूर्खतयगु म्हुतुं
मूर्ख खँ जक पिहां वइ।
- 3 परमप्रभुया मिखां
न्हाथासं खं,
भिंपि व मभिंपि निथ्वःसित नं
वयकलं स्वयाच्चवनादीगु दु।
- 4 भिगु वचनं
जीवन व उसाँय् बी,
तर छाःगु वचनं
नुगलय् घाः याइ।
- 5 मूर्खतयसं जक
बौया अनुशासनयात
च्यूताः तइ मखु,
बुद्धिमानतयसं
थुक्रियात नाला काइ।
- 6 धर्मीपिनिगु धुकू
धन सम्पत्तिं जायाच्चवनी,
तर मूर्खतयगु धनं
इमित झन जक दुःख बी।
- 7 बुद्धिमानपिनिगु म्हुतुं
ज्ञानया खँ पिहां वइ,
मूर्खतयगु नुगः धाःसा
अथे जुइ मखु।
- 8 परमप्रभु
दुष्टतयसं छाःगु बलि
लयतायादी मखु,
भिंपि मनूतयसं याःगु प्रार्थनां
वयकः लयतायादी।
- 9 परमप्रभुं
दुष्टतयगु लँपुयात ययकामदी,
तर धर्मी जुयाः जुइपिन्त
वयकलं ययकादी।
- 10 सुनां भिगु लँ त्वःतावनी,
वयात बांमलाक सजाँय बी।

सुनां अनुशासनयात
घृणा याइ व सी।

- 11 कालयागु खँ ला
परमप्रभुया न्ह्यःने
सुलाच्चंगु मदुसा,
मनूया नुगःया खँ जक
गथे यानाः सुले फइ?
- 12 कर्पिन्त हेबायचबाय्
यानाजुइपिन्सं
थःत भिकेगु यय्की मखु,
उकिं इपिं भिपिं मनूतपाखें
तापाक हे जुया जुइ।
- 13 लसतां जाःगु नुगलं
ख्वालय् लसता हइ,
तर स्याः नुगलं
आत्मायात ख्वय्की।
- 14 बुद्धिमान मनू
ज्ञानया निति आयबुया जुइ,
तर मूर्खतयसं
मूर्ख खँ हे यय्काच्चनी।
- 15 चीमिपिनिगु निति
न्ह्याबलें म्वाये थाकु,
तर लुधंपिनिगु निति
न्ह्याबलें भवय्।
- 16 तःमि जुयाः
दुःखय् लानाच्चनेगु स्वयाः
चीमि जुयाः
परमप्रभुया भय कयाच्चनेगु
हे बांलाः।
- 17 महीपिं मनूतयथाय् वनाः
लाजा नयेगु स्वयाः
थःत यःपिं मनूतयथाय् वनाः
वाउँपाउँ नयेगु हे बांलाः।
- 18 तंगुलु मनूतयसं ल्वापु थइ,
तर सह यायेफुपिं मनूतयसं
ल्वापु ज्यंकी।
- 19 अल्छीतयगु लँय्
कंया कं जक दइ,
भिपिनिगु लँ धाःसा
मू लँ खः।
- 20 बुद्धिमानम्ह कायन्
बौयात लय्ताय्की,
मूर्खम्ह कायन्
थः मांयात हेला याइ।
- 21 मूर्ख मनूत
थःगु मूर्ख ज्याय् हे
लय्तायाच्चनी,

तर बुद्धिमान मनूतयसं
छु भिं व हे जक याइ।

22 गुलि काये फु
उलि हे सल्लाह का,
अले जक ज्या ताःलाइ।
सल्लाह मकासे
याःगु ज्या ताःलाइ मखु।

23 माःगु इलय्
माःगु लिसः बीबलय्
मनूत गुलि लय्ताइ।

24 बुद्धि दुपिन्सं लीगु लं
इमित च्वजाःगु
जीवनपाखे न्ह्याकी,
अले मृत्युपाखे तापाक यंकी।

25 घमण्डीतयगु छँयात
परमप्रभुं नाश यानादी,
भाःत मदुपिं मिसातयगु
सम्पत्ति धाःसा
रक्षा याना तइ।

26 दुष्टतयगु खँय्
परमप्रभु लय्तायादी मखु,
तर भिंपिं मनूतयगु खँय्
वय्कः लय्तायादी।

27 मभिंगु ज्या यानाः
मुकूगु कमाइनं
छँय् संकट हइ।

घुस काये मते,
अले छ यक्व म्वाइ।

28 भिंपिं मनूतयसं नवाये न्ह्यः
बांलाक बिचाः याइ।
दुष्टतयसं धाःसा
लाः लाः थे न्वाइ।

29 परमप्रभु दुष्टतपाखे
तापाक हे च्वनादी,
वय्कलं धर्मीतयगु
प्रार्थना धाःसा न्यनादी।

30 लसतां जाःगु ख्वालं
नुगःयात चक्कंकाबी।

भिंगु वचनं
म्हयात तागत बी।

31 थःगु द्रं
भिकेत न्ह्यचिल धाःसा
छ बुद्धिमान खः।

32 अनुशासनयात च्यूताः
मतइपिन्सं
थःत हे स्यंकी,
थःगु द्रं भिकीम्ह मनू
बुद्धिमान खः।

33 परमप्रभुया भय
 कायेगु धयागु हे
 ज्ञान खः।
 क्वमिल्ल जुल कि
 हनाबना नं याइ।

16

मनुखं ग्वसाः ग्वइ,
 परमप्रभुं क्वःछिनादी
 1 नुगःया ग्वसाः ला मनूयागु खः
 तर म्हुतुया लिसः धाःसा परमप्रभुपाखें वइ।
 2 मनूतयत् थःपिनिगु थःगु फुक्क चालचलन ला
 पाय्छि हे थें च्वनी।
 तर परमप्रभुं उकियागु
 मनसुवाः छु खः धकाः
 जाँचय् यानादी।
 3 थःम्हं यायेगु न्ह्यागुं ज्या
 परमप्रभुयात लःल्हानाब्यु,
 अले छंगु फुक्क ज्या ताःलाइ।
 4 परमप्रभुं फुक्कं थःगु हे
 तातुनां कथं दयकादीगु खः।
 दुष्टतयत् तक नं वयकलं हे
 विनाशया ईयात धकाः
 दयकादीगु खः।
 5 घमण्डीतयत् परमप्रभुं
 घृणा यानादी,
 इमित सजाँय मजुइ हे मखु।
 6 विश्वास याये बहःम्ह जुयाः
 व गुबलें मफुइगु मायां हे
 छिमिगु पाप क्षमा जुइ।
 परमप्रभुया भयं
 मनूत पापपाखें लिचिली।
 7 परमप्रभुयात लयतायकल धाःसा
 छिमिसं थः शत्रुतयत्नापं पासा दयके फइ।
 8 मभिम्ह मनू जुयाः
 तःमि जुइगु स्वयाः
 भिम्ह मनू जुयाः
 चीमि जुयाच्वनेगु हे बांलाः।
 9 मनूतयसं
 थथे याये अथे याये धकाः
 ग्वसाः ग्वइ,
 तर परमप्रभुं हे छु यायेगु धकाः
 क्वःछिनादी।
 10 जुजुं अधिकार दुम्हं थें नवाइ,
 वयागु खें न्ह्याबलें पाय्छि जुइ।
 11 पाय्छिगु नाप व ताल्जु
 परमप्रभुपाखेंयागु हे खः,
 म्हेचाय दुगु फुक्क धःत
 वयकःया हे ज्या खः।

- 12 जुजुं मखुगु ज्या ययकी मखु,
छाय्धाःसा न्यायलं हे
जुजु बल्लाइ।
- 13 जुजुं खःगु खँ न्यने ययकी।
अले खःगु खँ ल्हाइपिन्त
ययकी।
- 14 जुजुया तं धयागु
मृत्युया दूत थें खः,
बुद्धिमानतयसं उकियात
क्वलाकेत स्वइ।
- 15 जुजु लयताइगु धयागु
जीवन दइगु खः,
जुजुं ययकीगु धयागु
वा वयाः चकने थें खः।
- 16 लुँ दइगु स्वयाः
बुद्धि दइगु गुलि बांलाः,
अले वहः दइगु स्वयाः
भिंगु न्याय दइगु गुलि बांलाः।
- 17 भिंगु लैय् जुइगु धयागु
पापपाखें तापायेगु खः,
थः गन वनाच्चवना धकाः
बिचाः याना जुल कि
वं थःगु जीवनया रक्षा याइ।
- 18 अप्वः घमण्डयात कि
नाश जुइ,
तःधंछुया जुल कि
क्वःदली।
- 19 लुतय् यानाहःगु सम्पतिं
तःधंछुना जुयेगु स्वयाः
तःधंछुसे चीमि
जुयाच्चवनेगु हे बांलाः।
- 20 छन्त छु स्यंगु खः,
उकी ध्यान ब्यु,
अले छंगु ज्या ताःलाइ।
परमप्रभुयात विश्वास याइपिन्त
आशिष दइ।
- 21 बुद्धिमानपिं मनूतयत्
इमिगु खं हे सीके फइ।
गुलि नाइक नवात
उलि हे मनूतयगु
नुगः साले फइ।
- 22 थूपिनिगु नितिं
बुद्धि धयागु
जीवनया मुहान खः।
- मूर्खतां यानाः
मूर्खतयसं सजौय फयेमाली।
- 23 बुद्धिमानपिं मनूतयसं
बिचाः यानाः जक नवाइ,
इमिगु खं
न्यनीपिनिगु नुगः त्याकी।

- 24 नाइसे च्वंगु वचन
कस्ति थें खः,
थुकिं नुगः चंचंधाइ,
अले म्हयात तागत बी।
- 25 गुलि गुलि लें स्वयेबलय्
बांलाः थें जुइ,
तर उकिं मृत्यु तक थयंकेफु।*
- 26 ज्या याइपिन्सं प्वाःया निति
अज्ज अप्वः मेहनत याइ,
छायधाःसा इमि थःगु पित्याः
लंकेत नं अथे यायेमाली।
- 27 दुष्टतयसं मेपिन्त
स्यंकेगु जक स्वयाच्चनी,
इमिगु खँ हे नं
मिप्वाः थें जुइ।
- 28 दुष्टतयसं म्वाःमदुगु खं
कचवं पिकया जुइ।
अले पासा पासाया दथुइ
ल्वापु पिकयाबी।
- 29 ल्वापुखिचा मनूतयसं
थः पासापिन्त ह्याय्काः
मखुगु लेंय् यंकी।
- 30 मिखा कयक्काः जुइपिन्सं
मभिंगु मतिइ तया जुइ,
अले म्हतु पकुचिंकाः
जुइपिनिगु नुगलय्
हाकु थानाच्चनी।
- 31 तयुगु सँ
तःजिगु हनाबनाया मुकुट खः,
भिंगु ज्यां जक थ्व चूलाइ।
- 32 बल्लायेगु स्वयाः
सह यायेगु तःधं।
देश देशयात त्याकेगु स्वयाः
थःगु मनयात कःघायेगु हे तःधं।
- 33 झीसं थथःम्हं थःगु खँ
क्वःछिना जुये,
तर परमप्रभुं हे
फुक्क खँ क्वःछिनादी।

17

- झीगु नुगः
परमप्रभुं जाँचय् यानादी
- 1 ल्वापुख्यापुं जाःगु छँय्
भवय् नयेगु स्वयाः
याउँक स्वः मरि जक
नयाच्चनेगु बांलाः।
- 2 भिंम्ह च्यलं
काय्या थाय् काये फु,

* 16:25 १६:२५ हितो १४:१२

- अले दाजुकिजां थें
अंश नं काये फु।
- 3 लूँ व वहः
मिइ तयाः जाँचय् याइ।
तर झीगु नुगः
परमप्रभुं जाँचय् यानादी।
- 4 मभिपि मन्तयसं
मभिगु हे खँ न्यनी,
फताहा खँ ल्हाइपिन्सं
फताहा खँ हे न्यनी।
- 5 चीमिपिन्त क्वह्यंकिपिन्सं इमित
सृष्टि याःम्हयसित हे क्वह्यंकूगु जुइ।
मेपिनि मज्यगुलिइ
लयताइपिन्त सजाँय जुइ।
- 6 छय्-छुइपि
बुराबुरितयगु मुकुट खः,
अले मांबौ
मस्तयगु न्हाय् खः।
- 7 तःधंपि मन्तयत्
मखुगु खँ ल्हायेगु मल्वः,
मूर्खतयगु म्हूतुं
भिगु खँ ल्हाइगु मल्वः।
- 8 घुस बीम्हयसिगु निति
व म्वहनी थें जुइ,
न्हाथाय वंसां ताःलाइ धकाः
वं मतिइ तइ।
- 9 सुयागुं दोष
क्षमा यायेगु धयागु हे
वयात थः मन्
यानातयेगु खः,
दोषयात जक
कुत्तुकुलाच्चन कि
पासापिं बायेमाली।
- 10 मूर्खतयसं सछिकः
दायकाः काइगु ज्ञान
बुद्धि दुम्ह मनुखं
छक्कः न्वायेवं काइ।
- 11 मभिपिं मन्तयसं न्हाबले
पंगः जक थानाच्चनी,
अज्याःपिन्त नुगलय्
हि मद्दुम्ह छवयाः
सजाँय बी।
- 12 मूर्ख ज्या याये त्यंम्ह मूर्ख
ध्वदुइगु स्वयाः
मचा तंम्ह भालू
ध्वदुइगु हे बांलाः।
- 13 भिगुया पलेसा मभिगु
याइम्हयसिया छँनं
मभिं धयागु

- गुबले चिलावनी मखु।
 14 ल्वापु धयागु
 लःया मूल तज्याये थे खः,
 उकिं ध्वयात
 न्यनावने न्ह्यः हे दिकाब्यु।
 15 दोष मदुपिन्त दोष बीगु
 व दोष दुपिन्त दोष मबीगु
 नितां परमप्रभुयात मयः।
 16 मूर्खतयसं आखः सयकेत
 धिबा फुकेगु सिति खः,
 छायाःसा इमिके
 आखः सयकेगु मन हे मदु।
 17 पासा धयापिं
 पासा हे जक खः,
 दाजुकिजा धयापिं दुःखय नं
 ग्वाहालि याइपिं खः।
 18 ज्यू मज्यू मस्यूपिं जक
 कर्पिनिगु कालबिलय
 थः जमानी च्वनाबी।
 19 ल्वापुरख्यापु ययकीपिन्सं
 पाप ययकी।
 न्ह्याबले फुइं यानाजुइपिन्सं
 विनाश हइ।
 20 मभिगु बिचाः तइपिं
 व मखुगु खँ ल्हाइपिं मनूतयत
 गुबले बांलाइ मखु,
 इपिं नाश जुइ।
 21 मूर्खम्ह कायया बौयात
 दुःख बाहेकं सुख धयागु
 गुबले जुइ मखु।
 22 चक्कंगु नुगः
 भिंगु वासः थे खः,
 न्ह्याबले नुगः मछिंकाच्चन कि
 म्हया क्वेयं हे गनावनी।
 23 मभिपिं मनूतयसं
 सुलाः सुलाः घुस काइ,
 अले न्याय हे
 अःखतं यानाबी।
 24 बुद्धि दुपिन्सं
 छु याःसा
 बांलाइ धकाः सी,
 तर मूर्खतयसं
 थःगु मिखा न्ह्याबले
 उखेथुखे चाहिकाच्चनी।
 25 मूर्खम्ह कायनं
 अबुया नुगः ख्वयकी,
 मायात दुःख बी।
 26 भिपिन्त दण्ड बीगु
 व बांलाःगु ज्या याःपिन्त

सज्जय बीगु पायच्छि मजू।

- 27 सःस्यूपि मनूत
अप्वः नवाइ मखु,
दुग्यां दुपि मनूत
तंम्वइ मखु।
- 28 मूर्खं मनू नं सुम्क च्वन कि
सःस्यूमह थें खने दइ।

18

म्हुतुया वचन

मनूया शक्ति खः

- 1 याकःचा जक जुइम्ह मनुखं
थःगु जक बिचाः याइ।
वं मेपिनिगु खःगु खँ नं
मानय् याइ मखु।
- 2 मूर्खतयसं
थू मथूया बिचाः याइ मखु,
थःगु खँ जक
घःने तयेत स्वइ।
- 3 मखुगु ज्यां मछालापुकी,
अले न्हाय् भुइकी।
- 4 ज्ञानया खँ तःजाःगु गालं
थाहां वयाच्चंगु
लःया धाःथें खः।
- 5 दोषीया पंलिनाः
निर्दोषम्हयसित द्रुपं बियेगु
पायच्छि मजू।
- 6 मूर्खतयसं ल्वापु थयेगु
धयागु हे
थःपिन्त दायकेत
धाःगु खः।
- 7 मूर्खतयसं नवायेगु
धयागु हे
थःम्हं थःगु विनाश मालेगु खः।
अले थःगु हे खँय्
तक्यनेगु खः।
- 8 म्वाःमदुगु खँ न्यनेगु धयागु
सवाः वःगु नसा
नये थें खः।
थ्व मनूतयगु नुगः
दुनेथ्यंक दुहां वनी।
- 9 अल्छीम्ह मनू
नाश यानाजुइम्ह मनू थें खः।
- 10 परमप्रभुयागु नां
बल्लाःगु किल्ला थें खः।
धर्मी मनूत थन वनाः
थःगु रक्षा याये फइ।
- 11 तःमिपि मनूत
थःपिनिगु धन सम्पत्तिं हे
शहरया प्यखें च्वंगु ततःजाःगु
व बल्लाःगु पःखालं थें

- रक्षा याइ धकाः च्वनी।
- 12 क्वमिलुपिन्त हनाबना तइ।
घमण्डीत विनाशपाखे
न्हावनाच्वनी।
- 13 लिसः बी न्ह्यः
खँ न्यनेगु या,
मखुसा छ मूर्ख जुइ,
अले मछालापुकी।
- 14 मनूतयत् म्हं मफइबलय्
म्वायेगु इच्छां वयात
लिधंसा बियाच्वनी।
तर थज्याःगु इच्छा मन्तकि
मनूतयगु म्वायेगु आशा
नं फुनावनी।
- 15 सःस्यूपि मनूतयसं
न्हाबले सयकेगु मनसुबा
तयाच्वनी,
अले मालाच्वनी।
- 16 सुं तःधंपि मनूतयत्
नाप लाये मास्ते वःसा
कोस्यालि ज्वनाः हुँ।
थुकि नापलायेत अःपुकी।
- 17 मुद्दा जुइबलय्
विपक्षी वयाः
न्हासः मततले
न्हापा नवानाच्वंम्ह
मनूयागु खँ हे
पाय्छि थें च्वनी।
- 18 निम्हं उतिकं हे
धिसिलाःपि जुल कि
चिष्टा तयाः त्याःबू क्वःछी।
- 19 थः दाजुकिजापिन्त
ग्वाहालि या।
अले इमिसं शहरया
बल्लाःगु किल्लां थें
छन्त रक्षा याइ।
लवापुं दाजुकिजाया
लुखा तिनाबी।
- 20 म्हुतुया फलं
मनूतय् प्वाः जाइ।
म्हुतुं पिहां वःगु खँग्वलं
मनूतयत् लुधंकी।
- 21 म्हुतुया वचनं
जीवन व मृत्यु क्वःछी।
उकिं थःगु वचनया फल
थःम्हं फयेमाली।
- 22 मनूतयगु तःधंगु
सम्पत्ति धयागु हे
वया कलाः खः,
अले परमप्रभुया कृपा नं।
- 23 चीमिपिन्सं लिसः बीबलय्
क्वमिलु जुयाः नवाइ,

तःमिपिन्सं नवाइबलय्
छाक्क नवाइ।
24 गुलि गुलि पासापिं
स्यंकाबीपिं नं दु।
गुलि पासापिं धाःसा
दाजुकिजा स्वयाः
नं स्याःन्याःपि जुइ।

19

परमप्रभुया भय काइपिन्त
जीवन दइ
1 बेमान व मूर्ख जुयाः
म्वायेगु स्वयाः
चीमि व इमान्दार जुयाः
म्वायेगु हे बांलाः।
2 ज्ञान मदयक्क जोश जक
दयां मगाः,
हथासं याःगु ज्या स्यनी।
3 मनूतयसं थःगु हे मूर्खतां
थःत स्यंकी,
अले परमप्रभुयात
तं क्यनी।
4 धिबां यक्व पासापि दय्की
धिबा मन्तुकि
दुपि पासापि नं तनावनी।
5 मखुगु साक्षी बीपिन्त
सजाँय मजुइ मखु,
अले मखुगु खँ ल्हानाजुइपिं
बिस्युं वने फइ मखु।
6 दक्वसिनं तःधंपिनिगु नुगः
त्याकेत स्वइ,
सकसिनं बीफुपिन्त जक
पासा दय्केत स्वइ।
7 चीमिपिल्लिसे
थःथितित नं तापानावनी,
पासापिं झन गुलि जक
चिलावनेत स्वइ!
न्हाक्व हे ल्यूल्यू जूसां
चीमिपिन्सं
पासा दय्के फइ मखु।
8 ज्ञान कायेगु धयागु
थःम्हं थःत माया यायेगु खः।
थःम्हं कयागु ज्ञान त्वःफिके मते,
थुकिं छन्त भिं जुया वइ।
9 मखुगु साक्षी बीपिन्त
सजाँय मजुइ मखु।
मखुगु खँ ल्हाइपिं
नाश जुइ।
10 मूर्खतयत्त मोजमज्जा

- यानाः च्वनेगु मल्वः,
अथे हे दासं जुजुयात
शासन यायेगु झन हे मल्वः।
- 11 बुद्धि दुपिं मनूतयसं
थःगु तंयात क्वत्यला तइ।
अले नुगल्य् स्याःगु खँयात नं
मिखा तिसिनाबीगु
इमिगु तःजिगु गुण खः।
- 12 जुजुया तं धयागु
सिंहया सः थें खः,
तर वयागु कृपा
घाँसय् च्वंगु सुतिलः थें खः।
- 13 मूर्खपिं मस्त
बौया निति विनाश खः,
लवापुखिचाम्ह कलाः
तिकितिकि
ज्वयाच्वंगु लः थें खः।
- 14 छँ व धनसम्पत्ति
बौयापाखें वइ,
तर भिंम्ह कलाः
परमप्रभुयापाखें दइ।
- 15 अल्ल्छीत
न्हालं जक ब्वानाच्वनी,
अल्ल्छीत प्वाः
घाँलाकाः च्वनेमाली।
- 16 परमप्रभुया आज्ञा न्यंपिन्सं
जीवनया रक्षा याइ,
मन्यंपिं सिनावनी।
- 17 सुनां चीमिपिन्त
ग्वाहालि याइ,
वं परमप्रभुयात त्याय्ब्यूगु जुइ,
वयकलं लिपा पुलाबी।
- 18 थः मस्तयत् भिंकि
छाय्धाःसा उकी आशा दइ,
मखुसा छँ
थः मस्तयत् स्यंकी।
- 19 तं मभिंपिं मनूतयसं
न्हाबलें दुःख बियाच्वनी,
इमित छकः त्वःतल कि
न्हाबलें दुःख बियाच्वनी।
- 20 सल्लाह न्यनीम्ह
व वकथं जुइम्ह मनू
लिपा बुद्धिमान जुइ।
- 21 मनूतयगु नुगल्य्
थीथी कथंया ग्वसाः
दयाच्वनी।
तर परमप्रभुया ग्वसाः हे
जक पूवनी।
- 22 आसाकुति जुयेगु धयागु

मछालापुसे च्वंगु खँ खः।
मखुगु खँ ल्हानाजुयेगु स्वयाः
चीमि जुयाच्चवनेगु बांलाः।

23 परमप्रभुया भय काइपिन्त
जीवन दइ।
परमप्रभुया भय काइपिन्त
दुःख जुइ मखु,
अले छु कथंया मभिं जुइ मखु।

24 अल्छीतयसं
ल्हातिइ जाप्ये ला काइ,
तर म्हुतुइ तक हे
यकी मखु।

25 नागःतुगः यानाजुइपिं
मनूतयत् सजाय बिल कि
बुद्धि मदुपिं मनूतयसं
ज्ञान काइ।
ज्ञान दुपिं मनूतयत् न्वात कि
इमिसं अज्ज ज्ञान काइ।

26 थः बोयात लुतय् याइपिं,
मांयात पितिनीपिं काय्पिं
मछाः मज्जपिं
व इज्जत मदुपिं मनूत खः।

27 हे जिमि काय्!
छं सयकेगु सीकेगु ज्या
न्यनेगु त्वःतल कि
छ थःगु बुद्धिइ लगय् जुइ।

28 मखुगु साक्षी
न्याययात हिस्याइ,
अले दुष्टयागु म्हुतुं
दुष्ट खँ नुनाछवइ।

29 तःधंछुया जुइपिन्त दण्ड बी,
मूर्खतयसं ल्हाः नइ।

20

लुँ वहः स्वयाः
भिंगु वचन तःधं
1 दाखमघं हाःह याकी,
अय्लाखं ल्वापु हइ।

थ्व नितां त्वनीपिन्के
बुद्धि दइ मखु।

2 जुजुयागु तं धयागु
सिंहयागु सः थें खः,
सुनां वयात तं पिकायकी,
वयागु ज्यान वनी।

3 मूर्खतयसं
ल्वापु थयेगु स्वइ।

थ्वपाखें
तापायेगु मनूतयगु नितिं
हनेबहः जू।

- 4 अल्ल्छी मनुखं इलय् पी मखु,
अले लयेगु इलय् वं माली
अयनं वयात छुं हे दइ मखु।
- 5 मनूतयगु बिचा:
तःजाःगु गालय् च्वंगु लः थें खः,
बुद्धि दुपिं मनूतयसं
थ्वयात सालाः काइ।
- 6 सकसिनं थःत
विश्वास याये बहःम्ह
मनू खः धकाः धयाजुइ।
तर सुनां अज्याःम्ह मनू
लुइके फइ?
- 7 धर्मी मनूत
दोष मदय्क् जुइ।
अले परमेश्वरं
वयां लिपाया इमि मस्तयत्
आशिष बियादी।
- 8 जुजु न्याय यायेत
सिंहासनय् च्वनीबलय्
वं मभिंगु फुक्कं हायाछवइ।
- 9 सुनां धायेफु,
“जिगु थःगु नुगः यचु,
अले जिं थःगु पाप
हुयाछवये धुन” धकाः?
- 10 परमप्रभुं
गेसु मलाःगु धः ताल्जुयात
यय्कादी मखु।
- 11 छम्ह मचायागु पहःचहलं नं
वयागु चालचलन बालाः
बांमलाः धकाः सीके फु।
- 12 न्यनेत न्हायपं
व स्वयेत मिखा नितं
परमप्रभुं बियादीगु खः।
- 13 घनाः जक जुल कि
छं प्वाः घालाइ
मिखा चाय्काः जुल कि
छं यत्थे नयेत गाइ।
- 14 न्याः वनीपिन्सं
थ्व नं थिकय् जुल,
व नं थिकय् जुल
धकाः भाः याइ,
अले पुलाः वनेवं
भाः यायेफुगुलिइ
थःम्हं थःत च्वछाइ।
- 15 ततःजिगु लुँ, तिसा यक्व दु,
तर ज्ञानं जाःगु वचन ति
तःजिगु तिसा छुं मदु।
- 16 म्हमस्यूपिं मनूतयगु
कालबिलय् जमानी
च्वनीपिं मूर्ख
मनूतयगु सम्पत्ति हे

- जमानी तयाबी।
 17 बेइमान याना: मुंकूगु सम्पत्ति
 न्हापा ला
 सवा: व:गु नसा थें च्वनी,
 तर याकनं हे
 व म्हुतु जायेक फि जुयाबी।
- 18 भिगु सल्लाह का,
 अले ता:लाइ,
 सल्लाह मकायेकं
 ल्वा:वने मते।
- 19 अप्व: खँ ल्हाना जुइपिन्सं
 खँ कथुइ थाकातये फइ मखु।
 उकिं, अप्व: खँ ल्हानाजुइपिलिसे
 तापाक हे च्वँ।
- 20 सुनां थ: मां बौयात सरा: बी,
 वयागु जीवन
 खिउँबलय् मत सी थें जुइ।
- 21 अ:पुक दुगु सम्पत्तिं
 भिं याइ मखु।
- 22 मभिंया प्लेसा
 मभिं हे याये धाये मते।
 परमप्रभुयाके भलसा ति।
 वयकलं फुक्कं ज्यंकाबी।
- 23 गेसु मला:गु ध:ताल्लु
 छ्यलीपिन्त
 परमप्रभुं घृणा यानादी।
- 24 मनूतयगु लँपु
 परमप्रभुं हे क्व:छिनादीगु दु,
 मनूतयसं गये याना:
 थ:गु लँपु थुइके फइ?
- 25 परमेश्वरयात
 छुं नं देछाये न्ह्य:
 बांलाक बिचा: या,
 मखुसा लिपा
 पस्ताय् चाये माली।
- 26 बुद्धिमानम्ह जुजुं दुष्टतयत्
 ल्यया: ल्यया: सजॉय बी।
- 27 झीगु दुनुग:या बिचा:
 परमप्रभुं बियादीगु मत ख:,
 थ्वं झीगु नुग:यात कुतुकुली।
- 28 परमेश्वरया दया व भलसां हे
 शासकतयगु शासन
 बचय् जुयाच्वनी।
- 29 मनूतयसं
 ल्याय्म्हतयगु तागतयात
 च्वछाइ,
 अले बुराबुरितयगु तुयुसँयात
 हनाबना तइ।
- 30 म्हया घा:पालं नं
 मभिं तनावने फु।

21

परमप्रभु हे हामा खः

- 1 जुजुया नुगः परमप्रभुया ल्हातिइ दु,
गुबलय् मंदइ उबलय्
वयक्कलं थ्वयात खुसिचाया
लः थें हीकादी।
- 2 मनूतयत् थःगु चालचलन
थःत पाय्छि थें ताइ,
तर परमप्रभुं इमिगु नुगः
जौचय् यानादी।
- 3 परमप्रभुयात झीसं छायेगु
देछा स्वयाः
छु भिं, छु पाय्छि जू
व हे याःगु यः।
- 4 तःधंछुया जुइगु मिखा,
घमण्ड याइगु नुगः
व मभिंगु ज्याया लिच्चः
पाप खः।
- 5 बांलाक मेहनत यानाः
ग्वसाः ग्वयाः याःगु ज्यां
उलायफुलाय् याइ,
हथासं याःगु ज्यां
फवगिं यानाबी।
- 6 मखुगु खँ ल्हानाः
दय्कूगु सम्पत्ति
ब्वयावनीगु हा थें खः,
अले कालया स्वःतिपाँय् खः।
- 7 दुष्ट थःपिनिगु हे
ल्वापुख्यापुं न्हावनी,
इपिं भिंगु ज्याखँ यायेत
मानय् जुइ मखु।
- 8 मखुगु ज्या याइपिनिगु
लँ बेक्वइ,
दोष मदुपिनिगु
लँ तप्यनी।
- 9 ल्वापुखिचा कलाःलिसे
छखा हे छँय् च्वनेगु स्वयाः
कःसिया छकुनय्
याकःचा च्वनेगु बांलाः।
- 10 दुष्ट मनूतयसं
न्हाबलें मभिंगु हे
बिचाः यानाच्चनी,
इमिसं जःलाखःलायात दया याइ मखु।
- 11 हेस्याइपिन्त सजौय बीबलय्
बुद्धि मदुपिं मनूतयसं ज्ञान काइ।
ज्ञान दुपिं मनूतयत् न्वात कि
इमिसं अज्ज ज्ञान काइ।
- 12 तसकं धर्मींम्ह परमेश्वरं
दुष्टतयगु छँय्

- छु छु जुयाच्चन धकाः स्यु,
वय्कलं इमित नाश यानादी।
- 13 सुनां हाःनाः मदुपिनिगु
ख्वःसः न्यनी मखु,
वयागु ख्वःसः नं
सुनानं न्यनी मखु।
- 14 सुचुका ब्यूगु कोस्यालि तं स्यानाबी,
अले गादुने सुचुका ब्यूगु घूसं
तःधंगु तंयात नं
शान्त यानाबी।
- 15 न्याय जुइबल्यु
धमीपि लयताइ,
अले दुष्टत गयाइ।
- 16 सु मनु भिंगु लै त्वःताः
मभिगु लैयु जुइ,
व मनु कालया म्हुतुइ लाइ।
- 17 मोजमज्जा जक यानाजुइपि
कंगाल जुइ,
दाखमघ व चिकंयात ययकीपि
गुबले नं तःमि जुइ फइ मखु।
- 18 दुष्ट मनूतयसं
धमी मनूतयत बीत
स्वःगु दुःख
थःपिन्सं हे फयेमाली।
- 19 ल्वापुखिचा
व कचकच जक
यानाच्चनीम्ह
कलाःलिसे च्वनेगु स्वयाः
याकःचा मरुभूमिइ
च्वंवेनेगु हे बांलाः।
- 20 बुद्धि दुपि मनूतयगु छै
धन सम्पत्तिं जाइ,
मूर्ख मनूतयसं
थःके दुगु नं फुकी।
- 21 धार्मिकता व
गुबले मफुइगु मायाया
ल्यूल्यू जुइपिन्त जीवन दइ,
मेपिन्सं हनाबना तइ।
- 22 बुद्धिमानतयसं
बल्लाःपि मनूतयगु शहरयु
हय्काइ,
अले इमिसं भलसा कयातःगु
किल्ला थुनाबी।
- 23 थःगु म्हुतु व मेयात
कःघायेफुम्हयुसिनं
थःत दुःखं बचयु याइ।
- 24 तःधंछुया जुइम्ह व फुइं यानाजुइम्ह
मनूया नां “हेस्याइम्ह” खः,
वं तःधंछुया व्यवहार याइ।
- 25 अल्ल्छीत थःपिनिगु हे

- इच्छाया हृनि फुनावनी,
छायधाःसा इमिगु ल्हाति
ज्या याइ मखु।
- 26 इमिसं चच्छि न्हिच्छिं
लोभ जक यानाच्चनी,
तर धर्मी मन्तयस्सं न्ह्याबलें
नुगः मस्याकुसे बियाच्चनी।
- 27 दुष्ट मन्तयस्सं
छाःगु बलियात
परमप्रभुं घृणा यानादी,
अज्ज ला मभिगु मतिइ तयाः
छाःगु ला झन दकलय्
ययकादी मखु।
- 28 फताहा साक्षी बीम्ह
मनूयागु खँ सुनानं न्यनी मखु,
तर बिचाः यानाः
नवाइम्हय्सिगु खँ
सकसिनं ययकी।
- 29 दुष्टत फुइँ यानाः जुइ,
तर धर्मी मन्तयस्सं बिचाः
यानाः जक पलाःछिना जुइ।
- 30 परमप्रभुयागु विरोधय्
सुं नं मनूया बुद्धि, ज्ञान
व ग्वसाः ताःलाये फइ मखु।
- 31 लडाइँया निति सल ला
तयार याये फइ,
त्याःबू धाःसा
परमप्रभुया ल्हातिइ दु।

22

- धनसम्पत्ति स्वयाः नां तःधं
- 1 धनसम्पत्ति स्वयाः
नां ल्ययेगु बांलाः,
लुँ वहः दइगु स्वयाः
हनाबना तयकाः
च्वनेगु बांलाः।
- 2 तःमि व चीमिया दथुइ
छता खँ उथें दु,
निम्हय्सितं परमप्रभुं
दयकादीगु खः।
- 3 बुद्धिमान मनुखं न्हापा हे
दुःख वयाच्चंगु सीका काइ,
अले बचय् जुइ,
तर छुं मस्यूपि मन्त
तप्यंक व हे लँपुइ वनी,
अले दुःख सी।
- 4 परमप्रभुया भय काल कि
व क्वमिलु जुल कि
इज्जत, धन व जीवन दइ।
- 5 दुष्टतयगु लँपुइ कं

- व पंगः जक दइ,
थःगु जीवन यःपि मनूत
थ्व लं तापाक हे जुइ।
6 थः मस्तयूत भिगु लँय जुइकि,
बुरा जुइकाः तकं
इपि व हे लँय जुयाच्चनी।
7 चीमिपि तःमिपिनि दास जुइ।
त्यासा काःम्ह
त्यासा ब्यूम्हयूसिया दास जुइ।
8 सुनां मभिगु पी,
वं मभिगु हे लइ,
अले इमिगु अन्याय नं फइ।
9 नुगः तफाःम्ह मनूयात
आशिष दइ,
छायधाःसा वं चीमिपिन्त नं
नके त्वंकेगु याइ।
10 कर्पिन्त हेबायचबाय
यानाजुइपिन्त पितिनाछव,
अले ल्वापुख्यापु व कचवं हे
दइ मखु।
11 नुगः बांलाःम्ह
व नाइक नवाइम्ह मनूया
जुजु नं पासा जुइफु।
12 परमप्रभुं
भिगु खँ नुगलय् तइपिन्त
बिचाः यानादी,
अले फताहातयगु ग्वसाःयात
आशां थयानादी।
13 अल्छीतयसं थथे मतिइ तइ,
“पिने सिंह दु।
जि पिहां वन कि
वं जितः स्याइ।”
14 वेश्याया म्हुतु
तःजाःगु गाः खः,
परमप्रभुया तमय् लाइपि
थुकी कुतुं वनी।
15 मस्तयगु नुगलय्
म्वाःमदुगु खँ वयाच्चनी,
तर इमित न्वानाः
थज्याःगु खं तापाकेमा।
16 थःगु सम्पत्ति अप्वय्केत
चीमिपिन्त क्वत्यलिपि
व तःमिपिन्त कोस्यालि
बियाजुइपि
फ्वर्गिं जुयावनी।

२२:१७-२४:२२

- 17 बुद्धि दुपिन्सं छु धाल, न्यँ!
जिं स्यनागु खँ नुगलय् ति।
18 थ्वयात नुगलय् तयाः
म्हुतुं नवायेबलय्

ज्ञानया स्विता खँ

- छिमित आनन्द वइ।
 19 परमप्रभुयात
 विश्वास याये फयेमा धकाः
 थौं जिं थ्व खँ छन्त स्यनाच्चवना,
 खः, छन्त हे स्यनाच्चवना!
- 20 जिं छिमित
 भिगु सल्हासाहृतिं जाःगु
 व बुद्धिं जाःगु स्विता खँ
 च्वयाबियागु मखु ला?
- 21 छिमिसं सत्य खँ थुइमा,
 अले छिमिथाय्
 न्यंके छवयाहइपिन्त थुइकाः
 बी फयेमा धकाः
 च्वयाबियागु मखु ला?
- 22 चीमिपिन्त फत धकाः
 क्वत्यले मते।
 हाःनाः मदुपिन्त अदालतय्
 ध्वंलाये मते।
- 23 छायाधाःसा परमप्रभुं
 इमिगु मुद्दा स्वयादी।
 अले इमित लुतय् याःपिन्त
 वयक्कलं लुतय् यानादी।
- 24 तंगुलु मनूतलिसे जुइ मते।
 25 मखुसा छिपिं नं इपिं थें हे
 जुयावनी।
 अले थथःम्हं गालय् दुनी।
- 26 मेपिनिगु त्यासाया जमानी
 च्वने मते।
- 27 छुं जुयाः छं पुले मफुत धाःसा
 छ घनेगु लासा तकं
 थनायनी।
- 28 थः पुर्खा तयावंगु लागाया चिं
 चीकाछवये मते।
- 29 छिमिसं थःगु ज्याय् जाःम्ह
 मनूयात खं ला?
 वं लाःलाःपिं मनूतय्गु
 ज्या यायेगु स्वयाः
 जुजुयागु ज्या याइ।

23

- 1 सुं तःधंम्ह मनूनापं नयेबलय्
 छिमिसं थःगु न्ह्यःने
 सु दु धकाः लुमंकि।
- 2 छ तसकं हे नगुलु जूसा
 थःत बांलाक कःघा।
- 3 वं न्ह्यःच्याकूगु भवजय्
 लोभ याये मते,

छाय्धाःसा वं झंगःलायेत
स्वःगु नं जुइफु।

4 तःमि जुइत यक्व
ध्वंघ्वंस्यानाजुइ मते।
बुद्धिमान जुयाः थःत कःघा।
5 मिखाफुति याये मलावं
धनया पपू ब्रुया वइ,
अले इमा ब्वः थें ब्वयावनी।

6 कन्जुस मनूयाथाय् भ्वय् वने मते,
वयागु माकुगु व साःगु
भवय्या लोभ याये मते।

7 इमिसं धायेत ला
“भपि, भपि” धाइ,
दुनुगलं धाःसा धयाच्चनी मखु।
इमिसं न्ह्याबले धिबाया मू
बिचाः यानाच्चनी।
8 छं नःगु फुक्कं ल्हयेमाली,
अले छं इमित च्छायाः
खँ लहाःगु सिति वनी।

9 मूर्खतलिसे ज्ञानयागु
खँ लहाये मते,
इमिसं थ्वयात
हेबाय्चबाय् याइ।

10 थः पुर्खा तयाथकूगु
लागाया चिं चीके मते,
हाःनाः मदुपिनिगु जग त्यलाः
काये मते।

11 छाय्धाःसा इमिगु सम्पति
लिफ्यानाकाइम्ह
दक्वसिबय् बल्लाःम्ह परमप्रभु दु।
वय्कलं छिमिगु विरोधय्
मुद्दा ल्हनादी।

12 छु उजं ब्यूगु खः न्यँ,
ज्ञानयागु खँय् न्हाय्पं ब्यु।

13 मस्तयत् न्वायेगु दिके मते,
सज्जय् बीवं इपिं सिनावनी मखु।

14 थुकिं इमिगु जीवन बचय् जुइ।

15 हे जिमि काय,
छंगु नुगः बुद्धिं जाःसा
जिगु नुगः लय्ताइ।

16 छंगु म्हतुं खःगु खँ नवात कि
जि दुनुगलं लय्ताये।

17 पापीतलिसे नुगः मुइके मते,

- तर सदां परमप्रभुया
भय कयाच्चै।
18 थुकिं यानाः छन्त सिरपाः दइ,
छ आशां घाइ मखु।
- 19 हे जिमि काय् न्यँ,
अले बुद्धिमान जु।
थःगु नुगः खःगु लँपुइ लाकि!
20 अय्लाः त्वनाजुइपिलिसे
जुइ मते,
नगुलुतलिसे जुइ मते,
21 छायाधाःसा अयलाःगुलुत
व नगुलुत फ्वगिं जुयावनी।
न्हाबलें नयेगु
व घनेगु जक
याना जुल धाःसा
छं भ्वाथः लं फिनाजुये माली।
- 22 थःत दयकूमह
थः बौया खँ न्यँ।
अले बुरी जूमह थः मायात
हेला याये मते।
23 सत्य, बुद्धि, दुग्यां व भिगु खँ
कायेगु स्व!
थुमित मी मते।
24 धर्मीं मनूया बौ
लयतायेथाय् दु,
अज्याःमह बौ
दुनुगलं लयताइ।
25 थः मां बौयात लयतायकी,
थःत बुइकूमह मायात
लयतायकी।
- 26 हे जिमि काय्!
थःगु नुगः जितः ब्यु।
अले थःगु मिखा
जिगु लँय् लाकि।
27 छायाधाःसा वेश्यात तःजाःगु गा खः,
अले स्यंमह मिसा छगू तुं खः।
28 इमिसं दाखुँतय्सं थें
पियाच्चनी,
अले मनूतयत स्यंकी।
- 29-30 सु मनू अय्लाखय्
भुलय् जुयाच्चनी,
न्हं न्हंगु अय्लाः त्वनाजुइ,
व मनूयात न्हाबलें दुःख जुइ।
न्हाबलें ख्वयाजुये माली,
ल्वानाजुये माली,
म्वाःसां म्वाःसां घाःपाः
जुइकाः जुये माली,

- मिखा ह्याउँकाः जुये माली।
 31 ह्याउँगु दाखमघ हे जूसां
 उकी नुगः क्वसायके मते।
 ख्वलाय् लुइबलय्
 थ्व ज्वाल्ल च्वनी,
 अले साइख्वाः वःसां
 ल्वःवंके मते।
 32 कन्हय् खून्हु सथय्
 छन्त बिख दुम्ह
 सर्प न्याः थें जुइ।
 33 मिखाया न्ह्यःने
 अजू चायापुगु लु लुया वइ,
 अले त्याजिक नवाये
 व बिचाः याये तकं फइ मखु।
 34 छ जहाजया थामय् हुस्तुंपुयाः
 समुद्रय् वनाच्च्वंम्ह
 नांजवाः थें जुइ।
 35 अले छं धाइ,
 “जितः इमिसं दाल,
 तर जिं मचाः।
 इमिसं जितः
 गुबलय् दाल धकाः नं
 जिं मचाः।
 जि गुबलय् न्ह्यलं चाइ,
 अले हाकनं त्वने फइ?”

24

- 1 दुष्ट मनूतलिसे
 नुगः मुइके मते,
 इपिं लिसे जुइगु
 मतिइ हे तये मते।
 2 छायाधाःसा इमिगु नुगलय्
 ल्वायेगु व स्यायेगु
 खँ जक दइ,
 अले दुःख बीगु जक
 खँ ल्हाना जुइ।
 3 बुद्धिया जगय् छँ नीस्वनी,
 अले दुग्यंगु बिचालं
 थ्वयात बल्लाकी।
 4 गुगु छँय् ज्ञान दइ,
 उकिया क्वथात
 मू वंगु व बाबांलाःगु
 सामानं छाय्पी।
 5 बुद्धिमानम्ह मनू
 बल्लाःम्ह मनू स्वयाः
 शक्तिशाली जुइ।
 बल स्वयाः बुद्धि तःधं।
 6 उकिं, ल्वाःवने न्ह्यः
 बांलाक बिचाः यायेमाः
 तःम्हय्सिगु सल्लाह न्यनाः

लवाःवंसा जक त्याके फइ।

7 मूर्खतयगु निति बुद्धि धयागु
तःजाःगु पहाड थें जुइ।
ततःधंगु खँय् सहलह जुइबलय्
इमिसं छुं हे खँ तये फइ मखु।

8 न्ह्याबलें मभिंगु जक
ग्वसाः ग्वयाजुइपि
दुःख बीपि धकाः नां जाइ।

9 मूर्खतयगु ग्वसाः पापं जाइ।
कर्पिन्त हेबाय्चबाय् जक
याइपि मनूतयत्
सकसिनं मययक्की।

10 दुःखया इलय्
लिचिलिपिं मनूत
गुबलें न्ह्यज्याये फइ मखु।

11 अन्याय यानाः
स्यायेत्यपिन्त बचय् या!
इमित त्वःतकेत लिज्याये मते।

12 “श्व जिगु ज्या मखु” धकाः
लिज्याये मते।
परमेश्वरं सकसिगुं नुगःया खँ स्यू,
अले वय्कलं छिमित नं
स्वयाच्चवनादीगु दु।

वय्कलं छिमिगु नुगलय्
छु दु धकाः स्यू।
वय्कलं सुनां छु छु याःगु दु,
व हे कथं लिच्चः बियादी।

13 हे जिमि काय्!
कस्ति न, छायाःसा व साः,
हाप्वलय् च्वंगु कस्ति
चाकुसे च्वं।

14 अथे हे बुद्धि नं
छंगु नुगःया निति
चाकुसे च्वनी।

छं बुद्धियात काल धाःसा
छंगु आशा सिति वनी मखु।

15 दुष्ट मनूतयसं थें
भिंपिं मनूतयत् लुतय् यायेगु
ग्वसाः ग्वयाः जुइ मते।

अले इमिगु छँन इमित पितिने मते।

16 भिंपिं मनूत
न्हय्कः क्वदःसां
हाकनं दना वइ।

तर दुष्ट मनूत
छकः विपति वल कि हे
क्वदःगु क्वदलं तुं जुइ।

- 17 थः शत्रुतयत्
 विपत्ति वल धकाः
 लयताये मते,
 इपि क्वःदल धकाः
 लयताये मते।
- 18 मखुसा परमप्रभु छिपि खनाः
 लयतायादी मखु,
 अले इमित सजाँय
 बियादी मखु।
- 19 दुष्ट मनूतयसं यानाः
 तं पिकाये मते,
 दुष्टत खनाः
 नुगः मुइके मते।
- 20 छायाधाःसा दुष्टतयगु
 भविष्य धयागु हे दइ मखु,
 इमिगु भविष्य खिउँसे च्वनी।
- 21 हे जिमि काय!
 परमप्रभुया भय का,
 अले जुजुयात हनाबना ति।
 अले विद्रोह यानाजुइपिलिसे
 जुइ मते।
- 22 इपिं घौपलखं हे
 नाश जुयावनी।
 परमप्रभु व जुजुं
 गज्याःगु सजाँय बियादी धकाः
 सुनां छु स्यू?
- 23 बुद्धि दुपिनिगु निति
 मेमेगु खँ नं दनि,
 न्याय यायेबलय्
 पक्षपात यायेगु बांमलाः।
- 24 सुनानं दोषी मनूयात
 दोष मदुम्ह
 धकाः धाल धाःसा
 वयात सकसिनं
 सराः बी, घृणा याइ।
- 25 दोषी मनूयात
 सजाँय ब्यूम्ह न्यायाधीशया
 भिं जुया वइ,
 अले वयागु नां नं जाइ।
- 26 खःगु लिसः पासाया चिं खः।
- 27 न्हापां थःगु बुँज्या
 निं सिधय्कि,
 अले थःगु नसात्वँसाया
 व्यवस्थाया,
 अले जक छँ दनेगु ज्या या।
- 28 थः जःलाखःलाया विरोधय्
 कारण मदयक
 साक्षी बियाः जुइ मते।

ज्ञानया मेमेगु खँ

- अले मखुगु खँ ल्हाना जुइ मते।
 29 अले थथे धाये मते,
 “वं जितः याः थें
 जिं नं वयात याये,
 जिं वयात ब्वलासाये।”
- 30 जि अल्छी व मूर्ख मनूयागु
 बुँ व दाखक्यब जुयाः वना।
 31 अन न्ह्याथासं
 कं बुयावयाच्चंगु
 व झालं बुँ त्वपुयाच्चन।
 ल्वहंया पःखाः नं
 थाय् थासय्
 दुनावयाच्चन।
- 32 व खनाः
 जिगु नुगलय् खँ वल,
 अले छु सयकाः कयाः धाःसा,
 33 पलखया न्ह्यः,
 पलखया न्ह्यलं ब्वानाः
 ल्हाः प्वःचिनाः
 पलख झ्नासु लन कि हे
- 34 छके गरीबी दाखुँ थें
 व मगाःमचाः ल्वाभः
 ज्वनातःम्ह मनू थें वइ।*

सोलोमनया मेमेगु उपदेश

25

- २५-२९
- 1 सोलोमनया थ्व उपदेशत
 यहदाया जुजु हिजकियाया
 मनूतयसं ल्ह्ययातःगु खः,
 2 परमेश्वरं सुचुकातःगुलिइ हे
 झीसं वयकःयात हने।
 अले जुजुपिन्त इमिसं
 थ्व खँ उलाः अर्थ
 कनाब्यूगुलिइ हे हने।
- 3 छम्ह जुजुया नुगलय्
 छु दु धयागु
 सुनानं सीके फइ मखु।
 वयागु बिचाः आकाश थें तःजाः,
 अले पृथ्वी थें तःगाः।
- 4 वहःयात शुद्ध या,
 अले तिनि वहःकःमि
 उकियात छुं दयके फइ।
- 5 मभिपि मनूतयत् जुजुपाखें
 तापाक ति,
 अले तिनि न्यायया शासन
 याये फइ।
- 6 जुजुया न्ह्यःने च्वनेबलय्
 जि तःधम्ह मनू खः धकाः

* 24:34 २४:३३-३४ हितो ६:१०-११

- क्यनेत स्वये मते।*
 7 जुजुं थःम्हं हे सःताः
 आसनय् पयत्कृगु बांलाः
 तःधंपि मनूतयगु न्ह्यःने
 क्वह्यंकाः च्वनेगु स्वयाः।
 8 थःम्हं खंगु खँयात हथाय् चायाः
 अदालतय् यंके मते।
 मेम्ह साक्षी वयाः छंगु खँ
 फताहा साबित यानाबिल धाःसा
 मछालापुका च्वनेमाली।
- 9 थः जःलाखःलानाप
 ल्वापु जुल धाःसा
 कर्पिनिगु गुप्ति खँ प्वले मते।
 10 मखुसा छन्त सकसिनं खँ
 मथाःम्ह धकाः धाइ।
 अले छं थःगु इज्जत गुबलें नं
 लिफ्यानाः काये फइ मखु।
- 11 माःगु इलय् माःकथं
 नवायेगु धयागु
 वहलय् लुँ थुने थें खः।
 12 सःस्यूम्ह मनुखं ब्वःब्यूगु नं
 न्यनीगु न्हायपंया निंति लुँयागु तिसा स्वयाः मू वं।
 13 विश्वास याये बहःम्ह दूतं
 थः मालिकया नुगःयात
 सामाज्याया इलय् ख्वाउँ लखं थें
 सिचुकाबी।
 14 थःम्हं बी धकाः
 बचं बियाः मबीम्ह मन्
 नँयायाः वा मगाः थें खः।
 15 सह यायेफत धाःसा
 शासकयात नं ह्यक्के फइ।
 अले नाइसे च्वंगु खं
 क्वँय्यात नं नाय्केफु।
- 16 कस्ति नं माक्वं अप्वः नल कि
 वाक्क वइ।
 17 थःथितिपिन्थाय्
 यक्व वने मते।
 मखुसा वाक्क वय्काः
 इमिसं मयय्का हइ।
 18 थः पासायात
 मखुगु पाःयायेगु धयागु
 वयात तरवारं पालेगु थें खः,
 भालां सुइगु थें खः,
 अले वाणं कय्केगु थें खः।
 19 दुःख जुइबलय् मदुम्ह पासा
 किलं नःगु, स्याःगु वा
 व खुत्यां काःगु तुति थें खः।
 20 दुःखं कःम्ह मनूया न्ह्यःने

म्ये हालेगु धयागु
तसकं चिकुबलय् लं त्वकाबी थें,
अले घालय् चि ह्वलाबी थें खः।

- 21 थः शत्रु घांलाःसा
वयात नयेगु ब्यु,
अले पित्याःसा
वयात त्वनेगु ब्यु।
- 22 थथे यात धाःसा
मछालाः वयागु ख्वाः
ह्याउँसे च्वनी,
अले परमप्रभुं छन्त सिरपाः बी।*
- 23 उत्तरया फसं वा वयकी थें
म्वाःमदुगु खं तं वयकी।
- 24 ल्वापुखिचाम्ह कलाःलिसे
छखा हे छेंय् च्वनेगु स्वयाः
कःसिया छकुनय्
याकःचा च्वनेगु बांलाः।
- 25 तापाकं वःगु भिगु बुखें
प्याय्चाःमहयसित
ख्वाउँ लः लुये थें खः।
- 26 दुष्ट मनूतयगु खेंय् जुइम्ह
धमीं मन्
फोहर वांछवयातःगु
लः थें खः।
- 27 कस्ति अप्वः नयेगु बांमलाः।
अथे हे थःत अप्वः
तःधकेगु नं बांमलाः।
- 28 थःमहं थःत
कःघाये मफुमह मन्
पःखाः मदुगु शहर थें खः।

26

- थःमहं म्हुगु गालय्
थः हे कुतुं वनी
- 1 मूर्ख मनूयात तःधकेगु धयागु
ताल्लां च्वापु गायेगु
व सामाज्यां वा वयेगु थें खः।
- 2 म्वाय्कं म्वाय्कं ब्यूगु सराः
लगय् जुइ मखु।
थ्व ला चखुचा थें
भुर्रि ब्वयावनी,
अले इखुंचा थें ब्वाय् वनी।
- 3 सलयात कोर्रा,
गधायात लगामं थें
मूर्खयात नं कथिं दायेमाः।
- 4 मूर्खतयगु न्ह्यसःया
लिसः बी मते,
मखुसा छ नं

* 25:22 २५:२१-२२ रोम १२:२०

- इपि थें हे मूर्ख जुइ।
 5 मूर्ख्यागु न्ह्यसःया
 लिसः बिल कि
 वं थःत बुद्धिमान
 तायकाच्चंगु खः हे
 धकाः चवनी।
- 6 मूर्ख मनूया ल्हाति बुखें
 छवयेगु धयागु
 थःगु तुतिइ थःम्हं पां
 पाले थें खः,
 अले थथःम्हं दुःख
 मालेगु खः।
- 7 मूर्ख मनुखं
 उपदेश बीगु धयागु
 लंग्राम्ह मनू ब्वाँय् वने थें खः।
- 8 मूर्ख मनूयात हनेगु धयागु
 खिपतय ल्वहं चिनाः
 वांछवये थें खः।
- 9 मूर्ख मनुखं उपदेश बीगु
 अयलाखं काःम्ह मनुखं
 थःगु ल्हातिइ कःगु कं
 लिकायेत स्वये थें खः।
- 10 मूर्ख मनू
 व लँय वःपि मनूतयत
 ज्याय् तयेगु धयागु
 लाः लाः थे वाणं कय्के थें खः।
- 11 खिचां थःम्हं ल्हःगु
 हानं नः वइ थें
 मूर्खतयसं नं
 हानं हानं मूर्ख ज्या याइ।
- 12 थःम्हं थःत बुद्धिमान
 तायकीम्ह मनू छं खनाः ला?
 वयागु स्वया ला बरु मूर्खम्हयसिगु निति यक्व आशा दइ।
- 13 अल्छीतयसं थथे मतिइ तइ,
 “पिने लँय सिंह दु,
 गल्लि गल्लिइ
 चाःहिलाच्चंगु दु।”
- 14 लुखा थःगु कब्जाय् जक
 म्पुलाच्चनी,
 अथे हे मूर्ख नं लासाय् जक
 म्पुलाच्चनी।
- 15 अल्छीतयसं
 थःगु ल्हाः भुइ ला तइ,
 तर ल्हाः ल्हनाः
 नयेत तक हे थाकु चाइ।
- 16 अल्छीतयसं
 थःत खःगु लिसः बी फुपिं
 न्हयम्ह मनूया स्वयाः

बुद्धिमान् तायकाः जुइ।

17 कर्पिनिगु ल्वापुइ

ल्हाः तयेगु धयागु

वेचाः खिचायागु न्हायपं

ज्वने थें खः।

18-19 कर्पिन्त धोखा बियाः

“जिं ला ख्याः जक यानागु”

धाइम्ह मन्

मिप्वाः व ग्यानापुगु धनुष वाण

ज्वनाजुइम्ह वें थें खः।

20 सिं मन्तकि मि सी,

अथे हे खँसुवाःत मन्तकि

ल्वापुख्यापु मदयावनी।

21 बुलुमिया निति ह्वांग्वाः,

मिया निति सिं थें

ल्वापुया निति ल्वापुखिचा!

22 खँसुवाःतयगु खँ

सवाः वःगु नसा थें

माकुसे च्वनी,

अले थ्व मन्तयगु दुनुगः

थ्यंक दुहां वनी।

23 चाया थलय् वहः सियातः थें

दुष्ट मन्तयगु म्हतुसि

चुल्लुसे च्वनी।

24 दुष्टतयसं माकुगु खँ ला ल्हाइ,

इमिगु नुगलय् धाःसा

घच्चायापुगु खं हे थाय्कयाच्वनी।

25 थज्याःपिं मन्तयगु माकुगु खँय्

विश्वास याये मते।

छाय्धाःसा इमिगु नुगः

न्हय्गू मभिगु बिचालं

जायाच्वनी।

26 इमिसं थःपिनिगु मभिगु

बिचाः ला

सुचुका तइ,

तर मभिगु ज्या ला

सकसिनं खनी।

27 सुनां गाः म्हइ,

व थः हे गालय् कुतुं वनी।

सुनां ल्वहं ग्वारातुइकी,

लिखतं वयाः

वयात हे लाःवइ।

28 मखुगु खँ ल्हाइगु म्हतु

वया थः हे शत्रु जुइ।

पिचुगु म्हतुं सर्वनाश हइ।

- 1 कन्हय्यागु खँय् फुइँ
 त्वःताजुइ मते।
 छायाधाःसा कन्हय् छु जुइ
 धकाः छं मस्यु। ☆
- 2 थथःमहं तःधना जुइ मते,
 बरु मेपिन्त तःधके ब्यु।
- 3 ल्वहं व फि इयातुसे च्वनी,
 तर मूर्खतयसं यानाजुइगु दुःख
 झन दकलय् इयातु।
- 4 तं धयागु तसकं छाः,
 अले ग्यानापु,
 तर नुगः मुइकेगु धयागु
 थ्व स्वयां ग्यानापु।
- 5 खने मदुगु माया स्वयाः
 न्हाःने हे ब्वःब्युगु बांलाः।
- 6 पासां नुगलय् स्याकूसां
 ग्याये म्वाः,
 तर शत्रुया चुप्पा नं
 ग्यानापुसे च्वनी।
- 7 प्वाः जाल कि
 कस्ति नं यइ मखु,
 नयेपित्यात कि
 खायुगु नं साइ।
- 8 छँनं तापाःमह मनु
 स्वलं तंमह झंगः थें खः।
- 9 अन्तर व धुंया नस्वालं
 नुगः चंचंधाइ,
 तर भिंमह पासाया स्वापु
 व स्वयां नस्वाइ।
- 10 थः पासा व
 थः बौया पासायात
 त्वःते मते।
 थःत दुःख जुइबलय्
 थः दाजुकिजायाथाय्
 ग्वाहालि फवंने मते।
 तापाःपिं दाजुकिजां स्वयाः
 सत्तीक च्वंपिं जःलाखःलां हे
 ग्वाहालि याइ।
- 11 हे जिमि काय्!
 बुद्धि दयकि
 अले जि लयताये,
 अले जितः कुंखिनिपिन्त
 जिं लिसः बी फइ।
- 12 सःस्यूपिन्सं थःत आपत
 वयेत्यंगु न्हापां हे वाःचायकी,
 अले बचय् जुइत स्वइ।
 ग्वाज्यःत धाःसा
 तप्यंक हे आपतय् तक्क्यवनी,

- अले दुःख सी।
 13 म्हमस्यूम्ह मनूयागु
 जमानी च्वनीम्ह मनूयाके
 जमानी कायेगु या।
 14 सुनानं सुथ न्हापां ततःसलं
 जःलाखःलायात
 सुवाः बिल धाःसा
 व सराः थें खः।
 15 ल्वापुखिचाम्ह कलाः
 बर्खा मदिकक
 वयाच्चनीगु वा थें खः।
 16 वयागु कचकचयात
 पनेगु धयागु
 फय्यात पने थें खः,
 अले चिकंयात
 ज्वनेत स्वये थें खः।
 17 नँयात नं हे ज्वयकी थें
 पासां पासायात ज्वयकी।
 18 सिमायागु सुसाःकुसाः
 याइम्हयसिनं
 उकियागु फल नं नयेखनी।
 थः मालिकयात
 बिचाः याइम्हयसित
 सकसिनं च्वछाइ।
 19 मनूया ख्वाः लखय्
 खने दइ थें
 मनूया नुगलं मनू म्हसी।
 20 मृत्यु व विनाश गुबलें
 लुधनी मखु।
 अथे हे मनूतयगु इच्छा नं
 गुबलें लुधनी मखु।
 21 लुँ व वहःयात मिइ तयाः
 जाँचय् याइ थें
 मनूतयत नं
 इमित याइगु हनाबनां
 जाँचय् याइ।
 22 मूर्खतयत घलय् तयाः
 जाकि क्यः थें
 क्यःसा
 इमिसं मूर्ख ज्या त्वःती मखु।
 23 थः फैबथांया
 सुसाःकुसाः या,
 24 छायाःसा
 धनसम्पत्ति सदांया निति
 दयाच्चनी मखु।
 मुकुट पुस्तां पुस्ता तक
 ल्यनाच्चनी मखु।
 25 घाँय्म्वः लये धुंकाः
 न्हगु घाँय् बुया वइ,
 उबलय् तकं
 गुँच्चय् च्वंगु घँजा मुनी।

- 26 फैतयपाखें छन्त कापः दइ,
अले च्वलय् मियाः
वःगु धिबां बुँ न्याये फइ।
- 27 च्वलय्चिया दुरु छन्त,
छं छँजःपिन्त
व छं च्यःभ्वातियात तकं
त्वनेत दइ।

28

- विश्वास याये बहःम्ह मनूयात
आशिष दइ
- 1 सुनानं लिना महःसां
दुष्ट मन्त
बिस्युं बिस्युं जुइ,
धर्मी मन्त धाःसा
सिह थें मग्यासे च्वनी।
- 2 देशय् ल्वापु जुइबलय्
तःम्ह नेतात बुया वइ,
तर दुग्यां दुम्ह नेतां
देशयात न्हधाः याइ।
- 3 हाःनाः मदुपिन्त क्वत्यलिपिं
दुष्ट मन्त
बाली स्यंकीगु वा थें खः।
- 4 व्यवस्था मानय् मयाइपिन्सं
दुष्टतयत् तःधंकी,
तर व्यवस्था मानय् याइपिन्सं
इमिगु विरोध याइ।
- 5 दुष्ट मन्तयसं न्याय धयागु
छु धकाः सी मखु,
परमप्रभुयात मानय् याइपिन्सं
थ्व खँ बांलाक सी।
- 6 तःमि व मभिं मन् जुयेगु स्वयाः
चीमि व भिं मन्
जुयाच्वनेगु हे बांलाः।
- 7 सुनां परमेश्वरया व्यवस्था मानय् याइ,
व बुद्धि दुम्ह काय् खः।
नगुलुपिलिसे जुइपिन्सं
थः बौयात मछालापुकी।
- 8 सुनां अप्वः ब्याज कयाः
धिबा मुंकी,
वयागु सम्पत्ति हाःनाः मदुपिन्त
ग्वाहालि याइपिनिगु
ल्हातिइ वनी।
- 9 व्यवस्था मानय्
मयाइम्हय्सिगु प्रार्थना तकं
परमेश्वरयागु नितिं
घच्चायापुसे च्वनी।
- 10 भिंपिं मन्तयत् मभिंगु लँय्

यंकीपि मन्त
थःमहं म्हगु गालय् थः हे लाइ।
तर भिपि मन्तयत्
सिरपाः दइ।

11 तःमिपि मन्तयसं
थःपिन्त बुद्धिमान् ताय्की,
तर दुग्यां दुपिं चीमिपिं मन्तयसं
इमित् बांलाक म्हसीकी।

12 भिपिं मन्त त्यात कि
सकलें लयत्ताइ,
दुष्ट मन्त थाहां वल कि
मन्त सुला जुइ।

13 थःगु पापया पश्चाताप
मयात कि
छ गुबलें थाहां वये फइ मखु।
छं थःगु पापया पश्चाताप यानाः
त्वःतल धाःसा
परमेश्वरयागु दया माया
छन्त दइ।

14 परमप्रभुया भय काइपिन्त
आशिष दइ,
अतेरि जुयाच्चपिं
नाश जुयावनी।

15 बमलाःपिन्त क्वत्यला जुइपिं
दुष्ट शासकत
तस्सलं हालीम्ह सिंह
व हयकायेत वःम्ह भाल् थें
ग्यानापुसे च्वनी।

16 विवेक मद्मह शासक
मूर्खम्ह व नुगः छाःम्ह खः।
तर मखुगु ज्यां कमय् याःगु
धनयात मयय्कीम्हय्सित
ताः आयु दइ।

17 मन् स्यानाः
आछु कना ज्म्ह मन्
मसीतले बिस्युं जुयाच्चनी,
वयात सुनानं ग्वाहालि याये मते।

18 इमान्दार जु,
छन्त न्ह्याबलें रक्षा याना तइ,
बेमान जुल कि
आकाझाकां
छ पतन जुयावनी।

19 मेहनत याइम्हय्सित
नयेत यक्व अन्न दइ,
ई सिति छवइम्ह मनुखं
दुःख जक सी।

20 विश्वास याये बहःम्ह मन्यात
गाक्क आशिष दइ,

- याकनं तःमि जुइत स्वइम्ह
मनूयात सजाँय बी।
- 21 पक्षपात यायेगु बांमलाः।
तर छपा मरिया निति
मनूतयसं मभिगु ज्या याना जुइ।
- 22 लोभी मनूत तःमि जुइत
हथाय् चाया जुइ,
तर गुलि याकनं थःके
छुं मदयावनी धयागु
इमिसं सी हे मखु।
- 23 पिचुगु म्हृतयात स्वयाः
न्वाइगु म्हृतयात हे
लिपा सकसिनं च्वछाइ।
- 24 थः मां बौयात लुतय् यानाः
मभिगु याना धकाः
मतिइ मतइपिं
मनूत खुँ थें खः।
- 25 लोभी मनूतयसं
ल्वापुथया जुइ,
तर परमप्रभुयात विश्वास
याइपिं मनूत च्वजाया वइ।
- 26 थःगु बिचारं जक जुइपिं
मनूत मूर्ख खः,
सःस्यूपिन्सं धाःगु खँ न्यनीपिं
मनूत सुरक्षित जुइ।
- 27 मगाःमचाःपिन्त ब्यु,
छिमित गुबलें मगाःमचाः
जुइ मखु।
सुनां इमिगु च्यूताः तइ मखु,
इमित सकसिनं सराः बी।
- 28 दुष्ट मनूतयसं शासन यात कि
मनूत सुला जुइ,
तर गुबलय् दुष्टत नाश जुइ,
धर्मी मनूत थाहां वइ।

29

- परमप्रभुयात मानय् याइपिन्सं
मगाःमचाःपिन्त स्वइ
- 1 न्हाक्व न्वाःसां महूपिं मनूत
न्हाक्व पनेत स्वःसां
छन्हु आकाझाकां
नाश जुयावनी।
- 2 धर्मीतयसं शासन यात कि
सकलें लयताइ,
दुष्टतयसं शासन यात कि
न्हाथासं दुःख जक जुइ।
- 3 बुद्धिया ल्यूल्यु जुइम्हयसिनं
थः मां बौयात लयताय्की।
वेशयातय्थाय् जुइम्हयसिनं

- थःगु सम्पत्ति फुकी।
 4 जुजुं न्यायया पँ लिनाजुल कि
 देश बल्लाइ,
 तर जुजुं धिबाया पँ लित कि
 देशया नाश जुइ।
- 5 थः पासापिन्त फुरफुरे याना
 जुइपिन्सं
 थःम्हं थःत जाः ग्वइ।
- 6 मभिपि मनुत थःगु हे पापया
 जालय् लाइ।
 तर धर्मीपि मनुत
 तसकं लयतायाजुइ।
- 7 धर्मी मनुतयसं
 चीमिपि मनुतयत्
 गुकथं थकायेगु धकाः
 बिचाः याइ।
 दुष्ट मनुतयत् थुकिया
 च्यूताः तकं दइ मखु।
- 8 मेपिन्त हेबायचबाय्
 यानाजुइपिन्सं देन्यंक
 हल्ला याना जुइ,
 तर बुद्धिमान मनुतयसं
 तंयात पनी।
- 9 बुद्धिमानम्ह मनुखं मूर्खतयत्
 अदालतय् मुद्दा तयाः
 जुल धाःसा
 थःत लायबुइकेगु व इमित
 न्हीकेगु बाहेकं छुं जुइ मखु।
- 10 ज्यानमारातयसं भिपि
 मनुतयत् ययकी मखु,
 तर धर्मी मनुतयसं इमित
 बचय् याइ।
- 11 मूर्ख मनुतयसं थःगु तं
 क्यना जुइ,
 तर बुद्धिमानतयसं पना तइ।
- 12 शासन याइम्हयसिनं
 मखुगु खँ न्यनाजुल धाःसा
 वया भारदारत फुककं
 मखुगु खँ ल्हाइपि जुइ।
- 13 चीमिपि व इमित
 क्वत्यलातःपिनि दथुइ
 छता खँ उत्थे दु,
 निम्हयसित नं परमप्रभुं
 स्वयेत मिखा बियातःगु दु।
- 14 चीमिपिन्त नं उतिग्यंक
 न्याय याइम्ह जुजुं
 सदांया निति शासन याइ।
- 15 अनुशासनं मस्तयत् बुद्धि बी,

- थःयत्थे जुइपि मस्तयसं
थः मांयात मछालापुकी।
- 16 दुष्टत अप्वल कि
पाप नं अप्वइ,
तर धर्मीतयसं छन्हु इपि
न्हनावंगु स्वये खनी।
- 17 थःकाय्यात कजय्
याना तल धाःसा
छन्त शान्ति दइ,
अले नुगःयात आनन्द दइ।
- 18 परमेश्वरं क्यंगु लैय् मजूपि
मनूत यःयःथे जुइ।
परमेश्वरया व्यवस्था मानय्
याइपि मनूत धन्य जुइ।
- 19 खं जक च्यःश्वातियात
भिके फइ मखु,
इमिसं छंगु खँ ला थुइ,
तर धाःथे याइ मखु।
- 20 लाः लाः थे नवानाजुइपिनिगु
स्वयाः ला
मूर्खतयगु हे आशा दइ।
- 21 च्यःतयत् मचांनिसें हे
इमिसं धाःधाःगु बियातल कि
लिपा इमिसं छिमिगु फुक्कं
लाका काइ।
- 22 याकनं तं म्वइपिन्सं
लवापुख्यापु जक हइ।
तसकं तं पिकाइपिन्सं
पाप याइ।
- 23 घमण्डं मनूतयत् पतन यानाबी।
क्वमिल जुयाः
जुइपिन्सं हनाबना काइ।
- 24 खुँयात ग्वाहालि याइम्ह
थः हे थःम्ह शत्रु जुइ।
वं खःगु साक्षी ब्यूसं
सजाँय फयेमाली,
मब्यूसं परमेश्वरया
सराः फयेमाली।
- 25 ग्याःचिकु मनूतयगु निति
स्वःतिपाँय् खः,
सुनां परमप्रभुयात विश्वास याइ,
वयात सुरक्षा दइ।
- 26 सकसिनं शासकयागु मन
त्याकेत स्वइ,
तर परमप्रभुयापाखें जक
न्याय दइ।
- 27 धर्मी मनूतयसं दुष्ट मनूतयत्
ययकी मखु,
दुष्ट मनूतयसं धर्मी मनूतयत्
ययकी मखु।

30

आगूरया उपदेश

1 याकेया काय् आगूरया उपदेश – छगू ईश्वरवाणी –

थ्व मनूखं इधीएल व यूकालयात धा:गु खः –

2 जि मनू धाये हे

मल्वःमह मनू खः,

जिके मनूतयूगु

थज्या:गु बुद्धि मदु।

3 जि बुद्धिया खँ गुबलें मब्वना।

परमेश्वरया बारे जिं छुं मस्यु।

4 स्वर्गय् वना:

सु लिहां वःगु दु?

सुनां फय्यात थःगु लहातिइ

प्वःचिनातःगु दु?

सुनां समुद्रयात कापतय्

च्युगु दु?

अले सुनां पृथ्वीया लागा

कियाब्युगु दु?

थ्व फुक्क सुनां याःगु?

छिपिं सुनानं स्युसा व सु खः,

वया काय् सु खः जितः धा।

5 परमेश्वरया फुक्क वचन

सत्य खः।

वय्कःयागु शरण

काःवइपिनिगु निति

वय्कः ढाल खः।

6 वय्कःया वचनय्

छुं हे तने मते।

मखुसा वय्कलं छन्त ब्वःबी,

अले छन्त फताहा धकाः

क्वःछिनादी।

7 हे परमेश्वर!

सी न्ह्यः छिके

निता खँ फ्वने।

जि सी न्ह्यः उपिं निता खँ

बी मखु धयादी मते।

8 फताहा खं जितः

तापाक तयादिसँ।

अले, जितः चीमि नं मखु,

तःमि नं मखु,

नयेत गाक्क जक बियादिसँ।

9 यक्व दत कि

जिं छितः हे ल्वःमंकाः

धायेफु,

“परमप्रभु धयाम्ह सु खः?”

अले यक्व चीमि जुल कि नं

खुयाः नयाः जिं परमेश्वरया

पवित्रगु नांयात क्वहंके फु।

10 मालिकया न्ह्यःने

वया च्यःयात मभिकाः

- खँ ल्हाये मते।
 मखुसा वं छन्त सरा: बी,
 अले छं दु:ख फयेमाली।
- 11 छथ्व: मनूत थज्या:पिं नं दु,
 सुनां थ: बौयात सरा:
 बियाजुइ,
 अले थ: मांयात
 गुबलें त:धंकी मखु।
- 12 छथ्व: मनूत अशुद्ध जूसां
 थ:पिन्त तसकं शुद्ध
 तायकाजुइपिं दु।
- 13 छथ्व: मनूत थज्या:पिं दु,
 इमिगु मिखा घमण्डं
 जायाच्चनी,
 इमिसं थ:पिन्त तसकं
 भिंपिं तायकाजुइ।
- 14 छथ्व: मनूत चीमिपिं
 व हा:ना: मदुपिनिपाखें
 लब: कयाजुइपिं दु।
- ल्या:या क्वा:
 15 सुल्प्याया निम्ह म्हाय् दु।
 निम्हयसिनं, “ब्यु, ब्यु”
 जक धाइ।
 स्वता खँ गुबलें नं लुधनी मखु।
 थुपिं प्यतां गुबलें “गात”
 धाइ मखु –
- 16 चिहान*, थारिगु मचाछें,
 गंगु मस्भूमिइ
 व च्यानाच्चंगु मि।
- 17 सुनां थ: बौयात हेला याइ,
 अले मांयागु खँयात हेपय् याइ,
 वयागु मिखा क्वखं क्वानाबी,
 अले गिद्धं वयात नइ।
- 18 स्वता खँय् जि अजू चा:,
 मखु, जिं ला प्यता खँ हे मथू।
- 19 इमा आकाशय् ब्वइगु,
 ल्वहँतय् सर्प जुइगु,
 समुद्रय् जहाजं लँ लुइकीगु
 अले मिजं व मिसाया दथुइ
 य:त्य: जुइगु।
- 20 छम्ह व्यभिचारी मिसाया
 पह: नं अथे हे ख:
 वं नया: म्हुतु हुइ, अले धाइ,
 “जिं छुं मज्यगु यानागु मदु।”
- 21 स्वता खं याना: पृथ्वी खाइ,
 मखु, प्यता खँयात पृथ्वी सह
 याये हे फइ मखु।

* 30:16 ३०:१६ चिहान हिब्रू भाषां पाताल

- 22 दास जुजु जूगु,
मूर्ख मनुखं प्वा:
जायेक नये खंगु,
- 23 सुनानं माया मया:म्ह
मिसाया ब्याहा जूगु,
अले थः मालिकनीया
थासय् च्वंवःम्ह दासी।
- 24 पृथ्वीइ प्यताजि प्राणी
तसकं चिधिकःपि जूसां
बुद्धिं जाः।
- 25 इमूचा – थुपि बमलाःसां
चिकुलाया निंति बर्खा हे
थःपिनिगु नसा मुंकी।
- 26 शापन तसकं बमलाःसां
थुमिसं थःपिनिगु छे
ल्वहेतय दयकी।
- 27 क्वःबुइँचातय जुजु दइ मखु,
अयसां इपि
इवःलि मुनाः जुइ।
- 28 मायबिलिचायात
ल्हातिं ज्वनेफुसां
इपि जुजुया दरबारय् तकं दइ।
- 29 स्वताजि प्राणीया
न्यासि वनीगु पहः यइपुसे च्वं,
प्यताजि प्राणी
यइपुसे च्वंक न्यासि वनी –
- 30 सिंह, पशुतय जुजु,
अले सुं खनाः मग्याइम्ह।
- 31 फुर्ति दुम्ह ग्वंगः,
दुगुचा व सिपाइँत
जवंखवं तयाः जुइम्ह जुजु।
- 32 छ घमण्ड यानाः
मूर्ख जुयाजुइम्ह, मभिगु
ग्वसाः ग्वयाजुइम्ह जूसा
आः हे त्वःताछव,
अले बिचाः या।
- 33 दुरु थात कि घ्यः दइ,
न्हासय् दाल कि हि पिहां वइ
अथे हे तं पिकाल कि
ल्वापु जुइ।

31

जुजुयात ब्यूगु सल्लाह

- 1 थ्व मस्साया जुजु
लमूएलया उपदेश,
गुगु उपदेश वया मामं
वयात स्यनातःगु खः –

- 2 हे जिकाय!

- जि न्हापांम्ह काय!
जिं भाकल याना: दुम्ह काय!
- 3 थःगु तागत मिसातयगु निति
फुके मते,
सुनां जुजुतयत् पतन याइ।
- 4 हे लमूएल!
जुजुतयसं दाखमघ त्वना:
जुइ मज्यु,
शासकतयसं अयूला:
त्वनेत इच्छा याये मज्यु।
- 5 मखुसा इमिसं न्याय
कानूनया खँ ल्वःमंकी,
अले क्वत्ययका: च्वनेमाःपिन्त
न्याय बीगु ल्वःमंकी।
- 6 अयूला: धयागु ला दुःखं कया:
सीत्यंपिनिगु निति खः,
अले नुगः मछिंपिनिगु निति खः।
- 7 इमिसं त्वना:
थःगु दुःख ल्वःमंकी,
अले नुगः मछिंगु तंकी।
- 8 नवाये मफुपिनिगु निति
नवानाब्यु,
हाःना: मदुपिनिगु निति
न्याय यानाब्यु।
- 9 चीमि व हाःना: मदुपिनिगु
न्यायया निति सः ल्हँ,
अले इमिगु रक्षा या।
- भिंम्ह कला:
- 10 धात्थे भिंम्ह कला: सुयात दइ?
व ला हिरामोती स्वया: मू वं।
- 11 वया भाःतं वयात दुनुगलं
विश्वास याइ,
अले वयात मगाःमचा: धयागु
छुं दइ मखु।
- 12 जिवंकाछि वं थः भाःतयागु
भिं जक याइ,
गुबले छुं स्यंकी मखु।
- 13 वं ऊन व सूती कापः मुंका:
थःम्ह हे थाना:
गुबले सुम्क च्वनी मखु।
- 14 वं ब्यापारीतय् जहाज थें
तापाकंनिसें थःगु नसा हइ।
- 15 व सुथ न्हापां दनी।
अले थः छेंजःपिनिगु निति
नसात्वँसा दयकी।
अले च्यः भ्वातितयत्
ज्या इनाबी।
- 16 वं थःम्हं मुंक्गु धिबां
बालाःगु बुँ माला: न्याइ।

- अले दाख पी।
 17 वं तसकं मेहनत यानाः
 ज्या याइ,
 थःगु ज्या यायेत
 वया लप्पा बल्लाः।
 18 वं थःगु ज्याया मू बांलाक थ,
 अले चान्हय तक नं
 वं ज्या यानाच्चनी।
 19 वं थःमहं हे कपाय् फ्यनी,
 कापः थाइ।
 20 वं चीमि व हाःनाः मदुपिन्त
 नुगः चक्कंकाः
 ग्वाहालि याइ।
 21 च्वापु गाःसां
 वयात छुं धन्दा मदु।
 छायाःसा वया छँ च्वंपिं
 सकसिगु निति
 गाक्क लुमुगु वसः दु।
 22 थःगु लासाफांगा
 वं थःमहं हे दयकी,
 अले भिंगु सुति
 कापःयागु वसः पुनी।
 23 वया भाःतयात
 शहरया तःधिपिं मनूत मध्ये
 छम्ह धकाः
 सकसिनं म्हसीकी।
 24 वं कापः थानाः
 बन्जाःतयथाय् मीयंकी।
 25 व शक्ति दुम्ह
 व सकसिनं हनाबना
 तयकाच्च्वंम्ह खः।
 कन्हय्या वयात धन्दा मदु।
 26 वयागु खँ बुद्धिं जाः।
 वयागु म्हुतुइ न्हाबले
 भिंगु सल्लाह दयाच्चनी।
 27 वं थः छँजःपिनिगु
 बांलाक सुसाःकुसाः याइ,
 भचा हे उसि चाइ मखु।
 28 वया मस्तयसं
 वयात सुवाः बी,
 वया भाःतं नं
 वयात च्वछायाः धाइ,
 29 “यक्व मिसातयसं
 बाबांलाःगु ज्या याःगु दु,
 तर छं इपिं सकसितं त्याकूगु दु।”
 30 हिसिं झंगः लाये यः,
 बांलाः ब्वयावनी।
 तर परमप्रभुया भय काइम्ह
 मिसा तःधंके बहः जू।
 31 वयागु मेहनतयागु सिरपाः
 वयात ब्यु।

वं याःगु ज्याया नितिं
सकसियां न्ह्यःने
वयात तःधकि।

उपदेशकया सफू म्हसीका

थ्व सफुलिइ उपदेशकया बिचाः दु। उपि उपदेशकं मान व जीवन गुलि चिहाकः व गुलि मिलय् मज्, वयागु जीवनय् गुलि अन्याय जुल व गुकथं निराश जुल धयागु खँया बारे बांलाक बिचाः याःगु दु। मनूतयगु जीवन थःगु लहातय् तयादीम्ह परमेश्वरया विधि वं थुइके मफुत। अयनं मनूतयसं तसकं परिश्रम यानाः व परमेश्वरया वरदानत गुलि काय् फत अले गुबलय् तक व दयाच्चनी उकी हे आनन्द कायेगु सल्लाह उपदेशक च्वमिं ब्यगु दु।

उपदेशया अप्वः बिचाः अःखः व निराश जुइगु खने दु। अथे जूसां थ्व सफू नं बाइबलय् दुथ्याकातःगुलि थुकिं झीत बाइबलया विश्वास थुलि तःधं कि थुकिं निरास व दुःख कष्टया खँयात नं ध्यानब्यु धकाः क्यनी। अप्वः मनूतयसं थ्व उपदेशकया सफू ब्वनाः थःगु जीवन गुकथं हनेगु धकाः साहस कयाच्चंगु दु। अले गुगु बाइबलं थुकथंयागु शिक्षा बी व हे बाइबलं परमेश्वरयाके भलसा तयेगु शिक्षा बी अले व शिक्षां जीवन अझ सार्थक व मू वंगु दयकाबी धयागु ज्ञान धायेफु।

उपदेशकया सफुलिइ बाइबलया मू खँ क्यनी, व खँ थ्व खः, व आत्मिक मू परमेश्वर बाहेकयागु जीवन सिति वं। थुकी ल्याय्म्हबलय् हे जीवनया लसता कायेत सल्लाह ब्यगु दु, तर थथे यायेत थःत दय्कादीम्हयसित लुमंकी। परमेश्वर बाहेकया जीवन सिति वं धयागु खँ उपदेशकया सफुलिइ च्वयातःगु दु।

धलः पौ

छु जीवनया उद्देश्य दु ला? १:१-२:२६

जीवनया बारे धापूत ३:१-११:८

सल्लाह बीगु क्वचाय्कूगु ११:९-१२:८

फुक्क खँया लिच्चः १२:९-१४

उपदेशक

फुक्क खँ सिति वं

1 दाऊदया काय्, यरूशलेमया जुजु, उपदेशकया वचन -

2 उपदेशकं धाइ,
“सिति वं, सिति वं,

फुक्क सिति वं,
अले फुक्क खँया छुं अर्थ मदु।”

3 थ्व संसारय् मनुखं थाक्क ज्या यानाः दुःख सी
अयनं वयात छु फाइदा दत लय्?

4 पुस्ता वइ अले पुस्ता वनी,
तर पृथ्वी धाःसा न्ह्याबले दयाच्चनी।

5 सूर्य लुया वइ अले बिनावनी।
अले व गनं वःगु खः अन हे वनी, व हाकनं लुया वइ।

6 फय् दच्छिनपाखे न्ह्याइ, अले उत्तरपाखे लिहांवनी।
व न्ह्याबले थःगु हे चाःकलय् चाःहिलाच्चनी।

7 फुक्क खुसित न्ह्यानावनाः समुद्रय् जू वनी।
अयनं समुद्र गुब्बं नं जाइ मखु।

गुगु थासं खुसित न्ह्यानावःगु खः
हाकनं व हे थासय् तुं लिहांवनी।

8 फुक्क खं दिक्क चायकी,
सुनानं थुकियात बयान याये हे फइ मखु।

न मिखां खनाः लुधनी,
न न्हायपं न्यनाः हे सन्तुष्ट जुइ।

9 न्हापा छु जूगु खः व हाकनं जुइतिनि,
अले न्हापा छु याःगु खः व हाकनं याइतिनि।

थ्व संसारय् छुं नं न्हगु ज्याखँ जूगु मदु।

10 छुं नं खँ दु ला, गुकिया बारे थथे धायेफु,
“स्वःसा, छु थ्व न्हगु ज्या खः?”

थ्व न्हापा हे थन दुगु खः।

थ्व ला झीगु ई स्वयाः न्हापा हे दुगु खः।

11 पुलांगु इलययापि मनूतयगु छुं नं लुमान्ति दइ मखु।

अले आः वइतिनिगु पुस्ता

व वयां लिपायागु पुस्तायात तकं नं

इमिगु लुमान्ति दइ मखु।

बुद्धि सिति वं

12 जि उपदेशकं यरूशलेमय् इस्त्राएलया जुजु जुयाः शासन याना।

13 आकाशया क्वय् छु छु याइ उपि फुक्कं ज्ञानपाखें माला स्वयेगु जिं थःगु नुगलय् पक्का याना। गुलि तःधंगु बोझ परमेश्वरं मनूतयत तयाब्यगु दु।

14 थ्व संसारय् याःगु फुक्क ज्याखँ जिं खनागु दु। व फुक्कया छुं अर्थ मदु, फय्यात लिइगु थें जक खः।

15 छु बेक्वःगु खः उकियात तप्यंके फइ मखु,

छु खँ द हे मदु उकियात ल्याः खाइ मखु।

16 जिं थःगु मनय् थथे बिचाः याना, “स्व, जि स्वयाः न्हापा यरूशलेमय् राज्य याःपिं फुक्क स्वयाः अप्वः जिं बुद्धिया अनुभव यानागु दु। ज्ञान व बुद्धिया जिं यक्व अप्वः अनुभव यानागु दु।”☆

17 अले जि बुद्धि, वँयसू व मूर्खता धयागु छु खः धकाः सीकेगु निति उकिया बारे बिचाः याना। तर थ्व नं फय्यात लिइगु थें जक खः धकाः जिं सीकागु दु।

18 छायाःसा यक्व बुद्धि दत कि अप्वः दुःख सी,

यक्व ज्ञान दत कि नुगःया घाः अप्वः जुइ।

2

मोजमज्जा यायेगु सिति वं

1 जिं मनयात धया, “वा, भिंगु छु खः धकाः सीकेत जिं मोजमज्जा यानाः छन्त जाँचय् याये।” तर व नं सिति वंगु खँ खः।

2 जिं थथे धया, “न्हिलीगु वें खँ खः। अले मोजमज्जा यानाः छु दइ?”

3 दाखमघ त्वनाः वा मूर्ख खँयात घयपुनाः जिं थःत लयताय्केगु कुतः याना। अझ नं जिगु मनयात बुद्धि न्ह्यज्याका यंकाच्वंगु खः। आकाशया क्वय् चिहाकःगु जीवनय् सुं मन्या निति बांलाःगु खँ छु खः धकाः सीकेगु जिं इच्छा याना।

4 जिं ततःधंगु ज्या याना। जिं जिगु निति ततःखागु छँ दय्का। जिं दाखया क्यबत दय्का।☆

5 जिं स्वांया क्यबत व फलफुलया क्यबत दय्का अले उकी थीथी कथंयागु फलफुलया सिमात पिना।

6 उपि तसकं बांलाःगु इवःलाक वनाच्वंगु सिमातयगु निति व ख्वःसिया निति लः बीत जिं ततःधंगु पुखूत दय्का।

7 जिं दास-दासीत न्याना, अले जिगु थः हे छँ बूपि दास-दासीत नं दु। यरूशलेमय् जि स्वयाः न्हापा दुपि सुयाके नं जिके स्वयाः अप्वः सा द्रहं व फैच्वलयतय् बथां मदु।☆

8 जिं थःगु निति लुँ व वहः वा जुजुत व देश देशपाखें धन-सम्पत्ति मुंका। जिं थःत न्ह्याइपुकेत म्ये हालीपि मिसा व मिजपिं अले मन्या नुगःयात लयताय्केत यक्व कलाःतय्त मुंका।☆

9 यरूशलेमय् जि न्हापायापिं मनूत स्वयाः तसकं तःधंम्ह जुल। जिं थःके दुगु बुद्धि न्ह्याबलें थःके हे तया।☆

10 जिगु मिखां लोभं चायकूगु फुक्क जिं कया।

फुक्क कथंयागु मोजमज्जा यायेगु जिं मत्वःता।

जिं हिचःति हायकाः यानागु फुक्क ज्याखँ जिगु नुगः लयताल।

अले थ्व जिं हिचःति हायकाः यानागु फुक्क ज्याया लिच्वः खः।

11 अनलि जिगु ल्हातं यानागु फुक्क ज्याया बारे जिं बिचाः याना,

जिं गुलि दुःखसिया उपि ज्यात यानागु खः।

थुपि फुक्कया छुं अर्थ मदु,

थ्व ला फय्यात लिइगु थें जक खः।

थ्व संसारय् छुं नं फाइदा मदु।

- बुद्धि व मूर्खता सिति वं
 12 अले जिं बुद्धि, वँयसू
 व मूर्खता धयागु छु खः धकाः सीकेगु निति उकिया बारे बिचाः याना।
 जुजुं न्हापा हे याना वयाच्चंगु ज्या स्वयाः
 लिपा वइमहं मेगु छु हे अप्वः याये फइ?
 13 जिं थ्व खनागु दु, गथे खिउँगु स्वयाः तयुजः तसकं बांलाः,
 अथे हे मूर्खता स्वयाः बुद्धि हे बांला।
 14 बुद्धि दुमह मनूया मिखा वया छेनय् दइ,
 तर मूर्खमह धाःसा खिउँथाय् जुइ।
 तर जिं खनागु दु थुपिं निम्हयसित नं
 छगू हे दशा वइतिनि।
 15 अनंलि जिं थःगु मनय् बिचाः याना,
 “मूर्खमहयसिगु दशा जिके नं वइतिनि।
 जि बुद्धि दुमह जुयाः छु फाइदा जुल?”
 अले जिं थःगु मनय् बिचाः याना,
 “थ्व नं सिति वंगु खँ खः।”
 16 छायाधाःसा मूर्खमह मनूयात थें बुद्धि दुमह मनूयात नं ताःई तक लुमंका तइ मखु।
 वइगु दिनय् निम्हयसित नं त्वःमंकाछवइ।
 छायाधाःसा मूर्खमह थें बुद्धि दुमह नं सी हे मानि।

- थाकुगु ज्या यायेगु नं सिति वं
 17 अथे जुयाः जिं थःगु जीवनयात घृणा याना, छायाधाःसा थ्व संसारय् ज्या यायेगु तसकं थाकुगु खँ खः। थ्व फुक्कया छुं
 अर्थ मद्दु, थ्व फययात लिइगु थें जक खः।
 18 थ्व संसारय् जिं तसकं दुःखसिया यानागु फुक्क ज्यायात जिं घृणा याना, छायाधाःसा उपिं फुक्कं दुःखसिया यानागु ज्या
 छन्हू जिगु लिपा वइमहयसिगु निति त्वःता हे वनेमानि।
 19 अले व बुद्धि दुमह ला कि मूर्खमह धकाः सुनां स्यू? अयनं जिं थ्व संसारय् दुःखसिया यानागु फुक्क ज्या वयागु हे अधीनय्
 दु, गुकिया निति जिं थःगु फुक्क बल व सीप छ्यलागु दु। थ्व सिति वंगु खँ खः।
 20 अथे जुयाः थ्व संसारय् यानागु फुक्क थाकुगु ज्यायात लुमंकाः जि निराश जुयागु दु।
 21 छायाधाःसा बुद्धि, ज्ञान व खुबीं सुं मनुखं हिचःति हायकाः याःगु फुक्क ज्या सुं छम्हयसित त्वःता हे वनेमानि, गुम्हयसिनं
 उकिया निति थाकुगु ज्या याःगु हे मद्दु। थ्व नं सिति वंगु खँ खः। अले वयागु निति थ्व तःधंगु संकट हे खः।
 22 थ्व संसारय् थमहं याःगु फुक्क थाकुगु ज्यां व धन्दा कयाः हिचःति हायकाः याःगु फुक्क ज्यां मनुतयत छु दतलय्?
 23 वयागु फुक्क दिनया ज्या पीर व दुःख जक खः। चान्हय् नं वयागु मनय् शान्ति दइ मखु। थ्व सिति वंगु खँ खः।
 24 मनुखं नयेगु त्वनेगु व थःगु थाकुगु ज्यां लुधंकिगु स्वयाः मेगु बांलाःगु छु हे याये फइ धकाः। थ्व नं जिं परमेश्वरया ल्हातं
 वःगु खना।
 25 छायाधाःसा वयक्लं मबीकं सुनां नयेत्वने व आनन्द काये खनी धकाः?
 26 परमेश्वरयात लयताय्कीमह मनूयात वयक्लं बुद्धि, ज्ञान व आनन्द बियादी। पापीतयत धाःसा वयक्लं परमेश्वरयात
 लयताय्कीपिं मनुतयगु निति धन-सम्पत्ति मुंकेगु ज्या बियादी। थ्व नं सिति वंगु अले फययात लिइगु थें जक खः।

3

- फुक्क खँया निति छगू ई दु
 1 फुक्क खँया निति ई दु,
 अले आकाशया क्वय् जुइगु फुक्क ज्याखँया छगू ई दु।
 2 बुइगु छगू ई दु, सीगु छगू ई दु।
 पीगु छगू ई दु, लयेगु छगू ई दु।
 3 स्यायेगु छगू ई दु, लाय्केगु छगू ई दु।
 थुनेगु छगू ई दु, दय्केगु छगू ई दु।

☆ 2:23 २:२३ अयू ५:७; १४:१

☆ 2:24 २:२४ उप ३:१३; ५:१८; १:७; लूक १२:१९; १ कोर १५:३२

☆ 2:26 २:२६ अयू ३२:८; हितो २:६

- 4 ख्वयेगु छगू ई दु, न्हिलीगु छगू ई दु।
दुखं च्वनेगु छगू ई दु, प्याखं हुलेगु छगू ई दु।
- 5 ल्वहंचा वांछ्वयेगु छगू ई दु, उपि मुंकेगु छगू ई दु।
घयपुइगु छगू ई दु, छुतय् जुइगु छगू ई दु।
- 6 मालेगु छगू ई दु, त्वःताबीगु छगू ई दु।
तयेगु छगू ई दु, वांछ्वयेगु छगू ई दु।
- 7 खुनाछ्वयेगु छगू ई दु, हाकनं दय्केगु छगू ई दु।
सुम्क च्वनेगु छगू ई दु, नवायेगु छगू ई दु।
- 8 माया यायेगु छगू ई दु, घृणा यायेगु छगू ई दु।
लडाई यायेगु छगू ई दु, मिलय् जुइगु छगू ई दु।
- 9 ज्या याइम्हयसिनं दुःखसिया वयात छु फाइदा दइ?
- 10 परमेश्वरं मनूतयके तयादीगु बोझ जिं खनागु दु।
- 11 वय्कलं फुक्क खँ थःगु हे इलय् तसकं बांलाका दय्कादीगु दु। वय्कलं मनूतयगु मनय् अनन्त खँया ज्ञान तयादीगु दु।
अयनं इमिसं परमेश्वरयात शुर्मिसें लिपा तक हे वय्कलं यानादीगु ज्याया बारे थुइके मफु।
- 12 जिं थ्व खँ थुल की मनूतयसं थःगु जीवन दतलय लयताया च्वनीगु व भिंगु यायेगु बाहेक मेगु छुं नं बांलाःगु खँ मदु।
- 13 फुक्क मनूतयसं बांलाक नयेगु, त्वनेगु यायेमा अले थःपिन्सं दुःखसिया याःगु ज्याय् लुधंकाच्वनेमा। थ्व परमेश्वरया दान खः।
- 14 जिं स्यु, परमेश्वरं छु यानादी व न्हाबलें दयाच्वनी। उकी झीसं छुं नं तनेगु व लिकाये फइ मखु। मनूतयसं वय्कःया भय कायेमा धकाः थथे यानादीगु खः।
- 15 थ्व संसारय् छु दु व न्हापा हे दुगु खः,
अले छु जूवइतिनि व नं न्हापा हे जुइ धुंक्गु खः।
परमेश्वरं न्हापा जुइ धुंक्गु ज्याखँया ल्याःचाः कयादी।

संसारय् अन्याय दु

- 16 अले जिं थ्व संसारय् मेगु खँ नं खनागु दु।
न्यायया पलेसा मभिंगु जुयाच्वंगु,
धार्मिकताया पलेसा मभिंगु जुयाच्वंगु दु।
- 17 जिं थःगु मनय् बिचाः याना,
“परमेश्वरं धर्मी व मभिपिं निम्हयसित नं फैसला यानादी,
छाय्धाःसा फुक्क ज्याखँया थःगु हे ई दइ,
अले फुक्क ज्याया ई दु।”
- 18 जिं मनमनं धया, “मनूत ला पशुत थें खः धइगु खँ सीमा धकाः परमेश्वरं इमित जाँचय् यानादी।
- 19 मनूतयगु भाग्य पशुया थें खः। इपिं निम्हयसिगु नं छगू हे भाग्य पिया च्वनाच्वनी। गथे छम्ह सी अले मेम्ह नं सिनावनी।
फुक्कसिया छगू हे सासः खः। पशुतयत् स्वयाः अप्वः फाइदा मनूतयत् दइ मखु। थुपि फुक्कं सिति वंगु खँ खः।
- 20 फुक्क छगू हे थासय् वनी छाय्धाःसा फुक्क धुलं वःपिं खः अले फुक्क धुलय् हे मिलय् जूवनिनि।*
- 21 मनूतयगु आत्मा च्वये वनी अले पशुया प्राण धाःसा क्वय् चाय् मिलय् जू वनी धकाः सुनां स्यु?”
- 22 अथे जुयाः जिं थ्व खँ खनागु दु। मनूतयसं थःगु ज्याय् लयताया च्वनीगु स्वयाः अप्वः मेगु भिंगु खँ छु हे मदु, छाय्धाःसा थ्व हे वं यायेगु ज्या खः। छाय्धाःसा सुनां वयात लिपा जुइगु खँ क्यनाबी फइ?

4

क्वत्यलातःगु थाक्गु ज्या व पासा मदुगु

- 1 हाकनं जिं थ्व संसारय् जुयाच्वंगु फुक्क अन्याय खना।
क्वत्यलातःपिनीगु मिखां ख्वबि वयाच्वंगु जिं खना,
अले इमित सान्त्वना बीपिं सुं छम्ह नं मदु।
अन्याय याइपिनिपाखे शक्ति दु,
अले क्वत्यलातःपिन्त सान्त्वना बीपिं सुं छम्ह नं मदु।
- 2 उकिं जिं बिचाः याना स्वया,

- सिनावने धुंक्पि म्वानाच्चंपि स्वयाः सुखी जू।
- 3 तर अझ थुपि निम्ह स्वयाः
सुखी ला व मनू खः
सु बु हे मबुनी अले गुम्हयसिनं थ्व संसारय्
जूगु फुक्क मभिंगु ज्या खंगु नं मद्दु।
- 4 अनंलि जिं थ्व नं खना कि फुक्क दुःखसिया ज्या यायेगु व फलिफाप धयागु हे मनूतयसं थः जःलाखःलाया ईख याःगु
कारण जक जुइगु खः। थ्व नं सिति वंगु खँ खः, अले फय्यात लिइगु थें जक खः।
- 5 मूर्ख थःगु अल्छी ल्हाः प्वचिनाच्चनी
अले थःगु नाश थःम्हं हे हइ।
- 6 थाकुक्क ज्या यानाः कमय् याःगु
व फय्यात लिनादइगु निम्हु स्वयाः ला
सुखशान्ति दइगु छम्हु जक हे सां भिं जू।
- 7 हाकनं जिं थ्व संसारय् छुं सिति वंगु खना।
- 8 छम्ह याकःचाम्ह मनू दु,
वया सुं काय् व दाजुकिजापि मद्दु।
अले वं थाकुक्क ज्या यायेगु गुबलें त्वःती मखु।
अयनं व थःगु धनसम्पत्तिइ गुबलें नं लुधंका च्वनी मखु।
अयनं वं थथे धकाः न्यन, “जिं सुयागु निति थपायसकं दुःखसिया च्वनागु?
जिं छाया जीवनया सुख त्वःताछवया?”
थ्व नं सिति वंगु खँ खः,
थ्व तसकं दुःख लगय् जूगु खँ खः।
- 9 छम्ह स्वयाः निम्ह तसकं बांलाः
छाय्धाःसा इमिसं थःम्हं हिचःति हायकाः याइगु ज्याया भिंगु फल कायेखनी।
- 10 छुं जुयाः छम्ह क्वदल धाःसा मेम्हं वयात थनाबी।
अयनं क्वदयाः थनेगु निति सुं नं पासा मद्दुम्ह बिचरा!
- 11 अथे हे, निम्हनापं घन धाःसा लुमुसे च्वनी,
तर याकःचा धाःसा गुकथं लुमुइ?
- 12 छम्हयसिनं मेम्हयसित गुकथं त्याके फइ,
तर निम्ह दःसा थःपिनीगु रक्षा याये फइ।
स्वपु तु जीक निलातःगु खिपः याकनं चबुइ मखु।
- उन्नति धइगु नं सिति वंगु खँ खः
- 13 ख्याच्चःयात नाला मकाइम्ह बुरा व मूर्खम्ह जुजु स्वयाः ला, चीमिम्ह व बुद्धि दुम्ह ल्याय्म्हम्ह हे बांलाः।
- 14 चाहे व ल्याय्म्हम्ह इयालखानां पिहां वया जुजु जूम्ह जुइमा वा राज्यय् चीमि जुयाः बुया जुजु जूम्ह जुइमा।
- 15 जिं थ्व संसारय् म्वानाच्चंपि व थुखे उखे जूपि फुक्क जुजुया थासय् लिपा जुजु जुइम्ह व ल्याय्मम्हयसिया ल्यु वंगु
खना।
- 16 उपि फुक्क न्हापायापि मनूत व लिपा वःपि मनूतयगु अन्त मद्दु तर उपि सुं नं व ल्याय्मम्ह मनू खनाः लय्यमताः। थ्व नं
सिति वंगु खँ खः अले थ्व फय्यात लिइगु थें जक खः।

5

परमेश्वरयात यानातःगु भाकल पूर्वकि

- 1 परमेश्वरया देगलय् बांलाक बिचाः यानाः जक हँ, अन मूर्ख जुयाः बलि छायेत वनेगु स्वयाः न्यनेत हँ, छायाधाःसा मूर्खतयसं
ट्रंकागु दु धकाः थुइके फइ मखु।
- 2 नवायेत हथाय् चाये मते,
परमेश्वरया न्ह्यःने नवायेत
छं थःगु मनय् हथाय् चाये मते।
परमेश्वर स्वर्गय् च्वनादी
अले छ थ्व संसारय् दु।
अथे जुयाः छं नवायेगु खँ कम जुइमा।

- 3 गथे यक्व धन्दां म्हगस खनी
अथे हे यक्व खँ नवातकी मूर्ख खँ नं पिहां वइ।
4 छं परमेश्वरयात भाकल यायेबलय् व पूर्वकेत लिबाके मते। मूर्खनापं वयक्कः लयतायादी मखु। छं थःगु भाकल पूर्वकि।
5 भाकल यानाः नं पूमवकेगु स्वयाः ला भाकल हे मयायेगु बांलाः।
6 छं नवाःगु खं छन्त पाप मलाकेमा, अले देगःया दूतयात, “जिं यानागु भाकल भूल जुल,” धकाः धाये म्वालेमा। छं नवाःगु
कारण परमेश्वर तंम्वयाः छाया छंगु ल्हाःया ज्यायात नाश याके बीगु?
7 यक्व म्हगस म्हकेगु व यक्व खँवःत सिति वंगु खँ खः। अथे जुयाः परमेश्वरया भय कायेगु या।

धन-सम्पत्ति सिति वं

- 8 छं जुयाः छं छगू जिल्लाय् चीमिपिन्त क्वत्यलातःगु व इमिगु निति न्याय व अधिकार मजगु खन धाःसा अजू चाये मते,
छाय्धाःसा फुक्क अधिकार याइपिं अले व स्वयाः च्वय् च्वपिं तःधपिं अधिकार याइपिन्त नं इमिगु वास्ता यायेत तयातःगु खः।
9 बुँइ सःगु फुक्कसिनं कायेगु याइ। जुजु थःम्हं नं बुँ हे फाइदा काइ।
10 सुनां धिबायात माया याइ।
वयात न्ह्याक्व धिबा दःसां गाइ मखु।
धन सम्पत्तिया लोभ याइम्हयसित न्ह्याक्व लबः दःसां गाइ मखु।
थ्व नं सिति वंगु खँ खः।

- 11 धन-सम्पत्ति अप्वः दइबलय्
नयेगु म्हतु नं अप्वः दयावइ।
अले मालिकयात धन-सम्पत्ति स्वयाच्चनेगु बाहेक
छं नं फाइदा दइ मखु।

- 12 ज्या याइम्हयसिनं कम नःसां यक्व नःसां स्याक्क न्ह्यः वइ।
तर धनीम्ह अप्वः धन-सम्पत्ति दुगुलि न्ह्यवइ मखु।

- 13 जिं थ्व संसारय् छगू तसकं ग्यानापुगु खँ खनागु दु।
मालिकं थःगु नोक्सानया निति धन-सम्पत्ति मुंकूगु।

- 14 वा वयागु छं संकटं यानाः
वं मुंकूगु धन-सम्पत्ति फुनावंगु, गुबलय् वया मस्त दइ,
वया मस्तयगु निति छं नं ल्यं दइ मखु।

- 15 मन् मांया प्वाथं पचिनांगां वइ,
अले व गथे वःगु खः अथे हे लिहांवनी।
वं थःम्हं दुखसिया याःगु ज्यापाखें
थःगु ल्हातं छं नं यंके फइ मखु। ✨

- 16 थ्व नं छगू दुःखबलय् जूगु तसकं ग्यानापुगु खँ खः।
मन् गथे वःगु खः अथे हे तुं लिहां वनेमानि।
वयात छु फाइदा दइ धकाः?
छाय्धाःसा वं दुःखसिया याःगु ज्या फुक्क फय् थें सिति वनी।

- 17 वं जिवंकाछि थःगु जीवन तसकं निराश जुयाः
दुखकष्ट व तंम्वया अले खिउंथाय् हे बितय् याइ।

- 18 अनंलि जिं थ्व खँ थुल। परमेश्वरं बियादीगु थ्व चिहाकःगु जीवन दतले थ्व संसारय् नयेगु, त्वनेगु अले थःम्हं तसकं
दुखसिया यानागु ज्याय् लुधका च्वनेत कुतः यायेगु मन्तयगु निति भिं जुइ, छाय्धाःसा व हे इमिगु भाग खः।

- 19 थ्व बाहेक परमेश्वरं सुं मन्तयत् धन-सम्पत्ति व बुँज्या यायेगु मौका बियादिल अले वं थःगु भाग नाला कायेगु व थःम्ह
दुखसिया ज्या यानाः लयताया च्वनेत बियादी, थ्व परमेश्वरया वरदान खः।

- 20 वं थःगु जीवनया इलय् यक्व ज्याखँया अनुभव याइ छाय्धाःसा परमेश्वरं वयात थःगु नुगःया लसताय् तयादीगु दु।

6

- 1 थ्व संसारय् जिं छगू थज्याःगु मभिगु खँ खनागु दु, गुकिं मन्तयत् तसकं क्वत्यलातल।

- 2 परमेश्वरं सुं मनूतयत धन-सम्पत्ति, बुँ व इज्जत बियादी, गुकिं याना: इमित य:गु छुँ हे मगा:मचा: जुइ मखु। तर परमेश्वरं इमित उपि न्ह्यइपुकेत बियादी मखु। बरु मेम्ह हे मनूयात न्ह्यइपुकेत बियादी। थ्व नं सिति वंगु व ग्यानापुगु खँ ख:।
- 3 छम्ह मनूया सछिम्ह कायुपि दया: यक्व दँ तक म्वात, तर व यक्व दँ तक म्वाना: नं थ:गु बांला:गु अवस्थापाखें वयागु आत्मा लयमता:सा अले वयात सीबलय् ख:कथं मथुन धा:सा अज्या:म्ह मनू स्वया: ला बूबलय् सीम्ह मचा हे बांला:।
- 4 व बूबलय् सीम्ह मचा सिति वंक बुल अले खिउँथाय् हे मदयावन। अले खिउँगुलि हे वयागु नांयात त्वपुयाबी।
- 5 वं गुबलें निभा: खनी मखु, वा वं छुँ हे मस्यु, अयनं व मनूया स्वया: थ्व मचायागु आराम हे बांलाइ।
- 6 छुँ जुया: व मनू निद्रु: दँ तक म्वात धा:सा नं थ:गु बांला:गु अवस्थापाखें वयागु आत्मा लयमता:सा, वयात छु आराम दइ धका: ? लिपतय् फुक्कं छथाय् हे वनेगु मखु ला?
- 7 मनूतयसं दु:खसिया याइगु फुक्क ज्या प्वा: जायकेत जक ख:, अयनं वयात गुबलें नये पित्या:गु तनी मखु।
- 8 बुद्धि दुम्ह मनूयात मूर्खपाखें छु फाइदा दइ? मेपिं मनूतनापं थ:म्हं गुकथं व्यवहार यायेमा: धका: सिया: चीमिम्ह मनूयात छु फाइदा जुइ?
- 9 थ:के दुगुलिइ लुधंकाच्चनेगु थ:के मदुगुलिइ लोभ यायेगु स्वया: बांला। थ्व नं सिति वंगु खँ ख:, अले थ्व ला फय्यात लिइगु थें जक ख:।
- 10 छु द हे दु वयागु नां छुइकल, अले मनूत सु ख: धका: थुइ हे धुंकल। थ: स्वया: बल्ला:म्हयसित सुनानं विरोध याये फइ मखु।
- 11 गुलि अप्व: खँ जुइ उलि हे उकिया अर्थ कम जुइ। उकिं सुयातं छु फाइदा जुइ?
- 12 थ्व चिहाक:गु जीवनया छुँ हे अर्थ मदुगु इलय, मनूतयसं किच: थें थ्व जीवन हनाच्चनी, अयनं इमित छु खँ बांला धका: सुनां स्यु? व सिनावने धुंका: थ्व संसारय् छु जुइ धका: सुनां इमित धाये फइ?

7

बुद्धि

- 1 भिगु नां तसकं नस्वा:गु अन्तर स्वया: भिं, अले सीगु दिं बूगु दिं स्वया: नं बांला:।*
- 2 भवय् नयेगु छँ वनेगु स्वया: दुखं च्वनाच्चंगु छँ वनेगु हे बांला:। सीगु धयागु हे मनूतयगु निति अन्त ख:, अथे जुया: म्वानाच्चंपिन्सं थ्व खँ नुगलय् तयातयेमा।
- 3 न्हिलीगु स्वया: नुग: ख्व:गु हे बांला:। छाथधा:सा शोकया ख्वा: नुग:या निति पाय्छि जू।
- 4 बुद्धि दुम्हयसिया मन दुखं च्वनाच्चंगु छँय् हे जुइ। अयनं मूर्खया मन धा:सा मोजमज्जाया छँ जुइ।
- 5 बुद्धि दुम्हयसिनं ब्व:ब्युगु खँया नाला कायेगु मूर्खतयगु म्ये न्यनेगु स्वया: बांला:।
- 6 थलया क्वय् च्याइगु कंमाया मिया स: थें मूर्खम्ह न्हिली। व नं सिति वंगु खँ ख:।
- 7 ख्याना: धिबा कायेगु ज्यां बुद्धि दुम्ह मनूयात नं मूर्ख यानाबी, अले घुसं नुग:यात स्यंकाबी।

- 8 छुं ज्याया शूरु स्वयाः उकिया क्वचायकेगु तसकं बांलाः।
धैर्य यायेगु घमण्डी जुइगु स्वयाः बांला।
- 9 मनय् छकलं तंभवयके मते,
छाय्धाःसा तं ला मूर्खतयगु छातिइ च्वनाच्चनी।*
- 10 न्हापायागु दित आःयागु स्वयाः छाय् भिं जुल धकाः धाये मते,
छाय्धाःसा थज्याःगु न्ह्यसः याःगुलि छ बुद्धि दुम्ह मखु धकाः क्यनी।
- 11 बुद्धि झी थः बाज्यापिनीगु सम्पत्ति स्वयाः बांलाःगु खँ खः,
अले संसारय् फुक्क मनूतयत् थुकिं फाइदा याइ।
- 12 गथे धिबां रक्षा याइ,
अथे हे बुद्धि नं झीगु जीवनयात बचय् याइ।
बुद्धिपाखें दइगु फाइदा थ्व हे खः।
- 13 परमेश्वरं छु ज्या यानादीगु खः व बांलाक बिचाः या।
वयकलं बेक्वयकादीगु खँयात
सुनां तप्यंके फइ?
- 14 ई बांलाइबलय् लयताया च्वँ
तर ई बांलाइबलय् बिचाः या
छाय्धाःसा परमेश्वरं थुपिं नितां दयकादीगु खः।
अथे जुयाः मनूतयसं थःपिनीगु नितिं लिपा जुइगु खँ सीकाकाये फइ मखु।
- 15 जिं थ्व सितिं वंगु जीवनय् थुपिं नितां खनागु दु।
धर्मीम्ह मनू थःगु धार्मिकताय् नाश जूगु,
व मभिंम्ह मनु धाःसा थःगु मभिंगु ज्या यानाः यक्व दँ तक म्वानाच्चंगु।
- 16 अथे जुयाः अप्वः धर्मीं जुइ मते,
अले अप्वः बुद्धि दुम्ह नं जुइ मते।
छं छाय् थःम्हं थःत नाश यायेगु?
- 17 तसकं मभिंम्ह व यक्व मूर्ख नं जुइ मते।
छं छाय् बेकालं सीगु।
- 18 छगूयात ज्वना तयेगु व मेगुयात मत्वःतेगु नितां बांला।
सुनां परमेश्वरया भय काइ व मनु थुपिं फुक्क तच्चःगु खँपाखें अलग च्वनी।
- 19 बुद्धिं बुद्धि दुम्ह मनूयात शहरया
झिम्ह शासक स्वयाः तसकं बल्लाकाबी।
- 20 संसारय् सुं नं धर्मींम्ह मनु मदु,
गुम्हयसिनं फुक्क ज्या पाय्छिकथं याइ अले गुबले पाप याइ मखु।
- 21 मनूतयसं धाःगु फुक्क खँय् बांलाक ध्यान बी मते,
मखुसा छंगु च्यलं छन्त सराः ब्यूगु छं न्यनेमाली।
- 22 छं ग्वकः मेपिन्त सराः ब्यूगु दु
व छं थःगु मनय् सि हे स्यू जुइ।
- 23 थुपिं फुक्कं जिं थःगु बुद्धिं जाँचय् यानागु दु, अले जिं धया,
“बुद्धि दुम्ह जुइगु जिं क्वःछिनागु दु।”
तर थ्व नं जिपाखें तापाक हे च्वन।
- 24 न्हागु हे जूसां बुद्धि
तसकं च्वन्हाःगु व दुग्यंगु खः।
सुनां थुकियात लुइके फइ?
- 25 अथे जुयाः जिं बुद्धि

व छुं जुइगुया कारण छु खः धकाः माला स्वयेगु मति तथा,
अले मभिंगु व मूर्ख खँय् वँय् जुइगु
गथे खः धकाः थुइकेगु इच्छा याना।

26 व हे मिसा गुम्ह छगू स्वःतिपाँय् थें खः,
वयात जिं सीगु स्वयाः नं खायुगु लुइका।
वयागु नुगः जाः

अले वयागु ल्हाः धाःसा सिखलं चिनातःगु थें खः।
सु मनुखं परमेश्वरयात लयतायकी,
व बचय् जुइ तर पापीयात वं स्वःतिपाँय्लय् क्यंकी।

27 उपदेशकं धाइ, “स्व, जिं थ्व खँ लुइकागु दु, व न्यँ,
“छगू खँय् मेगु खँ थपय् यायां फुक्क घटनाया कारण लुइकेत स्वयाच्चनाबलय,
28 तर लुइके मफुत।

जिं दूःछिम्हय् छम्ह भिंम्ह मनु लुइका,
तर उपिं मध्ये छम्ह हे भिंम्ह मिसा लुइके मफुत।

29 जिं थ्व जक लुइकागु दु, परमेश्वरं मनूतय्त भिंपिं यानादिल।
मनूत धाःसा थीथी कथंया बिचाःयात मालेत स्वयाच्चंगु दु।”

8

1 बुद्धि दुम्ह मनु थें मेपिं सु दु?
थुपिं खँया अर्थ सुनां स्यु?
बुद्धिं मनूतयगु ख्वालय् जः बी,
अले तं पिहां वःगु ख्वाःयात नं हीकाबी।

जुजुया आज्ञा मानय् या

2 जिं धाये, जुजुया आज्ञा मानय् या, छायाधाःसा छं परमेश्वरया न्ह्यःने पाफःगु दु।
3 छ जुजुया न्ह्यःनं बिदा जुयावनेत हथाय् चाये मते। छुं नं मभिंगु खँया पंलिनाः क्वःछी मते छायाधाःसा जुजुयात छु इच्छा
दु वं व हे याइ।

4 जुजुया वचनय् फुक्क शक्ति दु। सुनानं जुजुयात थथे धाये फइ ला, “छसपोलं छाया थथे यानादियागु?”

5 सुनां जुजुया आज्ञा मानय् याइ, वयात मभिं जुइ मखु।
अले बुद्धि दुम्हयसिया नुगलय् पाय्छिगु इलय् खःकथंया खँ सीके फइ।

6 मनूतयके न्ह्यार्थे ज्याःगु दुःखकष्ट वःसां
फुक्क खँया निंति पाय्छिगु ई व पाय्छिगु लँ खः।

7 लिपा जुइगु खँ सुनानं सीके फइ मखु।
अथे जुयाः मनूतय्त सुनां लिपा थथे जुइ धकाः धाये फइ?

8 फय्यात पनेगु सुयाके नं शक्ति दइ मखु।
अथे हे थः सीगु दिं सुनानं सरय् याये फइ मखु।

लडाइँया इलय् सुयातं बिदा दइ मखु,
अथे हे मभिं याइपिन्सं नं वपाखें बचय् याये फइ मखु।

9 थ्व संसारय् याःगु फुक्क ज्या यात जिं बांलाक ध्यान बियाः स्वयाबलय् थुपिं फुक्क खँ खनागु दु। मेपिन्त क्वत्यला थःगु
हानि याइगु छगू ई दु।

10 अले जिं मभिंपिन्त थुंगु नं खनागु दु। इपिं पवित्रगु थासय् वने वयेगु नं याइगु अले थुकिया निंति शहरय् हनाबना याका
जुइ। थ्व नं सिंति वंगु खँ खः।

11 सुं नं मनुखं मभिंगु ज्या यात अले वयात याकनं हे दण्ड मबिल धाःसा मनूतयसं नुगलय् मभिंगु ज्या यायेगु ग्वसाः ग्वइ।

12 अयनं मभिंपिं मनूतयसं मभिंगु ज्या याःसां अप्वः ई म्वाना हे च्वनी, अथे जूसां परमेश्वरया भय मानय् याइपिन्त व
वयकःया न्ह्यःने क्वमिलु जुइपिन्त भिं हे जुइ धकाः नं जिं स्यु।

13 तर मभिंपिन्सं परमेश्वरया भय मकाःगुलि इमिगु भिं जुइ मखु अले इमिगु दित किचथें ताहाकः जुइ मखु।

मनूतयसं परमेश्वरया लँपु सीके फइ मखु

14 संसारय् छगू मेगू सिति वंगु खँ जुयाच्चंगु दु, मभिंम्हयसित दयेमाःगु दण्ड धर्मींम्हयसित लाइ। धर्मींम्हयसित दयेमाःगु दण्ड मभिंम्हयसित लाइ। जिं धाये थ्व नं सिति वंगु खँ खः।

15 अथे जुयाः न्ह्यइपुकेगु याःसां ज्यु धकाः जिं सल्लाह बी, छायाधाःसा थ्व संसारय् मनूतयसं नयेगु, त्वनेगु व न्ह्यइपुकीगु सिबय मेगु छुं नं भिंगु मदु। अले थ्व संसारय् परमेश्वरं बियादीगु जिवंकाछि वयात वयागु थःगु थाकुगु ज्याय् खुशी जुयाः ग्वाहालि यानादी।

16 संसारय् मनूतयसं मिखा तीमस्युसे चां न्हि मघसे याःगु ज्या स्वयेत व बुद्धि छु खः धकाः थुइकेत जिं थःगु मन बिया,

17 अनंलि परमेश्वरं यानादीगु फुक्क खँ जिं खना। थ्व संसारय् छु जुयाच्चंगु व सुनानं थुइके फइ मखु। मनूतयसं थुकियात फुक्क बलं माःसां नं थुपि खँया मतलब थुइके फइ मखु। छुं जुयाः बुद्धि दुम्ह मनुखं जिं थुकिया मतलब पक्का हे स्यु धकाः धाःसां नं पाय्छिगु खँ वं सीके फइ मखु।

9

फुक्कं सिनावने मानि

1 थुपि फुक्क खँयात बिचाः याना अले थ्व हे खँ पक्का थुल कि धर्मींपिं व बुद्धि दुपिं अले इमिसं याःगु फुक्क ज्या परमेश्वरया लहातय् जुयाच्चन। तर सुं मनुखं थःत माया वा घृणा छुकिं लंच्वनाच्चंगु दु व इमिसं मस्यु।

2 धर्मीं व दुष्ट, भिंम्ह व मभिंम्ह, शुद्ध व अशुद्ध, बलि छाइपिं व बलि मछाइपिं फुक्कसिया अन्त्य छगूकथं हे जुइ।

भिपिं मनूतयत् थें

पापी मनूतयत् नं अथे हे जुइ।

पाफइपिं मनूतयत् थें

पाफयत् गयाइपिं मनूतयत् नं अथे हे जुइ।

3 थ्व संसारय् याइगु फुक्क ज्याय् मभिंगु दु। फुक्कसिगु छगू हे कथं नाश जुइ। जिवंकाछि हे मनूतयगु नुगलय् मभिंगु व वँययागु खँ जायाच्चनी। अले इपिं सी धुंक्पिनापं हे मिलय् जू वनी।

4 म्वानाच्चंपिनीगु निति आशा दइ। सीम्ह सिंह स्वयाः म्वाम्ह खिचा जुइगु बांलाः।

5 थःपिं सी मानि धकाः म्वानाच्चंपिन्सं स्यु,

सी धुंक्पिन्सं धाःसा छु नं मस्यु।

इमिगु निति छुं नं सिरपाः धइगु हे दइ मखु।

इमिगु लुमन्ति नं तनावनी।

6 इमिगु माया, घृणा, ईर्ष्यां फुक्क मदयावनी।

थ्व संसारय् याःगु छुं नं ज्यापाखें इमित गुबलें भाग दइ मखु।

7 थःगु लँपुइ हँ, थःम्हं नयेगु नसाय् लयताया च्वँ, लयतातां दाखमघ त्वँ, छायाधाःसा छं याःगु ज्यायात परमेश्वरं ज्यु धाःगु दु।

8 न्ह्याबलें तुयुगु वसतं पुँ, अले छेनय् चिकं ति।

9 परमेश्वरं थ्व संसारय् बियादीगु छंगु सिति वंगु जीवनया फुक्क दिनय् थःम्हं माया यानाम्ह कलाःनापं मोजमज्जा या। थ्व हे जीवनय् व थ्व संसारय् छं याःगु थाकुगु ज्या हे छंगु भाग जुइ।

10 छंगु लहातय् छु ज्या दु व थःगु बलं फत्तले या, छायाधाःसा पातालय्* वनीबलय् अन न छुं ज्या याइ, न ग्वासाः ग्वइ, न ज्ञान दइ, न त बुद्धि हे दइ।

11 थ्व संसारय् मेगु छगू खँ जिं खनागु दु,

याकनं ब्वॉय् वनीम्हयसिनं ब्वॉय् वनीगु कासा त्याके फइ मखु,

बल्लाःम्हयसिनं न्ह्याबलें लडाइँ त्याके फइ मखु,

न बुद्धि दुम्हयसित नयेगु नसा हे वइ,

न तसकं ज्ञान दुम्हयसित धन-सम्पत्ति दइ,

वा न यक्व आखः ब्वना तःम्हयसित हे दया दइ।

ई व मौका इपिं फुक्कसिके वइ।

12 थ्व बाहेक थःगु काल गुबलय् वइ धकाः सुं मनुखं मस्यु।

न्या जालय् क्यं थें

अले चखुंचा स्वःतिपाँय्लय् लाः थें

मनूत नं आकाझाकां

* 9:10 ९:१० पाताल हिब्रू भाषां सिओल

इमिके वइगु विपत्तिइ लाइ।

मूर्ख जुइगु स्वयाः बुद्धि हे तःधं

13 जिं थ्व संसारय् बुद्धिया छगू नमूना खनागु दु, गुकिं जितः तःधंगु असर यात।

14 छकः कम मनूत जक दुथाय् छगू चिचाधंगु शहर दु। उकियात तसकं बल्लाःम्ह जुजुं हमला यात। जुजुं उकियात घेरय् यानाः उकिया चाकःछिं पाः च्वनीपिं च्वनीगु थायत दय्कल।

15 उगु शहरय् छम्ह चीमिम्ह तर तसकं बुद्धि दुम्ह मनू दु अले वं थःगु बुद्धिं उगु शहरयात बचय् यात। अयनं व चीमिम्ह मनूयात सुनानं लुममंक्।

16 अनंलि जिं धया, “बल स्वयाः बुद्धि हे तःधं जू।” तर व चीमिम्ह मनूया बुद्धियात हेला यात, अले वयागु खँयात सुनानं वास्ता मयाः।

17 तःसलं हालीम्ह मूर्खम्ह शासकया वचन स्वयाः बुद्धि दुम्हय्सिया नम्र वचनयात वास्ता यायेगु बांलाइ।

18 लडाइँया ल्वाभःत स्वयाः बुद्धि हे भिं जू, तर छम्ह पापीं यक्व भिंगु ज्यायात नाश याइ।

10

1 गथे सीम्ह भुजिनं नस्वाःगु अत्तरयात नवय्का बी, अथे हे चिचाधंगु मूर्ख ज्यां बुद्धि व हनाबनायात ज्यालगय् मजुइकाबी।

2 बुद्धि दुम्ह मनूया मन तप्यंगु लँपुइ जुइ तर बुद्धि मदुम्ह मनूया मन धाःसाः बेक्वःगु लँपुइ जुइ।

3 मूर्ख लँपुइ बिचाः मयासें जुइ अले वयागु फुक्क मूर्ख ज्याखँ खने दइ।

4 हाकिमतयगु तं छंगु विरोधय् दसां छं थःगु ज्या यायेगु त्वःते मते। सुम्क च्वनाच्चन धाःसा ततःधंगु तं नं शान्त जुइ।

5 थ्व संसारय् जिं छगू मभिंगु खँ खनागु दु, थज्याःगु मभिंगु ज्या हाकिमतय्पाखें जुइ—

6 मूर्खत तःधंगु पदय् तइ तर तःमित चिधंगु थासय् च्वनी।

7 जिं दासत सल गयावःगु व राजकुमार दास थें न्यासि वयाच्चंगु खनागु दु।

8 सुनां गाः म्हुइ व गालय् थः हे क्वबाये फु। पःखाः थुनीम्ह मनूयात सर्प न्याये फु।*

9 ल्वहं तछ्यानाः लिकाइम्हय्सित घाः लाये फु, अले सिं पालिम्हय्सित सिंपाखें घाः जुइफु।

10 पा मज्वःगु जूसा अले उकी पाँय् तयातःगु मदुसा

अप्वः बल यायेमाली, तर यक्व ज्या सःम्हय्सिनं ताःलाकी।

11 सर्पयात सुम्क तये न्ह्यः हे सर्प न्यात धाःसा जादु क्यनीम्हय्सित छु फाइदा जुइ?

12 बुद्धि दुम्ह मनूया वचनं वयाके अनुग्रह हइ, तर मूर्खया वचनं वयाके नाश हइ।

13 न्हापां वं मूर्ख खँ ल्हाइ।

* 10:8 १०:८ भज ७:१५; हितो २६:२७

अले लिपतय वयागु खँ मभिंगु वँययागु थें जक जुइ।
14 मूर्खमह मनुरखं खँ जक लहानाच्चनी।

लिपा छु जुइ धका: सुनानं सी मखु।
थुयां लिपा छु जुइ धका: सुनानं धाये फइ?

15 मूर्ख्यात थःमहं याःगु थाकुगु ज्यां त्यानु चायेकी।
अले वं शहरय वनेगु लँपु लुइके फइ मखु।

16 गगु देशय च्यः जुजु जुइ
अले सुथंनिसें राजकुमारतयसं भवय नइ व देशयात धिक्कार दु।

17 व देश सुखी जुइ,
गगु देशया जुजु इमिगु हे घरानाय बगु दु
अले गुमह राजकुमारत मघ त्वनीगुलिइ मखु
तर बलया निति पायछिगु इलय नसा नयेगु याइ।

18 सुनं मनू अल्छी जुल धाःसा छँया प्वलः दुनी।
सुं मनू लहाः प्वःचिनाच्चन धाःसा छँ वा वइबलय ज्वइ।

19 लसता हनेगु निति भवय ज्वरय यायेगु याइ,
अले दाखमघं जीवनय आनन्द याइ।
अले धिबां हे फुक्क ज्याखँ ज्यंकाबी।

20 थःगु हे बिचारं जुजुयात हेस्यानाः खँ लहाये मते,
वा धनीमह मनुयात थःगु क्वथाय सराः ब्वःबी मते।
छायधाःसा आकाशय ब्वया जुइपिं इंगःतयसं नं
छं धाःगु खँ कं वने फु।

11

बुद्धिमानमह मनूया ज्या

1 थःगु अन्न समुद्रया उखेपाखे छव,
छायधाःसा यक्व दिं लिपा व छन्त हाकनं दइ।
2 छं थःगु सामान न्हयमह वा च्यामहयसित इनाब्यु,
छायधाःसा देशय गज्याःगु विपत्ति वयेफु व छं मस्यु।

3 सुपाँय लखं जाल धाःसा
बुँइ वा वइ।

सिमा दच्छिनय ग्वतुल धाःसा वा उत्तरय ग्वतुल धाःसां
व गन ग्वतुगु खः अन हे तुं लानाच्चनी।

4 फय्या बारे बिचाः यानाच्चनीमहयसिनं गुबलें पुसा हली मखु,
सुपाँययात स्वयाच्चनीमहयसिनं गुबलें बाली लये फइ मखु।

5 गथे छं फय गन वनी

अले मांया प्वाथय मचा गुकथं सृष्टि जुइ धकाः सीके फइ मखु,
अथे हे फुक्क दयकादीमह परमेश्वरया लहाःया ज्या नं
छं थुइके फइ मखु।

6 छ सुथ न्हापां हे पुसा हलेते हँ,
अले सन्ध्याकाः इलय तकं ज्या यायेगु त्वःते मते,

छाय्धाःसा आः हःगु

वा लिपतय् हःगु गुगु पुसा बुया वइ,
वा निगू पुसा नं बांलाइ धकाः छं मस्यू।

ल्याय्म्हबलय् थः सृष्टिकर्तायात लुमंकी

7 तयुगु जः बांलाइ।

मिखां निभाःयात स्वयेत यय्की।

8 मनूत न्ह्याक्व अप्वः म्वानाच्चन धाःसा

उपिं फुक्कलय् नं व लय्तायाच्चनेमा।

तर वं खिउँलय् याःगु ज्या नं लुमंकेगु यायेमा,

छाय्धाःसा उपिं यक्व हे अप्वः जुइ।

आः जूवइतिनीगु फुक्क खँ नं सिति वंगु खः।

9 हे ल्याय्म्हमह मनू, ल्याय्म्हबलय् हे लय्ताया च्वँ!

छंगु नुगलय् थःगु ल्याय्म्हसूबलय् लय्तायाच्चने फयेमा।

छंगु मिखां खंगुलिइ व छंगु नुगःया खँया ल्यूल्यू जु!

तर बांलाक बिचाः या! परमेश्वरं थुपिं फुक्क खँया न्याय यानादी।

10 अथे जुयाः छंगु नुगलय् पीर कायेगु त्वःति,

अले शरीरया दुःखयात त्वःताछव,

छाय्धाःसा ल्याय्म्हसू व बल सिति वंगु खँ खः।

12

1 दुःखया ई वये न्ह्यः,

अले “थ्व ई वइगु जितः मयः”

धकाः छं धाये न्ह्यः हे

थःगु ल्याय्म्हया इलय्

थःत दय्कादीम्हयसित लुमंकेगु या!

2 सूर्यया जः व तिमिलाया जःयात खिउँगुलि त्वःपुइ न्ह्यः,

तिमिला व नगुत खिउँसे च्वने न्ह्यः अले सुपाँचं वा वये न्ह्यः,

3 छंगु छँयात रक्षा याइपिं थुरथुर खाये न्ह्यः,

बल्लाःपिं मनूत धुसिलिइ न्ह्यः,

घः छ्यलाच्चपिं मिसात कम जूगुलि ज्या हे दिके न्ह्यः,

अले इयालं स्वइपिनीगु मिखा बुलुसे च्वने न्ह्यः,

4 चुक चुकया लुखात ति न्ह्यः,

घः क्यलेगुया सः कम जुयावने न्ह्यः,

परमेश्वरयात लुमंकी!

छिपिं झंगःत चिरचिर हाःगु सः तायाः दनी,

तर लिपा (बुरा जुइबलय्) इमिगु सः कम जुयावनी,

5 मनूत कःसिं चुकय् कुतुं वनी धकाः ग्याये न्ह्यः,

लँय् उखे थुखे वनेत ग्याये न्ह्यः,

छिमिगु सँ मसूर्या बरांमाया तयुसे च्वंगु स्वां थे जुइ न्ह्यः,

अले छिपिं बुइँचात थें प्वाथं चुयाः न्यासि वने न्ह्यः,

अले थःगु इच्छा च्वमन्ह्याये न्ह्यः,

वयकःयात लुमंकी।

अबलय् मनूत थःगु अनन्तया छँय् वने न्ह्यः,

सना वपिं थुखे उखे लँय् लँय् वनी।

6 वहःया तार चबुये न्ह्यः

अले लँया ख्वलाचा तज्याये न्ह्यः,

चायागु घः बुंगाःचाय् कुचा कुचा दले न्ह्यः

- अले बुंगाःचाय् खिपः चबुये न्ह्यः,
परमेश्वरयात लुमंकी!
7 जमिनं वःगु धू बँय् हे लिहां वने न्ह्यः,
वा आत्मा बियादीम्ह परमेश्वरयाथाय् आत्मा लिहां वने न्ह्यः
वयक्ःयात लुमंकी!

- 8 “सिति वंगु खँ! सिति वंगु खँ!”
उपदेशकं धयादी, “फुक्क खँ सिति वंगु खः!”

फुक्क खँया लिच्चः

- 9 उपदेशक बुद्धि दुम्ह जक मखु, तर वं मनूतय्त ज्ञानया खँ नं स्यनेगु यात। वं बांलाक बिचाः यात अले जाँचय् यानाः
उखानयात इवःलाक तयाबिल।

10 उपदेशकं पाय्छि पाय्छिगु खँवःत मालाः लुइकल, अले छु वं च्वःगु खः, उपि वं इमान्दार जुयाः सत्य खँ धाल।

- 11 बुद्धि दुम्हय्सिया वचनत फैजवाःया कथि थें खः, अले इमिसं मुंकाहःगु धापूत कथिइ तानातःगु नकिं थें खः, थुपि वचनत
गुगु छम्ह हे फैजवाःपाखें बियातःगु खः।

12 हे जिकाय, थुकी थपय् यानातःगु खँपाखें बांलाक होश यानाच्चँ।

यक्व सफूत दय्केगु ज्या गुबलें सिधइ मखु। अले यक्व आखः ब्वन धाःसा शरीरयात त्यानु चाय्की।

- 13 फुक्क खँ न्यने धुंकल।

खँया लिच्चः थ्व हे खः,

- परमेश्वरया भय का, अले वयक्ःया आज्ञायात मानय् या,
छाय्धाःसा मनूतय्सं यायेमाःगु ज्या थ्व हे खः।

- 14 झीसं यानागु ज्या,

भिं जुइमा वा मभिं जुइमा,

सुला याःगु ज्यानापं फुक्क खँया न्याय परमेश्वरं यानादी।

श्रेष्ठगीतया सफू म्हसीका

श्रेष्ठगीत प्रेमया कवितातयगु छगू मुना खः। थ्व कविताया मुना अक्वः याना मिजंतयसं मिसातयगु निति अले मिसातयसं मिजंतयगु निति हाःगु म्येया किपा खः। थ्व सफूयात सोलोमनया श्रेष्ठगीत धकाः नं धायेगु या छायाधाःसा थुपि म्येत सोलोमन जुजुं हिब्रू भाषां च्वःगु खः धकाः मान्यता ब्यूगु दु। थ्व सफूया यक्व न्वचु छम्ह भाःत व कलाःया दथुइ जूगु खँल्हाबल्हा खः। इमिसं छम्हयसिनं मेम्हयसित तसकं माया याना धयागु बारे खँ ल्हानाच्वंगु दु। तर सफूया छुं ब्वतिइ सुनां खँ ल्हानाच्वंगु धयागु सीकिथाकु। थ्व अनुवाद ब्वनेबलय् पुलांगु हिब्रू भाषा बांलाक अध्ययन याःपि मनूतयसं थुपि म्येत च्वःगु धकाः झीसं थुइकेफु।

थुपि म्येतयगु अर्थ यहदीतयसं व वयकःया प्रजातय् दथुइया स्वापु खः धकाः धाःगु खः अले ख्रीष्टियनतयसं धाःसा ख्रीष्ट व वयकःया मण्डलीया दथुइया स्वापु खः धकाः अर्थ लगय् याःगु दु।

धलः पौ

न्हापांगु म्ये १:१-२:७

निगूगु म्ये २:८-३:५

स्वंगूगु म्ये ३:६-५:१

प्यंगूगु म्ये ५:२-६:३

न्यागूगु म्ये ६:४-८:४

खुगूगु म्ये ८:५-१४

श्रेष्ठगीत

1 सोलोमनया दक्वसिबय् बांलाःगु म्येत थुपि हे खः।*

न्हापांगु म्ये

१:१-२:७

ल्यासेम्ह मिसा

2 वयकलं जिगु म्हतुइ चुपा नयेमा,

छायधाःसा छिगु माया दाखमघ स्वयाः नं भिं।

3 छिगु नस्वाःगु अन्तरय् तसकं लयतायाः

छिगु नां प्वंकातःगु नस्वाःगु अन्तर थें।

अथे जुयाः ल्यासेपिन्सं छितः माया यायेगु अजू चायापुगु खँ मखु!

4 जितः छिनापं हे यंकादिसँ, झीपिं याकनं हे बिस्सुं वनेनु!

जुजुं जितः थः घनेगु कोथाय् यंकादीमा।

पासापिं

जिपिं छिके लयताये अले खुशी जुये,

अले दाखमघ स्वयाः नं छिगु मायाया प्रशंसा याये।

ल्यासेम्ह मिसा

इमिसं छितः ल्वय्क माया याइ।

5 जि हाकुसे च्वंम्ह खः अयूनं जि तसकं हिसि दु,

हे यरूशलेमया मिसापिं,

केदारया* पालत थें जि हाकुसे च्वं,

तर सोलोमनया देगःया पर्दा थें बांलाः।

6 जि हाकुसे च्वं धकाः अजू चायाः जितः मस्वये मते,

छायधाःसा छाःगु निभालं जितः हाकुसे च्वंकूगु खः।

जिमि मांया काय्पि जिनापं तम्बःगुलिं

जितः दाखक्यब स्वइम्ह यानाबिल।

थःगु हे दाखक्यबया धाःसा

जिं वास्ता यानागु मदु।

* 1:1 १:१ १ राज ४:३२

* 1:5 १:५ केदार यक्व न्हापा केदार इलाकाय् इमिसं दुगुचिया सँन हाकुगु व सियुगु कापः दयकीगु, इमिसं थ्व हे कापतं पाल दयकीगु।

- 7 हे प्रिय, जितः धयाब्बु,
 थःगु फैच्वलयया बथांत गन ज्वयेयंकीगु?
 अले न्हिनय् इमित गन तयेयंकीगु?
 छिकपिनि थः पासापिनि बथांया लिक्क
 जि छाय् थःगु छैनय् गाचा त्वपुयातःम्ह मिसा थें जुयेगु?
 पासापिं
 8 हे मिसात मध्ये तसकं हिसि दुम्ह,
 छं थःम्हं हे थ्व खँ मस्युसा,
 फैच्वलयया बथांतय् ल्यूल्यु हँ
 अले छं दुगुचातयत् फैजवाःतयेगु पाल लिक्क ज्वय्केब्यु।

ल्याय्मम्ह मिजं

- 9 हे प्रिय,
 छ फारोया रथया सलत मध्येयाम्ह
 मिसाम्ह सल थें बांलाः।
 10 न्हायपनय् तयेगु चाचां छंगु न्यताः
 व सिखलं समा यानातःगु छंगु गःपः गुलि बांलाः।
 11 जिमिसं छंगु निति वहलं स्वानातःगु
 लँया चाचा दयकाबी।

ल्यासेम्ह मिसा

- 12 जुजु थःगु तःधंगु सोफाय्† फ्यतुनादीबलय्,
 जिं थःगु अन्तरं नस्वा वय्काबिया।
 13 जिमि यःम्ह प्रिय, जिगु छातिइ
 यग्गायाच्वंगु मूर् जाःगु कापःया म्हिचा थें च्वं।
 14 जिमि यःम्ह प्रिय, जितः एन-गदीया‡ दाखक्यबय्
 ह्याच्वंगु मेहदीया ज्वॉय् थें च्वं।

ल्याय्मम्ह मिजं

- 15 हे प्रिय, छ गुलि बांलाःम्ह खः!
 गुलि बांलाः!
 छंगु मिखा सुकुभन्तुया थें च्वं।
 खः धात्थें हे छ गुलि हिसि दु!

ल्यासेम्ह मिसा

- 16 हे जितः यःम्ह प्रिय! छ तसकं हे बांलाःम्ह खः!
 छ धात्थें हे हिसि दुम्ह मिजं खः!
 अले झीगु लासा वाउँसे च्वंगु घॉय् थें च्वं।
 17 झीगु छँया धलि देवदारु सिमाया जुइ
 अले सल्लाया सिमाया प्वलः जुइ।

2

ल्यासेम्ह मिसा

- 1 जि शारोन मैदानया गंचास्वां
 व ब्यासिइ बुया वइगु लिली स्वां खः।

ल्याय्मम्ह मिजं

- 2 कंमाया दथुइ ह्याच्वंगु लिली स्वां थें
 जिमि प्रिय, मेपिं ल्यासेपिं स्वयाः हिसि दु।

ल्यासेम्ह मिसा

- 3 गुँया सिमात मध्ये स्याउया सिमा थें
 मिजंतय् दथुइ जिमि यःम्ह प्रिय तसकं बांलाः।

जि वया किचलय् तसकं लयतायाच्वने,

† 1:12 १:१२ तःधंगु मेच इमिगु परम्पराय् तःमिपि मन्तय्सं भवय् नइबलय् लिधनेत थज्याःगु मेच छय्लीगु खः। ‡ 1:14 १:१४ एन-गदी थ्व थाय् मृत सागरया लिक्क च्वंगु मस्युमिइ दुगु तसकं बांलाःगु थाय् खः। अन तःधंगु बुँगाःचा दु। अथे जुया अन यक्व सिमात व सफागु लः दु। स्वयादिसँ १ शम् २३:२९-२४:१

- अले उकिया फलया सूवा: तसकं सा।
 4 वयकलं जित: भवय् नयेगु छैय् यकादिल,
 जिके दुगु झण्डा वयक:या मतिना ख:।
 5 किसमिस ज्वाँयलं जिगु बल न्हगु यानादिसँ,
 अले स्याउनं जित: ताजा यानादिसँ,
 छायाधा:सा मतिनां जि बमला:गु दु।
 6 वयक:या खव ल्हा: जिगु छयं क्वय् दु
 अले वयक:या जव ल्हातं जित: घयपुनात:गु दु।
 7 हे यरुशलेमया मिसापि,
 जिं छिमित आज्ञा बी,
 खय:या हरिण व चल्लाया नामं पाफया: धा,
 “पाय्छिगु ई मजुतले मतिनायात थने मते।”☆

निगू म्ये

२:८-३:५

ल्यासेमह मिसा

- 8 न्यँ! जिमि य:मह प्रियया स:!
 बांलाक न्यँ! व वयेत्यंगु दु,
 पहाड पुला: डाँडा डाँडाय् तितिन्हया:
 जिथाय् ब्वाँय् वइ।
 9 हे जिमि य:मह प्रिय, छ हरिण व नकतिनीमह चल्लाचा थें ख:।
 थन स्वसा! व प:खा:या क्वसं दनाच्चंगु दु
 अले वं झ्यालं स्वयाहयाच्चनी,
 अले वं टिकि झ्यालं स्वया हइ।
 10 जिमि य:मह प्रियं जिलिसें खँ ल्हाना: थथे धाइ,
 ल्याय्मह मिजं
 “हे जिमि प्रिय दँ,
 अले जिनापं वा।
 11 स्व, आ: चिकुला वन,
 अले बर्खा नं फुत।
 12 पृथ्वीइ स्वां ह्येगु शुरु जूगु दु,
 म्ये हालीगु ई थ्व हे ख:,
 सुकुभतु जू व:गु स: झीगु देशय् ताये दत।
 13 य:मरिमाय् फल सया: पाकय् जुइत्यंगु दु,
 दाखक्यबं दाखया स्वां ह्या: नस्वा: वयाच्चंगु दु।
 अथे जुया: जिमि प्रिय दँ,
 जिमि तसकं बांला:मह जिनापं वा।”
 14 छ पहाडया कापि व तग्व:गु ल्वहंया पा:चाय्
 च्वनीमह सुकुभतु थें च्वँ,
 छंगु ख्वा: जित: क्यं,
 छंगु स: न्यने दयेमा,
 छायाधा:सा छंगु स: तसकं न्यने यइपुसे च्वं
 व छंगु ख्वा: तसकं बांला:।
 15 जिमिगु निति ध्वंचात ज्वना: हजि,
 थुपिं चिचीधिक:पि ध्वंचात,
 गुमहय्सिनं नकतिनि स्वाँ ह्वा:गु दाखक्यबय् ब्वाँय् जुइ
 अले दाखक्यबयात नाश याइ।

ल्यासेमह मिसा

- 16 जिमि य:मह प्रिय जिमह हे ख:, जि वयक:यामह ख:।

व लिली स्वांया दथुइ चाचाःहिला जुइ।
 17 तयुजः वया सुथ मजुतले
 अले किचः तनामवंनिबलय्,
 लिहां वा, हे जिमि यःम्ह प्रिय,
 पर्वतया पाःचाय् च्वनीपिं चल्लाचा व मृग थें जुयाब्यु।

3

1 चान्हय् लासाय् ग्वःतुलाच्वनाबलय्,
 जिं जिमि प्रिययात यय्का,
 जिं वयात माला स्वयाः अय्न्नं वयात लुइके मफु।
 2 जिं फुक्क शहर चाःहुलाः माला स्वये,
 उकिया लँय् व चुक चुकय् माले।
 जिं जिमि प्रिययात यय्के,
 जिं वयात माला स्वयाः अय्न्नं वयात लुइके मफु।
 3 पिवाः च्वनीपिं सिपाइँत शहरय् चाहिला च्वंबलय् इमिसं जितः खन।
 जिं इमिके न्यना, “छु छिमिसं जिमि प्रिययात खनागु दु ला?”
 4 जिं इपिं पिवाःतयूत त्वःतावनेवं
 जिं जिमि प्रिययात नापलात।
 जिं वयात जिमि मांया छँय्,
 जितः बुइक्महसयसियागु क्वथाय् महःतले
 वनेमब्युसें ज्वनातया।
 5 हे यस्शलेमया मिसापिं,
 जिं छिमित आज्ञा बी,
 ख्यःया हरिण व चल्लाया नामं पाफयाः धा,
 “पाय्छिगु ई मजुतले मतिनायात थनेमते।”☆

स्वंगू म्ये

३:६-५:१

ल्यासेम्ह मिसा

6 ब्यापार याइपिन्सं मिइगु मूर् व गुगुं नस्वाः वय्काः,
 मरुभूमिं पिहां वःगु थ्व कुँत्याः थें ज्याःगु छु खः?
 7 स्व, थ्व ला सोलोमन रथय् सवार जुयाच्वंगु खः,
 थुकी इस्राएलया तसकं बहादुरपिं खुइम्ह सिपाइँत पिवाः च्वं वनाच्वंगु दु।
 8 इपिं फुक्कसिनं तरवार घानातःगु दु,
 इपिं तसकं लडाइँ यायेफुपिं खः,
 इमिगु तरवार सिथय् घानाः तःगु दु,
 इपिं चान्हयया भयनापं सामना यायेत तयार दु।
 9 जुजु सोलोमनं थःगु नितिं दुली दय्कल,
 व दय्केत लेबनानं सिं कयाहःगु खः।
 10 वं थुकिया कथि वहःया,
 अले लिधंसा लँया दय्कूगु खः।
 थुकिया फ्यतुइगु थाय् यस्शलेमया मिसापिन्सं
 मायां बुटा भरय् यानातःगु प्याजीगु रंगया कापतं भुनातःगु दु।
 11 हे सियोनया म्हाय्यपिं, पिने पिहां वा,
 जुजु सोलोमनं मुकुट पुगू स्वः वा,
 व मुकुट वया मांनं ब्याहाया दिखुन्ह
 लय्ताःबलय् वयात पुइकाब्युगु खः।

4

ल्याय्मम्ह मिजं

☆ 3:5 ३:५ २:७; ८:४

- 1 जिमि प्रिय, छ गुलि बांलाः!
तसकं हिसि दु!
गाचां त्वपुयाः तःगु छंगु मिखा सुकुभतुयागु थें च्वं।
छंगु सँ गिलादया भिरय् च्वलयया बथां तिन्हुया क्वहां वः थें।
- 2 छंगु वा, नकतिनि सँ चाकाः म्वःल्हुइका तःपि
फैतयगु सँ थें तुइसे च्वं।
उपि फुक्कं ज्वः ला
अले बांलाक मिलय् जू।
- 3 छंगु म्हुतुसि ह्याउंगु रिबन थें च्वं,
छंगु म्हुतु तसकं बांलाः।
गाचाय् दुने छंगु न्यता
बागः थलातःगु धालेसि थें च्वं।
- 4 छंगु गपः दाऊदया तःधंगु धरहरा थें च्वं।
उकी द्रःछि गः ढाल यख्खायातःगु दु।
उपि फुक्क सिपाइतयगु ढाल खः।
- 5 छंगु दुस्वः निम्ह हरिण थें च्वं।
लिली स्वांया दथुइ ज्वयातःपिनापं बूपि चल्लाया मचात थें च्वं।
- 6 तुयुजः मवतले अले किचः तना मवंतले,
जि मूरया पर्वतय् व धुपाँय्या डाँडाय् वने।
- 7 जिमि प्रिय, छ तसकं हिसि दु,
छंके छुं नं ख्वं मदु।
- 8 हे जिमि भम्चा, लेबनानं जिनापं वा,
धात्थें धाये, लेबनानं जिनापं वा।
अमाना पर्वतया च्वकां क्वय् क्वहां वा,
सेनीरया च्वकां, हेर्मीनया च्वकां क्वय् क्वहां वा,
गन सिंहतयगु गुफा दु,
व चितुवात च्वनी।
- 9 छं जिगु मन लयतायकाः ब्यगु दु,
जिमि तसकं यःम्ह मयजू,
जिमि भम्चा छं जितः छक्वः जक स्वःगुलि,
अले छं क्वखायातःगु रत्नं जिगु मन लयतायकाः ब्यगु दु।
- 10 छंगु मतिना गुलि जक यइपुस्से च्वं,
जिमि तसकं यःम्ह मयजू, जिमि भम्चा,
दाखमघ स्वयाः नं छं याःगु माया तसकं बांलाः।
अले मेमेगु छुं नं मसला स्वयाः छंगु अत्तर नस्वाः वः।
- 11 छंगु म्हुतुसि हाप्वःया कस्ति थें साःगु तिकितिकि वयाच्चनी।
हे जिमि भम्चा,
दुरु व कस्ति छंगु मेया क्वय् दु।
छंगु वसःया नस्वाः लेबनानया देवदास्या नस्वाः थें च्वं।
- 12 हे जिमि तसकं यःम्ह मयजू, जिमि भम्चा,
छ बार तयातःगु बगैँचा थें,
त्वःपुया तःगु बुँगाःचा थें,
सुं मनूयागु निजी फोहोरा थें खः।
- 13 छंगु माचात धालेसिया बगैँचा थें खः,
भिगु फलं जाःगु बगैँचा मेहदी व जटामसी,
14 जटामसी व केशर, बोझो व दालचिनी,
थीथी कथंया नस्वाःगु धुपाँय्या सिमात, मूर् व कुनुस्वां

अले फक्क कथंया भिंगु नस्वा:गु मसला थें खः ।
 15 छु बगैँचाया बुँगा:चा थें खः,
 लेबनानं न्ह्याना वयाच्चंगु
 ताजा ल:या तुं थें खः ।

ल्यासेमह मिसा

16 हे उतरया फय, न्ह्यलं चायकी ।
 हे दच्छिनया फय, न्ह्यां वा,
 जिगु बगैँचा जुया न्ह्याना हूँ,
 थुकिया नस्वा: तापाक्क हे थ्यनेमा ।
 जिमि य:मह प्रिय थ:गु बगैँचाय् वा,
 अले उकिया भिंगु फल नया स्व ।

5

ल्यायममह मिजं

1 हे जिमि तसकं य:मह मयजु, जिमि भम्चा,
 जि जिगु बगैँचाय् वयागु दु,
 जिं जिगु नस्वा:गु मसलानापं मूर् मुनागु दु ।
 जिं जिगु हाप्व: व कस्ति नयागु दु ।
 जिं जिगु दाखमघ व दुरु त्वना ।

ल्यासेपि मिसात

नयेगु या, हे जिमि पासा, त्वँ,
 अले मतिनां मजा:तले त्वँ, जिमि प्रिय ।

प्यंगु म्ये

५:२-६:३

ल्यासेममह मिसा

2 जि घना, अयनं जिगु नुग: न्ह्यलं हे चा,
 स्व:सा, जिमि य:मह प्रियनं लुखाय् धारधार यानाच्चंगु दु ।

ल्यायममह मिजं

“हे जिमि तसकं य:मह मयजु, जिमि प्रिय, लुखा चाय्काब्यु,
 जिमि छुं नं दोष मदुमह सुकुभतु ।
 सुति लखं जिगु छयं प्या:गु दु,
 जिगु सँ चान्हयसियागु ख्वाउँगुलि प्या:गु दु ।”

ल्यासेमह मिसा

3 जिं थ:गु लं त्वयेधुन,
 छु जिं व हाकनं फियेगु ला?
 जिं थ:गु तुति सिलाछवये धुनागु दु,
 छु उकियात हाकनं फोहर यायेगु ला?
 4 जिमि य:मह प्रियनं लुखाया चुकू चाय्केत वंबलय्
 जिगु मन तसकं भाराभारा मिन ।
 5 अले जिमि य:मह प्रियया नितिं लुखा चाय्केत जि दना:,
 अले जिगु लहातं मूर् ज्वया: वयाच्चंगु खः
 अले जिं चुकूया चु ज्वनेवं मूर् कुतु वन ।
 6 जि य:मह प्रियया नितिं लुखा चाय्का बिया:
 तर जिमि य:मह प्रिय ला वने धुकूगु जुयाच्चन!
 वं जित: त्वता:वंबलय् जि निराश जुया!
 जिं वयात मातुमाला तर लुइके मफुत,
 जिं वयात स:ता
 अयनं छुं हे लिस: मव: ।
 7 शहरय् पिवा: च्वनीपिं सिपाइँतय्सं

जितः नापलात, इमिसं जितः दाल
 अले घाःया घाः यानाबिल।
 शहरया पखल्य पिवाः च्वनीपिन्सं जिगु गाचा लाकायंकल।
 8 हे यरुशलेमया मिसापि,
 जि छिमित छगू आज्ञा बी,
 छ जिमि यःम्ह प्रिययात नापलात धाःसा छु धायेगु?
 वयात थथे धयाब्यु, जि वयागु मायाय् दुब्यु जुयाच्चवनागु दु।

पासापि

9 हे मिसात मध्ये तसकं हिसि दुम्ह,
 छन्त तसकं यःम्ह गुकथं मेपि स्वयाः बांला?
 छिमि प्रेमी गय् यानाः मेपि प्रेमीत स्वयाः बांलाः?
 छाय् छं जिमित थज्याःगु आज्ञा बियागु?

ल्यासेम्ह मिसा

- 10 झिद्रुःम्ह स्वयाः नं जिमि यःम्ह प्रिय बांलाः अले बल्लाः,
 जिमि यःम्ह प्रिय तसकं ज्वाल्लं थीम्ह व न्यता ह्याउंस्य च्वंम्ह खः।
 11 वयागु छ्यं मुक्कं लुँयागु खः,
 वयागु सँ कुलिकुलि चिगु
 व क्वः थें हाकुस्य च्वं।
 12 वयागु मिखा खुसि सिथय च्वनीम्ह सुकुभतुया थें च्वं।
 दुरुं सिलातःगु व तसकं थिकेगु रत्नया जलप तयातःगु थें च्वं।
 13 वयागु न्यताः तसकं नस्वाःगु मसलां व वासलं जाःगु क्यब थें च्वं।
 वयागु म्हुतुसि मूर्या रस वयाच्चनीगु लिली स्वां थें च्वं।
 14 वयागु ल्हाः पुखराजया जलप तयातःगु लुँयागु कथि थें च्वं।
 वयागु प्वाः नीलमं समाः यानातःगु व तसकं थीकाः तःगु किसिया दं थें च्वं।
 15 वयागु तुति फ्वः मुक्कं लुँया जग तयातःगु सिङ्गमरमया थांत थें च्वं।
 व लेबनान थें बांलू, अले स्वसिमाया सिमा थें तसकं बांलाः।
 16 वयागु म्हुतु तसकं साःगुलि जाः,
 व तसकं बांलाःम्ह खः।
 व जिमि यःम्ह प्रिय खः, जिमि पासा नं खः,
 हे यरुशलेमया मिसापि, जिमि प्रिय थथे हे खः।

6

पासापि

1 हे मिसात मध्ये तसकं हिसि दुम्ह,
 छिमि प्रिय गन वन?
 व गन वनाच्चंगु दु?
 वयात मालेत जिमिसं छन्त ग्वाहालि याये।

ल्यासेम्ह मिसा

- 2 जिमि यःम्ह प्रिय नस्वाःगु मसलामा
 पिनातःगु क्यबय् वंगु दु,
 थःगु मन लयतायकेत
 अले लिली स्वां खायेत वनाच्चंगु दु।
 3 जिमि यःम्ह प्रिय जिम्ह हे खः, जि वय्कःयाम्ह खः।
 व लिली स्वांया दथुइ चाः चाहला जुइ।*

न्यागू म्ये

६:४-८:४

ल्यायम्ह मिजं

- 4 हे जिमि प्रिय, छ तिसां थें हिसि दु
 अले यरुशलेम थें तसकं बांलाः।

- छ झण्डा ब्वयका च्वनीपि
सेना थें प्रतापी खः।
- 5 छंगु मिखा जिपाखें फहिकि,
वं जितः हीमी चायकूगु दु।
गिलाद डाँडां च्वलयया बथां तितिन्हुयाः क्वहां वयाच्वंगु थें
छंगु सँ प्याखं हुलाच्वंगु दु।
- 6 छंगु वा नकतिनि म्वःलहुइका तःमह फैतयगु सँ थें तुइसे च्वं।
उपि फुक्क ज्वः ला
अले बांलाक मिलय जू।
छपु नं वा छुतय जूगु मदु।
- 7 गाचां त्वःपुया तःगु छंगु न्यता
बागः थलातःगु धालेग्वः थें च्वं।
- 8 जुजुया खुइमह रानीत दयेमा,
अले चयमह मथ्याःपि कलाः दयेमा,
सके ल्यायेखाय् मफयक ल्यासेपि मिसात दयेमा।
- 9 तर जिमह सुकुभतु ज्वः मदुमह खः अले फुक्क पूवमह खः,
वं वया माया तसकं यःमह म्हाय् खः।
फुक्क मिसातयसं वयात धन्य धकाः धाइ,
रानीतयसं व जुजुया मथ्याःपि कलाःपिन्सं नं वयागु प्रशंसा याइ।
- 10 सुथय निभाः लुया वः थें ज्याःमह थ्व सु खः?
अले तिमिला थें तसकं बांलाःमह व सूर्य थें जः दुमह,
नगुतयसं जाःगु आकाश थें प्रतापी थ्व सु खः?
- 11 बरांया सिमा दुगु क्यबपाखे
जि मैदानया न्हगु फल सःगु स्वयेत क्वहां वना,
दाखक्यबय मुखू ह्याच्वंगु दु ला कि मदु अले
धालेमाय् स्वां ह्याच्वंगु दु ला कि मदु धकाः जि स्वयेत वना।
- 12 जिं सिइके न्ह्यः हे जिगु इच्छायात जिमि मनूतय् जुजुतय्गु रथपाखे यंकल।
पासापि
- 13 हे शूलम्मी, लिहां वा, लिहां वा,
लिहां वा अले जिमिसं छन्त बांलाक स्वये दयेमा।
ल्यासेमह मिसा
महानोमय प्याखं हुगु थें जितः
छिमिसं छाय् त्वलं स्वयाच्वनेगु?

7

ल्यायममह मिजं

- 1 हे अजू चाइपुसे च्वमह ल्यासेमह मिसा,
लाकां न्ह्यानातःगु छंगु तुति गुलि बांलाः।
छमह कारिगरं दयकातःगु थें
छंगु यइपुस्से च्वंगु तुति रत्न थें च्वं।
- 2 छंगु तेप्चा चाकलाःगु ख्वला थें च्वं,
गुकी ल्वाकछ्यानां तःगु दाखमघ गुबलें मगाः जुइ मखु।
छंगु प्वाः लिली स्वां नं घेरय् यानातःगु
छवया द्रें थें खः।
- 3 छंगु दुरूप्वःत निमह हरिण थें च्वं,
चल्लाया निमहनापं बूपि मचात थें च्वं।
- 4 छंगु ककु किसिया दंया धरहरा थें च्वं,

- छंगु मिखा बाथ-रब्बीमया ध्वाखा* लिक्क च्वंगु हेरबोनया पुख् थें च्वं।
 छंगु न्हाय् दमस्कसपाखे स्वःगु लेबनानया धरहरा थें च्वं।
- 5 छंगु छेनय् च्वंगु सँ कर्मेल डाँडा थें छन्त मुकुट पुइकातःगु दु।
 छंगु छेनय् च्वंगु सँ प्याजीगु रंगया पर्दा थें च्वं।
 छंगु सँ खना जुजु तसकं मक्ख जुइ।
- 6 छ गुलि बांलाः अले हिसि दु,
 हे प्रिय, छंगु मायाय् गुलि आनन्द दु।
- 7 छंगु शरीर ताय्गाः सिमा थें च्वं,
 अले छंगु दुस्वः फलया ज्वाँय् थें च्वं।
- 8 जि थथे धया, “जि ताय्गाः सिमाय् थाहां वने,
 अले उकिया फल ज्वने।”
 छंगु दुस्वःत दाखया ज्वाँय् थें च्वं,
 छंगु सासः नस्वाःगु स्याउ थें च्वं,
 9 अले छंगु म्हतु तसकं भिंगु दाखमघ थें जुइ।

ल्यासेम्ह मिसा

म्हत्तुसि व वा जुया जिगु दाखमघ बिस्तारं जिमि यःम्ह प्रिययाके थ्यनेमा।

- 10 जि जिम्ह यःम्ह प्रिययाम्ह खः,
 अले वयागु प्याःचाः जिगु हे निति खः।
- 11 हे जितः यःम्ह प्रिय, वा झीपि बुँइ चाःह्यु वनेनु,
 अले चान्हय् गामय् बाय् च्वने।
- 12 झीपि सुथ न्हापां हे दाखक्यबय् वनेनु,
 दाखमाय् मुख् ह्याच्वंगु दु,
 अले धालय्माय् स्वां ह्ये त्यंगु स्वःवनेनु,
 अन जिं छन्त तसकं माया याये।
- 13 दुस्स्वानां नस्वाः वय्काच्वंगु दु,
 झीगु लुखाय् फुक्क कथंया सासाःगु फलत दु।
 न्हगु पुलांगु फलत,
 हे जिमि यःम्ह प्रिय, जिं छंगु निति ल्यंकातयागु दु।

8

- 1 छ छम्ह हे मांया दुरु त्वनाः ब्वलंगु जूसा
 अले छ जिमि थः हे दाजु जूगु जूसा
 छन्त जिं लँय् नापलाइबलय्
 चुप्पा नयेगु जुइ।
 अले सुनानं जितः खँल्हाय्थाय् दइ मखु।
- 2 जिं छन्त जिमि मांया छँय् ब्वनायंकीगु जुइ,
 वं जितः स्यनाब्यूगु खः।
- जिं छन्त मसला दुगु दाखमघ
 व धालेसिया रस त्वंकेगु जुइ।
- 3 वय्कःया खव ल्हाः जिगु छयं क्वय् दु,
 अले वय्कःया जव ल्हातं जितः घय्पुनातःगु दु।
- 4 हे यरुशलेमया मिसापिं,
 जिं छिमित आज्ञा बी,
 पाय्छिगु ई मजुतले मतिनायात थनेमते।*

* 7:4 ७:४ बाथ-रब्बीम थ्व ध्वाखाया नांया अर्थ तःधंम्ह मनूया म्हाय् खः, अले थुकिया अर्थ खँत्वाः भारदारया म्हाय्नापं ज्वः ला। स्वयादिसँ ७:१ † 7:13 ७:१३ दुस्स्वां उबलय् सुं मिसाया प्वाथय् दय्केत, छम्ह मिज्यात सुं मिसालिसे धात्थेगु माया यायेत व छम्ह मिसायात सुं मिजलिसे धात्थेगु माया यायेत ग्वाहालि बीगु वासः दुस्स्वांमाय् दइ धइगु छुं मन्तयसं विश्वास याइगु, स्वयादिसँ, उत ३०:१४-१६ ✱ 8:4 ८:४ २:७, ३:५

खुगुगु म्ये

८:५-१४

पासापिं

5 थः प्रियनापं प्यपुनाः

मरुभूमिपाखें वःमह व सु खः?

ल्यासेमह मिसा

स्याउमाया तलय जिं छन्त थनाः,

अन हे छिमि मांनं छन्त प्वाथय् दय्कूगु खः,

अन हे छिमि मांया मचाबू ब्यथा जुल अले छन्त बुइकल।

6 जितः छिगु नुगलय् छाप थें तयादिसँ,

छिसं जि बाहेक मेपिं सुयातं घयपुनादीमते।

छाय्धाःसा माया मृत्यु थें तसकं बल्लाः,

प्याःचाः पाताल थें जिद्दी।

व मिप्वाः थें जुयाः पिहां वइ,

अले च्यानाच्चंगु मि थें हानाः हानाः च्याइ।

7 न्ह्यानाच्चंगु लखं नं मायायात हुयाछवये फइ मखु

अले तसकं न्ह्याःगु खुसिबालं नं

मायायात चुइकायंके फइ मखु।

सुं मनुखं मायाया पलेसा

थःगु छँया फुक्क सम्पति हे ब्यसां

वयात हेला याइगु जुइ।

ल्यासेमह मिसाया दाजुकिजापिं

8 जिमि चिचाधिकःमह तसकं यःमह छमह मयजु दु,

वयागु दुस्वः उलि जाया मवनी,

वयात ब्याहा यायेत सुं छमहयसिनं पर्व वल धाःसा

उखुन्हु झीसं वयात छु धायेगु?

9 व पःखाः जूगु जूसा

उकी वहःया धरहरा दयकीगु जुइ।

व लुखा जूगु जूसा

जिमिसं वयात देवदास्या सिंनं बांलाकेगु।

ल्यासेमह मिसा

10 जि पःखाः खः,

तर आः जिगु दुस्वः धरहरा थें च्वं!

जिमि प्रियनं बांलाक स्यू

कि जिं वयाके प्याःचाः व शान्ति काये दइ।

ल्यायममह मिजं

11 बाल-हामोनय् सोलोमनया छगू दाखक्यब दु,

वं थःगु दाखक्यब मेपिन्त ज्याके बिल।

अले व क्यबय् फलफुल सयकीपिं

फुक्कसिनं फलफुलयात कायत १,००० शेकेल* पुले हयेमाः।

12 तर जिगु थःगु हे दाखक्यब मेपिन्त बीगु अधिकार जिगु हे खः।

हे सोलोमन,

व १,००० शेकेल छिगु हे निति खः,

अले २०० शेकेल† उपिं फलफुल सयकीपिनीगु निति नं खः।

13 हे थः पासपिनापं

बगैँचाय् च्वनीमह

जिं छंगु सः न्यने दयेमा।

ल्यासेमह मिसा

14 हे जितः यःमह प्रिय

* 8:11 ८:११ १,००० शेकेल थये धयागु १२ किलोग्राम ति † 8:12 ८:१२ २०० शेकेल थये धयागु २.३ किलोग्राम ति

पिहां वा,
अले तसकं नस्वाःगु मसलां जाःगु पर्वतय् च्वनीम्ह
चल्ला वा मचाम्ह हरिण थें जुयाब्बु।

यशैयाया सफू म्हसीका

ई.पू. च्यागूगू शताब्दीया लिपांगु इलय् यरूशलेमय् च्वनाच्चंम्ह तःधंम्ह अगमवक्ता यशैयां थ्व सफू च्वःगु खः।
थ्व सफूयात स्वंगूगू भागय् ब्वथले फु।

१ निसें ३९ अध्याय तक- दच्छिनया यहदाया राज्ययात उत्तरय् च्वंगु राज्य अशूरपाखें ख्याच्चः ब्यूगु ईया बयान दु। यशैयां उबलय् यहदीतयत् अशूर राज्यया शक्तिपाखें जक मखु तर थः जातितयगु पाप व परमेश्वरया आज्ञा मानय् मयाःगुलि व इमिगु अविश्वासपाखें नं प्राणया खतरा दुगु खन। थःगु वचनं व ज्यापाखें व अगमवक्तां मनूतयत् व इमि नायःतयत् धर्मी व न्यायपूर्ण जीवन हनेत इनाप यात। अले इमिसं परमेश्वरया आज्ञा मानय् मयात धाःसा भज्यंक नाश जुइ धकाः नं वं ख्याच्चः बिल। अयनं यशैया अगमवक्तां दाऊदया छम्ह सन्तानं तःधंम्ह व भिंम्ह जुजु जुयाः इमित शासन याइतिनी, थ्व हे जुजुं सारा संसारय् शान्ति थापं यानादी धकाः नं अगमवाणी यात।

४० निसें ५५ अध्याय तक- अबलय् यहदाया अप्वः मनूतयत् कैदी यानाः बेबिलोन देशय् यंकूगु खः। अले अन इपि आशा मदयक व क्वत्यकाः म्वानाच्चने माल। अयनं व अगमवक्तां थथे धकाः घोषणा यात, परमेश्वरं थः प्रजायात छुत्कारा यानाः हाकनं इमिगु थःगु हे देश यरूशलेमय् लित ब्वनायंके त्यंगु दु। अले इमिसं अन न्हगु जीवन हनेगु शुरु याइ। फुक्क जातितयत् इस्राएलीतपाखें आशिष दइ। परमप्रभुया दासया बारे विशेष यानाः ५२:१३ निसें ५३:१२ पदय् च्वयातःगु खँ पुलांगु नियमय् अप्वः छ्यलीगु खः।

५६ निसें ६६ अध्याय तक- थ्व स्वंगूगू भागय् अप्वः खँ यरूशलेमय् कैदं लिहांवःपि मनूतयगु बारे धयातःगु दु। उपि मनूतयसं परमेश्वरं इमित बी धकाः बाचा याःगु खँ पूर्वकादी धयागु खँय् भरोसा यायेमाःगु खः। थ्व भागय् अप्वः यानाः धार्मिकता, न्यायनापं विश्रामबार मानय् यायेगु, बलि छायेगु, प्रार्थनाया बारे च्वयातःगु दु। अले थ्व भागय् लुमंके माःगु खँ पद ६९:१-२ खः, थुपि पदया खँपाखें येशू थःगु सेवाकाइ शुरु याये न्ह्यः थःत परमेश्वरं सःतादीगु खँ च्वयातःगु दु।

धलः पौ

ख्याच्चः व बचं १:१-१२:६
देशय् वइतिनीगु दण्डया बारे १३:१-२३:१८
संसारय् परमेश्वरया न्याय २४:१-२७:१३
मेगु ख्याच्चः व बचं २८:१-३५:१०
यहदाया जुजु हिजकिया व अशूरीत ३६:१-३९:८
बचं व आशाया खँ ४०:१-५५:१३
हाकनं ख्याच्चः व बचं ५६:१-६६:२४

यशैया ख्याच्चः व बाचा

यशैया १:१-१२:६

1 यहदाया जुजुपि उज्जियाह,* योताम, आहाज व हिजकियां शासन यानाच्चंबलय् आमोजया काय् यशैयां यहदा व यरूशलेमया बारे खंगु दर्शन।*

छगू जिराहा जाति

2 हे आकाश, न्यौं! हे पृथ्वी, बांलाक ध्यान बियाः न्यौं!

छाय्धाःसा परमप्रभुं थथे धयादीगु दु,

“जिं थःकाय् म्हायपिन्त

सुसाःकुसाः यानाः ब्वलंका,

अयनं इपि जिराहा जुयाः

जिगु विरोधय् विद्रोह यात।

3 द्रुहंनं थः मालिकयात म्हस्यु,

अले गधानं थः थुवालं

नकिगु थल म्हस्यु,

* 1:1 १:१ थुपि पेम्ह जुजुं राज्य याःगु ई थथे दु, उज्जियाह ७९२-७४० बि.सि. योताम ७४०-७३५ बि. सि. आहाज ७३५-७१५ बि. सि. हिजकिया ७१५-६८७ बि. सि.। यशैया अगमवक्तां उज्जियाहया शासनया लिपांगु इलय् ७४० बि. सि. पाखे अगमवक्ता जुयाः परमेश्वरया ज्या शुरु याःगु जुइफु, वं हिजकियाया शासनया दथुइ लाःगु ई ७०९ बि.सि. तक थ्व ज्या याना हे च्वन। ✱ 1:1 १:१ २ राज १५:१-७; १५:३१-१६:२०; १८:१-२०:२१; २ इति २६:१-३२:३३

अयन्ं इस्राएलं जितः म्हमस्यू।
जि थः हे मनूतयसं छुं हे मथू।”

4 धिक्कार पापी जाति!
दोषं क्वत्यकाच्चने माःपि मनूत,
दुष्ट ज्या यानाजुइपिनि मस्त,
मभिंगु ज्या यानाजुइपिनि सन्तान,
इमिसं परमप्रभुयात ल्वमंकूगु दु,
इमिसं इस्राएलया पवित्र परमेश्वरयात
हेला याःगु दु
अले वयकःपाखें फहिलावंगु दु।

5 छाय् छिमिसं अप्वः ल्हाः नयेमाःगु?
छाय् छिपि विद्रोही जुयाच्चनागु?
छिमिगु छ्यं छगलं घालं जाःगु दु
अले नुगः दुःखं जाःगु दु।

6 पालिनिसें छैनय् थयंक
घाः मजूगु थाय् हे मदु।
छंगु म्ह छम्हं घालं,
दागं व ख्वेंतं जाःगु दु।
उकी सिलाः चिनाब्यगु मदु
न चिकं तयाः नाइकाब्यगु दु।

7 छिमिगु देय् झिजांमिजां जूगु दु।
छिमिगु शहरत मिं च्याःगु दु।
छिमिगु हे न्ह्यःने परदेशीतयसं छिमिगु बुँ
लाकाकयाः नाश यानाब्यगु दु।

8 बांलाःगु यरूशलेम† दाखक्यबया बल्चा थें,
खर्बुजाया बुँया तःजाःगु बल्चा थें
अले चाकःछिं घेरय् यानातःगु शहर थें खः।

9 “दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभुं*
झीत सन्तान ल्यंका मदीगु जूसा
सदोम व गमोरायागु गति जू थें तुं
झीगु नं अथे हे गति जुइगु खः।”

10 अय् सदोमया शासकत,
परमप्रभुया वचन न्यँ!
अय् गमोराया मनूत,
परमेश्वरया आज्ञा मानय् या!
परमप्रभुं छिमित छु धयादीगु दु
व बांलाक न्यँ!

11 परमप्रभुं थथे धयादी,
“छिमिसं छाःगु यक्व बलिदान
जिगु नितिं छु ज्यालगय् जुल?”
जितः फैतयगु होमबलि
व लहिनातःपि ल्हं पि पशुतय् दाःया
होमबलि नं जितः मयः।
द्रहं, चीधिकःम्ह भ्याःचा व दुगुचाया हि

- जितः माःगु मदु।*
- 12 जितः आराधना यायेत वयबलय
उपि फुक्कं हयेमाः धकाः छिमित सुनां धाल?
सुनां छिमित जिगु चुकय न्हतुन्हयेत धाल?
- 13 ज्यालगय् मजूगु बलि जिथाय् हये मते।
छिमिसं च्याकूगु धुपॉय्
जिगु निति घच्चाइपुसे च्वं।
छिमिसं मानय् यानावयाच्चंगु अमाइ
विश्रामबार व छिमिगु मभिगु मुने ज्याया कारणं
जिं सह याये मफये धुंकल।
- 14 छिमिगु अमाइया दिं
व क्वःछिनातःगु नखःचखःयात
जिगु नुगलं तसकं हेला याये।
उपि फुक्क जिगु निति
क्वबी मफुगु कु जूगु दु।
- 15 छिमिसं प्रार्थनाय् ल्हाः ल्हनीबलय्
जिं छिमित स्वये मखु।
छिमिसं न्ह्याक्व प्रार्थना याःसां
जिं न्यने मखु
छाय्धाःसा छिमिगु ल्हाः
हिया हि जाःगु दु।
- 16 छिपि थःमहं थःत सिलाः शूद्र या।
जिं खनागु पाप ज्या छिमिसं यायेगु त्वःताछ्व।
मभिगु ज्याखँ त्वःति।
- 17 भिं याये सय्कि।
फुक्कसिगु निसाफ या,
क्वत्यय्का च्वनेमाःपिन्त ग्वाहालि या,
मांबौ मदुपि मचातय्गु रक्षा या,
विधवा मिसाया
पंलिनाः नवानाब्यु।
- 18 परमप्रभुं थथे धयादी,
“थन वा,
झीपिनापं च्वनाः
थःथवय् खँल्हाबल्हा याये।
छिमिगु पाप ह्याउंसे च्वंसां
उपि च्वापु थें तयुसे च्वंकाबी।
उपि तच्चकं ह्याउंसे च्वंसां ऊन थें तयुसे च्वनी।
- 19 छिमिसं जिगु आज्ञा मानय् याये ययकल धाःसा
छिमिसं थ्व देशया भिगु भिगु नसा नयेखनी।
- 20 तर छिमिसं मानय् मयात
व जिगु विरोध यात धाःसा
छिमित तरवारं पालाः स्यानाछ्वइ।

परमप्रभुं हे थ्व खँ धाःगु खः।”

- विश्वास यायेबहः मजूगु शहर
21 स्वःसा, विश्वास याये बहःजूगु शहर
आः गथे छम्ह वेशया थें जुल!

- न्याय व धार्मिकतां जाःगु शहर
तर आः स्याइपालिपिन्सं जाःगु दु!
- 22 अय् यरूशलेम,
छंगु वहः ज्यालगय् मजुइ धुंकल,
छंगु दाखमघय् लः
ल्लाकछ्याये धुंकल।
- 23 छिमि न्ह्यलुवाःत विद्रोही व खुँतय्
पासापिं जुइ धुंकूगु दु।
इमिसं न्ह्याबले
कोस्यालि व घुस
नयेत माला जुइ।
- न्याय जुइबलय् इमिसं
मांबौ मदुपिनिगु पैली मखु।
भाःत मदुपिनिगु मुद्दा
इमिथाय् थ्यनी मखु।
- 24 अथे जुयाः प्रभु,
दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभु,
इस्त्राएलया बल्लाःमहयसिनं धयादी,
“आहा! जिं जिमि शत्रुतयत् जिगु तं क्यने,
अले जिगु विरोध याःगुया बदला काये,
- 25 जिगु ल्हाः छिमिगुपाखे ल्हने,
अले वहःयात नायकाः यचूकु थें
जिं छिमिगु फुक्क अशुद्धपाखें
शुद्ध याये।
- 26 जिं छिमि न्यायकर्तातयत् न्हापा थें
अले छिमित सल्लाह बीपिन्त नं
दकलय् न्हापा थें हे लिप्यानाहये।
अनंलि छन्तु
‘धार्मिकताया शहर’
व ‘विश्वास याये बहःगु शहर’
धकाः धाइ।”
- 27 न्यायपाखें सियोन शहर बचय् जुइ
अले अन च्वंपिं मनूत
सुनां पश्चाताप याइ
इपिं फुक्क धार्मिकतां
बचय् जुइ।
- 28 तर विद्रोहीत व पापीत कुचा कुचा जुइ,
वयकःयात त्वःतूपिं फुक्कं नाश जुइ।
- 29 थुकथं “छिमिसं पुजा यायेगु
स्वसिमाया सिमा प्यगूलि
व मूर्ति पुजा यायेगु
बगैँचात दयकूगुलि
छिपिं लाजय् लाये तिनि।
- 30 छिपिं हः सुकूगनावंगु स्वसिमा थें
अले लः मदुगु बगैँचा थें जुये तिनि।
- 31 तसकं बल्लाःपिं मनूत
सुका थें बमलाइ,

इमिसं न्ह्याःगु याःसां मिकुचा थें जक जुइ
निगुलि छक्वलं भस्म जुइ,
मि स्याइम्ह सुं दइ मखु।”

2

परमप्रभुया पर्वत

- 1 आमोजया काय् यशैयायात यहदा व यरूशलेमया बारे परमेश्वरं ब्यूगु दर्शन थ्व हे खः☆—
- 2 लिपांगु दिनय् परमप्रभुया देगः पलिस्था यानातःगु पर्वत
मेगु फुक्क पर्वत स्वयाः
मू वंगु जुयाः थापं जुइ।
व हिमालत स्वयाः तसकं तःजाः जुइ,
अले फुक्क जातित अन मूवइ।
- 3 अले यक्व मनूत वयाः थथे धाइ,
“वा, झीपिं परमप्रभुया पर्वत,
याकूबया परमेश्वरयागु देगलय् वनेनु।
अनंलि वय्कलं हे झीपिं वय्कःयागु लँपुइ वने फयेमा धकाः
झीत थःगु लँपु स्यनादी।”
अले व्यवस्था सियोनं व
परमप्रभुया वचन यरूशलेमं पिहां वइ।
- 4 वय्कलं जाति जातितय्गु दथुइ न्याय यानादी।
अले यक्व मनूतय्गु ल्वापुख्यापु मिलय् यानादी।
इमिसं थःगु तरवारयात मुगलं दायाः हलोया फालि व भालायात ईचा दय्की।
जाति जातितय् दथुइ ल्वापुख्यापु जुइ मखु,
अले लडाइया निंतिं सुनानं स्यनेकने याइ मखु।☆
- 5 अय् याकूबया सन्तानत,
वा, झीपिं परमप्रभुया जःलय् न्यासि वनेनु।

परमप्रभुया दि

- 6 हे परमप्रभु, छिं थः प्रजा याकूबया सन्तानयात त्वःतूगु दु,
इमिसं थःगु देशयात पुर्बयागु थितिकुतिं जाय्कूगु दु,
इमिसं पलिशतीतय्सं थें जादु क्यनी
अले इमिसं बिदेशीतनापं स्वापु तइ।
- 7 इमिगु देश लँ व वहलं जाःगु दु
अले अन च्वंपिन्त धन-सम्पति छुं हे मगाःमचाः जूगु मदु।
इमिगु देश सलया सलं जक जाःगु दु
अले इमिगु रथला ल्याः खाये हे मफु।
- 8 इमिगु देश मूर्तिया मूर्तिं जक जाःगु दु,
इमिसं थःगु हे ल्हातं दय्कूगु मूर्तियात पुजा याःगु दु।
- 9 उकिं यानाः फुक्कसिगु हेला व बेइज्जत जुइ।
हे परमप्रभु, इपिं सुयात नं क्षमा यानादी मते।
- 10 परमप्रभुया दण्डपाखें बचय् जुइत व वय्कःया महिमा,
तःजिगु शक्तिपाखें सुपिलेत इपिं तग्बःगु ल्वहं व गुफाय् दुहांवनी।☆
- 11 परमप्रभुया दि वयाः मनूतय्गु फुइं
व तःधंछु नाश जुयावनी।
थ्व दिखुन्हू परमप्रभुयात जक तःधंकेगु जुइ।

- 12 उखुन्ह दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभुं फुइँ यानाजुइपि
व तःधंछुया जुइपि सकसित क्वमिल्लु यानादी।
- 13 वयक्कलं लेबनानया ततःमागु स्वसिमा व
बाशान देशया बबल्लाःगु स्वसिमा थें च्वंपि फुक्क तःधंछु मनूतयत् नाश यानादी।
- 14 वयक्कलं ततःजाःगु पर्वत
व डाँडात थें च्वंपि फुक्कसित माथं वंकादी।
- 15 वयक्कलं ततःजाःगु धरहरा
व बबल्लाःगु पःखाःत थें च्वंपि फुक्कसित थुनाबी,
- 16 वयक्कलं दक्वसिबय् तःधंगु
व तसकं बांलाःगु जहाज थें च्वंपि फुक्कसित नाश यानादी।
- 17-18 वयक्कलं मनूतयगु घमण्डयात क्वमिल्लु यानादी।
व दिखुन्ह मूर्तित फुक्कं मदयका छवइ।
अले परमप्रभुयात जक तःधंकेगु जुइ।
- 19 परमप्रभुं पृथ्वीइ ग्यानापुगु छवया हयादीबलय्
परमप्रभुया दण्डपाखें बचय् जुइत
व वयक्कःया महिमा व तःजिगु शक्तिपाखें सुपिलेत
इपि तग्वःगु ल्वहंया गुफाय् व जमिनया प्वालया दुहांवनी।
- 20 व दिखुन्ह मनूतयसं आराधना यायेत
थःम्हं दयक्कगु वहः
व लुँया मूर्तित छुं
व चिकंलापाया न्ह्यःने वान्छवया बी।
- 21 पृथ्वीयात लिगिलिगि संकेत
परमप्रभु दनादीबलय्, परमप्रभुया दण्डपाखें बचय् जुइत
व वयक्कःया महिमा व तःजिगु शक्तिपाखें सुपिलेत
इपि तग्वःगु ल्वहंया गुफाय् व जमिनया प्वालया दुहांवनी।
- 22 छम्ह जक सासः दुम्ह मनूतयके भलसा तये मते।
व छु हे मू वंम्ह खः धकाः?

3

- यरूशलेम व यहूदाया फैसला यानादीगु
- 1 स्व, प्रभु, दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभुं यरूशलेम
व यहूदाय् मदयकं मगाःगु फुक्क सामान
व ग्वाहालि याइपि मनूत यंकेत्यंगु दु। गथेकि— नसा, लः,
2 तसकं बल्लाःपिं मनूत, सिपाइँत,
न्यायकर्तात व अगमवक्तात,
साइत स्वइपि, थकालित,
3 नेय्म्हय्सिया कप्तान व तःधंपि हाकिमत,
सल्लाहबीपिं, कारिगरत, जादु क्यनीपिं।
- 4 परमप्रभुं थथे धयादी, “जिं ल्याय्म्हपिन्त हाकिमत दय्काबी
अले मचातय्सं इमित शासन याइ।”
- 5 मनूत छम्हय्सिनं मेम्हय्सित क्वत्यलेगु याइ,
मनूत छम्ह मेम्हय्सिगु विरोधय् दनी, जःलाखःलाया विरोधय् मेपिं जलाःखलाः,
बुरातय्गु विरोधय् ल्याय्म्हपिं,
हनेबहःपिनिगु विरोधय् क्वह्यंपिं दनी।
- 6 व दि वइतिनी,
मनूतय्सं थः हे बौया छें छम्ह दाजुयात ज्वनाः थथे धाइ,

- “छंके ला फीत तपाःलं दु,
थ्व नाशया द्रुंलय् छ हे जिमिगु नायः जुयाब्बु।”
- 7 तर वं थथे लिसः बी,
“जि जुइ फइ मखु!
जिं छिमित छुं हे ग्वाहालि याये फइ मखु। जिके लं व नसा मदु।
छिमिसं जितः छिमि नायः याये मते।”
- 8 धात्थे, यरूशलेम छ्यालब्याल जुइ,
अले यहदा तनावनी,
इमिसं ल्हाना जूगु खँ व याना जूगु ज्या परमप्रभुया विरोधय् जुइ।
इमिसं परमप्रभुया महिमायात हेला याइ।
- 9 इमिगु दोष ख्वालं हे सी दु।
सदोमया मनूतयसं थें इमिसं थःगु पाप क्यना जुइ।
इमिसं थुकियात सुचुका तइ मखु।
धिक्कार इमित!
इमिसं थःगु नाश थःम्हं हे हःगु दु।
- 10 धर्मीं मनूतयत् धा, “छिमित भिं हे जुइ,
छिमिसं थःम्हं याःगु ज्याया सिरपाः कायेखनी।”
- 11 धिक्कार दुष्टतयत्!
दुष्ट मनूतयगु धाःसा पक्का हे नाश जुइ।
अले इमिगु ल्हातं याःगु ज्याया पाय्छिगु ज्याला दइ।
- 12 मचातयसं जिमि मनूतयत् क्वत्यली
अले मिसातयसं इमित शासन याइ।
हे जिमि मनूत, छिमि नायःतयसं छिमित मखुगु लँपुइ यकेत्यंगु दु
अले छिपिं थःगु लँपुइ अलमल जूगु दु।
परमप्रभुं थः प्रजायात न्याय यानादीगु
- 13 परमप्रभु न्याय यायेत थःगु थासय् च्वनादी,
थः प्रजायात विरोधय् न्याय यायेत वय्कः दनादी।
- 14 परमप्रभुं थकालित व थः प्रजायात शासन याइपिनिगु विरुद्धय् न्याय यानादी।
वय्कलं इमित थथे द्रुपं बियादीगु दु –
“छिमिसं जिगु क्यबयागु दाख नाश याःगु दु।
चीमिपिपाखें लुतय् यानाहःगु मालसामानं छिमिगु छें जाःगु दु।
- 15 छिमिसं जिमि प्रजायात क्वत्यःगु
व मगाःमचाःपिनिगु ख्वालय् क्यःगु मतलब छु खः?”
प्रभु, दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभुं धयादी।
यरूशलेमया मिसातयत् ख्याच्चः
- 16 परमप्रभुं धयादी,
“स्व, यरूशलेमया मिसात गुलि जक तःधंछुया जूगु।
अले यरूशलेमया मिसात छ्यं धस्वाकाः मिखा ब्वया जुइ,
कल्लि न्ह्यानाः छमछम सः वय्काः न्यासि जुयाच्चनी।
- 17 अथे जुयाः जि परमप्रभुं सियोनया मिसाया छेनय् घाःया घालं जाय्काबी
अले इमिगु सँ सुचुक्क खानाबी।”
- 18 व दि वयाच्वंगु दु, परमप्रभुं इमिगु फुक्क बांवांलाःगु तिसा व समा ज्वलंत लाका यकेत्यंगु दु। गथेकि— तिसा, छ्यंबाला,
गःपःया सिखः,
19 न्हायपंचाः, ल्हातय् न्ह्यायेगु चुरा, ख्वाः त्वपुइगु कापः,
20 छ्यंयागु कापः, लप्पाय् तयेगु जन्तर, तुतिइ न्ह्यायेगु कल्या, जँनी, अन्तर, जन्तर,
21 छाप तइगु अंगुत, न्ह्यासय्यागु चाःचात,

- 22 भव्य वनीबलय फीगु वसः, जामालं, कोटया ब्वहलय घायेगु चिहाकःगु गा, म्हिचात,
 23 न्हायकं, थानातःगु वसः, छेनय तीगु तिसा, गाःत लाकायंकादी।
 24 नस्वाःगु अतरया पलेसा ध्वग्गीगु नवःगु जुइ,
 बांलाःगु जैनीया पलेसा खिपः जुइ,
 बांलाःक सँप्वः थुनातःगु सँया पलेसा सुचुक्क खाना तःगु सँ जुइ,
 बांलाःगु वसःया पलेसा बोराया वसः फीगु जुइ।
 इमिगु बांलाःसू लज्याय् हिलावनी।
 25 शहरय च्वंपि मन्तयत तरवारं स्याइ,
 अले सिपाइँतयत् लडाइँलय् हे स्यानाः बी।
 26 सियोनया मू ध्वाखा ध्वाखाय् ख्वःसः जक जुइ
 अले मनू सीगुलि नुगः मछिका बैय् फेतुनाच्वम्ह मिसा थें फुक्क शहर झिजामिजां दनी।

4

- 1 व दिनय न्हयम्ह मिसातयसं छम्ह मनूयात ज्वनाः थथे धाइ,
 “जिमिसं थःपिनिगु हे नसा नये
 अले थःम्ह हे जिमिगु निति वसः ज्वरय याये,
 बरु छि हे जिमि भाःत खः धकाः जिमित धाये बियादिसँ
 अले जिमित हेपय् याइगुपाखें बचय् यानादिसँ।”

यस्शलेम हाकनं दयकी तिनि

- 2 व दिनय, परमप्रभुया कचाय् बांलाक फल सइ अले झःझः धाइ अले इस्त्राएलय् बचय् जुयाच्वंपि फुक्कसिगु निति जमिनया फल छगू लसता व गौरवयागु जुइ।
 3 सियोनय त्वःताथकूपि व यस्शलेमय् ल्यनाच्वंपि अथे धइगु यस्शलेमय् च्वंपि धकाः नां च्वयातःपि फुक्कसित पवित्रपि मन्तु धकाः धाइ।
 4 परमप्रभुं निसाफया आत्मा व मिया आत्मापाखें सियोनया मिसातयगु फोहर सिलादी धुंकाः अले यस्शलेमया हिया दाग शूद्र यानादी धुंकाः थथे जुइ।
 5 अनंलि सियोन पर्वतय् व अन मुनाच्वंपि मन्तयके परमप्रभुं न्हिनय् सुपाँय् व चान्हय् कुँ व मित्याः छवयाहयादी। फुक्क शहरयात परमेश्वरया महिमां त्वपुइ अले रक्षा यानादी।*
 6 वय्कःया महिमां शहरतयके न्हिनय् निभालं बचय् जुइत किचः व ग्वःफसं व वां बचय् जुइत सुपिलिगु थाय् दय्कादी।

5

परमप्रभुया दाखक्यबया बारे म्ये

- 1 जि थः यःम्हयसियागु निति छपु म्ये हाले,
 अले वयागु दाखक्यबया बारे म्ये हाले—
 यक्व सइगु डाँडाय्
 जिमि यःम्ह छम्हयसिया छगू दाखक्यब दु।*
 2 वं क्यबय् बुँ पाल। अले ल्वहंत लिकयाः वांछवल।
 अले अन वं दक्वसिबय् भिंगु दाखमा पित।
 दाखक्यब स्वयेत बल्चा दय्कल,
 दाख तिसीत ल्वहँतय् कियाः छगू गाः म्हूल।
 वं भिंगु दाख सइ धकाः आशा यात
 अयनं उकी मभिंगु दाख सल।
 3 उकि जिमि पासां धाइ, “हे यस्शलेम व यहदाय् च्वंपि मन्तु,
 जिगु व जिगु दाखक्यबया दथुइ न्याय यानाब्यु।
 4 जि थःगु दाखक्यबया निति
 मयानागु छु दु धकाः?
 जिं ला भिंगु दाखया आशा यानागु खः।
 छाय् वं मभिंगु फल जक सयेकल?

5 स्व, जिं जिगु दाखक्यबयात छु याये,
 व जिं छिमित धाये –
 जिं उकिया बाःर चीकाछवये,
 उकियात नाश जुइके बी,
 जिं उकिया पःखाः थुनाबी,
 गुंपशतयत व न्हतुमनु न्हुकेबी।
 6 जिं व क्यबयात ज्याख्यलय् मदुगु यानाबी,
 उकियात न कचा न्हाय् न बुँ पाले,
 तर झाः व केँ बुया वइ।
 अन वा मवुयेमा धकाः
 सुपांय्यात नं उजं बी।”

7 दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभुया दाखक्यब ला
 इस्त्राएल जाति खः,
 यहदाया मनूत धाःसा
 वय्कःयात यःगु क्यब खः।
 स्व, वय्कलं न्यायया आशा यानादिल,
 अयनं स्याये पालीगु जक जुल।
 वय्कलं धार्मिकताया आशा यानादिल,
 अयनं दुःखया ख्वःगु सः ताये दत।

धिक्कार व इन्साफ

8 धिक्कार छिमित,
 गुपिन्सं छेंया छें जाय्कल
 अले बुँया बुँ जक न्यानाः मेपिन्त थाय् हे मदय्काबिल।
 देशय् छिपि जक हे च्वनी।
 9 दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभुं थथे धयादीगु जिं तायागु दु,
 “धात्थे हे अप्वः थें छेंत दुनावनी
 अले ततःखागु बांलाःगु छेंय् झिजांमिजां दनी।
 10 झिगू हेक्टर दाखबय् नं निइछगू लिटर जक दाखमघ बी
 अले झिफा पुसां फछि जक अन्न सय्की।”
 11 धिक्कार इमित, सु अय्ला त्वनेत सुथय् हे दनी
 अले बहनि लिबाक्क धेधेमचुतले दाखमघ त्वनाच्चनी।
 12 इमिगु भ्वय्लय् वीणा, सारंगी,
 खैजडी, बाँसुरी व दाखमघ दइ।
 तर इमिसं परमप्रभुं छु यानादी धयागु बारे
 छुं हे बिचाः याइ मखु।
 13 अथे जुयाः जिमि प्रजा ज्ञां मदयाः ज्वनायकेबिया च्वनेमाली,
 इपिं मध्ये तःधंपिं व हनेबहःपिं
 नये मखनाः व चीमिपिं मनूत
 लः त्वनेमखनाः सी माली।
 14 चिहानं* नयेपित्याकाः
 थःगु म्हुतु वांखायाः पियाच्वंगु दु।
 वं यरूशलेमया घरानियानापं
 इमि ल्वापुखिचात व हाह् याइपिन्त नुनाछवइ।
 15 थुकथं फुक्क मनूतयत क्वमिलु यानादी
 अले घमण्डीतयगु मिखायात क्वछुइका बी।
 16 तर पाय्छिगु न्यायलं दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभुया नां च्वन्हाइ।

* 5:14 ५:१४ चिहान हिब्रू भाषां थुकियात पाताल धाइ

- पवित्र परमेश्वरं थःगु धार्मिकतापाखें थः हे पवित्र खः धकाः क्यनादी।
 17 व दिखुन्हु फैतय् नयेत थःगु हे ख्यः दइ
 अले भ्याःचातय्सं धाःसा तःमिपिनिगु नाशया दथुइ नइ।
- 18 धिक्कार इमित, गुपिन्सं पापयात छलया खिपतं
 व मभिगु ज्यायात गाडायात खिपतं साला हः थें साला हइ।
 19 धिक्कार दु इमित, गुपिन्सं परमप्रभुयात चुनौती बियाः थथे धाइ,
 “वय्कः छाया हथाय चायामदीगु
 अले वय्कलं यानादीगु ज्या छाया याकनं झीत मक्यंगु
 छाया इस्त्राएलया पवित्र परमेश्वरं झायाः थःगु योजना पूर्वकामदीगु?
 अले झीसं व फुक्क सीगु।”
- 20 धिक्कार इमित, गुपिन्सं मभियात भिं
 अले भियात मभिं धकाः धाइ,
 खिउँगुयात जः
 व जःयात खिउँगु धकाः धाइ,
 अले खायुगुयात चाकुसे च्वं धकाः धाइ
 व चाकुसे च्वंगुयात खाइसे च्वं धकाः धाइ।
- 21 धिक्कार इमित, सु थःगु हे मिखाय् बुद्धिमान तायेकी
 अले थःगु हे मिखाय् चलाख तायेकी।
- 22 धिक्कार इमित, सुनां दाखमघ त्वनेत तसकं बल्ला तायेकी,
 अले अय्ला ल्वाकछ्यायेत तसकं हे सःस्यू धकाः जुइ।
 23 घुस कयाः मभिं ज्या याइपिन्त त्वःताछवइ
 अले दोष मद्दुपिन्त सजाँय बी।
 24 अथे जुयाः गथे मिं सुयात भस्म याइ
 अले गंगु घौंययात मिप्वालं भस्म याइ
 अथे हे इपिं नं हानापं गनावनी
 अले इमिगु स्वां धू थें ब्वयावनी।
 छायाधाःसा इमिसं दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभुया व्यवस्थायात क्वह्यंकूगु दु
 अले इस्त्राएलया पवित्र परमेश्वरया वचनयात हेला याःगु दु।
 25 अथे जुयाः परमप्रभु थः प्रजालिसे तंचायादीगु दु
 अले इमित सजाँय बीत थःगु ल्हाः ल्हनादीगु दु।
 पर्वतत थरथर खाइ
 अले सीम्हत धू थें लँय् अथें हे वाँछवया तइ।
- तर उलि जुलं नं परमप्रभुया तं क्वलाइ मखुनि
 अले इमित सजाँय बीत वय्कःया ल्हाः ल्हना तुं च्वनादी।
- 26 परमप्रभुं तापाक्क च्वंपिं देशतय्त चिंया झण्डा ब्वयकाः आज्ञा बियाच्वनी।
 अले इमित पृथ्वीया कुंकुलामय् थ्यंक सुलुपुयाः सःतादी।
 अले इपिं यरूशलेमपाखे ब्वॉय् वइ।
 27 इपिं मध्ये सुं नं त्यानुचाइ मखु वा लुफि हाइ मखु।
 सुं नं क्वछुइ मखु वा न्ह्यःवय्की मखु।
 इपिं सुयागुं जँय्या जँनी छ्वासुइ मखु,
 सुयागुं लाकांया पुतु चःबुइ मखु।
 28 इमिगु तीर तसकं च्वामु
 अले व धनुलय् तया कय्केत मिलय् याना तइ।

- इमिगु सलया तृतिख्वः च्वल्वहं थें छाः
 अले रथया घःचात ग्वःफय् वःगु थें चाःहिलीगु खः।
 29 सुनानं लाका काय् मफय्क शिकार यानाः ज्वनावःम्ह सिंहं थें
 सिपाइंत तसलं हाला हइ।
 30 व दि वइबलय् समुद्रं सः पिकया हः थें
 इपिं वयाथाय् हाः वइ।
 व देशयात स्वःसा,
 अन खिउंगु व कष्ट जक दु
 अले जःयात सुपाचं त्वपुयाः खिउंकाबी।

6

यशैयां खंगु दर्शन

- 1 उज्जियाह जुजु सीगु दँय्* जिं परमप्रभुयात तज्जाःगु व तःधंगु सिंहासनय् च्वनादीगु खना। वय्कःया भान्ता लंया बालां देगः दुने जाःगु दु।[☆]
 2 वय्कःया च्वय् सराफत च्वनाच्वंगु दु, उपिं फुक्कसिके खगू खगू पपू दु। निगू पपुति इमिसं थःगु ख्वाः त्वपुयातःगु दु, मेगु निगू पपुति थःगु तृति त्वपुयातःगु दु। अले मेगु निगू पपुति ब्वयाच्वंगु दु।
 3 अले छम्हयसिनं मेम्हयसित थथे धकाः हालाच्वन,[☆]
 “दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभु,
 पवित्र, पवित्र, पवित्रम्ह खः।
 वय्कःया महिमां फुक्क पृथ्वीइ
 जायाच्वंगु दु।”
 4 इमिगु सलं लुखात व जगत सनाच्वंगु दु। अले देगः कुं जायाच्वंगु दु।[☆]
 5 अले जिं धया, “धिक्कार जितः! जि नाश जुइन। छायाधाःसा जिगु म्हुतं पिहां वःगु फुक्क खँ अशुद्ध खः। अले जि अशुद्ध म्हुतु दुपिं मनूतलिसें च्वंच्वनागु दु। तर जिं थःगु हे मिखां दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभु जुजुयात खनागु दु।”
 6 अनंलि छम्ह सराफ चिम्तां वेदीया च्यानाच्वंगु हेग्वामि कयाः ब्वयाः जिथाय् वल।
 7 अले वं जिगु म्हुतुइ व हेग्वामि थीकाः थथे धाल, “स्व, थुकिं छंगु म्हुतुइ थ्यूगु दु। आः छंगु दोष हुयाछ्वये धुंकल अले छंगु पाप क्षमा जुल।”
 8 अनंलि परमप्रभुं थथे धाःगु जिं ताल, “जिं सुयात छ्वयेगु? अले जिमिगु निंतिं सु वनेगु?”
 जिं लिसः बिया, “जि वने प्रभु, जितः छ्वयादिसँ!”
 9 अनंलि वय्कलं जितः धयादिल, “मनूतय्त थथे धकाः धाः हँ[☆]—
 “छिमिसं न्यनेत ला न्यनी, अयनं गुब्सं थुइके फइ मखु।
 छिमिसं स्वयेत ला स्वइ, अयनं गुब्सं सीके फइ मखु।”
 10 अनंलि वय्कलं जितः धयादिल,
 छं थुपिं मनूतयगु नुगः छाकाब्यु,
 इमिगु न्हायपं ख्वाँय् यानाब्यु,
 अले इमिगु मिखा कां यानाब्यु,
 मखुसा इमिसं मिखां खनी,
 न्हायपनं ताइ अले न्यना, सीकि थुइकी
 थुकथं इमिगु ल्वये लनाः जिपाखे लिहां वइ।”
 11 अले जि न्यना, “हे परमप्रभु गुबलय् तक थथे जुयाच्वनी?”
 वय्कलं लिसः बियादिल,
 “शहरत नाश जुया व खालि मजुतले,
 बूंत फुक्क नाश जुयाः
 छँत फुक्क दुना वनाः
 झिजांमिजां मदंतले,
 12 परमप्रभुं थनच्वंपिं मनूतय्त तापाक पितिना

* 6:1 ६:१ उज्जियाह जुजु सीगु दँ ७४० बि.सि. ☆ 6:1 ६:१ २ राज १५:७; २ इति २६:२३ ☆ 6:3 ६:३ प्रका ४:८ ☆ 6:4 ६:४ प्रका १५:८ ☆ 6:9 ६:९ मर्ती १३:१४-१५; मर्क ४:१२; लूक ८:१०; यूह १२:४०; प्रे २८:२६-२७

देययात मत्वःतुतले।
 13 छुं जुयाः व देशय झिब्वय् छब्व ल्यं दसां जिं इपि फुक्कसित नाश याये।
 तर गथे तारपीनया सिमा व स्वसिमा पालिबलय् थुथा ल्यंदयाच्चनी।
 अथे हे व देशय पवित्र पुसा धाःसा थुथा थें जुइ,
 व हाकनं बुया वइ।”

7

आहाज जुजुयात बुखें छवःगु

1 योतामया काय् अले उज्जियाहया छय आहाज यहदाय् जुजु जबलय् छगू लडाईं जुल।* अले अरामया जुजु रसीन व इस्राएलया जुजु रमल्याहया काय् पेकहनापं मिलय् जुयाः यरूशलेमय् हमला यात, अयनं इमिसं त्याके मफुत।*

2 “अरामं इस्राएलसिं सन्धि यात” धयागु खँ दाऊदया घरानायाम्ह जुजु आहाजं न्यन। अबलय् यहदाया जुजु व फुक्क प्रजात तसकं ग्यात इपिं ला फसं सिमात संकू थें हे थुरं थुरं खात।

3 अले परमप्रभुं यशैयायात धयादिल, “छ थःकाय् शार्यासूबयात† ब्वनाः धोबिया बुँया लँपुइ वनाः च्वय् पाखे च्वंगु बुँया धः लिक्क आहाजयात नापलाः हँ,

4 वयात थथे धा, ‘होशयानाच्चँ, ग्याये मते अले शान्त जुयाच्चँ। अरामया जुजु रसीन व जुजु पेकहया तं ला च्यानाच्चंगु निका सिं पिहां वयाच्चंगु कुँति हे मयं।

5 अराम, इस्राएल व रमल्याहया कायपिं मिलय् जुयाः थथे धकाः छंगु नाश यायेत जाः ग्वःगु दु,

6 “झीसं यहदाय् हमला यायेनु। उकियात कुचा कुचा यानाः इनाकायेनु, अले ताबेलया काययात यहदायाम्ह जुजु दयकाबीनु।”

7 तर परमप्रभुं थथे धयादी,

“ ‘ध्व ला जुइ हे मखु,
 थथे जुइ हे मज्यु।

8 छायाधाःसा अराम वया राजधानी दमस्कस स्वयाः बमलाः

अले दमस्कस धाःसा जुजु रसीन स्वयाः नं बमलाः।

तर इस्राएल खुइ न्यादँ दुने थःगु नां हे ल्यं मदयक

कुचा कुचा दलाः नाश जुयावनी।

9 इस्राएल वया राजधानी सामरिया स्वयाः बमलाः

अले सामरिया रमल्याहया काय् जुजु पेकह स्वयाः नं बमलाः।

छुं जुयाः छिपिं थःगु विश्वासय् क्वातुक्क च्वना मच्चन धाःसा

छिपिं नं दयाच्चनी मखु।”

इम्मानुएलया चिं

10 हाकनं परमप्रभुं आहाजयात धयादिल,

11 “छिमि परमप्रभु परमेश्वरपाखें छगू चिं फवँ। व चिं चाहे पातालया तःगाःगु थायपाखेंया जुइमा चाहे च्वय् स्वर्ग पाखेंया जुइमा।”

12 तर आहाजं धाल, “जिं फवने मखु। जिं परमप्रभुयात जाँचय् याये मखु।”

13 अनंलि यशैयां धाल, “हे दाऊदया घराना, न्यँ! मन्तयगु धैर्ययात जाँचय् यानाः मगात ला? छु छं जिमि परमेश्वरया धैर्ययात नं जाँचय् यायेगु ला?

14 अथे जुयाः परमप्रभु थःम्हं हे छन्त छगू चिं बियादी। ब्याहा मयानिम्ह छम्ह मिसां काय् बुइकी, वय्कःया नां इम्मानुएलः तइ।*

15 मभियात त्वःतेगु व भियात ल्ययेगु सीधुंकाः वय्कलं दुरु व कस्ति नइ।

16 व मचां मभियात त्वःतेगु व भियात ल्ययगु सी न्ह्यः हे छन्त ख्याच्चः बीपिं निम्ह जुजुया देय् झिजांमिजां जुइ।

17 “परमप्रभुं छन्त, छिमि प्रजा व फुक्क जुजुया परिवारतयत् संकष्टया दिं हयाबी। अज्याःगु दिं यहदापाखें इस्राएल राज्य अलग जुइगु दिननिसें कयाः थौं तक वःगु मदुनि। वय्कलं अशरूया जुजुयात देशय् हमला याकेबियादी।”

18 व दिं वइबलय् परमप्रभुं सुलपुयाः मिश्रीतयत् नील खुसिं भुजियात थें अशरूरीतयत् हा थें सःतादी।

19 उपिं वयाः चिब्यागु कापचाय्, ल्वहं कापिचाय्, कंझालय् व फुक्क लः प्वालय् च्वंवइ।

* 7:1 ७:१ ध्व लडाईं ७:५ बि.सि.लय् जुगु खः ☆ 7:1 ७:१ २ राज १६:५; २ इति २०:५-६ † 7:3 ७:३ शार्यासूब थुकिया अर्थ ल्यंदुपि लिहां वइ। स्वयादिसँ १०:२१-२२ ‡ 7:14 ७:१४ इम्मानुएल थुकिया अर्थ परमेश्वर इपिनापं ☆ 7:14 ७:१४ मती १:२३

- 20 व दिनय परमप्रभुं यफ्रेटिस पारियाम्ह अशशूरया जुजुयात छ्यलादी, व जुजुं छिमित कब्जा याइ अले बेइज्जत याइ। व जुजु ख्वःचा थें जुइ। अले वं छंगु दाही, छंगु छेनय् च्वंगु व म्हय् च्वंगु फुक्क सँ खानाबी।
- 21 उबल्य् छम्ह मनुखं छम्ह साचा व छज्वः च्वलय्चा जक लही।
- 22 थथे इपिपाखें यक्व दुः व धौ दइ। उकिं देशय् त्वःताथकुपि उपिं कम मन्तयसं धौ व कस्ति नयेखनी।
- 23 उगु इलय् ११.५ किलोग्रामऽ वहः मू तूगु द्रुःछिमा दाखमा दुगु क्यबय् कंमा व झाः जक बुया वइ।
- 24 कंमा व झाः जक दुगुलि मन्तयसं अन धनुष वाण ज्वना वनी।
- 25 कुलि पालीगु फुक्क डाँडाय् धाःसा कँ व झाः जक दुगुलि ग्यानाः इपिं हाकनं अन वनी मखु। तर व थाय् सा द्रुहं ज्वयेगु थाय् व फे-च्वलय् ज्वयेगु थाय् जुइ।

8

चिंकथं यशैयाया काय्

- 1 परमप्रभुं जितः धयादिल, “तःपागु ग्वरः छपा का अले उकी हंचां कियाः ‘महेर-शालल-हाज-बज’* धकाः च्व।”
- 2 अले थुकियात पक्का यायेत जिं उरियाह पुजाहारी व येबेरक्याहया काय् जकरियायात सःता। इपिं निम्हयसिनं जिगु विश्वास यायेबहःपिं जुयाः साक्षी बिल।
- 3 अनंलि जि थः कलाः अगमवादिनीयाथाय् जि वनाः नापं घना अले वया प्वाथय् दयाः छम्ह काय् बुइकल। अनंलि परमप्रभुं जितः धयादिल, “वयागु नां ‘महेर-शाललहाज-बज’ ति।
- 4 मचां ‘जिमि अबु’ व ‘जिमि मां’ धाये सय्के न्ह्यः हे दमस्कसया फुक्क धन व सामरियाय् लुतय् यानाहःगु सामान अशशूरया जुजुं यंकी।†”
- 5 अले परमप्रभुं हाकनं जितः धयादिल –
- 6 “थुपिं यहदाया मन्तयसं शान्तं न्ह्यानाच्वंगु शील्लोया लःयात हेला यानाः जुजु रसीन व रमल्याहया काय् जुजु पेकहपिलिसें लसता हंगुलि,
- 7 आः स्वः, परमप्रभुं यफ्रेटिस तसकं खुसिबाः वयाः इमित त्वपू थें, अशशूरया जुजु व वया महिमायात यहदाय् हमला यायेत हयाबी। खुसिबाः वइबलय् खुसिया लः तसकं ब्वाँय् वं थें इपिं नं ब्वाँय् वइतिनी।
- 8 इपिं खुसिबाः थें न्ह्यानाः यहदा थयंक हे वइ। अले लः जायाः गःपः थयंक हे थयनी। इमिसं तःधिकःम्ह झंगलं ब्वय्कातःगु पपुति थें छंगु देशयात त्वपुयाबी, हे इम्मानुएल!”
- 9 हे जाति जातियापिं मन्त तसकं हा! थरथर खाखां छथाय् मुं! हे पृथ्वीया तापाक्क तापाक्क देशय् च्वंपिं मन्त, न्यँ, लडाइँ यायेत तयार जु तर भय का! खः धाथें हे भय का।
- 10 थःपिनिगु निति उपायत दय्कि तर उपिं ताःलाइ मखु। गुलि खँ ल्हाये मास्ति व ल्हा तर उपिं फुक्क ताःलाइ मखु, छायाधःसा परमेश्वर जिपिनापं दी।
- यशैयायात परमप्रभुया ख्याच्वः
- 11 थुपिं मन्तयगु लँपुइ जुइ मते धकाः थःगु तःधंगु शक्तिं परमप्रभुं जितः ख्याच्वः बियादीगु दु। वय्कलं जितः थथे धयादी,
- 12 “गुगु नं खँयात थुमिसं जाः ग्वयातःगु धकाः धाइ उकियात छं पत्याः याये मते। छु खं इपिं ग्याइ छ ग्याये मते अले नुगः भाराभारा मिंके मते।✧

§ 7:23 ७:२३ ११.५ किलोग्राम अथे धयागु द्रुःछि शेकेल * 8:1 ८:१ महेर-शालल-हाज-बज लुटय्यायेत ब्वाँय्खनीगु, याकनं ठगय् याइगु † 8:4 ८:४ ७३२ वि.सि.लय् अशशूरीतयसं इस्राएलया उत्तरी भाग अले दमस्कस व अरामया फुक्क थाय् कब्जा याःगु खः ✧ 8:12 ८:१२ १ पत्र ३:१४-१५

- 13 दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभुयात पवित्र भाःपियेमाः।
वयकःया भय का।
वयकः खनाः थरथर खा।
- 14 वयकः हे छ च्वनेगु थाय जुयादी,
तर इस्त्राएलया निगुलि घराना निति वयकः छग्वः ल्वहं जुयादी।
अले मनूत व हे ल्वहँतय् लुफि हानाः क्वःदइ।*
व इमिगु निति तक्वनीगु जाः थें खः।
- 15 अप्वः थें मनूत लुफि हानाः क्वःदइ,
इपिं चुंचुं जुइ, इपिं जालय् तक्वनी अले इमित ज्वनाः कुनाबी।”
- 16 थ्व साक्षी चिनाब्यु
अले परमेश्वरं थ्व स्यनातःगु खँ जिमि चेलातय् दथुइ झौ छाप तथाः बन्द यानाब्यु।
- 17 याकूबया घरानापाखें थःगु ख्वाः फहिकादीम्ह
परमप्रभुयाके हे जिं भरोसा तथाच्वने।*
18 जि व परमप्रभुं जितः बियादीपि काय्म्ह्याय्पि थन हे दु। सियोन पर्वतय् च्वनादीम्ह दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभुयापाखें
जिपि इस्त्राएलय् चिं व छुमा खः।
19 गुबलय् छिमित मनूतयसं इंगःत थे चुंइ चुंइ हालीपि तन्त्रमन्त्र याइपिलिसे सल्लाह का हँ धकाः धाइ। छु मनूतयसं
परमेश्वरयाथाय् वनाः सल्लाहया निति न्यं वनेमाःगु मखु ला? म्वापिनिगु निति सीधुंकूपिन्थाय वनाः छाय् न्यंवनेगु?
20 परमेश्वरं छिमित स्यनातःगु खँ व साक्षीइ ध्यान ब्यु! इमिसं थ्व स्यनातःगु खँ कथं न्वमवात धाःसा इमिके सुथसिया जः
दइ मखु।
21 इपिं तसकं कष्टय् लाना नयेपित्याकाः देशय् चाचाःहिलाजुइ। उबलय् इमित तसकं नयेपित्याइ, इपिं तसकं तंम्बइ अले
च्वय् स्वयाः थः जुजु व थः परमेश्वरयात सराः बी।
22 अनंलि इमिसं पृथ्वीपाखे स्वइबलय् अन दुःख, खिउँगु व ग्यानपुसे च्वंगु सिबय् मेगु छुं खनी मखु। अले इमित खिउँगुलिइ
वाँछवइगु जुइ।

9

लिपाया जुजु

- 1 अथेसां संकटय् लाःपिनिगु निति थ्व खिउँगु दयाच्वनी मखु, न्हापा ला वयकलं जबूलून व नप्ताली कुलतय् देशयात
क्वह्यंकादिल, तर लिपा वयकलं यर्दन खुसि व समुद्र दथुइ लाःगु यहदीमखुपि च्वनाच्वंगु गालीलयात हनाबना याइ।*
- 2 थ्व तसकं खिउँथाय् न्यासि जुइपिं मनूतयसं
छगू तःधंगु जः खनीतिनि।
तसकं खिउँगु देशय् च्वनाच्वंपिन्सं नं
थ्व तःधंगु जः स्वइतिनि।*
- 3 छिं उपिं जातितयत् अप्वयकादीगु दु,
अले छिं इमिगु आनन्दयात नं अप्वयकादीगु दु,
अन्न मुंकीबलय् मनूत लयता थें
व लुतय् यानाहःगु माल इनाकाइबलय् लयता थें इपिं लयताःगु दु।
- 4 छाय्धाःसा छिं इमिगु जुवा
व ब्वहलय् च्वंगु कथियात,
इमित अत्याचार याःपिनिगु तुतांयात त्वथुलादीगु दु।
अले इमित मिघानया सिपाइँतयत् बुकु थें
छिं थः प्रजायात अत्याचार याःपिन्त व क्वत्यलातःपिन्त बुकादीगु दु।
- 5 लडाइँलय् सिपाइँतयसं छ्यःगु
फुक्क लाकां व हि क्यगू वसःत मि छ्वयका छवइगु जुइ।
- 6 छाय्धाःसा झीगु निति छम्ह मचा बूगु दु।
झीगु निति छम्ह काय् ब्यूगु दु।
वं हे झीत राज्य याइ।

वय्कःया नां

“तसकं अजू चाइपुसे च्वंम्ह सल्लाहकार,” “शक्ति दुम्ह परमेश्वर,”
“सदांयाम्ह अबु,” “शान्तिया राजकुमार” जुइ।

7 वय्कःया शासन न्ह्याबलें दयाचवनी,
वय्कःया शान्तिया अन्त्य गुब्सं जुइ मखु।
दाऊद जुजुया लिपा वइम्ह जुजु वय्कः हे खः।
न्याय व धर्मया निति धिसिलाक्क दना
थनिनिसें सदांया निति राज्य यानादी।
दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभुया जोशं थ्व पूवनी।✧

इस्त्राएलीतय्त परमप्रभुया दण्ड

8 परमप्रभुं इस्त्राएल राज्ययात,
याकूबया सन्तानतय्त दण्ड बीगु आज्ञा यानादीगु दु।
9 इस्त्राएलया फुक्क मनूत
व सामरिया शहरय् च्वंपि फुक्कसिनं थ्व आज्ञा न्यनी।
आः ला इपि घमण्डी
व मभिंपि खः, इमिसं धाइ,
10 “अप्पात कुतुं वंगु दु,
तर जिमिसं कियातःगु ल्वहँतं छँ दय्के।
यःमरिमायात पालाब्यूगु दु
तर जिमिसं उकिया पलेसा देवदारु तये।”
11 तर परमप्रभुं इमिगु विरोधय् रसीनया शत्रुतय्त बल्लाकादीगु दु,
अले इमि शत्रुतय्त ग्वाकादीगु दु।
12 अरामीतय्सं पुर्बपाखें व पलिशतीतय्सं पच्छिमपाखें
म्हुतु चाय्काः इस्त्राएलयात घुतुकुगु दु।

अज्ज नं वय्कःया तं क्वलाःगु मदुनि,
अले वय्कःया ल्हाः ल्हनातःगु हे दनि।

13 तर मनूत इमित कय्कूम्ह मनूपाखे लिहां वःगु मदुनि,
न इमिसं दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभुयात माःगु दु।
14 उकिं परमप्रभुं इस्त्राएलं छ्यं व न्हिप्यं खजूरया कचा
व तिकथि छन्हुं हे ध्यनादी।
15 थकालिपि व हनेबहःपि मनूत छ्यं खः,
अले मखुगु खँ स्यनीपि अगमवत्तात न्हिप्यं खः।
16 थुपि मनूतय् नायःतय्सं इमित मखुगु लँय् यंकूगु दु
अले इमित इतिमिति कंका ब्यूगु दु।
17 उकिं इमि ल्याय्म्हपि मनूत खनाः परमप्रभु लयतायामदी,
न वय्कलं इमि मां बौ मदुपि व भाःत मदुपिन्त माया यानादी।
छाय्धाःसा फुक्क मनूत परमेश्वरयात मानय् मयाइपि व दुष्ट खः।
सकसिगु म्हुतुं मभिगु खँ पिहां वइ।

अज्ज नं वय्कःया तं क्वलाःगु मदुनि,
अले वय्कःया ल्हाः ल्हनातःगु हे दनि।

18 धात्थें हे मि थें दुष्टता च्याइ,
उकिं सिउँडी व कंयात भस्म याइ।
उकिं गुंयागु झाःतय्त च्याकी,

- अले उपि कुँत्याः जुयाः च्वय् पाखे चाचाःहिलाः थाहां वनी।
 19 दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभुया तमं
 देश भस्म जुइ।
 मनूत नं मियागु निति इन्धन जुइ।
 सुं मनुखं थः किजायात तकं त्वःती मखु।
 20 जवपाखे इमिसं क्वाप्प नइ
 अयनं नयेपित्याःम्ह जुया हे च्वनी।
 इमिसं खवपाखे नइ, अयनं लुधनी मखु।
 सकसिनं थः मचातयगु ला नइ,
 21 मनश्शें एफ्राइमयात व एफ्राइमं मनश्शेयात नइ,
 अले इपि निथिं यहदाया विरोधय् जुइ।
- अज्ज नं वय्कःया तं क्वलाःगु मदुनि,
 अले वय्कःया ल्हाः ल्हनातःगु हे दनि।

10

- 1 धिक्कार इमित, सुनां मभिंगु व्यवस्था दयकी,
 सुनां मेपिन्त क्वत्यलिगु नियम दयकी,
 2 गरीबतयगु अधिकार लाकाकायेत
 व क्वत्यलातःपि जिमि प्रजातयगु खःकथं न्याय मयायेत
 अले भाःत सी धुकूपिं व मांबौ मदुपिनिगु
 सम्पत्ति लाकाकायेत इमिसं थथे याइगु खः।
 3 सजाँयया दिं व तापाकं वइगु आपत विपत
 वइबल्य् छिमिसं छु यायेगु?
 छिपिं ग्वाहालिया नितिं गन वनेगु?
 छिमिगु धन-सम्पत्ति गन त्वःतावनेगु?
 4 छिपिं कैदीत जुयाः लुफि हानाः क्वःदइ
 वा सीपिनिगु दथुइ लानाच्च्वनी।

अज्ज नं वय्कःया तं क्वलाःगु मदुनि,
 अले वय्कःया ल्हाः ल्हनातःगु हे दनि।

- अश्शूरी जुजुयात परमप्रभुया तं
 5 परमप्रभुं धयादिल, “अश्शूरीतयत् धिक्कार,
 सुयागु ल्हातय् जिगु तंया कथि, तंया तुतां दु!✧
 6 जितः तंन्वयकिपिं परमेश्वरयात मानय् याइ मखुपिनिगु देशय् हमला यायेत
 जिं अश्शूरीतयत् छवयाहयागु दु।
 लँय् च्वंगु धूयात तुति न्हतुन्ह थें मनूतयत् न्हतुन्हयेत
 व लतय् यानाकायेत जिं अश्शूरीतयत् छवयाहयागु दु।”
 7 तर थ्व वयागु इच्छा मखु
 अले वयागु मनय् थज्याःगु बिचाः नं मदु।
 अयनं वयागु बिचाः यक्व जातित
 नाश यायेगु खः।
 8 अश्शूरया जुजुं धाल, “छु जिमि सेनापतित फुक्क जुजु मखु ला?
 9 छु कल्नो, कर्कमीश थें मच्चं ला?
 छु हमात अर्पाद थें
 व सामरिया दमस्कस थें मच्चं ला?
 10 गथे जिगु ल्हातं मूर्ति पुजा याइगु राज्यत त्याकल,
 गुगु थासय् कतां कियाः दय्कातःगु मूर्तित यस्शलेम व सामरियाय् स्वयाः अप्वः दु।

✧ 10:5 १०:५-३४ यशैया १४:२४-२७; नहे १:१-३:१९; सप २:१३-१५

11 छु जिं सामरियाय् व अन च्वंगु मूर्तितयत् यानागु व्यवहार थें यरूशलेम व अन च्वंगु मूर्तितयत् मयायेगु ला?”

12 परमप्रभुं सियोन पर्वत व यरूशलेमया विरोधय् थःगु फुक्क ज्या यानादी धुंकाः वयक्लं धयादी, “जिं अशूरया जुजुया नुगःया तःधंसू व घमण्डी मिखाया निति सजाँय बी।

13 छायाधाःसा वं धाइ,

“ जिगु ल्हाःया बलं व जिगु हे बुद्धिया कारणं थ्व यानागु खः, छायाधाःसा जिंके दुग्यां दु।

जिं देश देशया सिमानात मदय्का छवयागु दु

अले इमिगु धुकूत लुतय् याना हयागु दु।

जि छम्ह तसकं बल्लाःम्ह मनुखं थें इमि जुजुयात क्वत्यलागु दु।

14 सुं छम्हयसिनं चखुंया स्वँय् ल्हाः तः थें

जिगु ल्हाः नं यक्व सम्पत्ति दुगु फुक्क देशय् थ्यंगु दु।

त्वःताथकूगु खँय् सुं मनुखं मुंका यंकु थें

जिं फुक्क देशयात मुंकागु दु।

अयनं अन सुनानं पपू मसंकू

अले चँ-चँ चीं-चीं हाला हःगु नं मद्दु। ”

15 छु पां वयात छ्यलीम्ह मनू स्वयाः थःत तःधं याये फइ ला?

छु कःति थःत छ्यलीम्ह स्वयाः थःत तःधं याये फइ ला?

धाय्की तुतां छ्यलीम्हयसित तुतांम्ह हे छ्यःगु थें

अथवा गुगु सिं मखु उकियात सिंयागु मुगःचां ल्हंगु थें।

16 अथे जुयाः प्रभु, परमप्रभु दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभुं

वया तसकं बल्लाःपिं सिपाइँतय् दथुइ नाश यायेत ल्वय् छवयाहयादी,

अले वयागु गौरवयात

तसकं च्याःगु मिं छवय्कादी।

17 इस्राएलया जः,

पवित्र परमेश्वरया तच्चकं च्याःगु मि खः।

अले छन्हुं हे इमिगु कंमा व झाःतयत्

वय्कःया तच्चकं च्याःगु मिं भस्म यानाबी।

18 जंगलयागु गौरव परमप्रभुं भस्म यानादी,

अले इमिगु बांलाक अनन् सइगु बुँत दक्व भस्म यानादी,

गथे तच्चःगु ल्वचं म्हंमफया च्वंम्ह मनूयात स्याइ।

19 इमिगु जंगलय् ल्यं दुगु सिमात कम जक जुइ

अथे जुयाः इपिं ला मचातय्सं नं ल्याः खानाः च्वये फइ।

कम मनूत जक परमप्रभुयाथाय् लिहां वइ

20 उखुन्हुं इस्राएलया बचय्जूपिं,

याकूबया परिवारया म्वानाच्चंपिन्सं

थःत हमला याःपिन्के गुबलें नं भलसा तइ मखु।

परमप्रभु इस्राएलया पवित्र परमेश्वरयात धाःसा

धात्थें हे भलसा याइ।

21 इस्राएलया कम मनूत जक

दक्व शक्ति दुम्ह परमेश्वरयाथाय् लिहां वइ।

22 हे इस्राएल, छिमि सन्तान समुद्रय् च्वंगु फि थें यक्व दुसां

ल्यंदुपिं जक लिहां वइ।

परमप्रभुं थः मनूतयत्

नाश यायेगु पक्का क्वःछिनादीगु पाय्छि जू।

23 छायाधाःसा प्रभु, दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभुं

याकनं हे फुक्क देशया न्याय यानादी।*

अशश्रीतयत् परमप्रभुया दण्ड

24 अथे जुया: दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभु परमेश्वरं थथे धयादी –

“हे सियोनय् च्वनीपि जिमि प्रजा,

अशश्रीत खना: ग्याये मते।

यक्व न्हापा मिश्रीतयसं थें छिमित कथिं दाया:

तसकं दुःखकष्ट ब्यूसां छिपि ग्याये मते।

25 आ: छुं ई लिपा हे जिं छिमिगु विरोधय् पिकयागु तं क्वलाइ।

अले जिं छिमिगु नाशया निति पिकयागु तं अशश्रीतपाखे वनी।”

26 दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभुं

ओरेबया तग्व:गु ल्वहं लिक्क मिधानीतयत् कय्का: क्वदय्कू थें वयक्कलं इमित कोर्दा इतिनि।

अले वयक्कलं मिश्र देशय् थें थ:गु कथि समुद्र च्वय् ल्हनादी।

27 उखुन्हु इमिगु कु छिमिगु ब्वहलय्

व इमिगु ककुसिं छिमिगु ग:पतं चीकाछवइ

वयक्कलं दासत्वया जुवा त्व:थुलादी

अले थुक्रियात छिमिगु ब्वहलं चीकादी।

शत्रुतयसं हमला या:गु

28 स्व, अशश्रीत अय्यात शहर दुने दुहां वन।

इपिं मिग्रोनपाखें जुया: वनी।

मिकमाशय् इमिसं थ:गु सामानत तइ।

29 इपिं घाटी जुया: वन,

अले थथे धाइ, “झीपि गेबाय् बाय् च्वने।”

रामाय् च्वंपि थुरथुर खाइ।

अले शाऊलया शहर गिबाय् च्वंपि फुक्क मनूत थथ:गु छेंय् बिस्सुं वनी।

30 हे गल्लीमयापि मनूत, त:सलं हा!

हे लैशा, ध्यान बिया न्यँ!

नुग: मछिंम्ह अनातोत!

31 मदमेना बिस्सुं वंगु दु,

गबीमया मनूत सुपीगु दु।

32 थौं हे इपिं नोबय् दिपा: कयाच्च्वन।

सियोन पर्वतय्,

यरूशलेमया डौंदाय् मुक्का कयनी।

33 अयनं स्व! प्रभु, दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभुं

त:मागु सिमायागु कचात न्हायादी।

अनयागु तम्मागु सिमायात

क्वथला चीमा यानादी।

34 वयक्कलं जंगलयागु सिमायात पां पालादी

अले बल्ला:म्हय्सिगु न्ह्य:ने लेबनान क्वदली।

11

यिशैपाखें पिहां व:गु कचा

1 यिशैया* परिवारया थुथां छपु चुलि हइ,

अले उक्रिया हां पिहां व:गु न्हगु कचां फल सय्की।*

* 10:23 १०:२२-२३ रोम ९:२७-२८

* 11:1 ११:१ यिशै व जुजु दाऊदया बौ ख:, थन व दाऊद वंशया प्रतिनिधि ख:

* 11:1 ११:१ यर २३:५; ३३:५; जक

३:८; ६:१२; प्रका ५:५; २२:१६

- 2 परमप्रभुया आत्मा वयाके वइ –
बुद्धि व दुग्यांया आत्मा,
सल्लाह व शक्तिया आत्मा,
ज्ञान व परमप्रभुया भयया आत्मा।
3 अले परमप्रभुया भयलय् हे वयकः तसकं लयतायाचवनी।

- वयकलं मिखां खनेवं हे न्याय यानादी मखु,
न्हायपनं तायेवं हे जक क्वःछिनादी मखु।
4 अयनं वं मगाःमचाःपिनिगु न्याय धार्मिकतां यानादी,
अले पृथ्वी च्वंपि गरीबतयगु न्याय निसाफ यानादी।
थःगु वचनया शक्ति पृथ्वीयात दायादी।
अले थःगु म्हतुया सासलं दुष्टतयत नाश यानादी।*
5 वयकःया जैनी धार्मिकतायागु जुइ,
अले वयकःया जैय् च्वंगु जैनी विश्वासयागु जुइ।*

- 6 गुंखिचा धाःसा चीधिकःम्ह भ्याःचानापं च्वनी
अले चितुवा दुगुचानापं घनी।
साचा, सिंह व दच्छि दुम्ह पशु छथाय् हे च्वनी।
अले छम्ह चीधिकःम्ह मचां इपि सकसित न्ह्यलुवाः जुयाः यंकी।*
7 सा व भालू छथाय् हे जइगु जुइ
अले इमि मचात छथाय् हे मुनाः ग्वार्तुलाच्वन।
अले सिंहनं द्रहंतयसं थें सु नइ।
8 दुस्तवंम्ह मचा गोमन सर्पया प्वाः लिक्क म्हिताच्वनी,
अले नकतिनि दुं वाःम्ह मचां तसकं बिख दुम्ह सर्पया प्वालया थःगु ल्हाः दुछवइ।
9 इमिसं जिगु फुक्क पवित्र पर्वतय छुं नं स्यंके फइ मखु,
अले छुं मभिंगु खं नं अन दइ मखु,
छाय्धाःसा समुद्र लखं जाः थें
पृथ्वी परमप्रभुया ज्ञानं जाइ।*

ज्वनायंकूपिन्त हाकनं लित हइतिनि

- 10 अले उखुन्हु मनुतयगु निति यिशैया हाया सन्तान छम्ह झण्डा थें दनी। जाति जातित फुक्क वयकःयाथाय् म्वइ, अले
वयकः छम्ह महिमां जाःगु आराम कायेगु थाय् जुइ।*

- 11 उखुन्हु परमप्रभुं अशशूर, क्वय् व च्वय् मिश्र, कूश, एलाम, बेबिलोनिया, हमात व समुद्रया टापुतपाखें थः प्रजाया
लयंदुपिन्त त्वःतकेत निक्वः खुसि थःगु ल्हाः हाकनं ल्हनादी।

- 12 वयकलं जाति-जातितयगु निति छगू चिंया झण्डा धस्वाकादी
अले त्वःतकाहःपिं इस्राएलया मनुत
व छ्यालब्याल जुयाच्वंपि यहदाया मनुतयत
पृथ्वीया क्कुलामं मुंकाः छथाय् हयादी।

- 13 एफ्राइमया दाहा मदयावनी
अले यहदाया शत्रुत नाश जुयावनी।

- एफ्राइमं यहदालिसें दाहा याइ मखु,
अले यहदा एफ्राइमया शत्रु जुइ मखु।

- 14 इपि पच्छिमपाखे पलिशत देशया पहाडय् स्वात क्वहांवनि।
इपि मिलय् जुयाः पुर्बया मनुतयत लुतय् याइ।

- इमिसं एदोम व मोआबय् ल्हाः तइ
अले अम्मोनीत इमिगु अधीनय् वइ।

- 15 मिश्र देशया समुद्रया गाःयात परमप्रभुं गंकाबी,
वयकलं यफ्रेटिस खुसिइ क्वाःगु फयनापं थःगु ल्हाः संकादी,

अले उकियात चिचीधंगु न्हयग् खूसिइ ब्वथलादी।
 अले अनं न्ह्याम्ह मनूत नं न्यासि वनाः पुलावने फइ।☆
 16 मिश्र देशं पितहःबलय् इस्त्राएलया पुर्खातयग् निति जू थें
 अशशूरीतपाखें बचयजूपिं
 इस्त्राएलया सन्तानतयग् निति नं वयेत
 थ्व छपु मू लँ जुइ।

12

सुभाय्या भजन

1 व दिखुन्ह छिमिसं थथे धाइ,
 “हे परमप्रभु, जिं छिगु प्रशंसा याये!
 छि जिनापं तंचायादीगु दु,
 अयनं आः छिगु तं क्वलाय् धुंकुगु दु
 अले छिं जितः सान्त्वना बियादीगु दु।
 2 परमेश्वर धात्थें जितः उद्धार याइम्ह खः,
 जिं वयकःयात विश्वास याये अले जि छति नं गयाये मखु।
 परमप्रभु जिगु शक्ति व भजन खः,
 वयकः हे जिगु निति छुत्कारा बीम्ह जुयादीगु दु।”☆
 3 बुंगाःचाया लखं लसता हः थें
 अथे हे थ्व मुक्तिं यानाः छिपिं लय्ताइ।
 4 व दिखुन्ह छिमिसं थथे म्ये हाली,
 “परमप्रभुयात सुभाय् ब्यु! अले वयकःया नां घोषणा या।
 वयकलं यानादीगु ज्या फुक्क जातितयत् न्यकि,
 वयकः गुलि तःधम्ह खः धकाः फुक्कसित धयाब्यु!
 5 परमप्रभुं यानादीगु अजू चायापुगु ज्याया निति वयकःया भजन हाः।
 पृथ्वीइ च्वंपिं सकसिनं थ्व खँ न्यनेमा!
 6 सियोनय् च्वंपिं सकसिनं तःसलं म्ये हालेमा!
 इस्त्राएलया पवित्र परमेश्वर तःधम्ह खः,
 अले वयकः थः मनूतय् दथुइ च्वनादी।”

13

बेबिलोनया विरोधय् अगमवाणी

1 आमोजया काय् यशैयां बेबिलोनया बारे दर्शनय् खंगु अगमवाणी थ्व हे खः☆—
 2 खालिगु डाँडाय् छगु चिंया ध्वॉय् धस्वाकि!
 ततःसलं सिपाइतयत् सः ब्यु।
 अले इमित हमला यायेत,
 भारदारतय् मू ध्वाखां घमण्डी शहरय् दुहां वनेत ल्हाःभाय् या।
 3 थ्व ज्या यायेत जिं थुपिं पवित्र मनूतयत् ल्ययागु दु।
 जिगु तं प्वकेत जिं इमित सःतागु दु।
 इपिं जिं त्याःगुलि लय्ताइ।
 4 न्यँ, पर्वतय् तःसलं हाला हःगु सः,
 हल हल मनूतयग् सः
 अले जाति जाति व राज्य राज्यत मुनाः
 हाला हःगु थें च्वं।
 दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभुं
 लडाइया निति सिपाइत मुंकुगु दु।

- 5 इपि पृथ्वीया दक्वसिबय् लिपांगु देशं वयाच्चंगु दु,
थःगु क्रोधं देय् छगुलियात नाश यायेत परमप्रभु झायाच्चंगु दु।
- 6 ततःसलं हालाः ख्व! परमप्रभुया दि लिक्क हे वःगु दु।
व दिनय् दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभुं नाश यानादी।*
- 7 अथे जुयाः फुक्क लहाःत बमलाना वनी,
फुक्क मनूतय्गु नुगः भारा-भारा मिनाः तसकं ग्याइ।
- 8 मिसातयत्त मचाबू ब्यथा जू थें इमित कष्ट व भय जुइ।
ग्यानाः इपिं छम्हयसिनं मेम्हयसित छक्क जुया स्वइ
अले इमिगु ख्वाः मि च्याःथें ह्याउंसे च्वनी।
- 9 स्व, परमप्रभुया दि – देशयात झिजांमिजां यायेत,
अन दुपिं पापीतयत्त नाश यायेत,
वय्कःया क्रोध व मि थें च्याःगु तनापं,
दया मदुगु दि वयाच्चंगु दु।
- 10 च्वय् आकाशय् च्वंगु नगुतयसं,
अले नक्षत्र मण्डलतयसं जः बीगु त्वःती।
त्वयाच्चंगु सूर्यं नं खिउंसे च्वनी,
अले तिमिलां जः बी मखु।*
- 11 परमप्रभुं धयादी, “जिं संसारय् विपत्ति हये,
अले फुक्क मभिपिं मनूतयत्त सजौंय बी।
तःधंछुया जूपिनिगु तःधंसू जिं मदयकाछवये।
दया मदुपिनिगु घमण्डयात क्वमिलु यानाबी।
- 12 जिं मनूतयत्त तच्चकं भिंगु लुँ स्वयाः लुइके थाकुकाबी।
अले ओपीरया लुँ स्वयाः नं यक्व थिकेगु यानाबी।
- 13 अथे जुयाः जिगु तमं व दिखुन्हु आकाशयात थरथर खाकाबी।
अले जि दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभुया क्रोधं पृथ्वी सनी।”
- 14 इपिं लिना हःम्ह चल्ला थें
अले जवाः मदुपिं फैत थें,
फुक्क मनूत थः मनूतयथाय् लिहांवनी
अले फुक्क मनूत थथःगु हे थासय् बिस्सुं वनी।
- 15 नापलाक्व फुक्क मनूतयत्त भालां सुयाः स्याइगु जुइ
अले ज्वंपिं फुक्कसित तरवारं पाला स्याइगु जुइ।
- 16 इमिगु हे न्ह्याःने इमि मस्तयत्त छववानाः स्याइगु जुइ,
इमिगु छें लुतय् याइ
अले इमि मिसातयत्त बलात्कार याइ।
- 17 स्व, परमप्रभुं धयादी,
जिं मादीतयत्त बेबिलोनय् हमला यायेत थने।
इमिसं वहःयात वास्ता याइ मखु
अले लुँया लोभ याइ मखु।
- 18 इमिसं धनु वाणं कय्काः ल्याय्म्हपिं मनूतयत्त स्यानाबी।
इमि दुरु त्वंपिं मचातयत्त माया यानाः नुगः मछिंकी मखु
न मस्तयत्त हे दया माया याइ।
- 19 बेबिलोन छगू तसकं बांलाःगु राज्य खः।
अन च्वंपिं मनूतयसं उकी हे गर्व याइ।

* 13:6 १३:६ योए १:१५ * 13:10 १३:१० इज ३२:७; मती २४:२९; मर्क १३:२४-२५; लूक २१:२५; प्रका ६:१२-१३

- तर परमेश्वरं सदोम व गमोरायात थें उक्रियात नाश यानादी।*
 20 अन हाकनं सुं बाय् च्वने फइ मखु।
 सुं चाचाःहिला जुइपि मनूतयसं अन पाल ग्वइ मखु।
 सुं जवालं अन पशु ज्वये यंकी मखु।
 21 तर अन मरुभूमिइ च्वनीपि पशुत आराम कायेगु याइ।
 इमिगु छेंत ध्वंचातयसं जाइ।
 अन न्हिकांझंगःतयसं स्वँ दयकी।
 गुं च्वलय्चात अन तितिन्ह्या म्हेतिगु थाये जुइ।*
 22 अनयागु किल्ला व दरबारय्
 ध्वंचातयसं व फ्याकाधोतयसं थ्वय्कः हाःगु सः ताये दइ।
 बेबिलोनया ई लिक्क वःगु दु,
 वयागु ई आः अप्वः मन्त।

14

ज्वनायंकूपि लिहां वःगु

- 1 परमप्रभुं याकूबया घरानायात दया यानादी,
 वयकलं इस्राएलयात हाकनं छकः थः मनूकथं ल्ययाः
 इमिगु थःगु हे देशय् पलिस्था यानादी,
 अन पिने वःपि मनूत इपिनापं मिलय् जू वइ
 अले याकूबया घरानानापं मिलय् जुयाच्वनी।
 2 यक्व जातितयसं इस्राएलया घराना
 परमप्रभुं इमित बियादीगु देशय् लिहां वयेत ग्वाहालि याइ।
 अले पिने वःपि मनूत इमिगु निति च्यः जुयाः सेवा याइ।
 इस्राएलीतयत् ज्वनायंकूपिन्त इमिसं ज्वनाः कुनी।
 इस्राएलीतयत् मभिं यानाः क्वत्यलातःपिन्त इमिसं हे शासन याइ।

बेबिलोनया जुजु सीगु

- 3 परमप्रभुं छिमिगु दुःखकष्ट व छिमिसं यानावःगु थाकुगु थाकुगु ज्यापाखें छिमित छुत्कारा बियादीबलय्
 4 छिमिसं बेबिलोनया जुजुयात थथे धकाः गिजय् याइ—
 स्व, अत्याचार यानाः सकसित क्वत्यलातःमह जुजुया अन्त जुल!
 वयागु तंया नाश गुकथं जूवल!
 5 परमप्रभुं दुष्टतयगु तुतां
 व मभिकथं शासन याइपिनिगु राजदण्ड नं त्वथुलादीगु दु।
 6 गुकिं न्ह्याबलें मनूतयत् तमं दाया हे च्वनीगु खः
 अले सह याये मफय्क जाति जातितयत् क्वत्यलाः दुःखकष्ट बीगु खः।
 7 आः धाःसा फुक्क पृथ्वीइ शान्ति व आराम जूगु दु।
 अले फुक्कसिनं लयतायाः म्ये हालेत्यंगु दु।
 8 थर्सिया सिमात व लेबनानया देवदास्या सिमातयसं
 जुजुया अन्त जूगुलिं लयतायाः थथे धाइ,
 “छन्त पाला क्वःथबलय् निसैं
 जिमित पालेत सुं सिमा पालीमह वःगु मदु।”
 9 छ वयेत्यंगु खनाः छन्त नापलायेत चिहान* नं हथाय् चायाच्वंगु दु।
 वं सिनावनेधुंकूपि आत्मायात छन्त लसकुस यायेत थनी।
 उपि आत्मां सारा संसारय् च्वंपि फुक्क नायःतयत्
 व देशया फुक्क जुजुपिन्त थःगु सिंहासनं थनीगु याइ।
 10 इपिं फुक्कसिनं छन्त लिसः बियाः थथे धाइ,
 “छ नं जिपिं थें बमलाये धुंकल।

* 13:19 १३:१९ उत १९:२४ ☆ 13:21 १३:२१ यशैया ३४:१४; सप २:४; प्रका १८:२
 व १५ पदय् नं थ्व दु।

* 14:9 १४:९ चिहान हिब्रू भाषां थुक्रियात पाताल धका धाइ अथे हे ११

- छ नं जिपिं थें हे जुइ धुंकल।”
- 11 वीणा थाना: छन्त हनाबना यायेमा:गु ख:
तर छ थन मृत्यु लोकय वये धुंकूगु दु।
त्वँ छंगु लासा व
की छंगु फायेगु फांगा जूगु दु।
- 12 अय् सुथय्या नगु, लुज:या काय,
छ स्वर्ग कुतुं व:गु ख:!
फुक्क जाति जातितयत् नाश यानात:म्ह
आ: ला बैय् कुतुं वने!☆
- 13 छ थ:म्ह थ:त थथे धा:गु ख:,
“जि स्वर्गय् थाहां वने।
परमेश्वरया नगुत स्वया: जिं च्वय् थ:गु सिंहासन पलिस्था याये।
उतरया पर्वत स्वया: च्वय् च्वकाय् सभाया पर्वतय् जिं शासन याये।☆
- 14 अले सुपाँय् स्वया: च्वय् थाहां वने
अले थ: दक्वसिबय् त:धंम्ह परमेश्वर ति हे जि थ:म्ह थ:त दय्के।”
- 15 तर छ चिहानय,
पातालया दक्वसिबय् क्वय् थ्यंक हे कुतुं वंगु दु।
- 16 सीपिन्सं छन्त क्वथीक स्वयाच्वनी
अले छंके थथे धका: न्यनी,
“छु पृथ्वीयात संकीम्ह
अले राज्य राज्ययात ख्याच्व: बीम्ह थ्व हे मखु ला?
17 संसारयात मस्भूमि दय्काब्यूमह व
अन दुगु शहरतयत् नाश या:म्ह थ्व हे मखु ला?
छु ज्वनायंकिपिन्त छँ वने मब्यूमह मनू नं थ्व हे मखु ला?”
- 18 जाति जातिया फुक्क जुजुपिं
थथ:गु हे गौरवं चिहानय दुहांवनाच्वन।
- 19 तर छन्त सीगालय् ज्यालगय् मजूगु सिमा कचायात थें वांछवइ।
छ तरवारं सुया त:पिनापं,
तग्व:गु ल्वहंनपं गालय् कुतुं वना: सीपिन्सं भुनात:गु दु।
छ तुति न्हुया: पालि तलय् ला:म्ह सीम्ह थें जूगु दु।
- 20 सीम्ह ल्हाकेगु इलय् छ इपिनापं मिलय् जुइ मखु,
छायधा:सा छं थ:गु देशयात नाश या:गु दु,
अले छं थ: हे मनूतयत् नं नाश या:गु दु।
- दुष्टया सन्तानतयगु नां गुबलें काइगु जुइ मखु।
- 21 इमि पुरखातयगु पापया निंति
वया कायपिन्त स्यायेगु निंति थाय् दय्के।
देशय् अधिकार यायेत इपिं मदनेमा
अले पृथ्वी इमिगु शहरं मजायेमा।
- 22 दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभुं धयादी,
“जिं बेबिलोनीतयत् हमला याये
अले बेबिलोनय् बचय्जूपिं
इमि मचाखाचात व इमिगु नां हे ल्यं मदय्काछवये।
- 23 अले जिं बेबिलोनयात न्हिकांझंग: च्वनीगु थाय् व

ध्याचःया ध्याचः दुगु थाय् यानाबी।
जिं तुफि बँ पुयाः सुचूक् थें यायेत इमिगु सामान फुक्क नाश यानाबी।”
दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभुं धयादी।

अशश्रीतय् विरोधय् अगमवाणी

24 दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभुं थथे धयाः पाफयाः धयादीगु दु,
“धात्थें, छु जिं योजना दय्कागु दु
व जिं पक्का हे पूर्वके।

जिं छु याये धकाः बिचाः यानागु दु व याना हे त्वःते।*

25 जिं अशश्रीतयत् जिगु हे देशय् नाश याये,
जिं इमित जिगु पर्वतय् पालि न्हत्तुन्हुयातये,
अशश्रीतयगु जुवां व इमिसं क्वबिया च्वंगु ब्वःझं
जिमि प्रजायात मुक्त याये।”

26 थ्व संसारया निति थ्व जिगु योजना खः

अले जाति जातितयत् सजॉय बीत जिं थःगु ल्हाः ल्हनागु दु।

27 दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभुं थथे यायेगु पक्का यानादीगु दु।

सजॉय बीत वयक्कलं थःगु ल्हाः ल्हनादीगु दु अले वयक्कःयात सुनां पने फइ मखु।

पलिशतीतयगु विरोधय् अगमवाणी

28 आहाज जुजु सीगु दँय् थ्व अगमवाणी वल –*

29 हे फुक्क पलिशतीत,
छिमित दाइगु कथि त्वधूल धकाः लयताये मते,
छाय्धाःसा छम्ह सर्प सी सा
वया थासय् मेम्ह बिष दुम्ह सर्प वइ।
वया खेंचं अप्वः बिष दुम्ह सर्प पिहां वइ।*

30 गरीब स्वयाः गरीबपिन्त ज्वयेत ख्यः दइ,
मगाःमचाःपिं दुक्क जुयाः आराम कायेखनी।
तर जिं छिमि वंशयात नये मखंकाः नाश यानाबी।
छिमि सुयातं नं उकिं म्वाका तइ मखु।

31 हे शहरया मू ध्वाखात तःसलं ख्व!

छिपि सकलें पलिशतीतय्सं भय का!

उत्तरपाखें कुँया सुपाँय् वयाच्वंगु दु,
वया सिपाइँतय् इवल्य् छम्ह नं ग्याइ मखु।

32 अले पलिशतीपाखें बुखें ज्वनाः वइपि मनूतयत्
झीसं छु लिसः बियेगु?

“परमप्रभुं सियोनयात पलिस्था यानादिल,
अले दुःखकष्टय् लानाच्वपिं वयक्कःया प्रजात अन शरण कायेखनी।”

15

मोआबया विरोधय् अगमवाणी

1 मोआबया बारे अगमवाणी—

छगू हे चान्हय् मोआबया आर शहरयात
बरबाद व नाश यानाबिल।

छगू हे चान्हय् मोआबया कीर शहर
बरबाद व नाश जुल।*

* 14:24 १४:२४-२७ यशैया १०:५-३४; नहे १:१-३:१९; सप २:१३-१५ † 14:28 १४:२८ आहाज व ७१५ बि.सी.लय् सीगु खः * 14:28 १४:२८ २ राज १६:२०;
२ इति २८:२७ * 14:29 १४:२९-३१ यर ४७:१-७; इज २५:१५-१७; योए ३:४-८; आमो १:६-८; सप २:४-७; जक ९:५-७ * 15:1 १५:१-१६:१४ यशैया २५:१०-१२;
यर ४८:१-४७; इज २५:८-११; आमो २:१-३; सप २:८-११

- 2 दीबोन ख्वयेत देगलय्
अले अन च्वंगु पुजा यायेगु थासय् थाहां वन।
नेबो व मेदबाया निति मोआब ह्यँयह्यँय् ख्वल।
फुक्क सँ खाःगु दु, अले फुक्क दाही खाःगु दु।
- 3 इपि भांग्रा फिनाः लँय् लँय् च्वनी।
इपि छँया कःसि व चुकय् ख्वख्वं दुखं च्वनी।
- 4 हेशबोन व एला तःसलं ख्वइ।
इपि ख्वःगु सः यहसा तक हे ताये दु।
अथे जुयाः मोआबया ल्वाभः ज्वनातःपि मनूत
तःसलं हालाः ख्वइ अले इमिगु नुगः भाराभारा मिनाः ग्याइ।
- 5 जिगु नुगः मोआबया निति ख्वइ।
अन च्वपि बिस्युं वनाः सोअर तक
अले एलत-शलीशियाय् तक थ्यंकः वन।
गुलि ख्वख्वं लूहीतपाखे थाहां वनीगु लँय् वन।
होरानैमया लँय् इमिसं थःपिनिगु नाश जूगुया निति बिलाप यात।
- 6 निग्रीमया लः सुनावन,
अन लिक्क च्वंगु घाँय्त
सुकूचिना वन,
छुं नं वाउँगु धयागु हे मन्त।
- 7 अथे जुयाः इमिसं थःमहं मुंकातःगु धन-सम्पत्ति
लहरे पिपलया झाः दुथाय् न्हसिकापया उखेपाखे यंकी।
- 8 इमिगु दुःखया थ्वःसः मोआबया सिमानाय् तक हे थ्यंगु दु,
इमिगु ख्वःसः सोर एलैम तक
व इमिगु बिलाप बेअर-एलीम तक हे थ्यंगु दु।
- 9 दीबोनया लः हिं जाःगु दु,
तर जिं दीबोनय् अझ अप्वः कष्ट हयाबी।
मोआब बिस्युं वपिं व देशय् ल्यनाच्चंपिं मनूतय्गु विरोधय्
जिं छम्ह सिंह छ्वयाहये।

16

मोआबयात तसकं दुःख जूगु

- 1 सेलां मरुभूमिया उखेपाखे
यरुशलेमया पर्वतया
देशया शासकया निति कोसेलिकथं
भ्याःचात छ्व।
- 2 स्वँपाखें लिना छ्वया
थुखे उखे ब्वयाजूयाच्चंपिं झंगःत थें
मोआबया शहर शहरयापि मिसात अर्नोन खुसि सिथय्
थुखे उखे जुयाः पियाच्चंगु दु।
- 3 इमिसं यहदाया मनूतयत धाल,
“जिमिसं छु यायेगु? सल्लाह बियादिसँ!
न्हिनय् तसकं तांन्वयाच्चंबलय् सिचुकेत
सिमां किचः ब्यु थें जिमित रक्षा यानादिसँ।
जिपि शरण काःवइपि खः।
जिपि सुपिलेत थाय् बियादिसँ।
अले जिमित सुनां नं लुइके मफयेमा।
- 4 मोआबं पितिनाहःपिं छिकपिनापं हे च्वनेमा।

इमित नाश याइपिनिपाखें बचय् यानादिसँ।”

क्वत्यला तइपि व नाश याइपिनिगु अन्त जुइ

अले क्वत्यलीपि व नाश याइपि देशं तनावनी।

5 परमेश्वरं दाऊदया सन्तानपाखें छम्ह जुजु पलिस्था यानादी।

अले वं दया मायां व विश्वास यायेबहः कथं शासन याइ।

वं न्यायया रक्षा अले धार्मिकताया ज्या जुक्व हथासं याइ।

6 मोआबया घमण्डया बारे जिमिसं न्यनागु दु,

इपिं गुलि तःधंसू व फुइँ यायेमाःपिं

खः धकाः नं जिमिसं स्यू

तर इमिगु व फुक्क फुइँ व्यर्थ खः।

7 अथे जुयाः मोआबीत थःपिनिगु दुःखकष्टया कारणं ख्वयेमाली।

इपिं सकलें मोआबया निती विलाप याइ

अले कीर-हरेशेतया किसमिसया ज्वाँय्या निती छिमिसं ख्वख्वं बिलाप या।

8 हेशबोनया बुँ व सिब्माया दाखमा नं सुक्चिन।

जाति जातिया शासकतयसं इमिगु बांबांलाःगु फुक्क दाखया कचात तुति न्हुतुन्हल।

छुँ ई न्हापा अनया दाखमात याजेर तक थयंगु खः

अले मरुभूमि थयंक हे न्यनावंगु खः।

उकिया मुखू न्यनावनाः

मृत सागर पुलाः उखे थयंकः हे वन।

9 अथे जुयाः जि सिब्माया दाखमाया निती

याजेर ख्व थें ख्वये।

हे हेशबोन, हे एलाले,

जिगु ख्वबिं छन्त प्याकाबी।

छंगु पाकय् जुगु फलत

व बालीया लसताया सः मवये धुंकल।

10 आः प्याःगु बुँया निती लयताय् माःगु मदु।

दाखक्यबय् सुं हा सः दइ मखु,

अले म्ये नं हालाः हइ मखु,

अले दाखया गालय् दाख नं तिसी मखु।

छाय्धाःसा जिं इमिगु लसताया सः दिकाबियागु दु।

11 अथे जुयाः जिगु नुगः मोआबया निती

अले जिगु मन कीर-हरेशेतया निती बिनाया सः थें ख्वख्वं दुखं च्वनी।

12 मोआबया मनूत प्रार्थना यायेत

च्वय् पुजा यायेगुथाय् वनाः

ज्यालगय् मजुगु प्रार्थना यायां इपिं थाकय् जुइ

तर उकिं इमित छुँ भिं जुइ मखु।

13 मोआबया निती परमप्रभुं न्हापा हे धयादीगु वचन थ्व हे खः।

14 तर आः परमप्रभुं धयादी, “छुँ ईया निती जक हयातःम्ह च्यलं ल्याःखा थें, थनिं स्वदँ लिपा मोआबया गौरव व वया मन्तयत क्वह्यंकीगु जुइ। इपिं मध्ये कम जक मनूत बचय् जुइ अयनं इपिं बल्लाइ नं मखु।”

17

दमस्कसया विरोधय् अगमवाणी

1 दमस्कसया विरोधय् अगमवाणी,

“स्व, दमस्कस शहर दइ मखुत।

व दुना वनाः तःजाःगु द्रुँ जक जुइतिनि।[☆]

2 अरोएरया शहरत न्हाबलेंया निती झिजांमिजां दंगु जुइतिनि।

☆ 17:1 १७:१-३ यर ४९:२३-२७; आमो १:३-५; जक १:१

- उपि फै-च्चलय ज्वयेगु थाय् जुइतिनि
अले अन इमित ख्याइपि सुं नं दइ मखु।”
- 3 दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभुं थथे धयादी,
इस्त्राएलया घेरय् यानातःगु शहरत नाश जुइ
अले दमस्कसया शाही शक्ति मदयावनी।
अले बचय् जुयाः ल्यंदनीपि अरामीत नं
इस्त्राएलीतयगु गौरव थें लाजय् लाइ।
- 4 “व दि इस्त्राएलया गौरव तनावनी
अले वयागु म्हयागु दाः कम जुयावनी।
- 5 बाली लयाः मुके धुंकूगु बुँ थें इस्त्राएलीत जुइ,
रपाईमया ब्यासिया तछ्वगुँइँ मुने धुंकूगु बुँ थें इस्त्राएलीत जुइ।
- 6 अयनं जैतूनया फल हायके धुंकाः उकिया सिमाया निगः वा स्वंगः फल च्वय्यागु कचालय् व
प्यंगः वा न्यागः फल च्वय्यागु कचालय् जक ल्यं थें
इस्त्राएल नांगा जूगु जैतूनया सिमा थें जुइ,
अले थनच्चपिं छुं मनूत जक ल्यनाच्चनी,”
परमप्रभु, इस्त्राएलया परमेश्वरं थथे धयादी।
- 7 व दि वइबलय् मनूत ग्वाहालिया निति थः सुष्टिकर्ता
इस्त्राएलया पवित्र परमेश्वरपाखे लिहां वइ।
- 8 इमिसं थःगु हे ल्हातं दयकूगु वेदीतयके भलसा तइ मखु।
अले थःपिन्सं हे दयकूगु अशेरा घःमयजुयागु मूर्ति
व गुँगू थनीगु वेदीतयके भलसा तइ मखु।
- 9 उखुन्हु इस्त्राएलीतयसं यानाः इमिसं त्वःतूगु बबल्लाःगु शहरत वान्छवयाः तःगु सिँ व झाःया झाः दुगु थाय् थें जुइ।
- 10 हे इस्त्राएल, परमेश्वर छन्त उद्धार याइम्ह खः,
वयकः ल्वहंधी व छंगु किल्ला थें खः,
तर छं परमेश्वरयात ल्वःमंकल।
अथे जुयाः छं तसकं बाबालाःगु सिमात पित
अले पिने हःगु दाखमात नं पित,
- 11 अले छं व प्यगु दिनय् तःमा जुयाः मुखू स्वॉं नं ह्यकी
अयनं ल्वययागु दि व मलनीगु कष्टया दिनय् वयागु बाली नाश जुइ।
छुं नं बाली दइ हे मखु।
खालि ल्वयया दि व स्याःचा जक जुइ।

शत्रु जातित बगु

- 12 न्यँ! यक्व जाति जातितय दथुइ खलबल जूगु दु,
समुद्र हाःगु सः थें अले समुद्रय् वइगु किसिदुम्बःया सः थें
इमिगु सः ताये दु।
- 13 तर जाति जातित खुसिबाः वःगु लःया सः थें हाला हइ
परमेश्वरं इमित ब्वःबियादी।
इपिं तापाक बिस्युं वनी,
अले फसं पुइकूगु डाँडाया छवसँ व वाफसं पुइकूगु झाः थें लिनाछवइ।
- 14 सन्ध्याकाः इलय् छक्वलं भय वइ।
सुथय् जुइ न्ह्यः तक उपि दयाच्चनी मखु।
जिमिगु देय् लतय् याइपिनिगु गतिपति नं अथे हे जुइ।

18

कूश देशया विरोधय् अगमवाणी

- 1 धिक्कार! क्वःबुँचाया पपूया सलं जाःगु देशयात,

- गुगु कृश देशया खुसि लिक्क दु, ✨
 2 व देशं तिकथिं दयकातःगु नांचां
 नील खुसिया लँ जुयाः राजदूतत वइगु खः।
 हे याकनं ब्वायं वनेफुपिं राजदूतत,
 ततःधिकःपिं व चुलुसे च्वंगु म्ह दुपिं मनूतय् जातियाथाय् हँ,
 इपिं खनाः लिक्क च्वंपिं व तापाक्क च्वंपिं तसकं ग्याइ
 इपिं तसकं बल्लाःपिं व त्याके फुपिं खः,
 इपिं अजू चाइपुगु भाय् ल्हाइपिं खः,
 इमिगु देश खुसिं ब्वथलातःगु दु।
- 3 हे पृथ्वीइ च्वंपिं मनूत, न्यँ!
 पर्वतया च्वकाय् छगू चिंया ध्वँय्यात स्व!
 तुरही पगु सःयात न्यँ!
 4 परमप्रभुं जितः थथे धयादी,
 “तसकं छाःगु निभाः वा
 बाली लयेगु इलय् सुतिया सुपाँय् थें
 जि सुम्क च्वने अले जि च्वनागु थासं स्वये।”
 5 छायाधाःसा बाली लये न्ह्यः हे स्वां ह्याः कुतुंवे धुंकीबलय्,
 अले दाख पाकय् जुइबलय्,
 वय्कलं व कचायात ईचां न्हायादी
 अले न्यनावंगु कचायात नं पालाछवयादी।
 6 इपिं फुक्कसिगु सीम्हतयत् झंगःत व गुँपशुतयगु नितिं त्वःताबी।
 उपिं सीम्हतयत् तान्वःबलय् झंगःतयसं नइ
 अले चिकुलाबलय् गुँपशुतयसं नइ।
 7 उबलय् दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभुया न्ह्यःने
 ततःधिकःपिं व चुलुसे च्वंगु म्ह दुपिं मनूतय् जाति कोसेलि हइ,
 इपिं खनाः लिक्क च्वंपिं व तापाक्क च्वंपिं तसकं ग्याइ
 इपिं तसकं बल्लाःपिं व त्याके फुपिं खः,
 अजू चायापुगु भाय् ल्हाइपिं सुयागु देश खुसिं ब्व ब्वथलातःगु दु।
 दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभुया नां दुगु थाय्, सियोन पर्वतय् हे थ्व जातियापिं मनूतयसं परमप्रभुयाथाय् कोसेलि हइ।

19

मिश्रया विरोधय् अगमवाणी

- 1 मिश्रया बारे परमप्रभुया अगमवाणी—
 स्व, परमप्रभु तसकं ब्वयावनीगु सुपाँचय् च्वनाः
 याकनं हे मिश्रय् झायेत्यंगु दु।
 वय्कःया न्ह्यःने मिश्रया मूर्तित थरथर खाइ,
 अले मनूतयगु हंसं थाय् त्वःति। ✨
- 2 परमप्रभुं धयादी, “जिं मिश्रीतयगु दथुइ थवंथः ल्वाकाबी।
 इमि दाजुकिजाया विरोधय् दाजुकिजा ल्वाइ।
 अले जःलाखःलाया विरोधय् जःलाखःला ल्वाइ।
 शहर शहरतय् दथुइ ल्वापु यानाबी।
 अले राज्य राज्यतय् दथुइ ल्वापु यानाबी।
 3 मिश्रीतय् नुगः क्वतुनी
 अले इमिसं दयकूगु योजना जिं स्यंकाबी।
 इमिसं घःतय्थाय्, तन्त्रमन्त्र याइपिन्थाय्

अले मभिंगु आत्माया ज्या याइपिन्थाय् वनाः सल्लाह काइ।
 4 जिं मिश्रीतयत् छम्ह तसकं मभिंम्ह
 शासकया ल्हातय् लःल्हानाबी।
 छम्ह दयामाया मदुम्ह जुजुं इमित शासन याइ।”
 प्रभु, दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभु न्ववानादीगु दु।

5 खुसिया लः सुनावनी।

अले नील खुसि बिस्तारं सुनावनाः गंगु बैं जुइ।

6 लः सुनावनाः धःत नवइ,
 मिश्रया खुसिचात सुनावनाः गंगु बैं जुइ।
 तिकथि व सःखि सुकूचिनावनी।

7 अले नील खुसिया सिथय्

व क्वय् नील खुसि समुद्रनापं मिलय् जुइगु थाय् पिनातःगु फुक्क बालीत सुकूचिनावनी।
 उपिं फुक्क फसं पुइकेयंकी अले अन उपिं छुं नं ल्यं दइ मखु।

8 न्या लाइपिं ख्वख्वं विलाप याइ,
 इमिगु जाः व बल्छी ज्यालगय् जुइ मखु।

9 तुज्जिक का नीलिपिं निराश जुइ।
 अले मलमलया कापः थाइपिं नं निराश जुइ।

10 कापःया ज्या याइपिनिगु ख्वाः खिउँसे च्वनी
 अले ज्यामि ज्या याइपिनिगु नुगः कुतुंवीनी।

11 सोअन शहरया हाकिमत तसकं मूर्खपिं खः।
 मिश्रय् दक्वसिबय् बुद्धि दुपिन्सं मभिंगु सल्लाह बी।

छिमिसं गुकथं धायेफत फारोयात,
 “जि बुद्धि दुम्ह मनूत मध्ये छम्ह खः,
 तसकं पुलापिं जुजुपिनि छम्ह चेला खः?”

12 छिमि बुद्धि दुपिं मनूत थौं गन वन?
 मिश्र देशया विरोधय् दक्व शक्ति दुम्ह परमेश्वरया योजना छु दु धकाः
 इमिसं छिमित क्यनाः थुइकाबीमा।

13 सोअनया हाकिमत मूर्ख जुइ धुंकल।
 नोपया नायःतयसं धोखा नयेधुंकल।

इपिं थः मनूतय् म् ल्वहं थें जुयाः
 मिश्र देय्या मनूतयत् मखुगु लँय् यंकूगु दु।

14 परमप्रभुं इमित अलमल जुइगु आत्मा तयाः ब्यूगु दु।
 अय्लाःगुलुत थःम्हं ल्हःथाय् धेधेचुयाजू थें
 इमिसं मिश्र देशया मनूतयत् थःपिन्सं यानागु ज्यां
 अलमल यानातःगु दु।

15 मिश्र देशं छुं नं ज्या याये फइ मखु,
 बाय् छयं वा न्हिप्यं, खजूरया कचा वा न्हाय्पं कथि।

मिश्रीतयसं परमप्रभुया आराधना याःगु

16 व दिखुन्हु मिश्रीत मिसात थें कमजोर जुइ। दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभुं इमित सजाँय बीत ल्हाः ल्हनादीगु खनाः मिश्रीत
 तसकं ग्यानाः थरथर खाइ।

17 अले यहदा देशं मिश्रीतय्के भय हयाबी। यहदाया नां न्यंक्व फुक्कं ग्याइ, छायाःसा दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभुं इमिगु
 विरोधय् ग्वसाः ग्वयादीगु दु।

18 व दिखुन्हु मिश्र देशया न्यागू शहरं कनान देशया भाय् ल्हाइ, अले दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभुयाके भक्तिया पा फइ। उपिं
 मध्ये छगूया नां धाःसा सूर्यया शहर धाइ।

19 व दिखुन्हु मिश्र देशया दथुइ परमप्रभुया निंतिं छगू वेदी दइ अले वयागु सिमानाय् परमप्रभुया निंतिं छगू ल्वहंया थां तइ।

20 मिश्र देशय दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभुया निति व छगू चिं व साक्षी जुइ। तच्चकं दुःख बीपिनिगु कारणं इमिसं परमप्रभुयात पुकारय् याइबलय् वयकलं इमिगु निति छम्ह मुक्तिदाता व छम्ह रक्षा याइम्ह छवयाहयादी, अले वयकलं इमित छुत्कारा यानादी।

21 थुकथं परमप्रभु मिश्रीतयथाय् खनेदयकः झायादी, अले व दिखुन्हु इमिसं परमप्रभुयात स्वीकार याइ। इमिसं बलित व अन्नबलिपाखें वयकःयात आराधना याइ, अले इमिसं परमप्रभुया निति भाकल यानाः व पूर्वकी।

22 परमप्रभुं मिश्र देशयात महामारीपाखें कयकादी। वयकलं इमित दायादी अले इमित लायका नं दी। इपिं परमप्रभुपाखे फःहिला वइ। वयकलं इमिगु प्रार्थना न्यनादी अले वयकलं इमित लायकादी।

23 व दिखुन्हु मिश्र देशनिसें अश्रूर देश तक छगू मू लें दइ। अश्रूरीत मिश्र देशय व मिश्रीत अश्रूर देशय वयेगु वनेगु याइ। मिश्रीत व अश्रूरीत छथाय हे च्वनाः परमप्रभुया आराधना याइ।

24 व दिखुन्हु मिश्र व अश्रूरनापं पृथ्वीइ आशिषया निति इस्राएल धाःसा स्वंगूगु देश जुइ।

25 दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभुं इमित थथे धयाः आशिष बियादी, “मिश्र जिमि प्रजा, अश्रूर जिगु ल्हाःया ज्या अले इस्राएल जिगु सर्वय छिपिं धन्य खः।”

20

मिश्र व कूशया विरोधय् अगमवाणी

- 1 गुगु दैय्* अश्रूरया जुजु सर्गानया आज्ञा कथं वया सेनापति अश्रूदय् वयाः हमला यानाः व त्याका काल,
- 2 उगु हे दैय् परमप्रभुं आमोजया काय यशैयालिसें न्ववानादिल। वयकलं वयात थथे धयादिल, “हूँ, छंगु म्हय च्वंगु भांग्रा त्वःति अले छंगु तुतिइ च्वंगु लाकां नं त्वः।” अले वं अथे हे यात, अले व पचिंनांगा व लाकां मदयक हे न्यासि जुल।
- 3 अनंलि परमप्रभुं धयादिल, “गुकथं जिमि दास यशैया मिश्र देश व कूश देशया ग्यानापुगु दुःखया चिं जुइमाः धकाः स्वदं तक पचिंनांगा व लाकां मदयक न्यासि जुल,
- 4 थुकथं हे अश्रूरया जुजुं मिश्र देशयात लाजय् लाकेत मिश्र देशं ज्वनाहःपिं व कूश देशं लाकाहःपिं ल्याय्म्हपिं व बुरापिं निध्वःयात नं पचिंनांगा, लाकां मदयक व नांगा प्यं ज्वना यंकी।
- 5 कूश देशयाके भलसा तःपिं व मिश्र देशया घमण्ड याइपिं फुक्क ग्याइ अले लाजय् लाइ।
- 6 व दिखुन्हु समुद्रया सिथय् च्वंपिं फुक्क मनुतयसं धाइ, ‘स्व, अश्रूरया जुजुपाखें बचय् जुइत सुयाके सुयाके झीसं भलसा तयागु खः व गुम्हयसिथाय् ग्वाहालिया निति झीपिं बिस्सुं वयागु खः, इमिगु हे हालत थथे धाःसा झीपिं गुकथं बिस्सुं वने फइ?’ ”

21

बेबिलोनया विरोधय् अगमवाणी

- 1 समुद्र सिथय्या मरुभूमिया बारे अगमवाणी—
मरुभूमिइ ग्वःफय् वः थें
छगू ग्यानपुगु देशं तःधंगु विनाश वइतिनि।

- 2 जिं तसकं ग्यानापुगु दर्शन खनागु दु
तसकं धोखा बीम्हं धोखा बी, लुतय् याइम्हयसिनं लुतय् याइ।
अय् एलाम, हमला या, अय् मादी, शहरयात घेरा लगय् या!
बेबिलोनं ब्यूगु दुःखकष्ट परमप्रभुं दिकादी।

- 3 अनंलि जिगु म्ह तसकं कष्टं जायावल।
व दुःखकष्ट मचाबू ब्यथा जूम्ह मिसायागु थें च्वं।

- जिं छु न्यना उकिं जिगु छ्यं क्वछुल
जिं छु खनाः उकिं जिगु नुगः क्वतुन,

- 4 जिगु नुगः थातय् मलाना च्वंगु दु।
जि ग्यानाः थरथर खानाच्वंगु दु।

- जिं मनंतुनाच्वनागु सन्ध्याकाः ई नं
जिगु निति तच्चःगु भय जूगु दु।

- 5 इमिसं तेबिल मिलय् याइ।
गलैचा लाइ।

* 20:1 २०:१ गुगु दैय् अथे धयागु अश्रूरं अश्रूद ७१२ बि.सि.लय् त्याकाः काःगु खः

- अले नयेगु व त्वनेगु नं याइ।
 “अय् हाकिमत दं,
 ढालय् चिकं ति।”
 6 परमप्रभुं जितः थथे धयादीगु दु,
 “हूँ, छम्ह पाले ति।
 वं छु खंगु दु उकिया बारे तसलं धयाबीमा।
 7 वं सलया पुचःत दुगु रथत,
 अले गधात गयावःपि व ऊँटत गयावःपि वयाच्चंगु खनीबलय्,
 वं तसकं ध्यान बीमाः।”
 8 व पाले थथे धकाः तःसलं हाला हल,
 “हे प्रभु जि न्हियान्हिथं पिवाच्चनेगु धरहराय् दनाच्चनागु दु,
 अले चच्छिं चच्छिं मधंसे पिवाच्चनेगु थासय् च्वनाच्चनागु दु।
 9 स्वयादिसँ! सलया पुचः दुगु रथय् छम्ह मन् वयाच्चंगु दु।
 अले वं लिसः बियाः थथे धाइ,
 ‘बेबिलोन स्यने धुकूगु दु,
 उकिया कतां कियाः दयकातःगु मूर्तित कुचा कुचा जुयाः बैय् कुतुं वयाच्चंगु दु।’ ”*
 10 अय् जिमि प्रजा, दाई याइगु खलय् हायातःपि!
 दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभु इस्त्राएलया परमेश्वरपाखें
 जिं छु न्यनागु दु,
 व जिं छिमित धाये।
 एदोमया विरोधय् अगमवाणी
 11 दुमाया* बारे अगमवाणी—
 अय् पाः च्वनीपि पालेत चा गुलि ल्यंदनि?
 अय् पाः च्वंम्ह पाले चा गुलि ल्यंदनि?
 सुं छम्हयसिनं सेइरपाखें जितः धयाच्चंगु दु।
 12 पाः च्वंम्ह पाले लिसः बिल,
 “सुथ जुइन अले चान्हय् नं जुइन।
 छं छं न्यनेमाःगु दःसा न्यं,
 अले हाकनं लिहां वा।”
 अरब देशया विरोधय् अगमवाणी
 13 अरबया बारे अगमवाणी—
 अय् अरब देशया झालय् बाय् च्वनीपि
 ददानी बन्जातय् पुचः,
 14 प्याःचाःपिनिगु निति लः हयाब्यु!
 अय् तेमाय् च्वंपि मनूत,
 शरण काःवःपिनिगु निति नसा हयाब्यु!
 15 इपि तरवारपाखें, नांगागु तरवारपाखें,
 चाःतुगु धनुष वाणपाखें व तःधंगु ल्वापुपाखें बिस्सुं वनी।
 16 परमप्रभुं जितः थथे धयादी, “दच्छिं तक ज्यालां ज्या याइम्हं च्यःनं दँ ल्याःखाःथें, दच्छिं हे केदारया फुक्क महिमा
 अन्त जुइ।
 17 धनुष वाण कय्किपि, केदारयापि तसकं बल्लाःपि मध्ये बचय्जुपि कम जक ल्यं दइ।” परमप्रभु इस्त्राएलया परमेश्वरं
 थथे हे धयादीगु दु।

22

यरूशलेमया बारे अगमवाणी

1 दर्शनया ब्यासिया बारे अगमवाणी—

* 21:9 २१:९ प्रका १४:८, १८:२ * 21:11 २१:११ दुमा वयागु सः एदोमनापं ज्वः ला थुकिया अर्थ “सुम्क च्वँ”

छिमित छु जुल

अले छिपि सकलें छाय् फुक्क छैया कःसिइ थाहां वनागु?

2 अय् हलचलं जाःगु शहर,
लसताया सलं जाःगु शहर।

छिमि सीपि तरवारं स्याःगु मखु,
व इपि लडाईलय हे सीगु खः।

3 छिमि फुक्क नायःत छकलं हे बिस्सुं वन।
धनुष वाण चले मयाःसां इमित ज्वन।

शत्रुत तापाक हे च्वनाच्चंसां नं छिपि बिस्सुं वन
अले फुक्कसित ज्वन।

4 अथे जुयाः जिं धया, “जिपाखें फःहिला हूँ!
जितः ह्यँयह्यँय् ख्वये ब्यु,

जिमि प्रजाया नाशया कारणं
जितः ह्ययकेगु कुतः याये मते।”

5 दर्शनया ब्यासिइ प्रभु,
दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभुपाखें जू वःगु

थ्व हाःह व ततिं न्हतुन्हयेगु व भयया दि खः,
पर्वतय ग्वाहालि फ्वनेगु दिं।

6 एलाम देशया सिपाइत धनुष वाण ज्वनाः सलया म्हय् व रथय् च्वनाः वल।
कीर देशया सिपाइतयसं थथःगु ढाल तयार यात।

7 छंगु भिगु भिगु ब्यासि रथतयसं जाइ,
अले सलगइपि धाःसा

शहरया मू ध्वाखाय् पिवाः च्वनेत छवइ।

8 यहदाया पिवाः च्वनीपिन्त ल्वाभः मदय्का ब्यूगु दु।

व दिखुन्ह छिमिसं गुं धाःगु दरबारय् दुगु ल्वाभःपाखे स्वइ।

9 छिमिसं दाऊदया शहरया परखालय यक्व प्वाःत दुगु खनी।

छिमिसं क्वय लाःगु पुखलिइ लः मुंकल।

10 छिमिसं यस्शलेमया छैत ल्याः खात,
अले किल्लात बल्लाकेत छैत थुनाछवत्।

11 छिमिसं निगू पःखाःया दथुइ
पुलांगु पुख्या लः तयेगु निती छगू तःधंगु पुखू दयकल।

तर छिमिसं थ्व दयकूमहयसित मस्वः,

अथवा यक्व न्हापा हे थथे यायेगु योजना दय्कादीम्हयसित हनाबना मतः।

12 व दिखुन्ह प्रभु, दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभुं छिमित ख्वयेत व विलाप यायेत,
छेनय् सँ खायेत व भांग्रा फीत सःतादिल।

13 तर स्व, थन ला मोजमज्जा यानाच्चंगु दु।

पशुत स्यायेगु, फैत स्यायेगु, ला नयेगु
व दाखमघ त्वनेगु ज्या जुयाः च्वंगु दु।

छिमिसं धाइ, “कन्हय् ला झी सि हे सी,

उकिं नयाःत्वनाः मोजमज्जा यायेनु!”☆

14 दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभुं जिगु न्हायपं लिक्क थथे धयादिल, “छिपि सीगु दि तक नं थ्व पापया प्रायश्चित जुइ मखु,”
प्रभु, दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभुं धयादी।

शेब्नायात ख्याच्चः

15 प्रभु, दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभुं थथे धयादी –

“दरबारयाम्ह प्रशासक शेब्नायाथाय् हूँ!

वयात दरबारया जिम्मा बियातःगु खः। वयात धा–

16 छ थन छु यानाच्चनागु?

अले छ थःगु निति चिहान दयकेत सुनां छन्त अनुमति बिल?

छ थन तःजाःगु थासय् थःगु निति चिहान दयकाच्चन,

अले तग्वःगु ल्वहं चानाः थःगु निति आराम कायेगु थाय् दयकाच्चन।

17 “अय् थःत तसकं बल्लाः ताय्कूमह मनु, बांलाक होश यानाच्चँ!

परमप्रभुं छन्त क्वातुक ज्वनाः वान्छवयादी।

18 वयकलं छन्त भकुंग्वारायात थें कयाः

छगू तःधंगु देशय् वान्छवयादी।

अले छ अन सी अले छं गर्व याःगु छंगु रथत छिमि मालिकया परिवारया लागिं लज्या जुइ।

छं थः मालिकया परिवारया बदनाम याइ।”

19 परमप्रभुं थथे धयादी, “जिं छन्त छंगु ज्यां लिकयाबी

अले जिं छंगु तःधंगु थासं छन्त क्वफानाबी।”

20 परमप्रभुं शेब्नायात धयादी, “व दिखुन्हु जिं थः दास हिल्कियाहया काय् एल्याकीमयात सःते।

21 जिं छंगु अफिसय् फीगु वसः वयात पुंकेत बी अले छंगु जनी वयात चिकेबी। छंगु फुक्क अधिकार वयागु ल्हातय् बी। यरुशलेमय् व यहूदाय् च्वंपिं मनुतय्गु निति व बौ थें जुइ।

22 दाऊदया सन्तानपाखें बूपिं जुजुया क्वय्यागु फुक्क अधिकार जिं वयात बी। वयागु ल्हातय् जिं ताःचा बी। वं चाय्कीगु लुखा सुनां तीफइ मखु अले वं त्यूगु लुखा सुनानं चायके फइ मखु।*

23 जिं वयात बल्लाःगु थासय् की तानातःथें बल्लाक तये अले व थः फुक्क परिवारया निति हनाबनाया थाय् जुइ।

24 वया फुक्क परिवारया महिमा— वया सन्तानत, वया चिचीधंगु थलबल, ख्वल्चानिसें घः तकया महिमा वयाके हे भरपरय् जुइ।”

25 दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभुं धयादी, “व दिखुन्हु व तसकं बल्लाःगु थासय् तानातःगु की लिहां वइ। व त्वधुलाः बैय् कुतुं वनी, उकी यग्गानाच्चंगु कु नाश जुइ,” परमप्रभुं धयादी।

23

दुरोसया विरोधय् अगमवाणी

1 दुरोसयाबारे अगमवाणी —

अय् तशींशया जहाज, विलाप या,

छाय्धाःसा दुरोसयात नाश याये धुंकूगु दु

अले अन न छखा छँ दु, न जहाजत दिकेगु थाय् दु।

साइप्रसं छगू खँ इमिथाय् वःगु दु।*

2 अय् टापुया मनुत, अय् सीदोनया बन्जाःत! गुपिन्त समुद्रय् च्वंपिं बन्जाःतय्सं तःमि यानाब्यूगु खः, छिपिं सुम्क च्वँ।

3 तःधंगु लखय् शिहोरया अन्न वल,

नील खुसिया बाली दुरोसया कमाइ खः।

अले व देश जाति-जातितय्गु व्यापार यायेगुथाय् जुल।

4 अय् सीदोन व समुद्रय् लिक्क लाःगु किल्ला, लज्या चा,

छाय्धाःसा समुद्रं थथे धाःगु दु,

“न जि ला मचाबू ब्यथा जूमह थें, न जिं मचा बुइकूगु दु।

जिं न कायमचा ब्वलंकागु दु, न म्हायपिन्त तःधिक यानागु दु।”

5 थ्व बुखँ मिश्र देशय् थ्यनीबलय्

दुरोस शहरया बुखँ न्यनाः इपिं तसकं विलाप याइ।

6 तशींशपाखे हँ!

अय् समुद्रया सिथय्यापिं मनुत विलाप या!

7 छु थ्व छिमिगु लसता हनेगु शहर खः ला?

* 22:22 २२:२२ प्रकां ३:७ * 23:1 २३:१-१८ इज २६:१-२८:१९; योए ३:४-८; आमो १:१-१०; जक १:१-४; मती ११:२१-२२; लूक १०:१३-१४

- व दक्वसिबय् पुलांगु शहर।
 उकियागु तृति वयात तसकं दुःखकष्ट बीत तापाःगु देशय् थ्यंकाः ब्यूगु मखु ला?
 8 श्रीपिच इनाजुइगु टुरोस शहर,
 गुम्हयसिगु बन्जाःत राजकुमारपिं थें च्वनीगु खः
 व तसकं नांजाःपिं खः।
 सुनां टुरोसय् थ्व विपति हल?
 9 तःधंछुया जुइगु व शहरयागु फुक्क गौरवयात क्वह्यंकाबीत,
 पृथ्वीया सकलें नां जाःपिन्त क्वमिलु यानादीत
 दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभुं थ्व ग्वसाः ग्वयादीगु दु।
- 10 अय् तसकं बांलाःगु तशींशयापि मनुत, नील खुसिया सिथय् थें बुँ पा,
 छायाधाःसा आः छंगु छगू नं जहाज दिकेगु थाय् मदये धुंकल।
 11 परमप्रभुं थःगु ल्हाः समुद्रय् चकंकादीगु दु।
 अले जःखः च्वंगु राज्ययात थरथर खाके बियादीगु दु।
 वयकलं फोनिकेया किल्लात नाश यायेत उजं बियादीगु दु।
 12 वयकलं धयादिल,
 “अय् कुमारी सीदोन,
 आः छं गुबलें नं लसता हने खनी मखुत।
 दं, साइप्रस टापुपाखे हूँ,
 छन्त अन नं आराम दइ मखु।”
- 13 बेबिलोनीतय् देशयात स्व,
 व जातियागु आः छुं नं ल्याःचाः मन्त।
 अशशूरीतयसं उकियात मरुभूमिया पशुततयगु नितिं थाय् दयक्कूगु दु।
 इमिसं घेरय् यायेगु धरहरात दयकल
 अले उकिया किल्लात धाःसा
 नाश यानाः झिजामिजां यानाबिल।
- 14 अय् तशींशया जहाजत, विलाप या,
 छिमिगु किल्ला नाश याःगु दु।
 15 व इलय् टुरोसयात न्हयेदँ तक अथे धयागु छम्ह जुजुया जिवांकाःछि तक ल्वःमंकी। तर न्हयेदँ पूवने धुंकाः टुरोस छम्ह
 वेश्याया थ्व म्ये थें जुइ,
 16 “अय् ल्वमंके धुंक्कूम्ह वेश्या, वीणा ज्वनाः
 शहरया दथुइ हूँ।
 वीणा था, यक्व म्ये हा,
 हाकनं छन्त लुमंकेगु याइ।”
- 17 न्हयेदँथा दकलय् लिपा परमप्रभुं टुरोसयात वास्ता यानादी अले व हाकनं वेश्याया ज्याय् हे लिहांवनी, अले पृथ्वीया
 फुक्क राज्यतनापं वं ब्यापार याइ।
 18 अय् नं वयागु लबः व वं कमय् याःगु परमप्रभुया नितिं अलग तइ। वं कमय् याःगु धन मुंकेगु याइ मखु। वयागु ब्यापारं
 वःगु लबः परमप्रभुया मनुतयगु नितिं माक्वः नयेगु नसा व पुनेत बांबांलाःगु वसःया नितिं जुइ।

24

- परमप्रभुं पृथ्वीइया विनाश याःगु
 1 स्व, परमप्रभुं पृथ्वीयात झिजामिजां यानादी।
 वयकलं उकियात नाश यानादी,
 वयकलं पृथ्वीया सतहयात तहसनहस यानादी,
 अन च्वंपि मनुतयत् छ्यालब्याल यानादी।
 2 पुजाहारी व प्रजा,
 मालिक व च्यः,
 न्याइपिं व मिइपिं,

- त्यासा काइपि व त्यासा बिइपि,
तःमिपि व मगाःमचाःपि
फुक्कसिगु दशा अथे हे जुइ।
- 3 पृथ्वी फुक्क नाश जुयावनी
अले फुक्क थासय् लुतय् यायेगु याइ,
परमप्रभुं हे थ्व खँ धयादीगु खः।
- 4 पृथ्वीइ गनाः सुकूचिनी,
संसार कमजोर जुइ अले सुकूचिनी,
पृथ्वीयापि ततःधंपि मनुत बःमलानावनि।
- 5 परमेश्वरया नियम
अले वयकलं सदांया निति चिनादीगु बाचा त्वथुलाः
मनुतयसं पृथ्वीयात अशुद्ध याःगु दु।
- 6 अथे जुयाः छगू सरापं पृथ्वीयात भस्म याइ।
अले अन दुपि मनुतयसं थःमहं याःगु दोषया सजाँय फयेमाः।
अथे जुयाः पृथ्वी च्वंपि मनुतयत् मिं छवय्काछवइ।
थुकथं म्हो जक मनुत बचय् जुइ।
- 7 दाखमा गनावनी
अले न्हगु दाखमघ सुनावनी।
छगू इलय् लसता हंपिन्सं
आः नुगः मछिकेगु याइ।
- 8 इमिगु दम्फु व वीणाया लसतां जाःगु संगीत दी धुंकूगु दु।
न्हइपुकेगु म्ये हालीपिनिगु सः दीगु दु।
- 9 सुनानं दाखमघ त्वनाः लसतां म्ये हाली मखु,
भिंगु अय्ला धकाः त्वंपिन्त खाइसे च्वने धुंकल।
- 10 नाश जूगु शहर छ्यालब्याल जुइ धुंकल।
रक्षाया निति मनुत फुक्कसिनं थथःपिनिगु छँया खापा तिनाच्वंगु दु।
- 11 दाखमघ काये मखंगुलि मनुत लँय हाःह यानाच्वनी।
लसता सदांया निति मदयावन, देशं व तनावन।
- 12 शहर नाश जूगु दु,
उकिया मू ध्वाखात दुना वनाः नाश जूगु दु।
- 13 बाली लयेगु इलय्
फुक्क फल हायेकाः
जैतूनया सिमा व दाखमा खालि जुयाः
भचा जक फल ल्यं दु थें
जाति जातितयगु दशा नं अथे हे जुइ।
- 14 बचय्जूपि लसतां म्ये हालाच्वनी।
पच्छिमय् च्वनीपिन्सं परमप्रभुया तःधंगु महिमाया जयजय याइ!
- 15 अथे जुयाः पुर्बय् च्वनीपिन्सं परमप्रभुया प्रशंसा या!
समुद्रया सिथय् च्वनीपिन्सं
परमप्रभु इस्त्राएलया परमेश्वरया नांया प्रशंसा या!
- 16 पृथ्वीइ तापाक्क च्वंपिन्सं
“धर्मींम्ह प्रभुया महिमा” धकाः हाःगु सः ताये दइ।
- तर जितः धाःसा छुं नं आशा मदु, जि गना वनाच्वंगु दु।
धिक्कार जितः!
बेइमानपिन्सं विश्वासघात याइ!
बेइमानपिन्सं धोखा बियाः हे विश्वासघात यानाच्वनी!
- 17 अय् पृथ्वीइ च्वंपि फुक्क मनुत!

छिमित आतंक, गाः व स्वःतिपाँचं नं पिया च्वनाच्चंगु दु।

18 सु ग्यानाः बिस्युं वनी,
व गालय् लाइ।
सु गालं थाहां वइ
व स्वःतिपाँय्लय् तक्यनी।

स्वर्गया इयाः चाइ

अले पृथ्वीया जग तसकं सनी।

19 पृथ्वी चिरिबाइ

अले चिरिबायाः निगू ब्वः जुइ।
पृथ्वी तसकं सनी।

20 पृथ्वी अय्लाःगुलुत लँय् धेधेचुयाः जू थें

व ग्वःफय् वयाः बल्चायात संकूगु थें सनी।

अले थःपिन्सं यानागु विद्रोहया दोष

वयात तःधंगु इयातुगु ल्हने हे मफुगु कु थें जूगु दु
गुकिं यानाः व गुबलें दने मफय्क व्वदःगु दु।

21 व दिखुन्हु, परमप्रभुं आकाशया शक्तियात

व पृथ्वीया जुजुतयत् सजाँय बियादी।

22 परमेश्वरं जुजुतयत् कैदीतयत् थें गालय् तयादी।

इमिगु सजाँयया ई मवतले
वय्कलं इमित इयालखानाय् यक्व दिं तक कुना तयादी।

23 तिमिला खिउँसे च्वनी

अले सूर्यया जः तनावनी

छाय्धाःसा दक्व शक्ति दुह परमप्रभुं सियोन पर्वत च्वं यरूशलेमय् शासन यानादी

अले मनूतय् नायःतयसं वय्कःया महिमा खनी।

25

परमप्रभुया प्रशंसा

1 हे परमप्रभु, छि जिमि परमेश्वर खः,

जिं छिगु नांयात तःधके

अले छिगु नांया प्रशंसा याये,

छाय्धाःसा छिं विश्वास यायेबहः जुयाः अजू चायापुगु ज्या यानादीगु दु,
उपि ज्यात यक्व न्हापा हे छिं ग्वसाः ग्वयादीगु खः।

2 छिं शहरत नाश यानादीगु दु

अले इमिगु किल्लात नं नाश यानादीगु दु।

शत्रुतयसं दय्कूगु जुजुया दरबारत नं नाश यानादीगु दु,

उपि हाकनं गुबलें नं दय्की मखुत।

3 अथे जुयाः बल्लाःपिं जातितयसं छिगु प्रशंसा याइ।

दया मदुपिनि जातितय् शहरं छितः हनाबना तइ।

4 मगाःमचाःपिं व चीमिपिनिगु नितिं,

छि बल्लाःगु शरण कायेगु थाय् जुयादीगु दु।

छि इमिगु नितिं ग्वःफय् वइबलय् शरण कायेगु थाय्

व व्वइगु निभालं बचय् जुइत किचः जुयादीगु दु।

दयामदुपिं मनूतयसं पखालय् ग्वःफय् जू वः थें,

5 अले मरूमिइ छाःगु निभाः वः थें हमला याइ।

तर परमप्रभु, छिं थः शत्रुतयगु म्हतुप्वाः तिनादी,

अले सुपाँचं ताःन्वःगु यात सिचुका ब्यु थें

छिं दयामदुपिं मनूतयगु सः दिकादी।

- 6 थन सियोन पर्वतय दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभुं
पृथ्वीया फुक्क जातिया निति छगू भवय तयार यानादी।
व भवय तसकं साःगु चीजबीजं व दक्वसिबय भिगु दाखमघं जाःगु जुइ।
- 7 वय्कलं थ्व पर्वतय फुक्क मनूतयत् फाय्का तःगु देवं
व फुक्क जातियात त्वःपुया तःगु तन्ना चीकादी।
- 8 वय्कलं मृत्युयात सदाया निति नुनाछवयादी।
परमप्रभु परमेश्वरं फुक्कसिगु मिखां ख्वःबि हुयादी।
वय्कलं फुक्क पृथ्वी थः प्रजाया बदनामी चीकाः छवयादी।
परमप्रभु थःम्हं हे थ्व खँ धयादीगु दु।*
- 9 व दिखुन्हु फुक्कसिनं धाइ,
“धात्थे वय्कः हे झी परमेश्वर खः।
झीसं वय्कःयाके भलसा तयाः
अले वय्कलं हे झीत बचय् यानादिल।
वय्कः परमप्रभु खः,
वय्कःयाके हे झीसं भलसा तयागु खः।
वय्कलं यानादीगु उद्धारया निति
झीपिं लयताया न्ह्यइपुकेनु।”

मोआबयात परमेश्वरया दण्ड

- 10 थ्व पर्वतयात परमप्रभुं रक्षा यानादी
मोआबया मनूतयत् धाःसा
छवालियात सौलय् न्हुतुन्हु थें न्हयादी।*
- 11 गथे लालकाइम्हयसिनं लालकायेत ल्हाः चकंकी
अथे हे वय्कलं अन थःगु ल्हाः चकंकादी।
इमिसं थःपिनिगु ल्हाःया चलाखि क्यंसां नं
परमेश्वरं इमिगु घमण्डयात क्वकयादी।
- 12 छंगु तःतज्जाःगु किल्लात दुगु पःखात वय्कलं थुनादी,
अले उमित बैय् धुलय् वान्छवयादी।

26

प्रशंसाया म्ये

- 1 व दिखुन्हु मनूतयसं यहदा देशय् थ्व भजन हाली।
जिमिगु शहर बल्लाः,
परमेश्वरं थुकिया अंगः
व पःखाःयात उद्धार दय्कादी।
- 2 शहरय् च्वंगु मू ध्वाखा चाय्कि
अले पाय्छिगु ज्या याइपिं विश्वासी जातित अन दुहां वनेमा।
- 3 परमप्रभु, सुनां सुनां थःगु मन क्वातुकी
इमित पूवंक शान्ति बियादी
छाय्धाःसा इमिसं छिके भलसा तइ।
- 4 न्ह्याबलें परमप्रभुयाके भलसा तया च्वँ
छाय्धाःसा परमप्रभु, परमप्रभु थः हे न्ह्याबलें दयाच्चनीगु ल्वहं खः।
- 5 वय्कलं घमण्डीतयत् क्वमिलु यानादी।
इपिं बाय् च्वनाच्चंगु बल्लाःगु शहर नाश यानादी।
अले उकियात चुंचुं यानाः धुलय् मिलय् यानादी।
- 6 आः क्वत्यका च्वंपिं इमिगु च्वंच्वं न्यासि वनी,
अले दुःखकष्टय् लानाच्चपिनिगु तुति इमित न्हुतुन्हुइ।

- 7 परमप्रभु, छिं धर्मी मन्या लँपु माथं वंकादी,
हे भिंम्ह, छिं हे धर्मी मन्यागु लँपु तप्यंकादी।
- 8 खः, परमप्रभु, जिपिं छिगु इच्छा कथं जुइ
अले थःगु आशा छिके हे तये,
जिमिगु मनया इच्छा छिगु नांयात तःधकेगु खः।
- 9 चान्हय् जिगु फुक्क नुगलं छितः यय्कीगु यानाच्चवना।
सुथय् जिगु आत्मां छितः यय्काच्चवना।
छिं पृथ्वी व अन च्वंपिनिगु न्याय यानादीबलय्,
इमिसं धार्मिकता सय्काकाइ।
- 10 तर छिं मभिपिन्त दया क्यनादिसां, इमिसं धार्मिकता सय्काकाइ मखु।
अयन् इमिसं पाय्छिगु ज्या यायेगु गुबलें कुतः याइ मखु।
स्वजापि च्वनीगु थ्व देशय् नं इमिसं आः तक नं मभिगु हे ज्या यानाच्चवंगु दु।
इमिसं छिगु महिमाया खँ थुइकेत वास्ता मयाः।
- 11 हे परमप्रभु, इमिसं छिं ल्हनादीगु ल्हापाखे ध्यान मब्यु।
छिके थः प्रजाया नितिं गुलि जोश दु इमित क्यनादिसँ।
अले इपिं लाजय् लाइ।
छिं तयार यानादीगु सजाँय इमित प्वंकादिसँ। ✨
- 12 हे परमप्रभु, छिं जिमित सुख शान्ति बियादी,
जिमिसं छु क्वचाय्के धुनागु खः,
व फुक्क छिं हे जिमिगु नितिं यानादीगु खः।
- 13 हे परमप्रभु जिमि परमेश्वर, मेपिन्सं जिमित राज्य याःगु दु,
तर छिगु नांयात जक जिमिसं हनाबना तये।
- 14 आः इपिं सी धुंकूगु दु अले हाकनं इपिं म्वाये फइ मखुत,
इमिगु आत्मा हाकन दना वइ मखु
छाय्धाःसा इमित छिं सजाँय बियाः नाश यानादीगु दु।
सुनानं इमित लुमंकी मखुत।
- 15 परमप्रभु, छिं जिमि जातियात ब्वलने बियादीगु दु।
उकिया सिमाना चाकःछिं न्यनावने बियादीगु दु।
थुकिं यानाः छिगु हनाबना जूगु दु।
- 16 परमप्रभु, छिं थः प्रजायात सजाँय बियादीगु दु।
अले मनय् दुःखकष्ट जुयाः इमिसं छितः बिन्ति यात।
- 17 हे परमप्रभु, गथे मचाब् बेथा जूम्ह मिसा सास्ती जुयाः तसकं हाला हइ,
जिपिं नं छिगु न्ह्यःने अथे हे खः।
- 18 जिमित दुःखकष्ट व सास्ती जुल
तर जिमिसं छुं नं बुइकागु मद्दु।
जिमिसं थः देशयात बचय् याये मफुत।
न संसारय् जीवन हे हयेफत।
- 19 छिकपिनि सिनावनेधुंक्पिं मनूत हाकनं म्वाना वइ।
इमिगु म्ह म्वानाः दना वइ।
थथःगु सीगालय् घनाच्च्वंपिं फुक्कं दना वइ
अले लसतां म्ये हालीं।
तसकं थीगु सुतिं बैयात बालाःकु थें
परमप्रभुं न्हापा सिनावंपिन्त हाकनं म्वाकादी। ✨
- 20 हे जिमि प्रजा,

थथःगु छैं हूँ,
 अले छैं दुहां वनाः लुखा तिनाब्यु।
 परमेश्वरया तं क्वमलाःतले छुं ईया निति सुपिलाच्चैं।
 21 परमप्रभु थः स्वर्गलोकं पृथ्वीइ च्वंपि मनूतयत
 इमिगु पापया निति सजॉय बियादीत झायादीत्यंगु दु।
 पृथ्वी थःके प्वंकूगु हि क्यनी,
 अले हत्या यानातःपिन्त सुचुका तइ मखु।

27

इस्त्राएलया छुत्कारा

- 1 व दिखुन्हु, परमप्रभुं थःगु ग्यानापुगु,
 तच्चःगु शक्तिं व तच्चकं ज्वःगु तरवारं सुल्ल न्हाइम्ह
 व हितु हीम्ह सर्प लिब्यातनयात सजॉय बियादी,
 अले व समुद्रया तःधिकःम्ह अजिङ्गरयात स्यानादी।*
- 2 व दिखुन्हु,
 “फल सइगु छगू बांलाःगु दाखक्यबया बारे म्ये हा—
 3 जि परमप्रभु, वयात सुसाःकुसाः याये।
 जिं उकी लः बियाच्चने।
 जिं चान्हि वयागु वास्ता याये,
 मखुसा वयात सुनानं स्यंकाबीफु।
 4 जि तंम्वयागु मदु।
 झाःत व कंमात बुया वयाः जितः पंगु जूसा
 जि इपिनापं लडाईं याःवनेगु जुइ।
 जि इमित मि च्याकीगु जुइ।
 5 तर जिमि शनूत जिं रक्षा याःगु ययकाच्चंगु दु
 धयागु खःसा इमिसं जिनापं मिलय् जुइमा।
 खः, धात्थे इपिं जिनापं मिलय् जुइमा।”
- 6 आः वइगु दिनय् याकूबया सन्तान इस्त्राएलया मनूतयसं हा कयाच्चनी।
 अले इस्त्राएल मुख् ह्यावइ व फल सय्की
 अले फुक्क पृथ्वी फलं जाइ।
- 7 छु शनूतयत कयक् थें वयकलं इस्त्राएलयात कयक्गु, मदु ला?
 छु वं इमि शनूतयत् स्याः थें इमित स्यागु, मदु ला?
- 8 वयकलं थः प्रजायात सजॉय बीत देशं पितिना छवयादी।
 पुर्ब क्वाःगु फय् वइगु दिनय् थें
 थःगु तच्चःगु तमं वयकलं इमित बिसिकेछवल।
- 9 थुकिं याकूबया अर्धम्हयात पुइकायंकी,
 वयकलं इमिगु पाप चिकाः छुइबलय् थ्व लिच्चः जुइ—
 इमिसं वेदीया फुक्क ल्वहंत भवसाभवसा वंगु तयुगु ल्वहं थें चुंचुं याइबलय्
 अशेरा घःमय्जुया थां व धुपाँय् च्याकीगु वेदीत हाकनं थनी मखु।
- 10 रक्षा यानातःगु शहर झिजांमिजां जुल
 अले त्वःतातःगु थाय् मरुभूमि थें जुल।
 अन साचात ज्वयेगु याइगु खः,
 अन इपिं आराम काइगु खः
 अले इमिसं अनया कचात घेनाः नांगां यानाबी।
- 11 गुबलय् अनयागु चिचीधंगु कचात गनावनी, उबलय् व त्वःथुलाबी
 अले मिसात वयाः उपिं मि तयाः छवय्काबी।

* 27:1 २७:१ अयू ४१:१; भज ७४:१४; १०४:२६

छाय्धाःसा थ्व थु हे मथगु छगू जाति खः ।
 अथे जुयाः इमित दय्कादीम्हय्सिनं
 इमित दया यानादी मखु,
 अले इमित सृष्टि यानादीम्हय्सिनं
 इमित माया यानादी मखु।*

12 व दिखुन्हु परमप्रभुं न्ह्यानाच्चंगु यूप्रेटिस खुसिनिसें मिश्रया खुसि तक हे थःगु अन्न दयाछवइ। अय् इस्त्राएलीत, छिपिं धाःसा छम्ह छम्ह यानाः मुकादी।

13 व दिखुन्हु छगू तःधंगु तुरही पुइ। अशशूरय् नाश जूपिं व मिश्र देशय् ज्वनायंकूपिं वयाः यरूशलेमया पवित्र पर्वतय् परमप्रभुया आराधना याइ।

28

एफ्राइम व यहूदाया नायःतय्त धिक्कार

- 1 धिक्कार, एफ्राइमया अय्लाःगुलुतयगु घमण्डया श्रीपेचयात!
 धिक्कार, सुकूगनावनीगु स्वांया श्रीपेचयात गुगु छकः तसकं बांलाःगु खः!
 थ्व शहर* दाखमघं काःपिनिगु
 छगू यक्व सइगु ब्यासिया च्वय् पाखे लाः।
- 2 परमप्रभुं इमित हमला यायेत सुं तसकं बल्लाःम्ह व शक्तिं जाःम्ह मनू दय्कादीगु दु।
 वं प्वैया ग्वःफय् वइगु व तसकं वा वइगु
 अले पने हे मफय्क वइगु
 खुसिबालं थें देशयात भज्यंक स्यंकाबी।
- 3 एफ्राइमया अय्लाःगुलुतयगु घमण्डया श्रीपेचयात,
 पालि तलय् तयाः न्हुतुन्हुइतिनि।
- 4 सुकूगनावनीगु स्वांया श्रीपेचयात गुगु छकः तसकं बांलाःगु खः!
 थ्व शहर दाखमघं लगय् जूपिनिगु
 छगू यक्व सइगु ब्यासिया च्वय् पाखे लाः।
 थ्व बसन्त ऋतुइ नेभाराया न्हापां सइगु फल थें मदयावनी,
 गुगु फल पाकय् जुइवं
 मनूतयसं खानाः नइ।
- 5 व दिखुन्हु दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभु
 थः बचय्जूपिं प्रजाया नितीं
 तसकं बांलाःगु स्वांनं
 दय्कातःगु श्रीपेच थें जुइतिनि।
- 6 वय्कलं न्याय यायेत च्वनाच्चंम्ह न्याय याइम्हय्सित
 न्यायया ज्ञान व शहरया रक्षा यायेत
 म् ध्वाखाय् दनाच्चंम्ह ध्वाखापिवाःयात साहस बियादी।

यहूदाया त्वनाजुइपिं अगमवक्तात व यशैया

- 7 पुजाहारीतयसं व अगमवक्तात नं यक्व दाखमघ त्वनी कि
 इमिगु तुति थातय् लाइ मखु।
 इमिसं थुलि यक्व अय्ला त्वने धुकूगु दु कि
 इपिं अलमल जुयाः तुति तक्क्याः न्यासिवनि।
 अगमवक्तातयसं अय्ला त्वनाः कायकाजुल धाःसा
 परमेश्वरं बियादीगु दर्शनयात थुइके फइ मखु
 अले पुजाहारीत नं अथे हे कायकाः थःथाय् हःगु खँया बारे बांलाक बिचाः याये फइ मखु।
- 8 इमिगु फुक्कं टेबिलत ल्ह्यातःगुलि जाः
 अले छगू नं सफागु टेबिल मदु।

* 27:11 २७:११ प्रस ३४:६; भज ७६:१५

* 28:1 २८:१ शहर थ्व सामरिया शहर खः, थ्व उत्तरी इस्त्राएलीया राजधानी खः

- 9 इमिसं जिगु बारे झसुका तइ, इमिसं धाइ,
“वं सुयात छु स्यंगु दु धका: मति तइ हैं?
सुयात वयागु बुखँ मा:गु दु?
ख:, नकतिनि दुसं छ्यूमह मचाया नितिं जक पाय्छि हे जुइ।
- 10 छायाधा:सा थथे भतिचा थन,
भतिचा अन हे स्यनेगु,
अले हानं हानं कनेगु,
अले हानं हानं धायेगु।”
- 11 अथे ख:सा परदेशीतयगु म्हुतुं व मथूगु भाय् ल्हाइपिं
मनूतयगुपाखें परमप्रभु न्वंवानादी।☆
- 12 इमित वयकलं धयादिल, “झासु लंकेगु थाय् थ्व हे ख:,
त्यानुचा:पि थन हे झासु लंक: वा।
अले आराम कायेगु थाय् थ्व हे ख:।” अयनं
इमिसं वयक:या खँ मन्यन।
- 13 अथे जुया: परमप्रभुया वचन इमिगु नितिं थथे जुइ –
भतिचा थन, भतिचा अन हे स्यनेगु,
अले हानं हानं कनेगु,
अले हानं हानं धायेगु।
थुकथं इपिं लुफिं हाना: दयेमा,
घा:पा: जुइमा, जालय् तक्वनेमा, अले ज्वनेमा।

सियोनया नितिं मू ल्वहं

- 14 अथे जुया: हे हेबाय्चबाय् याइपिं मनूत,
सुनां यरूशलेमय् थुपिं प्रजातयत्त शासन याइ, परमप्रभुया वचन न्यँ।
- 15 छिमिसं थथे धया: घमण्ड याइ, “जिमिसं मृत्युलिसैं बाचा चिनागु दु,
अले सीगा:लिसैं सहलह यानागु दु।
तसकं त:धंगु विपत्ति जिमिथाय् व:सां,
उकिं जिमित थिइ फइ मखु।
छायाधा:सा जिमिसं मखुगु खँ ल्हाइपिन्थाय् शरण कयागु दु,
अले असत्ययात सुपीगु थाय् दय्कागु दु।”
- 16 अथे जुया: परमप्रभुं धयादी,
“स्व, जिं सियोनय् छग्व: ल्वहं तयागु दु,
जाँचय् यानात:गु छग्व: ल्वहं, तसकं बल्ला:गु जगया नितिं मदयकं मगा:गु मू ल्वहं।
थुकी विश्वास याइपिं सुनानं लज्या चाय् माली मखु।☆
- 17 जिं इन्साफयात नापे यायेगु खिप:
व धार्मिकतायात धा:सा गं खायेगु दय्काबी।
प्वँनं मखुगु खँ ल्हाइपिनिगु शरण कायेगु थाय् चुइकायंकी,
अले लखं छिमिगु सुपीगु थाय् त्व:पुयाबी।
- 18 मृत्युलिसैं छिमिसं या:गु बाचा त्वदुली,
अले सीगा:लिसैं या:गु कबुल दयाच्चवनी मखु।
विपत्ति खुसिबा: थें वइबलय्
छिमित उकिं त्व:पुयाबी।
- 19 गुबलय् गुबलय् व तच्चकं थाहां वइ
उकिं छिमित चुइकायंकी।
सुथ पतिकं, न्हिनय् व चान्हय् व थाहां वइ।”

- थ्व बुरखँ थुपिनिगु निति तसकं भय जक हइ।
 20 छिपिं घनेगु खाता चिहाकः जुइ
 अले फांगा नं चिधं जुइ।
 21 वय्कःया ज्या, थःगु गज्जबगु ज्या पूर्वकादीत
 परमप्रभु पराजीम पर्वतय् दनादी थें दनादी,
 गिबोनया ब्यासि वय्कः झायादी थें झाइ।☆
 22 आः हाय्केगु ज्या दिकि,
 मखुसा छिमिगु सिखः झन अप्वः इयातुइ।
 प्रभु, दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभुं जितः धयादीगु दु,
 फुक्क देश हे नाश जुइ।

- परमेश्वरया बुद्धि
 23 न्यँ, जिगु खँय् ध्यान ब्यु,
 अले जिं धयागु खँ बांलाक न्यँ।
 24 गुबलय् छम्ह बुँज्या याइम्हं छुं पीगु निति बुँपालि,
 छु वं बुँ पालाः दायेगु हे मच्चनी ला?
 25 वं बुँ पालाः माथं वंकीबलय्
 छु वं सौप व जी हली मखु ला?
 छु वं छव वयागु हे थासय् हली मखु ला?
 अले तछव नं वयागु हे थासय् हली मखु ला?
 छव बुँइ हली मखु ला?
 26 वया परमेश्वरं वयात
 पाय्छि पाय्छिगु खँ स्यनादी।
 27 मुगलं सौप दाइ मखु,
 नं जीयात गाडाया घःचालं क्यलि।
 तर सुँपयात तुतानं
 व जीयात कथिं दायेगु याइ।
 28 मरि दय्केगु निति छवचुं क्यले हे माः,
 सुनानं उकियात दायाच्चनी मखु।
 अले गाडाया घःचाः उकिया घःनेपाखें
 यंकूसां सलं छवचुं क्यली मखु।
 29 थुपिं फुक्कं दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभुयापाखें हे वइ,
 गुम्ह तसकं बांलाःगु सल्लाह बीम्ह व बुद्धिं जाःम्ह खः।

29

- दाऊदया शहरयात धिक्कार
 1 धिक्कार छन्त! अरीएल, अरीएल*,
 दाऊदं छाउनी दय्कूगु शहर!
 दैय् दै तँतँ हूँ,
 नखःचखः चाःहिला वयेमा!
 2 अयूनं जिं अरीएलयात घेरा लगय् याये
 अले व ख्वइ, दुखं च्वनी,
 व जिगु निति वेदीइ च्यानाच्चंगु मि जुइ।
 3 जिं छंगु निति चाकःछिं छाउनी दय्काबी
 अले जिं छन्त घेरय् याये
 अले जिं छंगु विरोधय् घेरय् यायेत धरहरा दय्के।

☆ 28:21 २८:२१ यहो १०:१०-१३; २ शम् ५:२०; १ इति १४:११
 च्वं।

* 29:1 २९:१ अरीएल थुकिया अर्थ परमेश्वरया सिंह खः अले थुकिया सः वेदी च्यानाच्चंगु सः थें

4 छन्त क्वय क्वफाना हइतिनि
अले बं न्वंवाना हइ, धुलं छं मथूगु खँ पिहां वइ।
छंगु सः भूतयागु थें पृथ्वी पिहां वइ
अले धुलं छंगु खुसखुस खँ ल्हाःगु सः पिहां वइ।

5 तर छं यक्व शत्रुत नचुगु धू थें जुइ।
अले दया मदुपिनिगु पुचः
याकनं फसं पुइके यंकेगु छवसँ थें जुइ।
छक्वलं, अले मतिइ मतःगु इलय!

6 दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभु
नँ न्याःगु सः, भुखाय,
तःधंगु सः, चाकः फय व ग्वःफय,
नाश याइगु मिनापं झायादी।

7 अरीएलया विरोधय लडाईं यायेत फुक्क जाति-जातितयगु पुचः वःबलय
इपिं व इमिगु ल्वाभः नं याकनं म्हगस थें मदयावनी।
शहरया किल्लायात हमला याइपिं
चान्हयया दर्शन थें मदयावनी-

8 गथे नयेपित्याःम्ह मनुखं म्हगसय नयागु खनी,
तर न्ह्यलं चाये धुंकाः व नयेपित्याःम्ह हे जुइ,
वा गथे लः त्वने प्याय चाःम्ह मनुखं म्हगसय लः त्वनाच्चंगु खनी,
तर न्ह्यलं चाये धुंकाः कथु गंगु व प्याय चाःगु तनावनी मखु।
सियोन पर्वतया विरोधय ल्वाइपिं
फुक्क जात जातिया पुचःतयगु गति नं अथे हे जुइ।

9 अजू चा अले छक्क जु,
मिखां मखनाः कां जु।
त्वना हे जु तर दाखमघं मखु,
धेधेचू तर अयलाखं मखु।

10 परमप्रभुं छिमित स्याक्क न्ह्यःवयकादीगु दु।
अले छंगु मिखा (अगमवक्तात) तिनाब्यगु दु,
अले छंगु छ्यं (दर्शन खनीपिं) त्वपुयाब्यगु दु।*

11 छिमिगु निंति थ्व दर्शन छाप तयाः चिनातःगु सफूया थूपतिकं च्वयातःगु खँवःत जक खः। अनंलि छिमिसं ब्वने फुम्ह
सुं छम्हयसित सफूया थूयाः पौलय थथे धकाः बिल, “इनाप याये, थ्व ब्वनादिसँ,” वं लिसः बियाः धाइ, “मखु, जिं थ्व ब्वने
मफु, थुकी छाप तयाः तिनातःगु दु।”

12 वा छुं जुयाः व सफूया थू सुं ब्वने मसःम्ह मनुयात थथे धकाः बिल धाःसा, इनाप याये थ्व ब्वनादिसँ, वं धाइ, “जितः ला
आखः ब्वने हे मवः।”

13 परमप्रभुं थथे धयादी,
“थुपिं मनुत ख्वाः क्यनेत जिथाय लिक्क वइ।
अले थुमिसं म्हुतुं ला जितः तसकं हनाबना तइ।
नुगलं धाःसा थुपिं तसकं तापानाः च्वनी।

थुमिसं थःपिन्सं दयक्कगु थितिकुतियात
परमेश्वरयागु आज्ञा खः धकाः
मनुतयत स्यना जुइ।*

14 अथे जुयाः जिं हाकनं छकः थ्व जातिया दथुइ
तसकं अजू चायापुगु ज्या यानाः
छक्क यानाबी, अले
जिं ज्ञानीपिनिगु ज्ञानयात
नाश यानाबी,

अले बुद्धिमानतयगु बुद्धियात
ज्यालगय् मजुइकाबी।”☆

- लिपाया निति आशा
15 धिक्कार छिमित!
सुनां थःगु योजना परमप्रभुपाखें सुपीकीगु कुतः याइ,
सुनां थःगु ज्या खिउँगु थासय् याइ
अले मतिइ तइ, “सुनां जिमित खनी धकाः? सुनां सिइका कायेफइ?”
16 कुमालं न्हायाः तःगु चा थें धकाः
छिमिसं मतिइ तयाः खँयात अःखः जःखः याइ!
छु दयकातःगु थलबलं
दयकीम्हयसित “छं जितः दयकूगु मखु” धकाः धाइ ला?
“छं जितः दयकूगु मखु?”
छु दयकूगु थलबलं
कुमाःया खँय् “वं छुं नं मस्यु” धकाः धाये फइ ला?☆
- 17 छु याकनं हे लेबनान बांलाक अन्न सइगु बुँइ हिला मवनी ला?
अले बांलाक अन्न सइगु बुँत गुँ थें खने मदइ ला?
18 व दिखुन्हु ख्वॉयनं सफूया थूपतिकं च्वयातःगु वचन न्यनी,
अले तसकं खिउँसे च्वंगुपाखें कांन मिखां खनी।
19 क्वमिलुपिन्सं हाकनं परमप्रभुयाके लसता हनी,
अले मगाःमचाःपिन्सं परमप्रभु इस्राएलया पवित्र परमेश्वरयाके हे लयतायाचवनी।
20 दयामदुपि मनूतयगु
नां तक हे ल्यं मदयक नाश यानाछवइ।
मेपिन्त क्वह्यंकीपि तनावनी,
अले मभिगु ज्याय् मिखा तइपिन्त नाश यानाछवइ।
21 सुनां मनूतयत् खँ ल्हानाः दोपं बियाचवनी
अले अड्डाय् मेगु पक्षयाम्हयसित जालय् क्यंकी
अले दोष मदुम्हयसित न्याय यायेबलय्
मखुगु साक्षी बियाः न्यायपाखें तापाकाबी।
22 अथे जुयाः अब्राहामयात त्वःतकादीम्ह परमप्रभुं याकूबया घरानायात थथे धयादी,
“याकूब आः लाजय् लाइ मखुत,
न इमिगु ख्वाः वँचुसे च्वनी।
23 इमिसं थः यक्व काय्म्ह्याय्पिं व
जिं इमित बियागु आशिष खनीबलय्
इमिसं जिगु नांयात पवित्र याइ।
इमिसं याकूबया तच्चकं पवित्रम्ह परमेश्वरयात धाल्थें हे पवित्रम्ह खः धकाः नाला काइ,
अले इस्राएलया परमेश्वरया भय काइ।
24 आत्माय् अलमलय् जूपिं मूर्खं मनूतयस्सं लिग्यां दयकी
अले कचकच यानाजुइपिन्सं स्यनातःगु खँ मानय् याइ।”

30

- अतेरि जातितयत् धिक्कार
1 परमप्रभुं धयादी, “धिक्कार!
उपिं अतेरि काय् म्हाय्पिन्त,”
सुनां योजना दयकाः ज्याइवः न्हाकि
तर उपिं जिगुपाखें मखु, सुनां स्वापु तइ,
तर जिगु आत्मां मखु,
अले पापय् पाप थपय् यानाब्युगु दु।

- 2 इमिसं जिगु सल्लाह मकासे मिश्रय वनी,
फारोया रक्षाया निति ग्वाहालि फवनेत वनी।
मिश्र देशय शरण कायेत वनी।
- 3 तर फारोया रक्षा याःगुलि छिपि लाजय लाइ,
अले मिश्र देशय शरण कायेत वनी छिपि बेइज्जतय लाइ।
- 4 खःला इमि हाकिमत सोअनय दु
अले इमि राजदूतत हानेसय थ्यंकः वःगु दु।
- 5 अयूनं थज्याःगु जातिया कारणं छिपि फुक्क लाजय लाइ,
गुपि इमिगु निति ज्यागलय मजूपि खः,
सुनां न छुं ग्वाहालि याइ, न लबः कायेखनी,
तर थुपिपाखें ला लाज व बेइज्जत जक हइ।

- 6 नेगेव देशया पशुतयगु निति अगमवाणी—
सिंह व सिंहनी,
नाग व तसकं बिष दुम्ह सर्प पिहां वइ,
दुःख व कष्टं जाःगु देशपाखें जुयाः राजदूततयसं थःगु सम्पत्ति गधाया म्हय तयाः
व थःपिनिगु धुक्या तसकं मू वंगु सामानत ऊँटया म्हय ग्वारा छ्वांवःगुलिइ क्वखायकाः
व जातिया निति यंकी।
अथेसां इमित छुं नं फाइदा दइ मखु।
- 7 मिश्र देशं याइगु
ग्वाहालि तसकं हे सिति वंगु खः।
अथे जुयाः जिं वयात छुं नं याइ मखुम्ह राहाब धयागु दु।

- आज्ञा मानय याइमखुपि मनूत
- 8 आः हूँ, वइतिनिगु ईया निति
सदां साक्षी जुइमा धकाः
इमिगु निति छगू ग्वरलय,
छगू सफूया थूलय व च्व।
- 9 थ्व छगू जिराहा जातिया मनूत खः, धोखा बिइपिनि कायम्ह्यायपि खः,
वा परमप्रभुया स्यनातःगु खँ मानय मयाःपि कायम्ह्यायपि खः।
- 10 दर्शन खनीपिन्त इमिसं धाइ,
“आः थनिनिसें दर्शन मखनेमा!”
इमिसं अगमवत्तातयत धाइ,
“जिमित खःगु खँया दर्शन कने मते!”
“जिमित यःगु खँ जक धा,
मखुगु अगमवाणी कँ!
- 11 थ्व लँपु त्वःति!
थ्व लँपुं लिहां वा!
अले इस्राएलया पवित्र परमेश्वरनापं
जिमिगु सामना यायेगु दिक्की!”
- 12 अथे जुयाः इस्राएलया पवित्र परमेश्वरं धयादी,
“छिमिसं जिगु बुखँयात हेला याःगु दु,
अले अत्याचारय
व मखुगु खँय भरोसा तइ।
- 13 अथे जुयाः थ्व पाप छिमिगु निति
कुतुं वयेत्यंगु छगू तःधंगु पःखाः थें जुइ,
गुगु पलखं हे दुनी।
- 14 कुमाःया थलयात चुंचुं यानाः तब्ब्याः थें
इपिं नं कुचा कुचा दलाः तज्याइतिनि,
अनंलि इपिं कुचा दलाः भुतुलि ह्यंग्वाः लिकायेत

वा तृथिं लः सालेत छगू धकाः नं कुचा ल्यं दइ मखु।”
 15 परमप्रभु परमेश्वर, इस्राएलया पवित्र परमेश्वरं थथे धयादी,
 “पश्चाताप व विश्रामय् छिमिगु उद्धार दु।
 ध्यान यायेगु व भरोसा तयेगुलिइ छिमित बल दइ।
 तर छिमिसं थुपिं छुं नं खँ ययकूगु मदु।
 16 छिमिसं धाल, ‘मखु, जिपिं ला सल गयाः बिस्युं वने।’
 अथे जुयाः छिपिं बिस्युं हे वने मालीतिनि!
 इमिसं धाल, ‘जिपिं याकनं सल गयाः बिस्युं वने।’
 अथे जुयाः छिमित लिनाहइपिं याकनं वइतिनि।
 17 छम्हयसिगु ख्याच्चलं द्रुःछिम्ह बिस्युं वनेमाली,
 न्याम्हयसिगु ख्याच्चलं छिपिं फुक्कं बिस्युं वनेमाली।
 पर्वतया च्चकाय् थनातःगु छगू झण्डाया थां थें
 व डाँडाया छगू चिया झण्डा बाहेक छिमि सेनाया मेगु छुं नं ल्यं दइ मखु।”

18 अयनं परमप्रभुं छिमिगु नितिं दया यायेगु मतिइ तयादी।
 छिमिगु नितिं माया यायेत वयकः दनादी,
 छायाःसा परमप्रभु न्याय यानादीम्ह परमेश्वर खः।
 वयकःयात लं च्वनीम्ह धन्य खः।

परमेश्वरं थः प्रजायात आशिष बियादी

19 हे यस्शलेमय् च्वपिं सियोनया मनूत, हाकनं छिपिं ख्वयेमाली मखुत। छिपिं ग्वाहालिया नितिं ख्वःगु सः तायेवं वयकः
 गुलि दयां जाःम्ह जुयादी। छिमिगु बिन्ति न्येनेवं हे वयकलं छिमित लिसः बियादी।
 20 परमप्रभुं छिमित दुःखया मरि व तःधंगु सास्तीया लः बियादीसां छिमि स्यनामिपिं सुचुका तइ मखु। छिमिगु थःगु हे मिखां
 छिमिसं इमित खनी।
 21 छिपिं जवय् वा खवय् वनीबलय् छिमिगु न्हायपनं छिमिगु ल्युनेपाखें थथे धयाहःगु सः ताइ, “लँ थ्व हे खः, थुकिं हे हूँ।”
 22 कतां कियाः वहलं भुनाः छिमिसं घःतयगु व छिमिगु लँया मूर्ति अशुद्ध याइ। छिमिसं इमित थीमज्युबलय्यागु कापः
 वांछवइ अले वयात थथे धाइ, “छ उखे हूँ।”
 23 छिमिसं बुँइ हलिगु पुसाया नितिं वयकलं आकाशं लः छवयाहयादी। अले बुं अन्न बांलाक सयकी अले यक्व दइ। व
 दिखुन्हु सा-द्रुहंत तःधंगु ख्यलय् ज्वइ।
 24 छिमिगु बुँ पालेत द्रुहं व गधातयसं फालि व साबिलं हलातःगु नसा व छवस नइ।
 25 व यक्व स्यायेगु दिखुन्हु धरहरात क्वःदलीबलय् फुक्क ततःजाःगु पर्वतत व फुक्क डाँडाया लःया खुसिबाः न्हाइ।
 26 परमप्रभुं थः प्रजायात घाः चिनादी खुन्हु अले वयकलं इमित यानादीगु घाः लायकादी खुन्हु तिमिला सूर्य थें च्वनी अले
 सूर्यया जः न्हयन्हुया जः थें न्हयदुगं अप्वः ज्वाल्ल थी।

परमेश्वरं अश्शूरयात सज्जय बियादी

27 स्व! च्यानाच्चंगु तं व ख्वातुक वयाच्चंगु कुँत्याःनापं
 परमप्रभु थः हे थःगु तःधंगु नां क्यनेत तापाकं झायाच्चंगु दु।
 वयकःया म्हुतुसि तमं जाः
 अले वयकःया मे भस्म याइगु मि थें च्वं।
 28 वयकःया सासः गःपतय् थ्यंकः त्वपुइगु खुसिबाः थें च्वं।
 वयकलं जाति जातितयत् नाश याइगु हासां हायादी,
 अले वयकलं मनूतयत् मभिगु लँय् यंकिगु लगाम
 इमिगु म्हुतुइ तयादी।
 29 तर छिपिं, परमेश्वरया मनूत धाःसा लयताइ अले पवित्र नखः मानय् याःथें
 चान्हय् छिमिसं भजन हाली।
 इस्राएलया ल्वहंधी,
 परमप्रभुया पर्वतपाखे थाहां वनेत,
 बाँसुरी पुइपिं लयतायाः वं थें
 छिमिगु नुगः नं लसतां जाइ।
 30 तसकं तं पिकयाः, भस्म याइगु मित्याः,

- नं न्याःगु सः व ग्वःफय् अले प्वेनापं
 परमप्रभुं मनूतयत् थःगु तःजिगु शक्तिया सः न्यकेत
 अले थःगु ब्वहःया जलं खंके बियादी।
- 31 अशशूरीत परमप्रभुया सः तायाः थरथर खाःगु दु।
 वयकलं थःगु राजदण्डं इमित कयकादी।
- 32 सजॉय बीगु कथिं
 परमप्रभुं इपिं फुक्कसित कयकादी,
 व लहाःया दम्फु व वीणाया सःनापं जुइ।
 थःगु लहाःया शक्तिं वयकः इपिनापं लडाइँ यानादी।
- 33 छायाधाःसा तोपेतयात* न्हापा हे छम्ह जुजुया निति तयार याःगु खः।
 तसकं च्याःगु मि व यक्व सिँनापं मि च्याकेत गाः चकंगु व तसकं गाः वंकूगु दु।
 च्यानाच्चंगु गन्धकयागु खुसिं थें
 परमप्रभुया सासलं वयात मि च्याकाबी।

31

- मिश्रय भलसा तइपिन्त धिक्कार
 1 धिक्कार छिमित, सु मिश्र देशय् ग्वाहालिया निति वनी
 अले सलतयके भरोसा तइ।
 अले इमिसं अल्याख रथत व सल गइपिनिगु तःधंगु शक्तिइ भरोसा याइ,
 तर इमिसं इस्राएलया पवित्र परमेश्वरपाखे स्वइ मखु
 अले परमप्रभुया ग्वाहालियात माली मखु।
- 2 अयनं वयकः धाःसा तसकं बुद्धि दुम्ह जुयादी
 अले वयकलं नाश हयादी फु अले थःगु वचन लित कयादी मखु।
 मभिगु ज्या याइपिनिगु घराना
 व अधर्म ज्या याइपिन्त ग्वाहालि बीपिनिगु विरोधय् वयकः दनादी।
- 3 तर मिश्रीत ला मनूत जक खः परमेश्वर मखु।
 इमि सलत म्ह खः, आत्मा मखु।
 परमप्रभुं थःगु लहाः लहनादीबलय्
 ग्वाहालि याइपिं लुफि हाइ
 अले ग्वाहालि काःपिं क्वदली,
 इपिं निगू पुचलं छक्कलं नाश जुइ।
- 4 परमप्रभुं जितः थथे धयादी,
 “गथे सिंह वा तःधिकःम्ह सिंहं थःगु शिकारयात घुर्रघुर्र याइ,
 अले वयागु विरोधय् जवाःतय् फुक्क पुचः दनी
 अयनं इमिगु सलं व ग्याइ मखु,
 न इमिगु हा सलं व थुखे उखे सनी।
 व थें तं दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभु सियोन पर्वत
 व वया डाँडाय् लडाइँ यायेत क्वहां झायादी।
- 5 चखुंतयसं थःगु स्वैयात रक्षा याःथें
 दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभुं यरुशलेमयात रक्षा यानादी।
 अले उकियात छुत्कारा यानादी।
 वयकः उकियात पुलाः झायादी अले उकियात उद्धार यानादी।”
- 6 हे इस्राएलीत, सुयागु विरोधय् छिमिसं तःधंगु विद्रोह याःगु दु, वयकःपाखे लिहां वा।
 7 छायाधाःसा व दिखुन्हु छिपिं फुक्कसिनं थःगु पापी लहातं दयकूगु वहः व लुँया मूर्ति वंछवइ।
- 8 “अशशूरीत तरवारं क्वःदलीतिनि,
 गुगु तरवार मनूतय्पाखें मखु।

* 30:33 ३०:३३ तोपेत थव यरुशलेम लिक्क च्वंगु फोहर च्याकीगु थाय् व पेगन घःयात बलि बीगु थाय्, २ राज २३:१०; यर ७:३१-३२; १९:६-१३

व हे तरवारं इपि नाश जुइतिनि,
 गुगु सीमानीपि मन्तय्यु मखु।
 व तरवारया न्ह्यःनं इपि बिस्सुं वनी।
 अले इमि ल्यायम्हपि मन्तय्यु दासयात थें ज्या याकी।
 9 इमि जुजु ग्यानाः बिस्सुं वनी
 अले इमि सेनापतित लडाइँया ध्वँय् खनाः ग्यानाः आत्ते जुइ।”
 परमप्रभु, सुयागु मि सियोनय्
 अले भट्टी यरूशलेमय् दु,
 वयकलं धयादीगु दु।

32

धार्मिकताया राज्य
 1 स्व, छम्ह जुजुं धार्मिकतां राज्य यानादी,
 अले शासकतयसं न्यायलं शासन यानादी।
 2 थुपि मन्त फयपाखें शरण कायेगु थाय्
 अले ग्वःफयपाखें सुपिलिगु थाय्,
 मरूभूमिइ लः दुगु खुसित
 व गंगु मरूभूमिइ तग्वःगु ल्वहंया किचः थें जुइ।
 3 उबलय् स्वइपिनिगु मिखा हाकनं तिसी मखु
 अले न्यनीपिनिगु न्हायपनं न्यनी।
 4 बिचाः मयासैं ज्या याइपिनिगु नुगलं थुइकी,
 अले बांलाक खँ ल्हाये मसःम्हयसिनं थुइकी अले बांलाक न्ववाइ।
 5 मूर्खम्ह मन्यात हाकनं गुबलें हनेबहःम्ह मन् धकाः धाइ मखु,
 न त मभिंगु ज्या यानाजुइपिन्त हे हनाबना याइ।
 6 छाय्धाःसा मूर्खं मनुखं मूर्खं हे जक खँ ल्हाना जुइ,
 अले वयागु मन मभिंगु ज्या यायां हे लिलाइ मखु,
 वं अधर्मया ज्या याइ
 अले परमप्रभुया खँय् धाःसा मखुगु खँ न्यंका जुइ।
 वं नये पित्याःपिन्त खालिगु ल्हातं हे लित छवइ।
 अले प्याःचाःपिनिगु निति लः नं बी मखु।
 7 मभिंगु ज्या यानाजुइपिनिगु चाला मभिंगु हे जुइ,
 दुःखय् लानाच्च्वपिन्सं फ्वंगु पाय्छि जूसां नं
 मगाःमचाःपिन्त मखुगु खं नाश यायेगु निति इमिसं मभिंगु ज्याया योजना दय्की।
 8 तर भिपिं मन्तयसं हनेबहःगु ज्यायागु योजना दय्की
 अले हनेबहःगु ज्या यानां तुं च्वनी।
 मिसातय्यु ख्याच्च्वः
 9 हे याउँक च्वनाच्च्वपिं मिसात,
 दँ, अले जिगु खँ ध्यान बियाः न्यँ,
 हे याउँक च्वनाच्च्वपिं म्हाय्यपिं
 जिं छु धाये व बांलाक न्यँ!
 10 थनिं दच्छि स्वयाः छु ई लिपा
 छिपिं याउँक च्वनाच्च्वपिं थुरथुर खाइ।
 दाखमाय् फल हे सइ मखु,
 अले फल खायेगु नं जुइ मखु।
 11 अय् याउँक च्वनाच्च्वपिं मिसात,
 थुरथुर खा, हे याउँक च्वनाच्च्वपिं म्हाय्यपिं थुरथुर खा।
 थःगु वसः त्वःताः पचिंनांगा जु,
 अले थथःगु जँय् भांग्रा हिनाब्यु।

- 12 जिमि मनूतयगु यक्व सइगु बुँया निति नुगःपा दा,
अले फल बीगु दाखमातयगु निति,
13 अले जिमि मनूतयगु जमिनय्
कमा व झाःया निति ख्वः।
खः, लसतां जाःगु फुक्क छँया निति
थ्व न्ह्याइपुगु शहरया निति विलाप या।
14 जुजुया दरबार त्वःताछवइ,
यक्व मनूत दुगु लिमलाःगु शहर सुनसान जुइ।
किल्लात व धरहरात सदांया लागिं उजाड जुइगु बुँ जुइ।
गुँ गधातयगु निति लसता व सा द्रहं व फैच्वलयतयगु निति घाँय्ख्यः जुइ।
15 च्वयनं आत्मा झीके प्वंकामहतले
अले मरुभूमि बांलाक अन्न सइगु बुँ
व बांलाक अन्न सइगु बुँत गुँ मजुतले अथे जुइ।
16 व मरुभूमिइ न्याय बाय् च्वनी,
अले नायुगु बुँइ धार्मिकता बाय् च्वनी।
17 धार्मिकताया फल शान्ति जुइ
अले धार्मिकताया लिच्वः धाःसा सदांया निति शान्ति व भरोसा जुइ।
18 जिमि प्रजा धाःसा शान्ति च्वनेगु थाय् जुइ,
सुरक्षा दुगु छँत,
व हाःसः मदुगु आराम कायेगु थासय् च्वनी।
19 प्वँनं गुँयात नाश याःथें
वा फुक्क शहर माथं वंकूसां नं,
20 फुक्क लः दुगु थासय् पुसा ह्वलीपिं
अले सा द्रहं व गधात ज्वये बीपिं
छिपिं गुलि धन्यपिं जुइ।

33

ग्वाहालिया निति प्रार्थना

- 1 धिक्कार, छ नाश याइम्हयसित,
गुम्ह थः हे नाशय् लाःगु म्दुनि!
धिक्कार, छ विश्वासघातीयात,
सुयात मेपिं सुनानं विश्वासघात याःगु म्दुनि!
गुबलय् छं नाश यायेगु दिकी,
उबलय् छन्त नं नाश यानाछवइ।
गुबलय् छं विश्वासघात यायेगु दिकी उबलय्
छन्त नं विश्वासघात याइ।
2 हे परमप्रभु, जिमित दया यानादिसँ।
जिमिसं छिके आस यानाच्वना।
सुथ पतिकं छि जिमिगु निति शक्ति
व दुःखपाखें उद्धार याइम्ह जुयादिसँ।
3 छि तसकं हाःगु सः तायाः मनूत बिस्त्युं वनी।
छि दनादीबलय् जाति जातित छ्यालब्याल जुइ।
4 हे जाति जातिया मनूत, छिमिसं लतय् यानाः लयाहःगु बाली चिचीधिकःपिं क्वःबुँचां नयाब्युं थें जुइ।
क्वःबुँचां थें मनूत उकी झम्ते याः वनी।
5 परमप्रभु दक्वसिबय् तःधंम्ह जुयादीगु दु, छायाःसा वय्कः दक्वसिबय् च्वय् च्वनादी।
वय्कलं सियोनयात न्याय व धार्मिकतां जायकादीगु दु।
6 छिमिगु ईया निति वय्कः बल्लाःगु जग व मुक्ति अले ज्ञान व

बुद्धिया तसकं मू वंगु धुकू जुयादी।
परमप्रभुया भय कायेगु हे धुकूया ताःचा खः।

7 स्व, इमि तसकं बल्लाःपि मनूत लँय् तसकं ख्वयाच्चंगु दु।

मिलय याइपिं राजदूतत हँयहँय् ख्वयाच्चंगु दु।

8 मू लँ झिजांमिजां दंगु दु,

लँय् जुइपिं सुं नं मदु।

सन्धि त्वाथूगु दु,

साक्षीयात हेला याःगु दु।

सुं नं मनूतयत हनाबना याःगु मदु।

9 देशं विलाप याइ अले झिजांमिजां दनि।

लेबनान लाजय् लाइ अले सुकूगनावनी।

शारोन अराबा थें जुइ।

बाशान व कर्मेलं थःगु हःत कुर्का हइ।

शत्रुतयत परमप्रभुया ख्याच्चः

10 परमप्रभुं धयादी, “आः जि दने।

आः जिं थःत थकाये।

आः जिं थःत तःधके।

11 छिमिसं छ्वसयात प्वाथय द्यूकी,

छिमिसं सुपाखें गनावने धुकूगु सुयात बुइकी।

छिमिगु सासः छिमित हे नाश याइगु मि खः।

12 मनूत ह्यंग्वाः च्याःथे च्याइतिनि।

पाला तःगु झाःत च्याःथें च्याइतिनि।

13 अय् तापाक्क च्वंपिं मनूत, जिं छु यानागु दु न्यँ!

अय् लिक्क च्वंपिं, जिगु शक्तियात नाला का!”

14 सियोनय् च्वंपिं पापीत ग्याःगु दु।

परमप्रभु मदु धकाः धयाजुइपिं थरथर खानाः ग्याःगु दु।

इमिसं धाइ, “भस्म याइगु मिनापं झीपिं सु जक च्वने फइ?

सदां च्यानाच्चनीगु मिनापं झीपिं सु जक च्वने फइ?”

15 व हे खः, सु धार्मिकतानापं जुइ,

अले खःगु खँ नवाना जुइ,

करं काकाः काःगु लबःयात ययूकी मखु,

सुनां घुस कायेत थःगु ल्हाः न्ह्यज्याकि मखु,

सुनां स्यायेगु निति मभिंगु ग्वसाः न्यनेत थःगु न्हायपं ति,

मभिंपिनिगु खँय् ध्यान बीगु स्वयाः थःगु मिखा तिसी।

16 व हे मनू च्वय् च्वनी,

सुयागु शरण कायेगु थाय् पहाडया किल्ला जुइ।

वयागु नसा वयात हे बी

अले वयात त्वनेत माक्व लः दइ।

गौरवं जाःगु वइतिनिगु ई

17 छिमिगु मिखां जुजुयात व वयकःया बांलाःसूयात खनी

अले तापाक हे न्यनावंगु देशयात छिमिसं खनी।

18 छिमिसं बिचाः याइ छिमिगु न्हापायागु भययात लुमंकी।

“उपिं मू हाकिमत ग्व?

कर काइपिं गन वन?

धरहराया जिम्मा काइपिं हाकिमत गन वन?”

19 छिमिसं उपिं जिराहा मनूतयत हाकनं खंके फइ मखु,

गजबगु भाय् ल्हाइपिं उपिं मनूतयत,

सुयागु भाय् थुइ मखु।

- 20 झीगु निति क्वःछिनातःगु नखःतयगु शहर सियोनयात स्व,
छिमिगु मिखां यरूशलेमयात खनीतिनि,
छगू शान्ति जगू थाय्, छगू पाल, गुबलें नं चीकाछवइ मखु,
सुयागु कीत गुबलें नं लेहेंथना छवइ मखु,
न त उकिया खिपः हे चफुनाछवइ।
- 21 अन परमप्रभु झी दक्व शक्ति दुम्ह च्वनादी।
व ततःधंगु खुसित व खुसितयगु थाय् जुइ।
चतनं चले याइगु लःजहाज अन चले याइ मखु।
ततःधंगु जहाज नं अन यंकी मखु।
- 22 छायाधाःसा परमप्रभु झी न्यायाधीश खः,
परमप्रभु झीत व्यवस्था बियादीम्ह खः,
परमप्रभु झी जुजु जुयादी,
वय्कलं हे झीत बचय् यानादी।
- 23 छिमिगु जहाजया खिपः छवासुइ धुंकूगु दु।
मनूतयसं लःजहाजया थांया जग बल्लाके मफुत।
इमिसं लःजहाजया पाल ग्वये मफुत।
तर छिमिसं यक्व लुतय् यानाहःगु माल इनाकाइ।
लंगरातयसं नं लुतय् यानाहःगु माल इनाकायगुली ब्वति काइ।
- 24 सियोनय् च्वनीपि सुनानं “जि म्हंमफु” धकाः धाइ मखु
अले अन च्वनीपि मनूतयगु पाप क्षमा याइ।

34

परमेश्वरं शत्रुतयत् सजॉय बियादी

- 1 हे जात-जातियापिं मनूत,
जिगु न्ह्यःने वा अले बांलाक न्यँ।
हे मनूत, ध्यान ब्यु!
पृथ्वी व अन च्वंपिं फुक्कसिनं तायेमा।
संसार व उकी दयावःगु फुक्कसिनं तायेमा।
- 2 परमप्रभु फुक्क देशयापिं मनूतनापं तंपिकयादीगु दु।
वय्कःया तं इमि फुक्क सिपाइँतयत् लाःगु दु।
वय्कलं इमित धात्थें हे भज्यंक नाश यानादी।
वय्कलं इमित मनू स्याइपिनिगु ल्हातय् तयादीगु दु।
- 3 इमि सीपिं मनूत पिने यंकाः वांछवइ।
इमिगु सीम्ह तसकं नवइ
अले पर्वतय् इमिगु हिया हि जुइ।
- 4 आकाशया फुक्क नगुत तनावनी।
अले आकाश भवँ थू तु थें तनावनी।
दाखया मां सुकूचिंगु हःत व यःमरिमां सुकूचिंगु फलत कुतुं वः थें
आकाशया नगु-नक्षत्रत कुतुंवइ।*
- 5 जिगु तरवार आकाशय् खनेदः वःगु दु।
स्व, थुकिं गुक्थं एदोमया सन्तानयात न्याय यानादी।
थ्व जातियात जिं भज्यंक नाश याये त्यनागु दु।*
- 6 परमप्रभुया तरवार हिइ थुंगु दु।

* 34:4 ३४:४ मती २४:२९; मर्क १३:२५; लूक २१:२६; प्रका ६:१३-१४

* 34:5 ३४:५-७ यशै ६३:१-६; यर ४९:७-२२; इज २५:१२-१४; ३५:१-१५; आमो १:११-१२;

ओब १:१-१४; मला १:२-५

- व दाःनं जाःगु दु,
 भ्याःचा व च्वलयत्तयगु हिलय,
 फैतयगु जलासैया दाकय थुंगु दु।
 छायाःसा परमप्रभुं थ्व बलि बोजाया शहरय छायादी,
 अले वयक्कलं एदोमया लागाय् यक्व स्यायेगु पालेगु यानादी।
- 7 तसकं बल्लाःपिं मनूत नं गुं द्रहंत थें,
 द्रहंचात व बबल्लाःपिं द्रहंत थें क्वदली।
 इमिगु देशय हिया हि जुइ
 अले इमिगु जमिन दाःनं जाइ।
- 8 परमप्रभुं सियोनया पंलिनाः बदला कायेगु छगू दि दु
 व सजाँय बीगु छगू देँ दु।
- 9 एदोमया खुसित अलकत्राय,
 बैय्या धू गन्धकय हिलावनी
 अले इमिगु देश अलकत्रा थें च्याइ।
- 10 व चच्छि न्हिच्छि हे च्यानाच्चनी।
 उकियागु कुँ न्ह्याबलेँ थाहां वनाच्चनी।
 पुस्तां पुस्ता तक व झिजांमिजां दनाच्चनी,
 अनं जुयाः सुं नं हाकनं वनी मखु।*
- 11 तर व छगू मरुभूमिया न्हिकांझंगःत च्वनेगु थाय् जुइ
 अले ततःसलं हालीपि न्हिकांझंगःत व सँक्वःतयसं अनं स्वँ दयक्की।
 अनंलि परमेश्वरं एदोमयात ध्वः सालाः बांलाक नापय् यानादी,
 वयक्कलं उकियात गोलमाल व नाशया लागिं नापय् यानादी।
- 12 वया भारदारतयत्त उकिया राज्य छगू नं दइ मखु,
 अले अनयापिं शासकत तनावनी।
- 13 उकिया किल्लाया च्वय् कंमा
 अले किल्लाय् न्हायकंमा व झाःत बुया वइ।
 व ध्वंचात च्वनेगु थाय्
 व न्हिकांझंगःत च्वनेगु छें जुइ।
- 14 मरुभूमिइ च्वंपिं पशुत फयाका ध्वंनापं मिलय् जुयाः अन च्वनी,
 गुं च्वलयत्तयसं थः पासापिन्त सःती,
 चान्हय्यापिं जन्तुतयसं नं आराम कायेगु थाय् दयाः
 अन आराम कायेत वइ।
- 15 अन न्हिकांझंगलं थःगु नितिं स्वँ दयकाः खेंय थ्वइ।
 खेंय्यात थःगु पपुति त्वपुयाः मचा थ्वयक्की
 अले थः मचातयगु बिचाः याइ।
 एदोमय् गिद्धत थथःपिनिगु निम्हतिपुनापं च्वंवइ।
- 16 परमप्रभुया भ्वंथू स्व अले ब्वेँ!
 उकी छम्ह नं तनावनी मखु।
 सुयातं निम्ह तिपुया नितिं मगाःमचाः जुइ मखु,
 छायाःसा वयकःया म्हुतुं थथे धयादीगु दु,
 वयकःया आत्मां इपि सकसितं छथाय् मुंकादी,
- 17 वयक्कलं इमिगु ब्वः अलग तयादी,
 वयक्कलं थःगु ल्हातं नापय् यानाः इमित इनाब्युगु दु।
 इमिसं सदां सदां थ्व अधिकार याइ।
 अले पुस्तां पुस्ता तक इपिं अन बाय् च्वनी।

35

- लयल्यतातां यरूशलेमय् लिहां वइ
 1 झिजांमिजां दंगु बँ व गंगु बँ लयताइ।
 मरूभूमि लयताइ अले हइ।
 2 व लिली स्वां थें चक्कना हइ।
 व तसकं लयताइ अले तसलं म्ये हाली,
 अले वयात लेबनानया गौरव,
 कर्मेल व शारोनया एःश्वर्य बिइ।
 इमिसं परमप्रभुया महिमा
 व झी परमेश्वरया एःश्वर्य खनी।
- 3 बमलाःगु ल्हात बल्लाकि!
 अले बमलाःगु पुलि बल्लाकि!✧
 4 नुगलय् भय दुपिन्त धा,
 “साहस या, गयाये मते।
 छिमि परमेश्वर शत्रुतय्त सजाँय बीत झायादी,
 अले छिमित बचय् यायेत परमेश्वरया बदलानापं झायादी।”
- 5 अनंलि कांपिनिगु मिखा चायकादी,
 अले ख्वाँयतयग्नु न्हायपं चायकादी।✧
 6 अले लंग्रापि चल्ला थें तिन्हुइ,
 खाखःत लयतातां तसलं हाली।
 गंगु बं तज्यानाः लः पिहां वइ
 अले मरूभूमिइ खुसिबाः न्हाइ।
 7 निभालं गंगु फिइ लखं जाइ,
 गंगु बँय् लःया मूल तज्याइ।
 धवंत च्वनीगु थासय् घाँय्,
 सःखिमा व तिकथिमा बुया वइ।
- 8 अन छपु मू लँ दइ,
 वयात पवित्रताया लँ धकाः धाइ।
 सुं अशुद्धपिं अनं जुयाः वनी मखु।
 तर व लँ इमिगु निति जक जुइ गुम्ह अनं जुयाः वंगु दु।
 दुष्टत व मूर्खत अनं वने दइ मखु।
 9 अन सुं सिंह दइ मखु,
 न सुं स्याइपिं पशु अनं जुयाः वनी।
 अन मेगु छुं नं खतरा दइ मखु।
 तर उद्धार जुइ धुकूपिं जक व लँपुं वनेखनी।
 10 अले परमप्रभुं मू पुलाः छुत्कारा यानादीपिं लिहां वइ।
 इपिं सियोनय् म्ये हा हां दुहां वनी।
 न्हाबलेंया लसता इमिगु छयंया श्रीपिच जुइ।
 इमिसं लसता व खुशी लुइकी,
 अले दुःखकष्ट व झसुका इपिपाखें तापाक्क हे जुइ।

36

यरूशलेमयात अशशूरीतयग्नु ख्याच्चवः
 २ राज १८:१३-२७; २ इति ३२:१-१९

1 हिजकियां राज्य यानाचवंगु झिंप्यदँ दुबलय्* अशशूरया जुजु सनहेरीबं यहदाया फुक्क प:खा: ग्वयात:गु शहरयात हमला याना: त्याका काल।

2 अशशूरयाम्ह जुजुं हमला यायेत कप्तानयात छगू त:धंगु सेना बिया: लाकीशं यरूशलेमय् हिजकियायाथाय् छवत। यरूशलेमय् थ्यंक: वया: व धोबितयगु बुँइ वनीगु चवय ला:गु पुख्या ध: लिक्कयागु लँय् दित।

3 अले वयात नापलायेत हिजकिया जुजुया थुपिं हाकिमत, दरबारया प्रशासक हिल्कियाहया काय् एल्याकीम, दरबारया छ्यानजे शेब्ना व ल्या:चा: तइम्ह आसापया काय् योआ पिहां वया: कप्तानयाथाय् वन।

4 कप्तानं इमित धाल, “हिजकियायात थथे धा—

“त:धंम्ह अशशूरया महाराजं थथे धयादी — छं सुयागु भलसा कयागु?

5 छं धाइ, छंके लडाइँया योजना व सिपाइँतय् बल दु धका:, तर छं ला बकंफुसुलु खँ धयाच्वन। छं सुयाके भलसा तयाच्वनागु दु? अले छाय् जिगु विरोधय् विद्रोही जुयागु?†

6 न्यँ! छं मिश्र देशयागु भलसा का:गु दु, व ला तज्या:गु तिकथि ख:, उकिं मनूतयगु ल्हातय् सुइ। उकी लिधन धा:सा घा:पा: जक जुइ। मिश्र देशयाम्ह जुजु फारोयागु भलसा का:म्ह न्ह्याम्हयसिगु लागि नं थथे हे ख:। ☆

7 अले छं जित: “जिमिसं ला परमप्रभु जिमि परमेश्वरयागु भलसा कयागु दु” धका: धा:सा छु! व व हे मखु ला गुम्हयसिगु पुजा यायेगुथाय् व वेदीत हिजकियां यहदा व यरूशलेमयात थथे धया चीकाछव:गु ख:, “छिमिसं थ्व वेदीया न्ह्य:ने आराधना यायेमा:।”

8 “आ: जिमि मालिक अशशूरयाम्ह जुजुलिसँ बाचा चिनादिसँ। अले जिं छन्त निद्र: सल बी। स्वये, छं उपिं सलगइपिं तये फु कि मफु?

9 रथत व सलतयगु निंतिं मिश्र देशय् भलसा या:सां गुकथं छिमिसं जिमि मालिकया हाकिमत मध्ये छम्ह चीधिक:म्ह हाकिमयात ख्याना: छवये फइ?

10 थ्व बाहेक छु जिं थ्व देशयात हमला याना: नाश यायेत परमप्रभुया ग्वाहालि मदयक हे वयागु दु ला? परमप्रभुं हे जित: व देशय् वना: वयात नाश या! धका: धयादीगु दु।”

11 अले एल्याकीम, शेब्ना व योआं लडाइँलय् व:म्ह कप्तानयात धाल, “बिन्ति दु, छिकपिनि दासतनापं आरमेइक भाषां न्ववानादिसँ, छाया:सा जिमिसं व भाय् थू। पखालय् च्वनाच्वपिं मनूतयसं तायका: हिब्रू भाषां जिपिनापं न्ववानादी मते।”

12 तर लडाइँया कप्तानं धाल, “छु जिमि मालिकं जित: छिपिं व छिमि मालिकयात जक थ्व खँ धाय्के छवयाह:गु ख: ला? छु वयकलं जित: पखालय् च्वनाच्वपिं मनूतयगु निंतिं नं छवयाह:गु मखु ला, सुनां छिमिसं थें थ:गु खि नयेमाली अले थ:गु हे च्व त्वनेमाली।”

13 अनंलि लडाइँया कप्तान दना: त:सलं हिब्रू भाषां थथे धाल, “महाराज अशशूरया जुजुया खँ न्यँ!

14 जुजुं थथे धयादी, हिजकियां छिमित धोखा मबीमा— वं छिमित बचय् याये फइ मखु!

15 हिजकियां हेयका: छिमित थथे धया: परमप्रभुयाके भलसा याके नं मबीमा, ‘परमप्रभुं धाथें हे झीत छुत्कारा यानादी। वयकलं थ्व शहर अशशूरया जुजुया ल्हातय् ल:ल्हानादी मखु।’

16 “हिजकियायागु खँ न्यने मते। अशशूरयाम्ह महाराजं थथे धयादी — छिपिं जिनापं मिलय् ज्व:सा अले पिहां वया: जिथाय् व:सा, छिपिं फुक्कसिनं थथ:गु दाखमाया फल व य:मरिमाया फल नयेखनी, अले थथ:गु तुंपारखें ल: त्वनेखनी।

17 लिपा धा:सा छिमिगु हे थें ज्या:गु अन्न व न्हगु दाखमघ अले मरि व दाखक्यबं जा:गु देशय् जिं छिमित यंके।

18 “हिजकियाया खँ न्यने मते! ‘परमप्रभुं झीत बचय् यानादी’ धका: धया: वं छिमित ध्वंलानाचवंगु दु। गुगुं जातियाम्ह घवं थ:गु देशयात अशशूरयाम्ह जुजुया ल्हातं बचय् याये फुगु दु ला?

19 हमात व अर्पादया घ:त गन वन? सपबेमया घ:त ग्व लय? छु! इमिसं सामरियायात जिगु ल्हातं बचय् यात ला?

20 छु! थुपिं देशयापिं घ:त मध्ये सुनानं थ:गु देशयात जिगु ल्हातं बचय् याये फुगु दु ला? परमप्रभुं यरूशलेमयात गथे याना: बचय् याये फइ?”

21 तर मनुत फुक्क सुम्क च्वन, छुं नं लिस: मब्यु, छाया:सा जुजुं थज्या:गु आज्ञा ब्यगु ख:, “वयात लिस: बी मते।”

22 अनंलि दरबारया प्रशासक हिल्कियाहया काय् एल्याकीम, दरबारया छ्यानजे शेब्ना व ल्या:चा: तइम्ह आसापया काय् योआं थ:गु वस: खुत, अले हिजकियायाथाय् वया: अशशूरयाम्ह लडाइँया सेनापति धा:गु खँ कन।

37

यरूशलेमया छुत्काराया भविष्यवाणी या:गु

२ राज १९:१-७

1 थ्व खँ न्यनेवं हिजकिया जुजुं नुग: मछिंका: थ:गु वस: खुत। अले भांग्रा हिना: परमप्रभुया देगलय् वन।

* 36:1 ३६:१ झिंप्यदँ थथे धयागु ७०१ बि.सि. ख: † 36:5 ३६:५ यहदायाम्ह जुजु हिजकियां ७०५ बि.सि.लय् अशशूरया विरोधय् विद्रोह या:गु ख:, स्वयादिसँ २ राज १८:७ ☆ 36:6 ३६:६ इज २९:६-७

2 वं दरबारया प्रशासक एल्याकीम, छ्यान्जे शेब्ना व मू मू पुजाहारीतयत् आमोजया काय् यशैया अगमवक्तायाथाय् छवल। उपि सकसिनं भांग्रा हिनातःगु दु।

3 इमिसं वयात धाल, “हिजकिया जुजुं थथे धाःगु दु – थौं झीसं दुःख सीगु दिं खः। झीसं सजॉय फयाच्चवनागु दु अले झीगु बेइज्जत जूगु दु! थ्व मचाबुइगु ई त्ययाः नं मचाबुइकेगु बल मदुगु थें खः।

4 अशूरयाम्ह जुजुं म्वाःम्ह परमेश्वरयात हेस्यायेत थः छम्ह सेनापति छवयाहःगु दु। परमप्रभु छिकपिनि परमेश्वरं वं धाःगु खँ न्यनादीमा अले न्यनादीगु खँया लागि वयात सजॉय बियादीमा। उकिं झी गुलि मनूत म्वानाच्चंगु दु, इमिगु नितिं प्रार्थना यानाब्यु।”

5 हिजकिया जुजुया हाकिमत यशैयायाथाय् वयाः वयात जुजुया खबर बीधुंकाः

6 यशैयां इमित धाल, “छिमि मालिकयात धा, ‘परमप्रभुं थथे धयादी – थुपि अशूरयाम्ह जुजुया च्यःतयसं जितः क्वहांकाः धाःगु खँ न्यनाः छ ग्याये मते।

7 बांलाक न्यँ, जिं वयागु बिचाःयात हीकाबी, गुके यानाः व छुं खबर न्यनाः थःगु हे देशय् लिहांवनी। अन जिं वयात तरवारं पालाः स्याके बी।”

अशूरतीतयसं ख्याच्चः ब्युगु

२ राज १९:८-१३

8 अशूरी जुजु लाकीशं वनाः लिब्नालिसें लडाइँ यानाच्चंगु दु धइगु खँ सेनापति न्यन, उकिं व अन वन।

9 अशूरी जुजु सनहेरीबं मिश्र देशयाम्ह कूशी जुजु तिर्हाकाह थःलिसें लडाइँ यायेत वयाच्चंगु दु धयागु बुखँ न्यनाः वं हिजकियायाथाय् दूततयत् थथे धाय्के छवल,

10 “यहदायाम्ह जुजु हिजकियायात धा- छं भलसा याःम्ह घवं यरूशलेम अशूरयाम्ह जुजुया ल्हातय् लाइ मखु धयाः छन्त ध्वंमलायेमा।

11 अशूरयापि जुजुपिन्सं मेमेगु फुक्क देशयात भज्यंका नाश यानाः छु यात व छं न्यंगु हे दु। छु छं थः बचय् जुइगु आस यानागु ला?

12 छु जिगु पुर्खातयसं गोजान, हारान व रेसेप शहरत नाश यात अले तेल-अस्सारय् च्वपि अदनयापि मनूतयत् स्यात, अयनं इमि सुं घवं इमित बचय् याये फत ला?

13 हमातयाम्ह जुजु, अर्पादयाम्ह जुजु वा लायरयाम्ह जुजु वा सपर्वेमयाम्ह जुजु वा हेना वा इव्वाया जुजुपि गन दु लय्?”

हिजकियां याःगु प्रार्थना

२ राज १९:१४-१९

14 हिजकियां थ्व पौ दूततयगु ल्हातं कयाः ब्वन। अले व परमप्रभुया देगलय् थाहां वनाः पौ प्वलाः परमप्रभुया न्ह्यःने तयाबिल।

15 हिजकियां परमप्रभुयात थथे प्रार्थना यात,

16 “हे दक्क शक्ति दुम्ह परमप्रभु, इस्राएलया परमेश्वर, करूबतय् दथुइ सिंहासनय् च्वनादीमह, छि हे जक संसारया फुक्क राज्ययाम्ह परमेश्वर खः। छिं स्वर्ग व पृथ्वी दय्कादिल।* ”

17 हे परमप्रभु न्यनादिसँ! हे परमप्रभु, थःगु मिखा चाय्काः स्वयादिसँ। सनहेरीबं म्वाःम्ह परमेश्वरयात हेपे यानाः धाःगु फुक्क खँ ध्यान बियाः न्यनादिसँ।

18 “हे परमप्रभु, अशूरया जुजुपिन्सं जाति जातित व इमिगु देशयात नाश याःगु खँ धात्थें खः।

19 इमिसं जाति जातितय् घःतयत् मिइ वान्छवयाः नाश यानाबिल, छायाःसा इपिं घः मखु, तर मनूतयगु ल्हातं दय्कूगु सिं व ल्वहं जक खः।

20 आः हे परमप्रभु, जिमि परमेश्वर, जिमित वयागु ल्हातं त्वःतकादिसँ, अले संसारया फुक्क देशं छि परमप्रभु जक परमेश्वर खः धकाः सीमा।”

हिजकिया जुजुयात यशैयाया बुखँ

२ राज १९:२०-३७

21 अले आमोजया काय् यशैयां हिजकियायाथाय् थथे धकाः बुखँ छवल – “परमप्रभु इस्राएलया परमेश्वरं थथे धयादी, अशूरयाम्ह जुजु सनहेरीबया बारे छं जितः प्रार्थना याःगुलि

22 वयागु विरोधय् परमप्रभुं थथे धयादीगु दु –

“अय् सियोनया कुमारी म्हाय्

छन्त हेपे याःगु दु,

छन्त हेस्याःगु दु।

यरूशलेमया म्हायनं

- छ बिस्सुं वंबलय् छ्यं क्वाःगु दु,
 23 छ सुयात क्वह्वांकाः व ब्वः बिया?
 अले सुयागु विरोधय् छं न्ववानागु
 वा तःधंछुयागु दु?
 इस्राएलया पवित्र परमेश्वरया विरोधय् मखु ला!
 24 थः दूततपाखें
 छं परमप्रभुयात तसकं बेइज्जत याःगु दु।
 छं थथे धाःगु दु,
 जिं यक्व रथत ज्वनावनाः
 ततःजाःगु पहाडत त्याकागु दु
 अले लेबनानया तसकं तापाःगु गुँ च्वका च्वका तक।
 जिं थुकिया ततःमागु देवदास्या सिमा
 व बांबांलाःगु सल्लाया सिमा पाला,
 अले जि उकिया तातापाःगु च्वका
 व उकिया ख्वातुगु गुँ दुने जि दुहां वना।
 25 जिं तुं म्हुयाः विदेशया लः त्वना।
 अले थःगु तुति पालि मिश्रया फुक्क खुसि सुकाबिया।’
- 26 “यक्व न्हापा हे जिं अथे यायेगु ग्वसाः ग्वयागु खः धकाः
 छु छं गुबलें मन्यना ला?
 आः जिं हे व पूर्वका।
 पखालं घेरय् यानातःगु शहरतयत् नाश यानाः
 द्रुंचिकेगु शक्ति जिं छन्त बिया।
 27 उकिं अन च्वपिं कमजोर जूगु दु।
 इपिं निराश जुयाः लज्या चाःगु दु।
 इपिं ख्यःया घाँय् थें,
 क्यातूगु घाँय् थें,
 छँया पलिइ बुयावःगु ताहाक जुइ न्ह्यः हे
 गनावनीगु घाँय् थें जूगु दु।
- 28 “तर छ गन च्वनीगु,
 छ थुखे उखे जुइगु व जि खनाः छं
 तं पिकाःगु धकाः जिं स्यू।
 29 छंगु तं व घमण्डया बारे जिं न्यनागु दु।
 अथे जुयाः जिं छंगु न्हासय् काकःचा
 व छंगु म्हुतुइ लगाम तयाबी।
 छ गुगु लँ जुयाः वःगु खः
 व हे लं जिं छन्त लित छवयाबी।
 30 “हे हिजकिया, छंगु निरितिं थ्व चिं जुइ,
 “थ्व दँय् छिमिसं थथःमहं बुयावःगु नइ।
 अले निदँ दुबलय् थुकिं हे सयावःगु नइ।
 अले स्वदँ दुबलय् छिमिसं पुसा ह्व, बाली लः,
 अले दाखमात पिनाः उकी सयावःगु फल न।
 31 अले यहदाया घरानाया म्वानाच्च्वपिन्सं
 जमिनया क्वय् हा कयाः जमिनया च्वय् फल सय्की।
 32 छायाधाःसा यरूशलेमपाखें बचय् जूगु छगू ब्व
 अले सियोन पर्वतं बचय्जूपिं छपुचः पिहां वइ।
 दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभुया जोशं थ्व याइ।
 33 “उकिं अश्शूरया जुजुया बारे परमप्रभुं थथे धयादी,

“व थ्व शहरय् वइ मखु,
 न थन छपु नं वाण कय्की,
 न ढाल ज्वना: न्ह्यःने वये फइ,
 न थुकिया विरोधय् घेरय् यायेगु चा व ल्वहंया द्रुम्बःचा दय्के फइ।
 34 गुगु लँ जुया: व वःगु खः,
 व हे लँ जुया: व लिहांवनी,
 अले थ्व शहरय् दुहां वइ मखु।”

दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभुं धयादी।

35 “जिं थःगु व जिमि च्यः दाऊदया कारणं
 थ्व शहरयात रक्षा याना: बचय् याये।”

36 अले परमप्रभुया दूत पिहां वल, वं अश्शूरीतयगु छाउनीइ छगु लाख व चयन्याद्दुःम्ह (१,८५,०००) अश्शूरी सिपाइँतयत् स्यानाबिल। सुथय् दंबलय् मनूतयसं छाउनीइ सिपाइँत सिनाच्चंगु खन।

37 उकिं अश्शूरयाम्ह जुजु सनहेरीबं छाउनी स्यंका: निनवेय् लिहां वन। व वना: अन हे च्वन।

38 छन्हु व थः घः निसोकया देगलय् पुजा यानाच्चंबलय् वया काय्पिं अद्रुम्मलेक व शरेसेरं वयात तरवारं स्यात, अले इपिं आरारात देशय् बिस्युं वन। वया लिपा वयागु थासय् वया काय् एसरहदोन जुजु जुया: राज्य यात।*

38

हिजकिया जुजु सी थें च्वंक म्हंमफुगु

२ राज २०:१-११; २ इति ३२:२४-२६

1 उबलय् हिजकिया जुजु उसाँय् मदया: सी थें च्वन। आमोजया काय् अगमवत्ता यशैयां वयाथाय् वना: धाल, “परमप्रभुं थथे धयादी – छेंय् फुक्क खँ मिलय् या, छायाधा:सा छ सीत्यंगु दु। छंगु ल्वय् लनी मखुत।”*

2 हिजकियां अंगःपाखे स्वया: परमप्रभुयात थथे प्रार्थना यात,

3 “हे परमप्रभु, जिं दुनुगलनिसें छिगु भक्त जुया: छिगु सेवा यानागु खँ लुमंकादिसँ। जिं छितः यःगु ज्या हे यानावयाच्चवनागु दु।” अले हिजकिया ह्यँयह्यँय् ख्वल।

4 अनंलि परमप्रभुया थ्व वचन यशैयाथाय् वल,

5 “वना: हिजकियायात थथे धा, ‘छिमि तापाबाज्या दाऊदया परमप्रभु परमेश्वरं थथे धयादी – जिं छंगु प्रार्थना न्यने, जिं छंगु ख्वःबि खंगु दु। जिं छंगु आयु मेगु झिंन्यादँ अप्वय्काबी।

6 जिं अश्शूरयाम्ह जुजुया ल्हातं छन्त व थ्व शहरयात बचय् याये। जिं थ्व शहरयात रक्षा याये।

7 “ ‘परमप्रभुं छु बचं बियादी व पूर्वकादी। परमप्रभुयापाखें उकिया चिं छन्त थ्व जुइ-

8 आहाजया त्वाथलय् निभा:या किचः गुगु क्वयपाखे वने धुंकूगु दु, जिं झिपला: ल्युने लित छवयाबी।’ ” अथे जुया: निभा:या किचः क्वय् क्वहां वनाच्चंगु जूसां झिपला: लिज्यावन।

हिजकियाया प्रशंसाया म्ये

9 उसाँय् मदया: सी थें च्वंक मफयाच्चंम्ह ल्वय् लना: यहदाया जुजु हिजकियां प्रशंसाया म्ये च्वल –

10 जिं बिचा: याना, “जिगु जीवनया दकलय् बांला:गु इलय् हे

जि मृत लोकय् वनेमाल

अले थनिंनिसें जि म्वाइ मखुत।

11 परमप्रभुयात जिं हाकनं गुबलें खनी मखुत,

म्वा:पिनिगु देशय् परमप्रभुयात जिं खंके फइ मखुत।

मनूतयत् जिं थनिंनिसें खनी मखुत,

न जि आ: संसारय् च्वनाच्चंपिं लिसे च्वने दइ।

12 जवा:तयगु पाल थें जिगु जीवन

जिपाखें लाकायंकल।

तान थाइम्हं कापः तु थें जिं जिगु जीवन तुलागु दु

अले वय्कलं जितः तानं चानादीगु दु।

न्हिच्छि व चच्छिं हे छिं जिगु जीवनयात अन्त यानादीगु दु।

13 सुथय् तक जि पिवाच्चवना।

* 37:38 ३७:३८ ६८१ बि.सि.लय् सनहेरीबयात स्याःगु अले एसरहदोन जुजु जूगु खः

* 38:1 ३८:१ ७०३ बि.सि. हिजकिया जुजु म्हंमफुगु खः

तर सिंहं क्वँय त्वथू थें वयकलं जिगु फुक्क क्वँय त्वथुलादिल।
 न्हिच्छि व चच्छि हे छिं जिगु जीवनयात अन्त यानादीगु दु।
 14 इखुँचा व सलांत्याः झंगलं थें जिं चिरबिर यानाः हाला।
 सुकुभन्तुं थें विलाप याना,
 च्वय् आकाशय् स्वस्वं हे जिगु मिखा त्यानुइ धुंकल।
 हे परमप्रभु, जि दुःखय् लाःगु दु। छिं हे जितः ग्वाहालि यानादिसँ।”

15 तर आः जिं छु धायेफु धकाः?
 वयकः जिनापं न्ववानादिल अले वयकलं हे थथे यानादिल,
 जिगु प्राणया धन्दाया कारणं
 जि जिगु जिवंकाछि क्वमिलु जुये।
 16 हे परमप्रभु, थ्व खँपाखें हे मनूत म्वाइ,
 अले जिगु आत्माय् नं जीवन दइ,
 छिं जिगु ल्वय् लायकादिल
 अले जितः म्वाके बियादिल।
 17 धात्थें हे जिगु उन्नतिया नितिं जिं थथे सास्ती नये माल।
 छिं जितः माया यानाः
 सीगालय् वनेगुपाखें बचय् यानादिल।
 छिं जिगु फुक्क पाप क्षमा यानादिल।
 18 पातालं छिगु प्रशंसा याये फइ मखु।
 सीम्हं छिगु प्रशंसा याये फइ मखु।
 सीगालय् वने धुंकूपिन्सं
 छिगु विश्वास याये बहःगु खँय् आशा याइ मखु।
 19 म्वाःपि व म्वानाच्च्वंपिन्सं जक छिगु प्रशंसा याइ,
 गथे थौं जिं यानाच्च्वना।
 बौनं थः कायपिन्त
 छिगु विश्वास याये बहःगु खँया बारे कनी।

20 परमप्रभुं जिगु उद्धार यानादी,
 अले झीपिं थःगु जिवंकाछि
 परमप्रभुया देगलय्
 तार दुगु बाजं थानाः भजन हाले।

यशैयां हिजकियायात सल्लाह ब्युगु

२ राज २०:७-८

21 यशैयां थथे धाःगु खः, “यःमरिमाया मलम दयकाः हिजकियायागु कइलय् पानाब्यु। अले वयागु ल्वय् लायावनी।”

22 हिजकियां यशैयायात न्यंगु खः, “जि परमप्रभुया देगलय् वने फइ धइगुया चिं छु जुइ?”

39

बेबिलोनं खबर ज्वनावःपिं दूतत

२ राज २०:१२-१९

1 अबलय् लाक्क हे बेबिलोनयाम्ह जुजु बलदानया काय् मरोदक-बलदानं हिजकिया जुजु म्हांमफुगुपाखें लाये धुंकूगु दु
 धकाः न्यनाः वयाथाय् पौत व कोसेलि बियाः दूतत छवल।*

2 हिजकिया जुजुं व ज्वनावःपिं दूततयत् लसकुस यात। हिजकियां उपिं दूततयत् थःगु धुकुतिइ च्वंगु लुँवहः, मसला, नस्वाः
 वःगु चिकं व फुक्क सिपाइंतयगु ल्वाभः क्यन। हिजकियां दरबार वा राज्यया धुकुतिइ इमित मक्यंगु छुं हे मदु।

3 अनंलि यशैया अगमवक्तां हिजकिया जुजुयाथाय् वनाः न्यन, “इपिं मनूतयसं छु धयावन? इपिं गनं छिथाय् वःगु खः?”

हिजकियां धाल, “इपिं ला तापाःगु देश बेबिलोनं वःगु खः।”

4 अगमवक्तां न्यन, “छिगु दरबारय् इमिसं छु छु खन?”

हिजकियां धाल, “जिगु दरबारय् दुगु फुक्क इमिसं खन। जिगु धुकुतिइ जिं इमित मक्यनागु छुं नं मदु।”

* 39:1 ३९:१ ७०२ बि.सि.लय् बेबिलोनीत हिजकिया जुजुयात नापलाः वःगु खः

- 5 अले यशैयां हिजकियायात धाल, “दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभुया वचन न्यँ—
 6 छंगु दरबारय् दुगु फुक्क व छिमि पुर्खातय्सं थौं तक मुंकातःगु फुक्क बेबिलोनय् यंकीगु दिं धात्थें वइतिनि, छुं नं त्वःताथकी मखु, परमप्रभुं धयादी।†
 7 अले छिकपिनि सन्तानत मध्ये नं गुलिं गुलिसित ज्वनाः बेबिलोनय् यंकी। अले बेबिलोनय् जुजुया दरबारय् सेवा यायेत नपुंसक दय्की।”☆
 8 हिजकियां यशैयायात लिसः बिल, “छिं धयादीगु परमप्रभुया वचन बांलाः।” छाय्धाःसा वं बिचाः यात, “जि म्वानाच्चंतले शान्ति व सुरक्षा दइगु जूसा थ्व बां हे लाः?”

40

- परमेश्वरया मनूयात सान्त्वना
 1 छिमि परमेश्वरं धयादी,
 जिमि प्रजायात सान्त्वना, सान्त्वना।
 2 यरूशलेमया मनूतयत् साहस ब्यु।
 इमित धा,
 इमिसं ताःइलंनिसें सास्ती नयावयाच्चंगु दु।
 आः इमिगु पाप क्षमा जूगु दु,
 इमिगु पापया लागिं
 जिं इमित पूरा सजाँय बियागु दु।
 3 सुं छम्हयसिनं थथे धकाः हाला हःगु सः ताये दइ,
 “मरुभूमिइ परमप्रभुयात लँ ब्यु,
 झिजामिजां दंगु थासय् झी परमेश्वरयात लँ छिंकाब्यु।”☆
 4 फुक्क ब्यासित तःजाय्की,
 फुक्क पर्वत व डौंडात माथंवंकी।
 बेक्वःगु ख्यःत तप्यंकी
 अले गाः वंगु बूँत माथंवंकी।
 5 अनंलि परमप्रभुया महिमा खने दइ,
 संसारया फुक्क मनूतय्सं छक्कलं व खनी,
 6 छगू सलं थथे धाइ, “वचन घोषणा या!”
 अले जिं न्यना, “छु वचन घोषणा यायेगु?”
 “फुक्क मनूत घाँय् थें जक खः, इमिगु फुक्क गौरव
 गुँइ हइगु स्वां थें छुँ ईया लागिं जक दयाच्चनी।
 7 घाँय् गनावनी अले स्वां हायावनी,
 छाय्धाःसा परमप्रभुं इमिपाखे फय् वय्कादी,
 धात्थें हे मनूत घाँय् थें खः।
 8 घाँय् गनावनी अले स्वां हायावनी,
 तर झी परमेश्वरया वचन न्हाबले दयाच्चनी।”☆
 9 हे भिंगु खँ हइम्ह सियोन,
 तज्जाःगु पर्वतय् थाहां हँ,
 अले थ्व भिंगु खँ न्यंकि!
 हे भिंगु खँ हइम्ह यरूशलेम, ततःसलं हा,
 मग्यासें ततःसलं हा!
 अले यहदाया शहरयात धा, “छिमि परमेश्वर झायाच्चंगु दु।”
 10 स्व, शक्तिनापं परमप्रभु परमेश्वर झायेत्यंगु दु,

छाय्धाःसा परमप्रभुया म्हुतुं हे थथे धयादीगु खः।”

† 39:6 ३९:६ ५८६ बि.सि.लय् बेबिलोनीतय्सं यरूशलेम त्याका नाश याबलय् थ्व अमगवाणी पूवन। ☆ 39:7 ३९:७ दान १:१-७; २ राज २४:१०-१६; २ इति ३६:१०
 ☆ 40:3 ४०:३ ४०:३मती ३:३; मर्क १:३; यूह १:३३ ☆ 40:3 ४०:३-५ लूक ३:४-६ ☆ 40:8 ४०:६-८ याक १:१०-११; १ पत्र १:२४-२५

वयकःया बल्लाःगु ल्हातं राज्य याइ।

वयकःया सिरपाः वयकःयाके दु,

अले वयकःया इनाम नं वयकःयाके हे दु।*

11 वयकलं थःगु फैच्वलय्या बथांयात फैजवालं थें ज्वयादी।

वयकलं चिचीधिकःपिं भ्याःचातयत् थःगु मुलय् कयादी

अले इमित थःगु हे नुगःया लिक्क पाछायादी।

वयकलं तसकं चिचीधिकःपिं फैचा दुपिन्त बुलुहुं ज्वयादी।*

इस्त्राएलया परमेश्वर थें ज्याःम्ह सु दु?

12 सुनां समुद्रयात थःगु ल्हातं ज्वनाः तये फइ?

सुनां आकाशयात ल्हातं नापय् याये फइ?

सुनां पृथ्वीया चा दालाय् तःगु दु

वा डाँडा व पर्वतयात पायछिकथं ताल्जुइ लने फु?

13 वयकःयागु मन सीके फुम्ह सु दु?

वयकःयात सल्लाह बी फुम्ह सु दु? *

14 बुद्धिया जःया निति वयकलं सुयाकें सल्लाह कयादीगु दु ला?

अले सुनां वयकःयात खःगु लँय् वनेगु स्यन?

सुनां वयकःयात ज्ञानया खँ स्यन,

वा थुइके फइगु लँपु क्यन?

15 जात जातित ला बाल्लिनय् च्वंगु छफुति लः थें जक खः।

इपिं ला ताल्जुइ पेपुनाच्वंगु धू थें खः।

वयकलं ला टापुतयत् धयात थें लनादी।

16 झी परमेश्वरया निति वेदीइ होमबलि छायेत

लेबनानया गुँइ च्वंपि पशुत गाइ मखु

अले छवयकेत अनयागु सिमात नं गाइ मखु।

17 फुक्क जातित वयकःया न्ह्यःने छुं नं मखु।

वयकलं इमित छुं नं ज्यालगय् मजुपिं

व छुं नं मखुपिं ताय्कादी।

18 अनंलि छिमिसं परमेश्वरयात सुनापं दौजय् यायेगु?

अले वयकःयात छु मूर्ति नाप दौजय् यायेगु?*

19 मूर्ति ला शिल्पकारतयसं दय्की।

लँकःमिं उकी लँ भुनाबी,

अले उकिया निति वहःया सिखः दय्की।

20 लँ व वहःया मूर्ति दय्के मफुपिं मनुतयसं ध्वग्गिना मवनीगु सिँ ल्यइ,

क्वदली मखुपिं मूर्ति दय्केत वं छम्ह तसकं ज्या सःम्ह शिल्पकारयात ल्यइ।

परमेश्वरं फुक्क पृथ्वीइ शासन यानादी

21 छु छुं नं मस्यू ला?

छु छन्त न्हापा हे धाःगु मखु ला?

पृथ्वी गुकथं शुरु जुल,

छु छुं न्यनागु मदु ला?

22 वयकः पृथ्वी च्वय आकाश स्वयाः नं च्वय थःगु सिंहासनय् च्वनादीम्हयसिनं व दय्कादीगु खः,

क्वय् पृथ्वीइ मनूत बुइँचा थें जक खः।

वयकलं आकाशयात इलां थें चक्कंकादीगु दु,

अले अन बाय् च्वनेत पाल थें चक्कंकादीगु दु।

23 वयकलं शासकतयत् ज्यालगय् मजुइकादी,

* 40:10 ४०:१० यशै ६२:११; प्रका २२:१२

* 40:11 ४०:११ इज ३४:१५; यूह १०:११

* 40:13 ४०:१३ रोम ११:३४; १ कोर २:१६

* 40:18 ४०:१८

- अले पृथ्वीइ च्वंपिं शासकतयत् छुं नं मखुपिं याना: क्वकयादी।
 24 इपिं पीवं,
 पुसा ह्वेवं,
 इमिसं बुँइ हा कायेवं
 वय्कलं इमित स्वांपुयादी
 अले इपिं सुकूचिनावनी,
 अले ग्व:फसं इमित छवसँ थें पुइकेयंकी।
- 25 “छिमिसं जित: सुनापं दौंजय यायेगु?
 जि थें ज्या:मह सु दु?” पवित्र परमेश्वरं धयादी।
- 26 च्वय् आकाशय् मिखा ब्वया: स्व,
 अनयागु फुक्क नगुत सुनां दय्कूगु ख:?
 वय्कलं हे मखु ला?
 वय्कलं उपिं फुक्क नगु व नक्षत्रतयत् नां कया: स:तादी,
 वय्क:या त:धंगु शक्तिया कारणं
 उपिं छगू नं तनावनी मखु।
- 27 हे याकूब, छ छाय् क्वाराक्वारा हालाच्चवनागु?
 हे इस्राएल, छं छाय् थथे धयागु,
 “परमप्रभुं जिगु दु:ख मथ्,
 जिं अन्याय सहयाना नं वास्ता यानामदी?”
- 28 छु छं मस्यू ला?
 छु छं न्यनागु मदु ला?
 परमप्रभु सदां सदांया परमेश्वर ख: धका:,
 वय्कलं हे दक्व संसार दय्कादिल।
 वय्क: गुबलें त्थानुचाइ मखु,
 गुबलें गलय् जुइ मखु, वय्क:या बिचा: सुनानं थुइके फइ मखु।
- 29 वय्कलं त्थानु चायाच्च्वंपिन्त
 व बल मदुपिन्त बल बियादी।
- 30 मचा ल्याय्महपिं मनूत नं बल मदया: त्थानु चायावनी
 अले ल्याय्महपिं मनूत त्थानुचाया: क्वदली।
- 31 तर परमप्रभुयाके भलसा तइपिनिगु बल हाकनं न्हगु जुइ।
 इपिं इमा थें च्वय् च्वय् ब्वया जुइ
 अले ब्वॉय् वना: नं त्थानुचाइ मखु।
 इपिं न्यासि वना: नं मूच्छां जुइ मखु।

41

- परमप्रभुं इस्राएलीतयत् ग्वाहालि यानादीगु
- 1 “हे टापुत, जिगु न्ह्य:ने सुम्क च्वँ!
 जात जातितयसं न्हगु बल कायेमा!
 इपिं न्ह्य:ने वया: खँ ल्हा: वयेमा!
 इपिं न्याय याइगु थासय् मुंवेनेनु।
- 2 “सुनां पुर्बं सुं छम्हयसित
 वय्क:या सेवा यायेत धार्मिकताय् स:ता ग्वाकूगु दु?
 वय्कलं जात जातितयत् थ:गु अधीनय् हयादी,
 अले जुजुतयत् इमिगु न्ह्य:ने थ:गु अधिकारय् हयादी।
 वं इमित थ:गु तरवारं धू थें
 अले थ:गु धनुष वाणं ब्वय्का यंकीगु छवस थें यानादी।

- 3 वं इमित लिनाछवइ,
नहापा वं हे मवनिगु लँपु जुया: व छुं हानि मजुइक न्ह्यांवनी।
- 4 शुनिसैं पुस्तातयत स:ता: थ्व ज्या पूर्वकूम्ह सु ख:?
छु! जि हे मखु ला? जि परमप्रभु, इपिनापं नहापा अले लिपाथ्यंक च्वनाच्वनाम्ह जि व हे ख:।”
- 5 टापुत थ्व खना: तसकं ग्यात।
पृथ्वीया ताता:पा:गु देशत थुरथुर खात।
इपिं लिक्क थ्यंक: वल।
- 6 छम्हयसिनं मेम्हयसित ग्वाहालि याइ,
अले थ: किजायात थथे धाइ, “साहस या!”
- 7 बांलाक ज्या स:म्ह कारिगरं लँक:मियात साहस बी,
अले ढलोटयात मुगलं दाया: पिचुसे च्वंगु मूर्ति दयकूम्हं
मूर्ति स्वाइम्हयसिगु मनय् हपा: बी।
वं लिसं तइम्हयसित धाइ, “ज्या बांलात!”
अले वं मूर्ति थुखे उखे मसनेमा धका: नकिं ताना: बल्लाकाबी।
- 8 “तर छ! हे इस्राएल, जिमि दास,
याकूब, सुयात जिं ल्ययागु दु।
जिमि पासा अब्राहामया वंश,✱
- 9 छन्त जिं पृथ्वीयागु ताता:पा:गु थासं हया,
अले पृथ्वीया कुन्चां जिं छन्त स:ता।
अले जिं धया, ‘छ जिम्ह दास ख:।’
जिं छन्त ल्ययागु दु, त्व:तागु मद्दु।
- 10 अथे जुया: ग्याये मते, छायाधा:सा जि छनापं हे दु।
नुग: क्वतुंके मते, छायाधा:सा जि हे छिमि परमेश्वर ख:।
जिं छन्त बल्लाके। जिं छन्त ग्वाहालि याये।
जिगु धार्मिकताया जव लहातं जिं छन्त तिब: बी।
- 11 “छनापं तंम्व:पिं फुक्क धात्थे हे लाजय् लाइ, अले बेइज्जत जुइ।
छन्त विरोध याइपिं छुं मखुपिं जुइ अले नाश जुयावनी।
- 12 छिमि शत्रुतयत् छं मातुमालां नं लुइके फइ मखु।
छंगु विरोधय् लडाईं याइपिं नं ज्यालगय् जुइ मखु अले नाश जुइ।
- 13 छायाधा:सा जि परमप्रभु छिमि परमेश्वर ख:।
जिं छंगु जव लहा: ज्वना:
छन्त थथे धाये, ‘ग्याये मते,
जिं छन्त ग्वाहालि याये।’
- 14 हे कीचा याकूब, ग्याये मते!
हे चिधंगु इस्राएल,
जिं हे छन्त ग्वाहालि याये।”
परमप्रभु, छन्त उद्धार यानादीम्ह इस्राएलया दक्किसिबय् त:धंम्ह पवित्र परमेश्वरं थथे धयादी।
- 15 “स्व, जिं छन्त छगू न्हगु व च्वामुसे च्वंगु
नकिं दुगु अन्न दायेगु पाता दयकाबी।
छं पर्वततयत् तासय् याइ
अले उकियात दाया: छवस याइ।
- 16 छं इमित हायाछवइ अले फसं इमित च्वय् थत यंकी,
अले ग्व:फसं इमित पुइकेयंकी।
छं धा:सा परमप्रभुनापं हे लयतायाच्वनी।
अले छं इस्राएलया पवित्र परमेश्वरया महिमा याइ।

- 17 “गरीबतयसं व मगाःमचाःपिन्सं लः माली,
 तर लः गनं नं लुइके फइ मखु,
 इमिगु मे प्याःचायाः गनी।
 तर जि परमप्रभुं इमित लिसः बी।
 जि इस्त्राएलया परमेश्वरं इमित त्वःते मखु।
- 18 नांगा डाँडां जिं खुसिबाः न्ह्याकाबी,
 अले ब्यासिइ लःया मूलत पिकयाबी।
 जिं मरुभूमिइ लःया पुरवू
 व गंगु बँयात लःया मूलय हिइकाबी।
- 19 मरुभूमिइ जिं तायगः सिमा, खयः सिमा,
 मेहदीया सिमात व जैतूनया सिमात बुयाः वय्काबी।
 जिं गंगु बँय् स्वसिमा, धूपी व सिसौया सिमातनापं हे बुयाः वय्काबी।
- 20 छायाधाःसा मनूतयसं खनाः थुइमा
 अले बिचाः यायेमा।
 थ्व परमप्रभुया ल्हाःया ज्या खः धकाः इमिसं पक्का हे थुइमा।
 थ्व इस्त्राएलया पवित्र परमेश्वरं सृष्टि यानादीगु खः।

मखुपिं घःतयत् परमप्रभुया ख्याच्चः

- 21 “परमप्रभुं धयादी,
 ‘छिमिगु मुद्दात जिथाय् हजि।’
 थथःगु खँ जिथाय् हजि याकूबया जुजुं धयादी,
- 22 अय् मूर्तित, लिपा छु जुइतिनि जिमित धा,
 छिमिगु न्हापा जुइ धुंकूगु खँ जिमित धा।
 गुकिं यानाः जिमिसं बिचाः यानाः उपिं पूरा जुल कि मजू धकाः सीके फइ।
 अले उकिया लिपांगु लिच्चः छु जुइ धकाः जिमिसं सीके फइ।
 वा छु जुइत्यंगु खः व खँ जिमित धयाब्यु।
- 23 आः जू वइगु खँ जिमित धयाब्यु,
 गुकिं यानाः जिमिसं छिपिं हे घः खः धकाः सीके फइ।
 भिं व मभिंगु न्ह्यागु सां छुं या,
 कि जिपिं ग्याये माली अले भय कयाः च्वनेमाली।
- 24 तर छिपिं ला ज्यालगय् हे मजूपिं खः,
 अले छिमिगु ज्या नं छति हे ज्यालगय् मजू।
 सुनां छिमित ल्यइ व घच्चाइपूम्ह खः।
- 25 “जिं सुं छम्हयसित उत्तरपाखें ल्ययागु दु अले व वइ।
 पुर्ब वयाः वं जिगु नां काइ।
 भ्यातनाःयात न्हुतुन्ह थें अले कुमालं चा न्हुतुन्ह थें
 वं शासकतयत् न्हइ।
- 26 छिपिं मध्ये गुम्ह घवं शुरुनिसें थ्व क्यनाब्युगु दु अले झीसं सीके फत?
 शुरुनिसें सुनां थ्व क्यनाबिल अले पायछि जू धकाः झीसं धायेफत?
 थ्व खँ झीत सुनानं धयाब्युगु मदु,
 न्हापा सुनानं छगू बचं धाःगु मदु।
 छिमिसं धाःगु वचन सुनानं न्यंगु मदु।
- 27 सियोनयात दकलय् न्हापा ‘स्व, थन छु जुइतिनि’ धकाः धयाम्ह जि हे खः।
 यरूशलेमयात भिंगु खँ न्यकेत छम्ह दूत छवयाम्ह जि हे खः।
- 28 जिं घःतय् दथुइ मालाः स्वया, इमिगु दथुइ सल्लाहबीपिं छम्ह नं मदु।
 जिं इमिके न्यने धाःसा सुनानं लिसः बी मखु।
- 29 स्व, इपिं फुक्कं असत्य खः।
 इमिगु ज्या नं छुं मू मवं।
 इमिगु मूर्तित फय् व अलमल जक खः।”

42

परमप्रभुया दास

- 1 “श्व जिमि दास खः, गुम्हयूसित जिं तिबः बी,
श्व जिं ल्ययाम्ह मनू खः, श्व खनाः जि लयत्ता।
वयाके जि जिगु आत्मा तयाबियागु दु,
वं जात जातिया निति न्याय हइ।✠✠
- 2 व चिल्लाय दनाः हाली मखु, वा तसकं हाली मखु
अले वं लँय थःगु सः न्यका जुइ मखु।
- 3 तज्याःगु तिकथि वं त्वथुली मखु,
अले पाल्चाय् पिलि-पिलि च्यानाच्चंगु मतः वं स्याइ मखु,
वं सत्यताकथं न्याय याइ।
- 4 वं पृथ्वीइ न्याय पलिस्था मयातले
व बमलाइ मखु, निराश नं जुइ मखु।
वयागु स्यनातःगु खँय ताताःपाःगु देशय् च्वंपिन्सं थःगु आशा तइ।”

- 5 परमप्रभु परमेश्वरं आकाश दय्काः उकियात चकंकादिल,
अले पृथ्वी व उकी दुगु फुक्कयात न्यनावंकादिल,
अले वयकलं अन दुपिं मनूतयत् सासः
व थुखे उखे जुइपिन्त जीवन बियादी।
परमप्रभु परमेश्वरं थथे धयादी —✠

- 6 “जि, परमप्रभुं जिगु धार्मिकताकथं छन्त सःतागु दु,
जिं छंगु ल्हाः ज्वनाः छन्त रक्षा याये।
जिं छन्त जिमि मनूतलिसें जिगु बाचाया चिं
अले यहदीमखुपिनिगु निति जः दयकाबी।✠
- 7 गुकिं यानाः छं मिखां मखंपिन्त खंकाबी
कुना तःपिं कैदीतयत् इयालखानां
व खिउंगु थासय् च्वंपिन्त खिउंगु कालकोठरीं लिकाइ।

- 8 “जि परमप्रभु खः, जिगु नां श्व हे खः,
जिगु महिमा जिं मेपिन्त बी मखु,
जिगु प्रशंसा मूर्तितयत् बी मखु।
- 9 स्व, न्हापायागु खँ ला जुइ धुंकल,
आः न्हगु खँ जिं कने।
व जुइ न्ह्यः हे उकिया बारे
जिं छिमित घोषणा याये।”

परमप्रभुया प्रशंसाया भजन

- 10 परमप्रभुया निति छपु न्हगु भजन हा,
पृथ्वीया ताताःपाःगु थासं वय्कःया प्रशंसा या।
हे समुद्रय् यात्रा याइपिं अले उकी दुगु फुक्क जीवजन्तुं,
हे टापुत अले अन च्वंपिं फुक्क मनूत!
- 11 मरुभूमि व अन च्वंगु शहरत परमेश्वरया प्रशंसा या!
हे केदार च्वनाच्चंगु बस्तीत वय्कःया प्रशंसा या!
सेलाय् च्वंपिं मनूत
पर्वतया च्वका च्वकां ततःसलं लसताया म्ये हा!
- 12 ताताःपाःगु देशय् च्वंपिं मनूत
परमप्रभुया महिमा व प्रशंसा या!

✠ 42:1 ४२:१ मन्ती ३:१७; १७:५; मर्क १:११; लूक ३:२२; ९:३५
४१:६; लूक २:३२; प्रे १३:४७; २६:२३

✠ 42:1 ४२:१-४ मन्ती १२:१८-२१

✠ 42:5 ४२:५ प्रे १७:२४-२५

✠ 42:6 ४२:६ यशै

13 परमप्रभु तसकं बल्लाःम्ह मन् थें पिहांझाइ।
 वयकलं लडाइया निति छम्ह बल्लाःम्ह सिपाइंनं क्यंगु थें थःगु जोश क्यनादी।
 वयकः तःसलं हालादी अले तःसलं लडाइया सः थाहांवनी।
 वयकलं थः शनृतयत् बुकी।

परमेश्वरं थः मनृतयत् ग्वाहालि यायेगु बाचा याःगु

14 “जि ताःई तक ला सुम्क च्वना,
 जि सुम्क च्वना अले थःम्हं थःत पनातया।
 तर आः जि मचाबू ब्यथा जूम्ह मिसा थें जि हाले,
 जितः स्वाँ स्वाँ वइ अले जिं सासः पिकाये।
 15 जिं डाँडात व पर्वततयत् नाश याये,
 स्वांसिमात गंकाबी।
 जिं खुसितयत् टापुइ हिलाबी,
 अले पुखूत गंगु बँ यानाबी।
 16 जिं जिमि कांपि प्रजातयत् इपि गुबलें मवंगु लँपुइ यके।
 इमिसं मस्यगु लँपुइ जिं इमित लँ क्यँक्यं यके।
 जिं इमिगु नितिं खिउँगुयात जलय्
 अले गाः वंगु थाययात माथं वंकाबी।
 थज्याःगु ज्या जिं याये।
 जिं इमित त्वःते मखु।
 17 तर सुनां सुनां मूर्ति तयके भलसा याइ,
 उपि मूर्तितयत् थःगु घः मानय् याइ,
 इपि लज्जा चायेमाली अले बदनाम जुइ।”

इस्त्राएलीतयसं सयके मफुगु

18 “हे ख्वाँयत न्यँ,
 हे कांपि बांलाक स्व!
 19 तर जिमि दासत बाहेक मेपि सु कांपि दु धकाः?
 वा जिं छवयापि दूत थें ख्वाँयपि सु दु धकाः?
 जिं थःगु लागिं अलग यानाम्ह थें ज्यापि कांपि सु दु धकाः?
 परमप्रभुया दास थें कांम्ह मेपि सु दु धकाः?
 20 छं यक्व खँ खंगु दु,
 तर ध्यान ब्यगु मदु।
 छंगु न्हायपं ला चाःगु हे दु,
 अयनं छं छं नं ताःगु मदु।”

21 थःगु धार्मिकताया कारणं थःगु व्यवस्थायात तःधकेगु व
 महिमां जायकेगु परमप्रभुयात यल।

22 तर थ्व छगु थज्याःगु जाति खः,
 सुयात लुतय् याःगु दु।

इमित कैदी यानाः
 कालकोठरीइ कुनातःगु दु।

इमित लुतय् याःगु दु,
 अले इमित त्वःतकेत व लित छवयेत सुं नं वइ मखु।

23 छु छिपि सुनां थ्व खँ न्यन?

छु आबंलि ध्यान बियाः खँ न्यनेगु?

24 सुनां याकूबयात लुतय् याकेत अले इस्त्राएलयात लुतय् याइपिनिगु ल्हातय् तयाबिल?
 वयकः व हे परमप्रभु खः सुया विरोधय् झीसं पाप यानागु खः।

वयकःया इच्छा कथं मनृतयसं थःगु जीवन हनेगु इच्छा मयाः।
 वयकलं बियादीगु नियम मानय् मयाः।

- 25 अथे जुयाः वयकलं इमित थःगु तं प्वंकादीगु खः,
अले लडाईं यानाः स्यायेगुया दुःखकष्ट याकेबियादिल।
मि थें ज्याःगु वयकःया तं फुक्क इस्त्राएलय् च्याःगु दु।
तर छु जुयाच्चंगु दु, व इमिसं गुबलें थुइका काःगु मदु,
वपाखें इमिसं छुं नं सय्का काःगु मदु।

43

- थः प्रजायात बचय् यायेगु परमेश्वरया बाचा
1 तर आः, हे याकूब, छन्त सृष्टि यानादीम्ह,
हे इस्त्राएल, छन्त आकार ब्यूम्ह परमप्रभुं थथे धयादी,
“ग्याये मते, छायाःसा जिं छन्त मू पुलाः त्वःतकागु दु।
जिं छन्त छंगु नां कयाः सःतागु दु, छ जिम्ह हे खः।
2 छ तःजाःगु लखं जुयाः वनीबलय् जि छनापं हे दइ।
छ खुसि जुयाः वनीबलय् उकिं छन्त त्वपुइ मखु।
छ मिं जुयाः वनीबलय् उकिं छन्त थिइ मखु।
उकिया मि जलं छन्त छवयकी मखु।
3 छायाःसा जि परमप्रभु छिमि परमेश्वर खः,
इस्त्राएलया पवित्र परमेश्वर, छिमि मुक्तिदाता।
छन्त त्वतकेत मिश्र देश
अले छंगु पलेसा कृश व सेबा जिं बी।
4 छ जिगु मिखाय् तसकं मू वंम्ह व हनाबना दुम्ह जूगुलि,
जिं छन्त माया यानागुलि
जिं मनूतयत् छंगु पलेसा
व जात जातितयत् छंगु जीवनया पलेसा बी।
5 ग्याये मते, छायाःसा जि छनापं हे दु।
जिं छिमि सन्तातयत् पुर्बानिसें हये,
पच्छिमनिसें छिमित छथाय् मुंके।
6 जिं उत्तर देशयात धाये, ‘इमित छव।’
दच्छिन देशयात जिं धाये, इमित पने मते।
जिमि काय्पिन्त तापाकनिसें
व जिमि म्हाय्पिन्त पृथ्वीया कुंकुलामनिसें हजि,
7 सु सु जिगु नामं सःतूगु दु,
सुयात जिं जिगु महिमाया नितिं सृष्टि यानागु दु,
सुयात बां लुइका अले सुयात जिं दय्का।”
इस्त्राएल परमप्रभुया साक्षी खः।
8 मिखा दयाः नं कांपिं व न्हाय्पं दयाः नं
ख्वाँय्पिं मनूतयत् पिने यंकि।
9 फुक्क जात जातित छथाय् मुं,
संसारया फुक्क मनूत छथाय् मुं।
इमि घःत मध्ये सुनां जिमित लिपा जुइगु खँ धाये फइ,
अले जुइगु खँ न्हापा हे घोषणा याये फइ?
इपिं पाय्छि ठहरय् जुइत थथःगु साक्षी हयेमाः,
अले मेपिन्सं न्यनाः थथे धायेमा, “व सत्य खः।”
10 परमप्रभुं धयादी, “अय् इस्त्राएलया मनूत, छिपि जिगु साक्षी
व जिं ल्ययापिं दास खः।”
छिमिसं जितः म्हासीकेगु व विश्वास याये फयेमा,
अले जि परमेश्वर खः धकाः थुइके फयेमा।
मेपिं घःतयत् दय्के न्ह्यः हे जि दु,

- मेपिं फुक्क घःत मदये धुंकाः नं जि दइ।
 11 जि खः, जि हे परमप्रभु खः।
 जि बाहेक मुक्ति बीम्ह सुं हे मदु।
 12 जिं लिपा जुइगु खँ न्हापा हे धयाबियागु दु,
 बचय् यानागु दु अले घोषणा यानागु दु,
 “छिमिगु दथुइ जिं हे थ्व यानागु दु बिदेशी घःतयसं मखु।”
 परमप्रभुं धयादी, “जि हे परमेश्वर खः धयागुया साक्षी छिपिं खः।
 13 जि हे परमेश्वर खः अले सदां दयाच्चनी।
 जिगु ल्हातं सुनानं छिमित छुतय् याये फइ मखु।
 जिं ज्या यायेबलय् सुनां उकियात हीके फइ?”
- परमेश्वरया दया व इस्राएल विश्वास यायेबहः मजूगु
 14 परमप्रभु छिमित उद्धार याइम्ह खः।
 इस्राएलया पवित्र परमेश्वरं थथे धयादी,
 “छिमिगु लागिं हे जिं बेबिलोनया विरोधय् सेना छवये।
 इमिसं हमला याइ अले बेबिलोनीत थःगु जीवन बचय् यायेत बिस्युं वनी। इमित इमिसं घमण्ड यानाच्चंगु इमिगु जहाजय्
 जबरजस्ती बिसिकेछवइ।
 15 जि परमप्रभु, छिमि पवित्र परमेश्वर खः।
 हे इस्राएलया मनूत जिं हे छिमित सृष्टि यानागु खः,
 अले जि हे छिमि जुजु खः।”
- 16 परमप्रभु गुम्हय्सिनं समुद्रय् लँ दयकादी,
 अले किसिद्रम्बलय् लँ दयकादी,
 17 गुम्हय्सिनं रथत व सलत,
 बल्लाःगु सेनायात छथाय् हे मुंकादी,
 इपिं दने हे मफय्क क्वथलादी,
 पाल्चाय् च्वंगु मत स्याः थें स्यानादी,
 वय्कलं थथे धयादी,
 18 “वने धुंक्गु खँयात ल्वःमंकाछव,
 न्हापायागु खँ जक बिचाः याये मते।
 19 स्व, जिं छगू न्हगु ज्या यानाच्चनागु दु,
 व आः जुया वइतिनि, छु छिमिसं व मखं ला?
 जिं मरुभूमिइ छपु लँपु दयका च्वनागु दु,
 अले गंगु बँय् खुसिचात न्हाकाकाः च्वनागु दु।
 20 ध्वंचात व न्हिकांझंगःत,
 व मरुभूमियापि मेपिं पशुतय्सं जितः हनाबना तइ,
 छायाःसा जिं थः मनूतयत्, जिं ल्ययातयापिन्त
 त्वनेगु नितिं मरुभूमिइ लः
 अले गंगु बँय् खुसिबाः न्हाकाबी।
 21 व जातियात, जिगु प्रशंसाया घोषणा यायेमा धकाः जिं थःगु नितिं दयकागु खः।
- इस्राएलीतय्सं याःगु पाप
 22 “अयनं हे याकूब, छं जितः बिनति याःगु मदु।
 हे इस्राएल, छु जितः आराधना यायेत तसकं त्यानुचाये धुंकल।
 23 छं होमबलिया नितिं जिथाय् फै हःगु मदु,
 न छं थःगु बलिदानं जितः हनाबना याःगु दु।
 जिं छन्त यक्व बलिदानत फवनाः इयातुगु कु क्वबिकागु मदु,
 न यक्व धुपाँय् फवनाः छन्त त्यानुचायकागु दु।
 24 छं जिगु नितिं छुं नं नस्वाःगु धुपाँय् न्यानाहःगु मदु,

छं जितः लुधकेत छं नं बलिया दाः हःगु मदु।
उकिया पलेसा छं जितः छंगु पापया कु क्वबिकूगु दु,
अले जितः थःगु अधर्मया ज्यां त्यानुचायकूगु दु।

- 25 “जि, जि व हे खः, गुम्हयसिनं छंगु अपराध थःगु हे लागिं क्षमा यानाबी,
जिं छंगु पाप गुबलें लुमंके मखु।
26 न्हापा छु जूगु खः व जितः लुमंकाब्यु,
झीपिं थुपिं खँया बारे अदालतय् वनेनु,
छ दोष मदुम्ह ठहरय् जुइत थःगु खँ ति।
27 छिमि जातिया अबुं पापयात,
अले छिमि थकालितय्सं जिगु विरोधय् विद्रोह यात।
28 अथे जुयाः जिं छंगु देगःया थकालितयत् अशुद्ध ठहरय् याना।
जिं याकूबया लागिं पूर्ण नाश हयागु दु,
जिं इस्राएलयात बदनाम जुइके बियागु दु।”

44

ल्यःम्ह इस्राएल

- 1 “तर आः हे जिमि दास याकूब,
जिं ल्ययाम्ह इस्राएल न्यँ,
2 छन्त दयकूम्ह, छन्त गर्भय् दयकूम्ह
छन्त ग्वाहालि याइम्ह, परमप्रभुं थथे धयादी –
हे जिमि दास याकूब,
जिं ल्ययाम्ह यशूरून*, छ ग्याये मते।
3 छायाधाःसा जिं गंगु बैय् लः प्वंकाबी,
व सुख्खा बुँइ खुसिचात न्हाकाबी।
जिं छिमि सन्तानयाके जिगु आत्मा प्वंकाबी,
अले जिं छिमि सन्तानतयत् आशिष बी।
4 उपिं ख्यलय् बुयावःगु घाँय् थें,
न्हायानाच्वंगु खुसि लिक्क पिनातःगु लहरे पिपलया सिमा थें जुइ।
5 छम्हयसिनं धाइ, ‘जि परमप्रभुयाम्ह खः’।
मेम्हयसिनं जि याकूबया सन्तान खः धकाः धाइ,
मेपिन्सं थःगु ल्हातय् ‘परमप्रभुया’ धकाः च्वइ,
अले हानं मेम्हयसिनं धाइ व छम्ह इस्राएली खः।”

परमप्रभु छम्ह हे जक परमेश्वर

- 6 इस्राएलया जुजु व उद्धार यानादीम्ह,
दक्क शक्ति दुम्ह परमप्रभुं थथे धयादी –
“जि हे शूरु व अन्त खः।
जि बाहेक मेपिं सुं नं परमेश्वर मदु।
7 जि थें ज्याःम्ह सु दु? वं थ्व घोषणा यायेमा।
जिं यक्व न्हापा थः प्रजायात थापं यानाबलय् निसें
छु जूगु खः वं जितः ध्वाथुइक कनेमा।
अले इमित छु जुइ वं न्हापा हे धायेमा।
8 यक्व न्हापांनिसें आः तक छिमित छु जिं लिपा जुइगु खँ कनागु मदु ला?
उकिं छिपिं ग्याये मते वा थुरथुर खाये मते।
छिपिं जिगु साक्षी खः। छु जि बाहेक मेपिं परमेश्वर दु ला?
मदु, अन छुनं मेगु ल्वहंधी मदु, मेम्ह सुं नं परमेश्वर मदु!”

* 44:2 ४४:२ यशूरून थुकिया अर्थ सिधाम्ह, थ्व इस्राएलया मन्त खः

- मूर्ति पुजा याइपि लाजय लाइ
 9 मूर्ति दयकीपि फुक्कं ज्यालगय मजूपि खः,
 इमिसं तसकं मू वंगु तायकाच्चंगु थुपि मूर्ति छति नं मू मवं।
 इमिगु पंलिनाः न्वंवाइपि कापि खः,
 इपि छुं हे मस्यूपि जुयाः थःपिन्त लाजय लाकाच्चंगु दु।
- 10 घःत वा धालय यानाः मूर्ति दयकीपि मूर्ख खः,
 इमित घःपाखें छुं नं फाइदा दइ मखु।
- 11 मूर्तियात पुजा याइपि फुक्कं लाजय लाइतिनी।
 कारिगरत छुं नं मखु तर इपि ला मनूत जक खः।
 इपि सकलें मुनाः जाँचय दं वयेमाः।
 इपि सकलें ग्याइ अले लाजय लाइ।
- 12 धातुया ज्या याइमहयसिनं छकू धातु काइ
 अले ज्याभः छ्यलाः उकियात मिइ छुइ,
 उकियात मुगलं दायाः मूर्तिया बां पिकाइ।
 वं थःगु बल्लाःगु लप्पां ज्या याइ।
 ज्या यायां वयात नयेपित्याइ अले वयागु बल कम जुइ।
 व प्याः चाइ अले कमजोर जुइ।
- 13 सिकःमिं कां नापय यानाः चिं तयाः आकार बी।
 वं हंचां उकियात बां लुइकी,
 अले कम्पासं उकियात चिं तयाः
 हंचां क्रियाः इमिसं छैय् पुजा कोथाय तयेत
 छम्ह बांलाःम्ह मन्या मूर्ति दयकी।
- 14 वं मूर्ति दयकेत देवदास्या सिमा
 वा थकुराः सिमा वा स्वसिमायात पाली।
 वा देवदारु सिमायात पी फु,
 अले थुक्रियात तःमा यायेत वा वइगु पी फु।
- 15 अले वं उकि छुं सिं मि छवयकेत छ्यली
 वं उकि थःम्हं हे मि पनेगु याइ।
 अले वं मरि छुइ।
 तर वं उकि छम्ह घः नं दयकाः उकियात पुजा याइ।
 वं मूर्ति दयकी अले उकिया न्ह्यःने भ्वसुली।
- 16 बच्छि सिं वं मि छवयकेगु निंति
 व नसा ज्वरय यायेगु निंति छ्यली।
 ला दयकाः वं लुधंक नइ।
 वं मिं लमुक च्वने धुंकाः थथे धाइ,
 “आहा! गुलि लमुसे च्वंगु, स्वये हे यइपुसे च्वंगु मि।”
- 17 अले ल्यं दुगु सिं वं थः घःया मूर्ति दयके धुंकाः
 उकियात क्वछुनाः भागियानाः पुजा याइ।
 अले प्रार्थना यानाः थथे धाइ,
 “छ हे जिमि घः खः! जितः बचय या।”
- 18 धात्थे थज्याःपि मनूत मूर्ख खः, इमिसं थु हे मथू!
 इमिगु मिखा तिनातःगु दु अले इमिसं छुं हे मखं।
 इमिगु नुगः नं तिनातःगु दु अले इमिसं छुं नं मथू।
- 19 सुनां मूर्ति दयकी वं थथे गुबलें बिचाः याइ मखु
 छाथधाःसा वयाके छुं ज्ञां व दुग्यां हे दइ मखु।
 “जिं बच्छि सिं छवयका, उकिया हांग्वालय मरि व ला छुनाः नया।
 छु उकिया ल्यं दुगु ब्वं घच्चाइपुगु खँत दयकीगु ला?
 छु जिं सिंगःयात क्वछुनाः भागि यायेगु ला?”

20 वं पत्याः याःगु चिज नउ स्वया अप्वः छुं मखु।
 वयागु मभिंगु बिचालं हे वयात मखुगु लँय् यंकूगु दु,
 वं थःम्हयसित बचय् याये फइ मखु,
 न वं थथे धाये फइ, “छु जिं थःगु जव लहातय् कयातयागु चिज
 मखुपि घःतयग्गु मूर्ति मखु ला?”

सृष्टि यानादीम्ह व उद्धार यानादीम्ह परमप्रभु खः

21 “हे याकूब, हे इस्राएल, थुपिं खँ लुमंकी,
 छायाःसा छ जिमि दास खः।
 जितः सेवा यायेत जिं छन्त दयकागु खः।
 हे इस्राएल, जिं छन्त गुबले ल्वःमंके मखु।
 22 जिं छंगु अपराधत सुपाँय् थें
 अले छंगु पाप सुथय्या खसु थें चीकाछवयागु दु।
 जिथाय् लिहां वा,
 छायाःसा जिं छन्त उद्धार यानागु दु।”

23 हे आकाश, लसताया म्ये हा। परमप्रभुं थथे यानादीगु दु।
 हे क्वययागु पृथ्वी, तःसलं हा!
 हे पर्वतत, गुँ व अन च्वंगु फुक्क सिमात,
 तःसलं म्ये हा,
 छायाःसा परमप्रभुं मू पुलाः याकूबयात त्वःतकादीगु दु।
 वयकलं थःम्हं इस्राएलयात बचय् यानाः थःगु महिमा क्यनादी।

यस्शलेमय् मनूत च्वनी

24 “परमप्रभुं थथे धयादी,
 छन्त उद्धार यानादीम्ह अले छन्त गर्भय् दयकादीम्ह,

“जि हे परमप्रभु खः,
 गुम्हयसिनं फुक्कं दयकादिल,
 गुम्हयसिनं याकःचां हे आकाशयात चकंकादिल,
 गुम्हयसिनं थम्हं हे पृथ्वीयात न्यनावंकादिल,

25 “गुम्हयसिनं मखुपि अगमवत्तातय्गु चिं स्यंकाबी।
 गुम्हयसिनं बुद्धिमानतय्गु खँयात ज्यालगय् मजुइकाबी।
 अले इमिगु ज्ञानया मूर्खतायात क्यनादी। ☆

26 गुम्हयसिनं थः अगमवत्तायागु वचनयात पूर्वकादी,
 अले ज्वइतिनिगु खँ धाइम्ह थः दूततय्गु खँ पूर्वकी,

“गुम्हयसिनं यस्शलेमया बारे धाइ, ‘व शहरय् हाकनं मनूत च्वनी’,
 गुम्हयसिनं यहदाया शहरया बारे धाइ, ‘उपिं हाकनं दयकीगु जुइ’
 गुम्हयसिनं भज्यंक स्यंकूगु थायया बारे धाइ, ‘उपिं हाकनं दयकीगु जुइ’

27 गुम्हयसिनं तःजाःगु समुद्रयात धाइ, ‘छंगु लः सुनावनेमा
 जिं छिमिगु खुसित गंकाबी,’

28 गुम्हयसिनं कोरेसया बारे धाइ, ‘व जिमि जवाः खः,
 अले जिगु फुक्क इच्छा वं पूर्वकी।

यस्शलेमया बारे वं धाइ, “व हाकनं दयकेमा,”
 अले देगःया बारे, “थुक्रियात हाकनं दयकी।” ’+☆

☆ 44:25 ४४:२५ १ कोर १:२० † 44:28 ४४:२८ यहदीत देगः व शहर दयकेत ई.पू. ५३८ य् यस्शलेमय् लिहां वयेगु शुरु जुल। ☆ 44:28 ४४:२८ २ इति ३६:२३; एज्र १:२

45

परमप्रभुं कोरेसयात* ल्यःगु

- 1 “परमप्रभुं थम्हं अभिषेक यानादीम्ह कोरेसयात धयादी,
जात जातितयत् त्याकेत,
जुजुतयगु ल्हातं अधिकार लाकाकायेत,
शहर शहरया मू ध्वाखात चाय्केत
व ध्वाखात वयागु विरोधय् गुबले तीमफय्मा धका:
जिं वयात शक्ति बियागु दु,
जि परमप्रभुं जुजु कोरेसयात थथे धाये,
 - 2 जि छंगु न्ह्यः न्ह्यः वने,
अले डाँडातयत् माथं वंकाबी।
कँय्या ध्वाखात जिं कुचा कुचा थलाबी,
अले नँयागु बालात चानाबी।
 - 3 जि छन्त सुनानं मखंथाय् सुचुका तयागु
धन-सम्पत्ति बी।
अले छन्त छंगु नां कयाः सःताम्ह
परमप्रभु इस्त्राएलया परमेश्वर जि हे खः धकाः छं सी,
 - 4 जिमि दास याकूबया निति,
जि ल्ययागु इस्त्राएलया निति,
जिं छन्त छंगु नां कयाः सःतागु दु।
छं जितः नाला मकाःसां जिं
छन्त तःधंगु इज्जत बियागु दु।
 - 5 जि परमप्रभु खः,
जि बाहेक मेपिं सुं नं परमेश्वर मदु।
छं जितः नाला मकाःसां
जिं छन्त बल्लाके।
 - 6 थुकथं मनूतयसं निभाः लुइगु थासनिसें
निभाः बीगु थासय् तक
जि बाहेक मेपिं सुं नं मदु धकाः सीकेफय्मा।
जि परमप्रभु खः, जि बाहेक मेपिं घः मदु।
 - 7 जि जः दयका, अले खिउँगुयात नं सृष्टि याना।
जिं आशिष व विपत्ति निगुलि हया।
जि परमप्रभुं हे थुपिं फुक्क ज्या याना।
 - 8 “हे च्वय्यागु आकाश, जिगु धार्मिकताया वा वय्कि।
सुपाचं उकियात क्वफाना हयेमा।
पृथ्वी चक्कनेमा, अले उद्द्वार व धार्मिकतानापं ब्वलनेमा।
जि, परमप्रभुं हे थ्व सृष्टि यानागु खः।
- सृष्टि व इतिहासया परमेश्वर
- 9 “धिक्कार वयात, सु थः सृष्टिकर्तानापं ल्वाइ,
व बँय् लानाच्वंगु तज्याःगु
चाया थलया कुचात मध्ये छकू कुचा जक खः।
छु चां कुमाःयात ‘छं छु दयका च्वनागु धकाः न्यनी ला?’
छु चाया थलं ‘जितः दयकेगु सीप मदु धकाः धाइ ला?’*✠
 - 10 धिक्कार वयात, सुनां थः अबुयात थथे धाइ,
‘छिं जितः छाया बुइकागु?’
अथवा वया थः मांयात थथे धाइ,

* 45: ४५:१ फारसयाम्ह जुजु कोरेसं ई.पु. ५३९ य् बेबिलोन त्याकूगु खः। ✠ 45:9 ४५:१ रोम ९:२०

‘छिं जितः छाया बुइकागु?’

- 11 “परमप्रभु, पवित्र परमेश्वर व इस्राएलया सृष्टिकर्ता थथे धयादी,
आः वइतिनिगुया बारे,
छु छिमिसं जिमि काय म्हायपिनिगु बारे न्ह्यसः न्यना ला,
अले जिगु ल्हाःया ज्याया बारे छिमिसं उजं बियागु ला?
12 पृथ्वी जिं हे दयकाःगु खः,
अले उकी दुपिं मनूत नं जिं हे सृष्टि यानागु खः।
जिगु हे ल्हाःया ज्यां आकाशयात चक्कंकागु खः।
अले उकी दुगु नक्षत्र व नगुत पाय्छिकथं मिलय् यानातयागु दु।
13 कोरेसयात जिगु धार्मिकताया निति थनागु दु।
जिं वयागु फुक्क लँपु तप्यंकाबी।
वं जिगु शहर हाकनं दयकी,
अले ज्वनायंकूपिं फुक्कसित छुत्कारा यानाबी।
धिबा वा छुं कोसेलि मकासें हे थथे याइ।”

दक्क शक्ति दुम्ह परमप्रभुं धयादी।†

- 14 परमप्रभुं थथे धयादी,
“मिश्र देशय् सःगु व कूश देशया व्यापार
अले उपिं ततःधिकःपि शेबाया मनूत
व जात जातित छन्थाय् वइ, अले इपिं छंगु हे जुइ।
इपिं सिखलं चिनातःगु अवस्थाय् छंगु ल्यूल्यु वइ,
इपिं छंगु न्ह्यःने क्वछुइ अले थथे धकाः छन्त बिन्ति याइ,
‘धात्थें हे परमेश्वर छिलिसे दी, मेम्ह सं मद्दु,
वयकः बाहेक सं मेम्ह परमेश्वर मद्दु।’ ”

- 15 हे परमेश्वर, इस्राएलया मुक्तिदाता।
धात्थें छि हे परमेश्वर खः, सुनां थःत सुपिका तयादी।
16 मूर्ति दयकीपिं फुक्कं लाजय् लाइ
अले इपिं फुक्कसिगु छकलं बेइज्जत जुइ।
17 तर हे इस्राएलीत,
छिपिं धाःसा परमप्रभुपाखें सदां दइगु उद्धारं बचय् जुइ।
छिपिं गुबलें नं लाजय् लाइ मखु,
अले लिपाथ्यक छिमिगु गुबलें बेइज्जत जुइ मखु।

- 18 परमप्रभुं स्वर्ग सृष्टि यानादिल।
वयकः हे परमेश्वर खः।
वयकलं पृथ्वीयात बां लुइकादिल,
वयकलं उकियात थापं यानादिल।
वयकलं पृथ्वीयात झिजांमिजां जुइत सृष्टि यानादीगु मखु,
तर मनूत च्वनेत दयकादीगु खः।
वयकलं थथे धयादी,
“जि हे परमप्रभु खः, जि बाहेक मेपिं सुं नं घः मद्दु।
19 जिं खिउंगु देशय् सुनां मसीक न्वमवाना,
‘जिं छन्त मफतय् माला’ धकाः याकूबया सन्तानयात मधया।
जि परमप्रभुं सत्य नवाये,
जिं पाय्छिगु खँ घोषणा याये।”

† 45:13 ४५:१३ यहदीत देगः व शहर दयकेत ई.पू. ५३८ य् यरूशलेमय् लिहां वयेगु शुरू जुल।

- परमप्रभु व बेबिलोनया मूर्ति
 20 “छिपि फुक्कं छथाय् म्वा।
 छिपि जात-जातियापि शरण कायेत वःपि,
 फुक्क जिगु न्ह्यःने वा।
 सिंया मूर्ति क्वबिया जुइपि,
 अले बचय् याये मफुपि घःतय्के प्रार्थना याइपि
 छुं हे मस्यूपि खः।
- 21 आः जूवइतिनिगु खँया बारे धा।
 छिपि थःथवय् सल्लाह या।
 थव खँ यक्व दँ न्ह्यः सुनां धयाबिल?
 न्हापांसिं सुनां धयाबिल?
 छु जि परमप्रभुं हे मखु ला?
 जि बाहेक मेपिं सुं परमेश्वर मदु।
 छम्ह धर्मी व मुक्ति बीम्ह परमेश्वर,
 जि बाहेक मेपिं सुं नं मदु।
- 22 “जिपाखे फःहिला वा, अले बचय् जु,
 हे पृथ्वीया कुन्चाय् थयंक च्वंपिं फुक्क मनूत,
 छायाधाःसा जि हे परमेश्वर खः, जि बाहेक मेपिं सुं नं मदु।
- 23 जिं थःगु हे नामं पाफयागु दु,
 जि विश्वास याये बहःम्ह जुयाः जिगु म्हुतं छगू वचन घोषणा यानागु दु,
 गुगु जिं हाकनं लित काये मखु।
 फुक्क मनूतयसं
 जिगु न्ह्यःने पुलि चुइ।
 अले फुक्कसिनं
 जिगु भक्ति याये धकाः पा फइ।* ”
- 24 इमिसं जिगु बारे थथे धाइ,
 ‘परमप्रभुयापाखें जक धार्मिकता व शक्ति वइ।’ ”
 वय्कःया विरोधय् तंपिकापि फुक्क
 वय्कःयाथाय् हे वइ अले लाजय् लाइ।
- 25 तर परमप्रभुं हे फुक्क इस्राएलया सन्तानतय्त बचय् यानादी।
 इपिं सकसिनं वय्कःया प्रशंसा याइ।

46

- बेबिलोनया घःत
 1 बेल घः लज्या चायाः क्वछुइ, नेबो घः ग्यानाः भ्वसुली।
 कु क्वबिपिं पशुतयसं इमिगु मूर्ति क्वबी।
 अले इमिसं क्वबियायंकूगु मूर्ति
 थाकूयाः तसकं इयातुगु कु थें जुइ।
- 2 घःत क्वछुइ अले नापं भ्वसुली।
 घःतयसं थःत बचय् याये फइ मखु।
 इपिं घःतय्त कब्जा यानाः यंकी।
- 3 परमप्रभुं धयादी, “हे याकूबया घराना न्यँ!
 इस्राएलया घरानाय् बचय्जूपि सकसिनं न्हायपं ब्यु!
 छिपि बूसानिसें
 जिं छिमित सुसाःकुसाः यानागु दु।
- 4 छिपि बुरा जुयाः सं तुयुसे च्वनीबलय् तक

* 45:23 ४५:२३ रोम १४:११; फिलि २:१०-११

छिमित सुसाःकुसाः याइम्ह जि व हे खः।
जिं छिमित दयकागु खः अथे जुयाः जिं छन्त क्वबी।
जिं छिमित तिबः बी अले बचय् याये।

- 5 “छिमिसं जितः सुनापं दौंजय् यायेगु?
जि ति ग्यंम्ह सु दु?
6 मन्तयसं थःगु म्हेचात चाय्काः लुँ प्वंकी,
अले वहः ताल्जुइ लनी।
इमिसं कारिगरयात ज्याला बियाः घःतयगु मूर्ति दयकेबी।
अले इपिं उकिया न्ह्यःने क्वछुनाः भागि याइ अले उकियात पुजा याइ।
7 इमिसं उकियात ब्वहलय् तयाः क्वबिया जुइ,
अले उकियात तयेमाःगु थासय् तइ, अले व धस्वानाच्चनी।
व थासं व थः हे थुखे उखे न्ह्यानावने फइ मखु।
सुं मन्त न्ह्यःने वयाः तसलं हाला ग्वाहालि प्वंसां वं लिसः बी फइ मखु,
अले वयागु दुःखकष्टपाखें वं बचय् याये फइ मखु।”

परमप्रभु छम्ह जक परमेश्वर

- 8 “हे विद्रोही मन्त, थ्व खँयात लुमंकी,
उकियात मनय् पक्का या अले नुगलय् तयाति”।
9 न्हापाया पुलांगु खँयात लुमंकी।
जि परमेश्वर खः, जि बाहेक मेपिं सुं मदु।
जि परमेश्वर खः, जि थें ज्याःम्ह मेपिं सुं मदु।
10 शुंनिसें अन्त तक,
व न्हापा पुर्खातयगु इलनिसें
आः जू वइगु ई तकया खँ जिं छिमित सीकेबी।
जिं धाये, जिगु योजना दया हे च्वनी
जिं थःत यःकथं याये।
11 पुर्ब हमला याइम्ह पंक्षी सःते
अले ताताःपाःगु देशं जिगु इच्छा पूर्वकेगु नितिं जिं छम्ह मन्यात सःते।
जिं छु धयागु दु व जिं पूर्वके।
जिं छु योजना दयकागु दु व जिं पूर्वके।
12 हे छाःगु नुगः दुपि व धार्मिकतापाखें तापाःपि,
जिगु खँयात न्यौं!
13 जिं थःगु धार्मिकता लिक्क हयाच्चनागु दु।
व तामपाः, छिमिगु लिक्क हे दु।
जिगु उद्धारं लिबाकी मखु।
जिं सियोनयात उद्धार बी,
अले इस्राएल्यात जिगु महिमा क्यने।

47

बेबिलोन पतन जुइगु अगमवाणी

- 1 “अय् बेबिलोनया कुमारी म्हाय्,
छ क्वय् क्वहां हूँ, धुलय् फेतु!
अय् बेबिलोनीतय् म्हाय्,
सिंहासन त्वःताः बैय् फेतु!
आवंलि छन्त क्वमिल्लु व नाइसे च्वम्ह धाइ मखु।*
2 ल्वहंया घःचा ज्वनावनाः छवचुं क्य!
छेनय् त्वपुयातःगु रानीया गाबः लिका!

* 47:1 ४७:१-१५ यशै १३:१-१४:२३; यर ५०:१; ५१:६४

- पतासि च्वय् थयंक सा!
जँ खनेदयकः खुसि छ्यु!
- 3 मन्तयसं छंगु नांगासु खनी,
अले छंगु लाज नं खने दइ।
जिं बदला काये,
जिं सुयातं त्वःते मखु।”
- 4 झीत उद्धार याइम्ह दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभु हे वयकःया नां खः!
वयकः इस्राएलया पवित्र परमेश्वर खः।
- 5 “हे बेबिलोन, तःधंगु बेबिलोनिया देशया राजधानी,
छ सुम्क च्वै! खिउँथाय् हँ!
आवंनिसें छन्त राज्य राज्यया
शासक धकाः धाइ मखु।
- 6 जि जिमि प्रजा खनाः तंम्वयागु खः,
अले जि थः हे मनूयात अशुद्ध ठहरे याना।
जिं इमित छंगु ल्हातय् बिया,
तर छ इमित दयामाया मयात।
बुरातयत नं छं थःगु इयातुगु ककुसिँ क्वबिकल।
- 7 छं धाल, ‘जि सदांया नितिया रानी जुयाच्चने।’
तर छं थुपिँ खँय् बिचाः मयाः,
अले लिपा छु जुइ धकाः नं बिचाः मयाः।
- 8 “अथे जुयाः हे सुखय् भुलय् जुयाच्चंपि,
थःगु रक्षायात वास्ता मयासें च्वनाच्चंपि,
अले थःगु नुगलय् जि हे खः, ‘जि थें ज्याःम्ह सुं मदु’ धकाः धयाजुइपि,
‘जि गुबले भाःत सीम्ह थें जुइ मखु,
वा काय्म्ह्याय्पि त्वःता च्वनेमाली मखु धयागु खँय् ध्यान ब्यु!’☆
- 9 थुपिँ निगू खँ छन्थाय् छक्वलं छन्हुं हे वइ,
काय्म्ह्याय्पि त्वःताच्चने मालीगु अले भाःत मदय्काच्चने मालीगु।
छंगु जीवनय् यक्व जादु यायेगु शक्ति दःसां
अले तसकं जाःगु तन्त्रमन्त्र यायेगु शक्ति दःसां
उपिँ फुक्क छंगु जीवनय् व हे वइ।
- 10 छं थःगु मभिगु ज्याय् भलसा तःगु दु,
अले ‘सुनां जितः खनी’ धकाः धाःगु दु।
छंगु बुद्धिं व ज्ञा नं छन्त झंगःलाःगु दु।
गुबलय् छं थथे धाइ,
जि हे खः, ‘जि थें ज्याःम्ह सुं मदु।’
- 11 विपत्ति छन्थाय् वइ।
छं उकियात गुगु जादुनं चीकाछवयेगु।
विनाश छन्थाय् वइ,
गुकियात छं प्रायश्चित्त यानाः नं चीकाछवये फइ मखु।
छं न्हापांनिसें सीके मफुगु नाश
छक्वलं छन्थाय् वइ।
- 12 “छं थः मचाबलय् निसें यक्व दुःखसिया यानावयाच्चंगु जादुत
व यक्व तन्त्रमन्त्र छ्यला च्वै!
सके छ ताःलाइ ला, वा छं भय पिकयाः शत्रुतयत् ख्याये फइ ला।

- 13 छ काःगु सल्लाहपाखें छ त्यानुचाये धुंकल।
नगु स्वयाः लालाय छु गथे जुइ धकाः धाइपिं ज्योतिषीत दनाः
छन्थाय् वइगु मभिंगु खँपाखें छन्त बचय् यायेमा।
- 14 धात्थे हे इपिं छवख्वः थें खः।
मिं उपिं च्याकाछवइ।
थन सुयातं मि पनेत हेंग्वाः दइ मखु,
न थन च्वनाः मि पनेत मि दइ।
- 15 छंगु निरिति इमिसं थुलि जक याये फइ इपिं सुलिसें छं ज्या याःगु दु।
अले सुनां मचाबलय निसें व्यापार यानावयाच्चंगु दु।
इपिं फुक्क मखुगु लँय् वनाच्चंगु दु।
छन्त सुनानं बचय् याये फइ मखु।”

48

जिराहा मनूतय् परमेश्वर

- 1 “हे याकूबया घराना न्यँ!
छिमित इस्राएलया नामं सःतूगु खः।
अले छिपिं यहूदाया वंशपाखें वःगु खः।
छिमिसं परमप्रभुया नामं पाफःगु दु,
अले छिमिसं इस्राएलया परमेश्वरया नामं प्रार्थना याइ,
तर सत्यता व धार्मिकतां मखु।
- 2 छिमिसं थःपिं पवित्र शहरया नागरिक खः धकाः धाइ
अले इस्राएलया परमेश्वरयाके भलसा तइ।
वयकःया नां दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभु खः।
- 3 थ्व खँ बांलाक न्यँ, छु छु जुइ धकाः जिं यक्व न्हः हे धायेधुन।
व जिं जिगु म्हुतुं क्यनाबिया,
अले जिं उपिं क्यनाबिया।
जिं व आकाझाकां हे यानाबिया,
अले उपिं फुक्क जिं धया थें हे जुल।
- 4 छायधाःसा जिं स्यू कि छिपिं जिराहापिं खः,
छिमिगु गःपः नँयागु थें च्वं,
अले छिमिगु कपाः कँयागु थें च्वं।
- 5 अथे जुयाः जिं छन्त थुपिं खँत न्हापा हे धया।
अले जिं छन्त न्हापा हे थ्व जुइ न्हः हे धयाबियागु खः,
छं थथे धाये मफयेमा धकाः, ‘जिगु घःतयसं थुपिं याःगु खः।
जिगु सिं व ढलोटं दयकाः तःगु मूर्तितयगु आज्ञां थथे जूगु खः।’
- 6 छं थुपिं खँत न्यंगु दु, थुपिं फुक्क खँयात बांलाक स्व!
छु छं थुकियात मानय् मयायेगु ला?
- “आवंलि जिं छन्त न्हगु न्हगु खँ
व छं मस्यगु गुप्ति खँ कने।
- 7 थुपिं न्हापायागु खँ मखु, न्हगु दयकूगु खः,
थौं स्वयाः न्हः छं थुपिं खँया बारे न्यंगु मदु।
अथे जुयाः छं थथे धाये फइ मखु,
‘खः, जिं उपिं खँ स्यू।’
- 8 थुपिं खँया बारे छं न न्यंगु दु, न छं स्यू।
न्हापानिसें हे छंगु न्हायपं चाःगु मदु।
छ गुलि धोखा बीम्ह खः धकाः जिं स्यू।
छ बूसानिसें हे जिराहा धकाः धयातःगु खः।
- 9 जिगु थःगु हे नांया कारणं जिं थःगु तंयात प्वंकेगु लिबाका च्वनागु खः,

- अले जिगु महिमाया निति छन्त त्वःतामछवयेत जिं व पना तयागु दु।
- 10 स्व! जिं छन्त शुद्ध ला यानागु दु तर वहःयात थें मखु।
जिं छंगु दुःखकष्टया भट्टीइ जाँचय् यानागु दु।
- 11 जिं छु याये थःगु हे कारणं जिं व याये।
जिं थःगु नां बेइज्जत याकेबिइ मखु,
अले जिगु गौरव नं घःतयत् इनाबी मखु।
- इस्त्राएलयागु छुत्कारा
- 12 “हे याकूबया सन्तान,
जिं ल्ययाम्ह इस्त्राएल, जिगु खँ ध्यान बियाः न्यँ!
जि परमेश्वर खः,
जि हे शुरु व अन्त खः।”[☆]
- 13 जिं थःगु हे ल्हातं पृथ्वीया जग स्वनागु दु,
जिगु जव ल्हातं आकाशयात चक्कंकागु दु।
गुबलय् जिं इमित सःते अले इपिं फुक्क छथाय् मुं वइ।
- 14 “छिपि फुक्क छथाय् मूं वयाः न्यँ, घःत मध्ये सुनां थुपिं खँ न्हापा हे कंगु दु?
परमप्रभुं ल्ययातःमहं हे बेबिलोनया विरोधय् वयकःया इच्छा पूर्वकी,
अले वयकःया बल्लाःगु ल्हाः बेबिलोनीतय् विरोधय् ल्हनी।”^{*}
- 15 खः, धात्थें हे जिं थ्व धयागु खः।
जिं वयात सःतागु दु।
- जिं वयात हये,
अले व थःगु ज्याय् ताःलाइ।
- 16 “जिगु न्ह्यःने वा, अले छिमिसं थ्व खँ न्यँ!
“जि न्हापा घोषणा यानाबलय् निसें हे सुं मदुथाय् थ्व खँ धयागु मदु।
थ्व ज्याखँ जूबलय् जि अन हे दु।”

आः परमप्रभु परमेश्वरं जितः
वयकःया आत्मानापं छवयाहयादीगु दु।

- 17 परमप्रभु, छन्त उद्धार यानादीमह
व इस्त्राएलया पवित्र परमेश्वरं थथे धयादी,
“जि परमप्रभु छिमि परमेश्वर खः,
सुनां छंगु भिंया निति छन्त स्यनादी,
सुनां छ वनेमाःगु लँय् छन्त ब्वना यंकी।
- 18 छं जिगु आज्ञात बांलाक मानय् जक याःगु जूसां
छंके शान्ति खुसि थें
अले छंके धार्मिकता समुद्रया लबुत थें वइगु।
- 19 छिमि सन्तानत फि थें दइगु,
अले छिमि कायमह्याय्पिं अल्याख दइगु।
इमिगु नां जिपाखें गुबलें ह्याछवयेगु जुइ मखुगु,
अले इपिं जिगु न्ह्यःने नाश जुइ मखुगु।”

- 20 बेबिलोन पिहां वा!
बेबिलोनीतय्गु दथुं बिस्सुं वा!
लयतातां तसलं थ्व खँ घोषणा या!
पृथ्वीया कुन्चाय् थ्यंक च्वंपिन्त थ्व खँ न्यंकि!
छिमिसं थथे धा, “परमप्रभुं थः दास याकूबयात त्वःतकादीगु दु।”[☆]

☆ 48:12 ४८:१२ यशै ४४:६; प्रका १:१७; २२:१३
प्रका १८:४

* 48:14 ४८:१४ फारसयाम्ह जुजु कोरसं ई.पु. ५३९ य बेबिलोन त्याकाकाःगु खः

☆ 48:20 ४८:२०

21 परमप्रभुं थः मन्तयत् मरुभूमिं जुयाः यंकादीबलय्
इमित प्याः मचाः।
वयकलं इमिगु निति तग्वःगु ल्वहँतं लः पिकयादिल।
वयकलं तग्वःगु ल्वहँयात निगू भाग यानादिल,
अले अनं लः पिहां वल।

22 तर परमप्रभुं धयादिल,
“दुष्टतयत् शान्ति दइ मखु।”☆

49

परमप्रभुया दास

1 हे टापुत, जिगु खँ न्यँ!
हे तातापाःगु थासय् च्वंपि जातित, थ्व खँ न्यँ।
जि बुइ न्ह्यः हे परमप्रभुं जितः ल्ययादिल।
जि बुइ न्ह्यः हे वयकलं जितः जिगु नामं सःतादिल।☆
2 वयकलं जिगु म्हतु ज्वःगु तरवार थें यानादिल।
वयकलं जितः थःगु ल्हाःया किचलय् सुचुकादिल।
वयकलं जितः च्वामुसे च्वंगु वाण दयकादिल,
अले जितः थःगु वाण तयेगु बलाथुली सुचुकातयादिल।☆
3 वयकलं धयादिल, “छ जिमि दास इस्राएल खः।
जिं छके जिगु गौरव क्यनाबी।”
4 तर जि धया, “जिं सितिकं थाकुगु ज्या याना।
जिं बलं यानागु ज्या सिति वन।
अयनं जितः छु दयेमाःगु खः व परमप्रभुया ल्हातय् दु,
उकिया इनाम जिमि परमेश्वरयाके हे दु।”

5 परमप्रभुं जितः वयकःया दास जुयाः
याकूबयात हाकनं वयकःयाथाय् हयेत
अले इस्राएलयात वयकःयाथाय् मुकेत दयकादिल।
जि बुइ न्ह्यः हे मांया प्वाथय् दयकादिल,
छाय्धाःसा परमप्रभुया मिखाय् जि हनाबना दुम्ह खः,
अले परमेश्वर हे जिगु बल खः।

6 वयकलं थथे धयादी,
“याकूबया मन्तयत् हाकनं थापं यायेत
व इस्राएलयापिं ल्यंदुपि फुक्क लित हयेत
छ जिमि दास जुइगु खँ चिचाधंगु खँ खः ला?
पृथ्वीयागु कुन्चाय् कुन्चाय् तक जिं जिगु उद्धार थ्यनेमा धकाः
यहदीमखुपिनिगु निति जिं छन्त जः नं दयकाबी।”☆

7 शासकतय् दासयात, सुयात जाति जातितय्सं तसकं घृणा याइ,
परमप्रभु, उद्धार यानादीम्ह व इस्राएलया पवित्र परमेश्वरं थथे धयादी,
“जुजुतय्सं छन्त खनी अले इपिं छन्थाय् न्ह्यःने दं वइ।
छन्त शासकतय्सं नं खनी अले छंगु न्ह्यःने भ्वसू वइ।
छाय्धाःसा परमप्रभु विश्वास याये बहःम्ह
इस्राएलया पवित्र परमेश्वरं छन्त ल्ययादीगु दु।”

इस्राएलयात हाकनं पलिस्था यायेगु बचं

8 परमप्रभुं थथे धयादी,

“जिं दयामाया यायेगु इलय् छन्त लिसः बी,
 अले उद्धारया दिनय् छन्त जिं ग्वाहालि याये।
 जिं छन्त जिमि मनूतलिसें जिगु बाचा चिनेत, देश हाकनं पलिस्था यायेत
 व उकिया नाश जूगु फुक्क सम्पति हाकनं छिमिगु अधिकारय् हयेत, ☆
 9 ज्वनाः कुनातःपिन्त ‘पिहां वा’ धायेत,
 अले खिउँगु थासय् दुपिन्त ‘स्वतन्त्र जु’ धायेत, जि छन्त स्वया अले ल्यया।

“इमिसं लैय् जवंखवं नयेदइ
 अले नांगांगु डाँडाय् इमिगु निंति वाउँगु घाँय् दुगु ख्यः दइ।

10 इमित न नये मास्ति वइ न प्याः चाइ,
 न इमित मरूभूमिइ निभालं पुइ,
 छायाःसा जिं इमित दयामाया याये अले ब्वनायंके।
 अले जिं इमित लः दुगु थासय् यंके। ☆

11 जिं जिगु फुक्क पर्वतयात माथवंगु लँ दय्काबी,
 अले जिं जिगु मूलँयात तःजाय्के।

12 स्व, इपिं तापाक्कनिसें वइ,
 गुलि उत्तरपाखें, गुलि पच्छिमपाखें
 व गुलि दच्छिनय् आश्वानया देशं वइ।”

13 हे आकाश, लय्तातां तसकं म्ये हा!
 हे पृथ्वी, लय्ता!
 हे पर्वतत कथुप्वाः चाय्काः तसकं म्ये हा!
 छायाःसा परमप्रभुं थः प्रजायात सान्त्वना बियादीगु दु,
 अले दुःखकष्टय् लानाच्च्वपिं प्रजातयात वय्कलं दयामाया यानादी।

14 तर सियोनं धाल, “परमप्रभुं जितः त्वःतादीगु दु।
 जिम्ह परमप्रभुं जितः ल्वःमंकादीगु दु।”

15 “छु सुं मांनं दुस्त्वमंह थः मचायात ल्वःमंकी ला?
 छु थःमंहं बुइकाम्ह मचायात दयामाया मयाइ ला?
 तर माम्हं ल्वःमंके फुसा नं
 जिं छन्त गुबलें ल्वःमंके मखु।

16 स्व! जिं छन्त जिगु ल्हातय् कियातयागु दु।
 छंगु पःखाःत जिं बिचाः यानाच्च्वनागु दु, अय् यरूशलेम!

17 छन्त हाकनं दय्कीपिं याकनं लिहां वइ,
 छन्त नाश याइपिं छन्त त्वःतावनी।

18 छंगु मिखा ब्वयाः चाकःछिं स्व।
 छिमि काय्पिं फुक्क छन्थाय् मूवइ।
 परमप्रभुं थथे घोषणा यानादी, धात्थें जि म्वाःमह खः थें,
 छं इमित तिसायात थें पुनी,
 छं इमित भम्चायात थें समाः याइ।

19 “अय्, यरूशलेम, छ पतन व नाश जूसां
 अले छिमिगु देश झिजांमिजां यानाब्यूसां
 आवंलि मनूत च्वनेत छ तसकं चीकू जुइ।
 अले छन्त नुनाछ्वइपिं धाःसा छपाखें यक्व तापाक्क वनी।

20 ज्वना यंके धुंकाः बिदेशय् बूपिं छिमि मस्तय्सं
 छं तायेदय्क थथे धाइ,

- ‘थ्व थाय् झीगु नितिं तसकं चिधंगु जुल।
जिमित च्वनेत थन तःकूगु थाय् बियादिसँ।’
- 21 अनंलि छं थःगु नुगलय् थथे धाइ,
‘सुनां जिगु नितिं थुपिं मस्त बुइकल?
जि मस्त मदयक च्वनेमाल अले मेपिं बुइके मफुत।
जितः मेगु देशय् ज्वनाः यंकल,
जि याकःचा त्वःताब्यूगु खः,
अयनं थुपिं फुक्क मस्त गनं वल?
सुनां थुमित ब्वलंकल?’ ”
- 22 परमप्रभु परमेश्वरं थथे धयादी,
“स्व, जिं जाति जातियात ल्हाःभाय् यानाः सःते
अले जिगु चिया झण्डा जाति-जातितयगु न्ह्यःने धस्वाके।
इमिसं छिमि कायपिन्त थःगु ल्हातं क्वबिया हइ
अले इमिसं छिमि म्हायपिन्त ब्वहलय् क्वबिया हइ।
- 23 छंगु नितिं जुजुपिं बौ थें
अले इमि रानीपिं सुसाकुसा याइमह मां थें जुइ।
इपिं छंगु न्ह्यःने बैय् भवसू वइ।
इमिसं छंगु तुतिया धू फयइ।
अनंलि छं थुइकि जि हे परमप्रभु खः,
जिके भलसा तइपिं लाजय् लाइ मखु।”
- 24 छु! बहादुर सिपाइतयपाखें लुतया माल लाकाः काये फइ ला?
छाःगु नुगः दुपिपाखें ज्वनाः यंकूपिन्त छुतय् याये फइ ला?
25 तर परमप्रभुं थथे धयादी,
“खः, सिपाइतयपाखें ज्वनायंकूपिं
व छाःगु नुगः दुपिपाखें लाकाः यंकूगु माल लित काये फइ।
छनापं ल्वाइपिनापं जि ल्वाये
अले छिमि मस्तयत् जिं बचय् याये।
- 26 छिमित दुःखकष्ट ब्यूपिन्त जिं इमिगु थःगु हे ला नके।
दाखमघं का थें इपिं थःगु हे हिं काइतिनि।
अनंलि फुक्क मनूतयसं थ्व खँ सी
जि, परमप्रभु छन्त मुक्ति बीमह खः,
अले छन्त उद्धार याइमह, याकूबया तसकं बल्लाःमह खः।”

50

- इस्त्राएलयागु पाप व दासं उजं मानय् याःगु
- 1 परमप्रभुं थथे धयादी,
“जिं छिमि मांयात पारपाचुकेगु पौ बियाः तापाक मछवया!
अले जिं छन्त गुम्हं साहुया ल्हातय् ममिया!
तर स्व, छिमिगु हे पापं यानाः छिपिं मियाछवःगु खः,
अले छिमिगु हे मभिंगु ज्याया कारणं छिमि मांयात तापाक छवःगु खः।
- 2 छायां जि वयाबलय् छम्ह नं मनूत अन मदुगु?
जिं सःताबलय् लिसः बीत छायां अन छम्ह नं मदुगु?
छु जिगु ल्हाः छिमित त्वःतके मफयक चीहाक जूगु दु ला?
छु उद्धार यायेत जिके शक्ति मगाःमचाः जूगु दु ला?
जिगु म्हुतं न्ववायेबलय् समुद्र गंगु बँ जुइ।
अले खुसित मरुभूमिइ हिली।
अन लः मदयाः न्यात ध्वग्गी अले फ्यार फ्यार मिनाः सी।
- 3 जिं आकाशयात खिउँगुलि त्वपुयाबी,

- अले उकियात भांग्रा फीकाबी।”
 4 त्यानुचाःपिन्त हपाः बीत
 परमेश्वरं जितः स्यनामिं थें न्ववायेगु स्यनादीगु दु।
 वयकलं जितः सुथ पतिकं थनादीगु दु।
 ब्वनामिं थें ध्यान बियाः न्यनेत वयकलं जिगु न्हायपं चायकादीगु दु।
 5 परमप्रभु परमेश्वरं जिगु न्हायपं चायकादीगु दु
 अथे जुयाः जि विद्रोही जुयागु मदु।
 अले जि वयकःपाखें फहिला वनागु मदु।
 6 जि फमहिला,
 तर जिगु दाही पुइपिन्त धाःसा थःगु ख्वाः
 इपिपाखे स्वकाबिया।
 गिजय् यायेगु व थुकलं बीगुपाखें
 जिं थःगु ख्वाः फस्वयकागु मदु।✧
 7 जि लाजय् लाइ मखु,
 छायाःसा परमप्रभु परमेश्वरं जितः ग्वाहालि यानादी।
 जिं च्वल्वहं थें कडा जुइगु क्वःछिनागु दु,
 अले जिं स्यू कि जि लाजय् लाइ मखु।
 8 जितः दोष मदुम्ह यानादीम्ह जिगु लिक्क हे च्वनादी।
 अथे जुयाः सुनां जितः विरोध यानाः पाः याइगु?
 झीपि चुलिचू च्वने वा!
 जिगु विरोध याइम्ह सु खः?
 व जिथाय् न्ह्यःने वा!✧
 9 परमप्रभु परमेश्वरं थःम्हं हे जितः ग्वाहालि यानादी।
 व सु खः, जि दोषी खः धकाः धाइम्ह?
 इपिं फुक्क वसः थें भ्वाथः जुयावनी।
 कीनं इमित नयाछवइ।
 10 छिपि मध्ये सुनां परमप्रभुया भय काइ,
 अले वयकःया दासया खें मानय् याइ?
 जः मदय्क खिउंथाय् जुइपिं,
 परमप्रभुया नामय् भलसा ति अले थः परमेश्वरयाके हे भलसा या।
 11 तर आः छिपिं फुक्क सुनां थःगु निंति मि च्याकी
 अले च्यानाच्चंगु थःगु मिप्वाः काइ, छिपिं हूँ!
 छिमिगु मि व छिमिसं च्याकूगु मिप्वाःया जलय् न्यासि हूँ।
 छिमिसं जिगु ल्हाःपाखें थ्व हे खें काये खनी, छिमिसं तःधंगु दुःखकष्ट फयेमाली।

51

- सियोनया निंति अनन्तया उद्धार
 1 “हे धार्मिकताया ल्यूल्यू जुइपिं व परमप्रभुयात मालीपिं,
 जिगु खें न्यें,
 गुगु ल्वहंपाखें छिमित दयकल
 अले गुगु ल्वहं चानाः छिमित लिकागु खः, उकियात स्व।
 2 छिमि पुर्वा अब्राहाम व
 छिमिगु फुक्क जातियात बुइकूम्ह सारायात स्व।
 जिं सःताबलय् अब्राहाम छम्ह जक दु,
 अले जिं वयात आशिष बियाः वयात यक्व दयकाबिया।
 3 परमप्रभुं धाल्थें हे सियोनयात सान्त्वना बियादी,

अले वयकलं इमिगु झिजांमिजां दंगु थाय्यात दया यानादी,
अले मरुभूमियात अदनया बगैँचा थें
व अनयागु गंगु बैयात परमप्रभुया क्यब दयकादी।
अन लसता व आनन्द,
सुभाय्या म्येया सः न्यनेदइ।

4 “हे जिमि प्रजा, जिगु खँ न्यँ।
हे जिमि प्रजा, जिगु खँय् ध्यान ब्यु।
जिगुपाखें हे स्यनातःगु खँ पिहां वइ,
अले जिगु न्याय जाति-जातितयगु निति जः जुइ।
5 जिगु दया व न्याय याकनं हे लिक्क थ्यंगु दु।
जिगु उद्धार लँपुइ हे दु,
जिगु बल्लाःगु ल्हातं जाति-जातितयगु निति न्याय हये।
तातापाक्क च्वंगु फुक्क देशं जिके मिखा ब्वयाच्चनी,
अले जिगु बल्लाःगु ल्हातय् आशा तयाः पियाच्चनी।
6 छिमिसं च्वय् आकाशय् मिखा ब्व,
अले क्वय् पृथ्वीइ स्व!
आकाश कुँ थें खने मदयावनी,
अले पृथ्वी पुलांगु कापः थें गनावनी।
पृथ्वीइ च्वपिं मनूत भुजिं थें सी।
तर जिगु उद्धार न्ह्याबलें दयाच्चनी।
जिगु धार्मिकता गुबलें अन्त जुइ मखु।

7 “सुनां धार्मिकता स्यु जिगु खँ न्यँ,
अले स्यागु नुगलय् जिं स्यनातयागु खँ दु,
मनूतयसं दोष बी धकाः ग्याये मते,
अले इमिसं क्वहांकी धकाः नं ग्याये मते।
8 छायधाःसा वसः किलं नः थें इमित नइतिनि।
ऊनयात किलं नः थें इमित नइतिनि।
जिगु धार्मिकता धाःसा न्ह्याबलेंया निति दयाच्चनी,
जिगु उद्धार पुस्तां पुस्ता तक दयाच्चनी।”

9 छुं यानादिसँ! हे परमप्रभु, जिमित ग्वाहालि यानादिसँ,
अले थःगु शक्ति छ्यलाः जिमित बचय् यानादिसँ,
पुलांगु इलय् थें अले न्हापाया पुस्तातयगु इलय् थें छुं यानादिसँ।
छु छि व हे मखु ला, गुम्हयसिनं समुद्रया अजिङ्गर राहाबयात* कुचा कुचा थलादिल
अले व अजिङ्गरयात सुयाबिल।
10 छिं समुद्र दथुइ लें दयकादिल।
अले थःम्हं बचय् यानादीपिं मनूत
व गाः वंगु थासं वनेत
समुद्रयात गंगु बँ यानादिल।
11 परमप्रभुं मू पुलाः छुत्कारा यानादीपि हाकनं लिहां वइतिनि।
इपिं सियोनय् म्ये हा हां दुहां वइ,
अले इमिगु छ्यंया श्रीपेच न्ह्याबलेंया निति लसता जुइ।
इमिसं खुसि व लसता कायेखनी। अले दुखं व झसुका इपिपाखें तापाक हे जुइ।

12 “छिमित सान्त्वना बीम्ह जि हे खः।
सीनावनीपिं मनूतपाखें,

* 51:9 ५१:९ राहाब छम्ह काल्पनिक समुद्री जीव, गुम्हयसिनं गडबडी व मभिगु शक्तियात क्यनी अले गुबलें गुबलें थ्वयात मिश्रया चिकथं काः।

- घॉय् थें गनावनीपिं मन्तय् सन्तान खना: छ छाय् ग्याये मा:गु?
 13 आकाशयात चकंकादीम्ह
 पृथ्वीया जग तयादीम्ह थ: सृष्टिकर्तायात छाय् ल्व:मंकागु?
 छन्त नाश यायेत सनीपिं खना:
 अले मभिगु ज्या याइपिनिगु तया कारणं
 छाय् छ थ:गु जीवनय् भय कया: म्वानाच्चनागु?
 अत्याचारीया तं गन वन?
 14 ज्वनायंकूपिन्त याकनं त्व:तकीतिनि।
 इयालाखानाय् कुना त:पिं सी मख्,
 अले इमित नयेत्वनेगु छुं नं मगा:मचा: जुइ मख्।
 15 छायाधा:सा जि परमप्रभु छिमि परमेश्वर ख:,
 सुनां समुद्रयात चले याइ अले ल:या किसिद्रुम्ब:यात संकाबी।
 जिगु नां दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभु ख:।
 16 जिं जिगु वचन छंगु म्हुतुइ तयाबियागु दु
 अले जिगु ल्हा:या किचलं छ त्वपूगु दु,
 जिं आकाशयात वयागु थासय् तयागु दु,
 अले पृथ्वीया जग तयागु दु,
 अले सियोनयात 'छ जिमि प्रजा ख:' धका: धयागु दु।”

परमप्रभुया तया ख्वला

- 17 अय् यस्शलेम, दना: वा,
 छ गुम्हयसिनं परमप्रभुया ल्हा:पाखें वय्क:या तया ख्वलां त्वंगु दु,
 अले धेधेचुइकीगु ख्वलापाखें सुचुक्क त्वंगु दु,
 न्दलं चाय्कि, न्दलं चाय्कि!✧
 18 वं बुइकूपिं फुक्क काय्पिं मध्ये
 वयात लँ क्यनीपिं सुं नं मदु।
 वं ब्वलंकूपिं काय्पिं मध्ये
 सुं नं वयागु ल्हा: ज्वना: यंकीपिं मदु।
 19 थुपिं निगु विपत्ति छन्थाय् व:गु दु,
 छन्त सुनां सान्त्वना बी?
 झिजांमिजां व नाश अले अनिकाल व तरवार,
 सुनां छन्त सान्त्वना बी?
 20 छिमि काय्पिं मूच्छां जूगु दु।
 चल्ता जालय् क्यं थें इपिं नं बल मदया: लँय् क्वद:गु दु।
 इमिके परमप्रभुया तं व
 छिमि परमेश्वरया ख्याच्चलं जा:गु दु।
 21 अथे जुया: जिगु खँ न्यँ, छ दु:ख सियाच्चंगु
 व अय्लाखं का:म्ह थें च्वं तर दाखमघं का:गु मख्।
 22 छिमि परमप्रभु, छिमि परमेश्वर,
 गुम्हयसिनं थ: प्रजायात रक्षा यानादिल,
 वय्कलं थथे धयादी, “स्व, जिं छंगु ल्हातं व धेधेचुइकीगु ख्वला कयागु दु,
 व तया ख्वला ख:! व छ हाकनं गुबलें त्वनी मख्।
 23 जिं व ख्वला छन्त दु:ख बिइपिनिगु ल्हातय् बी,
 गुम्हयसिनं छन्त धाइ,
 'क्वछु, अले जिपिं छंगु म्हुय् न्ह्या: न्यासि वने।'
 अले छंगु थ:गु ल्युनेया ब्व: बै व न्यासि वनेगु लँ थें यानाबिल।”

52

- परमेश्वरं यरूशलेमया उद्धार यानादी
 1 दैँ, दैँ, हे सियोन!
 छं बल व शक्तियात लं थें फ्यु!
 हे पवित्र शहर, यरूशलेम, थःगु महिमां जाःगु वसः फ्यु।
 थनिनिसें म्हय् चिं मतःपिं व अशुद्रपिं छन्थाय् दुहां वइ मखु।*
- 2 छंके दुगु धू थाथा या!
 हे यरूशलेम, दं अले सिंहासनय् फेत्तु,
 हे ज्वनायंकूपिं यरूशलेमयापिं मनूत,
 छंगु गःपतय् चिनातःगु त्वःतकाब्यु।
- 3 छाय्धाःसा परमप्रभुं थथे धयादी,
 “छिमित सितिकं मियाछ्वत्
 अले धिबा मब्युसे हे त्वःतकीतिनि।”
- 4 छाय्धाःसा परमप्रभु परमेश्वरं थथे धयादी,
 “न्हापा जिमि प्रजा मिश्र देशय् बाय् च्वंवन,
 अले अनंलि इमित अशशूरीतय्सं क्वत्यलातल।
- 5 “आः जिगु थन छु हे दु धकाः?”
- “छाय्धाःसा जिमि प्रजायात सितिकं यंकल,
 अले इमित शासन याइपिन्सं इमित हेस्याइ,”
- “न्हिच्छि हे जिगु नांयात ब्वः बियाचवनी।*
 6 अथे जुयाः जिमि प्रजां जिगु नां म्हस्यु।
 थुकथं इमिसं व दिखुन्हु इपिं लिसे नवाम्ह जि हे खः धकाः म्हसी।
 खः, जि व हे खः।”
- 7 डाँडात जुयाः
 सुसमाचार न्यंकःवनीपिनिगु तुति गुलि बांलाः,
 गुपिन्सं शान्तिया घोषणा याइ,
 गुपिन्सं भिगु बुखें हइ, अले उद्धारयात घोषणा याइ,
 गुपिन्सं सियोनयात थथे धाइ, “छिमि परमेश्वरं राज्य यानादी।”*
- 8 ध्यान बियाः न्यैँ! छिमि पाः च्वनाच्वंपिं पालेत
 लसता थथे छसलं हाला हइ।
 परमप्रभु सियोनय् झाइबलय्,
 इमिसं व थःगु हे मिखां खनी।
- 9 हे यरूशलेमया भज्यंक नाश जूगु थायत्,
 लसतां छसलं म्ये हा,
 छाय्धाःसा परमप्रभुं थः प्रजायात सान्त्वना बियादीगु दु।
 वयकलं मू पुलाः यरूशलेमयात त्वःतकादीगु दु।
- 10 फुक्क जातितयत् परमप्रभुं थःगु पवित्र ल्हाःया शक्ति क्यनादीगु दु।
 पृथ्वीया कुंकुलामय् च्वंपिन्सं नं झी परमेश्वरया उद्धार खनी।
- 11 हूँ, थन हूँ, कैदं पिहां हूँ,
 छुं नं अशुद्रगु थलबल थी मते!
 हे परमप्रभुया थल ज्वनीपिं,
 अनं पिहां वा, अले थःत शूद्र या! *
- 12 अयनं छिपिं हथाय् चाचां बिस्युं वनी मखु,

परमप्रभुं घोषणा यानादी।

परमप्रभुं घोषणा यानादी।

छायधाःसा परमप्रभु छिमिगु न्ह्यः न्ह्यः झायादी,
झ्साएलया परमेश्वरं छिमिगु ल्यूल्यु च्वनाः रक्षा यानादी।

परमप्रभुया दास दुःख व गौरव

13 स्व, जिमि दास ताःलाइतिनि।

वयात च्वछाइ, थकाइ अले वयात तसकं तःधंकी।

14 गथे व खनाः यक्व मनूत गजब जुल वयागु रूप म्हसीके हे मफयक
व वयागु रूप मनूया स्वयाः नं अप्वः स्यंगु खः,

15 तर आः यक्व जातित वयात खनाः वातां जुइ।

वयागु कारणं जुजुपिं सुम्क च्वनी।

छायधाःसा इमित धा हे मधाःगु खँ इमिसं खनी,
इमिसं न्यँ हे मन्यंगु खँ इमिसं थुइकी।*

53

1 झीगु ब्रुखँय सुनां विश्वास याःगु दु?

परमप्रभुया बल्लाःगु ल्हाःया शक्ति सुयात क्यन?*

2 व ला वयकःया न्ह्यःने कयातूगु मा थें

व गंगु बं पिहां वःगु हा थें तःमा जुयावल।

वयात स्वयेत झःझः मधाः अले बांलाः नं मजू।

वयागु ख्वालाल्यु झीत यःगु छुं नं मदु।

3 वयात मनूतयसं हेला यानाः मययकल,

व दुःखयु लाःम्ह मनू खः, वं दुःख बांलाक स्यू।

व खनाः मनूतयसं थःगु ख्वाः फहीकीगु।

वयात हेला यात, झीसं वयात छुं मू वंम्ह मतायेका।

4 धात्थें वं झीगु ल्वयुत क्वबिल,

अले झीगु कष्ट फयादिल,

अयनं झीसं वयात परमेश्वरं सजॉय ब्यूम्ह,

व दुःखकष्टयु लाःम्ह तायेका।*

5 तर वयात ला झीगु हे अपराधया निति सुयाबिल।*

वयात झीगु अधर्मया निति क्वत्यल।

वं सजॉय फःगुलि झीत सुख शान्ति दत।

वं कोर्ना नःगुलि झीपिं लन।

6 झीपिं फुक्कं फैत थें लँ तनाच्चंपिं खः।

झीपिं फुक्क थःगु हे लँयु वनाच्चना,

अले परमप्रभुं वयाके झीगु फुक्क अधर्म तयादीगु दु।

7 व क्वत्यका च्वनेमाल, वयात सास्ती जुल,

अयनं वं थःगु म्हतुं छसः नं न्वमवाः।

स्यायेत यंकूम्ह चीधिकःम्ह भ्याःचायात थें वयात यंकल,

तँय चाइम्हयुसिगु न्ह्यःने फै सुम्क च्वंथें

वं थःगु म्हतुं छुं न्वमवाः।**

8 तसकं सास्ती बियाः व दोपं बियाः वयात इमिसं यंकल।

वयात जुइगु बारे सुनां ध्यान मब्यू।

छायधाःसा वयात म्वाःपिनिगु देशं अलग तल,

जिमि प्रजाया अपराधया निति वयात दाल।

9 इमिसं वयागु चिहान दुष्ट मनूतयगुनापं दयकल,

व सीबलयु तःमिपिनापं हे थुन,

* 52:15 प२:१५ रोम १५:२१ * 53:1 प३:१ यहू १२:३८; रोम १०:१६

* 53:4 प३:४ मती ८:१७

* 53:5 प३:५-६ १ पत्र २:२४-२५

* 53:7

प३:७-८ प्रे ८:३२-३३ * 53:7 प३:७ प्रका ५:६

खः ला, वं छुं ल्वापुख्यापु याःगु मद्दु,
वयागु म्हुतुं मभिंगु व मखुगु खँ ल्हाःगु मद्दु।✧

- 10 वयात दुःखकष्ट सह याकेगु हे परमप्रभुया इच्छा खः,
परमप्रभुं वयागु जीवनयात पलेसा बीगु बलिदान थें यानादीसां,
वं थः सन्तानतयत्त खनाः थःगु दि ताहाकयकी।
परमप्रभुया इच्छा कथं व ताःलाइ।
- 11 वं थःगु प्राणं तसकं सास्ती नये धुंकाः
वं जीवनया जः खनी अले थः लुधनी।
थःगु ज्ञानं यानाः जिमि धर्मीम्ह दासं यक्वसित धर्मीं यानाबी,
वं हे इमिगु अधर्मं क्वबिइ।
- 12 अथे जुयाः जिं तःधंपिनापं हे वयात नं छगू भाग बी,
वं लाकाहःगु माल बल्लाःपिनापं इनी।
छाय्धाःसा वं थःगु जीवन पानाबिल,
वं पापीतनापं हे वयात ल्याः खात।
वं यक्वसिगु पाप क्वबिल,
वं पापीतयगु नितिं स्वापु तइम्ह जुल। ✧

54

परमप्रभुं इस्राएलयात माया यानादीगु

- 1 “हे यरूशलेम, थारिम्ह मिसा, म्ये हा
गुबले मचा बुइके मनंम्ह मिसा,
मचाबू ब्यथाय् गुबले मलाःम्ह,
लय्लयतातां हाला जु।
छाय्धाःसा भाःतनाप च्वनाच्वंम्ह मिसाया स्वयाः भाःतं त्वःतूम्ह
मिसायागु हे मस्त यक्व दु, ” परमप्रभुं धयादी। ✧
- 2 “छंगु पालया थाय् अप्वय्कि।
छंगु पालया पर्दात साला ताहाय्कि।
छंगु खिपः ताहाकयकि,
अले छंगु कीत बल्लाकि।
- 3 छाय्धाःसा छ अप्वयाः जवंखवं न्यनावनी,
अले छिमि सन्तानतय्सां मेमेगु जातियात पितिनाछवइ,
अले इपि इमिगु झिजांमिजां दंगु शहरय् च्वनी।
- 4 “ग्याये मते, छ लाजय् लाइ मखु।
मेपिन्सं बेइज्जत याइ धकाः ग्याये मते। छन्त क्वहंके फइ मखु।
छं थःगु ल्याय्म्हबलय्या लज्या ल्वःमकी,
अले छन्त भाःत मद्दुबलयया याःगु हेला गुबले लुमंकी मखु।
- 5 छाय्धाःसा छन्त सृष्टि यानादीम्ह छिमि भाःत खः,
वय्कःया नां दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभु खः।
इस्राएलया पवित्र परमेश्वर छन्त उद्धार यानादीम्ह खः।
वय्कःयात फुक्क पृथ्वीया परमेश्वर धकाः धाइ।
- 6 त्वःतातःम्ह
वं थःगु आत्माय् दुःख ताय्काच्वंम्ह,
ल्यासेबलय् ब्याहा यानाः नं भाःतं त्वःतूम्हयसित थें
छन्त हाकनं परमप्रभुं सःतादीगु दु, ” परमप्रभुं धयादी।
- 7 “जिं छन्त छुं ईया नितिं जक त्वःतागु खः।
जिगु तःधंगु दया मायां छन्त हाकनं लित हये।

- 8 तमं जिं छन्त छुं ईया निति जक
जिगु ख्वा: छपाखें सुचुकागु ख:।
जिगु सदां दइगु दया मायां जिं छन्त दया याये,”
छन्त उद्धार यानादीम्ह परमप्रभु परमेश्वरं थथे धयादी।
- 9 “श्व नोआया पालयया दि थें ख:,
छाय्धा:सा गथे जिं नोआया इलय् पाफया,
जिं हाकनं खुसिबालं पृथ्वीयात त्वपुइ मखु,
अथे हे आर्वलि जिं छन्त तं क्यने मखु, अले गुबलें हक्के मखु धका: पाफयागु दु।✧
- 10 पर्वतयात संकूसां अले डाँडात चीका:छवसां
अयुं छिमिगु निति जिगु सदां दइगु दयामाया गुबलें अन्त जुइ मखु।
अले जिं चिनागु शान्तिया बाचा गुबलें त्वधुली मखु,”
छन्त दयामाया यानादीम्ह परमप्रभुं धयादी।
- 11 “हे दु:खय् लानाच्च्वंम्ह, ग्व:फसं पुइका: छवावा:म्ह
अले सान्त्वना काय् मखंगु शहर,
स्व, जिं फिरोजाया थीनं छन्त दय्के,
नीरं छंगु जग स्वने।✧
- 12 थीथी ह्यांउगु मणीं छन्त सुरक्षा याइगु प:खा:,
तसकं थीगु रत्नं छंगु मू ध्वाखात व
तसकं मू मू वंगु थीनं छंगु निति फुक्क प:खा:त दय्की।
- 13 छिमि सकलें काय्पिन्त परमप्रभुं हे स्यनेगु याइ,
अले छिमि काय् म्हाय्पिन्त सुख शान्ति दइ।✧
- 14 धार्मिकताय् छन्त थापं याइ।
क्वत्यलिपिपाखें छ तापाक्क हे च्वनी,
छ सुं खना: नं ग्यायेमाली मखु।
भयपाखें छ तापाक्क हे च्वनी,
आतंक छंगु लिक्क वइ मखु।
- 15 छन्त सुं जाति हमला या:सां व जिगुपाखें जुइ मखु।
सुनां छन्त हमला याइ व थ: हे छन्थाय् भ्व:सु वयेमाली।
- 16 “स्व, मिया ह्यंग्वालय् स्वांपुइपि,
थ:गु निति ल्वाभ: दय्कीपिं
नक:मितयत् जिं हे सृष्टि यानागु ख:।
अले उपिं ल्वाभ:त छ्यलीपिं सिपाइतयत् नं जिं हे सृष्टि यानागु ख:।
17 तर छन्त नाश यायेत दय्कूगु न्हाथें ज्या:गु ल्वाभलं नं छन्त बुके फइ मखु।
अले छन्त दोष बीपिन्त छं सुम्क तइ।
थ्व परमप्रभुया दासतयगु निति सर्वय जुइ।
थ्व जिमि दासतयत् कोस्यालि ख:,”

परमप्रभुं घोषणा यानादी।

55

- प्याय्चा:पिन्त स:तादीगु
1 परमप्रभुं धयादी, “हे सकलें प्याय्चा:पिं,
ल: दुथाय् लिक्क वा अले ल: त्वें,
धिबा मदुपिं नं नसा कया: न वा!
अले सित्तिकं दाखमघ व दुरु कायेत वा!✧

- 2 गुगु नयेगु नसा हे मखु, उकिया निति छाया धिबा पुलेगु?
अले गुकिं प्वाः जाइ मखु, उकिया निति छाया ज्या यायेगु?
न्यँ, जिगु खँ बांलाक न्यँ! गुगु नये ज्यू व हे जक न,
अले साःगु साःगु नयाः छं थःगु प्राणयात लुधकी।
- 3 हे मनूत, जिथाय वयाः जिगु खँ बांलाक न्यँ!
अले छिमित जीवन दइ।
जिं छिपिनापं सदांया निति छगू बाचा चिने,
जिं दाऊदयात सदां दइगु दयामाया बी धकाः बचं बियागु पवित्र आशिष छिमित बी।*
- 4 स्व, जिं वयात जाति जातितय दथुइ साक्षी बीत,
व इमि नायः व कप्तान जुयेत ल्ययागु दु।
- 5 छिमिसं म्हमस्यूगु जातितयत सःता हइ,
अले छिमिसं म्हमस्यूपिं जातित छिमिथाय हथाय चाचां वइ।
छाय्धाःसा परमप्रभु छिमि परमेश्वर,
इस्त्राएलया पवित्र परमेश्वरं छिमित गौरवं जाय्कादीगु दु।”
- 6 गुबलय् तक परमप्रभुयात माले फु वयकःयात मालेगु या।
वयकः लिक्क दुबलय् हे छिमिसं वयकःयात सःति।
- 7 दुष्ट मनूखं थःगु लँपु व अधर्मीं मनूखं थःगु बिचाः त्वःतेमा,
अले इपिं परमप्रभुयाथाय लिहां वयेमा, वयकलं हे इमित दया यानादी।
इी परमेश्वरपाखे इपिं लिहां वयेमा,
अले वयकलं इमित पूरा क्षमा यानादी।
- 8 “छाय्धाःसा छिमिगु बिचाः थें जिगु बिचाः मखु,
अले छिमिगु लँपु थें जिगु लँपु मखु,”
- 9 “गथे आकाश पृथ्वी स्वयाः तःजाः,
अथे हे जिगु लँपु छिमिगु लँपु स्वयाः
व जिगु बिचाः छिमिगु बिचाः स्वयाः तःधं।
- 10 गथे वा व च्वापु आकाशं गाइ
अले अथें हे उपिं नितां च्वय् लिहांवनी मखु,
तर बैयात प्याकाः अन्न सयकी,
अले ह्वलेत पुसा व नयेत नसा बियादी।*
- 11 जिगु म्हतुं पिहां वःगु वचन अथे हे जुइ।
व सितिकं जिथाय लिहां वइ मखु,
तर उकिं जिं मतिइ तयागु ज्या पूर्वके,
अले छु ज्याया निति जिं वयात छवयाहयागु खः, उकी व ताःलाइ।
- 12 छिपिं आनन्द व शान्ति च्वने खनी।
पर्वत व डाँडातयसं नं छिमिगु निति म्ये हाला हइ,
अले माथवंगु थासय् च्वंगु सिमातयसं ल्हाःपा दयाहइ।
- 13 अनंलि कंमाया पलेसा सल्लाया सिमा,
व न्हायकंमाया पलेसा मेहदीया सिमात बुया वइ।
थथे परमप्रभुया हनाबनाया निति जुइ।
थ्व गुबलें नाश मजुइगु सदां सदांया निति चिं जुइ।”

परमप्रभुं घोषणा यानादी।

56

फुक्क जातितयगु निति उद्गार

1 परमप्रभुं थथे धयादी,

“न्याय यायेगु त्वःते मते।

छु पायछि जू व हे या,
छाय्धाःसा जिपाखें उद्दर कायेगु दि लिक्क वयाच्चंगु दु,
अले जिगु धार्मिकता याकनं खनेदः वइ।
2 व मनु धन्य खः गुम्हयसिनं थव याइ,
व मनु धन्य खः गुम्ह थव खँय् बलाक्क च्वनाच्चनी।
गुम्हयसिनं विश्रामबार अशुद्ध मयासें मानय् याइ,
अले थःगु ल्हाःयात छुं नं मभिगु ज्या यायेगुपाखें अलग तइ।”

3 परमप्रभुनापं थःत बाचा च्युम्ह सं परदेशी थथे मधायेमा,
“धाथें हे परमप्रभुं जितः थः प्रजापाखें अलग तयादीगु दु।”
सं नपुंसकं थथे मधायेमा, “स्व, जि गंगु सिमा थें खः।”

4 छाय्धाःसा परमप्रभुं थथे धयादी,
“जिगु विश्रामबार मानय् याइपि,
जितः यःथें ज्या याइपि,
अले जि व जि मनुतयगु दथुइया बाचायात
विश्वास यायेबहः जुयाः पालन याइपि नपुंसकतयत् धाःसा,
5 जिं जिगु देगलय् व उकिया पःखाःया दुने च्वंपि
काय् म्हायपिन्त स्वयाः अप्वः हनाबना याकेबी,
अले इमित तसकं भिगु नां बी।
जिं इमित सदां दयाच्चनीगु नां बी।

6 परमप्रभुया सेवा यायेत,
परमप्रभुया नांयात माया यायेत
व वयकःया आराधना यायेत,
विश्रामबार सदां मानय् यायेत
अले जि व जि मनुतयगु दथुइया बाचायात
विश्वास यायेबहः जुयाः पालन यायेत परमप्रभुलिसें थःत मिलय् याःपि परदेशीतयत् धाःसा,
7 जिं जिगु पवित्र पर्वतय् हया।
जिगु प्रार्थना यायेगु छँय् लय्तायकेबी।
इमिसं जिगु वेदीइ छाःगु होमबलि व बलित जिं ययके।
छाय्धाःसा जिगु छँ फुक्क जातितयगु नितिं प्रार्थनाया छँ जुइ।”☆

8 ज्वनायंकूपि त्वःतकाः हःम्ह
परमप्रभु परमेश्वरं थथे घोषणा यानादी,
“छथाय् मुनाच्चर्चपि बाहेक जिं मेपिन्त नं
इपिनापं हे छथाय् मुंके हये।”

परमेश्वरं इस्त्राएलया नायःतयत् पाः याःगु
9 हे ख्यलय् च्वंपि फुक्क पशुत, वा!
हे गुँइ च्वंपि पशुत वा,
मनुतयत् क्वाप्प नयेत वा!
10 इस्त्राएलया फुक्क पिवाःत कांपि खः।
इपिं फुक्कं ज्ञां मदुपि खः।
इपिं उइ मफुपिं खाखः खिचात थें खः।
इपिं ग्वारातुली अले म्हगस खनी।
इपिं घेने जक मास्तिवय्काच्चनी।
11 इपिं नये पित्याःपिं खिचात थें खः।
इपिं गुबलें नये लुमर्धपिं खः।
इपिं मथुपिं जवाःत खः।
इपिं फुक्क थथःगु हे लँपुइ जुयाच्चंगु दु।
इमिसं थःत जक भिं यायेत स्वयाच्चनी।

- 12 इपिं फुक्कसिनं थथे धाइ,
 “वा, जितः दाखमघ हय्के ब्यु!
 झीसं अय्लाः नं यक्व त्वनेनु!
 कन्हय नं थौं थें हे जुइ
 वा थौं स्वयाः अप्वः बांलाइ।”

57

- इस्त्राएलया मूर्ति पुजा याइपिन्त सजाँय ब्युगु
 1 धर्मी मन्त नाश जुयावनी
 अयनं थ्व खँयात सुनानं वास्ता याइ मखु।
 भक्ततयूत ल्हनाः यंकी,
 तर मभिपाखें बचय् यायेत
 धर्मी मन्यात ल्हनाः यंकुगु खँ सुनानं थुइ मखु।
 2 भिगु लँपुइ जुइपिन्त सीधुंकाः नं
 शान्ति व आराम दइ।
 3 “हे झॉक्रीतयगु लँय वनीपिं
 व व्यभिचारीत व वेशयात थें ज्या याइपिं, थन वा!
 4 छं सुयात गिजय् यानाच्चवनागु?
 छिमिसं सुयागु विरोधय् खँ ल्हानाः मे पिकयाच्चवनागु?
 छु छिपिं हे विद्रोही मन्त थें ज्या याइपिं
 अले मखुगु खँ ल्हाइपिं थें ज्या याइपिं, मखु ला?
 5 पुजा याइगु स्वसिमातयगु दथुइ
 व फुक्क इयाम्म च्वंगु सिमाया क्वय् येचाःपिं थें च्वं।
 छिमिसं थःकाय् म्हायपिन्त न्हसिकापय्
 व ल्वहंकापिइ बलि छाइ।
 6 न्हसिकापय् च्वंगु पिच्चुसे च्वंगु ल्वहं हे छिमिगु भाग खः।
 छिमिसं इमिगु हे नितिं त्वँसाबलि व अन्नबलि छाःगु दु।
 थज्याःगु खँ सीक सीकं छु जि मानय् जुइगु ला?
 7 छिपिं ततःजाःगु डाँडाय् लसपस यायेत वन।
 छिपिं अन हे थःपिं बलि छायेत वन।
 8 छिमिसं ध्वाखाय् व लुखाया दुवाः ल्युने
 मेगु धर्म मानय् याइपिनिगु चित तल।
 जितः त्वःताः छिमिसं थःगु लं त्वयाः बैय् तल
 अले यक्वसित थःगु लासाय् सःतल।
 छिमिसं इपिनापं बाचा चित, अले इमिगु लासा यक्काच्चन,
 छायाधाःसा छिमिसं इमिगु पचिनांगा खंगु खः।
 9 छिमिसं मोलोख घःयाथाय् छायेत जैतूनया चिकं ज्वनाः
 तसकं नस्वाः यक्कः यक्व चिकं थम्हं बुलावन।
 छिमिसं दूततयूत तातापाक्क छवल,
 अज्ज मृतलोक तक हे छवल।
 10 छिमिगु फुक्क चालचलनं यानाः छिपिं त्यानुचाल,
 अयनं छिमिसं थथे मधाः, ‘आशा मन्त।’
 छिमित न्हगु बल दत,
 अयजूगुलि छिपिं इकुसे च्वंसां क्वमदल।
 11 “छिमिसं सुयागु भय कयाः जितः मखुगु खँ ल्हानागु?
 अले छाया छिमिसं जितः लुममंकागु व जितः नुगलय् मतयागु?
 छु जि यक्व ई तक सुम्क च्वनागुलि

- छिमिसं जिगु भय मकयागु ला?
 12 जिमिसं छु याना: व धार्मिकता ख: धका: बिचा: याइ,
 तर जि छिमिगु चाला क्यनाबी।
 अले उकिं छिमित छुं नं फाइदा दइ मखु।
 13 छिमिसं ग्वाहालिया नीतिं बिन्ति यायेबलय्
 छिमिसं मुंकागु मूर्तितयसं छिमित बचय् यायेमा!
 फसं इमित ब्वय्कायंकी,
 छगू हे सासलं इपि सकसित ब्वय्कायंकी।
 तर सुनां जिके शरण काइ वं देशय् अधिकार याइ,
 अले जिगु पवित्र पर्वतय् नं अधिकार याइ।”
- पश्चाताप या:पिन्त सान्त्वना
 14 अले परमेश्वरं थथे धयादी,
 “दयकी, दयकी, मू लँ दयकी!
 जिमि प्रजाया लँया फुक्क पंग:त चीकाछव।”
- 15 छाय्धा:सा सदां म्वानाच्वनादीम्ह,
 तच्चकं मानय् याये बह:म्ह, गुम्हयसिगु नां पवित्र ख:,
 वय्कलं धयादी, “जि दक्वसिबय् च्वय् पवित्रगु थासय् च्वनीम्ह ख:,
 तर जि पश्चातापी व क्वमिल्लुपिनापं नं च्वनीम्ह ख:,
 अले जिं क्वमिल्लुया आत्मां छिमित बल्लाकाबी,
 अले पश्चातापयागु नुग:यात नं बल्लाकाबी।
- 16 जिं न्ह्याबलें दोष बियाच्वने मखु,
 जि न्ह्याबलें तंम्वयाच्वने मखु,
 गुकिं याना: जिं थम्हं दयकागु मनूतयगु नुग:
 जिं याना: क्वतुं मवनेमा।
- 17 जि इमिसं या:गु पाप व लोभया कारणं तंम्वयागु ख:।
 जिं इमित सजाँय बिया,
 अले जिगु ख्वा: इपिपाखें सुचुका।
 अयनं इमिसं थ:गु हे पह:चहलय् जिराहा जुयाच्वन।
- 18 जिं इमिगु पह:चह: खनागु दु,
 अयनं जिं इमित लंकाबी।
 जिं इमित यंके,
 अले हाकनं दुखं च्वनीपिन्त सान्त्वना बी।
- 19 जिं इमिगु म्हुतुइ प्रशंसा हये,
 तापाक्क व लिक्क च्वंपिन्त शान्ति दयेमा,”
 परमप्रभुं धयादी,
 “जिं छिमित लंकाबी।”
- 20 मभिपिं धा:सा लबुत थाहा व:गु समुद्र थें ख:,
 व सुम्क च्वनी मखु, वयागु लखं दाग व भ्यातना: सिलाछवइ।
- 21 “मभिपिन्त शान्ति दइ मखु” धका: जिमि परमेश्वरं धयादी।

58

धात्थेयागु अपसं

- 1 “तसकं हा, सुम्क च्वने मते!
 तुरहीया स: थें च्वंक तसकं हा।
 जिमि प्रजायात इपि विद्रोही ख: धका:
 व याकूबया घरानायात इमिगु पाप क्यनाब्यु।
- 2 छाय्धा:सा न्हियान्हिथं इमिसं जित: माली।
 अले इपि जिगु लँ सीकेमास्ति व:पि थें खने दु,
 अले इपिं छु पाय्छि जू व हे याइपिं व

जिगु आज्ञा मानय् याइपि थें खने दु।
इमिसं जिके खःकथं क्वछीगु फ्वनाच्चनी,
अले परमेश्वर इमिगु न्ह्यःने वयेमा धकाः इच्छा यानाच्चनी।

3 इमिसं धाइ,
‘जिपि अपसं च्वनागु छाय् छिं मखंगु?
जिपि क्वमिलु जुयागु खँय्
छिं छाय् वास्ता यानामदियागु?’

“छाय्धाःसा छिपि अपसं च्वंगु दिखुन्ह छिमिसं थःगु जक इच्छा पूर्वकी,
अले छिमि ज्याकःमि फुक्कसित क्वत्यलेगु याइ।

4 छिपि अपसं च्वंखुन्ह ल्वापु यायां हे क्वचाय्कीगु खः।
अले छम्हयसिनं मेम्हयसित मभिगुकथं दायेगु याइ।
छिमिसं थ्व थें ज्याःगु अपसं च्वनाः

छिमिगु सः स्वर्गय् थ्यनी धकाः आशा याये फइ मखु।

5 छु जिं ल्ययागु अपसं थथे हे खः ला?
मनूतयसं छन्हु जक क्वमिलु जुयाच्चनेगु ला?
छु थ्व तिकथिमा थें थःगु छयं क्वछुकेगु
व भांग्रा फीगु अले नउनं बुलिइगु दिं जक खः ला?
छु छिमिसं थुकियात अपसं धायेगु ला?
छु छिमिसं थुकियात परमप्रभुयात लय्ताय्केगु दिं धायेगु ला?

6 “अन्याय यानाः कुनातःपिन्त त्वःतकेगु
व क्वत्यलातःपिन्त छुत्कारा यायेगु
फुक्क जुवा त्वाःथलाबीगु
जिं ल्ययागु अपसं थ्व हे मखु ला?

7 थःगु नसा नये मखंपिन्त इनाबीगु,
अले छें मद्दुपि मगाःमचाःपिन्त शरण बीगु

व पचिनांगापिं खनाः लं फिकाबिगु
अले थः थःथितिपिन्त ग्वाहालि बीगु, थ्व हे मखु ला?*

8 अले छिमिगु जः सुथयसियागु थें पिहां वइ,
अले छिपि याकनं हे लनावनी।
अनंलि छिमिगु धार्मिकता छिमिगु न्ह्यः न्ह्यः वनी,
अले परमप्रभुया महिमा धाःसा छिमित रक्षा यायेत ल्यूल्यू वइ।

9 अले छिमिसं प्रार्थना याइ, परमप्रभुं लिसः बियादी।
छिमिसं ग्वाहालिया निति बिन्ति याइ अले वय्कलं धयादी,
‘जि थन हे दु’ ।

“छुं जुयाः छिमिसं थःपिनिगु दथुं मेपिन्त क्वत्यलेगु त्वःतल,
मेपिन्त पतिचां सुया क्यनेगु व मभिगु खँ ल्हायेगु त्वःतल,
10 अले दुनुगलानिसें छिमिसं थःत नयेमखंपिनिगु निति बिल धाःसा
अले अन्याय जुयाच्चपिनिगु निति मगाःमचाः पूर्वकल धाःसा
छिमिगु जः खिउँथाय् तुयुजः थें जुइ,
अले बाचाया ई नं न्हिनय् थें जुइ।
11 परमप्रभुं छिमित धुवाँधु न्ह्यलुवाः जुयाः यंकादी,
अले तसकं तांन्वःगु थासय् नं छिमित लुधंकादी,
अले छिमिगु क्वँय्यात बल्लाकादी।
छिपिं यक्व लखं प्याःगु क्यब थें
व गुबलें सुइ मखुगु बुँगाःचा थें जुइ।

- 12 छिमि मन्तयसं दुनाच्चंगु छैत हाकनं दयकी।
 यक्व पुलांगु जगत इमिसं लहनी।
 छिमित 'दुनाच्चंगु पःखाःत दयकीपि,'
 अले 'चवनीगु छैया निति हाकनं न्हगु लँपु दयकीपि' धकाः धाइ।”
- विश्रामबारयात पवित्र मानय या
- 13 “छिमिसं विश्रामबारयात मत्वःतल
 अले जिगु पवित्र दियात थः यःथें मयात धाःसा
 व परमप्रभुया विश्रामबारय खुशी जुल धाःसा
 व थःगु इच्छा कथं मयासें
 थव दियात हनाबना यात धाःसा
 व थुखुन्हु थः यःथें मयासें ययथें खँ मल्हात धाःसा,
 14 छिपि जि परमप्रभुपाखें लयताय खनी,
 व जि छिमित देशया तःधपि जुइगु थासय वनीपि यानाबी
 अले जि छिमित छिमि पुर्खा याकूबया अधिकारपाखें भवय नकिपि यानाबी।”
 परमप्रभुया म्हुतुं हे थथे धयादीगु दु।

59

- मन्तयगु पापया दोष
- 1 धात्थें हे परमप्रभुया ल्हाः बचय याये मफयक चिहाकः जूगु मदु,
 अले वयकःया न्हायपुं न तायेमदयक ख्वातुसे च्वंगु मदु।
- 2 तर छिमिगु अधर्म यानाः
 छिपि थः परमेश्वरपाखें अलग जूगु दु
 अले छिमिगु पापं यानाः वयकःया ख्वाः छिमिगुपाखें त्वःपुया तःगु दु
 अले वयकलं छिमिगु खँ न्यनादी मखु।
- 3 छाय्धाःसा छिमिगु ल्हाः हिं त्वपूगु दु
 व छिमिगु पतिचाय दोष कीगु दु
 अले छिमिगु म्हुतुं मखुगु खँ ल्हाःगु दु
 अले छिमिगु मेचां मभिगु खँ ल्हाःगु दु।
- 4 सुनानं न्याय फवंगु मदु।
 सुनानं विश्वास यायेबहः जुयाः न्याय याःगु मदु।
 इमिसं ज्यागलय मज्यूगु खँय् भरोसा तइ व मखुगु खँ ल्हाइ।
 इमिसं मभिगु जाः ग्वइ अले अधर्म बुइकी।
- 5 इमिसं बिख दुम्ह सर्पया खँय् खासा बी,
 अले माकःचाया जाः ग्वइ।
 इमिगु खँय् नइपिं न्ह्याम्ह जूसां सी।
 अले उकियात तछ्यात धाःसा बिख दुम्ह सर्प पिहां वइ।
- 6 इमिगु जालं नं वसः दयके फइ मखु,
 उकिं दयकूग कापतं इमिसं थःपिन्त हे त्वपुइ फइ मखु।
 इमिसं अधर्मया ज्या यानाच्चंगु खः।
 अले मभिगु ज्या इमिगु ल्हातय हे दु।
- 7 इमिगु तुति पापया ज्या यायेत ब्वाँय वनी
 अले छुं दोष मदुपिनिगु हिबाः न्ह्याकेत इपि हथाय चाइ।
 इमिगु बिचाः अधर्मया बिचाः खः।
 दुःख व नाशं इमिगु लँ म्हसीकी।*
- 8 इमिसं शान्तिया लँ म्हमस्यु,
 अले इमिगु लँपुइ न्याय मदु।
 इमिसं थःगु लँपु बेक्वयकूगु दु।

* 59:7 ५९:१७-८ रोम ३:१५-१७

व लँपुइ न्यासि जुइपि सुयातं नं शान्ति दइ मखु।

मनूतयूसं थःगु पाप स्वीकार याःगु

9 अथे जुयाः न्याय झीपिपाखें तापानाच्वंगु दु।

धार्मिकतां झीत नापलाके फइ मखु।

झीसं जःया लँपुयात स्वयाचवनी,

तर फुक्क खिउँसे च्वनाच्वंगु दु।

झीसं तयुजःया लँपु स्वयाचवनी,

तर तसकं खिउँसे च्वंगु लँपुइ जुयाचवनी।

10 कांपिं मनूत थें झीसं अंगलय् पचिपचि याना जुइ।

मिखा मदुपि थें झीसं थःगु लँपु माला जुइ।

झीपिं न्हिनय् नं सन्ध्याकाः इलय् थें लुफि हाइ।

तसकं बल्लाःपिनिगु दथुइ झीपिं सीपिं थें जुइ।

11 झीपिं सकलें भालुत थें हाली।

अले सुकुभतुं थें तसकं विलाप याइ।

झीसं न्याय फवनी तर सुयातं नं व दइ मखु,

मुक्तिया लँपु मालाचवनी तर व झीपिपाखें तापाक्क हे दु।

12 छायाःसा जिमिगु द्वंबिद्वं छिगु न्ह्यःने यक्व दु,

अले झीगु पापं हे झीगु विरोधय् साक्षी बी।

जिमिगु द्वंबिद्वं जिपिनापं हे दु

अले जिमिगु अधर्मत जिमिसं नालाकाये।

13 परमप्रभुया विरोधय् विद्रोही जूगु व वयकःपाखें फस्वयागु दु,

झी परमेश्वरयात हेला यानाः क्वत्यलेगु व विद्रोहया जाः ग्वःगु दु,

अले झीगु न्गालय् ब्वलनावःगु मखुगु खँ हे झीसं धयाचवनागु दु।

14 अथे जुयाः न्याय ल्यूनेपाखे चीकाछवःगु दु,

धार्मिकता तापाक्क वंगु दु,

अले खःगु खँ धाःसा लँय् लँय् लुफि हानाच्वंगु दु,

अयजूगुलि भिं यायेगु दुहां वये फइ मखु।

15 खःगु खँ गनं मदु, अले मभिंगु खँपाखें अलग च्वनीम्ह न्ह्याम्ह हे जूसां वयात हमला याइ।

परमप्रभुं थः प्रजायात बचय् याःगु

परमप्रभुं स्वयादिल,

अले न्याय मदयावन धकाः वयकः तंचायादिल।

16 परमप्रभुं क्वत्यलातःपिन्त ग्वाहालि याइपिं सुं नं मखन।

अले वयकः दथुइ च्वनाः बिन्ति याइम्ह सुं छम्ह नं मखंगुलि अजू चायादिल।

अनंलि वयकःया थःगु हे जव ल्हातं इमित उद्धार यानादिल,

अले वयकःयागु हे धार्मिकतां इमित बचय् यानादिल। ✨

17 वयकलं धार्मिकताया छाती-पाता,

व छैनय् मुक्तिया तपुलि पुयादिल।

अले वयकलं ब्वला काइगु वसः पुयादिल,

अले जोसयात लं थें पुनादिल। ✨

18 इमिसं याःथें वयकलं इमित बदला बियादी।

वयकःयात विरोध याःपिन्त तमं सजौय बियादी

अले शत्रुतयत्त बदला कयादी।

टापुया देशयापिन्सं इमित याःथें वयकलं बदला कयादी।

19 पच्छिमया देशनिसें मनूतयूसं परमप्रभुया नांया भय काइ,

अले पुर्बनिसें इमिसं वयकःया नांया महिमा याइ।

छाय्धाःसा वयकः खुसिबाः वः थें झायादी,
गुकियात परमप्रभुया सासलं बाः वय्की।

20 “थःगु पापया पश्चाताप याइपि याकूबया सन्तानतयग् निति
मुक्ति बीम्ह सियोनय् झायादी।”

परमप्रभुं घोषणा यानादी। ☆

21 परमप्रभुं धयादी, “जिगु खँय् धाःसा, जिगु बाचा छिमिगु निति थ्व हे जुइ। जिगु आत्मा छंके दु व चिलावनी मखु, अले जिगु वचन जिं छंगु म्हुतुइ तयाबियागु दु। उपिं छंगु म्हुतुइ व छिमि काय् म्हुयाय्पिनिगु म्हुतुइ व छिमि सन्तानतय् म्हुतुइ थनिनिसें सदांया निति दयाच्चवनी।”

परमप्रभुं घोषणा यानादी।

60

जूवइतिनिगु यस्शलेमया गौरव

1 “हे यस्शलेम देँ!

छाय्धाःसा छंगु जः वये धुंकल!

अले परमप्रभुया महिमा छंके खनेदः वःगु दु।

2 स्व! खिउँगुलि पृथ्वीयात

व तसकं खिउँगुलि मनूतयत् त्वपुयातःगु दु,

तर परमप्रभुया जः छंके वःगु दु,

अले परमप्रभुया महिमा छंके खनेदः वःगु दु।

3 जाति जातित छंके दुगु जलय्

व जुजुत छंके खनेदुगु सुथया निभाःया जलय् वइ।

4 “अथे जुयाः छंगु मिखा ब्वयाः चाकःछिं स्व!

इपिं फुक्क छन्थाय् मुनाः छन्थाय् वइ।

छिमि काय्पिं तापाकं वइ,

अले छिमि काय्म्हुयाय्पिं ल्हातं क्वबिया छन्थाय् हइ।

5 अनंलि छ थ्व खनाः तसकं ज्वालं थी

अले छंगु नुगः तसकं लय्ताइ।

समुद्रया सम्पत्ति छन्थाय् हइ,

जाति जातिया सम्पत्ति छन्थाय् वइ।

6 ऊँटया बथां,

मिघान व एपाया ऊँटतयसं छंगु देय् त्वपुइ।

अले शेबाया फुक्क मनूत परमप्रभुया प्रशंसा यायां

लुँ व धुपाँय् ज्वनाः छन्थाय् वइ।

7 केदारया फुक्क फैच्वलयत् बथां छन्थाय् मूवइ।

नबायोतया फैतयसं छंगु सेवा याइ।

इपिं बलिकथं जिगु वेदीइ नालेबहः जुइ।

अले महिमा जाःगु जिगु देगःयात जिं समाः याये।

8 “सुपाँय् थें ब्वया जुइपिं

अले सुकुभन्तुया स्वँपाखे ब्वयावनीपि थुपि सु खः?

9 धात्थें हे टापुतयसं जितः स्वइ,

तशींशया व्यापारीतयग् जहाजत न्ह्यः न्ह्यः दु।

परमप्रभु छिमि परमेश्वरया निति,

व इस्त्राएल्लया पवित्र परमेश्वरया हनाबनाया निति

इपिं छिमि काय्पिन्त तापाकं

इमिगु लुँ व वहःनापं छन्थाय् हइ।

छाय्धाःसा वय्कलं छन्त गौरवं जाय्कादी।

- 10 “परदेशीतयसं छंगु पःखाः हाकनं दय्की,
अले इमि जुजुतयसं छंगु सेवा याइ।
जिगु तमं जिं छन्त कयका,
अयनं जिं छन्त दया याये।
- 11 छंगु शहरया मू ध्वाखात न्हाबलें चालाच्चनी।
उपिं ध्वाखात चान्हे गुबलय् नं तीमखु।
गुकिं यानाः मन्तयसं छन्थाय् जाति-जातितयगु धन-सम्पत्ति हयेमाः।
इमि जुजुतय न्ह्यः न्ह्यः त्याःगुया जुलूस ज्वनाः दुहां वयेमा। ☆
- 12 छाय्धाःसा छंगु सेवा मयाइगु जाति व राज्य नाश जुइ।
इपिं धात्थें हे भज्यंक नाश जुइ।
- 13 “लेबनानया गौरव छन्थाय् वइ,
थाकुराःमात, सल्लाया सिमात व सिसौया सिमात नं
जिगु पवित्रथाय् तसकं बांलाकेत वइ।
अले जिगु पवित्रथाय् गौरवं जाइ।
- 14 छन्त दुःख बिइपिनि काय्पिं छन्थाय् हे क्वमिलु जुयाः वइ।
छन्त हेला याइपिं फुक्क छंगु पाली भवपू वइ।
इमिसं छन्त परमप्रभुया शहर,
इस्त्राएलया पवित्र परमेश्वरया सियोन धकाः धाइ।☆
- 15 “छ त्वःतातःम्ह व हेला यानातःम्ह खः,
छपाखें जुयाः सुं नं मवसां नं
जिं छन्त सदांया निंति गौरव
व फुक्क पुस्ताया लसता यानाबी।
- 16 माम्हं थः मस्तयत्त बिचाःसंचाः याःथें
जाति जाति व जुजुपिन्सं छन्त बिचाः संचा याइ,
उबलय् छं परमप्रभु थःत मुक्ति बीम्ह,
उद्धार याइम्ह व याकूबया दक्व शक्ति दुम्ह खः धकाः थुइकी।
- 17 कँयया पलेसा लुँ अले नँया पलेसा वहः जिं हये।
सिँया पलेसा कँय् अले ल्वहंया पलेसा नँ हये।
शान्तियात छंगु राज्य व
धार्मिकतायात छंगु शासक दय्काबी।
- 18 छंगु देशय हाकनं गुबलें ल्वापुख्यापु न्यनेमाली मखु,
छंगु सिमानाया दुने गुबलें स्यंगु व नाश जूगु न्यनेमाली मखु।
तर छंगु पःखाःयात मुक्ति धकाः धाइ,
अले छंगु मू ध्वाखायात प्रशंसा धकाः धाइ।
- 19 न्हिनय् सूर्यनं छन्त गुबलें जः बी मखु,
न तिमिलां हे छन्त जः बिया ज्वल्ल थीकी,
छाय्धाःसा परमप्रभु हे छंगु निंति सदांया जः जुइ,
छिमि परमेश्वर धाःसा छंगु महिमा जुयादी।☆
- 20 छंगु सूर्य गुबलें बिनावनी मखु,
छंगु तिमिला गुबलें मदयावनी मखु।
परमप्रभु हे छंगु निंति सदांया जः जुयादी,
अले छंगु दुःखया दि मदयावनी।
- 21 अनंलि छिमि फुक्क प्रजात धर्मी जुइ,
इमिसं सदांया निंति देशय् अधिकार याइ।

जिगु गौरव क्यनेत इपि जिं पिनागु माचा थें खः,
 अले इपि जिगु ल्हाःया ज्या खः।
 22 छिपि मध्ये कम दुपि द्रुलंद्रुः दःवइ,
 अले दक्वसिबय् चिधिकःपिं दक्वसिबय् तःधंगु जाति जुइ।
 जि परमप्रभु खः,
 वयागु इलय् जिं व याकनं हे पूवके।”

61

छुत्काराया नितिं भिंगु खँ
 1 मगाःमचाःपिन्त भिंगु खँ न्यकेत
 परमप्रभुं जितः ल्ययादीगुलि
 परमप्रभु परमेश्वरया आत्मा जिके दु।
 नुगः क्वतुंविपिन्त लाय्काबीत,
 चिना तःपिन्त त्वःताबीत व
 कुनातःपिन्त छुत्काराया घोषणा यायेत
 वय्कलं जितः छ्वयाहयादीगु खः।✠✠
 2 वय्कलं जितः परमप्रभुं दयामाया याइगु दँ
 व झी परमेश्वरया बदला कायेगु दि घोषणा यायेत,
 फुक्क दुखं च्वनाच्चंविपिन्त सान्त्वना बीत छ्वयाहयादीगु खः।✠
 3 व सियोनय् दुखं च्वनाच्चंविपिन्त
 नौया पलेसा
 तसकं बांलाःगु श्रीपिच,
 व दुखं पलेसा लसताया चिकं बीत,
 ख्वःगु नुगःया पलेसा प्रशंसाया वसः पुंकाबीत,
 वय्कःया गौरव खनेदयेमा धकाः
 इमित परमप्रभुं हे पिनादीगु धार्मिकताया स्वसिमात धकाः धाइ।
 4 इमिसं न्हापानिसें नाश जुयाच्चंगु शहरत हाकनं दय्की।
 नाश जुयाच्चंगु थाय्त हाकनं दय्की,
 पुस्तौ पुस्तानिसें दुनाच्चंगु छँत दुगु शहरतय्त
 इमिसं हाकनं न्हगु यानाः दय्की।
 5 परदेशीतय्सं छिमि फैच्चलय्तय्त ज्वये यंकी,
 अले परदेशीतय्सं छिमिगु बँ व दाखक्यबय् ज्या याइ।
 6 अले छिमित परमप्रभुया पुजाहारी धकाः धाइ,
 छिमित झी परमेश्वरया दासया नां बी।
 छिमिसं जाति-जातितयगु धन सम्पत्तिं नइ,
 अले इमिगु हे धन-सम्पत्ति छिमिगु नितिं फुइँ जुइ।
 7 छिमिगु लज्याया पलेसा छिमित निदुगं सुवाः दइ,
 अले हेलाया पलेसा छिपिं थःगु अधिकारय् लय्तायाच्चनी।
 अथे जुयाः छिमित थःगु हे देशय् निदुगं हक दइ,
 अले छिमिगु नितिं सदां सदांया लसता दइ।
 8 “छाय्धाःसा जि, परमप्रभु धाःसा न्याययात माया याये,
 खुइगु व अधर्मयात जिं तसकं मय्के।
 जिं थःगु विश्वास यायेबहलं जिमि मनूतय्त सिरपाः बी।
 अले जिं इपिनापं सदांया निति बाचा ची।
 9 इमि सन्तानत जाति जातिया दथुइ,

अले इमि मचाखाचातयत् मनूतयग् दुथुइ म्हसिइगु जुइ।
इमित खंपि सकसिनं
‘इपि ला परमप्रभुपाखें सुवाः दुपिनि सन्तान खः’ धकाः स्वीकार याइ।”

- 10 जि परमप्रभुया कारणं तसकं लयताये।
जिगु प्राणं जिमि परमेश्वरयाके लयताइ।
छाय्धाःसा वयक्कलं जितः उद्धारया वसः पुंकादीगु दु,
अले वयक्कलं जितः धार्मिकताया वसतं त्वपुयादीगु दु।
गथे ब्याहा याइम्ह मिजंनं थःगु छेनय् पुजाहारीं थें समाः याइ
अले भम्चां थःत तसकं मू मू वंगु तिसां समाः याइ।*
- 11 गथे बुँइ माचात बुया वइ,
अले क्यबय् पुसात बुया वइ,
अथे हे परमप्रभु परमेश्वरं धार्मिकता व प्रशंसा फुक्क जातितय् न्ह्यःने हयादी।

62

सियोनया न्हगु नां

- 1 यरूशलेमया धार्मिकता सुथ न्हापांया जः थें खनेमदुतले,
अले वयागु मुक्ति च्यानाच्चंगु मिप्वाःया जः थें खनेमदुतले,
सियोनया नितिं जि सुम्क च्वने मखु।
यरूशलेमया नितिं जि सुम्क च्वने मखु।
- 2 जाति जातितयसं छंगु धार्मिकता
व फुक्क जुजुपिन्सं छंगु गौरव खनी,
अले छन्त धाःसा परमप्रभु थःम्हं हे तयादीगु न्हगु नामं सःती।
- 3 छ परमप्रभुया ल्हातय् गौरवया मुकुट
व छ परमेश्वरया ल्हातय् छगू जुजुया श्रीपिच जुइ।
- 4 छन्त हाकनं “आजुबा”* धकाः धाइ मखु।
छंगु देशयात हाकनं “समामा”† धकाः धाइ मखु,
तर छन्त “हेप्सीबा”‡ धकाः धाइ,
अले छंगु देश “ब्युलाह”§ धकाः धाइ।
छाय्धाःसा परमप्रभु छनापं तसकं लयतायादीगु दु,
अले छंगु देशं ब्याहा याःगु जुइ।
- 5 छिमि मस्तयसं थःपिन्त छन्त लःल्हाइ, हे यरूशलेम,
गथे छम्ह ल्यायम्ह मिजंनं थःत भम्चायात लःल्हाइ,
अले छिमि परमेश्वर छंगु नितिं लयतायादी।
गथे ब्याहा याःम्ह मिजं थः भम्चाया नितिं लयताइ।
- 6 हे यरूशलेम! जिं छंगु पःखाःतयके पाः च्वनीपि तयागु दु,
इपिं न न्हिनय् सुम्क च्वनी न चान्हय् हे सुम्क च्वनी।
हे परमप्रभुयात सःतिपिं, आराम काये मते!
- 7 परमप्रभुं थःगु ज्या सिधय्कामदीतले
अले यरूशलेमयात पृथ्वीया गौरव दय्कामदीतले वय्कःयात आराम काय्के बियादी मते।
- 8 परमप्रभुं थःगु जव ल्हातं
अले थःगु दक्वसिबय् बल्लाःगु ल्हातं पाफयादीगु दु,
“जिं हाकनं गुबलें छंगु अन्न छिमि शत्रुतयत् नयेत बिइ मखु।
अले छं गुगु न्हगु दाखमघया नितिं ज्या याःगु दु,

* 61:10 ६१:१० प्रका २१:२ * 62:4 ६२:४ आजुबा थुकिया अर्थ त्वःतातःगु शहर † 62:4 ६२:४ समामा थुकिया अर्थ उजाड जगु देश ‡ 62:4 ६२:४ हेप्सीबा थुकिया अर्थ वनापं जि लयताः § 62:4 ६२:४ ब्युलाह थुकिया अर्थ ब्याहा याःगु दु

व परदेशीतयसं गुबले त्वने दइ मखु।
 9 तर सुनां बाली लइ, इमिसं हे व नयेखनी।
 अले वं परमप्रभुयात प्रशंसा याइ।
 सुनां दाख मुंकी
 अले इमिसं जिगु पवित्र थाय्या चुकय् व त्वनी।”

10 हूँ, मू ध्वाखापाखें जुया: हूँ!
 मनूतयगु निति लँपु दयकि!
 दयकि, मू लँ दयकि!
 अन दुगु ल्वहंत चीकाछ्व।
 अले जाति जातितयगु निति चिया झण्डा धस्वाकि।

11 परमप्रभुं पृथ्वीयागु कुन्चाय् तक घोषणा यानादीगु दु,
 “यस्शलेमया यःपिं मनूतयत् धा,
 ‘स्व, छिमि मुक्तिदाता वयेत्यंगु दु!
 स्व, वयकःया लिच्चवः वयकःयाके हे दु,
 अले वयकःया इनाम वयकःनापं हे दु।’ ” *☆

12 इमित “पवित्र जाति” धका: धाइ,
 अले “परमप्रभुपाखें छुत्कारा दुपिं।”
 छन्त धा:सा “माला: लुइकूगु”
 व “मत्वःतूगु शहर” धका: धायेगु याइ।

63

जाति जातितयत् परमप्रभुं त्याकादीगु

1 एदोमपाखें व बोझापाखें ह्याउंसे च्वंगु वसः पुनावःम्ह सु खः?
 झःझः धाःगु वसः पुनाः अले थःगु तःधंगु शक्ति वयाच्चंम्ह सु खः?

“धार्मिकतां न्वाइम्ह
 व बचय् यायेत तसकं शक्ति दुम्ह जि हे खः।”*☆

2 गथे जुया: छिगु वसः दाख सालय् दाखमघ दयकेत
 दाख क्यलीपिनिगु थें ह्याउंसे च्वंगु?

3 “जि याकःचां हे दाखयात तृति न्हुतुन्हया,
 सुं नं जातित जिनापं मदु।

जिं तमं इमित न्हुतुन्हया तीसिना,
 अले जिं इवैकय् इमित न्हुतुन्हया।

इमिगु हिया फुति जिगु वसतय् लाःगु दु,
 अले जिगु वसः फुक्कं हिया हिं जाःगु दु।*☆

4 छायाधाःसा बदला कायेगु दिं जिं क्वःछिनागु दु,
 अले जिगु उद्धारया दँ न्ह्यःने थ्यंकः वःगु दु।

5 जिं स्वया, तर ग्वाहालि याइपिं सुं नं मखना।
 ग्वाहालि याइपिं सुं नं मखना जि अजू चाया।

अथे जुया: जिगु थःगु हे बल्लाःगु ल्हातं जिगु उद्धार याना,
 अले जिगु तमं जितः थामय् यात।*☆

6 तमं जिं जाति जातितयत् न्हुतुन्हया।

* 62:11 ६२:११ यशै ४०:१०; प्रका २२:१२ * 63:1 ६३:१-६ यशै ३४:५-१७; यर ४१:७-२२; इज २५:१२-१४; ३५:१-१५; आमो १:११-१२; ओब १:१-१४; मला १:२-५

* 63:3 ६३:३ प्रका १४:२०; १९:१३,१५ * 63:5 ६३:५ यशै ५१:१६

जिगु तमं इमित कायका बिया,
अले जिं इमिगु जीवनया हि बैय् प्वंकाबिया।”

प्रशंसा व प्रार्थना

- 7 परमप्रभुं इगीगु नितिं यानादीगु फुक्क ज्याया नितिं वय्कःयात प्रशंसा यायेमा,
वय्कलं यानादीगु दयामायाया बारे जिं धयाबी,
वय्कःया दया व कस्णा कथं,
वय्कलं इस्त्राएलया घरानाया नितिं तसकं भिंगु ज्या यानादिल।
- 8 वय्कलं धयादिल, “धात्थें हे थुपिं जिमि प्रजा खः,
उपिं कायपिं गुपिन्सं जितः धवखा बी मखु।”
अथे जुयाः वय्कः इमित मुक्तिं बीम्ह जुयादिल।
- 9 इमिगु फुक्क दुःखकष्टय् वय्कः नं दुःखी जुयादिल,
अले वय्कःया दूत इमित बचय् यायेत इमिथाय् वल।
वय्कःया दयामाया व कृपाय्
वय्कलं मू पुलाः इमित छुत्कारा यानादिल।
वय्कलं इमित दुःखकष्टपाखें थकयादिल,
अले न्हापा न्हापायागु इलय् वय्कलं इमित क्वबियादिल।
- 10 अयनं इपिं विद्रोही जुल,
अले वय्कःया पवित्र आत्मायात दुःख बी।
अथे जुयाः वय्कः इमि शत्रु जुयादिल,
अले वय्कः थः हे इमिगु विरोधय् ल्वानादिल।
- 11 अले वय्कःया प्रजां न्हापा न्हापायागु ईयात,
मोशा व वया प्रजाया दियात लुमंकल।
समुद्रपाखें वय्कःया मनूतय्त बथांया जवाःनापं हयादीम्ह, वय्कः गन झायादिल?
थःगु पवित्र आत्मा इमिगु दथुइ तयादीम्ह, गन दी?
- 12 वय्कः गन दी? गुम्हयसिनं थःगु बल्लाःगु ल्हाः
मोशाया जव ल्हाःपाखे न्ह्यज्याकादिल,
गुम्हयसिनं सदां सदांया नितिं थःगु नां जायकेत
इमिगु हे न्ह्यःने लःयात निगू भाग यानादिल।*
- 13 गुम्हयसिनं इमित गुँ सलतय्त थें
ब्यासिइ लुफि महाय्मा धकाः
गाः गाः वंगु थाय्तय्पाखें यंकादीगु, मखु ला?
- 14 गथे पशूत ब्यासिइ ज्वये यंकी,
अथे हे परमप्रभुया आत्मां इमित आराम बी।
अथे हे छिं थःगु नांया महिमाया नितिं
थः प्रजायात न्ह्यलुवाः जुयाः यंकादिल।
- 15 स्वर्ग स्वयादिसँ, अले थःगु दक्वसिबय् च्वय्यागु
पवित्र व महिमां जाःगु सिंहासनं क्वय् स्वयादिसँ।
छिगु जोश व शक्ति गन वन?
छिं जिपिपाखें छिगु क्वमिलुसु व दयामाया लितकाःगु दु।
- 16 तर छिं ला जिमि अबु खः।
अब्राहामं जिमित म्हमस्यूसां अले इस्त्राएलं जिमित नाला मकाःसां,
छिं, हे परमप्रभु, जिमि अबु खः।
छिगु नां न्हापांनिसें हे जिमित उद्धार याइम्ह खः।
- 17 हे परमप्रभु, छिगु लँपुपाखें जिमित छाया बिस्वुंवनीपिं यानादियागु?
अले छिगु हनाबना यायेगुपाखें जिमिगु नुगःयात छाया छकादियागु?
छिगु थःगु अधिकार दुपिं कुलतय्गु कारणं

- अले छिकपिनि दासतयगु कारणं जिपिपाखे लिहांझासँ।
 18 छिकपिनि प्रजां छुं ईया नितिं जक
 छिगु पवित्र थासय् अधिकार याये खन।
 आ: जिमि शत्रुतयसं छिगु पवित्र थाययात न्हृतुन्हगु दु।
 19 न्हापा न्हापांनिसैं जिपि ला छिकपिनिम्ह हे खः,
 तर जिपि छिं गुबलें शासन यानामदीपि प्रजा थें च्वं,
 जिपि छिगु नां ज्वना: मजुइपि प्रजा थें च्वं।*

64

- 1 छि आकाश चीका: क्वहां झा:गु जूसा
 व पर्वतत छिगु न्ह्य:ने थुरथुर खा:गु जूसा ज्यूगु।
 2 मिं झा:त च्या थें
 अले ल: ग्वाराग्वारां दायकू थें,
 थ: शत्रुतयत् थ:गु शक्ति क्यनेत
 अले जाति- जातितयत् थरथर खाकेत छि क्वहां झासँ।
 3 गुबलय् छिं त:धंगु ज्या यानादी,
 व जिमिसं मति हे तयागु मद्दु,
 अनंलि छि क्वहां झायादिल,
 अले पर्वतत छिगु न्ह्य:ने थुरथुर खात।
 4 थ:गु लँ स्वइपिनिगु नितिं ज्या यानादीम्ह
 छि थें ज्या:म्ह परमेश्वरयात संसारया शुरुंनिसैं
 न न्हायपनं न्यंगु दु,
 न मिखां हे खंगु दु।
 5 सु पायछिगु ज्या यायेत लयताइ अले सुनां छिगु लँयात लुमंकी,
 इमिगु नितिं ग्वाहालि यायेत छि झायादी।
 तर जिमिसं छिगु विरोधय् पाप यानाच्चवनागुलि छि तंम्बयादिल।
 जिपिं गुकथं बचय् जुइ फइ धका:?
 6 जिपिं सकलें अशुद्ध मनूत थें जूगु दु,
 अले झीगु फुक्क धर्मया ज्या भ्वाथ:गु काप: थें ख:।
 जिपिं फुक्कं सिमाह: थें गनावनी
 अले जिमिगु पापं जिमित फसं थें पुइकायंकी।
 7 छिगु नां काइपिं छम्ह नं मद्दु,
 छित: ज्वनेगु सुनानं कुत: याइ मखु,
 छायाधा:सा छिं थ:गु ख्वा: जिपिंपाखें सुपिकादीगु दु,
 अले जिमित जिमिगु पापया शक्तिइ त्व:तादीगु दु।
 8 अयनं हे परमप्रभु, छि जिमि अबु ख:।
 जिपिं चा ख:, अले छि धा:सा कुमा: ख:।
 जिपिं छिगु हे ल्हा:या ज्यात ख:।
 9 हे परमप्रभु तसकं तंपिकयादी मते,
 जिमिगु पाप न्ह्याबलें लुमंकादी मते।
 बिनति याये, जिमित दया यानादिसँ,
 छायाधा:सा जिपिं फुक्कं छिकपिनि हे प्रजा ख:।
 10 छिगु पवित्र शहरत मस्भूमि जूगु दु,
 सियोननापं मस्भूमि जूगु दु अले यरुशलेम नाश जूगु दु।
 11 जिमि पुर्खातयसं छित: आराधना याइगु पवित्र
 व झ:झ: धा:गु देग: मिं नये धुंकूगु दु।

* 63:19 ६३:१९ जिपि छि गुबलें शासन यानामदीपि मनूत व गुबलें छिगु नां मकाइपि थें ख: ☆ 64:4 ६४:४ १ कोर २:९

झीसं तसकं म् वंगु तायकागु सम्पत्ति नाश जुइ धंकूगु दु।
 12 थुपिं फुक्क खँ जुइ धुंका: हे परमप्रभु,
 छु छि लिज्यां झायादी ला?
 छु छि सुम्क च्वना: जिमित दयेमा:गु स्वया: अप्व: सजाँय बियादी ला?

65

विरोधीतयत् परमेश्वरया दण्ड
 1 परमप्रभुं धयादी, “जिके न्यं मव:पिन्त जिं लिस: बीत तयार दु।
 अयनं इमिसं जित: हे मालाच्चंगु म्दु।
 ‘जि थन दु, जि थन हे दु’ धयासां
 जिमि प्रजा जित: प्रार्थना या:गु म्दु।☆
 2 जिं जिगु ल्हा: न्हिछि हे
 छगू विद्रोही प्रजाया न्ह्य:ने ब्वयकाच्च्वना।
 तर इपि थ:गु हे बिचालं थज्या:गु मभिंगु लँपुइ जुइ।
 3 थज्या:गु प्रजा जिगु हे न्ह्य:ने
 न्ह्याबलें जित: तं पिहां वयकाच्च्वनी।
 इमिसं क्यबय् बलि छाइ,
 अले अप्पां दयका: त:गु वेदीइ धुपांय् च्याकी।
 4 इपिं चिहानय च्वनी,
 अले गुप्ति थासय् पिया: चा छ्याइ।
 इमिसं फाया ला नइ,
 अले घच्चाइपुगु सूप दयका: ख्वल्चाय् तया: त्वनी।
 5 अले इमिसं थवंथ: धाइ, ‘छिपि तापाक्क हूँ,
 जिगु न्ह्य:ने वये मते छाया:सा जि छंगु नितिं तच्चकं पवित्रम्ह ख:।’
 थज्या:पिं मन्त ला जिगु नितिं न्हाय्या कुँ थें
 व न्हिच्छि च्यानाच्चंगु मि थें ख:।
 6 “स्व, जिगु न्ह्य:ने च्वयात:गु दु,
 जि सुम्क च्वने मखु, तर जिं इमित पूरा बदला काये,
 धात्थे हे जिं पूरा बदला काये।
 7 जिं छिमिगु व छिमि पुर्खातयगु पापया बदला काये” परमप्रभुं धयादी।
 “छायधा:सा इमिसं पर्वतय् बलि छवय्कल,
 अले डाँडाय् जित: हेपय् यात।
 जिं इमिगु न्हापाया ज्याया पलेसा इमित पूरा बदला काये।”☆
 8 परमप्रभुं थथे धयादी,
 “गथे दाखया ज्वॉय्लय् रस दया,
 मन्तयसं धाइ, ‘उकियात स्यके मते,
 छायधा:सा उकी झन अप्व: रस दइजुइ,’
 अथे हे जिं जिमि दासतयगु कारणं इपिं फुक्कसित नाश याये मखु।
 9 जिं याकूबपाखें सन्तानत
 व यहदापाखें जिगु पर्वतय् अधिकार याइपिं हये।
 जिं ल्ययातयापिन्सं हे अन अधिकार याइ,
 अले जिमि प्रजा अन च्वनी।
 10 जित: मालीपिं जिमि प्रजाया नितिं, शारोन फैच्च्वलय्त् ज्वयेगु ख्य:,
 अले आकोरया ब्यासि धा:सा सा द्रहंतयगु
 आराम कायेगु थाय् जुइ।☆

- 11 “तर छिपिं मध्ये सुनां जि परमप्रभुयात त्वःती,
अले जिमिगु पवित्र पर्वतयात ल्वमंकी,
सुनां भाग्य घःया निरितिं टेबिल तयार याइ,
अले कर्मया घःया निरितिं ल्वाकळ्यानातःगु दाखमघं जायकी,
12 जिं तरवारयात छिमिगु कर्म यानाबी,
अले छिपिं सकलें स्यायेत क्वछुइ।
छाय्धाःसा जिं छिमित सःताबलय् छिमिसं लिसः मब्बू।
जि न्ववानाबलय् छिमिसं न्हायपं बियाः मन्यं।
जिगु न्ह्यःने छिमिसं छु मभिं व हे ज्या यात,
अले छिमिसं जितः मयःगु ज्या यायेगु हे ल्यल।”
13 अथे जुयाः परमप्रभु परमेश्वरं थथे धयादी,
“स्व, जिमि दासतयसं नयेखनी।
छिपिं धाःसा नये मास्ति वय्का च्वनेमाली।
जिमि दासतयसं लः त्वनी, छिपिं धाःसा प्याः चाय्का च्वनेमाली।
जिमि दासतयसं लसतां हनी, छिपिं धाःसा लाजय् लाइ।
14 जिमि दासतयसं नुगलंनिसें लयलय्तायाः म्ये हाली,
छिपिं धाःसा मनय् पीर दुगुलि ख्वइ,
छिमिगु नुगः ख्वःगुलि ततःसलं हालाः ख्वइ।
15 छिमिसं थःपिनिगु नां जिं ल्ययापिनिगु निरिति सरा कथं त्वःतावनि।
अले जि, परमप्रभु परमेश्वरं छिमित स्यानाबी।
तर जिं थः दासतयगु निरिति मेगु नां बी।
16 सुनां थ्व देशय् सुवाःयात प्वनी,
वं धात्थें परमेश्वरया नामं थथे याइ,
थ्व देशय् पाफइपिन्सं परमेश्वरया नामय् हे पा फइ,
छाय्धाःसा न्हापा न्हापाया दुःखत ल्वमने धुंकी,
अले उरिं जिगु न्ह्यःनं सुपिकातःगु जुइ।

न्हगु आकाश व न्हगु पृथ्वी

- 17 “स्व, जिं न्हगु आकाश व न्हगु पृथ्वी सृष्टि याये।
न्हापा न्हापाया खँतयगु लुमन्ति जुइ मखु, न उरिं मनय् हे वइ।*
18 तर जिं सृष्टि यानागु खँय न्हाबलें लसता व खुशी हँ।
छाय्धाःसा जिं यरूशलेमयात खुसिं जाःगु व अनयापिं मनूतयत लसतां जाःपिं यानाबी।
19 जि यरूशलेमयात खनाः लय्ताये, अले जिमि प्रजापाखें खुशी जुये।
अन ख्वःसः व ततःसलं हाला हइगु सः हाकनं गुबलें न्यनेमाली मखु।*
20 “छुं दिं तक म्वानाच्च्वंमह ह्याउँ मचा
वा थःगु पूरा दँ म्वायेमखंमह बुराम्ह मनू अन गुबलें दइ मखु।
सछि दँ तक म्वानाः सीम्हयसित ल्याय्मह ताय्की।
अले सछि दँ तक म्वाःम्हयसित सराः लाःमह ताय्की।
21 इमिसं छँ दय्काः उकी बाय् च्वनी।
इमिसं क्यबय् दाखमा पिनाः उकिया फल नइ।
22 इमिसं दय्कूगु छँतय्के मेपिं बाय् च्वंवइगु गुबलें जुइ मखु,
अले इमिसं प्यूगु दाखमाया फल मेपिन्सं नयेगु गुबलें जुइ मखु।
छाय्धाःसा सिमाया आयु थें जिमि प्रजाया आयु जुइ,
अले जिं ल्ययापिन्सं थःगु ल्हातं ज्या यानाः अप्वः दिं तक लय्तायाच्च्वनी।
23 इमिसं सित्तिवंक ज्या याइ मखु,
वा विपत्तिया निरिति मचात बुइकी मखु।
छाय्धाःसा इरिं व इमि सन्ताननापं

जि, परमप्रभुपाखें सुवा: दुपि प्रजा जुइ।
 24 इमिसं प्रार्थना याये न्ह्य: हे जिं लिस: बी।
 इमिसं धया च्वँच्वँ हे जिं इमिगु खँ न्यने।
 25 गुँखिचा व भ्या:चा छथायनापं च्वना: नइ,
 अले सिंहनं धा:सा दूहं नं थें सु नइ,
 सर्पया नसा धा:सा धू जुइ।
 जिगु फुक्क पवित्र पर्वतय् न इमिसं हानि याइ न नाश हे याइ,

परमप्रभुं धयादी।”☆

66

जाति जातितय् परमप्रभुया न्याय

1 परमप्रभुं थथे धयादी, “स्वर्ग जिगु सिंहासन ख:,
 अले पृथ्वी जिगु तुति तइगु थाय् ख:।
 आ: छिमिसं जिगु नितिं गज्या:गु देग:,
 जि च्वनेत गज्या:गु थाय् दय्के फु?☆☆
 2 छु थ:गु हे ल्हातं जिं आकाश व पृथ्वी दय्कागु मखु ला?
 अले फुक्कं थथे जू व:गु मखु ला?

परमप्रभुं घोषणा यानादी।

“आत्माय् चीमि खनीपि व नुग: ख्व:पिन्त
 अले जिगु वचनय् थरथर खाइपिन्त जिं दयां स्वये।
 3 तर दूहंया बलि छाइपि मनूयात स्याइपि थें ख:।
 चिधिक:मह भ्या:चा बलि छाइपि धा:सा खिचाया ककु त्वथुलीगु थें हे ख:।
 अन्नबलि छाइपि फाया हि छा:गु थें हे ख:।
 लुमन्ति कथं धुपौय् च्याकीपि मूर्तियात पुजा या:गु थें हे ख:।
 इमिसं थ:गु हे लँ ल्य:गु दु,
 अले इमिगु प्राण थ:गु हे घच्चाइपुगु ज्याय् लय्ताइ।
 4 अथे जूया: जिं नं इपिनापं कडा व्यवहार याये,
 इमित भय दुगु खँ हे जिं इमिथाय् हये।
 छाया:धा:सा जिं स:ताबलय् सुनानं लिस: मब्यू।
 गुबलय् जिं स:ता सुनानं वास्ता मया।
 छु जिगु मिखाय् मभिंगु ख: व हे इमिसं यात।
 अले छु जित: मय: व हे इमिसं यात।”

5 छिपि मध्ये सुनां परमप्रभुया वचनया भय काइ,
 वय्क:या वचन न्यँ, “छिकपिनि थ: मनूत,
 सुनां छिमित यय्की मखु, सुनां छिमित जिगु नांया नितिं हेला याइ,
 इमिसं छिमित थथे धाइ, ‘परमप्रभुया महिमा जुइमा,
 अले जिमिसं छिमिगु आनन्द स्वये।’
 अयनं इपिं लाजय् लाइ।
 6 शहरपाखें पिहां व:गु हा:स: न्यँ!
 देगलं पिहां व:गु स: न्यँ!
 थ: शत्रुतय् पाय्छिगु बदला कायेगु
 थ्व परमप्रभुया स: ख:!

7 “मचाबू ब्यथा जुइ न्ह्य: हे
 वं मचा बुइकी,
 मचाबू ब्यथाया सास्ती जुइ न्ह्य: हे

- वं छम्ह काय बुइकी।✱
- 8 थज्याःगु खँ सुनां न्यंगु दु?
थज्याःगु खँ सुनां खंगु दु?
छु! छन्हं हे छगू देश दयके फइ ला?
वा छुं भतिचा इलय् हे छगू जाति पिकाये फइ ला?
अयनं सियोनं ला ब्यथा शुरु जुइ सात हे थः मचात बुइकी।
- 9 छु! मचाबुइकेगु ई थ्यने धुंकाः नं मचा मबुइकेगु ला?”
परमप्रभुं धयादी, “छु! जिं सुयात मचा बुइके बी,
वयात मचाबुइकेगुपाखें पनी ला?”
छिमि परमेश्वरं धयादी।
- 10 “हे यरूशलेमयात माया याइपिं,
छिपिं सकलें वनापं लयता,
अले वयागु नितिं लयता।
हे वयागु नितिं दुखं च्वनीपिं,
आः लयतायाः खुसि जु!
- 11 छायधाःसा वया नितिं सान्त्वना बीपिं दुरु त्वनाः लुधंकी,
अले पूरा दुरु त्वने धुंकाः छिपिं तसकं लयताइ।”
- 12 परमप्रभुं थथे धयादी,
“जिं शान्तियात खुसि थें
अले जाति-जातितयगु सम्पत्ति खुसिबाः थें यरूशलेमपाखे न्ह्याकाबी।
छिमिसं दुरु त्वनेखनी अले छिमित ब्वहलय् क्वबियायंकी,
अले मुलय् म्हितकीगु याइ।
- 13 मांम्हं थः मचायात सान्त्वना ब्यु थें जिं छिमित सान्त्वना बी।
अले छिमिसं यरूशलेमया कारणं सान्त्वना काये खनी।”
- 14 छिमिसं थ्व खनी अले छिमिगु नुगः तसकं लयताइ
अले छिपिं घाँय थें च्वन्हाइ।
परमप्रभुया ल्हाः थः दासतपाखे न्ह्याज्याकूगु,
वयकःया तं धाःसा शत्रुतपाखे न्ह्यानाच्चंगु खंके बियादी।
- 15 स्व, परमप्रभु मिनपं झायादी,
अले वयकःया रथत ग्वःफय् थें खः।
वयकलं तच्चःगु तमं पलेसा कयादी, अले मिप्वालं सजाँय बियादी।
- 16 मि व तरवारपाखें परमप्रभुं फुक्क मनूतयगु न्याय यानादी,
अले परमप्रभुपाखें सीपिं यक्व हे दइ।
- 17 “उपिं मध्ये सुनां थःत पवित्र व शुद्ध यानाः क्यबय् वनेत फा व छुँ वा मेमेगु घच्चाइपुस्य च्वंगु चिजत नइपिनिगु ल्यू वन
धाःसा इपिं फुक्कसिगु नापं हे नाश जुइ,” परमप्रभुं घोषणा यानादी।
- 18 “इमिगु ज्या व इमिगु मतिया कारणं जिं फुक्क जातितयत् व थीथी भाय् ल्हाइपिन्त छथाय् मुंकेत वये। अले इपिं सकसिनं
जिगु महिमा खनी।
- 19 “जिं इमिगु दथुइ छगू चिं बी। अले इपिं मध्ये बचय् जूपिन्त जिं जाति जातितयथाय् छ्वये, तशींशय्, लिबियालीतयथाय्,
धनुष वाण चले याये सःपिं लूदीतयथाय्, तूबल व ग्रीसय् अले तातापागु देशय्, अन इमिसं जिगु नां च्वन्हागु न्यनातःगु मदु अले
जिगु महिमा नं खंगु मदु। अयनं इमिसं जाति जातितय् दथुइ जिगु महिमा घोषणा याइ।
- 20 अले इमिसं फुक्क जाति-जातितपाखें छिमि फुक्क थः मनूत, सलत, रथत, खच्चरत, ऊँटतय्के क्वबिकाः जिगु पवित्र
पर्वत यरूशलेमय् परमप्रभुया नितिं बलि थें यानाः हइ,” परमप्रभुं धयादी। “इस्राएलया सन्तानतयसं थःगु अन्नबलि शुद्धगु थलय्
तयाः परमप्रभुया देगलय् हइगु थें इमिसं थुमित हइ।
- 21 अले इपिं मध्ये गुलिसित पुजाहारी व लेवी जुइत जिं ल्यये,” परमप्रभुं धयादी।
- 22 “गथे न्हगु आकाश व न्हगु पृथ्वी जिं दयके, उपिं जिगु न्ह्याःने दयाच्चनी,” परमप्रभुं धयादी। “थुकथं छिमिगु नां व
छिमि सन्तान ल्यनाच्चनी।✱

23 छगू अमाइ निसैं मेगु अमाइ व छगू विश्रामबारंनिसैं मेगु विश्रामबार तक फुक्क मनूत, जातित वयाः जिगु न्ह्याःने भवपू वइ।” परमप्रभुं धयादी।

24 “अले इपिं पिहां वयाः जिगु विरोधय् जिगाहा जूपिं मनूतयगु सीम्ह स्वःवइ। इमिगु की सी मखु, इमिगु मि सी मखु, अले इपिं फुक्क मनूत व जातितयूत घच्चाइपुस्य च्वनी।”✧

यर्मियाया सफू म्हसीका

ई.पू. न्हयगूगू शताब्दीया लिपांगु इलय् यर्मिया अगमवक्तां थःगु ज्या शुः याःगु खः। थःगु ताहाकःगु सेवाकाइया इलय् वं परमेश्वरया प्रजायात इमिसं याःगु मूर्ति पुजा व पापया कारणं इमिके वइगु विपत्तिया बारे ख्याच्चः ब्यगु खः। वं थःगु थुपिं अगमवाणीं पूवंगु सी न्ह्यः हे स्वये खन – यरूशलेम बेबिलोनया जुजु नबूकदनेसरया अधीनय् जूगु, शहर व देगः भज्यंक नाश जूगु व यहदाया जुजु व यक्व मेपिं मनूतय्त ज्वनाः बेबिलोनय् यंकूगु। लिपतय् मनूत व इमि सन्तानत बेबिलोनं लिहां वइतिनि अले देशय् हाकनं मनूत च्वनीतिनि धकाः वं न्हापा हे धाःगु खः।

यर्मियाया सफूयात थुपिं भागय् ब्वथले फु –

१. यर्मियायात सःतूगु
२. योशियाह, यहोयाकीम, यहोयाकीन व सिदकियाह जुजुया पालय् परमेश्वरं यहदा देश व अनयापिं जुजुतय्त ब्यगु बुखँत।
३. यर्मियाया छ्यान्जे बारूकं च्वःगु लुमन्तिया खँ, अले यर्मियाया अगमवाणीत व वयागु जीवनया थीथी मू घटनात।
४. थीथी परदेशी जातितयगु बारे परमप्रभुया बुखँत
५. यरूशलेम बगु व बेबिलोनय् ज्वनाः यंकूगु घटनाया बारे इतिहासय् तनातःगु खँ।

यर्मिया नुगः क्यातुम्ह मनू खः, वं थः जातिया मनूतय्त तसकं माया याइगु। अले इमित सजाँयया खँ न्यकेगु वयात तसकं हे मंमदु। अयनं अगमवक्ता जूगु कारणं थःके वःगु कष्टया बारे वं थःगु नुगः क्वतुंका धाइगु खः। परमेश्वरया वचन वयागु नुगलय् मि थें खः, वं उकियात दुने तयातये फइ मखु।

थ्व सफूया गुलिखय् तःधंगु खँवःनं यर्मियाया कष्टया दि लिपाया मेगु छगू न्हगु दिया बारे धाइ। व दि परमेश्वरं थः प्रजानापं न्हगु बाचा चिनादी। व बाचा धाःसा छुं नं स्यनामि मदयकं हे इमिसं मानय् याइ, छायाःसा व बाचा इमिगु नुगलय् च्वइगु जुइ (३१:३१-३४)।

धलः पौ

- परमप्रभुं यर्मियायात ल्ययादीगु १:१-१९
प्यम्ह जुजुपिनिगु पालय् याःगु अगमवाणी २:१-२५:३८
यर्मियाया जीवनया घटनात २६:१-४५:५
जाति जातिया बारे याःगु अगमवाणी ४६:१-५१:६४
यरूशलेम पतन जूगु ५२:१-३४

यर्मिया

- 1 बेन्यामीन लागाया अनातोत शहरय् च्वंम्ह छम्ह पुजाहारी हिल्कियाहया काय् यर्मियायागु वचन थ्व खः।
- 2 अमोनया काय् यहदायाम्ह जुजु योशियाहं राज्य यानाच्वंगु झिंस्वंगूगु दँ दुबलय् परमप्रभुया वचन वयाथाय् वःगु खः।*
- 3 योशियाहया काय् यहोयाकीम जुजु जुयाच्वंबलय् परमप्रभुया वचन वयाथाय् हाकनं वल। अनंलि परमप्रभुया वचन यहदायाम्ह जुजु योशियाहया काय् सिदकियाहं राज्य यानाच्वंगु झिंस्वंगूगु दँया न्याला दुबलय् तक, यरूशलेमयापिं मनूतय्त ज्वनाः देशं पिने मयंकृतले वया हे च्वन।*

परमप्रभुं यर्मियायात ल्ययादीगु व न्हापांगु दर्शन

- 4 परमप्रभुयागु थ्व वचन जिथाय् वल,
- 5 “जिं छन्त छिमि मांया प्वाथय् दयके न्ह्यः हे म्हस्यु।
छ बुइ न्ह्यः हे जिं छन्त अलग याना।
जिं छन्त जाति जातितय्त अगमवाणी न्यकेत ल्यया।”
- 6 जिं धया, “स्वयादिसेँ परमप्रभु परमेश्वर, जि ला नवाये नं मसः, जि ला मचा हे तिनि।”
- 7 तर परमप्रभुं जितः धयादिल, “ ‘जि ला मचा हे तिनि’ धकाः धाये मते, तर जिं छन्त सुयाथाय् छवये अन छ वने हे माः।
जिं छन्त छु छु उजं बी, छ व इमित कने हे माः।
- 8 इपिं खनाः छ ग्याये मते, छायाःसा छन्त रक्षा यायेत जि छनापं दइ। जि परमप्रभु न्ववानागु दु।”
- 9 अनंलि परमप्रभुं ल्हाः ताहाक यानाः जिगु म्हुतुसि थियादिल, अले धयादिल, “स्व, जिं थःगु वचन छंगु म्हुतुइ तयाबियागु दु।

* 1:2 १:२ २ राज २२:३-२३:२७; २ इति ३४:८-३५:१९

* 1:3 १:३ २ राज २३:२६-२४:७; २ राज २३:१८-२५:२१; २ इति ३६:५-८; ११:२१

* 1:3 १:२-३ थ्व ई

६२७ बि.सि.निसेँ ५८६ बि.सि. तक खः

10 स्व, थौं जिं छन्त जाति जाति व राज्य राज्यया अधिकार बी, इमित लेहें थनेगु व स्यंकेगु, नाश यायेगु व वांछवयेगु, दय्केगु व पीगु अधिकार छन्त बी।”

निगू दर्शन

11 परमप्रभुयागु थ्व वचन जिथाय् वल, “अय् यर्मिया छं छु खना?”

जिं धया, “मस्य्या बरांया छपु कचा खना।”

12 परमप्रभुं जितः धयादिल, “छं खःगु हे खन, छायाधाःसा जिगु वचन पूवंगु स्वयेत जि स्वयाच्चनागु† दु।”

13 परमप्रभुयागु थ्व वचन जिथाय् हाकनं वल, “मेमेगु छु छु खना लय?”

जिं धया, “जिं उत्तरपाखें भवसुलाच्चंगु लः दासि वयाच्चंगु देखुनातःगु छगः थल खना।”

14 वय्कलं जितः धयादिल, “थ्व देशय् च्वंपिं सकसिथाय् उत्तरपाखें विपत्ति वइ।

15 छायाधाःसा जिं थःम्हं हे उत्तर पाखेया देश देशयापि फुक्क मन्तयत सःतेत्यनागु दु।”

“इमि जुजुपिन्सं थथःगु सिंहासन यरुशलेमया ध्वाखा ध्वाखाय,

पःखाःया छचाःखेरं व यहदाया फुक्क शहरया छचाःखेरं तइ। इमिसं थुकिया पःखाःत व यहदाया मेमेगु शहरय् हमला याइ।

परमप्रभुं धयादी।

16 जिं थः प्रजायात सजाँय बी,

छायाधाःसा इमिसं पाप याःगु दु,

जितः त्वःतूगु दु, मेमेपिं घःतयगु निति धुपाँय् च्याकूगु दु,

अले थःम्हं दय्कूगु घःतयत भागि याःगु दु।

17 “यर्मिया तयार जु! जिं छन्त उजं बियागु फुक्क खँ वनाः इमित धयाब्यु। आः इपिं खनाः ग्याये मते! मखुसा जिं छन्त इमिगु न्ह्यःने ग्याये मायकाबी।

18 अय् यर्मिया, न्यौं! थ्व देशयापि फुक्क यहदाया जुजु, भारदार, पुजाहारी व मन्त छंगु विरोधय् दनी। तर थौं इमिगु सामना यायेगु शक्ति जिं छन्त बी। छचाःखेरं पःखाः दुगु शहर थें, नैयागु थां व कँय्या पःखाः थें जिं छन्त बल्लाकाबी।

19 इपिं छलिसैं ल्वाः वइ, तर इमिसं छन्त त्याके फइ मखु, छायाधाःसा छन्त रक्षा यायेत जि छलिसैं दइ,”

जि परमप्रभु न्ववानागु दु।

2

परमेश्वरं इस्राएलयात वास्ता यानादीगु

1 परमप्रभुयागु थ्व वचन जिथाय् वल,

2 “छं वनाः यरुशलेमय् च्वंपिं सकसितं थ्व खबर न्यंकि,

“परमप्रभुं थथे धयादी, ‘छं ल्याय्म्हबलययागु भक्ति,

“ ‘भम्चा थें छं जितः माया याःगु जि लुमंसे वः।

मरुभूमिइ, पुसा म्हःगु थासय् छ जिगु ल्यूल्यू जुइगु।

3 उबलय्, इस्राएल परमप्रभुया निति पवित्र खः,

व वय्कःया सन्तानत मध्ये न्हापांम्ह खः।

वय्कःया मन्तयत मभिं याःपिं फुक्क दोषी ठहरय् जुल,

अले इमिके विपत्ति वल।’ ”

परमप्रभुं धयादी।

इस्राएलया पुर्खातयगु पाप

4 हे याकूबया घराना, इस्राएलया घराना,

परमप्रभुया वचन न्यौं।

5 परमप्रभुं थथे धयादी,

“छिमि पुर्खातयसं जिके छु दोष खन?

छुकिं यानाः इपिं जिपाखें तापात?

इमिसं ज्यालगे मजूपिं मूर्तित पुजा यात,

अले थः हे ज्यालगे मजुल।

† 1:12 १:१२ थ्व हिब्रू खँवः नवाइबलय हिब्रूभाषाया “बरां सिमा” थें च्वं

- 6 इमिसं थुलि तक नं मधाः,
 'झीत मिश्र देशं च्वय् हयादीम्ह अले मरुभूमिइ, गंगु जमिन व न्हसिकाप दुगु, लः मदुगु सुनानं पलाः मतःगु,
 सुं नं मच्चनीगु तसकं खिउँगु देशया दथुं
 ब्वना हयादीम्ह परमप्रभु गन दी?'
- 7 जिं छिमित यक्व सइगु भिंगु बुँ दुगु देशय् अन्न बाली
 व मेमेगु भिंगु नसा नयेमा धकाः हया।
 तर वये धुंकाः छिमिसं जिगु
 थ्व देशयात अशुद्ध यात, अले जिगु सर्बययात घच्चाइपुगु यानादिल।
- 8 'परमप्रभु गन दी?' धकाः पुजाहारीतयसं मन्यं।
 व्यवस्था स्यनीपिन्सं नं जितः म्हमसील।
 शासकतयसं नं जिलिसें विद्रोह यात,
 अगमवक्तातयसं बालघःया नामय् अगमवाणी ल्हात
 अले ज्यालगे मजूपिं मूर्तितयत् पुजा यात।

परमेश्वरया मनूतयगु पाप

- 9 "उकिं जिं हाकनं छिमित पाः याये,
 अले छिमि छयपिन्त नं पाः याये"
- 10 "पच्छिमपाखे पारि साइप्रसय् वनाः प्यखेरं स्व,
 वा पुर्बपाखे केदार देशय् दूत छवयाः बांलाक स्व,
 थज्याःगु ज्या अन गुबलें जूगु दु ला?"
- 11 मेगु छुं नं जाति थः घःतयत्
 उपिं ईश्वर मखुसां हीगु दु ला?
 तर जिमि प्रजां थःगु महिमां जाःम्ह परमेश्वरयात ज्यालगय् मजूपिं
 घःतनापं हिल।
- 12 उकिं हे आकाश, थ्व खँय् छिपिं अजू चा!
 तसकं ग्यानाः थरथर खा!"
- 13 "छायधाःसा जिमि प्रजां निगू पाप याःगु दु,
 जि जीवन बीगु लःया मुहानयात
 इमिसं त्वःतूगु दु।
 अले थःगु निति लः मच्चनीगु
 प्वाःगंगु त्यांकि दयकूगु दु।"
- इस्त्राएलया अविश्वासया लिच्चः
- 14 "छु इस्त्राएल च्यः खः ला?
 छु व छँय् बूम्ह दास खः ला?
 छाया वयात लुतय् यात लय्?"
- 15 सिंहत थ्वयेक हाःगु दु,
 उपिं व पाखे स्वयाः थ्वयेक हालाच्चंगु दु।
 इमिसं वयागु देशयात भज्यंक नाश याःगु दु।
 वयागु शहरत नाश याःगु दु,
 अले उपिं शहरय् मनूत मदु।
- 16 अज्ज नोप* व तहपनेशयापिं मनूत वयाः
 छिमिगु छ्यंया मुकुटयात तछ्याना ब्यूगु दु।
- 17 परमप्रभु छिमि परमेश्वरं छन्त लँय् यंकूसां हे
 वयात त्वःतूगुलि छं थ्व खँ थःके हःगु मखु ला?
- 18 नील खुसिया† लः त्वनेत छाया मिश्र देशय् वनेगु?

परमप्रभुं धयादी।

परमप्रभुं धयादी।

* 2:16 २:१६ नोप थुक्रिया मेगु नां मेमफिस खः † 2:18 २:१८ नील थ्व खुसिया मेगु नां शिहोर खः

यफ्रेटिस खुसिया लः त्वनेत छाय् अशशूर देशय् वनेगु?
 19 छंगु थःगु हे मभिगु ज्यां छन्त सजाँय बी
 अले छं जितः त्वःतूगुलि छं थःत हे दोष बी।
 छं जि परमप्रभु थः परमेश्वरयात त्वःतूगु
 व जिगु भय छंके मदुगु छगू मभिगु व म्हाइपूगु खँ खः धकाः सीकाति,”

प्रभु, दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभुं धयादी।

इस्त्राएलं परमेश्वरयात आराधना यायेगु त्वःतूगु
 20 “यक्व न्हापा हे छं थःगु जुवा त्वःथुल,
 सिखःयात चफ्फुनाबिल,
 अले धाल, जिं छिगु सेवा याये मखुत।
 धात्थे फुक्क डाँडा डाँडाय्
 व फुक्क वाउँगु सिमाया क्वय् व वेश्या थें क्वछुल।
 21 थःत तसकं यःगु दाखया कचा थें
 भिंगु माचा कयाः छन्त पिनागु खः।
 तर स्व, आः छु जुल?
 छ छमा ध्वग्गीगु ज्यालगे मजूगु दाखमा जक जूगु दु।
 22 छं सोडा वा साबुनं न्हाक्व हे थःत स्यूसां
 छंगु अपराधया ख्वः जिगु मिखाया न्ह्यःने दया हे च्वनी,”

परमप्रभु परमेश्वरं धयादी।

23 “जिं थःत अशुद्ध यानागु मदु,
 बालघःयात पुजा यानागु मदु धकाः
 छं गय् यानाः धाये फुगु?
 छं बेसीइ गज्याःगु वेश्याया व्यवहार यात?
 अन छं छु यात व बिचाः या।
 छ येचाःम्ह ऊँट थें थुखे उखे तसकं ब्वाँय् जुइगु!
 24 छ मरुभूमिइ च्वनीम्ह
 ज्वःचिनीगु इलय् फसय् नँतुनाजुइम्ह
 मिसाम्ह गुँगधा थें खः।
 सुनां वयागु येचाःगु पने फइ?
 वयात ययक्कीपिन्सं वयात माला जुइम्वाः,
 छायाःसा व इमिथाय् ब्वाँय् वइ।
 25 छंगु तुति नांगां मजूतले,
 अले छंगु कथु मगंतले छ ब्वाँय् वने मते।
 अयनं छं धाल, ‘थ्व फुक्क म्वाःमदुगु खँ खः!
 जिं विदेशी घःतय्त माया याये, जि इमिगु हे ल्युने वने!’

सजाँय बीमाःम्ह इस्त्राएल
 26 “गथे छम्ह खुँ ज्वनीबलय् लज्या चाइ,
 अथे हे इस्त्राएलया घराना,
 इमि जुजुपिं, हाकिमत,
 पुजाहारीत व अगमवत्तात लज्या चाइ।
 27 इमिसं सिंयात धाइ, ‘छ जिम्ह अबु खः,’
 अले ल्वहंयात धाइ, ‘छं जितः बुइकूगु खः।’
 इमिसं थःगु ख्वाः मखु
 थःगु जँन्हफाः जिपाखे स्वकूगु दु।
 अयनं दुःख जुइबलय् इमिसं धाइ,
 ‘वयाः जिमित बचय् यानादिसँ!’
 28 तर छिमिसं थःगु निरति दयकूपिं घःत गन वन?
 छिमित दुःख जुइबलय्

इमिसं छिमित बचय् याये फुसा इपि वयेमा।
हे यहदा, छिमि गुलि शहरत दु,
छिमि घःत नं उलि हे दु।

29 “छिमिसं जितः छाया पाः यानागु?
छिपि सकसिनं जिगु विरोधय् अपराध याःगु दु,”

परमप्रभुं धयादी।

30 “छिमि मनूतयत् मफतय् जिं सजौय बिया,
भिकेगु जिगु शिक्षायात इमिसं नाला मका।
क्वाप्प नइम्ह सिंहं थें
छिमि अगमवत्तातयत् छिमिसं स्याःगु दु।

31 “हे थ्व पुस्तायापिं मनूत, परमप्रभुयागु वचनय् ध्यान ब्यु।
“छु जि इस्राएलया लागि मरुभूमि
वा तसकं खिउंगु देश जुल ला?
छाय् जिमि प्रजां थथे धाइगु, ‘जिपि थःयत्थे वने दु।
आः छिथाय् गुबलें वये मखुत।’

32 छु सं मिसामचां थःगु तिसा
व सं भमचां थःगु समा ज्वलं ल्वःमंके फइ ला?
तर जिमि प्रजां जुग जुगनिसें
जितः ल्वःमंके धुकल।

33 मतिनामि माला जुइत छ गुलि सः।
छं मभिपिं मिस्तयत् नं अथे यायेगु स्यंगु दु।

34 छंगु वसतय् स्वजापि
चीमितयगु हिया दाग दु।
डाँकातयगु हिया दाग ला मखु।

थ्व फुक्क जुइ धुकाः नं,
35 छं थथे धाल, ‘जि निर्दोषम्ह खः,
वय्कः जिलिसें तंचायादी मखु।’

तर जिं पाप यानागु मदु धकाः
छं धाःगुलि जिं थःम्हं हे छंगु न्याय याये।

36 न्हगु लें लित।
छ छाय् थुलिमछि थुखे उखे चाःहिलाजुयागु?
गथे अश्रूपाखें छ आशां घात
अथे हे मिश्रपाखें नं छ आशां घाइ।

37 अनं नं लज्या चायाः छ छेनय् ल्हाः तयाः अर्थे लिहां वइ।
छाय्धाःसा छं सुयात सुयात भलसा यात,
इमित परमप्रभुं इन्कार यानादीगु दु।
इपिपाखें छन्त ग्वाहालि दइ मखु।

3

अविश्वासी इस्राएल

1 “सुं मनुखं थः कलाःयात त्वःतल धाःसा
अले व मिसा वयाथासं वनाः मेम्ह मिज्या कलाः जुल धाःसा
छु व मनू हाकनं वयाथाय् लिहांवनी ला?
छु व देश अशुद्ध मजुइ ला?
छ छम्ह वेश्या थें यक्वसिथाय् वंगु दु,
छु छ आः जिथाय् लिहां वयेगु ला?”

परमप्रभुं धयादी।

2 “नांगा डाँडाय् मिखा ब्व।

- उपि मध्ये छं मभिं गु ज्या मया: गु गुगु थाय दु?
 चाचा: हिला: जुइम्ह छम्ह मनु मस्भूमिइ च्वनाच्चं थें छं लँय् च्वना: थ: प्रेमीत पियाच्चन।
 छं देशयात थ: गु व्यभिचार व मभिं गु ज्यां अशुद्ध या: गु दु।
 3 उकिं परमेश्वरं बसन्तया वा वयेगु दिकाब्यूगु दु,
 वा वइ मखु।
 अयनं छंगु ख्वा: वेशयायागु थें च्वं।
 छ लज्या चाये हे मस:।
 4 अयनं छं जित: थथे धाइ,
 ‘हे जिम्ह अबु, छि जिम्ह ल्याय्म्हबलय्याम्ह पासा ख:।
 5 छु छि न्ह्याबलें तंचायाच्चनादीगु ला?
 छु छिगु तं न्ह्याबलें दयाच्चनी ला?’
 छं थथे ला धा: गु दु,
 अयनं छं फतले मभिं गु ज्या या: गु दु।”

इस्त्राएल व यहूदा पस्ताय् चायेमा:

- 6 योशियाह जुजुया पालय् परमप्रभुं जित: धयादिल, “विश्वास यायेबह: मजूमह इस्त्राएलं छु छु यात छु छं खना ला? वं फुक्क तत: जा: गु डाँडाय व फुक्क वाउंगु सिमाया क्वय् वं व्यभिचार यात।*
 7 थ्व फुक्क ज्या सिधय्के धुंका: व जिथाय् लिहां वइ धका: मतिइ तयागु ख:। तर व लिहां मव:। अले वया विश्वासघाती केहें यहूदां थ्व खन।
 8 जिं विश्वास यायेबह: मजूमह इस्त्राएलयात वं व्यभिचार या: गुलि त्व: ताछवयागु खंका नं वया विश्वासघाती केहें यहूदा मग्यात, तर वं नं वना: व्यभिचार यात।
 9 व लज्या मचा:म्ह व्यभिचारिणी जूगुलि देश नं अशुद्ध जुल। वं ल्वहं व सिनापं नं व्यभिचार यात।
 10 थुलि जूसां नं वया विश्वासघाती केहें यहूदा दुनुगलनिसें जिथाय् लिहां मव:। तर ख्यालं जक लिहां वल,”
 परमप्रभुं धयादी।
 11 परमप्रभुं जित: धयादिल, “विश्वास यायेबह: मजूमह इस्त्राएल, विश्वासघाती यहूदा स्वया: कम दोषी जूगु दु।
 12 उकिं छ वना: उत्तर पाखे थ्व खँ धा,
 “हे विश्वास यायेबह: मजूमह इस्त्राएल, छ लिहां वा,
 जि छ खना: तम्बये मखु,
 छायाधा: सा जि दयामाया दुम्ह ख:,
 जि न्ह्याबलें तंचायाच्चने मखु,”

परमप्रभुं धयादी।

- 13 “छं थ: परमप्रभु परमेश्वरया विरोधय् विद्रोही जुया,
 छं फुक्क वाउंगु सिमाया क्वय् घ: तयत्त पुजा याना:
 जिगु विरोधय् व्यभिचार याना धका: स्वीकार जक या,”

परमप्रभुं धयादी।

- 14 “अय् विश्वास याये बह: मजूपि मनूत लिहां वा,” परमप्रभुं धयादी, “छाय्धा: सा जि छिमि मालिक ख:। जिं छगू छगू शहरं छम्ह छम्ह व छगू छगू कुलं निम्ह निम्हयसित सियोनय हये।
 15 अले जिं थ: गु मननापं मिलय् जूपि जवा: त छिमित बी। इमिसं छिमित ज्ञान व बुद्धिं लँ क्यनी।
 16 “छिपिं थ्व देशय् यक्व दया: न्यनावनीबलय् छिमिसं हाकनं गुबलें परमेश्वरया बाचाया सन् धका: धाइ मखु,” परमप्रभुं धयादी। “छिमिगु नुगलय् उकिया बिचा: वइ मखु, व लुमनी तक नं मखु, अले सनूयात हाकनं दय्के माली मखु।
 17 उबलय् यरूशलेमयात ‘परमप्रभुया सिंहासन’ धाइ। अले फुक्क जातित व हे यरूशलेमय् जिगु नांयात इज्जत यायेत मुनेगु याइ। अले इपिं जिराहा जुया: थ: गु मनया मभिं गु खँया ल्यु गुबलें जुइ मखु।
 18 अबलय् इस्त्राएलया मनूत यहूदाया मनूतलिसें मिलय् जुइ, इपिं छकलं उत्तरय् च्वंगु देशं लिहां वया: जिं इमि पुर्खातयत्त न्ह्याबलेंया नितिं बियागु देशय् वइ।

इस्त्राएलं मूर्ति पुजा या: गु

- 19 “जिं मनमनं धया,
 “हे इस्त्राएल, जिं छिमित थ: मस्त दय्केगु

* 3:6 ३:६ २ राज २२:१-२३:३०; २ इति ३४:१-३५:२७ * 3:6 ३:६ थथे या: गु ६४० बि.सिनिसें ६०९ बि.सि. या इलय् ख:

व छगु सुख हे सुख जुइगु, संसारया दकलय् बांलाःगु देश बीगु बिचाः यानागु खः।’
जिं छिमिसं जितः अबु धाइ,
अले जिगु ल्यू जुइगु त्वःती मखु धकाः मतिइ तयागु खः।
20 तर विश्वासघाती कलातं थें
छं जितः ध्वलात, हे इस्राएलया घराना,”

परमप्रभुं धयादी।

21 नांगा डाँडा डाँडाय इस्राएलीतयगु ख्वःसः
व इनाप यानाच्वंगु सः ताये दयाच्वंगु दु।
छाय्धाःसा इपि मखुगु लैय् वंगु दु, अले इमिसं थः परमप्रभु परमेश्वरयात ल्वःमंकूगु दु।
22 “हे विश्वास याये बहःमजूपिं मनूत, छिपिं सकलें जिथाय् लिहां वा,
जिं छिमित लाय्काबी, अले जिं छिमित विश्वास यायेबहःपिं यानाबी।”

मनूतयसं लिसः बी, “स्वयादिसं, जिपिं छिथाय् लिहां वये,
छाय्धाःसा छि परमप्रभु जिमि परमेश्वर खः,
23 डाँडाय मूर्ति पुजा व हल्लाखल्ला धोखा जक खः।
परमप्रभु इी परमेश्वरपाखें जक इस्राएलयात उद्धार दइ।
24 तर इी ल्याय्महबलय् निसें हे उपिं मछालापुसे च्वंपिं घःतयसं
इी पुर्खातयसं कमय् याःगु अर्थात
इमि फै-च्वलय्, सा द्रहं
व इमि काय् म्हायपिन्त क्वाप्प नयाबिल।
25 इीपिं थःगु लज्यां ग्वतुलेनु।
इीगु हेलां इीत त्वपुइमा।
थः परमप्रभु परमेश्वरया विरोधय् इीसं
व इी पुर्खातयसं पाप याना वयाच्वनागु दु,
थःगु ल्याय्महबलय् निसें थौं तक इीसं
थः परमप्रभु परमेश्वरयागु आज्ञा पालन यानागु मदु।”

पस्ताय् चायेगु इनाप

4

1 परमप्रभुं धयादी,
“हे इस्राएलयापिं मनूत, छिपिं लिहां वये मास्ति वःसा जिथाय् लिहां वा।
छिमिसं थःगु घच्चाइपुगु मूर्तित जिगु न्ह्यःनं चीकाछ्वल धाःसा
अले हाकनं मखुगु लैय् मवन धाःसा,
2 छिमिसं सत्य, न्याय व खःकथं
‘धात्थें परमप्रभु म्वाःमह खः’
धया पाफल धाःसा
वय्कःपाखें जाति जातितय्त आशिष दइ।
अले इमिसं वय्कःयात तःधंकी।”
3 यहदा व यरूशलेमयापिं मनूतय्त परमप्रभुं थथे धयादी,
“छिमिसं थःगु नुगःया छाःगु बुँ पा।
कंया दथुइ पुसा हले मते।*
4 हे यहदा व यरूशलेमयापिं मनूत,
परमप्रभुया न्ह्यःने थःगु नुगः हिकी।
मखुसा छिमिसं याःगु मभिगु ज्यां यानाः जिगु तं मि थें च्यानाः पिहां वइ।
सुनानं उकियात स्याये फइ मखु।

उत्तरपाखें हमला जुइगु ख्याच्वः

5 “यहदाय् थ्व न्यंकि, यरूशलेमय् थ्व च्वय्कि, ‘देशन्यंक तुरही पु!’
तःसलं हालाः धा, ‘छिथाय् मुं!

झीपिं छचाःखेरं पःखाः ग्वयातःगु शहरय् बिस्स्युं वनेनु।’

6 सियोन वनेगु लँय् झण्डा धस्वाकि।

लिमबाकुसे शरण कायेत बिस्स्युं हँ।

छायधाःसा जिं उत्तरपाखें विपत्ति

व तःधंगु नाश हयेत्यनागु दु।”

7 छम्ह सिंह थःगु गुफां पिहां वःगु दु।

जातितयत् नाश याइम्ह पिहां वये धुंकूगु दु।

छिमिगु देशयात नाश यायेत व थःगु थासं पिहां वये धुंकूगु दु।

छिमिगु शहर मनूत मदयाः नाश जुइ।

8 अथे जुयाः भांग्राया वसः फ्यु।

हँयहँय् ख्व,

छायधाःसा परमप्रभु

आः तक नं झीपिं खनाः तंचायाच्चवनादीगु दु।

9 “उबल्य् जुजु व नायःतयगु नुगः क्वतुनी।

पुजाहारीत वातां जुइ, अगमवक्तात अजू चाइ,”

परमप्रभुं धयादी।

10 अले जिं धया, “हाय! परमप्रभु परमेश्वर, छिं छन्त शान्ति दइ धकाः धयाः यस्शलेमयापिं मनूतयत् ध्वंलाःगु दु।
छायधाःसा जिमिगु गःपतय् तरवार तःगु दु।”

11 उबल्य् थुपिं मनूत व यस्शलेमयात थथे धाइ, “मस्भूमिया नांगा डाँडा डाँडां क्वाःगु फय् जिमिं मनूत दुथाय् न्हाइ। थ्व
अन्नय् दुगु ध व सु पुइकायंकीगु बल्लहं वइगु फय् मखु।

12 तर जिगु आज्ञां तसकं फय् वइ। आः जिं इमित सजाँयया आज्ञा बी।”

यहदायात शत्रुतयसं घेरय् याःगु

13 स्व, व सुपाँय् थें हथासं वयाच्चंगु दु।

वयागु रथ ग्वःफय् थें व वयागु सल इमा स्वयाः तसकं ब्वाँय् वनी।

आः गथे याये!

जिपिं नाश जुइ धुंकल।

14 हे यस्शलेम, छ बचय् जुइत थःगु नुगलं मभिंगु खँ सिलाछव।

गुबलय् तक मभिंगु बिचाः छंगु नुगलय् तथा तयेगु?

15 दान शहर व एफ्राइमया डाँडा डाँडां खबर हइपिं

मनूतयसं छगू विपत्तिया खबर कनाच्चंगु दु।

16 “ताताःपाःगु देशं शत्रुत वयाच्चंगु दु

धकाः यस्शलेमयापिं मनूतयत्

‘व जाति जातितयत् ख्याच्चः बीत इपिं वःगु दु।

थुपिं शत्रुत यहदाया शहरया विरोधय् हाली।

17 मनूतयसं क्यब पियाच्चंगु थें थुपिं शत्रुतयसं यस्शलेमयात घेरय् याइ

छायधाःसा अनयापिं मनूतयसं परमप्रभुयागु विरोधय् विद्रोह याःगु दु, ”

परमप्रभुं धयादी।

18 “हे यहदा, छंगु ज्याखं थ्व खँ छं थःके हल।

छंगु पापं छंके थ्व दुःखकष्ट हःगु खः।

उकिं छंगु नुगलय् सगू दु।”

यर्मिया थःमनूतयगु निति ख्वःगु

19 जिगु नुगः! जिगु नुगः!

जिगु नुगः स्यानाः वाथा वाथा कनाच्चंगु दु।

जि सुम्क च्वने मफु।

जिं तुरहीया सः व लडाइँया सः ताःगु दु।

- 20 छगू विपत्तिया लिपा मेगु विपत्ति वइ।
छायधाःसा देश नाश जुइ धुंकूगु दु।
आकाझाकां जिगु पाल नाश जुल,
जि शरण कायेगु थाय् पलखं हे नाश जुल।
- 21 जिं लडाइँया झण्डा गुबलय् तक स्वयेमाली?
इमिगु तुरहीया सः गुबलय् तक न्यनेमाली?
- 22 “जिमि प्रजा मूर्ख खः,
इमिसं जितः म्हमस्यू।
इपि मभिंपि मस्त खः।
इमिके दुग्यां मदु।
मभिंगु ज्या यायेत इपि चलाख
तर भिंगु ज्या याये मसः।”
- यर्मियां नाशया दर्शन खंगु
- 23 जिं पृथ्वीइ स्वया,
थ्व बां मलू अले शून्य।
अले आकाशय स्वया,
उकी जः मदु।*
- 24 जिं पहाड पहाडय स्वया,
उपि थुरथुर खानाच्चंगु दु, डाँडात न्ह्यःने ल्युने लिगिलिगि सनाच्चंगु दु।
- 25 जिं स्वया, अन मनूत मन्त,
अले आकाशयापि फुक्क झंगःत ब्वयावने धुंकल।
- 26 हानं जिं स्वया, परमप्रभुयागु न्ह्यःने
वयकःयागु तच्चःगु तमं यक्व सइगु बुँ मरुभूमि जूगु
अले शहरत नाश जूगु।
- 27 परमप्रभुं थथे धयादी, “देश फुक्क झिजांमिजां दनी।
तर उकियात भज्यंक नाश धाःसा याये मखुत।
- 28 अथे जुयाः पृथ्वी ह्यँयह्यँय् ख्वइ।
आकाश खिउँसे च्वनी।
जिं धायेधुन अले जिं थःगु मन हीके मखु।
जिं क्वःछीधुन, जिं थःगु बिचाः हिले मखु।”
- 29 सल गया वःपिनिगु व धनुष घाना तःपिनिगु सः न्यनाः
फुक्क शहरयापि मनूत बिस्युं वनी।
गुलि झालय् दुहां वनी, गुलि ल्वहधिकय् थाहांवनी।
फुक्क शहर सुनसान जुल, अन सुं च्वनी मखु।
- 30 हे नाश जूमह यरूशलेम! छं छु यानाच्चनागु? छाय् छं बांलाःगु वसः फिनागु?
छाय् छं लँयागु तिसा तियागु?
छाय् थःगु मिखाय् अजः तयागु?
सुयागु निति मफतय् छं थःत बांलाकागु?
छं प्रेमीपिन्सं छन्त त्वःतूगु दु,
इमिसं छन्त स्यायेत स्वःगु दु।
- 31 मचाबू ब्यथा जूमह मिसायागु थें हाःसः, न्हापांम्ह मचा बुइकूमह मिसायागु थें ख्वःसः जिं ताल।
स्वाँ स्वाँ यानाः थःगु ल्हाः फयाः बांलाःम्ह यरूशलेमं
थथे धयाच्चंगु जिं ताल,
“जि बेहोश जुयाच्चंगु दु,

आ: जि गथे याये!
इपिं जित: स्यायेत वयाच्चंगु दु।”

यस्शलेमयागु पाप

5

1 “यस्शलेमया लँय लँय थाहां क्वहां हूँ, प्यखेरं स्व अले बिचा: या!

उकिया चुक चुकय् माला स्व,
छं छम्ह जक नं विश्वास यायेबह: जुया:

ज्या याइम्ह व सत्य मालीम्ह मनू गन लुइके फत धा:सा
जिं व शहरयात क्षमा यानाबी।

2 अनच्चंपिं मनूतयसं ‘धात्थे परमप्रभु म्वा:म्ह ख:’ धया पाफ:सां
इमिसं मखुगु खँ ल्हानाच्चंगु दु।”

3 हे परमप्रभु, छिगु मिखां सत्य ममाली ला?

छिं इमित कयकादिल, अयनं इमि नुग: मछिं मजू,
छिं इमित क्वत्यलादिल, अयनं इमिसं थ:त भिकेगु वास्ता मया:।

इमिसं थ:गु ख्वा:यात ल्वहं स्वया: छाकल।

अले पस्ताय् चायेत मानय् मजू।

4 जिं बिचा: याना, “थुपिं सकले गरीब व मूर्ख ख:।

छाय्धा:सा इमिसं परमप्रभुया लँ

अथवा थ: परमेश्वरया कानून मस्यु।

5 जि हाकिमतयथाय वने, अले इमित कने,

छाय्धा:सा इमिसं परमप्रभुया लँ व थ: परमेश्वरया कानून स्यु।”

तर इपिं सकले मिलय् जुया: जुवायात त्वथुलाब्यगु दु,

अले सिख:यात चफ्फुनाब्यगु दु।

6 उकिं जंगलं छम्ह सिंह वया: इमित स्यानाबी,

सुख्खा इलाकां छम्ह गुँखिचा वया: इमित नाश याइ,

छम्ह चितुवा इमिगु शहरया लिक्क पियाच्चनी,

अनं सुं पिहां व:सा वयात कुचा कुचा याइ,

छाय्धा:सा इपिं तसकं विद्रोही जुल, इमिगु अधर्म यक्व दु।

7 “जिं छिमित छाय् क्षमा यायेगु?

छिमि काय् म्हाय्पिन्सं जित: त्व:तूगु दु

अले ईश्वर मखुपिनिगु नामय् पाफ:गु दु।

जिं इमित प्वा: जाय्क नका,

अयनं इमिसं व्यभिचार यात, वेश्यातय्गु छँय् ग्वा: ग्वा: वन।

8 इपिं नया: प्वा: जा:पिं येचा:पिं सलत थें च्वं,

इपिं फुक्क थ: ज:लाख:लाया कला:या नितिं येचा:गु दु।

9 जिं इमित थज्या:गु ज्याया लागि छाय् सजाँय मबियेगु?

जिं थज्या:गु जातियात छाय् बदला मकायेगु?”

परमप्रभुं धयादी।

10 “वना: इमिगु दाख्क्यब स्यंकाब्यु, तर भज्यंक नाश याये मते!

उकिया कचात त्वथुला: वाँछवयाब्यु। छाय्धा:सा थुपिं मनूत परमप्रभुया मनूत मखु।

11 इस्राएलया घराना व यहदाया घरानां जित: विश्वासघात यात,”

परमप्रभुं धयादी।

परमेश्वरं इस्राएलयात त्व:तादीगु

12 इमिसं परमप्रभुया बारे मखुगु खँ धा:गु दु।

इमिसं धाल, “वय्कलं छुं यानादी मखु। झीत छुं जुइ मखु।

- झीसं गुबलें तरवार व अनिकाल खनी मखु।
 13 अगमवत्तात ला फय् थें जक खः, इमिके वचन मदु।
 उकिं इमिसं धाःगु खँ इमित हे जुइमा!”
 14 अथे जुयाः दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभु परमेश्वरं थथे धयादी,
 “मनूतयूसं थज्याःगु खँ धयाच्चंगुलि
 जिं थःम्हं हे थःगु वचन छंगु म्हतुइ मि,
 अले थुपिं मनूतयत् भस्म जुइगु सिँ दयकाबी।”
 15 परमप्रभुं धयादी,
 “हे इस्त्राएल घराना, स्व,
 जिं थःम्हं हे यक्व तापाकं छिमित हमला यायेत छगू जातियात हयाच्चवनागु दु।
 थ्व जाति बल्लाःगु व पुलांगु जाति खः।
 इमिगु भाय् छिमिसं सी मखु,
 इमिसं धाःगु खँ छिमिसं थुइ मखु।
 16 इमिगु वाण तयेगु थल चाःगु चिहान थें च्वँ,
 उपिं सकलें बहादुर सिपाइँत खः।
 17 इमिसं छिमिगु बाली व नसा क्वाप्प नयाबी,
 छिमि काय् म्हायपिन्त क्वाप्प नयाबी,
 इमिसं छिमि सा दूहं व फे-च्चलय् क्वाप्प नयाबी,
 छिमिगु दाख व यःमरिमा क्वाप्प नयाबी।
 छिमिसं भलसा याःगु पःखाः ग्वयातःगु शहरत इमिसं तरवारं नाश याइ।”
 18 परमप्रभुं धयादी, “अयनं उपिं दिनय् जिं छिमित भज्यंक नाश याये मखु।
 19 इमिसं ‘झी परमप्रभु परमेश्वरं छाथ् झीत थथे यानादीगु?’ धकाः धयाहइबलय्, यर्मिया, छं इमित थथे धा, ‘गथे छिमिसं
 जितः त्वःताः थःगु हे देशय् मेपिं घःतयत् सेवा यात, अथे हे छिमिसं नं विदेशय् परदेशीतय्गु सेवा याइ।’ ”
 थः मनूतयत् परमेश्वरया ख्याच्चः
 20 “याकूबया घरानायात थथे धा, यहदाया मनूतयत् थ्व खँ कँ,
 21 हे मूर्ख व बुद्धि मदुपिं मनूत, छिपिं मिखा दयाः नं मखंपिं, न्हाय्पं दयाः नं मताःपिं, थ्व खँ न्यँ!✱
 22 छिपिं जिलिसें ग्याये म्वाः ला?”
 “छिपिं जिगु न्ह्यःने थरथर खाये म्वाः ला?
 जिं फियात समुद्रं पुलावने मफइगु न्ह्याबलें दयाच्चवनीगु पंगःया सिमाना यानाबिया।
 अले थुकिया लबूत थाहां वःसां उपिं त्याइ मखु।
 उपिं थ्वयक हाःसां उकियात पुलावने फइ मखु।✱
 23 तर थुपिं मनूतयके जिराहा व विद्रोही मन दु। इमिसं विद्रोह यात अले तापानावन।
 24 तर इमिसं थःगु नुगलय् थथे धाइ मखु,
 ‘झीसं परमप्रभु झी परमेश्वरया भय कायेनु।
 वय्कलं हे वा वइगु इलयया न्हापांगु व लिपांगु वा वय्कादी।
 दँयदसं अन्न लइगु ई बियादी।’
 25 छिमिगु मभिंगु ज्यां यानाः थुपिं खँयात तापाक तःगु दु।
 छिमिगु पापं यानाः छिमित थ्व भिंगु खं तापाकाब्यगु दु।
 26 “जिमि मनूतय् दथुइ मभिपिं मनूत च्वनाच्चंगु दु। इपिं झंगःपन्छित लायेत जाः हलाच्चवंपिं मनूत थें पियाच्चवनी तर इमिसं
 मनूतयत् लायेत थःगु जाः हलाच्चंगु दु।
 27 गथे पंजः शिकारीं झंगःतयूसं जाइ,
 अथे हे इमिगु छेंनं छलं जाःगु दु।
 उकिं इपिं तःमि व बल्लाःपिं जूगु दु।
 28 इपिं यक्व नयाः ल्हंगु दु।
 इमिसं मभिंगु ज्या यायेगु गुबलें त्वःती मखु।

परमप्रभुं धयादी।

इमिसं मांबौ मदुपिनिगु हक लाका काइ,
 मगाःमचाःपिनिगु न्याय याइ मखु।
 29 थुकिया लागि छु जिं थुमित सजाँय मबियेगु ला?
 छु जिं थज्याःगु जातियाके बदला मकायेगु ला?

परमप्रभुं धयादी।

30 “श्व देशय् ग्यानापुसे च्वंगु व घच्चाइपुसे च्वंगु ज्या जुयाच्वंगु दु।
 31 अगमवत्तातयसं मखुगु अगमवाणी यानाच्वंगु दु,
 पुजाहारीतयसं इमिगु थःगु हे अधिकारं शासन यानाच्वंगु दु,
 जिमि मनूतयसं थथे जुइगु हे ययकी।
 तर लिपतय् छिमिसं छु यायेगु?”

6

शत्रुतयसं यरूशलेम शहरयात घेरय् याःगु
 1 “हे बेन्यामीन कुलयापि मनूत, बचय् जुइत बिस्सुं हूँ!
 यरूशलेम शहरं बिस्सुं हूँ!
 तको शहरय् तुरही पु!
 बेथहक्केरेमय् झण्डा धस्वाकि!
 छायाःसा उत्तरपाखें विपत्ति
 व छगू तःधंगु नाश वयाच्वंगु दु।
 2 जिं सियोनया बांलाःम्ह
 व नाइसे च्वंम्ह म्हायायात नाश यानाबी।
 3 फैजवाःतयसं शहरया छचाःखेरं पाल ग्वयाच्वं थें
 शत्रुत छंगु छचाःखेरं दइ,
 इमिसं नयेत थथःगु सिपाइँतयगु लागिं थाय् ल्यइ।”
 4 इमिसं धाइ, “वलिसैं लडाइँ यायेत तयार जु!
 दँ, झीसं बान्हे हमला याये,
 तर आः गथे याये? खिउँसे च्वने धुंकल।
 सनिलया किपाल ताहा जुयाच्वंगु दु।
 5 उकिं दँ! झीसं चान्हय् हे शहरय् हमला याये नु,
 उकिया किल्ला किल्लायात नाश याये नु।”
 6 दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभुं थथे धयादी,
 “यरूशलेमया सिमा पालाः पःखाः लिक्क घेरय् याइगु द्रुम्बचात दय्कि!
 जिं श्व शहरयात सजाँय बी
 छायाःसा थन अत्याचार हे अत्याचार दु।
 7 तुंथिं थःगु लः पिकाःगु थें
 वं थःगु मभिगु ज्याखें पिकाइ।
 अन दुने ल्वायेली व नाशया सः ताये दु,
 वयागु ल्वय् व घाः न्हाबलेँ जिगु न्हाःने दु।
 8 हे यरूशलेम, चेतय् जु,
 मखुसा जिं छपाखें लिहां वने,
 अले जिं छंगु देश झिजांमिजां यानाबी,
 अन सुं मनूत च्वनी मखु।”

विद्रोही इस्राएल

9 दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभुं थथे धयादी,
 “इमिसं इस्राएलया बचय् जूपिन्त दाखमां त्वःताथकुगु दाख खाःगु थें छुं हे मल्यंक खाइ।

दाख मुनीम्हयसिनं थें थःगु ल्हाः हाकनं उकिया कचाय् ति।”

10 जिं सुयात धायेगु व सुयात ख्याच्चः बियेगु?

जिगु खँ सुनां न्यनी?

इमिगु न्हायपं बन्द जूगु दु।

इमिसं न्यने मफु।

परमप्रभुया वचनयात इमिसं कुंखिनीगु,

इमि व न्यने हे मयः।

11 तर जि परमप्रभुया तमं जाःगु दु,

अले जिं थुकियात पनातये मफु।

“थुकियात लँय् दुपि मस्तयथाय्

व ल्यायम्हपि मनूत मुनाच्चंथाय् प्वंकाब्यु!

छाय्धाःसा कलाः भाःतपि सकसितं ज्वनाः यंकीगु जुइ।

बाज्यःवंपि व ज्याथपि तकं बचय् जुइ मखु।

12 जिं थःगु ल्हाः थ्व देशय् च्वंपिनिगु विरोधय् ल्हनेबलय्

इमिगु छँ, बँ व मिस्त फुक्क मेपिनिगु जुइ,”

परमप्रभुं धयादी।✧

13 “दक्कलय् चिधंम्हनिसें दक्कलय् तःधंम्ह तक फुक्कं लोभी जूगु दु।

अगमवन्तात व पुजाहारीत सकसिनं ध्वंलायेगु ज्या याइगु।

14 जि प्रजाया घालय् इमिसं तच्चःगु घाः मखु थें यानाः

पट्टी चिनाब्युगु दु।

शान्ति ला द हे मदुसां

इमिसं ‘शान्ति, शान्ति’ धाइगु।

15 छु इपि थःगु घच्चाइपुगु ज्या याये धुंकाः लज्या चाल ला?

मखु, इपि भचा नं लज्या चाःगु मदु

छाय्धाःसा इपि लज्या चाये हे मसः।

उकिं मेपि पतन जूपिनापं इपि नं पतन जुइ।

जिं इमित सजाँय बीबलय् इपि नाश जुइ”

परमप्रभुं धयादी।

यहदां परमप्रभुया लँयात त्वःतूगु

16 परमप्रभुं थथे धयादी,

“प्यकालँय् दनाः स्व!

पुलांगु लँ गन दु धकाः न्यँ!

भिगु लँयागु बारे न्यँ, व लँय् हँ!

अले छिमिगु मन याउंसे च्वनी।

तर इमिसं धाल, ‘जिपि व लँय् वने मखु।’✧

17 जिं थथे धयाः छिमिगु लागि पालेत तया,

‘तुरहीया सः बांलाक न्यँ।’

तर छिमिसं धाल, ‘जिमिसं न्यने मखु।’

18 उकिं हे जाति जातियापि मनूत, न्यँ!

हे साक्षीत,

इमित छु जुइ व स्व!

19 हे पृथ्वी न्यँ, स्व!

जिं थुपि मनूतयथाय् विपत्ति हये,

गुगु इमिगु थःगु हे बिचाःया लिच्चः खः।

इमिसं जिगु वचनय् ध्यान मब्यु।

- अले जिगु व्यवस्थायात इमिसं त्वःतल।
 20 जितः शेबां हःगु गुँगू
 व तसकं तापाकं हःगु नस्वाःगु तिकथि छाया माल?
 छिमिगु होमबलि जिं काये मखु।
 छिमिगु बलिदानं जि लयताये मखु।”
- 21 उकिं परमप्रभुं थथे धयादी,
 “जिं थःम्हं हे थुपिं मनूतयगु लँय लुफि हाइगु पंगःत तयाबी।
 बी व कायपिं उकी लुफि हाइ।
 अले जःलाखःलात व पासापिं नाश जुइ।”
- उत्तरपाखें हमला
 22 परमप्रभुं थथे धयादी,
 “स्व, उत्तरय लाःगु देशं
 छगू सेना वयाच्चंगु दु,
 पृथ्वीया तापाःगु थासं
 छगू बल्लाःगु जाति लडाइँया लागिं तयार जुयाच्चंगु दु।
- 23 इमिसं धनु व भाला घानातःगु दु।
 इपिं नुगः छाःपिं खः,
 अले इमिके दयामाया धयागु मदु।
 इपिं सल गया वइबलय् इमिगु सः समुद्रयागु गर्जन थें च्वं।
 हे बांलाःम्ह यस्शलेम, छन्त हमला यायेत इपिं लडाइँया लागिं
 इवःलिक मनूत वः थें वइ।”
- 24 थ्व खँ न्यनेवं
 जिमिगु ल्हाः याग्लाप्याग्ला जुल।
 जिमित तसकं कष्ट जुल।
 जिपिं मचाबू ब्यथा जूमह मिसा थें जुल।
- 25 बूँइ वने मते,
 लँय नं वने मते!
 छायाधाःसा शत्रु तरवार ज्वनाः च्वनाच्चंगु दु।
 प्यखें आतंक हे आतंक दु।
- 26 हे जिमिं मनूत, भांग्राया वसः फिनाः नउलय् ग्वारा ग्वारा तु।
 याकः कायया लागिं ख्वय् थें हे हँयहँय ख्व।
 छायाधाःसा नाश याइम्ह
 झीथाय् आकाझाकां वइ।
- 27 “हे यर्मिया, इमिगु चाला जाँचय् यायेत
 व इपिं गथे च्वं स्वयेत
 जिं छन्त धातुयात जाँचय् याइम्ह
 व इमित नायके मानिगु कचिगु धातु थें दयका।
- 28 इपिं सकलें जिराहा व विद्रोही खः।
 इमिसं मेपिनिगु बारे मखुगु खँ ल्हानाः जुइगु।
 इपिं सकलें स्यने धुंकल।
 इपिं कँय व नँ थें छाः।
- 29 मि हाना हाना च्याकेत तसकं स्वांपूगु दु,
 म्ह मिइ भस्म जुल,
 गालय् याइम्हयसिनं मफतय् गालय् यात,
 छायाधाःसा मभिपिं मनूतयत् पित छवःगु मदुनि।
- 30 इमित खतं नःगु वहः धाइ।
 छायाधाःसा जि परमप्रभुं इमित त्वःतागु दु।”

7

यर्मियां देगल्य नवाःगु

- 1 परमप्रभुपाखें यर्मियायाथाय् वःगु वचन थ्व हे खः,
- 2 “परमप्रभुया देगःया मू लुखाय् दनाः थ्व खँ न्यंकि,
- “ ‘परमप्रभुया आराधना यायेत थ्व मू लुखां दुहां वःपिं छिपिं यहदायापिं सकलें मनूत, परमप्रभुया वचन न्यँ।
- 3 दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभु, इस्राएलयाम्ह परमेश्वरं थथे धयादी – छिमिगु पहःचहः व ज्या भिकि, अले जिं छिमित थ्व थासय् च्वनेबी।
- 4 मखुगु खँय् भलसा कयाः थथे धाये मते “थ्व हे परमप्रभुया देगः खः, परमप्रभुया देगः खः, परमप्रभुया देगः खः!”
- 5 छिमिसं धाथें हे थःगु पहःचहः व ज्या भिकल, छिमिसं छम्हयसिनं मेम्हयसित बांलाःगु व्यवहार यात धाःसा,
- 6 छिमिसं विदेशी, मां बौ मदुपिं व भाःत मदुपिं मिस्तयत् क्वमत्यल धाःसा वा थ्व थासय् दोष मदुपिन्त मस्यात धाःसा अले थःत स्यंकीपिं मेपिं घःतयत् पुजा यायेगु त्वःतल धाःसा,
- 7 जिं छिमित थ्व थासय्, छिमि पुर्खातयत् न्हाबलेंया लागि च्वनेत बियागु थ्व देशय् च्वनेबी।
- 8 “ ‘स्व! छिमिसं थःत छुं फाइदा मदइगु मखुगु खँय् भलसा कयाच्वंगु दु।
- 9 छिमिसं खुइगु, स्याइगु, व्यभिचार याइगु, अदालतय् मखुगु साक्षी बीगु, बालघःया लागि धुपॉय् थनीगु अले थःपिन्सं न्हापा म्हमस्यूपिं घःतयत् पुजा यानाजुइगु।
- 10 अनंलि जिगु नां दुगु देगल्य वयाः जिगु न्ह्यःने दनाः थथे धाइगु, “जिपिं बचय् जूगु दु।” अले हानं थ्व हे घच्चाइपुगु ज्या याइगु?
- 11 छु छिमिसं जिगु देगःयात खँ दाखुंतयगु छँ धकाः च्वना ला? छिमिसं छु यानाच्वंगु दु, जिं स्यु, ✧

परमप्रभुं धयादी।

- 12 “ ‘आः जिं दकल्य न्हापा थःगु नां च्वनीगु थाय् दयकागु शील्यो* हँ! अले जिं थः प्रजा इस्राएलं मभिंगु ज्या याःगुलि व थाय्यात छु यानाः अन वनाः स्व।’ ✧
- 13 परमप्रभुं धयादी, ‘छिमिसं थ्व फुक्क ज्या यानाच्वंबलय् जिं छिपिलिसें तःक्वः हे न्ववाना, अयनं छिमिसं वास्ता मया। जिं छिमित सःता, अयनं छिमिसं लिसः हे मब्यु।
- 14 उकिं जिगु नां दुगु देगः, गुकी छिमिसं भलसा काःगु दु, गुगु जिं छिमित व छिमि पुर्खातयत् बियागु खः, थ्व थाय्यात आः जिं शील्योयात यानागु थें याये।
- 15 जिं छिमि थःथितिपिं इस्राएलया मनूतयत् पितिनाछवयागु थें छिमित जिगु न्ह्यःनं पितिनाछवये।’ ”

मनूतयसं आज्ञा पालन मयाःगु

- 16 “उकिं, यर्मिया, छं थ्व प्रजाया निति प्रार्थना याये मते। थुमिगु निति इनाप नं याये मते। छायाःसा जिं छंगु प्रार्थना न्यने मखु।
- 17 यहदाया शहर शहरय् व यरूशलेमया गल्लि गल्लिइ इमिसं छु यानाच्वंगु दु, छु छं मखं ला?
- 18 काय् म्हायपिन्सं सिं मुनीगु, बौपिन्सं मि च्याकीगु अले स्वर्गयाम्ह रानी धाइम्ह घःमयजूया निति मरि छुइत मिस्तयसं छुचुं न्हाइगु। मेपिं घःतयत् त्वँसाबलि छानाः जितः तंचायकीगु। ✧
- 19 छु इमिसं जितः हे हायकाच्वंगु खः ला?” परमप्रभुं धयादी। “मखु, तर इमिसं थःत हे लज्या चायकेत थःत हे स्यंकाच्वंगु, मदु ला?”
- 20 उकिं परमप्रभु परमेश्वरं धयादी, “थ्व थासय् जिं जिगु तं प्वंकाबी। मनू व पशु, खयलय् च्वंगु सिमा व बुँया बाली प्वंकाबी। जिगु तं मि थें च्यानाच्वनी, सुनानं उकियात क्वलाके फइ मखु।”
- 21 दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभु, इस्राएलयाम्ह परमेश्वरं थथे धयादी, “थःगु बलिदानतनापं होमबलि नं छा! अले ला धाःसा थःपिन्सं हे न!
- 22 छायाःसा गुखुन्हु जिं छिमि पुर्खातयत् मिश्र देशं पित हया, उखुन्हु जिं इमित होमबलि व बलिया बारे छुं मधया, इमित आज्ञा नं मबिया।
- 23 तर जिं इमित थ्व आज्ञा बियागु खः, ‘जिगु खँ न्यँ, अले जिं छिमि परमेश्वर जुये, छिपिं जिमि प्रजा जुइ, जिं धाःथें फुक्क यात धाःसा छिमित भिं जुइ।’
- 24 “तर इमिसं जिगु खँ मन्यं, उकी ध्यान मब्यु। उकिया पलेसा इमिसं थःगु जिराहा व मभिंगु इच्छा कथं ज्या याना जुल। इपिं लिज्यात, न्ह्यमज्याः।
- 25 छिमि पुर्खातयसं मिश्र त्वःतूबलय् निसें थौं तक, न्हियान्हिथं जिं जिम्ह दास अगमवत्तातयत् छिमिथाय् छवयाहयाच्वनागु दु।

✧ 7:11 ७:११ मती २१:२३; मर्क ११:१७; लूक ११:४६ * 7:12 ७:१२ परमप्रभुं इस्राएलतयत् मिश्र पित हये धुंकाः इमिसं कनान देश त्याकुबलय् नापलायेगु पाल थ्व शहरय् थापं याःगु खः। उकिं थ्व छगु पवित्र शहर खः तर मनूतयगु पापं यानाः थ्व शहर नाश जुल। ✧ 7:12 ७:१२-१४ यहे १८:१; भज ७८:६०; यर २६:६
✧ 7:18 ७:१८ यर ४४:१७-१९

- 26 अयनं इमिसं जिगु खँ मन्यं, ध्यान मब्यू। इपिं जिराहा जुल। इमिसं थः पुरखातयसं स्वयाः अप्वः मभिगु ज्या यात।
 27 “उकिं थ्व फुक्क खँ छं इमित धाःसां इमिसं छंगु खँ न्यनी मखु। छं इमित सःतूसां इमिसं छन्त लिसः बी मखु।
 28 अथे जूगुलि छं इमित धा, परमप्रभु थः परमेश्वरया आज्ञा पालन मयाःगु व वयक्कलं स्यनातःगु खँयात नालामकाःगु जाति थ्व हे खः। सत्य नाश जूगु दु, थ्व इमिगु म्हतुं तापाःगु दु।
 29 “ थःगु सँ खानाः वांछवयाब्यु, नांगा डाँडा डाँडाया वनाः ख्व! छायाधाःसा परमप्रभुं तंचायाः थ्व पुस्तायात इन्कार यानाः त्वःतादीगु दु।”

हत्याया ब्यासि

- 30 “यहदायापि मनूतयसं जिगु मिखाय् मभिगु ज्या याःगु दु, परमप्रभुं धयादी। जितः तसकं मयःगु मूर्ति इमिसं जिगु नां दुगु देगल्य् तयातःगु दु अले देगःयात अशुद्ध यानाब्यूगु दु।
 31 इमिसं थः कायम्ह्यायपिं मेपिं घःतयगु नितिं मिइ भोग बीत हिन्नोमया ब्यासिइ दुगु तोपेतय् पुजा यायेगुथाय् दयकूगु दु। जिं अथे यायेगु आज्ञा बियागु मखु, अज्याःगु खँ जिं मतिइ नं तयागु मदु।
 32 उकिं होश या, परमप्रभुं धयादी, थज्याःगु ई वइ, गबले उकियात तोपेत वा हिन्नोमया ब्यासि धाइ मखु। तर मनू स्याइगु ब्यासि धाइ। अन मनूतयसं सीपिन्त मेगु सीम्ह थुनेगु थाय् मदुतले थुनी।
 33 थ्व प्रजाया सीम्हत आकाशया झंगःत व पृथ्वीयापि पशुतय् नयेगु नसा जुइ। इमित ख्यानाछ्वइपिं सुं हे दइ मखु।
 34 जिं यहदाया शहर व यरूशलेमया गल्लि गल्लिइ न्ह्यूगु सः व लसताया सः, भम्चा व जिलाजंया सः मदय्काबी। छायाधाःसा देश झिजांमिजां दनी।”

8

- 1 परमप्रभुं धयादी, “अबलय् शत्रुतयसं यहदाया जुजुपिं, हाकिमत, पुजाहारीत, अगमवक्तात व यरूशलेमय् च्वपिं मनूतयगु क्वँय् इमिगु चिहानं लिकाइ।
 2 मनूतयसं माया यानाः सेवा याःगु, सल्लाह काःगु व पुजा याःगु सूर्य, तिमिला व आकाशया नगुतयगु न्ह्यःने उपिं क्वँय्त ब्वइ। मुनाः चिहानय् थुनीगु पलेसा उपिं क्वँय् बँय् साः थें लानाच्वनी।
 3 जिं थ्व मभिगु जातियापिं म्वानाच्वपिं मनूतयत् पितिनाः गन गन छवये अन अन इमिसं म्वायेगु स्वयाः सीगु यय्की।”
 दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभुं धयादी।

पाप व सजाँय

- 4 “यर्मिया इमित धा, ‘परमप्रभुं थथे धयादी –
 “ ‘मनूत बँय् दइबलय् छु इपिं हाकनं मदनी ला?
 सुं मनू फस्वया वंसा, छु व लिहां मवइ ला?
 5 अथे खःसा थुपिं यरूशलेमयापिं मनूत छाया परमेश्वरयात त्वःताः फस्वयावन?
 इमिसं मूर्ति पुजा याना हे च्वंगु दु। इमिसं जिथाय् लिहां वये म्हां धाल।
 6 जिं ध्यान बियाः खँ न्यनागु दु,
 तर इमिसं खःगु खँ ल्हाः हे मल्हाः,
 सुनानं “थ्व जिं छु यानागु” धयाः थःगु मभिगु ज्याया नितिं पश्चाताप मयाः।
 लडाइलय् वंम्ह सल थें सकलें थथःगु लँय् ब्वांवनाच्वंगु दु।
 7 आकाशय् सलांत्याः झंगलं ला छँ लिहां वनेगु ई स्यू।
 सुकुभन्तु, इखुंचा व सारसं थः मेथाय् च्ववनेगु ई स्यू।
 तर जिमि प्रजां परमप्रभुयागु विधि मस्यु।
 8 “छिमिसं गथे यानाः धाये फइ, “जिपिं बुद्धिमान खः,
 अले परमप्रभुयागु व्यवस्था जिमिके दु?”
 तर स्व, शास्त्रीतयगु फताहा कलमं
 उकियात फताहा दयकूगु दु।
 9 बुद्धि दुपिं मछालेमाली,
 इमिगु नुगः क्वतुनी, अले इमित ज्वनी।
 इमिसं परमप्रभुया वचनयात त्वःतूगु दु,

† 7:31 ७:३१ तोपेत धाःगु थाय् यरूशलेमया दच्छिनय् च्वंगु हिन्नोम ब्यासीयागु छगुथाय् खः। थन इस्त्राएलीतयसं मखुम्ह घः मोलेखयात पुजा यायेत थः मस्त मिइ बलि बीगु खः। ✨ 7:31 ७:३१ लेवी १८:२१; २ राज २३:१०; यर ३२:३५ ✨ 7:34 ७:३४ यर १६:९; २५:१०; प्रका १८:२३

- इमिके गज्याःगु बुद्धि दु?
- 10 छायाधाःसा जिं इमि कलाःपि मेपि मनूतयत्
व इमिगु बुँ न्हृपिं मालिकतयत् बी।
दक्कलय् चिधंन्हनिसें दक्कलय् तःधंन्ह तक फुक्कं लोभी जूगु दु।
अगमवक्तात व पुजाहारीत सकसिनं ध्वंलायेगु ज्या याइगु।
- 11 जि प्रजाया घालय् इमिसं तच्चःगु घाः मखु थें यानाः
पट्टी चिनाब्यूगु दु।
शान्ति ला द हे मदुसां
इमिसं “शान्ति, शान्ति” धाइगु।
- 12 छु इपि थःगु घच्चाइपुगु ज्या याये धुंकाः लज्या चाल ला?
मखु, इपि भचा नं लज्या चाःगु मदु
छायधाःसा इपि लज्या चाये हे मसः।
उकिं मेपि पतन जूपिनापं इपि नं पतन जुइ।
जिं इमित सजाँय बीबलय् इपि नाश जुइ
- 13 “ जिं इमिगु बाली यंके।
दाखमाय् दाख दइ मखु।
यःमरिमाय् यःमरिया फल दइ मखु।
अले उमिगु हः सुकुगनी।
जिं इमित बियागु नं
इमिपाखें लाका काइ।’ ”
- 14 यहदाया मनूतयसं थथे धाइ, झीपि थन छाया सुम्क च्वंच्वनागु?
छथाय मुनेनु।
झीपि छचाःखेरं पःखाः ग्वयातःगु शहरय् दुहां वनेनु,
अले अन नाश जुयेनु।
छायधाःसा परमप्रभु झी परमेश्वरं झी नाश जुइ धकाः धयादीगु दु।
अले त्वनेत झीत बिख दुगु लः बियादीगु दु।
छायधाःसा झीसं वय्कःया विरोधय् पाप यानागु दु।
- 15 झीसं शान्तिया आस यानागु खः,
अयनं छुं भिंगु खँ मवः,
लाय्काबीगु ईया आस यानागु खः
अयनं आतंक जक दु।
- 16 शत्रुतय् सलतयगु स्वाँ स्वाँ याःगु सः दानपाखें ताये दयाच्वंगु दु।
इमि बल्लाःपिं सलत हाःगु सः न्यनाः देशयापिं सकलें मनूत थरथर खात।
इपि देशयात अले अन दुगु फुक्क खँयात नाश यायेत वःगु दु।
शहर व अन च्वंपिन्त।
- 17 “स्व! जिं थःन्हं हे छिमिथाय् बिख दुपि सर्पत छवयाहये,
अज्याःपिं सर्पतयत् कःघाये फइ मखु।
अले इमिसं छिमित न्याइ”
- थःमनूतयगु निंति यर्मिया ख्वःगु
- 18 हे जितः दुःखबलय् सान्त्वना ब्यूपिं,
जिगु नुगः दुने कमजोर जुयावंगु दु।
- 19 ध्यान बियाः न्यँ!
तापाःगु देशं जिमि मनूत ख्वयाच्वंगु सः ताये दयाच्वंगु दु।

परमप्रभुं धयादी।

परमप्रभुं धयादी।

“छु परमप्रभु सियोनय मदी ला?
छु आः अन जुजु मदी ला?”

“इमिसं छाया जितः थःगु मूर्तितपाखें
व ज्यालगे मजूगु विदेशी मूर्तितपाखें तंचायेकूगु?”

20 “छव लयेगु ई फुइधुंकल।
तान्वःला सिधयधुंकल।
अयनं झीगु उद्गार जूगु मखुनि।”

21 जिमि मनूतयत घाःपाः याःगु खनाः जि थः हे घाःपाः जूगु दु।
जि ह्याँयह्याँय ख्वये, जिगु नुगः क्वतंगु दु।

22 छु गिलादय* मलहम मदु ला?
छु अन सुं वैघ मदु ला?
जिमि मनूत छाया मलंगु लय?

9

1 जिगु छ्यं बुँगाःचा
व जिगु मिखा ख्वबिया मुहान जूगु जूसा,
स्याःपि जिमि मनूतयगु निति
जि चान्हे ख्वयाच्वनेगु।
2 जिके मरूमिइ लँजुवाःत च्वनीगु छगुथाय दुगु जूसा,
जि थः मनूतयत त्वःताः तापाक च्वंवेनेगु।
छायधाःसा इपि सकलें व्यभिचारी खः,
विश्वासघातीतयगु पुचः।

पाप व सजाँय

3 “इमिसं मखुगु खँ ल्हायेत
थःपिनिगु मेयात धनुष थें बेक्वयेकीगु।
इमिगु देशय सत्य मखु,
बेइमानी हे बेइमानी दु।
इमिसं मभिंगु ज्या याना जुइ,
इमिसं जितः म्हमस्यु”

परमप्रभुं धयादी।

4 “थः पासापिपाखें होशियार जुयाच्वँ।
थः दाजुकिजापिन्त तकं पत्याः याये मते।
छायधाःसा फुक्क दाजुकिजापि झंगःलाइपि खः,
पासापिं सकसिनं बदनाम यायेत मखुगु खँ ल्हाना जुइ।

5 पासां थः पासायात झंगः लानाजुइगु,
सुनानं खःगु खँ मल्हाः।
इमिसं थःगु मेचां न्हाबलें मखुगु खँ ल्हानाजुइगु।
इपिं पाप यायां त्यानुचाये धुंकल।

6 छु धोखाया दथुइ च्वनाच्वंगु दु।
धोखां यानाः हे इमिसं जितः म्हसीकेत इन्कार याःगु दु,”

परमप्रभुं धयादी।

7 उकिं दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभुं थथे धयादी,
“स्व! जिं थःम्हं हे इमित धातुयात थें शूद्र याये अले जाँचय याये।

* 8:22 ८:२२ गिलाद वासः दय्केत छ्यलीगु सिमासामाया लागि नांजाःगु यदन खुसिया पुर्बय लाःगु छगू लागा।

जिमि प्रजां मभिं गु ज्या याः गु दु।

उकिं जिं इमित मेगु छु यायेगु?

8 इमिसं मखुगु खँ ल्हाइगु।

सकसिनं थः गु म्हतुं ला थः जः लाखः लानापं नाइक खँ ल्हाइगु,

नुगलं धाः सा मभिं गु जाः ग्वयाच्चनी।

9 छु! जिं थ्व खँया लागि इमित सजाँय मबियेगु ला?

छु! जिं थज्याः गु जातियाके बदला मकायेगु ला?”

10 जिं धया— जि पहाडतयगु लागि ख्वये,

जि मरुभूमिइ दुगु घाँय्ख्यः या निति ख्वये,

छाय्धाः सा व गने धुंकल।

सुं नं अनं यात्रा याइ मखु।

अन सा द्रुहं मन्त।

पशुत व इंगः त बिस्सुं वने धुंकल।

11 परमप्रभुं धयादी, “जिं यरुशल्लेमयात नाश यानाः

ध्वं चात च्वनीगु नाशया द्रुं दयकाबी,

यहदाया शहरतयत झिजांमिजां दंगुथाय् यानाबी।

अन सुं नं च्वने फइ मखु।”

12 थ्व थुइके फुम्ह बुद्धि दुम्ह मनू सु दु? थ्व खँ मेपिन्त कँ धकाः परमेश्वरं थुकिया बारे सुयात स्यनादिल? छाय् थ्व देश नाश जुयाः सुं नं वये वने मफइगु मरुभूमि थें जुल?

13 परमप्रभुं धयादिल, “छाय्धाः सा इमिसं जिं इमिगु न्ह्यः ने तयाबियागु जिगु व्यवस्थायात त्वः तल। इमिसं जिगु खँ न्यंगु मदु अले इपिं जिगु व्यवस्थाकथं जगु मदु।

14 उकिया पलेसा इपिं जिराहा जुयाः इमि पुर्खातयसं स्यं थें बालघः या ल्यूल्यू वंगु दु।”

15 उकिं दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभु, इस्राएलया परमेश्वरं थथे धयादी, “स्व, जिं थः म्हं हे जिमि प्रजायात नयेत खायुगु नसा व त्वनेत बिख बी।

16 इमिसं वा इमि पुर्खातयसं म्हमस्युपिं जातितयगु दथुइ जिं इमित छ्यालब्याल यानाबी। अले इमित नाश मयातले तरवार ज्वनाः जिं इमित लिनाच्वने।”

यरुशल्लेमया मनूत ग्वाहालिया निति ख्वः गु

17 दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभुं थथे धयादी,

“छु जुयाच्चंगु दु, बिचाः या!

अले नुगः पा दादां ख्वइपिं मिस्तयत सः ति!

इपिं मध्ये दकलय् ख्वयेसः पिन्त सः तके छव।

18 इपिं याकनं वयेमा,

झीगु मिखां ख्वः बि पिहां वयक

अले झीगु मिखासं ख्वः बि स्वः स्वः वयक

झीगु निति नुगः पा दादां ख्वये मा।

19 सियोनयापिं ख्वयाच्चंगु सः ताये दयाच्चंगु दु,

‘जिपिं गय् यानाः नाश जुल।

जिमि तसकं बेइज्जत याः गु दु,

जिमिसं थः गु देश त्वः ते हे माः,

छाय्धाः सा इमिसं जिमिगु छँ नाश यानाब्युगु दु।’ ”

20 हे मिस्त, परमप्रभुया थ्व वचन न्यँ,

वयकः या वचन ध्यान बियाः न्यँ!

थः म्हायपिन्त ख्वयेगु स्यँ,

छम्हयसिनं मेम्हयसित विलापया म्ये स्यँ!

21 छाय्धाः सा लँय् लँय् काय् म्हायपिन्त नाश यायेत

व चुक चुकय् ल्याय् म्हापिन्त नाश यायेत

मृत्यु झीगु इयालं, झीगु किल्लाय् दुने दुहां वःगु दु।

22 छं थथे धा, “परमप्रभुं थथे धयादी,

“ ‘मनूतयगु सीम्ह बुँइ साः थें,
छव लइपिन्सं त्वःताः थकूगु अन्नया दं थें लानाच्चनी,
उकियात मुनीपिं सुं नं दइ मखु।’ ”

23 परमप्रभुं थथे धयादी,

“बुद्धि दुपिन्सं थःगु बुद्धियागु खँय् तःधंछुइ मते,
बल्लाःपिन्सं थःगु बलयागु खँय् तःधंछुइ मते,
तःमितयसं थःगु धनयागु खँय् तःधंछुइ मते!

24 तर सुयां तःधंछुइ मास्ति वःसा,

वं जितः म्हमस्यूगु व थूगु खँय् तःधंछुइमाः।

पृथ्वीइ सदां दयाच्चनीगु दयामाया, न्याय व धार्मिकतायागु ज्या याइम्ह परमप्रभु जि हे खः।

छाय्धाःसा थव खँय् हे जि लय्ताः, ”*✠

परमप्रभुं धयादी।

25 परमप्रभुं थथे धयादी, “छगू ई वयाच्चंगु दु उबलय् जिं म्हय् जक चिं तःपिं आत्माय् धाःसा चिं मतःपिं सकलें मनूतय्त सजॉय बी।

26 थुपिं मनूत मिश्रीत, एदोमीत, अम्मोनीत, मोआबीत, मरूभूमिइ ताताःपाःगु थासय् च्वंपिं मनूत खः। जिं यहूदायापिं मनूतय्त तकं सजॉय बी। थुपिं विदेशी जातितय्के थें इस्राएलया घरानायाके नं चिं मतःगु नुगः दु।”

10

परमेश्वर व मूर्ति

1 अय् इस्राएलया घराना, परमप्रभुं छिमित छु धयादी व न्यँ।

2 परमप्रभुं थथे धयादी,

“मेगु जातियापिनिगु पहःचहः सय्काकाये मते।

आकाशय् थीथी चिं खनाः

इपिं थें थरथर खाये मते।

3 छाय्धाःसा जाति जातितयगु थितिकुति ज्यालगय् मजू।

इमिसं गुँइ छमा सिमा पाली,

अले छम्ह कारिगरं उकियात ज्याभलं आकार बी।

4 इमिसं वयात वहः व लुं बांलाकी।

इमिसं वयात मुगः व नकिनं कुतुं मवयेमा धकाः बल्लाक ताइ।

5 इमिगु मूर्ति

तुसिया क्यबय् तयातःम्ह बुँख्याःचा थें

नवाये मफु।

इमित क्वबिया जुइमाः, छाय्धाःसा इपिं न्यासि जुइ मफु।

इपिं खनाः ग्याये मते,

इमिसं छिमिगु छुं स्यंके फइ मखु, न

इमिसं छुं भिं याये फइ।”

6 हे परमप्रभु, छि थें जाःम्ह मेपिं सुं नं मदु,

छि तःधंम्ह खः।

छिगु नां शक्ति जाःगु दु।

7 हे जाति जातिया जुजु, सुनां छितः हनाबना मयाइ?

छाय्धाःसा छि हनाबना यायेमाःम्ह खः।

जाति जातिया बुद्धि दुपिं

मनूत वा इमि जुजुपिं मध्ये

छि थें जाःम्ह सुं नं मदु।*✠

- 8 इपि फुक्क ग्वाज्यः व मूर्ख खः।
सिंया मूर्तितपाखें इमिसं छु सयक्काकाये फइ?
- 9 मुगलं दायातःगु वहःया पाता तशींशं,
लुं धाःसा उपज देशं हइ।
थ्व कारिगुरया ज्या
व लुंकःमिया ल्हाःया ज्या खः।
वयागु वसः वँचुगु व प्याजीगु रंगयागु जुइ।
उपि फुक्क सीप दुपि मनूतयगु ज्या खः।
- 10 तर परमप्रभु ला सत्य परमेश्वर खः,
वय्कः ला, म्वाःम्ह परमेश्वर व सदांयाम्ह जुजु खः।
वय्कः तंचायादीबलय् पृथ्वी खाइ।
जाति जातितयसं वय्कःया तं सह याये फइ मखु।
- 11 “छं इमित थथे धा, ‘थुपि घःतयसं आकाश व पृथ्वी दय्कूगु मखु। थुपि घःत पृथ्वी व आकाशया क्वयूनं नाश जुयावनी।’ ”
- 12 तर परमेश्वरं हे थःगु शक्ति
पृथ्वीयात दय्कादिल।
वय्कलं हे संसारयात
थःगु बुद्धिं थापं यानादिल।
अले आकाशयात
थःगु दुग्यानं चक्कंकादिल।
- 13 वय्कलं न्ववानादीबलय्
आकाशय् लः थ्वय्क हाली।
पृथ्वीया कुन्चां
वय्कलं सुपाँय् हयादी।
वा वइबलय्
वय्कलं हाबलासा
त्वय्कादी
अले थःगु धुकुति
फय् वय्कादी।
- 14 मनूत मूर्ख व ज्ञान मदुपि खः,
मूर्ति दय्कीपि इमिसं दय्कूगु मूर्तिपाखें
मछालेमाली।
छाय्धाःसा इमिसं दय्कूगु मूर्तित
छगू ध्वखा खः अले
इमिके सासः द हे मदु।
- 15 उपि ज्यालगय् मज्जुगु व न्हीकीगु खँ खः।
उमिगु न्याय जुइबलय् उपि नाश जुइ।
- 16 याकूबया भाग उपि थें मखु,
वय्कः ला फुक्क दय्कादीम्ह खः।
अले वय्कलं इस्त्राएलयात थः प्रजा दय्केत ल्ययादीगु दु।
दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभु वय्कःया नां खः।
- वइतिनिगु नाश
- 17 अय् घेराय् लाःगु शहरयापि मनूत,
देश त्वःतेत थथःगु सामान प्वःच्यु!
- 18 छाय्धाःसा परमप्रभुं थथे धयादी,
“थुबलय् जिं थःम्हं हे थ्व देशय् च्वंपिन्त वांछवयाबी।
इमित ज्वनेमा धकाः जिं इमित तःधंगु दुःखय् लाकाबी।”

- 19 जिगु घा:या निति जित: धिक्कार दु!
जिगु घा: मलनीगु घा: ख:।
अयनं जिं थ:म्हं थ:त धया,
“थ्व ला जिगु ल्वय् ख:, थुकियात जिं सह याये हे मा:।”
- 20 जिगु पाल नाश जूगु दु।
उकियागु फुक्क खिप: चबूगु दु।
जि कायपिं जिथासं वने धुंकल, आ: इपिं मन्त।
जिगु पाल ग्वयाबीम्ह
व जि च्वनेगु थाय् दय्काबीम्ह आ: सुं मन्त।
- 21 फैजवा:त मूर्ख जुल,
इमिसं परमप्रभुयात न्यनेकने मया:,
उकिं इपिं ता:लाइ मखु,
इमि फुक्क फै उखेला: थुखेला: जूगु दु।
- 22 न्यँ! छगू खबर वयाच्वंगु दु –
उत्तरया देशं छगू त:धंगु हलचल!
उकिं यहदाया शहर शहरयात झिजांमिजां याना:
ध्वंचात च्वनीगु थाय् यानाबी।
- यर्मियाया प्रार्थना
- 23 हे परमप्रभु, मनूयागु जीवन वयागु थ:गु मखु धका: जिं स्यू।
मनूतयसं थ:गु पला: थ:गु इच्छा कथं तयेगु पायछि मजू।
- 24 हे परमप्रभु, जित: भिकादिसँ, तर ख:गु न्यायनं जक,
तंम्वया: मखु,
मखुसा जि नाश जुइ।
- 25 छित: स्वीकार मया:पिं जाति जातितय्के
व छिगु नां मकाइपिं मनूतय्के थ:गु तं प्वंकादिसँ!
छाय्धा:सा इमिसं याकूबयात क्वाप्प न:गु दु।
इमिसं वयात क्वाप्प न:गु दु अले वयागु देशयात नाश यानाब्यूगु दु।

11

यहदां बाचा त्वथूगु

- 1 परमप्रभुपाखें यर्मियायाथाय व:गु वचन थ्व हे ख: –
- 2 “थ्व बाचाया शर्त ध्यान बिया: न्यँ! अले यहदा व यरूशलेमयापिं मनूतयूत धा!
- 3 छं इमित धा, परमप्रभु इस्राएलयाम्ह परमेश्वरं थथे धयादी – ‘थ्व बाचाया शर्त मानय् मयाइपिं मनूतयूत सरा: लायेमा।
- 4 नैया भट्टी थें च्वंगु मिश्र देशं पितहयाबलय जिं छिमि पुर्खातयूत थथे धयागु ख:, जिगु खँ न्यँ, जिं छिमित धयागु फुक्क खँ मानय् या। अले छिपिं जिम्ह प्रजा जुइ, जि छिमि परमेश्वर जुये।
- 5 दुरु व कस्ति बा: वयाच्वंगु देश बी धका: जिं छिमि तापा:बाज्यापिलिसें पाफयागु जिं पूरा याये फयेमा धका: जिं थथे धयागु ख:।’ छिपिं आ: व हे देशय च्वनाच्वंगु दु।”
- अले जिं लिस: बिया, “हे परमप्रभु, आमेन, अथे हे जुइमा।”
- 6 परमप्रभुं जित: धयादिल, “यहदाया फुक्क शहर व यरूशलेमया गल्लि गल्लिइ वना: थथे धाधां थ्व फुक्क वचन न्यंकि-
छिमिसं थ्व बाचाया शर्त ध्यान बिया: न्यँ, अले उकियात पालन या!
- 7 जिं छिमि पुर्खातयूत मिश्र देशं पित हयागु दिननिसें थौं तक इमित मदिकक बारम्बार ‘जिगु उजं पालन या’ धका: ख्याच्व:
बियावयाच्वनागु दु।
- 8 तर इमिसं ध्यान बिया: मन्यं वा जिगु खँ न्यायपं मब्यू। इमिसं थ:गु जिराहा व मभिंगु इच्छा कथं ज्या याना जुल। जिं इमित व बाचा पूरा यायेगु आज्ञा बियागु ख: तर इमिसं अथे मया:। उकिं व बाचाय च्वयात:गु फुक्क सरा: जिं इमिके हया।”☆
- 9 अनंलि परमप्रभुं जित: धयादिल, “यहदा व यरूशलेमयापिं मनूतयूसं जिगु विरोधय् जा: ग्वयाच्वंगु दु।
- 10 जिं धयागु खँ मन्यंपिं इमि तापा:बाज्यापिन्सं थें पाप याना: इमिसं मेपिं घ:त पुजा या:गु दु अले इमिगु ल्यू वंगु दु। इस्राएल
व यहदाया मनूतयूसं जिं इमि तापा:बाज्यापिलिसें चिनागु बाचायात त्वथूगु दु।

☆ 11:8 ११:८ व्य ११:२९; २७:१४-२६; २८:१५-६८

11 उकिं परमप्रभुं थथे धयादी, 'स्व! जिं थमहं हे इमिथाय् इपि बचय् जुइ मफय्क विपत्ति हये। अले इमिसं जितः सःतूसां जिं लिसः बी मखु।

12 अले यहदा व यस्शलेमयापि मनूतयसं थःपिन्सं बलि छाःमह घःतयत् सःती। तर विपत्तिया इलय् उपि घःतयसं इमित बचय् याये फइ मखु।

13 हे यहदा, छिमिगु गुलि शहरत दु, उलि हे छिमि घःत नं दु। यस्शलेमय् गल्लि गल्लि दु, मछालापुसे च्वंमह बालघःया लागि छिमिसं धुपाँय् च्याकीगु वेदीत नं उलि हे दय्कूगु दु।'

14 "अथे जुयाः थ्व जातिया लागि प्रार्थना याये मते! थुपि मनूतयगु पंलिनाः बिन्ति याये मते! छायाधाःसा इमिगु दुःखया इलय् इमिसं याःगु प्रार्थना जिं न्यने मखु।

15 "जिमह प्रियया जिगु देगलय् छु ज्या दु?

वं ला यक्वनापं याये मत्यःगु ज्या याःगु दु।

छु भाकल व बलिदानया लां छिमिगु सजॉययात तापाक तये फइ ला?

छिमिसं मभिंगु ज्या याइबलय् छिपिं लय्ताइ।"

16 छगू इलय् परमप्रभुं छिमित भिंगु फल दुगु वाउंगु जैतूनया सिमा धकाः नां बियादीगु खः।

तर वाफयया थ्वःसःनापं वयकलं उकियात मि नकाबी।

अले उकिया कचात त्वथुलाबी।

17 जि दक्व शक्ति दुमह परमप्रभुं, छिमित पिनागु खः, जिं छिमिथाय् विपत्ति हयेगु फैसला यानागु दु। छायाधाःसा इस्राएलया घराना व यहदाया घरानां मभिंगु ज्या याःगु दु। बालघःया नितिं धुपाँय् च्याकाः जितः तंचाय्कूगु दु।

यर्मियायात स्यायेत ग्वःसा ग्वःगु

18 परमप्रभुं हे जितः धयादिल अले जिं सिल। वयकलं हे इमिसं जिगु विरोधय् ग्वःगु जाः जितः क्यनादिल।

19 जि ला स्याये यंकेत्यंमह छुं मस्यूमह चिधिकःमह भ्याःचा खः। इमिसं थथे धयाः जिगु हे विरोधय् जाः ग्वःगु खः धकाः जिं मस्युगु जुल,

"व सिमायात उकिया फलनापं नाश यायेनु!

उकियात म्वाःपिनिगु थासं पालाः वांछ्वयाब्यु।

थुकिया नांयात आवंनिसें लुममंकेमा।"

20 तर हे दक्व शक्ति दुमह परमप्रभु, छिं खःकथं न्याय यानादी।

छिं मनूतय् नुगः दुवालादी।

छिं इमित बदला कयादीगु जिं स्वये दयेमा,

छायाधाःसा छितः हे जिं जिगु मुद्दा लःल्हानागु दु।

21 उकिं परमप्रभुं जितः छन्त स्यायेत स्वःपि अनातोतया मनूतयगु बारे धयादी, इमिसं थथे धाल, "छं परमप्रभुया नां कयाः अगमवाणी ल्हाये मते, मखुसा छ जिमिगु ल्हातं सी।"

22 उकिं दक्व शक्ति दुमह परमप्रभुं इमिगु बारे थथे धयादी, "जिं थःमहं हे इमित सजॉय बी, इमि ल्याय्महपि तरवारं व इमि काय्मह्यायपि नये मखनाः सी।

23 इपि सुं नं बचय् जुइ मखु। छायाधाःसा इमिगु सजॉयया दँय् जिं अनातोतया मनूतयके विपत्ति हये।"

12

यर्मियाया बिन्ति

1 हे परमप्रभु, जिं छिथाय् मुद्दा हइबलय्

छिं न्ह्याबलें जितः न्याय बियादीगु दु।

अयनं जितः छिनापं छिगु इन्साफया बारे खँ ल्हाये मास्ति वः।

दुष्टत छाय् अपायसकं जियावःगु?

मभिपिं मनूत छाय् याउँक म्वानाच्च्वंगु?

2 छिं इमित पिनादिल, इमिसं हा नं काःगु दु,

इपिं थाहां वइ अले फल नं बी।

इमिगु म्हुतइ छिगु नां ला दु,

तर इमिगु मन छिपाखें तापाः।

3 तर हे परमप्रभु, छिं ला जितः म्हस्यु।

छिं जितः खं, छिं जिगु मनयात जाँचय यानादी।
 स्यायेत यंकीपि फैतयत् थें इमित साला यंकादिसैं।
 स्याइगु दिया लागि इमित अलग तयादिसैं।
 4 देशय् गुबलय तक वा मवयाच्चनीगु?
 ख्यलय् च्वंगु घाँय् गुबलय् तक गनाः सुकूचिना च्वनीगु?
 देशय् च्वंपि मनूतयसं याःगु मभिंगु ज्याया कारणं
 पशुत व झंगःत फुक्क नाश जुइ धुकल।
 छायाधाःसा मनूतयसं
 “झीत छु जुइ, वयकलं खनी मखु” धयाच्चंगु दु।

परमेश्वरया लिसः

5 “मनूतलिसैं ब्वांय वनाः हे छ तयानुचाल धाःसा
 छ गथे यानाः सलतनापं ब्वांय वने फइ?
 छ सुरक्षित थासय हे क्वदल धाःसा
 यर्दन लिककया झालय् छ छु यायेगु?
 6 छिमि दाजुकिजापि, छंगु थःगु हे परिवारं हे छन्त झंगःलाःगु दु।
 इपिं छंगु विरोधय् तःसलं हाला वयाच्चंगु दु।
 इमिसं छलिसैं नाइक खँल्हासां
 छं इमित पत्याः याये मते!

7 “जिं जिमि मनूत इस्राएलयात त्वःताबी।
 जिगु सर्बय जिं वाँछवयाबी।

जितः यःमहयसित

जिं वया शत्रुतयगु ल्हातय् बी।

8 जि थः मनूत जिगु लागि गुँयाम्ह सिंह थें जूगु दु।

इपिं जितः स्वयाः गर्जय् जूगु दु, उकिं जितः इपिं मयः।

9 छु जिगु सर्बय जिगु लागि

शिकारी झंगःतयसं घेरय् यानातःमह फुतिफुति दुमह शिकारी झंगः थें जूगु मदु ला?

हँ, ख्यलय् च्वंपि फुक्क पशुतयत् मुंकि।

अले वयात नयेत सःताः हजि!

10 यक्व फैजवाःतयसं जिगु दाखया क्यबयात स्यंकाब्यगु दु।

इमिसं जिगु बुँयात न्हुतुन्हुगु दु,

इमिसं जिगु न्ह्याइपुगु बुँयात मरुभूमि थें

छं नं मसइगु थाय् यानाब्यगु दु।

11 इमिसं थुकियात ज्याख्यलय् मजूगु जमिन दयकाब्यगु दु।

व जिगु न्ह्यःने गंगु व झिजांमिजां दंगुथाय् जूगु दु।

देशया फुक्क थाय् मरुभूमिइ जूगु दु,

सुनां उकियागु वास्ता मयाः।

12 मरुभूमियागु फुक्क नांगा डाँडाय् नाश याइपिं थाहां वःगु दु।

परमप्रभुयागु तरवारं देशयागु छगू कुन्चानिसैं मेगु कुन्चा तक नाश याइ,

अले सुं नं सुरक्षित जुइ मखु।

13 इमिसं छव हल, तर कं बुल।

इमिसं दुःख सियाः ज्या यात,

तर इमित छुं फाइदा मदु।

जि तसकं तंम्वयागुलि इमिगु बाली मदुगु जुयाः इपिं मछाले माल।”

इस्राएलया जःलाखःला देशतयत् परमप्रभुया बुखँ

14 परमप्रभुं थथे धयादी, “जि थः प्रजा इस्राएलयात अधिकार यायेत बियागु देश कब्जा याःपि जिमह दुष्ट जःलाखःलातयत् जिं थमहं हे सिमायात थें लिनाकयाः इमिगु देशं पितिनाछवये। यहदाया घरानायात नं जिं इमिगु दथुं लिनाकाये।

15 तर इमित जिं लिनाकाये धुंका: हाकनं जि लिहां वये अले इपि सकसितं दया याये। जिं इमित इमि पुर्खाया देशय् लित हये।

16 इमिसं न्हापा जि प्रजायात बालघःया नामं पाफयेगु स्यं थें 'धात्थें परमप्रभु म्वा:म्ह खः' धया: जिगु नां कया: पाफया: जिगु प्रजाया पहःचहः धात्थें हे बांलाक सयेकाकाल धा:सा इमित जि प्रजाया दथुइ थाय् बी।

17 तर गुगु जातिं जिगु आज्ञा पालन याइ मखु जिं उगु जातियात लिनाकया: नाश याये।”

परमप्रभुं धयादी।

13

सुतिया छपु जनी

- 1 परमप्रभुं जित: थथे धयादिल, “वना: छपु सुतिया जनी न्या, अले व छंगु जँय् च्यु, तर उकियात लखं प्याके मते।”
- 2 उकिं परमप्रभुं धयादीगु थें जिं छपु सुतिया जनी न्याना: थःगु जँय् चिना।
- 3 हाकनं निक्व: खुसी परमप्रभुया थ्व वचन जिथाय् वल,
- 4 “छं न्या:गु छंगु जँय् च्युगु जनी ज्वना: आ: परात खुसिचाय् हँ, अन ल्वहंधिकय् दुगु कापिचाय् व सुचुकाति!”
- 5 उकिं परमप्रभुं जित: धयादीगु थें वना: परात खुसिइ जिं व सुचुकातया।
- 6 तःन्हु दये धुंका: परमप्रभुं जित: धयादिल, “दँ, परात खुसिइ हँ, अले अनं जिं छन्त अन सुचुका तयेत बियागु जनी ज्वना: वा।”
- 7 अले जि परात खुसिइ वना, अनं जिं सुचुका तयागु थासं व जनी म्हुया: लिकया। जनी ला चने धुंकल, व ज्यालगय् मजुइ धुंकल।
- 8 अबलय् परमप्रभुया वचन जिथाय् वल –
- 9 “परमप्रभुं थथे धयादी, ‘थुकथं हे यहदाया घमण्ड व यस्शलेमया तःधंगु घमण्ड नाश यानाबी।
- 10 थुपिं जिगु खँ न्यनी मखुपि व थथःगु नुगलय् जिराहा जुया: मेपिं घःतयगु सेवा व पुजा याइपिं मभिपिं मनूत खः। थुपिं थ्व ज्यालगय् मजुइधुंकूगु जनी थें जुइ।
- 11 छायाधा:सा गथे छपु जनी मनूया जँय् क्वातुक्क ची, अथे हे जिं इस्राएलया फुक्क घराना व यहदाया फुक्क घरानायात जिगु नां, प्रशंसा व हनाबनाया निंति जिगु प्रजा जुइत चिनागु दु। तर इमिसं खँ मन्यं,’ परमप्रभुं धयादी।

छँगूया म्हिचा

- 12 “छं इमित धा, ‘परमप्रभु इस्राएलयाम्ह परमेश्वरं थथे धयादी, फुक्क छँगूया म्हिचा दाखमघं जायेमा।’ अले ‘फुक्क थल दाखमघं जायेमा धका: जिमिसं मस्यू ला?’ धका: इमिसं छन्त धाल धा:सा,
- 13 छं इमित धा, ‘परमप्रभुं थथे धयादी – जिं थःम्हं हे थ्व देशय् च्वंपिं सकसितं, दाऊदया वंशया राजगद्दीइ च्वंपिं जुजुपिं, पुजाहारीत, अगमवक्तात व यस्शलेमय् च्वंपिं सकसितं दाखमघं काय्काबी।
- 14 अले जिं इमित छम्हयसित मेम्हनापं ल्वाकाबी, अर्थात बौम्हयसित काय्महलिसें, काय्महसित बौम्हलिसें, जिं इमित दयामाया याये मखु। दया याना: इमित नाश जुइगुपाखें बचय् नं याये मखु,’ ” परमप्रभुं धयादी।

ज्वनायंकीगु ख्याचवः

- 15 स्व! ध्यान बिया: न्यें!
तःधं जुइ मते,
छायधा:सा परमप्रभुं थथे धयादीगु दु।
- 16 वय्कलं तसकं खिउँगु हये न्ह्यः हे,
तसकं खिउँगु डाँडाय् छिपिं लुफिहाये न्ह्यः हे
परमप्रभु थः परमेश्वरया प्रशंसा या!
छिमिसं जःया आशा याइ,
तर वय्कलं उकियात खिउँगुलिइ हिला: तसकं खिउँकादी।
- 17 तर छिमिसं ध्यान बिया: मन्यन धा:सा
छिपिं तःधंछु जूगुलि जि याकःचा ख्वये।
परमप्रभुया बथायात ज्वना यंकूगु जुया: जि हँय् हँय् ख्वये,
अले जिगु मिखां ख्वबिया धा: पिहां वइ।
- 18 जुजु व राजमातायात धा,
“सिंहासनं कुहां वा,
छायधा:सा छिमिगु छेनं गौरवं जा:गु मुकुट कुतुं वनी।”
- 19 यहदाया दच्छिनया शहरया ध्वाखा तिनातःगु दु।

सनानं उपि ध्वाखात चायके फइ मखु।
यहदायापि सकले मन्तयत् ज्वनाः देशं पिने यंकूगु दु।

- 20 थःगु मिखा चायकाः उत्तरपाखें वयाच्वपिन्त स्व!
छन्त लःल्हाःगु बथां,
बांलाःपिं फैत गन दु?
- 21 वयकलं छं थःम्हं हे स्यंपि छिमि न्हापायापि पासापिन्त हे
छंगु च्वययागु थासय् तयादीबलय् छं छु धायेगु?
मचा बुइकेत्यंम्ह मिसायात मचाबू ब्यथा जूगु थें छन्त मजुइ ला?
- 22 छं “जितः थथे छाया जुल?” धकाः मतिइ तल धाःसा
छंगु पतसि खूगु व छन्त बलात्कार याःगु ला छंगु हे पापं यानाः खः।
- 23 छु हब्सीनं थःगु छेंगू व चितुवां थःगु चातः हिले फइ ला?
न छिपिं मभिं ज्या यायेगु बानी दुपिन्सं भिं याये फइ।
- 24 “जिं छिमित मस्भूमियागु फसं
ब्वय्कायंकूगु छव थें ह्लाबी।
- 25 छंगु ब्व थ्व हे खः,
अर्थात जिगुपाखें छंगु लागि क्वःछिनागु ब्व”

परमप्रभुं धयादी।

“छायधाःसा छं जितः त्वःताः मखुपि घःतयगु भलसा काःगु दु।
26 उकिं जिं थःम्हं हे छंगु लज्या खनेदयेमा धकाः
छंगु पतसि त्वःकाः छंगु ख्वालय् थ्यंकाबी।
27 जिं छ व्यभिचारी जूगु व येचाःगु खनागु दु।
ख्यलय् ख्यलय् व डाँडा डाँडाय्
छं घचाइपुगु मूर्तिन पुजा याना जूगु जिं खनागु दु।
हे यस्शलेम छन्त धिक्कार!
गुबलय् तक छ अशुद्ध जुयाच्वनेगु?”

14

वा मवःगु अनिकाल, तरवार

- 1 वा मवःगु दँया बारे यर्मियायाथाय् वःगु परमप्रभुया वचन थ्व हे खः –
2 “यहदा ख्वइ,
वया शहरत कमजोर जूगु दु।
इमिसं देशया निंति नुगः मछिंकी,
यस्शलेमया ख्वःसः आकाश तक थ्यंगु दु।
3 वया भारदारतयसं थः च्यःतयत् लः काय्के छवइ।
इपिं तुंथिइ वनी, तर इमित लः दइ मखु।
इपिं खालिगु लः थल ज्वनाः लिहां वइ।
इमिसं निराश जुयाः
व लज्या चायाः थःगु छ्यं त्वपुइ।
4 देशय् वा मवःगुलि जमिन चिरिबाये धुंक्ल।
बुँज्या याइपिन्सं नुगः क्वतंगुलि थःगु छ्यं त्वपुइ।
5 ख्यलय् घाँय् मदुगुलि
मांम्ह चल्लां नं मचा बुइकाः त्वःता वंगु दु।
6 गुँ गधात नांगा डाँडाय् दनाः ध्वंचात थें स्वाँ स्वाँ वय्की।
घाँय् मदुगुलि इमिगु मिखा बुलुसे च्वनी।”
- 7 जिमिसं यानागु मभिंगु ज्यां जिमिगु विरोधय् साक्षी ब्यूसां हे परमप्रभु,
छिगु नां तःधंकेत छुं ज्या यानादिसँ।

जिमिसं तःकः मछि हे छितः त्वःतागु दु।

जिमिसं छिगु विरोधय् पाप यानागु दु।

8 हे इस्राएलया आशा,

दुःखया इलय् वयात उद्धार यानादीम्ह,

थ्व देशय् छि छाय् परदेशी थें जुयादियागु?

छाय् छि छा जक च्वनेत थःगु पाल ग्वइम्ह लँजुवाः थें जुयादियागु?

9 छाय् छि अजू चाःम्ह मनु थें जुयादीयागु?

छाय् बचय् याये मफइम्ह बल मदुम्ह सिपाईं थें जुयादियागु?

हे परमप्रभु छि जिपिनापं दी।

जिमित छिकपिनि हे मनूत धाइ,

जिमित त्वःतादी मते!

10 थ्व प्रजाया बारे परमप्रभुं थथे धयादी,

“इमित ला चाचाःहिलाः जुइगु तसकं यः।

इमिसं थःगु तुतियात पनी मखु।

उकिं परमप्रभुं इमित नालादी मखु।

आः वयकलं इमिगु अधर्म लुमंकादी

अले इमिगु पापया सजाँय इमित बियादी।”

परमप्रभुं यर्मियायात मनूतयगु निंति प्रार्थना यायेत पनादीगु

11 अले परमप्रभुं जितः धयादिल, “थ्व प्रजाया भिया लागि प्रार्थना याये मते!

12 इपि अपसं च्वंसां जिं इमिगु सः न्यने मखु। इमिसं होमबलि व अन्नबलि छाःसां जिं व नालाकाये मखु। उकिया पलेसा जिं इमित तरवार, अनिकाल व महामारी नाश याये।”

13 तर जि धया, “हाय! परमप्रभु परमेश्वर, अगमवक्तातयसं इमित ‘छिमिसं तरवार व अनिकाल खनी मखु, जिं छिमित धाथें थ्व थासय् न्ह्याबलें दयाच्चनीगु शान्ति बी धकाः धयाच्चनी।’ ”

14 अले परमप्रभुं जितः धयादिल, “उपि अगमवक्तातयसं जिगु नामय् फताहा अगमवाणी लहानाच्वंगु दु। जिं इमित छवयागु मखु वा ल्ययागु मखु वा इपिलिसें नवानागु मदु। इमिसं ला मखुगु दर्शन, अगमवाणी, ज्वखना, मूर्ति पुजा व धोखाया खँया अगमवाणी लहानाच्वंगु दु।

15 उकिं, जिगु नामय् अगमवाणी याइपि अगमवक्तातयगु बारे जि परमप्रभुं थथे धाये — जिं इमित छवयागु मखु। अयनं इमिसं, ‘थ्व देशयात गुगु तरवार वा अनिकालं थी मखु,’ धकाः धयाच्वंगु दु। उपि अगमवक्तात हे तरवार व अनिकालं नाश जुइ।

16 अले अगमवाणी लहानाच्वंपिं मनूतयत अनिकाल व तरवारं सीधुंकाः यरूशलेमया लँय् वांछवइ। इमित व इमि कलाःपिन्त वा काय् म्हायपिन्त थुनीपिं सुं दइ मखु। जिं इमिके इमित ल्वःगु विपत्तित प्वंकाबी।

17 “आः हे यर्मिया, छं इमित थ्व वचन धा,

“जिगु मिखां मदिकक चान्हे ख्वःबि पिहां वयाच्चनेमा।

छाय्धाःसा कुमारी म्हाय, जिमि मू वंपि मनूत तसकं घाःपाः जूगु दु।

इमित तःधंगु घाः जूगु दु।

18 ख्यलय् वनेबलय् जिं लडाइँलय् सीपिं मनूतयगु सीम्ह खनीगु।

शहरय् वनेबलय् जिं अनिकाल जुयाः नये मखनाच्वंपिं खनीगु।

अगमवक्तात व पुजाहारीत निखलः हे

थःम्हं म्हमस्यगु देशय् वंगु दु।’ ”

परमप्रभुयात मनूतयगु बिन्ति

19 छु! छिं यहदायात त्वःता हे दियागु खः ला?

छितः सियोन तसकं मयः ला?

जिमित लने हे मफयक छाय् छिं कय्कादियागु?

जिमिसं शान्तिया आशा यानाः

तर छुं नं भिगु खं मवः।

लनीगु ई पियाच्वनाः तर आतंक जक दु।

20 हे परमप्रभु, जिमिसं थःगु मभिगु ज्या

व जिमि तापाःबाज्यापिनिगु अपराध मानय् याये,

- जिमिसं धात्थे हे छिगु विरोधय् पाप यानागु दु।
 21 छिगु नां तःधकेत जिमित हेला यानादी मते।
 छिगु नांजाःगु सिंहासनयात क्वह्याकादी मते।
 जिपिलिसें चिनादियागु बाचायात लुमंकादिसँ,
 अले उक्रियात त्वाथुलादी मते।
 22 जात जातिया घःत मध्ये सुनां वा वय्के फइ?
 अथवा आकाशं थःमहं हे वा वय्के फइ ला?
 हे परमप्रभु, जिमि परमेश्वर, छि हे वा वय्कादी।
 उकिं जिमित छिगु हे आशा दु,
 छायाधाःसा थ्व फुक्क यानादीमह छि हे खः।

15

यहदाय् च्वंपिनिगु विनाश

- 1 अले परमप्रभुं जितः धयादिल, “मोशा व शमूएल जिगु न्ह्यःने दंसां थ्व जातिपाखे जिगु मन वनी मखु। इमित जिगु न्ह्यःनं पितिनाछव! इमित वनेब्यु! ✨
 2 अले “जिपि गन वनेगु?” धकाः इमिसं छन्त न्यन धाःसा छं इमित थथे धा, ‘परमप्रभुं थथे धयादी-
 “ ‘सीगु लागि च्वयातःगु दुसा सीत वनेमा,
 तरवारं सीगु च्वयातःगु दुसा तरवारं सीत वनेमा
 अले अनिकालं सीगु च्वयातःगु दुसा अनिकालं सीत
 व ज्वनाः यंकिगु च्वयातःगु दुसा ज्वंकाः वनेमा।’ ” ✨
 3 परमप्रभुं धयादी, “जिं इमिगु विरोधय् प्यंगूकथंया नाश छवये। स्यायेत तरवार, इमिगु सीमह लुत्तुलुया यंकेत खिचात, नयेत व नाश यायेत झंगःपन्छि व जंगली पशुत।
 4 हिजकियाया काय मनश्रें थः यहदायामह जुजु जुयाच्चंबल्य यरूशलेमय् छु याःगु खः उक्रिया लागि जिं इमित पृथ्वीयागु फुक्क देशय् छगू घच्चाइपुगु खँ यानाबी। ✨
 5 “परमप्रभुं धयादी, हे यरूशलेम, सुनां छन्त दया याइ?
 छंगु निरतिं सु ख्वइ?
 छन्त गथे च्वं धकाः सुनां न्यंवइ?
 6 छं जितः त्वःतूगु दु,”

परमप्रभुं धयादी।

- “छ लिचिला वनाच्चंगु दु।
 उकिं जिं थःगु ल्हाः ल्हनाः छन्त नाश याये,
 छायाधाःसा जिगु तंयात सह यायां थाकय् जुल।
 7 अले थ्व देशया धवाखा धवाखाय् जिं इमित हासां हाःथें हाये,
 जिं इमि काय् म्हायापिन्त लाकाकाये,
 जिमि मनूतयसं थःगु मभिंगु पहःचहः मत्वःतूगुलि
 जिं इमित नाश याये।
 8 जिं इमि भाःत मद्दुपिं मिसातयगु ल्याः
 समुद्रया फिया ल्याः स्वयाः अप्वः दय्काबी।
 जिं इमिगु विरोधय्, ल्याय्महपिनि मांया विरोधय् न्हिनय् नाश याइमह ब्वनाहये।
 जिं इमित आकांझाकां संकटय् लाकाबी अले इपाथिपां कंकाबी।
 9 न्हय्मह काय् म्हायापिनि मां मुख्या जुयाः सी।
 न्हिनय् हे वयागु सूर्य बिनावनी।
 वयागु बेइज्जत जुइ, अले व लज्याय् लाइ।
 इमि तरवारं बचय् जूपिन्त धाःसा
 जिं इमि शत्रुतयगु न्ह्यःने तरवारं स्याके बी,”

परमप्रभुं धयादी।

- परमप्रभुया न्ह्यःने यर्मियाया उजुर
 10 हाय, जिमि मां, छाय् छि जितः बुइकादिया?
 जिलिसें फुक्क देशं ल्वापु व जवाःसवाः याइगु।
 जिं न त्याय् बियागु दु, न त्याय् कयागु दु,
 अयनं सकसिनं जितः सराः बीगु।
 11 परमप्रभुं धयादिल, “हे यर्मिया, धात्थें हे जिं छन्त छंगु भिया नितिं बचय् याये।
 धात्थें हे जिं दुःख व संकटया इलय्
 छिमि शत्रुतयत् छलिसें बिनित्ति याकेबी।
 12 छु छम्ह मनुखं उत्तरया नँया त्याः
 वा कँयागु त्याः त्वथुले फइ ला?
 13 “छिमिगु देशन्यंक जूगु छिमिगु फुक्क पापं यानाः छिमिगु धनसम्पत्ति
 व छिमिगु धुक्या सामान जिं लुतय् यानाहःगु सामान थें सितिकं इनाबी।
 14 जिं छिमित छिमिसं म्हमस्यूगु देशय्
 छिमि शत्रुतयगु दास यानाबी।
 छायाःसा जिगु तमं छगु मि च्याकी,
 गुगु छंगु विरोधय् च्याइ।”
 15 छिं स्यु, हे परमप्रभु, जितः लुमंकादिसँ,
 जितः वास्ता यानादिसँ।
 जिगु नितिं जितः कसाः बीपिन्त बदला कयादिसँ।
 छि सह याये फुम्ह खः, जितः यंकादी मते!
 छिगु लागिं जिं गुलि ब्वः फये माल! व लुमंकादिसँ।
 16 छिगु वचन वःबलय् जिं उपिं वचन नया।
 छिगु वचनं यानाः जितः न्ह्यइपुल,
 अले जिगु नुगलय् लसतां भयबिल।
 हे दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभु परमेश्वर,
 मनूतयसं जितः छिकपिनि मनू धाइगु।
 17 मोजमज्जा यानाजुइपिनिगु पुचलय् जि गुबलें मच्चना।
 इपिलिसें न्ह्याइपुकेगु ज्या नं याना मजुया।
 छिगु लहाः जिके दुगुलि जि याकःचा हे च्वना।
 छिं जितः तमं जायकादीगु खः।
 18 जितः छाय् दुःख जुया तुं च्वंगु?
 जिगु घाःपाः छाय् तसकं स्याःगु व मलंगु?
 छु छि जिगु लागि धोखा बीगु खुसिचा थें
 व लः मदुगु मुहान थें खः ला?
 19 उकिं परमप्रभुं थथे धयादी,
 “छ पस्ताय् चाल धाःसा छं जिगु सेवा यायेमा धकाः जिं छन्त हाकनं थापं याये।
 छं माःगु खँ जक लहात धाःसा
 अले म्वाःमदुगु खँ मल्हात धाःसा,
 छ जिगुपाखें खँ ल्हाइम्ह थें जुइ।
 थुपिं मनूत छन्थाय् लिहां वयेमा
 तर छ धाःसा इपिं पाखे वने मते।
 20 जिं छन्त थ्व प्रजाया नितिं कँयागु बल्लाःगु किल्ला दुगु पःखाः दयकाबी।
 इमिसं छंगु विरोधय् लडाइँ याइ,
 तर इमिसं छन्त त्याकी मखु,
 छायाःसा छन्त बचय् यायेत
 व उद्धार यायेत जि छलिसें दु।”

- 21 “मभिपि मन्तयगु ल्हातं जिं छन्त बचय याये,
अले दयामाया मदुपिनिगु ल्हातं जिं छन्त त्वःतके।”

16

यहदायात जुइगु सजौय

- 1 परमप्रभुया थ्व वचन जिथाय् वल-
2 “थ्व थासय् छं ब्याहा याये व काय्मह्यायुपिं बुइके मज्यु।”
3 छाय्धाःसा थ्व देशय् बूपिं काय्मह्यायुपिं व इमित बुइकिपिं मां-बौया बारे परमप्रभुं थथे धयादी,
4 “इपिं ग्यानापुगु ल्वचं सी। इमिगु लागिं सुं नं ख्वइ मखु वा सुनानं इमित थुनी मखु। इपिं बैय् फोहर थें लानाच्चनी। इपिं तरवार व अनिकालं नाश जुइ, इमिगु सीम्ह आकाशयापिं झंगःपन्छित व पृथ्वीयापिं पशुतय्गु नयेगु नसा जुइ।”
5 छाय्धाःसा परमप्रभुं थथे धयादी, “मन् सीगु छैय् सीभव्य नयेत दुहां वने मते, वा शोक यायेत वा सान्त्वना बीत वने मते। छाय्धाःसा जिं थुपिं मन्तय् दथुं जिगु आशिष, सदां दयाच्चनीगु दयामाया व दया चीकाछवये धुन,” परमप्रभुं धयादी।
6 “अथे जुयाः तःधपिं व चिधपिं निखलः हे थ्व देशय् सी। इमित सुनानं थुनी मखु। सुं नं इमिगु नितिं ख्वइ मखु, सुनानं थःगु म्हय घाः याइ मखु, सुनानं छयंगु सँ खाइ मखु।
7 सीम्हयसिगु लागिं ख्वइम्हयसित ह्ययेकेत सुनानं नयेगु नसा बी मखु। सुयां मां-बौ हे सीगु जूसां वयात ह्ययेकेत सुनानं दाखमघ बी मखु।
8 “भव्य जुयाच्चंगु छैय् छ दुहां वने मते अले इपिलिसें नये त्वनेत फेतुये मते।
9 छाय्धाःसा दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभु, इस्राएलया परमेश्वरं थथे धयादी, जिं थम्हं हे छंगु मिखाया न्हाःने छंगु हे इलय् थ्व थासय् लसताया सः, आनन्दया सः, भम्चा व जिलाज्या सः जिं बन्द यानाबी।
10 “छं थ्व जातिया मन्तयत् थ्व फुक्क खँ धाइबलय् इमिसं छन्त थथे धकाः न्यनी, ‘छाय् परमप्रभुं झीत थथे बांमलाक सजौय बीगु फैसला यानादीगु? झीसं छु टुंकागु दु? झीसं परमप्रभु परमेश्वरया विरोधय् छु पाप यानागु दु?’
11 अबलय् छं इमित थथे धा, ‘छिमि तापाःबाज्यापिन्सं जितः त्वःताः मेपि घःतयत् पुजा यात अले सेवा यात,’ परमप्रभुं धयादी। ‘इमिसं जिगु व्यवस्था पालन मयाः।
12 तर छिमिसं ला छिमि तापाःबाज्यापिन्सं स्वयाः यक्व मभिंगु ज्या याःगु दु। स्व, छिपिं सकलें जिगु आज्ञा पालन यायेगु स्वयाः जिराहा जुयाः मभिंगु इच्छाया ल्यू जूगु दु।
13 उकिं जिं छिमित छिमिसं व छिमि तापाःबाज्यापिन्सं म्हमस्यगु मेगु देशय् बांछवयाबी। अन छिमिसं चान्हे मेपि घःतय्गु सेवा याइ। जिं छिमित दया याये मखु।”

कैदं लिहां वःगु

- 14 परमप्रभुं धयादी, “उकिं थज्याःगु ई वयाच्चंगु दु, गबले मन्तयसं पाफइबलय् गुबलें थथे धाइ मखु, ‘गथे इस्राएलीतयत् मिश्र देशं पित हयादीम्ह परमप्रभु धात्थें म्वाःम्ह खः’
15 तर इमिसं धाइ, ‘इस्राएलीतयत् उत्तरयागु देश व मेगु फुक्क देशं गन गन वयक्कलं इमित पितिना छवयादीगु खः, व फुक्क देशं पित हयादीम्ह गथे परमप्रभु धात्थें म्वाःम्ह खः।’ छाय्धाःसा जिं इमि तापाःबाज्यापिन्त बियागु देशय् जिं इमित हाकनं हये।
16 “तर आः जिं यक्व न्या लाइपिं छवये, इमिसं थुपिं मन्तयत् लाइ,” परमप्रभुं धयादी। “अनंलि जिं थःम्हं हे यक्व शिकारीतयत् छवये, इमिसं थुमित फुक्क पर्वत, डाँडा व गुफां मामां लिकाइ।
17 इमिगु फुक्क ज्या जिं खं। छुं नं ज्या जिपाखें सुलाच्चंगु मदु। इमिसं याःगु पाप जिं खं।
18 इमिगु अधर्म व पापया नितिं जिं इमित निदुगं सजौय बी, छाय्धाःसा इमिसं जिगु देशयात इमिगु घच्चाइपुगु घःतय्गु ज्यालग् मज्जुगु मूर्ति अशुद्ध याःगु दु। अले जिगु सर्बययात इमिसं थःगु घच्चाइपुगु मूर्ति जायकूगु दु।”

यर्मियाया प्रार्थना

- 19 हे परमप्रभु, जिगु बल व जिगु किल्ला,
दुःखया दिनय् जिगु शरण कायेगु थाय्,
पृथ्वीयागु ताताःपाःगु थासं जाति जातितय्सं छिथाय् वयाः धाइ,
“जिमि तापाःबाज्यापिन्के ला फताहा घःत,
ज्यालगे मज्जुगु मूर्ति बाहेक मेगु छुं नं मदु।
20 छु मन्तयसं थः घःत दयके फइ ला?
फइ, तर इपिं ला परमेश्वर मखु।”

21 परमप्रभुं धयादी, “उकिं जिं थःम्हं हे इमित स्यने,
थुपालय जिं इमित जिगु तागत व बल क्यने।
अले इमिसं जिगु नां ‘परमप्रभु’ खः धकाः सी।”

17

यहदाया पाप व सजाँय

1 “यहदाया पाप नैयागु ज्याभलं कियातःगु दु।
अले इमिगु नुगःया ग्वरलय्
व इमिगु वेदीया नेकुलिइ
च्वल्वहंया च्वकां कियातःगु दु।
2 वाउँगु वाउँगु सिमाया क्वय्
व ततःजाःगु डाँडाय् दुगु वेदीत
व अशेराया थांत
इमि काय् म्हायपिन्सं नं लुमंकी।
3 थ्व देशय् दुगु जिगु पर्वत
व छिमिगु फुक्क धन-सम्पत्ति
छिमिगु पुजा याइगु थायनापं
देश न्यंकया पापया कारणं
जिं छिमि शत्रुतयत् लुटपाट याकेबी।
4 जिं छिमित सर्बयकथं बियागु जमिन
छिमिगु थःगु हे दोषं यानाः
छिमिसं त्वःते माली।
छिमिसं म्हमस्यगु देशय्
जिं छिमित छिमि शत्रुतयगु सेवा याकेबी।
छायधाःसा जिगु तं मि थें जूगु दु,
अले व न्हाबलें च्यानाच्वनी।”

परमप्रभुयापाखें बुद्धिया खँ

5 परमप्रभुं थथे धयादी,
“व मनूयात सराः लायेमा,
गुम्हयसिगु मन जिपाखें फहिलावनी,
गुम्हयसिनं मनूयागु व सीनावनीपिं
मनूया शक्तियागु भलसा काइ।
6 व सुख्खा व लः मदुगु थासय्,
छुं नं बुया मवइगु चि हे चि दुगु
जमिनय् बुया वइगु छगू झाः थें खः।
व गुबलें तःमा जुइ मखु।
7 “धन्य खः व मनू, गुम्हयसिनं परमप्रभुयागु भलसा काइ,
गुम्हयसिगु आशा परमप्रभु खः।
8 व खुसि सिथय् पिनातःगु सिमा थें खः,
गुकियागु हा लः तक न्यनावंगु दु।
तान्वःबलय् व गयाइ मखु,
छायधाःसा वयागु हः न्हाबलें वाउँसे च्वनी।
वं न्हाबलें फल बियाच्वनी।”☆

9 मनूयागु मनं मेगु फुक्क स्वयाः अप्वः झंगः लाइ।
उकियात लंके फइ मखु।
उकियात सुनां थुइके फइ?

10 “जि परमप्रभुं मनूतयगु मनयात दुवालाः स्वये,
इमिगु नुगःयात जौचय् याये।
छम्ह छम्हयसित जि वयागु पहःचहः
व ज्या स्वयाः फल बी।”☆

यर्मियां परमप्रभुयात भरोसा याःगु

11 मखुकथं धन कमय् याःम्ह मनु,
मेपिनिगु खेंचं मचा ध्वयकीम्ह झंगः थें खः।
बच्छि आयु वनीबलय् हे उगु धनं वयात त्वःताः वनी।
लिपतय् व मूर्ख ठहरय् जुइ।
12 शुसंनिसें हे तःजाःगु थासय् थापं याःगु गौरवं जाःगु सिंहासन हे
झीगु आराधनाया पवित्रथाय् खः।
13 हे परमप्रभु, छि इस्त्राएलया आशा खः।
छितः त्वःतिपि सकलें मछालेमाली।
छिपाखें फस्वयावनीपि धूलय् च्वयातःगु नां थें मदयावनी,
छाय्धाःसा इमिसं छि परमप्रभु म्वाःगु लःया मुहानयात त्वःतूगु दु।

14 हे परमप्रभु, छिं जितः लायकादिसँ,
अले जि बांलाक लनी।
जितः बचय् यानादिसँ
अले जि बचय् जुइ। जिं छितः हे प्रशंसा याये।

15 मनूतयसं जितः धाइगु,
“परमप्रभुयागु वचन गन दु?
वयकलं व खँ पूवकादीमा।”

16 छिम्ह फैजवाः जुइगुपाखें जि बिस्सुं वनागु मदु।
जिं निराशया दिया इच्छा यानागु मदु धकाः छिं स्यू।

हे परमप्रभु, जिं छु धया
व छिगु हे न्ह्यःने धाःगु खः धकाः छिं स्यू।

17 जिगु निंति छि भयया कारण जुयादी मते।
विपत्तिया दिनय् छि हे जिगु शरण कायेगु थाय् खः।

18 जितः दुःख बीपिं हे मछाले मालेमा,
तर जितः धाःसा मछाले म्वाय्कादिसँ।
इमित ख्यानादिसँ तर जितः ग्यायेगुपाखें बचय् यानादिसँ।
इमिके आतंकया दिं हयादिसँ
अले निदुगं नाशं इमित चुंचुं यानादिसँ।

शबाथ दिं मानय् यायेगु

19 परमप्रभुं जितः थथे धयादिल, “यहदाया जुजुपि दुनेपिने जुइगु मनूतयगु ध्वाखा व यरूशलेमया मेमेगु ध्वाखाय् वनाः दँ।
20 इमित थथे धा, ‘थुपिं ध्वाखां दुहां वनीपिं अय् यहदाया जुजु व यहदाया फुक्क मनूत, अले यरूशलेमयापिं सकलें मनूत,
परमप्रभुया वचन न्यँ!

21 परमप्रभुं थथे धयादी – थःगु बारे होशियार जु! विश्रामबार खुन्हु छुं नं कु क्वबी मते! अले यरूशलेमया ध्वाखात जुयाः
छुं नं कु दुने हये मते!☆

22 विश्रामबार खुन्हु छिमिगु छेंनं कु क्वबियाः पिने यंके मते, उखुन्हु छुं नं ज्या याये मते। तर जिं छिमि तापाःबाज्यापिन्त
धया थें विश्रामबारयात पवित्र मानय् या!☆

23 अयनं इमिसं खँ मन्नुं, जिगु खँय् ध्यान मब्बू। तर उकिया पलेसा इपिं जिराहा जुल। इमिसं जिगु आज्ञा पालन मयाः।
अले जिं स्यनागु खँ नाला मकाः।’

24 परमप्रभुं धयादी, ‘विश्रामबार खुन्हु थ्व शहरया ध्वाखां छुं नं कु महयेत छिमिसं जिगु खँ ध्यान बियाः न्यन धाःसा अले
विश्रामबारयात पवित्र मानय् यायेत छुं ज्या मयात धाःसा,

25 दाऊदया सिंहासनय् च्वंपि जुजुपि थः भारदारतनापं थ्व शहरया ध्वाखात जुयाः दुहां वइ। इपिं व इमि भारदारत रथ व सल गयाः यहदायापि मनूत व यरूशलेमयापि मनूतनापं थ्व शहरया ध्वाखां वयेगु वनेगु याइ। अले थ्व शहर न्ह्याबलें दयाच्चनी।

26 अले इपिं यहदाया शहर शहरं, यरूशलेमया जःखः च्वंगु थासं, बेन्यामीन देशं, पच्छिमय् च्वंगु फेदी, पहाडी लागा व दच्छिन नेगेबं होमबलित, बलित, अन्नबलित व धुपाँय् व सुभाय्या बलित हयाः परमप्रभुया देगलय् वइ।

27 तर विश्रामबारयात पवित्र मानय् या! अले विश्रामबार खुन्हु कु क्वबियाः यरूशलेमया ध्वाखा ध्वाखाय् जुयाः दुहां वये मते धइगु जिगु खँ छिमिसं ध्यान बियाः मन्यन धाःसा जिं उकिया ध्वाखात मि तयाबी। अले थुकिं यरूशलेमया किल्लात भज्यंक नाश याइ।”

18

कुमाःया छँय्

- 1 परमप्रभुपाखें यर्मियायाथाय् वःगु वचन थ्व हे खः –
- 2 “क्वय् कुमाःया छँय् हूँ, अन जिं छन्त जिगु वचन कने।”
- 3 जि क्वय् कुमाःया छँय् वना। अन जिं वं घःचालय् छुं दयकाच्चंगु खना।
- 4 तर वं दयकाच्चंगु चायागु थल वयागु ल्हातय् स्यन। अले कुमालं उकिं थःत यःगु मेगु अज्याःगु हे थल दयकल।
- 5 अले परमप्रभुया थ्व वचन जिथाय् वल,
- 6 “हे इस्राएलया मनूत, छु जिं छन्त थ्व कुमालं थें याये मफु ला?” परमप्रभुं धयादी, “हे इस्राएलया घराना, गथे चा कुमाःया ल्हातय् दु, अथे हे छ नं जिगु ल्हातय् दु।
- 7 गुगुं जाति अथवा राज्यया बारे उकियात लिनाकाये, त्वथुलाबी व नाश यानाबी धकाः जिं गुबलें धयागु दुसा,
- 8 व जाति गुगु जातिया विरोधय् जिं थ्व खँ धया, उगु जातियापिं मनूतयसं मभिंगु ज्या यायेगु त्वःतल धाःसा, जिं बिचाः यानागु विपत्ति इमिके हयेगुपाखें जिं थःगु मन हीके।
- 9 अले गुगुं जाति वा राज्यया बारे जिं उकियात दयके वा थापं याये धकाः गुबलें धयागु दुसा,
- 10 इमिसं जिगु खँ मन्यंसे जितः मयःगु ज्या यात धाःसा अले जिगु खँ मन्यन धाःसा इमित भिं यायेगु जिगु बिचाःया बारे जिं हाकनं बिचाः याये।
- 11 “उकिं आः छं यहदायापिं मनूत व यरूशलेमयापिं मनूतयत् थथे धा, ‘परमप्रभुं थथे धयादी – स्व, जिं छिमिगु विरोधय् विपत्तिया योजना दयका च्वनागु दु। उकिं छिपिं सकसिनं थःपिन्सं यानाच्चनागु मभिंगु ज्यायात त्वःति, थःगु पहःचहः व थःगु ज्या भिकि।’
- 12 अयनं इमिसं धाइ, ‘जिमित मतलब मदु! जिपिं ला थःगु हे मनसुवाः कथं वनाच्चने, जिपिं सकलें थःगु जिराहा मनया ल्यु वना हे च्वने।’ ”
- 13 उकिं परमप्रभुं थथे धयादी,
“आः छिमिसं जात जातियापिन्थाय् वनाः न्यँ,
सुनां गुबलें थज्याःगु खँ न्यंगु दु ला?
कुमारी इस्राएलं स्वये ग्यानापुगु ज्या याःगु दु।
- 14 छु लेबनानया गुँच्चकां च्वापु गुबलें तनावंगु दु ला?
छु ताताःपाःगु थासं वःगु थुकिया ख्वाउँगु लः गुबलें न्ह्यायेगु दी ला?
- 15 अयनं जिम्ह मनूतयसं जितः ल्वःमंकूगु दु,
इमिसं ज्यालगय् मजूगु मूर्तितयगु निति धुपाँय् च्याकूगु दु,
इपिं थः जुइगु लँपुइ लुफि हाःगु दु।
इमिसं थःगु पुलांगु लँ द्रुकूगु दु।
इपिं ध्याचः दुगु लँपुइ वंगु दु।
- 16 थुकथं इमिसं थःगु देशयात घच्चाइपुगु न्ह्याबलेंया निति न्हिइकीगु खँ दयकल।
अनं जुयाः वये वने याइपिं सकलें वातां जुइ अले थःगु छयं संकी।
- 17 पुर्बयागु फसं थें जिं इमित शत्रुतयगु न्ह्याःने छ्यालब्याल यानाबी,
इमिगु विपत्तिया इलय् जिं इपिंपाखें फहिलाबी।”

यर्मियायात स्यायेत ग्वसाः ग्वःगु

18 अले इमिसं धाल, “वा! झीसं यर्मियाया विरोधय् ग्वसाः ग्वयेनु। झीत स्यनीपिं पुजाहारी, सल्लाह बीपिं बुद्धि दुपिं मनूत व पमेश्वरया वचन न्यंकीपिं अगमवत्तात कम जुइ मखु। झीसं थःगु वचनं यर्मियायात हमला यायेनु अले वं धाःगु छुं नं खँय् ध्यान बी मते।”

19 हे परमप्रभु, जिगु खँ ध्यान बियाः न्यनादिसँ,

- अले जिम्ह शत्रुतयसं छु धयाच्चन — व न्यनादिसँ।
 20 छु! भिया पलेसा मभिं याइ ला?
 अयनं इमिसं जिगु प्राणया निति गा: म्हगु दु।
 इपिपाखें छिगु तं चीकाछवयेगु लागि
 जिं इमिगु पंलिना: नवायेत जि छिगु न्ह्य:ने दना।
 व लुमंकादिसँ।
 21 उकिं आ: इमि काय्मह्यायपि नये मखंक सीमा!
 इमित तरवारं स्याके बियादिसँ!
 इमि कला:पिं मस्त मदुपिं व भा:त मदुपिं जुइमा!
 इमि मिजंतयत् नं स्यायेमा!
 इमि ल्याय्महपिन्त नं लडाईलय् तरवारं स्यायेमा!
 22 छि आकाझाकां हमला याइपि सिपाईत हयादीबलय्
 इमिगु छैनं ख्व:गु स: ताये दयेमा।
 छायाधा:सा जित: ज्वनेत इमिसं छगू गा: म्हगु दु,
 अले जिगु तुतिया निति जा: ह्व:गु दु।
 23 अयनं हे परमप्रभु,
 जित: स्यायेत स्वयाच्चपिनिगु फुक्क ग्वसा: छिं स्यु,
 इमिगु अधर्मयात क्षमा यानादी मते!
 थ:गु मिखां इमिगु पाप हयादी मते!
 इपिं छिगु न्ह्य:ने नाश जुइमा।
 थ:गु तंया इलय् छिं इपिलिसें थज्या:गु हे व्यवहार यानादिसँ।

19

तज्या:गु थल

- 1 परमप्रभुं थथे धयादी, “वना: कुमा:याके चायागु छग: थल न्या। मनूतय् थकालित व सं पुजाहारीतयत् व्वना:
 2 तज्या:गु थलया धवाखां बेन-हिन्नोमया ब्यासिइ हँ अले अन जिं छन्त धयागु खँ केँ।
 3 छं थथे धा, ‘हे यहदाया जुजुपिं व यस्शलेमयापि सकलें मनूत, परमप्रभुया वचन न्यँ! दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभु इस्त्राएलया परमेश्वरं थथे धयादी — न्यँ, जिं थ:म्ह हे थ्व थासय् थज्या:गु सर्वनाश हये गुकिं याना: उकिया बारे न्यनीपिं सकसिगु न्हायपं वाइया मिनी।
 4 छायाधा:सा इमिसं जित: त्व:तूगु दु, अले थ्व थाय् विदेशी घ:तयगु थाय् दयकूगु दु। इमिसं थ:पिन्सं, इमि पुर्खातयसं व यहदाया जुजुपिन्सं म्हमस्यूपिं मेपिं घ:तयगु लागि धुपाँय् च्याका: इमिसं थ्व थाय्यात द्रं मदुपिं मनूतयगु हिं जायकूगु दु।
 5 इमिसं थ: काय्पिन्त बालघ:या लागि मिइ होमबलि छायेत बालघ:यात पुजा याइगु थायत् दयकूगु दु। अथे यायेत जिं धयागु मदु, मतिइ तयागु नं मदु अले जिगु नुगलय् थज्या:गु खँ गुबलें दुहां नं मवं।
 6 उकिं होशियार जुयाच्चँ, जि, परमप्रभुं धयादी, थज्या:गु दिं वयेत्यंगु दु, गबले मनूतयसं थ्व थाय्यात तोपेत वा बेन-हिन्नोमया ब्यासि धाइ मखु तर मनू स्याइगु ब्यासि धाइ।
 7 “ ‘थ्व हे थासय् जिं यहदा व यस्शलेमया योजनात स्यंकाबी। इमित थ: शत्रुतय् न्ह्य:ने तरवारं व इमित स्यायेत स्वयाच्चपिनिगु ल्हातं स्याके बी। अले इमिगु सीम्ह धा:सा आकाशयापि झंग:त व पृथ्वीयापि पशुतयत् नयेत बी।
 8 अले जिं थ्व शहरयात तहसनहस याना: हेस्याइगु खँ यानाबी। शहर तहसनहस जूगु खना: अनं जुया: वये वने याइपिं सकलें वातां जुइ अले हेस्याइ।
 9 शत्रुतयसं शहरयात घेरय् याइ, अले अन च्वपिं मनूतयत् स्यायेत स्वइ। उगु सास्तीया इलय् जिं इमित इमि काय् म्हायापिनिगु ला नकेबी, अले छम्हयसिनं मेम्हयसिगु ला नइ।’
 10 “अले छनापं व:पिं मनूतयसं स्वयाच्चबलय् हे छं व थल तछ्यानाब्यु।
 11 अले छं इमित थथे धा ‘दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभुं थथे धयादी — थथे हे सुनानं कुमा:या थल हाकनं न्हापा थें दयके मफय्क तछ्या:गु थें जिं थुपिं मनूतयत् व थ्व शहरयात तछ्याना: नाश यानाबी। अले सीम्ह थुनीगु थाय् सिमध:तले मनूतयसं तोपेतय् सीम्ह थुनी।’
 12 परमप्रभुं धयादी, ‘जिं थ्व थाय्यात व थनच्चपिं मनूतयत् अथे हे याये, अले थ्व शहरयात तोपेत थें यानाबी।

13 यस्शलेमया छैत व यहदाया जुजुपिनिगु दरबार, गुकियागु कःसिइ कःसिइ आकाशया फुक्क नगुया लागि धुपौय च्याकल, अले मेपि घःतयगु निति त्वँसाबलि छाल, उपि फुक्क तोपेत थें अशुद्ध जुइ। ”

14 अले यर्मिया तोपेत लिहां वल, गन परमप्रभुं वयात अगमवाणी ल्हायेत छवयादीगु खः। व परमप्रभुया देगलय वन अले वं देगःया चुकय दनाः फुक्कसित थथे धाल,

15 “दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभु इस्त्राएलया परमेश्वरं थथे धयादी, ‘स्व, जिं थःम्हं हे थ्व शहरय व थुकिया लिक्क लाःगु गांगामय जिं धयागु फुक्क विपत्तित हये, छाय्धाःसा इमिसं जिराहा जुयाः जिगु वचन मानय मयाः।’ ”

20

यर्मिया व पशहर

1 यर्मियां थ्व खँया अगमवाणी ल्हानाच्चंगु इमेरया काय परमप्रभुया देगःयाम्ह म् हाकिम पुजाहारी पशहरं न्यन।
2 पशहरं यर्मिया अगमवत्कायात दायकल। अले सजाँय बीत वयात परमप्रभुया देगःया बेन्यामीनया च्वय्या ध्वाखाय दुगु सिँयागु न्यवः न्ह्याकाः सने मफयक तयाबिल।

3 कन्हय खन्हू पशहरं यर्मियायात सिँ पतिं लिकाल अले यर्मियां वयात धाल, “परमप्रभुं छंगु नां पशहर मखु, तर मागोर-मिस्साबीब* तयादीगु दु।

4 छाय्धाःसा परमप्रभुं थथे धयादी, “जिं थःम्हं हे छन्त छंगु थःगु हे निति व छिमि पासापिनिगु निति भयया कारण यानाबी। छं खंक हे इमित इमि शत्रुतयगु तरवारं स्याइ। जिं फुक्क यहदायात बेबिलोनया जुजुया ल्हातय लःल्हानाबी। वं इमित ज्वनाः बेबिलोनय यंकी, अथवा इमित तरवारं स्याइ।

5 जिं थ्व शहरया फुक्क धन-सम्पत्ति, थन सःगु फुक्क, फुक्क म् वंगु सामान व यहदाया जुजुपिनिगु फुक्क धन-सम्पत्ति इमि शत्रुतयगु ल्हातय बी। इमिसं व फुक्क बेबिलोनय यंकी।

6 अले हे पशहर, छ व छंगु छँय च्वाँपिं सकसितं ज्वनाः बेबिलोनय यंकी। छ व छिमि सकलें पासापिं, गुपिन्त छं मखुगु अगमवाणी याःगु खः, सकलें बेबिलोनय सी। अले छिमित अन हे थुनी। ”

यर्मियाया उजुर

7 हे परमप्रभु, छिं जितः ह्ययकादिल। जिं थःत ह्ययके बिया।

छिं जि स्वयाः बल्लाः, छिं जितः त्याकादीगु दु।

न्हियान्हिथं जितः हेस्याइगु।

सकलें जि खनाः न्हिलीगु।

8 जिं नवाये पतिकं तःसलं हालाः

“स्यायेसीगु व तहसनहस जुल” धकाः धायेगु।

उकिं परमप्रभुया वचन न्हिच्छि हे जितः ब्वःबीगु

व हेस्याइगु कारण जगु दु।

9 तर “जिं वयकःया खँ पिकाये मखु,

जिं हाकनं गुबलें वयकःया नामय नवाये मखु” धकाः जिं धाल धाःसा

वयकःया वचन जिगु नुगलय च्यानाच्चंगु

व जिगु क्वँचय कुनाच्चंगु मि थें जुइ।

उकियात पँपं जितः त्यानुसे च्वनी।

धात्थें जिं व सह याये मफु।

10 यक्वसिनं खुसखुस खँ ल्हाःगु जिं न्यनागु दु,

“प्यखें भय हे भय दु, उकिया बारे खबर बीनु,

खः, उकिया बारे खबर बीनु!”

जिमि फुक्क पासापिन्सं थथे धयाः जिगु पतन पियाच्चंगु दु,

“सके वं धोखा नइ ला?

अले इमिसं वयात त्याकाः वयाके बदला काये फइ।”

11 तर परमप्रभु बहादुर सिपाइँ थें जिलिसें दु।

उकिं जितः क्वत्यलिपिं लुफि हायाः दइ।

इमिसं जितः त्याके फइ मखु।

इपिं ताःलाइ मखु, इपिं मछाले माली,

* 20:3 २०:३ मागोर-मिस्साबीब थुकिया अर्थ चाकछि भय दु खः

- इमिगु अपमान गुबलें लोमंकी मखु।
 12 हे धर्मीतयूत जाँचयू यानादीम्ह
 अले नुगः व मन दुवालादीम्ह दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभु,
 छिं इमित बदला कयादीगु जिं स्वये दयेमा,
 छायाःसा जिं जिगु मुद्ग छितः हे लःल्हानागु दु।
- 13 परमप्रभुया लागि म्ये हा!
 परमप्रभुया प्रशंसा या!
 वयूकलं मगाःमचाःपिनिगु प्राणयात
 दुष्टतयूगु लहातं त्वःतकादी।
- 14 जि बूगु दियात सराः लायेमा!
 जिमि मांनं जितः बुइकूगु दिं धन्य मजुइमा!✧
- 15 व मनूयात सराः लायेमा, गुम्हयूसिनं जिमि अबुयाथायू वयाः
 “छिमिं छम्ह कायू बूल” धकाः धयाः वयूकःयात लयतायेकल।
- 16 व मनू परमप्रभुं दया मयासें नाश यानादीगु शहरत थें जुइमा।
 वं सुथयू नुगः चेचेतुंक ख्वःगु सः
 व न्हिनयू लडाइँया हाःसः न्यने मालेमा।
- 17 छायाःसा वं जितः गर्भयू हे मस्यात,
 मखुसा जिमि मांया गर्भ हे जिगु चिहान जुइगु जुइ
 अले जि न्ह्याबलें उकी च्वनाच्चनीगु जुइ।
- 18 जि छाया जन्म जुयागु?
 जिगु जीवन समस्या व दुःखं जाःगु दु।
 लज्या चायाः जिं थःगु जीवन फुकेगु ला?

21

सिदकियाहया प्रार्थनाया लिसः

- 1 सिदकियाह जुजुं मल्कियाहया कायू पशहर व मासेयाहया कायू पुजाहारी सपन्याहयात यर्मियायाथायू ख्वःबलयू परमप्रभुपाखें यर्मियायाथायू वःगु वचन थ्व हे खः। इमिसं धालू,
 2 “जिमिगु निती आः परमप्रभुयाके न्यनादिसँ, छायाःसा बेबिलोनया जुजु नबूकदनेसरं जिमित हमला यानाचवंगु दु। न्हापा न्हापा परमप्रभुं झीगु निती अजू चायापुगु ज्या यानादीगु थें आः नं यानादी ला? गुकिं यानाः व झीथासं लिहांवनी ला।”✧
 3 अले यर्मियां इमित धालू, “छिमिसं सिदकियाहयात थथे धा,
 4 ‘परमप्रभु इस्त्राएलया परमेश्वरं थथे धयादी, पःखाःया पिने घेरयू यानाच्चंपिं बेबिलोनीत व बेबिलोनया जुजुलिसें ल्वायेत छिमिसं छ्यलाच्चंगु छिमिगु लहातयू दुगु हतियार जिं थःम्हं हे छिमिगु विरोधयू छ्यले त्यनागु दु। अले व फुक्क हतियार मुंकाः जिं थ्व शहर दुने हये।
 5 लहाः ल्हनाः बल्लाःगु लप्पां जि थः हे तच्चःगु तम्बयू व क्रोधयू छिपिलिसें ल्वाये।
 6 जिं थ्व शहरयू दुपिं मनूत व पशत निखलःसित हे स्यानाबी। इपिं महामारी सी।
 7 जि, परमप्रभुं धाये, अनंलि यहदाया जुजु सिदकियाह, वया हाकिमत महामारी, तरवार व अनिकालं बचयूजूपिं थ्व शहरयू दुपिं मनूतयूत बेबिलोनया जुजु नबूकदनेसर व इमित स्यायेत स्वयाच्चंपिं शत्रुतयूगु लहातयू जिं लःल्हानाबी। वं इमित तरवारं स्याइ, वं इमित त्वःती मखु अले दया नं याइ मखु, माया नं याइ मखु।’
 8 “अले थुपिं मनूतयूत छं थथे नं धा, ‘परमप्रभुं थथे धयादी – स्व! छिमिगु न्ह्याःने जिं थःम्हं हे जीवनया लँ व मृत्युया लँ तयाबी।
 9 सु थ्व शहरयू च्वनाच्चनी व तरवार, अनिकाल वा महामारी सी। तर सु पिहां वनाः छिमित घेरयू यानाच्चंपिं बेबिलोनीतयूथायू शरण काःवनी व म्वाइ। वयागु जीवन धाःसा वयागु इनाम जुइ।
 10 जिं थ्व शहरयात स्यंकेगु क्वःछीधुन, भिं यायेगु मखु, जि, परमप्रभुं धाये। थ्व शहरयात बेबिलोनयाम्ह जुजुया लहातयू बीगु जुइ। अले वं थ्व शहरयात मिं भस्म याइ।’

यहदाया जुजुया घरानायात सजाँय

- 11 “अले यहदाया जुजुया घरानायात थथे धा, ‘परमप्रभुया वचन न्यँ,
 12 अय दाऊदया घराना, परमप्रभुं थथे धयादी,
 “ ‘सुथ पतिकं न्याय या,
 सुयातं लुतय् याःगु खः
 वयात अत्याचार याःम्हय्सिगु ल्हातं त्वःतकि।
 मखुसा छिमिगु मभिंगु ज्यां यानाः
 जिगु तं मि थें हानाहाना च्याइ।
 सुनानं उकियात क्वलाके फइ मखु।
 13 जि थः हे छंगु विरोधय् दु, अय् यरूशलेम,
 अय् थ्व ब्यासिया च्वय् च्वंपिं,
 ल्वहंया ल्वहं दुगु तज्जाःगु माथवंगु थासय् च्वंपिं, जि, परमप्रभुं धाये,
 छिमिसं धाइ “सुनां जिमित हमला याये फइ?
 वा जिपि च्वनेगु थासय् सु दुहां वये फइ?”
 14 जि, परमप्रभुं धाये,
 जिं छिमिगु ज्या स्वयाः छिमित सजॉय बी,
 जिं छिमिगु गुँइ मि तयाबी,
 उकिं छिमिगु प्यखें दुगु फुक्क भस्म याइ।’ ”

22

यहदाया राज-परिवारयात यर्मियाया बुखँ

- 1 परमप्रभुं जितः थथे धयादी, “यहदाया जुजुया दरबारय् वनाः थ्व खँ धा,
 2 ‘हे दाऊदया सिंहासनय् च्वनादीम्ह यहदाया जुजु, छि, छिकपिनि भारदारत व ध्वाखां दुहां वइपिं छिकपिनि सकलें मनूत,
 परमप्रभुया थ्व वचन न्यँ!
 3 परमप्रभुं थथे धयादी – खःगु व पाय्छिगु ज्या या! लुतय् याकाच्वंम्ह मनूयात अत्याचारीया ल्हातं बचय् या! परदेशी,
 मांबौ मद्रुपिं व भाःत मद्रुपिन्त क्वत्यके बी मते! थ्व थासय् दोष मद्रुपिनिगु हिबाः वयकेबी मते!
 4 छिमिसं धात्थें थथे याःसा दाऊदया थासय् सिंहासनय् च्वंम्ह जुजु थ्व दरबारया ध्वाखां रथ व सल गयाः थः च्यःत व थः
 मनूतनापं वयेगु याइ।
 5 जि, परमप्रभुं धाये, छिमिसं थुपिं आज्ञा मानय् मयात धाःसा थ्व दरबार भज्यंक नाश जुइ धकाः जिं थःगु हे नामं पाफयाः
 धाये।’ ” ✨

दरबारया बारे छगू बुखँ

- 6 यहदाया जुजुया दरबारया बारे परमप्रभुं थथे धयादी,
 “छ जिगु लागि गिलाद देश व लेबनानया गुँया च्वका थें तसकं बांला।
 अयन् जिं धात्थें हे छन्त मरुभूमि व मनू मद्रुगु शहर यानाबी।
 7 जिं छंगु विरोधय् नाश याइपिं छवयाहये,
 इपिं सकसिके हतियार दइ।
 अले इमिसं छंगु भिंगु देवदास्या धलित ध्यनाः
 उमित मिइ वांछवयाबी।
 8 “यक्व जातियापिं मनूत थ्व शहर जुयाः वनी, अले छम्हय्सिनं मेम्हय्सित न्यनी, ‘थ्व तःधंगु शहरयात परमप्रभुं छाय् थथे
 यानादीगु जुइ?’
 9 अले मनूतय्सं धाइ, ‘इमिसं थः परमप्रभु परमेश्वरया बाचा त्वाथुलाः मेपिं घःतय्त पुजा व सेवा याःगुलि थथे जूगु खः।’ ”

यहोआहाजया बारे यर्मियाया बुखँ

- 10 सी धुंक्म्ह जुजुया लागि ख्वये मते वा वयागु लागि नुगः मछिके मते।
 बरु ज्वनायंकूम्ह मनूया लागि हॉय्हॉय् ख्व,
 छायाःसा व हाकनं लिहां वइ मखु।
 वं थः जन्म जूगु देश हाकनं खनी मखु।

11 छायाधाःसा योशियाहया काय् यहोआहाज*, थः अबुया थासय् यहदाया जुजु जुल। थ्व हे यहोआहाज थनं वंम्ह खः। वयागु बारे परमप्रभुं थथे धयादी, “व हाकनं गुबलें थन लिहां वइ मखु।*†

12 तर वयात ज्वनायंका तयातःगु थासय् हे व सी, वं थ्व देश हाकनं गुबलें स्वये खनी मखु।”

यहोयाकीमया बारे यर्मियाया बुखें

13 मभिंगु ज्या यानाः थःगु छें दय्कीम्हयसित धिक्कार दु,

थःगु च्वय्या क्वथा अन्याय यानाः दय्कीम्ह

व थःगु हे देशय् च्वंपिन्त सितिकं सेवा याकिम्ह,

अले इमित इमिसं याःगु ज्याया ज्यालाबी मखुम्हयसित धिक्कार दु।

14 वं धाइ, “जिं थःगु निति तलय् तक्गु क्वथा दुगु छखा छें दय्के।”

वं देवदास्या सिंपौ दुगु इयाः दय्की।

अले उकी ह्याउँगु रंग पानाबी।

15 “छु यक्व देवदारु दयां छ जुजु जुइ ला?

छु छिमि अबुयाके नयेगु व त्वनेगु गाक्क मदुगु खः ला?

वं खःगु व पाय्छिगु ज्या हे यात।

अथे जुयाः वयागु भिं हे जुल।

16 वं चीमि व मगाःमचाःपिन्त रक्षा यात,

अले वयागु भिं हे जुल।

छु जितः म्हस्यगुया अर्थ थ्व हे मखु ला?”

परमप्रभुं धयादी।

17 “तर छंगु मिखा व नुगः ला बेइमान यानाः कमय् यायेगुपाखे,

व दोष मदुपिनिगु हिबाः वय्केगु,

अत्याचारया ज्या यायेगु

व लुतय् यायेगुपाखे हे वनाच्वंगु दु।”

18 अथे जुयाः यहदाया जुजु योशियाहया काय् यहोयाकीमया बारे परमप्रभुं थथे धयादी,

“ ‘हाय, जिमि किजा! हाय, जिमि केहेँ!’

धयाः इपिं वयागु निति ख्वइ मखु।

‘हाय, जिमि मालिक! हाय, वय्कःया गौरव!’

धयाः इपिं वयागु लागि ख्वइ मखु।*†

19 बरु वयात गधायात थें थुनी,

वयात साला यंकाः यरुशलेमया ध्वाखाया पिने वांछवयाबी।”

यरुशलेमया बारे यर्मियाया बुखें

20 “लेबनानया पहाडय् वनाः तस्सलं हा,

अले बाशानय् वनाः चिल्लाय् दनाः हा।

हानं अबारीम पहाडय् वनाः हा।

छाय्धाःसा छिमि जव खव च्वंगु फुक्क देश नाश जुइ धुंकल।

21 छन्त सुख जुयाच्वंबलय् हे जिं छन्त ख्याच्वः बियागु खः।

तर छं जिं न्यने मखु धाल।

थ्व ला ल्यायम्हबलय् निसैया छंगु बानी खः,

छं जिगु खें न्यंगु मदु।

22 फसं छिमि सकलेँ फैजवाःतय्त्त ब्वय्कायंकी,

अले छन्त ग्वाहालि याइपिन्त ज्वनाः देशं पिने यंकी।

छं मभिंगु ज्या याःगुलि छ मछालेमाली

अले छन्त हेपय् याइ।

23 छिपिं लेबनानय्† च्वनीपिं,

छिपिं देवदास्या दथुइ थःत याउँक तइपिं,

* 22:11 २२:११ यहोआहाज थ्वयात शल्लूम नं धाः † 22:23 २२:२३ अर्थात् यरुशलेमय् च्वंगु सोलोमनं दय्कगु दरबार, स्वयादिसँ २ राज ७:२ ३६:५-७ † 22:23 २२:२३ अर्थात् यरुशलेमय् च्वंगु सोलोमनं दय्कगु दरबार, स्वयादिसँ २ राज ७:२

छिमित मचाब् ब्यथा थें सास्ती जुइबलय्
छिपि गुलि पिच्याना: हाली।”

यहोयाकीनयात परमेश्वरया दण्ड

24 “जि धात्थें म्वा:म्ह ख: थें,” परमप्रभुं धयादी, “यहदाया जुजु यहोयाकीमया काय् यहोयाकीन जिगु जव ल्हा:या अंगू
जूसां नं जिं वयात त्वया: वांछवयेगु।”

25 जिं छन्त उपिं मनूतय्गु ल्हातय् बी, गुपि खना: छ ग्या:। जिं छन्त छंगु प्राण कायेत स्वयाच्चंपिं बेबिलोनया जुजु नबूकदनेसर
व बेबिलोनीतयत् ल:ल्हानाबी।

26 जिं छन्त व छन्त बुइकूम्ह छिमि मांयात छिपिं मबूगु देशय् ज्वनायंकेबी। अले छिपिं निम्हं अन हे सी।

27 छिमिसं लिहां वये मास्तिवयकूगु देशय् छिपिं गुबलें लिहां वइ मखु।”

28 छु! थ्व मनू यहोयाकीन छग: सुनां वास्ता मया:गु वांछवयात:गु तज्या:गु थल ख: ला?

छाय् वयात वया काय्-ह्याय्पिनापं इमिसं म्हमस्युगु देशय् वांछवयाबीगु?

29 अय् देश, देश, देश,
परमप्रभुया वचन न्यँ!

30 परमप्रभुं थथे धयादी, “थ्व मनूया नां मस्त मदुम्ह धका: च्व,
छम्ह मनू गुम्ह थ:गु जीवनकालय् ता:लाइ मखु।

छाय्धा:सा वया सन्तान मध्ये सुं नं ता:लाइ मखु,
वया सुं सन्तान दाऊदया सिंहासनय् च्वने खनी मखु
अथवा यहदाय् शासक जुइ खनी मखु।”

23

धर्मीम्ह सन्तान

1 परमप्रभुं धयादी, “जिगु ख्य:यापिं फैतयत् नाश यानाच्चंपिं व छ्यालब्याल यानाच्चंपिं फैजवा:तयत् धिक्कार दु।”

2 अथे जूगुलि थ: मनूतयत् ज्वइपिं फैजवा:तयत् परमप्रभु इस्त्राएलयाम्ह परमेश्वरं थथे धयादी, “छिमिसं जिगु बथांयात
छ्यालब्याल यानाबिल, छिमिसं इमित लिनाछवत, इमित मस्व:। उकिं छिमिसं या:गु मभिगु ज्याया निति जि थ:म्हं हे छिमित
सजाँय बी,” परमप्रभुं धयादी।

3 “जिगु बथांया ल्यनाच्चंपिन्त जिं इमित लिनाछवयागु फुक्क देशं मुंका: जिं थ:म्हं हे इमित इमिगु थ:गु हे ख्यलय् लित
हये। अले हानं इपिं च्वन्हाइ अले इमिगु ल्या: अप्वयावनी।

4 जिं इमिगु लागि फैजवा:त तये। इमिसं इमित बिचा:संचा: याइ। जिमि मनूत गुबलें ग्याइ मखु। इपिं मध्ये सुं नं तनी मखु,”
परमप्रभुं धयादी।

5 “स्व, थज्या:गु दिं वयाच्चंगु दु,
गबले जिं दाऊदया वंशपाखें छगू धर्मी कचायात पिकाय।
वं जुजु जुया: बुद्धिं शासन याइ।

वं देशय् न्याय व पाय्छिगु ज्या याइ।”

6 वयागु इलय् यहदाया मनूतयत् बचय् याइ।

अले इस्त्राएल सुरक्षित जुयाच्चवनी।

परमप्रभुं वयागु नां
‘परमप्रभु जिमिगु धार्मिकता’ तयादी।”

7 परमप्रभुं धयादी, “उकिं थज्या:गु दिं वयाच्चंगु दु, गुबलें मनूतयसं थथे धाइ मखु, ‘गथे इस्त्राएलीतयत् मिश्र देशं पित
हयादीम्ह परमप्रभु धात्थें म्वा:म्ह ख:।’

8 तर इमिसं धाइ, ‘इस्त्राएलीतय् वंशयात उत्तरया देश व मेगु फुक्क देशं गन गन वयकलं इमित पितिना छवयादीगु ख:, उपिं
फुक्क देशं पित हयादीम्ह म्वा:म्ह परमप्रभुया नामय।’ अनंलि इपिं थ:गु हे देशय् च्वनी।”

फताहा अगमवत्तात

9 अगमवत्तातय्गु बारे धा:सा
जिगु नुग: पिच्या:गु दु।

जिगु फुक्क क्वँय् थुरथुर खानाच्चंगु दु।

परमप्रभु व वय्क:या पवित्र वचनया कारणं
जि अय्लाखं का:म्ह मनू थें जूगु दु।

दाखमघं काःम्ह मनू थें।
 10 छायाधाःसा थ्व देश व्यभिचारी हे व्यभिचारी जाःगु दु।
 सराः लाःगुलि देश सुख्खा जूगु दु।
 मरुभूमियागु पशु ज्वयेगु थाय् गंगु दु।
 अगमवत्तात मभिंपाखे व्वाँय् वंगु दु,
 इमिसं थःगु शक्ति मखुथाय् छ्यःगु दु।

11 “अगमवत्तात व पुजाहारीत तक नं परमेश्वरयात मानय् मयाइपि जूगु दु।
 जिगु थःगु हे देगलय् नं इमिसं मभिंगु ज्या याःगु
 जिं लुइकागु दु,”

परमप्रभुं धयादी।

12 “उकिं इमिगु लँपु चुलुइगु जुइ।
 इमित खिउँगुलिइ लिनाछ्वइ, अले उकी दइ।
 छायाधाःसा जिं इमिगु सजॉयया दँय्
 इमिके विपत्ति हये,”

परमप्रभुं धयादी।

13 “सामरियायापि अगमवत्तातयके जिं छगू घच्चाइपुगु खँ खना।
 इमिसं बालघःया नामय् अगमवाणी ल्हात
 अले जि प्रजायात मखुगु लँय् यंकल।

14 यरूशलेमयापि अगमवत्तातयके नं जिं छगू ग्यानापुगु खँ खना।
 इमिसं व्यभिचार याइगु अले मखुगु खँ ल्हाइगु।
 इमिसं मखुगु ज्या यायेत मनूतयत् ग्वाहालि याइगु।
 सुनानं मभिंगु ज्या यायेगु मत्वःतु।
 इपि सकलें जिगु लागि सदोम थें खः,
 यरूशलेमयापि मनूत गमोरा थें जूगु दु।”☆

15 उकिं उपिं अगमवत्तातयगु बारे दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभुं थथे धयादी,
 “जिं थःम्ह हे इमित खायुगु नसा नके अले त्वनेत बिख दुगु लः बी।
 छायाधाःसा यरूशलेमयापि अगमवत्तातयसं यानाः
 देश न्यंकयापि मनूत दुष्ट जूगु दु।”

मखुगु अगमवाणी

16 दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभुं थथे धयादी,
 “अगमवाणी ल्हानाः छिपिलिसें नवाइपि अगमवत्तातयगु खँ छिमिसं न्यने मते।
 इमिसं छिमित मखुगु आस क्यनी।
 इमिसं थःगु हे मनयागु दर्शन कनी,
 जि परमप्रभुपाखेंयागु मखु।
 17 जितः हेला याइपिन्त इमिसं थथे धयाच्चनीगु,
 ‘छिमित शान्ति दइ धकाः परमप्रभुं धयादीगु दु,’
 अले थःगु हे मनयागु बिचाःकथं जुइपि सकसितं
 थुमिसं थथे धाइगु, ‘छिमित छुं जुइ मखु।’ ”

18 थुपिं अगमवत्तात मध्ये सुं नं परमप्रभुया सभाय् च्वंगु मदु।
 थुपिं मध्ये सुनानं वयक्ःयात खंगु मदु वा वयक्ःया वचन न्यंगु मदु।
 थुपिं मध्ये सुनानं वयक्ःया वचन ध्यान बियाः न्यंगु मदु।
 19 स्व, तम्बय् परमप्रभुयागु ग्वःफय् मुयावइ,
 दुष्टतयगु छेनय् व न्याइ।
 20 थःगु मनय् दुगु इच्छा पूमवंतले परमप्रभुया तं क्वलाइ मखु।

लिपा छिमिसं थ्व बांलाक सी।

- 21 “थुपि अगमवक्तातयत् जिं छवयाहयागु मखु,
तर इपिं थःगु खबर ज्वनाः ब्वाँय् वन।
इपिलिसें जि नमवाना
अयत्नं इमिसं अगमवाणी ल्हात।
- 22 तर इपिं जिगु सभाय् च्वंगु जूसा
इमिसं जि प्रजायात जिगु वचन न्यंकीगु जुइ।
अले इमित मभिंगु लँपाखें
व इमिसं यानाच्वंगु मभिंगु ज्यापाखें लित हइगु जुइ।
- 23 “छु जि तापाक मच्चँसे
न्हाःने जक च्वनीम्ह परमेश्वर खः ला?”

परमप्रभुं धयादी।

- 24 “छु सुं मनु जिं खंके मफय्क गुप्ति थासय् सुले फइ ला?
छु स्वर्ग व पृथ्वीइ न्हाथाय् नं जि मदु ला?”

परमप्रभुं धयादी।

मखुगु दर्शन

- 25 “जिं थथे धयाः जिगु नामं मखुगु अगमवाणी ल्हाइपिं अगमवक्तातयगु खँ न्यनागु दु, ‘जिं म्हगस खनागु दु, जिं म्हगस खनागु दु!’
- 26 मखुगु व थःगु हे मनया छलया अगमवाणी ल्हाइपिं थुपि फताहा अगमवक्तातयगु मनय् गुबलय तक थ्व खँ दयाच्वनी?
- 27 इमि पुर्खातयसं बालघःयात पुजा याःगुलि जिगु नां ल्वःमंकूगु खः। अथे हे थुपि अगमवक्तातय इमित थथःगु म्हगस कनाः जिगु नां ल्वःमंकाबी मास्ति वः।
- 28 सुं अगमवक्तां म्हगस खंगु दुसा वं वयागु म्हगस कनेमा, तर सुयाके जिगु वचन दु वं जिगु वचन खःकथं कनेमा। जि, परमप्रभुं धयाये, छ्वालिनापं छवयागु छु स्वापु?
- 29 जिगु वचन मि थें मच्चं ला? छु व ल्वहंयात त्छ्याइगु छगू तःधंगु मुगः थें मच्चं ला?”
- 30 “अथे जुया,” परमप्रभुं धयादी, “जि छम्हयसिनं मेम्हयसिगु वचन खुयाः जिगु वचन खः धकाः धयाजुइपिं अगमवक्तातयगु विरोधय् दु।”
- 31 परमप्रभुं धयादी, “स्व, जि थःगु खँयात ‘प्रभुं धयादीगु खः’ धकाः धाइपिं अगमवक्तातयगु विरोधय् दु।
- 32 परमप्रभुं धयादी, स्व, जि मखुगु म्हगसयात कनाजुइपिं अगमवक्तातयगु विरोधय् दु। इमित जिं छवयाहयागु नं मखु, ल्ययागु नं मखु। अयत्नं इमिसं व म्हगस जि प्रजायात धयाः इमित अलमलय् यानाबी। इमिसं थुपि मनूतयत् भचा नं फाइदा बी मखु,” परमप्रभुं धयादी।
- 33 “यर्मिया, थुपि मनूतयसं अथवा सुं अगमवक्ता वा सुं पुजाहारीं ‘परमप्रभुं आः छु अगमवाणी छिमित क्वबिकादीगु दु?’ धकाः छन्त न्यन धाःसा छं इमित थथे धा, ‘छ हे बोझ खः?’ परमप्रभुं धयादी, ‘वं छिमित त्वःताबी।’
- 34 सुं अगमवक्ता वा पुजाहारी वा मेपिं सुनानं ‘थ्व परमप्रभुया अगमवाणी खः धकाः दाबी याःसा, जिं वयात व वया परिवारयात सजाँय बी।
- 35 परमप्रभुं छु लिसः बियादिल?’ वा ‘परमप्रभुं छु धयादिल?’ धकाः छिपिं सकलें मनूतयसं थः जःलाखःला व दाजुकिजापिन्त न्यनेमा।
- 36 तर ‘परमप्रभुया अगमवाणी धकाः’ छिमिसं गुबलें अगमवाणी पिकाये मज्यू थुकिं यानाः छम्ह छम्ह मनुयागु थःगु अगमवाणी हे वयागु लागिं बोझ जुइ। थुकथं छिमिसं म्वाःम्ह परमेश्वर, दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभु झी परमेश्वरया अगमवाणीयात स्यंकाबी।
- 37 अगमवक्तातयत् छं थथे धकाः न्यनेमा, ‘परमप्रभुं छिमित छु लिसः बियादिल?’ अथवा ‘परमप्रभुं छु धयादिल?’
- 38 छं ‘परमप्रभुया अगमवाणी थ्व खः’ धकाः दाबी याःसां परमप्रभुं थथे धयादी – छिमिसं थ्व परमप्रभुया अगमवाणी खः धकाः दाबी याये मते धकाः जिं छिमित धाःसां छिमिसं ‘थ्व परमप्रभुया अगमवाणी’ धाल।
- 39 अथे जुयाः जिं धात्थें हे छिमित ल्वःमंके। अले जिं छिमित व छिमि पुर्खातयत् बियागु शहरनापं छिमित नं जिगु न्हाःनं पितिनाछवये।
- 40 अले जिं छिमिके लज्या व हेला हयाबी, गुगु न्हाबलें दयाच्वनी अले गुबलें ल्वःमंकी मखु।”

24

यःमरि फलया निगः दाला

1 बेबिलोनया जुजु नबूकदनेसरं यहदाया जुजु यहोयाकीमया काय् यहोयाकीन व यहदाया भारदारत, कारिगरत व नैकःमिततयत् ज्वनाः यरूशलेमं बेबिलोनय् यंके धुंकाः परमप्रभुं जितः परमप्रभुया देगःया न्ह्यःने तयातःगु यःमरिया निगः दाला क्यनादिल।*

2 छगः दालाय् न्हापा पाकय् जूगु यःमरि थें ज्याःगु तसकं भिंगु यःमरि दु। तर मेगु दालाय् बांमलाःगु यःमरि दु, व ध्वग्गिगुलि नये तक नं मज्यू।

3 परमप्रभुं जितः न्यनादिल, “अय् यर्मिया, छं छु खना?”

जिं लिसः बिया, “जिं यःमरि खना, बांलाःगु यःमरि ला तसकं बांलाः, बांमलाःगु यःमरि धाःसा थुलि बांमलाः कि नये तक नं मज्यू थें च्वं।”

4 अले परमप्रभुया थ्व वचन जिथाय् वल,

5 “परमप्रभु इस्त्राएलया परमेश्वरं थथे धयादी, ‘थ्व बांबांलाःगु यःमरि थें जिं यहदां बेबिलोनय् ज्वनायंकूपिन्त उलि हे बांलाः ताय्के।

6 जिं इमित दया याये अले इमित हाकनं थ्व देशय् लित हये, जिं इमित नाश याये मखु तर जिं इमित दय्के, जिं इमित लिनाकाये मखु तर तयातये।

7 जि हे परमप्रभु खः धकाः म्हसीगु नुगः जिं इमित बी। अले इपि जि प्रजा जुइ। जि इमि परमेश्वर जुये, छायाधाःसा इपि दुनुगलनिसें जिथाय् लिहां वइ।

8 “तर व नये तकं मज्यूगु थें च्वंगु तसकं बांमलाःगु यःमरितयत् थें जिं यहदाया जुजु सिदकियाह, वया भारदारत व यरूशलेमयापि ल्यनाच्चंपिन्त व्यवहार याये, इपि चाहे थ्व हे देशय् च्वनाच्चंगु जुइमा वा मिश्रय् वंगु जुइमा,’ परमप्रभुं धयादी।

9 जिं इमित छगू ग्यानापुगु विपिं सजाय् बी अले थ्व खँ न्यनाः पृथ्वीयापिं फुक्क मन्त थरथर खाइ। जिं इमित गन गन लिनाछवये अन मन्त इपि खनाः न्हिली, मन्तयसं इमित सराः बी, इमित हेस्याइ अले इमिगु नामय् ख्याः याइ।

10 जिं इमित व इमि पुर्खातयत् बियागु थ्व देशय् इपि भज्यंक नाश मजूतले जिं इमिथाय् तरवार, अनिकाल व महामारी छवये।”

25

कैदीया न्हयेदँ

1 यहदाया जुजु योशियाहया काय् यहोयाकीमं राज्य यानाच्चंगु प्यंगूगु दँय् (थ्व दँ नबूकदनेसर बाबेलया जुजु जूगु न्हापांगु दँ खः) यहदाया फुक्क मन्तयगु बारे परमप्रभुया वचन यर्मिया अगमवक्तायाथाय् वल।*

2 व हे वचन यर्मियां यहदायापिं फुक्क मन्त व यरूशलेमयापिं फुक्क मन्तयत् धाल। व वचन थ्व खः –

3 “यहदाया जुजु अमोनया काय् योशियाहं राज्य यानाच्चंगु झिंस्वंगूगु दनिसें थौं तक अर्थात निइस्वदँ तक, परमप्रभुया वचन जिथाय् वयाच्चंगु दु, अले जिं व छिमित कनावयाच्चनागु दु, तर छिमिसं उकी ध्यान ब्यूगु मदु।†

4 “परमप्रभुं थः दास अगमवक्तातयत् तःकः मछि छिमिथाय् छवयाहयादीगु जूसां छिमिसं ध्यान नं मब्यू, न्यनेत न्हाय्पं नं मब्यू।

5 इमिसं धाल, ‘आः छिपिं सकसिनं थथःगु मभिंगु पहःचहः व मभिंगु ज्या त्वःति, अले जक छिपिं परमप्रभुं छिमि पुर्खातयत् शुरुंनिसें न्ह्याबलेया लागि बियादीगु देशय् च्वने फइ।

6 विदेशी घःतयगु ल्यू वनाः इमित सेवा नं याये मते, पुजा नं याये मते। थःगु ल्हाःया ज्यां जितः तं चाय्के मते। अले जिं छिमिगु छुं स्यंके मखु।’ ”

7 परमप्रभुं धयादी “अयन् छिमिसं जिगु खँ मन्यसे थःगु ल्हातं दय्कूगु मूर्ति जितः तंचायकल गुकिं यानाः छिमिगु हे मभिं जुल।”

8 उकिं दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभुं थथे धयादी, “छिमिसं जिं धाःगु खँ मन्यंगुलि,

9 स्व, जिं थःम्हं हे उत्तरयापिं फुक्क मन्तयत् व जिम्ह दास बेबिलोनयाम्ह जुजु नबूकदनेसरयात सःताहये,” परमप्रभुं धयादी। “जिं इमित थ्व देश व थनच्चंपिं मन्तयगु विरोधय् व जःखः च्वंगु जातिया विरोधय् हये। जिं इमित भज्यंक नाश यानाबी। मन्त इमित खनाः वातां जुइ, अले इमित हेस्याइ। उलि जक मखु, थ्व फुक्क देश सदां झिजांमिजां जुयाच्चनी।

10 जिं इमिगु दथुं लसता व आनन्दया सः, भमचा व जिलाजंया सः, घःल्वहंया सः व मतया जः चीकाछवये।*

11 थ्व फुक्क देश झिजांमिजां दनी अले सुनसान जुइ। थ्व फुक्क जाति न्हयेदँ तक बेबिलोनयाम्ह जुजुया सेवा याइ।*

* 24:1 २४:१ २ राज २४:१२-१६; २ इति ३६:१० * 25:1 २५:१ २ राज २४:१; २ इति ३६:५-७; दान १:१-२ * 25:1 २५:१ थुबलय् वःगु खः ६०५ बि.सि.
† 25:3 २५:३ इमिसं अथे ध्यान मब्यूगु ६२७-६०५ बि.सि. इलय् खः * 25:10 २५:१० यर ७:३४; १६:१; प्रका १८:२२-२३ * 25:11 २५:११ २ इति ३६:२१; यर २१:१०; दान १:२

12 “तर न्हयेदें फुइ धुंका: जिं बेबिलोनया जुजु व वयागु जातियापिं मनूत व बेबिलोनीतयूत इमिगु दोषया निति सजाँय बी अले व देशयात न्ह्याबलेंया निति झिजांमिजां दंगुथाय यानाबी,” परमप्रभु धयादी।

13 “अले जिं व देशय जिं व देशया बारे धयागु फुक्क खँ, अर्थात थ्व सफुलिइ च्वयातःगु फुक्क खँ पूर्वके, गुगु खँ यर्मियां फुक्क जातिया विरोधय अगमवाणी ल्हाःगु दु।

14 छायाःसा यक्व जाति व ततःधंपिं जुजुपिन्सं इमित दास दय्की। जिं इमिगु ज्या व ल्हाःया ज्याकथं इमित फल बी।”

परमेश्वरया तंया ख्वला

15 परमप्रभु इस्राएलया परमेश्वरं जितः थथे धयादिल, “जिगु ल्हातं थ्व तंया दाखमघया ख्वला का, अले जिं छन्त गुगु गुगु जातियाथाय् छ्वये, उपि फुक्क जातियात व त्वकि।

16 जिं इमिथाय् छ्वयागु तरवारं यानाः थ्व त्वनाः इपिं धेधे चुइ अले वें जुइ।”

17 उकिं जिं परमप्रभुया ल्हातं व ख्वला कयाः, अले जि वयक्लं छ्वयादीगु फुक्क जातियाथाय् वना। उपि फुक्क जातियात जिं व त्वंके बिया।

18 जि यरूशलेम व यहूदाया मेमेगु शहरय वना अले अन च्वंपिं मनूत, जुजुपि व हाकिमतयूत व त्वंके बिया। उबलय् निसें थौं तक उपि शहरत झिजांमिजां दंगु मरुभूमिइ थें जुया हे च्वंगु दु, उपि शहरत खनाः मनूत ग्याइगु अले उपि शहरतयूत तसकं मय्कीगु। थौं तक मनूतयसं इमिगु नां कयाः सराः बियेगु यानावयाच्वंगु दु।

19 जि मिश्रयाम्ह जुजु फारो व वया भारदारत, व फुक्क प्रजायात,

20 अले अन दुपिं फुक्क विदेशी मनूतयूत व ऊज देशयापिं सकलें जुजुपिन्त, पलिशतीतयू सकलें जुजुपिन्त, (अश्कलोन, गाजा व एक्रोन, अले अशदोदया म्वानाच्वंपिन्त),

21 एदोम, मोआब व अम्मोनयात,

22 टुरोस व सीदोनया सकलें जुजुपिन्त, समुद्रया उखे सिथय च्वंपिं सकलें जुजुपिन्त,

23 ददान, तेमा व बूज व ताताःपाःगु थाय च्वंपिं सकसितं,

24 अरब देशयापिं सकलें जुजुपिन्त व मरुभूमिइ च्वंपिं विदेशीतयू सकलें जुजुपिन्त,

25 जिप्रीया, एलामया व मादीया सकलें जुजुपिन्त,

26 अले उत्तरपाखे सत्तीक व तापाक च्वंपिं सकलें जुजुपिन्त छकलं त्वंका, थुकथं पृथ्वीइ दुगु फुक्क राज्यया फुक्क मनूतयूत त्वंके बिया। इमिगु लिपा बेबिलोनयाम्हः जुजुं नं त्वनी।

27 “अले छं इमित धा, ‘दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभु, इस्राएलया परमेश्वरं थथे धयादी – त्वं, लगे जुइकि, ल्ह, ग्वतु अले हाकनं गुबलें दने मते। छायाःसा थ्व जिं छिमिगु दथुइ चले यायेगु तरवारया कारणं जुइ।’

28 इमिसं छंगु ल्हातं ख्वला कयाः त्वने मखु धाल धाःसा इमित थथे धा, ‘दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभु थथे धयादी – छिमिसं व त्वने हे माः।

29 स्व! मनूतयसं जिगु धकाः धाइगु शहरय हे ला जिं विपत्ति हयेत्यनागु दु धाःसा, छिमिसं स्वयेबलय जिं छिमित सजाँय बी मखु धकाः च्वनागु ला? अथे मखु, जिं छिमित धात्थें सजाँय बी। छायाःसा जिं पृथ्वीया फुक्क मनूतयगु विरोधय तरवार चले यायेत्यनागु दु, दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभु धयादी!”

30 “आः छं इमिगु विरोधय थ्व फुक्क खँ अगमवाणी ल्हानाः इमित धा,

“ परमप्रभु स्वर्ग थ्वयेक हालादी।

वयकः थः च्वनादीगु पवित्र थासं थ्वयेक हालादी,

अले थःगु देशया विरोधय वयकः तःसलं हालादी।

पृथ्वीइ च्वंपिं सकसिगु विरोधय,

दाखमघ न्हइपिं थें वयकः हालादी।

31 हल्लाया लिथ्वः पृथ्वीया ताताःपाःगु थासय तक ताये दइ।

छायाःसा पृथ्वीया फुक्क जातितलिसें परमप्रभुया मुद्रा दु,

वयक्लं फुक्क मनूतयगु न्याय यानादी।

दुष्टतयूत धाःसा वयक्लं तरवारं पालादी, ’ ”

परमप्रभुं धयादी।

32 दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभुं थथे धयादी,

“स्व, विपत्ति छगू जाति मेगु जाति तक न्यनावनी।

पृथ्वीयागु कुन्चां तःधंगु ग्वःफय वयाच्वंगु दु।”

33 उबलय परमप्रभुं स्यानादीपिनिगु सीम्ह पृथ्वीया छगू कुन्चानिसें मेगु कुन्चा तक लानाच्वनी। इमिगु लागि ख्वइपिं सुं नं दइ मखु। इमिगु सीम्ह सुनां मुनी नं मखु थुनी नं मखु। सीम्हत जमिनय सौ थें लानाच्वनी।

- 34 “बिलाप या! अय् फैजवाःत,
ख्व! छिपिं बथांया नायःत, धुल्य् ग्वारा ग्वारा तु!
छाय्धाःसा छिमित पालाः स्याइगु ई थ्यंकः वःगु दु।
छिपिं ग्वतुली अले जिं भिगु थलयात थें छिमित चुंचुं याये।”
- 35 उबलय् फैजवाःतय्त शरण कायेगु थाय् दइ मखु।
बथांया नायःतय्गु नितिं बिस्वुं वनेगु थाय् दइ मखु।
- 36 फैजवाःत पिच्याना हाःगु सः न्यँ,
अले बथांया नायःत ख्वःगु सः न्यँ।
छाय्धाःसा परमप्रभुं इमिगु ख्यः नाश यानादीगु दु।
- 37 अले परमप्रभु तंम्वयादीगुलि
शान्त ख्यः नाश जुइ।
- 38 सिंहं थें वयकलं थःगु गुफा त्वःतादी,
अले क्वत्यलिपिनिगु तरवार
व परमप्रभुया तच्चःगु तमं यानाः इमिगु देश झिजांमिजां दनी।

26

शन्तयसं यर्मियायात स्यायेगु ख्याच्चः ब्युगु

- 1 योशियाहया काय् यहदायाम्ह जुजु यहोयाकीमया शासनया शूरया इलय् थ्व वचन परमप्रभुपाखें वल, ✨
- 2 “परमप्रभुं थथे धयादी – परमप्रभुया देगःया चुकय् दँ, अले परमप्रभुया देगलय् आराधना यायेत वःपिं यहदाया शहर शहरयापिं फुक्कं मन्तयत जिं छन्त इमित धाः धकाः आज्ञा बियागु फुक्क खँ धा, छता खँ नं त्वःफिके मते।
- 3 सके व न्यनाः इपिं सकसिनं थःगु मभिगु पहःचहः त्वःती ला। अले इमिसं मभिं ज्या याःगुलि जिं इमित नाश यायेगु जिगु योजना पूरा याये मखु।
- 4 “छ इमित धा, ‘परमप्रभुं थथे धयादी – छिमिसं जिगु खँ ध्यान बियाः मन्यन धाःसा, जिं छिमिगु न्ह्यःने तयाबियागु जिगु व्यवस्था पालन मयात धाःसा
- 5 अले जिं छिमिथाय् छवयाहयापिं अगमवक्तातय्गु खँ ध्यान बियाः मन्यन धाःसा (खः ला छिमिसं ध्यान बियाः न्यंगु मद्)
- 6 जिं थ्व देगःयात शीलयात* थें नाश यानाबी, अले पृथ्वीयागु फुक्क जातितयसं थ्व शहरया नां कयाः सराः बी।’ ✨”
- 7 पुजाहारीत, अगमवक्तात व फुक्क मन्तयसं परमप्रभुया देगलय् यर्मियां धाःगु खँ न्यन।
- 8 परमप्रभुं यानादीगु फुक्क आज्ञा यर्मियां फुक्क मन्तयत धाये धुंकेवं पुजाहारीत, अगमवक्तात व फुक्क मन्तयसं वयात ज्वनाः धाल, “छ सी हे माः।
- 9 थ्व देगः शीलौ थें जुइ, अले थ्व शहर नाश जुइ अले थन सं मन् च्वनी मखु व धकाः छाय् छं परमप्रभुया नामय् अगमवाणी लहानागु?” अले फुक्क मन्त परमप्रभुया देगलय् यर्मियाया प्यखेरं मुंवल।
- 10 थ्व खँ न्यनाः यहदाया हाकिमत जुजुया दरबारं परमप्रभुया देगलय् वल, अन परमप्रभुया देगःयागु न्ह्यगु मू लुखाया न्ह्यःने च्वन।
- 11 अले पुजाहारीत व अगमवक्तातयसं हाकिमत व फुक्क मन्तयत थथे धाल, “थ्व मन्यात स्याये हे माः। छाय्धाःसा थ्व मनुखं थ्व शहरया विरोधय् अगमवाणी लहाःगु दु। थ्व छिमिसं थःगु हे न्हायपनं न्यने धुंकल।”
- 12 अले यर्मियां फुक्क हाकिमत व फुक्क मन्तयत धाल, “थ्व देगः व थ्व शहरया विरोधय् छिकपिन्सं न्यनादीगु फुक्क खँ अगमवाणी लहायेत परमप्रभुं जितः छवयाहयादीगु हे खः।
- 13 आः छिकपिन्सं थथःगु पहःचहः व ज्या भिकादिसँ, परमप्रभु थः परमेश्वरया आज्ञा पालन यानादिसँ। अले छिकपिन्सं मभिं ज्या याःगुलि वयकलं छिकपिन्त नाश याये धकाः दय्कादीगु वयकःया योजना पूरा यानादी मखु।
- 14 जि ला छिकपिनिगु हे लहातय् दु, छिकपिन्त छु बांलाः व पाय्छि जू थें च्वं जितः व हे यानादिसँ।
- 15 तर थ्व खँ छिकपिन्सं पक्का सीकाति जितः स्यानादिल धाःसा थःके, थःगु शहरय् व थनच्वंपिं मन्तयके दोष मदुमहय्सिगु हिया दोष हइ, छाय्धाःसा परमप्रभुं हे थ्व फुक्क वचन न्यकेत जितः छिमिथाय् छवयाहयादीगु खः।”
- 16 अले हाकिमत व फुक्क मन्तयसं पुजाहारीत व अगमवक्तातय्त धाल, “थ्व मन् ज्यान सजाँय बीमाःमह मखु। थ्वं जिमित परमप्रभुं झी परमेश्वरया नामय् थ्व खँ धाःगु खः।”
- 17 देशयापिं सं थकालितयसं दनाः अन मुनाच्वंपिं मन्तयत धाल,
- 18 “यहदाया जुजु हिजकियाया इलय् मोरेशेतयाम्ह मीकां अगमवाणी लहात। यहदायापिं फुक्क मन्तयत वं थथे धाल, ‘दक्व शक्ति दुमह परमप्रभुं थथे धयादी,

✨ 26:1 २६:१ २ राज २३:३६-२४:६; २ इति ३६:५-७

* 26:6 २६:६ परमप्रभुं इस्राएलतय्त मिश्रं पित हये धुंकाः इमिसं कनान देश त्याकुबलय् नापलायेगु पाल थ्व शहरय् थापं याःगु खः। उकिं थ्व छगू पवित्र शहर खः तर मन्तयगु पापं यानाः थ्व शहर नाश जुल। ✨ 26:6 २६:६ यहो १८:१; भज ७८:६०; यर ७:१२-१४

“ सियोनयात बूँ थें जोते याइ,
यरूशलेम नाश जुया: दूँ चिनी,
देग: दुगु डाँडा धा:सा झा:या झा: दुगु द्रुम्ब:चा थें जुइ।’[☆]

19 “छु! यहदाया जुजु हिजकिया वा यहदाया मेपि सुनानं वयात स्यात ला? छु! जुजु परमप्रभुयागु भय मका: ला? परमप्रभुयाके दया मफवं ला? अले इमित नाश यायेत दय्कादीगु योजनायात वय्कलं पूरा याना: मदिल। तर आ: झीसं ला थ:के त:धंगु सर्वनाश हयेत्यनागु मद्दु ला?”

उरियाहयात स्या:गु

20 छम्ह मेम्ह नं दु, गुम्हयसिनं परमप्रभुया नामय् अगमवाणी ल्हात। व किर्यत-यारीमय् च्वम्ह शमायाहया काय् उरियाह ख:। वं नं थ्व शहर व थ्व देशया विरोधय् यर्मियां धा:थें अगमवाणी ल्हात।

21 जुजु यहोयाकीम व वया हाकिमत व शासकतय्सं उरियाहया थ्व वचन न्यंबलय् जुजुं वयात स्यायेत स्वल। थ्व खँ न्यना: उरियाह ग्यात अले व मिश्र देशय् बिस्सुं वन।

22 अले यहोयाकीमं मिश्र देशय् अक्बोरया काय् एल्नातान व वनापं छुं मनूत छवल।

23 इमिसं उरियाहयात मिश्र देशं यहोयाकीम जुजुयाथाय् हल। जुजुं वयात तरवारं स्याकेबिल। वयागु सीम्ह साधारण मनूत थुनीगु थासय् वांछवय्केबिल।

24 तर शापानया काय् अहीकाम यर्मियाया पंलित। उकिं वयात स्यायेत इमिसं मनूतय्गु ल्हातय् मब्यु।

27

यर्मियायागु ककुइ द्रुहंया जुवा

1 यहदाया जुजु योशियाहया काय् सिदकियाहं राज्य यानाच्वंगु शुस्या दँय्* परमप्रभुपाखें यर्मियायाथाय् व:गु वचन थ्व हे ख:।[☆]

2 परमप्रभुं जित: थथे धयादिल, “छेंगूया खिप: व सिँया गजबारं छगू जुवा दय्कि, अले छंगु ककुइ ति।

3 अले यरूशलेमय् यहदाया जुजु सिदकियाहयाथाय् व:पि दूततय्गु ल्हातं एदोम, मोआब, टुरोस व सीदोनया जुजुपिन्थाय् खबर छुव।

4 इमित थ:थ: मालिकयाथाय् वना: थथे धा धका: आज्ञा ब्यु, ‘दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभु, इस्राएलया परमेश्वरं थथे धयादी, “छिमिसं थ:थ: मालिकयात थथे धा,

5 थ्व पृथ्वी, थ्व पृथ्वीइ च्वंपिं मनूत व पशुतय्त् जिं थ:गु त:धंगु बलं व ल्हा:या शक्ति दय्कागु दु, अले जिं थुकियात सुयात बी मास्ति व: वयात बी।

6 आ: जिं थ्व फुक्क देशत थ: दास बेबिलोनयाम्ह जुजु नबूकदनेसरयात बी धुन, अले वयागु सेवा यायेमा धका: गुँपशुत नं वयात बिया।

7 वयागु थ:गु जाति पतन जुइगु ई मवतले थ्व फुक्क जाति वयागु, वया काय्यागु व वया छय्यागु सेवा याइ। अनंलि यक्व जाति व तत:धंपिं जुजुपिन्सं वयात थ:गु बसय् तइ।

8 “ “अयनं छुं जाति वा देशं बेबिलोनयाम्ह जुजुया सेवा मयात धा:सा वा वया जुवाया क्वय थ:गु ककु मतल धा:सा जिं उगु जातियात वयागु ल्हातं नाश मया:तले तरवार, अनिकाल व महामारी सजॉय बी, जि, परमप्रभुं धाये।

9 उकिं छिमिसं बेबिलोनयाम्ह जुजुया सेवा यायेमाली मखु धका: छिमित धा:पि छिमि अगमवत्तात, छिमि ज्वखना स्वइपि, छिमिगु म्हगसया अर्थ कनीपिं छिमि धामी वा तन्त्रमन्त्र याइपिनिगु खँ न्यने मते।

10 इमिसं मखुगु अगमवाणी ल्हाइ गुकिं छिमित थ:गु देशं तापाक यंकीगु ज्या जक जुइ। जिं छिमित देशं पितिनाछवये अले छिपि नाश जुइ।

11 तर छुं जाति बेबिलोनयाम्ह जुजुया जुवा थ:गु ककुइ तया: वयागु सेवा याइ, जिं उगु जातियात वयागु थ:गु हे देशय् बूँज्या याकेबी अले च्वनेबी,” ’ ’ परमप्रभुं धयादी।

12 यहदाया जुजु सिदकियाहयात जिं थ्व फुक्क खँ नं धया। जिं धया, “बेबिलोनयाम्ह जुजुया जुवा थ:गु ककुइ ति अले वयात व वया मनूतय्त् सेवा या। अले छ म्वाइ।

13 बेबिलोनयाम्ह जुजुया सेवा मयाइपिं जातिया बारे परमप्रभुं धयादीगु थें तरवार, अनिकाल व महामारी छ व छिमि प्रजा छाय सीगु?

14 ‘बेबिलोनया जुजुया सेवा छिमिसं यायेमाली मखु’ धका: धाइपि अगमवत्तातय्गु खँ छिमिसं न्यने मते, छाय्धा:सा इमिसं ला छिमित मखुगु अगमवाणी ल्हानाच्वंगु दु।

15 परमप्रभुं धयादी, ‘जिं इमित छवयागु मखु, अयनं इमिसं जिगु नामय् मखुगु अगमवाणी ल्हानाच्वंगु दु। उकिं जिं छिमित देशं पितिनाछवये। छिपिं छिमित अगमवाणी ल्हाइपिं छिमि अगमवत्तातनापं नाश जुइ।’ ”

☆ 26:18 २६:१८ मीका ३:१२

* 27:1 २७:१ सिदकियाहया न्हापांगु दँ ५१७ बि.सि. स्वयादिसँ ४९:३४

☆ 27:1 २७:१ २ राज २४:१८-२०; २ इति ३६:११-१३

16 अले पुजाहारीत व सकलें मन्तयत् जिं थथे धया, “परमप्रभुं थथे धयादी – छिमिसं थः अगमवक्तातयगु खँ न्यने मते। इमिसं धाङ्गु, ‘परमप्रभुया देगःया थलबल बेबिलोनं याकनं हङ्गु जुइ।’ इमिसं छिमित मखुगु अगमवाणी धयाच्वंगु दु।

17 इमिगु खँ न्यने मते। बेबिलोनयाम्ह जुजुया अधीनय् च्वनाः वयागु सेवा या, छिपिं म्वाइ। थ्व शहरयात छाया नाश जुइके बीगु।

18 इपिं अगमवक्तात खः अले इमिके परमप्रभुया वचन दु धङ्गु खःसा, परमप्रभुया देगलय् दुगु, यहदाया जुजुया दरबारय् दुगु व यरूशलेमय् ल्यं दुगु मालसामान बेबिलोनय् मयंकैमा धकाः दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभुयाके इमिसं बिन्ति यायेमा।

19 देगःया थां, कँय्यागु तम्बःगु त्यांकि, लिधंसात व शहरय् त्वःता वंगु मेमेगु सामानया बारे दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभुं थथे धयादी, *

20 गुगु सामान बेबिलोनया जुजु नबूकदनेसरं यहोयाकीमया काय, यहदाया जुजु यहोयाकीनयात यरूशलेमं ज्वनाः यहदा व यरूशलेमयापिं ततःधिपिं मन्तलिसें बेबिलोनय् यंकूबलय् मयंकूगु खः,

21 परमप्रभुया देगलय्, यहदाया जुजुया दरबारय् व यरूशलेमय् ल्यनाच्वंगु उपिं थलबलया बारे दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभु, इस्राएलया परमेश्वरं थथे धयादी,

22 ‘व फुक्क सामान बेबिलोनय् यंकीगु जुइ। अले जिं इमित वास्ता मयातले व सामान अन हे दयाच्वनी अले जिं व सामान हाकनं लित हये, अले यरूशलेमय् हाकनं तये, ’ ” परमप्रभुं धयादी।

28

यर्मिया व हनन्याह

1 हानं उगु हे दँय, यहदायाम्ह जुजु सिदकियाहं राज्य यानाच्वंगु प्यंगूगु दँया न्यागूगु लाय् अज्जूरया काय गिबोनय् च्वंम्ह अगमवक्ता हनन्याहं परमप्रभुया देगलय् पुजाहारीत व मन्तयत् न्ह्यःने जितः धाल, *

2 “दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभु, इस्राएलया परमेश्वरं थथे धयादी, ‘जिं बेबिलोनयाम्ह जुजुया जुवा त्वथुलाबी।

3 निर्दँया दुने जिं बेबिलोनयाम्ह जुजु नबूकदनेसरं थ्व थासं ल्ह्यायाः बेबिलोनय् यंकूगु परमप्रभुया देगःया फुक्क सामान हाकनं थ्व थासय् लित हये।

4 जिं यहोयाकीमया काय यहदाया जुजु यहोयाकीन व यहदां ज्वनाः बेबिलोनय् यंकूपिं मेपिं सकसित नं हाकनं थ्व थासय् लित हये, ’ परमप्रभुं धयादी, ‘छायधाःसा जिं बेबिलोनयाम्ह जुजुया जुवा त्वथुलाबी। ’ ”

5 परमप्रभुया देगलय् दनाच्वपिं पुजाहारीत व सकलें मन्तयत् न्ह्यःने यर्मिया अगमवक्तां हनन्याह अगमवक्तायात लिसः बिल।

6 वं धाल, “आमेन, परमप्रभुं अथे हे यानादीमा! परमप्रभुया देगःया मालसामान व ज्वनाः बेबिलोनय् यंकूपिं मन्तयत् बेबिलोनं थ्व थासय् लित हयाः छं अगमवाणी ल्हाःगु खँ परमप्रभुं पूर्वकादीमा।

7 अयनं छ व थुपिं सकलें मन्तयत्सं तायेक जिं धायेत्यनागु थ्व वचन छं न्यँ!

8 जि व छ स्वयाः न्ह्यः वःपिं अगमवक्तातयसं यक्व देश व ततःधंगु देशया विरोधय् लडाइँ, विपत्ति व महामारीया बारे अगमवाणी ल्हाःगु दु।

9 तर गुम्ह अगमवक्तां शान्तिया अगमवाणी ल्हाइ, व पूवन धाःसा जक व अगमवक्ता धातथें हे परमप्रभुं छवयाहयादीम्ह खः धकाः सी दइ। ”

10 अनलि हनन्याह अगमवक्तां यर्मिया अगमवक्ताया ककुं व जुवा लिकयाः त्वथुलाबिल।

11 हनन्याहं फुक्क मन्तयत् न्ह्यःने थथे धाल, “परमप्रभुं थथे धयादी, ‘थथे हे निर्दँया दुने फुक्क जातिया ककुं बेबिलोनयाम्ह जुजु नबूकदनेसरया जुवा त्वथुलाबी। ’ ” अनलि यर्मिया अगमवक्ता थःगु लँय वन।

12 हनन्याह अगमवक्तां यर्मिया अगमवक्ताया ककुं जुवा लिकयाः त्वथूगु छुं ई लिपा परमप्रभुया थ्व वचन यर्मियायाथाय् वल –

13 “वनाः हनन्याहयात थथे धा, ‘परमप्रभुं थथे धयादी – छं सिँयागु जुवा ला त्वथुलाबिल तर जिं उकिया पलेसा नँयागु जुवा हये।

14 जि, दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभु, इस्राएलयाम्ह परमेश्वरं थथे धाये – बेबिलोनयाम्ह जुजु नबूकदनेसरयागु सेवा यायेत जिं थुपिं जातितयगु ककुइ नँयागु जुवा तयाबी, इमिसं वयागु सेवा याइ। गुँयापिं पशुतयत् नं जिं वयागु बसय् तयाबी। ’ ”

15 अले यर्मिया अगमवक्तां हनन्याह अगमवक्तायात धाल, “अय् हनन्याह, न्यँ, छन्त परमप्रभुं छवयाहयादीगु मखु। अयनं छं थुपिं मन्तयत् मखुगु खँय् विश्वास याकेब्यगु दु।

16 उकिं परमप्रभुं थथे धयादी- ‘जिं थःम्हं हे छन्त थ्व पृथ्वीं चीकाछवये त्यनागु दु। थ्व हे दँय छ सी, छायधाःसा छं परमप्रभुया विरोध यायेगु खँ स्यना जूगु दु। ’ ”

17 व हे दँया न्हयगूगु लाय् हनन्याह अगमवक्ता सित। †

* 27:19 २७:१९ १ राज ७:१५-२६ * 28:1 २८:१ २ राज २४:१८-२०; २ इति ३६:११-१३; यर २७:१ २८:१७ सेप्टेम्बर/अक्टोबर ५९३ बि.सि.

* 28:1 २८:१ जुलाई/अगष्ट ५९३ बि.सि. † 28:17

29

बेबिलोनय् च्वंपि यहदीतयत् यर्मियायागु पौ

1 नबूकदनेसरं यरूशलेमं ज्वनाः बेबिलोनय् यंकूपि मध्ये म्वानाच्वंपि थकालित, पुजाहारीत, अगमवत्तात व फुक्कं मनूतयत् यर्मिया अगमवत्तां यरूशलेमं छवःगु पौया खँ थ्व हे खः।*

2 (जुजु यहोयाकीन, राजमाता, दरबारयापि हाकिमत, यहदा व यरूशलेमयापि नायःत, कारिगरत व सःपिं मिस्त्रीतयत् यरूशलेमं ज्वना यंके धुंकाः थ्व पौ च्वःगु खः।)

3 वं थ्व पौ शापानया काय् एलासा व हिल्कियाहया काय् गमर्याहया जिम्माय् बिल। इमित यहदायाम्ह जुजु सिदकियाहं दूत यानाः बेबिलोनय् नबूकदनेसरयाथाय् छवःगु खः। पौलय् थथे च्वयातःगु दु,

4 यरूशलेमं थःमं ज्वंकाः बेबिलोनय् छवःपिं सकसितं दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभु, इस्राएलया परमेश्वरं थथे धयादी,

5 “अन छिमिसं छँ दय्काः च्वँ, क्यब दय्कि, उकी सःगु न।

6 ब्याहा यानाः काय्महायपिं दय्कि, काय्पिनिगु लागि भमचात हजि, अले म्हायपिन्त ब्याहा यानाब्यु, इमिसं मस्त दय्केमा। अन थःपिनिगु ल्याः अप्वय्कि, ल्याः कम जुया मवनेमा।

7 जिं छिमित ज्वंकाः गुगु शहरय् छवयागु खः, उगु शहरया भिं जूगु यय्की, अले उकिया लागि परमप्रभुयात प्रार्थना या। छायाःसा व च्वन्हासा छिपिं नं च्वन्हाइ।”

8 खः, दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभु, इस्राएलया परमेश्वरं थथे धयादी, “छिपिनापं दुपि छिमि अगमवत्तात व ज्वखना स्वइपिन्सं छिमित धोखा मबीमा। इमिसं खंगु म्हगसय् ध्यान बी मते।

9 इमिसं जिगु नामय् छिमित मखुगु अगमवाणी ल्हानाच्वंगु दु। इमित जिं छवयाहयागु मखु,” परमप्रभुं धयादी।

10 परमप्रभुं थथे धयादी, “बेबिलोनया न्हयेदँ पूवने धुंकाः जि छिमिथाय् वये, अले छिमित थ्व थासय् लित हये धयागु जिगु बचं पूवके।*

11 छायाःसा जिं छिमिगु नितिं गुगु योजना दय्कागु दु, व जिं स्यु,” परमप्रभुं धयादी। “व छिमिगु भिया लागि खः, छिमित स्यकेत मखु, छिमित बांलाःगु भविष्य व आशा बीत।

12 अले छिमिसं जितः सःती। छिपिं वयाः जितः प्रार्थना याइ। जिं छिमिगु प्रार्थना ध्यान बियाः न्यने।

13 छिमिसं जितः दुनुगलनिसें माली अले छिमिसं जितः मालाः लुइकी।*

14 छिमिसं जितः लुइकी,” परमप्रभुं धयादी, “अले छिमित कैदं लित हये। जिं छिमित ज्वंकाछवयागु फुक्क जाति व फुक्क थासं जिं छिमित मुंके,” परमप्रभुं धयादी। “गुगु थासं जिं छिमित ज्वंकाछवयागु खः जिं छिमित व हे थासय् लित हये।”

15 छिमिसं थथे धायेफु, “परमप्रभुं ला जिमिगु नितिं बेबिलोनय् हे अगमवत्तात ल्ययादीगु दु।”

16 तर दाऊदया सिंहासनय् च्वंम्ह जुजु व थ्व शहरय् च्वंपि सकलें मनूत, छिपिलिसें बेबिलोनय् मवःपिं छिमि थःथितिपिनिगु बारे दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभुं धयादी।

17 खः, दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभुं थथे धयादी, “जिं थःमं हे इमिथाय् तरवार, अनिकाल व महामारी छवये, अले जिं इमित नये तकं मज्युगु ध्वग्गीगु यःमरि थें यानाबी।

18 इमित जिं तरवार, अनिकाल व महामारी लिनछवये। व खनाः संसारया फुक्क मनूत तसकं गयाइ। जिं इमित लिनछवयागु फुक्क जातितयगु दथुइ जिं इमित सराः, भय, गिल्ला व निन्दाया पात्र दय्के।

19 छायाःसा इमिसं जिगु खँ बांलाक मन्यन,” परमप्रभुं धयादी। “गुगु वचन जिं थः दासत अगमवत्तातपाखें बारम्बार इमिथाय् छवयागु खः। छिपिं यरूशलेमं ज्वनाः बेबिलोनय् यंकूपिन्सं नं ध्यान बियाः मन्यं,” परमप्रभुं धयादी।

20 उकिं, हे जिं ज्वंकाः यरूशलेमं बेबिलोनय् छवयापिं सकलें मनूत, परमप्रभुया थ्व वचन न्यँ,

21 जिगु नामं छिमित मखुगु अगमवाणी ल्हानाच्वंपि कोलायाहया काय् आहाब व मासेयाहया काय् सिदकियाहया बारे दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभु, इस्राएलयाम्ह परमेश्वरं थथे धयादी, “जिं थःमं हे इमित बेबिलोनयाम्ह जुजु नबूकदनेसरया लहातय् बी, वं छिमिगु न्ह्यःने हे इमित स्याइ।

22 इमिसं यानाः हे यहदां बेबिलोनय् ज्वनायंकूपिं मनूतयसं थुकथं सराः बियेगु याइ, ‘परमप्रभुं छन्त बेबिलोनयाम्ह जुजुं मिइ छवय्काब्यूपिं सिदकियाह व आहाबयात थें यानादीमा।’

23 छायाःसा इमिसं इस्राएलय् तसकं घच्चाइपुगु ज्या याःगु दु। इमिसं थः जःलाखःलाया कलाःलिसे व्यभिचार याःगु दु अले जिगु नामं जिं इमित धाः धकाः मधयागु मखुगु खँ इमिसं धाल। जिं थ्व खँ स्यु, जिं थ्व खँया साक्षी खः,” परमप्रभुं धयादी।

शमायाहयात खबर छवयाहःगु

24 नेहेलामय् च्वंम्ह शमायाहयात थथे धा,

25 “दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभु, इस्राएलया परमेश्वरं थथे धयादी — छं थःगु हे नामं यरूशलेमयापिं फुक्कं मनूतयत् व मासेयाहया काय् पुजाहारी सपन्याहयात व मेमेपिं फुक्क पुजाहारीतयत् पौ च्वल। छं सपन्याहयात थथे धाल,

- 26 'परमप्रभुं छन्त यहोयादा पुजाहारीया पलेसा परमप्रभुया देगःया जिम्मा कायेत पुजाहारी ल्यःगु खः। छं अन अगमवत्तां थें ज्या याइम्ह सं नं वँय्यात ककुइ नँ यख्खायाः सजाँय बीगु सिँया न्यवः न्हाकाः ब्यु।
- 27 अथे जुयाः छाया छिमिसं छिमिगु न्हःने अगमवाणी ल्हाइम्ह अनातोतयाम्ह यर्मियायात ब्वःमबियागु?
- 28 छायाधाःसा वं बेबिलोनय जिमिथाय् – छिपि अन कैदी जुयाः ताःई तक च्वनेमाली, उकिं छें दयकाः अन च्वँ अले क्यब दयकाः उकी सःगु न धकाः धायके छवयाहल।' ”
- 29 अयनं सपन्याह पुजाहारी यर्मियायात थ्व पौ ब्वना न्यंकल।
- 30 अले परमप्रभुया थ्व वचन यर्मियायाथाय् वल,
- 31 “ज्वनाः यरूशलेमं बेबिलोनय यंकूपि फुक्कसित थ्व खबर छ्व, 'नेहेलामय च्वंम्ह शमायाहया बारे परमप्रभुं थथे धयादी – जिं शमायाहयात छवयाहयागु मखुसां वं अगमवाणी ल्हानाः छिमित मखुगु आस क्यंगु दु,
- 32 उकिं जिं थःम्हं हे नेहेलामय च्वंम्ह शमायाह व वया वंशयात सजाँय बी। थ्व प्रजाया दथुइ वया सं नं मनू म्वानाच्वनी मखु। जिं थः प्रजायात यायेगु भिंगु ज्या वं स्वये खनी मखु। छायाधाःसा वं मनूतयत् जिगु विरोधय् विद्रोह यायेत हपाः ब्यूगु दु। जि परमप्रभुं धयागु दु।' ”

30

थः प्रजायात परमप्रभुया बचं

- 1 परमप्रभुपाखें यर्मियायाथाय् वःगु वचन थ्व हे खः,
- 2 “परमप्रभु, इस्राएलया परमेश्वरं थथे धयादी, 'जिं छन्त धयागु फुक्क खँ छगू सफुलिइ च्व।
- 3 जिं जिमि प्रजा इस्राएल व यहदायात बेबिलोनं लित हयेगु दिं वयेत्यंगु दु। जिं इमि पुर्खातयत् बियागु देशय् जिं इमित लित हये। इमिसं हाकनं उगु देशय् अधिकार याइ,' ” परमप्रभुं धयादी।
- 4 इस्राएल व यहदाया बारे परमप्रभुं धयादीगु खँ थ्व हे खः,
- 5 परमप्रभुं थथे धयादी,
- “ ‘ख्याइगु सः, छगू भयया ख्वःसः ताये दयाच्वंगु दु
तर शान्तियागु मखु।
- 6 छकः न्यनाः ला स्व!
सुं मिजंमहयसिनं मचा बुइके फइ ला?
छाय् जिं सकलें मिजंतयसं मचाबू ब्यथा जूमह मिसां थें थःगु प्वाथय् ल्हाः तःगु खना?
छाय् सकसिगु ख्वाः सीम्ह थें म्हासुसे च्वंगु?
- 7 हाय! व दिं गुलि ग्यानापुसे च्वंगु दिं जुइ।
व थें ज्याःगु मेगु दिं दइ मखु।
जिमि मनूत याकूबया सन्तानया निति व दुःखया दिं जुइ
तर व वपाखें बचय् जुयाः वइ।' ”
- 8 “ ‘दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभुं धयादी,
उखुन्ह जिं व जुवा इमिगु ककुं त्वथुलाबी,
अले इमिगु सिखः कुचा कुचा यानाबी।
इपिं हाकनं विदेशीतय् दास जुइ मखु।
- 9 तर इमिसं जि परमप्रभु थः परमेश्वरयागु
व जिं इमिगु लागि ल्ययाम्ह दाऊद जुजुया सेवा याइ।
- 10 “ ‘उकिं परमप्रभुं धयादी, हे जिम्ह दास, याकूबया सन्तान, ग्याये मते।
हे इस्राएलयापिं मनूत, नुगः क्वतुंके मते।
जिं थम्हं हे छिमित तापाःगु देशं
व छिमि सन्तानयात ज्वनार्यकातःगु देशं बचय् यानाः हये।
याकूबयात हाकनं शान्ति व सुरक्षा दइ।
सुनानं वयात ख्याये फइ मखु।' ☆
- 11 परमप्रभुं धयादी, 'जिं छनापं दइ अले छन्त बचय् याये।
जिं छन्त छु छु जातितयथाय् छ्यालब्याल यानागु खः,
जिं व फुक्क जातियात नाश यानाबी,

- अयूनं जिं छन्त भज्यंक नाश याये मखु।
जिं छन्त सजाँय मब्जूसे त्वःते ला मखु
अयूनं भिकेबलय् खःकथं न्याय यानाः भिके।’ ”
- 12 “परमप्रभुं थः मनूतयत् थथे धयादी,
“ छंगु घाः लनी मखु
व छंगु घाःपाः तःधं।
- 13 छंगु पंलिनाः न्ववाइम्ह सुं मदु।
छंगु घालय् तयेत पट्टी नं मदु,
मलम नं मदु।
- 14 छं फुक्क पासापिन्सं छन्त ल्वःमंके धुंकल।
इमिसं छन्त वास्ता मयाः।
छं तःधंगु अपराध याःगुलि
व यक्व पाप याःगुलि
जिं छन्त शत्रु थें कय्कागु दु।
अले दयामाया मदुन्हयसिनं थें छन्त सजाँय बियागु दु।
- 15 छाय् छ थःगु घाःया निंतिं ख्वयागु?
छंगु स्याःचाः लनीगु वासः मदु।
छंगु अधर्म तःधं अले छं यक्व पाप याःगु दु
उकिं जिं छन्त थज्याःगु व्यवहार याना।
- 16 “ ‘छन्त नःपिं सकसितं नइ।
छिमि फुक्क शत्रुतयत् देशं पितिनाछवइ।
छंगु धन-सम्पत्ति लाकाकाइपिनिगु धन-सम्पत्ति लाका काइ।
छन्त स्यंकीपिन्त जिं स्यंके।’
- 17 परमप्रभुं धयादी,
‘जिं छन्त वासः यानाः छंगु घाः लायकाबी,
छाय्धाःसा छन्त सकसिनं अलग यानातःम्ह
सुनां वास्ता मयाःम्ह सियोन धकाः धाइगु।’
- 18 “परमप्रभुं थथे धयादी,
“ ‘जिं थःम्हं हे थः प्रजायात इमिगु देशय् लित हये
अले फुक्क परिवारयात दयामाया याये।
शहरयात व नाश जूगु थासय् हे हाकनं दय्की।
जुजुया दरबार नं हाकनं थःगु थासय् दय्की।
- 19 अनयापिं मनूतय्सं प्रशंसाया म्ये हाली
अले लय्ताइ।
जिं इमिगु ल्याः अप्वय्काबी इमिगु ल्याः कम जुइ मखु।
जिं इमित इज्जत बीके, सुनानं इमित क्वह्यंकी मखु।
- 20 इमि मस्त न्हापायापिं थें हे जुइ।
इमिगु खलः जिगु न्ह्यःने पलिस्था जुइ।
इमित क्वत्यलीपिन्त जिं सजाँय बी।
- 21 इमि नायः इपिं मध्ये हे छम्ह जुइ।
इमि शासक इमिगु दथुं हे पिहां वइ।
जिं वयात सःतेबलय् व जिगु लिक्क वइ।
छाय्धाःसा जिं मसःतेकं सुनां जिगु न्ह्यःने वयेगु साहस याइ?’
- 22 ‘थुकथं छिपिं जिम्ह मनूत जुइ,
जिं छिमि परमेश्वर जुये।’ ”
- 23 स्व, तम्बय् परमप्रभुयागु ग्वःफय् मुयावइ,
दुष्टतय्गु छेनय् व न्याइ।

परमप्रभुं धयादी।

24 थःगु मनय् दुगु इच्छा पूमवंतले परमप्रभुया तच्चःगु तं क्वलाइ मखु।
लिपा छिमिसं थ्व बांलाक सी।

31

इस्त्राएलीत लिहां वइ

- 1 परमप्रभुं धयादी, “उबलय् जि इस्त्राएलया फुक्क कुलया परमेश्वर जुइ, अले इपिं जि प्रजा जुइ।”
- 2 परमप्रभुं थथे धयादी,
“तरवारं बचय्जूपिं मनूतय्त मरूभूमिइ दयामाया दइ।
जि इस्त्राएलयापिं मनूतय्त आराम बीत वये।”
- 3 परमप्रभु पुलांगु इलय् थथे धाधां झीथाय् खनेदय्कः झाल,
“जिं छन्त न्हाबले दयाच्चनीगु मायां माया यानागु दु।
उकिं जिं छन्त कस्त्रा यानाः थःथाय् हयागु दु।
- 4 हाकनं छकः जिं छिमित दय्के,
हे कुमारी इस्त्राएल, छन्त हाकनं दय्कीगु जुइ।
छ हाकनं भुस्या ज्वनाः
लसता हनीपिनापं प्याखं हुहुं पिहां वइ।
- 5 छं सामरियाया डाँडा डाँडाय् हाकनं दाखमा पी।
किसानतय्सं दाखमा पी
अले उकिया फल नइ।
- 6 एफ्राइमया पहाडी देशय् पिवाः च्वनीपिं थथे धाधां हाःगु दिं वइ,
‘वा, झीपिं सियोनय् परमप्रभु झी परमेश्वरयाथाय् वनेनु।’ ”
- 7 परमप्रभुं थथे धयादी,
“लयतातां याकूबया मनूतयगु नितिं म्ये हा!
ततःधंगु जातिया नितिं तःसलं हा!
तःसलं प्रशंसा यानाः धा,
‘हे परमप्रभु, थः प्रजा, इस्त्राएलया ल्यनाच्च्वपिन्त उद्धार यानादिसँ।’
- 8 स्व! जिं थःमहं हे इमित उत्तरयागु देशं हयेत्यनागु दु।
जिं इमित पृथ्वीयागु ताताःपाःगु थासं मुंके।
इमिगु दथुइ कांपिं, लंग्रात,
प्वाथय् दुपिं व मचा बुइकूपिं मिस्त नं दइ।
इमिगु छगू तःधंगु पुचः थन लिहां वइ।
- 9 इपिं ख्वख्वं लिहां वइ।
जिं इमित लित हइबलय् इमिसं प्रार्थना याइ।
जिं इमित खुसिया सिथ सिथ इपिं लुफि महाइगु पिचुगु लँपुं हये।
छाय्धाःसा जि इस्त्राएलया अबु खः,
एफ्राइम जिम्ह जेठाम्ह काय् खः।
- 10 “हे जाति जातियापिं मनूत, परमप्रभुया वचन न्यँ!
ताताःपाःगु समुद्र सिथय् सिथय् च्वंगु देशय् थ्व खँ न्यंकि,
‘सुनां इस्त्राएलयात छ्यालब्याल यानादिल,
वयकलं हे वयात मुंकादी।
फैजवालं बथांयात रक्षा याःथें
वयकलं इमित रक्षा यानादी।’
- 11 छाय्धाःसा परमप्रभुं याकूबयात मू पुलाः त्वःतकादी।
व स्वयाः बल्लाम्हयसिगु ल्हातं इमित वयकलं उद्धार यानादी।
- 12 इपिं वयाः सियोनया तज्जाःगु थासय् म्ये हाली।
अले परमप्रभुया दयाया कारणं इपिं लयताइ।
अन्न, न्हगु दाखमघ व चिकं,
फैच्चलय्या मस्त व सा द्रुहंया मस्तयगु कारणं इपिं तसकं लयताइ।

- इमिगु जीवन लखं प्याःगु क्यब थें जुइ।
 इमित हाकनं गुबलें दुःख जुइ मखु।
 13 अबल्य ल्यासेत लयल्यतातां प्याखं हुली।
 ल्यायम्हपि व बुरापि लयताइ।
 छायधाःसा जिं इमिगु दुःखयात चीकाः इमित लयतायके।
 जिं इमित सान्त्वना बी अले दुःखया पलेसा लयताः बी।
 14 पुजाहारीतयत् जिं भिगु भिगु नसां प्वाः जायकाबी।
 जि प्रजा जिगु भिगु ज्यां लुधनी,”

परमप्रभुं धयादी।

- इसाएलीतयके परमप्रभुया दया
 15 परमप्रभुं थथे नं धयादी,
 “न्यँ, रामा शहरय् नुगः हे तज्याइ थें च्वंक ख्वःसः ताये दत।
 राहेल थः मस्तयत् लुमकाः ख्वयाच्वन।
 न्हाक्व ह्यायेकसां व मानय् मज्ज,
 छायधाःसा वया मस्त स्याये धुंकल।”
 16 परमप्रभुं थथे धयादी,
 “ख्वःसः दिकि, मिखां ख्वबि पिकाये मते।
 छायधाःसा छिमिगु ज्याया सिरपाः दइ,”
 परमप्रभुं धयादी,
 “इपिं शत्रुया देशं लिहां वइ।
 17 थुकथं छंगु लिपाया आशा दु,”

परमप्रभुं धयादी।

- “छं काय्म्ह्याय्पिं इमिगु थःगु हे देशय् लिहां वइ।
 18 “जिं धात्थें एफ्राइम ख्वःगु सः न्यना,
 ‘छम्ह हाराम्ह द्रहंचायात थें
 छिं जितः आज्ञा पालन यायेगु स्यनादिल।
 जितः लितहयादिसँ, जि लिहां वये,
 छायधाःसा छि परमप्रभु जिम्ह परमेश्वर खः।
 19 जि मखुगु लँय् वने धुंकाः जि पस्ताय् चाया।
 जिं थुइ धुंकाः जिं थःगु नुगःपा दाया।
 जि मछाले माल। जि क्वह्यंका च्वनेमाल।
 छायधाःसा ल्यायम्हबल्य जि पाप यानागु खः।’
 20 छु! एफ्राइम जिम्ह यःम्ह काय्, मखु ला?
 छु व जितः लयतायेकीम्ह मचा, मखु ला?
 वयागु विरोधय् जिं न्हाक्व हे खँ ल्हाना सां
 जिं धात्थें वयात आः तक नं लुमंका च्वना।
 उकिं वयात जिं यय्का।
 जिं धात्थें वयात तसकं माया याना,”

परमप्रभुं धयादी।

- 21 “हे इसाएली कुमारी, छ वंगु लँय् थां व झण्डा धस्वाकि।
 छ वःगु लँय् चिं ति
 लिहां वा! थुपि थःगु शहरय् लिहां वा!
 22 हे विश्वास यायेबहः मज्जम्ह म्हाय्,
 छ गुबलय् तक थुखे उखे चाःहिलाजुयेगु?
 परमप्रभुयागु छगू न्हगु सृष्टि पृथ्वीइ खने दइ।
 छम्ह मिसां छम्ह मिजंयात रक्षा याइ।”

- वइतिनिगु इलय् परमेश्वरया प्रजाया उन्नति
- 23 दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभु, इस्राएलया परमेश्वरं थथे धयादी, “जिं थः मनूतय्त थःगु देशय् लित हयेबलय् इमिसं हाकनं छकः यहदा देश व उकिया शहरय् हाकनं थथे धाइ, ‘परमप्रभुं थः च्वनीगु यरूशलेमया पवित्र डाँडायात सुवाः बियादीमा।’
- 24 यहदा व उकिया शहरय् बुँज्या याइपिं व फैच्वलय्या बथां ज्वनाजुइपिनापं च्वनी।
- 25 छायाधाःसा जिं तयानुचाःपिन्त आराम बी, अले दुःख जुयाच्च्वंपिन्त सुख बी।”
- 26 थुबलय् हे जि न्ह्यलं चाल अले जिं प्यखेरं स्वयाः। जिगु म्हगस जितः न्ह्यइपुसे च्वन।
- 27 परमप्रभुं धयादी, “जिं इस्राएलया घराना व यहदाया घरानाया मनूतयगु ल्याः व पशुतयगु ल्याः यक्व अप्वय्काबीगु दि वयेत्यंगु दु।
- 28 गथे जिं इमित कुतः यानाः लिनाकया, क्वथलाबिया, वांछवयाबिया, नाश याना व ध्वस्त याना, अथे हे कुतः यानाः पी, सुसाःकुसाः याये अले ब्वलंके।” परमप्रभुं धयादी।
- 29 “व दि वइबलय् मनूतयसं आवंलि थथे धाइ मखु,
- “मांबौपिन्सं खायुगु अंगुर नल,
तर मस्तयगु वा तुना।”☆
- 30 “उकिया पलेसा, सुनां खायुगु अंगुर नइ, वयागु हे वा तुनी, छम्ह छम्ह मनूत थःगु पापं यानाः थः हे सी।”
- 31 परमप्रभुं धयादी,
“इस्राएलयापिं व यहदायापिलिसे जिं
न्हगु बाचा चीत्यनागु ई वयाच्च्वंगु दु।”☆☆
- 32 इमि तापाःबाज्यापिन्त मिश्र देशं लिगना हये धुंकाः
इपिलिसें चिनागु थें ज्याःगु बाचा थ्व मखु।
जि इमि भाःत थें खःसां
इमिसं व बाचा त्वथुल।”
- परमप्रभुं धयादी,
- 33 “उबलय् जिं इस्राएलया घरानानापं चीत्यनागु बाचा थुकथं खः,
जिं थःगु नियम इमिगु मनय् तयाबी
अले इमिगु नुगलय् च्वयाबी।
जि इमि परमेश्वर जुइ अले इपिं जिम्ह मनूत जुइ।”☆
- 34 ‘प्रभुयात म्हसीकी’ धकाः इमिसं थः जःलाखःलापिन्त
व दाजुकिजापिन्त नं स्यना जुइ माली मखु,
छायाधाःसा चिधिकःपिन्संनिसें कयाः तःधिकःपिन्सं तकं जितः म्हसी।
इमिसं याःगु मभिंगु बांमलाःगु ज्याखँ फुक्कं जिं क्षमा यानाबी।
अले इमिगु पापं नं जिं लुमके मखु,”
- परमप्रभुं धयादी।”☆
- 35 परमप्रभुं न्हिनय् जः बीत सूर्य
व चान्हय् थीत तिमिला व नगुत तयादीगु दु।
वय्कलं लबूत गर्जय् याकेत समुद्रयात संकादी।
वय्कःया नां दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभु खः।
वय्कलं थथे धयादी,
- 36 “प्रकृतिया नियम दयाच्च्वंतले
इस्राएलया वंश छगू जाति जुया हे च्वनी।”
- 37 परमप्रभुं थथे धयादी,
“च्वय्यागु आकाश नापय् याये फःसा जक
अले क्वय्यागु पृथ्वीया जग माला लुइके फःसा जक
इमिसं याःगु फुक्क खँया नितिं
जिं इस्राएलया सन्तानयात त्वःताबी।”
- 38 परमप्रभुं धयादी, “हननेलया धरहरानिसें कुन्चाय् च्वंगु मू लुखा तक थ्व शहर जिगु नितिं हाकनं दय्कीगु दि वयाच्च्वंगु दु।
- 39 नापे याइगु खिपः अनं तप्यंक गारेब डाँडा तक थ्यनी, अनं चाःहिला गोआ तक वनी।

☆ 31:29 ३१:२९ इज १८:२ ☆ 31:31 ३१:३१ मती २६:२८; मार्क १४:२४; लूक २२:२०; १ कोर ११:२५; २ कोर ३:६ ☆ 31:31 ३१:३१-३४ हिब ८:८-१२
☆ 31:33 ३१:३३ हिब १०:१६ ☆ 31:34 ३१:३४ हिब १०:१७

40 सीम्ह व नौ वांछवइगु फुक्क गाः, पुर्बपाखे किद्रोन खुसि तकयागु फुक्क बुँ व सल ध्वाखाया कुन्चा तक परमप्रभुया निति पवित्र जुइ। व शहरयात आवंलि कब्जा याइ मखु वा भज्यंक नाश याइ मखु।”

32

यर्मियां छक् बुँ न्याःगु

1 यहदाया जुजु सिदकियाहं राज्य यानाच्चंगु झिगूगु दँय, थ्व नबूकदनेसर जुजु जूगु झिंच्यागूगु दँ खः, परमप्रभुपाखें यर्मियायाथाय् वःगु वचन थ्व हे खः।*†

2 उबल्य् बेबिलोनया जुजुया सेनां यरूशलेमयात घेरय् यानातःगु खः, यर्मिया अगमवत्तायात धाःसा यहदाया जुजुपिनि दरबारय् पिवाःया चुकय् कुनातःगु खः।

3 यहदाया जुजु सिदकियाहं वयात थथे धयाः कुनातःगु खः, “छं छाया थथे धयाः अगमवाणी लहानागु, ‘परमप्रभुं थथे धयादी – जिं थःम्ह हे थ्व शहर बेबिलोनया जुजुया लहातय् बीत्यनागु दु, वं थ्व का हे काइ।

4 यहदाया जुजु सिदकियाहं बेबिलोनीतयगु लहातं बचय् जुइ मखु, धात्ये वयात बेबिलोनयाम्ह जुजुया लहातय् बिइगु जुइ। वं वलिसें चुलिच् च्वनाः खँ लहाइ। इपिं छम्हयसिनं मेम्हयसित थथःगु मिखां स्वइ।

5 वं सिदकियाहयात बेबिलोनय् यंकी, जिं वयागु न्याय मयाःतले व अन हे च्वनी।’ परमप्रभुं धयादी, ‘छिपिं बेबिलोनीतनापं ल्वाःसां छिपिं ताःलाइ मखु।’ ”

6 यर्मियां धाल, “परमप्रभुया थ्व वचन जिथाय् वल –

7 छिमि कका शल्लूमया काय् हनमेल छन्थाय् वयाः धाइ, ‘छ सतीम्ह थःथिति जूगुलि जिगु बुँ न्यानाकायेगु हक छंगु खः, जिगु बेन्यामीन लागया अनातोतय् छक् बुँ न्यानादिसँ।’

8 “अले परमप्रभुया वचनकथं जिमि ककाया काय् हनमेल पिवाःया चुकय् जिथाय् वयाः जितः धाल, ‘बेन्यामीनया लागया अनातोतय् दुगु जिगु बुँ न्यानादिसँ। उकियात कब्जा यानाः कायेगु व उकियात त्वःतकेगु हक छिगु हे खः। उकिं छिं हे व बुँ न्यानादिसँ।’

“अले जिं थ्व परमप्रभुया वचन खः धकाः सिल।

9 उकिं जिं जिमि ककाया काय्याके नं अनातोतय् दुगु बुँ न्यानाः, वयात वहःयागु झिन्हयक् कुचा लनाः बिया।†

10 अले जिं भ्वँतय् सही यानाः उकी छाप तयाबिया। अले साक्षीत सःताः ताल्जुइ वहः लनाबिया।

11 जिं न्यानागुया भ्वँ अर्थात छु छु यायेमाः धकाः च्वयातःगु छाप दुगु भ्वँ व छाप मतःगु भ्वँ नितानं कया।

12 अले जिमि ककाया काय् हनमेल, बुँ न्यानागु भ्वँतय् सही याःपिं साक्षीत व पिवाःया चुकय् च्वपिं फुक्क यहदी मनूतय् न्हःने व भ्वँ जिं नेरियाहया काय्, महसेयाहया छय् बास्कयात बिया।

13 “इमिगु न्हःने हे जिं बास्कयात थ्व आज्ञा बिया,

14 ‘दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभु, इस्राएलया परमेश्वरं थथे धयादी – बुँ न्यानागुया छाप दुगु व छाप मद्गु थ्व निपां भ्वँ कयाः लिपाथ्यंक सुरक्षित जुयाच्चनेमा धकाः थुमित चायागु थलय् तयाब्यु।

15 छायाधाःसा दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभु, इस्राएलयाम्ह परमेश्वरं थथे धयादी – थ्व देशय् छँ, जमिन व दाखक्यब हाकनं न्याइगु जुइ।’

यर्मियाया प्रार्थना

16 “जिं नेरियाहया काय् बास्कयात व बुँ न्यानागुया भ्वँ बीधुंकाः जिं परमप्रभुयात थथे प्रार्थना याना,

17 “हे परमप्रभु परमेश्वर, छिं थःगु शक्ति व ताहाकःगु लहातं आकाश व पृथ्वी दयकादिल। छिगु निति छुं नं थाकु मजू।

18 छिं द्रुलंद्रुःयात थःगु सदां दया क्यनादी। तर छिं मनूतयत् इमि मांबौपिनिगु पापया निति सजॉय नं बियादी। हे तःधंम्ह व बल्लाःम्ह परमेश्वर, गुम्हयसिगु नां दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभु खः,

19 छिगु बिचाः तःधं अले छिगु ज्याखँय् शक्ति दु, मनूतयगु फुक्क पहःचहः छिं खं। छम्ह छम्ह मनूयात वयागु पहःचहः व ज्याकथं फल बियादी।

20 छिं मिश्र देशय् अजू चायापुगु चिं व अजू चायापुगु ज्या क्यनादिल अले थौं तक इस्राएलीत व फुक्क मनूतयत् अथे क्यनाच्चनादीगु दु। आः छितः फुक्क थासय् म्हस्यु।

21 चित व अजू चायापुगु ज्या क्यनाः जिमि शत्रुतयत् ख्यानाः छिं थः प्रजा इस्राएलयात थःगु शक्ति व बलं मिश्र देशं पित हयादिल।

22 छिं इमि पुर्खातयत् बी धकाः पाफयादीगु थ्व दुर्ग व कस्ति बाः वयाच्चंगु देश इमित बियादिल।

23 तर इपिं वयाः थ्व देश त्याकाकाये धुंकाः इमिसं छिगु आज्ञा पालन मयात, छिगु व्यवस्थाकथं इपिं मजुल। छिं इमित छु छु या धकाः आज्ञा बियादीगु खः व इमिसं छुं नं मयाः। उकिं छिं थ्व फुक्क विपत्ति इमिके हयादिल।

* 32:1 ३२:१ २ राज २५:१-७ † 32:1 ३२:१ ५०७ बि.सि. ‡ 32:9 ३२:९ झिन्हयक् कुचा थ्व २०० ग्राम ति खः

24 “स्वयादिसेँ, शहर कब्जा यायेत बेबिलोनीतयसं प्यखेरं घेरय् याःगु दु। तरवार, अनिकाल व महामारीया कारणं शहर इमिगु ल्हातय् लाइ। छिं धयादीगु फुक्क खँ आः पूवन, व छिं खं।

25 अयनं हे परमप्रभु परमेश्वर, थ्व शहर शत्रुतयगु ल्हातय् लायेत्यंबलय् हे छिं जितः साक्षीत सःताः वहः बियाः व बुँ न्या धकाः धयादिल।”

26 परमप्रभुया थ्व वचन यर्मियायाथाय् वल,

27 “जि परमप्रभु फुक्क मनूतय् परमेश्वर खः। छु जिगु निंति थाकुगु ज्या छुं दु ला?

28 उकिं जि, परमप्रभुं थथे धाये — जि थःमहं हे थ्व शहरयात बेबिलोनीतयगु व बेबिलोनयाम्ह जुजु नबूकदनेसरया ल्हातय् बीत्यनागु दु। वं थ्वयात त्याकाकाइ।”

29 थ्व शहरयात हमला यानाच्वंपि बेबिलोनीत थ्व शहरय् दुहां वइ अले थुक्रियात मि नकाबी। बालघःयात छँया कःसिइ कःसिइ धुपाँय् च्याकाः अले मेपिं घःतयत त्वँसाबलि छायाः जितः तंचायकूपि मनूत च्वंगु छँनापं थुक्रियात नं मिं नकाबी।

30 “इस्त्राएल व यहूदायापि मनूतयसं थः ल्याय्मह जूबलय् निसें हे जिगु मिखाय् मभिंगु ज्या जक यानावयाच्वंगु दु। धात्थें हे इस्त्राएलीतयसं थःगु ल्हातं दयकूगु मूर्ति जितः तंचायकेगु बाहेक मेगु छुं याःगु मदु, परमप्रभुं धयादी।

31 थ्व शहर दयकूगु दिननिसें थौं तक थ्व शहरं जितः तसकं तंचायकूगु दु। उकिं थ्वयात जिगु न्ह्यःनं चीकाछवइगु जुइ।

32 इस्त्राएल व यहूदायापि मनूत, इमि जुजुपि व हाकिमत, इमि पुजाहारीत व अगमवक्तात, यहूदायापि मनूत व यरूशलेमयापि मनूतयसं फुक्क मभिंगु ज्या यानाः जितः तंचायकूगु दु।

33 इमिसं जिगुपाखे थःगु ख्वाः मखु, जँन्हुफाः स्वयकूगु दु। जिं इमित तःकः मछि स्यंसां इमिसं जिगु खँ मन्यन अले इपिं जिगु न्वानाखँकथं मजुल।

34 इमिसं जिगु नां दुगु देगलय् थःगु घच्चाइपुगु मूर्ति तथनाः उक्रियात अपवित्र यात।”

35 अज्ज इमिसं बेन-हिन्नोमया बेसीइ बालघःयात पुजा याइगु थाय् दयकल। मोलोखघःयात थः काय्मह्यायपि बलि बिल। इमिसं थज्याःगु घच्चाइपुगु ज्या यानाः यहूदायात पाप याके बीमा धकाः जिं इमित आज्ञा बियागु नं मदु, न जिगु मतिइ थज्याःगु खँ गुबलेँ वल।”

आशां जाःगु बाचा

36 “तरवार, अनिकाल व महामारीया कारणं थ्व शहरयात बेबिलोनया जुजुया ल्हातय् बी धकाः छिमिसं थ्व शहरया बारे धयाज्गु दु। तर परमप्रभु इस्त्राएलया परमेश्वरं थथे धयादी —

37 स्व! जिं थःमहं हे इमित छु छु देशय् तंमय् जबरजस्ती पित छवयागु खः अनं इमित लित हयाः थ्व हे शहरय् मुंके। जिं इमित याउँक च्वनेबी।

38 इपिं जिमह प्रजा जुइ, जि इमि परमेश्वर जुइ।

39 जिं इमिगु जीवनय् छगू हे मन व छगू हे बिचाः बी। अले इमिसं न्ह्याबलेँ थःगु भिं व थः सन्तानतयगु भिया निंति जिगु भय काइ।

40 जिं इपिं लिसे न्ह्याबलेँया निंति बाचा चिने। इमिगु भिं जुइगु ज्या यायेगु जिं गुबलेँ त्वःते मखु। इपिं जिपाखें फस्वया मवनेमा धकाः जिं जिगु भय इमिगु मनय् तयाबी।

41 इमिगु भिं यायेगुलिइ हे जि लयताये, धात्थें हे जिं दुनुगलनिसें न्ह्याबलेँयात इमित थ्व देशय् तये।

42 “परमप्रभुं थथे धयादी — गथे जिं थुपिं मनूतय्के थज्याःगु तःधंगु विपत्ति हया, अथे हे जिं बचं बियागु फुक्क भिंगु खँ थुमित बी।

43 ‘थ्व देश मनूत वा पशुत च्वने मफइगु मरुभूमि थें जुइ अले थ्व देश बेबिलोनीतयगु ल्हातय् लाइ धकाः मनूतयसं धयाच्वंगु दु।’ तर हाकनं छकः मनूतयसं थ्व देशय् बुँ न्याइ।

44 बेन्यामीनया लागाय, यरूशलेमया जःखः च्वंगु गामय, यहूदाया शहर शहरय, पहाडी देशया शहर शहरय, पच्छिमया फेदी व नेगेवया शहर शहरय वहः बियाः मनूतयसं बुँ न्याइ, इमिसं साक्षी तयाः भ्वँतय् सही याइ अले उकी छाप तइ, छायाधाःसा जिं हाकनं इमित इमिगु देशय् लित हये, जि, परमप्रभुं धाये।”

33

मेगु आशां जाःगु बचं

1 यर्मियायात पिवाःत च्वनीगु चुकय् कुनातःबलय् परमप्रभुया वचन निक्वः खुसी वयाथाय् वल।

2 “पृथ्वी दयकाः उक्रियात आकार बियाः थासय् तयादीमह परमप्रभु खः। वयकःया नां परमप्रभु खः। वयकलं थथे धयादी,

3 ‘जितः प्रार्थना या, अले जिं छन्त लिसः बी। छं मस्यगु ततःधंगु व गुप्ति खँ जिं छन्त कने।’

4 छायाधाःसा छिमिसं द्रुम्बःचात व तरवारया विरोधय पःखाःयात बल्लाकेगु लागिं धलि व ल्वहं कायेत थुंगु थ्व शहरया छँत व यहदाया जुजुपिनिगु दरबारयागु बारे परमप्रभु इस्त्राएलया परमेश्वरं धयादी,

5 गुगु बेबिलोनीतलिसें लडाईं जबलय थुंगु खः, 'जिगु तंमय जि स्याइपि मन्तयगु सीम्हं छँत जाइ। थुकियागु फुक्क मभिंगु ज्याया निरिति जिं थ्व शहरपाखें थःगु ख्वाः सुचुके।

6 " 'अथेजूसं, जिं थःम्हं हे थ्व शहरयात लायकाः हाकनं स्वस्थ यानाबी। अले थनयापि मन्तयत गाक्क सुरक्षा व शान्ति बी।

7 जिं यहदा व इस्त्राएलयात कैदं लित हये। जिं इमित हाकनं न्हापा थें हे दयके।

8 जिं इमित इमिसं जिगु विरोधय याःगु फुक्क अधर्म व पापपाखें शुद्ध याये। जिगु विरोधय विद्रोही जुयाः याःगु इमिगु फुक्क पाप जिं क्षमा यानाबी।

9 अले थुकिया निरिति जिं यानागु फुक्क भिंगु भिंगु ज्याया बारे न्यनीपिं थ्व संसारया फुक्क जातितयगु न्ह्यःने थ्व शहरं जितः नां, लसता व हनाबना हयाबी। जिं थुकिया लागि यानागु फुक्क भिंगु ज्याया बारे उपिं जातितयसं न्यनी, अले जिं थुकियात बियागु गाक्क सुख शान्तिया कारणं इपिं ग्यानाः थुरथुर खाइ।'

10 "परमप्रभुं थथे धयादी, 'थ्व थाय्या बारे छिमिसं थथे धयाच्वंगु, "मन्त वा पशुत मदुगु थ्व ज्यालगय् मजगु सुनसान थाय् खः।" अयनं थ्व हे त्वःतातःगु मन्त व पशुत मदुगु यहदा देशया शहर व यरूशलेमया लँय हाकनं छकः

11 लसताः व खुसिया सः, भम्चा व जिलाजंया सः ताये दइ। अले परमप्रभुया देगलय् थथे धया सुभाय्या बलि हइपिनिगु सः ताये दइ,

" 'दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभुयात सुभाय् ब्यु,

छायधाःसा वयकः भिंम्ह खः,

वयकःया दया सदां दयाच्वनी।'

"छायधाःसा जिं व देशयागु भिंगु दिं हाकनं लित बियाः न्हापायागु थें यानाबी," परमप्रभुं धयादी।☆

12 "दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभुं थथे धयादी, 'थ्व सुनसान मन्त व पशुत मदुगु थासय, थुकियागु फुक्क शहरय् थः बथांतयत् आराम बीत फैजवाःतयगु निरिति हाकनं घाँय् दुगु ख्यःत दइ।

13 पहाडी देशया शहरत, पच्छिमया फेदीइ च्वंगु शहरत, नेगेवया शहरत, बेन्यामीनया लागा, यरूशलेमया जःखः च्वंगु गां व बस्तीत व यहदाया शहर शहरय् फैजवाःतयसं थथःम्हं फैच्वलय् ल्याः खाइ,' परमप्रभुं धयादी।

14 " 'जिं थःम्हं इस्त्राएलया घराना व यहदाया घरानायात बियागु बचं पूरा यायेगु ई वयाच्वंगु दु, परमप्रभुं धयादी।☆

15 " 'व दिखुन्ह,

जिं दाऊदया वंशपाखें छगू धर्मी कचायात पिकाय्।

उम्ह जुजुं देशन्यंक भिंगु व न्याययागु ज्या याइ।

16 अबलय् यहदायात बचय् याइ,

अले यरूशलेम याउँक च्वनाच्वनी।

वयागु नां थ्व तइ,

परमप्रभु जिमि धार्मिकता।'

17 "परमप्रभुं थथे धयादी, 'दाऊदया वंशय् इस्त्राएलया घरानाया गद्दीइ च्वनेत न्हाबलें मन्त दया हे च्वनी।☆

18 अले लेवी पुजाहारीतयगु वंशय् न्हियान्हिंथं जिगु लागि होमबलि छाइम्ह, अन्नबलि छवय्किम्ह व मेमेगु बलि छाइम्ह न्हाबलें दया हे च्वनी।' "☆

19 परमप्रभुया थ्व वचन यर्मियायाथाय् वल,

20 "परमप्रभुं थथे धयादी, 'छिमिसं दि व चाया बारे जिं चिनागु बाचा त्वथुले फत धाःसा, अले दि व चा थःगु क्वःछिनातःगु इलय् पिहां मवल धाःसा,

21 जिम्ह दास दाऊद व जिगु न्ह्यःने सेवा याइपिं पुजाहारीतलिसें यानागु जिगु बाचा नं त्वधुली, अले दाऊदया गद्दीइ राज्य यायेत आर्वलि वया सन्तान दइ मखु।

22 आकाशया नगु ल्याः खाये मफइगु व समुद्र सिथय्या फि लने मफइगु थें अथे हे जिं जिम्ह दास दाऊदया सन्तान व जिगु सेवा याइपिं लेवीतयगु ल्याः अप्वय्काबी।' "

23 परमप्रभुया थ्व वचन यर्मियायाथाय् वल,

24 "थुपिं मन्तयसं जिं ल्ययागु निगू राज्ययात जि, परमप्रभुं त्वःतगु दु धकाः धयाच्वंगु छं मस्यू ला? अथे जुयाः थुमिसं जि मन्तयत तसकं मयय्कीगु अले इमित छगू जाति खः धकाः मानय् मयाः।

25 परमप्रभुं थथे धयादी, 'दिं व चाया बारे जिगु बाचा दयामच्वंसा, अले स्वर्ग व पृथ्वीया बारे जिं नियमत मदय्कागु जूसा,

☆ 33:11 ३३:११ १ इति १६:३४; २ इति ५:१३; ७:३; एज ३:११; भज १००:५; १०६:१; १०७:१; ११८:१; १३६:१ ☆ 33:14 ३३:१४-१६ यशै ११:१; यर २३:५-६; जक ३:८; ६:१२ ☆ 33:17 ३३:१७ २ शमू ७:१२-१६; १ राज २:४; १ इति १७:११-१४ ☆ 33:18 ३३:१८ गन्ती ३:५-१०

26 अले जक जिं याकूबयात व जिम्ह दास दाऊदया सन्तानयात त्वःताबी, अले वया सन्तानत मध्ये छम्हयसित नं अब्राहाम, इसहाक व याकूबया वंशयात राज्य यायेत जिं ल्यये मखु। छायाःसा जिं इमिगु सुख शान्ति लित हयाबी अले इमित दयामाया याये।”

34

सिदकियाहयात ख्याच्चः

1 बेबिलोनयाम्ह जुजु नबूकदनेसर व वया फुक्क सेना, वयागु अधीनय् दुपि पृथ्वीया फुक्क राज्य व मनूतयसं यरूशलेम व उकिया जःखः च्वंगु शहरतलिसें लडाईं यानाच्चंबलय् परमप्रभुपाखें यर्मियायाथाय् वःगु वचन थ्व हे खः, *

2 “परमप्रभु, इस्राएलयाम्ह परमेश्वरं थथे धयादी – यहदायाम्ह जुजु सिदकियाहयाथाय् वनाः वयात थथे धा, ‘परमप्रभुं थथे धयादी – स्व! जिं थःम्हं हे थ्व शहरयात बेबिलोनयाम्ह जुजुया ल्हातय् बीत्यनागु दु। वं थुकियात मिं नकाबी।

3 वयागु ल्हातं छ बचय् जुइ फइ मखु। तर धात्थें हे छन्त ज्वनाः वयागु ल्हातय् बिइगु जुइ। छं बेबिलोनयाम्ह जुजुयात थःगु हे मिखां खनी। छं वलिसे चुलिचू च्वनाः खें ल्हाइ अले छ बेबिलोनय् वनी।

4 “ ‘अयनं हे यहदायाम्ह जुजु सिदकियाह, परमप्रभुयागु थ्व वचन न्यँ। छंगु बारे परमप्रभुं थथे धयादी – छन्त तरवारं स्याइगु जुइ मखु।

5 छ याउँक सी। गथे छ स्वयाः न्ह्यःयापि छिमि पुर्खा जुजुपि सीबलय् इमिगु इज्जतया नितिं मनूतयसं मि च्याकूगु खः, अथे हे छंगु इज्जतया नितिं नं इमिसं मि च्याकाः “हाय, मालिक” धाधां छंगु लागि नुगः मछिकी। जिं थःम्हं नं थ्व बचं बी, परमप्रभुं धयादी।”

6 अले यर्मिया अगमवक्तां यरूशलेमय् यहदायाम्ह जुजु सिदकियाहयात थ्व फुक्क धयाबिल।

7 अबलय् बेबिलोनयाम्ह जुजुया सेना धाःसा यरूशलेम व त्याकेमानीगु यहदाया मेगु शहरत लाकीश व आजैकालिसें लडाईं यानाच्चंगु खः। यहदाया परखालं ग्वयातःगु शहरत मध्ये थुपि निगू जक ल्यनाच्चंगु खः।

दासतयगु नितिं छुत्कारा

8 दास दासीतयगु नितिं छुत्काराया घोषणा यायेगु बाचा सिदकियाह जुजुं यरूशलेमयापि फुक्क मनूतलिसें चीधुंकाः परमप्रभुपाखें यर्मियायाथाय् वःगु वचन थ्व हे खः।

9 वं फुक्कसित थःगु हिब्रू जातिया दासदासीतयत् छुत्कारा बीत व सुनानं थः यहदी मनूतयत् दास दयके मते धकाः आज्ञा ब्यगु खः।

10 उकिं थ्व बाचाय् दुथ्याःपि हाकिमत व मनूत सकसिनं थःथः दास दासीयात स्वतन्त्र यानाबीगु व हाकनं दास मदयकेगु खें स्वीकार यात। इपि मानय् जुल अले इमित स्वतन्त्र यानाबिल।

11 तर लिपा इमिसं थःगु मन हीकल अले थःम्हं स्वतन्त्र यानाब्युपि दासदासीतयत् हयाः हाकनं इमित दास दासी दयकल।

12 उकिं परमप्रभुया थ्व वचन यर्मियायाथाय् वल,

13 “परमप्रभु, इस्राएलयाम्ह परमेश्वरं थथे धयादी – जिं इमि पुर्खातयत् दासत्वया देश मिश्रं लिगनाहयाबलय् इपिलिसें छगू बाचा चिना। जिं धया,

14 ‘छिपि सकसिनं, छिमिगु ल्हातय् म्यूमह व खुदँ तक छिमिगु सेवा याःम्ह थः हिब्रू दासयात न्हयगुगु दँय स्वतन्त्र यानाबीमाः।’ तर छिमि पुर्खातयसं जिगु खें मन्यन वा उकी ध्यान हे मबिल।*

15 नकतिनि छिपि पस्ताय् चाल। छिपि सकसिनं थःगु जातियापि दास दासीयात स्वतन्त्र यानाबिया जिगु मिखाय् छु भिंगु खः व यात। जिगु नां दुगु देगलय् जिगु न्ह्याःने छिमिसं छगू बाचा चित।

16 तर आः छिमिसं मन हीकाः जिगु नांयात अशुद्ध याःगु दु। छिपि सकसिनं थःपिन्सं इमिगु इच्छा कथं त्वःताः स्वतन्त्र यानाब्युपि थः दासदासीतयत् हाकनं जबरजस्ती थः दास दासी दयकल।

17 “उकिं परमप्रभुं थथे धयादी – छिमिसं जिगु आज्ञा पालन याःगु मदु। अले थः मनूतयत् स्वतन्त्र यायेगु घोषणा याःगु मदु। उकिं आः जिं थःम्हं हे छिमिगु नितिं स्वतन्त्र यायेगु घोषणा याये, छिमित तरवार, महामारी व अनिकालं सीगु घोषणा याये। जिं छिमित पृथ्वीया राज्य राज्यया नितिं घच्चाइपुपि यानाबी।

18 बाचा चिनेगु ज्याः इबलय् छिमिसं द्रुहंयात निब्वयाना पाली, अले उकिया दथुं न्यासि वनी। तर छिपि यरूशलेमया मनूतयसं जिगु बाचा त्वःथूगु दु अले जिगु न्ह्याःने जिगु बाचाया शर्त पालन याःगु मदु। उकिं छिमिसं उम्ह द्रुहंयात याः थें जिं छिमित याये।

19 व द्रुहंया दथुं न्यासि वंपि यहदा व यरूशलेमयापि नायःत, हाकिमत, पुजाहारीत व देशयापि सकलें मनूतयत्

20 जिं इमित स्यायेत स्वःपिं इमि शत्रुतयगु ल्हातय् बी। इमिगु सीम्हत धाःसा आकाशयापि झंगःत व पृथ्वीयापि पशुतयगु नसा जुइ।

21 “यहदायाम्ह जुजु सिदकियाह व वया हाकिमतयत् इमित स्यायेत स्वःपिं शत्रुतयगु ल्हातय् व छिमिगु न्ह्याःनं लिचिलावंपि बेबिलोनयाम्ह जुजुया सेनाया ल्हातय् बी।

22 परमप्रभुं धयादी, 'जिं थःमहं हे आज्ञा बी, अले इमित थ्व शहरय लित हये। इमिसं लडाईं यानाः थ्व शहरयात त्याकाकाइ, अले थुक्रियात मिं नकाबी। अले जिं यहदाया शहरयात मनू मदुगु सुनसान थाय् यानाबी।' ”

35

यर्मिया व रेकाबी वंश

- 1 यहदाया जुजु योशियाहया काय् यहोयाकीमं राज्य यानाच्चंबलय् परमप्रभुपाखें यर्मियायाथाय् वःगु वचन थ्व हे खः।^{☆*}
- 2 “रेकाबीया छेंजःपिन्थाय् वनाः इपिलिसें खँ ल्हा, अले इमित परमप्रभुया देगःया छकु क्वथाय् यंकाः दाखमघ त्वंकि।”
- 3 उकिं जिं यर्मियाया काय्, हबसिन्याहया छय् याजन्याह व वया किजापिं, वया सकलें काय्पिं अर्थात रेकाबीतय् फुक्क छेंजःपिन्त काःवना।
- 4 अले जिं इमित परमप्रभुया देगलय् परमेश्वरया भक्त यिग्दल्याहया काय् हानानया काय्पिनिगु क्वथाय् हया। थ्व क्वथा धाःसा हाकिमतयगु क्वथाया लिक्क दु, गुगु शल्लूमया काय् मासेयाहया पालेया लुखाया च्वसं दु।
- 5 अनंलि जिं दाखमघया बात्चात व छुं ख्वलाचात कयाः रेकाबीतय् न्ह्यःने तयाबिया, अले इमित धया, “दाखमघ भचा त्वं।”
- 6 तर इमिसं लिसः बिल, “जिमिसं दाखमघ त्वने मखु, छायाधाःसा रेकाबया काय् जिमि पुर्खा योनादाबं जिमित थथे आज्ञा ब्यूगु खः, ‘छिमिसं व छिमि सन्तानतय्सं गुबलें दाखमघ त्वने मते।
- 7 छिमिसं गुबलें छेंय् दयके मते, पुसा नं तये मते वा दाखक्यब नं दयके मते। छिमिसं थज्याःगु ज्या गुबलें याये मते। तर जिवंकाःछि हे छिपिं पालय् च्वँ। अले छिपिं चाचाःहिला जुयाच्चंगु थ्व देशय् ताःई तक च्वनी।’
- 8 जिमिसं थः पुर्खा रेकाबया काय् योनादाबं जिमित आज्ञा ब्यूगु फुक्क खँ पालन यानागु दु। जिमिसं थःपिन्सं गुबलें दाखमघ मत्वना, जिमि कलाःपिं व काय् म्हायपिन्सं नं मत्वं।
- 9 जिमिसं च्वनेत छें दयकागु मदु, न जिमिके दाखक्यब, न बुँ दु न पुसा दु।
- 10 तर जिपिं पालय् च्वंच्वनागु दु। जिमि पुर्खा योनादाबं जिमित आज्ञा ब्यूगु फुक्क खँ जिमिसं पालन यानागु दु।
- 11 तर बेबिलोनयाम्ह जुजु नबूकदनेसरं थ्व देशय् हमला याःबलय् जिमिसं धया, ‘वा, बेबिलोनीतय् व अरामीतय् सेनापाखें बचय् जुइत झीपिं यरूशलेमय् बिस्वुं वनेनु!’ उकिं जिपिं यरूशलेमय् च्वंच्वनागु दु।”
- 12 परमप्रभुया थ्व वचन यर्मियायाथाय् वल,
- 13 “दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभु, इस्राएलया परमेश्वरं थथे धयादी, ‘वनाः यहदायापिं मनूत व यरूशलेमयापिं मनूतय् थथे धा, “छिमिसं छगू पाठ सय्काः जिगु खँ मन्यनेगु ला?” परमप्रभुं धयादी।
- 14 रेकाबया काय् योनादाबं थः काय्पिन्त दाखमघ मत्वनेगु आज्ञा बिल अले इमिसं आज्ञा पालन यानावयाच्चंगु दु। थौं तक नं इमिसं दाखमघ मत्वं। छायाधाःसा इमिसं थः पुर्खाया आज्ञा पालन याःगु दु। तर जिं छिमित धयावयाच्च्वनागु दु अयुं छिमिसं जिगु खँ न्यंगु मदु।
- 15 जिं तःकः मछि हे थः दास अगमवक्तातय् छिमिथाय् छवयाहया। इमिसं धाल, “छिपिं सकसिनं मभिंगु ज्या त्वःतेमाः, थथःगु पहःचहः व ज्यायात भिकेमाः अले मेपिं घःतय्गु ल्यू वनाः इमित आराधना याये मते। अले जक छिपिं जिं छिमि पुर्खातय् बियागु देशय् च्वने दइ।” तर छिमिसं जिगु खँय् ध्यान मबिल वा जिगु खँ मन्यन।
- 16 स्व! रेकाबया काय् योनादाबया वंशयात गुगु आज्ञा इमि पुर्खातय्सं ब्यूगु खः व इमिसं पालन यात, तर थ्व प्रजां जिगु आज्ञा पालन याःगु मदु।’
- 17 “उकिं दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभु परमेश्वर, इस्राएलयाम्ह परमेश्वरं थथे धयादी, ‘स्व! जिं थमहं हे यरूशलेम व यरूशलेमय् च्वंपिं सकसिके जिं धयागु विपत्ति हयेत्यनागु दु। जिं इमित धया, तर इमिसं मन्यन, जिं इमित सःता, तर इमिसं लिसः मब्यु।’ ”
- 18 अले यर्मियां रेकाबीतय् छेंजःपिन्त धाल, “दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभु, इस्राएलया परमेश्वरं थथे धयादी, ‘छिमिसं थः पुर्खा योनादाबया आज्ञा पालन यानाः वं धाःथें जुल, अले वं आज्ञा ब्यूगु फुक्क यात।’
- 19 उकिं दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभु, इस्राएलया परमेश्वरं थथे धयादी, ‘जिगु सेवा यायेत रेकाबया काय् योनादाबया वंशय् न्हाबलें मनू दया हे च्वनी।’ ”

36

बारूकं देगलय् परमप्रभुया वचन ब्वंगु

- 1 यहदाया जुजु योशियाहया काय् यहोयाकीमं राज्य यानाच्चंगु प्यंगुगु दँय् परमप्रभुपाखें यर्मियायाथाय् वःगु वचन थ्व हे खः,^{☆*}

☆ 35:1 ३५:१ २ राज २३:३६-२४:६; २ इति ३६:५-७

* 35:1 ३५:१ ६०९-५९८ बि.सि.

☆ 36:1 ३६:१ २ राज २४:१; २ इति ३६:५-७; दान १:१-२

* 36:1

३६:१ ६०५ बि.सि.

2 “छथू थूतुलातःगु भवँ कयाः उकी इस्त्राएल, यहदा व मेगु फुक्क जातिया बारे जिं छन्त धयागु फुक्क खँ च्व। योशियाह जुजुया पालय् जिं छलिसँ खँ लहानागु दिननिसँ थौं तक जिं छु छु धया, व फुक्क खँ च्व।

3 सके यहदायापिं मनूतयके हयेगु छगू छगू विपत्तिया बारे न्यनाः इमिसं थःगु मभिगु पहःचहः त्वःती ला? अले जिं इमिगु मभिगु ज्या व पाप क्षमा यानाबी।”

4 उकिं यर्मियां नेरियाहया काय् बास्कयात सःतल अले बास्कं परमप्रभुं यर्मियायात धयादीगु फुक्क खँ यर्मियायागु म्हुतं न्यनाः भवँतय् च्वल।

5 यर्मियां बास्कयात धाल, “जितः ला कुनातःगु दु, जि परमप्रभुया देगलय् वनेमफु।

6 उकिं छ अपसंया दिं परमप्रभुया देगलय् हुँ अले जिगु म्हुतं न्यनाः छं भवँतय् च्वःगु परमप्रभुया खँ मनूतयसं ताय्क ब्वनान्यंकि।

7 सके इमिसं परमप्रभुयात प्रार्थना याइ ला। सकसिनं थथःगु मभिगु पहःचहः त्वःती ला, छायाःसा परमप्रभुं थ्व जातिया विरोधय् हये धयादीगु तं तःधं।”

8 यर्मिया अगमवक्तां धाःथें हे नेरियाहयाया काय् बास्कं यात। वं थूतुलातःगु भवँतय् च्वयातःगु परमप्रभुया वचन परमप्रभुया देगलय् ब्वना न्यंकल।

9 यहदाया जुजु योशियाहया काय् यहोयाकीमं राज्य यानाच्वंगु न्यागूगु दँया गुंगूगु लाय् यरूशलेमय् दुपिं सकलें मनूत व यहदाया शहरं शहरं वःपिं सकसिगु नितिं परमप्रभुया न्हाःने छगू अपसं च्वनेगु ई घोषणा यात।†

10 अले च्वय्यागु चुकय् परमप्रभुया देगःया न्हगु मू ध्वाखाय् दुगु छ्यान्जे शापानया काय् गमर्याहया क्वथाय् बास्कं थूतुलातःगु भवँतं देगलय् दुपिं सकलें मनूतयत् यर्मियायागु फुक्क खँ ब्वना न्यंकल।

11 शापानया छय् व गमर्याहया काय् मीकायां उगु भवँतय् च्वयातःगु परमप्रभुयागु फुक्क वचन न्यन।

12 अनंलि व दरबारय् दरबारयाम्ह छ्यान्जेयागु क्वथाय् क्वहां वन। अन दरबारयापिं थुपिं हाकिमत च्वनाच्वंगु दु – छ्यान्जे एलीशामा, शमायाहया काय् दलायाह, अक्बोरया काय् एलनातान, शापानया काय् गमर्याह, हनन्याहया काय् सिदकियाह व मेपिं सकलें हाकिमत।

13 बास्कं भवँया थुलं मनूतयत् ब्वनान्यंकूगु फुक्क खँ मीकायां इमित धाये धुंकाः

14 सकलें हाकिमतयसं कूशीया छुइ, शेलेम्याहया छय्, नतन्याहया काय् यहदीयात बास्कयात थथे धाय्के छवत, “छं गुरु भवँया थू मनूतयत् ब्वनान्यंकागु खः व ज्वनाः वा।” उकिं नेरियाहया काय् बास्क थःगु लहातय् व भवँ ज्वनाः इमिथाय् वन।

15 इमिसं वयात धाल, “फेतु, व जिमित ब्वनान्यंकि।”

उकिं बास्कं इमित व ब्वना न्यंकल।

16 वं व ब्वने धुंकाः इमिसं ग्यानाः छमहय्सिनं मेमहय्सित स्वल अले बास्कयात धाल, “थ्व खँ झीसं जुजुयात कने हे माः।”

17 इमिसं वयात न्यन, “जिमित धाःसा, थ्व फुक्क छं गय् यानाः च्वया? छु! थ्व छं यर्मियां च्व धकाः धाःगु थें च्वयागु खः ला?”

18 बास्कं इमित लिसः बिल, “वय्कलं हे जितः थ्व फुक्क च्वय्कादीगु खः। जिं थ्व थूतुलातःगु भवँतय् मसिं च्वयागु खः।”

19 अले हाकिमतयसं वयात धाल, “छ व यर्मिया निमहं वनाः सुला च्वें! छिपिं गन दु धकाः सुनानं मसीमा।”

जुजु यहोयाकीमं थूतुलातःगु भवँ छ्वय्कूगु

20 इमिसं छ्यान्जे एलीशामाया क्वथाय् व थूतुलातःगु भवँ तये धुंकाः चुकय् वनाः जुजुयात फुक्क खँ कनाबिल।

21 जुजुं यहदायात भवँया थू काय्के छवत। वं व एलीशामाया क्वथां हल। अले वं जुजुयात व वया जःखः दनाच्वपिं हाकिमतयत् ब्वना न्यंकल।

22 व ला गुंगूगु ला खः। जुजु दरबारया लुमगु क्वथाय् मि पनाः च्वनाच्वंगु खः।

23 यहदी भवँ थू प्वलाः च्वयातःगु स्वइवः प्यइवः ब्वनीगु, जुजुं व ब्वने धुंकागु भाग चकुनं चानाः मकलय् तयाबीगु। व फुक्क भवँया थू मकलय् भस्म मजुतले वं अथे याना हे च्वन।

24 थ्व न्यनाः जुजु व वया ज्याकःमित न ग्या हे ग्यात न इमिसं वसः खुत।

25 एलनातान, दलायाह व गमर्याहं जुजुयात उपिं भवँया थू छ्वय्कादी मते धकाः बिल्लि याःसां वं इमिगु खँ मन्यन।

26 उकिया पलेसा जुजुं थःकाय् यरहमेल्, अज्रीएलया काय् सरायाह व अबदीलया काय् शेलेम्याहयात च्वमि बास्क व यर्मिया अगमवक्तायात ज्वनाः हयेगु आज्ञा बिल। तर परमप्रभुं इमित सुचुकादीगु खः।

यर्मियां मेगु छगू भवँ थू च्वकूगु

27 यर्मियां च्वकूगु थें बास्कं च्वःगु भवँया थू जुजुं छ्वय्काबी धुंकाः परमप्रभुया थ्व वचन यर्मियायाथाय् वल,

28 “मेगु छथू भवँ कयाः यहदाया जुजु यहोयाकीमं छ्वय्काब्यूगु न्हापायागु भवँतय् दुगु फुक्क वचन च्व।

29 यहदायाम्ह जुजु यहोयाकीमयात थथे नं धा, “परमप्रभुं थथे धयादी – छं व भवँया थू छ्वय्काः थथे धाल, “छाय् छं व भवँया थूलय् बेबिलोनयाम्ह जुजु धात्थें वइ, अले थ्व देशयात नाश यानाः थनयापिं मनूत व पशुतयत् स्याइ धकाः च्वयागु?”

30 उक्तिं यहदाया जुजु यहोयाकीमया बारे परमप्रभुं थथे धयादी – दाऊदया गद्दीइ च्वनीम्ह वया सुं सन्तान दइ मखु। वयागु सीम्ह पिने वांछवइ अले न्हिनय् निभालय् व चान्हय् सुतिलखय् लानाच्वनी।

31 जिं वयात, वया सन्तान व वया भारदारतयत् इमिगु पापया लागि सजाँय बी। जिं इमिके व यरूशलेम व यहदाय् च्वपिन्के जिं इमिगु विरोधय् हये धयागु फुक्क नाश हये, छायाधाःसा थ्व खँय् इमिसं ध्यान हे मब्यु।”

32 अले यर्मियां मेगु छथू भवँ हयाः नेरियाहया काय् च्वमि बारूकयात बिल। वं यहदायाम्ह जुजु यहोयाकीमं छवय्काब्यूगु भवँया थूयागु फुक्क वचन यर्मियाया म्हुतुं न्यँन्यं उकी च्वल। उपि वचनय् उपि वचन थें ज्याःगु मेमेगु वचन नं तन।

37

यर्मियायात सिदकियाहयागु बिन्ति

1 योशियाहया काय् सिदकियाहयात बेबिलोनयाम्ह जुजु नबूकदनेसरं यहदायाम्ह जुजु ल्यःगु खः। वं यहोयाकीमया काय् यहोयाकीनया पलेसा राज्य यात।*^{*}

2 तर वं, वया भारदारतयसं व देशयापिं मन्तयसं यर्मिया अगमवक्तापाखें परमप्रभुं धयादीगु खँय् ध्यान मबिल।

3 अयनं सिदकियाह जुजुं शेलेम्याहया काय् यहकल व मासेयाहया काय् सपन्याह पुजाहारीयात यर्मिया अगमवक्तायाथाय् थथे धाय्के छवल, “जिमिगु निरितिं परमप्रभु इी परमेश्वरयात प्रार्थना यानाब्यु।”

4 अबलय् तक यर्मिया मन्तय् दथुइ वयेगु वनेगु यानाच्वन, छायाधाःसा वयात इयालखानाय् तःगु मद्दुनि।

5 अबलय् मिश्रयाम्ह जुजु फारोया सेना मिश्र देशं पिहां वःगु खः। थ्व खँ न्यनाः यरूशलेमयात घेरय् यानाच्वपिं बेबिलोनी सेना यरूशलेमं लिचिल।

6 यर्मिया अगमवक्तायाथाय् परमप्रभुयागु थ्व वचन वल,

7 “परमप्रभु, इस्राएलयाम्ह परमेश्वरं थथे धयादी – छन्त जिथाय् न्यनेत छवयाहःम्ह यहदाया जुजुयात थथे धा, ‘छन्त ग्वाहालि यायेत वःगु फारोया सेना हाकनं मिश्रय् हे लिहांवनी।

8 अले बेबिलोनीत लिहां वयाः थ्व शहरय् हमला याइ। इमिसं थुकियात त्याकाकाइ अले मिं नकाबी।’

9 “परमप्रभुं थथे धयादी, ‘बेबिलोनीत धात्थें हे जिमित त्वःतावनी’ धइगु मतिइ तयाः छिमिसं थःत ध्वंलाये मते। इमिसं त्वःतावनी मखु।

10 छिपिलिसें त्वाइपिं बेबिलोनीतयगु फुक्क सेनायात छिमिसं त्याकल धाःसां अले इमि घाःपाः जूपिं जक पालय् ल्यनाच्वन धाःसां इपिं घाःपाः जूपिं वयाः थ्व शहरयात मिं नकाबी।”

यर्मियायात कुंगु

11 फारोया सेना लिक्क वयाच्वंगुलि बेबिलोनी सेना यरूशलेम त्वःतावन।

12 उक्तिं थःगु परिवारया सम्पत्तिपाखें थःगु भाग कायेत यर्मिया बेन्यामीनया लागाय् वनेत यरूशलेम शहरं पिहां वन।

13 तर व बेन्यामीनया ध्वाखाय् थयंबलय् हनन्याहया छय्, शेलेम्याहया काय् ध्वाखाया पिवाःतय् कप्तान यिरियाहं यर्मियायात ज्वनाः थथे धाल, “छ बेबिलोनीतयथाय् बिस्सुं वनेत्यंगु खः।”

14 यर्मियां धाल, “थ्व खः हे मखु। जिं बेबिलोनीतयथाय् बिस्सुं वनेत्यनागु मखु।” तर यिरियाहं वयागु खँ मन्थन। वं वयात ज्वनाः हाकिमतयथाय् यंकल।

15 हाकिमत यर्मिया खनाः तंचाल, अले वयात दाये फक्क दायाः छयान्जे जोनाथनया छँय् कुनातल। छायाधाःसा इमिसं उगु छँयात इयालखाना दय्कूगु खः।

16 इमिसं यर्मियायात जमिनया तःलय् च्वंगु कालकोठरीइ तयाबिल, अन व तःन्हू तक च्वन।

17 तःन्हू लिपा सिदकियाह जुजुं वयात सःतके छवत, अले थःगु दरबारय् यंकाः जुजुं सुं मदुगु थासय् वयात न्यन, “परमप्रभुपाखें छुं खँ दु ला?”

यर्मियां धाल, “दु, छितः बेबिलोनयाम्ह जुजुया ल्हातय् लःल्हाइगु जुइ।”

18 हाकनं यर्मियां सिदकियाह जुजुयात धाल, “जिं छितः वा छिकपिनि भारदारतयत् वा छिकपिनि प्रजायात छु यानागु दु धकाः छिं जितः कालकोठरीइ कुनादियागु?”

19 ‘छितः व थ्व देशयात हमला यायेत बेबिलोनयाम्ह जुजु वइ मखु’ धकाः छितः अगमवाणी ल्हाःपिं छिकपिनि अगमवक्तात गन दु?

20 तर आः हे जिमि प्रभु महाराज, जिगु बिन्ति स्वीकार यानादिसँ। जितः जोनाथनया छँय् हाकनं छवयादी मते। मखुसा जि अन सी।”

21 अले जुजु सिदकियाहया आज्ञां यर्मियायात पिवाःतयगु चुकय् तल। अले शहरय् दक्क मरि सिमधःतले इमिसं वयात मरि छुइपिनिगु पसलं न्हियान्हिथं छपा छपा मरि बिइगु। थुकथं यर्मिया पिवाःतयगु चुकय् च्वन।

38

यर्मियायात लः मदुगु त्यांकिइ क्वफाःगु

1 मत्तानया काय् शपत्याह, पशहरया काय् गदल्याह, शेलेम्याहया काय् यहकल व मल्कियाहया काय् पशहरं यर्मियां सकलें मन्तयत् थथे धयाच्वंगु ताल,

2 “परमप्रभुं थथे धयादी ‘सु थ्व शहरय् च्वनी व तरवार, अनिकाल व महामारीं सी। तर गुम्ह बेबिलोनीतयथाय् वनाः आत्मसमर्पण याइ व म्वाइ। वं थःगु ज्यान बचय् याइ, अले व म्वाइ।’

3 अले परमप्रभुं थथे धयादी, ‘थ्व शहरयात धात्थें हे बेबिलोनयाम्ह जुजुया ल्हातय् लःल्हाइ। वं थुक्रियात त्याकाकाइ।’ ”

4 अले हाकिमतयसं जुजुयात धाल, “थ्व मन्तयत् स्याये हे माः, छायाधाःसा थ्वं थज्याःगु खँ ल्हानाः थ्व शहरय् ल्यनाच्वं पि सिपाइतयत् व मन्तयत् निराश याःगु दु। थ्वयात थुपि मन्तयत् भिकेगु मखु कि स्यंके मास्ति वः।”

5 सिदक्रियाह जुजुं लिसः बिल, “व छिमिगु हे ल्हातय् दु। जुजुं ला छिमिगु विरोधय् छुं याये फइ मखु।”

6 उकिं इमिसं यर्मियायात यंकाः पिवाःत च्वनीगु चुकय् दुगु जुजुया काय् मल्कियाहया तुंथिइ क्वफानाबिल। इमिसं यर्मियायात खिपःया ग्वाहालि तुंथिइ क्वफात। उगु तुंथिइ लः मदु, ध्याचः हे ध्याचः जक दु। यर्मिया ध्याचलय् तुन।

7 अले दरबारय् च्वनाच्वंम्ह छम्ह हाकिम कूशी एबेद-मेलेकं यर्मियायात तुंथिइ क्वफात धयागु खँ न्यन। उबलय् जुजु बेन्यामीनया ध्वाखाय् च्वनाच्वंम्ह खः।

8 अथे जुयाः एबेद-मेलेकं दरबारं पिहां वनाः जुजुयात थथे धाल,

9 “हे जिमि प्रभु, हे महाराज! थुपि मन्तयसं यर्मिया अगमवत्तायात तुंथिइ क्वफानाबियाः मभिंगु ज्या यात। अन व नये मखंक सी, छायाधाःसा शहरय् आः छपा नं मरि मन्त।”

10 अले जुजुं कूशी एबेद-मेलेकयात थथे धकाः आज्ञा बिल, “थनं स्विम्ह मन्नापं यंकाः यर्मिया अगमवत्ता अन सी न्ह्यः हे वयात तुंथिं लिका।”

11 उकिं एबेद-मेलेकं उपि मन्तयत् दरबारया धुकू क्वथाया क्वय्यागु छगू क्वथाय् यंकल। अनं भ्वाथः भ्वाथःगु वसः लिकाल, अले वं तुंथिइ यर्मियाया लागि खिपतं चिनाः व फुक्क क्वकयाबिल।

12 अले कूशी एबेद-मेलेकं यर्मियायात धाल, “छंगु याकु व खिपःया दथुइ थुपि भ्वाथःगु कापः ति।” यर्मियां अथे हे यात।

13 अले इमिसं उपि खिपःया ग्वाहालि यर्मियायात तुंथिं थकाल। अनंलि यर्मिया पिवाःत च्वनीगु चुकय् च्वन।

सिदक्रियाह जुजुं यर्मियायाके सल्लाह काःगु

14 सिदक्रियाह जुजुं यर्मिया अगमवत्तायात सःतके छवत। अले परमप्रभुया देगःयागु स्वंगू लुखाय् वयात हल। जुजुं यर्मियायात धाल, “जिं छन्त छुं खँ न्यने। जितः छुं खँ सुचुके मते।”

15 यर्मियां सिदक्रियाहयात धाल, “जिं छितः व धाल धाःसा छिं जितः स्यानाः मदी ला? जिं छितः सल्लाह ब्यसां व छिं न्यनादी मखु।”

16 तर जुजुं सिदक्रियाहं मेपिन्सं मसीक यर्मियालिसें थथे धकाः पाफल, “झीत सासः बियादीम्ह परमप्रभु गथे धात्थें म्वाःम्ह खः, जिं छन्त स्याये मखु, न त छन्त स्यायेत स्वःपिं मन्तयगु ल्हातय् छन्त बिइगु जुइ।”

17 अले यर्मियां सिदक्रियाहयात धाल, “दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभु, इस्त्राएलया परमेश्वरं थथे धयादी, ‘छि बेबिलोनयाम्ह जुजुया हाकिमतयथाय् वन धाःसा बचय् जुइ अले थ्व शहरयात छवय्काबी मखु, छि व छिगु परिवार बचय् जुइ।’

18 तर छि बेबिलोनयाम्ह जुजुया हाकिमतयथाय् मवन धाःसा थ्व शहरयात बेबिलोनीतयगु ल्हातय् बिइगु जुइ, अले इमिसं थुक्रियात छवय्काबी, छि इमिगु ल्हातं बचय् जुइ फइ मखु।”

19 अले सिदक्रियाह जुजुं यर्मियायात धाल, “बेबिलोनीतयथाय् बिस्सुं वंपि यहदायापिं खनाः जि ग्याः। छायाधाःसा बेबिलोनीतयसं जितः इमिगु ल्हातय् बिल धाःसा इमिसं जिलिसें बांमलाःगु व्यवहार याइ।”

20 यर्मियां लिसः बिल, “इमिसं छितः इमिगु ल्हातय् बी मखु। जिं छितः धयागु परमप्रभुया वचन पालन यानादिसँ, छिगु भिं जुइ, छि बचय् जुइ।

21 तर छिं वनेत इन्कार यात धाःसा परमप्रभुं जितः क्यनादीगु दर्शन थ्व हे खः,

22 यहदाया जुजुया दरबारय् त्वःताथकुपिं सकलें मिस्तयत् बेबिलोनयाम्ह जुजुया हाकिमतयथाय् यंकी। उपि मिसातयसं छितः थथे धाइ,

“ छिं भलसा कयादीम्ह छिकपिनि पासापिन्सं

छितः झंगः लानाः थःगु बसय् तल।

छिगु तुति ध्याचलय् तुनेवं

इमिसं छितः त्वःतावन।’

23 “छिकपिनि सकलें कलाःपिं व काय् म्हायपिन्त बेबिलोनीतयथाय् यंकी। छि थः नं इमिगु ल्हातं बचय् जुइ मखु। छितः बेबिलोनयाम्ह जुजुं च्वना यंकी। अले थ्व शहरयात मि तयाः छवय्काबी।”

24 अले सिदक्रियाहं यर्मियायात धाल, “थ्व खँ सुनानं मसीमाः, मखुसा छन्त स्याइ।

- 25 जिं छलिसें खँल्हाबल्हा या:गु इमिसं न्यना: छन्थाय वया: 'छं जुजुयात छु धया अले जुजुं छन्त छु धाल व जिमित धा! जिमित छुं खँ सुचुके मते, मखुसा जिमिसं छन्त स्यानाबी,' धका: धाल धा:सा,
 26 छं इमित थथे धा, 'जित: जोनाथनया छँय् सीत छवयादी मते धका: जिं जुजुयात बिन्ति जक यानाच्चवनागु ख:।' ”
 27 सकलें हाकिमत यर्मियायाथाय वया: वयात न्यन। वं जुजुं धा:थें हे इमित धाल। उकिं इमिसं वयाके मेगु छुं मन्यन, छायाधा:सा जुजु व यर्मियाया दथुइ जूगु खँल्हाबल्हा सुनानं मता:।
 28 थुकथं यर्मिया यरूशलेम कब्जा या:बलय् तक पिवा:त चवनीगु चुकय् हे च्वन।
 थ्व गुकथं यरूशलेमयात कब्जा यात धयागु खँ ख:।*

39

बेबिलोनीतयसं यरूशलेम कब्जा या:गु

- 1 यरूशलेमयात थुकथं काल- सिदकियाह यहदायाम्ह जुजु जूगु गुंगूगु दँया झिगूगु लाय् बेबिलोनयाम्ह जुजु थ: फुक्क सेना ज्वना: यरूशलेमय् हमला या: वल, अले उकियात कब्जा यायेत घेरय् यात।*
 2 सिदकियाह जुजुं राज्य यानाच्चंगु झिंछगूगु दँया प्यंगूगु लाया गुंगूगु दिनय् उगु शहरया प:खा: तछ्यात।†
 3 अले बेबिलोनयाम्ह जुजुया सकलें हाकिमत वया: दथुइच्चंगु धवाखाय् च्वन। इपिं हाकिमत थुपिं ख: - सम्गरयाम्ह नेर्गल-सरेसर, मू हाकिम नेबो-सर्सेकिम, छम्ह त:धम्ह हाकिम नेर्गल-सरेसर व बेबिलोनयाम्ह जुजुया मेपिं सकलें हाकिमत।
 4 इमित खना: यहदाया जुजु सिदकियाह व सकलें सिपाइंत चान्हय् हे क्यबया लँपुं निगू प:खा:या दथुइ दुगु लुखा जुया: शहरं पिने बिस्सुं वन। इपिं यर्दन खुसिया ब्यासिपाखे वन।
 5 तर बेबिलोनी सेनां इमित लित, अले सिदकियाहयात यरीहोया ख्यलय् लुइकल। इमिसं वयात ज्वना: हमात देशया रिब्ला धा:गु थासय् बेबिलोनयाम्ह जुजु नबूकदनेसरयाथाय् हल। वं सिदकियाहयात सजाँय बीगु आज्ञा बिल।
 6 अन रिब्लाय् हे बेबिलोनयाम्ह जुजुं सिदकियाहया काय्पिन्त वयागु मिखाया न्ह्य:ने हे स्याकेबिल। अले यहदाया सकलें हाकिमतयत् स्याकेबिल।
 7 वं सिदकियाहयागु मिखा लिकाल अले बेबिलोनय् यंकेत वयात कँयया सिखलं चित।
 8 बेबिलोनीतयसं दरबार व मनूतयगु छँ छवयकाबिल, इमिसं यरूशलेमया प:खा: थुनाबिल।
 9 अले शहरय् ल्यनाच्चपिं व वयाथाय् बिस्सुं व:पिं व मेपिं ल्यपिं मनूतयत् जुजुया अङ्गरक्षकतय् सेनापति नबूजरदानं ज्वना: बेबिलोनय् यंकल।
 10 तर छुं नं मदुपिं सुं गरीब मनूतयत् जुजुया सेनापति नबूजरदानं यहदा देशय् त्व:ताथकल, इमित वं दाखक्यब व बुँ बिल।

यर्मियायात त्व:तूगु

- 11 बेबिलोनयाम्ह जुजु नबूकदनेसरं जुजुया अङ्गरक्षकतय् सेनापति नबूजरदानयात यर्मियाया बारे थ्व आज्ञा बिल,
 12 “थ्वयात धा:सा यंका: बांलाक सुसाकुसा या। थ्वयागु छुं नं स्यंके मते। थ्वं छन्त धा:थें थ्वयागु लागि या।”
 13 उकिं जुजुया सेनापति नबूजरदान, मू हाकिम नबुशजबान, त:धम्ह हाकिम नेर्गल-सरेसर व बेबिलोनया जुजुया मेपिं सकलें हाकिमतयसं
 14 मनूत छवया: यर्मियायात पिवा:त चवनीगु चुकं हल। वयात छँय् यंकेगु जिम्मा इमिसं शापानया छय्, अहीकामया काय् गदल्याहयात बिल। थुकथं यर्मिया थ: मनूतनापं हे च्वन।
 15 पिवा:त चवनीगु चुकय् कुनात:बलय् परमप्रभुया थ्व वचन यर्मियायाथाय् वल,
 16 “वना: कूशी एबेद-मेलेकयात धा, ‘दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभु, इस्त्राएलया परमेश्वरं थथे धयादी – जिं थ्व शहरय् भिं मखु, विनाश हया: जिं थ:म्हं हे धयागु खँ जिं पूवंकेत्यनागु दु। थ्व खँ उखुन्हु छंगु मिखाया न्ह्य:ने हे पूवनी।
 17 तर उखुन्हु जिं छन्त बचय् याये। अले छ गुपिं खना: ग्या:गु ख:, छन्त इमिगु ल्हातय् बिइगु जुइ मखु,’ परमप्रभुं धयादी।
 18 ‘जिं छन्त बचय् याये। छन्त तरवारं स्याइ मखु, तर छ थ:गु ज्यान बचय् याना: बिस्सुं वनी। छायाधा:सा छं जित: भरोसा या:गु दु,’ परमप्रभुं धयादी।”

40

यर्मियायात त्व:तूगु

- 1 जुजुया सेनापति नबूजरदानं यर्मियायात सिखलं चिना: बेबिलोनय् यंकेत्यपिं यरूशलेमयापि व यहदायापि मेपिं कैदीतनापं लुइकूगु ख:। वं वयात रामाय् त्व:ता ब्यबलय् परमप्रभुपाखें यर्मियायाथाय् व:गु वचन थ्व हे ख:।
 2 सेनापति यर्मियायात स:ता: थथे धाल, “परमप्रभु छिमि परमेश्वरं थ्व थासय् थ्व विपति वइ धका: न्हापा हे धयादीगु ख:।

* 38:28 ३८:२८ इज ३३:२१ * 39:1 ३९:१ १५ जनवरी ५८८ बि.सि. † 39:2 ३९:२ १८ जुलाई ५८६ बि.सि.

3 आः वयकलं थ्व विपत्ति हयाः थःमहं धयादीगु थें यानादिल। छिमिसं परमप्रभुया विरोधय् पापयात, वयकःया आज्ञा पालन मयात, उकिं थ्व फुक्क जुल।

4 तर थौं छंगु ल्हाःया सिखलं जिं छन्त मुक्त यानाबी। जिलिसें बेबिलोनय् वये मंदुसा वा! छन्त जिं स्वये। तर छन्त जिलिसें बेबिलोनय् वये मंदुसा वये मते! स्व! थ्व फुक्क देश छंगु न्ह्यःने दु। छन्त गन वने मंदु अन हूँ!”

5 अयनं यर्मिया वनेत्यंबलय् नबूजरदानं लिफः स्वयाः धाल, “शापानया छय्, अहीकामया काय् गदल्याहयाथाय् हूँ! वयात बेबिलोनयाम्ह जुजुं यहदाया शहरया बडाहाकिम ल्यःगु दु। अन वनापं मेपिं मनूतलिसें च्वेँ, अथवा छन्त गन वने मंदु अन हूँ!”

सेनापतिं वयात नयेगु सामान व कोसेलि बियाः त्वःताबिल।

6 उकिं यर्मिया मिस्पाय् अहीकामया काय् गदल्याहयाथाय् वन, अले वलिसें देशय् त्वःताथकूपिनापं च्वन।

यहदाया बडाहाकिम गदल्याह

२ राज २५:२२-२४

7 बेबिलोनयाम्ह जुजुं अहीकामया काय् गदल्याहयात देशया बडाहाकिम ल्यःगु दु अले ज्वनाः बेबिलोनय् मयंकूपिं देशयापिं दकलय् गरीबपिं मिजं, मिस्त व मस्त फुक्क वयागु ल्हातय् ब्यगु दु धयागु खँ सेनायापिं सकलें कप्तानत व बस्ती बस्तीइ दुपिं सिपाइंतयसं न्यन।

8 अले इपिं मिस्पाय् गदल्याहयाथाय् वल। इपिं थथे दु – नतन्याहया काय् इश्माएल, कारेहया निम्ह काय्पिं योहानान व जोनाथन, तन्हमेतया काय् सरायाह, नतोपाती एफैया काय्पिं, माकातीया काय् याजन्याह व थुमि सकलें मनूत।

9 शापानया छय्, अहीकामया काय् गदल्याहं इपिं व इमि मनूतयत् साहस बीत पाफयाः थथे धाल, “बेबिलोनीतय्गु सेवा यायेत ग्याये मते। देशय् च्वनाः बेबिलोनयाम्ह जुजुया सेवा या! छिमिगु भिं जुइ।

10 जि धाःसा झीथाय् वइपिं बेबिलोनीतय् न्ह्यःने छिमि न्ह्यलवाः जुयाः मिस्पाय् हे च्वने। छिमिसं धाःसा दाखमघ, तांन्वःबलय्या फल व चिकं थथःगु थलय् मुंकाः ति, अले छिपिं छिमिसं काःगु शहरय् च्वेँ।”

11 बेबिलोनयाम्ह जुजुं यहदाया मनूतय् छं मनूत त्वःताथकूगु दु व शापानया छय्, अहीकामया काय् गदल्याहयात बडाहाकिम ल्यःगु दु धयागु खँ मोआबय्, अम्मोनय्, एदोमय् व मेमेगु देशय् दुपिं यहदीतयसं न्यन।

12 अले सकलें यहदी मनूत, गन गन इपिं छ्यालब्याल जूगु खः, व थासं लिहां वयाः यहदा देशया मिस्पाय् गदल्याहयाथाय् वल। अले इमिसं यक्व हे दाख व तांन्वःबलय्या फल मुंक्ल।

गदल्याहयात स्याःगु

२ राज २५:२५-२६

13 कारेहया काय् योहानान व बस्ती बस्तीइ दुपिं सेनाया सकलें कप्तानत मिस्पाय् गदल्याहयाथाय् वल।

14 इमिसं वयात थथे धाल, “छितः स्यायेत अम्मोनीतय् जुजु बालीसं नतन्याहया काय् इश्माएलयात छवयाहःगु दु।” तर अहीकामया काय् गदल्याहं व खँ पत्याः मयात।

15 अले कारेहया काय् योहानानं मिस्पाय् गदल्याहयात सुं मदुगु थासय् थथे धाल, “जि वनाः नतन्याहया काय् इश्माएलयात स्याये ला? थ्व खँ सुनानं सी मखु। छिगु प्येखेरं मुंवःपिं यहदाया मनूतयत् छ्यालब्याल जुइके बीत, अले यहदाया ल्यनाच्चपिं नाश जुइके बीत वयात छाय् छिगु ज्यान काय्के बीगु?”

16 तर अहीकामया काय् गदल्याहं कारेहया काय् योहानानयात धाल, “छं थज्याःगु ज्या याये मते! छायाःसा छं इश्माएलया बारे धाःगु खँ सत्य मखु।”

41

1 न्हय्गूगु लाय् एलीशामाया छय्, नतन्याहया काय् जुजु खलःयाम्ह व जुजुया हाकिमत मध्ये छम्ह इश्माएल झिम्ह मनूत ज्वनाः मिस्पाय् अहीकामया काय् गदल्याहयाथाय् वल। इपिनापं च्वनाः नयाच्चंबलय्, ☆

2 नतन्याहया काय् इश्माएल व झिम्ह मनूतयसं दनाः बेबिलोनयाम्ह जुजुं उगु देशया बडाहाकिम ल्यःमह शापानया छय्, अहीकामया काय् गदल्याहयात तरवारं पालाः स्यानाबिल।

3 इश्माएलं मिस्पाय् गदल्याहनापं दुपिं सकलें यहदाया मनूतयत् व अन दुपिं बेबिलोनी सिपाइंतयत् नं स्यानाबिल।

4 गदल्याहयात स्याःगु कन्हय् खुन्हु थ्व खँ सुनां मस्यूनबलय् हे

5 थःगु दाही चानातःपिं, थःगु वसः खुनातःपिं व थःगु म्हय् थःमहं हे घाः यानातःपिं चय्मह मनूत अन्नबलि व धुपाय् ज्वनाः शकेम, शीलो व सामरियां परमप्रभुया देगलय् वल।

6 नतन्याहया काय् इश्माएल मिस्पां इमित नापलायेत ख्वख्वं वल। वं इमित नापलाये धुंकाः धाल, “अहीकामया काय् गदल्याहयाथाय् हूँ।”

7 इपिं शहरय् दुहां वनेवं नतन्याहया काय् इश्माएल अले वलिसें दुपिं मनूतयसं इमित स्यात अले इमित त्याकिइ वांछवयाबिल।

8 तर इपि मध्ये झिम्हयसिनं इश्माएलयात धाल, “जिमिसं स्यानादी मते। जिमिसं छव, तछव, चिकं व कस्ति बुँइ सुचुका तयागु दु।” उकिं वं इमित त्वःताबिल।

9 इश्माएलं स्याःपि मनूतयगु सीम्ह वांछवःगु तुथि तसकं तःधं। व त्यांकि आशा जुजुं इस्माएलया जुजु बाशां हमला याःबलय् म्हुइके ब्यगु खः। नतन्याहया काय् इश्माएलं मनूतयगु सीम्हं व त्यांकि जायकाबिल।

10 इश्माएलं मिस्पाय् ल्यंदुपिं सकलें मनूत अर्थात जुजुया सेनापति नबूजरदानं अहीकामया काय् गदल्याहया जिम्माय् बियाः अन त्वःताथकूपिं सकलें मनूत व जुजुया म्हाय्पिन्त ज्वनाः कुनाबिल। थुकथं नतन्याहया काय् इश्माएल थुपिं कैदीतयत् ज्वनाः पारि अम्मोनीतयथाय् वनेत पिहां वन।

11 कारेहया काय् योहानान व वलिसें दुपिं सकलें कप्तानतयसं नतन्याहया काय् इश्माएलं याःगु फुक्क अपराधया बारे न्यन।

12 अले इमिसं थः मनूत ज्वनाः नतन्याहया काय् इश्माएललिसें लडाइँ याः वन। इमिसं वयात गिबोनय् दुगु तःधंगु पुख्खा न्हाःने लुइकल।

13 इश्माएललिसें दुपिं मनूतयसं कारेहया काय् योहानान व वलिसें दुपिं सेनाया कप्तानतयत् खन, इपि लयताल।

14 इश्माएलं मिस्पां ज्वनाहःपिं सकलें मनूत कारेहया काय् योहानानयाथाय् लिहां वन।

15 तर नतन्याहया काय् इश्माएल व वया च्याम्ह मनूत योहानानपाखें बचय् जुयाः अम्मोनीतयथाय् बिस्युं वन।

योहानान मिश्रय् बिस्युं वनेत्यंगु

16 अले अहीकामया काय् गदल्याहयात स्यायेधुंकाः मिस्पां ज्वनायंकूपिं सिपाइँत, मिस्त, मस्त व हाकिमत फुक्कसिगु जिम्मा कारेहया काय् योहानान व वलिसें दुपिं सेनाया फुक्क कप्तानतयसं काल।

17 इपिं बेबिलोनीतपाखें बचय् जुइत मिश्रय् वनेगु बिचाः यानाः बेथलेहेमया लिक्क गेरूथ-किम्हामय् बाय् च्वन।

18 इपिं बेबिलोनीत खनाः ग्याःगु खः, छायाःसा बेबिलोनयाम्हु जुजुं देशया बडाहाकिम ल्यःम्ह अहीकामया काय् गदल्याहयात नतन्याहया काय् इश्माएलं स्याःगु खः।

42

बचय् जूपिन्त ख्याच्चः

1 सेनाया सकलें कप्तानत, कारेहया काय् योहानान व होशयाहया काय् येजन्याह, चिधंपिनिसें ततःधंपिं सकलें मनूत यर्मिया अगमवक्तायात नापलाः वल।

2 अले इमिसं वयात धाल, “जिमिगु बिन्ति न्यनादिसें, जिपिं बचय् जूपिनिगु नितिं परमप्रभु छिकपिनि परमेश्वरयात प्रार्थना यानादिसें। छायाःसा न्हापा यक्व दुपिं जिपिं आः कम हे जक ल्यनाच्चंगु छिं खँ हे खं।

3 परमप्रभु छिकपिनि परमेश्वरं जिमित गन वनेगु खः, जिमिसं ह्यु यायेमाःगु खः, व क्यनादीमा धकाः प्रार्थना यानादिसें।”

4 यर्मिया अगमवक्तां इमित धाल, “जिं छिमिगु खँ न्यनागु दु। छिमिसं बिन्ति याःथें जिं परमप्रभु छिकपिनि परमेश्वरयात प्रार्थना यानाबी, अले परमप्रभुं ह्यु धयादिल व फुक्क जिं छिमित कनाबी। जिं ह्युं नं खँ छिमिगुपाखें सुचुके मखु।”

5 अले इमिसं यर्मियायात धाल, “परमप्रभु छिकपिनि परमेश्वरं छिपाखें जिमिथाय् ह्युं खबर छवयाहयादिल धाःसा अले जिमिसं वयकःया वचनकथं मयात धाःसा परमप्रभु हे जिमिगु विरोधय् खःम्ह व विश्वास याये बहःम्ह साक्षी जुयादीमा।

6 व जिमित यःगु जुइमा वा मयःगु जुइमा, जिमिसं परमप्रभु जिमि परमेश्वरया आज्ञा पालन याये, गुम्हयसिथाय् जिमिसं छितः छवयेत्यनागु दु। जिमित बां हे लायेमा, छायाःसा जिमिसं परमप्रभु जिमि परमेश्वरयागु आज्ञा पालन याये।”

7 झिन्हु लिपा परमप्रभुया वचन यर्मियायाथाय् वल।

8 उकिं वं कारेहया काय् योहानान अले वनापं दुपिं सकलें सेनाया कप्तानतयत् अले चीधिकःपिनिसें तःधिकःपिं सकलें मनूतयत् सःतल।

9 यर्मियां इमित धाल, “परमप्रभु, इस्माएलया परमेश्वर, गुम्हयसिथाय् छिमिसं जितः थःगु बिन्ति देछायेत छवःगु खः, थथे धयादी,

10 “छिपिं थ्व हे देशय् च्वन धाःसा जिं छिमित नाश याये मखु तर छिमित तयातये, जिं छिमित लिनाकाये मखु तर पी, छायाःसा जिं छिमिगु ह्यु स्यंकागु खः उकिया नितिं जिगु नुगः ख्वः।

11 छिपिं आः ग्यानाच्चंगु बेबिलोनया जुजुलिसें ग्याये मते, परमप्रभुं धयादी, छायाःसा छिमित वयागु ल्हातं बचय् यायेत व त्वःतकेत जि छिपिलिसें दु।

12 नबूकदनेसरयात छिमित दया याकेबिया जिं छिमित दया याये, अथे जुयाः वं थ्व छिमिगु देशय् छिमित च्वनेबी।’

13 “अयनं छिमिसं परमप्रभु छिमि परमेश्वरया आज्ञा पालन मयासें ‘जिपिं थ्व देशय् च्वने मखु,

14 तर जिपिं मिश्र देशय् हे च्वंवने, छायाःसा अन जिमिसं लडाइँ स्वयेमाली मखु, तुरहीया सः न्यनेमाली मखु, मरि नये मखंकाः च्वनेमाली नं मखु’ धाल धाःसा,

15 हे यहदाया मनूत, परमप्रभुया थ्व वचन न्यँ! दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभु, इस्राएलया परमेश्वरं थथे धयादी, 'छिमिसं मिश्रय् वनेगु क्वःछिनागु दुसा अले अन च्वनेगु खःसा,

16 गुगु तरवार खनाः छिपिं ग्याःगु खः, व हे तरवारं छिमित लिनाः मिश्र देशय् नापलाकी, अले छिपिं गुगु अनिकाल खनाः ग्याःगु खः, व मिश्र देशय् छिमिगु ल्युने ल्युने वइ, अले छिपिं अन हे सी।

17 धात्थे हे मिश्रय् वनाः च्वनेगु क्वःछ्यूपिं मनूत तरवार, अनिकाल व महामारीं सी। जिं छिमिके हयेत्यनागु विपत्तिपाखें सुं नं म्वाइ मखु वा बचय् जुइ मखु।'

18 परमप्रभु, दक्व शक्ति दुम्ह इस्राएलया परमेश्वरं थथे धयादी, 'गथे जिं जिगु तं यरूशलेमय् च्वंपिं मनूतय्के प्वंकागु खः, अथे हे छिपिं मिश्रय् वन धाःसा जिगु तं छिमिके प्वंके। जिं छिमित लिनाछ्वयागु फुक्क जातितय्गु दथुइ जिं छिमित सराः, भय, गिल्ला व निन्दाया पात्र दय्के। थ्व देश छिमिसं हाकनं खनी मखु।'

19 "हे ल्यनाच्वंपिं यहदाया मनूत, परमप्रभुं छिमित 'मिश्रय् वने मते' धयादीगु दु। थ्व खँ ल्वःमंके मते! जिं थौं छिमित ख्याच्वः बियागु दु।

20 छिमिसं जितः परमप्रभु छिमि परमेश्वरयाथाय् छ्वयाः 'जिमिगु नितिं परमप्रभु झी परमेश्वरयात प्रार्थना यानादिसँ, जिमित वय्कलं धयादीगु छता छता खँ धयादिसँ, जिमिसं व याये' धयाः छिमिसं थःमं थःत ध्वंलाःगु दु।

21 जिं थौं छिमित व धयागु दु। तर वय्कलं जितः छिमित धा धकाः धयादीगु फुक्क खँय् छिमिसं परमप्रभु छिमि परमेश्वरया आज्ञा पालन याःगु मदु।

22 उकिं आः धात्थे छिमिसं सीकाति, छिपिं च्वंने मास्तिवय्कूगु थासय् हे छिपिं तरवार, अनिकाल व महामारीं सी।"

यर्मियायात मिश्रय् यंकूगु

43

1 परमप्रभु इमि परमेश्वरं गुलि खँ धायेत यर्मियायात छ्वयाहःगु खः, व फुक्क खँ यर्मियां इमित धाये धुंकाः

2 होशयाहया काय् अजर्याह व कारेहया काय् योहानान व मेपिं फुक्क जिराहा मनूतय्सं यर्मियायात धाल, "छं मखुगु खँ ल्हानाच्वंगु दु! 'छिपिं मिश्र देशय् च्वंने हे मते' धकाः धायेत परमप्रभु झी परमेश्वरं छन्त छ्वयाहयादीगु मखु।

3 तर बेबिलोनीतय्सं जिमित स्यायेमा वा ज्वनाः बेबिलोनय् यंकेमा धयागु मतिइ तयाः नेरियाहया काय् बास्कं छन्त जिमिगु विरोधय् ग्वाकूगु खः।"

4 उकिं कारेहया काय् योहानान व सेनाया फुक्क कप्तानत व मेपिं सकलें मनूतय्सं "यहदा देशय् हे च्वँ!" धयागु परमप्रभुया आज्ञा पालन मयात।

5 उकिया पलेसा न्हापां जःलाखःला देशय् बिस्सुं वंपिं हाकनं यहदाय् च्वनेत लिहांवःपिन्त कारेहया काय् योहानान व सेनाया फुक्क कप्तानतय्सं यंकल -☆

6 मिजंपिं, मिस्त, मस्त, राजकुमारीत, जुजुया सेनापति नबूजरदानं शापानया छय् अहीकामया काय् गदल्याहया ल्हातय् लःल्हाःपिं फुक्कसित व अगमवक्ता यर्मियायात अले नेरियाहया काय् बास्कयात नं इमिसं यंकल।

7 थुकथं परमप्रभुया आज्ञा पालन मयासँ इपिं मिश्र देशय् वन, इपिं तहपनेसय् थ्यन।

8 तहपनेसय् परमप्रभुया थ्व वचन यर्मियायाथाय् वल,

9 "छं ततःग्वःगु ल्वहं ल्हातय् का, अले यहदाया मनूतय्सं स्वयाच्वंबलय् हे तहपनेसय् दुगु मिश्रयाम्ह जुजु फारोया दरबारया लुखाय् अप्पा छिनातःगु लँया क्वसं ध्याचलय् उपिं ल्वहंत थुनाछ्व।

10 अले इमित धा, 'दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभु, इस्राएलया परमेश्वरं थथे धयादी - जिं थःमं हे थः दास बेबिलोनीया जुजु नबूकदनेसरयात सःते, अले जिं सुचुका तयागु थुपिं ल्वहंतय्गु च्वय् वयागु सिंहासन थापं याये। वं उकिया च्वय् थःगु पाल ग्वइ।

11 व वयाः मिश्र देशयात हमला याइ, अले सीगु लागि च्वयातःगु दुसा सित, कैदी जुयेगु च्वयातःगु दुसा कैदय् वनेत व तरवारं सीगु च्वयातःगु दुसा तरवारयात लःल्हाइ।

12 वं मिश्र देशया घःतय्गु देगलय् मिं नकाबी। वं इमिगु देगःत छ्वयकाबी, अले घःतय्त्त ज्वना यंकी। गथे फैजवाःतय्सं थःगु वसतय् च्वंगु ससि फुक्क लिकाइ, अथे हे वं मिश्र देशय् च्वंगु फुक्क लिकया छ्वइ अले व अनं छुं हे हानि मजुसँ लिहां वइ।

13 वं मिश्र देशय् दुगु सूर्यया देगःया थांत स्यंकाबी, अले मिश्र देशया घःतय् देगःत मिं नकाबी।' "

44

मूर्ति पुजां यानाः नाश जूगु

1 मिश्र देशया उत्तरय् च्वंगु शहरत मिग्दोल, तहपनेस, नोप* व मिश्रय् दच्छिनपाखे च्वंपिं सकलें यहदाया मनूतय्गु बारे परमप्रभुयागु थ्व वचन यर्मियायाथाय् वल।

☆ 43:5 ४३:५-७ २ राज २५:२६ * 44:1 ४४:१ "नोप" या मेगु नां मेमफिस खः

2 “दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभु, इस्राएलयाम्ह परमेश्वरं थथे धयादी – यरूशलेम व यहदाया फुक्क शहरय् जिं हयागु फुक्क विपत्ति ला छिमिसं खंगु हे दु। थौं व झिजांमिजां दंगु सुनसान थाय् जूगु दु, अन सुं नं मच्चं।

3 थ्व इमिसं मभिगु ज्या याःगुलि जूगु खः। इमिसं छिमिसं म्हमस्यूपि व छिमि पुर्खातयसं म्हमस्यूपि मेपि घःत पुजा यानाः जितः तंचायकल।

4 अयनं जिं जिम्ह दास अगमवक्तातयत् बारम्बार इमिथाय् थथे धाय्के छवया, ‘जितः तसकं मयःगु थज्याःगु घच्चाइपुगु ज्या याये मते।’

5 तर इमिसं जिगु खँ मन्यं, उकी ध्यान हे मब्यु। इमिसं मभिगु ज्या यायेगु मत्वःतू व इमिसं मेपि घःतयत् धुपाँय् च्याकेगु ज्या मत्वःतू।

6 उकिं जिं थःगु तं यहदाया शहर शहर व यरूशलेमया गल्लि गल्लिइ प्वंका। उपि थौं तक नं झिजांमिजां दंगु व सुनसान थाय् जुयाच्वंगु दु।

7 “आः दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभु, इस्राएलया परमेश्वरं थथे धयादी – यहदापाखें मिजंपि, मिस्त, चीधिकःपि मस्त व ह्याउमस्त नाश याकाः सुं छम्ह हे ल्यं मदय्क छिमिसं थःपिन्के थज्याःगु विपत्ति छाया हयेगु?

8 छिपि च्वंवःगु थ्व मिश्र देशय् मेपि घःतयत् धुपाँय् च्याकाः जितः छाया तं चाय्कागु? थथे यानाः छिमिसं थःत हे नाश याइ अले पृथ्वीया फुक्क जातिया मन्तयसं छिमित हेस्याइ अले छिमिगु नां कयाः सराः बी।

9 छु छिमि पुर्खात, यहदाया जुजुपि व रानीपि अले छिमिसं व छिमि कलाःपिन्सं यहदा देशय् व यरूशलेमया गल्लि गल्लिइ याःगु मभिगु ज्या छिमिसं ल्वःमन ला?

10 छिपि थौं तक नं क्वमिलु जूगु मदुनि, छिमिसं जितः हनाबना तःगु नं मदु, जिं छिपि व छिमि पुर्खातयगु न्ह्यःने तयागु जिगु व्यवस्था व विधि छिमिसं पालन याःगु मदु।

11 “उकिं दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभु, इस्राएलया परमेश्वरं थथे धयादी – स्व, जि थः हे छिमिगु विरोधय् वनाः छिमित स्यंके, अले यहदाय् मनूत छम्ह नं मदय्काबी।

12 मिश्रय् च्वंवने मास्ति वय्कूपि यहदाय् ल्यनाच्वंपिन्त जिं नाश याये। मिश्र देशय् हे इपि नाश जुइ। तरवारं वा अनिकालं इपि नाश जुइ। चीधिकःपिनिसें तःधिकःपिं तक सकलें मनूत तरवार व अनिकालं सी। जिं इमित लिनाछवयागु फुक्क जातितयगु दथुइ जिं इमित सराः, भय, गिल्ला व निन्दाया पात्र दय्के।

13 जिं यरूशलेमयात तरवार, अनिकाल व महामारी सजाँय बियागु थें हे मिश्र देशय् च्वंपिन्त जिं सजाँय बी।

14 मिश्र देशय् च्वंविपि यहदाया ल्यनाच्वंपि छम्ह नं म्वानाच्वनी मखु, न बचय् जुइ। इमिसं यहदा देशय् हे लिहां वयाः अन च्वने मास्ति वय्कूसां छुं शरण काःवपि बाहेक इपि छम्ह नं लिहां वयेखनी मखु।”

15 अले उगु महासभाय् दुपि मिजंतयसं, थः कलाःपिन्सं मेपि घःतयगु लागि धुपाँय् च्याकूगु स्यूपि मनूतयसं व अन दनाच्वंपि मेपि सकलें मिसातयसं अले मिश्रया उत्तरपाखे व दच्छिनपाखेयापि सकलें यहदाया मनूतयसं यर्मियायात धाल,

16 “छिं परमप्रभुया नामय् धाःगु खँ जिमिसं मानय् याये मखु।

17 जिमिसं याये धकाः धयागु फुक्क ज्या या हे याये। स्वर्ग्याम्ह रानी जिमि घःमयजुया निति जिमिसं अथे हे धुपाँय् च्याके अले त्वँसाबलि नं वयात छाये गथे जिमि पुर्खा, जुजुपि व नायःतयसं यहदाया शहर शहरय् व यरूशलेमया गल्लि गल्लिइ छाःगु खः। उबलय् जिमिके नयेगु नसा गाक्क दुगु खः, जिमित बांलानाच्वंगु खः, जिमिके विपत्ति नं वःगु मदु।

18 तर गुबलय् निसें जिमिसं स्वर्ग्याम्ह रानी घःमयजुयात धुपाँय् च्याकेगु व त्वँसाबलि छायेगु त्वःताः, उबलय् निसें जिमित फुक्क खँया मगाःमचाः जुया वयाच्वंगु दु, जिमि मनूत तरवार व अनिकालं सीगु दु।”

19 अले मिसातयसं धाल, “जिमिसं स्वर्ग्याम्ह रानीया लागि धुपाँय् च्याकाबलय् अले वयात त्वँसाबलि छायाबलय् छु जिमि थः भाःतपिन्सं मसीकं हे वयागु मूर्ति बांलगु मरि दय्काच्वंगु व वयात त्वँसाबलि छायाच्वंगु धकाः च्वना ला?”

20 अले यर्मियां थथे लिसः ब्यूपि सकलें मनूतयत्, मिस्त व मिजंपिन्त धाल,

21 “छिमिसं, छिमि पुर्खात, छिमि जुजुपि व हाकिमत व देशयापि मनूतयसं यहदाया शहर शहरय् व यरूशलेमया गल्लि गल्लिइ च्याकूगु धुपाँय्या बारे छु परमप्रभुयात लुमंसे मवः ला? छु! वय्कलं बिचाः याना मदिल ला?

22 छिमिसं याःगु मभिगु ज्या व घच्चाइपुगु ज्या परमप्रभुं यक्व अप्वः सह यानादी मफुत। अले छिमिगु देश झिजांमिजां दंगु, मन् मदुगु सुनसान थाय् जुल। अले मनूतयसं छिमिगु नां कयाः सराः बियेगु यानावयाच्वंगु दु, थौं नं अथे जुयाच्वंगु दु।

23 छिमिसं धुपाँय् च्याकाः परमप्रभुया विरोधय् पाप याःगुलि, अले वय्कःया आज्ञा पालन मयाःगुलि वा वय्कःया व्यवस्था वा नियम वा वय्कःया विधि पालन मयाःगुलि थ्व विपत्ति छिमिके वःगु खः, थौं छिमिसं खनाच्वंगु थें।”

24 अले यर्मियां सकलें मनूत व मिस्तयत् धाल, “छिपि मिश्रय् दुपि यहदायापि सकलें मनूतयसं परमप्रभुया थ्व वचन न्यँ,

25 दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभु, इस्राएलयाम्ह परमेश्वरं थथे धयादी – स्वर्ग्याम्ह रानीयात धुपाँय् च्याकेत व त्वँसाबलि छायेत जिमिसं यानागु ‘भाकल धाल्थें हे जिमिसं पूरा याये धकाः छिमिसं व छिमि कलाःपिन्सं थःम्हं बचं ब्यगु खँ थःगु हे ज्यां छिमिसं पूरा याःगु दु।’

“उकिं छिमिसं थःगु बचं पूरा या! छिमिसं यानागु भाकल पूरा या!

26 तर हे मिश्र देशयापि सकलें यहदाया मनूत, परमप्रभुया वचन न्यँ! परमप्रभुं धयादी, 'जिगु तःधंगु नामय जिं पाफयाच्चवनागु दु कि मिश्र देशय च्वनाच्चपिं सुं नं यहदाया मनूतयसं नं "गथे परमप्रभु धात्थें म्वाःमह खः" धकाः आवंलि गुबलें जिगु नामं पा फइ मखु वा जिगु नां काइ मखु।

27 छायाधाःसा जिं इमित भिया लागि मखु तर मभिया लागि स्वयाच्चवनागु दु, मिश्र देशय दुपि सकलें यहदाया मनूत नाश मजुतले तरवार व अनिकालं सी।

28 तरवारं बचयजूपि मिश्र देशं यहदा देशय कम हे जक लिहां वइ। अबलय मिश्र देशय च्वंःपिं यहदाया ल्यंदुपिं सकसिनं इमिगु वचन सत्य खः लाकि जिगु वचन सत्य खः, व सी।'

29 "परमप्रभुं धयादी, 'छिमिगु विरोधय स्यंकेगु जिगु वचन धात्थें हे पूरा जुइ धकाः छिमिसं सीमा धकाः जिं छिमित थव थासय सजॉय बी। अले व हे छिमित चिं जुइ।'

30 परमप्रभुं थथे धयादी, 'गथे जिं यहदाया जुजु सिदकियाहयात वयात स्यायेत स्वःमह वया शत्रु बेबिलोनया जुजु नबूकदनेसरया ल्हातय बियागु खः, अथे हे मिश्रया जुजु फारो होप्रायात नं जिं वयात स्यायेत स्वःमह वया हे शत्रुया ल्हातय बी।' * ✨

45

बास्कयात परमप्रभुया बचं

1 यहदाया जुजु, योशियाहया काय, यहोयाकीमं राज्य यानाच्चंगु प्यंगू दँय नेरियाहया काय, बास्कं यर्मिया अगमवक्तां च्वकेत नवाःगु थुपिं वचन छथू भ्वँतय च्वये धुंकाः यर्मियां वयात धाल, * ✨

2 "बास्क, परमप्रभु, इस्राएलया परमेश्वरं छन्त थथे धयादी -

3 छं धाल, 'धिवकार जितः! छायाधाःसा परमप्रभुं जिगु दुःखय दुःख तनादिल! झसुकाः ततं जि त्यानुइ धुंकल, जितः गनं नं आराम मदु।'

4 "उकिं परमप्रभुं धयादी - छं वयात थथे धा, 'परमप्रभुं थथे धयादी - जिं छु दयकागु दु, व जिं स्यंकाबी। जिं पृथ्वी न्यंक छु पिनागु दु व जिं लिनाकाये।

5 तर न्यँ! छं थःगु निति ततःधंगु खँ माला च्वनागु ला? अथे माले मते! जिं थःमहं हे फुक्क मनूतयके विपत्ति हये, परमप्रभुं धयादी, तर छ न्हाथाय वंसां जिं अन छंगु ज्यान बचय यानाः छन्त म्वाकातये।' "

46

जाति जातिया बारे अगमवाणी

1 जाति जातिया बारे यर्मिया अगमवक्तायाथाय वःगु परमप्रभुया वचन थव हे खः।

मिश्र देशया बारे अगमवाणी

मिश्रया बारे -

2 यफ्रेटिस खुसि सिथय च्वंगु कर्कमीशय योशियाहया काय यहदाया जुजु यहोयाकीमं राज्य यानाच्चंगु प्यंगू दँय बेबिलोनया जुजु नबूकदनेसरं त्याकूमह मिश्र देशयामह जुजु फारो नेकोया सेनाया बारे, * ✨

3 "तःधंगु व चिधंगु ढालत तयार या!

लडाइया लागि न्ह्यज्या!

4 सलया महय लगाम च्यु!

हे सलगइपि,

सल गयाः नँयागु तपुलि पुयाः

थथःगु थासय दँ!

छिमिगु भाला च्वामुकि।

छिमिगु महय कवच फ्यु!

5 तर जिं छु खनाच्चवना?

इपिं ला ग्यानाच्चंगु दु।

इपिं लिचिलाच्चंगु दु।

इमि सिपाइँत बुत।

इपिं हथाय पथासं बिस्सुं वनाच्चंगु दु।

इमिसं लिफः मस्वः, प्यखेरं आतंक हे आतंक दु,"

* 44:30 ४४:३० २ राज २५:१-१७ ✨ 45:1 ४५:१ २ राज २४:१; २ इति ३६:५-७; दान १:१-२

* 45:1 ४५:१ ६०५ बि.सि.

* 46:2 ४६:२ ६०५ बि.सि.

* 46:2 ४६:२-२६ यशै ११:१-२५; इज २९:१-३२:३२

परमप्रभुं धयादी।

6 “याकनं बिस्युं वनीपि नं बिस्युं वने फइ मखु,
न बल्लाःपि हे बचय् जुइ फइ।
उत्तरय् यूफ्रेटिस खुसि सिथय्
इपिं धेधेचुयाः दइ।

7 “नील खुसि थें न्ह्यज्यानाः वइगु,
तःधगु लबु थाहां वइगु खुसि थें वइगु थ्व सु खः?
8 मिश्र देश नील खुसि थें न्ह्यज्यानाः वइ,
लबु थाहां वइगु खुसिया लः थें।
वं धाइ, ‘जि न्ह्यज्यानाः पृथ्वीयात त्वपुयाबी।
जिं शहर शहरयात व अनयापिं मनूतय्त नाश यानाबी।’

9 अय् सल, न्ह्यज्या!
अय् सारथीत, रथ याकनं ब्वाकि!
अय् सिपाइँत, न्ह्यज्या!
ढाल क्वबिपिं कूश व पूतयापिं मनूत,
वाण बांलाक कयके सःपिं
लूदयापिं मनूत, वनाछव!
10 तर व दि प्रभु, दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभुया दि खः,
बदला काइगु दि,
थः शत्रुतय्त बदला काइगु दि।
लुमधंतले तरवारं नाश याइ,
हि त्वनाः वं प्याःचाः लंकी।
छाय्धाःसा उत्तरयागु देशय्,
यूफ्रेटिस खुसि सिथय्,
प्रभु, दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभुं बलि छानादी।

11 “हे मिश्र देशयाम्ह कुमारी म्हाय,
च्वय् गिलादयं वनाः मलम का!
तर छं म्वाःम्वाकं थीथी कथंयागु वासः पाइगु,
छ लाइ मखु।

12 जात जाति छंगु लज्याया खँ न्यनी।
छंगु ख्वःसलं पृथ्वी जाइ।
सिपाइँलिसें सिपाइँ थक्कर नइ।
इपिं निम्हं छकलं दइ।”

13 बेबिलोनया जुजु नबूकदनेसरं वयाः मिश्र देशयात हमला याइगु बारे परमप्रभुं यर्मियायात थ्व खबर बियादीगु दु, ☆

14 “मिश्र देशय् सुचं ब्यु!
मिगदोलय् घोषणा या,
नोपः व तहपनेसय् नं घोषणा या,
‘तयार जुयाः थथःगु थाय् कयाः दँ,
छाय्धाःसा तरवारं छिमिगु प्यखेरं क्वापक्वाप नयाच्चंगु दु।’

15 छिमि सिपाइँत छाय् क्वदःगु?
इपिं दने फइ मखु, छाय्धाःसा परमप्रभुं इमित क्वय्पाखे घ्वानादीगु दु।

16 छिमि सिपाइँत बरोबर थक्कर नयाः
छम्हयसिया च्वय् मेम्ह दइ।
इमिसं धाइ, ‘दँ! अत्याचारया तरवारपाखें बिस्युं वनाः
इपीं थः हे मनूतयथाय्
व थः जन्म जूगु देशय् हे लिहां वनेनु।’

† 46:11 ४६:११ गिलाद वासः दयकेत छयलीगु सिमासामाया लागिं नांजाःगु यर्दन खुसिया पुर्बय् लाःगु छगू लाग्ग। ☆ 46:13 ४६:१३ यर ४३:१०-१३ ‡ 46:14 ४६:१४ नोप थुकिया मेगु नां मेमफिस खः

- 17 अन इमिसं तःसलं धाइ,
‘मिश्रया जुजु फारो तःधंगु सः जक खः।
वं ला थःगु मौका तंकूगु दु।’
- 18 “धात्थे जि म्वाःम्ह खः थें” जुजुं धयादी,
गुम्हयूसिगु नां दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभु खः,
“पहाडत मध्ये तबोर थें छम्ह वइ,
समुद्र सिथया कर्मेल थें व वइ।
- 19 हे मिश्र देशय् च्वंपि,
कैदी जुयाः वनेत थःगु सामान प्वःच्यु,
छायधाःसा नोप नाश जुइ,
मनू मदयाः व झिजांमिजां जुइ।
- 20 “मिश्र छम्ह बांलाःम्ह साचा खः।
तर उत्तरपाखें छम्ह साभुजिं
वयागु विरोधय् वयाच्वंगु दु।
- 21 वया ज्यालाय् वःपि सिपाइँत तग्वारापि साचात थें च्वं।
इपिं छक्कलं फहिलाः बिस्युं वनी।
इपिं दी मखु, छायधाःसा इमिके विपत्तिया दि,
इमिगु सजौंयया दि वयाच्वंगु दु।
- 22 शत्रुत जबरजस्ती न्ह्यज्यानावइबलय,
बिस्युं वंम्ह सर्पयागु थें सः मिश्रं पिकाइ।
इपिं वयाथाय् सिमा पालीपि मनूत थें
पा ज्वनाः वयाच्वंगु दु।
- 23 इमिसं वया मनूतयत् सिमायात थें पाली,”

परमप्रभुं धयादी।

- “छायधाःसा इपिं क्वःबुइँचा स्वयाः यक्व दु,
इपिं अल्याख दु।
- 24 मिश्र देशया म्हाययात मछाले मायकाबी।
वयात उत्तरयापिं मनूतयगु ल्हातय् लःल्हानाबी।”
- 25 दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभु, इस्राएलया परमेश्वरं धयादी, “स्व, जिं थःम्ह हे नोऽ शहरया अमोन घः, फारो, मिश्र देश व
वया घःत अले जुजुपिं धकाः फारोयात भरोसा याइपिन्के सजौंय हयेत्यनागु दु।
- 26 जिं इमित इमिगु ज्यान कायेत स्वःपिनिगु ल्हातय्, अर्थात बेबिलोनया जुजु नबूकदनेसर व वया हाकिमतयगु ल्हातय्
लःल्हानाबी। तर अनंलि मिश्र देशय् हाकनं न्हापा थें तुं मनूत च्वनी,” परमप्रभुं धयादी।
- 27 “हे जिम्ह दास याकूब, छ ग्याये मते।
हे इस्राएलयापिं मनूत, नुगः क्वतुंके मते।
जिं थःम्ह हे छिमित तापाःगु देशं
व छिमि सन्तानयात ज्वनाः यंकातःगु देशं त्वःतकाहये।
याकूबया सन्तानतयत् हाकनं शान्ति व सुरक्षा दइ।
सुनानं वयात ख्याये फइ मखु। ✨
- 28 हे जिम्ह दास याकूब, छ ग्याये मते,
छायधाःसा जिं छलिसें दु,” परमप्रभुं धयादी।
“गुगु गुगु देशय् जिं छिमित छ्यालब्याल याना,
व फुक्क देशयात नाश यानाबी।
छिमित धाःसा भज्यंक नाश याये मखु।
जिं छन्त सजौंय मब्यूसे त्वःते ला मखु
अयनं भिकेबलय् खःकथं न्याय यानाः भिके।”

47

पलिशतीतयगु बारे अगमवाणी

1 मिश्रयाम्ह जुजु फारों गाजाय् हमला याये न्ह्यः पलिशतीतयगु बारे यर्मिया अगमवक्तायाथाय् वःगु परमप्रभुया वचन थ्व हे खः, ☆

2-3 परमप्रभुं थथे धयादी,

“स्व! उत्तरपाखे लः थाहां वयाच्चंगु दु।

व बाः वयाच्चंगु लःधाः थें जुइ।

वं देश व उकी दुगु फुक्कयात त्वपुयाबी,

शहर व अन दुपि सकसितं त्वपुयाबी।

ब्वॉय् वनीपिं बल्लाःपिं सलतयगु तुतिया ख्वःया सः,

शत्रुतयगु रथत तसकं ब्वॉय् वंगु घःचाःया सः न्यनाः

मनूत चिल्लाय् दनाः हाली,

अले देशय् च्वंपिं सकलें ख्वइ।

अबुपिन्सं थःकाय् म्हायपिन्त ग्वाहालि बी मखु।

इमिगु ल्हाः याग्लाप्याग्ला जुइ।

4 छायाधाःसा पलिशतीत नाश जुइगु दि वःगु दु,

अले बचयजूपिं मध्ये टुरोस

व सीदोनयात ग्वाहालि बी फुपिं सकलें नाश जुइ।

परमप्रभुं पलिशतीतयत् नाश यानादीत्यंगु दु,

कप्तोरया* सिथं वःपिं सकसितं।

5 गाजायापिं मनूतयसं नुगः मछिंकाः थःगु छयंया सँ खाइ।

अशकलोनयात सुम्क तइ।

हे पलिशतीतय् मैदानय् ल्यनाच्च्वंपिं,

छिमिसं गुबलय् तक थःगु दुःख क्यनेत थथःगु म्हय् घाः यानाच्च्वनेगु?

6 “छिमिसं ख्वख्वं धाइ, ‘हे परमप्रभुया तरवार,

छं गुबलय् आराम कायेगु?

छ थःगु दापय् लिहां हूँ,

छ सुम्क च्वँ।’

7 तर परमप्रभुं थ्वयात आज्ञा बियादी धुंकाः,

वयकलं थ्वयात अशकलोनयात

व समुद्र सिथययात हमला यायेगु आज्ञा बीधुंकाः

थ्वं गय् यानाः आराम काइ?”

48

मोआबया बारे अगमवाणी

1 मोआबया बारे —

दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभु, इस्त्राएलया परमेश्वरं थथे धयादी,

“धिक्कार दु नेबोयात, छायाधाःसा व नाश जुइ,

कियातिमया बेइज्जत जुइ

अले उकियात त्याकाकाइ,

किल्लाया बेइज्जत जुइ अले व चुंचुं जुइ।☆

2 मोआबया प्रशंसा हाकनं गुबलें जुइ मखुत,

मनूतयसं हेशबोनय्* उकियात स्यकेगु ग्वसाः ग्वइ,

‘वा! झीसं उगु जातियात नाश यानाबीनु।’

हे मदमेन†, छ नं सुनसान जुइ,

☆ 47:1 ४७:१-७ यशै १४:१९-३१; इज २५:१५-१७; योए ३:४-८; आमो १:६-८; सप २:४-७; जक १:५-७

* 47:4 ४७:४ कप्तोर थ्व क्रेट टापु खः ☆ 48:1

४८:१-४७ यशै १५:१-६; १४; २५:१०-१२; इज २५:८-११; आमो २:१-३; सप २:८-११

* 48:2 ४८:२ हेशबोन थ्व खँवः नवाइबलय् हिब्रू भाषाय् खँवः ग्वसाः थें च्वं

† 48:2 ४८:२ मदमेन थ्व खँवः नवाइबलय् हिब्रू भाषाय् खँवः “सुम्क” थें च्वं

- तरवार छंगु ल्यल्यु वइ।
 3 होरोनैमं चिल्लाय् दनाः हाःगु सः न्यौं
 नाश व तःधंगु दुःखया सः ताये दयाच्चंगु दु।
 4 मोआब नाश जुइ,
 वया मस्त तःसलं ख्वइ।
 5 इपिं लूहीत थाहां वनीगु लैय्
 ख्वख्वं थाहां वनी।
 होरोनैमपाखे क्वहां वनीगु लैय्
 चिल्लाय् दनाः ख्वःगु सः न्यंगु दु।
 6 बिस्युं हूँ! थथःगु ज्यान बचय् या!
 मरुभूमियागु नांगा झाः थें जु!
 7 छिमिसं थःगु ज्याय् व थःगु धन सम्पत्तिइ भलसा तःगुलि
 छिमित नं ज्वना यंकी।
 अले कमोश घःयात नं थः पुजाहारीत
 व थः शासकतनापं ताताःपाःगु देशय् यंकी।
 8 अले परमप्रभुं धयादीगु थें
 नाश याइम्ह छिमिगु फुक्क शहरय् वइ,
 छगू शहर नं बचय् जुइ मखु।
 ब्यासि नं नाश जुइ,
 पहाडयागु माथंवंगु जमिनयात नं नाश याइ।
 9 मोआबय् चि ह्वलाब्यु,
 छायाःसा व तहसनहस जुइ,
 उकिया शहरत सुं नं मनू मदय्क सुनसान जुइ।
 10 “अल्ल्छी चाचां परमप्रभुया ज्या याइम्ह मनूयात सराः लायेमा!
 थःगु तरवारयात हि बाः वय्के मब्युम्ह मनूयात सराः लायेमा!
 11 “मोआब मचाबलय् निसैं हे याउँक च्वनाच्चंगु दु।
 थलय् त्वःतातःगु दाखमघ थें छगः थलं मेगु थलय् मप्वंकूगु थें,
 व देशयात गुबलें ज्वनाः यंकूगु मदु।
 वयागु सवाः न्हापायागु थें च्वं, वयागु बास्ना ह्यूगु मदु।
 12 तर स्व! ई वयाच्चंगु दु,”
 परमप्रभुं धयादी,
 “गबले जिं थलं प्वंकीपिं मनूत छवये,
 इमिसं व प्वंकी।
 इमिसं वयागु थलत खालि यानाबी
 अले वयागु थल चुंचुं यानाबी।
 13 गथे थःम्हं भलसा तःगु लुँयाम्ह द्रुंहाचाया मूर्तिपाखें बेथेलय् इस्राएल मछालेमाःगु खः,
 अथे हे मोआब नं वयागु मूर्ति कमोशपाखें मछालेमाली।
 14 “छिमिसं गय् यानाः धाये फुगु?
 ‘जिपिं बहादुर व बल्लाःपिं सिपाइँत खः धकाः।’
 15 मोआब नाश जुइ, अले उकिया शहरय् हमला याइ।
 वया ल्याय्म्हपिं मध्ये दकलय् स्वयेज्यूपिन्त स्याइगु जुइ,”
 महाराजं धयादी, गुम्हयसिगु नां दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभु खः।
 16 “मोआबया नाश लिक्क थयंकः वःगु दु,
 वयागु विपत्ति याकनं हे वइ।
 17 वया प्यखेरं च्वंपिं व वयागु नां न्यंपिं सकलें वयागु निंति ख्व,
 अले धा, ‘व बल्लाःगु राजदण्ड त्वधूगु दु।

व नांजाःगु कथि त्वधूगु दु।’

- 18 “हे दीबोनय् च्वंपि मनूत,
थःगु गौरवं कुहां वयाः गंगु जमिनय् च्वे,
छाय्धाःसा मोआबयात नाश याइम्ह छंगु विरोधय् वइ।
वं छंगु छचाःखेरं पःखाः ग्वयातःगु शहरत नाश याइ।
19 हे अरोएरय् च्वंपि, लँय् दनाः बांलाक स्व।
बिस्युं वंपि मनूत व मिसातयत् ‘छु जुल’ धकाः न्येँ।
20 मोआबया बेइज्जत जूगु दु,
छाय्धाःसा वयात चुंचु याःगु दु।
‘नुगः मछिंकि, ख्व, मोआबयात नाश यात’ धकाः
अर्नोन खुसि सिथय् वनाः धा।
21 तज्जाःगु माथवंगु थाय्या न्याय वःगु दु
अर्थात होलोन, यहसाह व मेपात,
22 दीबोन, नेबो व बेथ दिब्लतैम,
23 कियतैम, बेथ गमूएल व बेथ मोन,
24 किर्योत, बोज्जा
व मोआबया लिक्क व ताताःपाःगु फुक्क शहरयागु।
25 मोआबया नेकूः‡धयनाब्यगु दु
अले वयागु ल्हाः त्वथुलाब्यगु दु,”

परमप्रभुं धयादी।

- 26 “मोआबयात कयकि,
छाय्धाःसा वं परमप्रभुया विरोध याःगु दु।
मोआब थःम्हं ल्हःगुलिइ हे ग्वारा ग्वारा तुलेमा।
मनूतयसं वयात हेस्याय्मा।
27 छं इस्राएलयापि मनूतयत् हेस्यानागु मखु ला?
वा वयात खूँतयगु दथुइ ज्वंगु खः ला?
छाय्धाःसा छं वयागु बारे न्ववाक्क पतिकं
छं वयात हेस्यानाः थःगु छ्यं संकीगु।
28 हे मोआबय् च्वंपि, छिपि थथःगु शहरत त्वःताः ल्वहंधिकय् च्वंहुँ!
छिपि गुफाया त्वाःया लिक्क स्वँ दय्कीपि सुकुभन्तु थें जु!
- 29 “मोआब गुलि तःधं जुइमाःम्ह खः धयागु खँ जिमिसं न्यनागु दु।
व तसकं तःधं जुइमाःम्ह खः।
वयागु फुँइ व
नुगःया तःधंछुया बारे जिमिसं न्यनागु दु।
30 वयागु फुँइ जिं स्यु, तर व ज्यालगे मज्ज,
वयागु घमण्डं छं याये फुगु मखुनि,”

परमप्रभुं धयादी।

- 31 उकिं जि मोआबया निति ख्वये,
सकलें मोआबीतयगु निति जि ख्वये।
कीर-हरेशेतया मनूतयगु निति जिं नुगः मछिंके।
32 हे सिब्माया दाखमात,
याजेर ख्वः थें जि छंगु लागि ख्वये।
छंगु कचात समुद्र तक थ्यन,
उपिं याजेरया समुद्र तक हे थ्यंगु दु।
छंगु सये धुंक्गु फल

‡ 48:25 ४८:२५ नेकू थथे धयागु शक्तिया चिं खः

व छंगु दाखय नाश याइम्ह वःगु दु।
 33 मोआबया यक्व सइगु क्यबत
 व बुँन लसता व खुसि वने धुंकुगु दु।
 जिं दाख तिसीगु थासं दाखया ति वयेगु दिकाबियागु दु।
 लयतायाः हा हां सुनानं उक्रियात न्हइ मखु।
 इमिगु हाःसः लसताया हाःसः मखु।

34 “हेशबोनं इपि ख्वःगु सः एलाले
 व यहश तक हे थ्यंगु दु,
 सोअरंनिसें होरोनैम व एग्लत-शलीशियाह तक हे,
 छायाःसा निमीमया लः नं सुनावने धुंकल।
 35 पुजा यायेगु थासय् बलि छाइपिन्त
 व घःतयत् धुपाँय् च्याकीपिन्त
 जिं मोआबं भज्यंक नाश यानाबी,”

परमप्रभुं धयादी।

36 “उकिं बाँसुरी थें जिगु नुगलं मोआबया नितिं बिलाप याइ।
 कीर हेशेतयापिं मनूतयगु नितिं बाँसुरी थें वं बिलाप याइ।
 इमिसं कमय् याःगु धन नाश जुल।

37 इपि सकसिनं सैं खाःगु दु,
 दारी खाःगु दु।

सकसिगु ल्हाः चिरिबाःगु दु।

सकसिनं भांग्रां जैं त्वपूगु दु।

38 मोआबया छेंया फुक्क कःसि कःसिइ
 व चुक चुकय् ख्वःसः बाहेक मेगु छुं नं मदु,
 छायाःसा सुयातं मयःगु थल थें
 जिं मोआबयात त्छ्यानाबियागु दु,”

परमप्रभुं धयादी।

39 “व गज्याःगु कुचा कुचा जूगु दु,
 इपिं गपायसकं ख्वयाच्चंगु दु।

मोआब लज्या चाःगु दु व ध्वस्त जूगु दु,
 अले वया प्यखेरं च्वपिं जातितयसं वयात हेस्याइगु अले व खनाः वातां जुइ।”

40 परमप्रभुं थथे धयादी,

“स्व, छम्ह इमा मोआबया च्वय् थःगु पपू चक्कंकाः
 हथासं ब्वयाः वयाच्चंगु दु।

41 किर्योतयात कब्जा याइ,
 अले किल्लात अधिकार याइ।

उखुन्हु मोआबया सिपाइँतयगु नुगः
 मचाबू ब्यथा जूम्ह मिसाया नुगः थें जुइ।

42 मोआबयात नाश याइ, व हाकनं छगू राज्य जुयाच्चनी मखु,
 छायाःसा वं परमप्रभुयागु विरोध यात।

43 हे मोआबयापिं मनूत,
 भय, गाः व जालं

छिमित पियाच्चंगु दु,”

परमप्रभुं धयादी।

44 “ग्यानाः बिस्युं वनीपिं गालय् लाइ।

गालं च्वय् थाहां वइपिं जालय् लाइ।

छायाःसा मोआबय् जिं वयागु सजाँयया देँ हये,”

परमप्रभुं धयादी।

- 45 “बिस्सुं जुयाच्चंपिं मनूत ग्वाहालि मदयाः हेश्बोनया किचलय् दनी।
छाय्धाःसा हेश्बोनं छगू मि
व सीहोनया दथुं हानाहाना च्यानाच्चंगु मि पिहां वःगु दु।
उकिं मोआबया कपाःतय्त व ल्वापु याइपिं घमण्डीतय्गु छ्यंक्वैय्यात भस्म यानाबी।
- 46 धिक्कार छन्त, अय् मोआब!
कमोश घःया मनूत नाश जुल,
छं काय् म्हाय्पिन्त ज्वनाः मेगु देशय् यंकल।
- 47 “अयुं लिपा वइगु दिनय्
जिं मोआबया सुख शान्ति हाकनं लित हये,”

मोआबया न्याय थन तक।

परमप्रभुं धयादी।

49

- अम्मोनीतय्गु बारे अगमवाणी
1 अम्मोनीतय्गु बारे—
परमप्रभुं थथे धयादी,
“छु! इस्राएलया काय्पिं मदु ला?
छु! वया सुं सर्बय काइम्ह मदु ला?
छाय् मोलोखं गादया लागा कब्जा याःगु?
छाय् वया थः मनूत गादय् च्वंःगु?”[☆]
- 2 परमप्रभुं धयादी,
“स्व! जिं अम्मोनीतय्गु रब्बा शहरया विरोधय् लडाइँया सः न्यकेगु ई वयाच्चंगु दु।
व छगू नाशया दूँ जुइ,
अले उकिया जःखः च्वंगु गांयात मिं भस्म याइ।
उबलय् थःत लिनाः पितहःपिन्त
इस्राएलीतय्सं लिनाछवइ,”
- 3 “हे हेश्बोन, ख्व! छाय्धाःसा ऐ शहर नाश जुल।
हे रब्बायापिं मनूत, चिल्लाय् दनाः ख्व!
भांग्रा हिनाः दुखं च्वँ
अले ख्वख्वं पःखाःया दुने थुखे उखे ब्वाँय् हूँ!
छाय्धाःसा छिमि घः मोलोखयात, वया पुजाहारीत
व हाकिमतनापं मेगु देशय् यंकी।
- 4 हे विश्वास यायेबहः मजूमह म्हाय्,
छाय् छं थःगु ब्यासिया नितिं,
थःगु यक्व सइगु ब्यासिया नितिं घमण्ड यानागु?
जितः सुनां हमला याइ धकाः
‘छं थःगु सम्पतिइ भलसा तयाः धाइगु?’ ”
- 5 प्रभु, दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभुं थथे धयादी,
“स्व! जिं थःम्ह हे छंगु प्यखें दुपिपाखें छंके भय हये।
छिपिं सकसितं लिनाछवइ।
बिस्सुं जूपिन्त मुंकिपिं सुं दइ मखु।
- 6 “अयुं लिपा वइगु दिनय्, जिं अम्मोनीतय्गु सुख शान्ति हाकनं लित हये,”

एदोमया बारे अगमवाणी

परमप्रभुं धयादी।

- 7 एदोमया बारे—
दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभुं थथे धयादी,
“छु! तेमानय आः बुद्धि मन्त ला?
छु! अनयापि बुद्धिमानतयगु सल्लाह नाश जुल ला?
छु! इमिगु बुद्धि ध्वग्गिना वन ला?☆
- 8 हे ददानय च्वंपिं, फहिलाः बिस्युं हूँ,
तज्जाःगु गुफाय सुला च्वेँ,
छायधाःसा एसावयात सजाँय बीगु इलय्
जिं वयाके विपत्ति हये।
- 9 छन्थाय दाख खाइपिं वःसा
इमिसं छुं दाख त्वःतामथकी ला?
चान्हय् खुँत वःसा
छु! इमिसं थःत गुलि यल उलि धन खुयाः मयंकी ला?
- 10 तर जिं एसावयात नांगा याये,
वं थःत सुचुके मफयमा धकाः
जिं व सुलाच्चनीगु थाय खुला यानाबी।
वया कायम्ह्यायपिं, थःथितिपिं व जःलाखःलापिन्त नाश याइ,
छम्ह नं ल्यनी मखु।
- 11 छिमि मांबौ मदुपिन्त त्वःता हूँ, जिं इमित म्वाकातये।
छिमि भाःत मदुपिं मिसातयसं नं जितः भरोसा याये फु।”
- 12 परमप्रभुं थथे धयादी, “ख्वलां त्वःने म्वाःपिन्सं नं वं त्वने हे माः धाःसा, छ सजाँय मफसेँ बचय् जुइ दइ ला? छन्त त्वःति मखु, छं धाथेँ त्वने हे माली।
- 13 बोजा शहर नाशया दूँ जुइ धकाः जिं थःगु हे नामय् पाफये। मनूत व शहर खनाः वातां जुइ, इमिसं थुकियात हेस्याइ, जिं इमित लिनाछवयागु फुक्क जातितयगु दथुइ जिं इमित सराः, भय, गिल्ला व निन्दाया पात्र दय्के। थुकिया फुक्क शहरत न्ह्याबलेया नितिं झिजांमिजां जुइ, ” परमप्रभुं धयादी।
- 14 जिमिसं परमप्रभुपाखेँ थ्व बुखेँ न्यनागु दु।
छम्ह दूतयात जाति जातितयथाय् थथे धाय्के छवःगु खः,
“दूँ, झीपिं वनापं लडाइँ याः वनेनु।”
- 15 “स्व, जिं छन्त जाति जातिया दथुइ चिधं यानाबी।
छन्त दक्वसिनं हेपे याइ।
- 16 छं हःपाः ब्यूगु भय व छंगु नुगःया घमण्डं छन्त ध्वंलाःगु दु।
हे ल्वहंधीया कापिचाय् च्वनीपिं,
हे डाँडाया च्वका च्वकाय् ढुक्क जुयाः च्वनीपिं,
तर छ इमा थें च्वय् च्वय् ब्वःसां,
अले नगुतयगु दथुइ छें दय्का च्वंसां अनं जिं छन्त बैय् कुर्काबी,”
- परमप्रभुं धयादी।
- 17 “एदोम भयया खँ जुइ,
अन जूगु नाश खनाः उकिया लिक्क जुयाः वनीपिं सकलेँ वातां जुइ,
अले सकसिनं उकियात हेस्याइ।”
- 18 परमप्रभुं धयादी,
“सदोम व गमोरा अले उकिया जःखः च्वंगु शहरत नाश जूबलय् जूगु थें
अन सुं नं मनू दइ मखु,
सुं मनू नं अन च्वनाच्चनी मखु।☆
- 19 स्व! यर्दनया झालं यक्व घाँयख्यः दुगु थासय् सिंह वः थें,
जिं एदोमयात पलखं हे वयागु देशं लिनाछवये।
अले सुयात जिं ल्यये वयात हे जिं तये।
छायधाःसा जि थें जाःम्ह सु दु?

सुनां जितः चुनौती बी फु?

जिगु न्ह्यःने दनाच्चने फुम्ह सु फैजवाः दु?”

20 उकिं एदोमया विरोधय् परमप्रभुं दयकादीगु योजना,
अले तेमानय् च्वंपिनिगु विरोधय् वय्कःया इच्छा छु दु धकाः न्यँ,
बथांयापि चिचीधिकःपि फैया मस्तयत् घिसय् यानाः यंकी।
इमिसं यानाः वं इमिगु घॉय्ख्यःयात भज्यंक नाश यानाबी।

21 इपिं पतन जूगु सलं पृथ्वी थरथर खाइ।
इपिं हाःगु सः लाल समुद्र तक हे थ्वइ।

22 स्व! छम्ह इमा हथासं ब्वयावइ,
बोज़ाया च्वय् वं थःगु पपू चक्कंकी।
उखुन्हु एदोमया सिपाइँतय्गु मन
मचाबू ब्यथा जूम्ह मिसायागु थें जुइ।

दमस्कसया बारे अगमवाणी

23 दमस्कसया बारे,
“हमात व अर्पाद अलमल जूगु दु,
छाय्धाःसा इमिसं मभिगु खबर न्यंगु दु।
ग्यानाः इमिगु नुगः क्वतुंगु दु।
शान्त जुइ मफइगु समुद्र थें इमिगु नुगः इतिमिति कंगु दु।”

24 दमस्कस कमजोर जूगु दु।
व बिस्युं वनेत्यंगु दु।
भयनं वयात ज्वंगु दु।
मचाबू ब्यथा जूम्ह मिसायात थें च्यूताः
व सास्तीं वयात ज्वंगु दु।

25 व नांजाःगु शहर,
व जिगु लसताया शहर सुनसान जूगु दु।
26 अनयापि ल्याय्म्हपि मिजंपिन्त शहरया लँय् स्याइ
अले उखुन्हु वया फुक्क सिपाइँत सुम्क च्वनी,

दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभुं धयादी।

27 दमस्कसया पखालय् जिं मि तयाबी,
उकिं बेन-हदद जुजुया किल्लात भस्म याइ,”

केदार व हासोरया बारे अगमवाणी

28 बेबिलोनया जुजु नबूकदनेसरं त्याकूगु केदार व हासोरया राज्यतय्गु बारे –
परमप्रभुं थथे धयादी,
“केदारय् हमला या,
अले पुर्बयापि मन्तयत् नाश या!
29 इमिगु पाल, फैया बथां,
बल्चात व फुक्क मालसामान यंकीगु जुइ।
इमि ऊँटत नं इमिगुपाखें लाकायंकी।
मन्तयसं तःसलं इमित धाइ,
‘प्यखेरं आतंक हे आतंक दु।’

30 “हे हासोरयापि मन्त, याकनं बिस्युं हँ!
तज्जाःगु गुफाय् वनाः सुला च्वँ!”

परमप्रभुं धयादी।

“बेबिलोनया जुजु नबूकदनेसरं छिमिगु विरोधय् जाः ग्वःगु दु,

अले छिमिगु विरोधय् छगू योजना दयकूगु दु।

31 “छिपि दँ! याउँक व मग्यासँ च्वनाच्चंगु छगू जातियात हमला या,”

परमप्रभुं धयादी।

“इमि न ध्वाखा दु न गजबार दु।

इपिं याकःचा च्वनाच्चंगु दु।

32 इमि ऊँटत, यक्व सा दूहं व फैच्चल्यत् लुतय् यानाः यंकी।

ताताःपाःगु थासय् च्वंपिन्त

जिं प्यखेंपाखे छ्यालब्याल यानाबी।

अले इमिगु प्यखेंपाखे इमिके विपत्ति हये,”

परमप्रभुं धयादी।

33 “हासोर सदांया निंति सुनसान जुइ,

अन ध्वंचात जक च्वनी।

सुं मनु अन च्वनी मखु,

सुं मनु अन च्वनाच्चने फइ मखु,”

एलामया बारे अगमवाणी

34 सिदकियाह जुजु जूगु शूर्या इलय् एलामया बारे यर्मियाथाय् वःगु परमप्रभुया वचन थ्व खः,

35 दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभुं थथे धयादी,

“स्व! जिं थःम्ह हे एलामया धनु,

इमिगु शक्तिया मू लिधंसा त्वथुलाबी।

36 जिं एलामया विरोधय् आकाशया

प्यखेंपाखें प्यंगू फय् हयाबी।

जिं इमित छ्यालब्याल यानाबी

अले एलामं बिस्सुं वंपिं मथ्यंगु जाति छुं नं दइ मखु।

37 जिं एलामयात इमि शन्नतयगु

व स्यायेत स्वःपिनिगु न्ह्यःने चुंचुं यानाबी।

जिं तसकं तंम्बयाः इमिके विनाश हये”

परमप्रभुं धयादी।

“जिं इमित सिमधयकूतले,

इमित तरवार ज्वनाः लित्तुली।

38 जिं एलामय् थःगु सिंहासन तये,

अले वया जुजु व हाकिमतयत् नाश यानाबी,”

परमप्रभुं धयादी।

39 “अयनं लिपा वइगु दिनय्

जिं एलामयागु सुख शान्ति हाकनं लित हये,”

परमप्रभुं धयादी।

50

बेबिलोनया बारे अगमवाणी

1 बेबिलोन व बेबिलोनीतयगु देशया बारे यर्मिया अगमवक्तापाखें परमप्रभुं धयादीगु वचन थ्व हे खः,✧

2 “जाति जातियात कँ,

अले झण्डा ल्हनाः न्यकि,

छुं खँ नं सुचुके मते, तर थथे धा,

‘बेबिलोनयात कब्जा याइ,

वया घः बेल लज्याय् लाइ,

वया घः मरोदकयात नाश याइ।

वयागु शालिकतयत् बेइज्जत याइ,

- वयागु मूर्ति आतंकं जाइ।’
 3 छायाःसा उत्तरपाखे छगू जाति वयात हमला याइ,
 अले वयागु देशयात झिजांमिजां दंगुथाय् यानाबी।
 अन सुं चवनी मखु,
 मनूत व पशुत निथिं बिस्सुं वनी।”
- इस्त्राएलीत थःगु देशय् लिहां वःगु
 4 “उपि दिनय्, उगु इलय् इस्त्राएलया मनूत
 व यहदाया मनूत नापनापं ख्वख्वं थः परमप्रभु परमेश्वरयात माःवनी,” परमप्रभुं धयादी।
 5 “इमिसं सियोनपाखे वनीगु लँ गुगु खः धकाः न्यनी
 अले थःगु ख्वाः उखेपाखे स्वय्की।
 इपि वयाः थःत हे परमप्रभुयाथाय्
 गुबले ल्वःममकीगु सदांया बाचाय् ची।
- 6 “जिम्ह प्रजा तंपि फैत थें जूगु दु।
 इमि जवाःतयसं इमित मखुगु लँय् यंकूगु दु।
 अले पहाड पहाडय् मखुगु लँय् वंके ब्यूगु दु।
 डाँडा डाँडाय् व पहाड पहाडय् चाःह्यु वँव
 इमिसं थः चवनीगु थाय्यात ल्वःमंकल।
 7 इमित नापलाकूपिन्सं इमित नयाबिल।
 इमि शत्रुतयसं धाल, ‘थुकी जिमिगु छुं दोष मदु,
 छायाःसा इमिसं इमिगु खःगु चवनेगु थाय् परमप्रभु,
 इमि पुर्खातयगु आशा, परमप्रभुया विरोधय् पापयात।’
- 8 “बेबिलोनं बिस्सुं हँ!
 बेबिलोनीतयगु देश त्वःति,
 अले थःगु बथांयात लँ क्यनीपि दुगुचात थें जु!✧
- 9 छायाःसा स्व!
 जिं उत्तरयागु देशं ततःधंगु जातियात ग्वाकाः इमिगु पुचःयात बेबिलोनया विरोधय् हये।
 इमिसं बेबिलोनया विरोधय् लडाइँया लागि तयारी याइ,
 अले वयात उत्तरपाखे कब्जा याइ।
 इमिगु वाण बहादुर सिपाइँतयगु थें जुइ,
 गुगु अर्थे लिहांवनी मखु।
 10 अथे जुयाः बेबिलोनयात लुटपाट याइ,
 इमित लुतय् याइपि सकसिके गाक्क दइ,”

परमप्रभुं धयादी।

- बेबिलोन पतन जूगु
 11 “जिगु सर्बययात लुटपाट याःम्ह छ न्ह्यइपुकाः लयताःगुलि,
 छ अन्न दाःबलय् लयतायाः तिन्हम्ह साचा थें जूगुलि
 अले बल्लाःपि सलत थें हाःगुलि,
 12 छंगु लागि मां थें च्वंगु छंगु शहर तसकं लज्याय् लाइ,
 सुनां छन्त बुइकल वयात क्वह्यंकी।
 व जातित मध्ये दकलय् चिधं जुइ,
 झिजांमिजां दंगुथाय्, सुख्खा जमिन व मरुभूमि थें व जुइ।
 13 परमप्रभुया तमं यानाः अन सुं चवने खनी मखु,
 तर व झिजांमिजां दंगुथाय् जुइ।
 बेबिलोन जुयाः वनीपि सकलेँ अजू चाइ,
 अले घाः खनाः इपि ग्याइ।

- 14 “हे धनुष वाण चले याइपि सकलें
बेबिलोनया प्यखेरं लडाइया लागि तयार जुयाचवें!
छपु नं वाण मलयंक वयात कयकि!
छायधा:सा वं परमप्रभुया विरोधय् पाप या:गु दु।
- 15 वयागु प्यखेरं च्वना: त:सलं हा!
वं थ:त ल:ल्हाइ। वयागु धरहरात क्व:दली,
वयागु प:खा:यात थुनाबी।
वयात बदला का,
छायधा:सा परमप्रभुया बदला थ्व हे ख:।
वं मेपिन्त गथे यात वयात नं अथे हे या।
- 16 पुसा हलिपि व इँचा ज्वना: छव लइपिन्त बेबिलोनं नाश या।
अत्याचारीया तरवारं याना: सकसितं थथ:गु छँय् लिहां वनेब्यु,
सकलें थथ:गु देशय् लिहां वनेमा:!”
- इस्त्राएलीत लिहां व:गु
- 17 “इस्त्राएल ला सिंहं लिना: छ्यालब्याल जूगु बथां थें ख:।
वयात न्हापा ला अश्शूरयाम्ह जुजुं नल,
लिपतय् बेबिलोनयाम्ह जुजु नबूकदनेसरं वयागु क्वँय्त त्वथुलाबिल।”
- 18 उकिं, दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभु,
इस्त्राएलया परमेश्वरं थथे धयादी,
“जिं थ:म्हं हे अश्शूरयाम्ह जुजुयात सजाँय बियागु थें
बेबिलोनयाम्ह जुजु व वयागु देशयात सजाँय बी।
- 19 तर जिं इस्त्राएलयात वयागु थ:गु हे ख्यलय् लित हये
अले व कर्मेल व बाशानय् जइ।
वयागु नये पित्या:गु एफ्राइम व गिलादया डाँडाय् लुधनी।”
- 20 परमप्रभुं धयादी,
“उपिं दिनय्, उगु इलय् इस्त्राएलया अपराधयात माली,
तर छगू नं लुइ मखु,
अले यहूदाया पाप नं माली तर छगू नं लुइ मखु।
छायधा:सा जिं बचय् यानातयागु ल्यं दुगु ब्वयात जिं क्षमा याये।”
- बेबिलोनयात परमेश्वरया सजाँय
- 21 “मरातैम देश व पकोदय् च्वंपिन्त हमला या।
इमित ल्य्, स्या अले इमित भज्यंक नाश या,”
- “जिं छिमित आज्ञा बियागु फुक्क या!
- 22 देशय् लडाइँ
व विनाशया हा:स: दु।
- 23 फुक्क पृथ्वीया मुग: बेबिलोन तज्या:गु व कुचा कुचा जूगु दु।
जाति जातिया दथुइ बेबिलोन झिजांमिजां दंगु दु।
- 24 हे बेबिलोन, जिं छंगु लागि जा: तया।
छं सी न्ह्य: हे छ उकी तक्यन।
छन्त माला: ज्वंगु दु।
छायधा:सा छं परमप्रभुया विरोध याना जुल।
- 25 परमप्रभुं थ:गु ल्वाभ:या धुकू चायकादीगु दु,
अले थ:गु तंया ल्वाभ: पिकयादीगु दु।
छायधा:सा दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभु परमेश्वरं
बेबिलोनीतयगु देशय् यायेमा:गु ज्या दु।
- 26 ताता:पा:गु थसं वयाथाय् वा!
वयागु अन्नया धुकू तछ्याना: चायकि!

परमप्रभुं धयादी।

- वयात अन्नया ठूँ थें ठूँचिकाब्यु!
 वयात भज्यंक नाश यानाब्यु!
 अले वयागु छुं नं ल्यं मदय्मा!
 27 वया फुक्क द्रहचात स्यानाब्यु!
 उपिं स्याइगु थासय् यकेमाः!
 इमित धिक्कार दु! छायाधाःसा इमिगु दिं वःगु दु।
 इमित सजाँय बीगु ई थ्यंकः वल।
 28 परमप्रभु झी परमेश्वरं वय्कःया देगःया नितिं
 गय् यानाः बदला कयादिल धकाः
 सियोनय् घोषणा याइपिं बेबिलोन देशं बिस्युं वःपिं
 व शरण काःवपिनिगु खँ न्यँ!
- 29 “धनुष वाणं कयकिपिं सकलें मनूतयत बेबिलोनया विरोधय् सःता हजि।
 वया प्यखेरं छाउनी तयाः घेरय् या,
 सुं नं बिस्युं वने मफयेमा।
 वयागु ज्या स्वयाः वयात बदला ब्यु!
 वं गथे याःगु दु, वयात अथे हे या!
 छायाधाःसा वं इस्त्राएलया पवित्र परमेश्वरयात मभिका खँ ल्हाःगु दु।”
- 30 उकिं वया ल्याय्महपिं मिजंतयत वयागु लँय् स्याइ।
 वया सकलें सिपाइँत उखुन्हु सुम्क च्वनी,”
- 31 “हे घमण्डी, स्व, जि हे छंगु विरोधय् दु,”
 प्रभु, दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभुं धयादी,
 “छायाधाःसा छंगु दिं वःगु दु,
 जिं छन्त सजाँय बीगु दिं।
- 32 घमण्डी धाःसा लुफि हायाः दइ,
 अले सुनानं वयात दनेत ग्वाहालि याइ मखु।
 जिं वयागु शहर शहरय् मि तयाबी,
 उकिं वयागु प्यखेरं दुपिं फुक्कसित भस्म याइ।”
- 33 दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभुं थथे धयादी,
 “इस्त्राएल व यहूदाया मनूतयत क्वत्यलातःगु दु।
 इमित ज्वनायंकूपिं सकसिनं इमित बल्लाक ज्वनातःगु दु।
 इमिसं इमित वनेबी मखु।
- 34 अयनं इमित उद्धार याइम्ह बल्लाः,
 वय्कःया नां दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभु खः।
 वय्कलं इमिगु मुद्दा म्हितादी अले देशय् शान्ति हयादी,
 तर बेबिलोनय् च्वंपिन्के धाःसा अशान्ति हयादी।
- 35 “बेबिलोनीतयगु विरोधय् छपु तरवार!”
 परमप्रभुं धयादी,
 “बेबिलोनय् च्वंपिनिगु विरोधय्
 अले वया हाकिमत व बुद्धि दुपिं मनूतयगु विरोधय्।
- 36 इमि मखुपिं अगमवक्तातयगु विरोधय् नं छपु तरवार।
 इपिं मूर्ख जुइ।
 वया सिपाइँतयगु विरोधय् नं छपु तरवार।
 इपिं आतंक जाइ।
- 37 वया सलत व रथत
 व वया दथुइ दुपिं विदेशी सिपाइँतयगु विरोधय् छपु तरवार!

परमप्रभुं धयादी।

- इपि मिस्त थें बमलाइ।
 वयागु धन सम्पत्तिया विरोधय् छपु तरवार चलय् जुइ,
 इमित लुतय् याइ।
 38 वयागु लः सुनावनेमा धकाः वयागु विरोधय् वा मवइगु ई,
 छायाधाःसा व मूर्तित हे मूर्तित दुगु देश खः,
 वया घःत ग्यानाः वय् जुइ।
- 39 “उकिं अन मरुभूमिया पशुत व धोत चवनी
 अले न्हिकांझंगः नं चवनी।
 अन हाकनं गुबलें सुं नं मनू चवनी मखु,
 पुस्तां पुस्ता तक अन सुं नं चवनी मखु।”
- 40 “सदोम व गमोरा
 अले उकिया जःखः च्वंगु शहरतयत् जि परमेश्वरं नाश यानागु थें,
 बेबिलोनय् सुं मनू चवनी मखु।
 सुं नं मनू अन चवनाचवनी मखु।

परमप्रभुं धयादी, ☆

- 41 “स्व! छगू सेना उत्तरपाखें वयाच्वंगु दु।
 छगू तःधंगु जाति व यक्व जुजुपि
 पृथ्वीया तातापाःगु थासं लडाईया लागि तयार जुयाच्वंगु दु।
- 42 इमिसं धनुष व भाला घानातःगु दु।
 इपि तसकं नुगः छाःपि, इमिके दयामाया धाःसा मदु।
 इपि सल गयाः वइबलय् इमिगु सः समुद्रयागु थ्वःसः थें च्वं।
 हे बेबिलोन! इपि छन्त हमला यायेत लडाईया लागि इवःलिक वःपि मनूत थें वइ।
- 43 बेबिलोनयाम्ह जुजुं इमिगु बारे न्यन,
 वयागु ल्हाः याग्लाप्याग्ला जुल।
 मचाबू ब्यथा जूम्ह मिसा थें वयात धन्दा जुल।
- 44 स्व! यर्दनया झालं यक्व घाँयख्यः दुगु थासय् सिंह वः थें,
 जिं बेबिलोनयात पलखं हे वयागु देशं लिनाछ्वये।
 अले सुयात जिं ल्यये वयात हे जिं तये।
 छायाधाःसा जि थें जाःम्ह सु दु?
 सुनां जितः चुनौती बी फु?
 जिगु न्ह्यःने दनाचवने फुम्ह सु फैजवाः दु?”
- 45 उकिं बेबिलोनया विरोधय् परमप्रभुं दयकादीगु योजना।
 अले बेबिलोनीतयगु देशया विरोधय् वयकःया इच्छा छु दु न्यँ,
 बथांयापि चिचीधिकःपि फैया मस्तयत् घिसय् यानाः यंकी।
 इमिसं यानाः वं इमिगु घाँयख्यःयात भज्यंक नाश यानाबी।
- 46 बेबिलोन कब्जा याःबलय् ताये दुगु सलं पृथ्वी थरथर खाइ।
 वयागु ख्वःसः जाति जातितयथाय् तक थ्वइ।

51

बेबिलोनयात मेगु दण्ड

1 परमप्रभुं थथे धयादी,

“स्व! जिं थःम्हं हे बेबिलोनयागु विरोधय् व लेब-कमाइयापि* मनूतयगु विरोधय्
 छगू नाश याइगु आत्मायात ग्वाके।

2 वयात हासां हायेत व वयागु देश नाश यायेत

☆ 50:40 ५०:४० उत ११:२४-२५ * 51:1 ५१:१ लेब-कमाइ थ्व बेबिलोनया गुप्ति नां खः

बेबिलोनय जिं विदेशीत छवये।
 वयागु नाशया दिनय
 वयागु विरोध याइपिं विदेशीत वया प्यखेंपाखें वइ।
 3 धनुष वाणं कयकीम्हयसिनं थःगु धनुषय् वाण मतयेमाः।
 अले व थःगु नँपाता फिनाः मद्नेमाः।
 वया ल्यायम्हपिं मनूतय् त्वःते मते!
 वया फुक्क सेनायात भज्यंक नाश यानाब्यु।
 4 इमित बेबिलोनय स्याइ।
 उकिया गल्लि गल्लिइ इपिं सी थें च्वंक घाःपाः जुइ।
 5 इस्राएल व यहदायात इमि परमेश्वर,
 दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभुपाखें त्वःतूगु मदु,
 खः ला इस्राएलया पवित्र परमेश्वरया न्ह्यःने
 इमिगु देश दोषं जाःगु दु।

6 “बेबिलोनं बिस्सुं हँ!
 सकलें थथःगु ज्यान बचय् यायेत बिस्सुं हँ!
 वयागु पापया कारणं छिपिं नाश जुइ मते।
 थ्व जिगु बदला कायेगु ई खः,
 वयकलं वयात वं फयेमाःगु सजॉय बियादी।
 7 बेबिलोन परमप्रभुया लहातय् लँयागु ख्वला जूगु खः,
 वं फुक्क पृथ्वीयात दाखमघं कायकल।
 जाति जातितयसं वयागु दाखमघ त्वन,
 उकिं इपिं वें थें जुल।*
 8 आः बेबिलोन आकाझाकां क्वःदली,
 अले बेबिलोनयात कुचा कुचा याइ।
 वयागु नितिं ख्व! वयागु स्याःचाःया नितिं मलम हजि!
 सके व लनी ला?
 9 “जिमिसं बेबिलोनयात लायकेगु खः,
 तर व लाइ मखु। वयात त्वःताब्यु।
 अले झीपिं थथःगु देशय् वना हे छवयेनु।
 छायाधाःसा वयागु इन्साफ आकाश तक हे थ्यंगु दु।
 थ्व सुपाँय् तक हे तःजाःगु दु।*
 10 “ ‘परमप्रभुं झीत दोष मदुपिं ठहरय् यानादीगु दु।
 वा, झीसं परमप्रभु झी परमेश्वरं छु यानादीगु खः
 व सियोनय् कं वनेनु।’

11 “वाण च्वामुकि!
 ढालत का!
 परमप्रभुं मादीतय् जुजुपिन्त ग्वाकादीगु दु,
 छायाधाःसा बेबिलोनयात नाश यायेगु हे वयकःया बिचाः खः।
 परमप्रभुं बदला कयादी,
 थःगु देगःया नितिं बदला।
 12 बेबिलोनया पःखाःया विरोधय् झण्डा ल्हँ!
 पिवाःयात बल्लाकि!
 पिवाः च्वनीपिं मनूत ति!
 हमला यायेत सुला च्वनेगु थासय् मनूत ति!
 बेबिलोनयापिं मनूतय्गु विरोधय् परमप्रभुं आज्ञा बियादीगु दु।

- वयकलं थःगु बिचाः पूर्वकादी।
 13 हे यक्व लः दुगु थासय् च्वनीपि!
 व धन-सम्पत्ति यक्व दुपि!
 छिपि खतम जुइगु ई थ्यंकः वल,
 छंगु अन्त थ्यंकः वल।*
- 14 दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभुं थःगु हे नामय् पाफयादीगु दु –
 छिमिगु शहरय् जिं क्वःबुइँचात थें शत्रुत जायकाबी,
 इपिं छंगु विरोधय् तःसलं हाली।
- परमेश्वरया प्रशंसाया भजन
 15 “परमप्रभुं पृथ्वीयात थःगु बलं दयकादिल।
 वयकलं थःगु बुद्धिं संसारयात थापं यानादिल।
 थःगु दुग्यानं वयकलं आकाशयात चक्कंकादिल।
- 16 वयकः श्वयक्क हालादीबलय् आकाशय् लः गड्याड गुडयाड याइगु,
 वयकलं पृथ्वीया तापाःगु थासं सुपौय् थकयादी।
 वयकलं वानापं हाबलासा त्वयकादी।
 थःगु धुकुति फय् वयकादी।
- 17 “सकलें मनूत मूर्ख व ज्ञान मदुपि खः।
 छम्ह छम्ह धातुया ज्या याइम्ह वयागु मूर्तितपाखें हे लज्याय् लाइ।
 वयागु सालिकत नक्कली खः,
 उकी सासः दइ मखु।
- 18 उपिं ज्यालगे मज्ज, न्हीकीगु खँ जक खः।
 इमिगु न्याय जुइबलय् इपिं नाश जुइ।
- 19 याकूबया भाग इपिं थें मखु।
 वयकलं हे फुक्क दयकादिल।
 अले वयकलं इस्त्राएलयात थः प्रजा दयकेत ल्ययादीगु दु।
 दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभु वयकःया नां खः।
- परमप्रभुया ल्वाभः
 20 “हे बेबिलोन, छ जिगु लडाइँया कथि,
 जिगु लडाइँया ल्वाभः जुइमा।
 छपाखें जिं जातितय्त चुंचुं याये।
 छपाखें हे जिं राज्य राज्ययात नाश याये।
- 21 छपाखें जिं सल व सल गयाः वःमहयूसित
 छपाखें जिं रथ व रथ चलय् याइपिन्त चुंचुं याये।
- 22 छपाखें जिं मिजं व मिसायात चुंचुं याये।
 छपाखें जिं बुरापिं व ल्यायम्हपिन्त चुंचुं याये।
 छपाखें जिं ल्यायम्हपिं व ल्यासेपिन्त चुंचुं याये।
- 23 छपाखें जिं फैजवाः व वयागु बथांयात चुंचुं याये।
 छपाखें जिं बुँज्या याइम्हयूसित व वया द्रहंयात चुंचुं याये।
 छपाखें जिं बडाहाकिम व हाकिमतय्त चुंचुं याये।
- 24 “इमिसं सियोनय् याःगु फुक्क मभिंगु ज्याया कारणं जिं बेबिलोन व बेबिलोनियाय् च्वपिं सकलें मनूतय्त छिमिसं खंक
 हे पलेसा बी,”
- परमप्रभुं धयादी।
- 25 “हे नाश याइगु पहाड, गुगु फुक्क पृथ्वीयात नाश याइगु खः,
 स्व! जि हे छंगु विरोधय् दु,”
- परमप्रभुं धयादी,
- “अले जिं थःगु ल्हाः छंगु विरोधय् न्ह्यज्याके।

छन्त भीरं क्वय् क्वफानाबी,
अले छन्त मिं नःगु पहाड यानाबी।
26 इमिसं छंकेनं छँया कुन्चाय् तयेत
व जग तयेत छगः मू ल्वहं नं काइ मखु।
छाय्धाःसा व थाय् न्हाबलेया लागि सुनसान जुयाच्चनी,”

परमप्रभुं धयादी।

27 “छिमिगु देशय् झण्डा धस्वाकी!
जाति जातितय् दथुइ तुरही पु!
वयागु विरोधय् लडाइँ यायेत जातितय् तयार या!
आरारात, मिन्नी व अशकनजयात वयागु विरोधय् सःती!
वयागु विरोधय् छम्ह सेनापति ल्यः!
क्वःबुइँचाया बथां थें सलत छव!
28 वयागु विरोधय् लडाइँ यायेत जाति जातियात,
मादी जुजुपिन्त, इमि बडाहाकिमतय्त
व वया फुक्क शासकतय्त
व वयागु अधीनय् दुगु फुक्क देशयात तयार या!
29 देश थुरथुर खाइ, अले तसकं नुगः मछिंकी,
छाय्धाःसा परमप्रभुं बेबिलोन देशयात सं मनू मच्चनीगु
झिजांमिजां दंगुथाय् दयकेगु क्वःछिनादीगु दु।
30 बेबिलोनया सिपाइँतय्सं लडाइँ यायेगु त्वःतूगु दु।
इपिं ला थथःगु किल्ला दुने हे च्वनीगु।
इमिगु बल कम जुइ धुंकल।
इपिं मिस्त थें जूगु दु।
इमिगु च्वनीगु थाय् मिं नकाबी धुंकल,
उकिया ध्वाखाया गजबारत त्वथुलाबी धुंकल।
31 बेबिलोनयाम्ह जुजुयात वयागु फुक्क शहर काये धुंकल धकाः कनेत
छम्ह हुलाकी मेम्हयसिगु ल्युने वनी
अले खबर बीम्हयसिगु ल्युने मेम्ह खबर बीम्ह वनी,
32 अले थ्व खबर नं कनी, खुसि छीगु थाय् काये धुंकल,
ध्वपचाय् दुगु सःखिमाय् मि तयाबिल, सिपाइँत ग्यानाच्चंगु दु।”
33 दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभु, इस्त्राएलया परमेश्वरं थथे धयादी,
“बेबिलोन खलाया न्हइत्यंगु छ्व थें खः।
व लइगु ई याकनं वइ।”

34 सियोनयापिं मन्तयसं धाइ,
“बेबिलोनयाम्ह जुजु नबूकदनेसरं जिमित नयाबिल,
वं जिमित अलमल यानाबिल।
जिमित वं छगः प्वंगु थल थें यानाब्यूगु दु।
वं जिमित पपुदुपिं अजिङ्गरं थें नुनाछवल।
साःगु नसायात थें जिमित नयाः थःगु प्वाः जायक्ल,
अनंलि ल्ह्याः जिमित वांछवल।
35 जितः व जिगु म्हायात गुलि क्वत्यल
बेबिलोनय् च्वंपिन्त नं अथे हे क्वत्यलेमा।”
“जिथाय् हि बाः वय्कूगुया दोष बेबिलोनय् च्वंपिन्त लायेमा।” यरूशलेमं धाइ।

परमप्रभुं इस्त्राएलयात ग्वाहालि यानादी

36 उकिं परमप्रभुं थथे धयादी,
“स्व! जिं छंगु पंली
अले छंगु निंति जिं हे बदला काये।

जिं वयागु समुद्र सुकाबी,
 वयागु लःया मूल सुकाबी।
 37 बेबिलोन छगू नाशया द्रुं जुइ,
 ध्वंचात च्वनीगु थाय्,
 मनूत खनाः व वातां जुइ, व न्हीकीगु खँ
 व सुं मनू मच्चनीगु थाय् जुइ।
 38 वया सकलें मनूत सिंह थें थ्वय्क हाली,
 इमिसं सिंहया मस्तयसं थें घुर्रघुर्र सः पिकाइ।
 39 इपि दने धुंकाः जिं इमिगु निति छगू भव्य तयार याये।
 अले इमित काय्के,
 अले इपिं न्हिलाः चिल्लाय् दनाः हाली
 अले सदांयात घनी।
 इपिं गुबलें दनी मखु, ”

परमप्रभुं धयादी।

40 “जिं इमित चिधिकःम्ह भ्याःचा,
 भ्याःचा व दुगु थें स्यायेत क्वय् हये।”

बेबिलोन नाश जूगु

41 “सारा पृथ्वीया घमण्ड बेबिलोनयात गय् यानाः कब्जा यात!
 बेबिलोनय् छु जूगु खः व खनाः जाति जातित थारान्हुइ।
 42 बेबिलोनया च्वय् समुद्र थाहां वइ,
 उकिया थ्वय्क हालीगु लबुं वयात त्वपुयाबी।
 43 वयागु शहरत सुनसान जुइ,
 छगू सुख्खा व मरुभूमिया देश,
 छगू देश गन सुं च्वनी मखु,
 गन जुयाः सुं वये वने याइ मखु।
 44 जिं बेबिलोनय् बेबिलोनीतय् घः बेलयात सजाँय बी,
 अले वं छु घुर्कुगु खः वयागु म्हुतुं ल्हके।
 वयाथाय् हाकनं जातित पुजा यायेत ग्वाः ग्वाः मुनी मखु।
 अले बेबिलोनया पःखाः दुनी।”

ज्वनायंकूपिन्त बुखँ

45 “हे जिमि मनूत, वयागु दथुं पिहां वा!
 सकलें थथःगु ज्यान बचय् यायेत व्वाँय् हँ!
 परमप्रभुयागु ग्यानापुगु तंपाखें बिस्सुं हँ!
 46 देशय् छुं हल्ला न्यनाः नुगः क्वतुंके मते वा ग्याये मते.
 छगू दँय् छगूकथंया हल्ला वइ,
 मेगु दँय् मेगुकथंया हल्ला।
 देशय् ल्वापुख्यापुया हल्ला
 अले शासकया विरोधय् शासक दंगु हल्ला।
 47 छाय्धाःसा जिं बेबिलोनया मूर्तितय्
 सजाँय बीगु ई धात्थें वइ,
 वयागु फुक्क देश लज्याय् लाइ,
 अले वया स्याःपि फुक्क अन हे लानाच्चनी।
 48 अबलय् स्वर्ग व पृथ्वी अले उकी दुपि फुक्क
 बेबिलोन ब्रूगुलि लयतायाः चिल्लाय् दनाः हाली,
 छाय्धाःसा उत्तरपाखें
 नाश याइपिन्सं वयात हमला याइ, ”

परमप्रभुं धयादी।*

- 49 “बेबिलोनं यानाः पृथ्वीइ स्याःपि ग्वतुगु थें,
इस्त्राएलया स्याःपिनिगु निति बेबिलोन ग्वतुलेमाः।*
50 छिपि तरवारं बचयजूपि याकनं वना हे छ्व!
छगू तापाःगु देशय् परमप्रभुयात लुमंकी,
अले यस्शलेमया बारे बिचाः या!”
- 51 इस्त्राएलया मनूतयसं धाइगु, “जिपि मछालेमाःगु दु,
छाय्धाःसा जिमित ब्वःब्यूगु दु।
अले जिमिगु ख्वाः लज्यां ह्याउसे च्वने धुंकल।
छाय्धाःसा विदेशीत
जिमि परमप्रभुया देगलय् दुहां वंगु दु।”
- 52 परमप्रभुं धयादी, “जिं वयागु मूर्तितयत् याकनं सजौंय बीत्यनागु दु।
अले देश न्यंकं हे घाःपाः जूपि पिच्यानाः हाली।
53 बेबिलोन आकाश तक हे थ्यन धाःसां
अले थःगु ततःधंगु किल्लातयत् बल्लाकल धाःसां
जिं वयागु विरोधय् नाश याइपि छवये,”

परमप्रभुं धयादी।

बेबिलोन नाश जुइगु

- 54 “बेबिलोनं चिल्लाय् दनाः हाःगु सः वइ।
बेबिलोनीतयगु देशं ख्वःसः पिहां वइ,
छगू तःधंगु विनाशया सः।
55 परमप्रभुं बेबिलोनयात नाश यानादीत्यंगु दु,
वयकलं वयागु हाःसःयात बन्द यानादी।
शत्रुतयगु लबुतयसं समुद्रं थें तं क्यनी।
इपि गर्जय् जूगु सः लिथ्वयाच्चंगु दु।
56 बेबिलोनया विरोधय् छम्ह नाश याइम्ह वइ।
वया सिपाइँतयत् ज्वनी,
अले इमिगु धनुष वाण त्वथुलाबी।
छाय्धाःसा परमप्रभु बदला कयादीम्ह परमेश्वर खः।
वयकलं पूरा लिच्चः बियादी।
57 जिं इमि हाकिमत, अले बुद्धि दुपि मनूतयत् काय्काबी,
वया बडा-हाकिमत, हाकिमत व सिपाइँतयत् नं।
इपि न्ह्याबलेया निति घनी अले दनी मखु,” परमप्रभुं धयादी
गुम्हयसिगु नां दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभु खः।
58 दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभुं थथे धयादी,
“बेबिलोनया तःब्यागु पःखाःयात जगंनिसें थुनाबी।
अले उकिया ततःजाःगु ध्वाखात छवय्काबी,
मनूतयसं अर्थे थःत त्यानु चायकी,
यक्व देशयापि दकःमितयसं मफतय् ज्या यात छाय्धाःसा इमिगु ज्या मिं भस्म जुइ।”

यर्मियाया बुखँ बेबिलोनय् छवःगु

- 59 यहदाया जुजु सिदकियाहं राज्य यानाच्चंगु प्यंगू दँय् मासेयाहया छय्, नेरियाहया काय् मू हाकिम सरयाह जुजुलिसें
बेबिलोनय् वंबलय् यर्मियां वयात थ्व वचन बिल।†
60 बेबिलोनय् याकनं वइगु विपत्तित यर्मियां छथू भ्वँतय् च्वःगु खः, वं च्वःगु फुक्क खँ बेबिलोनया बारे खः।
61 वं सरयाहयात धाल, “छ बेबिलोनय् थ्यने धुंकाः छं थ्व फुक्क वचन तःसलं ब्वँ!
62 अनंलि धा, ‘हे परमप्रभु, छि थ्व थाय्यात नाश याये धयादीगु दु, अले थुकी न मनू च्वनी न पशु च्वनी, थ्व सदांया निति
झिजांमिजां दंगुथाय् जुइ।’

- 63 छं थ्व थृतलातःगु भ्वँ ब्वने धुंकाः थुकियात छगः ल्वहं चिनाः यूफ्रेटिस खुसिइ वांछवयाब्यु।*
 64 अले थथे धा, 'जिं थुकी हयेगु विपत्तिं यानाः थथे हे बेबिलोन गुबलें दने मफय्क क्वदइ। अले अनयापि मनूत ग्वतुली।' ”
 यर्मियाया वचन थन हे क्वचाल।

52

यरूशलेम पतन जुगु
 २ राज २४:१८-२५:७

- 1 सिदकियाह निइछदँ दुबलय् जुजु जुगु खः। वं यरूशलेमय् झिंछदँ शासन यात। वया मांया नां हमुतल खः। व लिब्नाय् च्वंमह यर्मियाया म्हाय् खः।*
- 2 यहोयाकीम जुजुं याःगु थें वं परमप्रभुया मिखाय् मभिंगु ज्या यात।
 3 यरूशलेम व यहदाय् जुगु घटनां परमप्रभुयात तंचाय्कूगुलि वय्कलं इमित थःगु न्ह्यःनं पितिनाछवयादिल।
 सिदकियाहं बेबिलोनयाम्ह जुजुया विरोधय् विद्रोह यात।
 4 उकिं सिदकियाहं राज्य यानाच्वंगु गुंगू दँया झिगू लाया झिन्ह दुखुन्ह बेबिलोनयाम्ह जुजु नबूकदनेसर यरूशलेमय् हमला यायेत थः फुक्क सेना ज्वनावल। इमिसं शहरया पिने छाउनी तल अले शहरयात घेरय् यात।†*
 5 थुकथं सिदकियाह जुजुया झिंछगू दँ तक शहरयात घेरय् याना तल।
 6 प्यंगू लाया गुन्ह दुखुन्ह थुलि तःधंगु अनिकाल जुल कि मनूतय्के नयेत तकं छुं मन्त।‡
 7 बेबिलोनीतय्सं शहरया पःखाः तछ्यानाबिल। इमिसं शहर घेरय् यानातःगु जूसां चान्हय् सिदकियाह जुजु व सकलें सिपाइँत जुजुया क्यब लिक्कयागु निगू पःखाःया दथुइ दुगु लुखा जुयाः बिस्सुं वन। इपि अराबापाखे बिस्सुं वन।*
 8 तर बेबिलोनी सिपाइँतय्सं सिदकियाहयात लित अले वयात यरीहोया ख्यलय् नापलाकल। वया फुक्क सिपाइँत वयात त्वःताः बिस्सुं वन।
 9 बेबिलोनी सिपाइँतय्सं सिदकियाहयात ज्वनाः वयात हमात देशय्, रिब्ला धाःगु थासय् बेबिलोनयाम्ह जुजुयाथाय् हल। अन वं वयात सजॉय बीगु आजा बिल।
 10 अन रिब्लाय् हे बेबिलोनयाम्ह जुजुं सिदकियाहया काय्पिन्त वयागु मिखाया न्ह्यःने हे स्याकेबिल, अले यहदाया फुक्क हाकिमतय्त नं स्याकेबिल।
 11 अनंलि वं सिदकियाहया मिखा लिकाकेबिल। बेबिलोनयाम्ह जुजुं वयात कँय्यागु सिखलं चिनाः बेबिलोनय् यंकल। अले वयात मसीतले कुनातल।*

देगः नाश जुगु
 २ राज २५:८-१७

- 12 बेबिलोनया जुजु नबूकदनेसरया झिंगूगू दँया न्यागू लाया झिन्ह दुखुन्ह बेबिलोनया जुजुयात सेवा याइमह अङ्गरक्षकतय् सेनापति नबूजरदान यरूशलेमय् वल।S*
 13 वं परमप्रभुया देगः, जुजुया दरबार, व यरूशलेमया फुक्क छें मिं नकाबिल। वं ततःखाःगु फुक्क छें मिं नकाबिल।*
 14 जुजुया सेनापतिया अधीनय् दुपिं फुक्क सेनां यरूशलेमया छचाःखेरं दुगु पःखाः थुनाबिल।
 15 अनंलि सेनापति नबूजरदानं मनूत मध्ये दकलय् चीमिपिं, शहरय् ल्यनाच्वंपिं मनूत व बेबिलोनया जुजुयाथाय् बिस्सुं वंपिं मनूत व ज्या सःपिं कालिगरतय्त ज्वनाः बेबिलोनय् यंकल।
 16 तर नबूजरदानं देशयागु दाखक्यब व बुँइ ज्या यायेत छुं गरीबतय्त त्वःताः थकल।
 17 अले बेबिलोनीतय्सं परमप्रभुया देगलय् दुगु कँय्यागु थांत, लिधंसा, कँय्यागु तग्वःगु त्यांकि कुचा कुचा यानाः फुक्क कँय् बेबिलोनय् यंकल।*
 18 इमिसं वेदी सफा यायेबलय् छ्यलीगु बेल्ला व नौ तयेगु थल, मत मिले याइगु ज्वलंत, बलि बीबलय् हि फइगु थलत, मकःत व आमखुरा, ख्वल्चा, कस्वा, फुक्क कँय्यागु सामान यंकल।
 19 जुजुया अङ्गरक्षकतय् सेनापतिं भिगु लुँ वा वहःयागु बातात, गुँगू मकःत, छ्वाकेगु बातात, थलबलत, त्वाःदेवात, त्वँसाबलि छाइगु ख्वला व बातात नं यंकल।
 20 उपिं निपु थां, छगः कँय्यागु तग्वःगु त्यांकि, उकिया क्वय् दुगु झिनिमह कँय्यागु द्रहंत, थुखे उखे यके ज्यगु लिधंसात गुगु सोलोमन जुजुं परमप्रभुया देगःया निति दय्कूगु खः उपिं फुक्क लने हे मफय्क दु।
 21 निपुं थां ८-८ मिटर तःजा। उकिया चाकः ५.३ मिटर दु, व न्हय्गू व बागू सेन्टिमिटर तःफि, व फुस्लुं च्वं।

* 51:63 ५१:६३-६४ प्रका १८:३१ * 52:1 ५२:१ ५१:७-५८ बि.सि. † 52:4 ५२:४ १५ जनवरी ५८८ बि.सि. * 52:4 ५२:४ इज २४:२ ‡ 52:6 ५२:६ १८ जुलाई ५८६ बि.सि. * 52:7 ५२:७ इज ३३:२१ * 52:11 ५२:११ इज १२:१३ § 52:12 ५२:१२ १४ अगष्ट ५८६ बि.सि. * 52:12 ५२:१२-२३ २ राज २५:८-१७ * 52:13 ५२:१३ १ राज १:८ * 52:17 ५२:१७-२३ १ राज ७:१५-४७

22 छपु छपु थांया च्वय् कँय्यागु त्वपुलि दु। छगः छगः क्वपु २.२-२.२ मिटर तःजा। छगः छगः क्वपु कँय्यागु जालि व धालेग्वःया बुतां प्यखेरं भरय् यानातःगु दु।

23 लिक्क लिक्क गुइगः धालेग्वःत दु। प्यखेरं जालियात घेरय् यानातःगु धालेग्वःत मुक्कं गुइखुगः दु।

यहदायापि मनूतयत् ज्वनाः बेबिलोनय् यंकूगु

२ राज २५:१८-२१, २७-३०

24 बेबिलोनया सेनापति दकलय् तःधंम्ह पुजाहारी सरायाह व निगूगु थासय्याम्ह पुजाहारी सपन्याहयात व स्वम्ह पालेतयत् नं ज्वना यंकल।*

25 शहरय् ल्यनाच्चंपि मध्ये वं सिपाइँतय् कप्तान व न्हयम्ह जुजुयात सल्लाह बीपिन्त यंकल। वं देशयापि मनूतयत् सिपाइँलय् भर्ना याइम्ह दक्व शक्ति दुम्ह हाकिम व शहरय् लुया वःपि खुइम्ह सिपाइँतयत् नं यंकल।

26 थुमित अङ्गारक्षकतय् सेनापति नबूजरदानं रिब्ला शहरय् बेबिलोनयाम्ह जुजुयाथाय् यंकल।

27 बेबिलोनयाम्ह जुजुं हमात देशया रिब्ला शहरय् थुमित स्यायेगु आज्ञा बिल।

थुकथं यहदायापि मनूतयत् थःगु देशं ज्वना यंकल।

28 नबूकदनेसरं ज्वनायंकूपि मनूतयगु ल्याः थथे दु -

वया शासनया न्हयगूगु दँय् ३,०२३ म्ह यहदाया मनूत।*

29 वयागु शासनया झिंच्यागूगु दँय् नबूकदनेसरं यरूशलेमं ८३२ म्ह यंकल।†

30 वयागु शासनया निइस्वंगूगु दँय् जुजुया सेनापति नबूजरदानं ७४५ म्ह यहदाया मनूतयत् ज्वनाः बेबिलोनय् यंकल। मुक्कं ४,६०० म्ह मनूत दु।‡

यहोयाकीनयात त्वःतूगु

31 यहदायाम्ह जुजु यहोयाकीनयात ज्वनाः बेबिलोनय् यंकूगु स्विन्हयदँ दुबलय् एबील-मरोदक बेबिलोनयाम्ह जुजु जुल। झिंनिगूगु लाया निइन्यान्ह दुबलय् जुजु एबील-मरोदकं यहोयाकीनयात इयालखानां त्वःतल।§

32 वं वलिसैं बांलाक न्ववानाः बांलाःगु व्यवहार यात। अले व थें बेबिलोनय् कैदी जुयाच्चंपि मेपि जुजुपिन्त स्वयाः वयात अज्ज अप्वः इज्जतया थासय् तल।

33 थुकथं यहोयाकीनं कैदीया वसः त्वःतल अले म्वानाच्चंतले बरोबर जुजुया टेबिलय् नल।

34 यहोयाकीन म्वानाच्चंतले बेबिलोनयाम्ह जुजुं वयात न्हिन्हि नयेत माःगु खर्च बियाच्चन।

* 52:24 ५२:२४-३० २ राज २५:१८-२१ * 52:28 ५२:२८ ५१७ बि.सि. † 52:29 ५२:२९ ५८६ बि.सि. ‡ 52:30 ५२:३० ५८९ बि.सि. § 52:31 ५२:३१ २२ मार्च ५६१ बि.सि. * 52:31 ५२:३१-३४ २ राज २५:२७-३०

विलापया सफू म्हसीका

विलापया सफुलिइ न्यापु चिनाखँ दुथ्याकातःगु दु। थुपि चिनाखँ ई.पु. ५८६ लय् बेबिलोनीतयसं यरूशलेमयात तहसनहस याःगु व उकिं यानाः यरूशलेम नाशया द्रुँ जूगु व अन च्वपि मनुतयत् ज्वनाः बेबिलोनय् यंकूगुलि नुगः मछिकाः च्वःगु खः। यरूशलेमयात त्याके न्ह्यः बेबिलोनीतयसं यरूशलेम शहरयात निर्दे व खुला तक घेरय् यानातःगु खः। उबलय् अन मनुत नये मदया तसकं दुःख सियाच्वंगु खः, थ्व खँ ४:५ पदय् थथे च्वयातःगु दु, “न्हापा सासाःगु नसा नइपि मनुत आः नये मखनाः फोहर वांछवइगु थासय् नयेगु माला जूगु दु।” थ्व सफूया यक्व भाग नुगः मछिगु पहःया जूसां नं थुकिया दथुइयागु भागय् परमेश्वरयाके भलसा व लिपाया आशाया खँ नं दु। यहदीतयसं थुपि चिनाखँ दँयदसं अपसं व विलापया नखःबलय् छ्यलेगु याइ। थुपि नखः ई.पु. ५८६ लय् देशय् जूगु विपत्तियात लुमंकेत हनेगु याइ।

धलः पौ

यरूशलेमय् नुगः ख्वःगु १:१-२२

यरूशलेमय् परमेश्वरया न्याय २:१-२२

सजौयया दथुइ आशा ३:१-६६

यरूशलेमया दुःखकष्ट ४:१-२२

हाकनं थापं यायेगु निरति प्रार्थना ५:१-२२

विलाप

यरूशलेमय् नुगः ख्वःगु

1 न्हापा ग्वाः ग्वाः मनुत दुगु यरूशलेम,

आः गुलि झिजांमिजां दंगु दु!

आः व भाःत सी धुंक्मह थें जूगु दु।

छगू इलय् व जाति जातितयगु दथुइ तःधंगु,

प्रान्त प्रान्तय् राजकुमारी थें खः,

तर आः व दासी जूगु दु।

2 चान्हय् व ह्यँयह्यँय् ख्वइगु,

वयागु नेतालय् ख्वबि वयाच्वनीगु,

वया प्रेमीत मध्ये वयात ह्ययकीमह सुं नं मदु।

वया दक्वं पासापिन्सं वयात विश्वासघात याःगु दु,

आः इपि वया शत्रु जूगु दु।

3 तःधंगु सास्ती व कडा दासत्वया लिपा

यहदायात ज्वनाः जबरजस्ती यंकूगु दु।

आः व मेगु जातितयगु दथुइ च्वनाच्वंगु दु।

वयात भचा नं आराम मदु।

वयात ल्यूपि सकसिनं वयागु दुःखया इलय् वयात ज्वन।

4 सियोन वनीगु लँ नुगः मछिकाच्वंगु दु,

छाय्धाःसा क्वछिनातःगु नखःचखःबलय् अन सुं वइ मखु।

वया ध्वाखात झिजांमिजां जूगु दु,

वया पुजाहारीतयसं झसुकाः जक तइ।

वया ल्यासेपिं मिस्त तसकं नुगः मछिकाच्वंगु दु।

वं तसकं दुःख सियाच्वंगु दु।

5 वया विरोधीत वया मालिक जूगु दु,

वया शत्रुत याउँक च्वनाच्चंगु दु।
छाय्धाःसा परमप्रभुं वयात वयागु यक्व पापं यानाः दुःखय् लाकादीगु दु,
वया मस्तयत् शत्रुतय् न्ह्यःने ज्वनायंकूगु दु।

6 म्हाय् सियोनया फुक्क गौरव
आः मदये धुंकल।
वया न्ह्यलुवाःत ज्वयेगु थाय् मदुपि
चल्लात थें कमजोर जुइ धुंकल।
इपिं बल मदय्कः लिनाहःपिनिगु
न्ह्यःने न्ह्यःने बिस्सुं वंगु दु।

7 थःत दुःख जुयाच्चंबलय् व थःत आपत जुयाच्चंबलय्
यस्शलेमं थःगु न्हापांगु गौरव लुमंकल।
वया मनूत शत्रुतय्गु ल्हातय् लाःबलय्
वयात ग्वाहालि याइपिं सुं हे मन्त,
वया शत्रुतयसं यस्शलेमयागु हासनास खन,
अले इपिं व खनाः न्हिल।

8 यस्शलेमं तसकं तधंगु पाप यात,
अथे जुयाः व अशुद्ध जूगु दु।
वयात न्हापा मानय् याइपिन्सं आः वयात हेपय् याइगु,
छाय्धाःसा इमिसं व पचिनांगा जूगु खंगु दु।
व थः हे झसुकाः तइ अले थःगु ख्वाः फस्वय्की।

9 वयागु अशुद्धता वयागु वसतय् दु।
वं थःगु लिपाजुइगुया वास्ता हे मयाः।
व तसकं हे बांमलाक क्वःदल,
वयात हःपाः बीपिं सुं हे मदु।
“हे परमप्रभु, जिगु दुःखकष्टयात स्वयादिसँ,
छाय्धाःसा शत्रु त्याःगु दु।”

10 वया शत्रुतयसं वयागु दक्व मू मू वंगु ज्वलं लुतय् याःगु दु।
मेगु जातियापिं मनूत,
सुयात परमप्रभुं थःगु मुंज्याय् च्वनेत पनादीगु खः,
इपिं वयागु पवित्र थासय् दुहां वंगु वं खन।✧

11 वया दक्व मनूत झसुकाः ततं अन्न मालाच्चंगु दु।
थःगु ज्यान बचय् यायेत इमिसं नयेगु नसालिसँ थःगु मू वंगु ज्वलं हिली।
“हे परमप्रभु, स्वयादिसँ अले बिचाः यानादिसँ,
छाय्धाःसा जि क्वह्यंम्ह जूगु दु।”

12 थ्व लँपु जुयावनीपिं सकलें मनूत,
छु छिमित थुकियागु छुं वास्ता मदु ला?
प्यखेरं स्व व बिचाः या,
थःगु तःधंगु तंया दिनय्,
परमप्रभुं जितः बियादीगु
दुःखकष्ट थें ज्याःगु मेगु छुं दुःख दु ला?

- 13 “वयकलं स्वर्ग जिगु क्वँय् दुने मि कुर्का दिल,
व मि जिगु दुने छवल।
वयकलं जिगु तुतिया लागि जा: तयादिल,
अले जित: लितछवयादिल।
वयकलं जित: सुनसान याना: त्व:तादिल
अले न्हिच्छि हे बम्लाकादिल।
- 14 “जिगु ब्वहलय् ककुसिँ थें हे
वयकलं थ:गु हे ल्हातं जिं यानागु मभिगु ज्या जिके तयादिल
इपिं नितुनिला जिगु ग:पतय् यग्गात।
वयकलं जिगु शक्तियात ता:मलाकादिल।
परमप्रभुं जित: थ: शत्रुतयगु ल्हातय् ल:ल्हानादिल,
तर जि इपिनापं ल्वाये हे मफुत।
- 15 “परमप्रभुं जित: रक्षा याइपिं दकलय् बल्ला:पि
फुक्क सिपाइँतयत् क्वह्वांकादीगु दु।
वयकलं जिमि ल्याय्महिं मनूत
नाश यायेत सिपाइँत छवयादिल।
दाखयात तिसीगु थें परमप्रभुं जित:,
यहदाया कन्या म्हाय्यात तिसिनादिल।
- 16 “अथे जुया: जि ख्वया च्वना,
जिगु मिखां ख्व:बि धा: हाया: च्वंगु दु,
जित: ह्येकीपिं सुं हे मदु,
जित: साहस बी फुपिं सुं हे मदु।
जिमि मस्त छुं मदुपिं जूगु दु,
छाय्धा:सा शत्रुत त्या:गु दु।”
- 17 सियोनं बिन्ति यायेत थ:गु ल्हा: फल,
अयनं वयात ह्येकीपिं सुं हे मदु।
परमप्रभुं याकूबया विरोधय् वया: ज:लाख:लात वया शत्रु जुइमा धका: हुकुम यानादीगु दु।
इमिगु दथुइ यरुशलेम अपवित्र जूगु दु।
- 18 “परमप्रभु धर्मीम्ह ख:,
जिं हे वयक:यागु आज्ञा मानय् मयानागु ख:।
हे दक्व मनूत, जिगु खँ न्यँ अले जिगु दु:खयात स्व।
जिमि ल्याय्मह व ल्यासेतयत् ज्वनाय्कूगु दु।
- 19 “जिं थ: प्रेमीतयत् स:ता,
तर इमिसं जित: धोखा बिल।
थ:त म्वाकातयेत नयेगु नसा मा:जूबलय्
शहरय् जिम्ह पुजाहारीत व न्ह्यलुवा: नाश जुल।
- 20 “हे परमप्रभु स्वयादिसँ, जि दु:खय् ला:गु दु।
जिगु नुग: ख्व:गु दु,
अले जिगु मन थातय् मला,
छाय्धा:सा जि विद्रोही जुयागु दु।
लँय् लँय् स्याये पाले जूगु दु,
छँय् दुने नं सीगु दु।

21 “मन्तयसं जिगु झसुकाः न्यंगु दु,
 अयनं जितः ह्येकीपि सुं हे मदु।
 जिमि दक्व शन्तयसं जिगु दुःखकष्टया खँ न्यंगु दु।
 छिं थथे यानादीगुलि इपि लयताःगु दु।
 छिं धयादीगु दि हयादिसँ,
 गुकिं यानाः इपि नं जि थें जुइमा।

22 “इमिगु दक्व दुष्ट ज्या छिगु न्ह्यःने वयेमा।
 जिगु पापया कारणं जितः सजाँय बियादी थें इमित नं सजाँय बियादिसँ।
 जिं यक्व हे झसुकाः तयाच्चना,
 अले जिगु मन कमजोर जूगु दु।”

2

यस्शलेमय् परमेश्वरया न्याय

1 परमप्रभुं थःगु तम्बय् म्हाय् सियोनयात गय् यानाः
 तसकं खिउँगुलि त्वपुयादीगु दु।
 वय्कलं इस्त्राएलया गौरवयात आकाशं पृथ्वीइ वांछवयादिल।
 थःगु तंया दिनय् वय्कलं थःगु पाउदानयात नं लुमंका मदी।

2 परमप्रभुं छप्ति हे दयामाया मयासँ
 यहदाया फुक्क बस्तीत नुनाछवयादिल।
 थःगु तम्बय् वय्कलं
 यहदाया म्हाय्या किल्लात थुनादिल।
 वय्कलं व राज्य व
 वया शासकतय्त बैय् क्वथलाः क्वहंकादिल।

3 थःगु तसकं तःधंगु तमय् वय्कलं
 इस्त्राएलया दक्व शक्तियात नाश यानादिल।
 शन्तयगु न्ह्यःने हे वय्कलं थःगु सुरक्षाया जःपा ल्हाः लिकयादिल।
 वय्कःयागु तं याकूबयाके प्यखेरं भस्म याइगु मि थें च्यात।

4 शन्तुं थें वय्कलं थःगु धनुष वाणं झीत ताकय् याःगु दु।
 विरोधी थें वय्कः दनादीगु दु।
 स्वयबलय् यइपुस्से च्वपि सकसित वय्कलं स्यानादीगु दु।
 म्हाय् सियोनयागु पालय् वय्कलं थःगु तं मि थें प्वंकादीगु दु।

5 परमप्रभु शन्तुं थें जुयादीगु दु,
 वय्कलं इस्त्राएलयात नाश यानादीगु दु।
 वय्कलं इस्त्राएलया दक्व बांबांलाःगु छँत भज्यंक नाश यानादिल
 अले वया दक्व किल्लात थुनादीगु दु।
 वय्कलं यहदाया म्हाय्यागु
 दुःखकष्ट व विलाप अप्वय्का ब्यगु दु।

6 वय्कलं थः च्वनेगु थाययात क्यबयागु बल्चा थें स्यंकादीगु दु,
 वय्कलं थःगु नापलायेगु थाय् नाश यानादीगु दु,
 परमप्रभुं सियोनय् पवित्र नखःचखः व विश्रामबारत दिकादीगु दु।
 थःगु तसकं तःजिगु तम्बय् वय्कलं जुजु व पुजाहारी निम्हय्सित नं त्वःतादीगु दु।

- 7 परमप्रभुं थःगु वेदीयात मननिसें त्वःतादीगु दु,
थःगु पवित्र थाययात त्वःतादीगु दु।
वयागु दरबारतयगु अंगःत तळ्यायेत वयकलं शत्रुतयगु ल्हातय् बियादिल।
इपिं परमप्रभुया देगलय् हे नखःचखःया दिनय् थें सः थ्वय्कः हाल।
- 8 परमप्रभुं म्हाय् सियोनयागु पःखाःयात नाश यायेगु क्वछिनादिल।
वयकलं नापे याइगु खिपतं व नापय् यानादिल।
वयात नाश यायेगुपाखें वयकलं थःगु ल्हाः पनामदी।
वयकलं धरहरा व पःखाः निगुलियात ख्वय्कादिल,
उपिं निगुलि छकलं दुन।
- 9 वयागु म् ध्वाखात बैय् तुनावन।
वयकलं वयागु गजबारत कुचा कुचा यानाः नाश यानादिल।
वया जुजु व राजकुमारतयत् मेपिं जातितयगु दथुइ पितिनाछवःगु दु,
आः ला व्यवस्था मन्त।
अले वया अगमवक्तातयसं नं परमप्रभुपाखें छुं हे दर्शन कायेखनी मखु।
- 10 म्हाय् सियोनया थकालिपि
बैय् फेतुनाः छुं हे मधासे च्वनाच्चनी,
इमिसं थथःगु छेनय् धू तःगु दु अले भाग्रां फिनाच्चंगु दु।
यस्शलेमया ल्यासेपिन्सं थथःगु छ्यं बैय् तक हे क्वछुका तःगु दु।
- 11 ख्वख्वं ख्वबिं हे जिगु मिखा न्यलय् धुकल।
जिगु नुगः क्वतुन। जिमि मन्त नाश जूगुलि,
जिमि मस्त व दुरु त्वंपिं मस्त शहर शहरय्
व गल्लि गल्लिइ मूर्च्छां जूगुलि जिगु नुगः तसकं ख्वःगु दु।
- 12 ख्वख्वं थः मांयात धाइ,
“नयेपित्यात, नयेत्वनेगु गन दु?”
इपिं शहरया गल्लि गल्लिइ घाःपा जूपि मन्त थें मूर्च्छां जुइ।
इपिं थः मांयागु मुलय् हे बुलहुं बुलहुं सीगु।
- 13 हे म्हाय् यस्शलेम, जिं छंगु निति छु धाये?
जिं छन्त छुनापं दौजय् यायेगु?
हे कन्या म्हाय् सियोन,
छुनापं दौजय् यानाः जिं छन्त सान्त्वना बीगु?
छंगु घाःपाः तसकं तःजिगु समुद्र स्वयाः तःजाः।
छन्त लाय्के फुम्ह सु दु?
- 14 छंगु अगमवक्तातयसं खंगु दर्शनत
सत्य मखुगु व छुं हे मूं मवंगु खः।
इमिसं छंगु अधर्म क्यना मब्यु,
मखुसा छन्त ज्वनाः बेबिलोनय् मयंकीगु।
इमिसं छंगु निति खंगु दर्शन सत्य मखुगु
व अलमल यायेत जक खः।
- 15 छ च्वनाच्चंगु थासं वनीपिं दक्व मन्तयसं
छन्त हेस्यानाः ल्हाःपा थाइगु।
म्हाय् यस्शलेमयात हेस्यानाः इमिसं थथे धकाः छ्यं क्वाना जुइ,

“दकलय् बांलाःगु व फुक्क पृथ्वीया लसता धकाः धाइगु शहर थ्व हे मखु ला?”☆

16 छिमि दक्व शत्रुतयसं छंगु विरोधय् म्हुतु चाय्काः छन्त हेला याइ।

इमिसं छन्त हेला यानाः वा किरिकिरि न्ह्यइ,
अले धाइ, “जिमिसं हे वयात नाश याना,
हः हः, थ्व हे दि पियाच्चवनागु खः,
जिपि म्वाना च्वनाबलय् हे
थ्व स्वयेदत।”

17 परमप्रभुं छु योजना यानादीगु खः।

यक्व दँ न्हापा वय्कलं छु घोषणा यानादीगु खः,
व हे वचन वय्कलं पूवकादिल।
छु हे दयामाया मदय्क वय्कलं छन्त नाश यानादिल।
वय्कलं शत्रुयात छंगुपाखें लय्तायकादिल,
अले छंगु शत्रुतयगु शक्ति अप्वय्कादीगु दु।

18 मनूतयगु नुगलं परमप्रभुयात बिन्ति याइ।

हे म्हाय् सियोनया पःखाः,
छंगु ख्वबि खुसि थें चच्छि न्हिच्छिं हे हाय्कि।
पलख हे आराम काये मते,
अले छंगु मिखायात आराम बी मते।

19 पाः च्वनीगु ई शुरु जुइबलय् दनाः चान्हय् हा!

परमप्रभुया न्ह्यःने हे छंगु नुगः लः थें प्वंकि।
गल्लि गल्लिइ नयेपित्यानाः मूच्छा जुयाच्चपिं
मस्तयगु प्राण म्वाकेगु निति थःगु ल्हाः वय्कःपाखे ल्हँ।

20 “स्वयादिसँ! हे परमप्रभु, बिचाः यानादिसँ!

सुयात छिं थज्याःगु दुःखकष्ट बियादीगु दु धकाः?
छु मिसातयसं थःगु गर्भया फल,
व थःम्हं बुइका तःपिं मस्तयगु ला नयेगु ला?
छु पुजाहारीत व अगमवक्तात
परमप्रभुया पवित्र देगलय् हे स्याइगु?

21 “ल्याय्मह व बुरातयगु सीम्ह

गल्लि गल्लिइ धुलय् अथें लानाच्चंगु दु।
जिमि ल्यासेपिं व ल्याय्महपिं मनूतयत्
तरवारं स्यानाः क्वथला तःगु दु।
थःगु तंया दिनय् छिं छु हे दयामाया मयासँ
इमित पालाः स्यानादीगु दु।

22 “नखःबलय् मनूत मुं थें,

छिं जिगु प्यखेरं आतंक मुंकादिल।
परमप्रभुया तंया दिनय् सुं छम्ह न बिस्वुं वने फत न बचय् जुल।
जिं हे ब्वलंका तःधिक यानातयापिन्त जिमि शत्रुं सिधय्का बिल।”

3

सजाँयया दथुइ आशा

1 परमप्रभुयागु तंया कथिया दुःखयात

- खंम्ह मनू जि हे खः।
 2 वय्कलं जितः यंकादिल,
 तयु जलय् मखु बरु खिउँगु थासय् न्यासिकादिल।
 3 धात्थें हे वय्कलं थःगु ल्हाः जिगु विरोधय् तःक्वः मछि,
 न्हिच्छिं हे ल्हनादिल।
- 4 वय्कलं जिगु छेंगू व ला सुक्चिकादिल,
 अले जिगु क्वय्त त्वथुलादिल।
 5 वय्कलं जितः दुःख
 व कष्टं घेरय् यानाः कुनादीगु दु।
 6 वय्कलं जितः यक्व दिनिसें सीम्ह थें
 खिउँगु थासय् तयादीगु दु।
- 7 जि बिस्युं वने मफय्मा धकाः वय्कलं जिगु प्यखेरं पःखाः ग्वयादीगु दु।
 वय्कलं जितः तसकं इयातुगु सिखलं चिनादीगु दु।
 8 ग्वाहालिया निति जि तसकं हाःसां,
 वय्कलं जिगु प्रार्थना न्येगु हे त्वतादिल।
 9 जि गन गन वन, अन अन हे तः तग्बःगु ल्वहँतं जिगु लँपु पनादीगु दु।
 वय्कलं जिगु लँपुयात चा चाःतुइकादीगु दु,
- 10 हमला यायेत पियाच्च्वंम्ह भालू
 व सुलाच्च्वंम्ह सिंहं थें
 11 वय्कलं जितः लंनिसें लुतुलुया यंकल,
 अले जितः कयपुयाः घाःया घाः जूम्ह यानादिल।
 वय्कलं जितः ग्वाहालि मदुम्ह यानादिल।
 12 वय्कलं थःगु धनुष वाण ल्हनादिल,
 अले वय्कलं वाणं जितः हे ताकय् यानादिल।
- 13 वय्कलं जिगु नुगलय्
 धनुष वाणं कय्कादिल।
 14 फुक्क मनूत जि खनाः न्हिलीगु,
 न्हिच्छिं हे इमिसं जितः हेस्यानाः म्ये हालीगु।
 15 वय्कलं जितः खायुगु वासलं जाय्कादिल,
 अले पित्त त्वंकादिल।
- 16 वय्कलं ल्वहंचा नकाः जिगु वा त्वथुलादिल,
 अले जितः धुलय् न्हतु न्हयादिल।
 17 शान्ति जिगु जीवनपाखें तापाये धुंकल,
 सुख धयागु छु खः, व जिं ल्वःमने धुंकल।
 18 अथे जुयाः जिं धाये, “जिगु गर्व मदय् धुंकल,
 परमप्रभुपाखें दुगु आशा नं मदये धुंकल।”
- 19 खाइसेच्च्वंगु व पित्त,
 जिगु दुःख व थुखे उखे चाचाःहिला जुयागु जिं लुमंका च्वना।
 20 जिं न्ह्याबलें थुकियात लुमंका च्वना,
 अले जिगु नुगः क्वतुगु दु।
 21 अयुं जिं थ्व लुमंका च्वना,
 अथे जुयाः जितः आशा दु।

- 22 परमप्रभुया सदां दइगु दया मायां याना: झीपिं नाश जूगु मदु,
छायधा:सा वयक:यागु माया न्हाबलेँ दयाच्चवनी।
- 23 सुथपतिकं वयक:यागु दयामाया न्हगु जुइ,
छिगु विश्वस्तता गुलि त:धं!
- 24 जिगु मनं धाल, “परमप्रभु हे जिगु सर्बय ख:,
अथे जुया: जिं वयक:याके आशा यानाच्चवना।”
- 25 परमप्रभुया लँपु स्वइपिं व वयक:यात मालीपिं
सकसिगु लागिं परमप्रभु भिंमह ख:।
- 26 सुम्क चवना: परमप्रभुया उद्धारयागु लँपु स्वयेगु हे
तसकं बांला:गु खँ ख:।
- 27 थ: ल्याय्महबलय हे
ककुसिं क्वबीमह मनूयात भिं जुइ।
- 28 परमप्रभुं वयात दु:खकष्ट बियादीगुलि
सुम्क व याक:चा हे चवनेमा।
- 29 वं थ:गु ख्वा: बैय तक क्वछुकेमा,
उकी भचा आशा दये फु।
- 30 वं थ:गु नेता थ:त दाइपिपाखे हे स्वयका बीमा,
अले हेस्यागु सह याना: चवनेमा।
- 31 छायधा:सा परमप्रभुं मनूतय्त
न्हाबलेँया नितिं वान्छ्वयादी मखु,
- 32 वयकलं दु:ख हयादिसां थ:गु माया क्यनादी,
वयक:या सदां दइगु दयामाया तसकं त:धं।
- 33 छायधा:सा वयकलं मनूया सन्तानतय्त
थ:गु इच्छां दु:ख वा कष्ट बियादी मखु।
- 34 देशय् च्वंपिं दक्व कुनात:पिन्त त्ति न्हुइगु,
35 दकलय् त:धंमह परमेश्वरया न्ह्य:ने
मनूतयगु अधिकार लाकाकायेगु,
36 सुं मनूयात अन्याय यायेगु खँयात
परमप्रभुं स्वयामदी ला?
- 37 परमप्रभुं हे आज्ञा बियामदीतले
सुनां धा:गु पूवंगु दु?
- 38 छु दकलय् त:धंमह परमेश्वरं
भिंगु व विपत्ति नितानं उजं बियामदी ला?
- 39 थ:गु पापया सजायया नितिं
सीमानिपिं मनूतयसं छाय कचकच यायेगु?
- 40 झीसं थ:गु पह:चह: बांलाक जाँचय् याना: स्वये नु!
अले झीपिं परमप्रभुयाथाय् लिहां वनेनु।
- 41 झीसं स्वर्गय् च्वनादीमह परमेश्वरपाखे
थ:गु नुग: बीनु अले ल्हा: ल्हना: थथे धायेनु—
- 42 “जिमिसं पाप याना, जिपिं विद्रोही जुया,
अले छिं क्षमा यानादीगु मदुनि।
- 43 “छि जिपिं खना: तम्बयादिल, छिं जिमित लिनादिल
अले दयामाया हे मयासें जिमित स्यानादिल।

- 44 जिमिगु प्रार्थना छिथाय् मथ्यनेमा धकाः
छिं थःत सुपाचं त्वपुयादिल।
- 45 छिं जिमित जाति जातितयगु दथुइ
धूधाः व फोहर यानादीगु दु।
- 46 “जिमि दक्व शत्रुतयसं जिमिगु विरोधय्
म्हुतु चाय्काः जिमित हेला याःगु दु।
- 47 जिपिं भय व थुरथुर खाखां म्वानाच्चना,
भज्यंक स्यंकीगु जिमिथाय् वयाच्चंगु दु।”
- 48 जिमि थःमनूतयगु नाश खनाः
जिगु मिखां ख्वबि धाः हाःगु दु।
- 49 भचा हे मदिसे
जिगु मिखां ख्वबि हायाच्चनी,
50 गुबलय् तक परमप्रभुं
स्वर्गं क्वय् स्वयाः खंकादी मखु।
51 यरूशलेमया मिसातयगु
दुःख खनाः जिगु नुगः स्याःगु दु।
- 52 छुं कारण हे मदसां जिमि शत्रुतयसं जितः
झंगःयात थें शिकार यात।
- 53 इमिसं जिगु जीवनयात गालय् क्वफानाः सिधय्केगु कुतः यात
अले ल्वहेंतं जितः कय्कल।
- 54 लखं जिगु छ्यं त्वपुल,
जिं बिचाः याना, “आः जि सीगु जुल।”
- 55 हे परमप्रभु, तःजाःगु गालंनिसें
जिं छिगु नामं बिनति याना।
- 56 छिं जिगु बिनति न्यनादिल,
“ग्वाहालिया नितिं जिं यानागु बिनतिलय् थःगु न्ह्याय्पं तिनादी मते।”
- 57 जिं छिके बिनति यानाबलय् छि जिगु न्ह्याःने झायादिल,
अले छिं जितः धयादिल, “ग्याये मते।”
- 58 हे परमप्रभु, जिगु पंलिनाः ल्वानाः
छिं जितः लिफ्यानादिल।
- 59 हे परमप्रभु, जितः याःगु अत्याचार छिं खंगु दु।
जिगु न्याय यानादिसँ।
- 60 इमिसं जितः काःगु बदला
व जिगु विरोधय् ग्वःगु ग्वसाः दक्व छिं खंगु दु।
- 61 हे परमप्रभु, इमिसं लायबूगु छिं न्यंगु दु
अले जिगु विरोधय् ग्वःगु दक्व ग्वसाः छिं न्यनादीगु दु।
- 62 चच्छि न्हिच्छिं हे जिमि शत्रुतयसं
जितः मभिकाः खुसखुस खं ल्हानाः जुइगु।
- 63 इमित स्वयादिसँ! दंसां व फ्यतुसां
इमिसं जितः हेस्यानाः म्ये हालीगु।
- 64 हे परमप्रभु, इमिसं याःगु मभिंगु ज्याकथं
इमित थिक सजाँय बियादिसँ।
- 65 इमित छाःगु व जिराहा नुगः बियादिसँ,

- अले छिगु सरा: इमित लायेमा।
 66 छिं इमित थःगु तम्बय् लिनाछवयादिसँ,
 अले परमप्रभुया आकाशया क्वय् नं इमित भज्यंक नाश यानादिसँ।

4

यस्शलेमया दुःखकष्ट

- 1 लुँ मथिना वने धुंकल! भिंगु लुँ तक नं बुलुया वने धुंकल।
 पवित्र थाय्यागु मू तूगु ल्वहंत चुक चुकय् वांछवयातःगु दु!
- 2 भिंगु लुँ थें मू वंपि सियोनया कायपि
 आः कुमाःया ल्हातं दय्कातःगु चायागु थलबल थें जुल।
- 3 ध्वंचिया मामं नं थः मस्तयत् थःगु दुरुप्वः पिकयाः दुरु त्वंकी,
 जिमि थः मनूत धाःसा मरुभूमिया शतुरमुर्ग थें दयामदुपि जूगु दु।
- 4 दुरु त्वनीपि मस्तयगु मेचा प्याः चायाः म्हतुया थक्वय् प्यपुनी।
 मस्तयसं नय् त्वनेगु फ्वनी, तर सुनानं इमित छुं हे बी मखु।
- 5 न्हापा सासाःगु नसा नइपि मनूत
 आः नये मखनाः फोहर वांछवइगु थासय् नयेगु माला जूगु दु।
 थिकेथिकेगु लं फिनाः हुर्के जूपि
 आः इपि फोहर वान्छवया तःगु थासय् मालाच्वंगु दु।
- 6 जिमि थःमनूतयगु मभिंगु ज्या
 सदोमया स्वयाः नं तःधं जूगु दु।
 सदोम सुयात थर्थें वांछवयाबिल
 अले सुनां नं वयागु विरोधय् ल्हाः महं।*
- 7 इमि राजकुमारत च्वापु स्वयाः सफा
 व दुरु स्वयाः तयुसे च्वं,
 इमिगु म्ह मानिक थी स्वयाः नं ह्याउँगु,
 इमिगु रूप नीर थी थें बांलाः।
- 8 आः इमिगु ख्वाः हाकः स्वयाः हाकुसे च्वं,
 इमित लँय् लँय् नं सुनानं म्हमस्यु।
 इमिगु छेंगू क्वँयल्लय् प्यपुने धुंकल,
 सिँ थें व गनावने धुंकल।
- 9 नयेपित्याकाः सीपि स्वयाः
 तरवारं सीपि हे बांलाइ।
 बुँइ फल मसःगुलि
 इपि नयेपित्यानाः गंसि जुयावनी।
- 10 क्यातूगु नुगः दुपि मिसातयसं थःगु हे ल्हातं
 थः मस्तयत् नयेगु ज्वरे यात।
 जि थःमनूतयगु नाशया इलय्
 इमि मस्त हे इमिगु नसा जुल।*
- 11 तर आः परमप्रभुया तं क्वलात,

वयकलं थःगु च्याःगु तं प्वंकादिल।
 वयकलं सियोनय् मि च्याकादिल,
 अथे जुयाः वयागु जगत दक्वं भज्यंक नाश जुल।

12 सुं शत्रु यरूशलेमया
 मू ध्वाखात जुयाः दुहां वनी धकाः
 पृथ्वीया सुं जुजु
 व संसारया सुं मनुखं विचाः हे मयाः।

13 अयसां थ्व धाःसा वया अगमवत्तातयगु
 पाप व वया पुजाहारीतयगु अधर्मया कारणं जूगु खः।
 इमिसं शहर दुने
 धर्मी मनुतयगु हि बाः वयकल।

14 आः इपिं लँय् लँय् कांपिं थें पचिपचि यानाः जुइ।
 इपिं हिया कारणं अशुद्ध जूगु दु।
 थुलि तक कि सुनानं इमिगु
 लं तक नं थीगु आँट याइ मखु।

15 मनुतयसं तसलं हालाः इमित धाइ,
 “हूँ, हे अशुद्धपिं! तापाक हूँ, जिमित थीमित्यः!”
 इपिं बिस्सुं जूबलय अले चाचाःहिलाः जूबलय
 जात जातियापि मनुतयसं थथे धाल,
 “आवंनिसें इपिं झीनापं थन च्वने फइ मखुत।”

16 परमप्रभुं थःम्हं हे इमित उखेलाः थुखेलाः मदयक छ्यालब्याल यानादिल,
 वयकलं आः हाकनं गुबलें हे इमित वास्ता यानादी मखुत।
 मनुतयसं पुजाहारीतयत् हनाबना तःगु मदु,
 न थकालितयत् छुं ग्वाहालि याःगु दु।

17 ग्वाहालिया निंति मफतय् लँपु स्वस्वं
 जिमिगु मिखा बुलुइ धुंकल।
 सुरक्षाया निंति छगू जातिया लँपु स्वयाच्चवना,
 अयनं इमिसं जिमित बचय् याये मफुत।

18 मनुत जिमिगु पला पतिकं लिउलिउ वल,
 अले जिपिं बांलाक जिमिगु लँय् न्यासि जुइ मफुत।
 जिमिगु अन्त लिक्क दु, जिमिगु आयु फुइधुंकल।
 छायाःसा जिमिगु अन्त वये धुंकल।

19 जिमित लितुलिपिं आकाशय्
 ब्वइपिं इमा स्वयाः नं याकनं ब्वांवनी।
 इमिसं जिमित पहाडय् लितुलिल,
 जिमित हमला यायेत इपिं मरुभूमिइ सुलाच्चन।

20 परमप्रभुया अभिषेक जूमह जुजु,
 जिमिगु प्राण इमिगु पन्जलय् लात।
 वयकःयागु सुरक्षाय् जिपिं मेपिं जातितयगु दथुइ
 सुरक्षित च्वने दइ धकाः जिमिसं बिचाः यानागु खः।*

- 21 हे ऊजय् च्वंम्ह म्हाय् एदोम,
लसता हँ! अले न्ह्यइपुकि,
तर व ख्वल्चा छन्त नं बी।
छन्त लगय् जुइ, अले छन्त नाइगा याइ।
- 22 हे म्हाय् सियोन, छंगु अधर्मया सजाँय सिधल,
हाकनं गुबलें छन्त देशं पितिना छवयादी मखु।
तर हे म्हाय् एदोम, वय्कलं छंगु अधर्मया दण्डया सजाँय छन्त बियादी,
अले छंगु पाप क्यनादी।

5

हाकनं थापं यायेगु निरिति प्रार्थना

- 1 हे परमप्रभु, जिमित छु जू वःगु दु,
व खँ लुमंकादिसँ।
जिमिगु बदनाम जूगु स्वयादिसँ।
- 2 जिमिगु सर्बय परदेशीतयगु ल्हातय् लाःगु दु।
जिमिगु छँ परदेशीतयगु जूगु दु।
- 3 जिपि मांबौ मदुपि व हाना मदुपि जूगु दु,
जिमि मांपि भाःत मदुपि थें जूगु दु।
- 4 जिमिसं धिबा पुलाः लः त्वनेमाः,
जिमिसं सिं तक नं न्यानाकायेमाः।
- 5 जिमित ल्यवःपि जिमिगु पलाः लिक्क दु,
जिपि तसकं त्यानुचाःगु दु, जिमित आराम मदु।
- 6 जिमिसं गाक्क नयेत्वनेगु निरिति थःत मिश्र
व अश्रूयात लःल्हानाबिया।
- 7 जिमि तापाःबाज्यापिन्सं पाप यात, आः इपि मन्त।
इमिसं याःगु अधर्मया फल जिमिसं भोगे यानाच्चवना।
- 8 दासतयसं जिमित शासन याइ,
जिमित इमिगु ल्हातं त्वःतकीपि सुं हे मदु।
- 9 गांगामय् दुगु तरवारं यानाः
जिमिसं थःगु ज्यान पानाः नयेत्वनेगु माला हया।
- 10 तसकं नये पित्यागुलि जिमिगु छेंगू भुतू थें क्वाये धुंकल।
- 11 सियोनय् मिसातयत् व यहूदाया
शहरय् ब्याहा मजूपि ल्यासेतयत् स्यंकाब्यगु दु।
- 12 शासकतयत् थथःगु ल्हातं यख्खाःगु दु,
थकालिपिन्त भचा नं हनाबना याःगु मदु।
- 13 ल्याय्म्हपिन्सं तसकं दुःख सियाः घः क्यलेमा,
मिजंमस्त सिं क्वबिया धेधेचुयाः न्यासि वनी।
- 14 थकालिपिं शहरया मू ध्वाखाय् मुनेगु त्वःतूगु दु,
ल्याय्म्हपि मनूतयसं थःगु संगीत त्वःतूगु दु।
- 15 जिमिगु नुगलं लयत्ता मदयावंगु दु,
जिमिगु हुलाप्याखं दुःखय् फहिले धुंकल।
- 16 जिमिगु छेनं श्रीपिच कुतुं वंगु दु,
जिमित धिक्कार दु, छायाःसा जिमिसं पाप यानागु दु।
- 17 थथे जुयाः जिमिगु नुगः बमलाये धुंकल,
जिमिगु मिखा बुलुइ धुंकल।
- 18 छायाःसा सियोन पर्वत झिजांमिजां दंगु दु,
ध्वंचात अन चाःहिलाः जुइ।

- 19 अयनं हे परमप्रभु, छिं सदां सदां शासन यानादी,
छिगु सिंहासन पुस्तां पुस्ता तकं दया हे च्वनी।
- 20 छाया छिं जिमित ल्वमंका: च्वनादियागु?
छाय छिं थुलिमछि ई तक जिमित त्वतादियागु?
- 21 हे परमप्रभु, जिमित छिथाय लितहयादिसँ, अले जिपिं लिहां वये,
न्हापा जिपिं गथे ख: जिमित हाकनं अथे हे यानादिसँ।
- 22 छिं जिमित त्व:ता: हे दियागु ख: ला?
छित: जिपिं खना: तसकं तं पिहां व: ला?

इजकिएलया सफू महसीका

ई.पू. ५८६ लय् यरूशलेम नाश जुइ न्हापा व लिपाया इलय् इजकिएल अगमवक्ता बेबिलोनय् कैदी जुया: च्वनाच्वंगु खः। वयात बेबिलोनया जुजुं ज्वना: बेबिलोनय् यंकूगु खः। कैदी जुया: बेबिलोनय् च्वनाच्वंपिं व यरूशलेमय् च्वनाच्वंपिनिगु निंति वं थ्व बुखें ब्यूगु खः।

थ्व सफुलिइ खुगू मू खँत दु -

१. इजकिएलयात अगमवक्ता जुइत परमेश्वरं सःतूगु
२. परमेश्वरया सजॉय व लिपा वइगु यरूशलेमया पतन अले विनाशया बारे यहूदीतयूत ख्याच्वः
३. थः प्रजायात अत्याचार याइपिं व मखुगु लँय् यंकूपिं थीथी कथंयापिं अन्यजातितयूत परमप्रभुया सजॉयया सुचं।
४. यरूशलेम नाश जुइ धुंका: इस्त्राएलयात सान्त्वनाया वचन व वइतिनिगु इलय् बांलाइगु खँया निंति बाचा
५. गोगया विरोधय् अगमवाणी
६. हाकनं देगः व देश थापं यायेगु बारे इजकिएलयात क्यंगु किपा।

इजकिएल तसकं विश्वास दुम्ह व दर्शन खनीम्ह मनु खः। दर्शनय् वं यक्व दुग्यांत नं काःगु खः। अले यक्व खँत बांलाक सिइदय्क व चिंकथं काःगु दु। मनूतयूगु आत्मा व नुगलय् दुने शुद्ध व थःगु पापया निंति फुक्क मनूतयसं थःम्हं हे जिम्मा कायेमा धका: इजकिएलं थ्व सफुलिइ बःबियातःगु दु। मनूतयूत शुद्ध यायेगु बारे नं वं थःत आशा दुगु खँ नं थुकी च्वयातःगु दु। थः पुजाहारी व अगमवक्ता जूगु कारणं हे देगः व मनूतयूत पवित्रता मदय्कं मगाःगु खँ खः धका: च्वयातःगु दु।

धलः पौ

- इजकिएलयात परमेश्वरं सःतादीगु १:१-३:२७
 यरूशलेमया नाश जुइगु अगमवाणी ४:१-२४:२७
 जाति जातितयूत सजॉय २५:१-३२:३२
 थः प्रजायात परमप्रभुया बाचा ३३:१-३७:२८
 गोगया विरोधय् अगमवाणी ३८:१-३९:२९
 लिपायागु देगः व देशया दर्शन ४०:१-४८:३५

इजकिएल

इजकिएलं दर्शनय् प्राणीत खंगु

- 1 स्विगू दँया प्यंगू लाया न्यान्ह दुखुन्ह* जि यहदां ज्वनाहःपिनापं कबार खुसिया सिथय् दुबलय् स्वर्ग चाल अले जिं परमेश्वरया दर्शनत खना।*
- 2 लाया न्यान्ह दुखुन्ह, थ्व यहोयाकीन जुजुयात ज्वना: बेबिलोनय् हःगु न्यागू दँ खः,*
- 3 बेबिलोन देशया कबार खुसिया† सिथय् परमप्रभुया वचन बूजीया काय् इजकिएल पुजाहारीयाथाय् वल। अन परमप्रभुयागु शक्ति वयाके खनेदत।
- 4 जिं स्वया, जिं उत्तरपाखें वाफय् वयाच्वंगु खना। छगू तःधंगु सुपौंचय् मि प्वालाक प्वालाक च्यानाच्वंगु दु। उकिया प्यखें तसकं थीगु जः दु, अले मिया दथुइ ज्वाल्लच्वंगु धातु थें छुं दु।
- 5 सुपौंचया दथुं प्यम्ह म्वाःपिं प्राणीत थें च्वंपिं छुं पिहां वल। इपिं मनु थें खने दु*
- 6 तर इपिं फुक्कसिके प्यपा प्यपा ख्वा: व प्यपु प्यपु पपू दु।
- 7 इमिगु तुति तप्यं, इमिगु तुतिपालि साचायागु तुतिपालि थें च्वं। उपिं ज्वाल्ल थीकातःगु कँय् थें हे ज्वाल्ल थीगु।
- 8 इमिगु पपूया क्वय् प्यखें मनूयागु थें ल्हा: दु। अले उपिं प्यम्हं प्राणीतय्के ख्वा: व पपू दु,
- 9 इमिगु पपू छगुलि मेगुयात थीगु दु। गनं वनीबलय् इपिं फुक्क तप्यं न्ह्यज्याइगु, इमिसं थुखे उखे फहिली मखु।
- 10 इमिगु ख्वा: थथे च्वं- उपिं प्यम्हं प्राणीतयूगु छपा ख्वा: मनूयागु थें च्वं। इमिगु जव पाखेया ख्वा: धा:सा सिंहयागु थें, खव पाखेयागु ख्वा: द्रुहंयागु थें व ल्युने पाखेयागु ख्वा: इमायागु थें च्वं।*
- 11 इमिगु ख्वा: थथे हे च्वं। इमिगु पपू च्वय्पाखे चक्कंगु दु। छम्ह छम्हय्सिगु निपा पपुति छम्हय्सिगु पपुति मेम्हय्सिगु पपूयात थयूगु दु। मेगु निपा पपुति थथःगु म्ह त्वपुयातःगु दु।
- 12 इपिं तप्यंक वनीगु। आत्मा गन गन वन इपिं नं अन हे वनीगु। इपिं थुखे उखे मस्वसें वनीगु।

* 1:1 १:१-२ ३ जुलाई ५९३ बी.सी. ✨ 1:1 १:१ प्रे ७:५६; प्रका ११:११ ✨ 1:2 १:२ २ राज २४:१०-१६; २ इति ३६:१-१० † 1:3 १:३ कबार खुसिया थ्व मनूतयसं दय्कूगु नहर खः ✨ 1:5 १:५ प्रका ४:६ ✨ 1:10 १:१० इज १०:१४; प्रका ४:७

13 उपि म्वाःपि प्राणीतयगु रूप च्यानाच्चंगु हेँवाः वा मिप्वाः थें च्वं। मि उपि प्राणीतयगु दथुइ गुलि थुखें उखे व उखें थुखे वनाच्चंगु खने दु; मि ज्वाल्ल थी, व प्वालाक्क प्वालाक्क च्याइगु।*

14 उपि प्राणीत हाबलासा त्वःगु थें थुखें उखे व उखें थुखे हथासं वनाच्चंगु दु।

घःचाःत

15 जि उपि म्वाःपि प्राणीतयत स्वयाच्चनाबलय हे उपि प्यपा ख्वाः दुपि छम्ह छम्ह प्राणीया लिक्क जमिनय छचाः छचाः घःचाः खना।*

16 उपि घःचाःत प्वालप्वाल थियाच्चंगु पुखराज थें खनेदयकः दयकातःगु दु – उपि फुक्कं उत्थें च्वं। उपि घःचाः छगूया दुने मेगु दु थें खने दु।

17 उकिं यानाः उपि घःचाःत फःमह्यस्य प्यखेरं वने फु। उपि प्राणीत वनीबलय उपि घःचाःत थुखे उखे हिली मखु।

18 प्यचाः हे घःचाःया घेरा तःधं व ग्यानापुस्से च्वं, अले उमिगु प्यंगू हे घेराय प्यखें मिखाया मिखा दु।*

19 उपि प्राणीत थुखे उखे सनीबलय उपि घःचाःत नं नापनापं वनीगु। उपि म्वाःपि प्राणीत जमिनं च्वय थाहां वनीबलय घःचाःत नं थाहां वनीगु।

20 आत्मा गन वन इपिं नं अन हे वनीगु, उपि घःचाःत नं इपिनापं हे दनीगु, छायधाःसा उपि म्वाःपि प्राणीतयगु आत्मा व हे घःचालय दु।

21 इपिं सनीबलय थुपिं नं सनीगु, इपिं इवातां दनीबलय थुपिं नं इवातां दनीगु, इपिं जमिनं च्वय थाहां वनीबलय घःचाःत नं च्वय थाहां वनीगु। छायधाःसा उपि प्राणीतयगु आत्मा घःचालय दु।

आकाश

22 उपि म्वाःपि प्राणीतयगु छ्यंया च्वय गुम्बज थें छुं दु, च्वापु थें थीगु व ग्यानापुगु।*

23 व गुम्बजया क्वय इमिगु पपू, छम्हयसिगु पपुति मेम्हयसिगु पपूयात थीक तप्यंक न्यनावंगु दु। इपिं प्यम्हं प्राणीतयगु निपा निपा पपुति थथःगु म्ह त्वपुयातःगु दु।

24 इपिं वंबलय इमिगु पपूया सः यक्व लःया सः, दकलय तःधंम्हयसिगु सः, सेनाया हलचलयागु सः थें जिं ताया। इपिं इवातां दनीबलय इमिसं थथःगु पपू क्वय क्वकाइगु।*

25 थःगु पपू क्वकयाः इपिं दनाच्चंबलय इमिगु छ्यंया च्वय्यागु गुम्बजं छगू सः पिहां वल।

सिंहासन

26 इमिगु छ्यं च्वय्यागु गुम्बजया दकलय च्वय छगू सिंहासन थें दु। स्वयबलय व नीलम थें खने दु, अले सिंहासनय च्वंम्हयसिगु रूप मन्यागु थें च्वं।*

27 वयागु जनिसें च्वय वयागु ख्वाः ज्वाल्लच्चंगु धातु थें जिं खना, प्यखेरं मिं जाःगु थें। जनिसें क्वय नं वयागु ख्वाः मि थें खनेदत, अले वयागु छचाःखेरं थीगु जः दु।*

28 वा वइबलय आकाशय इन्द्रेणी खनेदुगु थें वयागु छचाःखेरं दुगु जः नं अथे हे खने दु।

परमप्रभुया महिमाया रूप थथे हे च्वं। व खनाः जिं छ्यं क्वछुकाः। जिं सुं न्वंवानाच्चंगु सः ताल।

2

इजकिएलयात परमेश्वरं सःतादीगु

1 वयक्कलं जितः धयादिल, “अय सीमानिम्ह मनु, दँ! जिं छलिसें खँ ल्हाये।”

2 वयक्कलं जितः थथे धायेवं वयकःया आत्मा जिथाय वयाः जितः थनादिल। वयक्कलं जिलिसें खँ ल्हानादीगु जिं ताया।

3 वयक्कलं जितः थथे धयादिल, “अय सीमानिम्ह मनु, जिं छन्त इस्राएली जातियाथाय छवयाच्चनागु दु, जिगु विरोधय विद्रोही जूपि जातियाथाय। इपिं व इमि पुर्खात थौं तक नं जिगु विरोधय विद्रोही जूगु दु।

4 जिं छन्त जिद्दी व नुगः छाःपिं मनूतयथाय छवयाच्चनागु दु। छं इमित थथे धा, ‘परमप्रभु परमेश्वरं थथे धयादी,’

5 इमिसं न्यनेमा वा मन्यनेमा (छायधाःसा इपिं विद्रोही घराना खः), इमिसं थःगु दथुइ छम्ह अगमवक्ता दु धकाः ला सी।

6 “अय सीमानिम्ह मनु, इपिं खनाः ग्याये मते अले इमिगु खँ न्यनाः ग्याये मते! छंगु प्यखें कंमा व कं दुसां वा बिच्छितयगु दथुइ च्वनेमाःसां छ ग्याये मते! इमिसं न्हागु धाःसां छ ग्याये मते! खः ला, इपिं विद्रोही सन्तान खः।

7 छं इमित जिगु वचन धा, इमिसं चाहे न्यनेमा वा मन्यनेमा छायधाःसा इपिं विद्रोही खः।

8 तर छं धाःसा, अय सीमानिम्ह मनु, जिं छन्त छु धाये, व खँ बांलाक न्यँ! व विद्रोही घराना थें छ विद्रोही जुइ मते, छंगु म्हतु चायकि, जिं छु बी व न!”

9 अले जिं स्वया, जिं छपु ल्हाः जिपाखे न्ह्यज्याकाच्चंगु खना। उकी थूतलातःगु भवं छथू दु।*

* 1:13 १:१३ प्रका ४:५ * 1:15 १:१५-२१ इज १०:१९-२३ * 1:18 १:१८ प्रका ४:८ * 1:22 १:२२ प्रका ४:६ * 1:24 १:२४-२८ प्रका १:१४-१५; ११:६ * 1:26 १:२६ इज १०:१; प्रका ४:२-३ * 1:27 १:२७ इज ८:२ * 2:9 २:९-१० प्रका ५:१

10 वयकलं उकियात जिगु न्ह्यःने प्यनादिल। उकियागु न्ह्यःने व ल्युने निखेपाखे शोक, बिलाप व विपत्तिया खँ च्वयातःगु दु।

3

1 अले वयकलं जितः धयादिल, “अय् सीमानिम्ह मनु, छंगु न्ह्यःने दुगु थ्व भ्वंथू न! अले वनाः इस्राएलया घरानायात धा।”☆

2 उकिं जिं थःगु म्हतु चाय्का, अले वयकलं जितः भ्वंथू नयेत बियादिल।

3 अनंलि वयकलं जितः धयादिल, “अय् सीमानिम्ह मनु, जिं छन्त बियागु थ्व भ्वंथू न, थुकिं छंगु प्वाः जाय्की!” उकिं जिं व भ्वंथू नया, व जिगु म्हतुइ कस्ति थें चाकुसे च्वन।

4 अले वयकलं जितः धयादिल, “अय् सीमानिम्ह मनु, इस्राएलया घरानायाथाय् हँ अले इमित जिगु खँ न्यंकि।

5 जिं छन्त अजू चाइपुगु व थाकुगु भाय् ल्हाइपिं मनूतय्थाय् छवये मखु तर इस्राएलीतय्थाय् छवयाच्चनागु दु।

6 छं मथूगु अजू चाइपुगु व थाकुगु भाय् ल्हाइपिं मनूतय्थाय् मखु। जिं छन्त अज्याःपिन्थाय् छवयागु जूसा इमिसं धात्थें हे छंगु खँ न्यनीगु।

7 तर इस्राएलया घरानायात छंगु खँ न्यने मास्ति मवः, इमित जिगु खँ न्यने मंमदु। छायाःसा इस्राएलया फुक्क घराना हे जिद्दी व नुगः छाःपिं खः।

8 तर जिं छन्त इपिं थें हे जिद्दी व नुगः छाःपिं यानाबी।

9 जिं छंगु कपाःयात च्वल्वहं स्वयाः छाःगु ल्वहं थें छाकाबी। उपिं विद्रोही घराना जूसां इपिं खनाः ग्याये मते! इमिगु ख्वाः खनाः नं ग्याये मते!”

10 अले वयकलं जितः थथे धयादिल, “अय् सीमानिम्ह मनु, जिं छन्त धयागु फुक्क खँ बांलाक न्यँ, अले नुगल्य् ति!

11 आः उपिं यहदां ज्वनाहःपिं छिमि मनूतय्थाय् हँ! इमिसं ध्यान बियाः न्यनेमा वा मन्यनेमा, इमित धा, ‘परमप्रभु परमेश्वरं थथे धयादी।’ ”

12 अले आत्मां जितः च्वय् थकयादिल। जिं थःगु ल्युने छगू घुनुनुनु मिंगु सः ताल, “स्वर्गय् परमप्रभु परमेश्वरया महिमा प्रशंसा जुइमा!”☆

13 व सः उपिं प्राणीतय्गु पपुतिं छम्हयसिनं मेम्हयसित थ्यूबलय् पिहां वःगु व इमिगु लिक्क दुगु उपिं घःचाःया सः खः, भुखाय् ल्वइबलय् वइगु घुनुनुनु मिंगु सः थें।

14 अले आत्मां जितः ल्हनाः यंकादिल। म्हाइपुसे च्वंकाः तंमय् जि वना। परमप्रभुया शक्ति जिके दुगु जुल।

15 अले जि कबार खुसिया लिक्क तेल-अबीबय् च्वंपिं यहदां ज्वनाहःपिं मनूतय्थाय् वया। अन जि न्हयन्हू तक नुगः मछिंकाः च्वना।

इस्राएलया पिवाः

16 न्हयन्हू लिपा परमप्रभुया वचन जिथाय् वल,☆

17 “अय् सीमानिम्ह मनु, जिं छन्त इस्राएलया घरानाया पिवाः यानागु दु। उकिं जिं आः धयाच्चनागु खँ न्यँ, अले इमित जिगुपाखें ख्याच्चः ब्यु!

18 जिं छम्ह मभिंम्ह मनूयात ‘छ धात्थें हे सी’ धकाः धायेबलय् तर वयागु ज्यान बचय् यायेत छं ख्याच्चः मबिल, वा वयागु मभिंगु पहःचहःया लागि वयागु विरोधय् सल्लाह मबिल धाःसा व मनू पापया कारणं सी, अले वयागु हियागु ल्याःचाः जिं छंके काये।

19 तर छं व मभिंम्ह मनूयात ख्याच्चः बिल अले व थःगु मभिंगु ज्यापाखें वा थःगु मभिंगु पहःपाखें लिहां मवल धाःसा व थःगु अधर्मय् हे सी, छं धाःसा थःम्हं थःत बचय् याइ।

20 “हाकनं सुं धर्मीं मनू थःगु धार्मिकतां लिहां वयाः मभिंगु ज्या यात, धाःसा जिं वयागु न्ह्यःने लुफि हाइगु ल्वहं तये अले इपिं सी। छं वयात ख्याच्चः मब्यूगुलि इपिं थःगु हे पापया कारणं सी। इमिसं याःगु धर्मया ज्यायात लुमंकीगु जुइ मखु। इमिगु हियागु ल्याःचाः जिं छंके काये।

21 तर उम्ह धर्मीं मनूयात पाप याये मते धकाः छं ख्याच्चः बिल अले वं पाप मयात धाःसा धात्थें व म्वाइ, छायाःसा वं ख्याच्चः नालाकाल, अले छं थःम्हं थःत बचय् याइ।”

22 परमप्रभुया शक्ति अन जिके दु, अले वयकलं जितः धयादिल, “दँ, मैदानय् हँ, अन जिं छलिसें खँ ल्हाये।”

23 उकिं जि दनाः मैदानय् वना। कबार खुसिया सिथय् जिं खनागु परमप्रभुया महिमा अन नं खने दु। अले जि बँय् भ्वसुला।☆

24 उबलय् परमप्रभुया आत्मा जिके दुबित अले जितः तुतिं थनादिल। वयकलं जिलिसें खँ ल्हानादिल, जितः थथे धयादिल, “हँ, थःगु छँय् खापा तिनाः च्वँ।

25 अय् सीमानिम्ह मनु, इमिसं छन्त खिपतं ची, छ मनूतय्गु दथुइ वने फइ मखु।

26 जिं छंगु मेयात छंगु थक्कय् प्यपुंकाबी। उकिं याना: छ नवाये फइ मखु अले छ इमित हक्के फइ मखु। ख: ला इपि विद्रोही घरानायापि ख:।

27 तर जिं छलिसें खें ल्हायेबलय् जिं छंगु म्हुतु चाय्काबी अले छ इमित धा, 'परमप्रभु परमेश्वरं थथे धयादी,' न्यने मास्ति वःपिन्सं बांलाक न्यनेमा न्यने मास्ति मवःपिन्सं मन्यनेमा, छायाधा:सा इपि विद्रोही घराना ख:।”

4

यस्शलेमयात घेरय् या:गुया चिं

- 1 “आ: अय् सीमानिम्ह मनु, छपा अप्पा कया: उकियात थ:गु न्ह्यःने ति, अले उकी यस्शलेम शहरयागु नक्सा च्व।
- 2 अनंलि उकियात घेरय् या! उकिया प्यखेरं चा व ल्वहं ट्वाँचिका: ट्म्ब:चा दय्कि! उकियागु न्ह्यःने छाउनी दय्कि! प:खा: तछ्याइगु ततम्ब:गु धलित ति!
- 3 अनंलि छपा नैपाता कया: उकियात छ व शहरया दथुइ छगू नैयागु प:खा: थें तयाब्यु! अले थ:गु ख्वा: शहरपाखे स्वय्कि! व घेराय ला:गु दु, छं उकियात घेरय् याना: का। इस्त्राएलया घरानायात थ्व छगू चिं जुइ।
- 4 “अनं लिपा छ खव स्वया: ग्वतु, अले इस्त्राएलया घरानाया पाप थ:के का! ग्वन्हु तक छ थुकथं ग्वारातुलाच्चनी खुन्हु तक छं इमिगु पाप भोगे याइ।
- 5 छायाधा:सा जिं छंगु लागि इमिगु पापया दँ ति हे दिं क्व:छिनागु दु। उकिं स्वस: व गुइन्हु (३९०) तक छं इस्त्राएलया घरानायागु पाप भोगे याइ।
- 6 “उपिं सजाँयया दिं पूरा जुइ धुंका: हाकनं छ जव स्वया: ग्वतु! अले छं यहदाया घरानाया पाप भोगे या! जिं छगू दैया लागि छन्हु याना: पिइन्हु क्व:छिनागु दु।
- 7 छं थ:गु ख्वा: यस्शलेमया घेरापाखे स्वय्कि, अले छं खालिगु लप्पा तया: वयागु विरोधय् अगमवाणी ल्हा।
- 8 छन्त जिं खिपतं ची, अले छंगु घेराया दित सिमध:तले छं थुखे उखे स्वये फइ मखु।
- 9 “अनंलि छव व तछव, कयगू व मुस, दुसि व फापर कया: छग: थलय् ति अले उकिं छंगु लागि मरि छु! व छं थ: स्वस: व गुइन्हु (३९०) तक ग्वारातुलाच्चंगु इलय् न।
- 10 उकिं छं न्हि निइगू शेकेल* लना: लिका:, छं व न्हि छक: छगू हे इलय् नयेमा।
- 11 छन्त छन्हया छगू हीनया खुब्वय् छव्व† ल: दइ। व छं इलय् ब्यलय् त्वे।
- 12 तछवया ग्वारामरि थें दय्का: छं न, उकियात छं इमिसं खंक हे सिँया पलेसा मनूतयगु खि च्याका: छु!”
- 13 परमप्रभुं धयादिल, “थुकथं हे इस्त्राएलयापि मनूतयसं जिं इमित लिनाछवयेगु मेगु जातितयगु दथुइ अशुद्ध नसा नइ।”
- 14 अले जिं धया, “हे परमप्रभु परमेश्वर थथे मजुइमा, जिं थ:त गुबलें अशुद्ध यानागु मदु। जिं ल्यायम्हबलय्निसें थौं तक गुबलें थ: हे सीम्ह वा पशुतयसं स्या:म्ह पशुया ला नयागु मदु। जिगु म्हुतुया दुने छं नं अशुद्ध ला दुहां वंगु नं मदुनि।”☆
- 15 वयकलं जित: धयादिल, “स्व, जिं छन्त मनूया खिया पलेसा साया सौनं मरि छुइके बी। उकिं हे छं थ:गु मरि छु।”
- 16 अनंलि वयकलं जित: धयादिल, “अय् सीमानिम्ह मनु, जिं यस्शलेमय् अन्न वयेगु बन्द यानाबी। आ: लना लना: धन्दा कया: इमिसं मरि नइ, अले दाना दाना: ग्याग्यां इमिसं ल: त्वनी।
- 17 छायाधा:सा इमित नयेत मरि व त्वनेत ल: गाइ मखु। छम्हयसिनं मेम्हयसित खनीबलय् इपि थारान्हुइ, अले थ:गु हे पापं याना: इपि गंसि जुजुवनी।”

5

वइगु न्यायया चिं

- 1 “आ:, अय् सीमानिम्ह मनु, छपु ज्व:गु तरवार का, उकियात नौयागु ख्व:चा थें छ्यला: उकिं थ:गु सँ व दाही खा! अले लनेगु तराजु कया: सँयात ब्वथ!
- 2 शहरयात घेरय् या:गु दिं सिधइबलय् सँयागु स्वब्वय् छव्वयात शहरया दुने मिइ छवय्काब्यु! मेगु स्वब्वय् छव्व सँयात शहरया प्यखेरं तरवार कुचा कुचा यानाब्यु, ल्यं दुगु स्वब्वय् छव्वयात धा:सा फसय् ब्वय्काब्यु। छायाधा:सा उमित जिं तरवार ज्वना: लिनाछवये।
- 3 तर छं भचा सँ कया: थ:गु वसतय् प्व:चिना: ति!
- 4 हाकनं उकिं नं भचा सँ कया: मिइ तया: छवय्काब्यु। अनं मि पिहां वया: फुक्क इस्त्राएलयात छवयेकाबी।”

परमेश्वरं यस्शलेमयात सजाँय बी धका: धयादीगु

- 5 “जि, परमप्रभु परमेश्वरं थथे धाये – यस्शलेम थ्व हे ख:, थुकियात जिं जातितयगु दथुइ तयागु दु, थुकियागु छचा:खेरं देशत दु।

* 4:10 ४:१० निइगू शेकेल थथे धयागु २३० ग्राम ति ख: † 4:11 ४:११ छगू हीनया खुब्वय् छव्व थथे धयागु थ्व निख्वला त्वनेगु ल: ख: ☆ 4:14 ४:१४ लेवी ११:१-४७; १७:१५; प्रे १०:१४

6 तर थ्वं जिगु नियमया विरोधय् ज्या याना: मेगु जातितयसं स्वया: अप्व: मभिगु ज्या यात। अले जिगु विधिया विरोधय् ज्या याना: प्यखेरं च्वंगु जातितयसं स्वया: अप्व: बांमला:गु ज्या यात। धात्थें इमिसं जिगु नियमयात हेला यात। धात्थें इमिसं जिगु नियम पालन या:गु मदु।

7 “उकिं जि, परमप्रभु परमेश्वरं थथे धाये – छिपि थ:गु प्यखेरं दुपि जातित स्वया: अप्व: जिगु नियम पालन मयाइपि जूगु दु, छिमिसं जिगु विधि व नियम पालन या:गु मदु। छिपि ज:ख: दुपि जातितयगु तह तक नं थ्यंगु मदु।

8 “उकिं जि, परमप्रभु परमेश्वरं थथे धाये – हे यरूशलेम, जि हे छंगु विरोधय् दु, अले मेगु जातितयगु न्ह्य:ने हे जिं थ:मं छन्त सजाँय बी।

9 अले छंगु फुक्क घच्चाइपुगु ज्याया कारणं जिं छन्त थथे याये, गथे जिं आ: तक गुबलें यानागु मदु, अले लिपा गुबलें याये नं मखु।

10 उकिं छंगु दथुइ मांबौनं थ: मस्तयत् व मस्तयसं थ: मां बौयात नइ। छाया:सा जिं छन्त सजाँय बी, अले छिमि म्वानाच्चंपिन्त फसय् छ्यालब्याल यानाबी।*

11 “गथे जि धात्थें म्वा:मह ख:, जि, परमप्रभु परमेश्वरं धाये, छंगु फुक्क घच्चाइपुगु मूर्तित व छं या:गु घच्चाइपुगु व्यवहारपाखें जिगु पवित्र थाययात छं अशुद्ध या:गुलि जिं धात्थें हे छिमित नाश याये, जिं छिमित मायां स्वये मखु अले जिं छन्त दया नं याये मखु।

12 छिमि स्वब्वय् छब्व मन्त महामारी वा अनिकालं सी, अले स्वब्वय् छब्व छंगु प:खा:या पिने तरवारं सी, अले स्वब्वय् छब्वयात जिं प्यखेरं छ्यालब्याल यानाबी। अले नांगा तरवार ज्वना: जिं इमित ली।

13 “थुकथं जिगु तं क्वलाइ, अले इमिगु विरोधय् दुगु जिगु तं शान्त जुइ। जिं थुकथं बदला काये। जिगु तं इमिके प्वके धुंका: इमिसं जि परमप्रभुं हे थ:गु जोशय् थ्व खें धा:गु ख: धका: सी।

14 “उकिं, जिं छन्त तहसनहस यानाबी। छंगु प्यखेपाखेंयापिं जातियापिं मध्ये सुं अनं जुया: वनीबलय् वं छिमित हेस्याइ।*

15 जिगु तं व इवकं छंके लाइबलय् अले जिं छन्त सजाँय बीबलय् छिमि प्यखेरं च्वंपिं जातित ग्याइ। इमिसं छन्त बेक्व: मिखां स्वइ, अले छन्त हेस्याइ। जि परमप्रभुं हे थ्व धयागु ख:।

16 जिं छन्त अनिकालया जिगु च्वामुगु व नाश याइगु वाणं कयकीबलय् छन्त नाश याना: हे त्व:ते, अले जिं छन्थाय् झन अप्व: अनिकाल हये। अले छिमिगु अन्न वइगु दिकाबी।

17 जिं छिमिगु दथुइ अनिकालनापं गुंपशुत छवयाहये, इमिसं छपाखें छिमि मस्त लाका काइ। छिमिगु दथुइ महामारी व हि बा: वइगु ज्या जुया हे च्वनी। जिं छन्त तरवारं पाले। जि परमप्रभुं हे थ्व धयागु ख:।”*

6

इस्त्राएलया पर्वतया विरोधय् न्याय

1 परमप्रभुयागु थ्व वचन जिथाय् वल,

2 “अय् सीमानिम्ह मन्, इस्त्राएलया पर्वततपाखे स्वया: इमिगु विरोधय् अगमवाणी ल्हा!

3 अले धा, ‘हे इस्त्राएलया पर्वतत, परमप्रभु परमेश्वरयागु थ्व वचन न्यँ! पर्वतत व डौंडात, खुसिचा व बैसीतयत् परमप्रभु परमेश्वरं थथे धयादी – स्व, जिं थ:मं हे छिमिथाय् लडाइँ हयेत्यनागु दु, अले जिं छिमि पुजा याइगु थाययात नाश याये।

4 छिमिगु वेदीत तहसनहस जुइ अले छिमिसं धुपाँय् च्याकीगु वेदीत चुंचुं यानाबीगु जुइ, अले जिं छिमि मन्तयत् छिमिगु मूर्तितयगु न्ह्य:ने हे स्थानाबी।

5 जिं इस्त्राएलीतयगु सीम्हत इमिगु मूर्तितयगु न्ह्य:ने तयाबी। जिं छिमिगु क्वँय् छिमिगु हे वेदीया प्यखें हलाबी।

6 छिपि न्ह्याथाय् च्वंसां छिमिगु शहरतयत् तहसनहस यानाबीगु जुइ। अले छिमिगु पुजा यायेगु थायत् थुनाबीगु जुइ। छिमिगु वेदीत तहसनहस जुइ अले भज्यंक स्यनी। छिमिगु मूर्तित चुंचुं यानाबीगु जुइ, छिमिगु धुपाँय् च्याकीगु वेदीत कुचा कुचा याइगु जुइ। अले छिमिगु ज्या न्हंका छवइगु जुइ।

7 छिमि मन्तयत् स्याइगु जुइ, इपिं छिमिगु हे दथुइ ग्वतुली अले छिमिसं जि हे परमप्रभु ख: धका: सी।

8 “ ‘अयनं जिं छिपि मध्ये गुलिसित बचय् याना: तये। उकिं छिपि देश देशय् छ्यालब्याल जुइबलय् जाति जातिया दथुइ छिमि छं मन्त तरवारं बचय् जुइ।

9 अबलय् छिपि मध्ये म्वानाच्चंपिन्सं जाति जातितय् दथुइ, गन इमित ज्वना यंकूगु ख:, अन जित: लुमंकी। छाया:सा जिपाखें तापानावंगु इमिगु व्यभिचारी नुग:पाखें व इमिगु मूर्तितय ल्यू वनीगु लोभी मिखातपाखें जि दु:खी जुयागु दु। इमिसं या:गु मभिगु ज्या व इमिगु फुक्क घच्चाइपुगु ज्याया नितिं इमिसं थ:पिन्त हे घृणा याइ।

10 अले इमिसं जि हे परमप्रभु ख: धका: सी। जिं इमिके विपत्ति हये धका: अर्थे धयागु मखु।

11 “ ‘परमप्रभु परमेश्वरं थथे धयादी, ल्हातं ल्हातय् दा— इस्त्राएलया घरानाया फुक्क मभिगु व घच्चाइपुगु ज्याया कारणं तुति बैय् बस्वाना: तसकं हाला: धा— “हाय!” छाया:सा इपिं तरवार, अनिकाल व महामारी नाश जुइ।

* 5:10 ५:१० लेवी २६:२९; व्य २८:५३; २ राज ६:२८-२९; यर १९:९; विलाप २:२०; ४:१०; जक ११:९

* 5:14 ५:१४-१५ यर २९:१८; ४९:१३

* 5:17 ५:१७

12 तापाक दुपि महामारी सी। सतिक दुपि तरवारं सी अले ल्यनाच्चंपि व घेराय् लाःपि धाःसा नये मखना सी। थुकथं जिं थःगु तं इमिके प्वंके।

13 पुजा याइगु फुक्क ततःजाःगु थासय्, फुक्क पर्वतया च्वका च्वकाय्, फुक्क वाउँगु सिमाया क्वय् व इमिसं थःगु मूर्तितयगु निति नस्वाःगु धुपाँय् च्याकूगु यक्व हः दुगु फुक्क स्वसिमाया क्वय् इमि स्याःपि मनूतयगु सीम्ह इमिगु मूर्तितयगु दथुइ वेदीया प्यखेरं छ्यालब्याल जुयाच्चनीबलय् इमिसं जि हे परमप्रभु खः धकाः सी।

14 उकिं जिं इमिगु विरोधय् थःगु ल्हाः ल्हने। दच्छिनय् च्वंगु मरूमिनिसें उत्तरय् च्वंगु दिब्ला तक हे इपि च्वनाच्चंगु फुक्क थाय् अर्थात इमिगु देशयात तहसनहस व सुनसान यानाबी। अले इमिसं जि हे परमप्रभु खः धकाः सी। ”

7

अन्त वःगु दु

1 परमप्रभुया वचन जिथाय् वल,

2 “अय् सीमानिम्ह मनु, इस्राएल देशयात परमप्रभु परमेश्वरं थथे धयादी –

“ अन्त! देशया प्यखें कुन्चाय्
अन्त वःगु दु।

3 आः छंगु अन्त वये धुंकल,
अले जिं थःगु तं छन्त प्वंके।

छंगु पहःचहःकथं जिं न्याय याये।
छंगु घच्चाइपुगु ज्याया नितिं छन्त लिच्चः बी।

4 जिं माया यानाः छन्त स्वये मखु,
जिं छन्त भचा नं माया याये मखु,
जिं धार्ये छंगु पहःचहः व छंगु दथुइ दुगु घच्चाइपुगु पापया निति
छिमित सजाँय बी।
“ अले जि हे परमप्रभु खः धकाः छिमिसं सी।’

5 “जि, परमप्रभु परमेश्वरं थथे धाये,

“ विपत्ति, खः,
तःधंगु विपत्ति वयाच्चंगु दु।

6 अन्त वःगु दु!
अन्त वये नं धुंकल!

व छिमिगु विरोधय् दंगु दु।
स्व, व वये धुंकल।

7 अय् देशय् च्वंम्ह मनु,
छंगु नाश वये धुंकल।

ई थयंकः वल, व दिं वये धुंकल,
पर्वत पर्वतय् हलचल जूगु दु, लसता मखु।

8 जिं थःगु तं छन्त प्वंके त्यनागु दु।
छंगु विरोधय् जिगु तं त्वःता हये।

छंगु पहःचहःकथं जिं न्याय याये।
छंगु फुक्क घच्चाइपुगु ज्याया नितिं छन्त लिच्चः बी।

9 जिं माया यानाः छन्त स्वये मखु,
जिं छन्त भचा नं माया याये मखु।

छंगु पहःचहःकथं व छंगु दथुइ दुगु घच्चाइपुगु ज्याया नितिं
जिं छन्त सजाँय बी।
“ अले छन्त सजाँय बीम्ह परमप्रभु जि हे खः धकाः छं सी।

10 “ व दिं थ्व हे खः।
व वःगु दु।

छंगु नाश पिहां वये धुंकल,
मनूतयगु मभिगु ज्या व
घमण्डया स्वां ह्यावःगु दु।

- 11 ल्वायेलीगु ज्या अप्वयाः दुष्टतायात सजॉय बीगु कथि जूगु दु,
इमि मनूत मध्ये छम्ह नं ल्यनाच्चनी मखु।
इमिगु धन-सम्पति अले मुवंगु
छुं नं ल्यनाच्चनी मखु।
- 12 ई वःगु दु,
दिं लिक्क वये धुंकल।
न्याइम्ह लयमतायेमा।
मीम्ह दुःखी मजुइमा।
छाय्धाःसा तं इमि फुक्क भीडयाके लाःगु दु।
- 13 छाय्धाःसा इपिं निम्ह म्वानाच्चंतले
मीम्हयसित थःम्हं म्यूगु जमिन हाकनं गुबले दइ मखु।
छाय्धाःसा फुक्क भीडया बारे थ्व दर्शन हिली मखु,
इमिगु पापं यानाः इपिं मध्ये
छम्हयसिनं नं थःगु ज्यान बचय् याये फइ मखु।
- इस्त्राएल झिजांमिजां दंगु
- 14 “ इमिसं थःगु तुरही पुयाः
फुक्क तयारी याये धुंकूसां
सुं नं लडाइलय वनी मखु,
छाय्धाःसा जिगु तं फुक्क भीडयाके लाःगु दु।
- 15 पिने तरवार दु,
दुने महामारी व अनिकाल दु,
गामय् दुपिं तरवारपाखे सी,
अले शहर दुने दुपिन्त अनिकाल व तरवारं नइ।
- 16 मनूत बचय् जूसां पर्वतय् बेसीयापि बखुंचात थें उंउं हाली।
इपिं सकसिनं थथःगु अधर्मया लागि बिलाप याइ।
- 17 फुक्क ल्हाः याग्लाप्याग्ला जुइ,
फुक्क पुलि लः थें याग्लाप्याग्ला जुइ।
- 18 इमिसं भांग्रा हिनी
अले इमित आतंकं त्वपुइ।
इमिगु ख्वाः लज्यां त्वपूगु जुइ
अले इपिं सकसिगु सँ खाइगु जुइ।
- 19 “ इमिसं थःगु वहः लँय् वांछवयाबी
अले इमिगु लँ अशुद्ध चिज थें जुइ।
परमप्रभुया तंया दिनय्
इमिगु वहः व लुं इमित बचय् याये फइ मखु।
इमिसं उकिं थःगु पित्याः लंके फइ मखु
वा प्वाः जायके फइ मखु,
छाय्धाःसा उकिं हे इमित पापया निति धेधेचुइकूगु खः।
- 20 इपिं थःगु बांबांलाःगु तिसाय् तःधं छुल
अले उकिं इमिसं घच्चाइपुगु मूर्तित व क्वह्यंगु इवातात दय्कल।
अथे जुयाः जिं थुपिं चिजयात
इमिगु निति घच्चाइपुगु यानाबी।
- 21 जिं थ्व फुक्क विदेशीतय् लुतय् याकेबी,
जिं पृथ्वीयापि मभिपिं मनूतय् व फुक्क लुटया माल थें बी।
अले इमिसं उकियात अशुद्ध याइ।
- 22 जिं थःगु ख्वाः इमिगुपाखे फस्वय्के।
इमिसं जिगु मू वंगु थाय्यात अशुद्ध याइ।

दाखूँतयसं अन दुहां वना: उकियात अशुद्ध याइ।

- 23 “सिख:त तयार या,
छाय्धा:सा देश हि बा: वय्क जूगु अपराधं जा:गु दु
अले शहर अत्याचारं जा:गु दु।
- 24 उकिं जिं इमिगु छँत अधिकार यायेत
मेगु जातियापिं तसकं मभिपिं मनूत हये।
जिं बल्ला:पिनिगु घमण्ड नं खतम यानाबी
अले इमिगु पवित्र थायत अशुद्ध याइगु जुइ।
- 25 आतंक वइबलय् इमिसं शान्ति माली,
तर शान्ति गनं दइ मखु।
- 26 छगू विपत्तिया ल्यू मेगु विपत्ति वइ
अले छगू बांमला:गु खबरया ल्यू मेगु बांमला:गु खबर वइ।
इमिसं अगमवत्तगतपाखें दर्शन कायेत स्वइ।
पुजाहारीतपाखें व्यवस्थाया शिक्षा
व धर्म गुरुतपाखें सल्लाह तनावनी।
- 27 जुजुं बिलाप याइ,
शासकत निराश जुइ,
थ्व देशयापिं मनूतयगु ल्हा: ग्याना: खाइ।
जिं इपिलिसें इमिगु हे पह:चह:कथं व्यवहार याये,
इमिसं या:गु न्यायकथं
जिं इमिगु न्याय याये।
“अले इमिसं जि हे परमप्रभु ख: धका: सी।” ”

8

देगलय् जूगु मूर्ति पुजा

- 1 खगुगु दँया खगुगु लाया न्यान्ह दुखन्ह* जि थ:गु छँय् च्वंच्वनाबलय् अले यहदायापिं धर्मगुस्त जिगु न्हा:ने च्वनाच्चंबलय् आकाझाकां परमप्रभु परमेश्वरया शक्ति जिके वल।
- 2 जिं स्वया, मनू थें च्वंगु छगू आकार जिं खना। वयागु जँया क्वय् व मि थें च्वं, जँया च्वय् धा:सा प्वालप्वाल थीकात:गु धातु थें थी।*
- 3 वं ल्हा: थें च्वंगु आकार न्ह्यज्याका: जिगु छयंया सँ ज्वना: जित: थन। अनंलि दर्शनय् आत्मां जित: पृथ्वी व आकाशया दथुइ ल्हना: यरूशलेमय् देग:या दुने चुकय् दुहां वनीगु उत्तर पाखेया म् लुखाया लिक्क यंकादिल। अन परमेश्वरयात तंचाय्कीगु छगू त:धंगु मूर्ति दु।
- 4 अन जिगु न्हा:ने जिं मैदानय् दर्शनय् खनागु थें हे इस्राएलया परमेश्वरया महिमा दु।
- 5 अले वय्कलं जित: धयादिल, “अय् सीमानिम्ह मनू, उत्तरपाखे स्व!” उकिं जिं उत्तरपाखे स्वया, वेदी दुगु चक्कंगु थाय्या उत्तरपाखे दुगु लुखाय् व परमेश्वरयात तंचाय्कीगु मूर्ति जिं खना।
- 6 वय्कलं जित: धयादिल, “अय् सीमानिम्ह मनू, इमिसं छु यानाच्चंगु छं खं ला? इस्राएलया घरानां जित: जिगु पवित्र थासं तापाक तयेत थन घच्चाइपुगु ज्या यानाच्चंगु दु। तर छं व स्वया: इन अप्व: घच्चाइपुगु ज्या खनी।”
- 7 अले वय्कलं जित: चुकया लुखाय् यंकादिल। जिं स्वया, अंगलय् जिं छप्वा: प्वा: खना।
- 8 वय्कलं जित: धयादिल, “अय् सीमानिम्ह मनू, थ्व अंगलय् ह्वखँ।” अले जिं अंगलय् ह्वखना, अन छगू लुखा जिं खना।
- 9 अले वय्कलं जित: धयादिल, “दुने दुहां वना: इमिसं थन यानाच्चंगु तसकं बांमला:गु व घच्चाइपुगु ज्या स्व!”
- 10 उकिं जिं दुने वना: स्वया। अन अंग:या प्यखें कियात:गु फुक्क कथंयापिं घिसय् जुया जुइपिं प्राणीत व घच्चाइपुपिं पशुत अले इस्राएलया घरानाया फुक्क मूर्तितयगु किपा खना।
- 11 अन मूर्तितयगु न्हा:ने इस्राएलयापिं न्हयेम्ह धर्मगुस्त दनाच्चंगु दु। शापानया काय याजन्याह नं इमिगु दथुइ दनाच्चंगु दु। थुपि सकलें धर्म गुस्तयगु ल्हातय् छग: छग: गुँगू मक: दु। गुँगूया मकलं गुँगूया नस्वा:गु कुँत्या: च्वय् थाहां वयाच्चंगु दु।
- 12 वय्कलं जित: धयादिल, “अय् सीमानिम्ह मनू, इस्राएलया घरानायापिं सकलें धर्म गुस्तयसं खिउँगुलिइ थथ:गु मूर्तिया पुजा क्वथाय् छु यानाच्चंगु दु छं खन ला? इमिसं धाइगु, ‘परमप्रभुं जिमित मखं, परमप्रभुं झीगु देशयात त्व:तादीगु दु।’ ”

* 8:1 ८:१ १७ सेप्टेम्बर ५९२ बी.सी. ✨ 8:2 ८:२-४ इज १:२६-२८

- 13 वयक्कलं हाकनं जितः धयादिल, “इमिसं थ्व स्वयाः नं अप्वः घच्चाइपुगु ज्या यानाच्चंगु छं खनी।”
- 14 अले वयक्कलं जितः परमप्रभुया देगःया उत्तरयागु मू लुखाय् हयादिल। अन जिं फेतुनाः तम्मूजं† घःया नितिं ख्वया च्वंपिं मिस्त खना।
- 15 वयक्कलं जितः धयादिल, “अय् सीमानिम्ह मनु, छं थ्व खना ला? छं थ्व स्वयाः घच्चाइपुगु खँ खनी।”
- 16 अले वयक्कलं जितः परमप्रभुया देगःयागु दुनेया चुकय् हयादिल। अन वेदी व दलानया दथुइ देगःया ध्वाखाय् नीन्याम्ह ति मनु दु। थःगु जँधू परमप्रभुया देगःपाखे व ख्वाः धाःसा पुर्बपाखे स्वयक्काः इमिसं पुर्बपाखे दुगु सूर्ययात भागि यानाच्चंगु दु।
- 17 वयक्कलं जितः धयादिल, “हे सीमानिम्ह मनु, छु छं थ्व खना ला? थ्व ज्या यानाच्चंपिं यहदाया घरानायापिं मनूतय्गु लागि थ्व चिधंगु खँ खः ला? इमिसं देशयात ल्वापुख्यापुं जायकाब्युगु दु। अले जितः बारम्बार तंचाय्कूगु दु। इमित स्व, इमिसं थःगु न्हाय्या न्ह्यःने सिमा कचा तया जितः अपमान याःगु स्व।
- 18 उकिं जिं नं इपिलिसें तंमय् ज्या याये। जिं इमित भचा नं दया याये मखु, त्वःते नं मखु। जिगु न्हाय्पनय् चिल्लाय् दनाः हाःसां जिं इमिगु खँ न्यने मखु।”

9

मूर्ति पुजा याःपिन्त सजॉय

- 1 हाकनं वयक्कलं तसकं हालाः थथे धाःगु जिं ताल, “शहरयात सजॉय बीत ल्ययातःपिं मनूतय्त् जिगु न्ह्यःने हजि! इपिं सकसिनं ल्हातय् थथःगु हतियार ज्वनाच्चंगु जुइमाः।”
- 2 अले खुम्ह मनु ल्हातय् थथःगु ग्यानापुगु हतियार ज्वनाः उत्तरपाखे स्वःगु च्वय्यागु ध्वाखां वल। इपिनापं भिंगु सुतिया वसः फिनातःम्ह व जँय् मसी थल घानातःम्ह छम्ह मनु दु। इपिं दुहां वयाः कँय्या वेदीया लिक्क दन।
- 3 इस्राएलया परमेश्वरया महिमा धाःसा करूबतय् च्वयनं थाहां वनाः देगःया लुखाखलुइ वल। अले परमप्रभुं व सुतिया वसः फिनातःम्ह व मसी थल घानातःम्ह मनूयात थःथाय् सःतादिल,✧
- 4 अले वयात धयादिल, “यस्शलेम शहरया फुक्क थासय् वनाः अन याःगु फुक्क घच्चाइपुगु ज्याया नितिं नुगः मछिंकुपिं व बिलाप याःपिं सकलें मनूतय्गु कपालय् छगू चिं ति!”✧
- 5 वयक्कलं मेपिन्त नं जिं तायेक थथे धयादिल, “छिपिं नं वयागु ल्यूल्यु शहरया फुक्क थासय् वनाः स्या, सुयातं दया याये मते!
- 6 बुरापिं मनूत, ल्याय्म्हपिं ल्यासेपिं, मिस्त व मस्त सकसितं स्यानाछव! तर कपालय् व चिं दुपिं सुयातं नं थी मते! जिगु पवित्रगु थासं हे शुरु या।” उकिं इमिसं देगःया न्ह्यःने दुपिं धर्म गुस्तपाखें हे थ्व ज्या शुरु यात।
- 7 अले वयक्कलं इमित धयादिल, “देगःयात अशुद्ध यानाब्यु, स्याःपिं मनूतय्गु सीम्हं चुकत जायकाब्यु, हुँ!” उकिं इपिं वनाः शहरया प्यखेरं मनूत स्यात।
- 8 इमिसं स्यानाच्चंबलय् जि छम्ह जक ल्यन। अले बैय् भ्वसुलाः ख्वख्वं जिं धया, “हे परमप्रभु परमेश्वर, यस्शलेमय् थःगु तं प्वंकादीबलय् इस्राएलयापिं ल्यंपिं सकसितं नं छिं स्यानादी ला?”
- 9 वयक्कलं जितः धयादिल, “इस्राएल व यहदाया घरानाया पाप तसकं तःधं। देश मनु स्यायेगु ज्यां जाःगु दु अले शहर अन्यायनं जाःगु दु। इमिसं धाइगु, ‘परमप्रभुं देशयात त्वःतादीगु दु, परमप्रभुं मखं।’
- 10 उकिं जिं धाःसा, जिं थःगु मिखा मेखेपाखे स्वयक्के, अले जिं इमित भचा नं दया याये मखु, तर इमिसं छु याःगु दु, इमिगु ज्याया लिच्चः जिं इमिगु हे छेनय् प्वंकाबी।”
- 11 अले व सुतिया वसः फिनातःम्ह व जँय् मसी थल घानातःम्ह मनुखं थथे धकाः खबर बिल, “छिं जितः आज्ञा बियादीगु थें हे जिं यानागु दु।”

10

परमप्रभुया महिमा देगः त्वःता वंगु

- 1 जिं स्वया, करूबतय्गु छयंया च्वय्यागु गुम्बजय् नीलमया सिंहासन थें छुं खनेदत।✧
- 2 परमप्रभुं सुतिया वसः फिनातःम्ह मनूयात धयादिल, “करूबतय्गु क्वय् दुगु घःचाःया दथुइ हुँ। उपिं करूबतय्गु दथुइ दुगु च्यानाच्चंगु हेंवाः छम्हु ल्हातय् कयाः शहरय् ह्वालाब्यु!” अले जिं स्वयाच्चनाबलय् हे व दुहां वन।✧
- 3 व मनु दुहां वंबलय् करूबत धाःसा देगःया दच्छिनय् दनाच्चंगु खः। सुपाँचं दुनेयागु चुक जाल।
- 4 परमप्रभुया महिमा करूबतय्गु च्वयनं देगःया लुखाखलुइ वन। देगः सुपाँचं जाल अले चुक धाःसा परमप्रभुया महिमाया ज्वाल्लच्चंगु जलं जाल।

† 8:14 ८:१४ तम्मूज बेबिलोनीतय् छम्ह घः। दँयदसं कचाय् च्वंगु सिमाहः कुतुं वइबलय् थ्व घः सी अले मेगु दँ कचाय् सिमाहः पिहां वइबलय् हाकनं थ्व घः म्वाना वइ धकाः बेबिलोनीतय्सं विश्वास याइगु। अथे जुयाः थः घः सित धकाः क्यनेत मिस्त ख्वया तं च्वनी। ✧ 9:3 ९:३ प्रस २५:१८-२२; गन्ती ७:८९ ✧ 9:4 ९:४-६ प्रका ७:३; ९:४; ९:४:९ ✧ 10:1 १०:१ इज १:२६; प्रका ४:२ ✧ 10:2 १०:२ प्रका ८:५

- 5 कर्बतयगु पपूया सः पिनेया चुकय् तक ताये दु। व सः दक्व शक्ति दुम्ह परमेश्वर नवानादीबलय् ताये दइगु सः थें च्वं।
- 6 परमप्रभुं व सुतिया वसः पुनातःम्ह उम्ह मनूयात थथे आज्ञा बियादिल, “उपि कर्बतयगु दथुइ वनाः घःचाःया दथुं भचा च्यानाच्चंगु हेंग्वाः का!” अले व दूहां वनाः घःचाःया लिकसं दन।
- 7 अले छम्ह कर्बुं थःगु ल्हाः मेपि कर्बतयगु दथुइ दुगु मिइ न्ह्यःज्याकल, अले अनं भचा हेंग्वाः कयाः सुतिया वसः पुनातःम्ह मनूया ल्हातय् व तयाबिल। व मनू हेंग्वाः ज्वनाः पिहां वल।
- 8 (उपि कर्बतय् पपूया क्वय् मनूया ल्हाः थें छुं खने दु।)
- 9 अले जिं स्वया, जिं कर्बतयगु लिक्क प्यचा घःचाः दुगु खना, छम्ह छम्ह कर्बया लिक्क छचा छचा घःचाः दु। उपि घःचाःत प्वालप्वाल थीगु पुखराज थें खने दु।*
- 10 स्वयबलय् उपि प्यचा हे घःचाः उत्थें उत्थें च्वं, छचा घःचाःया दुने मेगु घःचाः दुगु थें च्वं।
- 11 इपि वनीबलय् कर्बत स्वःगु प्यंगू दिशा मध्ये छगू दिशापाखे इपि वनीगु। उपि वनीबलय् लिफः स्वइ मखु। उपि कर्बत वनीबलय् इमिगु छ्यं गुखेपाखे स्वःगु खः, उपि नं उखेपाखे हे लिफः मस्वसें वनीगु।
- 12 इमिगु म्ह छम्हं, इमिगु जँ, ल्हाः, पपू व उपि प्यचां घःचाः नं फुक्क मिखाया मिखां जाःगु दु।*
- 13 उपि घःचाःयात “ह्मरू चाःहिलिगु घःचाः” धाःगु जिं ताल।
- 14 छम्ह छम्ह कर्बया पेपा पेपा ख्वाः दु। न्हापांगु ख्वाः कर्बयागु, निगूगु ख्वाः मनूयागु, स्वंगूगु ख्वाः सिंहयागु व प्यंगूगु ख्वाः इमायागु थें च्वं।*
- 15 अले उपि कर्बत च्वय् च्वय् थाहां वन। थुपि जिं कबार खुसि सिथय् खनापि म्वाःपि प्राणीत हे खः।
- 16 उपि कर्बत थुखे उखे वनीबलय् उमिगु लिक्कया घःचाःत नं इपिलिसें वनीगु। कर्बतयसं जमिनं च्वय् थाहां वनेत थःगु पपू चक्कंकीबलय् उपि घःचाःत कर्बतयगु लिक्कं चिलावनी मखु।
- 17 उपि कर्बत दीबलय् उपि घःचाःत नं दी, उपि च्वय् थाहां वनीबलय् घःचाःत नं च्वय् थाहां वनी, छायाःसा उपि प्राणीतयगु आत्मा उमिके दु।*
- 18 परमप्रभुया महिमा देगःया लुखाखलुं पिहां वनाः कर्बतयगु च्वय् दित।
- 19 अले जिं बांलाक स्वयाबलय् उपि कर्बत थथःगु पपू चक्कंकाः जमिनं च्वय् च्वय् थाहां वन। इपि वंबलय् उपि घःचाःत नं इपि नापनापं च्वय् थाहां वन। अले इपि परमप्रभुया देगःया पुर्बपाखेया म् ध्वाखाय् दित। इस्राएलया परमेश्वरया महिमा इमिगु च्वय् दु।
- 20 कबार खुसि सिथय् इस्राएलया परमेश्वरया क्वय् जिं खनापि उपि म्वाःपि प्राणीत थुपि हे खः। इपि कर्बत खः धकाः जिं सिल।
- 21 इपि फुक्कसिके प्यपा प्यपा ख्वाः व प्यपा प्यपा पपू दु, उपि पपूया क्वय् मनूयागु थें ल्हाः दु।
- 22 इमिगु ख्वाः जिं कबार खुसि सिथय् खनागु ख्वाः थें हे च्वं। इपि फुक्कं तप्यंक वनीगु।

11

इस्राएलया नायःतयत सजॉय

- 1 आत्मां जितः च्वय् थकयाः परमप्रभुया देगःया पुर्बपाखेयागु म् लुखाय् हयादिल। अन म् लुखाय् नीन्याम्ह मनू दु। जिं अन मन्तय् नायःत अज्जूरया काय् याजन्याह व बनायाहया काय् पलत्याहयात खना।
- 2 परमप्रभुं जितः धयादिल, “अय् सीमानिम्ह मनू, थ्व शहरय् मभिगु ज्या यायेत ग्वासाः ग्वाःपिं व मभिगु सल्लाह ब्यूपिं मनूत थुपि हे खः।
- 3 इमिसं धाइगु, ‘छें दय्कीगु ई थ्यंकः मवनी ला? थ्व शहर छगः सामान तइगु थल थें खः अले थुकिया दुने झीपि थलय् दुगु ला थें सुरक्षित जू।’
- 4 उकिं अय् सीमानिम्ह मनू, इमिगु विरोधय् अगमवाणी या, अगमवाणी या!”
- 5 अले परमप्रभुया आत्मा जिके वल, वयकलं जितः थथे धा धकाः धयादिल! “परमप्रभुं थथे धयादी – अय् इस्राएलया घराना, छिमिसं थथे हे धयाच्चंगु दु, तर छिमिगु मनय् छु दु व जिं स्यू।
- 6 छिमिसं थ्व शहरय् यक्व मनूत स्याःगु दु, थुकिया चुक स्याःपिं मनूतयगु सीम्हं जायकूगु दु।
- 7 “उकिं परमप्रभु परमेश्वरं थथे धयादीगु दु – छिमिसं स्यानाः अन वांछवःगु सीम्हत ला खः, थ्व शहर धाःसा कराई खः। तर छिमित थुकिया दथुं पिने लिनाछवये।
- 8 छिपिं तरवार खनाः ग्याः तर जिं छिमिगु विरोधय् तरवार हये, जि, परमप्रभु परमेश्वर न्ववानागु दु।
- 9 जिं शहरया दथुं छिमित पितिनाछवये, छिमित विदेशीतयत लःल्हानाबी, अले छिमित सजॉय बी।
- 10 छिमित तरवारं स्याइ, अले इस्राएलया सिमानाय् जिं छिमिगु न्याय याये। अबलय् जि हे परमप्रभु खः धकाः छिमिसं सी।
- 11 थ्व शहर छिमिगु लागिं कराई जुइ मखु, न छिपिं उकिया दुने ला जुइ। जिं छिमिगु न्याय इस्राएलया सिमानाय् याये।

12 अले जि हे परमप्रभु खः धकाः छिमिसं सी। छायाधाःसा छिपिं जिगु विधिकथं जूगु मद्दु, न छिमिसं जिगु नियम पालन याःगु दु। तर छिमिसं थः जःखः च्वपिं जात जातितयसं याः थें याना जूगु दु।”

13 जिं अगमवाणी लहानाच्चनाबलय हे आकाझाकां बनायाहया काय पलत्याह सित, अले भवसुलाः तसकं हालाः जिं धया, “हाय, परमप्रभु परमेश्वर! छु छिं इस्राएलया ल्यनाच्चंपिन्त भज्यंक नाश यानादी ला?”

ज्वनायंकूपिं इस्राएलीतयगु निंति आशा

14 अनंलि परमप्रभुया थ्व वचन जिथाय वल,

15 “अय सीमानिम्ह मनु, यरूशलेमयापिं मनूतयसं छ, छिमि दाजुकिजापिं, छिमि थःथितिपिं व देशं ज्वनायंकूपिं इस्राएलया फुक्क घरानायागु बारे खँ लहानाच्चंगु दु। इमिसं थथे धाःगु दु, ‘छिपिं सकलें परमप्रभुपाखें यक्व तापाःगु दु। थ्व देश जिमित अधिकार यायेत ब्यगु खः।’

16 “उकिं थथे धा, ‘परमप्रभु परमेश्वरं थथे धयादी – जिं इमित जाति जातितयगु दथुइ तापाक छवयागु जूसां अले इमित देश विदेशय छ्यालब्याल यानाबियागु जूसां इपिं वंगु देशय जि छुं ईया निंति इमिगु लागि शरण कायेगु थाय जुयागु दु।’

17 “उकिं धा, ‘परमप्रभु परमेश्वरं थथे धयादी – जिं छिमि जाति जातितपाखें मुंके। गन गन छिपिं छ्यालब्याल जूगु दु, उपिं देशं जिं छिमि लित हये, अले हाकनं छिमि इस्राएल देश लितबी।’

18 “इपिं अन लिहां वइ अले इमिसं अनं उकियागु फुक्क घच्चाइपुगु इवातात व घच्चाइपुगु मूर्ति च्चीकाछवइ।

19 अले जिं इमित छगू हे मन बी। इमिके छगू न्हगु आत्मा तयाबी। जिं इमिगु मंहं ल्वहंया नुगः लिकयाः इमित लायागु नुगः बी।*

20 अले इपिं जिगु विधिकथं जुइ, जिगु नियम पालन यायेत होसियार जुइ। अले इपिं जिम्ह प्रजा जुइ, जि इमि परमेश्वर जुइ।

21 तर थःगु घच्चाइपुगु इवातात व घच्चाइपुगु मूर्तिपाखे मन वंकिपिन्त धाःसा जिं इमिसं याःगु ज्या इमिगु हे छेनय प्वंकाबी, जि, परमप्रभु परमेश्वरं धाये।”

परमप्रभुया महिमा यरूशलेम त्वःता वंगु

22 अले थःगु लिकक घःचाःत दुपिं करूबतयसं थःगु पपू चकंकल। इस्राएलया परमेश्वरया महिमा इमिगु च्वय दु।*

23 शहरया दथुं परमप्रभुया महिमा च्वय थाहां वन, अले शहरया पुर्बपाखे दुगु पर्वतया च्वय व दित।

24 अनंलि आत्मां जितः च्वय थकयादिल, अले परमेश्वरया आत्मां जितः दर्शनय ज्वनाः बेबिलोनय हःपिन्थाय लितहयादिल।

अले जिं खनागु व दर्शन जिपाखें थाहां वन।

25 अले जिं परमप्रभुं जितः क्यनादीगु फुक्क खँ यहदां ज्वनाहःपिन्त कना।

12

यहदायात ज्वनाः यंकीगु चिं

1 परमप्रभुयागु थ्व वचन जिथाय वल,

2 “अय सीमानिम्ह मनु, छ छगू विद्रोही घरानाया दथुइ च्वनाच्चंगु दु। इमिके स्वयेगु मिखा ला दु अयसं इमिसं मखं। इमिके न्यनेगु न्हायपं ला दु अयसं इमिसं मताः छायाधाःसा इपिं विद्रोही मनूत खः।*

3 “उकिं अय सीमानिम्ह मनु, देशं ज्वनायंकूमह मनु थें थःगु सामान प्वःच्यु, अले न्हिनय इमिगु मिखाया न्ह्यःने हे छ थः च्वनाच्चंगु थासं मेगु थासय हुँ! इपिं विद्रोही घराना जूसां इमिसं छुं थुइ ला?”

4 न्हिनय इमिगु मिखाया न्ह्यःने हे देशं ज्वनाः यंकीबलय यंकीगु सामान थें छ थःगु सामान पित हजि! अले बहनी इमिसं खंक हे छ ज्वंकाः तापाःगु देशय वनेमाःमह मनु थें यानाः हुँ!

5 इमिसं खंक हे छ अंगलय हः खँ, अले थःगु सामान व हे हतं पिका।

6 इमिसं स्वयाच्चंबलय हे व सामान छंगु ब्वहलय ति, अले सन्ध्याकाः इलय व क्वबिया यंकि। छ त्वःताच्चंगु देश मखनेमा धकाः छ थःगु ख्वाः त्वःपु। छायाधाःसा जिं छन्त इस्राएलया घरानाया निंति छगू चिं यानागु दु।”

7 उकिं जितः आज्ञा याःथें जिं याना। न्हिनय देशं ज्वनायंकूमह मनूखं थें जिं थःगु सामान प्वःचिनाः पिकया। अले बहनी थःगु हे ल्हातं पखालय हः खना, अले सन्ध्याकाः इलय इमिसं स्वयाच्चंबलय हे जि थःगु सामान ब्वहलय तयाः वना हे छवया।

8 सुथय परमप्रभुया थ्व वचन जिथाय वल,

9 “अय सीमानिम्ह मनु, इस्राएलया व विद्रोही घरानां छन्त ‘छुं छुं यानाच्चनागु’ धकाः मन्यं ला?”

10 “इमित धा, ‘परमप्रभु परमेश्वरं थथे धयादी – थ्व परमप्रभुया वचन यरूशलेमया शासक व अन च्वपिं इस्राएलया फुक्क घरानायापिं मनूतयगु बारे खः।’

- 11 इमित धा, 'जि छिमिगु निति छगू चिं खः।' "जिं गथे याना, अथे हे इमित याइ। इमित देशं कैदीतयत् थें ज्वना यंकी।
- 12 "इमिगु दथुइ दुम्ह शासक सन्ध्याकाः इलय् थःगु सामान ब्वहलय् तयाः पिहांवनी। अले पःखाः तछ्यानाः पिने वनेत वयागु निति छगू हः खनी। अले थःम्हं त्वःताच्चंगु देश मखनेमा धकाः वं थःगु ख्वाः त्वपुइ।
- 13 जिं वयागु निति थःगु जाः हले अले व जिगु जालय् लाइ। जिं वयात कल्दीतयगु देश बेबिलोनियाय् हये, तर वं व खनी मखु, व अन हे सी।*
- 14 वया प्यखें दुपि वया ग्वाहालिमित व वया सेनायात जिं फसय् छ्यालब्याल याये, अले तरवार लिकयाः इमित लितुली।
- 15 "जिं इमित जात जातिया दथुइ व देश देशय् छ्यालब्याल यायेबलय् इमिसं जि हे परमप्रभु खः धकाः सी।
- 16 तर जिं इपिं मध्ये गुलिसित तरवार, अनिकाल व महामारीपाखें बचय् याये, अले इपिं गन गन वनी अनया जात जातितयगु दथुइ इमिसं थःम्हं यानागु ज्या घच्चाइपुगु खः धकाः स्वीकार याइ, अले इमिसं जि हे परमप्रभु खः धकाः सी।"
- 17 हाकनं परमप्रभुया थ्व वचन जिथाय् वल,
- 18 "अय् सीमानिम्ह मनु, छं थुरथुर खाखां थःगु नसा न, ग्यानाः थुरथुर खाखां थःगु लः त्वँ।
- 19 देशयापिं मनूतयत् धा, 'यस्शलेमय् व इस्राएल देशय् च्वंपिनिगु बारे परमप्रभु परमेश्वरं थथे धयादी, इमिसं ग्याग्यां थःगु नसा नइ, अले निराश जुजुं थःगु लः त्वनी। छायाधाःसा अन च्वंपिनिगु ल्वापुरव्यापुया कारणं अन दुगु फुकक चिजनापं इमिगु देशयात उजाड याइ।
- 20 मनूत च्वनाच्चंगु शहरत सुनसान जुइ, अले देश नाश जुइ। अले इमिसं जि हे परमप्रभु खः धकाः सी।' "

इस्राएलया निति छगू न्हगु उपदेश

- 21 हाकनं परमप्रभुया थ्व वचन जिथाय् वल,
- 22 "अय् सीमानिम्ह मनु, 'दिं फुना वनाच्चनी, अयनं छगू नं दर्शन पूरा जुइ मखु,' धकाः छिमिसं इस्राएल देशया बारे धइगु उखानया छु अर्थ दु?
- 23 उकिं इमित धा, 'परमप्रभु परमेश्वरं थथे धयादी – जिं थ्व उखानया अन्त यानाबी, अले इमिसं इस्राएलय् थ्व उखान हाकनं गुबलें धाइ मखु।' तर इमित धा, 'फुकक हे दर्शन पूरा जुइगु दिं लिक्क हे दु।
- 24 छायाधाःसा आर्वलि गुबलें इस्राएलयापिं मनूतयगु दथुइ मखुगु दर्शन व साइत स्वइगु जुइ मखु।
- 25 तर जिं धायेमाःगु खँ जि परमप्रभु थःम्हं हे धाये, अले गगु वचन जिं धाये व पूरा नं याये। व लिबाइ मखु, छायाधाःसा अय् विद्रोही घराना, छिमिगु दिनय हे जिं धयागु खँ जिं पूरा याये, परमप्रभु परमेश्वरं धयादी।' "
- 26 परमप्रभुया थ्व वचन जिथाय् वल,
- 27 "अय् सीमानिम्ह मनु, इस्राएलया घरानां थथे धयाच्चंगु दु, 'वं खंगु दर्शन यक्व दँ लिपा जक पूरा जुइ। वं यक्व लिपाया ईयागु अगमवाणी ल्हाइगु।'
- 28 "उकिं इमित धा, 'परमप्रभु परमेश्वरं थथे धयादी – जिं धयागु छगू खँ नं पूरा जुइत आः लिबाइ मखुत तर जिं छु धयागु दु व पूरा जु हे जुइ, परमप्रभु परमेश्वरं धयादी।' "

13

फताहा अगमवक्तातयत् सजॉय

- 1 परमप्रभुयागु थ्व वचन जिथाय् वल,
- 2 "अय् सीमानिम्ह मनु, आः अगमवाणी ल्हानाच्चंपिं इस्राएलया अगमवक्तातयगु विरोधय् अगमवाणी ल्हा, थःगु हे मनं अगमवाणी ल्हाइपिन्त धा, 'परमप्रभुया वचन न्यँ।
- 3 परमप्रभु परमेश्वरं थथे धयादी – छुं दर्शन मखंसां थःगु हे आत्माया खँया ल्यु वनीपिं मूर्ख अगमवक्तातयत् धिक्कार दु।
- 4 अय् इस्राएल, छिमि अगमवक्तात ला भग्नावशेषय् च्वनीपिं ध्वंचात थें जूगु दु।
- 5 परमप्रभुया दिनय लडाइँलय् व धिसिलाक्क दनाच्चने फयेमा धकाः छिपिं इस्राएलया घरानाया निति दुंगु पःखाः ल्हनेत तकं मवं।
- 6 इमिगु दर्शनत धात्थेगु मखु व इमिगु ज्वखना फताहा खः। इमिसं धाइगु, "परमप्रभुं धयादी," तर परमप्रभुं इमित छवयाहयादीगु हे मखु। अयनं इमिसं इमिगु वचन पूरा जुइ धकाः आसा याइ।
- 7 छिमिसं मखुगु दर्शन खंगु व मखुगु ज्वखना स्वःगु मखु ला? छिमिसं धाइगु, "परमप्रभुं धयादी", तर जिं छुं धयागु मदु।
- 8 " उकिं परमप्रभु परमेश्वरं छिमित थथे धयादी – छिमिसं मखुगु खँ ल्हाःगुलि व मखुगु दर्शन खंगुलि जि छिमिगु विरोधय् दु, परमप्रभु परमेश्वरं धयादी।

* 12:13 १२:१३ २ राज २५:४-७; यर ५२:७-११

9 जिगु ल्हाः मखुगु दर्शन खनीपिं व मखुगु ज्वखना ल्हाइपिं अगमवक्तातयगु विरोधय् जुइ। इमित जिगु प्रजाया सभाय् थाय् दइ मखु। इमिगु नां इस्राएलया घरानाया धलखय् दइ मखु। इस्राएल देशय् इपिं दुहां वने दइ मखु। अले जि हे परमप्रभु परमेश्वर खः धकाः छिमिसं सी।

10 “छाय्धाःसा शान्ति मदुबलय् नं जिमि मनूतयत् “शान्ति दु” धकाः धयाः इमिसं मखुगु लँय् यंकूगु दु। अले मनूतयत्सं तसकं बमलाःगु पःखाः दयकूबलय् थुपिं अगमवक्तातयत्सं उकियात सख्वाः पानाः त्वपुयाब्यगु दु।”

11 उकिं उपि सख्वाः पानाः त्वपुयाब्यूपिन्त व दुनी धकाः धयाब्यु! तसकं वा वइ, यक्व प्वँ गाइ अले तसकं वाफय् वइ।

12 व पःखाः दुनीबलय् मनूतयत्सं छिमित थथे धकाः मन्यनी ला, “छिमिसं थुकी पानागु सख्वाः गन वन?”

13 “उकिं परमप्रभु परमेश्वरं थथे धयादी – जिगु तंम्वय् जिं छगू ग्यानापुगु वाफय् वय्काबी, अले जिगु तंम्वय् प्वँ व तसकं वा वइ, गुकिं व पःखाःयात थुनाबी।

14 अले छिमिसं सख्वाः पाःगु पःखाःयात जिं थुनाबी अले उकियात बँ तक हे माथं वंकाबी। व दुनीबलय् छिपिं नं उकिं ल्हानाः नाश जुइ, अले परमप्रभु जि हे खः धकाः छिमिसं सी।

15 थुकथं जि थःगु तं पःखाः व उकी सख्वाः पाःपिं मनूतयत्सं विरोधय् प्वंके। जिं छिमित धाये, “व पःखाः आः मन्त, उकी सख्वाः पाःपिं नं मन्त,

16 यरूशलेमया बारे अगमवाणी ल्हाःपिं व अन शान्ति मदुसां शान्तिया दर्शन खंपिं इस्राएलया अगमवक्तात नं मन्त, परमप्रभु परमेश्वरं धयादी।” ’

फताहा मिसापिं अगमवक्तातयत् सजॉय

17 “अय् सीमानिम्ह मनु, थःगु ख्वाः थःगु हे मनं अगमवाणी ल्हाइपिं इस्राएलया म्हायपिपाखे स्वय्कि। इमिगु विरोधय् अगमवाणी ल्हानाः थथे धा,

18 ‘परमप्रभु परमेश्वरं थथे धयादी – धिक्कार दु, उपि मिस्तयत् गुपिन्सं थःगु नाडीइ जन्तर ची अले मनूतयत्सं प्राण जालय् लाकेत इमिगु म्हाधिकःकथं छ्यं त्वपुइगु गाबः दयकी। छु छिमिसं जिमि मनूतयत्सं प्राणयात जालय् लाकाः थःगु प्राणयात धाःसा बचय् यानातयेगु ला?

19 छिमिसं छम्ह निम्हु तछव व छपा निपा मरिया निति जिमि प्रजाया न्ह्यःने जितः हेला यात। मखुगु खँ न्यनीपिं जिमि प्रजायात मखुगु खँ ल्हानाः सीम्वाःपिं मनूतयत् छिमिसं स्यात। म्वायेम्वाःपिं मनूतयत् धाःसा छिमिसं बचय् याना तल।

20 “उकिं परमप्रभु परमेश्वरं थथे धयादी – जि छिमिसं मनूतयत् इंगःतयत् थें जालय् लाकीगु छिमिगु जादुयागु जन्तरया विरोधय् दु। जिं छिमिगु ल्हातं व लाकाकाये। छिमिसं इंगःयात थें जालय् लाकूपिं मनूतयत् जिं त्वःतके।

21 जिं छिमिगु गाबः नं लिकयाबी, अले जिमि प्रजायात छिमिगु ल्हातं त्वःतके। इपिं हाकनं गुबलें छिमिगु ल्हातय् शिकार जुइ मखु। अले छिमिसं जि हे परमप्रभु खः धकाः सी।

22 छिमिसं मखुगु खँ ल्हानाः धर्मीतयत् निराश यात, तर जितः इपिं निराश जूगु मयः। छिमिसं दुष्टतयत् थःगु मभिंगु पहःचहः मत्वःतेत हःपाः बिल, इमिसं मभिंगु पहःचहः त्वःतूगु जूसा इमिगु प्राण बचय् जुइगु।

23 उकिं आर्वालिं छिमिसं मखुगु दर्शन खनी मखु, अले ज्वखना स्वइ मखु। जिं छिमिगु ल्हातं थः मनूतयत् त्वःतके। अले छिमिसं जि परमप्रभु खः धकाः सी।” ’

14

इस्राएलया नायःतयत्सं याःगु मूर्ति पुजा

1 इस्राएलया सुं धर्मगुस्त जिथाय् वल, इपिं जिगु न्ह्यःने फेतुनाच्चंबलय्

2 परमप्रभुयागु थ्व वचन जिथाय् वल,

3 “अय् सीमानिम्ह मनु, थुपिं मनूतयत्सं थःगु मनय् मूर्तित तःगु दु, अले थःगु ख्वाःया न्ह्यःने पापय् लाकीगु खँ तःगु दु। जिं इमित जिके सल्लाह कायके बी ला?

4 उकिं इपिलिसें खँ ल्हानाः इमित थथे धा, ‘परमप्रभु परमेश्वर थथे धयादी – इस्राएलयाम्ह सुं नं मनु थःगु मनय् मूर्तित तयाः, थःगु मिखाया न्ह्यःने पापय् लाकीगु खँ तयाः अगमवक्तायाथाय् वइ, वयात जि परमप्रभु थःम्हं हे वयागु मूर्ति पुजाकथं लिसः बी।

5 इमिगु मूर्तितयगु कारणं जितः त्वःतावंपिं इस्राएलया घरानाया नुगःयात जिं हाकनं ज्वनेत जिं थथे याये।’

6 “उकिं इस्राएलया घरानायात थथे धा, ‘परमप्रभु परमेश्वरं थथे धयादी – पस्ताय् चा! थःगु मूर्तितपाखें लिहां वा, अले थःगु फुक्क घच्चाइपुगु ज्या त्वःति!

7 “इस्राएलया घरानायाम्ह सुं नं अथवा इस्राएलया च्वनाच्चंम्ह सुं नं परदेशी थःगु नुगलय् मूर्तित तयाः अथवा पापय् लाकीगु खँ थःगु ख्वाःया न्ह्यःने तयाः जिपाखें अलग जुइ, अयनं जिके छुं खँ न्यनेत अगमवक्तायाथाय् वल धाःसा, जि परमप्रभु थःम्हं हे वयात लिसः बी।

8 जिं व मनूपाखें थःगु ख्वाः फस्वयके, अले जिं वयात छगू नमूना व न्हीकीगु खँ यानाबी। जिं वयात जिम्ह मनूतपाखें अलग तयाबी। अले छिमिसं जि हे परमप्रभु खः धकाः सी।

9 “अले उम्ह अगमवक्तायात लोभ क्यनाः अगमवाणी याकेब्यगु दुसा, जि परमप्रभुं हे उम्ह अगमवक्तायात लोभ क्यनागु खः। जिं थःगु ल्हाः वयागु विरोधय ल्हने, अले जिगु प्रजा इस्राएलया दथुं वयात नाश यानाबी।

10 इपिं निम्हयूसिनं थथःगु अपराधया दोष फइ, अगमवक्ताया दोष व सल्लाह काइम्हयूसिगु दोष उति हे जुइ।

11 अले इस्राएलया मनूत जिपाखें गुबलें थुखे उखे वनी मखु, इमिसं थःगु फुक्क पापं थःत अशुद्ध याइ मखु। इपिं जिम्ह प्रजा जुइ, अले जि इमि परमेश्वर जुये, परमप्रभु परमेश्वरं धयादी।”

परमप्रभुया न्याय वइगु पक्का

12 परमप्रभुया थ्व वचन जिथाय वल,

13 “अय् सीमानिम्ह मनू, धाये कि, देशं जिगु विरोधय पापयात अले व देशयागु नसा वइगु दिकेत व अन अनिकाल छवयेत अले अनयापिं मनूत व पशुत स्यायेत जिं वयागु विरोधय ल्हाः ल्हन धाःसा,

14 थुपिं स्वम्ह मनूत नोआ, दानिएल व अय्यबं थःपिं अन दुगु दुसां इमिसं थःगु धार्मिकतापाखें थःत जक बचय याये फइगु खः, परमप्रभु परमेश्वरं धयादी।

15 “धाये कि, जिं उगु देशय गुँपशुत छवल, अले वयात कायम्ह्याय मदुपिं यानाबिल अले व देश उजाड जुल, उपिं पशुतयसं यानाः उगु थासं सुं वये वने मफुत,

16 गथे जि धाथें म्वाःम्ह खः, परमप्रभु परमेश्वरं धयादी, अन थुपिं स्वम्हं दुगु जूसां थुमिसं थः कायम्ह्यायपिं न बचय याये मफइगु खः। थुपिं हे जक बचय जुइगु, देश धाःसा उजाड जुइगु।

17 “अथवा थ्व देशया विरोधय तरवार हयाः ‘देशया प्यखें थ्व तरवार चले जुइमा’ धकाः जिं धाल धाःसा अले जिं अन च्वंपिं मनूत व पशुत स्यानाबिल धाःसा,

18 गथे जि धाथें म्वाःम्ह खः, जि, परमप्रभु परमेश्वरं धाये, थुपिं स्वम्ह मनूत अन दुगु जूसां थुमिसं थः कायम्ह्याय बचय याये मफइगु खः। थुपिं थः जक बचय जुइगु।

19 “अथवा जिं उगु देशय महामारी छवल अले हिबाः वय्काः अन च्वंपिं मनूत व पशुत स्यानाः जिगु तं प्वंकल धाःसा,

20 नोआ, दानिएल व अय्यबं अन दुगु जूसां गथे जि धाथें म्वाःम्ह खः, जि, परमप्रभु परमेश्वरं धाये, इमिसं थःकाय म्हायपिन्त बचय याये मफइगु। इमिसं थःगु धार्मिकतापाखें थःगु जक ज्यान बचय याये फइगु खः।

21 “परमप्रभु परमेश्वरं थथे धयादी – जिं यरूशलेमय् अन च्वंपिं मनूत व पशुत स्यायेत जिगु प्यंगू सजाँय- तरवार, अनिकाल, गुँपशुत व महामारी छवयेबलय् झन गुलि बांमलाइगु जुइ।”

22 अयनं अन सुं कायम्ह्यायपिं म्वानाच्वंगु दइ, इमित अनं लिकयाः छिमिथाय हइ। इपिं छिमिथाय वइबलय् छिमिसं इमिगु पहः व ज्या खनीबलय् जिं यरूशलेमय् हयागु विपत्तिया बारे छिमित सान्त्वना दइ। जिं अन हयागु छगू छगू विपत्तिया बारे छिमित सान्त्वना दइ।

23 इमिगु पहः व ज्या खनाः छिमित सान्त्वना दइ, छाथधाःसा जिं अन छु छु याना, जिं अथें याःगु मखु धकाः छिमिसं सी, परमप्रभु परमेश्वरं धयादी।”

15

यरूशलेम, ज्यालगे मजूगु दाखमा

1 परमप्रभुयागु थ्व वचन जिथाय वल,

2 “अय् सीमानिम्ह मनू, छमा दाखमाया सिं गय यानाः गुँइच्वंगु मेगु सिमातय कचा स्वयाः भिं जुइ फइ?

3 उकिया सिं छुं चिज दयके जी ला? मनूतयसं उकिं छुं थल यख्खायेत नकिं दयकी ला?

4 अले उकियात सिं यानाः मिइ तये धुंकाः अले उकिया निखेंपाखें मि च्यानाः दथुइच्वंगु ब्व हेंग्वाः जुइ धुंकाः व छुं ज्याया लागि ज्यालगे जुइ ला?

5 व छमा ज्वलय् हे छुं ज्यालगे मजू धाःसा उकियात मिं छवयकाः हेंग्वाः जुइ धुंकाः झन व छुं ज्या वइ धकाः?

6 “उकिं परमप्रभु परमेश्वरं थथे धयादी – गथे जिं गुँइच्वंगु सिमात मध्ये दाखया मायात सिं जुइत मियात बियागु दु, अथे हे जिं यरूशलेमय् च्वंपिं मनूतयत् यानाबी।

7 अले जिं थःगु ख्वाः इमिगु विरोधय तये, इपिं मिं पिहां वःसां इमित मिं हे भस्म यानाबी। जिं थःगु ख्वाः इमिगु विरोधय स्वयकेबलय् छिमिसं जि हे परमप्रभु खः धकाः सी।

8 इमिसं जितः विश्वासघात याःगुलि जिं इमिगु देशयात तहसनहस यानाबी, परमप्रभु परमेश्वरं धयादी।”

16

यस्शलेम विश्वास यायेबहः मज्मह कलाः

- 1 हाकनं परमप्रभुयागु थ्व वचन जिथाय् वल,
- 2 “अय् सीमानिम्ह मनु, यस्शलेमयात वयागु घच्चाइपुगु ज्या क्यनाः
- 3 थथे धा, ‘परमप्रभु परमेश्वरं यस्शलेमयात थथे धयादी – छंगु पुख्यौली व छ बूगु देश कनानीतयगु देश खः, छिमि बौ छम्ह एमोरी खः, अले छिमि मां छम्ह हितीनी खः।*’
- 4 छ बूबलय् सुनानं छंगु पि मध्ये, छन्त सफा यायेत सुनानं लखं म्वःल्हइकामब्यु। सुनानं छंगु म्हय् चि बुलामब्युं अले सुनानं छन्त वसतं भुका मब्यु।
- 5 थ्व फुक्क ज्या यायेत सुनानं छन्त दया मक्यं, बरु छ बूबलय् घच्चाइपुगु चिज थें छन्त पिने ख्यलय् वांछवयाबिल।
- 6 “ ‘अले जि छंगु लिक्क जुयाः वनाबलय् जिं छन्त हिइ ग्वारा ग्वारा तुलाच्चंगु खना, अले छ हिइ लानाच्चंबलय् हे जिं छन्त धया, “छ म्वाना च्वेँ!”
- 7 ख्यलय् च्वंगु माचा थें जिं छन्त ब्वलंकेबिया। छ ब्वलन अले तधिकः जुयाः ल्यासे जुल। छंके दुरुम्वः दत अले छंगु सँ ताहाक जुल। छ न्हापा नांगाम्ह व वसः पुना मतःम्ह खः।
- 8 “ ‘अनंलि जि छंगु लिक्क जुयाः वनाबलय् जिं छन्त मतिना याये ज्यूगु उमेरय् थ्यंगु खना। स्व, जिं थःगु गाः चक्कंकाः छंगु नांगा म्हय् फाय्काबिया। जिं छलिसें पाफयाः ब्याहाया बाचा चिना, अले छ जिम्ह जुल, परमप्रभु परमेश्वरं धयादी।
- 9 “ ‘अनंलि जिं छन्त लखं म्वःल्हइकाः छंगु हि सिलाबिया। छंगु म्हय् जैतूनया चिकं बुलाबिया।
- 10 जिं छन्त बुता भरय् यानातःगु वसः पुंकाबिया अले छंगु तुतिइ छेंगूयागु लाकां न्ह्याकाबिया। जिं छन्त भिंगु सुतियागु वसः पुंकाबियाः छन्त मू मू वंगु वसतं त्वपुयाबिया।
- 11 जिं छन्त तिसां तिकाः बांलाकाबिया— जिं छंगु ल्हातय् चुरि न्ह्याकाबिया, अले छंगु गःपतय् बांलाःगु सिखः क्वखायकाबिया,
- 12 जिं छंगु न्हासय् फुलिचा व छंगु न्हायपनय् चाःचा तयाबिया अले छंगु छेनय् बांलाःगु श्रीपेच पुइकाबिया।
- 13 थुकथं छ लुँ व वहः, भिंगु सूती कापः, थीकेगु कापः व बुता दुगु वसतं बांलात। छंगु नयेगु नसा नचुगु छवचुं, कस्ति व जैतूनया चिकं खः। छ तसकं बांलात, छ रानी जुइ बहःम्ह जुल।
- 14 छ बांलाःगुलि छंगु नां जाति जातितयगु दथुइ बयबय जुल, छायाधाःसा जिं छन्त बियागु गौरवया कारणं छ तसकं बांलाःगु खः, परमप्रभु परमेश्वरं धयादी।
- 15 “ ‘तर छ थःगु बांलाःगुलिइ भलसा तयाः थःगु नां बयबय यानाः छ छम्ह वेश्या जुल। छंगु लिक्क जुयावनीपिं न्ह्याम्हसित नं छ थःत वेश्या थें बिल, अले लँय् जूपिं न्ह्याम्हय्सित नं छंगु बांलासू बिल।
- 16 थःगु वसः कयाः छ रंगिबिरंगी पुजा यायेगु थायत् दयकल, अन हे छ थःगु वेश्याया ज्या याना हल।‡ थज्याःगु मभिंगु ज्या ला न्हापा गुबलें जूगु मदु, लिपा गुबलें जुइ नं मखु।
- 17 जिं छन्त बियागु लुँ, वहःयागु छंगु बांलाःगु तिसातपाखें छ थःगु निति मिजं मूर्तित दयकाः उपिलिसे वेश्याया ज्या यात।
- 18 छ थःगु बुता भरय् यानातःगु वसः इमित त्वपुइत यंकल, जिगु चिकं व धुपाँय् इमिगु न्ह्यःने छाल।
- 19 जिं छन्त नयेगु नसा नं ज्वरय् यानाबिया, नचुगु छुचुं, कस्ति व जैतूनया चिकं छन्त नयेत बिया। तर छ उपिं इमिगु न्ह्यःने नस्वाःगु बास्ना जुइत छाल। अथे हे जुल, परमप्रभु परमेश्वरं धयादी।
- 20 “ ‘अले छ जिगु निति बुइकूपिं छिमि काय् म्हायपिन्त यंकाः मूर्तितयगु लागि नयेगु नसाकथं बलि छाल। छु छंगु थ्व वेश्याया ज्या चिधंगु खँ खः ला?
- 21 छ जिम्ह काय् म्हायपिन्त स्यानाः उपिं मूर्तितयगु निति बलि छाल।
- 22 छंगु थ्व फुक्क घच्चाइपुगु ज्या व वेश्याया ज्याय् छ थःगु ल्यायम्हबलय्या दित लुममंकू— उबलय् छ नांगा, वसः मदुम्ह व थःगु हिइ ग्वारा ग्वारा तुलाच्चंगु खः।
- 23 “ ‘धिक्कार! धिक्कार छन्त! परमप्रभु परमेश्वरं धयादी। थ्व फुक्क मभिंगु ज्या नापनापं
- 24 छ थःगु निति द्रुम्बःचा दयकल अले चुक पतिकं थःगु निति पुजा यायेगु ततःजाःगु थाय् दयकल।
- 25 लँया कुं पतिकं छ थःगु निति पुजा यायेगु तःजाःगु थाय् दयकल, अले अनं जुया वनीपिं न्ह्याम्हसित नं थःगु म्ह लःल्हानाः छ थःगु वेश्याया ज्या अप्वयकल अले थःगु बांलाःसूयात घच्चाइपुइकल।
- 26 थः मिसाहः जलाःखलाः तःपुगु लिग दुपिं मिश्रयापिलिसें नं छ वेश्याया ज्या यात। थःगु वेश्याया ज्या अप्वयकाः जितः तंचायकल।
- 27 उकिं जिं थःगु ल्हाः छंगु विरोधय् ल्हनाः, अले छंगु इलाका चिकु यानाबिया, जिं छन्त छिमि शत्रुत पलिशती मिसातयगु लोभया शिकार यानाबिया। इपिं छंगु क्वह्यंगु पहःचहः खनाः वातां जूगु खः।

* 16:3 १६:३ एमोरी-हिती अबलय् एमोरी व हिती धाइपिं दुष्ट घःतयत् पुजा याइपिं दुष्ट विदेशी मनूत खः धकाः इस्राएलीतयसं बिचाः याइगु। † 16:4 १६:४चि बुलेगु अबलय् न्हम्ह बूम्ह मचायात थुपि प्यता खँ याःसा बांलाइ धकाः इमिसं विश्वास याइगु। ‡ 16:16 १६:१६ हिब्रू भाषाय् थ्व पदय् लिपतय् प्यंगु खँवः बियातःगु दु, थुपि खँवःया अर्थ थुइकेत तसकं थाकु।

- 28 छं अशश्रीतलिसें नं वेश्याया ज्या यात, छायाधाःसा छं लुमधंम्ह खः। अथे जूसां छं लुमधं।
 29 ब्यापार यायेगु देश बेबिलोनिया तक नं छं थःगु वेश्या ज्या थयंकल। अथे जूसां छं लुमधं।
 30 “ परमप्रभुयागु थ्व वचन जिथाय् वल, छंगु नुगः गुलि कमजोर, छायाधाःसा छं लज्या मचाःम्ह छम्ह वेश्यां थें थ्व फुक्क ज्या यात।
 31 लँया कुन्चा पतिकं थःगु द्रुम्बः व चुक पतिकं छं थःगु पुजा यायेगु तःजाःगु थाय् दयकल। अयनं छं वेश्या थें जूगु मदुनि, छायाधाःसा छं ज्यालायात घृणा यात।
 32 “ ‘अय् व्यभिचारी कलाः, छं थः भाःतया पलेसा मेपि मिजंपिन्त ययकीगु।
 33 मिजंपिन्सं सकलें वेश्यातयत् कोसेलि बी, तर छं ला अःखः थः फुक्क प्रेमीपिन्त कोसेलि बिल। छलिसें व्यभिचार यायेत इपिं प्यखेरं छन्थाय् वयेमा धकाः छं कोसेलि बिल।
 34 उकिं छं थःगु वेश्या ज्याय् मेपिं मिस्त स्वयाः पा। छं याःथें वेश्याया ज्या मेपिन्सं मयाः, सुं नं छन्थाय् वयाः लसपस यायेत न्यं मवः तर छं वनाः इमिके न्यन। छायाधाःसा छन्त सुनानं ध्यबा मब्यूसं छं थःम्हं हे ध्यबा बिल। थुकथं छं पात।
 यरुशलेमया वेश्याया ज्याया सजॉय
 35 “ ‘उकिं अय् वेश्या, परमप्रभुयागु वचन न्यँ!
 36 परमप्रभु परमेश्वरं थथे धयादी – छं व्यभिचार यानाः तसकं लज्या मचासं थःगु म्ह थः प्रेमीपिन्त क्यन, थःगु मूर्तितलिसें घच्चाइपुगु ज्या यात, अले घःतयत् थः मस्तयगु हि छाल,
 37 छं मोज याःपिं, छन्त यःपिं व मयःपिं सकलें हे प्रेमीपिन्त जिं मुंके। छंगु प्यखेरं छंगु विरोधय् जिं इमित मुंके अले इमिगु न्ह्यःने छंगु नांगागु म्ह खनेदयकः छन्त नांगा यानाबी।
 38 व्यभिचार याइपिं मिसात व मनु स्याइपिं मिस्तयत् बीगु थें हे सजॉय जिं छन्त बी, जिं छंके जिगु दाहायागु तया हि प्वंके।
 39 अले जिं छन्त छं प्रेमीपिन्त लःल्हानाबी, अले इमिसं छंगु द्रुम्बःचायात थुनाबी, अले छंगु ततःजाःगु वेदीत नाश यानाबी। इमिसं छंगु वसः जबरजस्ती त्वःकी। अले छंगु बांबांलाःगु तिसात लाकाकयाः छन्त नांगा यानाः त्वःताबी।
 40 इमिसं छंगु विरोधय् मनुतयगु हल हइ, इमिसं छन्त ल्वहंतं कयकी, अले छन्त तरवारं कुचा कुचा याइ।
 41 इमिसं छंगु छँत छवय्काबी, अले यक्व मिसातयगु न्ह्यःने छन्त सजॉय बी। थुकथं जिं छन्त छंगु वेश्याया ज्यापाखें पने, छं थः प्रेमीपिन्त गुबलें ज्याला नं बी माली मखु।
 42 थुकथं जिं थःगु तं कम याये, अले जिगु डाहाया तं नं छपाखें चिलावनी। जि शान्त जुये, जि हाकनं तंचाये मखु।
 43 “ ‘छं थःगु ल्याय्म्हबलयया दियात लुममंकू, तर थ्व फुक्क ज्यापाखें जितः तंचायकल, उकिं जिं छंगु ज्याया लिचवः छंगु हे छेनय् प्वंकाबी, परमप्रभु परमेश्वरं थथे धयादी। छं छंगु मेगु फुक्क घच्चाइपुगु ज्या बाहेक छं थःगु पहःचहः स्यंकूगु मदु ला?
 44 “ ‘उखान धाइपिं सकसिनं छंगु बारे थ्व उखान धाइ, ‘गथे मां अथे म्हाय्।’
 45 छं ला थः भाःत व मस्तयत् मयय्कूम्ह छिमि मां थें च्वं, अले छं ला धाथें थः भाःतपिं व थः मस्तयत् मयय्कूपिं छिमि तताकेहेंपिं थें च्वं। छिमि मां छम्ह हिती खः, छिमि अबु छम्ह एमोरी।*
 46 छिमि तता थःम्हायपिनापं छंगु उत्तरपाखे च्वनीम्ह सामरियाऽ खः, छिमि केहें थः म्हायपिलिसें छंगु दच्छिनपाखे च्वनीम्ह सदोम खः।
 47 अथे जूसां छं इमिगु पहःचहःकथं जूगु जक मखु इमिसं थें छं घच्चाइपुगु ज्या नं यात। उलि जक मखु, कम इलय् हे छं थःगु फुक्क पहःचहलय् थःत इपिं स्वयाः यक्व स्यंकल।
 48 गथे जि धाथें म्वाःम्ह खः, परमप्रभु परमेश्वरं धयादी, छं व छिमि म्हायपिन्सं याःथें ला छिमि केहें सदोम व वया म्हायपिन्सं गुबलें याःगु मदु।
 49 “ ‘स्व! छिमि केहें सदोमया पाप थ्व खः, व अले वया म्हायपिं जिराहा खः, प्वाः जायक नइगु, याउँक च्वनीगु, तर इमिसं गरीबत व मगाःमचाःपिन्त ग्वाहालि मयाः।
 50 इपिं घमण्डी खः, इमिसं जिगु न्ह्यःने घच्चाइपुगु ज्या यात। उकिं जिं इमित नाश यानाबिया, व छं खंगु हे दु।
 51 “ ‘सामरियां ला छं याःगु स्वयाः बच्छि नं पाप मयाः। इमिसं स्वयाः छं अप्वः घच्चाइपुगु ज्या याःगु दु, छं याःगु थ्व फुक्क ज्यापाखें छं थः तताकेहेंपिन्त छं स्वयाः धर्मीं खने दयकाब्यगु दु।
 52 छं थःगु बेइज्जत भोगय् या, छायाधाःसा छं छिमि तताकेहेंपिनिगु न्याय यात। इमिसं स्वयाः छं क्वहंगु पाप याःगुलि इपिं छं स्वयाः धर्मीं खने दु। उकिं लज्या चा, अले थःगु बेइज्जत भोगय् या, छायाधाःसा छं थः तताकेहेंपिन्त धर्मीं खने दयकाब्यगु दु।
 53 “ ‘अथेसां जिं सदोम व वया म्हायपिनिगु अले सामरिया व वया म्हायपिनिगु लसता व शान्ति लित हयाबी। अले इपिलिसें छंगु लसता व शान्ति नं लित हयाबी।

* 16:45 १६:४५ इज १६:३ § 16:46 १६:४६सामरिया, सदोम थुपि निगु शहर परमेश्वरया आज्ञा मानय् मयाइपिं मनुत च्वनीगु थासय् लाः। सामरिया शहर उत्तरय् च्वंगु इझ्राएल देशया राजधानी खः। थन आहाब जुजु थें ज्याःपिं यक्व दूष्ट जुजुपिन्सं राज्य यात। ओम्री जुजुं सामरियाय् न्हगु राजधानी दयकूगु व आहाब जुजुं थः जुजु जुबलय् व थें हे मभिगु ज्याखँ याःगु खँ १ राजा १६ अध्यायलय् बियातःगु दु। सदोम शहर नं तसकं मभिगु शहर खः। छिं थ्व शहरया बारे उत्पत्ति १९ अध्यायलय् ब्वनादीकु।

- 54 थुकथं इमित सान्त्वना बीत थःमहं याःगु फुक्क ज्याया निरिति छं बेइज्जत भोगय् याइ अले छ मछाले माली।
- 55 छं तताकेहैपि सदोम व सामरिया थःमह्याय्पिनापं न्हापायागु अवस्थाय् हे लिहां वइ, अले छ नं छिमि मह्याय्पिनापं न्हापायागु अवस्थाय् हे लिहां वइ।
- 56 छंगु घमण्डया दिनय् छं याःगु मभिगु ज्या खनेदये न्ह्यः छिमि केहें सदोमया नां तक नं छं काइ मखुगु।
- 57 अथे जूसां एदोमया मह्याय्पि व वया सकलें जःलाखःलापि व पलिशतीतय् मह्याय्पिन्सं छन्त हेस्यानाच्चंगु दु, छंगु प्यखें च्वंपिन्सं छन्त घृणा याइगु।
- 58 छं थःगु मभिगु ज्या व घच्चाइपुगु ज्याया सजाँय भोगय् यानाच्चंगु दु, परमप्रभुं धयादी।
- 59 “ परमप्रभु परमेश्वरं थथे धयादी – छं व्यवहार याःथें जिं छलिसें व्यवहार याये, छायाःसा छं जिलिसें पाफःगुयात हेला याःगु दु अले झीसं चिनागु बाचायात त्वाःथूगु दु।
- 60 अथे जूसां छ ल्याय्महबलय् छलिसें यानागु जिगु बाचायात लुमंकाः जिं छलिसें सदांया बाचा ची।
- 61 अले छं थःगु ज्या लुमंकी अले लज्या चायाः छिमि तताकेहैपि निम्हय्पिसितं छं नाली। छिमि तताकेहैपिन्त जिं छिमि मह्याय्पि थें जुइत छन्त बी, खःला जिं छलिसें चिनागु बाचा थथे ला मखु।
- 62 थुकथं जिं छलिसें बाचा ची अले जि परमप्रभु खः धकाः छं सी।
- 63 छं याःगु फुक्क ज्याया निरिति जिं प्रायश्चित यायेबलय् छं व फुक्क लुमंकी अले छ लज्या चाइ, छं लज्यां गुबलें थःगु म्हुतु चाय्की मखु, परमप्रभु परमेश्वरं धयादी। ”

17

निम्ह इमाया बाखं

- 1 परमप्रभुयागु थ्व वचन जिथाय् वल,
- 2 “अय् सीमानिम्ह मनु, इस्राएलया घरानायात थ्व बाखं व उखान धा,
- 3 इमित धा, ‘परमप्रभु परमेश्वरं थथे धयादी – बल्लाःगु पपू व ताहाकाःगु रंगिबिरंगी पा दुम्ह छम्ह तःधीम्ह इमा लेबनानय् ब्वयाः वल, अले वं छपु देवदास्या दकलय् च्वय्च्वंगु च्वका ज्वन।
- 4 वं व कचायात त्वथुलाः ब्यापारीतय्गु छगू देशय् यंकाः ब्यापार याइपिनिगु छगू शहरय् पित।
- 5 “ ‘अनंलि वं छिमिगु देशया छुं पुसा यंकाः नायुगु जमिनय् पित। वं बैसया सिमा थें यक्व लः दुगु थासय् व पित।
- 6 अले व चुलि ह्वयाः चिजाःगु चकंगु मा जुल। उकिया कचात उम्ह इमापाखे स्वल तर उकिया हा धाःसा उकियागु हे क्वय् च्वन। उकिं व दाखया मा जुल अले उकियागु कचात बुयावल अले उकी यक्व हः पिहां वल।
- 7 “ ‘तर अन बल्लाःगु पपू व यक्व पा दुम्ह मेम्ह छम्ह तःधीम्ह इमा दु। आः व दाखया मां थःत पिनातःगु थासं थःगु हा व पाखे छवल, अले लःया निरिति थःगु कचात उम्ह इमापाखे चक्कंकल।
- 8 उकी कचात सया वयेमा, अले फल सय्काः व छगू बांलाःगु दाखमा जुइमा धकाः उकियात यक्व लः दुगु छगू नायुगु जमिनय् पिनाब्यगु खः।’
- 9 “इमित धा, ‘परमप्रभु परमेश्वरं थथे धयादी – व तःमा जुयामवइ ला? उकियात हानिसें लिना मकाइ ला? अले उकियागु फल मखाइ ला, अले व सुकूमगनी ला? उकियागु फुक्क चुलि सुकूगनावनी। उकियात हानिसें लिनाकायेत तसकं बल्लाःगु ल्हाः अथवा यक्व मनूत माली मखु।
- 10 उकियात मेथाय् तःसां छु व तःमा जुइ ला? पुर्बयागु फसं कय्के धुंकाः व फुक्क सुकूगनामवनी ला, व बुयावःगु थासय् हे सुकूगनामवनी ला?’ ”

उखानया अर्थ कंगु

- 11 परमप्रभुयागु थ्व वचन जिथाय् वल,
- 12 “थ्व विद्रोही घरानायात धा, ‘छु! छिमिसं थ्व खँया अर्थ मस्यू ला?’ इमित धा, ‘बेबिलोनयाम्ह जुजु यरूशलेमय् वल अले अनयाम्ह जुजु व भारदारतय्त थःनापं बेबिलोनय् हल।*’
- 13 वं जुजुया वंशयापिं मध्ये छम्हयसित कयाः वयात पाफय्काः वलिसें सन्धि यात। अले देशयापिं मू मू मनूतय्त वं यंकल।
- 14 उगु राज्य वयागु अधीनय् च्वनेमा, अले हाकनं दने मफयेमा अले वयागु सन्धिया वचन पालन याना जक व दयाच्वनेमा धकाः वं थथे याःगु खः।
- 15 तर जुजुं सलत व तःधंगु सेना कयाहयेत मिश्र देशय् दूतत छ्वयाः वयागु विरोधय् विद्रोह यात। छु व ताःलाइ ला? थज्याःगु ज्या याइम्ह छु व बचय् जुइ ला? सन्धि त्वाःथलाः नं छु व सजाँयपाखें बचय् जुइ ला?
- 16 “ ‘गथे जि धाथें म्वाःमह खः, जि, परमप्रभु परमेश्वरं धाये, व बेबिलोनय् सी। वयात बेबिलोनयाम्ह जुजुं गद्दीइ तःगु खः, वं वलिसें पाफःगु खँयात हेला याःगु खः, अले वं वलिसें याःगु सन्धि त्वाःथूगु खः।*’

* 17:12 १७:१२-१५ २ राज २४:१५-२०; २ इति ३६:१०-१३; यर ३७:५-८ * 17:16 १७:१६-१८ २ राज २५:१-७; यर ३९:१-७

17 बेबिलोनयाम्ह जुजुं यरूशलेमयापि यक्व मनूत स्यायेत ल्वहं व चायागु द्रुम्बःचा थनाः घेरय् याइबलय् थःके तःधंगु सेना व यक्व सिपाइंत दुम्ह फारों नं वयात ग्वाहालि याये फइ मखु।

18 वं बाचा त्वाःथल, अले पाफःगुयात हेला यात, बचं बियाः नं वं थ्व फुक्क याःगुलि व बचय् जुइ मखु।

19 “ अथे जुयाः परमप्रभु परमेश्वरं थथे धयादी – वं जिलिसें पाफःगुयात हेला यात अले जिगु बाचा त्वाःथल, उकिं गथे जि धात्थें म्वाःम्ह खः, जिं वयात सजाँय बी।”

20 जिं वयागु विरोधय् थःगु जाः ह्ले, अले व जिगु जालय् लाइ। जिं वयात बेबिलोनय् हये, वं जितः विश्वासघात याःगुलि जिं वयागु इन्साफ याये।

21 वया सकलें बिस्युं वंपिं दक्वसिबय् बांलाःपिं सिपाइंतय्त तरवारं स्याइ, म्वानाच्चंपिं प्यखें छ्यालब्याल जुइ। अले छिमिसं जि परमप्रभुं हे थ्व खँ धाःगु खः धकाः सी।’

22 “परमप्रभु परमेश्वरं थथे धयादी – जिं थःम्ह हे देवदास्या च्चकां छपु चुलि कयाः उकियात पी। जिं उकिया दकलय् च्वययागु कचां छपु कयातगु चुलि लिकयाः थुकियात तज्जाःगु व च्वय् थयंक थयंगु पहाडय् पी।

23 इस्राएलया पहाडया च्चका च्चकाय् जिं व पी। उकिया कचात दइ अले वं फल सय्की, अले व छमा देवदास्या बांलाःगु सिमा जुइ। फुक्क कथंयापिं झंगःपन्छितय्सं उकी स्वँ दय्की, अले उकिया किचलय् इपिं च्वनी।

24 गुँयागु फुक्क सिमातय्सं तःमागु सिमायात चीमागु याइम्ह, चीमागु सिमायात तःमागु याइम्ह, वाउँगु सिमायात गंकाबीम्ह अले गंगु सिमायात वाउँकाबीम्ह जि परमप्रभु हे खः धकाः गुँयागु फुक्क सिमातय्सं सी।

“ जिं परमप्रभुं हे धयागु खः, व जिं या हे याये। ”

18

धर्मी परमेश्वरया न्याय

1 परमप्रभुयागु थ्व वचन जिथाय् वल,

2 “इस्राएल देशया बारे धाःगु थ्व उखान हाकनं दोहरय् याःगुया अर्थ छु खः

“ पाउँसे च्वंगु दाख मांबौनं नल,
वा तुन काय् म्हायपिनिगु’? ”

3 “गथे जि धात्थें म्वाःम्ह खः, परमप्रभु परमेश्वरं धयादी, छिमिसं थ्व उखान इस्राएलय् हाकनं गुबलें धाये खनी मखु।

4 छायाधाःसा फुक्क प्राण जिगु हे खः। गथे बौया प्राण अथे हे काय्या प्राण नं जिगु खः। सुनां पाप याइ, व हे सी।

5 “धाये कि, छम्ह मनू न्याय

व खःगु ज्या याइम्ह धर्मीम्ह खः,

6 वं डाँडाय् दुगु पुजा याइगु थासय् नःगु मदु,
अथवा इस्राएलया घरानाया मूर्तितपाखे स्वःगु मदु।

वं थः जःलाखःलाया कलाःयात सयंकूगु मदु

व थीमज्यु जुयाच्च्वंम्ह मिसानापं घंगु मदु।

7 वं सुयातं क्वत्यली मखु

तर त्यासा काःम्हयसित वयागु बर लितबी।

वं खूया काइ मखु,

तर नये पित्याःम्हसित थःगु नयेगु नसा बी,

नांगायात थःगु वसः फिका बी।

8 वं ब्याज कयाः दां त्याये बी मखु

अले ब्युगु स्वयाः अप्वः काइ मखु।

मनू मनूया दथुइ खःकथं न्याय याइ।

9 वं जिगु विधि पालन याःगु दु

अले विश्वास यायेबहः जुयाः जिगु नियम पालन याःगु दु।

थज्याःम्ह मनू धर्मीम्ह खः,

व धात्थें म्वानाच्चनी,

परमप्रभु परमेश्वरं थथे धयादी।”

10 “धाये कि, वया तंगुलु काय् दु, गुम्ह मनू स्याइम्ह खः अथवा थुपिं मध्ये मेगु छुं नं ज्या याइम्ह खः,

11 खः ला वया बौनं थुपिं मध्ये छगू नं ज्या याःगु मदु।

“वं डाँडाय्या पुजा याइगु थासय् नइगु,

- थः जःलाखःलाया कलाःयात स्यंकीगु,
 12 गरीब व मगाःमचाःपिन्त क्वत्यलीगु,
 खुइगु, बरः तयातःगु सामान लित मबीगु,
 मूर्तितपाखे स्वइगु व
 घच्चाइपुस्से च्वंगु ज्या याइगु।
 13 वं ब्याज कयाः दां त्याये बीगु अले ब्युगु स्वयाः अप्वः काइगु।
 “छु! थज्याःम्ह मनु म्वानाच्चनी ला? व म्वानाच्चनी मखु। वं थ्व फुक्क घच्चाइपुगु ज्या याःगुलि वयात स्यानाः हे छ्वयेमाः, वयागु हि वयागु हे छेनय् लाइ।
 14 “तर धाये कि, वया छम्ह थः बौनं याःगु फुक्क पाप खंम्ह छम्ह काय् दु तर वं बौनं थें थज्याःगु ज्या याःगु मदु।
 15 “वं डाँडाय् पुजा याइगु थासय् नइ मखु,
 वं इस्त्राएलया घरानाया मूर्तितपाखे स्वइ मखु,
 वं थः जःलाखःलाया कलाःयात स्यंकी मखु।
 16 वं सुयातं क्वत्यलेगु ज्या याइ मखु,
 तर त्यासा काःम्हयसित वयागु बर लितबी।
 वं खुया काइ मखु,
 तर नये पित्याःम्हसित थःगु नयेगु नसा बी,
 नांगायत थःगु वसः फीकाबी।
 17 वं पापपाखें थःगु ल्हाः तापाक हे तइ,
 वं ब्याज कयाः दां त्याये बी मखु अले ब्युगु स्वयाः अप्वः काइ मखु।
 वं जिगु नियम पालन याइ
 अले जिगु विधि पालन याइ।
 “व थः बौनं याःगु पापं यानाः सी मखु। व धात्थें हे म्वाइ।
 18 तर वया बौ थःगु अधर्मं यानाः सी, छायाधाःसा वं जबरजस्ती कायेगु यात, थः किजायात लुतय् यात अले थः मनुतय् दथुइ मभिगु ज्या यात।
 19 “अय् नं छिमिसं न्यनीगु, ‘काय् नं थः बौया दोष छाया भोगय् याये म्वाः?’ काय् नं न्याय व खःकथं ज्या याःगु दु अले जिगु विधि बांलाक पालन याःगुलि व धात्थें म्वाइ।
 20 सुनां पापयात, व हे सी। काय् नं थः अबुया दोषया फल भोगय् याइ मखु, न अबुं काय्म्हयसिगु पाप भोगय् याइ। धर्मीयात थःगु धार्मिकताया फल व दुष्टयात थःगु मभिगु ज्याया फल दइ।
 21 “तर सुं दुष्टम्ह मनुखं थःम्हं याःगु फुक्क पाप त्वःताः जिगु विधि पालन यात धाःसा अले न्याय व खःकथं ज्या यात धाःसा, व धात्थें हे म्वाइ। व सी मखु।
 22 वं याःगु छुं नं अपराध वयागु विरोधय् लुमंकीगु जुइ मखु। वं धर्म याःगुलि व म्वाइ।
 23 “छु! दुष्ट सीबलय् जि लय्ताइ ला? परमप्रभु परमेश्वरं थये धयादी। बरु थःगु पहः त्वःताः इपिं म्वाःगु जितः स्वयेमास्ति मवइ ला?
 24 “तर धर्मी मनुखं थःगु धार्मिकता त्वःताः पापयात, अले दुष्ट मनुखं याःगु घच्चाइपुगु ज्या यात धाःसा छु व म्वाइ ला? वं न्हापा याःगु छुं नं धर्मया ज्या लुमंकीगु जुइ मखु। वयागु विश्वासघात व वं याःगु पापया कारणं व सी।
 25 “अय् नं छिमिसं धाइगु, ‘परमप्रभुं खःगु ज्या यानामदी।’ अय् इस्त्राएलया घराना, न्यें, छु जिं खःगु ज्या यानागु मदु ला? छु छिमिसं हे मखुगु ज्या यानाच्चनागु मदु ला?
 26 धर्मी मनुखं थःगु धार्मिकता त्वःताः पापयात धाःसा, उकिया लागि व सी। वं याःगु पापं हे व सी।
 27 तर दुष्ट मनुखं थःम्हं यानाच्चंगु मभिगु ज्या त्वःताः खःगु ज्या यात धाःसा, वं थःगु प्राण बचय् याइ।
 28 वं बिचाः यानाः थःम्हं याःगु फुक्क अपराध लुमंकी अले व त्वःती। उकिं व धात्थें हे म्वाइ, व सी मखु।
 29 अय् नं इस्त्राएलया घरानां धाइगु, ‘परमप्रभुं खःगु ज्या यानामदी।’ अय् इस्त्राएलया घराना, छु जिं खःगु ज्या यानागु मदु ला? छु छिमिसं मखुगु ज्या यानाच्चनागु मदु ला?
 30 “अथे जुयाः अय् इस्त्राएलया घराना, जिं छिपिं छम्ह छम्हयसिगु न्याय वयागु पहःचहःकथं याये, जि, परमप्रभु परमेश्वर न्ववानागु दु। पस्ताय् चा, थःगु फुक्क अपराधपाखें लिहां वा, अले छिमिगु पाप छिमिगु पतनया कारण जुइ मखु।
 31 छिमिसं यानाच्चनागु फुक्क अपराध त्वःति, न्हगु नुगः व न्हगु आत्मा का, अय् इस्त्राएलया घराना, छिपिं छाया सीगु?
 32 छायाधाःसा जि सुं सीगु खनाः लय्ताइम्ह मखु, परमप्रभु परमेश्वरं धयादी, पस्ताय् चा, अले म्वाना च्वें!”

19

- इस्त्राएलया जुजुपिनिगु निंति शोकया म्ये
 1 “इस्त्राएलया शासकतयगु बारे छं थ्व बिलापया म्ये न्यंकि,
 2 अले थथे धा,
 “ छिमि मां छु खः?
 व सिंहतयगु दथुइ दुम्ह छम्ह मिसाम्ह सिंह खः।
 ल्याय्म्हपिं सिंहतयगु दथुइ ग्वारातुलाः
 वं थः मस्तयत् लहित।
 3 उपि मस्त सिंहत मध्ये छम्हयसित वं लहिनाः तःधिकः यात,
 अले व छम्ह बल्लाःम्ह सिंह जुल।
 वं शिकार यायेगु सय्कल
 अले मनूत नल।*
 4 जाति जातियापिं मनूतयसं वयागु बारे न्यन।
 इमिसं गाः म्हुल, अले व उकी लात।
 इमिसं वयात हुकं लुयायकाः
 मिश्र देशय् यंकल।
 5 “ वं थःम्हं आशा यानागु पूमवंगु खनाः थः मस्त मध्ये मेम्ह छम्हसित काल,
 अले वयात छम्ह बल्लाःम्ह सिंह दय्कल।
 6 व सिंहतयगु दथुइ थुखे उखे वये वने याना जुल।
 छायाधाःसा व आः छम्ह बल्लाःम्ह सिंह जुइ धुंकल।
 वं शिकार यायेगु सय्कल,
 वं मनूत नल।*
 7 वं इमिगु किल्लात स्यंकाबिल,
 इमिगु शहरत तहसनहस यानाबिल।
 व थ्वयक् हाःगु सलं देश
 व अन दुपिं सकलें ग्यात।
 8 अले प्यखें च्वंगु जाति जातियापिं मनूत
 थथःगु लागां वलिसें लडाइँ यायेत वल,
 इमिसं वयात ज्वनेत जाः हल,
 अले व इमिगु गालय् लात।
 9 इमिसं वयात हुकं पन्जलय् तयाः बेबिलोनयाम्ह जुजुयाथाय् हल।
 इस्त्राएलया डाँडा डाँडाय्
 वयागु सः गुबलें ताये मदय्मा धकाः
 इमिसं वयात कुनातल।
 10 “ छिमि मां लःया लिक्क पिनातःगु छंगु दाखक्यबया दाखया मा थें खः,
 गुगु यक्व लः दुगुलि फल व कचां जाःगु दु।
 11 शासकतयगु राजदण्ड दय्केत
 उकी बल्लाःगु कचात दु।
 ख्वातुगु कचातयगु दथुइ
 व तज्जाः जुयाः थाहां वल।
 उकिया कचात यक्व दु।
 व तज्जाः खने दु।
 12 तर तंम्वय् उकियात लिनाकाल।
 उकियात बँय् वांछवयाबिल।
 पुर्बयागु क्वाःगु फसं उकियात गंकाबिल,
 उकिया फुक्क फल कुतुवन।

उकियागु बल्ला:गु कचात फुक्क गन,
मिं उपि भस्म जुल।

13 आ: उकियात मस्भूमिइ पिल,
गंगु व ल: मदुगु थासय।

14 उकिया मू कचात मध्ये छपु कचां मि पिहां वल,
अले उकिं उकिया फलत
व कचात भस्म यानाबिल।

आ: उकी शासकया राजदण्ड यायेत ज्यूगु
छपु नं कचा मन्त।’

“थ्व छपु बिलापया म्ये ख: अले मन्तयसं इपि गुलि दु:खी जूगु ख: धका: क्यनेत थ्व म्ये हालाच्चनी।”

20

विद्रोही इस्राएल

- 1 न्हयगुगु दँया न्यागुगु लाया झिन्ह दुखुन्ह* इस्राएलया छुं धर्मगुरूत वया: परमप्रभुया सल्लाह कायेत जिगु न्ह्य:ने फेतुत।
- 2 अबलय् परमप्रभुयागु वचन जिथाय् वल,
- 3 “अय् सीमानिम्ह मनु, इस्राएलया धर्म गुस्तयत थथे धा, ‘परमप्रभु परमेश्वरं थथे धयादी – छु छिपि जिके सल्लाह का:वयागु ला? गथे जि धात्थे म्वा:म्ह ख:, जिं छिमित सल्लाह कायके बी मखु, परमप्रभु परमेश्वरं धयादी।’
- 4 “छं इमिगु न्याय या, इजकिएल! छं इमिगु न्याय या! इमित इमि पुरखातयगु घच्चाइपुगु ज्या लुमकाब्यु!
- 5 अले इमित धा, ‘परमप्रभु परमेश्वरं थथे धयादी – गुखुन्ह जिं इस्राएलयात ल्यया, जिं थ:गु ल्हा: ल्हना: याकूबया घरानालिसें पाफया, अले मिश्र देशय् जि इमिगु न्ह्य:ने खनेदयक वया अले पाफया: जिं इमित “जि परमप्रभु छिमि परमेश्वर ख:” धका: धया।*’
- 6 उखुन्ह हे जिं इपिलिसें जिं इमित मिश्र देशं लिंगना: हया: जिं इमिगु नितिं ल्ययागु छगू देशय् हये धका: नं पाफया। व मेगु फुक्क देश स्वया: बांला:, अन दुरु व कस्ति बा: वयाच्वंगु।
- 7 अले जिं इमित धया, “छिपि सकसिनं थथ:गु मिखा वंकूगु उपि घच्चाइपुगु मूर्तिं वांछव! अले थ:त मिश्र देशयागु मूर्तिं पाखें अशुद्ध याये मते! जि परमप्रभु छिमि परमेश्वर ख:।”
- 8 “ तर इमिसं जिगु विरोध याना: जिगु खँ मन्यन, इमिसं न्ह्याबले लुमका च्वनीगु उपि घच्चाइपुगु मूर्तिं वांछव:, न इमिसं मिश्र देशया मूर्तिं हे त्व:तल। उकिं जिगु तं क्वलाकेत इपि मिश्र देशय् दुबलय् हे इमिके जिगु तं प्वके धका: ख्याचव: बिया।
- 9 तर जिं अथे मयाना, छाया:सा जिं जिगु नांया इज्जतयात रक्षा यायेगु ज्या याना। जिं इस्राएलीतयत मिश्र देशं पितह:गु खंपि ज:ख: च्वंगु जातितयगु दथुइ जिं थ:गु नांयात बदनाम जुइके मबिया।
- 10 उकिं जिं इमित मिश्र देशं पिकया: मस्भूमिइ हया।
- 11 अन जिं इमित जिगु विधित बिया, अले जिगु नियमत क्यना, सुनां थुपि पालन याइ व मनु उकिं याना: म्वाइ।*
- 12 हाकनं इमित पवित्र याइम्ह जि परमप्रभु हे ख: धइगु खँ इमिसं सीमा धका: इमिगु व जिगु दथुइ चिंया लागि जिं इमित विश्रामबारत नं बिया।*
- 13 “ अयनं इस्राएलयापि मन्तयसं मस्भूमिइ जिगु विरोधय् विद्रोह यात। इपि जिगु विधिकथं व आज्ञा कथं मजु, तर इमिसं जिगु नियमयात हेला यात, ख: ला उपि पालन याइपि मन्त उपिपाखें हे म्वाइ। जिगु विश्रामबारत इमिसं पूरा अशुद्ध यानाबिल। उकिं जिं धया, “थ्व हे मस्भूमिइ इमिके जिगु तं प्वका: इमित नाश यानाबी।”
- 14 तर गुगु जातियापि मन्तयगु मिखाया न्ह्य:ने जिं इमित पित हया, उपि जातियापि मन्तयगु मिखाया न्ह्य:ने जिगु नां अपवित्र मजुइमा धका: जिं जिगु नांया इज्जतयात रक्षा यायेगु ज्या याना।
- 15 हाकनं जिं इमित बियागु मस्भूमिइ “दुरु व कस्ति बा: वयाच्वंगु अले फुक्क देशत स्वया: बांला:गु देशय् जिं इमित हये मखु” धका: इपिलिसें पाफया,*
- 16 छाया:सा इमिसं जिगु नियमयात हेला यात, अले इपि जिगु विधिकथं मजुल, जिगु विश्रामबारतयत अपवित्र यात। छाया:सा इमिगु मन इमिगु मूर्तिं पाखे वनाच्वंगु ख:।
- 17 अयनं जिं इमित नाश मयासें दया याना, अले मस्भूमिइ इमित सिधयकामछवया।
- 18 जिं मस्भूमिइ इमि काय् म्हायपिन्त धया, “छिपि थ: पुरखातयगु विधिकथं जुइ मते, इमिगु नियम मानय् याये मते, इमिगु मूर्तिं पुजा याना: थ:त अशुद्ध याये मते।
- 19 जि परमप्रभु छिमि परमेश्वर ख:। जिगु विधिकथं जु! होसियार जुया: जिगु नियम पालन या!
- 20 जिगु विश्रामबारयात पवित्र तयाति! गुकिं याना: व छंगु व जिगु दथुइया बाचाया छगू चिं जुइ! अले छिमिसं जि हे परमप्रभु छिमि परमेश्वर ख: धका: सी।”

* 20:1 २०:११ १४ आगष्ट ५९१ बी.सी. ✨ 20:5 २०:५-६ प्रस ३:१५-१७; यर ११:५ ✨ 20:11 २०:११ लेवी १८:५ ✨ 20:12 २०:१२ प्रस ३१:१३-१७
 ✨ 20:15 २०:१५ गन्ती १४:२६-३५

21 “ तर इमि काय् म्हायपिन्सं नं जिगु विरोधय् विद्रोह यात। इपि जिगु उजंकथं मजुल, अले जिगु व्यवस्था पालन यायेत होशियार मजु, “खः ला उपि पालन याःसां मनूत उपिपाखें हे म्वाइ” अले इमिसं जिगु विश्रामबारयात अशुद्ध यात। उकिं जिगु तं क्वलाकेत इपि मिश्र देशय् दुबलय् हे इमिके जिगु तं प्वंके धकाः ख्याच्चः बिया।

22 तर जिं इमित पित हयागु खंपिं जातितयगु न्ह्यःने जिगु नां बदनाम मजुइमा धकाः जिं थःगु ल्हाःयात पना, जिं जिगु नांया इज्जतयात रक्षा यायेगु ज्या याना।

23 हाकनं मरुभूमिइ जिं इपिलिसें, “जिं इमित जाति जातियापि मनूतयगु दथुइ छ्यालब्याल यानाबी, अले देश देशय् छिमित छ्यालब्याल यानाबी” धकाः पाफया, ☆

24 छायाःसा इमिसं जिगु नियम मानय् मयात, जिगु विधितयत् हेला यात, अले जिगु विश्रामबारयात अशुद्ध यात। इमिगु मिखा थः पुर्खातयगु मूर्तितपाखे वनाच्चन।

25 अले जिं इमित ज्यालगय् मजुगु नियम बिया, अले इपिं म्वानाच्चने मफइगु विधि बिया।

26 इमित वातां यायेत जिं इमित उपिं हे बलिदानतपाखें अपवित्र याकेबिया, गुगु बलिदानय् इमिसं थः फुक्कं न्हापा बूपिन्त मिइ बलि छाल। इमिसं जि परमप्रभु इमि परमेश्वर खः धयागु सीमा धकाः थथे याना।’

न्याय व लिथापं

27 “उकिं अय सीमानिम्ह मनु, इस्राएलयापि मनूतलिसें खँ ल्हा, इमित धा, ‘परमप्रभु परमेश्वरं थथे धयादी – जितः त्वःताः छिमि पुर्खातयसं जिगु अपमान यात।

28 जिं पाफयाः इमित बी धयागु देशय् इमित हयाबलय्, गन गन इमिसं तःज्जाःगु वा इयाम्म जूगु सिमा खन, अन अन इमिसं थःगु बलिदानत छाल, जितः तं पिकाइगु इमिगु भेटी छाल। इमिसं थःगु नस्वाःगु गुँगू थन अले थःगु त्वँसाबलि छाल।

29 अले जिं इमित न्यना— छिपिं वनाच्चनागु पुजा याइगु थाय् छु खः?’ ” थौं तक नं व थाय्यात बामां धाइ।

30 “उकिं इस्राएलया घरानायात धा, ‘परमप्रभु परमेश्वरं थथे धयादी – छु! छिमिसं थः पुर्खातयसं थें थःत अशुद्ध यायेगु ला? इमिगु घच्चाइपुगु ज्याकथं व्यभिचारी थें ज्या यायेगु ला?

31 छिमिसं थः मस्तयत् कोसेलिकथं मिइ बलि छायाः थौं तक हे थःगु मूर्तितपाखें थःत अशुद्ध यानाच्चंगु दु। अय इस्राएलया घराना, छु! जिं छिमित जिके सल्लाह काय्के बीगु ला? गथे जि धात्थें म्वाःम्ह खः, जि, परमप्रभु परमेश्वरं धाये, छिमिसं जिके न्यनेकने यायेदइ मखु।

32 “ ‘छिमिसं धाइगु, “जिमित सिं व ल्वहंयागु सेवा याइपिं जातित थें, संसारयापिं मनूत थें जुइ मास्ति वः।” तर छिमिगु मनय् दुगु खँ गुबलें पूरा जुइ मखु।

33 गथे जि धात्थें म्वाःम्ह खः, जि, परमप्रभु परमेश्वरं धाये, जिं छिमित बल्लाःगु ल्हातं, अले चक्कंगु लपुं तं प्वंक् प्वंक् राज्य याये।

34 जिं छिमित बल्लाःगु ल्हाः व चक्कंगु लपुं तं प्वंक् प्वंक् जाति जातियापिं मनूतयगु दथुं लिगना हये, अले छिपिं छ्यालब्याल जूगु देशं जिं छिमित मुंके।

35 जिं छिमित जाति जातितयगु मरुभूमिइ हये, अले अन जिं इमिगु न्ह्यःने हे छिमिगु न्याय याये।

36 जिं मिश्र देशय् छिमि पुर्खातयगु न्याय यानागु थें हे जिं छिमिगु न्याय याये। जि, परमप्रभु परमेश्वर न्ववानागु दु।

37 छिपिं कै थें जिगु कथिया क्वं वनीबलय् जिं छिमित स्वये, अले छम्ह छम्ह यानाः ल्याःखनाः बाचाया बन्धनय् हये।

38 जिं छिपिं मध्ये जिगु विरोधय् अपराध याइपिं फुक्क विद्रोहीतयत् पितछवयाः छिमित शुद्ध याये। इपिं च्वनाच्चंगु देशं इमित जिं हयेगु जूसां इपिं इस्राएल देशय् दुहां वने दइ मखु। अले जि हे परमप्रभु खः धकाः छिमिसं म्हसी।

39 “ ‘हे इस्राएलया घराना, छिमिगु बारे, परमप्रभु परमेश्वरं थथे धयादी – वनाः छिपिं सकसिनं थथःगु मूर्तियात पुजा या! तर लिपा छिमिसं धात्थें हे जिगु खँ न्यनी, अले छिमिसं जिगु पवित्र नांयात थःगु कोसेलि व मूर्तितपाखें गुबलें अशुद्ध याइ मखु।’

40 छायाःसा परमप्रभु परमेश्वरं धयादी, ‘थ्व देशय् इस्राएलया फुक्क घरानां जिगु पवित्र पर्वत, इस्राएलया तज्जाःगु पर्वतय् जिगु सेवा याइ, अन जिं इमित नालाकाये। अन हे जिं छिमिगु बलिदानत, भेटीत व छिमिगु दकलय् भिंगु भिंगु क्वस्यलितनापं छिमिगु बलित कायेगु याये।

41 जिं छिमित जाति जातितपाखें पित हयेबलय् अले छिमित छ्यालब्याल जुयाच्चंगु देशं छिमित मुंकेबलय् छिमित नस्वाःगु धुपौय थें नाले। अले जाति जातितयगु न्ह्यःने जिं थःम्हं थःत छिमिगु दथुइ पवित्र क्यने।

42 जिं थःगु ल्हाः ल्हनाः छिमित बी धकाः छिमि पुर्खातलिसे पाफयागु इस्राएल देशय् हयेबलय् छिमिसं जि हे परमप्रभु खः धकाः सी।

43 छिमिगु गुगु पहःचहः व ज्यापाखें छिपिं अशुद्ध जूगु खः, उपिं छिमिसं अन लुमंकी। अले छिमिसं याःगु मभिंगु ज्याया लागि छिमिसं थःम्हं थःपिन्त मययेका हइ।☆

44 हे इस्राएलया घराना, छिमिगु मभिंगु पहःचहः व स्यंगु ज्याकथं मखु, तर जिं जिगु नांया इज्जतयात रक्षा यायेत जिं छिपिलिसे व्यवहार यायेबलय् छिमिसं जि हे परमप्रभु खः धकाः सी। परमप्रभु परमेश्वरं धयादी।’ ”

दच्छिनया विरोधय न्याय

45 हाकनं परमप्रभुया थ्व वचन जिथाय् वल,

46 “अय् सीमानिम्ह मनु, थःगु ख्वाः दच्छिनपाखे स्वय्काः दच्छिन पाखेया विरोधय न्ववा! झाः दुगु दच्छिनया देशयागु विरोधय अगमवाणी ल्हा!

47 झाः दुगु दच्छिनया देशयात धा, ‘परमप्रभु परमेश्वरया थ्व वचन न्यै! वय्कलं थथे धयादी – जिं छंके मि तयाबी। उकिं छंगु फुक्क वाउँगु सिमा व गंगु सिमायात भस्म यानाबी। उकिया हाना हाना च्यानाच्चंगु मि सी मखु तर दच्छिननिसें उत्तर तकया फुक्क लागायात भस्म यानाबी।

48 जि परमप्रभुं हे व मि तयाब्युगु खः धकाः सकसिनं सी। अले व सी मखु।’ ”

49 जिं धया, “हे परमप्रभु परमेश्वर, इमिसं ला जिगु बारे थथे धयाच्चंगु दु, ‘थ्वं उखान जक धाःगु, मखु ला?’ ”

21

परमेश्वरया न्याययागु तरवार

1 परमप्रभुयागु थ्व वचन जिथाय् वल,

2 “अय् सीमानिम्ह मनु, थःगु ख्वाः यस्सालेमपाखे स्वय्काः पवित्र थाय्या विरोधय अगमवाणी ल्हा! इस्राएल देशया विरोधय अगमवाणी ल्हा,

3 वयात थथे धा, ‘परमप्रभुं थथे धयादी, स्व! जि छंगु विरोधय दु। जिं दापं थःगु तरवार लिक्काः छिपिं मध्ये धर्मी व दुष्ट निखलःसितं स्यानाबी।

4 धर्मी व दुष्ट निखलःसित जिं खतम यानाबी, अथे जुयाः दच्छिननिसें उत्तर तक फुक्कसिगु विरोधय जिगु तरवार दापं पिहां वइ।

5 थुकथं जि, परमप्रभुं हे थःगु तरवार दापं लिकाःगु खः धकाः फुक्कसिनं सी। व दापय् हाकनं लिहांवनी मखु।’

6 “अय् सीमानिम्ह मनु, झसुका ति! ख्वःगु नुगलय् तसकं दुःख चायाः इमिगु न्ह्यःने झसुका ति!

7 अले इमिसं छन्त ‘छं छाय् झसुका तयाच्चनागु’ धकाः न्यन धाःसा थथे लिसः ब्यु, ‘वयाच्चंगु खबरं यानाः सकसिगु नुगः खाइ अले सकसिगु ल्हाः याताप्याता जुइ। सकसिगु नुगः क्वतुनी अले सकसिगु पुलि लः थें याग्लाप्याग्ला जुइ। स्व! थथे जुइत्यंगु दु, अले थथे हे जुइ,’ जि, परमप्रभु परमेश्वरं थथे धाये।”

8 हाकनं परमप्रभुयागु थ्व वचन जिथाय् वल,

9 “अय् सीमानिम्ह मनु, अगमवाणी ल्हानाः थथे धा, ‘परमप्रभुं थथे धयादी,

“ ‘छपु तरवार, ज्वय्कातःगु तरवार
व प्वालप्वाल थीकातःगु तरवार,

10 स्यायेत ज्वय्कातःगु,

हाबलासा थें प्वालाक्क च्यायेत थीकातःगु।

“ ‘छु! जिपि जिम्ह काय् यहदाया राजदण्डय् लय्तायेगु ला? तरवारं ला अज्याःगु फुक्क कथियात हेला याइ।

11 “ ‘तरवारयात छ्यलेत प्वालप्वाल थीकल अले ज्वय्कल,
ल्हातय् ज्वनेत,

व स्याइम्हय्सिगु ल्हातय् बीत तयार याःगु दु।

12 अय् सीमानिम्ह मनु, तसलं ख्वयाः बिलाप या!

छाय्धाःसा थ्व जिगु प्रजाया विरोधय दु।

थ्व इस्राएलया फुक्क शासकतय्गु विरोधय दु।

इमित जिम्ह मन्तनापं हे तरवारया अधीनय् ब्युगु दु।

उकिं छाति दा!

13 “ ‘धात्थें हे परीक्षा वइ, अले तरवारं हे हेला याइगु यहदाया राजदण्ड हे दया मच्चन धाःसा? परमप्रभु परमेश्वरं धयादी।’

14 “उकिं अय् सीमानिम्ह मनु,

अगमवाणी ल्हा, ल्हातं ल्हातय् दा।

तरवार, खः, तरवारं निकः तक पालेमा!

खः, स्वकः तक नं!

थ्व तरवार स्याये पालेत खः।

तःधंगु नाशया निति फुक्कपाखें वं इमित घेरय् याइ।

15 मन्तयगु नुगः ग्यानाः नाया वनेमा,

अले यक्व मन्त क्वःदयेमा धकाः

इमिगु फुक्क मू ध्वाखाय् स्याये पालेत

जिं तरवार तयागु दु।
 हाबलासा थें थीत उकियात दयकूगु दु,
 उकियात स्याये पालेत ज्वनी।
 16 अय तरवार, छंगु धा: गुखेपाखे स्व:गु दु,
 जवपाखे कि खवपाखे,
 छ उखेपाखे हूँ!
 17 जिं नं ल्हातं ल्हातय् दाये,
 अले जिगु तं क्वलाइ।
 जि परमप्रभुं हे धयागु ख:।”

बेबिलोनयाम्ह जुजुं ज्वखना स्वइ
 18 परमप्रभुयागु थ्व वचन जिथाय् वल,
 19 “अय सीमानिम्ह मनु, बेबिलोनयाम्ह जुजु तरवार ज्वना: वइगु निपु लँय् चिं ति। थुपिं निपु लँ छगू हे देशं शुरु जूगु जुइ,
 उकिया दोबातय् छगू नां च्वइगु थां ति।
 20 छं अम्मोनीतयगु रब्बा शहरय् तरवार वयेत छपु लँ व यहदा अले किल्ला दुगु यरूशलेम शहरय् तरवार वयेत छपु लँ
 ल्यु!
 21 छायधा:सा बेबिलोनयाम्ह जुजु ज्वखना स्वयेत निपु लँ बायावनीगु थासय् दोबातय् दनी। वं वाणत चिष्टा तइ, वं थ:
 मूर्तिलिसें सल्लाह काइ, वं पशुया स्यें जाँचय् याइ।
 22 प:खा: तछ्याइगु ततग्ब:गु धलित तयेत, तसलं स्याये पालेत आज्ञा बीत, लडाइँया स: न्यंकेत, धवाखा तछ्यायेत तग्ब:गु
 धलि तयेत, द्रुम्ब:चा थकायेत व घेरय् याइगु चाया प:खा: दयकेत वयागु जव ल्हातय् यरूशलेमया चिष्टा लाइ।
 23 यरूशलेमयापिं मनूतयसं थ्व मखुगु ज्वखना: ख: धका: बिचा: याइ, छायधा:सा इमिसं बेबिलोनियानापं सन्धि या:गु ख:।
 तर बेबिलोनियायाम्ह जुजुं इमिगु दोष लुमंकी अले हमला याना: इमित ज्वनी।
 24 “उकिं परमप्रभु परमेश्वरं धयादी, ‘त:क: मछि हे छिमिसं छिमिगु पाप व अपराध जित: लुमंकाब्यूगु दु। छिमिसं थुकियात
 सूचुकेगु तक नं मया:। छिमिसं या:गु फुक्क खँय् छिमिसं थ:गु पाप क्यनी। उकिं याना: हे छिमित शत्रुतयसं ज्वना यंकी।
 25 “ ‘अय इस्त्राएल्लयाम्ह अपवित्र व दुष्ट शासक, छंगु लिपांगु दि व सजाँयया ई थ्यंका: व:गु दु।
 26 परमप्रभु परमेश्वरं थथे धयादी – फेटा लिका! मुकुट नं त्व:! आ: हाकनं छं खँ न्हापा थें जुयाच्चनी मखु। चिधंपिन्त
 त:धंकीगु जुइ, अले त:धंपिन्त चिधं याइ।
 27 नाश! नाश! जिं थ्व शहरयात सत्यानाश यानाबी। थ्व शहरयात न्याय यायेगु अधिकार दुम्ह मवतले हाकनं थ्व शहरयात
 दयकी मखु। व वये धुंका: जिं वयात थ्व ल:ल्हानाबी।’ ”

अम्मोनीतयगु विरोधय् अगमवाणी
 28 “अय सीमानिम्ह मनु, छं अगमवाणी याना: धा, ‘अम्मोनीत व इमिगु अपमानया बारे परमप्रभु परमेश्वरं थथे धयादी,
 “ ‘छपु तरवार, छपु तरवार,
 दापं स्याये पालेत लिका:गु दु।
 हाबलासा थें प्वालाक्क च्यायेत
 व थीकात:गु दु।*
 29 छंगु बारे मखुगु दर्शन खंसां तबि,
 छंगु लागि मखुगु ज्वखना स्व:सां तबि
 उपिं स्याये हे मा:पिं दुष्टत,
 गुपिनिगु दि वये धुंकल,
 गुपिनिगु लिपांगु सजाँयया ई वये धुंकल,
 इमिगु ककुइ पालेत व तरवारयात छ्यलीगु जुइ।

30 “ ‘व तरवार दापय् ति!
 अय तरवार, छन्त दयकूगु थासय् हे,
 छं पुर्खातयगु देशय् हे
 जिं छंगु इन्साफ याये।
 31 जिं थ:गु तं छंके प्वंके।
 जिगु च्या:गु तंया मि छंगु विरोधय् पिकाये।

* 21:28 २१:२८-२९ यर ४९:१-६; इज २५:१-७; आमो १:१३-१५; सप २:८-११

- जिं छन्त नाश याये सःपि
व दयामदुपि मनूतयगु ल्हातय बी।
32 छ मिया लागि सिं जुइ।
छंगु हि छंगु हे देशय बाः वइ।
छन्त हाकनं गुबले लुमकीगु जुइ मखु,
छायधाःसा जि परमप्रभुं हे थ्व खँ धयागु खः।’ ”

22

- यस्शलेमयागु तःधंगु पाप
1 परमप्रभुयागु थ्व वचन जिथाय वल,
2 “अय सीमानिम्ह मनु, छु छं वयागु न्याय याये, मखु ला? छु छं थ्व ज्यानमारा शहरया न्याय याये, मखु ला? छं वयागु फुक्क घच्चाइपुगु ज्या वयात कनाब्यु।
3 अले वयात थथे धा, परमप्रभु परमेश्वरं थथे धयादी, ‘हे शहर, थःत अशुद्ध यायेत मूर्तित दयकूमह, थःगु हे अन्तया ई हयेत, थःगु हे दथुइ हि बाः वयकूमह शहर!
4 छं बाः वयकूगु हिं यानाः छ दोषी जूगु दु। छं दयकूगु मूर्ति यानाः छ अशुद्ध जूगु दु। छंगु नाशया दि वये धुंकल। छंगु ई फुत। जिं छन्त संसार न्यकं न्हीकीगु खँ यानाबी। फुक्क देशं छन्त हेस्याइ।
5 अय बदनाम व अलमलं जाःगु शहर, छंगु लिक्क व तापाक च्वंपिन्सं छन्त लायबुइ।
6 “ ‘स्व! छंगु पःखाः दुने दुपि सकले शासकतयसं गय यानाः थःगु बल मनु स्यायेगुलिइ छ्यलाच्चंगु।
7 छंके हे इमिसं थः मां बौयात हेला यात, विदेशीतयत् अत्याचार यात, अले मांबौ मदुपि मस्त व भाःत मदुपि मिस्तयत् बांमलाःगु व्यवहार यात।*
8 छं जिगु पवित्र वस्तुयात हेला याःगु दु अले जिगु विश्रामबारया दिंयात अपवित्र याःगु दु।*
9 हि बाः वयकेत मखुगु खँ ल्हानाजुइपि मनूत छंके तयार जुयाः च्वनाच्चंगु दु। अले डाँडाया पुजा याइगु थासय प्रसाद नइपि व मभिगु ज्या याइपि मनूत नं छंके दु।
10 छंके थः बौया कलाःपिनापं घनाः थः बौयात अपमान याइपि दु, छंके थीमत्यः जूबलय व विधिकथं अशुद्ध जुयाच्चंम्ह मिसालिसिं लसपस याइपि मनूत नं दु।*
11 छंके गुलिसिनं थः जःलाखःलाया कलाःलिसिं घच्चाइपुगु ज्या याइगु। गुलिसिनं थः भौयात स्यंकीगु, अले गुलिसिनं थः हे बौया म्हाय, थः केहैयात बलात्कार याइगु।
12 छंके हे मनूतयसं मनु स्यायेत ध्यबा काइगु, गुलि मनूतयसं ब्याजय नं यक्व ब्याज काइगु, थः जःलाखःलायात अन्याय यानाः जबरजस्ति लबः काइगु। छं जितः ल्वःमंकूगु दु, परमप्रभु परमेश्वरं धयादी।*
13 “ ‘छं अन्याय यानाः फाइदा काःगुलि अले थःगु दथुइ हि बाः वयकूगुलि जिं धात्थे हे ल्हातं ल्हातय दये।
14 छु जिं न्याय यानागु दिं छंगु साहस दयाच्चनी ला? अथवा छंगु ल्हाः बल्लाइ ला? जि, परमप्रभुं थ्व धयागु दु, अले थथे हे याये।
15 जिं छिमि मनूतयत् जाति जाति व देश देशय छ्यालब्याल यानाबी। जिं छंके दुगु अशुद्धता मदयकाबी।
16 जाति जातितयगु मिखाय छंगु बेइज्जत जुइबलय छं जि हे परमप्रभु खः धकाः सी।’ ”

- परमप्रभुया मिया भट्टी
17 परमप्रभुयागु वचन जिथाय वल,
18 “अय सीमानिम्ह मनु, इस्राएलया घराना जिगु निंति धातुयागु कसर थें जूगु दु, इपि सकले भट्टीइ दुगु सिजः, टिन, नँ व म्हः थें जुल। इपि ला वहःयागु कसर थें जुइ धुंकूगु दु।
19 उकिं परमप्रभु परमेश्वरं थथे धयादी, ‘छिपि सकले कसर जूगुलि जिं छिमित यस्शलेम दुने हे मुंके।
20 हाना हाना मि च्याकाः नायकेत गथे मनूतयसं वहः, सिजः, नँ, म्हः व टिन भट्टीइ मुंकी, अथे हे जिं नं जिगु तं व जिगु इवँःकय छिमित छथाय मुंके, अले छिमित अन शहर दुने हे तयाः नायके।
21 जिं छिमित मुंके, अले छिमिके जिगु तंया मिं स्वापुया बी, अले छिपि उकिं दुने हे नायावनी।
22 भट्टीइ वहः नायावंगु थें हे छिपि नं उकी दुने नायावनी। अले जि परमप्रभुं हे छिमिके थःगु तं प्वंकूगु खः धकाः छिमिसं सी।’ ”

इस्राएलया नायःतयगु पाप

* 22:7 २२:७ प्रस २०:१२; २२:२१-२२; व्य ५:१६; २४:१७-२२ * 22:8 २२:८ लेवी १९:३०; २६:२ * 22:10 २२:१०-११ लेवी १८:७-२० * 22:12 २२:१२ प्रस २२:२५-२७; २३:८; लेवी २५:३५-३७; व्य १६:११; २३:११-२०

- 23 हाकनं परमप्रभुयागु थ्व वचन जिथाय् वल,
 24 “अय् सीमानिम्ह मनु, इस्राएल देशयात धा, ‘छ अशुद्धगु देश खः, जि छ खनाः थुलि तं चायागु दु कि जिं छन्त सजाँय बीबलय् भचा नं वा वइ मखु।’
 25 वया शासकतयसं मभिं गु वसाः ग्वयाच्चंगु दु इपिं शिकारयात काचाकुचु याइपिं सिंह थें गर्जय् जुयाः च्वंगु दु। इमिसं मनूतयत नल, इमिसं मू मू वंगु सामान लुतय् यात, अले अनच्चंपि यक्व मिस्तयत भाःत मदुपिं यानाब्यूगु दु।
 26 वया पुजाहारीत जिगु व्यवस्थाया अःखतं वंगु दु अले जिगु पवित्र चिजत स्यंकूगु दु। इमिसं पवित्र व साधारणया दथुइ छुं मपाकु। इमिसं शुद्ध व अशुद्ध छुं मपाः धकाः स्यंगु दु। इमिसं जिगु विश्रामबार नं मानय् मयाः, इमिगु दथुइ जि अपमानित जूगु दु।
 27 उकिया दुने दुपिं हाकिमत थः शिकारतयत कुचा कुचा याइपिं गुंखिचात थें च्वं। इमिसं बेइमान यानाः फाइदा कायेत हि बाः वयकाः मनूतं स्योइगु।
 28 वया अगमवत्कातयसं मखुगु दर्शन अले फताहा ज्वखना स्वयाः उपिं मभिं गु ज्यायात सख्याः पाःगु थें त्वःपुइगु। परमप्रभुं छुं धयामदीसां ‘परमप्रभु परमेश्वरं थथे धयादिल’ धकाः इमिसं धाइगु।
 29 देशयापिं मनूतयसं जबरजस्ती लाकाकायेगु व खुइगु ज्या याइगु, इमिसं गरीबत व मगाःमचाःपिन्त इन्साफ मब्यूसें इमित अत्याचार याइगु, अले विदेशीतयत बांमलाःगु व्यवहार याइगु।
 30 “पःखाः हाकनं दयकाबीम्ह व देश जिपाखें नाश मजुइमा धकाः देशया लागि जिगु न्ह्यःने पःखाःया हतय् दनाबीम्ह छम्ह मनु इमिगु दथुइ जिं स्वया, तर जिं सुं मखना।
 31 उकिं जिं इमिके जिगु तंया मि प्वंकाः इमित भस्म याये। इमिसं याःगु फुक्क ज्या इमिगु हे छेनय् हयाबी, परमप्रभु परमेश्वरं धयादी।”

23

निम्ह व्यभिचारिणी तताकेहें

- 1 परमप्रभुयागु वचन जिथाय् वल,
 2 “अय् सीमानिम्ह मनु, निम्ह मिसात दु, इपिं छम्ह हे मांया म्हायपिं खः।
 3 इमिसं मिश्रय् ल्यासेबलय् हे वेशयाया ज्या यात। अन इमिगु दुस्वः ज्वन, अले इमिगु कुमारी म्हायात तिसिल।
 4 ततामहयसिगु नां ओहोला खः। केहेंमहयसिगु नां ओहोलिबा खः। इपिं जिगु हे खः, इमिसं कायम्हायपिं बुइकल। ओहोला सामरिया खः, ओहोलिबा यरूशलेम खः।
 5 “जिमि कलाः जूसां ओहोलां वेशयाया ज्या याना हे च्वन, अले अशूरय् च्वंपिं प्रेमीतलिसें लसपस यायेगु त्वःमतू।
 6 इपिं वँचुगु वसः फिनातःपिं राज्यपालत व हाकिमत खः। इपिं सकलें ल्वःवनापुसे च्वंपिं ल्याय्महपिं व सल गया जुइपिं खः।
 7 वं इपिलिसें हे व्यभिचार यात, इपिं सकलें अशूरयापिं ततःधपिं मनूत खः। वं सुयात यय्कल, इमिगु हे मूर्ति व अशुद्ध जुल।
 8 थः मिश्र देशय् दुबलयसिं याःगु वेशयाया ज्या वं त्वःमतू। छायाधाःसा व ल्यासेबलय् मनूत वलिसें धन, वयागु कुमारी अवस्थायागु दुस्वलय् इमिसं ल्हाः तल, अले वलिसें व्यभिचार यात।
 9 “वं वया अशूरी प्रेमीयात तसकं यय्कूगु खः। अथे जुयाः जिं वयात वया प्रेमीत, अशूरया ल्हातय् बिया।
 10 इमिसं वयात नांगा यात। इमिसं वया काय् म्हायपिन्त ज्वन, वयात तरवारं पालाः स्यात। मिसात मध्ये व बदनाम जुल, वयात सजाँय बिल।
 11 “वया केहें ओहोलिबां व खन, अयनं ओहोलिबा वेशयाया ज्या यायेगुलिइ थः तता स्वयाः यक्व स्यनावन।
 12 वं अशूरी हाकिमत, राज्यपालत व बांवालाःगु सेनाया वसः फिनाः सल गया जुइपिन्त यय्कल। इपिं सकलें ल्वःवनापुसे च्वंपिं ल्याय्महपिं मनूत खः।
 13 व नं अशुद्ध जुइ धुंकूगु जिं खना। इपिं निम्हं तताकेहेंपिं छगू हे लँय वन।
 14 “वं ला थःगु वेशयाया ज्या झन अप्वय्कल। वं अंगलय् ह्याउगु रंगं दयकातःगु बेबिलोनी मिजंतयगु किपा खन।
 15 इमिसं जँय् जनी व छेनय् ताहाकःगु फेटा चिनातःगु दु, इपिं सकलें रथया हाकिमत थें खने दु। इपिं बेबिलोनिया देशय् बूपिं बेबिलोनी मनूत थें खने दु।
 16 वं इमित खनेवं इमित यय्काः बेबिलोनीतयगु देशय् इमिथाय् दूतत छवल।
 17 अले बेबिलोनीत वयाथाय् वयागु मतिनाया खाताय् लसपस याः वल। अले वनापं व्यभिचार यानाः वयात स्यंकाबिल। इपिंपाखें व अशुद्ध जुइ धुंकाः दिक्क चायाः वयागु मन इपिंपाखें तापानावन।
 18 “वं खनेदय्कः वेशयाया ज्या यात अले थःगु नांगा म्हा सकसितं क्यंगुलि वया ततापाखें जिगु मन तापाःगु थें अथे हे वपाखें नं जिगु मन तापात।

- 19 अयनं वं थः ल्यासेबलय् थःमहं मिश्रय् याःगु वेश्याया ज्यायात लुमंकाः वं थःगु वेश्याया ज्यायात झन झन अप्वय्काहल।
 20 अन गधायगु थें लिंग दुपि व सलयागु थें वीर्य दुपि थः प्रेमीपिन्त यय्काजुल।
 21 थुकथं मिश्र देशय् छंगु छातिइ लहाः तःगु, छंगु ल्यासेबलय्या दुस्वः तिस्सिगु खँ लुमंकाः छं थःगु ल्यासेबलय्यागु कामुकताया इच्छा यात।

ओहोलीबायात परमप्रभुया न्याय

22 “उकिं हे ओहोलीबा, जि, परमप्रभु परमेश्वरं थथे धाये – स्व! जिं छ दिक्क चाःपि छिमि प्रेमीपिन्त छंगु विरोधय् ग्वाके अले इमित प्यखेरं छंगु विरोधय् हये।

23 जिं बेबिलोनियापि मिजंपि व फुक्क बेबिलोनियायापि मिजंपि, पकोद, शोअ व कोअयापि मिजंपि अले फुक्क अश्रीतयत् हये। जिं उपि फुक्क बांलाःपि, ल्याय्महपि हाकिमत, मू मू हाकिमत व सल गया जुइपि सकसितं प्यखेरं छंगु विरोधय् हये।

24 इपिं छंगु विरोधय् उत्तरं ल्वाभः, रथत व गाडात व जाति जातियापि सिपाइतय्गु पुचःनापं वइ। तःधंगु व चिधंगु ढालत ज्वनाः व नैयागु तपुलि पुनाः इमिसं छन्त घेरय् याइ। जिं छन्त इमिगु लहातय् सर्जौयया लागि बी। इमिसं थःगु चलन कथं छन्त सर्जौय बी।

25 जिं थःगु दाहाया तं छपाखे स्वयके, इमिसं छलिसैं बांमलाःगु व्यवहार याइ। इमिसं छंगु न्हाय व न्हायपं ध्यनाबी, छिमि म्वानाच्चपिन्त तरवारं पालाः स्यानाबी। इमिसं छिमि काय म्हायपिन्त लाकायंकी, छिमि ल्यंदुपि मिं भ्रम जुइ।

26 इमिसं छंगु वसः खुनाः छंगु बांबांलाःगु तिसातासा लाकायंकी।

27 थुकथं छं मिश्र देशय् शुरु यानाः आः तक याना वयाच्चंगु छंगु वेश्याया ज्या व मभिगु ज्या जिं पनाबी। छं हाकनं गुबलें इमिपाखे कुइच्छां स्वइ मखु। छं हाकनं मिश्र देशयात लुमंकी मखु।

28 “छाय्धाःसा परमप्रभु परमेश्वरं थथे धयादी, जिं छन्त छं तसकं मयय्कूपिनिगु लहातय् लःल्हाये त्यनागु दु, जिं छन्त छं दिक्क चाःपिं मन्तयगु लहातय् लःल्हाये त्यनागु दु।

29 इमिसं छन्त घृणा याइ। छंगु फुक्क कमाइ लाका काइ, अले छन्त नांगा यानाः त्वःताबी। छंगु वेश्याया ज्याया लज्या खने दइ। छं वेश्याया ज्या याःगुलि व छं स्यनावंगुलि

30 छन्त थज्याःगु अवस्थाय् हःगु खः। छाय्धाःसा जाति जातिया निंति छं वेश्या जुल अले इमिगु मूर्तितयत् पुजा यानाः छं थःत अपवित्र यात।

31 छं थः तताया लँय् वंगु दु। उकिं जिं वयागु सर्जौयया ख्वला छंगु लहातय् बी।*

32 “परमप्रभु परमेश्वरं थथे धयादी –

“छं तग्वःगु व तःजाःगु छिमि ततायागु ख्वलां त्वनी,

सकसिनं छन्त हेस्याइ

अले हेला याइ,

छाय्धाःसा उगु ख्वलाय् यक्व न्ह्यं।

33 थुकिं म्हाइपुइकाबी अले लगय् जुइकाबी,

व छिमि तता सामरियायागु ख्वला खः,

नाश व उजाडया ख्वला।

34 छं व ख्वला खालि मजुतले त्वनी,

छं थुकियात कुचा कुचा जुइक तछ्याइ।

अले छकु कुचा कयाः थःगु दुस्वल्लय् क्रियाबी।”

जि परमप्रभु परमेश्वरं थ्व खँ न्ववानागु खः।

35 “उकिं परमप्रभु परमेश्वरं थथे धयादी – छं जितः ल्वःमंकल, अले छंगु जँधूफाःया ल्युने जितः तल, उकिं छं थःगु महापाप व व्यभिचारया लिच्चः भोगे यायेमाली।”

निम्ह तताकेहँपिन्त परमप्रभुया न्याय

36 परमप्रभुं जितः धयादिल, “अय् सीमानिम्ह मनु, छु! छं ओहोला व ओहोलीबाया न्याय यायेगु ला? अथे खःसा इमिसं याःगु घच्चाइपुगु ज्या इमित कनाब्यु,

37 छाय्धाःसा इमिसं व्यभिचार याःगु दु, इमिगु लहातय् हि दु। इमिसं थःगु मूर्तितनापं व्यभिचार यात, जिगु लागि बुइकूपि इमि काय म्हायपिन्त इमिसं उपि मूर्तितय्गु न्ह्यःने मिइ बलि छाल।

38 इमिसं जिलिसैं थथे नं याःगु दु, उखुन्हु हे इमिसं जिगु पवित्र थाय्यात अशुद्र यात अले जिगु विश्रामबारयात मानय् मयात।

39 इमिसं थःकाय म्हायपिन्त इमिगु मूर्तितय्गु निंति बलि छाःगु दिनय् हे इपिं जिगु पवित्रथाय् दुने दुहां वल, अले उकियात अपवित्र यात। इमिसं जिगु देगलय् थज्याःगु हे ज्या यात।

40 इमिसं तातापापि मन्तयत् दूतत छवयाः नं सःतल, इपिं वल।

* 23:31 २३:३१-३४ यशै ५१:१७-२३; यर २५:१५-१६; ४९:१२; विलाप ४:२१; ओब १६; प्रका १४:१०; १६:१९

- “अय ओहोला व ओहोलीबा छिमिसं इमिगु नितिं म्वःल्हल, मिखाय् अजः तल, अले तिसा पुनाः थःत बांलाकल।
 41 छिपिं छगू बांलाःगु ताहाकःगु बेन्चाय् च्वन,* उकिया न्ह्यःने तेबिल तयाः जिगु धुपाँय् व चिकं तल।
 42 “मरूमि ग्वाः ग्वाः मन्तू ब्वनाः हल, इपिं सकलें तसकं लयताः, अले इमिगु सः तसकं तसः। इमिसं उपिं निम्ह तताकेहेपिनिगु लहातय् चुरि न्ह्याकाबिल, इमिगु छैनय् बांलाःगु श्रीपेच पुइकाबिल।
 43 व्यभिचार यायां बुरी जुइ धुंक्मह छम्हयसिगु बारे जिं धया, ‘आः वयात मेपिं वेशयायात थें छ्यलेमा, छायाःसा व व हे जक खः।’
 44 अले इपिं वलिसें वेशयानापं घं थें घन। अथे हे इपिं कामुक मिस्त ओहोला व ओहोलीबानापं घन।
 45 तर धर्मी मन्तूयसं धाःसा इमित व्यभिचारिणी व मन्तू स्याइपिं मिस्त धकाः न्यायया सजाँय बी, छायाःसा इपिं व्यभिचारिणी मिस्त खः। इमिगु लहातय् मन्तू स्याःगुया हि लाःगु दु।
 46 “परमप्रभु परमेश्वरं थथे धयादी – इमिगु विरोधय् छगू भीड हजि, अले इमित लुट व आतंकयात लःल्हानाब्यु।
 47 भीडं इमित ल्वहँतं कय्की, अले इमिगु तरवारं इमित खतम याइ, इमि काय् म्हाय्पिन्त इमिसं स्याइ अले इमिगु छें छवय्काबी।
 48 “थुकथं जिं देशय् व्यभिचार बन्द यानाबी, इपिं निम्ह मिसातयसं व्यभिचार मयायेमा धकाः सकलें मिसातयगु नितिं थ्व ख्याच्वः जुइ।
 49 छंगु व्यभिचारया सजाँय छं फयेमाली, छं याःगु मूर्ति पुजाया पापया सजाँय छं भोगे याइ। अले जि हे परमप्रभु परमेश्वर खः धकाः छं सी।”

24

ज्वरय् यायेगु थलया चिं

- 1 हाकनं जुजु यहोयाकीनयात ज्वनाः बेबिलोनय् यंकूगु गुंगूगु दँया झिगूगु लाया झिन्ह दुखुन्ह* परमप्रभुयागु थ्व वचन जिथाय् वल,*
 2 “अय सीमानिम्ह मन्तू, थौया दि, थौयागु मिति च्वयाति! छायाःसा थौया हे दि बाबेलया जुजुं यस्शलेमयात घेरय् यायेगु शुरु याःगु दु।
 3 थ्व विद्रोही घरानायात थ्व उखान धा, ‘परमप्रभु परमेश्वरं थथे धयादी –
 “ ‘मिया च्वय् थल ति,
 उकी लः नं ति,
 4 उकी तुति, ब्वहया ला
 व फुक्क भिंगु भिंगु कुचात मुनाः ति,
 अले भिंगु भिंगु क्वँचं व जाय्की।
 5 बथायाम्ह दकलय् बांलाःमह पशु ल्ययाः का!
 उकिया क्वय् सिं ट्रँचिकि!
 थलय् दुगु ला दाय्कि,
 उकी क्वँय्त दाय्कि!
- 6 “ ‘छायाःसा जि, परमप्रभु परमेश्वरं थथे धाये,
 “ ‘धिक्कार, थ्व ज्यानमारा शहरयात!
 व खतं नःगु थलयात,
 गुकियागु खतं नःगु उकिं वंगु मदुनि,
 छकु छकु यानाः लाः लिका,
 बांलाःगु धकाः छुं छकु नं ल्यंके मते।
- 7 “ ‘छायाःसा वं बाः वय्कूगु हि
 आः तक नं वयागु हे दथुइ दु।
 वं व हि बैय् तयाः धुलं त्वःमपु,
 तर नांगागु ल्वहंधिकय् तल।
 8 अथे जुयाः जिगु तंयात ग्वाकाः बदला कायेत
 वयागु हि त्वःमपुइमा धकाः जिं व नांगागु ल्वहंधिकय् तयागु दु।

* 23:41 २३:४१ताहाकःगु बेन्च इजकिएलया इलय् तःमिपि मन्तूयसं भवय् नयेबलय् लिधनाः च्वनेत थज्याःगु ताहाकःगु बेन्च छयलीगु खः।
 १५ जनवरी ५८८ बी.सी. * 24:1 २४:१-२ २ राज २५:१; यर ३१:१; ५२:४

* 24:1 २४:१

- 9 “ उकिं परमप्रभु परमेश्वरं थथे धयादी –
 “ धिक्कार, थ्व ज्यानमारा शहरयात!
 जिं नं सिं द्रुचिके।
 10 सिं मुंकि, मि च्याकि।
 मसला तया: ला बांलाक दायकि,
 अले क्वय्यत छ्वय्यकि।
 11 अले थल खालि याना: मिया च्वय्य ति,
 व क्वायेमा, उकिया सिज: ह्याँउसे च्वनेमा।
 अले उकिया दुनेया फोहर नाया वनेमा,
 उकिया खतं न:गु क्वयावनेमा।
 12 थुकिं याना: फुक्क कुत:यात निराश यानाब्युगु दु,
 उकिया तफिगु खतं नगु मिं नं वनी मखु।
 13 “ हे यस्शलेम, छं या:गु याये मत्य:गु ज्याखं छन्त अशुद्ध या:गु दु। जित: ला छन्त शुद्ध याये मास्ति व:गु ख:, तर छ
 शुद्ध मजू। अथे जुया: छंगु विरोधय् जिगु तं क्वमला:तले छ हाकनं शुद्ध जुइ मखु।

14 “ ‘जिं परमप्रभुं हे थ्व खँ धयागु ख:। जिं ज्या यायेगु ई व:गु दु। जि लिचिले मखु। जिं छन्त त्व:ते। जिं छन्त दया याये
 मखु, जिं थ:महं धया थें या हे याये। छंगु चाला व छंगु ज्या स्वया: जिं छंगु न्याय याये, परमप्रभु परमेश्वरं धयादी।’ ”

इजकिएलया कला: सीगु

- 15 परमप्रभुयागु थ्व वचन जिथाय् वल,
 16 “हे सीमानिम्ह मनु, स्व! छगू हे झापुं जिं छपाखें छंगु मिखाया नानिचायात यंकेत्यनागु दु। अयनं छ ख्वये मते, मिखां
 ख्व:बि हायके मते।
 17 चिसल्लं जक उंउं हा। सीम्हयसिगु नितिं दुखं च्वने मते। छेनय् फेटा हिं अले तुतिइ लाकां न्ह्या, छंगु म्हुतुसि त्वपुइ मते,
 दुखं च्वनीपिन्सं नइगु मरि नये मते।”
 18 उकिं सुथय् जिं थ्व खँ मनूतयत्त धया। अले उखुन्हु हे बहनी जिमि कला: सित। कन्हय् खुन्हु सुथय् जिं जित: छु आजा
 ब्युगु ख: व हे याना।
 19 मनूतयसं जित: धाल, “छिं यानादियागु थज्या:गु व्यवहार छु ख: थ्व फुक्कया जिमिगु नितिं छु अर्थ दु? जिमित
 धयादी मखु ला?”
 20 अले जिं इमित धया, “परमप्रभुयागु थ्व वचन जिथाय् वल –
 21 छं इस्त्राएलया घरानायात धा, ‘परमप्रभु परमेश्वरं थथे धयादी – स्व! जिं थ:गु पवित्रथाय् अर्थात छिमिगु सुरक्षा व गर्वया
 मूल, छिमिगु मिखाया नानिचा, छिमिसं दुनुगलानिसें यय्कूगु थाय्यात अपवित्र याये त्यनागु दु। छिमिसं अन त्व:ता:व:पिं छिमि
 काय् म्हायापिन्त तरवारं स्याइगु जुइ।
 22 उबलय् जिं यानागु थें छिमिसं याइ। छिमिसं थ:गु म्हुतुसि त्वपुइ मखु, दुखं च्वंपिन्सं नइगु मरि छिमिसं नइ मखु।
 23 छिमिगु फेटा छिमिगु हे छेनय् दइ, अले छिमिगु लाकां छिमिगु हे तुतिइ। छिपिं दुखं च्वनी मखु, छिपिं ख्वइ मखु, तर
 छिपिं थ:गु पापं याना: सुकूचिन वनी, अले थ: हे नुग: मछिकाच्वनी।
 24 थुकथं इजकिएल छिमिगु नितिं छगू चिं जुइ। वं या:थें छिमिसं नं याइ। थथे जुइ धुंका: छिमिसं जि हे परमप्रभु परमेश्वर
 ख: धका: सी।’
 25 “अय् सीमानिम्ह मनु, गुरुन्हु जिं इमिगुपाखें इमिगु किल्ला, इमिगु लसता व गौरव, इमिगु मिखाया नानिचा, इमिगु
 मनया इच्छा व इमि काय्म्हायापिं नं यंके,
 26 उखुन्हु छन्त थ्व खबर बीत छम्ह बिस्वुं व:मह मनु छन्थाय् वइ।
 27 अबलय् छंगु म्हुतु चाइ, छ हाकनं सुम्क च्वनी मखु, छं वलिसें खँ ल्हाइ। थुकथं छ इमिगु नितिं छगू चिं जुइ, अले
 इमिसं जि हे परमप्रभु ख: धका: सी।”☆

25

जाति जातिया विरोधय् अगमवाणी २५-३२

अम्मोनया बारे अगमवाणी

1 परमप्रभुयागु थ्व वचन जिथाय् वल,☆

- 2 “हे सीमानिह मनु, अम्मोनीतपाखे थःगु ख्वाः स्वयकाः इमिगु विरोधय अगमवाणी ल्हा।
 3 इमित धा, ‘अय् अम्मोनीत, परमप्रभु परमेश्वरयागु वचन न्यँ। परमप्रभु परमेश्वरं थथे धयादी – जिगु पवित्र थाय्यात अपवित्र याःबलय्, इस्त्राएल देशयात तहसनहस याःबलय् अले यहदायापि मन्तयत् ज्वनायंकूबलय् छिमिसं “आहा, आहा!” धाल।
 4 उकिं जि छिमित पुर्बयापि मन्तयगु ल्हातय् सम्पत्ति थें लःल्हानाबी। इमिसं छिमिगु दथुइ छाउनी तइ अले छिमिगु हे दथुइ थःगु पाल ग्वइ। इमिसं छिमिगु फल नइ अले छिमिगु दुरु त्वनी।
 5 जिं रब्बा शहरयात ऊँटत च्वनीगु थाय् व अम्मोन देशयात फैं-च्वलय् च्वनीगु थाय् दय्काबी। अले छिमिसं जि हे परमप्रभु खः धकाः सी।
 6 परमप्रभु परमेश्वरं थथे धयादी – छिमिसं इस्त्राएल देशया विरोधय ल्हाःपा थाःगु व प्याखं हुगु दु, छिमिगु नुगलय् दुगु ईखया कारणं छिपि लय्ताःगु दु।
 7 उकिं जि थःगु ल्हाः छिमिगु विरोधय ल्हने, अले छिमित जाति जातितयगु ल्हातय् लुतया सामान थें बी। जाति जातितयगु दथुं छिमिगु नां तक नं मदय्काबी अले देश देशं छिमित नाश यानाबी। जिं छिमित भज्यंक नाश यानाबी अले छिमिसं जि हे परमप्रभु खः धकाः सी।’ ”

मोआबया बारे अगमवाणी

- 8 “परमप्रभु परमेश्वरं थथे धयादी, ‘मोआब व सेइरं थथे धाःगु दु, “स्व, यहदाया घराना ला मेगु फुक्क जातित थें जूगु दु।”☆
 9 उकिं जिं मोआबया पच्छिमयागु सिमानाय् हमला याकेबी। थुकी दुने मोआबया बांबांलाःगु शहरत बेथ-यशीमोत, बालमोन व किर्यातैम शहर नं लाः।
 10 जिं मोआब व अम्मोनीतयत् पुर्ब देशयागु अधीनय् बी। अनंलि हाकनं अम्मोन छगू जाति जुयाच्वनी मखु।
 11 जिं मोआबयात सजॉय बी। अले इमिसं जि हे परमप्रभु खः धकाः सी।’ ”

एदोमया बारे अगमवाणी

- 12 “परमप्रभु परमेश्वरं थथे धयादी, ‘एदोमं यहदाया घरानालिसें बदला काल। अथे याःबलय् व अज्ज अप्वः दोषी जुल।☆
 13 उकिं परमप्रभु परमेश्वरं थथे धयादी – जिं एदोमया विरोधय थःगु ल्हाः ल्हनाः अनयापि मन्त व पशुतयत् स्यानाबी। जिं उकियात तहसनहस यानाबी, अले तेमाननिसें ददान तक हे इमित तरवारं स्याइ।
 14 जिं थः प्रजा इस्त्राएलपाखें एदोमयात बदला काये। थुमिसं जिगु तं व इवँक कथं एदोमयात व्यवहार याइ। अले थुमिसं जिगु बदला गय् च्वं धकाः सी, परमप्रभु परमेश्वरं धयादी।’ ”

पलिशतीतयगु बारे अगमवाणी

- 15 “परमप्रभु परमेश्वरं थथे धयादी, ‘पलिशतीतयसं बदला कायेगु ज्या यात, थःगु नुगलय् ईख तयाः बदला कायेगु ज्या यात, अले पुलांगु दुश्मनी कयाः यहदायात नाश यायेत स्वल।☆
 16 उकिं जि, परमप्रभु परमेश्वरं धाये – जिं पलिशतीतयगु विरोधय थःगु ल्हाः ल्हने त्यनागु दु, जिं करेतीतयत् खतम यानाबी, समुद्र सिथय् ल्यनाच्वंपिन्त नाश यानाबी।
 17 जिं इमित तसकं ग्यानापुक बदला काये। थःगु तम्वय् इमित सजॉय बी अले जिं इमिके बदला काये धुंकाः इमिसं जि हे परमप्रभु खः धकाः सी।’ ”

26

टुरोसया बारे अगमवाणी

- 1 जिमित ज्वनाः बेबिलोनय् यंकूगु झिनिगूगु दँया झिंछगूगु लाया न्हापांगु दिखुन्हु* परमप्रभुया थ्व वचन जिथाय् वल।☆
 2 “अय् सीमानिह मनु, यरूशलेमया बारे टुरोस शहरं थथे धाःगु दु, ‘आहा! जाति जातियापि मन्तय् मू ध्वाखा दुंगु दु। ध्वाखात जिगु नितिं चाःगु दु। व नाश जुल, आः जि च्वन्हाइ।’
 3 अथे जुयाः जि, परमप्रभु परमेश्वरं थथे धाये – अय् टुरोस शहर,† जि छंगु विरोधय् दु। समुद्रं लबुत हःगु थें जिं यक्व जातितयत् छंगु विरोधय् हये।
 4 इमिसं टुरोसया पःखाःत थुनाबी, अले उकिया धरहरातयत् क्वथलाबी। जिं उकिया ल्वहंत प्वतु प्वलाः उकियात नांगागु भीर थें यानाबी।

☆ 25:8 २५:८-११ यशै १५:१-१६:१४; २५:१०-१२; यर ४८:१-४७; आमो २:१-३; सप २:८-११ ☆ 25:12 २५:१२-१४ यशै ३४:५-१७; ६३:१-६; यर ४९:७-२२; इज ३५:१-१५; आमो १:११-१३; ओब १-१४; मला १:२-५ ☆ 25:15 २५:१५-१७ यशै १४:२९-३१; यर ४७:१-७; योए ३:४-८; आमो १:६-८; सप २:४-७; जक १:५-७

* 26:1 २६:१ ३ फ्रेबुअरि ५८५ बी.सी. ☆ 26:1 २६:१-२८:१९ यशै २३:१-१८; योए ३:४-८; आमो १:१-१०; जक १:१-४; मती ११:२१-२२; लूक १०:१३-१४ † 26:3 २६:३ टुरोस शहर थ्व तःधंगु टुरोस शहर देशया मुख्य भाग लिक्कसं छगू टापुलय् लाः।

5 व समुद्रय् छगू नांगागु ल्वहँधी, समुद्रया दथुइ जा: हलीगु थाय् जुइ, छायाधा:सा जिं धयागु दु, परमप्रभु परमेश्वरं धयादी, उकियात जाति जातितयसं लुटपाट याइ।

6 अले देशया मू भागया बस्ती बस्तीइ च्वंपि मनुतयत् तरवारं स्याइ। अले इमिसं जि हे परमप्रभु ख: धका: सी।”

नबूकदनेसरं टुरोसयात हमला याइ

7 “परमप्रभु परमेश्वरं थथे धयादी – जिं उत्तरं जुजुतय् जुजु बेबिलोनया जुजु नबूकदनेसरयात सलत, रथत, सलगइपिं व छगू त:धंगु सेना ज्वना: टुरोसयात हमला यायेत ब्वनाहये।

8 वं देशया मू भागया बस्ती बस्तीइ च्वंपि मनुतयत् तरवारं स्याइ। वं छंगु विरोधय् चा व ल्वहं द्रुचिका: द्रुम्ब:चा दयका: छन्त हमला याइ अले ढालत ल्हनी।

9 वं प:खा: तख्याइगु तग्व:गु धलिनं छंगु प:खा: तख्याइ। वयागु हतियारं छंगु धरहरात थुनाबी।

10 वया सलत यक्व अप्व: दइ, वया सलतयसं ब्वयक्कगु धुलं छन्त त्वपुइ। प:खा: दुंगु शहरय् मनुत दुहां वंगु थें व छंगु मू धवाखां दुहां वनीबलय् लडाइया सलत, गाडात व रथतयगु सलं छंगु शहरया प:खा:त लिगिलिगि सनी।

11 वया सलया ख्वलं छंगु फुक्क लँयात न्हतुन्हइ। वं छिमि मनुतयत् तरवारं स्याइ, छंगु बबला:गु थनात:गु ल्वहंत बैय् क्व:दली।

12 इमिसं छंगु धन-सम्पत्ति लुतय् याइ, छंगु व्यापारया मालताल लुतय् याना: यंकी। इमिसं छंगु प:खा: थुनाबी अले बांवांला:गु छँयात नाश यानाबी। छंगु ल्वहं, सिं व चायात समुद्रय् वांछवयाबी।

13 जिं छंगु म्येयागु स: दिकाबी। छंगु वीणाया स: हाकनं ताये दइ मखु।*

14 जिं छन्त नांगागु भीर यानाबी, छ जा: हलीगु थाय् जुइ। छन्त हाकनं गुबलें दयकी मखु। छायाधा:सा जि परमप्रभुं हे थ्व खँ धयागु ख:।”

परमप्रभु परमेश्वरं धयादी।

टुरोस नाश जूगुया लिच्व:

15 “परमप्रभु परमेश्वरं टुरोस शहरयात थथे धयादी – घा:पा: जूपि सास्ती जुया: चिल्लाय् दना: हालीबलय् अले छिमिगु दथुइ स्याये पाले जुइबलय् छ क्व:दगु स: न्यना: समुद्र सिथय्या देशत थुरथुर मखाइ ला?

16 अबलय् समुद्रया सिथय् दुगु देशयापि फुक्क शासकतयसं थथ:गु सिंहासनं क्वहां वया: थथ:गु वस: त्वइ, बुता भरय् यानात:गु वस: त्वइ। ग्याना: इपि थुरथुर खाइ। इपि बैय् च्वना: थरथर खायाच्वनी, अले छ खना: वातां जुइ।*

17 इमिसं छंगु बारे बिलापया म्ये दयका: छन्त धाइ,

“समुद्रयापि मनुतयसं जा:गु, हे नांजा:गु शहर,
छ गय् याना: नाश जूगु!

छ व छिमि मनुत छगू इलय् समुद्रय् बल्ला:पिं ख:,

अनच्वंपिं सकसितं छं ख्यानात:गु ख:।

18 आ: छंगु पतनया दिनय् समुद्र सिथय्यागु देशत थुरथुर खाइ।

छ तनावंगु खना: समुद्रया टापुत ग्या:गु दु।”

टुरोस पातालय् वनी

19 “परमप्रभु परमेश्वरं थथे धयादी – जिं छन्त मनुत मदुगु शहरत थें छगू तहसनहस जूगु शहर याइबलय् जिं तज्जा:गु समुद्रयात छंगु च्वय् हये, उकिया तत:धंगु लबुतयसं छन्त त्वपुइ।

20 अबलय् जिं छन्त पातालय् वनेधुंक्पिं पुलांगु ईयापि मनुतयथाय् छवयाबी। जिं छन्त पृथ्वीया क्वय् सदांया निंति नाश जूगु थासय् च्वनेबी। अले छ हाकनं गुबलें म्वा:पिनिगु देशय् लिहां वयाच्वनी मखु।

21 छ म्वांना मच्वनेमा धका: जिं छन्त ग्यानापुसे च्वंक सिधयका: बी। छन्त माली तर सुनानं छन्त लुइके फइ मखु, जि, परमप्रभु परमेश्वरं धाये।”*

27

टुरोस शहरया बिलापया म्ये

1 परमप्रभुया वचन जिथाय् वल,

2 “अय् सीमानिम्ह मनु, टुरोस शहरया बारे बिलाप या।

3 समुद्रया मू धवाखाय् दुगु, समुद्रया सिथय् च्वनीपि यक्व मनुतयसं व्यापार याइगु टुरोस शहरयात धा, ‘परमप्रभु परमेश्वरं थथे धयादी,

“अय् टुरोस, छं धा:गु दु,

- “जि तसकं बांलाःम्ह खः।”
 4 छंगु सिमाना समुद्र तक थ्यंगु दु,
 छन्त दय्कूपिन्सं छन्त बांलाःगु जहाज थें दय्कूगु दु।
 5 इमिसं छंगु फुक्क सिंपौत
 सेनीरया सल्लाया सिं
 व पाल खायेत धंकातःगु थां
 लेबनानया देवदास्या सिं दय्कल।
 6 इमिसं बाशानया स्वसिमां
 छंगु चतंत दय्कल।
 साइप्रसया समुद्रया सिथं हःगु धूपीया सिं जहाजया बें दय्कल,
 अले उकियात किसिया दंनं बांलाकल।
 7 छंगु जहाजया पाल मिश्र देशं हःगु भिंगु बुत्ता दुगु सूती कापःयागु खः।
 उकिं हे छंगु झण्डाया ज्या बिल।
 छंगु पाल एलीसाहया समुद्र सिथयागु
 वेंचुगु व प्याजीगु रंगया कापतं दय्कातःगु दु।
 8 छंगु चतंत संकीपि सीदोन व अर्वादय् च्वनीपि खः।
 अय् टुरोस, छं बुद्धि दुपि मनूत छंगु जहाज चले याइपि खः।
 9 गबालयापिं पुलांपिं व बुद्धि दुपि कारिगरत
 छनापं जहाजय् दु।
 उपि हे जहाजया प्वाःत तिनाबीपिं छिमि मनूत खः।
 छन्थाय् व्यापार यायेत जहाज चले याइपिं मनूतनापं समुद्रया फुक्क जहाज
 छन्थाय् वइगु।

- 10 “ ‘फारस, लूद व पूतयापि* मनूतय्सं
 छंगु सेनाय् सिपाईया ज्या याइगु,
 इमिसं थथःगु ढाल व टोप
 छंगु पखालय् यख्खाना छंगु गौरव थकाइगु।
 11 अर्वाद व हेलेकयापिं मनूत
 छंगु प्यखेरं पखालय् दु।
 गमादयापिं मनूत
 छंगु धरहराय् दु।

इमिसं थथःगु ढाल छंगु प्यखेरं पखालय् यख्खाइगु।
 इमिसं छन्त यक्व बांलाकीगु।

- 12 “ ‘छंके यक्व मालसामान दुगुलि तशींशं छनापं व्यापार यात। इमिसं वहः, नॅ, टिन व म्हः बियाः छंगु मालसामान न्यात।
 13 “ ‘ग्रीस, तूबल व मेशेकयापिं मनूतय्सं छलिसें व्यापार यात। इमिसं थः दास दासी व कँय्या थलबलत छंगु मालतालनापं हिल।
 14 “ ‘छंगु मालताल कयाः बेथ-तोगर्मायापिं मनूतय्सं मालताल क्वबीपिं सल, लडाईया सल व खचचरत बिल।
 15 “ ‘रोडसयापिं मनूतय्सं छलिसें व्यापार यात, समुद्र सिथय्या यक्व देशत छंगु गाहाकि जुल। इमिसं किसिया दं व अब्नुसया† सिं बियाः छंगु मू पुलीगु।
 16 “ ‘छं यक्व मालताल दय्कूगुलि आरामं छलिसें व्यापार यात। छंगु मालतालया पलेसा इमिसं छन्त फिरोजा थी, प्याजीगु रंगयागु थानातःगु वसः व बुत्ता दुगु कापः, मलमलया कापः, मूगा-मोती व माणिक्य बिल।
 17 “ ‘यहूदा व झ्पाएलं छलिसें व्यापार यात। छंगु मालतालया पलेसा इमिसं छन्त मिन्नीतयागु छ्व अले मरि, कस्ति, चिकं व मलम बिल।
 18 “ ‘छंके फुक्क कथंया मालताल व यक्व धनसम्पत्ति दुगुलि दमस्कसं छलिसें व्यापार यात। इमिसं छंगु मालताल कयाः हेलबोनया दाखमघ व जाहारया तँय
 19 अले ऊजालया दाखमघया डूमत बीगु। व इमिसं छंगु मालताल कयाः रंग पानातःगु नॅ, तेजपात व नस्वाःगु घाँय् बिइगु।
 20 “ ‘दनानं छलिसें सलया काथिइ लाइगु कापः बियाः व्यापार याइगु।

* 27:10 २७:१० लूद व पूतया मेगु नां लिडिया व लिब्या खः। स्वयादिसँ ३०:५ † 27:15 २७:१५ अब्नुस – अब्नुस छंगूकथंया सिमा खः। थ्व सिमा भारत व श्रीलंका देशय् दइ। थुक्रिया सिं तसकं हाकुसे च्वनी, इजकिएलया इलय् इमिसं थ्व सिं कताकीगु ज्या यायेत छ्यली, थुपि कतां ज्या दनापं बांलाकीगु याइ।

- 21 “अरब व केदारयापि फुक्क शासकत छंगु गाहाकि खः। इमिसं छलिसैं चीधिकःपि भ्याःचात, भ्याःचात व दुगुत हयाः व्यापार याइगु।
- 22 “शेबा व रामाहया व्यापारीतयसं छलिसैं व्यापार याइगु। इमिसं छंगु मालतालया पलेसा फुक्क कथंया भिंगु भिंगु मसला, फुक्क कथंया मू वंगु रत्नत व लुँ बिइगु।
- 23 “हारान, कन्नेह व अदन, अले शेबा, अश्शूर व किल्मदया व्यापारीतयसं छलिसैं व्यापार याइगु।
- 24 छंगु बजारय् बांबांलाःगु वसः, वँचुगु कां दयकातःगु वसः, बुत्ता दुगु कापः, थूतलातःगु थीथी कथंया रंगयागु गलैँचात, थुपि मालतालयागु इमिसं छलिसैं व्यापार याइगु।
- 25 “‘तर्शीशया जहाजत छंगु व्यापार याइगु सेवकत थें खः।
छ समुद्रया दथुइ इयातुगु इयातुगु मालतालं जाःगु जहाज थें च्वं।’ ”✧

टुरोस नाश जूगु

- 26 “छिमि जहाज चले याइपिन्सं
छन्त वाफय् वयाच्चंगु समुद्रय् यंकी,
तर पुर्बयागु फसं छन्त
समुद्रया दथुइ हे नाश याइ।
- 27 छंगु धनसम्पत्ति, छंगु व्यापारया मालताल,
छंगु फुक्क माझीत व फुक्क जहाज चले याइपिं,
जहाजया प्वाः तिनाबीपिं, छिमि व्यापारीत,
जहाजयापिं फुक्क सिपाइँत व जहाजय् दुपि
छंगु जहाज स्यंगु दिनय् मेपिं सकलें समुद्रय् हे दुबय् जुइ।
- 28 छिमि जाहाज चले याइपिनिगु चिल्लाय् दंगु सलं
समुद्रया सिथय् च्वंगु थाय् खाइ।
- 29 मेमेगु जहाज चले याइपिं सकसिनं थथःगु जहाजयात त्वःताबी।
माझीत व जहाज चले याइपिं सकलें समुद्रया सिथय् दनी।
- 30 छंगु निति तःसलं हालाः
इपिं ह्यँय्ह्यँय् ख्वइ।
इमिसं थःगु छेनय् धू हलीं
अले नउलय् ग्वारा ग्वारातुलीं।
- 31 छं यानाः इमिसं थःगु सँ खाइ,
अले इमिसं भांग्रा फी,
अले छंगु निति मनय् पीर कयाः
इपिं ह्यँय्ह्यँय् ख्वइ।
- 32 छंगु निति बिलाप व दुखं च्वनाच्चंबलय,
इमिसं छंगु बारे थथे धकाः बिलापया म्ये हालीं,
“समुद्रं घेरय् यानातःगु टुरोस थें
सु गुबलें सुम्क च्वंगु दु?”
- 33 समुद्रय् छंगु मालताल वनीबलय्
छं यक्व जातितयत् लुधंकीं।
छंगु यक्व धनसम्पत्ति व मालतालं
छं पृथ्वीयापिं जुजुपिन्त तःमि यात।
- 34 आः लःया तःजाःगु थासय्
समुद्रं हे छन्त नाश याःगु दु।
छंगु फुक्क मालताल व ज्या याइपिं सकलें
छनापं तुं दुबय् जगु दु।
- 35 समुद्र सिथय् च्वंपिं सकलें
छं खनाः वातां जूगु दु।
इमि जुजुपिं तसकं ग्यानाः थरथर खाःगु दु,
इमिगु ख्वाःपाः कयकूगु दु।
- 36 जाति जातियापिं व्यापारीतयसं छन्त हेस्याइगु,

छ हाकनं गुबलें दइ मखुत,
आ: छंगु ग्यानापुक नाश जुइन।”

28

- टुरोसयाम्ह जुजुया विरोधय् अगमवाणी
- 1 परमप्रभुयागु थ्व वचन जिथाय् वल,
2 “अय् सीमानिम्ह मनु, टुरोसयाम्ह जुजुयात धा, ‘परमप्रभु परमेश्वरं थथे धयादी –
“ ‘छं तःधंछुया: थथे धा:गु दु, जि छम्ह घ: ख:,
जि समुद्रया दथुइ घ:यागु सिंहासनय् च्वं च्वनागु दु।
तर छ छम्ह मनु जक ख:, घ: मखु,
ख: ला, छं थ:त घ: ति हे बुद्धिमान ताय्कूगु दु।
- 3 छु छ दानिएल स्वया: बुद्धि दुम्ह ख: ला?
छु छपाखें छुं रहस्य सुलाच्चंगु मदु ला?
4 छंगु बुद्धि व दुग्यानं छं थ:गु निति यक्व धन-सम्पत्ति कमय् या:गु दु,
छं थ:गु धुकुतिइ लुँ व वह: मुंक्कूगु दु।
5 छं तःधंगु बुद्धि व व्यापारं थ:गु धन-सम्पत्ति अप्वय्कूगु दु।
छंगु धन सम्पत्तिं याना: छंगु मन तःधंछूगु दु।
6 “ ‘उकिं परमप्रभु परमेश्वरं थथे धयादी –
“ ‘छं थ:त छम्ह बुद्धि दुम्ह
घ: ताय्कूगु दु।
- 7 अथे जुया: जाति जातित मध्ये
दकलय् सास्ती याइपिं विदेशीतय्त जिं छन्थाय् हये।
इमिसं थ:गु तरवार छंगु बांला:सू व अजू चाइपुगु बुद्धिया विरोधय् चले याइ,
छंगु गौरवयात स्यंकाबी।
- 8 इमिसं छन्त मृत्यु लोकय् क्वकाइ
अले छ समुद्रया दथुइ ग्यानापुक सी।
9 छु छन्त स्याइपिनिगु न्ह्यःने छं अज्ज नं “जि घ: ख:” धका: धायेगु ला?
छन्त स्याइपिनिगु ल्हातय् छ घ: मखु, मनु जक जुइ।
- 10 विदेशीतय्तगु ल्हातं छन्त
छम्ह म्हय् चिं मतःम्ह मनुयात थें स्याइ।
“ ‘जि थ्व खँ धयागु ख:, परमप्रभु परमेश्वरं धयादी।’ ”

- टुरोसयाम्ह जुजुया निति बिलापया म्ये
- 11 हाकनं परमप्रभुयागु थ्व वचन जिथाय् वल,
12 “अय् सीमानिम्ह मनु, टुरोसयाम्ह जुजुया बारे बिलापया म्ये दय्का: वयात धा, ‘परमप्रभु परमेश्वरं थथे धयादी,
“ ‘छंके सिद्धया चिं तःगु ख:,
छ तसकं बांला:म्ह व बुद्धिं जा:म्ह ख:।
- 13 छ ला परमेश्वरया क्यब
अदनय् दुम्ह ख:,
छन्त फुक्क मू वंगु थीनं बांलाकःगु दु –
कार्नेलेन, पुखराज, पन्ना,
पुष्पराज, आनिक्स, बिल्लौर,
नीलम, यू व फिरोजां, छ बांलाकाच्चंगु दु।
छंगु मणिक्ययात लुं हिनातःगु दु।
छन्त दय्कू खुन्हू हे उमित तयार या:गु ख:।*
14 सुरक्षा बीम्ह करुब जुइत छन्त अभिषेक या:गु ख:,
जिं छन्त थ्व पद बियागु ख:।
छ परमेश्वरया पवित्र पर्वतय् दुगु ख:।

- छ मि थें थीगु ल्वहंतयगु दथुइ थुखे उखे जुइगु खः।
 15 जिं छन्त दयकाबलय् निसें छंगु अधर्म मलूतले
 छ थःगु फुक्क पहःचहलय्
 दोष मदुम्ह जुल।
 16 तर यक्व थासय् दुगु व्यापारया कारणं
 ल्वापुख्यापुं जायाः
 छ पापी जुल।
 उकिं जिं छन्त परमेश्वरया पर्वतं अपमान यानाः कुतुकाछवया,
 हे सुरक्षा बीम्ह करूब,
 जिं छन्त मि थें थीगु ल्वहंतयगु दथुं नाश याना।
 17 थः बांलाःगुलिं छंगु मन तःधंछुयाः,
 वैभवं यानाः छंगु बुद्धि स्यनावन।
 जिं छन्त बैय् वांछवयाबिया,
 जिं छन्त जुजुपिनिगु न्ह्यःने इमित क्यनेत तयाबिया।
 18 छंगु यक्व पाप व बेइमान व्यापारपाखें
 छं छंगु पवित्रगु थाय अशुद्ध यात।
 थुकिं यानाः जिं छपाखें हे मि पिकयाबिया,
 उकिं हे छन्त भस्म यात।
 छन्त क्वथीक स्वइपिं सकसिगु न्ह्यःने
 जिं छन्त जमिनय् नौ यानाबिया।
 19 जाति जातियापिं छन्त म्हस्यूपिं
 छ खनाः वातां जूगु दु।
 छंगु अन्त ग्यानापुक जुइत्यंगु दु,
 छ हाकनं गुबले दइ मखुत।’ ”

सीदोनया विरोधय् अगमवाणी

- 20 परमप्रभुयागु थ्व वचन जिथाय् वल,✱
 21 “अय् सीमानिम्ह मनु, थःगु ख्वाः सीदोनपाखे स्वयूकाः वयागु विरोधय् थ्व अगमवाणी ल्हा,
 22 अले थथे धा, ‘परमप्रभु परमेश्वरं थथे धयादी,
 “ ‘हे सीदोन, जिं छंगु विरोधय् दु,
 छंगु दुने हे जिं महिमा काये।
 जिं वयात सजाँय बीबलय्
 छं जि हे परमप्रभु परमेश्वर खः धकाः सी।
 अले जिं थःगु पवित्रता वयागु दुने हे क्यने।
 23 जिं छन्थाय् महामारी छवये,
 छंगु गल्लि गल्लिइ जिं हिबाः वयूकाबी।
 छंगु प्यखेरं वयागु तरवार चले जुइ,
 अले छंगु दुने हे स्याःपिं क्वःदली।
 अले छं जि हे परमप्रभु खः धकाः म्हसी।’ ”

इस्राएलया बारे अगमवाणी

- 24 “ ‘आवलिं इस्राएलयापिं मनूतय् सिउँडी व च्वामुगु कँ दुपिं ईख याइपिं जःलाखःलात दइ मखुत। अले इमिसं जि हे परमप्रभु परमेश्वर खः धकाः सी।
 25 “ ‘परमप्रभु परमेश्वरं थथे धयादी – जात जातितय् दथुइ छ्यालब्याल जूपिं इस्राएलयापिं मनूत जिं मुंके, अले जाति जातितयगु न्ह्यःने जिं थःम्हं थःत छिमिगु दथुइ पवित्र क्यने। अले जिम्ह दास याकूबयात जिं बियागु इमिगु थःगु हे देशय् इपिं च्वनी।
 26 अन इपिं सुरक्षित जुयाः याउँक च्वनी, इमिसं छँ दयूकी अले दाखक्यब दयूकी। इमित मययूकीपिं सकसितं जिं सजाँय बी, अले इपिं सुरक्षित जुइ। अले इमिसं जि हे परमप्रभु खः धकाः सी।’ ”

✱ 28:20 २८:२०-२६ योए ३:४-८; जक १:१-२; मत्ती ११:२१-२२; लूक १०:१३-१४

29

मिश्र देशया बारे अगमवाणी

- 1 झिगूगू दँया झिगूगू लाया झिनिन्ह दुखुन्ह* परमप्रभुयागु थ्व वचन जिथाय् वल,☆
 2 “अय् सीमानिम्ह मनु, छंगु ख्वा: फारोपाखे स्वयक्का: वयागु व फुक्क मिश्र देशया विरोधय् अगमवाणी धा।
 3 वलिसें खँ ल्हा, अले वयात थथे धा, ‘परमप्रभु परमेश्वरं थथे धयादी –
 “ हे मिश्र देशयाम्ह जुजु फारो, जि छंगु विरोधय् दु,
 थःगु खुसिचातयगु दथुइ च्वनाच्वनीम्ह छ तःधीम्ह लखय् च्वनीम्ह जन्तु,
 छ थथे धाःगु दु, “निल खुसि जिगु हे खः,
 व जिगु निति दय्कागु खः।”
 4 जिं छंगु वाकुधीलय् बल्छीत तयाबी,
 छंगु बिखुलिइ छंगु खुसिचाया न्यात जिं प्यपुंके बी।
 छंगु बिखुलिइ प्यपुनाच्वंपिं उपिं न्यातनापं जिं छन्त
 छंगु खुसिचातयगु दथुं साला: लिकाये।
 5 छ व छंगु खुसिचायापिं फुक्क न्यातयत्
 जिं मरुभूमिइ त्वःताबी।
 छ चक्कंगु ख्यलय् क्वःदली।
 छन्त सुनानं मुंकी मखु वा लानाकाइ मखु।
 जिं छन्त पृथ्वीयापिं पशुत व आकाशयापिं झंगःपन्छितयगु आहारा यानाबी।
 6 “ अले मिश्र देशय् च्वंपिं सकसिनं जि हे परमप्रभु खः धका: सी।
 “ छ इस्राएलया घरानाया निति छपु तिकथि थें जूगु दु।*
 7 इमिसं छन्त ज्वनीबलय् छ त्वःदुलिगु, अले इमिगु ब्वहलय् घाःपा: हे घाःपा: जुइगु। इपिं छंके लिधनीबलय् छ त्वःदुलिगु,
 अले इमिगु जन्हुंफा मर्के जुइगु।
 8 “ उकिं परमप्रभु परमेश्वरं थथे धयादी – जिं छंगु विरोधय् छगू सेना हये, जिं छिमि पशुत व मनूत निखलःसितं स्यानाबी।
 9 मिश्र देश झिजांमिजां दंगु सुनसान थाय् जुइ। अले इमिसं जि हे परमप्रभु खः धका: सी।
 “ छाय्धाःसा छं धाःगु दु, “नील खुसि जिगु हे खः, जिं उकियात दय्कागु खः।”
 10 उकिं जि छ व छंगु खुसिचातयगु विरोधय् दु, उत्तरय् मिगदोलनिसें दच्छिनय् आश्वान तक व कूश† देशया सिमाना तक
 जिं मिश्र देशयात झिजांमिजां व नाश यानाबी।
 11 पिइदँ तक अन सुं मनु वा पशुं पला: तक नं तइ मखु, न अन सुं च्वनी।
 12 जिं मिश्र देशयात नाश जूगु देशतयगु दथुइ उजाड यानाबी, अले उकिया शहरत नाश जूगु शहरतयगु दथुइ पिइदँ तक
 उजाड हे जुयाच्वनी। अले जिं मिश्रीतयत् जाति जातितयगु दथुइ छ्यालब्याल व देश देशय् उखेला: थुखेला: यानाबी।
 13 “ अयन् परमप्रभु परमेश्वरं थथे धयादी – पिइदँ फुइ धुंका: जिं मिश्रीतयत् इपिं छ्यालब्याल जूगु जाति जातितयगु दथुं
 मुंके।
 14 अले इमिगु लसता व शान्ति नं लित हयाबी। अले जिं इमित इमि पुर्खातयगु देश, दच्छिन मिश्रय् हये। अन इपिं छगू
 चिधंगु राज्य जुयाच्वनी।
 15 व फुक्क राज्यत मध्ये दकलय् चिधंगु राज्य जुइ। इमिसं गुबलें नं मेगु जातियात शासन याये फइ मखु। जिं इमित हाकनं
 गुबलें मेगु जातियात शासन याये मफय्क कमजोर यानाबी।
 16 इस्राएलयापिं मनूतयसं हाकनं गुबलें मिश्र देशयात भलसा याइ मखु। तर झीसं न्हापा मिश्रयात भलसा याना: गुलि बांमला:गु
 ज्या याना धका: मिश्रयागु छ्यालब्याल जूगु अवस्थां इस्राएलयात सिइके बी। अनलि इमिसं जि हे परमप्रभु परमेश्वर खः धका:
 सी।’ ”

नबूकदनेसर जुजुं मिश्रयात त्याकी

- 17 जिमित ज्वना: बेबिलोनय् यंकूगु न्हयगूगु दँया न्हापांगु लाया न्हापांगु दिनय्‍ः परमप्रभुयागु थ्व वचन जिथाय् वल,
 18 “अय् सीमानिम्ह मनु, बेबिलोनयाम्ह जुजु नबूकदनेसरं टुरोसयात घेरय् यायेत थः सेनायात थुलि थाकुगु ज्या याकल कि
 इमिगु छेनय् च्वंगु सँ हे हाया वन, फुक्कसिगु ब्वहयागु छेंगू च्वतत, अयन् थुलि दुःख याना नं जुजु व सेनां छुं नं काये मखन।
 19 उकिं परमप्रभु परमेश्वरं थथे धयादी – जिं मिश्र देश बेबिलोनयाम्ह जुजु नबूकदनेसरयात बी, वं अन दुगु धन-सम्पति
 यंकी। वं देशयागु फुक्क लुटपाट याना: थः सेनायात ज्यालाबी।

* 29:1 २९:१ ७ जनवरी ५०७ बी.सी. ☆ 29:1 २९:१-३२ यशै १९:१-२५; यर ४६:२-२६ ☆ 29:6 २९:६-७ यशै ३६:६ † 29:10 २९:१० कूश थ्व
 मिश्रया दच्छिनय् लाःगु लागाया पुलांगु नां खः। ‡ 29:17 २९:१७ २६ अप्रिल ५०९ बी.सी.

- 20 जिं वयागु कुतःया लागि वयात मिश्र देश बियागु दु छायधाःसा वया सेनां थ्व जिगु लागि यात, परमप्रभु परमेश्वरं धयादी।
 21 “उखुन्हु जिं इस्त्राएलया घरानाया निंति छपु नेकू बुइके, छं नवाइबलय् मनूतयूसं छंगु खँ न्यनी धकाः पक्का याये। अले इमिसं जि हे परमप्रभु खः धकाः सी।”

30

- मिश्र देशया निंति नुगः मछिंकूगु
 1 परमप्रभुयागु थ्व वचन जिथाय् वल,
 2 “अय् सीमानिम्ह मनू, थ्व अगमवाणी ल्हानाः थथे धा, ‘परमप्रभु परमेश्वरं थथे धयादी,
 “ ‘ख्वःसलं थथे धा,
 “हाय! व दिं!”
 3 छायधाःसा व दिं लिक्क हे दु,
 व सुपाँय्या दिं जुइ,
 व जाति जातिया लागि नाशया दिं जुइ।
 4 मिश्र देशय् लडाइँ जुइ,
 कूश देशय् नं संकट वइ।
 स्याःपिं मनूत मिश्र देशय् क्वःदलीबलय्
 उकिया धन-सम्पति यंकीगु जुइ।
 उकिया जग थुनाबीगु जुइ।
 5 “ ‘कूश, पूत, लद व सारा अरब देश, कूब व बाचा चिनातःगु देशयापिं मनूतयूत मिश्र देशयापिं मनूतनापं तरवारं स्याइ।
 6 “ ‘परमप्रभुं थथे धयादी,
 “ ‘मिश्र देशनापं मिलय् जूपिं पतन जुइ,
 मिश्रीतयूसं घमण्ड याइगु शक्ति पतन जुइ।
 वया उत्तरय् मिगदोलनिसें दच्छिनय् आशवान तक
 च्वंपिं मनूतयूत तरवारं स्याइ।’ ”
- जि, परमप्रभु परमेश्वर न्ववानागु दु।
- 7 “ ‘व देश संसारय् दकलय् झिजांमिजां दंगु देश जुइ।
 उकिया शहरत भज्यंक नाश जूगु शहरतयगु दथुइ लानाच्चनी।
 8 जिं मिश्र देशय् मि तयाबीबलय्
 अले वयात ग्वाहालि बीपिं फुक्क चुंचुं जुइबलय्
 इमिसं जि हे परमप्रभु खः धकाः सी।
 9 “ ‘उखुन्हु याउँक च्वनाच्चंपिं कूशीतयूत ख्याइगु खबर बीत जिगु न्ह्यःनं दूतत नांचाय् च्वनाः पिहांवनी। मिश्र देश नाश
 जुइगु दिनय् इपिं ग्याइ, छायधाःसा व दिं धाल्थे हे वइ।
 10 “ ‘परमप्रभु परमेश्वरं थथे धयादी –
 “ ‘जिं बेबिलोनयाम्ह जुजु नबूकदनेसरया लहातं
 मिश्र देशया सेनायात नाश यानाबी।
 11 व अले वया तसकं दयामदुपिं मनूत
 व देशयात तहसनहस यायेत हइगु जुइ।
 इमिसं मिश्रया विरोधय् तरवार सालाः
 देशयात स्याःपिं मनूतयगु सीम्हं जायकाबी।
 12 जिं नील खुसिया लः गंकाबी
 अले व देशयात दुष्ट मनूतयगु ल्हातय् मियाबी।
 व देश व उकी दुगु फुक्कयात जिं विदेशीतयगु ल्हातं तहसनहस यानाबी।
 जि परमप्रभुं थ्व खँ धयागु खः।
 13 “ ‘परमप्रभु परमेश्वरं थथे धयादी –
 “ ‘जिं मूर्तितयूत नाश यानाबी।
 नोपय् दुगु इवातात मदय्काबी।
 मिश्र देशय् हाकनं गुबलें शासक दइ मखु,
 थुकथं जिं थ्व देशय् आतंक थ्यंकाबी।
 14 दच्छिन मिश्रयात जिं तहसनहस यानाबी,

- सोअनय मि तयाबी,
थेबेस शहरयात जिं सजाँय बी।
15 जिं मिश्र देशया बल्लाःगु किल्ला दुगु शहर
पेलुसियमयाके जिगु तं प्वंके,
अले थेबेस शहरया सेनायात नाश यानाबी।
16 जिं मिश्र देशय मि तयाबी,
अले पेलुसियम स्याः चायाः वाथा वाथा कनी।
थेबेस शहरया पःखाःया छुं भाग दुनी,
नोप धाःसा मदिकक आपतय लानाच्चनी।
17 हेलीओपोलिस व बुबास्तीसयापि ल्यायम्हपिन्त तरवारं स्याइ,
अले फुक्क शहरयात ज्वना यंकी।
18 तहपनेसय जिं मिश्रीतयगु जुवा त्वथुलाबीबलय
अन न्हिनय हे खिउंसे च्वनी,
वं घमण्ड याइगु वयागु शक्तिया नाश जुइ।
वयात सुपाँचं त्वपुइ,
वया गांतयत ज्वना यंकी।
19 थुकथं जिं मिश्र देशयात सजाँय बी,
अले इमिसं जि हे परमप्रभु खः धकाः सी।” ”

फारोया लप्पा त्वःथुलाब्यगु

- 20 झिंछगुगु दँया न्हापांगु लाया न्हयन्हु दुखन्हु* परमप्रभुयागु थ्व वचन जिथाय वल,
21 “अय सीमानिम्ह मनु, जिं मिश्र देशयाम्ह जुजु फारोया लप्पा त्वथुलाबियागु दु। हाकनं तरवार चले याये फयेमा धकाः
थुकियात पटी चिनाब्यगु मद थुकियात लंकेत मलम पटी नं तःगु मदु।
22 उकिं परमप्रभु परमेश्वरं थथे धयादी – जि मिश्र देशयाम्ह जुजु फारोया विरोधय दु। जिं वयागु त्वमधुगु व त्वधुगु निपुं हे
लप्पा त्वथुलाबी, अले जिं वयागु तरवार वयागु ल्हातं कुर्काबी।
23 जिं मिश्रीतयत जाति जातितयगु दथुइ छ्यालब्याल यानाबी, अले इमित देश देशय थुखेलाः उखेलाः यानाबी।
24 जिं बेबिलोनयाम्ह जुजुया ल्हाःयात बल्लाकाः जिगु तरवार वयागु ल्हातय बी। तर जिं फारोया लप्पा त्वथुलाबी, व धाःसा
वयागु न्ह्यःने सी थें च्वंक घाःपाः जूमह मनु थें हाली।
25 जिं मिश्र देशयाम्ह जुजुयात कमजोर यानाबी, बेबिलोनयाम्ह जुजुयात बल्लाकाबी। जिं जिगु तरवार बेबिलोनयाम्ह जुजुया
ल्हातय बीबलय, वं व तरवार मिश्र देशया विरोधय चले याइबलय इमिसं जि हे परमप्रभु खः धकाः म्हसी।
26 जिं मिश्रीतयत जाति जातितयगु दथुइ छ्यालब्याल यानाबी अले देश देशय थुखेलाः उखेलाः यानाबी। अले इमिसं जि हे
परमप्रभु खः धकाः सी।”

31

मिश्रयात अश्रूनापं दौंजय याःगु

- 1 झिंछगुगु दँया स्वंगुगु लाया न्हापांगु दिनय* परमप्रभुयागु थ्व वचन जिथाय वल,
2 “अय सीमानिम्ह मनु, मिश्र देशयाम्ह जुजु व वया सेनायात थथे धा,
“ ‘छंगु वैभवय छ थें जाःम्ह सु दु?
3 अश्रू देशयात स्व, छगु इलय व लेबनानया देवदारु खः,
उकिया बांबांलाःगु कचां गुँयात किचः बियातःगु खः,
उकिया च्वकात सुपाँय दुथाय तक थ्यनिगु खः।
4 लखं उकियात सयकल, बुंगाःचां उकियात तज्जाः यात।
उकिया जःखः च्वंगु खुसिचां उकियात प्याकाबिल,
उकिया खुसिं ख्यलय च्वंगु फुक्क सिमायात प्याकल।
5 थुकथं ख्यलय च्वंगु फुक्क सिमात मध्ये
व दकलय तज्जाःगु सिमा जुल।
लः यक्व दुगुलि उकिया यक्व कचामचा दत,
उपिं तःमा जुयाः न्यनावन।

* 30:20 ३०:२० २९ अप्रिल ५०७ बि.सी. * 31:1 ३१:१ २१ जुन ५०७ बि.सी.

- 6 उकिया कचामचाय् आकाशयापिं
 फुक्क इंगःपन्छितयसं थःगु स्वँ दयकल।
 उकिया कचाया क्वय् गुँयापिं फुक्क पशुतयसं थः मस्त बुइकल।
 उकिया किचलय् फुक्क ततःधंगु जातित च्वंवल।
- 7 न्यनावंगु ताहाकःगु कचा दुगु
 व छगू बांलाःगु सिमा खः,
 छायाःसा उकिया हा
 यक्व लः दुगु थाय्या लिक्क दु।
- 8 परमेश्वरयागु क्यबया देवदास्या सिमा स्वयाः थ्व सिमा तसकं बांलाः।
 थकुराःमा उकिया कचा ति मय्यं,
 न चिनारया सिमात उकिया कचामचा ति ग्यं।
 परमेश्वरयागु क्यबया छुं नं सिमा व ति बांलाः मजू।*
- 9 जिं यक्व कचामचां उकियात बांलाकागु खः,
 उकिं परमेश्वरया क्यबय् अदनया फुक्क सिमात व खनाः नुगः मुइकीगु।
- 10 “ उकिं परमप्रभु परमेश्वरं थथे धयादी – व उलि तज्जाःगुलि अले उकिया च्चकात सुपाँय् दुथाय् तक थ्यंगुलि वया नुगः तःधं छुल।
- 11 उकिं जिं वयात जातित मध्ये छगू बल्लाःगु जातितय् शासकया ल्हातय् बियागु दु। वं धात्थे हे वलिसें बांमलाःगु व्यवहार याइ। वं याःगु मभिगु ज्याया कारणं जिं वयात पितिनाछवयागु दु।
- 12 अले दकलय् ग्यानापुपिं विदेशी जातितयसं वयात पालाः त्वःताबिल। उकिया कचामचा पहाडत व फुक्क ब्यासिइ क्वःदल। उकिया कचात त्वदुलाः देशयागु फुक्क खुसिचाय् लानाच्चन। पृथ्वीया फुक्क जातित उकिया किचलं पिहां वल, अले उकियात त्वःताबिल।
- 13 क्वःदगु व सिमाय् आकाशयापिं फुक्क इंगःपन्छित च्वन, उकिया कचाया दथुइ गुँयापिं पशुत दु।
- 14 आवंलि मेमेगु सिमा न्हाक्व हे लः दुसां व सिमा थें तज्जाः जुइ मखु वा सुपाँय् दुथाय् तक थाहां वइ मखु अले उलि तज्जाः गुबलें जुइ फइ मखु। व फुक्क सिनावनीपिं मनूत थें नाश जुल अले पातालय् थ्यनी।
- 15 “ परमप्रभु परमेश्वरं थथे धयादी – गुखुन्हु उकियात पातालय् यंकल, उखुन्हु वयागु लागि नुगः मछिकेत तज्जाःगु बुँगाःचा जिं त्वपुयाबिया। जिं उकिया खुसिचात पनाबिया। उकिया यक्व लः वयेगु दित। उकिया लागि जिं लेबनानयात खिउँकाबिया, उकिं यानाः ख्यलय् दुगु फुक्क सिमा सुकुगना वन।
- 16 जिं तःमागु सिमायात पातालय् वनीपिनापं चिहानय् कुर्काबियाबलय् व ग्वतूगु सलं जाति जातितयत् थरथर खाकाबिया। अबलय् अदनया फुक्क सिमात, लेवनानयागु दकलय् बांलाःगु व भिगु सिमात, यक्व लः काःगु सिमातयत् पृथ्वीया क्वय् सान्त्वना दत।
- 17 वयागु किचलय् च्वनाच्चंपि अर्थात देशत मध्ये वनापं मिलय् जूपिं नं तरवारं स्याःपिनापं पातालय् मिलय् जू वनी।
- 18 “ अय् मिश्र, छंगु महिमा व वैभवय् अदनया सिमात मध्ये छन्त गुगु सिमानापं ज्वःलाकाः स्वय्यु? अय्यं छन्त नं अदनया सिमातनापं क्वय् पातालय् कुर्काबी। अले छ म्हय् चिं मतःपिनिगु दथुइ तरवारं स्याःपिनापं लानाच्चनी।
- “ थ्व धाःसा फारो व वया फुक्क सिपाइँतय् पुचः खः, परमप्रभु परमेश्वरं थथे धयादी। ”

32

फारोयात ख्याच्चः ब्यूगु

- 1 झिनिगूगु दँया झिनिगूगु लाया न्हापांगु दिनय्* परमप्रभुयागु थ्व वचन जिथाय् वल,
 2 “अय् सीमानिम्ह मनू, मिश्र देशयाम्ह जुजु फारोया बिलापया म्ये दयकाः वयात धा,
 “जाति जातित मध्ये छ सिंह थें खः।
 छ थःगु खुसिचाय् कयकीम्ह,
 लःयात थःगु तुति संकाः फोहर यानाबीम्ह तःधिकःम्ह समुद्रया जन्तु खः।
- 3 “ परमप्रभु परमेश्वरं थथे धयादी,
 “जिं छन्त जिगु जालय् क्यकेत यक्व मनूत छवयाहये,
 इमिसं छन्त जिगु जालय् साली।
- 4 अबलय् जिं छन्त जमिनय् त्वःताबी।
 जिं छन्त मैदानय् वान्छवयाः आकाशयापिं

* 31:8 ३१:८ उत २९ † 31:15 ३१:१५ पाताल हिब्रू भाषाय् थ्व खँवः सिओल खः, थुकिया अर्थ सीपिनिगु थाय् खः। स्वयादिसँ हितो ३०:१६; योना २:२; हब २:५; यशै ५:१४; १४:९,११,१५; २८:१५,१८; ३८:१०,१८; ५७:९; इज ३२:२९,२७ * 32:1 ३२:१ ३ मार्च ५८५ बि.सी.

- फुक्क कथंयापि झंगःपन्छितयत् छंगु च्वय् च्वनेबी।
 पृथ्वीयापि फुक्क पशुतयत् छंगु ला नकेबी।
 5 पहाड पहाडय् जिं छंगु ला हलाबी।
 छंगु सीमहं ब्यासिइ जाइ।
 6 छपाखें बाः वःगु हिं
 जिं पहाड पहाडय् तक जमिन प्याकाबी,
 न्हसिकापत छंगु लां जाइ।
 7 जिं छंगु नां तक नं मदयकाः छवय्बल्य्
 जिं आकाशयात त्वपुयाबी,
 उकिया नगुतयत् खिउँकाबी।
 जिं सूर्ययात सुपाँचं त्वपुयाबी, तिमिलां जः बी मखु।✧
 8 आकाशया फुक्क थीगु जःतयत्
 जिं छंगु कारणं खिउँकाबी।
 छंगु देशय् जिं खिउँ हयाबी।

परमप्रभु परमेश्वरं धयादी।

- 9 जाति जातितयथाय् छं म्हमस्युगु देशय्
 जिं छंगु नाशया खबर हयेबलय्,
 जिं यक्व मनूतयगु मन थातय् मलाकाबी।
 10 जिं यक्व मनूतयत् छ खनाः वातां यानाबी।
 इमि जुजुपिनि न्ह्यःने जिं जिगु तरवार संकेबलय्
 उपि जुजुपि थुरथुर खाइ।
 छंगु पतनया दिनय्
 इपि छम्ह छम्ह थथःगु जीवनया लागि थुरथुर खाइ।
 11 “ ‘छाय्धाःसा परमप्रभु परमेश्वरं थथे धयादी,
 “ ‘बेबिलोनयाम्ह जुजुया तरवार छंगु विरोधय् वइ।
 12 जिं छंगु फुक्क सेनायात बहादुर सिपाइँतयगु तरवारपाखें पतन यानाबी।
 इपिं मनूत मध्ये दकलय् दयामदुपिं खः।
 इमिसं मिश्र देशया घमण्डयात चुंचुं यानाबी।
 वया फुक्क सेना नाश जुइ।
 13 खुसि खुसिया सिथं वयाः फुक्क सा द्रहंतयत् जिं नाश यानाबी।
 अनंलि उपिं खुसितयत् न मनूतयगु तुति फोहर याइ न पशुतयगु ख्वलं फोहर याइ।✧
 14 अनंलि जिं उकिया लःयात यचुकाबी,
 उकिया खुसित चिकं थें सलल न्ह्याइ,

परमप्रभु परमेश्वरं धयादी।

- 15 जिं मिश्र देशयात उजाड यायेबलय्,
 उगु देशय् दुगु फुक्क नाश जुइबलय्,
 जिं अन च्वंपिं सकसितं स्यायेबलय्,
 इमिसं जि हे परमप्रभु खः धकाः सी।’
 16 “मनूतयसं बिलाप यायेत बिलापया म्ये थ्व हे खः। जाति जातिया म्हाय्पिन्सं थ्व हाली, छाय्धाःसा मिश्र देश व वया
 फुक्क सेनाया नितिं इमिसं थ्व हे बिलापया म्ये हाली, जि, परमप्रभु परमेश्वर न्ववानागु दु।”

मिश्र पातालय् कुतुं वंगु

- 17 झिनिगुगु दँया न्हापांगु लाया झिन्यान्हु दुखुन्हु† परमप्रभुयागु थ्व वचन जिथाय् वल,
 18 “अय् सीमानिह मनु, मिश्र देशया सेनाया लागिं ख्वः, वयात व बबल्लाःगु जातिया म्हाय्पिन्त पातालय् लानाच्वंपिं
 मनूतयथाय् पृथ्वीया क्वयपाखे क्वका!
 19 इमित धा, ‘छु छं थःत मेपिं फुक्क स्वयाः बांलाः धकाः च्वनागु ला? पातालय् हँ अले अन खतना मजूपिनापं लानाच्वँ।’

✧ 32:7 ३२:७ यशै १३:१०; योए २:१०,३१; मती २४:२१; मर्क १३:२४-२५; लूक २१:२५; प्रका ६:१२-१३; ८:१२ ✧ 32:13 ३२:१३ इज ३२:२ † 32:17 ३२:१७
 १७ मार्च ५८५ बी.सी.

20 इपि तरवारं स्याःपिनिगु दथुइ क्वःदली। व देशयात तरवारया निति हे लःल्हाःगु दु। अथे जुयाः मिश्रयात वया फुक्क फौजनापं सालायंकी!

21 पातालय् वीर कप्तानतयसं फारो व वया ग्वाहालिमिपिन्त थथे धाइ, 'इपि क्वय् वःगु दु, इपि तरवारं स्याःपिनापं व खतना मजूपिनापं लानाच्वंगु दु।'

22 "अशूर देश, वया फुक्क सेनानापं अन दु, वयागु चिहान वयागु प्यखें दु, फुक्कसित तरवारं स्याये धुंकूगु दु।

23 इमि चिहानत पातालया तज्जाःथाय्या दुने दु। वया सेना वयागु हे चिहानया प्यखेरं दु। म्वाःपिनिगु देशय् ख्याना जुइपि सकसितं स्याये धुंकल, तरवारं इमित ग्वतुइका ब्यूगु दु।

24 "एलाम अन दु! वयागु चिहानया प्यखेरं वया सेना दु! थुपि सकलें तरवारं पाला स्याःपि खः। म्वाःपिनिगु देशय् ख्याना जुइपि सकलें पृथ्वीया क्वय् खतना मजूइकं वन। पातालय् वंपिनापं हे इमिसं बेइज्जत फयाच्वंगु दु।

25 वयागु चिहानया प्यखेरं वया सेनानापं स्याःपिनिगु दथुइ वयागु निति छगू आराम यायेगुथाय् दयकातःगु दु। इपि सकलें तरवारं स्याःपि म्हाय् चिं मतःपि खः। म्वाःपिनिगु देशय् इमिसं ख्याना जूगुलि क्वय् पातालय् वंपिनापं हे इमिसं बेइज्जत फयाच्वंगु दु।

26 "मेशेक व तूबल नं अन दु। इमि चिहानया प्यखेरं इमि फुक्क सेना दु। इपि सकलें खतना मजूपिं खः। इपि सकसिनं म्वाःपिनिगु देशय् ख्याना जूगुलि इपि फुक्कसित तरवारं स्याःगु खः।

27 इपि मेपिं बहादुर सिपाईतनापं लानाच्वनी, गुपि सिपाईत ग्वतूगु दु, गुपि थथःगु लडाइया हतियारनापं चिहानय् वंगु दु, गुपिन्सं तरवार थथःगु छय्या क्वय् तःगु दु। इपि सिपाईतयसं म्वाःपिनिगु देशय् ख्याना जूगुलि इमिगु पापया सजॉय इमिगु हे क्वेचय् लाःगु दु।

28 "हे फारो, छ नं कुचा कुचा जुयाः तरवारं स्याःपिं खतना मजूपिनिगु दथुइ लानाच्वनी।

29 "एदोम व वया जुजुपि अले सकलें शासकत अन दु। इमिके शक्ति दुसां तबि इमित तरवारं स्याःपिनापं तयातःगु दु। इपि क्वय् पातालय् वनीपिनापं, खतना मजूपिनापं लानाच्वंगु दु।

30 "उत्तरयापिं फुक्क शासकत व फुक्क सीदोनीत अन दु। इमिगु शक्ति ग्यासु थंगु जूसां इपि स्याःपिनापं हे बेइज्जत जुयाः चिहानय् वंगु दु। इपि म्हाय् चिं मतय् तरवारं स्याःपिनापं लानाच्वंगु दु। पातालय् वनीपिलिसें इमिगु नं बेइज्जत जूगु दु।

31 "फारो व वया फुक्क सेनां इमित खनी, अले थःगु सेना नाश जूगुलि वयात सान्त्वना दइ। जि, परमप्रभु परमेश्वर न्ववानागु दु।

32 म्वाःपिं मनूत च्वनीगु थासय् जिं वयात ग्यासु थंके बियागु जूसां, व थः फौजलिसें तरवारं स्याःपिं म्हाय् चिं मतःपिनापं लानाच्वनी। परमप्रभु परमेश्वरं धयादी।"

33

इजकिएलयात इस्राएलीतय् पिवाः ल्यःगु

1 परमप्रभुयागु थ्व वचन जिथाय् वल,✱

2 "अय् सीमानिम्ह मनू, थः देशय् च्वंपिं मनूतनापं खँ ल्हाः, अले इमित थथे धा, 'देशया विरोधय् जिं छगू सेना हयेबलय्, अले उगु देशयापिं मनूतयसं थःपिं मध्ये छम्हयसित पिवाः च्वनेत ल्यइबलय्,

3 पिवाः च्वंम्ह मनुखं शत्रुत वयाच्वंगु खनाः मनूतयत सुचं बीत तुरही पुल धाःसा

4 सुनानं तुरहीया सः न्यनाः नं ध्यान मबिल वा शत्रुत वयाः वयात स्यात धाःसा व सीगुया दोषी व हे जुइ।

5 वं तुरहीया सः न्यना नं सुचंयात वास्ता मयाःगुलि वयागु हि वयागु हे छेनय् लाइ। वं सुचं मानय् याःगु जूसा बचय् जुइगु खः।

6 तर शत्रुत वयाच्वंगु खनाः नं उम्ह पिवाः च्वंम्हयसिनं सुचं बीत तुरही मपुल धाःसा अले शत्रुत वयाः सुं छम्हयसित स्यात धाःसा उम्ह मनू थःगु हे पापया कारणं सीगु जुइ, तर व मनू सीगुया ल्याःचाः जिं पिवाः च्वंम्हयसिके काये।'

7 "अय् सीमानिम्ह मनू, जिं छन्त इस्राएलया घरानाया पिवाः यानागु दु। उकिं जिं आः धयाच्वनागु खँ न्यँ, अले इमित जिगुपाखें ख्याच्वः ब्यु!

8 जिं छम्ह मभिम्ह मनूयात 'हे मभिम्ह मनू, छ धात्थें हे सी' धकाः धायेबलय् तर वयागु ज्यान बचय् यायेत छं ख्याच्वः मबिल, वा वयागु मभिगु पहःचहःया लागि वयागु विरोधय् सल्लाह मबिल धाःसा व मनू पापया कारणं सी, अले वयागु हियागु ल्याःचाः जिं छंके काये।

9 तर छं व मभिम्ह मनूयात ख्याच्वः बिल अले व थःगु मभिगु ज्यापाखें वा थःगु मभिगु पहःपाखें लिहां मवल धाःसा व थःगु अधर्मय् हे सी, तर छं धाःसा थःम्हं थःत बचय् याइ।"

पिवाःया बुखँ

10 “अय् सीमानिम्ह मन्, इस्राएलया घरानायात धा, ‘छिमिसं थथे धयाच्वंगु दु, ‘जिमिगु पाप व अपराधं जिमित क्वत्यलातःगु दु। उकिं याना: जिपिं बमलाना वनाच्वंगु दु। जिपिं गथे याना: म्वानाच्वनेगु?’”

11 उकिं छं इमित थथे धा, ‘गथे जि धात्थें म्वा:म्ह खः, जि, परमप्रभु परमेश्वर न्ववानागु दु, मभिपिं मन्त सीगु खना: जि लय्ताय् मखु, तर इमिसं थःगु मभिंगु पहःचहः त्वःता: इपिं म्वा:गु जितः स्वयेमास्ति वः। थःगु मभिंगु पहःचहः त्वःति! अय् इस्राएलया घराना छिपिं छाय् सीगु?’

12 “अथे जुया: अय् सीमानिम्ह मन्, छिमि मन्तयत् धा, ‘सुं धर्मीम्ह मनुखं आज्ञा पालन मयात धा:सा इमिगु भिगु ज्यां इमित बचय् याये फइ मखु, सुं मनुखं मभिंगु ज्या यायेगु त्वःतल धा:सा इमित इमिसं न्हापा या:गु मभिंगु ज्याया सजाय् जुइ मखु। सुं धर्मीम्ह मनुखं अपराध यात धा:सा वं या:गु न्हापायागु धार्मिकतां वयात बचय् याकेबी मखु।’

13 जि उम्ह धर्मीम्ह मन्यात ‘छ धात्थें म्वाइ’ धका: धाइबलय् वं थःगु धार्मिकताय् भलसा तया: मभिंगु ज्या यात धा:सा वयागु छं नं धार्मिकताया ज्यायात लुमंकीगु जुइ मखु। वं या:गु मभिंगु ज्याया कारणं हे व सी।

14 जि मभिम्ह मन्यात ‘छ धात्थें सी’ धका: धाइबलय् वं थःगु पाप त्वःता: न्याययागु व खःगु ज्या यात धा:सा,

15 धाये कि, वं त्यासा ब्यबलय् कयातःगु बरः लित बिल, थःम्हं खुयायंकूगु सामान लित बिल, अले जीवन बीगु नियम मानय् यात व मभिंगु ज्या मयात धा:सा व धात्थें म्वाइ, व सी मखु।

16 वं या:गु न्हागु नं पाप वयागु विरोधय् लुमंकीगु जुइ मखु। वं न्याय व खःगु ज्या या:गु दु, व धात्थें हे म्वाइ।

17 “अयनं छिमि मन्तयसं थथे धयाच्वंगु दु, ‘परमप्रभुया चाला थीक मजू।’ तर इमिगु हे चाला ठीक मजू।

18 सुं धर्मीम्ह मनुखं थःगु धार्मिकता त्वःता: मभिंगु ज्या यात धा:सा धात्थें हे व सी।

19 सुं मभिंम्ह मनुखं थःम्हं यानावयाच्वंगु मभिंगु ज्या त्वःता: न्याय व खःगु ज्या यात धा:सा उकिया कारणं व म्वाइ।

20 तर अय् इस्राएलया घराना, छिमिसं धाइ, ‘परमप्रभुं खःगु ज्या यानामदी।’ जिं छम्ह छम्ह मन्या न्याय वयागु पहःचहःकथं याये।”

यरूशलेम नाश जूगु खबर

21 जिमित ज्वनाहःगु झिनिगू दँया झिगू लाया न्यान्ह दुखुन्हू* यरूशलेमं बिस्सुं वःम्ह छम्ह मनुखं जिथाय् वया: धाल, “शहर नाश जुल।”☆

22 व मनु थ्यंकः वःगु दिया छन्हु न्ह्यःयागु सन्ध्याका: इलय् परमप्रभुया शक्ति जिके वल। सुथय् व मनु थ्यंकः वये न्ह्यः वयकलं जिगु म्हुतु चाय्काबिल। उकिं जिगु म्हुतु चाल, उबलय् निसें जि सुम्क मच्चना।☆

23 परमप्रभुया वचन जिथाय् वल,

24 “अय् सीमानिम्ह मन्, नाश जूगु इस्राएल देशय् च्वनाच्वंपिं मन्तयसं धयाच्वंगु दु, ‘अब्राहाम छम्ह हे जक मन् जूसां वं इस्राएल देशयात अधिकार यात। तर झीपिं ला यक्व दु। धात्थें हे झीत थ्व देश अधिकार यायेत ब्यूगु दु।’

25 अथे जुया: इमित धा, ‘परमप्रभु परमेश्वरं थथे धयादी – छिमिसं लानापं हि नइगु, छिमिसं मूर्ति पजा याइगु, छिमिसं मन्त स्याइगु, धात्थें हे छिमिसं थ्व देश छिमिगु खः धका: मतिइ तयागु ला?’

26 छिमिसं थःगु तरवारय् भलसा तइगु, छिमिसं घच्चाइपुगु ज्या याइगु, छिपिं सकसिनं छम्हयसिनं मेम्हयसिया कला:यात स्यंकीगु। धात्थें हे छिमिसं थ्व देश छिमिगु खः धका: मतिइ तयागु ला?’

27 “इमित धा, ‘परमप्रभु परमेश्वरं थथे धयादी – गथे जि धात्थें म्वा:म्ह खः, नाश जूगु शहरय् च्वनाच्वंपिं मन्त तरवारं सी। ख्यलय् दुपिन्त जिं गुँपशुतयत् नयेत बी। किल्लाय् व गुफाय् दुपिं महामारी सी।

28 जिं व देशयात तहसनहस व झिजांमिजां यानाबी, अले तधंछुया: बलयात नाश यानाबी। इस्राएलया पहाडत सुं नं वये वने मफयक झिजांमिजां यानाबी।

29 जिं इमिसं या:गु घच्चाइपुगु ज्याया नितिं देशयात झिजांमिजां व सुनसान यानाबीबलय् इमिसं जि हे परमप्रभु खः धका: सी।’

30 “अय् सीमानिम्ह मन्, छंगु बारे देशय् च्वंपिं छिमि मन्त छथाय् मुना: पःखा: व लुखाया कुनय् कुनय् दना: छम्हयसिनं मेम्हयसित थथे धाइ, ‘वा, परमप्रभुपाखें वःगु खबर छु खः व न्येनेनु।’

31 इमिसं न्हाबलें या:थें जिमि मन्त छन्थाय् वइ अले छंगु खँ ध्यान बिया: न्येनेत छंगु न्ह्यःने च्वनी। तर इमिसं छं धा:थें याइ मखु। इमिगु म्हुतुइ मिसाह्वः खँ जक दइ, तर इमिगु नुगलं ध्यबा जक माली।

32 छ इमिगु लागि बांला:गु सः दुम्ह वा बांलाक बाजं थायेसःम्ह मन् स्वया: अप्वः छं नं मखु। छं धा:गु खँ ला इमिसं न्यनी तर छं धा:थें याइ मखु।

33 “छं धा:गु फुक्क खँ जुइबलय् इमिसं छम्ह अगमवक्ता इमिगु दथुइ वःगु खः धका: इमिसं सी।”

34

इस्राएलया फैजवा:त

* 33:21 ३३:२१ ८ जनवरी ५८५ बी.सी. ☆ 33:21 ३३:२१ २ राज २५:३-२१; २ इति ३६:१५-२१; यर ३१:२-१०; ५२:४-२७ ☆ 33:22 ३३:२२ इज ३:२४-२७; २४:२५-२७

- 1 परमप्रभुयागु थ्व वचन जिथाय वल,
- 2 “अय सीमानिह मनु, इस्राएलया फैजवाःतयगु विरोधय अगमवाणी यानाः उपि फैजवाःतयत थथे धा! ‘परमप्रभु परमेश्वरं थथे धयादी – धिक्कार दु, थःगु जक वास्ता याइपिं इस्राएलया फैजवाःतयत। छु! फैजवाःतयसं फैच्वलयतयगु जक वास्ता यायेमाःगु, मखु ला?
- 3 छिमिसं धौ नइगु, ऊनया वसः फीगु, ल्हंल्हंपि पशुत स्याइगु, बथांयात धाःसा वास्ता हे मयाः।
- 4 छिमिसं बमलाःपिन्त बल्लाकूगु मदु, बिरामीतयत लायकूगु मदु, घाःपाः जूपिन्त मलम बुलाः पट्टी तयाब्यगु मदु। छिमिसं लँ ट्रंकुपिन्त खःगु लँय हःगु मदु, तनाच्वंपिन्त माःगु मदु। छिमिसं इमित बल व जबरजस्तिं शासन याःगु दु।
- 5 अथे जुयाः फैजवाः मदुगुलि इपिं छ्यालब्याल जुल, इपिं फुक्क गुँपशुया आहार जुल।*
- 6 जिह्म फैत लँ ट्रंकाः पहाड पहाडय व ततःजाःगु डाँडाय वन। इपिं पृथ्वीया फुक्क थासय छ्यालब्याल जुल। सुनानं इमित वास्ता मयाः, सुनानं इमित माःमवं।
- 7 “ ‘उकिं हे फैजवाःत, जि, परमप्रभुया वचन न्यँ!
- 8 जि, परमप्रभु परमेश्वर न्ववानागु दु, गथे जि धाल्थे म्वाःह खः, फैजवाः मदुगुलि जिगु बथांयात लुतय याःगु दु, गुँपशुया आहारा जगु दु। छायाधाःसा जिह्म फैजवाःतयसं जिगु बथांयात माःमवं, फैतयत वास्ता मयासँ थःगु हे जक वास्ता यात।
- 9 उकिं, हे फैजवाःत, जि, परमप्रभुया वचन न्यँ!
- 10 जि, परमप्रभु परमेश्वर थथे न्ववानागु दु – जि फैजवाःतयगु विरोधय दु। जिं इमिके थःगु बथांया ल्याःचाः काये। जिं उपि फैजवाःतयत बथांयात नकेगु ज्यापाखे लिकयाबी, इमिसं हाकनं थथःगु प्वाः जायके खनी मखु। जिं छिमिगु म्हुतुं जिगु बथांयात बचय याये, अले जिह्म फैत इमिगु नितिं आहारा जुइ मखु।’ ”

भिंम्ह फैजवाः

- 11 “ ‘परमप्रभु परमेश्वरं थथे धयादी – आः जिं थःम्ह हे जिह्म फैतयत मालाः इमित स्वये।*
 - 12 गथे थःगु बथां थुखे उखे छ्यालब्याल जुइबलय फैजवाल फैच्वलयतयत माःवनी, अथे हे जिं जिह्म फैतयत माले। सुपाँय व तसकं खिउँगु दिनय छ्यालब्याल जगु फुक्क थासं जिं इमित बचय याये।
 - 13 जिं इमित जाति जातिया थासं लिगना हये, अले देश देशं मुंके। जिं इमित इमिगु थःगु हे देशय हये, जिं इमित इस्राएलया पहाड पहाडय उकिया खुसिचा खुसिचाय व देशयागु फुक्क बस्तीइ ज्वये।
 - 14 जिं इमित बांलाःगु घाँयख्यलय ज्वये। इस्राएलया ततःजाःगु पहाडत इमिगु ज्वयेगु थाय जुइ। अन इपिं भिंगु ख्यलय ग्वार्तुलाच्वनी। इस्राएलया पहाड पहाडय भिंगु ख्यलय इपिं ज्वये खनी।
 - 15 जिं थःम्ह हे जिह्म फैत स्वये, अले इमित अन थ्यने, परमप्रभु परमेश्वरं धयादी।
 - 16 तंपिन्त जिं माले, लँ ट्रंकुपिन्त जिं लुइकाः हये। घाःपाः जूपिन्त मलम तयाः पट्टी चिनाबी, बमलाःपिन्त बल्लाकाबी। तर ल्हंपिं व बल्लाःपिन्त जिं नाश यानाबी। खःकथं बथां स्वइम्ह फैजवाः जि जुइ।
 - 17 “ ‘हे जिगु बथां, छिमित धाःसा परमप्रभु परमेश्वरं धयादी – जिं छम्ह फै व मेम्ह फैया दथुइ, अले मिजपिं फैतयगु व दगुतयगु दथुइ न्याय याये।
 - 18 भिंगु ख्यलय ज्वये दयाः नं छिमित मगात ला? छु छिमिसं ल्यं दुगु घाँयख्यःयात तति न्हुइमाः ला? छु सफा लखं छिमित मगात ला? छाया छिमिसं मेगु लःयात तति ध्याचः हे ध्याचः यानागु?
 - 19 छु! जिगु बथानं छिमिसं तति न्हगु घाँय नयेगु ला, अले छिमिगु तति ध्याचः हे ध्याचः याःगु लः त्वनेगु ला?
 - 20 “ ‘उकिं जि परमप्रभु परमेश्वरं इमित थथे धाये – स्व! जिं थःम्ह हे ल्हंपिं ल्हंपिं व गंसि गंसिपिं फैतयगु दथुइ न्याय याये।
 - 21 छायाधाःसा छिमिसं ला गंसिपिं फैतयत ब्वहलं घ्वाघ्वां, नेकुलि च्वच्वं, इमित लिनाच्वंगु दु, छ्यालब्याल यानाच्वंगु दु।
 - 22 जिं जिगु छ्यालब्याल जगु बथांयात बचय याये, इमित हाकनं गुबले लुतय याइ मखु। जिं छम्ह फै व मेम्ह फैया दथुइ न्याय याये।*
 - 23 जिं इमि छम्ह हे जक फैजवाः जुइत जिह्म दास दाऊदयात ल्यये। वं इमित स्वइ, व इमि फैजवाः जुइ।*
 - 24 जि, परमप्रभु छिमि परमेश्वर जुइ, जिह्म दास दाऊद इमिगु दथुइ शासक जुइ। जि परमप्रभुं थ्व धयागु खः।’ ”*
- परमप्रभुया शान्ति व सुरक्षाया बाचा
- 25 “ ‘जिं इपिलिसँ शान्ति व सुरक्षाया बाचा ची, अले इपिं हुक्क जुयाः मस्भूमिइ च्वनेदयेमा व गुँइ घेने दयेमा धकाः गुँपशुतयत देशं पितिना छवयाबी।
 - 26 जिं इमित व जिगु डाँडाय प्यखेरं च्वंगु थाययात आशिष दयकाबी। जिं खःगु इलय इमिगु नितिं वा वयकाबी। जिं आकाशं वइगु वायात आशिष यानाबी।

* 34:5 ३४:५-६ गन्ती २७:१७; १ राज २२:१७; २ इति १८:१६; जक १०:२; मन्ती १:३६; मर्क ६:३४
 * 34:11 ३४:११ भज २२:१-३ * 34:22 ३४:२२ इज
 ३:२४-२७; २४:२५-२७ * 34:23 ३४:२३ प्रका ७:१७ * 34:24 ३४:२४ इज ३७:२४

27 ख्यलय् दुगु सिमातयसं फलफुल बी, जमिन थःगु बाली बी, मनूत देशय् सुरक्षित जुइ। इमिगु जुवाया सिँ त्वधुलाः इमित दास दयकूपिपाखें त्वःतकीबलय् जि हे परमप्रभु खः धकाः इमिसं सी।

28 इमित जाति जातितयसं हाकनं लुटपाट याइ मखु, न गुँपशुतयसं इमित नइ, इपिं याउँक च्वनी, अले इमित सुनानं ख्याइ मखु।

29 जिं इमित अन्नया निति नां जाइगु देश बी। उगु देशय् इपिं हाकनं गुबलें नये मखना सी मखु। इमित हाकनं जाति जातितयसं हेस्याइ मखु।

30 अबलय् जि परमप्रभु इमि परमेश्वर इपिनापं दु व अले इस्राएलया मनूत जिमि प्रजा खः धकाः इमिसं सी, जि, परमप्रभु परमेश्वर न्ववानागु दु।

31 “ छिपिं जिम्ह फैत खः, जिगु ख्यःयापिं फैत, जिम्ह हे मनूत खः, जि छिमि परमेश्वर खः, परमप्रभु परमेश्वरं धयादी। ”

35

एदोमया बारे अगमवाणी

1 परमप्रभुयागु थ्व वचन जिथाय् वल, *

2 “अय् सीमानिम्ह मनू, सेइर पर्वतपाखे थःगु ख्वाः स्वयकाः वयागु विरोधय् अगमवाणी ल्हा,

3 अले वयात थथे धा, ‘परमप्रभु परमेश्वरं थथे धयादी – हे सेइर पर्वत, जि छंगु विरोधय् दु। जिं थःगु ल्हाः छंगु विरोधय् ल्हनाः छन्त झिजामिजां दंगु व तहसनहस जूगु थाय् यानाबी।

4 जिं छंगु फुक्क शहरयात तहसनहस यानाबी, छ मझूमि जुइ। अबलय् छं जि हे परमप्रभु खः धकाः सी।

5 “ छं पुलांगु ईयागु ईखयात नुगलय् तया तल। अले इस्राएलीतयत् इमिगु विपतिया इलय्, इमिगु लिपांगु सजाँयया ई थ्यंबलय् छं इमित लडाईलय् बुके बिल।

6 उकिं परमप्रभु परमेश्वरं धयादी, गथे जि धाथें म्वाःम्ह खः, जिं छन्त हि बाः वःगुया अधीनय् तयाबी, वं छन्त लितुली। छं हियात घृणा मयाः, अथे जुयाः छन्त हिं लितुली।

7 सेइरया पर्वततयत् जिं सुनसान व तहसनहस यानाबी, अनं जुयाः वये वने याइपिन्त जिं स्यानाबी।

8 जिं छंगु पहाडत स्याःपिं मनूतयगु सीम्हं जायकाबी। तरवारं स्याःपिं छंगु डाँडा डाँडाय् व छंगु ब्यासिइ ब्यासिइ खुसिचा खुसिचाय् कुतुं वनी।

9 जिं छन्त न्हाबलेया नितिं झिजामिजां दंगुथाय् यानाबी। छंगु शहरय् हाकनं सुं नं मनूत च्वनी मखु। अबलय् छं जि हे परमप्रभु खः धकाः सी।

10 “ जि परमप्रभु अन दुगु जूसां छं थथे धाःगु दु, “उपिं निगू जाति यहदा व इस्राएल अले इमिगु देश झीगु जुइ। झीसं इमित अधिकार याये।”

11 उकिं परमप्रभु परमेश्वरं धयादी, गथे जि धाथें म्वाःम्ह खः, डाहाया तं क्यनाः छं इमित घृणा यानाः छु याःगु खः, जिं नं छन्त अथे हे याये। जिं छंगु न्याय यायेबलय् जिं थःत इमिगु दथुइ म्हसीके।

12 अबलय् इस्राएलया पर्वतया बारे हेपय् यानाः छं धाःगु फुक्क खँ जि परमप्रभुं न्यंगु दु धकाः छं सी। छं धाल, “इस्राएलया पहाडत उजाड जगु दु, उपिं नयेत जिमित ब्यगु दु।”

13 छं जिगु विरोधय् घमण्डयात अले छं जिगु विरोधय् छु न्ववात, जिं व न्यनागु दु।

14 परमप्रभु परमेश्वरं थथे धयादी – सारा पृथ्वी लयतायाचवंबलय् जिं छन्त झिजामिजां दंगुथाय् यानाबी।

15 इस्राएलया घरानाया सर्बय उजाड जूबलय् छ लयताल, उकिं जिं नं छन्त अथे हे याये। हे सेइर पर्वत, हे एदोमया फुक्क लागा, छ उजाड जुइ। अले छिमिसं जि हे परमप्रभु खः धकाः सी। ”

36

इस्राएल देशयात हाकनं दयकूग

1 “अय् सीमानिम्ह मनू, इस्राएलया पहाडतयत् अगमवाणी ल्हानाः धा, ‘हे इस्राएलया पहाडत, परमप्रभुया वचन न्यँ।

2 परमप्रभु परमेश्वरं थथे धयादी – शत्रुं ला छिमिगु बारे धाःगु दु, “आहा! आः ला उपिं पुलांगु पहाडत झीगु जुल।”

3 उकिं अगमवाणी यानाः इमित धा, ‘परमप्रभु परमेश्वरं थथे धयादी – इमिसं छिमित फुक्क थासं हमला यात अले लितुलित। अथे जुयाः छिपिं मेगु ल्यं दुगु जातितयगु अधीनय् लात, अले छिमि प्यखेरं च्वंपिं मनूतयसं छिमित हेस्यात अले छिमित क्वह्यंकल।

4 उकिं हे इस्राएलया पहाडत, परमप्रभु परमेश्वरया वचन न्यँ– छिमिगु प्यखेरं च्वंपिं जातितयसं लुतय् याःगु व क्वह्यंकूग पर्वतत व डाँडात, खुसिचा व ब्यासित, दुनाच्वंगु छँत व झिजामिजां दंगु शहरतयत् परमप्रभु परमेश्वरं थथे धयादी –

* 35:1 ३५:१-१५ यशै ३४:५-१७; ६३:१-६; यर ४९:७-२२; इज २५:१२-१४; आमो १:११-१२; ओब १-२१; मला १:२-५

5 जि, परमप्रभु परमेश्वर न्ववानागु दु — जिगु डाहाया तंम्वय् जिं मेगु ल्यनाच्वंगु जातित व एदोमया विरोधय् बांलाक न्ववानागु दु, छायाधाःसा थःगु नुगल्य इस्त्राएलया निरिति लयताः व घृणा तथाः इमिसं जिगु देशयात उकिया घाँय्ख्यः लुतय् याये फयेमा धकाः थःगु अधिकारय् काल।’

6 “उकिं इस्त्राएल देशया बारे अगमवाणी यानाः उकिया पहाडत व डाँडात, खुसिचात व ब्यासितय्त धा, ‘जि, परमप्रभु परमेश्वर न्ववानागु दु — छिमित जाति जातितयसं क्वह्वंकूगु दु, अथे जुयाः जिं डाहाया तंम्वय् न्ववानागु दु।

7 उकिं परमप्रभु परमेश्वरं थथे धयादी — छिमि प्यखेरं च्वंगु जातितयसं नं बदनामी सह याये माली। जिगु ल्हाः ल्हनाः जिं थथे धकाः पाफये।

8 “ ‘तर हे इस्त्राएलया पहाडत, छिमिसं थःगु कचात बुइकी, जिगु प्रजा इस्त्राएलया लागि फल सयकी, छायाधाःसा इपिं याकनं हे छँ लिहां वइ।

9 जितः छिमिगु धन्दा जूगु दु। जिं छिमित दया याये। जिं छिमिगु बुँ पालाः पुसा हले।

10 जिं अन च्वपिं मनूतयगु ल्याः, फुक्क इस्त्राएलया घरानाया ल्याः अप्वय्काबी। अले नाश जूगु शहरत हाकनं दयकी। अले अन मनूत च्वनी।

11 जिं छिमि मनूतयगु व पशुतयगु ल्याः अप्वय्काबी। इमिगु ल्याः न्हापा स्वयाः यक्व दइ। यक्व कायमह्यायपिं बुइकी। हे इस्त्राएलया पहाडत, न्हापा थें छिमिके जिं मनूत तये, न्हापा स्वयाः अप्वः जिं छिमित च्वन्हाके। अले छिमिसं जि हे परमप्रभु खः धकाः सी।

12 जि जिमह प्रजा इस्त्राएलयात छन्थाय् हाकनं तये। इमिसं छन्त अधिकार याइ अले छ इमिगु सर्बय जुइ। छं गुबलें इमि काय मह्यायपिन्त लाकायंकी मखु।

13 “ ‘परमप्रभु परमेश्वरं थथे धयादी — मनूतयसं छ इस्त्राएलया पहाडया बारे थथे धयाच्वंगु दु, “छ मनूत नइमह खः। छं थःगु जातियात सन्तान मदयकाः च्वनेमाःपिं याःगु दु।”

14 उकिं छं आंवल्लि हाकनं गुबलें मनूतय्त नइ मखुत, न थः मनूतय्त सन्तान मदुपिं याइ, परमप्रभु परमेश्वरं धयादी।

15 छं हाकनं गुबलें जाति जातितयगु हेला न्यनेमाली मखु, न छं गुबलें मनूतयगु हेला फयेमाली, अथवा न छंगु कारण छिमि मनूत गुबलें लुफिं हाइ। परमप्रभु परमेश्वरं धयादी।’ ”

इस्त्राएलया न्हगु जीवन

16 हाकनं परमप्रभुया थ्व वचन जिथाय् वल,

17 “अय् सीमानिमह मनू, इस्त्राएलया मनूत थःगु देशय् च्वनाच्वंबलय् इमिसं थःगु पहःचहः व ज्यां उकियात अशुद्ध याःगु खः। इमिगु पहःचहः नं जिगु मिखाय् छमह मिसा थी मज्यबलयया अशुद्धता थें खः।

18 इमिसं देशय् हि बाः वय्कूगु व थःगु मूर्तितपाखें उकियात अशुद्ध याःगुलि जिं थःगु तं इमिके प्वंका।

19 जिं इमित जाति जातितयगु दथुइ छ्यालब्याल यानाबिया, इपिं देश देशय् उखेलाः थुखेलाः जुल। इमिगु पहःचहः व ज्याकथं जिं इमित न्याय याना।

20 इपिं उपिं जातितयगु दथुइ वंबलय् इमिसं जिगु पवित्र नांयात अपवित्र यात, छायाधाःसा मनूतयसं इमिगु बारे थथे धयाहल, ‘थुपिं परमप्रभुया मनूत खः, अथे जूसा नं थुमिसं वय्कःया देश त्वःते माल।’

21 जिं जिगु पवित्र नांया लागि धन्दा कयागु खः, गुकियात इपिं वंगु जाति जातितयगु दथुइ इस्त्राएलया घरानां अपवित्र याःगु खः।

22 “उकिं इस्त्राएलया घरानायात धा, परमप्रभु परमेश्वरं थथे धयादी — हे इस्त्राएलया घराना, छिमिगु लागि जिं थथे याये त्यनागु मखु, तर छिमिसं छिपिं वंगु जाति जातितयगु दथुइ अशुद्ध याःगु जिगु नांयात रक्षा यायेत जिं थथे याये।

23 जिं जिगु नां गुलि पवित्र खः धकाः क्यने। छिमिसं मेगु जातितयगु दथुइ बदनाम याःगु जिगु नां। जिं थःत छिपिपाखें इमिगु न्ह्याःने पवित्र क्यनेबलय् जाति जातितयसं जि हे परमप्रभु खः धकाः सी, परमप्रभु परमेश्वरं धयादी।

24 “ ‘जिं जाति जातितपाखें छिमित पित हये। फुक्क देशं छिमित मुंके, अले छिमित छिमिगु थःगु हे देशय् लित हये।

25 जिं छिमिके शुद्ध लः छ्वाके, अले छिपिं शुद्ध जुइ। छिमिगु फुक्क अशुद्धतापाखें अले छिमिगु फुक्क मूर्तितपाखें जिं छिमित शुद्ध यानाबी।

26 जिं छिमित छगू न्हगु नुगः बी, अले छिमिगु दुने जिं न्हगु आत्मा तयाबी। छिमिगु महं ल्वहंया नुगः लिकयाः जिं छिमित लायागु नुगः बी।*

27 अले जिगु आज्ञा पालन याकेत व जिगु नियमत बांलाक मानय् याकेत, जिं जिगु आत्मा छिमिके तयाबी

28 जिं छिमि पुर्खातय्त बियागु देशय् छिपि च्वनी। छिपिं जिगु प्रजा जुइ अले जिं छिमि परमेश्वर जुइ।

29 छिमित अशुद्ध याइगु फुक्क खँपाखें जिं छिमित बचय् याये। जिं आज्ञा बी, अले अन्न माक्व दइ, जिं छिमिथाय् हाकनं गुबलें अनिकाल छ्वयाहये मखु।

30 जिं सिमातयगु फलयात व बुँयागु अन्नयात यक्व दयकाबी, थुलि तक कि अनिकालं यानाः जातितयगु दथुइ छिपिं गुबलें मछालेमाली मखु।

31 अबलय् छिमिसं थःगु मभिंगु चाला व मभिंगु ज्यायात लुमंकी, थःगु पाप व घच्चाइपुगु चलनया कारणं छिमिसं थःपिन्त हे घृणा याइ।*

32 छिमिगु लागि जिं थ्व फुक्क ज्या यानाच्चंगु मखु धकाः छिमिसं थूगु जितः यः, परमप्रभु परमेश्वरं धयादी। हे इस्राएलया घराना, छिमिगु पहःचहःया कारणं छिपिं लज्या चा अले ख्वाः ह्याउंकी।

33 “परमप्रभु परमेश्वरं थथे धयादी – जिं छिमित छिमिगु फुक्क पापपाखें शुद्ध यानागु दि जिं छिमिगु शहरय् हाकनं मनूतयत च्वनेबी, तहसनहस जूगु थायत हाकनं दय्के।

34 वये वने याइपिनिगु मिरखाय् उजाड हे जुयाच्चवेगु पलेसा उजाड जूगु बुँ हाकनं अन्न सय्केत पालीगु जुइ।

35 मनूतयसं धाइ, “थ्व झिजांमिजां दंगु बुँ आः अदनया क्यब थें जुल। उपि उजाड, नाश व ध्वस्त जूगु शहरत आः किल्लात व मनूतयसं जाःगु दु।”

36 अबलय् छिमि प्यखेरं च्वंगु जातितयसं नाश जूगु शहरतयत जि परमप्रभुं हाकनं दय्काब्युगु दु अले उजाड जूगु जमिनयात हाकनं बांलाक सइगु जमिनय् हिलाब्युगु दु धकाः सी। थ्व जि परमप्रभुं धयागु खः, थ्व जिं या हे याये।’

37 “परमप्रभु परमेश्वरं थथे धयादी – इस्राएलया घरानाया बिन्ति जिं स्वीकार याये, अले इमिगु निति जिं थ्व ज्या यानाबी। जिं इमि मनूतयत फैत थें अल्याख यानाबी।

38 जिं इमित यरूशलेमय् क्वःछिनातःगु नखःचखःबलय् बां बीपिं फैतयगु बथां ति हे अल्याख दय्काबी। थुकथं तहसनहस जूगु शहरत हाकनं मनूतयसं जाइ। अबलय् इमिसं जि हे परमप्रभु खः धकाः सी।”

37

गंगु क्वँय्या ब्यासि

1 परमप्रभुया शक्ति जिके वल, अले वय्कलं जितः परमप्रभुया आत्मापाखें पित हयाः क्वँय् हे क्वँय् दुगु मैदानया दथुइ तयादिल।

2 वय्कलं जितः मैदानया प्यखें यंकादिल। जिं ख्यःया बँय् यक्व क्वँय्त खना, उपि क्वँय्त तसकं गंगु दु।

3 वय्कलं जितः न्यनादिल, “अय् सीमानिम्ह मनु, थुपि क्वँय्त हाकनं म्वाये फइ ला?”

जिं लिसः बिया, “हे परमप्रभु परमेश्वर, थ्व ला छिं हे जक स्यु।”

4 वय्कलं जितः हाकनं धयादिल, “थुपि क्वँय्तयत अगमवाणी यानाः धा, ‘हे गंगु क्वँय्, परमप्रभुयागु वचन न्यँ।

5 थुपि क्वँय्तयत परमप्रभु परमेश्वरं थथे धयादी – जिं छिमिके सासः* थनाबी, छिपिं हाकनं म्वाइ।

6 जिं छिमिके नसा व ला तयाबी, अले छेंगुलि त्वपुयाबी, छिमिके सासः तयाबी, अले छिपिं म्वाइ। अले छिमिसं जि हे परमप्रभु खः धकाः सी।’ ”

7 उकिं वय्कलं आज्ञा बियादीगु थें जिं अगमवाणी याना। जिं अगमवाणी यानाच्चनाबलय् हे अन ध्वार सः वल। उपि क्वँय्त थःथवय् प्यपुन।

8 जिं स्वयाच्चनाबलय् हे उपि क्वँचय् नसा व ला खनेदत, अले उपि क्वँय्तयत छेंगुलि त्वःपुल, तर इमिके सासः मनु।

9 अले वय्कलं जितः धयादिल, “फय्यात† अगमवाणी या, अय् सीमानिम्ह मनु, अगमवाणी यानाः थथे धा, ‘परमप्रभु परमेश्वरं थथे धयादी – अय् फय्, प्यखेरं वयाः थुपि स्याःपिन्त सासः थनाब्यु, इपिं म्वायेमा।’ ”

10 उकिं वय्कलं जितः आज्ञा बियादीगु थें जिं अगमवाणी याना, अले सासः उपि म्हय् दुहां वन, इपिं म्वात अले इपिं थथःगु तुतिइ दन, इपिं छगू तःधंगु सेना जुल।*

11 अले वय्कलं जितः धयादिल, “अय् सीमानिम्ह मनु, थुपि क्वँय्त इस्राएलया फुक्क घराना खः। इमिसं धाइगु, ‘झीगु क्वँय्त गनावने धुंकल, अले झीगु आशा मदये धुंकल, झीपिं नाश जूगु दु।’

12 उकिं अगमवाणी यानाः इमित धा, ‘दकलय् तःधंम्ह परमप्रभु परमेश्वरं थथे धयादी – हे जिमि मनूत, जिं छिमिगु चिहानत चाय्काः छिमित अनं लिकायेत्यनागु दु। जिं छिमित इस्राएल देशय् लित हये।

13 अय् जिमि प्रजा, जिं छिमिगु चिहानत चाय्काः छिमित लिकायबलय् छिमिसं जि हे परमप्रभु खः धकाः सी।

14 जिं थःगु आत्मा‡ छिमिके तयाबी, अले छिपिं म्वाइ। जिं छिमित छिमिगु थःगु हे देशय् तये। अले जि परमप्रभु हे थथे धाःगु दु व पूरा नं याःगु दु धकाः छिमिसं सी, परमप्रभु परमेश्वरं धयादी।’ ”

इस्राएल व यहूदा हाकनं मिलय् जूगु

15 परमप्रभुयागु थ्व वचन जिथाय् वल,

16 “अय् सीमानिम्ह मनु, सिंयागु छपु कथि कयाः उकी ‘यहूदायागु व वलिसें मिलय् जूपि इस्राएलीतयगु धकाः च्व।’ अले मेगु सिंयागु कथि कयाः उकी ‘योसेफयागु अर्थात एफ्राइम व वलिसें मिलय् जूपि इस्राएलीतयगु कथि’ धकाः च्व।

17 अले उपि निपुयात छपु हे यानाः स्वानाब्यु। उपि छंगु लहातय् छपु हे कथि जुइ।

* 36:31 ३६:३१ इज २०:४३ * 37:5 ३७:५सासः हिब्रू भाषाय् थुकिया अर्थ फय् वा आत्मा जुइफु। † 37:9 ३७:९फय् फय्या बारे स्वयादिसँ, इज ३७:५

* 37:10 ३७:१० प्रका ११:११ ‡ 37:14 ३७:१४आत्मा आत्माया बारे स्वयादिसँ, इज ३७:५

- 18 “छिमि मन्तयसं उकिया अर्थ छु खः धकाः छन्त न्यनीबलय्
 19 छ इमित थथे धा, ‘परमप्रभु परमेश्वरं थथे धयादी – जिं योसेफ वलिसें मिलय् जूषिं इस्राएलीतयगु कथि काये, गुगु एफ्राइमया ल्हातय् दु। व कयाः उकी यहदाया कथि स्वानाबी। थुकथं जिं इमितनापं तयाः छपु हे यानाबी। उपिं जिगु ल्हातय् छपु हे जुइ।’
 20 “इमिगु हे मिखाया न्ह्यःने छं च्वःगु उपिं कथि ज्वनाच्चँ।
 21 अले इमित धा, ‘परमप्रभु परमेश्वरं थथे धयादी – जिं इस्राएलीतयत् इपिं वनाः च्वनाच्चंगु जातितपाखें लिकाये। जिं इमित प्यखेंपाखें मुंके, अले इमित थःगु हे देशय् हये।
 22 जिं इमित थःगु हे देशय् इस्राएलया पहाड पहाडय् छगू हे जाति दयके। इपिं सकसिगु लागि छम्ह हे जुजु जुइ। इपिं हाकनं गुबलें निगु अलग अलग जाति अथवा निगु अलग अलग राज्य जुइ मखु।
 23 इमिसं थःम्हं थःत हाकनं गुबलें थःगु घच्चाइपुगु मूर्तित वा इवातात अथवा मेगु छुं नं अपराधपाखें अशुद्ध याइ मखु। छायाधाःसा जिं इमिगु पापी पहःचहःपाखें इमित बचय् याये, इमित शुद्ध याये। इपिं जिगु प्रजा जुइ, जिं इमि परमेश्वर जुये।
 24 “ ‘जिम्ह दास दाऊद इमि जुजु जुइ, इमि छम्ह हे फैजवाः जुइ। इमिसं जिगु नियम पालन याइ, अले जिगु विधित पालन यानाः वकथं जुइ।’
 25 जिं जिम्ह दास याकूबयात बियागु देशय् इपिं च्वनी, अन इमि पुर्यात च्वनाच्चंगु खः। इपिं व इमि सन्तानत न्ह्याबलें अन च्वनी। जिम्ह दास दाऊद न्ह्याबलेंया निंति इमि शासक जुइ।
 26 जिं इपिलिसें शान्ति व सुरक्षाया बाचा ची, व न्ह्याबलेंया लागि जुइ। जिं इमित थापं याये, जिं इमिगु ल्याः अप्वय्काबी। इमिगु दथुइ जिं थःगु पवित्रथाय् न्ह्याबलेंया लागि तये।
 27 जिं च्वनेगु थाय् नं इमिगु हे दथुइ दइ। जिं इमि परमेश्वर जुये, इपिं जिम्ह प्रजा जुइ।
 28 जिगु पवित्रथाय् न्ह्याबलेंया लागि इमिगु दथुइ दयाच्चनीबलय् जाति जातितयसं इस्राएलयात पवित्र याइम्ह जिं हे परमप्रभु खः धकाः सी।’ ”

38

गोगया विरोधय् अगमवाणी

- 1 परमप्रभुयागु थ्व वचन जिथाय् वल,
 2 “अय् सीमानिम्ह मनु, मागोग देशया गोग, मेशेक व तूबलयाम्ह मू शासकपाखे थःगु ख्वाः स्वय्काः वयागु विरोधय् अगमवाणी या।
 3 अले वयात थथे धा, ‘परमप्रभु परमेश्वरं थथे धयादी – हे गोग, मेशेक व तूबलयाम्ह मू शासक, जिं छंगु विरोधय् दु।
 4 जिं छन्त फनक्क चाःहिकाः साला हये। छंगु म्हुतुइ जिं बल्छी तयाबी। जिं छन्त व छिमि फुक्क सेनायात अर्थात छिमि सलत व सलगइपिं, लडाइँया हतियार, तःधंगु चिधंगु ढाल व तरवार घानातःपिं छगू तःधंगु सेनायात जिं पित हये।
 5 इपिंनापं फारस, कूश व पूतयापिं मन्त दइ। उपिं सकसिनं ढाल ज्वनातःगु दइ अले नैयागु तपुलि पुयातःगु दइ।
 6 गोमेर नं थः फुक्क सेनानापं व उत्तरया तापाःगु देश बेथ तोगर्मा थः फुक्क सेनानापं वइ। छनापं यक्व देशयापिं मन्त दइ।
 7 “ ‘तयार जु! छ व छनापं मिलय् जुइत मूषिं फुक्क सेनायात तयार या अले छ इमि नायः जु।
 8 तःन्हु लिपा लडाइँया लागि छिमित सःती। लिपाया दँय लडाइँपाखें नाश जुयाः हाकनं दयकूगु देशयात छिमिसं हमला याइ, गुगु देशयापिं मन्त यक्व जातितपाखें ताःई तक उजाड जुयाच्चंगु इस्राएलया पहाड पहाडय् मुंगु खः। इमित जाति जातितपाखें हःगु खः, आः इपिं फुक्क याउँक च्वनाच्चंगु दु।
 9 छ ला फय् थें हथासं न्ह्यावनी, छ व छंगु फुक्क सेना, अले छनापं दुपिं यक्व जाति जातित सुपाँय थें च्वय् थाहां वनी। छ देशयात त्वपुइगु सुपाँय थें जुइ।
 10 “ ‘परमप्रभु परमेश्वरं थथे धयादी – उखुन्हु छुं बिचाःत छंगु नुगलय् वइ, अले छं छगू मभिंगु ग्वसाः ग्वइ।
 11 छ थथे धाइ, “पःखाः मदुगु गांत दुगु देशयात जिं हमला याये। पःखाःत, मू ध्वाखा व गजबार मदय्क शहरय् याउँक च्वनाच्चंगुपिं व शंका मयाइपिं जातियात जिं हमला याये।
 12 उपिं ध्वस्त जूगु थासय् आः हाकनं जाति जातितपाखें मूषिं मन्त, सा द्रहं व मेगु सम्पत्ति तयाः देशया मू थासय् हे छें दयकाः च्वनाच्चंगु दु। उपिं बस्तीत व मन्तयत् लुतय् यानाः जिं भज्यंक नाश यानाबी।”
 13 शेबा व ददानयापिं मन्त, तर्शीशयापिं व्यापारीत व लिक्क लिक्क च्वंगु गांयापिं मन्तयसं वयाः छन्त धाइ, “छु! छ लुतय् यायेत वयागु ला? छु! धन-सम्पत्ति लाकाकायेत, लुँ वः यकेत, सा द्रहं व मालसामान यकेत, थिकय् थिकय्गु लुटया सामान मुंकेत छं सेनायात मुंकागु खः ला?”
 14 “उकिं अय् सीमानिम्ह मनु, अगमवाणी ल्हानाः गोगयात धा, ‘परमप्रभु परमेश्वरं थथे धयादी – गुगु इलय् जिगु प्रजा याउँक च्वनाच्चनी उगु इलय् छं थ्व खँ मसी ला?

15 छ उत्तर पाखेया तातापाःगु छिमिगु थासं वइ। छ व छनापं सल गयाः यक्व जातियापि मनूत वइ, अर्थात् छगू तःधंगु सेना व छगू बल्लाःगु सेना।

16 गथे सुपाँचं जमिनयात त्वपुइ, अथे हे छं जिगु जाति इस्राएलया देशय् हमला याइ। उकिं हे गोग, लिपा वइगु इलय् जिं थःत छपाखे इमिगु मिखाया न्ह्यःने पवित्र क्यनीबलय् जातितयसं जितः सीमा धकाः जिं छन्त जिगु देशया विरोधय् हये।

17 “ परमप्रभु परमेश्वरं थथे धयादी – पुलांगु इलय् जिं थः दासत, इस्राएलया अगमवत्तातपाखे धयाःम्ह मनू छ हे, मखु ला? उबलय् जिं छन्त इमिगु विरोधय् हइ धकाः यक्व दँ इमिसं अगमवाणी यात।

18 उखुन्हू थथे जुइ– गोगं इस्राएल देशयात हमला याइबलय् जि तसकं तंचाये, जि, परमप्रभु परमेश्वर न्ववानागु दु।

19 धाथे इस्राएल देशय् उबलय् तसकं भ्वखाय् ब्वइ धकाः जिं थःगु च्याःगु डाहाया तंम्वय् घोषणा याये।

20 समुद्रयापि न्यात, आकाशयापि झंगःत, मैदानयापि पशुत, जमिनय् थुखे उखे जुइपि फुक्क प्राणी अले पृथ्वीइ दुपि फुक्कं मनूत जिगु न्ह्यःने थुरथुर खाइ। पहाडत फातापुली, भीरत कुचा कुचा जुइ, फुक्क पःखाः दुनी।

21 जिं थःगु फुक्क पर्वतय् गोगया विरोधय् छपु तरवार छवये, जि, परमप्रभु परमेश्वर न्ववानागु दु। फुक्क मनूतयगु तरवार थःथः दाजुकिजाया विरोधय् चले जुइ।

22 जिं महामारी व हिबाःपाखे वयागु न्याय याये। जिं वयाके, वयागु सेनायाके व वलिसें दुगु जाति जातिया भीडयाके तसकं वाफय् वयकाबी, प्वँ गायकाबी, च्यानाच्चंगु गन्धक गायकाबी।*

23 थुकथं फुक्क जातितयत् जि तःधंम्ह व पवित्रम्ह खः धकाः क्यने। अबलय् इमिसं जि हे परमप्रभु खः धकाः सी।’ ”

39

गोगया सेनायात स्याःगु

1 “अय् सीमानिम्ह मनू, गोगया विरोधय् थ्व अगमवाणी यानाः धा, ‘परमप्रभु परमेश्वरं थथे धयादी – हे मेशेक व तूबलयाम्ह मू शासक गोग, जि छंगु विरोधय् दु।

2 जिं छन्त फनक्क चाःहिकाः साला हये। जिं छन्त तापाःगु उत्तरनिसें हयाः इस्राएलया पहाड पहाडय् लडाइँ यायेत छवये।

3 अन जिं छंगु खव ल्हातय् दुगु धनुसयात कयके, अले छंगु जव ल्हातय् दुगु वाणयात कुर्काबी।

4 इस्राएलया पहाड पहाडय् छ, छंगु फुक्क सेना व छलिसें मिलय् जूपि फुक्कं सी। जिं छन्त ला नइपि झंगःत व गुँपशुतयगु आहारा यानाबी।

5 छ चक्कंगु मैदानय् हे ग्वतुली, छायाःसा जि, परमप्रभु परमेश्वरं थ्व घोषणा यानागु खः।

6 जिं मागोग व समुद्रया सिथय् याउँक च्वनाच्चपिन्के मि छवयाहये, अले इमिसं जि हे परमप्रभु खः धकाः सी।

7 “ जिं थःगु पवित्र नां जिगु प्रजा इस्राएलया दथुइ क्यने। जिं थःगु पवित्र नांयात अपमान याकेबी मखु। अले जात जाति जि परमप्रभु हे इस्राएलया पवित्र परमेश्वर खः धकाः सी।

8 स्व! थ्व घटना जुइतिनि, थथे जू हे जुइ! परमप्रभु परमेश्वरं धयादी। जिं धयागु दिं थ्व हे खः।

9 “ अबलय् इस्राएलया शहर शहरय् च्वनीपि पिने पिहां वइ अले शत्रुतयगु हतियारत मुंकाः सिं थें च्याकी। तःधंगु चिधंगु ढालत, धनुसत व वाणत, लडाइँया कथित व भालात फुक्क न्हयुँ तक इमिसं सिं थें च्याकी।

10 इमिसं मैदानय् सिं मुनेमाली मखु। इमिसं जंगलय् वनाः सिं पालाः हयेमाली मखु। छायाःसा इमिसं उपि हतियार सिंया निंति छ्यली। इमिसं थःपिन्त लुतय् याःपिन्त लुतय् याइ। थःत लाकाकाइपिन्त लाका काइ, परमप्रभु परमेश्वरं धयादी।

11 “ उखुन्हू गोगयात जिं इस्राएलय्, समुद्रया पुर्वय् लँजुवाःतयगु बेसीइ छगू चिहान बी। अनं जुयाः वनीपि लँजुवाःतयत् लँ पनी छायाःसा गोग व वया फुक्क सेनायात अन थुनी अले व थाय्यात हामोन-गोगया* ब्यासि धाइ।

12 “ देशयात शूद्र यायेत इस्राएलया घरानां इमित न्हय्ला तक थुनातइ।

13 देशयापि सकलें मनूत मिलय् जुयाः इमित थुनी। अले जिगु महिमा जुइगु दिं इमिगु निंति छगू लुमनाच्चनीगु दिं जुइ, परमप्रभु परमेश्वरं धयादी।

14 “ न्हय्ला फुइ धुंकाः ल्यनाच्चंगु सीम्हत मालाः थुनेत मनूत ल्ययाः देशन्यंक छवइ, अले इमिसं देशयात शूद्र याइ।

15 इपि देशया प्यखे वनीबलय् गनं मनूया क्वँय खन धाःसा उकिया लिक्क छगू चिं तइ। थ्व चिं चिहान म्हुइपिन्सं व क्वँय हामोन-गोगया ब्यासिइ मथुंतले दयाच्चनी।

16 अनयागु शहरयागु नां नं “हामोनाह”† खः। अले थुकथं इमिसं देशयात शूद्र याइ।’

17 “अय् सीमानिम्ह मनू, परमप्रभु परमेश्वरं थथे धयादी – फुक्क कथंयापि झंगःपन्छित व फुक्क गुँपशुतयत् सःताः धा, ‘प्यखेनं मुनावा, जिं छगू तःधंगु बलिदान इस्राएलया पहाडय् छिमिगु निंति तयार यानाच्चनागु दु। अन छिमिसं ला नइ अले हि त्वनी।*

* 38:22 ३८:२२ उत् १९:२४; भज ११:६ * 39:11 ३९:११हामोन-गोगया हिब्रू भाषाय् हामोन-गोगया अर्थ गोगया छगू तःधंगु सेनाया पुचः खः। † 39:16 ३९:१६हामोनाह हिब्रू भाषाय् “हामोनाह” या अर्थ “सिपाईतय् पुचःत” खः। * 39:17 ३९:१७-२० प्रका १९:१७-१८

18 छिमिसं बल्लाःपिं मनूतयगु ला नइ, अले पृथ्वीयापिं शासकतयगु हि त्वनी। थुपिं सकलें बाशानयापिं ल्हंपिं भ्याःचात, चीधिकःपिं भ्याःचात, दुगुचात व द्रुहंत थें खः।

19 जिं छिमिगु निंतिं तयार यानागु बलिया भवयल्य दा ननं छिमिगु प्वाः जाइ, हि त्वँत्वं छिपिं काइ।

20 जिगु टेबिलय सलत व सलगइपिं, बल्लाःपिं मनूत व सिपाइंत फुक्क कथंयापिं मनूत नयाः छिमिगु प्वाः जाइ, परमप्रभु परमेश्वरं धयादी।

21 “जात जातिया दथुइ जिं थःगु महिमा क्यने। फुक्क जातिं जिं बियागु सजाँय व इमिगु घःने लाःगु जिगु इयातुगु ल्हाः खनी।

22 उखुन्हुनिसें इस्त्राएलया घरानां जि हे परमप्रभु इमि परमेश्वर खः धकाः सी।

23 अले जात जातितयसं इस्त्राएलयापिं मनूतयत इमिगु थःगु पापं यानाः ज्वना यंकूगु खः धकाः सी, छायाधाःसा इमिसं जितः विश्वासघात यात। उकिं जिं इपिपाखें थःगु ख्वाः फस्वयका, इमित इमि शत्रुतयगु ल्हातय लःल्हानाबिया, इपिं सकलें लडाइँलय सित।

24 जिं इमित इमिगु अशुद्धता व अपराध कथं सजाँय बिया, जिं जिगु ख्वाः इपिपाखें फस्वयका।”

परमेश्वरया मनूत हाकनं थापं जूगु

25 “उकिं परमप्रभु परमेश्वरं थथे धयादी – जिं याकूबया सुख व शान्ति हाकनं लित हयाबी, जिं इस्त्राएलयापिं फुक्कं मनूतयत माया याये। जिं जिगु पवित्र नांया इज्जतयात रक्षा याये।

26 इमित ख्याइपिं सुं मदयाः थःगु देशय् याउँक च्वने धुंकाः इमिसं न्हापायागु लज्या व विश्वासघातया जिम्मा काइ।

27 जिं जात जातितयगु दथुं इमित लित हयेबलय अले इमित थः शत्रुतयगु देशं मुंकेबलय यक्व जातितयगु मिखाय इमिगु दथुइ जिं थःत पवित्र क्यने।

28 अले इमिसं जि परमप्रभु इमि परमेश्वर खः धकाः सी, छायाधाःसा जिं इमित जाति जातितयगु दथुइ ज्वंकाछवसां इपिं मध्ये सुं नं त्वःमफिक जिं हे इमित इमिगु थःगु हे देशय् मुंके।

29 जिं हाकनं गुबलें थःगु ख्वाः इपिपाखें फस्वयके मखु, छायाधाःसा जिं थःगु आत्मा इस्त्राएलया घरानायाके प्वंके, परमप्रभु परमेश्वरं धयादी।”

40

न्हगु देगःया लागु

1 जिमित ज्वनाः बेबिलोनय् यंकूगु निइन्यागूगु दँया* न्हापांगु लाया झिन्हु दुखुन्हु अर्थात बेबिलोनयापिन्सं यरूशलेम त्याकाकाःगु झिंप्यगूगु दँ लिपा परमप्रभुया शक्ति जिके वल, अले वयकलं जितः अन यंकादिल।

2 दर्शनय् परमेश्वरं जितः इस्त्राएल देशय् यंकादिल, अले अन छगू तसकं तःजाःगु पर्वतय् तयादिल। उकिया दच्छिनपाखे जिं शहरय् थें यक्व छें खना।*

3 वयकलं जितः अन यंकादिल, जिं छमह मनूयात अन खना, वयागु ख्वाःपाः कँय्यागु थें च्वं। वयागु ल्हातय् छगू सुतिया खिपः व नापे यायेगु कथि दु, व मू ध्वाखाय् दनाच्वंगु जिं खना।*

4 वं जितः धाल, “अय् सीमानिम्ह मनू, छंगु मिखां स्व, अले थःगु न्हायपनं न्यँ, जिं छन्त छु छु क्यने उकी ध्यान ब्यु! छायाधाःसा थुकियागु निंति हे जिं छन्त थन हयागु खः। छं थन छु छु खना, व फुक्क इस्त्राएलया घरानायात धयाब्यु!”

पुर्बयागु मू ध्वाखा

5 देगःया पिने छचाःखेरं पःखाः दुगु जिं खना। व मनूया ल्हातय् नापे यायेगु कथि दु। व नापे यायेगु कथि ३.२ मिटर ताहाकः। वं पःखाः नापे यात, पःखाः ३.२ मिटर तज्जाः व उकिया ब्या ३.२ मिटर दु।*

6 अनंलि व पुर्बपाखे स्वःगु मू ध्वाखापाखे वन। उकियागु त्वाथः गयाः वं लुखायागु लुखाखलु नापे यात। वं नापे याःगु लुखाखलु ब्या ३.२ मिटर दु।

7 पिवाःत च्वनीगु क्वथायागु हाकः ३.२ मिटर व ब्या ३.२ मिटर दु। क्वथातय्गु दथुइ दथुइ दुगु पःखाःया ब्या २.७ मिटर दु। देगःपाखे स्वःगु दलानया लिक्क दुगु लुखाखलु ३.२ मिटर दु।

8 वं मू ध्वाखाया दलान नापे यात।

9 व ४.२ मिटर तब्या। उकिया लुखाखसित १ मिटर तःफि। लुखाया दलान धाःसा देगःपाखे स्वःगु दु।

10 पुर्बपाखेयागु मू ध्वाखा दुने निखें स्वकू स्वकू पिवाःत च्वनीगु क्वथात दु। उपिं स्वकू क्वथात छगू हे नापयागु खः। क्वथातय्गु दथुइयागु पःखाःत छगू हे नापयागु खः।

11 अले वं मू ध्वाखाया ब्या नापे यात। व ५.३ मिटर तब्या, व ६.९ मिटर ताहाकः।

12 फुक्क क्वथाय् न्ह्यःनेपाखे ५३ सेन्टिमिटर तज्जाःगु चिचिजाःगु पःखाःत दु। फुक्क क्वथा ३.२ मिटर प्यकू लाः।

* 40:1 ४०:१ २८ अप्रिल ५७३ बी.सी. ✨ 40:2 ४०:२ प्रका २१:१० ✨ 40:3 ४०:३ प्रका ११:१; २१:१५ ✨ 40:5 ४०:५-४२:२० २ इति ३:१-९

13 अनंलि वं मू ध्वाखाछेंया पिनेया ब्या नापे यात। छखे पिवाः कोथाया ल्युनेया पःखालंनिसें मेखे पिवाः कोथाया ल्युनेया पःखाः तक नापय यात। थ्व १३.५ मिटर दु।

14 वं मू ध्वाखाया थांत नापय यात, उपि ३२ मिटर तःजाः। लुखाछें पिने चुकय तक न्यनावंगु दु, गुकिं यानाः स्वखेपाखे चुक दु।

15 मू ध्वाखाछेंया पिनेया दुहां वनेगु थासनिसें दलानया सिथय तक २७ मिटर दु।

16 मू ध्वाखाया दुनेया लुखाछेंया फुक्क अंगलय् ग्वाखंत दु। पिवाःत च्वनीगु कोथाया अंगलय्, पिवाःत च्वनीगु कोथातयग् दथुइच्चंगु अंगलय् व दलानया अंगलय् ग्वाखंत दु, पिवाः च्वनीगु कोथातयग् दथुइया अंगलय् ताय्गः सिमाया किपात क्रियातःगु दु।

पिनेयागु चुक

17 अले वं जितः पिनेयागु चुकय हल। जिं अन चुकया प्यखेरं छं क्वथात व त्वहं लायातःगु छगू बँ खना। थ्व ल्वहं लायातःगु फलय् स्विगू क्वथा दु।

18 ल्वहं लायातःगु बँ लुखा तक हे थ्यंगु दु। बँया ब्या व लुखाया हाकः उलि उलि हे दु। थ्व दकलय् क्वय्यागु फः खः।

19 अले वं क्वय्यागु लुखाया दुननिसें चुकयागु पिने तक नापे यात। व पुर्ब व उत्तरपाखे नं ५३ मिटर दु।

उत्तरयागु मू ध्वाखा

20 उत्तरपाखे स्वःगु पिनेयागु चुकया मू ध्वाखाया हाकः व ब्या वं नापय यात।

21 ध्वाखाछेंया दुने स्वक् पिवाः कोथाया निखेंपाखेंया अले पिवाः कोथाया दथुइयागु अंगःया व दलानया नाप धाःसा पुर्बया मू लुखाया नाप ति हे दु। उक्रिया हाकः २७ मिटर व ब्या १३.५ मिटर दु।

22 उक्रिया ग्वाखंत व उक्रिया दलान अले उक्रिया ताय्गः सिमाया क्रियातःगु किपाया नाप नं पुर्बपाखे स्वःगु मू ध्वाखाया नाप ति हे दु। अन वनेत न्हयगू त्वाथः दु। उक्रिया दलान धाःसा चुलिचू दु।

23 पुर्बया मू ध्वाखाय् दुगु थें उत्तरया मू ध्वाखाया न्हःने दुनेया चुकय वनेगु छगू ध्वाखा दु। वं छगू ध्वाखानिसें मेगु ध्वाखा तक नापे यात। व ५३ मिटर दु।

दच्छिनयागु मू ध्वाखा

24 अले वं जितः दच्छिनपाखे यंकल। जिं दच्छिनपाखे स्वःगु छगू ध्वाखा खना। वं उक्रिया लुखाखसित व उक्रिया दलान नापे यात। उपि नं मेगु थें छगू हे नापयागु खः।

25 लुखाछें व उक्रिया दलानया प्यखेरं ग्वाखंत दु। उपि मेमेगु थें हे च्वं। उक्रिया हाकः २७ मिटर व ब्या नं १३.५ मिटर दु।

26 अन वनेत न्हयगू त्वाथः दु। उक्रिया दलान धाःसा उक्रिया चुलिचू दु। पिवाः कोथातयग् दथुइया अंगःया निखेंपाखे ताय्गःमाया किपात दय्कातःगु दु।

27 दुनेयागु चुकय नं दच्छिनपाखे स्वःगु छगू मू ध्वाखा दु। वं थ्व ध्वाखानिसें दच्छिन पाखेयागु पिनेया ध्वाखा तक नापे यात। व ५३ मिटर दु।

दुनेयागु चुकया मू ध्वाखात

28 अले वं जितः दच्छिनयागु मू ध्वाखां दुनेया चुकय हल। वं दच्छिनया मू ध्वाखा नापे यात, उक्रिया नाप नं मेमेगु मू ध्वाखाया नाप थें च्वं।

29 उक्रिया क्वथात, पःखाःत व दलान मेमेगु थें छगू हे नापयागु खः। लुखाछें व उक्रिया दलानया प्यखेरं ग्वाखंत दु। उक्रिया हाकः २७ मिटर व ब्या १३.५ मिटर दु।

30 (दुनेया चुकया प्यखेरं लुखातयग् दलानत धाःसा १३.५ मिटर तब्या अले २.७ मिटर तज्जाः।)

31 उक्रिया दलान पिनेया चुकपाखे स्वःगु दु। पिवाः कोथातयग् दथुइया अंगलय् ताय्गः सिमाया किपा क्रियातःगु दु। अन वनेत च्यागू त्वाथः दु।

32 अले वं जितः पुर्बपाखेया दुनेया चुकय हल, अले उक्रिया लुखा नापे यात। उपि मेगु थें छगू हे नापयागु खः।

33 उक्रिया क्वथात, पःखाःत व दलान नं मेमेगु थें छगू हे नापयागु खः। लुखाछें व उक्रिया दलानया प्यखेरं ग्वाखंत दु। व २७ मिटर ताहाकः अले १३.५ मिटर तब्या।

34 उक्रिया दलान पिनेया चुकपाखे स्वःगु दु। पिवाः कोथातयग् दथुइया अंगःया निखेंपाखे ताय्गः सिमायागु किपात दय्कातःगु दु। अन वनेत च्यागू त्वाथः दु।

35 अले वं जितः उत्तरया ध्वाखाय् हल, अले व नापे यात। व नं मेमेगु थें छगू हे नापयागु खः।

36 उक्रिया क्वथात, पःखाःत व दलान उत्थें च्वं। उक्रिया प्यखेरं ग्वाखंत दु। व २७ मिटर ताहाकः अले १३.५ मिटर तब्या।

37 उक्रिया दलान पिनेयागु चुकपाखे स्वःगु दु। पिवाः कोथाया दथुइच्चंगु अंगलय् ताय्गः सिमातयग् किपात छखे छखेपाखे दय्कातःगु दु। अन वनेत च्यागू त्वाथः दु।

बलिदान तयार यायेगु क्वथात

- 38 फुक्क मू ध्वाखाःया दलानया न्ह्यःने लुखा दुगु क्वथा दु। अन इमिसं होमबलि सिलीगु।
 39 होमबलि, शुद्ध जुइगु बलि व दोषबलि स्यायेत दुहां वनेगु लुखाया दलानया निखेंपाखे निगः निगः टेबिल दु।*
 40 उत्तरयागु मू ध्वाखाया दलानया पिने, दलानय् थाहां वनेगु त्वाथःया लिक्क निगू टेबिल दु। अले त्वाथःया मेखेपाखे निगू टेबिल दु।
 41 थुकथं दुहां वनेगु लुखाया छेपाखे प्यंगू टेबिल व मेखेपाखे नं प्यंगू, अन मुक्कं च्यागू टेबिल दु।
 42 होमबलिया निंति चानातःगु ल्वहंयागु प्यंगू टेबिल दु। छगू छगू टेबिल ८० सेन्टिमिटर ताहाकः, ८० सेन्टिमिटर तब्या व ५३ सेन्टिमिटर तज्जाः। उकिया च्वय् हे होमबलि व मेमेगु बलिदानया निंति छ्यलीगु थलबल तइगु।
 43 अले निगू च्चका दुगु हुकत, छगू छगू हुक ८ सेन्टिमिटर ताहाकः, उपि अंगःया प्यखेरं यख्खानातःगु दु। तेबिलत धाःसा छायेहःगु ला तयेत खः।

पुजाहारीतयगु क्वथा

- 44 दुनेया मू ध्वाखाया पिनेपाखे, दुनेया चुकया दुने निक्क क्वथा दु। छकू क्वथा उत्तरया मू ध्वाखाया लिक्क दच्छिनपाखे स्वःगु, व मेगु धाःसा दच्छिनया मू ध्वाखाया लिक्क उत्तरपाखे स्वःगु दु।
 45 वं जितः धाल, “थ्व दच्छिनपाखे स्वःगु क्वथा देगःया फुक्क ज्याया जिम्मा दुपि पुजाहारीतयगु निंति खः।
 46 अले उत्तरपाखे स्वःगु क्वथा धाःसा वेदीइ व देगलय् सेवा याइपि पुजाहारीतयगु निंति खः। थुपि सादोकया कायपि खः, लेवीतय् सन्तान मध्ये उपि जक परमप्रभुया न्ह्यःने सेवा यायेत वय्कःया लिक्क वयेफु।”

दुनेया चुक व देगः

- 47 अले वं चुक नापे यात। व पेकूलागु खः। व ५३ मिटर ताहाकः व ५३ मिटर तब्या। वेदी धाःसा देगःया न्ह्यःने दु।
 48 वं जितः देगःया दलानय् हल, दलानया निखेंपाखेया लुखाखसित वं नापे यात। उपि २.७ मिटर ब्या दु। मू ध्वाखा ७.४ मिटर तब्या अले उकी निखेंपाखे अंगःनापं स्वाकातःगु लुखाखसि १.६-१.६ मिटर तब्या।
 49 दलान ११ मिटर ताहाकः, अले व ६.४ मिटर तब्या। उकी थाहां वनेत झिगू त्वाथः दु अले निखेंपाखेया थांया न्ह्यःने लुखाखसित दु।

41

- 1 अले वं जितः दुने पवित्र थासय् हल। अले उकिया लुखायाखसित नापे यात। उपि खुसिया निखेंपाखेया ब्या ३.२ मिटर ३.२ मिटर दु।
 2 लुखाया ब्या ५.३ मिटर दु। लुखाखसिया निखेंपाखेया अंगया ब्या २.७ मिटर २.७ मिटर दु। वं पवित्रथाय् नापे यात। व २१ मिटर ताहाकः अले ११ मिटर तब्या।
 3 अले व महा-पवित्र थासय् दुने दुहां वनाः लुखायाखसित नापे यात। छपु छपु थां १-१ मिटर तब्या। लुखा ३.२ मिटर तब्या। लुखाया निखेपाखेया अंगःत ३.७ मिटर ३.७ मिटर तब्या।
 4 अले वं दुनेया महा-पवित्रगु थाय्या हाकः व ब्या नापे यात, व ११ मिटर ११ मिटर दु। अले वं जितः धाल, “थ्व महा-पवित्रगु थाय् खः।”

देगःया पःखाःनापं स्वाःगु क्वथात

- 5 अले वं देगःया अंगः नापे यात। व ३.२ मिटर तःफि। अले स्वखेपाखे स्वानाच्चंगु क्वथातयगु ब्या २.१ मिटर २.१ मिटर दु।*
 6 उपि क्वथात स्वतँ जाः। उपि छगू छगू तँय् स्विगू स्विगू क्वथात दु। देगःया प्यखें पाखेयागु अंगलय् उपि क्वथातयगु निंति लिधंसात दय्कातःगु दु, गुकें यानाः उपि लिधंसात देगःया अंगलय् दुहां मवनेमा।
 7 देगःया स्वखेपाखेया क्वथात गुलि गुलि थाहां वंगु दु उलि उलि तब्या जुयावंगु दु। देगःयात घेरय् यानातःगु क्वथात छगू तँया च्वय् मेगु तँय् थपय् जुयावंगु दु। थुकथं क्वथात छगुलि मेगुया घःने वंबलय् झन तब्या जुल। दकलय् क्वय्यागु तनिसें दकलय् च्वय्यागु तँ तक दथुइया तँ जुयाः वनीगु स्वाने दु।
 8 अनंलि देगःया प्यखेंपाखे थकयातःगु छगू लिधंसा खना, गुगु क्वथातयगु जग जुल। व ३.२ मिटर ताहाकः।
 9 उपि क्वथातयगु पिनेया अंगः २.७ मिटर तःफि। देगःया उपि क्वथात
 10 व पुजाहारीतयगु क्वथातयगु दथुइया खुला थाय् देगःया प्यखेरं ११ मिटर दु।
 11 खुला थासं उपि क्वथाय् वनीगु निइगू लुखात दु, छगू उत्तरपाखे स्वःगु व मेगु धाःसा दच्छिनपाखे स्वःगु दु। उगु खुला थाय्या लिक्कया लिधंसा प्यखेरं २.७ मिटर तब्या।

पच्छिमपाखेया छँ

12 देगःया चुकपाखे स्वःगु पच्छिमपाखेया छँ ३७ मिटर तब्या। उगु छँया अंगः प्यखेपाखे २.७ मिटर तःफि। व ४८ मिटर ताहाक।

देगःयागु मुक्कं नाप

13 अले वं देगः नापे यात। व ५३ मिटर ताहाक। देगःया चुक व व छँनं उकिया अंगःतनापं ५३ मिटर ताहाकः।

14 देगःया पुर्बपाखेया चुक नं, देगःया न्ह्यःनेयागु कुन्चानापं ५३ मिटर ताहाकः।

15 अले वं देगःया ल्यूनेयागु चुकपाखे स्वःगु छँ अले उकियागु फुक्क अंगलय् दय्कातःगु छखे छखेपाखेया बार्दलीत नापे यात। उकिया हाकः ५३ मिटर दु।

देगःयागु पूरा खँ

चुकपाखे स्वःगु दलान, पवित्रगु थाय् व महा-पवित्रगु थाय्,

16 अले उपिं स्वंगूयागु हे प्यखेरं दुगु लुखाखलुइ, चिब्यागु ग्वाखंत व बार्दलीत, लुखाखलुया दुने व पिनेया फुक्क ज्वलं, सिं हिनातःगु दु।

17 महा-पवित्रगु थासय् दुहां वनेगु लुखाया च्वययागु खालि थासय् व तच्चकं पवित्रथाय् व पवित्रगु थाय्या अंगःया प्यखें,

18 क्रियातःपिं कस्बतय् दथुइ दथुइ क्रियातःगु ताय्गःमा दु। छम्ह छम्ह कस्बया निपा निपा ख्वाःपाः दु।

19 छपा धाःसा मन्या ख्वाः थें छखेपाखेयागु ताय्गःमापाखे स्वःगु, अले मेगु धाःसा सिंहयागु ख्वाः थें मेखेपाखेयागु ताय्गःमापाखे स्वःगु दु। फुक्क देगःया प्यखेरं उपिं थथे हे क्रियातःगु दु।

20 कस्ब व ताय्गःमा बनिसें पवित्र थासय् दुहां वनीगु ध्वाखाया च्वय् तक पवित्र थाय्या फुक्क अंगलय् क्रियाः दय्कातःगु दु।

21 पवित्र थाय्या लुखाया चौकोस पेकुंलाः। अले तच्चकं पवित्रगु थाय्या न्ह्यःनेया लुखाया चौकोस नं न्हापायागु थें च्वं।

22 अन १.६ मिटर तज्जाःगु व छखे छखेपाखेयागु ब्या १ मिटर दुगु छगू सिंया वेदी दु। उकिया कुंत, उकिया लिधंसा व पाटात सिंयागु हे दु। उम्ह मनुखं जितः धाल, “थ्व परमप्रभुया न्ह्यःने तयातःगु टेबिल खः।”

देगःया निगू लुखा

23 पवित्रथाय् व तच्चकं पवित्रगु थासय् निगू निगू लुखा दु।

24 छगू छगू लुखाया नितिं चाहिके ज्युगु निपा निपा खापा दु, अर्थात निपा खापा छगू लुखाया नितिं, निपा खापा मेगु लुखाया नितिं।

25 पिनेया पवित्र थाय्या लुखा लुखाय् अंगलय् क्रियातःगु थें हे कस्बत व ताय्गःमात क्रियातःगु दु। दलानया न्ह्यःने सिंयागु कार्नेस दय्कातःगु दु।

26 दलानया अंगलय् चिब्यागु ग्वाखंया निखेपाखे ताय्गःमात क्रियातःगु दु। देगःया प्यखेरं च्वंगु क्वथाय् नं यग्गानाच्वंगु कार्नेसत दु।

42

पुजाहारीतयगु क्वथा

1 हाकनं वं जितः उत्तरपाखें चाहीकाः पिनेया चुकय् हल। अले देगःया चुक व देगःया उत्तर पाखेयागु पिनेया अंगःया चुलिचू दुगु क्वथाय् हल।

2 उत्तरपाखे स्वःगु लुखा दुगु छँ ५३ मिटर ताहाकः अले उकिया ब्या २७ मिटर दु।

3 व छँया छखेपाखे दुनेया चुकया १० मिटर ब्या दुगु चक्कंगु थाय् दु। मेखेपाखे पिनेया चुकया पेटी दु। थ्व छँ स्वंगू तल्ला दु अले स्वंगू हे तल्लाय् बार्दली दु।

4 क्वथातय्गु न्ह्यःने ५.३ मिटर ब्या दुगु व ५३ मिटर ताहाकःगु दुहां पिहां जुइगु लँ दु। उकिया फुक्क लुखात उत्तरपाखे स्वःगु दु।

5 च्वय्यागु क्वथात चिकु। बार्दलीत दुगुलि उपिं क्वथात छँया दथुइया व क्वय्यागु तल्लाया क्वथात स्वयाः चिकु।

6 स्वंगू तल्लाय् दुगु क्वथा क्वथाय् चुकय् दुगु थें थांत मद्दु, उकिं क्वय्यागु व दथुइयागु तल्लायागु क्वथात स्वयाः उपिं च्वय्यागु क्वथात चिकु।

7 क्वथात व पिनेया चुकनापं वनाच्वंगु अन छगू पिनेया अंगः दु। व क्वथातय्गु न्ह्यःनं २७ मिटर तक वंगु दु।

8 पिनेया चुकया लिक्क लिक्क च्वंगु क्वथाया हाकः २७ मिटर दु, पवित्र थाय्या लिक्कया क्वथातय् हाकः धाःसा ५३ मिटर दु।

9 थुपिं क्वथाया क्वय् क्वय् पिनेया चुकय् पिहां वनेत पुर्बपाखे छगू लुखा दु।

10 देगःया दच्छिनपाखे पिनेया चुकया पःखाः जाय्क, देगःया चुकया लिक्क व पिनेया अंगःया अःखः दुगु क्वथात दु।

11 उकिया न्ह्यःने छपु वनेगु लँपु दु। थुपि क्वथात उत्तरयागु क्वथात थें च्वं, उमिगु पिने वनीगु लुखात फुक्क कथंयागु, व उत्तरयागु क्वथात थें उमिगु हाकः व ब्या छगू हे नापयागु खः। उत्तरयागु लुखात थें,

12 दच्छिनयागु क्वथातयागु लुखात नं अथे हे च्वं। क्वथाय दुहां वनेगु मेगु छगू लुखा दु। थ्व लुखा पुर्बपाखे वंगु पःखाःया नापनापं वनाच्चंगु लँया दुहां वनेथाय लाः।

13 अले वं जितः धाल, “देगःया चुकपाखे स्वःगु उत्तर व दच्छिनयागु क्वथात धाःसा पुजाहारीया क्वथात खः, अन मनूतयसं छाःगु दकलय् पवित्र भेटीत परमप्रभुया न्ह्यःने वनीपिं पुजाहारीतयसं नयेगु याइ। अन इमिसं दकलय् पवित्र भेटीत, अन्नबलि, शुद्ध जुइगु बलि व दोषबलि तइ, छायाःसा व थाय् पवित्र खः।”

14 पुजाहारीत पवित्र थासय् दुहां वनीबलय् इपिं उगु पवित्र थासं पिनेया चुकय् पिहां मवनेमा, तर गुगु वसः फिनाः इमिसं सेवा याइ, उपिं वसः इमिसं अन हे त्वःताः तयेमाः, छायाःसा उपिं पवित्र खः। मनूत मुनीगु थासय् इपिं वने न्ह्यः इमिसं मेगु हे वसः फीमाः।”

देगः लागाया नाप

- 15 वं देगः दुनेया लागा नापे याये धुंकाः, वं जितः पुर्बयागु मू ध्वाखां पिने हल। अले देगःया पिनेया लागा नापे यात।
 16 वं उगु नापे याइगु कथिं पुर्बयागु भागयात नापे यात। व २६५ मिटर दु।
 17 वं उत्तरया भाग नापे यात। व नं २६५ मिटर दु।
 18 वं दच्छिनया भाग नापे यात। व नं २६५ मिटर दु।
 19 अले वं फस्वयाः पच्छिम भागय् वनाः व भाग नापे यात। व नं २६५ मिटर दु।
 20 थुकथं वं व थाय्या प्यखें पाखेया सिमाना नापे यात। उकिया छचाःखेरं पवित्र थाय्यात साधारण थासं अलग यायेत छगू पःखाः दु। व २६५ मिटर ताहाकः अले २६५ मिटर तब्या।

43

परमप्रभुया महिमा लिहां वःगु

- 1 हाकनं वं जितः पुर्बपाखे स्वःगु मू लुखाय हल,
 2 अले जिं इस्राएलया परमेश्वरया महिमा पुर्बपाखें वयाच्चंगु खना। वय्कःया सः यक्व लःयागु थें च्वं, वय्कःया महिमां जमिन प्वालप्वाल थित।*
 3 थ्व दर्शन वय्कः शहरयात नाश यायेत झाःबलय् जिं खनागु दर्शन व कबार खुसिया सिथय् जिं खनागु दर्शन थें च्वं, अले जिं बैय् भ्वसुला।*
 4 परमप्रभुया महिमा पुर्बपाखे स्वःगु मू लुखां देगः दुने दुहां वल।
 5 आत्मां जितः ल्हनाः दुनेया चुकय् हयादिल, परमप्रभुया महिमां देगः जाल।
 6 व मनू जिगु लिक्क दनाच्चंबलय् देगलय् दुनेनं सुं नवानाच्चंगु जिं ताल।
 7 वय्कलं जितः धयादिल, “अय् सीमानिम्ह मनू, थ्व ला जिगु सिंहासनया थाय् खः, अले थ्व थाय् जिगु तृति पालीया निति नं खः। थन जिं इस्राएलीतनापं सदां सदां च्वने। इस्राएलया घरानां व इमि जुजुपिन्सं थःगु व्यभिचारपाखें व पुजा याइगु थासय् दुगु थः जुजुपिनिगु जीवन मदुगु मूर्तितपाखें हाकनं गुबलें जिगु पवित्र नांयात अशुद्ध याइ मखु।
 8 इमिसं थःगु लुखाखलु जिगु लुखाखलुया लिक्क व थःगु लुखाया थांत जिगु लुखाया थांया न्ह्यःने दय्कबलय् जिगु व इमिगु दथुइ छगू पःखाः तःबलय् इमिगु घच्चाइपुगु व्यवहारपाखें इमिसं जिगु पवित्र नांयात अपवित्र यात। उकिं तंम्वय् जिं इमित नाश याना।
 9 आः इमिसं थःगु व्यभिचार व थः जुजुपिनिगु मूर्तित जिगु न्ह्यःनं चीकाःछ्वयेमा, अले जिं इमिगु दथुइ न्ह्याबलें च्वनां च्वने।
 10 “अय् सीमानिम्ह मनू, इस्राएलयापिं मनूतयत् थ्व देगःया बारे धा, गुकिं यानाः इपिं थःगु पापया निति मछालेमाः। इमिसं थ्व देगःया नमूनायात बिचाः यायेमा।
 11 इमिसं छु छु याःगु खः उकिया निति इपिं लज्या चाःगु दुसा छं इमित देगःया नमूनाया बारे थुइकाब्यु। थुकिया नमूना, थुकिया पिने वनीगु लँपु, ध्वाखा, आकार, विधित व थुकिया फुक्क नियम वयात कनाब्यु। अले इमिगु न्ह्यःने च्व, गुकें यानाः इमिसं थुकिया फुक्क आकार व थुकिया विधित मानय् यायेमा अले थुपिं कथं जुइमा।
 12 “देगःया नियम थ्व हे खः, पर्वतया च्वकाया प्यखेरंया लागा तच्चकं पवित्र जुइ। देगःया नियम थ्व हे खः।”

वेदी

- 13 “वेदीया नाप थथे दु – वेदीया छचाःखेरं धों दु, व ५३ सेन्टिमिटर तज्जाः अले ५३ सेन्टिमिटर तब्या। उकिया छचाःखेरं दुगु बालाया नाप २७ सेन्टिमिटर दु।*
 * 42:13 ४२:१३ लेवी २:३; ५:१३; ६:१६,२६,२९; ७:६,१० * 43:2 ४३:२-४ इज १:३; १०:३-४,१८-१९; ११:२२-२३; प्रका १:१५ * 43:3 ४३:३ इज १:१; ३:१४-१५; १:१-१० * 43:13 ४३:१३-१७ प्रस १७:१-२; २ इति ४:१

- 14 वेदीया जा: थथे दु – धोया च्वकानिसें क्वय्यागु फःया च्वका तक १ मिटर तज्जा: अले व फः ५३ सेन्टिमिटर तब्या, क्वय्यागु फःया च्वकानिसें च्वय्यागु फःया च्वका तक २.१ मिटर तःजा:, फः ५३ सेन्टिमिटर तब्या।
- 15 वेदीया भुतू २.१ मिटर तज्जा:, पेम्ह सिंहत उकिया पेंगुलि कुन्चाय् च्वय्यापाखे थाहां वःगु दु।
- 16 भुतू धा:सा ६.४ मिटर ताहाकःगु व ६.४ मिटर ब्या दुगु पेकूला:गु खः।
- 17 वेदीया च्वय्यागु फः नं पेकूला:, उकिया हाकः ७.४ मिटर दु अले उकिया ब्या नं ७.४ मिटर दु। बाला ५३ सेन्टिमिटर तःफि, उकिया प्यखेरं २७ सेन्टिमिटर तःजा:गु धो दु। वेदीया त्वाथःत पुर्बपाखे स्वःगु दु।”
- 18 अले वं जितः धाल, “अय् सीमानिम्ह मनु, परमप्रभु परमेश्वरं थथे धयादी – वेदी दय्के धुंका: होमबलि छायेत व वेदीइ हि हा: यायेगु विधि थ्व हे खः।
- 19 छिमिसं जिगु न्ह्यःने सेवा यायेत वइपिं सादोकया परिवारया लेवीतय् सन्तान पुजाहारीतयत् शूद्र जुइगु बलिया नितिं छम्ह द्रहंचा बीमा:, परमप्रभु परमेश्वरं धयादी।
- 20 वयागु भचा हि कया: इमिसं वेदीया प्यपुं नेकुलिइ, च्वय्यागु चाकःया पेंगुलि कुन्चात व उकिया प्यखेरं तयाबीमा। थुकथं छिमिसं वेदी शूद्र याइ, वयागु नितिं प्रायश्चित याइ।
- 21 अनंलि शूद्र जुइगु बलिया द्रहं कया: पवित्रगु थाय्या पिनेपाखे क्वःछिनातःगु थासय् छिमिसं व मिइ छु।*
- 22 “कन्हय् खुन्हु छिमिसं छम्ह खू मदुम्ह दुगुचा शूद्र जुइगु बलिया नितिं छा। छिमिसं द्रहंपाखे वेदी शूद्र या:थे थुकिं नं वेदी शूद्र या।
- 23 छिमिसं वेदी शूद्र याये धुंका: बथांयापिं मध्ये छम्ह खू मदुम्ह द्रहंचा व छम्ह खू मदुम्ह भ्या:चा छा।
- 24 छिमिसं इमित परमप्रभुया न्ह्यःने छा। पुजाहारीतयसं इमिगु म्हय् चि हला: परमप्रभुया न्ह्यःने होमबलिकथं उपिं छायेमा:।
- 25 “छिमिसं न्हयन्हु तक शूद्र जुइगु बलिया नितिं न्हियान्हिथं छम्ह दुगुचा तयार यायेमा:। छिमिसं बथांयाम्ह छम्ह खू मदुम्ह द्रहंचा व छम्ह खू मदुम्ह भ्या:चा छायेगु या।
- 26 न्हयन्हु तक इमिसं वेदीया नितिं प्रायश्चित याना: उकियात शूद्र यानाच्वनेमा, थुकथं इमिसं उकियात अर्पण याइ।
- 27 न्हयन्हु फुइ धुंका: च्यान्हु दुखुन्हुनिसें पुजाहारीतयसं वेदीइ छिमिगु होमबलि व मेलबलि छायेगु यायेमा:। अले जिं छिमित स्वीकार याये, परमप्रभु परमेश्वरं धयादी।”*

44

शासक, लेवीत व पुजाहारीत

- 1 उम्ह मनुखं जितः देगःया पुर्बपाखेया पिनेया मू ध्वाखाय् यंकल। ध्वाखा तिनातःगु दु।
- 2 परमप्रभुं जितः धयादिल, “थ्व ध्वाखायात तिना हे तयेमा:। व चाय्के मज्यु। सुं नं थ्व ध्वाखां दुहां वने दइ मखु। थ्व ध्वाखा तिना हे तयेमा: छायाधा:सा परमप्रभु इस्त्राएलयाम्ह परमेश्वर थ्व ध्वाखां दुहां झा:गु दु।
- 3 शासक थः हे जक परमप्रभुया न्ह्यःने पवित्र भवय् नयेत ध्वाखाया दुने दुहां वने फइ। व लुखाया दलानं दुहां पिहां जुइमा।”

देगलय् दुहां वनेगु नियम

- 4 अनंलि उम्ह मनुखं जितः देगःया न्ह्यःनेपाखे उत्तरयागु मू ध्वाखां देगःया दुनेया चुकय् यंकल। जिं स्वयाबलय् परमप्रभुया देगः वयकःया महिमां जा:गु खना। जि बैय् भ्वसुला।
- 5 परमप्रभुं जितः धयादिल, “अय् सीमानिम्ह मनु, ध्यान ब्यु अले थःगु मिखां स्व! परमप्रभुया देगःया फुक्क विधिया बारे जिं छन्त धयागु फुक्क खँ थःगु न्हायपनं न्यौं! सु देगलय् दुहां वने फइ अले सुयात देगलं पितिना छवयेमा: व फुक्क बांलाक स्व!
- 6 विद्रोही इस्त्राएलया घरानायात थथे धा, ‘परमप्रभु परमेश्वरं थथे धयादी – हे इस्त्राएलया घराना, छिमिगु घच्चाइपुगु ज्या अप्वः जुल।
- 7 छिमिगु फुक्क घच्चाइपुगु व्यवहार बाहेक छिमिसं मन व म्हय् चिं मतःपिं विदेशीतयत् जिगु पवित्र थासय् दुने हया: छिमिसं नसा, दा: व हि जिगु लागि छा:बलय् उकियात अशूद्र यात, अले जिगु बाचा त्वाथल।
- 8 छिमिसं थःपिंसं जिगु पवित्र ज्वलंया जिम्मा मकासें थःगु हे मनं छिमिसं मेपिन्त जिगु पवित्रगु थासय् मेपिनिगु जिम्माय् बिल।
- 9 परमप्रभु परमेश्वरं थथे धयादी – मनय् व म्हय् निगुलि चिं मतःपिं विदेशीत व इस्त्राएलीतयगु दथुइ तन व मन निगुलि खतना मजूपिं विदेशी सुं नं जिगु पवित्र थासय् दुहां वये मज्यु।

लेवीतयत् पुजाहारीया ज्या यायेत पंगु

- 10 “ इस्त्राएलीत मखुगु लँय् वंगु दिननिसें जिपाखे तापाना वपिं लेवीतयसं व जितः त्वःता: थःगु मूर्तिया ल्यूल्यु जुया जूपिं लेवीतयसं थःगु पापया सजाय फये हे मा:।

11 इमिसं जिगु पवित्र थासय् सेवा याये फु। देगःया ध्वाखातयगु जिम्मा कयाः अन सेवा याये फु। इमिसं मनूतयगु नितिं होमबलि व बलि बीत छायेहपि पशुत इमिसं स्याये फु। इपिं मनूतय् न्ह्यःने दनाः इमिगु सेवा याये फु।

12 तर उपिं लेवीतयसं थःगु हे मूर्तितयगु न्ह्यःने मनूतयगु सेवा याःगु, अले इस्राएलया घरानायात पापय् कुर्काब्यगु जुयाः इमिसं थःगु पापया सजाय् फये हे माः धकाः जिं थःगु ल्हाः ल्हनाः पाफयागु दु, जि, परमप्रभु परमेश्वर न्ववानागु दु।

13 इपिं पुजाहारीत जिगु सेवा यायेत न्ह्यःने वये दइ मखु। इपिं जिगु छुं नं पवित्रगु खँ अथवा तच्चकं पवित्र भेटीया न्ह्यःने वये दइ मखु। थःमहं याःगु घच्चाइपुगु ज्यायागु लज्या इमिसं भोगे याये हे माः।

14 अयनं देगलय् यायेमाःगु ल्हने ज्यायागु जिम्मा व अन अप्वः यानाः यायेमाःगु ज्यायागु जिम्मा जिं इमित हे बी।

पुजाहारीत

15 “ तर सादोकया परिवारयापिं लेवीतय् सन्तान पुजाहारीतयसं धाःसा इस्राएलीत जिपाखें फस्वया वसां तबि जिगु पवित्र थासय् यायेमाःगु ज्या इमान्दार जुयाः याना हे च्वन। थुपिं धाःसा जिगु सेवा यायेत जिगु न्ह्यःने वयेगु यायेमा, अले जिगु न्ह्यःने दाः व हि छायेत वयेगु यायेमा, परमप्रभु परमेश्वरं धयादी।

16 इपिं जक जिगु देगलय् दुहां वइ, अले जिगु न्ह्यःने सेवा यायेत जिगु टेबिलया न्ह्यःने वयाः इमिसं जिगु सेवा याइ।

17 “ इपिं दुनेया चुकयागु लुखाय् दुहां वनीबलय् इमिसं सूती कापःयागु वसः फीमाः। इमिसं दुनेयागु चुकयागु लुखा लुखाय् वा देगःया दुने सेवा याइबलय् छुं नं ऊनयागु वसः पुने मज्यु।[☆]

18 इमिसं छेनय् सुतियागु फेटा व जँय् सुतियागु दुनेयागु वसः फीमाः। इमिसं चःति वइगु छुं कथं याःगु वसः फी मज्यु

19 इपिं पिनेया चुकय् मनूतय्थाय् वनीबलय् सेवा याःबलय् फ्यगु वसः त्वयेमाः, अले व वसः पवित्र क्वथाय् तयाः मेगु वसः फी हे माः। मखुसा थ्व पवित्र वसःपाखें चुकय् च्वपिं पवित्रतां सी हे माःगु खः।

20 “ इमिसं थःगु छेनय् सँ खाये मज्यु अथवा ताहाक जुइके बी मज्यु, तर इमिसं थःगु सँ चिहाकः यानाः चायेमाः।[☆]

21 दुनेया चुकय् वनीबलय् सुं नं पुजाहारी दाखमघ त्वने मज्यु।[☆]

22 सुं नं पुजाहारी भाःत मदये धुंक्मह वा भाःत त्वःतुमह मिसालिसें ब्याहा याये मज्यु। इमिसं इस्राएलया वंशय् बूमह कुमारी मिसामचायात अथवा सुं पुजाहारीतय् भाःत मदये धुंक्मह मिसायात जक ब्याहा याये फइ।[☆]

23 इमिसं जिगु प्रजायात पवित्र व साधारण छु पाः व स्यनेमाः अले इमित शुद्ध व अशुद्ध छुतय् यायेगु स्यनेमाः।[☆]

24 “ छुं ल्वापुरख्यापु जुइबलय् पुजाहारीतयसं हे न्यायाधीशं थें ज्या यायेमाः अले जिगु विधिकथं इमिसं मुद्दा फैसला यायेमाः। इमिसं जिगु नियमत व जिगु क्वःछिनातःगु फुक्क नखःचखःयागु विधित पालन यायेमाः। इमिसं जिगु विश्रामबारयात पवित्र तयाति!

25 “ सीमह मनूया न्ह्यःने वनाः सुं पुजाहारी थःत अशुद्ध याये मज्यु। अयनं मां बौ, काय्मह्याय्पिं दाजुकिजापिं अथवा ब्याहा मजुनिपिं तता केहँयागु सीमहया न्ह्यःने वनाः व अशुद्ध जुइफु।[☆]

26 शुद्ध जुइ धुंकाः न्हयन्हु तक वं पियाच्वनेमाः।

27 पवित्र थासय् सेवा यायेत पवित्रगु थाय्या दुनेया चुकय् दुहां वनेगु दिं व थःगु नितिं शुद्ध जुइगु बलि छायेमाः। परमप्रभु परमेश्वरं धयादी।

28 “ पुजाहारीतयत्त पुरखातयगु जमिन दइ मखु। इमिगु भागयागु जमिन जि हे खः। छिमिसं इस्राएलय् इमित छुं थःगु जमिन बी मज्यु, छायाधाःसा जि हे इमिगु थःगु जमिनया भाग जुये।[☆]

29 इमिसं अन्नबलि, शुद्ध जुइगु बलि व दोषबलि नइ। इस्राएलय् परमप्रभुयात देछाय्माःगु फुक्क चिज इमिगु हे जुइ।[☆]

30 फुक्क न्हापां सःगु फलतय् दकलय् भिंगु न्हापांगु फलत व छिमिगु फुक्क कथंयागु व विशेष क्वसेलि फुक्क पुजाहारीतयगु हे जुइ। छिमिगु घरानाय् आशिष वयेत न्हायातःगु छुचुंयागु दकलय् न्हापायागु व्व नं पुजाहारीतयत्त हे ब्यु!

31 अथें सीमह अथवा मेमह पशुं स्याःमह झंगःपन्छि वा पशुया ला पुजाहारीतयसं नये मज्यु।”[☆]

45

जमिन ब्वथःगु

1 “ छिमिसं इस्राएलया कुल कुलयात सर्बयकथं देश इनाबीबलय् छिमिसं उकिं परमप्रभुया नितिं १३ किलोमिटर ताहाकःगु व ११ किलोमिटर तब्यागु छगू पवित्रथाय् अलग या। व फुक्क लाग्गा पवित्र जुइ।

2 थ्व लाग्गाया २६५ मिटर ताहाकःगु व २६५ मिटर तब्यागु छगू व्व पवित्र थाय्या नितिं जुइ। उकिया प्यखेरं २७ मिटर तब्यागु छगू खुला थाय् दयेमा।

3 व हे पवित्र लाग्गाय् १३ किलोमिटर ताहाकःगु व ५.३ किलोमिटर तब्यागु छकु थाय् नापे या। अन पवित्रगु थाय् व तच्चकं पवित्रगु थाय् दइ।

☆ 44:17 ४४:१७-२८ प्रस २८:३१-४३; लेवी १६:४ ☆ 44:20 ४४:२० लेवी २१:५ ☆ 44:21 ४४:२१ लेवी १०:९ ☆ 44:22 ४४:२२ लेवी २१:७,१३-१५
 ☆ 44:23 ४४:२३ लेवी १०:१० ☆ 44:25 ४४:२५ लेवी २१:१-४ ☆ 44:28 ४४:२८ गन्ती १८:२० ☆ 44:29 ४४:२९-३० गन्ती १८:८-१९ ☆ 44:31 ४४:३१ लेवी २२:८

4 थ्व थाय धाःसा पवित्रगु थासय् परमप्रभुया सेवा याइबलय् परमप्रभुया न्ह्यःने वइपिं पुजाहारीतयगु नितिं देशयागु छगू पवित्रगु ब्व जुइमा। थ्व इमिगु छँया नितिं जग्गा व पवित्र थाय्या नितिं नं छगू पवित्रगु थाय् जुइ।

5 १३ किलोमिटर ताहाकःगु व ५.३ किलोमिटर तब्यागु छगू लागा देगल्य् सेवा याइपिं लेवीतयगु जुइ। उकी हे इपिं च्वनीगु शहरत दइ।

6 “पवित्र इलाकाया लिक्क छिमिसं शहरया लागि २.७ किलोमिटर तब्यागु व १३ किलोमिटर ताहाकःगु थाय् ब्यु! थ्व फुक्क इस्त्राएलीतयगु नितिं जुइ।”

शासकया जमिन

7 “पवित्र इलाका व शहरया फुक्क सिथया जमिन धाःसा शासकयागु जुइ। व पच्छिमपाखें पच्छिमय् हे पुर्बपाखें पुर्बय् हे न्यनावंगु जुइ। कुल कुलया भागत मध्ये छगू नापनापं जुयाः पच्छिम सिमानानिसें पुर्ब सिमाना तक न्यनावंगु वयागु ब्व जुइ।

8 थ्व धाःसा इस्त्राएल्य् वयागु जमिन जुइ। इस्त्राएलया राजकुमारतयसं जिगु प्रजायात हाकनं गुबलें अत्याचार याइ मखु, तर इमिसं इस्त्राएलया घरानायात इमिगु कुल कुलकथं जग्गा जमिन बी।”

शासकतयगु नितिं नियम

9 “परमप्रभु परमेश्वरं थथे धयादी, हे इस्त्राएलया शासकत, गात! छिमिसं यक्व हे यात। ल्वापुख्यापु व अत्याचार त्वःताब्यु! खःगु व बांलाःगु ज्या जक या! जिगु प्रजायात पितिनाछवयेगु ज्या बन्द या! परमप्रभु परमेश्वरं धयादी।

10 छिमिसं थिक थिक तौलयागु ताल्जु व धः छ्यलेमाः। छिमिगु एपा* व बाथ† नं पाय्छि पाय्छि नापयागु जुइमाः।*

11 गंगु चिज लनीगु “एपा” व छ्वाल्गु चिज लनीगु “बाथ” छगू हे नापयागु जुइमाः उपिं नाप “होमेर”‡ कथं थुकथं यायेमाः—

“१ होमेर = १० एपा = १० बाथ।

12 ओजनया तौल थथे जुइमाः

२० गेरा = एक शेकेलS।

६० शेकेल = एक मीना।

विशेष भेटी व नखःचखः

13 “छिमिसं थःगु भेटी थुकथं छायेगु या —

छवःया छगू एपाया खुब्वय् छव्व
तछवःया छगू एपाया खुब्वय् छव्व

14 जैतूनया चिकंया १/१०० भाग।

(बाथया ल्याखं लनिबलय् थथे जुइ —

झिगू बाथ = छगू होमेर = छगू कोर।)

15 “फै इस्त्राएलया ख्यःयापिं निसःम्ह फैपाखें छम्ह।

“छिमिसं अन्नबलि, होमबलि व मेलबलिया नितिं पशुत अन्न व चिकं हइ, अले व छिमिगु नितिं प्रायश्चित जुइ, परमप्रभु परमेश्वरं धयादी।*

16 इस्त्राएलया शासकयात देशयापिं फुक्क मनूतयसं थ्व कोस्यालि बीमाः।

17 थीथी नखःचखः, अमइया नखः, विश्रामबारत व इस्त्राएलया घरानाया फुक्क क्वछिनातःगु नखःचखःबलय् छायेत होमबलि, अन्नबलि व त्वँसाबलि तयार यायेगु ज्या शासकयागु हे जुइ। इस्त्राएलया घरानाया नितिं प्रायश्चित यायेत माःगु शूद्र जुइगु बलि, अन्नबलि, होमबलि व मेलबलि वं हे तयार यानाबीमाः।

18 “परमप्रभु परमेश्वरं थथे धयादी — न्हापांगु लाया न्हापांगु दिनय् छिमिसं छम्ह खू मदुम्ह द्रहंका कयाः पवित्र थाय्यात शूद्र यायेगु या।

19 पुजाहारीं शूद्र जुइगु बलिया भचा हि कयाः देगःया लुखाया चौकोस, वेदीया च्वय्यागु चाकःया पेगुलि कुन्चाय् कुन्चाय् व दुनेया चुकया लुखाया थां थामय् तयेमाः।

20 सुनानं बिचाः मयासैं अथवा मसीकं मचायेकं पाप याःगु दुसा, लाया न्हयन्हु दुखुन्हु छिमिसं अथे हे यायेगु या। थुकथं देगःया नितिं छिमिसं प्रायश्चित यायेगु या।

21 “न्हापांगु लायागु झिप्यन्हु दुखुन्हु छिमिसं न्हयन्हु तक छुत्काराया नखः हनेमाः। थुबलय् छिपिं सकसिनं सोडा मतःगु मरिं जक नयेगु यायेमाः।*

22 उखुन्हु राजकुमारं थःगु नितिं व देशयापिं फुक्क मनूतयगु नितिं शूद्र जुइगु बलिया नितिं छम्ह द्रहं बीमाः।

* 45:10 ४५:१० छगू एपा थथे धयागु न्याफा ति खः † 45:10 ४५:१०-१४ एपा व बाथ थुपिं पदय् पुलांगु हिब्रू नापतौलया बारे धयातःगु दु, पुलांगु इलय् इमिसं गंगु पदार्थया नितिं “एपा” छ्यली अले छ्वाल्गुया नितिं “बाथ” छ्यली, “एपा” व बाथया साइज उर्थे खः, मेगु “होमेर” धकाः धाइगु मेगु तौल थुपिं निगुया झिब्वय् छव्व दइ, सामान लने माल धाःसा इमिसं “शेकेल” छ्यली, छगू शेकेलय् नीगु गेरा दइ, अले छगू मिनाय् नीगु “शेकेल” दइ, इमिसं छ्यलीगु छुं दाना कायेत कोर धाःगु तौल नं छ्यली थ्व छगू “होमेर” ति हे दइ। * 45:10 ४५:१०-१२ लेवी ११:३६ ‡ 45:11 ४५:११ होमेर छगू होमेर धयागु निसः किलोग्राम ति खः S 45:12 ४५:१२ शेकेल छगू शेकेल धयागु ११.५ ग्राम ति खः। * 45:15 ४५:१५ लेवी १:३-१७; २:१-१६; ३:१-१७ * 45:21 ४५:२१ प्रस १२:१-२०; गन्ती २०:१६-२५

23 थ्व नखःया न्हयन्हू तक परमप्रभुया निंति होमबलिया निंति न्हियान्हिथं वं न्हयन्हू खू मदुपि द्रहं व न्हयन्हू खू मदुपि भ्याःचा अले शुद्ध जुइगु बलिया निंति न्हियान्हिथं छम्ह छम्ह दुगुचा छायेमाः।

24 छम्ह छम्ह द्रहं व भ्याःचानापं वं छगू एपा अन्नबलिकथं छवचुं छायेमाः, छगू छगू एपा* नापं छगू हीन† चिकं छायेमाः।

25 “ ‘न्हयगुगु लाया झिन्त्यान्हू दुखुन्हुनिसें कयाः न्हयन्हू तक वं शुद्ध जुइगु बलि, होमबलि, अन्नबलि व चिकं थुकथं हे तयार यायेगु यायेमाः।’ ”*

46

1 “ ‘परमप्रभु परमेश्वरं थथे धयादी – दुनेया चुकया पुर्बपाखेया मू ध्वाखा वाया खुन्हू तक तिनातयेमाः। विश्रामबार व अमइया दिं जक व चाला च्वनेमाः।*’

2 शासक पिनेनं ध्वाखाया दलान जुयाः वयेमाः अले ध्वाखाया थांया लिक्क व दनेमाः। पुजाहारीतयसं शासकयागु होमबलि व मेलबलि छायेमाः। अले व लुखाखलुइ आराधना यानाः पिने पिहां वनेमाः ध्वाखा धाःसा बहनी तक मतीमाः।

3 विश्रामबार व अमइ खुन्हू देशयापि मन्तयसं व हे ध्वाखाया खापाय् परमप्रभुया न्ह्याःने आराधना यायेमाः।

4 विश्रामबार खुन्हू शासकं परमप्रभुया निंति छायेमाःगु होमबलि थथे जुइमाः- खुन्हू खू मदुपि चीधिकःपि भ्याःचात व छम्ह खू मदुमह भ्याःचा।

5 छम्ह छम्ह भ्याःचानापं छाइगु अन्नबलि छगू छगू एपा जुइमाः अले चीधिकःपि भ्याःचातनापं छाइगु अन्नबलि थःत गुलि बी मास्ति वः उलि छायेमाः। व बाहेक छगू छगू एपा* नापं छगू हीन चिकं छायेमाः।

6 अमइ खुन्हू वं छम्ह द्रहंचा, खुन्हू चीधिकःपि भ्याःचा व छम्ह भ्याःचा छायेमाः। उपि दक्व खू मदुपि जुइमाः।

7 वं छम्ह द्रहंनापं छगू एपा व छम्ह छम्ह भ्याःचानापं छगू छगू एपा अन्नबलि छायेमाः। खुन्हू चीधिकःपि भ्याःचातनापं छाइगु अन्नबलि थःत गुलि बी मास्ति वः। उलि नापं छगू छगू एपाया निंति छगू छगू हीन चिकं तनाः छायेमाः।

8 शासक दुहां वइबलय् व मू ध्वाखाया दलान जुयाः दुहां वयेमाः अले व हे लँ जुयाः पिहां वनेमाः।

9 “ ‘क्वःछिनातःगु नखःचखःया दिनय् मन्त परमप्रभुया न्ह्याःने वइबलय् उत्तरया मू ध्वाखां आराधना यायेत दुने दुहां वनीमह मन् दच्छिनया मू ध्वाखां पिहां वनेमाः। दच्छिनया मू ध्वाखां दुहां वनीमह मन् धाःसा उत्तरया मू ध्वाखां पिहां वनेमाः। दुने दुहां वःगु ध्वाखां सुं नं पिहां मवनेमाः। तर तप्यंक पिहां वनेमाः।

10 इपिं दुहां वइबलय् इमिगु दथुइ च्वनाः शासक वयेमाः अले शासक पिहां वनीबलय् इपिनापं हे पिहां वनेमाः।

11 “ ‘नखःचखः व नखःचखःया क्वःछिनातःगु दिनय् अन्नबलि धाःसा छगू एपा छम्ह द्रहंचानापं, छगू एपा छम्ह भ्याःचानापं, व चीधिकःमह भ्याःचानापं थःत गुलि बी मास्ति वः उलि छायेमाः। छगू छगू एपानापं छगू छगू हीन चिकं छायेमाः।

12 “ ‘शासकं परमप्रभुयात थःयसें होमबलि वा मेलबलि छाइबलय् वयागु निंति पुर्बपाखे स्वःगु मू ध्वाखा चाय्काबीमाः। वं थःगु होमबलि व मेलबलि विश्रामबार खुन्हू छाःगु थें हे छायेमाः। व पिहां वने धुंकाः खापा तीमाः।

13 “ ‘छिमिसं परमप्रभुया निंति दच्छि दुमह छम्ह भ्याःचा न्हियान्हिथं होमबलि यानाः छा। छिमिसं थथे सुथ पतिकं या।

14 वनापं सुथ पतिकं अन्नबलि एपाया खुब्बय् छब्बं व छुचुनापं ल्वाकछ्यायेत हीनया स्वब्बय् छब्बं चिकं बीमाः। परमप्रभुयात थ्व अन्नबलि छायेगु न्ह्याबलेयागु विधि खः।

15 थुकथं सुथ पतिकं मदिकक होमबलि यानाः भ्याःचा, अन्नबलि व चिकं छायेमाः।

16 “ ‘परमप्रभु परमेश्वरं थथे धयादी – शासकं थः सुं छम्ह काय्यात थःगु सर्बयपाखें दान बिल धाःसा व दान वया सन्तानयागु नं जुइमाः। व वयागु सर्बययागु छगू ब्व जुइ।

17 तर वं थज्याःगु दान दासत मध्ये छम्हयसित बिल धाःसा, दासत्वपाखें मुक्त जुइगु दें तक जक वयागु जुइमा। अनलि हाकनं व शासकयागु हे जुइ। वयागु सर्बय थः कायपिनिगु जक जुइ, व इमिगु हे जुइ।*’

18 शासकं मन्तयत् थःगु जग्गा जमिनं पितिनाछवयाः इमिगु सर्बय लाकाकाये मज्यु। वं थःगु हे जग्गा जमिनं छुं ब्व थः कायपिन्त सर्बय कथं बीमाः थुकथं जिमह सुं मन्तयात वयागु थःगु जग्गा जमिनपाखें अलग याइ मखु।’ ”

देगःया भुतू क्वथा

19 अले उमह मनुखं जितः मू ध्वाखाया छेपेपाखेयागु लुखां उत्तरपाखे स्वःगु पवित्र क्वथाय् हल, गुगु क्वथा पुजाहारीतयगु लागि अलग तयातःगु खः। अले पच्छिमयागु छगू कुन्चाय् जितः छगूथाय् क्यन।

20 “ ‘थ्व थाय् पुजाहारीतयसं दोषबलि व शुद्ध जुइगु बलियागु ला दयकीगु व अन्नबलि छाःगु छुचुनं मरि दयकीगु थाय् खः। थथे पुजाहारीतयगु थासय् याये हे माः। मखुसा थ्व पवित्र नसा चुकय् यंकीगुलि अन च्वपिन्त पवित्रतां सी हे माःगु खः।’ ”

* 45:24 ४५:२४ छगू एपा थथे धयागु न्याफा ति खः। † 45:24 ४५:२४ छगू हीन थथे धयागु ३.८ लिटर ✨ 45:25 ४५:२५ लेवी २३:३३-३६; गन्ती २९:१२-३८ ✨ 46:1 ४६:१-३,८ इज ४४:१-३ * 46:5 ४६:५ छगू एपा थथे धयागु न्याफा ति खः † 46:14 ४६:१४ एपाया खुब्बय् छब्ब थथे धयागु २.७ किलोग्राम खः ‡ 46:14 ४६:१४ हीनया स्वब्बय् छब्ब थथे धयागु १.३ लिटर खः § 46:17 ४६:१७ हिब्रू भाषाय् न्ययगुगु दें, थ्व नेय्दें पतिकं हनी। नेय्दें दैय् दासत व चिज स्वतन्त्र जुइ, जमिन न्हापा सुयागु खः वयात थःयत्थें लितबीमाः। थुकिया बारे छिं लेवी २५:८-५५ पदय् बांलाक स्वयादीफु। ✨ 46:17 ४६:१७ लेवी २५:८-५५

- 21 अनंलि वं जितः पिनेया चुकय् यंकाः चुकया पेगुलि कुन्चाय् चाःहिकल। जिं फुक्क कुन्चाय् छगू चिधंगु चुक खना।
 22 जिं फुक्क कुन्चाय् छगू भूतू क्वथा खना। थुपिं भूतू क्वथात छगू हे नापयागु खः, २१ मिटर ताहाकः व १६ मिटर तब्या।
 23 प्यंगू भूतू क्वथाया प्यखेपाखे ल्वहंया फः दु। उपिं फःया क्वय् प्यखेरं भूतू दयकातःगु दु।
 24 वं जितः धाल, “थ्व देगल्य् सेवा याइपिन्सं मनूतय्सं छायेहःगु बलित दयकीगु भूतू क्वथात खः।”

47

देगःपाखे न्ह्यानाच्चंगु खुसि

- 1 हाकनं वं जितः देगःया मू ध्वाखाय् लितहल। जिं देगःया ध्वाखाखलुया क्वय् लः तिकितिकि वयाः पुर्बपाखे वनाच्चंगु खना। देगःया मू ध्वाखा पुर्बपाखे स्वःगु दु। लः देगःया दच्छिनं, वेदीया दच्छिनपाखे क्वय् तिकितिकि वयाच्चंगु दु।
 2 अले वं जितः उत्तरया मू ध्वाखां पिने हल, अले पिनें पिनें चाःहिकाः पुर्बपाखे स्वःगु ध्वाखाया पिने हल। पुर्बपाखे स्वःगु ध्वाखाया दच्छिनपाखे लः तिकितिकि वयाः न्ह्यानाच्चंगु दु।
 3 व नापय् याइगु खिपः ल्हातय् ज्वनाः पुर्बपाखे वन, अले वं ५३० मिटर नापय् यात। वं जितः खुसिया उखेपाखे व्वना यंकल, लः गौचा तक वः।
 4 वं मेगु ५३० मिटर नापय् यानाः जितः लखं व्वना यंकल, लः पुलि तक वः। वं मेगु ५३० मिटर नापय् यात, अले जितः लखं व्वना यंकल, लः जँ तक वः।
 5 वं मेगु ५३० मिटर नापय् यात, तर आः लः थाहां वयाः जिं छी मफइगु खुसि जुल। व लाल कायेजीक तज्जाःगु दु, व सुं छी मफइगु खुसि जूगु दु।
 6 वं जितः धाल, “अय् सीमानिम्ह मनु, छं थ्व फुक्क बांलाक स्व!”
 अले वं हाकनं जितः खुसिया सिथय् यंकल।
 7 अन थ्यंबलय् जिं खुसिया निखे यक्व सिमात खना।
 8 वं जितः धाल, “थ्व लः पुर्बया लागापाखे न्ह्याइ, अनं क्वय् अराबा जुयाः मृत समुद्रपाखे न्ह्याइ अले मृत समुद्रय् मिलय् जुइ। अले मृत समुद्रया लः साइ।
 9 व खुसि न्ह्याःगु थासय् यक्व थीथी कथंयापि जीवजन्तुत च्वनी। अन यक्व न्या दइ, छायाःसा थ्व लः गन गन वनी अनयागु लः साइ। उकिं थ्व खुसि गन गन थ्यनी, अन न्ह्याम्हं नं म्वाइ।
 10 मृत सागरया सिथ सिथ न्या लाइपि दनाच्चनी। एन-गदीनिसें एन-एल्लैम तक जाः हल्लिगु थाय् दइ। अन भूमध्यसागरय् थें थीथी कथंयापि यक्व न्यात दइ।
 11 तर उकिया ध्वप व ध्याचा ध्याचा जुयाच्चंगु थाय्यागु लः साइ मखु, तर अनयागु लःयात चिया लागिं तया तइ।
 12 खुसिया सिथय् निखेपाखे थीथी कथंयागु फलयागु सिमात बुया वइ। उमिगु हः सुकूगनावनी मखु। उमिगु फल गुबलें फुइ मखु। उमिसं फुक्क लाय् हे फल बी, छायाःसा उमित प्याकिगु लः पवित्र थासं न्ह्याइगु खः। उमिगु फल नयेत व उमिगु हः ल्वय् लायकेत जुइ।”

इस्त्राएलया सिमाना

- 13 परमप्रभु परमेश्वरं थथे धयादी, “इस्त्राएलया झिंनिगू कुलयात सर्वयया लागि छिमिसं देश इनाबीबलय् देशया सिमाना थथे जुइ। योसेफया लागि निगू भाग जुइ।
 14 छिमिसं इमित बराबर यानाः इनाब्यु। थ्व छिमि पुर्खातय्त बी धकाः ल्हाः ल्हनाः पाफयागुलि थ्व देश छिमिगु सर्वय जुइ।
 15 “देशया सिमाना थ्व हे जुइ —
 “उत्तरपाखे भूमध्ये सागरनिसें हेतलोनया लँ जुयाः लेबो-हमात जुयाः सदादया ब्यासि,
 16 अले बेरोतह व सिब्रैम तक (थ्व दमस्कस व हमातया सिमानाया दथुइ दु) थ्व सिमाना थ्यनी। व हौरानया सिमानाया लिक्क दुगु हासेरहात्तीकन तक हे थ्यनी।
 17 उत्तरया सिमाना समुद्रनिसें हसर-एनान तक थ्यनी। दमस्कस व हमातया इलाकात उकिया उत्तरय् लाइ।
 18 “पुर्बपाखेयागु सिमाना धाःसा हौरान व दमस्कसया दथुइ, गिलाद व इस्त्राएल देशया दथुं यर्दन खुसिया लिक्क लिक्क जुयाः वंगु दु। अले व सिमाना मृत समुद्र व तामार तक हे वंगु दु। थ्व पुर्बया सिमाना जुइ।
 19 “दच्छिन पाखेयागु सिमाना तामारनिसें मेरीबा कादेशया बुंगाःचा तक अले मिश्रया बगःया लिक्क लिक्क जुयाः भूमध्यसागर तक थ्यनी। थ्व दच्छिनया सिमाना जुइ।
 20 “पच्छिम पाखेयागु सिमाना भूमध्यसागर जुइ, लेबो-हमातया लिक्क च्वंगु सिथ तक। थ्व पच्छिमया सिमाना जुइ।
 21 “थ्व देश छिमिसं थःगु नितिं इस्त्राएलया कुल कुलकथं इनाब्यु।

22 छिमिसं थ्व देश न्हाबल्लेया सर्बयकथं थःगु हे निति व छिपिनापं च्वनाच्चपिं, काय्म्हाय् दुपि विदेशीतय्गु निति नं इनाब्यु। छिमिसं इमित इस्त्राएल्य हे बूपि इस्त्राएलीत थें ताय्कि। छिपिनापं हे इस्त्राएलया कुलतय्गु दथुइ इमित सर्बय दयेमाः।

23 गुम्ह परदेशी गुगु कुलनापं च्वनी, वनापं हे छिमिसं वयागु सर्बय बीमाः” परमप्रभु परमेश्वरं धयादी।

48

जमिन ब्वःथःगु

1 “इस्त्राएलया कुलतय्गु धलः व इमिसं काःगु फुक्क लागाया धलः थथे दु। उत्तरयागु सिमानाय् दानयात छब्व दइ। व हेतलोनाया लँ जुयाः लेबो-हमातय् वनी। हसर-एनान व हमातया लिकसं च्वंगु दमस्कसया उत्तरयागु सिमाना धाःसा उकिया सिमानाया पुर्बनिसें पच्छिमपाखे छब्व जुइ।

2 “दानया सिमानाया लिकसं, पुर्बनिसें पच्छिमया सिमाना तक आशेरयागु छब्व जुइ।

3 “आशेरयागु सिमानाया लिकसं, पुर्बनिसें पच्छिमया सिमाना तक नप्तालीयागु छब्व जुइ।

4 “नप्तालीया सिमानाया लिकसं, पुर्बनिसें पच्छिम तक मनशशेयागु छब्व जुइ।

5 “मनशशेया सिमानाया लिकसं, पुर्बनिसें पच्छिम तक एफ्राइमयागु छब्व जुइ।

6 “एफ्राइमया सिमाना लिकसं, पुर्बनिसें पच्छिम तक रूबेनयागु छब्व जुइ।

7 “रूबेनया सिमानाया लिकसं, पुर्बनिसें पच्छिमपाखे तक यहदायागु छब्व जुइ।

पुजाहारीत, लेवीत व देगःया इलाका

8 “पुर्बनिसें पच्छिमपाखे तक यहदाया सिमाना लिकसं छिमिसं अलग याःगु छगू विशेष भाग कोसेलिकथं छिमिसं बीमाः। उकिया ब्या १३ किलोमिटर जुइ, उकिया हाकः पुर्बनिसें पच्छिम तक मेमेगु कुलयात ब्युगु भाग ति हे जुइ। पवित्र देगः उकिया दथुइ जुइ।

9 “छिमिसं परमप्रभुयात छायेमाःगु भाग १३ किलोमिटर ताहाकःगु व ५.३ किलोमिटर तब्यागु जुइ।

10 थ्व पुजाहारीतय्गु निति छगू पवित्र ब्व जुइ। उकिया ताहाकःगु उत्तरनिसें दच्छिन तक ५.३ किलोमिटर, उकिया ब्या पुर्बनिसें पच्छिम तक १३ किलोमिटर जुइ। परमप्रभुया पवित्रथाय् धाःसा उकिया दथुइ जुइ।

11 व अर्पण याःपिं पुजाहारीतय्गु निति जुइ अर्थात सादोकीत। इमिसं विश्वास यायेबहःपिं जुयाः जिगु सेवा यात। इस्त्राएलीत मखुगु लँय् वंबलय् लेवीत नं मखुगु लँय् वं थें सादोकीत मखुगु लँय् मवं।

12 देशयागु पवित्र भागं, लेवीतय्गु लागा थियाच्चंगु तसकं पवित्रगु ब्व इमिगु निति छगू विशेष कोसेलि जुइ।

13 “थ्व पुजाहारीतय्गु निति छगू पवित्र ब्व जुइ। उकिया ताहाकःगु उत्तरनिसें दच्छिन तक ५.३ किलोमिटर, उकिया ब्या पुर्बनिसें पच्छिम तक १३ किलोमिटर जुइ। परमप्रभुया पवित्रथाय् धाःसा उकिया दथुइ जुइ।

14 इमिसं व मी मज्यु अले हिलाबुला याये मज्यु। थ्व देशयागु दकलय् भिगु जग्गा खः, थ्व सुयातं बी मज्यु, छायाधाःसा थ्व परमप्रभुया निति पवित्र खः।

15 “ल्यं दुगु २.७ किलोमिटर तब्यागु व १३ किलोमिटर ताहाकःगु जमिन धाःसा शहरया साधारण ज्याया लागि, च्वनेगु थाय् व पशुत ज्वयेगु थाय्या लागि जुइ। उकिया दथुइ शहर दइ।

16 व जग्गाया हाकः व ब्या थथे जुइ, थ्व प्यखेपाखे २.४ किलोमिटर दुगु प्यक् लाःगु शहर जुइ।

17 शहरया चकंगु घाँय्ख्यः फुक्क चाकःछिं नापय् याइबलय् छगू छगूपाखे १३५ मिटर दुगु जुइ।

18 शहरया पिने बुँज्या याइगु थाय् दइ, व पुर्बपाखे ५.३ किलोमिटर व पच्छिमपाखे ५.३ किलोमिटर नापयागु जुइ। अन छु सल व शहरय् ज्या याइपिनिगु लागि नयेत खः।

19 इस्त्राएलया फुक्क कुलं वःपिं शहरयापिं ज्यामितय्सं थ्व जमिनय् बुँज्या याइ।

20 व फुक्क भाग प्यखेरं हे १३ किलोमिटर दुगु प्यक् लाःगु जुइ। शहरयागु जग्गानापं उगु पवित्र भाग विशेष कोसेलिकथं अलग ति।

शासक व पवित्र थाय्या लागाया सिमाना

21 “पवित्र देश वा शहरय् ल्यंदुपिं पुर्बनिसें पच्छिम तकया लागा इस्त्राएलयाम्ह शासकयागु जुइ। उपिं लागा इस्त्राएलया सिमाना जुयाः पुर्ब व पच्छिमपाखे १३.३ किलोमिटर तब्या जुइ। थुपिं निगुलि इलाका कुलतय्गु इलाका ति हे ताहाकः जुइ थुपिं शासकयागु जुइ। गुकिं पवित्र देशया पवित्र देगःयात दथुइ लाकाबी।

22 शासकया लागाया दथुइ लेवीतय्गु जमिन व शहरयागु जमिन दइ। शासकया लागा धाःसा यहदाया सिमाना व बेन्यामीनया सिमानाया दथुइ लाइ।

ल्यं दुगु इस्त्राएली कुलतय्गु लागा

23 “ल्यं दुगु कुलतय्गु निति पुर्बनिसें पच्छिम तकयागु छब्व बेन्यामीनयागु।

24 “बेन्यामीनया सिमानाया लिकसं पुर्बनिसें पच्छिम तकयागु छब्व शिमियोनयागु।

- 25 “शिमियोनया सिमानाया लिक्कसं पुर्बनिसें पच्छिम तक छब्ब इस्साखारयागु।
 26 “इस्साखारया सिमानाया लिक्कसं पुर्बनिसें पच्छिम तकयागु छब्ब जबूलूनयागु।
 27 “जबूलूनया सिमानाया लिक्कसं पुर्बनिसें पच्छिम तकयागु छब्ब गादयागु।
 28 “गादया दच्छिन सिमाना तामारनिसें मेरीबा कादेशया लः तक थ्यनी अले अनं व मिश्रया खुसिचाया लिक्क लिक्क जुयाः थ्व भूमध्यसागर तक थ्यनी।
 29 “छिमिसं इस्सालया कुल कुलयात सर्बयकथं इनाबीमाःगु देश थ्व हे खः, थुपि हे इमिगु ब्व खः,” परमप्रभु परमेश्वरं धयादी।

शहरया ध्वाखात

- 30 “शहरं पिहां वनेगु थायत् थुपि हे जुइ, २.४ किलोमिटर ताहाकःगु उत्तरया भागय्☆
 31 स्वंगू ध्वाखात दइ। शहरया ध्वाखाया नां इस्सालया कुल कुलया नां थें हे जुइ। उत्तर पाखेया स्वंगू ध्वाखात स्बेनया ध्वाखा, यहदाया ध्वाखा अले लेवीया ध्वाखा जुइ।
 32 “पुर्बपाखे, २.४ किलोमिटर ताहाकःगु पुर्बया भागय् स्वंगू ध्वाखा दइ, योसेफया ध्वाखा, बेन्यामीनया ध्वाखा व दानया ध्वाखा।
 33 “२.४ किलोमिटर ताहाकःगु दच्छिनया भागय् स्वंगू ध्वाखा दइ, शिमियोनया ध्वाखा, इस्साखारया ध्वाखा व जबूलूनया ध्वाखा।
 34 “२.४ किलोमिटर ताहाकःगु पच्छिमपाखे स्वंगू ध्वाखा दइ, गादया ध्वाखा, आशेरया ध्वाखा व नप्तालीया ध्वाखा।
 35 “शहरयागु प्यखें पाखेयागु घेरा ९.६ किलोमिटर दइ।
 “उखुन्हुनिसें शहरया नां ‘परमप्रभु अन दी’ जुइ।”

दानिएलया सफू म्हसीका

थ्व सफुलिइ बेबिलोनयापि सिपाइँतयसं यरूशलेम त्याका: का:बलय् ज्वना: यंकूपि ल्यायम्हत दानिएल व वया पासापि गथे याना: बेबिलोन देशय् त:धंगु पदय् थ्यन धयागु खँ च्वयात:गु दु। थ्व सफूया न्हापांगु न्यागू अध्यायलय् बेबिलोनी साम्राज्यया पालय् जूगु घटना बियात:गु दु धा:सा खुगूगु अध्यायलय् मादी-फारसी साम्राज्यया पालय् जूगु घटना बियात:गु दु। थ:पिनिगु ज्यान पायेमा:सां दानिएल व वया पासापि परमेश्वरया विश्वास बह:पि जुया हे च्वन। दानिएलं थ:गु जिवंकाछि दरबारय् ज्या यात।

थ्व सफूया न्हयगूगु अध्यायनिसें झिनिगूगु अध्यायलय् दानिएलं खंगु दर्शनया अर्थ स्वर्गदूत कना ब्यूगु खँ बियात:गु दु। दानिएलं दर्शनय् यरूशलेम नाश जुइगु व यहदीतयसं तसकं दु:ख सी मालिगु खँ नं खंगु ख:। दर्शनय् यहदीमखुपि जुजुतयसं संसारय् राज्य या:गुया शुंनिसें कया: इमिगु साम्राज्य नाश जूगु घटना दुथ्या:। परमेश्वरं थ:गु खँ न्यनीपि मनूतयगु बिचा:संचा: यानादी अले छन्हू वय्कलं संसारयागु न्याय व थ: मनूतयत् त्याकादी धयागु खँ नं क्यनात:गु दु।

धल: पौ

दानिएल व वया पासापि १:१-२१

नबूकदनेसर जुजुया म्हगस २:१-४९

लुँयागु मूर्ति व मिया भट्टी ३:१-३०

नबूकदनेसर जुजुं खंगु सिमाया म्हगस ४:१-३७

जुजु बेलसजर व अंगलय् च्व:गु आख: ५:१-३१

परमेश्वरं सिंहया खोरं दानिएलयात बचय् यानादीगु ६:१-२८

दानिएलं दर्शनय् प्यम्ह जन्तु खंगु ७:१-२८

दानिएलं दर्शनय् मिजंम्ह फइ व दुगचा खंगु ८:१-२७

थ:मनूतयगु लागि दानिएलया प्रार्थना ९:१-२७

टाइग्रिस खुसि सिथय् दानिएलं दर्शन खंगु १०:१-१२:१३

दानिएल

नबूकदनेसरया लायकुलिइ प्यम्ह ल्यायम्ह इस्त्राएलीत

दानं १:१-६:२८

1 यहदा देशय् यहोयाकीम जुजु जूगु स्वंगूगु दँय बेबिलोन देशयाम्ह जुजु नबूकदनेसरं यरूशलेमय् वया: उकियात घेरय् यात।*

2 परमप्रभुं यहदाया जुजु यहोयाकीम व देग:यागु लुँ, वह: व कँय्यागु छुं थलबल नबूकदनेसरया ल्हातय् बियादिल। अले वं थुपि थलबल बेबिलोनियाय् दुगु थ: घ:या देगलय् यंका: देग:यागु धुकुतिइ तल।

3 अले जुजुं इस्त्राएली जुजु खल:यापि व घरानियाँ छुं इस्त्राएली ल्यायम्हतयत् ल्ययेत थ: लायकूयाम्ह मू हाकिम अशपेनजयात आज्ञा बिल।

4 जुजु नबूकदनेसरं वयात धाल, “इपि ल्यायम्हपि ख्वं मदुपि, बांला:पि, फुक्क कथंया ज्ञान काये मास्तिवय्किपि, फुक्क ज्ञान दुपि, याकनं सय्के फुपि व लायकुलिइ सेवा यायेबह:पि जुइमा:। इमित बेबिलोनीतय् भाषा व साहित्य स्यँ।

5 अले इमित जुजुं न्हियान्हिथं नइगु नसा व त्वनेगु दाखमघ ब्यु धका: अशपेनजयात उजं बिल। थुकथं नका त्वंका स्वदँ तक इमित तालिम बीधुंका: इमिसं जिगु सेवा याये फइ।”

6 ल्य:पि ल्यायम्हपि मध्ये दानिएल, हनन्याह, मीशाएल व अजर्याह धा:सा यहदा कुलयापि ख:।

7 मू हाकिमं इमित न्हगु नां तयाबिल –

दानिएलयात बेलतसजर,

हनन्याहयात शद्रक,

मीशाएलयात मेशक

व अजर्याहयात अबेदनगो।

8 दानिएलं वयात ब्यूगु जुजुया नसा त्वंसां थ:त अशुद्ध मयायेगु क्व:छ्युगुलि अशपेनजयात जिमित मेगु नसा बियादिसँ धका: बिन्ति यात।

9 परमेश्वरं मू हाकिम अशपेनजया नुगलय् दानिएलयात दया व माया याइम्ह दय्कादिल।

* 1:1 १:१ यहदा देशय् यहोयाकीम जुजु जूगु स्वंगूगु दँ धयागु ई.पु. ६०५

- 10 अयनं मू हाकिमं दानिएलयात धाल, “छिमित थ्व नकि त्वंकि धका: उजं बियादीमह जिमि प्रभु जुजु खना: जि ग्या:। छिपि छिमि ज्वलिज्वःयापि मेपि ल्याय्महपि थें तगडा खने मदुसा वय्कलं जिगु छ्यं ध्यनाबी।”
- 11 अले दानिएल, हनन्याह, मीशाएल व अजर्याहयात बिचा:संचा: यायेत अशपेनजं तयात:मह मनूयात दानिएलं धाल,
- 12 “जिपिं छिकपिनि दासतयत् झिन्हु तक जाँचय् यानादिसँ। जिमित नयेत तरकारी व लः जक बियादिसँ।
- 13 अले जुजुं नइगु नसा नःपिं व जिमितनापं तया: स्वयादिसँ। अले छितः छु याये मास्ति वः, व हे छि दासतयत् यानादिसँ।”
- 14 झिन्हु तक अथे याकेबीत व मानय् जुल। अले इमित झिन्हु तक जाँचय् याना: स्वल।
- 15 झिन्हु लिपा इपिं जुजुं नइगु नसा नःपिं सकल ल्याय्मह मनूत स्वया: स्वयेज्यूपिं व बल्ला:पिं खनेदत।
- 16 अथे जूगुलि व पिवा: तयात:मह मनखं इमिसं नयेमा:गु नसा व त्वने मा:गु दाखमघया पलेसा वाउँचा जक नके बिल।
- 17 परमेश्वरं थुपिं प्यामह ल्याय्महतयत् फुक्क कथंया साहित्य थुइके फुपिं व बुद्धिया खँ सीके फुपिं यानादिल। दानिएलयात वय्कलं फुक्क कथंया दर्शन व म्हगसयागु खँ बांलाक थुइकेगु ज्ञान नं बियादिल।
- 18 स्वदँ लिपा जुजुं इमित थःगु न्ह्यःने हयेत क्वछिनातःगु दिनय् मू हाकिमं इमित जुजु नबूकदनेसरयाथाय् यंकल।
- 19 जुजुं इपिं सकलनापं खँ ल्हात। अले दानिएल, हनन्याह, मीशाएल व अजर्याह थें ज्या:पिं मेपिं सुं नं लुइके मफुत। थुकथं इमित जुजुयागु ज्याय् ल्यल।
- 20 जुजुं बुद्धि व ज्ञानयागु खँय् न्ह्यागु हे न्यंसां उकी इमित देश न्यंकयापि फुक्क जादु क्यनीपिं व ज्वखना स्वइपिं स्वया: यक्व सःस्यूपिं खंकल।
- 21 कोरेस जुजु जूगु न्हापांगु दँ तक दानिएलं अन हे जुजुया सेवा यानाच्चन।†

2

नबूकदनेसरया म्हगस

- 1 नबूकदनेसर जुजु जूगु निगूगु दँय् वं छगू म्हगस खन। वयात तसकं धन्दा जुल व घने मफुत।*
- 2 अथे जुया: जुजुं थःमहं म्हनागु म्हगस कनेत देशयापिं जादु क्यनिपिं, ज्वखना स्वइपिं, ज्योतिषीतयत् व साइत स्वइपिं व सःतके छवल। इपिं जुजुया न्ह्यःने दं वये धुंका:
- 3 जुजुं इमित धाल, “जिं छगू म्हगस खनागु दु उकिं जिगु नुगः खुलखुल मिंगु दु। जितः उकिया अर्थ सीकेमास्ति वः।”
- 4 इमिसं आरमेइक भाषां जुजुयात धाल, “हे महाराज, छःपिं ताःई तक म्वानादीमा! छःपिनि दासतयत् म्हगस धयादिसँ अले जिमिसं उकियागु अर्थ कने।”
- 5 जुजुं ज्योतिषीतयत् थथे लिसः बिल, “जिं थ्व पक्का यानागु दु, छिमिसं जिगु म्हगस छु खः व धाये मफुत धाःसा अले जितः उकिया अर्थ कने मफुसा छिमित कुचा कुचा यानाबी। अले छिमिगु छँयात नाश यानाबी।
- 6 छिमिसं जिगु म्हगस व उकियागु अर्थ धाल धाःसा छिमित जिगुपाखें कोसेलि, सिरपाःत व ततःधंगु मान दइ। उकिं जिगु म्हगस व उकिया अर्थ कनाब्यु।”
- 7 इमिसं हानं धाल, “हे महाराज, छःपिनि दासतयत् म्हगस धयादिसँ, जिमिसं उकिया अर्थ कनाबी।”
- 8 जुजुं लिसः बिल, “छिमिसं आलताल यानाच्चंगु दु धका: जिं सि हे स्यू। छायाधाःसा छिमिसं जिं क्वःछिनागु खँ सी धुंकूगु दु।
- 9 छिमिसं जितः म्हगस मधाल धाःसा छिपिं सकसिगु लागि छगू हे जक सजाँय दु। ई हिली ला धयागु आशां छिमिसं जितः मखुगु खँ ल्हायेगु ग्वसाः ग्वःगु दु। आः हे व म्हगस जितः कँ। अले छिमिसं उकिया अर्थ धाये फइ धयागु खँ जिं सी।”
- 10 ज्योतिषीतयत् जुजुयात लिसः बिल, “छःपिन्सं धयादीगु खँ धायेफुमह थ्व पृथ्वीइ सुं नं मदु, हे महाराज! सुं नं तःधंमह व बल्लाःमह जुजुं गबले नं सुं जादु क्यनीमह, ज्वखना स्वइपिं वा ज्योतिषीयात थज्याःगु खँ न्यंगु मदु।
- 11 जुजुं न्यनादीगु खँ थुलि थाक्कि कि घःपिन्सं जक थ्व खँ धाये फइ। इपिं घःत मनूतय् दथुइ च्वनी मखु।”
- 12 थुकिं जुजुयात तसकं तंचायकल अले वं इवेंःकय बेबिलोनयापिं ज्ञान दुपिं सकल मनूतयत् स्यायेगु आज्ञा बिल।
- 13 अथे जुया: ज्ञान दुपिं मनूतयत् स्यायेगु आज्ञा जुल। दानिएल व वया पासापिन्त नं स्यायेत माय्के छवल।

परमेश्वरं दानिएलयात अर्थ कनादीगु

- 14 बेबिलोनयापिं ज्ञान दुपिं मनूतयत् स्यायेत जुजुया पिवा: च्वनीपिनि नायः अर्योकयात आज्ञा ब्यूगु खः। दानिएलं बांलाक बिचाः याना: बुद्धिं चायका: वलिसे खँ ल्हात।
- 15 वं कप्तान अर्योकयात न्यन, “जुजुं थज्याःगु कडा आज्ञा छाया बियादिल?” अले अर्योकं दानिएलयात फुक्क खँ कन।
- 16 थ्व खँ न्यना: दानिएल व म्हगसया अर्थ कनेत छुं ई बियादिसँ धका: बिन्ति यायेत जुजुयाथाय् वन।
- 17 अनंलि दानिएल छँय् लिहां वना: फुक्क खँ थः पासापिं हनन्याह, मीशाएल व अजर्याहयात कन।

† 1:21 १:२१ कोरेस जुजु जूगु न्हापांगु दँ धयागु ई.पू. ५३९

* 2:1 २:१ नबूकदनेसर जुजु जूगु निगूगु दँ धयागु ई.पू. ६०४

18 बेबिलोनयापि मेपि ज्ञान दुपि मनूतलिसें झीपिं नं सीम्वालेमा धकाः स्वर्ग्याम्ह परमेश्वरयात दया यानाः व म्हगसया सुलाच्चंगु खँया अर्थ झीत उलाक्यनादिसँ धकाः प्रार्थना यायेत वं थः पासापिन्त इनाप यात।

19 व हे चान्हय् दर्शनय् दानिएलयात व सुलाच्चंगु खँयागु अर्थ उलाक्यन। अले दानिएलं स्वर्ग्याम्ह परमेश्वरयात च्वछायाः थथे धाल,

20 “परमेश्वरया नांया
न्हाबलें न्हाबलें जयजय या,

छायधाःसा बुद्धि

व शक्ति वय्कःयागु हे खः।

21 वय्कः हे ई व ऋतुत हिलादीम्ह खः।

वय्कलं हे जुजुपि ल्ययेगु व लिकायेगु यानादी।

वय्कलं बुद्धि दुपिन्त बुद्धि

व ज्ञान दुपिन्त ज्ञान बियादी।

22 दुग्यंगु व सुलाच्चंगु खँयात वय्कलं हे उलादी,

अले वय्कलं खिउँगु थासय् छु दु धकाः स्यू।

वय्कःयाके न्हाबलें जः दयाच्चनी।

23 हे जिमि पुर्खातय् परमेश्वर,

जिं छितः सुभाय् बियाः तःधके,

जिं छितः हनाबना याये।

छिं हे जितः बल व बुद्धि बियादीगु दु।

छिं जिमित प्रार्थनाया लिसः बियादीगु दु।

अले छिं जुजुयागु म्हगस क्यनादिल।”

दानिएलं म्हगसया अर्थ जुजुयात कंगु

24 अले दानिएल बेबिलोनयापिं ज्ञान दुपि मिजंतयूत स्यायेत जुजुं ज्या ब्वःम्ह अर्योक्याथाय् वन। वयात धाल, “इमित स्यानादी मते। जितः जुजुयाथाय् यंकादिसँ अले जिं वय्कःयागु म्हगसया अर्थ कनाबी।”

25 अर्योकं हथासं दानिएलयात जुजुयाथाय् यंकल अले धाल, “यह्दां ज्वनाहःपि परदेशी मध्ये जिं छम्ह मनूयात लुइकागु दु, वं छःपिनिगु म्हगसया अर्थ धाये फइ।”

26 जुजुं दानिएलयात धाल, “जिं खनागु म्हगस छु खः? अले उकिया अर्थ छं धायेफु ला?” (दानिएलया नां बेलतसजर नं खः)

27 दानिएलं लिसः बिल, “महाराजं न्यनादीगु सुलाच्चंगु खँ धायेफुम्ह सं ज्ञान दुम्ह, ज्वखना स्वइम्ह, जादु क्यनीम्ह वा ज्योतिषी मदु।

28 अयनं स्वर्ग्य् च्वनादीम्ह परमेश्वरं सुलाच्चंगु खँ उलादी। वय्कलं हे लिपा छु जुइ व महाराजयात क्यनादीगु खः। छःपि लासाय् घना च्वनादीबलय् खनादीगु म्हगस व दर्शन थुपिं हे खः —

29 “हे महाराज, लासाय् छःपिनिगु मन लिपा जुइगु खँपाखे वन अले सुलाच्चंगु खँ उलादीम्हय्सिनं छःपिन्त लिपा जुइगु खँ क्यनादिल।

30 जिगु बारे धाःसा, जिके मेपिं मनूत स्वयाः अप्वः ज्ञान दु धकाः मखु, तर हे महाराज, छःपिन्सं थुकिया अर्थ सीमा अले छःपिनिगु मनय् छु छु जुल व सीमा धकाः थ्व सुलाच्चंगु खँ जितः उलादीगु दु।

31 “हे महाराज, छःपिन्सं स्वयाच्च्वनादीबलय् थःगु न्हाःने छगू तःधंगु, थीगु व ग्यानपुसे च्वंगु इवाता खन।

32 व इवाताया छ्यं भिगु लँयागु, छाति व लप्पुत वहःयागु, जँ व खम्पा कँयागु

33 वयागु तुति नँयागु, वयागु तुतिपालि छुं नँयागु व छुं चायागु खः।

34 छःपिन्सं स्वयाच्च्वनादीबलय् सुनानं मथीकं हे छगः ल्वहं तज्यानावल। व तज्यानावःगु ल्वहं इवाताया नँ व चायागु तुतिइ लानाः उकियात तछ्यात।

35 अनंलि नँ, चा, कँय, वहः व लँ फुक्क छक्कलं हे चुंचुं जुल अले छव लये धुंकाः खलां छवस ब्वयेकूगु थें फसं छुं नं ल्यं मदयक ब्वयका यंकल। व इवातानापं हाःगु ल्वहं धाःसा तःधंगु पर्वत जुयाः फुक्क पृथ्वीयात त्वपुयाबिल।

36 “म्हगस थ्व हे खः। आः जिमिसं उकिया अर्थ जुजुयात थुइकाबी।

37 हे महाराज, छःपिं ला जुजुतय् नं जुजु खः। स्वर्ग्य् च्वनादीम्ह परमेश्वरं छःपिन्त राज्य, बल, अधिकार व मान बियादीगु दु।

38 छःपिनि ल्हातय् वय्कलं मानव जाति व गुँपशुत अले आकाशयापि झंगःपंक्षीत तयादीगु दु। इपि न्हाथाय् च्वंसां वय्कलं छःपिन्त हे इपिं फुक्कसिया शासक दय्कादीगु दु। छःपिं हे व लँया छ्यं खः।

39 “छःपिं लिपा मेगु साम्राज्य दइ तर उलि बल्लाइ मखु। अले वया लिपा मेगु स्वंगू कँय्यागु साम्राज्यं पृथ्वी न्यंक शासन याइ।

40 थुकिया लिपा नँ थें बल्लाःगु प्यंगू साम्राज्य दइ। गथे नं फुक्क चिजयात चुंचुं याइ अथे हे वं न्हापायागु फुक्क साम्राज्यतयत चुंचुं यानाः उखेलाः थुखेलाः यानाबी।

41 छःपिन्सं तुति व तुतिपतिं चा व नँयागु खनादीगु थें व साम्राज्य कुचा दली। अयनं छःपिन्सं नँ व चा ल्वाकःबुकः जूगु खनादीगु थें उकी नँयागु छुं बल दइ।

42 उपिं तुतिपतिं छब्व नँयागु व छब्व चायागु जूगु थें व साम्राज्य छुं बल्लाःगु व छुं बमलाःगु जुइ।

43 अले छःपिन्सं नँ व चा ल्वाकःबुकः जूगु खनादीगु थें इपिं नं ल्वाकःबुकः जूगु जाति जुइ। अले नँ व चा ल्वाकःबुकः जुइ मफइगु थें इपिं नं ल्वाकःबुकः जुइ फइ मखु।

44 “उपिं जुजुतयगु पालय् स्वर्ग्याम्ह परमेश्वरं छगू राज्य पलिस्था यानादी। व हे राज्य गुबलें नाश जुइ मखु, उकियात मेगु जातितयत नं बी मखु। वं उपिं फुक्क राज्यतयत चुंचुं यानाबी अले इमित मदयकाबी। व धाःसा न्हाबलें दयाचवनी।

45 पर्वतं मनूतयगु ल्हातं मथीकं तज्यानावःगु ल्वहं अले उकिं नँ, कँय, चा, वहः व लँयात चुंचुं याःगु छःपिन्सं खनादिल। वपाखें तःधंम्ह परमेश्वरं महाराजयात लिपा छु छु जुइतिनि धकाः क्यनादीगु दु।

“म्हगस धाथेंयागु खः अले अर्थ विश्वास यायेबहः जू।”

46 अले जुजु नबूकदनेसरं दानिएलयात हनाबना तयाः बँय् भवसुलाः भागि यात। अले वयात देछा व धुपाँय् छायेगु आज्ञा बिल।

47 जुजुं दानिएलयात धाल, “धाथें छिमि घःतय नं परमेश्वर अले जुजुतय प्रभु व सुलाच्वंगु खँ उलादीम्ह खः। जिं थ्व खँ स्यू छायाधःसा छं थ्व सुलाच्वंगु खँ उले फत।”

48 अनंलि जुजुं दानिएलयात तसकं मू वंगु देछात बियाः तःधंगु पदय् तल, वं वयात बेबिलोनया फुक्क प्रान्तयाम्ह शासक ल्यल। अले वयात अनया सकल ज्ञान दुपिं मनूतय नायः दयकल।

49 दानिएलं बिन्ति याःगुलि जुजुं शद्रक, मेशक व अबेदूनगोयात बेबिलोनया प्रान्तया दानिएलया क्वय् च्वनाः ज्या याइपिं राज्यपाल ल्यल। दानिएल धाःसा जुजुयागु लायकुलिइ हे च्वन।

3

लँयागु मूर्ति व मिया भट्टी

1 नबूकदनेसर जुजुं स्विगू मिटर तःजाःगु व स्वँगू मिटर ब्या दुगु छगू लँयागु मूर्ति दयकल, अले वं वयात बेबिलोन प्रान्तया दू धाःगु मैदानय पलिस्था यात।

2 अनंलि नबूकदनेसर जुजुं थःम्हं पलिस्था याःगु मूर्ति देछायेगु इलय् वयेत प्रान्त प्रान्तयापिं बडा-हाकिमत, प्रशासकत, राज्यपालत, सल्लाहबीपिं मनूत, दांभरित, न्यायाधीशत व प्रान्त प्रान्तयापिं सकल हाकिमतयत सःतके छवल।

3 उकिं प्रान्तया बडा-हाकिमत, प्रशासकत, राज्यपालत, सल्लाहबीपिं मनूत, दांभरित, न्यायाधीशत व प्रान्त प्रान्तयापिं सकल हाकिमत वयाः नबूकदनेसर जुजुं पलिस्था याःगु मूर्तियात देछायेत मुनाः मूर्तियागु न्ह्यःने दन।

4 अबलय् नायखिं च्वयकः वःम्ह मनुखं ततःसलं हालः थथे धाल, “हे देश-देशयापिं, जाति जातियापिं, थीथी भाय् ल्हाइपिं मनूत जुजुया आज्ञा न्यँ।

5 छिमिसं तुरही, बाँसुरी, सितार, सारंगी, वीणा, सनई व मेमेगु बाजाया सः तायेवं नबूकदनेसर जुजुं पलिस्था याःगु लँयागु मूर्तियात छिपिं सकसिनं भवसुलाः भागि यायेमाः।

6 अथे भवसुलाः भागि मयाइपिं दक्वसित अबलय् हे हाना हाना च्यानाच्वंगु मिया भट्टीइ वांछवयाबीगु जुइ।”

7 अथे जुयाः उपिं तुरही, बाँसुरी, सितार, सारंगी, वीणा, व मेमेगु बाजंतयगु सः तायेवं थीथी भाय् ल्हाइपिं, जाति जाति व देश-देशयापिं मनूतयसं नबूकदनेसर जुजुं पलिस्था याःगु लँयागु मूर्तियात भवसुलाः भागि यात।

8 अबलय् छुं ज्योतिषीतयसं न्ह्यःने वयाः यहदीतयत द्रपं बिल।

9 इमिसं नबूकदनेसरयात धाल, “हे महाराज, छःपिं ताःई तक म्वानादीमा।

10 हे महाराज, तुरही, बाँसुरी, सितार, सारंगी, वीणा, सनई व मेमेगु बाजाया सः तायेवं सकल मनूतयसं भवसुलाः लँयागु मूर्तियात भागि यायेमाः धकाः छःपिन्सं आज्ञा बियादीगु खः।

11 अले भवसुलाः भागि मयाइम्हयसित हाना हाना च्यानाच्वंगु मिया भट्टीया दथुइ वांछवयेगु जुइ धकाः छःपिन्सं आज्ञा बियादीगु खः।

12 हे महाराज, छःपिन्सं बेबिलोन प्रान्तयापिं शासक दयकूपिं शद्रक, मेशक व अबेदूनगो नांयापिं यहदीतयसं छःपिनिगु आज्ञायात वास्ता याःगु मदु। इमिसं छःपिनि घःतयत पुजा मयाः व छःपिन्सं पलिस्था यानादीगु लँयागु मूर्तियात भागि नं मयाः।”

13 थ्व खँ न्यनाः जुजु तसकं तंचाल अले शद्रक, मेशक व अबेदूनगोयात थःगु न्ह्यःने हयेगु आज्ञा बिल। उकिं इमित जुजुयाथाय् हल।

14 नबूकदनेसरं इमित न्यन, “हे शद्रक, मेशक व अबेदन्गो, छिमिसं जिमि घःपिन्त पुजा मयाः अले जिं पलिस्था यानागु लुँयागु मूर्तियात भवसुलाः भागि नं मयाः धाःगु खँ जिं न्यनागु दु। छु थ्व धात्थें खः ला?”

15 आः छक्कः नं छिमिसं तुरही, बाँसुरी, सितार, सारंगी, वीणा, सनई व मेमेगु बाजायागु सः तायेवं जिं दयकागु मूर्तियात भवसुलाः भागि मयात धाःसा छिमित उघ्रिमय् हे हाना हाना च्यानाच्चंगु मियागु भट्टीइ वांछवयाबी। छु, छिमित बचय् याये फुम्ह सं घः दु धकाः च्वनागु ला?”

16 शद्रक, मेशक व अबेदन्गो जुजुयात धाल, “हे महाराज नबूकदनेसर, थ्व खँय् जिमिसं छःपिन्त लिसः बी हे माः धइगु मदु।

17 हाना हाना च्यानाच्चंगु मिया भट्टीइ जिमित वांछवःसां जिमिसं सेवा यानाम्ह परमेश्वरं जिमित बचय् यानादी फु। वय्कलं जिमित छःपिनिगु ल्हातं त्वःतकादी फु।

18 तर वय्कलं जिमित बचय् याना मदीसां महाराज, जिमिसं छःपिनि घःतय्गु सेवा याये मखु, अले छःपिन्सं पलिस्था यानादीगु लुँयागु मूर्तियात भवसुलाः भागि नं याये मखु। थ्व खँ छःपिन्सं सीकादिसँ।”

19 अले नबूकदनेसर शद्रक, मेशक व अबेदन्गो खनाः तसकं तम्बल, तमं वयागु ख्वाः ह्याउँसे च्वन। वय्कलं मिया भट्टीयात न्हय्दुगं च्याकेत आज्ञा बिल।

20 अले वं थः छुं बहादुर सिपाइँतय् शद्रक, मेशक व अबेदन्गोयात चिनाः व हाना हाना च्यानाच्चंगु मियागु भट्टीइ वांछवयाब्यु धकाः आज्ञा बिल।

21 अले इमिसं इपि स्वम्हयसित पुनातःगु जामालं, सुर्वा, व बेतालि, अले मेगु वसःनापं चिनाः हाना हाना च्यानाच्चंगु मिया भट्टीइ वांछवयाबिल।

22 जुजुं भट्टीयागु मि झन तच्चकं च्याकेत कडा आज्ञा ब्युगुलि शद्रक, मेशक व अबेदन्गोयात मिया भट्टीइ वांछवःपिं सिपाइँत मिजलां भस्म जुल।

23 थुकथं स्वम्ह चिनातःपिं मनूत हाना हाना च्यानाच्चंगु मिया भट्टीइ दुने लात।

24 जुजु नबूकदनेसर अजू चायाः जुस्क्क दनाः थःत सल्लाहबीपिं मनूतय् न्यन, “छु झीसं स्वम्हयसित जक चिनाः मिइ वांछवयागु मखु ला?”

इमिसं लिसः बिल, “खः, महाराज।”

25 वं धाल, “स्व, जिं ला प्यम्ह मनू व मिइ थुखे उखे न्यासि जुयाच्चंगु खना, इमित चिनातःगु नं मदु, छुं जूगु नं मदु। प्यम्हम्ह मनू धाःसा घःया काय् थें च्वं।”

26 नबूकदनेसर व मि हाना हाना च्यानाच्चंगु भट्टीया लुखाया लिकक वनाः तःसलं धाल, “हे शद्रक, मेशक व अबेदन्गो, दक्कसिबय् तःधंम्ह परमेश्वरया सेवा याइपिं दासत, पिहां वा!”

अथे जुयाः शद्रक, मेशक व अबेदन्गो मिं पिने पिहां वल।

27 अले प्रान्तयापिं बडा-हाकिमत, प्रशासकत, राज्यपालत, जुजुयात सल्लाह बीपिं मनूत इपि स्वम्हयसित स्वयेत प्यखेरं मुन। मिं इमिगु म्हायात छुं मस्यंकूगु व इमिगु सँ मिं मनःगु नं इमिसं खंकल। वसः नं च्याःगु मदु, अले इमिके मिया बास तक नं मवः।

28 जुजुं धाल, “शद्रक, मेशक व अबेदन्गोया परमेश्वरया प्रशंसा जुइमा। थःत विश्वास याइपिं व थःगु सेवा याइपिं थुपि स्वम्ह मनूतय् बचय् यायेत वय्कलं थः स्वर्गदूतयात छवयाहयादिल। इमिसं जिगु खँ मन्यं, थः परमेश्वरयात त्वःताः मेपिं घःतय्त पुजा यायेगु स्वयाः थः सिनावनेत तयार जुल।

29 अथे जुयाः गगु नं देश, जाति वा भाय् ल्हाइम्ह मनुखं शद्रक, मेशक व अबेदन्गोया परमेश्वरया विरोधय् छुं न्ववात धाःसा वयात कुचा कुचा यानाबीगु जुइ, अले वयागु छँयात नाश यानाबीगु जुइ धकाः जिं आज्ञा बी। छायाःसा थुकथं बचय् याये फुम्ह मेम्ह सं घः मदु।”

30 अनंलि जुजुं बेबिलोन प्रान्तय् शद्रक, मेशक व अबेदन्गोया पद थकया बिल।

4

नबूकदनेसर जुजुं खंगु सिमाया म्हागस

1 नबूकदनेसर जुजुं संसारया जाति जाति,

देश देश व थीथी भाय् ल्हाइपिं मनूतय्थाय् थ्व बुखँ छवत—

छिमिगु भिं जुइमा!

2 दक्कसिबय् तःधंम्ह परमेश्वरं जिगु निति यानादीगु अजू चाइपुगु चिं व अजू चाइपुगु ज्याया बारे छिमित कने दुगुलि जि लय्ताया।

3 वय्कःया चिं गुलि तःधं,

वय्कःया अजू चाइपुगु ज्या गुलि बल्लाः!

वय्कःया राज्य न्हाबलें दयाच्चनीगु राज्य खः,

- अले वयकःया शासन पुस्तानिसैं पुस्ता तक दयाच्चनी।
- 4 जि नबूकदनेसर थःगु लायकुलिइ याउँक व बांलाक च्वनाच्चना।
- 5 आकाझाकां छगू म्हगस खनाः जि ग्यात। जि थःगु लासाय ग्वारातुला च्वनाबलय जिगु मनय वःगु बिचाः व जिं खनागु दर्शनं जितः ख्यात।
- 6 उकिं व म्हगसया अर्थ कनेत बेबिलोनयापि सकल ज्ञान दुपि मिजंतयत जिगु न्ह्यःने हयेगु आज्ञा बिया।
- 7 जादु क्यनिपिं, ज्वखना स्वइपिं वःबलय जिं इमित म्हगस कना, ज्योतिषीतयत व साइत स्वइपिं वःबलय जिं इमित म्हगस कना, अयनं इमिसं उकिया अर्थ कने मफुत।
- 8 लिपतय दानिएल धाःम्ह मनु जिथाय वल अले जिं वयात म्हगस कना। (वयागु नां जिमि घःया नामय बेलतसजर तःगु खः। अले वयाके पवित्र घःतय आत्मा दु।)
- 9 जिं वयात धया, “हे बेलतसजर, जादु क्यनीपिनि नायः, छेके पवित्र घःतयगु आत्मा दु धकाः जिं स्यु। अले छन्त छुं नं सुलाच्चंगु खँया अर्थ कनेत थाकुइ मखु। म्हगसय जिं खनागु दर्शन न्यँ, अले जितः उकिया अर्थ कँ।
- 10 लासाय ग्वारातुला च्वनाबलय जिं खनागु दर्शन थ्व हे खः – पृथ्वीया दथुइ तःमागु छमा सिमा दु।
- 11 व सिमा बल्लाः व तःमा जुल अले उकिया च्वकां आकाश थिल। संसारया न्ह्याथासं नं व सिमा खने दु।
- 12 उकिया हः बांला, माय गाक्क फल सयाच्चंगु दु। उपि फल संसारयापि फुक्कसित नयेत गा। सिमाया क्वय गुँपशु च्वनीगु अले आकाशय च्वपिं झंगःपंक्षी उकिया कचामचाय बाय च्वनीगु। अले फुक्क प्राणीतयसं उकिया फल नइगु।
- 13 “लासाय ग्वारातुला च्वनाबलय आकाझाकां जिं दर्शनय स्वर्गं छम्ह पवित्रम्ह पिवाः स्वर्गदूत वयाच्चंगु खना।
- 14 वं तस्सलं धाल, ‘व सिमा पालाः क्वःथलाब्यु, उकिया कचामचा पालाब्यु, उकिया हः हायकाछव, उकिया फल छ्यालब्याल यानाब्यु। पशुत उकिया किचलं व झंगःत उकिया कचां बिस्सुं वनेमा।
- 15 सिमाया थुथायात नँ व कँययागु पातां चिनाः उकिया थुथा हा नाप बैयु त्वःताबीमाः।
- “ ‘व ख्यःया घाँय्या दथुइ दयेमाः। थ्व मनूयात आकाशया सुति लखं प्याकेमाः। अले पशुतलिसे पृथ्वीया स्वांसिमाया दथुइ च्वनेमाः।
- 16 वयागु मन न्हयगू कालया* लागि पशुया मनय हिलावनेमा।
- 17 “ ‘थज्याःगु फैसला पिवाः स्वर्गदूततयसं क्वःछयूगु खः। दक्कसिबयु तःधंम्ह परमेश्वरया संसारया फुक्क देशय अधिकार दु, अले वयकलं थःम्ह हे ल्ययादीपिन्त शासन यायेत देशत बियादी, अज्ज ला उकी शासन यायेत दकलय चिधपिन्त नं तयादी, धयागु खँ फुक्क मनूतयसं सीमा धकाः पवित्रपिन्सं थज्याःगु फैसला घोषणा याःगु खः।’
- 18 “जि नबूकदनेसर जुजुं खनागु म्हगस थ्व हे खः। आः हे बेलतसजर, थुकिया अर्थ जितः कनाब्यु। छायाःसा जिगु देशय दुपिं सुं ज्ञान दुम्हयसिं नं थुकिया अर्थ जितः कने फइ मखु। तर छं फइ छायाःसा पवित्र घःतयगु आत्मा छंके दु।”
- दानिएलं म्हगसया अर्थ कंगु**
- 19 थ्व खँ न्यनाः दानिएल (गुम्हयसित बेलतसजर नं धाः) पलख थुरथुर खात, म्हगसया अर्थ वयात ख्यात। जुजुं वयात धाल, “हे बेलतसजर, म्हगस व उकिया अर्थ कनेत छ ग्याये मते।”
- बेलतसजरं धाल, “हे जिमि प्रभु, थ्व म्हगस व उकिया अर्थ छःपिनि शत्रुतयत जूगु जूसा ला ज्यूगु नि।
- 20 छःपिन्सं खनादीगु बल्लानाः तःमा जुयाः आकाश थीगु सिमायात संसारय च्वपिं सकसिंनं खेके फु।
- 21 उकिया हः बांलाः अले फल संसारयापि सकसितं नयेत गाः। व सिमाया क्वय गुँपशुत च्वनीगु अले उकिया कचामचाय झंगःपंक्षीत स्वँय च्वनीगु।
- 22 हे महाराज, व सिमा छःपिं हे खः! छःपिं थाहां झाय्याः आकाश तक हे थयंम्ह तःधंम्ह मनु जुयादीगु दु। अले छःपिनिगु बल संसार न्यंक न्यनावंगु दु।
- 23 “हे महाराज, छःपिन्सं स्वयाच्चनादीबलय स्वर्गं छम्ह पवित्र पिवाः स्वर्गदूत वयाः धाल, ‘व सिमायात पालाः नाश यानाब्यु तर उकिया थुथायात हा नाप बैयु हे त्वःताब्यु। उकियात नँ व कँययागु सिखलं च्यु अले ख्यलय घाँय्या दथुइ त्वःताब्यु। व मनु आकाशया सुति लखं प्यायेमाः, न्हयगू काल तक व गुँपशुत थें म्वायेमाः।’
- 24 “हे महाराज, उकियागु अर्थ व दकलय तःधंम्ह परमेश्वरं छःपिनिगु लागि क्वःछिनादीगु आज्ञा थ्व हे खः।
- 25 मनूतय राज्यय दक्कसिबयु तःधंम्ह परमेश्वरयागु अधिकार दु व वयकःयात सु यः वयात राज्य बियादी धयागु खँ छःपिन्सं सीकामकातले न्हयगू काल तक मनूतपाखें छःपिन्त लिनाछवइ। छःपिं गुँपशुतलिसें च्वनादीमाः। छःपिन्सं सा द्रहनं थें घाँय नयादी अले आकाशया सुति लखं छःपिन्त प्याकी।
- 26 थुथा हा नाप बैयु त्वःताब्यु धाःगु आज्ञायागु अर्थ थ्व खः – स्वर्ग शासन याइ धइगु खँ छःपिन्सं सीकादीबलय छःपिन्त हाकनं राज्य लितबी।
- 27 उकिं हे महाराज, जिगु सल्लाह स्वीकार यानादिसँ। खःगु ज्या यानाः थःगु पापयात त्वःतादिसँ अले छुं मदुपिन्त माया यानाः मभिंगु ज्या त्वःतादिसँ। अथे याःसा छःपिनिगु भिं जुया हे च्वनी।”

* 4:16 ४:१६ काल थथे धयागु दँ खः

महगसया खँ पूवंगु

28 थ्व फुक्क खँ जुजु नबूकदनेसरयात जुल।

29 झिनिला लिपा जुजु बेबिलोनयागु लायक्या कःसिइ चाःहिला च्वंबलय्

30 वं धाल, “छु थ्व जि थःगु नां व महिमाया लागि जिगु बलं राजधानी दयकाःगु तःधंगु बेबिलोन मखु ला?”

31 जुजुं थथे धयाच्वंबलय् हे स्वर्ग छगू थज्याःगु सः वल, “नबूकदनेसर जुजु, छंगु निम्ति छगू आज्ञा दु। छंगु राज्य छंकेनं लाकाकाःगु दु।

32 मनूतय् राज्यय् दक्वसिबय् तःधंमहयसिगु फुक्क अधिकार दु, व वयकःयात सु यः वयात बियादी धयागु खँ छं सीकामकातले न्हयगू काल तकया लागि मनूतय् दथुं छन्त लिनाछवइ, अले छ गुँपशुत लिसे च्वनी। छं सा द्रहनं थें घाँय् नयेमाली।”

33 नबूकदनेसरया बारे धाःगु खँ थथें पूवन। वयात मनूतय् दथुं लिनाछवत अले वं सा-द्रहंतयसं थें घाँय् नयाहल। आकाशया सुति लखं वयागु म्ह प्यात अले वयागु सँ इमाया पा थें व लुसि झंगःया लुसि थें जुल।

नबूकदनेसरं दक्वसिबय् तःधंमह परमेश्वरयात च्वछाःगु

34 न्हयगू काल बिनावने धुंकाः जि नबूकदनेसरं थःगु मिखा थस्वकाः स्वर्गपाखे स्वया अले जिगु बुद्धि न्हापा थें तुं जुल। जि दकलय् तःधंमह परमेश्वरयात च्वछाया अले न्हाबलें म्वानादीमहयसित हनाबना व महिमा बिया।

वयकलं न्हाबलें राज्य यानादी

अले वयकःया राज्य पुस्तानिसें पुस्ता तक दयाच्वनी।

35 “पृथ्वीयापि सकलें मनूत

परमेश्वरया न्हाःने छुं नं मखु,

स्वर्गया दूतत व पृथ्वीयापि मनूतयत्

वयकलं थः यःथें यानादी।

सुनानं वयकःया ल्हाः पने फइ मखु

अले वयकःयात छिं छु यानादियागु?

धकाः न्यने फइ मखु।”

36 जिगु बुद्धि लिहां वःबलय् जिगु महिमा, हनाबना, व जिगु राज्यया गौरव जितः लित बिल। जितः सल्लाह बीपि व भारदारत जितः नापलाः वयेगु यात। अले जि हाकनं थःगु गद्दीइ लिहां वया अले जि न्हापा स्वयाः तःधन।

37 आः जि, नबूकदनेसरं, स्वर्गयाम्ह जुजुयात तःधंके, वयकःयात तःधंके, अले हनाबना याये छायधाःसा वयकलं यानादीगु फुक्क खँ पार्थिछि जू व वयकःया फुक्क लेंपु न्यायलं जाः। तःधंछु जुया जुइपिन्त वयकलं क्वमिलु यानादी फु।

5

अंगलय् च्वयातःगु आखः

1 बेलसजर जुजुं थः द्रःछिमह भारदारतयगु लागि छगू तःधंगु भव्य न्यायकल। इपिं लिसे वं दाखमघ त्वन।

2 दाखमघ त्वनाच्वंबलय् हे बेलसजर जुजुं थःमहं, थः भारदारतयसं अले थः कलाःपिन्सं व मथ्याःपि कलाःपिन्सं दाखमघ त्वनेत न्हापायाम्ह जुजु नबूकदनेसरं यस्शलेमया देगलं हःगु लुँ व वहःयागु थलबल अन हयेगु आज्ञा बिल।

3 उकिं इमिसं यस्शलेमय् दुगु परमेश्वरया देगलं हःगु लुँया थलबल हल। अले जुजु व वया भारदारत, वया कलाःपिं व मथ्याःपिं कलाःपिन्सं उपिं थलबलं दाखमघ त्वन।

4 इमिसं दाखमघ त्वंबलय् लुँ, वहः, कँय, नँ, सिँ व ल्वहँतं दयकातःपिं घःतयत् तःधंकल।

5 आकाझाकां छमह मनूया ल्हाः खनेदत। अन लायकुलिइ त्वाःदेवाःया जः न्हाःने लेवं पानातःगु अंगलय् छुं च्वल। ल्हातं च्वयाच्वंगु जुजुं स्वयाच्वन।

6 वयागु ख्वाः वँचुसे च्वन। तसकं ग्याःगुलि वयागु निगुलि पुलि थुरथुर खात।

7 जुजुं ज्वरखना स्वइपिं, ज्योतिषीत व साइत स्वइपिं सःतके छवत। बेबिलोनयापिं थुपिं ज्ञान दुपिं मिजंतयत् धाल, “सुनां थ्व च्वयातःगु आखः ब्वनी अले थुकिया अर्थ जितः कनी वयात प्याजीगु वसः फीकाबी, अले वयागु गःपतय् लुँयागु सिखः क्वखायकाबी, अले व मनूयात देशय् स्वंगूगु तःधंमह शासक यानाबी।”

8 अले जुजुया सकलें ज्ञान दुपिं मिजंत वल, तर इमिसं थ्व च्वयातःगु आखः ब्वने मफुत वा उकिया अर्थ नं जुजुयात कने मफुत।

9 अथे जुयाः जुजु बेलसजर अज्ज ग्यात अले वयागु ख्वाः झन वँचुसे च्वन। वया भारदारतयत् छु याये छु याये जुल।

10 जुजु व भारदारत हालाच्वंगु सः तायाः रानीमां भव्य नयेगु क्वथाय् वयाः थथे धाल, “हे महाराज, छःपिं ताःई तक म्वानादीमा! थथे ख्वाः वँचुसे च्वंकादी मते।

11 छःपिनिगु देशय् पवित्र घःपिनिगु आत्मा दुम्ह छम्ह मनु दु। न्हापायाम्ह जुजुया पालय् थ्व मनुखं घःपिन्सं थें दुग्यां, अक्कल व बुद्धि क्यंगु खः। छःपिनि न्हापायाम्ह जुजु नबूकदनेसरं वयात जादु क्यनिपि, साइत स्वइपि, ज्योतिषीत, व ज्वखना स्वइपिनि नायः दयकादीगु खः।

12 थ्व सःस्यूम्ह मनु दानिएल खः, गुम्हयसित जुजुं बेलतसजर धाइगु खः। वयाके तच्चःगु मन व ज्ञान दु। व म्हगसया अर्थ कने फुम्ह खः। क्वाःया लिसः बीगुलिसें समस्यात ज्यकेगु ज्या नं याये फुम्ह खः। दानिएलयात सःतके छवयादिसें, अले वं आखःया अर्थ कनाबी।”

दानिएलं आखःया अर्थ कंगु

13 उकिं दानिएलयात जुजुया न्ह्यःने हल अले जुजुं वयात धाल, “जिमि न्हापायाम्ह जुजुं यहदां ज्वनाहःपिं मध्ये छम्ह दानिएल धाःम्ह छ हे खः ला?

14 छंके घःतयगु आत्मालिसें दुग्यां, अक्कल व तसकं बुद्धि दु धयागु खँ जिं न्यनागु दु।

15 थ्व च्वयातःगु आखः ब्वनाः अर्थ कनेत जिगु न्ह्यःने ज्ञान दुपिं मनूत अले ज्वखना स्वइपिं मनूत हल तर इमिसं थुकिया अर्थ कने हे मफुत।

16 “छं सुलाच्वंगु खँया अर्थ कनेफु अले थाकुगु समस्यात ज्यके फु धयागु खँ जिं न्यनागु दु। छं थ्व च्वयातःगु आखः ब्वनाः उकियागु अर्थ जितः कने फत धाःसा छन्त प्याजीगु रंगया लायक् वसः पुंकाबी, छंगु गःपतय् हनाबनाया लुँयागु सिखः क्वखाय्काबी, अले छ देशय् स्वंगु तःधंगु पदयाम्ह मनु जुइ।”

17 अले दानिएलं जुजुयात लिसः बिल, “छःपिन्सं थःगु देछात थःके हे तयादीफु अले छःपिनिगु सिरपाःत मेपिं सुयातं बियादी फु। अथेसां छःपिं महाराजया लागि थ्व च्वयातःगु आखः ब्वनाबी अले थुकिया अर्थ कनाबी।

18 “हे महाराज, दक्वसिबय् तःधंम्ह परमेश्वरं छःपिनि न्हापायाम्ह जुजु नबूकदनेसरयात तःधंगु राज्य, तःधंसू, नां व महिमा बियादीगु दु।

19 अले परमेश्वरं वयकःयात तःधंकादीगुलि जाति जातियापि, देश देशयापि, अले थीथी भाय् ल्हाइपिं मनूत वयकः खनाः ग्याइगु व थुरथुर खाइगु। वयकलं सुयात स्याये मास्ति वयकादी वयात स्यानादी, सुयात म्वाकातये मास्ति वयकादी वयात म्वाःका तयादी। सुं मनूयात हनाबना यायेगु व क्वह्येकेगु वयकःया ल्हातय् दु।

20 तर वयकः तःधंछु, जिहाहा जूगुलि राजगद्दी लिकाल अले वयकःयागु शान वयकःपाखें लाकाकाल।

21 वयकःयात मनूतय् दथुं पित छवत अले वयकःयागु मनयात पशुयागु मन थें यानाबिल। देश देशय् दक्वसिबय् तःधंम्ह परमेश्वरं राज्य यानादी व थःत यःम्हयसित देशयाम्ह शासक दयकादी धयागु खँ वयकलं सीकामकातले वयकः गुं गधातलिसे च्वन, सा-दूहंतयसं थें घाँय नल। वयकःयागु म्हयात आकाशया सुति लखं प्याकल।

22 “हे बेलसजर, छःपिं वयकःया थासय् जुजु जूम्ह खः। थ्व फुक्क खँ छःपिन्सं स्यूसां छःपिनिगु मन क्वमिलु मजू।

23 उकिया पलेसा छःपिन्सं स्वर्गयाम्ह प्रभुयागु विरोधय् ज्या यानादिल। वयकःया देगलं हःगु थलबलत थन हयादिल। अले छःपिं व भारदारत, छःपिनि कलाःपिं व मथ्याःपिं कलाःपिन्सं उपिं ख्वल्चां दाखमघ त्वनादिल। अले छःपिन्सं लुँ, वहः, कँय, नँ, सिँ व ल्वहँतं दयकूपिं घःतयत् च्वछाल। उपिं घःत न्यनेफुपिं नं मखु, खंके फुपिं नं मखु, अले छुं स्यूपिं नं मखु। परमेश्वरया ल्हातय् हे छःपिनिगु प्राण व फुक्क लुँपु दुसां वयकःयात हनाबना यानामदी।

24 उकिं थ्व खँवः च्वयेत वयकलं ल्हाः छवयाहयादीगु खः।

25 “च्वयातःगु खँवः थथे दु –

मेने, मेने, टेकेल, पर्सिन

26 “थुपिं खँवःतयगु अर्थ थ्व हे खः –

“मेने – परमेश्वरं छःपिनिगु राज्यया न्हि ल्याःखनाः थुकियात क्वचाय्कादीगु दु।

27 “टेकेल – छःपिन्त तराजुइ लंगु दु, अले याउँसे च्वंगु लुइक्गु दु।

28 “पर्सिन – छःपिनिगु राज्य ब्वथलाः मादी व फारसीतयत् ब्यूगु दु।”

29 अनंलि बेलसजरया आज्ञाय् दानिएलयात प्याजीगु रंगया वसः फिकल। वयागु गःपतय् लुँयागु सिखः क्वखाय्कल। अले वयात देशय् स्वंगु तःधंगु पद बिल।

30 उखुन्हु चान्हय् बेबिलोनीतय् जुजु बेलसजरयात स्यात।

31 अले खुइनिदँ दुम्ह मादी दारां व देश त्याका काल।*

6

सिंहया खोरय् दानिएल

1 दारा जुजुं देशया फुक्क थासय् शासन यायेत सछि व निइम्ह (१२०) प्रान्तयापि बडा-हाकिमत ल्ययेगु क्वःछित।

* 5:31 ५:३१ जुजु बेलसजरयात स्याःगु व मादी जुजु दारां देश त्याकाकाःगु ई.पु. ५३१

2 हानं इमिगु च्वय् स्वम्ह मन्त्रीत ल्यल। इपिं मध्ये छम्ह दानिएल खः। जुजुयागु ज्याय् छुं मस्यनेमा धकाः उपिं प्रान्तयापि बडा-हाकिमतयसं थःगु ज्याया ल्याःचा इमित बीमाःगु यात।

3 मेपिं निम्ह मन्त्रीत व प्रान्तयापि बडा-हाकिमतयके स्वयाः दानिएलयाके तसकं बांलाःगु गुण खंगुलि जुजुं वयात देश्य फुक्क थाय्याम्ह शासक ल्ययेगु बिचाः यात।

4 थथे जूगुलि मेपिं निम्ह मन्त्रीत व प्रान्तयापि बडा-हाकिमतयसं सरकारी ज्याय् दानिएलयागु दोष मालेगु याना हल। तर इमिसं वं छुं मखुगु ज्या याःगु लुइके मफुत, छायाधाःसा व विश्वास याये बहःम्ह मनु खः, व लाः लाः थें यानाजुइम्ह मनु मखु।

5 लिपतय् इमिसं थःथवय् धाल, “वया परमेश्वरयागु व्यवस्थाय् जक झीसं दानिएलयागु दोष क्यने फइ, मेगु खँय् वयागु दोष क्यने फइ मखु।”

6 उकिं इपिं निम्ह मन्त्रीत व प्रान्तयापि बडा-हाकिमत जुजुयाथाय् वनाः थथे धाल, “हे महाराज दारा, छःपिं ताःई तक म्वानादीमा!

7 स्विन्ह्या दुने सुनां सुनां छःपिं बाहेक मेपिं सुं घः वा मनूयात बिन्ति याइ वयात सिंह तयातःगु तःजाःगु गालय् वांछवयेगु जुइ धकाः छःपिन्सं आज्ञा बियादीमा धकाः जिपिं मन्त्रीत, सकलें प्रान्तयापि बडा-हाकिमत, हाकिमत, सल्लाह बीपिं सकसिं क्वःछिनागु दु।

8 अथे जुयाः हे महाराज, थ्व खँ मादीत व फारसीतयगु महिलिगु व्यवस्थाकथं कानून जुइमा धकाः छःपिन्सं थज्याःगु कानून च्वयेत उजं बियादिसँ।”

9 उकिं दारा जुजुं उगु कानून च्वकाः सही यात।

10 व पौलय् सही याये धुंक्कगु सियाः दानिएल थःगु छँय वन। वयागु छँयया तलययागु क्वथाया इयाः यस्शलेमपाखे स्वः। अले न्हापा न्हापा याःगु थें इयाःपाखे स्वयाः वं परमेश्वरया न्ह्यःने न्हि स्वकः पुलि चुयाः सुभाय् बीगु व प्रार्थना यायेगु यात।

11 दानिएलं प्रार्थना यानाच्वंगु व परमेश्वरयाके ग्वाहालि फवनाच्वंगु पुचः मुना वःपिं इपिं हाकिमतयसं खंकल।

12 उकिं इपिं जुजुयाथाय् वनाः वलिसें वयागु शाही आज्ञा बारे खँ ल्हात, “छु छःपिन्सं स्विन्ह्या दुने सुनां सुनां छःपिं बाहेक मेपिं सुं मनु वा घःयात बिन्ति याइ, वयात सिंहत तयातःगु तःजाःगु गालय् वांछवयेगु जुइ धकाः च्वयातःगु आज्ञा पतिइ सही यानादियागु मखु ला?”

जुजुं लिसः बिल, “खः, व छगू कडा आज्ञा खः, व मादीत व फारसीतयगु महिलिगु कानून खः।”

13 अले इमिसं जुजुयात धाल, “हे महाराज, यहदां ज्वनाहःम्ह व दानिएलं छःपिन्त हनाबना मयाः अले छःपिनिगु आज्ञा मानय् मयाः। वं आः नं न्हि स्वकः प्रार्थना यायेगु याः।”

14 थ्व खँ न्यनाः जुजुया नुगः मछिन। अले दानिएलयात त्वःतकेगु क्वःछिनाः सूर्य बिनामवंतले वयात बचय् यायेगु कुतः याना हे च्वन।

15 अले इपिं मनूत जुजुयाथाय् वनाः थथे धाल, “हे महाराज, मादीतय् व फारसीतय् कानूनकथं जुजुयागु आज्ञा व उदीं हिले फइ मखु धकाः छःपिन्सं सी हे स्यू।”

16 उकिं जुजुं दानिएलयात ज्वनेगु आज्ञा बिल अले इमिसं वयात हयाः सिंहत तयातःगु तःजाःगु गालय् वांछवल। जुजुं दानिएलयात धाल, “छं न्हाबलें सेवा याइम्ह छिमि परमेश्वरं छन्त बचय् यायेमा।”

17 हानं छगः ल्वहं हयाः सिंहत तयातःगु तःजाःगु गाःयागु म्हुतु तिनाबिल। अले दानिएल पिहां मवयेमा धकाः जुजुं उकी थःगु हे अंगू छाप व थः भारदारतयगु अंगू छाप तल।

18 अले जुजु थःगु लायकुलिइ लिहां वल। उखुन्हु चान्हय् वं छुं मनः, छुं नं न्ह्याइपुगु ज्या मयाः अले वयात न्ह्यः नं मवः।

दानिएलयात सिंहतपाखें बचय् यानादीगु

19 सुथ न्हापां निभाः लुइवं जुस्क्क दनाः जुजु हथाय् चाचां सिंहत तयातःगु तःजाःगु गाःपाखे वन।

20 अले व सिंहत तयातःगु तःजाःगु गाः लिक्क थ्यंबलय् ख्वःसलं धाल, “हे दानिएल, म्वाःम्ह परमेश्वरया दास, छं न्हाबलें सेवा याइम्ह छिमि परमेश्वरं छन्त बचय् याये फत ला?”

21 दानिएलं लिसः बिल, “हे महाराज, छःपिं ताःई तक म्वानादीमा!

22 जिं टुंकागु मदु धकाः परमेश्वरं स्यूगुलि वय्कलं थः दूत छवयाहयाः सिंहतयगु म्हुतु तिनादिल। सिंहतयसं जितः घाःपाः याःगु मदु। महाराज, जिं छःपिनिगु नं छुं स्यंकागु मदु।”

23 जुजु तसकं लयतायाः दानिएलयात गालं थकाय्गु आज्ञा बिल। दानिएलयात सिंहत तयातःगु तःजाःगु गालं थकाःबलय् वयाके घाःया छुं चिं मलू, छायाधाःसा वं परमेश्वरयाके भलसा तःगु खः।

24 अनंलि दानिएलयात मखुगु दोष ब्यूपिं सकल मनूतयत् ज्वनेत जुजुं आज्ञा बिल। अले इमि कलाःपिं व मचाखाचातनापं इमित सिंहत तयातःगु तःजाःगु गालय् वांछवयाबिल। इपिं सिंहत तयातःगु तःजाःगु गाःया बँय् थ्यने न्ह्यः हे सिंहतयसं इमूतय् यात अले इमिगु फुक्क क्वँय्यात काच्या-कुचुक यानाः नयाबिल।

25 अले दारा जुजुं पृथ्वीयापि फुक्क जातित, देशयापि व थीथी भाय् ल्हाइपिं मनूतयत् थथे च्वल,

“छिमिगु भिं जुइमा।

- 26 जिगु हुकुम थ्व हे खः। जिगु देशया अधिकार दुगु फुक्क थासय्यापि मन्तयसं दानिएलया परमेश्वरयागु भय कायेमाः अले वय्कःयात हनाबना यायेमाः।
 “छाय्धाःसा वय्कः म्वाःम्ह खः।
 वय्कः न्हाबलें दयाच्चनी।
 वय्कःया राज्य गुबलें स्यनावनी मखु।
 अले वय्कलं न्हाबलें राज्य यानादी।
- 27 वय्कलं त्वःतकादी अले बचय् यानादी,
 वय्कलं आकाशय् व पृथ्वीइ
 चिं व अजू चाइपुगु ज्या यानादी।
 वय्कलं दानिएलयात
 सिंहया म्हुतुपाखें बचय् यानादिल।”
- 28 थुकथं दारा जुजुया पालय् व फारसी कोरेस जुजुया पालय् दानिएलयात बांलात।
दानिएलं खंगु दर्शन व उकिया अर्थ

7

७:१-१२:१३

प्यम्ह जन्तुया दर्शन

- 1 बेलसजर बेबिलोनयाम्ह जुजु जगु न्हापांगु दँय, चान्हय् दानिएलं म्हगस व दर्शन खन। वं व म्हगसया मू खँ च्वल।*
- 2 दानिएलं धाल, “उखुन्ह चान्हय् जिं खनागु दर्शन थथे दु – प्यखेरं वःगु फसं समुद्रया लःयात संकाच्चन।
- 3 समुद्रं प्यंगू किसिमयापि ततःधिकःपि जन्तुत पिहां वल।
- 4 “न्हापां पिहांवःम्ह सिंह थें च्वंम्ह जन्तु खना, तर वयाके इमायाके थें पपू दु। जिं स्वयाच्चनाबलय् हे वयागु पपू पुल। अले व जन्तुयात मनू थें निपु तति थनाबिल अले वयात मनूयागु मन बिल।
- 5 “अले भालू थें च्वंम्ह निम्हम्ह जन्तु खना। व छखेपाखें दनाच्चंगु दु। वयागु म्हुतुया वायागु दथुइ स्वपु बपिक्वँय् दु। छगू सलं वयात धाल, ‘दनाः प्वाः जायक ला न।’
- 6 “अनंलि चितुवा थें च्वंम्ह स्वम्हम्ह जन्तु खना। वयागु जँन्हुफातय् झंगःयागु थें प्यपा पपू दु। व जन्तुया प्यंगः छयं दु अले वयात शासन यायेगु अधिकार बिल।
- 7 “लिपा चान्हय् दर्शनय्, जिं प्यम्हम्ह जन्तु खना। व तसकं बल्लाः व ग्यानापुसे च्वं। वयागु नँयागु वां शिकारयात कुचा कुचा याइगु अले नइगु, ल्यं दुगुयात धाःसा वं तति न्हुतुन्हइगु। मेपिं स्वम्ह जन्तु स्वयाः व पाः, वयाके झिपु नेकू दु।
- 8 “जिं नेकूत स्वयाच्चनाबलय् नेकूतय् दथुइ छक्वलं मेगु चिपुगु नेकू बुयावल। अले व न्हगु नेकुलि न्हापायागु स्वंगुलि नेकूयात हानापं लेहें थनाछवल। व नेकुलिइ मनूयागु थें मिखा व तःधंछुयाः खँ ल्हाइगु म्हुतु दु।

न्हाबलें म्वानाच्चनादीम्ह

- 9 “जिं स्वयाच्चनाबलय् हे गद्दीत तल।
 छगू गद्दीइ न्हाबलें म्वानाच्चनादीम्ह च्वन।
 वय्कःया वसः च्वापु थें,
 सँ धाःसा यचुगु ऊन थें तुयुसे च्वं।
 वय्कःयागु
 दन्न थिनाच्चंगु गद्दी
 हानाहाना च्यानाच्चंगु
 पांग्राया च्वय् तयातःगु दु।
- 10 अले व गद्दी तःधाःगु मित्याः मदिकक पिहां वयाच्चंगु दु।
 ट्रलंद्रः मनूत वय्कःया सेवा यायेत न्ह्यःने दु।
 वय्कःया न्ह्यःने लखंलख मनूत दनाच्चंगु दु।
 न्याययागु अदालत अन हे च्वन।
 अले सफूत प्वल।
- 11 “जिं स्वयाच्चनाबलय् व चिपुगु नेकुलि तःधंछुयाः ततःधंगु खँ ल्हाःगु जिं ताल। व जन्तुयात स्यानाः वयागु म्हुयात नाश यानाः हाना हाना च्यानाच्चंगु मिइ वांमछवतले जिं स्वया हे च्वना।
- 12 मेपिं जन्तुतय्गु अधिकार लाकाकाल तर छुं ई तक इमित म्वाके बिल।

* 7:1 ७:१ थ्व घटना अध्याय ५ स्वयाः न्ह्यःया घटना खः ई.पु. ५५३

13 “चान्हययागु जिगु दर्शनय् जिं मन्या काय* थें च्वंम्ह सुं छम्ह आकाशया सुपॉयनापं झायाच्वंगु खना। अले वय्कः न्ह्याबलें म्वानाच्वनादीम्हयसिया थ्यन अले इमिसं वय्कःयात वय्कःया न्ह्यःने हल।

14 वय्कःयात अधिकार, हनाबना व राज्य बिल। जाति जाति, देश देश व थीथी भाय् ल्हाइपिं सकसिनं वय्कःयागु आराधना यात। वय्कःया शासन न्ह्याबलें दयाच्वनी अले वय्कःया राज्य गुबलें क्वचाइ मखु।

दर्शनया अर्थ

- 15 “जि दानिएलयात छु याये छु याये जुल। जिं खनागु दर्शनं जिगु नुगः भाराभारा मिन।
- 16 अन दनाच्वंपिं मध्ये जि छम्हयसिथाय् वनाः थुपिं फुक्क खँया अर्थ न्यना। वं थथे धयाः जितः अर्थ कन।
- 17 ‘थुपिं ततःधिकःपिं प्यम्ह जन्तु पृथ्वीइ पलिस्था जुइगु प्यंगू राज्य खः।
- 18 लिपतय् दक्व शक्ति दुम्ह परमेश्वरया पवित्र मन्तयत्त राज्य दइ। उकी इमिसं सदां सदांया लागि अधिकार याइ।’
- 19 “अले जितः व मेपिं स्वयाः पाःम्ह तसकं ग्यानापुसे च्वंम्ह प्यम्हम्ह जन्तुया अर्थ सीकेमास्ति वल। वयागु नँया वा व कँय्यागु लुसिं शिकारयात कुचा कुचा याइगु अले नइगु, ल्यं दुगुयात धाःसा तुति न्हुतुन्हुइगु।
- 20 वयागु छैनय् दुगु झिपु नेकू व अनं पिहां वःगु मेगु नेकूया खँ थुइके मास्ति वल। अले न्हापायागु स्वपु नेकू पुया ब्यूगु खँ छु जुल धकाः नं सीकेमास्ति वल। थ्व हे मेगु फुक्क नेकू स्वयाः ग्यानापुस्से च्वंगु नेकुलिइ मिखा व तःधंछुयाः न्वावाइगु म्हुत दु।
- 21 जिं स्वयाच्वनाबलय् व हे नेकुलि परमेश्वरया पवित्र मन्तलिसें लडाइँ यात अले इमित बुकल।
- 22 अनंलि व न्ह्याबलें म्वानाच्वनादीम्हयसिनं झायाः दक्वसिबय् तःधंम्ह परमेश्वरया पवित्र मन्तयगु पलिनाः फैसला यात। उबलय् परमेश्वरया पवित्र मन्तयसं राज्य अधिकार याइगु ई वःगु खः।
- 23 “जितः उकियागु अर्थ थुकथं थुइकल, ‘व प्यम्हम्ह जन्तु पृथ्वीइ पलिस्था जुइगु प्यंगू राज्य खः। थ्व हे राज्य मेगु फुक्क राज्य स्वयाः पाइ। वं फुक्क पृथ्वीयात नयाबी अले उकियात न्ह्याः धू यानाबी।
- 24 उपिं झिपु नेकूया अर्थ व राज्यं वइपिं झिंम्ह जुजुपिं खः। इपिं लिपा मेम्ह छम्ह जुजु वइ। व न्हापायापिं जुजुपिं स्वयाः पाइ, वं उपिं स्वम्ह जुजुपिन्त बुकी।
- 25 वं दक्वसिबय् तःधंम्ह परमेश्वरयागु विरोधय् खँ ल्हाइ, अले परमेश्वरया पवित्र मन्तयत्त क्वत्यला तइ। वं धार्मिक नियम व नखःचखः हिलेत स्वइ। अले पवित्र मन्तयत्त वयागु ल्हातय् छगू काल, निगू काल व बच्छि कालया* निति लःल्हानाबी।
- 26 “ ‘अयूनं न्यायया अदालत च्वनी, अले वयागु बल लाकाकयाः वयात सदांया निति नाश हे यानाबी।
- 27 पृथ्वीया फुक्क राज्यतयगु शक्ति व तःधंस् दकलय् तःधंम्ह परमेश्वरया पवित्र मन्तयगु ल्हातय् बी। वय्कःया राज्य न्ह्याबलें दयाच्वनीगु राज्य जुइ। फुक्क राज्यं वय्कःया खँ न्यनी व वय्कःयागु सेवा याइ।’
- 28 “जिगु खँ थन हे सिधल। जि दानिएल तसकं ग्यात, जिगु ख्वाः हे वँचुसे च्वन। अयूनं जिं थ्व खँ थःगु मनय् हे तया।”

8

भ्याःचा व दुगुया दर्शन

- 1 बेलसजर जुजु जूगु स्वंगूगु दँय, जि दानिएलं हानं मेगु छगू दर्शन खना।*
- 2 दर्शनय् जिं थःत एलाम प्रान्तया राजधानी शूशन शहरय् खना। शूशन शहरया प्यखेरं पःखाः ग्वयातःगु दु। दर्शनय् जि ऊलै खुसिया सिथय् दनाच्वनागु दु।
- 3 जिं स्वयाबलय, अन खुसिया सिथय् निपु ततःपुगु नेकू दुम्ह छम्ह भ्याःचा दनाच्वंगु खना। वयागु छपु नेकू मेगु स्वयाः ताहाक। व ताहाःगु नेकू लिपा बुयावःगु खः।
- 4 व भ्याःचां पच्छिम, उत्तर व दच्छिनपाखे ब्वांयब्वांय् जुयाः च्वयाच्वंगु जिं खना। वयात पने फुम्ह छम्ह नं पशु मदु। सुनानं वयागु शक्तिपाखें बचय् याये मफुत। वं थःयर्थें यात अले व झन बल्लात।
- 5 जिं थुकिया बारे बिचाः यानाच्वनाबलय् आकाझाकां पच्छिमं छम्ह दुगु हथासं ब्वांय् वल। व दुगु हथासं बँय् मथ्युसे सारा संसार पुलावल। वयागु मिखाया दथुइ छपु अजू चायापुसे च्वंगु नेकू दु।
- 6 अले व जिं खुसिया सिथय् खनाम्ह निपु नेकू दुम्ह भ्याःचायाथाय् वल। तंपिकयाः भ्याःचायात तसकं च्वल।
- 7 व भ्याःचायात तसकं तंम्बयाः च्वःगु अले वयागु निपु नेकू त्वथुलाब्यूगु जिं खना। वलिसें त्वायेत व भ्याःचायाके बल मन्त। वयात बँय् बस्वात अले दुगु वयात न्हुतुन्हुल। भ्याःचायात बचय् याये फुम्ह अन सुं नं मदु।
- 8 अले दुगु झन तःधंछु जुल, व तसकं बल्लाःबलय् वयागु नेकू त्वधुल। उगु थासय् प्यखेपाखे स्वःगु प्यपु अजू चाइपुगु नेकू बुयावल।
- 9 उपिं प्यपु नेकू मध्ये छपु नेकुलि चिपुगु नेकू बुयावल, अले उकियागु शक्ति दच्छिन व पुर्बपाखे अले बांलाःगु देश तक नं न्ह्यज्यात।

* 7:13 ७:१३ लूक २२:६९ † 7:25 ७:२५ छगू निगू व बच्छि काल छगू दँ, निगू दँ व बच्छि दँ * 8:1 ८:१ बेलसजर जुजु जूगु स्वंगूगु दँ धयागु ई.पु. ५५१

- 10 व थुलि बल्लात कि वं स्वर्गया सेना व नगृतयत हमला यात। अले नगुयात पृथ्वीइ क्वफाना: तुति न्हुतुन्हुल।
- 11 व नेकुलि थ:त स्वर्गया सेनाया सेनापति ति हे त:धंकल। वय्कलं न्हियान्हिथंया बां बीगु दीकाबिल, अले देग:यात अपवित्र यानाबिल।
- 12 न्हियान्हिथं बां बीगु पलेसा अन हे इमिसं पाप याना विद्रोह यात। अले सत्ययात बैय् वांछवयाबिल। वं या:गु फुक्क ज्याय् व नेकू ता:लात।
- 13 अले जिं छम्ह स्वर्गदूत न्ववा:गु ताया। हानं मेम्ह छम्ह स्वर्गदूतं न्हापा न्ववा:म्हयसित न्यन, “थ्व दर्शनय् खनेदुगु खँ गबले तक जुयाच्चनी? न्हियान्हिथंया देछाया पलेसा गबले तक घच्चायपुगु पाप जुयाच्चनी? देग: व स्वर्गया सेनायात न्हुतुन्हुइगु ज्या गबले तक जुयाच्चनी।”
- 14 अले वं जित: धाल, “निइस्वस: (२,३००) बहनि व सुथ तक! अनंलि पवित्र थाय्यात हाकनं शुद्ध याइ।”
- गब्रिएल स्वर्गदूतं दर्शनया अर्थ कंगु
- 15 थ्व खँ दर्शनय् खना: जि दानिएलं थुइकेगु कुत: यानाच्चनाबलय् मन् थें च्वंम्ह छम्ह जिगु न्ह्या:ने खनेदत।
- 16 जिं ऊलै खुसिं व:गु मनूया स: ताया। व सलं धाल, “हे गब्रिएल, थ्व मनूयात दर्शनयागु अर्थ थुइकाब्यु।”
- 17 गब्रिएल जि दनाच्चनागु थासय् व:बलय् जि ग्याना: बैय् दल। वं जित: धाल, “हे सीमानिम्ह मन्, थ्व दर्शनं अन्तया ईया बारे धाइ।”
- 18 व जिलिसें न्ववाना च्वंबलय् जित: स्याक्क न्ह्या: वया: जिगु ख्वा: बैय् भ्वसुल। अले वं जित: थिया: हाकनं थन।
- 19 वं धाल, “परमेश्वरयागु तंया लिच्च: छु जुइ व जिं छन्त कनेत्यनागु दु। थ्व दर्शनं अन्तया ई क्यनी।
- 20 छं खंम्ह निपु नेकू दुम्ह भ्या:चा मादी व फारसया जुजुत ख:।
- 21 सँ यक्व दुम्ह दुगु ग्रीसयाम्ह जुजु ख:। वयागु मिखाया दथुइयागु त:पुगु नेकू व देशयाम्ह न्हापांम्ह जुजु ख:।
- 22 व त्वधूगु नेकूया थासय् बुयाव:गु प्यंगू नेकूया अर्थ थथे ख: — व हे देशं प्यंगू देश पिहां वइ, तर इमिके उलि बल दइ मखु।
- 23 “उपि देशतयगु लिपांगु इलय् इमिगु पाप दकले च्वय् थ्यनीबलय् छम्ह तसकं मभिंम्ह व छल यायेस:म्ह जुजु दनी।
- 24 व तसकं बल्लाइ तर थ:गु हे बलं मखु। अले ग्यानापुसे च्वंक मन्तयत नाश याइ, अले वं या:गु न्ह्यागु ज्याय् नं व ता:लाइ। वं बल्ला:पिं मन्तयत व पवित्र मन्तयत नाश याइ।
- 25 व चलाखम्ह जूगुलि वयागु छल ता:लाइ। अले वं त:धंछुया: छुं हे मस्यूपि यक्व मन्तयत नाश याइ। वं दकले त:धंम्ह जुजुयागु नं विरोध याइ। अयनं सुं मनुखं मथीकं व नाश जुइ।
- 26 “बहनि व सुथ बारे छं छु छु खनागु व न्यनागु ख: व ख:गु खँ ख:। तर छं दर्शनय् छु छु खनागु ख: व सुयातं सीके मते छाया:सा व ता ई लिपा जक जुइ।”
- 27 अनंलि जित: तसकं त्यानुल, छुं न्हि तक जित: ल्वचं कयाच्चन। अनंलि जि दना: जुजुया ज्याय् वना। अयनं जिं खनागु दर्शनं याना: जि छु याये छु याये जुल। थ्व जि थुइके मफुत।

9

दानिएलं थ:मन्तयगु निरिति प्रार्थना या:गु

- 1 बेबिलोनियाय् जुजु जूम्ह मादीवंशयाम्ह अहासूरसया काय् दाराया न्हापांगु दैय्*
- 2 जि दानिएलं यर्मिया अगमवक्तायात ब्यगु परमप्रभुया वचनकथं, धर्मशास्त्रपाखें यरूशलेम न्हयेदँ तकया लागि नाश जुइ धका: सीकाकया।*
- 3 उकिं अपसं च्वना: भांग्रा फिना: नउ बुला: परमप्रभु परमेश्वरया न्ह्या:ने प्रार्थना व दुनुगलनिसें बिन्ति याना।
- 4 अले जिं थ:गु पाप मानय् याना: थ: परमप्रभु जिमि परमेश्वरयात थथे प्रार्थना याना।
- “हे परमप्रभु, छि त:धंम्ह व मानय् यायेमा:म्ह ख:, छित: माया याइपिन्त अले छिगु खँ न्यनीपिन्त छिं थ:गु दयामायाया बाचा पूर्वकादी।
- 5 जिमिसं पाप यानागु दु अले द्रंकागु दु। जिपिं मभिंपिं जुयागु दु अले विद्रोही जुयागु दु। जिपिं छिगु आज्ञा व नियमपाखें फहिला वनागु दु।
- 6 जिमि जुजुपि, शासकत, पुर्खा व देशयापि सकल प्रजालिसें छिगु नामय् न्ववाइपि छि सेवक अगमवक्तातयगु खँ जिमिसं मन्यना।
- 7 “हे परमप्रभु छि धर्मीम्ह ख:, अयनं थौं जिमिगु ख्वा: लज्यां त्वपूगु दु। जिमिसं छिके भलसा मतयागुलि जिपिं यहदा, यरूशलेम व इस्राएलयापि मन्तयत छिं सतिगु व तापा:गु देशय् छ्यालब्याल यानादीगु दु।
- 8 हे परमप्रभु, जिमि जुजुपि, शासकत व पुर्खातयसं छिगु विरोधय् वना: पाप या:गुलि जिपिं लज्याय् ला:गु दु।
- 9 छिगु खँ मन्यंसे जिपिं विरोधी जुयागु दु। अथे जूसं परमप्रभु जिमि परमेश्वर, छि दयादुम्ह व क्षमा यानादीम्ह ख:।

* 9:1 १:१ अहासूरसया काय् दाराया न्हापांगु दै धयागु ई.पु. ५३९ ✪ 9:2 १:२ यर २५:११; २९:१०

10 हे परमप्रभु जिमि परमेश्वर, जिमिसं छिगु आज्ञा मानय् यानागु मदु, अले छिकपिनि च्यः अगमवक्तापाखें ब्यूगु नियम नं मानय् यानागु मदु।

11 छिगु आज्ञा मानय् मयासें सकल इस्राएलं छिगु व्यवस्था त्वाथूगु दु अले छिपाखें फहिलावंगु दु।

“उकिं परमेश्वरया च्यः मोशाया व्यवस्थाय् च्वयातःगु सराः व फैसला जिमित लाःगु दु। छायाःसा जिमिसं छिगु खँ मन्यसें पाप यानागु दु।

12 जिमिथाय् तःधंगु विपत्ति हयाः जिमिगु व जिमि शासकतय्गु बारे न्ववानादीगु बचं छि पूवकादीगु दु। यरूशलेमय् वःगु विपत्ति थें ज्याःगु विपत्ति संसारय् गन नं मवःनि।

13 परमप्रभु जिमि परमेश्वरं जिमित माया यायेगु त्वःतूगु दु। थथे मोशाया व्यवस्थाय् च्वया तः थें थुपिं फुक्क विपत्ति जिमित लाःगु दु। अथे जूसां थःगु पाप त्वःताः वा छिगु सत्यया ल्यू वनाः जिमिसं परमप्रभु जिमि परमेश्वरया ग्वाहालि मालेत अस्वीकार यानागु दु।

14 अथे जूगुलि छिं जिमिके विपत्ति हयादीगु दु। हे परमप्रभु परमेश्वर, छिं न्हागु ज्या नं पाय्छिकथं यानादी। अयनं जिमिसं छिगु खँ मन्यना।

15 “हे परमप्रभु जिमि परमेश्वर, छिं थः मनूतय्त बल्लाःगु ल्हातं मिश्र देशं पित हयाः थौं तक नं थःगु निति नां तयादिल। जिमिसं पाप यानागु दु, जिमिसं मभिगु ज्या यानागु दु।

16 हे परमप्रभु, छिगु फुक्क भिं ज्याकथं छिगु शहर व पवित्र पर्वत यरूशलेमं थःगु तं चीकादिसँ। जिमिगु पाप व जिमि पुर्खातय्गु मभिगु ज्याया कारणं प्यखेरं लाःगु देश देशयापिं मनूतय्सं, यरूशलेम व छि मनूतय्त हेस्यानाच्चंगु दु।

17 “हे जिमि परमेश्वर, थःदासया प्रार्थना व दुनुगःया बिलि न्यनादिसँ। भज्यंक स्यंगु देगःयात छिगु थःगु नांया लागि हाकनं दय्कादिसँ।

18 “हे परमेश्वर, जिपिपाखे थःगु न्हायपं बियादिसँ। थःगु मिखा चाय्काः जिमिगु झिजामिजां दंगु हालत व छिगु नां दगु शहरयात स्वयादिसँ। जिपिं धर्मीपिं खः धकाः जिमिसं थ्व इनाप यानाच्चनागु मखु तर छिगु तःधंगु दयाया कारणं खः।

19 “हे परमप्रभु न्यनादिसँ, हे प्रभु पाप क्षमा यानादिसँ, हे प्रभु जिमिगु बिलि न्यनाः वकथं ज्या यानादिसँ। छिगु नांया लागि आः लिबाकादी मते। थ्व शहर व छिकपिनि मनूतके छिगु हे नां दु।”

गब्रिएल स्वर्गदूतं अगमवाणी थुइकाब्यूगु

20 जिगु व थः इस्राएली दाजुकिजापिनिगु पाप नाला कयाः परमप्रभु जिमि परमेश्वरयात वय्कःया पवित्र पर्वतया निति बिलि याना हे च्वना।

21 जिं प्रार्थना यानाच्चनाबलय् जिं थःगु न्हापांयागु दर्शनय् खनामह मनु, गब्रिएल याकनं ब्वयाः सन्ध्याया बां बीगु इलय् जिथाय् वल।

22 वं जितः थुइकाबिल, “हे दानिएल, छन्त बुद्धि व थुइकेगु ग्यां व ग्वाहालि बीत जि छन्थाय् वयागु दु।

23 छं बिलि यायेवं छन्त लिसः बियादिल, छायाःसा छ परमेश्वरया लागिं तसकं तःजिमह खः। उकिं जि छन्त परमेश्वरया लिसः बीत वयागु दु। आः जिं व दर्शनयागु अर्थ थुइकाबीबलय् बांलाक न्यँ।

24 “पाप व मभिपाखे छिमिगु जाति व पवित्र शहरयात त्वःतकेत, पाप क्षमा यायेत व अधर्मया प्रायश्चित यायेत परमेश्वरं न्हयेगु वाः क्वछिनादीगु दु। उकिं दर्शन व अगमवाणी पूवनी व पवित्र देगः हानं अभिषेक जुइ।

25 “थ्व सीकि अले थुइकि, यरूशलेमयात हाकनं दय्केत थ्व आज्ञा पिकाःगु इलनिसें अभिषेक जूमह मनु, छमह शासक मवतले न्हयगु वाः अले खुइनिगु वाः जुइ। दुःखया इलय् थ्व शहरयात लँ व चाकःछिं ताहाःगु गाःनापं हाकनं दय्की।

26 “अले खुइनिगु वाः लिपा व अभिषेक जूमह मनूयात स्याइगु जुइ अले वयाके छं ल्यं दइ मखु। अले हमला याःवइमह छमह शासकया सेनां शहर व देगः नाश याइ। खुसिबाः वःगु थें अन्त वइ। उकिं परमेश्वरं तयार यानादीगु लडाइँ व विनाश हइ।

27 छवाःया लागिं थ्व हे शासकं यक्वनापं क्वात्तुगु बाचा ची, तर वाःया दथुइ वं बलि व देछा छायेगु दिकी। अले देगलय् घच्चाइपुगु व ग्यानापुगु मूर्ति खने दइ। व मूर्ति तःमह शासकयाके परमेश्वरं क्वःछिनादीगु नाश मलातले व मूर्ति अन दइ।”

10

टाइग्रिस खुसि सिथय् दानिएलं खंगु दर्शन

1 फारसया जुजु कोरेसया स्वंगूगु दँय दानिएलयात छगू बुखँ बिल (गुमहयसित बेलतसजर नं धाः)।* थ्व बुखँ धात्थेंगु खः। थ्व छगू तःधंगु लडाइँया बारे खः। वयाथाय् दर्शनय् व बुखँया अर्थ वःगु खः।

2 अबलय् जि दानिएल स्वंगूगु वाः तक दुखं च्वना।

3 जिं स्वंगूगु वाः फुना मवतले छुं साःगु नसा मनया, ला मनया, दाखमघ मत्वना, सँय् चिकं मतया।

4 व दँया न्हापांगु लाया निइप्यंगूगु न्हिइ,† जि तःधंगु टाइग्रिस खुसिया सिथय् दनाच्चनाबलय्

* 10:1 १०:१ फारसया जुजु कोरेसया स्वंगूगु दँ ई.पु. ५३७ † 10:4 १०:४ दँया न्हापांगु लाया नीप्यंगूगु न्हिइ धयागु मार्च-अप्रिल ई.पु. ५३७

- 5 जिं च्वयपाखे स्वया, जिगु न्ह्यःने सुतियागु वसः फिनातःम्ह व जँय भिगु लँया जनी चिनातःम्ह मन्यात खना।
- 6 वयागु म्ह पुखराज थें च्वं, वयागु ख्वाः हावलासा त्वःगु थें च्वं अले वयागु मिखा मिप्वाः थें च्वं, वयागु ल्हाःतुति प्वाला प्वाला थीगु कँय थें च्वं अले वयागु सः ग्वाः ग्वाः मनूतयगु सः थें च्वं।
- 7 जि दानिएलं जक व दर्शन खनागु खः। जिनापं दुपिं मनूतयसं छुं नं मखं तर इपिं तसकं ग्यानाः सुपिलेत बिस्युं वन।
- 8 अथे जुयाः जि जक अन च्वना, थ्व अजू चाइपुसे च्वंगु दर्शन स्वयाच्च्वना। थुकिं यानाः जिके बल मन्त, जिगु ख्वाल्य रंग नं मन्त।
- 9 अले जिं व न्ववानाच्च्वंगु सः ताल। जिं वयागु सः न्यनेवं स्याक्क न्ह्यः वयाः जि बँय भ्वसुल।
- 10 जि ग्यानाः थुरथुर खानाः च्वंबलय् छपु ल्हातं जितः थियाः जिगु ल्हाः व पुलि चुइकल।
- 11 स्वर्गदूतं जितः धाल, “हे दानिएल, छ परमेश्वरया लागि तःजिम्ह खः, तप्यंक देँ अले जिं धायेत्यनागु खँ बांलाक न्यँ। छाय्धाःसा जितः छन्थाय् छ्वयाहःगु दु।” वं थथे धाये धुंकाः जि थुरथुर खाखां दना।
- 12 हानं वं जितः धाल, “हे दानिएल, ग्याये मते, छं दुग्यां कायेगु क्वछ्यूगु न्हापांगु दिनिसें व छिमि परमेश्वरया न्ह्यःने थःत क्वमिल याःबलय् निसें छंगु प्रार्थना न्यनादीगु दु। जि व हे लिसः बीत वयाम्ह खः।
- 13 तर फारस देशयाम्ह शासकं निइछन्हु तक जिगु विरोध यात। अनंलि अन लिबाकागुलि छम्ह मू स्वर्गदूत मिखाएल जितः ग्वाहालि बीत वल, छाय्धाःसा जितः फारसयाम्ह शासकनापं त्वःतूगु खः।
- 14 छिमि जातियापिं मनूतयत लिपा छु जुइ धइगु खँ छन्त थुइकेत जि वयागु दु। छाय्धाःसा थ्व दर्शन लिपाया ईया बारे खः।”
- 15 वं अथे धाये धुंकाः जिं थःगु ख्वाः क्वछुकाः छुं हे धाये मफुत।
- 16 अले मनू थें खने दुम्ह छम्हयसिनं जिगु म्हुतुसि थिल, जिं हाकनं नवाये फत। अले जिं वयात धया, “जिमि प्रभु, दर्शनं यानाः जितः तसकं सास्ती जुल अले जिके भतिचा नं बल मन्त।
- 17 जिमि प्रभु, छि दासं प्रभु थें ज्याःम्हलिसें गथे खँ ल्हायेगु? जिके बल नं मदये धुंकल, सासः ल्हायेत नं थाकुइ धुंकल।”
- 18 अले व मनू थें च्वंम्हयसिनं हाकनं जितः थियाः बल बिल।
- 19 वं धाल, “हे दानिएल, छ परमेश्वरया लागि तसकं तःजिम्ह खः, छ ग्याये मते, छन्त शान्ति दयेमा, बल्ला व साहसी जु।”
- वं उलि धायेवं हे जिके बल वल अले जिं धया, “हे जिमि प्रभु, छिं जितः बल बियादीगुलि आः धयादिसँ।”
- 20-21 अले वं न्यन, “जि छन्थाय् छाय् वयागु धकाः छं स्यू ला? सत्य वचनया सफुलिइ छु च्वयातःगु दु व कनेत जि छन्थाय् वयागु दु। आः जि याकनं हे फारसयाम्ह राजकुमारलिसें ल्वायेत लिहां वने। अनंलि जि वने धुंकाः ग्रीसयाम्ह राजकुमार वइ। जितः ग्वाहालि बीम्ह इस्त्राएलया मू स्वर्गदूत मिखाएल बाहेक मेपिं सुं म्दु।”

11

- 1 मादी दाराया न्हापांगु दँय जिं वयात ग्वाहालि व बल बिया।
- दच्छिन व उत्तरयापि जुजुत
- 2 “आः जिं छन्त खःगु खँ धाये। फारसय् अज्ज स्वम्ह जुजुपि खने दइ। अनंलि प्यम्हम्ह जुजु दइ। व इपिं स्वम्ह स्वयाः तःमि जुइ, व थःगु धनं यानाः बल्लाइ। अले वं ग्रीस देशलिसें ल्वायेत फुक्कसित ग्वाकी।
- 3 अनं लिपा छम्ह बल्लाःम्ह जुजु वइ। वं छगू तःधंगु राज्यय् शासन याइ अले थः यःथें याइ।
- 4 अयनं व बल्लायेवं वयागु देश कुचा कुचा जुयाः उत्तर, दच्छिन, पुर्व व पच्छिमय् ब्वथली। व देश वया सन्तानतयत दइ मखु, मेपिन्सं वयागु पलेसा शासन याइ। अयनं इपिं व थें बल्लाइ मखु छाय्धाःसा वयागु साम्राज्य लाकाकयाः मेपिन्त बीगु जुइ।”
- 5 “दच्छिनयाम्ह जुजु बल्लाइ तर वया कप्तानत मध्ये छम्ह व स्वयाः बल्लाइ। अले वं अज्ज तःधंगु राज्यय् शासन याइ।
- 6 छुं देँ लिपा इपिं मिलय् जुइ। दच्छिनयाम्ह जुजुं थः म्हाय् उत्तरयाम्ह जुजुयात ब्याहा यानाबी, तर इपिं तःन्हु तक मिलय् जुयाच्च्वनी मखु। अले राजकुमारी, वया बौ, वनापं वःपिं भारदारत सकसितं हे स्याइ।
- 7 “थ्वया लिपा राजकुमारीया थःलाःम्ह छम्ह मनू दच्छिन देशय् जुजु जुइ। वं उत्तर देशय् हमला याइ, अनयागु किल्ला दुने दुहां वनी अले अन च्वपिं मनूतयत बुकी।
- 8 वं इमि नँयागु घःया मूर्ति, लुँ व वहःयागु थीके-थीकेगु थलबल लाकाकयाः मिश्रय् यंकी। छुं देँ तक वं उत्तरयाम्ह जुजुयात हमला याइ मखु।
- 9 लिपा उत्तरयाम्ह जुजुं दच्छिनयाम्ह जुजुया देशय् हमला यायेत वइ। तर व याकनं हे थःगु देशय् लिहांवनी।
- 10 वया कायुपिं लडाइँ यायेत तयार जुइ, अले इमिसं यक्व सिपाइँत मुंकी। इमिसं बाः वःगु खुसि थें न्ह्यज्याः वनाः शत्रुया किल्ला तक हे ल्वाल्वां वनी।
- 11 “तसकं तंचायाः दच्छिनयाम्ह जुजु उत्तरयाम्ह जुजुलिसें ल्वायेत पिहां वइ। उत्तरयाम्ह जुजुं नं ल्वायेत यक्व सिपाइँत मुंकी तर वया सेना बुइ।

- 12 थथे व सेनायात बुके धुंका: व त:धंछु जुइ अले वं द्रुलंद्रु: मनूतयत स्याइ। अयनं त:न्हू तक त्याना च्वनी मखु।
- 13 छायधा:सा उत्तरयाम्ह जुजुं हाकनं न्हापा स्वया: यक्व सिपाइंत मुंकी। छुं दँ लिपा व त:धंगु सेना व यक्व ल्वाभ: ज्वना: न्ह्यज्याइ।
- 14 “अबल्य यक्व मनूत दच्छिनयाम्ह जुजुयागु विरोधय दनी। छिमि मनूतय दथुं नं हारापिं मनूतयसं दर्शनया कारणं विद्रोह याइ, तर इपिं ता:लाइ मखु।
- 15 अले उत्तरयाम्ह जुजु वया: प:खा: दुगु शहरयात घेरय याना: उकियात त्याकाकाइ। दच्छिनयापिं सिपाइंत वयागु न्ह्य:ने दनाच्वने फइ मखु। इमि सेनायापिं बबल्ला:पिं मनूत नं वयागु न्ह्य:ने दनाच्वने फइ मखु।
- 16 हमला या: व:महयसिनं इमित थ: य:थे याइ। सुनानं वयात पने फइ मखु। वं थ:त बांला:गु देशय पलिस्था याइ अले वयाके उकियात नाश यायेगु बल दइ।
- 17 वं थ:गु देशयागु फुक्क बलनापं वयेगु क्व:छी अले दच्छिनया देशलिसे सन्धि याइ, अले व देश त्याका कायेत वं थ: म्हाय वयात ब्याहा यानाबी। अयनं वयागु ग्वसा: ता:लाइ मखु, वयात ग्वाहालि नं दइ मखु।
- 18 लिपा वं समुद्र सिथय ला:गु यक्व देशतयत त्याकाकाइ। अयनं छम्ह सेनापतिं वयागु त:धंछुयात नाश यानाबी। अले वयागु त:धंछु वयाथाय हे लित छवयाबी।
- 19 लिपा व थ:गु देशया किल्लातपाखे बिस्युं वनी, अयनं लुफि हाना: दइ, अले हाकनं गुबलें खने दइ मखु।
- 20 “वया लिपा मेम्ह छम्ह जुजु जुइ। वं कर कया: मनूतयत क्वत्यला: थ:गु देशया सम्पति अप्वयकेगु ज्या यायेत छम्ह हाकिमयात छवइ। तर छुं ई लिपा सुयागुं तमय व लडाइँलय मलायक हे व नाश जुयावनी।
- 21 “हानं वयागु थासय छम्ह तसकं क्वह्नांमह मनु वइ, न्हापा ला वयात जुजुयात दइगु हनाबना दइ मखु। तर शान्तिया इलय व वा: मचायक: वइ अले वं ग्वसा: ग्वया: व देशयात काइ।
- 22 अनंलि वं छगू बल्ला:गु सेनायात नाश याइ, अले बाचाया राजकुमारयात नं नाश याइ।
- 23 ध्वंलाना: वं थीथी सन्धि याइ, अयनं छुं मनूतयगु ग्वाहालि जक व बल्लाइ।
- 24 वं आकाझाकां त:मिगु देशतयत हमला याइ। अले वया पुर्खातयसं मया:गु ज्या वं याइ। वं थ:महं लडाइँलय लाकाह:गु धन-सम्पति थ: ल्यूल्यु व:पिन्त इनाबी। अले वं पलखया लागिं जक बबल्ला:गु किल्लातय हमला यायेगु ग्वसा: ग्वइ।
- 25 “दच्छिनयाम्ह जुजुयात हमला यायेगु साहस याना: वं यक्व व बल्ला:गु सेना दयकी। वलिसें ल्वायेत दच्छिनयाम्ह जुजुं नं ल्या: यक्व दुगु व बल्ला:गु सेना ज्वना: तयार जुइ। तर दच्छिनयाम्ह जुजुयात ध्वं लाइ अले व लडाइँलय बुइ।
- 26 वं नकात:पिन्सं नं वयात नाश यायेगु कुत: याइ। वया सेना लडाइँलय बुइ, यक्व सिपाइंत लडाइँलय सी।
- 27 इपिं निम्ह जुजुपिं मभिंगु बिचालं छगू हे टेबिलय च्वना: थ:थवय मखुगु खँ ल्हाइ, तर इमिगु मनसुवा: ता:लाइ मखु। क्व:छिनात:गु इलय अन्त धात्थे हे वइ।
- 28 यक्व सम्पति ज्वना: उत्तरयाम्ह जुजु थ:गु हे देशय लिहांवनी तर वयागु नुग: पवित्र बाचाया विरोधय जुइ। वं थुकिया विरोधय ज्या याइ, अले थ:गु देशय लिहांवनी।
- 29 “क्व:छिनात:गु इलय वं हानं दच्छिनय हमला याइ, तर थुपालयया लिच्व: न्हापायागु स्वया: पाइ।
- 30 वयात हमला यायेत पच्छिमं जहाजत वइ, उकिं व नुग: क्वतुंका: लिहां वना: पवित्र बाचा मानय याइपिन्त वं थ:गु तं क्यनी। पवित्र बाचा त्व:तूपिन्त धा:सा दया क्यनी।
- 31 “वया सिपाइंतयसं देग:यात अशुद्ध याइ, न्हियान्हिं छाइगु बलि दिकी। इमिसं देगलय घच्चायापुगु व ग्यानापुगु मूर्ति पलिस्था याइ।
- 32 बाचा त्व:तूपिन्त वं फुरफुरे याना: स्यंकाबी। परमेश्वरयात मानय याइपिन्सं धा:सा वयागु फुरफुरे याइगु खँ न्यनी मखु।
- 33 “बुद्धि दुपिं नाय:तयसं यक्व मनूतयत स्यनेगु ज्या याइ। तर छुं ईया निति इमित तरवारं स्याइ, मिं भस्म याइ, छुं मनूतयत लुतय याइ वा ज्वना: यंकी।
- 34 इमिगु दु:खया इलय इमित भचा ग्वाहालि ला दइ तर इमित ग्वाहालि ब्युवइपिं आपालं मनूत थ: कतिला:सिं जुइ।
- 35 अन्तया ई तक शुद्ध जुइमा, यचुसे च्वनेमा अले ख्वं मदुपिं जुइमा धका: छुं बुद्धि दुपिं नाय:तयसं दु:ख सी। परमेश्वरं क्व:छिनादीगु अन्तया ई मवतले थुपिं खँ जुया हे च्वनी।
- थ:महं थ:त त:धंकीमह जुजु
- 36 “व जुजुं थ: य:थे याना: थ:त फुक्क घ:त स्वया: त:धंकी अले घ:तय नं परमेश्वरयात म्हुतु वाइ। परमेश्वरया तं क्वमला:तले व ता:लाइ, छायधा:सा छु क्व:छ्यगु ख: व पूने हे मा:।
- 37 थ: पुर्खातय घ:त वा मिस्तयसं ययक्मह घ:यात नं वं वास्ता याइ मखु। वं सुं घ:यात वास्ता याइ मखु, तर वं थ:त इपिं फुक्क स्वया: त:धंकी।
- 38 इमिगु पलेसा वं थ: पुर्खातयसं म्हमस्यूमह किल्लाया घ:यात लुँ व वह:, मू वंगु ल्वहँत व थीकेथीकेगु देछात छाया: हनाबना याइ।
- 39 वं थ्व हे विदेशी घ:या ग्वाहालि दकलय बबल्ला:गु किल्लाय हमला याइ अले थ:त मानय याइपिन्त वं त:धंगु हनाबना बी। अज्या:पिं मनूतयत वं यक्व मनूतय शासक दयकी। अले सिरपा:कथं जमिन इनाबी।

40 “अन्तया इलय् दच्छिन देशयाम्ह जुजुं वलिसें लडाइँ याइ अले उत्तरयाम्ह जुजुं न बा: व:गु खुसि थें रथ, सलगइपिं मनूत व यक्व ल: जहाजत ज्वना: हमला या:वइ। थुकथं व यक्व देशय् न्यनावनी, अले उपिं देश जुयावनी।

41 वं व बांला:गु देशय् नं हमला याइ। ल्वाना: यक्व देशत त्याकाकाइ। एदोम, मोआब व अम्मोनया नाय:तयत् धा:सा वयागु ल्हातं बचय् याइ।

42 वं यक्व देशय् हमला याइ, मिश्र देशयात नं त्व:ती मखु।

43 वं लिबियालीत व कूशीतयत् अधीनय् तया: मिश्र देशयागु लुँ, वह: व फुक्क सम्पत्तिया धुकू अधिकार याइ।

44 अनंलि पुर्ब व उत्तरपाखें वइगु बुखें न्यना: व ग्याइ। तसकं तंचाया: वं यक्वसित नाश यायेत लिहां वइ।

45 वं समुद्रयागु व बांला:गु पवित्र पर्वततय् दथुइ थ:गु लाय्क् पालत ग्वइ। अयनं व नाश जुइ, सुनानं वयात ग्वाहालि बी मखु।”

12

अन्तया ई

1 सुतियागु वस: फिनात:मह स्वर्गदूतं हानं जित: धाल, “उबलय् छिमि मनूतयत् रक्षा याइमह त:धंमह स्वर्गदूत मिखाएल दनी। अले जाति जाति शुरु जूगु इलनिसें गुबलें मव:गु विपत्तिया ई वइ। व ई वइबलय् परमेश्वरया सफुलिइ नां च्वयात:पिं छिमि सकलें मनूत बचय् जुइ।

2 अले ग्वा: ग्वा: सी धुंक्पिं मनूत, गुलि अनन्त जीवनया लागिं, गुलि धा:सा लज्या व न्ह्याबलें क्वह्वांकाचनेगु लागि दना वइ।

3 बुद्धि दुपिं आकाश थीगु थें थी, अले यक्वसित धर्मया लँपुइ यंकीपिं न्ह्याबलेंया लागि नगु थें थी।

4 हे दानिएल, छं थ्व सफू बन्द याना: झौ छाप ति। अले अन्तया ई तक थुपिं वचन सुयातं सीके मते। उगु इलय् यक्व मनूत थ:गु ज्ञान थकायेत थुखे उखे ब्वॉय् जुइ।”

5 अनंलि जि, दानिएलं खुसिया थुखे सिथय् छमह मनू उखे सिथय् छमह मनू दनाच्वंगु खना।

6 उपिं मध्ये छमहयसिनं खुसिया ल:या च्वय् दनाच्वंमह सुति वस: फिनात:मह स्वर्गदूतयात न्यन, “थुपिं अजू चायापुगु खँ पूवनेत गुलि ई माली?”

7 सुति वस: फिनात:मह खुसिया ल:या च्वय् दुमह मनुखं थ:गु जव खव निपुं ल्हा: स्वर्गपाखे ल्हना: न्ह्याबलेंयाम्ह परमेश्वरया नामय् थथे धका: पाफ:गु जिं ताल, “थ्व छगू ई, निगू ई व बच्छि ई तकया लागि जुइ। परमेश्वरया मनूतयगु बल कम जुयेवं थ्व खँ पूवनी।”

8 वं धा:गु खँ ता:सां जिं उकिया अर्थ मथुल उकिं जिं न्यना, “हे जिमि प्रभु, थुपिं फुक्कया लिच्च: छु जुइ?”

9 वं लिस: बिल, “दानिएल, आ: छ हँ छायाधा:सा थ्व खँ सुयातं हे सीके मज्यू। अन्तया ई तकया लागि थ्व सफुतिइ छाप तया: बन्द यानात:गु दु।

10 यक्वसित शूद्र याइ, ख्वं मदुमह याइ अले यचुकी। मभिपिं मनूतयसं धा:सा मभिगु ज्या याना हे च्वनी। उपिं मध्ये सुनानं छुं थुइ मखु तर बुद्धि दुपिंसं थुइ।

11 “न्हियान्हेथं छाइगु देछा दिक्गु व देगलय् घच्चायापुगु व ग्यानापुगु मूर्ति पलिस्था याइगु इलनिसें १,२९० दिं जुइ।

12 १,३३५ दिं तक विश्वास तया: पियाच्वंपिं मनूत धन्यपिं ख:।

13 “छ दानिएल धा:सा लिपाथयंक थ:गु लँपुइ वनाच्वँ। छं आराम याइ, अले फुनावनीगु इलय् छंगु लागिं तयात:गु सर्बय कायेत दना वइ।”

होशेया सफू म्हसीका

आमोस अगमवक्ता लिपा होशे अगमवक्तां इस्राएलय प्रचार यात। उत्तर इस्राएल देशया राजधानी सामरियाया पतन जुइ न्ह्यः संकट जुयाच्चंबलय, ई.पू. ७२२ लय प्रचार याःगु खः। उबलय होशे अगमवक्तां प्रचार यानाच्चंबलय हे इस्राएलीतयसं थः परमेश्वरयात ल्वमंकाः मूर्ति पुजापाखें वंगुया विरोधय् हे वं प्रचार याःगु खः।

होशे अगमवक्तां छम्ह व्यभिचारी मिसानापं याःगु ब्याहाया दसु बियाः मनूतयत परमेश्वर प्रति विश्वासघात याःगु खँया बारे साहस यानाः ब्याख्या याःगु खँ थ्व सफुलिइ च्वयातःगु दु। गथे वया कलाः गोमेरं वनापं विश्वासघात याःगु खः, अथे हे परमेश्वरया प्रजां परमप्रभुयात विश्वासघात यानाः वयकःयात त्वःतूगु खः।

अथे जुयाः इस्राएलीतयके दण्ड वल। अयनं परमेश्वरं थः प्रजातयत न्ह्याबलें माया यानादिल।

लिपतय व जातियात वयकलं हाकनं थःपाखे हे स्वकादी अले इमिगु थथःगु हे बाचा न्हापायागु थें हे चिनादी। थ्व सफुलिइ नुगलय थीगु खँवःत थुकथं ब्याख्या यानातःगु दु, “अय इस्राएल, जिं छिमित गुबलें त्वःते फइ ला? गुकथं जिं छिमित त्वःते फइ? अथे यायेत जिगु मन मानय जुइ मखु। छिपिनापं दुगु जिगु माया तसकं क्वातु” (११:८)।

धलः पौ

होशेया ब्याहा व वया परिवार १:१-३:५

परमप्रभुं इस्राएलीतयत द्रुपं ब्युगु ४:१-१३:१६

पश्चात्ताप व बचंया बुखँ १४:१-९

होशे

होशेया कलाः व कायम्ह्यायपिं

1 यहदाया* जुजुपिं उज्जियाह*, योताम*, आहाज* व हिजकिया* अले येहोआशया काय इस्राएलया जुजु यारोबाम* राज्य यानाच्चंबलय परमप्रभुया वचन बेरीया काय होशेयाथाय वल।

2 परमप्रभुं होशेपाखें दकलय न्हापा नवानादीबलय, परमप्रभुं होशेयात धयादिल, “हूँ, वनाः छम्ह वेश्यालिसें ब्याहा या। वयागु वेश्या ज्यां ब्रूम सन्तानयात थः नाला का, छायाधाःसा इस्राएलं परमप्रभुया ल्यू वनेगु त्वःताः वेश्यायागु थें यक्व ज्या याःगु दु।”

3 अथे जुयाः वं वनाः दिब्लैमया म्हाय गोमेरयात ब्याहा यात। अले व प्वाथय दयाः वपाखें छम्ह कायमचा बुइकल।

4 अले परमप्रभुं होशेयात धयादिल, “वयागु नां यिजरेल ति, छायाधाःसा जिं याकनं हे येह्या घरानायात यिजरेलय जूगु हत्याया सजाँय बी।* इस्राएलया राज्य अन्त यानाबी।

5 उबलय जिं इस्राएलया सिपाईतयगु शक्तियात यिजरेलया ब्यासिइ नाशयानाबी।”

6 गोमेरया हाकनं प्वाथय दत अले वं छम्ह म्हाय बुइकल। अले परमप्रभुं होशेयात धयादिल, “वयागु नां लो-रूहामा† ति, छायाधाःसा इस्राएलया घरानायात हाकनं जिं गुबलें दया यानाः क्षमा बी मखुत।

7 अयनं जिं यहदाया घरानायात माया याये। इमिगु उद्वार धनुष, तरवार, लडाइँ व सलगइपिपाखें मखु, तर परमप्रभु इमि परमेश्वरपाखें याये।”

8 गोमेरं म्हाययात दुरु त्वंकेगु दिके धुंकाः वया हाकनं प्वाथय दत अले मेम्ह काय बुइकल।

9 परमप्रभुं होशेयात धयादिल, “वयागु नां लो-अम्मी‡ ति, छायाधाःसा इस्राएली मनूत जिगु प्रजा मखु अले जि इमि परमेश्वर मखु।”

10 “अथे जूसां इस्राएलीतयगु ल्याः समुद्रया सिथय च्वंगु फि थें जुइ, सुयात न नापय याये फइ, न ल्याः खाये फइ। गन इमित थथे धाःगु खः, ‘छिपि जिमि प्रजा मखु,’ अन इमित थथे धकाः धाइ, ‘छिपि म्वाःम्ह परमेश्वरया सन्तान खः।’* †

11 यहदा व इस्राएलया मनूत मिले जुइ। अले इमिसं थःगु नितीं छम्ह नायः ल्यइ, अले इपि कैदी जुयाच्चंगु थासं लिहां वइ। धाथें हे यिजरेलया‡ व दिं छगू तःधंगु दिं जुइ।

2

1 “छिमिसं थः इस्राएली दाजुकिजापिन्त ‘अम्मी*’ व थः तताकेहेपिन्त ‘रूहामा†’ धा।

* 1:1 १:१ यहदाया थुपि पेम्ह जुजुपिन्सं ई.पू. ७९२-६०७ तक शासन यात, स्वयादिसँ, २ राज १५:१-७; १५:३२-१६:२०; १८:१-२०:२१; २ इति २६:१-३२:३३ 1:1 १:१ २ इति २६:१-२३; यशै ६:१ 1:1 १:१ २ राज १५:५-७; १५:३२-३८; २ इति २७:१-९ 1:1 १:१ २ राज १६:१-२०; २ इति २८:१-२७ 1:1 १:१ २ राज १८:१-२०:२१; २ इति २९:१-३२:३३ 1:1 १:१ २ राज १४:२३-२९ 1:4 १:४ २ राज १०:११ † 1:6 १:६ लो-रूहामा थुकिया अर्थ दया मदु ‡ 1:9 १:९ लो-अम्मी थुकिया अर्थ जिमि मनूत मखु 1:10 १:१० रोम ९:२६ § 1:11 १:११ यिजरेल थुकिया अर्थ “परमेश्वरं ह्लादी” * 2:1 २:१ अम्मी थुकिया अर्थ जिमि मनूत † 2:1 २:१ रूहामा थुकिया अर्थ छिमिसं दया काःगु दु

- इस्त्राएलया सजॉय व न्ह्धाः
 2 “अय् जिमि काय्मह्यायपि, थः मांयात ब्वःब्यु,
 खः ला व आः जिमि कलाः मखुत,
 न जि वया भाःत खः।
 वं थःगु ख्वालं वेश्याया ज्या व थःगु निगू दुस्पाया दथुं
 व्यभिचारयात चीकाछवयेमाः।
 3 मखुसा व बूबलयया दिं थें जिं वयात पचिनांगां यानाबी।
 जिं वयात मरुभूमि थें झिजांमिजां व सुख्खा यानाबी
 अले जिं वयात प्याचायका स्यानाबी।
 4 वया काय् म्हायपिन्त नं दया याये मखु।
 छायाधाःसा इपि व्यभिचारपाखें बूपि सन्तान खः।
 5 इमि मां विश्वास याये बहःम्ह मजुल,
 इपिं सुयागु प्वाथय् दुगु खः, वं मछालापुस्से च्वंगु ज्या याःगु दु।
 वं धाल, ‘जितः मरि, लः, ऊन, वसः,
 जैतूनया चिकं व दाखमघ बीपि थः प्रेमीतयगु ल्यूल्यु जि वने।’
 6 अथे जुयाः जिं वयात कंयागु बार तयाः कुनाबी
 अले छगू पःखाः दयकाः वयागु लँ पनाबी।
 7 व थः प्रेमीपिनिगु ल्यूल्यु वनी तर वं नापलाके फइ मखु।
 वं इमित माली तर लुइकी मखु।
 अले वं थथे धाइ, ‘जि न्हापायाम्ह भाःतयाथाय् हे लिहां वने,
 छायाधाःसा जिगु न्हापायागु अवस्था आःयागु अवस्था स्वयाः बांलाः।’
 8 वयात अन्न, न्हगु दाखमघ व जैतूनया चिकं ब्यूमह
 अले इमिसं बालघःयात पुजा यायेत छयःगु
 लँ व वहः वयात यक्व अप्वः ब्यूमह जि हे खः धकाः
 वं गुबलें मानय् मयाः।
 9 “अथे जुयाः जिं थःगु अन्न बाली लयेगु इलय्
 अन्न व दाख खायेगु इलय्
 सःगु दाख दाखमघया निति काये,
 अले पुनेत जिं बियातयागु वसः लाकाकाये।
 10 वया प्रेमीतयगु न्ह्यःने
 जिं लं त्वकाः पचिनांगा यानाबी,
 सुनानं वयात जिगु शक्तिं बचय् याये फइ मखु।
 11 जिं वयागु दक्व लसताया नखःचखः,
 लयपतिकंया अमइया नखः,
 विश्रामबारया दिं – क्वःछिनातःगु फुक्क नखःचखः बन्द यानाबी।
 12 जिं वयागु दाखमा व यःमरिया सिमात नाश यानाबी।
 थुकियागु खँय् वं धाइ, थुपि जिमि प्रेमीपिन्सं ब्यूगु जिगु ज्याला खः।
 जिं उपि मायात छगू गुं यानाबी,
 व गुंपशुतयसं उपि नयाबी।
 13 बालघःतयत्त धूप थंगुलि
 जिं वयात दण्ड बी।
 व इलय् वं तिसा तिनाः
 थः यःम्ह नाप ल्यूल्यु वनी,
 अले जितः ल्वःमंकी,”

परमप्रभुं घोषणा यानादी।

- थः मन्तयत्त परमप्रभुया माया
 14 “अथे जुयाः जिं वयात ह्ययकाः
 हाकनं मरुभूमिइ यंके,

- अले वलिसें नाइसे च्वंक खँ ल्हाये।
 15 अन जिं वयात वयागु दाखया क्यब लितबी,
 अले आकोरयाः* ब्यासियात आशाया लुखा यानाबी।
 अन वं थःगु ल्याय्म्हबलय्यागु दिं थें
 व मिश्र देशं वःगु दिं थें म्ये हाली।
- 16 “परमप्रभुं धयादी, ‘उखुन्हु हे’ छं जितः
 ‘जिमि भाःत’ धाइ,
 अले ‘जिमि मालिक’ धाइ मखु।
 17 जिं वयात हाकनं गुबलें बालघःया नां काय्केबी मखु,
 अले इमिगु नां हाकनं गुबलें काइ मखु।
 18 व दिं हे जिं इमिगु नितिं गुंपशुत,
 आकाशया झंगःत
 व बैय् घिसय् जुइपिं पशुतनापं बाचा ची।
 सकलें याउँक च्वने फयेमा धकाः
 जिं धनुष वाण, तरवार
 व लडाईं देशं तापाकाबी।
 19 जिं छन्त न्ह्याबलेया नितिं थः कलाः यानातये।
 जिं छंगु धात्थेयाम्ह व विश्वास याये बहःम्ह भाःत जुइ।
 जिं छन्त न्ह्याबले दयामाया क्यने।
 20 जिं छन्त जिगु विश्वास बहःगुलीं थः कलाः यानातये,
 अले छं जितः परमप्रभु धकाः म्हसी।”
- 21 परमप्रभुं धयादिल,
 “व दिं हे जिं लिसः बी,” परमप्रभुं धयादी,
 “जिं आकाशयात लिसः बी,
 अले आकाशं पृथ्वीयात लिसः बी।
 22 पृथ्वीं अन्न, न्हगु दाखमघ
 व चिकंयात लिसः बी,
 अले इमिसं यिजरेलयात लिसः बी।
 23 जिं जिमि मनूतय्त पलिस्था याये अले इमित च्वन्ह्याके।
 जिं ‘गुबलें दया याये मखु’ § धयाम्हयसित हे जिं दयामाया क्यने।
 जिं ‘छिपिं जिमि प्रजा मखु’* धयापिन्त हे जिं ‘थः मनू’ धाये।
 अले इमिसं धाइ, ‘छि जिमि परमेश्वर खः।’ ”*

3

होशे थः कलाःनापं मिलय् जूगु

1 परमप्रभुं जितः धयादिल, “हुँ, हाकनं वनाः थः कलाःयात माया या। खः ला वयात मेम्ह मिजंनं माया याः अले व व्यभिचारिणी खः। परमप्रभुं इस्राएलीतय्त दया माया यानादी थें वयात दया माया या, खः ला इपिं मेपिं घःतपाखे फहीगु दु अले इमिसं मूर्तितय्त किसमिस छानाः पुजा यायेगु यानाच्चंगु दु।”

2 अथे जुयाः जिं झिंन्यागु शेकेल तौल वहः व सछि व नेयगु किलोग्राम तछ्व बिया व मिसायात न्यानाः लिफ्याना।

3 अले जिं वयात धया, “छ यक्व दिं तक जिं नाप च्वनेमाः। छं वेशयाया ज्या याये मते, सुं मिजंनापं भेलय् बुया जुइ मते अले जिं नं छन्त अथे हे याये।”

4 थुकथं इस्राएलीत यक्व दिं तक राजा वा राजकुमार मदय्क बलिदान व पुजा यायेगु ल्वहंया थां मदय्क व एपोद* व छेंया घःत† मदय्काः च्वनी।

‡ 2:15 २:१५ आकोर या अर्थ “संकट” खः। ✨ 2:15 २:१५ यहो ७:२४-२६ § 2:23 २:२३ हिब्रू भाषां “लो-स्हामा” खः। * 2:23 २:२३ हिब्रू भाषां “लो-अम्मी” खः। ✨ 2:23 २:२३ रोम १:२५; १ पत्र २:१० * 3:4 ३:४ एपोद दकलय् तःधंम्ह पुजाहारी पुनीगु थानातःगु वसः (प्रस २८:६-१५, ३०) † 3:4 ३:४ छेंया घःत हिब्रूभाषाय् “तेराफिम” घःत वा सीपिं पुर्खातय्गु आत्मायात प्रतिनिधित्व याइगु चिचीधंगु छेंया मूर्तितय्त थुकिं क्यनी। मनूतय्सं छु यायेमा धकाः इमिके सल्लाह काइगु

5 अनंलि इस्राएलीत लिहां वइ, इमिसं परमप्रभु थः परमेश्वरयात व जुजु दाऊदया सन्तानयात‡ माली। लिपांगु दिनय् इमिसं परमप्रभुया भय काइ अले वय्कःपाखे वयाः सुवाः काइ।

4

परमप्रभुं इस्राएलीतयत् द्रुपं ब्युगु

- 1 अय् इस्राएलीत, परमप्रभुया वचन न्यँ!
छाय्धाःसा थ्व देशय् च्वंपिन्त परमप्रभुया द्रुपं दु –
“थ्व देशय् विश्वास याये बहसू मदु।
सदां दइगु दयामाया मदु,
व परमेश्वरया बारे ज्ञान नं मदु।
- 2 थन सराः बीगु, मखुगु खँ ल्हायेगु, मनूया ज्यान कायेगु,
खुयाकायेगु, व्यभिचार यायेगु ज्या जक जुइ।
छिमिगु मभिगु ज्या झन अप्वया वनी,
छगूया ल्यू मेगु स्यायेगु ज्या जुया हे च्वनी।
- 3 अथे जुयाः थ्व देशं नुगः मछिंकी,
थन च्वनीपिं दक्व मनूतनापं पशुत,
आकाशय् ब्वइपिं झंगःत
व समुद्रय् च्वनीपिं न्यात नं नाश जुइ।

- 4 “सुनानं सुयातं द्रुपं बी मते
व ब्वःबी मते,
छाय्धाःसा छिमि मनूत
पुजाहारीतयत् दोष बीपिं थें च्वं।
- 5 छिपिं चान्हे लुफि हाइ।
अगमवक्तात नं छिपिनापं हे लुफि हाइ।
जिं छिमि मां इस्राएलयात नाश याये।
- 6 जिमि प्रजा जिगु ज्ञान मदुगुलि नाश जुल।

- “छिमिसं ज्ञानयात हेला याःगुलि
जिं नं छिमित थः पुजाहारीया ज्याय् तये मखु।
छिमिसं थः परमेश्वरया ब्यवस्थायात त्वःतूगुलि,
जिं नं छिमि काय् म्हाय्पिन्त त्वःताबी।
- 7 गुलि गुलि पुजाहारीया ल्याः अप्वयावल,
उलि हे अप्वः इमिसं जिगु विरोधय् पाप याना हल।
अथे जुयाः जिं छिमिगु मान इज्जतयात लज्याय् हिलाबी।
 - 8 मनूतयसं हःगु शुद्ध जुइगु बलित पुजाहारीतयसं नइ।
उकिं मनूतयसं पाप याइबलय् पुजाहारीत लय्ताइ।
 - 9 पुजाहारीतयसं नं मनूतयसं थें सजॉय फयेमाली।
जिं इमित सजॉय बी अले इमिसं थःम्हं याःगु
मभिगु ज्याया लिच्चः जिं इमित बी।

- 10 “इमिसं न ला नइ तर लुधनी मखु।
इमिसं व्यभिचार याइ तर इमिगु ल्याः अप्वइ मखु,
छाय्धाःसा इमिसं परमप्रभुयात त्वःतूगु दु,
- 11 वेश्या ज्याय् मन बीत, दाखमघ व न्हूगु दाखमघं यानाः
जिमि मनूतयगु दुग्यां मदया वःगु दु।
- 12 इमिसं थःगु सिँया मूर्तिनापं सल्लाह काइ,
इमिसं सिँया कथिं लिसः काइ,

‡ 3:5 ३:५ दाऊदया सन्तान धयागु बाचा यानातःम्ह मसीह खः

- वेश्या ज्या याइगु आत्मां मखुगु लँय् यंकी,
अले इपिं परमेश्वर प्रति विश्वास यायेबहः जुइ मखु।
- 13 इमिसं पहाडया च्वकाय् च्वकाय् बलि छाइ
अले डाँडाय् डाँडाय् बांलाक किचः वइगु तःतमागु,
न्यनावंगु सिमाया क्वय् धुपॉय् च्याकी।
अथे जुयाः छिमि म्हायपिं बांमलाक स्यन,
अले छिमि भौपिन्सं व्यभिचार याना जुल।
- 14 “छिमि म्हायपिं वेश्याया ज्या याना जूसां
जिं छिमि म्हायपिन्त सजाँय बी मखु,
व्यभिचार ज्या याइबलय्
जिं छिमि भौपिन्त सजाँय बी मखु,
छाय्धाःसा मिजपिं नं थः हे घःतय्थाय् वेश्यातनापं घनी
अले इपिनापं मिलय् जुयाः मूर्तितय्त बलि छाइ,
अथे जुयाः दुग्यां मदुपिं मनूत नाश जुइ।
- 15 “अय् इस्राएल, छं व्यभिचार याःसां नं
यहदा दोषी मजुइमा।”
- “छिपिं गिलगालय् वने मते
बेथ-आवनय्* नं वने मते,
अले म्वानाच्चंम्ह परमप्रभुयात साक्षी तयाः पाफये मते।
- 16 इस्राएली मनूत मचाःम्ह सा थें अतेरि खः।
अले गथे यानाः परमप्रभुं तःधंगु ख्यलय्
इमित चीधिकःम्ह भ्याःचा थें ज्वये फइ?
- 17 एफ्राइम† मूर्तितयगु पासा जूगु दु।
इमित थःगु हे इच्छाय् त्वःताछ्व।”
- 18 इमिगु मघ फुनावंसा इमिसं वेश्या ज्या याना हे च्वनी।
इमिगु शासकतय्सं इज्जत स्वयाः
बेइज्जत हे यय्काच्चनी।
- 19 फसं पुइकायंकू थें इमित पुइकायंकी,
अले मूर्तितयगु न्ह्यःने बलि छाःगुया कारणं हे इपिं लाजय् च्वनेमाली।

5

- इस्राएल व यहदाया विरोधय् न्याय
- 1 “अय् पुजाहारीत, थ्व खँ न्यँ!
अय् इस्राएलीत, ध्यान बियाः न्यँ!
अय् जुजुया घराना, ध्यान बियाः न्यँ!
थ्व न्यायया फैसला छिमिगु विरोधय् दु।
छिपिं मिस्पाय्* जाः व
तबोरय् पानातःगु जाः जूगु दु।
- 2 थुपिं विद्रोहीतय्सं यक्वसित स्याःगु दु।
जिं इपिं सकसित अनुशासनय् हये।
- 3 जिं एफ्राइमया बारे फुक्कं खँ स्यू,
इस्राएल जिपारखें सुलाच्चंगु मदु।
अय् एफ्राइम छं वेश्या ज्या यानाच्चंगु दु।
इस्राएलं थःत हे अशुद्ध याःगु दु।

* 4:15 ४:१५ बेथ-आवन थुकिया अर्थ दुष्टता † 4:17 ४:१७ एफ्राइम इस्राएल जातिया निति अप्व थें एफ्राइम खँव नं छ्यलेगु या
मनूतय्सं मूर्ति पुजा याइगु इस्राएलया छगुथाय्

* 5:1 ५:१ मिस्पा

- 4 “इमिगु ज्यां इमित थः परमेश्वरपाखे
लिहां वयकेबी मखु।
वेश्या ज्या यायेगु आत्मा इमिगु नुगल्य दु,
इमिसं परमप्रभुयात मानय् मयाः।
- 5 इस्राएलया तःधंसुं वयागु हे विरोधय् साक्षी बी।
इस्राएल व एफ्राइम नं थथःगु पापय् लुफि हाइ।
यहदा नं इपिनापं लुफि हाइ।
- 6 इपिं फै-चोलय् व सा द्रुहंया बलिदान ज्वनाः
परमप्रभुयात माःवनीबलय्
इमिसं वयकःयात नापलाके फइ मखु।
वयकलं इमित त्वःतादिल।
- 7 इपिं परमप्रभुनापं विश्वास यायेबहः मजुल।
इमिसं मेमेपिपाखें कायम्ह्याय् बुइकल।
अले अमइया नखः चखतं इपिं
व इमिगु बुँनापं इमित नाश याइ।
- 8 “गिबाय् तुरही व
रामाय् नेकू पु।
बेथ-आवनय् लडाइँया सः पिका।
अय् बेन्यामीन, न्ह्यलुवाः जु।
- 9 न्याय जुइगु दिनय्
एफ्राइम झिजांमिजां जुइ।
गुगु खँ धात्थें जुइ,
व इस्राएलया कुलया दथुइ जिं घोषणा याये।
- 10 यहदाया न्ह्यलुवाःत सिमानाय् च्वंगु
ल्वहं सरय् याइपिं थें जूगु दु।
जिं जिगु तं इमिके लः बाः वःगु
खुसि थें प्वंकाबी।
- 11 एफ्राइमयात क्वत्यलातःगु दु।
न्यायलय् वयात न्हंत्तुमतु न्हंगु दु।
व मूर्तिया ल्यु वनेत स्वःगु दु।
- 12 अथे जुयाः जि एफ्राइमया निति नवकी थें व
यहदाया घरानाया निति ध्वग्गीगु सिं थें जुइ।
- 13 “एफ्राइमं थःगु ल्वय् खंबलय्
अले यहदां थःगु घाः खंबलय्
एफ्राइमं अशशूरया तःधंम्ह जुजुयाथाय् ग्वाहालिया निति मनूत छवत।
अयन् वं छन्त लंके फइ मखु,
वं छंगु घाःयात लंके फइ मखु।
- 14 छायाःसा जि सिंहनं थें इस्राएल व यहदाया मनूतयत् हय्काये।
इमित कुचा कुचा यानाः जि थःगु लँय वने,
जिं इमित लुया यने, इमित बचय् याइपिं सुं नं दइ मखु।
- 15 इमिसं थःगु पाप स्वीकार
मयातले जि लिहां वनाः थःगु थासय् च्वने,
इमिसं जिगु ख्वाः स्वयेत माला जुइ।
इमित दुःखकष्ट जुइबलय्
इमिसं जितः तसकं माली।”

6

इस्त्राएलं पश्चाताप मया:

- 1 “वा! झीपि परमप्रभुपाखे लिहां वनेनु।
वय्कलं झीत कुचा कुचा यानादीगु दु,
अयनं वय्कलं झीत लंकादी।
वय्कलं घा: यानादीगु दु,
अयनं वय्कलं झीगु घालय् मलमपति तयादी।
- 2 निन्हु लिपा वय्कलं झीत हाकनं म्वाकादी।
झीपि वय्क:या न्ह्य:ने हे म्वानाच्चनेमा धका:
स्वन्हु दुखन्हु वय्कलं झीत हाकनं थनादी।
- 3 वा! झीसं परमप्रभुयात म्हसिकेनु,
झीसं वय्क:यात मानय् यायेत कुत: यानाच्चनेनु।
वय्क: झाइगु सूर्य लुया वइगु थें हे पक्का ख:।
वय्क: झीथाय् वा व:गु थें,
बुँयात प्याकीगु वा थें झायादी।”
- 4 “अय् एफ्राइम, जिं छन्त छु यायेगु?
अय् यहदा, जिं छन्त छु यायेगु?
छंगु दयामाया सुथया खसु थें
व याकनं मदयावनीगु सुतिल: थें च्वं।
- 5 अथे जुया: जिं छिमित जिमि अगमवक्तातपाखें कुचा कुचा यानागु दु।
जिं छिमित जिगु म्हूतया वचनं स्यानागु दु।
जिगु न्याय छिमिके हाबलासा थें प्वालापिलि च्यात।
- 6 छायाधा:सा जित: बलि मखु, दयामाया य:,
अले होमबलि स्वया: छिमिसं परमेश्वरयात मानय् या:गु अज्ज अप्व: य:।*
- 7 इमिसं ला आदमं थें बाचा त्वाथल।
इमिसं अन जिगु विरोधय् विश्वास यायेबह: मजुइक व्यवहार यात।
- 8 गिलाद दुष्ट मनूतयगु शहर ख:।
व हिया पला:ख्वाय् जा:गु शहर ख:।
- 9 गथे दाखूँतयसं मनूतयत् सुला: पियाच्चनी,
अथे हे पुजाहारीतय् पुचलं
शकेम वनेगु लँय् मनूत स्यायेगु यानाच्चनी,
इमिसं त:धंगु अपराध या:गु दु।
- 10 इस्त्राएलया घरानाय् जिं छगू घच्चाइपुगु ज्या खनागु दु।
एफ्राइमया वेश्या ज्या अन दु
अले इस्त्राएलं थ:त अशुद्ध या:गु दु।
- 11 “अय् यहदा,
जिमि मनूतयगु भिंगु दि लित हयेबलय्,
“छंगु नितिं नं सजाँयया ई क्व:छिनात:गु दु।”

7

- 1 जिं इस्त्राएलयात लाय्काबीबलय्
एफ्राइमया दुष्टता,
व सामरियाया दुष्ट ज्या खनेद: वइ।
इमिसं मेपिन्त ध्वंलानां तु च्वनी
खूँतयसं छें स्यंकी, खुयायंकी,

* 6:6 ६:६ मती १:१३; १२:७

- डॉखुतयसं लँय लुतय याइ।
 2 तर जिं इमिसं याःगु दक्व दुष्ट ज्यायात लुमंकी धकाः
 इमिसं बिचाः हे मयाः।
 इमिसं याःगु पापया ज्यां हे इमित घेरय यानातःगु दु।
 उपिं ज्या न्ह्याबले जिगु न्ह्यःने दु।
 दरबारय् ग्वसाः ग्वःगु
 3 “इमिसं थःगु दुष्ट ज्यां हे जुजुयात
 व थःगु मखुगु खं राजकुमारतयत् लयतायकी।
 4 इपिं फुक्कं व्यभिचारीत खः।
 इपिं मरि छुइबलय् क्वाःकातःगु भुतू थें खः,
 गुकियागु मि मरि छुइमहयसिनं
 छवचुं न्हाःबलय् निसें फोंगाना मवतले मिलय् याये म्वाः।
 5 झी जुजुया नखःया दिनय्
 राजकुमारत दाखमघं तसकं कायकाच्चनी।
 थःत गिजय् याइपिनापं ल्हाः मिलय् याइ।
 6 छायाधाःसा वयागु मन तमं भुतू थें क्वाइ,
 इपिं ध्वंलायेत वया न्ह्यःने वनी।
 चच्छिं इमिगु तं च्यानाच्चनी,
 सुथय् व च्यानाच्चंगु मि थें जुइ।
 7 इपिं दक्व भुतू थें क्वाइ,
 इमिसं थः शासकतयत् खतम याइ।
 इमि दक्व जुजुतयत् स्याइ,
 तर इपिं मध्ये सुनानं ग्वाहालिया निति प्रार्थना याइ मखु।
 8 “एफ्राइम यक्व जात जातितनापं ल्वाकःबुकः जुइ।
 एफ्राइम छखें जक बगु मरि थें खः।
 9 विदेशीतयसं वयागु बल नाश यानाबी,
 अयनं वं व खँ मस्यु।
 वयागु छेनय् गनं गनं तुयुगु सँ खनेदयावःगु दु
 अयनं वं व खँ नं मस्यु।
 10 इस्राएलया घमण्डं वयागु हे विरोधय् साक्षी बी,
 अयनं थ्व फुक्क जुइ धुंकाः
 नं इपिं परमप्रभु थः परमेश्वरपाखे फहिला वइ मखु,
 न वयकःयात माली।
 11 “एफ्राइम बुद्धि मदुम्ह छम्ह बखुं थें खः —
 अःपुक हे ध्वं लायेफुम्ह व मूर्ख।
 आः हे इमिसं मिश्रयाके ग्वाहालि फ्वनी,
 आः हे इपिं अशरूपाखें वनी।
 12 इपिं वनीबलय् जिं इमित जिगु जाः ह्लाबी,
 जिं इमित आकाशया इंगःत थें क्वय् क्वफानाबी।
 जिं इमिगु बथां ब्वया मुंवंगु सः ताइबलय्,
 जिं इमित ज्वने।
 13 धिक्कार इमित,
 छायाधाःसा इपिं जिपाखें फहिलाः वंगु दु।
 इमिगु भज्यंक नाश जुइमा,
 छायाधाःसा इपिं जिगु विरोधय् विद्रोही जूगु दु।
 इमित मू पुलाः त्वःतकेगु जिगु इच्छा दु,
 अयनं इमिसं जिगु विरोधय् मखुगु खँ ल्हाइ।

- 14 इमिसं दुनुगलंनिसें जितः प्रार्थना याइ मखु,
तर थःगु लासाय् बिलाप याइ।
अन्न व न्हगु दाखमघया निति इपि मुनाच्चनी,
तर जिपाखें धाःसा ख्वाः फस्वय्की।
- 15 जिं इमित स्यनेकने यानाः अले बल्लाका,
अयनं इमिसं जिगु विरोधय् जाः ग्वयाजुइ।
- 16 इपि दकलय् तःधंमहयसिथाय् लिहां वइ मखु,
इपि त्वधूगु धनुष थें खः।
इमि न्हेलुवाःतयत् इमिगु घमण्डया वचनं यानाः तरवारं स्याइ।
थुक्रिया निति मिश्र देशय् इमित गिजय् याइ।

8

इस्त्राएलं ग्वःफय् मुंगु

- 1 “तुरही पु!
छम्ह इमा परमप्रभुया देगलय् च्वय् ब्वयाच्चंगु दु,
छाय्धाःसा मनूतयसं जिगु बाचा त्वधूगु दु,
अले जिगु व्यवस्थाया विरोधय् विद्रोही जूगु दु।
- 2 इस्त्राएलं जितः इनाप याइ,
‘हे जिमि परमेश्वर, जिपि इस्त्राएलीतयसं छितः म्हस्यु।’
- 3 तर छु बांलाः व इस्त्राएलं इन्कार याःगु दु।
छम्ह शत्रुं वयात लिनाछवइ।
- 4 इमिसं जितः न्यं हे मन्यंसे जुजुत ल्यल,
इमिसं जितः न्यं हे मन्यंसे भारदारत ल्यल।
इमिसं थःगु हे नाशया निति थःगु लुं व वहलं
थःगु निति मूर्ति दयकी।
- 5 अय् सामरिया! छंगु द्रहंचाया मूर्ति वान्छवया ब्यु।
जिगु तं इमिगु विरोधय् च्यानाच्चंगु दु।
इपि गुबलें शुद्ध जुइ मफुपि जुयाच्चनी?
6 इपि इस्त्राएलीत खः।
थ्व द्रहंचा कारीगरतयसं दयकूगु खः।
व ला परमेश्वर मखु।
सामरियायाम्ह व द्रहंचायात
कुचा कुचा याइगु जुइ।
- 7 “इमिसं फय् हली
अले ग्वःफय् मुंकी।
दंचाय् छुं नं बाला सइ मखु,
उकियागु बालि छवचुं दइ मखु।
छुं दत धाःसां
विदेशीतयसं व नयाबी।
- 8 इस्त्राएलयात नुनाछवल,
व जात-जातियापि मनूतयगु दथुइ
ज्यागलय् मजूगु थल थें जुल।
- 9 गुंगधा याकःचा थुखे उखे वना जूगु थें
इपि अशशूरय् वन।
एफ्राइमं ज्याला कयाः थः प्रेमीतनापं थःत मियाछवःगु दु।
- 10 इमिसं थःत जात जातितयत् मिया छवःसां
आः जिं इमित छथाय् मुंके।
तःधंगु शक्ति दुम्ह जुजुं दुःखकष्ट ब्यूगुलि

इमिगु बल मदयावनी।

- 11 “एफ्राइमं शुद्ध जुइगु बलिया वेदीत यक्व दयकल।
उपि वेदीत हे वयागु निति पाप याइगु वेदीत जूगु दु।
- 12 जिं इमिगु निति यक्व विधित जिगु व्यवस्थाय् च्वया,
तर इमिसं उपि विधियात मेपिनिगु चिज थें तायकल।
- 13 इमिसं जितः बलि छाइ,
अले व ला नइ,
तर परमप्रभु इपिनापं लयतायामदी।
- आः जिं इमिगु दुष्ट ज्या लुमंकाः
इमिगु पापया निति सजाँय बी।
इपि मिश्र देशय् लिहांवनी।
- 14 इस्राएलया मन्तयसं थःत दयकादीम्ह सृष्टिकर्ता परमेश्वरयात ल्वमंकाः
ततःखागु छें दयकल,
यहदाया मन्तयसं यक्व शहरय् किल्लात दयकल।
तर जिं इमिगु शहरय् मि तयाबी,
अले उकिं वया किल्लयात भस्म यानाबी।”

9

इस्राएलयात सजाँय

- 1 अय् इस्राएलयापिं मन्तु!
मेगु जात जातियापिं मन्तु थें लय् लयताये मते।
छाय्धाःसा छिपिं थः परमेश्वरनापं विश्वास यायेबहः मजूगु दु।
अन्नया दक्व खलाय् वेश्या ज्या याइपिनिगु
ज्याला कायेत छिमिसं यय्काच्वन।
- 2 तर अन्नया खलां अले दाख तिसीगु थासं मन्तयत नकीत्वंकी मखु,
न्हगु दाखमघ इमिगु निति गाइ मखु।
- 3 इपिं परमप्रभुया देशय् च्वनी मखु।
एफ्राइम मिश्र देशय् लिहांवनी।
अश्रूय् अश्रूगु नसा नइ।
- 4 इमिसं परमप्रभुयात दाखमघ व मेमेगु बलि छाये फइ मखु,
न इमिसं छाःगु बलि वयकः लयताइ।
इमिसं छाःगु बलि ला सीपिं मन्तयगु निति दुःखं च्वनीपिन्त बीगु मरि थें जुइ,
व नइपिं सकलें अश्रू जुइ,
थ्व नसा इमिगु थःगु हे निति जुइ,
व परमप्रभुया देगल्य् छायेयनी मखु।
- 5 छिमित क्वःछिनाबियातःगु नखःचखःया दि
परमप्रभुयात हनाबना यायेत छिमिसं छु यायेगु?
- 6 इपिं आपत बिपतपाखें बिस्युं वःसां
मिश्र देशय् च्वपिन्सं इमिगु सीम्ह मुंकी
अले नोपय् इमित थुनाबी।
इमिगु वहःया धुकुतिइ,
अले न्हापा इमिगु छें दुगु थासय् घाँय्घिइ व कंया झाः बुया वइ।
- 7 सजाँयया ई न्ह्याःने थ्यंकः वःगु दु।
इमिगु पापया पलेसा काइगु ई वःगु दु।
इस्राएलं थ्व खँ सी।
छिमिगु यक्व पाप

- व तःधंगु इखयागु कारणं छंगु निति
अगमवत्तात मूर्ख व
आत्मां जाःपि मनूत वँय् थें जुइ।
- 8 अगमवत्ता जिमि परमेश्वर नापनापं
एफ्राइमयात न स्वयेत तयातःम्ह खः,
अथे जूसां वयागु दक्व लँय् जाः ग्वयाच्चन,
अले व थःगु हे परमेश्वरया देगलय् शत्रु जुल।
- 9 गिबाया* दिनय् थें इमिसं थःम्हं
थःत तसकं स्यंकूगु दु।
परमेश्वरं इमिगु अधर्मया ज्या लुमंकी,
अले वय्कलं इमित पापया सजाँय बियादी।
- 10 “अय् इस्राएल, छन्त दकलय् न्हापालाक नापलाःबलय् जितः
मरुभूमिइ बुयावःगु दाख लूगु थें जुल।
जिं छिमि पुर्खात दकलय् न्हापालाक खंबलय्
जितः दाखमाय् न्हापां सःगु यःमरि फल खंगु थें जुल।
तर इपि बाल-पोरय् थ्यंबलय्
इमिसं थःत घच्चाइपुस्से च्वंगु मूर्तितयत् अर्पण यात,*
इमिसं पुजा याःपि मूर्ति थें इपि मछालेपुस्से च्वंपि जुल।
- 11 एफ्राइमया गौरव झंगः थें ब्वयावनी,
छाय्थाःसा छिमि सुं मिसां न मचा बुइकी,
न प्वाथय् दइ,
न प्वाथय् मचा थाइ।
- 12 इमिसं मचा बुइकाः तःधिकः याःसां
जिं व मचायात काये।
हाय! गज्याःगु दुःख इमित,
गुबलय् जि इपिपाखें लिहां वये।
- 13 जिं एफ्राइमयात टुरोस थें
बांलाःगु थासय् पिनातःगु खना।
तर एफ्राइमं थःकाय् म्ह्वाय्पिन्त
स्यायेत यंकेमाली।”
- 14 हे परमप्रभु, इमित सजाँय बियादिसँ,
छिं इमित छु बियादी?
इमि मिसातयत् मचा मदयक् थारि यानादिसँ,
अले इमिगु दुरु सुकादिसँ।
- 15 “इमिसं गिलगालय् याःगु दक्व बांमलाःगु दुष्ट ज्याया कारणं
जिं इमित घृणा याना।
इमिगु मभिगु ज्याया कारणं
जिं इमित जिगु देगलं पितिनाछवये।
आः जिं आवांलि इमित माया याये मखुत।
इमि दक्व न्ह्यलुवाःत विरोधी जूगु खः।
- 16 एफ्राइमया मनूत हानापं गनावंगु
व फल सइ मखुगु सिमा थें जूगु दु।
इमिसं काय्म्ह्वाय् बुइकुसां
इमि यःपि मस्तयत् जिं स्यानाबी।”
- 17 जिमि परमेश्वरं इमित मयय्कादी,

छाय्धाःसा इमिसं वयकःयागु आज्ञा मानय मयाः।
इपि मेगु जातितयगु दथुइ चाचाःहिलाः जुइ।

10

इस्त्राएलया विरोधय् परमप्रभुया न्याय

1 इस्त्राएल न्यनावनाच्चंगु छमा दाखमा खः।
वं ला थःगु हे लागि फल सयकल।

गुलि यक्व वं फल सयकल

उलि हे वं वेदीत दयकल।

थःगु देशय् गुलि अन्न सल उलि हे

वं थः पुजा यायेगु ल्वहंया थांत बांलाकल।

2 इपि ध्वंलाइपि खः।

आः इमिसं थःगु दोषया सजाँय फये हे माली।

परमप्रभुं इमिगु वेदीत नाश यानाबी,

अले च्वखगु ल्वहंया थांत थुनाबी।

3 अले इमिसं थथे धाइ,

“जिमि जुजु मन्त, छाय्धाःसा जिमिसं परमप्रभुया भय मकया।

तर जिमिगु नितिं जुजु हे दुसां

वं जिमिगु नितिं छु याये फइ धकाः?”

4 इमिसं यक्व बचं बी,

मखुगु पाः फइ, अले सन्धि याइ।

अथे जुयाः बुँ पालीगु बुँइ बिखं जाःगु झाः बुया वः थें

अन्यायया मुद्दात अप्वया वःगु दु।

5 सामरियाय् च्वंपि मन्तयसं बेथ-आवनय्

इमि द्रहंचाया मूर्तियात छु गथे जुइ धकाः धन्दा काइ।

इपि व मूर्तिया नितिं दुखं च्वनी,

अले मूर्तियात पुजा याइपि पुजाहारीत नं,

गुपि महिमाया कारणं लयल्य ताःगु खः,

छाय्धाःसा व मूर्तियात देशं पिने यंकी।

6 तःधम्ह जुजुयात कोसेलि बीत

व मूर्ति अश्रय् यंकी।

एफ्राइम लाजय् लाइ।

इस्त्राएल धाःसा थःगु हे सिँया मूर्तिपाखें लाजय् लाइ।

7 सामरिया व वया जुजु लखं चुइकायंकूगु

सिँया कुचात थें नाश जुइ।

8 इस्त्राएलया पाप अर्थात दुष्टताया ततःजाःगु थाय् नाश जुइ।

इमिगु वेदीइ कं व झाः बुया वइ।

अले इमिसं पाहाडयात धाइ, “जिमित त्वपु।”

अले डाँडायात धाइ, “जिमित ल्हाः वा।”[☆]

इस्त्राएलय् परमप्रभुया न्याय

9 परमप्रभुं धयादी, “अय् इस्त्राएल, गिबाय् पाप याःबलय् निसें छं

आः तक नं जिगु विरोधय् पाप यायेगु मत्वःतूनी।

दुष्ट ज्या याइपिनिगु विरोधय् लडाइँनं

छु गिबाय् इमित नाप मलाइ ला?

10 गुबलय् जिगु इच्छा जुइ जिं इमित सजाँय बी।

इमिगु निदुगं अधर्मया नितिं

इमित चीत जात जातित मुनी।

- 11 एफ्राइम अन्न दाइबलय लयलयताइम्ह
भाय् थूम्ह साचा थें खः।
तर जिं वयागु बांलाःगु ब्वहलय्
जुवा तयाबी।
जिं एफ्राइमयात न्ह्याकाः यंके,
यहदां बुँपाली, अले याकूब* खः दाइ।
- 12 थःगु निति धार्मिकताया पुसात प्यु,
न्ह्याबलें दयाच्चनीगु दयामायाया फल मुंकी।
छिमिसं बाझः तयातःगु छाःगु बुँ पा, ☆
छाय्धाःसा परमप्रभुयात मालेगु ई थ्व हे खः,
गुकिं यानाः वयकः झायाः छिमित
धार्मिकताया आशिष प्वंकादीमा।
- 13 तर छिमिसं ला अधर्मया पुसात पित,
अन्यायया फल मुंकल।
छिमिसं छलया फल नःगु दु।
छिमिसं थःगु हे शक्तिइ भलसा तल,
थःगु यक्व सिपाइँतयके भलसा तःगुलि,
- 14 छिमि मनूतयगु विरोधय् तसकं लडाइँ जुइ,
लडाइँलय् शल्मनं बेथ-आर्बेलयात† नाश याःथें
छंगु दक्व किल्लात नाश याइ— उबलय् मांपिन्त
थः काय्म्ह्याय्पिनापं कुचा कुचा याःगु खः।
- 15 अय् बेथेलयापि मनूत,
छिमिसं याःगु तसकं मभिंगु ज्याया कारणं छिमिके अज्याःगु हे दुःख वइतिनि।
व दिनय् सुथ जुइबलय्,
इस्त्राएलया जुजुयात भज्यंक नाश यानाबी।

11

- इस्त्राएलया निति परमप्रभुया माया
- 1 “इस्त्राएलयात मचाबलय् निसें हे जिं माया याना।
जिं थःकाय्यात मिश्र देशं सःता। ☆
- 2 तर जिं गुलि गुलि इस्त्राएलयात सःता,
उलि उलि हे इपिं जिपाखें तापात।
इमिसं बालघःतय्त बलि छाल।
मूर्तिया थासय् धुँपाय् च्याकल।
- 3 एफ्राइमयात ल्हाः ज्वनाः न्यासि
वनेत स्यनाबियाम्ह जि हे खः।
तर जिं इमित लंका बियागु
धकाः इमिसं मसिल।
- 4 जिं इमित मनूतयगु दया व मायाया
खिपतं सालाः हया।
इमिगु गःपतं जुवा ल्हनाबिया
अले इमित नकेत जि क्वछुना।
- 5 “तर जिमि मनूत जिथाय् लिहां वयेत मानय् मजुल।
इपिं मिश्र देशय् लिहां वनेमाली,
अले अशशूरीतयसं इमित शासन याइ।
- 6 इमिगु शहरय् लडाइँ जुइ,

* 10:11 १०:११ याकूब वयागु मेगु नां इस्त्राएल खः, थन यहदा नामं इस्त्राएलया झिनिगु कुलयात क्यनी ☆ 10:12 १०:१२ यर ४:३ † 10:14 १०:१४
बेथ-आर्बेल थुकिं छगु न्हापा जूगु लडाइँ क्यनी, गुगु धात्ये होशेया इलय् मनूतयसं स्यू ☆ 11:1 ११:१ प्रस ४:२२; मर्ती २:१५

- इमिगु मू ध्वाखात स्यंकाबी,
अले इमिगु योजनायात नाश यानाबी।
7 जिमि मनूत जिपाखें फस्वया वनेगु जिद्दी यानाच्वंगु दु।
इमिसं दकलय् तःधंम्ह परमेश्वयात सःतूसां
जिं इमित च्वछाये मखु।
- 8 “अय् एफ्राइम, जिं छन्त गथे यानाः त्वःते फइ?
अय् इस्राएल, जिं छन्त गथे यानाः दुष्टतय्गु ल्हातिइ लःल्हाये फइ?
जिं छन्त गथे यानाः अदमायात थें नाश याये फइ?
जिं छन्त गथे यानाः सबोयीमयात* थें स्यंके फइ?
जिगु मन जिगु दुने हिले धुंकल।
जिगु मन दया मायां जाये धुंकल।
9 जिं जिगु तच्चकं च्याःगु तमं छुं नं याये मखुत,
जिं एफ्राइमयात हाकनं भज्यंक नाश याये मखुत।
छाय्धाःसा जि परमेश्वर खः, मनू मखु,
जि परमपवित्र छिपिनापं हे दु,
जि तःच्वगु तमं छिमिथाय् वये मखु।
10 इपिं परमप्रभुया ल्यूल्यु वनी
अले वयकः सिंह थें हालादी।
गुबलय् वयकः हाली,
वयकःया मस्त थरथर खाखां पच्छिमं वइ।
11 इपिं मिश्र देशं चखुंचा थें
व अश्शर देशं सुकुभतु थें ग्याग्यां
व थरथर खाखां वइ।
जिं इमित थथःगु हे छें च्वनेबी,”
परमप्रभुं धयादी।
इस्राएलया पाप
12 एफ्राइमं जितः मखुगु खं घेरय् याःगु दु,
अले इस्राएलं जितः ध्वंलानाः घेरय् याःगु दु।
तर यहदां आः नं परमेश्वरया आज्ञा मानय् मयाः,
आः नं पवित्र परमेश्वर प्रति इमान्दार मजू।

12

- 1 एफ्राइम छम्ह घाँयया पलेसा फय् नइम्ह पशु थें खः।
वं न्हिच्छिं हे मरुभूमिं वःगु फय्यात लितुलिनाच्चनी।
वं छलकपट व ल्वायेलीगु अप्वय्की।
वं अश्शरनापं सन्धि याइ,
अले मिश्र देशय् जैतूनया चिकं छवइ।
2 यहदाया विरोधय् परमप्रभुयाके छगू द्रुपं दु।
अले याकूबयात वं याःगु व्यवहारया कारणं वयकलं सजाँय बियादी,
वं याःगु ज्याकथं वयकलं वयात पलेसा बियादी।
3 मांयागु कोखय् हे याकूब* थः दाजु एसावनापं ल्वात।*
तःधिक जुइ धुंकाः व परमेश्वरनापं ल्वात।
4 याकूबं स्वर्गदूतनापं ल्वानाः हे त्याकल।
व ख्वल, अले वं आशिषया नितिं इनाप यात।*
वं बेथेलय् वयकःयात नापलात,
अले वयकःनापं वं खँ ल्हात।*

* 11:8 ११:८ व्य २१:२३

* 12:3 १२:३ याकूब थन शुक्रिया अर्थ “वं ग्वालि ज्वनीम्ह।”

* 12:3 १२:३ उत २५:२६

* 12:4 १२:४ उत ३२:२४-२६

* 12:4 १२:४ उत २८:१०-२२

- 5 दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभु परमेश्वर,
परमप्रभु वय्कःया नां खः।
- 6 तर छिपिं थः परमेश्वरयाथाय् लिहां वये हे माः।
दयामाया व न्यायया ज्या न्ह्याबलें याना हे च्वेँ,
अले न्ह्याबलें परमेश्वरया लेंपु स्वयाच्वेँ।
- 7 व्यापार याइपिन्सं मखुगु तराजु चले याइ,
थगय् यायेगु ययकाचवनी।
- 8 एफ्राइमं तःधंछुयाः धाइ,
“जि तसकं धनी खः, जि धनी जूगु दु।
इमिसं जिके छुं नं अधर्म वा पाप लुइके फइ मखु।”
- 9 “छिमित मिश्र देशं लिगनाहयाम्ह
परमप्रभु परमेश्वर जि हे खः।
छिमिगु क्वःछिनातःगु नखःचखःया दिनय् थें
जिं हाकनं छिमित पालय् च्वने मायकाबी।*
10 जिं छिमित ख्याचवः बीत अगमवक्तात छवयाहया,
इमित यक्व दर्शन बिया,
अले इमिपाखें हे जिं उखानत धया।”
- 11 गिलाद दुष्ट खः ला?
अन च्वंपि मनूत ज्यालगय् मजूपि खः!
इमिसं गिलगालय् द्रहंतयत बलि छाइ ला?
इमिगु वेदीत बुँ पालिपिन्सं बुँइ
ल्वहं मुंकातःगु थें जुइ।
- 12 याकूब अरामया देशय् बिस्सुं वन।
इस्त्राएलं छम्ह कलाःया नितिं सेवा यात,
कलाःया नितिं फेँ ज्वल।*
13 परमप्रभुं इस्त्राएलयात मिश्रया दसपाखें त्वःतकाहयेत छम्ह अगमवक्तायात छ्यलादिल,
अले छम्ह अगमवक्तापाखें वयकलं वयात रक्षा यानादिल।*
14 तर एफ्राइमं परमप्रभुयात तसकं तं पिकायकूगु दु।
परमप्रभुं वं बाः वयकूगु हियागु दोष वयागु हे छेनय् ल्यंकातयादी,
अले हेलाया नितिं वयकलं सजाँय बियादी।

13

- इस्त्राएलीतयगु विरोधय परमप्रभुया तं
- 1 एफ्राइम कुलं नवाइबलय् मनूत ग्यानाः थरथर खाइगु।
इस्त्राएलय् एफ्राइम कुलयात तःधंकल,
तर बालघःयात पुजा याःगुलि इपि दोषी जुल, अले इपि सित।
- 2 इमिसं धातुयागु मूर्ति दयकाः
आः झन यक्व पाप याइ,
अले इमिसं थःगु हे नितिं शिल्पकारतयसं दयकूगु
वहःयागु मूर्ति दयकल।
थुपिं मनूतयगु खँय् थथे धयातःगु दु,
“इमिसं मनु बलि छाइ,
द्रहंया मूर्तियात चुप्पा नइ।”
- 3 अथे जुयाः इपिं सुथसिया खसु थें,
सुथय् हे मदयावनीगु सुतिलः थें,

फसं ब्वयकायंकीगु खलाय् च्वंगु छवस थें,
अले इयालं पिहांवइगु कुँ थें जुइ।

- 4 “तर जि ला परमप्रभु छिमि परमेश्वर खः।
जिं छिमित मिश्र देशं पित हयागु खः।
छिमिसं जि बाहेक सुं मेपिन्त परमेश्वर धकाः मानय् मयायेगु,
छाय्धाःसा छिमित उद्धार याइम्ह जि जक खः।
- 5 जिं छिमित सुखागु मरुभूमिइ
व लः मदुगु थासय् सुसाःकुसाः याना।✧
- 6 गुबलय् जिं इमित नका त्वंका,
उबले इमि प्वाः जाल अले सन्तुष्ट जुल। इपिं घमण्डी जुल,
अले इमिसं जितः ल्वःमंकल।
- 7 अथे जुयाः जिं इमित सिंहनं थें झ्मतय् याये।
चित्वा थें जि इमिगु लँय् सुलाच्चने।
- 8 मचात लाका काःम्ह मांम्ह भालुं थें
जिं इमित झ्मतय् यानाः फायाबी।
सिंहनं थें जिं इमित नापलाःगु थासय् हे नुनाछवये
अले गुँइ च्वंपि पशुतयसं थें कुचा कुचा यानाबी।
- 9 “अय् इस्माएल, जिं छिमित भज्यंक नाश यानाबी,
छाय्धाःसा छिपिं जिगु विरोधय् दु, छिमित ग्वाहालि याःम्हय्सिगु विरोधय्।
- 10 छिमित बचय् यायेत छिमि जुजुपिं गन दु?
छिमि शहर शहरया शासकत गन दु,
गुपिनिगु बारे छिमिसं थथे धाइगु,
‘जिमित छम्ह जुजु व राजकुमारत बियादिसँ?’✧
- 11 जिं जिगु तमं छिमित छम्ह जुजु बिया,
अले जिगु तःच्वगु तमं वयात लिकया।✧
- 12 एफ्राइमया पाप व अपराध च्वयातःगु दु,
व ल्याःचाः तयातःगु दु।
- 13 मचा बुइकीबलय् मिसायात जूगु थें कष्ट वयाके वइ,
व बुद्धि मदुम्ह मचा थें खः,
गुम्ह बुइत मानय् जुइ मखु,
बुइगु ई जुइ धुंकल तर व कोखय् च्वनाच्चनी।
- 14 “जिं इमित चिहानया शक्तिपाखें मू पुलाः त्वतके ला?
जिं इमित मृत्युपाखें छुत्कारा याये ला?
अय् मृत्यु, छंगु ग्यानापुगु ल्वय् गन दु?
अय् मृत-लोक छंगु नाश यायेगु शक्ति गन दु?✧
- “छाय्धाःसा जिं इमित दया याये मखुत।
15 थः दाजुकिजातयगु दथुइ व जियावसां,
परमप्रभुपाखें छगू पुर्बया फय्
मरुभूमिं जुया वइ।
वयागु लःयागु मुहान सुनावनी,
अले तुंथि च्वंगु लः नं सुनावनी।
वयागु दक्व मूं वंगु
चिज दुगु धुकुति लुतय् याइ।
- 16 थः परमेश्वरया विरोधय् विद्रोही जूगुलि सामरियाय्

च्वपिं मनूतयसं थःगु दोषया नितिं सजॉय फये हे माली।
 इमित तरवारं स्याइ,
 अले इमि मस्तयूत बँय् बस्वानाः स्याइ,
 इमि प्वाथय् दुपिं मिसातयगु प्वाः फायाबी।”

14

इस्नाएलयात होशेया इनाप

- 1 अय् इस्नाएल, परमप्रभु थः परमेश्वरयाथाय् लिहां वा।
 छंगु पापं यानाः हे छ पतन जूगु दु।
- 2 थःगु पाप मानय् यानाः
 परमप्रभुयाथाय् लिहां वा।
 वयकःयात धा,
 “जिमिगु दक्व पाप क्षमा यानादिसँ,
 जिमिगु प्रार्थना न्यनादिसँ,
 अले जिमिसं छितः प्रशंसाया बलि छाये।
- 3 अश्शूरं जिमित बचय् याये फइ मखु,
 जिपिं सल गयाः लडाइँ याः वने मखु।
 जिमिसं हाकनं गुबलें थःगु ल्हातं दयकागु
 मूर्तियात ‘जिमि घःत’ धकाः धाये मखु,
 छायाधाःसा छिपाखें मांबौ मदुपिन्त कृपा दइ।”

इस्नाएलया नितिं न्हगु जीवनया बचं

- 4 “जिमि थः मनूत मखुगु लँय् वंगुलिइ जिं इमित क्षमा यानाबी,
 जिं थःयर्थे इमित माया याये,
 आवंलि गुबलें इपिनापं तंम्वय् मखु।
- 5 जि इस्नाएलया नितिं सुतिलः थें जुये।
 व लिली स्वां थें हइ,
 अले लेबनानया देवदार
 सिमात थें वं हा काइ,
 6 उकिया नकतिनि हःगु मुख् थाहां वइ।
 उकिया गौरव जैतूनया सिमा थें जुइ,
 अले व लेबनानया देवदारुया सिमा थें बास्ना वइ।
- 7 जिमि मनूत हाकनं छकः जिगु किचलय् च्वनी।
 इपिं अन्नमा थें लहलह जुया वइ,
 इपिं दाखमा थें तःमा जुया वइ,
 इमिगु नां लेबनानया दाखमघ थें बयबय् जुइ।
- 8 अय् एफ्राइमया मनूत, मूर्तिनापं जिगु छं हे ज्या मदु।
 जिं छिमिगु प्रार्थनाया लिसः बी अले छिमिगु सुसाःकुसाः याये।
 जि न्ह्याबलें वाउंसे च्वनीगु सल्लाया सिमा थें खः।
 जि हे छिमिगु आशिषया मूल खः।”
- 9 सु बुद्धिमान खः? वं थुपिं खँत थुइकेमाः,
 थुइकाकाये फुम्ह सु दु? वं थुपिं खँत सीकेमाः।
 परमप्रभुया लँपु थिक जू,
 धर्मीपिं मनूत व हे लँपुइ जुइ।
 तर पापीपिं मनूत उकी लुफि हानाः क्वदइ।

योएलया सफू म्हसीका

योएल अगमवक्ताया बारे कम खँ जक सीक्रेफुगु दु। वया जन्म व मृत्यु गुबलय जुल धयागु खँ बांलाक सी मदु। अले योएलं थःगु भविष्यवाणी गुबलय याःगु खः धयागु खँ नं झीसं मस्यू। वयागु बारे पुलांगु नियमय गन नं च्वयातःगु खने मदु। बरु न्हगु नियमय पत्रसं प्रेरित २ अध्यायलय वयागु बारे धाःगु दु। योएलं यरूशलेमय च्वंपि मन्तयत व यहदाया मेमेगु थासय च्वंपि मन्तयत परमप्रभुया सन्देश न्यकेगु याःगु खः।

यहदाय क्वःबुईचायागु तसकं ग्यानापुगु महामारी हमला याःगु खः। अथे जुया फुक्क देशय तसकं ग्यानापुगु अनिकाल जुल। योएलया थ्व सफुलिइ थुपि फुक्क खँया बारे च्वयातःगु दु। योएलं थुपि घटनातय परमप्रभुया वयेत्यंगु दिया चिं खनी, थज्याःगु छगू ई गुबलय वयकलं थःगु व्यवस्थाया विरोधय विद्रोह याःपिन्त सजाँय बियादी। परमप्रभुया थ्व दिं मेमेगु देशयापिन्त सजाँय बीगु ई खः अले इस्राएलया मन्तयत उखुन्हु सुवाः बीगु ई खः धकाः गुलि गुलिसिनं विश्वास याइ। तर मेमेपि अगमवक्तातयसं थें योएलं उगु दिखुन्हु वयकःया आज्ञा मानय मयाइपि मन्तयत वयकलं दण्ड बियादी धकाः इमित स्यनेकने यात। अयनं परमप्रभुं पश्चाताप यानाः वयकःयाथाय लिहां वयेगु निरिति सःता च्वंग दु धकाः योएलं मन्तयत धाःगु दु। अले परमप्रभुं मन्तयत हाकनं न्हापायागु हे बांलाःगु अवस्थाय थापं यानादी व वयकःलं बाचा यानादीकथं इमित आशिष बियादी धकाः नं धाःगु दु।

थ्व सफूया तसकं दुयंगु ब्वः २:२८-३२ पद खः, परमप्रभु परमेश्वरं थः फुक्क मन्तयत थःगु पवित्र आत्मा बीगु बचं बियादीगु दु धकाः योएलं धाल। अले थ्व खँ प्रेरित २:१७-२१ पदय, पेन्तिकोसया दिखुन्हु जूगु थुपि खँतपाखें योएलया थ्व भविष्यवाणी सत्य खः धयागु दसि बिल धकाः पत्रसं धाल।

धलः पौ

क्वःबुईचातयगु विपत्ति १:१-२:१७

हाकनं थापं यायेगु बचं २:१८-२७

परमप्रभुया दिं २:२८-३:२१

योएल

क्वःबुईचातयसं देशयात भज्यंक स्यंकाब्यगु

1 पतुएलया काय योएलयाके वःगु परमप्रभुया वचन।

2 हे थकालिपि मन्त, थ्व खँ न्यँ!

हे यहदा देशय च्वंपि सकल मन्त, बांलाक ध्यान बियाः न्यँ!

छु छिमिगु इलय अथवा छिमि तापाःबाज्यापिनिगु इलय

गुबलें थथे जूगु दु ला?

3 छिमि काय म्हायपिन्त थ्व खँ न्यंकि,

अले छिमि काय म्हायपिन्सं इमि काय म्हायपिन्त न्यंकेमाः

अले इमि काय म्हायपिन्सं मेगु पुस्तायात न्यंकेमाः।

4 चाइपि क्वःबुईचातयसं गुलि त्वःताथकूगु खः,

व पुचलय वःपि क्वःबुईचातयसं नयावन।

पुचलय वःपि क्वःबुईचातयसं गुलि त्वःताथकूगु खः,

व तिन्हुइपि क्वःबुईचातयसं नयाबिल।

तिन्हुइपि क्वःबुईचातयसं गुलि त्वःताथकूगु खः,

व स्यंकीपि क्वःबुईचातयसं नयाबिल।

5 अय अयलाःगुलुत दें, तःसलं ख्व!

अय दाखमघ त्वनीपि न्हगु दाखमघया लागिं हँयहँय ख्व,

छायधाःसा आबलि छिमिगु म्हुतुइ दाखमघ लाइ मखुत।

6 अल्याख मन्त दुगु छगू बल्लाःगु जाति

जिगु देशयात हमला याःगु दु।

- वयागु वा मिजंम्ह सिंहया वार्थे च्वं
अले वयागु धँवा मिसाम्ह सिंहयागु थें च्वं।☆
- 7 वं जिगु दाखमा न्हंका ब्यूगु दु,
अले जिगु यःमरिमा सखाप यानाब्यूगु दु।
वं उकियागु ख्वला प्वलाः नांगा यानाः वान्छवया बिल।
अले दाखमायागु कचायात तुइसे च्वंकाः त्वःताबिल।
- 8 थः ल्यासे जबलययाम्ह भाःतया निंति
भांग्रा फिनाः ख्वइम्ह ब्याहा जुइत्यंम्ह मिसा थें ह्यँय्ह्यँय् ख्व।
- 9 परमप्रभुया देगलय् अन्नबलि व त्वँसाबलि छायेगु बन्द जूगु दु।
परमप्रभुया न्ह्यःने परमप्रभुया सेवक पुजाहारीत ह्यँय्ह्यँय् ख्वयाच्वन।
- 10 बूँयात उजाड यानाब्यूगु दु।
बँ सुख्खा जूगु दु,
अन्न नष्ट जूगु दु,
न्हगु दाखमघ मदये धुंकल,
चिकं नं मदये धुंकल।
- 11 अय् बूँज्या याइपिं, निराश जु।
अय् दाखमा पीपिं ह्यँय्ह्यँय् ख्व।
छव व तछवया लागिं ह्यँय्ह्यँय् ख्व,
छाय्धाःसा बूँयागु अन्न नष्ट जूगु दु।
- 12 दाखमा सुकूचिन,
यःमरिमा गन।
धालेमा, खजूरमा, स्याउमा,
क्यबयागु थुपिं फुकं मा सुकूचिना वन।
धात्थें हे मनूतयगु लयत्ता नं फुनावंगु दु।
- पस्ताय् चायेत इनाप
- 13 हे पुजाहारीत, भांग्रा फिनाः नुगःपा दादां ख्व!
हे वेदीया न्ह्यःने सेवा याइपिं, ह्यँय्ह्यँय् ख्व!
हे जिमि परमेश्वरया न्ह्यःने सेवा याइपिं,
भांग्रा फिनाः चच्छि च्वँ,
छाय्धाःसा छिमि परमेश्वरया छँय्
अन्नबलि व त्वँसाबलि छाये हयेगु दीधुंकल।
- 14 पवित्र अपसं घोषणा या,
पवित्र मुँज्या सःति।
परमप्रभु छिमि परमेश्वरयागु देगलय्
देश्य् च्वंपिं सकल मनूत
अले थकालितय्त मुंकाः
परमप्रभुयात पुकारा या।
- 15 हाय! व दिं!
छाय्धाःसा परमप्रभुया दिं लिक्क दु।
व ला दक्व शक्ति दुम्हपाखें सर्वनाश थें हे वइ।☆
- 16 झीगु मिखां खंक हे नयेगु नसा नष्ट मजू ला?
अले आनन्द व लयत्ता परमेश्वरयागु देगलय् बन्द याःगु मदु ला?
- 17 पुसा चाग्वारा क्वय् सेकुन,
धुकुति उजाड यानाबिल,

- अले अन्नया धुकृति न्हावन,
छाय्धाःसा अन्न सुकूगनावने धुंकल।
18 पशुत गथे यानाः ख्वयाच्चंगु दु।
सा द्रहंतयगु बथांत वाथा वाथा जुयाच्चंगु दु
छाय्धाःसा इमिगु निंति ज्वयेगु थाय् मदु।
फैच्चलय्या पुचः नं कष्टय् लानाच्चंगु दु।
- 19 हे परमप्रभु, जिं छिके ग्वाहालि फवने।
छाय्धाःसा मरुभूमिइ च्वंगु घाँय्ख्यः मिं नःगु दु,
अले मियागु जलां गुँइच्चंगु सिमा छवय्काब्यगु दु।
- 20 गुँपशुतयसं नं छिके ग्वाहालि फवनी,
छाय्धाःसा खुसि सुनावने धुंकल,
मिं पशुत ज्वयेगु थाय्यात भस्म याःगु दु।

2

- सेनां थें क्वःबुँइचां हमला याःगु
1 सियोनय् तुरही पु!
जिगु पवित्र पर्वतय् ख्याच्चःया सः न्यंकि!
देशय् च्वंपिं सकल मनूत थरथर खायेमा,
छाय्धाःसा परमप्रभुया दिं वयाच्चंगु दु,
व लिक्क वयाच्चंगु दु।*
- 2 खिउँसे व म्हाइपुसे च्वंगु दि,
सुपौय् व यक्व हे खिउँसे च्वंगु दि!
डाँडाय् सुथय्यागु निभाः लाःगु थें
छगू तःधंगु व बल्लाःगु सेना वइ।
अज्याःपिं गुबले मवनी, हानं गुबले वइ नं मखु।*
- 3 इमिगु न्ह्याःने न्ह्याःने मिं भस्म यानायंकी।
अले इमिगु ल्यल्यु मिं दनदन च्याइ,
इमिगु न्ह्याःनेया बँ अदनया क्यब थें हे च्वं
अले इमिगु ल्युने मरुभूमि थें च्वं।
इपिंपाखें सुं नं बचय् जुइ फइ मखु।*
- 4 इमिगु ख्वाः सलतयगु थें च्वं।
इपिं सल गयाः लडाँइ याःवनीपिं मनूत थें हे ब्वाँय् वनी।*
- 5 इपिं डाँडाया च्वकाय् ब्वाँय् जुइगु सः रथतयगु सः थें
व भस्म याइगु मित्याःया सः थें च्वं,
इपिं लडाँइलय् वनेत्यपिं इवःलाक
च्वंपिं बल्लाःपिं सिपाइँत थें च्वं।
- 6 इमित खनीबलय् जाति जातित ग्यानाः थुरथुर खाइ,
इमित खनाः सकसिगु ख्वाः वँचुसे च्वनावनी।
- 7 इमिसं वीर सिपाइँतयसं थें हमला याःवइ।
अले सिपाइँतयसं थें पःखाः गइ।
इपिं इवःलाक न्यासि वनी,
इमिसं इवः स्यंकी मखु।
- 8 इमिसं छम्हयसिनं मेम्हयसित घ्वाइ मखु,
दक्वं थथःगु इवल्लय् न्यासि वनी।

* 2:1 २:१ यर ४:५-६; इज ३३:३; १ कोर १५:५२; १ थेस ४:१६; प्रका ८:६-११:१९
प्रका ९:७-९

* 2:2 २:२ सप १:१४-१५

* 2:3 २:३ इज ३६:३५

* 2:4 २:४-५

- अले थःगु इवः मस्यंकुसे हे
शत्रुतयसं पनातःगु चिकाः दुहां वनी।
- 9 इमिसं शहरय् हमला याःवइ।
इपिं पःखाः च्वय् च्वय् ब्वाँय् वनी।
अले छँया इयालय्
इपिं र्खुँत थें दुहां वनी।
- 10 इमिगु न्ह्यःने पृथ्वी क्वारा क्वारा सनी
अले आकाश थुरथुर खाइ।
सूर्य व तिमिला खिउँसे च्वनी,
अले नगुत नं थी मखु।✧
- 11 परमप्रभुं थः सेनातय् न्ह्यःने तसकं थ्वःगु सः न्यंकादी।
वय्कलं धाःथें याइपिं
वय्कःया सेना तसकं बल्लाः अले यक्व नं दु।
परमप्रभुया दिं तःधं व सिक्क हे ग्यानपुसे च्वं!
थ्व सुनां सह याये फइ?✧
- पस्ताय् चायेत इनाप
- 12 परमप्रभुं धयादी, “आः नं छिपिं पूरा मन बियाः
अपसं च्वनाः, ख्वयाः व दुखं च्वनाः जिथाय् लिहां वा।”
- 13 नुगः मछिंकाः थःगु वसः मखु,
तर थःगु नुगः र्खुनाः
परमप्रभु थः परमेश्वरपाखे लिहां वा,
छाय्धाःसा वय्कः दया व माया क्यनादीम्ह,
तं क्यनेत हथाय् मचायादीम्ह,
अले सदां दयामाया यानादीम्ह,
अले थःगु सजाँय पनेत न्ह्याबलें तयार जुयादीम्ह खः।✧
- 14 सुनां स्यू- वय्कलं थःगु सजाँय पनादी ला?
अले सराःया पलेसा आशिष बियादी ला?
परमप्रभु छिमि परमेश्वरयात
छिमिसं छायेत माःगु अन्नबलि व त्वँसाबलि बियादी ला?✧
- 15 सियोनय् तुरही पु!
पवित्र अपसंया दिं घोषणा या,
पवित्र मुँज्या सःति!
- 16 मनुतयत् मुंकि,
मुँज्यायात अर्पण या,
थकालितयत् मुंकि,
चीधिकःपिं मस्त
व दुः म्छ्युनिपिं मस्तयत् नं मुंकि!
ब्याहा याइम्ह मिजं थःगु क्वथां
अले ब्याहा याइम्ह मिसा
थःगु दुनेया क्वथां पिहां वयेमाः।
- 17 परमप्रभुया न्ह्यःने सेवा याइपिं पुजाहारीत,
देगःया दलान व वेदीया दथुइ च्वनाः ख्वयेमा।✧
अले इमिसं थथे धकाः प्रार्थना यायेमा,
“हे परमप्रभु, थः मनुतयत् दया यानादिसँ।

✧ 2:10 २:१० प्रका ८:१२ ✧ 2:11 २:११ भज ७६:७; इज २२:१४; नह १:६; सप १:१४; मला ३:२; प्रका ६:१७ ✧ 2:13 २:१३ प्रस ३४:६; भज ५१:१७; यशे ५७:१५; योना ४:२ ✧ 2:14 २:१४ योए १:९,१३; योना १:६; ३:९ ✧ 2:17 २:१७ इज ८:१६; मती २३:३५; भज ७९:१०

छि थः मनूतयत् हेस्याके बियादी मते,
अले मेपि जातितयगुपाखें हेपय् याकादीमते।
‘इमि परमेश्वर गन दु’ धकाः
मेपि जातितयत् छाय् धाय्के बीगु?”

हाकनं थापं यायेगु बचं

18 अले परमप्रभुं थःगु देशयात तसकं च्यूताः कयादी,
अले वयकलं थः प्रजातयत् माया यानादी।

19 परमप्रभुं थः प्रजातयत् थथे धकाः लिसः बियादिल,
“स्व, जिं छिमित अन्न, न्हूगु दाखमघ व चिकं बी!
छिमित माक्व हे बी।
आवंलि मेपि जातितयगु न्ह्याःने
छिमित हेस्याके बी मखु।

20 “जिं उत्तरपाखें वःपि सेनायात
छिमिगु न्ह्याःने तापाक लिनाछवये,
अले वयात जिं मरुभूमिइ लिनाछवये।
न्ह्याःनेयापि इवःयात पुर्बय् च्वंगु मृत सागरय्
अले ल्युनेयापि इवःयात पच्छिमपाखे च्वंगु भूमध्यसागरय् लिनाछवये।
अले इपि अन सिनाः तसकं ध्वगिक नवइ।”

धाथें हे परमप्रभुं तःतधंगु ज्या यानादिल।

21 अय् यहदा देश, ग्याये मते!

लयताया च्वँ अले न्ह्याइपुकि!

छाय्धाःसा परमप्रभुं ततःधंगु ज्या यानादीगु दु।*

22 अय् गुँपशुत, ग्याये मते!

छाय्धाःसा मरुभूमिइ च्वंगु ख्यः वाउँसे च्वंगु दु,

सिमाय् फल सयावःगु दु!

व यःमरिमाय् व दाखमाय् यक्व हे फल सःगु दु।

23 हे सियोनयापि मनूत, लयता,

परमप्रभु थः परमेश्वरयाके लय् लयताता न्ह्याइपुइकाच्वँ!

छाय्धाःसा वयकलं दकलय् न्हापां वइगु वा छिमित बियादीगु दु,

छाय्धाःसा वयकः विश्वास याये बहःम्ह खः।

अले छिमिगु निति माक्व वा वय्कादी

न्हापागु वा व लिपायागु वा न्हापा थें हे वय्कादी।

24 अले अन्न तइगु थाय् अन्नं जाइ,

घःत न्हूगु दाखमघ व चिकनं बिलिबिलि जाइ।

25 “गुगु बालियात पुचलय् च्वनीपि,

प्वाथं चुया जुइपि, स्यंकीपि व चाइपि तःधंगु पुचयापि

क्वःबुँचात अर्थात

जिं छिमिगु दथुइ छवयाहयापि जिगु तःधंगु सेनां नःगु खः,

जिं छिमित उपि दँया पलेसा पुलाबी।

26 छिपि प्वाः जाय्क नयाच्वने दइ।

अले छिमिगु लागिं अजू चायापुगु ज्या यानादीम्ह

परमप्रभु छिमि परमेश्वरयागु नांया छिमिसं प्रशंसा याइ।

अले जिमि प्रजा गुबलें मछालपुइका च्वने माली मखु।

27 अले जि इस्राएलया दथुइ दु,

जि परमप्रभु छिमि परमेश्वर खः

* 2:21 २:२१ १ शम् १२:२४; अय् ५:९; भज ७१:१९; १२६:२

अले जि बाहेक मेपिं सुं मदु धकाः छिमिसं सी।
जिमि प्रजा गुबलें मछालपुइका च्वने माली मखु।*

परमप्रभुया दिं

- 28 “वया लिपा
जिं जिगु आत्मां फुक्क मनुतयत् जायकाबी।
अले छिमि काय् म्हाय्पिन्सं अगमवाणी नवाइ।
छिमि बुरापिं मनुतयत्सं म्हगस खनी।
अले छिमि ल्यायम्ह मनुतयत्सं दर्शन खनी।
- 29 अले व दिखुन्हु जिमि च्यः व जिमि भ्वातितयत्के नं
जिं जिगु आत्मा प्वंकाबी।
- 30 अले आकाशय् व पृथ्वीइ
जिं अजू चायापुगु ज्या व चिं क्यने,
अन हि, मि व कुँत्याः खने दइ।
- 31 परमप्रभुयागु व तःधंगु व ग्यानपुसे च्वंगु दिं वये न्ह्यः
सूर्य् खिउँसे च्वनावनी व तिमिला हि थें ह्यौँउसे च्वनावनी।
- 32 अबलय् परमप्रभुयागु नां काइपिनिगु उद्धार जुइ।”*

3

जाति जातितय्गु न्याय

- 1 परमप्रभुं धयादी, “उगु दिनय् व उबलय् हे
जिं यहदा व यरुशलेमयापिं मनुतयत् हाकनं भिं यानाबी।
- 2 उबले जिं सकल जातितयत् छथाय् मुंकाः
यहोशापातया* बैसीइ यंके।
अन हे जिं उपिं जातितयत् न्याय याये,
छाय्धाःसा इमिसं जिमि प्रजा, जिगु उत्तराधिकारी इस्राएलयात
जाति जातितय् दथुइ छ्यालब्याल यानाबिल,
अले जिगु देशयात ब्वथला बिल।
- 3 इमिसं जिमि प्रजाया निरितिं चिष्टा तल,
अले वेशयाया पलेसा छम्ह मिजंमचा बिल,
छम्ह मिसामचा मियाः दाखमघ त्वन।
- 4 “हे टुरोस, सीदोन व पलिशतीया फुक्क लागाय् च्वंपिं मनुत, जिनापं छिमिगु छु ज्या दु? छु छिमिसं जिं यानागु ज्यायागु
पलेसा जिके कायेत्यनागु खः ला? छिमिसं कायेत्यनागु खः धयागु जूसा, व जिं याकनं हे छिमिगु छेनय् प्वंकाबी।*
- 5 छाय्धाःसा जिगु लुँ व वहः अले फुक्कं भिंगु सामान छिमिसं छिमिगु देगलय् यंकूगु दु।
- 6 छिमिसं यहदाय् च्वंपिं मनुतयत् व यरुशलेमय् च्वंपिं मनुतयत् इमिगु देशं तापाक्क छवयेत ग्रीकतय्गु ल्हातय् मियाछवःगु
दु।
- 7 “अथे जुयाः न्यँ, छिमिसं इमित म्यूगु थासं जिं इमित लिक्का हये, अले छिमिसं ब्यूगु पलेसा छिमिगु छेनय् हे प्वंकाबी।
- 8 छिमि काय् म्हाय्पिन्त जिं यहदाया मनुतय्गु ल्हातय् मियाबी। इमिसं थुमित तापाक च्वंपिं छगू जाति शबायापिं मनुतयत्
मियाबी,” परमप्रभुं धयादीगु दु।
- 9 जाति जातितय्गु दथुइ थथे धकाः घोषणा या,
लडाइँ यायेत तयार जु!
बहादुर सिपाइँतयत् न्यंकि!
दक्क सिपाइँतयत् मुंकि अले हमला या।
- 10 छिमिगु हलोया फालीतयत् दायाः तरवार दयकि
अले छिमिगु ईचायात दायाः भाला दयकि।
बम्लाःपिन्सं थथे धायेमा,

* 2:27 २:२७ यशै ४:५-६ * 2:32 २:३२ ओब १७; रोम १०:१३ * 3:2 ३:२ यहोशापात हिब्रू भाषाय् थुक्रिया अर्थ “परमप्रभुं न्याय यानादी।” * 3:4
३:४-८ यशै १४:२९-३१; २३:१-१८; यर ४७:१-७; इज २५:१५-२८:२६; आमो १:६-१०; सप २:४-७; जक ९:१-७; मर्ती ११:२१-२२; लूक १०:१३-१४

- “जि बल्ला।”☆
- 11 हे प्यखेरं च्वंपि जातित, याकनं वा,
अले छिपि सकलें छथाय् हे मुँ।
- हे परमप्रभु, छिं थः शरवीरतयत् अन हयादिसँ।
- 12 “जातित सुरय् जुयाः
यहोशापातया बैसीइ वयेमा,
छाय्धाःसा जिं अन हे
प्यखेरं च्वंपि जातितयग् न्याय यायेत फेतुये।
- 13 ईँचा संकि, छाय्धाःसा छव लयग् ई जुइ धुंकल।
वा, दाखयात न्हुतुन्ह,
छाय्धाःसा दाखतिसिगु थाय् जाये धुंकल,
दाखति तइगु गाः जायाः भयभय् बिल।
इपि तसकं मभिना वने धुंकल।”☆
- 14 न्याय याइगु बैसीइ
ग्वाः ग्वाः मनूत मुनाच्वंगु दु,
छाय्धाःसा न्याय याइगु बैसीइ
परमप्रभुया दि न्ह्यःने हे थ्यंकः वःगु दु।
- 15 सूर्य व तिमिला खिउँसे च्वनी,
अले नगु थी मखु।
- 16 परमप्रभु सियोनं तस्सलं हालादी।
वयकःया सः यरूशलेमं वःगु नँ न्याःगु सः थें च्वं।
आकाश व पृथ्वी थुरथुर खाइ।
परमप्रभु धासाः थः प्रजाया निति शरण कायेगु थाय्
व इस्राएलया मनूतयग् निति किल्ला जुयादी।☆
- परमप्रभुया मनूतयत् सुवाः
- 17 “अले पवित्र पर्वत सियोनय् च्वनीम्ह परमप्रभु
छिमि परमेश्वर जि हे खः धकाः छिमिसं सीका काइ।
अले यरूशलेम पवित्र जुइ,
विदेशीतयसं हानं गुबलें थन हमला याःवइ मखु।”☆
- 18 “व दिखुन्हु पहाडं तसकं साःगु दाखमघ ज्वया वइ।
अले डाँडाय् दुरु बाः वइ।
यहदाया फुक्कं खुसिचाय लः बा वइ।
परमप्रभुया देगलय् लःया मूल तज्यानाः लः पिहां वयाः
शिल्लीमया बैसीयात प्याकी।”☆
- 19 तर यहदाय् च्वंपि मनूतयत् अत्याचार याःगुलि
व द्रुमदुपिनिगु हि बाः वयक्गुलि,
मिश्र देश उजाड जुइ
व एदोम छुं बुया मवइगु मरुभूमि जुयावनी।☆
- 20 यहदा न्ह्याबलेंया निति
व यरूशलेम पुस्ता पुस्ता तकं हे मनूतयग् लागि च्वनेगु थाय् जुयाच्वनी।
- 21 जिं क्षमा मयानानीगु इमिगु हिया दोष,
जिं क्षमा यानाबी।”

☆ 3:10 ३:१० यशै २:४; मीका ४:३ ☆ 3:13 ३:१३ प्रका १४:१४-१६,१९-२०; १९:१५ ☆ 3:16 ३:१६ यशै १३:१३; यर २५:३०; होशै ११:१०; आमो १:२
☆ 3:17 ३:१७ इज ३६:८-१२ ☆ 3:18 ३:१८ गन्ती २५:१; यहो २:१; ३:१; आमो १:१३; मीका ६:५ ☆ 3:19 ३:१९ व्य १९:११-१३; २१:८-९; हितो ६:१७; यशै ५९:७

परमप्रभु सियोनय् च्वनादी।

आमोसया सफू म्हसीका

बाइबलया अगमवक्तात मध्ये आमोस दकल्य न्हापांम्ह खः, गुम्हयसिगु बुखें ताहाकः यानाः च्वयातःगु दु। आमोस यहदा देशया छगू शहरय् च्वंम्ह खः, अयनं परमेश्वरं वयात उतरी इस्राएल राज्यया जुजु व हाकिमतयत् परमप्रभुया ख्याच्चः धायेत छवल। थ्व ई.पू. ७५० लय् जूगु घटना खः। थ्व ई व देशया नितिं तःधंगु उन्नतिया ई खः। तर आमोस अगमवक्तां अन तःमित जुयाच्चंगु खन, तःमितयसं मगाःमचाःपिन्त अन्याय यानाः अले क्वत्यलाः थःगु प्वाः जायकाच्चंगु खन। इमिसं दुनुगलंनिसें धर्म व थितिकृति मानय् मयाः अले सुरक्षा स्वयेबलय् दु थें च्वं अयनं अन धार्थेया सुरक्षा मदु। तःधंगु साहस व जोश कयाः वं थ्व देशयापि मन्तयत् सजाँय बियादीत्यंगु दु धकाः प्रचार यात। “न्याय खुसि थें न्ह्याना वनेमा” धकाः वं ततःसलं हालाः प्रचार यात। वं थथे नं धाइगु, “योसेफया म्वनाच्चंपि मन्तयत् दया यानादी।” (५:१५)।

धलः पौ

इस्राएलया जःलाखःला राज्यतयगु न्याय १:१-२:५

इस्राएलया न्याय २:६-६:१४

न्यागू दर्शन ७:१-९:१५

आमोस

1 तकोय च्वंपिं फैजवाःत मध्ये छम्ह आमोसया वचन। वं इस्राएलय् भुखाय् ब्वःगु* निदें न्ह्यः इस्राएलया बारे थ्व दर्शन खन। उबलय् उज्जियाह† यहदाया जुजु व येहोआशया काय् यारोबाम‡ इस्राएलया जुजु खः।*

2 वं धाल,

“परमप्रभु सियोन पर्वतं सिंह थें गर्जय् जुयादी,
अले वयकः यरूशलेमं थ्वय्क हालादी।

फैजवाःतयगु घॉय्ख्यः

व कर्मेल डाँडाया च्वकाय् दुगु घॉय् गनावनी।”*

इस्राएलया जःलाखःला देशतयगु न्याय

अरामया न्याय

3 परमप्रभुं थथे धयादीगु दु,

“दमस्कसया मन्तयसं तःक्व हे पापयात,
जिं इमित सजाँय मब्यूसे त्वःते हे मखु।
छाय्धाःसा नँयागु वा दुगु ज्याभलं अन्न दार्थे हे
इमिसं गिलादया मन्तयत् तसकं बांमलाःगु व्यवहार यात।*

4 जिं जुजु हजाएलया दरबारय् मि तयाः छवय्काबी,
अले उकिं बेन-हददया किल्लात भज्यक नाश याइ।

5 जिं दमस्कसया मू ध्वाखात तछ्यानाबी,
जिं आवनया ब्यासिइ च्वंपिन्त
व बेथ-अदनया शासकयात भज्यक नाश यानाबी।
अरामया मन्तयत् ज्वनाः कीर देशय् यंकी,”

परमप्रभुं धयादी।

पलिशतीया न्याय

6 परमप्रभुं थथे धयादी –

“गाजाय् च्वंपिं मन्तयसं तःक्व हे पापयात,
जिं इमित सजाँय मब्यूसे त्वःते मखु!
इमिसं फुक्क खलःयात ज्वनायंकाः
एदोमया ल्हातय् मियाबिल।*

* 1:1 १:१ भुखाय् ब्वःगु थ्व ७५० ई.पू. पाखे जूगु खः। अले जक १४:५ पदय् धयातःगु भुखाय् ब्वःगु थ्व हे जुइफु। † 1:1 १:१ ई.पू. ७९२-७४० लय् उज्जियाह यहदाया जुजु खः। ‡ 1:1 १:१ ई.पू. ७९३-७५३ लय् यारोबाम इस्राएलया जुजु खः। * 1:1 १:१ २ राज १५:१-७; २ इति २६:१-२३; २ राज १४:२३-२९ * 1:2 १:२ योए ३:१६ * 1:3 १:३-५ यशै १७:१-३; यर ४९:२३-२७; जक १:१ * 1:6 १:६-८ यशै १४:२९-३१; यर ४७:१-७

- 7 जिं गाजाया पखालय् मि तया: छवयकाबी,
उकिं वया फुक्क किल्लात भज्यंक नाश याइ।
8 अशदोदया जुजुयात व अशकलोनया शासकयात
भज्यंक नाश यानाछवये।
जिं एक्रोनया विरोधय् जिगु ल्हा: ल्हने,
अले ल्यंदुपिं फुक्क पलिशतीत सी,”

परमप्रभु परमेश्वरं धयादी।

टुरोसया न्याय

- 9 परमप्रभुं थथे धयादी –
“टुरोसया मन्तयसं तःक्व हे पापयात,
जिं इमित सजाँय मब्यूसे त्वःते मखु!
इमिसं फुक्क खलःयात एदोमयात मिया: इस्राएलीलिसें,
दाजुकिजा थें जुइगु सन्धियात त्वाथुल,✱
10 जिं टुरोसया पखालय् मि तया: छवयकाबी,
उकिं वया किल्लात भज्यंक नाश याइ।”

एदोमया न्याय

- 11 परमप्रभुं थथे धयादी,
“एदोमया मन्तयसं तःक्व हे पाप यात,
जिं इमित सजाँय मब्यूसे त्वःते मखु!
इमिसं थः दाजुऽ, इस्राएलीतयूत भतिचा नं दया माया मयासैं
तरवार ज्वना: लिनाछवल,
इमिगु तच्चःगु तंया कारणं याना,
इमित झन अप्वः तं पिहां वल।✱
12 जिं तेमान शहरय् मि तया: छवयकाबी,
उकिं बोझाया किल्लात भज्यंक नाश याइ।”

अम्मोनया न्याय

- 13 परमप्रभुं थथे धयादी –
“अम्मोनया मन्तयसं तःक्व हे पापयात,
जिं इमित सजाँय मब्यूसे त्वःते मखु!
इमिसं थःगु सिमाना अप्वः दय्केत गिलादया
प्वाथय् दुपिं मिसातयगु प्वा: तरवारं फायाबिल,✱
14 जिं रब्बाया पखालय् मि तया: छवयकाबी,
उकिं वया किल्लात भज्यंक नाश याइ।
व लडाईंया दिनय् तसकं हल्ला जुइ,
अले तसकं तःच्चगु वाफय् वःगु दिनय् थें लडाईं जुइ।
15 इमि जुजु व
भारदारतयूत ज्वना यंकी,”

परमप्रभुं धयादी।

2

मोआबया न्याय

- 1 परमप्रभुं थथे धयादी –
“मोआबया मन्तयसं तःक्व हे पापयात,
जिं इमित सजाँय मब्यूसे त्वःते मखु!
इमिसं एदोमया जुजुतयगु क्वयूत

✱ 1:9 १:१-१० यशै २३:१-१८; इज २६:१-२८:११; योए ३:४-८; जक १:१-४; मती ११:२१-२२; लूक १०:१३-१४ § 1:11 १:११थः दाजुकिजा इस्राएलीत याकूबया सन्तान खः, गुम्ह एदोमीतय पुर्बा एसावया दाजुकिजापि खः। ✱ 1:11 १:११-१२ यशै ३४:५-१७; ६३:१-६; यर ४९:७-२२; इज २५:१२-१४; ३५:१-१५; ओब १-१४; मला १:२-५ ✱ 1:13 १:१३-१५ यर ४९:१-६; इज २१:२८-३२; २५:१-७; सप २:८-११

- च्याकाः चूं चूं याःगुलि,✱
 2 जिं मोआबय मि तयाबी,
 अले उकिं किर्योतया किल्लात भज्यंक नाश याइ।
 लडाईया हो हल्ला,
 तःचवगु लडाईया सः व तुरहीया सःया दथुइ मोआबया मनूत नाश जुइ।
 3 जिं इमि शासक व
 इमि दक्व भारदारतयूत भज्यंक नाश याये,”

परमप्रभुं धयादी।

यहदाया न्याय

- 4 परमप्रभुं थथे धयादी –
 “यहदाया मनूतयसं तःक्व हे पापयात,
 जिं इमित सजॉय मब्यूसे त्वःते मखु।
 इमिसं परमप्रभुया व्यवस्थायात हेला यात,
 वयकःया विधित पालन मयात।
 इमि पुर्यात ल्यवंपिं घःतयूसं
 इमित मखुगु लँय् यंकल।
 5 अथे जुयाः जिं यहदाय् मि तयाबी,
 उकिं यरुशलेमया किल्लात भज्यंक नाश याइ।”

इस्त्राएलया न्याय

- 6 परमप्रभुं थथे धयादी –
 “इस्त्राएलया मनूतयसं तःक्व हे पापयात
 जिं इमित सजॉय मब्यूसे त्वःते मखु,
 इमिसं धर्मीतयूत वहःया लागि
 व चीमिपिन्त छज्वः चप्पलया लागि मिया छवइ।
 7 इमिसं चीमितयगु छेनय्
 बँय् च्वंगु धू थें न्हतुमतु न्हुइ,
 क्वत्यका च्वनेमाःपिन्त न्याय याइ मखु।
 अबु व काय् छम्ह हे मिसायाथाय् वनाः
 जिगु पवित्र नांयात क्वह्वंकी।
 8 इपि सकलें वेदीया न्ह्याःने
 बर तयातःगु वसतय् ग्वारातुली।
 बं पूगु ध्यबां न्यागु दाखमघ
 थः घःतय् देगलय् त्वनी।

- 9 “जिं थःम्हं हे इमिगु न्ह्याःने एमोरीतयूत भज्यंक नाश यानाबिया,
 इपि खयः सिमा ति तःजाः अले स्वसिमा थें बल्लाः जूसं नं,
 जिं इमिगु च्वय्च्वंगु फल
 व इमिगु क्वय् च्वंगु हा नाश यानाबिया।✱
 10 एमोरीतयगु देश बीत
 जिं छिमित मिश्र देशं लिगना हया,
 पिइदँ तक मरुभूमिइ न्ह्यलुवाः जुयाः यंकाः।
 11 “जिं छिमि काय्पिपाखें अगमवक्तात ल्यया
 अले छिमि ल्याय्महपिपाखें नाजिरीत* ल्यया।
 अय् इस्त्राएलया मनूत,
 छु थ्व खँ खःगु खँ मखु ला?”

परमप्रभुं धयादी।

✱ 2:1 २:१-३ यशै १५:१-१६:१४; २५:१०-१२; यर ४८:१-४७; इज २५:८-११; सप २:८-११ ✱ 2:9 २:९ व्य ३:८-११
 त्वने मखु वा सँ चाये मखु धकाः भाकल याना परमेश्वरपाखे थःगु भक्ति क्यनीपि इस्त्राएलीत, स्वयादिसँ, गन्ती ६:१-८

* 2:11 २:११नाजिरी दाखमघ वा अय्ला

- 12 “तर छिमिसं नाजिरीतयत् दाखमघ त्वंकल,
अले अगमवत्तातयत् अगमवाणी ल्हाये मते धकाः आज्ञा बिल।
- 13 “स्व, आः ला जिं छिमित अन्नं जाःगु
गाडां क्यलायंकूगु थें क्यले।
- 14 तसकं ब्वाँय् वनेफुम्ह नं उम्के जुइ फइ मखु,
अले बल दुम्हयसिनं नं थःगु बल छयले फइ मखु,
लडाइँलय् वनीम्हयसिनं नं थःत बचय् याये फइ मखु।
- 15 धनुष वाण चले याइम्ह नं थःगु थासय् दनाच्चने फइ मखु,
फुर्ति पिकयाः ब्वाँय् वनीम्हं नं थःत बचय् याये फइ मखु,
न त सल गया वनीम्हं थःगु प्राण बचय् याये फइ।
- 16 दक्व शक्ति दुम्ह सिपाइँ नं
थःगु हतियार त्वःताः ज्यान बचय् यायेत बिस्सुं वनी,”

परमप्रभुं धयादी।

3

इस्त्राएलया विरोधय् साक्षीत सःतूगु

1 अय् इस्त्राएलयापि मनूत, परमप्रभुं छिमिगु विरोधय् अर्थात मिश्र देशं जिं हयापिं फुक्क खलःया विरोधय् धयादीगु थ्व वचन न्यँ –

- 2 “पृथ्वीइ च्वंपिं फुक्क परिवारतयगु दथुइ
जिं छिमित जक ल्ययागु दु।
अथे जुयाः छिमिगु दक्व पाप
व अधर्मया नितिं जिं छिमित सजाँय बी।”

अगमवत्ताया ज्या

- 3 छु निम्ह मनू खँ मिलय् मजुइकं
निम्हं नापनापं जुइ ला?
4 शिकार मदयकं झालय् सिंह हाली ला?
छुं हे मदयकं व थःगु गुफाय् घ्वारघ्वार याइ ला?
5 बैय् जाः मतयकं झंग जालय् क्यनी ला?
जालय् हे मक्यंक जाः बैय्थासं च्वय् तिकन्हइ ला?
6 गुगुं शहरय् लडाइँया तुरही पुइबलय्
मनूत मग्याइ ला?
परमप्रभुं मछवतले
छु गुगुं शहरय् विपत्ति वइ ला?

- 7 धात्थें हे परमप्रभु परमेश्वरं
थः दास अगमवत्तातयत्
थःगु योजना मक्यंसे छुं नं यानादी मखु।

- 8 सिंह गर्जय् जुइबलय्
सु मग्याइ?
परमेश्वरं न्ववानादीबलय्
सुनां अगमवाणी न्वमवासे च्वने फइ?

सामरिया नाश जूगु

- 9 अशदोदया किल्लात व मिश्र देशया किल्लाय् च्वनीपि
मनूतयत् थ्व घोषणा या,
“सामरियाया पहाड पहाडय् छिपिं मूवा।
अन दुने जूगु तःधंगु हो हल्ला
व अन च्वंपिं मनूतय् दथुइ क्वत्यलेगु ज्या जुयाच्चंगु स्व।”

10 परमप्रभुं धयादी, “खःगु गय् यानाः यायेगु धकाः इमिसं मस्यु,
इमिसं लुतय् याःगु व खुयाहःगु सामान
थःपिनिगु किल्लाय् दुने मुंकी।”

11 अथे जुयाः परमप्रभु परमेश्वरं थथे धयादी,
“छम्ह शत्रुं देशयात घेरय् याइ,
वं छंगु सुरक्षाया किल्लात नाश याइ,
च्वनेगु थाय्यात लुतय् याइ।”

12 परमप्रभुं थथे धयादी,
“गथे फैजवालं सिंहयागु म्हतुं तुतियागु निपु क्वँय्
वा छकुचा न्हाय्पं जक छुटे याइ,
अथे हे उपिं इस्त्राएलीत मध्ये कम मन्तयगु जक उद्धार जुइ,
अले इमिके लासा वा खाताया कुचा स्वयाः मेगु छुं हे ल्यं दइ मखु।”

13 दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभु परमेश्वरं धयादी, “आः थ्व खँ न्यँ, याकूबया घरानायागु विरोधय् साक्षी ब्यु।

14 “जिं इस्त्राएलीतयत् इमिसं याःगु पापया सजॉय बीगु दिनय्
इमिसं याःगु पापया निति सजॉय बी,
जिं बेथेलया वेदीतयत् भज्यंक नाश याये,
अले वेदीया नेकृत* त्वधुलाः बँय् कुतुंवइ।*
15 जिं चिकुलाबलय् च्वनीगु छँ
व तान्वःबलय् च्वनीगु छँ निगू नं भज्यंक नाश यानाबी,
किसिया वां छायापिया तःगु छँ नाश जुइ,
ततःखाःगु छँ स्यंकी तिनि।”

परमप्रभुं धयादी,

4

इस्त्राएलया मन्त परमेश्वरपाखे लिहां मवःगु
1 अय् सामरिया डाँडाय च्वनीपिं बाशानया ल्हंपिं सात,
छिपिं मिसात, गुपिन्सं चीमिपिन्त क्वत्यलाच्वन अले मगाःमचाःपिन्त दुःख बियाच्वन।
अले थः भाःतयात धयाच्वन, “जिमित त्वनेत छुं हयाबियादिसँ।”
2 परमप्रभु परमेश्वरं थःगु पवित्रतां थ्व पाफयादीगु दु,
“स्व, व दिं धार्थे वइ
गबले इमिसं छिमित न्यायात बल्ल्छीं सालाकाः थें
अंकुसें सालायंकी।
3 छिपिं दक्वसित पःखाःया हतं यनी,
अले छिमित हर्मोनपाखे वांछवइ,”

परमप्रभुं धयादी।

इस्त्राएलीतयसं सय्के फइ मखु
4 “बेथेलय् वनाः पाप या।
गिलगालय् वनाः झन अप्वः पाप या।
सुथ पतिकं छिमिगु भेटी हति,
अले स्वन्हु स्वन्हु दुखुन्हु थथःगु झिब्वय् छव्व हति।*
5 सोडा तःगु मरि† सुभायया बलि छा,
थःयसें बलिया निति धक्कु त्वःताः न्यासि हँ,
उकिया निति घमण्ड या,
छाय्धाःसा अथे यायेगु छिमित यः,”

* 3:14 ३:१४ वेदीया नेकृत† राज १:५०; २:२८ पदय् छिकपिन्सं खंकेफु, मन्तयसं विश्वास याइ कि गुबलय् छम्ह मनु मेम्ह मनु खनाः बिस्सुं वनी, वं वेदीया नेकूयात ज्वनेफु। अनंलि व सुरक्षित जुइ अले मेम्ह मनुखं मुद्राया फैसला यायेत न्यायाधीश मवतले वयात स्यायेगु अनुमति बी मखु। * 3:14 ३:१४ २ राज २३:१५ * 4:4 ४:४ मन्तयसं थ्व बलि दँय् छक्वः हयेमा धकाः भाःपी न्हियान्हिथं मखु, स्वयादिसँ, १ शम् १:२१। अले परमप्रभुयाथाय् झिब्वय् छव्वः इमिसं स्वदँय् छक्वः हयेमा धकाः भाःपी, स्वन्हु पतिकं मखु, स्वयादिसँ, व्य १४:२८ † 4:5 ४:५ इस्त्राएलया व्यवस्थां मन्तयत् सुभायया बलिनापं सोडा दुगु मरि वेदीइ छव्यके बी मखु, स्वयादिसँ, लेवी २:११; ७:१२-१३

परमप्रभु परमेश्वरं धयादी।

6 “जिं दक्व शहरय् छिमित घांलाका बिया,
अले छिपिं च्वनीगु फुक्क थासय् मरि कम यानाबिया,
अथे जूसां छिपिं जिथाय् फहिला मवः,”

परमप्रभुं धयादी।

7 “अन्न मुनीगु स्वला न्ह्यः हे जिं छिमिथाय्
वा वयेगु दीकाबिया।

जिं छगू शहरय् वा वय्काबिया,
मेगु शहरय् वा मवय्का।

छगू बुँइ वा वल
अले मेगु बुँ वा मवयाः गना वन।

8 मनूत शहर शहर जुयाः लःया निरिति धेधे चुइक जुयाजुल,
तर त्वनेत माक्व मदु,
अथे जूसां छिपिं जिथाय् फहिला मवः,”

परमप्रभुं धयादी।

9 “जिं तःकः मछि छिमिगु क्यब व दाखक्यबय् ल्वय्
व फ्वसा वय्काः सखाप याना।

छिमिगु यःमरि व जैतूनया सिमायात क्वःबुँइचातय्सं सखाप याका,
अथे जूसां छिपिं जिथाय् फहिला मवः,”

परमप्रभुं धयादी।

10 “जिं छिमिगु दथुइ मिश्र देशय् थें
महामारी छवयाहया।

जिं छिमि ल्याय्महपिं मनूतयत्त छिमिसं लाका काःपिं
सलतनापं लडाइँलय् स्याना,

छिमि सीपिं मनूतयगु सीम्ह तसकं नवयाच्चंगु दु,
अथे जूसां छिपिं जिथाय् फहिला मवः,”

परमप्रभुं धयादी।

11 “जिं छिपिं मध्ये गुलिसित सदोम
व गमोरायात थें नाश याना।

छिपिं च्यानाच्चंगु मिं लिकागु ह्यंग्वाः थें जुल,
अथे जूसां छिपिं जिथाय् फहिला मवः,”✧

परमप्रभुं धयादी।

12 “अथे जुयाः अय् इस्राएलयापिं मनूत,
जिं छिमित सजाँय बी, जिं अथे याः हे याये।
अय् इस्राएलयापिं मनूत जिं अथे याये त्यनागुलि छिपिं परमेश्वरया न्ह्यःने वयेत तयार जु।”

13 पर्वतत दय्कादीम्ह

व फययात सृष्टि यानादीम्ह परमेश्वर हे खः।

वय्कलं मनूतयत्त थःगु बिचाः सीकेबी।

वय्कलं न्हियात चा यानादी,

अले पृथ्वीया ततःजाःगु थासय् न्यासि झायादी।

दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभु परमेश्वर वय्कःया हे नां खः।

5

पस्ताय् चायेत इनाप

- 1 अय् इस्राएलया घराना, जिं हालागु विलापया म्ये न्यँ-
- 2 “कन्या इस्राएल हाकनं गुबलें
दने मफयक क्वःदःगु दु,
वयात थःगु देशय् हे त्वःताथकल,
वयात थनीम्ह सुं हे मद्।”
- 3 परमप्रभु परमेश्वरं थथे धयादी -
“इस्राएलया छगू शहरं दूःछिम्ह सिपाईं लडाईंलय् वनी,
उपिं मध्ये सछिम्ह जक ल्यं दइ।
मेगु शहरं सछिम्ह सिपाईं लडाईंलय् वनी,
उपिं मध्ये झिम्ह जक बचय् जुइ।”
- 4 परमप्रभुं इस्राएलया घरानायात थथे धयादी -
“जितः माला स्व, अले बचय् जुइ।
- 5 बेथेलयात माले मते,
गिलगालय् वने मते,
बेशेबाय् वनाः पुजा याये मते,
गिलगालया मनूतय्त धात्थें हे ज्वनायनी,
बेथेल धाःसा मदयावनी।”
- 6 परमप्रभुयात माला स्व, अले बचय् जुइ,
मखुसा वयकः योसेफया कुलपिके मि थें जुयावनी,
अले उकिं इमित भस्म याइ,
बेथेलय् व मि स्याइम्ह सुं नं दइ मखु।
- 7 छिमिसं न्याययात स्यंकीगु अले थुकियात खाइकाबीगु,
छिमिसं धार्मिकतायात धुलय् वान्छवया बीगु।
- 8 किरकिटी व मृगशिरा नगु पुचःयात सृष्टि यानादीम्ह,
तसकं खिउंगुयात सुथसिया जलय् हीकादीम्ह,
न्हियात खिउंकाः चा यानादीम्ह,
गुम्हयसिनं समुद्रया लःयात सःतादी
अले उकियात बँय् प्वंकादी
वयकःया नां हे परमप्रभु खः।*
- 9 वयकलं थत्थें बल्लाःपिन्त नाश यानादी,
अले किल्ला दुगु शहर नं नाश यानादी।
- 10 इमान्दारपिं न्यायधीसतय्त छिमिसं तच्चकं मयय्कूगु दु,
अले खःगु सत्य खँ ल्हाइपिन्त नं क्वह्यंकूगु दु।
- 11 छिमिसं मगाःमचाःपिन्त क्वत्यला च्वन,
इमिगु अन्न लुतय् यानाच्चन।
अथे जुयाः ल्वहंया ततःखाःगु छँ
छिमिसं दय्कूसां छिपिं उकी च्वने दइ मखु।
छिमिसं लहलह वइगु दाखमा प्यूसां
छिमिसं उकियागु दाखमघ त्वने खनी मखु।
- 12 छायाधाःसा छिमिगु द्वबिद्वं गुलि यक्व दु
अले छिमिगु पाप गुलि तःधं धकाः जिं स्यू।

* 5:8 ५:८ अय् १:१; ३:८:३१

- छिमिसं धर्मीपिन्त दुःख बी अले घुस काइ,
अदालतय् गरीबतयग् न्याय स्यंकूगु दु।
13 अथे जुयाः बुद्धि दुम्ह मनू थज्याःगु इलय् सुम्क च्वनी,
छाय्धाःसा ई तसकं मभिं।
- 14 छु याःसा भिं जुइ वया, मभिंपाखें तापाक च्वँ,
गुकिं यानाः छिपिं म्वानाच्वनी।
अले जक छिमिसं धाःथें दक्व शक्ति दुम्ह
परमप्रभु परमेश्वर छिपिनापं च्वनादी।
15 मभिंगु फुक्क त्वःताछ्व, छु छु भिंगु खः व हे जक यय्की।
अदालतय् न्याय ल्यंकाः तयाति,
सके दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभु परमेश्वरं
योसेफया ल्यंदिनिपिं मनूतय्त दया यानादी ला।
16 अथे जुयाः प्रभु, दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभु परमेश्वरं थथे धयादी —
“दक्व शहरया लँय् लँय् नुगः चेचेतुंक ख्वइगु व बिलाप जुइ,
दक्व चुक चुकय् इमिसं हाय हाय याइ।
बुँज्यायाइपिन्त बिलाप यायेत
व मलामीतय्त दुखं च्वनेत सःती।
17 दक्व दाखक्यबय् नुगः चेचेतुंक ख्वइगु जुइ,
छाय्धाःसा जि छिमिगु दथुं जुयावने,”

परमप्रभुं धयादी।

परमप्रभुया दिं

- 18 धिक्कार दु छिमित,
गुपिन्सं परमप्रभुया दियात पियाच्वनी।
उगु दिनय् छिमित छु फाइदा दइ?
व दिं ला खिउँसे च्वनी, तुइसे च्वनी मखु।
19 सिंहापाखें बिस्सुं वनाः
सुं मनूया भालूयात नापलाःगु थें
वा छँ दुहां वनाः अंगलय् ल्हाः तःबलय्
सर्प वयात न्या थें व दिं जुइ।
20 खः धात्थें हे परमप्रभुया दिं तुइसे मखु, खिउँसे च्वनी।
व भचा नं निभाः मत्वःगु तसकं खिउँगु दिं जुइ।
- 21 “छिमिगु धर्मयागु नखःचखः खनाः जि घच्चाः,
जिं छिमिगु मुँज्यात सह याये हे मफु।*
22 छिमिसं जिगु निंति होमबलि
व अन्नबलि छाःसां जिं व नालाकाये मखु।
छिमिसं छाःगु दकलय् बांलाःगु
मेलबलियात नं जिं वास्ता याये मखु।
23 छिमिगु भजन म्येया ग्यानापुगु सः जिपाखें तापाक ति।
छिमिगु वीणाया सः जितः न्यने मयः।
24 तर न्याय धाःसा खुसि थें
अले धार्मिकता गुब्सं मसुइगु खुसि थें न्ह्याना च्वनेमा।
25 “अय् इस्त्राएलया घराना, छु मस्भूमिं हयाबलय्
छिमिसं पिइदें तक जितः बलि व भेटी छाया ला?*
26 मखु, छिमिसं ला थःगु हे निंति

- दयकातःगु छिमिगु मूर्ति,
छिमि राज घः सिक्कूत व नगु-घः कीयूनयात क्वबिया जुल।
27 अथे जुयाः दमस्कसं न उखे तापाक जिं छिमित ज्वंकाछवये,”
परमप्रभुं धयादी, गुम्हयसिगु नां दक्व शक्ति दुम्ह परमेश्वर खः।

6

- सियोनयापिन्त व सामरियायापिन्त धिक्कार
1 सियोनय मोजमज्जा यानाः आरामं च्वनाच्चपिन्त
व सामरियाया डाँडाय थःत सुरक्षित ताय्कीपिन्त धिक्कार।
छिपि न्हापांगु जातिया नांजाःपि मनूत खः,
ग्वाहालि फ्वनेत छिमिथाय् इस्राएलया मनूत वयाच्चनी।
2 कल्नेह शहरय वनाः स्व।
अनं तःधंगु शहर हमातय् हूँ।
अले अनं पलिशतीतयगु गात शहरय् हूँ।
छु उपि राज्यत स्वयाः छिपि भिपि खः ला?
छु इमिगु इलाका छिमिगु स्वयाः तःधं ला?
3 छिमिसं वयाच्चंगु विपतियात चीकाछवइ,
तर आतंकया ईयात न्ह्यःने हइ।
4 छिपि किसिया दं तयाः दयकातःगु खाताय् घेनी,
थथःगु लासाय् आरामं त्यांग्रापुला च्वनी।
अले बांलाःपि फैत
व ल्हँपि द्रुहचातयगु ला नइ।
5 छिमिसं दाऊदं थें वीणा थाइ,
बाजनय् थत्थें लय् पिकाइ।
6 छिमिसं ततःग्वःगु ख्वलाय् दाखमघ त्वनी,
तसकं नस्वाःगु चिकं बुली।
तर योसेफया सन्तानत नाश जूगुली भचा नं दुःखी मजू।
7 अथे जुयाः ज्वंकावनीपि दकलय् न्हापालाक छिपि हे जुइ,
आकाझाकां छिमिगु भवय् व मोजमज्जा क्वचाइ।
इस्राएलीतयगु घमण्डयात परमप्रभुं मयय्कूग
8 परमप्रभु परमेश्वरं थःगु हे नामं पाफयादीगु दु। दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभु परमेश्वरं घोषणा यानादी –
“जिं याकूबया घमण्डयात यय्के मखु,
अले वया किल्लातयत् तच्चकं मयय्के।
जिं थुकी दुगु दक्वनापं
थ्व शहरयात शत्रुतयगु ल्हातिइ लःल्हानाबी।”
9 छखा छें झिम्ह मनू ल्यं दुसा, इपि नं सी।
10 सीम्ह मनूया सीम्हयात थुनेत जिम्मा कयातःम्ह थःलाःम्ह मनुखं सीम्हयात छेंनं पिकायेमा। उम्ह थःलाःम्ह मनुखं छेंय्
ल्यंदनिपि मनूतयत् थथे न्यनेमा, “छनापं सुं दनि ला?” वं दुनेनं लिसः बी, “मदु”, अले वं धाइ, “सुम्क च्वँ, झीसं परमप्रभुया
नां हे काये मज्यू।”
11 परमप्रभुं आज्ञा बियादीगु दु,
वय्कलं ततःखाःगु छें कुचा कुचा यानादी
अले चिचिखाःगु छें धू यानादी।
12 छु सलत पालगु ल्वहँतय् ब्वॉय वनी ला?
छु सुं मनुखं अन द्रुहंयात साय्काः बुँ पाली ला?
तर छिमिसं न्याययात बिख
व धार्मिकताया फलयात खाइका ब्यूगु दु।
13 छिमिसं लो-देबार शहरयात त्याकाः काःगुलि घमण्डयात,
अले फुँइ यानाः धाल, “जिमिसं कार्नेम शहरयात थःगु हे बलं त्याकाकया।”

- 14 दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभु परमेश्वरं धयादी, “अय् इस्राएलया घराना,
जिं छिमिगु विरोधय् छगू जातियात थने,
व जाति छिमित लेबो हमातनिसें कया:
अराबाया बेसी तक हे तसकं दुःखकष्ट बी।”

7

क्वःबुइँचाया दर्शन

- 1 परमप्रभु परमेश्वरं जितः छगू दर्शन क्यनादिल – जुजुया ब्वयागु बाली लये धुंकाः अले न्हगु बाली सयावये धुंकाः वयकलं छबथां क्वःबुइँचात सृष्टि यानादीगु जिं खना।
2 इमिसं बुँइ च्वंगु बालीनाली नये धुंकाः जिं धया, “हे परमप्रभु परमेश्वर, क्षमा यानादिसँ। याकूब गथे यानाः म्वाये फइ? व तसकं हे चीधिकः तिनि।”
3 थ्व खँय् परमप्रभु इपिलिसें नरम जुयादिल।
“थथे जुइ मखु,” परमप्रभुं धयादिल।

मियागु दर्शन

- 4 परमप्रभु परमेश्वरं जितः थ्व क्यनादिल, मिं न्याय यायेत परमप्रभु परमेश्वरं क्वछिनादिल। व मिं ततःजाःगु समुन्द्रयात गंकाः जमिनयात नं भस्म यानाबिल।
5 उबले जिं तसलं धया, “हे परमप्रभु परमेश्वर, बिन्ति दु, पनादिसँ। याकूब गथे यानाः म्वाये फइ? व तसकं हे चीधिकः तिनि।”
6 थ्व खँय् परमप्रभु इपिलिसें नरम जुयादिल।
“थथे नं जुइ मखु,” परमप्रभु परमेश्वरं धयादिल।

साहलया दर्शन

- 7 वयकलं जितः थ्व नं क्यनादिल, का दुगु गँचा तयाः दय्कातःगु अंगः लिकसं थःगु ल्हातय् का दुगु गँचा ज्वनाः प्रभु दनाच्वंगु जिं खना।
8 परमप्रभुं जितः धयादिल, “आमोस, छं छु खनाच्वना?”
जिं लिसः बिया, “छगू का दुगु गँचा।”
अले परमप्रभुं धयादिल, “स्व, जिं थः मन् इस्राएलीतयगु दथुइ छगू का दुगु गँचा तयाबी। आः जिं इमित बाकि तये मखुत।
9 “इसहाकया ततःजाःगु पुजा याइगु थाय् भज्यंक नाश जुइ,
अले इस्राएलया पवित्रथाय् भज्यंक स्यनी।
जिं तरवार ज्वनाः यारोबामया घरानायात हमला याये।”

आमोस व अमस्याह

- 10 अले बेथेलया पुजाहारी अमस्याहं इस्राएलया जुजु यारोबामयाथाय् थथे धाय्के छवल, “इस्राएलया मन्तयगु दथुइ आमोसं छिगु विरोधय् जाः ग्वयाच्वंगु दु। थ्व देशं वयागु दक्व खँ सह याये फइ मखु,
11 छायाःसा आमोसं थथे धयाच्वंगु दु,
“यारोबामयात तरवारं स्याइ,
अले इस्राएलयात धात्थे हे
थःगु देशं तापाक ज्वनायंकीतिनि।”
12 अले अमस्याहं आमोसयात धाल, “अय् अगमवक्ता, थनं वनाछव यहदाय्हुँ, अन नयेगु नसा कायेगु या, अले अगमवाणी धा।
13 बेथेलय् हाकनं गुबले अगमवाणी धाये मते, छायाःसा थ्व ला जुजुया पुजा याइगु थाय् व राज्य याइगु देगः खः।”
14 आमोसं अमस्याहयात थ्व लिसः बिल, “जि ला ज्यालाया निति अगमवाणी धाइम्ह अगमवक्ता मखु, अगमवक्ताया पुचःयाम्ह नं मखु। तर जि ला छम्ह फैजवाः व यःमरिमात स्वइम्ह मन् खः।
15 तर परमप्रभुं जितः फै-च्वलय् ज्वयेगुपाखें सःतादिल अले धयादिल, “हुँ, वनाः जिमि इस्राएली मन्तयत् अगमवाणी धाः।”
16 अथे जुयाः आः परमप्रभुया वचन न्यँ। छं धाइगु,
“इस्राएलया विरोधय् अगमवाणी धाये मते,
अले इसहाकया घरानातयगु विरोधय् प्रचार यायेगु त्वःति।”
17 “अय्जुगुलि परमप्रभुं थथे धयादी –
“छं कलाः शहरय् छम्ह वेश्या जुइ,
छं काय्म्हाय्पिन्त तरवारं स्याइ।

छंगु देशयात नापय याइ अले इनी।

छ थः हे नं छगू मूर्ति पुजा याइगु छगू अशुद्धगु देशय् सी,
अले इस्राएलया मनूतयत धात्थें हे
थःगु देशं तापाक ज्वना यंकी।’ ”

8

पाके जूगु फलया दाला

1 परमप्रभु परमेश्वरं जितः मेगु दर्शन क्यनादिल। दर्शनय् जिं पाके जूगु फलं जाःगु छगः दाला खना।

2 वयकलं जितः न्यनादिल, “आमोस, छं छु खनाच्चवना?”

जिं लिसः बिया, “पाके जूगु फलं जाःगु छगः दाला नयेत तयार दु।”

अले परमप्रभुं जितः धयादिल, “जि थः प्रजा इस्राएलयात सर्जोय बीत तयार दु। जिं इमिगु पापयात हाकनं मखंछु याये मखुत।”

3 परमप्रभु परमेश्वरं धयादी, “व न्हि देगःया म्ये ख्वःसलय् हिली। सीम्हत प्यखेरं वांछवइ! सुम्क च्वौ!”

4 मगाःमचाःपिन्त न्हत्तुमतु न्हइपिं

व देशया गरीबतयत चीका छवइपिं न्यँ,

5 छिमिसं धाइ,

“अमइया पवित्र दिं फुइन धकाः झीपिं लँच्चवने फइ मखु,
अले झीसं अन्न मि फइ।

शबाथ गुबलय् क्वचाइ धकाः पियाच्चवने फइ मखु,
अले झीसं छव मि फइ।”

माना चिग्वः व ढक इयातुक यानाः

जिमिसं मखुगु तराजु चले यानाः थगय् याये फइ।

6 जिमिसं चीमिपिन्त वहलं

अले मगाःमचाःपिन्त छज्वः चप्पलं न्याये फइ,

छवसनापं छव मी फइ।

7 याकूबया गर्व, परमप्रभुं थःगु नामं थथे धयाः पाफयादीगु दु, जिं इमिसं याःगु छुं ज्यायात नं ल्वःमंके मखु।

8 “छु थुकिं यानाः पृथ्वी मखाइ ला?

उकी च्वनीपिं फुक्कसिनं बिलाप मयाइ ला?

पृथ्वी खुसिबाःया इलय् नील खुसि थें थाहां वइ,

थ्व च्वय् थाहां वइ,

अले हाकनं खुसि थें क्वहां वनी।”

9 परमप्रभु परमेश्वरं धयादी,

“व दिं” जिं सूर्य न्हिनय् बिनावंका बी,

न्हिनय् हे पृथ्वीयात खिउंकाबी।

10 जिं छिमिगु नखःचखःयात दुखं च्वनीगु दिनय्

व छिमिगु दक्व म्येयात ख्वःसलय् हिलाबी।

जिं छिपिं सकसितं भांग्रा फीकेबी

अले सँ खाकेबी।

याकः काय्या निति दुखं च्वथें व ईयात यानाबी।

व दिं तसकं म्हाइपूगु दिं जुइ।

11 परमप्रभु परमेश्वरं धयादी-

“जिं देय्न्यंक अनिकाल हयेगु दिं वइतिनि।”

व अनिकाल अन्नयागु मखु न लः त्वने प्याचाइगु अनिकाल खः,

तर परमप्रभुया वचन न्यनेगु इच्छाया अनिकाल जुइ।

12 मनूत परमप्रभुया वचनयात मालेत

छगू समुन्द्रनिसें मेगु समुन्द्र तक,

अले उत्तरंनिसें पुर्ब तक धेधे चुइका जुइ।

तर नं इमिसं माले फइ मखु।

- 13 “व न्हिइ बांलाःपि मिसामस्त व बल्लाःपि ल्यायम्हपि मिजंत नं परमप्रभुया वचनया निति प्याः चायाः मूर्च्छा जुइ।
- 14 सामरियाया मूर्तितयगु नामं पाफइपि वा
‘दानया घःत व बेर्शेबाया घःतयगु’
नामं पाफइपि दक्वं क्वदली,
अले हाकनं गुबले दने फइ मखु।”

9

इस्त्राएल भज्यंक नाश जूगु

- 1 जि प्रभुयात वेदीनापं दनाच्चंगु खना, वयक्कलं धयादी –
“देगःया थाया च्वका च्वकाय् तसकं दा
अले दक्व जग हे सनेमा।
व त्वदुलाः कुतुं वयाः दक्व मनूतयगु छेनय् लायेमा
अले ल्यंदनिपिन्त धाःसा जिं तरवारं स्यानाबी।
छम्ह नं बिस्सुं वने फइ मखु,
छम्ह नं बचय् जुइ फइ मखु।
- 2 गाः म्हुयाः इपि पातालय् क्वय् वंसां
इमित जिं साला हये।
इपि आकाशय् हे थाहां वंसां
जिं इमित साला क्वकाये।
- 3 इपि कर्मेल डाँडाय् सुला च्वंसां
जिं इमित मालाः ज्वने।
इपि जिपाखें सुलाः समुन्द्या क्वय् वंसां
जिं सर्पयात इमित न्यायेगु आज्ञा बी।
- 4 शत्रुतयसं इमित ज्वनायंकूसां
जिं इमित स्यायेत आज्ञा बी।
- “जिं इमिके विपत्ति हयेगु पक्का यानागु दु,
इमित ग्वाहालि यायेगु निति मखु।”

- 5 दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभु परमेश्वर वयक्कः हे खः,
गुम्हं पृथ्वीयात थीबलय् व नायावनी,
उकी च्वपि दक्वसिनं दुखं च्वनी।
पृथ्वी खुसिबाःया इलय् नील खुसि थें थाहां वइ
अले मिश्र देशया खुसि थें क्वहां वनी।
- 6 परमप्रभुं स्वर्गय् थः च्वनेगु थाय् दय्कादी,
पृथ्वीइ उकिया जग दय्कादी।
परमेश्वरं लःयात सःतादी अले उकियात छथाय् मुंकादी
अनंलि वयक्कलं उकियात बैय् प्वंकादी,
वयक्कःया नां परमप्रभु खः।

- 7 “अय् इस्त्राएलीत,
छिपि जिगु निति कूशया* सन्तान थें खः”

- “छु जिं इस्त्राएलीतयत् मिश्र देशनिसें,
पलिशतीतयत् कप्तोरनिसें†,
अले अरामीतयत् कीरनिसें लिकानाः हयागु मखु ला?”

परमप्रभुं धयादी।

* 9:7 ९:७ कूश थ्व मिश्रया दच्छिन लागाय् च्वंगु पुलांगु नां खः। † 9:7 ९:७ अर्थात क्रेटनिसें

8 “परमप्रभु परमेश्वरया मिखा
दुष्ट राज्यय लाःगु दु।
जिं वयात पृथ्वीं नाश यानाबी,
तर याकूबया फुक्क घरानायात धाःसा नाश याये मखु,”

परमप्रभुं धयादी।

9 “जिं आज्ञा बी,
इस्त्राएलया घरानायात दक्व जातितयगु
दथुइ हासाय अन्न हाःगु थें जिं हाये,
छग्वः चिग्वःगु ल्वहं नं बँय कुतुं वनी मखु।

10 दुःखकष्ट जिमिथाय वइ मखु,
‘जिमित छुं मभिं जुइ मखु’
धाइपिं जि प्रजा मध्येयापिं
फुक्क पापीतयत तरवारं स्याइ।

इस्त्राएलयात हाकनं पलिस्था यानादी

11 “व दिखुन्ह
“जिं दाऊदया नाश जुइ धुंक्गु वंशयात हाकनं थापं याये,
व दुंगु छें थें जूगु खः।
जिं उक्रिया पःखाः दय्के अले उक्रियात हाकनं थापं याये।
जिं उक्रियात हाकनं दय्के अले उक्रियात यक्व न्हापायागु थें दय्के।*
12 अले इस्त्राएलया मनूतयसं एदोमय ल्यंदनिपिं मनूतयत
व जिगु नां दुपिं दक्व जात जातितयत अधिकार याइ,”

परमप्रभुं थथे धयादी, वय्कलं थथे हे यानादी।

13 परमप्रभुं धयादी, “थज्याःगु दिं वयाच्चंगु दु,”
“गुबलय् छिमिके यक्व अन्न बाली दइ,
छिमिसं फुक्क छव बुँपालेगु ई स्वयाः न्ह्यः हये फइ मखु,”
दाखमघ दय्केगु स्वयाः याकनं दाख सइ।
पर्वत व डाँडां क्वहां वयाच्चंगु थें
तसकं साःगु दाखमघ जुइ।
14 जिं थः मनू इस्त्राएलीतयत ज्वना यंकूगु थासं लित हये।
“भज्यंक नाश जुइ धुंक्गु शहरयात हाकनं इमिसं दय्कीतिनि,
अले अन च्वनी। इमिसं दाखक्यबय दाखमा पी अले दाखमघ त्वनी।
इमिसं क्यबय फलया सिमात पी अले यक्व फलफुल नइ।
15 जिं जि प्रजा इस्त्राएलयात इमित बियागु देशय् पी,
इमित सुनानं हाकनं लिनाकाये फइ मखु,”

परमप्रभु छिमि परमेश्वरं धयादी।

ओबदियाया सफू म्हसीका

ई.पू. ५८६ लय् यरूशलेम शहर बेबिलोनीतयगु ल्हातय् लात। अथे यहदीत बबलय् दच्छिन-पुर्बय् च्वनीपि एसावया सन्तान एदोमीत लयताल। उलि जक मखु यहदा देशया बांमलाःगु अवस्थाया फाइदा कयाः एदोमीतयसं हमला याःवःपिन्त ग्वाहालि यात अले शहरयात लुतय् यात। थ्व सफू बेबिलोनीतयसं त्याकाकाःगु छुं दँ लिपा च्वःगु खः। अले एदोमं सजाँय फयेमाली व इस्राएलया मेपिं शत्रुतय् नापनापं इमित नं त्याकाकाइ धकाः ओबदियां अगमवाणी यात।*

धलः पौ

एदोमयात सजाँय ब्यगु १-१४

परमप्रभुया दि १५-२१

ओबदिया

ओबदियायागु दर्शन

1 ओबदियायागु दर्शन।

परमप्रभु परमेश्वरं एदोमयागु बारे थथे धयादी,

जिमिसं परमप्रभुपाखें थ्व बुखें न्यनागु दु।

छम्ह दूतयात जाति जातितयथाय् थथे धाय्के छवःगु खः,

“दँ! झीपिं एदोमनापं लडाइँ याः वनेनु।”

2 “स्व, एदोम, जिं छन्त जाति जातिया दथुइ चिधं यानाबी।

छन्त दक्वसिनं हेपय् याइ।

3 छंगु मनया घमण्डं छन्त धोखा ब्यगु दु।

छ ल्वहंधीया किल्लाय् च्वनीम्ह,

तःजाःगु थासय् छें दय्कीम्ह,

छं मनं मनं थथे धाइगु,

‘जितः क्वय् जमिनय् कुकीम्ह सु दु?’

4 तर छ इमा थें च्वय् च्वय् ब्वःसां,

अले नगुतयगु दथुइ स्वें दय्का च्वंसां

अनं जिं छन्त बैय् कुकाबी,”

5 “खुँत चान्हय् वयाः खूवल धाःसा

हाय, छंगु गज्याःगु गति जुइ!

छु इमिसं थःत माःगु जक खुयायंकी ला?

अथे हे दाख खानाः यंकीपिं दाख खाःवन धाःसा

इमिसं चीमिया लागि भतिचा त्वःताः वनी,

तर छिमि शत्रुतयसं छन्त सर्वनाश याइ!

6 तर एसावयागु दक्व धनसम्पत्ति गथे यानाः लुतय् यानायंकी!

वयागु सुपिकातःगु धनसम्पत्ति गुकथं लुतय् यानायंकी!

7 छनापं मिले जूगु देशं छन्त छंगु देय्या सिमाना तक पितिनाछवइ,

छिमि पासापिन्सं छन्त धोखा बियाः क्वत्यली।

अले छंगु मरि नइपिन्सं हे छंगु निति जाः ह्वली,

तर थ्व खँया बारे छं छुं हे सिइ मखु।

8 “व दिखुन्हु”, परमप्रभुं धयादी,

“जिं एदोमय् च्वंपिं फुक्क ज्ञान दुपिं मनूतयत नाश याये,

परमप्रभुं धयादी।

जिं एसावया पहाडय् दुपि यक्व खँ थूपि फुक्क मन्तयत् न्हंकाछवये।
 9 तेमानय् च्वंपि वीर सिपाइँत सकलें तसकं ग्याइ,
 अले एसावया डौँडाय् च्वंपि
 छम्ह छम्ह मनूयात पालाः स्यानाछवइ।

एदोमयात छाय् सजॉय बीमाःगु
 10 “छं थःकिजा याकूबयात अत्याचार यानाः स्याःगुलि,
 छं थःगु ख्वाः मन्तयत् क्यने छालि मखु,
 अले छ न्हाबलेंया निंति नाश जुइ।
 11 गुरुन्हु छ अलग्ग दनाच्वन,
 शत्रुतयसं वयागु धनसम्पत्ति लाकार्यंकल।
 अले इमिसं वयागु ध्वाखां दुहां वनाः
 उखुन्हु यरूशलेमया निंति चिष्टा तल,
 छ नं उपिं थें च्वं।
 12 छिमि किजायात आपत जूबलय्
 छ स्वयाच्वने मज्यूगु खः।
 यहदाया सन्तानत नाश जूगु दिं
 छ लयताये मज्यूगु खः।
 इमिगु संकटया इलय्
 छं घमण्ड याये मज्यूगु खः।
 13 जि प्रजायात दुःख जुयाच्वंबलय् छ
 इमिगु शहरया ध्वाखा दुने दुहां वने मज्यूगु खः,
 इमित आपत जूबलय् छ स्वयाच्वने मज्यूगु खः,
 इमित आपत जूबलय्
 छं इमिगु धनसम्पत्ति लाकाकाये मज्यूगु खः।
 14 इमिगु दुःखया इलय्
 बिस्युं वंपिन्त ज्वनाः स्यायेत,
 छ दुवातय् पियाच्वने मज्यूगु खः,
 व ल्यंदुपिन्त इमिगु दुःखया इलय् इमि शत्रुतयत् लःल्हाये मज्यूगु खः।*
 जाति जातितयत् परमेश्वरया न्याय

15 “दक्व जातितयगु लागि
 परमप्रभुया न्यायया दिं याकनं हे वयेत्यंगु दु।
 छं गथे याःगु दु छन्त नं अथे हे याइ।
 छं याःगु ज्या छंगु हे छेनय् ला वइ।
 16 गथे छं जिगु पवित्र पर्वतय् त्वन,
 अथे हे दक्व जातितयसं त्वनातुं च्वनी।
 इमिसं सजॉयया ख्वलां त्वनां हे च्वनी,
 अले इतिहासं मदयावनी।
 17 तर सियोन पर्वतय् उद्धार जुइ,
 व पवित्रगु थाय् जुइ।
 याकूबया घरानां थःगु सर्बय थःगु ल्हातय् काइ।
 18 याकूबया घराना व योसेफया घरानात
 दनदन च्याःगु मि थें जुइ,
 एसावया घराना छ्वरख्वः जुइ,
 अले इमिसं उकियात मि तयाः भस्म याइ।
 एसावया घराना छम्ह नं म्वाइ मखु।”

परमप्रभुं हे थथे धयादीगु दु।

* 1:14 १:१४ यशै ३४:५-१७; ६३:१-६; यर ४९:७-२२; इज २५:१२-१४; ३५:१-१५; आमो १:११-१२; मला १:२-५

- 19 नेगेवय् च्वंपिं मनूतयसं
 एसावया डाँडा डाँडाय् अधिकार याइ,
 अले डाँडाया क्वय् क्वय् च्वंपिं मनूतयसं
 पलिशतीतयगु देशय् अधिकार याइ।
 अले इमिसं सामरिया शहर व एफ्राइमया ल्यं दुगु लागाय् नं अधिकार याइ।
 अले बेन्यामीनं गिलादय् अधिकार याइ।
- 20 इस्त्राएलं ज्वनायंकूपिं लिहां वइ
 अले कनान देशय् सारपत तक अधिकार याइ,
 यरूशलेमं ज्वनायंकूपिं सपारादय् च्वनाच्चंपिन्सं
 नेगेवया शहरत अधिकार याइ।
- 21 उद्द्वार याइपिं एसावया डाँडाय्
 राज्य यायेत सियोन पर्वतय् थाहां वइ।
 अले राज्य परमप्रभुयागु हे जुइ।

योनाया सफू म्हसीका

योनायागु सफू मेमेगु अगमवक्ताया सफू थें मखु। थ्व सफुलिइ परमेश्वरयागु खँ मन्यनेत स्वःम्ह अगमवक्तायागु साहसं जाःगु ज्याया बारे बयान यानातःगु दु। परमेश्वरं वयात “तःधंगु अशशूर साम्राज्यया राजधानी निनवे शहरय् थर्थे वनाः अन च्वंपिं मनूतय्त आवंलि मभिंगु ज्याखँ याये मते धाः हूँ” धयादिल। अशशूरीत इम्राएलीतय् ग्यानापुपिं शत्रुत खः। तर परमेश्वरया बुखँ ज्वनाः योनां अन वनेत मं मदयकल, छायाधाःसा परमेश्वरं थःम्हं व शहरयात नाश याये धकाः धयादीगु खँ पूर्वकादी मखु धयागु खँय् वयात विश्वास दुगु जुयाच्वन। लिपा छुं घटना जुइ धुंकाः थाकुचाचां वं आज्ञा मानय् यात। लिपतय् निनवेयापिं मनूतय्सं पश्चाताप यानाः वं धाःगु बुखँ पूमवंसेलि व परमेश्वर खनाः तंचाल।

थ्व सफुलिइ परमेश्वरं सृष्टि यानादीगु फुक्क खँय् वयकःयागु अधिकार दु धकाः क्यनातःगु दु। तर दक्वसिबय् अप्वः थ्व सफुलिइ परमेश्वरयात थः मनूतय् शत्रुयात नं सजाँय बियाः नाश यायेगु पलेसा क्षमा बियाः बचय् यानादीम्ह “दया व माया दुम्ह परमेश्वर” कथं क्यनातःगु दु।

धलः पौ

योनायात सःतूगु व वं खँ मन्यंगु १:१-१७

योनाया पश्चाताप व बचय् जूगु २:१-१०

निनवेया विरोधय् योनाया बुखँ ३:१-१०

निनवेयात परमेश्वरं माया यानादीगु ४:१-११

योना

योना तार्शीशय् बिस्वुं वंगु

1 परमप्रभुं अमितैया काय् योनायात धयादिल* –

2 “तःधंगु शहर निनवेयापिं मनूतय्सं यानाच्वंगु मभिंगु ज्याखँ जिं स्यू। अथे जुयाः याकनं छ अन वनाः इमित उकिया लागि छिमित परमेश्वरं सजाँय बियादी धकाः धाः हूँ।”

3 योना परमप्रभुयापाखें बिस्वुं वनेत मेखे स्वयाः वन। व योप्पा थ्यन। वं अन तार्शीश वनेत्यंगु जहाज नापलात। धिबा पुलाः व जहाजय् च्वन। परमप्रभुयापाखें बिस्वुं वनेत व तार्शीशपाखे वन।

4 अयनं परमप्रभुं समुद्रय् तःधंगु वाफय् वयकादिल। थ्व वाफसं यानाः जहाज हे स्यनी थें च्वन।

5 जहाज चले याइपिं सकलें ग्यात। अले ग्वाहालिया लागि थथःपिनि घःया नां काल। इमिसं जहाजयात याउंकेत जहाजय् च्वंगु सामान समुद्रय् वांछवल।

उबलय् योना जहाजया क्वय्या ब्वय् वनाः स्याक्क न्ह्यः वयकाच्वन।

6 जहाजया कप्तानं वयात अन घनाच्वंगु खनाः धाल – “छ थन घनाच्वनागु ला? दनाः थः घःयागु नां कयाः ग्वाहालि फवँ। छिमि घवं झीत दया याइ ला? अले झीत बचय् याइ ला?”

योनायात समुद्रय् वांछवःगु

7 जहाज चले याइपिनि थःथवय् खँ ल्हात, “सुनां यानाः झीत आपत जूगु खः चिष्टा तयाः स्वये वा।” इमिसं चिष्टा तल, अले योनायागु नामय् लात।

8 अले इमिसं वयात धाल, “थ्व फुक्क आपत छं यानाः जूगु खः। धा, छंगु ज्या छु? छ गनं वयाम्ह? छ छु देशयाम्ह? छु जातियाम्ह?”

9 “जि हिब्रू खः। अले पृथ्वी व समुद्र सृष्टि यानादीम्ह स्वर्गया परमेश्वरया सेवा याइम्ह खः” योनां लिसः बिल।

10 वं इमित थः परमप्रभुयापाखें बिस्वुं वयागु खँ नं कन। थ्व न्यनाः इपिं तसकं ग्यात। अले इमिसं धाल, “छं थ्व छु यानागु?”

11 वाफय् झन झन तच्चयावल। उकिं इमिसं वयात धाल, “थ्व वाफय् दिकेत जिमिसं आः छन्त छु यायेगु?”

12 “जितः समुद्रय् वांछवयाब्यु, अले थ्व वाफय् दी। जिं स्यू जिं यानाः छिपिं थ्व वाफसय् लाःगु खः” वं धाल।

13 अथेसां इमिसं जहाजयात सिथय् हयेत तसकं कुतः यात, अयनं मफुत। वाफय् झन झन ग्यानापुक तच्चयावल।

14 उकिं इमिसं परमप्रभुयात प्रार्थना यात, “परमप्रभु, जित्त थ्व मनूया ज्यानया पलेसा कथं नाश यानादी मते। जित्त छम्ह निर्दोषम्ह मनूयात स्याःगुया दोष बियादी मते। परमप्रभु थ्व फुक्क छिं हे याकादीगु खः।”

15 अले इमिसं योनायात ज्वनाः समुद्रय् वांछवयाबिल। उधिमय् हे वाफय् दित।

16 थ्व खनाः जहाज चले याइपि फुक्कं परमप्रभु खनाः ग्यात। अले इमिसं परमप्रभुया नामय् बलि बिल। नापं वय्कःयात मानय् यायेगु भाकल नं यात।

17 परमप्रभुं योनायात नुनेत छम्ह तसकं तःधीम्ह न्या छवयाहयादिल। अले योना स्वन्हु व स्वचा तक व न्याया प्वाथय् दुने लात।*

2

योना बचय् जूगु व प्रार्थना याःगु

- 1 योनां न्याया प्वाथय् दुने हे च्वनाः परमप्रभु थः परमेश्वरयात प्रार्थना यात,
- 2 “जितः आपत जूबलय्
जिं परमप्रभुयाके ग्वाहालि फ्वना,
वयकलं लिसः बियादिल।
पातालंनिसें परमप्रभुयात ग्वाहालिया लागि
जिं हालाहया,
छिं जिगु सः न्यनादिल।
- 3 छिं जितः समुद्रया क्वय् थ्यंक वांछवयादिल,
जिगु प्यखें लःया लः जक।
अले जितः लःया धालं त्वपुयाबिल।
- 4 जिं बिचाः याना, जिं छिगु मिखां तापाय् धुन,
आः जिं छिगु पवित्रगु देगः गुब्सं खनी मखुत।
- 5 लः जिगु गःपतय् थ्यंक थाहां वल,
समुद्रं जितः नुनी थें च्वन,
समुद्रया घाँय् जिगु छ्यं छग्वलं हितुहिनाच्वन।
- 6 जिं पहाडया हाय थ्यंक थ्यन,
जिं पातालया क्वय् थ्यंक दुना वनाः
पातालया लुखा त्यू थें जुल।
तर हे परमप्रभु जिमि परमेश्वर,
छिं पातालं थकयाः जितः बचय् यानादिल।
- 7 जिं मूच्छां जुइ थें च्वन। उबलय् हे परमप्रभु,
जिं छितः प्रार्थना याना।
जिगु प्रार्थना छिथाय् छिगु पवित्रगु देगलय् थ्यंक थ्यन।
- 8 म्वाःमदुगु मूर्तियात पुजा याइपिन्सं
परमप्रभुयागु भक्तियात त्वःती।
- 9 तर जिं छिगु म्ये हालाः छिगु नामय् बलि बिये।
अले छु याये धकाः भाकल यानागु खः, व याये।
परमप्रभुयापाखें हे उद्धार जुइ।”

10 अले परमप्रभुं न्यायात आज्ञा बियादिल। न्यां समुद्रया सिथय् वयाः योनायात ल्हयाबिल।

3

निनवेय् च्वंपिन्सं मभिंगु ज्याखँ त्वःतूगु

- 1 परमप्रभुं हाकनं छकः योनायात आज्ञा बियादिल।
- 2 “याकनं तःधंगु शहर निनवेय् हूँ, अले अन च्वंपिन्त जिं धयागु खँ धा।”
- 3 योनां परमप्रभुयागु आज्ञा मानय् यात, अले निनवेय् वन। निनवे तसकं तःधंगु शहर खः। थ्व शहर छगुलि चाःहिलेत स्वन्हु ब्यू।
- 4 योनां न्हिच्छि चाःहिले धुंकाः अन च्वंपिन्त थथे धकाः न्यंकल, “थनिं पिइन्हुखुन्हु निनवे शहर नाश जुइ।”
- 5 निनवे शहरय् च्वंपिं मनूतय्सं परमेश्वरया थ्व बुखँ पत्याः यात। उकिं इपिं फुक्कसिनं अपसं च्वनेगु क्वःछित। अले तःधंपिं, चिधंपिं फुक्कसिनं पश्चाताप यानागुया चिंकथं भांग्रां फिनाच्वन।*
- 6 थ्व खँ निनवेया जुजुयाथाय् थ्यनेवं वं सिहासनं दना वयाः थःगु वसः त्वःताः भांग्रां फित। अले नउलय् वनाः पय्तुल।

- 7 अले वं थथे धकाः नायखिं च्वयकेबिल,
 “जुजु व वया भारदारतयगु आज्ञा दु – सुं नं मनुखं अले सा द्रुहं, फैतयसं छुं नं नयेत्वने मयायेमा।
 8 फुक्क मनु व पशुतयसं भांयां फीमाः। फुक्कसिनं थःम्हं फु थें परमेश्वरयात प्रार्थना या। अले थथःगु मभिंगु व बांमलाःगु ज्या यायेगु त्वःति।
 9 सुनां स्यू— परमेश्वरं थःगु मन हीकादी ला, अले तं क्वलाकाः झीत बचय् यानादी ला?”
 10 इमिसं छु छु यात, इमिसं गुकथं मभिंगु ज्या त्वःतल फुक्क स्वयाः परमेश्वरं थःगु मन हीकादिल। वयक्कलं इमित नाश याये धकाः क्वःछिनादीगु जूसां नाश याना मदिल।

4

परमेश्वरया दया माया व योनाया तं

- 1 योनायात थ्व तसकं मयल। अले तसकं तंम्वल।
 2 वं परमप्रभुयात धाल, “प्रभु, जिं थःगु देश त्वःते न्ह्यः थ्व हे खँ धयागु मखु ला? उकिं हे ला जि तार्शीशपाखे बिस्त्युं वनेत्यनागु खः। छि दया माया दीम्ह, तंचायेत लिबाकादीम्ह, नुगः क्यातुम्ह व सजाँय बी मयःम्ह खः धकाः जिं स्यू।”
 3 उकिं हे परमप्रभु, आः जि सीसां जिल। जि आः म्वानाच्चनेगु स्वयाः सीगु हे बांलात।”
 4 परमप्रभुं धयादिल, “छ तंम्वये थाय् दु ला?”
 5 योना शहर त्वःतावन। व शहरया पुर्बपाखे च्वंवन। वं अन छगू बल्चा दयक्कल। बल्चाया किचलय् फ्यतुनाः निनवे शहरय् छु जुइ धकाः स्वयेत पियाच्चन।
 6 परमप्रभुं योनायात किचलं गायकेत अन भुयूफसिमा सयक्कादिल। थुकिं योनायात सिचुकाबिल। योना भुयूफसिमा खनाः तसकं लयताल।
 7 तर कन्हय् खन्हु सुथय् हे परमेश्वरया आज्ञा कथं उकी की दाल। अले व फसिमा गना वन।
 8 सूर्य लुइधुंकाः परमेश्वरं पुर्बया क्वाःगु फय् छवयाहयादिल। छेनय् निभालं पुनाः योना मूच्छां हे जुइ थें च्वन। अले वं सीगु मनं तुनाः थथे धाल, “आः जि म्वानाच्चनेगु स्वयाः सीगु हे जिल।”
 9 थ्व न्यनाः परमेश्वरं धयादिल, “फसिमाया कारणं छ तंम्वये ज्यू ला?”
 योनां लिसः बिल, “ज्यू, सी माःसां ज्यू।”
 10 परमप्रभुं धयादिल, “छं छुं हे मयासें, पि हे मप्युसे चान्हय् ह्याः चान्हय् हे सीगु फसिमा खनाः छं नुगः मछिंकल।
 11 धासेंलि अपाय्मछि तःधंगु छगू लाख व निइद्वलं मयाक छुं मस्यूपि मस्त व अल्याख पशु दुगु निनवे शहर खनाः जि नुगः मछिं मजुइ ला?”

मीकाया सफू म्हसीका

मीका व यशैया अगमवक्तात छगू हे इलय्यापि मनुत खः। मीका दच्छिनय् च्वंगु राज्य यहदाया छगू गामय् च्वंम्ह खः। उत्तरय् च्वंगु राज्यय् तच्चःगु विपत्ति वइतिनि धकाः आमोस अगमवक्तां अगमवाणी याःगु खः, ठीक व थें हे यहदाय नं विपत्ति वये धुंकल धकाः मीकायात परमेश्वरं क्यनादिल। आमोस स्वया मीकां अझ अप्वः लिपाया आशाया बारे अगमवाणी नवात। थ्व सफुलिइ लुमंके माःगु मू मू खँ थुपि हे खः -

परमेश्वरया अधीनय् विश्व-शान्तिया किपा ४:१-४

दाऊदया सन्तानपाखें छम्ह तःधंम्ह जुजु वइतिनि अले वं हे देशय् शान्ति थापं यानादी धयागु खँया अगमवाणी ५:२-५, अले छगू हे पदय् इस्राएलया अगमवक्तातयसं छु धायेमाःगु दु उकिया मू खँ।

“छपाखें परमप्रभुं छु यय्कादी? खःकथं ज्या यायेगु, मायायात यय्केगु, थः परमेश्वरलिसें क्वमित्नु जुयाः जुयेगु।” ६:८
धलः पौ

इस्राएल व यहदायागु न्याय-दण्ड १:१-३:१२

हाकनं थापं याःगु व शान्ति ४:१-५:१५

ख्याच्चः व आशाया बुखँ ६:१-७:२०

मीका

1 यहदाया जुजुपि* योताम, आहाज व हिजकियां राज्य यानाच्वंबलय् मोरेशेत शहरय् च्वंम्ह मीकायाथाय् वःगु परमप्रभुया वचनां, थ्व दर्शन वं सामरिया व यरूशलेमयागु बारे खंगु खः।

2 हे जात जातियापि सकलें मनुत, थ्व खँ न्यँ।

हे पृथ्वी व अन च्वपि फुक्क मनुत, ध्यान बियाः न्यँ।

परमप्रभु परमेश्वरं छिमिगु विरोधय् साक्षी बियादी।

न्यँ, वयकलं थःगु पवित्र देगलं न्ववानादी।

सामरिया व यरूशलेमया विरोधय् न्याय

3 स्वः! परमप्रभु वयकः च्वनादीगु थासं झायाच्वंगु दु,

वयकः क्वहां झायाः पृथ्वीयागु दकलय् तज्जाःगु थासय् न्यासि जुयादी।

4 वयकःया क्वय् पहाडत नायावनी,

अले ब्यासित निब्व जुइ।

पहाडत मिइ मैन नायावं थें नायावनी,

भीरं लः क्वहां वः थें ल्वहंत सुल्ल क्वहां वनी।

5 थुपि फुक्क याकूबया अपराध

व इस्राएलया घरानाया पापया कारणं जूगु खः।

याकूबया अपराध छु खः लय्?

छु व सामरिया मखु ला?

यहदाया घःपुजा याइगु थाय् गन दु?

छु व यरूशलेम मखु ला?

6 “अथे जुयाः जिं सामरियायात ल्वहंया कुचाकाचाया ट्रँ दय्काबी,

अले दाखया क्यब दय्काबी।

जिं उकिया ल्वहंत ब्यासिइ वांछवयाबी।

अले उकिया जग प्वलाबी।

7 वयागु फुक्क मूर्तितय्त कुचा कुचा याइ।

वयागु दक्क देगःया क्वस्यालित मिइ छ्वय्काछवइ।

अले वयागु फुक्क मूर्ति जिं नाश यानाबी।

उपि क्वस्यालित वेश्याया ज्या यानाः वं मुंक्गु खः,

* 1:1 १:१ यहदाया थुपि पेम्ह जुजुपिन्सं ई.पु. ७४०-६०७ तक शासन यात, उगु इलय् यशैया यरूशलेमय् अगमवक्ता खः। स्वयादिसँ, २ राज १५:३२-१६:२०; १८:१-२०:२१; २ इति २७:१-३२:३३ † 1:1 १:१ परमप्रभुया वचन स्वयादिसँ थुपि सफूत, यशैया १:१०; यर १:३; इज १:३; होशे १:१; योए १:१; योना १:१; सप १:१; हाग १:१; जक १:१; मला १:१

अले उपि वेश्याया ज्याला थें हाकनं छयली।”☆

ख्वख्वं विलाप याःगु

- 8 अथे जुयाः जिं ख्वख्वं विलाप याये।
जि खालि तुति व नांगा जुयाः थुखे उखे जुये।
जि ध्वंचा थें हाले अले न्हिकांझंगः थें ख्वये।
- 9 सामरियायागु घाः लनी मखु।
व यहदाय नं वःगु दु, यरुशलेमया ध्वाखा तक नं थ्यंगु दु।
- 10 थ्व खँ छिमिसं गातयः वनाः कने मते
अले ख्वये मते। बेथ-ओप्रायाऽ धुलय् ग्वारा ग्वारा तु।☆
- 11 हे शाफीरय् च्वंपिं मनूत,
नांगा जुयाः लज्या चायाः पिहां वा।
सानानय् च्वंपिं पिहां वइ मखु।
बेथ-एजेल ख्वयाच्वंगु दु,
वयागु शरण कायेगु थाय् छिमिगुपाखें यंकूगु दु।
- 12 मारोतया मनूत नुगः खुलखुल मिंका
उद्द्वार पियाच्वंगु दु।
तर परमेश्वरयापाखें विपत्ति
यरुशलेमयागु ध्वाखाय् तक थ्यंकः वःगु दु।
- 13 हे लाकीशय् च्वंपिं मनूत,
छिमिसं सलत रथय् च्यु।
म्ह्याय् सियोनया पापया शुरु छिपि हे खः।
छाय्धाःसा इस्राएलया अपराधत छिमिके हे लुत।
- 14 अथे जुयाः मोरेशेत-गातयात*
छिमिसं कोसेलि बियाः बिदा बी।
अक्जीबया† शहरपाखें
इस्राएलया जुजुपिन्सं धोखा नइ।
- 15 हे मारेशाय् च्वंपिं मनूत
छिमित बुकीम्ह छम्हयसित जिं हये।
इस्राएलया महिमा
अदुल्लाम गुफाय् वये माली।
- 16 थःयःपिं मस्तयगु लागि दुखं च्वनाः
थःगु छेनय् च्वंगु सँ खा।
थःत गिद्ध थें पाचु छयं दयकी।
छाय्धाःसा छिमि मस्तयत् ज्वनाः छिमिगुपाखें तापाक यंकी

2

क्वत्यलीपि नायःतयत् धिक्कार

- 1 लासाय् ग्वारतुलाः मेपिन्त स्यंकेगु
व मभिंगु ज्या यायेगु ग्वसाः ग्वइपिं मनूतयत् धिक्कार दु।
सुथ जुइवं इमिसं व ज्या याइ,
छाय्धाःसा इमिके अथे यायेगु शक्ति दु।☆
- 2 इमिसं मनूतयगु
छँबुँ लोभ यानाः लाका काइ।
इमिसं मनूतयगु
छँ व सर्वय ठगय् यानाः काइ।

☆ 1:7 १:७ व्य २३:१७-१८ † 1:10 १:१० गात हिब्रू भाषाय् थ्व गात नां खँवःया अर्थ “धयाब्यु” खः। गात पलिशतीतयगु राजधानीत मध्ये छगू खः। § 1:10 १:१० बेथ-ओप्रा हिब्रू भाषां बेथ-ओप्राया अर्थ “धूया छँ” खः। ☆ 1:10 १:१० २ शम् १:२० * 1:14 १:१४ मोरेशेत-गात थ्व मोरेशेत शहरया मेगु नां खः गुकियात मीकाया छँ धाइगु खः। † 1:14 १:१४ अक्जीब हिब्रू भाषां अक्जीब नांया अर्थ “छल” खः। ☆ 2:1 २:१ भज ३६:४

3 अथे जुयाः परमप्रभुं थथे धयादी,
 “स्व, थ्व प्रजाया निति जिं तच्चःगु विपत्ति छवया हयेत्यनागु दु,
 छिपि उकिं म्वाये फइ मखु।
 छिपि फुँइ क्यनाः छ्यं धस्वाकाः थुखे उखे जुइ नं फइ मखु।
 छायाधाःसा व छगू विपत्तियागु ई जुइ।
 4 उगु दिनय् मनूतय्सं छिमित हेस्याइ
 अले छिमित लायबुयाः थ्व बिलापया म्ये हाली,
 ‘जिपिं भज्यंक नाश जुल,
 जिमि मनूतय्यु सम्पत्ति इनाब्युगु दु,
 वयकलं थ्व जिपाखें लाकाकयादी।
 वयकलं जिमिगु बुँ जिमित ध्वं लाइपिन्त इनाबियादी।’ ”

5 अथे जुयाः परमप्रभुया सभाय् चिष्टा तयाः
 जमिन इनाबीम्ह छिमि सुं दइ मखु।

फताहा अगमवत्तात

6 इमि अगमवत्तातय्सं धाइ, “अगमवाणी याये मते,
 थ्व खँयात कयाः अगमवाणी याये मते।
 जिमिगु बेइज्जत जुइ मखु।”[☆]
 7 हे याकूबया घराना,
 थथे धायेमाःगु खः ला?
 “परमप्रभुया आत्मा तंचायादीगु दु ला?
 वयकलं थज्याःगु ज्या यानादी ला?”

“तप्यंगु लँपुइ जुइपिन्त छु जिगु वचनं भिं मयाइ ला?

8 नकतिनि जक जि मनूत
 शत्रुत थें दंगु दु।
 छुं वास्ता मयासें न्ह्यःनं वनीपिपाखें
 छिमिसं लडाइँनं लिहांवःपिं मनूतय्सं थें
 मू वंगु वसः लाका यंकीगु।
 9 छिमिसं जि प्रजाया कलाःपिन्त
 इमिगु सुखया छँनं पित छवइगु।
 इमि मस्तय्यु लागि जिं बियातयागु
 आशिष नं छिमिसं लाकाकाइगु।
 10 दँ, वना हे छव,
 थ्व थाय् छिमिगु आराम कायेगु थाय् मखु,
 छायाधाःसा थ्व देश अशुद्ध जूगु दु,
 छुं उपाय मदय्क थ्व नाश जूगु दु।
 11 सुं मखुगु खँ ल्हाइम्ह व ध्वंलाइम्ह मनुखं
 ‘जिं छंगु लागि यक्व दाखमघ व अय्लाःया लागि अगमवाणी याये’
 धकाः धाल धाःसा अज्याःम्ह अगमवत्तायात हे थुपिं मनूतय्सं यय्की।

उद्धारया बचं

12 “हे याकूब, धात्थें हे
 जिं छिपि फुक्कसित मुंके।
 इस्त्राएलयापिं ल्यंदुपिन्त जिं धात्थें हे मुंके।
 जिं इमित फेगालय् फैतय्त थें छथाय् हे मुंके।
 व थासय् ग्वाः ग्वाः मनूत दइ।
 13 लँ दयकादीम्ह इमिगु न्ह्यःने झाइ।
 इपिं ध्वाखा स्यंकाः पिने पिहांवनी।

☆ 2:6 २:६ यशै ३०:१०; यर ११:२१; आमो २:१२; ७:१२-१३

इमि जुजु इमिगु न्ह्यः न्ह्यः वनी।
परमप्रभु इमिगु न्ह्यःने न्ह्यःने दइ।”

3

नायःतयत् व अगमवत्तातयत् ब्वःब्युगु

1 अले जिं धया,

“हे याकूबया नायःत,
हे इस्राएलया घरानायापि शासकत, ध्यान बिया न्यँ।
न्याययात सिकाकायेगु छु छिमिगु ज्या मखु ला?

2 छिमिसं ला भियात तस्सकं मययक् व मभियात ययक्।

छिमिसं जि प्रजाया छेंगू तुलीगु

अले क्वँचं ला लिकाइगु।

3 छिमिसं जि प्रजाया ला नइगु, इमिगु छेंगू तुलीगु

अले इमिगु क्वँयत् थलय् दयकेत

कुचा कुचा यानाः त्वथुलीगु।

इमिगु ला थलय् दयकेत

कुचा कुचा याइगु।”

4 उबलय् नायःतयसं परमप्रभुयाके ग्वाहालि फवनी।

तर वयकलं इमित लिसः बियादी मखु।

इमिसं बांमलाःगु ज्या याःगुलि उबलय्

वयकलं थःगु ख्वाः इपिपाखें फस्वयकादी।

5 परमप्रभुं थथे धयादी,

“जिमि प्रजायात मभिंगु लँपुइ यंकीपिं

अगमवत्तातयत् सुनानं नयेत ब्यूस

इमिसं ‘शान्ति शान्ति’ धकाः हाला हइ।

वं नयेत मबिल धाःसा

वयागु विरोधय् ल्वाःवनेत

इपिं तयार जुइ।*

6 उकिं छिमिके दर्शन मदुगु चा वइ।

छिपिं तच्चःगु खिउँगुलिइ लाइ, अले छिमिसं ज्वखना स्वये फइ मखु।

अगमवत्तातयगु नितिं सूर्य बिनावनी,

छिमिगु नितिं दिं खिउँसे च्वनी।

7 दर्शन खनीपिं मनूत लज्या चाइ,

अले ज्वखना स्वइपिनिगु ख्वाः ह्याउँसे च्वनी।

इपिं सकसिनं थःगु ख्वाः त्वपुइ, छाय्धाःसा इमित परमेश्वरपाखें लिसः दइ मखु।”

8 तर जि ला परमप्रभुया शक्तिं जाःगु दु,

परमप्रभुया आत्मां जाःगु दु,

अले न्याय व शक्तिं जाःगु दु।

याकूबयात वयागु अपराध

व इस्राएलयात वयागु पाप कनाबीत।*

9 हे याकूबया घरानाया नायःत,

हे इस्राएलया घरानाया शासकत,

हे न्याययात मययक्कीपिं अले तप्यंगु खँयात बेक्व याइपिं मनूत,

छिमिसं थ्व खँ बांलाक न्यँ!

10 छिमिसं हि बाः वयकाः सियोनयात

अले मभिंगु ज्या यानाः यरूशलेमयात दयक्कीगु।*

- 11 अनच्च्वंपि नायःतयसं घूस कयाः न्याय याइ।
 अन च्वंपि पुजाहारीतयसं ज्याला कयाः स्यनी।
 अले अगमवत्तातयसं धिबाया लागि अगमवाणी याइ।
 अथे जूसं इमिसं परमप्रभुयाके भलसा कयाः थथे धाइ
 “परमप्रभु झीगु दथुइ च्वनादीगु दु,
 झीत मभिं जुइ मखु।”☆
- 12 अथे जुयाः छिमिगु कारणं यानाः
 सियोनयात बुँ थें जोतय् याइ,
 यरूशलेम नाश जुयाः दूँ चिनी,
 देगःया डाँडा धाःसा झाः बुयावया त्वःपुयाच्च्वंगु द्रुम्बःचा थें जुइ।☆

4

परमप्रभुयागु पर्वत

- 1 लिपांगु न्हिइ
 परमप्रभुया देगः पलिस्था यानातःगु पर्वत
 मेगु फुक्क पर्वत स्वयाः मू वंगु जुयाः थापं जुइ।
 व हिमालत स्वयाः तसकं तःजाः जुइ,
 अले मनूत अन मूवइ।
- 2 अले यक्व जातित वयाः थथे धाइ,
 “वा, झीपि परमप्रभुया पर्वत,
 याकूबया परमेश्वरयागु देगलय् वनेनु।
 अनंलि वयकलं हे झीपि वयकःयागु लैपुइ वने फयेमा धकाः
 झीत थःगु लैपु स्यनादी।”
- अले व्यवस्था सियोनं
 व परमप्रभुया वचन यरूशलेमं पिहां वइ।
- 3 वयकलं यक्व जातितयगु दथुइ न्याय यानादी।
 अले तातापाक च्वंपि बल्लाःगु जातितयगु ल्वापुख्यापु मिलय् यानादी।
 इमिसं थःगु तरवारयात मुगलं दायाः हलोया फली
 व भालायात मुगलं दायाः ईचा दय्की।
 जाति जातितय् दथुइ ल्वापुख्यापु जुइ मखु,
 अले लडाईया नितिं सुनानं स्यनेकने याइ मखु।☆
- 4 दक्व मनूत थःगु दाखमाया क्वय्
 व थःगु यःमरिमाया क्वय् च्वनेगु याइ।
 सुनानं इमित ख्याइ मखु,
 छायाःसा दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभुं हे न्ववानादीगु दु।☆
- 5 देश देशयापि फुक्क मनूत थथःगु घःया ल्यूल्यु वंसां
 झीपि धाःसा न्ह्याबले परमप्रभु झी परमेश्वरया ल्यूल्यु वने।
 जिपि धाःसा न्ह्याबले न्ह्याबले परमप्रभु
 जिम्ह परमेश्वरयागु नां कयाः जुयाच्च्वने।☆

परमप्रभुयागु योजना

- 6 परमप्रभुं घोषणा यानादी,
 “उगु दिनय् जिं लँगडातय्त मुके,
 अले ज्वनाः मेगु देशय् यंकूपिन्त
 व जिं दुःखय् लाकाबियापि मनूतय्त मुके।☆
- 7 लँगडातय्त जिं ल्यंकातये,
 तापाक लिनाछ्वःपिन्त जिं छगू बल्लाःगु जाति दय्के।
 परमप्रभुं इमित सियोन पर्वतय्

☆ 3:11 ३:११ प्रस २३:८; यशै १:२३; मला २:९ ☆ 3:12 ३:१२ यर २६:१८ ☆ 4:3 ४:३ यशै २:४; योए ३:१० ☆ 4:4 ४:४ १ राज ४:२५; २ राज १८:३१;
 जक ३:१० ☆ 4:5 ४:५ यहो २४:१४-१५ ☆ 4:6 ४:६-७ यर ३१:७-८

- न्हाबलें राज्य यानादी।
 8 छ धा:सा, हे बथांया धरहरा,
 म्हाय् सियोनया किल्ला,
 छन्त न्हापायागु राज्य हाकनं लितबीगु जुइ,
 म्हाय् यस्शलेमयाथाय् हाकनं न्हापायागु राज्य वइ।”
- 9 हे यस्शलेम! आ छ छाय् ख्वयाच्चनागु?
 छंगु जुजु मदु ला?
 छन्त सल्लाह बीम्ह नाश जुल ला?
 छन्त मचाबू ब्यथा जूमह मिसायात थें दु:ख जूगु दु ला?☆
- 10 हे म्हाय् सियोन, मचाबू ब्यथा जूमह मिसा थें सास्तीं छतपते जु,
 छायाधा:सा आ: छं थ्व शहर त्व:ते हे मा:
 अले मैदानय् पाल ग्वयाच्चनेमा:।
 आ: छ बेबिलोनय् वनेमालीं।
 अन हे छन्त त्व:तकीगु जुइ।
 अन हे परमप्रभुं छन्त शत्रुतय्गु ल्हातं त्व:तकादीं।
- 11 आ: यक्व हे जातित
 छंगु विरोधय् मुना: छंगु बारे धाइ,
 “सियोन स्यना हे च्वनेमा
 अले जिमिसं व खनेमा।”☆
- 12 तर इमिसं परमप्रभुया बिचा:यात सीके मफु।
 इमिसं वयक्:यागु आजुयात नं थुइके मफु।
 वयक्लं इमित अन्न दायेगु थासय्
 थूत मुंकु थें इमित मुंकादी।
- 13 “हे सियोनया म्हाय्, दना: अन्नयात दा,
 छायाधा:सा जिं छन्त नँयागु नेकूत बी,
 जिं छन्त कँय्यागु ख्व: बी,
 अले छं यक्व हे जातितयत् कुचा कुचा याये फइ।”
 इमिगु अधर्मयागु कमाइ
 अले इमिगु सम्पत्ति सारा पृथ्वीयाम्ह परमप्रभुयात देछाइ।☆

5

- बेथलेहेमं शासक वइगु बचं
- 1 हे यक्व सिपाइँत दुगु शहर,
 छंगु सिपाइँतयत् मुंकि,
 छायाधा:सा झीत घेरय् या:गु दु।
 इमिसं इस्राएलया शासकयात कथिं न्यतालय् दाइ।
- 2 “तर, हे बेथलेहेम एप्राता,
 छ यहदाया कुलत मध्ये दकलय् चिधंगु जूसां
 जिगु लागिं छंकेनं छम्ह मिजं पिहां वइ
 गुम्हय्सिनं इस्राएलयात शासन याइ,
 गुम्हयसिगु शुरू पुलांगु इलनिसें हे,
 अर्थात दकलय् न्हापाया इलनिसें हे दु।”☆
- 3 अथे जुया: मचाबू ब्यथा जूमह मिसां
 मचा मबुइकूतले इस्राएलयात शत्रुया ल्हातय् त्व:ता तइ।

अले वया दाजुकिजापिं लिहां वयाः
इस्त्राएलीतलिसें मिलय् जुइ।

- 4 वय्कलं परमप्रभुयागु शक्तिं
थः परमप्रभु परमेश्वरया नांया गौरवय् दनाः
थः बथांयात ज्वयादी।
अले इपिं सुरक्षित जुयाच्चवनी,
छाय्धाःसा पृथ्वीया तातापाःगु थासय् तक वय्कःयात इज्जत याइ।
5 अले वय्कःपाखें जक इमित शान्ति दइ।

अश्शूरीत झीगु देशय् वयाः
झीगु किल्लाय् हमला याइबलय्
झीसं न्हय्मह जवाःत वा च्यामह नायःत
इपिलिसें ल्वायेत छवये।
6 इमिसं अश्शूर देशयात तरवारं व निम्रोद* देशयात नांगागु तरवारं शासन याइ।
अश्शूरीत झीगु देशय् हमला यायेत वइबलय्
अले झीगु सिमानाया दुने पलाः तइबलय्
वय्कलं झीत अश्शूरीतपाखें बचय् यानादी।

ल्यंदुपिन्त शुद्ध याःगु

- 7 यक्व मनूतय्गु दथुइ
याकूबया ल्यंदुपिं
परमप्रभुं छवयाहयादीगु सुतिलः
व घाँसय् घःने लाःगु लः थें जुइ।
इमिसं सुयात नं पिचाच्चवनी मखु,
वा न मनूतय्के भलसा तइ।
8 यक्व जात जाति व यक्व मनूतय् दथुइ
याकूबया ल्यंदुपिं मनूत
जंगलय् च्वंपिं पशुतय्गु दथुइ सिंह थें
अले फैतय्गु दथुइ च्वंमह ल्याय्मह सिंह थें जुइ।
इमिसं थुखे उखे वनाः झाताझिति यानाः जुइ,
अले इमित सुनानं बचय् याये फइ मखु।*
9 छिमिगु ल्हाः छिमि शत्रुतय् स्वयाः च्वय् थाहांवनी।
छिमि फुक्क शत्रुत नाश जुइ।
10 परमप्रभुं थथे धयादी
“व दि, जिं छिमि सलतय्त्त छिमि दथुइ नं न्हंकाबी,
अले छिमिगु रथत नाश यानाबी।
11 जिं छिमिगु देशया शहरत नाश यानाबी
अले छिमिगु किल्लात नं थुनाबी।
12 जिं छिमिगु तन्त्रमन्त्र दक्व नाश यानाबी
अले छिमिसं हाकनं थथे याये फइ मखु।*
13 छिमिसं दय्कातःगु मूर्ति
अले च्वखगु ल्चहंत नं नाश यानाबी।
अले हाकनं छिपिं छिमिसं हे दय्कातःगु
मूर्तिया न्ह्यःने क्वछुइ मखु।
14 जिं छिमिथाय् च्वंमह अशेरा घःमय्जुया थांतय्त्त लिनाः वांछवयाबी
अले छिमिगु शहर नं नाश यानाबी।

* 5:6 ५:६ निम्रोद थ्व छम्ह तसकं शक्तिं जाःमह बहादुर व शिकार याइम्ह खः, व ताःई तक म्बानाच्वंगु खः। व हे निनवेयात हाकनं दय्कूगु खः अले लिपा व शहर अश्शूर साम्राज्यया राजधानी जुल। स्वयादिसिं, उत १०:८-१२ ✨ 5:8 ५:८ उत ४९:१; गन्ती २४:९ ✨ 5:12 ५:१२ व्य १८:१०-१२; यशै २:६

- 15 जिगु आज्ञा पालन याइमखुपिं
जाति जातितय्त जिं तच्चःगु तम्बय् बदला काये।”

6

- इस्त्राएलीतय्गु विरोधय् परमप्रभुयागु द्रुपं
1 परमप्रभुं धयादीगु खँ ध्यान बियाः न्यँ—
“दँ, पर्वतय न्ह्यःने छिमिसं थःगु उजुर न्ह्यःने तयाब्यु,
छिमिसं छु धाइ डाँडातय्सं न्यनेमा।
- 2 “हे पर्वतत, हे पृथ्वीया बल्लाःगु जग
परमप्रभुयागु द्रुपं ध्यान बियाः न्यँ।
छायधाःसा थः प्रजालिसे वय्कःया छगू मुद्दा दु,
वय्कलं इस्त्राएलयात छगू अपराधया द्रुपं बियादीगु दु।
- 3 “हे जिमि प्रजा, जिं छिमित छु याना?
गथे यानाः जिं छिमित इयातुगु कु क्वबिकागु दु? जितः लिसः ब्यु।
- 4 जिं ला छिमित मिश्र देशं पित हया,
छिमित दासत्वया देशं लिफ्याना हया।
अले मोशा, हारून व मरियमयात
छिमिगु नायः जुइत छवयाहया।*
5 हे जि प्रजा,
मोआबया जुजु बालाकं छु सल्लाह याःगु खः?
अले बओरया काय् बालामं वयात छु लिसः बिल व लुमंकी।
शित्तिमंनिसें गिलगाल तकयागु यात्रायात लुमंकी।
अले छिमिसं परमप्रभुया धार्मिकताया ज्या सीके फयेमा।”*
6 जि छु ज्वनाः परमप्रभुयाथाय् वयेगु,
अले च्वय् च्वनादीम्ह परमेश्वरया न्ह्यःने छ्यं क्वःछुकेगु?
दच्छि दच्छि दुपिं द्रुहंचात हयाः
होमबलिया लागि वय्कःया न्ह्यःने वये ला?
7 द्रुलंद्रुः भ्याःचा, अले जैतूनया चिकंयागु झिद्रुः खुसिलिसें
वय्कः लय्तायादी ला?
जिं यानागु पाप व अपराधयागु लागि
जिं जिम्ह तःधिकःम्ह काय्यात बीहये ला?
8 हे मनु, बांलाःगु अले भिंगु खँ वय्कलं छन्त क्यनादीगु दु।
छपाखें परमप्रभुं छु यय्कादी?
खःकथं ज्या यायेगु, मायायात यय्केगु,
थः परमेश्वरलिसें क्वमिलु जुयाः जुयेगु।*
इस्त्राएलया अपराध व सजौंय
9 न्यँ, परमप्रभुं यरूशलेमय् च्वंपि सकसित सःता च्वनादीगु दु।
हे परमप्रभु! छिगु नांया भय कायेगु ज्ञान खः।
“राजदण्ड व उकियात ल्यःम्हय्सिगु खँ बांलाक न्यँ।
10 हे द्रुष्ट घराना, छिमिसं बांमलाःगु अले अधर्मयागु ज्या यानाः कमय् यानातःगु सम्पत्ति
व छंगु ध्वंलाइगु धःताल्लु घच्चाइपुसे मच्चं ला?*
11 मिले मज्जुगु ताल्लु व छलया धःया म्हेचा तइम्हय्सित
जिं गय् यानाः क्षमा बीगु?

* 6:4 ६:४ प्रस ४:१०-१६; १२:५०-५१; १५:२० * 6:5 ६:५ गन्ती २२:२-२४:२५; यहो ३:१-४:२४ * 6:8 ६:८ व्य १०:१२-१३; १ शमू १५:२२; होशे ६:६; मती १:१३; २३:२३; मर्क १२:३३ * 6:10 ६:१०-११ लेवी ११:३५-३६; व्य २५:१३-१६; हितो ११:१; होशे १२:७; आमो ८:५; लूक ६:३८

- 12 थनयापिं तःमिपिं मनूत् ल्वापुख्यापुं जाःगु दु।
थनच्चंपिं सकसिनं मखुगु खँ ल्हानाच्चंगु दु।
इमिगु म्हूतुं छलया खँ ल्हानाच्चनी।
- 13 छिमिसं यानातःगु पाप व अपराधयागु कारणं
जिं छिमित नाश याये त्यनागु दु।
- 14 छिमिसं यक्व हे नःसां छिमिगु प्वाः गुबलें हे जाइ मखु।
अले न्ह्याबलें छिपिं नयेपित्याकाः च्वनेमाली।
छिमिसं सम्पत्ति मुंका तःसां उकियात छिमिसं ल्यंकातये फइ मखु।
छाय्धाःसा छिमिसं छु ल्यंका तइ उकियात जिं तरवारयात बी।
- 15 छिमिसं अन्न हःसां लये खनी मखु
अले जैतूनया चिकं पिकाःसां छ्यलेदइ मखु।
अले दाख तिस्यूसां त्वने दइ मखु।
- 16 छिपिं ओम्नीया विधित
व आहाबया घरानायागु दक्व खँ पालन यानाः
इमिगु थितिकुथिया ल्यूल्यू जुयाच्चंगुलि
जिं छिमित नाश यानाबी।
छिमि मनूत् दक्वसिनं हेपय् याकाः च्वनाच्चने माली।
अले जाति जातियापिं मनूतय्सं नं छिमित हेस्यानाच्चनी।”☆

7

इस्त्राएलया कष्ट

- 1 जितः गज्याःगु कष्ट वःगु दु!
जिं थःत फल खायेगु सिधय् धुंकाः
फल खायेत वनीम्ह मनू थें तायेका,
गुम्हयसिनं नयेगु निंति छुं नं लुइके मफु।
थःगु नयेपित्यागु लंकेत दाखया झुप्पा
वा न्हापांयागु छगः यःमरि नं लुइके मफु।
- 2 विश्वास यायेबहःपिं मनूत् पृथ्वी नाश जुयावने धुंकल।
छम्ह नं भिंम्ह मनू मदय् धुंकल।
सकलें मनूत् स्याये पालेत पियाच्चनीगु।
दक्व मनूतय्सं जाः ह्लाः थः दाजुकिजापिनिगु शिकार याइगु।☆
- 3 सकलें मभिं ज्या याये सः,
शासकत व न्यायाधीशतय्सं घुस फवनीगु,
शक्ति दुपिन्सं इमित छु यः व हे आज्ञा बियाच्चनी।
थुकथं इपिं सकलें मिलय् जुयाः
मखुगु ज्या यायेत ग्वसाः ग्वइ।
- 4 इपिं मध्ये दक्वसिबय् बांलाःम्ह मनू कं थें खः,
दकलय् भिंम्ह धाःसा कं झाः स्वयाः ग्यानपुसे च्वनी।
छिमिगु सजायया दिं वयाच्चंगु,
गुकिया बारे छिमि पिवाः च्वंपिन्सं ख्याच्चः ब्यूगु खः।
आः इपिं याकनं हे अलमल जुइ।☆
- 5 छम्ह जःलाखःलायात पत्याः याये मते।
छम्ह पासायात विश्वास याये मते।
थःनापं च्वनीम्ह कलाःलिसे
होश यानाः जक खँ ल्हा।
- 6 कायूनं बौयात हेपय् याइ
अले म्ह्यायूनं मांयात मभिंकाः खँ ल्हानाच्चनी,
भौ माजुनापं ल्वानाच्चनी।

मनूतय् शत्रु थःगु हे छैं च्वंपि मनूत जुइ।☆

7 तर जिं धाःसा जिम्ह परमप्रभुयाके आशा तयाच्चने,
जि जितः उद्धार याइम्ह परमेश्वरयात पियाच्चने
छायधाःसा वयकलं जिगु प्रार्थना बिन्ति न्यनादी।☆

इस्त्राएल हानं दनी

8 हे जिम्ह शत्रु, जितः हेस्यानाः लयताये मते।
जि क्वःदसां हाकनं दनावये।

जि खिउँथासय् दुसां

परमप्रभु जिगु जः जुयादी।

9 परमप्रभुं जिगु पं कयाः न्ववानाः

जिगु हक पक्का यानामदीतले

जिं वयकःयागु तंयात सहयाना च्वने।

छायधाःसा जिं वयकःया विरोधय् पाप यानागु दु।

तर वयकलं जितः पित हयाः जलय् हयादी।

वयकःयागु न्याय व धार्मिकता जिं स्वये दइ।

10 “जितः परमप्रभु छिमि परमेश्वर गन दु?”

धकाः धाइम्ह जि शत्रु थ्व खनाः तसकं मछाली।

अले जिगु मिखां व क्वःदःगु खनी।

वयात गल्लि गल्लिइ ध्याचःयात थें न्हुतुन्हइ।☆

11 हे इस्त्राएल, छिमिगु पःखाःत दय्कीगु दि वइ,

छिमिगु सिमाना तापाक तक अप्वय्केगु दि वइ।

12 उगु दिनय् अश्शूर देशं,

अले मिश्रया शहर शहरनिसें कयाः यूफ्रेटिस खुसि तकयापिं

व तातापाःगु समुद्रनिसें

व पहाडनिसें मनूत छिमिथाय् वइ।

13 तर इमिगु ज्यायागु कारणं व

अनयापिं मनूतय्गु कारणं पृथ्वी सुनसान हे जुयावनी।

प्रार्थना व प्रशंसा

14 हे परमप्रभु, छिं कथि ज्वनाः थः प्रजायात ज्वयादिसैं,

नायगु ख्यलय् व गुँइच्चनीपिं छिगु सर्बयया फैच्चलय् ज्वयादिसैं।

कर्मेल डाँडाया गुँइ* याकःचा च्वनाच्चंसां

इपिं न्हापा थें हे बाशान

व गिलादय् च्वंगु घाँय्ख्यलय् वनाः ज्वयेमा।☆

15 “मिश्र देशं छिपिं पिहां वःगु इलय् थें

जिं इमित जिगु अजू चायापुगु ज्या क्यने।”

16 जाति जातियापिं मनूत थ्व खनाः मछाला च्वनी।

इमिगु फुक्क शक्ति लाका काइ।

अले इमिसं थःगु ख्वाः ल्हातं त्वपुइ,

उलि जक मखु इमिगु न्हायपं ख्वाँय् जुयावनी।

17 इमिसं ताहानं थें,

बैय् घिसय् जुया जुइपिं जन्तुं थें म्हुतुं धू फ्यइ।

थथःगु प्वालं थुरथुर खाखां इपिं पिहां वइ।

☆ 7:6 ७:६ मत्ती १०:३५-३६; लूक १२:५२-५३

☆ 7:7 ७:७ भज २७:१४; १३०:५; हितो २०:२२; यशै ८:१७; ४०:३१; होशै १२:६; रोम ८:२५; गला ५:५

☆ 7:10

७:१० भज ४२:३,१०; ७९:१०; ११५:३; योए १:१७

* 7:14 ७:१४ कर्मेल डाँडाया गुँइ थ्व यक्व घाँय्ख्यः दुथु थाय् खः

☆ 7:14 ७:१४ भज २३:१-२; ७८:५२;

८०:१; यशै ४०:११; यर ३१:१०; इज ३४:११-१६; यह १०:७-१६

- इपिं ग्यानाः परमप्रभु झी परमेश्वरपाखे लिहां वइ,
अले इपिं छिपिं खनाः ग्याइ।
- 18 छिं थें ज्याःम्ह परमेश्वर सु दु?†
गुम्हयसिनं अधर्म क्षमा यानादी,
अले ल्यंदुपिं थःमनूतयगु पाप क्षमा यानादी?
छिं सदां तंचायादी मखु,
तर दयामाया यायेत छितः यः।
- 19 छिं जिमित हानं दयामाया यानादी,
छिं जिमिगु पापयात तुति न्हयादी,
अले जिमिगु अधर्म तज्जाःगु समुद्रय् वान्छवयादी।☆
- 20 यक्व देँ न्ह्याः छिं पाफयाः
जिमि पुर्खातयत बचं बियादीगु थें
याकूबपाखे छिं विश्वास यायेबहः जुयादी,
अले अब्राहामयात दयामाया यानादी।

† 7:18 ७:१८ हिब्रू भाषां थ्व ब्वय् अगमवक्ता मीकाया नां थें खने दु थुक्रिया अर्थ “छिं थें ज्याःम्ह सु दु धकाः?”

☆ 7:19 ७:१९ भज १०३:१२; यशै ४३:२५; यर

नहमया सफू म्हसीका

नहमया नांया अर्थ “सान्त्वना” खः। वयागु बारे मेगु अप्वः धयातःगु मदु। व छम्ह एल्कोशय् च्वनीम्ह खः।

अशश्रीतयसं ई.पु. ७२२-७२१ लय् इस्त्राएलीतयत् ज्वना यंकूगु खः। थ्व हे कारणं यहदानापं अन छचाःखेरं च्वंगु देशयात अशशूरतपाखें तसकं भय दुगु खः।

योनां (योना ३-४ अध्यायलय्) निनवे नाश जुइतिनि धकाः अगमवाणी नवाःगु खः। थुकिया लिच्चः कथं फुक्क निनवेय् च्वंपिं मनूतयसं थःगु पापयात स्वीकार यानाः परमप्रभुया न्ह्यःने पश्चाताप यात अले परमप्रभुं इमित क्षमा यानादिल। तर सछि दै ति लिपा अनयापिं मनूत तसकं नुगः छाःपिं, मेपिन्त मदिक्क सास्ती बियाच्च्वनीपिं, मेपिन्त दास यानातइपिं व घमण्डी जूगु खः। ६१२ ई.पु. जुइ न्ह्यः इमिसं थुपिं पापत यानाः परमेश्वरया विरोधी जूगु खः। अथे जुयाः परमप्रभुं अशश्रीतयत् शत्रुतयगु ल्हातय् लःल्हानादीगु खः (१:१४; २:१)। नहमया अगमवाणीया छुं भाग निनवेया बारे हे खः। अध्याय १ लय् परमेश्वरया तंया बारे थुइकाब्युगु दु, अध्याय २ लय् निनवे नाश जुइगु बारे, अले अध्याय ३ लय् नं निनवे नाश जुइगु बारे ध्वाथुइक कनातःगु दु।

धलः पौ

परमप्रभुं निनवेयात न्याय याःगु १:१-१५

निनवेया पतन जूगु २:१-३:१९

नहम

1 निनवेया खँय् अगमवाणी। एल्कोशी नहमं खंगु दर्शनया सफू।*

निनवेया विरोधय् परमप्रभुया तच्चःगु तं

2 परमप्रभु नुगः मुइकादीम्ह व बदला कयादीम्ह परमेश्वर खः।

परमप्रभु बदला कयादीम्ह व तम्बय्कादीम्ह खः।

परमप्रभुं थः विरोधीतयत् बदला कयादी,

शत्रुतयगु निति तःधंगु तं ल्यंकातयादी।

3 परमप्रभु तं चायत् लिबाकादीम्ह व तसकं शक्ति दुम्ह खः।

दोषीतयत् परमप्रभुं सजाँय मब्युसे त्वःती मखु।

ग्वःफय् व वाफय् वय्कःया लँपु खः

अले सुपाँय् धाःसा वय्कःया तुतिया धू खः।

4 वय्कलं ब्वबियादीबलय् समुद्र सुनावनी।

वय्कलं दक्व खुसित सुकादी।

बाशान व कर्मेलया वाउंसे च्वंगु घाँय्ख्यः गनावनी,

अले लेबनानया वाउंसे च्वंगु गुँत इवाः जुयावनी।

5 वय्कःया न्ह्यःने पहाडत थुरथुर खाइ,

अले डाँडात नायावनी।

वय्कःया न्ह्यःने पृथ्वी थुरथुर खाइ,

संसार व अन दुपिं फुक्क मनूत थुरथुर खाइ।

6 वय्कःया तंया न्ह्यःने सु दने फइ?

वय्कःयागु तच्चःगु तं सुनां सह याये फइ?

वय्कःयागु च्यानाच्च्वंगु तं मि थें प्वंकी,

अले वय्कःया न्ह्यःने ल्वहँधीत तज्याइगु जुइ।

7 परमप्रभु भिंम्ह खः,

दुःखया इलय् वय्कः शरण कायेगु थाय् खः।

वय्कःयाके भलसा तइपिन्त वय्कलं सुसाकुसा यानादी।

8 तर वय्कलं खुसिबालं निनवेयात नाश यानादी।

वय्कलं थः शत्रुतयत्

खिउँगु थासय् लिनाछ्वयादी।

* 1:1 १:१-३:१९ यशे १०:५-३४; १४:२४-२७; सप २:१३-१५

- 9 परमप्रभुया विरोधय् इमिसं न्ह्यार्थे ज्याःगु ग्वसाः ग्वसां
वय्कलं इमित भज्यंक नाश यानादी।
दुःख निकः खुसी वइ मखु।
- 10 इपिं कंझालय् अलमलय् जुयाच्चनी,
अले इपिं दाखमघं काय्काच्चनी।
इपिं गनावने धुंकूगु छवख्वः थें भस्म जुइ।
- 11 अय् निनवे! छंपाखें छम्ह
परमप्रभुया विरोधय् ग्वसाः ग्वइम्ह,
व मभिंगु सल्लाह बीम्ह पिहां वःगु दु।
- 12 परमप्रभुं थथे धयादी,
“अशश्रीत बल्लाःसां व ल्याखय् यक्व दःसां
इमित नाश याइ अले मदयावनी।
अय् यहदा, जिं छन्त दुःख बियागु दु,
अयसां आः हाकनं छन्त दुःख बी मखुत।
- 13 आः इमिगु इयातुगु कु जिं छंगु ब्वहलं लिकायाबी,
अले छिमित चिनातःगु सिखः चफुनाबी।”

14 अय् निनवे, परमप्रभुं छंगु बारे छगू आज्ञा बियादीगु दु,
“आवंलि छंगु नां ल्यंकातइपिं छं सुं सन्तान दइ मखु।
छंगु देगलय् दुपिं कियातःपि घःत व नायकाः दयकातःपि मूर्तित
जिं भज्यंक नाश याये।
जिं छंगु चिहान तयार याये,
छायधाःसा छ भिम्ह मखु।”

- 15 स्व, पहाड पहाडय्
भिंगु खँ न्यंकीम्ह
व शान्तिया खँ घोषणा याइम्हयसिगु पलाः दु।
हे यहदा, छं थःगु नखःचखः हँ,
थःगु भाकल पूर्वाकि।
छायधाःसा आः गुबलें दुष्टतयसं हमला याइ मखुत,
इपिं भज्यंक नाश जुइ।☆

2

निनवे भज्यंक नाश जूगु

- 1 अय् निनवे! छं शत्रु छन्त नाश यायेत वयाच्चंगु दु।
छंगु किल्लात बल्लाकि, लँ बांलाक स्व,
थः तयार जुयाच्चँ, अले छंगु फुक्क बल लगय् या।
- 2 परमप्रभुं याकूबयात न्हापा इस्राएल झःझः धाःगु थें
हाकनं झःझः धायकादी।
छायधाःसा शत्रुतयसं इमित लुतय् यात,
अले इमिगु दाखमा भज्यंक नाश यात।
- 3 शत्रुतय् सिपाइँतयगु ढालत ह्याउँसे च्वं
अले इमिसं ह्याउँगु लं फिनातःगु दु।
इमिसं हमला यायेत तयारी यानाच्चंगु दु।
इमिगु रथय् दुगु धातु प्वालाप्वाला थी,
थसिँया भालात संका च्वंगु दु।

- 4 रथतयत् लँय तसकं ब्वाकी,
चुक चुकय् उपि थुखे उखे ब्वाँय् वनाच्चनी।
इपि च्यानाच्चंगु मिप्वा: थें खने दु,
इपि हाबलासा त्व:थें तसकं ब्वाँय् वनी।
- 5 वं ल्ययात:पि थ: बहादुर सिपाइँतयत् स:ती,
इपि थ:गु लँय धेधे चुइ।
इपि तसकं हथाय चाचां शहरया प:खा:पाखे ब्वाँय् वनी,
सुरक्षाया ढाल तयार याइ।
- 6 खुसिया बाँधया लुखा चायकाबी
अले जुजुया दरबार दुनी।
- 7 थ्व आज्ञा जूगु दु कि
शहरय् च्वंपिन्त ज्वना यंकी।
वया दासीत सुकभन्तु थें
नुग:पा दादां विलाप याइ।
- 8 निनवे शहर दयकूबलय् निसें ल:या पुखू थें ख:
तर आ: मनूत हथाय चाचां पिहांवयाच्चंगु दु
“आसे! आसे!” धका: तसकं स:तूसां
सुनानं लिफ स्वइ मखु।
- 9 वह: लुतय् या!
लुँ लुतय् या!
अन धन-सम्पत्ति यक्व दु,
अले मू वंगु सामानत नं यक्व दु।
- 10 निनवे शहरयात लुतय् या:गु दु,
अन झिजामिजां दंगु दु व तहसनहस जूगु दु।
मनूतयगु नुग: ग्याना: न्यले धुंकल,
इमिगु तुति थुरथुर खानाच्चंगु दु, म्ह छम्हं खानाच्चंगु दु,
इमिगु ख्वा: ग्याना: म्हासुइ धुंकल।
- 11 ल्याय्म्हपि सिंहत यक्व दुगु
व त:धंगु निनवे शहर आ: गन दु?
थ्व थासय् सिंह व सिंहनी थ: मस्तनापं याउँक
व मग्यासे चा:हिला जुइगु ख:।
- 12 सिंहं थ: मस्तयत् नकेत माक्व शिकार स्यानाहइगु,
अले वया सिंहनीया निति पशुतयगु ला कुचा कुचा याइगु।
वं शिकार यानाह:गु
पशुतयगु लां गुफा जायकीगु।
- 13 दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभुं धयादी,
“जि छंगु विरोधय् दु।
जिं छंगु रथतयत् च्याकाबी अले अन कुँया कुं जुइ,
अले ल्याय्म्ह सिंहतयत् तरवारं स्याइ।
जिं छंगु निति पृथ्वीइ शिकार त्व:ते मखु।
अले छन्त खबर हइम्हय्सिया स:
आवंलि न्यनेदइ मखु।”

3

- निनवेयात सजॉय
1 हिया हि दुगु शहरयात धिक्कार दु!

- व मखुगु खँ व
लाकाहःगु सम्पतिं जाःगु दु,
अन गुब्सं शिकार कम जुइ मखु।
- 2 न्यँ! कोरियागु सः,
पांग्रा गुर्र याःगु सः,
सलत ब्वायवंगु सः,
रथत थर्केजूक तसकं ब्वाकूगु सः।
- 3 सल गइपिनिगु हमला,
प्वालाक्क वइगु तरवार
व ज्वाल्लच्वंगु भाला।
स्याना तःपिनिगु ट्ठँ,
सीम्हतयगु ट्ठँ
अल्याख सीम्हत,
सीपिके मनूत लुफिहाना क्वदली।
- 4 थ्व फुक्क छम्ह वेश्याम्ह मिसा, जादु मन्तरया
छम्ह मालिकनीया घच्चायाइपुगु ज्यां याना जूगु खः,
गुम्हं थःगु वेश्याया ज्यां जात जातितयत्
व जादु मन्तरया ज्यां वंशतयत् दास याना तइ।
- 5 दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभुं घोषणा यानादी,
“स्व! जि छंगु विरोधय् दु।
छंगु पर्सि ख्वालय् थ्यंक उला बी। जात जातितयत् जिं छंगु नांगासू
व राज्यतयत् छंगु मछासू क्यनाबी।
- 6 छन्त फोहरं कयकाः,
जिं छन्त क्वह्यंगु व्यवहार याये,
जिं छन्त मनूत न्हिइकीगु खँ यानाबी।
- 7 छन्त खंपिं मनूत छपाखे बिस्सुं वनी अले धाइ,
‘निनवे ला नाश जुइ धुंकल। वयागु निति सु दुखं च्वनी?’
छन्त सान्त्वना बिइम्ह गन दु?”
- 8 अय् निनवे, छ नील खुसिया सिथय् च्वंगु
थेबेस शहर स्वयाः बांला ला?
वयागु प्यखरं लः दु,
वयागु किल्ला खुसि
अले पःखाः धाःसा लः खः।
- 9 कूश* व मिश्र देश वयागु तःधंगु बल खः,
पूत व लिबिया वयात ग्वाहालि याइपि देश खः।
- 10 अयनं वयात ज्वना यंकल,
मेगु देशय् यंकल,
वया चिचीधिकःपिं मस्तयत्
गल्लि गल्लिइ बैय् बस्वाना स्यानाबिल।
वया मनूतयत् चिष्टा तल,
अले दक्व तःधिकःपिं मनूतयत् सिखलं चिनाबिल।
- 11 अय् निनवे! छ नं अय्लाःगुलुत थें जुइ,
छ नं सुलाच्वनी,
अले शत्रुतपाखे बिस्सुं वनेत छं शरण कायेगु थाय् माली।
- 12 छंगु दक्व किल्लात न्हापा सःगु फल
यःमरिया सिमात थें च्वं।

* 3:9 ३:९ कूश थ्व देश मिश्र देशया दच्छिनय् ला

व संकीबलय यःमरिया फल नइपिनिगु
महुतिइ हे कुतुंवइ।

13 छंगु सिपाइँत बल्लाइ मखु
व ग्वाहालि मदुपि मिसात थें जूगु दु।

छंगु देशया मू ध्वाखात
शन्नृतयगु निति चालाच्चंगु दु।
ध्वाखाया गजबारत मि नःगु दु।

14 शन्नृतयसं घेरय् याय् न्ह्यः लःजाय्का ति।
छंगु किल्लात बल्लाका ति।

चा न्हायाः अप्पा दय्कि,
अले पःखाःत मर्मत या।

15 तर छं न्ह्यागु याःसां छन्त मिं भस्म याइ,
अले छन्त तरवारं स्याइ,
थुकिं छिमित क्वःबुइँचां थें नयाबी।

छ क्वःबुइँचां थें ल्याखय् यक्व दःसां
सुं बचय् जुइ फइ मखु।

16 आकाशया नगुत स्वयाः अप्वः
छं थः व्यापारीतयगु ल्याः अप्वकूगु दु।

तर क्वःबुइँचातयसं याः थें
इमिसं देशयात पचिनांगा यानाः ब्वयावनी।

17 छंगु सुरक्षाया निति तयातःपि ला क्वःबुइँचां थें खः,
छंगु हाकिमत लाः क्वःबुइँचाया बथां थें खः,
गुपिं चिकुलाबलय् अंगलय् प्यपुना च्वनी,
निभाः लुया वइबलय् उपिं दक्वं ब्वयावनी,
इपिं गन वन धकाः सुनानं सी मखु।

18 अय् अशशूरया जुजु, छं फैजवाःत ला न्ह्यः वय्काच्चंगु दु,
छं भारदारत ला आराम यानाच्च्वनी,

छं मनूत ला पहाड पर्वतय् थुखेला उखेला जुइ धुंकल,
इमित छथाय् मुंकीम्ह सुं हे मदु।

19 छंगु घाःयात छं वासलं नं लंके फइ मखु।
छंगु घाः तसकं ग्यानापुगु घाः खः।

सुनां सुनां छंगु बांमलागु खें न्यनी इमिसं लय्तायाः ल्हाःपा थाइ,
छाय्धाःसा छंगु गुबलें मदीगु सास्ती सुनां भोगे याःगु मदु धकाः?

हबकूकया सफू म्हसीका

ख्रीष्ट येशू बूग स्वयाः न्हयगू शताब्दी न्ह्यःपाखे हबकूक अगमवक्तां यहदा राज्यय् अगमवाणी नवानाच्वंगु खः। उबलय् बेबिलोन संसारय् दकलय् बल्लाःगु देश खः, बेबिलोनीतयसं तसकं तःधंगु देश जुइगु इच्छा याःगु खः अथे जुयाः इमिसं चिचीधंगु देशतयत् त्याका काल। इपिं तसकं नुगः छाःपिं अले दयामाया धयागु हे मदुपिं खः। हबकूकया इलय् धाःसा यहदा देशयात त्याकेमफुनिगु खः। व दयामाया मदुपिं जातिया स्याये पालेगु मभिंगु ज्याया कारणं यानाः हबकूकया नुगः तसकं क्वतुंगु खः अले वं परमप्रभुयात थथे धकाः न्ह्यसः यात, “तसकं मभिंगु खँ स्वयेत छिगु मिखा शद्ध जु, अले छिं मखुगु ज्या स्वयादी मफु, अयनं आः ध्वं ल्हाइपिं मनूतयत् छिं छाया स्वयाच्वनादियागु? थः स्वयाः धर्मीं मनूतयत् दुष्टतयसं नुना छ्वःसां छाया छि सुम्क च्वनादियागु?” (१:१३)। परमप्रभुं व हे इलय् थःम्हं इमित सजाँय बियादी धकाः धयादिल। २:४ पदय्, परमप्रभुं थथे धयादी, “तर धर्मीं त धाःसा परमेश्वरयात याःगु इमिगु विश्वासं हे म्वाइ।”

थ्व सफुलिइ ल्यं दुगु भागय् अधर्मींपिं नाश जुयावनी धकाः अगमवाणी नवानातःगु दु। अले ३ अध्यायलय् हबकूकं परमेश्वरयात तःधकेत व वं वयकःयात जक भलसा यानाः धकाः घोषणा यायेत छपु म्ये हाल।

धलः पौ

हबकूकं उजुरयागु १:१-२:५

अधर्मीं त नाश जूगु २:६-२०

हबकूकया प्रार्थना ३:१-१९

हबकूक

1 हबकूक अगमवक्तां खंगु दर्शनया अगमवाणी।

हबकूकं उजुर याःगु

2 हे परमप्रभु, गुबलय् तक जिं छितः ग्वाहालि फ्वनाच्वनेगु

अले छिं न्यनामदीगु?

“न्ह्याथाय् नं स्याय् पाले जक जुयाच्वंगु” धकाः जि गुलि हालाच्वनेगु,

अले छिं थः मनूतयत् बचय् यानामदीगु?

3 छाया छिं जितः अन्याय स्वयके बियादीगु?

छाया छिं मखुगु खँ सह यानादियागु?

नाश यायेगु व स्याये पालीगु जिगु न्ह्यःने जुयाच्वंगु दु।

ल्वापुख्यापु व कचकच प्यखें दु।

4 अथे जुयाः व्यवस्था बमलाय् धुंकल

अले न्याय मजुइ धुंकल।

दुष्टतयसं धर्मींपिन्त घेरय् याइ,

अथे जुयाः न्याय ज्यालगय् मजुइ धुंकल।

परमप्रभुया लिसः

5 अले परमप्रभुं थः मनूतयत् धयादिल,

“प्यखेरं च्वपिं जात जातितयत् स्व,

इमित स्वयाः छक्क जु,

छायाधाःसा जिं छंगु हे इलय् छन्त धाःसां

छं पत्याः याइ मखुगु ज्या याये।*

6 स्व, जिं बेबिलोनीतयत् थने,

व जाति तसकं नुगः छाःगु व लाः लाः थें यानाजुइगु जाति खः,

मेपिनिगु च्वनेगु थाय् लाकाकायेत इपिं पृथ्वी न्यकनं वनी।*

7 इपिं तसकं ग्यानापुपिं व दयामदुपिं मनूत खः।

इपिं थः हे नियम व्यवस्था खः,

इमिसं थःयःयः थें याइ।

8 इमि सलत चित्वा स्वयाः नं तसकं ब्वाँय् वनी

- अले सन्ध्याकाः इलय् पिहां वइम्ह गँखिचात स्वयाः नं तसकं ग्यानापुस्से च्वं।
 इमि सल गया वइपिं सिपाइँत तातापाकंनिसें तसकं ब्वाँय् वइ।
 सलत गिट्ठ शिकारयात तसकं ब्वाँय् वयाः झम्ते याः थें वइ।
 9 इपिं दक्व स्याये पालेत हे वइ।
 इमि सिपाइँतय्गु पुचः मरुभूमिइ ग्वःफय् वः थें न्ह्यज्याइ।
 अले ज्वनाहःपिन्त फि थें हे यक्व मुंकी।
 10 इमिसं जुजुतयत् गिजय् याइ
 अले शासकतयत् हेस्याइ।
 किल्ला दुगु दक्व शहरत खनाः इपिं न्हिली,
 चायागु द्रुम्बःचात दय्काः इमिसं व त्याकाकाइ।
 11 अले इपिं ग्वःफय् थें तसकं ब्वाँय् वइ, वनी।
 इपिं दोषी मनूत खः, इमिगु बल हे इमि घः खः।”

हबकुकया निक्वःगु उजुर

- 12 हे परमप्रभु, छु छि न्हापानिसें हे दीम्ह मखु ला?
 हे परमेश्वर, जिम्ह परमपवित्र जिपिं सी मखु।
 हे परमप्रभु, छिं इमित न्याय यायेत ल्ययादीगु खः।
 छि जिमिगु ल्वहंधी, सजाँय बीत छिं इमित अभिषेक यानादीगु दु।
 13 तसकं मभिंगु खँ स्वयेत छिगु मिखा शुद्ध जु,
 अले छिं मखुगु ज्या स्वयादी मफु,
 अय्न् आः ध्वं ल्हाइपिं मनूतयत् छिं छाया स्वयाच्चनादियागु?
 थः स्वयाः धर्मीं मनूतयत् दुष्टतयसं नूना छवःसां
 छाया छि सुम्क च्वनादियागु?
 14 छिं मनूतयत् समुद्रया न्यात
 व शासक मदुपिं समुद्रया जन्तु थें यानादीगु दु।
 15 दुष्ट शत्रुतयसं इपिं दक्वसित बल्छी ल्हनायंकी
 अले इमित जालं तक्यंकी।
 इमित तःधंगु जालय् मुंकी।
 अथे जुयाः इपिं तसकं लयताइ।
 16 अथे जुयाः इमिसं थःगु जाःयात बलि छाइ,
 तःधंगु जाःया लागि धुपाँय् च्याकी,
 छायाधाःसा उकि हे इपिं सुखं च्वनी
 अले भिंगु भिंगु नसा नइ।
 17 छु इमिसं जात जातिया मनूतयत् जालय् क्यंकाः
 छप्ति हे माया मदय्क इमित नाश याना हे च्वनी ला?

2

- 1 जि पिवाच्चनेगु किल्लाय हे दनाच्चने,
 जि थः हे पखलय् दनाच्चने।
 वयकलं जितः छु धयादी व जिं स्वया हे च्वने।
 जिगु कचकचया छु लिसः बियादी व जिं स्वये।

परमप्रभुया लिसः

- 2 अले परमप्रभुं जिगु लिसलय् धयादिल,
 “जिं धयागु खँ पौलय् बांलाक च्व,
 बुखँ हइपिन्सं थ्व खँ बांलाक ब्वने खनी।
 3 थ्व दर्शन लिपाया निति खः।
 थुकिं लिपा जुइगु खँ धाइ,
 अले थ्व मखुगु खँ जुइ मखु।
 थ्व खँ पूवनेगु लिपा लाःसां थ्वयात पियाच्चनी,

छायधाःसा थ्व धात्थे हे पूवनी,
अले लिपालाइ मखु।✧

4 “स्व! व घमण्डी मनूयात!

वयागु इच्छा हनेबहः मजू,
तर धर्मीत धाःसा परमेश्वरयात याःगु इमिगु विश्वासं हे म्वाइ।✧

5 धात्थे हे मनूतयत दाखमघं ध्वखा बी,

व तःधंछुया जुइ अले व गुबले याउँक च्वने फइ मखु,

छायधाःसा व चिहान थें लोभी खः।

व मृत्यु थें गुबले लुधनी मखु।

वं दक्व जात जातितयत थःथाय् मुंकी,

अले दक्व मनूतयत कुनी।

मभिं मनूतयगु नाश

6 “छु इपिं दक्वसिनं थथे धयाः वयागु विरोधय् हिमस्याइ ला अले लाय्मबूइ ला,

“ ‘खुँयागु मालताल मुंकीम्ह

व लाकाहःगु मालतालं धनी जुइम्हयसित धिक्कार!

वं गुबलय् तक अथे याइ?’

7 छु छंगु त्याय् कयातःपिं मनूत दना मवइ ला?

इमिसं छन्त मख्याइ ला?

अनंलि छ इमिगु शिकार जुइ।

8 छं जात जातितयत लुतय् याःगु दु,

अथे जुयाः ल्यंदुपिं मनूतयसं छन्त लुतय् याइ।

छं मनूतयगु हि हाय्कूगु दु,

अले छं देशत व शहरत व उकी च्वंपिं दक्वसित भज्यंक नाश याःगु दु।

9 “धिक्कार दु वयात, गुम्हं अन्याय यानाः कमय् याःगुलि थःगु छें दय्की।

वयागु छें तःजाःगु थासय् दय्की

गुकिं यानाः नाश जुइगुपाखें सुरक्षा जुइ।

10 छं यक्व मनूतयत नाश यायेगु ग्वःसा ग्वःगु दु।

छं थःगु छेंयात मछालापुइका थःगु जीवनयात त्वःतल।

11 पःखाःया ल्वहंत तकं हे छंगु विरोधय् हाली,

सिंयागु धलिनें सः लिथ्वया वइ।

12 “धिक्कार दु वयात, गुम्हं स्याये पालीगु हि शहर दय्की,

अधर्म यानाः नगर पलिस्था याइ।

13 दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभुं थथे यानादीगु मखु ला?

मनूतयसं याःगु ज्या ला मिइ सिं वांछवयेगु थें जक खः,

जात जातितयसं यक्व ज्या याइ तर ज्यालगे जुइ मखु।

14 छायधाःसा समुद्र लखं जाः थें

पृथ्वी परमप्रभुया महिमाया ज्ञानं जाइ।✧

15 “धिक्कार दु वयात, सुनां जःलाखःलातयत दाखमघ त्वंकी

थःगु तमय् वया वं इमित अयलाःगुलुत जुइत करंकाकी

थथे वं इमिगु नांगासू स्वयाः इमित लज्या चाय्के फइ।

16 थथे याइम्हयसित मान व इज्जतया थासय् मछालापू जाइ।

आः छंगु पा वःगु दु! छं नं मघ त्वें अले छंगु नांगासू खनेदयेमा!

परमप्रभुया जःपा ल्हाःया ख्वला छन्थाय् वःगु दु,

- अले छंगु मान व इज्जत मछासुं त्वःपुइ।✱
 17 छं लेबनानया जंगलयात पालाः स्यंकल,
 आः छन्त पाला स्याइ।
 छं अन च्वंपि गुँपशुतयूत भज्यंक नाश याःगुलि हे
 छंके तसकं भय वइ।
 छायाधाःसा छं मनूतयगु हिबाः वयकल,
 छं देशत व शहरत व उकी च्वंपि दक्वं भज्यंक नाश यात।
- 18 “मनूतयसं कियाः दयकातःगु मूर्तिया छु मू दु धकाः?
 वा मखुगु खँ ल्हायेगु स्यनीगु धातुया मूर्तिया छु मू दु धकाः?
 कारिगरं थःगु ल्हातं दयकुम्हसिके भलसा तइ।
 वं ज्यालगे मजूगु मूर्तित दयकी, व मूर्ति न्ववाये फइ मखु।
- 19 धिक्कार वयात, सुनां सिँयात थथे धाइ, ‘म्वाना वा!’
 अय न्ववाय मफुगु ल्वहं, ‘दै!’
 छु व मूर्ति छिमित छुं खँ स्यने फइ ला?
 व ला लुँ व वहलं भुनातःगु दु,
 उकी सासः हे मदु।”
- 20 तर परमप्रभु ला थः पवित्र देगलय् दी।
 फक्क पृथ्वी वयकःया न्ह्यःने सुम्क च्वनेमा।✱

3

हबकूकया प्रार्थना

- 1 शिगिओनोथ रागय हबकूक अगमवत्तां याःगु प्रार्थना।
 2 हे परमप्रभु, जिं छिगु बारे न्यनागु दु।
 हे परमप्रभु, छिं यानादीगु ज्या खनाः जि छक्क हे जुल।
 जिमिगु इलय् न्हकथं थःगु ज्या क्यनादिसँ,
 जिमिगु इलय् व सीकेबियादिसँ।
 तंचायादीसां जिमित दया यानादिसँ।
- 3 परमेश्वर तेमान* झायादीगु दु
 पवित्र परमेश्वर पारान† डाँडापाखें।
- वयकःया महिमां स्वर्ग त्वःपुल,
 अले पृथ्वी वयकःया प्रशंसां जाल।
- 4 सूर्य लया वः थें वयकः झःझः धाः
 वयकःयागु ल्हाःपाखें जः प्वालाप्वाला थिनाः पिहां वल,
 अन वयकःयागु शक्ति सुलाच्वंगु खः।
- 5 वयकःया न्ह्यःने न्ह्यःने ल्वय् याकनं न्यनावन,
 महामारी वयकःया पलाःया ल्यूल्यु वन।
- 6 वयकः जुइगु दिनाः पृथ्वीयात संकादिल।
 वयकलं स्वयादिल, अले जात जातित थुरथुर खात।
 न्हापांनिसैं दुगु पहाड पर्वतत कुचा कुचा जुल,
 उपिं पुलांगु डाँडात क्वदल।
 वयकः सदां झाया हे च्वनादी।
- 7 जिं कूशनया पालय्च्वंपि मनूतयूत दुःख ज्याच्वंगु
 व मिधानया मनूत तसकं ग्यानाः थरथर खानाच्वंगु खना।

सेला

✱ 2:16 २:१६ यशै ५१:१७-२३; ओब १६ ✱ 2:20 २:२० भज ११:४; यशै ४१:१; सप १:७; जक २:१३
 ३:३,७ थुपि प्यंगू थाय् तेमान, पारान, कूशन व मिधान यहदाया दच्छिनय् दु।

* 3:3 ३:३तेमान वयात एदोम नं धायेगु या † 3:3

- 8 हे परमप्रभु! छि छिगु तःचवगु तं खुसिचातयगु विरोधय् खः ला?
 छि छि खुसिया निति तःम्वयादीयागु ला?
 छि छि समुद्रया निति तसकं तःम्वयादीयागु ला?
 छि थः सल गयाः थःगु विजयया रथय् च्वना झायादीबलय्,
 छि छि तसकं तःम्वयादीयागु खः ला?
 9 छि थःगु धनुष वाण लिकयादिल,
 छिं यक्व वाणतयत् सःतादिल।

सेला

- छिं खुसिं पृथ्वीयात चिरि फायादिल।
 10 पहाडत छितः खनाः थुरथुर खात।
 आकाशं वा वया हे च्वन।
 ततःजाःगु समुद्र थ्वय्क हाल अले लःग्वारा सन।

- 11 तसकं ब्वयावःगु प्वालाप्वाला थीगु छिगु वाणत
 व प्वालाप्वाला थीगु भालां यानाः सूर्य
 व तिमिला आकाशय् तक्क दित।
 12 तसकं तमं छि पृथ्वी थुखे उखे न्यासि झायादिल।
 तमं छिं जात जातिया मनूतयत् न्हतु न्हयादिल।
 13 थः मनूतयत् उद्धारया निति,
 थः अभिषेक जूहयसित बचय् यायेत छि झायादिल।
 दुष्टताया देशया न्हेलुवाःयात छिं चुंचुं यानादिल,
 वयागु छेनंनिसें तुति तक पचिनांगा यानादिल।

सेला

- 14 मगाःमचाःपि व दुखं जाःपिन्त
 गुप्तं नुनाछवयगु इच्छां वःपि
 वया सिपाइत वाफय् वः थें जिमित लछारपछार यायेत वल,
 छिं वयागु हे भाला वयागु छेनय् सुयादिल।
 15 छिगु सलतयसं समुद्रयात न्हतुमत्तु न्हल
 अले समुद्रया लः तसकं थुखे उखे सन।
 16 थ्व खँ जिं न्यनाबलय् जिगु नुगः तसकं थुरथुर खात,
 थ्व खँ जिं न्यनाबलय् जिगु म्हुतुसि थुरथुर खात,
 जिगु क्वँयत् दुने दुने मर्कय् जुल,
 अले जिगु तुति फ्यारर खात।
 अयजूसां जिमित हमला याः वइपि
 जात जातितयत् वइगु दुःखया दियात जिं धैर्य यानाः पियाच्वने।
 17 यःमरिया सिमाय् चुलि म्हवःसां,
 दाखमाय् फल मसःसां,
 जैतूनया सिमाय् फल मदुसां,
 बूँइ अन्न मसःसां,
 गलय् फै-च्वलय् मदुसां,
 गलय् सा-द्वं हे मदुसां नं,
 18 जि परमप्रभुयाके लय् लयताय्,
 जिं जितः उद्धार यानादीम्ह परमेश्वरयाके लय् लयताय्।
 19 परमप्रभु परमेश्वर जिगु बल खः,
 वय्कलं जिगु तुति चल्लाया तुति थें यानादी,
 वय्कलं जितः तः तःजाःगु थासय् वने बहःम्ह यानादी।

लय् तइम्हसिया निंति – जिगु तार बाजाय् थाइगु लय्।[☆]

सपन्याहया सफू म्हसीका

सपन्याह अगमवक्तां ई.पु. न्हयगुगु शताब्दीया दकलय् लिपाया इलय् अगमवाणी नवाःगु खः। वं थ्व अगमवाणी योशियाह जुजुं ई.पु. ६२१ लय् याःगु धार्मिक सुधारया छुं देँ लिपा नवाःगु खः।

यहदाया मन्तयसं इमि शत्रुतयत सजॉय बियादीत परमप्रभु झायादी धकाः बिचाः यात। परमेश्वरया निति न्हापा गथे खः अथे हे यायेगु व इमिगु जीवनयात हाकनं भिकेगु ई थ्व हे खः धकाः इमिसं बिचाः यात। थथे जुइगु ईयात इमिसं “परमप्रभुया दि” धकाः धाल। तर परमप्रभुं थःगु उजं मानय् मयापिन्त सजॉय बीगु छगू दिं क्वछिनादी धकाः सपन्याह अगमवक्तां अगमवाणी यात। अथे जुयाः वय्कलं यक्व देशयापि मन्तयत् सजॉय बियादी अले यहदायापि मन्तयत् नं सजॉय बियादी छाय्धाःसा इमिसं मेम्ह घःयात पुजा यात, उकिं वं इमित धाल, “हे पृथ्वी च्वंपिं क्वमिलुपि मन्त, छिपिं परमप्रभुया उजं मानय् याइपिं, परमप्रभुयात माला स्व। धार्मिकता माला स्व, क्वमिलु जुइगु स्व। सके परमप्रभुया तया दिनय् छिपिं बचय् जुइ फइ ला?” (२ तिमोथी २:२५ नं स्वयादिसँ) यरुशलेम लिपा भज्यंक नाश जुइ व शहर हाकनं न्हगु यानाः दय्की धयागु खँ नं थ्व सफलइ च्वयाः तःगु दु।

धलतः पौ

वइगु सर्वनाशया न्हेसुचं १:१-२:३

इस्त्राएलया जःखः च्वंगु देय्या विनाश २:४-१५

यरुशलेमया विनाश व उद्धार ३:१-२०

सपन्याह

1 यहदाया जुजु योशियाह* राज्य याना च्वंबले परमप्रभुयागु थ्व वचन सपन्याहयाके वल। सपन्याह हिजकियाया उइ, अमर्याहया छुइ, गदल्याहया छय् व कूशीया काय् खः।

वइगु नाशया ख्याच्चः

2 “जिं पृथ्वीइ दुगु

दक्व सुचुक न्हंकाछवये,”

परमप्रभुं धयादी।

3 “जिं दक्व मन्त व पशुत निथियात भज्यंक नाश यानाबी।

जिं आकाशय् ब्वइपिं झंगःत

व समुद्रय् च्वंपिं न्यातयत् भज्यंक नाश यानाबी।

जिं फुक्क मन्जातियात

पृथ्वी मदय्का छवयेबलय् दुष्टतयगु निति

ल्वहंया कुचाकाचाया द्रँ जक दइ,”

परमप्रभुं धयादी।

यहदाया विरोधय् अगमवाणी

4 “यहदाया विरोधय् अले यरुशलेमय् च्वंपिं

सकल मन्तयगु विरोधय् जिं थःगु ल्हाः ल्हने।

अले थ्व थासं बालघःया ल्यंदुपिन्त व मूर्ति

व घः पुज्याइपिं पुजाहारीतयगु लुमन्ति हे ल्यं मदय्क न्हंकाछवये।

5 छँयागु कःसि च्वनाः नगुत पुज्याइपिन्त,

क्वछुनाः परमप्रभुया नामं पाफया नं

मोलोखया† नामं नं पाफइपिन्त,

6 परमप्रभुयागु ल्यू वनेगु त्वःता वंपिन्त,

अले वय्कःयात ममालीपिं

व वय्कःयाके न्यनेकने मयाःपिन्त जिं न्हंकाबी।”

7 परमप्रभु परमेश्वरया न्हाःने सुम्क च्वँ,

छाय्धाःसा परमप्रभुयागु दिं सतिक वये धुंकूगु दु।

* 1:1 १:१योशियाह योशियाह ६४० ई.पुनिसें ६०९ तक यहदाया जुजु जूगु खः। स्वयादिसँ, २ राज २२:१-२३:३०; २ इति ३४:१-३५:२७ † 1:5 १:५ मोलोख थ्व घः एमोरीतय् घः खः, स्वयादिसँ १ राज ११:५; २ राज २३:१३; यर ४९:१

परमप्रभुं छगू बलिदान तयार यानादीगु दु,
अले थःम्हं सःतूपि पाहांतयूत वय्कलं पवित्र यानादीगु दु।

8 परमप्रभुया उगु बलिदानया दिखुन्ह
जिं हाकिमतयूत
अले जुजुया काय्पिं,
अले मेगु देशयागु लं फ्यूपिं
व धर्मीं मखुपिं मनुतयगु थितिकुति मानय् याइपिं
फुक्कसित जिं सजाँय बी।

9 उबले लुखाखलु हाचां गया जुइपिन्त
अले थः घःतयगु देगलय् ल्वापुख्यापु
व ध्वंलाइगु ज्या याइपिं
सकसित जिं सजाँय बी।*

10 परमप्रभुं धयादी,
“उबले यरूशलेमयागु न्या ध्वाखां तस्सलं हाला हःगु सः,
शहरया न्हगु चुकपाखे ह्यँयह्यँय् ख्वया हःगु सः,
डाँडा डाँडां विनाशया तसकं ध्यांग सः वइ।

11 हे बजार दुगु थासय् च्वंपिं, ह्यँयह्यँय् ख्वः
छाय्धाःसा सकल बन्जात न्हावनी
अले वहःयागु बन्जा ज्या याइपिं नं सकलें न्हावनी।

12 उबले मत च्याकाः जिं यरूशलेमयात माले,
अले याउँक च्वनाच्वंपिन्त,
कः जुयाच्वंगु दाखमघ थें जुयाच्वंपिन्त सजाँय बी,
अले ‘परमप्रभुं भिं व मभिं छुं नं याइ मखु’
धकाः बिचाः याइपिन्त जिं सजाँय बी।

13 इमिगु धन-सम्पत्ति लाका काइ,
इमिगु छें मेपिन्सं थुनाबी।
इमिसं छें दय्कूसां उकी इपिं च्वने दइ मखु।
इमिसं दाखमा पिइ अयसां इमिसं व दाखमघ त्वनेखनी मखु।”

परमप्रभुया तसकं ग्यानापुगु दिं

14 परमप्रभुया तःधंगु दिं सतिक हे दु,
अले व याकनं हे वयाच्वंगु दु।
परमप्रभुया दियागु ख्वःसः नुगः मछिंसे च्वनी,
उबलय् बहादुर मनुत नं ह्यँयह्यँय् ख्वइ।

15 व दिं तंया दिं जुइ,
संकष्ट व दुःखया दिं,
कष्ट व नाशया दिं,
खिउँसे च्वंगु अले म्हाइपूगु दिं,
सुपाँय् व तस्सकं खिउँसे च्वंगु दिं,
16 झतांगा व तः तःजाःगु गढीत दुगु

शहरयागु विरोधय् तुरही पुपुं
लडाइया वनेगु दिं।

17 “जिं मनुतयूत दुःखकष्ट हयाबी,
उबलय् इपिं कांपिं थें न्यासि वनी,
छाय्धाःसा इमिसं परमप्रभुयागु विरोधय् पाप याःगु दु।
इमिगु हि धू थें

व इमिगु ला सउ थें वांछवइ।
 18 परमप्रभुया तंया दिखुन्ह
 इमिगु लुँ व वहःनं
 इमित बचय् याये फइ मखु।”
 वय्कःयागु नुगः मुयाः पिहां वःगु मिं
 फुकं देशयात इवाः याइ
 छायाधाःसा वय्कलं पृथ्वीयापिं सकल मनूतयत् आकाझाकां
 ग्यानपुस्से च्वंक न्हंकादी।

2

पस्ताय् चायेत इनाप

- 1 अय् लज्यामचाःपिं जातितय् मनूत,
छिपिं सकलें छथाय् मुं,
- 2 न्याय शुरु जुइ न्ह्यः,
छिपिं पस्ताय् चायेगु ई छवसः थें ब्वयका यंके न्ह्यः,
परमप्रभुयागु ग्यानपुस्से च्वंगु तं छिमिथाय् वये न्ह्यः,
अले वय्कःयागु तंया दि छिमिथाय् वये न्ह्यः।
- 3 हे पृथ्वी च्वंपिं क्वमिलुपिं मनूत,
छिपिं परमप्रभुया उजं मानय् याइपिं, परमप्रभुयात माला स्व।
धार्मिकता माला स्व, क्वमिलु जुइगु स्व।
सके परमप्रभुया तंया दिनय्
छिपिं बचय् जुइ फइ।

पलिशतीतय्गु विरोधय् अगमवाणी

- 4 गाजाय् सुं छम्ह नं ल्यं दइ मखु,
अले अश्कलोन भज्यंक स्यनी।
न्हिनय् इमिसं अश्दोदय् च्वंपिं मनूतयत् लिनाछवइ
अले एक्रोनय् च्वंपिं मनूतयत् धाःसा अनं पितिनाछवइ।*
- 5 समुद्र सिथय् च्वनीपिं
करेती जातितयत् धिक्कार।
परमप्रभुयागु वचन छिमिगु विरोधय् दु,
हे कनान, पलिशतीतय्गु देश,
“छन्थाय् छम्ह नं मनूत ल्यंमदय्काः
जिं छन्त न्हंकाबी।”
- 6 छिमिगु समुद्रया सिथय् च्वंगु देय्,
जवाःत च्वनीगु थाय् व फैचातय्गु फैगः जुइ।
- 7 अले व समुद्रया सिथय् च्वंगु देय्
यहदाया खलःयापिं ल्यंदुपिं मनूतय्गु लागिं जुइ,
इमिसं अन थः फैतयत् ज्वइ।
अश्कलोनया छैतय्
इपिं बहनी घनी,
छाय्धाःसा परमप्रभु इमि परमेश्वरं
इमिगु भिंगु दिं हाकनं लित हयादी।

मोआबीत व अम्मोनीतय्गु विरोधय् अगमवाणी

- 8 “जिं मोआबीतय्सं जिमि प्रजायात हेपय् याःगु
व अम्मोनीतय्सं हिस्याःगु न्यनागु दु,
इमिसं जिमि प्रजायात गिजय् यानाः

* 2:4 २:४-७ यशै १४:२९-३१; यर ४७:१-७; इज २५:१५-१७; योए ३:४-८; आमो १:६-८; जक १:५-७

इमिगु देशय् हमला यायेगु ख्याच्चवः ब्यगु दु।*
 9 अथे जुयाः जि धात्थे म्वाःम्ह खः थें”
 दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभु इस्त्राएलया परमेश्वरं धयादी,
 “धात्थे मोआब सदोम थें व अम्मोनीत गमोरा थें
 न्हाय्कंमा बुया वइगु थाय् व चिया गा दुगु थाय् व सदांया निति गंगु थाय् जुइ।
 अले जिमि ल्यंदुपि प्रजातय्सं इमित लुतय् याइ,
 अले इमिगु देय् अधिकार याइ।”*

10 इमिगु घमण्डया हुनि इमित थथे हे जुइतिनि
 छायाधाःसा इमिसं दक्व शक्ति दुम्ह
 परमप्रभुया प्रजायात हेपे याःगु दु अले हेस्याःगु दु।

11 वयकलं इमित तसकं ख्यानादी।
 अले वयकलं पृथ्वीइ च्वंपि घःतयत् न्हंका छवयादी।
 अनंलि ताताःपाक च्वंपि जाति जातिया मनूतय्सं थथःगु देशय्
 च्वनाः वयकःयात आराधना याइ।

कूशया विरोधय् अगमवाणी
 12 “हे कूशय्* च्वंपि मनूत
 छिमित नं जिगु तरवारं स्याइतिनि।”*

अश्शूरया विरोधय् अगमवाणी
 13 उत्तरपाखे थःगु ल्हाः ल्हनाः वयकलं
 अश्शूरयात न्हंकाबी।
 वयकलं निनवेयात झिजांमिजां दंगुथाय्
 व मरुभूमि यानाबी।*

14 व थाय् फैच्चलयया बथां,
 सा द्रहंया बथां व मेगु थीथी जातियापि च्वनीगु ख्यः जुइ
 मरुभूमिया न्हिकांझंगः व तसकं हालीम्ह न्हिकांझंगलं
 अनया थामय् स्वें दय्की
 इपि हाःगु सः झ्याःझ्यालं लिथ्वइ।
 लँय् लँय् ल्वहंया कुचाकाचा दइ,
 स्वसिमाया धलि बांलाक खने दइ।

15 थ्व छगू शहर खः, गुगु शहरं थःम्हं थःके गर्व यायेगु याइ
 अले मग्यासें च्वनाच्चनी,
 सुनां थःत थथे धाइ,
 “जि जि हे खः, जि बाहेक मेपि सुं हे मदु।”
 आः स्व, व गज्याःगु उजाड जुल,
 गुँइ पशुत च्वनीगु थाय् जुल।
 व थाय् जुयावनीपि फुक्कसिनं
 हेस्यानाः मुर्की क्यना वनी।

3

यस्शलेमय् लिपा जुइगु खँ
 1 धिक्कार विद्रोही व अशुद्ध शहरयात!
 धिक्कार अत्याचारीत जाःगु शहरयात!
 2 वं आज्ञा मानय् याइ मखु,
 वं न्वाखँ नाला काइ मखु।
 वं परमप्रभुयाके नं भलसा मतः

* 2:8 २:८-११ यशै १५:१-१६:१४; २५:१०-१२; यर ४८:१-४७; ४९:१-६; इज २१:२८-३२; २५:१-११; आमो १:१३-१५ * 2:9 २:९ उत १९:२३-२९ * 2:12 २:१२
 कूश कूश मिश्रया दक्खिन लागाय् च्वंगु पुलांगु नां खः। * 2:12 २:१२ यशै १८:१-७ * 2:13 २:१३-१५ यशै १०:५-३४; १४:२४-२७; नहे १:१-३:१९

- व थः परमेश्वरया न्ह्यःने वनी मखु।
 3 वया नायःतयूत गर्जे जुइपि सिंहत खः।
 वया न्यायकर्तात गुंखिचात खः
 गुपिन्सं कन्हय् सुथय् तक
 छुं ल्यं तइ मखु।
 4 इमि अगमवक्तात तःधंछुया जुइपिं
 व विश्वास याये बहःमजूपिं खः।
 इपिं पुजाहारीतयसं पवित्रगु थाययात अशुद्ध याःगु दु।
 इमिसं परमेश्वरया व्यवस्थायात उल्टापालटा यानाः ब्यूगु दु।
 5 इमिगु दथुइ च्वनादीम्ह परमप्रभु धर्मीम्ह खः,
 वयकलं गुबलय् नं अन्याय यानादी मखु।
 वयकलं सुथय् पतिकं थःगु न्याय क्यनादी।
 न्हियान्हिथं वयकः चुकय् जुयादी मखु।
 अधर्मीतयसं लाज धयागु हे सी मखु।
 यस्शलेम पस्ताय् मचासं च्वंगु
 6 “जिं जातितयूत न्हंका बियागु दु।
 इमिगु किल्लात उजाड जूगु दु।
 इमिगु लँपु भज्यंक स्यंकाबियागु दु,
 सुं मनूत व लँपु जुयावनी
 मखु। इमिगु शहर भज्यंक स्यंगु दु
 अले अन सुं मनूत नं ल्यं दइ मखु।
 7 जिं मनय् तया, ‘धातथें वं जिगु भय काइ,
 अले वं जिगु न्वाखँयात नाला काइ।’
 अनंलि वयागु शरण कायेगु थाय् नाश जुइ मखु।
 न वयाके जिगु सजाय वइ।
 तर फुक्क कथंया बांमलाःगु ज्या यायेत
 इपिं झन हथाय् चाल।”
 8 अथे जुयाः परमप्रभुं धयादी,
 “बयान बीत जि मदंतले
 छिमिसं जितः पियाच्वँ।
 जाति जातित अले राज्य राज्यतयूत मुंकाः
 इमित जिगु तं,
 जिगु ग्यानपुस्से च्वंगु तं
 प्वंकेगु जिगु मनसुवा दु,
 छायाधाःसा फुकं पृथ्वी हे
 जिगु नुगः मुया वःगु मिं झौ जुइ।
 इस्त्राएलया ल्यंदुपिन्त हाकनं थापं याःगु
 9 “उबले देश देशयापिं मनूतयगु म्हुतुसिं शुद्ध यानाबी,
 गुकिं यानाः इपिं फुक्कसिनं परमप्रभुया नां कयाः
 छगू हे मन जुयाः वयकःयागु सेवा यायेमा।
 10 कृश देशयागु खुसिइ पारिनिसें नं
 छ्यालब्याल जूपिं जिमि प्रजापिन्सं
 जिगु निंति देछा हइ।
 11 व दिं, जिगु विरोधय् छं याःगु फुक्कं ज्याखँया हुनिं
 छ लज्या चायेमाली मखु,
 छायाधाःसा तःधंछुयाः लयताया जुइपिन्त
 उबले जिं छिमिगु दथुइ लिकया छवये,
 अले जिगु पवित्र पहाडय्

- छ हाकनं तःधंछयाः जुइ मखु।
 12 तर जिं छंगु दथुइ क्वमिलु
 व चिधंपिं मनूत त्वःता तये
 सुनां परमप्रभुया नामय् भलसा काइ।
 13 इस्नाएलयापि ल्यंदुपिं मनूतयसं
 गुगु कथंयागु नं द्रं याइ मखु।
 इमिसं मखुगु खँ ल्हाइ मखु।
 न इमिगु म्हुतुइ ध्वंलाइगु खँ हे दइ।
 इमिसं नइ अले याउंक ग्वार्तुलाच्चनी,
 अले सुनां इमित ख्याये फइ मखु।”☆
- लसताया म्ये
 14 हे जिमि म्हाय् सियोन, म्ये हा!
 हे इस्नाएल, तस्सलं हा!
 हे जिमि म्हाय् यस्शलेम,
 थःगु पूरा मनं छ लय्ता अले न्ह्यइपुकि!
 15 परमप्रभुं छंगु सजौंय चीकादीगु दु,
 वय्कलं छिमि शत्रुतयत् नं लितछवःगु दु।
 इस्नाएलया जुजु, परमप्रभु छनापं दु।
 आः छ विपत्ति खनाः गुबलें ग्याये म्वा।
 16 व दि
 यस्शलेमयात इमिसं थथे धाइ,
 “छ ग्याये मते, हे सियोन।
 छंगु ल्हाः कमजोर मजुइमाः।
 17 परमप्रभु छिमि परमेश्वर छनापं दु।
 वय्कः वचय् याये फुम्ह खः।
 वय्कः छनापं तस्सकं लय्ता।
 वय्कलं थःगु प्रेमय् छन्त शान्त याइ।
 अले छंगु कारणं ततःसलं म्ये हालाः वय्कः तसक्कं लय्ताइ।”
- 18 “क्वछिनातःगु नखःचखःबलय्
 नुगः मछिंकीपिं
 व लज्याया बोझ क्वबीपित जिं मुंके।
 19 उबलय् छन्त क्वत्यला तःपिन्त जिं सजौंय बी,
 जिं खुत्यांकाःपिन्त बचय् याये,
 अले छ्यालब्याल जूपिन्त जिं मुंके।
 जिं इमिगु लज्यायात हीका
 पृथ्वी न्यंक इमिगु नां जाय्काबी।
 20 उबलय् जिं छिमित मुंके
 अले छिमित छँय् हये।
 जिं छिमिगु मिखाया न्ह्यःने हे
 छिमिगु भिंगु दि लित बीबलय्,
 पृथ्वी न्यंक जिं धात्थे हे
 छिमिगु नां व प्रशंसा च्वन्ह्याकाबी,”

परमप्रभु धयादी।

हामैया सफू म्हसीका

हामैया अर्थ “नखः” खः। थ्व नामं वयागु जन्म इस्त्राएलीतयगु नखःत (छुत्काराया नखः, सामाज्या नखः वा बल्चाबाय्या नखः) मध्ये छगू नखःबलय् जूगु जुइमा धकाः थुइकाबी (व्यवस्था १६:१६)। यहदाया मनूत बेबिलोनय् ज्वना यंकूगुपाखें लिहांवये धुंकाः न्हापांम्ह अगमवक्ता हागै खः। यहदी परम्परा कथं व बुरा ज्वलय वं अगमवाणी ल्हाःगु खः। थ्व, अले २:३ पदं क्यनी व ई.पू. ५८६ लय् सोलोमन जुजुं दयकूगु देगः नाश जूगु खंम्ह छम्ह साक्षी खः।

थ्व सफू हागै अगमवक्तापाखें ई.पू. ५२० य वःगु परमप्रभुया चिचीधंगु बुखँया मुना खः। बेबिलोन इस्त्राएलीत लिहां वये धुंकाः, अले यरूशलेमय् हाकनं च्वने धुंकाः निइदँ ति दये धुंकल। देगः धाःसा तहसनहस जुया हे च्वंगु दु। थ्व बुखँय् हागैनं इस्त्राएलया नायःतय्त देगः हाकनं दयकेत इनाप याइ। अले छगू न्हगु, पवित्र व उजं मानय् याइगु जातिया लागि लिपा बांलाःगु अवस्था व शान्ति वइ धकाः परमेश्वरं बचं बियादी।

धलः पौ

परमप्रभुयागु देगः हाकनं दयकेगु उजं १:१-१५

न्हगु देगः झःझः धाइ धकाः बचं ब्यगु २:१-२३

हागै

परमप्रभुयागु देगः हाकनं दयकेगु उजं

1 जुजु दारां राज्य यानाच्वंगु निगूगु दँया खुगूगु लाया न्हापांगु दिखुन्हू*, यहदायाम्ह राज्यपाल शालतिएलया काय् यरूबाबेल व यहोसादाकया काय् दकलय् तःधंम्ह पुजाहारी यहोशूयाथाय् हागै अगमवक्तापाखें परमप्रभुयागु थ्व वचन वल।*

2 दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभुं हागैयात थथे धयादी, “थुमिसं परमप्रभुया देगः हाकनं दयकेगु ‘ई मत्यःनि धकाः धयाजुल।’”

3 अले परमप्रभुयागु थ्व वचन हागै अगमवक्तायापाखें वल,

4 “जिगु देगः दुनाच्वंगु खंकं खंकं छिपिं बांलाःगु छँय च्वनाच्वनेगु ई थ्व खः ला?”

5 दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभुं थथे धयादी, “छिमित छु जुयाच्वन धयागु खँय बांलाक बिचाः या।

6 छिमिसं यक्व पी, कम जक लइ, नयेत ला नइ, लुधनी मखु, त्वनेत ला त्वनी, प्याःचाः लनी मखु, वसः ला पुनी तर लुमुइ मखु। कमय् याःगु धिबा नं हंगं म्हेचाय् तः थें जुइ।”

7 दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभुं थथे धयादी, “छिमित छु जुयाच्वन बांलाक बिचाः या।

8 आः छिमिसं पहाडय् वनाः सिं कयाः हजि, अले जिगु देगः हाकनं दयकि। अबलय् जि लय्ताये अले जिगु आराधना पाय्छिकथं जुइ,” परमप्रभुं धयादी।

9 “छिमिसं यक्व लयेगु आसा याइ, अयनं कम जक सइ, छिमिसं छँय हःगु बाली नं जिं फसं पुइकाछवये। थथे छाय् जुल?” दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभुं धयादी। “जिगु देगः दुनाच्वन, छिपिं धाःसा थथःगु बांलाःगु छँ दयकेगुलिइ जुयाच्वन।

10 उकिं छिमिसं यानाः हे आकाशं सुतिलः मगाःगु व पृथ्वीइ अन्न मसःगु खः।

11 जिं छिमिगु बुँइ, पहाडय्, अन्नबालिइ, न्हगु दाखमधलय्, चिकनय् व बैय् सइगु फुक्क बालिइ, मनूतयथाय्, छिमिसं लहिनातःपिं पशुतयथाय् व छिमिसं ल्हाः तःगु फुक्क ज्याय् अनिकाल छवयाहयागु दु।”

मनूतयसं परमप्रभुया आज्ञा मानय् याःगु

12 अले शालतिएलया काय् यरूबाबेल व यहोसादाकया काय्, दकलय् तःधंम्ह पुजाहारी यहोशू व बेबिलोन लिहांवःपिं फुक्कसिनं परमप्रभु इमि परमेश्वरया वचन व अगमवक्ता हागैया बुखँयात मानय् यायेगु याना हल। मनूतयसं परमप्रभु इमि परमेश्वरं वयात छवयाहयादीगु खँ सिल। अले मनूतयसं परमप्रभुया भय काल।

13 परमप्रभुया दूत हागैनं परमप्रभुयागु बुखँ मनूतयत न्यंकल। परमप्रभुं धयादी, “जि छिपिलिसें दु।”

14 उकिं परमप्रभुं शालतिएलया काय् यहदायाम्ह राज्यपाल यरूबाबेल व यहोसादाकया काय्, दकलय् तःधंम्ह पुजाहारी यहोशू व बेबिलोन लिहांवःपिं मनूतयत ग्वाकादिल। अले इमिसं वयाः दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभु थः परमेश्वरयागु देगः दयकेगु ज्या न्ह्याकल।

15 दारा जुजुं राज्य यानाच्वंगु निगूगु दँया खुगूगु लाया निइप्यन्हु दुखुन्हुनिसें इमिसं थ्व ज्या शुरु यात।

* 1:1 १:१ २९ अगष्ट ५२० बी.सी ✪ 1:1 १:१ एज्र ४:२४-५:२; ६:१४; मती १:१२

2

न्हगु देगः झःझः धाइ धकाः बचं ब्यूगु

- 1 न्हयगूगु लाया निइछन्हु खुन्हु परमप्रभुयागु थ्व वचन हामै अगमवक्तापाखें वल।
- 2 “शालतिएलया काय् यहदाया राज्यपाल यरूबाबेल, यहोसादाकया काय, दकलय् तःधंम्ह पुजाहारी यहोशू व बेबिलोनं लिहांवःपि फुक्क मनुतयत् थथे धा।
- 3 ‘न्हापायागु थ्व देगःया झःझः खंपि छिमिथाय् सु दनि? आः थ्व देगः गथे खने दु? आः थ्व देगः छुं हे मखु थें, मच्चं ला?’☆
- 4 परमप्रभुं धयादी, ‘हे यरूबाबेल, साहस या! हे यहोसादाकया काय, दकलय् तःधंम्ह पुजाहारी यहोशू, साहस या!’ परमप्रभुं धयादी, ‘देशय् दक्व मनुत साहस यानाः ज्या न्ह्याकि। छायाःसा जि छिपिलिसे दु,’ दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभुं घोषणा यानादी।
- 5 ‘छिपि मिश्र देशं पिहां वःबलय् जिं छिमित बियागु बचंकथं जिगु आत्मा छिपिलिसे दया हे च्वंगु दु।☆ छिपि ग्याये मते।’
- 6 ‘दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभुं थथे धयादी, ‘छुं ई लिपा जिं हाकनं छकः आकाश, पृथ्वी, समुद्र व गंगु बँयात संकाबी।☆
- 7 जिं फुक्क जातितयत् संकाबी, अले फुक्क जातितयगु धन-सम्पत्ति थन मुं वइ। अले थ्व देगःयात झःझः धाय्के बी,’ दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभुं धयादी।
- 8 ‘वहः नं जिगु हे खः अले लुं नं जिगु हे खः,’ दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभुं धयादी।
- 9 ‘लिपायागु देगः न्हापायागु देगः स्वयाः झःझः धाइ। अले थ्व थासय् जिं शान्ति बी’ धकाः दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभुं धयादी।”

अशुद्ध जूम्ह मनुयात सुवाः

- 10 दारा जुजुं राज्य यानाच्वंगु निगूगु दँया गुंगूगु लाया निइप्यन्हु दुखुन्हु परमप्रभुयागु थ्व वचन हामै अगमवक्तायाथाय् वल,
- 11 “दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभुं थथे धयादी, ‘व्यवस्थां छुं धाइ धकाः पुजाहारीतय्के न्यँ।
- 12 सुनानं थःगु वसतय् पवित्र यानातःगु ला प्वःचिनाः उकिं मरि, दय्कातःगु नसा, दाखमघ, चिकं व छुं नं कथंयागु नसात्वँसाय् थिल धाःसा पवित्र जुइ ला?’ ”
- पुजाहारीतयसं लिसः बिल, “जुइ मखु।”
- 13 अले हामै न्यन, “सीम्ह थियाः अशुद्ध जूम्ह मनुखं थ्व नसात्वँसा थिल धाःसा अशुद्ध जुइ ला?”
- पुजाहारीतयसं लिसः बिल, “जुइ, व अशुद्ध जुइ।”☆
- 14 हामै नं धाल, “परमप्रभुं धयादी, ‘थ्व जाति व इमिसं दय्कूगु नं फुक्कं अथे हे खः।’ इपि व इमिसं छाःगु न्ह्यागु नं अशुद्ध खः।

पश्चाताप याःसा जक सुवाः दइ

- 15 “ आः परमप्रभुयागु देगः दय्के न्ह्यः छिमित गथे जुयाच्वंगु खः थनिनिसें छिमिसं बांलाक बिचाः या।
- 16 निइमुरिया अन्न आशा याःम्हसित झिगू मुरी जक दइगु। दाख तिसीगु थासय् नेय्गू लिटर दाखमघ काः वःम्हसिनं निइगू लिटर जक काये खनीगु।
- 17 छिमित व छिमिसं सय्कूगु फुक्क नाश यायेत जिं क्वाःगु फय, फवसा, प्वँ छवयाहया। छिमिसं अयनं पश्चाताप मयाः,’ परमप्रभुं धयादी।
- 18 ‘थनिनिसें बांलाक बिचाः या! थौं गुंगूगु लाया निइप्यंगूगु दिं खः। थौं परमप्रभुया देगःया जग तये सिधःगु दिं खः। बांलाक बिचाः या!
- 19 भखारिइ अन्न ल्यंदनि ला? आःतक दाखमा, यःमरिमा, धालय्मा व जैतूनया सिमाय् फल मसःनि।
- “ ‘थनिनिसें जिं छिमित सुवाः बी।’ ”

यरूबाबेलयात ल्ययादीगु

- 20 व हे लाया निइप्यन्हु खुन्हु परमप्रभुं निक्वः खुसी हामैयात धयादिल,
- 21 “जिं आकाश व पृथ्वीयात संकाबी धकाः यहदायाम्ह राज्यपाल यरूबाबेलयात धा।
- 22 जिं राज्य राज्यया गद्दी फातापुइकाबी व देश देशतयगु शक्ति मदय्काबी। जिं रथ व उकी च्वनावइपिं सिपाइंतयत् फातापुइकाबी। सलत क्वदइ अले इमि सल गयावइपिन्सं छम्हयसिनं मेम्हयसित स्याइ।
- 23 “ ‘उखुन्हु, हे शालतिएलया काय् जिम्ह दास यरूबाबेल, जिं छन्त कयाः अंगूयात थें तये, छायाःसा जिं छन्त ल्ययागु दु’ धकाः दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभुं धयादी।”

जकरियायागु सफू म्हसीका

अगमवक्ता हागैयागु हे इलय् परमेश्वरं जकरियायात अगमवक्ता जुइत ल्ययादिल। उगु इलय् इस्राएलया मन्तयत इमिगु थःगु हे थासय् लित छवयेत बेबिलोनीतय्सं तसकं बःब्यूगु खः। तर इपिं यहूदाय् तसकं थाकुक जीवन हनाच्वंगु खः अले इपिं तसकं निराश जुयाच्वंगु खः। अथे जुयाः इमिसं थःपिनिगु निति परमेश्वरया योजनाय् विश्वास याये फयेमा धकाः इमित हपाः बीगु निति परमेश्वरं जकरियापाखें अगमवाणी न्ववानादिल।

जकरियाया सफुलिइ बांलाक सी दय्क निब्वः दु।

१. अध्याय १ निसें ८ तक, अगमवक्ता जकरियां ई.पू. ५२० निसें ५१८ या दथु थीथी इलय् याःगु अगमवाणीत। थुपिं अप्वः यानाः दर्शनया रूपय् दु, अले यरूशलेम हाकनं दय्कीगु, देगः हाकनं न्हगु यानाः दय्कीगु, परमेश्वरया प्रजायात शुद्ध याइगु, अले वइगु युगय् मसिहं शासन यानादी।
२. १-१४ अध्यायलय् मेगु खँत मुनातःगु दु। संसारय् हाकनं मसीह वइतिनि धयागु खँया आशा व अन्तया दिया न्यायया बारे थ्व निगूगु भागय् च्वयातःगु दु।

धलः पौ

दर्शन व अगमवाणीत

१. पस्ताय् चायेगु इनाप १:१-६
२. च्यागू दर्शनत १:७-६:१५
३. थीथी अगमवाणीत- ख्याच्वः व आशाया बुखँत ७:१-८:२३

इस्राएल व मेमेगु देशत

१. इस्राएलया शत्रुतयगु न्याय ९:१-८
२. यहूदां थः शत्रुतयत त्याकूगु ९:९-११:१७
३. यरूशलेम फुक्कसिगु आराधना यायेगु मू थाय् जुइ १२:१-१४:२१

जकरिया

पस्ताय् चायेगु इनाप

- १ दारा जुजुं राज्य यानाच्वंगु निगूगु दँयागु च्यागूगु लाय्* परमप्रभुयागु थ्व वचन इदोया छय् बेरेक्याहया काय् जकरिया अगमवक्तायाथाय् वल।*
- २ “छिमि पुर्खातलिसे परमप्रभु तसकं तम्बयादीगु खः।
- ३ अथे जुयाः छं मन्तयत धा- दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभुं थथे धयादी, “छिपि जिथाय् लिहां वा, अले जि छिमिथाय् लिहां वये” दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभुं घोषणा यानादी।
- ४ छिपि थः पुर्खा थें जुइ मते। न्हापायापिं अगमवक्तातय्सं इमित थथे धाःगु खः - दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभुं थथे धयादी, “छिपि थःपिनिगु मभिंगु बानी व मभिंगु ज्याखँ त्वःता जिथाय् वा।” अयनं इमिसं जिगु खँ मन्यं, परमप्रभुं घोषणा यानादी।
- ५ छिमि पुर्खात आः गन वन? अले अगमवक्तात सदां म्वानाच्वनि ला?
- ६ अयनं जिं थः दास अगमवक्तातयपाखें छिमि पुर्खातयत बियागु वचन व ख्याच्वः इमिके पूरा जुल।
- “अले इमिसं पस्ताय् चायाः धाल, “दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभुं झीगु पहःचहः व ज्याकथं झीलिसें छु यायेगु क्वःछिनादीगु खः व वय्कलं झीपिलिसे यानादिल।” ”

न्हापांगु दर्शन - सलत

- ७ दारा जुजुं राज्य यानाच्वंगु निगूगु दँया शेबात धाःगु झिंछगूगु लाया† निइप्यन्ह दुखुन्ह इदोया छय्, बेरेक्याहया काय् जकरिया अगमवक्तायाथाय् परमप्रभुया वचन वल।
- ८ चान्हय् दर्शनय् जिं छम्ह मन्तयत ह्याउंम्ह सल गयाच्वंगु खना। व यरूशलेमया छगू न्हसिकापय् दुगु मेहदीया सिमातय् दथुइ दनाच्वन। वयागु ल्युने ह्याउंपिं, भुयुपि व तुयुपिं सल दु।*
- ९ जिं वयात न्यना, “प्रभु, थ्व सलया अर्थ छु खः?”
- जिलिसें खँ लहाना च्वंम्ह स्वर्गदूतं लिसः बिल, “थुपिं छु खः धकाः जिं छन्त क्यने।”

* 1:1 १:१ अक्टोबर-नोभेम्बर ई.पू. ५२० लय् ✨ 1:1 १:१ एज्र ४:२४-५:१; ६:१४ † 1:7 १:७ १५ फ्रेवरी ई.पू. ५१९ लय् ✨ 1:8 १:८ प्रका ६:२-८

10 “श्व सलतयत् परमप्रभुं पृथ्वीया फुक्क थासय् वनाः छु छु जुयाचवंगु दु स्वयेत छ्वयाहःगु खः” धकाः मेहदीया सिमातय् दथुइ दनाचवंगु मनुखं धाल।

11 इमिसं मेहदीया सिमातय् दथुइ दनाचवंगु परमप्रभुया स्वर्गदूतयात थथे धाल, “जिपि पृथ्वीया फुक्क थासय् वना। फुक्कं आरामं याउँक च्वनाचवंगु दु।”

12 अले परमप्रभुया दूतं धाल, “हे दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभु, न्हयेदनिसें छि यरूशलेम व यहदाया शहरतलिसे तंचायादीगु दु। ग्वःन्हु तक छि इमित दया यानादी मखु?”

13 अले परमप्रभुं जिनापं खँ ल्हाना चवंगु स्वर्गदूतयात दया व सान्त्वनायागु खँ धयादिल।

14 अले जिलिसें खँ ल्हाना चवंगु स्वर्गदूतं जितः धाल, “छं श्व खँ दक्वसित तसलं न्यकि— दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभुं थथे धयादी, ‘यरूशलेम व सियोनयात जिगु तसकं माया दु,

15 अयूनं जि सुरक्षित जुयाः याउँक च्वनाचवंगु मेमेगु जातितलिसे तसकं तंम्वयागु दु। जि थः मनुतलिसें भचा जक तंम्वयागु खः। अयूनं जिं सजौय बीगु यानागु उपिं जातितयसं इमित बांमलाःगु व्यवहार यात।’

16 “उकिं जिगु दया क्यनेत जि यरूशलेमय् लिहां वयागु दु। जिगु देगः हाकनं दयकी, यरूशलेमय् नापय् यायेगु खिपः तंके याइ, अले शहरयात हाकनं दयकी” दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभुं धयादी।

17 “अज्ज नं न्यकि— दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभुं धयादी, ‘जिगु शहरत हाकनं च्वन्हाइ, अले परमप्रभुं सियोनयात हाकनं शान्ति बियादी अले यरूशलेमयात हाकनं ल्ययादी।’ ”

निगूगु दर्शन - प्यपु नेकू व प्यम्ह कारिगर

18 जिं च्वय् थस्वयाबलय् प्यपु नेकूः खना।

19 जि लिसे खँ ल्हानाः स्वर्गदूतयात जिं न्यना, “श्व नेकूया अर्थ छु खः?”

वं लिसेः बिल, “श्व नेकू यहदा, इस्राएल व यरूशलेमयात छ्यालब्याल यानाब्युपिं जातित खः।”

20 अनंलि परमप्रभुं जितः प्यम्ह कारिगर क्यनादिल।

21 जिं न्यना, “थुपिं छु यायेत वयाचवंगु खः?”

वयकलं लिसेः बियादिल, “नेकूतयसं ला छम्ह हे मनुखं छ्यं धस्वाके मफयक यहदाया मनुतयत् छ्यालब्याल यात। थुपिं कारिगरत धाःसा इमित ख्यायेत व यहदा देशया विरोधय् वयाः मनुतयत् छ्यालब्याल याःगु जातितय् नेकूतयत् वांछ्वयेत वःगु खः।”

2

स्वंगूगु दर्शन - दाना स्वयेगु खिपः

1 हाकनं जिं थस्वया, अले जिं लहातय् दाना स्वयेगु खिपः छपु ज्वनातःम्ह छम्ह मनु खना।

2 अले जिं न्यना, “छि गन झायादी त्यनागु?”

वं जितः लिसेः बिल, “यरूशलेमया ब्या व हाकः गुलि दु धकाः दानास्वयेत वनेत्यनागु।”

3 अबलय् जिलिसें खँ ल्हाना चवंगु स्वर्गदूत वन, अले मेम्ह स्वर्गदूत वयात नापलायेत वल।

4 वं धाल, “ब्वॉय् वनाः उम्ह ल्यायम्हम्ह मनुयात धा, ‘मनुतयत् व पशुतयत् ल्याः यक्व अप्वः जूगुलि यरूशलेम पःखाः मदुगु शहर जुइ।

5 जि थः हे शहरया प्यखेरं मिया पःखाः जुइ। जि हे उकी दुनेया महिमा जुइ, ’ ” धकाः परमप्रभुं धयादी।

ज्वनायंकूपिन्त सःतूगु

6 “वा, वा, उत्तरयागु देशं बिस्सुं वा! छायाधाःसा जिं छिमित आकाशया प्यंगू फय् थें छ्यालब्याल यानाबियागु दु,” परमप्रभुं धयादी।

7 “वा, छिपि बेबिलोन शहरय् च्वनीपि सियोनया मनुत, अनं बिस्सुं वा!”

8 छायाधाःसा दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभुं छिमित लुतय् याइपिं जातजातितयथाय् महिमाया ज्याय् जितः छ्वयादिल। वयकलं थथे धयादी, “सुनां जि मनुतयत् थीवं जिगु मिखाया नानिचायात थी।

9 जिं धाथें हे थःगु ल्हाः इमिगु विरोधय् ल्हने अले इमि दासतयसं इमित हे लुतय् याइ।”

थुकिं यानाः दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभुं हे जितः छ्वयाहयादीगु खः धकाः छिमिसं सी।

10 “अय् म्हाय् सियोन, तसलं म्ये हालाः न्ह्यइपुकि! छायाधाःसा जि वयाचवनागु दु, अले जि छिमिगु दथुइ च्वने” धकाः परमप्रभुं धयादी।

‡ 1:18 १:११नेकू उगु इलय् नेकू धयागु शक्ति व बल दुगुया किपा खः। अथे जुयाः दर्शनय्, उत्तर, दक्खिन, पुर्व व पच्छिमया इस्राएलया प्यखेरं च्वंगु देशय् प्यंगू नेकूत तःधंगु शक्ति दुगुया किपा खः।

- 11 “उखुन्हु यक्व जातित परमप्रभुलिसे मिलय जुइ अले जिम्ह मनूत जुइ। जि छिमिगु हे दथुइ च्वने। थुकि याना: छिमिसं दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभुं हे जित: छिमिथाय् छवयाहयादीगु ख: धका: सी।
- 12 परमप्रभुं पवित्र देशय् यहदायात थ:गु हे भाग दयकादी अले हाकनं यरुशलेमयात ल्ययादी।
- 13 हे सकल मनूत, परमप्रभुया न्ह्य:ने सुम्क च्वाँ। छायाधा:सा वयक: थ: च्वनीगु पवित्र थासं पिहां झा:गु दु।”

3

दकलय् त:धंम्ह पुजाहारीया यचुगु वस:

- 1 अले स्वर्गदूतं जित: परमप्रभुया दूतया न्ह्य:ने दनाच्वंम्ह दकलय् त:धंम्ह पुजाहारी यहोश्यात क्यनादिल। अन यहोश्या जवपाखे वयात दोष बीत शैतान* दनाच्वंगु दु।*
- 2 परमप्रभुं शैतानयात धयादिल, “अय् शैतान, परमप्रभुं छन्त ब्व:बियादीमा:। यरुशलेमयात ल्ययादीम्ह परमप्रभुं छन्त ब्व:बियादीमा:। छु थ्व मनू मिं लिका:गु सिं थें मखु ला?”*
- 3 अबलय् स्वर्गदूतया न्ह्य:ने यहोशू फोहरगु लं फिना: दनाच्वंगु दु।
- 4 थ:गु न्ह्य:ने दनाच्वंपिन्त दूतं धाल, “वया फोहरगु वस: त्व:कि।”
- अले वं यहोश्यात धाल, “स्व, जिं छंगु पाप चीकाछवयागु दु, अले जिं छन्त मू वंगु वस: फीकाबी।”
- 5 अले जिं धया, “थ्वया छेनय् छगू यचुगु बेतालि नं पुइकि।” परमप्रभुया स्वर्गदूतं स्वयाच्वंबलय् इमिसं वया छेनय् छगू यचुगु बेतालि पुइकाबिल अले वयागु म्हय् दकलय् त:धंम्ह पुजाहारीया वस: फीकाबिल।*
- 6 अले परमप्रभुया स्वर्गदूतं यहोश्यात थ्व आज्ञा बिल,
- 7 “दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभुं थथे धयादी, ‘छ जिगु लँपुइ वंसा अले छं जिगु खँ न्यंसा छ जिगु छँ जिम्मा काइम्ह व जिगु चुकत बिचा:संचा: याइम्ह जुइ। अले थन दना च्वनीपिनिगु दथुइ जिं छन्त छगुथाय् बी।’
- 8 “‘हे यहोशू, दकलय् त:धंम्ह पुजाहारी व छंगु न्ह्य:ने च्वनीपिं मेपिं पुजाहारी, गुपि वइतिनिगु खँया चिं ख:, सकसिनं थ्व खँ न्यँ- जिं जिमि दास, कचायात† हये।
- 9 यहोश्या न्ह्य:ने जिं तयागु ल्वहंयात स्व। उकी न्हयग: मिखा दु। आ: ला जिं उकी आख: कियाबी।’ दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभुं धयादी, ‘अले छन्हु हे थ्व देशयागु पाप चीकाबी।’ ”
- 10 “‘उखुन्हु हे छिपिं सकसिनं थ: जला:खला:यात थ: दाखमा व य:मरिमाया क्वय् च्वनेत स:ती,’ दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभुं धयादी।”*

4

न्यागु दर्शन - लुँयागु त्वा:देवा व निमा जैतूनया सिमा

- 1 जिलिसें खँ ल्हा:म्ह स्वर्गदूतं हाकनं जित: घनाच्वंम्ह मनूयात थें थन।
- 2 वं जित: न्यन, “छं छु खना?”
- जिं लिस: बिया, “जिं छगू सेल्ला:गु लुँयागु त्वा:देवा खना। उकिया च्वकाय् चिकं तइगु छगू तग्व:गु ख्वला दु। व ख्वलाया क्वय् चाक:छिं न्हयग: पाल्चात दु। पाल्चातय् च्वय् मतया निति न्हयपु चिकं वइगु नली तयात:गु दु।
- 3 उकिया लिक्क जैतूनया निमा सिमा, छमा सिमा जवपाखे, मेगु सिमा खवपाखे दु।”*
- 4 अले जिलिसें खँ ल्हा:म्ह स्वर्गदूतयात जिं न्यना, “हे जिमि प्रभु, थुपिं छु ख:?”
- 5 वं लिस: बिल, “थुपिं छु ख: धयागु खँ छं मस्यू ला?”
- जिं धया, “मस्यू जिमि प्रभु।”

यरुबाबेलयात हपा: बियादीगु

- 6 उकिं वं जित: धाल, “थ्व यरुबाबेलया नितिं परमप्रभुया वचन ख:, ‘शक्तिं मखु, बलं नं मखु, तर जिगु आत्मापाखें’ धका: दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभुं धयादी।”*
- 7 “हे त:धंगु पर्वत, छु छु ख: ? यरुबाबेलया न्ह्य:ने छ मैदान जुइतिनि। वं देग:या च्वय् फुसय् तइगु ल्वहंयात लिक्का: उकिया थासय् तइ, अले मनूत थथे धका: तत:सलं हाली, ‘परमेश्वरं आशिष बियादीमा! थुकियात परमेश्वरं आशिष बियादीमा!’ ”
- 8 हानं परमप्रभुं धयादिल,
- 9 “यरुबाबेलया ल्हातं थ्व देग:या जग त:गु दु, वं हे थ:गु ल्हातं देग: दयकेगु ज्या सिधय्की।”

* 3:1 ३:१ शैतान हिब्रू भाषां शैतान नांया अर्थ “दोष बीगु” ख:। ☆ 3:1 ३:१ एज्र ५:२; अय १-२; प्रका १२:१० ☆ 3:2 ३:२ यह ९ ☆ 3:5 ३:५ प्रस २९:६ † 3:8 ३:८ कचा कचाया बारे थ्व छगू मसीहया मेगु नां ख: धका: गुलिखय् मनूतयसं विश्वास याइ। स्वयादिसँ, यशै ४:२; यर २३:५; ३३:१५; जक ६:१२ ☆ 3:10 ३:१० मीका ४:४ ☆ 4:3 ४:३ प्रका ११:४ ☆ 4:6 ४:६ एज्र ५:२

अले दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभुं हे जितः छन्थाय् छवयाहयादीगु खः धकाः छं सी।

10 परमप्रभुं धयादिल, “ज्या भचा भचा जक शुरु जूगुयात हेला याये मते। अयनं ज्या न्हाकेत यरुबाबेलया लहातय् दकःमिया खिपः दुगु खनाः इपि लयताइ।”

(उपि त्वाःदेवाया न्हयः पाल्चा पृथ्वीया फुक्कभनं स्वया च्वनीगु परमप्रभुया मिखा खः।)☆

11 अले जिं स्वर्गदूतयात न्यना, “थ्व त्वाःदेवाया जव व खवपाखे दुगु थुपि निमा जैतूनया सिमा धाःसा छु खः?”☆

12 हाकनं जिं वयात न्यना, “लुं रंगया जैतूनया चिकं वनीगु थुपि निपु लुंयागु पाइपया लिक्क दुगु निपु कचा छु खः?”

13 वं लिसः बिल, “थुपि छु खः धकाः छु छं मस्यु ला?”

जिं धया, “मस्यु जिमि प्रभु।”

14 अले वं जितः धाल, “थुपि निमहं दक्व पृथ्वीया प्रभुया सेवा यायेगु निति अभिषेक जूपि खः।”

5

खुगू दर्शन - ब्वयाच्चंगु थूतलातःगु भ्वं

1 हाकनं जिं थस्वयाबलय् छगू भ्वंया थु ब्वयाच्चंगु खना।

2 स्वर्गदूतं जितः न्यन, “छं छु खना?”

जिं लिसः बिया, “जिं छगू थूतलातःगु भ्वं खना। उकियागु हाकः ९ मिटर व ब्या ४.५ मिटर ति दु।”

3 अले वं जितः धाल, “देशया दक्व थासय् लाये त्यंगु सराःया बारे उकी च्वयातःगु दु। उकिया छेपाखे फुक्क खुँतयत् देशं पितिनाछवइ धकाः च्वयातःगु दु। अले मेखेपाखे मखुगु पाफइपिन्त नं पितिनाछवइ धकाः च्वयातःगु दु।

4 दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभुं धयादी, “जिं सराः छवयाहये, अले खुँयागु छँ व जिगु नामय् पाफयाः मखुगु खँ ल्हाइम्हयसिगु छँ व दुहां वनी अले दुने च्वनाः उकियात नाश यानाबी, सिं व ल्वहंयात तक नं नाश यानाबी।”

न्हयगू दर्शन - पिचाय् छम्ह मिसा

5 हाकनं जिलिसें खँ ल्हाःम्ह स्वर्गदूतं न्हाःने वयाः जितः धाल, “च्वय् स्व, छु वयाच्चंगु स्व।”

6 जिं न्यना, “व छु खः?”

वं लिसः बिल, “व छगू पिचा खः, थ्व देश फुक्कभनंया मनूतयगु पापं जाः।”

7 अले जिं म्हःया पुसा चाःगु अले छम्ह मिसा पिचाय् च्वनाच्चंगु खना।

8 स्वर्गदूतं धाल, “थ्व हे दुष्टता खः।” याकनं वं मिसायात ध्वानाः पिचाय् दुने तल। अले पुसा तित।

9 अले जिं थस्वयाबलय् निम्ह मिसा जिपाखे ब्वया वयाच्चंगु खना। उमिगु पपुलिइ फय् दु। उमिके सल्यौत्याः झंगःयागु थें पपू दु। इमिसं व पिचा कयाः आकाश व पृथ्वीया दथुइ ब्वयका यंकल।

10 अले जिं जिलिसें खँ ल्हाःम्ह स्वर्गदूतयात न्यना, “थुमिसं थ्व पिचा गन यंकाच्चंगु?”

11 वं जितः धाल, “इपि बेबिलोनिया* देशय् उकियागु निति छगः देगः दय्केत वनाच्चंगु दु। देगः दय्के धुंकाः पिचायात अन थःगु हे थासय् तयाबी।”

6

च्यागू दर्शन - प्यंगः रथ

1 हाकनं जि थस्वयाः थुबलय् जि कँययागु निगू पहाडया दशुं प्यंगः रथ वयाच्चंगु खना।

2 न्हापांगु रथ ह्याउँपि सलतयसं, निगूगु रथ हाकुपि सलतयसं,☆

3 स्वंगूगु रथ तुयुपि सलतयसं व प्यंगूगु रथ तातेपाते जूपि सलतयसं साला च्वंगु दु, उपि फुक्क बल्लाः।

4 अले जिं जि नाप खँ ल्हाःम्ह स्वर्गदूतयात न्यना, “हे प्रभु, थुपि छु खः?”

5 स्वर्गदूतं जितः धाल, “थुपि स्वर्गया प्यंगू आत्मा खः। थुपि दक्व पृथ्वीयाम्ह परमप्रभुया न्हाःने दना च्वनीपि खः, अयनं आः पिहां वःगु दु।☆

6 हाकुपि सलत दुगु रथ उत्तरयागु देशपाखे वनाच्चंगु दु, तुयुपि सलत दुगु रथ पच्छिमपाखे, अले तातेपाते जूपि सलत दुगु रथ दच्छिमपाखे वनाच्चंगु दु।”

7 थुपि दक्व बल्लाःपि सलत पिहां वयाः पृथ्वीइ चाःहिलेत हथाय् चायाच्चंगु दु। अले वं धाल, “पृथ्वीया फुक्क थासय् हुँ।” उकिं इपि पृथ्वीया फुक्क थासय् वन।

8 अले वं जितः तसकं हाला धाल, “स्व, उत्तरयागु देशपाखे वनाच्चंपिन्सं जिगु आत्मायात शान्त यानाब्यूगु दु।”

☆ 4:10 ४:१० प्रका १:४; ३:१; ४:५; ५:६ ☆ 4:11 ४:११ प्रका १:४ * 5:11 ५:११ बेबिलोनिया थ्व पदय् हिब्रू भाषां बेबिलोनियायात इमिसं पुलांगु नां शिनार छयलेगु यात। स्वयादिसें, उत १०:१०; ११:१-९ ☆ 6:2 ६:२-३ प्रका ६:२-८ ☆ 6:5 ६:५ प्रका ७:१

यहोश्यात श्रीपेच

9 परमप्रभुया थ्व वचन जिथाय् वल,

10 “बेबिलोनं लिहांवःपिं हेल्दै, तोबियाह व यदायाहपिन्के बेबिलोनं ज्वनाः वःगु भेटी नाला कयाः उखुन्ह हे सपन्याहया काय् योशियाहया छैय् हूँ।

11 इमिसं ब्यूगु लुँ व वलं छगू श्रीपेच दय्कि अले यहोसादाकया काय् दकले तःधंम्ह पुजाहारी यहोश्या छैनय् श्रीपेच पुइकाब्यु।

12 दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभुं वयात थ्व धयादिल, ‘स्व, कचा धाःम्ह थ्व मनू थःगु थासय् हे च्वन्हाया वइ अले वं परमप्रभुयागु देगः दय्की।’*

13 वं हे परमप्रभुया देगः दय्केगु ज्या सिधय्की अले वयात जुजुयात दइगु मान दइ, वं थः मनूतय्त गद्दी जुजुं थें शासन याइ। वं गद्दी पुजाहारी जुयाः सेवा याइ। अले थुपिं नितां मिलय् जुयाः ज्या याइ।’

14 हेल्दै, तोबियाह, यदायाह व सपन्याहया काय् हेनयात* लुमन्तिया नितिं व श्रीपेच परमप्रभुया देगलय् तइ।

15 तापाक तापाक च्वंपिं मनूत वयाः परमप्रभुयागु देगः दय्केगु ज्याय् ग्वाहालि बी। देगः दय्के धुंकाः दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभुं जितः छिमिथाय् छवयाहयादीगु खः धकाः छिमिसं थुइ। छिमिसं परमप्रभुं धयादी थें बांलाक मानय् यात धाःसा थ्व जुइ।”

7

अपसं मखु, न्याय व दया

1 दारा जुजुं राज्य यानाच्वंगु प्यंगूगु दँया किसलेव धाःगु गुंगूगु लाया प्यन्हु खुन्ह* परमप्रभुयागु वचन जकरियाथाय् वल।

2 बेथेलयापिं मनूतय्सं शरेसेर व रेगेम-मेलकपिन्त परमप्रभुयात बिन्ति यायेत

3 व दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभुया देगःयापिं पुजाहारीत व अगमवक्तातय्के थ्व खँ न्यनेत छवल, “झीसं आः तक न्हापांनिसें दँयदसं यानाः थें न्यागूगु लाय् अपसं च्वनाः शोक यायेमाः ला?”

4 अले दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभुयागु वचन जिथाय् वल,

5 “देश्य च्वंपिं मनूत व पुजाहारीतय्त न्यँ, ‘वंगु न्हयेदँय† छिमिसं न्यागूगु व न्हयगूगु लाय् अपसं च्वनाः शोक याःबलय् छु छिमिसं धातथें हे जिगु हे नितिं अपसं च्वनागु खः ला?’

6 छिमिसं नखःचखःया भवय् नइबलय् छु थःगु हे नितिं त्वनीगु व नइगु मखु ला?

7 परमप्रभुं न्हापा थ्व हे खँ न्हापायापिं अगमवक्तातपाखें धयादीगु खः? उबलय् यस्शलेम च्वन्हायानाः उकी ग्वाः ग्वाः मनूत दुगु जुल। यक्व मनूत उकिया जःखः च्वंगु चिचीधंगु शहरय् जक मखु अयनं दच्छिन लाःगु नेगेव व पच्छिमय् क्वय् लाःगु इलाकाय् नं च्वंगु जुल।”

8 हाकनं परमप्रभुयागु वचन जकरियाथाय् वल,

9 “दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभुं थथे धयादी, ‘खःगु न्याय या, थवंथवय् दयामाया व माया क्यँ।

10 भाःत सी धुंकापिं मिस्त व मांबौ मदुपिं मस्त, परदेशी वा मगाःमचाःपिन्त क्वत्यले मते। छम्हय्सिनं मेम्हय्सित स्यकेगु योजना दय्के मते।’

11 “ ‘अयनं जिआहा जुयाः जि मनूतय्सं जिगु खँ मन्यं। इमिसं थःगु न्हयपं तित।

12 दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभुं थःगु आत्मां न्हापा न्हापायापिं अगमवक्तापाखें बियादीगु व्यवस्था व वचन न्यनेमाली धकाः इमिसं थःगु नुगःयात ल्वहं थें छायकल। उकिं दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभु तसकं तम्बयादिल।

13 “ ‘गथे जिं सःताबलय् इमिसं मन्यन अथे हे इमिसं सःतिबलय् जिं इमिगु बिन्ति न्यने मखु,’ दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभुं धयादी।

14 “म्हमस्यूपिं जातितय्गु दथुइ ग्वःफसं थें जिं इमित छ्यालब्याल याना। थुकथं इमिगु देश झिजांमिजां दंगुथाय् जुल। अन सुं नं मनू वये वने मया। इमिसं जिगु खँ मन्यंगुलि व न्हयइपुगु देश झिजांमिजां दंगुथाय् जुल।”

8

यस्शलेमयात सुवाः बियादीगु बचं

1 हाकनं दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभुयागु थ्व वचन जिथाय् वल।

2 दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभुं थथे धयादी, “सियोनयात जिगु क्वातूगु व दुग्यंगु माया दु। जि यस्शलेमया नितिं जोशं जाःगु दु!”

* 6:12 ६:१२ यर २३:५; ३३:१५; जक ३:८ * 6:14 ६:१४ हेन थ्व सपन्याहया काय् खः, थ्व योशियाह सपन्याहया काय्या मेगु नां खः। * 7:1 ७:१ ७ डिसेम्बर ५१८ ई.पु. † 7:5 ७:५ वंगु न्हयेदँय ई.पु. ५०६ लय् वंगु न्हयेदँय सुं मनूतय्सं बेबिलोनयां शासन यानाच्वंबलय् यहदाया गभर्नर जुयाच्वंम्ह गेडाल्याहयात स्यात, अले सुं मनूतय्सं वयात बांलाःम्ह मनूकथं लुमंका विलाप याना ख्वल। स्वयादिसँ, २ राज २५:२२-२५; यर ४१:१-३

3 परमप्रभुं थथे धयादी, “जि सियोनय् लिहां वये अले यरूशलेमय् बाय् च्वने। अबलय् यरूशलेमयात् ‘विश्वास याये बहःगु शहर’ धकाः धाइ, अले दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभुया पहाडयात् धाःसा ‘पवित्र पर्वत’ धाइ।”

4 दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभुं थथे धयादी, “यरूशलेमया चुक चुकय् हाकनं बुरा व बुरीपिं यक्व उमेर दुगुलि थथःगु ल्हातय् कथि ज्वनाः च्वनी।

5 शहरया चुक चुकय् म्हितिपिं मस्तयसं जाइ।”

6 दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभुं थथे धयादी, “अबलय् थुपि ल्यंदुपिन्त थ्व खँ अजूचाइपुस्से च्वने फु, अयनं छु व जिगु मिखाय् अजूचाइपुस्से च्वनी ला?”

दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभुं थथे धयादी।

7 दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभुं थथे धयादी, “जिं थः मन्तयत् पुर्बयागु देश व पच्छिमयागु देशं बचय् याये।

8 जिं इमित यरूशलेमय् च्वनेत ब्वनाहये। इपि जि मन्त जुइ। अले जि इमिपाखे विश्वास याये बहःम्ह व धर्मी जुयाः इमि परमेश्वर जुये।”

9 दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभुं थथे धयादी, “देगः हाकनं न्हगु यानाः दयकेगु बारे परमप्रभु परमेश्वरया देगःया जग तयाच्वंगु इलय् न्हापायापिं अगमवक्तातयसं छिमित ‘छिमिगु ल्हाः बल्लायेमा!’ धकाः धाःगु खँ हे छिमिसं आः हाकनं न्यनाच्वंगु दु।

10 व ई स्वयाः न्हापा सुनानं ज्याला बियाः मन् वा पशुयात् तये मफु। शत्रुया कारणं सुं मन् सुरक्षित थःगु ज्याय् वये वनेमफु। छायाधाःसा जिं सकल मन्तयत् थःथः जःलाखःलाया विरोधय् थनागु खः।

11 अयनं आः थ्व ल्यंदुपिं मन्तयत् न्हापा यानागु थें याये मखु” दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभुं धयादी।

12 “पुसा बांलाक बुया वइ, दाखमां फल बी, बुं थःगु अन्न सय्की, अले गाक्क वा वइ। जिं ल्यंदुपिं मन्तयत् थुपि फुक्क सर्बय कथं बी।

13 हे यहदा व इस्राएल्यापिं मन्त, परदेशीतयसं सुयातं सराः बीबलय् थौं तक नं छिमिगु नां छयलाच्वंगु दु। अयनं जिं छिमित बचय् याये, अले छिपिं भिंगु सुवाः जुइ।”*

14 दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभुं धयादी, “गथे छिमि पुर्खातयसं जितः तंचायक्बलय् जिं इमिथाय् विपत्ति हयेगु क्वःछिना अले भतिचा नं माया मक्यना।”

15 “तर आः हाकनं यरूशलेम व यहदायापिं मन्तयत् भिं यायेगु क्वःछिनागु दु। उकिं ग्याये मते।

16 छिमिसं यायेमाःगु थ्व हे ज्या खः — छम्हयसिनं मेम्हलिसे खःगु खँ ल्हा, अले छिमिगु अदालतय् खःगु व पाय्छिगु न्याय या।

17 छम्हयसिनं मेम्हयसित स्यकेगु योजना दयके मते। पाफयाः मखुगु साक्षी बी मते। थुपि फुक्क खँयात् जिं घृणा याये,”*
परमप्रभुं धयादी।

18 हाकनं जिथाय् दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभुयागु वचन वल,

19 दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभुं थथे धयादी, “प्यंगू, न्यागू, न्हयगू व झिगू लायागु अपसं व दुखं च्वनेमाःगु दिं आवलि लसताया नखः जुइ। उकिं छिमिसं सत्य व शान्तियात् यय्की।”*

20 दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभुं थथे धयादी, “यक्व मन्त व यक्व शहरयापिं मन्त यरूशलेमय् वइगु ई वइतिनि।

21 अले छगू शहरयापिं मन्त मेगु शहरय् वनाः थथे धाइ, “जिमि आशिष बियादिसँ धकाः परमप्रभुयात् बिन्ति यायेत याकनं हूँ, दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभुयात् मालेनु। जि थः नं वने।”

22 यक्व मन्त व बल्लाःगु जातित यरूशलेमय् दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभुयात् मालेत व बिन्ति यायेत वइ।”

23 दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभुं थथे धयादी, “अबलय् मेमेगु जातियापिं व मेमेगु भाय् ल्हाइपिं झिम्ह मन् छम्ह यहदी मिजंयाथाय् वयाः लंकू ज्वनाः थथे धाइ, ‘जिपिं नं छिलिसे वने, छायाधाःसा छिलिसे परमेश्वर दु धकाः जिमिसं न्यनागु दु।’ ”

9

इस्राएल्या शत्रुतयगु न्याय

1 छगू अगमवाणी,

हद्राक देशया विरोधय् परमप्रभुयागु वचन

अले थ्व दमस्कसय् नं लाइ,

छाय्धाःसा फुक्क मन्तय् व

इस्राएल्या कुलया मिखा परमप्रभुपाखे दु*

2 अले सिमानाय् दुगु हमातय् नं लाइ,

* 8:13 ८:१३ उत १२:२ * 8:17 ८:१६-१७ एफि ४:२५ * 8:19 ८:१९ प्यंगू, न्यागू, न्हयगू लायागु थुपि फुक्क विशेष दिख्नु यहदाया मन्तयसं यरूशलेमय् जगु बांमलाःगु घटनाया निति ख्वया विलाप याःगु दु धयागु क्यनेत इपि अपसं च्वन। * 9:1 ९:१ यशै १७:१-३; यर ४९:२३-२७; आमो १:३-५

- अले टुरोस व सीदोनय नं लाइ, इपिं ला यक्व बुद्धि दुपिं खः।☆
- 3 टुरोसं थःगु नितिं छगू किल्ला दयक्कू दु,
वं वहः धू थें व लुँ गल्लीया ध्याचः ना थें मुंक्कू दु।
- 4 अयनं वयाके दुगु फुक्क धन-सम्पत्ति परमप्रभुं लाकाकयादी।
अले इमिगु शक्तियात समुद्रय नाश यानादी।
अले इपिं मिं भस्म जुइ।
- 5 व खनाः अश्कलोनयापिं ग्याइ।
अले गाजा ग्यानाः थुरथुर खाइ।
अले एक्रोन नं ग्याइ अले वयागु आशा कम जुयावनी,
गाजां जुजु नाश जुइ,
अले अश्कलोनय हाकनं सुं च्वनी मखु।☆
- 6 अश्दोद शहरयात विदेशीतयसं अधिकार याइ
अले पलिशतीतयगु तःधंछयात जिं नाश यानाबी।
- 7 जिं इमिगु म्हुतुं लानापं हि लिकयाबी
व वाया दथुं घच्चाइपुस्से च्वंगु चिज लिकयाबी।
अनंलि ल्यंदुपिं पलिशतीत परमेश्वरया मनूत जुइ,
अले यहदाय छगू कुल थें जुइ।
एक्रोनय च्वंपिं यबूसीत* थें जुइ।
- 8 आवलि जिं थःगु देगःयात
हमला याइपिं सिपाईतपाखें रक्षा याये।
हाकनं सुं क्वत्यलेमहयसिनं गुबलें नं जिं मनूतयत हमला याइ मखु।
छायथाःसा आः जिं थःमहं हे इमिगु बिचाः यानाच्चवनागु दु।

सियोनया जुजु झायादीगु

- 9 हे म्हाय सियोन, लयताया च्वँ!
हे म्हाय यरूशलेम तसलं हा!
स्व, छिमि जुजु छिमिथाय झायादीगु दु।
वयकः धर्मीमह व मुक्ति बियादीमह खः।
वयकः क्वमिलुमह खः, वयकः गधा गया,
गधाया मचा गयाः झायादीगु दु।☆
- 10 परमप्रभुं धयादी,
एफ्राइमं जिं लडाइँया रथ चीकाबी,
अले यरूशलेमं लडाइँया सलत यंके,
लडाइँया धनुष त्वाःथला बी।
वयकलं जाति जातितयत शान्तियागु खँ न्यंकादी।
वयकःया राज्य समुद्रनिसें समुद्र तक
अले यफ्रेटिस खुसिंनिसें पृथ्वीया सिथ तक न्यनावनी।☆
- 11 छिपिलिसे चिनागु हिया जिगु बाचाया कारणं
जिं छिमि कैदीतयत लः मदुगु गालं मुक्त यानाबी।☆
- 12 हे आशा यानाच्चंपिं कैदीत, थःगु किल्लापाखे लिहां हूँ।
आः जिं छिमित धाये, “छिमित जूगु सास्तीया पलेसा
जिं छिमित उकिया निदुगं सुवाः बी।”
- 13 जिं थः हे ग्रीकयापिं सिपाईतलिसे ल्वाये।
यहदायापिं मनूत जिगु धनुष खः,
एफ्राइमयापिं मनूत जिगु वाण खः।
अले जिं थः शत्रुतय विरोधय चले यायेत

☆ 9:2 १:२-४ यशै २३:१-१८; इज २६:१-२८:२६; योए ३:४-८; आमो १:९-१०; मत्ती ११:२१-२२; लूक १०:१३-१४ ☆ 9:5 १:५-७ यशै १४:२९-३१; यर ४७:१-७; इज २५:१५-१७; योए ३:४-८; आमो १:६-८; सप २:४-७ * 9:7 १:७ यबूसीत यबूसया मनूत जुजु दाऊदं शहर त्याके न्हाः इपिं यरूशलेमय च्वनाच्चंपिं खः। अले बचयजूपिं यबूसीत परमप्रभुया मनूतयगु ब्वः जूगु खः। स्वयादिसँ, २ इति ८:७-८ ☆ 9:9 १:९ मत्ती २१:५; यहू १२:१५ ☆ 9:10 १:१० भज ७२:८ ☆ 9:11 १:११ प्रस २४:८

यस्शलेमयापि मनूत जिगु तरवार खः।☆

परमप्रभु खनेदः वइ

14 परमप्रभु शन्नृतयथाय् खनेदः वइ

अले वयकःया वाण हाबलासा थें थी।

दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभुं तुरही पुयादी,

अले दच्छिनयागु ग्वःफसय् जुयाः वयकः झायादी।

15 दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभुं थः मनूतयत् रक्षा यानादी।

इमिसं थः शन्नृतयत् नाश यानाबी,

इमिसं शन्नृतयत् ल्वहँतं कयकाः बुकी।

अले इपि दाखमघ त्वंपि थें लडाइँलय् ततःसलं हाली।

इपि वेदीया कुन्चाय् कुन्चाय् हि छ्वाकीगु

तःग्वःगु ख्वला थें हि जाःगु जुइ।

16 उखुन्हु परमप्रभु इमि परमेश्वरं थः मनूतयत् फैजवाःतय्सं

फैच्वलयया बथांयात बचय् याःथें बचय् यानादी,

श्रीपिचया मणि थें

इपि वयकःया देशय् थी।

17 इपि गुलि यइपुस्से च्वनी अले गुलि बांलाइ।

देशयागु अन्न नयाः दाखया ति त्वनाः

ल्यायम्ह ल्यासेत बल्लानावइ।

10

परमप्रभुं थः मनूतयत् वास्ता यानादी

1 बसन्त ऋतुया इलय् परमप्रभुयाके वा वयका ब्यू धकाः फ्वँ।

छाय्धाःसा वा वयकीगु सुपाँय् दयकादीम्ह परमप्रभु हे खः।

वयकलं मनूतयगु निति वा वयकादी।

अले फुक्कसिगु क्यबय् लुँ हइ।

2 मूर्तितय्सं ध्वंलाइगु खँ ल्हाइ,

तन्त्रमन्त्र याइपिन्सं मखुगु दर्शन खनी।

महगसया अर्थ कनीपिन्सं सान्त्वना मबीगु मखुगु खँ ल्हाइ।

उकिं जिमि मनूत तंपि

फैत थें उखेलाः थुखेलाः मदइ।

जवाः मदयाः इमिसं दुःख सी।☆

3 “जिगु तं फैजवाःतयके लाइ।

जिं नायःतयत् सजाँय बी।

दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभुं थःगु बथां,

यहदाया घरानायात स्वयादी।

अले वयकलं इमित लडाइँलय् छम्ह घमण्डी सल थें यानादी।

4 यहदापाखें मू ल्वहं,

वपाखें हे पालया नकिं,

अले वपाखें हे लडाइँया धनुष,

वपाखें हे फुक्क शासकत पिहां वइ।

5 इपि लडाइँलय् थः शन्नृतयत् लँया धुलय्

न्हुत्तु न्हुइपि बल्लाःपिं सिपाइँत थें जुइ।

परमप्रभु इपि लिसे दीगुलि इमिसं सल गयाः

वइपिं सिपाइँतयत् नं बुकी।

- 6 “जिं यहूदाया घरानायात बल्लाकाबी
अले योसेफया घरानायात बचय् याये।
जिं इमित हाकनं लित ब्वनाहय्।
छाय्धा:सा जित: इपिं प्रति दया दु।
जिं इमित गुबलें नं मत्व:तागु थें च्वंक
इपिं न्हापा गथे ख: अथे हे यानाबी।
छाय्धा:सा जि इमि परमप्रभु परमेश्वर ख:,
अले जिं इमिगु प्रार्थनाया लिस: बी।
7 एफ्राइमयापिं मनूत वीर सिपाईत थें जुइ,
दाखमघ त्वना: लयता:गु थें इमिगु मन जुइ।
इमि मस्त थ्व खना: लयताइ।
परमप्रभुयाके इमिगु नुग: लयताइ।
8 जिं इमित सुलि पुया: स:ते,
अले इमित छथाय् मुंके।
जिं इमित लिप्याना:
न्हापा गुलि दुगु ख: उलि हे दय्काबी।
9 जिं इमित थीथी मनूतयथाय् छ्यालब्याल याना: ब्यूसां,
इमिसं जित: लुमंका हे च्वनी।
इपिं व इमि मस्त बचय् जुइ।
अले इपिं लिहां वइ।
10 जिं इमित मिश्र देशं लित हये,
अले इमित अश्शूरं मुंका: हये।
जिं इमित गिलाद व लेबनान देशय् हये,
अले अन इमिगु निंति गाक्क थाय् दइ मखु।
11 इपिं दु:खकष्टया समुद्र छिनावनी।
समुद्रया किसिद्रुम्ब: तनावनी।
नील खुसिया ल: फुक्क सुनावनी।
अले अश्शूरया घमण्ड चूर जुइ,
मिश्रया शासन फुनावनी।
12 जिं थ:महं हे थ: मनूतयत् बल्लाके,
अले इपिं जिगु नामं जिगु लँपुइ जुइ।”*

जि परमप्रभुं थ्व खँ धयाच्चना।

11

- 1 हे लेबनान, खापा चाय्कि,
गुकिं याना: मिं छंगु देवदास्या सिमायात भस्म यायेमा।
2 हे थाकुरा:मा ख्व! छाय्धा:सा देवदास्या सिमात क्व:द:गु दु।
तत:मागु व बांबाला:गु सिमात नाश जूगु दु।
हे बाशानयागु स्वसिमा ख्व!
ख्वातुगु गुँया सिमात पालाब्युगु दु।
3 फैजवा:तय्गु ख्व:स: न्यँ
छाय्धा:सा इमिगु फै ज्वयेगु ख्य: नाश जूगु दु।
सिंहत गर्जय् जूगु स: न्यँ,
छाय्धा:सा यर्दन खुसिया ज:ख: च्वंगु झा: नाश जूगु दु।

निम्ह फैजवा:त*

- 4 परमप्रभु जिमि परमेश्वरं थथे धयादीगु दु, “स्यायेत चिं त:पिं फैच्वलयत्तयत् ज्व।

* 10:12 १०:१२ मीका ४:५ * 11:3 ११:४ फैजवा: थ्व अध्यायलय् फैजवा: खँव: मनूतयगु निंति किपा, उखान कथं छ्य:गु ख: अले फैजवा: खँव: इमि नाय:या निंति किपा, उखान कथं छ्य:गु ख:

5 न्यानायंकीपिन्सं फैयात स्याइ, अयनं इमित सजाँय जुइ मखु। इमित म्यूपिन्सं थथे धाइ, 'परमप्रभुयात तःधंकि, जिपिं तःमि जुल।' फैजवाःतयसं थः बथांयात दया मया।

6 आवलि जिं देशय् च्वपिं सुयातं हे दया याये मखुत," परमप्रभुं धयादी। "जिं मनूतयत् छम्हयसित मेम्हयसिगु विरोधी यानाबी। अले इमित इमि शासकतयगु ल्हातिइ तयाबी। इमिसं देशयात क्वत्यली। अयनं जिं थ्वयात इमिगु ल्हाति बचय् याये मखु।"

7 उकिं जिं स्यायेत चिं तयातःपिं फैतयगु पुचलं सुसाःकुसाः मगाःपिं फैतयत् ज्वया। अले निपु कथि कयाः जिं बथांयात ज्वयाः छपु कथियागु नां "दया" तया, अले जिं बथांयात ज्वयाः मेगु कथियागु नां "छप्पँ" तया।

8 जिं लच्छिया दुने स्वम्ह फैजवाःतयत् पितिनाछवया।

अले उगु फैबथानं जितः मययकल। जितः इपिं खनाः वाक्क वल।

9 "आवलि जिं छिमि फैजवाः जुइ मखुत। छिपिं सीसां थजु, स्यासां थजु। ल्यंदनिपिन्त नं थवंथवय् स्यानाः ला नयेमा।"

10 अले जिं "दया" नांयागु कथि कयाः फुक्क जातियापिलिसे चिनागु बाचा त्वाःथला धकाः क्यनेत निक्क थलाबिया।

11 थुकथं उखुन्हु हे बाचा क्वःदल। सुसाःकुसाः मगाःपिं फैतयगु बथानं जिगु ज्याखँ स्वयाच्चन। इमिसं स्यु, जिगु ज्याखँपाखें परमप्रभुं नवानाच्चंगु दु।

12 जिं इमित धया, "छिमित बांलाः सा जितः ज्याला ब्यु, मखुसा म्वाः।" अले इमिसं जितः ज्याला कथं स्वीकू वहः बिल।*

13 अले परमप्रभुं जितः धयादिल, "थ्व धिबा कुमाःयात ब्यु" थ्व जिगु ज्यायात इमिसं क्वःछ्यूगु तःधंगु मू खः। उकिं व स्वीकू वहः यंकाः जिं परमप्रभुया देगलय् च्वंगु धुकुतिइ तयाबिया।*

14 अले जिं "छप्पँ" नांयागु कथि कयाः यहदा व इस्त्राएलया स्वापु त्वःधुल धकाः क्यनेत, निक्क थलाबिया।

15 अले परमप्रभुं जितः धयादिल, "हाकनं छं छकः ग्वाज्यःम्ह फैजवाःयागु ज्याभः का।

16 जिं थःगु बथां स्वयेत मेम्ह छम्ह फैजवाः तये। वं तपिं फैतयत् वास्ता याइ मखु, थुखेलाः उखेलाः जूपिन्त मुंकी नं मखु, घाःपा जूपिन्त लंकी नं मखु, छुं मजूपिन्त ज्वइ नं मखु। वं बांबालाःपिं फैतयगु ला नइ अले इमिगु ख्वःयात सालाः लिकाइ।"

17 बथां त्वःतावपिं ज्यालगय् मजूपिं

जवाःतयत् धिक्कार!

वयागु ल्हाः व जव मिखाय् तरवार लाइ।

वयागु ल्हाः गनावनी

अले वयागु जव मिखा कां जुइ।

12

यस्शलेमया शनूतयगु नाश

1 छगू अगमवाणी— इस्त्राएलया बारे परमप्रभुया वचन थ्व हे खः। आकाशयात चकंकादीम्ह, पृथ्वीया जग तयादीम्ह अले मनूया आकार दयकादीम्ह परमप्रभुं थथे धयादीगु दु,

2 "जिं यस्शलेमयात उकिया जःखः च्वपिं मनूतयगु नितिं छगू धेधे चुइकाबीगु दाखमघया ख्वला थें दयकाबी। यहदा व यस्शलेम घेराय् लाइ।

3 उखुन्हु हे पृथ्वीया फुक्क जातित यस्शलेमलिसे ल्वायेत मुनी। सकल मनूतयत् ल्हनेत जिं यस्शलेमयात छगः ल्वहं दयकाबी। सुनां थुकियात ल्हनी वं थःत घाःपा याइ।

4 परमप्रभुं थथे धयादी, उखुन्हु हे जिं छम्ह छम्ह सलयात भवय्भवय् कंकाबी।" सल गया वःम्हयसित वें यानाबी। अयनं जिं यहदाया मनूतयत् बिचाःसंचाः याये, अयनं जिं मेगु जातियापिं दक्व सलतयगु मिखा कां यानाबी।

5 अबलय् यहदाया नायःतयसं दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभु इमि परमेश्वर जूगुलि यस्शलेमयापिं मनूत बल्लाः धकाः बिचाः याइ।

6 "उखुन्हु हे जिं यहदाया नायःतयत् च्यानाच्चंगु सिँया दथुइ मकः वा थूतयगु दथुइ च्यानाच्चंगु मिप्वाः थें दयकाबी। इमिसं जःखः च्वपिं सकल मनूतयत् भस्म याइ। यस्शलेम धाःसा थःगु हे थासय् दयाच्चनी।

7 "दाऊदया घरानायागु हनाबना व यस्शलेमयापिं मनूतयगु हनाबना यहदायागु स्वयाः अप्वः मजुइमा धकाः परमप्रभुं न्हापा यहदायापिन्त बचय् यानादी।

8 उखुन्हु हे परमप्रभुं यस्शलेमय् च्वपिन्त रक्षा यानादी अले इपिं मध्ये तसकं बमलाःपिं दाऊद थें जुइ। दाऊदया घराना धाःसा परमेश्वर थें इमिगु न्ह्यःने वनाच्चंम्ह परमप्रभुया दूत थें जुइ।

9 उखुन्हु हे यस्शलेमयात हमला याइपिं फुक्क जातितयत् नाश यायेगु शुरु याये।

इमिसं सुयाब्युम्हयसिगु नितिं शोक याःगु

10 “दाऊदया घराना व यरूशलेमयापि मन्तयत दया व प्रार्थनाया आत्मां जायकाबी। इमिसं थःपिन्सं सुयाब्यम्ह मन्, जितः स्वइ। अले मन्त याक काय्या निति शोक याःगु थें वयागु निति इपि दुखं च्वनी। दकलय् न्हापा बूम्ह काय्या निति थें दुखं च्वनी।”*

11 उखुन्हु हे यरूशलेमय् मगिदोया फाँट हदद-रिम्मोनय्* ख्वःगु थें हे मन्त ह्यँयह्यँय् ख्वइ।

12 देशया फुक्क कुल दुखं च्वनी। छगू छगू वंशयापि मन्त थथःगु पुचलय् च्वनाः दुखं च्वनी। दाऊदया घराना थःगु पुचलय् च्वनाः दुखं च्वनी। इमि कलाःपि थःगु पुचलय् च्वनाः दुखं च्वनी। नातानया† घरानायापि मिजंत थःगु पुचलय् दुखं च्वनी अले इमि कलाःपि थःगु पुचलय् दुखं च्वनी।

13 लेवीया घरानायापि मिजंत थःगु पुचलय् च्वनाः दुखं च्वनी, अले इमि कलाःपि थःगु पुचलय् च्वनाः दुखं च्वनी। शिमीया‡ वंश थःगु पुचलय् च्वनाः दुखं च्वनी अले इमि कलाःपि थःगु पुचलय् दुखं च्वनी।

14 अले थ्व हे खँ फुक्क परिवार पुचलय् जुइ। मिजंत अलग च्वनाः दुखं च्वनी अले मिस्त अलग च्वनाः दुखं च्वनी।”

13

पापपाखें शुद्ध जुइगु

1 “उखुन्हु दाऊदया घराना व यरूशलेमया मन्तयगु पाप व दोष चीकाछवयेत लःयागु छगू मुहान न्हाइ।

2 “उखुन्हु हे जिं देशं मूर्तियगु नां तक हे ल्यं मदयक हुयाछवये। अले इमिगु लुमन्ति तक हे दइ मखु। फताहा अगमवत्तातयत् व अशुद्ध आत्मायात नं जिं देशं पितिनाछवये धकाः दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभुं धयादी।

3 अले सुनां हाकनं अगमवाणी यात धाःसा वया मां बौपिन्सं वयात धाइ, ‘छं परमप्रभुया नामय् मखुगु खँ ल्हाना च्वंगुलि छ सि हे माः।’ व अगमवाणी धाइबलय् वया मां-बौनं वयात पिचायेक सुयाः स्यानाबी।

4 “उखुन्हु हे छम्ह छम्ह अगमवत्ता थःगु अगमवाणीया दर्शनं लज्या चाइ। अले ध्वंलाइम्ह अगमवत्तां फीगु सँयागु वसः फी मखु।”*

5 वं धाइ, ‘जि अगमवत्ता मखु। जि बुँज्या याइम्ह खः। जि मचाबलय् निसें बुँइ ज्या यानाः वयाच्चनागु दु।’

6 सुनां वयात, ‘छंगु म्हय् थ्व घाः* गथे यानाः जूगु?’ धकाः न्यन धाःसा वं थथे लिसः बी, ‘थ्व घाः जिमि पासाया छँय् जूगु खः।’

जवाःतयत् स्याःगु अले फैत छ्यालब्याल जूगु

7 “दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभुं धयादी,

हे तरवार, दनाः जिम्ह फैजवाःयात हमला या,
जिनापं दनाच्चनीम्ह मन्यात हमला या।

वयात स्या, अले फैत उखेलाः थुखेलाः जुइ।

अले जिं थःगु ल्हाः चीधिकःपि भ्याचातयगु विरोधय् ल्हने।”*

8 हाकनं परमप्रभुं थथे धयादी,

“थ्व देशयापि मन्तय् स्वब्वय् निब्व स्याइ,
ल्यंदुपि स्वब्वय् छब्व जक उकी च्वनाच्चनी।

9 थ्व हे स्वब्वय् छब्व मन्तयत् जाँचय् यायेत

मिं वहः यचुकीगु थें जिं इमित यचुके।

लुँयात जाँचय् यानागु थें जिं इमित जाँचय् याये,

अबलय् इमिसं जिगु नामं बिन्ति याइ।”*

अले जिं इमित लिसः बी,

‘इपि जि प्रजा खः’ धकाः जिं इमित धाये।

अले इमिसं धाइ, ‘परमप्रभु जिमि परमेश्वर खः।’ ”

14

परमप्रभु झायाः राज्य यानादी

* 12:10 १२:१०-१४ मती २४:२०; यह १९:३७; प्रका १:७ * 12:11 १२:११हदद-रिम्मोन गुलिखय् मन्तयसं थ्व मगिदोया शहरया लिक्क लाःगु यिजरेलया तःधंगु ब्यासिया छगू गांया नां खः धकाः बिचाः याइगु खः। स्वयादिसँ, २ राज २३:२८-३०; २ इति ३५:२०-२७ † 12:12 १२:१२ नातान नातान दाऊदया कायपि मध्ये छम्ह खः; व जूजु खलःयाम्ह खः, स्वयादिसँ, २ शम् ५:१४; १ इति ३:५; १४:४ ‡ 12:13 १२:१३ शिमी शिमी लेवीया छय् खः, व पुजाहारी खलःयाम्ह खः। स्वयादिसँ, नह ३:१७-१८; १ इति ६:१६-१७ * 13:4 १३:४ २ राज १:८; मती ३:४ * 13:6 १३:६घाः अबलय् गुलिखय् मखुगु अगमवाणी नवाइपि अगमवत्तातयसं थःपिनिगु प्रार्थना इमि घवं न्यनेमा धकाः थःगु म्हय् घाः याइगु खः, स्वयादिसँ १ राज १८:२८ * 13:7 १३:७ मती २६:३१; मर्क १४:२७ * 13:9 १३:९ भज ६६:१०; हितो १७:३; यशै १:२५; ४८:१०; यर १:७; इज २२:१७-२२; मला ३:३

- 1 परमप्रभुया छगू दिं वयाच्चंगु दु। अबलय् छिमित लुतय याइ अले लुतय याःगु मालसामान छिमिगु हे न्ह्याःने इनी।
- 2 जिं फुक्क जातितयत यरूशलेमलिसे लडाइँ यायेत मुंके, अले व शहरयात काइ, छँ पतिकं लुतय याइ। अले मिस्तयत् बलात्कार याइ। शहरयापि बच्छि मन्तयत् ज्वनाः विदेशय् यंकी। ल्यंदुपि मन्त धाःसा शहरय् हे च्वनी।
- 3 अनंलिपा लडाइँया इलय् थें परमप्रभु उपि जातितलिसें लडाइँ यानादी।
- 4 उखुन्हु हे वयकः यरूशलेमयागु पुर्बपाखे जैतून डाँडाय् दनादी। अबलय् जैतून डाँडा पुर्बनिसें पच्छिम तक दथु दथुं चिरिबायाः तःधंगु गाः जुइ। बच्छि डाँडा उत्तरपाखे व बच्छि डाँडा दच्छिनपाखे चिलावनी।
- 5 छिपिं जिगु पहाडया गाः जुयाः बिस्सुं वनी छायाधाःसा व गाः आसेल तक थ्यनी। यहदायाम्ह जुजु उज्जियाहया पालय् भुखाय् ब्वःबलय्* मन्त बिस्सुं वं थें छिपिं बिस्सुं वनी। अबलय् परमप्रभु जिमि परमेश्वर थः पवित्रमहनापं झाइ।
- 6 उखुन्हु तुयुजः दइ मखु, ख्वँउसे च्वनी मखु अले पु नं गाइ मखु।
- 7 थ्व अजू चाइपुगु दिं जुइ। चा नं जुइ मखु, न्हि नं जुइ मखु। अले सन्ध्या ई जुइबलय् नं तुयुजः दया हे च्वनी। परमप्रभुं जक थ्व फुक्क स्यू।
- 8 उखुन्हु हे यरूशलेमं जीवन बीगु लः पिहां वइ। उकियागु बच्छि पुर्बय् मृत सागर अले बच्छि पच्छिमय् भूमध्यसागर पाखे न्ह्याइ। अले तांन्लाबलय् व चिकुलाबलय् नं मदिकक न्ह्याना च्वनी।*
- 9 उखुन्हु हे परमप्रभु फुक्क पृथ्वीयाम्ह जुजु जुयादी। सकल मन्तयसं वयकःयात परमप्रभु धकाः आराधना याइ अले व हे नामं वयकःयात म्हसीकी।
- 10 उत्तरय् गेबानिसें दच्छिन यरूशलेमय् रिम्मोन तक फुक्क जमिन माथं वनी। यरूशलेम शहर धाःसा तःजाः जुयाः बेन्यामीनया ध्वाखांनिसें न्हापांगु ध्वाखाया थाय् तक, कुन्चाया ध्वाखा तक, अले हनेलेला धरहरानिसें जुजुयागु दाख तिसीगु थाय् तक थःगु हे थासय् च्वनी।
- 11 मन्त उकी च्वनी अले उकियात हाकनं गुबलें नाशयागु सराः लाइ मखु। यरूशलेम सुरक्षित जुयाच्च्वनी।*
- 12 यरूशलेमलिसें लडाइँ याइपि जातितयथाय् परमप्रभुं छगू ग्यानापुगु ल्वय् हयाबी। इपिं दनाच्चंबलय् हे इमिगु म्हयागु ला ध्वगिनाः वनी। इमिगु मिखा इमिगु मिखा ग्वलय् हे ध्वगिनावनी अले इमिगु मे इमिगु म्हुतुइ ध्वगिनावनी।
- 13 उखुन्हु हे परमप्रभुं इमित भवय्भवय् कंकादी। इपिं छम्हयसिनं मेम्हयसिगु ल्हाः ज्वनी अले छम्हयसिनं मेम्हयसित हमला याइ।
- 14 यरूशलेमयात बचय् यायेत यहदायापि मन्तयसं लडाइँ याइ। इमिसं जःखः च्वपिं फुक्क जातितयगु धन-सम्पत्ति अले यक्व लुँ, वहः व वसः लाका काइ।
- 15 सलत, खच्चरत, ऊँटत, गधात व शत्रुतयगु छाउनीइ दुपिं फुक्क पशुतयत् नं थज्याःगु हे ल्वचं स्याइ।
- 16 अनं लिपा यरूशलेमय् हमला याःपिं जाति जातितपाखें म्वाःपिं सकलें दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभुयात जुजु भाःपियाः आराधना यायेत व बल्चाबाय्या नखः हनेत दँयदसं यरूशलेमय् वनी।*
- 17 पृथ्वीया जातित मध्ये छुं जाति जुजु दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभुयात आराधना यायेत यरूशलेमय् मवंसा इमिथाय् वा वइ मखु।
- 18 मिश्रयापि मन्त च्वय् थाहां मवंसा इमिथाय् वा वइ मखु अले बल्चाबाय्या नखः हनेत च्वय् थाहां मवंपिन्थाय् छ्वयादीगु विपत्ति हे परमप्रभुं इमिथाय् नं छ्वयादी।
- 19 बल्चाबाय्या नखः हनेत यरूशलेमय् मवनीपि मिश्र व फुक्क जातितयगु निति थ्व हे सजॉय जुइ।
- 20 उखुन्हु हे सलतयगु गलय् नं “परमप्रभुया निति पवित्र” धकाः कियातःगु दइ, अले परमप्रभुयागु देगःया थलबल वेदीया न्ह्याःने दुगु पवित्र ख्वलात थें जुइ।*
- 21 यरूशलेम व यहदाय दुगु थलबल दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभुया निति पवित्र जुइ। थ्व थलबल बां बीपि मन्तयसं बांया ला दयकेत छ्यली। उखुन्हुनिसें दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभुया देगलय् सुं नं न्यायेमिइ याइपिं† दइ मखु।

* 14:5 १४:५ भुखाय् ब्वःबलय् थ्व आमो १:१ पदय् धयातःगु भुखाय् ब्वःगु जुइफु थ्व लगभग ई.पु. ७५० लय् जूगु खः; ☆ 14:8 १४:८ इज ४७:१; यह ७:३८; प्रका २२:१ ☆ 14:11 १४:११ प्रका २२:३ ☆ 14:16 १४:१६ लेवी २३:३१-४३ ☆ 14:20 १४:२० प्रस २८:३६; ३१:३० † 14:21 १४:२१ न्यायेमिइ याइपिं न्यायेमिइ वा व्यापार हिब्रू भाषां थ्व खँवः कनानया मन्तयगु नां थें हे च्वं। गुलिखय् मन्तयसं थथे बिचाः याइ, देगलय् दुने सुं नं अन्यजाति वा मूर्ति पुज्याइपिं वने दइ मखु।

मलाकीया सफू म्हसीका

ई.पु. ४५० पाखे यरूशलेमया देगः हाकनं न्हकथं दयके धुंकाः मलाकी अगमवक्तां थ्व सफू च्वःगु खः। थ्व सफुलिइ अगमवक्ताया मू च्यूताः परमेश्वरलिसें थःगु बाचाय् विश्वास यायेबहः जुइत पुजाहारीत व मनूतयत् उजं बीगु खः। उबलय् परमेश्वरया मनूतयसं लाः लाः थें जीवन हनाच्वंगु ख, अले मनूतयसं परमेश्वरयात थःयःथें आराधना यानाच्वंगु खः। पुजाहारीतयसं व मनूतयसं परमेश्वरयात छायेमाःगु देछा मह, अले वय्कःया उजंकथं जीवन हनेगु मयाः, थुकथं पुजाहारीतयसं व मनूतयसं परमेश्वरयात ध्वंलायेगु ज्या यानाच्वन।

तर थःमनूतयगु न्याय यायेत व इमित शुद्ध यायेत परमप्रभु झायादी। थः झाये न्ह्यः लँ छिकेत व थःगु बाचा घोषणा यायेत वय्कलं थः दूत छवयाहयादी।

धलः पौ

इस्त्राएलया पाप १:१-२:१६

परमेश्वरया न्याय व दया २:१७-४:६

मलाकी

1 छगू ईश्वरवाणी – मलाकीपाखें इस्त्राएलयात परमप्रभुया वचन –

परमप्रभुं थः मनूतयत् माया यानादीगु

2 परमप्रभुं धयादी, “जिं छिमित माया यानागु दु।”

“तर छिमिसं धाइगु, ‘छिं जिमित गय् यानाः माया यानादियागु दु लय?’

“परमप्रभुं धयादी, ‘एसाव याकूबया दाजु, मखु ला?’ अयनं जिं छिमि पुर्खा याकूबयात ल्यया।

3 एसावयात धाःसा मयय्का।* जिं वयागु पहाडी देशयात खालिगु ज्याख्यलय् मदुगु थाय् यानाबिया, अले वयागु सर्बय मरुभूमिया ध्वँचातयत् त्वःताबिया।”

4 एदोमीतयसं धया जुइफु, “झीपिं नाश जुइ धुंकासां झीसं उपिं शहरत हाकनं दयके।”*

दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभुं धाःसा थथे धयादी, “इमिसं हाकनं दयकूसां जिं उपिं स्यंकाबी। मनूतयसं एदोमयात दुष्ट देश धकाः धाइ। परमप्रभु इपिं लिसे न्ह्याबलें तंचायादी धकाः मनूतयसं धाइ।

5 छिमिसं थ्व थःगु हे मिग्वां खनी अले छिमिसं धाइ, “इस्त्राएल देश पिने नं परमप्रभु तःधंम्ह खः!”

मनूतयसं अशुद्ध बलि छाःगु

6 “कायनं बौयात व दासं थः मालिकयात इज्जत याइ। जि छिमि बौ खःसा छिमिसं छाया जितः इज्जत मयानागु? जि छिमि मालिक खःसा छाया जितः हनाबना मयानागु?” दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभुं छिमित थ्व खँ धयादी,

“हे पुजाहारीत, छिमिसं जिगु नांयात क्वह्यंकूगु दु।

“छिमिसं धाःसा थथे धाइ, ‘जिमिसं गुकथं छिगु नांयात क्वह्यंकागु दु?’

7 “छिमिसं अशुद्धगु नसा जिगु वेदीइ छानाः जितः अशुद्ध याःगु दु।

“अयनं छिमिसं न्यनी, ‘जिमिसं छितः गुकथं अशुद्ध यानागु दु?’

“परमप्रभुया टेबिल हनाबना यायेबहः मजू” धकाः धया।*

8 दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभुं थथे धयादी – “छिमिसं कांपि पशुत बां बीत हइ, छु व मज्यूगु ज्या, मखु ला? अले छिमिसं तुति खुत्यां काःपिं व ल्वगिपिं पशुत बां बीत हइ, छु व याये ज्यूगु ज्या खः ला? अज्याःम्ह पशु छिमि राज्यपालयात बिया स्व। छु व छिपिं खनाः लयताइ ला? छु वं व नाला काइ ला?”

9 “हे पुजाहारीत, जिमित दया यानादिसें धकाः परमेश्वरयात बिनित्ति या! छिमिगु ल्हातं थज्याःगु बलि छानाः छु वय्कलं छिमित नाला कयादी ला?” दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभुं धयादी।

10 हाकनं दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभुं धयादी, “हे पुजाहारीत! छिमिसं जिगु वेदीइ ज्याख्यलय् मदुगु मि मच्याकेत छिपिं मध्ये छम्हयसिनं देगःयागु लुखा तिना ब्युसा ज्युनि। जि छिपिं खना लयमताः छिमिगु ल्हाःया देछा काये नं मखु।”

11 “सूर्य लुया वइगु थासंसिसें सूर्य बिनावनीगु थाय् तक जात जातितयगु दथुइ जिगु नां तःधनी। फुक्क थासय् जिगु नामय् धुपौय् च्याकी अले नाले बहःगु देछा छाइ, छायाधाःसा जाति जातितय् दथुइ जिगु नां तःधनी,” दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभुं धयादी।

* 1:3 १:३ रोम १:१३ * 1:4 १:४ उत २५:१९-३४; उत २७; गन्ती २०:१४-२१ * 1:7 १:७ लेवी २२:१७-२५; व्य १५:२१

12 “छिमिसं धा:सा ‘परमप्रभुया टेबिल अशुद्धगु ख:’ अले ‘उकी दुगु नयेगु नसा नं अशुद्धगु ख:’ धका: धया: ‘जिगु नां क्वह्यंकाच्वंगु दु।’

13 छिमिसं थथे नं धाइ, ‘ओह! थुपि गुलि दिक्क चाइपुगु बलि ख:।’ छिमिसं उकियात हेला यात, अले बांमला:गु व्यवहार यात। छिमिसं धा:पा: जूम्ह, खुत्यां का:म्ह व ल्वगि पशु हया: जित: छाइ। छु जिं थज्या:गु देछा छिमिगु लहातं कायेगु ला?” दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभुं धयादी।

14 “थ:गु बथानय् बी धका: भाकल या:म्ह ख्वं मद्दुम्ह मिजं पशु दयक दयकं जिगु निंति ख्वं दुम्ह पशु बां बीम्ह छल याइम्हयसित सरा: लाइ। छाया:सा जि दकलय् त:धंम्ह जुजु ख:, फुक्क जातियापि मनूत जि खना: ग्या,” दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभुं धयादी।

2

पुजाहारीतयत् द्रुपं ब्यूगु

- 1 “हे पुजाहारीत, थ्व आज्ञा छिमिगु निंति ख:।
- 2 छिमिसं जिगु खँ न्हायपं मबिल धा:सा, छिमिसं जिगु खँ मन्यंसा, जिगु नांयात हनाबना मत:सा जिं छिमिथाय् सरा: छवयाहये। छिमित दइगु सुवा:यात सरा: बी। छिमिसं जिगु आज्ञाय् ध्यान मब्यूगुलि उमित सरा: लाये धुंकूगु दु,” दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभुं धयादी।
- 3 “छिमिसं याना: जिं छिमि सन्तानयात हक्के। अले छिमिसं नख:बलय् छा:पिं पशुतयगु फोहर जिं छिमिगु ख्वालया इलाबी। छिमित नं फोहरनापं पिने वांछवय् यंकी।
- 4 लेवी व वया सन्तानलिसें जिं यानागु बाचा दयाचवनेमा धका: छिमित जिं थ्व आज्ञा बियागु ख: धका: छिमिसं अले तिनि सी,” दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभुं धयादी।*
- 5 “लेवीत लिसे जिं यानागु बाचा जीवन व शान्तियागु बाचा ख:। इमिसं जिगु भय कायेमा धका: जिं व इमित बिया। इमिसं जिगु भय काल अले जिगु नांयागु भय कया: जिगु जयजय यानाच्वन।*
- 6 जिं स्यनागु सत्ययागु खँ इमिगु म्हुतुइ हे दु। इमिगु म्हुतुसिइ छुं नं मखुगु खँ मद्दु। इपिं जिलिसें शान्त व स्वजा जुया जुइ। अले यक्वसित पापं फहिकल।
- 7 “पुजाहारीया म्हुतुसिं ज्ञानया रक्षा यायेमा:। मनूतयसं वयागु म्हुतुं व्यवस्था मालेमा:। इपिं दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभुया दूत ख:।
- 8 छिपि धा:सा परमप्रभुयागु लँपुइ वंगु मद्दु। छिमिगु शिक्षां याना: यक्व मनूत पापय् लाये धुंकल। छिमिसं लेवीतलिसें या:गु बाचा त्वा:थूगु दु,” दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभुं धयादी।
- 9 “अथे जुया: जिं दक्व मनूतय् न्ह्य:ने छिमित क्वह्यंपि व चिधंपि यानाबियागु दु। छाया:सा छिपि जिगु लँपुइ जूगु मद्दु। अझ व्यवस्थायागु खँय् तक ख्वा: स्वया: ज्या या:गु दु।”

बाचा त्वा:थूगु

- 10 छु झी इस्त्राएलीत सकसियां छम्ह हे अबु मखु ला? छु छम्ह हे परमेश्वरं झीत दयकादीगु मखु ला? अथे जूगुलि छाया झीसं थ:थवय् विश्वासघात याना: परमेश्वरं झी पुर्खातलिसे चिनादीगु बाचायात क्वह्यंकेगु?
 - 11 यरूशलेमय् व इस्त्राएल देश न्यंकं यहूदायापिं मनूत विश्वासघाती जूगु दु अले घच्चाइपुगु ज्या या:गु दु। यहूदाया मिजंतयसं परदेशी घ:त पुजा याइपिं मिस्तलिसें ब्याहा याना: परमप्रभुं माया यानादीगु पवित्र थाय्यात अपवित्र या:गु दु।
 - 12 अथे याइम्ह न्ह्याम्ह हे जूसां, वं दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभुयाथाय् पशुबलि ह:सां परमप्रभुं वयात इस्त्राएलीतपाखें चीका: छवयादीमा:।
 - 13 हानं छिमिसं थथे नं याइ – परमप्रभुयागु वेदीइ छिमिसं ख्वबि बा: वय्की, छिपिं ख्वइगु अले विलाप याइगु, छाया:सा छिमिसं छाये ह:गुयात वयक्कलं वास्ता यानादी मखु अले उकियात लयताया: कयादी नं मखु।
 - 14 छिमिसं न्यनी, “छाय्?” छाया:सा परमप्रभुं छिपिं व छिमि ल्याय्म्हबलय्या कला: दथुइया साक्षीया ज्या यानाचवनादीगु दु। छु वलिसें विश्वासघात यात, ख: ला व छिमि जीवनया पासा व व्याहाया बाचाय् चिनात:म्ह कला: ख:।
 - 15 वयक्कलं छु व छिमि कला:यात छम्ह हे याना: दयकादीगु मखु ला? म्हय् व आत्माय् छिपिं वयक:या हे ख:। अले वयक्कलं छु इच्छा यानादी? छिमिगुपाखें परमेश्वरयागु भय काइपिं सन्तान मालाच्वंगु दु। अथे जुया: छिमिसं थ:गु मनयात रक्षा या, अले थ: ल्याय्म्हबलय्याम्ह कला:यात ध्वंलाये मते।
 - 16 परमप्रभु इस्त्राएलया परमेश्वरं धयादी, “पारपाचुकेगु ज्या जित: तसकं मय:। जित: सुनानं थ: कला:यात पार बिया वयात सास्ती ब्यूगु तसकं मय:,” दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभुं धयादी।
- अथे जुया: थ:गु मनयात बसय् ति, अले थ: कला:यात ध्वंलाये मते।

न्यायया दिं

17 छिमिसं थःगु खं परमप्रभुयात हीमी चायेकूगु दु।

छिमिसं न्यनी, “जिमिसं वय्कःयात गथे यानाः हीमी चाय्कागु दु?”

छिमिसं थथे धाइ, “परमप्रभुया मिखाय मभिंगु ज्या याइपिं भिं जुइ, अले इपिं खनाः लयतायादी।” हानं “न्याय याइम्ह धकाः भापिम्ह परमेश्वर गन दी?” धकाः वय्कःयात हीमी चाय्कूगु दु।

3

1 दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभुं थथे लिसः बियादी – “स्व! जिं जिम्ह दूतयात जिगु न्ह्यःने न्ह्यःने लँपु तयार यायेत छ्वयाहये। अले छिमिसं मालाच्चवंह प्रभु आकाझाकां थःगु देगलय् झायादी। छिमिसं यय्कूम्ह बाचाया दूत धातथें झायादी।”☆

2 वय्कः झाइबलय् सुनां सह याये फइ? वय्कः खने दइबलय् सु दनाच्चने फइ? छायाःसा वय्कः लँकःमितयगु मि व ध्वब्यातयगु साबुं थें खः।

3 वय्कः वहः शुद्ध याइम्ह थें च्वनादी। वय्कलं लेवीतयत् शुद्ध यानादी, अले लँव वहःयात थें यचुकादी। अले परमप्रभुयाथाय् पाय्छिगु देछा हइपिं मनूत दइ।

4 उबलय् जक वय्कलं यहदा व यस्शलेमयागु देछा न्हापा थें हे अले पुलांगु इलय् थें हे यय्कादी।☆

5 दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभुं धयादी, “अबलय् जि न्याय यायेत छिमिथाय वये। अले तन्त्रमन्त्र याइपिं, व्यभिचारीत, मखुगु साक्षी बीपिं, ज्यामितयत् ज्यालाय् स्याइपिं अले भाःत मदुपिं मिस्त, मां-बौ मदुपिं मस्तयत् क्वत्यलातःपिं, परदेशीतयगु न्याय लाका काइपिं, जि खनाः मयाइपिं थुपि सकसिगु विरोधय् जि हथासं साक्षी बी।”

परमेश्वरया नियम मानय् मयाःगु

6 दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभुं धयादी, “जि छिमि परमप्रभु गुबलें हिलीम्ह मखु। अथे जुयाः हे याकूबया सन्तान, छिपिं नाश मज्जनि।

7 छिमि पुर्खातयगु इलंनिसें हे छिपिं जिगु नियम मानय् मयासें लिचिलाः फस्वया वंगु दु। जिथाय् लिहां वा अले जि छिमिथाय् लिहां वये,” दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभुं धयादी।

“अय्सां छिमिसं धाइ, ‘जिपिं छु खँय् लिहां वयेगु?’

8 “छु मनुखं परमेश्वरयात लुतय् याये फइ ला? अय्सां छिमिसं जितः लुतय् याःगु दु।

“छिमिसं धाइ, ‘छिगु छु लुतय् यानागु दु?’

“झिब्वय् छव्व व बीमाःगु देछाय्।

9 छिमित तःधंगु सराः लाःगु दु, छायाःसा छिमिगु जातियापिं फुक्कसिनं जितः लुतय् याःगु दु।

10 जिगु छँय् नयेगु नसा न्हाबलें दयाच्चनेत फुक्क झिब्वय् छव्व धुकुतिइ हजि। थ्व खँय् जितः जाँचय् याना स्व, स्वर्गया लुखा चाय्काः छिमिथाय् छिमिगु धुकुतिइ तयेथाय् मदय्क आशिष छ्वयाहइ कि महइ?” दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभुं धयादी।

11 “छिमिगु अन्न यक्व दइ छायाःसा जिं छिमिगु अन्न बालियात कीचात व ल्वयत्पाखें रक्षा याये, छिमिगु दाखमायागु फल सये न्ह्यः हे हाया वइ मखु” दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभुं धयादी।

12 “फुक्क जातितय्सां छिमित धन्य धकाः धाइ, छायाःसा छिमिगु देश न्ह्यइपुस्से च्वंगु थाय् जुइ,” दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभुं धयादी।☆

इस्त्राएलीतय्सां परमेश्वरया विरोधय् न्चंवाःगु

13 “छिमिसं जिगु बारे छुं बांमलाःगु खँ ल्हाःगु दु,” परमप्रभुं धयादी।

“अय्सां छिमिसं धाइ, ‘जिमिसं छिगु विरोधय् छु खँ ल्हानागु दु?’

14 “छिमिसं धाःगु दु, ‘परमेश्वरया सेवा यायेगु सितिं वंगु ज्या खः। अले वय्कःयागु आज्ञायात मानय् यानाः व दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभुया न्ह्यःने दुखं च्वंपिं थें जुयाः झीत छु फाइदा जुल।

15 आर्वनिसें घमण्डीतयत् झीसं धन्यपिं धाये। मभिंगु ज्या याइपिं हे थाहां वंगु दु। अझ नं इमिसं परमेश्वरयात तं चाय्कूसां इपिं सजायपाखें बचय् जुइ।”

परमप्रभुया दयाया बचं

16 परमप्रभुया भय काइपिं मनूतय्सां थःथवय् थथे खँ ल्हाना च्वंबलय् परमप्रभुं इमिगु खँ ध्यान बियाः न्यनादिल। अले वय्कःयागु भय काइपिं व वय्कःयात हनाबना तइपिनिगु नां इमिगु लुमान्तिया नितिं वय्कःया न्ह्यःने छगु सफुतिइ च्वल।

17 “गुखुन्हू जिं इमित थःगु सम्पत्ति थें दय्केगु ज्या याये उखुन्हू हे इपिं जिम्ह मनूत जुइ। बौन थःगु खँ न्यनीम्ह काय्यात गथे दया माया यानाः ल्यंका तइ अथे हे जिं इमित ल्यंकातये,” दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभुं धयादी।

☆ 3:1 ३:१ यशै ४०:३; मती ११:१०; मर्क १:२; लूक १:७६-७७; ७:२७ ☆ 3:4 ३:४ प्रका ६:१७ ☆ 3:12 ३:१२ लेवी २७:३०; गन्ती १८:२१-२४; व्य १२:६; १४:२२-२६; नहे १३:१२

18 अले धर्मी व दुष्ट, वयकःयागु सेवा याइम्ह व मयाइम्हयसिगु दथुइ छु पा व छिमिसं हाकनं खनी।

4

परमप्रभुया दि

1 “स्व! मि च्यानाच्चंगु भट्टी थें च्वंगु व दि वयाच्चंगु दु। उखुन्हु सकल घमण्डीत व मभिंंगु ज्या याइपिं सु थें याकनं च्याइ। व दिनं इमित हा व कचा तक हे ल्यं मदयक छ्वयकाबी,” दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभुं धयादी।

2 “अथे जूसां छिपिं जिगु ग्याःभय काइपिन्त धाःसा धार्मिकताया शक्ति निभाः लूगु थें वइ। अले वयागु किरणं छिमिगु ल्वय लनी। छिपिं सागलं पिहांवःपिं साचात थें लय्तायाः तितिन्हया जुइ।

3 जिं थ्व ज्या यायेगु दिनय् छिमिसं दुष्टतय्त तुति न्हइ, अले इपिं छिमिगु तुति क्वय्यागु नउ थें जुइ,” दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभुं धयादी।

4 “जिं हरेब पर्वतय् सकल इस्त्राएलीतय्गु निति जिम्ह दास मोशयात बियागु विधि व नियम दुगु व्यवस्थायात लुमंकी अले उकियात बांलाक मानय् या।

5 “स्व! परमप्रभुयागु व तःधंगु व ग्यानापुसे च्वंगु दि वये न्ह्यः जिं छिमिथाय् एलिया☆ अगमवत्तायात छ्वयाहये।

6 अले वं मां-बौयागु नुगः थः काय्म्ह्याय् पाखे व काय् म्ह्याय्पिनिगु नुगः मां-बौपाखे हीकाबी। अथे मजूसा जिं देशयात सराः बियाः नाश यानाबी।”

मती च्वःगु भिंगु खँ महसीका

मती च्वःगु सुसमाचारय् येशू ख्रीष्ट हे लिपा वइतिनि धकाः अगमवाणी यानातःम्ह मुक्ति बीम्ह ख्रीष्ट खः धकाः क्यनातःगु दु। परमेश्वरं न्हापा पुलांगु नियमय् द्रुलंढः देँ न्हाः थः मन्तयत अगमवक्तापाखें बियादीगु यक्व बचं थ्व हे मुक्ति बीम्ह ख्रीष्टपाखें पूर्वकादिल। सफूया शुस्या अध्यायलय् च्वयातःगु दु – अब्राहामया सन्तान, दाऊदया सन्तान, येशू ख्रीष्टया वंशावली। इस्राएलय् शासन याइम्ह दाऊदया वंशं वये माःगु जुयाः थन येशू ख्रीष्टयात दाऊदया सन्तान धकाः क्यनातःगु दु। थ्व सफूया नेयगू थासय् पुलांगु नियमया खँ तप्यंक न्ह्यथनातःगु दु, अले न्हयेन्यागू (७५) थासय् चाःहिकाः पुलांगु नियमया खँ न्ह्यथनातःगु दु।

मती थ्व सफुलिइ प्रभु येशू यानादीगु ज्या, वयकःया अजू चायापुगु ज्या, वयकलं स्यनेकने यानादीगु “परमेश्वरया राज्य” या खँया बारे च्वयातःगु दु। थ्व भिंगु खँ येशूया थःगु जाति यहदीतयगु निति जक मखु, सारा संसारया निति खः। मती प्रभु येशूया झिनिम्ह मध्ये छम्ह चेला खः। वयागु धात्थेंयागु नां लेवी खः।

मती थ्व सुसमाचारयात बांलाक मिलय् यानाः च्वयातःगु दु। थ्व सफुलिइ हेरोद जुजुं बेथलेहेमय् मचाम्ह येशूयात स्यायेत स्वःगुलि वपाखें बचय् जुइत योसेफ मचा व वया मां ज्वनाः मिश्रय् बिस्युं वंगु खँ नं न्ह्यथनातःगु दु। लिपा येशू बप्तिस्मा कयादीगु, वयकःयात जाँचय् याःगु, वयकलं गालीलय् स्यनेकने यानादीगु व ल्वय् लायकादीगु खँ दु। अले येशू गालीलं यरूशलेमय् झाःगु, अन दकलय् लिपायागु हप्ताय् जूगु खँ व वयकःयात क्रूसय् यख्खाःगु, वयकः हानं म्वानावःगु व चेलातयत् नापलाःगु खँ दु।

थ्व सुसमाचारय् येशू परमेश्वरया व्यवस्था ध्वाथुइकाबीगु अधिकार दुम्ह छम्ह तःधंम्ह गुरु खः धकाः क्यनातःगु दु। मती थःम्ह च्वःगु सुसमाचारय् यहदीमखुपिन्त नं दुथ्याकूगु दु, गथेकि – येशूयात दर्शन यायेत पुर्बं वःपिं ज्योतिषीत, २:१-१२ प्रभु येशूयात तसकं विश्वास याःम्ह कप्तान, ८:५-१३ व तसकं तःधंगु विश्वास दुम्ह कनानी मिसा। १५:२२-२८ दकलय् तःधंगु थ्व आज्ञानापं सफू क्वचाइ “सारा संसारय् वनाः छिमिसं चेला दयकी।” २८:१९

थ्व सफू ई.सं. ६५ निसें ई.सं ८० तकया दथुइ च्वःगु जुइफु।

धलः पौ

येशू ख्रीष्टया पुर्खा व वयकः बूगु १:१-२:२३
बप्तिस्मा बीम्ह यहन्नां पश्चाताप यायेमाःगु खँ न्यंकाजगु ३:१-१२
येशू बप्तिस्मा कयादीगु व वयकःयात जाँचय् याःगु ३:१३-४:११
गालीलय् येशूयागु ज्या ४:१२-१८:३५
गालीलं यरूशलेमय् झाःगु १९:१-२०:३४
यरूशलेमय् दकलय् लिपायागु हप्ता २१:१-२७:६६
येशू हानं म्वानाझाःगु व चेलातयत् नापलाःगु २८:१-२०

मती

येशू ख्रीष्टया पुर्खा

लूक ३:२३-३८

1 अब्राहाम व दाऊदया सन्तान येशू ख्रीष्टया पुर्खा थथे दु –

2 अब्राहामया काय् इसहाक,

इसहाकया काय् याकूब,

याकूबया काय् यहदा व वया दाजुकिजापिं।

3 यहदाया काय्पिं फारेस व जाहेर खः। थुमि मां तामार खः।

फारेसया काय् हेस्रोन,

हेस्रोनया काय् आराम,

4 आरामया काय् अम्मिनादाब,

अम्मिनादाबया काय् नहशोन,

नहशोनया काय् सल्मोन,

5 सल्मोनया काय् बोअज खः।

बोअजया मां राहाब खः।

बोअजया काय् ओबेद खः।

ओबेदया मां रूथ खः।

ओबेदया काय् यिशै,

- 6 यिशैया काय् जुजु दाऊद खः।
 जुजु दाऊदया काय् सोलोमन खः।
 सोलोमनया मां न्हापा उरियाहया कलाः खः।
 7 सोलोमनया काय् रहबाम,
 रहबामया काय् अबिया,
 अबियाया काय् आसा,
 8 आसाया काय् यहोशापात,
 यहोशापातया काय् यहोराम,
 यहोरामया काय् उज्जियाह,
 9 उज्जियाहया काय् योताम,
 योतामया काय् आहाज,
 आहाजया काय् हिजकिया,
 10 हिजकियाया काय् मनश्शे,
 मनश्शेया काय् अमोन,
 अमोनया काय् योशियाह,
 11 योशियाहया काय् यकोनियास व वया किजापिं खः। अबलय हे इस्राएलीतयत् ज्वनाः बेबिलोनय् यंकूगु खः। ✨
 12 बेबिलोनय् इस्राएलीतयत् ज्वना यंके धुंकाः
 यकोनियासया शालतिएल धयाम्ह काय् बुल।
 शालतिएलया काय् यरूबाबेल,
 13 यरूबाबेलया काय् अबिउद,
 अबिउदया काय् एल्याकीम,
 एल्याकीमया काय् आजोर,
 14 आजोरया काय् सादोक,
 सादोकया काय् आखिम,
 आखिमया काय् एलिउद,
 15 एलिउदया काय् एलाजार,
 एलाजारया काय् मन्तान,
 मन्तानया काय् याकूब,
 16 याकूबया काय् योसेफ खः।
 थ्व योसेफ ख्रीष्ट येशूयात बुइकूम्ह मरियमया भाःत खः।

17 थुकथं ल्याःखाय् बलय् अब्राहामनिसें दाऊद तक झिंप्यंगू पुस्ता, दाऊदनिसें बेबिलोनय् इस्राएलीतयत् ज्वनायंकूबलय् तक झिंप्यंगू पुस्ता, अले बेबिलोनय् इमित ज्वनायंके धुंकाःनिसें मुक्ति बीम्ह ख्रीष्ट तक झिंप्यंगू पुस्ता जुल।

ख्रीष्ट येशू बूगु
 लूक २:१-७

- 18 येशू ख्रीष्ट थुकथं बूगु खः। वय्कःया मां मरियमयात योसेफं ब्याहा याना यंके न्ह्यः क्वःछिना जक तःबलय् हे पवित्र आत्मापाखें प्वाथय् दत। ✨
 19 मरियमया भाःत जुइम्ह तसकं धर्मीम्ह मनू जूगुलि मरियमयात बेइज्जत मयासें दुनें दुनें त्वःताछवयेगु बिचाः यात।
 20 योसेफं थथे बिचाः यानाचवंबलय् वयात म्हगसय् प्रभुया छम्ह स्वर्गदूतं वयाः थथे धाल – “दाऊदया सन्तान योसेफ, मरियमयात ब्याहा यायेत ग्याये मते। पवित्र आत्मापाखें वया प्वाथय् दुगु खः।
 21 मरियमं काय् छम्ह बुइकी, अले छं व मचायागु नां येशू ति, छायाधाःसा वय्कलं थः मनूतयत् इमिगु पापं छुतय् यानादी।” ✨
 22 परमप्रभुं अगमवन्तापाखें धयादीगु खँ पूवनेत हे थथे जूवःगु खः –
 23 “ब्याहा मयानिम्ह छम्ह मिसां
 काय् बुइकी,
 वय्कःया नां इम्मानुएल तइ।”
 इम्मानुएल धाःगु
 “परमेश्वर झीनाप दु” धइगु खः। ✨

- 24 न्हालं चाये धुंकाः योसेफं स्वर्गदूतं धाःथे यात। वं थः कलाः जुइमह मरियमयात थःगु छैय हल।
25 अयनं मचा मबुतले मरियम नाप मघं। अले मचा बुइधुंकाः योसेफ वयागु नां येशू तल।*

2

पुर्बनिसें दर्शन याःवःपि ज्योतिषीत

- 1 हेरोद जुजुया इलय यहदियाया बेथलेहेम धाःगु गामय येशू बगु खः। येशू बुइधुंकाः पुर्बपाखें ज्योतिषीत वय्कःयात यरुशलेमय स्वः वल।
2 अले इमिसं मनूतयके थथे धकाः न्यन – “यहदीतय जुजु जुयाः बूम्ह गन दु? वय्कः बगु खँ सीकेगु छगः नगु पुर्बय खनागुलि वय्कःयात दर्शन यायेत जिपि थन वयागु खः।”
3 थव खँ न्यनाः हेरोद जुजुया तसकं नुगः भाराभारा मिन। यरुशलेमय च्वपि फुक्क मनूत नं गयात।
4 उकिं हेरोद जुजुं फुक्क तःधपि पुजाहारीतयत व शास्त्रीतयत सःताः थथे न्यन – “मुक्ति बीम्ह खीष्ट गन बुइगु?”
5 अले इमिसं थथे धकाः लिसः बिल – “यहदियायागु बेथलेहेमय दु, छायाःसा थव खँ छम्ह अगमवक्तां नं थथे च्वया थकूगु दु –
6 “ ‘हे यहदियाया बेथलेहेम,
छ यहदियाया जुजुपिनिगु न्ह्यःने
छुं कथं नं चिधं मज्,
छाय्धाःसा छगुपाखें
छम्ह तःधम्ह जुजु पिहां वइतिनि।
व जिमि मनू इस्राएलीतय जवाः जुइतिनि।’ ”*

- 7 अले हेरोदं पुर्ब वःपि ज्योतिषीतयत सुनानं मसीक सःताः न्यनेकने यानाः नगु खनेदुगु ई सीकाकाल।
8 अले इमित थथे धकाः बेथलेहेमय छवल – “छिकपिं वनाः मचायागु खँ बांलाक सीकाः जितः कं झासँ, अले जि नं वनाः दर्शनया वने।”
9 जुजुयागु खँ न्यनाः इपि अनं वन। इमिसं पुर्बय खंगु नगु हानं खनेदय्कः वल। व नगु न्ह्यज्यां ज्यां वनाः मचा दुगु थासय थ्यंकाः दित।
10 व नगु खनाः इपि तसकं लयताल।
11 अन थ्यंकाः इपि छैय दुहां वनाः मचायात वया मां मरियमनापं खन। अले इमिसं क्वछुनाः वय्कःयात भागि यात। अले थथःगु कन्तुर चायकाः लुँ, नस्वाःगु गुँगू व मूर् लिकयाः छाल।
12 म्हगसय इमित हेरोदयाथाय वने मते धकाः परमेश्वरं उजं बियादिल। अयजूगुलि इपि मेगु हे लँपु जुयाः थथःगु देशय लिहां वन।
मिश्र देशय बिसिके यंकूगु
13 ज्योतिषीत वने धुंकाः योसेफयात म्हगसय प्रभुया छम्ह स्वर्गदूतं थथे धाल – “दुँ, मचा व वया मांयात व्वनाः याकनं हे मिश्र देशय बिस्सुं हँ। लिहां वयेत मधातले छिपिं अन हे च्वँ, छायाःसा हेरोदं मचायात स्यायेत स्वयाच्चंगु दु।”
14 अले योसेफ मचा व मांम्हयसित व्वनाः चां चां हे मिश्र देशय बिस्सुं वन।
15 हेरोद जुजु मसीतले इपि अन हे च्वनाच्चन। “जि थःकाययात मिश्र देशं सःता” धकाः परमप्रभुं अगमवक्तायात धायकादीगु खँ थुकथं पूवन। *

हेरोद जुजुं मस्तयत स्याकूगु

- 16 ज्योतिषीतयसं थथे झंगःलाःगु सीकाः हेरोद तमं मि जुल। अले ज्योतिषीतयपाखें नगु खनेदुगु ई सीकातःगु दुगुलि व हे स्वयाः हेरोदं बेथलेहेमय व वया जःखः च्वंगु थासय च्वपि निदँ व निदं क्वय्यापि मिजंमस्तयत स्याकेबिल।
17 थुकथं यर्मिया अगमवक्तां धयाथकूगु खँ पूवन –
18 “रामाय नुगः हे तज्याइ थें च्वंक
ख्वःसः ताये दत।
राहेल थः मस्तयत लुमंकाः ख्वयाच्चन।
वयात सुनानं दिके मफुत,
छाय्धाःसा वया मस्त स्याये धुंकल।”*

मिश्र देशं लिहां वःगु

- 19 हेरोद जुजु सीधुंकाः मिश्र देशय् च्वनाच्चंम्ह योसेफयात म्हगसय् प्रभुयाम्ह छम्ह स्वर्गदूतं
 20 थथे धाल — “दँ, मचा व मांम्हयसित ब्वनाः इस्राएल देशय् लिहां हूँ। मचायात स्यायेत स्वःपिं मनूत सी धुंकल।”
 21 अले योसेफ मचा व मांम्हयसित ब्वनाः इस्राएल देशय् तुं लिहां वन।
 22 हेरोद सिनाः वया काय् अखिलाउसं यहूदियाय् राज्य यानाच्चंगु दु धकाः न्यनाः योसेफ अन वने ग्यात। अय्जुगुलि परमेश्वरं हानं म्हगसय् वयात अन वने मते धकाः धयादीगुलि योसेफ गालील प्रदेशय् वन।
 23 अगमवक्तातयसं वय्कःयात “नासरी” धाइ धाःगु खँ पूर्वकेत योसेफ नासरत धाःगु शहरय् वनाः च्वंवन। ☆

3

बप्तिस्मा बीम्ह यूहन्नां भिंगु खँ न्यंकाजूगु

मर्क १:२-८; लूक ३:१-१८; यूह १:१९-२८

- 1 उगु हे इलय् बप्तिस्मा बीम्ह यूहन्नां यहूदियाया मरुभूमिइ वनाः
 2 थथे धकाः भिंगु खँ न्यंकाजुल —

“पश्चाताप या,
 छायाधाःसा स्वर्गयागु राज्य न्ह्यःने
 थयंकः वःगु दु।”☆

- 3 थ्व हे यूहन्नायागु खँ यशैया अगमवक्तां थथे च्वया थकूगु दु —

“मरुभूमिइ छम्ह मनू थथे धकाः
 हालाः वइ —
 ‘प्रभुयात लँ ब्यु,
 वय्कःयागु लँ छिकाब्यु।’ ”☆

- 4 थ्व यूहन्नां उँटयागु सं थानातःगु वसः पुनातःगु दु। अले जँय् छेंगूयागु जनी चिनातःगु दु। वयागु नसा क्वःबुँचा व गुँ कस्ति खः।☆
 5 यरूशलेमं, यहूदियाया फुक्क गामं व यर्दन खुसिया जःखः च्वंपिं मनूत वयाथाय् वल।
 6 अले थथःगु पाप स्वीकार यानाः यर्दन खुसिइ यूहन्नापाखें बप्तिस्मा काल।
 7 यक्व हे फरिसीत व सदुकीत नं बप्तिस्मा कायेत वयाच्चंगुलि नं इमित थथे धाल — “हे सर्पया सन्तान, परमेश्वरयागु तंपाखें बिस्युं वनेत छिमित सुनां ख्याच्चः बिल?☆
 8 पश्चाताप याःथें छिमिसं थःगु चालचलन नं अथे हे या।
 9 ‘अब्राहाम हे जिमि बाः खः, उकिं जिमित छुं नं जुइ मखु’ धकाः धयाजुइ मते, छायाधाःसा जिं छिमित धाये — परमेश्वरं अब्राहामया निति थुपिं ल्वहँतं नं मस्त दय्कादी फु।☆
 10 सिमायागु हाप्पल्य पा लाये हे त्यंगु दु। उकिं भिंगु फल मसःगु सिमा पालाः छवय्काछवइ।☆
 11 “जिं ला छिमित पश्चातापया निति लखं बप्तिस्मा बियाच्चवना। जिगु लिपा जि सिबय तसकं तःधंम्ह झायाच्चंगु दु। जि ला वय्कःयागु लाकां ज्वनाजुइत तक नं मल्वः। वय्कलं हे छिमित पवित्र आत्मां व मिं बप्तिस्मा बियादी।
 12 वय्कलं ल्हातिइ हासा ज्वना तयादीगु दु। वय्कलं फुक्क छव हायाः थःगु धुकुतिइ स्वथनादी। अले छवस जुक्व गुबलें मसीगु मिइ छवय्कादी।”

येशुं बप्तिस्मा कयादीगु

मर्क १:९-११; लूक ३:२१-२२; यूह १:३२-३४

- 13 येशुं नं बप्तिस्मा कायेत गालीलनिसें यर्दन खुसिइ यूहन्ना दुथाय् थयंकः झाल।
 14 यहून्नां वय्कःयात थथे धकाः पनेत स्वल — “छिं जक जितः बप्तिस्मा बियादीमाः। छि जिथाय् झायादीयागु ला?”
 15 वय्कलं लिसः बियादिल — “आःयात थथे हे थजु। थुकथं झीसं फुक्क धार्मिकता पूर्वके माःगु दु।” अले वं “ज्यु” धाल।
 16 वय्कः बप्तिस्मा कयाः उघ्रिमय् लखं थाहां झाल। उबलय् हे स्वर्ग चाल, अले वय्कलं परमेश्वरयागु आत्मा सुकुभतु थें जुयाः थःगु म्हय् जूवयाच्चंगु खन।

☆ 2:23 २:२३ मर्क १:२४; लूक २:३९; यूह १:४५ ☆ 3:2 ३:२ मती ४:१७; मर्क १:१५ ☆ 3:3 ३:३ यशै ४०:३ ☆ 3:4 ३:४ २ राज १:८ ☆ 3:7 ३:७ मती १२:३४; २३:३३ ☆ 3:9 ३:९ यूह ८:३३ ☆ 3:10 ३:१० मती ७:१९

17 अले स्वर्ग थथे धयाहल – “थ्व जि यःमह काय् खः, थ्व खनाः जि तसकं लयताः।” ☆

4

मरुभूमिइ येशूयात जाँचय् याःगु

मर्क १:१२-१३; लूक ४:१-१३

1 पवित्र आत्मां येशूयात शैतानपाखें जाँचय् याकेत मरुभूमिइ ब्वनायंकल। ☆

2 पिइन्हु पिइचा तक अपसं च्वनादीगुलि वय्कःयात तसकं हे नयेपित्यात।

3 अबलय हे शैतानं वयाः वय्कःयात थथे धाल – “छि परमेश्वरया काय् खःसा थ्व ल्वहंयात मरि जुइमा धकाः धयादिसँ।”

4 येशू लिसः बियादिल – “थथे च्वयातःगु दु –

“ ‘मनूत मरि जक मखु,

परमेश्वरयागु म्हुतुं पिहां वःगु

छगू छगू वचनं म्वाइ।’ ” ☆

5 शैतानं हानं वय्कःयात पवित्रगु शहरय् यंकल, अले देगः च्वकाय् यंकाः थथे धाल –

6 “छि परमेश्वरया काय् खःसा थनं तिन्हयादिसँ। छायाःसा थथे च्वयातःगु दु –

“ ‘छ न्हाथाय् वंसां रक्षा यायेत

परमेश्वरं थः दूततय्त आज्ञा बियादी

ल्वहँतं छंगु तुतियात घाःपाः मजुइमा धकाः

इमिसं थःगु ल्हातं छन्त ल्हना तइ।’ ” ☆

7 येशू वयात धयादिल – “थथे च्वयातःगु दु – ‘छं परमप्रभु परमेश्वरयागु मन स्वये मते।’ ” ☆

8 अनंलि शैतानं वय्कःयात तःजाःगु पहाडय् यंकाः संसारयागु बाबांलाःगु फुक्क राज्य व उमिगु वैभव क्यन।

9 “छि जितः भागि यानादीसा जिं छितः थ्व फुक्कं बी” धकाः शैतानं धाल।

10 अले वय्कलं धयादिल – “अय् शैतान, जिगु न्ह्यःने च्वने मते, हूँ। थथे नं च्वयातःगु दु –

“ ‘छं छिम्ह परमप्रभु परमेश्वरयागु जक

सेवा यायेमाः।

वय्कःयात जक मानय् यायेमाः।’ ” ☆

11 अले तिनि शैतानं वय्कःयात त्वःतावन। अले स्वर्गदूतत वयाः वय्कःयागु सेवा यात।

येशू गालील्य भिंगु खँ न्यंकेगु ज्या शुरु यानादीगु

मर्क १:१४-१५; लूक ४:१४-१५

12 बन्तिस्मा बीम्ह यहून्नायात इयालखानाय कुनातल धकाः न्यनादीगुलि येशू गालील्य झायादिल। ☆

13 वय्कः नासरतय् च्वना मदिसे जबूलून व नप्तालीया दथुइ लाःगु गालील समुद्र लिक्क च्वंगु कफर्नहुम झायाः च्वनादिल। ☆

14 थुकथं यशैया अगमवक्तां धयाथकूगु थ्व खँ पूवन –

15 “यर्दन खुसि व समुद्र दथुइ

लाःगु जबूलून व नप्ताली,

अले यहदीमखुपिं च्वनाच्वंगु गालील,

16 थ्व खिउँथाय् च्वनाच्वपिं मनूतयसं

छगू तःधंगु जः खनीतिनि।

कालया किचलय् लाःगु देशय्

च्वनाच्वपिन्सं नं थ्व तःधंगु जः

स्वइतिनि।” ☆

☆ 3:17 ३:१७ उत २२:२; भज २:७; यशै ४२:१; मती १२:१८; १७:५ ☆ 4:1 ४:१ हिब २:१८; ४:१५ ☆ 4:4 ४:४ व्य ८:३ ☆ 4:6 ४:६ भज ११:११-१२
 ☆ 4:7 ४:७ व्य ६:१६ ☆ 4:10 ४:१० व्य ६:१३ ☆ 4:12 ४:१२ मती १४:३; मर्क ६:१७; लूक ३:११-२० ☆ 4:13 ४:१३ यहू २:१२ ☆ 4:16
 ४:१५-१६ यशै ९:१-२

17 उबलय् निसै वय्कलं थथे धकाः न्यंकादिल –
 “पश्चाताप या,
 छायाःसा स्वर्गयागु राज्य न्ह्यःने
 थयंकः वये धुंकल।”*

येशूया दकलय् न्हापांयापि चेलात
 मर्क १:१६-२०; लूक ५:१-११

18 छन्हु येशू गालील समुद्र सिथय् झाया च्वंबलय् जाः हानाः न्या लानाच्वंपि निम्ह दाजुकिजापि सिमोन व वया किजा
 अन्द्रियासयात खन। इपि न्या लाइपि खः।

19 वय्कलं इमित धयादिल – “जि नाप वा, अले जिं छिमित मनूत लाइपि यानाबी।”

20 थ्व खँ न्यनेवं इपि थःगु जाःजी हे त्वःताः वय्कः नाप वन।

21 अनं झाःबलय् वय्कलं जब्दिया निम्ह काय् याकूब व वया किजा यूहन्नायात खन। इपि थः अबु जब्दि नाप नांचाय्
 च्वनाः पुलांगु जाः ल्हनाच्वंगु खः। वय्कलं इमित नं सःतादिल।

22 धयाकथं इपि थः अबु व नांचा त्वःताः वय्कः नाप वन।

येशू तःता ज्या यानादीगु
 लूक ६:१७-१९

23 येशू गालील फुक्कभनं चाःहिलादिल। धर्मशास्त्र स्यनीगु छँय् झायाः मनूतयत् स्यनेकने यानाः परमेश्वरयागु राज्ययागु
 भिंगु खँ न्यंकादिल। अले तःतामछि ल्वय् दुपिं मनूतयत् नं लाय्कादिल।*

24 वय्कलं थथे यानादीगु खँ सिरिया देशय् फुक्कभनं बय्बय् जुल। अले तःतामछि ल्वय् दुपिं, तःतामछि दुःखकष्ट दुपिं,
 भूत दुबिना च्वंपि, तिल्वय् वःपि व पक्षवातं कःपिं मनूतयत् वय्कःयाथाय् हल। वय्कलं इपि फुक्कसिगु ल्वय् लाय्कादिल।

25 गालील, डेकापोलिस, यरूशलेम, यहूदिया व यर्दन खुसिया पारिनिसें वःपिं ग्वाः ग्वाः मनूत वय्कः नाप नाप जुल।

5

पहाडय् बियादीगु उपदेश
 लूक ६:२०-२६

1 ग्वाः ग्वाः मनूतयत् खनाः येशू पहाडय् थाहां झायाः फ्यतुनादिल। चेलात नं वय्कःयाथाय् वल।

2 अले वय्कलं इमित थथे धकाः स्यनादिल –

3 “थःत आत्माय् चीमि खंकीपिं मनूत धन्यपिं खः,
 स्वर्गयागु राज्य इमिगु हे खः।

4 नुगः मछिंका जुइपिं मनूत
 धन्यपिं खः,
 परमेश्वरं हे इमित ह्यय्कादी।*

5 स्वजापिं मनूत धन्यपिं खः,
 पृथ्वीइ इमिसं अधिकार यायेदइ।*

6 परमेश्वरया न्ह्यःने धर्मी ठहरय् जुइत पित्याकाः
 प्याय्चाय्का जुइपिं मनूत
 धन्यपिं खः,
 परमेश्वरं इमित लुधंकादी।*

7 कर्पिन्त दया यानाजुइपिं मनूत
 धन्यपिं खः,
 परमेश्वरं इमित दया यानादी।

8 नुगः यच्चुपिं मनूत धन्यपिं खः,
 इमिसं परमेश्वरयात स्वये खनी।*

9 मेपिन्त मिलय् यानाजुइपिं मनूत
 धन्यपिं खः,
 इमित परमेश्वरं थःकाय्पिं यानादी।

10 परमेश्वरया न्ह्यःने धर्मी ठहरय् जुइत दुःखकष्ट
 फयाच्वंपिं मनूत धन्यपिं खः,

* 4:17 ४:१७ मती ३:२

* 4:23 ४:२३ मती ९:३५; मर्क १:३९

* 5:4 ५:४ यशै ६१:२

* 5:5 ५:५ भज ३७:११

* 5:6 ५:६ यशै ५५:१-२

* 5:8 ५:८ भज २४:३-४

छाय्धाःसा स्वर्गयागु राज्य इमिगु हे खः।”☆

11 “जितः विश्वास याःगुलि छिमित मनूतयसं मभिका जुइ, हेस्याना जुइ, दुःखकष्ट बियाजुइ। अयजूगुलि छिपि धन्यपि खः।”☆

12 छिपि स्वयाः न्हापायापि अगमवक्तातयत् नं थथे हे दुःखकष्ट ब्यूगु खः। उकिं लयताया जु, छाय्धाःसा स्वर्ग्य् छिमित बीत तःधंगु सिरपाः तयातःगु दु।”☆

चि व जः

मर्क ९:५०; लूक ११:३३-३६; १४:३४-३५

13 “छिपि पृथ्वीया चि खः। चिया सवाः हे तन धाःसा थ्व चियात गथे यानाः हानं चि सवाः वय्केगु? थथे सवाः तने धुंकूगु चि छुकियात नं ज्यालगय् मज्जु, उकिं थज्याःगु चियात मनूतयसं वांछवइ, अले न्हया जुइ।”☆

14 “छिपि संसारया जः खः। पहाडया च्वकाय् दयकातःगु शहरयात सुनानं मखंक सुचुकातये फइ मखु।”☆

15 मत च्याकाः सुनानं त्वपुयातइ मखु, बरु क्वथा न्यंक जः खयेमा धकाः त्वाःदेवाय् तयातइ।”☆

16 छिपि नं मनूतयगु न्ह्यःने थथे हे थिनाच्चने फयेमाः। अले जक छिमिसं याःगु बाबांलाःगु ज्याखँ मनूतयसं खनी, अले स्वर्ग्य् च्वनादीम्ह परमेश्वर बाःयात इमिसं तःधंकी।”☆

व्यवस्थायगु खँ

लूक १६:१७

17 “जि व्यवस्था व अगमवक्तातयसं स्यना थकूगु खँ स्यंका छवयेत वःगु जुइ धकाः मतिइ तये मते। जि व्यवस्था व अगमवक्तातयसं स्यना थकूगु ज्याखँ स्यंका छवयेत वयागु मखु, बरु पूर्वकेत वयागु खः।

18 जिं छिमित धात्थे धाये – आकाश व पृथ्वी दतले व्यवस्थाय् च्वयातःगु चिकिचाधंगु छगू नं सिति वनी मखु, बरु अथे च्वयातःगु छकुचा दतले पूवनी।”☆

19 थथे जगुलि व्यवस्थायगु चिकिचाधंगु छगू जक आज्ञा मानय् मयाइपि व मयाकेत स्यना जुइपि मनूत स्वर्गयागु राज्यय् दकलय् चिधंपि जुइ। सुनानं व्यवस्था फुक्कं मानय् याःसा, अले कर्पिन्त नं मानय् यायेमाः धकाः स्यना जूसां थज्याःपि मनूत स्वर्गयागु राज्यय् तःधंपि जुइ।

20 “जि छिमित धाये – छिमिसं शास्त्रीत व फरिसीतयसं स्वयाः अप्वः परमेश्वरयात यःथे याःसा जक छिपि स्वर्गयागु राज्यय् दुहां वने फइ।

तं चायेगु व मनू स्यायेगु ज्या

21 “न्हापायापि मनूतयत् थथे धयातःगु छिमिसं न्यनातःगु हे दु – ‘मनू स्याये मते, सुनानं सुयातं स्यात धाःसा वयात सजाँय बी।’”☆

22 तर जिं छिमित धाये – दाजुकिजापिलिसे तंम्बइम्ह मनूयात नं सजाँय बी। सुनानं थः दाजुकिजानापं छुं म्वाय्क ल्वापु थल धाःसा वं तःधंगु सजाँय फयेमाली। अथे हे सुनानं थः दाजुकिजायात ‘ध्वादः’ धाल धाःसा व नरकयागु मिइ लाइ।

23 “अयजूगुलि छिमिसं परमेश्वरयात छुं छाये न्ह्यः छ खनाः छिमि किजा तंम्बया च्वंगु दु धकाः लुमन धाःसा

24 थःम्हं छायेत्यनागु वेदीया न्ह्यःने हे त्वःताः किजानापं निं मिलय् जू हँ, अले तिनि छाः हँ।

25 “छन्त द्रुपं ब्यूम्ह मनू नाप लँय हे मिलय् जु। मखुसा वं छन्त अदालतय् यंकाः न्यायाधीशया ल्हातिइ लःल्हानाबी। न्यायाधीशं सिपाईया ल्हातिइ लःल्हानाबी। अले छ इयालखानाय् लाइ।

26 जिं छिमित धात्थे धाये – पुले माक्व धिबा मपुतले छिमित इयालखानां त्वःता हइ मखु।

व्यभिचार याये मज्यू

27 “छिमिसं थथे धाःगु न्यनातःगु दु – ‘व्यभिचार याये मते।’”☆

28 तर जिं छिमित धाये – सुनानं सुं मिसायात बांमलाःगु मिखां स्वल धाःसा वं मनं मनं व्यभिचार याये धुंकी।

29 छंगु जव मिखां छन्त पाप याकूसा उकियात लिकयाः वान्छवया ब्यु। म्ह छम्हं नरकय् लाकाः च्वनेगु स्वयाः ला म्हया छगू अंग मदय्का च्वनेगु आपालं भिं।”☆

30 छंगु जव ल्हातं छन्त पाप याकूसा उकियात त्वाःल्हानाः वान्छवया ब्यु। म्ह छम्हं नरकय् लाका च्वनेगु स्वयाः ला म्हया छगू अंग मदय्का च्वनेगु तसकं भिं।”☆

पारपाचुकेगु खँ

मती १९:९; मर्क १०:११-१२; लूक १६:१८

31 “थथे नं धयातःगु दु – ‘सुनानं थः कलाःयात त्वःतूसा पारपाचुकागु भवं च्वयाः बीमाः।’”☆

☆ 5:10 ५:१० १ पत्र ३:१४ ☆ 5:11 ५:११ १ पत्र ४:१४ ☆ 5:12 ५:१२ २ इति ३६:१६; प्रे ७:५२ ☆ 5:13 ५:१३ मर्क ९:५० ☆ 5:14 ५:१४ यूह ८:१२; १:५ ☆ 5:15 ५:१५ मर्क ४:२१; लूक ८:१६; ११:३३ ☆ 5:16 ५:१६ १ पत्र २:१२ ☆ 5:18 ५:१८ लूक १६:१७ ☆ 5:21 ५:२१ प्रस २०:१३; व्य ५:१७ ☆ 5:27 ५:२७ प्रस २०:१४; व्य ५:१८ ☆ 5:29 ५:२९ मती १८:९; मर्क १:४७ ☆ 5:30 ५:३० मती १८:८; मर्क ९:४३ ☆ 5:31 ५:३१ व्य २४:१-४; मती १९:७; मर्क १०:४

32 तर जिं छिमित धाये – कला:महं व्यभिचार या:गु मदयकं सुनानं थ: कला:यात त्व:ता छवल धा:सा वं थ: कला:यात व्यभिचार याकूग जुइ। अथे हे व मिसायात यंकूम्ह मिजंनं नं व्यभिचार या:गु जुइ।☆

पाफयेगु खँ

33 “न्हापा न्हापायापि मन्तयत् थथे धयात:गु नं छिमिसं न्यनात:गु दु – ‘छिमिसं मखुगु भाकल याये मते, तर परमप्रभुया निंति यानागु भाकल पूर्वकि। व भाकल त्वा:थले मते।’☆

34 तर जिं छिमित धाये – गुबले छुं खँय हे पाफये मते। स्वर्गयागु नां कया: नं पाफये मते, छायाधा:सा स्वर्ग परमेश्वरया सिंहासन ख:।☆

35 पृथ्वीयागु नां कया: नं पाफये मते, छायाधा:सा पृथ्वी परमेश्वरया तुति तइगु थाय् ख:। यरूशलेमयागु नां कया: नं पाफये मते, छायाधा:सा यरूशलेम त:धंम्ह जुजुयागु शहर ख:।☆

36 थ:गु छ्यं थिया: तक नं पाफये मते, छायाधा:सा छेनय् च्वंगु सँ छपुयात नं छिमिसं तुइके व हाकुकु फइ मखु।

37 छु धायेमा:गु ख: – ख:सा ख: जक धा, मखुसा मखु जक धा। थुलि अप्व: खँ शैतानपाखेयागु जक ख:।

पलेसा कायेगु खँ

लूक ६:२९-३०

38 “थथे धयात:गु नं छिमिसं न्यनात:गु हे दु – ‘मिखायागु पलेसा मिखा, वायागु पलेसा वा।’☆

39 तर जिं छिमित धाये – थ:त मभिकूपिन्त छिमिसं ब्वलासाये मते। सुनानं छिमित जव न्यतालय् दाल धा:सा खव न्यता: नं फया ब्यु।

40 सुनानं छन्त छंगु लं त्वका: कायेत अदालतय् यंकल धा:सा वयात गानापं त्वया ब्यु।

41 सुनानं छन्त करं छगू किलोमिटर तक यंकेत स्वल धा:सा व नाप निगू किलोमिटर हे वना ब्यु।

42 सुनानं छंके छुं फवन धा:सा वयात ब्यु। सुनानं छंके छुं त्याये का वल धा:सा वयात बिया छव।

शत्रुतयत् माया यायेगु

लूक ६:२७-३६

43 “थथे धयात:गु नं छिमिसं न्यनात:गु दु – ‘ज:लाख:लायात माया या, शत्रुयात हेला या।’☆

44 तर जिं छिमित धाये – शत्रुयात माया या, थ:त दु:ख बीपिनिगु निंति प्रार्थना या।

45 अले जक छिपिं स्वर्गय् दीम्ह बा:या मस्त जुइ फइ, छायाधा:सा वयकलं भिपिं व मभिपिं निम्हयूसितं निभा: त्वय्कादी। अले धर्मी व पापी निम्हयूसितं वा वय्कादी।

46 थ:त माया याइपिन्त जक माया याना: छु सिरपा: कायेखनी? थथे ला कर काइपिन्सं नं या:।

47 छिमिसं थ: दाजुकिजापिन्त जक हनाबना तल धा:सा छु हे भिंगु ज्या यात? छु परमेश्वरयात म्हमस्यूपिन्सं जक अथे मया: ला?

48 अयजूगुलि स्वर्गय् दीम्ह छिमि बा: सिद्धम्ह ख:, उकिं छिपिं नं अथे हे सिद्ध जु।☆

6

मसीक दान बीगु खँ

1 “होश या, मन्तयत् क्यने थें याना: जक छिमिसं भिंगु ज्या याये मते। मन्तयत् क्यने थें जक भिंगु ज्या यात धा:सा स्वर्गय् च्वनादीम्ह परमेश्वर बा:नं छिमित छुं हे सिरपा: बियादी मखु।☆

2 सुयातं छुं बीबलय् जिं थथे बिया धका: नाय्खि च्वय्का जुइ मते। थथे ला निपा: ख्वा:पा: दुपिन्सं जक धर्मशास्त्र स्यनीगु छँय् व लँय् वना: मन्तयत्सं त:धं धाय्केत धयाजुइ। जिं छिमित ख:गु खँ धाये – इमिसं काये मा:गु सिरपा: काये धुंकूगु दु।

3 सुयातं छुं बीबलय् जव ल्हातं या:गु खव ल्हातं मसीमा।

4 बीबलय् सुनानं मसीक बीगु या, अले थथे मसीक ब्युगु खंकादीम्ह परमेश्वर बा:नं छिमित सिरपा: बियादी।

प्रार्थना यायेगु खँ

लूक ११:१-४

5 “प्रार्थना यायेबलय् छिमिसं क्यने थें जक याये मते। निपा: ख्वा:पा: दुपिन्सं जक मेपिन्सं खनेमा धका: धर्मशास्त्र स्यनीगु छँय् व लँय् हे दना: प्रार्थना याना जुइ। जिं छिमित ख:गु खँ धाये – इमिसं काये मा:गु सिरपा: काये धुंकूगु दु।☆

6 प्रार्थना यायेबलय् छिमिसं क्वथाय् च्वना: खापा तिना: खने मदुम्ह परमेश्वर बा:यात प्रार्थना या। थथे सुं मदुथाय् वना: या:गु प्रार्थना खंकादीम्ह परमेश्वर बा:नं छिमित सिरपा: बियादी।

☆ 5:32 ५:३२ मती ११:१; १ कोर ७:१०-११ ☆ 5:33 ५:३३ लेवी १९:१२; गन्ती ३०:२; व्य २३:२१ ☆ 5:34 ५:३४ याक ५:१२; यशै ६६:१; मती २३:२२
 ☆ 5:35 ५:३५ यशै ६६:१; भज ४८:२ ☆ 5:38 ५:३८ प्रस २१:२४; लेवी २४:२०; व्य १९:२१ ☆ 5:43 ५:४३ लेवी १९:१८ ☆ 5:48 ५:४८ लेवी १९:२; व्य १८:१३ ☆ 6:1 ६:१ मती २३:५ ☆ 6:5 ६:५ लूक १८:१०-१४

- 7 “प्रार्थना यायेबलय् छिमिसं परमेश्वरयात म्हमस्यूपिन्सं थें म्वाःमदुगु हालाः ताःहाकय्क याये मते। थुकथं याःगु प्रार्थना जक परमेश्वरं न्यनादी धयागु इमिगु धापू खः।
8 इमिसं थें छिमिसं याना जुइ मते। वय्कःयाके फवने न्ह्यः हे छिमित माःगु खँ परमेश्वर बाःनं स्यू।
9 छिमिसं थथे प्रार्थना या –

“ हे झीम्ह स्वर्गय् च्वनादीम्ह परमेश्वर बाः,
छिगु नां पवित्र जुइमा।

- 10 छिगु राज्य वयेमा,
छिगु इच्छा स्वर्गय् थें हे,
थ्व पृथ्वीइ नं पूवनेमा।
11 जिमित न्हिच्छिया मरि,
थौं जिमित बियादिसँ,
12 अले जिमिगु अपराध क्षमा यानादिसँ,
गथे जिमिसं नं जिमि अपराधीतय्त
क्षमा यानाबियागु दु।
13 जिमित परिक्षाय् लाकादी मते,
बरु दुष्टपाखें बचय् यानादिसँ
छाय्धाःसा राज्य व पराक्रम व महिमा
सदां सर्वदां छिगु हे खः, आमेन।’

14 “थःत मभिं याःपिन्त छिमिसं क्षमा याःसा छिमित नं स्वर्गय् च्वनादीम्ह परमेश्वर बाःनं क्षमा यानादी।✧

15 मखु, छिमित मभिं याःपिन्त छिमिसं क्षमा मब्यू धयागु जूसा छिमिगु पाप नं परमेश्वर बाःनं क्षमा यानादी मखु।

अपसं च्वनेगु खँ

- 16 “अपसं च्वनेबलय् छिमिसं निपाः ख्वाःपाः दुपिन्सं थें ख्वाः खिउँका च्वनेगु याये मते। अपसं च्वनागु धकाः क्यनेत इमिसं थःगु ख्वाः खिउँका जुइ। जिं धात्थें धयाच्वना – इमिसं काये माःगु सिरपाः काये धुंकूगु दु।
17 बरु छं अपसं च्वनेबलय् ख्वाः सिलाः छेनय् चिकं तथा च्वँ।
18 अले छ अपसं च्वनाच्वंगु मनूतयसं मखु, बरु खने मदुम्ह परमेश्वर बाःनं खंकादी। अले वय्कलं छन्त सिरपाः बियादी।

स्वर्गय् धन मुंकि

लूक १२:३३-३४

- 19 “थःगु निंति छिमिसं थ्व संसारय् धन-सम्पत्ति मुंके मते। धन मुंकूगु धन-सम्पत्ति खतं नइ, किलं नइ, अले खुं खुइ।✧
20 बरु छिमिसं खतं मनइथाय्, किलं मनइथाय्, अले खुं मखुइथाय् स्वर्गय् धन-सम्पत्ति मुंकि।
21 छिमिगु सम्पत्ति गन दु छिमिगु मन नं अन हे दइ।

मिखा म्हयागु जः

लूक ११:३४-३६

- 22 “मिखा हे म्हयागु जः खः। मिखा थीसा जक छिमिगु म्ह छम्हं थी।
23 छिमिगु मिखा स्यंसा छिमिगु म्ह छम्हं हे खिउँसे च्वनी। उकिं छिमिके दुगु जः हे खिउँसे च्वंसा खिउँगु इन गुलि खिउँसे च्वनीगु जुइ।

24 “सुनानं निम्ह मालिकयागु सेवा याये फइ मखु, छाय्धाःसा वं छम्ह मालिकयात अप्वः ययकूसा, मेम्ह मालिकयात ययकी मखु। वं छम्हय्सिनं धाःथें याःसा मेम्हय्सिनं धाःगु खँ न्यनी मखु। अथे हे छिमिसं परमेश्वर व धन निगूयां सेवा याये फइ मखु।

नयेत्वनेगुलिइ च्यूताः तये मते

लूक १२:२२-३१

25 “अय्जूगुलि जिं धयाच्वना – नयेत्वनेगु व पुनेगुलिइ छिमिसं च्यूताः तये मते। छु, नयेगु स्वयाः प्राण तःधं मजू ला? पुनेगु स्वयाः शरीर तःधं मजू ला?

26 झंगःपंक्षीतय्त स्व, इमिसं पुसा हलाः सयकेगु ज्या नं मयाः, नसा मुंकेगु ज्या नं मयाः। अथेसां स्वर्गय् च्वनादीम्ह परमेश्वर बाःनं इमित नका तथादीगु दु। इपिं स्वयाः छिपिं तःधं मजू ला?

27 छिपिं मध्ये धन्धा कयाः थःगु आयुलय् मेगु पलख जक नं तने फुम्ह सु दु?

- 28 “छु फी, छु पुने धका: छिमिसं छाया च्यूता: कया: जुया? ह्याचवंगु स्वांयात छक: स्व, इपिं गुकथं त:मा जुल? इमिसं ज्या नं या:गु मद्दु, काप: नं था:गु मद्दु।
- 29 अथेसां जिं धाये – उलिमछि धन-सम्पत्ति दुम्ह सोलोमन जुजु छपव: स्वां ति हे झ:झ: मधा:।*
 30 थौं बुया: कन्हय हे इवा: जुयावनीगु घॉययात ला परमेश्वरं थुलि समा: यानातयादी धा:सा वय्कलं छिमित पुनेत वस: बियामदी ला? विश्वास मगा:पिं, छिमिसं गथे क्वातुक विश्वास याये मफुगु?
- 31 “अयजूगुलि छिमिसं ‘छु नये, छु त्वने, अले छु पुने’ धका: पीर काये मते।
- 32 परमेश्वरयात म्हमस्यूपिं मनूतयसं जक थथे पीर कयाचवनी। छिमित छु छु मा: धका: स्वर्गय् चवनादीम्ह छिमि परमेश्वर बा:नं फुक्क स्यू।
- 33 न्हापां परमेश्वरयागु राज्य मा, वय्कलं धयादी थें च्वँ। अले वय्कलं छिमित मा:गु फुक्क बियादी।
- 34 “कन्हय जुइगु खँय् च्यूता: काये मते। कन्हययागु च्यूता: कन्हय हे वइ। थौंयात थौंयागु हे कष्ट अप्व:।

7

कर्पिन्त दोष बीगु

लूक ६:३७-३८, ४१, ४२

- 1 “मेपिन्त दोष बी मते, अले छिमित नं दोष बी मखु।
- 2 छायाधा:सा गथे छिमिसं मेपिन्त दोष बिल, अथे हे छिमित नं दोष बी। गुलि छिमिसं कर्पिन्त बिल, उलि हे छिमित नं बी।*
 3 “छिमि किजाया मिखाय् च्वंगु धू खंम्हयसिनं थ:गु मिखाय् च्वंगु सुप: छाया मखन?
 4 थ:गु मिखाय् सुप: दुहां वनाच्वंगु मखंम्हयसिनं छिमि किजाया मिखाय् धू दुहां वनाच्वंगु खँय् छाया वास्ता या: जुइ माल?
 5 थ:गु हे मिखाय् च्वंगु सुप: मखंम्हयसिनं छिमि किजाया मिखाय् च्वंगु धू लिकयाबी धका: गथे धाये फइ? हे निपा: ख्वा:पा: दुपिं, न्हापां थ:गु मिखाय् च्वंगु सुप: निं लिका। अले तिनि कर्पिनिगु मिखाय् च्वंगु धू खंका: लिकाये फइ।
- 6 “च्वखगु चिज खिचायात बी मते, अथे या:सा वं छिमित हे न्या: वइ। फाया न्ह्य:ने मोती वान्छवया बी मते, अथे या:सा वं थुकियात न्हुतु न्ह्याबी।

फवँ, मा अले स:ती

लूक ११:९-१३

- 7 “फवँ, अले छिमित बी, माला स्व, अले छिमिसं लुइके फइ, स: ब्यु, अले लुखा चाय्काबी।
- 8 छायाधा:सा फवंपिन्त बी, माला स्व:पिन्सं लुइकी, अले स: ब्युम्हयसित चाय्काबी।
- 9 “अज्या:म्ह सु बौ दइ? सुनां कायनं मरि फवनीबलय् ल्वहं बी?
 10 अथे हे न्या फवनीबलय् सर्प बी?
 11 मभिंपिं जुया: नं छिमिसं थ: मस्तयत् भिंगु भिंगु बी स: धा:सा स्वर्गय् चवनादीम्ह बा:नं जक थ:के फवम्हयसित इन भिंगु बियामदी ला?
- 12 “छिमित मेपिन्सं छु या:सा य: छिमिसं नं इमित अथे हे या। थ्व हे खँ व्यवस्था व अगमवत्तातयसं स्यना थकूगु ख:।*
 13 “चिब्यागु ध्वाखां दुहां हँ, छायाधा:सा नरकय् वनीगु ध्वाखा तब्या, अले लँ तब्या जुइ। वने अ:पुगुलि थ्व ध्वाखां दुहां वनीपिं यक्व दइ।

निपु लँ

लूक १३:२४

- 14 जीवनयागु ध्वाखा धा:सा चिब्या, अले लँ चिब्या। उकिं थनं जुइपिं मनूत यक्व दइ मखु।

सिमा व फल

लूक ६:४३-४४

- 15 “फताहा अगमवत्तात खना: होश या, छायाधा:सा थुपिं फैचायागु ख्वा:पालं पुया वइ। दुने धा:सा थुपिं ग्यानापुपिं गुँखिचा थें जुइ।
- 16 थुमिगु ज्या स्वया: छिमिसं थुमित म्हसीके फइ। कंझालय् दाख सइ मखु। अथे हे कंमाय् य:मरि सइ मखु।
 17 भिंगु सिमाय् भिंगु हे फल सइ। अथे हे मभिंगु सिमाय् मभिंगु हे फल सइ।
 18 भिंगु सिमाय् मभिंगु फल गुबलें सइ मखु। अथे हे मभिंगु सिमाय् भिंगु फल गुबलें सइ मखु।
 19 अयजूगुलि भिंगु फल मस:गु सिमायात पाला: छवय्काछवइ।*
 20 थुकथं इमिगु ज्यां हे इपिं भिं ला कि मभिं धका: सीके फइ।*
 21 “फताहा अगमवत्तात खना: होश या, छायाधा:सा थुपिं फैचायागु ख्वा:पालं पुया वइ। दुने धा:सा थुपिं ग्यानापुपिं गुँखिचा थें जुइ।

* 6:29 ६:२९ १ राज १०:४-७; २ इति १:३-६ * 7:2 ७:२ मर्क ४:२४ * 7:12 ७:१२ लूक ६:३१ * 7:19 ७:१९ मती ३:१०; लूक ३:९ * 7:20 ७:२० मती १२:३३

जिं छिमित गुबलें हे म्हमस्यु
लूक १३:२५-२७

21 “जित: ‘प्रभु, प्रभु’ जक धयाजुइपिं मनूत परमेश्वरयागु राज्यय् दुहां वने फइ मखु। स्वर्गय् च्वनादीम्ह जिमि बा:यात लय्तायेक ज्या याना जूपिं जक वय्क:यागु राज्यय् दुहां वने फइ।

22 न्याय याइखुन्हु यक्वसिनं जित: थथे धाइ – ‘प्रभु, प्रभु, छिगु नामं जिमिसं अगमवाणी कना मवया ला? छिगु हे नामं भूत दुबिना च्वंपिं मनूतय्त लाय्का मवया ला? अले छिगु हे नामं यक्व हे अजू चायापुगु ज्या मयाना ला?’

23 जि इमित थथे लिस: बी – जिं छिमित म्ह हे मस्यु। मभिं गु ज्याखँ यानाजुइपिं, छिपिं फुक्कं जिथासं तापाक्क हँ।*☆

छँ दयकीपिं निम्ह मनु
लूक ६:४७-४९

24 “अयजूगुलि जिगु वचन न्यना: उकथं हे याइम्ह मनु ल्वहं दुथाय् छँ दनीम्ह बुद्धि दुम्ह मनु थें ख:।

25 वं छँ दयके धुंका: तसकं वा वया: बा: वल। हानं तसकं फय् वया: वयागु छँय् कल। अयनं ल्वहंयागु बल्ला:गु जगय् दनात:गुलि वयागु छँ मदुन।

26 अथे हे जिगु वचन न्यना: नं उकथं मयाइम्ह मनु फि दुथाय् छँ दयकीम्ह मूर्ख मनु थें ख:।

27 वं छँ दयके धुंका: तसकं वा वया: बा: वल। हानं तसकं फय् वया: वयागु छँय् कल। अले वयागु छँ दुनावन।”

28 अन च्वंपिं मनूत फुक्कं येशू धयादीगु थ्व खँ न्यना: छक्क जुल।

29 छायाधा:सा वय्कलं इमि शास्त्रीतय्सं थें मखु, बरु अधिकार दुम्ह मनुखं थें स्यनादिल।*☆

8

कोहियात लाय्कादीगु

मर्क १:४०-४५; लूक ५:१२-१६

1 येशू पहाडं क्वहां झायवं ग्वा: ग्वा: मनूत वय्क: नाप वन।

2 अबलय हे छम्ह कोहिये मनुखं वया: वय्क:यात भागियाना: थथे धाल – “प्रभु, छिं यय्कादीसा जित: शुद्ध यानादी फु।”

3 अले वय्कलं वयात थिया: धयादिल – “छ शुद्ध जुइमा।” थुलि धायवं हे व कोहि ल्वचं शुद्ध जुल।

4 अले वय्कलं वयात धयादिल – “न्यँ, थ्व खँ सुयातं कने मते। पुजाहारीतय्थाय् वना: छं थ:गु ल्वय् ला:गु क्यँ। अले फुक्कसितं सीकेत व्यवस्थाय् च्वया त: थें मा:कथं छाय्छी या।”*☆

रोमी कप्तानया च्य:यात लाय्कादीगु

लूक ७:१-१०

5 येशू कफर्नहुमय् झा:बलय् छम्ह रोमी कप्तानं वया: वय्क:यात थथे बिन्ति यात –

6 “प्रभु, जिम्ह छम्ह च्य:यात पक्षवातं कया: तसकं हे सास्ती जुयाच्चन।”

7 वय्कलं धयादिल – “जि वया: वयात लाय्काबी।”

8 अले वं धाल – “प्रभु, जिगु छँय् दुहां झायेत छित: मल्व:। छिं धया जक दीसां जिम्ह च्य: लायावनी।

9 जिगु क्वय् सिपाईत दुसां जिगु च्वयनं त:धंपिं मनूत दु। जिं सिपाईतय्त ‘वा’ धा:सा इपिं वइ। अले ‘हँ’ धा:सा वनी। अथे हे दासयात ‘थथे या’ धा:सा वं अथे हे याइ।”

10 वय्कलं थ्व खँ न्यना: अजू चाया: वय्क: नाप व:पिं मनूतय्त थथे धयादिल – “जिं छिमित धात्थें धाये – जिं थपाय्सकं विश्वास याइम्ह मनु ला इस्त्राएलय् हे नं मखना।

11 जिं छिमित धाये – पुर्ब व पच्छिमं यक्व हे मनूत वया: अब्राहाम, इसहाक व याकूबपिं नाप स्वर्गयागु राज्यय् च्वनी।*☆

12 राज्यय् थ्या:पिं मनूतय्त धा:सा पिने तसकं खिउँसे च्वंथाय् वान्छवया हइ। अले इपिं अन ख्व जक ख्वया: वा न्ह्यायाच्चनी।”*☆

13 अले वय्कलं व कप्तानयात धयादिल – “छँय् हँ छ, छं विश्वास या:थें हे जुइमा।” अबलय हे वया च्य: लन।

उसाँय् मदुपिन्त लाय्कादीगु

मर्क १:२९-३४; लूक ४:३८-४१

14 छन्हू येशू पन्सयागु छँय् झाल। उबलय पन्सया सस:मां तसकं ज्वर वय्का: लासाय् ग्वारातुलाच्चन।

15 वय्कलं वयागु ल्हा: थियादिल। अले वयागु ज्वर क्वलाना वन। अले वं दना: वय्क:पिन्त नके त्वंके या: जुल।

16 बहनी जूबलय् मनूतय्सं भूत दुबिना च्वंपिं त:म्हयसित हे वय्क:याथाय् हल। म्हतुं जक नवाना: येशू भूत दुबिना च्वंपिन्त लाय्कादिल, अले हानं म्हंमफुपिन्त नं लाय्कादिल।

* 7:23 ७:२३ भज ६:८ * 7:29 ७:२९ मर्क १:२९; लूक ४:३२ * 8:4 ८:४ लेवी १४:१-३२ * 8:11 ८:११ लूक १३:२९ * 8:12 ८:१२ मती २२:१३; २५:३०; लूक १३:२८

17 यशैया अगमवक्तां धयाथकूगु खँ पूर्वकेत वयकलं थथे यानादीगु खः -

“प्रभु थःमहयसिनं हे झीगु ल्वयली
फुक्कं लिकयाः यकादिल।”✧

येशूया चेला जुइपि मनुत
लूक ९:५७-६२

18 येशू थःगु जवंखवं यक्व मनुतयत खनाः चेलातयत समुद्र पारि वनेगु उजं बियादिल।

19 वयकः झायादीत्यंबलय् छम्ह शास्त्री वयाः थथे धाल - “गुरुजु, छि गन गन झाइ जि नं ल्यूल्यू वये।”

20 वयकलं लिसः बियादिल - “ध्वंतय् च्वनेत प्वाः दु, इंगःतय् च्वनेत स्वँ दु, मनूया काय्या धाःसा छ्यं दिकेत नं थाय् म्दु।”

21 मेम्ह छम्ह चेलां नं थथे धाल - “प्रभु, जितः जिमि अबुयागु सीम्ह निं थुने बियादिसँ।”

22 वयकलं वयात धयादिल - “सीम्हयात सीम्हयसिनं हे थुनी। छ जि लिसे वा।”

ग्वःफय्यात दिकादीगु

मर्क ४:३५-४१; लूक ८:२२-२५

23 येशू अनं नांचाय् च्वनाः झाल। चेलात नं वयकः नाप हे वन।

24 उबलय् हे आकाझाकां तसकं ग्यानापुक ग्वःफय् वल। लःयागु किसिद्वम्बलं नांचायात त्वपुइत्यन। वयकः धाःसा घनाच्चन।

25 चेलातयसं वनाः वयकःयात थनाः थथे धाल - “प्रभु, जिमित बचय् यानादिसँ। जिपिं लखय् दुनिन।”

26 अले वयकलं इमित धयादिल - “छिपिं छाय् अपायसकं ग्यानागु? छिमिसं जितः अज्जं क्वात्तुक विश्वास याये मफुनि ला?” थुलि धयाः वयकलं दनाः ग्वःफय्यात व लःद्वम्बःयात हक्कादिल। अले ग्वःफय् दित, लःद्वम्बः नं दित।

27 थ्व खनाः इपिं छक्क जुल। अले थथे धाल - “थ्व गज्याःम्ह मनु खः? समुद्र व फसनापं थ्व मनूयागु खँ न्यं।”

भूत दुब्युपिं निम्हयसित लाय्कादीगु

मर्क ५:१-२०; लूक ८:२६-३१

28 येशू समुद्र पारिइ गदरिनीतयगु देशय् झायादीबलय् भूत दुबिना च्वंपिं निम्ह मनुतयसं दिपं पिहां वयाः वयकःयात नापलात। थुपिं तसकं हे ग्यानपुसे च्वंगुलि अनं सुं हे मजू।

29 वयकःयात खनेवं हे इपिं थथे धकाः चिल्लाय् दनाः हाल - “हे परमेश्वरया काय्, छि जिमिथाय् छाय् झायागु? मत्यवं हे जिमित सजाय् बीत झायागु ला?”

30 अन हे लिक्क छबथां फात नं ज्वया तःगु दु।

31 भूततयसं वयकःयात थथे धकाः बिन्ति यात - “छिं जिमित पितिना हे दीगु जूसा थ्व फातयके दुबीगु उजं बियादिसँ।”

32 अले वयकलं इमित धयादिल - “हूँ।” अले मनुतयगु म्हं पिहां वनाः भूतत अन ज्वयातःपिं फातयके दुबित। अले फात फुक्क व्वाँय् वनाः भीरं क्वब्बात। अले समुद्रय् कुतुं वनाः सित।

33 फा ज्वयाच्वंपिन्सं शहरय् वनाः अन जूगु खँ फुक्कं न्यंकल। भूत दुबिना च्वंपिन्त छु जूगु खः व नं न्यंकल।

34 अले शहरय् च्वंपिं मनुत फुक्क वयकःयात स्वः वल। इमिसं वयकःयात अनं पिहां झासँ धकाः बिन्ति यात।

9

पक्षवातं कःम्ह मनूयात लाय्कादीगु

मर्क २:१-१२; लूक ५:१७-२६

1 येशू अनं नांचाय् च्वनाः समुद्र पारि तुं थःगु शहरय् लिहां झाल।

2 मनुतयसं वयकःयाथाय् छम्ह पक्षवातं कःम्ह मनूयात लासानापं हल। इमिगु थज्याःगु विश्वास खनाः वयकलं धयादिल “बाबु, ग्याये मते, छं याःगु पाप क्षमा जुल।”

3 थ्व न्यनाः अन च्वंपिं शास्त्रीत थःथवय् थथे खँ ल्हात - “थ्व मनुखं ला परमेश्वरयात क्वहंकाच्चन।”

4 इमिगु मनय् च्वंगु खँ सीकाः वयकलं थथे धयादिल - “छिमिसं छाय् मभिगु खँ मतिइ तया जुयागु?

5 ‘छंगु पाप क्षमा जुल’ धायेगु अःपु ला कि ‘दनाः न्यासि हूँ’ धायेगु अःपु?

6 संसारय् च्वंपिनिगु पाप क्षमा यानाबीत मनूया काय्याके अधिकार दु धयागु खँ छिमिसं सीकि।” अले वयकलं व पक्षवातं कःम्ह मनूयात थथे धयादिल - “दनाः थःगु लासा ज्वनाः छँय् हूँ।”

7 थुलि धायेवं हे व पक्षवातं कःम्ह मनु दनाः थःगु छँय् वन।

8 थ्व खनाः अन च्वंपिं मनुत ग्यात। अले मनुतयत् परमेश्वरं थज्याःगु अधिकार बियादीगुलि इमिसं परमेश्वरयात तःधंकल।

येशू मतीयात सःतादीगु

मर्क २:१३-१७; लूक ५:२७-३२

9 येशू अनं मेथाय् झायाच्चनादीबलय् मती धयाम्ह छम्ह मनूयात कर कायेगु अड्याय् च्वनाच्चंगु खन। अले वय्कलं वयात सःतादिल – “जि नाप वा।” अले व दना: वय्कः नाप वन।

10 छन्हू वय्कः मतीयागु छैय् पाहां जुयाच्चंबलय् कर काइपि मनूत व पापी मनूत नं वया: वय्कः व वय्कःया चेलात नाप पयतुना: भव्य नल।*

11 थ्व खना: फरिसीतय्सं वय्कःया चेलातयत् धाल – “थ्व छु खः? छिमि गुरु ला कर काइपि व पापीत नाप च्वना: नयाच्चन नि?”

12 इमिसं थथे धा:गु ताया: वय्कलं इमित लिस: बियादिल – “छं मजूपि मनूतयत् डाक्टर माली मखु, ल्वय् दुपिन्त जक माली।

13 थ्व छु धा:गु खः वना: बांलाक सीकि – “जित: बलि बी हःगु मयः, बरु जित: मा:गु ला दया माया खः’ छाय्धा:सा ‘जि धमी’ धका: धया जुइपिन्त मखु, बरु पापीतयत् सःत: वयागु खः।”*

अपसं च्वनेगु खँ

मर्क २:१८-२२; लूक ५:३३-३९

14 छन्हू बपिस्मा बीम्ह यूहन्नाया चेलातय्सं वया: येशूयाके थथे धका: न्यन – “जिपि व फरिसीत न्ह्याबलें अपसं च्वना, छिकपिनि चेलात जक छाय् अपसं मच्चंगु?”

15 वय्कलं इमित लिस: बियादिल – “जिलाजं जुइम्हनापं दतले जन्त वःपिन्सं नुगः मछिंकी ला? अयनं छन्हू ब्याहा याइम्ह मनूयात लिंगना: यनीतिनि। अले जक इपिं अपसं च्वनी।

16 “पुलांगु वसतय् सुनानं न्हगु कापतं पर्की मखु, छाय्धा:सा पुलांगु वसतय् न्हगु कापतं पर्कल कि इन जक बांमलाक तःकू जुइक गुनावनी।

17 “अथे हे सुनानं पुलांगु छँगूयागु म्हिचाय् दाखरस तइ मखु, छाय्धा:सा पुलांगु छँगूयागु म्हिचाय् दाखरस तल धा:सा म्हिचा हे गुनावनी। अले दाखरस नं वाइ, म्हिचा नं स्यनी। थथे मयासैं बरु दाखरस न्हगु म्हिचाय् तल धा:सा नितां बचय् जुइ।”

सीम्ह मचा व मफुम्ह मिसा

मर्क ५:२१-४३; लूक ८:४०-५६

18 येशू इमित थथे धयाच्चनादीबलय् हे धर्मशास्त्र स्यनीगु छैय् छम्ह थकालि वया: वय्कःयात भागियाना: थथे धाल – “जिमि म्हाय् नकतिनि हे जक सित। छिं झाया: ल्हातं जक थियादीसां जिमि म्हाय् म्वाना वइ।”

19 अले वय्कः दना: व नाप झाल। चेलात नं वय्कः नाप वन।

20 वय्कःपिं लँय् झाया च्वंबलय् झिनिदनिसें हि क्वहां वइगु ल्वचं कयाच्चंम्ह छम्ह मिसां ल्यूनं वया: वय्कःयागु गाच्च: थिल।

21 “वय्कःयागु गाच्च: जक थी फत धा:सा जिगु ल्वय् लायावनी” धका: वं मतिइ तःगु खः।

22 अले वय्कः फहिलादिल। व मिसायात खना: वय्कलं धयादिल – “केहें मयजु, ग्याये मते। छं विश्वास या:गुलि छंगु ल्वय् लन।” अबलय् हे व मिसायागु ल्वय् लन।

23 अनंलि वय्कः थकालियागु छैय् झाल। अन सी बाजं थानाच्चंपिं व ख्वया च्वंपिं मनूत खना:

24 वय्कलं धयादिल – “छिपिं फुक्कं पिने हँ। मचा मसीनि। घना जक च्वंगु खः।” वय्कलं थथे धयादीगुलि इमिसं वय्कःयात हिस्यात।

25 मनूतयत् पिछ्वयादी धुंका: वय्कलं दुहां झाया: मचायात ल्हातं ज्वना: थनादिल। अले व मचा दना वल।

26 थ्व खँ देशन्यंक बयबय् जुल।

निम्ह कांयात व छम्ह लातायात लाय्कादीगु

27 येशू अनं झा:बलय् निम्ह कांपिं वय्कःया ल्यूल्यु वना: थथे धका: चिल्लाय् दना: हाल – “हे दाऊदया काय्, जिमित दया यानादिसँ।”

28 वय्कः छँ थ्यने धुंका: इपिं नं वय्कःयाथाय् वल। अले वय्कलं इमिके न्यनादिल – “जिं छिमित लाय्काबी फु धका: छिमित विश्वास दु ला?”

अले इमिसं लिस: बिल – “दु, प्रभु।”

29 अले वय्कलं इमिगु मिखा थिया: धयादिल – “छिमिसं विश्वास या:थें छिमिगु मिखा लना वनेमा।”

30 अले इमिसं मिखां खन। वय्कलं इमित थथे धयादिल – “थ्व खँ सुयातं कने मते।”

31 अयनं इमिसं वना: थ्व खँ देशन्यंक बयबय् यानाबिल।

32 वय्कःपिं अनं झा:बलय् लँय् मनूतय्सं भूत दुबिना च्वंम्ह छम्ह लातायात वय्कःयाथाय् हल।

33 भूतयात पितिनेवं व मनुखं नवाना हल। अले स्वयाच्चंपि मनुतयसं छक्क जुयाः थथे धाल – “थथे ला जिमिसं इस्राएलय् गुब्सं मखनानि।”

34 फरिसीतयसं धाःसा थथे धाल – “थ्व मनुयात भूततय् जुजुं हे भूत पितिनेगु शक्ति ब्यूगु खः।”☆

येशू मनुतयत् माया यानादीगु

मर्क ६:३४; लूक १०:२

35 थुकथं येशू शहरय् व गांगामय् चाःहिलाः धर्मशास्त्र स्यनीगु छैय् झायाः स्यनेकने यायां परमेश्वरयागु राज्ययागु भिंगु खँ न्यंकादिल। अले तःतामछि ल्वय् दुपि मनुतयत् नं लायकादिल।☆

36 मनुतयगु हुलयात खनाः वय्कःयात माया वन, छायाःसा इपि जवाः मदुपि फैचात थें हाःनाः मदयाः उखेलाः थुखेलाः मदयाच्चन।☆

37 अले वय्कलं चेलातयत् धयादिल – “बाली लयेगु ला यक्व हे दु, बाली लइपि धाःसा कम जक दु।

38 अयजूगुलि बाली थुवाःयात बाली लइपि छ्वयाहयादिसँ धकाः प्रार्थना या।”☆

10

झिनिम्ह प्रेरितत ल्ययादीगु

मर्क ३:१३-१९; ६:७-१३; लूक ६:१२-१६

1 छन्हु येशू झिनिम्ह चेलातयत् थःथाय् सःताः इमित मभिंगु आत्मा पितिनेगु व न्हागुं ल्वय् लायके फइगु अधिकार बियादिल।

2 थुपि झिनिम्ह प्रेरितत थथे खः –

पनुस धाःम्ह सिमोन,
वया किजा अन्द्रियास,
जब्दिया काय् याकूब
व वया किजा यूहन्ना,

3 फिलिप

व बारथोलोमाइ,

थोमा,

कर काइम्ह मती,

अल्फयसया काय् याकूब

व थेदियस,

4 सिमोन कनानी

व येशूयात धोखा ब्यूम्ह यहदा इस्करियोत।

5 थुपि झिनिम्हयसितं वय्कलं थथे धयाः छ्वयादिल – “यहदीमखुपिन्थाय् व सामरीतयगु शहरय् वने मते।

6 बरु इस्राएलय् च्वंपि जवाः मदुपि फैचात थें जुया च्वंपिन्थाय् वनाः

7 थथे धकाः न्यंकि – ‘परमेश्वरयागु राज्य न्हाःने थ्यंकः वये धुंकल।’

8 उसाँय मदुपिन्त लाय्कि, सीपिन्त म्वाकी, कोहितयत् लाय्कि, अले भूत पितिनाछ्व। थ्व शक्ति छिमित सिति दुगुलि छिमिसं नं सिति हे या।

9 “छिमिसं लुँ, वहः व सिजःयागु धिबा घाना वने मते।

10 पिहां वनेत म्हिचा, लं, लाकां, तुतां ज्वने मते, छायाःसा ज्या याइपिन्त माक्व ला अर्थे हे दइ।☆

11 “गामय् वंसां शहरय् वंसां छिमित दुकाइम्ह मनुयात मालाः अनं वने मत्यतले वयाथाय् हे च्वँ।

12 वयागु छैय् दुहां वनेवं हे ‘छिमित शान्ति दयेमा’ धकाः धा।

13 छिमिगु खँ इमित थुइका काःसा इमित शान्ति दइ, मखुसा छिमिसं ब्यूगु शान्ति छिमिके तुं लिहां वइ।

14 गुगुं नं छैय् अथवा शहरय् छिमित दुमकाःसा व छिमिगु खँ तकं मन्यंसा छिपि अनं वनाछ्व। अनं वनेत छिमिसं थःगु पालिइ थाःगु धू तकं थाथा यानाः हुँ।☆

15 जिं छिमित खःगु खँ धाये – न्याय यानादीबलय् परमेश्वरं सदोम व गमोरा शहरय् च्वंपिन्त स्वयाः अप्वः थ्व शहरय् च्वंपिन्त सास्ती यानादी।”☆☆

☆ 9:34 १:३४ मती १०:२५; १२:२४; मर्क ३:२२; लूक ११:१५ ☆ 9:35 १:३५ मती ४:२३; मर्क १:३९; लूक ४:४४ ☆ 9:36 १:३६ मती २७:१७; १ राज २२:१७; २ इति १८:१६; इज ३४:५; मर्क ६:३४ ☆ 9:38 १:३७-३८ लूक १०:२ ☆ 10:10 १०:१० १ कोर ९:१४; १ तिमो ५:१८ ☆ 10:14 १०:१४ प्रे १३:५१ ☆ 10:15 १०:१५ मती ११:२४; उत ११:२४-२८ ☆ 10:15 १०:७-१५ लूक १०:४-१२

दुःखकष्ट जुइतिनिगु खँ

मर्क १३:९-१३; लूक २१:१२-१७

16 “न्यँ, गुँखिचातयगु हल्य जिं छिमित फैचा थें याना: छवयाच्चवनागु दु। उकिं छिपिं सर्प थें चंख जुइमा:, अले सुकुभतु थें स्वजा जुइमा:।”

17 मनुतलिसे होश याना जु, छायाधा:सा इमिसं ज्वना: छिमित अदालतय ल:ल्हानाबी। अले धर्मशास्त्र स्यनीगु छँय यना: कोर्रां दाइ।

18 जित: विश्वास या:गुलि छिमित हाकिमत व जुजुपिनिगु न्ह्य:ने थने यंकी। छिमिसं अन हे इमित व यहदीमखुपिन्त जिगु साक्षी ब्यु।

19 अथे थने यंकीबलय छिमिसं गथे याना: छु नवायेगु धका: धन्धा काये मते। छिमिसं नवाये मा:गु खँ छिमित उबलय हे बियादी।

20 छायाधा:सा छिमिसं नवाइगु खँ छिमिगु थ:गु हे जुइ मखु, छिमिगुपाखें परमेश्वरयागु आत्मां हे नवानादी।

21 “मनुतयसं थ: हे दाजुकिजापिन्त महिया: स्याके बी। बौन थ: हे काय् म्हायपिन्त, अले काय् म्हायपिन्सं थ: हे मां बौयात महिया: स्याके बी।

22 थथे जिगु नामं याना: छिमित फुक्कसिनं हेला याइ। दकलय लिपा तंक् क्वातुक विश्वास याना: सह यानाच्चंम्ह बचय् जुइ।”

23 छगु शहरं ख्याना: छव:सां छिपिं मेगु शहरय् हँ। जिं छिमित धात्थें धाये – मनुया काय् मवतले छिमिसं इस्त्राएल न्यंक हे ज्या क्वचाय्के फइ मखुनि।”

24 “गुरु स्वया: चेला त:धं मजू। अथे हे मालिक स्वया: च्य: त:धं मजू।”

25 चेला थ: गुरु थें जुइ दुगुलि, अले च्य: थ: मालिक थें जुइ दुगुलि लुधनेमा:। छँ थुवा:यात हे भूतया जुजु बालजिबुल धाल धा:सा वया जहानतयत इन छु जक धाइगु जुइ?”

सु खना: ग्यायेमा:?

लूक १२:४-७

26 “मनुत खना: छिपिं ग्याये मते। त्वपुयात:गु खने दइतिनि। सुचुकात:गु सी दइतिनि।”

27 जिं छिमित खिउँथाय् धयागु खँ छिमिसं न्हिनय् बयबय या। अथे हे जिं छिमित न्हायपनय् धयागु खँ छिमिसं क:सिइ च्वना: बयबय या।

28 “म्ह जक स्याये फुपिं, आत्मा स्याये मफुपिलिसे छिपिं ग्याये मते। बरु छिमिगु म्ह व आत्मा नितांयात नरकय् छवयादी फुम्हलिसे जक ग्याना च्वां।

29 धिबा छगलं निम्ह चखुंचा न्याये मफु ला? परमेश्वरयात मययकं छम्ह चखुंचा नं स्याये फइ मखु।

30 छिमिगु छैनय् च्वंगु सँ छपु छपु दतले हे परमेश्वरं ल्या: खाना तयादीगु दु।

31 अयजूगुलि ग्याये मा:गु मदु। चखुंचा स्वया: ला छिपिं यक्व हे मू वं।”

32 “सुनां मनुतयगु न्ह्य:ने ‘जि ख्रीष्टयाम्ह मनु ख:’ धका: धाइ, जिं नं स्वर्गय् जिमि बा:या न्ह्य:ने वयात ‘जिम्ह मनु ख:’ धका: धाये।

33 सुनां मेपिनिगु न्ह्य:ने ‘जि ख्रीष्टयाम्ह मनु मखु’ धका: धाइ, वयात जिं नं जिमि बा:या न्ह्य:ने ‘जिम्ह मनु मखु’ धका: धाये।”

ख्रीष्ट येश्यागु निति बाय् माली

लूक १२:४९-५३; १४:२६-२७

34 “जि संसारय् शान्ति बीत व:म्ह धका: छिमिसं ताय्के मते। जि शान्ति बीत मखु, बरु ल्वाकेत वयाम्ह ख:।

35 “ ‘जि ला काय्यात बौलिसे,

म्हाय्यात मांलिसे,

भौयात माजुलिसे ल्वाकेत वयाम्ह ख:।

36 मनुतय् शत्रुत थ:गु छँय् च्वपि हे जुइ।”

37 “जित: स्वया: थ: मां बौयात अप्व: माया याइम्ह मनु जिगु ल्यूल्यु वये फइ मखु। अथे हे थ:काय् म्हायपिन्त जित: स्वया: अप्व: माया याइम्ह मनु नं जिगु ल्यूल्यु वये फइ मखु।

38 थ:गु कूस क्वबिया जिगु ल्यूल्यु मवइम्ह मनु जिम्ह चेला जुइ फइ मखु।”

☆ 10:16 १०:१६ लूक १०:३ ☆ 10:22 १०:२२ मती २४:९-१३ ☆ 10:24 १०:२४ लूक ६:४०; यह १३:१६; १५:२० ☆ 10:25 १०:२५ मती १:३४; १२:२४; मर्क ३:२२; लूक ११:१५ ☆ 10:26 १०:२६ मर्क ४:२२; लूक ८:१७ ☆ 10:33 १०:३३ २ तिमी २:१२ ☆ 10:36 १०:३५-३६ मीका ७:६ ☆ 10:38 १०:३८ मती १६:२४; मर्क ८:३४; लूक १२:३

39 थःगु प्राण बचय् यायेत जक स्वइम्ह मनु नाश जुयावनी। सुनां जिगु निति थःगु प्राण पाइ व बचय् जुइ।”☆

सिरपा:

मर्क ९:४१; लूक १०:१६

40 “छिमित दुकाःम्हयसिनं जितः दुकाःगु जुइ। जितः दुकाःम्हयसिनं जितः छवया हयादीम्हयसित दुकाःगु जुइ।”☆

41 अगमवक्तायात अगमवक्ता खः धकाः दुकाःम्हयसित अगमवक्तायात बीगु सिरपाः हे दइ। अथे हे परमेश्वरं धाःथें च्वनीम्हयसित दुकाःम्हयसित नं वयात थें हे सिरपाः दइ।

42 जिं छिमित खःगु खँ धाये – सुनानं जिमि चेला खः धकाः दकलय् चिधंम्ह मनूयात तकं छगू गिलास जक लः त्वंकूसां वं सिरपाः कायेखनी।”

11

बत्तिस्मा बीम्ह यूहन्नायागु खँ

लूक ७:१८-३५; १६:१६

1 झिनिम्ह चेलातयत् थुलि धाये धुंकाः येशू अनं गांगामय् स्यनेकने यायेत व भिंगु खँ न्यकेत झाल।

2 झ्यालखानाय् कुनातःम्ह यूहन्नां मुक्ति बीम्ह ख्रीष्टं यानादीगु ज्याखँ न्यनाः थः चेलातयत् वय्कःयाथाय् थथे धकाः न्यके छवयाहल।

3 “झायादी माःम्ह छि हे खः ला कि जिमिसं मेम्हयसिगु लँ स्वयाच्वनेमाः नि?”

4 वय्कलं इमित लिसः बियादिल – “छिमिसं छु छु खना अले न्यना यूहन्नायात वनाः व हे धयाब्यु।

5 कांपिन्सं मिखां खन, लंग्रात न्यासि वने फत, कोहित लाया वन, ख्वॉयतयसं ताल, सीपिं मनूत हानं म्वानावल, अले चीमिपिन्सं भिंगु खँ न्यन।”☆

6 जिगु विश्वासय् सुनां शंका याइ मखु, व धन्यम्ह खः।”

7 यूहन्नाया चेलात लिहां वने धुंकाः वय्कलं यूहन्नायागु खँय् थथे धयादिल – “मरुभूमिइ वनाः छिमिसं छु स्वया? फसं संका च्वंगु तिकथि स्वःवनागु ला?

8 मखुसा छिपिं छु स्वयेत वनागु लय्? बाबांलाःगु वसतं पुनातःपिं मनूतयत् स्वःवनागु ला? बाबांलाःगु वसतं पुना तइपिं ला लायकुलिइ जक दइ।

9 धाथें छिपिं छु स्वः वनापिं? अगमवक्तायात स्वःवनागु ला? खः, जिं धाये – यूहन्ना अगमवक्ता स्वयाः यक्व तःधं।

10 थ्वयागु खँ धर्मशास्त्रय् थथे च्वयातःगु दु –

“ जिं जिम्ह दूतयात छंगु न्ह्यः हे

छवयाबी।

वं हे छंगु निति लँ दय्काबी। ” ☆

11 “जिं छिमित खःगु खँ धाये – बत्तिस्मा बीम्ह यूहन्ना स्वयाः तःधंम्ह मनु मेम्ह मदु। अथेसां स्वर्गयागु राज्यय् दक्वसिबय् चिधंम्ह मनु नं व स्वयाः तःधं जुइ।

12 बत्तिस्मा बीम्ह यूहन्नां भिंगु खँ न्यंकूसानिसें स्वर्गयागु राज्यय् दुहां वनेत मनूतयसं धितुधिनाः जुल। थुकथं इमि दथुइ धेधेबल्लाः जुल।”☆

13 थ्व हे यूहन्नाया न्ह्यः वःपिं फुक्क अगमवक्तातयसं व व्यवस्थां नं स्वर्गयागु राज्ययागु खँ धयावंगु खः।

14 छिमिसं थ्व खँ विश्वास याना काःसा वइतिनि धाःम्ह एलिया यूहन्ना हे खः।”☆

15 सुयाके न्हाय्पं दु वं न्यना का।”

16 “थौकन्हय्यापिं मनूतयत् छु नाप दौजय् यायेगु? थुपिं ला बजारय् च्वनाः पासापिन्त सःताः थथे खँ ल्हाइपिं मस्त थें च्वं

17 “ जिमिसं बौसुरी पुयाः

नं छिपिं प्याखं मल्ह,

जिमिसं सी बाजं थानाः

नं छिपिं मख्वः।”

18 “नयाःत्वनाः सनामजुइम्ह यूहन्ना वल। इमिसं वयात – ‘भूत दुब्युम्ह मनु’ धकाः धाल।

☆ 10:39 १०:३९ मती १६:२५; मर्क ८:३५; लूक ९:२४; १७:३३; यूह १२:२५ ☆ 10:40 १०:४० मर्क ९:३७; लूक ९:४८; १०:१६; यूह १३:२० ☆ 11:5 ११:५ यशे ३५:५-६; ६१:१ ☆ 11:10 ११:१० मला ३:१ ☆ 11:12 ११:१२ लूक १६:१६ ☆ 11:14 ११:१४ मला ४:५; मती १७:१०-१३; मर्क १:११-१३

19 मनुया कायनं नयेत्वने याना जुल। इमिसं वयात – ‘नगुलु, अय्ला:गुलुत व कर काइपिनि व पापीतय् पासा’ धका: धयाजुल। इमिगु बुद्धि ला इमिगु ज्यां हे क्यं।”

विश्वास मयाइपि मनुत

लूक १०:१३-१५

20 येशू अप्व: याना: अजू चायापुगु ज्या यानादीगु शहरय् च्वपिं मनुतयसं पश्चाताप मया:गुलि इमित ब्व:बियादिल।

21 “हे खोराजीन व बेथसेदाय् च्वपिं मनुत, छिमित धिक्कार दु, छायाधा:सा छिमिथाय् या:गु अजू चायापुगु ज्याखँ टुरोस व सीदोनय् या:गु जूसा अन च्वपिन्सं उबलय् हे भांग्रां हिना: नौन बुया: पश्चाताप याये धुंकल जुइ।”

22 जिं छिमित धाये – परमेश्वरं न्याय यानादीबलय् टुरोस व सीदोनय् च्वपिन्त स्वया: अप्व: छिमित सास्ती यानादी।

23 “हे कफर्नहुमय् च्वपिं मनुत, छिमित छु स्वर्गय् थत यनी धयाच्चनागु ला? छिमित ला नरकय् क्वफाइ। छिमिथाय् या:गु अजू चायापुगु ज्याखँ सदोमय् या:गु जूसा आ: तक नं सदोम दयाच्चनीगु जुइ।”

24 जिं छिमित धाये – परमेश्वरं न्याय यानादीबलय् सदोमय् च्वपिन्त स्वया: छिमित अप्व: सास्ती यानादी।”

जिथाय् झासु लंक: वा

लूक १०:२१-२२

25 अबलय् येशू धयादिल – “हे परमेश्वर बा:, स्वर्ग व पृथ्वीया प्रभु, जिं छित: सुभाय् बी, छायाधा:सा छिं थ्व खँ स:स्यु व थू धाइपिन्त न्यंका मदिसे छुं मस्यूपिं मस्तयत् न्यंकादिल।

26 बा: छित: थ्व हे भिं ताल।”

27 “बा:नं हे फुक्क जिगु लहातय् तयादीगु ख:। काययात सुनानं म्हमस्यु, बा:नं जक काययात म्हस्यु। अले बा:यात नं सुनानं म्हमस्यु, कायनं जक स्यु। कायनं म्हसीका ब्यूपिन्सं जक बा:यात म्हसी।”

28 “कु क्वबिया त्यानुचा:पिं फुक्कं जिथाय् झासु लंक: वा, जिं छिमित आराम बी।

29 जिगु जुवा छिमिसं क्वब्यु, अले जिके स्यना का, छायाधा:सा जि स्वजाम्ह व क्वमिलुमह ख:। अले छिमिसं दुनुगलनिसें आराम कायेखनी।”

30 जिगु जुवा क्वबी अ:पु, अले जिगु कु याउंसे च्वं।”

12

विश्रामबारयागु खँ

मर्क २:२३-२८; लूक ६:१-५

1 येशू विश्रामबार* खुन्हु छवबया लँ जुया: झाया च्वंबलय् वय्क:या चेलातयसं नये पित्या:गुलि छवमा स्वहाय्का: नयेत स्वल।”

2 इमिसं अथे या:गु खना: फरिसीतयसं वय्क:यात धाल – “स्व, छिमि चेलातयसं विश्रामबार खुन्हु छु याये मज्यु धा:गु ख: व हे यानाच्चन।”

3 अले वय्कलं लिस: बियादिल – “दाऊदं थ: व थ:नाप व:पिनि नये पित्या:बलय् छु यात धयागु खँ छिमिसं ब्वनागु मटु ला?”

4 गुकथं वं परमेश्वरया छँय् दुहां वना: अन छायात:गु मरि नल? अले थ:नाप व:पिन्त नं नकल। परमेश्वरयात छायात:गु मरि ला पुजाहारीतयसं सिबय् मेपिन्सं नये हे मज्यु।”

5 विश्रामबार पतिकं पुजाहारीतयसं विश्रामबारयागु नियम मानय् मया:। अयनं इपिं दोषी ठहरय् मजू धका: व्यवस्थाय् च्वयात:गु खँ छिमिसं ब्वनागु मटु ला?”

6 अयनं जिं छिमित धाये – देग: स्वया: त:धंमह छमह थन दु।

7 ‘बलि बी ह:गु जित: मय:, जित: ला दया माया जक य:’ धका: धर्मशास्त्रय् च्वयात:गु खँ बांलाक थुइके फुगु जूसा छिमिसं छुं मया:पिन्त दोषी धका: पा: याइ मखुगु।”

8 मनुया काय विश्रामबारया नं प्रभु ख:।”

लहा: गंमह मनु

मर्क ३:१-६; लूक ६:६-११

9 अले येशू अनं धर्मशास्त्र स्यनीगु छँय् झाल।

10 अन लहा: गंमह छमह मनु दु। वय्क:यात दोष बीत अन च्वपिन्सं थथे धका: न्यन – “विश्रामबार खुन्हु सुयातं लाय्काबीगु ज्या याये ज्यु ला?”

☆ 11:21 ११:२१ यशै २३:१-१८; इज २६:१-१८; योए ३:४-८; आमो १:९-१०; जक १:२-४ ☆ 11:23 ११:२३ यशै १४:१३-१५; उत १९:२४-२८ ☆ 11:24 ११:२४ मती १०:१५; लूक १०:१२ ☆ 11:27 ११:२७ यहू ३:३५; १:१८; १०:१५ ☆ 11:29 ११:२९ यर ६:१६ * 12:1 १२:१ यहूदीतय विश्रामबार खुन्हु ☆ 12:1 १२:१ व्य २३:२५ ☆ 12:4 १२:४ लेवी २४:१ ☆ 12:4 १२:३-४ १ शमू २१:१-६ ☆ 12:5 १२:५ गन्ती २८:९-१० ☆ 12:7 १२:७ मती ९:१३; होशे ६:६

11 वयकलं लिसः बियादिल – “छिमि सुयां फैचा विश्रामबार खुन्हु गालय् कुतुवन धाःसा छिमिसं वयात थकायेत मस्वइ ला?*

12 फैचा स्वयाः ला मनू गुलि यक्व म् वं। उकिं विश्रामबार खुन्हु नं भिंगु ज्या याये ज्यू।”

13 अले वयकलं ल्हाः गंम्ह मनूयात धयादिल – “ल्हाः तप्यकि।” वं ल्हाः तप्यंकल। अले गंगु ल्हाः लनाः मेगु ल्हाः थें च्वन।

14 फरिसीतयसं अनं वनाः वयकःयात स्यायेगु ग्वसाः ग्वल।

परमेश्वरं ल्ययादीम्ह च्यः

मर्क ३:७-१२; लूक ६:१७-१९

15 थ्व खँ सियाः येशू अनं झाल। यक्व हे मनूत वयकःया ल्यल्यू वन। वयकलं म्हंमफुपि दक्वसित लायकादिल।

16 अले वयकलं थ्व खँय सुयातं छुं धाये मते धकाः ख्याच्चः बियादिल।

17 वयकलं थथे यानादीगु यशैया अगमवक्तां धयाथकूगु थ्व खँ पूवकेत खः –

18 परमेश्वरं धयादिल –

“स्व, थ्व जिं ल्ययाम्ह

जि यःम्ह च्यः खः।

थ्व खनाः जि तसकं लयताः।

थ्वयागु नुगलय् जिगु आत्मा तयाबी,

अले थ्वं हे जात जातियापिन्त

न्याययागु खँ न्यंकी।

19 थ्व गुब्लें सुनाप ल्वाना जुइ मखु,

तसकं हाल्ला जुइ मखु।

सुनानं थ्वयात लँय लँय

हाला जूगु खनी मखु।

20 त्वधुलेत्यंगु तिकथि छपु नं

थ्वं त्वथुली मखु।

सीत्यंगु मतयात तकं

थ्वं स्याइ मखु।

न्याययागु विजय मजुतले

थ्वं छुं हे याइ मखु।

21 अले जात जातियापिन्सं

थ्वयागु हे नामय् आशा यानाच्चनी।”*

येशू व बालजिबुल

मर्क ३:२२-३०; लूक ११:१४-२३

22 मनूतयसं येशूयाथाय् छम्ह कांम्ह लाताम्ह व भूत दुब्यम्ह मनूयात हल। वयकलं वयात लायकादिल। अले वं मिखां खन, नवाये नं फत।

23 स्वयाच्चपिन्सं छक्क जुयाः धाल – “दाऊदया काय् थ्व हे मखु ला?”

24 थ्व न्यनाः फरिसीतयसं थथे धाल – “भूततय् जुजु बालजिबुलं शक्ति बियातःगुलि थ्वं भूतयात पितिनाछवये फुगु खः।”*

25 इमिगु मतिइ च्वंगु खँ थुइकाः वयकलं इमित धयादिल – “गुगुं नं राज्य निकू दलाः थःथवय् ल्वाना जुल धाःसा थः हे नाश जुइ। अथे हे गुगुं नं शहर व छैनं थःथवय् बायाः ल्वाना जुल धाःसा ताःतुइ मखु।

26 अथे हे शैतानतय् दथुइ नं थःथवय् ल्वापु जुल धाःसा इमिगु राज्य गथे यानाः ताःतुइ फइ?

27 बालजिबुलं शक्ति बियातःगुलि जिं भूतयात पितिनाछवये फुगु खः धकाः छिमिसं धाल। थथे हे खः धयागु जूसा छिमि मनूतयसं जक सुयागु शक्तिं भूत पितिनाछवइगु लय? इमिसं छिमित हे दोषी ठहरय याइ।

28 अथे मखु, जितः परमेश्वरयागु आत्मां भूतयात पितिनाछवयेगु शक्ति ब्युगु खः धयागु जूसा परमेश्वरयागु राज्य छिमिथाय् वये धुंकल धकाः सीकि।

29 बल्लाःम्ह मनूयागु छँय खुइत न्हापां व मनूयात निं चीमाः। वयात चीधुंकाः तिनि वयागु छँय खुयाः यने फइ।”

30 “जिगु पँ मलीपिं फुक्क जिमि शत्रु खः। जितः मुंकेत ग्वाहालि मयाइम्हयसिनं जिं मुना तयागु नं हलाबी।”*

31 “मनूतयसं न्ह्यागु हे मखुगु खँ ल्हाःसां न्ह्यागु हे पाप याःसां इमित क्षमा बी, पवित्र आत्मायात मभिकाः खँ ल्हाइपिन्त धाःसा क्षमा बी मखु।

32 मन्या काययात मभिका: खँ ल्हा:म्हयूसित क्षमा यानाबी, पवित्र आत्मायात मभिका: खँ ल्हा:म्हयूसित धा:सा आ: नं, लिपा नं, गुबलें हे क्षमा बी मखु।”☆

सिमा व फल
लूक ६:४३-४५

33 “भिगु सिमाय् जक भिगु फल सइ। मभिगु सिमाय् मभिगु हे फल सइ। थुकथं सिमाय् स:गु फल स्वया: सिमा भिं मभिं सीके फइ।”☆

34 अय् सर्पया मस्त, छिपिं थें ज्या:पिं मभिपिं मन्तयसं गथे याना: भिगु खँ ल्हाये फइ? छाया:सा नुगलय् च्वंगु खँ हे म्हतुं नवाइ।”☆

35 भिम्ह मन्या मतिइ भिगु हे दइगुलि वं भिगु भिगु हे याइ। अथे हे मभिम्ह मन्या मतिइ मभिगु हे दइगुलि वं मभिगु मभिगु जक याइ।”

36 “जिं छिमित धाये – छिमिसं ल्हाना जूगु म्वा:मदुगु छता छता खँया ल्या:चा: परमेश्वरं न्याय यानादीबलय् कयादी।

37 छिमिसं नवाना जूगु खं हे छिपिं न्यायया दिनय् दोषी वा निर्दोष ठहरय् जुइ।”

अजू चायापुगु चिं क्यनेगु इनाप
मर्क ८:११-१२; लूक ११:२९-३२

38 अले गुम्हं गुम्हं शास्त्रीत व फरिसीतयसं जाना: येशूयात धाल – “अयसा गुरूजु, जिमित अजू चायापुगु चिं छक: याना: क्यनादिसँ रे।”☆

39 वयकलं धयादिल – “थौकन्हययापिं मन्त गुलि जक मभिना व:गु, अले परमेश्वरयात विश्वास यायेगु त्व:ता ह:गु। थुमिसं अजू चायापुगु चिं स्वयेत धयाच्चन। अहं, छिमित अगमवक्ता योनां क्यना वंगु चिं सिबय् मेगु छुं हे चिं क्यनी मखु।”☆

40 गथे योना न्यायागु प्वाथय् स्वन्हु स्वचा तक च्वन, अथे हे मन्या काय् नं पृथ्वीया दुने स्वन्हु स्वचा तक च्वनी।”☆

41 “निनवेय् च्वंपिन्सं नं न्याय याइबलय् आ:यापिं मन्तयत सजौंय बी हे मा: धका: नवाइ, छाया:सा इमिसं ला योनां जक न्यंकबलय् हे पश्चाताप यात। स्व, थन ला योना स्वया: नं त:धम्ह छम्ह दु।

42 न्याय याइबलय् दच्छिनय् च्वम्ह रानीं नं आ:यापिं मन्तयत सजौंय बीमा: धका: नवाइ, छाया:सा व तापाकनिसें सोलोमनयागु ज्ञानयागु खँ न्यनेत वल। स्व, थन ला सोलोमन स्वया: नं त:धम्ह छम्ह दु।”☆

पूमवंक या:गु ज्या इन ग्यानापु
लूक ११:२४-२६

43 “मन्यागु म्हं पिहां वना: भूतआत्मां बाय् च्वनेत मरुभूमिइ मा: जुइ। अयनं वं बाय् लुइके फइ मखु।

44 अले वं धाइ ‘जि न्हापा च्वनाच्चनागु छें हे लिहां वने।’ अले वं लिहां वइबलय् न्हापायागु छें यचुका: झ:झ: धाय्कात:गु व खालिगु लुइकी।

45 अले वं वना: थ: स्वया: मभिपिं न्हयम्ह भूततयत स:ता हइ। इपिं वया: अन बाय् च्वनी। अले व मनू न्हापा स्वया: गति मलाना वनी। आ:यापिं मभिपिं मन्तयगु गति नं थथे हे जुइ।”

येशूया मां व किजापिं

मर्क ३:३१-३५; लूक ८:१९-२१

46 येशू थथे धयाच्चनादीबलय् हे वय्क:या मां व किजापिं वय्क: नाप खँ ल्हायेत पिने प्यु वयाच्चन।

47 छम्हयूसिनं वना: वय्क:यात धाल – “छिकपिनि मां व किजापिं छिनाप खँ ल्हायेत पिने प्यु वयाच्चंगु दु।”

48 अले वय्कलं वयात धयादिल – “जिमि मां सु ख: ? जिमि किजापिं सु ख: ?”

49 अले चेलातयत पतिचां क्यना: धयादिल – “मां धा:सां किजापिं धा:सां थुपि हे ख:।

50 छाया:सा सुनां स्वर्गय् च्वनादीम्ह जिमि बा:नं धा:थें याना जुइ व हे जिमि किजा, जिमि केहें व जिमि मां ख:।”

13

पुसा हलिम्हयूसिगु उखान

मर्क ४:१-९; लूक ८:४-८

1 उखन्हु हे येशू छैनं पिहां झाया: समुद्र सिथय् वना: फ्यतुनादिल।

2 वय्क:या जवंग्वं यक्व हे मनूत मुंवा:गुलि वय्क: नांचाय् च्वनादिल। मनूत जक समुद्रया सिथय् दनाच्चन।”☆

3 वय्कलं इमित उखान कना: यक्व हे खँ स्यनादिल।

“छम्ह मनू बुँइ पुसा ह: वन।

☆ 12:32 १२:३२ लूक १२:१० ☆ 12:33 १२:३३ मती ७:२० ☆ 12:34 १२:३४ मती ३:७; २३:३३; १५:१८; लूक ३:७ ☆ 12:38 १२:३८ मती १६:१; मर्क ८:११ ☆ 12:39 १२:३९ मती १६:४; मर्क ८:१२ ☆ 12:40 १२:४० योना ३:५ ☆ 12:42 १२:४२ १ राज १०:१-१०; २ इति १:१-२२ ☆ 13:2 १३:२ लूक ५:१-३

- 4 वं पुसा ह्वःबलय् गुलि गुलि पुसा लैय् नं लात, अले झंगःतयसं वयाः नयाबिल।
 5 अले गुलि पुसा ल्वहंलि दुथाय् लात। भचा भचा जक चा दुगुलि अन लाःगु पुसा याकनं बुयावल।
 6 निभाः त्वःबलय् अन बुयावःगु मा सुक्चिना वन, अले बल्लाक हा काये मफुगुलि गना वन।
 7 अले हानं गुलि पुसा कंमा दुथाय् लात। कंमा तःमा जुया वःबलय् अन लाःगु पुसा थाहां वये मफुत।
 8 गुलि पुसा भिंगु चा दुथाय् लात, अले यक्व अन्न सल। गनं सछि, गनं खुइदुगं, गनं स्विदुगं अन्न सल।
 9 सुयाके न्हाय्पं दु वं न्यनाः का।”

छाय् उखान छ्यले माल?

मर्क ४:१०-१२; लूक ८:९-१०

- 10 अले चेलातयसं वयाः वयकःयाके न्यन – “छि इपिं लिसे छाय् उखान छुनाः खँ ल्हानादियागु?”
 11 वयकलं धयादिल – “स्वर्गयागु राज्ययागु गुप्ति खँ छिमित जक सीके ब्यूगु दु। इमित सीके मब्यू।
 12 दुम्हयसित अज्जं तनाबी, अले वयाके झन यक्व दइ। मदुम्हयसिके दुगु नं लाका काइ।”
 13 अयजूगुलि जिं इपिं लिसे उखान छुनाः खँ ल्हानागु खः –

“ ‘स्वयाः नं इमिसं खनी मखु,
 न्यसां इमिसं ताइ मखु,
 अले थुइ नं मखु।’

- 14 “थुकथं यशैया अगमवक्तां धयावंगु खँ थुमिके पूवन –

“ ‘छिमिसं न्यनेत ला न्यनी,
 अयनं गुब्सं थुइके फइ मखु।

छिमिसं स्वयेत ला स्वइ,

अयनं गुब्सं खंके फइ मखु।

- 15 छायधाःसा छिमिगु नुगः क्वय् धुंकल,
 न्हायपं ख्वातुइ धुंकल,
 अले छिमिसं मिखा तिस्सी धुंकल।

मखुसा ला छिमिगु न्हायपनं ताये माःगु खः,

मिखां खने माःगु खः,

नुगलं ध्वाथुइका काये माःगु खः।

छिपि पापं लिचिलाः जिथाय् लिफः स्वया वये माःगु खः,

अले जिं छिमित लाय्काबीगु खः।”[☆]

- 16 “छिपिं धाःसा धन्यपिं खः, छायधाःसा छिमिगु मिखां खं, न्हायपनं ता।

17 जिं छिमित धातथे धाये – तःम्ह हे अगमवक्तातयसं व धर्मी मनुतयसं छिमिसं खंगु खँ तसकं स्वये मास्तिवयक्कूगु खः,
 अयनं इमिसं स्वये मखन। अथे हे छिमिसं न्यंगु खँ इमिसं तसकं न्यने मास्तिवयक्कूगु खः, अयनं इमिसं न्यने मखन।[☆]

उखानयागु अर्थ

मर्क ४:१३-२०; लूक ८:११-१५

- 18 “पुसा ह्वलिम्हयसिगु उखानयागु अर्थ न्यँ।

19 गुलिखय् मनुतयसं परमेश्वरयागु राज्ययागु खँ न्यनाः नं थुइके फइ मखु। थुपि लैय् लाःगु पुसा थें खः। इमिगु नुगलय्
 हलातःगु परमेश्वरयागु वचन शैतानं वयाः लिकया यंकी।

20 ल्वहंलि दुथाय् लाःगु पुसा परमेश्वरयागु वचन न्यनेवं लयल्यतायाः विश्वास याना काइपिं खः।

21 परमेश्वरयागु वचनं थुमिगु नुगलय् दुने थ्यंक हा काये फइ मखु। अले ताःई तक च्वने फइ मखु। दुःखकष्ट वयेवं थुमिसं
 विश्वास यायेगु त्वःताछ्वइ।

22 परमेश्वरयागु वचन न्यनाः नं धन सम्पतियागु माया कयाजुइपिं व संसारयागु खँय् च्यूताः तया जुइपिं मनुत कंमा दुथाय्
 लाःगु पुसा थें खः। थुमिसं परमेश्वरयागु वचनयात गुम्से यानाबी। अले थुकिं अन्न सय्की मखु।

23 परमेश्वरयागु वचन न्यना: थुइका काइपि मनुत् भिंगु चाय्ला:गु पुसा थें ख:। थुमिसं यक्व अन्न सय्की। गुलिसिनं सछि, गुलिसिनं खुइदुगं, गुलिसिनं स्विदुगं अन्न सय्की।”

नामायागु उखान

- 24 येशू मेगु उखान छुना: इमित धयादिल – “स्वर्गयागु राज्य थथे च्वं – छम्ह मनुखं थ:गु बुँइ भिंगु पुसा हल।
 25 छन्हु चान्हय् फुक्कं घनाच्चंबलय् शत्रु वया: छव हलात:गु बुँइ नामायागु पुसा हला थकल।
 26 अले मा थाहां वया: अन्न स:बलय् नामा नं खनेदयावल।
 27 “अले च्य:तयसं वया: बुँ थुवा:यात धाल – ‘मालिक, छि बुँइ भिंगु पुसा जक हला दियागु मखु ला? नामा गनं बुयावल?’
 28 “बुँ थुवालं धाल – ‘सुं शत्रु थथे यानाथकल जुइ।’ इमिसं हानं धाल – ‘जिमिसं वना: नामा पुया छवये ला?’
 29 “अले वं धाल – ‘आ: थथें पुइ म्वा:नि। मखुसा छिमिसं नामा नाप छव नं पुया छवइ।
 30 छव लये मत्य:तले निमां थकाय् नि ब्यु। लय्बलय् जिं ज्यामितयत् न्हापां नामा नि पुया: छवय्केत मुंकि, अले छव जक जिगु धुकुतिइ मुंके हजि धका: धाये।’ ”

दक्वसिबय् चिग्व:गु पुसा व सोडयागु उखान

मर्क ४:३०-३२; लूक १३:१८-२१

- 31 अले हानं येशू मेगु उखान छुनादिल। “स्वर्गयागु राज्य थथे च्वं – छम्ह मनुखं तुग्व:या पुसा थ:गु बुँइ हल।
 32 दक्वसिबय् चिग्व:गु पुसा जूसां थाहां वये धुंका: थ्व अन दुगु मेमेगु स्वया: त:मा जुया: सिमा जुल। अले झंग:तयसं वया: थुकियागु कचामचाय् थ:गु स्वँ दय्की।”
 33 वय्कलं इमित हानं मेगु उखान छुनादिल – “स्वर्गयागु राज्य थथे च्वं – छम्ह मिसां सोडा कया: स्वफा छवचुंलय् ल्वाकछ्याना: फुक्क थासय् मन्यंतले न्हायाच्वन। अले छवचुं फुक्कं फवंगाना वल।”
 34 वय्कलं मनुतयत् न्हागु खं थथे उखान छुना: कनादिल। उखान मछुइकं वय्कलं छुं नं स्यनामदी।
 35 थुकथं अगमवक्तां थथे धका: धयाथकूगु खँ पूवन –

“जिं मनुतयत् उखान छुना:
 जक खँ कने।
 संसारयागु सृष्टि जूसांनिसें
 सुचुकात:गु खँ उला बी।”*

नामायागु उखानयागु अर्थ

- 36 अले येशू मनुतयत् त्व:ता: छेंय् दुहां झाल। चेलातयसं वया: वय्क:यात थथे धाल – “बुँइ ह:गु नामायागु उखानयागु अर्थ कनादिसें।”
 37 वय्कलं इमित धयादिल – “भिंगु पुसा ह:म्ह मनुया काय् ख:।
 38 बुँ थ्व संसार ख:। भिंगु पुसा परमेश्वरया राज्ययापि मनुत् ख:। अले नामायागु पुसा शैतानया मनुत् ख:।
 39 नामायागु पुसा ह: व:म्ह शत्रु शैतान ख:। छव लयेगु ई परमेश्वरं न्याय याइगु ई ख:। छव लइपि ज्यामित स्वर्गदूतत ख:।
 40 “गथे नामायात मुंका: छवय्की न्याय याइबलय् नं अथे हे याइ।
 41 अबलय् मनुया काय् थ: दूततयत् छवयाहइ। अले इमिसं वय्क:यागु राज्यय् च्वंपि पाप या:पि व याकूपि फुक्कसितं मुंकी।
 42 अले इमित मि गालय् कुकीं। अन इपिं छव जक ख्वया: वा न्ह्ययाच्वनी।
 43 परमेश्वरं य:थें यानाजुइपि जक थ: परमेश्वर बा:या राज्यय् सूर्य थें थिनाच्वनी। सुयाके न्हाय्पं दु वं न्यना: का।”

थुनात:गु धन व मोतीयागु उखान

- 44 “स्वर्गयागु राज्य थथे च्वं – छम्ह मनुखं बुँइ थुनात:गु धन लुइकल। वं उकियात हाकनं त्वपुल। अले व तसकं लय्ताया: वना: थ:गु फुक्क सर्बय मिया: व बुँ न्यात।”
 45 “हाकनं स्वर्गयागु राज्य थथे च्वं – न्हाबले भिंगु मोती जक माला जुइम्ह छम्ह बन्जा: दु।
 46 वं तसकं मू वंगु मोती लुइवं थ:के दुगु फुक्क सर्बय मिया: व मोती न्यात।”

जा:यागु उखान

- 47 “स्वर्गयागु राज्य थथे च्वं – न्या लाइपि मनुतयसं समुद्रय् न्या लायेत जा: हात। अले थुकी थीथी कथंयापि न्या लात।
 48 जा: जायेवं इमिसं जा:यात समुद्र सिथय् साला काल। अले फ्यतुना: इमिसं भिंपिं न्या जुक्व थ:पिनिगु थलय् तल। अले मभिंपिं न्या जुक्व वांछवल।
 49 परमेश्वरं न्याय यानादीबलय् नं थथे हे जुइ। स्वर्गदूततयसं वया: मभिंपिं मनुतयत् भिंपिं मनुतपाखें छुतय् याइ।

50 अले मभिपि मनूतयूत मि गालयू कुकी। इपि अन ख्व जक ख्वया: वा न्ह्याचवनी।”

51 वयकलं न्यनादिल – “थ्व खँ छिमिसं थुल ला?”

अले इमिसं “थुल” धका: धाल।

52 वयकलं हानं धयादिल – “व्यवस्था स्यनीपि व थुइकीपि शास्त्रीत स्वर्गयागु राज्यय् चेला जूवल धा:सा इपि छँ थुवा: थें जुइ। छँ थुवालं थ:गु धुकुति न्हगु व पुलांगु न्ह्यागु लिकाये फइ।”

नासरतयू येशूयात मययकूगु

मर्क ६:१-६; लूक ४:१६-३०

53 थथे उखान कनादी धुंका: येशू अनं झाल।

54 वयक: थ:गु हे शहरयू झाल। अन च्वंगु धर्मशास्त्र स्यनीगु छँयू झ़ाया: वयकलं मनूतयूत स्यनेकने यानादिल। वयक:यागु खँ न्यना: मनूतयूसं छक्क जुया: थथे धाल – “थ्वयाके थज्या:गु बुद्धि व अजू चायापुगु ज्या यायेगु शक्ति गनं वल?

55 थ्व सिंका:मिया कायू मखु ला? मरियम थ्वया मां मखु ला? याकूब, योसेफ, सिमोन व यहदापि थ्वया किजापि मखु ला?

56 थ्वया केहेपि ला थन हे दु नि? थ्वं थ्व फुककं गनं सयका: वल?”

57 थुकथं इमिसं वयक:यात विश्वास मयात।

अले वयकलं धयादिल – “अगमवक्तायात थ:गु हे शहरयू व थ:गु हे छँयू मानयू याइ मखु, बरु मेथायू न्ह्याथासं मानयू याइ।”*

58 इमिसं विश्वास मया:गुलि वयकलं अन यक्व अजू चायापुगु चिं क्यना मदी।

14

बप्टिस्मा बीम्ह यूहन्नायात स्या:गु

मर्क ६:१४-२९; लूक ९:७-९

1 थुबलयू हे गालीलया जुजु हेरोदं येशयागु खँ न्यना:

2 थ: भारदारतयूत धाल – “थ्व मनु ला बप्टिस्मा बीम्ह यूहन्ना हे जुइमा:। व सिना: हानं म्वानाव:गु जुइमा:, उकिं ला वं तत:धंगु अजू चायापुगु ज्या याये फत।”

3 न्हापा हेरोदं थ:किजा फिलिपया कला: हेरोदियासं याना: बप्टिस्मा बीम्ह यूहन्नायात ज्वना: इयालखानायू कुंगु ख:।*

4 छायाधा:सा यूहन्नां वयात “थ: किजाभौयात कला: तये मत्य:” धका: धा:गु ख:।*

5 वं यूहन्नायात स्यायेगु नं मतिइ त:गु ख:। अयनं मनूत खना: ग्याना: वं अथे याये मफुत, छायाधा:सा इमिसं यूहन्नायात अगमवक्ता धका: मानयू यानात:गु ख:।

6 हेरोदयागु बुदिया लसतायू हेरोदियासया म्हायनं सकसिया न्ह्य:ने तसकं बांलाक प्याखं ल्हुयाक्यंगुलि हेरोद तसकं लयूतल।

7 अले वं न्ह्यागु फ्वंसां बी धका: पाफल।

8 व मचां थ: मांमहयूसिनं स्यनात:थें धाल – “जित: आ: हे बप्टिस्मा बीम्ह यूहन्नायागु छ्यं भुइ तया: बियादिसँ।”

9 थ्व न्यना: वं तसकं नुग: मछिकल, अयनं न्ह्यागु फ्वंसां बी धका: फुककसिगु न्ह्य:ने पाफये धुंकुगुलि यूहन्नायागु छ्यं धयना: हजि धका: उजं बिल।

10 अले वं सिपाइत छ्वया: इयालखानायू यूहन्नायागु छ्यं धेके बिल।

11 अले छ्यं भुइ तया: व मचायात बी हल। मचां व थ: मांयात बी यंकल।

12 अले यूहन्नाया चेलातयूसं वया: वयागु सीम्ह यंका: थुनाबिल। अले इमिसं वना: थ्व खँ येशूयात न्यंकल।

न्यादू: मनूतयूत नकादीगु

मर्क ६:३०-४४; लूक ९:१०-१७; यूह ६:१-१५

13 थ्व न्यना: येशू नांचायू च्वना: सुं मदुगु थासयू झाल। वयक: झाल धयागु खँ न्यना: मनूत शहरंनिसें वयक:या ल्यूल्यू न्यासि वन।

14 नांचां क्वहां झा:बलयू ग्वा: ग्वा: मनूतयूत खना: वयक:यात तसकं माया वन, अले उसॉयू मदुपिन्त लायूकादिल।

15 खिउँ खिउँ धा:बलयू चेलातयूसं वया: वयक:यात धाल – “खिउँया वये धुंकल, थन छुं हे मदु। थुमित गामयू छ्वयादिसँ। अले अन न्याना: नइ।”

16 वयकलं इमित धयादिल – “इमित छ्वये म्वा:, इमित छिमिसं हे नकि।”

17 इमिसं धाल – “जिमिके ला न्यापा मरि व निम्ह न्या जक दु।”

18 वयकलं धयादिल – “छिमिके दुगु मरि व न्या जिथायू हिँ।”

- 19 वयकलं फुक्कसित ख्यलय् फ्यतुकादिल। न्यापा मरि व निम्ह न्या कयाः स्वर्ग्य् थस्वयाः परमेश्वरयात सुभाय् बियादिल। अले मरि कुचा थलाः वयकलं चेलातयत् बियादिल। इमिसं मनूतयत् इनाबिल।
 20 अले इमिसं यतले नल। इनाः ल्यं दुगु झिनिगः दाला जायक् दु।
 21 मस्त व मिसात ल्याः मतसे अन मिजंत जक हे न्यादूः ति दु।

येशू लखय् न्यासि झाःगु

मर्क ६:४५-५२; यूह ६:१६-२१

- 22 येशू चेलातयत् थः स्वयाः न्हापा हे नांचाय् च्वनाः समुद्र पारि वनेगु उजं बियादिल। अनं लिपा मनूतयत् छैय् छवयादिल।
 23 मनूतयत् छैय् छवयादी धुंकाः वयकः याकःचा पहाडय् प्रार्थना यायेत थाहां झाल। बहनी तकं वयकः याकःचा हे च्वनादिल।
 24 थुबलय् तक नांचा समुद्र सिथं यक्व हे तापाक्क थ्यने धुंकल। फय् अःखतं वयाच्चंगुलि लःद्रुम्बलं यानाः नांचा फातापुली थें च्वनाच्चन।
 25 सुथ न्हापां हे वयकः समुद्रय् न्यासि झायाः इमिथाय् थ्यंकः झाल।
 26 वयकःयात थथे समुद्रय् न्यासि झायाच्चंगु खनाः चेलात ग्यानाः “भूत भूत” धकाः चिल्लाय् दनाः हाल।
 27 वयकलं इमित धयादिल – “साहस या, जि हे खः, ग्याये मते।”
 28 अले पन्सं वयकःयात धाल – “प्रभु, धात्थें छि हे खः धयागु जूसा जितः नं समुद्रय् न्यासि वयेगु उजं बियादिसँ।”
 29 वयकलं वयात “वा” धकाः धयादिल। पन्स नांचां कुहां वनाः वयकःयाथाय् वनेत लखं लखं न्यासि वन।
 30 फय् वःगु खनाः व ग्यात, दुनी थें च्वंबलय् व चिल्लाय् दनाः हाल – “प्रभु, जितः बचय् यानादिसँ।”
 31 अले वयकलं वयात ज्वनाः धयादिल – “ग्व, छंगु विश्वास, छाय् संका यानागु?”
 32 वयकःपिं निम्हं नांचाय् च्वने धुंकाः फय् नं दित।
 33 नांचाय् च्वपिं चेलातयसं वयकःया तुतिइ भवपुलाः धाल – “छि धात्थें परमेश्वरया काय् खः।”
 34 पारिइ थ्यंकाः इमिसं गनेसरेत धाःगु थासय् नांचा दिकल।
 35 अन च्वपिं मनूतयसं वयकःयात म्हसीकाः जवंखवं च्वंगु गामय् थ्व खँ धाय्के छवत। अले मनूतयसं वयकःयाथाय् उसाँय् मदुपिन्त हल।
 36 इमिसं वयकःयागु लंयागु च्वः जक थीत बिन्ति यात। थुकथं लं थ्यूपिं फुक्कं लाया वन।

15

थितिकुतियागु खँ

मर्क ७:१-१३

- 1 छन्हु यरूशलेमं सुं फरिसी व शास्त्रीतयसं वयाः येशूयात न्हासः यात –
 2 “छिकपिनि चेलातयसं तापाःबाज्यापिनिगु थितिकुति छाय् मानय् मयाःगु? हानं ल्हाः मस्युसे नं नइगु?”
 3 वयकलं इमित लिसः बियादिल – “छिमिसं जक छाय् परमेश्वरयागु खँ मन्यसे थःगु हे थितिकुति मानय् याना जुया?
 4 परमेश्वरं धयादीगु दु – ‘थः मां बौयात हनाबना ति। मां बौयात म्हतु वाइपिन्त स्यानाछव।’
 5 छिमिसं धाःसा थथे धयाजुल – ‘सुनां थः मां बौयात बीमाःगु खँ परमेश्वरयात छाये धुन धकाः धाइ,
 6 वं थः मां बौयात हनाबना तये म्वाः।’ थुकथं छिमिसं थःपिनिगु थितिकुति यानाः परमेश्वरयागु वचनयात ज्यालगय् मजूगु यानाब्यूरु दु।
 7 अय् निपाः ख्वाःपाः दुपिं, यशैयां छिमिगु खँय् थुकथं पाय्छि जुइक हे धया थकल –

8 “ थुमिसं म्हतुं ला

जितः तसकं हनाबना तइ।

नुगलं धाःसा

थुपिं तसकं तापाना च्वनी।
 9 थुमिसं थःपिन्सं दयक्कगु थितिकुतियात

परमेश्वरयागु आज्ञा खः धकाः
 मनूतयत् स्यना जुइ।

उकिं थुमिसं जिगु सेवा याःसां

छप्ति ज्यालगय् मजू। ”

मनूतयत् अशुद्ध याइगु खँ

मर्क ७:१४-२३

- 10 येशू मनूतयत् सःताः धयादिल – “न्यँ अले थुइकि।
 11 म्हुतुं दुहां वनीगुलि मनूतयत् अशुद्ध याइ मखु, बरु म्हुतुं पिहां वइगुलि इमित अशुद्ध याइ।”
 12 अले चेलातयसं वयाः वयकःयात धाल – “थ्व खँ न्यनाः फरिसीत छिनाप तंम्वयकल धकाः छिं सिल ला?”
 13 वयकलं धयादिल – “स्वर्गय च्वनादीम्ह जिमि बाःनं पिना मदीगु फुक्क मायात लिनाछवयादी।
 14 इमित त्वःताछव। इपिं कांपि लँजवाः खः। कांम्ह मनुखं कांम्ह मनूयात ल्हाः ज्वनाः यंकूसा इपिं निम्हं गालय् लाइ।”
 15 अले पनुसं धाल – “जिमि त्व खँ थुइका बियादिसँ।”
 16 वयकलं धयादिल – “छिमिसं आः तकं थुइके मफुनि ला?
 17 छिमिसं नं थुइके मफु ला? मनूतयसं म्हुतुं नःगु प्वाथय वनी, अले हानं पिहां तुं वइ।
 18 मनूतयगु म्हुतुं पिहां वःगु खँ धाःसा इमिगु नुगलंनिसें हे पिहां वइ। अले थुकिं यानाः हे इपिं अशुद्ध जुइ।
 19 छायाधाःसा मनूतयगु नुगलं हे थज्याःगु मभिगु बिचाः पिहां वइ – स्यायेगु, व्यभिचार यायेगु, खुइगु, मखुगु साक्षी बीगु, मेपिन्त मभिकाः खँ ल्हायेगु।
 20 मनूतयत् अशुद्ध याइगु थुकिं हे खः। ल्हाः मस्युसे नयेवं मनूत अशुद्ध जुइ मखु।”

छम्ह यहुदीमखुम्ह मिसायागु विश्वास

मर्क ७:२४-३०

- 21 येशू अनं टुरोस व सीदोनया थाय् थासय् झाल।
 22 अन छम्ह कनानी मिसां वयाः वयकःयात थथे धाल – “प्रभु, दाऊदया काय्, जितः दया यानादिसँ। जिमि म्हाय्यात भूत दुबिनाः तसकं सास्ती जुयाच्वन।”
 23 अयनं वयकलं व मिसायात छसः हे नवाना मदी। अले चेलातयसं वयकःयात बिन्ति यात – “थ्व मिसा ल्यूल्यु वयाः हालाच्वन, वयात ‘हुँ’ धकाः धयादिसँ।”
 24 वयकलं धयादिल – “जितः ला झी इस्राएलयापि तंपि फैचात मालेत जक छवयाहयादीगु खः।”
 25 थ्व न्यनाः व मिसा वयकःयागु तुतिइ भवपुल। अले धाल – “प्रभु, जितः ग्वाहालि यानादिसँ।”
 26 वयकलं धयादिल – “न्हापां मस्तयत् निं गाक्क नके ब्यु, छायाधाःसा मस्तयसं नयाच्वंगु लाकाः खिचायात वान्छवया बी मज्यू।”
 27 वं धाल – “खः प्रभु, अथेसां खिचां नं ला थः मालिकं नःबलय् वाःगु नयेखनी नि।”
 28 अले वयकलं वयात धयादिल – “केहँ मयजु, छिगु विश्वास तसकं तःधं, छिं मनं तुं थें जुइमा।” उबलय् हे वया म्हाय् लन।

येशू तःम्हयसित लाय्कादीगु

मर्क ७:३१-३७

- 29 येशू अनं गालील समुद्र सिथं सिथं झायाः पहाडय् च्वय् झायाः च्वनादिल।
 30 अले मनूतयसं वयकःयाथाय् लंग्रा, कां, लाता, ल्हाःतुति संके मफुपि व अथे हे मेमेगु ल्वचं कःपिन्त हल। वयकलं इमित लाय्कादिल।
 31 थथे लातातयसं नवाःगु, ल्हाःतुति मसंपिं लाःगु, लंग्रात न्यासि वंगु, कांतयसं मिखां खंगु खनाः मनूत छक्क जुल। अले इमिसं इस्राएलीतय् परमेश्वरयात तःधंकल।

येशू प्यट्टः मनूतयत् नकादीगु

मर्क ८:१-१०

- 32 येशू थः चेलातयत् सःताः धयादिल – “थ्व मनूत खनाः जितः तसकं माया वन। थुपि जि नाप च्वनाच्वंगु स्वन्हु दये धुंकल। नयेगु नं छुं हे म्हु। जिं इमित मनकुसे लिछवय् मास्ति मवः, छायाधाःसा भाःपी मफयाः थुपि लँय् हे मूर्छा जुइ।”
 33 चेलातयसं धाल – “थुलिमछिसित नकेत झीसं थज्याःगु सुं म्हुगु थासय् गन कयाः हयेगु?”
 34 अले वयकलं न्यनादिल – “छिमिके ग्वःपाः मरि दु?”
 इमिसं धाल – “न्हय्पाः मरि व चिचिधिपिं न्या भचा दु।”
 35 अले वयकलं फुक्कसितं बैय् प्यतुकादिल।
 36 अनंलि वयकलं न्हय्पा मरि व न्या ल्हातय् कयाः परमेश्वरयात सुभाय् बियादिल। अले मरि कुचा थलाः चेलातयत् बियादिल। इमिसं मनूतयत् इनाबिल।
 37 अले इमिसं यतले नल। इनाः ल्यं दुगु न्हय्ग दाला मुंकल।
 38 मस्त व मिसात ल्याः मतसे अन नःपिं मिजंत जक प्यट्टः ति दु।

39 अले अन दुपि ग्वा: ग्वा: मनूतयत बिदा बिया: वयक: नांचाय् च्वना: मगादानया इलाकाय् झाल।

16

अजू चायापुगु चिं क्यनेगु इनाप

मर्क ८:११-१३; लूक १२:५४-५६

1 छन्हू सुं फरिसीत व शास्त्रीत येशूयात जाँचय् यायेत वल। अले इमिसं वयक:यात परमेश्वरं छ्वयाहयादीगु ख:सा छगू अजू चायापुगु चिं याना: क्यनादिसँ धका: धाल।*

2 वयकलं लिस: बियादिल – “निभा: बीबलय आकाश ह्याउँसे च्वन कि छिमिसं ‘कन्हय् दि बांलाइ’ धका: धाइ।

3 अथे हे सुथय् आकाश खिउँसे च्वन कि छिमिसं ‘ग्व:फय् वइ’ धका: धाइ। छिमिसं आकाशयात स्वया: थौंयागु दि गथे जुइ धका: धायेफु धा:सा थ्व ईयागु चिं जक थुइका कायेमफु ला?

4 थौंकन्हय्यापिं मनूत गुलि जक मभिना व:गु, अले परमेश्वरयात विश्वास यायेगु त्व:ता ह:गु। थज्या:पिन्सं अजू चायापुगु चिं स्वयेत धयाच्वन। अहं, छिमित अगमवक्ता योनां क्यना वंगु चिं सिबय् मेगु छुं हे चिं क्यनी मखु।” अले वयक: अनं झाल।*

फरिसी व सदुकीतयगु सोडा

मर्क ८:१४-२१

5 समुद्र पारिइ थयंका: चेलातयसं मरि हये ल्व:मंकल।

6 येशू इमित धयादिल – “बांलाक होश या, फरिसीत व सदुकीतयगु सोडापाखें बचय् जुयाच्वँ।”*

7 अले इमिसं थ:थवय् थथे खँ ल्हात – “झीसं मरि हये ल्व:मंगुलि वयकलं थथे धयादीगु जुइ।”

8 थ्व सिया: वयकलं इमित धयादिल – “छिपिं छाय् मरि हये ल्व:मन धका: हालाच्वनागु? छिमिगु विश्वास गन वन?

9 छिमिसं अज्ज नं मथूनि ला? न्याद्र: मनूतयत न्यापा मरि इना: नकागु ल्व:मन ला? अले छिमिसं कुचाकाचा जक ग्व:ग: दालाय् मुंका?*

10 अले प्यद्र: मनूतयत न्हयपा: मरि इना: नकागु नं ल्व:मन ला? उबलय् छिमिसं ग्व:ग: दालाय् मुंका?*

11 जिं मरियागु खँ धयाच्वनागु मखु, बरु फरिसी व सदुकीतयगु सोडापाखें बचय् जुयाच्वँ धका: धयागु ख:। छिमिसं गथे मथूगु?”

12 अले तिनि इमिसं वयकलं सोडापाखें बचय् जुयाच्वँ धयादीगु मखु, बरु फरिसीत व सदुकीतयसं स्यनेकने याइगु खं बचय् जुयाच्वँ धयादीगु ख: धका: थुइकल।

पनुसं येशूयात म्हसीकूगु

मर्क ८:२७-३०; लूक ९:१८-२१

13 येशू कैसरिया फिलिप्पी शहरया लिक्क थयंबलय् चेलातयत थथे धका: न्यनादिल – “मनूया काय्यात मनूतयसं सु धका: धयाजुल?”

14 इमिसं लिस: बिल – “गुलिसिनं बप्तिस्मा बीम्ह यूहन्ना, गुलिसिनं एलिया, गुलिसिनं ला यर्मिया, अले गुलिसिनं मेम्ह हे अगमवक्ता जुइ धका: धाइगु।”*

15 अले वयकलं इमिके न्यनादिल – “छिमिसं जित: सु धका: धयाच्वना लय?”

16 सिमोन पनुसं लिस: बिल – “छि म्वा:म्ह परमेश्वरया काय, मुक्ति बीम्ह ख्रीष्ट ख:।”*

17 वयकलं वयात धयादिल – “योनाया काय सिमोन, छ धन्य ख:, छायधा:सा छं थ्व खँ मनूतयपाखें सयका: धा:गु मखु, बरु स्वर्गय् च्वनादीम्ह जिमि बा:नं हे छन्त थ्व खँ धायकादीगु ख:।

18 अथे जूगुलि जिं छन्त धाये, छ धाथें हे पनुस ल्वहं ख:। जिं थ्व हे ल्वहँतय् थ:गु मण्डली*दय्के। अले शैतानं तकं थ्व मण्डलीयात बुके फइ मखु।

19 जिं छन्त स्वर्गया राज्ययागु ता:चा बी। छं पृथ्वीइ पना त:गुयात स्वर्गय् नं पना तइ, अले छं पृथ्वीइ त्व:ता त:गुयात स्वर्गय् नं त्व:ता तइ।”*

20 थुलि धयादी धुंका: वयकलं चेलातयत वयक: हे मुक्ति बीम्ह ख्रीष्ट ख: धयागु खँ सुयातं कने मते धका: उजं बियादिल।

येशू थ: सीगु खँ कनादीगु

मर्क ८:३१-३३; लूक ९:२२

21 उबलय् निसें येशू चेलातयत ध्वाथुइक धयादीगु यानादिल – “यरुशलेमय् वना: जिं थकालिपिं, त:धंपिं पुजाहारीत व शास्त्रीतयगु ल्हातं दु:खकष्ट फये मानि। लिपा इमिसं जित: स्यानाछवइ। अले स्वन्हू लिपा जि हानं म्वाना वये।”

* 16:1 १६:१ मती १२:३८; लूक ११:१६ * 16:4 १६:४ मती १२:३९; लूक ११:२९ * 16:6 १६:६ लूक १२:१ * 16:9 १६:९ मती १४:१७-२१

* 16:10 १६:१० मती १५:३४-३८ * 16:14 १६:१४ मती १४:१-२; मर्क ६:१४-१५; लूक ९:७-८ * 16:16 १६:१६ यूह ६:६८-६९ * 16:18 १६:१८ मण्डली थुकियात ग्रीक भाषां एकलेसिया धाइ * 16:19 १६:१९ मती १८:१८; यूह २०:२३

22 थ्व न्यनाः पन्सं वयकःयात छखे यंकाः ब्वःबियाः थथे धाल - “परमेश्वरं थथे याकादी मखु, प्रभु, थथे ला छितः गुबलें हे जुइ मखु।”

23 वयकलं लिफः स्वयाः पन्सयात धयादिल - “शैतान, छ जिथाय् च्वने मते। छं ला जिगु ज्या हे पनेत स्वयाच्चन। छं ला परमेश्वरयागु मखु, बरु मन्तयगु खँय् जक ध्यान बियाच्चन।”

गथे यानाः येशूया चेला जुइगु

मर्क ८:३४-३८; लूक ९:२३-२७

24 अले वयकलं चेलातयत धयादिल - “जि नाप वयेगु जूसा छिपिं सुनानं थःगु खँय् छुं हे च्यूताः तये मते। अले थःगु कूस थःमहं हे क्वबिया सीत तकं लिमच्युसे जिगु ल्यूल्यु वा।”

25 थःगु प्राण बचय् यायेत जक स्वइम्ह मन् नाश जुयावनी। सुनां जिगु निंति थःगु प्राण पाइ व बचय् जुइ।

26 सारा संसार हे ल्हातय् दयाः नं व मन् सिनावन धाःसा वयात छु दइ? वं हानं थःगु प्राण छुकिं लिप्याना काइ?

27 आः याकनं हे परमेश्वरं मनूया काय्यात झःझः धायक स्वर्गदूतत नाप छवयाहयादी। अले वयकलं छम्ह छम्ह मनूयात इमिगु ज्या स्वयाः सिरपाः बियादी।

28 जिं छिमित खःगु खँ धाये - थन दनाच्चपिं मध्ये गुलिखय् मन्त मनूया काय् जुजु जुयाः थःगु राज्यय् वःगु मखंतले ला सी तकं मखुनि।”

17

येशूयागु रूप ह्युगु

मर्क ९:२-१३; लूक ९:२८-३६

1 खुन्हु लिपा येशू पन्स, याकूब व याकूबया किजा यूहन्नायात ब्वनाः तज्जाःगु पर्वतय् झाल।
2 इमिसं स्वस्वं हे वयकःयागु रूप हिला वन। वयकःयागु ख्वाः निभाः थें थिनावल, अले वसः नं जः थें त्वइसे च्वना वल।
3 इमिसं मोशा व एलिया वयाः वयकः नाप खँ ल्हानाच्चंगु खन।
4 अले पन्सं वयकःयात धाल - “प्रभु, झीपिं थन हे च्वने दत धाःसा गुलि बांलाइ। छिं धयादीसा जिं छिगु निंति, मोशायागु निंति व एलियायागु निंति स्वंगू बल्चा दय्काबी।”

5 पन्सं थथे धयाच्चंबलय् तसकं थीगु सुपाँय वयाः इमित त्वपुल। अले सुपाँय दुने थथे धयाहःगु सः ताये दत - “थ्व जि यःमह काय् खः। थ्व लिसे जि तसकं लय्तायागु दु। थ्वं धाःगु खँ न्यँ।”

6 थ्व सः न्यनाः चेलात तसकं ग्यानाः बैय् भवसू वन।

7 अले वयकलं वयाः इमित थियाः धयादिल - “दुँ, ग्याये मते।”

8 अले इमिसं थस्वत, अन वयकः सिबय् मेपिं सुं हे मदु।

9 पर्वतं क्वहां झाया च्वंबलय् वयकलं इमित धयादिल - “मनूया काय् सिनाः म्वाना मवतले छिमिसं थ्व खँ सुयातं कने मते।”

10 चेलातयसं वयकःयाके न्यन - “शास्त्रीतयसं न्हापालाक एलिया हे वयेमाः धकाः छाय् धयाच्चंगु?”

11 वयकलं धयादिल - “खः, एलिया नि न्हापालाक वयाः फुककं मिलय् याइ।

12 जिं छिमित धाये - एलिया ला वये धुंकल। इमिसं वयात म्हमसील। इमिसं वयात यःयःथें यात। मनूया काय्यात नं इमिसं अथे हे यानाः दुःखकष्ट बी।”

13 अले तिनि इमिसं वयकलं बप्तिस्मा बीम्ह यूहन्नायागु खँ धयादीगु खः धकाः थुइकल।

भूत दुब्युम्ह मचायात लाय्कादीगु

मर्क ९:१४-२९; लूक ७:३७-४३

14 वयकःपिं मन्त दुथाय् झाःबलय् छम्ह मन् वयाः वयकःया तुतिइ भवपुलाः थथे धाल -

15 “प्रभु, जिमि काय्यात दया यानादिसँ। वयात तिल्वय् वयाः तसकं सास्ती जुयाच्चन। झाःझाः पति व लखय् लाःसां मिइ लाःसां ग्वारात् वनीगु।

16 उकिं जिं वयात छिकपिनि चेलातय्थाय् हया। इमिसं वयात लाय्काबी मफु।”

17 वयकलं धयादिल - “छिमिसं गथे जक विश्वास याये मफुगु? जि छिपिनाप ग्वःन्हु हे च्वनीतिनि धकाः? जिं छिमित गुलि जक सह यानाच्चनेगु? मचायात थन हजि।”

18 अले वयकलं भूतआत्मायात हक्काः पितिनाछवयादिल। अबलय् हे व मचा लन।

19 लिपा चेलातयसं सुं मदुबलय् वयाः वयकःयाके थथे धकाः न्यन - “जिमिसं भूतआत्मायात छाय् पितिनाछवये मफुगु?”

☆ 16:24 १६:२४ मती १०:३८; लूक १४:२७ ☆ 16:25 १६:२५ मती १०:३९; लूक १७:३३; यूह १२:२५ ☆ 16:27 १६:२७ मती २५:३१; भज ६२:१२; रोम २:५
☆ 17:5 १७:५ उत २२:२; व्य १८:१५; भज २:७; यशै ४२:१; मती ३:१७; १२:१८; मर्क १:११; लूक ३:२२ ☆ 17:5 १७:१-५ २ पत्र १:१७-१८ ☆ 17:10 १७:१०
मला ४:५ ☆ 17:12 १७:१२ मती ११:१४

20 वयकलं धयादिल – “छिमिसं क्वातुक विश्वास याये मफुगुलि अथे याये मफुगु खः। जिं धात्थे धाये – छिमिके तू छगः ग्वःछि जक विश्वास दःसां छिमिसं थ्व पहाडयात ‘थनं चिला हूँ’ धाःसा चिलावनी। छिमिसं याये मफुगु छुं नं दइ मखु।”

21 थज्याःगु ज्या अपसं मच्चकं व प्रार्थना मयायकं याये फइ मखु।”

हानं थः सीगु खँ कनादीगु

मर्क ९:३०-३२; लूक ९:४३-४५

22 गालील्य च्वनादीबलय् वयकलं चेलातयत् धयादिल – “मनूया काय्यात ज्वनाः मनूतयगु ल्हातय् लःल्हाइगु ई वइन।

23 इमिसं वयात स्याइ, अले स्वन्हु दय्काः हानं म्वाना वइ।” थ्व न्यनाः इमिसं तसकं नुगः मछिंकल।

येशू देगःयागु कर पुलादीगु

24 येशू व वयकःया चेलात कफर्नहुमय् झाःबलय् देगःयागु कर काइम्ह मनूखं वयाः पनूसयात थथे धाल – “छिमि गुं देगःयागु कर पुलादी ला कि दी मखु?”

25 पनूसं लिसः बिल – “पुलादी।”

पनूस छैय् दुहां वयेवं वयकलं वयात धयादिल – “सिमोन, छंगु छु बिचाः दु? थ्व पृथ्वीइ जुजुपिन्सं सुयाके कर व भंसाः काइ? थः कायपिन्के काइ ला कि मेपिन्के काइ?”

26 “मेपिन्के” धकाः पनूसं लिसः बिल।

अले वयकलं धयादिल – “अयसा कायपिन्सं म्वाः का मखु ला?”

27 अयजसां झीसं थुमित तं पिकायके मज्यु, उकिं समुद्रय् वनाः बल्छी ति। दकलय् न्हापां क्यंम्ह न्यायात सालाः का। वयागु म्हुतुइ छंगु व जिगु देगःयागु कर पुलेत गाक्क धिबा दइ। अले उकिं हे कर पुलाब्यु।”

18

दकलय् तःधंम्ह सु?

मर्क ९:३३-३७; लूक ९:४६-४८

1 अबलय् हे चेलातयसं वयाः येशूयाके न्यन – “स्वर्गयागु राज्यय् दकलय् तःधंम्ह सु खः?”

2 वयकलं छम्ह मचायात सःताः इमिगु दथुइ थनाः

3 धयादिल – “जिं छिमित धात्थे धाये – छिमिसं थःगु बिचाः व बानी त्वःताः मस्त थें मजुल धाःसा छिमित स्वर्गयागु राज्यय् दुकाइ मखु।”

4 उकिं थ्व मचा थें क्वमिलु जुइम्ह मनू हे स्वर्गयागु राज्यय् दकलय् तःधंम्ह जुइ।

5 “सुनां जिगु नामय् थज्याःम्ह मचायात दुकाइ, वं जितः हे दुकाःगु ति ग्यनी।”

पापय् लाकीगु खँ

मर्क ९:४२-४८; लूक १७:१-२

6 “सुनानं जितः विश्वास याइम्ह चिधंम्ह छम्ह मनूयात पापय् लाकेत स्वल धाःसा वयात गःपतय् ल्वहंघः घाकाः समुद्रय् क्वफायेगु हे बांलाइ।

7 “थ्व गुलि दुःखयागु खँ खः – संसारय् मनूतयत् स्यंकीगु खँ नं दु। थज्याःगु खँ दया हे च्वनी। अथेसां थथे स्यंकेत स्वइम्ह मनूयात धिक्कार दु।”

8 “ल्हाः अथवा तुति छन्त पापय् लाकी धाःसा उकियात पाला छव। ल्हाःतुति निपां दय्काः गुबले मसीगु मिइ लायेगु स्वयाः ला ल्हाःतुति मदय्क म्वानाच्चनेगु हे भिं।”

9 अथे हे मिखां छन्त पापय् लाकी धाःसा उकियात लिक्काः वान्छवया ब्यु। मिखा निगलं दय्काः नरकयागु मिइ वांछवय्का च्वनेगु स्वयाः ला कां जुयाः म्वानाच्चनेगु हे भिं।”

तंम्ह फैचायागु उखान

लूक १५:४-७

10 “उकिं जिमि मस्त सुं छम्हयसित नं क्वहंके मते, छायाधाःसा जिं छिमित धयाच्च्वना – मस्तयत् सुसाःकुसाः याइपि स्वर्गदूतत स्वर्गय् च्वनादीम्ह जिमि बाःयागु न्ह्यःने हे दु।

11 अथे जूगुलि हे मनूया काय् तनाच्च्वपिन्त बचय् यायेत वःगु खः।”

12 “छम्ह मनूया सछि फैचा दु। छम्ह जक फैचा तंसां वं गुइगुम्ह फैचात त्वःताः तंम्ह फैचायात माः मवनी ला?

13 जिं छिमित खःगु खँ धाये – तंम्ह फैचा लुइवं मतपि गुइगुम्ह फैचा स्वयाः नं तंम्ह फैचा खनाः व तसकं लयताइ।

14 अथे हे स्वर्गय् च्वनादीम्ह छिमि बाःयात नं थ्व मस्त सुं छम्ह हे नं तनिगु मयः।

पाप यानाच्चंम्ह विश्वासी

लूक १७:३-४

15 “छिमि दाजुकिजा सुनानं छन्त मभिका जुल धा:सा याक:चा हे वना: वयागु दुंबिट्टं क्यनाब्यु। वं छंगु खँ न्यन धा:सा छिपि हानं मिलय् जुइ फइ।”

16 वं छंगु खँ मन्यन धा:सा मेपिं छम्ह निम्हयसित नं ब्वना: हँ। व्यवस्थाय् च्वया त: थें निम्ह स्वम्हयसिनं साक्षी बिल धा:सा छं वयात ब्यगु द्रुपं ठीक ठहरय् जुइ।”

17 इमिसं धा:गु खँ नं वं मन्यन धा:सा मण्डलीइ वना: फुक्क खँ न्यंकाब्यु। मण्डलीयागु खँ नं मन्यन धा:सा छिमिसं वयात यहदीमखुम्ह व कर काइम्ह मनु थें ताय्कि।

18 “जिं छिमित ख:गु खँ धाये – छिमिसं पृथ्वीइ पना त:गुयात स्वर्गय् नं पना तइ। अले छिमिसं पृथ्वीइ त्व:ता त:गुयात स्वर्गय् नं त्व:ता तइ।”

19 “जिं छिमित हानं धाये – थ्व पृथ्वीइ छिपि सुं निम्हयसिनं छगू हे मनं छुं फवन धा:सा स्वर्गय् च्वनादीम्ह जिमि बा:नं व छिमित बियादी।

20 गन जिगु नामय् निम्ह स्वम्ह मनु मुनी, अन जि इपिं नाप दइ।”

क्षमा मयाइम्ह च्य:यागु उखान

लूक १७:४

21 छन्हु पनुसं येसूयाके थथे धका: न्यन – “प्रभु, दाजुकिजां पाप या:गु ग्व:क: तक क्षमा बीगु? न्हयक: तक ला?”

22 वयक्कलं लिस: बियादिल – “न्हयक: तक जक मखु। थ्व स्वया: न्हयेदुगं अप्व: न्हयक: तक बीमा:।”

23 “स्वर्गयागु राज्य थथे च्वं – छक: छम्ह जुजुं थ: च्य:तयके इमिगु ल्या:चा: कायेगु क्व:छित।

24 वं अथे ल्या:चा: काय् त्यंबलय् वयाथाय् झिट्ट: दां त्याये कयात:म्ह छम्ह च्य:यात हल।

25 व च्य:याके त्यासा पुलेत धिबा मदुगुलि जुजुं वयात थ: कला:, काय्म्ह्याय्पि, दुगु सर्बय व थ:त तकं मिया:सां त्यासा पुले हजि धका: उजं बिल।

26 “अले व च्य:नं जुजुयागु तुति ज्वना: धाल – ‘महाराज, जित: छन्हु निन्हु दया यानादिसँ। जिं फुक्कं धिबा पुलाबी।’

27 जुजुयात व मनु खना: दया वना: वं वयागु त्यासा फुक्कं माफ यानाबिल।”

28 “अनं वना: वं थ:नाप हे ज्या याइम्ह छम्ह च्य:यात नापलात। व च्य:नं वयाके स:बस त्याये कयात:गु जुयाच्चन। वं वयात खनेवं ग:तां ज्वना: – ‘का, आ: थथें हे जिगु धिबा पु’ धका: धाल।

29 “वया पासाम्हयसिनं वयागु तुति ज्वना: धाल – ‘छन्हु निन्हु पिया ब्यु। जिं छंगु धिबा फुक्कं पुलाबी।’

30 व मानय् मजू। अले धिबा मपुतले वयात झ्यालखानाय् तयाबिल।

31 “थ्व खना: वनापं ज्या याइपिं च्य:तयसं तसकं नुगलय् स्याकल। अले इमिसं वया: जुजुयात फुक्क खँ न्यंकल।

32 जुजुं वयात स:ता: धाल – ‘अय् दुष्ट मनु, छं बिन्ति या:गुलि जिं छंगु त्यासा फुक्कं माफ यानाबिया।

33 जिं छन्त दया याना थें छं नं थ:नापं ज्या याइम्ह च्य:यात दया याये म्वा: ला?’

34 जुजुं तसकं तंम्वया: फुक्क धिबा मपुतले वयात झ्यालखानाय् कुना तयेगु उजं बिल।”

35 “छिमिसं नं थ: दाजुकिजापिन्त दुनुगलंनिसें क्षमा याना मबिल धा:सा स्वर्गय् च्वनादीम्ह जिमि बा:नं नं छिमित अथे हे यानादी।”

19

पारपाचुकेगु खँ

मर्क १०:१-१२; लूक १६:१८

1 थुलि धयादी धुंका: वयक: गालीलं यर्दन खुसि पारिइ यहदियाय् झाल।

2 अन नं ग्वा: ग्वा: मनूत वयक:या ल्यूल्यू वल। अले वयक्कलं म्हंमफुपिन्त लाय्कादिल।

3 सुं फरिसीत वया: वयक:यात जाँचय् यायेत थथे धका: न्यन – “मनूतयसं छुं जुया: थ: कला:यात त्व:ते माल धा:सा त्व:ते ज्यू ला कि मज्यू?”

4 वयक्कलं लिस: बियादिल – “छिमिसं धर्मशास्त्रय् थथे च्वयात:गु ब्वनागु मदु ला? ‘सृष्टि यानादीबलय् हे परमेश्वरं इमित मिजं मिसा याना: दयकादीगु ख:’”

5 अयजुगुलि मनूत थ: मां बौयात त्व:ता: कला:नापं च्वंवनी। अले इपिं निम्हं छम्ह हे जुइ।”

6 उकिं आ: इपिं निम्ह मखु, छम्ह हे जुइ धुंकल। परमेश्वरं ह्नादीपिन्त मनूतयसं फाये मज्यू।”

7 फरिसीतयसं हानं न्यन – “अयजूसा मोशां पारपाचुके यायेत भवं च्वया: जक यायेमा: धका: छाय् धयाथकूगु लय्?”

8 वयकलं लिसः बियादिल – “छिमिगु नुगः छाःगुलि हे मोशां अथे पारपाचुकूसां ज्यू धकाः धयाथकूगु खः। सृष्टि याःबलय् निसें हे थथे जूगु मखु।

9 जिं छिमित धाये – सुनानं छुं खँ मदयक थः कलाःयात त्वःताः मेम्ह कलाः हःसा वं व्यभिचार याःगु जुइ। अथे हे त्वःतातःम्ह मिसायात हःम्ह मिजंनं नं व्यभिचार याःगु जुइ।”☆

10 अले चेलातयसं वयकःयात धाल – “निम्हतिपूयागु स्वापु थज्याःगु हे खः धयागु जूसा ब्याहा मयायेगु हे बांलाः।”

11 वयकलं इमित धयादिल – “फुक्कसिनं थथे याये फइ मखु, परमेश्वरं हे यानादिल धाःसा जक याये फइ।

12 मनूतयसं ब्याहा मयाइगु तःतामछि कारण दु। गुम्हं ला बूसांनिसें हे नपुंसक जुइ, गुम्हयूसित ला मनूतयसं हे अथे यानाबी। अले गुम्हं ला स्वर्गयागु राज्ययागु निंति ब्याहा मयाइपि नं दु। थूम्हयूसिनं थ्व खँ न्यना का।”

मस्तयत् आशिष बियादीगु

मर्क १०:१३-१६; लूक १८:१५-१७

13 येशू आशिष बियाः प्रार्थना यानादी धकाः मनूतयसं थः मस्तयत् वयकःयाथाय् ब्वना हल। चेलातयसं धाःसा इमित हक्काः छवल।

14 वयकलं धयादिल – “मस्तयत् पने मते। इमित जिथाय् छवया हजि, छायाःसा स्वर्गयागु राज्य थज्याःपिनिगु हे खः।”

15 अले मस्तयत् आशिष बियाः वयकः अनं झाल।

तःमिम्ह ल्याय्म्ह मनू

मर्क १०:१७-३१; लूक १८:१८-३०

16 छन्हू छम्ह मनूखं येशूयाथाय् वयाः धाल – “गुरूजु, भिंगु छु ज्या याःसा जितः अनन्त जीवन दइ?”

17 वयकलं लिसः बियादिल – “छिं जिके छाया् भिंगु खँ न्यं वयाच्चवना? भिम्ह ला परमेश्वर जक हे दु। अनन्त जीवन दय्केत छिं आज्ञा मानय् यायेमाः।”

18 “जिं छु आज्ञा मानय् याये माल?” धकाः वं न्यन।

अले वयकलं लिसः बियादिल – “मनू स्याये मते, व्यभिचार याये मते, खुइ मते, मखुगु साक्षी बी मते, ☆

19 थः मां बौयात हनाबना ति, थः जःलाखःलायात थःत थें माया या।”☆

20 अले वं धाल – “थ्व फुक्कं ला जिं मानय् यानाच्चवनागु हे दु। जिं आः हानं मेगु छु याये मानि?”

21 अले वयकलं धयादिल – “सिद्ध जुइगु खःसा वनाः थःके दुगु फुक्कं मियाः नये मखंपिन्त इनाब्यु। अले छन्त स्वर्गय् धनसम्पत्ति दइ। थुलि याये धुंकाः जिनापं वा।”

22 थ्व खँ न्यनाः व ल्याय्म्ह मनू ख्वाः खिउँसे च्वंकाः वन, छायाःसा व तसकं तःमिम्ह खः।

23 लिपा वयकलं चेलातयत् धयादिल – “जिं छिमित खःगु खँ धाये – तःमिपिं मनूत स्वर्गयागु राज्यय् दुहां वनेत तसकं थाकुइ।

24 जिं छिमित हानं धाये – मुलुयागु कँय् प्वाल्य् ऊँट दुहां वने अःपुया च्वनी तर तःमिपिं मनूत परमेश्वरयागु राज्यय् दुहां वनेत थाकुया च्वनी।”

25 थ्व खँ न्यनाः चेलातयसं अजू चायाः न्यन – “अयूसा सुनां जक उद्धार काये फइ?”

26 इमिगु ख्वाल्य् स्वयाः वयकलं धयादिल – “मनूतयपाखें थथे जुइ फइ मखु, अयूतं परमेश्वरं याये मफुगु छुं नं मदु।”

27 अले पन्सं धाल – “स्वयादिसैं, जिमिसं दुगु फुक्क त्वःताः छिगु ल्यूल्यु वयाच्चवना। जिमित छु दइ लय?”

28 वयकलं धयादिल – “जिं छिमित खःगु खँ धाये – मनूया काय् वयाः झःझः धाय्क जुजु जुइबलय् जिनापं जुयाच्चपिं छिपिं नं झिनिगु सिंहासनय् च्वने दइ। अले इस्राएलीया झिनिगु कुलयागु न्याय याइ।”☆

29 जिगु निंति छेंबुं, दाजुकिजा, तताकेहें, मांबौ, काय्म्ह्याय् त्वःतावःपिन्त व स्वयाः अप्वः दइ। अले अनन्त जीवन नं दइ।

30 तर न्हापा लाःपिं अप्वः यानाः लिपालाइ, अले लिपा लाःपिं न्हापा लाइ।”☆

20

दाखक्यबय् ज्या याइपिनिगु उखान

1 “स्वर्गयागु राज्य थथे च्वं – छन्हू छम्ह मनू सुथ न्हापां थःगु दाखक्यबय् ज्या याकेत ज्यामि माः वन।

2 छगू दिनार ज्यालाबी धकाः वं ज्यामितयत् ज्या याके छवल।

3 “नौ बजे ति व हानं बजारय् वंबलय् वं ज्या मलुयाः अथें दनाच्चपिं मनूतयत् खन।

4 अले वं इमित धाल – ‘छिपिं नं जिगु दाखक्यबय् ज्या याः हूँ। जिं छिमित गाक्क ज्यालाबी।’

5 अले इपिं ज्या याः वन।

“अथे हे बाह बजे, तीन बजे ति नं व क्यब थुवालं मेपिं मनूतयत् ज्या याकेत हल।

☆ 19:9 १९:१९ मती ५:३२; १ कोर ७:१०-११ ☆ 19:18 १९:१८ प्रस २०:१३-१६; व्य ५:१७-२० ☆ 19:19 १९:१९ प्रस २०:१२; व्य ५:१६; लेवी १९:१८

☆ 19:28 १९:२८ मती २५:३१; लूक २२:३० ☆ 19:30 १९:३० मती २०:१६; लूक १३:३०

6 हानं पाँच बजेपाखे बजारय् वंबलय् ज्या मलुयाः अर्थे दनाच्चपिं मनूतयत् खन। अले वं इमित धाल – ‘छिपिं थथे न्हिच्छि ज्या मदयक थन छाया दनाच्चनागु?’

7 “इमिसं लिसः बिल – ‘जिमित सुनानं ज्या मब्यु।’

“ ‘अयसा, छिपिं नं जिगु दाखक्यबय् ज्या याः हँ धकाः वं इमित धाल।

8 “बहनी जुइकाः दाखक्यबया थुवालं ज्यामि नायःयात धाल – ‘ज्यामितयत् सःताः दकलय् लिपा वःपिनिसं छसिकथं ज्याला ब्यु।’☆

9 पाँच बजे ज्यायावःपिं ज्यामित फुक्कसितं छगू छगू दिनार ज्याला बियाछवल।

10 दकलय् न्हापालाक ज्या याः वःपिन्सं इमित अप्वः ज्यालाबी धकाः मतिइ तःगु खः। अयनं इमित नं उलि हे तुं ज्याला बिल।

11 ज्याला कयाः इपिं क्यबया थुवाःयाथाय् वनाः हाः वन।

12 ‘घौछि जक ज्या याःपिं, थुमित नं, अले न्हिच्छि निभालय् क्वय्क ज्या यानापिं, जिमित नं उलि हे ज्याला बियादिल’ धकाः इमिसं दाखक्यबया थुवाःयात धाल।

13 “अले वं इमित धाल – ‘जिं छिमित अन्याय यानागु मदु। न्हिच्छियागु ज्याला दःसा गाः धकाः छिमिसं हे ज्या याः वयागु मखु ला?’

14 छिपिं थःगु ज्याला कयाः हँ। लिपा ज्या याःवःपिन्त नं जि उलि हे बी मास्ति वल।

15 जिं थःगु धिबा थः यःमहयसित बी मदु ला? जिं बिल धकाः छिमि तं पिहां वः ला कि?” ”

16 अले येशू धयादिल – “थुकथं न्हापा लाःपिं लिपालाइ, लिपा लाःपिं न्हापा लाइ।”☆

येशू थः सीगु खँ स्वकः खुसि कनादीगु

मर्क १०:३२-३४; लूक १८:३१-३४

17 यरूशलेमपाखे झाया च्वंबलय् येशू झिनिमह चेलातयत् छुछे ब्वना यंकाः धयादिल।

18 “न्यँ, झीपिं यरूशलेमय् वनाच्चनागु दु। अन मनूया काय्यात ज्वनाः तःधंपिं पुजाहारीत व शास्त्रीतयगु ल्हातय् लःल्हानाबी। इमिसं वयात स्याये हे माः धकाः धाइ।

19 अले वयात यहूदीमखुपिनिगु ल्हातय् लःल्हानाबी। इमिसं वयात गिजय् याइ, कोरी दाइ, अले कूसय् यख्खायाः स्याइ। स्वन्हु दय्काः व हानं म्वाना वइ।”

जब्दिया कलातं येशूयात बिन्ति याःगु

मर्क १०:३५-४५; लूक २२:२४-२७

20 अबलय् हे जब्दिया कलाः थः निमह कायपिन्त ब्वनाः येशूयाथाय् वयाः वय्कःयागु पालिइ भवपुयाः छुं खँ फ्वन।

21 वय्कलं न्यनादिल – “छन्त छु माल?”

व मिसां धाल – “छि जुजु जुयादीबलय् जिमि थ्व निमह कायपिं छिगु जवंखवं च्वनेदयेमा।”

22 वय्कलं वया कायपिन्त धयादिल, “छिमिसं छु फ्वनाच्चना धयागु थःपिन्सं हे मस्यु। छु जिं त्वनेत्यनागु दुःखयागु ख्वलां छिमिसं त्वने फु ला?”

इमिसं “फु” धकाः लिसः बिल।

23 वय्कलं धयादिल – “त्वनेत ला छिमिसं नं जिं थें त्वनी। अयनं जिके सुयात नं जिगु जवंखवं तयेगु हक मदु। सुयात सुयात तयेगु धकाः ला जिमि बाःनं क्वःछिना तयादी धुकल।”

24 थ्व खँ न्यनाः मेपिं झिनिमह चेलात इपिं निमह दाजुकिजा लिसे तंम्वल।

25 अले वय्कलं इमित थःथाय् सःताः धयादिल – “छिमिसं सि हे स्यु नि – थ्व संसारय् शासन याइपिन्सं मनूतयत् ल्हातय् काइ। अले इमि नायःतयसं इमित थः यःथें याना तइ।

26 छिमिगु दथुइ धाःसा थथे जुइ मखु। सुनां तःधं जुइ मास्ति वय्की व छिपिं सकसियां च्यः जुइमाः।☆☆

27 अथे हे सुयां न्हापालाके मास्ति वःसा व ला छिमि फुक्कसियां दास जुइमाः।

28 मनूया काय्यं सेवा याकेत मखु, बरु सेवा यायेत व यक्वसित मुक्ति बीत व सीत वःगु खः।”

निमह कांपिन्त लाय्कादीगु

मर्क १०:४६-५२; लूक १८:३५-४३

29 वय्कःपिं यरीहो झाःबलय् यक्व हे मनूत वय्कःया ल्यूल्यु वन।

30 लँय् च्वनाच्चपिं निमह कांतयसं येशू झायाच्चंगु दु धकाः न्यनाः थथे धकाः हाला हल – “दाऊदया काय् प्रभु, जिमित दया यानादिसँ।”

31 मनूतयसं इमित हाले मते धकाः ब्वःबिल।

- अयनं इपिं ज्ञन जक तसकं हाला हल – “दाऊदया काय प्रभु, जिमित दया यानादिसँ।”
 32 वयकलं दिना: इमित सःता: न्यनादिल – “जिं छिमित छु याये माल?”
 33 अले इमिसं धाल – “प्रभु, जिमिगु मिखा चायकादिसँ।”
 34 माया वना: वयकलं इमिगु मिखाय थियादिल। थीकथं हे इमिसं मिखां खन। अले इपिं वयकः नाप वन।

21

येशू यरूशलेमय् झाःगु

मर्क ११:१-११; लूक १९:२८-४०; यूह १२:१२-१९

- 1 वयकःपिं यरूशलेमया सत्तीक लाःगु जैतून डाँडायगु बेथफागे धाःगु थासय् थयंकः झाःबलय् येशू निम्ह चेलायात थथे धयाः छवयादिल –
 2 “छिपिं न्ह्यःनेसं च्वंगु गामय् हँ। अन छम्ह गधायात वया मचानापं चिनातःगु दइ। इमित पयनाः थन हजि।
 3 छिमित सुनानं छुं धाल धाःसा छिमिसं – ‘प्रभुयात माला च्वन’ धकाः धा। अले इमिसं बिया हइ।”
 4 अगमवक्तां धयाथकूगु थ्व खँ पूवनेत थथे जूगु खः –
 5 “सियोनया मन्तयत धा –
 ‘स्व, छिमि जुजु छिमिथाय झायाच्वंगु दु।
 वयकः क्वमिलुम्ह जुयाः गधा गयादिल,
 गधाया मचा गयाः झायादीगु दु।’ ”☆

- 6 चेलातयसं वनाः वयकलं धयादी थें तुं यात।
 7 इमिसं गधा व गधाया मचायात हल, अले थथःगु गा गधाया म्हय लायाबिल। अले वयकः गधाया म्हय च्वनादिल।
 8 यक्व मन्तयसं थथःगु गा हयाः लँय लायाबिल। गुलिसिनं सिमायागु हः हयाः लायाबिल।
 9 वयकःया ल्यूल्यू व न्ह्यः न्ह्यः वयाच्वंपिं मन्त थथे धकाः हाल –

“होसन्ना, दाऊदया काय,
 प्रभुया नामं झाःम्ह धन्यम्ह खः।
 स्वर्गय् च्वनादीम्ह परमेश्वरयात होसन्ना।” ☆

- 10 वयकः यरूशलेम थयंबलय् अन तसकं हे बयबय जुल। मन्तयसं – “थ्व मनु सु खः?” धयाजुल।
 11 अले वयकःया ल्यूल्यू वःपिं मन्तयसं थथे धाल – “थ्व गालीलयागु नासरतं झाःम्ह अगमवक्ता येशू खः।”

बंजाःतयत देगलं ख्यानाछवःगु

मर्क ११:१५-१९; लूक १९:४५-४८; यूह २:१३-२२

- 12 येशू देगलय् झायाः अन च्वनाः न्यायेगु व मीगु ज्या यानाच्वंपिं फुक्कसितं ख्याना छवयादिल। धिबा ग्यलिपिं सराफितय्गु टेबिल ग्वारा तुइकाबिल, सुकुभतु मीपिनिगु मेच फाता पुइकाबिल।
 13 अले इमित धयादिल – “धर्मशास्त्रय् थथे च्वयातःगु दु – ‘जिगु छँ प्रार्थना यायेगु छँ खः।’ छिमिसं ला थुकियात खँ दाखुँतय्गु छँ धकाः यानाच्वन।”☆
 14 कांपिं व लंग्रापिं देगलय् वयकःयाथाय् वल। वयकलं इमित लायकादिल।
 15 थथे अजू चायापुगु ज्या खनाः व मस्तयसं देगलय् च्वनाः ततःसलं “होसन्ना, दाऊदया काय” धकाः हाल।
 थ्व न्यनाः तःधांपिं पुजाहारीत व शास्त्रीत तमं मि जुल।
 16 इमिसं वयकःयात धाल – “थ्व मस्तयसं छु धयाच्वन, छिं मताः ला?”
 वयकलं धयादिल – “जिं न्यनाच्वनागु दु। छु छिमिसं धर्मशास्त्रय् च्वयातःगु थ्व खँ ब्वनागु मद्दु ला? ‘मस्त व ह्याउंमस्तय्गु म्हुतुं थःत तःधंकादिल।’ ”☆
 17 अले वयकः इमित त्वःताः बेथानिया धाःगु गामय् झायाः अन हे चाहिलादिल।

यःमरिमायात सराः बियादीगु

मर्क ११:१२-१४, २०-२४

- 18 कन्हय् खुन्हु सुथ न्हापां शहरय् लिहां झाया च्वंबलय् वयकःयात नयेपित्यात।

19 लँ सिथयसं यःमरिमायात खनाः वयक्कः सिमा लिक्क ज्ञाल। हः सिबय् मेगु छुं हे मदुगुलि वयक्कलं व सिमायात थथे धयादिल – “आवंलि छंके गुबलें हे फल धयागु मसयेमा।” अबलय् हे व सिमा गना वन।

20 थ्व खनाः चेलातयसं अजू चायाः न्यन – “धायेवं हे थ्व सिमा गथे गनावंगु?”

21 वयक्कलं धयादिल – “जिं छिमित खःगु खँ धाये – छिमिसं नं छुं हे संका मयासें विश्वास यात धाःसा जिं यःमरिमायात याना थें जक मखु, छिमिसं थ्व पहाडयात – ‘ल्यहें दनाः समुद्रय् कुतुं हूँ’ धकाः धाल धासां अथे हे जुइ।”

22 अले विश्वास यानाः प्रार्थनाय् न्हागु फ्वंसां छिमित दइ।”

येशूयात सुनां अधिकार बियातल धकाः न्यंगु

मर्क ११:२७-३३; लूक २०:१-८

23 येशू देगलय् झायाः स्यनेकने यानाच्चवनादीबलय् तःधंपि पुजाहारीत व थकालिपिन्सं वयाः वयक्कःयात थथे धकाः न्यन – “छिं थथे यानादीत गनं अधिकार कयादिया? अले छितः थ्व अधिकार सुनां बिल?”

24 वयक्कलं लिसः बियादिल – “जिं नं छिकपिन्के छगू खँ न्यने, छिकपिन्सं लिसः बिल धाःसा जितः सुनां थ्व अधिकार बियाहःगु खः धकाः छिकपिन्त धाये –

25 बत्तिस्मा बीगु अधिकार यूहन्नां सुयापाखें काल? स्वर्गपाखें ला कि मन्तयपाखें?”

थ्व न्यनाः इमि थःथवय् थथे खँ जुल – “ ‘स्वर्गपाखें काःगु’ धाल कि वं झीत ‘अय्सा, छिमिसं वयात छाया विश्वास मयानागु लय्?’ धकाः धाइ।

26 ‘मन्तयपाखें काःगु’ धाल कि मन्तयसं झीत स्याइ, छायाधाःसा फुक्कसिनं यूहन्नायात अगमवक्ता धकाः मानय् यानातःगु दु।”

27 उकिं इमिसं वयक्कःयात थथे लिसः बिल – “जिमिसं मस्यु।”

वयक्कलं धयादिल – “अय्सा जिं नं छिकपिन्त थ्व ज्या यायेत जितः सुनां अधिकार बियाहःगु खः धकाः धाये मखु।”

निम्ह काय्यागु उखान

28 “थ्व उखानय् छिकपिनिगु छु बिचाः दु? छम्ह मनूया निम्ह काय् दु। वं तःधिकःम्ह काय्यात वनाः थथे धाल – ‘बाबु, थौं छं दाखक्यबय् वनाः ज्या या।’

29 वं बौम्हयसित ‘जि वने मखु’ धकाः लिसः बिल। लिपा हानं पस्ताय् चायाः ज्या याः वन।

30 चिधिकःम्ह काय्यात वनाः नं बौम्हं अथे हे धाल। वं लिसः बिल – ‘दय्, जि वने,’ अयनं वनेत धाःसा मवं।

31 “थुपि निम्ह काय्यपिं मध्ये सुनां बौम्हयसिगु खँ न्यन?”

इमिसं लिसः बिल – “तःधिकःम्ह काय्यम्हं।”

अले वयक्कलं धयादिल – “जिं छिकपिन्त खःगु खँ धाये – कर काइपिं व वेशयात छिकपिं स्वयाः न्हापालाक परमेश्वरयागु राज्यय् दुहां वनी।

32 भिगु व धात्थेगु लँपु क्यनेत बत्तिस्मा बीम्ह यूहन्ना छिकपिन्थाय् वल, अयनं छिकपिन्सं वयागु खँ न्यनामदी। बरु कर काइपिं मन्तयसं व वेशयातयसं वयागु खँ विश्वास यात। इमिसं याःगु फुक्कं खंक खंक नं छिकपिन्सं पश्चाताप मयात धाःसा अले वयात विश्वास यानामदी।”

मभिपिं म्हायतय्यु उखान

मर्क १२:१-१२; लूक २०:१-११

33 येशू इमित धयादिल – “मेगु छगू उखान नं न्यनादिसँ – छम्ह तःसिं दु। वं थःगु क्यबय् दाख पित। अले प्यखें वालं चिनाबिल। वं अन दाख तिसीगु साः नं तयाबिल। अले क्यबय् स्वयेत छगू बल्चा नं दय्का थकल। क्यब म्हायतय्यु त्वःताः व मेगु देशय् वन।”

34 दाख खायेगु इलय् वं थःगु भागय् वःगु दाख कायेत च्यःतय्यु म्हायथाय् छवल।

35 म्हायनं वया च्यःतय्यु ज्वनाः छम्हायसित दाल, छम्हायसित स्याना हे बिल, अले छम्हायसित ल्वहेंत कयक्कल।

36 तःसिनं हानं न्हापा स्वयाः यक्व च्यःतय्यु म्हायथाय् छवयाहल। म्हायनं इमित नं अथे हे यानाछवल।

37 “वं लिपा थः हे काय्यात म्हायथाय् छवयाहल। ‘जिम्ह काय्यात ला हनाबना तइ’ धकाः वं मतिइ तःगु खः।

38 “तःसिया काय् हे वःगु खनाः म्हायतय्यु थःथवय् धाल, ‘थ्व ला तःसिया काय् खः, थ्वयात स्यानाः फुक्क धनसम्पति झीगु यायेनु।’

39 अले काय्यम्हायसित ज्वनाः दाखक्यबं पिने यंकाः स्यानाबिल।”

40 अले वयक्कलं इमिके न्यनादिल – “आः तःसिनं वयाः व म्हायतय्यु छु याइ?”

41 इमिसं लिसः बिल – “वं वयाः मभिपिं म्हायतय्यु स्यानाछवइ। अले इलय् इलय् तःसिं पुले हइपिं म्हायतय्यु क्यब ज्याके बी।”

42 वयक्कलं हानं धयादिल – “धर्मशास्त्रय् च्वयातःगु छिकपिन्सं ब्वनादियागु म्हा ला?”

“ दकःमितयसं ज्यालगय मज्गु धकाः
 धाःगु ल्वहं हे मू ल्वहं जुल।
 परमेश्वरं हे थथे यानादीगु खः।
 झीसं स्वयेबलय् थ्व तसकं अजू चायापु।’ ”☆

43 “उकिं जिं छिकपिन्त धाये – परमेश्वरयागु राज्य छिकपिनिगु ल्हातं लिफ्यानाः परमेश्वरयागु ज्या बांलाक याइपिं मन्तयत बियादी।

44 व ल्वहंतय दःपि कुचा कुचा दली। अले व ल्वहं कुतुं वयाः सुयात लाइ, व धू जुइ।”

45 वयकलं कनादीगु थ्व उखान न्यनाः तःधंपिं पुजाहारीत व फरिसीतयसं इमित हे ध्याकाः धयादीगु खः धकाः थुइका काल।

46 उकिं इमिसं वयकःयात ज्वनेत स्वल। अयनं मन्त खनाः ग्यानाः इमिसं ज्वने मछाः, छायाःसा मन्तयसं वयकःयात अगमवत्ता खः धकाः मानय् यानातःगु दु।

22

ब्याहा भ्वय्यागु उखान

लूक १४:१५-२४

- 1 येशू हानं मन्तयत उखान छुनाः थथे धयादिल।
- 2 “स्वर्गयागु राज्य थथे च्वं – छकः छम्ह जुजुं थः काय्यागु ब्याहाया भ्वय् सःतल।
- 3 जुजुं थः दासतयत पाहां ब्वना तःपिं मन्तयत सःतके छवल। इमिसं धाःसा वये मास्ति मवयक्।
- 4 “उकिं वं हानं मेपिं दासतयत थथे धया छवल – ‘पाहांतयत वनाः थथे धयाब्यु। नयेगु ई जुल। नसाज्वलं फुक्कं बुइ धुंकल। भ्वय् झाःसां जिल।’
- 5 अयनं पाहां ब्वना तःपिन्सं वास्ता हे मयासें थथःगु ज्याय् वन। गुम्हं थःगु बुँइ वन, गुम्हं थःगु पसलय् वन।
- 6 गुलिसिनं ला जुजुया दासतयत ज्वनाः दायाः स्याना हे बिल।
- 7 “जुजुं तमं मि जुयाः सिपाइंतयत छवयाः व ज्यानमारातयत स्याकल। अले इमिगु शहर नं छवयकाबिल।
- 8 जुजुं थः दासतयत सःताः थथे धाल – ‘भ्वय् ज्वलं ला ज्वरय् जुयाच्वंगु दु। जिं सःता तइपिं पाहांत धाःसा थ्व भ्वय् नयेत मल्वःपिं जुयाच्वन खनी।
- 9 उकिं छिमिसं आः मूल्यं व पेकाल्यं वनाः ध्वदुक्वसित भ्वय् ब्वना हजि।’
- 10 अले इमिसं मूल्यं व पेकाल्यं वनाः ध्वदुक्व तःधंपिं, चिधंपिं, भिंपिं, मभिंपिं फुक्कसित ब्वना हल। थुकथं भ्वय् छें पाहांतयसं जाल।”
- 11 “अले जुजु भ्वय् वःपिन्त स्वः वल। जुजुं बांलाःगु वसतं पुना मतःम्ह छम्ह मन्यात खन।
- 12 जुजुं वयात न्यन – ‘छ थथे बांलाःगु वसतं मपुंके थन गथे यानाः दुहां वया?’ व मनुखं छुं हे धाये मफुत।
- 13 अले जुजुं थः च्यःतयत थथे धकाः धाल – ‘थ्व मन्यात ल्हाःतुति चिनाः पिने खिउंथाय् वान्छवया ब्यु। अन हे ख्व जक ख्वयाः वा न्ह्ययाच्वनी।’ ”☆
- 14 अले येशू धयादिल – “सःतातःपिं यक्व दइ, अयनं ल्यइपिं कम हे जक दइ।”

कर पुलेगु खँ

मर्क १२:१३-१७; लूक २०:२०-२६

- 15 फरिसीतयसं वनाः येश्यात वयकःया खँय हे ज्वनेगु ग्वसाः ग्वल।
- 16 इमिसं थः चेलातयत हेरोदया मन्त नाप वयकःयाथाय् छवल। इमिसं वनाः वयकःयात थथे धाल – “गुरु, छि धातथे भिंम्ह मनु खः। छिं मन्तयत परमेश्वरयागु भिगु लेंपु जक क्यनादी। मन्तयसं धाइ ल्हाइगु खँय छिं च्यूताः तयामदी, छायाःसा छिं ख्वाः स्वयाः खँ ल्हानामदी।
- 17 छता खँ धयादिसँ, कैसरयात झीसं कर पुले ज्यू ला कि मज्यू?”
- 18 वयकलं इमिगु मभिंगु बिचाः थुइकाः धयादिल – “अय् निपाः ख्वाःपाः दुपिं, छिमिसं जितः थुकथं छाया ज्वंकेत स्वयागु?
- 19 छिमिसं कर पुलेत तयातःगु धिबा जितः क्येँ सा।” इमिसं धिबा हयाः वयकःयात क्यन।
- 20 वयकलं इमिके न्यनादिल – “थुकी सुयागु ख्वाः व नां कियातःगु दु?”
- 21 इमिसं “कैसरयागु” धकाः लिसः बिल।
- अले वयकलं धयादिल – “अय्सा कैसरयागु कैसरयात हे ब्यु, परमेश्वरयागु परमेश्वरयात हे ब्यु।”
- 22 थ्व न्यनाः इपिं छक्क जुल। अले वयकःयात त्वःताः थथःगु लँय वन।

सीपिं म्वाना वइ ला कि वइ मखु?

मर्क १२:१८-२७; लूक २०:२७-४०

23 उखुन्हु हे सिना: म्वाना वइगु खँय विश्वास मयाइपिं सदुकीतयसं वया: येशूयाके थथे धका: न्यन —☆

24 “गुरुजु, सुं मनु मस्त मदयकं सिनावन धा:सा वया हे किजां थ: तता:जुयात कला: तया: दाजुम्हयसिगु निंति मस्त दयकेमा: धका: मोशां च्वया थकूगु दु।”☆

25 धाय, न्हयम्ह दाजुकिजापिं दु। त:धिक:म्ह दाजुम्ह ब्याहा याना: मस्त मदयक सिनावन। अले दातिम्ह किजां तता:जुम्हयसित कला: तल।

26 दातिम्ह नं मस्त मदयक हे सिनावन। थुकथं हे वयां क्वय्यापि नं न्हयम्हं सिनावन।

27 लिपा व मिसा नं सित।

28 आ: धयादिसें, सीपिं म्वाना वइबलय् व मिसा सुया कला: जुइ? छायाधा:सा इपिं न्हयम्हयसिनं वयात कला: त:गु दु।”

29 वयकलं इमित धयादिल — “छिकपिन्सं टुंकाच्चन, छायाधा:सा छिकपिन्सं धर्मशास्त्रयागु खँ व परमेश्वरयागु शक्ति हे थुइकामदीनि।

30 सीपिं मनुत म्वाना वइबलय् इपिं स्वर्गदूत थें जुइ। सुयागुं ब्याहा नं जुइ मखु, सुयातं बिया नं छवइ मखु।

31 “सीपिं म्वाना वइगु खँय परमेश्वरं धयादीगु खँ छिकपिन्सं ब्वनादियागु मदु ला?

32 ‘जि अब्राहामया, इसहाकया व याकूबया परमेश्वर ख:।’ थुकियागु अर्थ वयक: सीपिनि परमेश्वर मखु, बरु म्वा:पिनि परमेश्वर ख:।”☆

33 वयक:यागु खँ न्यना: फुककं छक्क जुल।

दक्वसिबय् त:धंगु आज्ञा

मर्क १२:२८-३४; लूक १०:२५-२८

34 येशू सदुकीतयत् नवाये मफयक लिस: बियादीगु खँ न्यना: फरिसीत वयक:याथाय् वल।

35 इमिगु पुचलय् च्वंम्ह छम्ह शास्त्री वयक:यात ज्वनेत थथे धका: न्यन —☆

36 “गुरुजु, व्यवस्थाय् दकलय् त:धंगु आज्ञा छु ख:?”

37 वयकलं लिस: बियादिल — “परमप्रभु इी परमेश्वरयात दुनुगलंनिसें माया या, थ:गु प्राण बिया: तकं माया या, अले थ:गु

मनंनिसें माया या।”☆

38 दकलय् त:धंगु व न्हापांगु आज्ञा थ्व हे ख:।

39 निगूगु त:धंगु आज्ञा थ्व ख: — थ: ज:लाख:लायात थ:त थें माया या।”☆

40 व्यवस्था व अगमवक्तातयसं स्यना थकूगु फुकक खँ थ्व हे निगू आज्ञाया दुने ला:।”

मुक्ति बीम्ह खीष्ट सु ख:?

मर्क १२:३५-३७; लूक २०:४१-४४

41 फरिसीत छथाय् मुनाच्चंबलय् येशू इमित थथे धका: न्यनादिल —

42 “छिकपिन्सं स्वयेबलय् — मुक्ति बीम्ह खीष्ट सु ख: धयाच्चनादिया? व सुया काय् ख:?”

“दाऊदया काय्” धका: इमिसं लिस: बिल।

43 वयकलं धयादिल — “अयसा परमेश्वरयागु आत्मां दाऊदयात वयक:यात ‘प्रभु’ धका: छाया धाय्कूगु लय? दाऊदं थथे धा:गु दु —

44 “ परमप्रभुं जिमि प्रभुयात धयादिल,

“छं शत्रुतयत् छंगु पालि त:ले मततले

छ जिगु जवय् च्वँ।” ☆

45 “दाऊदं हे अथे वयक:यात ‘प्रभु’ धका: धाल धा:सा वयक: गथे याना: दाऊदया काय् जुइ फइ?”

46 थ्व खँयागु लिस: सुनानं बी मफुत। उखुन्हुनिसें वयक:याके सुनानं हे छुं हे न्यनेगु आँट याये मछाल।

23

शास्त्रीत व फरिसीत खना: होश या

मर्क १२:३८-३९; लूक ११:४३, ४६; २०:४५-४७

1 येशू अन च्वंपि ग्वा: ग्वा: मनुतयत् व चेलातयत् धयादिल —

☆ 22:23 २२:२३ प्रे २३:८ ☆ 22:24 २२:२४ व्य २५:५ ☆ 22:32 २२:३२ प्रस ३:६ ☆ 22:35 २२:३५ लूक १०:२५-२८ ☆ 22:37 २२:३७ व्य ६:५

☆ 22:39 २२:३९ लेवी ११:१८ ☆ 22:44 २२:४४ भज ११०:१

- 2 “शास्त्रीत व फरिसीत मोशाय्यागु व्यवस्था थुइका बीपि मनूत खः।
 3 उकिं छिमिसं इमिसं धाःथें या। अथेसां इमिसं याःयाः थें धाःसा याये मते, छायाःसा इमिसं थःमहं धाःथें याना मजू।
 4 इमिसं मेपिन्त धाःसा इयातुगु इयातुगु कु क्वबिकी, थःपिन्सं धाःसा थी तक नं मखु।
 5 “इमिसं न्ह्यागु ज्यां मनूतयत् क्यनेत जक याइ। इमिसं व्यवस्थाय्यागु खँपुयात चिनाः गुलि फत तःधं यानाः थःगु लप्पाय् व कपालय् चिना जुइ। अले थःगु वसतय् ताःहाकय्क फुर्का तया जुइ।”
 6 भवजय् नं इपिं च्वय् च्वना जुइ। अले धर्मशास्त्र स्यनीगु छँय इपिं न्ह्यःने च्वनेगु स्वइ।
 7 बजारय् वनीबलय् मेपिन्सं ज्वजलपा याका जुइत स्वइ, अले इमि मनूतय्सं थःत ‘गुरु’ धाय्का जुइ मास्ति वः।
 8 “छिपिं धाःसा थःत ‘गुरु’ धाय्का जुइ मते, छायाःसा छिपिं फुक्कं दाजुकिजापिं खः, छिमि छम्ह हे जक गुरु दु।
 9 अथे हे छिपिं सुनानं थ्व पृथ्वीइ सुयातं ‘बाः’ धाये मते, छायाःसा छिमि छम्ह हे जक बाः स्वर्गय् दी।
 10 अथे हे छिपिं सुनानं थःत नायः धायेका जुइ मते, छायाःसा छिमि छम्ह हे जक नायः खीष्ट दु।
 11 छिमिगु पुचलय् दक्वसिबय् तःधंमह सु खः, व छिमि फुक्कसियां च्यः जुइमाः।”
 12 सुनां थःत थःमहं तःधंकी व चिधंनी। अले सुनां थःत थःमहं चिधं ताय्की व तःधंनी।”

निपाः ख्वाःपाः दुपिन्त ब्वः बियादीगु

मर्क १२:४०; लूक ११:३९-५२; २०:४७

- 13 “शास्त्रीत व फरिसीत, छिमित धिक्कार दु। छिपिं निपाः ख्वाःपाः दुपिं खः, छायाःसा छिमिसं मनूतयत् दुहां वने हे मफय्क स्वर्गया राज्ययागु लुखा तिनाब्युगु दु। छिपिं न थःपिं हे दुहां वनी, न दुहां वनीपिन्त हे दुख्खइ।
 14 शास्त्रीत व फरिसीत, छिमित धिक्कार दु। छिपिं निपाः ख्वाःपाः दुपिं खः, छायाःसा छिमिसं भाःत मदुपिं मिसातयगु छँ लुतय् यानाच्वंगु दु। अयनं छिमिसं मनूतयत् क्यनेत ताःहाकय्क प्रार्थना याना जुइ। उकिं छिमित मेपिन्त स्वयाः अप्वः सजाँय बी।
 15 “शास्त्रीत व फरिसीत, छिमित धिक्कार दु। छिपिं निपाः ख्वाःपाः दुपिं खः, छायाःसा छिपिं छम्ह मनूयात यह्दी यायेत समुद्रं समुद्रं जुयाः दे दे चाःहिला जुइ। अले सुं मनू यह्दी जुल धाःसा छिमिसं वयात थः स्वयाः निदुगं अप्वः नरकय् लाकी।
 16 “अय् कांपिं न्ह्यलुवाःत, छिमित धिक्कार दु। छिमिसं देगः थियाः पाफयां छुं जुइ मखु, देगःयागु लुँ थियाः पाफसा जक खँ क्वःजी धकाः स्यना जुल।
 17 अय् मुख् व कांत, लुँ तःधं ला कि लुँयात च्वख याइगु देगः तःधं?
 18 हानं छिमिसं बलि बीगु थाय् थियाः पाफयां छुं जुइ मखु, अन छायातःगु थियाः पाफसा जक खँ क्वःजी धकाः स्यना जुल।
 19 अय् कांपिं मनूत, छायेहःगु तःधं ला कि छायेहःगु च्वख याइगु बलि बीगु थाय् तःधं?
 20 बलि बीगु थाय् थियाः पाफम्हय्सिनं अन दुगुनापं फुक्क थियाः पाफःगु जुइ।
 21 अथे हे देगः थियाः पाफम्हय्सिनं देगलय् च्वंमह परमेश्वरयात थियाः पाफःगु जुइ।
 22 स्वर्गयागु नामय् पाफम्हय्सिनं स्वर्गयागु सिंहासन व थुकी च्वनादीमह परमेश्वरयागु नामय् पाफःगु जुइ।”
 23 “शास्त्री व फरिसीत, छिमित धिक्कार दु। छिपिं निपाः ख्वाःपाः दुपिं खः, छायाःसा छिमिसं नवःघाँय, साँप व जीया झिब्वय् छव्व परमेश्वरयात छाये हइ। अथेसां छिमिसं न्याय, दया व विश्वास थें ज्याःगु व्यवस्थाय्या मू खँय् च्युताः मतः। छिमिसं थ्व नं मत्वःते माःगु खः।”
 24 अय् कांपिं न्ह्यलुवाःत, छिमिसं झाःपतियात लिक्कायाः वांछवइ। उँटयात धाःसा नुना हे छवइ।
 25 “शास्त्री व फरिसीत, छिमित धिक्कार दु। छिपिं निपाः ख्वाःपाः दुपिं खः, छायाःसा छिमिसं थःपिन्त पिनें पिनें जक भु व ख्वला सिले थें यचुका जुइ। दुने धाःसा छिमिसं लाक्व पाक्व यायेगु, कर्पिन्त लुतय् यायेगु याना जुइ।
 26 अय् कांपिं फरिसीत, न्हापां भु व ख्वलाया दुने निं बांलाक स्यू। अले तिनि पिनें नं यचुकी।
 27 “शास्त्री व फरिसीत, छिमित धिक्कार दु। छिपिं निपाः ख्वाःपाः दुपिं खः, छायाःसा छिपिं पिने ला सख्वाः पानातःगु चिहान थें बांलाः। दुने धाःसा छिपिं ध्वगीगु कँलाय् व नवःगुलि जक जाः।”
 28 अथे हे पिने छिपिं धर्मी जुया जुइ, दुने धाःसा छिमिसं मभिंगु ज्याखँ व अत्याचार यानाच्वंगु दु।”

लिपा शास्त्रीत व फरिसीतयत् सजाँय जुइ

लूक ११:४७-५१

- 29 “शास्त्री व फरिसीत, छिमित धिक्कार दु। छिपिं निपाः ख्वाःपाः दुपिं खः, छायाःसा छिमिसं अगमवक्तातयगु चिहान बाबांलाक दय्की। अले धर्मी मनूतयगु चिहानयात समाः याना तइ।
 30 अले धयाजुइ – ‘जिमि तापाःबाज्यापिनिगु पालय् जिपिं दुगु जूसा इमिसं थें जिमिसं अगमवक्तातयत् स्याये मखुगु।’

✧ 23:5 २३:५ मती ६:१; गन्ती १५:३८; व्य ६:८ ✧ 23:11 २३:११ मती २०:२६-२७; मर्क ९:३५; लूक २२:२६ ✧ 23:12 २३:१२ लूक १४:११; १८:१४
 ✧ 23:22 २३:२२ यशै ६६:१; मती ५:३४ ✧ 23:23 २३:२३ लेवी २७:३० ✧ 23:27 २३:२७ प्रे २३:३

- 31 “छिमिसं थुकथं ‘जिपिं अगमवक्तातयत् स्याःपिनि सन्तान खः’ धकाः थःपिन्सं हे साक्षी बिल।
 32 आः छिमिसं हे छिमि तापाःबाज्यापिन्सं छुनाः त्वःतातःगु पापयागु ज्या पूर्वकि।
 33 अय् सर्पत, अय् बिख दुम्ह सर्पया सन्तान, छिपिं गुकथं नरकयागु मिं बचय् जुइ फइ?☆
 34 “उकिं जिं अगमवक्तात, बुद्धिमानत व शास्त्रीतयत् छिमिथाय् छवयाहये। थुपिं गुलिसितं ला छिमिसं स्याइ, गुलिसितं कूसय् यख्वाइ, गुलिसितं धर्मशास्त्र स्यनीगु छैय् यनाः कोर्रा दाइ, गुलिसितं थाय् थासय् वनाः हे दुःखकष्ट बी।
 35 छिमिसं पृथ्वीइ दोष मदय्कं स्याःपिं फुक्कसिगु हियागु दोष छिमित लाइ। धर्मींम्ह हाबिलनिसें बैरेक्याहया काय् जकरिया तक, गुम्हयसित छिमिसं देगः व होमबलिया वेदीया दथुइ स्याःगु खः।☆
 36 जिं छिमित खःगु खँ धाये – थ्व फुक्क सजाँय आःयापिं मनूतयसं हे फयेमाली।”

यस्शलेम खनाः नुगः मछिकादीगु

लूक १३:३४-३५

- 37 “हे यस्शलेमय् च्वंपिं मनूत, छिमिसं अगमवक्तातयत् स्याना छवल, अले परमेश्वरं छवयाहयादीपिं दूततयत् ल्वहँतं कय्का छवल। जिं छिमित माखां थः खाचातयत् त्वपुया तः थें गुलि बचय् यायेत स्वये धुन। अयनं छिपिं मानय् मजू।
 38 आवनिसें छिमिगु छँ छिमित हे त्वःताथके।☆
 39 जिं छिमित धाये – आवलि छिमिसं प्रभुया नामं झाःम्हयसित तःमधंकुतले जितः खनी मखु।”☆

24

दुःखकष्ट जुइतिनिगु खँ

मर्क १३:१-१३; लूक २१:५-१९

- 1 येशू देगलं पिहां वयाः अनं झायेत्यंबलय् चेलातयसं वयकःया सन्तीक वयाः अन च्वंगु देगःत कयन।
 2 अले वयकलं धयादिल – “बांलाक स्वयाच्वँ। जिं छिमित खःगु खँ धाये – थ्व फुक्क दुना वनाः ल्वहं छगः नं दइ मखुत।”
 3 येशू जैतून डाँडाय् फय्तुना च्वनादीबलय् चेलातयसं सुतुक वयाः धाल – “छिं धयादी थें गुबलय् जुइ? अले छिं झायादीगु व संसार नाश जुया वनीगु खँ जिमिसं गथे याना सीकेगु?”
 4 वयकलं धयादिल – “होशयानाच्वँ, सुनानं छिमिगु मिखाय् धुलं छवाके मफयेमा।
 5 छायाधाःसा यक्व हे मनूतयसं वयाः – ‘जि मुक्ति बीम्ह खीष्ट खः’ धकाः छिमिगु मिखाय् धुलं छवाकेत स्वइ।
 6 छिमिसं जवंखवं तसकं ल्वापु जूगु व ल्वापुया सः ताइ। अयसां छिपिं ग्याये मते, छायाधाःसा थथे ला जुइ हे माः। अयनं थथे जुइवं तुं संसार नाश जुयावनी मखु।
 7 देश देशयापिनि दथुइ ल्वापु जुइ। राज्य राज्यया दथुइ ल्वापु जुइ। थाय् थासय् अनिकाल जुइ, अले भ्वखाय् ब्वइ।
 8 थ्व ला दुःखकष्टयागु छुमां जक खः।”
 9 “उबलय् मनूतयसं छिमित ज्वनाः सजाँय बीकी, अले छिमित स्यानाछवइ। थथे जिगु नामं यानाः छिमित सकसिनं हेला याइ।☆
 10 उबलय् तःम्हयसिनं हे जितः विश्वास यायेगु त्वःताछवइ। छमहं मेम्हयसित धोखा बी, थःथवय् हेला याना जुइ।
 11 अले फताहा अगमवक्तात यक्वसिनं वयाः तःम्हयसित हे झंगःलाना थकी।
 12 प्यखें मभिगु मभिगु ज्याखँ जक अप्वः जुया वइ, अले मनूतयसं माया यायेगु नं त्वःताछवइ।
 13 लिपा तक क्वान्तुक विश्वास यानाः सह यानाच्वंम्ह धाःसा बचय् जुइ।☆
 14 परमेश्वरयागु राज्ययागु भिंगु खँ संसारय् न्यंकभनं न्यंके धुंकाः थ्व संसार नाश जुयावनी।”

यस्शलेम नाश जुइतिनि

मर्क १३:१४-२३; लूक २१:२०-२४

- 15 “अगमवक्ता दानिएलं पवित्रगु थासय् घच्चायापुगु व ग्यानापुगु ज्या जुइ धयाथकूगु खँ छिमिसं स्वये दइ।” (थ्व खँ ब्वंम्हयसिनं थुइमा)☆
 16 “उबलय् यहदियाय् च्वनाच्वंपिं पहाडय् बिस्सुं वनेमाली।
 17 कःसिइ च्वनाच्वंपिन्सं थःगु मालसामान कायेत तकं क्वहां वने लाइ मखु।
 18 बुँइ ज्या याना च्वंपिन्सं थःगु वसः कायेत तकं छँ वने लाइ मखु।☆
 19 प्वाथय् दुपिं व दुस्त्वंम्ह मचा दुपिं मिसातयत् तसकं सास्ती जुइ।
 20 चिकुलाबलय् व विश्रामबार खुन्हु थथे मजुइमा धकाः परमेश्वरयात प्रार्थना याना च्वँ।
 21 उबलय् तसकं सास्ती जुइ। सृष्टि जूबलय् निसें आः तकं थपायसकं सास्ती जूगु मदुनि। अले लिपा नं गुबसं जुइ मखु।☆

☆ 23:33 २३:३३ मती ३:७; १२:३४; लूक ३:७ ☆ 23:35 २३:३५ उत ४:८; २ इति २४:२०-२९ ☆ 23:38 २३:३८ यर २२:५ ☆ 23:39 २३:३९ भज ११:८-२६ ☆ 24:9 २४:९ मती १०:२२ ☆ 24:13 २४:१३ मती १०:२२ ☆ 24:15 २४:१५ दान १:२७; ११:३९; १२:१९ ☆ 24:18 २४:१७-१८ लूक १७:३९ ☆ 24:21 २४:२१ दान १२:१; प्रका ७:१४

22 परमेश्वरं व ईयात चिहाकयका मदीसा सुं हे बच्य जुइ मखु। वयकलं थःम्हं ल्ययातःपिं मनूतयगु निंति व ईयात चिहाकयकादी।”

23 “उबलय् सुनानं ‘मुक्ति बीम्ह ख्रीष्ट थन दु, अन दु’ धकाः धाल धायेवं छिमिसं पत्याः याये मते।

24 छायाधाःसा उबलय् फताहा ख्रीष्टत व फताहा अगमवक्तात खनेदयकः वइ। इमिसं फतिफतले परमेश्वरं ल्ययातःपिं मनूतयत इंगःलायेत ततःधंगु चिं व अजू चायापुगु ज्या यानाक्यनी।

25 स्व, थथे जुइतिनि धकाः जिं छिमित न्हापां हे धयाबियागु दु।”

26 “मनूतयसं छिमित ‘मुक्ति बीम्ह ख्रीष्ट मरुभूमिइ झायाच्वंगु दु’ धकाः धाः वःसां छिपिं अन वने मते। इमिसं ‘वयकः ला क्वथाय् दुने दु’ धकाः धाःसां छिमिसं पत्याः याये मते।

27 छायाधाःसा पुर्वय् हावलासा त्वइबलय् पच्छिमय् थ्यंक खने दइ थें मनूया काय् वइबलय् नं फुककसिनं खनी।☆

28 गन सीम्ह दु अन गिद्ध नं मुं वइ।”☆

मनूया काय् झाइबलय् थथे जुइ

मर्क १३:२४-२७; लूक २१:२५-२८

29 “थथे दुःखकष्ट जुइ धुनेवं

“ ‘सूर्य खिउँया वनी,

तिमिला बुलयावनी,

अले आकाशय् च्वंगु नगुत

कुतुं वनी,

थथे आकाशय् च्वंगु

शक्ति खाइ।”☆

30 “थुलि जुइ धुंकाः आकाशय् मनूया काय् वइगु चिं खने दइ। अले मनूया काय्यात तःधंगु शक्ति ज्वनाः झःझः धाय्क सुपौच्य् वयाच्वंगु खनी। थ्व खनाः संसारय् च्वंपिं फुकक कुलयापिं मनूत ह्यँय्हँय् ख्वइ।☆

31 अले तुरहीया सःलिसें मनूया काय् नं स्वर्गदूततयत् पृथ्वीया प्यखें छवइ। इमिसं परमेश्वरं ल्ययातःपिन्त मुंका हइ।

यःमरिमायागु उखान

मर्क १३:२८-३१; लूक २१:२९-३३

32 “यःमरिमापाखें छिमिसं छता खँ सीकि। थुकी चुलि जायावल कि वर्षां वल धकाः छिमिसं सीका काइ।

33 थुकथं जिं धया थें जुयावल कि छिमिसं मनूया काय् वइन धकाः सीकि।

34 जिं छिमित खःगु खँ धाये – आःयापिं मनूत सिनावने न्ह्यः हे जिं धया थें जुइ।

35 आकाश व पृथ्वी मदयावनी, अय् नं जिगु वचन मदयावनी मखु।

थथे गुबलय् जुइ धकाः सुनानं सी मखु

मर्क १३:३२-३७; लूक १७:२६-३०; १७:३४-३६

36 “थथे गुबलय्, अले गुबुन्हु जुइ धकाः सुनानं मस्यु। स्वर्गय् च्वंपिं स्वर्गदूततयसं व परमेश्वरया काय् नं थ्व खँ मस्यु। परमेश्वर बाःनं जक स्यु।

37 “नोआयागु पालय् गथे जूगु खः मनूया काय् वइबलय् नं अथे हे जुइ।☆

38 लखं जाये न्ह्यः तर्क मनूतयसं नयेत्वने यानाच्वन, ब्याहा यायेगु व बिया छवयेगु यानाच्वन। नोआ लःजहाजय् मच्वंतले इमिसं थथे यानाच्वन।

39 लखं चुइके मयंतले ला इमिसं छुं हे बिचाः मयाः। मनूया काय् वइबलय् नं अथे हे जुइ।☆

40 “बुँइ ज्या यानाच्वंपिं निम्ह मनूत मध्ये छम्हयसित यंकी, मेम्हयसित त्वःताथकी।

41 घः क्यला च्वंपिं निम्ह मिसात मध्ये छम्हयसित यंकी, मेम्हयसित त्वःताथकी।

42 “उकिं होशयानाच्वँ, छायाधाःसा छिमिसं छिमि प्रभु गुबलय् वइ धकाः मस्यु।

43 छिमिसं सि हे स्यु – थःगु छँय् खँ वइगु खँ सिल कि छँ थुवाः चच्छिं मघंसे पियाच्वनी। अले खुं खुया यने फइ मखु।

44 उकिं छिमिसं नं होशयानाच्वँ, छायाधाःसा छिमिसं मतिइ हे मतःबलय् मनूया काय् वइ।☆

भिंम्ह व मभिंम्ह च्यः

लूक १२:४१-४८

☆ 24:27 २४:२६-२७ लूक १७:३३-२४ ☆ 24:28 २४:२८ लूक १७:३७ ☆ 24:29 २४:२९ यशै १३:१०; ३४:४; इज ३२:७; योए २:१०-३१; ३:१५; प्रका ६:१२-१३

☆ 24:30 २४:३० दान ७:१३; जक १२:१०-१४; प्रका १:७ ☆ 24:37 २४:३७ उत ६:५-८ ☆ 24:39 २४:३९ उत ७:६-२४ ☆ 24:44 २४:४३-४४ लूक

१२:३९-४०

- 45 “भिम्ह व विश्वास याये बहःम्ह च्यः सु जुइ? सुयात वया मालिकं मेपिं च्यःतयूत ठीक ठीक इलय् नके त्वंकेगु ज्या बियाः इमि नायः याना तइ, व हे जुइ।
- 46 वं अथे ज्या यानाच्वंगु खनाः मालिकं वयात गुलि स्याबास बी।
- 47 जिं छिमित खःगु खँ धाये – वया मालिकं वयात थःगु सर्बय तकं लःल्हाना तइ।
- 48 मभिम्ह जुल धाःसा वं – ‘जिमि मालिक तःन्हु लिपातिनि वइ’ धकाः मतिइ तयाः
- 49 अयूलाःगुलुत नाप नयेत्वने यानाः मेपिं च्यःतयूत दाया जुइ।
- 50 छन्हु वं मतिइ हे मखंबलय् वया मालिकं आकाझाकां थ्यंकः वयाः
- 51 वयात स्यानाः निपाः ख्वाःपाः दुपिं च्वनी थाय् वांछवइ। अन हे इपिं ख्व जक ख्वयाः वा न्ह्ययाः च्वनेमाली।

25

झिम्ह ल्यासेतयगु उखान

- 1 “स्वर्गयागु राज्य थथे च्वं। झिम्ह ल्यासेत जिलाजं नापलायेत थथःगु मत ज्वनावन।*
 2 थुपिं झिम्हय् न्याम्ह ज्ञां दुपिं व न्याम्ह ज्ञां मदुपिं लानाच्वन।
 3 ज्ञां मदुपिं न्याम्हय्सिनं मत ला च्याका यंकल, चिकं धाःसा ज्वना मवं।
 4 ज्ञां दुपिं न्याम्हय्सिनं मत च्याकाः यंकल, अले थथःगु थलय् चिकं नं ज्वनावन।
 5 जिलाजं वये लिबाकूगुलि इमि न्ह्यः वल।
 6 “बाचा जाःबलय् इमिसं ‘जिलाजं थ्यंकः वल, नापालाः वा’ धकाः धयाहःगु सः ताल।
 7 “इपिं झिम्हय्सिनं दनाः थथःगु मत मिलय् यात।
 8 ज्ञां मदुपिंसं ज्ञां दुपिन्त धाल ‘जिमि चिकं भतिचा ब्यु लय्, जिमिगु मत सीन।’
 9 “ज्ञां दुपिन्सं धाल – ‘जिमि हे मगाः, बरु पसलय् वनाः न्याना हजि लय्।’
 10 “इपिं चिकं न्याः वनाच्वंबलय् हे जिलाजं थ्यंकः वल। मत च्याका च्वपिं न्याम्ह ल्यासेतयत जिलाजं नाप ब्याहा भवजय् दूत यंकल। अले लुखा तिनाबिल।
 11 भचा जायकाः ज्ञां मदुपिन्सं थ्यंकः वयाः थथे हाल – ‘प्रभु, प्रभु, जिमित नं दुकयादिसँ।’*
 12 “जिलाजं धाःसा ‘जिं छिमित म्हमस्यु’ धकाः लिसः बिल।
 13 “उकिं छिपिं नं होशयानाच्वँ, छाय्धाःसा मनूया काय् गुबलय्, गुखुन्हु वइ धकाः छिमिसं मस्यु।

स्वम्ह च्यःतयगु उखान

लूक १९:११-२७

- 14 “स्वर्गयागु राज्य थथे च्वं। छम्ह परदेशय् वनेत्यंम्ह मनुखं थः च्यःतयूत सःताः थःगु फुक्क सम्पत्ति इमित त्वःताथकल।
 15 वं इमिसं फक्व छम्हय्सित न्यागू लाख, छम्हय्सित निगू लाख व छम्हय्सित छगू लाख जिम्मा बियाः परदेशय् वन।
 16 “न्यागू लाख दां काःम्ह च्यलं व धिबां ब्यापार यानाः मेगु न्यागू लाख मुंकल।
 17 अथे हे निगू लाख काःम्ह च्यलं नं व दामं ब्यापार यानाः मेगु निगू लाख दां मुंकल।
 18 छगू लाख दां काःम्ह च्यलं धाःसा व दां गालय् स्वथना तल।
 19 “तःदँ लिपा इमि मालिक लिहां वल। अले इमिके थःगु ल्याःचाः फवन।
 20 न्यागू लाख कयातःम्ह च्यलं मेगु न्यागू लाख दां तनाः थथे धाल – ‘छिं बिया थकूगु न्यागू लाख दामं जिं मेगु न्यागू लाख दां मुंकागु दु।’
 21 “मालिकं वयात धाल – ‘स्याबास, छ भिम्ह विश्वास याये बहःम्ह खः। चिधंगु खँय् हे छ विश्वास याये बहःम्ह जुल। उकिं जिं आः छन्त अज्जं यक्व खँय् जिम्मा बिया थके। छ नं जिनापं लय्ताया च्वँ।’
 22 “अले निगू लाख दां काःम्ह च्यलं वयाः थथे धाल – ‘छिं बिया थकूगु निगू लाख दामं जिं मेगु निगू लाख दां मुंकागु दु।’
 23 “मालिकं वयात धाल – ‘स्याबास, छ भिम्ह व विश्वास याये बहःम्ह खः। चिधंगु खँय् हे छ विश्वास याये बहःम्ह जुल। उकिं जिं आः छन्त अज्जं यक्व खँय् जिम्मा बिया थके। छ नं जि नाप लय्ताया च्वँ।’
 24 “अले छगू लाख दां काःम्ह च्यलं वयाः थथे धाल – ‘छि तसकं हारांम्ह व थःम्हं पि हे मप्यगु नं लइम्ह, अले हला हे मतःगु नं काइम्ह जगुलि ग्यानाः
 25 छिं बियादीगु धिबा गालय् स्वथना तया। छिगु धिबा कयादिसँ।’
 26 “मालिकं वयात धाल – ‘छ ला छति हे ज्यालगय् मज्मह व अल्छीम्ह मनु जुयाच्वन। जि पिया मतःथाय् च्वंगु नं लइम्ह, अले हला मतःथाय् च्वंगु नं काइम्ह धकाः सीक सीक
 27 छ जिगु धिबा ब्याज वइकथं सराफितय्थाय् तयातये म्वाः ला? अले जिं ब्याजनापं थःगु धिबा काये दइगु मखु ला?’
 28 “थ्वयाके च्वंगु दां कयाः झिगू लाख दां दुम्हय्सित ब्यु।

29 दुम्हयसित अज्जं तनाबी, अले वयाके झन यक्व दइ। मदुम्हयसिके दुगु नं लाका काइ।*

30 थ्व ज्यालगय् मज्मह च्यःयात धाःसा पिने खिउँथाय् वांछवये यकि। अन हे थ्व ख्व जक ख्वयाः वा न्ह्याचवनी।”*

फै व च्वले

31 “मनूया काय् स्वर्गदूतत नाप जुजु जुयाः वइ अले थःगु सिंहासनय् च्वनी।*

32 वया न्ह्यःने फुक्क जात जातियापिं मनूत दं वइ। जवालं फै व च्वले ल्यये थें वं नं मनूतयूत ल्यइ।

33 वं फैचातयूत जव ल्हाःपाखे व च्वलेचातयूत खव ल्हाःपाखे तइ।

34 “अले जुजुं थःगु जवय् च्वंपिन्त थथे धाइ – ‘जिमि बाःनं आशिष बियातःपिं मनूत छिपिं हे खः। वा, संसार सृष्टि मज्जुनिबलय् निसें छिमित बी धकाः तयातःगु राज्यय् आः छिमिसं हे अधिकार या।

35 छायधाःसा जि नयेमखंबलय् छिमिसं जितः नकल, प्याःचाःबलय् त्वंकल, अले जि वयाबलय् छिमिसं जितः म्हमसीकं थःथाय् दुकाल।

36 पुनेगु मदुबलय् छिमिसं जितः वसः बिल, उसाँय् मदुबलय् सुसाःकुसाः यात, इयालखानाय् लाःबलय् स्वः वल।’

37 “परमेश्वरं धयादी थें याना च्वंपिन्सं थथे लिसः बी – ‘प्रभु, छिं गुबलय् नयेमखंगु दु धकाः जिमिसं नकागु दु? अले गुबलय् प्याःचाःगु दु धकाः जिमिसं त्वंकाःगु दु?

38 छिं गुबलय् जिमिथाय् झाःगु दु धकाः जिमिसं म्हमसीकं दुकया? अले छिं गुबलय् पुने मखंगु दु धकाः जिमिसं वसः बिया?

39 छिं गुबलय् उसाँय् मन्त धकाः जिमिसं सुसाःकुसाः याना, अले छिं गुबलय् इयालखानाय् लात धकाः जिमिसं स्वः वया?’

40 “अले जुजुं इमित थथे लिसः बी – ‘जिं छिमित खःगु खँ धाये – दक्वसिबय् चीधिकःम्ह किजायात छिमिसं छु याइ, व जितः हे याःगु जुइ।’

41 “अले वं थःगु खव ल्हाःपाखे च्वंपिन्त थथे धाइ – ‘सराः बियातःपिं, छिपिं जिथाय् वये मते। शैतान व वया दूततयूत धकाः च्याकातःगु गुबले मसीगु मिइ क्वव्वाः हँ।

42 जि नयेमखंबलय् छिमिसं जितः मनकू, प्याःचाःबलय् छिमिसं जितः लः मत्वंकू,

43 जि वयाबलय् छिमिसं जितः दुमकाः, पुनेगु मदुबलय् वसः मब्यु, उसाँय् मदुबलय् व इयालखानाय् लाःबलय् स्वः मवः।’

44 “इमिसं नं थथे धकाः लिसः बी – ‘प्रभु, जिमिसं गुबलय् छितः नयेमखंगु, प्याःचाःगु, जिमिथाय् झाःगु, पुने मखंगु, उसाँय् मदुगु व इयालखानाय् लाःगु खना धकाः? अले जिमिसं छिगु सुसाःकुसाः यायेमाःगु हे गुबलय् दु धकाः?’

45 “अले जुजुं इमित थथे धाइ – ‘जिं छिमित खःगु खँ धाये – दक्वसिबय् क्वह्यंम्हयसित छिमिसं छुं मयाःगु हे जितः मयाःगु खः।’

46 “थुमित सदां सास्ती बिया तइ। अले परमेश्वरं धयादी थें यानाच्वंपिन्त जक अनन्त जीवन दइ।”*

26

येशूयात स्यायेत ग्वसाः ग्वःगु

मर्क १४:१-२; लूक २२:१-२; यूह ११:४५-५३

1 थथे स्यनेकने यानादी धुंकाः येशू चेलातयूत धयादिल –

2 “निन्हू लिपा छुत्काराया नखः वइ धकाः ला छिमिसं सि हे स्यू। उबलय् मनूया काय्यात ज्वनाः कूसय् यख्खायाः स्यायेत लःल्हानाबी।”*

3 उबलय् हे तःधंपिं पुजाहारीत व थकालिपिं कैयाफा धाःम्ह दकलय् तःधंम्ह पुजाहारीया छँय् मुन।

4 अले इमिसं वयकःयात गथे यानाः ज्वनाः स्यायेगु धकाः ग्वसाः ग्वल।

5 “नखःबलय् ज्वने धाःसा तसकं हल्लाखल्ला जुइ” धकाः इमिसं धाल।

बेथानियाय् येशूयात चिकनं लूगु

मर्क १४:३-९; यूह १२:१-८

6 येशू बेथानियाय् सिमोन कोहियागु छँय् दीबलय्

7 छम्ह मिसा दुस्त्वहं थलय् तसकं थिकेगु व नस्वाःगु चिकं ज्वनाः वल। अले नयेत्यंबलय् व मिसां वयकःयागु छेनय् फुक्कं लुनाबिल।*

8 थ्व खनाः चेलातयूसं तं पिकयाः वयात धाल – “थुलिमछि चिकं छाया सितिं छ्वयागु?

9 थ्व चिकं म्यूगु जूसा उकिं वःगु धिबा नये मखंपिन्त इनाब्यूगु जूसा ज्यूगु नि।”

10 इमिसं थथे धाःगु न्यनाः वयकलं धयादिल – “छिमिसं थ्व मिसायात छाया दुःख बियाचवनागु? वं जितः बांलाःगु हे यात।

- 11 नये मखंपिं ला छिपिनाप न्ह्याबलें दयाच्चनी। जि न्ह्याबलें दइ मखु।[☆]
 12 थथे चिकनं लुना: वं जिगु म्हयात थुनेत ठीक या:गु ख:।
 13 जिं छिमित ख:गु खँ धाये – गन गन भिंगु खँ न्यंकी, अन अन थ्व मिसां या:गु थ्व खँ नं लुमंकेत न्यंकी।”

यहदां येशूयात ज्वंकेत स्व:गु

मर्क १४:१०-११; लूक २२:३-६

- 14 झिनिम्ह चेलात मध्ये यहदा इस्करियोत धा:म्ह चेलां त:धंपिं पुजाहारीतयथाय वना:
 15 थथे धाल – “येशूयात ज्वंका बिल धा:सा जित: छु बी?” अले इमिसं वयात स्विग: वह:यागु म्हवह: बिल।[☆]
 16 उबलय् निसें वं येशूयात ज्वंका छवयेत सनाचवन।

चेलात नाप छुत्कारायागु नख: हनादीगु

मर्क १४:१२-२१; लूक २२:७-२३; यह १३:२१-३०

- 17 सोडा मत:गु मरि नयेगु नख:यागु न्हापां खुन्हु चेलातयसं वया: वय्क:याके – “गन वना: छुत्काराया नख:यात ज्वरय् या: वने?” धका: न्यन।

18 वय्कलं धयादिल – “शहरय् सुं छम्ह मनूयागु छँय वना: थथे धा – ‘जिमि गुरुं वय्क:यागु ई त्यल हं। चेलातनापं वय्कलं छिगु छँय वया: छुत्काराया नख: हनेगु हं।’ ”

19 चेलातयसं वना: वय्कलं धयादी थें यात। अले अन हे छुत्काराया नख:या भवय् ज्वरय् यात।

20 बहनी वय्क: झिनिम्ह चेलात नाप नयेत पयतुनादिल।

21 नयाच्चंबलय् वय्कलं धयादिल – “जिं छिमित ख:गु खँ धाये – छिपिं मध्ये हे छम्हयसिनं जित: धोखा बी।”

22 थ्व न्यना: इमिसं तसकं नुग: मळिकल। अले छम्ह छम्हयसिनं थथे धाल – “छि जित: हे धयादियागु ला मखु ला प्रभु?”

23 वय्कलं धयादिल – “जि नाप ख्वलाय् मरि थुनीम्हयसिनं जित: धोखा बी।[☆]

24 धर्मशास्त्रय् च्वया त: थें मनूया काय् ला सिनावने हे मा:। अयनं वयात ज्वंका छवइम्ह मनूयात तसकं तसकं हे धिक्कार दु। व बु हे मबूगु जूसा तसकं बांलाइगु ख:।”

25 वय्क:यात ज्वंकीम्ह यहदां नं न्यन – “छि जित: हे धयादियागु ला मखु ला प्रभु?”

अले वय्कलं धयादिल – “ख:, छं थ:म्हं हे धाल।”

प्रभु भवय्

मर्क १४:२२-२६; लूक २२:१४-२३; १ कोर ११:२३-३०

26 नयाच्चंबलय् येशू मरि कया: परमेश्वरयात सुभाय् बिया: कुचा कुचा थलादिल। अले चेलातयत् इना: थथे धयादिल – “थ्व मरि कया: ना थ्व जिगु म्ह ख:।”

27 अथे हे ख्वला नं कया: परमेश्वरयात सुभाय् बिया: वय्कलं थथे धया: ख्वला बियादिल –

28 “थ्व न्हगु बाचायागु जिगु हि ख:। थ्व हे हिं यक्वसिगु पाप क्षमा जुइ।[☆]

29 जिं छिमित धाये – जिमि बा:यागु राज्यय् न्हपिं जूपिं छिपिनाप दाखमघ मत्वंतले जिं आवंनिसें थ्व दाखमघ त्वने मखुत।”

30 अले छुपु भजन हाले धुंका: वय्क:पिं जैतून डाँडाय् झाल।

पत्रुसं येशूयात म्हमस्यू धका: धाइ

मर्क १४:२७-३१; लूक २२:३१-३४; यह १३:३६-३८

31 अले येशू इमित धयादिल – “थौं चान्हय् छिपिं फुक्कं जित: त्व:ता: बिस्युं वनी। धर्मशास्त्रय् नं थथे च्वयात:गु दु –

“ जिं फैजवा:यात स्यानाबी,

अले फैचात
 उखेला: थुखेला: जुइ।”[☆]

32 “अयनं जि हानं म्वाना वया: छिपिं स्वया: न्हापा हे गालीलिय् थ्यंक: वने।”[☆]

33 पत्रुसं वय्क:यात धाल – “फुक्कसिनं त्व:ता वंसां जिं ला छित: गुब्सं हे त्व:ते मखु।”

34 वय्कलं धयादिल – “जिं छन्त ख:गु खँ धाये – थौं चान्हय् खा हाले न्ह्य: छं जित: स्वक: तक म्हमस्यू धका: धाइ।”

35 अयनं “छिनाप सी हे मा:सां जिं छित: म्हमस्यू धका: धाये मखु” धका: पत्रुसं धाल। फुक्क चेलातयसं नं अथे हे धाल।

गेतसमनिइ प्रार्थना यानादीगु

मर्क १४:३२-४२; लूक २२:३९-४६

36 वयकः चेलात नाप गेतसमनी धाःथाय् झाल। वयकलं इमित धयादिल – “छिपिं थन हे च्वनाच्चं। जि उखे वनाः प्रार्थना याये।”

37 वयकलं पत्रस व जब्दिया निम्ह काय्पिन्त धाःसानापं ब्वना यंकादिल। उबलय् वयकलं तसकं हे नुगः मछिकाः दिक्क जुयादिल।

38 वयकलं इमित धयादिल – “नुगः मछिनाः जिगु छाति हे तज्याइ थें च्वनाच्चन। छिपिं मघंसे थन हे च्वनाच्चं।”

39 अले भचा उखे झायाः बैय् क्वपुसां पुयाः थथे धकाः प्रार्थना यानादिल – “बाः, ज्यसा थ्व दुःखयागु ख्वला जिथासं चीकादिसँ। अयनं जितः यःथें यानादी मते, छितः यःथें हे यानादिसँ।”

40 अले वयकः स्वम्ह चेलात च्वनाच्चंथाय् झाल। इपिं न्ह्यलं ब्वानाच्चंगु खनाः वयकलं पत्रसयात धयादिल – “छिपिं जि नाप घौछि हे नं मघंसे च्वने मफु ला?

41 मघंसे प्रार्थना याना च्वं, मखुसा छिपिं जाँचय् लाइ। आत्मा ला न्ह्यचिलाच्चंगु दु, म्ह जक बमलाः।”

42 अनं वनाः वयकलं हानं प्रार्थना यानादिल – “बाः, जिं थ्व दुःखयागु ख्वलां मत्वसे मगाः धयागु जूसा, छितः यःथें हे जुइमा।”

43 वयकः झाःबलय् इपिं हानं न्ह्यलं तुं ब्वानाच्चन। इमिसं न्ह्यः पी हे मफया च्वन।

44 वयकः हानं इमित त्वःताः झाल। अले अथे हे धयाः प्रार्थना यानादिल। थ्वनापं वयकलं स्वकः प्रार्थना यानादी धुंकल।

45 अले वयकलं इमिथाय् झायाः धयादिल – “छिपिं आः तक घना च्वनातिनि ला? मनूया काय्यात पापीतयसं ज्वनीगु ई वये धुंकल।

46 दँ, वनेनु। स्व, जितः ज्वंकीम्ह मनू नं न्ह्यःने थ्यने धुंकल।”

येशूयात ज्वंगु

मर्क १४:४३-५०; लूक २२:४७-५३; यूह १८:३-१२

47 वयकलं थथे धयाच्चनादीबलय् हे झिनिम्ह मध्ये छम्ह चेला यहदा अन थ्यंकः वल। व नाप तःधंपि पुजाहारीत व थकालिपिन्सं छवयाहःपिं नं वःगु दु। इमिसं तरवार व कथि ज्वनातःगु दु।

48 “जिं वनाः चुप्पा नइम्ह मनू व हे खः, छिमिसं वयात ज्वं” धकाः धोखा बीम्हयसिनं इमित खँ स्यना हःगु दु।

49 उकिं वं वयेवं हे येशूयाथाय् वनाः “गुफ्, ज्वजलपा” धयाः वयकःयात चुप्पा नल।

50 वयकलं वयात धयादिल – “पासा, छु यायेत वयागु खः याकनं याना छव।”

अले इमिसं वयकःयात ज्वन।

51 अबलय् हे वयकःया छम्ह चेलां थःगु तरवार पिकयाः दकलय् तःधंम्ह पुजाहारीया छम्ह दासयागु न्हायपं हे ध्यनाबिल।

52 वयकलं वयात धयादिल – “तरवार दापय् स्वथँ। तरवार ज्वनाजुइम्ह तरवारं हे सी।

53 जिं ग्वाहालि फ्वन धाःसा जिमि बाःनं झिनिगू पल्टन स्वयाः अप्वः स्वर्गदूतत छवयाहया मदी ला? छिमिसं छु तायका?

54 थथे यात धाःसा धर्मशास्त्रय् च्वयातःगु खँ गथे जुयाः पूवनी?”

55 अले वयकलं ज्वंवःपिं मनूतयत धयादिल – “जि छम्हयसित ज्वनेत थथे तरवार व कथि ज्वनावये माःगु छाय्? छु जि दाखुँ खः ला? जिं देगलय् च्वनाः न्हियान्हिथं स्यनेकने याना जुयाबलय् छिमिसं जितः छाय् मज्वनागु?✧

56 अगमवक्तातयसं धर्मशास्त्रय् च्वया थकूगु पूवनेमा धकाः हे थथे जूगु खः।” अले चेलात फुक्कं वयकःयात त्वःताः उखेलाः थुखेलाः मदयक बिस्सुं वन।

महासभाया न्ह्यःने येशू

मर्क १४:५३-६५; लूक २२:६६-७१; यूह १८:१३-१४,१९-२४

57 इमिसं येशूयात दकलय् तःधंम्ह पुजाहारीत कैयाफायाथाय् यंकल। शास्त्रीत व थकालिपिं नं अन मुनाच्चंगु दु।

58 पत्रस नं तातापाकं हे ल्यूल्य् वनाः दकलय् तःधंम्ह पुजाहारीया चुकय् थ्यंक हे वन। अले वयकःयात छु छु याइ धकाः स्वयेत व पालेत नाप च्वंवन।

59 तःधंपि पुजाहारीतयसं व अन वयाच्चंपिं फुक्कसिनं जानाः वयकःयात स्यायेत मखुगु मखुगु द्वपं बीत स्वल।

60 तःम्हयसिनं हे वयाः वयकःयात मखुगु मखुगु द्वपं बिल। अयनं इमिसं छु हे दसि क्यने मफुत। दकलय् लिपा निम्ह मनुरखं वयाः

61 धाल – “थ्व मनुरखं ‘परमेश्वरयागु देगः थुनाः स्वन्हं हे दने फु’ धकाः धाल।”✧

62 अले दकलय् तःधंम्ह पुजाहारी दनाः धाल – “थुमिसं धाःगु खँय् छं छुं धायेमाःगु दु ला?”

63 वयकलं छुं हे धयामदी। अले दकलय् तःधंम्ह पुजाहारी हानं धाल – “म्वाःम्ह परमेश्वरयागु नामं जिं छन्त धयाच्चना – छु परमेश्वरया काय्, मुक्ति बीम्ह खीष्ट खः ला?”

64 वयकलं लिसः बियादिल – “छि थःम्हं हे धयादिल। अयनं जिं छिकपिन्त धाये – आबनिसें छिकपिन्सं मनूया काय्यात परमेश्वरया जव ल्हाःपाखे च्वनाच्चंगु व सुपौंचय् वयाच्चंगु खनी।”✧

65 थ्व न्यना: दकलय् तःधंम्ह पुजाहारी थःम्हं फिनातःगु लं खुना: थथे धाल - “थ्वं परमेश्वरयात क्वह्यांका: खँ ल्हात। थ्वयां अप्व: मेगु दसि हे छु माल? थ्वं परमेश्वरयात क्वह्यांकूगु छिमिसं ता हे ताल।

66 छिमिगु छु बिचा: दु?” इमिसं धाल -

“थ्व दोषी हे खः, थ्वयात स्याये हे मा:।”☆

67 इमिसं वय्कःयागु ख्वाल्य् थुकलं बिल, दाल। अले गुलिसिनं ला न्यतालय् दाया:☆

68 थथे धाल - “हे मुक्ति बीम्ह ख्रीष्ट, छ अगमवक्ता खःसा छन्त सुनां दाल, धा।”

पत्रुसं येशूयात म्हमस्यू धका: धा:गु

मर्क १४:६६-७२; लूक २२:५४-६२; यूह १८:१५-१८, २५-२७

69 अबलय् तर्कं पत्रुस चुकय् हे च्वनाच्वन। छम्ह भ्वाति नं वया: वयात धाल - “छ नं गालील्य् च्वंम्ह येशूनापं जुयाच्वंम्ह मखु ला?”

70 वं सकसिगु न्ह्यःने “मखु” धका: थथे धाल - “छं धा:गु खँ जिं मस्यू।”

71 व अनं लुखापाखे वंबलय् वयात मेम्ह भ्वाति नं खना: थथे धाल - “थ्व मनु ला नासरतय् च्वंम्ह येशू नाप जुयाच्वंम्ह खः नि।”

72 वं हानं पाफया: “मखु” धका: थथे धाल - “जिं वयात म्ह हे मस्यू।”

73 भचा जायका: अन च्वंपिन्सं वया: वयात थथे धाल - “छ नं व नाप जुयाच्वंम्ह खः नि। छंगु नवाइगु पहलं हे सी दु।”

74 अले वं पाफया: धाल - “जिं मखुगु खँ ल्हानागु खःसा परमेश्वरं जित: सजाँय बियादीमा। जिं वयात म्ह हे मस्यू।” अबलय् हे ग्वंग: हाला हल।

75 अले वं येशू धयादीगु खँ लुमंकल - “खा हाले न्ह्यः छं जित: स्वक: तक म्हमस्यू धका: धाइ।” अले व पिने वना: ह्याँय् ह्याँय् ख्वल।

27

येशू रोमी बडा-हाकिमयात लःल्हाना:गु

मर्क १५:१; लूक २३:१-२; यूह १८:२८-३२

1 सुथ न्हापां हे तःधंपिं पुजाहारीतयसं व थकालिपिन्सं मुना: येशूयात स्यायेगु ग्वसा: ग्वल।

2 अले इमिसं वय्कःयात चिनायंका: रोमी बडा-हाकिम पिलातसयात लःल्हाना बिल।

यहदा थथःम्हं सीगु

प्रे १:१८-२०

3 वय्कःयात स्याइगु खँ सिया: ज्वंकूम्ह यहदां पस्ताय् चाया: तःधंपिं पुजाहारीत व थकालिपिन्थाय् वना: स्विग: वह:यागु म्वह: लित बिल।

4 अले धाल - “दोष मदुम्ह मनूयात स्याकेत ज्वंका: जिं पाप याये लात।” अयनं इमिसं वयात थथे धाल -

“जिमित छु धया लय? छं हे सीकि।”

5 वं वह:यागु म्वह: देगलय् वान्छवया थकल। अले वना: यग्गाना: सित।

6 तःधंपिं पुजाहारीतयसं यहदां वान्छवया थकूगु धिबा कया: धाल - “थ्व हियागु मू खः, उकिं देग:यागु धुकुतिइ तये मज्यू।”

7 इमिसं थथे सल्लाह साहुति याना: व दामं पिने वःपिं सित कि थुनेत धका: कुमा:यागु जग्गा न्यात।

8 उकिं थ्व जग्गायात आ: तक नं “हियागु जग्गा” धका: धयावयाच्वंगु दु।☆

9 थुकथं यर्मिया अगमवक्तां धयाथकूगु खँ पूवन -

“वय्कःयात न्यायेत इस्त्राएलीतयसं

स्विग: वह:यागु म्वह: बिल।

10 व स्विग: वह:यागु म्वहलं

इमिसं छम्ह कुमा:यागु जग्गा न्यात।

थ्व खँ जित: प्रभुं धयादीगु खः।”☆

पिलातसया न्ह्यःने येशू

मर्क १५:१-५; लूक २३:१-५; यूह १८:२८-३८

11 येशूयात बडा-हाकिमया न्ह्यःने थने हल। वं वय्कःयाके थथे धका: न्यन - “छ यहदीतय् जुजु खः ला?”

वय्कलं धयादिल - “छिं थःम्हं हे धयादिल।”

- 12 तःधंपि पुजाहारीतयसं व थकालिपिन्सं न्हाक्व हे द्रुपं ब्युसां वयकलं छुं हे धयामदी।
 13 अयजूगुलि पिलातसं वयकःयात थथे धाल – “इमिसं छन्त थुलिमछि द्रुपं बी धुंकल छं मताः ला?”
 14 वयकलं छुं हे धयामदी। थ्व खनाः तःधंम्ह हाकिम तसकं छक्क जुल।

येशूयात स्यायेगु क्वःछ्यूगु

मर्क १५:६-१५; लूक २३:१३-२५; यूह १८:३९-१९:१६

- 15 छुत्काराया नखःबलय् यहदीतयसं फवंम्ह छम्ह कैदीयात त्वःतेगु चलन पिलातसं यानातःगु दु।
 16 अबलय् बारब्बा धाःम्ह छम्ह कुख्यात कैदी दु।
 17 अयजूगुलि पिलातसं मन्तयके न्यन – “का धा, सुयात त्वःतेगु? बारब्बायात त्वःतेगु ला कि येशू ख्रीष्टयात त्वःतेगु?”
 18 इमिसं वयकःयात स्वये मफयाः ज्वंकूगु खः धकाः वं बांलाक स्यु।
 19 थथे इन्साफ यानाच्चंबलय् हे पिलातसया कलातं वयात थथे धाय्के छवयाहल – “व धर्मी मनूयात छुं हे यानादी मते, छायाःसा व मनूयागु खँय् जिं थौं म्हागसय् तसकं सास्ती फये माल।”
 20 तःधंपि पुजाहारीत व थकालिपिन्सं मन्तयत् ग्वाकाः बारब्बायात त्वःताः येशूयात स्यायेमाः धकाः धाय्कल।
 21 बडा-हाकिम इमित हानं धाल – “का धा, सुयात त्वःतेगु?”
 अले मन्तयसं “बारब्बायात त्वःताब्यु” धकाः धाल।
 22 “अयसा ख्रीष्ट धाःम्ह येशूयात छु यायेगु लय?” धकाः पिलातसं इमिके न्यन।
 “वयात कूसय् यख्वानाः स्यानाछव” धकाः फुक्क मन्त छकलं हाला हल।
 23 वं हानं धाल – “वं अपायसकं स्याये हे माय्क छु याःगु दु?”
 अले इमिसं इन ततःसलं – “वयात कूसय् यख्वानाः स्याये हे माः” धकाः हाला हल।
 24 मन्त थथे हाला हःगुलि पिलातसं छुं हे याये फइ थें मच्वनाः सकसिगु न्हाःने ल्हाः सिलाः थथे धाल – “थ्व मनूयात स्याःगु दोष छिमित हे लाइ, जितः लाइ मखु।”
 25 अले मन्तयसं थथे धयाहल – “ज्यु, वयात स्याःगु पाप जिमित व जिमि सन्तानयात हे लायेमा।”
 26 अले पिलातसं बारब्बायात त्वःता छवल। येशूयात धाःसा कोर्ना दाय्काः कूसय् यख्वाना स्याके छवल।

सिपाइँतयसं येशूयात हाय्कूगु

मर्क १५:१६-२०; यूह १९:१-३

- 27 अले पिलातसया सिपाइँतयसं येशूयात दरबारया चुकय् यंकल। सिपाइँत फुक्कं अन मुंवल।
 28 इमिसं वयकःयागु वसः त्वकाः ह्याउँगु वसः पुंकल।
 29 कयागु श्रीपेच दय्काः वयकःयात पुइकाबिल। वयकःयागु जव ल्हातय् तिकथि छपु नं ज्वंकल। अले वयकःया न्हाःने पुलि चुयाः थथे धयाः हाय्कल – “यहदीतय् जुजुया जय जुइमा।”
 30 अनंलि इमिसं वयकःयागु ख्वालय् थुकलं बिल। हानं वयकःयाके च्वंगु कथि कयाः छेनय् दया बिल।
 31 थुकथं इमिसं वयकःयात गिजय् याये फक्क याये धुंकाः ह्याउँगु वसः त्वकाः न्हापायागु तुं वसतं पुंका बिल। अले वयकःयात कूसय् यख्वायेत यंकल।

येशूयात कूसय् यख्वाःगु

मर्क १५:२१-३२; लूक २३:२६-४३; यूह १९:१७-२७

- 32 येशूयात स्यायेत यंकाच्चंबलय् कुरेनी च्वंम्ह सिमोन धाःम्ह छम्ह मनूयात नापलात। अले इमिसं वयात कर कर यानाः येशूयागु कूस क्वबिकल।
 33 इपि गलगथा धाःगु थासय् थ्यन। गलगथायागु अर्थ खोपडी खः।
 34 अन थ्यंकाः इमिसं वयकःयात स्याःमचाइगु वासः ल्वाकख्यानाः दाखमघ त्वंकल। वयकलं उकियागु सवाः जक कयाः त्वना मदी।
 35 अनंलि इमिसं वयकःयात कूसय् यख्वायाबिल। अले चिष्टा तयाः वयकःयागु वसः इना काल।
 36 इपि अनसं पियाच्चन।
 37 इमिसं “थ्व यहदीतय् जुजु येशू खः” धकाः वयकःयात दोष बियातःगु पौ वयकःयागु छ्यंफुसय् तिनाबिल।
 38 उबलय् हे इमिसं वयकःयागु जवंखवं निम्ह दाखुंतयत् नं यख्वायाबिल।
 39 व लँ जुइपि फुक्कसिनं छ्यं क्वान्तु क्वानाः वयकःयात गिजय् यानाः थथे धाल –
 40 “देगः थुनाः स्वन्हं हे दने फु धाःम्ह छ हे मखु ला? परमेश्वरया काय् खः धयागु जूसा कूसं क्वहां वयाः थःम्ह थःत बचय् या।”
 41 अथे हे तःधंपि पुजाहारीत, शास्त्रीत व थकालिपिन्सं नं वयकःयात थथे धकाः हाय्कल –

42 “थ्वं मेपिन्त ला बचय् यात, थःत धाःसा बचय् याये मफुत। इम्राएलीतय् जुजु खः धयागु जूसा कूसं क्वहां वयाक्यँ। अले जिमिसं विश्वास याये।

43 थ्वं परमेश्वरयात विश्वास यानाः – ‘जि परमेश्वरया काय् खः’ धयाजुल। थ्व खनाः परमेश्वर धाथें हे लयताः धयागु जूसा वय्कलं हे थ्वयात बचय् यानादी।”☆

44 वय्कःया जवंखवं यख्खाया तःपिं दाखुँतय्संनापं वय्कःयात हाय्कल।

येशू सीगु

मर्क १५:३३-४१; लूक २३:४४-४९; यूह १९:२८-३०

45 अबलय् न्हिनय् बाह् बजेनिसें तीन बजे तक सारा देश हे खिउँसे च्वना वन।

46 तीन बजेपाखे येशू थथे धकाः तसकं हाला हल – “इलोई-इलोई लामा सबखथनी।” थुकियागु अर्थ खः – “जिमि परमेश्वर, जिमि परमेश्वर, छिं जितः छाय् त्वःतादिया?”☆

47 अन दनाच्वंपिं गुम्ह गुम्हयसिनं थ्व न्यनाः थथे धाल – “वं ला एलियायात सःता च्वन।”

48 छम्हयसिनं स्पन्ज चिनातःगु कथि कयाः ब्वॉय् वनाः पाउँतिइ थुनाः हल, अले वय्कःयागु म्हुतुइ ल्वसुकाबिल।☆

49 गुलिसिनं धाल – “भचा आसे, एलियां हे वयाः बचय् याइ ला?”

50 वय्कः छकः हानं तसकं हालादिल, अले प्राण त्वःतादिल।

51 अबलय् हे देगलय् च्वंगु पर्दा च्वनिसें क्वथय्क निकू दलाः गुना वन। अले हानं भ्वखाय् ब्वल। पहाड चिरि बायावन।☆

52 चिहान चाला वल। अले सी धुंक्पिं यक्व हे विश्वासीत हानं म्वानावल।

53 येशू सिनाः म्वाना वये धुंकाः इपिं थःपिन्त थुनातःगु थासं दनाः पवित्रगु शहरय् वन। अले यक्व हे मनूतय्थाय् खनेदय्कः वन।

54 थथे भ्वखाय् ब्वःगु व अन जूगु फुक्कं खनाः येशूयात पिवाः च्वंपिं कप्तान व सिपाइँत फुक्कं ग्यात। अले थथे धाल – “धाथें हे व ला परमेश्वरया काय् खः।”

55 गालीलनिसें येशूयात ग्वाहालि यानाः वय्कः नाप वःपिं मिसातय्सं नं तापाक्क च्वनाः थ्व फुक्क स्वयाच्वन।

56 थुपिं मध्ये मरियम मगदलिनी, याकूब व योसेफया मां मरियम, अले जब्दिया काय्पिनि मां खः।☆

येशूयात चिहानय् तःगु

मर्क १५:४२-४७; लूक २३:५०-५६; यूह १९:३८-४२

57 सन्ध्याकाः इलय् अरिमाथिया धाःगु थासय् च्वंम्ह योसेफ धाःम्ह छम्ह तःमिम्ह मनू अन वल। व नं येशूया चेला खः।

58 पिलातसयाथाय् वनाः वं येशूयागु सीम्ह फ्वन। पिलातसं वयात सीम्ह बिया छवयेगु उजं बिल।

59 अले योसेफं सीम्हयात भिगु सुति कापतं हिनाः

60 थःगु निति धकाः म्हुयातःगु चिहानय् यनाः अन तयाबिल। थुलि याये धुंकाः वं छगः तग्वःगु ल्वहं ग्वारातुइकाः चिहानयागु प्वाः तिनाः अनं वन।

61 चिहानया न्ह्यःनेसं च्वनाः मरियम मगदलिनी व मेम्ह मरियमं थ्व फुक्क स्वयाच्वन।

चिहानय् पिवाः तःगु

62 कन्हय् खुन्हु, विश्रामबार खुन्हु तःधंपिं पुजाहारीत व फरिसीत जानाः पिलातसयाथाय् वनाः

63 थथे धाल – “हजुर, व ध्वंलाइम्हं म्वानाच्वंबलय् – ‘सिनाः स्वन्हु दय्काः हानं म्वाना वये’ धकाः धाःगु जिमि अज्ज लुमनि।”☆

64 अयज्जगुलि स्वन्हु तक वयात थुनातःगु थासय् पिवाः तये माल। थथे यात धाःसा वया चेलातय्सं वनाः वयागु सीम्ह खुयायंके फइ मखु। अले सीम्ह येशू हानं म्वानावल धकाः इमिसं बय्बय् याये फइ मखु। वं न्हापा याना वंगु स्वयाः थुमिसं लिपा याइगु ज्या झन ग्यानपुइ।”

65 अले पिलातसं धाल – “ज्यु, छिमिसं स्वयाः बल्लाक पाः ति।”

66 इमिसं वनाः प्वाः तिनातःगु ल्वहँतय् छाप तयाबिल। अले सिपाइँतय् नं पिवाः तया थकल।

28

सीम्ह येशू म्वानावःगु

मर्क १६:१-१०; लूक २४:१-१२; यूह २०:१-१८

1 विश्रामबारया कन्हय् खुन्हु हप्ताया न्हापांगु दिं सुथ न्हापां मरियम मगदलिनी व मेम्ह मरियम चिहानय् स्वःवन।

2 अबलय् आकाझाकां तसकं भ्वखाय् ब्वल। अले परमेश्वरया छम्ह दूत स्वर्ग वयाः प्वाः तिनातःगु ल्वहं चीकाः उकी घःने च्वन।

3 वयागु ख्वाः हावलासा च्याःगु थें थी, वसः नं च्वापु थें त्वइसे च्वं।

- 4 थ्व खनाः पिवाः च्वनाच्च्वपि सिपाइँत ग्यानाः सी थें च्वन।
 5 व स्वर्गादूतं स्वः वःपि मिसातयत् थथे धाल – “छिपि ग्याये मते। छिपि कूसय् यख्खायाः स्याःमह येशूयात स्वः वःपि धकाः जिं स्यु।
 6 येशू थन मदी। वयक्कलं धयादी थें वयक्कः सीम्हं म्वाना वये धुंकल। प्रभुयात तयातःगु थाय् स्वः वा।
 7 याकनं वनाः वयक्कःया चेलातयत् थथे धयाब्यु – ‘वयक्कः म्वाना वये धुंकल। वयक्कः छिपि स्वयाः न्हापां गालील्य् थ्यंकादी। अन छिमिसं वयक्कःयात खनी।’ जिं धयागु थ्व खँ ल्वःमंके मते।”
 8 इपि ग्या नं ग्यात, अले लय् नं ताल। अले इपि अनं हथाय् पथासं चेलातयत् थ्व खँ कनेत ब्वॉय् वन।
 9 येशू इमित नाप लानाः “छिमित शान्ति दयेमा” धकाः धयादिल। इमिसं न्ह्यःने वनाः वयक्कःयागु तुति ज्वनाः भ्वपुल।
 10 “ग्याये मते, छिमिसं वनाः जिमि किजापिन्त ‘गालील्य् हूँ’ धकाः धयाब्यु। अले अन हे इमिसं जितः खनी” धकाः वयक्कलं इमित धयादिल।

पिवाः च्वंपिन्सं खँ कं वंगु

- 11 इपि वने धुंकाः पिवाः च्वंपि गुम्हं गुम्हं सिपाइँतयसं शहरय् वनाः अन जूगु खँ फुक्क तःधंपि पुजाहारीतयत् कनाबिल।
 12 तःधंपि पुजाहारीतयसं थकालिपि लिसे सल्लाह साहुति यानाः व सिपाइँतयत् धिबा नकाः थथे धकाः खँ स्यन –
 13 “छिमिसं ‘जिपि घनाच्च्वनाबल्य् येशूया चेलातयसं वयाः वयागु सीम्ह खुयायंकल’ धकाः धा।
 14 छुं जुयाः पिलातसं थ्व खँ सिल धाःसां जिमिसं वयात ह्ययके। छिमित छुं नं जुइ मखु, छिपि ग्याये मते।”
 15 पिवाः च्वंपि सिपाइँतयसं धिबा कयाः इमिसं स्यं थें यात। आः तकं यहदीतयसं थ्व हे खँ धयावयाच्च्वंगु दु।

चेलातयत् लिपांगु तःधंगु आज्ञा

मर्क १६:१४-१८; लूक २४:३६-४९; यहू २०:१९-२३

- 16 छिंछिम्ह चेलात येशू धयादीगु गालीलयागु पहाडय् वन।☆
 17 इमिसं वयक्कःयात खनेवं वयक्कःयागु तुतिइ भ्वपुल। छिम्ह निम्हय्सिनं धाःसा वयक्कः हे खः ला मखु ला धकाः संका यात।
 18 वयक्कलं इमिगु न्ह्यःने वयाः थथे धयादिल – “संसार व स्वर्गायागु फुक्क अधिकार जितः बियातःगु दु।
 19 अयजूगुलि छिपि वनाः फुक्क जातियापि मनुतयत् चेला दय्कि। अले इमित परमेश्वर बाःयागु नामं, काय्यागु नामं व पवित्र आत्मायागु नामं बप्तिस्मा ब्यु।☆
 20 अले जिं स्यना थें छिमिसं इमित स्यनेकने यानाः फुक्कं खँ मानय् याकि। न्यँ, संसार फुना मवंतले जि छिपिनाप हे दइ।”

मर्कूसं च्वःगु भिंगु खँ म्हसीका

मर्कूसं थ्व सफुलिइ पुलांगु नियमया अगमवत्ता यशैयां याःगु अगमवाणी कथं प्रभु येशू झाःगु व वयकःयात लँ छिंका बीम्ह यूहन्ना वःगु खँ न्ह्यथनातःगु दु। मर्कूसं च्वःगु सुसमाचारय् “भिंगु खँ परमेश्वरया काय् येशू ख्रीष्टया बारे खः” धकाः नं न्ह्यथनातःगु दु। थुकी येशूयात अधिकार दुम्ह मनूकथं न्ह्यब्वयातःगु दु। वयकःयागु अधिकार, वयकलं स्यनेकने यानादीगु खं, वयकलं भूतआत्मातयत् ख्यानाः छवयादीगुलि व वयकलं मन्तयत् पापं क्षमा यानादीगुलि क्यं। येशू थःत “मनूया काय्” धकाः धयादी – वयकः मन्तयत् इमिगु पापं मुक्त यायेत थःगु जीवन बीत झाःगु खः।

मर्कूसं येशू यानादीगु ज्याखँयात वयकलं स्यनादीगु खँ स्वयाः अप्वः बःबियाः न्ह्यब्वयातःगु दु। मर्कूसं येशूया बारे थुपिं निता खँ नं न्ह्यब्वयातःगु दु।

१. येशू मन्तयसं ताःइलनिसें पियाच्वंम्ह मसीह खः।

२. येशू परमेश्वरया दुःख फइम्ह सेवक खः।

थ्व सफुलिइ बप्तिस्मा बीम्ह यूहन्नायागु खँ व येशू बप्तिस्मा कयादीगु अले वयकःयात जाँचय् याःगु खँ चिहाकयक जक न्ह्यथनातःगु दु। येशू स्यनेकने यानादीगु व ल्वय् लायकादीगु खँ धाःसा ताःहाकयक च्वयातःगु दु। वयकः यरूशलेमय् झाःगु अले अन वयकःया विरोधीतयसं वयकःयात कूसय् यख्खानाः स्यायेत ताःलाःगु खँ न्ह्यथनातःगु दु। येशूयात कूसय् यख्खायाः स्याःगु अयनं हानं म्वानावःगु थ्व सफूया मू खँ खः।

मर्कूस पन्तसयात ग्वाहालि याइम्ह खः। वं थ्व सफू रोमय् पन्तसयात मृत्यु दण्ड बी धुनेवं पन्तसं स्यनेकने याःगु खँ लुमंकाः च्वःगु खः। रोमया मण्डलीइ यहूदीत नापनापं यहूदीमखुपिं नं यक्व मुनीगु खः। उबलय मेपिन्सं इमित तसकं दुःखकष्ट बियाच्वंगुलि मर्कूसं थ्व सफू इमित साहस बीत च्वःगु खः। मर्कूस प्रभु येशूया श्रुत्या झिनिम्ह चेलात मध्ये छम्ह मखु।

मर्कूसया सफू ई.सं. ५० निसें ६८ या दथुइयागु छगू इलय् च्वःगु जुइफु।

धलः पौ

सुसमाचारया न्ह्यखँ १:१-१३

गालीलिय येशूयागु ज्या १:१४-९:५०

गालीलं येशू यरूशलेमय् झाःगु १०:१-५२

येशू यरूशलेमय् व अन लिक्क दुगु बेथानियाय् ११:१-१५:४७

येशू सिनाः म्वानाझाःगु १६:१-८

म्वानावःम्ह प्रभु खनेदुगु व स्वर्गय् झाःगु १६:९-२०

मर्कूस

बप्तिस्मा बीम्ह यूहन्नां स्यनेकने याःगु

मती ३:१-१२; लूक ३:१-१८; यूह १:१९-२८

1 परमेश्वरया काय् येशू ख्रीष्टयागु भिंगु खँ थुकथं शुरु जुइ।

2 यशैया अगमवत्तां थथे च्वयातःगु दु –

“परमेश्वरं धयादिल –

‘स्व, जिं जिम्ह दूतयात

छंगु न्ह्यः न्ह्यः छवयाबी।

वं हे छंगु नितिं लँ दयकाबी।’*✠

3 मरुभूमिइ छम्ह मन्

थथे धकाः हाला वइ –

‘परमप्रभुया लँपु तयार या,

वयकःयात लँ छिंकाब्यु।’*✠

4 अले बप्तिस्मा बीम्ह यूहन्ना मरुभूमिइ खनेदयकः वल। वं पापयागु पश्चाताप यानाः परमेश्वरपाखें क्षमा कायेत बप्तिस्मा का धकाः न्यंकाजुल।

5 यहूदियायागु फुक्क गां व यरूशलेमयापि सकल मनूत यहून्नायाथाय् वल। अले यहून्नां थःगु पाप मानय् याःपि फुक्कसित यर्दन खुसिइ बप्तिस्मा बिल।

6 यहून्ना ऊँटया सँयागु लं फिनाजुइम्ह व जँय् छेंगूयागु जनी चिनाजुइम्ह खः। वं क्वःबुँचा व गुँ कस्ति जक नइगु खः।*

7 वं इमित थथे धयाजुल – “जिगु लिपा जि स्वयाः तःधंम झायाच्चंगु दु। जि ला क्वछुनाः वय्कःयागु लाकां पुतु फ्यनेत तकं मल्चः।

8 जिं ला छिमित लखं बप्तिस्मा बियाच्चना। वय्कलं छिमित पवित्र आत्मां बप्तिस्मा बियादी।”

येशू बप्तिस्मा कयादीगु व वय्कःयात जाँचय् याःगु

मती ३:१३-४:११; लूक ३:२१-२२; ४:१-१३

9 अबलय् येशू गालीलयागु नासरतं झाल, अले यहून्नां वय्कःयात यर्दन खुसिइ बप्तिस्मा बिल।

10 लखं थाहां झाःबलय् वय्कलं स्वर्ग चालावंगु व पवित्र आत्मा सुकुभतु जुयाः थःपाखे कुहां वयाच्चंगु खन।

11 अले स्वर्ग थथे धकाः धयाहःगु सः ताल – “छ जि यःमह काय् खः। छ खनाः जि तसकं लय्ताः।”*

12 परमेश्वरयागु आत्मां वय्कःयात उबलय् हे मरुभूमिइ छवयादिल।

13 अन शैतानं पिइन्हू तक वय्कःयात जाँचय् यात। वय्कः गुँपशुतनापं च्वनादिल, स्वर्गदूततय्सं धाःसा वय्कःयागु सेवा याना हे च्वन।

प्यम्ह न्या लाइपिन्त सःतादीगु

मती ४:१२-२२; लूक ५:१-११

14 यहून्नायात ज्वने धुंकाः येशू भिगु खँ न्यंकुं न्यंकुं गालीलयागु झायाः थथे धयादिल –

15 “ई जुइ धुंकल, परमेश्वरयागु राज्य न्ह्यःने थ्यने धुंकल। पश्चाताप या, भिगु खँय् विश्वास या।”*

16 गालील समुद्र सिथय् चाःहिला च्वंबलय् वय्कलं न्या लाइपि निम्ह मनू सिमोन व वया दाजु अन्द्रियासयात जाः हानाच्चंगु खन।

17 अले इमित धयादिल – “जि नाप वा, जिं छिमित मनू लाइपि यानाबी।”

18 थ्व न्यनेवं इपिं थथःगु जाः त्वःताः वय्कः नाप वन।

19 अन भचा उखे वय्कलं जब्दिया निम्ह काय् याकूब व वया किजा यहून्नायात नांचाय् च्वनाः पुलांगु जाः ल्हनाच्चंगु खन।

20 वय्कलं इमित नं सःतादिल। न्यनेवं इपिं थः अबु जब्दीयात ज्यामितनापं नांचाय् त्वःताः वय्कः नाप वन।

भूत दुब्युम्ह मनूयात लायकादीगु

लूक ४:३१-३७

21 अले वय्कःपि कफर्नहमय् झाल। अन वय्कलं विश्रामबार खुन्हू धर्मशास्त्र स्यनीगु छँय् झायाः स्यनेकने यानादिल।

22 वय्कःयागु खँ न्यनाः फुक्क मनूत छक्क जुल। छायाःसा वय्कलं शास्त्रीतय्सं थें मखु, बरु अधिकार दुम्ह मनुरखं थें स्यनादिल।*

23 अबलय् अन भूत दुब्युम्ह छम्ह मनू वयाः थथे धकाः हाल –

24 “हे नासरतयाम्ह येशू, छि जिमिथाय् झायेमाःगु हे छाय्? छि जिमित नाश यायेत झायागु ला? जिं छितः म्हस्यु, छि परमेश्वरया पवित्रम्ह मनू खः।”

25 वय्कलं वयात थथे धकाः ब्वःबियादिल – “सुम्क च्वँ। वयागु म्हं पिहां वा।”

26 भूतं व मनूयात फ्यारा फ्यारा खाकल। अले तसकं हालाः वया म्हं पिहां वल।

27 थ्व खनाः फुक्क मनूत अजू चाल। अले थःथवय् थथे खँ ल्हात – “थ्व छु जूगु? थ्व ला अधिकारं जाःगु न्हगु खँ खः। वय्कःयागु खँ ला भूतं नं न्यं।”

28 थुकिं यानाः वय्कःयागु नां गालीलयागु फुक्क थासय् बयबय् जुल।

यक्व मनूतय्त लायकादीगु

मती ८:१४-१७; लूक ४:३८-४१

29 धर्मशास्त्र स्यनीगु छँनं पिहां झायाः वय्कः याकूब व यहून्ना नाप सिमोन व अन्द्रियासयागु छँय् झाल।

30 सिमोनया ससःमां ज्वरं म्हंमफयका च्वन। इमिसं थ्व खँ वय्कःयात धाल।

31 वय्कलं अन झायाः वयात ल्हाः ज्वनाः थन, अले वयागु ज्वर क्वलाना वन। अले वं दना वनाः वय्कःपिन्त नके त्वंके याः जुल।

32 बहनी निभाः बीधुंकाः अन च्वंपिन्सं उसाँय् मदुपिन्त व भूत दुब्युपिन्त वय्कःयाथाय् हल।

33 शहरय् च्वंपिं दक्व मनूत लुखाय् मुंवल।

34 वयकलं तसकं म्हमफयका च्वंपिन्त व तःतामछि ल्वय् दुपिन्त लायकादिल। वयकलं यक्व भूततयत् पितिनादिल। भूततयसं वयकःयात म्हस्यगुलि वयकलं इमित नवाके मब्यू।

येशुं प्रार्थना यानादीगु

लूक ४:४२-४४

35 येशुं सुथ न्हापां खिउँसे च्वंबलय् हे दनाः सुं मदगु थासय् झायाः प्रार्थना यानादिल।

36 सिमोन अले वनापं दुपिन्सं वयकःयात माः जुल।

37 अले वयकःयात लुइकाः थथे धाल – “फुक्कसिनं छितः मालाच्वंगु दु।”

38 वयकलं इमित धयादिल – “लिकक लिकक लाःगु मेमेगु गामय् नं वनेनु, जिं अन नं स्यनेकने यायेमाः, छायाःसा जि थ्व हे ज्या यायेत वयाम्ह खः।”

39 अले गालीलया फुक्क धर्मशास्त्र स्यनीगु छैय् न्यंकु न्यंकुं व भूत दुब्युपिन्त लायकेगु ज्या यायां चाःहिलादिल।*

कोहियात लायकादीगु

मती ८:१-४; लूक ५:१२-१६

40 छम्ह कोहियम्ह मनुखं येशुयाथाय् वयाः पुलि चुयाः थथे बिन्ति यात – “प्रभु, छिं ययकादीसा जितः शूद्र यानादी फु।”

41 येशुं माया यानाः थःगु ल्हातं वयात थियाः धयादिल – “ज्यू, छंगु ल्वय् लाया वनेमा।”

42 थुलि धाय्वं हे व कोहियम्ह मनुया ल्वय् लाया वन अले व शूद्र जुल।

43 वयकलं ख्याच्चः बियाः धयादिल –

44 “स्व, थ्व खँ सुयातं कनादी मते। पुजाहारीयाथाय् वनाः छं थःगु ल्वय् लाःगु क्यँ। अले फुक्कसित क्यनेत मोशां धाःथें शूद्र जुइत माःगु ज्वलं छायाब्यु।”*

45 व मनुखं धाःसा वनाः फुक्क थासय् थ्व खँ बयब्यु यानाबिल। थुकिं यानाः येशुयात शहरय् वयेत थाकुल अले वयकः सुं मदुथाय् च्वंझाल। मनूत धाःसा प्यखेरं वयकःयाथाय् वयाच्चन।

2

पक्षवातं कःम्ह मनुयात लायकादीगु

मती ९:१-८; लूक ५:१७-२६

1 छुं दिं लिपा वयकः कफर्नहुमय् लिहां झाल। वयकः छैय् झाल धयागु न्यनाः

2 यक्व हे मनूत वयकःयाथाय् वल। थुकिं यानाः अन लुखाया पिने तक नं च्वनेत थाय् मन्त। अन येशुं परमेश्वरयागु वचन न्यंकादिल।

3 उबलय् अन पक्षवातं कःम्ह छम्ह मनुयात प्यम्ह मनूतयसं क्वबिया हल।

4 अन ग्वाः ग्वाः मनूत दुगुलि इपिं येशुयाथाय् वने मफुत। अले इमिसं येशुं च्वनाच्वंगु थाय्या च्वसं च्वंगु पौ प्वलाः पक्षवातं कःम्ह मनुयात लासानापं क्वय् क्वछवत।

5 इमिगु थज्याःगु विश्वास खनाः वयकलं ल्वगियात धयादिल – “छं याःगु पाप क्षमा जुल।”

6 उबलय् अन शास्त्रीत नं दुगु जुयाच्चन। इमिसं मनं मनं थथे धाल –

7 “छु धयाच्वंगु थ्व मनुखं? थ्वं ला परमेश्वरयात हे क्वहंकाच्चन। परमेश्वरं बाहेक मेपि सुनां पाप क्षमा याये फु?”

8 इमिगु मनय् च्वंगु खँ थथे थःगु आत्माय् थुइकाः वयकलं इमित धयादिल – “छिमिसं छाय् मभिंगु मतिइ तथा जुयागु?”

9 थ्व मनुयात “छंगु पाप क्षमा जुल” धायेगु अःपु ला कि “लासा ज्वनाः दना हँ” धायेगु अःपु?

10 संसारय् च्वंपिनिगु पाप क्षमा यानाबीत मनुया काय्याके अधिकार दु धयागु खँ छिमिसं सीकि।” थुलि धयाः वयकलं पक्षवातं कःम्हयसित थथे धयादिल –

11 “जिं छन्त धाये – दनाः थःगु लासा ज्वनाः छँ हँ।”

12 थुलि धायेवं हे व मनु जुस्क्क दनाः थःगु लासा ज्वनाः फुक्कसिगु न्ह्याःनें पिहां वन। अन च्वंपिं फुक्कं छक्क जुल। अले थथे धकाः परमेश्वरयात तःधंकल – “जिमिसं ला थथे जूगु गुबलें हे मखंनि।”

येशुं लेवीयात सःतादीगु

मती ९:९-१३; लूक ५:२७-३२

13 वयकः हानं गालील समुद्र सिथय् झायादिल। थन नं मनूत ग्वाः ग्वाः मुंवःगुलि वयकलं इमित स्यनादिल।

14 लँय् वयाच्वंबलय् वयकलं लेवी धाःम्ह अल्फयसया काय्यात कर कायेगु अड्डाय् च्वनाच्वंगु खनाः धयादिल – “जि नाप वा।” अले व दनाः वयकः नाप वन।

15 वयकः लेवीया छैय् भवय् नयेत फेतुनादीबलय् कर काइपि व पापीत नं वयकः व वयकःया चेलात नाप नयेत फ्यतुत।

16 वयकः पापीत व कर काइपि मनूत नाप च्वनाः नयाच्चंगु खनाः फरिसी व शास्त्रीतयूसं वयकःया चेलातयुके न्यन – “थज्याःपि मनूतलिसे च्वनाः छाया नयाच्चंगु व?”

17 थ्व न्यनाः वयकलं इमित धयादिल – “छं मजूपि मनूतयूत डाक्टर माली मखु, ल्वय् दुपिन्त जक माली। जि धर्मीतयूत मखु बरू पापीतयूत सःतः वयागु खः।”

अपसं च्वनेगु खँ

मती १:१४-१७; लूक ५:३३-३९

18 यूहन्नाया चेलात व फरिसीत अपसं च्वंगुलि सुं मनूत वयाः वयकःयाके न्यन – “बप्टिस्मा बीम्ह यूहन्नाया चेलात अपसं च्वं, फरिसीत अपसं च्वं, छिकपिनि चेलात जक छाया मच्चंगु?”

19 वयकलं इमित धयादिल – “ब्याहा याइम्ह मिजनाप च्वनाच्चवंतले जन्त वःपि मनूत घां लानाच्चनी ला? ब्याहा याइम्ह मिजं इपिनापं दतले इपिं अपसं च्वनी मखु।

20 अथेसां छन्हु ब्याहा याइम्ह मिजंयात यंकितिनि। अले जक इपिं अपसं च्वनी।”

21 “पुलांगु वसतयू सुनानं न्हगु कापतं पकीं मखु, छायाःसा न्हगु कापतं पुलांगु कापःयात साला काइ, अले इन तःकू जुइक गुनावनी।

22 “अथे हे सुनानं पुलांगु छेंगूयागु म्हिचाय दाखमघ तइ मखु, छायाःसा पुलांगु छेंगूयागु म्हिचाय दाखमघ तल धाःसा म्हिचा हे गुनावनी, अले दाखमघ वाइ, म्हिचा नं स्यनी। थथे मयासें दाखमघ न्हगु म्हिचाय तल धाःसा नितां बचयू जुइ।”

विश्रामबारयागु खँ

मती १२:१-८; लूक ६:१-५

23 छन्हु विश्रामबार खुन्हु वयकः चेलात नाप छवबया लँ जुयाः झाया च्वंबलय वयकःया चेलातयूसं छवमा स्वहायकाः नयेत स्वल।*

24 थ्व खनाः फरिसीतयूसं वयकःयात धाल – “स्व, छिमि चेलातयूसं विश्रामबार खुन्हु छु याये मज्यू धाःगु खः व हे यानाच्चन।”

25 वयकलं लिसः बियादिल – “दाऊदं थः व थःनाप वःपि मनूतयू नये पित्याःबलय माःकथं छु यात धयागु खँ छिमिसं ब्वनागु मदु ला?”

26 गुकथं दकलयू तःधंम्ह पुजाहारी अबियाथारया पालय परमेश्वरया छेंय दुहां वनाः अन छायातःगु मरि नल, अले थःनाप वःपिन्त नं नकल। परमेश्वरयात छायातःगु मरि ला पुजाहारीतयूसं बाहेक मेपिन्सं नये हे मज्यू।”**

27 वयकलं इमित हानं धयादिल – “विश्रामबार मनूतयूगु निति दयकातःगु खः, मनूत विश्रामबारया निति दयकातःगु मखु।

28 थथे जगुलि मनूया काय विश्रामबारया नं प्रभु खः।”

3

ल्हाः गंम्ह मनु

मती १२:१-१४; लूक ६:६-११

1 येशू हानं धर्मशास्त्र स्यनीगु छेंय झाल। अन छम्ह ल्हाः गंम्ह मनु दुगु जुयाच्चन।

2 विश्रामबार खुन्हु जगुलि वयकःया विरोधीतयूसं थ्वखुन्हु ल्हाः गंम्ह मनूयात लायकी ला कि धकाः चिवा कयाच्चन।

3 वयकलं ल्हाः गंम्ह मनूयात धयादिल – “न्ह्यःने वा।”

4 वयकलं इमिके थथे धकाः न्यनादिल, “विश्रामबार खुन्हु भिं यायेगु ज्यू ला कि मभिं यायेगु ज्यू, स्यायेगु भिं ला कि म्वाकेगु भिं?” तर इपिं छुं हे मधासे सुम्क च्वनाच्चन।

5 इमिगु नुगः छाःगु खनाः नुगः मछिंकाः तमं इमिथाय मिखा ब्वयाः व मनूयात धयादिल – “ल्हाः तप्यंकी।” अले वं ल्हाः तप्यंकल। थथे गंगु ल्हाः लाल।

6 फरिसीतयूसं अनं वनाः हेरोदया मनूत नाप वयकःयात स्यायेगु ग्वसाः ग्वल।

यक्व मनुत येशूया ल्यूल्यू वःगु

मती ४:२३-२५; लूक ६:१७-१९

7 अनं येशू थः चेलात नाप समुद्र सिथयू झायादिल। गालीलं व यहूदियां ग्वाः ग्वाः मनुत वयकःया ल्यूल्यू वःगु दु।

8 वयकलं अजू चायापुगु ज्या यानादिल धयागु न्यनाः यरूशलेम, इदुमिया, यर्दन पारिइ, टुरोस व सीदोनया थुखे उखे च्वंपिं यक्व हे मनुत वयकःयाथाय वल।

9 वयकलं थः चेलातयूत धयादिल – “जितः चिचाधंगु नांचा छगू हति, मखुसा ला मनुतयूगु हुलं जितः काकातइ।”

10 यक्वसिगु ल्वयू लायका ब्यूगुलि वयकःयात थीत यक्व हे उसांयमदुपिं मनुत घ्वानुमदुघ्वानाः वयेत सनाच्चन।*

* 2:23 २:२३ व्य २३:२५

* 2:26 २:२५-२६ १ शमू २९:१-६

* 2:26 २:२६ लेवी २४:१९

* 3:10 ३:१-१० मर्क ४:११; लूक ५:१-३

- 11 भूतआत्मां वयक्कःयात खनेवं वयक्कःया न्हाःने क्वपुसां पुयाः थथे धकाः हाल – “छि परमेश्वरया काय् खः।”
12 अले वयक्कलं थ्व खँय् सुयातं छुं धाये मते धकाः इमित उजं बियादिल।

झिनिम्ह प्रेरितत ल्ययादीगु

मती १०:१-४; लूक ६:१२-१६

- 13 पहाडय् थाहां झायाः वयक्कलं थःत माःपि मन्तयत् सःतादिल। इपि अन वन।
14 वयक्कलं झिनिम्हयसित थःनाप तयेत व भिगु खँ न्यके छवयेत ल्ययादिल।
15 इमित भूतआत्मायात पितिनाछवयेगु अधिकार नं बियादिल।
16 झिनिम्ह थुपि हे खः – सिमोन, गुम्हयसिगु नां वयक्कलं पन्नुस तयादिल,
17 जब्दिया काय् याकूब व याकूबया किजा यूहन्ना, गुम्हयसित वयक्कलं बोअनर्गेस धकाः नां तयादिल, (बोअनर्गेसया अर्थ तंग्लु खः),
18 अन्द्रियास, फिलिप, बारथोलोमाइ, मती, थोमा, अल्फयसया काय् याकूब, थेदियस, सिमोन कनानी
19 व येशूयात धोखा ब्यूम्ह यहदा इस्करियोत।

येशू व भूततय् जुजु

मती १२:२२-३२; लूक ११:१४-२३

- 20 अले येशू वयक्कःया चेलात नाप छँय् झाल। अन नं यक्व मन्त मुंवःगुलि वयक्कःपिनि नये तक नं लिमलात।
21 वयक्कःया थःलाःपिन्सं वयक्कः वें जुल धकाः वयक्कःयात ब्वनायंकेत का वल।
22 यरूशलेमं वःपि शास्त्रीतयसं थथे धाल – “भूततय् जुजु बालजिबुलं शक्ति बियातःगुलि थ्वं भूतयात पितिनाछवये फुगु खः।”
23 थथे धाःगुलि वयक्कलं मन्तयत् सःता उखान छुनाः इमित थथे धयादिल – “शैतानं शैतानयात गथे पितिने फइ?
24 गुगुं नं देशय् थःथवय् हे ल्वापु जुल धाःसा व देश स्यनावनी।
25 गुगुं नं छँय् थःथवय् ल्वापु जुल धाःसा व छँ स्यनावनी।
26 अथे हे शैतानं शैतानयात स्यकेत स्वल धाःसा थुपि निम्हं नाश जुयावनी।
27 सुनानं छम्ह तसकं हे बल्लाःम्ह मन्तया छँय् खुयायंकेत न्हापां व मन्तयात निं चीमाः, अले तिनि खुयायंके फइ।
28 “जिं छिमित धात्थे धाये – मन्तयसं न्हाथे ज्याःगु तःधंगु पाप याःसां क्षमा जुइ,
29 पवित्र आत्मायात मभिकाः खँ ल्हाइपिन्त धाःसा गुबले हे क्षमा दइ मखु। थज्याःपि मन्त सदां दोषी ठहरय् जुइ।”
30 वयक्कःयाके भूत दुबिनाच्चंगु दु धकाः शास्त्रीतयसं धाःगुलि थथे धयादीगु खः।

येशूया मां व किजापि

मती १२:४६-५०; लूक ८:१९-२१

- 31 उबलय् हे येशूया मां व किजापि वयक्कःयाथाय् वल। इमिसं पिने हे च्वनाः वयक्कःयात सःतके छवयाहल।
32 वयक्कःया जःखः च्वनाच्चंपिन्सं धाल – “स्वयादिसँ, छिकपिनि मां व किजापि छितः नापलायेत वयाच्चन।”
33 वयक्कलं इमिके न्यनादिल – “जिमि मां व जिमि किजापि सु खः?”
34 अले अन छचाःखेलं फ्यतुना च्वंपिन्त स्वयाः धयादिल – “मां धाःसां, किजापि धाःसां थुपि हे खः,
35 छायाधाःसा सुनां परमेश्वरं धाःथे याना जुइ, व हे जिमि किजा, जिमि केहेँ, व जिमि मां खः।”

4

पुसा हलिम्हयसिगु उखान

मती १३:१-९; लूक ८:४-८

- 1 येशू समुद्र सिथय् च्वनाः मन्तयत् स्यनेकने यानादिल। मन्त ग्वाः ग्वाः वःगुलि वयक्कः नांचाय् थाहां झाल, मन्त जक समुद्र सिथय् तुं च्वनाच्चन।
2 वयक्कलं इमित उखान कँकं यक्व खँ स्यनादिल –
3 “न्यँ, छम्ह मन्त बुँइ पुसा हः वन।
4 वं पुसा हःबलय् गुलि गुलि पुसा लँय् नं लात, अले झंगःतयसं वयाः नयाबिल।
5 अले गुलि पुसा ल्वहलि दुथाय् लात। भचा भचा जक चा दुगुलि अन लाःगु पुसा याकनं बुयावल।
6 निभाः त्वःबलय् अन बुयावःगु मा सुकूचिना वन, अले बल्लाक हा काय् मफुगुलि गना वन।
7 अले हानं गुलि पुसा कंमा दुथाय् लात। कंमा तःमा जुया वःबलय् अन लाःगु पुसा थाहां वये मफुत, अन्न मसल।

8 अले गुलि पुसा भिंगु चा दुथाय् लात। थ्व चाय् पुसा बुया वया: तःमा जुल। अले यक्व अन्न सल। गनं स्विदुगं, गनं खुइदुगं, गनं सछिदुगं अन्न सल।”

9 वय्कलं धयादिल – “सुयाके न्हाय्पं दु, वं न्यना का।”

थ्व उखानयागु अर्थ कंगु

मती १३:१०-१७; लूक ८:९-१५

10 येशू याकःचा जबलय् झिनिम्ह चेलात व मेपिं मनूतयसं वय्कःयाके थ्व उखानयागु अर्थ छु खः धकाः न्यन।

11 वय्कलं इमित धयादिल – “परमेश्वरया राज्ययागु गुप्ति खँ छिमित कने धुनागु दु, मेपिन्त धाःसा उखान छुनाः धायेमाः।

12 “ ‘अय्जूगुलि इमिसं स्वयेत ला स्वइ,
अय्त्नं गुब्सं खंके फइ मखु।

इमिसं न्यनेत न्यनी,

अय्त्नं गुब्सं थुइके फइ मखु।

इमिसं थूगु जूसा ला

इपिं पापं लिचिले माःगु खः,

अले इमिगु पाप नं क्षमा जुइमाःगु खः।’ ”☆

13 वय्कलं इमित धयादिल – “छु छिमिसं नं थ्व उखान मथू ला? अय्जूसा मेगु उखान गथे थुइके फइ?

14 पुसा हल धाःगु परमेश्वरयागु वचन हल धाःगु खः।

15 गुलि मनूत लँय् लाःगु पुसा थें खः। इमिसं परमेश्वरयागु वचन न्यनेवं शैतान वयाः लाकायंकी।

16 गुलि मनूत ल्वहं दुथाय् लाःगु पुसा थें खः। इमिसं परमेश्वरयागु वचन लयल्यतातां न्यना काइ।

17 अथेसां वचनं इमिगु नुगलय् थ्यंक हा काय् मफइगुलि दुःखकष्ट व ख्याच्चः वयेवं इपिं लिचिला वनी।

18 गुलि मनूत कंमा दुथाय् लाःगु पुसा थें खः। इमिसं वचन न्यनी।

19 अथेसां थ्व संसारयागु धन्दा, धन सम्पत्तियागु माया व अथे हे मेमेगु लोभं यानाः परमेश्वरयागु वचन त्वःफिना वनी, अले छंु नं सय्के फइ मखु।

20 गुलि मनूत भिंगु चाय् लाःगु पुसा थें खः। इमिसं वचन नं न्यनी, अले मानय् नं याइ। इमिसं स्विदुगं, खुइदुगं, व सछिदुगं अप्वः अन्न सय्की।”

त्वाःदेवाय् च्वंगु मत

लूक ८:१६-१८

21 येशू इमित धयादिल – “सुनानं मत त्वपुया तइ ला? अथवा खाता तःले तइ ला? मत ला तज्जाः यानाः त्वाःदेवाय् च्याकी।”☆

22 छुं नं खँ सुचुकां तये फइ मखु, गुगु प्रकत जुइ मखु, छुं नं खँ गुप्त तये फइ मखु, गुगु जलय् वइ मखु।”☆

23 सुयाके न्हाय्पं दु, वं न्यना का।”

24 वय्कलं इमित थथे नं धयादिल – “छिमिसं न्यनागु खँय् मन ति। गुलि छिमिसं कर्पिन्त बिल, उलि हे छिमित नं बी। अज्ज ला अप्वः हे बी, ☆

25 छायाःसा दुम्हयसित अज्जं तनाबी। मदुम्हयसिके दुगु नं लाका काइ।”☆

तःमा जुयावःगु पुसायागु उखान

26 वय्कलं हानं धयादिल – “परमेश्वरयागु राज्य थथे च्वं। छम्ह मनुखं थःगु बुँइ पुसा हल।

27 व चान्हे घंसां दंसां पुसाय् चुलि ह्याः थाहां वयाच्चने धुंकी। थ्व गुकथं जुल वं सी मखु।

28 बुँ थःम्हं हे अन्न सय्की। न्हापां चुलि हइ, अले मा थाहां वइ, अले तिनि अन्न सइ।

29 थुकथं अन्न सये धुंकाः ईचां लइ, छायाःसा लयेगु ई जुइ धुंकी।”☆

दक्वसिबय् चिग्वःगु पुसायागु उखान

मती १३:३१-३२; लूक १३:१८-१९

30 वय्कलं हानं धयादिल – “परमेश्वरयागु राज्य गथे च्वं धायेगु? थ्वयात ध्वाथुइकेत छु उखान छुइमाली?

31 परमेश्वरयागु राज्य ला दक्वसिबय् चिग्वःगु पुसा थें खः।

☆ 4:12 ४:१२ यशै ६:९-१० ☆ 4:21 ४:२१ मती ५:१५; लूक ११:३३ ☆ 4:22 ४:२२ मती १०:२६; लूक १२:२ ☆ 4:24 ४:२४ मती ७:२; लूक ६:३८

☆ 4:25 ४:२५ मती १३:१२; २५:२९; लूक ११:२६ ☆ 4:29 ४:२९ योए ३:१३

32 छम्ह मनुखं त् पुसा बूँइ ह्ली। दक्वसिबय् चिग्वःगु पुसा जूसां थाहां वइबलय् थ्व दक्वसिबय् तःमा जुइ। थुकी कचामचा नं यक्व दइ, अले झंगःतयसं वयाः थुकी थःगु स्वँ दय्की।”

33 थुकथं वय्कलं इमिसं थुइके फक्व उखान छुनाः वचन न्यकादिल।

34 वय्कलं इमित उखान मछुसे छुं नं स्यनामदी। थः चेलात जक दुबलय् धाःसा वय्कलं उखानयागु अर्थ नं कनादिल।

ग्वःफय्यात दिकादीगु

मती ८:२३-२७; लूक ८:२२-२५

35 सन्ध्याकाः ई जुइ धुंकाः येशू इमित धयादिल – “वा, झी समुद्र पारिइ वनेनु।”

36 मनूतयगु हुलयात त्वःताः चेलात येशू च्वनाच्वंगु नांचाय् वनाः च्वन। अले इमिसं वय्कःयात ब्वनायंकल। इपिं नाप मेमेगु नांचा नं दु।

37 आकाझाकां समुद्र तसकं ग्वःफय् वल। लः ग्वारां यानाः नांचा धेधेचुल। नांचाय् लः नं जायावल।

38 वय्कः धाःसा नांचाया ल्युनेपाखे झायाः फुग छगलय् छयं दिकाः घनाच्वन। चेलातयसं वय्कःयात थनाः थथे धाल – “गुरु, झीपिं लखय् दुनाः सीन, छितः वास्ता मदु ला?”

39 अले वय्कलं दनाः फय्यात ब्वःबियाः समुद्रयात धयादिल – “शान्त जु।” धाय्वं हे ग्वःफय् दित, अले फुक्कभनं शान्त जुल।

40 वय्कलं धयादिल – “छिपिं छाय् थथे ग्यानागु? छिमिसं अज्ज नं विश्वास मयानानि ला?”

41 इपिं तसकं ग्यानाः थःथवय् थथे खँ लहात – “वय्कः सु खः? फय् व लखं नं वय्कलं धाःगु खँ न्यं।”

5

भूत दुब्यूमह मनूयात लाय्कादीगु

मती ८:२८-३४; लूक ८:२६-३९

1 वय्कःपिं समुद्र पारिइ गेरासेनसया जिल्लाय् थयंकः झाल।

2 वय्कः नांचां क्वहां झाय्वं भूत दुब्यूमह छम्ह मनू दिपिं पिने वयाः वय्कःयात नापलात।

3 व दिपयसं च्वनीम्ह खः। वयात सुनानं सिखलं तक नं ची मफु,

4 छाय्धाःसा वयात तःकः न्यवः व सिखलं ची धुंक्गु खः। अयनं वं सिखः नं चफुनाः न्यवः नं फ्यनाः बिस्सुं वनीगु। वयात सुनानं कजय् याये मफु।

5 व चान्हिं पहाड व दिपय् चाःहिलाः थःम्हं थःत कयपुयाः ल्वहँतं घाःपा यानाः चिल्लाय् दनाः हाला जुइ।

6 येशूयात तापाकनिसें हे खनेवं ब्वाँय् ब्वाँय् वनाः वं वय्कःया तुतिइ भ्वपुलाः

7 ततःसलं थथे धाल – “हे दक्वसिबय् तःधंम्ह परमेश्वरया काय्, छि जिमिथाय् छाय् झायागु? जितः दुःख बी मते।”

8 “अय् भूतआत्मा, थ्व मनूया म्हं पिहां वाः” धकाः वय्कलं धयादीगुलि व थथे हाला हःगु खः।

9 अले वय्कलं वयाके “छंगु नां छु?” धकाः न्यनादिल।

वं वय्कःयात लिसः बियाः धाल – “जिगु नां फौज खः, छाय्धाःसा जिपिं यक्व दु।”

10 भूतआत्मां वय्कःयाके थथे धकाः बिन्ति यात – “जिमित थ्व देशं पितिना छ्वयादी मते।”

11 अन हे पाखाय् छगू बथां फा ज्वया तःगु दु।

12 इमिसं वय्कःयात थथे धकाः बिन्ति यात – “जिमित फाया थाय् छ्वयादिसँ, अले जिपिं वनाः इमिके दुबी।”

13 वय्कलं इमित ज्यू धकाः धाय्वं इपिं मनूयागु म्हं पिहां वनाः अन ज्वयातःपिं फातय्के दुबित। अले निद्रःति फा ब्वाँय् वनाः भीरं क्वबवात। अले समुद्रय् कुतुं वनाः सित।

14 फा जवाःत अनं बिस्सुं वनाः शहर व गामय् न्यकभनं थ्व खँ बय्बय् यानाबिल। थ्व न्यनाः छु जूगु खः धकाः स्वयेत गांयापिं मनूत अन वल।

15 अले इपिं येशूयाथाय् थयंबलय् ला भूत दुब्यूमह मनूयात लायाः नं लं फिनाः वय्कः नाप फ्यतुनाच्वंगु खनाः इपिं ग्यात।

16 थ्व खंपिन्सं स्ववःपिन्त भूत दुब्यूमह मनू व फायात छु छु जुल धयागु फुक्कं कनाबिल।

17 अय्जुगुलि इमिसं येशूयात इमिगु जिल्लां पिहां हँ धकाः बिन्ति यात।

18 वय्कः नांचाय् च्वने त्यंबलय् भूत दुब्यूमह मनूखं वय्कः नाप वये धकाः बिन्ति यात।

19 वय्कलं वये मते धकाः धयादिल। “परमेश्वरं छन्त गुलि तःधंगु ज्या यानादिल, अले हानं गथे छन्त माया क्यनादिल धकाः छँय् वनाः थः मनूतयत् कनाब्यु।”

20 व मनू अनं वनाः येशू वयात गुलि तःधंगु ज्या यानादिल धकाः डेकापोलिस धाःगु झिगू शहरय् बय्बय् यात। थ्व न्यनाः फुक्क मनूत अजू चाल।

- सीम्ह मचा व मफुम्ह मिसा
मती १:१८-२६; लूक ८:४०-५६
- 21 येशू हानं नाचाय् च्वना: समुद्र पारिइ झाल। वय्कः समुद्र सिथय् च्वनाच्चंबलय् ग्वा: ग्वा: मनूत वय्कःयाथाय् मुंवल।
- 22 अबलय् धर्मशास्त्र स्यनीगु छँयाम्ह थकालि याइरस नांयाम्ह छम्ह मनुखं वय्कःयाथाय् वया: भागियाना:
- 23 थथे बिनित्ति यात – “जिमि चीधिकःम्ह म्हाय् सी थें च्वनाच्च्वन। छकः झाया: छिं वयात थिया घूसा व लनी, अले म्वाइ।”
- 24 वय्कः व नाप झायादिल। यक्व हे मनूत घ्वान्तुघ्वाना: वय्कःया ल्यूल्यु वन।
- 25 थ्व हुलय् झिनिदंनिसें हि क्वहां वइगु ल्वचं थिया च्वंम्ह छम्ह मिसा नं दु।
- 26 वं यक्व हे डाक्टरतय्त वासः याके धुंकल। अयनं वयागु ल्वय् मलाः। दुगु फुक्कं वं वासः यायेत फुके धुंकल, अयनं लनेगु सट्टा वयागु ल्वय् झन झन स्यना वनाच्च्वन।
- 27 येशूयागु खँ न्यनातःगुलि वं हुलया दथुं दथुं वया: ल्यूनं येशूयागु वसः थिल।
- 28 वं थथे मतिइ तःगु खः – “जिं वय्कःयागु वसः जक थी फुसां जिगु ल्वय् लायावनी।”
- 29 थीवं हे हि क्वहां वयाच्चंगु दित, अले वं थः लंगु सीकाकाल।
- 30 उघिमय् वय्कलं थःगु शक्ति पिहां वंगु सीका: हुलय् लिफः स्वया: – “सुनां जिगु वसः थिल?” धका: धयादिल।
- 31 चेलातय्तसं वय्कःयात लिसः बिल – “छिं थुलिमछि हुलं घ्वान्तु घ्वानाच्चंगु ला खँ हे खं। छाय् ‘जितः सुनां थिल’ धका: न्यनादिया?”
- 32 अयनं वय्कलं थःत सुनां थ्यगु खः धका: सीकेत छचाःखेलं स्वयादिल।
- 33 हि क्वहां वइगु ल्वय् दुम्ह मिसां थःगु ल्वय् लाःगु सिया: ग्याग्यां, थरथर खाखां वय्कःया न्ह्यःने भवसुला: थःत जूगु फुक्क खँ कनाबिल।
- 34 अले वय्कलं धयादिल – “केहें मय्जु, छं विश्वास याःगुलि छंगु ल्वय् लन। आः मनय् शान्ति कया: हूँ, छंगु ल्वचं छन्त थी हे मथीमा।”
- 35 वय्कः थथे खँ ल्हाना च्वंबलय् थकालिया छँया मनूत वया: वयात थथे धाल – “छिकपिनि म्हाय् सी धुंकल। गुस्यात छाय् दुःख बिया च्वनादिया?”
- 36 इमिसं धाःगु खँ मता: थें याना: वय्कलं वयात धयादिल – “ग्याये मते, विश्वास जक या।”
- 37 वय्कलं पत्रुस, याकूब व याकूबया किजा यूहन्ना बाहेक मेपिं सुयातं ब्वनायंकामदी।
- 38 वय्कःपिं व थकालियागु छँय् थ्यंबलय् अन यक्व मनूत हँय्हँय् ख्वयाच्चंगु खन।
- 39 वय्कलं दुहां झाया: इमित धयादिल – “छाय् ख्वयाच्च्वनागु? मचा मसीनि, घना जक च्वंगु खः।”
- 40 थ्व खँ न्यना: इमिसं वय्कःयात गिजय् यात। वय्कलं इपिं फुक्कसित पितिनाछ्वया: मचाया मांबौ व वय्कःया स्वम्ह चेलातय्त सीम्ह मचा तथा तःथाय् ब्वना यंकादिल।
- 41 वय्कलं सीम्ह मचायागु ल्हाः ज्वना: धयादिल – “तालिथा कूमि!” थुकिया अर्थ खः – “नानी, दना वा!”
- 42 धाय्वं हे व जुस्वक दना: थुखे उखे जुल। व झिनिदँ तिनि दुम्ह खः। थ्व खनेवं इपिं तसकं अजू चाल।
- 43 वय्कलं इमित थ्व खँ सुयातं कने मते धका: उजं बियादिल। मचायात हुं नयेगु नकि धका: नं धयादिल।

6

- नासरतय् येशूयात मयय्कगु
मती १३:५३-५८; लूक ४:१६-२०
- 1 अनं येशू थःगु हे गामय् झाल। चेलात नं वय्कः नाप दु।
- 2 छन्हू विश्रामबार खन्हू धर्मशास्त्र स्यनीगु छँय् झाया: स्यनेकने यानादिल। वय्कःयागु खँ न्यना: मनूतय्सं अजू चाया: थथे धाल – “थ्वयाके थज्याःगु बुद्धि व अजू चायापुगु ज्यायागु शक्ति गनं वल?
- 3 थ्व सिंके:मि, मखु ला? थ्वया मां मरियम, थ्वया किजापिं याकूब, योसेफ, यहदा व सिमोन, मखु ला? थ्वया केहेंपिं नं थन हे दु, मखु ला?” अथे जुया इमिसं वय्कःयात पत्या: मयात।
- 4 अले वय्कलं धयादिल – “अगामवक्तायात थःगु हे गामय् व थःगु हे छँय् मानय् याइ मखु, बरु मेथाय् न्ह्याथासं मानय् याइ।”☆
- 5 अन सुं उसौय् मदुपिन्त जक थःगु ल्हातं थिया: लायकाबीगु सिबय् मेमेगु ततःधंगु ज्या वय्कलं यानामदी।
- 6 इमिसं वय्कःयात विश्वास याये मफुगुलि थुपिं खना: वय्कः छक्क जुल। थथे जूगुलि वय्कलं गामय् गामय् झाया: स्यनेकने यानादिल।

झिनिम्हयसित भिंगु खँ न्यंके छ्वयादीगु

मती १०:५-१५; लूक १:१-६

- 7 वयकलं झिनिम्ह चेलातयत् छथाय् मुंकाः भूतआत्मातयत् पितिनाछवयेगु अधिकार बियाः निम्ह निम्ह यानाः छवयादिल।
 8 वयकलं इमित थथे उजं बियादिल, “कथि छपुं अप्वः छुं नं ज्वनावने मते, लँय् वनेत मरि, म्हिचा, अले जनिखय् धिबा नं प्वःचिनाः यके मते।
 9 बरु लाकां न्ह्यानाः हुँ। वसः नं छजु जक फिनाः हुँ।”
 10 वयकलं इमित थथे नं धयादिल – “छिपि गुगु छँय् च्वनागु खः, व गां त्वता मवंतले व हे छँय् च्वँ।
 11 सुनानं छिमित दुमकाःसा, भिंगु खँ मन्यंसा छिमिसं इमित लज्या चायकेत साक्षीया लागि लाकां थाथा यानाः व थाय् त्वःता हुँ।”☆☆
 12 थुकथं इमिसं पिहां वनाः मन्तयसं पश्चाताप यायेमाः धकाः न्यंकाजुल।
 13 इमिसं यक्व भूतआत्मातयत् पितिनाछवल, यक्व उसाँय् मदुपिन्त चिकनं बुइकाः लाय्काबिल।☆

बप्तिस्मा बीम्ह यूहन्नायात स्याःगु

मती १४:१-१२; लुक ९:७-९

- 14 येशूयागु खँ प्यखँ बयबय् जुयावंगुलि हेरोद जुजुयागु न्हायपनय् नं थ्व खँ थ्यन। गुम्ह गुम्हयसिनं ला थथे नं धयाजुल – “बप्तिस्मा बीम्ह यूहन्ना हे सिनाः म्वानावःगु खः। उकिं हे ला थ्वं थज्याःगु ततःधंगु ज्या याये फत।”
 15 गुलिसिनं थथे धाल – “थ्व ला एलिया खः।” हानं गुलिसिनं थथे नं धाल – “थ्व ला न्हापायाम्ह हे छम्ह अगमवक्ता खः।”☆
 16 थ्व न्यनाः हेरोदं धाल – “थ्व जिं छ्यं ध्यंकाः स्यानाम्ह यूहन्ना हे म्वानावःगु खः।”
 17 न्हापा हेरोदं थःकिजा फिलिपया कलाः हेरोदियासं यानाः बप्तिस्मा बीम्ह यूहन्नायात ज्वंकाः इयालखानाय् कुंगु खः। हेरोदं थःकिजा फिलिपया कलाः हेरोदियासयात कलाः तःगुलि
 18 यूहन्नां वयात थथे धकाः धाःगु खः – “थः किजाया कलाःयात थथे हये मत्यः।”☆
 19 अयजूगुलि हेरोदियासयात यूहन्ना खनाः तं पिहां वःगु खः। वं यूहन्नायात स्यायेत नं स्वल। अयूनं स्याये धाःसा मफु।
 20 छायाधाःसा यूहन्ना धर्मीम्ह व पवित्रम्ह मनू खः धकाः स्यूगुलि ग्यानाः वं यूहन्नायात मस्यासे तयातःगु खः। यूहन्नाया खँ न्यनेबलय् वया नुगः ल्वाकः बाकः जूसां वयागु खँ न्यने यः।
 21 छन्हु हेरोदं यूहन्नायात स्यायेगु मौका काल। वयागु जन्मदिं खुन्हु छगू तःधंगु भव्य सःतल। भवजय् गालीलया हाकिमत, तःधंपि कप्तानत व मेमेपिं ततःधंपि मन्तयत सःतल।
 22 भवजय् हेरोदियासया म्हाय् वयाः प्याखं हुल। वयागु प्याखं स्वयाः हेरोद व भव्य वःपि सकलें लय्ताल। अले जुजुं वयात धाल – “छन्त छु यः फवं? छं धाःगु बी।”
 23 जुजुं पाफयाः धाल – “छं न्ह्यागु हे फवंसां जिं बी, जिगु राज्य बच्छि हे जूसां बी।”
 24 अले वं पिने वनाः मांम्हयसिके “जिं छु फवने” धकाः न्यन।
 वया मांनं धाल – “बप्तिस्मा बीम्ह यूहन्नायागु छ्यं फवं।”
 25 उग्रिमय् हे दुने जुजुयाथाय वनाः वं “बप्तिस्मा बीम्ह यूहन्नायागु छ्यं भुइ तयाः बियादिसँ” धकाः फवन।
 26 थ्व न्यनाः जुजुं तसकं हे नुगः मछिंकल, अयूनं अन च्वंपि मन्तयगु न्ह्यःने वं बी धकाः पाफय् धुंकुगुलि मबिसे मगात।
 27 उग्रिमय् हे जुजुं छम्ह सिपाईयात यूहन्नायागु छ्यं ध्यनाः हजि धकाः उजं बिल। इयालखानाय् हे वनाः वं यूहन्नायागु छ्यं धेनाः
 28 भुइ तयाः व मचायात बी हल। अले वं व थः मांयात बी यंकल।
 29 थ्व खँ न्यनाः यूहन्नाया चेलातयसं वयाः वयागु सीम्ह यंकाः थुनाबिल।

न्याद्वः मन्तयत् नकादीगु

मती १४:१३-२१; लुक ९:१०-१७; यहू ६:१-१५

- 30 उखे प्रेरितत लिहां वयाः इमिसं यानावःगु ज्या व इमिसं स्यना वःगु खँ फुक्कं वयकःयात कन।
 31 यक्व मन्त वये वनेगु यानाच्वंगुलि वयकःपिन्त नयेत तकं लिमलात। अथे जूगुलि वयकलं धयादिल – “छिपि सुं मदुगु थासय् वा, अले अन हे भचा झासु लंकि।”
 32 अले इपिं अनं नांचाय् च्वनाः सुं मदुगु थासय् वन।
 33 थथे वनाच्वंगु खंकाः मन्तयसं वयकःपिन्त म्हसीकल। अले इपिं गां गामं ब्वाँय् ब्वाँय् वनाः वयकःपि स्वयाः न्हापा हे थ्यंकाच्वन।
 34 वयकः नांचां कुहां झाःबलय् यक्व मन्त मुनाच्वंगु खनाः वयकःयात तसकं माया वन, छायाधाःसा इपिं जवाः मदुपिं फैचात थें च्वं। अले वयकलं इमित तःता खँय् स्यनेकने यानादिल।☆
 35 न्हे यक्व बी धुंकुगुलि चेलात वयाः थथे धाल – “थन ला छुं हे मदु, हानं तसकं लिबाय् धुंकल।

☆ 6:11 ६:११ प्रे १३:५१ ☆ 6:11 ६:८-११ लुक १०:४-११ ☆ 6:13 ६:१३ याक ५:१४ ☆ 6:15 ६:१४-१५ मती १६:१४; मर्क ८:२८; लुक ९:१९
 ☆ 6:18 ६:१७-१८ लुक ३:१९-२० ☆ 6:34 ६:३४ गन्ती २७:१७; १ राज २२:१७; २ इति १८:१६; इज ३४:५; मती ९:३६

- 36 इमित छवयादिसँ, अले इमिसं लिक्क लिक्क ला:गु गामय् वना: नयेगु न्याना: नइ।”
 37 वयकलं धयादिल – “छिमिसं हे इमित छुं नकि।”
 अले इमिसं धाल – “निस: दिनारया जक मरि न्याना: इमित नकेगु ला।”
 38 वयकलं इमिके न्यनादिल – “छिमिके ग्व:पा: मरि दु? स्वसा।”
 इमिसं स्वया: “न्यापा मरि व निम्ह न्या दु” धका: धाल।
 39 अले वयकलं मनूतयत ख्यलय् इव:लाक फ्यतुकि धका: धयादिल।
 40 अले इपिं नेयम्ह नेयम्ह व सछिम्ह सछिम्हया ल्याखं इव: छुना: फ्यतुत।
 41 अनंलि वयकलं न्यापा मरि व निम्ह न्या कया: स्वर्गपाखे स्वया: परमेश्वरयात सुभाय् बियादी धुंका: मरि कुचा थला: चेलातयत इंके बिल। अथे हे निम्ह न्या नं इनाबियादिल।
 42 इमिसं यतले नल।
 43 अले इना ल्यं दुगु मरि व न्या हे झिनिग: दाला जायेक दु।
 44 मस्त व मिसात ल्या: मतसे अन मरि न:पि मिजंत जक हे न्याद्र: दु।

येशू लखय् घ:ने न्यासि झा:गु

मती १४:२२-३३; यूह ६:१६-२१

- 45 अले उघ्रिमय् हे येशू चेलातयत नांचाय् तया: पारिइ बेथेसदाय् छवयादिल। अनं लिपा वयकलं मनूतयत बिदा बिया: छवयादिल।
 46 थथे मनूतयत छैय् छवयादी धुंका: वयक: पहाडय् प्रार्थना यायेत थाहां झाल।
 47 बहनी जूबलय् नांचा समुद्र दथुइ थ्यनाच्चन। थुबलय् वयक: समुद्र सिथय् याक:चा च्वनाच्चन।
 48 फय् अ:खतं वयाच्वंगुलि चेलातयसं नांचा न्ह्याके मफया च्वन। थव खना: सुथ न्हापां खिउँ खिउँ धा:बलय् हे वयक: समुद्रय् न्यासि वना: इमिथाय् थ्यंक: झाल। वयक: इमिगु न्ह्या:ने झायेत्यन।
 49 वयक:यात थथे समुद्रय् न्यासि झायाच्वंगु खना: इपिं “भूत भूत” धका: चिल्लाय् दना: हाल,
 50 छायाधा:सा थव खना: इपिं सकलें ग्यात।
 अले वयकलं इमित धयादिल – “साहस या, जि हे ख:, ग्याये म्वा:।”
 51 वयक: इपिंनापं तुं नांचाय् च्वनादिल। उघ्रिमय् हे फय् दित। थव खना: इपिं फुक्कं छक्क जुल।
 52 इमिसं आ: तक नं मरियागु खँ थुइके मफुनि, छायाधा:सा इमिगु नुग: अज्जं छा:नि।
- उसाँय् मदुपिन्त लायकादीगु
- मती १४:३४-३६
- 53 पारिइ थ्यंका: इमिसं गनेसरेत धा:गु थासय् नांचा दिकल।
 54 वयक:पिं क्वहां झाय्वं फुक्क मनूतयसं वयक:यात म्हसीकल।
 55 उकिं इमिसं उखेंथुखें व्वाँय् जुया: वयक: गन गन झाल अन अन हे उसाँय् मदुपिन्त ब्वना हल।
 56 थुकथं वयक: गन गन झाल, अन अन हे – गामय्, शहरय् व बजारय् उसाँय् मदुपिन्त लँय् लँय् हे हयातइगु। अले इमिसं वयक:यागु लंया च्व: जक थीत बिन्ति याइगु। थुकथं लं थ्यूपिं फुक्कं लाया वन।

7

थितिकुतियागु खँ

मती १५:१-९

- 1 येशूयाथाय् यस्सलेमं व:पिं शास्त्रीत व फरिसीत वयाच्वंगु दु।
 2 थुमिसं चेलातयसं ल्हा: मस्युसे हे न:गु खन।
 3 फरिसीत व फुक्क यहदीतयसं पुलांगु थितिकुति मानय् याइगुलि इमिसं ल्हा: मस्युसे गुबलें मन:।
 4 इमिसं बजारय् वना: लिहां वया: म्हय् ल: हा हा याना: थ:त च्वख मयातले नइ मखु। थुलि जक मखु, इमिसं मानय् यानाच्वंगु यक्व हे दु – ख्वलाखिला, जासिकैसि, अले कँय्यागु थलबलय् नं ल: हा हा यायेमा:।
 5 फरिसीत व शास्त्रीतयसं वयक:याके न्यन – “छिमि चेलातयसं छाया तापा:बाज्यापिनिगु थितिकुति मानय् याना मच्वंगु, अले हानं ल्हा: मस्युसे नल?”
 6 वयकलं धयादिल – “छिपि निपा: ख्वा:पा: दुपिं ख: धका: यशैया अगमवक्तां च्वयात:गु धात्थें हे ख: खनी –

“ थुमिसं म्हुतुं ला

जित: तसकं हनाबना तइ।

नुगलं धा:सा

थुपि तसकं तापाना च्वनी।*
 7 थुमिसं थःपिन्सं दयकूगु थितिकुतियात
 परमेश्वरयागु आज्ञा खः धकाः
 मन्तयत स्यना जुइ।
 उकिं थुमिसं जिगु सेवा याःसां
 छप्ति ज्यालगय् मजू।'

- 8 “छिमिसं परमेश्वरयागु आज्ञायात मानय् मयासें मन्तयगु थितिकुतियात मानय् यानाच्चन।”
 9 वय्कलं हानं धयादिल – “छिमिसं गुलि अःपुक परमेश्वरयागु आज्ञायात छखे चीकाः मन्तयगु थितिकुति मानय् याये सः।
 10 मोशां थथे च्वयातःगु दु – ‘थः मां बौयात हनाबना ति। मां बौयात म्हुतु वाइपिन्त स्यानाछव।’*
 11 छिमिसं धाःसा थथे धकाः स्यना जुल – ‘सुनानं थः मां बौयात बीमाःगु खँ परमेश्वरयात छाये धुन धकाः धाइ (थुकियात कुर्बान धाइ)
 12 वं थः मां बौयात हनाबना तये म्वाः, अले बीमाःगु ग्वाहालि नं बीकी मखु।’
 13 थुकथं छिमिगु थितिकुति परमेश्वरयागु आज्ञायात ज्यालगय् मजूइका छवइ। थज्याःगु ला छिमिसं यक्व हे यानाच्चंगु दु।”

- मन्तयत अशुद्ध याइगु खँ
 मर्ती १५:१०-२०
 14 हानं येशू मन्तयगु हुलयात थःथाय् सःताः धयादिल – “छिपि फुक्कसिनं जिगु खँ न्यँ, अले थुइकि।
 15 नयेत्वनेगु छुकिं नं मनूया म्हय् दुने वनाः वयात अशुद्ध याइ मखु, बरु मनूयागु नुगलं पिहां वइगुलि हे मनूयात अशुद्ध याइ।
 16 सुयाके न्हायपं दु वं न्यना का।”
 17 मन्तयत त्वःताः वय्कः छँय् दुने झायादीबलय् वय्कःया चेलातयसं थ्व उखानयागु अर्थ छु खः धकाः न्यन।
 18 अले वय्कलं धयादिल – “छिमिसं नं थुइके मफु ला? छिमिसं गथे थुइके मफुगु? म्हुतु मनूया म्हय् दुहां वंगु खं वयात अशुद्ध याये फइ मखु।
 19 छायाधाःसा थ्व फुक्क नुगलय् दुने मखु, बरु प्वाथय् वनीगु खः, अले हानं पिहां तुं वइ।” (थथे वय्कलं नयेगु फुक्क च्वख जू धकाः धयादीगु खः)
 20 अले हानं वय्कलं धयादिल – “मनूयागु दुने पिहांवइगु खं जक वयात अशुद्ध याइ,
 21 छायाधाःसा मनूयागु दुनुगलनिसें थथे मभिगु बिचाः पिहां वइ – व्यभिचार यायेगु, खुइगु, स्यायेगु,
 22 लोभी जुइगु, मभिगु ज्या यायेगु, थगय् यायेगु, लाः लाः थें सनाः जुइगु, नुगः मुइकेगु, मेपिन्त मभिंकाः खँ ल्हायेगु, घमण्डी जुइगु, मूर्ख ज्या यायेगु।
 23 थ्व फुक्क मभिगु ज्या मनूयागु दुनेनिसें पिहां वइ, अले वयात अशुद्ध याइ।”

- छम्ह यहूदीमखुम्ह मिसायागु विश्वास
 मर्ती १५:२१-२८
 24 वय्कः अनं टुरोस व सीदोन जिल्लाय् झाल। सुनानं मसीमा धकाः वय्कः छखा छँय् दुहां झाल। अयनं मन्तयसं सीकाकाल।
 25 भूतआत्मा दुबिना च्वंम्ह छम्ह मिसामचाया मांनं येशू छँय् दी धयागु सीकाः काचाकाचां वयाः वय्कःया तुतिइ भ्वपुल।
 26 व सिरियाया फोनिकेय् च्वंम्ह छम्ह ग्रीक खः। वं वया म्हाय्याके दुबिना च्वंम्ह भूतआत्मायात पिछ्वयादिसँ धकाः वय्कःयात बिन्ति यात।
 27 वय्कलं धयादिल – “न्हापां मस्तयत् निं गाक्क नके ब्यु, छायाधाःसा मस्तयसं नयाच्चंगु लाकाः खिचायात वान्छवया बी मजू।”
 28 वं धाल – “खः प्रभु, खिचातयसं नं ला मस्तयसं वाकूगु नये खं निं।”
 29 अले वय्कलं धयादिल – “छं थथे धाःगुलि छिमि म्हाय्या म्हां भूतआत्मा पिहां वने धुंक्कल, आः छ वंसां जिल।”
 30 छँ थ्यंबलय् वं भूतआत्मा मचाया म्हां पिहां वने धुंक्कगुलि मचा लासाय् घनाच्चंगु खन।

- ख्वाँय् व खाखःमहयसित लाय्कादीगु
 31 येशू टुरोस जिल्लां सीदोन जुयाः डेकापोलिसपाखें गालील समुद्र थ्यंक् झाल।
 32 अन मन्तयसं वय्कःयाथाय् छम्ह ख्वाँय् व खाखःमहयसित हल, अले इमिसं वयात ल्हातं थियादिसँ धकाः बिन्ति यात।
 33 वय्कलं वयात मन्तयथासं छखेलिक यंकाः वयागु न्हायपनय् ल्हाः तयादिल। अले ई फानाः वयागु मे थियाः

- 34 स्वर्गिय थस्वयाः झसुकाः तयाः वयात धयादिल – “इप्फात!” थुक्रियागु अर्थ खः – “चालेमा!”
 35 अले वयागु न्हायपं चाल, मे सन, थथे वं त्याजिक नवाये फत।
 36 अले “इमित सुयातं धाये मते” धकाः उजं बियादिल। गुलि गुलि वय्कलं इमित धाये मते धकाः धयादी, उलि उलि हे इमिसं बय्बय् याः जुइ।
 37 थ्व खनाः मनूतयसं अजू चायाः थथे धाल – “वय्कलं यानादीगु ला फुक्कं भिं जू, ख्वाँय्यात ताय्कादिल, अले खाखःयात नवाये फय्कादिल।”

8

प्यद्रः मनूतयत् नकादीगु

मती १५:३२-३९

- 1 उबलय् हानं ग्वाः ग्वाः मनूत मुनाच्चन। थुमिके नयेगु छुं हे मदुगुलि येशू थः चेलातयत् सःताः धयादिल –
 2 “थ्व मनूत खनाः जितः माया वं। थुपि जि नाप च्वनाच्चंगु स्वन्हु दय् धुंकल। नयेगु नं छुं हे मदु।
 3 जिं थुमित अर्थे खालि प्वाथं छेँ हूँ धाल धाःसा ला थुपि लँय हे मुख्यां जुइ, छायाःसा गुलि मनूत ला तापाकनिसँ वःपि दु।”
 4 चेलातयसं धाल – “थथे सुं मदुथाय थुलिमछि मनूतयत् सुनां गथे यानाः नके फइ?”
 5 अले वय्कलं न्यनादिल – “छिमिके ग्वःपाः मरि दु?”
 इमिसं धाल – “न्हयपाः।”
 6 वय्कलं इमित फय्तुकादिल। अले मरि कयाः परमेश्वरयात सुभाय् बियाः कुचा थलाः चेलातयत् मनूतयत् इनाब्यु धकाः बियादिल। अले इमिसं यंकाः इनाबिल।
 7 इमिके चिचीधिकःपि न्या नं भचा दुगुलि वय्कलं व नं कयाः परमेश्वरयात सुभाय् बियाः चेलातयत् इके बियादिल।
 8 इमिसं यतले नल। अले इनाः ल्यं दुगु मरि हे न्हयगः दाला जायेक दु।
 9 अन प्यद्रः ति मनूत दु। अले वय्कलं इमित बिदा बियाः छवल।
 10 वय्कः अनं थः चेलात नाप नांचाय् च्वनाः दलमनुथा जिल्लाया झाल।

अजू चायापुगु चिं क्यनेगु इनाप

मती १६:१-१२

- 11 फरिसीत वयाः वय्कः नाप खँ ल्हाः वल। इमिसं वय्कःयात जाँचय् यायेत स्वर्ग छगू चिं हजि धकाः फवन।*
 12 वय्कलं झसुकाः तयाः धयादिल – “छाय् थौकन्हय्यापि मनूतयसं चिं माला जुइगु? जिं छिमित धात्थे धाये – थज्याःपि मनूतयत् छुं हे चिं क्यनी मखु।”*
 13 इमित अन हे त्वःताः वय्कः नांचाय् च्वनाः पारिइ झाल।
 14 उबलय् इमिसं मरि यंके ल्वःमन। इमिके नांचाय् छपा हे जक मरि दु।
 15 वय्कलं इमित ख्याच्चः बियाः धयादिल – “बांलाक होश या, हेरोद व फरिसीतयगु सोडापाखे बचय् जुयाच्चँ।”*
 16 “झीके मरि मदुगुलि वय्कलं थथे धयादीगु खः?” धकाः चेलात थःथवय् खँ ल्हात।
 17 थ्व खँ सीकाः वय्कलं इमित धयादिल – “छिपिं छाया मरि मदु धकाः हालाच्चनागु? छिमिसं आः तक नं थुइके मफुनि ला? छिमिगु नुगः अज्ज नं छाःनि ला?
 18 मिखा दयाः नं छिमिसं मखं ला? न्हायपं दयाः नं छिमिसं मताः ला? थुलि याकनं हे ल्वःमने धुंकल ला?*
 19 न्याद्रः मनूतयत् नकेत जिं न्यापा मरि छिमित इनाबीत बियाबलय् ग्वःगः दाला ल्यं दत?”
 इमिसं धाल – “झिनिगः दाला।”
 20 “प्यद्रः मनूतयत् नकेत जिं न्हयपाः मरि छिमित इनाबीत बियाबलय् ग्वःगः दाला ल्यं दत?”
 इमिसं धाल – “न्हयगः दाला।”
 21 अले वय्कलं धयादिल – “आः नं मथूनि ला?”

छम्ह कांयात लायकादीगु

- 22 अनं वय्कःपिं बेथसेदाय् थ्यंकाः झाल। मनूतयसं छम्ह कांम्ह मनूयात हयाः वयात थियादिसँ धकाः वय्कःयात बिन्ति यात।
 23 वय्कलं कांम्हयूसित ल्हाः ज्वनाः गामं पिने यंकादिल। अले वयागु मिखाय् ई तयाः ल्हातं थियाः धयादिल – “छं छुं खं ला?”
 24 कांम्हं च्वय् थस्वयाः धाल – “जिं मनु ला खना अथेसां इपिं सिमा थें न्यासि वनाच्चंगु खना।”
 25 वय्कलं हानं वयागु मिखाय् ल्हाः तयादिल। अले ला वं बांलाक हे स्वये फत, फुक्कं यचुकु खनेदत।

* 8:11 ८:११ मती १२:३८; लूक ११:१६ * 8:12 ८:१२ मती १२:३९; लूक ११:२९ * 8:15 ८:१५ लूक १२:१ * 8:18 ८:१८ यर ५:२१; इज १२:२; मर्क ४:१२

26 वयकलं धयादिल – “सरासर छैं हँ, गामय् दुहां वने मते।”

पनुसं वयकःयात ख्रीष्ट खः धाःगु

मती १६:१३-२०; लूक ९:१८-२१

27 अनं येशू चेलातनापं कैसरिया फिलिप्पी धाःगु जिल्लाया झाल। लँय् वयकलं चेलातयत् थथे धकाः न्यनादिल – “मनूतयसं जितः सु धकाः धयाजुल?”

28 इमिसं धाल – “गुलिसिनं बप्तिस्मा बीम्ह यूहन्ना धाइगु,” गुलिसिनं “एलिया धाइगु, अले गुलिसिनं मेम्ह हे अगमवत्ता जुइ धकाः धाइगु।”*

29 अले वयकलं न्यनादिल – “छिमिसं जितः सु धकाः धयाच्चना लय्?”

पनुसं लिसः बिल – “छि मुक्ति बीम्ह ख्रीष्ट खः।”*

30 अले वयकलं थ्व खँ सुयातं कने मते धकाः आज्ञा बियादिल।

थः सीगु खँ कनादीगु

मती १६:२१-२३; लूक ९:२२

31 अबलय् निसैं येशू चेलातयत् ध्वाथुइक धयादिल – “मनूया कायनं यक्व हे दुःख सी मानि। थकालिपिं, तःधपिं पुजाहारीत व शास्त्रीतयसं वयात मानय् याइ मखु, बरु इमिसं वयात स्याइ। स्वन्हू लिपा व हानं म्वाना वइ।”

32 वयकलं थ्व ध्वाथुइक धयादिल। अले पनुसं वयकःयात छखे यंकाः थथे धयादी मते धकाः ब्वःबिल।

33 वयकलं फनक्क फहिलाः चेलातयत् स्वयाः पनुसयात थथे धकाः हक्कादिल – “शैतान, छ जिगु न्ह्यःने च्वने मते, छायाःसा छं ला परमेश्वरयागु खँय् मखु, बरु मनूतयगु खँय् जक ध्यान तयाच्चन।”

गथे यानाः येशूया चेला जुइगु

मती १६:२४-२८; लूक ९:२३-२७

34 अले वयकलं थः चेलातयत् व अन च्वपिं मनूतयतनापं सःताः थथे धयादिल – “जि नाप वयेगु जूसा छिपिं सुनानं थःगु खँय् छुं हे च्युताः काये मते। अले थःगु कूस थःम्हं हे क्वबिया सीत तकं लिमच्युसे जिगु ल्यूल्यु वा।”*

35 थःगु प्राण बचय् यायेत जक स्वइम्ह मनू नाश जुयावनी। सुनां जिगु नितिं व भिंगु खँयागु नितिं थःगु प्राण पाइ व बचय् जुइ।*

36 सारा संसार हे ल्हातय् दयाः नं व मनू सिनावन धाःसा वयात छु दइ?

37 वं हानं थःगु प्राण छुकिं लिफ्याना काइ?

38 थ्व पापी व भिंगु संसारय् सुनां जि व जिगु खँ न्यनाः ख्वाः फस्वय्की मनूया कायनं स्वर्गदूत नाप झःझः धाय्क परमेश्वर बाःनं छवया हइबलय् व खनाः लज्या चाइ।”

9

1 वयकलं हानं धयादिल – “थुलि जक मखु, जिं छिमित मेगु नं धाये – थन दनाच्वपिं मध्ये गुम्हं गुम्हं मनूत परमेश्वरयागु राज्य झःझः धाय्क वःगु मखंतले सी मखु।”

येशूयागु रूप ह्युगु

मती १७:१-१३; लूक ९:२८-३६

2 खुन्हू लिपा येशू पनुस, याकूब व यूहन्नायात ब्वनाः पहाडय् झाल। अन मेपिं सुं हे मदु। इमिसं स्वस्वं हे वयकःयागु रूप हिला वन।

3 वसः यचुसे त्वइसे च्वनाः थिनाच्वन, थथे ला थ्व संसारय् च्वपिं सुनानं यचुके फइ मखु।

4 अन एलिया व मोशा खनेदयावल। इपिं येशू नाप खँ ल्हानाच्वन।

5 थ्व खनाः पनुसं वयकःयात धाल – “गुरुजु, झीपिं थन हे च्वने दत धाःसा गुलि बांलाइ। जिमिसं स्वंगू बल्चा दय्के ला। छगू छितः, छगू मोशायात व मेगु छगू एलियायात।”

6 इपिं तसकं हे ग्याःगुलि पनुसं छु धायेत्यंगु खः वं धाये मसल।

7 अले सुपौंय वयाः इमित त्वपुल। सुपौंय दुनें थथे धयाहःगु सः ताये दत – “थ्व जि यःम्ह काय् खः। थ्वं धाःगु खँ न्यँ।”**

8 इमिसं छचाःखेलं स्वल, सुं हे मखन, अन ला इपिं व येशू जक दु।

9 पहाडं क्वहां झाया च्वंबलय् वयकलं इमित थथे उजं बियादिल – “मनूया काय् सिनाः म्वाना मवतलय् थ्व खँ सुयातं धाये मते।”

* 8:28 ८:२८ मर्क ६:१४-१५; लूक ९:७-८ * 8:29 ८:२९ यूह ६:६८-६९ * 8:34 ८:३४ मती १०:३८; लूक १४:२७ * 8:35 ८:३५ मती १०:३९; लूक १७:३३; यूह १२:२५ * 9:7 ९:७ मती ३:१७; मर्क १:११; लूक ३:२२ * 9:7 ९:२-७ २ पत्र १:१७-१८

10 थथे धयादीगुलि इमिसं सुयातं मसीकुसे मनय् जक तथा तल। अयसां इमिसं सिना: म्वायेगु धा:गु छु जुइ धका: थ:थवय् खँ ल्हानाच्चन।

11 अले वय्क:याके न्यन – “शास्त्रीतयसं न्हापालाक एलिया हे वयेमा: धका: छाया धयाच्चंगु?”*☆

12 वय्कलं धयादिल – “ख:, एलिया नि न्हापालाक वया: फुक्कं मिलय् याइ। मनूया कायून यक्व दु:खकष्ट सिया: हेला याका च्वनेमाली धका: छाया धर्मशास्त्रय् च्वयात:गु?”

13 जिं छिमित धात्थें धाये – एलिया ला वये धुंकल। धर्मशास्त्रय् च्वया त: थें तुं इमिसं वयात य:थें याना: दु:खकष्ट बियाछवत।”

भूत दुब्यूमह मचायात लाय्कादीगु

मती १७:१४-२१; लूक ९:३७-४३

14 वय्क:पिं मेपिं चेलातयथाय् लिहां झा:बलय् अन यक्व मनूत मुनाच्चंगु व शास्त्रीत वय्क:या चेलात लिसे हालाच्चंगु खन।

15 वय्क:पिं झा:गु खना: फुक्क मनूत छक्क जुया: ब्वाँय् वना: लसकुस यात।

16 अले वय्कलं न्यनादिल – “छिपिं इपिं नाप छु खँय् हालाच्चनागु?”

17 छम्हयसिनं वय्क:यात लिसे: बिल – “गुरुजु, जिं जिमि काययात लातामह भूत दुबिना च्वंगुलि छिथाय् हया।

18 भूत दुबित धायेवं व बँय् जू वनी, अले ई भ्वाललल भ्वाललल ल्हया: वाकुधी न्हया: तिल्ल प्यना वनी। छिकपिनि चेलातयत भूत पिछवया ब्यु धका: धयां इमिसं पिछवये मफुत।”

19 अले वय्कलं धयादिल – “छिमिसं गथे जक विश्वास याये मफुगु? जिं छिपिनाप गुलि हे च्वनीतिनि धका: जिं छिमिगु निति गुलि जक दु:ख सह यानाच्चनेगु? मचायात थन हजि।”

20 अले मचायात वय्क:याथाय् हल। भूतआत्मां येशूयात खनेवं मचायात कसा: याना: बँय् छवावात। अले मचां ग्वारा ग्वारा तुला: म्हुतुइ ई भ्वाललल भ्वाललल वय्कल।

21 थव खना: वय्कलं न्यनादिल – “थथे जूगु गुलि दत?”

बौम्हयसिनं धाल – “मचांनिसें।

22 थव भूतआत्मां वयात स्यायेत अप्व: हे मिइ व लखय् वान्छवया बी धुंकल। छिं छुं यानादी फुसा, दया याना: ग्वाहालि यानादिसँ रे।”

23 अले वय्कलं धयादिल – “जिं याये फु धका: छं विश्वास या:सा मजी मा:गु छु दु धका: विश्वास या:पिन्त ला फुक्कं जुइ।”

24 उग्रिमय् वं धाल – “जिं विश्वास याना, अयनं विश्वासय् बमला:निगुलि जित: ग्वाहालि यानादिसँ।”

25 ग्वा: ग्वा: मनूत वयाच्चंगु खना: वय्कलं भूतआत्मायात हक्का: धयादिल – “हे लातामह व ख्वाँय्मह भूतआत्मा, जिं छन्त धयाच्चना – वयाथासं पिहां वा, अले हानं गुबलें हे वयाके दुबी मते।”

26 भूतआत्मा चिल्लाय् दना हाला: मचायात इसा:थिसा: याना: पिहां वल। अले व मचा सीमह थें च्वना वन। फुक्कसिनं ला मचा सित हे धका: धाल।

27 तर वय्कलं ल्हा: ज्वना: थनादिल, अले व दना वल।

28 छँय् दुने झाये धुंका: चेलातयसं सुतक्क वय्क:याके थथे धका: न्यन – “जिमिसं भूतयात छाया पिछवये मफुगु?”

29 वय्कलं धयादिल – “थज्या:मह भूतयात ला प्रार्थना मयाय्कं पिछवये फइ मखु।”

येशू हानं थ: सीगु खँ कनादीगु

मती १७:२२-२३; लूक ९:४३-४५

30 अनं वय्क:पिं गालीली जुया: झाल। वय्क:पिं गन वनाच्चंगु धका: सुनां मसीमा धयागु वय्क:या इच्छा ख:।

31 छायाधा:सा लँय् वें वय्कलं चेलातयत थथे धका: स्यनादिल – “मनूया काययात ज्वना: मनूतयगु हे ल्हातय् ल: ल्हाइगु ई वइन। इमिसं वयात स्याइ, अले स्वन्हु दयका: हानं म्वाणा वइ।”

32 इमिसं धा:सा वय्कलं धयादीगु खँ बांलाक मथु, अयसां न्यनेत ग्यात।

दकलय् त:धंमह सु?

मती १८:१-५; लूक ९:४६-४८

33 वय्क:पिं कफर्नहमय् थयंका: छँय् झाये धुंका: वय्कलं इमिके “लँय् छु खँ ल्हाना च्वनागु?” धका: न्यनादिल।

34 इपिं सुम्क च्वन, छायाधा:सा लँय् इपिं मध्ये सु त:धं धका: हाला वयाच्चंगु ख:।*☆

35 अले वय्कलं फ्यतुना: झिनिम्हयसितं स:ता: थथे धयादिल – “दकलय् न्हापा जुइत स्वइम्हयसियां दकलय् लिपा च्वनेमा:, अले फुक्कसियां च्य: जुइमा:।”*☆

36 थुलि धया: वय्कलं छम्ह मचायात हया: इमि दथुइ तथादिल। अले वयात मुलय् तथा: इमित धयादिल –

37 “सुनां जिगु नामय् थज्याःम्ह मचायात लसकुस याइ, वं जितः हे लसकुस याःगुति ग्यनी। सुनां जितः लसकुस याइ वं जितः लसकुस याःगु मखु, जितः छवया हःम्हयसित लसकुस याःगु खः।”☆

सु झी शत्रु मखु व झीम्ह हे मनू खः
लूक ९:४९-५०

38 छन्हू यूहन्नां येश्यात धाल – “गुरूज, जिमिसं छिगु नामं भूत ख्यानाः च्वंम्ह छम्ह मनूयात खना। जिमिसं वयात अथे याये मते धकाः धया, छायाधाःसा व झीपिलिसे जुयाच्वंम्ह मखु।”

39 वयकलं धयादिल – “वयात पने मते, छायाधाःसा जिगु नामं ततःधंगु ज्या यानाच्वंपि सुनानं जितः मभिके छालि मखु।

40 सु झी शत्रु मखु, व झीम्ह हे मनू खः।☆

41 जिं छिमित धातर्थे धाये – सुनानं ख्रीष्टया मनूत धकाः छिमित लः जक त्वंकूसां वयात इनाम दइ।”☆

पापय् लाकीगु खँ

मती १८:६-९; लूक १७:१-४

42 “सुनानं जितः विश्वास यानाच्वंम्ह छम्ह चिधंम्ह मनूयागु जक नं विश्वास स्यंकेत स्वल धाःसा वयात गःपतय् ल्वहंघः घाकाः समुद्रय् वांछवयेगु हे बांलाइ।

43 छंगु ल्हातं छन्त पापय् लाकी धाःसा उकियात पाला छव। निपा ल्हाः दय्काः नरकयागु गुबलें मसीगु मिइ लायगु स्वयाः ला ल्हाः मदयक म्वानाच्वनेगु हे भिं।☆

44 अन छवयाच्वंगु मि गुबलें सी मखु, अले हानं की नं गुबलें हे सी मखु।

45 छंगु तुतिं छन्त पापय् लाकी धाःसा उकियात पाला छव। तुति निपा दय्काः नरकयागु गुबलें मसीगु मिइ लायेगु स्वयाः ला तुति मदयक म्वानाच्वनेगु हे भिं।

46 अन छवयाच्वंगु मि गुबलें सी मखु, अले हानं की नं गुबलें हे सी मखु।

47 अथे हे छंगु मिखां छन्त पापय् लाकी धाःसा उकियात लिकयाः वान्छवया ब्यु। मिखा निगलं मदयेका नरकयागु मिइ वांछवय्का च्वनेगु स्वयाः ला छंगु लागि कां जुयाः परमेश्वरयागु राज्यलय् दुहां वनेगु हे भिं।☆

48 अन छवयाच्वंगु मि गुबलें सी मखु, अले हानं की नं गुबलें सी मखु।☆

49 “छम्ह छम्हयसित मिं हे चि सवाः वय्की।

50 चि भिं जु, अथेसां चिं चियागु सवाः तंकूसा गय् यानाः चि सवाः वय्केगु? छिपि चि सवाः वःपि जुयाच्वं, अले फुक्क नाप मिलय् जुयाच्वं।”☆

10

पारपाचुकेगु खँ

मती १९:१-१२; लूक १६:१८

1 गालील त्वःताः येश् यहूदिया जिल्लाय् झायाः अनं यर्दन खुसिया पारिइ झाल। अन नं वय्कःयाथाय् ग्वाः ग्वाः मनूत मुंःगुलि न्हाबलें थें वय्कलं इमित स्यनेकने यानादिल।

2 अन नं फरिसीत वयाः वय्कःयागु मन स्वयेत थथे धकाः न्यन – “मनूतय्सं थः कलाःयात त्वःते ज्यू ला कि मज्यू?”

3 वय्कलं धयादिल – “मोशां छिमित छु या धकाः धया थकल?”

4 इमिसं धाल – “मोशां ला भवं च्वयाः पारपाचुकूसां ज्यू धकाः धाःगु दु।”☆

5 अले वय्कलं लिसः बियादिल – “छिमिगु नुगः छाःगुलि हे मोशां अथे पारपाचुकूसां ज्यू धकाः धयाथकूगु खः।

6 दकलय् न्हापा सृष्टि यानादीबलय् हे परमेश्वरं इमित मिजं व मिसा यानाः दय्कादीगु खः।☆

7 अय्जूगुलि मनूत थः मां बौयात त्वःताः कलाःनापं च्वंवनी।

8 अले इपि निम्हं छम्ह हे जुइ। उकिं आः इपि निम्ह मखु, छम्ह हे जुइ थुंकल।☆

9 परमेश्वरं हनादीपिन्त मनूतय्सं फाये मज्यु।”

10 छैय् लिहां वःबलय् चेलातय्सं वय्कःयाके थ्व हे खँ न्यन।

11 अले वय्कलं धयादिल – “सुनानं थः कलाःयात त्वःताः मेम्हलिसे ब्याहा यात धाःसा वं व्यभिचार याःगु जुइ।

12 अथे हे मिसां नं थः भाःतयात त्वःताः मेम्हलिसे ब्याहा यात धाःसा वं व्यभिचार याःगु जुइ।”☆

मस्तयत् आशिष बियादीगु

मती १९:१३-१५; लूक १८:१५-१७

☆ 9:37 ९:३७ मती १०:४०; लूक १०:१६; यहू १३:२० ☆ 9:40 ९:४० मती १२:३०; लूक ११:२३ ☆ 9:41 ९:४१ मती १०:४२ ☆ 9:43 ९:४३ मती ५:३० ☆ 9:47 ९:४७ मती ५:२९ ☆ 9:48 ९:४८ यशै ६६:२४ ☆ 9:50 ९:५० मती ५:१३; लूक १४:३४-३५ ☆ 10:4 १०:४ व्य २४:१-४; मती ५:३१ ☆ 10:6 १०:६ उत १:२७; ५:२ ☆ 10:8 १०:७-८ उत २:२४ ☆ 10:12 १०:११-१२ मती ५:३२; १ कोर ७:१०-११

13 लिपा मनूतयसं मस्तयत् येशू आशिष बियादीमा धकाः वयकःयाथाय हल। चेलातयसं इमित हक्काः छवल।
 14 अले येशू तंमव्याः इमित धयादिल – “मस्तयत् पने मते। इमित जिथाय् छवया हजि, छायाधाःसा परमेश्वरयागु राज्य थज्याःपिनिगु हे खः।

15 जिं छिमित धात्थे धाये – मस्तयगु नुगः थें दय्का मवःपिन्त परमेश्वरयागु राज्यय् दुकाइ मखु।”☆

16 अले वयकलं मस्तयत् घयपुयाः छैनय् ल्हाः तयाः आशिष बियादिल।

तःमिम्ह मनु

मती १९:१६-३०; लूक १८:१८-३०

17 अनं येशू लँय् झाया च्वंबलय् छम्ह मनुखं ब्वाँय् ब्वाँय् वयाः वयकःया न्ह्यःने पुलि चुयाः थथे धकाः न्यन – “भिम्ह गुरुजु, छु ज्या याःसा जितः अनन्त जीवन दइ?”

18 वयकलं लिसः बियादिल – “जितः छाया भिम्ह धकाः धयागु? भिम्ह ला परमेश्वर छम्ह हे जक दु।

19 व्यवस्थाय् थथे च्वायातःगु सि हे स्यु, मखु ला? स्याये मते, व्यभिचार याये मते, खइ मते, मखुगु साक्षी बी मते, कर्पिन्त थगय् याये मते, थः मां बौयात हनाबना ति।”☆

20 वं लिसः बिल – “गुरुजु, थ्व फुककं मचाबलय् निसें हे मानय् यानाच्चनागु दु।”

21 थ्व न्यनाः वयकःयात व खनाः माया वन, अले थथे धयादिल – “अझ नं छं छता याये मानि, थःके दुगु फुककं मियाः नये मखंपिन्त इनाब्यु। अले छन्त स्वर्गय् धनसम्पत्ति दइ। थुलि याये धुंकाः जि नाप वा।”

22 थ्व खँ न्यनाः व मनु ख्वाः खिउसे च्वंकाः दुःख तायाः सुम्क वन, छायाधाःसा व तसकं हे तःमिम्ह खः।

23 अले छचाःखेलं स्वयाः वयकलं चेलातयत् धयादिल – “तःमिपि मनुतयत् परमेश्वरयागु राज्यय् दुहां वनेत गुलि थाकु।”

24 थ्व खँ न्यनाः चेलात छक्क जुल। वयकलं हानं धयादिल – “परमेश्वरयागु राज्यय् दुहां वनेत गुलि थाकु।

25 मुलुयागु कँय् प्वाल्य् ऊँट दुहां वनेत अःपुया च्वनी, तर तःमिपि परमेश्वरयागु राज्यय् दुहां वनेत थाकुया च्वनी।”

26 थ्व खँ न्यनाः इपि तसकं हे अजू चाल, अले थःथवय् थथे धकाः खँ ल्हात – “अयसा सुनां जक उद्धार काये फइ?”

27 वयकलं इमित स्वयाः धयादिल – “मनुतयपाखें थथे जुइ फइ मखु, अयनं परमेश्वरं याये मफुगु छुं नं मदु।”

28 पन्हुसं वयकःयात थथे धाल – “स्वयादिसँ, जिमिसं दुगु फुकक त्वःताः छिगु ल्यूल्यु वयाच्चना।”

29 वयकलं धयादिल – “जिं छिमित धात्थे धाये – जिगु निति व भिंगु खँयागु निति छँबुं, दाजुकिजा, तताकेहँ, मांबौ व काय्म्ह्याय् त्वःतावःपिन्त

30 व दुःख स्यूपिन्त आः हे सछिदुगं अप्वः छँबुं, दाजुकिजा, तताकेहँ, मांबौ व काय्म्ह्याय् सकलें दइ। अले हानं अनन्त जीवन नं दइ।

31 न्हापा लाःपि लिपा लाइ, अले लिपा लाःपि न्हापा लाइ।”☆

येशू स्वकः खुसि सीगु खँ धयादीगु

मती २०:१७-१९; लूक १८:३१-३४

32 वयकःपि अनं यरूशलेमपाखे झाल। येशू इमिगु न्ह्यः न्ह्यः झायाच्चन। चेलात व वयकःया ल्यूल्यु वःपि मनुत छक्क जुयाः ग्यायां वनाच्चन। येशू हानं छकः झिनिम्ह चेलातयत् सःताः थःत जुइतिनिगु खँ थथे धकाः कनादिल –

33 “न्यँ, झीपि यरूशलेमय् वनाच्चनागु दु। अन मनुया काययात ज्वनाः तःधपि पुजाहारीत व शास्त्रीतयगु ल्हातिइ लःल्हानाबी। इमिसं वयात स्याये हे माः धकाः धाइ। अले वयात यहूदीमखुपिनिगु ल्हातय् लःल्हानाबी।

34 इमिसं वयात यंकाः गिजय् याइ, थुकलं बी, कोरी दाइ, अले स्यानाछवइ। अयसां स्वन्हु दय्काः व म्वाना वइ।”

याकूब व यूहन्नां बिन्ति याःगु

मती २०:२०-२८

35 जब्दिया कायपि याकूब व यूहन्नां वयाः थथे धाल – “गुरुजु, जिमिसं न्ह्यागु फवसां छिं जिमित बियादी धकाः जिमिसं मनंतुनागु दु।”

36 वयकलं न्यनादिल – “धा, जिं छिमित छु याये माल?”

37 इमिसं धाल – “छि जुजु जुयादीबलय् जिमित छिगु जवय् व खवय् तयादिसँ।”

38 थ्व न्यनाः वयकलं धयादिल – “छिमिसं छु फवनाच्चना धयागु थःपिन्सं हे मस्यु। छु जिं त्वनेत्यनागु दुःखयागु खवलां छिमिसं त्वने फु ला? जिं काये माःगु दुःखयागु बप्तिस्मा छिमिसं धायेफु ला?”☆

39 इमिसं “फु” धकाः लिसः बिल।

अले वयकलं इमित धयादिल – “त्वनेत ला छिमिसं नं जिं थें त्वनी, अले बप्तिस्मा कायेत ला छिमिसं नं जिं थें काइ।

40 अयनं जिके सुयात नं जिगु जवंखवं तयेगु हक मदु। सुयात सुयात तयेगु धकाः ला क्वःछिना तयादी धुंकल।”

☆ 10:15 १०:१५ मती १८:३ ☆ 10:19 १०:१९ प्रस २०:१२-१६; व्य ५:१६-२० ☆ 10:31 १०:३१ मती २०:१६; लूक १३:३० ☆ 10:38 १०:३८ लूक १२:५०

- 41 याकूब व यहून्नायागु थ्व खँ न्यना: मेपिं झिम्ह चेलात तंम्बल।
 42 अथे जुगुलि वयकलं इमित थःथाय् सःता: धयादिल – “छिमिसं सि हे स्यू नि, थ्व संसारय् शासन याइपिन्सं मनूतय्त ल्हातय् काइ। अले इमि नायःतय्सं इमित थः यःथें याना तइ।
 43 छिमिगु दथुइ धाःसा थथे जुइ मखु। सुनां तःधं जुइ मास्ति वयकी व छिपिं सकसियां च्यः जुइमाः।*
 44 सुयां न्हापालाके मास्ति वःसा व ला झन दास हे जुइमाः।*
 45 मनूया कायनं सेवा याकेत मखु, बरु सेवा यायेत व यक्वसित मुक्ति बीत व सीत वःगु खः।”

कांम्ह बारतिमैयात लायकादीगु
 मती २०:२९-३४; लूक १८:३५-४३

- 46 अले वयकःपिं यरीहो थ्यंकः झाल। येशू अनं चेलात व यक्व मनूत नाप झायेत्यंबलय् लँय् छथाय् तिमैया काय् बारतिमै धाःम्ह छम्ह कांम्ह फवर्गिं च्वनाच्वन।
 47 वं नासरतयाम्ह येशू झायाच्वन धयागु न्यना: ततःसलं थथे हाला हल – “दाऊदया काय् येशू, जितः दया यानादिसँ।”
 48 मनूतय्सं वयात हाले मते धकाः ब्वःबिल।
 अयनं व झन जक तसकं हाला हल – “दाऊदया काय् येशू, जितः दया यानादिसँ।”
 49 थ्व न्यना: वयकलं दिना: धयादिल – “वयात सःती।”
 इमिसं व कांयात थथे धकाः सःतल – “साहस या, देँ, वयकलं छन्त सःतादिल।”
 50 गागि हे त्वःता: तिन्हुया: व छक्कलं येशूयाथाय् वल।
 51 अले वयकलं वयात धयादिल – “जिं छन्त छु याये माल?”
 कांनं धाल – “गुरुजु, जितः मिखां खंका बियादिसँ।”
 52 वयकलं धयादिल – “वा, छंगु विश्वासं छं मिखां खनी।” उग्रिमय् हे वं मिखां खन, अले व वयकःया ल्यूल्यू वन।

11

येशू यरूशलेमय् झाःगु

मती २१:१-११; लूक १९:२८-४०; यूह १२:१२-१९

- 1 वयकःपिं यरूशलेमया सतीक लाःगु जैतून डाँडायामु बेथफागे व बेथानिया धाःगु गामय् थ्यंकः झाःबलय् येशू निम्ह चेलातय्त थथे धकाः 2 खँ स्यना: छवयादिल – “छिपिं न्ह्यःनेसं च्वंगु गामय् हँ। अन दुहां वनेवं हे सुनानं मगःनिम्ह छम्ह गधाया मचायात चिनातःगु खनी। वयात फ्यना: थन हजि।
 3 छिमित सुनानं छुं धाल धाःसा, छिमिसं – ‘प्रभुयात माला च्वन’ धकाः धा। अले वं बिया हइ।”
 4 इपिं वना: छम्ह गधाया मचायात लँय् लाःगु लुखाय् पिने चिनातःगु खना: इमिसं वयात फ्यन।
 5 अन दना च्वंपिन्सं इमित थथे धाल – “गधायात फ्यना: छु यानाच्वनागु हं?”
 6 वयकलं स्यना हः थें इमिसं लिसः बिल। अले इमित गधा बियाहल।
 7 इमिसं व गधाया मचायात वयकःयाथाय् हया: थःपिनिगु गा वयागु म्हय् लायाबिल। अले वयकः गधाया म्हय् च्वनादिल।
 8 यक्वसिनं थथःगु गा हया: लँय् लायाबिल, अले गुलिसिनं ख्यलय् च्वंगु स्याउला हः हया: लँय् लाय हल।
 9 वयकःया न्ह्यः न्ह्यः वंपिं व ल्यूल्यू वःपिं थथे हाल –

“होसन्ना,

प्रभुया नामं झाःम्ह धन्यम्ह खः।*
 10 झी तापाःबाज्या दाऊदयागु
 वयाच्वंगु राज्यया
 जयजय जुइमा।
 स्वर्गय् च्वनादीम्ह परमेश्वरयात
 होसन्ना।”

- 11 थुकथं वयकः यरूशलेमय् थ्यंका: अन च्वंगु देगःया चुकय् झाल। छचाःखेलं फुक्कं स्वये धुंका: लिबाय् धुंक्गुलि वयकः झिनिम्ह चेलात नाप बेथानियाय् लिहां झाल।

यःमरिमायात सरा: बियादीगु

मती २१:१८-१९

- 12 कन्हय् खुन्हु वयकःपिं बेथानियां झाया च्वंबलय् येशू नयेपित्याकल।

13 तापाकं हे वयकलं छमा वॉउसे च्वंगु यःमरिमा खनाः उकी छुं सयाच्चंगु दइ ला धकाः स्वः झाल। अन थ्यंकाः छुं हे सया मच्चंगु व हः जक खन। थुबलय् यःमरि सइगु ई मजूनि।

14 अले वयकलं थ्व सिमायात थथे धयादिल – “आवंलि छंगु फल सुनानं नये मखनेमा।” थथे धयादीगु चेलातयसं नं ताल।

बंजाःतयूत देगलं ख्यानाः छवःगु

मती २१:१२-१७; लूक १९:४५-४८; यूह २:१३-२२

15 वयकःपिं हानं यरूशलेमय् थ्यंकाः झाल। येशू देगलय् झायाः अन च्वनाः मीगु व न्यायेगु ज्या यानाच्चंविं फुक्कसिंतं ख्यानाः छवयादिल। धिबा हिलीपिं सराफितयगु टेबिल ग्वारा तुइकाबिल, सकुभतु मीपिनिगु ताथ फाता पुइकाबिल।

16 हानं देगःया चुकं जुकाः सुयातं नं छुं यंकेगु हयेगु याकेबिया मदिल।

17 वयकलं इमित थथे धयाः स्यनादिल – “थ्व खँ च्वयातःगु, मस्यु ला? ‘जिगु छँ फुक्क मनुतय् प्रार्थना याइगु छँ खः।’ छिमिसं ला थुक्कियात खँ व दाखुंतयगु छँ धकाः यानाच्चन।”☆

18 तःधंविं पुजाहारीत व शास्त्रीतयसं थ्व खँ न्यनाः वयकःयात स्यायेगु ग्वसाः ग्वल। तर मनुत खनाः ग्यानाः इमिसं याये मफुत, छायाःसा मनुतयसं वयकःयागु खँ तसकं ययकू।

19 बहनी जूगुलि वयकःपिं शहरं पिने बेथानियाय् लिहां झाल।

गनावंगु यःमरिमा

मती २१:१८-२२

20 कन्हय् खुन्हू सुथय् वयकःपिं हानं यरूशलेमपाखें वनाच्चंबलय् लँय् यःमरिमा गना च्वंगु खन।

21 अले पत्रसयात लुमसे वयाः थथे धाल – “गुरूजु, स्वयादिसँ, छिं सराः बियादीगु सिमा ला गनावने धुंकल।”

22 अले वयकलं लिसः बियादिल – “परमेश्वरयात विश्वास या।

23 जिं छिमित धात्थें धाये – छिमिसं नं छुं हे संका मयासँ थःम्हं मतिइ तःगु खँ पूवनी धकाः विश्वास यानाः थ्व पहाडयात ‘ल्यहँ दनाः समुद्रय् कुतुं हँ’ धकाः धाल धाःसा अथे हे जुइ।☆

24 अयजूगुलि जिं छिमित धाये – प्रार्थना यानाः छिमिसं छु फवंगु खः व जितः दये धुंकल धकाः विश्वास यात धाःसा छिमित व द हे दइ।

25 सुनानं छिमित छुं याःगु दुसा प्रार्थना यायेबलय् छिमिसं इमित न्ह्याबलें क्षमा या, अले स्वर्गय् च्वनादीम्ह छिमि परमेश्वर बाःनं नं छिमित अथे हे क्षमा याइ।

26 छिमिसं वयात क्षमा मबिल धाःसा छिमि स्वर्गय् च्वनादीम्ह बाःनं नं छिमिसं याःगु पाप क्षमा यानादी मखु।”

येशूयात सुनां अधिकार बियातल धकाः न्यंगु

मती २१:२३-२७; लूक २०:१-८

27 वयकःपिं हाकनं यरूशलेमय् थ्यंकाः झाल। येशू देगःया चुकय् चाःहिला च्वनादीबलय् तःधंविं पुजाहारीत, शास्त्रीत, व थकालिपिन्सं वयाः वयकःयात

28 थथे धाल – “छिं थथे याना दित गनं अधिकार कयादिया? अले छितः थ्व अधिकार सुनां बिल?”

29 वयकलं इमित धयादिल – “जिं नं छिमिके छगू खँ न्यने, छिमिसं लिसः बिल धाःसा जितः सुनां थ्व अधिकार बियाहःगु खः धकाः धाये।

30 बत्तिस्मा बीगु अधिकार यूहन्नां सुयापाखें काल? स्वर्गपाखें ला कि मनुतयपाखें?”

31 थ्व न्यनाः इमि थःथवय् थथे खँ जुल – “स्वर्गपाखें काःगु धाल कि झन झीत वं ‘अयसा, छिमिसं वयात छाया विश्वास मयानागु लय?’ धकाः धाइ।

32 मनुतयपाखें काःगु धाल कि मनुतयसं झीत स्याइ, छायाःसा फुक्कसिनं यूहन्नायात अगमवक्ता धकाः मानय् यानातःगु दु।”

33 थथे जूगुलि इमिसं वयकःयात लिसः बिल – “जिमिसं मस्यु।”

अले वयकलं धयादिल – “अयसा, जिं नं छिमित थ्व ज्या यायेत जितः सुनां अधिकार बियाहःगु खः धकाः धाये मखु।”

12

मभिपिं म्हयतयगु उखान

मती २१:३३-४६; लूक २०:१-१९

1 शुलि धयादी धुंकाः वयकलं इमित छपु उखान छुनादिल। “छम्ह तःसिं दु। वं थःगु क्यबय् दाख पित। अले प्यखें वालं चिनाबिल। वं अन दाख तिस्सिगु साः नं तयाबिल। अले क्यब स्वयेत छखा बल्चा नं दय्का थकल। क्यबय् ज्याकाः व मेगु देशय् वन।”☆

- 2 बाली कायेगु ई जुइका: दाखक्यबया थुवालं थः च्यःयात म्हयतयथाय बाली कायके छवल।
 3 इमिसं व च्यःयात ज्वना: दाल, अले छुं हे बिया मछवसें खालि ल्हातं तुं लित छवयाबिल।
 4 दाखक्यबया थुवालं हानं मेम्ह च्यःयात छवयाहल। वयात नं इमिसं दाया: छेनय् घा:पा: याना: बेइज्जत याना: छवयाबिल।
 5 वं हानं मेम्ह च्यः छवयाहल, थ्वयात ला इमिसं स्याना हे बिल। थुकथं इमिसं गुलिसितं दायाछवत, गुलिसितं ला स्या हेस्यात।
 6 दाखक्यबया थुवा:या थः हे यःम्ह काय् छम्ह जक बाकि दनि। दकलय् लिपा थःकाय्यात हे वं थथे मतिइ तया: म्हयतयथाय् छवल – ‘जि काय्यात ला इमिसं हनाबना हे तइ।’
 7 “म्हयतयसं ला झन जक हे थथे ग्वसा: ग्वल – ‘थ्व ला तःसिया हे काय् खः, थ्वयात स्याना: फुक्क धनसम्पत्ति थःगु याना काये।’
 8 इमिसं काय्म्हयसित ज्वना: स्यात, अले बुं पिने वान्छवया बिल।”
 9 येशू इमिके न्यनादिल – “दाखक्यबया थुवालं थुमित आ: छु याइगु जुइ? वं वया: फुक्कसितं स्याना: क्यब मेपिन्त हे ज्याके बी।
 10 थथे च्वयातःगु खँ छिमिसं मब्बना ला?

- “ ‘दकःमितयसं ज्यालगय् मजूगु
 धका: धा:गु ल्वहं हे
 मू ल्वहं जूवल।
 11 परमेश्वरं हे थथे यानादीगु खः।
 झीसं स्वयेबलय्
 थ्व तसकं अजू चायापु!’ ”☆

12 वयक्कलं कनादीगु थ्व उखान न्यना: इमिसं थःपिन्त हे ध्याका: धयादीगु खः धका: थुइका काल। अले इमिसं वयक्कःयात ज्वनेत स्वल। अयनं इमिसं मनूत खना: ग्याना: ज्वने मछाल, अले इपिं सुम्क वनाछवत।

कर पुलेगु खँ

मती २२:१५-२२; लूक २०:२०-२६

- 13 अले इमिसं येशूयात खँय् काका: ज्वनेगु ग्वसा: ग्वया: सुं फरिसीत व हेरोदया मनूत छवयाहल।
 14 इमिसं वया: वयक्कःयात थथे धाल – “गुरुजु, छि धाल्थे भिम्ह मनू खः। छिं मनूतयत परमेश्वरयागु भिंगु लँपु जक क्यनादी। मनूतयसं धाइ ल्हाइगु खँय् छिं च्यूता: तयामदी, छायाधा:सा छिं ख्वा: स्वया: खँ ल्हानामदी। छता खँ धयादिसँ, कैसरयात झीसं कर पुले ज्यू ला कि मज्यू? कर पुले ला कि मपुले?”
 15 वयक्कलं इमिगु मभिगु बिचा: थुइका: धयादिल – “जित: छाय् काय्केत स्वयागु? धिबा छग: हया: जित: क्यँ।”
 16 इमिसं छग: धिबा हया: वयक्कःयात क्यन। वयक्कलं न्यनादिल – “थुकी सुयागु ख्वा: व नां कियातःगु दु?”
 इमिसं “कैसरयागु” धका: लिस: बिल।
 17 वयक्कलं धयादिल – “अयसा, कैसरयागु कैसरयात हे ब्यु, परमेश्वरयागु परमेश्वरयात हे ब्यु।”
 वयक्कःयागु खँ न्यना: इमि व धाये थ्व धाये मन्त।

सीपिं म्वानावइगुयात कया: न्ह्यस:

मती २२:२३-३३; लूक २०:२७-४०

- 18 उखन्हु हे सिना: म्वाना वइगु खँय् विश्वास मयाइपिं सदुकीतयसं वया: येशूयाके थथे धका: न्यन –☆
 19 “गुरुजु, सुं मनू मस्त मदयक्कं सिनावन धा:सा वया हे किजां थः तता:जुयात कला: तया: दाजुम्हयसिगु निति मस्त दयक्केमा: धका: मोशां च्वया थकूगु दु।☆
 20 न्हयम्ह दाजुकिजापिं दु। तःधिकःम्ह दाजुम्ह ब्याहा याना: मस्त मदयक्कं हे सिनावन।
 21 अले दातिम्ह किजां तता:जुम्हयसित कला: तल। दातिम्ह नं मस्त मदयक्कं हे सिनावन। थथे हे साहिलाम्हयसिनं नं यात।
 22 थुकथं हे वयां क्वय्यापिं नं फुक्कं मस्त मदयक्कं सिनावन। दकलय् लिपा व मिसा नं सित।
 23 आ: धयादिसँ, सीपिं म्वाना वइबलय् व मिसा सुया कला: जुइ, छायाधा:सा इपिं न्हयम्हयसिनं नं वयात कला: तःगु दु।”
 24 थ्व न्यना: वयक्कलं धयादिल – “छिमिसं तसकं दुंकाच्चन, छायाधा:सा छिमिसं धर्मशास्त्रयागु खँ व परमेश्वरयागु शक्ति हे मथूनि।
 25 सीपिं हानं म्वाना वइबलय् इपिं स्वर्गदूत थें जुइ। उबलय् सुयागुं ब्याहा नं जुइ मखु, सुयातं बिया नं छवइ मखु।

26 “सीपिं म्वाना वइ धयागु खँ छु छिमिसं परमेश्वरं मोशायात च्यानाच्चंगु झालं थथे धयादीगु मब्बना ला? – ‘जि अन्नहामया, इसहाकया व याकूबया परमेश्वर खः।’”

27 थुकियागु अर्थ वय्कः सीपिनि परमेश्वर मखु, बरु म्वाःपिनि परमेश्वर खः। छिमिसं तसकं टुंकाच्चन।”

दक्वसिबय् तःधंगु आज्ञा

मती २२:३४-४०; लूक १०:२५-२८

28 छम्ह शास्त्री वय्कःपिं अथे हालाच्चंगु न्यनाच्चंगु जुयाच्चन। वय्कलं इमित पाय्छि पाय्छि जुइक लिसः बियादीगु न्यनाः वं नं वय्कःयात थथे धकाः न्यन – “व्यवस्थाय् दकलय् तःधंगु आज्ञा छु खः?”

29 वय्कलं लिसः बियादिल – “दकलय् तःधंगु खँ थ्व खः – ‘हे इस्माएलीत न्यँ! परमप्रभु झी परमेश्वर छम्ह हे जक दु।

30 छिमिसं परमप्रभु झी परमेश्वरयात दुनुगलंनिसें माया या, थःगु प्राण बिया तकं माया या, थःगु मनंनिसें माया या, अले थःगु बलं फतले माया या।’”

31 निगूगु तःधंगु आज्ञा थ्व खः – ‘थः जःलाखःलायात थःत थें माया या।’ थ्व थें ज्याःगु तःधंगु आज्ञा छुं हे मदु।”

32 अले व शास्त्री वय्कःयात धाल – “गुरुजु, छिं धयादीगु खँ ला धाल्थें हे खः। परमेश्वर छम्ह हे जक दु। अले वय्कः बाहेक मेम्ह मदु धकाः ला छिं खःगु हे खँ धयादिल।”

33 अथे जगुलि परमेश्वरयात दुनुगलंनिसें वाःचायकाः माया यायेगु, अले बलं फतलय् माया यायेगु, अले हानं जःलाखःलायात थःत थें माया यायेगु ला बलि बीगु व होमबलि स्वयाः तसकं भिं।”

34 वयागु थज्याःगु बुद्धिं जाःगु लिसः न्यनाः वय्कलं धयादिल – “छ परमेश्वरयागु राज्यं तापाः मजू।” उबलय् निसें वय्कःयाके सुनानं छुं हे न्यं वये मछाल।”

मुक्ति बीम्ह ख्रीष्ट सु खः?

मती २२:४१-४६; लूक २०:४१-४४

35 येशू देगलय् स्यनेकने यानादीबलय् थथे न्यनादिल – “शास्त्रीतय्सं गथे यानाः मुक्ति बीम्ह ख्रीष्ट दाऊदया काय् खः धकाः धाये फइ?”

36 पवित्र आत्मां जायाः दाऊद थःम्हं हे थथे धयावंगु खः –

“ ‘छं शत्रुतय् छंगु पालि तःले मततले

छ जिगु जवय् च्वनाच्चं धकाः

परमप्रभुं जिमि प्रभुयात धयादिल।’”

37 “दाऊदं हे अथे वयात ‘प्रभु’ धकाः धाल धाःसा वय्कः गथे यानाः दाऊदया काय् जुइ फइ?” ग्वाः ग्वाः मनूतय्सं वय्कःयागु खँ लय्लयतातां न्यनाच्चन।

शास्त्रीत खनाः होश या

मती २३:१-३६; लूक २०:४५-४७

38 वय्कलं धयादिल – “शास्त्रीत खनाः होश या। थुपिं ततःपाःगु लं फिनाः बजारय् वनीबलय् फुक्कसिनं मानय् याका जुइत स्वइ।

39 भवजय् इपिं च्वय् च्वना जुइ, अले धर्मशास्त्र स्यनीगु छँय् इपिं न्ह्यःने च्वनेगु स्वइ।

40 इमिसं भाःत मदुपिं मिसातय्गु छँ लुतय् यानाच्चंगु दु। मनूतय्त क्यनेत धाःसा ताःहाकय्क प्रार्थना याना जुइ। उकिं इमित मेपिन्त स्वयाः अप्वः सजाँय बी।”

विधवा मिसां छाःगु धिबा

लूक २१:१-४

41 अले वय्कः देगःया धुकू न्ह्यःने फ्यतुनाः मनूतय्सं चन्दा तःगु स्वयादिल। तःमिपिं मनूतय्सं धिबा नं यक्व तया वं।

42 छम्ह चीमिम्ह विधवा मिसां नं वयाः सिजःयागु निगः चुन्नाचा तया वन।

43 थ्व खनाः वय्कलं चेलातय्त सःताः धयादिल – “जिं छिमिंत धाल्थें धाये – धुकुतिइ धिबा छाःवःपिं मध्ये दकलय् अप्वः धिबा छाःम्ह ला थ्व चीमिम्ह विधवा मिसा खः।

44 छायाःसा मेपिन्सं ला इमिके यक्व दुगुलि अःपुक बियावन। थ्व मिसां ला थःके दुगु फुक्कं नयेत मदय्क हे बियावन।”

13

दुःखकष्ट जुइतिनिगु खँ

मती २४:१-१४; लूक २१:५-१९

1 येशू देगलं पिने झाःबलय् चेलात मध्ये छम्हयसिनं वयकःयात धयादिल – “गुरूजु, स्वयादिसँ, गपाय् गपायवःगु ल्वहँतं दयकातःगु ततःखाःगु छँ।”

2 वयकलं लिसः बियादिल – “छु छिमिसं थ्व ततःखागु छँ खना ला? थुपिं फुक्कं दुना वनाः ल्वहं छगः नं दइ मखुत।”

3 वयकः देगःया न्ह्यःने लाःगु जैतून डाँडाय् फ्यतुना च्वनादीबलय् पन्नुस, याकूब, यूहन्ना व अन्द्रियासं वयाः सुनानं मसीक वयकःयाके थथे धकाः न्यन –

4 “छिं धयादी थें गुबलय् जुइ? अले थथे गुबलय् जुइ धकाः जिमिसं गथे यानाः सीकेगु?”

5 वयकलं धयादिल – “होश यानाच्वँ, सुनानं छिमित मिखाय् धुलं छ्वाके मफयेमा,

6 छायाधाःसा यक्व हे मनूतयसं वयाः – ‘जि मुक्ति बीम्ह खीष्ट खः’ धकाः छिमिगु मिखाय् धुलं छ्वाकेत स्वइ।

7 न्यँ, छिमिसं जवंखवं तसकं ल्वापु जूगु व ल्वापु जुइत्यंगु खँ न्यनी। अयसां, छिपिं ग्याये मते, छायाधाःसा थथे जुइ हे माः। थथे जुइवं संसार नाश जुयावनी मखु।

8 देश देशतयगु दथुइ ल्वापु जुइ। राज्य राज्ययागु दथुइ ल्वापु जुइ। प्यखें अनिकाल जुइ, अले भ्वखाय् ब्वइ। थ्व ला दुःखकष्टयागु छुमां जक खः।”

9 “न्ह्यागु जूसां छिमिसं होश यानाच्वँ। इमिसं छिमित अदालतय् यंकी, धर्मशास्त्र स्यनीगु छँय् नं छिमिसं दायकाः च्वनेमाली। जितः विश्वास याःगुलि छिमित हाकिमत व जुजुपिनिगु न्ह्यःने थने यनी, अले छिमिसं जिगु नामय् साक्षी बी माली।

10 न्ह्याथे यानाः सां भिंगु खँ फुक्क संसारय् न्यंके हे माः।

11 छिमित ज्वना यंकीबलय् छिमिसं छु धायेगु धकाः धन्दा काये म्वाः। छिमित अबलय् गथे धाय्की अथे हे धा, छायाधाःसा अबलय् छिमिसं मखु, बरु छिमिके दीम्ह पवित्र आत्मां हे नवानादी।*

12 “थुबलय् मनूतयसं थः हे दाजुकिजापिन्त महियाः स्याके बी। बौन थः हे काय् म्हाय्पिन्त, अले काय् म्हाय्पिन्सं थः हे मां बौयात महियाः स्याके बी।

13 थथे जिगु नामं यानाः छिमित फुक्कसिनं हेला याइ। लिपा तकं क्वातुक विश्वास यानाः सह यानाच्वंम्ह धाःसा बचय् जुइ।”*

यरूशलेम नाश जुइतिनि

मती २४:१५-२८; लूक २१:२०-२४

14 थ्व खँ ब्वंम्हयसिनं थुइमा – “नाश याइगु घच्चायापुगु खँ गन मदयेमाःगु खः अन दनाच्वंगु छिमिसं खनेवं यहदियाय् च्वनाच्वंपिं पहाडय् बिस्सुं वनेमा।*

15 छँय्या कःसिइ च्वनाच्वंपिन्सं थःगु मालसामान कायेत तकं क्वहां वने लाइ मखु।*

16 बुँइ ज्या याना च्वंपिन्सं थःगु वसः कायेत तकं छँय् वने लाइ मखु।

17 प्वाथय् दुपिं व दुस्त्वंम्ह मचा दुपिं मिसातय्त तसकं सास्ती जुइ।

18 चिकुलाबलय् व विश्रामबार खुन्हु थथे मजुइमा धकाः परमेश्वरयात प्रार्थना याना च्वँ।

19 उबलय् तसकं सास्ती जुइ। सृष्टि जूबलय् निसें आः तकं थपाय्सकं सास्ती जूगु मदुनि। अले लिपा नं गुब्सं जुइ मखु।*

20 परमेश्वरं व ईयात चिहाकयका मदीसा सुं हे बचय् जुइ मखु। वयकलं थःम्हं ल्ययातःपिं मनूतयगु निंति व ईयात चिहाकयकादी।

21 “उबलय् सुनानं ‘मुक्ति बीम्ह खीष्ट थन दु, अन दु’ धकाः धाल धाय्वं छिमिसं पत्याः याये मते,

22 छायाधाःसा उबलय् फताहा खीष्ट व अगमवत्तात खनेदयकः वइ। इमिसं फतिफतलय् परमेश्वरं ल्ययातःपिं मनूतय्त झंगःलाय्त ततःधंगु चिं व अजू चायापुगु ज्या यानाक्यनी।

23 छिपिं होश यानाः च्वनाच्वँ, थथे जुइतिनि धकाः जिं छिमित न्हापां हे धयाबियागु दु।”

मनूया काय् झाइबलय् थथे जुइ

मती २४:२९-३१; लूक २१:२५-२८

24 “अबलय् थथे दुःखकष्ट जुइ धुनेवं –

“सूर्य खिउँया वनी, तिमिला बुलुयावनी।*

25 आकाशय् च्वंगु नगु कुतुं वनी।

* 13:11 १३:१-११ मती १०:१७-२०; लूक १२:११-१२ * 13:13 १३:१३ मती १०:२२ * 13:14 १३:१४ दान ९:२७; ११:३१; १२:११ * 13:15 १३:१५ लूक १७:३१ * 13:19 १३:१९ दान १२:१; प्रस ७:१४ * 13:24 १३:२४ यशै १३:१०; इज ३२:७; योए २:१०,३१; ३:१५; प्रका ६:१२

अले आकाशय् च्वंगु शक्ति खाइ।*☆

- 26 “अबलय् मनूया काय् तःधंगु शक्ति ज्वनाः झःझः धाय्क सुपाँचय् खनेदय्कः वइ।*☆
27 वय्कलं थः स्वर्गदूततय्त् पृथ्वीया प्यखें छवयाः ल्ययातःपिन्त छथाय् मुंकी।”

यःमरिमायागु उखान

मती २४:३२-३५; लूक २१:२९-३३

- 28 “यःमरिमापाखें छिमिसं छता खँ सीकि। थुकी चुलि जायावल कि वर्षा वल धकाः छिमिसं सी।
29 अथे हे जिं धया थें जुयावल कि छिमिसं मनूया काय् वइन धकाः सीकि।
30 जिं छिमित धात्थे धाये – आःयापिं मनूत सिनावने न्ह्यः हे जिं धया थें जुइ।
31 आकाश व पृथ्वी मदयावनी, अयनं जिगु वचन गुबलें मदयावनी मखु।”
32 “थथे गुबलय् व गुखुन्हु जुइ धकाः सुनानं मस्यु। स्वर्गय् च्वंपिं स्वर्गदूततय्त्सं, अले परमेश्वरया कायनं हे नं थ्व खँ मस्यु।
परमेश्वर बाःनं जक स्यु।
33 अय्जुगुलि होशयानाच्वँ, छायाधाःसा थथे गुबलय् जुइ धकाः छिमिसं मस्यु।
34 “थ्व खँ ला परदेशय् वनेत्यंमह मनू थें खः। वं थः च्यःतय्त् ‘छँयागु ज्या बांलाक या,’ अले लुखाय् पाः च्वनीमहय्सित
‘छँय् बांलाक स्व’ धकाः धाइ।*☆
35 छिमिसं नं अथे हे होश यायेमाः, छायाधाःसा छँ थुवाः गुबलय् लिहां वइ धकाः छिमिसं मस्यु। बहनी वइ ला, चान्हय् वइ
ला, खा हालीबलय् वइ ला, सुथय् वइ ला, सुनां छु स्यु?
36 आकाझाकां वइबलय् वं छिपिं घनाच्वंगु मलायेमा।
37 जिं छिमित धयाच्वनागु खँ फुक्कसितं धयाच्वनागु दु – ‘होशयानाच्वँ।’ ”

14

बेथानियाय् येशूयात चिकनं लूगु

मती २६:६-१३; लूक १२:१-८

- 1 छुत्काराया नखः व सोडा मतःगु मरि नयेगु नखः निन्हु जक मानि। तःधंपिं पुजाहारीत व शास्त्रीतय्त्सं येशूयात गथे यानाः
ज्वनाः स्यायेगु धकाः ग्वसाः ग्वयाच्वन।*☆
2 इमिसं थथे मतिइ तल – “थ्व ज्या नखःबलय् याये मज्यु, मखुसा तसकं ल्वापु जुइ।”
3 छन्हु येशू बेथानियाय् सिमोन कोहियागु छँय् भवय् नयेत झाःबलय् छम्ह मिसा दुस्ल्वहंयागु थलय् शुद्धगु तसकं थिकेगु व
नस्वाःगु चिकं ज्वनाः वल। अले थलयाःगु पुसा चायेकाः वं चिकनं येशूया छेनय् लुनाबिल।*☆
4 थ्व खनाः अन दुपिं गुलिसिनं तंम्वयेकाः थथे धाल – “छाय् अपायसकं थिकेगु चिकं सिति छवःगु जुइ?
5 थ्व चिकं म्युगु जूसा स्वसः दिनार वइ। अले थ्व धिबा नये मखंपिन्त इनाब्युगु जूसा ज्युगु नि।” थुकथं इमिसं व मिसायात
तसकं ब्वःबिल।
6 अले वय्कलं धयादिल – “छिमिसं थ्व मिसायात छाय् हायेका च्वनागु? वं जितः छु यात बां हे लाःगु यात।
7 नये मखंपिं ला छिपिनाप न्ह्याबलें दयाच्वनी, अले छिमिसं यःबलय् इमित भिंगु याये फु। तर जि न्ह्याबलें दइ मखु।*☆
8 थ्व मिसां जिगु निति थःमह याये फुगु यात। जिगु म्हायात थुनेत वं न्ह्यः हे चिकनं लुनाबिल।
9 जिं छिमित धात्थे धाये – गन गन भिंगु खँ न्यंकी, अन अन थ्व मिसां याःगु थ्व खँ नं लुमकेत न्ह्यथनी।”

यहदां येशूयात ज्वकेत स्वःगु

मती २६:१४-१६; लूक २२:३-६

- 10 झिनिमह चेलात मध्ये छम्ह यहदा इस्करियोत तःधंपिं पुजाहारीतय्थाय् वनाः येशूयात गथे यानाः ज्वंकाछवयेगु धकाः
सल्लाह याः वन।
11 थ्व खँ न्यनाः इमिसं तसकं हे लय्लयत्तायाः वयात धिबा बी धकाः धयाहल। अननिसें वं वय्कःयात ज्वंका छवयेत
सनाच्वन।

चेलात नाप छुत्कारायागु नखः हनादीगु

मती २६:१७-२५; लूक २२:७-१३

- 12 सोडा मतःगु मरि नयेगु नखःया न्हापां खुन्हु, चीधिकःमह भ्याःचा स्याइ खुन्हु हे चेलातय्त्सं वय्कःयाके थथे धकाः न्यन
– “छिगु नितिं गन वनाः छुत्काराया नखःया भवय् ज्वरय् याये?”

* 13:25 १३:२५ यशै १३:१०; ३४:४; योए २:१०; प्रका ६:१३ * 13:26 १३:२६ दान ७:१३; प्रका १:७ * 13:34 १३:३४ लूक १२:३६-३८ * 14:1
१४:१ प्रस १२:१-२७ * 14:3 १४:३ लूक ७:३७-३८ * 14:7 १४:७ व्य १५:११

13 वयकलं निम्ह चेलातयत् थथे धया: छयादिल – “छिपिं शहरय् हँ, अन छिमिसं घलय्ल: कयावयाच्चंम्ह छम्ह मनूयात नापलाइ। छिपिं व हे मनूया ल्यूल्यू हँ।

14 व दुहां वंगु छँया थुवा:यात थथे धा – ‘छित: गुरुं थथे धया हयादीगु, “जि जिमि चेलात नाप च्वना: छुत्काराया नख:या भव्य न्यायकेगु क्वथा गुगु ख:?” ’

15 अले वं छिमित भव्य ज्वरय् यायेत मा:गु फुक्कं दुगु तलय् च्वंगु त:धंगु क्वथाय् यंका: क्यनी, छिमिसं अन हे भव्य ज्वरय् या।”

16 चेलात निम्ह शहरय् वन, अन इमिसं वयकलं धा:थें फुक्कं लुइकल। अले इमिसं अन हे छुत्काराया नख:या भव्य ज्वरय् यात।

17 बहनी जूबलय् येशू झिनिम्हं चेलात ब्वना: झाल।

18 नयाच्चंबलय् वयकलं थथे धयादिल – “जिं छिमित धात्थें धाये, छिपिं मध्ये हे जि नाप नयाच्चंम्ह छम्हय्सिनं जित: धोखा बी।” ☆

19 थ्व न्यना: इमिसं तसकं नुग: मछिंकल। अले छम्ह छम्हय्सिनं थथे धाल – “छिं जित: हे धयादियागु ला मखु प्रभु?”

20 वयकलं धयादिल – “छिपिं झिनिम्ह मध्ये छम्ह, जि लिसे भुइ मरि थुना: नयाच्चंम्ह।

21 धर्मशास्त्रय् च्वया त: थें मनूया काय् ला सिना हे वनेमा:। अयनं वयात ज्वंका छवइम्ह मनूयात ला तसकं तसकं हे धिक्कार दु। व बु हे मबूगु जूसा तसकं बांलाइगु ख:।”

प्रभु भव्य

मती २६:२६-३०; लूक २२:१४-२३

१ कोर ११:२३-२५

22 नयाच्चंबलय् येशू मरि कया: परमेश्वरयात सुभाय् बिया: कुचा थलादिल। अले चेलातयत् इना: थथे धयादिल – “थ्व मरि कया: न, थ्व जिगु म्ह ख:।”

23 अथे हे वयकलं ख्वला नं कया: परमेश्वरयात सुभाय् बिया: इमित बियादिल, अले इपिं फुक्कसिनं थुकिं हे त्वन।

24 अले वयकलं इमित धयादिल – “थ्व जिगु न्हंगु बाचायागु हि ख:। थ्व हे हिं यक्वसिगु पाप क्षमा जुइ।” ☆

25 जिं छिमित धात्थें धाये – परमेश्वरयागु राज्यय् न्हकथं दाखरस मत्वंतले जिं आवांसिनं दाखरस त्वने मखुत।”

26 अले छपु भजन हाला: वयक:पिं जैतन डॉडाय् झाल।

पत्रुसं येशूयात म्हमस्यू धका: धाइ

मती २६:३१-३५; लूक २२:३१-३४; यहू १३:३६-३८

27 येशू इमित धयादिल – “छिपिं फुक्कं जित: त्व:ता: बिस्सुं वनी। धर्मशास्त्रय् नं थथे च्वयात:गु दु –

“ जिगु ज्या याइम्ह फैजवा:यात हमला या, वयात स्या।

अले फैत उखेला: थुखेला: जुइ।” ☆

28 “अयनं जि हानं म्वाना वया: छिपिं स्वया: न्हापा हे गालीलिय् थयंक: वने।” ☆

29 पत्रुसं वयक:यात धाल – “फुक्कसिनं त्व:ता वंसां जिं ला छित: गुब्सं हे त्व:ते मखु।”

30 अले वयकलं धयादिल – “जिं छन्त धात्थें धाये – थौं चान्हय् हे छं जित: खा हाले न्ह्य: स्वक: तक म्हमस्यू धका: धाइ।”

31 अयनं वं पाफया: धाल – “छिनाप सी हे मा:सां जिं छित: म्हमस्यू धका: धाये मखु।” फुक्क चेलातयसं नं अथे हे धाल।

गेतसमनिइ प्रार्थना यानादीगु

मती २६:३६-४६; लूक २२:३९-४६

32 वयक:पिं गेतसमनिइ थयने धुंका: येशू इमित धयादिल – “जि प्रार्थना यानाच्चंतले छिपिं थन हे च्वनाच्चँ।”

33 वयकलं पत्रुस, याकूब व यूहन्नायात जक ब्वना यंकादिल। उबलय् वयकलं तसकं हे नुग: मछिंका: दिक्क जुयादिल।

34 वयकलं इमित धयादिल – “नुग: हीसे च्वना: जिगु छाति हे तज्याइ थें च्वनाच्चन। छिपिं मघंसे थन हे च्वनाच्चँ।”

35 भचा उखे झाया: बैय् क्वपुसां पुया: वयकलं थथे धका: प्रार्थना यानादिल –

36 “अब्बा, बा:, छिं याये मफुगु छुं नं मदु। थ्व दु:खयागु ख्वला जिथासं चीकादिसँ। अयनं जित: य:थें यानादी मते, छित: य:थें हे यानादिसँ।”

37 अले वयक: स्वम्ह चेलात च्वनाच्चंथाय् लिहां झाल। इपिं ला घना च्वने धुंकल। अयजगुलि वयकलं पत्रुसयात धयादिल – “सिमोन, छ घने धुनागु ला? चौछि हे मघंसे च्वने मफु ला छिपिं?

38 मघंसे प्रार्थना याना च्वँ, मखुसा छिपिं जाँचय् लाइ। आत्मा ला तयार दु, म्ह धा:सा बमला:।”

- 39 अनं वनाः वयकलं हानं न्हापा थें तुं प्रार्थना यानादिल।
 40 वयकः लिहां झाःबलय् इपिं हानं न्ह्यः वयकाच्चन। इमिगु मिखा न्ह्यः वःगुलि इयातुसे च्वनाच्चन। इमि वयकःयात छु धाये छु धाये जुल।
 41 स्वकःया पालय् झायाः वयकलं इमित थथे धयादिल – “छिपिं आः तकं घना च्वनातिनि ला? मनूया काय्यात पापीतय्सं ज्वनेगु ई वये धुकल।
 42 दै, नु! स्व, जितः ज्वंकीमह मनू थयंकः वये धुकल।”

येशूयात ज्वंगु

मती २६:४७-५६; लूक २२:४७-५३; यूह १८:१-११

- 43 वयकलं थथे धयाच्चनादीबलय हे झिंनिमह मध्ये छम्ह चेला यहदा अन थयंकः वल। व नाप तःधंपिं पुजाहारीत, शास्त्रीत व थकालितयसं छवयाहःपिं नं दु। इमिसं तरवार व कथि ज्वनातःगु दु।
 44 “जिं चुप्पा नयामह मनू हे येशू खः, छिमिसं वयात ज्वं” धकाः यहदां इमित खँ स्यना हःगु दु।
 45 उकिं वं वयवं हे येशूयाथाय् वनाः – “गरुजु” धयाः वयकःयात चुप्पा नल।
 46 अले ज्वं वःपिंसं वयकःयात ज्वन।
 47 वयकःया लिक्क दनाच्चंमह छम्ह मनुखं थःगु तरवार लिक्कयाः दकलय् तःधंमह पुजाहारीया छम्ह दासयागु न्हायपं हे धयनाबिल।
 48 अले येशू ज्वं वःपिं मनुतयत् धयादिल – “जि छम्हयसित ज्वनेत थथे तरवार व कथि ज्वनावये माःगु छाय्? छु जि दारखँ खः ला?
 49 देगलय् च्वनाः न्हियान्हिथं स्यनेकने याना जुयाबलय् छिमिसं जितः छाय् मज्वनागु? धर्मशास्त्रय् च्वयातःगु पूवनेमा धकाः हे थथे जगु खः।”
 50 अले चेलात फुक्क उखेलाः थुखेलाः मदय्क बिस्सुं वन।
 51 गा छपुं जक न्ययातःमह छम्ह ल्याय्महमह मनू येशूया ल्यूल्यु वन। इमिसं वयात नं ज्वने त्यंबलय्
 52 गा हे त्वःताः व नांगां बिस्सुं वन।

महासभाया न्ह्यःने येशू

मती २६:५७-६८; लूक २२:६६-७१; यूह १८:१३-१४, १९-२४

- 53 इमिसं येशूयात दकलय् तःधंमह पुजाहारीयाथाय् यंकल। तःधंपिं पुजाहारीत, थकालित व शास्त्रीत फुक्कं अन मुनाच्चंगु दु।
 54 पत्रुस नं तातापाकं हे ल्यूल्यु वनाः दकलय् तःधंमह पुजाहारीयागु चुकय् थयंक हे वन। पत्रुस अन वनाः पालेत नाप मि पनाच्चन।
 55 तःधंपिं पुजाहारीत व सभाय् च्वंपिं फुक्कसिनं जानाः येशूयात गथे यानाः स्यायेगु धकाः दोष माला च्वन, अयनं छुं हे दोष लुइके मफु।
 56 यक्व हे मनुतयसं वयकःयात मखुगु मखुगु द्वपं बिल। अयनं इमिगु खँ हे मिलय् मजू।
 57 गुलिसिनं ला अन दनाः थथे धकाः मखुगु खँ धायेत स्वल –
 58 “थ्व मनुखं थथे धाःगु ला जिमिसं ताया – ‘ल्हाति दयकातःगु थ्व देगःयात जिं थुनाः स्वन्हं हे हानं ल्हाति दयकिगु मखुगु देगः दना बी।’ ”
 59 थुकी नं इमिगु खँ मिलय् मजुल।
 60 अले दकलय् तःधंमह पुजाहारी फुक्कसिगु न्ह्यःने दनाः वयकःयात थथे धकाः न्यन – “छु छाय् न्वःमवासे च्वनागु? थुमिसं धाःगु खँय् छं छुं धायेमाःगु दु ला?”
 61 वयकलं छुं हे धयामदी। हानं दकलय् तःधंमह पुजाहारी वयकःयात न्यन – “छु दकलय् धन्यमहयसिया काय् मुक्ति बीमह ख्रीष्ट खः ला?”
 62 वयकलं धयादिल – “खः, जि हे खः, छिकपिंसं हे मनूया काय् परमेश्वरया जवय् च्वनाच्चंगु व आकाशय् च्वंगु सुपौंचय् वयाच्चंगु खनी।”
 63 थ्व न्यनाः दकलय् तःधंमह पुजाहारी थःमहं फिनातःगु लं हे खुनाः थथे धाल – “थ्वयां अप्वः मेगु दसि हे छु मानि?
 64 थ्वं परमेश्वरयात क्वह्यंकूगु छिमिसं ता हे ताल। छिमिगु छु बिचाः दु?”
 इमिसं “वयात स्याना हे छवयेमाः” धकाः धाल।
 65 अले ला गुलिसिनं वयकःयागु ख्वालय् थुकलं बिल। गुलिसिनं वयकःयागु मिखा त्वपुयाः दायाः थथे धाल – “का धा, छन्त सुनां दाल?” अले सिपाईतयसं वयकःयात दायाः यंकल।

- पत्रुसं येशूयात म्हमस्यु धकाः धाःगु
 मती २६:६९-७५; लूक २२:५६-६२; यूह १८:१५-१८, २५-२७
- 66 पत्रुस कुने चुकय् च्वनाच्चंबलय् दकलय् तःधंम्ह पुजाहारीया भ्वाति छम्ह अन वल।
 67 मि पना च्वंम्ह पत्रुसयात खनाः बांलाक स्वयाः वयात थथे धाल - “छ नं नासरतय् च्वंम्ह येशू नाप जुइम्ह खः।”
 68 पत्रुसं ख हे मखु धकाः थथे धाल - “जिं ला वयात म्हमस्यु। छं धयाच्चंगु खँ नं मथु।” थुलि धयाः व लुखां पिने वन।
 अले खा हाल।
 69 भ्वातिनं वयात खनाः लिक्क दनाच्चंपिन्त धाल - “थ्व नं इपि नाप जुयाच्चंम्ह खः।”
 70 हानं वं मखु धकाः धाल।
 भचा लिपा अन दना च्वंपिन्सं वयात धाल - “धात्थे छ नं इपि नाप जुयाच्चंम्ह खः, छ नं छम्ह गालीली खः नि।”
 71 वं पाफयाः धाल - “छिमिसं धया च्वंम्ह मनूयात ला जिं म्ह हे मस्यु।”
 72 अबलय् हे खा हाल। थ्वनापं खा हाःगु निकः जुल।
 अले येशू वयात धयादीगु थ्व खँ लुमंकल - “निकः खा हाले न्ह्यः छं जितः स्वकः म्हमस्यु धकाः धाइ।” थ्व खँ लुममं हे
 व हँयँहँयँ ख्वल।

15

- पिलातसया न्ह्यःने येशू
 मती २७:१-२, ११-१४; लूक २३:१-५; यूह १८:२८-३८
- 1 कन्हय् खुन्हु सुथ न्हापां हे तःधंपि पुजाहारीत, थकालिपि व शास्त्रीतय्सं सल्लाह यानाः येशूयात चिनायंकाः पिलातसयात
 लःल्हाना बिल।
 2 वं येशूयाके न्यन - “यहदीतय् जुजु छ हे खः ला?”
 वयकलं लिसः बियादिल - “छिं थःम्ह हे धयादिल।”
 3 वयकलं यक्व मखुगु खँ ल्हात धकाः तःधंपि पुजाहारीतय्सं वयकःयात पाः यात।
 4 हानं पिलातसं न्यन - “छं छुं नं धायेगु मदु ला? इमिसं गुलिमछि खँय् छन्त पाः यानाच्चन।”
 5 अयनं वयकलं छुं हे धयामदी। थ्व खनाः पिलातस अजू चाल।
- येशूयात स्यायेगु फैसला याःगु
 मती २७:१५-२६; लूक २३:१३-२५; यूह १८:३९-१९:१६
- 6 छुत्काराया नखःबलय् यहदीतय्सं फ्वंम्ह छम्ह कैदीयात त्वःतेगु चलन पिलातसं यानातःगु दु।
 7 अबलय् ज्वनाः कुनातःम्ह बरब्बा धाःम्ह छम्ह मनू दु। बिद्रोहया इलय् मनू स्याःगुलि वयात झ्यालखानाय् कुना तःगु खः।
 8 न्ह्याबले नखःबलय् छम्ह कैदीयात त्वःतेगु यानातःगुलि मनूतय्सं अबलय् नं छम्हयसित त्वःताब्यु धकाः फ्वं वन।
 9 अले पिलातसं इमिके न्यन - “यहदीतय् जुजुयात त्वःता ब्युसा छिमित यः ला?”
 10 तःधंपि पुजाहारीतय्सं वयकःयात स्वये मफयाः ज्वंकगु खः धकाः वं स्यु।
 11 अले ला तःधंपि पुजाहारीतय्सं मनूतय्त ग्वाकाः वयकःयागु पलेसा बरब्बायात त्वःताब्यु धकाः धायकल।
 12 वं इमित धाल - “अयसा छिमिसं यहदीतय् जुजु धकाः धाःम्हयसित छु यायेगु लय?”
 13 इपि फुक्कसिनं हालाः धाल - “वयात कूसय् यख्खानाब्यु।”
 14 वं इमित धाल - “छाय्, वं अपायसकं स्याये मायेक छु याःगु दु?”
 इपि झन जक चिल्लायदकं हाला हल - “वयात कूसय् यख्खानाब्यु।”
 15 इपि थथे हालाच्चंगुलि मनूतय्त लय्ताय्केत पिलातसं बरब्बा धाःम्ह मनूयात त्वःताबिल। येशूयात दायाः कूसय् यख्खाना
 स्याके छवल।

- सिपाइँतय्सं येशूयात गिजय् याःगु
 मती २७:२७-३१; यूह १९:१-३
- 16 अले सिपाइँतय्सं वयकःयात दरबारया चुकय् यंकल। अन फुक्क सिपाइँतय्त सःताः मुंकल।
 17 वयकःयात जुजुयात थें ह्याउँगु वसतं पुंकाः कंयागु श्रीपिच दयकाः छेनय् पुइकाबिल।
 18 थुलि याये धुंकाः इमिसं वयकःयात थथे धाधां हायकल - “यहदीतय् जुजुया जय जुइमा।”
 19 न्हायपं कथिं छेनय् दायाः थुकलं बियाः इमिसं वयकःयात भागि यात।
 20 थुकथं इमिसं वयकःयात गिजय् याये फक्व याये धुंकाः ह्याउँगु वसः त्वकाः न्हापायागु तुं वसतं पुंका बिल। अले वयकःयात
 कूसय् यख्खायेत यंकल।

येशूयात क्रूसय यख्वाःगु

मती २७:३२-४४; लूक २३:२६-४३; यूह १९:१७-२७

21 कुरेनी वःम्ह अलेक्जेन्डर व रूफसया अबु सिमोनयात इमिसं लँय नापलात। अले इमिसं वयात कर कर यानाः येशूयागु क्रूस क्वबिकल।*

22 शुक्रथं इमिसं वयकःयात गलगथा धाःगु थासय हल। गलगथायागु अर्थ खप्परे धाःगु थाय खः।

23 अन थयकाः इमिसं वयकःयात स्याःमचाइगु मूर् वासः ल्वाकछ्यानातःगु दाखमघ त्वनेत बिल, वयकलं व त्वना मदी।

24 थथे वयकःयात क्रूसय यख्खानाबिल। अले चिष्टा तयाः इमिसं वयकःयागु वसः इना काल।*

25 वयकःयात क्रूसय यख्खवाःबलय् सुथसिया नौ बजे जुल।

26 वयकःयात पाः यानाः थथे च्वयाः क्रूसय तानाबिल – “यहदीतय जुजु।”

27 उबलय् हे इमिसं वयकःयागु जवंखवं निम्ह दाखुँतयत् नं यख्खयाबिल।

28 शुक्रथं धर्मशास्त्रय च्वयातःगु खँ पूवन – “वयकःयात अपराधीत लिसे ल्याः खात।”*

29 व लँय जूपि फुक्कसिनं छयं क्वान्तु क्वानाः वयकःयात गिजय यानाः थथे धाल – “देगः थुनाः स्वन्हं हे दने फु धाःम्ह छ हे मखु ला?*

30 आः क्रूसं क्वहां वयाः थःत बचय याये फु ला?”

31 अथे हे तःधपि पुजाहारीतयसं नं शास्त्रीत लिसे थथे खँ ल्हानाः वयकःयात गिजय यात – “वं मेपिन्त ला बचय यात, थःत धाःसा बचय याये मफुत।

32 इस्त्राएलीतय जुजु, अले मुक्ति बीम्ह ख्रीष्ट खः धयागु जूसा क्रूसं क्वहां वयाः कयँ। अले जिमिसं विश्वास याये।” वयकः नाप क्रूसय यख्खयाया तःपिन्सं नं वयकःयात गिजय यात।

येशू सीगु

मती २७:४५-५६; लूक २३:४४-४९; यूह १९:२८-३०

33 अबलय् न्हिनय् बाह बजेनिसे तीन बजे तक सारा संसार हे खिउँसे च्वना वन।

34 तीन बजेपाखे येशू थथे धकाः तसकं हाला हल – “इलोई-इलोई लामा सबखथनी।” थुकियागु अर्थ – “जिमि परमेश्वर, जिमि परमेश्वर, छिं जितः छाय् त्वःतादिया?”*

35 थ्व न्यनाः अन दनाच्वपि मनूतयसं थथे धाल – “वं ला एलियायात सःता च्वन।”

36 छम्हयसिनं कापः हिनातःगु कथि कयाः ब्वाँय वनाः पाउँसे च्वंगु दाखमघ थुनाः हल, अले वयकःया म्हुतुइ ल्वसुकाबिल। अले वं धाल – “स्वये, एलिया वयाः वयात क्वकाः वइ ला मवइ।”*

37 येशू छकः तसकं हालादिल, अले प्राण त्वःतादिल।

38 अबलय् हे देगलय् च्वंगु पर्दा च्वनिसे क्वथयंक निकू दलाः गुना वन।*

39 थथे वयकः सीगु खनाः न्ह्यःनेसं दनाः वयकःयात स्वया च्वंम्ह छम्ह कप्तानं धाल – “धाथे हे व ला परमेश्वरया काय खः।”

40 मिसातयसं नं तापाकं स्वयाच्वंगु दु। इपि मध्ये मरियम मगदलिनी, चिधीम्ह काय याकूब व योसेफया मां मरियम व सलोमीपि नं खः।

41 थुपि येशू गालील्य दीबलय् वयकः नाप जुयाः वयकःयात ग्वाहालि याःपि मिसात खः। वयकः नाप यरूशलेमय वःपि मेपि यक्व मिसात नं अन स्वयाच्वंगु दु।*

येशूयात चिहानय् तःगु

मती २७:५७-६१; लूक २३:५०-५६; यूह १९:३८-४२

42 विश्रामबार छन्हु न्ह्यः विश्रामबारयात माःगु ज्वरय् यायेगु दि बहनी मजूनिबलय्

43 अरिमथिया धाःगु थासय च्वंम्ह योसेफ पिलातसयाथाय वन। थ्व फुक्कसिनं हनातःम्ह सभाय् च्वंम्ह सल्लाह बीम्ह मनू खः। थ्व नं परमेश्वरयागु राज्य वइतिनि धकाः आशा यानाच्वंम्ह खः। अबलय् वं मग्यासे पिलातसयाथाय वनाः येशूयागु सीम्ह पवं वन।

44 येशू सी धुंक्ल धयागु खँ न्यनाः पिलातस छक्क जुल। वं कप्तानयात सःताः सी धुंक्गु खः ला कि मखु धकाः न्यन।

45 कप्तानं “सी धुंक्ल” धकाः धाःगुलि योसेफयात सीम्ह यंकि धकाः धाल।

46 अले वं भिंगु सूतीकापः न्याना हयाः सीम्ह येशूयात क्वकयाः कापतं हिनाबिल। अले पहाड ह्खनाः दयकातःगु चिहानय् यंकाः तयाबिल। थुलि यानाः छगः तग्बःगु ल्वहं गुलु तुइकाः चिहानया प्वाः तिनाबिल।

47 मरियम मगदलिनी व योसेफया मां मरियम थथे सीम्ह तःगु स्वयाच्वन।

* 15:21 १५:२१ रोम १६:३३ * 15:24 १५:२४ भज २२:१८ * 15:28 १५:२८ यशै ५३:१२ * 15:29 १५:२९ भज २२:७; १०१:२५; मर्क १४:५८; यूह २:१९ * 15:34 १५:३४ भज २२:१ * 15:36 १५:३६ भज ६९:२९ * 15:38 १५:३८ प्रस २६:३१-३३ * 15:41 १५:४०-४१ लूक ८:२-३

16

येशू म्वानावःगु

मती २८:१-८; लूक २४:१-१२; यूह २०:१-१०

- 1 विश्रामबार वने धुंका: मरियम मगदलिनी, याकूबया मां मरियम व सलोमीपि मिलय् जुया: सीम्हय् इलेत वास: न्या: वन।
- 2 आइतबार खुन्ह, सुथ न्हापां निभा: त्वयेवं इपिं चिहानय् स्व:वन।
- 3 इपिं लैय् थथे हा हां वन – “प्ला: तिनात:गु ल्वहं सुनां चीका बीगु जुइ?”
- 4 थथे हा हां इमिसं उखेपाखे थस्व:बलय् तग्व:गु ल्वहं चीकात:गु खन।
- 5 चिहानय् दुहां वना: स्व:बलय् अन तयुगु वसतं पुना च्वंम्ह मनु छंम्ह जवयपाखे दनाच्चंगु खना: इपिं अजू चाल।
- 6 वं इमित धाल – “ग्याये मते। छिपिं कूसय् यख्खानात:म्ह नासरतयाम्ह येशूयात स्व:वयाच्चनागु मखु ला? वय्क: ला थन मदी। वय्क: म्वाना वये धुंकल। स्व, थ्व हे थासय् मखु ला, इमिसं वय्क:यागु सीम्ह तयात:गु?
- 7 आ: वना: छिमिसं चेलातयत् व पन्नुसायात थथे धयाब्बु – ‘वय्क: छिपिं स्वया: न्हापां गालीलिय् थ्यंकादी। वय्कलं धयादी थें छिमिसं वय्क:यात अन हे खनी।’ *☆
- 8 थ्व न्यनेवं इपिं ग्याना: व अजू चाया: चिहानं बिस्युं वन। थ्व खँ इमिसं सुयातं मकं, छायाधा:सा इपिं तसकं ग्यात।
- 9 येशू सिना: हानं म्वाना झाये धुंका: आइतबार सुथ न्हापां मरियम मगदलिनीयाथाय् खनेदत। वय्कलं थ्व हे मरियमयागु म्हं न्हयम्ह भूततयत् पिछवयादीगु ख:।*
- 10 वं वना: नुग: मछिंका: ख्वया च्वंपिं येशूया चेलातयत् थ्व खँ कन।
- 11 म्वाना झा:म्ह येशूयात वं खन धका: धा:गु खँय् इमिसं विश्वास मया:।
- 12 थनलिपा इपिं मध्ये निम्ह चेला गामय् वनाच्चंबलय् वय्क: मेगु हे रूप कया: इमिगु न्ह्या:ने खनेदय्क: झाल।
- 13 थुमिसं नं वया: मेपिं चेलातयत् थ्व खँ कन। थुमिगु खँय् नं इमिसं विश्वास मया:।
- 14 लिपा झिंछम्ह चेलातयत् नयाच्चंबलय् येशू इमिथाय् झाया: इमिसं विश्वास मया:गु व इमिगु नुग: छा:गुलि ब्व:बियादिल, छायाधा:सा वय्क: म्वाना झाये धुंका: वय्क:यात खंपिन्सं धा: व:गु खँय् इमिसं विश्वास मया:।
- 15 अले इमित धयादिल – “सारा संसारय् वना: छिमिसं फुक्क मनुतयत् भिंगु खँ न्यंकि।*☆
- 16 विश्वास याना: बत्तिस्मा का:म्ह बचय् जुइ, विश्वास मया:पिं दोषी ठहरय् जुइ।
- 17 जित: विश्वास या:पिन्के थ्व चिं दइ – जिगु नामं इमिसं भूततयत् पितिनाछवइ, न्हं न्हंगु भाषां नवाइ,
- 18 सर्पयात ज्वनी, छुं जुया: बिख हे त्वंसां इपिं सी मखु, उसाँय् मदुपिनिगु छेनय् ल्हा: तया: ल्वय् लाय्काबी।”
- 19 थथे इपिं नाप खँ ल्हाये धुंका: प्रभु येशूयात स्वर्गाय् थत यंकल। अले वय्क: परमेश्वरयागु जवय् च्वनादिल।*☆
- 20 लिपा चेलातयत्सं फुक्कभनं वना: भिंगु खँ न्यंकाजुल। प्रभु थ: नं इपिं नाप जुया: इमिगु ज्याय् ग्वाहालि यानादिल। अजू चायापुगु चिं क्यना: इमिसं न्यंकाजूगु खँयागु दसि बियादिल। आमेन।

* 16:7 १६:७ मती २६:३२; मर्क १४:२८

* 16:9 १६:९ गुलि गुलि हस्तलिपिइ मर्क १६:९-२० मद्दु

☆ 16:15 १६:१५ प्रे १:८

☆ 16:19 १६:१९ प्रे १:९-११

लूकां च्वःगु भिंगु खँ म्हसीका

लूकां च्वःगु भिंगु खँय् येशू यहदीत व संसारया फुक्क मन्तयत मुक्ति बीम्ह ख्रीष्ट खः धकाः क्यनातःगु दु। थ्व सफुलिइ यशैया अगमवक्तां परमेश्वरं छवयाहइतिनि धाःम्ह मनु “जि हे खः” धकाः प्रभु येशू थःम्हं हे धयादीगु दु। अले थुकी वय्कलं “मगाःमचाःपिन्त भिंगु खँ न्यकेत” परमप्रभुयागु आत्मां जितः ल्ययादीगु खः धकाः नं धयादीगु दु। उकिं थ्व भिंगु खँय् ग्वाहालि मालाच्चंमि मन्तयगु खँ न्ह्यथनातःगु दु। नापं थुकी लयतायेगु खँय् नं बःबियातःगु दु। अथे हे प्रार्थना यायेगु, मिसातयसं वय्कःयात ग्वाहालि यायेगु, पापीतयत् परमेश्वरं क्षमा यानादीगु व पवित्र आत्मायागु खँय् नं अप्वः बःबियातःगु दु। व छम्ह यहदीमखुम्ह डाक्टर खः। व यहदी मखुसां पुलांगु नियमया खँ बांलाक स्यू। अथे जुयाः वं अप्वः यानाः भजनसंग्रहया सफू व यशैया अगमवक्ताया खँ न्ह्यथनातःगु दु।

मत्ती, मर्कस व यूहन्नां च्वःगु भिंगु खँय् मदुगु खँत नं थुकी दुश्याकातःगु दु। गथेकि – जकरियायागु खँ, येशू बूबलय् स्वर्गदूतयसं भजन हाःगु व फैजवाःतयसं स्वःवःगु, मचा येशू देगलय् त्वःफ्यगु अले भिम्ह सामरी व तंम्ह काय्यागु उखान।

थ्व सफू ई.सं. ६५ निसें ७० पाखे च्वःगु जुइफु।

धलः पौ

न्ह्यखँ १:१-४

येशू व बप्तिस्मा बीम्ह यूहन्ना बूगु १:५-२:५२

बप्तिस्मा बीम्ह यूहन्नायागु ज्या ३:१-२०

येशू बप्तिस्मा काःगु व वय्कःयात जाँचय् याःगु ३:२१-४:१३

गालीलिय येशूयागु ज्या ४:१४-९:५०

गालीलं येशू यरूशलेमपाखे झाःगु ९:५१-१९:२७

दकलय् लिपायागु वालय् येशू यरूशलेमय् १९:२८-२३:२६

येशू हाकनं म्वानाझाःगु व स्वर्गय् थाहां झाःगु २४:१-५३

लूका

1 यःम्ह थियोफिलस,

जिमिगु न्ह्यःने जूगु खँ ला यक्वसिनं हे च्वःगु दु।

2 शूरु शूरुनिसें थ्व खँ खंपिन्सं व न्यंका जूपिन्सं जिमित कना थकूगु गथे खः अथे हे च्वयाचवना।

3 हनेमाःम्ह थियोफिलस, थ्व खँ नं जिं शूरुनिसें बांलाक सीका थुइका तयागुलि छितः कथं हं च्वयेगु हे बांलाः ताल।

4 छिं न्यनादी धुंक्कगु खँ बांलाक थुइकाः सत्य म्हसीके फयेमा धकाः जिं छितः च्वयाचवनागु खः।

बप्तिस्मा बीम्ह यूहन्ना बुइ धकाः धाःगु

5 यहदियाय् हेरोद जुजु जुयाच्चंबलय् अबिया कुलयाम्ह जकरिया धाःम्ह छम्ह पुजाहारी दु। एलीशिबा धाःम्ह वया कलाः नं अथे हे हासुन पुजाहारीया कुलयाम्ह खः।*

6 इपिं निम्हं परमेश्वरया न्ह्यःने धर्मीपिं खः। इपिं व्यवस्था फुक्कं मानय् याइपिं खः। उकिं इमित छुं धायेथाय् मदु।

7 इमि मस्त मदु, छायाःसा एलीशिबा थारिम्ह मिसा खः। अले हानं इपिं निम्हं बुराबुरी जुइ धुंकल।

8 छकः यरूशलेमय् च्वंगु देगलय् पुजाहारीयागु ज्या यायेत वयागु पुचलय् लाःपिं पुजाहारीतनापं जकरिया नं यरूशलेमय् थ्यंकाः वल।

9 उबलय् इमिगु चलन कथं चिष्टा तःबलय् देगलय् दुहां वनाः गुँगू थनेगु ज्या वयात लाःगुलि व देगलय् दुहां वन।

10 वं दुने गुँगू थनाच्चंबलय् फुक्क मन्तयसं पिने च्वनाः प्रार्थना यानाचवन।

11 अबलय् वं परमप्रभुया छम्ह दूतयात गुँगू थनेगु वेदीयागु जवयपाखे दनाच्चंगु खन।

12 स्वर्गदूतयात खनाः जकरियाया ग्यानाः अय् याये थय् याये मन्त।

13 स्वर्गदूतं वयात थथे धाल – “जकरिया, ग्याये म्वाः, छंगु प्रार्थना परमेश्वरं न्यनादीगु दु। छं कलाः एलीशिबां छम्ह कायमचा बुइकी, अले छं वयागु नां यूहन्ना धकाः ति।

14 छिपिं तसकं लयताइ। अले यक्व मन्त नं व बुइबलय् लयताइ।

15 थ्व मचा परमप्रभुया न्ह्यःने तसकं तःधं जुइ। वं अय्लाः थ्वं छुं हे त्वनी मखु। मांया प्वाथंनिसें हे पवित्र आत्मां जायाच्चंम्ह जुइ।*

- 16 अले वं यक्व यक्व इस्त्राएलीतयत् इमि परमप्रभु परमेश्वरयाथाय् तुं लिंगना हइ।
 17 परमेश्वरया च्यः जूगुलि व एलिया थें तुं तसकं साहसी जुइ। अले वं प्रभु झायादी न्ह्यः मिलय् मजूपि बौ व काय् म्हाय्पिन्त मिलय् याइ। अले हानं वं अधर्मीतयत् नं धर्मी यानाः प्रभु झाया दीबलय्यात तयार याना तइ।”
 18 अले जकरियां स्वर्गदूतयात थथे धाल – “थथे हे जुइ धकाः जिं गथे यानाः सीका कायेगु? जि ला छम्ह बुराम्ह मन् खः, अले जिम्ह कलाः नं तसकं बुरी जुइ धुंकल।”
 19 स्वर्गदूतं वयात धाल – “परमेश्वरयाथाय् च्वनीम्ह गब्रिएल स्वर्गदूत धाःम्ह जि हे खः। जितः थ्व भिंगु खँ छन्त धाय्केत परमेश्वरं हे छवयाहयादीगु खः।
 20 मजुसे मगाःगु जिं धयागु खँय् छं विश्वास मयाःगुलि थथे मजुतले छ पाकः जुयाच्चनी।”
 21 पिने मनूत पियाच्चन। जकरियां ताःई बिकाच्चंगुलि इपिं तसकं अजू चायाच्चन।
 22 पिहां वःबलय् जकरियां नवाय् मफु। थ्व खनाः इमिसं देगलय् दुने परमेश्वरं वयात दर्शन बिल जुइ धकाः थुइकाकाल। वं इमित ल्हाःभाय् यानाक्यन। अबलय् निसें व पाकः हे जुयाच्चन।
 23 पुजाहारीयागु ज्या सिधय्वं जकरिया थःगु छँय् तुं लिहां वन।
 24 अनं लिपा वया कलाः एलीशिबाया प्वाथय् दुगुलि न्याला तक छँनं गनं पिहां मर्वेसं च्वनाच्चन।
 25 वं थथे धाल – “आः तिनि प्रभुं जितः स्वयादिल। मस्त मदयाः हेपय् याका च्वनाम्हय्सित आः मनूतय्गु मिखाय् जितः भिकादिल।”

येशू बुइ धकाः धाःगु

- 26 एलीशिबाया प्वाथय् दुगु खुला दय्काः गब्रिएल धाःम्ह स्वर्गदूतयात हे परमेश्वरं गालीलिय् लाःगु नासरत शहरय् छवयाहयादिल।
 27 अन योसेफ धाःम्ह मन् नाप क्वःछिना तःम्ह बिया मछ्वःनिम्ह मिसा छम्ह दु। योसेफ जुजु दाऊदया सन्तान खः। अले व बिया मछ्वःनिम्ह मिसायागु नां मरियम खः।
 28 स्वर्गदूतं व हे बिया मछ्वःनिम्ह मिसायाथाय् वनाः थथे धाल – “अय् मरियम, परमप्रभुं छन्त दया माया यानादीगु दु। परमप्रभु छ नाप दी।”
 29 थ्व न्यनाः व तसकं ग्यात। अले वं मनं मनं थ्व छु जूगु धकाः बिचाः यात।
 30 स्वर्गदूतं वयात धाल – “मरियम ग्याये म्वाः, परमेश्वरं छन्त माया यानादीगु दु।
 31 न्यँ, छं प्वाथय् दइ। छं छम्ह काय्मचा बुइकी। अले वयागु नां छं येशू धकाः ति।
 32 थ्व मचा तसकं तःधनी, अले दकलय् तःधम्ह परमेश्वरया काय् धकाः नां जाइ। अले परमप्रभु परमेश्वरं वयात वया तापाःबाज्या दाऊदयागु सिंहासन बियादी।
 33 वय्कः सदां याक्बया सन्तानतय् जुजु जुयादी। अले वय्कलं न्ह्याबलें न्ह्याबलें हे राज्य यानादी।”
 34 अले मरियमं स्वर्गदूतयात थथे धाल – “थथे गूकथं जुइ फइ? जिगु ब्याहा ला मजुनि।”
 35 अले स्वर्गदूतं वयात लिसः बिल – “पवित्र आत्मा हे छंके झायादी। दकलय् तःधम्ह परमेश्वरयागु शक्ति बूम्ह मचा पवित्रम्ह जुइ, अले परमेश्वरया काय् धकाः नां जाइ।
 36 छं थःलाःम्ह एलीशिबां मचा बुइकी मखु धकाः ला छं सि हे स्यु जुइ। बुरीम्ह जूसां वया प्वाथय् दुगु खुला दये धुंकल।
 37 उकिं परमेश्वरं याये मफुगु छुं नं मदु।”
 38 अले मरियमं धाल – “स्वयादिसँ, जि ला परमेश्वरया भ्वातिं जक खः। छिं धयादी थें हे जितः जू वयेमा।” अले स्वर्गदूत लिहां वन।

मरियम एलीशिबायात नापलाः वंगु

- 39 थुलि जुइ धुंकाः याकनं हे मरियम यहूदियाया पहाडय् लाःगु छगू गामय् वन।
 40 जकरियायागु छँय् थ्यनेवं मरियमं एलीशिबायात ज्वजलपा यात।
 41 मरियमं वयात ज्वजलपा याःबलय् वयागु प्वाथय् च्वंम्ह मचा सन। उबलय् एलीशिबा पवित्र आत्मां जाल। अले वं तःसलं थथे धाल –
 42 “मिस्त मध्ये छन्त दकलय् अप्वः आशिष दत अले छंगु प्वाथय् दुम्ह मचायात नं आशिष दइ।
 43 जिम्ह प्रभुया मां हे जिथाय् वल। थ्व गथे जुयाजुल?
 44 छं जितः ज्वजलपा याःबलय् जिगु प्वाथय् च्वंम्ह मचा लय्लय्तातां सन।
 45 परमप्रभुं धयादीगु खँ धाथें जुइ धकाः छं पत्याः याःगुलि छन्त आशिष दइ।”

मरियमं परमेश्वरयात तःधंकूगु

- 46 अले मरियमं थथे धाल –

- “जिं दुनुगलंनिसें परमप्रभुयात
तःधंकाच्चवना।
47 मुक्ति बीम्ह परमेश्वर खनाः
जिगु मन तसकं लयत्ताः,
48 छायाधाःसा वयक्कलं
जि थज्याःम्ह भ्वातियात नं
दया यानादिल।
आवंनिसें जितः फुक्क मनूतयसं तक नं
धन्यम्ह धाइ।
49 दकलय् तःधंम्ह व शक्ति दुम्ह परमेश्वरं
जितः थुकथं तःधंगु ज्या यानादिल।
वयक्कःयागु नां हे पवित्र जू।
50 वयक्कःयात मानय् याइपिन्त
वयक्कलं पुस्ता पुस्तां तकं दया यानादी।
51 वयक्कलं थःगु ल्हाःयागु शक्ति
क्यनादीगु दु।
वयक्कलं घमण्ड याइपिनिगु मनय् च्वंगु ग्वसाः
फुक्कं स्यंकादीगु दु।
52 वयक्कलं बल्लाःपि जुजुपिन्त सिंहासनं क्वकयादिल,
अले चिधंपिन्त च्वय् छवयादिल।*
53 वयक्कलं नये मखंपिन्त साःसाःगु लुधंका नकादिल।
तःमिपिन्त खालि ल्हातं लिछवयादिल।
54 वयक्कलं थःम्हं यानादीगु बाचा लुमंकाः
थः च्यःत इस्राएलीतयत् ग्वाहालि यानादिल।
55 वयक्कलं झी तापाःबाज्या अब्राहाम
व वया सन्तानतयत् धयादी थें
दया यायेगु ल्वःमंका मदी।”*
56 मरियम एलीशिबापिन्थाय् स्वलाति च्वनाः थःगु छेंय् लिहां वन।
बप्तिस्मा बीम्ह यूहन्ना बूगु
57 एलीशिबाया मचाबुइगु ब्यथा जुल। वं छम्ह काय्मचा बुइकल।
58 वयात परमप्रभुं तसकं माया यानादीगु खनाः वया थःलाःपि व जःलाखःलापि फुक्कं लयत्ताल।
59 मचा बूगु च्यान्हु दय्काः मचायागु म्हय् चिं तयेत इपिं वल। इमिसं मचायागु नां बौम्हय्सिगु थें तुं जकरिया तयेत्यंबलय्*
60 मचाया मामं थथे धाल – “जकरिया मखु, थ्वयागु नां यूहन्ना तयेमाः।”
61 अले इमिसं वयात धाल – “छिमि थःलाःपि सुयां हे थज्याःगु नां मदुनि।”
62 अले इमिसं ल्हाःभाय् यानाः मचाया अबुयाके छु नां तयेगु धकाः न्यन।
63 अले वं छपाः ग्वरः कयाः उकी थथे धकाः च्वत – “मचायागु नां यूहन्ना धकाः तयेमाः।” थ्व खनाः इपिं फुक्कं अजू
चाल।
64 अबलय् हे वं न्हापा थें तुं नवाये फत। अले वं परमेश्वरयात तःधंकल।
65 अन च्वंपिं मनूत फुक्कं तसकं ग्यात। थ्व खँ यहदिया जिल्लाय् फुक्कभनं बय्बय् जुल।
66 थ्व खँ न्यंपिं फुक्कसिनं मनं मनं थथे धकाः बिचाः यात – “थ्व मचा छु जुइम्ह जुइ?” छायाधाःसा परमप्रभुं हे वयात
शक्ति बियादीगु दु।
जकरियां कंगु अगमवाणी
67 अले यूहन्नाया अबु जकरियां पवित्र आत्मां जायाः थथे धकाः अगमवाणी कन –
68 “इस्राएलीतय् परमप्रभु
परमेश्वरयात तःधंकेमा,
छाय्धाःसा परमेश्वर थः हे झायाः

- थः मन्तयत् पापं छुतय् यानादिल।
 69 वय्कलं हे झीत छम्ह तसकं
 तःधम्ह मुक्तिदाता बियादिल।
 झीम्ह मुक्तिदाता वय्कःया च्यः
 जुजु दाऊदया सन्तानपाखें झाइ।
 70 थथे जुइ धकाः ला वय्कलं
 न्हापा हे पवित्रपि अगमवक्तातय्गु
 म्हतुं न्ववानादीगु खः।
 71 वय्कलं झीत मयःपिनिगु ल्हातं
 व शत्रुतय्गु ल्हातं बचय् यानादी।
 72 वय्कलं झी तापाःबाज्यापिन्त
 दया यानादीगु
 व वय्कःपिं नाप चिनादीगु बाचा
 लुमंकादी।
 73 थ्व बाचा झी तापाःबाज्या
 अब्राहामनाप चिनादीगु खः।
 74 उकिं शत्रुतय्गु ल्हातं झीत
 बचय् याका दीगुलि
 वय्कःयात लयल्यतातां
 मानय् यानाच्चनेमा।
 75 अले पवित्रपि जुयाः म्वाना च्वंतले
 मग्यासे झीपिं वय्कःयात यय्क च्वनाच्चनेमा।
 76 छ नं, जिमि काय्,
 दकलय् तःधम्ह परमेश्वरया अगमवक्ता धकाः छन्त धाइ।
 उकिं छ प्रभुया न्ह्यः वय्कःयात लँ छिंकेत वनीम्ह जुइ।*
 77 परमेश्वरया थःमन्तय्गु
 पाप क्षमा जुइ,
 अले हानं इपिं बचय् जुइ धकाः
 इमित धायेगु नं छंगु ज्या जुइ।
 78 झी परमेश्वर तसकं भिम्ह
 व दया माया दुम्ह खः।
 अय्जूगुलि वय्कलं तसकं
 थीगु मुक्तियागु निभाः जः झीत खय्कादी।
 79 थ्व निभाः जः स्वर्गं
 कालयागु हाकुगु किपालुइ
 च्वनाच्चपिं मन्तयथाय् खय्कादी।
 थ्व हे जलं झीत शान्तियागु लँपुइ यंकादी।”*
 80 व मचा आत्मा व म्ह निताय् नं बल्लानाः तःधिकः जुयावल। इस्राएलीतयथाय् वनाः न्यंकेगु ज्या मयातले व मरुभूमिइ हे
 च्वनाच्चन।

2

येशू बूगु

मती १:१८-२५

- 1 अबलय् लाक्क रोमी महाराजा कैसर अगस्टस संसारय् न्यंक जनगणना का धकाः उजं बिल।
- 2 सिरियाय् कुरेनियस धाःम्ह बडा-हाकिम जुयाच्चंबलय् न्हापां जनगणना काःगु थ्व हे खः।
- 3 अय्जूगुलि फुक्क मन्त इमि थथःगु गामय् व शहरय् वनाः नां च्वकः वन।
- 4 योसेफ जुजु दाऊदया सन्तान जूगुलि नासरत शहरं जुजु दाऊद बूगु बेथलेहेम गामय् वन।
- 5 वं थःलिसे ब्याहा यायेत क्वःछिना तये धुंक्म्ह मरियमयात नं ब्वनायंकल। वया प्वाथय् दु।

- 6 इपि अन दुबलय हे वयात मचाबुइगु ब्यथा जुल।
 7 वं दकलय न्हापांम्ह काय बुइकल। च्वनेत गनं हे थाय् मदुगुलि इमिसं मचायात इचां भुना: फैतयत् नकिगु थलय् थ्यनातल।
 फैजवा:त व स्वर्गदूत
 8 चान्हय् अनं लिक्क ला:गु ख्यलय् फैजवा:त फैचात पिवा: च्वनाच्वन।
 9 अबलय हे प्रभुया छम्ह दूत इमिथाय् खनेदयक: वल। प्रभुयागु ज: अन छचा:खेलं न्यन। इपि फुक्कं ग्याना: थरथर खात।
 10 अले स्वर्गदूतं इमित धाल – “ग्याये म्वा:। जिगु खँ न्यँ, जि छिमित लसतायागु छगू त:धंगु भिंगु खँ कं वयागु ख:। थ्व भिंगु खँ फुक्क मन्तयत ख:।
 11 जुजु दाऊद बूगु गामय् छिमि छम्ह मुक्तिदाता नकतिनि हे बूगु दु। वयक: हे ख्रीष्ट प्रभु ख:।
 12 मचायात म्हसीकेगु चिं थ्व ख: – वयक:यात इचां भुना: फैतयत् नकिगु थलय् थ्यनात:गु दु।”
 13 अबलय लाक्क हे छक्कलं मेपिं स्वर्गदूतयगु छपुच: खनेदत। इपि फुक्कसिनं थथे धका: म्ये हाला: परमेश्वरयागु जयजय यात –
 14 “स्वर्गय् च्वनादीम्ह परमेश्वर
 त:धं जुइमा।
 अले परमेश्वरयात य:पिं मन्तयत पृथ्वीइ च्वनाच्वंसां
 शान्ति दयेमा।”

- 15 स्वर्गदूतत अनं स्वर्गय् वने धुंका: फैजवा:तयसं थथे खँ ल्हात – “नु, इी बेथलेहेमय् वना: प्रभुं धयादीगु खँ स्वये।”
 16 अले इपि हथाय् पथासं वन। अन इमिसं मरियम, योसेफ व फैतयत् नकिगु थलय् थ्यनात:म्ह मचायात खन।
 17 थ्व खना: इमिसं स्वर्गदूतं कंगु खँ मचाया मां बौयात कन।
 18 फैजवा:तयगु खँ न्यना: फुक्कं अजू चाल।
 19 मरियमं धा:सा थ्व खँ मनं मनं बिचा: याना: नुगलयसं तया तल।
 20 स्वर्गदूततयसं धा:थें स्वये व न्यने दुगुलि फैजवा:त परमेश्वरयात जयजय याना: लयतातां लिहां वन।
 येशूयात यरूशलेमयागु देगलय् छाये यंकूगु
 21 बूगु च्यान्हु दयका: मचायागु म्हय् चिं तयकल। अले वयक:यागु नां येशू तल। थ्व नां प्वाथय् दये न्ह्य: हे स्वर्गदूतं त:गु ख:।
 22 मोशां च्वया त: थें बूगु पिइन्हु दयका: मचाबू ब्यंके त्य:बलय् इमिसं वयक:यात छायेत यरूशलेमयागु देगलय् यंकल।
 23 दकलय् न्हापालाक बूम्ह कायमचा परमप्रभुया निति पवित्र जुइ धका: व्यवस्थाय् च्वयात:गु दु।
 24 मचाबू ब्यंकीबलय् छज्व: सुकुभन्तु जूसां निम्ह मचापिं बखुंचात जूसां बलि बिया: परमप्रभुयात छायेमा: धका: परमप्रभुयागु सफुलिइ च्वया त: थें इमिसं नं छाये यन।
 25 अबलय यरूशलेमय् शिमियोन धा:म्ह छम्ह मनू दु। थ्व मनू तसकं धर्मीम्ह व परमेश्वरया भक्त ख:। व इस्राएलीतयगु उद्धार जुइगु दिं स्वयेत पियाच्वंम्ह ख:। पवित्र आत्मा वयाके च्वनादीगु दु।
 26 अयजगुलि परमेश्वरं बी धका: धयात:म्ह मुक्ति बीम्ह ख्रीष्ट झाया मदितले छ सी मखुनि धका: पवित्र आत्मां वयात धयात:गु दु।
 27 पवित्र आत्मां वयात देगलय् यन। अबलय हे मचा येशूयात वया मांभौपिन्सं व्यवस्थाय् च्वया त: थें यायेत देगलय् हल।
 28 शिमियोनं मचायात बुया: परमेश्वरयात सुभाय् बिया: थथे धाल –

- 29 “परमप्रभु, छिं धयादीगु थ्व हे खँ
 थौं जिगु मिखां स्वयेदत।
 आ: जि याऊक सिना वंसां जिल।
 30 जिं थ:गु हे मिखां थौं छिं संसारय् च्वंपिन्त बियादीम्ह
 मुक्तिदातायात खने धुन।
 31 छिं फुक्क मन्तयगु निति थथे
 यानादीगु ख:।
 32 यहदीमखुपिन्त नं लँ क्यनीम्ह
 वयक: मुक्तिदाता व ज: ख:।
 उकिं वयक: मुक्तिदाता झायादीगुलि

मनूतयसं झी इस्राएलीतयत् तःधंकी।”☆

- 33 शिमियोनं थुकथं मचायागु खँ धाःगुलि मचाया मांबौ छक्क जुल।
 34 अले शिमियोनं इमित आशिष बियाः मचाया मांयात थथे धाल – “इस्राएल्य् च्वंपिं यक्व मनूतयत् भिकेत नं स्यंकेत नं परमेश्वरं ल्ययादीमह मचा थ्व हे खः। थ्व मचा परमेश्वरयागु चिं जूगुलि यक्वसिनं थ्वयागु विरोध याइ।
 35 थुकिं यक्व मनूतयगु नुगःया बिचाः पिहां वइ। अले च्वामुगु तरवारं थें दुःखं छंगु नुगलय् इवाबी।”
 36 अबलय् अन हन्ना धाःमह अगमवादिनी मिसा छमह दु। व आशेर कुलयामह फनुएल धाःमह मनूया म्हाय् खः। ब्याहा यानाः वया भाःतनाप न्हयदँ तक जक हने खन। आः ला व बुरी जुइ धुकल।
 37 व चयप्यदँ दुबलय् तक भाःत मदयकः हे च्वन। वं यक्व हे अपसं च्वनाः प्रार्थना यानाः परमेश्वरया सेवा यानाच्चंगु दु।
 38 मचा येशू देगलय् दनिबलय् हे हन्नां नापलाः वयाः परमेश्वरयात सुभाय् बिल। अले यरूशलेमय् च्वंपिनिगु उद्धार जुइतिनि धकाः पिया च्वंपिन्त व मचायागु खँ कन।

नासरतय् लिहां वःगु

- 39 व्यवस्थाय् च्वया तः थें फुककं याये सिधयकाः योसेफ व मरियम गालील्य लाःगु थःगु हे गां नासरतय् लिहां वल।☆
 40 मचा तःधिकः जुयावल। बुद्धिं नं जायावल, अले परमेश्वरं नं वयकःयात आशिष बियादीगु दु।

मचा येशू देगलय् त्वःफ्यगु

- 41 येशूया मांबौ दँयदसं यरूशलेमय् छुत्काराया नखः हनेत वं।☆
 42 वयकः झिनिदँ दुबलय् नं इपिं नखः मानय् यायेत यरूशलेमय् वन।
 43 नखः सिधयकाः इपिं छँ लिहां वन। मचामह येशू जक यरूशलेमय् तुं च्वन। वयकःया मांबौपिन्सं थ्व खँ मस्यू।
 44 वयकः पासापिनापं वयाच्चंगु दइ धकाः इपिं न्हिच्छि वनाच्चन। बहनी थःथितिपिं व पासापिनिगु पुचलय् वयकःयात माला स्वत।
 45 वयकःयात लुइके मफुगुलि इपिं हानं यरूशलेमय् तुं माः वन।
 46 स्वन्हु दयकाः इमिसं वयकःयात देगलय् गुरुपिनापं फ्यतुनाः इमिगु खँ न्यँन्यं, न्ह्यसः यानाच्चंगु खन।
 47 अन च्वंपिं फुकक वयकःयागु बुद्धिं व लिसः न्यनाः छक्क जुयाच्चन।
 48 थुकथं वयकःयात अन खनाः मांबौपिं निमहं छक्क जुल। अले मांमहं थथे धाल – “पुता, छं छाय् थथे यानागु? छं बाः व जिं छन्त गुलि माले धुन। जिमि ला म्हाय् जिउ हे मन्त का।”
 49 अले वयकलं धयादिल – “छिकपिन्सं जितः माला मदीसां ज्यूगु खः नि। जि जिमह बाःयागु छँय् च्वनेमाः धकाः छिकपिन्सं मस्यू ला?”
 50 वयकलं धयादीगु खँ इमिसं मथुल।
 51 अथेसां वयकः इपिं नाप तुं नासरतय् लिहां झाल। अन वयकः मांबौनं धाःथें च्वनादिल। वयकःया मामं थ्व खँ मनयसं तयातल।
 52 वयकः मनूतयगु व परमेश्वरयागु दया मायां झन झन तःधिकः जुयाः बुद्धिं जायावल।☆

3

बप्तिस्मा बीमह यहन्नां स्यनेकने याःगु

मती ३:१-१२; मर्क १:१-८

यह १:१९-२८

- 1 रोमयामह महाराजा तिबेरिअसं राज्य यानाच्चंगु झिंन्यादँ दुबलय् पन्तियस पिलातस यहदियायामह शासक जुयाच्चंगु खः। अले हेरोद गालीलियामह शासक जुयाच्चंगु खः। अथे हे इतुरिया व त्राखोनितिसय् हेरोदया किजा फिलिप व अबिलेनय् लुसानियास शासक जुयाच्चंगु खः।
 2 अबलय् हन्नास व कैयाफा दकलय् तःधंपिं पुजाहारीत जुयाच्चंगु खः।
 उबलय् हे मरुभूमिइ च्वनाच्चंमह जकरियाया काय् यहन्नायात परमेश्वरं न्यंकः वनेत उजं बियादिल।
 3 अले यहन्नां यर्दन खुसिया जःखः वनाः थथे धकाः न्यंकाजुल – “थःगु पाप क्षमा यायेत पश्चाताप यानाः बप्तिस्मा का।”
 4 थ्व खँ यशैया अगमवक्तां थःगु सफुलिइ थथे च्वया थकूगु दु –

“मरुभूमिइ छमह मनू थथे धकाः

हाला वइ –

‘परमप्रभुयात लँ ब्यु,

- वयकःयागु लँ छिकाब्यु।
 5 गाःगी वंगु दक्वं लहाना छवइ।
 पाःचापीचा दक्वं माथं वंका छवइ।
 चाःची तूगु दक्वं तप्यंका छवइ।
 अले छांछिं वःगु नं दक्वं पिचुका छवइ।
 6 अले तिनि दक्व मनूतयसं
 परमेश्वरयागु मुक्ति खनी।’ ”☆

7 यक्व हे मनूत यूहन्नायाथाय् बप्तिस्मा कायेत वल। अले वं इमित थथे धाल – “हे सर्पया सन्तान, परमेश्वरयागु तंपाखें बचय् जुइत बिस्युं हूँ धकाः छिमित सुनां धाल?☆

8 पश्चाताप याःथें छिमिसं थःगु चालचलन नं अथे हे या। ‘अब्राहाम हे जिमि तापाःबाज्या खः, थथे जिमित छुं नं जुइ मखु’ धकाः छिपिं हाला जुइ मते, छायाःसा जिं छिमित धाये – परमेश्वरं अब्राहामया निति ल्वहँतं नं मस्त दय्कादी फु।☆

9 सिमायागु प्वलय पाः लाये हे त्यंगु दु। भिंगु फल मसःगु सिमा फुक्कं पालाः छवय्काछवइ।”☆

10 अले यक्व यक्व मनूतयसं वयाके न्यन – “अय्सा जिमिसं छु याये माल?”

11 वं इमित थथे लिसः बिल – “निपाः लं दुम्हयसिनं मदुम्हयसित छपाः ब्यु। अथे हे नयेगु दुम्हयसिनं नये मखं पिन्त ब्यु।”

12 कर काइपिं मनूत नं बप्तिस्मा कायेत वयाथाय् वल। इमिसं नं थथे धकाः न्यन – “गुरूजु, जिमिसं छु यायेगु लय्?”☆

13 अले वं इमित लिसः बिल – “छिमिसं का धाक्व जक कर का, अप्वः काये मते।”

14 सिपाइँतयसं नं वयाके न्यन – “जिमिसं छु यायेगु लय्?”

वं धाल – “ख्यानाः कर्पिन्के थगय् यायेगु, घुस नयेगु ज्या याये मते। तर छिमिगु तलबय् जक लुधंका च्वँ।”

15 यूहन्नां थथे याना जूगुलि मनूतयगु आशा चुलि जायावल। अय्जूगुलि इमिसं – “थ्व हे मुक्ति बीम्ह ख्रीष्ट ला मखु ला” धकाः मनं मनं बिचाः यानाच्चन।

16 उकिं यूहन्नां इमित थथे धाल – “जिं ला छिमित लखं बप्तिस्मा बियाच्चन। जि स्वयाः तःधंम्ह छम्ह झायाच्चंगु दु। वयकःयागु लाकांया पुतु पयनेत तकं जि मत्वः। वयकलं हे छिमित पवित्र आत्मां व मिं बप्तिस्मा बियादी।

17 वयकलं लहातिइ हासा ज्वना तयादीगु दु। वयकलं फुक्क छव हायाः थःगु धुकुतिइ स्वथनादी। अले छवस जुक्व गुबलें मसीगु मिइ छवय्कादी।”

18 थथे हे यक्व स्यनेकने यानाः यूहन्नां मनूतयत् भिंगु खँ न्यंकल।

19 हेरोदं थः हे भौमचा हेरोदियासयात कलाः तःगुलि व थथे हे मेमेगु नं यक्व मभिंगु ज्या याना जूगुलि यूहन्नां वयात ब्वःबिल।

20 अय्जूगुलि हेरोदं वयात इयालखानाय् कुनाबिल। थथे वं झन तःधंगु बांमलाःगु, मभिंगु ज्या यात।☆

येशू बप्तिस्मा कयादीगु

मती ३:१३-१७; मर्क १:९-११

21 यूहन्नायात इयालखानाय् कुने न्ह्यः छन्हू यूहन्नां मनूतयत् बप्तिस्मा बियाच्चंबलय् येशू नं बप्तिस्मा कयादिल। वयकलं प्रार्थना यानाच्चंबलय् स्वर्ग चाल।

22 पवित्र आत्मा सुकुभ्तु थें जुयाः वयकःयागु म्हय् कुहां झाल। अबलय् हे स्वर्ग थथे धकाः धयाहल – “छ जि यःम्ह काय् खः। छ खनाः जि लय्ताः।”☆

येशूया पुर्खा

मती १:१-१७

23 येशू ज्या शुरु यानादीबलय् वयकः स्विदँति दत। मनूतयसं वयकःयात योसेफया काय् धकाः धाइगु। अथे हे योसेफया बाः एली खः।

24 अथे हे एलिया बाः मत्तात, बाज्या लेवी, अले वया तापाःबाज्यापिं कथहं मल्की, यान्ना, योसेफ,

25 मत्ताथियास, आमोस, नह्म, इसली, नगै,

26 माथ, मत्ताथियास, सेमैन, योसेख, योदा,

27 योआनन, रेसा, यरूबाबेल, शालतिएल, नेरी,

28 मल्की, अदी, कोसाम, एलमादम, एर,

29 यहोशु, एलीएजर, योरीम, मत्तात, लेवी,

30 शिमियोन, यहदा, योसेफ, योनान, एल्याकीम,

31 मलेआ, मिन्ना, मत्ताथा, नातान, दाऊद,

☆ 3:6 ३:४-६ येशू ४:०-३-५ ☆ 3:7 ३:७ मती १२:३४; २३:३३ ☆ 3:8 ३:८ यूह ८:३३ ☆ 3:9 ३:९ मती ७:१९ ☆ 3:12 ३:१२ लूक ७:२९ ☆ 3:20 ३:१९-२० मती १४:३-४; मर्क ६:१७-१८ ☆ 3:22 ३:२२ उत २२:२; भज २:७; येशू ४२:१; लूक ९:३५

- 32 यिशै, ओबेद, बोअज, सल्मोन, नहशोन,
 33 अम्मीनादाब, आराम, अरनी, हेसोन, फारेस, यहदा,
 34 याकूब, इसहाक, अब्राहाम, तेरह, नाहोर,
 35 ससूग, रऊ, पेलेग, एबेर, शैलह,
 36 केनान, अर्पक्षद, शेम, नोआ, लेमेख,
 37 मत्शैलह, हनोक, यैरेद, महलालेल, केनान,
 38 एनोश, शेत, आदम अले परमेश्वर खः।

4

येशूयात परीक्षा याःगु

मती ४:१-११; मर्क १:१२-१३

- 1 येशू पवित्र आत्मां जायाः यर्दन खुसिं लिहां झाःबलय् आत्मां वयकःयात मरुभूमिइ ब्वना यंकाः पिइन्हु तक तये यंकल।
 2 शैतानं पिइन्हु तक वयकःयागु मन स्वयाच्वन। अबलय् वयकलं छु हे नयामदी। थथे जुइ धुंकाः वयकःयात नयेपित्यात।
 3 अले शैतानं थथे धाल – “छि परमेश्वरया काय् खःसा थ्व ल्वहंयात मरि जुइमा धकाः धयादिसँ।”
 4 अले वयकलं धयादिल – “थथे च्वयातःगु दु – ‘मनूत मरि जक नयाः म्वानाच्वने फइ मखु।’ ”☆
 5 अले हानं शैतानं वयकःयात पहाडय् च्वय् यंकाः संसारयागु फुक्क राज्य क्यन,
 6 अले शैतानं थथे धाल – “थ्व फुक्क धन व राज्य जिं छितः बी, छायाधाःसा थ्व फुक्क जितः बियातःगुलि जितः यःमहयसित बी थ्याः।
 7 छिं जितः भागि यात धाःसा थ्व फुक्कं छिगु जुइ।”
 8 वयकलं शैतानयात लिसः बियादिल – “थथे नं च्वयातःगु दु –

“ ‘छं छिम्ह प्रभु परमेश्वरयात जक
 सेवा यायेमाः।
 वयकःयात जक मानय् यायेमाः।’ ”☆

9 अले हानं शैतानं वयकःयात यरुशलैमय् च्वंगु देगलय् च्वय् यंकाः थथे धाल – “छि परमेश्वरया काय् खःसा थनं तिन्हयादिसँ,

10 छायाधाःसा थथे च्वयातःगु दु –

“ ‘वयकलं स्वर्गदूतत छवयाहयाः
 छितः बचय् यानादी।’ ”☆

11 अले ‘इमिसं छितः ल्हातय् फया काइ।
 मखुसा छिगु तुति ल्वहँतय् न्याः वनी।’ ”☆

12 वयकलं शैतानयात लिसः बियादिल – “धर्मशास्त्रय् थथे च्वयातःगु दु – ‘छं परमप्रभु परमेश्वरयागु मन स्वये मते।’ ”☆

13 थथे शैतानं वयकःयात फुक्क कथं मन स्वये धुंकाः पलखयात त्वःतावन।

गालीलिय येशूयागु न्हापांगु ज्या

मती ४:१२-१७; मर्क १:१४-१५

- 14 अनं लिपा येशू पवित्र आत्मायागु शक्तिं गालीलिय लिहां झाल। वयकःयागु खँ जिल्लाय् फुक्कभनं बयबय जुल।
 15 थाय् थासय् धर्मशास्त्र स्यनीगु छँय् वनाः वयकलं मनूतयत् स्यनेकने यानादिल। अयजूगुलि मनूतयसं वयकःयात तसकं तःधकल।

नासरतय् येशूयात मययकूगु

मती १३:५३-५८; मर्क ६:१-६

16 अले वयकः थः ब्वलंगु गां नासरतय् झाल। विश्रामबार पतिकं वयकः धर्मशास्त्र स्यनीगु छँय् वनीगु जूगुलि अनं नं धर्मशास्त्र स्यनीगु छँय् झाल। अले वयकः धर्मशास्त्र ब्वनेत दनादिल।

17 यशैया अगमवक्तायागु सफू ब्वनेत वयकःयात बिल। वयकलं व सफू पुइकाः थथे च्वयातःगु पाना लुइकादिल –

18 “मगाःमचाःपिन्त भिगु खँ न्यंकेत
परमप्रभुं जितः ल्ययादीगुलि
परमप्रभुयागु आत्मा जिके च्वनादीगु दु।
परमप्रभुं चिना तःपिन्त त्वःताबीत,
कांपिन्त मिखां खंका बीत,
अले न्हुतुन्हुया तःपिन्त थना बीत,☆
19 अले परमप्रभुं दया माया यानादीगु
थुबलय् हे खः धकाः नं न्यंका जुइत
जितः छवयाहयादीगु खः।”

20 ब्वने सिधयकाः वयकलं सफू तुलाः अन च्वंम्ह पालेयात लित बियाः फ्यतुनादिल। अन च्वंपिं मनूत फुक्कसिनं वयकःयात त्वालां त्वालां स्वयाच्चन।

21 वयकलं इमित थथे धयादिल – “जिं ब्वनागु खँ छिकपिन्सं ता हे ताः। जिं गथे ब्वनागु खः, थौं अथे हे जुइ धुंकल।”

22 इपिं फुक्कसिनं वयकःयात तारिफ यात। वयकःयागु खँ न्यनाः इपिं अजू चाल। अले इमिसं थथे धाल – “थ्व मनू योसेफया काय् मखु ला?”

23 अले वयकलं इमित थथे धयादिल – “छिकपिन्सं जितः थ्व उखान धयादी धकाः ला जिं सि हे स्यू – ‘हे डाक्टर, थःमं थःतः नि लाय्कि। छं कफर्नहुमय् यानावःगु जिमिसं न्यनागु दु, आः छंगु गामय् नं अथे हे या रे।’

24 वयकलं इमित हानं धयादिल – धात्थे, थःगु हे गामय् च्वंम्ह अगमवत्तायात सुनानं मानय् याइ मखु।☆

25 “अयनं जिं छिकपिन्त धात्थे जूगु खँ कने, न्यनादिसँ – एलिया दुबलय् इस्त्राएलय् यक्व यक्व हे भाःत मदुपिं मिसात दु। अबलय् छकः स्वदँ व खुलातक वा मवःगुलि इस्त्राएलय् दक्वभनं हे अनिकाल जुल।☆

26 अबलय् एलियायात सीदोन देशय् सारपत धाःगु थासय् च्वंम्ह छम्ह विधवा मिसायाथाय् जक छवयादिल, मेथाय् गनं नं छवयामदी।☆

27 अले हानं एलीशा अगमवत्तायागु पालय् नं इस्त्राएलय् यक्व यक्व हे कोहि जुयाच्चंपिं दु। सिरियाय् च्वंम्ह नामानयात जक कोहि जूगु लाय्काबिल, मेपिं सुयातं लाय्का मब्यू।”☆

28 थ्व न्यनाः अन च्वंपिं फुक्कं तसकं तंम्वल।

29 जुरूजरुं दनाः इमिसं वयकःयात साला यनाः गामं पिने हल। इमिगु गां पहाडय् लाः। इमिसं वयकःयात पहाडं कुर्का छवयेगु धकाः च्वकाय् थ्यंक हल।

30 अयनं वयकः इमिगु दथुं दथुं हे सुस्क्क वना छवल।

भूतआत्मा दुब्यूम्ह मनूयात लाय्कादीगु

मर्क १:२१-२८

31 अनं येशू गालीलिय च्वंगु हे कफर्नहुमय् क्वहां झाल। अन नं वयकलं विश्रामबार खुन्हु अन च्वंपिन्त स्यनादिल।

32 वयकलं पूरा अधिकारं न्ववानादीगुलि न्यना च्वंपिं फुक्कं वयकः खनाः अजू चाल।☆

33 धर्मशास्त्र स्यनीगु छेंय भूतआत्मा दुब्यूम्ह छम्ह मनू दु। व मनू तसकं हाला हल –

34 “हे नासरतय् च्वंम्ह येशू, छि जिमिथाय् छाया ज्ञायेमाःगु? छि जिमित स्यंकेत ज्ञायागु ला? जिं छितः म्हस्यू, छि परमेश्वरया पवित्रम्ह मनू खः।”

35 वयकलं वयात ब्वःबियादिल – “हाले मते, सुम्क वयागु म्हं पिहां वा।” अले व मनूयात इमिगु न्ह्यःने छवावानाः भूत वयागु म्हं पिहां वल, अयसां व मनूयात छुं हे मजू।

36 थ्व खनाः इपिं फुक्कं छक्क जुयाः थःथवय् थथे खँ लहात – “थ्व गज्याःगु वचन खः? थ्वं ला शक्ति व अधिकार दुम्हयसिनं थें भूतआत्मातयत् पिहां वनेगु उजं बिल, अले इपिं पिहां नं वन।”

37 थ्व खँ अनं प्यखें बयबय जुल।

येशू यक्वसित ल्वय् लाय्कादीगु

मत्ती ८:१४-१७; मर्क १:२९-३४

38 येशू धर्मशास्त्र स्यनीगु छेंनं सिमोनयागु छेंय झाल। अबलय् सिमोनया ससःमां तसकं ज्वर वय्काच्चन। अयजुगुलि वयागु ज्वर लाय्काब्यु धकाः इमिसं वयकःयात बिन्ति यात।

39 व मिसाया न्ह्यःने ज्ञायाः वयकलं ज्वरयात हक्काः दिल। उग्रिमय् वयात ज्वरं त्वःतल। अले व दना वनाः वयकःपिन्त नके त्वंके याः जुल।

40 सन्ध्याकाः इलय तःतामछि ल्वय दुपि मन्तयत् वयकःयाथाय हल। वयकलं फुक्कसित ल्हातं थियाः लायकादिल।

41 तःम्ह मछि मन्तयगु म्हं नं भूतत थथे धकाः हालाः पिहां वन – “छि परमेश्वरया काय् खः।” वयकलं इमित हक्काः न्ववाके बियामदी, छायाःसा इमिसं वयकः मुक्ति बीम्ह ख्रीष्ट खः धकाः स्यू।

येशुं प्रार्थना यानादीगु

मर्क १:३५-३९

42 कन्हय् खुन्हु सुथ न्हापां प्रार्थना यायेत वयकः अनं सुनसान थासय् झाल। वयकःयात मातुमालाः मन्त वयकःयाथाय वल। इमिसं वयकःयात थःपिन्थाय् हे तयेत आपालं कुतः यात।

43 वयकलं इमित थथे धयादिल – “परमेश्वरया राज्ययागु भिंगु खँ मेमेथाय् नं वनाः जिं न्यंके मानि। थ्व हे ज्या यायेत जितः छवयाहयादीगु खः।”

44 थथे वयकलं यहदियाय् फुक्कभनं च्वंगु धर्मशास्त्र स्यनीगु छँय् झायाः भिंगु खँ स्यनेकने यानादिल।

5

दकलय् न्हापालाक स्वम्ह चेलातयत् सःतादीगु

मर्ती ४:१८-२२; मर्क १:१६-२०

1 छन्हु येशुं गनेसरेत धाःगु समुद्र सिथय् दना च्वनादीबलय् ग्वाः ग्वाः मन्त धितुधिनाः परमेश्वरयागु वचन न्यनेत वयकःयाथाय वल।

2 वयकलं समुद्र सिथय् निगः नांचा दिका तःगु खन। नांथुवाःत नांचा त्वःताः जाः सिलाच्वन।

3 वयकः सिमोनयागु नांचाय् च्वनाः वयात नांचा भचा न्हाकि धकाः धयादिल। अले अन हे च्वनाः मन्तयत् स्यनेकने यानादिल।*

4 स्यनेकने याये धुंकाः वयकलं सिमोनयात धयादिल – “नांचा तःजाःथाय् यंकाः न्या लायेत जाः ह्वा।”

5 अले वं लिसः बिल – “गुफ्जु, जिमिसं चच्छि जाः ह्वानाः नं छम्ह हे न्या लाये मफु। छिं धयादीगुलि हानं छकः जिं जाः ह्वाना स्वये।”*

6 अले इमिसं लखय् जाः ह्वाःबलय् यक्व हे न्या क्यन। थुकिं यानाः इमिगु जाः हे गुइत्यन।*

7 अयजूगुलि इमिसं पासापिन्त ग्वाहालि याः वा धकाः ल्हाःभाय् यानाः सःतल। इपिं वयाः जाः साला काःबलय् निगः नांचा जायक न्या दत। न्या यक्व दुगुलि नांचा निगलं लखय् तुना वनी थें च्वन।

8-9 अथे जाः जायक न्या क्यंगुलि सिमोन अले व नाप दुपि मन्त फुक्क अजू चाल, नापं ग्या नं ग्यात। अयजूगुलि सिमोन पन्तुसं येशुयागु पालिइ भ्वपुयाः थथे धाल – “प्रभु, छि जिथासं झासँ, जि पापीम्ह मन् खः।”

10 व नाप ज्या याइपिं जब्दिया कायपिं याकूब व यूहन्ना नं अजू चाल।

अले वयकलं सिमोनयात धयादिल – “ग्याये मते, छं न्या लाः जुइ म्वाल, आर्वनिसें छ मन् लाइम्ह जुइ।”

11 इमिसं नांचा सिथय् सालाहल। अले फुक्कं अन हे त्वःताः इपिं येशुं नाप वन।

कोहियात लायकादीगु

मर्ती ८:१-४; मर्क १:४०-४५

12 येशुं छगू शहरय् झाःबलय् अन छम्ह म्हछम्हं कोहि जूम्ह मन् नापलात। वं वयकःयात खनाः क्वछुनाः बिनति यात – “प्रभु, छि ययकादीसा जितः शुद्ध यानादी फु।”

13 अले वयकलं वयात ल्हातं थियाः थथे धयादिल – “ज्यू, छं शुद्ध जुइमा।” थुलि धायेवं हे वयागु कोहि ल्वय लाया वन।

14 अले वयकलं थथे धकाः उजं बियादिल – “न्यँ, थ्व खँ सुयातं कने मते। अयनं पुजाहारीयाथाय् वनाः छिं थःगु ल्वय लाःगु क्यनाब्यु। अले फुक्कसितं सीकेत व्यवस्थाय् च्वया तः थें माःकथं छायाछी यानाब्यु।”*

15 अयनं वयकःयागु खँ न्यंकभनं बयबय जुयाः वन। अले यक्व हे मन्त वयकःयागु खँ न्यनेत व ल्वय लायकेत वल।

16 तर वयकः फुक्कसित त्वःताः सुं मदुथाय् याकःचा प्रार्थना याः झाल।

पक्षवातं कःम्ह मन्यात लायकादीगु

मर्ती ९:१-८; मर्क २:१-१२

17 छन्हु येशुं स्यनेकने यानाच्वंबलय् फरिसीत व शास्त्रीत नं अन वयाः फ्यतुनाः न्यनाच्वन। इपिं गालीलं, यहदियायागु गां गामं व यरूशलेमं वःपिं खः। ल्वय लायकेगु शक्ति परमप्रभुं वयकःयात बियादीगु दु।

18 अबलय् हे छम्ह पक्षवात जूम्ह मन्यात मन्तयसं लासां नाप क्वबिया वयकःयाथाय् न्ह्यःने तये हयेत सन।

19 मन्तयगु हुलं यानाः इमिसं वयात दुने यंके मफुत। अले इमिसं कःसि स्यंकाः ल्वगियात लासांनापं येशुं च्वनाच्वंगु थासय् क्वछवत।

20 अले वयकलं इमिगु विश्वास खनाः म्हमफुम्हयसित थथे धयादिल – “छं यानादीगु पाप क्षमा जुल।”

- 21 फरिसीत व शास्त्रीतयसं थथे धकाः मनय् खँ वाय्कल – “परमेश्वरयात क्वहांकाः खँ ल्हाइम्ह थ्व सु खः? परमेश्वरं बाहेक सुनां पाप क्षमा याये फइ?”
- 22 इमिगु मनय् च्वंगु खँ थुइकाः वय्कलं इमित धयादिल – “छिकपिन्सं छाया थज्याःगु मतिइ तयाच्चवनागु?
- 23 ‘छंगु पाप क्षमा जुल’ धायेगु अःपु ला कि ‘दनाः न्यासि हँ’ धायेगु अःपु?
- 24 संसारय् च्वंपिनिगु पाप क्षमा यानाबीत मनूया काय्याके अधिकार दु धयागु खँ छिकपिन्सं सीकि।” अले वय्कलं व पक्षवातं कःम्ह मनूयात थथे धयादिल – “दनाः थःगु लासा ज्वनाः छँ हँ।”
- 25 उलि धायेवं वं फुक्कसिगु न्ह्यःने दनाः थःगु लासा ज्वनाः परमेश्वरयात जयजय यानाः थःगु छँ वन।
- 26 अन स्वयाच्चंपिं मनूत फुक्क छक्क जुल, नापं ग्या नं ग्यात। अले इमिसं परमेश्वरयात जयजय यानाः थथे धाल – “थौं झीसं अजू चायापुगु ज्या स्वये खन।”

लेवीयात सःतादीगु

मती ९:१-१३; मर्क २:१३-१७

- 27 येशू अनं पिहां झाःबलय् कर कायेगु अड्याय् च्वनाच्चंम्ह लेवी धाःम्ह कर काइम्ह मनूयात खनाः वयात सःतादिल – “जि नाप वा।”
- 28 उच्चिमय् लेवी फुक्क फाक्कं त्वःताः दनाः वय्कः नाप वन।
- 29 अनंलि लेवी येशूयात थःगु छँय् भव्य सःतल। भवजय् कर काइपिं व मेमेपिं मनूत नं यक्व दु।
- 30 फरिसीत व शास्त्रीतयसं वय्कःया चेलातयत् इमिगु दोष क्यनाः थथे धाल – “कर काइपिं व पापीत नाप च्वनाः छिमिसं छाया नयेत्वने यानागु?”
- 31 येशू थःम्हं हे इमित थथे लिसः बियादिल – “छुं मजूपिं मनूतयत् डाक्टर माली मखु, ल्वय् दुपिन्त जक माली।
- 32 उकिं ‘जिं धर्मी’ धकाः धया जुइपिन्त मखु, बरु पापीतयत् पश्चाताप याकेत सःतः वयागु खः।”

अपसं च्वनेगु खँ

मती ९:१४-१७; मर्क २:१८-२२

- 33 इमिसं वय्कःयात धाल – “यूहन्नाया चेलात व फरिसीतय् चेलातयसं बरोबर अपसं च्वनेगु व प्रार्थना याः। अयनं छिकपिनि चेलात धाःसा नया त्वनाजुइ।”
- 34 अले वय्कलं धयादिल “छु जन्त वःपिं मनूत भव्य मनसे लिहांवनी ला? जिलाजं जुइम्ह दतले इपिं अपसं च्वनी ला?
- 35 अथेसां छन्हु ब्याहा याइम्ह मनूयात लिगनाः यनीतिनि। अले तिनि इपिं अपसं च्वनी।”
- 36 अले हानं वय्कलं इमित उखान छपु नं कनादिल। “सुनानं न्हगु वसः खुनाः पुलांगु वसतय् पकीं मखु। थथे याःसा ला झन जक हे वसःनापं गुनावनी, अज्ज ला पुलांगु वसतय् न्हगु कापः ल्वइ नं मखु।
- 37 “अले हानं सुनानं दाखमघ पुलांगु छेंगूया म्हिचाय् तइ मखु, छायाधाःसा पुलांगु छेंगूयागु म्हिचाय् दाखमघ तल धाःसा म्हिचा हे गुनावनी, अले दाखमघ नं वाइ, म्हिचा नं स्यनी।
- 38 थथे मयासें, दाखमघ न्हगु म्हिचाय् तयेमाः।
- 39 पुलांगु दाखमघ त्वना च्वंम्ह मनूखं न्हगु दाखमघ त्वनी मखु, छायाधाःसा पुलांगु हे भिं धकाः वं स्यु।”

6

विश्रामबारयागु खँ

मती १२:१-८; मर्क २:२३-२८

- 1 विश्रामबार खुन्हु वय्कःपिं छवबया लँ झाया च्वंबलय् वय्कःया चेलातयसं छवमा स्वाहाय्काः ल्हातिइ तयाः ब्वब्वस्यानाः नल।
- 2 थ्व खनाः फरिसीतयसं धाल – “विश्रामबार खुन्हु याये मज्यगु ज्या छिमिसं छाया यानागु?”
- 3 अले येशू लिसः बियादिल – “दाऊदं थः व थःनाप वःपिनि नये पित्याःबलय् छु यात धयागु खँ छिमिसं ब्वनागु मदु ला?
- 4 गुकथं वं परमेश्वरया छँय् दुहां वनाः छायातःगु मरि नल? अले थःनाप वःपिन्त नं नकल। परमेश्वरयात छायातःगु मरि ला पुजाहारीतयसं सिबय् मेपिन्सं नये हे मज्यु।”
- 5 अले हानं वय्कलं इमित धयादिल – “मनूया काय् विश्रामबारया नं प्रभु खः।”

ल्हाः गंम्ह मनु

मती १२:९-१४; मर्क ३:१-६

- 6 मेगु विश्रामबार खुन्हु नं वय्कः धर्मशास्त्र स्यनीगु छँय् झायाः स्यनेकने यानादिल। अबलय् अन जव ल्हाः गंम्ह मनु छम्ह नं दु।

- 7 शास्त्रीत व फरिशीतयसं वयक्ःयात दोष बीत चेवा यानाच्वन। उकिं इमिसं विश्रामबार खुन्हु नं वयक्लं ल्वय् लाय्कादी ला कि धकाः स्वयाच्वन।
 8 इमिगु मतिइ च्वंगु खँ सीकाः वयक्लं ल्हाः गंम्ह मनूयात धयादिल – “दना वयाः दथुइ च्वँ।” अले व दनाः दथुइ च्वंवल।
 9 वयक्लं अन च्वंपिन्त धयादिल – “विश्रामबार खुन्हु भिंगु यायेगु ज्यू ला कि मभिंगु यायेगु ज्यू? सुयातं बचय् यायेगु भिं ला कि स्यायेगु भिं? का, थुकियागु लिसः बियादिसँ।”
 10 अले वयक्लं इपिं फुक्कसिथाय् मिखा व्वयक्काः ल्हाः गंम्ह मनूयात धयादिल – “ल्हाः तप्यंकि।” वं अथे हे यात। अले वयागु ल्हाः लन।
 11 शास्त्रीत व फरिशीत तसकं हे तंम्वल, अले येशूयात छु यायेगु धकाः ग्वसाः ग्वल।

झिंनिम्ह प्रेरितत ल्ययादीगु

मती १०:१-४; मर्क ३:१३-१९

- 12 छन्हु वयक्ः पहाडय् प्रार्थना याः झाल। अबलय् चच्चिं हे वयक्लं परमेश्वरयात प्रार्थना यानादिल।
 13 कन्हय् खुन्हु सुथय् थः चेलातयत् सःताः इपिं मध्ये झिंनिम्हयसित ल्ययादिल। अले इमित प्रेरितत धकाः नां छुनादिल।
 14 थुकथं ल्यःपिं थुपिं खः – सिमोन, गुम्हय्सिगु नां वयक्लं पत्रुस तयादिल, वया दाजु अन्द्रियास अले याकूब व यूहन्ना, फिलिप व बारथोलोमाइ,
 15 मती व थोमा, अल्फयसया काय् याकूब, क्रान्तिइ सने धुंक्म्ह सिमोन,
 16 याकूबया काय् यहदा, व यहदा इस्करियोत गुम्हय्सिनं लिपा वयाः येशूयात धोखा बिल।

येशू ल्वय् लाय्कादीगु

मती ४:२३-२५; मर्क ३:७-१२

- 17 अले वयक्ःपिं पहाडं क्वहां झाल। अन माथंवंथाय् वयक्ःया यक्व चेलातनापं यहदियाया फुक्क थासं, यरूशलेमं, समुद्र सिथय् लाःगु टुरोस व सीदोनया इलाकां
 18 वयक्ःयागु खँ न्यनेत व थथःगु ल्वय् लाय्केत वःपिं ग्वाः ग्वाः मनूत मुनाच्वन। वयक्लं भूतआत्मा दुबिना च्वंपिं मनूतयत् नं लाय्कादिल।
 19 फुक्कसिनं वयक्ःयात थीत कुतः यानाच्वन, छायाःसा वयक्ःयात थीवं ल्वय् लायावनी।

पहाडय् बियादीगु उपदेश

मती ५:१-१२

- 20 येशू चेलातयत् स्वयाः धयादिल –

“छिपिं नये मखंपिं मनूत

धन्यपिं खः।

परमेश्वरया राज्य छिमिगु हे खः।

- 21 छिपिं नयेपित्याका च्वंपिं धन्यपिं खः,
 छायाःसा छिमिसं लुधंके खनीतिनि।

आः ख्वया च्वंपिं धन्यपिं खः,

छायाःसा छिपिं लय्ताये दइतिनि।

- 22 मनूया काय् नाप जुयाः

मनूतयसं घृणा याकाजुइपिं धन्यपिं खः,

अले पितिना तःपिं, मभिका तःपिं

व दुष्ट धाय्का च्वनेमाःपिं धन्यपिं खः।”*

- 23 छिपिं लय्ताया च्वँ,

छायाःसा स्वर्गय् छिमित

तःधंगु सिरपाः तयातःगु दु।

इमि तापाःबाज्यापिन्सं नं

अगमवक्तातयत् थथे हे

याना छवःगु खः।*

- 24 “आः तःमि जुयाच्वंपिं मनूत –

छिपिं गुलि अभागी,

छायाःसा छिमिसं काये माक्व

आः हे काये दये धुंकल।

- 25 आः प्वाः जायक नया च्वंपि,
छिपि गुलि अभागी,
लिपा छिमिसं नयेखनी मखु।
आः न्हिलाः च्वंपि मनूत,
छिपि गुलि अभागी,
लिपा छिमिसं दुःख फयेमाली,
अले ख्वयेमाली।
- 26 मनूतयसं भिं धायका जूपि
छिपि गुलि अभागी,
छायधाःसा इमि तापाःबाज्यापिन्सं नं
मखुपि अगमवत्तातयत् थथे हे भिंपि धयाजूग खः।”

शत्रुतयत् माया यायेगु

मती ५:३८-४८; ७:१२

- 27 “जिं छिमित धाये बांलाक न्यँ, शत्रुतयत् माया या, हेला याइपिन्त भिं या।
28 थःत सराः ब्यूपिन्त सुवाः ब्यु। थःत मभिं याःपिनिगु नितिं प्रार्थना या।
29 सुनानं छिमित न्यतालय् दाल धाःसा मेगु न्यता नं फया ब्यु। सुनानं छिमिगु गा लाका का वःसा, लं नं त्वया ब्यु।
30 फवं वःपिन्त ब्यु। सुनानं छिमिगु छुं कयाः यंकाः लितबी महःसां हजि धकाः फवने मते।
31 मेपिन्सं छिमित छु याःसा यः, छिमिसं नं इमित अथे हे या।”☆
32 “थःत माया याइपिन्त जक माया याःसा छिमिसं छु हे तःधंगु यात? पापीतयसं नं ला थःत माया याइपिन्त माया याः नि।
33 थःत भिं याइपिन्त जक भिं याःसा छिमिसं छु हे तःधंगु यात? पापीतयसं नं ला अथे याः नि।
34 पुले हइपिन्त जक त्यासा बीगु याःसा छिमिसं छु हे तःधंगु यात? पापीतयसं नं ला पुले हइपि पापीतयत् त्यासा ब्यु नि।
35 “अयजूगुलि छिमिसं शत्रुतयत् माया यानाः इमित भिं या। लित कायेगु मतिइ मतसे त्यासा ब्यु। अले छन्त तःधंगु सिरपाः दइ। अले हानं छिपि दकलय् तःधंम्ह परमेश्वरया कायूपि जुइ। छिमि परमेश्वर बाःनं लोभीतयत् नं, तसकं मभिंपिं मनूतयत् नं, उतिकं हे दया माया यानादी।
36 अथे हे छिपिं नं, बाः थें, दया माया याइपि जुयाच्चँ।”

कर्पिन्त दोष बीगु

मती ७:१-५

- 37 “कर्पिनिगु न्याय याये मते, अले छिमिगु नं न्याय याइ मखु। कर्पिन्त दोष बी मते, अले छिमित नं दोष बी मखु। क्षमा ब्यु, अले छिमित नं क्षमा बी।
38 कर्पिन्त ब्यु, अले परमेश्वरं नं छिमित बियादी। छिमिसं फयां फय् मफय्क कुलि संकाः संकाः दानाः बी। गुलि छिमिसं कर्पिन्त बिल, उलि हे छिमित नं बी।”
39 अले वय्कलं इमित छगू उखान नं कनादिल – “कांम्ह मनुखं कांम्ह मनूयात ल्हाः ज्वनाः यंकूसा इपिं निम्हं गालय् कुतं मवनी ला?
40 गुरु स्वयाः चेला तःधं मजू। अथेसां ब्वने गाकाः व नं गुरु थें हे जुइ।☆
41 “थःगु मिखाय् सुपः दुहां वनाच्चंगु मखंम्हयसिनं थः किजाया मिखाय् धू दुहां वनाच्चंगु खँय छाय् वास्ता याः जुइ माल?
42 थःगु हे मिखाय् च्वंगु सुपः मखंम्हयसिनं थः किजाया मिखाय् च्वंगु धू लिकयाबी धकाः गथे धाये फइ? हे निपाः ख्वाःपाः दुपिं, न्हापां थःगु मिखाय् च्वंगु सुपः निं लिका। अले तिनि कर्पिनिगु मिखाय् च्वंगु धू खंकाः लिकाये फइ।”

सिमा व फल

मती ७:१५-२०; १२:३३-३५

- 43 “मभिंगु सिमाय् भिंगु फल सइ मखु। अथे हे भिंगु सिमाय् मभिंगु फल सइ मखु,
44 छायधाःसा फलं हे सिमा भिं मभिं सीके फइ। कंमाय् यःमरि सया च्वनी मखु। अथे हे कंझालय् नं दाख सया च्वनी मखु।☆
45 भिंम्ह मनूया मतिइ भिंगु हे दइगुलि वं भिंगु भिंगु हे न्ववाइ। अथे हे मभिंम्ह मनूया मतिइ मभिंगु दइगुलि वं मभिंगु हे न्ववाइ, छायधाःसा मतिइ छु दु, व हे खँ म्हुतं न्ववाना हइ।”☆

छँ दय्कीपि निम्ह मनूत

मती ७:२४-२७

- 46 “छिमिसं जिं धयागु खँ न्यने मखुसा, छाय् जितः प्रभु, प्रभु, धकाः धायेगु?

- 47 जिथाय् वयाः जिगु खँ न्यनाः अथे हे याःम्ह मनु गज्याःम्ह जुइ धकाः जिं छिमित कने।
 48 व मनु छँ दयकीम्ह मनु थें खः। गुम्हयसिनं ल्वहंया घःने बल्लाक जग म्हुयाः छँ दन। खुसिबाः वलं नं व छँ चुइकः यके मफुत, छायाधाःसा व छँ बल्लाक दयकातःगु खः।
 49 जिगु खँ न्यनाः नं अथे मयाइम्ह मनु जग मम्हसे छँ दंम्ह मनु थें खः। खुसिबाः वःबलय् वयागु छँ चुइकः यंकल। थुकथं वयागु छँ हासनास जुयाः वन।”

7

रोमी कप्तानया दासयात लायकादीगु

मती ८:५-१३

- 1 मनुतयत स्यनेकने यानादी धुंकाः येशू कफर्नहुमय् झाल।
 2 अन च्वंम्ह रोमी कप्तानया तसकं यःम्ह छम्ह दास दु। अबलय् वया दास सी थें च्वंक, उसौय् मदयाच्वन।
 3 येशूयागु खँ न्यनाः कप्तानं उसौय् मदया च्वंम्ह वया दासयात लायकाबीत “वयकःयात सःता बियादिसँ” धकाः यहदीतय् थकालिपिन्त बिन्ति यात।
 4 अले इपिं वयकःयाथाय् वयाः थथे बिन्ति यात – “व भिंम्ह मनु खः, वं धाःथें यानादिसँ,
 5 छायाधाःसा वं इी इस्त्राएलीतयत माया याः। अले हानं वं इीत धर्मशास्त्र स्यनीगु छँनं दयकाब्यूगु दु।”
 6 अले वयकः इपिं नाप झाल। वयकःपिं वयागु छँय् थ्यनिथें च्वंबलय् कप्तानं वया पासापिन्त वयकःयात थथे धाय्के छवयाहल – “प्रभु, छिं जिथाय् झायाः दुःख सियादी म्वाः। प्रभुयात जिगु छँय् सःतेत जि उलि मग्यनि।
 7 अयज्गुलि नं जि छिथाय् वये मछालाः मवयागु खः। अयनं छिं न जक वानादिल धाःसां जिम्ह दास लायावनी।
 8 जिगु क्वय् सिपाइंत दुसां जिगु च्वयनं तःधपिं मनुत दु। जि सिपाइंतयत् ‘वा’ धाःसा इपिं वइ। अले ‘हँ’ धाःसा वनी। अथे हे दासयात ‘थथे या’ धाःसा वं अथे हे याइ।”
 9 थ्व न्यनाः येशू अजू चायाः लिफः स्वयाः ल्यूल्यु वःपिं मनुतयत् थथे धयादिल – “थज्याःगु विश्वास याइम्ह मनु ला जिं इस्त्राएलय् छम्ह नं मखनानि।”
 10 कप्तानं छवयाहःपिं मनुत छँय् लिथ्यंबलय् उसौय् मदया च्वंम्ह दासयागु ल्वय् लाये धुंकल।

भाःत सीधुंकूम्ह मिसाया काय्यात म्वाकादीगु

- 11 कन्हय् खुन्हु वयकः नाइन धाःगु शहरय् झाल। वयकःया चेलात व मेपिं मनुत नं यक्व हे वयकः नाप वन।
 12 शहरया धवाखाय् थ्यनी थें च्वंबलय् भाःत सीधुंकूम्ह छम्ह मिसाया याकः काय् सिथं हयाच्वंगु नापलात। शहरय् च्वपिं यक्व मनुत सनां वःगु दु।
 13 व मिसायात खनाः प्रभुयात माया वन। अले स्वये मफयाः वयकलं धयादिल – “ख्वये मते।”
 14 लिक्क झायाः वयकलं कूताः थियादिल। सी क्वबिया वःपिं मनुत तक्क दित। वयकलं धयादिल – “बाबु देँ।”
 15 अले ला सीम्ह मनुखं दनाः न्ववात। अले वयकलं वयात वया मायात लःल्हाना बिल।
 16 इपिं फुककं छक्क जुयाः ग्यात, अले थथे धकाः परमेश्वरयात जयजय यात – “दकलय् तःधंम्ह अगमवक्ता छम्ह इीथाय् झायादीगु दु। परमेश्वर हे वयकःया मनुतयथाय् झायादिल।”
 17 थ्व खँ यहदिया जिल्लाय् फुककभनं व लिक्क लिक्क लाःगु गांगामय् बयबय् जुल।

बप्तिस्मा बीम्ह यूहन्नायागु खँ

मती ११:२-१९

- 18 यूहन्नाया चेलातयसं कुनातःम्ह यूहन्नायात अथे जगु खँ फुककं कनाबिल।
 19 थ्व खँ न्यनाः वं निम्ह चेलातयत् प्रभुयात थथे धाय्के छवल – “झायादी माःम्ह छि हे खः ला कि जिमिसं मेम्हयसिगु लँ स्वयाच्वने मानि?”
 20 इमिसं वयकःयाथाय् वयाः थथे धाल – “बप्तिस्मा बीम्ह यूहन्नां जिमित छिथाय् छवयाहःगु खः। जिमिसं छिके न्यनेमाःगु खँ दु। झायादी माःम्ह छि हे खः ला कि जिमिसं मेम्हयसिगु लँ स्वयाच्वने मानि?”
 21 अबलय् हे वयकलं तःतामछि ल्वय् दुपिं यक्व मनुतयत् लायकादिल। अले भूतआत्मा दुबिना च्वपिन्त नं लायकादिल। अले हानं यक्व कापिं मनुतयत् मिखां खंका बियादिल।
 22 वयकलं इमित लिसः बियादिल – “छिमिसं छु छु खना व न्यना, यूहन्नायात वनाः व हे धयाब्यु। कापिन्सं मिखां खन, लंग्रात न्यासि वने फत, कोह्ति लाया वन, ख्वाँयतयसं ताल, सीपिं मनुत म्वानावल, अले मगाःमचाःपिन्सं भिंगु खँ न्यने खन।”
 23 सुनां जिगु खँय् शंका याइ मखु व धन्यम्ह खः।”
 24 यूहन्नाया चेलात वने धुंकाः येशू मनुतयत् यूहन्नायागु खँ कनादिल – “मरुभूमिइ वनाः छिमिसं छु स्वया? फसं संका च्वंगु तिकथि स्वःवनागु ला?”

25 मखुसा छिपिं छु स्वयेत वनागु लय? बाबांला:गु वसतं पुनात:पिं मनुतयत् स्व:वनागु ला? बाबांला:गु वसतं पुना तइपिं ला लायकुलिइ जक दइ, छायाधा:सा बांलाक तिया: नया: मोजमज्जा यानाजुइपिं ला अन जक दइ।

26 धात्थे छिपिं छु स्व: वनापिं? अगमवक्तायात स्व:वनागु ला? ख:, जिं धाये – यूहन्ना अगमवक्ता स्वया: यक्व त:धं।

27 थवयागु खँ धर्मशास्त्रय् थथे च्वयात:गु दु –

“ जिं जिम्ह दूतयात छंगु न्ह्य: न्ह्य: छवयाबी।
वं हे छंगु निंति लँ दयकाबी।”*

28 “जिं छिमित धात्थे धाये – यूहन्ना स्वया: त:धंमह मनु मेम्ह मदु। अथेसां परमेश्वरयागु राज्यया दक्वसिबय् चिधंमह मनु नं व स्वया: त:धं जुइ।”

29 थव न्यना: फुक्क मनुतयसं व कर काइपिं मनुतयसंनापं यूहन्नायापाखे बप्तिस्मा कयात:गुलि परमेश्वर सत्य ख: धका: सीकल।*

30 फरिसीत व शास्त्रीतयसं धा:सा परमेश्वरयागु खँ न्यँ हे मन्यं। इमिसं यूहन्नायागु बप्तिस्मा नं मका:। थुकथं इमिसं परमेश्वरयागु खँयात वास्ता मया:।

31 अले येशू हानं थथे धयादिल – “थौकन्हय्यापिं मनुतयत् छु नाप दौजय् यायेगु? थुपिं गज्या:पिं मनुत ख:?”

32 थुपिं ला बजारय् च्वना: पासापिलिसे थ:थवय् थथे खँ ल्हाइपिं मस्त थें च्वं –

“ जिमिसं बाँसुरी पुया: नं
छिपिं प्याखं मल्ह,
जिमिसं सी बाजं थाना: नं
छिपिं मख्व:।”

33 “दाखरस मत्वनीम्ह व मरि मनइम्ह बप्तिस्मा बीम्ह यूहन्ना वलं छिमिसं वयात ‘भूत दुब्युम्ह मनु’ धका: धाल।

34 मनुया कायनं नयेतवेने याना जुल। छिमिसं वयात ‘नगुलु, अयला:गुलुत, कर काइपिं व पापीतय् पासा’ धका: धयाजुल।

35 परमेश्वरयागु बुद्धि दुम्हयसिनं हे वय्क:यागु बुद्धियात नाला काइ।”

सिमोन फरिसीयागु छँय् येशू

36 छन्हु छम्ह फरिसी थ:गु छँय् येशूयात भवय् नयेत स:तल। अले वय्क: वयागु छँय् वना: भवय् नयेत ग्वतुला: खव ल्हातय् छयं दिका च्वनादिल।

37 वय्क: फरिसीयागु छँय् दु धका: न्यना: छम्ह पापी मिसा दुस्त्वहंयागु थल छगलय् नस्वा:गु चिकं ज्वना: वय्क:याथाय् वल।*

38 वय्क:यागु तुति ल्युने दना: ख्वख्वं वय्क:यागु तुति थ:गु ख्वबिं प्याकल। अले वं वय्क:यागु तुति थ:गु सं हयाबिल। वय्क:यागु पालिइ चुप्पा नया: वं चिकनं थाका बिल।

39 थव खना: भवय् स:तूमह फरिसी मनं मनं थथे खँ वाय्कल – “थव मनु अगमवक्ता ख:सा ला वयात थिया च्वंमह मिसा सु ख:, अले गज्या:म्ह ख: धका: सीके फयेमा:गु ख:, छायाधा:सा थव मिसा ला छम्ह पापीनी ख:।”

40 अले वय्कलं वयात धयादिल – “सिमोन, जिं छन्त छता खँ धायेमा:गु दु।”

अले वं धाल – “गुरूजु, धयादिसँ।”

41 “छम्ह साहुनं निम्ह मनुतयत् थिबा त्याये बियात:गु दु। छम्हयसित न्यास:, अले मेम्हयसित न्ययतका।

42 इपिं निम्हयसिनं नं दां पुले मफुगुलि साहुनं निम्हयसितं फुक्क दां माफी बियाछवत। आ: इपिं निम्ह मध्ये साहुयात सुनां अप्व: माया याइ थें च्वं, धा सा?”

43 वं लिस: बिल – “जिं स्वयेबलय् ला अप्व: दां त्याये कयात:म्ह मनुखं याइ।”

अले वय्कलं वयात धयादिल – “छं ठीक धाल।”

44 अले वय्कलं मिसायात क्यना: सिमोनयात धयादिल – “छं थव मिसायात म्हस्यू ला? जिं छंगु छँय् वयाबलय् तुति सिलेत ल: तक नं मब्यु। वं ख्वबि हाय्का: जिगु पालि सिला: थ:गु सं हयाबिल।

45 जिं छिगु छँय् वयाबलय् जित: दुकायेत चुप्पा मन:। तर वं जिं थन वसानिसे जिगु पालिइ चुप्पा नयाच्वन।

46 छिं जिगु छैनय् चिकनं थाका बियामदी तर वं जिगु पालिइ चिकनं थाका बिल।

47 “अयजूगुलि जिं छित: धाये – वं या:गु यक्व पाप क्षमा जूगुलि वं यक्व माया यात। सुयागु कम जक पाप क्षमा जुइ, वं कम हे जक माया याइ।”

48 अले वय्कलं मिसायात धयादिल – “छंगु पाप क्षमा यानाबी धुन।”

49 वयकः नाप मेपि नं नयाच्चंगु दु। वयकलं अथे मिसायात धयादीगु न्यनाः इपि थःथवय् थथे खुसखुस खँ ल्हात – “थव सु खः, हाई? पाप हे क्षमा बी फुम्ह?”

50 वयकलं मिसायात धयादिल – “छंगु विश्वासं यानाः छंगु उद्धार जुल। आः याउँक हूँ।”

8

येशूया ल्यूल्यु जुइपि मिसात

1 अनं लिपा वयकलं शहर पतिकं व गांगामय् चाःहुलाः परमेश्वरयागु राज्ययागु भिंगु खँ न्यंकादिल। वयकः नाप झिनिम्ह चेलात नं दु।

2 वयकलं ल्वय् लायका तःपि मिसात व भूत आत्मात पितिनाछवःपि मिसातयसं नं वयकःयात मत्वःतू। इपि खः – मरियम मग्दलिनी (थव मिसायागु म्हं न्हयम्ह भूतआत्मातयत् पितिनाछवःगु खः)

3 अले हेरोदया छम्ह कजी खूजासया कलाः योअन्ना, सुसन्ना व मेपि यक्व मिसात नं वयकः नाप जूगु दु। थव मिसातयसं वयकःयात माक्व धिबा बियाः ग्वाहालि याः।*

पुसा हलीम्हयसिगु उखान

मती १३:१-९; मर्क ४:१-९

4 थाय् थासय् च्वपि व गांगामय् च्वपि यक्व मनूत येशूयाथाय् मुंवल। अले वयकलं इमित उखान छपु कनादिल।

5 “छम्ह मनू बुँइ पुसा हः वन। वं पुसा हःबलय् गुलि गुलि पुसा लँय् नं लात, अले अन लाःगु पुसा मनूतयसं न्हल। इंगःतयसं नं वयाः नयाबिल।

6 गुलि पुसा ल्वहंलि दुथाय् लात। अन लाःगु पुसा बुयावःसां बँ मप्याःगुलि याकनं हे सिनावन।

7 अले हानं गुलि पुसा कंमा दुथाय् लात। कंमा तःमा जुया वःबलय् अन लाःगु पुसा थाहां वये मफुत।

8 अले गुलि पुसा भिंगु चा दुथाय् लात। थव पुसा तःमा जुयाः सछिदुगं अप्वः अन्न सल।” सुयाके न्हाय्पं दु वं न्यना का। थुलि धयाः वयकलं उखान क्वचाय्कादिल।

थव उखानयागु अर्थ

मती १३:१०-१७; मर्क ४:१०-१२

9 वयकःया चेलातयसं थव उखानयागु अर्थ कनाब्यु धकाः धाःगुलि

10 वयकलं थथे धयादिल – “परमेश्वरयागु राज्ययागु गुप्ति खँ छिमित सीकेबी धुंक्गु दु। मेपिन्त धाःसा जिं उखान छुनाः धया, थुकथं धर्मशास्त्र पूरा जुइमा,

“ ‘इमिसं स्वयाः नं मखनेमा,
अले न्यनाः नं मथुइमा।’ ”*

11 “उखानयागु अर्थ थव खः – पुसा परमेश्वरयागु वचन खः।

12 लँय् लाःगु पुसा परमेश्वरयागु वचन न्यंसां नुगलय् तयातइमखुपि मनूत खः। शैतानं वयाः इमिसं न्यंगु वचन फुक्कं इमिगु नुगलं लिक्कया यंकी, अले विश्वास याये मफ्याः इपि बचय् जुइ नं फइ मखु।

13 ल्वहं दुथाय् लाःगु पुसा परमेश्वरयागु वचन न्यनाः लयल्यतायाः विश्वास याइपि मनूत खः। अयनं वचन इमिगु दुनुगलय् थयंक दुहां मवंगुलि इमिसं छुं ई तक जक विश्वास याइ। दुःखकष्ट वयेवं इमिसं विश्वास यायेगु त्वःताछवइ।

14 कंमाय् लाःगु पुसा इपि खः सुनां परमेश्वरयागु वचन न्यनाः नं धन सम्पत्तियागु माया कयाजुइ व संसारयागु खँय् च्यूताः तया जुइ। थुकथं इमिसं विश्वास याये फइ मखु।

15 अले भिंगु चा दुथाय् लाःगु पुसा इपि खः – सुनां परमेश्वरयागु वचन भिंगु मतिं न्यनाः नुगलय् दुने थयंक स्वथना तइ। अले थुमिसं क्वान्तुक विश्वास यानाः फल सय्की।”

त्वाःदेवाय् च्वंगु मत

मर्क ४:२१-२५

16 “मत च्याकाः सुनानं त्वपुया तइ मखु, खाता तःले नं तइ मखु। छँय् वःपिन्त जः खयेमा धकाः मतयात त्वाःदेवाय् तया तइ।*

17 सुचुकातःगु फुक्कं सीदयावइ। त्वपुयातःगु फुक्कं खने दयावइ।*

18 “अयजुगुलि बांलाक मन बियाः न्यनेगु या, छायाःसा सुयाके दु वयात अज्जं बी। अले सुयाके मदु, वयाके दुगु नं लाका काइ।”*

* 8:3 ८:२-३ मती २७:५५-५६; मर्क १५:४०-४१; लूक २२:४९
मती १०:२६; १२:२

* 8:10 ८:१० यशै ६:९-१०

* 8:16 ८:१६ मती ५:१५; लूक ११:३३

* 8:17 ८:१७

* 8:18 ८:१८ मती २५:२९; लूक ११:२६

येशूया मां व किजापि

मती १२:४६-५०; मर्क ३:३१-३५

- 19 छन्हू वयकःया मां व किजापिन्सं वयकःयात नापलाः वल। ग्वाः ग्वाः मनूत मुनाच्चंगुलि नापलाये मफुत।
 20 छम्हयुसिनं वनाः वयकःयात धाल – “छितः नापलायेत छिकपिनि मां व किजापि वयाच्चंगु दु। इपि पिने पियाच्चंगु दु।”
 21 वयकलं इमित लिसः बियादिल – “परमेश्वरयागु वचन न्यंपिं व मानय् याइपिं हे जि मां व किजापिं खः।”

ग्वःफय्यात दिकादीगु

मती ८:२३-२७; मर्क ४:३५-४१

- 22 छन्हू येशू चेलात नाप नांचाय् च्वनादिल। अले इमित धयादिल – “झीपि समुद्रया पारिइ वनेनु।” अले इमिसं नांचा न्हाकल।
 23 वैं हे वयकः न्ह्यः वयकादिल। थुबलय् हे समुद्रय् तसकं ग्वःफय् वल। अले नांचाय् लः जाया वयाः इपि दुबय् जुइन।
 24 चेलातयसं वयाः वयकःयात थथे धयाः थन – “गुरुज्जु, गुरुज्जु, झीपि दुबय् जुइन।”
 वयकलं दनाः ग्वःफय्यात व लःदुम्बःयात हक्काः दिल। अले ग्वःफय् नं दित, लः नं मसन।
 25 वयकलं इमित धयादिल – “छिमिगु विश्वास ग्वः?”
 इपि तसकं अजू चायाः ग्या नं ग्यात। अले थःथवय् थथे खँ ल्हात – “थ्व मनू सु खः हं? थ्व धाःगु खँ फसं व लखं नं न्यं।”

भूत दुब्यूमह मनूयात लायकादीगु

मती ८:२८-३४; मर्क ५:१-२०

- 26 अले वयकःपि गालील समुद्रयागु पारिइ च्वंगु गेरासेनस जिल्लाय् झाल।
 27 नांचां क्वहां वयेवं वयकलं अन भूत दुब्यूमह छम्ह मनूयात नापलात। वं लं मफ्युगु ताःई दये धुंकल। व छँय् मच्चँसे दिपय् जक च्वनाच्चंम्ह खः।
 28 वयकःयात खनेवं व पिच्याना हालाः तुतिइ भवपू वल। अले तःसलं हालाः थथे धाल – “हे दक्वसिबय् तःधंम्ह परमेश्वरया काय् येशू, छिं जितः छु याये मास्ति वः? जितः दुःख बियादी मते।”
 29 वयकलं भूतआत्मायात – “वयाथासं पिहां वा” धकाः धयादीगुलि वं अथे धाःगु खः। थ्व मनूयाके तःकः मछि हे भूत दुबी धुंकल। नेवलं ल्हाःतुति चिनातःसां वं भूतयागु शक्तिं नेवः चफुनाः मरुभूमिइ बिस्सुं वनीगु जुयाच्चन।
 30 येशू वयाके न्यनादिल – “छंगु नां छु?”
 अले वं लिसः बिल – “जिगु नां पल्टन खः।” यक्व भूत आत्मात दुबिना च्वंगुलि वं अथे धाःगु खः।
 31 अले भूत आत्मातयसं “जिमित तःजाःगु गालय् छवयादी मते” धकाः वयकःयात बिन्ति यात।
 32 अबलय् हे पाःचाय् छगू बथां फा त्वःतातःगु दु। भूत आत्मातयसं फातय्गु म्हय् वनेब्यु धकाः वयकःयात बिन्ति यात।
 वयकलं इमित वनेबिल।
 33 अले भूत आत्मात व मनूया म्हं पिहां वयाः फातय्के दुबित। अले फात फुक्कं ब्वाँय् वनाः भीरं क्वब्बां वनाः समुद्रय् दुबय् जुयाः सित।
 34 थ्व खनाः फा जवाःत अनं बिस्सुं वन। अले इमिसं थ्व खँ शहर व गांगामय् बयबय याः जुल।
 35 अले मनूत छु जूगु स्वयेत अन वल। इपि अन थयंबलय् भूत दुब्यूमह मनू जियाः लं फिनाः येशूया लिक्क च्वनाच्चंगु खन। थ्व खनाः इपि ग्यात।
 36 अले खंपिन्सं इमित गुकथं भूत दुब्यूमह मनूयात लायकल धयागु फुक्क कनाबिल।
 37 अले गेरासेनस जिल्लाय् च्वंपिं मनूतयसं ग्यानाः वयकःयात अनं पिहां झासँ धकाः बिन्ति यात।
 उकिं वयकः नांचाय् च्वनाः लिहां झाल।
 38 व लाःम्ह मनूखं वयकः नाप वनेत स्वल, तर वयकलं वयात थथे धयाः छँय् छवयाबिल –
 39 “थःगु छँय् वनाः परमेश्वरं छन्त गुलि तःधंगु ज्या यानाबिल धकाः न्यांकि।” अले वं वनाः शहर पतिकं वयात येशू यानादीगु तःधंगु ज्या बयबय याः जुल।

सीम्ह मचा व मफुम्ह मिसा

मती ९:१८-२६; मर्क ५:२१-४३

- 40 येशू लिहां झाःबलय् वयकःयात पियाच्चंपिं मनूत फुक्कं लयल्यताल।
 41 धर्मशास्त्र स्यनीगु छँयाम्ह कजी याइरसं वयाः वयकःया तुतिइ भवपुयाः “जिगु छँय् झासँ” धकाः बिन्ति यात,
 42 छाथधाःसा वया झिनिदँ दुम्ह याकः म्हाय् सी थें च्वंक उसाँय् मदयाच्चन।
 वयागु खँ न्यनाः वयकः व नाप झाल। वयकः थथे झायेत्यंगुलि मनूतयसं वयकःयात घ्वानु घ्वात।
 43 हुलय् झिनिदँनिसें हि क्वहां वइगु ल्वचं कयाच्चंम्ह छम्ह मिसा नं दु। वयागु ल्वय् सुनानं हे लायके मफु।
 44 ल्युनें वयाः वं वयकःयागु गाच्चः थिल। उग्रिमय् हे वयागु हि क्वहां वइगु ल्वय् लन।

- 45 वयकलं धयादिल – “जितः सुनां थिल हं?”
सुनानं थिया धकाः मधाः। अले पत्रसं धाल – “गुरूज, उलिमछि मनूतयसं छितः घ्वातु घ्वानाच्वंगु दु।”
- 46 अयनं वयकलं धयादिल – “जितः सुनानं थ्यगु हे खः। जिगु म्हं शक्ति पिहां वंगु जिं चाः।”
- 47 व मिसां वयकःयात थ्यगु खँ वयकलं सी धुंकल धकाः तायकाः ग्याग्यां वयकःयागु तुतिइ भवपू वल। अले वं वयकःयात थियाः थःगु ल्वय् लाःगु खँ फुक्कसिगु न्ह्यःने धयाबिल।
- 48 अले वयकलं धाल – “केहँ मयजू, छं विश्वास याःगुलि छंगु ल्वय् लन। आः याउँक हँ।”
- 49 उबलय् हे कजीया छँनं छम्ह मनू वयाः वयात थथे धाल – “छिम्ह म्हाय् सी धुंकल, अयजूगुलि गुरूजुयात दुःख बियादी म्वाःल।”
- 50 थ्व न्यनाः वयकलं याइरसयात थथे धयादिल – “ग्यानादी म्वाः, छिं विश्वास जक यानादिसँ। छिकपिनि म्हाय् म्वाइ।”
- 51 छँय् थयंकाः वयकलं पत्रस, यूहन्ना, याकूब व सीम्ह मचाया मां बौयात जक मचा दुथाय् दुत यंकादिल। मेपिं सुयातं दुकयामदी।
- 52 अन च्वंपि फुक्कं मचा सीगुलि नुगःपा दादां ख्वयाच्वन। वयकलं इमित धयादिल – “ख्वये मते। मचा सीगु मखु, न्ह्यः वयकाच्वंगु खः।”
- 53 थ्व न्यनाः इमिसं वयकःयात गिजय् यात, छायाधाःसा इमिसं मचा सीगु हे खः धकाः बांलाक सी धुंकल।
- 54 मचायागु ल्हाः ज्वनाः वयकलं थथे धकाः थनादिल – “नानी, दँ।”
- 55 अले वयागु आत्मा लिहां वल, उम्रिमय् व जुस्क्क दन। अले वयात छुं नकेत बियादिसँ धकाः वयकलं धयादिल।
- 56 वया मांबौ ला तसकं अजू चाल। वयकलं थ्व खँ सुयातं कने मते धकाः इमित उजं बियादिल।

9

झिनिम्हयसित भिंगु खँ न्यंके छवयादीगु

मती १०:५-१५; मर्क ६:७-१३

- 1 छन्हु येशू झिनिम्ह चेलातयत् थःथाय् सःताः इमित भूततयत् ख्यानाः छवयेगु व उसाँय् मदुपिन्त लायकाबीगु शक्ति व अधिकार बियादिल।
- 2 अले वयकलं परमेश्वरयागु राज्ययागु खँ न्यंकेत व ल्वय् लायकाबीत इमित छवयादिल।
- 3 वयकलं इमित धयादिल – “लँय् छिमिसं छुं हे ज्वनावने मते। तुतां, म्हिचा, नसा, धिबा व हिला वसः नं यंके मते।
- 4 न्ह्याम्हयसिगु छँय् बाय् च्वंसां छिपि मेथाय् वने मत्यंतले व हे छँय् च्वँ।
- 5 सुनानं छिमित दुमकाःसा, भिंगु खँ मन्यंसा छिमिसं इमित लज्या चायकेत पालि च्वंगु धू तकं थाथा यानाः व थाय् त्वःता हँ।”*
- 6 अनंलि गांगामय् वनाः इमिसं भिंगु खँ न्यंकाः मनूतयगु ल्वय् लायकाबीगु यात।

जुजु हेरोद अलमलय् लाःगु

मती १४:१-१२; मर्क ६:१४-२९

- 7 गालीलयाम्ह शासक हेरोद येशूयागु खँ न्यनाः अलमलय् लात, छायाधाःसा गुलि गुलिसिनं ला बप्तिस्मा बीम्ह यूहन्ना म्वानावःगु धकाः नं धयाजुल।
- 8 गुलिसिनं एलिया वःगु धकाः धाल। गुलिसिनं ला न्हापायापिं अगमवत्तात मध्ये सुं छम्ह म्वानावःगु जुइमाः धकाः नं धाल।*
- 9 अले हेरोदं धाल – “यूहन्नायागु छ्यं ला जिं धयंके धुन। थ्व सु मनू जुल, गुम्हयसिगु बारे जिं थुलिमछि खँ न्यनाच्वना?” अले हेरोदं वयकःयात तसकं स्वयेमास्ति वयकल।

न्याद्वः मनूतयत् नकादीगु

मती १४:१३-२१; मर्क ६:३०-४४; यूह ६:५-१३

- 10 प्रेरिततयसं लिहां वयाः इमिसं यानावःगु ज्याखँ फुक्क येशूयात कन। अले इमित ब्वनाः वयकः सुनानं मसीक बेथसेदा शहरय् झाल।
- 11 थ्व खँ सीकाः ग्वाः ग्वाः हे मनूत वयकःया ल्यूल्यु वन। वयकलं इमित लसकुस यानादिल। अले इमित परमेश्वरयागु राज्यया खँ कनादिल। ल्वय् लायके माःपिन्त नं लायकादिल।
- 12 बहनी जुइत्यंगुलि झिनिम्ह चेलातयसं वयकःयाथाय् वयाः थथे धाल – “थन ला छुं हे मदु। आः थ्व मनूतयत् थनं छवयादिसँ। अले लिक्क लिक्क लाःगु गांगामय् वनाः नयेगु व बाय् च्वनेगु याइ।”
- 13 वयकलं धयादिल – “इमित छिमिसं हे नकि।”
- अले इमिसं धाल – “जिमिके ला न्यापा मरि व निम्ह न्या जक दु। थुलिमछिसित नकेत ला न्याः हे वनेमानि का।”

- 14 अन मिजंत जक हे न्याद्वः दु।
 वयक्कलं चेलातयत् धयादिल – “नेय्म्ह नेय्म्ह यानाः इमित इवःलाक फ्यतुकि।”
 15 इमिसं वयक्कलं धयादी थें मनूतयत् फ्यतुकल।
 16 वयक्कलं व न्यापा मरि व निम्ह न्या कयाः परमेश्वरयात सुभाय् बियाः कुचा थलाः मनूतयत् इनाब्यु धकाः चेलातयत् बियादिल।
 17 अले इमिसं यतले नल। इनाः ल्यं दुगु कुचाकाचा जक हे झिनिगः दाला जाय्क दु।

येशू मुक्ति बीम्ह ख्रीष्ट खः

मती १६:१३-२०; मर्क ८:२७-२९

- 18 छन्हू येशू याकःचा प्रार्थना यानाच्चंबलय् चेलात वल। अले वयक्कलं इमिके न्यनादिल – “मनूतय्त्सं जितः सु धकाः धयाजुल?”
 19 इमिसं धाल – “गुलिसिनं बप्तिस्मा बीम्ह य्हन्ना धाइगु, अले गुलिसिनं एलिया धाइगु, गुलिसिनं ला न्हापायापि अगमवक्तात मध्ये सुं छम्ह म्वानावःगु जुइ धकाः धाइगु।”
 20 अले वयक्कलं इमित धयादिल – “छिमिसं जितः सु खः धयाच्चवना लय्?”
 पत्रुसं लिसः बिल – “छि परमेश्वरयाम्ह मुक्ति बीम्ह ख्रीष्ट खः।”
 21 वयक्कलं थ्व खँ सुयातं कने मते धकाः कडा आज्ञा बियादिल।
 22 हानं धयादिल – “मनूया काय्त्सं यक्व हे दुःख सी मानि। थकालिपिं, तःधपिं पुजाहारीत, व शास्त्रीतय्त्सं वयात मानय् याइ मखु, बरू वयात स्याइ, स्वन्हू लिपा व हानं म्वाना वइ।”

गथे यानाः येशूया चेला जुइगु

मती १६:२४-२८; मर्क ८:३४-३८

- 23 येशू फुक्कसितं धयादिल – “जि नाप वयेगु जूसा छिपिं सुनानं थःगु खँय् छुं हे च्यूताः तये मते। अले थःगु क्रूस थःम्हं हे क्वबिया सीत तंक्कं लिमच्युसे जिगु ल्यूल्यु वा।”
 24 थःगु प्राण बचय् यायेत जक स्वइम्ह मनू नाश जुयावनी। सुनां जिगु निति थःगु प्राण पाइ व बचय् जुइ।
 25 सारा संसार हे ल्हातय् दयाः नं व मनू सिनावन धाःसा वयात छु दइ? व हानं थःगु प्राण छुकिं लिफ्याना काइ?
 26 सुनां जि खनाः व जिगु खँ न्यनाः ख्वाः फस्वय्की मनूया काय्त्सं स्वर्गदूततलिसे झःझः धाय्क परमेश्वर बाःनं छवया हइबलय् व खनाः नं ख्वाः फस्वय्की।
 27 जिं छिमित धातर्थे धाये – परमेश्वरयागु राज्य मखंतले थन दुपिं मध्ये गुम्हं गुम्हं ला सी तंक्कं मखुनि।”

येशूयागु रूप ह्यूगु

मती १७:१-८; मर्क ९:२-८

- 28 अथे धयादीगु च्यान्हू दय्काः पत्रुस, य्हन्ना व याकूबयात ब्वनाः येशू पर्वतया च्वय् प्रार्थना याः झाल।
 29 प्रार्थना यानाच्चवनादीबलय् वय्कःयागु ख्वाः तसकं थिनावल, अले वयक्कलं पुनातःगु वसः नं तसकं यचुसे त्वइसे च्वना वल।
 30 अबलय् मोशा व एलिया, थुपिं निम्ह वय्कः नाप खँ ल्हानाच्चवनि।
 31 इपिं नं स्वर्गयागु जलं तसकं झल झल थीक खने दयाच्चवनि। यरूशलेमय् येशू गथे जुयाः सी माली धकाः इपिं वय्कः नाप खँ ल्हानाच्चवंगु खः।
 32 अबलय् पत्रुस व व नाप दुपिं फुक्कं मस्तं न्ह्यः वय्काच्चवनि। न्ह्यलं चाःबलय् इमिसं वय्कः झल्ल थिनाच्चवंगु व वय्कः नाप मेपिं निम्ह मनूतयत् नं खन।
 33 इपिं वय्कः नाप बाया वनेत्यंबलय् लाक्क पत्रुसं वय्कःयात धाल – “गुरुजु, झीपिं थन हे च्वने दत धाःसा गुलि बांलाइ। जिमिसं स्वंगू बल्चा दय्के ला? छगू छितः, छगू मोशायात व मेगु छगू एलियायात।” पत्रुसं व धाये थ्व धाये मसियाः अथे धाःगु खः।
 34 वं अथे जक छु धाये लात सुपाँय् वयाः इमित त्वपुल। सुपाँचं अथे त्वपू वःगु खनाः इपिं ग्यात।
 35 अले सुपाँचं थथे धकाः न्ववाना हल – “थ्व जिं ल्यया तयाम्ह जिम्ह काय् खः, थ्वयागु खँ न्यँ।”
 36 अनंलि इमिसं अन येशू याकःचा जक खन। इमिसं थ्व खँ सुयातं मकंसे थथःगु नुगलय् तया तल।

भूत दुब्युम्ह मचायात लाय्कादीगु

मती १७:१४-१८; मर्क ९:१४-२७

- 37 कन्हय् खुन्हू वय्कःपिं पर्वतं क्वहां झाःबलय् मनूत वय्कःयात नापलाः वल।

✳ 9:19 ९:१९ मती १४:१-२; मर्क ६:१४-१५; लूक ९:७-८ ✳ 9:20 ९:२० य्हू ६:६८-६९ ✳ 9:23 ९:२३ मती १०:३८; लूक १४:२७ ✳ 9:24 ९:२४ मती १०:३९; लूक १७:३३; य्हू १२:२५ ✳ 9:35 ९:२८-३५ २ पत्रु १:१७-१८ ✳ 9:35 ९:३५ यशै ४२:१; मती ३:१७; १२:१८; मर्क १:११; लूक ३:२२

- 38 हुलं छम्ह मनु चिल्लायदना: हाला हल – “गुरुज्जु, जिमि काययात छक: स्वयादिसँ। जि थ्व हे छम्ह जक काय् दु।
 39 झा:झा: थ्वयात भूतआत्मां त्वपू वइगु, अले थ्व चिल्लाय् दना: चत्ता: वा:वनिगु। अले म्हुतुं ई बुल्ल बुल्ल वय्काहइगु। तसकं घा:पा: मज्जतले भूतं थ्वयात त्व:ती हे मखु।
 40 जिं छिकपिनि चेलातयत् भूतआत्मायात पितिना बियादिसँ धका: धयां इमिसं पितिनाछवये मफुत।”
 41 अले वय्कलं चेलातयत् धयादिल – “छिमिसं गथे जक विश्वास याये मफुगु? जि छिपिनाप ग्व:न्हु हे च्वनी धका: जिं छिमिगु निती गुलि जक दु:ख सह यानाच्चवनेगु?” अले वय्कलं व मनूयात धयादिल। “छिमि काय्यात थन हजि।”
 42 मचायात हहं हे भूतं वयात कसा: याना: छवावात। अले वय्कलं भूतआत्मायात हक्कादिल। थुकथं मचायात लाय्का: वया अब्बयात ल:ल्हानादिल।
 43 अन च्वंपिं फुक्क परमेश्वरयागु त:धंगु शक्ति खना: अजू चाल।

येशू हानं थ: सीगु खँ कनादीगु

मती १७:२२-२३; मर्क ९:३०-३२

वय्कलं यानादीगु ज्या खना: मनूत अजू चाया च्वंबलय हे वय्कलं चेलातयत् धयादिल –

44 “जिगु थ्व खँ बांलाक न्यना ति। मनूया काय्यात ज्वना: मनूतयगु ल्हातय ल:ल्हाइगु ई वइन।”

45 वय्कलं अथे धयादीगु इमिसं थुइके मफुत। थुइके मफयेमा धका: हे थ्व खँ त्वपुयात:गु ख:। अयनं इमिसं वय्क:याके थ्व खँ न्यनेत ग्यात।

दकलय् त:धंम्ह सु?

मती १८:१-५; मर्क ९:३३-३७

46 चेलातयत् थ:पिं मध्ये सु दकलय् त:धं धका: खँ जुल।*

47 इमिगु मनय् च्वंगु खँ सीका: येशू छम्ह मचायात हया: थ:गु लिक्क फ्यतुका:

48 इमित धयादिल – “सुनां जिगु नामय् थज्या:म्ह मचायात दुकाइ, वं जित: हे दुका:गु ति ग्यनी। अथे हे सुनां जित: दुकाइ, जित: छवया हयादीम्हयसित हे दुका:गु ति ग्यनी। अयज्जुगुलि छिपिं मध्ये सु दकलय् चिधंम्ह ख:, व हे दकलय् त:धंम्ह ख:।”*

सु झी शत्रु मखु व झीम्ह हे मनू ख:

मर्क ९:३८-४०

49 यहून्नां येशूयात धाल – “गुरुज्जु, जिमिसं छिगु नामं भूत ख्याना: च्वंम्ह छम्ह मनूयात खना। जिमिसं वयात अथे याये मते धका: धया, छायाधा:सा व झीपिलिसे जुयाच्चंम्ह मखु।”

50 थ्व खँ न्यना: वय्कलं वयात लिस: बियादिल – “सु झी शत्रु मखु व झीम्ह हे मनू ख:, उकिं वयात पने मते।”

51 स्वर्गय् वनेगु ई त्य:गुलि येशू यरूशलेमपाखे वनेगु क्व:छिनादिल।

52 वय्कलं थ:पिं स्वया: न्हा: हे सुं मनूतयत् छवयादिल। इमिसं सामरीतयगु गामय् वना: वय्क:पिन्त थाय्बाय् माल।

53 वय्क:पिं यरूशलेमय् वनेत व:पिं धका: स्यूगुलि सामरीतयसं वय्क:पिन्त बाय् मब्यु।

54 थ्व खना: याकूब व यहून्नां वय्क:यात धाल – “प्रभु, जिमिसं स्वर्ग मि गाय्का: थुमित भस्म यानाबी ला?”*

55 वय्कलं इमित ब्व:बियादिल।

56 अले वय्क:पिं मेगु हे गामय् झाल।

येशूया चेला जुइपिं मनूत

मती ८:१९-२२

57 वय्क:पिं लौय् झाया च्वंबलय् छम्ह मनुखं वया: येशूयात थथे धाल – “गुरुज्जु, छि गन गन झाइ, जि नं ल्यूल्यु वये।”

58 वय्कलं धयादिल – “ध्वंतय् च्वनेत प्वा: दु, झंग:तय् च्वनेत स्वँ दु, मनूया काय्या धा:सा छयं दिकेत नं थाय् म्हु।”

59 वय्कलं मेम्ह मनूयात धयादिल – “जि नाप वा।”

वं थथे धाल – “प्रभु, जित: जिमि अब्बयागु सीम्ह निं थुने बियादिसँ।”

60 अले वय्कलं लिस: बियादिल – “सीम्हयात सीम्हयसिनं हे थुनी। छ वना: परमेश्वरयागु राज्ययागु खँ न्यंकाब्यु।”

61 मेम्ह मनुखं धाल – “प्रभु, जि नं छिनाप वये। छँय् छक: वना: छँय् च्वंपिन्त ‘वने’ धया वये।”*

62 वय्कलं वयात धयादिल – “हलो जोतय् यायां लिफ: स्वया च्वनीम्ह मनु परमेश्वरया राज्ययागु ज्या यायेत मल्व:।”

10

न्हयेम्ह मनूतयत् ज्याय् छवयादीगु

मती ९:३७-३८

1 अनंलि प्रभुं मेपि न्हयेमह मनुतयत् ल्ययादिल। अले इमित निम्ह निम्ह याना: थ: वनेगु शहर व गां पतिकं थ: स्वया: न्हापा छवयादिल।

2 वयक्कलं इमित धयादिल – “बाली लयेगु ला यक्व हे दु, बाली लइपिं धा:सा कम जक दु। अयजूगुलि बाली थुवा:यात बाली लइपिं छवयाहयादिसैं धका: प्रार्थना या।”

3 आ: हूं, गुंखिचाया हल्य् जिं छिमित चीधिक:मह भ्या:चा थें याना: छवयाच्चवनागु दु।

4 छिमिसं म्हिचा, धिबा, लाकां छुं हे ज्वनावने मते। लैय् सुयातं ज्वजलपा तकं धाये मते।

5 “न्ह्याम्हयसिगु छैय् दुहां वंसां छिमिसं न्हापालाक थथे धा – ‘थ्व छैय् च्वंपिन्त शान्ति जुइमा।’

6 व छैय् च्वंपिं शान्ति य:पिं जूसा छिमिसं ब्यूगु शान्ति इमित लाइ। मय:पिं जूसा छिमिसं ब्यूगु शान्ति छिमिके तुं लिहां वइ।

7 गुगु छैय् दुहां वन, व हे छैय् च्वनेगु या। इमिसं छु बिल व हे नयेत्वने याना च्वैं, छाया:सा ज्या या:पिन्सं ज्याला काये हे मा:। छैखा पतिकं चाचा: हुला जुइ मते।

8 “अथे हे शहरय् वनेबलय् नं छिमित सुनानं स:ता: नकूसा इमिसं ब्यूगु न।

9 अन च्वंपिं उसॉय् मदया च्वंपिन्त लाय्काब्यु। अले इमित थथे धा – ‘परमेश्वरयागु राज्य छिमिगु न्ह्य:ने वये धुंकल।’

10 गुगुं नं शहरय् अन च्वंपिन्सं छिमित दुमकाल धा:सा छिमिसं लैय् वना: थथे धा –

11 ‘जिमिगु लाकामय् था:गु जिमिगु शहरयागु धू तकं जिमिसं छिमिगु विरोधय् थाथा यानाच्चवना। अथेसां छिमिसं थ्व खँ बांलाक सीकाति – परमेश्वरयागु राज्य न्ह्य:ने थ्यने धुंकल।’

12 जिं छिमित धाये – परमेश्वरं न्याय यानादीबलय् सदोमय् च्वंपिन्सं स्वया: नं थ्व शहरय् च्वंपिन्सं यक्व हे अप्व: दु:खकष्ट सी माली।”

विश्वास मया:पिं मनुत

मती ११:२०-२४

13 “हे खोराजीन व बेथसेदाय् च्वंपिं मनुत, छिमित धिक्कार दु, छाया:सा छिमिथाय् या:गु अजू चायापुगु ज्याखँ टुरोस व सीदोनय् या:गु जूसा अन च्वंपिन्सं उबलय् हे भांग्रा हिना: नौन बुया: पश्चाताप याये धुंकल जुइ।

14 जिं धाथें धाये – परमेश्वरं न्याय यानादीबलय् टुरोस व सीदोनय् च्वंपिन्त स्वया: अप्व: छिमित सास्ती बियादी।

15 “हे कफर्नहुमय् च्वंपिं मनुत, छिमित छु स्वर्गय् थत यनी धयाच्चवनागु ला? छिमित ला नरकय् क्वफाइ।”

16 थुलि धयादी धुंका: वयक्कलं चेलातयत् धयादिल – “छिमिगु खँ न्यंपिन्सं जिगु हे खँ न्यंगुति ग्यनी। अले छिमित मय:गु जित: मय:गुति हे ग्यनी। अले जित: मय:गु ला जित: छवया ह:महयसित मय:गुति हे ग्यनी।”

ज्या याना: लिहांव:पिं न्हयेमह चेलात

17 ज्या याना: लिहांव:पिं न्हयेमह चेलातयत्सं लयत्तातां प्रभुयाथाय् वया: थथे धाल – “प्रभु, छिगु नामं ला भूततयत्सं नं जिमिगु खँ न्यना: जिमिसं धया थें या:।”

18 अले वयक्कलं इमित धयादिल – “जिं शैतानयात स्वर्ग हाबलासा थें च्याना: कुतुं व:गु खना।

19 न्यँ, जिं छिमित सर्प, बिच्छी व शत्रुतयगु न्ह्याथें ज्या:गु शक्तियात नं न्हइ फइगु अधिकार बियातयागु दु। अयजूगुलि छिमित छुकिं नं स्यके फइ मखु।

20 अथे भूत आत्मातयत्सं नं छिमिगु खँ न्यं धका: लयत्तायेगु बांला:गु खँ मखु, बरु छिमिगु नां स्वर्गय् च्वयात:गु दु धका: लयत्ता।”

येशू लयत्तायादीगु

मती ११:२५-२७; १३:१६-१७

21 अबलय् हे पवित्र आत्मां जाया: वयक्कलं लयत्ताया: धयादिल – “हे परमेश्वर बा:, स्वर्ग व पृथ्वीया प्रभु, जिं छित: सुभाय् बी, छाया:सा छिं थ्व खँ स:स्यु व थू धाइपिन्त न्यंका मदिसे छुं मस्यूपिं मस्तयत् न्यंकादिल। धाथें हे ख: बा:, छित: थ्व हे भिं ताल।”

22 “बा:नं हे फक्क जिगु ल्हातय् तयादीगु ख:। काय्यात सुनानं महस्यु। बा:नं जक काय्यात महस्यु। अले बा:यात नं सुनानं महस्यु, काय्यं जक स्यु। काय्यं महसीका बीपिन्सं जक बा:यात महसी।”

23 अले वयक्कलं चेलातयत् जक थथे धयादिल – “छिमिसं खंगु थ्व खँ स्वयेखंपिं धन्यपिं ख:,

24 छाया:सा जिं छिमित धाये – छिमिसं खंगु थ्व खँ यक्व अगमवक्तातयत्सं व जुजुपिन्सं स्वयेमास्ति वय्काच्चंगु दु, अयत्सं इमिसं स्वये मखं। छिमिसं न्यंगु खँ नं इमिसं न्यने मास्ति वय्काच्चंगु ख:, अयत्सं न्यने मखं।”

भिम्ह सामरियागु उखान

☆ 10:2 १०:२ मती ९:३७-३८ ☆ 10:3 १०:३ मती १०:१६ ☆ 10:7 १०:७ १ कोर ९:१४; १ तिमो ५:१८ ☆ 10:10 १०:१० प्रे १३:५१ ☆ 10:11 १०:४-११ मती १०:७-१४; मर्क ६:८-११; लूक ९:३-५ ☆ 10:12 १०:१२ उत १९:२४-२८; मती ११:२४; १०:१५ ☆ 10:13 १०:१३ यशै २३:१-१८; इज २३:१-१८; योए ३:४-८; आमो १:९-१०; जक ९:२-४ ☆ 10:15 १०:१५ यशै १४:१३-१५ ☆ 10:16 १०:१६ मती १०:४०; मर्क ९:३७; लूक ९:४८; यूह १३:२० ☆ 10:19 १०:१९ भज ९१:१३ ☆ 10:22 १०:२२ यूह ३:३५; १०:१५

- 25 छन्हू छम्ह शास्त्री वया: वय्कलं छु धाइ थें धका: स्वयेत येशूयात थथे न्ह्यस: यात – “गुरूजु, भिंगु छु ज्या या:सा जित: अनन्त जीवन दइ?”
- 26 वय्कलं वयात लिस: बियादिल – “व्यवस्थाय् छु च्वयात:गु दु? छिं गथे याना: ब्वनादिया?”
- 27 वं धाल – “परमप्रभु झी परमेश्वरयात दुनुगलनिसें माया या, थ:गु प्राण बिया तकं माया या, थ:गु बलं फतले माया या, अले थ:गु मननिसें माया या। अले हानं थ: ज:लाख:लातय्त थ:त थें माया या।”☆
- 28 अले वय्कलं वयात धयादिल – “छिं ख:गु खँ धयादिल। छिं अथे हे यानादिसँ, अले छित: अनन्त जीवन दइ।”☆☆
- 29 अयनं वं थ:त भिं धाय्केत वय्क:यात थथे धाल – “जिमि ज:लाख:ला धा:म्ह सु ख: लय् सा?”
- 30 वय्कलं लिस: बियादिल – “छम्ह यहदी यरूशलेमं यरीहोपाखे क्वहां वनाच्चंबलय् लँय् दारुँत नापलात। अले इमिसं वयात नांगा याना: बाम्ह सिक दाया: त्व:ताथकल।
- 31 “उबलय् हे छम्ह पुजाहारी उखेपाखे हे स्वया: वयाच्चन। वं व मनुयात खना: नं मखँछु याना: वन।
- 32 अथे हे लेवी कुलयाम्ह छम्ह मनु नं व हे लं वल। वं नं व मनुयात खना: नं मखँछु याना: वन।
- 33 “अले व हे लं छम्ह सामरी मनु नं वल। व मनुयात खना: वयात माया वन।
- 34 अले वयाथाय् लिक्क वना: घा: सिला: वास: तया: कापतं चिनाबिल। अले थ:गु गधाया म्हय् तया: छगू धर्मशालाय् यंका: चच्छि वयागु सुसा:कुसा: यानाच्चन।☆
- 35 कन्हय् खुन्हू वं धर्मशालाया थुवा:यात निगू दिनार बिया: धाल – ‘वयात सुसा:कुसा: यानातयादिसँ। लिहां वया: जिं छित: मगा:गु धिबा पुलाबी।’ ”
- 36 अले वय्कलं शास्त्रीयात धयादिल – “छिं स्वयेबलय् थुपि स्वम्ह मध्ये गुम्ह मनु दारुँतयसं दाया थकूम्ह मनुया ज:लाख:ला जुल?”
- 37 वं धाल – “वयात माया या:म्ह मनु हे वया ज:लाख:ला थें जुल।”
- अले वय्कलं धयादिल – “छिं नं वं थें तुं या: झासँ।”
- मार्था व मरियमयाथाय् येशू
- 38 वय्क:पिं वँव लँय् ला:गु छगू गामय् थ्यन। व गामय् च्वंम्ह मार्था धा:म्ह छम्ह मिसां वय्क:पिन्त थ:गु छँय् यंकल।
- 39 वया मरियम धा:म्ह छम्ह केहँ दु। मरियम वचन न्यनेत प्रभुयागु तुति क्वय् च्वंवल।☆
- 40 मार्था धा:सा याक:चा पाहां व:पिन्त नके त्वंके यायेगुलिइ हे अलमल जुयाच्चन। वं वया: वय्क:यात धाल – “प्रभु, स्वयादिसँ, फुक्क ज्या जि याक:चां हे यायेमा:। केहँ मय्जुं धा:सा छुं हे मया। छिं थुलि नं बिचा: याना मदिया ला? वयात ज्या यायेत छवयादिसँ लय्, अले जित: ग्वाहालि दइ।”
- 41 वय्कलं लिस: बियादिल – “मार्था, मार्था, छं न्ह्यागु खँय् नं छाय् धन्दा कयाच्चनागु?
- 42 मा:गु खँ छता हे जक दु। मरियमं व ल्यये धुंकल। थव वयागु ल्हातं लाकाकाये फइ मखु।”

11

प्रार्थना यायेगु खँ

मती ६:५-१३; ७:७-११

1 छन्हू येशू छथाय् प्रार्थना यानाच्चनादिल। छम्ह चेलां वय्क:यात थथे धाल – “यूहन्नां नं वया चेलातय्त प्रार्थना यायेगु स्यं थें हे जिमित नं प्रार्थना यायेगु स्यनाबियादिसँ।”

2 अले वय्कलं इमित धयादिल – “छिमिसं थुकथं प्रार्थना या –

“ ‘परमेश्वर बा:

छिगु नां त:धना च्वनेमा।

छिगु राज्य वयेमा।

3 न्हियान्हिथं थें थौं नं जिमित नसा बियादिसँ।

4 जिमिगु पाप क्षमा यानादिसँ,

गथे जिमिसं नं जिमित स्यंकूपिन्त क्षमा याना बियाच्चनागु दु।

प्रभु,

जिमित सह याये मफय्क जाँचय् लाकादी मते।’ ”

5 वय्कलं इमित धयादिल – “धाय्की, निम्ह पासा दु। बाचा इलय् छम्हसिनं थ: पासायाथाय् वना: थथे धाल – ‘पासा, जित: स्वपा मरि त्याय् ब्यु लय,

☆ 10:27 १०:२७ लेवी ११:१८; व्य ६:५ ☆ 10:28 १०:२५-२८ मती २२:३५-४०; मर्क १२:२८-३४ ☆ 10:28 १०:२८ लेवी १८:५ ☆ 10:34 १०:३३-३४
२ इति २८:१५ ☆ 10:39 १०:३८-३९ यूह ११:१

- 6 छायाधाःसा जिमि पासा छम्ह तापाकंनिसें थ्यंकः वल। वयात नकेत जिके छुं हे मद्दु।’
 7 पासाम्हयसिनं दुने थासं थथे धयाहल धाये – “जितः दुःख बी मते। खापा ति धुन। जि मस्त नं जिनापं घनाच्वंगु दु। आः इलय् दनाः जिं छन्त छुं नं बी मफु।’
 8 जिं छिमित धाये – वं थः पासा जूगुलि वयात छुं नं मब्यूसां तिवां तिवां हालाच्वंगुलि वं दनाः वयात माक्व बियाछवइ।
 9 “अयजूगुलि जिं छिमित धाये – फ्वं, अले छिमित दइ, माला स्व, अले छिमिसं लुइके फइ, सः ब्यु, अले लुखा चाय्काबी।
 10 छायाधाःसा फ्वंपिन्त बी, माला स्वःपिन्सं लुइकी, अले सः ब्यूम्हयसित चाय्काबी।
 11 “अज्याःम्ह सु अबु दइ? गुम्हयसिनं कायनं न्या फवनीबलय् सर्प बी?
 12 अथे हे खैय् फ्वंम्हयसित बिच्छी बी?
 13 अयजूगुलि मभिंपि जुयाः नं ला छिमिसं थः मस्तयत् भिंगु भिंगु बी सः धाःसा स्वर्गय् च्वनादीम्ह बाःनं जक थःके फ्वंपिन्त पवित्र आत्मा बियामदी ला?”

येशू व बालजिबुल

मती १२:२२-३०; मर्क ३:२२-२७

- 14 छन्हू येशू छम्ह लाताम्ह भूतयात पितिना छवयादीगुलि व मनुखं न्ववाये फत। थ्व खनाः फुक्क मनूत अजू चाल।
 15 गुम्हं गुम्हयसिनं थथे धाल – “भूततय् जुजु बालजिबुलं शक्ति बियातःगुलि थ्वं भूतयात पितिनाछवये फुगु खः।”
 16 गुलिसिनं ला वयक्लं याये फइ ला धकाः स्वयेत स्वर्गं छगू चिं क्यं धकाः धाल।
 17 इमिगु मतिइ च्वंगु खँ थुइकाः वयक्लं इमित धयादिल – “गुगुं नं राज्य निकू दलाः थःथवय् ल्वाना जुल धाःसा थः हे नाश जुइ। अथे हे छैय् नं थःथवय् हे ल्वापु जुल धाःसा व छँ स्यनावनी।
 18 अथे हे शैतानतय् दथुइ नं थःथवय् ल्वापु जुल धाःसा इमिगु राज्य नं याकनं हे नाश जुइ। बालजिबुलं शक्ति बियातःगुलि जिं भूतयात पितिनाछवये फुगु खः धकाः छिकपिन्सं धाल।
 19 थथे हे खः धयागु जूसा छिकपिनि मनूतय्सं जक सुयागु शक्ति भूत पितिना जुइगु लय्? इमिसं छिकपिन्त हे दोषी ठहरय् याइ।
 20 अथे मखु, जिं परमेश्वरयागु शक्ति भूतयात पितिनाछवयागु खः धयागु जूसा परमेश्वरयागु राज्य छिकपिन्थाय् वये धुंकल धकाः सीकादिसँ।
 21 तसकं बल्लाःम्ह मनू हतियार ज्वनाः छँ पिवाः च्वनाच्वन धाःसा अन च्वंगु मालताल खुया यंके फइ मखु।
 22 तर व स्वयाः बल्लाःम्ह मनू वल धाःसा वयात बुकी। अले वं भरोसा कयाच्वंगु हतियार नं लाका काइ, नापं अन च्वंगु मालताल नं खुयायंकी।
 23 “जिगु पँ मलीपिं फुक्कं जिमि शत्रु खः। जितः मुंकेत ग्वाहालि मयाइम्हयसिनं जिं मुना तयागु नं हलाबी।”

पूमवंक याःगु ज्या इन ग्यानापु

मती १२:४३-४५

- 24 “मनूयागु म्हं पिहां वनाः भूतआत्मां बाय् च्वनेत मरुभूमिइ माः जुइ। अले वं बाय् लुइके मफुत धायेवं थथे धाइ – “जि पिहां वयागु थःगु हे छैय् वने।’
 25 अले वं लिहां वइबलय् न्हापायागु छँ यचुकाः झःझः धाय्कातःगु लुइकी।
 26 अले वं वनाः थः स्वयाः मभिंपि न्हयम्ह भूततय् सःता हइ। इपि वयाः बासं च्वनी। अले व मनू न्हापा स्वयाः गति मलाना वनी। आःयापिं मभिंपि मनूतय्गु गति नं थथे हे जुइ।”
 27 वयक्लं अथे धयाच्वनादीबलय् हे मनूतय्गु हुलं छम्ह मिसा थथे धकाः हाला हल – “छितः बुइकूम्ह व दुर् त्वंकूम्ह मां धन्यम्ह खः।”
 28 अले वयक्लं लिसः बियादिल – “अथे मखु, परमेश्वरयागु वचन न्यनाः व थें याइम्ह हे धन्यम्ह खः।”

योना अगमवन्ताया चिं

मती १२:३८-४२

- 29 मनूतय्गु हुल अप्वःया वःगुलि येशू इमित थथे धयादिल – “थौकन्हय्यापिं मनूत गुलि जक मभिं। थुमिसं अजू चायापुगु चिं स्वयेत धयाच्वन। अहं, थुमित अगमवन्ता योनां क्यना वंगु चिं सिबय मेगु छुं हे चिं क्यनी मखु।
 30 गथे निनवेय् च्वंपिं मनूतय्गु निति योना चिं जुल, अथे हे थौकन्हय्यापिनिगु निति मनूया काय् चिं जुइ।
 31 “न्याय याइबलय् दच्छिनय् च्वंम्ह रानीं नं आःयापिं मनूतयत् सजॉय बीमाः धकाः नवाइ, छायाधाःसा व तापाकंनिसें सोलोमनयागु ज्ञानयागु खँ न्यनेत वल। स्व, थन ला सोलोमन स्वयाः नं तःधंम्ह छम्ह दु।
 32 निनवेय् च्वंपिन्सं नं न्याय याइबलय् आःयापिं मनूतयत् सजॉय बी हे माः धकाः नवाइ, छायाधाःसा इमिसं ला योनां जक न्यंकूबलय् हे पश्चाताप यात। स्व, थन ला योना स्वयाः नं तःधंम्ह छम्ह दु।”

✧ 11:16 ११:१६ मती १२:३८; १६:१; मर्क ८:११ ✧ 11:23 ११:२३ मर्क ९:४० ✧ 11:29 ११:२९ मती १६:४; मर्क ८:१२ ✧ 11:30 ११:३० योना ३:४
 ✧ 11:31 ११:३१ १ राज १०:१-१०; २ इति १:१-१२ ✧ 11:32 ११:३२ योना ३:५

मिखा म्हयागु जः खः

मती ५:१५; ६:२२-२३

33 “मत च्याकाः सुनानं सुचुका तइ मखु, फं त्वपुया नं तइ मखु, बरु छैय् वःपिन्त जः खयेमा धकाः तज्जाःगु थासय् तथा तइ।”

34 “मिखा हे म्हयागु जः खः। मिखा थीसा जक छिमिगु म्ह छम्हं थी। छिमिगु मिखा स्यंसा छिमिगु म्ह छम्हं खिउंसे च्वनी।

35 अय्जूगुलि बांलाक होश या, मखुसा छिमिके च्वंगु जः खिउंया वनी।

36 खिउंगु धयागु मदय्क छिमिगु म्ह छम्हं जलं थिना च्वंसा जक छिमिगु म्ह छम्हं मत जलं खःगु थें च्वनी।”

येशू धिक्कार धयादीगु

मती २३:१-३६; मर्क १२:३८-४०

37 येशू थथे धयाच्चनादीबलय् हे छम्ह फरिसी वयाः वय्कःयात भव्य नयेत सःतः वल। अले वय्कः झायाः नयेत फ्यतुनादिल।

38 वय्कलं ल्हाः मस्युसे नयादीगु खनाः वय्कःयात सःतम्ह फरिसी अजू चाल।

39 अले प्रभुं वयात धयादिल – “छिपिं फरिसीत पिनें पिनें जक भु व ख्वल्चा सिले थें यचुका जुइ। दुनें दुनें धाःसा छिमिसं मभिगु यायेगु, कर्पिन्त लुतय् यायेगु याना जुइ।

40 छिपिं ला तसकं हे मूर्खत खनीसा। पिने च्वंगु दय्कम्हयसिनं हे दुने च्वंगु नं दय्कगु मखु ला?

41 भु व ख्वलाय् च्वंगु नये मखंपिन्त ब्यु, अले छिपिं दुनेंनिसें यचुइ।”

42 “फरिसीत, छिमित धिक्कार दु, छाय्धाःसा छिमिसं थःथाय् सःगु नवःघाँय्, जी व मेमेगु मसला ला झिब्वय् छब्व परमेश्वरयात छाये हइ। तर छिमिसं न्याय यायेगु व परमेश्वरयात माया यायेगु खँय् धाःसा च्यूताः मतः। छिमिसं थ्व नं मत्वःते माःगु खः।”

43 “फरिसीत, छिमित धिक्कार दु, छाय्धाःसा धर्मशास्त्र स्यनीगु छँय् नं छिपिं न्ह्यःने च्वनेगु स्वइ, अले बजारय् वनीबलय् नं मेपिन्सं ज्वजलपा याका जुइत स्वइ।

44 फरिसीत, छिमित धिक्कार दु, छाय्धाःसा छिपिं खने मदुगु सी थुनिगु गाः थें च्वं। थुकी न्ह्या वनाः मनूतय्सं थ्व सी थुनिगु गाः धकाः सी मखु।”

45 छम्ह शास्त्री वय्कःयात धाल – “गुरूजु छिं धयादीगु ला जिमित नं लात नि।”

46 अले वय्कलं धयादिल – “अय्सा शास्त्रीत, छिमित नं धिक्कार दु, छाय्धाःसा छिमिसं मेपिन्त इयातुगु इयातुगु कु क्वबिकी, थःपिन्सं धाःसा थी तक नं मखु।

47 शास्त्रीत, छिमित धिक्कार दु, छाय्धाःसा छिमि तापाःबाज्यापिन्सं स्याःपिं अगमवक्तातय्गु नामं छिमिसं लुमन्तिया चिं दय्का जुइ।

48 थुकथं छिमि तापाःबाज्यापिन्सं इमित स्याना छ्वःगु छिमित तसकं यः धकाः सीदत, छाय्धाःसा तापाःबाज्यापिन्सं इमित स्यायेगु ज्या यात, अले छिमिसं इमिगु नामं लुमन्तिया चिं दय्का जुइगु ज्या यात।

49 अय्जूगुलि ला परमेश्वरं नुगलं वाःचाय्काः धयादिल – ‘जिं इमिथाय् अगमवक्तात व प्रेरिततयत् छवयाबी। अले इमिसं थुमित गुम्हयसितं स्याइ, गुम्हयसितं दुःखकष्ट बी।’

50 “अय्जूगुलि पृथ्वी सृष्टि जूसांनिसें थीं तक स्याःपिं अगमवक्तातय्गु हियागु सजाँय् थौं कन्हय्यापिं मनूतय्सं फये मालीतिनि।

51 हाबिलयात स्याबलय् निसें होम याइगु थाय् व देगःया दथुइ जकरियायात स्याःगु तकयागु पलेसा थुमिके काइतिनि।”

52 “शास्त्रीत, छिमित धिक्कार दु, छाय्धाःसा छिमिसं ज्ञानयागु ताःचा कयाः सुचुका तल। छिपिं थःपिं नं दुहां मवं, दुहां वने धाःपिन्त नं दुमछ्वः।”

53 वय्कः अनं झाःबलय् शास्त्रीत व फरिसीतय्सं तंचायाः वय्कःयाके अनेतनेगु खँ न्यं जुल।

54 वय्कलं लिसः बियादीबलय् छुं दुंबिदुं लुइकाः ज्वने दइ ला धकाः दाउ स्वयाच्चन।

12

निपाः ख्वाःपाः दुपिं खनाः होश या

मती १०:२६-२७

1 अबलय् अन द्रुलंद्रुः मनूत कातुकाक्क मुं वयाच्चन। वय्कलं चेलातयत् धयादिल – “बांलाक होश या। निपाः ख्वाःपाः दुपिं फरिसीतय्गु सोडापाखें बचय् जुयाच्चवँ।”

2 त्वपुयातःगु खने दइतिनि। सुचुकातःगु सी दइतिनि।

☆ 11:33 ११:३३ मती ५:१५; मर्क ४:२१; लूक ८:१६ ☆ 11:42 ११:४२ लेवी २७:३० ☆ 11:51 ११:५१ उत ४:८; २ इति २४:२०-२१ ☆ 12:1 १२:१ मती १६:६; मर्क ८:१५

3 अयज्जुगुलि छिमिसं चान्हय् धा:गु खँ न्हिनय् फुक्कसिनं सी। क्वथाय् दुने च्वना: न्हायपनय् स्वांपूगु खँ क:सिं बयबय् जुइ।”☆

सु खना: ग्याये मा:गु?

मती १०:२६-३१

4 “य:पिं पासापिं, जिं छिमित धाये – म्हयात जक स्याइपिं खना: ग्याये मा:गु मदु। थुलि अप्व: इमिसं मेगु छुं नं याये फइ मखु।

5 अयनं सु नाप ग्यायेमा: व खँ जिं छिमित धाये – छिमिगु म्ह व आत्मा नितांयात नरकय् छवयादी फुम्ह परमेश्वरलिसे जक ग्याना च्वँ। ख:, जिं धाये – वयक:लिसे हे जक ग्याना च्वँ।

6 “धिबा निगलं न्याम्ह चखुंचात न्याये मफु ला? थपायसकं दंसां परमेश्वरं छम्ह चखुंचायात नं ल्व:मंकादी मखु।

7 छिमिगु छेनय् च्वंगु सँ छपु छपु दतले परमेश्वरं ल्या: खाना तयादीगु दु। अयज्जुगुलि ग्याये मा:गु मदु। चखुंचा स्वया: ला छिपिं यक्व हे मू वं।”

8 “सुनां मनूतयगु न्ह्य:ने ‘जि ख्रीष्टयाम्ह मनू ख:’ धका: धाइ, मनूया कायनं नं परमेश्वरयापिं स्वर्गदूततयगु न्ह्य:ने वयात ‘जिम्ह मनू ख:’ धका: धाइ।

9 अले सुनां मनूतयगु न्ह्य:ने ‘जि ख्रीष्टयाम्ह मखु’ धका: धाइ वयात वं नं परमेश्वरयापिं स्वर्गदूततयगु न्ह्य:ने ‘जिम्ह मनू मखु’ धका: धाइ।

10 मनूया काययात मभिका: खँ ल्हा:म्हयसित क्षमा यानाबी, अयनं पवित्र आत्मायात मभिका: खँ ल्हा:म्हयसित क्षमा बी मखु।☆

11 “छिमित ज्वना: धर्मशास्त्र स्यनीगु छँ, त:धंम्ह हाकिमयाथाय्, अले अदालतय् न्ह्याथाय् यंकूसां छिमिसं इमित छु लिंस: बीगु धका: धन्दा काये म्वा:।

12 छायधा:सा पवित्र आत्मां उबलय् हे छिमित छु धायेमा:गु ख: स्यनादी।”☆

त:मिम्ह मूर्खम्ह मनूयागु उखान

13 मनूतयगु हुलं छम्ह मनूखं येशूयात थथे धाल – “गुरुज्जु, जिमि दाजुयात अब्रुया सम्पत्ति इनाब्यु धका: धयादिसँ रे।”

14 वयकलं वयात लिंस: बियादिल – “जि छिकपिनिगु सम्पत्ति इनाबीम्ह मनू अथवा न्यायाधीश धका: छित: सुनां धाल?”

15 अले वयकलं फुक्कसित धयादिल – “होश या, छुं नं लोभ लालच यायेगु बानी याये मते, छायधा:सा यक्व धनसम्पत्ति दयेवं जक धात्थेंगु जीवन दइगु मखु।”

16 वयकलं इमित छगू उखान कनादिल। “छम्ह त:मिम्ह मनूयागु बुँइ तयां तयेथाय् मदय्क अन्न सल।

17 अले वं मनं मनं बिचा: यात – ‘अन्न ला तयां तयेथाय् हे मन्त, आ: जिं छु यायेगु?’

18 वं बिचा: याना: धाल – ‘छगू जुक्ति मयासँ मजिल। थ्व दक्व भखारिइ स्यंका: तत:ग्व: जुइक दय्केमाल, अले जक जिगु अन्न व सामान फुक्कं थ्व भखारिइ तये दइ।

19 अले ला जि थथे धका: दुक्क जुयाच्वने – “आ: ला जित: दँदं तकयात नयेत माक्व दत। उकिं मोजमज्जा याना: नया:त्वना: जुइदत।”

20 “अले परमेश्वरं वयात थथे धयादिल – ‘अय मूर्ख, छु ला थौं चान्हय् हे सी। छं मुंकात:गु धन, अन्न फुक्कं आ: सुयागु जुइ?’

21 “परमेश्वरं धयादी थें मयासँ थ:गु निति जक सम्पत्ति मुंका जुइपिं फुक्कं अथे हे जुइ।”

परमेश्वरयाके भरोसा ति

मती ६:२५-३४

22 अले हानं येशू चेलातयत् धयादिल – “नयेत्वनेगु व पुनेगुलिइ छिमिसं च्यूता: तये मते।

23 नयेगु स्वया: प्राण त:धं, मजू ला? पुनेगु स्वया: शरीर त:धं, मजू ला?

24 क्व:तयत् छक: बिचा: याना: स्व। क्व:तयसं बुँइ पुसा ह्व: जुइ नं मखु, अले बाली ल: वनी नं मखु। इमि अन्न स्वथना तयेत धुकू नं मदु, भखारि नं मदु। अयनं इमित माक्व परमेश्वरं नका त:गु दु। झंग:पंक्षीत स्वया: ला छिपिं यक्व मू वं।

25 छिपिं मध्ये सुनानं धन्धा कया: थ:गु आयु पलख जक नं अप्व: तने फु ला?

26 थपायसकं चिधंगु ज्या छगू ला याना नये मफु धा:सा छिमिसं मेमेगु खँय् छाय् धन्दा कया: जुइगु?

27 “ह्वयाच्वंगु स्वांयात छक: स्व, इपिं गुकथं त:मा जुल? इमिसं ज्या नं या:गु मदु, काप: नं था:गु मदु। जिं छिमित धाये – उलिमछि धनसम्पत्ति दुम्ह सोलोमन जुजु छप्व: स्वां ति हे झ:झ: मधा:।☆

28 थौं बुया: कन्हय् हे इवा: जुया वनीगु घोंय्यात ला परमेश्वरं थुलि समा: यानातयादी धा:सा वयकलं छिमित पुनेत वस: बियामदी ला? अय् विश्वास मगा:पिं, छिमिसं गथे क्वान्तुक विश्वास याये मफुगु?

29 “अयज्जुगुलि छिमिसं नयेत्वनेगुलिइ जक मन तया जुइ मते, अले धन्दा कयाजुइ नं मते।

☆ 12:3 १२:३ मती ४:२२; लूक ८:१७ ☆ 12:10 १२:१० मती १२:३३; मर्क ३:२९ ☆ 12:12 १२:११-१२ मती १०:१९-२०; मर्क १३:११; लूक २१:१४-१५

☆ 12:27 १२:२७ १ राज १०:४-७; २ इति ९:३-६

- 30 संसारयापि मनूतयसं जक नयेत्वनेगुलिइ च्यूता: तया जुइ। तर छिमित छु छु मा: धका: ला छिमि बा:नं सि हे स्यूनि।
 31 न्हापां परमेश्वरयागु राज्य मा: जु, अले छिमित मा:गु फुक्क बियादी।
 32 “परमेश्वर लयतायादीगुलि छिमित वयक्कलं थ:गु राज्य बियादी। उकिं छिमिगु पुच: चिधं धका: छिपि ग्याये मा:गु मदु।
 33 “अयनं दुपिन्सं थ:पिन्के दुगु फुक्कं मिया: नये मखंपिन्त इनाब्यु। अले खर्च याना: नं फुना मवनीगु सम्पत्ति दयक्केत स्व।
 स्वर्गय् मुंकात:गु सम्पत्ति न्हाक्व हे खर्च या:सां गुबलें हे फुनावनी मखु, खुं नं खू वइ मखु, अले किलं नं नइ मखु।
 34 छिमिगु सम्पत्ति गन दु छिमिगु मन नं अन हे दइ।”

पिवा: च्वंमह च्य:

- 35 “वस: फिना: सेवाया नितिं मत च्याका: तयार जुयाच्वँ।*
 36 छिपि ब्याहा भव्य वंमह मालिकयागु लँ स्वया च्वंमह च्य: थें जुयाच्वँ। गुम्हयसिनं थ: मालिक वयेवं खापा चायकाबी।
 37 मालिक लिहां वइबलय् वं थ: च्य:तयूत मघंसे च्वनाच्वंगु खन कि गुलि स्याबास बी। जिं छिमित धात्थें धाये – व मालिकं थ: च्य:यात पाहांयात थें फ्यतुका: नके त्वंके याइ।
 38 लिबाक्क बाचा जायका वा खा हाली धुंका: लिहां वया: नं थ: च्य:तयूत मघंसे पियाच्वंगु खन कि ला मालिकं इन अप्व: लयताया: स्याबास बी।
 39 “श्व नं सीकाति – थ:गु छेंय् खू वइगु खँ सिल कि छें थुवा: चच्छिं मघंसे पियाच्वनी। वं खुंयात दुहां वये तकं बी मखु।
 40 छिमिसं नं अथे हे होशयानाच्वँ, छाया:सा छिमिसं मतिइ हे मत:बलय् मनूया काय् वइ।”

भिंमह व मभिंमह च्य:

मती २४:४५-५१

- 41 पत्रूसं धाल – “प्रभु, श्व खँ छिं जिमित जक धयादियागु ला कि मेपिन्त नं धयादियागु?”
 42 अले वयक्कलं धयादिल – “भिंमह व विश्वास याये बह:मह च्य: सु जुइ? गुम्हयसित वया मालिकं मेपि च्य:तयूत ठीक ठीक इलय् नके त्वंकेगु ज्या बिया: इमि नाय: याना तइ, व हे जुइ।
 43 वं अथे ज्या यानाच्वंगु वया मालिकं खन धा:सा वयात गुलि स्याबास बी।
 44 जिं छिमित धात्थें धाये – वया मालिकं वयात थ:गु सर्बय तकं ल:ल्हाना तइ।
 45 तर वं ‘जिमि मालिक त:न्हु लिपा जक वइ’ धका: मतिइ तया: मेपि च्य: व भ्वातितयूत दाया: ख्याना: मंदु थें नया:त्वना: सना: जुल धा:सा
 46 वं मतिइ हे मत:बलय् वया मालिकं आकाझाकां थयंक: वया: वयात स्या हे स्यानाछवइ। अले परमेश्वरयात विश्वास मयाइपिन्त बीगु सजॉय वयात नं बी।
 47 “मालिकं या धका: धयाथकूगु खँ स्यूसां हेपय् याना: मयाइमह च्य:यात तसकं त:धंगु सजॉय बी।
 48 मसीकं मचायकं सयंकूमह च्य:यात भचा जक सजॉय बी। यक्व बिया त:महयूसिके यक्व हे काइ, यक्व कयात:महयूसिनं यक्व हे बी माली।”

ख्रीष्ट येशूयागु निति बाय् माली

मती १०:३४-३९

- 49 येशू हानं धयादिल – “जि श्व संसारय् मि त:वयाम्ह ख:। श्व मि च्याये धुंकूगु जूसा बां हे लाइगु ख:।
 50 जिं छगू बन्तिस्मा काये मानि। व मकातले जिं यक्व दु:खकष्ट फये मानि।*
 51 छिमिसं स्वयेबलय् जि संसारय् शान्ति बीत व:मह धका: च्वन जुइ? मखु, जिं छिमित धाये – बरु जि ल्वाकेत वयाम्ह ख:।
 52 आवंलि न्यामहयूसिगु परिवारय् कचिंग: पिहां वइ, अले स्वमहयूसिगु छपुच: व निमहयूसिगु छपुच: जुया: थ:थवय् ल्वापु जुइ।

- 53 “ ‘शुकथं अबुया विरोधय् काय,
 कायया विरोधय् अबु,
 मांया विरोधय् म्हाय,
 म्हायया विरोधय् मां,
 माजुया विरोधय् भौमचा,
 व भौमचाया विरोधय् माजु जुया:
 ल्वापु जुइ।’ ”*

ईयात थुइकि

मती १६:२-३

- 54 अले येशू मनुतयत् धयादिल — “पच्छिमं हाकुगु सुपाँय वःगु खनेवं छिमिसं ‘आः वा वइन’ धकाः धाइ, अले अथे हे जुइ।
- 55 हानं दच्छिनं फय वयेवं छिमिसं ‘आः तसकं तांन्वइ’ धकाः धाइ, अले अथे हे जुइ।
- 56 धाथे हे, छिपिं निपाः ख्वाःपाः दुपिं खः। आकाशय् व पृथ्वीइ जुइगु खँ ला छिमिसं सीके फु धासेंलि थ्व ईयात जक गय् म्हासीके मफुगु?
- 57 “छिपिं थःपिन्सं हे छाया भिं मभिं सीके मफुगु?
- 58 सुनानं छिमित मुद्दा तल धाःसा अदालतय् थ्यने न्ह्यः हे वलिसे मिलय् जुइगु स्व। मखुसा वं छिमित न्यायाधीशया न्ह्यःने यंकी। न्यायाधीशं छिमित सिपाईतय्गु ल्हातय् लःल्हानाबी। अले इमिसं छिमित कुनी।
- 59 अले छु जुइ थ्व जिं छिमित धाये — पुले माक्व धिबा मपुइकं छिमित इयालखानां त्वःता हइ मखु।”

13

पापं लिचिलेगु ला कि सीगु?

- 1 अबलय् हे छथ्वः मनुतयसं वयाः येशूयात थथे धाल — “परमेश्वरयात बलि बियाच्चंबलय् पिलातसं गालीलीतयत् स्याकल। अले इमिगु हि व बांयागु हि नाप ल्वाकछ्याना बिल।”
- 2 वय्कलं इमित लिसः बियादिल — “थुपिं मेपिं गालीलीत स्वयाः तसकं पापी जूगुलि अथे यानाः स्याःगु धकाः मतिइ तया ला कि छु छिकपिन्सं?
- 3 जिं छिकपिन्त धाये — अथे मखु, छिकपिन्सं पश्चाताप मयाःसा छिकपिं नं इपिं थें सी माली।
- 4 सिलोआमय् च्वंगु धरहरा क्वःदलाः ल्हानाः सीपिं झिंच्याम्ह मनुत यरूशलेमय् च्वंपिं मनुत स्वयाः पापीत धकाः मतिइ तया ला कि छु छिकपिन्सं?
- 5 जिं छिकपिन्त धाये — अथे मखु, छिकपिन्सं पश्चाताप मयाःसा छिकपिं नं इपिं थें सी माली।”

यःमरि मसःगु सिमायागु उखान

- 6 अले येशू इमित उखान छगू छुनादिल — “छम्ह मनुखं थःगु दाखया क्यबय् यःमरिमा पिनातःगु दु। छन्हु वं सिमाय् यःमरि सयाच्चंगु दु ला धकाः माः वन, तर यःमरि छगः हे सयाच्चंगु मखन।
- 7 अले वं क्यबय् ज्या याइम्हयसित धाल — ‘स्वदँ मछि दये धुंकल थ्व यःमरि सइ ला धकाः पियाच्चनागु, सःगु हे मखुनि। आः ला सिमायात पाला छवःसां जिल। थाय् जक पंक, छाया तया तयेगु?’
- 8 “अले क्यबय् ज्या याइम्हयसिनं धाल — ‘आः हानं दच्छि तक स्वये का हजुर। जिं हानं छकः जःखः बांलाक म्हुयाः गाक्क साः तयाः स्वये।
- 9 थथे यानाः यःमरि सल धाःसा बां हे लात, मखुसा पाला छवयाबी।’ ”

धुसि लूम्ह मिसायात लायकादीगु

- 10 छन्हु विश्रामबार खुन्हु येशू धर्मशास्त्र स्यनीगु छँय् झायाः स्यनेकने यानादिल।
- 11 अबलय् भूत दुब्यूम्ह छम्ह धुसि लूम्ह मिसा नं अन वयाच्चन। थ्व मिसा धस्वाये मफु। वयात थथे जुयाच्चंगु झिंच्यादँ मछि दये धुंकल।
- 12 वयात खनाः वय्कलं सःताः थथे धयादिल — “छिगु ल्वय् लन।”
- 13 अले वय्कलं थःगु ल्हाः वयागु छेनय् तयादिल। उन्निमय् हे व धस्वाये फत। अले वं परमेश्वरयात जयजय यात।
- 14 अथे वय्कलं विश्रामबार खुन्हु हे ल्वय् लायकादिल धकाः धर्मशास्त्र स्यनीगु छँयाम्ह कर्जी तसकं तंम्वय्कल। अले वं मनुतयत् धाल — “ज्या याये ज्यगु दिं ला खुन्हु मछि द हे दु नि। सुयां ल्वय् लायके माःसा उबलय् वःसां ज्युनि। विश्रामबार खुन्हु हे लायकेमाः धयागु छु दु?”*
- 15 अले प्रभुं वयात लिसः बियादिल — “छिकपिं गज्याःपिं निपाः ख्वाःपाः दुपिं? छिकपिन्सं द्रहंतयत्, गधातयत् विश्रामबार खुन्हु गलं त्वःताः लः त्वंके मयंका ला?
- 16 अले छु, अब्राहामया म्हाय् थ्व मिसायात झिंच्यादँ तक शैतानं चिनातल। छु थ्वयात विश्रामबार जुल धायेवं त्वःताबी म्वाः ला?”
- 17 थथे धयादीगुलि वय्कःया विरोधीत मछालाः सुम्क च्वन। अले अजू चायापुगु ततःधंगु ज्या यानादीगुलि ग्वाः ग्वाः मनुत वय्कः खनाः लयल्यताल।

दक्वसिबय् चिग्वःगु पुसा व सोडायागु उखान

मती १३:३१-३३; मर्क ४:३०-३२

- 18 येशू धयादिल — “परमेश्वरयागु राज्य गथे च्वं धकाः गय् यानाः धायेगु? छु नाप दौंजय् यानाः क्यनेगु?

19 परमेश्वरयागु राज्य थथे च्वं। छम्ह मनुखं तुम्बःया पुसा थःगु बुँइ हल। थ्व बुया वयाः तःमागु सिमा जुइ, अले इंगःपंक्षीतयसं थुकियागु कचामचाय थःगु स्वँ दय्की।”

20 वय्कलं हानं धयादिल – “परमेश्वरयागु राज्ययात छु नाप दाँजय् यानाः क्यनेगु?

21 परमेश्वरयागु राज्य थथे च्वं। छम्ह मिसां सोडा कयाः सोफा छ्वचुंलय् ल्वाकछ्यानाः फुक्क थासय् मथ्यंतले न्हायाच्वन। अले छ्वचुं फुक्कं फ्वंगाना वल।”

चिब्यागु लुखा

22 येशू शहर शहर व गां गां जुयाः स्यनेकने यायां यरूशलेमपाखे झाया च्वंबलय्

23 वय्कःयात छम्ह मनुखं न्ह्यसः यात – “प्रभु, कम मनुतय्त जक मुक्ति दइ ला?”

अले वय्कलं वयात धयादिल –

24 “चिब्यागु लुखां दुहां वनेगु कुतः या, छायाधाःसा यक्व मनुतयसं अनं दुहां वनेत ला स्वइ, अयनं फइ मखु।

25 छँ थुवालं खापा ति धुंकाः हानं चाय्काबी मखु। अले छिपि पिने च्वनाः थथे धयाः खापा संका च्वनेमाली – ‘प्रभु, खापा चाय्कादिसँ।’ वय्कलं थथे लिसः बिया हइ – ‘छिपि गनं वयापि खः? जिं छिमित म्हमस्यु।’

26 अले छिमिसं थथे धाइ – ‘जिपि छिनाप हे नयेत्वने याये धुपि खः। अले जिमिगु हे त्वालय् झायाः छिं जिमित स्यनादीगु खः।’

27 छिमिसं वय्कःयात अथे धाःसां वय्कलं छिमित थथे धया हइ – ‘धात्थे हे छिपि गनं वःपि खः धकाः जिं मस्यु। अले गज्याःपि खः धकाः नं जिं मस्यु। मभिगु जक ज्या यानाजुइपि, हालाच्वने मते, हँ।’*

28 “अले छिमिसं अब्राहाम, इसहाक, याकूब व फुक्क अगमवक्तात स्वर्गय् परमेश्वरया राज्यय् च्वनाच्वंगु, छिमित जक दुमकाःगु खनाः नुगः हीसे च्वंकाः ख्व जक ख्वयाः, वा न्ह्यायाच्वनी।*

29 यहदीमखुपि मनुत पुर्ब, पच्छिम, उत्तर, दच्छिन फुक्क थासं वयाः स्वर्गय् परमेश्वरया राज्यय् भ्वय् नयेत फ्यतुइ खनी।*

30 थुइकि, आः न्हापा लाःपि लिपालाइ, अले लिपा लाःपि न्हापा लाइ।”*

यरूशलेम खनाः नुगः मछिकादीगु

मती २३:३७-३९

31 अबलय् हे सुं फरिसीतयसं वयाः येश्यात थथे धाल – “हेरोदं छितः स्यायेत स्वयाच्वंगु दु, याकनं हे थनं बिस्सुं झासँ।”

32 वय्कलं इमित लिसः बियादिल – “झासँ व ध्वंयात थथे धयादिसँ – जिं थौं व कन्हय् तक भूततय्त पितिनाछ्वयेगु, ल्वगितय्त लाय्काबीगु याये मानि, कंस ला जिं थःगु ज्या सिधय्के।

33 न्हागु हे जूसां थौं, कन्हय् व कंस जि थःगु लँय वना हे च्वनेमाः छायाधाःसा यरूशलेमं पिने ला अगमवक्ता सी जि हे मज्यु।”

34 “हे यरूशलेमय् च्वंपि मनुत, छिमिसं अगमवक्तातय्त स्याना छवत, अले परमेश्वरं छ्वयाहयादीपि दूततय्त ल्वहँतं कय्काः स्याना छवत। जिं छिमित माखां थः खाचातय्त त्वपुया तः थें गुलि बचय् यायेत स्वये धुन। अयनं छिपि मानय् मजू।

35 आवंनिसें छिमिगु छँनं छिमित हे त्वःताथके। जिं छिमित धाये – आवंलि छिमिसं प्रभुया नामं झायादीम्हयसित तःमधंकुतले जितः खनी मखु।”*

14

म्हंमफुम्ह मनुयात लाय्कादीगु

1 छकः विश्रामबार खुन्हु येशू छम्ह तःधंम्ह फरिसीयागु छँय भ्वय् सःतातःगुलि झाल। मनुतयसं वय्कःयात अन नं चिवा यानाच्वन।

2 वय्कःया न्ह्यःने ल्हाःतुति मनावःम्ह छम्ह मनु च्वनाच्वंगु दु।

3 वय्कलं शास्त्रीत व फरिसीतय्त थथे धयादिल – “विश्रामबार खुन्हु सुयातं लाय्काबीगु ज्या याये ज्यु ला?”

4 इपिं छम्हयसिनं हे नवाय् मछाल। अले वय्कलं व ल्हाःतुति मनावःम्ह मनुयात थियाः लाय्का छ्वयादिल।

5 अले इमित धयादिल – “छिकपिनि सुयां काय् अथवा द्रहं तुथिइ कुतुंन धाःसा विश्रामबार खुन्हु जूसां काचाकाचां सालाः थमकाइ ला?”*

6 इमिसं थुकियागु लिसः बी मफुत।

भ्वय् सःतम्ह व भ्वय् वइपिं

7 अन भ्वय् वःपि मनुतयसं च्वय् फ्यतुइत स्वः जूगु खनाः वय्कलं इमित थथे धकाः छगू उखान कनादिल –

8 “सुनानं छिकपिन्त ब्याहा भ्वजय् सःतातःगु दःसा छिकपि च्वय् च्वनादी मते, छायाधाःसा छिकपि स्वयाः नं तःधंपिन्त भ्वय् सःतातःगु दये फु।

* 13:27 १३:२७ भज ६:८ * 13:28 १३:२८ मती २२:१३; २५:३० * 13:29 १३:२८-२९ मती ८:११-१२ * 13:30 १३:३० मती १९:३०; २०:१६; मर्क १०:३९ * 13:35 १३:३५ भज ११:८; २२:५ * 14:5 १४:५ मती १२:११

- 9 भव्य सःतूम्हयसिनं छिकपिन्त थथे धाइ – ‘अनयात थाय त्वःतादिसँ।’ अले छिकपि मछालाः क्वय् च्वंवेने माली।
 10 “छिकपिन्त सुनानं भव्य सःतल धाःसा छिकपि वनाः दकलय् क्वय् लाःगु थासय् च्वं झासँ। अले भव्य सःतूम्हयसिनं वयाः छिकपिन्त थथे धाइ – ‘पासा, भचा च्वय् झासँ।’ अले च्वय् च्वं झायेबलय् फुक्कसिगु न्ह्यःने छिकपिन्त बांलाइ।”
 11 सुनां थःत थःम्हं तःधंकी व चिधनी। अले सुनां थःत थःम्हं चिधं तायकी व तःधनी।”
 12 अले हानं वयकलं भव्य सःतूम्हयसित नं धयादिल – “भव्य न्यायकेबलय् छिं थः पासापि, दाजुकिजापि, फुकीत, जःखः च्वंपि व तःमिपिन्त भव्य सःतादी मते, छायाधाःसा पलेसा पुलेत इमिसं छितः नं भव्य सःती।
 13 भव्य न्यायकेबलय् छिं नये मखंपि, ल्हाःतुति खूपि, अले कांपिन्त भव्य सःतादिसँ।
 14 अले छितः आशिष दइ, छायाधाःसा अज्याःपिन्सं छितः पलेसा पुले फइ मखु। बरु धर्मीपि सिनाः हानं म्वाना वइबलय् परमेश्वरं छितः थुकियागु पलेसा पुलादी।”

तःधंगु भव्ययागु उखान

मती २२:१-१०

- 15 थ्व न्यनाः वयकःयागु लिक्कसं च्वनाच्वंम्ह छम्ह मनुखं थथे धाल – “स्वर्गय् परमेश्वरयागु राज्यय् च्वनाः नयेत्वने याये खनीम्ह मनु ला तसकं धन्यम्ह जुइ।”
 16 वयकलं धयादिल – “छन्हु छम्ह मनुखं तसकं तःधं भव्य न्यायकल, अले यक्व मनुतय्त भव्य सःतल।
 17 भव्य नयेगु ई जुइकाः वं थः च्यःयात भव्य सःता तःपिन्त हानं छकः ‘फुक्कं ठीक जुइ धुंकल, भव्य झासँ’ धकाः धाय्के छवत।
 18 तर भव्य सःतातःपिं मनुतयसं वये मलाः धकाः धयाहल। छम्हयसिनं थथे धाल – ‘जिं बुँ छक् न्याना तयागु दु। बुँइ छकः स्वः वनेमानि। अयजुगुलि वये लाइ मखु, तंचायादी मते।’
 19 अले मेम्हयसिनं धाल – ‘जिं न्याज्वः द्रहं न्याना तयागु दु, छकः ज्या याकाः स्वये मानि। अयजुगुलि वये लाइ मखु, तंचायादी मते।’
 20 अले हानं मेम्ह मनुखं धाल – ‘नकतिनि नकतिनि कलाः हयागुलि जि वये मलाः।’
 21 “च्यलं लिहां वनाः मालिकयात फुक्क खँ धयाबिल। तसकं तंम्वयकाः वं च्यःयात थथे धाल – ‘हुँ, शहरया लँय लँय व गल्लिइ गल्लिइ वनाः नये मखंपि, ल्हाःतुति खूपि व कांपिन्त ब्वना हजि।’
 22 अले मालिकं धाःथें याये धुंकाः च्यलं वयाः वयात थथे धाल – ‘हजुर, छिं धयादी थें याये धुनु, अज्ज नं थाय् दनि।’
 23 वं हानं वयात थथे धाल – ‘शहरं पिनेयागु लँय लँय व गल्लिइ गल्लिइ वनाः मनुतय्त कर याना जूसां ब्वना हजि। जिगु छँ जायक मनुत दये हे माः।
 24 जिं छिमित धातथें धाये – न्हापा भव्य ब्वना तयापि मनुत छम्हयसिनं हे भव्य नयेखनी मखु।’”

चेला जुइत त्याग यायेमाः

मती १०:३७-३८

- 25 ग्वाः ग्वाः हे मनुत येशूया ल्यूल्यू वयाच्वन। वयकलं इमित लिफः स्वयाः थथे धयादिल –
 26 “सुं मनु जि नाप वये मास्ति वःसा वं थः मांबौ, कलाः, भाःत, मस्त, दाजुकिजा, तताकेहें, अले थःत नं जितः स्वयाः अप्वः माया याये मज्यु। अथे याये मफुम्ह मनु जिम्ह चेला जुइ फइ मखु।”
 27 थःगु क्रूस क्वबिया जिगु ल्यूल्यू मवइम्ह मनु जिम्ह चेला जुइ फइ मखु।”
 28 “सुनानं धरहरा दयकेत्यन धाःसा न्हापालाक गुलि खर्च जुइ, अले धिबा गाः मगाः निं स्वइ।
 29 जग तये धुंकाः सिधय्के मफुत कि वयात फुक्कसिनं थथे धकाः गिजय् याइ –
 30 ‘थ्व मनुखं दयकेत ला दयकल, अयनं सिधय्के भाः मखन का।’
 31 “अथे हे छम्ह जुजुं मेम्ह जुजुलिसे ल्वाःवनेत न्हापालाक थःपिनि झिट्टः सिपाइँत शत्रुतय् निडट्टः सिपाइँतलिसे ल्वाये फइ ला कि फइ मखु धकाः बिचाः याना स्वइ।
 32 शत्रुपाखे च्वंपि सिपाइँत नाप ल्वाये मफु धयागु जूसा, इमिसं हयकाः वये न्ह्यः हे मनुत छवयाः मिलय् जुइत स्वइ।
 33 अथे हे छिमिसं नं थःके दुगु फुक्कं त्वःते मफुसा छिपि जिम्ह चेला जुइ फइ मखु।
 34 “चि ला भिं जू। चिया सवाः हे तन धाःसा थ्वयात हानं छुकिं चि सवाः वय्केगु?
 35 थथे सवाः तने धुंक्गु चि ला बुँइ तयेत नं मज्यु, साःदुँय् तयेत नं मज्यु। अज्याःगु चियात ला मनुतयसं वांछवइ। सुयाके न्हायपं दु वं न्याना का।”

15

स्वंगू उखान

1 कर काइपि मनुत व पापीत हुल हुल मुनाः येशूयाथाय् लिक्क लिक्क वयाः वयकःयागु खँ न्यं वल।

☆ 14:10 १४:१०-१० हितो २५:६-७

☆ 14:11 १४:११ मती २३:१३; लुक १८:१४

☆ 14:26 १४:२६ मती १०:३७

☆ 14:27 १४:२७ मती १०:३८;

१६:२४; मर्क ८:३४; लुक १:२३

2 अले फरिसीत व शास्त्रीतय थथे धका: खँ जुल — “थ्व मनू ला पापीत नाप बुला जुया: नया जुइम्ह खनिसा।”☆

3 अयजूगुलि वयकलं छगू उखान कनादिल।

तंम्ह फैचा

मती १८:१२-१४

4 “छिकपि मध्ये सुयां छम्हयसिया सछिम्ह फैचा दु धायका। उकी छम्ह फैचा तन धा:सा वं छु याइ? वं गुइगुम्ह फैचायात ख्यलय हे त्व:ता: तंम्ह फैचायात मा: मजुइ ला?

5 अले लुल कि वं लयल्यतातां फैचायात ब्वहलय तया: हइ।

6 वं छँ थ्यंका: थ: पासापिन्त व ज:ख: च्वंपिन्त स:ता: थथे धाइ — ‘जिं तंम्ह फैचायात लुइका हये धुन, उकि छिपि नं जिनापं लयता।’

7 जिं छिकपिन्त धाये — थुकथं हे पश्चाताप या:म्ह छम्ह पापी मनू खना: परमेश्वर लयतायादी। तर छिकपि थें ज्या:पि गुइगुम्ह ‘जिपि धर्मीपि ख:’ धका: धाइपि मनूत खना: परमेश्वर लयतायादी मखु।”

तंगु पाँय् म्वह:

8 “सुं छम्ह मिसायाके झिगू पाँय् म्वह: दु। अले वया छगू पाँय् म्वह: तन धा:सा वं मत च्याका: बै पुना: माला: मस्वइ ला?

9 लुइके धुंका: वं थ: पासापिन्त व ज:ख: च्वंपिन्त स:ता: थथे धाइ — ‘जिं तंगु पाँय् म्वह: लुइके धुन, उकि छिपि नं जिनापं लयता।’

10 जिं छिकपिन्त धाये — अथे हे परमेश्वरयापि स्वर्गदूतत नं पश्चाताप या:म्ह छम्ह पापी खना: लयल्यताइ।”

तंम्ह काय्

11 अले वयकलं हानं उखान छुनादिल — “छम्ह मनूया निम्ह काय्पि दु।

12 छन्हु कान्छाम्ह कायनं थ: अबुयात थथे धाल — ‘बा:, जित: जिगु अंश बियादिसँ।’ अले अबुम्हयसिनं निम्ह काय्पिन्त अंश इनाबिल।

13 “अथे अंश इनाब्यगु गुलिचां महुनिबलय कान्छाम्ह कायनं थ:गु दक्व सम्पत्ति मिया: परदेशय वन। अन वना: वं थ:गु धिबा मोजमज्जा याना: फुक्का छवत।

14 अबलय अन देशय अनिकाल जूगुलि वयात तसकं हे दु:ख जुल।

15 व अन देशय च्वंम्ह छम्ह मनूयागु छँय् ज्या या: वन। वं वयात फातयूत नके त्वंके यायेगु ज्या बिल।

16 तसकं नयेपित्याना: च्वंगुलि फातयसं नइगु नसा हे वं नये मास्ति वयकल, अयनं वयात व हे नं सुनानं मब्यु।

17 “छन्हु वयात होश वल, वं थथे बिचा: यात — ‘जिमि बा:याथाय् ज्या याइपि मनूतयसं प्वा: जाय्क नया: नं थयेत दु, जि धा:सा थन नये हे मखना: सिनावनिन।

18 आ: मजिल, जि वना: बा:यात थथे धायेमाल — ‘बा:, परमेश्वरयागु विरोधय् व छिगु विरोधय् जिं पाप याये लात।

19 आ: ला जित: छिकपिनि काय् धका: धाये हे मल्वय् धुकल। अयजूगुलि जित: छिथाय् ज्या याइम्ह छम्ह च्य: थें भा:पिया तयादिसँ।” ’

20 “अले व दना: थ:गु छँय् लिहां वल। व लँय् वयाच्वंगु वया अबुं तापाकंनिसें हे खन। वयात खना: तसकं माया वन। अले ब्वाँय् वना: थ:काययात घयपुया: चुप्पा नल।

21 अले वं अबुम्हयसित धाल — ‘बा:, जिं परमेश्वरयागु विरोधय् व छिगु विरोधय् पाप याये लात। आ: ला जित: छिकपिनि काय् धका: धाये हे मल्वय् धुकल।’

22 “तर अबुम्हयसिनं च्य:तयत स:ता: थथे धाल — ‘याकनं हे दकलय बांला:गु वस: हया: वयात पुंकि। वयागु पतिनय् अंगू नं न्ह्याका: ब्यु। अले तुतिइ लाकां नं न्ह्याका: ब्यु।

23 भवय् ज्वरय् या। थौं झीसं लयता: भवय् न्याय्केमा:,

24 छायाधा:सा थ्व जिमि काय् सी धुकुम्ह हानं म्वानावल, तने धुकुम्ह हानं लुल।’ अले भवय् नया: न्ह्यइपुकल।”

25 “अबलय वया त:धिक:म्ह काय् बुँइ वनाच्वंगु जुयाच्वन। बुं लिहां वया: छँ लिकक थ्यंबलय वं छँय् म्ये हालाच्वंगु व प्याखं लहुयाच्वंगु स: ताल।

26 अले वं छम्ह च्य:यात स:ता: छँय् छु जुयाच्वन धका: न्यन।

27 च्यलं धाल — ‘छिकपिनि किजा छुं मजुइक छँय् लिहां व:गुलि छिकपिनि बा:नं भवय् न्याय्कूगु ख:।’

28 “अले व तसकं तंम्वयका: छँय् नं वने मास्ति मवयकल। अयजूगुलि अबुम्हं हे पिने वया: वयात ह्ययकल।

29 तर अबुम्हयसित थथे लिस: बिल — ‘स्वयादिसँ, थुलिमछि दये धुकल जिं दास थें छिगु सेवा यानाच्वनागु। जिं छिगु छुं नं खँ मानय् मयानागु मद्। अयनं छिं जित: पासापिलिसे न्ह्यइपुकेत दुगुचा छम्ह हे गुब्सं बियादीगु मद्।

30 वेशयाथाय् जुया: छिगु सम्पत्ति दक्वं फुक्का व:म्ह काय् वयेवं धा:सा थपायसकं त:धंक भवय् न्याय्कादिल।’

31 “अले अबुम्हयसिनं वयात धाल — ‘स्व बाबु, छ ला जि नाप हे च्वनाच्वंगु दु नि। अले जिगु धयागु हे छंगु मखु ला?

32 थौं ला भव्य न्यायकाः लय्ताय् माःगु दिं खः, छायाःसा छं किजा सी धुंकूम्ह हानं म्वानावल, तने धुंकूम्ह हानं लुल।”

16

चलाखम्ह दांभरियागु उखान

1 येशू चेलातय्त नं थथे धयादिल – “छम्ह तःमिम्ह मनूया छम्ह दांभरिं तयातःगु दु। छन्हु व दांभरिनं लाः लाः थे धिबा खर्च यानाच्चन धकाः मालिकं न्यन।

2 अले वं वयात सःताः धाल – ‘छं मखु थें यानाच्चन धकाः धाःगु खँ खः ला कि मखु? आंनिसें छं जिथाय् ज्या याये म्वाःला। जितः हिसाब बुझय् याये हजि।’

3 “अले वं बिचाः यात – ‘आः जिं छु यायेगु? मालिकं जितः ज्यां लिकयाबी न। बुँ पाः जुइ जिं मफु, अले फ्वं जुइत मछाः।

4 गथे याःसा जितः ज्यां लिकाये धुंकाः नं मनूतय्सं थःगु छँय् दुकाइ, व जिं लुइके धुन।’

5 “थुलि बिचाः यानाः वं थः मालिकयात धिबा पुलेमाःपिन्त छम्ह छम्ह यानाः सःतल। दकलय् न्हापा वःमहय्सित वं धाल – ‘जिमि मालिकयात छिं गुलि धिबा पुले मानि?’

6 वं धाल – ‘स्वदूः लिटर जैतूनया चिकं पुले मानि।’ अले वं धाल – ‘छंगु भ्वंतय् याकनं झिंन्यासः लिटर जक च्व।’

7 “अले हानं वं मेहय्सित धाल – ‘छिं जिमि मालिकयात गुलि पुले मानि?’ वं धाल – ‘दूःछि बोरा छव पुले मानि।’ अले वं वयात धाल – ‘छंगु भ्वंतय् याकनं च्यासः बोरा जक च्व।’

8 “व मभिंम्ह दांभरिनं अथे चलाखि ज्या याःगुलि वया मालिकं वयागु तारिफ यात। थुकिं सीदत, थ्व संसारयापिं मनूत थःत माल धायेवं चलाख जुइ सः, तर परमेश्वरया मनूत धाःसा अथे मखुगुलिइ चलाख जुयाः सना जुइ मसः।

9 जिं छिमित धाये – थ्व संसारयागु हे धिबां जूसां छिमिसं थःगु नितिं पासापिं दय्का ति। अले थ्व धिबा फुइ धुंकाः छिमित स्वर्गय् दुकाइ।”

10 “चिधंगु खँय् विश्वास याये बहःम्ह मनू तःधंगु खँय् नं विश्वास याये बहःम्ह जुइ। अथे हे चिधंगु खँय् बेइमान जुइम्ह मनू तःधंगु खँय् नं बेइमान जुइ।

11 संसारयागु धिबाया ज्याखँय् हे ला विश्वास यायेबहः मजूमह मनूयात स्वर्गयागु धन सुनां लःल्हानाबी।

12 मेपिनिगु धनसम्पत्तिइ हे ला छिपिं विश्वासी जुइ मफु धाःसा छिमित दयेमाःगु धनसम्पत्ति सुनां बी?”

13 “सुं च्यलं निम्ह मालिकयागु सेवा याये फइ मखु, छायाःसा वं छम्ह मालिकयात अप्वः ययकूसा, मेम्ह मालिकयात ययकी मखु। वं छम्हय्सिनं धाःथें याःसा, मेम्हय्सिनं धाःगु खँ न्यनी मखु। अथे हे छिमिसं परमेश्वर व धन निग्यां सेवा याये फइ मखु।”*

धिबा जक दुसा गाःपिं फरिसीत

14 धिबा जक दुसा गाःपिं फरिसीतय्सं वयकलं धयादीगु खँ न्यनाः वयकःयात गिजय् यात।

15 वयकलं इमित धयादिल – “मनूतय्यगु न्ह्यःने भिं जुया जुइपिं छिकपिं हे ला खः नि। अयनं परमेश्वरं छिकपिनिगु नुगलय् च्वंगु खँ स्यु, थथे मनूतय्यगु न्ह्यःने तःधंछुया जुइगु हे परमेश्वरयात दकलय् मयःगु खँ खः।

16 “यहन्ना मवतले ला व्यवस्था व अगमवक्तातय्यगु सफु हे चले जुयाच्चंगु खः। उबलय् निसें हे परमेश्वरयागु राज्ययागु भिंगु खँ न्यकाच्चंगु दु। अयजूगुलि न्ह्याथे याना जूसां मनूतय्सं अन दुहां वनेत कुतः यानाच्चन।*

17 पृथ्वी व आकाश फुक्क फुना वंसां व्यवस्थाय् च्वयातःगु वचन छंगु नं फुनावनी मखु।*

18 “सुनां थः कलाःयात त्वःताः मेम्ह कलाः हःसा वं व्यभिचार याःगु जुइ। अले हानं अथे हे भाःतं त्वःतातःम्ह मिसायात हःम्ह मिजंनं नं व्यभिचार याःगु जुइ।”*

तःमिम्ह मनू व लाजरस

19 “छम्ह तसकं तःमिम्ह मनू दु। वं न्ह्याबलें तसकं थिकेगु मलमलयागु वसः फिना जुइ। अले मोजं जुया जुइ।

20 वयागु धवाखाय् कै जक दुम्ह लाजरस धाःम्ह छम्ह फ्वगियात तयेहया तःगु दु।

21 खिचातय्सं वयाः वयागु कैलय् फ्यया बीगु जुयाच्चन। वं तःमिम्ह मनुखं नयाः कुतुं वंगु जक नये दुसां ज्यु धकाः मतिइ तइगु खः।

22 “छन्हु व फ्वगिं सित, अले स्वर्गदूतय्सं वयात ब्वना यंकाः अब्राहाम दुथाय् तये यंकल। छन्हु व तःमिम्ह मनू नं सित, अले वयात थुनाबिल।

23 नरकय् लानाच्चंम्ह थ्व तःमिम्ह मनुखं तसकं कष्ट जूगुलि च्वय् थस्वःबलय् तापाकं वं लाजरसयात अब्राहामनाप च्वनाच्चंगु खन।

24 “अले वं तस्सलं थथे धाल – ‘बाः अब्राहाम, जितः दया यानादिसँ। लाजरसयात वयागु पतिनं जितः छफुति जक जूसां लः त्वंकेत छवयाहयादिसँ, छायाःसा जितः थ्व मिइ तसकं कष्ट जुयाच्चन।’

- 25 “अब्राहामं वयात धाल — ‘काय, म्वाना च्वंतले छं भिंगु भिंगु व बाबांला:गु काये खन, लाजरसयाके धा:सा अबलय् छुं हे मद्रु, वं यक्व दु:खसिया वल। आ: लाजरसयात सुख जुल, अले छं सास्ती नया च्वनेमाली।
- 26 थ्व खँ ला छखे हे ति रे, जिमिगु व छिमिगु दथुइ तसकं त:धंगु गा: दु, अयजूगुलि जिपि छिमिथाय् वये फइ मखु, अले छिपि जिमिथाय् वये फइ मखु।’
- 27 “अले वं धाल — ‘अयजूसा बा:, जिगु छगू बिनति थ्व दु — वयात छक: जिमि बा:यागु छँय् छवयादिसँ।
- 28 जिमि न्याम्ह किजापि अज्जं दनि, वयात छक: अन छवया: इमित थनयागु खँ कना: ख्याच्च: बीके माल, मखुसा इपि नं थन हे सास्ती न: वइ।’
- 29 “अले अब्राहामं धाल — ‘इमिके मोशायगु व्यवस्था व अगमवक्तातयगु सफू द हे दु नि, इमिसं व हे जक न्यंसां गा हे गानि।’
- 30 अले हानं वं धाल — ‘मखु, बा: अब्राहाम, उलि जक इमित मगा:। सीम्ह मनु हे छक: वना: इमित धया ब्यूसा इमिसं पश्चाताप याइ।’
- 31 अले अब्राहामं हानं धाल — ‘मोशायगु व्यवस्था व अगमवक्तातयगु सफूयात हे इमिसं वास्ता मया:सा सीम्ह मनुखं म्वाना वना: धा:गु खँ नं इमिसं विश्वास याइ मखु।’ ”

17

पापय् लाकीगु खँ

मती १८:६-९; मर्क ९:४२-४७

- 1 येशू चेलातयत्त धयादिल — “छतां न छतां ला मनूतयत्त पाप या हे याकी, तर अथे पाप याकूम्ह मनूयात धिक्कार दु।
- 2 सुनां थथे चिधंम्ह छम्ह मनूयात जक नं पापय् लाकी, वयात ग:पतय् ल्वहंघ: घाका: समुद्रय् वांछवयेगु हे बांलाइ।
- 3 अयजूगुलि होश या।
- “छिमि दाजुकिजापिन्सं पाप याना च्वंसा इमित अथे याये मते धका: हक्कि। अले इमिसं पश्चाताप या:सा इमित क्षमा या।*
4 इमिसं न्हिच्छिइ न्हय्क: छिमिगु विरोधय् पाप याना: न्हय्क: तकं छिमिथाय् वया: “जिं पश्चाताप याये” धका: धा: व:सा छिमिसं क्षमा ब्यु।”

विश्वास

- 5 अले प्रेरिततयसं प्रभुयात धाल — “जिमिगु विश्वास अप्व: दय्का बियादिसँ।”
- 6 अले वय्कलं धयादिल — “छिमिके तू छव:ति जक विश्वास दुसां छिमिसं थ्व हाकुगु किम्बु मायात — ‘ल्यहँ दना: समुद्रय् ला हँ धा:सा छिमिगु खँ वं न्यनी।”

च्यलं यायेमा:गु ज्या

- 7 “छिपिं मध्ये सुनां थ: च्य:यात बुँइ ज्या याना: लिहां वइबलय् वा फैजवा: लिहां वइबलय् ‘याकनं न निं न’ धका: धाइ ला?
- 8 छिमिसं वयात थथे ला धाइ — ‘वना: याकनं नयेगु ज्वरय् या, अले जि नये मधुंतले पियाच्वँ। जिं नये धुंका: तिनि छं न।’
- 9 थथे धा:थें यात धका: छिमिसं च्य:यात गुबले स्याबास बिया ला?
- 10 अथे हे छिमिसं नं छिमित या धका: धा:गु ज्या याये सिधय्का थथे धा — ‘जिपि ला च्य:त जक ख:। जिमिसं ला जिमित व्व:गु ज्या जक याना।’ ”

झिम्ह कोहितयत्त लायकादीगु

- 11 येशू यरूशलेमपाखे झा:बलय् सामरिया व गालीलयागु दथुं दथुं झाल।
- 12 छगू गामय् थ्यनी थें च्वंका: वय्कलं झिम्ह कोहितयत्त नापलात। इमिसं तापाकं हे दना:
- 13 त:सलं थथे धयाहल — “प्रभु येशू, जिमित दया यानादिसँ।”
- 14 वय्कलं इमित धयादिल — “छिमिसं पुजाहारीयाथाय् वना: थ:गु म्ह क्यनाब्यु।” लँय् वँवँ हे इमिगु कोहि ल्वय् लाया वन।*
15 कोहि ल्वय् ला:गु सीका: छम्ह मनु तसकं लय्लय्तातां त:सलं परमेश्वरयात जयजय याना: लिहां वल।
- 16 वं वय्क:यागु त्तिइ भ्वपुया: सुभाय् बिल। व लिहां व:म्ह सामरी ख:।
- 17 वय्कलं धयादिल — “जिं झिम्ह कोहितयत्त लाय्का बियागु मखु ला? मेपि गुम्ह गन वन?
- 18 थ्व यहूदीमखुम्ह छम्हयसिनं जक वया: परमेश्वरयात सुभाय् बिल, मेपिन्सं छाय् परमेश्वरयात सुभाय् ब्यू मवल?”
- 19 अले वयात धयादिल — “दँ, छँय् हँ। छं विश्वास या:गुलि हे छंगु कोहि ल्वय् लात।”

परमेश्वरयागु राज्य वयाच्चंगु दु

मती २४:२३-२८, ३७-४४

- 20 सुं फरिसीतयसं परमेश्वरयागु राज्य गुबलय वइ धका: येश्याके न्यन।
अले वय्कलं लिस: बियादिल – “परमेश्वरयागु राज्य खनेदय्क: वइ मखु।
- 21 सुनानं परमेश्वरयागु राज्य ‘थन दु’, ‘अन दु’ धका: धाये फइ मखु, छायाधा:सा परमेश्वरयागु राज्य छिकपिनिगु हे दथुइ दु।”
- 22 अले वय्कलं चेलातयत् धयादिल – “छन्हु अज्या:गु नं दिं वइतिनि गुखुन्हु छिमिसं मनूया काय्यात छक: जक स्वये द:सां ज्यु, धका: धाइ। तर छिमिसं स्वये खनी मखु।
- 23 मनूतयसं छिमित – ‘स्व, अन दु’, ‘स्व, थन दु’ धका: धाइ। तर छिमिसं इमिसं धा:गु खँ न्यने मते, अले इमिसं धा:थाय् नं वने मते।
- 24 गथे आकाशय् हावलासा त्वइबलय् छगू कुनं मेगु कुनय् थयंक ज: खइ। मनूया काय् वइगु दिनय् नं अथे हे खने दइ।
- 25 न्हापालाक ला वं त:तामछि दु:खकष्ट सी मानि। अले हानं थौंकन्हय्यापिं मनूतयसं वयात मयय्की।
- 26 “गथे नोआयागु पालय् जूगु ख: मनूया काय्यागु पालय् नं अथे जुइ।”
- 27 नोआ ल:जहाजय् दुहां मवंतले मनूतयसं नयेत्वने याना हे च्वन, ब्याहा याना हे च्वन, अले बिया छवयेगु नं याना हे च्वन, अले ला छक्कलं हे इमित लखं त्वपू वल, थुकथं इपिं फुक्कं सिनावन।”
- 28 “लोतयागु पालय् नं अथे हे जुल। मनूतयसं नयेत्वनेगु, न्यायेगु मीगु, पीगु व दयकेगु याना हे च्वन।
- 29 उबलय् हे लोतं सदोम त्व:तेवं आकाशं मि व गन्धक गाया: इपिं फुक्कं सिनावन।”
- 30 मनूया काय् वइबलय् नं अथे हे जुइ।
- 31 अबलय् क:सिइ च्वनाच्चंम्ह मनू थ:गु सम्पत्ति कायेत तकं छँय् दुने वने लाइ मखु। अथे हे बुँइ ज्या यानाच्चंम्ह छँय् तकं वये लाइ मखु।”
- 32 लोतया कला:यात लुमंकी।”
- 33 थ:गु प्राण बचय् यायेत जक स्वइम्ह मनू नाश जुयावनी। सुनां थ:गु प्राण पाइ व बचय् जुइ।”
- 34 जिं छिमित धाये – उखुन्हु चान्हय् छपा: लासाय घनाच्चंपिं निम्ह मध्ये छम्हयसित यंकी, मेम्हयसित त्व:ताथकी।
- 35 नापं घ: क्यला च्वंपिं निम्ह मिस्त मध्ये छम्हयसित यंकी, मेम्हयसित त्व:ताथकी।
- 36 अथे हे बुँइ च्वंपिं निम्ह मनूत मध्ये छम्हयसित यंकी, मेम्हयसित त्व:ताथकी।”
- 37 अले इमिसं वय्क:यात धाल – “गन प्रभु?”
- वय्कलं धयादिल – “गन सीम्ह दु अन गिद्ध नं सुं वइ।”

18

- छम्ह भा:त सीधुंक्म्ह मिसा व न्यायाधीशयागु उखान
- 1 अले येशुं चेलातयसं न्हाबलें प्रार्थना यानाच्चनेमा, अले प्रार्थना यायेगु मत्व:तेमा धका: धवाशुइकेत छगू उखान कनादिल।
- 2 वय्कलं धयादिल – “छगू शहरय् परमेश्वर खना: मग्या:म्ह, अले मनूतयत् वास्ता तकं मयाइम्ह छम्ह न्यायाधीश दु।
- 3 व हे शहरय् छम्ह भा:त सीधुंक्म्ह मिसा नं दु। व मिसां न्हाबलें वया: वयात थथे धाइगु जुयाच्चन – ‘जित: क्वत्यलात:पिनिगु न्हा:ने न्याय यानादिसैं।’
- 4 स्वन्हु प्यन्हु तक ला वं वयात आलताल याना: वास्ता हे मया:। लिपा वं मनं मनं थथे धाल – ‘परमेश्वर खना: जि मग्या:, अले मनूतयत् नं जिं वास्ता मतया।
- 5 अयनं थ्व मिसा जिथाय् यक्व हा: वयाच्चंगुलि जिं वयागु मुद्दा निं छिने यानाबी। अथे मया:सा वं न्हियान्हिंथं वया: जित: दिक्क यानाबी।’ ”
- 6 अले प्रभुं धयादिल – “व अधमीं न्यायाधीशं धा:गु खँ ताल ला?
- 7 अले छु, परमेश्वरं जक चान्हि थ:के ग्वाहालि फ्वनाच्चंपिं थ:म्हं हे ल्ययात:पिं मनूतयत् स्वयामदी ला? छु वय्कलं थ: मनूतयत् ग्वाहालि यायेत लिबाकादी ला?
- 8 जिं छिमित धाये – वय्कलं इमित याकनं हे ग्वाहालि यानादी। अयनं मनूया काय् वइबलय् संसारय् च्वंपिं मनूतयके थज्या:गु विश्वास खने दइ ला?”

फरिसी व कर काइम्हयसिगु उखान

- 9 अले येशुं – “जिपिं हे जक धमीपिं” धका: धया जुया: कर्पिन्त क्वहंका जुइपिन्त थ्व उखान कनादिल –
- 10 “छन्हु छम्ह फरिसी व कर काइम्ह मनू प्रार्थना यायेत देगलय् वन।
- 11 फरिसी दना: थथे प्रार्थना यात – ‘परमेश्वर, जिं छित: सुभाय् बी, छायाधा:सा जि मेपिं थें ज्या:म्ह मनू मखु। जि खँ लुच्चा मजुया, मभिं मजुया, व्यभिचार मयाना, अले थ्व कर काइम्ह मनू थें नं मजुया।

☆ 17:26 १७:२६ उत ६:५-८ ☆ 17:27 १७:२७ उत ७:६-२४ ☆ 17:29 १७:२९ उत १८:२०-१९:२५ ☆ 17:31 १७:३१ मती २४:१७-१८; मर्क १३:१५-१६ ☆ 17:32 १७:३२ उत १९:२६ ☆ 17:33 १७:३३ मती १०:३१; १६:२५; मर्क ८:३५; लूक १:२४; यूह १२:२५

12 जि हप्ताय् निकः अपसं च्वना, अले जिं कमय् यानागु धिबां झिब्वय् छब्व छायेहया च्वनागु दु।’

13 “कर काइम्ह मनुखं धाःसा तापाकं हे दनाः स्वर्गय् तकं थस्वये मफयाः नुगः मछिंकाः थथे धाल – ‘परमेश्वर, जि पापीयात दया यानादिसँ।’ ”

14 वयकलं धयादिल – “जिं छिकपिन्त धाये – व फरिसी स्वयाः थ्व मनू हे परमेश्वरया न्ह्यःने धर्मी ठहरय् जुयाः लिहां वन। सुनां थःत थःमहं तःधंकी व चिधनी। अले सुनां थःत थःमहं चिधं ताय्की व तःधनी।” ☆

मस्तयत् आशिष बियादीगु

मती १९:१३-१५; मर्क १०:१३-१६

15 येशू आशिष बियादीमा धकाः मन्तयसं थः मस्तयत् वयकःयाथाय् हल। थ्व खनाः चेलातयसं इमित हक्काः छवल।

16 अयनं वयकलं मस्तयत् सःताः धयादिल – “मस्तयत् पने मते, इमित जिथाय् छवया हजि, छायाःसा परमेश्वरयागु राज्य थज्याःपिनिगु हे खः।

17 जिं छिमित धात्थें धाये – मस्तयगु नुगः थें दय्का मवःपिन्त परमेश्वरयागु राज्यय् दुकाइ मखु।”

तःमिम्ह मनू

मती १९:१६-३०; मर्क १०:१७-३१

18 छन्हू छम्ह तःधंम्ह मनुखं येशूयाके न्यन – “भिम्ह गुफ, छु याःसा जितः अनन्त जीवन दइ?”

19 अले वयकलं धयादिल – “छिं जितः छाया भिम्ह धकाः धयादियागु? भिम्ह ला परमेश्वर छम्ह जक हे दु।

20 छिं व्यवस्थाय् थथे च्वयातःगु सि हे स्यू जुइ – ‘व्यभिचार याये मते, स्याये मते, खुइ मते, मखुगु साक्षी बी मते, थः मां बौयात हनाबना ति।’ ” ☆

21 अले वं लिसः बिल – “थ्व ला छगू छगू दतले हे जिं मचाबलय् निसें मानय् याना वयाच्वनागु दु।”

22 थ्व न्यनाः वयकलं वयात धयादिल – “अझ हे नं छिं छता याये मानि। छिके दुगु फुक्कं मियाः नये मखंपिन्त इनाबियादिसँ, अले छितः स्वर्गय् धन-सम्पत्ति दइ। थुलि याये धुंकाः छि जि नाप झासँ।”

23 तसकं तःमिम्ह जूगुलि थ्व न्यनाः वं ख्वाः खिउँसे च्वंकल।

24 वयकलं वयात स्वयाः धयादिल – “धन-सम्पत्ति यक्व दुपिन्त परमेश्वरयागु राज्यय् दुहां वनेत गपायसकं थाकु।

25 तःमिपिं मनूत परमेश्वरयागु राज्यय् दुहां वनेगु स्वयाः मुल्यागु कैय प्वाल्य् छम्ह ऊँट दुहां वनेत अःपुइ।”

26 थ्व खँ न्यना च्वंपिन्सं वयकःयात धाल – “अयसा सुयागु उद्धार जुइ फइ लय?”

27 वयकलं धयादिल – “मन्तयसं याये मफुगु परमेश्वरं यानादी फु।”

28 अले पन्सं धाल – “स्वयादिसँ, जिमिसं थःगु छेँछेँ हे त्वःताः छिगु ल्यूल्यु वयाच्वना।”

29 वयकलं इमित धयादिल – “जिं छिमित धात्थें धाये – परमेश्वरयागु राज्यया नितिं छेँ, कलाः, दाजुकिजा, मांबौ, मस्त सकसित त्वःतावःपिन्त

30 आः हे थ्व स्वयाः यक्वं अप्वः दइ, अले लिपा वइगु संसारय् अनन्त जीवन नं कायेखनी।”

येशू थः सीगु खँ स्वकः खुसि कनादीगु

मती २०:१७-१९; मर्क १०:३२-३४

31 अले येशू झिंनिम्हयसित छखे ब्वना यंकाः धयादिल – “न्यँ, झीपिं यस्शलेमपाखे वनाच्वना। अन मनूया काय्यागु खँय् अगमवत्तातयसं च्वया थकूगु फुक्क खँ पूर्वनी।

32 अन थ्यनेवं वयात ज्वनाः यहदीमखुपिन्त लःल्हानाबी, अले वयात गिजय् याइ, बेइज्जत याइ, थुकलं बी।

33 इमिसं वयात कोर्ना दाइ, अले स्याइ। स्वन्हू दय्काः सीम्हं हानं म्वाना वइ।”

34 वयकलं धयादीगु खँ इमिसं छुं हे थुइके मफुत। इमिगु नुगलय् छुं हे खँ दुहां वने मफुत। उकिं इमिसं वयकःयागु खँ थुइके मफुत।

कांम्ह फ्वगिंयात लाय्कादीगु

मती २०:२९-३४; मर्क १०:४६-५२

35 वयकःपिं यरीहोया लिक्क थयंबलय् छम्ह कांम्ह फ्वगिं लँय् च्वनाः फ्वनाच्वन।

36 वं ग्वाः ग्वाः मनूत वःगु सः ताल। अले वं अन छु जुयाच्वन धकाः न्यना स्वल।

37 इमिसं वयात धाल – “नासरतयाम्ह येशू थनं झायाच्वंगु दु।”

38 अले ला वं चिल्लाय् दनाः थथे धाल – “अय दाऊदया काय् येशू, जितः दया यानादिसँ।”

39 अले वयाथाय् लिक्क लिक्क च्वंपिन्सं वयात “हाले मते, सुम्क च्वँ” धकाः ब्वःबिल।

अयनं व झन जक ततःसलं हालाल हल – “अय दाऊदया काय्, जितः दया यानादिसँ।”

40 अले वयकलं दिनाः वयात “थन हजि” धकाः धयादिल। व न्ह्यःने वये धुंकाः वयकलं न्यनादिल –

- 41 “जिं छन्त छु याये माल?”
 वं धाल – “प्रभु, जितः मिखां खंका बियादिसँ।”
 42 वयक्कलं धयादिल – “छंगु विश्वासं याना: छंगु ल्वयू लन, छं मिखां खनेमा।”
 43 उध्रिमय् वं मिखां खन। अले परमेश्वरयात जयजय याना: वयक्कःया ल्यूल्यू वन। थ्व खना: फुक्कसिनं परमेश्वरयात तःधंकल।

19

येशू व जखायस

- 1 येशू यरीहो शहर थ्यंकः झाल।
 2 अन जखायस धाःम्ह छम्ह मनु दु। व कर काइपिनि हाकिम खः। व तसकं तःमि।
 3 वं येशू गज्याःम्ह जुइ धकाः स्वयेत सनाच्चन। बागःचाम्ह जूगुलि ग्वाः ग्वाः मनुतयसं यानाः वं वयक्कःयात खंके मफुत।
 4 अयजगुलि व हथाय् पथासं वयक्कः स्वयाः न्ह्यः ब्वाँय् वनाः छमा यःमरिमाय् गयाच्चन। वयक्कः व हे यःमरिमाया क्वसं जुयाः झायाच्चंगु खः।
 5 वयक्कलं अन थ्यंकाः च्वय् थस्वयाः वयात धयादिल – “हे जखायस, याकनं क्वहां झासँ, छायाःसा थौं जि छिगु छैय् बाय् च्वनेमाःगु दु।”
 6 अले वं काचाकाचां सिमां क्वहां वयाः लयल्यतातां वयक्कःयात छैय् ब्वनायंकल।
 7 थ्व खनाः मनुतय् दथुइ थथे खँ जुल – “व ला पापीम्ह मनुयागु छैय् धकाः बाय् च्वन।”
 8 जखायसं प्रभुयात धाल – “स्वयादिसँ प्रभु, जिं जिगु बच्छि सम्पत्ति नये मखंपिन्त इनाबी। अले जिं सुयागुं थगय् यानाः कयातयागु दुसा, वयात प्यदुगं अप्वः तनाबी।”
 9 वयक्कलं वयात धयादिल – “थौं थ्व छैयागु उद्धार जुल, छायाःसा छि नं ला अब्राहामया सन्तान खः नि।
 10 मनुया काय् तनाच्चपिन्त मालेत व उद्धार यायेत वःगु खः।”*

झिगू असर्फियागु उखान

मती २५:१४-३०

- 11 येशू यरूशलेम न्ह्यःनेसं थ्यंकः झाल। वयक्कःयागु खँ न्यना च्वपिन्सं परमेश्वरयागु राज्य याकनं वइ धकाः मतिइ तया च्वंगुलि वयक्कलं इमित थ्व उखान कनादिल।
 12 “छम्ह तःधम्ह मनु तापाःगु देशय वनाः थःगु देशयाम्ह जुजु जुयाः लिहां वयेगु धकाः वन।
 13 वने न्ह्यः थः झिम्ह च्यःतय्त सःताः झिगू असर्फि बियाः धाल – ‘जि मवतले थ्व धिबां व्यापार याना च्वँ।’
 14 अन च्वंपि मनुतयसं धाःसा वयात मिखां हे स्वयेमास्ति मवः। व वने धुंकाः इमिसं मनुत छवयाः ‘थ्व मनु जिमि जुजु जुइगु जिमित मयः’ धकाः धायके छवल।
 15 “जुजु जुयाः लिहां वये धुनेवं वं थः च्यःतय्त सःताः इमिसं व धिबां गुलि कमय् यानाः तया धकाः न्यन।
 16 न्हापांम्ह च्यलं धाल – ‘मालिक, छिं बिया थकादीगु छगू असर्फि जिं मेगु झिगू असर्फि कमय् यानागु दु।’
 17 “अले वं वयात धाल – ‘स्याबास, छ तसकं भिंम्ह च्यः खः। थज्याःगु चिधंगु ज्याय् हे छ विश्वास याये बहःम्ह जूगुलि छन्त झिगू शहरयाम्ह हाकिम यानाबी।’
 18 “हानं निम्हम्हयसिनं वयाः थथे धाल – ‘मालिक, छिगु छगू असर्फि जिं न्यागू असर्फि कमय् यानागु दु।’
 19 “वं वयात धाल – ‘छन्त नं न्यागू शहरयाम्ह हाकिम यानाबी।’
 20 “मेम्ह च्यलं वयाः थथे धाल – ‘मालिक, छिं बिया थकादीगु असर्फि जिके हे दनि। छि खनाः ग्याःगुलि जिं थ्व असर्फियात स्मालय् प्वःचिनाः स्वथना तया।
 21 छि तसकं हारांम्ह मनु खः धकाः जिं स्यू, अले हानं छिं थःगु मखुसां यंकादी यः। छिं थःम्हं म्हुःगु बाली नं लयाः यंकादी यः।’
 22 “अले वं वयात धाल – ‘छंगु हे म्हुतुं पिहां वःगु खं जिं छन्त ज्वने, छ ला तसकं मभिंम्ह च्यः जुयाच्चन खनी। जि तसकं हारांम्ह मनु, अले हानं जि थःगु मखुसां काइम्ह, अले थःम्हं म्हुःगु नं लयाः यंकीम्ह धकाः स्यूसेलि छं
 23 छाया जिगु धिबा त्याय् बिया मतया? त्याय् बियातःगु जूसा जिं ब्याजनापं काये दइगु मखु ला?’
 24 “अले वं अन दनाच्चपिन्त धाल – ‘वयाके च्वंगु असर्फि कयाः झिगू असर्फि दुम्ह मनुयात ब्यु।’
 25 “इमिसं धाल – ‘मालिक, वयाके ला झिगू मछि असर्फि द हे दु नि।’
 26 “अले जुजुं थथे धाल – जिं छिमित धाये – ‘दुम्हयसित अज्जं तनाबी, अले यक्व दइ। मदुम्हयसिके दुगु नं लाका काइ।’
 27 जितः जुजु मयायेत संपिं जिमि शत्रुतय्त हयाः जिगु न्ह्यःने हे स्या।”

- येशू यरूशलेमय् झाःगु
मती २१:१-११; मर्क ११:१-११; यूह १२:१२-१९
- 28 थुलि धयादी धुंकाः येशू चेलातय्गु न्ह्यः न्ह्यः यरूशलेमपाखे झाल।
29 बेथफागे व बेथानिया न्ह्यःने लाःगु जैतून डाँडाय् थ्यंबलय् वयकलं निम्ह चेलातयत् थथे धयाः छवयादिल –
30 “छिपि न्ह्यःने च्वंगु गामय् हूँ। अन सुनानं मगःनिम्ह छम्ह गधाया मचायात चिनातःगु दइ। वयात फ्यनाः थन हजि।
31 सुनानं छिमित ‘छाय् फ्यनागु?’ धकाः न्यंसा छिमिसं ‘प्रभुयात माःगु दु’ धकाः धा।”
32 गधा काःवंपिन्सं वयकलं धया छवःथें तुं गधाया मचायात लुइकल।
33 इमिसं वयात फ्यना च्वंबलय् गधा थुवाःतय्सं वयाः थथे धाल – “छिमिसं छाय् गधा फ्यनाचवनागु?”
34 इमिसं धाल – “प्रभुयात थव माःगु दु।”
35 इमिसं गधायात हयाः थःगु गा वयागु म्हय् लायाः वयकःयात फ्यतुकल।
36 वयकः झाःबलय् नं मनूतय्सं थथःगु गागि लँय् लायाबिल।
37 वयकः यरूशलेमया सतीक लाःगु जैतून डाँडां क्वहां झाःबलय् चेलात फुक्कं लयल्यतायाः इमिसं खंगु ततःधंगु अजू चायापुगु ज्या व चिंया लागि परमेश्वरयात जयजय यानाः थथे धकाः ततःसलं हाल –
- 38 “परमप्रभुया नामं झाःम्ह जुजु
धन्यम्ह खः।
स्वर्गय् शान्ति जुइमा,
अले परमेश्वरया
जयजय जुइमा।”✠

39 मनूतय्गु हुलय् च्वंपि सुं फरिसीतय्सं वयकःयात धाल – “गुरुजु, छिकपिनि चेलातयत् हाले मते धकाः ब्वःबियादिसँ रे।”

40 वयकलं लिसः बियादिल – “जिं छिकपिन्त धात्थें धाये – थुपिं सुम्क च्वन धाःसा ल्वहं हे हाला हइ।”

- यरूशलेम खनाः येशू नुगः मछिकादीगु
41 यरूशलेमया न्ह्यःने थ्यंकः झाःबलय् शहरयात खनाः वयकलं ख्वयाः धयादिल –
42 “थौं छिमिसं शान्तियागु लँपु स्युगु जूसा गुलि ज्युगु। आः थव छिमिगु मिखां तापाय् धुंकल।
43 थज्याःगु ई वइतिनि गुबलय् छिमि शत्रुतय्सं छिमिगु शहरयात प्यखेरं घेरय् यानाः गनं वने मजीक कुना तइ।
44 अले मस्तनापं छिमित व छिमिगु शहरयात भज्यंक नाश यानाबी। छगः ल्वहंया घःने मेगु ल्वहं नं ल्यंका तइ मखु, छाय्धाःसा परमेश्वरं छिमित बचय् याः वःगु ईयात छिमिसं सीके मफुत।”

- बंजाःतयत् देगलं ख्यानाः छवःगु
मती २१:१२-१७; मर्क ११:१५-१९; यूह २:१३-२२
- 45 येशू देगलय् झायाः अन च्वनाः न्यायेगु व मीगु ज्या यानाच्वंपिं फुक्कसितं थथे धकाः ख्यानाः छवयादिल –
46 “थथे च्वयातःगु दु – ‘जिगु छँ प्रार्थना यायेगु छँ खः।’ छिमिसं ला थुकियात खँ दाखुँतय्गु छँ धकाः यानाच्वन।”✠
47 वयकलं न्हिन्हि झायाः अन देगलय् स्यनादीगु खः। उकिं तःधंपिं पुजाहारीत, शास्त्रीत व ततःधंपिं मनूत मिलय् जुयाः वयकःयात स्यायेत स्वयाच्वन।✠
48 अयन् इमिसं छुं हे याये मफया च्वन, छाय्धाःसा मनूत फुक्कसिनं वयकःयागु खँ लयल्यतातां न्यं।

20

- येश्या अधिकारया खँय् न्ह्यसः
मती २१:२३-२७; मर्क ११:२७-३३
- 1 छन्हु येशू देगलय् मनूतयत् स्यनेकने याना व भिंगु खँ कनाच्वंबलय् तःधंपिं पुजाहारीत, शास्त्रीत व थकालिपिन्सं वयाः
2 वयकःयात थथे धाल – “छिं थथे याना दित गनं अधिकार कयादिया? अले छितः थव अधिकार सुनां बिल?”
3 वयकलं इमित लिसः बियादिल – “जिं नं छिकपिन्के छगू खँ न्यने –
4 बप्तिस्मा बीगु अधिकार यूहन्नां सुयापाखें काल? स्वर्गपाखें ला कि मनूतय्पाखें?”
5 थव न्यनाः इमि थःथवय् थथे खँ जुल – “स्वर्गपाखें काःगु धाल कि झन झीत वं ‘अयसा, छिमिसं वयात छाय् विश्वास मयानागु लय?’ धकाः धाइ।
6 मनूतय्पाखें काःगु धाल कि मनूतय्सं झीत ल्वहँतं कयका स्याइ, छाय्धाःसा फुक्कसिनं यूहन्नायात अगमवत्का धकाः मानय् यानातःगु दु।”

7 अयज्गुलि इमिसं वयकःयात थथे लिसः बिल – “जिमिसं मस्यु।”

8 अले वयकलं इमित धयादिल – “अयसा, जिं नं छिकपिन्त थ्व ज्या यायेत जितः सुनां अधिकार बियाहःगु खः धकाः धाये मखु।”

मभिंपिं म्हयतयगु उखान

मती २१:३३-४६; मर्क १२:१-१२

9 अले येशुं मनूतयत् छगू उखान कनादिल – “छम्ह मनुखं क्यबय् दाखमा पिनाः म्हयतयत् त्वःताः थः तःन्हया लागि तापालय वन।”

10 बाली काय् त्ययकाः वं थः च्यःयात म्हयतयथाय् दाख बाली काय्के छवल। म्हयतयसं वयात दायाः छुं हे मब्युसे लित छवयाहल।

11 वं हानं मेम्ह च्यःयात छवल। वयात नं इमिसं दायाः इज्जत हे कयाः छुं हे मब्युसे लित छवयाहल।

12 वं हानं मेम्ह च्यःयात छवल। थ्वयात ला इमिसं धाःपाः यानाः क्यबं पितिना हल।

13 “अयज्गुलि क्यब थुवालं थथे मतिइ तल – ‘आः जिं छु यायेगु? हानं छकः जि यःम्ह काय्यात हे इमिथाय् छवया स्वये, जिम्ह काय्यात ला इमिसं हनाबना तइ।’

14 “अयनं काय्म्हयसित वयाच्चंगु खनेवं म्हयतयसं – ‘थ्व ला तःसिया काय् खः, थ्वयात स्यानाः फुक्क धनसम्पत्ति इगीगु याना काये धकाः ग्वसाः ग्वल।’

15 अले इमिसं वयात ज्वनाः दाखक्यबं पिने यंकाः स्यानाबिल।

“आः तःसिनं वयाः व म्हयतयत् छु याइ?

16 वं इमित स्यानाछवइ, अले व क्यब मेपिन्त हे ज्याके बी।”

थ्व न्यनाः अन च्वंपिन्सं धाल – “थथे गुबलें मजुइमा।”

17 इमिसं अथे धाःगुलि वयकलं इमित स्वयाः धयादिल – “अयसा धर्मशास्त्रय् थथे च्वया तःगुया छु अर्थ जुल लय?”

“ दकःमितयसं ज्यालगय् मज्गु धकाः

धाःगु ल्वहं हे

मू ल्वहं ज्वल।”

18 “व ल्वहँतय् दःपिं फुक्कं कुचा कुचा दली। अले व ल्वहं कुतुं वयाः सुयात लाइ व धू जुइ।”

19 वयकलं अथे धयादीगुलि शास्त्रीत व तःधंपि पुजाहारीतयसं वयकःयात अन हे ज्वनेत स्वल, छायाधाःसा व उखान इमित हे किकाः न्यंकादीगु खः धकाः इमिसं सीकल। अयनं मनूत खनाः ग्यानाः इमिसं वयकःयात ज्वने मफुत।

कर पुलेगु खँ

मती २२:१५-२२; मर्क १२:१३-१७

20 अयज्गुलि इमिसं येशूयात ज्वनेत मौका स्वयाच्वन। इमिसं थः मनूतयत् भिंपिं थें च्वंक वयकःयाथाय् छवल। इमिसं वयकःयात खँ ल्हकाः ज्वनाः रोमी हाकिमयात लःल्हाना बीगु ग्वसाः ग्वःगु खः।

21 व मनूतयसं वयकःयात थथे धकाः न्ह्यसः यात – “गुरुजु, छिं खः खःगु जक नवानादी, अले भिंभिंगु जक स्यानादी धकाः जिमिसं स्यु। अले हानं छिं ख्वाः स्वयाः ज्या यानादी मखु, बरु परमेश्वरयागु सत्य लँ क्यनादी।

22 छता खँ धयादिसँ, कैसरयात इीसं कर पुले ज्यू ला कि मज्यू?”

23 वयकलं इमिगु मभिंगु बिचाः थुइकाः धयादिल –

24 “धिबा छगः हयाः जितः क्यनादिसँ। थुकी सुयागु ख्वाः व नां क्रियातःगु दु?”

इमिसं धाल – “कैसरयागु।”

25 वयकलं धयादिल – “अयसा कैसरयागु कैसरयात हे बीमाः, परमेश्वरयागु परमेश्वरयात हे बीमाः।”

26 इमिसं वयकःयात मनूतयगु न्ह्यःने खँय् बुकाः ज्वने मफुत। वयकःयागु लिसः न्यनाः इपिं छक्क जुल, अले सुम्क च्वन।

सीपिं म्वाना वइ ला कि वइ मखु?

मती २२:२३-३३; मर्क १२:१८-२७

27 हानं सिनाः म्वाना वइगु खँय् विश्वास मयाइपिं सदुकीतयसं वयाः येशूयात थथे धकाः न्ह्यसः यात –

28 “गुरुजु, सुं मनू मस्त मदयकं सिनावन धाःसा वया हे किजां थः तताःजुयात कलाः तयाः दाजुम्हयसिगु निति मस्त दयकेमाः धकाः मोशां च्वया थकूगु दु।”

29 धाये – न्हयम्ह दाजुकिजापिं दु। तःधिकःम्ह दाजुम्ह ब्याहा यानाः मस्त मदयक सिनावन।

30 अले दातिम्ह किजां तताःजुम्हयसित कलाः तल।

- 31 थुकथं हे साहिल्लाम्ह किजां नं यात। थुकथं हे मेमेपिन्सं नं यात। फुक्कं मस्त मदयकं हे सिनावन।
 32 दकलय् लिपा व मिसा नं सित।
 33 आः धयादिसँ, सीपिं म्वाना वइबलय् व मिसा सुया कलाः जुइ? इपिं न्हय्महय्सिनं नं वयात कलाः तःगु दु।”
 34 वयकलं इमित धयादिल – “थ्व संसारय् च्वंपि मन्तय्सं जक ब्याहा याइ, अले बियाछवइ।
 35 सिनाः म्वाना वयाः स्वर्गय् वनीपिं मन्तय् सुयां ब्याहा नं जुइ मखु। अले सुयातं बिया नं छवइ मखु।
 36 इपिं ला स्वर्गदूत थें जुइ, उकिं इपिं हानं सी मखुत। सीपिन्त म्वाका तःगुलि इपिं परमेश्वरया मस्त जुइ।
 37 “मोशां नं सीपिं मन्त म्वाना वइ धकाः क्यना वंगु दु नि। झालय् मि च्याःबलय् परमेश्वरं धयादीगु खँ मोशां थथे च्वया थकूगु दु – ‘जि अब्राहाम, इसहाक व याकूबया परमेश्वर खः।’”
 38 थुकियागु अर्थ परमेश्वर सीपिनि परमेश्वर मखु, बरु म्वाना च्वंपिनि परमेश्वर खः, छाय्धाःसा फुक्कं वयकःया निति हे म्वानाच्वंपि खः।”
 39 अले गुलि शास्त्रीतयसं लिसः बिल – “गुरुजु, छिं धात्थें हे खःगु खँ धयादिल।”
 40 अबलय् निसें सुनानं हे वयकःयाके छुं हे न्यनेगु आँट याये मफुत।

मुक्ति बीम्ह ख्रीष्ट सु खः?

मती २२:४१-४६; मर्क १२:३५-३७

- 41 वयकलं इमित धयादिल – “मुक्ति बीम्ह ख्रीष्ट दाऊदया काय् खः धकाः इमिसं गथे यानाः धायेफत?
 42-43 दाऊद थःमहय्सिनं हे भजन सफुलिइ थथे च्वया थकूगु दु –
 “ ‘छं शत्रुतय्त छंगु पालि तःले मततले
 छ जिगु जव ल्हाःपाखे च्वनाच्वँ धकाः
 परमप्रभुं जिमि प्रभुयात धयादिल।’”
 44 “दाऊदं हे वयात ‘प्रभु’ धकाः धाल धाःसा गथे यानाः दाऊदया काय् जुइ फइ?”

शास्त्रीत खनाः होश या

मती २३:१-३६; मर्क १२:३८-३९

- 45 अले फुक्कं मन्तय्सं ताय्क वयकलं चेलातय्त धयादिल –
 46 “ततःपाःगु लं फिना जुइ मास्ति वःपिं, बजारय् मन्तय्सं मानय् याका जुइ मास्ति वःपिं, धर्मशास्त्र स्यनीगु छँय् दकलय् न्ह्यःने फय्त वने मास्ति वःपिं, भवयबलय् ततःधंपिं नाप च्वने मास्ति वःपिं शास्त्रीत खनाः होश या।
 47 थज्याःपिन्सं भाःत मदुपिं मिसातयगु छँ लुतय् यानाच्वंगु दु, प्रार्थना धाःसा कर्पिन्त क्यनेत ततःहाकय्क यानाक्यनी। थज्याःपिन्सं हे दकलय् तःधंगु सजाँय फये मालीतिनि।”

21

भाःत सीधुंकूम्ह मिसां छाःगु धिबा

मर्क १२:४१-४४

- 1 अले येशू धनी मन्तय्सं देगलय् च्वंगु धुकुतिइ धिबा तयाच्वंगु स्वया च्वनादिल।
 2 वयकलं छम्ह तसकं चीमिम्ह भाःत सीधुंकूम्ह मिसां नं वयाः सिजःयागु धिबा तयावंगु खन।
 3 अले वयकलं धयादिल – “जिं छिमित धात्थें धाये – धुकुतिइ धिबा छाःवःपिं मध्ये दकलय् अप्वः धिबा छाःम्ह ला थ्व चीमिम्ह भाःत सीधुंकूम्ह मिसा खः।
 4 छाय्धाःसा मेपिन्सं ला इमिके यक्व दुगुलि अःपुक बियावन। थ्व मिसां ला थःके दुगु फुक्कं नयेत मदयक हे बियावन।”

देगः नाश जुया वनीतिनि

मती २४:१-२; मर्क १३:१-२

- 5 चेलातय् थःथवय् देगःया खँय् देगः ला गुलि बाबांलाःगु ल्वहँत व छायेहयातःगु बसजालं छाय्पिया तःगु दु धकाः खँ ल्हानाच्वन।
 6 अले येशू धयादिल – “छिमिसं खनाच्वंगु थ्व फुक्कं छन्हु नाश जुइतिनि, अबलय् थ्व फुक्कं दुना वनाः ल्वहँ छगः नं दइ मखुनि।”

दुःखकष्ट जुइतिनिगु खँ

मती २४:३-१४; मर्क १३:३-१३

- 7 अले इमिसं वयकःयाके न्यन – “गुरुजु, थथे गुबलय् जुइ? अले थथे जुइ धकाः गथे याना सीकेगु?”

8 वयक्कलं धयादिल – “होश यानाच्चै, सुनानं छिमिगु मिखाय् धुलं छवाके मफयेमा, छायाधा:सा यक्व हे मनूतयूसं जिगु नामय् वया: – ‘जि व हे ख:’ अले ‘ई न्ह्य:ने थ्यंक: वये धुंकल’ धका: धाइ। अयनं छिपि इपि नाप वने मते।

9 अले छिमिसं जवखवं तसकं ल्वापु जूगु व ल्वापु जुइत्यंगु खँ न्यनी। अयसां छिपि ग्याये मते, छायाधा:सा थ्व संसार नाश जुयावने न्ह्य: थथे जुइ हे मा:। अथेसां उग्रिमय् हे संसारयागु नाश जुइ मखु।”

10 वयक्कलं हानं धयादिल – “देश देशतयगु दथुइ ल्वापु जुइ। राज्य राज्यया दथुइ ल्वापु जुइ।

11 थाय् थासय् तत:धंकं भवखाय् ब्वइ, थाय् थासय् अनिकाल जुइ, यक्व ल्वचं थी, अबलय् आकाशय् तसकं तत:धंगु व ग्यानापुगु चिं खने दइ।

12 “थथे जुइ न्ह्य: जिगु नांयागु निति छिमित ज्वना: कसा: याइ, धर्मशास्त्र स्यनीगु छँया थकालिपिन्त ल:ल्हानाबी, इयालखानाय कुनी, अले जुजुपिन्थाय व हाकिमतयथाय् यंकी।

13 थुकथं छिमिसं इमिगु न्ह्य:ने जिगु साक्षी बी खनी।

14 अयनं छिमिसं गुकथं लिस: बी माली धका: धन्दा काये मते,

15 छायाधा:सा जिं छिमित थज्या:गु खँ व बुद्धि बी, गुकियात छिमि शत्रुतयसं लिस: बी नं फइ मखु, त्वा:ल्हाय् नं फइ मखु।*

16 थ: हे मांबौ, दाजुकिजा, थ:थिति व पासापिन्सं तकं छिमित ज्वंका छवइ, अले छिपि मध्ये गुलिसित ला स्यानाछवइ।

17 जिगु नामं याना: छिमित फुक्कसिनं हेला याइ।

18 अयनं इमिसं छिमिगु छेनय् च्वंगु सँ छपु नं स्यंके फइ मखु।

19 छिमिसं सह यानाच्चन धा:सा छिमित अनन्त जीवन दइ।”

यःशलेम नाश जुइतिनि

मती २४:१५-२१; मर्क १३:१४-१९

20 “गुबलय् छिमिसं यःशलेमयात सिपाइंतयसं घेरय् या:गु खनी, उबलय् आ: याकनं हे यःशलेमयागु नाश जुइ धका: छिमिसं सीकि।

21 उबलय् यहूदियाय् च्वनाच्चपि फुक्कं पहाडय् बिस्युं हँ, शहरय् च्वपि फुक्कं बिस्युं हँ, गामय् च्वनाच्चपि शहरय् दुने वने मते।

22 छायाधा:सा थ्व धर्मशास्त्रय् च्वयात:गु फुक्कं पूवकेत पलेसा काइगु दिं ख:।*

23 प्वाथय् दुपि व दुस्तवंह मचा दुपि मिसातयत् तसकं सास्ती जुइ। छायाधा:सा अबलय् थ्व देशय् तसकं दु:खकष्ट जू वइ, अले थन च्वपिन्सं परमेश्वरयागु तं फयेमाली।

24 गुलिसित तरवारं पाला: स्याइ, गुलिसित ज्वना: देश देशय् यंकी, अले यहूदीमखुपिनिगु ई पूमवंतले इमिसं यःशलेमयात न्हुतुन्हुया तइ।”

मनूया काय् वइबलय् थथे जुइ

मती २४:२९-३१; मर्क १३:२४-२७

25 “अले सूर्यलय्, तिमिलाय् व नगुलय् चिं खने दइ। समुद्रयागु सलं व ल:दुम्बलं याना: पृथ्वीइ च्वपि फुक्क जातयापि मनूत ग्याना: आछु-आछु कनी।*

26 पृथ्वीइ आ: छु जुइन धका: ग्याना: मनूत मुच्छां कइ, छायाधा:सा आकाशय् च्वंगु फुक्क शक्ति खाइ।

27 अले इमिसं मनूया काय्यात त:धंगु शक्ति ज्वना: झ:झ: धायक सुपौंचय् वयाच्चंगु खनी।*

28 थथे जुइवं छिमिसं दना: च्वय् पाखे स्व, छायाधा:सा याकनं हे छिमिगु उद्धार जुइत्यंगु दु।”

य:मरिमायागु उखान

मती २४:३२-३५; मर्क १३:२८-३१

29 अले वयक्कलं इमित छपु उखान कनादिल – “य:मरिमायात स्व, अथे हे मेमेगु सिमायात नं छक: स्व।

30 थुमिके चुलि जायावल कि, छिमिसं ‘तान्व:गु ई वल’ धका: सीकी।

31 अथे हे गुबलय् छिमिसं जिं धया थें जुया वयाच्चंगु खनी, परमेश्वरयागु राज्य न्ह्य:ने वये धुंकल धका: सीकि।

32 जिं छिमित धात्थें धाये – गुबलय् तक थ्व फुक्कं जुइ मखु, उबलयत्तक आ:यापि मनूत सिनावनी मखु।

33 आकाश व पृथ्वी मदयावनी, अयनं जिगु वचन मदयावनी मखु।”

34 “अयज्गुलि छिमिसं होश यानाच्चै। भवय् जक नया जुइगु, अय्ला: थ्वँ जक त्वना जुइगु, अले थ्व जीवनयागु धन्दा कया: जुइगु याना जुल धा:सा छिमिसं मसीक जिं धयागु दिं वइ।

35 छायाधा:सा व दिं पृथ्वीइ च्वपि फुक्क मनूतयगु निति तक्कंकीगु जाल थें जुया: वइ।

36 अयज्गुलि होश यानाच्चै। व दिनय् जू वइगु फुक्क खं बचय् जुइत व मनूया काय्या न्ह्य:ने दने फयकेत छिमिसं न्ह्याबलें प्रार्थना याना च्वै।”

* 21:15 २१:१४-१५ लूक १२:११-१२ * 21:22 २१:२२ होशे १:७ * 21:25 २१:२५ यशे १३:१०; इज ३२:७; योए २:३१; प्रका ६:१२-१३ * 21:27 २१:२७ दान ७:१३; प्रका १:७

- 37 न्हियान्हिथं येशू देगलय् स्यनेकने याना: बहनी जुइवं जैतून डॉडाय बाय् च्वं झायादीगु खः।
 38 मनूत सुथय् न्हापानिसैं हे वय्कलं स्यनादीगु खँ न्यनेत देगलय् मुं वयाच्चनी।

22

यहदां येशूयात ज्वंकेत्यंगु

मती २६:१-५; मर्क १४:१-२; यहू ११:४५-५३

- 1 सोडा मतःगु मरि नयेगु नखः न्ह्यःने थयंकः वल। थ्व नखःया न्हापांगु दि छुत्काराया नखः खः।
 2 तःधंपि पुजाहारी व शास्त्रीतय् येशूयात स्यायेगु ग्वःसा ग्वःगु खः। अय्ं मनूत खनाः ग्यानाः इमिसं वय्कःयात सुलाः स्यायेगु ग्वःसा ग्वयाच्चन।
 3 अबलय् हे झिनिम्ह चेलात मध्ये छम्ह यहदा इस्करियोतयाके शैतान दुबित।
 4 वं तःधंपि पुजाहारीत व देगःया सिपाईतय् कप्तानयाथाय् वनाः येशूयात ज्वंका बी फु धकाः धाल।
 5 इमिसं लयल्यतायाः वयात धिबा बी धकाः धयाहल।
 6 यहदा मानय् जुल। अबलय् निसैं वं मनू मदुथाय् लाकाः वय्कःयात इमिगु ल्हातय् ज्वंका छवयेत स्वयाच्चन।

छुत्कारायागु नखः हनादीगु

मती २६:१७-२५; मर्क १४:१२-२१; यहू १३:२१-३०

- 7 सोडा मतःगु मरि नयेगु छुत्कारायागु नखःबलय् चीधिकःमह भ्याःचा स्यायेगु दि थयंकः वल।
 8 अय्जुगुलि येशू थथे धयाः पत्रुस व यहून्नायात छवयादिल – “हँ, छुत्काराया नखःया भव्य नयेत छिमिसं वनाः भव्य ज्वर्य या।”
 9 इमिसं धाल – “गन वनाः ज्वर्य यायेगु?”
 10 वय्कलं धयादिल – “न्यँ, शहरय् दुहां वनेवं छिमिसं घलय् लः कया वयाच्चम्ह छम्ह मनूयात नापलाइ। छिपि व हे मनूया ल्यल्य हँ। व गन दुहां वनी, अन हे वनाः
 11 छिमिसं हँ थुवाःयात धा – ‘छितः गुरुजुं थथे धयाहःगु दु – “जिमि चेलात नाप छुत्काराया नखःया भव्य नयेत क्वथा क्यनादिसैं हं।” ’
 12 अले वं छिमित बांलाकातःगु तःकूगु च्वतय् क्यने यंकी, छिमिसं अन हे ज्वर्य या।”
 13 अले इपि वन। वय्कलं इमित गथे धया छवयादीगु खः, इमिसं अथे हे लुइकल, अले अन हे छुत्काराया नखःया भव्य ज्वर्य यात।

प्रभु भव्य

मती २६:२६-३०; मर्क १४:२२-२६; १ कोर ११:२३-२५

- 14 भव्य नयेत्यय्काः येशू व प्रेरितत इवःलाक फ्यतुनादिल।
 15 वय्कलं धयादिल – “दुःख सी न्ह्यः जि छिपिनाप च्वनाः छुत्काराया नखःया भव्य नयेगु तसकं इच्छा जुयाच्चंगु खः।
 16 जिं छिमित धाये – परमेश्वरयागु राज्यय् भव्ययागु अर्थ पूमवंतले जिं हानं थ्व भव्य नये मखु।”
 17 अले वय्कलं ख्वला कयाः परमेश्वरयात सुभाय् बियाः धयादिल – “थ्व का, छिपि सकसिनं इनाः त्वँ।
 18 जिं छिमित धाये – परमेश्वरयागु राज्य मवतले थ्व दाखमघ त्वने मखुत।”
 19 वय्कलं हानं मरि कयाः परमेश्वरयात सुभाय् बियाः कुचा कुचा थलाः इमित थथे धयाः बियादिल – “थ्व मरि न। थ्व छिमित बियागु जिगु म्ह खः। आवंनिसैं जितः लुमंकेत थथे यायेगु या।”
 20 नये धुंकाः अथे हे ख्वला कयाः वय्कलं धयादिल – “थ्व ख्वला छिमिगु निति जिगु हि हाय्कागु परमेश्वरयागु न्हगु बाचा खः।
 21 “तर न्यँ, जितः ज्वंका छवइम्ह मनू जि नाप हे फ्यतुनाच्चंगु दु।
 22 च्वया तः थें मनूया काय् ला सिनावने हे माः। अय्ं वयात ज्वंका छवइम्ह मनूयात तसकं धिक्कार दु।”
 23 अले इपि थःथवय् थथे धकाः खँ ल्हात – “झीगु पुचलय् अथे याइम्ह मनू सु जुइ?”

सु तःधं?

मती २०:२५-२८; मर्क १०:४२-४५

- 24 इपि मध्ये दकलय् तःधंम्ह सु जुइ धकाः चेलात कचकच हालाच्चन।
 25 अले येशू इमित धयादिल – “थ्व संसारय् शासन याइपिन्सं मनूतय्त ल्हातय् काइ। इमि हाकिमतय्त भिंपि मनूत धकाः धाइ।
 26 छिमिसं धाःसा अथे यायेदइ मखु, बरु छिपि मध्ये सु दकलय् तःधंम्ह खः वं दकलय् चिधंम्ह जुयाः क्यनेमाः। अले छिमि नायः सु खः वं ला इन फुक्कसियां च्यः जुयाः ज्या यायेमाः।

☆ 21:37 २१:३७ लूक ११:४७ ☆ 22:1 २२:१ प्रस १२:१-२७ ☆ 22:20 २२:२० यर ३१:३१-३४ ☆ 22:21 २२:२१ भज ४१:१ ☆ 22:24 २२:२४ मती १८:१; मर्क १:३४; लूक ९:४६ ☆ 22:26 २२:२५-२६ मती २०:२५-२७; मर्क १०:४२-४४ ☆ 22:26 २२:२६ मती २३:११; मर्क ९:३५

27 नयाच्चंम्ह तःधं ला कि वयात नयेगु तये हया च्वंम्ह च्यः तःधं? नयाच्चंम्ह मखु ला, तःधंम्ह? अयनं जिं छिमित सेवा यानाच्चवनागु दु।*☆

28 “जिगु दुःखकष्टय छिपिं जि नाप च्वनाच्चंगु दु।

29 अयज्जुगुलि गथे जिमि बाःनं जितः जुजु यानादिल, जिं नं छिमित अथे हे यानाबी।

30 अले छिमिसं जिगु राज्यय जि नाप च्वनाः नयेत्वने याये खनी। अले हानं सिंहासनय च्वनाः छिमिसं इस्माएलया झिनिगु कुलयापिं मनूतयत् न्याय याइ।”☆

पन्हुसं येशूयात म्हमस्यू धकाः धाइ

मती २६:३१-३५; मर्क १४:२७-३१; यूह १३:३६-३८

31 “सिमोन, सिमोन न्यँ, शैतान छिमित छव हाये थें हायेत उजं काये धुकल।

32 अयनं छंगु विश्वास बमलाना मवनेमा धकाः जिं प्रार्थना यानागु दु। जिथाय् हानं लिहां वये धुंकाः छं थः दाजुकिजापिन्त बल्लाकि।”

33 अले वं येशूयात धाल – “प्रभु, इयालखानाय वनेमाःसां, सी हे माःसां जिं छितः त्वःते मखु।”

34 वयकलं धयादिल – “पन्हुस, जिं छन्त धाये – थौं खा हाले न्ह्यः छं जितः स्वकः तक म्हमस्यू धकाः धाइ।”

तरवार, धिबा व म्हिचा

35 येशू चेलातयत् धयादिल – “जिं छिमित धिबा, म्हिचा व लाकां मब्यूसे छवयाबलय् छिमित माःगु तरय् जू ला कि मजू?”

इमिसं धाल – “जू।”☆

36 वयकलं हानं धयादिल – “आः धाःसा सुयाके धिबा दु, वं व धिबा तयाति, अथे हे म्हिचा नं कयाः ति। अले सुयाके तरवार मदु वं थःगु कोट मिया जूसां तरवार न्या।

37 ‘वयकःयात दाखुँतय् ल्याखय् तइ’ धकाः जिगु बारे धर्मशास्त्रय च्वयातःगु खँ पूवने हे माः। छायाधाःसा जिगु बारे च्वयातःगु खँ पूवनाच्चंगु दु।”☆

38 इमिसं धाल – “स्वयादिसँ प्रभु, जिमिके निपु तरवार दु।”

वयकलं धयादिल – “थुलि दुसा गाः।”

येशू प्रार्थना यानादीगु

मती २६:३६-४६; मर्क १४:३२-४२

39 येशू अनं पिहां झायाः वयकःयागु बानी दु थें जैतून डाँडाय् थाहां झायादिल। चेलात नं वयकः नाप ल्यूल्यू वन।

40 अन थ्यने धुंकाः वयकलं इमित धयादिल – “प्रार्थना याना च्वँ, मखुसा छिपिं जाँचय् लाइ।”

41 अले वयकः इमिथासं भचा उज्यां वनाः पुलि चुयाः प्रार्थना यानादिल।

42 “बाः, ज्यूसा थ्व ख्वला जिथासं चीकादिसँ। अयनं जितः यःथें यानादी मते, छितः यःथें हे यानादिसँ।”

43 उबलय् स्वर्ग छम्ह स्वर्गदूतं वयाः वयकःयात लिधंसा बियाच्वन।

44 अले नुगलय् तसकं हीसे च्वनाः नुगः हे हगनि थें च्वंगुलि वयकलं झन तसकं मन बियाः प्रार्थना यानादिल। वयकःयागु चःति हि थें ततःफुति जुयाः बैय् तिकि ननाच्वन।

45 प्रार्थना यानादी धुंकाः वयकः दनाः चेलात दुथाय् झाःबलय् इपि नुगः मछिकाः मस्तं घनाच्चंगु खनादिल।

46 अले वयकलं धयादिल – “छिपिं छाया घनाच्चवनागु? दनाः प्रार्थना या। अले जक दुःखकष्ट जू वःसां छिपिं बल्लाना च्वने फइ।”

येशूयात ज्वंगु

मती २६:४७-५६; मर्क १४:४३-५०; यूह १८:३-११

47 वयकलं नवाना च्वनादीबलय् हे अन छगू हुल मनूत वल। झिनिम्ह चेलात मध्ये यहदा धाःम्ह चेला इमिगु न्ह्यः न्ह्यः दु। यहदां वयाः वयकःयात चुप्पा नल।

48 अले वयकलं वयात धयादिल – “हे यहदा, मनूया काय्यात छु छं चुप्पा नयाः ज्वंकेगु ला?”

49 चेलातयसं अन छु जुइत्यंगु खः धकाः सीकाः थथे धाल – “प्रभु, जिमिसं तरवारं पालाबी ला?”

50 छम्ह चेलां दकलय् तःधंम्ह पुजाहारीया दासयागु जव न्हायपं धयनाबिल।

51 तर वयकलं धयादिल – “गात, त्वःताब्यु।” अले वयकलं वयागु न्हायपं थियाः लायकादिल।

52 अले ज्वंवाःपिं तःधंपिं पुजाहारीतयत्, देगःया सिपाइँतय् कप्तानतयत् व थकालिपिन्त धयादिल – “जि छम्हयसित ज्वनेत थथे तरवार व कथि ज्वनावये माःगु छाया? छु जि दाखुँ खः ला?”

☆ 22:27 २२:२७ यूह १३:१२-१५ ☆ 22:30 २२:३० मती ११:२८ ☆ 22:35 २२:३५ मती १०:१९-१०; मर्क ६:८-९; लूक ९:३; १०:४ ☆ 22:37 २२:३७ यशै ५३:१२

53 न्हियान्हिथं छिकपिं नाप देगल्य् दुबल्य् धा:सा छिकपिन्सं जित: मज्वं। तर थ्व छिकपिनिगु ई ख:, अले खिउँया शक्तियागु राज्य ख:।”☆

पत्रुसं येशूयात म्हमस्यू धा:गु

मती २६:५७-५८, ६९-७५; मर्क १४:५३-५४, ६६-७२; यूह १८:१२-१८, २५-२७

- 54 अले इमिसं येशूयात ज्वना: दकलय् त:धंम्ह पुजाहारीयागु छैय् हल। पत्रुस धा:सा तापाकं ल्यूल्यु वनाच्चन।
 55 अबलय् अन मनूत चुकय् दथुइ मि छवय्का: पनाच्चन। पत्रुस नं वना: इपिं नाप च्वन।
 56 छम्ह भ्वाति नं मियागु जलय् वयात खना: क्वथीक स्वया: धाल - “थ्व मनू नं व नाप जुइम्ह ख:।”
 57 वं मखु धका: थथे धाल - “वय्क:यात जिं म्हमस्यू।”
 58 भ्वा जाय्का: मेम्ह मनुखं खना: वयात धाल - “छ नं इपिं नाप जुयाच्चंम्ह ख:।”
 वं हानं धाल - “जि मखु।”
 59 अले घौछिति जाय्का: मेम्हयसिनं थथे धाल - “थ्व मनू येशू नाप जुइम्ह ख:, छायाधा:सा थ्व नं छम्ह गालीली ख:।”
 60 वं हानं धाल - “छिं धयादीगु खँ जिं मस्यू।” वं अथे धयाच्चंबलय् हे खा हाला हाल।
 61 अले प्रभुं लिफ: स्वया: पत्रुसयात स्वयादिल। वं प्रभुं धयादीगु खँ लुमंकल - “थौं खा हाले न्ह्य: छं जित: स्वक: तक म्हमस्यू धका: धाइ।”
 62 अले व अन चुकं पिने वना: ह्यँय्हँय् ख्वल।

येशूयात गिजय् याना: दा:गु

मती २६:६७-६८; मर्क १४:६५

- 63 पा: च्वनाच्चंपिं मनूतयसं येशूयात गिजय् याना: दाल।
 64 इमिसं वय्क:यागु मिखाय् चिना: “का धा सा, छन्त दा:म्ह सु ख:?” धका: धाल।
 65 उकथं हे वय्क:यात बेइज्जत याना: य:य:थें धाल।

सभाया न्ह्य:ने येशू

मती २६:५७-६६; मर्क १४:५५-६५; यूह १८:१९-२४

- 66 सुथय् थकालिपिं, त:धंपिं पुजाहारीत व शास्त्रीत फुक्कं मुन। अले इमिसं येशूयात सभाय् थना: थथे धाल -
 67 “छ मुक्ति बीम्ह ख्रीष्ट ख: धयागु जूसा जिमित धा।”
 वय्कलं धयादिल - “जिं धा:सां छिकपिन्सं विश्वास यानादी मखु।
 68 अले जिं छुं न्यंसां छिकपिन्सं लिस: बियादी मखु।
 69 आवंनिसें मनूया काय् शक्ति दुम्ह परमेश्वरयागु जव ल्हा:पाखे च्वनी।”
 70 अले इपिं फुक्कसिनं धाल - “अयसा छ परमेश्वरया काय् ख: ला?”
 वय्कलं धयादिल - “ख: धका: ला छिकपिन्सं हे धयादिल नि।”
 71 अले इमिसं धाल - “थुलि अप्व: मेगु साक्षी हे म्वा:ल। वयागु हे म्हुतुं झीसं न्यनेधुन।”

23

- 1 अनंलि अन च्वंपिं फुक्क मनूत दना: येशूयात पिलातसयाथाय् यंकल।
 2 अले इमिसं वय्क:यात थथे धका: पा: यात - “थ्व मनुखं जिमिगु जातियापिं मनूतयत् मखुगु खँ स्यना जूगु, कैसरयात कर पुले मते धका: धयाजूगु व थ:त ख्रीष्ट जुजु ख: धका: धयाजूगु जिमिसं न्यनागु ख:।”
 3 अले पिलातसं वय्क:याके न्यन - “छ यहदीतय् जुजु ख: ला?”
 वय्कलं लिस: बियादिल - “छिं हे ख: धका: धयादिल।”
 4 अले पिलातसं त:धंपिं पुजाहारीतयत् व मनूतयग् हुलयात धाल - “जिं ला थ्व मनूयाके छुं हे दोष लुइके मफुत।”
 5 अयनं इपिं थथे धका: झन हाला हल - “गालीलनिसें यहदिया थ्यंक व थननापं थ्व मनुखं स्यनेकने याना: मनूतयत् स्यंकाच्चंगु दु।”

येशूयात हेरोदयाथाय् यंकूगु

- 6 थ्व खँ न्यना: पिलातसं येशू गालीलयाम्ह ख: ला कि मखु धका: न्यना स्वल।
 7 वय्क: हेरोदयागु इलाकाय् ला:म्ह मनू ख: धका: सीका: वं वय्क:यात हेरोदयाथाय् छवयाबिल। अबलय् हेरोद यरुशलमय् हे च्वनाच्चंगु दु।
 8 वय्क:यात खना: हेरोद तसकं लय्ताल, छायाधा:सा वं वय्क:यागु बारे न्यनात:गुलि वय्क:यात स्वयेमास्ति वय्काच्चंगु यक्व हे दत। नापं वं वय्कलं अनजू चायापुगु चिं यानादीगु स्वयेगु आशा यानाच्चंगु ख:।

- 9 अयजूगुलि वं यक्व खँ न्यना स्वल, तर वयकलं छुं हे लिसः बियामदी।
 10 तःधंपि पुजाहारीत व शास्त्रीतयसं वयक्कःयात तःधंगु दोष बियाः पाः यात।
 11 अले हेरोद व वया सिपाइँतयसं वयक्कःयात गिजय् याये फक्व यानाः जुजुयागु थें ज्याःगु लं फिकाः पिलातसयाथाय् तं लित छवयाहल।

12 उखुन्हंनिसैं हेरोद व पिलातस हानं मिलय् जुल। न्हापा इपि निम्ह मिलय् मजूपि खः।

येशूयात स्यायेगु फैसला याःगु

मती २७:१५-२६; मर्क १५:६-१५; यूह १८:३९-१९:१६

- 13 पिलातसं हानं तःधंपि पुजाहारीत, शासकत व मनूतयत सःताः
 14 धाल – “छिमिसं मनूतयत स्यंका जुल धकाः थ्व मनूयात ज्वनाः जिथाय् हल, अयनं छिमिगु हे न्ह्यःने जिं केरकार याना स्वयां नं छिमिसं पाः याःगु छुं नं दोष जिं लुइके मफुत।
 15 हेरोदं नं वयाके छुं हे दोष लुइके मफयाः जिथाय् लिछवयाहल। स्याये हे माय्क ला वं छुं नं याःगु मदु।
 16 अयजूगुलि जिं वयात कोर्रा दायः त्वःता छवयाबी।”
 17 पिलातसं छुत्कारायागु नखःबलय् छम्ह कैदीयात त्वःताछवयेगु चलन यानातःगु दु।
 18 इपि फुक्कं छस्सलं थथे धकाः चिल्लाय् दना हाला हल – “थ्व मनूयात स्यानाछव, जिमित बारब्बायात त्वःता बियादिसैं।”
 19 शहरय् ग्वलमाल याकूगुलि व मनू स्याःगुलि बारब्बायात कुना तःगु खः।
 20 येशूयात त्वःताछवयेगु मनं तुनाः पिलातसं हानं छकः इमित ध्वाथुइकल।
 21 अयनं इपि थथे धकाः हाला हल – “वयात कूसय् यख्खानाः स्यानाछव, वयात कूसय् यख्खानाः स्यानाछव।”
 22 अयजूसां स्वकः खुसि नं पिलातसं इमित थथे धाल – “वयात छाय् स्यायेगु? वं छुं हे अपराध याःगु मदु। वं स्याये माय्क छुं नं अपराध याःगु जिं लुइके मफुत। अयजूगुलि जिं ला वयात कोर्रा दायः त्वःता छवयाबी।”
 23 इमिसं जिद्दी यानाः झन जक ततःसलं “वयात कूसय् यख्खानाः स्यानाछव” धकाः हाला हल। थुकथं हालाः हे इमिसं त्याकल।
 24 अयजूगुलि पिलातसं इमिसं धाःथें येशूयात स्याके छवयेगु फैसला यात।
 25 वं ग्वलमाल याकूम्ह व ज्यानमारा जूगुलि इयालखानाय् कुनातःम्ह बारब्बायात इमिसं फ्वंथें त्वःता छवल। येशूयात धाःसा इमिसं धाःथें स्याकेत लःल्हाना बिल।

येशूयात कूसय् यख्खाःगु

मती २७:३२-४४; मर्क १५:२१-३२; यूह १९:१७-२७

- 26 रोमी सिपाइँतयसं येशूयात यंकाच्चंबलय् छम्ह कुरेनी वःम्ह सिमोनयात ज्वन। थ्व मनू शहरय् वनेत वयाच्चंम्ह खः। इमिसं वयात कूस क्वबिकाः वयक्कःयागु ल्यूल्यू ब्वनायंकल।
 27 वयक्कःया ल्यूल्यू ग्वाः ग्वाः मनूत वयाच्चंगु दु। नुगःपा दादां हँयहँय् ख्वया वयाच्चंपि मिसात नं दु।
 28 वयकलं इमिथाय् लिफः स्वयाः धयादिल – “यस्शलेमय् च्वंपि मिसात, जिगु नितिं ख्वये मते, बरु थःगु नितिं व थः मस्तयगु नितिं ख्व।
 29 छाय्धाःसा अज्याःगु दिं नं वइतिनि, गुबलय् मनूतयसं मचा मदुपि, मचा बुइके मलंपि व मचायात दुरु त्वंके मलंपि धन्यपि खः धकाः धाइ।
 30 अबलय्

“मनूतयसं पहाडयात वनाः

“जिमित ल्हाः वा।”

अले डाँडायात –

“जिमित ल्हाना छव”

धकाः धाइ।”☆

- 31 “प्याःगु सिमायात ला मनूतयसं छवय्कल धाःसा गंगु सिमायागु झन छु जक गति जुइ?”
 32 मेपि निम्ह अपराधीतयत नं वयक्कः नाप स्याना छवयेत इमिसं यंकूगु दु।
 33 “खप्परे” धाःगु थासय् थ्यंकाः इमिसं वयक्कःयात कूसय् नकिं तानाः यख्खायाबिल। अले अपराधीतयत नं अथे हे यानाः वयक्कःया जवय् व खवय् यख्खायाबिल।
 34 वयकलं धयादिल – “बाः, थुमित क्षमा यानादिसैं। थुमिसं छु यानाच्चवना धकाः मस्यु।” सिपाइँतयसं चिष्टा तयाः वयक्कःयागु वसः इना काल।☆

35 अन लिक्कसं दनाः मनूत स्वयाच्चंगु दु। शासकतयसं धाःसा वयकःयात थथे धकाः गिजय यात – “थ्वं कर्पिन्त ला बचय यात, थ्व मनू परमेश्वरं हे ल्ययातःम्ह मुक्ति बीम्ह ख्रीष्ट खः धयागु जूसा थःत नं बचय याये फयेमाःगु खः।”*

36 सिपाईतयसं नं वयकःयात पाउँति त्वंकाः थथे धकाः गिजय यात –*

37 “यहदीतय् जुजु खःसा छं थःत बचय या।”

38 वयकःयागु च्वसं – “थ्व यहदीतय् जुजु खः” धकाः द्रुपं पौ यख्खानातःगु दु।

39 वयकः नाप यख्खानातःम्ह छम्ह अपराधीं नं वयकःयात थथे धकाः गिजय यात – “ख्रीष्ट धाःम्ह छ हे मखु ला? छ थः नं बचय जु जिमित नं बचय या।”

40 मेम्ह अपराधीं धाःसा वयात व्वःबियाः थथे धाल – “वं थे हे सजाँय फयाच्चवने मालं नं छ परमेश्वर खनाः मग्याः ला?

41 झीत ला झीसं यानागु ज्या हे अपराध जूगुलि थथे याना तल, अयनं थ्व मनुखं ला छुं मभिंगु ज्या याःगु म्दु।”

42 अले वं धाल – “येशू, छि जुजु जुयाः झायानीबलय जितः नं लुमंकादिसँ।”

43 अले वयकलं लिसः बियादिल – “जिं छन्त धात्थे धाये – थौं हे छ जि नाप स्वर्गय् वने खनी।”

येशू सीगु

मती २७:४५-५६; मर्क १५:३३-४१; यूह १९:२८-३०

44 अबलय् न्हिनय् बाह बजेनिसें तीन बजे तक देशय् फुक्कभनं खिउँसे च्वना वन।

45 सूर्य खिउँसे च्वना वन। अले देगलय् च्वंगु पर्दा च्वनिसें क्वथ्यंक निकू दलाः गुना वन।*

46 येशू तःसलं थथे धकाः हालादिल – “बाः, जिगु आत्मायात छिगु हे ल्हातय् लःल्हानाबी।” थथे धयाः वयकलं प्राण त्वःतादिल।*

47 रोमी कप्तानं थथे जूगु खनाः परमेश्वरयात तःधंकाः थथे धाल – “धात्थे हे, थ्व मनू ला भिंम्ह खः।”

48 अन स्वः वयाच्चपिं मनूतयसं थ्व खनाः तसकं नुगः मछिकाः छैय् छैय् लिहां वन।

49 वयकःयात म्हस्यूपिं मनूत व गालीलनिसें वयकः नाप वःपिं मिसात नं भचा तापाक च्वनाः अन जुयाच्चंगु फुक्क स्वयाच्चंगु दु।*

येशूयात चिहानय् तःगु

मती २७:५७-६१; मर्क १५:४२-४७; यूह १९:३८-४२

50 योसेफ धाःम्ह छम्ह भिंम्ह व धर्मीम्ह मनू खः। व सभाया छम्ह दुजः नं खः।

51 अथे जूसां वं इमिसं येशूयात स्यायेगु ग्वसाः ग्वःबलय् विरोध याःगु खः। व यहदियाया अरिमाथिया धयाथाय् च्वंम्ह खः। अले व परमेश्वरं राज्य यानादी तिनि धकाः पियाच्चंम्ह खः।

52 आः वं पिलातसयाथाय् वनाः येशूयागु सीम्ह फवन।

53 अले वं सीम्हयात कूसं क्वकयाः भिंगु सुति कापतं हिनाः ल्वहँतय् प्वाः खना दय्कातःगु न्हगु चिहानय् यंकाः तल।

54 उखुन्हु तयारीया दि खः, अले विश्रामबार शुरु जुइत्यंगु खः।

55 गालीलनिसें वयकः नाप वःपिं मिसात नं योसेफनापं वनाः वयकःयात तःगु चिहान स्वल। अले सीम्हयात गथे यानाः तल, व नं स्वल।

56 अले इमिसं लिहां वनाः सीम्हय् तयेत माःगु अन्तर व मलम दय्काः थिक्क याना तल। अयनं व्यवस्थाय् च्वया तः थें शबाथ खुन्हु आराम यात।*

24

सीम्ह येशू म्वानाझाःगु

मती २८:१-१०; मर्क १६:१-८; यूह २०:१-१०

1 आइतबार खुन्हु सुथ न्हापां इपिं मिसात थःपिन्सं दय्कूगु मलम ज्वनाः चिहानय् वन।

2 अन थ्यंबलय् इमिसं चिहानयागु लुखा प्वाः तिनातःगु ल्वहँ चीकातःगु खन।

3 दुने वनाः स्वःवंबलय् इमिसं प्रभु येशूयागु सीम्ह लुइके मफुत।

4 अयजुगुलि इपिं वातां च्वनाच्चवंबलय् तसकं थीगु वसतं फिनातःपिं निम्ह मनूत इमिगु लिक्क दं वल।

5 इमिसं ग्यानाः थस्वये तकं मफुत। व मनूतयसं इमित धाल – “म्वानःम्हयसित चिहानय् छाया माः वयाच्चनागु?

6 वयकः थन मदी। वयकः ला सीम्हं म्वाना वये धुंक्कल। गालीलय् दीबलय् वयकलं छिमित धयादीगु खँ लुमंकी –

7 मनूया काययात पापी मनूतयगु ल्हातय् लःल्हानाबी, अले वयात कूसय् यख्खानाः स्याइ, अयजूसं स्वन्हु दुखुन्हु हानं सीम्हं म्वाना वइ।”*

8 अले तिनि इमिसं वयकलं धयादीगु खँ लुमन।

* 23:35 २३:३५ भज २२:७ * 23:36 २३:३६ भज ६१:११ * 23:45 २३:४५ प्रस २६:३१-३३ * 23:46 २३:४६ भज ३१:५ * 23:49 २३:४९ लूक ८:२-३ * 23:56 २३:५६ प्रस २०:१०; व्य ५:१४ * 24:7 २४:६-७ मती १६:२१; १७:२२-२३; २०:१८-१९; मर्क ८:३१; ९:३१; १०:३३-३४; लूक ९:२२; १८:३१-३३

- 9 अले चिहानं लिहां वयाः इमिसं अन जूगु फुक्क खँ झिंछमहयसित व मेपिं फुक्कसितं कनाबिल।
 10 थ्व खँ प्रेरिततयत् धाः वःपिं मरियम मग्दलिनी, योअन्ना व याकूबया मां मरियम व इपिं नाप वंपिं मेपिं मिसात खः।
 11 अयनं थ्व खँ प्रेरिततयत् बाखं थें जक जुल, इमिसं थ्व खँय् विश्वास मयाः।
 12 पन्नुस धाःसा काचाकाचां दनाः चिहानय् व्वाँय् वन। अन थयंकाः क्वछुनाः दुने स्वःबलय् वं कापः जक अर्थे छखे तयातःगु खन। थ्व खनाः व अजू चायाः लिहां वल।

येशू इम्माउस वनेगु लँय् खनेदय्कः झाःगु

मर्क १६:१२-१३

- 13 उखुन्हु हे इपिं मध्ये निम्ह मनुत् इम्माउस धाःगु गामय् वनाच्वन। थ्व गां यरुशलेमं ११ किलोमिटर ति तापाः।
 14 इपिं लँय् अन जूगु खँ ल्हाल्हा वनाच्वन।
 15 उबलय् हे येशू लिक्क झायाः इपिं नाप नाप झाल।
 16 अयनं इमिसं वय्कःयात खंसां म्हसीके मफुत।
 17 वय्कलं इमित धयादिल – **“छिपिं लँय् व वं छु खँ ल्हाना च्वनागु?”**
 अले इपिं तक्क दित। इमिगु ख्वाः खिउँसे च्वं।
 18 अले क्लेओपास धाःम्ह मनुखं वय्कःयात लिसः बिल – **“थौकन्हय् जुयाच्वंगु अपायमछि धंगु खँ मस्यूह ला यरुशलेमय् छि हे जक थें च्वं?”**
 19 अले वय्कलं धयादिल – **“छु खँ?”**
 इमिसं धाल – **“थ्व खँ नासरतयाम्ह येशूयागु खः। वय्कः छम्ह अगमवक्ता खः। वय्कलं परमेश्वर व मनुतयगु न्ह्यःने ततःधंगु ज्याखँ यानादीगु खः।**
 20 जिमि तःधापिं पुजाहारीत व शासकतयसं वय्कःयात स्याना छ्वयेगु फैसला यानाः कूसय् यख्खानाबिल।
 21 जिमिसं ला वय्कःयागुपाखें हे इस्त्राएल देश लिफ्याना कायेखनी धकाः मतिइ तयागु खः। थ्व खँ छखे हे तये। थथे जूगु थनिं स्वन्हु दत।
 22 **“जिमिगु हे पुचःयापिं सुं मिसातयसं धकाः जिमित गजब यानाबिल। सुथ न्हापां इपिं चिहानय् वंबलय्**
 23 **वय्कःयागु सीम्ह लुइके मफुत। इमिसं लिहां वयाः जिमित ‘येशू सिनाः म्वाना वये धुंकल’ धकाः धाःपिं स्वर्गदूतत नं खना धकाः धाल।**
 24 **जिमिगु पुचलय् च्वंपिं हे मनुत् चिहानय् वनाः स्वःवंबलय् नं व मिसातयसं धाःथें हे खन, वय्कःयात धाःसा मखं।”**
 25 अले वय्कलं धयादिल – **“छिपिं ला मूर्ख मनुत् जुयाच्वन खनी। अगमवक्तातयसं धाःगु फुक्क खँय् विश्वास यायेत छिमिसं थाक्कु चायाच्वन।**
 26 **छु मुक्ति बीम्ह खीष्टं थथे दुःख सियाः तिनि तःधं जुइगु मखु ला?”**
 27 अले वय्कलं मोशानिसें कयाः फुक्क अगमवक्तातयसं धर्मशास्त्रय् च्वया थकूगु वय्कःयागु हे खँ ध्वाथुइकादिल।
 28 वय्कःपिं वनेमाःगु गांया न्ह्यःने थ्यन। वय्कः धाःसा अझ अनं नं तापाक झायादी त्यन।
 29 अयनं इमिसं वय्कःयात थथे धयाः कर यात – **“खिउँसे च्वनीन, थौं जिपिं नाप हे चाहिनादिसँ।”** अयज्जुगुलि वय्कः इपिं नाप हे च्वनादिल।
 30 नयेत्यय्काः वय्कलं मरि कयाः सुभाय् बियाः कुचा थलाः इमित इनाबियादिल।
 31 थुबलय् हे इमिगु मिखा चाल, अले इमिसं वय्कःयात म्हसिल। अयनं वय्कः इमिगु मिखां तनावन।
 32 इमिसं थःथवय् थथे खँ ल्हात – **“वय्कलं झीत धर्मशास्त्रयागु खँ ध्वाथुइकादीबलय् झीगु नुगः लसतां चंचं धाःगु मखु ला?”**
 33 अबलय् हे इपिं अनं दनाः यरुशलेमय् लिहां वन। अन इमिसं झिंछमह चेलात व इपिं नाप मुनाच्वंपिं मनुत् नापलात। इमिसं इपिं निम्हयसित थथे धाल –
 34 **“धात्थें हे, प्रभु म्वाना वयादीगु खः खनी। सिमोनयाथाय् खनेदय्कः झाःगु नं खः खनी।”**
 35 अले इपिं निम्हयसिनं नं लँय् जूगु खँ व मरि कुचा थःबलय् वय्कःयात म्हसीके फुगु खँ कन।

येशू चेलातयथाय् खनेदय्कः झाःगु

मर्ती २८:१६-२०; मर्क १६:१४-१८; यूह २०:११-२३; प्रे १:६-८

- 36 इपिं थथे खँ ल्हाना च्वंबलय् हे येशू अन खनेदय्कः झाल। अले इमित धयादिल – **“छिमित शान्ति दयेमा।”**
 37 वय्कःयात भूत धकाः मतिइ तयाः इपिं तसकं ग्यात।
 38 वय्कलं धयादिल – **“छिपिं छाय् ग्यानागु? संका याये मते।**
 39 **जिगु ल्हाः व तुति स्व, जि हे खः, जितः थिया स्व, थ्व जिगु ला व क्वँय्यागु म्ह खः। भूतयाके ला व क्वँय् दइ मखु।”**
 40 थुलि धयाः वय्कलं थःगु ल्हाः व तुति क्यनादिल।
 41 लय्तायाः व छक्क जुयाः इमिसं थ्व खँय् विश्वास तकं याये मफुत। अयज्जुगुलि वय्कलं धयादिल – **“छिमिके थन छुं नयेगु दु ला?”**

- 42 अले इमिसं दयकातःगु न्या बिल।
 43 वयकलं कयाः इमिगु हे न्ह्यःने नयादिल।
 44 अले वयकलं इमित धयादिल – “जिं छिपिनाप दुबलय् जिगु बारे धर्मशास्त्रय् अर्थात मोशाया व्यवस्था, अगमवक्ता व भजनया सफलइ च्वयातःगु फुक्क खँ पूवनेमाः धकाः न्हापा हे धयागु खः।”
 45 अले धर्मशास्त्र थुइके फयकेत इमिगु नुगः चायकाः
 46 वयकलं धयादिल – “मुक्ति बीम्ह ख्रीष्ट सिनाः हानं स्वन्हु दयकाः म्वाना वयेमाः धकाः च्वयातःगु दु।
 47 अले ख्रीष्टयागु हे नामं पश्चाताप यानाः पाप क्षमा जुइगु खँ यरूशलेमनिसें फुक्क संसारय् न्यकेमाः।
 48 छिपि हे थ्व खँया साक्षी खः।
 49 “न्यँ, छिमित जिमि बाःनं बी धकाः धयादीगु छिमिथाय् छ्वयाहये। अयनं परमेश्वरयागु शक्ति छिमिके मवतले थ्व हे शहरय् पियाच्वँ।”✧

येशूयात स्वर्गय् थकाःगु

मर्क १६:१९-२०; प्रे १:९-११

- 50 येशू इमित बेथानियाय् ब्वना यंकादिल। अले ल्हाः ल्हनाः इमित आशिष बियादिल।
 51 इमित थथे आशिष बिया च्वँच्वं हे वयकः इपिं नाप बायावन, अले परमेश्वरं वयकःयात स्वर्गय् थत यंकादिल।
 52 अले परमेश्वरयात तःधंकाः तसकं लयलयतातां इपिं यरूशलेमय् लिहां वन।
 53 अले इपिं न्हियान्हिथं देगलय् मुनाः परमेश्वरया आराधना यानाच्वन।

यहन्नां च्वःगु भिंगु खँ म्हसीका

यहन्नां च्वःगु सुसमाचारय् येशू परमेश्वरयागु सदां दयाचवनीगु वचन खः, अले वय्कः मनू जुयाः झीनाप च्वनादिल धकाः क्यनातःगु दु। थ्व सुसमाचारया सफू ब्वनीपिन्सं “येशू हे मुक्ति बीम्ह ख्रीष्ट खः” धकाः विश्वास याये फयेमा अले विश्वास यानाः वय्कःया नामय् अनन्त जीवन दयेमा धकाः च्वःगु खः।*

सफूया न्ह्यःनेया ब्वय् येशू परमेश्वरया सदां दयाचवनीगु वचन खः धकाः क्यनातःगु दु। अले येशू यानादीगु थीथी अजू चायापुगु ज्यां वय्कः परमेश्वरं ल्ययादीम्ह मुक्ति बीम्ह ख्रीष्ट परमेश्वरया काय् खः धकाः नं क्यनातःगु दु। सफूया दथुइ थ्व अजू चायापुगु ज्यां छु खँ सी दु धकाः ध्वाथुइक व ताःहाकय्क न्ह्यथनातःगु दु। अले येशूयात मनूतयसं गुकथं विश्वास यानाः चेला जुल, गुकथं यहदीतय् नायःतयसं वय्कःयात विरोध यात धयागु खँ नं क्यनातःगु दु। १३ निसैं १७ अध्यायतक ज्वंखुन्हू बहनिइ वय्कलं चेलातनापं छुत्काराया नखः हनाः प्रभु भ्वय् पलिस्था यानादिल। अले साहस मत्वःतेगु व पवित्र आत्मा छ्वयाहयेगु खँ स्यनेकने यानादीगु च्वयातःगु दु। दकलय् लिपा लिपायागु अध्यायलय् वय्कःयात ज्वंगु, महासभाय् थने यंकूगु, स्याःगु व हानं म्वानाझाःगु, चेलातय्थाय् खनेदय्कः झाःगु खँ च्वयातःगु दु।

ख्रीष्टपारखें अनन्त जीवनया वरदान दइ धइगु खँय् यहन्नां बःब्यगु दु। थ्व वरदान आः शुरु जुइ अले प्रभु येशूयात लँ, सत्य व जीवन खः धकाः मानय् याःपिन्त दइ। येशू मनूतयसं न्हियान्हिथं छ्यलेमाःगु वस्तुत चिकथं कयाः आत्माया खँयात ध्वाथुइकेत स्यनेकने यानादीगु खः – गथे लः, मरि, जः, फैजवाः व वया फैचात, दाखमा व दाख। यहन्नां थज्याःगु खँ बांलाक क्यनातःगु दु।

थ्व सफू ई.सं. ७० निसैं ९० तकया दथुइ च्वःगु जुइफु।

धलः पौ

न्ह्यखँ १:१-१८

बप्टिस्मा बीम्ह यहन्नां पश्चातापया खँ न्यंकाजूगु १:११-३४

येशू दकलय् न्हापांयापिं झिनिम्ह चेलात ल्ययादीगु १:३५-५१

येशूयागु न्हयगू अजू चायापुगु ज्या २:१-१२:५०

येशूयात स्यायेगु फैसला याःगु व क्रूसय् यख्खाःगु १३:१-१९:४२

येशू हानं म्वानाझाःगु व चेलातय्थाय् खनेदय्कः झाःगु २०:१-३१

गालीलिय् येशू हाकनं खनेदय्कः झाःगु २१:१-२५

यहन्ना

- वचन मनू जुयाः झाःगु
- 1 दक्वसिबय् न्हापा हे वचन दु,
अले थ्व वचन परमेश्वर नाप दु।
थ्व वचन हे परमेश्वर खः।
 - 2 वय्कः न्हापांनिसैं हे
परमेश्वर नाप दी।
 - 3 फुक्कं सृष्टि यानादीगु
वय्कलं हे खः।
फुक्क सृष्टि परमेश्वरं
वय्कःयापाखें हे
यानादीगु खः।
सृष्टि जूगुलिइ छुं नं वय्कः
मदय्कं जूगु मदु।
 - 4 जीवन वय्कःयाके दु।
व हे जीवन मनूतयत्त मदय्कं
मगाःगु जः खः।
 - 5 थ्व जः खिउँथाय्
झःझः धाय्क थी,

खिउँगुलि थ्व जःयात
त्वपुइ मफुत।

- 6 अबल्य परमेश्वरं छवयाहःम्ह यूहन्ना धाःम्ह छम्ह मनु दु।[☆]
 7 थ्व मनु जःयागु खँ थः हे साक्षी जुयाः फुक्कसितं कनाः विश्वास याकेत वःम्ह खः।
 8 थ्व मनु थः हे जः मखु, बरु जः फुक्कसितं म्हसीका बीत वःम्ह खः।
 9 फुक्क मनुतयगु नुगल्य थीगु धाथेयागु जः ला संसारय् झायाच्चंगु दु।
 10 वय्कः संसारय् दी, वय्कलं हे संसार सृष्टि यानादीगु जूसां संसारय् च्वंपिन्सं वय्कःयात म्हमसील।
 11 वय्कः थः हे मनुतयथाय् झाल। अयनं थः मनुतयसं वय्कःयात नाला मकाः।
 12 वय्कःयात ग्रहण यानाः विश्वास याःपिन्त धाःसा परमेश्वरया सन्तान जुइगु हक बियादिल।
 13 थुपि मनुतयपाखें बुइका तःपि मखु, बरु परमेश्वरं बुइका तःपि परमेश्वरया सन्तान खः।
 14 वचन मनु जुयाः झीपिं नाप च्वं झाल। वय्कः दया माया, अले सत्यं जाःम्ह खः। जिमिसं वय्कःया महिमा खना, गुगु महिमा बाःया याकः कायया थें च्वं।
 15 वय्कःयागु खँ कँकं यूहन्नां थथे धाल – “जि स्वयाः लिपा झाइम्ह जि स्वयाः नं तःधंम्ह खः छायाःसा वय्कः जि बुइ न्ह्यःनिसें दुम्ह खः। अले जिं धयाम्ह वय्कः हे खः।”
 16 वय्कःयागु गुबलें मसुइगु दया मायायागु धुकुति झीसं यक्व दया माया काये खंगु दु।
 17 व्यवस्था मोशायागुपाखें बियादिल, येशू ख्रीष्टयागुपाखें धाःसा परमेश्वरया दया माया व सत्य दत।
 18 परमेश्वरयात सुनानं गुबलें हे खंगु मदु। अयनं बाः नाप च्वंम्ह याकः कायनं हे वय्कःयात क्यनादीगु दु।

यूहन्नां येशूयागु साक्षी ब्यूगु

मती ३:१-१३; मर्क १:१-८; लूक ३:१-१८

- 19 यरुशलेमय् च्वंपिं यहदी नायःतयसं पुजाहारी व लेवीतयत “यूहन्ना धाःम्ह सु खः” धकाः न्यंके छवयाहल।
 20 यूहन्नां खःगु हे खँ धयाः थथे लिसः बिल – “जि मुक्ति बीम्ह ख्रीष्ट मखु।”
 21 अले इमिसं वयाके न्यन – “अयसा छ एलिया खः ला?”
 वं धाल – “मखु।”
 “अयसा छ व अगमवक्ता खः ला?”
 वं लिसः बिल – “मखु।”[☆]
 22 अले इमिसं वयात थथे धाल – “अयसा छ सु खः लय? जिमित न्यंके छवया हःपिन्त जिमिसं लिसः ब्यू वनेमानि। छं थःत सु धकाः मतिइ तया?”
 23 अले वं धाल –

“यशैया अगमवक्तां धाःथें
जि परमप्रभुया निति
लँ छिंकाब्यु धकाः मरुभूमिइ
हाला जुइम्हयसिया सः खः।”[☆]

- 24 थुपि फरिसीतयसं छवयाहःपि मनुतयसं
 25 हानं न्यन – “छ मुक्ति बीम्ह ख्रीष्ट नं मखु, एलिया नं मखु, अले व अगमवक्ता नं मखु धयागु जूसा छं छाया बप्तिस्मा बियाच्चवनागु?”
 26 वं लिसः बियाः धाल – “जिं ला छिमित लखं बप्तिस्मा बिया, अयनं छिमिगु पुचलय् छिमिसं हे म्हमस्युनिम्ह छम्ह दनाच्चंगु दु।
 27 जि स्वयाः लिपा झायादीम्ह वय्कः हे खः। वय्कःयागु लाकां पुतु फ्यनेत तकं जि मल्वः।”
 28 यर्दन पारिइ बेथानिया धाःगु थासय् यूहन्नां बप्तिस्मा बिया च्वंथाय् थ्व खँ जूगु खः।

येशू परमेश्वरया भ्याःचा

- 29 कन्हय् खुन्हु यूहन्नां थःथाय् येशू झायाच्चंगु खनाः धाल – “संसारयागु पाप क्षमा यानादीम्ह परमेश्वरया चीधिकःम्ह भ्याःचा वय्कः हे खः।
 30 जिं धया च्वनाम्ह मनु वय्कः हे खः – “जि स्वयाः लिपा झाइम्ह मनु जि स्वयाः तःधं, छायाःसा वय्कः जि स्वयाः न्हापांनिसें हे दुम्ह खः।”

- 31 जिं नं वयकःयात म्हमस्य्, अयनं वयकःयात इस्त्राएलीतयत् म्हसीके बी माःगुलि जिं लखं बप्तिस्मा बियाच्चनागु खः।”
 32 अले वं थथे धकाः साक्षी बिल – “जिं पवित्र आत्मायात स्वर्ग सुकुभतु थें कुहां वयाः वयकःया म्हय् जूगु खना।
 33 जिं थथःम्हं तु वयकःयात म्हमस्य्, अयनं जितः लखं बप्तिस्मा बीके छवया हःम्हयसिनं थथे धयादिल – ‘गुम्हयसिके आत्मा क्वहां वयाः च्वनी, पवित्र आत्मा बप्तिस्मा बीम्ह व हे खः।’
 34 थ्व जिं खनागु दु, उकिं परमेश्वरया काय् वयकः हे खः धकाः जिं साक्षी बियाच्चनागु खः।”

येशूया न्हापांयापिं चेलात

- 35 कन्हय् खुन्हु यहन्ना हानं निम्ह चेलात नाप व हे थासय् दनाच्चन।
 36 येशू झायाच्चंगु खनाः वं धाल – “का स्व, परमेश्वरया चीधिकःम्ह भ्याःचा।”
 37 थ्व न्यनाः चेलात निम्हं येशूया ल्यूल्यु वन।
 38 वयकलं लिफः स्वयादीबलय् इपिं वयाच्चंगु खनाः इमित धयादिल – “छिमिसं सुयात माला च्वनागु?”
 इमिसं धाल – “गुरूजु, छि गन च्वनादी?”
 39 वयकलं धयादिल – “जि नाप वा, अले खनी।” इपिं वयकः नाप वन, अले इमिसं वयकः च्वनीगु थाय् खन। इपिं अन थयंबलय् बहनिशिया प्यता ई जूगुलि इपिं वयकःनापं अन हे बाय् च्वन।
 40 यहन्नां धाःगु खँ न्यनाः येशू नाप वंपिं मध्ये छम्ह मनु सिमोन पत्रुसया दाजु अन्द्रियास खः।
 41 वं वनाः थःकिजा सिमोनयात मातुमालाः नापलाना धाल – “जिमिसं मसीह धाःम्ह मुक्ति बीम्ह ख्रीष्टयात नापलाये धुन।”
 42 वं वयात येशूयाथाय् ब्वना हल। वयकलं वयात स्वयाः धयादिल – “छ ला योआनेसया काय् सिमोन खः। आवनिसें छन्त केफास धाइ।” केफास व पत्रुसया अर्थ “ल्वहं” खः।

फिलिप व नथानेलयात सःतादीगु

- 43 कन्हय् खुन्हु येशू गालीलिय् झायेगु मनं तुनादिल। वयकलं फिलिपयात नाप लानाः धयादिल – “जि नाप वा।”
 44 फिलिप नं अन्द्रियास व पत्रुसपिनिगु शहर बेथसेदायाम्हे हे खः।
 45 फिलिपं नथानेलयात नाप लानाः धाल – “मोशां व्यवस्थाय् धया थकूम्ह व अगमवक्तातयसं च्वया थकूम्ह नासरतय् च्वंम्ह योसेफया काय् येशूयात जिमिसं नापलाये धुन।”
 46 नथानेलं वयात धाल – “नासरतं नं छुं भिगु गतिलाःगु खँ वइ ला?”
 फिलिपं वयात धाल – “वयाः छं हे स्व।”
 47 नथानेलयात थःथाय् वयाच्चंगु खनाः येशू वयात धयादिल – “छ ला छम्ह तसकं स्वजाम्हे इस्त्राएली खः।”
 48 वं धाल – “छि जितः गथे म्हसिल?”
 वयकलं लिसः बियादिल – “फिलिपं छन्त सःते न्ह्यः हे जिं छन्त यःमरिमाया क्वय् खना।”
 49 वं लिसः बिल – “गुरूजु, छि ला परमेश्वरया हे काय् खः। छि ला इस्त्राएलया जुजु हे खः।”
 50 वयकलं धयादिल – “जिं छन्त यःमरिमाया क्वय् खना धकाः धयागुलि छं विश्वास यानागु ला? छं थ्व स्वयाः नं ततःधंगु खनीतिनि।”
 51 अले वयकलं वयात धयादिल – “धाथें धाथें हे जिं छन्त धाये – छिमिसं स्वर्ग चाःगु खनी, अले परमेश्वरया स्वर्गदूत परमेश्वर व मनूया काय्या दथुइ थाहां क्वहां जुयाच्चंगु खनी।”☆

2

काना शहरय् जूगु ब्याहा भ्वय्

- 1 कंस खुन्हु गालीलिय् च्वंगु काना शहरया छखा छँय् ब्याहा भ्वय् जुयाच्चन। येशूया मां नं अन हे दु।
 2 येशू व चेलातयत् नं भ्वजय् सःतातःगु दु।
 3 दाखमघ फुगुलि येशूया मां वयकःयात धाल – “इमिके दाखमघ मन्त।”
 4 अले वयकलं धयादिल – “मय्जु, जिं छु यायेमाःगु खः, व छिं धया च्वनेमाःगु मदु। आः तक जिगु ई मवःनि।”
 5 अयनं वयकःया मां च्यःतयत् धाल – “वयकलं छु धयादी छिमिसं व हे या।”
 6 यहदीतयगु चलन कथं च्वख यायेत अन सछि-सछि लिटर ति न्ह्यंगु ल्वहंयागु खुगः त्यप तयातःगु दु।
 7 येशू इमित धयादिल – “फुक्क त्यपय् जायक लः ति।” अले इमिसं फुक्क त्यपय् जायक लः तल।
 8 वयकलं इमित धयादिल – “आः भतिचा तुयाः मूभलियाथाय् यंकि।” अले इमिसं यंकल।
 9 मूभलिनं व लःया सवाः कयास्वःबलय् दाखमघ जुयाच्चने धुंकल। वं थ्व गनं हःगु धकाः मस्यु। लः तःपिं च्यःतयसं जक स्यु। अले वं जिचाभाजु जूम्हयसित सःताः धाल –

10 “मनूतयसं भिंगु दाखमघ नि न्हापालाक त्वंकी, अले भचा भचा काये धुंका: तिनि मभिंगु दाखमघ त्वंकी। छिं धा:सा आ: तक नं भिंगु दाखमघ ल्यंका हे तलतिनि।”

11 वय्कलं गालील जिल्लाया काना शहरय् दकलय् न्हापांगु थ्व अजू चायापुगु ज्या याना: थ:गु महिमा क्यनादिल। थये यानादीगुलि चेलातयसं वय्क:यात विश्वास यात।

12 अनं लिपा वय्क: थ: मां, किजापिं व चेलात नाप कफर्नहुमय् झाया: अन हे छुं न्हि च्वनादिल।*

येशू देग: शुद्ध यानादीगु

मती २१:१२-१३; मर्क ११:१५-१७; लूक ११:४५-४६

13 यहदीतयगु छुत्काराया नख: न्ह्य:ने थ्यंगुलि येशू यरूशलेमय् झाल।*

14 वय्क: देगलय् झा:बलय् द्रहं, फैचा, व सुकुभतु मियाच्वंपिं व धिबा हिलीपिं च्वनाच्वंगु खन।

15 अले वय्कलं खिप: छपु निला: कोर्रा थें दयका: इपिं फुक्कसितं पितिनाछ्वयादिल। फैतयत् व द्रहंतयत् देगलं पिने ख्याना: छ्वयादिल। अले धिबा हिलीपिनिगु धिबा थल प्वंका: इमिगु टेबिलनापं ग्वतुइकाबिल।

16 सुकुभतु मिया च्वंपिन्त वय्कलं धयादिल – “थुपि फुक्कं चिज थनं यंकि, जिमि बा:यागु छँयात छिमिसं ब्यापारया छँ याये मते।”

17 वय्क:या चेलातयसं थ्व खँ च्वयात:गु लुमंकल – “हे परमेश्वर, छिगु देग:या जोशं जित: छ्वयकी।”*

18 थये यानादीगुलि नाय:तयसं वय्क:यात धाल – “छु छिके थये यानादीगु अधिकार तु ला? अथे जूसा छु छिं जिमित अजू चायापुगु ज्या व चिं क्यनादी फु?”

19 वय्कलं लिस: बियादिल – “थ्व देग:यात थुना बियादिसँ, जिं स्वन्हं हे थुकियात हानं दयकाबी।”*

20 थ्व न्यना: इमिसं धाल – “थ्व देग: दयकेत पिइखुदँ बित, छिं स्वन्हं हे थ्व देग: दनादी फु ला?”

21 वय्कलं धयादीगु देग: ला वय्क:या थ:गु हे म्ह ख:।

22 वय्क: सिना: हानं म्वाना वये धुंका: चेलातयसं थ्व खँ लुमंकल। थये जूगुलि इमिसं धर्मशास्त्र व येशू नवानादीगु वचनय् विश्वास यात।

23 छुत्काराया नख:बलय् यरूशलेमय् वय्कलं यानादीगु अजू चायापुगु ज्या खंगुलि यक्व हे मनूतयसं वय्क:यात विश्वास यात।

24 वय्कलं धा:सा इमिके भरोसा तयामदी, छायाधा:सा वय्कलं फुक्क मनूतयत बांलाक म्हस्यु।

25 सुनानं वय्क:यात थ्व मनू थज्या:म्ह धका: धयाच्वने म्वा:। मनूतयगु नुगलय् छु दु धका: वय्कलं हे स्यु।

3

येशू निकोदेमसयात स्यनादीगु

1 निकोदेमस नांयाम्ह छम्ह फरिसी दु। व यहदीतय् छम्ह त:धंम्ह थकालि ख:।

2 छन्हु चान्हय् व येशूयाथाय् वया: धाल – “गुरुजु, छि परमेश्वरं छ्वयाहयादीम्ह गुरु ख: धका: जिमिसं स्यु। परमेश्वर छिनाप दीगुलि सुनानं याये मफुगु चिं छिं यानादी फु।”

3 वय्कलं लिस: बियादिल – “जिं छित: ख:गु खँ धाये – न्हकथं हानं जन्म मजुइकं मनूतयसं परमेश्वरयागु राज्य खनी मखु।”

4 निकोदेमसं वय्क:यात धाल – “बुरा जुइ धुंका: मनूत हानं गथे याना: जन्म जुइ? हानं छक: मांयागु प्वाथय् दुहां वना: जन्म जुइगु ला?”

5 वय्कलं लिस: बियादिल – “जिं छित: ख:गु खँ धाये, मनूत लखं व परमेश्वरया आत्मां जन्म मजुइकं परमेश्वरयागु राज्यय् दुहां वने फइ मखु।

6 गथे लाहिं ला हि हे दुम्ह मनू जन्म जुइ, अथे हे आत्मां आत्मा हे जन्म जुइ।

7 थये जिं न्हकथं जन्म जुइ मानि धयागु खँय् छि छक्क जुइम्वा:।

8 फय् थ: मंदुथाय् न्ह्याइ, छिं उकियागु स: जक ताइ, व गनं वल, अले गन वनी धका: छिं सी मखु। आत्मां बूपिं मनूत नं अथे हे जुइ।”

9 अले वं न्यन – “थये नं जुइ फइ ला?”

10 वय्कलं लिस: बियादिल – “इसाएलीतय् गुरु जुया: छिं थुलि नं थुइके मफु ला?”

11 जिं छित: ख:गु हे खँ धाये – जिमिसं स्युगु खँ धायेगु ख:, अथे हे खंगु खँ साक्षी बीगु ख:। अयनं जिमिगु खँय् छिकपिं सुनानं विश्वास मया:।

12 जिं छिकपिन्त संसारयागु खँ कना: ला छिकपिन्सं विश्वास मया: धा:सा स्वर्गयागु खँ कंसा झन गथे याना: विश्वास यानादी?

13 स्वर्ग क्वहां व:म्ह मनूया काय् बाहेक सुं नं स्वर्गय् थाहां वंगु मदुनि।

- 14 मरुभूमिइ मोशां धलोतं दयका तःम्ह सर्पयात यख्खाःथें मन्या काययात नं यख्खाइतिनि।*
- 15 अथे जूगुलि वय्कःयात विश्वास याइपिन्त अनन्त जीवन दइ।”
- 16 “परमेश्वरं संसारयात यक्व माया यानादीगुलि वय्कःयात विश्वास याःपि मनूत नाश मजुइमा, बरु इमित अनन्त जीवन दयेमा धकाः थः याकः काययात तकं बियादिल।
- 17 परमेश्वरं संसारयात न्याय यायेत थःकाययात छवयाहयादीगु मखु, बरु वय्कःयापाखें संसार बचय् जुइमा धकाः खः।
- 18 “वय्कःयात विश्वास याःपि मनूतयगु न्याय जुइ मखु, परमेश्वरया याकः काययात विश्वास मयाःपि मनूतयगु धाःसा न्याय जुइ हे धुंकल।
- 19 जः संसारय् छवयाहयादी धुंकूसां मनूतयसं थ्व जःयात स्वयाः खिउँयात यय्कल, छायाधाःसा इमिगु ज्या मभिं। थुकथं इपिं दोषी ठहरय् जुल।
- 20 दुष्ट ज्याखें यानाजुइपिं मनूतयसं जःयात हेला याइ, अले जलय् वइ मखु। जलय् वल कि इमिसं याना जूगु दुष्ट ज्याखें खने दइ धकाः इपिं ग्याः।
- 21 अयनं भिंगु सत्य ज्याखें यानाजुइपिं मनूत धाःसा जः दुथाय् वइ। अले इमिसं याना जूगु ज्याखें परमेश्वरयापाखें हे यानादीगु खः धकाः बांलाक थुइके फइ।”

- बप्तिस्मा बीम्ह यूहन्नां येशूयागु साक्षी ब्यूगु
- 22 अनं लिपा येशू व वय्कःया चेलात यहदियाय् झाल। वय्कः अन हे इपिं नाप च्वनादिल, अले बप्तिस्मा नं बियादिल।
- 23 सालीमया लिक्कसं एनोन धाःगु थासय् यक्व लः दुगुलि यूहन्नां नं अन हे बप्तिस्मा बियाच्चन। मनूत वयाः बप्तिस्मा काल।
- 24 थुबलय् तक यूहन्नायात इयालखानाय् मतःनि।*
- 25 उबलय् यूहन्नाया चेलातय् छम्ह मनु नाप च्वख जुइगु खँय् जवाःसवाः जुल।
- 26 अले यूहन्नायाथाय् वनाः इमिसं थथे धाल – “गुरूजु, यर्दन पारिइ छिनाप दुम्ह, अले छिं हे साक्षी बियादीम्ह मनुखं बप्तिस्मा बियाच्चंगु दु। फुक्क मनूत वयाथाय् हे वनाच्चंगु दु।”
- 27 वं लिसः बिल – “परमेश्वरं मबीकं सुनानं छुं नं काये फइ मखु।
- 28 जि मुक्ति बीम्ह ख्रीष्ट मखु, अयनं वय्कः स्वयाः न्हापालाक छवयाहःम्ह खः धकाः जिं धयागु खँ छिमिसं हे धयाच्चंगु दु।*
- 29 भम्चायात ब्याहा याःम्ह हे भाःतम्ह जुइ। ब्याहा याःम्ह मिजंया पासा वयागु खँ न्यनाः तसकं लयताइ। अथे हे जि नं आः लयताय् खन।
- 30 वय्कः तःधं जुइ, जि चिधं जुइ।”
- 31 “च्वयनं वःम्ह फुक्क स्वयाः तःधंम्ह खः। अले संसारं वःम्ह संसारयाम्ह हे खः, थज्याःम्ह मनुखं संसारयागु हे खँ ल्हाइ। स्वर्गं वःम्ह फुक्क स्वयाः तःधं जू।
- 32 वय्कलं थःम्हं न्यनादीगु व खंगु खँ हे कनादिल, अयनं सुनानं वय्कःयागु खँ मानय् मयाः।
- 33 वय्कःयागु खँय् विश्वास याःम्ह मनुखं धाःसा परमेश्वर सत्य खः धकाः दसि बी।
- 34 परमेश्वरं छवया हःम्हयसिनं हे जक परमेश्वरयागु वचन नवाइ, छायाधाःसा वय्कःयात पवित्र आत्मां जाय्कादीगु दु।
- 35 परमेश्वर बाःनं थःकाययात माया यानादीगुलि फुक्कं वय्कःयागु ल्हातिइ बियादीगु दु।*
- 36 वय्कःया काययात विश्वास याइम्हयसिके अनन्त जीवन दु। कायनं धाःगु मानय् मजूमहयसिनं थज्याःगु जीवन कायेखनी मखु, थज्याःम्हयसित परमेश्वरं तं दिकादी।”

4

येशू व सामरी मिसा

- 1 यूहन्नां स्वयाः येशू यक्व मनूतयत् चेला दयकाः बप्तिस्मा बियाच्चन धकाः फरिसीतयसं नं सिल धयागु खँ
- 2-3 प्रभुं सीकादीगुलि वय्कः हानं यहदियां गालीलिय् झाल। वय्कः थःम्हयसिनं हे बप्तिस्मा बियादीगु ला मखु, बरु वय्कःया चेलातयसं ब्यूगु खः।
- 4 गालीलिय् वनेत सामरिया जुयाः वनेमाः।
- 5 वय्कः याकूबं थःकाय् योसेफयात ब्यूगु जगायागु लिक्क लाःगु सामरियायागु सुखार धाःगु शहरय् थयंकः झाल।*
- 6 अन याकूबं दयकातःगु तुं छगः दु। त्यानुसे च्वंगुलि येशू तुंया क्वय् फ्यतुनादिल। थुबलय् बान्हि जाल।
- 7 अबलय् लाक्क हे छम्ह सामरी मिसा लः काःवल। वय्कलं वयात धयादिल – “जितः लः त्वनेत बियादिसँ।”
- 8 अबलय् वय्कःया चेलात नयेगु नसा न्यायेत शहरय् वनाच्चंगु खः।

* 3:14 ३:१४ गन्ती २१:१९ * 3:24 ३:२४ मती १४:३; मर्क ६:१७; लूक ३:१९-२० * 3:28 ३:२८ यह १:२० * 3:35 ३:३५ मती ११:२७; लूक १०:२२
* 4:5 ४:५ उत ३३:१९; यहो २४:३२

9 सामरी मिसां वयकःयात धाल – “छि छम्ह यह्दी जुयाः नं सामरी मिसाया ल्हातं लः त्वने ज्यू ला?” यह्दीतयसं सामरीतयगु ल्हातं नयेत्वनेगु मयाः।✱

10 येशू वयात धयादिल – “छं परमेश्वरं बियादीगु दान स्यूगु जूसा, अले छंके लः फ्वंम्हयसित म्हस्यूगु जूसा, छं वयाके हे लः त्वनेत फ्वनीगु जुइ। अले वं हे छन्त जीवन दइगु लः बीगु जुइ।”

11 अले व मिसां धाल – “हजुर, तुं तसकं हे तःजाः, लः सालेत छिके छुं हे मदु। छिं जीवन दइगु लः गनं कयादी?”

12 जिमित तुं दय्काब्यूम्ह जिमि तापाःबाज्या याकूब खः। छु छि वयकः स्वयाः नं तःधं ला? जिमि तापाःबाज्यां, वया कायपिन्सं, अले वया सा, द्रुहंतयसंनापं थ्व हे तुंयागु लः त्वना वन।”

13 वयकलं वयात धयादिल – “थ्व लः त्वनीपिं मनूतयत् हानं हानं प्याः चाइ।

14 तर जिं बियागु लः त्वनीपिं मनूतयत् गुबलें हे प्याः चाइ मखु। जिं बियागु लः हे व मनूयाके बुंगाःचा थें जुयाः अनन्त जीवन तक बुयावया च्वनी।”

15 व मिसां धाल – “हजुर, जितः नं थ्व लः बियादिसँ। अले जितः गुबलें हे लः त्वने प्याः चाइ मखु। अले हानं लः कायेत थन वये माली नं मखु।”

16 वयकलं वयात धयादिल – “वा, छं थः भाःतयात थन सःता हिँ।”

17 वं लिसः बिल – “जिमि भाःत मदु।”

वयकलं धयादिल – “जिमि भाःत मदु धकाः छं खःगु हे खँ धाल।

18 आः तकं छं न्याम्ह भाःत दये धुंकल, अले आः छनापं दुम्ह मिजं नं छं थः भाःत मखु। छं खःगु हे धाल।”

19 व मिसां धाल – “प्रभु, छि अगमवक्ता खः धकाः जिं सिल।

20 जिमि तापाःबाज्यापिन्सं थ्व पहाडय् पुजा याना वन, छिकपिन्सं धाःसा यरूशलेमय् मनूतयसं परमेश्वरयात आराधना यायेमाः धकाः धयादिल।”

21 वयकलं वयात धयादिल – “मय्जु, विश्वास यानाः बांलाक न्यना का। ई वयाच्वंगु दु, गुबलय् छिमिसं परमेश्वर बाःयात आराधना यायेत न यरूशलेमय् न थ्व पहाडय् हे वनेमाली।

22 छिपिं सामरियाय् च्वपिन्सं म्हमस्यूम्हयसित आराधना याइ। तर जिमिसं सुयागु आराधना यानाच्वना वयकःयात जिमिसं बांलाक हे म्हस्यू, छायाःसा मुक्ति ला यह्दीतयपाखें वइ।

23 अयनं ई वयाच्वंगु दु, व आः हे खः, बाःयात आराधना याइपिन्सं आत्मां व सत्यं याइ। वयकःयात नं थुकथं आराधना याइपिं जक यः।

24 परमेश्वर आत्मा जुयादीगुलि वयकःयात आराधना याइपिन्सं सत्य व आत्मां आराधना यायेमाः।”

25 व मिसां वयकःयात धाल – “मुक्ति बीम्ह ख्रीष्ट धाःम्ह मसीह झायादी तिनि धकाः जिं स्यू। वयकः झाल कि वयकलं हे झीत फुक्कं खँ कनादी।”

26 वयकलं धयादिल – “छनापं नवाना च्वनाम्ह जि, व हे खः।”

27 उबलय् हे चेलात थयकः वल। वयकः अथे छम्ह मिसानाप खँ ल्हानाच्वंगु खनाः इपिं छक्क जुल। अयनं सुनानं – “छिं छु मालादियागु” अले “व नाप छिं छाया खँ ल्हानादियागु?” धकाः मन्यं।

28 उबलय् हे लःघः त्वःताः व मिसां शहरय् वनाः मनूतयत् थथे धाल –

29 “वा, छम्ह मनूयात स्वः वा। वयकलं जिं यानागु फुक्क खँ धयाबिल। व मनू मुक्ति बीम्ह ख्रीष्ट ला, मखु ला?”

30 थ्व न्यनाः अनच्वपिं मनूत वयकःयाथाय् वल।

31 अबलय् हे चेलातयसं वयकःयात थथे धाल – “गुरूजु, भपियादिसँ।”

32 वयकलं धयादिल – “जिके नयेत छिमिसं सि हे मस्यूगु नसा दु।”

33 थ्व न्यनाः इमि दथुइ थथे खँ जुल – “सुनानं वयकःयात नसा हयाबिल ला कि छु?”

34 वयकलं धयादिल – “जितः छवयाहया दीम्हयसिगु ज्या सिधय्केगु, अले वयकलं धाःथें यानाजुइगु हे जिगु नसा खः।

35 ‘प्यला लिपातिनि बाली लये त्यइ’ धकाः छिमिसं धयाजुल। जिं छिमित धाये – ‘छकः बुँइ वनाः बांलाक स्व, अनन सयाः नं लयेगु ई जुइ धुंकल।’

36 सुनां बाली लइ, वयात ज्याला दइ, अले अनन्त जीवनया नितिं फल मुंके खनी। थुकथं पुसा हःम्ह नं, बाली लःम्ह नं लय्ताय् दइ।

37 छम्हयसिनं पुसा हली, अले मेम्हयसिनं बाली लइ धकाः धयातःगु खँ थुकिं हे सत्य जुल।

38 छिमिसं बाली पिना मतःथाय् जिं छिमित लय्के छवया। बाली पिना तःपिं मेपिं खः, अयनं इमिसं पिनातःगु बाली छिमिसं लये खन।”

39 “जिं यानागु फुक्क खँ वयकलं धयादिल” धकाः व मिसां धाःगुलि व शहरय् च्वपिं यक्व हे सामरीतयसं वयकःयात विश्वास यात।

40 अयजूगुलि वयकःयाथाय् वःबलय् इमिसं इमिथाय् हे च्वनादिसँ धकाः बिन्ति याःगुलि वयकः निन्हु तक अन च्वनादिल।

- 41 वयकःयागु वचन न्यनाः यक्वसिनं हे वयकःयात विश्वास यात।
 42 इमिसं व मिसायात धाल – “आः छं धाःगुलि जक जिमिसं विश्वास यानागु मखु, बर जिमिसं हे वयकःयागु खँ न्यनाः विश्वास यानागु खः। जिमिसं वयकः हे संसारयाम्ह मुक्तिदाता खः धकाः सीके धुन।”

भारदारया काययात लायकादीगु

- 43 निन्हु लिपा येशू गालील्य झाल।
 44 अगमवक्तायात थःगु थासय सुनानं मानय याइ मखु धकाः वयकलं थःमहं हे धयादीगु खः।*
 45 अयनं वयकः गालील्य झायादीबलय अन च्वंपि मनुतयसं वयकःयात लसकुस यात, छायाधाःसा थुमिसं यरुशलेमय वंबलय वयकलं अन नखःबलय यानादीगु अजू चायापुगु ज्या खंगु खः।*
 46 वयकः हानं गालील्य च्वंगु काना शहरय झाल। अन हे वयकलं लःयात दाखमघ दयकादीगु खः। कफर्नुमय च्वंमह छमह भारदारया काय म्हांफया च्वन।*
 47 येशू यहदियां गालील्य झायाच्चन धकाः धाःगु न्यनाः वं वनाः सी थें च्वंमह थःकाययात लायका बियादिसँ धकाः वयकःयात बिन्ति यात।
 48 अले वयकलं वयात धयादिल – “अजू चायापुगु ज्या व चिं मखकं छिकपिन्सं विश्वास यानादी मखु।”
 49 अले वं वयकःयात धाल – “प्रभु, जिमि काय सी न्ह्यः हे झासँ।”
 50 वयकलं लिसः बियादिल – “हँ, छिमि काय मसीनि।” अले व वयकलं धयादीगु खँय विश्वास यानाः वन।
 51 छँय वनाच्चंबलय वया दासतयसं वयात नाप लानाः “छिकपिनि काय लाये धुंकल” धकाः धाल।
 52 गुबलय निसें वयात ज्यूगु धकाः वं न्यन। अले “महिगः न्हिनय एक बजेनिसें ज्वर क्वलात” धकाः वया दासतयसं धाल।
 53 “छिकपिनि काय म्वाइ” धकाः धयादीगु इलय हे ज्यूगु धकाः वं सीकल। अले वं व वया छँयापि फुक्कसिनं विश्वास यात।
 54 येशू यहदियां गालील्य झायाः यानादीगु अजू चायापुगु चिं थ्वनापं निकः जुल।

5

पुखूया लिक्कसं च्वंमहयसित लायकादीगु

- 1 अनलि यहदीतयगु छगू नखः वःगुलि येशू यरुशलेमय झाल।
 2 यरुशलेमय फे ध्वाखाया लिक्कसं न्याखेरं फः दुगु छगू पुखू दु। थ्व पुखूयात हिब्रू भाषां बेथेस्ता धाइ।
 3 थ्व हे न्यागु सतलय लः संगु स्वयत पिपा च्वनीपि थीथी ल्वचं काःपि मनुत – कांत, खुत, ल्हाःतुति मसंपि दु।
 4 इपिं अन गुबलय लः सनी धकाः स्वयेत पिपाच्च्वनीगु खः। छायाधाःसा परमप्रभुया छमह दूत बरोबर वयाः पुखूया लः संकाबीगु जुयाच्चन। थथे लः संकूबलय लाक्क दकलय न्हापां पुखुलिइ कुहां वनीमह मनुयागु न्ह्यार्थे ज्याःगु ल्वय नं लायावनिगु जुयाच्चन।
 5 अन स्विच्यादँ न्ह्यःनिसें ल्वचं कयाच्चंमह छमह मनु दु।
 6 येशू वयात खनाः अले यक्व दँ न्ह्यःनिसें व अथे जुयाच्चंगु सीकाः धयादिल – “छु छन्त ल्वय लायके मास्ति वः ला?”
 7 अले वं वयकःयात धाल – “हजुर, पुखूयागु लः संकीबलय जितः लखय तया बीपिं सुं मदुगुलि जि अन थ्यने न्ह्यः हे मेपि थ्यनेधुंकीगु।”
 8 वयकलं धयादिल – “थःगु लासा ज्वनाः न्यासि हँ।”
 9 उबलय हे वयागु ल्वय लन। अले व थःगु लासा ज्वनाः न्यासि जुल। उखुन्हु विश्रामबार खः।
 10 अयजूगुलि यहदीतय नायःतयसं व मनुयात धाल – “विश्रामबार खुन्हु लासा क्वबी मज्यू।”*
 11 वं इमित लिसः बिल – “जितः लायका ब्यूमह मनुखं ‘लासा ज्वनाः हँ’ धकाः धयादीगु खः।”
 12 इमिसं न्यन – “छन्त लासा ज्वनाः हँ धकाः धाःमह मनु सु खः?”
 13 अन यक्व मनु दुगुलि व येशू तुस्त झायादीगुलि वयकःयात वं म्हांमसील।
 14 लिपा येशू वयात देगलय नाप लानाः धयादिल – “स्व, छंगु ल्वय लाये धुंकल। आवंनिसें पाप याये मते, अले छन्त छुं नं जुइ मखु।”
 15 अले व मनुखं इमिथाय वनाः “जितः लायेका ब्यूमह येशू हे खः” धकाः धाः वन।
 16 येशू विश्रामबार खुन्हु थथे यानादीगुलि यहदीतय नायःतयसं वयकःयात दुःख बियाहल।
 17 अथेसां वयकलं इमित धयादिल – “जिमि बाःनं न्ह्याबलें ज्या यानादी, उकिं जिं नं ज्या यानाच्चवेन।”
 18 वयकलं थथे धयादीगुलि इमिसं वयकःयात स्यायेत इन अप्वः कुतः यात। छायाधाःसा वयकलं विश्रामबार मानय मयाःगु जक मखु, अज्ज परमेश्वर नाप हे थःत ज्वलिज्वः यानाः परमेश्वरयात वयकःया बाः खः धकाः धयादिल।

कायया अधिकार

19 येशू इमित धयादिल – “जिं छिमित खःगु खँ धाये – कायनं थःगु मनं लुइकाः छुं हे याये फइ मखु, बरु बाःनं याःगु खनाः हे जक याये सइ। थथे जूगुलि बाःनं छु छु यानादी, कायनं नं व हे याइ।

20 बाःनं काययात माया यानादीगुलि बाःनं यानादीगु फुक्कं काययात क्यनादी। थ्व स्वयाः नं तःधंगु ज्या बाःनं काययात क्यनादी, गुकिं यानाः छिपिं छक्क जुइ।

21 गथे बाःनं सीपिन्त म्वाकाः जीवन बियादी, अथे हे काययात यःपिन्त नं कायनं जीवन बियादी।

22 बाःनं सुयागु न्याय यानादी मखु। न्याय यायेगु अधिकार काययात बियादी धुंकल।

23 अयजूगुलि गथे बाःयात फुक्कसिनं मानय याः अथे हे काययात नं फुक्कसिनं मानय यायेमाः। काययात मानय मयाःमहयसिनं काययात छवयाहःमह बाःयात नं मानय मयाःगु जुइ।

24 “जिं छिमित खःगु खँ धाये – जिगु खँ न्यनाः जितः छवया हःमहयसित सुनां विश्वास याइ, वयात अनन्त जीवन दइ। थज्याःमह मन्यागु न्याय जुइ मखु, बरु सीम्वायक अनन्त जीवन दये धुंकी।”

25 “जिं छिमित खःगु खँ धाये – ई वयाच्चंगु दु, अले व ई थ्व हे खः – सीपिन्सनापं परमेश्वरया काययागु सः ताइ, अले सुनां न्यनी, इपिं म्वाइ।

26 परमेश्वर बाः जीवनया मुहान खः, अथे हे वयकलं थःकाययात नं जीवनया मुहान यानादिल।

27 वयकः मन्या काय जूगुलि वयकःयात हे न्याय यायेगु अधिकार बियादिल।

28 थ्व खँय् अजू चाये मते, सी धुंक्पिन्सनापं वयकःयागु सः ताइगु ई वयाच्चंगु दु।

29 अले थुपिं म्वाना वइ। भिं याःपिन्त अनन्त जीवन बियादी। अले मभिं याःपिन्त न्याय यानादी।”☆

येशूया साक्षी

30 “थथःमहं जिं छुं नं याये मफु, बाःनं जितः धयादी थें जिं न्याय जक यायेगु खः। अयजूगुलि जिं न्याय यानागु ठीक जु, छायाधाःसा जितः यःथें जिं न्याय यायेगु मखु, बरु जितः छवया हःमहयसित यःथें यायेगु खः।”

31 “जिं तुं जिगु साक्षी ब्युसा जिगु साक्षी सत्य जुइ मखु।

32 जिगु साक्षी बीमह मेमह हे दु, वयकलं धयादीगु सत्य खः धकाः जिं स्यु।

33 छिमिसं यहन्नायाथाय मनु छवयाहल, अले वं ‘सत्य थ्व हे खः’ धकाः साक्षी बिल।☆

34 जिगु लागि सुनानं साक्षी बी म्वाः। अयनं छिपिं बचय् जुइमा धकाः जिं थथे धयाच्चनागु खः।

35 यहन्ना ला च्याःगु व थीगु मत जक खः। वयागु जलय् छिमिसं छुं ई तक जक जूसां लयतायगु हे ययकल।

36 तर यहन्नां ब्यगु साक्षी स्वयाः तःधंगु साक्षी जिके दु। बाःनं जितः पूवकेत बियादीगु ज्या व जिं यानाच्चनागु ज्यां हे जितः बाःनं छवयाहयादीगु खः धकाः सी दु।

37 जितः छवयाहयादीमह बाःनं हे जिगु साक्षी बियादीगु दु। वयकःयागु सः छिमिसं गुबलें मताःनि, अले ख्वाः नं मखनि।☆

38 वयकलं छवया हःमहयसित छिमिसं विश्वास मयाःगुलि वयकःयागु वचन छिमिके थाइ मखु।

39 “अनन्त जीवन दइ धकाः छिमिसं धर्मशास्त्र ब्वना जुइ। व हे धर्मशास्त्रं जिगु साक्षी बी,

40 अयनं छिपिं जिथाय् अनन्त जीवन कायेत वइ मखु।

41 “मनूतयसं तःधंकुगु जितः मयः।

42 छिमिसं परमेश्वरयात माया मयाः धकाः जिं स्यु।

43 जितः बाःनं छवयाहःगुलि छिमिसं जितः थः नाला मकाः। थःगु हे नामय् मेपिं सुं वल धाःसा छिमिसं इमित ग्रहण याना काइ।

44 छिमिसं थःथवय् तःधंका च्वन, तर परमेश्वरं तःधंकीगुलिइ छिमिसं वास्ता मया। छिमिसं गथे यानाः विश्वास याये फइ?

45 “जिं छिमित परमेश्वरया न्ह्यःने दोषी ठहरय् याइ धकाः मतिइ तये मते। छिमिसं आशा तयाच्चंमह मोशां हे छिमित दोषी ठहरय् याइ।

46 छिमिसं मोशायात धाथें हे विश्वास यानाच्चंगु खःसा जितः नं विश्वास यायेमाःगु खः। छायाधाःसा मोशां जिगु हे खँ च्वया थकूगु खः।

47 मोशां च्वया थकूगु खँय् हे छिमिसं विश्वास मयासा जिगु खँय् गथे यानाः विश्वास याये फइ?”

6

न्याद्वः मनूतयत् नकादीगु

मती १४:१३-२१; मर्क ६:३०-४४; लूक ९:१०-१७

1 अनंलि येशू गालील समुद्र पारिइ झाल। थुक्रियात तिबेरियास समुद्र नं धाः।

2 वयकलं यक्व ल्वय लायकादीगु खनाः ग्वाः ग्वाः मनूत वयकःया ल्यूल्यु जुल।

- 3 अनं वयकः पहाडय् झायाः चेलात नाप फ्यतुनादिल।
 4 थुबलय् यहदीतयगु छुत्काराया नखः न्ह्यःने थ्यनाच्चंगु खः।
 5 वयकलं थः च्वनाच्चथाय् हुल हुल मनूत वयाच्चंगु खनाः फिलिपयात धयादिल – “थुमित नकेत मरि गनं कयाहयेमाली?”
 6 वयकलं थःम्हं छु यायेत्यंगु स्यूसां वयागु मन स्वयेत थथे धयादीगु खः।
 7 अले फिलिपं वयकःयात धाल – “थुलिमछि मनूतयत् भचा भचा जक नकूसां निसः दिनारया मरि नं गाइ मखु।”
 8 वयकःया चेला सिमोन पत्रुसया दाजु अन्द्रियासं वयकःयात धाल –
 9 “थन छम्ह मिजंमचायाके तछवया न्यापा मरि व निम्ह न्या दु। थुलिमछि मनूतयत् थुलिचां छु यायेगु?”
 10 “मनूतयत् फ्यतुकि” धकाः वयकलं धयादिल, अन यक्व घाँय् दुगु ख्यः दु। फुक्कं अन हे फ्यतुत। अन मिजंत जक हे न्यादः ति दु।

- 11 अले वयकलं मरि कयाः सुभाय् बियादी धुंकाः मनूतयत् इनादिल। थथे हे न्या नं कयाः इनादिल। थुकथं इमित यतले नकादिल।
 12 मनूतयत्सं प्वाः जायक नये धुंकाः वयकलं चेलातयत् धयादिल – “इनाः ल्यं दुगु मरि छुं हे सिति छवये मते।”
 13 अले इमिसं नयाः ल्यं दुगु मुनाः मरि झिनिगः दाला जायकल। थ्व फुक्कं तछवया न्यापा मरियागु ल्यं दुगु खः।
 14 थुकथं वयकलं यानादीगु चिं खनाः मनूतयत्सं थथे धाल – “धाथे, संसारय् वइ धाःम्ह अगमवत्ता ला थ्व हे खः।”
 15 इमिसं वयाः थःत ज्वनाः बलजफितं जुजु याइन धकाः सीकाः येशू हानं याकःचा पहाडय् तुं थाहां झाल।

येशू लखय् घःने न्यासि झाःगु

मती १४:२२-३३; मार्क ६:४५-५२

- 16 बहनी जूबलय् चेलात समुद्र सिथय् वन।
 17 इपिं नांचाय् च्वनाः पारिइ कफर्नहुमय् वनेत्यन। थुबलय् खिउँसे च्वने धुंकल। अयनं येशू इमिथाय् मझाःनि।
 18 ग्वःफय् वयाच्चंगुलि समुद्रयागु लः उखेलाः थुखेलाः मदयक सनाच्चन।
 19 न्यागू-खुगू किलोमिटर नांचा न्हाकाः वने धुंकाः इमिसं येशूयात लखय् घःने न्यासि वयाः नांचाया लिक्क थ्यंकः झाःगु खन। अले इपिं तसकं ग्यात।
 20 वयकलं इमित धयादिल – “जि हे खः, ग्याये मते।”
 21 अले इमिसं लयतायाः वयकःयात नांचाय् थकाल। अले इपिं याकनं हे थ्यनेमाःगु थासय् थ्यन।
 22 कन्हय् खुन्हु समुद्र पारिइ च्वनाच्चंपिं मनूतयत्सं अन छगः हे जक नांचा दुगु, अले येशू चेलात नाप नांचाय् च्वना मदीगु, व चेलात जक वंगु खँ सिल।
 23 उबलय् तिबेरियासं मेमेगु नांचा येशू सुभाय् बियाः न्यादः मनूतयत् मरि नकूगु थासय् थ्यंकः वल।
 24 अन येशू व चेलातयत् मखनाः इपिं नांचाय् च्वनाः वयकःयात मामां कफर्नहुमय् वन।

येशू जीवनया मरि खः

- 25 समुद्र पारिइ येशूयात लुइकाः इमिसं धाल – “गुरूजु, छि थन गुबलय् झायागु?”
 26 वयकलं इमित लिसः बियादिल – “जिं छिमित खःगु खँ धाये – जिं यानागु चिं खनाः छिमिसं जितः माःजूगु मखु, बरू प्वाः जायक मरि नयेदुगुलि जक जितः माःजूगु खः।
 27 सिति वनीगु नसायागु निति ज्या याये मते, बरू मनूया कायूनं बीगु अनन्त जीवन तक दयाच्चनीगु नसायागु निति ज्या या। परमेश्वर बाःनं जितः थ्व हे ज्या यायेत छवयाहयादीगु खः।”
 28 अले इमिसं वयकःयात धाल – “अयसा परमेश्वरयागु ज्या यायेत जिमिसं छु यायेगु?”
 29 वयकलं लिसः बियादिल – “परमेश्वरं छवया हःम्हयसित छिकपिन्सं विश्वास यायेगु हे परमेश्वरयागु ज्या खः।”
 30 अले इमिसं धाल – “अयसा छिं जिमित छु चिं क्यनादी? गुकिं यानाः जिमिसं छितः विश्वास याये फइ? छिं छु ज्या यानाः क्यनादी फु?
 31 जिमि तापाःबाज्यापिन्सं मरूभूमिइ मन्ना नल धकाः थथे च्वयातःगु दु – ‘वयकलं मनूतयत् नकेत स्वर्ग मरि बियादिल।’ ”
 32 वयकलं धयादिल – “जिं छिमित खःगु खँ धाये – मनूतयत् नकेत स्वर्ग मरि ब्यूम्ह मोशा मखु। जिमि बाःनं जक छिमित स्वर्ग धाथेयागु मरि बियादी।
 33 स्वर्ग क्वहां वयाः मनूतयत् अनन्त जीवन बीम्ह हे परमेश्वरं बियादीगु मरि खः।”
 34 इमिसं धाल – “प्रभु, थ्व मरि जिमित न्हाबलें बियादिसँ।”
 35 वयकलं धयादिल – “जीवन बीगु मरि जि हे खः। जिथाय् वइम्ह मनूयात गुबलें हे नयेपित्याइ मखु। अथे हे जितः विश्वास याइम्ह मनूयात गुबलें हे प्याः चाइ मखु।
 36 अयनं जिं छिमित धाये – छिमिसं जितः खनाः नं विश्वास मयाः।

- 37 बा:नं जित: बियादीपि फुक्कं जिथाय् वइ। अले जिथाय् व:पिन्त जिं गुबलें हे त्व:ते मखु।
- 38 जि जिगु इच्छा मखु बरु जित: छवया हयादीम्हयसित इच्छा पूर्वकेत स्वर्ग वयाम्ह ख:।
- 39 बा:नं जित: बियादीपि सुं हे मतनेमा बरु दकलय् लिपायागु दिनय् इपि हानं म्वाना वये फयेमा धयागु हे जित: छवयाहयादीम्ह बा:यागु इच्छा ख:।
- 40 काय्यात खंपिं व विश्वास या:पिन्त अनन्त जीवन बीगु हे जिमि बा:यात य:गु खँ ख:। अले जिं इमित दकलय् लिपायागु दिनय् म्वाका बी।”
- 41 “स्वर्ग ब्यगु मरि जि हे ख:” धका: वय्कलं धयादीगुलिं व खँ न्यंपिन्सं वय्क:या विरोधय् खँ ल्हात।
- 42 इमिसं धाल – “थ्व योसेफया काय् येशू मखु ला? थ्वया मांबौपिन्त झीसं म्हमस्यू ला? थ्व मनुखं “जि स्वर्ग वयाम्ह ख:” धका: गथे धायेफत?”
- 43 वय्कलं इमित लिस: बिल – “छिमिसं थ:थवय् जिगु विरोध यांना: खँ ल्हाये मा:गु मदु।
- 44 जित: छवयाहयादीम्ह बा:नं छवयाहया मदीकं सुं नं जिथाय् वये फइ मखु। जिथाय् व:म्हयसित दकलय् लिपायागु दिनय् जिं म्वाका बी।
- 45 थुपि फुक्कं परमेश्वरं स्यना त:पिं जुइ धका: अगमवत्कतयसं च्वया थकूगु दु। बा:यागु खँ न्यना: सय्का सीका का:पिं फुक्कं जिथाय् वइ।☆
- 46 परमेश्वरयाथासं व:म्हयसिनं जक बा:यात खंगु दु, मेपिं सुनानं बा:यात खंगु मदु।
- 47 “जिं छिमित ख:गु खँ धाये, सुनां विश्वास याइ, वयाके अनन्त जीवन दइ।
- 48 जीवन बीगु मरि जि हे ख:।
- 49 छिमि तापा:बाज्यापिन्सं मरुभूमिइ मन्ना नसां सिनावन।
- 50 तर स्वर्ग क्वहां व:गु थ्व मरि न:पिं सुं नं सी मखु।
- 51 स्वर्ग व:गु अनन्त जीवन दुगु मरि जि हे ख:। थ्व मरि सुनानं नल धा:सा व न्ह्याबलें म्वानाच्चनी। संसारयात जिं बीत्यनागु अनन्त जीवन बीगु मरि जिगु म्ह ख:।”
- 52 अले यहूदीतय नाय: थ:थवय् थथे धका: कचकच हाल – “थ्व मनुखं थ:गु म्ह झीत गथे यांना: नकेत बी फइ?”
- 53 उकिं वय्कलं इमित धयादिल – “जिं छिमित ख:गु खँ धाये – मनूया काय्यागु ला व हि मनय्कं छिमिके जीवन दइ मखु।
- 54 सुनां जिगु म्ह नइ, अले जिगु हि त्वनी, वयाके अनन्त जीवन दइ। अले वयात दकलय् लिपायागु दिनय् जिं म्वाका बी।
- 55 जिगु म्ह धाथें हे नसा ख:, अले जिगु हि धाथें हे त्वनेगु ख:।
- 56 सुनां जिगु म्ह नइ अले हि त्वनी, व मनू जिके दइ, अले जि वयाके दइ।
- 57 जित: छवयाहयादीम्ह बा: गथे न्ह्याबलें म्वानाच्चनी, अथे हे बा:नं यांना: जि नं न्ह्याबलें म्वानाच्चनी। थुकथं जित: न:म्ह मनू नं जिं यांना: म्वानाच्चनी।
- 58 स्वर्ग व:गु मरि थ्व हे ख:। छिमि तापा:बाज्यापिन्सं मन्ना नया: नं सिनावन, थ्व अज्या:गु मरि मखु, थ्व मरि न:म्ह मनू गुबलें हे सी मखु।”
- 59 वय्कलं थ्व कफर्नहुमय् धर्मशास्त्र स्यनीगु छँय् स्यनेकने यांनादीबलय् धयादीगु ख:।

अनन्त जीवनया शिक्षा

- 60 थ्व न्यना: वय्क:या चेलातयसं धाल – “थ्व ला तसकं थाकुगु खँ ख:, थज्या:गु खँ सुनां न्यने फइ?”
- 61 चेलात थ:थवय् खुसखुस हालाच्चंगु सीका: वय्कलं इमित थथे धयादिल – “थुकिं यांना: छिमित पंगल: वल ला कि?”
- 62 मनूया काय् वय्क:या न्हापायागु थासय् तुं लिहां वंगु खन धा:सा छिमिसं छु यायेगु?
- 63 परमेश्वरयागु आत्मां हे जक अनन्त जीवन बी। शरीर छुं यायेत नं ज्यालगय् मजू। जिं छिमित धयाच्चनागु खँ जीवन बीगु परमेश्वरयागु आत्मा ख:।
- 64 अयुं छिपिं मध्ये गुम्हं गुम्हं विश्वास मयाइपिं नं दये फु।” सुनां सुनां वय्क:यात विश्वास मया:, अले सुनां वय्क:यात धोखा बी धयागु खँ वय्कलं न्हापांनिसें हे स्यू।
- 65 अले वय्कलं धयादिल – “अयजूगुलिं हे ला ख: नि, बा:नं छवयाहया मदीकं सुं नं वये फइ मखु धका: जिं छिमित धयागु।”
- 66 थथे जूगुलिं वय्क:या चेलात मध्ये यक्वसिनं हे वय्क:यात त्व:ता: वन।
- 67 उकिं वय्कलं झिनिम्हयसित नं न्यनादिल – “छिमिसं नं जित: त्व:ता: वनेगु ला कि?”
- 68 सिमोन पत्रुसं लिस: बिल – “प्रभु, जिपिं सुयाथाय् वनेगु? अनन्त जीवन बीगु खँ छिके जक दु।
- 69 उकिं जिमिसं विश्वास यांना: परमेश्वरं छवयाहयादीम्ह पवित्रम्ह मनू छि हे ख: धका: नं सीके धुन।”☆
- 70 वय्कलं इमित धयादिल – “छिपिं झिनिम्हयसितं जिं हे ल्ययागु, मखु ला? अयुं छिपिं मध्ये छम्ह शैतानयाम्ह दु।”

71 वयक्कलं थ्व सिमोन इस्करियोतया काय् यहदायात धयादीगु खः, छायाधाःसा झिनिम्ह मध्ये छम्ह जुयाः नं वं वयक्कःयात धोखा बीत्यंगु दु।

7

येशू व वयक्कःया किजापिं

1 अनंलि येशू गालीलिय् चाःहिलादिल। यहदिया जिल्लाय् यहदीतय् नायःतय्सं वयक्कःयात स्यायेत स्वःगुलि वयक्कः अन झाया मदी।

2 थुबलय् यहदीतयगु बल्चाबायया नखः थयंकः वये धुंकल।☆

3 उकिं वयक्कःया किजापिन्सं थथे धाल – “थनं यहदियाय् झासँ। अले छिं याःगु ज्या छिकपिनि चेलातय्सं नं खनी।

4 संसारय् तःधंमह मनु जुइ मास्ति वःमहयसिनं सुलाः सुलाः ज्या याइ मखु। छिं थथे यायेगु हे खःसा फुक्कसिनं सीकेमा।”

5 वयक्कःया किजापिन्सं हे नं वयक्कःयात विश्वास मयाः।

6 उकिं वयक्कलं इमित थथे धयादिल – “जिगु ई आः तक मवःनि। छिमिगु लागि न्ह्यागु ई नं ठीक जू।

7 संसारय् च्वंपिन्सं छिमित हेला याये फइ मखु। जिं संसारय् च्वंपिन्सं याना जूगु ज्याखँ मभिं धकाः धयागुलि इमिसं जितः हेला याइ।

8 छिपिं हे जक नखः मानय् याः हँ। जिगु ई आः तक मवःनिगुलि जि थ्व नखःतय् वने मखु।”

9 इमित थथे धयाः वयक्कः गालीलिय् तुं च्वनादिल।

10 वयक्कःया किजापिं नखःतय् वने धुंकाः सुनानं मसीक वयक्कः नं झाल।

11 नखःबलय् यहदीतय् नायःतय्सं वयक्कःयात थथे धाधां माः जुल – “व मनु गन दु हं?”

12 अले अन वयक्कःयागु खँय् मनुतय् दथुइ भुनु भुनु खँ जुल। छखलःसिनं “वयक्कः भिंमह मनु खः” धकाः धाःसा मेपिन्सं “मखु, व मनुतयत् स्पंका जुइमह खः” धकाः धाइगु।

13 अयनं यहदीत खनाः ग्याःगुलि सुनानं वयक्कःया बारे खुलस्त खँ ल्हायेगु आँट मयाः।

बल्चाबायया नखःबलय् येशू देगलय्

14 नखः बच्छि सिधःबलय् येशू देगलय् झायाः मनुतयत् स्यनेकने यानादिल।

15 नायःतय्सं छक्क जुयाः थथे धाल – “थ्व मनुखं व्वं हे मव्वकं थुलिमछि खँ गथे यानाः सयक्कल?”

16 अले वयक्कलं इमित लिसः बियादिल – “जिं स्यनाच्चनागु खँ जिगु मखु, जितः छवया हयादीमहयसित खः।

17 सुनानं परमेश्वरयागु इच्छा पालन यायेगु मतिइ तःसा व मनुखं जिं स्यनाच्चनागु खँ परमेश्वरयागु खः ला कि जिगु थःगु हे खँ खः धकाः सीके फइ।

18 थःगु हे जक खँ ल्हाइमह मनु थः हे जक तःधं जुइत स्वइ। बरु थःत छवया हःमहयसित तःधकेत स्वइमह मनु हे सत्यमह खः। अले वयाके मभिगु छुं हे दइ मखु।

19 छिमित व्यवस्था बियादीमह मोशा मखु ला? छिपिं छमहयसिनं हे नं थ्व व्यवस्था पालन याःगु मदु। अयनं छिमिसं जितः छाया स्यायेत स्वयाच्चना?”

20 अले मनुतयसं लिसः बिल – “छके भूत दुबिनाच्चंगु दु। सुनां छन्त स्यायेत स्वयाच्चन?”

21 वयक्कलं इमित लिसः बियादिल – “जिं छगू अजू चायापुगु ज्या याना, अले छिकपिं फुक्कं छक्क जुयादिल।

22 मोशां छिकपिन्त मह्य् चिं तय्केगु नियम बिया थकल। थ्व मोशां हे ब्यूगु ला मखु, तापाःबाज्यापिन्सं बियादीगु खः। अले विश्रामबार खुन्हु नं छिकपिन्सं मचायागु मह्य् चिं तय्का जुल।☆

23 छिकपिन्सं विश्रामबार नं मोशायागु व्यवस्था मानय् यायेगु धकाः मह्य् चिं तय्का जू धाःसा जिं छमह मनुयात विश्रामबार खुन्हु लायकाबिल धकाः छिकपिन्सं जि खनाः छाया तंम्वयादी माःगु?☆

24 ख्वाः स्वयाः न्याय यानादी मते, बरु खःकथं न्याय यानादिसँ।”

25 यरूशलेमय् च्वंपिं गुम्हं गुम्हं मनुतयसं थथे धाल – “इमिसं स्यायेत स्वया च्वंमह मनु थ्व हे, मखु ला?

26 आः ला थ्व मनुखं झन जक फुक्कसिया न्ह्याःने नवानाच्चन। अयनं वयात सुनां छुं मधाः। नायःतयसं थ्व हे मुक्ति बीमह ख्रीष्ट खः धकाः धाथ्ये हे सीके धुंकल ला कि छु?

27 थ्व मनु गनं वःमह धकाः झीसं स्यू। मुक्ति बीमह ख्रीष्ट झाइबलय् ला वयक्कः गनं झाःमह धकाः सुनानं सी मखु।”

28 देगलय् स्यनादीबलय् येशू तस्सलं थथे धयादिल – “छिकपिन्सं जितः महस्यु, जि गनयामह धकाः नं छिकपिन्सं स्यू। जि थःयसँ वयागु मखु, जितः छवयाहयादीमह सत्य परमेश्वर खः, छिकपिन्सं धाःसा वयक्कःयात महमस्यु।

29 जिं वयक्कःयात महस्यु, छायाधाःसा जि वयक्कःयाथासं हे वयागु खः। वयक्कलं हे जितः छवयाहयादीगु खः।”

30 थ्व न्यनाः इमिसं वयक्कःयात ज्वनेत स्वल। तर सुनानं ज्वने मफुत, छायाधाःसा वयक्कःयागु ई मवःनि।

31 अयसां यक्व मन्तयसं वयकःयात विश्वास यात। इमिसं धाल – “मुक्ति बीम्ह ख्रीष्ट झाइबलय् वयकलं थ्व मनुखं स्वयाः अप्वः अजू चायापुगु चिं क्यनादी ला?”

येशूयात ज्वंकेत देगःया सिपाइँत छवःगु

32 थथे यक्व मन्तयसं वयकःयागु खँ ल्हानाच्चंगु तायाः फरिसीतयसं तःधंपि पुजाहारीतलिसे मिलय् जुयाः वयकःयात ज्वंकेत देगःया सिपाइँत छवल।

33 येशू इमित धयादिल – “छुं ई तक जक जि छिमिथाय् दइतिनि, अले लिपा जि जितः छवया हयादीम्हयसिथाय् तुं वने।

34 छिकपिन्सं जितः माः जूसां लुइके फइ मखु। जि दुथाय् छिकपि वये फइ मखु।”

35 अले इमिसं थःथवय् थथे खँ लहात – “झीसं लुइके हे मफयक थ्व मनु गन वनेत्यंगु जुइ? छु थ्व ग्रीकतयगु दथुइ उखेलाः थुखेलाः जुयाच्चपि यहदीतयथाय् वनाः ग्रीकतयत् स्यनेकने यायेत वनेत्यंगु ला मखु ला?

36 वं “छिकपिन्सं जितः माः जूसां लुइके फइ मखु’ अले ‘जि दुथाय् छिकपि वये फइ मखु’ धकाः धाःगुया अर्थ छु जुइ?”

अनन्त जीवनया लः

37 नखः सिधइगु व मू दिनय् येशुं दनाः तस्सलं थथे धयादिल – “सुं प्याःचाःम्ह मनु दुसा जिथाय् वयाः त्वँ वा।”

38 अले धर्मशास्त्रय् च्वया तः थें – सुनां जितः विश्वास याइ, वयागु नुगलं अनन्त जीवन दुगु खुसिबाः वयाच्चनी।”

39 वयकलं पवित्र आत्मायागु खँ धयादीगु खः। वयकःयात विश्वास याःपिन्त आत्मा बियादी। वयकलं आः तक सीम्ह म्वाका मदीनि सुयातं आत्मा बियादीगु मदुनि।

40 थ्व खँ न्यपिं गुम्हं गुम्हं मन्तयसं थथे धाल – “थ्व ला धात्थें हे वइतिनि धाःम्ह अगमवक्ता खः।”

41 गुलिसिनं थथे धाल – “थ्व ला मुक्ति बीम्ह ख्रीष्ट हे खः।” अले गुलिसिनं थथे धाल – “गालीलं वःम्ह नं ख्रीष्ट जुइ ला?

42 मुक्ति बीम्ह ख्रीष्ट जुजु दाऊदया सन्तान जुइ, अले जुजु दाऊदयागु गां बेथलेहेमं वइ धकाः धर्मशास्त्रय् च्वयातःगु मस्यू ला?”

43 थुकथं वयकःयागु खँय् ग्वाः ग्वाः मन्त बाल।

44 गुम्हं गुम्हं मन्तयसं ला वयकःयात ज्वनेत स्वल, अथेसां सुनानं ज्वने मफु।

यहदीतय् नायःतयसं विश्वास मयाःगु

45 अनंलि ज्वंवःपि सिपाइँत तःधंपि पुजाहारीत व फरिसीतयथाय् लिहां वन। इमिसं सिपाइँतयत् थथे धाल – “छिमिसं छाया वयात ज्वना महायागु?”

46 अले इमिसं लिसः बिल – “थ्व मनुखं थें सुनानं नवाःगु मदुनि।”

47 अले फरिसीतयसं धाल – “छिमितनापं वं झंगः लात कि छु?

48 सुं शासकत व फरिसीतयसं नं वं धाःगु खँय् विश्वास यात ला?

49 व्यवस्था मस्यूपिं थुपिं सराः लाःपिं खः।”

50 छकः बहनी येशूयात नापलाः वने धुंकूम्ह इमिगु हे पुचलय् च्वंम्ह निकोदेमसं इमित धाल –

51 “छु झीगु व्यवस्थां सुं मन्यात वयागु खँ मन्यंकं व वं छु यात धयागु मसीकं न्याय याइ ला?”

52 इमिसं वयात लिसः बिल – “छ नं गालीलयाम्ह हे ला कि छु? धर्मशास्त्र ब्वनाः स्व, सुं नं अगमवक्ता गालीलं वइ मखु।”

53 * [अले इपिं फुक्क थथःगु छँय् लिहां वन।

8

व्यभिचार यानाच्चंबलय् ज्वंम्ह मिसा

1 अनं येशू जैतून डाँडाय् झाल।

2 कन्हय् खुन्हु सुथ न्हापां वयकः हानं देगलय् तुं लिहां झाल। फुक्क मन्त वयकःयाथाय् मुंवःगुलि इमित स्यनेकने यायेत वयकः फयतुनादिल।

3 शास्त्री व फरिसीतयसं व्यभिचार यानाच्चंबलय् ज्वंम्ह छम्ह मिसायात हयाः सकसिगुं न्हाःने थनाः

4 वयकःयात थथे धाल – “गुरूजु, थ्व मिसायात जिमिसं व्यभिचार यानाच्चंबलय् ज्वना हया।

5 व्यवस्थाय् मोशां झीत थथे व्यभिचार याइम्ह मिसायात ल्वहँतं कयकाः स्या धकाः आज्ञा बियादीगु दु। अयजूगुलि आः थ्व मिसायात छु याये माली? छि हे धयादिसँ।”

6 वयकःयात जाँचय् यानाः दोषी ठहरय् यायेत इमिसं थथे न्हासः याःगु खः।

तर वयकलं क्वछुनाः पतिचां बाँय् च्वयादिल।

7 इमिसं व हे खँ जक न्यनाच्वंगुलि वयकलं दना: इमित थथे धयादिल – “छिकपि मध्ये सुनां गुबलें पाप यानामदी, वयकलं हे दकलय न्हापालाक वयात ल्वहँतं कयकादिसँ।”

8 वयकलं हानं क्वछुना: पतिचां बैय् च्वयादिल।

9 थ्व न्यना: इपि त:धिक:महंनिसें कया: चीधिक:पि तकं छम्ह छम्ह याना: अनं वन। अले अन येशू याक:चा जुल। व मिसा धा:सा वयक:या न्ह्य:ने हे दनाच्वन।

10 वयकलं थस्वया: व मिसायात धयादिल – “ग्व:, छन्त पा: या:पि? सुनानं छन्त सजाँय मब्यू?”

11 अले व मिसां धाल – “सुनानं मब्यू, प्रभु।” अले वयकलं धयादिल – “अय्सा जिं नं छन्त सजाँय बी मखु, आ: छ हँ, हानं पाप याये मते।”]

येशू संसारया ज:

12 येशू हानं मनूतयत धयादिल – “जि संसारया ज: ख:। जि नाप जुइम्ह मनू खिउँथाय् जुइ माली मखु, बरु वयात जीवनया ज: दइ।”*

13 अले फरिसीतयसं वयक:यात धाल – “छ थ:गु हे जक साक्षी बियाच्वन, छंगु साक्षी सत्य मखु।”*

14 वयकलं इमित लिस: बियादिल – “जिं जिगु हे खँय् साक्षी बियाच्वना सां जिगु साक्षी सत्य ख:, छायाधा:सा जि गनं वयाम्ह ख:, अले गन वने त्यनाम्ह ख: धका: जिं स्यु, अय्न् छिकपिन्सं धा:सा जि गनं वइ, अले गन वनी धका: सी मखु।

15 छिकपिन्सं मनू स्वया: न्याय यानादी, तर जिं सुयागु न्याय मयाना।

16 जिं न्याय या हे या:सां जिगु न्याय सत्यगु जुइ, छायाधा:सा न्याय याइम्ह जि याक:चा जक मखु, जिनापं जित: छवयाहयादीम्ह बा: नं दी।

17 छिकपिनिगु व्यवस्थाय् नं निम्हयसिनं ब्यगु साक्षी सत्य ख: धका: च्वयात:गु दु।

18 जिं थ:महं हे जिगु साक्षी बियाच्वना, अले जित: छवयाहयादीम्ह बा:नं नं जिगु साक्षी बियादी।”

19 अय्जगुलि इमिसं वयक:यात थथे धाल – “छिमि बा: गन दु लय?”

वयकलं लिस: बियादिल – “छिकपिन्सं न जित: महस्यु, न जिमि बा:यात महस्यु। छिकपिन्सं जित: महस्युगु जूसा जिमि बा:यात नं महसी।”

20 थ्व खँ वयकलं देगलय् स्यनेकने यानादीबलय् भेटी तइगु बाकसया न्ह्य:ने धयादीगु ख:। वयक:यात सुनानं मज्वं, छायाधा:सा वयक:यागु ई मव:नि।

येशू संसारयाम्ह मखु

21 वयकलं इमित हानं धयादिल – “जि वनाछवये, अले छिकपिन्सं जित: मा: जुइ, अय्न् छिकपि पापय् लाना: सी। जि गन वनेगु ख:, अन छिकपिं झाये फइ मखु।”

22 थ्व न्यना: यहदी नाय:तयसं धाल – “थ्व मनू थथ:महं सीत्यंगु ला मखु? ‘गन जि वनेगु ख: अन छिपिं वये फइ मखु’ धका: धाल नि।”

23 अले वयकलं इमित धयादिल – “छिकपि क्वयच्वपि ख:, जि च्वयच्वंम्ह ख:। छिकपि थ्व संसारयापि ख:, जि संसारयाम्ह मखु।

24 छिकपि पापय् लाना: सी माली धका: जिं छिकपिन्त धायेधुन। जि व हे ख: धका: छिकपिन्सं विश्वास मया:सा छिकपि पापय् लाना: सी।”

25 इमिसं वयक:यात धाल – “छ सु ख: लय?” वयकलं लिस: बियादिल – “जि व हे ख: धका: जिं छिकपिन्त न्हापानिसें हे धयावयाच्वनागु दु।

26 जिं छिकपिन्त यक्व धायेमा:गु व न्याय यायेमा:गु दु। अथेसां जित: छवयाहयादीम्ह सत्य ख:, उकिं वयकलं जित: धयादिक्व जिं संसारयात धयाबियागु दु।”

27 वयकलं इमित बा:यागु खँ धयाच्वंगु धका: इमिसं थुइके मफुत।

28 उकिं वयकलं थथे धयादिल – “गुबलय् छिमिसं मनूया काय्यात यख्खाइ, अबलय् तिनि छिमिसं जि सु ख: धका: सी। जिं थ:यसें छुं नं मयाना, बरु बा:नं गुकथं स्यनादिल उकथं हे नवाना वन धका: नं छिमिसं थुइ।

29 जित: छवयाहयादीम्ह जि नाप दी, जिं न्हाबलें वयक:यात य:थें जक यानाजुयागुलि वयकलं जित: याक:चा त्व:तामदी।”

30 वयकलं थथे धयादीगुलि यक्वसिनं वयक:यात विश्वास यात।

अब्राहामया सन्तान व शैतानया सन्तान

31 येशू थ:त विश्वास या:पि यहदीतयत धयादिल – “जिं धया थें छिपिं च्वंसा छिपिं धाथें जिम्ह चेला जुइ।

32 छिमिसं सत्य छु ख: धका: सी, अले सत्यं छिमित स्वतन्त्र याइ।”

33 इमिसं वयक:यात लिस: बिल – “जिपिं अब्राहामया सन्तान ख:, जिपिं आ: तक सुयां दास मजुयानि। छं गुकथं जिमित ‘छिपिं स्वतन्त्र जुइ’ धका: धयागु?”*

- 34 वयकलं इमित धयादिल – “जिं छिकपिन्त खःगु खँ धाये – पाप यानाजुइपिं फुक्कं पापया दास खः।
 35 अले दास न्हाबलें छैय् च्वने दइ मखु, काय्मचा जक न्हाबलें च्वने दइ।
 36 अयजूगुलि परमेश्वरया काय्मं स्वतन्त्र याना ब्यूसा छिकपिं धाथें स्वतन्त्र जुइ।
 37 छिकपिं अब्राहामया सन्तान खः धकाः जिं स्यु। अय्मं जिं धयागु खँ छिकपिनिगु मनय् दुहां मवंगुलि छिकपिन्सं जितः स्यायेत स्वःगु खः।
 38 जिं जिमि बाःयाथाय् खं थें धयाच्वना, अथे हे छिकपिन्सं नं छिमि बाःनं धाःथें यानाच्वन।”
 39 इमिसं वयकःयात लिसः बिल – “अब्राहाम जिमि तापाःबाज्या खः।” अले वयकलं धयादिल – “छिकपिं अब्राहामया सन्तान खः धयागु जूसा अब्राहामं यानाः वं थें छिकपिन्सं नं यानादी माःगु खः।
 40 परमेश्वरं धयादीगु सत्य खँ धाल धकाः छिकपिन्सं जितः स्यायेत स्वल, थथे अब्राहामं यानामदी।
 41 छिकपिनि बाःनं छु यात छिकपिन्सं नं व हे यानादी।”
 इमिसं धाल – “जिपिं व्यभिचारं बूपिं मखु, जिमि छम्ह हे अबु दु, वयकः खः परमेश्वर।”
 42 वयकलं धयादिल – “परमेश्वर छिकपिनि बाः खः धयागु जूसा छिकपिन्सं जितः माया यानादी माःगु खः, छायाधाःसा जितः वयकलं छवया हयादीगुलि जि वयाच्वनागु खः। जि थःगु हे इच्छां वयागु मखु, बरु वयकलं हे जितः छवयाहयादीगु खः।
 43 जि धयागु खँ छिकपिन्सं गथे मथूगु? जिगु खँ न्यने मास्ति मवःगुलि छिकपिन्सं जिगु खँ मथूगु खः।
 44 छिकपिं शैतानया सन्तान जूगुलि गथे छिकपिनि बाःनं याना जुल, अथे हे छिकपिन्सं नं याना जुइ। न्हापांनिसें हे शैतान धाःम्ह ज्यानमारा खः। वयाके सत्य धयागु हे मदुगुलि वं सत्य ज्याखँ याना जुइ फइ मखु। थःगु स्वभाव गथे खः अथे हे वं मखुगु खँ जक ल्हाना जुइ, छायाधाःसा व मखुगु खँ जक ल्हाना जुइम्ह खः, अले मखुगु खँ ल्हाना जुइपिनि अबु खः।
 45 जिं छिकपिन्त सत्य खँ धयागुलि छिकपिन्सं जितः विश्वास यानामदीगु खः।
 46 छिकपिं मध्ये सुनानं जिं पापयात काः जितः दोष बियादी फु ला? जिं सत्य खँ धयागु खःसा छिकपिन्सं जितः छाया विश्वास याना मदीयागु?
 47 परमेश्वरया मनुखं जक परमेश्वरयागु खँ न्यनी। छिकपिं परमेश्वरयापिं मनूत मखुगुलि छिकपिन्सं जिं धयागु खँ न्यनामदीगु खः।”

अब्राहाम स्वयाः येशू तःधं

- 48 अले यहूदी नायःतयसं वयकःयात धाल – “छ सामरी खः, अले छंके भूत दुबिनाच्वंगु दु धकाः जिमिसं धयागु धाथें हे खः।”
 49 वयकलं लिसः बियादिल – “जिके भूत दुबिनाच्वंगु मदु। जिं जिमि बाःयात तःधंका च्वना, छिकपिन्सं जितः क्वह्यंकादिल।
 50 जि थथःम्हं तुं तःधं मजुया, तर जितः तःधंकेत स्वया च्वंम्ह ला छम्ह हे दु। अले वयकलं हे थ्व खँ क्वःछिनादी।
 51 जिं छिकपिन्त खःगु खँ धाये – जिगु वचन मानय् याइम्ह मनु गुबलें हे सी मखु।”
 52 इमिसं धाल – “आः ला जिमिसं बांलाक हे सिल, छंके भूत दुबिनाच्वंगु हे दु। अब्राहाम व अगमवक्तात ला सिनावन धाःसा छं गथे यानाः छंगु वचन मानय् याइपिं मनूत गुबलें हे सी मखु धकाः धाये फुगु?
 53 सी धुंक्मह तापाःबाज्या अब्राहाम स्वयाः नं छ तःधं ला कि छु? अगमवक्तात ला सिनावन धाःसा छं थःत सु ताय्का च्वना?”
 54 वयकलं लिसः बियादिल – “जि थथःम्हं तःधं जुयागु जूसा जि तःधंम्ह मखु। तर छिकपिन्सं जिमि बाः धकाः धाःम्ह परमेश्वर जिमि बाःनं हे जितः तःधं यानादीगु खः।
 55 वयकःयात छिकपिन्सं म्मस्युनि, जिं धाःसा म्मस्यु। जिं वयकःयात म्मस्यु धकाः धाल धाःसा जि नं छिकपिं थें तुं मखुगु खँ ल्हाइम्ह जुइ। जिं वयकःयात म्मस्युगुलि वयकःयागु वचन मानय् यानाच्वना।
 56 जि वइगु ई स्वयेत छिकपिनि तापाःबाज्या अब्राहामं तसकं इच्छा याःगु खः, अले खनाः तसकं लयताल।”
 57 अले इमिसं धाल – “छ नेय्दें ला मदुनि धाःसा छं अब्राहामयात गथे यानाः खन?”
 58 वयकलं इमित लिसः बियादिल – “जिं छिकपिन्त खःगु खँ धाये – अब्राहाम स्वयाः न्हापांनिसें हे जि दु।”
 59 थ्व खँ न्यनाः इमिसं वयकःयात कयकेत ल्वहं काल। तर वयकः इमिसं मखंक सुस्वक देगलं पिहां झाल।

9

येशू व कांम्ह मनु

- 1 येशू लँय झ़ाया च्वंबलय् छम्ह बूसानिसें हे कांम्ह मनूयात खन।
 2 चेलातयसं वयकःयाके न्यन – “गुरुज, थ्व मनु बूसानिसें कां जूगु वयागु पापं यानाः ला कि वया मांबौपिनिगु पापं यानाः?”
 3 वयकलं लिसः बियादिल – “वयात अय् जूगु वं पाप याःगुलि मखु, वया मांबौपिनिगु पापं नं मखु, बरु व मनुखं यानाः परमेश्वरयागु ज्या फुक्कसिनं सीके फयेमा धकाः थथे जूगु खः।
 4 झीसं न्हि दतले जितः छवया हःम्हयसिगु ज्या यायेमाः, चान्हय् सुनानं ज्या याइ मखु।

- 5 संसारय् दतले जि संसारया जः खः।”☆
- 6 थथे धयाः वयकलं बैय् ई फानाः चा न्हायाः कांम्हय्सिगु मिखाय् इलादिल।
- 7 अले वयात थथे धयादिल – “सिलोआम धाःगु पुखुलिइ वनाः सिलाछव।” सिलोआमयागु अर्थ “छवःगु” खः। अले वं वनाः सिला छवःबलय् मिखां खन।
- 8 अले वयागु जःखः च्वपि व वयात न्हापानिसें फवनाच्चंगु खंपिन्सं थथे धाल – “थ्व व हे फवगिं, मखु ला?”
- 9 गुम्ह गुम्हय्सिनं “थ्व व हे खः” धकाः धाल, गुलिसिनं “मखु, व थें च्वंम्ह मेम्ह हे मनू खः” धकाः धाल। कांनं धाल – “व मनू जि हे खः।”
- 10 इमिसं वयात धाल – “अय्सा छंगु मिखा गथे चाल लय?”
- 11 वं लिसः बिल – “येशू धाःम्ह मनूखं चा न्हायाः जिगु मिखाय् इलाः थथे धाल – ‘सिलोआमय् वनाः सिलाछव।’ जि वनाः सिलाबलय् मिखां खन।”
- 12 इमिसं वयात धाल – “येशू धाःम्ह मनू गन दु लय?”
- वं धाल – “जिं मस्यु।”

फरिसीतय्सं न्यनेकने याःगु

- 13 अले इमिसं व मनूयात फरिसीतय्थाय् यंकल।
- 14 येशू चा न्हायाः वयात मिखां खंकादीगु विश्रामबार खुन्हु खः।
- 15 अय्जगुलि फरिसीतय्सं वयात हानं छकः गथे यानाः मिखां खन धकाः न्यन। अले वं इमित धाल – “वयकलं जिगु मिखाय् चा न्हायाः इलादिल। चा सिला छवयाबलय् जिं मिखां खन।”
- 16 गुम्हं गुम्हं फरिसीतय्सं धाल – “विश्रामबार मानय् मयाःगुलि थ्व मनू परमेश्वरयाम्ह मखु।” हानं गुलिसिनं धाल – “छम्ह पापी मनूखं थपाय्धंगु चिं गथे याये फइ?” थुकथं इमि दथुइ खँ मिलय् मजुल।
- 17 इमिसं हानं वयाके न्यना स्वल – “वं छंगु मिखा चाय्का ब्युगुलि छं व सु धकाः बिचाः याना?”
- वं लिसः बिल – “व अगमवक्ता खः।”
- 18 अय्न् यहदीतय्सं व मनू कांम्ह खः, आः वं मिखां खन धकाः वया मांबौपिन्त सःताः मन्यंतले विश्वास मयाः।
- 19 इमिसं थथे धकाः न्यन – “बूसानिसें छिमि काय् कांम्ह खः ला? आः वं गथे जुयाः खन?”
- 20 वया मांबौपिन्सं लिसः बिल – “थ्व जिमि काय् खः, अले बूसानिसें थ्व कांम्ह खः धकाः जिमिसं स्यु।
- 21 आः जक गथे यानाः खन धकाः जिमिसं मस्यु। अले हानं सुनां वयागु मिखा चाय्काबिल व नं जिमिसं मस्यु। वयाके हे न्यनादिसँ। थ्व मचा मखय् धुंकल थ्वं थःम्हं हे धायेफु।”
- 22 सुनानं येशयात मुक्ति बीम्ह ख्रीष्ट खः धकाः धाल धाःसा व मनूयात धर्मशास्त्र स्यनीगु छैनं पितिनाछवयेगु धकाः इमिसं सल्लाह यानातःगुलि वया मांबौपिन्सं ग्यानाः थथे लिसः ब्युगु खः।
- 23 उकिं हे वया मांबौपिन्सं “व मचा मखय् धुंकल, वयाके हे न्यनादिसँ” धकाः धाःगु खः।
- 24 इमिसं व कांम्ह मनूयात सःताः हानं धाल – “परमेश्वरया न्ह्यःने छं खःगु खँ ल्हाय् धकाः पाफ। छन्त लय्कूम्ह मनू पापी खः धकाः जिमिसं स्यु।”
- 25 वं लिसः बिल – “व मनू पापी खः कि मखु धकाः जिं मस्यु। छता हे जक खँ जिं स्यु, जि न्हापा कांम्ह खः, आः जिं मिखां खन।”
- 26 इमिसं वयात धाल – “वं छन्त छु यात? वं छंगु मिखा गथे यानाः चाय्काबिल?”
- 27 वं इमित लिसः बिल – “जिं छिकपिन्त न्हापा हे धायेधुन, छिकपिन्सं न्यनामदी। व हे खँ हानं छाया न्यनादियागु? छिकपिं वय्कःया चेला जुइ मास्ति वः ला कि छु?”
- 28 अले इमिसं वयात हक्काः थथे धाल – “छ हे खः का वया चेला। जिपि ला मोशाया चेला खः।
- 29 परमेश्वरं मोशानापं नवानादीगु खः धकाः जिमिसं स्यु। तर थ्व मनू गनं वःम्ह खः धकाः जिमिसं मस्यु।”
- 30 अले वं लिसः बिल – “थ्व हे ला खः, अजू चायापुगु खँ। वय्कः गनं ज्ञायादीम्ह खः धकाः छिकपिन्सं मस्युसां वय्कलं जिगु मिखा चाय्कादिल।
- 31 पापीतय्गु खँ परमेश्वरं न्यनादी मखु धकाः जिमिसं स्यु। परमेश्वरया भय काइम्ह व वय्कलं धाःथें याना जुइम्हय्सिगु जक खँ न्यनादी।
- 32 संसार सृष्टि जूसानिसें थौं तक बूसानिसें कां जूम्हय्सिगु मिखा चाय्का ब्युगु खँ न्यनागु मदुनि।
- 33 थ्व परमेश्वरयाम्ह मनू मखु धयागु जूसा थ्वं थज्याःगु चिं याये फइ मखु।”
- 34 इमिसं वयात धाल – “पापय् बुयाः पापय् हे ब्वलंम्ह छं जिमित स्यं वयागु ला?” थथे धयाः इमिसं वयात पितिनाछवल।
- 35 व मनूयात फरिसीतय्सं पितिना हल धयागु न्यनाः येशू वयात नाप लानाः थथे धयादिल – “छं मनूया काय्यात विश्वास यानादिया ला?”
- 36 वं लिसः बिल – “जिं विश्वास यायेमाःम्ह वय्कः सु खः धयादिसँ।”

- 37 वयक्कलं धयादिल – “छिं वयात खंगु दु, छिनाप खँ ल्हाना च्वंम्ह व हे खः।”
 38 वं धाल – “प्रभु, जिं विश्वास याये।” अले वं वयक्कःयात भागि यात।
 39 वयक्कलं धयादिल – “जि थ्व संसारय् न्याय यायेत वयागु खः। आवनिसें कांपिन्सं खनी, अले मिखां खपिं कां जुइ।”
 40 थ्व न्यनाः अन दुपिं गुम्हं गुम्हं फरिसीतयसं वयक्कःयात थथे धाल – “अयसा जिपिं नं कांपिं ला?”
 41 वयक्कलं इमित धयादिल – “छिकपिं कां जूगु जूसा पापी जुयादी मखुगु। अयनं छिकपिन्सं ‘जिपिं कां मखु’ धकाः धाःगुलि छिकपिन्के पाप दया हे च्वनी।”

10

भिम्ह फैजवाः

- 1 “जिं छिकपिन्त खःगु खँ धाये – फैगलय् लुखां दुहां मवसे मेथासं वइम्ह मनु खँ व दाखँ खः।
 2 फैजवाः धाःसा लुखां दुहां वइ।
 3 फैजवाःयात लुखा पिवालं खापा चाय्काबी। फैतयसं नं वयागु सः ताइ। अले वं फैचातय्त नां कयाः सःताः पिने ब्वना यंकी।
 4 थुकथं फैतयत् पित हये धुंकाः व फैतयगु न्ह्यः न्ह्यः वनी। वयागु सः म्हस्यगुलि फैत नं वयागु ल्यूल्यु वनी।
 5 म्हमस्यूमहयसिगु ल्यूल्यु इपिं वनी मखु, बरु वयात खनाः ग्यानाः बिस्सुं वनी। म्हमस्यूमहयसिगु सः इमिसं म्हमस्यु।”
 6 वयक्कलं थ्व खँ इमित धयादीगु खः। अयनं इमिसं वयक्कलं इमित छु धाल धकाः थुइके मफु।
 7 अयजूगुलि वयक्कलं इमित हानं धयादिल – “जिं छिकपिन्त खःगु खँ धाये – फैगःयागु लुखा जि हे खः।
 8 जि स्वयाः न्हापा वःपिं फुक्कं खँ व दाखँ खः। अयनं फैतयसं इमिगु खँ मन्यं।
 9 जि लुखा खः। जिगु लुखां दुहां वःम्ह बचय् जुइ, अले व दुनेपिने जुइ दइ, वयात ज्वयेत ख्यः नं दइ।
 10 खँ खुइत, स्यंकेत व स्यायेत जक वइ। तर जि इमित जीवन दयेमा, अले व यक्व जीवन दयेमा धकाः वयागु खः।
 11 “जि भिम्ह फैजवाः खः। भिम्ह फैजवालं फैतयगु नितिं सीत तकं लिफः स्वइ मखु।
 12 फै स्वयेत तयातःम्ह मनु फैथुवाः मखु, बरु फै ज्वयेत तयातःम्ह च्यः जक खः, गुम्ह गुंखिचा वःगु खनेवं फैत फुक्क त्वःताः बिस्सुं वनी। अले गुंखिचां फैतयत् ज्वनाः लुया यंकी, अले छ्यालब्याल नं याना थकी।
 13 व मनु फै ज्वयेत तयातःम्ह च्यः जूगुलि फैतयगु वास्ता मयासैं बिस्सुं वनी।
 14 “जि भिम्ह फैजवाः खः। अथे जूगुलि जिं जिम्ह फैचात फुक्कं म्हस्यु, अले फैतयसं नं जितः म्हस्यु।
 15 गथे बाःनं जितः म्हस्यु, अथे हे जिं नं बाःयात म्हस्यु। अले फैतयगु नितिं जि थः हे तं सिना बी।*
 16 जिमि फैत थ्व फैगलय् जक मखु, मेथाय् नं दु। इमित नं जिं हयेमानि। इमिसं नं जिगु सः ताइ। थुकथं फुक्क फैत छथ्वः जुइ, अले इमि फैजवाः नं छम्ह हे जुइ।
 17 “जि हानं म्वाना वयेगु कथं सी त्यनागुलि बाःनं जितः तसकं माया यानादी।
 18 जितः सुनानं स्याये फइ मखु, बरु जि थःयसैं सिना बीत्यनागु खः। जि थथःम्हं तुं सीगु नं व हानं म्वाना वयेगु नं जिंके अधिकार दु। जितः जिमि बाःनं बियादीगु आज्ञा नं थ्व हे खः।”
 19 थ्व न्यनाः यहदीतय् नायःत थथः हे बाल।
 20 इपिं मध्ये यक्वसिनं थथे धाल – “थ्व मनूयाके भूत दुबिनाच्वंगु दु। थ्व वें जुइ धुंक्कल। थज्याःम्हयसिगु खँ छिमिसं छाय् न्यनागु?”
 21 मेपिन्सं थथे धाल – “भूत दुब्यूमह मनुखं थज्याःगु खँ ल्हाइ मखु। कांम्ह मनूयागु मिखा भूत दुब्यूमह मनुखं चाय्काबी फइ ला?”
 यहदीतय् नायःतयसं येश्यात मानय् मयाःगु
 22 थुबलय् चिकुला खः। अले यस्शलेमयागु देगः देछाय्गु नखः खः।
 23 येशू सोलोमन धाःगु दलानय् थुखे उखे जुयाच्वनादीबलय्
 24 वयक्कःयाथाय् मुनाः यहदीतय् नायःतयसं थथे धाल – “गुबलय् तक छिं जिमित थथे दोमन याका तयेगु? छि मुक्ति बीम्ह ख्रीष्ट हे खः धयागु जूसा जिमित तप्यंका धयादिसैं।”
 25 वयक्कलं लिंसः बियादिल – “जिं छिकपिन्त धया नं छिकपिन्सं विश्वास यानामदी। जिमि बाःयागु नामं जिं यानाच्वनागु अजू चायापुगु ज्यां हे जिगु साक्षी बी।
 26 छिकपिं जिमि फैत मखुगुलि छिकपिन्सं जिं धयागु खँय् विश्वास यानादी मफुगु खः।
 27 जिम्ह फैतयसं जिगु सः ताइ, जिं इमित म्हस्यु, अले इपिं नं जिगु ल्यूल्यु वइ।
 28 इमित जिं अनन्त जीवन बी। इपिं गुबलें नाश जुइ मखु। जिगु ल्हातं इमित सुनानं लाकायंकी मखु।
 29 इपिं जितः बियादीम्ह जिमि बाः दकलय् तःधंम्ह खः। बाःयागु ल्हातिं सुनानं इमित लाकायंके फइ मखु।

* 10:15 १०:१५ मती ११:२७; लूक १०:२२

- 30 जि व जिम्ह बा: छम्ह हे ख:।”
- 31 वय्कल:यात ल्वहँतं कयकेत यहदीतय नाय:तयसं हानं ल्वहं काल।
- 32 वय्कलं इमित धयादिल – “बा:यापाखें जिं छिकपिन्त यक्व हे भिंगु ज्या याना: क्यनागु दु, उकी मध्ये छुकिं याना: छिकपिन्सं जित: ल्वहँतं कयकेत्यना?”
- 33 अले इमिसं वय्कल:यात लिस: बिल – “भिंगु ज्या या:गुलि जिमिसं छन्त ल्वहँतं कयकेत्यनागु मखु, बरुं छं परमेश्वरयात क्वह्यंका: खँ ल्हा:गुलि कयकेत्यनागु ख:। छं मनू जुया: नं परमेश्वर धका: धया जूगुलि थथे यायेत्यनागु ख:।”☆
- 34 वय्कलं लिस: बियादिल – “छिकपिनिगु व्यवस्थाय नं थथे च्वयात:गु, मदु ला- ‘परमेश्वरं धयादिल – “छिपिं फुक्कं घ: ख:?”” ☆
- 35 सुनां परमेश्वरयागु वचन न्यना काइ, वयात वय्कलं घ: धका: धयादी। थथे धाल धका: धर्मशास्त्र मानय् मया:गु जुइ मखु।
- 36 बा:नं ल्यया: थ:म्ह हे याना: संसारय् छ्वया हयादीम्हयसित परमेश्वरयात क्वह्यंकल धका: छिकपिन्सं धयादीया ला, छायाधा:सा जिं ‘जि परमेश्वरया काय् ख:’ धका: धया?
- 37 जिमि बा:यागु ज्या जिं याना मच्चंगु जूसा छिकपिन्सं जित: विश्वास यानादीम्वा:।
- 38 जिं परमेश्वरयागु ज्या यानाच्चनागु दुसा जित: विश्वास मया:सां जिं यानागु ज्या यात विश्वास यानादिसँ। उकिं जिके बा: दी, अले जि बा:याके दु धका: छिकपिन्सं सीकादिसँ, थुइकादिसँ।”
- 39 इमिसं हानं वय्कल:यात ज्वनेत स्वल। तर वय्कल: इपिपाखें बचय् जुया: झाल।
- 40 वय्कल: हानं यर्दन पारिइ यहन्नां न्हापा बप्तिस्मा बिया च्वंथाय् झाल, अले अन हे च्वनादिल।☆
- 41 यक्व मनूतयसं वय्कल:याथाय् वया: थथे धाल – “यहन्नां छुं नं चिं क्यना मवं, अयनं यहन्नां कंगु खँ फुक्कं थ्व मनूलिसे पाय्छि जू व:।”
- 42 अले अन यक्वसिनं वय्कल:यात विश्वास यात।

11

लाजरसयात म्वाकादीगु

- 1 बेथानियाय् च्वंम्ह लाजरस धा:म्ह मनू म्हंमफय्का च्वन। वया निम्ह तता मार्था व मरियम दु।☆
- 2 थ्व हे मरियमं प्रभुयागु तुतिइ भिंगु नस्वा:गु चिकनं बुका: थ:गु सं हुया ब्युगु ख:। तसकं मफय्का च्वंम्ह लाजरस वया किजा ख:।☆
- 3 उकिं मार्था व मरियमं वय्कल:यात थथे धाय्के छ्वयाहल – “प्रभु, छिं माया यानादीम्ह जिमि किजा तसकं मफय्का च्वन।”
- 4 थ्व न्यना: वय्कलं धयादिल – “थ्व ल्वचं लाजरस सी मखु। परमेश्वरयागु महिमाया निति व परमेश्वरया काय्यात त:धंकेत व थथे म्हंमफुगु ख:।”
- 5 वय्कलं मार्था, वया केहें व लाजरसयात माया यानादी।
- 6 लाजरस म्हंमफय्का च्वन धयागु न्यना: नं वय्कल: निन्हु तक थ: च्वनागु थासय् हे च्वनादिल।
- 7 निन्हु लिपा वय्कलं चेलातयत् थथे धयादिल – “झी हानं यहदियाय् लिहां वनेनु।”
- 8 अले चेलातयसं धाल – “गुरुजु, उखुन्हु तिनि ला यहदीतय नाय:तयसं छित: ल्वहँतं कय्का: स्यायेत्यन। हानं अन हे झायादी त्यनागु ला?”
- 9 वय्कलं लिस: बियादिल – “छन्हुया झिनिचौ दइगु मखु ला? संसारयागु जलं याना: न्हिनय् जुइम्ह मनूयात लुफि हाइ मखु।
- 10 तर ज: मदुगुलि याना: चान्हय् जुइपिन्त लुफि हाइ।”
- 11 वय्कलं हानं धयादिल – “झी पासा लाजरस घनाच्चंगु दु। जि वयात न्ह्यलं चाय्का ब्यू वनेत्यना।”
- 12 अले चेलातयसं लिस: बिल – “प्रभु, व घनाच्चंगु जूसा दें हे दनी नि।”
- 13 वय्कलं लाजरस सी धुंकल धका: धयादीगु ख:। तर इमिसं धा:सा व धात्थें हे घनाच्चन धयादीगु धका: मतिइ तल।
- 14 उकिं वय्कलं इमित ध्वाथुइक धयादिल – “लाजरस सी धुंकल।
- 15 छिमिसं विश्वास याये फयेमा धका: हे जि अन मवनागु ख:, उकिं जि लयता:। न्ह्याथे जूसां झी आ: अन वनेनु।”
- 16 अले दिदुमस धा:म्ह थोमां थ: चेला पासापिन्त धाल – “नु, झी नं वय्कल: नाप वने सी मा:सां सी।”
- 17 वय्कल: अन थयंबलय् लाजरसयात सिना: नं थुनात:गु हे प्यन्हु दये धुंकल।
- 18 बेथानिया यरूशलेमं तीन किलोमिटर ति तापा:।
- 19 यक्व हे यहदीत मार्था व मरियमपिन्थाय् इमि किजा सीगुलि बिचा: वयाच्चंगु दु।
- 20 वय्कल: झायाच्चन धयागु सिया: मार्था वय्कल:यात नापला: वन। मरियम जक छैय् तुं च्वनाच्चन।

- 21 मार्या येशूयात धाल – “प्रभु, छि थन दीगु जूसा जिमि किजा सी मखुगु।
 22 आ: तक नं छिं परमेश्वरयाके न्हागु हे फ्वंसां छित: बियादी धका: जिं स्यू।”
 23 वयकलं धयादिल – “छिमि किजा हानं म्वाना वइतिनि।”
 24 मार्या धाल – “दकलय् लिपायागु दिनय् सीपिं म्वाना वइबलय् व नं म्वाना वइ धका: जिं नं स्यू।”
 25 वयकलं धयादिल – “सीम्ह म्वाकीम्ह व जीवन बीम्ह जि हे ख:। जित: विश्वास या:म्ह मनु सीसां म्वाना वइ।
 26 अले म्वानाच्चं पि मनुतयसं जित: विश्वास या:सा गुबलें हे सी मखु। छिं थ्व खँय् विश्वास यानादिया ला?”
 27 वं धाल – “ख: प्रभु, संसारय् झायादी मा:म्ह परमेश्वरया काय्, मुक्ति बीम्ह ख्रीष्ट छि हे ख: धका: जिं विश्वास यानागु दु।”
 28 थथे धया: मार्या लिहां वन। अले थ: केहें मरियमयात स:ता: न्हाय्पनय् तीजक थथे धाल – “गुरुजु झाये धुंकल, छन्त माला च्वनादीगु दु।”
 29 थ्व न्यना: मरियम काचाकाचां दना: वन।
 30 थुबलय् तक वयक: गामय् थ्यंक: मझा:नि, मार्या नापला:गु थासय् हे दनि।
 31 बिचा: वयाच्चं पि यहदीतयसं थथे हथाय् चाया: मरियम पिहां वंगु खना: लाजरसयात थुनात:थाय् वना: ख्व: वंगु जुइ धका: मतिइ तया: इपिं नं वया ल्यूल्यु वन।
 32 थुकथं मरियम वयक: दीथाय् थ्यन, अले वयक:यात खनेवं वयक:यागु पालिइ भ्वपुया: थथे धाल – “प्रभु, छि थन दीगु जूसा जिमि किजा सी मखुगु।”
 33 थुकथं मरियम अले व नाप व:पिं यहदीत ख्वयाच्चं वंगु खना: वयक:यात तसकं नुग: मछिन।
 34 अले वयकलं न्यनादिल – “छिमिसं वयात गन तया: तया?”
 इमिसं लिस: बिल – “प्रभु, स्व: झासँ।”
 35 येशू ख्वयादिल।
 36 वयक: थथे ख्वयादीगुलि मनुतयसं धाल – “स्व, वयकलं वयात गपायसकं माया यानादी।”
 37 इपिं मध्ये गुलि गुलिसिनं थथे धाल – “कांम्हयसित खंकाबी फुम्हयसिनं लाजरसयात सी न्हु: छाय् बचय् याये मफुत?”
 38 थुकथं तसकं नुग: मछिका: वयक: चिहानय् झाल। थ्व चिहान छगू गुफाय् ला:। थुकियागु प्वा: ल्वहं छगलं तिनात:गु ख:।
 39 वयकलं धयादिल – “ल्वहं चीकि।”
 लाजरसया तता मार्या वयक:यात धाल – “प्रभु, आ: ला नवये धुंकल जुइ, सीगु हे प्यन्हु मछि दये धुंकल।”
 40 वयकलं वयात धयादिल – “छिं विश्वास यानादीसा, परमेश्वरयागु त:धंगु महिमा स्वये खनी धका: जिं मधया ला?”
 41 अले इमिसं ल्वहं चीकल। वयकलं च्वय् स्वया: धयादिल – “बा:, जिं छित: सुभाय् बी। जिगु खँ छिं न्यनादीगु दु।
 42 छिं जिगु खँ न्हाबलें न्यनादी धका: जिं स्यू। थन दना च्वं पिन्सं जित: छ्वयाहयादीम्ह छि हे ख: धका: विश्वास याये फयेमा धका: जिं थथे धयागु ख:।”
 43 थुलि धया: वयकलं तस्सलं स:तादिल – “अय् लाजरस, पिहां वा।”
 44 अले सीम्ह लाजरस पिहां वल। वयात छेननिसें तुतिइ तक सुति कापतं हिनात:गु दु। येशू इमित धयादिल – “काप: फयना: वयात वनेब्यु।”
 येशूयात स्यायेत ग्वसा: ग्व:गु
 मर्ती २६:३-५; मर्क १४:१-२; लूक २२:१-२
 45 थ्व खना: मरियमनापं व:पिं यक्व हे यहदीतयसं नं वयक:यात विश्वास यात।
 46 इपिं मध्ये सुं मनुतयसं धा:सा फरिसीतय्थाय् वना: वयकलं यानादीगु खँ कनाबिल।
 47 उकिं त:धं पिं पुजाहारीत व फरिसीत मुना: थथे धका: सल्लाह यात- “आ: झीसं छु यायेगु? थ्व मनुखं यक्व हे अजू चायापुगु चिं याना: क्यनाच्चन।
 48 थथे हे याका तल धा:सा फुक्कसिनं हे वयात विश्वास याइ। अले रोमीत वया: झीगु देग: व झीगु जातियात हे नाश यानाछ्वइ।”
 49 इपिं मध्ये उगु दँयाम्ह दकलय् त:धंम्ह पुजाहारी कैयाफां थथे धाल – “छिमिसं छुं हे मस्यू।
 50 देशय् च्वं पिं दक्व मनुत नाश जुइगु स्वया: छम्ह मनु सीगु हे भिं जुइ धका: छिमिसं मस्यू ला?”
 51 थ्व खँ वं थ:म्हं हे धा:गु मखु, बरु उगु दँयाम्ह दकलय् त:धंम्ह पुजाहारी जूगुलि यहदीतयगु नितिं येशू सी हे मा: धका: अगमवाणी नवा:गु ख:।
 52 यहदीतयगु नितिं जक मखु, बरु छ्यालब्याल जुयाच्चं पिं परमेश्वरया फुक्क सन्तानतयत्त छथाय् मुंकेत नं ख:।
 53 उखुन्हुनिसें येशूयात गथे याना: स्यायेगु धका: इमिसं ग्वसा: ग्वल।
 54 अयजगुलि अबलय् निसें वयक: यहदीतयसं खंक यहदिया जिल्लाय् जुया मदी। तर अनं मरुभूमिया लिक्क ला:गु एफ्राइमय् झाल। वयक: अन हे चेलात नाप च्वनादिल।

55 अबलय् यहदीतयगु छुत्काराया नखः न्ह्यःने थ्यंकः वःगुलि नखः न्ह्यः हे थःथपिन्त च्वख यायेत यक्व हे मनूत गां गामं यरूशलेमय वन।

56 इमिसं वयकःयात माः जुल। अले देगलय् दनाच्चंबलय् इमिसं थथे धकाः खँ ल्हात- “नखःबलय् व वइ ला कि वइ मखु, छिमिगु छु बिचाः दु?”

57 तःधंपि पुजाहारीत व फरिसीतयसं येशूयात सुनानं खंसा इमित वयाः कं धकाः मनूतयत् उजं बियातःगु दु। इमिसं वयकः थन दी धकाः सीवं वनाः ज्वनेत थथे याःगु खः।

12

बेथानियाय् येशूयात चिकनं लूगु

मती २६:६-१३; मर्क १४:३-९

1 छुत्काराया नखःया खुन्हु न्ह्यः येशू बेथानियाय् झाल। थ्व हे गामय् वयकलं सी धुकूमहयसित म्वाकादीमह लाजरस च्वनाच्चंगु दु।

2 इमिसं वयकःयात भवय् ज्वरय् यात। मार्या भलि जुयाच्चन। वयकःनापं भवय् नयेत फयतुपि मध्ये लाजरस नं छमह खः।

3 मरियमं तसकं नस्वाःगु व थिकेगु जटामसीया बागू लिटर चिकनं येशूयागु पालिइ थाकाः थःगु सं वयकःयागु पालि ह्याबिल। चिकनं यानाः छँ छखां हे मगमग नस्वाः वल।*

4 वयकःयात धोखा बीमह चेला यहदा इस्करियोतं धाल -

5 “थ्व नस्वाःगु चिकन्या मू स्वसः दिनार तुइ। थ्व मियाः नये मखंपिन्त इनाब्यगु जसा गुलि ज्यगु।”

6 वं थथे धाःगु नये मखंपिन्त माया याना मखु, बरु खँ जूगुलि खः। धिबाया म्हिचा ज्वनाजुइमह जुइगुलि वं म्हिचाय् च्वंगु धिबा कायेगु नं याः।

7 उकिं वयकलं धयादिल - “व नाप हाले मते। वं थथे याःगु जितः थुनीबलयसित खः।

8 नये मखंपि छिपिनाप न्ह्याबलें दइ, तर जि छिपिनाप न्ह्याबलें दयाच्चनी मखु।”*

9 येशू अन दी धकाः सीकाः यक्व हे यहदीत अन वल। इपिं अन वयकः स्वयेत जक वःगु मखु, बरु वयकलं म्वाकूमह लाजरसयात नं स्वयेत वःगु खः।

10 उकिं तःधंपि पुजाहारीतयसं लाजरसयात नं स्यायेगु ग्वसाः ग्वल,

11 छाय्धाःसा वं यानाः यक्व हे यहदीतयसं इमित त्वःताः येशूयात विश्वास यात।

येशू यरूशलेमय् झाःगु

मती २१:१-११; मर्क ११:१-११; लूक १९:२८-४०

12 कन्हय् खुन्हु जुइगु छुत्काराया नखः हनेत वःपि ग्वाः ग्वाः मनूतयसं येशू यरूशलेमय् झायात्यंगु दु धकाः सीकल।

13 उकिं इमिसं ताय्गः सिमाया कचामचा ज्वनाः-

“होसन्ना, इस्त्राएल्लयामह जुजु

परमप्रभुयागु नामं झाःमहयसिया

जयजय जुइमा”

धकाः हा हां वयकःयात लसकुस याः वन।*

14 छमह मचामह गंधा लुइकाः वयकः उकी हे गयाः झाल। थ्व खँ थथे च्वयातःगु दु -

15 “हे सियोनया शहरय् च्वपिं,

ग्याये मते,

छिमि जुजु गंधाया मचा गयाः

झायाच्चंगु दु।”*

16 न्हापां ला वयकःया चेलातयसंनापं थ्व खँ थुइके मफु। येशू सिनाः म्वानाः स्वर्गय् झाये धुंकाः तिनि इमिसं धर्मशास्त्रय् च्वयातःगु थ्व खँ व लसकुस याःगुया अर्थ थुल।

17 येशू थुना तःमह लाजरसयात सःताः म्वाकादीबलय् न्ह्यःने दुपि मनूतयसं थ्व खँ जूगु हे खः धकाः धयाजुल।

18 वयकलं सीमह म्वाकादिल धकाः न्यनाः ग्वाः ग्वाः मनूतयसं वयकःयात नापलाः वल।

19 उकिं फरिसीतयसं थःथवय् खँ ल्हात- “का स्व, संसार फुकक हे व नाप वन। आः ला झीसं वयात छुं हे याये फइ मखुत।”

- 20 अन नखःबलय आराधना यायेत वःपि मध्ये ग्रीकत नं दु।
 21 थुपि ग्रीकतयसं गालीलयागु बेथसेदाय च्वंमह फिलिपयाथाय वनाः थथे धाल – “भाजु, जिमि नं येशूयात स्वयेमास्ति वल।”
 22 फिलिपं वनाः अन्द्रियासयात धाल। अले इपि निमहं येशूयात धाः वन।
 23 अले वयक्कलं इमित लिसः बियादिल – “मनूया काय्यात तःधंकीगु ई वल।
 24 जिं छिमित खःगु खँ धाये – छव चाय लानाः ध्वमगीसा छगः हे जुयाच्चनी, चाय लानाः ध्वगीसा जक यक्व छव सइ।
 25 थःगु जीवनयात माया याइमहयसिनं अनन्त जीवन काये फइ मखु। सुनां थःगु जीवनयात माया याइ मखु, वयात अनन्त तकं म्वाका तइ।*
 26 सुयां जितः सेवा याये मास्ति वःसा जि नाप वयेमाः। अले जक जि दुथाय जितः सेवा याइमह नं च्वने खनी। सुनां जितः सेवा याइ वयात बाःनं तःधं यानादी।
 27 “जिगु नुगलय तसकं दुःख जुयाच्चंगु दु। उकिं जिं छु धाये? ‘बाः, थ्व इलं जितः बचय यानादिसँ’ धायेगु ला? मखु, थुलि हे जुइकेत जि वयाच्चनागु खः।
 28 ‘बाः, छिगु नायात तःधंकादिसँ।’ ”
 अले स्वर्ग थथे धयाहल – “जिं तःधंके धुनु, आः हानं तःधंके तिनि।”
 29 अन दनाच्चपि मनूतयसं थ्व सः तायाः नँ न्यात धकाः धाल। मेपिन्सं धाल – “स्वर्गदूतं व नाप खँ लहाःगु जुइ।”
 30 वयक्कलं इमित धयादिल – “थ्व खँ धयाहःगु छिमिगु नितीं खः, जिगु नितीं मखु।
 31 आः थ्व संसारयागु न्याय जुइ। आः थ्व संसारयाम्ह शासकयात पितिनाछवइ।
 32 जितः यख्खाइबलय जिं फुक्क मनूयात थःथाय सालाकाये।”
 33 थुकथं वयक्कलं थः गुकथं सी धकाः ध्वाथुइकेत थथे धयादीगु खः।
 34 अले यक्व मनूतयसं थथे धाल – “जिमिसं मुक्ति बीमह ख्रीष्ट न्ह्याबले म्वानाच्चनी धकाः व्यवस्थाय च्वयातःगु न्यनागु दु। छिं मनूया काय्यात यख्खाइ तिनि धकाः गुकथं धयादियागु? थ्व मनूया काय धाःमह सु खः?”*
 35 वयक्कलं इमित धयादिल – “छिकपिन्थाय आः छुं ई तक जक जः खयाच्चनी, जः दतले छिकपिं सना जु, मखुसा छिकपिन्त खिउँगुलि त्वपुइ। खिउँथाय जुइपिन्सं थः गन वनाच्चना धयागु तकं सी मखु।
 36 जः दुबलय हे जःयात विश्वास या। अले जक छिपिं जःया सन्तान जुइ।”

यहदीतयगु अविश्वास

- थुलि धयाः येशू अन झाल अले इमिगुपाखें थःत सुचुकादिल।
 37 इमिसं खंक खंक हे उलिमछि चिं वयक्कलं यानाः क्यनादिल नं इमिसं वयक्कःयात विश्वास मयाः।
 38 यशैया अगमवक्तां धयाथक्गु खँ सत्य जुइत थथे जूगु खः –

“हे परमप्रभु, जिमिगु खँ
 सुनानं विश्वास मयाः।

परमप्रभुं यानादीगु तःधंगु अजू चायापुगु ज्या खंसां
 विश्वास मयाः।”*

39 अयजूगुलि नं इमिसं विश्वास याये मफुगु खः, छायाधाःसा यशैयां हानं थथे धया थकल –

- 40 “परमेश्वरं इमिगु मिखा कां यानाः
 नुगः छायाका बिल।
 थथे जूगुलि इमिसं मिखां खनी मखु,
 अले मनं थुइके फइ मखु,
 अले लायकेत जिथाय लिफः स्वयाः वइ मखु।”*

- 41 यशैयां येशू तसकं तःधं धकाः सीकाः वयक्कःयागु खँ थुकथं धाःगु खः।
 42 न्ह्यागु हे जूसां तःमह हे यहदी शासकतयसं नं वयक्कःयात विश्वास यात। अयनं फरिसीत खनाः ग्याःगुलि इमिसं थ्व खँ सुयातं मकं, छायाधाःसा फरिसीतयसं सिल धायेवं इमित धर्मशास्त्र स्यनीगु छैनं पितिनाछवइ।
 43 छायाधाःसा इमित परमेश्वरं स्वयाः मनूतयसं च्वछाइगु यः।

* 12:25 १२:२५ मत्ती १०:३१; १६:२५; मार्क ८:३५; लूक १२:४; १७:३३ * 12:34 १२:३४ भज ११०:४; यशै १:७; इज ३६:२५; दान ७:१४ * 12:38 १२:३८ यशै ५३:१ * 12:40 १२:४० यशै ६:१०

- 44 येशू तस्सलं धयादिल – “जितः विश्वास याःपिन्सं जितः जक विश्वास याःगु मखु, बरु जितः छवया हयादीम्हयसित विश्वास याःगु खः।
- 45 अथे हे जितः खंम्हयसिनं जितः खंगु मखु, बरु जितः छवया हयादीम्हयसित खंगु खः।
- 46 संसारय् जि जः जुया वयाम्ह खः, उकिं जितः विश्वास याःपि मनुत खिउंथाय् जुइ माली मखु।
- 47 सुनानं जिं धयागु वचन न्यै जक न्यनाः धया थें मयात धाःसा जिं वयात न्याय याये मखु, छायाधाःसा जि संसारयात न्याय यायेत वयागु मखु, बरु बचय् यायेत वयागु खः।
- 48 जितः मयय्काः जिगु वचन मानय् मयाइम्ह मनुयागु न्याय जुइ। जिं नवानागु वचनं हे दकलय् लिपायागु दिनय् न्याय याइ।
- 49 जिं नवानाच्चनागु वचन जिगु थःगु हे मखु, बरु जिं छु छु धायेमाःगु व नवाये माःगु खः जितः छवयाहयादीम्ह बाःनं हे उजं बियादीगु खः।
- 50 वय्कःयागु उजं हे अनन्त जीवन खः धकाः जिं स्यु, उकिं जिं नवानागु खँ फुक्कं बाःनं धयादी थें हे नवानागु खः।”

13

येशू चेलातयगु तुति सिला ब्यूगु

- 1 छुत्काराया नखः न्ह्यः येशू थ्व संसारं बाःयाथाय् वनेगु ई वल धकाः सीकाः संसारय् च्वंपि थः चेलातयत माया यानादिल। वय्कलं अन्ततक हे इमित माया यानादिल।
- 2 बहनी नयाच्चंबलय् येशूयात धोखा बीगु खँ सिमोनया काय् यहूदा इस्करियोतयागु मनय् शैतानं तयाबी धुंकल।
- 3 बाःनं फुक्कं वय्कःयागु ल्हातय् बियादीगु दु, अले वय्कः परमेश्वरयाथासं झाःगु खः, अले परमेश्वरयाथाय् तुं वने त्यइन धकाः वय्कलं स्यू।
- 4 उकिं नयेगु त्वःताः वय्कः दनादिल। अले गा त्वःताः स्मालं जँय् हिनादिल।
- 5 अनंलि वय्कलं बाताय् लः तयाः चेलातयगु तुति सिलादिल, अले जँय् हिनातःगु स्मालं हुयादिल।
- 6 थुकथं वय्कः सिमोन पत्रुसयागु तुति सिलेत झाःबलय् वं वय्कःयात धाल – “प्रभु, छिं नं जिगु तुति सिलादीगु ला?”
- 7 वय्कलं लिसः बियादिल – “जिं छु यानाच्चना छं आः थुइ मखुनि, लिपातिनि थुइ।”
- 8 वं धाल – “छिं जिगु तुति सिलादी जि हे मज्यू।”
- अले वय्कलं लिसः बियादिल – “जिं छंगु तुति मस्यसा छ जिम्ह जुइ फइ मखु।”
- 9 अले सिमोन पत्रुसं धाल – “अयसा प्रभु, जिगु तुति जक मखु, ल्हाः व छ्यं नं सिला बियादिसँ।”
- 10 वय्कलं धयादिल – “म्बःल्हुइ धुंकूपिन्सं तुति जक स्यसा गाः, वयागु म्हछम्हं च्वख जुइ। छिपिं च्वख हे जू, तर फुक्कं मखु।”
- 11 वय्कलं थःत धोखा बीम्हयसित म्हस्यगुलि “छिपिं फुक्कं च्वख मजू” धकाः धयादीगु खः।
- 12 थुकथं इमिगु तुति सिला बीधुंकाः वय्कः हानं गां न्ययाः थःगु थासय् फ्यतू झाल। अले वय्कलं इमित धयादिल – “जिं छु यानागु छिमिसं थुल ला?”
- 13 छिमिसं जितः प्रभु व गुरु धकाः धाःगु ठीक हे खः, छायाधाःसा जि प्रभु नं खः, अले गुरु नं खः।
- 14 छिमि गुरु व प्रभु जुयाः नं जिं छिमिगु तुति सिलाबिया धाःसा छिमिसं नं थःथवय् छम्हं मेम्हयसिगु तुति सिला बीमाः।
- 15 जिं याना थें छिमिसं नं यायेमा धकाः जिं याना क्यनागु खः।*
- 16 जिं छिमित खःगु खँ धाये – दास मालिक स्वयाः तःधं जुइ मखु। अथे हे खबर छवया हइम्ह स्वयाः ज्वना वइम्ह तःधं जुइ मखु।*
- 17 थ्व खँ छिमिसं सीकाः यात धाःसा छिपिं धन्यपि जुइ।
- 18 “जिं छिपिं फुक्कसितं धयाच्चनागु मखु। जिं ल्ययापिं मनूतयत जिं म्हस्यु। अयनं ‘जिगु हे नसा नःम्हयसिनं जितः प्यंकेत तुति ल्हन’ धकाः धर्मशास्त्रय् च्वयातःगु खँ पूवकेत थथे जूवःगु खः।*
- 19 जुइ न्ह्यः हे जिं थथे जुइ धकाः धयागुलि थथे जूल धाय्वं जि व हे खः धकाः छिमिसं विश्वास याइ।
- 20 जिं छिमित खःगु खँ धाये – जिं छवया हयाम्हयसित दुकाःम्हयसिनं जितः हे दुकाःगु ति ग्यनी। अथे हे जितः दुकाःम्हयसिनं जितः छवया हयादीम्हयसित दुकाःगु ति ग्यनी।”*

येशू धोखा बीम्ह चेलायागु खँ धयादीगु

मती २६:२०-२५; मर्क १४:१७-२१; लूक २२:२१-२३

- 21 येशू थथे धयादी धुंकाः तसकं नुगः मछिकादिल, अले धयादिल – “जिं छिमित खःगु खँ धाये – छिपिं मध्ये छम्हयसिनं जितः धोखा बी।”
- 22 सुयात थथे धयादीगु खः धकाः थुइके मफुगुलि चेलात थःथवय् ख्वाः स्वयाः वातां जुयाच्चन।

* 13:15 १३:१२-१५ लूक २२:२७ * 13:16 १३:१६ मती १०:२४; लूक ६:४०; यहू १५:२० * 13:18 १३:१८ भज ४१:९ * 13:20 १३:२० मती १०:४०; मर्क १:३७; लूक १:४८; १०:१६

- 23 वयकलं यक्व माया यानादीम्ह छम्ह चेला नयाच्चंबलय वयकःयागु छातिइ लिधनाच्चंगु दु।
 24 उकिं सिमोन पत्रुसं वयात मिखा भाय् यानाः धाल – “वयकलं धयादीम्ह मनू सु खः, छं स्यू ला?”
 25 अले येशूयागु छातिइ लिधना च्वंम्ह चेलां वयकःयाके न्यन “प्रभु, व मनू सु खः?”
 26 वयकलं लिसः बियादिल – “जिं थ्व मरि कुचा ख्वलाय् थुनाः सुयात बी, व हे खः।” अले वयकलं मरि कुचा ख्वलाय् थुनाः सिमोन इस्करियोतया काय् यहदायात बियादिल।
 27 मरि कुचा काये धुंकाः वयाके शैतान दुबित। अले येशू वयात धयादिल – “छं यायेत्यनागु ज्या याकनं याः हूँ।”
 28 अन दुपिं सुनानं हे वयकलं थथे छाया धयादीगु धकाः थुइके मफुत।
 29 यहदायाके धिबायागु म्हेचा दुगुलि वयात नखःयात माःगु ज्वलं न्याके छवःगु जुइ, कि मखुसा नये मखपिन्त छुं बी यंकि धकाः धयादीगु जुइ धकाः इपिं मध्ये गुम्ह गुम्हयसिनं मतिइ तल।
 30 मरि कयाकथं यहदा पिहां वना छवल। थुबलय् चान्हय् जुइ धुंकल।

छगू न्हगु आज्ञा

- 31 यहदा पिहां वने धुंकाः येशू धयादिल – “आः मनूया काय् तःधन। वयापाखें परमेश्वर नं तःधनी।
 32 वयापाखें परमेश्वर तःधनिगुलि परमेश्वरं वयात थःलिसे तःधंकादी, याकनं हे तःधंकादी।
 33 जि यःपिं मस्त, जि छिपिनाप छुं ई तक जक दइ। अले जितः छिमिसं मात्तुमाली। जिं यहदीतय् नायःतय्त धया थें छिमित नं धाये – ‘जि वनेत्यनाथाय् छिपिं वये फइ मखु।’
 34 छगू न्हगु आज्ञा जिं छिमित बीत्यना। छिपिं थःथवय् माया याना च्वँ। गथे जिं छिमित माया यानागु खः, अथे हे छिमिसं थःथवय् माया यानाच्चनेमाः।
 35 छिपिं थःथवय् थथे माया याना च्वनाच्चन धाःसा छिपिं जिमि चेलात खः धकाः फुक्कसिनं सी।”

पत्रुसं येशूयात म्हमस्यू धकाः धाइ

मती २६:३१-३५; मार्क १४:२७-३१; लूक २२:३१-३४

- 36 सिमोन पत्रुसं वयकःयात धाल – “प्रभु, छि गन झायादी त्यना?”
 वयकलं लिसः बियादिल – “जि गन वनेत्यनागु खः छ आः ला अन जिगु ल्यूल्यू वये फइ मखु, लिपा ला व हे वइ।”
 37 पत्रुसं वयकःयात धाल – “प्रभु, जि छिगु ल्यूल्यू आः हे छाया वये फइ मखु? छिगु निंति जिं सीत तक नं लिफः स्वये मखु।”
 38 अले वयकलं लिसः बियादिल – “छु जिगु निंति छ सीत तकं ग्याये मखु ला? जिं छन्त खःगु खँ धाये – जितः छं म्हमस्यू धकाः स्वकः तक मधातले खा हाली मखु।”

14

लँ, सत्य व जीवन

- 1 “छिमिसं नुगः मछिंके मते, परमेश्वरयात विश्वास याःथें जितः नं विश्वास या।
 2 जिमि बाःयागु छेंय च्वनेत यक्व थाय् दु। अथे मखुसा जिं छिमित धाये हे मखुनि। जि छिमित थाय् दयकेत वनाच्चना।
 3 जि वनाः छिमित थाय् दयके धुंकाः हानं वयाः छिमित जि च्वनेथाय् ब्वनायंके। अले छिपिं जिनापं च्वनी।
 4 जि वनेत्यनागु थाय्यागु लँपु ला छिमिसं सि हे स्यू।”
 5 थोमां वयकःयात धाल – “प्रभु, छि गन झायादी त्यना धकाः हे जिमिसं मस्यू धाःसा गथे यानाः छि झाइगु लँपु सीके फइ?”
 6 वयकलं धयादिल – “लँ, सत्य व जीवन जि हे खः। जिपाखें हे जक बाःयाथाय् वने फइ।
 7 छिमिसं जितः म्हस्यूगु जूसा जिमि बाःयात नं म्हसी। आवंलि छिमिसं वयकःयात म्हसी अले खंगु नं दु।”
 8 उकिं फिलिपं वयकःयात धाल – “प्रभु, जिमित बाः छकः क्यनादिसँ। जिमित थुलि दयेवं गाः।”
 9 वयकलं धयादिल – “फिलिप, थुलिमछि दये धुंकल छ जि नाप जूगु, आः तक नं छं जितः म्हसीके मफुनि ला? सुनां जितः खन, वं बाःयात नं खने धुंकल धासँलि हानं ‘जिमि बाः छकः क्यँ’ धकाः धायेमानि ला?
 10 जि बाःयाके, अले बाः जिके दी धकाः छं विश्वास मयाना ला? जिं छिमित गुलि नं धया, व जिगुपाखें हे धयागु मखु, बरु जिके दीम्ह बाःनं हे थःगु ज्या यानादी।
 11 जि बाःयाके, अले बाः जिके दी धकाः जिं धयागु खँय् विश्वास या। मखुसा जिं यानागु ज्या स्वयाः हे जितः विश्वास या।
 12 “जिं छन्त खःगु खँ धाये – जितः विश्वास याःम्हयसिनं जिं यानागु ज्या याइ। अज्ज ला जिं यानागु स्वयाः नं तःधंगु ज्या याइ। छायाधाःसा जि बाःयाथाय् वनाच्चना।
 13 जिगु नामय् छिमिसं न्ह्यागु फवसां जिं छिमित बी। थुकथं काय् नं यानाः बाः तःधनी।
 14 जिगु नामय् छिमिसं न्ह्यागु फवसां जिं छिमित बी।”

- पवित्र आत्मायागु बचं
- 15 “छिमिसं जितः माया याःसा जिगु आज्ञा नं मानय् यानाच्चनी।
- 16 जिं छिमित ग्वाहालि याइम्ह मेम्ह छ्वयादिसँ धकाः बाःयाके बिनित्ति यानाबी। अले व छिपिनाप सदां च्वनी।
- 17 थ्व सत्य आत्मायात संसारयापि मन्तयसं ग्रहण याये फइ मखु, छायाधाःसा इमिसं वय्कःयात खनी नं मखु, म्हसी नं मखु। छिमिसं धाःसा वय्कःयात म्हस्यु। वय्कः छिपिनाप, अले छिमिके हे च्वनादी।”
- 18 “जिं छिमित मांबौ मदुपि थें त्वःतावने मखु, जि छिमिथाय् हानं लिहां वये।
- 19 भचा जायकाः संसारं जितः खनी मखुत। अयनं छिमिसं धाःसा जितः खनी, छायाधाःसा जि न्ह्याबलें दु, अले छिपिं नं न्ह्याबलें दइ।
- 20 उबलय् हे जक जि बाःयाके, छिपिं जिके, अले जि छिमिके दु धकाः छिमिसं सी।
- 21 जिगु आज्ञा न्यनाः मानय् याःम्हयसिनं जितः माया याइ। जितः माया याःम्हयसित बाःनं नं माया यानादी। जिं नं वयात माया याये, अले जिं हे वयात सु खः धकाः क्यनाबी।”
- 22 यहदां (इस्करियोत मखु) वय्कःयात धाल – “प्रभु, छु जुइत्यंगु दु धकाः छिं थःत संसारयात मखु, बरु जिमित जक म्हसीकादी धकाः धयादियागु?”
- 23 वय्कलं लिसः बियादिल – “जितः माया याइम्हयसिनं जिगु वचन नं मानय् याइ। अले बाःनं नं वयात माया यानादी। अले जिपिं वयाथाय् वये अले व नाप हे च्वने।
- 24 जितः माया मयाइम्हयसिनं जिगु वचन नं मानय् याइ मखु। अले छिमिसं न्यनाच्चंगु जिगु वचन जिगु थःगु हे मखु, बरु जितः छ्वयाहयादीम्ह बाःयागु खः।”
- 25 “छिपिनाप दुबलय् हे जिं थ्व खँ छिमित धयाबियागु दु।
- 26 छिमित ग्वाहालि याइम्ह पवित्र आत्मायात जिगु नामय् बाःनं छ्वयाहयादी। वय्कलं हे छिमित माक्व खँ स्यनादी। अले जिं धयागु फुक्क खँ छिमित लुमंकाबी।
- 27 “छिमित शान्ति बिया थके। जिं जिगु शान्ति छिमित बी। संसारं बीगु थज्याःगु शान्ति ला जिं छिमित बी मखु। छिमिसं नुगः मछिके म्वाः, अले ग्याये नं म्वाः।
- 28 ‘जि वनाः हानं छिमिथाय् तुं वये’ धकाः जिं धयागु खँ ला छिमिसं न्यंगु हे दु। छिमिसं जितः माया यानागु खःसा जि बाःयाथाय् वने धकाः धयागु खँ न्यनाः, छिपिं लयताय् माःगु खः, छायाधाःसा बाः जि स्वयाः तःधं।
- 29 जुइ न्ह्यः हे थथे जुइ धकाः जिं छिमित धयाबिया, उकिं थथे जुल कि जिं धयागु खँ छिमिसं विश्वास याइ।
- 30 “थ्व संसारयात शासन याइम्ह वयाच्चंगु दु, उकिं जि छिपिनाप अप्वः खँ ल्हाना च्वने मखुत। वलिसे जिगु छुं स्वापु मदु।
- 31 जिं बाःयात माया यानाच्चनागु दु धकाः संसारं सीमा धकाः बाःनं आज्ञा यानादी थें जिं यानाच्चनागु खः। देँ, आः झी थनं वनेनु।”

15

- दाखमा जि हे खः
- 1 “धात्थेंयागु दाखमा जि हे खः, अले दाखमायात स्वइम्ह जिमि बाः खः।
- 2 जिके च्वंगु दाख मसःगु कचायात बाःनं ध्यनाः छवइ। अले सयाच्चंगु कचायात अझ यक्व सयेमा धकाः न्हायादी।
- 3 जिगु वचनं यानाः छिपिं न्हापा हे शूद्र जुइ धुंकल।
- 4 छिपिं जिके च्वनाच्चँ, जि नं छिमिके च्वने। गथे कचां दाखमाय् मच्चंके दाख सय्के फइ मखु, अथे हे छिपिं नं जिके च्वना मच्चंसा फल सय्के फइ मखु।
- 5 “जि दाखमा खः, अले छिपिं दाखमाय् च्वंगु कचा खः। सु जिके च्वनाच्चनी, अले जि वयाके च्वने, वं हे जक यक्व दाख सय्की। जिलिसें तापानाः छिमिसं छुं नं याये फइ मखु।
- 6 जिके मच्चनीम्ह मनूयात त्वधूगु कचायात थें वांछवइ, अले व गनावनी। वयात मुंकाः मिइ तयाः च्याकाछवइ।
- 7 छिपिं जिके च्वनाच्चन धाःसा व जिगु वचनयात नुगलय् तया तल धाःसा छिमिसं न्ह्यागु फवसां छिमित बी।
- 8 छिमिसं यक्व फल सय्कल धाःसा उकिं हे जिमि बाः तःधनी। अले छिपिं जिमि चेलात जुइ।
- 9 “जितः जिमि बाःनं माया यानादी थें तुं जिं नं छिमित माया यानागु दु, उकिं छिमिसं नं जिं थें माया यायेगु त्वःते मते।
- 10 जिगु आज्ञा मानय् याःसा छिपिं जिगु मायाय् च्वनाच्चनी, गथे जिं नं बाःयागु आज्ञा मानय् यानाः वय्कःयागु मायाय् च्वनाच्चना।
- 11 जिगु आनन्द छिमिके दयेमा, अले थ्व आनन्द यक्व दयावनेमा धकाः हे जिं थ्व खँ छिमित धयागु खः।
- 12 “गथे जिं छिमित माया याना, अथे हे छिमिसं नं थःथवय् माया याना च्वँ। थ्व हे जिगु आज्ञा खः।”
- 13 पासायागु निति सीगु ति तःधंगु माया मेगु मदु।

- 14 जिगु आज्ञा मानय् याःसा छिपिं धात्थे हे जिमि पासापिं खत।
 15 आवंनिसे जिं छिमित दास धकाः धाये मखुत, छायाःसा मालिकं याःगु ज्याखँ दासं सी मखु। जिं छिमित जिमि पासापिं धकाः धयागुलि बाःनं जितः धयादिक्व खँ जिं छिमित धयागु दु।
 16 छिमिसं जितः ल्यःगु मखु, बरु जिं छिमित ल्ययागु खः, उकिं थाय् थासय् वनाः छिमिसं फल सयकि। छिमिगु फल सदां सयाच्चनेमा धकाः जिं छिमित ल्ययाः छवयागु खः। अले छिमिसं जिगु नामं बाःयाके न्ह्यागु पवसां छिमित बियादी।
 17 छिमिसं थःथवय् माया याना च्वँ – थ्व हे जिगु आज्ञा खः।”

संसारं याइगु हेला

- 18 “संसारं छिमित हेला याइ, छिमित स्वयाः न्हापालाक जितः हेला याःगु खः धकाः सीकि।
 19 छिपिं संसारयापि मनुत जूगु जूसा संसारं छिमित थःपि धकाः माया याइगु, तर जिं छिमित संसारं ल्यये धुनागुलि छिपिं संसारयापि मखुत, उकिं इमिसं छिमित ययकी मखु।
 20 ‘मालिक स्वयाः दास तःधं जुइ मखु’ धकाः जिं नकतिनि धयागु खँ लुमंकी। जितः हेला यानाः इमिसं दुःख बिल धाःसा छिमित नं दुःख बी। जिगु खँ इमिसं न्यन धाःसा छिमिगु खँ नं इमिसं न्यनी।
 21 थुकथं जिगु नामं इमिसं छिमित सास्ती याइ। जितः छवया हःमहयसित महमस्यगुलि इमिसं थथे याना जूगु खः।
 22 जि वयाः जिं इमित फुक्कं मकंगु जूसा इमित पाप लाइ मखुगु। तर आः धाःसा इमिगु पाप त्वपुइगु लँ हे मन्त।
 23 सुनां जितः हेला याइ वं जिमि बाःयात नं हेला याइ।
 24 सुनानं मयाःगु ज्या जिं इमिगु न्ह्याःने यानाः मक्यंगु जूसा इमित पाप लाइ मखुगु। तर इमिसं थ्व अजू चायापुगु ज्या स्वयाः नं जितः व जिमि बाःयात नं हेला यात।
 25 व्यवस्थाय् थथे च्वयातःगु खँ पूर्वकेत हे थथे जूगु खः – ‘छुं म्वायक हे इमिसं जितः हेला यात।’
 26 “जिं छिमिथाय् बाःयापाखें ग्वाहालि याइमह सत्य आत्मायात छवयाहये। वयकलं हे छिमित जिगु साक्षी बी।
 27 छिपिं न्हापांनिसे हे जि लिसे दुगुलि छिमिसं नं जिगु साक्षी बी।”

16

- 1 “छिपिं स्यना मवनेमा धकाः जिं थथे धयागु खः।
 2 इमिसं छिमित धर्मशास्त्र स्यनीगु छैनं पितिनाहइ। अले मनुतय्सं छिमित स्यानाः परमेश्वरयागु सेवा याना धकाः मतिइ तथा जुइगु ई नं वइतिनि।
 3 बाःयात व जितः महमस्यगुलि हे इमिसं थथे याइ।
 4 इमिसं थथे याइ धकाः जिं धयागु खँ छिमिसं लुमंकेमा धकाः जिं थ्व खँ धयाच्चनागु खः। न्हापांनिसे हे जि छिपिलिसे दुगुलि जिं थ्व खँ मकनागु खः।”

पवित्र आत्मायागु ज्या

- 5 “अयनं आः जि जितः छवया हयादीमहयसिथाय् तुं वनेत्यनागु दु। जि वनेत्यना नं छिपिं सुनानं हे ‘गन वनेत्यना’ धकाः मन्यं।
 6 जिं थथे धयागुलि छिमित नुगः मछिन जुइ।
 7 न्ह्यागु जूसां जिं सत्य खँ धाये, जि वनेगु हे छिमिगु नितिं भिं जुइ। जि मवकं छिमित ग्वाहालि बीमह छिमिथाय् झायादी मखु। अयजुगुलि जिं वनाः वयकःयात छवयाहया बी।
 8 वयकः झाये धुंकाः पाप छु खः, धार्मिकता छु खः व परमेश्वरया न्याय छु खः धयागु खँय् संसारय् च्वंपिनिगु दोष क्यनादी।
 9 जितः विश्वास मयाःगु हे पाप खः धकाः वयकलं इमित क्यनादी।
 10 अले धार्मिकता छु खः धयागु नं वयकलं छिमित क्यनादी, छायाःसा जि बाःयाथाय् वनेत्यनागु दु। अले छिमिसं जितः गुबले हे खनी मखु।
 11 वयकलं परमेश्वरया न्याय छु खः क्यनादी, छायाःसा थ्व संसारया शासक न्हापा हे दोषी खः धकाः न्याय याये धुंक्ल।”
 12 “जिं छिमित धायेमानिगु खँ ला यक्व हे दु। अयनं छिमिसं आःयात थुइके फइ मखुनि।
 13 गुबलय् सत्य आत्मा झायादी, अबलय् छिमित फुक्क सत्य खँ सीके फयके बी। वयकलं थःगु हे जक खँ कनादी मखु, बरु छु छु न्यनादिल व हे जक कनादी। वयकलं लिपा ज्वइतिनिगु खँ नं कनादी।
 14 वयकलं जिगु खँयात कयाः छिमित थथे कनाः जितः तःधंकादी।
 15 बाःयाके दुगु फुक्कं जिगु हे खः। अयजुगुलि जिं जिगु खँयात कयाः सत्य आत्मां छिमित कनादी धकाः धयागु खः।”

चेलातयगु दुःख सुखय् हिलावनी

- 16 “छुं ई लिपा छिमिसं जितः खनी मखु, अले छुं ई लिपा हे छिमिसं जितः हानं खनी।”

17 वयकःया चेलात मध्ये गुम्ह गुम्हयसिनं थःथवय् थथे धकाः खँ ल्हात – “वयकलं – ‘छुं ई लिपा छिमिसं जितः खनी मखुत,’ अले ‘छुं ई लिपा हे छिमिसं जितः हानं खनी,’ अले हानं – ‘जिमि बाःयाथाय् वनेत्यना’ धकाः छु धयादीगु?”

18 इमिसं धाल – “वयकलं – ‘छुं ई लिपा’ धकाः धयादीगु मतलब छु जुइ? वयकलं छु धयादीगु खः झीसं छु हे ध्वाथुइके मफुत।”

19 वयकलं इमिसं छुं खँ न्यनेत्यंगु दु धकाः सीकाः थथे धयादिल – “छुं ई लिपा छिमिसं जितः खनी मखुत, अले छुं ई लिपा छिमिसं जितः हानं खनी धकाः जिं धयागु खँ छिमि थःथवय् खँ ल्हाना च्वनागु ला?

20 जिं छिमित खःगु खँ धाये – छिपिं हँय्हँय् ख्वय् मालीतिनि, संसारयापिं मनूत धाःसा लयल्यताइ। छिमित दुःख जूसां, छिमित जूगु थ्व दुःख सुखय् हिलावनी।

21 प्वाथय् दुम्ह मिसायात ब्यथा जुइबलय् तसकं दुःख जुइ, तर मचा बुइधुंकाः मचां यानाः वं थःत जूगु दुःख फुक्कं ल्वःमंका छवइ।

22 छिमित नं आः थथे हे दुःख ला जुइ। तर जिं छिमित हानं नापलाः वये, अले छिपिं हानं लयल्यताइ। अले सुनानं छिमिगु आनन्द लाकाकाये फइ मखु।

23 अबलय् छिमिसं जिके छुं हे न्यनी मखु। जिं छिमित खःगु खँ धाये – छिमिसं जिमि बाःयाके जिगु नामं न्हागु फ्वसां छिमित बियादी।

24 आः तक छिमिसं जिगु नामं छुं हे मफ्वनि। फ्वं, अले छिमित दइ, थुकथं छिपिं आनन्दं जाइ।”

संसारयात त्याकूगु

25 “थ्व खँ फुक्कं जिं छिमित चाःहिकाः मेकथं धयाच्वना। व ई नं वइ गुबलय् जिं छिमित बाःयागु खँ चाःहिकाः मकंसे ध्वाथुइक कनाबी।

26 उबलय् छिमिसं थःपिनसं हे जिगु नामं बाःयाके फ्वनी। छिमिगु निति जिं बाःयाके फ्वना बी माली मखु।

27 छिमिसं जितः बाःनं छ्वयाहयादीगु खः धकाः विश्वास यानाः जितः माया यानाच्वंगुलि बाःनं नं छिमित माया यानादी।

28 बाःया थासं जिं थ्व संसारय् वयागु खः। आः थ्व संसारयात त्वःताः जिं हानं बाःयाथाय् तुं लिहां वनेत्यना।”

29 वयकःया चेलातयसं धाल – “आः धाःसा छिं जिमित ध्वाथुइक हे धयादिल। ध्वामथुइक चाचाःहीकाः धयामदी।

30 आः जिमिसं सिल, छिं फुक्कं स्यु, छिं मस्यूगु छुं हे मदु। जिमिसं न्यनेमाःगु छुं हे मन्त। थुकिं यानाः नं छितः परमेश्वरं छ्वयाहयादीम्ह खः धकाः जिमिसं विश्वास याना।”

31 वयकलं लिसः बियादिल – “आः तिनि छिमिसं जितः विश्वास यानागु ला?

32 ई वइ, अले वये नं धुकल, आः छिपिं फुक्कं जितः त्वःताः छ्यालब्याल जुयाः थथःगु थासय् वनी। थुकथं जिं याकःचा जुइ, अयनं जिं याकःचा जुइ मखु, छाथ्थाःसा जिं नाप बाः दी।

33 जिगुपाखें छिमित शान्ति दयेमा धकाः जिं थथे धयाच्वनागु खः। थ्व संसारय् छिमित दुःख जुइ, अयनं साहस या, जिं संसारयात त्याके धुन।”

17

येशू थःगु नितिं प्रार्थना यानादीगु

1 थुलि धयादी धुंकाः येशू स्वर्गय् थस्वयाः धयादिल – “बाः, ई वये धुकल, छिं काय्यात तःधंकादिसँ, अले कायनं नं छितः तःधंकी।

2 छिं काय्यात बियादिक्व मनूतयत् अनन्त जीवन बीत फुक्कं मनूतयत् वयागु ल्हातय् तयादीगु दु।

3 छिं छम्ह हे जक सत्य परमेश्वरयात व छिं छ्वयाहयादीम्ह येशू ख्रीष्टयात म्हसीकेगु हे अनन्त जीवन खः।

4 छिं जितः याके बियादीगु ज्या सिधय्काः जिं छितः पृथ्वीइ तःधंकागु दु।

5 बाः, गथे संसार दये न्ह्यः छिलिसे दुबलय् छिं जितः तःधंकादिल, आः नं अथे हे तःधंकादिसँ।”

येशू थः चेलातयगु नितिं प्रार्थना यानादीगु

6 “छिं जितः बियादीपिं संसारय् च्वपिं मनूतयत् छिगु नां जिं म्हसीका बिया। इपिं छिकपिनि हे मनूत खः, अले इपिं छिं जितः बियादिल। इमिसं नं छिगु वचन मानय् यानाच्वंगु दु।

7 छिं जितः बियादीगु फुक्कं छिगु हे खः धकाः इमिसं आः सीके धुकल।

8 छिं जितः बियादीगु खँ जिं इमित बी धुन। अले इमिसं नं ग्रहण यात। जिं छिथासं वयागु खः धकाः इमिसं बांलाक सीके धुकल, अले छिं जितः छ्वयाहयादीगु खः धकाः नं इमिसं विश्वास यानाच्वंगु दु।

9 “छिं जितः बियादीपिनिगु नितिं जिं प्रार्थना यानागु खः, छाथ्थाःसा इपिं फुक्कं छिकपिनि हे खः। जिं संसारयागु नितिं प्रार्थना मयाना।

10 जिगु फुक्कं छिगु खः, छिगु फुक्कं जिगु खः। थुकथं इमिसं यानाः जिं तःधं जूगु खः।

- 11 जि आ: छिथाय् वयेत्यनागुलि थ्व संसारय् दइ मखुत, थुपि धा:सा थ्व संसारय् च्वनाच्चनी। पवित्रमह बा:, छिं जित: बियादीपिन्त छिगु हे नांयागु निति बचय् यानातयादिसँ। झीपिं थें तुं इपिं नं छप्पें जुयाच्चनेमा।
- 12 संसारय् इपिं नाप च्वंतले जिं छिगु नामय् इमित बचय् याना तया। छिं जित: बियादीपिं सुं नं जिं तंकागु मद्दु। अय्यं धर्मशास्त्रय् च्वया त: थें नाश जुइमा:मह छम्ह जक नाश जुयावन, मेपिं सुं नं नाश मजू।✧
- 13 “आ: जि छिथाय् वयेत्यना। इमिगु नुग: जिगु आनन्दं जायेमा धका: संसारय् दनिबलय् हे जिं थथे धयागु ख:।
- 14 छिगु वचन जिं इमित न्यंके धुनागुलि गथे जि संसारयाम्ह मखु, अथे हे इपिं नं संसारयापि मखुत, उकिं संसारं इमित हेला यात।
- 15 अयजूसां छिं इमित संसारं यंकादिसँ धका: मखु बरु इमित मभिगु ज्याखँ मयाकुसे बचय् यानातयादिसँ धका: जिं छित: बिन्ति यानागु ख:।
- 16 गथे जि संसारयाम्ह मखु, अथे हे इपिं नं संसारयापि मखुत।
- 17 छिगु सत्यं इमित पवित्र यानादिसँ, छाया:सा छिगु वचन सत्य ख:।
- 18 छिं जित: संसारय् छवया हयादीथें तुं जिं नं इमित संसारय् छवया।
- 19 सत्यं इमित नं पवित्र यायेमा धका: जि थ: हे तुं इमिगु निति पवित्र जुया।”

येशू फुक्क विश्वासीतयगु निति प्रार्थना यानादीगु

- 20 “थुमिगु निति जक जिं बिन्ति यानाच्चनागु मखु, इमिगु खँ न्यना: विश्वास या:पिनिगु निति नं जिं बिन्ति यानाच्चनागु ख:।
- 21 इपिं नं छप्पें जुयाच्चनेमा। य:मह बा:, गथे छि जिके, अले जि छिके दु, अथे हे इपिं नं झीके छप्पें जुयाच्चनेमा। थुकथं जूसा जक छिं जित: छवयाह:गु ख: धका: संसारं विश्वास याइ।
- 22 “छिं जित: त:धं यानादी थें तुं जिं नं इमित त:धंकागु दु। झी छप्पें जुया थें इपिं नं छप्पें जुइमा।
- 23 छि जिके, अले जि इमिके दुगुलि इपिं नं फुक्क छप्पें जुइमा। थुकिं याना: संसारं छिं जित: छवयाहयादीगु ख: धका: सी, अले जित: थें इमित नं छि माया यानादी धका: नं सी।”
- 24 “बा:, संसार म्दुनिबलय् निसें छिं जित: माया याना: त:धंकादीगु खँ इमिसं थुइके फयेमा, अले जि गन दु, इपिं नं जि लिसे हे दयेमा धयागु जिगु इच्छा ख:।
- 25 “सत्यमह बा:, संसारं छित: म्हसीके मफुनि। तर जिं छित: म्हस्यु। छिं हे जित: छवयाहयादीगु ख: धका: थुमिसं स्यु।
- 26 जिं इमित छिगु नां म्हसीके बिया। अझ नं जिं सीके बीतिनि। छिं जित: माया यानादी थें इमिसं नं याये फयेमा, अले जि इमिके च्वने फयेमा।”

18

येशूयात ज्वंगु

मती २६:४७-५६; मर्क १४:४३-५०; लूक २२:४७-५३

- 1 थुलि धया: येशू चेलात नाप किद्रोन खुसि पारिइ झाल। अले वय्क: छगू बगैँचाय् थ: चेलातनापं दुहां झाल।
- 2 थ्व थाय् वय्क:यात धोखा बीमह यहदां नं स्यु, छाया:सा येशू थ: चेलातनापं थ्व थासय् बरोबर झायादीगु या:।
- 3 उकिं यहदा त:धंपिं पुजाहारीतय्थाय् व फरिसीतय्थाय् वना: छथ्व: सिपाइँत व हाकिमतय्त् ब्वना: मिप्वा:, लालतिन, व हतियार ज्वना: अन वल।
- 4 वय्कलं जुइत्यंगु फुक्क खँ सीका: पिहां झाया: इमित धयादिल – “छिमिसं सुयात माला च्वनागु?”
- 5 इमिसं वय्क:यात लिस: बिल – “नासरतयाम्ह येशूयात।”
- अले वय्कलं इमित – “व जि हे ख:” धका: धयादिल। वय्क:यात ज्वंकीमह यहदा नं इपिं नाप दनाच्वंगु दु।
- 6 “व जि हे ख:” धका: धयादीगुलि इपिं लिज्यां वना: बँथ् ग्वारातु वन।
- 7 वय्कलं इमिके हानं न्यनादिल – “छिमिसं सुयात मा: वयागु?”
- अले इमिसं धाल – “नासरतयाम्ह येशूयात।”
- 8 वय्कलं लिस: बियादिल – “व जि हे ख: धका: जिं छिमित धाये हे धुन नि। छिमिसं जित: माला च्वनागु ख:सा थुमित वनेब्यु।”
- 9 वय्कलं थथे धयादीगु खँ प्वनेमा धका: थथे जूगु ख: – “छिं जित: बियादीपिं सुयातं जि तंकागु मद्दु।”
- 10 सिमोन पत्रुसायके तरवार दुगुलि तरवार लिक्का: वं दकलय् त:धंमह पुजाहारीया छम्ह दासयागु जव न्हाय्पं च्वात धयनाबिल। वयागु नां माल्खस ख:।
- 11 वय्कलं पत्रुसायात धयादिल – “तरवार दापय् स्वथँ। बा:नं जित: त्वनेत बियादीगु दु:खयागु ख्वला छु जिं मत्वनेगु ला?”✧

हन्नासया न्ह्यःने येशू

12 अले सिपाइँत, इमि हाकिम व यहदीतय सिपाइँत जाना: येशूयात ज्वना: चित।

13 उगु दँयाम्ह दकलय् तःधंम्ह पुजाहारी कैयाफा जूगुलि इमिसं वय्कःयात वया ससःअबु हन्नासया थाय् निं यंकल।

14 झी मन्तयगु निंतिं छम्ह मनु सीगु हे बांला: धका: यहदीतय् नायःतय्त सल्लाह ब्यूम्ह कैयाफा हे खः।*

पन्सं येशूयात म्हमस्यू धाःगु

मती २६:६१-७५; मर्क १४:६६-६८; लूक २२:५५-५७

15 सिमोन पन्स व मेम्ह छम्ह चेला नं येशूयागु ल्यूल्यु वन। मेम्ह चेलां दकलय् तःधंम्ह पुजाहारीयात म्हस्यूगुलि व नं वय्कः लिसे लिसे दकलय् तःधंम्ह पुजाहारीयागु चुकय् दुहां वन।

16 पन्स धाःसा लुखा पिनेसं तुं दनाच्चन। दकलय् तःधंम्ह पुजाहारीयात म्हस्यूम्ह मेम्ह चेला पिने वना: मिसाम्ह ध्वाखा पिवा: नाप खँ ल्हाना: पन्सयात नं चुकय् दुने ब्वना हल।

17 मिसाम्ह ध्वाखा पिवालं पन्सयात धाल – “थ्व मनूया चेलात मध्ये छ नं छम्ह मखु ला?”

वं धाल “जि मखु।”

18 तसकं चिकुसे च्वंगुलि दासत व सिपाइँत ह्यंग्वा: च्याका: मि पनाच्चन। पन्स नं इपि नाप तुं दना: मि पनाच्चंगु खः।

दकलय् तःधंम्ह पुजाहारीया न्ह्यःने येशू

19 दकलय् तःधंम्ह पुजाहारी वय्कःया चेलातयगु व वय्कलं स्यनादीगु खँय् न्ह्यसः यात।

20 वय्कलं लिसः बियादिल – “संसारया न्ह्यःने जिं धयागु दु, जिं न्ह्याबलें धर्मशास्त्र स्यनीगु थाय् थासय् व देगलय् च्वना: स्यनेकने यानागु दु। जिं सुयातं गुप्त खँ ल्हा: मजुया।

21 जिके हानं न्यनादी माःगु हे मदु। जिं स्यनागु व नवानागु खँ न्यपिन्के न्यनादिसँ। जिं छु धाल धयागु खँ इमिसं सि हे स्यू।”

22 वय्कलं थथे धयादीगुलि लिक्कसं दनाच्चं पि मध्ये छम्ह देगलय् पिवा: च्वनीम्हयसिनं थथे धाधां वय्कःयात दाल – “दकलय् तःधंम्ह पुजाहारी थें ज्याःम्हयसित लिसः बीगु थथे खः ला?”

23 वय्कलं वयात लिसः बियादिल – “जिं मखुगु खँ धयागु जूसा क्यनादिसँ। मखुसा जितः छाय् दाये माःगु?”

24 अले हन्नासं वय्कःयात चीका: दकलय् तःधंम्ह पुजाहारी कैयाफायाथाय् तुं छवयाबिल।

पन्सं निक्वः खुसि व स्वक्वः खुसि येशूयात म्हमस्यू धाःगु

मती २६:७१-७५; मर्क १४:६१-७२; लूक २२:५८-६२

25 अबलय् सिमोन पन्स दना: मि पनाच्चन। इमिसं वयात धाल – “छ नं वय्कःया चेलात मध्ये छम्ह मखु ला?” वं हानं थथे धाल – “जि मखु।”

26 पन्सं न्हायपं चाना ब्यूम्ह मनूया छम्ह थःथिति नं अन दु। व नं दकलय् तःधंम्ह पुजाहारीया च्यः खः। वं थथे धाल – “जिं छन्त वय्कः नाप बगैँचाय् खनागु मखु ला?”

27 पन्सं हानं “मखु” धका: धाल। थुबलय् हे खा हाला हल।

रोमी बडा-हाकिम पिलातसया न्ह्यःने येशू

मती २७:१-२, ११-१४; मर्क १५:१-५; लूक २३:१-५

28 सुथ न्हापां हे इमिसं येशूयात कैयाफायागु छँनं रोमी बडा-हाकिम पिलातसयागु दरबारय् यंकल। छुत्काराया नखः स्वये खनी मखु धका: ग्याना: थःपिं अशुद्ध मजुइमा धका: दरबारय् दुहां मवं।

29 उकिं पिलातसं पिने वया: इमित धाल – “थ्व मनूयात छिमिसं छु दोष बिया?”

30 इमिसं वयात लिसः बिल – “थ्व मनुखं मखुगु ज्या मयाःगु जूसा जिमिसं थन हये हे मखुनि।”

31 पिलातसं इमित धाल – “छिमिसं हे यंका: थ्वयात छिमिगु व्यवस्थाकथं छु यायेमाःगु खः, या।”

अले यहदीतय् नायःतय्सं वयात लिसः बिल – “जिमित सुयातं स्यायेगु अधिकार बियातःगु मदु।”

32 थः थथे जुया: सी मानि धका: वय्कलं धयादीगु वचन पूवनेमा धका: थथे जूगु खः।*

33 पिलातसं लायकुलिइ दुहां वना: वय्कःयात सःता: धाल – “छु छ यहदीतय् जुजु खः ला?”

34 वय्कलं लिसः बियादिल – “थ्व खँ छिं हे धयादियागु ला कि छितः सुनानं जिगु खँ कना ब्युगु खः?”

35 पिलातसं लिसः बिल – “छु जि यहदी खः ला? छंगु हे जातयापिं मन्तयसं व तःधिपिं पुजाहारीतय्सं ज्वना: छन्त जिथाय् हःगु खः। छं छु याना?”

36 वय्कलं लिसः बियादिल – “जिगु राज्य थ्व संसारयागु थें मखु। जिगु राज्य थ्व संसारयागु थें खःसा जिमि चेलातय्सं ल्वाना: जितः यहदीतय् नायःतय्गु ल्हातं बचय् याइगु खः। जिगु राज्य थनयागु थें मखु।”

37 पिलातसं वयक्ःयात धाल – “अयसा छ जुजु हे खः ला?” वयक्लं धयादिल – “जि जुजु खः धकाः ला छिं हे धयादिल। थुक्रियागु निरिति हे जि बूगु खः, अले सत्य म्हसीका बीत जि संसारय् वयागु खः। सत्ययात म्हस्यूपि फुक्कसिनं जिगु खँ न्यनी।”

38 पिलातसं वयक्ःयात न्यन – “सत्य धयागु छु?”

येशूयात स्यायेगु फैसला याःगु

मर्ती २७:१५-३१; मर्क १५:६-१५; लूक २३:१३-२५

अले पिलातसं हानं यहदीतय् नायःतय्थाय् वनाः थथे धाल – “जिं ला वयाके छुं हे दोष लुइके मफुत।

39 अयनं छुत्काराया नखःबलय् छम्हयसित त्वःताबीगु छिमिगु चलन दु, उकिं थुगुसी यहदीतय् जुजुयात त्वःताबी ला?”

40 इपिं थथे धकाः हाला हल “थ्व मनूयात मखु, बरु बारब्बायात त्वःताब्यु।” बारब्बा धाःम्ह मनू छम्ह दारखँ खः।

19

1 अले पिलातसं येशूयात यंकाः कोरीं दायकल।

2 सिपाइंतयसं कंयागु श्रीपिच दयकाः वयक्ःयागु छेनय् पुइकाबिल। अले हानं वयक्ःयात जुजुतयगु थें प्याजीगु वसतं पुंका बिल।

3 थथे धाधां इपिं वयक्ःयाथाय् वल “हे यहदीतय् जुजु, जय जुइमा” धकाः हेपय् यानाः वयक्ःयात न्यतालय् दाल।

4 पिलातसं हानं पिहां वयाः इमित थथे धाल – “का स्व, जिं वयाके छुं दोष लुइके मफुगु खँ छिमिसं सीमा धकाः वयात छिमिगु हे न्ह्यःने छवयाहयागु दु।”

5 अनं लिपा कंयागु श्रीपिच व प्याजीगु वसतं पुंकातःम्ह येशू पिहां झाल। अले पिलातसं – “का स्व, थ्व मनूयात” धकाः इमित धाल।

6 तःधंपि पुजाहारीत व देगःया सिपाइंत वयक्ःयात खनेवं थथे धकाः तस्सलं हाला हल – “वयात कूसय् यख्खायेमाः, वयात कूसय् यख्खायेमाः।”

पिलातसं इमित धाल – “छिमिसं हे यंकाः वयात कूसय् यख्खा। जिं ला वयागु दोष लुइके मफुत।”

7 यहदीतयसं पिलातसयात लिसः बिल – “जिमिके नं व्यवस्था दु, थ्व व्यवस्थाकथं थ्वयात स्याये हे माः, छायाःसा थ्व थःत परमेश्वरया काय् धकाः धयाजुल।”

8 थ्व खँ न्यनाः पिलातसं झन ग्यात।

9 वं हानं लायकुलिइ दुहां वनाः वयक्ःयात धाल – “छ गनयाम्ह खः?” वयक्लं छुं हे धयामदी।

10 उकिं पिलातसं वयक्ःयात धाल “जि नाप नं छं नवाये मखु ला? जिं छन्त त्वःते नं फु, कूसय् यख्खाये नं फु धकाः छं मस्यु ला?”

11 वयक्लं वयात लिसः बियादिल – “छितः थ्व अधिकार च्वयनं मब्यगु जूसा छिं जितः छुं नं याये फइ मखु। अयजूगुलि सुनां जितः ज्वनाः छिथाय् हल, वयात हे अप्वः पाप लाइ।”

12 थ्व न्यनाः पिलातसं वयक्ःयात त्वःतेत स्वल। तर यहदीत थथे धकाः हाला हल – “छिं थ्व मनूयात त्वःतल धाःसा छि कैसरया मनू मखुत। सुनां थःत जुजु धकाः धया जुइ वं कैसरयागु विरोध याःगु जुइ।”

13 थ्व न्यनाः पिलातसं वयक्ःयात पिने हल, अले ल्वहेंतं सियातःगु थासय् वनाः न्याय आसनय् फ्यतुत। थ्व थाययात हिब्रू भाषां “गब्बथा” धाइ।

14 थथे जूगु छुत्काराया नखःयात ज्वलं ज्वरय् याये खुन्हु खः। उबलय् बान्दि ति जाल। पिलातसं यहदीतयत् धाल – “छिमि जुजुयात स्व।”

15 अले इपिं फुक्कं तस्सलं हाला हल – “वयात स्याये यंकि, वयात स्याये यंकि, वयात कूसय् यख्खानाः स्यानाछ्व।”

पिलातसं इमित धाल – “छु छिमि जुजुयात जिं कूसय् यख्खायेगु ला?”

अले तःधंपि पुजाहारीतयसं लिसः बिल – “कैसर स्वया जिमि मेम्ह जुजु मदु।”

16 अले पिलातसं वयक्ःयात कूसय् यख्खायेत इमिगु ल्हातिइ लःल्हाना बिल। अले सिपाइंतयसं वयक्ःयात यंकल।

येशूयात कूसय् यख्खाःगु

मर्ती २७:३२-४४; मर्क १५:२१-३२; लूक २३:२६-४३

17 वयक्ः थःगु कूस थःम्हं हे क्वबिया खप्परे धाःगु डाँडाय् झाल। थ्व थाययात हिब्रू भाषां “गलगथा” धाइ।

18 अन थ्यंकाः इमिसं वयक्ःयात कूसय् यख्खात। वयक्ःयागु जवय् खवय् मेपि निम्हयसित नं कूसय् यख्खानाबिल।

19 पिलातसं कूसय् थथे धकाः च्वयाबिल – “नासरतयाम्ह येशू, यहदीतय् जुजु।”

20 यक्व हे मनूतयसं थ्व ब्वन छायाःसा वयक्ः कूसय् यख्खाःगु थाय् शहर लिक्क लाःगु, व थ्व हिब्रू, ल्याटिन व ग्रीक भाषां च्वयातःगु खः।

21 यहदीतय् तःधंपि पुजाहारीतयसं पिलातसयात धाल – “यहदीतय् जुजु धकाः च्वयादी मते, बरु थःमं थःत हे यहदीतय् जुजु धकाः धाइमह मनु थ्व हे खः धकाः च्वयादिसँ।”

22 पिलातसं लिसः बिल – “म्वाल, जिं च्वये धुन।”

23 सिपाइँतयसं वय्कःयात कूसय् यख्खाये धुंकाः वय्कःयागु वसःयात प्यब्व थल। छम्ह छम्ह सिपाइँनं छब्व छब्व काल। तपाःलं नं ब्वथयत् भू मदुगुलि ज्या मछिन।

24 उकिं इमिसं थथे धकाः सल्लाह यात – “थ्व लंयात मखुसे चिष्टा तये माल, सुयात चिष्टा लाइ वयागु हे जुइ।” धर्मशास्त्रय् थथे च्वयातःगु पूवनेमा धकाः इमिसं थथे याःगु खः –

“इमिसं जिगु लं चिष्टा तयाः
थःथवय् इनाकाइ।”☆

25 येश्यात यख्खाःगु थासं सतीक वय्कःया मां, चिरिमां, क्लोपासया कलाः मरियम व मरियम मगदलिनी दनाच्वंगु दु।

26 वय्कलं थः मां व थःमं माया यानातःमह चेलायात थःगु न्ह्यःने दनाच्वंगु खनाः थः मांयात धयादिल – “अय् नारी स्वयादिसँ, थ्व छिकपिनि काय् खः।”

27 अले चेलायात नं वय्कलं धयादिल – “स्व, व छिमि मां खः!” अबलय् निसं व चेलां वय्कःया मांयात थःगु छँय् यंकल।

येशू सीगु

मती २७:४५-५६; मर्क १५:३३-४१; लूक २३:४४-४९

28 थुलि जुइ धुंकाः धर्मशास्त्रय् च्वयातःगु फुक्कं खँ पूवने धुंकल धकाः सीकाः येशू “जितः प्याः चाल” धकाः धयादिल।☆

29 अन छगः थलय् जाय्क पाउँति तयातःगु दु। उकिं इमिसं हिसप मायागु कथिइ स्पन्ज चिनाः पाउँतिइ थुनाः वय्कःयागु म्हुतुइ ल्वसुकाबिल।

30 वय्कलं पाउँति त्वने धुंकाः थथे धयादिल “आः सिधल।” अले वय्कलं छयं क्वछुनाः थःगु प्राण त्वःतादिल।

31 कन्हय् खुन्हु छुत्कारायागु नखः व विश्रामबार जूगुलि अले थ्व यहदीतय् तःधंगु नखः जूगुलि, कूसय् मनु यख्खाया तये मज्यगुलि यहदीतय् नायःतयसं पिलातसयात इमिगु तुति त्वथुलाः सीमह यंकि धकाः बिन्ति यात।

32 अले सिपाइँतयसं वयाः न्हापालाक वय्कः नाप यख्खाःमह छम्हयसिगु तुति त्वथुल, अले हानं मेम्हयसिगु तुति नं त्वथुल।

33 येशूयाथाय् वःबलय् वय्कः सी धुंक्गु खनाः इमिसं वय्कःयागु तुति त्वमथु।

34 अयनं छम्ह सिपाइँनं ला वय्कःयागु बेक्वय् भालां सुया ब्युगुलि हि व लः बाः वल।

35 थ्व खंम्हयसिनं हे थ्व साक्षी ब्युगु खः। वयागु साक्षी सत्य खः। वं धाःगु खँ सत्य खः धकाः वं स्यू। छिमिसं नं विश्वास याये फयेमा धकाः वं थ्व साक्षी ब्युगु खः।

36 धर्मशास्त्रय् च्वयातःगु थ्व खँ पूवनेमा धकाः थथे जूगु खः – “वय्कःयागु क्वँय् छकुचा हे नं त्वधुली मखु।”☆

37 मेथासय् नं थथे च्वयातःगु दु – “इमिसं भालां सूम्हयसित इमिसं स्वये खनीतिनि।”☆

येश्यात चिहानय् तःगु

मती २७:५७-६१; मर्क १५:४२-४७; लूक २३:५०-५६

38 यहदीतय् नायःत खनाः ग्यानाः दुने दुने जक विश्वास यानाच्वंम्ह अरिमाथियाय् च्वनाच्वंम्ह योसेफ धाःमह छम्ह चेला दु। थ्व हे चेलां वयाः पिलातसयाके येशूयागु सीमह फ्वन। पिलातसं नं “ज्यू” धकाः धाल। अले वं वनाः वय्कःयागु सीमह क्वकयाः यंकल।

39 वय्कःयात छकः चान्हय् नापलाःवःमह निकोदेमस नं स्विस्वँगू किलोग्राम ति मूर् व कुनुस्वां ल्वाकछ्यानातःगु मसला ज्वनाः योसेफनापं वन।☆

40 निम्हयसिनं वय्कःयागु सीम्हयात क्वकयाः यहदीतय्गु चलन कथं भिंगु सुति कापतय् मसला ह्वलाः सीम्हयात हीन।

41 वय्कःयात कूसय् यख्खाःगु लिक्कसं छगू बगैँचा दु। अन सुनानं मछ्यःनिगु न्हगु चिहान छगू दु।

42 छुत्कारायागु नखःयागु छन्हु न्ह्यः जूगुलि व चिहान नं नापसं जूगुलि इमिसं वय्कःया सीम्हयात अन हे तल।

20

खालिगु चिहान

मती २८:१-८; मर्क १६:१-८; लूक २४:१-१२

1 आइतबार खुन्ह मरियम मगदलिनी सुथ न्हापां खिउँ खिउँ धाःनिबलय् येशूयात तया तःथाय् स्वःवंबलय् प्वाः तिनातःगु ल्वहं चीकातःगु खन।

2 उकिं वं सिमोन पत्रुस व मेपिं चेलात व येशू माया यानादीम्हयसिथाय् ब्वाँय् ब्वाँय् वनाः थथे धाल – “इमिसं प्रभुयात तयातःगु थासं यके धुंकल। इमिसं वय्कःयात गन तये यन, जिमिसं मस्यु।”

3 अले पत्रुस व मेम्ह चेला नं चिहानय वन।

4 इपिं निम्हं नापनापं ब्वाँय् वन। अयनं मेम्ह चेलां पत्रुसयात लिलाकाः न्हापालाक चिहानय थ्यंकल।

5 क्वछुनाः दुने स्वःबलय् वं सूती कापः अनसं तुं दुगु खन। अयजूसां व दुहां मवं।

6 अबलय् लाक्क सिमोन पत्रुस थ्यंकः वल। व चिहानय दुहां वन। वं नं सूती कापः अनसं त्वःतातःगु खन।

7 वय्कःयागु छेनय् हिनातःगु स्माल धाःसा सूती कापः नाप मद्दु, तर मेथाय् हे छग्वारा चिनाः तयातःगु खन।

8 अले दकलय् न्हापालाक थ्यंम्ह चेला नं दुने वनाः स्वःवन। थ्व खनाः व पत्याः जुल।

9 अबलय् तक नं वय्कः सिनाः म्वाना वयेमाः धकाः च्वयातःगु धर्मशास्त्रयागु खँ इमिसं मथूनि।

10 अले चेलात थथःगु छँय् लिहां वन।

येशू मरियम मगदलिनीयाथाय् खनेदय्कः झाःगु

मती २८:१-१०; मर्क १६:१-११

11 मरियम धाःसा चिहानया पिनेसं दनाः ख्वयाच्वन। वं ख्वख्वं क्वछुनाः दुने स्वःबलय्

12 त्वइसे च्वंगु वसतं पुनातःपिं निम्ह स्वर्गदूततयत् येशूयागु सीम्ह तया तःथाय् छम्ह छ्यंपाखे व मेम्ह तुतिपाखे फ्यतुनाच्वंगु खन।

13 इमिसं वयात न्यन – “छाय् ख्वयाच्वनागु?”

अले वं इमित धाल – “जिमि प्रभुयात इमिसं यंकल। इमिसं वय्कःयात गन तया तल जिं मस्यु।”

14 थुलि धयाः मरियमं लिफः स्वःबलय् दनाच्वंम्ह येशूयात खन। अयनं वं येशू हे खः धकाः म्हमसील।

15 वय्कलं वयात धयादिल – “अय् मय्जु, छ छाय् ख्वयागु? सुयात मालागु?”

वं वय्कःयात बगैँचाय् ज्या याइम्ह मन् जुइ धकाः मतिइ तयाः थथे धाल – “भाजु, छि वय्कःयात यंकादियागु खःसा गन तयादिया जितः धयादिसँ। जिं वय्कःयात यंके।”

16 वय्कलं वयात धयादिल – “मरियम!”

वं लिफः स्वयाः हिब्रू भाषां वय्कःयात धाल – “रब्बोनी।” उकियागु अर्थ “गुरु” खः।

17 वय्कलं वयात धयादिल – “जितः थी मते, आः तक जि बाःयाथाय् थाहां वनागु म्दुनि। जिमि किजापिन्थाय् वनाः धाः हँ – “जिमि बाःयाथाय् अले छिमि बाःयाथाय्, जिम्ह परमेश्वरयाथाय् अले छिमि परमेश्वरयाथाय् जि थाहां वनाच्वना।” ”

18 अले मरियम मगदलिनी वनाः चेलातयत् धाल – “जि प्रभुयात खना।” अले वय्कलं धयाहःगु खँ वं इमित कनाबिल।

येशू चेलातय् दथुइ खनेदय्कः झाःगु

मती २८:१६-२०; मर्क १६:१४-१८; लूक २४:३६-४९

19 आइतबार खुन्ह बहनी चेलात यहदीतय् नायःत खनाः ग्यानाः खापात तिनाः मुनाच्वंबलय् येशू अन झायाः इमिगु दथुइ दनाः थथे धयादिल – “छिमित शान्ति दयेमा।”

20 थुलि धयाः वय्कलं इमित थःगु ल्हाः व बेक्व क्यनादिल। अले ला प्रभुयात खनाः चेलात फुक्कं लयलयताल।

21 वय्कलं इमित हानं धयादिल – “छिमित शान्ति दयेमा। गथे बाःनं जितः छवयाहयादीगु खः अथे हे जिं नं छिमित छवये।”

22 थुलि धयाः वय्कलं इमित फू यानाः धयादिल – “पवित्र आत्मा का।

23 छिमिसं सुयागु पाप क्षमा यानाबी इमिगु पाप क्षमा जुइ। छिमिसं पाप क्षमा याना मब्युसा इमिगु पाप क्षमा जुइ मखु।”*

येशू हानं चेलातय् दथुइ खनेदय्कः झाःगु

24 दिदुमस धाःम्ह थोमा झिनिम्ह चेलात मध्ये छम्ह खः। येशू चेलातय्थाय् झायादीबलय् व छम्ह मद्दु।

25 उकिं मेपिं चेलातय्सां वयात धाल “जिमिसं प्रभुयात खना।”

तर वं धाल, “जिं थःम्ह हे वय्कःया ल्हातिइ नकिं ताःगु घाःखू मखंकं, मथीकं व बेक्वय् ल्हाति मथीकं जि पत्याः जुइ मखु।”

26 च्यान्ह लिपा, वय्कःया चेलात हानं खापा तिनाः छँय् मुनाच्वन। थुबलय् अन थोमा नं दु। खापा तिनातःथाय् हे दुहां झायाः येशू इमिगु दथुइ दनाः थथे धयादिल – “छिमित शान्ति दयेमा।”

27 अले थोमायात धयादिल – “छंगु पति थन हजि, जिगु ल्हाः थिया स्वः। जिगु बेक्वय् ल्हाः ति। संका याये मते, बरु विश्वास या।”

28 अले थोमां वय्कःयात धाल – “जिम्ह प्रभु, जिम्ह परमेश्वर।”

29 वयक्कलं वयात धयादिल – “जितः खंगुलि छं विश्वास यात। जितः मखंकं विश्वास याइम्ह मनु तसकं धन्यम्ह खः।”

थ्व सफूयागु उद्देश्य

30 येशू चेलातय न्ह्यःने थ्व स्वयाः अप्वः हे अजू चायापुगु ज्या यानादीगु दु। थ्व सफुलिइ फुक्कं च्वयातःगु मदु।

31 अयनं छिमिसं येशू परमेश्वरया काय, मुक्ति बीम्ह ख्रीष्ट हे खः धकाः विश्वास याये फयेमा, अले विश्वास यानाः वयक्कःयागु नामय् छिमित जीवन दयेमा धकाः थ्व च्वयातःगु खः।

21

येशू न्हयम्ह चेलातयथाय् खनेदयक्कः झाःगु

1 अनंलि येशू हानं तिबेरियास समुद्र सिथय् चेलातयथाय् खनेदयक्कः झाल।

2 सिमोन पत्रुस, दिदुमस धाःम्ह थोमा, गालील्य् च्वंगु काना धाःगु थासय् च्वंम्ह नथानेल, जब्दिया काय्पि व मेपि निम्ह चेलात नं नापं दु।

3 सिमोन पत्रुसं इमित धाल – “जि न्या लाः वनेत्यना।”

इमिसं वयात धाल – “जिपिं नं छ नाप वये।” अले इपिं वनाः नांचाय् च्वन। तर व चान्हय् इमिसं छम्ह हे न्या लाये मफु।*

4 सुथ जूबलय् येशू समुद्र सिथय् दना च्वनादिल। अथेसां वयक्कः येशू हे खः धकाः चेलातयसं म्हसीके मफुत।

5 उकिं वयक्कलं इमित धयादिल – “पासापिं, छिमिके न्या दु ला?”

इमिसं लिसः बिल – “मदु।”

6 अले वयक्कलं धयादिल – “नांचायागु जवय्पाखे जाः ह्वा, अले न्या क्यनी।” वयक्कलं धयादीथाय् हे इमिसं जाः ह्वात। यक्व न्या क्यंगुलि इमिसं जाः सालाकाये तक नं मफुत।*

7 वयक्कलं माया यानातःम्ह चेलां पत्रुसयात धाल – “वयक्कः प्रभु हे खः।” वयक्कः प्रभु हे खः धकाः सिमोन पत्रुसं ताःगुलि काचाकाचां लं फिनाः समुद्रय् तिन्हल, छायाःसा उबलय् वं लं त्वयातःगु खः।

8 मेपि चेलातयसं नांचाय् च्वनाः जालय् जायक क्यपि न्या सालाहल। इपिं सिथं तापाः मजू। सछिगू मिटर ति जक तापाः।

9 सिथय् थ्यंबलय् इमिसं अन च्यानाच्वंगु ह्यंग्वालय् न्या व मरि तयातःगु खन।

10 वयक्कलं इमित धयादिल – “नकतिनि लाना हयापिं न्या भचा थन हजि।”

11 उकिं सिमोन पत्रुसं नांचाय् वनाः जाः सिथय् सालाहल। जालय् सछि व न्ययस्वम्ह (१५३) ततःधिकःपि न्या क्यनाच्वन। थुलिमछि न्या क्यनं नं जाः मगु।

12 वयक्कलं इमित धयादिल – “वा, नः वा!” वयक्कः प्रभु खः धकाः सियाः नं चेलातयसं वयक्कःयाके “छि सु खः” धकाः न्यनेगु आँट मयात।

13 वयक्कलं मरि व न्या कयाः इमित इनाबियादिल।

14 सिनाः म्वाना वये धुंकाः चेलातयथाय् झायाः क्यनादीगु थ्वनापं स्वकः जुल।

येशू व पत्रुस

15 नयेनी धुंकाः येशू सिमोन पत्रुसयात धयादिल – “यहन्नाया काय सिमोन, थुमिसं स्वयाः छं जितः अप्वः माया याना ला?”

वं वयक्कःयात धाल – “खः प्रभु, जिं छितः माया याः धकाः छिं स्यू।”

अले वयक्कलं धयादिल – “जिमि चीधिकःपि भ्याःचातयत् ज्व।”

16 वयक्कलं हानं निक्वः खुसि धयादिल – “यहन्नाया काय सिमोन, छु छं जितः माया याना ला?”

वं धाल “खः प्रभु, जिं छितः माया याः धकाः छिं सि हे स्यू।”

वयक्कलं धयादिल – “जिमि फैचातयत् बिचाः या।”

17 वयक्कलं हानं स्वक्वः खुसि धयादिल – “यहन्नाया काय सिमोन, छं जितः माया याना ला?”

“छं जितः माया याना ला” धकाः वयक्कलं स्वकः तक न्यनादीगुलि पत्रुसं नुगः मछिकाः थथे धाल – “प्रभु, छिं फुक्कं स्यू, जिं छितः माया याः धकाः नं छिं स्यू।”

अले वयक्कलं धयादिल – “जिमि फैचातयत् ज्व।

18 “जिं छन्त खःगु खँ धाये – ल्याय्म्हबलय् छं थःम्ह हे वसः पुनाः थः यःथाय् वना जुल। बुरा जुल धाय्वं छं ल्हाः प्वःचिनाः च्वनेमाली। मेपिन्सं हे वसः पुंकाः छन्त मयःथाय् ब्वना यंकी।”

19 वयक्कलं परमेश्वरयात तःधकेत पत्रुस गुकथं सिनावनेमाली धकाः धयादीगु खः। थुलि धयादी धुंकाः वयात धयादिल – “जिगु ल्यूल्यु वा।”

येश्या यःम्ह चेला

- 20 पन्नुसं लिफः स्वःबलय् येशं माया यानातःम्ह चेला नं इपिं नाप वयाच्चंगु खन। बहनी भव्य नयाच्चंबलय् वयकःयागु छातिइ लिधनाः थथे धाःम्ह चेला व हे खः – “प्रभु, छितः धोखा बीम्ह सु खः?”☆
- 21 पन्नुसं वयात खनाः वयकःयाके थथे धकाः न्यन – “प्रभु, वयात छु जुइ लय्?”
- 22 वयकलं धयादिल – “जि मवतले व म्वानाच्चनेमा धयागु जिगु इच्छा दुसा छन्त छाया माल?” छ जिनापं वा।
- 23 वयकलं थथे धयादीगुलि अबलय् निसें व चेला सी मखुत धकाः चेलातयसं धयाजुल। वयकलं व सी मखुत धकाः धयादीगु मखु, बरु “जि मवतले व म्वानाच्चनेमा धयागु जिगु इच्छा खःसा छन्त छाया माल?” धकाः जक धयादीगु खः।
- 24 थ्व फुक्क खँ सत्य खः धकाः साक्षी ब्यूमह चेला व हे खः। थ्व खँ च्वःम्ह चेला नं व हे खः। जिमिसं वं ब्युगु साक्षी सत्य खः धकाः स्यु।
- 25 वयकलं यानादीगु मेमेगु नं यक्व ज्या दु। वयकलं यानादीगु छगू छगू दतले च्वल धाःसा जिं स्वयेबलय् ला अथे च्वयातःगु सफू थ्व संसारय् न्ह्यनी मखु।

प्रेरिततयगु ज्या म्हसीका

थ्व प्रेरिततयगु ज्याया सफू लूकां च्वःगु भिंगु खँया हे कथहं वयाच्चंगु खँ खः। थुकी पवित्र आत्मायागु शक्तिं ख्रीष्टया दकलय् न्हापांयापि चलातयसं वयकःयागु भिंगु खँ यरूशलेम, यहूदिया व सामरियांनिसें सारा संसारय् प्रचार याःगु खँ दु। थ्व यहूदीतयपाखें शुरु जुयाः सारा संसारय् ख्रीष्टियन आस्थाया खँ प्रचार जूगु इतिहास खः। लूकां थ्व सफुलिइ ख्रीष्टियनत उबलय्या रोमी साम्राज्यया विरोधीत मखु, बरू ख्रीष्टियन विश्वास यहूदी धर्म पूर्वकेत वःगु खः धकाः क्यनातःगु दु।

थ्व सफूयात थुकथं ब्वथलातःगु दु।

1. येशूयात स्वर्गय् थकाये धुंकाः यरूशलेमय् व यहूदियाय् ख्रीष्टियनतयगु विश्वास न्ह्यज्याःगु।
2. सामरिया व उकिया लिक्क लिक्क लाःगु थासय् न्यनावंगु
3. एशियाय् फुक्कभनं टार्ससंनिसें त्रोआसतक थ्व न्यनावंगु
4. माकेडोनिया व अखैयाय् थ्व न्यनावंगु
5. भूमध्यसागरया देश देशय् रोम तक हे थ्व न्यनावंगु।

“प्रेरितय्” छगू मू खँ पवित्र आत्मायागु ज्या खः। पेत्तिकोस नखःबलय् यरूशलेमय् विश्वासीत पवित्र आत्मां जाःगु व उबलय् निसें पवित्र आत्मां विश्वासीत व मण्डलीया नायःतयत आत्माय् बल्लाकूगु व ग्वाहालि ब्यूगु खँ थुकी दु। ख्रीष्टयागु भिंगु खँयात थुकी उपदेश कथं नं न्ह्यथनातःगु दु। भिंगु खँयागु शक्ति फुक्क विश्वासीतयके व मण्डलीयाके दु धकाः नं थुकी क्यनातःगु दु।

धलः पौ

साक्षीया तयारी

1. येशूयागु दकलय् लिपायागु आज्ञा व बचं १:१-१४
 2. यहूदा इस्करियोतया पलेसा मतियास तःगु १:१५-२६
- यरूशलेमय् साक्षी ब्यूगु २:१-८:३
यहूदिया व सामरियाय् साक्षी ब्यूगु ८:४-१२:२५
पावलया ज्या
1. न्हापां खुसि भिंगु खँ न्यके छवःगु १३:१-१४:२८
 2. यरूशलेमय् सभा च्वंगु १५:१-३५
 3. निक्कः खुसि भिंगु खँ न्यके छवःगु १५:३६-१८:२२
 4. स्वक्कः खुसि भिंगु खँ न्यके छवःगु १८:२३-२१:१६
 5. पावलयात यरूशलेम, कैसरिया व रोमय् ज्वंगु २१:१७-२८:३१

प्रेरित

- 1 हनेमाःम्ह थियोफिलस,
जिगु न्हापांयागु सफुलिइ येशू ख्रीष्टं यानादीगु व स्यनादीगु फुक्क खंनिसें कयाः✠
- 2 वयक्कलं ल्ययादीपिं प्रेरिततयत पवित्र आत्मां आज्ञा बियादी धुंकाः स्वर्गय् झायादीगु खँ तक च्वयागु दु।
- 3 दुःख सीधुंकाः वयक्कलं पिइन्हू तक धुवांधु इमिथाय् झायाः इमित परमेश्वरया राज्ययागु खँ कँक वयकः हानं म्वानावःगु खः धयागु यक्क ग्यसुलाःगु दसि क्यनादिल।
- 4 छन्हू इपिं नाप नयेत फ्यतुनादीबलय् वयक्कलं थथे धयादिल – “यरूशलेमं गनं मवँसे बाःनं बियादीतिनि धकाः जिं धयागु वरदान कायेत पियाच्वँ।✠
- 5 यहून्नां ला लखं बप्तिस्मा बिल, आः याकनं हे पवित्र आत्मापाखें छिमिगु बप्तिस्मा जुइतिनि।”✠

येशूयात स्वर्गय् थकाःगु

मर्क १६:११-२०; लूक २४:५०-५३

- 6 अयज्जुलि इमिसं हानं मुंबलय् येशूयात थथे न्हासः यात – “प्रभु, छिं आः हे इस्त्राएलीतयत राज्य लित बियादीत्यना ला?”
- 7 अले वयक्कलं धयादिल – “बाःनं यानादीगु ज्या छिमिसं छु इलय्, गुबलय् जुइ धकाः न्यना च्वनेमाःगु मदु।
- 8 पवित्र आत्मां छिपि जायेवं छिमिके शक्ति दइ। अले छिपि यरूशलेमय्, यहूदियाय् व सामरियांनिसें सारा संसार न्यंक जिगु साक्षी जुइ।”✠

✠ 1:1 १:१ लूक १:१-४ ✠ 1:4 १:४ लूक २४:४९ ✠ 1:5 १:५ मती ३:११; मर्क १:८; लूक ३:१६; यूह १:३३ ✠ 1:8 १:८ मती २८:१९; मर्क १६:१५; लूक २४:४७-४८

- 9 थुलि धयादी धुंका: इमिसं स्वया च्वँच्वं हे वयकःयात थत यंका: सुपाँचं त्वपुयाबिल।✱
 10 वयकः थाहां झायाच्वंगु मिखा हे लिमकासे आकाशय स्वयाच्वंबलय् तुयुगु वसः पुनातःपि निम्ह मनूतयसं इमिथाय् लिक्क दं वयाः
 11 थथे धाल – “गालील्य च्वंपिं मनूत, छाया वातां दनाः आकाशय स्वयाच्वनागु? येशू स्वर्गय् झायादीगु छिमिसं खंथें तुं वयकः हानं अथे हे थन लिहां झायादी तिनि।”

यहदाया थासय् मेम्ह चेला ल्यःगु

- 12 अले इपिं जैतून डाँडां यरूशलेमय् तुं लिहां वल। जैतून डाँडां यरूशलेम छगू किलोमिटर ति तापाः।
 13 शहरय् वयेवं इपिं छखा छैय् दुहां वनाः तले च्वंगु क्वथाय् वन। अन पत्रुस, यूहन्ना, याकूब, अन्द्रियास, फिलिप, थोमा, बारथोलोमाइ, मन्ती, अल्फयसया काय् याकूब, क्रान्तिइ सने धुंक्मह सिमोन व याकूबया काय् यहदापिं च्वनीगु खः।✱
 14 इपिं फुक्कं छगू हे मनयापिं जुयाः मेमेपिं मिसात, येशूया मां मरियम व वयकःया किजापिं नाप प्रार्थना यानाच्वनीगु खः।
 15 लिपा अन सछि व निइम्ह चेलात मुनाच्वंथाय् पत्रुसं दनाः थथे नवात –
 16 “दाजुकिजापिं, येशूयात ज्वंक्मह यहदाया खँय् न्हापां हे दाऊदया म्हुतुं पवित्र आत्मां नवाःगु खँ धर्मशास्त्रय् च्वयातःगु खः। थथे जुइ हे माःगु खः, अले जु नं जुल।
 17 व नं झीपिं थें खः, अले वं नं झीसं थें हे ज्या यानाच्वंगु खः।”
 18 यहदां मभिंगु ज्या यानावःगु धिबां छकू जग्गा न्यात। अले व हे जग्गाय् कुतुं वनाः आतापति फुक्कं पिहां वयाः सित।
 19 थ्व खँ यरूशलेमय् च्वंपिं फुक्क मनूतयसं सिल। अले व जग्गायात इमिगु थःगु भाषां “हकल्दामा”, अथवा “हियागु जग्गा” धकाः नां तल।✱
 20 “थ्व खँ भजनया सफुलिइ थथे च्वयातःगु दु –

“ वयागु छँ खालि जुइमा,
 अले अन सुं हे मच्वनेमा।’

‘वयागु थाय् नं मेम्हयसिनं कायेमा।’✱

- 21 “अयजुगुलि प्रभु येशू झीनाप दीबलय् निसैं न्हाबलें झीनाप दुम्ह छम्ह मनूयात ल्यये माल।
 22 थ्व मनू यूहन्नां बत्तिस्मा ब्यबलय् निसैं येशू स्वर्गय् झायादीबलय् तकं झीनाप दुम्ह जुइमाः। वं झीसं थें येशू सिनाः म्वानावःगु खँय् साक्षी बीमाः।”✱
 23 अले इमिसं निम्ह मनू बारसाबास धाःम्ह योसेफ, (वयागु मेगु नां युस्तस खः) व मतियासयात न्हाथन।
 24 अले इमिसं थथे प्रार्थना यात – “मनूतयगु नुगलय् दुने च्वंगु खँ स्यूम्ह प्रभु, थुपिं निम्हय् गुम्हयसित छिं ल्ययादिया, जिमित क्यनादिसैं।
 25 यहदा थ्व ज्या त्वःताः गन वनेमाःगु खः अन वने धुंक्गुलि वया थासय् ज्याय् तयेत व प्रेरित यायेत गुम्ह मनू ज्यु, धयादिसैं?”
 26 अले इमिसं चिष्टा तल, चिष्टा मतियासयात लात। थथे मतियासनापं यानाः आः झिंनिम्ह प्रेरित खात।

2

पवित्र आत्मा झाःगु

- 1 पेन्तिकोस नखःबलय् इपिं फुक्कं छथाय् मुनाच्वन।✱
 2 अबलय् हे लाक्क स्वर्गं ग्वःफय् वःगु थें ह्नी ह्नी सः वल। थ्व सलं इपिं मुनाच्वंगु छँ थ्वल।
 3 अले अन मियागु मे थें च्वंगु छुं खनेदत। थ्व मियागु मे कूक् दयाः इपिं फुक्कसिगु छेनय् छेनय् च्वन।
 4 थुकथं इपिं फुक्कं पवित्र आत्मां जायाः वयकःयागु शक्तिं इमिसं मेमेगु भाषां नवाना हल।
 5 अबलय् सारा संसारय् च्वंपिं परमेश्वरयात मानय् याइपिं यहदीत यरूशलेमय् वयाच्वंगु दु।
 6 थ्व हाःसलं यानाः फुक्क मनूत अन मुंवल। इमिसं इमिगु थथःगु भाषां नवानाच्वंगु तायाः इपिं छक्क जुल।
 7 अजू चायाः व धाये थ्व धाये मदयाः इमिसं थथे धाल – “थ्व नवाना च्वंपिं फुक्कं गालीलीत मखु ला?
 8 गथे झीसं झीगु हे थथःगु भाषां इमिसं नवाःगु ताल?
 9 पार्थीत, मादीत, एलामीत, मेसोपोटामित, यहदियाय च्वंपिं, कापाडोकित, पोन्टसय् व एशियाय च्वंपिं,
 10 फ्रिगित, पामफिलित, मिश्रीत, लिबिया देश व कुरेनीया जवय् खवय् च्वंगु जिल्लाय च्वंपिं, रोमं वःपिं यहदीत व यहदीतयगु धर्म मानय् याइपिं,

✱ 1:9 १:९ मर्क १६:१९; लूक २४:५०-५१ ✱ 1:13 १:१३ मती १०:२-४; मर्क ३:१६-१९; लूक ६:१४-१६ ✱ 1:19 १:१९-१९ मती २०:३-८ ✱ 1:20 १:२० भज ६१:२५; १०९:८ ✱ 1:22 १:२२ मती ३:१६; मर्क १:९; १६:१९; लूक ३:२१; २४:५१ ✱ 2:1 २:१ लेवी २३:१५-२१; व्य १६:९-११

11 क्रेटीत व अरबीत, थ्व फुक्कसिगु भाषां परमेश्वरं यानादीगु तःधंगु ज्याया बयान इमिसं यानाच्वंगु झीसं थथःगु भाषां ताल।”

12 थ्व खनाः इमिसं गजब चायाः व धाये थ्व धाये मदयाः थथःपिनिगु ख्वाः स्वयाः थथे धाल – “थ्व छु जूगु?”

13 गुम्ह गुम्हयसिनं गिजय् यानाः थथे धाल – “थ्वं काःपिं जुइ का, इपिं?”

पन्सयागु न्वचु

14 अले पन्सं झिनिम्ह प्रेरिततनापं दनाः तःसलं थथे धाल – “यह्दी दाजुकिजापिं व यरुशलेमय् वःपिं मनूत, जिगु खँ न्यनाः थुइकादिसँ।

15 छिकपिन्सं स्वयेबलय् थुपिं थ्वं काःपिं धकाः च्वन जुइ। नकतिनि ला सुथसिया गुताः थात। थुपिं थ्वं काःपिं मनूत मखु।

16 थ्व हे खँ योएल अगमवत्तां थथे च्वया थकूगु खः –

17 “ ‘दकलय् लिपा थथे जुइ धकाः परमेश्वरं धयादिल –

जिं जिगु आत्मा फुक्क मनूतयके प्वंकाबी।

अले छिमि काय् म्हाय्पिन्सं अगमवाणी नवाइ।

छिमि बुरापिं मनूतयसं म्हागस खनी।

अले छिमि ल्याय्मह मनूतयसं दर्शन खनी।

18 अले व दिखुन्हु, जिमि

च्यः भ्वातितयत् नं

जिं जिगु आत्मा प्वंकाबी,

अले इमिसं नं अगमवाणी कनी।

19 अले आकाशय् व पृथ्वीइ

जिं अजू चायापुगु ज्या व चिं क्यने।

अन हि, मि, कुंत्याः खने दइ।

20 सूर्य खिउंसे च्वनावनी।

तिमिला हि थें ह्याउंसे च्वनावनी।

परमप्रभु खने दःवइगु तःधंगु व ग्यानापुसे

च्वंगु दि वये न्ह्यः थथे हे जुइ।

21 अबलय् परमप्रभुयागु नां काइपिनिगु उद्धार जुइ।’ ”*

22 “अय् इस्राएली दाजुकिजापिं, जिं धायेत्यनागु खँ न्यनादिसँ – परमेश्वरं हे छिकपिनिगु न्ह्यःने नासरतयाम्ह येशूयात ततःधंगु व अजू चायापुगु ज्या व चिं याकाः छिकपिन्त नं क्यनादिल। थ्व खँ ला छिकपिन्सं सि हे स्यू।

23 परमेश्वरं थःगु ग्वसाः व ज्ञानकथं येशूयात छिकपिनि ल्हातय् बियादिल। अले छिकपिन्सं वय्कःयात अधर्मीतयगु ल्हातय् कूसय् स्याकेत लःल्हाना बिल।*

24 अयुं परमेश्वरं वय्कःयात कालयागु पन्जां त्वःतकाः म्वाकादिल। वय्कःयात कालं ज्वना तयेगु ला जुइ हे फइ मखुगु खँ खः।*

25 थथे जुइतिनि धकाः दाऊदं न्हापा हे थथे च्वयातःगु दु –

“ ‘परमप्रभु न्ह्याबलें जि नाप दी धकाः जिं स्यू।

जि मग्यायेमा धकाः वय्कः

जिगु जवय् दी।

26 अय्जूगुलि जि दुनुगलनिसँ लयता,

अले जिं लसतां म्ये हाले।

आवंलि जि आशा यायेगु मत्वतुसे

म्वानाच्वने,

27 छायाःसा छिं जिगु आत्मायात

पातालय् त्वःतादी मखु।

अले थःमह पवित्र मनूयात

ध्वगिकाः तयादी मखु।

28 जीवनयागु लँ नं छिं हे

* 2:21 २:१७-२१ योए २:२८-३२

* 2:23 २:२३ मत्ती २७:३५; मर्क १५:२४; लूक २३:३३; यूह १९:१८

* 2:24 २:२४ मत्ती २८:५-६; मर्क १६:६; लूक २४:५

जितः क्यनादिल।
छिनाप दीबलय जि तसकं
लयता।' ☆

29 “दाजुकिजापिं, झी तापा:बाज्या दाऊदया बारे जिं बांलाक धायेफु – व सिना: नं वयागु सीम्हयात चिहानय् थुनाबी धुंकल। आ: तकं वयागु चिहान द हे दनि।

30 दाऊद छम्ह अगमवक्ता जूगुलि, परमेश्वरं वया हे छम्ह सन्तानयात सिंहासनय् तयादी धका: पाफयादीगु खँ स्यूगुलि, ☆

31 मुक्ति बीम्ह ख्रीष्ट सिना: नं म्वाना वइ धका: न्हापां तुं स्यूगुलि वय्कःयात ध्वगिका तइ मखु, अले पातालय् नं त्वःता तइ मखु धका: वं धाये फुगु खः।

32 “थ्व हे येशूयात परमेश्वरं म्वाकादिल। जिपिं थुकिया हे साक्षी खः।

33 परमेश्वर बा:नं नं वय्कःयात थःगु जवय् तया: तःधंकादिल। अले परमेश्वरं बियादी धका: धयादीगु पवित्र आत्मा वय्कःयात बियादिल। थथे वय्कलं हे जिमित नं पवित्र आत्मा बियादिल। छिकपिन्सं ता:गु व खंगु फुक्कं पवित्र आत्मायागु हे ज्या खः।

34-35 दाऊद स्वर्गय् थाहां मवंसां वं थथे धयाथकूगु दु –

“ परमप्रभु परमेश्वरं जिमि प्रभुयात
धयादिल –

जिं छिमि शत्रुतय्त
छंगु पालि तःले मततले
छ जिगु जवय् च्वनाच्चँ।' ☆

36 “उकिं छिकपिन्सं यख्खाना: स्या:म्ह येशूयात हे परमेश्वरं प्रभु व मुक्ति बीम्ह ख्रीष्ट यानादिल धयागु खँ फुक्क इस्त्राएलीतयसं सीकेमा:।”

37 थ्व खँ न्यपिनिगु नुगलय् थयंक दुहां वन। अले इमिसं पत्रुस व मेपिं प्रेरिततय्त थथे धाल – “दाजुकिजापिं, अयसा जिमिसं छु यायेगु लय?”

38 अले पत्रुस इमित धाल – “पश्चाताप या, अले छिकपिं छम्ह छम्हयसिनं थःगु पापया क्षमा या लागि येशू ख्रीष्टयागु नामं बप्तिस्मा कयादिसँ। अले छिकपिन्सं परमेश्वरयागु वरदान पवित्र आत्मा कायेखनी।

39 झी प्रभु परमेश्वरं थःम्हं सःता दिक्वसित थ्व हे खँ बी धका: बचं बियादीगु खः। उकिं थ्व बचं छिकपिं, छिकपिनि मस्त व आ: तकं तापाक च्वनाच्चँपिं फुक्कसिगु नितिं बियादीगु खः।”

40 मेमेगु नं यक्व दसि बिया: वं इमित होश यानाच्चनेत धाल – “थौकन्हय्यापि मन्तूपाखें बचय् जुयाच्चँ।”

41 वयागु खँय् विश्वास याना: यक्वसिनं हे बप्तिस्मा काल। उखुन्हु हे जक बप्तिस्मा का:पिं मन्तू स्वद्वः ति दु।

विश्वासीतयगु जीवन

42 आ: इपिं प्रेरितत लिसे स्यनेकने, प्रार्थना, प्रभु भवय् व संगति याइपिं जुल।

43 प्रेरिततयसं यक्व हे अजू चायापुगु ज्या व चिं यानाक्यन। अले थ्व खना: अन दुपिं मन्तूतयसं परमेश्वरया भय काल।

44 फुक्क विश्वासीतनापं जुइगु व न्हागु चिजं मंका: यायेगु यानाच्चन। ☆

45 इमिसं सुयातं छुं माल धा:सा थःपिनिगु मालताल, जग्गा जमिन मिया: नं मा:मा:पिन्त इनाबी।

46 छगू हे मन याना: न्हि न्हि फुक्कं देगलय् मुना च्वनेगु, हानं छँय् छँय् मरि कुचा थला: फुक्कनापं च्वना: लयतातां नयेगु यानाच्चन।

47 थुकथं इमिसं परमेश्वरयात तःधंका च्वन। मन्तूतयसं नं इमित मानय् या। अले उद्धार जूपिन्त प्रभुं न्हि न्हि इमिगु पुचलय् तना बियादिल। थुकथं इपिं अप्व: दयावन।

3

छम्ह लंग्राम्ह मन्तू लंगु

1 छुन्हु पत्रुस व यूहन्ना न्हिनयसिया स्वता: इलय्, प्रार्थना यायेगु इलय् देगलय् वनाच्चन।

2 देगलय् वइपिन्के फ्वना: नयेमा धका: छम्ह बूसानिसें लंग्राम्ह मन्तूयात न्हि न्हि लुकुं छिना हया: देगःयागु “बांला:” धा:गु धवाखाय् तये हइगु जुयाच्चन।

3 व मनुखं पत्रुस व यूहन्ना देगलय् दुहां वनेत्यंगु खना: इमिके भिक्षा फ्वन।

4 अले निम्हयसिनं फ्वगियात क्वथीक स्वया: पत्रुसं धाल – “जिमित स्व।”

- 5 अले फ्वगिनं छुं बी ला धका: आशा याना: इमित स्वल।
 6 अले पत्रुसं धाल – “छित: बीत जिके लूँ, वह: मदु, अयनं जिके दुगु छित: बी। नासरतयाम्ह येशू ख्रीष्टयागु नामं दना: न्यासि झासँ।”
 7 थुलि धया: वयागु जव ल्हातं फ्वगियात थन। अबलय् हे वयागु तुति व गौचा बल्लाना वल।
 8 अले व जुस्क्क दना: न्यासि वन। अले न्यासि चाचां तितिन्हुया: परमेश्वरयागु प्रशंसा यायां व इपिं नाप देगलय् दुहां वन।
 9 मनुत फुक्कसिनं वयात परमेश्वरयागु नां त:धंका: न्यासि जुयाच्चंगु खन।
 10 इमिसं वयात देगलय् वनेगु “बांला:” धा:गु ध्वाखाय् च्वना: फ्वना च्वनीम्ह फ्वगिं थ्व हे ख: धका: म्हसीकल। इपिं फुक्कं वयात थथे जूगु खना: अजू चाल।

देगलय् पत्रुसं नवा:गु

- 11 व फ्वगिनं पत्रुस व यहून्नायागु ल्हा: ज्वना त:गुलि फुक्क मनुत अजू चाया: इपिं च्वनाच्चंगु सोलोमनया दलानय् मुंवल।
 12 पत्रुसं इमित धाल – “इस्राएली दाजुकिजापिं, छिपिं थ्व खँय् छाया अजू चाया: दियागु? छिकपिन्सं थ्व मनुयात जिमिसं जिमिगु धर्म व बलं न्यासि वंके फय्का ब्यूगु धका: बिचा: यानाच्चनागु ला?
 13 झी तापा:बाज्यापिं अब्राहाम, इसहाक व याकूबया परमेश्वरं वय्क:या सेवक येशूयात त:धंकादिल। न्हापा थ्व हे येशूयात छिकपिन्सं ज्वंकल। अले पिलातसं त्व:तेत्यंबलय् त्व:तके मब्यूसे स्याये यंकि धका: धाल।*
 14 थथे छिकपिन्सं पवित्रमह व धर्मीम्ह मनुयात मयय्का: छम्ह ज्यानमारायात त्व:तके बिल।*
 15 छिकपिन्सं जीवन बीमहयूसित स्याना छव:सां परमेश्वरं वय्क:यात हानं म्वाकादिल। जिपिं थ्वया साक्षी ख:।
 16 “अले वय्क:या हे नामय् विश्वास यानागुलि छिकपिन्सं खंमह व म्हस्यूमह थ्व मनुयात बल्लाके फत। वय्क:यात विश्वास यानागुलि हे थ्व मनुयात छिकपिनि न्हा:ने थथे लायकाबी फुगु ख:।”
 17 “न्हागु हे जूसां दाजुकिजापिं, छिकपिन्सं व छिकपिनि शासकतयसं मसीकं थथे यानादीगु ख: धका: जिं स्यू।
 18 थ्व ला परमेश्वरं न्हापां हे अगमवक्तातयत् मुक्ति बीमह ख्रीष्टं दु:ख सी हे मा: धका: धाय्कादी थें पूवकादीगु ख:।
 19 अयजूगुलि पश्चाताप याना: छिकपिं परमेश्वरयाथाय् लिहांझासँ, अले वय्कलं छिकपिनिगु पाप हुयाछवयादी।
 20 अले परमेश्वरं छिकपिन्त आराम याकेबी। वय्कलं छिकपिन्थाय् न्हापांनिसें ल्ययात:मह मुक्ति बीमह येशू ख्रीष्टयात छवयाहयादी।
 21 फुक्कं न्हकथं मिलय् मजुतले वय्क: स्वर्गय् हे च्वनादी। थ्व खँ परमेश्वरं न्हापांनिसें हे अगमवक्तातयत् धाय्कादीगु ख:।
 22 मोशां नं थथे धयात:गु दु –

“ परमप्रभु परमेश्वरं जित: थें
 छिमि इस्राएली दाजुकिजापिं मध्ये
 छमहयूसित अगमवक्ता ल्ययादी।
 वय्कलं धा:गु फुक्क खँ छिकपिन्सं न्यनेमा:।*
 23 वय्क: अगमवक्तां धा:गु खँ मन्यपिन्त
 परमेश्वरया मनुतयगु पुचलं
 पितिनाछवइ,
 अले व नाश जुइ।*”

- 24 “हानं शमूएलनिसें थुखेयापिं फुक्क अगमवक्तातयसं नं थ्व हे खँ धयावंगु दु।
 25 छिकपिं व हे अगमवक्तातय् सन्तान ख:, अले परमेश्वरं चिनादीगु बाचाय् नं दुथ्या:। थ्व हे बाचा परमेश्वरं छिकपिनि तापा:बाज्या अब्राहामलिसे थुकथं चिनादीगु ख: – ‘छं सन्तानपाखें हे संसारयापिं मनुतयसं आशिष कायेखनी।’*
 26 परमेश्वरं सी धुंक्मह थ:काययात हानं म्वाका: न्हापालाक छिकपिन्थाय् छवयाहयादिल। छिकपिन्त पापया ज्यां लिचिका: आशिष बीत थथे यानादीगु ख:।”

4

पत्रुस व यहून्नायात सभाय् यंकूगु

- 1 पत्रुस व यहून्ना थथे मनुत नाप खँ ल्हाना च्वंबलय् पुजाहारीत, देग:या कप्तान व सदुकीत अन वल।
 2 पत्रुस व यहून्नां मनुतयत् येशू सिना: हानं म्वाना व: थें तुं मेपिं मनुत नं सिना: म्वाना वइतिनि धका: स्यनाच्चंगु न्यना: इपिं तसकं तंम्वय्का च्वन।

* 3:13 ३:१३ प्रस ३:१५ * 3:14 ३:१४ मती २७:१५-२३; मार्क १५:६-१४; लूक २३:१३-२३; यूह १९:१२-१५ * 3:22 ३:२२ व्य १८:१५,१८ * 3:23 ३:२३ व्य १८:१९ * 3:25 ३:२५ उत २२:१८

- 3 अले इमिसं इपि निम्हयसितं ज्वनायंकाः चच्छि कुनातल, छायाधाःसा उबलय् बहनी जुइ धुंकल।
 4 अथेसां इमिगु खँ न्यनाः यक्वसिनं हे विश्वास यात। थथे विश्वास याःपि मिजंत जक हे न्यादः ति दत।
 5 कन्हय् खुन्हू इमि शासकत, थकालिपिं व शास्त्रीत यरूशलेमय् मुन।
 6 अन दकलय् तःधंम्ह पुजाहारी हन्नास, वया थःथितिपिं कैयाफा, यूहन्ना, अलेक्जेन्डर व मेमेपिं दकलय् तःधंम्ह पुजाहारीया परिवार नं दु।
 7 इमिसं पन्स व यूहन्नायात दथुइ थनाः थथे धकाः न्यन – “छुकियागु शक्तिं, अथवा सुयागु नामं छिमिसं थ्व ज्या यानागु?”
 8 पवित्र आत्मां जायाः पन्सं दनाः थथे लिसः बिल – “शासकत व थकालिपिं,
 9 छिकपिन्सं जिमित छम्ह लंग्राम्ह मनूयात लाय्का बियाः भिगु ज्या यानागुलि थुलिमछि खँ न्यनादिल।
 10 का सा, छिकपिं व इस्माएली मनूत फुक्कसिनं बांलाक न्यनादिसँ – नासरतयाम्ह येशू ख्रीष्टयात छिकपिन्सं कूसय् यख्खानाः स्यात, अयनं परमेश्वरं सीम्हयसित हानं म्वाकादिल। थ्व हे येशू ख्रीष्टयागु नामं थ्व मनू छिकपिनिगु न्ह्यःने थथे लनाः दनाच्चने फुगु खः।
 11 धर्मशास्त्रय् थ्व हे येशूयागु खँ थथे च्वयातःगु दु –

“ ‘दकःमितय्सं ज्यालगय् मजू धकाः
 वांछवःगु ल्वहं हे मू ल्वहं जुल।’”

- 12 “अयज्जुगुलि येशूयागु नामं जक मुक्ति दइ, मेपिनिगु नामं मुक्ति दइ मखु। सारा संसारय् झीत बचय् याये फुम्ह मेम्हयसिगु नां परमेश्वरं बियादीगु मदु।”
 13 पन्स व यूहन्नां आखः मसःसां थथे मग्यासे लिसः ब्युगु न्यनाः फुक्कं छक्क जुल। अले इपिं येशू नाप जूपिं खः धकाः नं इमिसं सिल।
 14 हानं लाःम्ह लंग्राम्ह मनू नं थःपिनापं दनाच्चंगुलि इमिसं छुं हे धाये मफुत।
 15 अले इपिं निम्हयसितं पिने छवयाः थःथवय् सल्लाह यात –
 16 “थ्व मनूतयत झीसं आः छु यायेगु? इमिसं थ्व अजू चायापुगु चिं यानाक्यंगु यरूशलेमय् च्वंपिं फुक्कसिनं स्यू। झीसं थ्व खँयात मखु धकाः धाये फइ मखु।
 17 अयसां थ्व खँयात न्यंकभनं थयंके मज्यू। अयज्जुगुलि इमित आवंलि येशूयागु छुं नं खँ न्यंके दइ मखु धकाः ख्याच्चः बी माल।”
 18 अले इमित हानं दुने सःताः येशूयागु नामं सुयातं स्यनेकने याये मते धकाः उजं बिल।
 19 अयनं पन्स व यूहन्नां थथे लिसः बिल – “परमेश्वरया न्ह्यःने जिमिसं छिकपिनिगु खँ न्यनेगु ला कि वयकःयागु खँ न्यनेगु? छिकपिन्सं हे धयादिसँ।
 20 जिमिसं थःपिन्सं खंगु व ताःगु खँ मधासे च्वने मफु।”
 21 इमिसं याःगु अजू चायापुगु ज्या खनाः अन च्वंपिं फुक्क मनूत परमेश्वरयागु नां कयाः लय्लय् ताया च्वंगुलि व सजौय बीत त्वहः लुइके मफयाः ख्या जक ख्यानाः इमित त्वःता छवल।
 22 व लाःम्ह लंग्राम्ह मनू पिइदँ मयाये धुंकूम्ह खः।

मग्यासे नवाये फयेमा धकाः प्रार्थना याःगु

- 23 थथे त्वःता हये धुंकाः पन्स व यूहन्ना थः पासापिन्थाय् वन। इमिसं तःधंपिं पुजाहारीतय्सं व थकालिपिन्सं धयाहःगु खँ फुक्कं इमित कन।
 24 इमिगु खँ न्यनाः इपिं फुक्कं मिलय् जुयाः परमेश्वरयात थथे प्रार्थना यात – “प्रभु, छिं हे स्वर्ग, पृथ्वी, समुद्र व अन दुगु दक्व फुक्कं दय्कादीगु खः।”
 25 छिं हे जिमि तापाःबाज्या दाऊदयागु म्हुतुं पवित्र आत्मां थथे धाय्कादीगु खः –

“ ‘जाति जाति छाया मुना जुइ?
 अले मनूतय्सं छाया म्वाः
 मदुगु जाः ग्वयाजुइ?’ ”

- 26 छाया परमप्रभु
 व वयकःया अभिषेक जूम्हयसिगु विरोधय्
 पृथ्वीया जुजुत दं वइ,
 अले शासकत जानाः जाः ग्वयाजुइ?’ ”

27 “थथे हे थ्व हे शहरय् नं छिं ल्यया तयादीम्ह छिकपिनि पवित्रम्ह सेवक येशूयागु विरोधय् हेरोद व पन्तियस पिलातस नं, यहदीत व यहदीमखुपिनापं मुंगु खः।”

28 थ्व ला छिं न्हापांनिसं हे ग्वसाः ग्वयादी थें जक इमिसं याःगु खः।

29 आः ला प्रभु, इमिसं जिमित गय् च्वंक ख्यानाच्चन। अथे जूगुलि छिकपिनि दासतयत् अझ हे मग्यासे नवाये फयकादिसँ।

30 थथे हे ल्वय् लाय्केत छिं ल्हाः चकंकादिसँ। छिकपिनि पवित्रम्ह सेवक येशूयागु नामं अजू चायापुगु ज्या व चिं यानाक्यने फयकादिसँ।”

31 प्रार्थना याये सिधये धुंकाः इपिं मुनाच्चंगु थाय् सन। अले इपिं फुक्कं पवित्र आत्मां जाल। अले इमिसं परमेश्वरयागु वचन मग्यासे नवाना जुल।

दक्व सम्पत्ति मंकाः याःगु

32 फुक्क विश्वासीतयगु मन व नुगः छगू थें जू। अथे जूगुलि सुनानं थ्व जिगु व छंगु धकाः मधासे फुक्कं मंकाः याना तल।

33 अले सीम्ह येशूयात म्वाकादीगु खः धकाः प्रेरिततयसं ग्यसुलाःगु साक्षी बियाजुल। परमेश्वरं नं इमित तसकं दया माया यानादी।

34 इमिथाय् छम्ह मनु हे नये मखंम्ह मदु। छेँबुँ दुपिन्सं छेँबुँ मियाः

35 वःगु धिबा प्रेरिततयत् बी हङ्गु, अले माःमाःपिं विश्वासीतयत् इनाबीगु।

36-37 थथे हे योसेफं नं थःगु जग्गा मियाः वःगु धिबा प्रेरिततयत् बिल। व साइप्रस धाःथाय् बूम्ह छम्ह लेवी खः। वयात प्रेरिततयसं बारनाबास धकाः नां तःगु खः। थुकिया अर्थ “सकसितं साहस बी फुम्ह” खः।

5

हननिया व सफीरा

1 छन्हु हननिया व वया कलाः सफीरां नं थःपिनिगु छकू जग्गा मिल।

2 निम्हतिपू मिलय् जुयाः भचा धिबा सुचुकाः ल्यं दुगु जक भाःतम्हयसिनं प्रेरिततयत् बी यंकल।

3 थ्व खँ पत्रसं सियाः धाल – “हननिया, शैतानयात थःगु नुगलय् तयाः छिं पवित्र आत्माया न्हाःने छाया मखुगु खँ ल्हानादियागु? जग्गा मियाः वःगु धिबा भचा छिकपिन्सं सुचुकादियागु मखु ला?”

4 न्हापा नं थ्व जग्गा छिगु हे मखु ला? अले मी धुंकाः वःगु धिबा नं छिगु हे मखु ला? थथे मखुगु खँ छाया ल्हानादी माःगु? छिं मनूतयत् मखु, परमेश्वरयात मखुगु खँ ल्हानादीगु खः।”

5 थ्व खँ न्येनेवं हननिया क्वदयाः सित। थ्व खँ न्यंपिं फुक्कं ग्यानाः थरथर खात।

6 ल्यायम्हपिं मनूतयसं वयाः वयात कापतं भुनाः पिने यंकाः थुनाबिल।

7 स्वधौ ति जायकाः वया कलाः नं अन वल। वं अन छु जुयाच्चन धयागु छुं हे मस्यु।

8 पत्रसं वयात धाल – “छिकपिन्सं जग्गा उलि हे मियादीयागु खः ला?”

वं लिसः बिल – “खः, उलि हे खः।”

9 पत्रसं हानं धाल – “छिकपिं निम्हयसिनं नं छाया प्रभुयागु आत्मायात झंगःलायत् स्वयादियागु? स्व, छिकपिनि भाःतयात थुना वःपिं लुखाय् थ्यने धुंकल। छितः नं इमिसं अथे हे क्वबिया थुने यंकी।”

10 उधिमय् हे व मिसा नं पत्रसयागु न्हाःने क्वदयाः सित। अबलय् हे ल्यायम्हपिं मनूतयसं वयाः सी धुंकूगु खनाः वयात नं क्वबिया यन। अले वया भाःतयागु लिक्क तं थुनाबिल।

11 फुक्क मण्डली व थ्व खँ न्यंपिं मनूत सकलें तसकं ग्यात।

अजू चायापुगु ज्या व चिं

12 प्रेरिततयसं मनूतयगु न्हाःने यक्व हे अजू चायापुगु चिं व ज्या यानाक्यन। फुक्क विश्वासीत छगू हे मनयापिं जुयाः सोलोमनयागु दलानय् मुनीगु।

13 विश्वास मयाःपिं मनूत इपिं नाप च्वंवे मछाः, अयुनं इमिसं इमित हनाबना तयेगु याः।

14 प्रभुयात विश्वास याइपिं, मिसात नं मिजंत नं झन झन अप्वयावल।

15 मनूतयसं ल्वगितयत् हयाः पत्रस वइबलय् वयागु किचः जक जूसां लाय्मा धकाः लँय् लँय् लासाय् व सुकुली ग्वतुइका तयेगु यात।

16 यरूशलेमयागु जःलाखःला गामय् च्वंपिं मनूतयसं नं ल्वगितयत् व भूत दुब्युपिं मनूतयत् हल। अले इपिं फुक्कं लाया वन।

प्रेरिततयत् दुःखकष्ट ब्यूगु

17 थ्व खँ जुयाच्चंगु सियाः दकलय् तःधंम्ह पुजाहारी व वया सदुकी पासापिनिगु नुगः मुल।

18 अले इमिसं प्रेरिततयत् ज्वनाः कुनाबिल।

- 19 उखुन्हू हे चान्हय प्रभुया स्वर्गदूतं इयालखानायागु लुखा चायका: इमित पित ब्वना हया: थथे धाल –
- 20 “छिमिसं वना: देगलय् च्वना: थ्व न्हूगु जीवनयागु खँ मनुतय्त न्यंकाब्यु।”
- 21 अले स्वर्गदूतं धा:थे इमिसं सुथ न्हापां देगलय् वना: स्यनेकने यात।
उखे धा:सा दकलय् त:धंम्ह पुजाहारी व वया मनुतय्सं इस्त्राएलय् च्वं पि फुक्क थकालिपिन्त सभा स:तल। इमिसं प्रेरिततय्त काय्के छवल।
- 22 इमित का:वंपिं सिपाइँतय्सं इपिं अन मदुगुलि लिहां वया: थथे धाल –
- 23 “इयालखानाय् बांलाक हे तालं ग्वयात:गु व पालेत नं लुखाय् हे द:सां ता: चाय्का स्वयाबलय् दुने सुं नं मदु।”
- 24 थ्व खँ न्यना: देग:याम्ह कप्तान व त:धंपिं पुजाहारीत आ: इमिसं छु छु जक याइगु जुइ धका: आछु-आछु कन।
- 25 अबलय् हे छम्ह मनुखं ब्वाँय् ब्वाँय् वया: धाल – “छिकपिन्सं इयालखानाय् कुना त:पि मनुत ला देगलय् च्वना: मनुतय्त स्यनेकने यानाच्वन।”
- 26 थ्व न्यना: कप्तान व सिपाइँतय्सं वना: प्रेरिततय्त कसा: मयासें ज्वना हल, छाया:सा इपिं मनुतय्सं अप्पां कय्की धका: ग्या:।
- 27 कप्तान व सिपाइँतय्सं इमित ज्वनाहया: सभाया न्ह्य:ने तये हल। अले दकलय् त:धंम्ह पुजाहारी इमित थथे धया: न्यन –
- 28 “जिमिसं व मनुयागु खँ मनुतय्त स्यनेकने याये मते धका: धयागु मखु ला? अयनं छिमिसं यस्शलेमय् च्वँक्वसित व मनुयागु खँ न्यंके धुंकल। छिमिसं व मनु सीगुया द्रुपं जिमित बीत स्वयाच्वन।”*
- 29 पनुस व मेपिं प्रेरिततय्सं थथे लिस: बिल – “जिमिसं मनुतय्यु स्वया: परमेश्वरयागु खँ न्यनेमा:।
- 30 छिकपिन्सं कूसय् यख्खाना: स्या:म्ह येशूयात झी तापा:बाज्यापिनि परमेश्वरं म्वाकादिल।
- 31 परमेश्वरं हे वय्क:यात त:धंका: जव ल्हातय् तयादिल। इस्त्राएलीतय्त पश्चाताप याका: पाप क्षमा बीकेत वय्क:यात हे जुजु व मुक्ति बीम्ह यानादिल।
- 32 थ्व फुक्क खँ जिमिसं सि नं स्यु, खँ नं खं। अथे हे परमेश्वरया आज्ञा मानय् या:पिन्त बियादीगु पवित्र आत्मां नं स्यु, अले खँ नं खं।”
- 33 थ्व न्यना: सभाय् च्वंपिं मनुतय्सं तसकं तंम्बयका: प्रेरिततय्त स्याये हे मा: धका: धाल।
- 34 अन सभाय् व्यवस्था स्यनीम्ह गमलिल्ल धा:म्ह फरिसी नं दु। वयात सकसिनं मानय् या:। वं दना: प्रेरिततय्त पलखयात अनं पिहां हँ धका: उजं बिल।
- 35 अले सभायापिं मनुतय्त धाल – “इस्त्राएली दाजुकिजापिं, छिकपिन्सं थ्व मनुतय्त छु यायेत्यना बांलाक निं बिचा: यानादिसँ।
- 36 न्हापा नं थूदास धा:म्ह छम्ह मनुखं वया: ‘जि त:धंम्ह ख:’ धका: धयाजुल। वया प्यस:ति थ: मनु दु। लिपा वयात स्यायेधुंका: वया मनुत उखेला: थुखेला: मदयावन। थुकथं इपिं फुक्कं फासफुस जुया: वन।
- 37 वयां लिपा मनुतय्यु ल्या:चा: का:गु इलय् गालीलयाम्ह यहूदा धा:म्हं नं अथे हे याना: थ:गु ल्यूल्यु मनु तया जुल। वयात नं स्यानाबिल। अले वया मनुत उखेला: थुखेला: मदयावन।
- 38 “उकिं जिं छिकपिन्त धाये – थ्व मनुतय्त छुं नं यानादी मते। इमित त्व:तादिसँ, छाया:सा इमिगु ज्याखँ मनुतय्युपाखें ख: धयागु जूसा अर्थे मदयावनी।
- 39 मखु, परमेश्वरयापाखें ख: धयागु जूसा छिकपिन्सं इमित स्यके फइ मखु। झन जक छिकपिं हे परमेश्वर नाप ल्वाना जूपिं ठहरय् जुइ।”
- सभाय् च्वंपिन्सं वं धा:गु खँ न्यन।
- 40 अले इमिसं प्रेरिततय्त दुने स:ता: कोरां दायका: आवंनिसें येशूयागु खँ स्यनेकने याये मते धका: उजं बिया: त्व:ता छवल।
- 41 थथे येशू ख्रीष्टयागु नामय् दायका: दु:ख सी बह:पिं जूगुलि प्रेरितत तसकं लयल्लयताया: सभां पिहां वन।
- 42 अले न्हिं न्हिं देगलय् व छँखा पतिकं वना: स्यं जुइगु व येशू हे मुक्ति बीम्ह ख्रीष्ट ख: धयागु भिगु खँ न्यंक: जुइगु मत्व:तल।

6

न्हय्म्ह ग्वाहालि याइपिं ल्य:गु

- 1 उगु इलय् चेलात अप्व: ददं वन। न्हियान्हिथं नसा इनाबीबलय् ग्रीक भाय् ल्हाइपिं यहूदीतय्सं इमि भा:त मदुपिं मिसातय्त वास्ता मया: धका: हिब्रू भाय् ल्हाइपिं यहूदीत नाप कचकच याना हल।
- 2 थथे जूगुलि इनिम्हयसिनं दक्व चेलातय्त स:ता: धाल – “परमेश्वरयागु वचन न्यंकेगु त्व:ता: नयेत्वनेगु ज्याय् सनाच्वनेगु बांमला:।
- 3 अयजुगुलि दाजुकिजापिन्सं, छिपिं मध्ये नांजा:पिं, आत्मां जा:पिं व बुद्धिं जा:पिं न्हय्म्ह मनुयात ल्ययादिसँ। अले इमित नयेत्वनेगु ज्याय् तयाबी।

- 4 जिपिं जक प्रार्थनाय् व परमेश्वरयागु वचन न्यकेगु ज्याय् जुयाच्चने।”
 5 थ्व खँ दक्कसितं यल। अले इमिसं पवित्र आत्मां व विश्वासं जाःपिं स्तिफनस, फिलिप, प्रखरस, निकनोर, तीमोन, पर्मिनास व एन्टिओखियां वःम्ह यहूदी जूम्ह निकोलाउसपिन्त ल्यल।
 6 इमित प्रेरिततयथाय् न्ह्यःने हल। अले इमिसं प्रार्थना यानाः इमिगु छेनय् ल्हाः तल।
 7 परमेश्वरयागु वचन फुक्क थासय् बयबय् जुयाः वन। थुकथं यरूशलेमय् चेलात यक्व हे दयावल। हानं पुजाहारीत नं यक्वसिनं हे विश्वास यात।

स्तिफनसयात ज्वना यंकूगु

- 8 परमेश्वरपाखें यक्व आशिष व शक्ति कयातःम्ह स्तिफनसं मनूतयगु न्ह्यःने अजू चायापुगु ज्या व चिं यानाक्यन।
 9 उकिं दासं मुक्त जूपिनिगु धर्मशास्त्र स्यनीगु छेंयापिं, कुरेनीयापिं, अलेक्जेन्ड्रियायापिं, किलिकिया व एशियां वःपिन्सं दनाः स्तिफनस नाप जवाःसवाः याः वल।
 10 पवित्र आत्मां स्तिफनसयात बुद्धि बियादीगुलि वयागु खँय् सुनानं जवाःसवाः याये मफुत।
 11 अथे जूगुलि इमिसं मनूतयत् ग्वाकाः थथे धाय्कल – “थ्व मनुखं मोशा व परमेश्वरयात क्वह्वांकाः नवाःगु जिमिसं ताया।”
 12 थुकथं इमिसं मनूतयत्, थकालिपिन्त व शास्त्रीतयत् नं ग्वाकल। अले इमिसं वनाः स्तिफनसयात ज्वनाः महासभाय् हल।
 13 इमिसं अन नं मनूतयत् ग्वाकाः थथे धकाः मखुगु खँ धाय्कल – “थ्व मनुखं न्ह्याबलें झीगु देगः व व्यवस्थायात निन्दा यानाः जक नवाइगु।
 14 नासरतयाम्ह येशू थ्व देगःयात स्यंकी, अले मोशां झीत ब्यूगु रितिथिति नं हिली हं।”
 15 महासभायापिन्सं स्तिफनसयात तुंक स्वःबलय् वयागु ख्वाः स्वर्गदूतयागु ख्वाः थें थियाच्चंगु खन।

7

स्तिफनसं न्वचु ब्यूगु

- 1 अले दकलय् तःधंम्ह पुजाहारी धाल – “इमिसं धाःगु खँ खः ला?”
 2 स्तिफनसं धाल – “बाः धाये ल्वःपिं व दाजुकिजापिं, जिगु छकुचा खँ न्यनादिसँ। झी तापाःबाज्या अब्राहाम हारानय् वने न्ह्यः मेसोपोटामियाय् दनिबलय् दकलय् तःधंम्ह परमेश्वरं झायाः
 3 थथे धयादिल – ‘थःगु देश व थःलाःपिं मनूतयत् त्वःताः जिं धयाथाय् हूँ।’
 4 अले व कल्दीतयगु देश त्वःताः हारानय् च्वंवन। अबु सीधुंकाः परमेश्वरं वयात झीपिं आः च्वनाच्चनागु थासय् तये हल।
 5 “परमेश्वरं वयात पलाः तयेत तकं थाय् बियामदी। अयत्नं मचाखाचा हे मदुनिबलय् परमेश्वरं थ्व देश व अले वया सन्तानयात बी धकाः पाफयादिल।
 6 छिमि सन्तानं मेगु देशय् वनाः च्वंवने माली, अले अन च्वंपिन्सं इमित दास यानाः प्यसः दँ तकं सास्ती याना तइ धकाः नं परमेश्वरं वयात धयादिल।
 7 अले गुगु जाति इमित सास्ती यानातःगु खः इमिगु इन्साफ जिं हे याये। ‘अले इपिं अनं थन हे वयाः जितः आराधना यानाच्चनी’ धकाः नं परमेश्वरं धयादिल।
 8 “थुकथं परमेश्वरं अब्राहामयात थःम्हं पाफयागु खँ लुमंके बीत म्हय् चिं तयेगु बाचा चिनादिल। अयजुगुलि अब्राहामं थःकाय् इसहाकयात बुयाः च्यान्हु दुखुन्हु म्हय् चिं तयाबिल। इसहाकं नं थःकाय् याकूबयात, अले याकूबं नं थः झिनिम्ह काय्पिन्त थुकथं म्हय् चिं तयाबिल। याकूबया झिनिम्ह काय् झी तापाःबाज्यापिं खः।”
 9 “थ्व हे तापाःबाज्यापिन्सं थःकिजा योसेफयात स्वये मफयाः मिश्र देशय् मिया छवल। अले व अन दास जुयाच्चन। अथेसां परमेश्वर योसेफलसे दी।
 10 वयकलं वयात फुक्क दुःखकष्टं त्वःतकाः मिश्र देशयाम्ह जुजु फारोहया न्ह्यःने बुद्धि व भिंगु मति बियादिल। अले जुजुं वयात राजदरबारयाम्ह व मिश्र देशयाम्ह हाकिम यानाबिल।
 11 “अनं लिपा मिश्र व कनान देशय् अनिकाल जूगुलि नये मखनाः मनूतयत् तसकं दुःख जुल। झी तापाःबाज्यापिनि नं नयेत हे नसा मन्त।
 12 याकूबं मिश्र देशय् अन्न दु धयागु न्यनाः झी तापाःबाज्यापिन्त अन छवल।
 13 निक्वः खुसि अन्न काःवंबलय् योसेफं थः दाजुकिजापिन्त म्हसीके बिल। अले फारो जुजुं नं योसेफया जहानपिनिगु खँ सिल।
 14 योसेफं थः अबु व फुक्क थःथितिपिन्त काय्के छवल। इपिं फुक्कं यानाः न्हयेन्याम्ह (७५) दु।
 15 याकूब फुक्कसित ब्वनाः मिश्र देशय् च्वंवन। याकूब व झी तापाःबाज्यापिं नं अन हे सित।

☆ 7:3 ७:२-३ उत ११:११ ☆ 7:4 ७:४ उत ११:३१; १२:४ ☆ 7:5 ७:५ उत १२:७; १३:१५; १५:१८; १७:८ ☆ 7:6 ७:६-७ उत १५:१३-१४ ☆ 7:7 ७:७ प्रस ३:१२ ☆ 7:8 ७:८ उत १७:१०-१४; २१:२-४; २५:२६; २९:३१-३५; १८ ☆ 7:9 ७:९ उत ३७:११,२८; ३९:२,२१ ☆ 7:10 ७:१० उत ४१:३१-४१ ☆ 7:11 ७:११ उत ४२:१-२ ☆ 7:13 ७:१३ उत ४५:१,१६ ☆ 7:14 ७:१४ उत ४५:१०-१०,१७-१८; ४६:२७ ☆ 7:15 ७:१५ उत ४६:१-७; ४९:३३

- 16 सीपिन्त शकेमय् यंका: अब्राहामं हमोरपिन्के दां बिया: न्यानात:गु छकू जगय् थुनाबिल।”☆
- 17-18 “परमेश्वरं अब्राहामलिसे चिनादीगु बाचा पूवनीगु ई न्ह्य:ने थ्यंक: वल। मिश्र देशय् योसेफयात म्हमस्यूमह न्ह्मह जुजु मजुतले इस्राएलीत यक्व हे दयावल।☆
- 19 व हे जुजुं झी इस्राएलीतयत् स्वये मफया: तसकं सास्ती याना तल। अले इमि ह्याउं मस्तयत् नं स्यायेत वांछवय्के बीगु।☆
- 20 “अबलय् हे मोशा बुल। थ्व मचायात परमेश्वरं तसकं ययकल। स्वला तक वयात छैय् हे लहिना तल।☆
- 21 मोशायात वाये यंकूबलय् फारोया म्हायनं कया: थ:काय् थें याना: लहिना: ब्वलंकल।☆
- 22 थुकथं मोशां दरबारय् हे मिश्रतयग्गु फुककं ज्ञान सय्के सीके यात। थुकथं मोशा ज्याय् नं खँय् नं स:स्यूमह जुयावल।”
- 23 “पिइदँ दुबलय् वं थ: मनु इस्राएली दाजुकिजातयथाय् वने मास्ति वयकल।
- 24 छन्हु वं छम्ह मिश्री छम्ह इस्राएलीयात दायाच्वंगु खन। वं उम्ह इस्राएलीयात बचय् यात अले बदला कया: मिश्रीयात स्यानाबिल।
- 25 परमेश्वरं जिगुपाखें इस्राएलीतयत् बचय् यानादी धयागु खँ इमिसं थुइकी धका: मोशां मतिइ त:गु ख:। इस्राएलीतयसं धा:सा थ्व खँ मथु।
- 26 “कन्हय् खुन्हु निम्ह इस्राएलीत ल्वाना च्वंबलय् मोशा नं अन थ्यन। थ्व खना: वं थथे धका: इमित मिलय् यायेत स्वल – ‘दाजुकिजा जुया: नं थथे ल्वाना च्वनेगु ला?’
- 27 “लवापु थ:म्ह मनुखं मोशायात थथे धका: च्वत्यंक घ्वाना छवल – ‘छन्त सुनां जिमि हाकिम व न्यायाधीश याना: छवयाहल?’
- 28 म्हिग: व मिश्रीयात स्या: थें जित: नं स्याये मास्ति व: ला छु?’
- 29 थ्व न्यना: मोशा अनं बिस्युं वना: मिघान देशय् च्वंवन। अन वया निम्ह कायपि दत।”☆☆
- 30 “पिइदँ दये धुंका: मोशां सीने पहाडया लिकक मरुभूमिइ मि च्यानाच्वंगु झालय् छम्ह स्वर्गदूतयात खन।
- 31 थ्व खना: व अजू चाया: स्वयेत न्ह्य:ने वंबलय् परमप्रभुं थथे धयादिल –
- 32 ‘जि छिमि तापा:बाज्यापि अब्राहाम, इसहाक व याकूबया परमेश्वर ख:।’ थ्व न्यना: मोशां थररर खाना: ग्याना: स्वये तकं मफुत।
- 33 “परमप्रभुं वयात हानं धयादिल – ‘छ दनाच्वंगु थाय् पवित्रगु ख:। उकिं छं थ:गु लाकां त्व:ति।
- 34 मिश्र देशय् च्वंपि जिमि मनूतयसं दु:खकष्ट सियाच्वंगु जि स्यु। थ:त जुयाच्वंगु कष्ट इपि छवयाच्वंगु नं जिं ता:। अयजुगुलि इमित बचय् यायेत जि क्वहां वयागु ख:। आ: छन्त हे जिं अन छवयेत्यना।’☆
- 35 “व हे मोशायात, गुम्हयसित ‘छन्त सुनां जिमि हाकिम व न्यायाधीश याना: छवयाहल?’ धका: मययकूगु ख:, वयात हे इस्राएलीतयथाय् परमेश्वरं च्यानाच्वंगु झालय् खने दुम्ह स्वर्गदूतपाखें हाकिम व छुत्कारा बीम्ह याना छवयाहयादिल।☆
- 36 अले वं हे मिश्र देशय् अजू चायापुगु ज्या व चिं यानाक्यना: इस्राएलीतयत् अनं पित ब्वना हल। अथे हे वं लाल समुद्र व मरुभूमिइ पिइदँ तक अजू चायापुगु ज्या व चिं यानाक्यन।☆
- 37 “ ‘छिमि इस्राएली दाजुकिजापाखें हे परमेश्वरं जि थें ज्या:म्ह छम्ह अगमवक्ता छवयाहयादी’ धका: इस्राएलीतयत् धया थकूम्ह मोशा हे ला ख: नि।☆
- 38 मरुभूमिइ सीने पहाडय् स्वर्गदूतं वयात व इस्राएलीतयत् धा:गु परमेश्वरयागु खँ झी तापा:बाज्यापिन्त न्यंका जूमह नं मोशा हे ख:।☆
- 39 “झी तापा:बाज्यापिन्सं मोशां धा:गु खँ मन्यसे इन जक वयात तुं च्वत्यंक घ्वाना: मिश्र देशय् लिहां वनेगु मतिइ तथा:
- 40 हारूनयात थथे धाल – ‘मिश्र देशं झीत पित ब्वना ह:म्ह मोशा सित ला म्वात ला झीसं छुं मस्यु। झीगु न्ह्य: न्ह्य: वनेत घ:त दयकादिसँ।’☆
- 41 अले इमिसं द्रुहंचाया मूर्ति दयका: व हे मूर्तियात बलि बिया: भवय् न्यायकल। इपि थ:गु हे ल्हा:यागु ज्या खना: लयल्यताल।☆
- 42 अयजुगुलि परमेश्वरं इमित त्व:तादिल, अले इमित आकाशय् च्वंगु नगुतयत् हे पुजा याकेबियादिल। थ्व हे खँ अगमवक्तातयसं थथे च्वया थकूगु दु –

“ हे इस्राएलीत, पिइदँ तक मरुभूमिइ च्वनाबलय्
छिमिसं जित: बलि बियागु दु ला?

43 मखु, छिमिसं मोलोख घ:यागु ख:

व रेफन घ: धा:म्ह नगुयागु मूर्ति क्वबिया जुल।

थ्व मूर्तित छिमिसं हे पुजा यायेत दयकूगु ख:।

☆ 7:16 ७:१६ उत २३:३-१६; ३३:१९; ५०:७-१३; यहो २४:३२ ☆ 7:17-18 ७:१७-१८ प्रस १:७-८ ☆ 7:19 ७:१९ प्रस १:१०-११,२२ ☆ 7:20 ७:२० प्रस २:२ ☆ 7:21 ७:२१ प्रस २:३-१० ☆ 7:29 ७:२३-२९ प्रस २:११-१५ ☆ 7:29 ७:२९ प्रस १८:३-४ ☆ 7:34 ७:३०-३४ प्रस ३:१-१० ☆ 7:35 ७:३५ प्रस २:१४ ☆ 7:36 ७:३६ प्रस ७:५; १४:२९; गन्ती १४:३३ ☆ 7:37 ७:३७ व्य १८:१५,१८ ☆ 7:38 ७:३८ प्रस १९:१-२०:१७; व्य ५:१-३३ ☆ 7:40 ७:४० प्रस ३२:१ ☆ 7:41 ७:४१ प्रस ३२:२-६

अथे जूगुलि जिं छिमित सजाँय बीत बेबिलोनं नं उखे छवये।' ”✧

44 “मरूभूमिइ झी तापा:बाज्यापिनिगु नापलायगु पाल दु। मोशानापं खँ लहाना दीम्हयसिनं धयादीकथं व नमूना कयनादीगुकथं वं थ्व पाल दयका थकूगु खः।✧

45 लिपा झी तापा:बाज्यापिन्सं थ्व पाल थः सन्तानयात बिल। अनं लिपा परमेश्वरं थ्व देशय् च्वंपिं जात जातियापिं मनूतयत् पितिनाछवयादिल। अले यहोशू थ्व देशयात त्याका काल। थ्व हे देशय् इमिसं पालयात नं हल। अबलय् निसें दाऊद जुजुया पालय् तकं व पाल अन हे च्वन।✧

46 “दाऊदयात परमेश्वरं यःगुलि वं परमेश्वरयाके याकूबया परमेश्वरया नितिं देगः दयकाबी धकाः बिन्ति यात।✧

47 तर वं दयके धाःगु देगः वया काय् सोलोमनं दयकाबिल।✧

48 अयजूसां दकलय् तःधंम्ह परमेश्वर मनूतयगु लहातं दयकूगु देगलय् च्वनादी मखु धकाः अगमवक्तातयसं थथे च्वया थकूगु दु –

49 “ ‘स्वर्ग जि च्वनेगु थाय् खः,
अले पृथ्वी जिगु तुति तयेगु थाय् खः।
का धा सा, जितः छिमिसं
गज्याःगु देगः दयका बीगु’ धकाः

परमप्रभुं न्यनादिल।

‘जिगु झासु लनेगु थाय् गन दु?

50 थ्व फुक्कं जिगु हे लहातं
दयका तयागु मखु ला?’ ”✧

51 “छिकपिं तसकं हे अतेरि, अले छिकपिनिगु नुगः तसकं छाः। छिकपिन्सं न्ह्याबले पवित्र आत्मायागु खँ मन्यसे थः तापा:बाज्यापिन्सं याःथे जक यानाच्चंगु दु।✧

52 छिकपिनि तापा:बाज्यापिन्सं अगमवक्ता सुयात जक दुःख मब्यूगु दु? धर्मीम्ह मनू झायादी तिनि धकाः धाःपिन्त नं इमिसं स्याना छवल। आः व हे धर्मीम्ह मनूयात नं छिकपिन्सं दुःख जक बियाः मगानाः धोखा बियाः स्यानाबिल।

53 स्वर्गदूततयपाखे परमेश्वरं बियादीगु व्यवस्था काये खंपिं छिकपिं हे खः, अथेसां छिकपिन्सं उकियात मानय् मयाः।”

स्तिफनसयात स्याःगु

54 थ्व खँ न्यनेवं इमिसं तसकं तं पिकयाः वा न्ह्यल।

55 स्तिफनसं धाःसा पवित्र आत्मां जायाः स्वर्गय् थस्वःबलय् जल्ल थीम्ह परमेश्वर व वयकःयागु जवय् येशू दनाच्चनादीगु खनाः

56 थथे धाल – “स्व, जिं स्वर्ग चाःगु व मनूया काय् परमेश्वरयागु जवय् दनाच्चनादीगु खनाच्चना।”

57 थ्व न्यनाः इमिसं तसकं हालाः थथःगु न्हायपंप्वाः तित। अले फुक्कं जानाः स्तिफनसयात हयक्काः वन।

58 इमिसं वयात सालाः शहरं पिने यंकाः ल्वहँतं कयकल। शाऊल धाःम्ह ल्याय्म्हम्ह मनू धाःसा ल्वहँतं कयकूपिनिगु वसः स्वयेत पिवाः च्वनाच्चन।

59 इमिसं थथे ल्वहँतं कयका च्वंबलय् स्तिफनसं थथे प्रार्थना यात – “प्रभु येशू, जिगु आत्मा कयादिसँ।”

60 अले पुलि चुयाः तःसलं हालाः धाल – “प्रभु, इमिसं यानाच्चंगु पाप क्षमा यानादिसँ।” थुलि धयाः व सित।

8

शाऊलं विश्वासीतयत् दुःखकष्ट ब्यूगु

1 थथे स्तिफनसयात स्याःगुलिइ शाऊलयागु नं लहाः दु।

अबलय् हे यरूशलेमय् च्वंपिं विश्वासीतयत् फयां फये मफयक दुःख जूवल। थथे दुःख जूगुलि फये मफयाः फुक्क विश्वासीत यह्रिया व सामरिया न्यंक उखेंथुखें छ्यालब्याल जुयाः वन। प्रेरितत धाःसा गनं मवसे यरूशलेमय् हे च्वनाच्चन।

2 सुं विश्वासीतयसं वयाः स्तिफनसयात यंकाः थुनाबिल। थथे व सीगुलि इपिं तसकं नुगः मछिंकाः खवल।

3 शाऊलं धाःसा विश्वासीतयत् स्यंका हे त्वःते धकाः छैय् छैय् वनाः विश्वासी मिसातयत् मिजंतयत् सातुसालाः यंकाः इयालखानाय् कुना बीगु यानाच्चन।✧

सामरियाय् भिंगु खँ न्यंकूगु

✧ 7:43 ७:४२-४३ आमो ५:२५-२७ ✧ 7:44 ७:४४ प्रस २५:९,४० ✧ 7:45 ७:४५ यहो ३:१४-१७ ✧ 7:46 ७:४६ २ शमू ७:१-१६; १ इति १७:१-१४
✧ 7:47 ७:४७ २ इति ३:१-७; १ राज ६:१-३८ ✧ 7:50 ७:४९-५० यशै ६६:१-२ ✧ 7:51 ७:५१ यशै ६३:१० ✧ 8:3 ८:३ प्रे २२:४-५; २६:१-११

- 4 उखेंथुखें जूपि विश्वासीतयसं भिंगु खँ न्यंकाजुल।
 5 अथे हे फिलिपिं नं सामरियाय् वना: ख्रीष्टयागु भिंगु खँ न्यंकाजुल।
 6-7 अन च्वंपि यक्व मनूतयसं वं धा:गु खँ न्यंगुलि, वं भूतआत्मातयत् पिहां हँ धका: धा:थें तत:सकं हाला: पिहां वंगुलि,
 पक्षवातं कया: च्वंपिन्त व लंग्रातयत् लायका ब्यूगुलि नं फुक्कसिनं वयागु खँ बांलाक न्हाइपुसे च्वंक न्यं।
 8 अयजूगुलि शहरय् च्वंपिं मनूत लयतायाच्वन।

जादुयागु ज्या याइम्ह सिमोन

- 9 अन सिमोन नां दुम्ह छम्ह मनू दु। जादुयागु ज्या याना: वं शहरय् च्वंपिं मनूतयत् अजू चायका: थ:त त:धंम्ह मनू ख: धका:
 धया जुयाच्वन।
 10 अथे जूगुलि वयात चिधंपिनिसें त:धंपिन्सं तक नं – “परमेश्वरयागु त:धंगु शक्ति दुम्ह मनू थ्व हे ख:” धका: मानय् याना
 तल।
 11 थथे सिमोनं ता:इलनिसें सामरीतयत् जादु याना क्यनाच्वंगुलि इमिसं वयागु खँ न्यं।
 12 अयुनं फिलिपिं इमित परमेश्वरयागु राज्य व येशू ख्रीष्टयागु भिंगु खँ न्यंकल। इमिसं वं धा:गु खँय् विश्वास याना: मिसा
 मिजं सकसिनं बप्तिस्मा काल।
 13 सिमोनं नं विश्वास याना: बप्तिस्मा कया: फिलिपिं नाप हे जुल। वं तसकं अजू चायापुगु ज्या व चिं यानाक्यंगु खना:
 सिमोन छक्क जुयाच्वन।
 14 यरूशलेमय् च्वंपिं प्रेरिततयसं सामरियाय् च्वंपिं मनूतयसं नं परमेश्वरयागु वचन न्यन धका: सीवं यूहन्ना व पत्रुसयात
 इमिथाय् छवयाहल।
 15 इमिसं अन वया: इमिगु लागि पवित्र आत्मा झायादीमा धका: प्रार्थना यात।
 16 प्रभु येशूयागु नामं बप्तिस्मा काये धुंक्सां इपिं आ: तकं पवित्र आत्मां मजा:नि।
 17 अथे जूगुलि इमिसं इमिगु छेनय् ल्हा: तयाबिल, अले इपिं पवित्र आत्मां जाल।
 18 थथे इमिसं ल्हा: तयेवं इपिं पवित्र आत्मां जा:गु खना: सिमोनं थथे धका: इमित धिबा ब्यू वल –
 19 “थ्व शक्ति जित: नं बियादिसँ। अले जिं न्हाम्हयसिके ल्हा: तयेवं इपिं पवित्र आत्मां जायेमा।”
 20 पत्रुसं धाल – “थ्व धिबानापं तुं छ नं नाश जुयावनेमा। छं स्वये परमेश्वरयागु वरदान धिबां न्याये दइ धका: च्वना ला?
 21 थ्व ज्याखँय् छं ल्हा: तये फइ मखु, छायाधा:सा परमेश्वरयागु न्हा:ने छंगु नुग: वँचु।
 22 अथे जूगुलि छं पश्चाताप याना: पापं लिच्यु। अले प्रभुयात प्रार्थना या:सा छंगु पाप क्षमा जुइफु, छायाधा:सा छंगु नुग:
 तसकं हे वँचु धका: जिं स्यू।
 23 छ तसकं नुग: मूम्ह व पापया पन्जाय् लानाच्वंम्ह ख: धका: नं जिं स्यू।”
 24 अले सिमोनं थथे लिस: बिल – “छिं जित: धयादीगु छुं हे मजुइमा धका: छिकपिन्सं हे प्रभुयात बिनिते यानादिसँ।”
 25 थथे पत्रुस व यूहन्नां सामरियाय् च्वंपिन्त प्रभुयागु वचन व थ:पिनिगु साक्षी न्यंका: सामरिया जुका: यरूशलेम लिहां
 वंबलय् लँय् ला:गु गामय् नं प्रभुयागु भिंगु खँ न्यंका वन।

फिलिपि व इथियोपियाय् च्वंम्ह सरकारी मनू

- 26 छन्हू छम्ह स्वर्गदूतं वया: फिलिपयात थथे धाल – “याकनं दच्छिन पतिइ यरूशलेमं गाजापाखे वनेगु मरुभूमिया लँय्
 हँ।”
 27 अले फिलिपि उघ्रिमय् दना: वन। वं लँय् इथियोपिया देशयाम्ह महारानीया छम्ह त:धंम्ह दांभरियात नापलात। व छम्ह
 नपुंसक ख:। व यरूशलेमय् परमेश्वरयात आराधना याना:
 28 लिहां वयाच्वंम्ह ख:। व बगिलय् च्वना: यशैया धा:म्ह अगमवत्तां च्व:गु सफू ब्वना वयाच्वंगु ख:।
 29 अले पवित्र आत्मां फिलिपयात धाल – “व बग्गिया लिक्क हँ।”
 30 फिलिपि ब्वाँय वन, व मनूखं यशैया धा:म्ह अगमवत्तां च्व:गु सफू ब्वना वयाच्वंगु न्यना: फिलिपिं न्यन – “छिं
 ब्वनाच्वनागु खँ थू ला?”
 31 अले वं धाल – “सुनानं स्यना मबीकं गय् याना: थुइकेगु?” अले वं फिलिपयात थ:नाप तुं बगिलय् च्वनेत बिनिते यात।
 32 वं ब्वनाच्वंगु सफूयागु ब्व थथे ख: –

“स्यायेत यंकूम्ह चीधिक:म्ह भ्या:चा थें

वय्कलं छुं नवाना मदी।

सँ चाकीबलय् फैं

सुम्क च्वथें

वय्कलं नं थ:गु म्हुतुप्वा:

तिनाच्वन।

33 वय्क:यात क्वहंका:

बांलाक न्याय तकुं मयात।
वयकःया सन्तानयागु खँ
सुनां कनी?
छाय्धाःसा वयकःयात
पृथ्वीइ स्यानाबिल।”☆

34 अले व मनुखं फिलिपयात धाल – “थ्व सुयात धाःगु खः? अगमवक्तां थःत हे धयाच्चंगु ला कि सुं मेहयूसित हे धयाच्चंगु? जितः थुइकादिसँ।”

35 अले फिलिपं धर्मशास्त्रयागु थ्व खंनिसें कयाः येशूयागु भिंगु खँ तक कन।

36 इपिं वँ छथाय् लः दुथाय् थ्यन। अले वं फिलिपयात धाल – “स्वयादिसँ, थन लः दु। जितः बप्तिस्मा कायेत छुकिं पनी?”

37 फिलिपं धाल – “छिं दुनुगलंनिसें विश्वास यानादियागु खःसा बप्तिस्मा कयादी फु।” अले वं लिसः बिल – “येशू ख्रीष्ट परमेश्वरया काय खः धकाः जिं विश्वास याना।”

38 अले वं बग्गी दिके बियाः इपिं निम्हं लखय् क्वहां वन। फिलिपं वयात बप्तिस्मा बिल।

39 इपिं निम्हं लखं पिने थाहां वःबलय् प्रभुयागु आत्मां फिलिपयात ज्वना यंकल। थथे वं फिलिपयात हानं गुबलें मखन। अले व लयलयतायाः थःगु लँय वन।

40 फिलिप धाःसा अशदोद शहरय् थ्यनाच्चन। अनंनिसें वं कैसरिया मथ्यंतले लँय लाःगु गां पतिकं भिंगु खँ न्यंका वन।

9

शाऊल विश्वासी जूगु

1 शाऊलं धाःसा प्रभुया चेलातयत् स्यायेगु व ख्याच्चः बीगु याना जुल तिति। छन्हू थ्व शाऊलं दकलय् तःधंम्ह पुजाहारीयाथाय् वनाः

2 दमस्कसय् च्वंगु धर्मशास्त्र स्यनीगु छँयाम्ह कजीयात येशू धाःथें जुइपिं मिसात व मिजंतयत् ज्वनाः यरूशलेमय् हये दयेमा धकाः भ्वं च्वया बीत धाल।

3 छन्हू थ्व हे शाऊल दमस्कसपाखे स्वया वनाच्चंबलय् अन थ्यनिथें च्वंकाः आकाशं तसकं थीगु जः वयागु छचाःखेलं थिल।

4 थथे जूगुलि व बँय् भवसू वन। अले वयात थथे धयाहःगु सः ताये दत – “शाऊल, शाऊल, जितः छं छाय् दुःख बियाच्चनागु?”

5 अले शाऊलं धाल – “हे प्रभु, छि सु खः?”

अले वयकलं धयादिल – “जि येशू खः, गुहयूसित छं दुःख बियाच्चन।

6 आः दनाः शहरय् हँ, अन हे छन्त यायेमाःगु ज्या कनी।”

7 अबलय् व नाप दुपिं मनुत् वातां दनाच्चन। इमिसं सःताः, खँ धाःसा सुयातं मखं।

8 अले शाऊलं दनाः मिखा चायकूबलय् मिखां छुं हे मखन। अथे जूगुलि मनुतयसं वयात ल्हाः ज्वनाः दमस्कसय् हयाबिल।

9 थथे व स्वन्हू तक मिखा कां जुइकाच्चन। थुबलय् वं नयेनीगु मयाः, लः तक नं मत्वं।

10 दमस्कसय् हननिया धाःम्ह छम्ह चेला च्वनाच्चंगु दु। थ्व हे चेलायात प्रभुं दर्शन बियाः – “हननिया” धकाः सःतादिल। अले वं लिसः बिल – “प्रभु, जि थनसं दु।”

11 प्रभुं वयात धयादिल – “याकनं तप्यं धाःगु गल्लिइ वनाः यहूदायागु छँय् टार्ससयाम्ह शाऊल धाःम्ह मनुयात माः हँ। वं प्रार्थना यानाच्चंगु दु।

12 हननिया धाःम्ह छम्ह मनुखं दुने वयाः मिखां खनेमा धकाः थःगु छेनय् ल्हाः तयाच्चंगु वं दर्शन खने धुंकल।”

13 अले हननियां लिसः बिल – “प्रभु, थ्व मनुयागु खँ यक्व मनुतयगु म्हुतुं न्यना तयागु दु। यरूशलेमय् च्वंपिं छिकपिनि चेलातयत् थ्वं यक्व हे सास्ती यानावःगु दु।

14 थन नं तःधंपिं पुजाहारीतयके छिकपिनि चेलातयत् ज्वनाः यंकेगु अधिकार कयाः वःगु दु हं।”

15 तर प्रभुं वयात धयादिल – “छ हँ छाय्धाःसा यहूदीमखुपिन्त, जुजुपिन्त व इस्राएलीतयत् नं जिगु नां न्यंके छवयेत जिं थ्व मनुयात ल्ययागु दु।

16 अले हानं जिं वयात जिगु नांया निति गुलि तक वं दुःखकष्ट सी मालीतिनि धकाः क्यनेतिनि।”

17 अले हननियां शाऊल च्वनाच्चंगु छँय् वनाः वयागु छेनय् ल्हाः तयाः थथे धाल – “किजा शाऊल, लँय वयाच्चंबलय् छिं खंम्ह प्रभु येशू हे छिं हानं मिखां खनेमा, अले पवित्र आत्मां जायेमा धकाः जितः थन छवयाहयादिल।”

18 उलि धायेवं हे वयागु मिखां बिखू थें ज्याःगु छुं कुतुंवन, अले वं मिखां खन। अले वं दना वनाः बप्तिस्मा काल।

19 अनं लिपा नये धुंका: वयागु म्हय बल वल।

शाऊलं दमस्कसय् भिंगु खँ न्यंकूगु

छुं दितक शाऊल दमस्कसय् च्वंपि चेलात नाप हे च्वन।

20 याकनं हे वं धर्मशास्त्र स्यनीगु छँय वना: - “येशू परमेश्वरया काय् ख:” धका: न्यंकाजुल।

21 वयागु खँ न्यना: मनूतयसं अजू चाया: थथे धाल - “यस्शलेमय् येशूयागु नां का:पिं मनूतयत् स्याना जूमह मनू थ्व हे मखु ला? अले थन नं छु व इमित त:धंपिं पुजाहारीतयथाय् ज्वना यंकेत व:म्ह मखु ला?”

22 तर शाऊल नवायेगुलिइ तसकं बल्लाना वल। दमस्कसय् च्वंपि यहदीतयत् येशू हे मुक्ति बीम्ह ख्रीष्ट ख: धयागु दसू बिया: इमित व धाये थ्व धाये मफयका तल।

23 त:न्हू दये धुंका: यहदीतय् नाय:तयसं शाऊलयात स्यायेगु ग्वसा: ग्वल।

24 थ्व खँ शाऊलं सिल। यहदीत वयात स्यायेत चान्हि दमस्कसया ध्वाखा पतिं पिवा: च्वना जुल।

25 शाऊलया चेलातयसं वयात छन्हू चान्हय् खमुली तया: शहरया प:खालं क्वछवया: बिसिकेछवल।✧

शाऊल यस्शलेमय् लिहां व:गु

26 अनं लिपा शाऊल यस्शलेमय् वया: चेलात नाप मिलय् जुइत स्वल, तर व खना: इपि ग्यात, छाया:सा इमिसं व नं छम्ह चेला ख: धका: पत्या: याये मफुत।

27 अले बारनाबासं वयात प्रेरिततयथाय् ब्वना हया: गथे लँय् वनाच्चंबलय् प्रभुं दर्शन बिया: शाऊल नाप नवानादिल, अले दमस्कसय् छफुति हे मग्यासे वं येशूयागु खँ न्यंकल धका: कन।

28 अले तिनि शाऊल यस्शलेमय् च्वंपि चेलात नाप च्वने फत। अनं वं मग्यासे प्रभुयागु खँ न्यंकाजुल।

29 अले ग्रीक भाय् ल्हाइपि यहदीत नाप नं जवा:सवा: या: जुल। अयजुगुलि इमिसं वयात स्यायेत स्वल।

30 थ्व खँ विश्वासीतयसं सिया: शाऊलयात कैसरियाय् ब्वना हया: अनं टासिसय् छवयाबिल।

31 थथे यहदिया, गालील व सामरियाय् च्वंगु मण्डलीइ सुख शान्ति जुल। प्रभुयात हनेगु व वय्क:यागु खँ न्यनिगुलि याना: पवित्र आत्मायागु ग्वाहालि दया: मण्डली च्वन्हाणा वल, अले विश्वासीत नं यक्व दयावल।

पत्रुस लुड्डा व योप्पाय् वंगु

32 पत्रुस उखेंथुखें न्यंका जुजुं लुड्डाय् च्वंपि चेलातयथाय् नं थ्यन।

33 वं अन एनियास धा:म्ह छम्ह मनूयात नापलात। पक्षवातं याना: व मनू लासां दनावये मफुगु च्यादँ दये धुंकल।

34 पत्रुसं वयात धाल - “एनियास, येशू ख्रीष्टं छिगु ल्वय् लाय्कादी। दनादिसँ, छिगु लासा थनादिसँ।” थुलि धायेवं व मनू जुक्क दन।

35 लुड्डाय् व शारोनय् च्वंपि मनूतयसं थ्व खना: प्रभुयात विश्वास यात।

36 अबलय् योप्पा धा:गु थासय् तबीता धा:म्ह छम्ह मिसाम्हे चेला च्वनाच्वंगु दु। ग्रीक भाषां वयागु नां डोरकास जुइ। व छम्ह भिंगु भिंगु जक ज्या याना व मेपिन्त ग्वाहालि यानाजुइम्ह मिसा ख:।

37 छन्हू थ्व मिसा उसाँय् मदया: सित। सीम्हयात म्व:ल्हूका: चेलातयसं तले च्वंगु क्वथाय् तया तल।

38 लुड्डा योप्पां तामपा:गुलि चेलातयसं पत्रुस अन दनि धका: सीका: निम्ह मनूयात स:तके छवल। इमिसं वना: धाल - “लिबाकादी मते, याकनं झासँ।”

39 पत्रुस इपि नाप वन। अन थ्यनेवं इमिसं वयात तले क्वथाय् ब्वनायंकल। भा:त मद्रुपि मिसातयसं ख्वख्वं तबीता मसीनिबलय् वं इमिगु लागि दयकात:गु वस: क्यन।

40 अले वं इपि फुक्कसितं पिने छवया: पुलि चुया: प्रार्थना यात। प्रार्थना याये धुंका: सीम्हय्स्थियाय् स्वया: धाल “तबीता, दना वा।” अले वं मिखा चायकल, पत्रुसयात खना: व पयतुत।

41 पत्रुसं वयात ल्हा: ज्वना: थन। अले फुक्क चेलात व भा:त मद्रुपि मिसातयत् स:ता: तबीतायात इमित ल:ल्हाना बिल।

42 थ्व खँ योप्पाय् फुक्कभनं बयबय् जूगुलि यक्वसिनं प्रभुयात विश्वास यात।

43 पत्रुस त:न्हू तक अन हे सिमोन धा:म्ह छँग्या ज्या याइम्हय्सिगु छँय च्वन।

10

पत्रुस व कर्नेलियस

1 कैसरियाय् कर्नेलियस नां दुम्ह छम्ह मनू दु। व इटालिया धा:गु पल्टनयाम्हे छम्ह कप्तान ख:।

2 व छम्ह धर्मीम्ह मनू ख:। व अले वया जहानपि फुक्कसिनं परमेश्वरयात मानय् या:। वं प्वं व:पिन्त नुग: मस्यासे ब्यु। अले परमेश्वरयात न्हाबलें प्रार्थना नं या:।

3 छन्हू न्हिनय् तीन बजे परमेश्वरया छम्ह दूतं दर्शन बिया: वयात - “कर्नेलियस” धका: स:तूगु वं बांलाक हे ताल।

- 4 वं स्वःगु स्वलं तुं यानाः ग्याग्यां धाल – “प्रभु, छु याये माल, धयादिसँ?”
 अले दूतं वयात धाल – “छं मेपिन्त याःगु ग्वाहालि व प्रार्थना खनाः परमेश्वर तसकं लयतायादिल।
 5 आः छं मनूतयत् योप्पाय् छवयाः सिमोन धाःम्ह पत्रुसयात सःतके छव।
 6 व मनू सिमोन धाःम्ह छेंगूया ज्या याइम्हयसिगु समुद्र सिथय् च्वंगु छेंय् च्वनाच्चंगु दु।”
 7 स्वर्गदूत वने धुंकाः वं निम्ह च्यःतयत् व थःगु पल्टनयाम्ह छम्ह धर्मीम्ह सिपाइयात सःताः
 8 जूगु खँ फुक्कं कनाः योप्पाय् छवल।
 9 कन्हय् खुन्हु न्हिनय सःतःवंपिं शहरया लिक्क थ्यन। अबलय् हे पत्रुस कःसिइ प्रार्थना याः वन।
 10 तसकं नये पित्याःगुलि वं नयेगु मतिइ तल। नयेगु ज्वरय् यानाच्चंबलय् हे पत्रुसं दर्शन खन।
 11 स्वर्ग चालाः अनं छकू तःधंगु देलासा थें ज्याःगु प्यखें कुन्चाय् ज्वनाः पृथ्वीइ कुतुं वयाच्चंगु खन।
 12 उकी तःता मछियापिं पशु, पंक्षित व घिसय् जुया जुइपिं जन्तुत दु।
 13 अले “दँ पत्रुस, थुमित स्यानाः न” धकाः धयाहःगु सः ताल।
 14 वं धाल – “अथे जुइ मखु, प्रभु। जिं ला गुबलें हे शुद्ध मजूगु व नये मज्यूगु मनयानि।”
 15 हानं सः वल – “परमेश्वरं शुद्ध याना तःगुयात छं शुद्ध मजू धकाः धाये मते।”
 16 थथे स्वकः तक जुल। अले व फुक्क हानं स्वर्गय् तुं थत यंकल।
 17 थथे पत्रुसं थःम्हं खंगु दर्शनयागु अर्थ छु जुइ धकाः मतिइ तया च्वंबलय् लाक्क हे कर्नेलियसं छवयाहःपिं मनूत सिमोनयागु
 छँ लुइकाः लुखाय् दनाः
 18 सःताः “सिमोन धाःम्ह पत्रुस थन च्वनाच्चंगु दु ला” धकाः न्यन।
 19 थ्व दर्शनयागु अर्थ छु जुइ धकाः मतिइ तया च्वंबलय् पवित्र आत्मां पत्रुसयात धयादिल – “कुने स्वम्ह मनूतयसं छन्त
 माः वयाच्चंगु दु।
 20 याकनं क्वहां हँ, अले इपिं नाप छुं संका मयासें सुमुक हँ। जिं हे इमित छन्थाय् छवयाहयागु खः।”
 21 अले पत्रुसं कुहां वनाः इमित धाल – “छिमिसं मालाच्चम्ह मनू जि हे खः। छिपिं थन छाया वयागु?”
 22 इमिसं धाल – “कर्नेलियस धाःम्ह परमेश्वरयात मानय् याइम्ह व भिंम्ह छम्ह कप्तान दु। वयकःयात यहदीतयसं नं मानय्
 याः। पवित्रम्ह स्वर्गदूतं दर्शन बिायाः छितः सःताः छिगु खँ न्यँ धकाः वयकःयात धयादीगुलि जिपिं वयागु खः।”
 23 अले वं इमित दुने यंकाः उखुन्हु अन हे बाय् तल।

पत्रुस कर्नेलियसयात नापलाः वंगु

- कन्हय् खुन्हु पत्रुस इपिं नाप वन। योप्पाय् च्वपिं गुम्हं गुम्हं विश्वासीतयत् नं वं ब्वनायंकल।
 24 इपिं कंस खुन्हु कैसरियाय् थ्यन। कर्नेलियस, वया पासापिं व थःथितिपिं फुक्क मुंकाः पत्रुसपिनिगु लँ स्वयाच्चन।
 25 पत्रुस दुहां वनेत्यंबलय् कर्नेलियसं लुखाय् वयाः वयागु तुति भागि यात।
 26 अयनं पत्रुसं वयात थनाः धाल – “दनादिसँ, जिं नं ला छम्ह मनू हे खः नि।”
 27 थथे व कर्नेलियस नाप खँ ल्हाल्हां दुने वन। दुने वं यक्व मनूत मुनाच्चंगु खन।
 28 अले वं इमित धाल – “छम्ह यहदी जुयाः मेगु जातियापिन्थाय् वनाः इपिनापं संगत याये मज्यू धयागु खँ ला छिकपिन्सं
 सि हे स्यु। अयनं परमेश्वरं जितः सुं मनूयात शुद्ध मजू व थीमज्यूपिं धाये मते धकाः धयादिल।
 29 अयजूगुलि हे जि छिकपिन्सं सःतके हःबलय् म्हां मधासे वया। आः छिकपिन्सं जितः छाया सःतादियागु खः, धयादिसँ।”
 30 अले कर्नेलियसं धाल – “थनिं प्यन्हु दत, न्हिनेसिया तीन बजे ति जि छेंय् प्रार्थना यानाच्चनाबलय् त्वइसे च्वंगु वसः
 पुनातःम्ह छम्ह स्वर्गदूतं जिगु न्ह्याःने दं वयाः
 31 थथे धाल – “कर्नेलियस, छं याःगु प्रार्थना व मेपिन्त ग्वाहालि याना जूगु परमेश्वरयात तसकं यल।
 32 अयजूगुलि योप्पाय् छं मनूतयत् सिमोन धाःम्ह पत्रुसयात सःतके छव। व मनू सिमोन धाःम्ह छेंगूया ज्या याइम्हयसिगु
 समुद्र सिथय् च्वंगु छेंय् च्वनाच्चंगु दु।”
 33 अले जिं उघ्रिमय् हे छिथाय् मनूत छवयाहया। छि ज्ञायादीगु तसकं हे बांलात। परमेश्वरया न्ह्याःने प्रभुं छितः धयादीगु खँ
 न्यनेत जिपिं थथे मुनाच्चनागु दु।”

पत्रुसं नवाःगु

- 34 अले पत्रुसं धाल – “धात्थें खः खनी, परमेश्वरं सुयातं ख्वाः स्वयाः ज्या यानामदी।☆
 35 वयकःयात मानय् यानाः भिगु भिगु ज्या याना जूपिं न्ह्याम्हयसितं वयकलं यय्कादी।
 36 परमेश्वरं येशू ख्रीष्टयापाखें इस्त्राएलीतयत् शान्ति बीगु भिगु खँ न्यंकादिल। थ्व हे येशू ख्रीष्ट फुक्कसियां प्रभु खः।
 37 थ्व हे भिगु खँ यूहन्नां बप्तिस्मायागु खँ न्यंकाजूगु लिपा गालीलानिसें यहदिया तकं न्यनावंगु दु धकाः छिकपिन्सं सि हे
 स्यु।

38 अले हानं गथे परमेश्वरं थ्व हे नासरतयाम्ह येशूयात पवित्र आत्मां जायकाः यक्व शक्ति बियादिल। अले येशू फुक्कसितं भिंकाः शैतानं दुःखकष्ट बियातःपिन्त लायकादिल। छायाधाःसा परमेश्वर वयकः नाप दीगु खः धकाः छिकपिन्सं नं स्यू।

39 “वयकलं थथे यरूशलेम शहरय् व यहूदियाय् यानादीगु फुक्क ज्याखँया साक्षी जिपि हे खः। इमिसं वयकःयात कूसय् यख्खानाः स्यात।

40 अयनं परमेश्वरं वयकःयात सी धुंकसां स्वन्हु दुखुन्हु म्वाकादिल अले क्यनादिल।

41 वयकः फुक्क मनूतयथाय् झाया मदी। परमेश्वरं जिमित थुक्रियागु साक्षी बीत ल्यया तःगुलि जिमिथाय् झाल। अले जिमिसं वयकः नाप नयेत्वने याना।

42 व हे येशू जिमित थ्व भिंगु खँ न्यंका जुइत व परमेश्वरं वयकःयात हे सीपिनि व म्वाःपिनि न्यायाधीश यानादीगु दु धकाः न्यंका जुइत उजं बियादिल।

43 न्हापायापि अगमवक्तातयसं नं येशूयात विश्वास याःपि मनूतयगु पाप वयकःयागु नामं जक क्षमा जुइफु धकाः धयावंगु दु।”

यहूदीमखुपि नं पवित्र आत्मां जाःगु

44 थथे पत्रुसं नवानाचवंबलय् हे न्यना च्वंपि मनूतयके पवित्र आत्मा झाल।

45 थथे यहूदीमखुपिन्त नं पवित्र आत्मां जायकादीगु खनाः पत्रुस नाप वःपि यहूदी विश्वासीत अजू चाल,

46 छायाधाःसा इपि थीथी भाषां नवानाः परमेश्वरयात तःधंका च्वंगु इमिसं ताल। अले पत्रुसं धाल –

47 “झीत थें थुमित नं पवित्र आत्मां जायकादी धुंकल। आः सुनां थुमित बप्तिस्मा बी मते धकाः पने फइ?”

48 थुलि धयाः वं इमित येशू ख्रीष्टयागु नामं बप्तिस्मा कायेमाः धकाः उजं बिल। अले इमिसं वयात छुं ई तक इपिनापं च्वनादिसँ धकाः बिन्ति यात।

11

पत्रुसं प्रेरिततय न्ह्यःने नवाःगु

1 यहूदीमखुपिन्सं नं परमेश्वरयागु वचन न्यनाः विश्वास यात धकाः यहूदियाय् च्वंपि प्रेरितत व मेपि विश्वासीतयसं सीकल।

2 पत्रुस यरूशलेमय् लिहां वंबलय् इमिसं वयात थथे धकाः ब्वःबिल –

3 “यहूदीमखुपिन्थाय् वनाः छं नयेत्वने याना वयागु ला?”

4 अले वं छगू छगू दतले जूगु खँ फुक्कं इमित थुकथं कन –

5 “योप्पाय् छन्हु प्रार्थना यानाच्वनाबलय् जिं दर्शन खना। व दर्शनय् जिं छक् देलासा थें ज्याःगु प्यखें कुन्चाय् ज्वनाः स्वर्ग जिथाय् कुतुं वयाच्वंगु खना।

6 जिं क्वथीक स्वयाबलय् उकी पशु, पक्षी, घिसय् जुया जुइपिं जन्तुत खना।

7 अले जिं थथे धयाहःगु सः ताया – ‘दँ पत्रुस, थुमित स्यानाः न।’

8 “जिं लिसः बिया – ‘मखु प्रभु, थौं तक जिं शूद्र मजूगु व थीमज्यूगु मनयानि।’

9 “स्वर्ग हानं जितः थथे धयाहल – ‘परमेश्वरं शूद्र याःगुयात छं शूद्र मजू धकाः धाये मते।’

10 थथे स्वकः तक जुइ धुंकाः व फुक्कं स्वर्गय् तुं थत यंकल।

11 “अबलय् हे कैसरियां जितः सःतःवःपिं स्वम्ह मनूत जि च्वनाच्वनागु छँय् थयंकः वल।

12 पवित्र आत्मां जितः म्हां मधासे इपिं नाप सुमुक हँ धकाः धयादिल। अले योप्पाय् च्वंपि खुम्ह विश्वासीतनाप जि कर्नेलियसयाथाय् वना।

13 छम्ह स्वर्गदूतं छँय् वयाः वयात थथे धाःगु खँ वं जिमित कन – ‘योप्पाय् मनूत छवयाः सिमोन धाःम्ह पत्रुसयात सःतके छव।

14 थ्व हे मनूखं छंगु व छिमि फुक्क जहानपिनिगु पाप क्षमा जुइगु खँ कनी।’

15 “जि इपिं लिसे नवाना च्वनाबलय् झीत थें इमित नं पवित्र आत्मां जायकादिल।

16 थथे जुसेलि प्रभु धयादीगु खँ जितः लुमसे वल – ‘यूहन्नां ला लखं बप्तिस्मा बियाच्वन, अयनं छिमित पवित्र आत्मां बप्तिस्मा बी।’*

17 परमेश्वरं थथे येशू ख्रीष्टयात विश्वास यानाः झीत पवित्र आत्मा बियादी थें इमित नं पवित्र आत्मा बियादिल धाःसा जि सु खः धकाः परमेश्वरं बीत्यंगु पनेत, जिं परमेश्वरयात पने फु ला?”

18 इमिसं फुक्क खँ न्यने धुंकाः पत्रुसयात ब्वःबीगु त्वःताः थथे धकाः परमेश्वरयात तःधंकल – “अयसा परमेश्वरं यहूदीमखुपिन्त नं पश्चाताप याकाः म्वाकादिल खनी।”

एन्टिओखियाय् च्वंगु मण्डली

19 स्तिफनसयात स्यायेधुंकाः सास्ती फये मफयाः विश्वासीतयसं फोनिके, साइप्रस व एन्टिओखियाय् बिस्सुं वनाः अन इमिसं यहूदीतयत जक भिंगु खँ न्यंकाजुल।*

- 20 अयं साइप्रसय व कुरेनीइ च्वंपि विश्वासीत गुलिसिनं धाःसा एन्टिओखियाय वयाः यहदीमखुपिन्त नं प्रभु येशूयागु खँ न्यंकल।
- 21 प्रभु इपिं लिसे दीगुलि यक्व मन्तयसं प्रभुयात विश्वास यात।
- 22 थथे अन नं विश्वासीत दत धयागु खँ यरूशलेमया मण्डलीयापिन्सं सियाः बारनाबासयात एन्टिओखियाय छवयाहल।
- 23 थथे व अन वयाः परमेश्वरं अन च्वंपि विश्वासीतयत् बियादीगु आशिष खनाः तसकं लयत्ताल। अले वं इमित मग्यासे दुनुगलनिसें प्रभु नाप जुयाच्चनेमाः धकाः स्यनेकने यात।
- 24 थ्व बारनाबास धाःम्ह तसकं भिंम्ह तःधंगु विश्वास दुम्ह व पवित्र आत्मां जाःम्ह मनु खः। वं यानाः तःम्हयसिनं हे प्रभुयात विश्वास यात।
- 25 अले व टार्ससय शाऊलयात माः वन।
- 26 लुइके धुंकाः वयात एन्टिओखियाय ब्वना हल। इपिं अन दच्छि तक च्वनाः मण्डलीइ च्वंपि यक्वसित हे स्यनेकने यात। एन्टिओखियाय हे दकलय् न्हापां विश्वासीतयत् ख्रीष्टियन धायेगु यात।
- 27 छन्हु यरूशलेमं सुं अगमवत्तात एन्टिओखियाय वल।
- 28 इपिं मध्ये अगाबस धाःम्हयसिनं संसारय् न्यंक हे अनिकाल जुइतिनि धकाः आत्मायागु शक्तिं अगमवाणी कन। थ्व अनिकाल कैसर क्लौडियसया पालय् जुल।*
- 29 अथे जूगुलि अन च्वंपि चेलातयसं फक्व धिबा ल्हानाः यहदियाय च्वंपि विश्वासीतयत् ग्वाहालि यायेगु क्वःछित।
- 30 मुंगु भेटी शाऊल व बारनाबासयागु ल्हातं यरूशलेमया मण्डलीया थकालिपिन्त बीके छवल।

12

विश्वासीतयत् इन जक सास्ती याःगु

- 1 अबलय हेरोद जुजुं गुम्हं गुम्हं विश्वासीतयत् सास्ती बीगु यात।
- 2 वं यहन्नाया दाजु याकूबयात तरवारं स्याकल।
- 3 थुकिं यानाः यहदीतय् नायःत लयत्ताःगुलि इन पत्रुसयातनापं ज्वनेत न्ह्यचिल। वयात ज्वंगु सोडा मतःगु मरि नयेगु नखःबलय् खः।
- 4 पत्रुसयात ज्वनाः इयालखानाय् तल। छुत्काराया नखः धुंकाः जक मन्तयगु न्ह्यःने यंकेगु मतिइ तयाः प्यम्ह प्यम्ह यानाः प्यथ्वः सिपाइँतयत् पाः तया तल।*
- 5 पत्रुसयात इयालखानाय् कुनातःबलय् मण्डलीइ च्वंपिन्सं वयात त्वःताब्यु धकाः परमेश्वरयाके प्रार्थना यानाच्चन।
- पत्रुस इयालखानां पिहां वःगु
- 6 हेरोदं मन्तय न्ह्यःने यंकेगु न्ह्यर्खुन्हु चान्हय पत्रुस निम्ह सिपाइँतयगु दथुइ निपु सिखलं चिकाः घनाच्चन। लुखाय् नं सिपाइँ पाः च्वनाच्चंगु दु।
- 7 अबलय हे प्रभुयाम्ह छम्ह स्वर्गदूत अन खनेदयकः वल। अले अन झल्ल च्वन। स्वर्गदूतं पत्रुसयात म्हय गिलिगिलि यानाः “याकनं दँ” धकाः थन। पत्रुसया ल्हातय् चिनातःगु सिखः ब्यनाः कुतुंवन।
- 8 स्वर्गदूतं वयात धाल – “लं फ्यु अले लाकां न्ह्या।” वं धाःथे यात। स्वर्गदूतं वयात हानं धाल – “गां न्ययाः जि ल्यूल्यु वा।”
- 9 पत्रुस वया ल्यूल्यु वन। थ्व फक्कं जुयाच्चंगु धाःथे खः धकाः वं मस्यु। वयात ला थ्व फक्कं म्हगसय् म्हना च्वथे च्वन।
- 10 थथे इपिं पाः च्वनाच्चंपि निथ्वः सिपाइँतयत् पुलाः शहरय् वनेगु नँयागु ध्वाखाय् थ्यन। ध्वाखा नं अथे चालावन, लँय् थ्यनेवं स्वर्गदूतं वयात त्वःतावन।
- 11 अले तिनि पत्रुसं वाः चायाः थथे धाल – “आः तिनि जिं सिल का, प्रभुं जितः थःम्ह स्वर्गदूत छवयाहयाः यहदीतयत् आशां थ्यानाः हेरोदया ल्हातं त्वःतकादीगु खनी।”
- 12 थथे मतिइ ततं पत्रुस मर्कूस धाःम्ह यहन्नाया मां मरियमयागु छँय् थ्यन। अन यक्व मन्त प्रार्थना यानाच्चंगु दु।
- 13 वं लुखाय् सः बिल। अले रोदा धाःम्ह भ्वातिनं खापा खं वल।
- 14 पत्रुसयागु सः म्हसीकाः वं तसकं लयतायाः खापा हे मचायकुसे दुने च्वंपिन्त निं “पत्रुस वल” धकाः धाः वन।
- 15 इमिसं वयात धाल – “छ वीं जुल जुइ का।” अयं रोदां पत्रुस हे खः धकाः जिदी यानाच्चन। अले इमिसं धाल – “अयसा व पत्रुसया स्वर्गदूत जुइ।”
- 16 पत्रुसं धाःसा खापाय् सः बिया हे च्वन। खापा चायकूबलय् वयात खनाः इपिं छक्क जुल।
- 17 अले वं इमित हाले मते धकाः ल्हाःभाय् यानाः प्रभुं वयात गुकथं इयालखानां पित ब्वना हयादिल धयागु खँ फक्क कन। वं इमित – “थ्व खँ याकूब व मेपिं विश्वासीतयत् नं धयाब्यु” धकाः धयाः अनं मेथाय् वन।
- 18 सुथय् सिपाइँत “पत्रुसयात छु जुल” धकाः तसकं आछु-आछु कनाच्चन।

19 हेरोदं पत्रसयात मालां न लुइके मफुगुलि इयालखानाय पाः च्वंपिन्त जाँचय् यानाः फुक्कसित स्यानाछ्व धकाः उजं बिल। अनं लिपा हेरोद यहदियां कैसरियाय वनाः अन हे च्वन।

हेरोद सीगु

20 हेरोद टुरोस व सिडोनय् च्वंपि मन्तलिसे तसकं तंचाया च्वंगुलि इमिसं मिलय् जुयाः हेरोदयात लयतायकेत स्वयाच्वन। उकिं इमि सुं मन्त वयाः हेरोदया बलस्तस धाःम्ह मन्यात लहातय् कयाः मिलय् जुयाच्वनेगु धकाः बिन्ति यात, छायाधाःसा हेरोदयागु हे देशं इमिसं नसा कयाच्वंगु खः।

21 क्वःछिना तःखुन्हु हेरोद लायक् वसः पुनाः सिंहासनय् च्वंवल। अले वं इमित न्वचु बिल।

22 अले मन्त थथे धकाः हाला हल – “थ्व ला घःयागु सः खः, मन्यागु मखु।”

23 जुजुं परमेश्वरयात तःमधंकुसे थः हे तःधं जूगुलि उघिमय् छम्ह प्रभुयाम्ह स्वर्गदूतं वयात मफय्काबिल। अले व की दायाः सित।

24 अयसां परमेश्वरयागु भिंगु खँ यक्व थासय् न्यनावन, अले विश्वासीत नं यक्व दयावन।

25 बारनाबास व शाऊल भेटी बीगु ज्या सिधय्काः मर्कूस धाःम्ह यूहन्नायात नं ब्वनाः यरूशलेमं एन्टिओखियाय् लिहां वन।

13

बारनाबास व शाऊलयात ल्ययाः भिंगु खँ न्यंके छ्वःगु

1 एन्टिओखियाय् च्वंगु मण्डलीइ अगमवत्ता व गुस्त नं दु। थुपि बारनाबास, हाकु धाःम्ह शिमियोन, कुरेनीं वःम्ह लुकियस, दरबारय् हेरोद जुजु नाप ब्वलंम्ह मनेन व शाऊल खः।

2 थुपि अपसं च्वनाः प्रभुया आराधना यानाच्वंबलय् पवित्र आत्मां थथे धयादिल – “बारनाबास व शाऊलयात जिं सःतागु ज्याय् छ्व।”

3 अले इमिसं अपसं च्वनाः प्रार्थना यानाः छेनय् ल्हाः तयाः इमित ज्याय् छ्वयाबिल।

बारनाबास व शाऊल साइप्रसय्

4 थथे इपि पवित्र आत्मां छ्वःगु ज्याय् वन। इपि सिलुकिया जुयाः साइप्रस टापुपाखे लःजहाजं वन।

5 सलामिसय् थ्यंकाः इमिसं अन यहदीतय् धर्मशास्त्र स्यनीगु छँय वनाः वचन न्यंकल। इमित ग्वाहालि बीत मर्कूस धाःम्ह यूहन्नायात नं इपि नाप ब्वनायंकल।

6 इपि सलामिसं पाफोस धाःगु शहरय् थ्यंकः वन। अन इमिसं छम्ह फताहा अगमवत्ता बार-येशू धाःम्ह यहदी झाँक्री नापलात।

7 व छम्ह बुद्धि दुम्ह सर्गियस पौलस धाःम्ह तःधंम्ह हाकिमयागु छँय च्वनीम्ह खः। व तःधंम्ह हाकिमं परमेश्वरयागु भिंगु खँ न्यने मास्ति वय्काः बारनाबास व शाऊलयात सःतल।

8 एलुमास धाःम्ह बार-येशू धाःसा तःधंम्ह हाकिमयात परमेश्वरयागु खँ मन्यंकेगु कुतः यात।

9 थथे याःगुलि शाऊलं (वयात पावल नं धाः) * पवित्र आत्मां जायाः वयात मिखा हे लिमकासे स्वयाः धाल –

10 “छु शैतानया मचा, फुक्क भिंगु ज्याया शत्रु, लुच्चा, थगय् जक यानाः नया जुइम्ह, छु छं प्रभुयागु सत्य खँयात स्यकेत स्वयेगु ज्या त्वःते मखु ला?”

11 प्रभुं छन्त सजाँय बियादी धुंकल। छुं ई तक छ कां जुइ। अले छंगु मिखां निभाः जः खनी मखु।” थुलि धायेवं एलुमासं छुं हे मखना वन। अले ल्हाः ज्वना यंकीम्ह सुं मन् दु ला धकाः पचिपचि याः जुल।

12 थ्व खनाः तःधंम्ह हाकिमं अजू चायाः परमेश्वरयागु स्यना खँय विश्वास यात।

पावल पिसिदियायागु एन्टिओखियाय् वंगु

13 पावल व वया पासापि पाफोसं लःजहाजय् च्वनाः पामफिलियाय् लाःगु पर्गा धाःगु शहरय् थ्यंकः वल। यूहन्ना धाःसा इमित अन हे त्वःताः यरूशलेमय् लिहां वन।

14 इपि पर्गां तुं पिसिदिया जिल्लाय् लाःगु एन्टिओखियाय् वन।

विश्रामबार † खुन्हु धर्मशास्त्र स्यनीगु छँय वनाः अन न्यना च्वंपिं लिसे फ्यतवन।

15 व्यवस्थायागु सफू व अगमवत्तायगु सफू ब्वने धुंकाः थकालिपिसं इमित सःताः थथे धाल – “किजापि, थ्व मन्तयत्त छुं भिंगु खँ न्यंके मास्ति वःसा, धयादिसँ।”

16 अले पावलं दनाः ल्हाःभाय् यानाः थथे धाल – “इस्त्राएलीं दाजुकिजापिं व परमेश्वरयात मानय् याइपिं, जिगु खँ न्यनादिसँ।

17 “इस्त्राएलीतय् परमेश्वरं झी तापाःबाज्यापिन्त ल्ययादिल, अले मिश्र देशय् च्वनाच्वंबलय् इमित तःधंकादिल। अले थःगु शक्ति क्यनाः इमित अनं पित ब्वना हयादिल। ✨

18 पिइदँ तक मस्भूमिइ च्वंबलय् इमिगु मभिंगु ज्याखँयात सह यानादिल। ✨

* 13:9 १३:९ पावल वयात ग्रीक भाषां “पौलस” † 13:14 १३:१४ यहदीतय् विश्रामबार खुन्हु ✨ 13:17 १३:१७ प्रस १:७; १२:५१ ✨ 13:18 १३:१८ गन्ती १४:३४; व्य १:३१

19 लिपा परमेश्वरं हे कनानय् च्वंपि न्हयगू जातियात नाश याना: इमिगु देश थुमित लःल्हानादिल।*

20 थथे जुइत प्यसः व नेयदँ (४५०) बित।

“अनं लिपा इमित राज्य याकेत परमेश्वरं न्यायाधीशत छवयाहयादिल। थुमिसं शमूएल धाःम्ह अगमवक्तायागु पालय् तक ज्या यात।*

21 अले इमिसं छम्ह जुजु फ्वन। अले परमेश्वरं पिइदँ तक बेन्यामीन कुलयाम्ह कीशया काय् शाऊल धाःम्हयसित जुजु दय्कादिल।

22 लिपा थ्व जुजुयात लिकयाः परमेश्वरं दाऊद धाःम्हयसित ल्ययादिल। थ्व हे दाऊदयात वय्कलं थथे धयादिल – ‘जिं जिगु मन नाप मिलय् जूम्ह यिशैया काय् दाऊदयात लुइके धुन। थ्वं हे जिं धयागु फुक्क याइ।’*

23 “थ्व हे मनूया कुलं परमेश्वरं इस्राएलयात मुक्ति बीम्ह येशूयात छवयाहयादिल। थथे छवयाहये धकाः वय्कलं न्हापा हे बचं बियादीगु खः।

24 येशू झाये न्ह्यः बप्तिस्मा बीम्ह यूहन्नां वयाः फुक्क इस्राएलीतयत् पश्चाताप या अले बप्तिस्मा का धकाः न्यंकाजुल।*

25 यूहन्नां थःगु ज्या सिधय्काः थथे धाःगु खः – ‘छिमिसं जि सु धकाः ताय्का च्वना? जि व हे मखु। जि लिपा छम्ह झायाच्वंगु दु। जि ला वय्कःयागु लाकां पुतु फ्यनेत नं मल्वः।’ ”*

26 “दाजुकिजापि, अब्राहामया सन्तान जूसां वा परमेश्वरयात मानय् याइपि यहूदीमखुपि जूसां थ्व मुक्तियागु खँ परमेश्वरं झी फुक्कसितं छवयाहयादीगु खः।

27 यरूशलेमय् च्वंपिन्सं व इमि शासकतयसं वय्कःयात म्हसीके मफुत। विश्रामबार पतिकं व्वना वयाच्वंगु अगमवक्तातयगु सफलुइ च्वयातःगु खँ न्यसां नं इमिसं थुइके मफुत। अयजूगुलि इमिसं वय्कःयात स्यानाः अगमवक्तातयसं धाःगु खँ पूर्वकल।

28 वय्कःयाके स्याना छवयेमाःगु छुं हे दोष लुइके मफुसां इमिसं पिलातसयाके ‘वयात स्यानाछव’ धकाः फ्वन।*

29 “थथे च्वया तः थें वय्कःयात जू वये माःगु फुक्क जुइ धुंकाः इमिसं वय्कःयात क्रूसं क्वकयाः चिहानय् तयाबिल।*

30 तर परमेश्वरं वय्कःयात सीम्हं म्वाकादिल।

31 अले तःन्हू तक थःपि नाप गालीलानिसें यरूशलेमय् थयंक वःपिन्थाय् खनेदय्कः झाल। थुपि आः तक थ्व खँया साक्षी दनि।*

32 “आः जिमिसं परमेश्वरं झी तापाःबाज्यापिन्त बी धकाः धयादीगु थ्व हे भिंगु खँ छिमित कं वयाच्वना।

33 थ्व हे खँ वय्कलं सीम्ह येशूयात म्वाकाः झी इमि सन्तानयागु निति पूर्वकादिल। निगूगु भजनय् येशूया खँय् थथे च्वयातःगु दु –

“ ‘छ जिमि काय् खः।

थनिनिसें जि छं बाः जुल।’ ”*

34 “परमेश्वरं वय्कःयात गुबलें सीम्वाय्क म्वाकादीगु खँय् थथे धयादिल –

“ ‘जिं दाऊदयात बी धकाः

धयागु पवित्र आशिष छिमित बी।’ ”*

35 “मेगु भजनय् नं दाऊदं थथे धयातःगु दु –

“ ‘अले छिं थःम्ह पवित्रम्ह मनूयात

ध्वगिकेबी मखु।’ ”*

36 “थ्व खँ दाऊदं थःगु बारे च्वयातःगु मखु, छाथधाःसा परमेश्वरया इच्छा कथं सेवा यानाः सीधुंकाः वयात वया तापाःबाज्यापिनापं थुनाबिल। अले वयागु सीम्ह ध्वगिना वन।

37 अयूनं गुम्हयसित थ्व खँ धाःगु खः व ला ध्वगिना मवं, बरू परमेश्वरं वय्कःयात सीम्हं हानं म्वाकादिल।

38 “अयजूगुलि दाजुकिजापि, छिकपिन्सं थ्व खँ थुइकादिसँ। थ्व हे मनूयागु नामं छिमिगु पाप क्षमा जुइ धकाः जिमिसं धयाच्वनागु खः।

39 वय्कःयात विश्वास याःपिनिगु न्ह्याथें ज्याःगु पाप नं क्षमा यानाबी। थ्व ज्या मोशां ब्यूगु व्यवस्थां याये मफुत।

40 उकिं होश यानादिसँ। अगमवक्तातयसं च्वयातःगु थ्व खँ छिकपिन्त लाः मवयेमा –

41 “ ‘अय् मूर्खत,

हेबाय्चबाय् जक यानाजुइपि,

थुइके मफयाः

* 13:19 १३:१९ व्य ७:१; यहो १४:१ * 13:20 १३:२० न्याय २:१६; १ शमू ३:२० * 13:22 १३:२२ १ शमू १३:१४; १६:१२; भज ८९:२० * 13:24 १३:२४ मर्क १:४; लूक ३:३ * 13:25 १३:२५ मत्ती ३:११; मर्क १:७; लूक ३:१६; यूह १:२०,२७ * 13:28 १३:२८ मत्ती २७:२२-२३; मर्क १५:१३-१४; लूक २३:२१-२३; यूह १९:१५ * 13:29 १३:२९ मत्ती २७:५७-६१; मर्क १५:४२-४७; लूक २३:५०-५६; यूह १९:३८-४२ * 13:31 १३:३१ प्रे १:३ * 13:33 १३:३३ भज २:७ * 13:34 १३:३४ यशै ५५:३ * 13:35 १३:३५ भज १६:१०

छिपि अथे सिनावनी।
 छिपि दुबलय हे
 जिं छगू थज्याःगु ज्या याये।
 जिं यानागु थ्व ज्या
 छिमित सुनानं कन धाःसां
 छिमिसं गुबलें नं पत्याः याइ मखु।’ ”☆

42 पावल व बारनाबास धर्मशास्त्र स्यनीगु छैनं पिहां वयाच्चंबलय् मनूतय्सं वइगु विश्रामबार खुन्हु नं कं झासँ धकाः बिन्ति यात।

43 सभा क्वचाय् धुंकाः यक्व हे यहदीत व यहदी जूपिं मनूत इपिं नाप वन। पावल व बारनाबासं परमेश्वरं धयादी थें याना च्वँ धकाः इमित बःबियाः धाल।

44 मेगु विश्रामबार खुन्हु परमेश्वरयागु वचन न्यनेत शहरय् च्वंपिं अप्वः थें मनूत वल।

45 थथे यक्व मनूत न्यं वःगु खनाः यहदीतय् नायःतय्गु नुगः मुल। अले इमिसं पावलं धाःगु खँ ख हे मखु धकाः हेस्यानाः वयात मभिकाः खँ ल्हात।

46 अयुं पावल व बारनाबासं मग्यासे थथे धाल – “परमेश्वरयागु भिंगु खँ छिकपिन्त निं न्हापालाक न्यंके माःगु खः। छिकपिन्सं हे न्यने मयः धाल धाःसा, अले थःपिन्त अनन्त जीवन कायेत मत्वःपिं तायकल धाःसा आः जिपिं यहदीमखुपिन्थाय् वनाः कं वने।

47 छायधाःसा थथे या धकाः प्रभुं हे जिमित धयादीगु दु –

“ जिं छिमित यहदीमखुपिन्थाय्
 जः ह्लेत,
 अले संसारयात मुक्तियागु लँ
 क्यनेत छवयाच्चवना।’ ”☆

48 थ्व न्यनाः यहदीमखुपिं तसकं लयल्यताल। इमिसं परमेश्वरयागु वचनयात तःधंकल। अले अनन्त जीवन बीत ल्ययातःपिं मनूतय्सं विश्वास यात।

49 थथे प्रभुयागु वचन उगु इलाकाय् फुक्क थासय् न्यनावन।

50 अयुं यहदीतय्सं नांजाःपिं धर्मीपिं मिसातय्त व शहरय् च्वंपिं नायःतय्त ग्वाकाः पावल व बारनाबासयात ख्यानाः इमिगु इलाकां पितिनाछवल।

51 अले इपिं थःगु लाकामय् च्वंगु धू थाथा यानाः आइकोनियनय् वन।☆

52 एन्टिओखियाय् च्वंपिं चेलात पवित्र आत्मां जायाः लयतायाच्चन।

14

आइकोनियनय्

1 आइकोनियनय् थ्यंकाः नं इपिं निम्हं धर्मशास्त्र स्यनीगु छैय् वन। अन इमिसं तसकं बांलाक नवाःगुलि यक्व हे यहदीतय्सं व यहदीमखुपिन्सं नं विश्वास यात।

2 विश्वास मयाःपिं यहदीतय्सं यहदीमखुपिन्त ग्वाकाः विश्वासीतय्त मयय्कल।

3 अयुं इपिं मग्यासे प्रभुयागु वचन स्यँस्यं तःन्हु तक अन च्वनाच्चन। इमिसं नवाःगु प्रभुयागु वचन खः धकाः दसि बीत इमिसं यक्व अज् चायापुगु चिं व ज्या यानाक्यन।

4 अन शहरय् च्वंपिं मनूत निगू पुचः जुयाः बाया वन। छपुचः मनूतय्सं यहदीतय्गु पँ लित, अले मेपिन्सं प्रेरिततय्गु पँ लित।

5 हाकिमत नाप मिलय् जुयाः यहदीत व यहदीमखुपिन्सं इमित ल्वहँतं कयकाः स्यायेत

6 स्वयाच्चंगु दु धकाः सीकाः इपिं लुकोनियाय् च्वंगु लुस्त्रा व डर्बी धाःगु शहर व इमिगु जःखः च्वंगु जिल्ला जुयाः बिस्सुं वन।

7 अन नं इमिसं भिंगु खँ न्यंकाजुल।

लुस्त्रा व डर्बी शहरय्

8 अबलय् लुस्त्राय् छम्ह लंग्राम्ह मनू दु। बूसानिसें लंग्रा जूगुलि गुबलें न्यासि वने मननि।

9 पावलं न्यंकाच्चंगु खँ वं नं न्यन। पावलं वयात मिखा हे लिमकासे स्वयाच्चन। वयाके थःगु ल्वय् लाय्काबी धयागु विश्वास दु धकाः सीकाः पावलं वयात

10 तःसलं थथे धाल – “दनादिसँ।” थुलि धायेवं हे व जुस्क्क दनाः न्यासि जुल।

11 पावलं थथे लायकूगु खनाः यक्व मन्तयसं ततःसलं हालाः लुकोनियायागु भाषां थथे धाल – “घः हे मन् जुयाः झीथाय् वयाच्चंगु खः।”

12 पावल न्ह्यलुवाः नवाःमह जूगुलि इमिसं वयात हर्मेस घः अले बारनाबासयात जिउस घः धकाः नां तल।

13 शहरया पिनेसं जिउसयागु देगः दु। देगःया घःपाःलाः स्वांमाः व द्रहं ज्वनाः शहरयागु धवाखाय् वल। वं व अन मुनाच्चंपिं मन्तयसं बारनाबास व पावलयात पुजा यायेत स्वल।

14 थ्व खँ इमिसं सियाः थथःगु लं खुनाः मन्तयगु हुलय् दुहां वनाः तःसलं हालाः थथे धाल –

15 “दाजुकिजापिं, छिकपिन्सं थ्व छु यानादियागु? जिपिं नं ला छिकपिं थें हे थ्व संसारयापिं मन्त खः नि। जिमिसं ला छिकपिन्त भिगु खँ कनाः थथे म्वाःमदुगु ज्यां त्वःतकाः स्वर्ग, पृथ्वी, समुद्र व अन च्वंगु दक्व फुक्कं सृष्टि यानादीमह म्वाःमह परमेश्वरपाखे लिफः स्वकेत जक स्वयाच्चवनागु खः।”

16 न्हापा न्हापायापिं मन्तयत परमेश्वरं इमि यःथें याकेबियादिल।

17 अथेसां वयकलं भिगु भिगु ज्या यानाः थः सु खः धकाः क्यना मदीगु मखु। वयकलं छिकपिन्त स्वर्ग इलय् ब्यलय् वा वयकाः फलफुल व अन्न सयकादिल। अले छिकपिन्त नयेत्वनेगु बियाः लयतायका तःमह नं थ्व हे परमेश्वर खः।”

18 प्रेरिततयसं बल्लं थथे धयाःतिनि थःपिन्त पुजा यायेत्यपिन्त पने फत।

19 छन्हु यहदीत एन्टिओखिया व आइकोनियननिसें अन वयाः अन च्वंपिं मन्तयत ल्हातय् कयाः पावलयात ल्वहँतं कयकल। अले सित जुइ धकाः शहरं पिने सालाः वांछवये यंकल।

20 अन च्वंपिं विश्वासीत वयात वान्छवया तःथाय् स्वःवन। अले पावल दनाः शहरय् वन। कन्हय् खुन्हु हे पावल बारनाबास नाप डर्बिइ वन।

एन्टिओखियाय् लिहां वःगु

21 अन नं इमिसं भिगु खँ न्यंकूगुलि विश्वासीत यक्व दत। लिपा इपिं लुस्त्रा, आइकोनियन जुयाः एन्टिओखियाय् लिहां वल।

22 इमिसं विश्वासीतयत विश्वासय् बल्लाना च्वनेत साहस बिल। अले थथे धकाः नं स्यन – “परमेश्वरया राज्यय् दुहां वनेत झीसं थज्याःगु दुःखकष्ट सह यायेमाः।”

23 इमिसं मण्डली पतिकं थकालि ल्ययाः अपसं च्वनाः प्रार्थना यानाः इमित विश्वास याःमह प्रभुयागु ल्हातय् लःल्हाना थकल।

24 अन लिपा इपिं पिसिदिया पुलाः पामफिलियाय् थयंकः वल।

25 पर्गाय् नं भिगु खँ न्यंकाः इपिं अटालिया क्वहां वन।

26 अटालियां इपिं लःजहाजय् च्वनाः सिरियाया एन्टिओखियाय् लिहां वन। अन हे इमिसं पूर्वका वःगु ज्याया निंति इमित परमेश्वरया दया मायाय् लःल्हाःगु खः।

27 एन्टिओखियाय् थयंकाः इमिसं मण्डलीइ च्वंपिं विश्वासीत मुंकाः परमेश्वरं इपिं नाप च्वनादियाः गुलि ज्या यानादिल, अले यहदीमखुपिन्त नं विश्वास यायेगु लँ क्यनादिल धकाः फुक्क खँ कन।

28 इपिं अन तःन्हु तक चेलातनापं च्वन।

15

यस्शलेमय् सभा याःगु

1 अबलय् यहदियां सुं विश्वासीतयसं एन्टिओखियाय् वयाः मण्डलीइ च्वंपिन्त थथे धकाः स्यन – “मोशां ब्यगु व्यवस्थाय् च्वया तः थें म्हय चिं मतयकूसा छिमिगु उद्गार जुइ फइ मखु।”

2 इमिसं थथे धकाः स्यंगुलि पावल व बारनाबासं थ्व खँय् इपिं लिसे तसकं जवाःसवाः यात। लिपा पावल, बारनाबास व अनं सुं विश्वासीतयत यस्शलेमय् छवयेगु, अले प्रेरितत व थकालिपिं लिसे थुकियात कयाः खँ ल्हायेगु क्वःछित।

3 एन्टिओखियाय् च्वंगु मण्डलीयापिन्सं इमित अनं बिदा बिल। अले इपिं फोनिके व सामरिया जुयाः वन। अन च्वंपिं विश्वासीतयत इमिसं यहदीमखुपिं मन्तयसं नं विश्वास याःगु खँ कन। थ्व खँ न्यनाः इपिं तसकं लयताल।

4 यस्शलेमय् थयंबलय् अन च्वंगु मण्डलीयापिन्सं, प्रेरिततयसं व थकालिपिन्सं इमित लसकुस यात। अले इमित परमेश्वरं यानादीगु फुक्क खँ कन।

5 अयनं सुं फरिसी विश्वासीतयसं दनाः थथे धाल – “यहदीमखुपिन्सं म्हय चिं तयकेमाः, अले मोशायागु व्यवस्था नं मानय् यायेमाः।”

6 थ्व खँय् सल्लाह यायेत प्रेरितत व थकालिपिं छथाय् मुन।

7 ताःहाकय्क खँल्हाबल्हा जुइ धुंकाः पन्सं दनाः धाल – “दाजुकिजापिं, यक्व दँ न्हापा यहदीमखुपिन्त नं भिगु खँ न्यंकाः विश्वास याकेत परमेश्वरं छिकपिनिगु दथुं जितः ल्ययादिल। थ्व ला छिकपिन्सं सि हे स्यु।”

8 मन्तयगु नुगलय् च्वंगु खँ स्युम्ह परमेश्वरं झीत थें इमित नं पवित्र आत्मा बियाः इपिं नं विश्वासी जुइ ज्यु धकाः क्यनादिल।

- 9 शुकथं वयकलं झीपिं व इपिं छुं नं मपाः धकाः क्यनादिल। विश्वासं यानाः झीगु थें इमिगु नुगः नं यचुक सिलादिल।
 10 अयसा झीसं व झी तापाःबाज्यापिन्सं क्वबी मफुगु कुयात चेलातयत् क्वबिकाः छाया परमेश्वरयागु मन स्वयेगु?
 11 गथे झीसं प्रभु येशूयात विश्वास यानाः झीपिं वयकःयागु दया मायां बचय् जुल, अथे हे इपिं नं बचय् जूगु दु।”
 12 अले फुककं सुम्क च्वन। परमेश्वरं यहदीमखुपिन्थाय् अजू चायापुगु चिं व ज्या यानादिल धकाः पावल व बारनाबासं कंगु खँ नं इमिसं ध्यान बियाः न्यनाच्वन।
 13 इमिसं नवाये धुंकाः याकूबं धाल – “दाजुकिजापिं, जिगु खँ न्यनादिसँ।
 14 परमेश्वर हे यहदीमखुपिन्थाय् झायाः इमित थः मनूत यानादिल धकाः सिमोनं धाये हे धुंकल।
 15 थ्व खँ ला अगमवक्तातयगु खँ नाप नं मिलय् जू। न्यनादिसँ, थथे च्वयातःगु दु –
 16 “ ‘अनंलि जि लिहां वने,
 अले दाऊदयागु दुना वंगु छँ
 हानं दयकाबी।
 स्यंगु भिका बी।
 17 अले मेपिं फुकक मनूत,
 अज्ज ला जिं थः मनूत यायेत सःतापि
 यहदीमखुपिं मनूतयसं तक नं
 परमेश्वरयात माली।
 18 परमप्रभुं धयादीगु थ्व खँ,
 न्हापानिसँ हे धयावयाच्वंगु खः।’ ”☆

- 19 “अयजूगुलि परमेश्वरपाखे स्वया वःपिं यहदीमखुपिन्त झीसं दुःख बी मज्यू धयागु जिगु धापू दु।
 20 अथे खःसां इमित मूर्ति पुजायागु प्रसाद नये मते, व्यभिचार याये मते, हि मम्हुकुसे स्याःगु ला नये मते, छुकियागुं हि त्वने मते धकाः च्वःसा बांलाइ।☆
 21 न्हापानिसँ शहर पतिकं धर्मशास्त्र स्यनीगु छँय् विश्रामबार पतिकं मोशयागु व्यवस्था ब्वनाः न्यंका वयाच्वंगु दु।”

च्वःगु पौ

- 22 अले प्रेरितत, थकालिपिं व मण्डलीयापिं फुककसिनं जानाः यहदा धाःमह बारसाबास व सिलासयात ल्ययाः इमित पावल व बारनाबास नाप एन्टिओखियाय् छवयेगु क्वःछित।
 23 जिमित थथे पौ च्वया बियाछवल –
 “थनच्वंपिं प्रेरितत व थकालिपिनिपाखें एन्टिओखिया, सिरिया व किलिकियाय् च्वंपिं यहदीमखुपिं दाजुकिजापिन्त ज्वजलपा दु।
 24 “जिमिगु पुचलं पिहांवःपिं सुं मनूतयसं छिकपिन्त म्वाःमदुगु खँ ल्हानाः दुःख बियाः मन स्यकेत स्वल धकाः जिमिसं न्यना। इमित जिमिसं छवयाहयागु मखु।
 25 अयजूगुलि थन च्वंगु मण्डलीयापिं फुककं मुनाः निम्ह मनूयात ल्ययाः झी यःपिं पावल व बारनाबास नाप छवयाहयेगु भिं ताल।
 26 पावल व बारनाबासं झी प्रभु येशूयागु निती ज्यान तकं पात।
 27 जिमिसं यहदा व सिलासयात छिकपिन्थाय् छवयाहया च्वना, इमिसं नं थ्व हे खँ छिकपिन्त कनी।
 28 “मयासँ मगाःगु ला याये हे माल, थ्व बाहेक छिकपिन्त मेगु म्वाःमदुगु कु क्वमबीकेगु हे जिमित व पवित्र आत्मायात भिं ताल।
 29 अयत्नं छिकपिन्सं मूर्ति पुजायागु प्रसाद नये मते, छुकियागुं हि त्वने मते, हि मम्हुकुसे स्याःगु ला नये मते, अले व्यभिचार याये मते। थुलि जक छिकपिन्सं होश यानाः मयात धाःसा गाः। छिकपिनिगु भिं जुइमा।”
 30 थथे मण्डलीं छवःपिं मनूत एन्टिओखियाय् वन। अले अन च्वंपिं विश्वासीतयत् मुंकाः इमिसं व पौ लःल्हाना बिल।
 31 साहस बियाः च्वयातःगु व पौ ब्वनाः इपिं फुककं लयताल।
 32 हानं यहदा व सिलास थः हे अगमवक्तात जूगुलि इमिसं अन च्वंपिं विश्वासीतयत् यक्व खँ धयाः साहस बियाः बल्लाकल।
 33 तःन्हू तक च्वने धुंकाः अन च्वंपिं विश्वासीतयसं इमित याउँक बिदा बियाः यरूशलेमया मण्डलीं छवल।
 34 सिलासं धाःसा अन हे च्वनेगु क्वःछित।
 35 पावल व बारनाबास मेपिनापं प्रभुयागु खँ न्यंका जुयाः एन्टिओखियाय् हे च्वन।

पावल व बारनाबास बाःगु

36 छुं दि लिपा पावलं बारनाबासयात धाल – “झीसं प्रभुयागु खँ न्यंका वयागु शहर पतिकं हानं वना: अन च्वंपि विश्वासीत छु छु यानाच्चन स्वःवनेनु।”

37 बारनाबासं मर्कूस धा:म्ह यूहन्नायात थःपि नाप ब्वनायकेत स्वल।

38 न्हापा प्रभुयागु खँ न्यंका जूबलय् व इमित पामफिलियाय् त्वःता: लिहां वंगुलि पावलं वयात ब्वना मयंकेगु खँ ल्हात।*

39 थुकिं याना: इमि दथुइ कचकच जुल। अले इपिं निम्हं बायावन। बारनाबास मर्कूसयात ब्वना: साइप्रसपाखे वन।

40 पावलं थःनाप वनेत सिलासयात ल्यल। अन च्वंपिं दाजुकिजापिनिगु आशिष कया: इपिं बिदा जुया: वन।

41 इमिसं सिरिया व किलिकिया जुयावंबलय् मण्डली पतिकं वना: विश्वासीतयत् विश्वासय् बल्लाका थकल।

16

तिमोथी, पावल व सिलास नाप वंगु

1 पावलपिं हानं डर्बी जुया: लुस्त्राय् वन। अन तिमोथी धा:म्ह छम्ह चेला दु। वया मां विश्वासी यहूदी जूसां वया बौ ग्रीक खः।

2 थ्व हे तिमोथीयात लुस्त्राय् व आइकोनियनय् च्वंपिं दाजुकिजापिन्सं तसकं भिं धका: धाइगु खः।

3 पावलं वयात थःनाप ब्वनायके मास्ति वय्कल। अन च्वंपिं फुक्क यहूदीतय्सं तिमोथीया बौ ग्रीक खः धका: स्यू, अले हानं तिमोथीयात आ: तक म्हय् चिं मतय्कुनि धका: नं स्यू। अयज्जुगुलि यहूदीतय् नायःतय्सं याना: पावलं तिमोथीयात म्हय् चिं तय्कल।

4 अले इपिं शहर शहरय् वना: अन च्वंपिं विश्वासीतयत् यरूशलेमय् प्रेरितत व थकालिपिन्सं क्वःछीगु पालन या धका: स्यनेकने याना जुल।

5 थुकिं याना: मण्डलीइ च्वंपिनिगु विश्वास यक्व हे बल्लाना वल। अले हानं न्हियान्हिथं विश्वासीत यक्व दयावल।

त्रोआसय् पावलं दर्शन खंगु

6 इमित पवित्र आत्मां एशियाय् प्रभुयागु खँ न्यंका वने मते धका: पनादीगुलि इपिं फ्रिगिया व गलातिया देश जुया: वन।

7 माइसिया देशय् थ्यंका: इमिसं बिथिनिया देशय् वनेत स्वल। येशूयागु आत्मां इमित उखे नं छवयामदी।

8 थथे जूगुलि इपिं माइसिया पुला: त्रोआसपाखे स्वया: क्वहां वन।

9 अबलय् पावलं छन्हू चान्हय् थज्या:गु दर्शन खन। माकेडोनियाय् च्वंम्ह छम्ह मनुखं दना: वयात बिन्ति याना: थथे धयाच्चन – “माकेडोनियाय् झाया: जिमित ग्वाहालि यानादिसँ।”

10 पावलं थथे दर्शन खंगुलि जिमिसं याकनं हे उखे वनेगु क्वःछिना। परमेश्वरं हे जिमित प्रभुयागु भिंगु खँ इमित न्यंकेत सःतादीगु खः धका: जिमिसं सिल।

लिडियां विश्वास या:गु

11 जिपिं लःजहाजय् च्वना: त्रोआसं तप्यंक हे सामोथ्रकेपाखे वना। अनं कन्हय् खुन्हू हे नियापोलिसय् वना।

12 अनं जिपिं न्यासि वना: फिलिप्पीइ थ्यंक: वया। थ्व फिलिप्पी शहर माकेडोनिया जिल्लाया मू शहर खः। थ्व शहरयात रोमीतय्सं थःगु ल्हातय् कयातःगु खः। थन जिपिं छुं न्हि तक हे च्वना।

13 छन्हू विश्रामबार खुन्हू जिपिं शहरयागु ध्वाखां पिने खुसि सिथय् पाखे प्रार्थना यायेगुथाय् दइ धका: मतिइ तया: वना। अले अन मुं:पिं मिसात नाप नं खँ ल्हाना।

14 थिआटीराय् च्वंम्ह रंग छिनातःगु थिकेगु कापः मिया जुइम्ह लिडिया नां दुम्ह मिसां नं जिमिगु खँ बांलाक न्यन। थ्व मिसां परमेश्वरयात मानय् या:। पावलं धा:गु खँ थुइमा धका: प्रभुं वयागु नुगः चाय्कादिल।

15 अले व वया छँय् च्वंपिन्सं बप्तिस्मा काये धुंका: वं जिमित थथे धका: बिन्ति यात – “जिं प्रभुयात दुनुगलंनिसँ विश्वास या: धका: छिकपिन्सं ताय्कादियागु खःसा जिगु छँय् च्वं झासँ।” वं थथे कर या:गुलि जिपिं वयागु छँय् वना।

पावलपिन्त इयालखानाय् कुंगु

16 छन्हू प्रार्थना यायेगु थासय् वनाच्चनाबलय् मभिंम्ह आत्मायागु शक्ति ल्हा: स्वइम्ह छम्ह दासीयात जिमिसं नापलात। वं व ज्या याना: वया मालिकयात यक्व धिबा कमय् यानाबी धुंकल।

17 पावल व जिमिगु ल्यूल्यू वया: वं थथे धाल – “थुपिं दकलय् तःधंम्ह परमेश्वरया मनूत खः। थुमिसं मुक्तियागु लँ क्यनाबी।”

18 तःन्हू तक हे व थथे हाला जूगुलि पावलं हीमी चाया: वयाथाय् स्वया: मभिंम्ह आत्मायात थथे धाल – “येशू र्खीष्टया नामं जिं छन्त हक्के, वयात त्वःताब्यु।” थथे धायेवं हे व मभिंम्ह आत्मां वयात त्वःतावन।

19 व दासीया मालिकतय्सं थथे थःपिनिगु धिबा कमय् यायेगु लँ मदय्का ब्युगुलि पावल व सिलासयात ज्वना: लुतु लुया: हाकिमतय्थाय् यंकल।

20 अन हये धुंका: इमिसं धाल – “थुपिं यहूदीत खः। थुमिसं झीगु शहरय् खलबल यानाच्चन।

- 21 थुमिसं झी रोमीतयसं मानय याये मज्यगु थितिकृति स्यनाच्चन।”
- 22 अले मनूतयगु हुलं नं इमित हयक्का वल। हाकिमतयसं पावल व सिलासयात लं त्वःकाः दायेत आज्ञा बिल।
- 23 थथे दाये फक्क दाये धुंकाः इमित इयालखानाय कुनाबिल। अले इयालखानाया हाकिमयात बांलाक पाः तया तयेत उजं बिया थकल।
- 24 थथे उजं दयेवं इयालखानाया हाकिमं इमिगु तुतिइ न्यवः न्ह्याकाः कुनाबिल।
- 25 चान्हय पावल व सिलासं प्रार्थना यायां परमेश्वरयागु म्ये हालाच्चंगु अन च्वंपिं कैदीतयसं न्यनाच्चन।
- 26 अबलय हे लाक्क तसकं भवखाय ब्वल। इयालखानायागु जग हे लिंगिलिंगि सन। फुक्क खापा चालावन, अले कैदीतयत् न्ह्याकातःगु न्यवः ब्यना वन।
- 27 इयालखानाया हाकिमया झसकं न्ह्यलं चाल। वं खापा दक्क चालाच्चंगु खन। अले “फुक्क कैदीत बिस्युं वन जुइ” धकाः मतिइ तयाः तरवार लिकयाः गः कियाः सीत स्वल।
- 28 थ्व खनाः पावल तसकं चिल्लाय दनाः हाल – “अथे यानादी मते, जिपिं फुक्कं थन हे दु।”
- 29 थ्व न्यनाः व हाकिम मत ज्वनाः इयालखानाय दुने ब्वाँय वन। अले थरथर खाखां पावल व सिलासया तुतिइ भवसू वन।
- 30 पावल व सिलासयात पिने ब्वना यंकाः वं थथे धकाः न्यन – “छु याःसा जिगु उद्वार जुइ?”
- 31 इमिसं धाल – “प्रभु येशूयात विश्वास यानादिसं, अले छि व छिगु छैय् च्वंपिं फुक्कं बचय् जुइ।”
- 32 अले इमिसं हाकिमयात व वया छैय् च्वंपिन्त परमेश्वरयागु वचन न्यंकल।
- 33 चान्हय हे वं पिने यंकाः इमिगु घाः सिला बिल। वं व वया छैय् च्वंपिन्सं उबलय हे बप्तिस्मा काल।
- 34 अनंलि वं इमित छैय् यनाः नके त्वंकेगु यात। थथे परमेश्वरयात विश्वास याःगुलि व अले वया छैय् च्वंपिं फुक्कं तसकं लयताल।
- 35 कन्हय खुन्हु हाकिमतयसं सिपाइतयत् थथे धायके छवयाहल – “व मनूतयत् त्वःताछव।”
- 36 अले इयालखानाया हाकिमं पावलयात थ्व खँ कन – “हाकिमतयसं छिकपिन्त त्वःताछव धकाः धायके हल। आः छिकपिं याउँक झासँ।”
- 37 थ्व न्यनाः पावलं धाल – “इमिसं जिमित छुं दोष मक्यंकं फुक्कसिया न्ह्याःने न्यनेनिने हे मयासँ दाल। जिपिं रोमीत खः। अज्ज ला इमिसं जिमित इयालखानाय कुन। आः धाःसा सुतुक्क त्वःता छवयेत्यन ला? जिपिं वने मखु। इमिसं हे वयाः जिमित त्वःतेमाः।”
- 38 सिपाइतयसं वनाः हाकिमतयत् थ्व खँ न्यंकल। इपिं रोमीत खः धयागु न्यनाः हाकिमत ग्यात।
- 39 इमिसं वयाः पावल व सिलासयाके माफी फ्वन। अले इमित इयालखानां पित हयाः शहर त्वःता झासँ धकाः धाल।
- 40 इयालखानां पिहां वयाः इपिं लिडियायागु छैय् वन। दाजुकिजापिन्त नाप लानाः साहस बियाः इपिं अनं वन।

17

थेसलोनिकेय थ्यंगु

- 1 अनं इपिं अम्फिपोलिस व अपोल्लोनिया जुयाः थेसलोनिके शहरय वन। अन धर्मशास्त्र स्यनीगु छँ छखा दु।
- 2 पावलं न्हापालिपा थें अन वनाः स्ववाः तक विश्रामबार पतिकं धर्मशास्त्रयागु खँ कयाः इपिं नाप न्ह्यसः लिसः यात।
- 3 मुक्ति बीम्ह ख्रीष्टं दुःख फये हे माः, सी हे माः, अले हानं म्वाना वयेमाः धकाः पावलं इमित ध्वाथुइक कनाः धाल – “जिं धया च्वनाम्ह येशू हे ख्रीष्ट खः।”
- 4 इपिं मध्ये गुम्हं गुम्हं यहदीतयसं पावल व सिलासयागु खँय् विश्वास यानाः इपिं नाप वल। अथे हे परमेश्वरयात मानय याइपिं ग्रीक तःम्हयसिनं व नांजाःपि तःम्ह हे मिसातयसं नं इमिगु खँय् विश्वास यात।
- 5 अथे जूगुलि यहदीतय नायःतयसं नुगः मुइकाः हुल्याःतयत् मुंका हयाः हाःह याना जुल। इमिसं यासोनयागु छैय् वनाः पावल व सिलासयात पिने हयाः मनूतयगु न्ह्याःने हयेत स्वल।
- 6 इमित लुइके मफुगुलि यासोन व सुं मेपिं दाजुकिजापिन्त हे शहरयापिं हाकिमतयथाय साला यंकाः थथे धाल – “संसारयात फाता पुइकेत स्वइपिं मनूत थुखे नं वये धुंकल।
- 7 यासोन इमित थःगु छैय् तयातःगु दु। कैसरं धाःगु खँ मन्यंसे इमिसं येशू धाःम्ह मेम्ह हे जुजु दु धकाः धयाजुल।”
- 8 थ्व खं अन मुंवाःपिं मनूतयत् व शहरयापिं हाकिमतयत् आछु-आछु कंकल।
- 9 इमिसं यासोन व मेपिन्त दि तय्काः त्वःता छवल।

बेरियाय बिसिके छवःगु

- 10 अयजूगुलि दाजुकिजापिन्सं चान्हय जुइवं पावल व सिलासयात बेरियाय छवयाबिल। बेरियाय थ्यंकाः इपिं धर्मशास्त्र स्यनीगु छैय् वन।
- 11 अन च्वंपिं मनूत थेसलोनिकेय च्वंपिं मनूत स्वयाः गुलिखय भिं। इमिसं परमेश्वरयागु वचन यइपुक न्यन। पावलं धाःगु खँ पायछि जू ला कि मजू धकाः इमिसं न्हिथं धर्मशास्त्र पुइकाः स्वयेगु यात।
- 12 अयजूगुलि इपिं यक्वसिनं हे विश्वास यात। अथे हे तःधांपिं ग्रीक मिसा व मिजंतयसं नं विश्वास यात।

13 थ्रेसलोनिकेयु च्वंपि यहदीतयु नायःतयसं पावलं बेरियायु वनाः परमेश्वरयागु वचन न्यंकाच्वंगु दु धकाः सीकाः अन नं मन्तयतु ग्वाकाः जुल।

14 अयजूगुलि विश्वासीतयसं उग्रिमयु पावलयात समुद्रु सिथयु छवयाबिल। सिलास व तिमोथी जक अन हे च्वनाच्वन।

15 पावलयात तःवंपि मन्तयसं वयात एथेन्स थ्यंक हे तया वल। वं इमित हे सिलास व तिमोथीयात फतिफतले याकनं छवया हजि धकाः धया छवल।

पावल एथेन्सयु

16 एथेन्सयु सिलास व तिमोथीयात पियाच्वंबलयु पावलं अन मूर्तिया मूर्ति जक खनाः तसकं नुगः मछिकल।

17 अयजूगुलि धर्मशास्त्र स्यनीगु छैयु वनाः यहदीत नाप व परमेश्वरयात मानयु याइपि मन्त नाप खँ ल्हाः जुल। अले बजारयु नापलाक्व मन्त नाप नं न्हि न्हि खँल्हाबल्हा याना जुल।

18 छन्हू पावलं इपिक्क्युपी व स्तोइकी दार्शनिकतयुत नापलात। पावलं इमित येशूयागु खँ व येशू सिनाः म्वानावःगु खँ न्यंकल। गुलि गुलिसिनं वयात थथे नं धाल – “थ्व मन्तु छु धकाः हालाच्वंगु?” गुलिसिनं धाल – “थ्वं ला अजू चायापुपि घःतयगु खँ न्यंकाजूगु थें च्वं।”

19 अले इमिसं वयात अरियोपागसयु व्वना यंकाः – “छिं थ्व न्हगु छु खँ धया च्वनादियागु? जिमिसं नं सीके फइ ला?” धकाः न्यन।

20 “छिं धयादीगु खँ ला जिमिसं गुबलें हे न्यने मननि। अयजूगुलि छिं धयादीगु खँ छु खः धकाः जिमि नं सीकेमास्ति वल।”

21 एथेनीत जूसां, अले पिनें वयाच्वंपि जूसां अन च्वंपिनि न्ह न्हगु खँ न्यनेकने यायेगु सिबयु थःगु ई मेथायु बी मखु।

22 अरियोपागसया दथुइ दनाः पावलं धाल – “एथेन्सयु च्वंपि दाजुकिजापि, छिकपि तसकं हे धर्मीपि खः धकाः जिं सीके धुन।

23 छायाधाःसा जिं चाःहुलाः छिकपिनि पुजा याइथायु स्वः वनाबलयु अन छथायु थथे धकाः आखः कियातःगु खना – ‘महमस्युह घःयात।’ छिकपिन्सं महमसीकं पुजा याना च्वंमहयसिगु हे खँ जिं न्यंकाच्वनागु खः।

24 “थ्व हे परमेश्वरं थ्व संसार, अले थ्व संसारयु दुगु दक्वं दयकादीगु खः। थथे स्वर्ग व पृथ्वीया मालिक जुयादीमह परमेश्वर मन्तयगु ल्हातं दयकगु देगलयु च्वनादी मखु।

25 हानं थ्व हे परमेश्वर मन्तयतु माःगु जीवन, सासः, अले हानं माक्व चिज बियादीमह खः धासेलि मन्तयसं हानं परमेश्वरयात छुं हे छायेमाःगु म्दु।*

26 वयकलं छम्ह हे मनयापाखें फुक्क मन्तयतु दयकादिल। अले न्हापांनिसें हे इमित गन गन तयेगु, अले गुबलयु तक म्वाका तयेगु धयागु खँ क्वःछिना तयादी धुंकल।

27 “मन्तयसं वयकःयात पचिपचि यानाः माला लुइके फयेमा धकाः फुक्कसित दयकादीगु खःसां वयकः झीपाखें तापाना मदी।

28 ‘छायाधाःसा परमेश्वरं हे झीत सासः बियाः सने फयकादीगुलि थौं झीपिं थथे म्वानाच्वने फत।’ थ्व हे खँ छिकपिनि कबिजुपिन्सं नं थथे धाःगु दु – ‘झी फुक्कं परमेश्वरया सन्तान खः।’

29 झीपिं थथे परमेश्वरया सन्तान खः धकाः सीक सीकं, झीसं थ्व हे परमेश्वरयात कःमितयसं दयकातःगु लुं, वहः, अले ल्वहंया मूर्ति थें तायकेगु बांमलाः।

30 “अयजूगुलि वयकःयात महमस्युनीबलयु याःगु ज्याखँयात परमेश्वरं च्युताः तयामदी। आः धाःसा परमेश्वरं झीत थज्याःगु बांमलाःगु ज्यां लिचिलाः पश्चाताप यायेत उजं बियादीगु दु।

31 वयकलं थ्व संसारयु च्वंपि मन्तयतु न्याय यायेगु दि नं क्वःछिना तयादी धुंकल। ख्वाः स्वयाः न्याय मयाइमह छम्ह मन्यात नं वयकलं ल्यया तयादी धुंकल। वयकलं थ्व खँया दसु सी धुंकूमहयसित म्वाकाः क्यनादी धुंकल।”

32 थथे पावलं सीमह म्वाकूगु धकाः धाःगु खँ न्यनाः गुलिसिनं वयात हिस्यात, अले गुलिसिनं थथे धाल – “थ्व खँ जिमिसं हानं न्यने मानि।”

33 अनंलि पावल इमिथासं बिदा कयाः थःगु लँयु वना छवल।

34 गुलिसिनं वयागु खँयु विश्वास यात। इपिं मध्ये अरियोपागसयामह दुजः डियनुसियस धाःमह मन्तु व दामारिस धाःमह मिसा नं दु। थुपि बाहेक इपिं नाप मेपिं नं दु।

18

पावल कोरिन्थयु थ्यंगु

1 अनंलि पावल एथेन्सं न्यासि वनाः कोरिन्थयु थ्यंकः वल।

2 कोरिन्थयु वं पोन्टसयामह अकिलास धाःमह छम्ह यहदी मन्तु नापलात। कैसर क्लौडियसं फुक्क यहदीतयुत रोमं पिहां वनेगु आजा ब्युगुलि थ्व अकिलास नं थः कलाः प्रिस्किला नाप नकतिनि हे जक इटालियां कोरिन्थयु वयाः च्वनाच्वंगु खः। पावलं इमित नापलाः वन।

- 3 व नं इपि नाप हे च्वन, छायाधाःसा व नं इपि थें पाल दयकीगु ज्या याइम्ह खः।
- 4 पावलं विश्रामबार पतिकं धर्मशास्त्र स्यनीगु छेंय वनाः यहदीतय् नायःतयत् व ग्रीकतयत् विश्वास याकेत स्वयाच्वन।
- 5 माकेडोनियां सिलास व तिमोथी कोरिन्थय् थ्यंकः वये धुंकाः पावलं मुक्कं भिगु खँ जक न्यंका जुइगु यात। वं येशू हे मुक्ति बीम्ह ख्रीष्ट खः धकाः यहदीतयत् साक्षी बियाजुल।
- 6 यहदीतय् नायःतयसं वयात विरोध यानाः तसकं बेइज्जत यात। अले वं थःगु लनय् च्वंगु धू थाथा यानाः इमित थथे धाल – “छिकपि नाश जुल धाःसा थुकिया दोष छिकपिन्त हे लाइ, जितः लाइ मखु। आवंलि यहदीमखुपिन्थाय् वनाः न्यंके।”
- 7 अले व इमित त्वःताः परमेश्वरयात मानय् याइम्ह तीतस युस्तसयागु छेंय वन। थ्व मनूयागु छें धर्मशास्त्र स्यनीगु छें नाप स्वाः।
- 8 अन च्वंम्ह कजी क्रिस्पस व वया जहानपि फुक्कसिनं प्रभुयात विश्वास यात। अले हानं यक्व हे कोरिन्थीतयसं पावलयागु खँ न्यनाः विश्वास यानाः बप्तिस्मा काल।
- 9 छन्हु चान्हय् दर्शन बियाः प्रभुं पावलयात थथे धयादिल – “ग्याये म्वाः, मग्यासे नवाना च्वँ, सुक्क च्वने मते।
- 10 जि छ नाप दु। सुनानं छन्त स्यंके फइ मखु, छायाधाःसा थ्व शहरय् जिमि मनूत यक्व दु।”
- 11 अयजुगुलि पावलं अन दत्या तक च्वनाः परमेश्वरयागु वचन न्यंका हे च्वन।
- 12 गलियोन अखैयायाम्ह तःधंम्ह शासक जुयाच्वंबलय् छन्हु यहदीतय् नायःतयसं मुनाः पावलयात ज्वनाः अदालतय् हयाः थथे धाल –
- 13 “थ्व मनूखं व्यवस्थाया विरोधय् परमेश्वरयागु सेवा यायेगु खँ स्यनाः मनूतयत् स्यंकाच्वन।”
- 14 पावलं नवाये त्यंबलय् लाक्क हे गलियोनं यहदीतय् नायःतयत् थथे धाल – “थ्व मनूखं छुं मखुगु व मभिगु ज्या याःगु जूसा जकं जिथाय् हयेगु, अले जिं वयात माःगु यायेगु।
- 15 थ्व ला छिमिगु थितिकुतियागु खँय, नांयागु खँय, अले व्यवस्थायागु खँय जूगु ल्वापु जक जुयाच्वन। थज्याःगु ल्वापुयात छिमिसं हे ज्यंकी। थज्याःगु खँय न्याय यायेगु जिगु ज्या मखु।”
- 16 इमित अदालतं ख्यानाः छवल।
- 17 अले इपि फुक्कसिनं धर्मशास्त्र स्यनीगु छेंया थकालि सोस्थेनेसयात ज्वनाः अदालतया न्ह्यःने हे दाल। गलियोनं थ्व फुक्क खंसां छुं हे च्यूताः मतः।

एन्टिओखियाय् लिहां वःगु

- 18 अथे जुइ धुंकाः नं तःन्हु तक पावल विश्वासी दाजुकिजापि नाप अन हे च्वन। अले पावल, प्रिस्किला व अकिलास नाप लःजहाजय् च्वनाः सिरियापाखे वन। वने न्ह्यः पावलं थःम्हं भाकल याःथें किंक्रियाय् सँ खात।*
- 19 इपि एफिससय् थ्यंकः वल। अले प्रिस्किला व अकिलासयात अन हे त्वःतल। पावल धाःसा धर्मशास्त्र स्यनीगु छेंय वनाः यहदीतयत् स्यं जुल।
- 20 इमिसं वयात छन्हु निन्हु इपि नाप हे च्वनेत बिनित्ति यात। अयनं पावल मानय् मजू।
- 21 अले थथे धकाः इपि नाप बिदा जुल – “परमेश्वरं छवयाहयादिल धाःसा जि हानं वये।” अले व एफिससं लःजहाजय् च्वनाः वन।
- 22 पावल कैसरियाय् वयाः अनं यरूशलेमय् च्वंपि विश्वासीतयत् नापलाः वन। अनं हानं एन्टिओखियाय् वनाः छुं ई अन हे च्वन।
- 23 लिपा व हानं गलातिया व फ्रिगिया वनाः थाय् थासय् च्वंपि विश्वासीतयत् साहस बियाः विश्वासय् बल्लाका थकल।

अपोल्लोस एफिससय् वःगु

- 24 छन्हु अलेक्जेन्ड्रियाय् बूम्ह अपोल्लोस धाःम्ह छम्ह यहदी एफिससय् वल। व तसकं ज्ञां दुम्ह व धर्मशास्त्रयागु खँ बांलाक स्यूम्ह खः।
- 25 वं प्रभुयागु खँ बांलाक सय्का सीका तःगुलि दुनुगलनिसें येशूयागु खँ खःकथं स्यना जुयाच्वंगु खः। अयनं वं यूहन्नायागु बप्तिस्मायागु खँ जक स्यू।
- 26 वं धर्मशास्त्र स्यनीगु छेंय वनाः मग्यासे स्यनेकने याना जुल। थथे वं स्यना जूगु प्रिस्किला व अकिलासं न्यनाः वयात थःगु छेंय ब्वना यंकाः परमेश्वरयागु लँयागु खँ अज्जं बांलाक ध्वाथुइका बिल।
- 27 अपोल्लोसं अखैयाय् वने मास्ति वय्कूगुलि विश्वासीतयसं वयात साहस बियाः अखैयायापि विश्वासीतयत् वयात बांलाक लसकुस या धकाः पौ च्वया छवल। अपोल्लोसं अन थ्यंकाः परमेश्वरयागु दया मायां विश्वास याये खंपिन्त यक्व हे ग्वाहालि बिल।
- 28 वं दक्वसिया न्ह्यःने धर्मशास्त्रं हे दसु क्यनाः येशू हे मुक्ति बीम्ह ख्रीष्ट खः धकाः यहदीतयत् बुकल।

19

पावल एफिससय् थ्यंकः वःगु

- 1 अपोल्लोस कोरिन्थय हे दनिबलय पावल थाय थासय जुयाः एफिससय थ्यंकः वल। अन वं चेलातयत् नापलात।
 2 वं इमित न्यन – “विश्वासी जुयाः छिमिसं पवित्र आत्मा काये धुन ला?”
 इमिसं धाल – “मधुनि। जिमिसं ला पवित्र आत्मा दी धकाः आः तकं न्यनागु मदुनि।”
 3 अले वं धाल – “अयसा छिमिसं सुयापाखें बप्तिस्मा कयाः लय?”
 इमिसं धाल – “यूहन्नायापाखें कयागु।”
 4 थ्व न्यनाः वं धाल – “यूहन्नां ब्यूगु बप्तिस्मा पश्चातापयागु बप्तिस्मा खः। वं थः लिपा वयाच्चंम्ह येशूयात विश्वास याः धकाः मनूतयत् कनीगु खः।”
 5 अले थ्व खँ न्यनाः इमिसं प्रभु येशूया नामं बप्तिस्मा काल।
 6 वं इमिगु छेनय ल्हाः तयेवं इपिं पवित्र आत्मां जाल। अले इमिसं थीथी भाषां नवात वनापं अगमवाणी नं धाल।
 7 इपिं झिंनिम्ह ति दु।
 8 अले पावलं स्वला तक धर्मशास्त्र स्यनीगु छेंय वनाः इपिं दक्वसिया न्ह्यःने मनूतयत् मग्यासे परमेश्वरया राज्ययागु खँ कनाः विश्वास याकेगु कुतः यात।
 9 गुम्हं गुम्हयसिनं ला विश्वास मयासें अःखतं दक्वसिया न्ह्यःने प्रभुयागु लँयात बांमलाकल। अयजूगुलि पावलं इमित त्वःता वल। अले चेलातयत् जक थःलिसें व्वना यकाः टुरान्नसयागु इस्कुलय वनाः स्यनेकने याना जुल।
 10 पावलं निदें तक थथे यानाच्चन। अयजूगुलि एशियाय् च्वंपिं यहदीत व यहदीमखुपिं फुक्कसिनं प्रभुयागु खँ न्यने खन।
 11 परमेश्वरं नं पावलयात अजू चायापुगु ततःधंगु ज्या याकादिल।
 12 थुलि तक नं जुल, पावलयागु म्हय् स्माल व कापः जक थीकाः उसाँयमदुपिन्थाय् यंकल कि लना वनीगु। अथे हे भूतआत्मां नं त्वःता वनीगु।
 13 थ्व खनाः चाचाःहिलाः झाँक्री ज्या यानाजुइपिं यहदीतयसं नं येशूयागु नामं थथे धयाः भूतआत्मा पितिनाछवयेत सना जुल – “पावलं न्यंका जूम्ह येशूया नामं जिं छन्त पिहां वनेत उजं बियाच्चना।”
 14 थथे याना जूपिं यहदीतय् नायःतय् दकलय् तःधंम्ह पुजाहारी स्केवासया न्हयम्ह कायपिं खः।
 15 अले भूतआत्मां इमित थथे लिसः बिल – “येशूयात जिं म्हस्य्, अले पावलयात नं जिं म्हस्य्। छिपिं धाःसा सु खः लय?”
 16 थथे धयाः भूत दुब्युम्ह मनुखं इमित छक्कलं हयक्का वन, अले फुक्कसितं कसाः यात। अले इपिं म्हय् घाःया घाः जुइकाः पचिनांगां अनं बिस्युं वन।
 17 थ्व खँ एफिससय् च्वंपिं यहदीत व यहदीमखुपिं फुक्कसिनं सिल। इपिं तसकं ग्यात। अले इमिसं प्रभु येशूयागु नां तःधंकल।
 18 यक्व हे विश्वासीतयसं ग्यानाः दक्वसिया न्ह्यःने वयाः थःपिन्सं झाँक्री ज्या यानाच्चंगु खँ न्यंकल।
 19 अले इमिसं थथःगु छेंनं झाँक्री ज्यायागु सफू हयाः दक्वसिया न्ह्यःने छवयकाबिल। छवयक्कूगु सफूयागु मू ५०,००० वहःयागु ध्यबा तू।
 20 थुकथं प्रभुयागु वचन धिसिलाक्क न्यनावन।
 21 अनं लिपा पावलं माकेडोनिया व अखैया जुयाः यरुशलेमय् वनेगु क्वःछिनाः – “यरुशलेमय् वने धुंकाः जि रोमय् नं छकः वने” धकाः धाल।
 22 वं थःनाप ज्या याइपिं निम्ह मनूत तिमोथी व इरास्तसयात माकेडोनियाय् छवयाबिल। अले थः जक छुं ई एशियाय् हे च्वन।
 एफिससय् खलबल जूगु
 23 अबलय् हे अन प्रभुयागु खँयात कयाः तसकं हे खलबल जुल।
 24 अन छम्ह डेमेत्रियस धाःम्ह वहः कःमिं आर्तेमिस घःमय्जुयागु वहःयागु खःचात दयकाः धिबा कमय् यानाच्चन। वं यक्व वहःकःमितयत् ज्या याकातःगु दु।
 25 वं थज्याःगु ज्या याइपिं वहःकःमितयत् मुंकाः धाल –
 “दाजुकिजापिं, झीसं थ्व ज्या यानाः धिबा कमय् यानाच्चनागु छिकपिन्सं सि हे स्यु।
 26 एफिससय् जक मखु, सारा एशियाय् हे थ्व पावलं मनूतयत् ल्हातं दयक्कूम्ह घः ला घः हे मखु धकाः स्यनाः विश्वास याकाः ल्हातय् कया जूगु ला छिकपिन्सं सि हे स्यु, अले न्यंगु नं द हे दु।
 27 थथे हे जुया च्वंसा ला झीगु मूर्ति दयकेगु ज्या जक छखे लाइगु मखु, अपाय्धंम्ह आर्तेमिसयागु देगःनापं ज्यालय् जुइ मखुत। अले हानं सारा एशियायापिं व सारा संसारयापिन्सं पुजा यानातःम्ह अपाय्धंम्ह घःमय्जुयात पुजा यायेगु नं त्वःता हइ।”
 28 थ्व खँ न्यनाः इमिसं तसकं तं पिकयाः धाल – “एफिससयाम्ह आर्तेमिस दकलय् तःधंम्ह घः खः।”
 29 थुकथं सारा शहरय् खलबल जुल। अले इमिसं मिलय् जुयाः पावल नाप जुइपिं माकेडोनियायापिं गायस व अरिस्तार्खसयात ज्वनाः रंगशालाय् साला यंकल।
 30 पावलं नं अन वनेगु स्वत, अयन्ं विश्वासीतयसं वयात मछवसे पना तल।

- 31 पावलया अन च्वंपि ततःधंपि पासापिन्सं वयात अन वये मते धकाः बिनित्ति याना हल।
 32 अन खलबल जुयाच्वंगुलि छम्हयसिनं छगू धाःसा मेम्हयसिनं मेगु हे धयाः हाला हइगु। अयज्जुगुलि गुलिसिनं ला इपि अन छाये मुंवःगु धयागु हे मस्यू।
 33 यहदीतयसं अलेक्जेन्डरयात हलय् न्ह्यःने ध्वाना छवल। अले वं ल्हाःभाय् यानाः छुं नवायेत सन।
 34 वयात यहदी धकाः म्हसीवं इपि निघौ तक थथे हालाच्वन – “एफिससयाम्ह आर्तेमिस हे दकलय् तःधंम्ह घः खः।”
 35 अले शहरयाम्ह हाकिमं इमित सुम्क च्वं धकाः ल्हाःभाय् यानाः थथे धाल – “अय् एफिससयापि दाजुकिजापि, एफिसीतयगु शहर थपायधंम्ह आर्तेमिस घःमयज्जुया देगः व आकाशं कुतुं वःगु वयागु मूर्तिया रक्षक खः धकाः सुनां मस्यू?
 36 अयज्जुगुलि छिकपिं सुम्क च्वनादिसँ, थथे बिचाः हे मयासँ हाःह यानाजुइगु बांमलाः,
 37 छायाधाःसा छिकपिन्सं ज्वना हयातःपि मन्तयसं न इीगु देगलय् च्वंगु मूर्ति हे खगू दु, न इीम्ह घःमयज्जुयात म्हुतु ल्हाना जूगु हे दु।
 38 “डेमेत्रियस व वया ज्याकःमि पासापिं सुनानं सुयातं छुं यायेमाःगु दु धयागु खःसा अदालतय् वनाः नालिस तःसां ज्यून। हाकिमत नं द हे दु।
 39 मखु थ्व स्वयाः तःधंगु हे खँ दु धयागु जूसा न्हि न्हि च्वनीगु सभां हे क्वःछी।
 40 थौं थथे जूगुलि दोष जिमित लाइ धकाः ग्याये धुन। म्वाःसां म्वाःसां थथे यानाः इीसं छु धकाः लिसः बीगु?”
 41 थुलि धयाः वं सकल मन्तयत लित छवयाबिल।

20

पावल माकेडोनिया व ग्रीसपाखे वंगु

- 1 हाह दी धुंकाः पावलं विश्वासीतयत् सःताः साहस बीकथं स्यनेकने यानाः बिदा जुयाः माकेडोनियाय् वन।
 2 अन थ्यने धुंकाः थाय् थासय् च्वंपि विश्वासीतय् थाय् वनाः इमित साहस बियाः व हानं ग्रीसय् वन।
 3 अन स्वला तक च्वने धुंकाः लःजहाजं सिरियाय् वनेत्यंबलय् वं यहदीतय् नायःतयसं वयात स्यायेत स्वयाच्वंगु दु धकाः सीकाः माकेडोनिया जुयाः तुं लिहां वनेगु क्वःछित।
 4 बेरियाय् च्वंम्ह पुरसया काय् सोपात्रोस, थेसलोनिकें वःपिं अरिस्तार्खस व सिकन्दस, डर्बिइ च्वंपि गायस व तिमोथी, अले एशियाय् च्वंपि तुखिकस व त्रोफिमस, थुपिं फुक्कं पावल नाप वन।
 5 इपिं जिपिं स्वयाः न्हापा हे वनाः जिमित त्रोआसय् पियाच्वन।
 6 जिपिं धाःसा सोडा मतःगु मरि नयेगु नखः धुंकाः फिलिप्पीं लःजहाजय् च्वनावना। न्यान्हु लिपा जिपिं त्रोआसय् इमिथाय् थ्यंकः वना, अले न्हयन्हु तक अन हे च्वना।

सीम्ह युटिकसयात म्वाकूगु

- 7 आइतबार खुन्हु बहनी प्रभु भव्य नयेत जिपिं मुना। कन्हय् खुन्हु सुथय् हे वनेगु मतिइ तयाः पावलं इमित बाचा तक स्यनेकने यानाच्वन।
 8 अबलय् जिपिं मुनाच्वनागु क्वथाय् तःप्वाः मछि मत च्याकातःगु दु।
 9 अन युटिकस धाःम्ह छम्ह ल्यायम्ह इयालय् च्वनाच्वंगु। पावलं स्यनेकने यानाच्वंबलय् न्ह्यलं ब्वानाः व स्वतनिसें कुतुंवन। स्वःवंबलय् व सी धुंकल।
 10 पावलं कुहां वनाः क्वछुनाः सीम्हयसित घयपुनाः थथे धाल – “ग्याये म्वाः, थ्व मनू मसीनि।”
 11 पावल तले वन, अले सकलें जानाः प्रभु भव्य नल। प्रभु भव्य सिधयकाः पावल सुथ मजुतले इपिं लिसे खँ ल्हानाच्वन। अले अनं बिदा जुयाः वन।
 12 इमिसं व ल्यायम्हम्ह मनूयात छँय् यंकल। व म्वाना वःगुलि इपिं तसकं लयताल।

त्रोआसं मिलेटसय् वंगु

- 13 पावल न्यासि वनेगु धाःगुलि जिपिं जक लःजहाजय् च्वनाः अस्सोसय् वना, छायाधाःसा पावलं हे जिमित अन नापलायेत उजं ब्यूगु खः।
 14 वयात अस्सोसय् नाप लानाः लःजहाजय् तयाः जिपिं मितिलेनेय् वना।
 15 जिपिं लःजहाजय् च्वनाः कन्हय् खुन्हु खियस व कंस खुन्हु सामोसय् थ्यंका। अनं नं कन्हय् खुन्हु मिलेटसय् थ्यंकः वना।
 16 पावल पेन्तिकोसया नखः न्ह्यः हे यरुशलेमय् थ्यंकेत हथाय् चायाच्वन। उकिं वं एशियाय् यक्व ई च्वने म्वाःलेमा धकाः एफिससय् मधुसे वनेगु क्वःछित।

पावल थकालिपिं नाप बिदा जूगु

- 17 पावलं मिलेटसं एफिससय् च्वंगु मण्डलीया थकालिपिन्त सःतके छवल।
 18 इपिं वये धुंकाः वं इमित थथे धाल – “एशियाय् वयाबलय् निसें जि छिकपिं लिसे हे च्वनागु ला छिकपिन्सं सि हे स्यू।

- 19 फक्व क्वमिलु जुयाः मिखां ख्वबि हायकाः जक मखु, यहदीतयसं स्यायेत स्वःबलयं नं जिं प्रभुयागु सेवा याना हे च्वना।
- 20 जिं छँय् छँय् वनाः मनूतयगु न्ह्यःने भिंगु खँ न्यंका जुयाबलय् छिकपिनिगु भिं जुइगु छुं हे खँ मलयंका।
- 21 जिं यहदीतयत् व यहदीमखुपिन्त पश्चाताप यानाः परमेश्वरयाथाय् लिहां वयेत व झी प्रभु येशू ख्रीष्टयात विश्वास यायेत न्यंका जुया।
- 22 “आः स्वयादिसँ, जि आत्मायागु खँ न्यनाः यरूशलेमय् वनेत्यना। अन जितः छु छु जुइ धकाः जिं मस्यु।
- 23 अथेसां पवित्र आत्मां जितः शहर पतिकं दुःखकष्ट सिया च्वनेमाली व झ्यालखानाय् वनेमाली धकाः सीके बियादीगु दु।
- 24 न्ह्याथे हे जूसां जिं जिगु च्यूताः तये मखु, अले परमेश्वरं यानादीगु दया मायायागु भिंगु खँ न्यंका जुयाः प्रभु येशू बियादीगु ज्या जक पूर्वके दःसा गाः।” ✨
- 25 “आः स्वयादिसँ, छिकपिं जिं परमेश्वरयागु राज्यया खँ न्यंका वया च्वनापिं, छिकपिन्सं हानं जिगु ख्वाः स्वये दइ मखु धकाः जिं स्यु।
- 26 अयजूगुलि जिं छिकपिन्त धयाच्वना – छुं जुयाः छिकपिं सुं नं नाश जुयावन धाःसा जितः दोष लाइ मखु।
- 27 छायाधाःसा परमेश्वरयागु खँ छुं नं मलयंकुसे जिं छिकपिन्त न्यंकागु हे दु।
- 28 “अथे जूगुलि होश यानादिसँ, अले पवित्र आत्मां धाःथे छिकपिन्सं विश्वासीतयगु हेरबिचार यानादिसँ, छायाधाःसा प्रभु थःगु हि हायकाः इमित न्यानादीगु खः, अले छिकपिं इमि जवाः खः।
- 29 जिं स्यु, जि वने धुंकाः थन मण्डलीयात स्यंकीपिं गुंछिचात वइ।
- 30 थुलि जक मखु, छिकपिनिगु हे पुचलं मखुगु खँ ल्हानाजुइपिं मनूत पिहां वइ। अले इमिसं विश्वासीतयत् थःगु हे मभिंगु लँय् यंकी।
- 31 अयजूगुलि होश यानादिसँ, स्वदँ स्वदँ तक जिं छिकपिन्त चच्छि न्हिच्छि ख्वबि हायकाः स्यनागु खँ ल्वःमंकादी मते।”
- 32 “आः जिं छिकपिन्त परमेश्वरया ल्हातय् व वय्कःया दया मायां जाःगु वचनय् त्वःताच्वना। वय्कलं हे छिकपिन्त विश्वासय् बल्लाकादी, अले यक्व आशिष बियादी।
- 33 “स्वयादिसँ, जिं सुयाके धिबा व वसः फ्वनागु मदु।
- 34 थ्व हे निपा ल्हातं ज्या यानाः जिं नयाच्वना, अले जि नाप दुपिन्त नं ग्वाहालि यानाच्वनागु ला छिकपिन्सं सि हे स्यु।
- 35 दक्व खँ जिं थःमं हे याना क्यनागु दु। अथे हे छिकपिन्सं नं थःमं हे थाकुगु ज्या यानाः मफुपिन्त ग्वाहालि यायेमाः। अले प्रभु येशू धयादीगु खँ ल्वःमंकादी मते। वय्कलं धयादीगु दु – ‘कायेगु स्वयाः बीगु यक्व भिं।’ ”
- 36 थुलि धयाः पावलं फुक्कलिसे जानाः पुलि चुयाः प्रार्थना यात।
- 37 अले अन च्वंपिं फुक्कं तसकं ख्वल। पावलयात घयपुयाः इमिसं चुप्पा नल।
- 38 पावलं आः हानं इमिसं वयात खनी मखुत धाःगुलि इपिं थथे नुगः मछिंकाः ख्वःगु खः। इमिसं वयात लःजहाजय् तक तये यन।

21

पावल यरूशलेमपाखे वंगु

- 1 इपिं लिसे बिदा जुयाः जिपिं अनं लःजहाजय् च्वनाः कोसय् थयंकः वयाः कन्हय् खुन्हु रोडसय्, अले कंस खुन्हु पटाराय् थयंकः वना।
- 2 फोनिक्केय् वनेत्यंगु लःजहाज नाप लाःगुलि जिपिं उकी हे च्वनाः वना।
- 3 जिपिं साइप्रसया सत्तीक जुयाः दच्छिनपाखे सिरिया वना। टुरोसय् मालसामान क्वकायत् लःजहाज दिक्गुलि जिपिं नं कुहां वना।
- 4 विश्वासीतयत् नाप लाःगुलि जिपिं न्हयन्हु अन हे च्वना। पवित्र आत्मापाखे सीकाः इमिसं पावलयात यरूशलेमय् वने मते धकाः धाल।
- 5 न्हयन्हु तक च्वने धुंकाः अन च्वंपिं फुक्क विश्वासीत थः कलाः व मचाखाचातनापं ज्वनाः जिमित शहरं पिने तक तः वल। जिमिसं समुद्र सिथय् पुलि चुयाः प्रार्थना याना।
- 6 थथे इपिं नाप बिदा जुयाः जिपिं लःजहाजय् च्वं वना। इपिं छँय् तुं लिहां वन।
- 7 जिपिं लःजहाजय् च्वनाः टुरोसं टोलेमाइसय् थयंकः वया। दाजुकिजापिन्त नाप लानाः जिपिं छन्हु अन हे च्वना।
- 8 कन्हय् खुन्हु हे जिपिं अन कैसरियाय् वना। जिपिं अन भिंगु खँ न्यंका जुइमह फिलिप धाःमहयसिथाय् वना। अले व नाप हे छन्हु निन्हु च्वना। यरूशलेमय् ग्वाहालि यायेत ल्यःपिं न्हयम्ह मध्ये व नं छम्ह खः। ✨
- 9 फिलिपया अगमवाणी कनीपिं, बिया मछवःनिपिं प्यम्ह म्हायपिं दु।
- 10 जिपिं अन छुं न्हि हे च्वना। उबलय् यहदियां अगाबस धाःमह अगमवक्ता छम्ह वल। ✨
- 11 वं पावलयागु जनी कयाः थःगु ल्हाःतुति चिनाः थथे धाल – “पवित्र आत्मां थथे धयादीगु दु – ‘थ्व जनीया थुवाःयात यरूशलेमय् वन धाःसा यहदीतय् नायःतयसं थथे हे यानाः चिनाबी, अले यहदीमखुपिन्त लःल्हानाबी।’ ”

- 12 थ्व खँ न्यना: जिमिसं व अन च्वंपि मन्तयसं पावलयात यस्शलेमय् वने मते धका: पना।
 13 पावलं धा:सा थथे लिस: बिल – “छिकपिन्सं थथे ख्वया: हाला: जिगु मन क्वतुकेत स्वयां छु याये? प्रभु येशूयागु नामय् ज्वना: चिकेत जक छु सीत तकं लिचिले मखु।”
 14 जिमिसं धयागु खँ वं न्यँ हे मन्यंगुलि जिपिं थथे धया: सुम्क च्वना – “प्रभुं मनं तुनादीथें जुइमा।”
 15 अनं लिपा जिपिं थथ:गु सामान ज्वना: यस्शलेमय् स्वया वना।
 16 कैसरियाय् च्वंपि सुं दाजुकिजापि नं जिपिं लिसे हे वल। इमिसं जिमित साइप्रसं वयाच्वंमह मनासोन धा:मह छमह पुलांमह विश्वासीयागु छँय् थ्यंकाबिल।

याकूबयात नापला:गु

- 17 जिपिं यस्शलेमय् थ्यंबलय् अन च्वंपि दाजुकिजापिं जिमित खना: तसकं लयताल।
 18 कन्हय् खुन्हु पावल व जिपिं फुक्क याकूबयाथाय् वना। अन मण्डलीयापिं फुक्क थकालिपिं मुनाच्वंगु जुयाच्वन।
 19 इमित ज्वजलपा याये धुंका: पावलं यहदीमखुपिन्थाय् भिंगु खँ न्यंका जूबलय् परमेश्वरं गज्या: गज्या:गु ज्या यानादिल धयागु छता छता खँ कन।
 20 पावलयागु खँ न्यना: इमिसं परमेश्वरयात त:धंकल। अले वयात धाल – “किजा, थन नं ट्रुलंदु: यहदीतयसं विश्वासी जुइ धुंका: नं व्यवस्थायात उलि हे मानय् यानाच्वंगु दु।
 21 इमिसं छता निता छंगु खँ नं न्यनात:गु दु। छिं यहदीमखुपिनिगु देशय् च्वनाच्वंपिं यहदीतयत् ‘आ: मोशयागु व्यवस्थायात नं मस्तयत् म्हय् चिं तय्केगु नं त्व:ताछव, व्यवस्थाय् च्वया त: थें नं जुइ मते’ धका: धयाजुल हं।
 22 अयजूगुलि आ: छु यायेगु? इमिसं छि थन व:गु दु धका: मसीकी मखु।
 23 “उकिं जिमिसं धया थें यानादिसँ। जिमिथाय् भाकल यानाच्वंपिं प्यमह मन्त दु।
 24 इपिं लिसे शुद्द जुइत छि नं देगलय् झासँ। अले इमित सँ खायेत नं छिं हे धिबा पुलाबिया दिसँ। अले तिनि छिं थथे व्यवस्थाय् च्वया त: थें या:गु खना: इमिसं थ:पिन्सं न्यनात:गु खँ मखु धका: तायकी।✠
 25 “यहदीमखुपिं विश्वासीतयत् जक जिमिसं ‘मूर्तियात छा:गु प्रसाद नये मते, हि त्वने मते, हि मम्हुकुसे स्यानात:गु ला नये मते, व्यभिचार याये मते’ धका: पौ च्वया छवयागु दु।”✠
 26 अले पावलं उपिं मन्तयत् ब्वना यंका: कन्हय् खुन्हु हे इपिं प्यमह नाप देगलय् वन। इमिसं शुद्द याये धुंकागु ख:। उकी वं इमिगु भाकल प्वनीगु दि व इपिं छमह छमहयसिगु निरिं बां स्यायेगु दि पुजाहारीतयत् कन।

पावलयात देगलय् ज्वंगु

- 27 न्हयन्हुया ई प्वनेत्यंबलय् एशियां व:पिं सुं यहदीतयसं पावलयात देगलय् खना: अन च्वंपि मन्त फुक्कसित ग्वाका: थथे धका: हाला: हयक्का: वन –
 28 “हे इस्त्राएली दाजुकिजापिं, जिमित ग्वाहालि यानादिसँ। उखेंथुखें वना: सकसितं झी मन्त, मोशयागु व्यवस्था व थ्व देग:या विरोधय् न्यंका जूमह थ्व हे ख:। नकतिनि हे जक थ्वं यहदीमखुपिन्त देगलय् हया: थ्व थाय्यात अपवित्र यानाबिल।”
 29 इमिसं एफिससं व:मह त्रोफिमसयात शहरय् पावल नाप खंगुलि पावलं वयात देगलय् ह:गु जुइ धका: थथे धा:गु ख:।✠
 30 थ्व न्यना: शहरय् च्वंपिं मन्त अन मुंवल। इमिसं पावलयात लुया: देगलं पिने हल। अले देग:यागु धवाखा तिनाबिल।
 31 इमिसं पावलयात थुकथं स्यायेत्यंबलय् यस्शलेमय् खलबल जुयाच्वन धयागु खँ त:धंमह रोमी कप्तानयाथाय् थ्यन।
 32 थ्व खँ न्यना: व सिपाईत व कप्तानतयत् ब्वना: अन थ्यंक: वल। त:धंमह कप्तान व सिपाईतयत् खनेवं इमिसं पावलयात दायेगु त्व:तल।
 33 अले कप्तानं पावलयात ज्वना: निपु सिखलं चिकेबिया: मन्तयत् थथे धका: न्यन – “थ्व मनुखं छु यात? थ्व गन च्वंमह ख:?”
 34 अन मुनाच्वंपिं मन्तयसं छमहयसिनं छगू खँ धा:सा मेमहयसिनं मेगु हे खँ धया हा:गुलि वं अन अथे छाय् खलबल जूगु धका: बांलाक सीके मफुत। अले वं पावलयात किल्लाय् यंका: कुनेगु उजं बिल।
 35 व त्वाथलय् थ्यंबलय् मन्तयसं घ्वानुघ्वा:गुलि वयात सिपाईतयसं ल्हना यंकल।
 36 छायाधा:सा “वयात स्या हे स्या” धका: हाला: मन्तयगु हुल ल्यूल्यु वन।
 37 थथे किल्लाय् दुने यंकैत्यंबलय् पावलं त:धंमह कप्तानयाके न्यन – “जिं छित: छता खँ धाये ला?”
 अले वं धाल – “छं ग्रीक भाषां खँ ल्हाये स: ला?
 38 छु छ मिश्र देशयामह व हे मनु मखु ला? गुमह छुं न्हि न्ह्य: सरकारयात स्यंकेमा: धका: मरूमिइ प्यदु: मन्तय् नाय: जुयाजुगु ख:?”
 39 पावलं लिस: बिल – “जि ला किलिकियागु टार्सस शहरय् च्वंमह यहदी ख:। जि चिधंगु शहरय् च्वंमह मखु। जित: थुपिलिसे खँ ल्हाके बियादिसँ।”

40 तःधंम्ह कप्तानं “नवा” धकाः धाःगुलि पावलं त्वाथलय् दनाः सकसितं सुम्क च्वनेत ल्हाःभाय् यात। इपिं सुम्क च्वनेवं वं हिब्रू भाषां थथे धाल –

22

पावलं थःगु खँ कंगु

1 “बाः धाये ल्वःपिं व दाजुकिजापिं, छिकपिन्त धायेमाःगु जिगु खँ न्यनादिसँ।”
 2 थथे पावलं हिब्रू भाषां नवाःगु न्यनाः इपिं फुक्कं चुईक हे नमवासे सुम्क च्वना बिल। अले पावलं धाल –
 3 “जि किलिकियायागु टार्सस शहरय् बूम्ह छम्ह यहदी खः। अयनं जि ब्वलंगु ला थ्व हे शहरय् गमलिप्लयागु ल्हातं खः। जिं इी तापाःबाज्यापिनिगु व्यवस्था नं बांलाक स्यना कया। छिकपिन्सं थौकन्हय् याना च्वथें जिं नं परमेश्वरया निति थःत पाना जुयागु खः।”

4 जि थ्व लँय् जूपिं मिजंत व मिसात विश्वासीतयत् दायेगु, स्यायेगु याना, गुलिसित ला कुना बिया।
 5 जिं धयाच्चनागु थ्व फुक्क खँ सभाय् च्वपिं दुजःतयसं व दकलय् तःधंम्ह पुजाहारी नं स्यु। वयक्ःपिनिगु हे पाखें जिं विश्वासीतयत् ज्वनेत भवं च्वका कयागु खः। इमित यरुशलेमय् ज्वनाहयाः सजॉय बीकेत नं जि दमस्कसय् वनागु खः।”

6 “वँवं जि दमस्कसय् थ्यनी थें च्वंकाः स्वर्गं तसकं थीगु जः जिगु छचाःखेलं थिल।
 7 अले जि बँय् भवस् वना। जितः थथे धयाहःगु जिं ताया – ‘शाऊल, शाऊल, छाय् छं जितः दुःख बियाच्चना?’
 8 “अले जिं लिसः बिया – ‘छि सु खः, हे प्रभु?’
 “अले वयक्कलं धयादिल – ‘जि नासरतयाम्ह येशू खः, गुम्हयसित छं दुःख बियाच्चन।’
 9 उबलय् जि नाप दुपिन्सं जः जक खन, सः धाःसा सुनानं मताः।
 10 “अले जिं थथे धया – ‘प्रभु, आः जिं छु याये माल लय?’
 “अले प्रभुं जितः धयादिल – ‘दँ, दमस्कसय् हँ। छं यायेमाःगु फुक्क खँ छन्त अन हे धाइ।’
 11 “थीगु जलं यानाः जिगु मिखा हे कां जुल। अले जि नाप वःपिन्सं ल्हाः ज्वनाः जितः दमस्कसय् ब्वनायंकल।
 12 “अन च्वपिं यहदीतयसं मानय् यानातःम्ह अले मोशायागु व्यवस्थाय् धयातःथें यानाजुइम्ह हननिया धाःम्ह छम्ह मनुखं वयाः

13 जिगु न्ह्यःने दनाः थथे धाल – ‘किजा शाऊल, छिगु मिखां खनेमा।’ उलि धायेवं हे जिगु मिखा चाल। अले वयात खना।
 14 “अनं लिपा वं जितः धाल – ‘परमेश्वरयागु इच्छा सीकेत, अले वयक्ःया धर्मीम्ह मनूयात स्वयेत व वयक्ःयागु हे म्हुतुं खँ न्यनेत इी तापाःबाज्यापिनि परमेश्वरं छितः ल्ययादीगु दु।

15 आः छिं फुक्कभनं थःम्हं खंगु व ताःगु खँया साक्षी बियादीमाः।
 16 अयजुगुलि आः छुकियात लिबाका च्वनेगु? दनादिसँ, वयक्ःया नामं बप्तिस्मा कयाः थःगु पाप सिला छवयादिसँ।”

यहदीमखुपिन्त नं स्यनेमाः धकाः धाःगु

17 “अनं यरुशलेमय् लिहां वये धुंकाः छन्हु देगलय् च्वनाः प्रार्थना यानाच्चनाबलय् जिं दर्शन खना।
 18 प्रभुं जितः धयादिल – ‘याकनं हे छ यरुशलेमं पिहां हँ, छायाःसा छं कंगु जिगु खँय् थनच्वपिं सुनानं विश्वास याइ मखु।’

19 “अले जिं धया – ‘प्रभु, धर्मशास्त्र स्यनिगु छँ पति वनाः जिं छितः विश्वास याक्वसित ज्वनाः इयालखानाय् कुनागु व कसाः याना जुयागु फुक्क खँ इमिसं स्यु।

20 अले छिगु साक्षी बिया जुइम्ह स्तिफनसयात स्याःबलय् नं जि दुथ्याः, जिं इमिगु वसः स्वयाच्चनागु खः।”
 21 “प्रभुं जितः थथे धयादिल – ‘छ वने हे माः, जिं छन्त तातापाक यहदीमखुपिन्थाय् छवयेत्यना।’”

22 थुलि तक ला अन च्वपिं मनूतयसं पावलयागु खँ न्यन। अनं लिपा इपिं ततःसलं थथे धकाः हाला हल – “थ्वयात स्याये हे माः। थज्याःम्ह मनू ला म्वानाच्चनेत तकं मल्वः।”

23 अले इमिसं थथःगु लं फसय् ब्वय्काः धू ह्लाः हाला हल।
 24 थ्व खनाः तःधंम्ह कप्तानं मनूत पावल खनाः थथे छाय् तंम्बःगु धकाः सीकेत वयात किल्लाय् यानाः कोरीं दायेगु उजं बिल।

25 पावलयात चित संबलय् वं न्ह्यःनेसं दनाच्चंम्ह कप्तानयात थथे धाल – “दोष हे मदय्कं छम्ह रोमीयात कोरीं दायेगु पाय्छि जू ला?”

26 थ्व न्यनाः कप्तानं तःधंम्ह कप्तानयाथाय् वनाः धाल – “छिं छु यायेत्यना दियागु? व मनू ला रोमी धकाः जुयाच्चन।”

27 अले वं वयाः पावलयाके न्यन – “छ रोमी खः ला?”

पावलं लिसः बिल – “खः।”

28 अले वं धाल – “जि ला यक्व धिबा फुकाः तिति रोमी जुइ खन।”

पावलं धाल – “जि ला बूसानिसें हे रोमी खः।”

29 श्व न्यनाः पावलयात दायेत वःपि फुक्कं लिचिला वन। तःधंम्ह कप्तान थः हे नं ग्यात, छायाधाःसा वं हे पावलयात चिके ब्यूगु खः।

30 कन्हय् खुन्हु हे तःधंम्ह कप्तानं यह्दीतयसं वयात छाया द्रुपं ब्यूगु खः धकाः सीकेत तःधंपि पुजाहारीत व थकालिपिन्त महासभाय् सःतल। अले पावलयात फुक्कसिगु न्ह्यःने थने हल।

23

पावलयात सभाय् यंकूगु

1 पावलं सभाय् चाकःछिं स्वयाः धाल – “दाजुकिजापि, परमेश्वरया न्ह्यःने जिं थौं तक थःगु नुगः यचुकाः भिंगु ज्या याना वयाच्चनागु दु।”

2 अबलय् दकलय् तःधंम्ह पुजाहारी हननियां पावलया लिकक दना च्वंम्हयसित वयागु म्हुतुइ दा धकाः उजं बिल।

3 अले पावलं वयात धाल – “अय् सख्खालं पानातःगु अंगः, छन्त नं परमेश्वरं दाइतिनि। धर्मशास्त्रय् च्वया तः थें छ जिगु न्याय यायेत च्वनाच्चंगु दु। अयसां छं धर्मशास्त्रं मबीकं जितः दायेगु उजं बिल।”☆

4 वया लिकक दना च्वंपिन्सं वयात धाल – “परमेश्वरं ल्ययातःम्ह दकलय् तःधंम्ह पुजाहारीयात थथे म्हुतु ल्हाये ज्यू ला?”

5 अले पावलं धाल – “दाजुकिजापि, वयकः दकलय् तःधंम्ह पुजाहारी धकाः जिं मसिल। धर्मशास्त्रय् थथे च्वयातःगु दु – ‘थः मनूतय् शासकयात म्हुतु ल्हाये मते।’ ”☆

6 पावलं अन सदुकी व फरिसीतय् नं खनाः थथे धाल – “दाजुकिजापि, जि फरिसीया काय् फरिसी खः। सीम्ह मनू हानं म्वाना वइ धकाः आशा यानागुलि थथे जिगु न्याय जुयाच्चंगु दु।”☆

7 वं थुलि धायेवं अन च्वंपि फरिसी व सदुकीतय् दथुइ ल्वापु जुल। अले इपि निथ्वः जुयाः बाल,

8 छायाधाःसा सदुकीतय्सं सीपि म्वाना वइ, स्वर्गदूत व आत्मा दु धयागु पत्याः मयाः। फरिसीतय्सं धाःसा श्व स्वतां पत्याः याः।☆

9 अले अन तसकं खलबल जुल। फरिसीतय् शास्त्रीतय्सं दनाः सदुकीतय् न्यंकाः थथे धाल – “जिमिसं ला श्व मनूयागु छुं हे दोष मखना। श्व मनूयात आत्मां व स्वर्गदूतं हे नवाकूगु जुइमाः।”

10 अले अन तसकं हे ल्वापु जुल। इमिसं पावलयात स्यानाबी धकाः ग्यानाः तःधंम्ह कप्तानं सिपाइतय् “पावलयात अनं किल्लाय् हजि” धकाः उजं बिल।

11 उखुन्हु हे चान्हय् प्रभुं पावलयाथाय् झायाः धयादिल – “साहस या, यरुशलेमय् च्वंपिन्त थें रोमय् च्वंपिन्त नं छं जिगु साक्षी बी मानि।”

पावलयात स्यायेगु ग्वसाः ग्वःगु

12 कन्हय् खुन्हु सुथय् यह्दीतय् नायःतय्सं मुनाः पावलयात स्यायेगु ग्वसाः ग्वल। इमिसं “पावलयात मस्यासे त्वःते मखु, वयात मस्याय्कं नये नं मखु, त्वने नं मखु” धकाः पाफल।

13 थथे पावलयात स्याये धाःपि पिइम्हं मयाक दु।

14 अले इमिसं तःधंपि पुजाहारीत व थकालिपिन्थाय् वनाः धाल – “जिमिसं पावलयात मस्याय्कं छुं हे नयेत्वने याये मखु धकाः पाफयागु दु।

15 अयजूगुलि छिकपिन्सं तःधंम्ह कप्तानयाथाय् झायाः ‘पावलयागु मेमेगु खँ नं बांलाक सीके माःगु दु, उकिं वयात छकः क्वत हजि’ धकाः धयादिसँ। अले जिमिसं वयात थन मथयंवं लँय् हे स्यानाबी।”

16 इमिसं थथे पावलयात स्यायेगु ग्वसाः ग्वःगु खँ पावलया भिन्चां सियाः काचाकाचां किल्लाय् वनाः पावलयात कन।

17 अले पावलं कप्तानयात सःताः धाल – “श्व मनूयात तःधंम्ह कप्तानयाथाय् व्वना यंकादिसँ। वयकःयात नाप लानाः छुं खँ धायेमाःगु दु हं।”

18 अले वं पावलया भिन्चायात तःधंम्ह कप्तानयाथाय् यंकाः धाल – “कुनातःम्ह पावलं श्व मनूयात छिथाय् यंकाब्यु धाःगु। श्व मनूया छितः छुं धायेमाःगु दु हं।”

19 अले वं वयात ल्हाः ज्वनाः छखे व्वना यंकाः न्यन – “छु धायेमाःगु खः धा?”

20 अले वं धाल – “यह्दीतय् नायःतय्सं जानाः पावलया मेमेगु खँ बांलाक सीके माल धकाः त्वहः तयाः कन्हय् वयात महासभाय् क्वत हजि धकाः छितः बिन्ति याः वयेगु ग्वसाः ग्वःगु दु।

21 छिं इमिगु खँ न्यनादी मते, छायाधाःसा पिइम्हं मयाक मनूतय्सं पावलयात मस्यातले छुं हे नयेत्वने याये मखु धकाः पाफयाः स्यायेत स्वयाच्चंगु दु। छिं ‘ज्यू’ धाइ धकाः इमिसं आशा यानाच्चंगु दु।”

22 अले तःधंम्ह कप्तानं वयात थथे धयाः छवयाबिल – “श्व खँ जितः धया धकाः छं सुयातं कने मते।”

पावलयात कैसरियाय् छवःगु

- 23 अले तःधंम्ह कप्तानं निम्ह कप्तानयात सःताः थथे उजं बिल – “निसः सिपाइँत, न्हयेम्ह सल गया वनीपि सिपाइँत, अले निसः भाला ज्वना वनीपि सिपाइँतयत् कैसरियाय् वनेत थौं बहनी नौ बजे तक तयार याना ति।
- 24 पावलया नितिं नं सल तयार याना ति। अले वयात बांलाक पाः तयाः रोमी बडा-हाकिम फेलिक्सयाथाय् यकि।”
- 25 थुलि धयाः वं बडा-हाकिमयात पौ छपौ नं च्वल –
- 26 “हनेमाःम्ह तःधंम्ह हाकिम फेलिक्सजु, क्लौडियस लुसियसपाखें ज्वजलपा।
- 27 “पावल धाःम्ह थ्व मनूयात यहदीतयसं ज्वनाः स्यायेत्यंगु खः। थ्व मनू रोमी धकाः सियाः जिं सिपाइँत ब्वना वनाः त्वःतका हया।
- 28 थ्वं छु ट्रंकल धकाः सीकेत जिं वयात महासभाय् नं थने यना।
- 29 इमिगु व्यवस्थायागु खँय् थथे ल्वापु जूगु जुयाच्चन। स्याये हे माय्क व इयालखानाय् कुने माय्क थ्वं ट्रंकुगु ला जिं छुं नं मखना।
- 30 अले हानं यहदीतयसं वयात स्यायेत ग्वसाः ग्वयाच्चंगु दु धकाः धाःगुलि जिं वयात थथे याकनं छिथाय् छ्वयाहयागु दु। वयात पाः याःपिन्त नं छिथाय् हे छु छु धायेमाःगु खः धाः हँ धकाः धयाबियागु दु।”
- 31 सिपाइँतयसं उजं ब्यू थें पावलयात चां चां हे एन्टिपाट्रिसय् थयंकल।
- 32 कन्हय् खुन्हु न्यासि वंपि सिपाइँत पावलयात सल गयावःपि सिपाइँतयगु ल्हातय् त्वःताः लिहां वन।
- 33 कैसरियाय् थयंकाः सिपाइँतयसं तःधंम्ह कप्तानं बियाहःगु पौ व पावलयात बडा-हाकिमयात लःल्हाना बिल।
- 34 बडा-हाकिमं पौ ब्वने थुंकाः पावलयात थथे धकाः न्यन – “छंगु छँ गन, छ गनं वयागु?” पावलं लिसः बिल – “जिगु छँनं किलिकियाय् हे खः।”
- 35 थ्व न्यनाः वं पावलयात धाल – “छन्त पाः याःपि मनूत वल कि छंगु मुद्दा स्वये।” अले वं पावलयात बांलाक पाः तयाः हेरोदयागु लायकुलिइ तयाति धकाः उजं बिल।

24

रोमी बडा-हाकिम फेलिक्सया न्ह्याःने पावल

- 1 न्यान्हु लिपा दकलय् तःधंम्ह पुजाहारी हननिया, थकालिपि व तर्तुल्लस धाःम्ह छम्ह वकिलयात ब्वनाः कैसरियाय् क्वहां वल। इमिसं बडा-हाकिमयात पावलयागु नामय् उजुर यात।
- 2 पावलयात बडा-हाकिमया न्ह्याःने हये थुंकाः तर्तुल्लसं वयात ट्रपं बियाः थथे धाल –
- “हनेमाःम्ह फेलिक्सजु, छसपोलं यानाः जिपि आनन्दं च्वनाच्चनागु दु। छसपोलयागु बुद्धिं यानाः थ्व देशय् यक्व भिना वयाच्चंगु दु।
- 3 थ्व खँ जिमिसं न्ह्याबलें न्ह्याथाय् नं मानय् याना वयाच्चनागु दु। अले थुकिया निति जिमिसं छसपोलयात सुभाय् बियाच्चनागु दु।
- 4 छसपोलयागु ई यक्व कयाच्चने मखु, अयसां दया यानाः जिमिगु छत्वाःचा बिन्ति न्यना बिज्याहँ।
- 5 थ्व मनू तसकं ग्यानापुम्ह, संसारय् च्वंपि फुक्क यहदीतयत् ल्वाका जूम्ह खः। अले थ्व नासरी पुचःयाम्ह नायः नं खः।
- 6 थ्वं देगःयात नं अशुद्ध यायेत्यंगु खः, अबलय् हे जिमिसं थ्वयात ज्वना। अले जिमिगु थःगु हे व्यवस्थाकथं थ्वयात सजॉय बीत्यनागु खः।
- 7 तःधंम्ह कप्तान लुसियसं वयाः थ्वयात जिमिगु ल्हातं बलजपती त्वःतका यन।
- 8 अले वयाथाय् उजुर याःवंक्वसित छसपोलयाथाय् हँ धकाः उजं बियाहल। छसपोलं वयाके हे न्यनाबिज्याःसा जिमिसं पाः यानाच्चनागु फुक्क खँ सी दइ।”
- 9 व नाप वःपि यहदीतय् नायःतयसं नं वं धाःगु खँ सत्य खः धकाः बडा-हाकिमयात धाल।

पावलं लिसः ब्यूगु

- 10 अले बडा-हाकिमं पावलयात नवायेत ल्हाःभाय् याःगुलि वं थथे धाल – “यक्व दंनिसें छसपोलं थ्व देशय् न्याय याना वयाच्चंगु जिं स्यू। उकिं छसपोलया न्ह्याःने थथे थःगु खँ धाये दयाः जि लयता।
- 11 जि यरूशलेमय् परमेश्वरया आराधना यायेत वयागु झिनिन्हुं अप्वः मदुनि। थ्व खँ मेपिन्के नं न्यनादी फु।
- 12 जि देगलय् सुनाप कचकच हालाच्चंगु खः धकाः सुं यहदीं नं धाये फइ मखु। न सुनानं जितः धर्मशास्त्र स्यनिगु छँय् व शहरय् गनं सुयातं ल्वायेत ग्वाकाः जूगु हे खं धकाः धाये फइ।
- 13 न इमिसं जितः थःपिन्सं पाः याःगु खँयागु दसि हे बी फइ।
- 14 “अयनं इमिसं धाःगु छता खँ ला जिं नं खः धकाः धाये। जिं नं जिमि तापाःबाज्यापिन्सं मानय् याना वःम्ह परमेश्वरयागु आराधना यानागु खः, गुकियात इमिसं ‘नासरी पुचः’ धकाः धयाजुल। मोशायागु व्यवस्था व अगमवत्तां च्वया थकूगु फुक्क खँय् जिं विश्वास याना।
- 15 भिंपि नं मभिंपि नं सिनाः हानं म्वाना वइतिनि धकाः परमेश्वरयाके इमिसं थें जिं नं आशा यानाच्चनागु दु।

- 16 अयज्जुगुलि जिं मन्तयगु न्ह्यःने नं परमेश्वरयागु न्ह्यःने नं थःत यचुकाः ज्या याना जुया।”
- 17 “यक्व दँ लिपा जि चीमिपिं दाजुकिजापिन्त धिबा बीत व परमेश्वरयात छायछी यायेत यरुशलेमय् लिहां वयागु खः।
- 18 देगलय् शूद्र जुइगु ज्या यानाच्चनाबलय् हे इमिसं जितः ज्वंगु खः। अबलय् जि नाप सुं छम्ह मनु नं मद्दु। अले सुनाप कचकच हालाच्चनागु नं मखु।”
- 19 एशियां वःपिं यहदीत नं अन दुगु खः, इमि नं जिगु खँय् छुं धायेमाःगु दुसा धाः वये माःगु खः नि।
- 20 मखुसा महासभाया न्ह्यःने दनाबलय् थन दुपिन्सं जिंके छुं दोष खंगु दुसा व धायेमानि।
- 21 जिं इमिगु दथुइ दनाः थुलि हे जक धयागु खः – ‘सीपिं मन्त म्वाना वइतिनि धकाः विश्वास यानागुलि थौं जि छिकपिन्थाय् न्ह्यःने थथे न्याय याका च्वनेमाल।’ ”
- 22 फेलिक्सं प्रभुयागु खँ बांलाक स्यूगुलि इमित थथे धकाः चीकाछवल – “तःधंम्ह कप्तान लूसियस वल धायेवं जिं छिमिगु मुद्दा छिने यानाबी।”
- 23 अले फेलिक्सं कप्तानयात “पावलयात कुना ति, म्हस्यूपिं सुनानं नापलाः वःसा नापलाके ब्यु। छुं ब्यु वःसा बीके ब्यु, पने मते” धकाः उजं बिल।

फेलिक्सं पावलयात सःतकेछवःगु

- 24 छन्हू निन्हू लिपा फेलिक्स थः यहदी कलाः दूसिल्लयात व्वनाः वल। अले येशू ख्रीष्टयागु विश्वासयागु खँ न्यनेत पावलयात सःतके छवल।
- 25 अले वं इमित परमेश्वरया न्ह्यःने धर्मी ठहरय् जुइगु, थःगु मनयात थातय् लाकेगु व लिपा जुइतिनिगु न्याययागु खँ न्यंकल। थव न्यनाः फेलिक्सं ग्यानाः थथे धाल – “आःयात गात, लिपा हानं लिलात धाःसा छन्त सःतके हये।”
- 26 पावलयापाखें धिबा नयेदइ ला धकाः वं मतिइ तःगु खः। अयज्जुगुलि नं वं पावलयात थथे इलय् ब्यलय् सःताः खँ ल्हायेगु याःगु खः।
- 27 निदँ लिपा फेलिक्सया थासय् पर्किअस फेस्तस बडा-हाकिम जुयाः वल। फेलिक्सं यहदीतयत् लय्ताय्का तयेत पावलयात कुना तुं तल।

25

पावलं कैसरयात बिन्ति याःगु

- 1 फेस्तस कैसरियाय् वयाः स्वन्हू दयकाः यरुशलेमय् वन।
- 2 अन तःधंपिं पुजाहारीत व तःधंपिं यहदीतय् नायःतय्सं फेस्तसयात पावलयागु विरोधय् खँ न्यंकाः बिन्ति यात।
- 3 पावलयात लँय् दथुइ हे स्यायेगु मतिइ तयाः इमिसं वयात यरुशलेमय् छवयाहयादिसँ धकाः फेस्तसयात बिन्ति यात।
- 4 तर फेस्तसं इमित थथे धकाः लिसः बिल – “पावलयात कैसरियाय् हे कुनातःगु दु। जि नं याकनं हे अन वनेत्यनागु दु।
- 5 छिमि छम्हनिम्ह नायःतयत् छवयाहिँ। अले वया न्ह्यःने हे वं द्रूकूगु दु धकाः उजुर या।”
- 6 इपिं नाप च्यान्हू झिन्हू च्वनाः फेस्तस कैसरियाय् लिहां वल। कन्हय् खुन्हू हे वं न्याय यायेथाय् वनाः पावलयात काय्के छवल।
- 7 पावलयात अन हयेवं यरुशलेमं वःपिं यहदीतय् नायःतय्सं वयात यक्व हे दोष बिल। अथेसां इमिसं छुकियागुं दसि बी मफुत।
- 8 अले पावलं धाल – “जिं यहदीतय्गु व्यवस्था, देगः, व कैसरयात मभिकाः छुं नं धयागु मद्दु।”
- 9 फेस्तसं यहदीतयत् लय्ताय्केत पावलयात थथे धाल – “जिं छन्त यरुशलेमय् छवयाबी, अले अन हे छंगु न्याय याये, मज्यू ला?”
- 10 अले पावलं धाल – “जिं कैसरयागु अदालतय् न्याय पवनाच्चनागु दु। थन हे जिगु न्याय जुइमाः। जिं यहदीतय् नायःतय्गु छुं स्यंकागु मद्दु धकाः ला छसपोलं नं बांलाक सि हे स्यू।
- 11 जिं ज्यान सजाँय बीमायक छुं मभिगु यानागु दुसा जि सीत नं न्ह्यचिलागु दु। इमिसं जितः पाः याःगु छुं नं सत्य मखुसेँलि जितः सुनानं इमिगु ल्हातय् लाके फइ मखु। जिं कैसरयात बिन्ति याये।”
- 12 अले फेस्तसं सल्लाह बीपिं लिसे खँ ल्हानाः थथे धाल – “छं कैसरयात बिन्ति यात। अयज्जुगुलि छन्त कैसरयाथाय् हे छवये।”

जुजु अग्रिपासं न्हम्ह बडा-हाकिम नापलाःगु

- 13 निन्हू स्वन्हू लिपा जुजु अग्रिपास व बरनिकी कैसरियाय् फेस्तसयात नापलाः वल।
- 14 इपिं अन छुं न्हि तक च्वने धुंकाः फेस्तसं जुजुयात पावलयागु फुक्क खँ कन – “थन फेलिक्सं कुनातःम्ह छम्ह मनु दु।
- 15 जि यरुशलेमय् वनाबलय् तःधंपिं पुजाहारीतय्सं व थकालिपिन्सं वयात दोष बियाः सजाँय बीमाः धकाः जितः बिन्ति यात।

16 जिं इमित थथे धका: लिस: बिया – ‘सुनानं मनूयात वयागु दोष ठहरय् मजुइकं सजॉय बीगु रोमीतयगु चलन मद्। अले वं पा: या:पिनिगु न्ह्य:ने थ:गु खँ नं धाये दयेमा:।’

17 “इपिं वयेवं भचा हे लिमबाकुसे कन्हय् खुन्हु हे जिं वयात अदालतय् कायके छवया।

18 वयात पा: या:पिन्सं गुलि नं वयात दोष ठहरय् याइ धका: जिं मतिइ तयागु ख:, अथे याये मफुत।

19 इमिसं ला इमिगु धर्मयागु खँ व सी धुंकूमह येशूयागु खँ कया: जकं पा: याना हल। पावल धा:सा सी धुंकूमह येशू अज्जं म्वानाच्वंगु दनि धका: धाइमह जुयाच्वन।

20 जिं छुं हे क्व:छी मफुगुलि वयात थ्व खँय् जवा:सवा: यायेत यरूशलेमय् वनेगु ला धका: न्यना।

21 पावलं कैसरपाखे न्याय याकेगु धका: बिन्ति या:गुलि जिं वयात कैसरयाथाय् मयंकुतले बांलाक पा: तया: थन हे तया तयेगु उजं बिया।”

22 अले अग्रिपासं फेस्तसयात धाल – “व मनूयागु खँ जिं नं छक: न्यने दुसा ज्यु।”

फेस्तसं धाल – “कन्हय् हे न्यनादिसँ।”

पावल अग्रिपास व बरनिकीया न्ह्य:ने

23 कन्हय् खुन्हु अग्रिपास व बरनिकी तसकं झ:झ: धायक त:धंपि कप्तानत व शहरय् च्वंपि तत:धंपि मनूतयत् ब्वना: सभा यायेगु छँय् वन। अले फेस्तसयागु उजंकथं पावलयात नं दुने हल।

24 अले फेस्तसं धाल – “जुजु अग्रिपास व थन झायादीपि सकल भाजु मय्जुपि, थनच्वंपि व यरूशलेमय् च्वंपि फुक्क यहदीतयसं थ्व मनूयात स्याना छवयेमा: धका: जिथाय् उजुर या: व:गु ख:।

25 ज्यान सजॉय बीमायक वं अथे द्रुंकूगु जिं छुं हे लुइके मफुत। वं कैसरयात बिन्ति या:गुलि जिं वयात अन हे छवयेगु मतिइ तयागु दु।

26 “वयागु द्रुबिद्रु कैसरयात च्वया छवयेत जिके छुं हे खँ मन्त। अय्जुगुलि जिं वयात छिकपिनिगु, अज्ज ला हे जुजु अग्रिपास, छिगु न्ह्य:ने थने हयागु दु। छिकपिन्सं मा:कथं जॉचय् याना: जित: च्वयेत सल्लाह बियादिसँ,

27 छाया:सा छुं हे दोष मकयंकं वयात अथे छवयेत जित: मछिं ताल।”

26

अग्रिपासयागु न्ह्य:ने पावलं बयान ब्यूगु

1 अले अग्रिपासं पावलयात धाल – “दँ, थ:गु खँ कंसां जिल।”

अले वं ल्हा:भाय याना: थ:गु खँ धाल –

2 “जुजु अग्रिपास, छसपोलया न्ह्य:ने थथे नवाये दुगुलि जि तसकं लयत्। यहदीतयसं जित: मखुगु मखुगु ज्याखँयात धका: पा: या:गु फुक्कं थौं छसपोलयात कने,

3 छाया:सा छसपोलं यहदीतयगु थितिकुति व चालचलन बांलाक स्यू। अय्जुगुलि जिगु खँ बांलाक न्यनादिसँ धका: जिं बिन्ति यानाच्वना।”

4 “जि थ:गु देश व यरूशलेमय् ब्वलंमह ख:। उकिं इमिसं जित: मचानिसँ हे बांलाक म्हस्यू।

5 धर्मयागु हे खँ ल्हाये धा:सा झीगु धर्मय् जि फरिसी जुयाच्वने धुंमह हे ख:। थ्व खँ इमिसं सि हे स्यू, अले इमित मा:सा धाये नं फु।☆

6 परमेश्वरं झी तापा:बाज्यापिन्त बियादीगु वचनय् आशा यानागुलि थौं थथे ज्वंका: न्याय याका च्वनेमाल।

7 थ्व हे खँ झी झिनिगु कुलं नं जुइतिनि धका: आशा याना: दुनुगलंनिसँ चां न्हिं परमेश्वरयागु आराधना याना जुल। थ्व हे आशां याना: जित: थौं ज्वना हल, महाराज।

8 परमेश्वरं सीमह म्वाकादी धयागु खँ छिकपिन्सं छाया विश्वास याये मफुगु?”

9 “जिं नं नासरतयाम्ह येशूयागु नां काइपिन्त सयंकेमा: धका: बिचा: यानागु ख:।

10 जिं यरूशलेमय् थथे याना नं जुया। जिं त:धंपि पुजाहारीतपाखे अधिकारया पौ कया: त:मह हे विश्वासीतयत् इयालखानाय् कुंके बिया। अले स्यायेथाय् तकं जि ग्वाहालि बिया।

11 धर्मशास्त्र स्यनिगु छँय् छँय् वना: इमित ज्वनाहया: सजॉय बिया, अले इमिगु हे म्हुतुं ख्रीष्टयात मभिक धायके बिया। थुलि याना नं मगाना: तमं तातापाक मेमेगु शहरय् नापं वना: जिं इमित दु:खकष्ट बिया।”☆

पावलं थ: विश्वासी जूगु खँ धा:गु

12 “छन्हु त:धंपि पुजाहारीतयके उजं व अधिकार कया: जि दमस्कसपाखे स्वया: वनाच्वनाबलय्

13 महाराज, न्हिनय् हे निभा: स्वया: नं तसकं थीगु छगू ज: जि व जि नाप व:पि मनूतयगु छचा:खेलं थिल।

14 जिपिं फुककं बैय् भवस् वन। अबलय् हे लाक्क हिब्रू भाषां जितः थथे धयाहःगु सः जिं ताल – ‘शाऊल, शाऊल, जितः छाय् दुःख बियाच्चवना हं? च्यानाच्चंगु मि सुनानं ज्वनां ज्वने फइ ला?’

15 “अले जिं धया – ‘हे प्रभु, छि सु खः?’

“अले प्रभुं जितः धयादिल – ‘जि येशू खः। छं जितः दुःख बियाच्चन।

16 दे, छन्त जिम्ह च्यः यायेत व छं जितः खंगु व जिं लिपा क्यनेत्यनागु खँया साक्षी बीकेत जि छन्थाय् वयागु खः।

17 जिं छन्त यहदीतय् नायःतय्गु ल्हातं व यहदीमखुपिनिगु ल्हातं बचय् यानातये।

18 इमिगु मिखा चाय्का बीत, इमित खिउँथासं जलय् हयेत, अथे हे जितः विश्वास याकाः पाप क्षमा याकेत, शैतानपाखें लिगनाः परमेश्वरयाथाय् पवित्र याके हयेत जिं छन्त इमिथाय् छवयाच्चवना।’ ”

19 “थथे जुगुलि हे, जुजु अग्रिपास, जिं स्वर्गपाखेंयागु दर्शनय् खनागु खँ गथे मन्यनेगु?

20 जिं थ्व खँ दकलय् न्हापालाक दमस्कसय् च्वंपिन्त न्यंका। अले यरूशलेम व यहदियाय् न्यंकां व यहदीमखुपिन्त नं थथःगु पापं लिचिलाः परमेश्वरयाथाय् लिफः स्वयाः वा धकाः न्यंका। अले थःमहं पश्चाताप यानागु ज्यां नं क्यँ धकाः नं धया।* ”

21 थथे धयागुलि यहदीतय् नायःतय्सं जितः देगलय् ज्वनाः स्यायेत स्वःगु खः।

22 अयनं थौं तक परमेश्वरं जितः ग्वाहालि यानादीगु हे दु। अयजुगुलि जिं थन दनाः चिधंपि, तःधंपि, सकसितं साक्षी बियाच्चवनागु दु। अगमवक्तां व मोशां जुइतिनि धकाः धाःगु खँ जक जिं कनाच्चवनागु खः, मेगु छुं नं मधया।

23 इमिसं धाःगु खँ थ्व हे खः – ‘मुक्ति बीम्ह खीष्ट सी हे माः, अले हानं दकलय् न्हापा वय्कःयात हे सीम्हं म्वाकादी। वय्कलं हे यहदी व यहदीमखुपिं सकसितं बचय् यानाः जः बियादी।’ ”*

24 पावलं थथे नवानाच्चंबलय् हे फेस्तसं ततःसलं वयात थथे धाल – “पावल, छ वें जुल ला कि छु? यक्व ब्वनाः छ वें जुइ धुंकल।”

25 अले पावलं धाल – “हनेमाःमह फेस्तस, जि वें जूगु मखु। जिं ला सत्य खँ हे ल्हाना च्वनागु दु।

26 अग्रिपास जुजुं नं थ्व खँ स्यू। जिं वय्कःयात मग्यासे धायेफु। वय्कलं थ्व खँ बांलाक हे स्यू, छायाःसा थ्व खँ सुं मदुथाय् धाःगु मखु।

27 जुजु अग्रिपास, छसपोलं अगमवक्तातयत् विश्वास याना मदिया ला? छसपोलं विश्वास यानादी धकाः जिं स्यू।”

28 अले अग्रिपासं पावलयात धाल – “थुलि याकनं छं जितः नं खीष्टियन यायेत स्वयागु ला?”

29 पावलं धाल – “याकनं जुइमा, लिबाक्क जुइमा, छिकपिं सकलें जि थें तुं जुइमा धकाः जिं आशा यानागु दु। तर थथे सिखलं चीका च्वनेमाःमह धाःसा मखु। परमेश्वरयाके जिं थ्व हे प्रार्थना याना।”

30 अले जुजु, बडा-हाकिम, बरनिकी व अन च्वंपिं सकलें दन।

31 इपिं थथे हा हां पिहां वन – “थ्व मनुखं स्याये हे माःगु व कुने हे माःगु ला छुं नं ज्या याःगु मदु खनी।”

32 अग्रिपासं फेस्तसयात धाल – “वं कैसरयात बिन्ति मयाःगु जूसा त्वःता छ्वःसां ज्यूगु खनी।”

27

पावल रोमय् वंगु

1 जिमित लःजहाज इटालियाय् छवयेगु क्वःछी धुंकाः पावल व मेपिं कुनातःपिन्त युलियस धाःमह जुजु अगस्तसया सिपाइँतय् कप्तानयागु ल्हातय् लःल्हाना बिल।

2 अले जिपिं एशियाय् थीथी थासय् जुयाः वनेत्यंगु एड्रामिटेनोसयागु लःजहाजय् च्वनावना। जिपिं नाप माकेडोनियाय् च्वंगु थेसलोनिके शहरं वःमह अरिस्तार्खस धाःमह मनू नं दु।*

3 कन्हय् खुन्हु जिपिं सीदोन धयागु लःजहाज दिकेगु थासय् थ्यन। युलियसं पावलयात दया यानाः वया पासापिन्थाय् माःगु यायेत छवयाबिल।

4 जिपिं अन वनाबलय् अःखतं फय् संगुलि फय् छलय् यायेत साइप्रसया उत्तरपाखें वना।

5 जिपिं किलिकिया व पामफिलियायागु समुद्र जुयाः लुकियाय् लाःगु माइरा धाःगु शहरय् थ्यंकाः वया।

6 अन इटालियाय् वनेत्यंगु मेगु लःजहाज छगः लुइकाः कप्तानं जिमित उकी हे तल। व लःजहाज अलेक्जेन्ड्रियां वःगु खः।

7 जिपिं तःन्हु तक बुलुहुँ न्ह्यज्यां तसकं दुःख फयाः कनीडस धाःगु शहरयागु लिक्क थ्यंकाः वया। अनं नं जिमित फसं मछवःगुलि क्रेट टापुया उत्तरपाखें वना।

8 जिपिं तसकं थाक्क सिथं सिथं सुन्दर बन्दर धाःगु थासय् थ्यंकाः वया। थनं लासिया धाःगु शहर सति।

9 थुकथं जिमिसं तःन्हु हे सिति छवया। ग्वःफय् वइगु ई जुगुलि समुद्र जुइगु तसकं ग्यानपुइ यः। प्रायश्चितया दिया अपसंया ई नं फुइधुंकल। उकिं पावलं थथे धकाः धाल –

10 “स्वयादिस्, जिं स्वयेबलय् ला आः नं झीपिं थनं लःजहाजय् च्वना वन धाःसा जहाज व मालसामान जक नाश जुइगु मखु, झीपिंनापं सी फु।”

* 26:20 २६:२० प्रे १:२०, २८-२९

* 26:23 २६:२३ यशै ४२:६; ४९:६; १ कोर १५:२०

* 27:2 २७:२ थ्व यात्राय् लूकां नं पावलनापं दु।

11 पावलं धाःगु खँ मन्यसे कप्तानं जहाज चले याइम्ह व जहाजया थुवालं धाःगु खँ न्यन।
 12 चिकुलाबलय् च्वनेत थ्व जहाज दिकेगु थाय् पाय्छि मज्गुलि अप्वःसिनं वनाः फतिंफतले फोनिकस्य् थ्यंकेगु मतिइ तःगु खः। थ्व क्रेट टापुयागु छगू लःजहाज दिकेगु थाय् खः। थ्व दच्छिन-पच्छिम व उत्तर-पच्छिम स्वः।

ग्वःफय् वःगु

13 दच्छिनपाखें फय् संगुलि सकसिनं आः ला वने जी धकाः मतिइ तल। अले इमिसं नँयागु काकःचा च्वय् सालाः लःजहाजयात क्रेट टापुयागु सिथं सिथं न्हाकल।

14 तर भचा लं हे टापुपाखें उत्तर पुर्बय् नं तसकं ग्वःफय् वल।

15 लःजहाजयात ग्वःफसं त्वपुल, जिमिसं छुं हे याये मफुत। अले यग्गु थजु धकाः जिमिसं लःजहाजयात अथें त्वःताबिया।

16 क्लौडा धाःगु छगू टापुइ थ्यंकाः ग्वःफय्यात भचा पन। अथेजसां जिमित लःजहाजया ल्युने चिनातःगु नांचा बचय् यायेत तसकं थाकुल।

17 बल्ल बल्लं थ्व नांचायात लःजहाजय् सालाः न्याक्क चिना बिया। लिबियायागु समुद्रया फिसलय् जहाज भास्से जुइ धकाः ग्यानाः जहाज चले याइपिन्सं पाल क्वकयाबिल। अले लःजहाजयात फसं घ्वाना यंकल।

18 ग्वःफय् तसकं हे वःगुलि कन्हय् खुन्हु इमिसं जहाजय् च्वंगु मालसामान वान्छवया बिल।

19 हानं कंस खुन्हु इमिसं जहाज चले यायेत माःगु सामान नं वान्छवया बिल।

20 तःन्हु तक ला जिमिसं नगु व सूर्य तकं स्वये मखन। अले हानं ग्वःफय् मदिकक वया तुं च्वंगुलि जिमिसं ला म्वाइ हे मखुत धकाः धाये धुनागु।

21 तःन्हुनिसें नये तकं मखंनाः पावलं दनाः थथे धाल – “छिकपिन्सं जिं धयागु खँ न्यनाः क्रेटं मवःगु जूसा थथे दुःख नं फयेमाली मखुगु, अले मालसामान नं नाश जुइ मखुगु।

22 अयनं छिकपिं ग्यानादी म्वाः। सुं नं सी मखु। लःजहाज जक स्यनी।

23 जिं आराधना यानाच्चनाम्ह जिम्ह परमेश्वरया छम्ह स्वर्गदूतं म्हिगः चान्हय् वयाः जितः थथे धाल –

24 ‘ग्याये मते पावल, छुं कैसरया न्हाःने वने हे माः। अयज्गुलि परमेश्वरं छुं नाप दुपिं सकसितं बचय् यानादी।’

25 थथे छिकपिं ग्यानादी मते, छायाधाःसा परमेश्वरं जितः गथे धयादिल अथे हे जुइ धकाः जिं स्यू।

26 अयनं छुं टापुइ इगिगु जहाज न्या हे न्याइ।”

27 झिप्यन्हु दय्काः जिमिगु लःजहाज एड्रियास धाःगु समुद्रया लः वल। बाचा इलय् जहाज चले याइपिन्सं गगुं टापुइ लाःवःगु मतिइ तल।

28 अथे जग्गुलि इमिसं लः गुलि तःजाः दाना स्वल। अन लः स्विखुगु मिटर तःजाः। भचा उखे वनाः दाना स्वःबलय् निइन्हय्गु मिटर ति जक तःजाः।

29 अले गनं ल्वहंतय् न्याः वनी धकाः ग्यानाः इमिसं प्यंगू नँयागु काकःचा ल्युने क्वफाना छवल। अले गुबलय् सुथ जुइ धकाः पियाच्वन।

30 जहाज चले याइपिन्सं चिचाग्वःगु नांचा लखय् क्वछवयाः न्हाःनेयागु नँयागु काकःचा क्वफायेगु त्वहः तयाः बिस्सुं वनेत स्वल।

31 थ्व खँ सियाः पावलं कप्तान व सिपाइँतय्त धाल – “थुपिं बिस्सुं वन धाःसा छिकपिं सुं नं म्वाइ मखु।”

32 अले सिपाइँतय्सं नांचा थाकातःगु खिपः चानाबिल। नांचा चुइके यन।

33 सुथ जुइ थें च्वंकाः पावलं इमित नयेनी यायेत धाल – “छिकपिन्सं छुं हे मनःगु झिप्यन्हु मछिं दये धुंकल।

34 अयज्गुलि छिकपिन्सं छुं नयेनी यानादिसँ। म्वायेत ला नये हे माः। छिकपिनिगु सँ छपु तकं छुं जुइ मखु धकाः ला जिं धाये हे धुन।”

35 थुलि धयाः पावलं मरि कयाः फुक्कसिया न्हाःने परमेश्वरयात सुभाय् बियाः कुचा कुचा यानाः नल।

36 अले फुक्कसिनं लयतातां नल।

37 जिपिं फुक्क यानाः निसः व न्हयेखुम्ह (२७६) दु।

38 गाक्क नये धुंकाः इमिसं ल्यंगु छ्व जहाजयात याउँसे च्वंकेत समुद्रय् वान्छवया बिल।

लःजहाज स्यंगु

39 सुथ जुइ धुंकाः नं इमिसं व थाय्यात म्हसीके मफुत। अयनं इमिसं समुद्रयागु सि खनाः उखे हे जहाज यंकेगु मतिइ तल।

40 उकिं इमिसं काकःचायात लखय् वान्छवया बिल, जहाजयागु चतं नं फ्यन, अले जहाजयात फसं सिथय् यंकेमा धकाः पाल नं ब्वयकल।

41 जहाज हुत्तिना वनाः न्हाःने बैय् भास्से जूवन, अले लः द्रुब्वलं जहाजयागु ल्युनेयागु ब्व स्यंकल।

42 अले ज्वनाहःपिं लाल कयाः बिस्सुं वनी धकाः ग्यानाः सिपाइँतय्सं इमित स्याना छवयेगु मतिइ तल।

43 तर कप्तानं पावलयात बचय् यायेगु मतिइ तयाः सिपाइँतय्त अथे याके मब्यु, बरु फुपिं लाल कयाः समुद्र सिथय् हँ।

44 अले मेपिं जक सिंपौ व जहाजयागु स्यंगु कुचाय् च्वनाः हँ धकाः धाल। थुकथं जिपिं फुक्कं बचय् जुयाः वने फत।

28

माल्टा टापुइ थ्यंगु

- 1 समुद्र सिथय् वये धुंका: जिमिसं व टापु माल्टा ख: धका: सिल।
- 2 अबलय् वा वयाच्चंगुलि चिकुसे च्वनाच्चन। अन च्वंपिन्सं जिमित स:ता: दया याना: मि छवय्काबिल।
- 3 पावलं नं छुसि मुना हया: मिइ तल। मियागु क्वा:जलं याना: बिख दुम्ह सर्प छम्ह छुसि पिहां वया: पावलयागु ल्हातय् यग्गात।
- 4 वयागु ल्हातय् सर्प यग्गागु खना: अन च्वंपि मनुत थ:थवय् थथे खँ ल्हात – “थ्व मनु ला धात्थें हे ज्यानमारा जुइमा:। समुद्र बचय् जुया व:सां न्याय याइम्हय्सिनं थ्वयात म्वाके मबिल।”
- 5 पावलं व सर्पयात थाथा याना: मिइ तुं कुर्का बिल। वयात छुं नं मजू।
- 6 इमिसं भचा लिपा हे बिषं मनावया: पावल सी धका: मतिइ तल। ताउत तकं पावलयात छुं मजूगु खना: इमिसं खँ हीका: थथे धाल – “थ्व ला घ: हे जुइमा:।”
- 7 अनं सतीक हे व टापुया त:धम्ह हाकिम पब्लियसयागु छँबुँ दु। वं जिमित स्वन्हु तक थ:थाय् पाहां ब्वना तल।
- 8 अबलय् पब्लियसया अबु आउँ जुइका: ज्वर वय्काच्चन। अले पावलं वयाथाय् वना: प्रार्थना याना: वयागु छेनय् ल्हा: तया: लाय्काबिल।
- 9 थ्व खना: अन च्वंपि मेपिं उसाँयमदुपिं नं वयाथाय् वल। अले इपिं नं लाया वन।
- 10 इमिसं जिमित तसकं हनाबना तयेगु यात। जिपिं वनेत जहाजय् च्वनाबलय् नं इमिसं जिमित मामा:गु नसात्वेँसा तये हल।

माल्टां रोमय् वंगु

- 11 स्वला दयका: जिपिं अनं छक्कलं बूपिं निम्ह घ:यागु चिं दुगु अलेकजेन्ड्रियां व:गु ल:जहाजय् च्वना: वना। थ्व जहाज नं चिकुला फुकेत अन दिनाच्चंगु ख:।
- 12 सुराकुसाई धा:गु शहरय् थ्यंका: जिपिं स्वन्हु तक अन हे च्वना।
- 13 अनं जिपिं रेगियनय् थ्यंका: वया। कन्हय् खुन्हु दच्छिनं फय् व:गुलि जिपिं निन्हु लिपा पटिओलिइ थ्यंका: वया।
- 14 अन जिमिसं विश्वासी दाजुकिजापिं नापलाना। इमिसं इनाप या:गुलि जिपिं छवा: तक अन च्वना: रोमय् वना।
- 15 रोमय् च्वंपिं विश्वासी दाजुकिजापिन्सं जिपिं वइगु खँ न्यना: गुलि “स्वंगू सत:” धा:थाय् तक, अले गुलि “अप्यिस” धा:गु बजारय् थ्यंका लँ स्व: वल। इमित खना: पावलं लय्ताया: परमेश्वरयात सुभाय् बिल।
- 16 जिपिं रोमय् थ्यंका: पावलयात छम्ह सिपाई पा: तया: वया यत्थे याकेबिल।
- 17 स्वन्हु लिपा पावलं यहदीतय् थकालिपिन्त स:तके छवल। अले इपिं मुने धुंका: पावलं थथे धाल – “दाजुकिजापिं, स्वयादिसँ, जिं झी मनुतयत्त व झी तापा:बाज्यापिनि पालय् निसें यानाच्चंगु थितिकुतियात स्यंका: छुं नं यानागु मदु। अयसां यहदी दाजुकिजापिन्सं जित: यरूशलेमनिसें कुना: रोमीतयगु ल्हातय् ल:ल्हाना बियाहल।
- 18 जिगु मुद्दा बांलाक स्वये धुंका: इमिसं जित: त्व:तेत्यंगु ख:, छायाधा:सा स्याये मा:गु छुं नं ज्याखँ जिं यानागु मदु।
- 19 अयनं यहदीतय् नाय:तय्सं जित: मत्व:तेगु मतिइ त:गुलि जिं कैसरयाथाय् बिन्ति मतसे मजिल। अथे धका: जिं थ: हे दाजुकिजापिन्त दोष बीत्यनागु मखु।*
- 20 थ्व हे खँ धायेत जिं छिकपिन्त स:तागु ख:। इस्राएलीतयसं आशा याना च्वंम्हय्सिगु खं याना: जि थथे ज्वंका च्वनेमाल।”
- 21 अले इमिसं वयात धाल – “छिगु खँय् यहदियां नं छगू पौ व:गु मदु। अले थन व:पिं दाजुकिजापिन्सं नं छित: मभिका: थौं तक खँ ल्हा:गु मदु।
- 22 अयनं छिं थ:गु खँ जिमित नं कनादिसँ, छायाधा:सा थ्व लँय् जुइपिन्त न्ह्याथाय् नं मभिका: खँ ल्हाइगु जिमिसं स्यु।”
- 23 अले इमिसं छन्हु पावलया खँ न्यनेगु क्व:छित। क्व:छिना त:खुन्हु हे इपिं फुक्क पावल च्वनाच्चंगु छँय् मुंवल। उखुन्हु वं सुथंनिसें बहनी तकं इमित परमेश्वरयागु राज्ययागु खँ बांलाक ध्वाथुइक कन। मोशायागु व्यवस्था व अगमवक्तातयगु सफुलि ग्वाहालि कया: वं येशूयागु खँ नं ध्वाथुइक कन।
- 24 वयागु खँय् गुलिसिनं विश्वास यात, गुलिसिनं मया:।
- 25 थ:थवय् खँ मिलय् मजूगुलि इपिं अनं वनेत्यन। इपिं वने न्ह्य: पावलं थथे धाल – “यशैया अगमवक्तायागु म्हुतुं पवित्र आत्मां छिकपिनि तापा:बाज्यापिन्त थथे धयादीगु ख:गु हे खँ ख: –
- 26 “ ‘थुपिं मनुतयत्त वना: धा –
छिमिसं न्यनेत ला न्यनी,
अयनं गुब्सं थुइके फइ मखु।
छिमिसं स्वयेत ला स्वइ,
अयनं गुब्सं खंके फइ मखु।
- 27 छायाधा:सा थुमिगु नुग: छाय् धुंकल,

न्हायपं ख्वातुइ धुंकल,
 अले थुमिसं मिखा तिस्सी धुंकल।
 मखुसा ला थुमिगु न्हायपनं
 ताये मा:गु खः,
 मिखां खने मा:गु खः,
 नुगलं ध्वाथुइका काये मा:गु खः।
 थुपि पापं लिचिला: जिथाय् लिफः
 स्वया वये मा:गु खः।
 अले जिं थुमित लायकाबीगु खः।'☆

28 “अले पावलं नं थथे धाल — परमेश्वरं थ्व मुक्ति यहदीमखुपिन्त बियादीगु दु धका: छिकपिन्सं सीकि, अले इमिसं न्यना: विश्वास याइ।”

29 वयागु खँ न्यना: इमि थ:थवय् हे कचकच जुल, अले हा हां पिहां वन।

30 थ:म्हं हे बालं कयाच्चंगु छँय् पावल निदँ तक च्वन। थ:थाय् वक्वसित वं दुनुगलनिसें लसकुस याइगु।

31 थुकथं वं परमेश्वरयागु राज्ययागु खँ न्यंका: प्रभु येशू ख्रीष्टयागु खँ स्यनाच्चन। वयात सुनानं पने मफु, अले वं मग्यासे थथे यानाच्चन।

रोमय् च्वंगु मण्डलीयात पावलं च्वःगु पौ म्हसीका

रोमय् च्वंगु मण्डलीयापि विश्वासीतयत् नापलायेगु मनं तुनाः पावलं थ्व पौ च्वःगु खः। अन वनाः छुं ई अन च्वंपि विश्वासीतनाप ज्या यानाः इमिगु ग्वाहालि कयाः अनं स्पेन वनेगु पावलया ग्वसाः खः। पावलं थःम्हं थू थें ख्रीष्टियनतयगु विश्वास व थ्वयात व्यवहारय् छ्यलेमाःगु खँ च्वयातःगु दु। थ्व सफलइ पावलं थःगु खँयात पूर्वक न्ह्यथनातःगु दु।

रोमय् च्वंगु मण्डलीइ च्वंपिन्त ज्वजलपा याये धुंकाः पावलं थ्व पतिइ थःम्हं इमिगु निति प्रार्थना यानाच्चनागु खँ न्ह्यथनाः “भिंगु खं मनूतयत् गुकथं उद्धार याइ व विश्वासं जक मनूत धर्मी ठहरय् जुइ फइ” धकाः न्ह्यथनातःगु दु।

यहदी व यहदीमखुपि फुक्कं पापय् लानाच्चंगुलि फुक्कसिनं परमेश्वरया न्ह्यःने धर्मी ठहरय् जुइत स्वयेमाः। येशू ख्रीष्टयात विश्वास यानाः हे जक परमेश्वरया न्ह्यःने धर्मी ठहरय् जुइ। अले न्हूगु जीवन कयाः ख्रीष्टनाप छप्पें जुयाः परमेश्वरलिसे न्हूगु स्वापु तयेखनी। विश्वासीतयके परमेश्वरयागु शान्ति दइ, अले पवित्र आत्मायागु शक्ति पाप व मृत्युयागु पन्जां छुतय् जुइ। अध्याय ५ निसें ८ तक पावलं परमेश्वरयागु व्यवस्था छाय् माल धयागु व विश्वासीतयके पवित्र आत्मायागु शक्ति दइ धयागु खँ न्ह्यथनातःगु दु।

१ अध्याय निसें ११ अध्याय तक यहदी व यहदीमखुपि मनूतयगु बारे परमेश्वरयागु गज्याःगु ग्वसाः दु धयागु खँ क्यनातःगु दु। यहदीतयसं येशूयात मुक्ति बीम्ह ख्रीष्ट खः धकाः विश्वास मयाःगु नं परमेश्वरयागु हे ग्वसाः खः। यहदीमखुपिन्सं येशूयात विश्वास यानाः वयकःयागु दया माया काये खनेमा धकाः वयकलं थथे यानादीगु खः। अले यहदीतयसं येशूयात सदां विश्वास मयासैं च्वनी मखु धकाः पावलं पुलांगु नियमयात कयाः क्यनातःगु दु।

१२ अध्याय निसें १५ तक पावलं विश्वासीतयसं गथे यानाः जुइमाः धयागु खँ न्ह्यथनातःगु दु। थःथवय् माया यानाः गुकथं मिलय् जुयाच्चनेमाः धकाः नं पावलं बःबियाः च्वयातःगु दु। परमेश्वरयात गुकथं सेवा यायेगु, सरकारं धाःथें च्वनेगु, छम्हयसिनं याःगु ज्याखँय् मेम्हयसित दोष मबीगु व सुयागु विश्वासय् पंगलः मवयकेगु खँ नं पावलं ध्वाथुइक कनातःगु दु। दकलय् लिपा पावलं थःगुपाखें अन च्वनाच्चंपि सकसितं ज्वजलपा यानाः व परमेश्वरयात तःधकाः थ्व पौ क्वचाय्कातःगु दु।

धलः पौ

न्ह्यखँ व मू खँ १:१-१७

मनूतयत् मुक्ति माःगु खँ १:१८-३:२०

गुकथं परमेश्वरं मुक्ति बियादी ३:२१-४:२५

ख्रीष्टयात विश्वास यानाः दइगु न्हूगु जीवन ५:१-८:३९

इस्त्राएलया बारे परमेश्वरया ग्वसाः ९:१-११:३६

विश्वासीतयगु चालचलन १२:१-१५:१३

क्वचाय्कूगु व ज्वजलपा याना छवःगु १५:१४-१६:२७

रोमी

पावलपाखें ज्वजलपा

- 1 येशू ख्रीष्टया दास जि पावलयात परमेश्वरयागु भिंगु खँ न्यंकेत वयकलं हे प्रेरित दयकादिल।
- 2 थ्व हे भिंगु खँ न्हापांनिसैं हे परमेश्वरं वयकःया अगमवक्तातयत् धर्मशास्त्रय् च्वकाः थथे यानादी धकाः धयादीगु खः।
- 3 थ्व भिंगु खँ वयकःया काय् झी प्रभु येशू ख्रीष्टया बारे खः। वयकःया काय् दाऊदया सन्तानपाखें मनू जुयाः झायादिल।
- 4 अले पवित्र आत्मायागु शक्ति वयकः म्वाना तुं वयाः परमेश्वरया काय् खः धकाः क्यनादिल।
- 5 वयकःयागु नां दक्व जात जातिया मनूतयत् न्यंकाः विश्वास याःपिन्सं वयकःयात मानय् यायेमाः धकाः धया बीत वयकलं हे जिमित दया माया यानाः प्रेरित दयकादिल।
- 6 वयकःया मनूत यायेत छिपि रोमय् च्वंपिन्त नं येशू ख्रीष्टं सःतादीगु दु।
- 7 परमेश्वरं सःताः पवित्र यानातःपि रोमय् च्वंपि परमेश्वरया यःपि फुक्कसित छिमित झी परमेश्वर बाः व प्रभु येशू ख्रीष्टया दया माया व शान्ति दयेमा।

पावलं रोमय् वनेगु मन याःगु

8 दकलय् न्हापां जिं परमेश्वरयात येशू ख्रीष्टपाखें छिपि फुक्कसिगु निति सुभाय् बी, छाय्धाःसा सारा संसार न्यंक छिमिसं यानाच्चंगु विश्वासयागु खँ बय्यबय्य जुयाच्चंगु दु।

9 जिं प्रार्थना यायेबलय् छिमित गुबलें हे नं ल्वःमंकागु मदु धकाः जिं मानय् यानाच्चनाम्ह परमेश्वरं स्यू। वयकःया काय्यागु भिंगु खँ न्यंकाः जिं दुनुगलंनिसैं वयकःया सेवा यानाच्चनागु दु।

10 जि छिमिथाय् वये फयेमा धका: न्हियान्हिथं प्रार्थना यानाच्चनागु दु। वय्कलं जित: छवया हयादीसा छन्हू ला जि छिमिथाय् वये।

11 पवित्र आत्मां बियादीगु वरदान बिया: छिमिगु विश्वास बल्लाकेत छिमिथाय् वये मास्ति व:।

12 थथे झीनाप च्वनेबलय् जिं छिमित जक मखु, छिमिसं नं जित: आत्माय् बल्लाके फइ धयागु जिगु इच्छा दु।

13 य:पिं दाजुकिजापिं, जि छिमिथाय् वयेत त:क: मछि हे कुत: याये धुन। छुं खं याना: वये मफया च्वन। जि वया: मेथाय् च्वपिं यहदीमखुपिन्त थें छिमिथाय् नं परमेश्वरयात म्हमस्यूपिं मनूतयत् वय्क:यात म्हसीका बी।*

14 ग्रीकतयत् व ग्रीक मखुपिन्त नं अले ब्वनात:पिन्त व ब्वनामत:पिन्त भिंगु खँ जिं मकंसे मगा:गु दु।

15 अयजूगुलि छिपिं रोमय् च्वपिन्त नं भिंगु खँ न्यके मास्ति व:गु ख:।

भिंगु खँ हे शक्ति ख:

16 थथे जूगुलि भिंगु खँ न्यकेत जि मछा: मजू। छाया:सा विश्वास याइपिं फुक्कसितं, न्हापालाक यहदीतयत् अले यहदीमखुपिन्त नं उद्धार बीत थ्व भिंगु खँ परमेश्वरयागु शक्ति ख:।*

17 थ्व भिंगु खँ परमेश्वरं मनूतयत् गुकथं उद्धार यानादी धका: क्यनी। विश्वास हे जक मनूत धर्मी ठहरय् जुइ। धर्मशास्त्रय् नं थथे च्वयात:गु दु –

“धर्मीत विश्वास हे म्वाइ।”*

मनूतयगु पाप व परमेश्वरयागु तं

18 मभिंगु बांमला:गु ज्याखँ जक याना: सत्ययात त्वपुया छवयेत स्वइपिं मनूत खना: स्वर्गय् च्वंम्ह परमेश्वर तंम्वय्कादीगु दु धका: फुक्क मनूतयत् सीकादिल।

19 परमेश्वर धा:म्ह सु ख:, गज्या:म्ह ख: धका: इमिसं अ:पुक हे सीके फु, छाया:सा वय्कलं हे इमित थज्या:गु ज्याखँ क्यनादीगु दु।

20 सृष्टिनिसें परमेश्वरयागु खने मद्गु स्वभाव, वय्क:याके सदां दयाच्चनीगु शक्ति, व दयेमा:गु गुण, वय्क:यागु सृष्टि बांलाक हे सी दु। अयजूगुलि इमिसं त्वह: तयेथाय् मद्गु।

21 इमिसं परमेश्वरयात म्हस्यूसां वय्क:यात मानय् मया:। अले वय्क:यात त:धके मालं नं त:मधंक्। थुकथं इपिं थ:गु बिचारं याना: ज्यालगय् मज्जपिं जुल व इमिगु बुद्धि मद्गु नुग: खिउंसे च्वन।*

22 स:स्यूपिं बुद्धिमान ख: धका: धाधां हे इपिं छुं मस्यूपिं मूर्ख जुया: वन।

23 अले इमिसं सदां म्वाना च्वनीम्ह परमेश्वरयात मानय् याये मालं इन नाश जुयावनीपिं मनू, इंग:, पशुत व घिसय् जुया जुइपिं जन्तुतयगु मूर्तियात पुजा यात।*

24 इमिसं थथे याना जूगुलि परमेश्वरं इमित बांमला:गु मभिंगु जक याना जुइगुलिइ हे त्व:तादिल, ताकि इमिसं थ:म्हं थ:गु म्हयात क्वह्यंकेमा।

25 परमेश्वरयागु सत्ययात इमिसं मखुगु खँनापं हिला: सृष्टि यानादीम्ह परमेश्वरयात मानय् मयासें वय्कलं सृष्टि यानात:पिन्त पुजा व सेवा यानाच्चन। परमेश्वर न्ह्याबलें त:धनेमा। आमेन।

26 इमिसं थथे याना जूगुलि परमेश्वरं इमित मभिंगु बांमला:गु हे जक याना जुइत त्व:तादिल। उकिं इमि मिसातय्सं थ: भा:तपिं नाप घनेगु त्व:ता: मिसात नाप हे व्यभिचार याना जुल।

27 अथे हे मिजंत नं मिसात नाप घनेगु त्व:ता: मिजं मिजंत हे व्यभिचार याना जुल। थुकथं मिजंतय्सं मिजंतनाप लज्या चायापुगु ज्याखँ याना जूगुलि इमित पाय्छिगु सजॉय बियादिल।

28 थज्या:पिन्सं परमेश्वरयात क्वह्यंक्गुलि वय्कलं नं इमित दकलय् क्वह्यंगु मन व मभिंगु बांमला:गु बिचालय् हे त्व:तादिल।

29 थज्या:पिं मनूतयगु नुग: थज्या:गुलिइ जक जायाच्चनी – पापी ज्या, मभिंगु ज्या, लोभ, मभिंगु इच्छा, नुग: मुइकेगु, मनू स्यायेगु, ल्वापु यायेगु, थगय् यायेगु, हेयका: कायेगु व कर्पिन्त क्वह्यंकेगु,

30 ख्वा: ल्युने कर्पिन्त मभिका: खँ ल्हा: जुइगु, परमेश्वरयात हेला यायेगु, त:धंछुया: कर्पिन्त हेला याना: खँ ल्हायेगु, घमण्डी जुइगु, जि हे ख: त:धंम्ह धका: जुइगु, मभिंगु बांमला:गु जक ज्याखँ यानाजुइगु व मां बौयात मानय् मयायेगु।

31 बुद्धि मद्गुपिं, पत्या: याये बह:मज्जपिं, दया माया याये मस:पिं,

32 थज्या:गु ज्याखँ यानाजुइपिं मनूतयत् परमेश्वरं नरकय् छवयादी धका: वय्क:यागु आज्ञा सीक सीकं हे इमिसं थज्या:गु ज्याखँ जक याना जूगु मखु, थथे मभिंगु ज्याखँ यानाजुइपिनापं छगू हे मन जुयाजुल।

2

परमेश्वरयागु इन्साफ

- 1 कर्पिनिगु निन्दा जक याइपि छिमिसं छुं हे त्वहः तयथाय् मद्दु, छायाधाःसा गुगु दोष छिमिसं मेपिन्त बी, व हे दोष छिमिके नं दु, छायाधाःसा छिमिसं नं व हे ज्या यानाच्चंगु दु।*
- 2 थुकथं ज्याखँ यानाजुइपिं मन्तयत् परमेश्वरं दोषी यानादी धकाः झीसं स्यु।
- 3 अय् मन्त, छिमिसं थुकथं ज्याखँ यानाजुइपिन्त दोष बियाजुइगु? छिमिसं नं इमिसं थें याना जुल धाःसा परमेश्वरं न्याय यानादीबलय् छिमित त्वःतादी धकाः बिचाः यानाच्चनागु ला?
- 4 परमेश्वरया दया मायां छिमिसं पश्चाताप याकी धकाः थुइके मफया, छु छिमिसं वय्कःया दया, सह यायेगु शक्ति व पिपा च्वनादी फुम्हयसित हे हेपय् याये ज्यू ला?
- 5 छिमिसं थःगु छाःगु नुगः व पश्चाताप मयाःगु नुगलं यानाः परमेश्वरया धार्मिक न्याय खने दइगु उगु तंया दिया निति थःगु निति तं मुंका च्वंगु दु।
- 6 मन्तयसं गथे गथे यात अथे अथे हे वय्कलं न्याय यानादी।*
- 7 धैर्यसाथं भिंगु ज्या यानाः प्रशंसा, इज्जत व नाश मजुइगु जीवन मालीपिन्त अनन्त जीवन बियादी।
- 8 ल्वापु यानाजुइपिं, सत्य खँ मानय् मयाइपिं, दुष्ट ज्याखँ यानाजुइपिं मन्तयत् परमेश्वरया क्रोध व तःधंगु तं लाइ।
- 9 मभिगु ज्याखँ यानाजुइपिं सकलें मन्तयत् दकलय् न्हापालाक यहदीतयत् अले यहदीमखुपिन्त आपत व सह याये मफय्क दुःखकष्ट बियादी।
- 10 अथे हे दकलय् न्हापालाक भिंगु ज्याखँ यानाजुइपिं यहदीतयत्, अले यहदीमखुपिन्त सदां दइगु मान, इज्जत व शान्ति बियादी।
- 11 परमेश्वरं ख्वाः स्वयाः न्याय यानादी मखु।*
- 12 व्यवस्था मसीकं पाप याःपिं मन्त नं व्यवस्था मदय्कं हे नाश जुइ। व्यवस्था स्यूपिं यहदीतयसं पाप यात धाःसा इमित व्यवस्थां हे न्याय याइ।
- 13 परमेश्वरया न्ह्यःने व्यवस्था न्यँ जक न्यनीपिं मन्त धर्मी जुइ मखु, व्यवस्थाय् च्वया तः थें याइपिं हे जक धर्मी जुइ।
- 14 यहदीमखुपिन्के व्यवस्था मदुसां इमिसं स्वभावं हे व्यवस्थाकथं म्वानाच्चन। थथे मानय् याःगु हे इमिगु व्यवस्था खः।
- 15 थुकथं हे इमिसं व्यवस्थाया खँ थःपिनिगु नुगलय् च्वयातःगु दु धकाः साक्षी बी। अले थःपिन्सं हे ज्यू मज्यू ल्यइ।
- 16 परमेश्वरं न्याय यानादीबलय् वय्कलं फुक्क मन्तयत् जिं न्यंकाच्चनागु भिंगु खँय् च्वया तः थें ख्रीष्ट येशूपाखें फुक्क मन्तयगु मनय् दुने च्वंगु खँया न्याय यानादी।

व्यवस्था व यहदीत

- 17 छिमिसं “जिपिं यहदी खः” धकाः व्यवस्थाया भलसाय् च्वनाः “परमेश्वरयात म्हस्यु” धकाः धक्कु त्वःता जुल।
- 18 अले “वय्कःया इच्छा स्यु धकाः व व्यवस्थां हे स्यना कयाः ततःधंगु ज्या याना जुल।
- 19 कांपिन्त लँ क्यनाबी फु, खिउँगु थासय् च्वंपिन्त जः बी फु,
- 20 मूर्खतयत् कजय् याये फु” धकाः धयाजुल। हानं “जिपिं मस्तय् गुरु खः, व्यवस्थाया खँ जिमिके दुगुलि सय्के सीके माःगु फुक्क खँ जिमिसं स्यु” धकाः नं धक्कु त्वःता जुल।
- 21 थथे मेपिन्त स्यना जुइ सःपिं छिमिसं थःपिन्सं हे छाया सय्काकाये मफुत? हानं मेपिन्त खुइ मज्यू धकाः न्यंके सःपिं छिमिसं खुयाकाये ज्यू ला?
- 22 व्यभिचार याये मज्यू धकाः धयाजुइपिं नं छिपिं हे, हानं छिमिसं हे व्यभिचार याये ज्यू ला? मूर्ति पुजा याये मज्यू धकाः धयाजुइपिं नं छिपिं हे, छिमिसं हे मूर्ति पुजां कमय् याये ज्यू ला?
- 23 व्यवस्थाय् धक्कु त्वःता जुइपिं छिमिसं हे व्यवस्थाय् च्वयातःगु खँ त्वाथलाः परमेश्वरयात बांमलाके ज्यू ला?
- 24 धर्मशास्त्रयं नं थ्व खँ थथे च्वयातःगु दु – “छिपिं थें ज्याःपिं मन्तयसं यानाः हे खः, यहदीमखुपिन्सं परमेश्वरयागु नां बांमलाकूगु।”*
- 25 छिमिसं व्यवस्था मानय् याःसा छिमिसं म्हय् चिं तय्कूगु नं बां हे लात। व्यवस्थाय् च्वयातःगु खँ फुक्क मानय् याये मफुत धाःसा छिमिसं म्हय् चिं तःगु जूसां चिं मतःगु थें जुइ।
- 26 अय्जुगुलि म्हय् चिं मतःम्ह मनुखं व्यवस्थाय् च्वयातःगु खँ मानय् यात धाःसा व मनुखं म्हय् चिं मतःसां चिं तःगु थें मजुइ ला?
- 27 थथे म्हय् चिं मतःसां व्यवस्था मानय् याःपिं मन्तयसं छिमित दोषी ठहरय् याइ, छायाधाःसा म्हय् चिं तःसां व च्वयातःगु नियम छिमिके दःसां छिमिसं व्यवस्था मानय् मयाः।
- 28 पिनें जक यहदी जुया जूपिं ला यहदी हे मखु। अथे हे पिनें सी दय्कः जक चिं तःपिनिगु चिं धाथेंयागु मखु।
- 29 दुनेनिसें यहदी जुया जूपिं हे जक यहदी खः। अले धाथेंयागु चिं नुगलय् च्वंगु चिं खः। थ्व चिं च्वयातःगु नियमं तःगु मखु, आत्मां तयादीगु खः। थज्याःपिन्त तःधंकीपिं मन्त मखु, बरु परमेश्वर खः।*

* 2:1 २:१ मत्ती ७:१; लूक ६:३७ * 2:6 २:६ भज ६२:१२; हितो २४:१२ * 2:11 २:११ व्य १०:१७ * 2:24 २:२४ यशै ५२:५; इज ३६:२२ * 2:29 २:२९ व्य ३०:६

3

परमेश्वर विश्वास याये बहःम्ह खः

- 1 थथे खः धयागु जूसा यहदीत जुइवं तुं छु फाइदा दतलय? म्हय चिं तःगु छु ज्यालगय् जुल?
- 2 न्ह्याखें नं इमित फाइदाया फाइदा जक दु। दकलय् न्हापालाक यहदीतयत् हे परमेश्वरयागु वचन लः ल्हानातःगु खः।
- 3 इपिं मध्ये सुं यहदीतयसं विश्वास मयात धायेवं छु जुल धकाः? छु इमिसं विश्वास मयात धायेवं परमेश्वर विश्वास यायेबहः मजूम्ह जुइ ला?
- 4 गुबलें नं जुइ फइ मखु। फुक्क मनूत फताहा जूसां परमेश्वर सत्यम्ह हे जुयादी धकाः थथे धर्मशास्त्रय् नं च्वयातःगु दु – “छिं जिगु न्याय यानादीगु पाय्छि जू अले जितः दोषी ठहरय् यानादीगु पाय्छि ताय्के।”☆

5 झीसं यानागु मभिगु ज्यां परमेश्वरया धार्मिकता झन सीदत धाःसा झीसं छु धायेगु? परमेश्वरं तंचायाः झीत सजाँय बियादीवं परमेश्वर मभिंम्ह जुइ ला? (थ्व खँ जिं मनूतयसं थें धयाच्चवनागु दु।)

- 6 थथे जुइ फइ मखु। थथे खःसा परमेश्वरं संसारयात गथे यानाः न्याय यानादी?
- 7 जिगु मभिगु ज्याखं यानाः परमेश्वर सत्यम्ह खः धकाः झन बांलाक सी दइ धाःसा जिं छाय् हानं पापी थें जुयाः इन्साफय् लानाच्चवनेगु?
- 8 गुम्हं गुम्हयसिनं जितः तसकं बांमलाकाः जिं थथे धाल धकाः धाइ – “मभिगु यानाः भिं जुया वइगु खःसा मभिगु जक छाय् मयायेगु?” थज्याःपिं मनूतयसं तःधंगु सजाँय फयेमाली।

धर्मीम्ह सुं हे मदु

9 अयसा यहदीत जुल धकाः झीपिं मेपिं मनूत स्वयाः भिं जुल ला? मखु, झीपिं नं भिपिं मखु। यहदीत व यहदीमखुपिं नं फुक्कं पापयागु पन्जाय् लानाच्चवंगु दु धकाः ला दोष बी हे धुन।

10 धर्मशास्त्रय् नं थथे च्वयातःगु दु –

“सुं हे धर्मीं मदु, अहं, छम्ह हे मदु।

11 परमेश्वरयात सुनानं मथू,
वयकःयात मालाजुइपिं सुं हे मदु।

12 इपिं मखुगु लँय् वने धुंकल,
इपिं स्यनावने धुंकल।

भिगु याइपिं छम्ह हे मदये धुंकल।☆

13 इमिगु कथुप्वाः

दिपया लुखा थें चाः।

इमिसं नवाइगु बिख दुम्ह सर्प न्याःगु थें खः,

इमिगु म्हतुसि सर्पयागु बिख दइ।☆

14 इमिगु म्हतु सराः व मभिगु खं जक
जायाच्चवंगु दु।☆

15 मनूतयत् स्यायेत इमिगु तुति
न्ह्यज्याः।

16 इमिगु लँपुइ दुःखकष्ट व विनाश
जक दु।

17 थज्याःपिन्सं शान्तियागु लँपु
म्हमस्यु।☆

18 इमिके परमेश्वरयागु ग्याःभय
भ्याःभचा हे दइ मखु।”☆

19 आः झीसं थ्व खँ सिल, व्यवस्थाय् च्वया तक्व फुक्कं व्यवस्था पालन याःम्हयसित जक धयातःगु खः। अयजुगुलिं सुनानं छुं धाय्थाय् मदु। जिं हानं धाये – संसारयापिं फुक्कं मनूत परमेश्वरया न्ह्यःने दोषी ठहरय् जुइ धुंकल।

20 व्यवस्थाय् च्वयातःगु नियम पालन यानाः सुं हे मनू धर्मीं जुइ फइ मखु। व्यवस्थां ला पाप छु खः धकाः क्यनाबी।☆

विश्वासं धर्मीं जुइ

☆ 3:4 ३:४ भज ५:१४ ☆ 3:12 ३:१०-१२ भज १४:१-३; ५३:१-३ ☆ 3:13 ३:१३ भज ५:१; १४०:३ ☆ 3:14 ३:१४ भज १०:७ ☆ 3:17 ३:१५-१७
यशै ५:१७-८ ☆ 3:18 ३:१८ भज ३६:१ ☆ 3:20 ३:२० भज १४३:२; गला २:१६

- 21 आः ला व्यवस्था मानय याये म्वायक हे परमेश्वरं फुक्कसितं धर्मी ठहरय यानादी धयागु खँ सी दये धुंकूगु दु। व्यवस्था ब्यूम्ह मोशां व अगमवत्कातयसं नं थथे जुइतिनि धकाः न्हापा हे च्वयातःगु दु।
- 22 येशू ख्रीष्टयात विश्वास याक्वसित परमेश्वरं धर्मी ठहरय यानादी, छायाःसा वयकलं यहदी व यहदीमखुपि धकाः पाकादी मखु।*
- 23 सकसिनं पाप याःगु दु, उकिं इपिं परमेश्वरया महिमां तापाय् धुंकल।
- 24 अयनं परमेश्वर दयादुम्ह जूगुलि वयकलं ख्रीष्टयात छवयाहयाः झीत सितिकं धर्मी यानादिल।
- 25 परमेश्वरं येशू ख्रीष्टयात प्रायश्चितया बलिदान याकाः वयकःयागु हिं वयकःयात विश्वास याक्वसिगु पाप क्षमा यानादिल। वयकलं न्हापा न्हापायापि मन्तयगु पापया सजाँय मब्यूसे सह यानादिल।
- 26 वयकः ख्वाः स्वयाः न्याय यानामदीम्ह परमेश्वर खः धकाः क्यनेत व येशूयात विश्वास याक्वसित धर्मी ठहरय यानादी धकाः क्यनेत वयकलं थथे यानादीगु खः।
- 27 थथे खः धयागु जूसा झीसं छु खँय् तःधंछुइगु? छुं खँय् हे मदु। झी छु खँय् तःधनेगु? व्यवस्था मानय यानागुलि मखु, बरु विश्वास यानागुलि खः।
- 28 व्यवस्था मानय मयासें हे ख्रीष्टयात विश्वास याःम्ह मन्तयत परमेश्वरं धर्मी ठहरय यानादी।
- 29 छु परमेश्वर यहदीतय् जक परमेश्वर खः ला? वयकः यहदीमखुपि मन्तय परमेश्वर मखु ला? वयकः यहदीमखुपि मन्तय नं परमेश्वर खः।
- 30 परमेश्वर छम्ह हे जक जूगुलि वयकलं म्हय् चिं तःपिन्त नं मतःपिन्त नं व हे विश्वासं धर्मी ठहरय यानादी।*
- 31 छु थ्व विश्वासं यानाः व्यवस्था ज्यालगय् मजुल ला? अहं, अथे मखु, बरु झीसं ला व्यवस्थायात इन जक बांलाक मानय यानाच्चनागु जुइ।

4

अब्राहाम विश्वासं धर्मी जूगु

- 1 अथे खःसा झी तापाःबाज्या अब्राहामया बारे छु धायेगु? वयात छु दत?
- 2 थथे अब्राहाम ज्यां यानाः धर्मी जूगु जूसा वं तःधंछुया जूसां जिल। वं थथे मयाःगुलि परमेश्वरलिसे व तःधंछुइगु लँ मदु।
- 3 धर्मशास्त्रय् नं थथे च्वयातःगु दु –
- “अब्राहामं परमप्रभुयात
विश्वास यात।
अले वयकलं वयात धार्मिक मन्तया
ल्याखय् तयादिल।”*
- 4 ज्या याइम्हयसित दइगु ज्याला दान मखु, व ला वयागु कमाइ खः।
- 5 अयनं ज्या यानाः कमय् मयासें पापीतयत् धर्मी ठहरय यानादीम्ह परमेश्वरयात विश्वास याइम्हयसिगु विश्वासं हे वयात धर्मी ठहरय याइ।
- 6 दाऊद जुजुं नं थथे धर्मकर्म मयासें परमेश्वरं धर्मी ठहरय याःम्ह मन्तयात धन्यपि खः धयादिल –
- 7 “इपिं धन्य खः,
सुयागु पाप व मभिंगु ज्या
क्षमा जूगु दु।
- 8 इपिं धन्य खः,
सुयागु पापया ज्यायात
परमप्रभुं दोष मबिल।”*
- 9 थथे दाऊद जुजुं सुवाः ब्यूगु म्हय् चिं तःपिन्त जक खः ला कि मतःपिन्त नं खः? अब्राहामं विश्वास याःगुलि हे धर्मी ठहरय जुल।
- 10 अब्राहामयात गुबलय् धर्मी ठहरय यात लय? म्हय् चिं तये धुंकाः ला कि मतःनिबलय? वयात धर्मी ठहरय याःगु म्हय् चिं तये न्ह्यः हे खः, चिं तये धुंकाः मखु।
- 11 थथे चिं तये न्ह्यः हे विश्वासं यानाः वं धर्मी ठहरय जुइगु छाप अथवा चिं काल। चिं मतःसां धर्मी ठहरय जू धकाः परमेश्वरं धायेका जुइ धुंकापि सकल मन्तय् अबु यायेत वयात थथे यानादीगु खः।*
- 12 अले हानं चिं तये धुंकापि जूसां चिं दु धकाः भरोसा मतसे अब्राहामं चिं तये न्ह्यः याःगु विश्वासया लँपुइ जुइपिनि नं अबु यायेत खः।

विश्वासं हे परमेश्वरया बाचा पूर्वंगु

13 अब्राहामयात व वया सन्तानतयत हे थ्व संसार बियादी धका: बाचा चिनादीगु व्यवस्था मानय या:गुलि मखु बरु विश्वासं धर्मी ठहरय जूगुलि ख:।*

14 व्यवस्था मानय या:गुलि इमित थ्व संसार बियादीगु जूसा विश्वास छति हे ज्यालगय मजुल, अले बाचा चिनादीगु नं सिंति वन।*

15 व्यवस्था मानय याइपिन्सं व्यवस्था फुक्कं मानय याये फइ मखु, उकिं इमिसं सजाँय फयेमाली। अयजुगुलि गन व्यवस्था धयागु हे मद्दु, अन सजाँय धयागु नं फयेमाली मखु।

16 थथे जूगुलि हे वयागु विश्वासं याना: परमेश्वरं नं व नाप बाचा चिनादीगु ख:। अले परमेश्वरं दया माया यानादीगुलि व नाप बाचा चिनादीगु खँ वया फुक्क सन्तानया लागि पक्का जुल। व्यवस्था मानय याना च्वंपिनिगु लागि जक मखु, अब्राहामं थें विश्वास याना च्वंपिनिगु लागि नं, छायाधा:सा झी फुक्कसियां तापा:बाज्या ला अब्राहाम हे ख:।*

17 थ्व हे खँ थथे च्वयात:गु दु – “जिं छन्त यक्व जात जातिया अबु याये धुन।” अब्राहामं विश्वास यानाच्वंमह परमेश्वरं व झी अबु धका: स्यु। परमेश्वरं सीम्हयसित हानं म्वाके फु, अले द हे मद्दुगु चिज नं दयकादी फु।*

18 अब्राहामयात थ्व हे परमेश्वरं – “जिं छन्त यक्व जात जातिया अबु याये धुन” धका: धयादीगु खँ जुइ हे फइ मखु थें च्वंसां वं परमेश्वरयाके भरोसा तथा जूगुलि वयात “छं सन्तान नं नगु थें दइ” धका: धयादी थें तुं व यक्व मन्तय अबु जुल।*

19 वयागु म्ह सी धुंकूम्हयसिगु थें सुकूगना वंसां, छायाधा:सा व थुबलय सछि दँ दइन, अले हानं सारायागु प्वाथय दये फइ थें मच्चंसां व विश्वासं छप्ति हे लिमची।*

20 परमेश्वरं धयादीगु खँय वं विश्वास मयायेगु व संका तक नं यायेगु मया:। परमेश्वरयात त:धंका जूगुलि व विश्वासय झन झन बल्लानावन।

21 छायाधा:सा परमेश्वर थ:म्हं बियादीगु बचं पूर्वकादी फुम्ह ख: धका: वं बांलाक स्यु।

22 उकिं ला ख: नि, विश्वासं याना: वयात धर्मी ठहरय या:गु।

23 वयात धर्मी ठहरय या:गु खँ वयात जक च्वयात:गु मखु, झीत नं ख:।

24 झी प्रभु येशू सी धुंकूसां हानं म्वाका दीम्हयसित विश्वास यानाच्वनागुलि झीत नं धर्मी ठहरय यानादी।

25 झीत पापं छतय यायेत येशूयात स्याकेत ल:ल्हानादिल, अले झीत धर्मी ठहरय यायेत हानं म्वाकादिल।*

5

झीपिं नं विश्वासं धर्मी जूगु ख:

1 थुकथं झीगु विश्वासं झीत धर्मी ठहरय यानाबी धुंकूगुलि झी प्रभु येशू ख्रीष्टयापाखें परमेश्वरलिसे झीपिं मिलय जुइदत।

2 वयकलं झीत विश्वासपाखें परमेश्वरया दया मायाय हयादीगु दु। थौं झीपिं व हे क्षमा बीगु दया मायाय दु। त:धंमह परमेश्वरया महिमाय झीपिं नं च्वने दइतिनि धका: झीसं स्युगुलि झीगु मन लयता:।

3 थुलि जक मखु, दु:खकष्ट जुयाच्वंबलय नं झीपिं लयता:, छायाधा:सा दु:खकष्टं धैर्य व सह यायेगु शक्ति दयकाबी।

4 थथे दु:ख सह यायेफत धा:सा झीगु मन नं बल्लाइ। थथे झीसं परमेश्वरयाके आशा तथाच्वन धा:सा

5 झीत निराश याइ मखु, छायाधा:सा परमेश्वरं झीत पवित्र आत्मा बियादीगु दु। पवित्र आत्मां झीगु नुगलय परमेश्वरयागु माया तथादीगु दु।

6 झीसं थ:म्हं थ:गु मुक्तिया लागि छुं याये मफुबलय ख्रीष्ट पापीतयगु निति पाय्छि इलय सिनादिल।

7 तसकं भिंमह मनूया लागि सुं नं मनु सीत बल्लतल्लं जक न्ह्यचिली। धाथें धायेगु ख:सा अज्या:पिं मनूत तसकं कम हे जक दइ।

8 तर झी पापी जुयाच्वंबलय हे ख्रीष्ट झीगु पलेसाय सिनादीगुलि झीत परमेश्वरं माया यानादीगु दु धका: सी दु।

9 थथे ख्रीष्टयागु हिं झीपिं धर्मी ठहरय जुइ धुंकल धा:सा वयकलं झीत झन गुलि जक अप्व: परमेश्वरयागु तंपाखें बचय याना तइगु जुइ।

10 झीपिं परमेश्वरया शत्रु जुबलय हे वयक:या काय झीगु पलेसाय सिना: झीत वयक: नाप मिलय यानादिल धा:सा वयकलं हे झीत गुलि जक अप्व: बचय याना तइगु जुइ।

11 थुलि जक मखु, झीत परमेश्वर नाप मिलय यानादीम्ह झी प्रभु येशू ख्रीष्टं याना: वयक: नाप झीपिं लयताय खन।

आदम व ख्रीष्ट

12 छम्ह मनुखं याना: थ्व संसारय पाप वल। अले थ्व पापं याना: मनूत सी माल। फुक्क मनूतयसं पाप या:गुलि फुक्क मनूत सी माल।*

13 मनूतयत व्यवस्था हे मब्युनिबलय निसें थ्व संसारय पाप दु। व्यवस्था मद्दुगु जूसा पापयागु ल्या: मतइगु ख:।

* 4:13 ४:१३ उत १७:४-६; २२:१७-१८; गला ३:२९ * 4:14 ४:१४ गला ३:१८ * 4:16 ४:१६ गला ३:७ * 4:17 ४:१७ उत १७:५ * 4:18 ४:१८ उत १५:५ * 4:19 ४:१९ उत १७:१७ * 4:25 ४:२५ यशै ५३:४-५ * 5:12 ५:१२ उत ३:६

14 मन्तयगु पाप आदमं आज्ञा मानय् मयासें याःगु पाप थें मखुसां आदमयागु पालनिसें मोशयागु पालय् तक मन्त सी हे माल। आदम वइतिनिम्ह छम्ह मन् थें च्वम्ह जक खः।

15 परमेश्वरं सिति बियातःगु वरदान व आदमयात बियादीगु सजाँय यक्व हे पाः। छम्ह मनुखं याःगु पापं यक्व मन्त सित धाःसा छम्ह हे मन् येशू ख्रीष्टं यानाः दुगु परमेश्वरयागु दया माया व सिति बियादीगु वरदानं यक्व मन्तयत् बचय् यात।

16 अले हानं सिति बियादीगु वरदान आदमं याःगु पाप थें मखु। छम्ह मनुखं याःगु पापं यानाः यक्व मन्तयत् दोषी ठहरय् यात धाःसा छम्ह मनुखं हःगु उद्धारं नं यक्व मन्तयत् धर्मी ठहरय् यात।

17 यदि छम्ह मनुखं याःगु पापं यानाः मृत्युं राज्य यानाच्चन धाःसा छम्ह मन् येशू ख्रीष्टं यानाः परमेश्वरया तःधंगु दया मायां वयकःया न्ह्यःने धर्मी ठहरय् जुइपिं मन्त मृत्युया राज्यय् च्वनेमाली मखुत।

18 गथे छम्ह मनुखं याःगु पापं यानाः फुक्क मन् दोषी जुल, अथे हे छम्ह मनुखं याःगु धार्मिकताया ज्यां यानाः फुक्क मन्त धर्मी जुल व इमित अनन्त जीवन दत।

19 अले हानं गथे छम्ह मनुखं परमेश्वर मानय् मयाःगुलि यक्व मन्तयत् पापी यात, अथे हे छम्ह मनुखं परमेश्वरयात मानय् याःगुलि यक्व मन्तयत् धर्मी यात।

20 व्यवस्थां यानाः पाप अप्वः दयावल। अयनं गन पाप यक्व दयावल, अन परमेश्वरयागु दया माया इन अप्वः दत।

21 थथे जूगुलि पापं यानाः फुक्क मन्त सीमाः थें तुं परमेश्वरयागु दया मायां धर्मी ठहरय् जुयाः झी प्रभु येशू ख्रीष्टयापाखें मन्तयत् अनन्त जीवन दत।

6

पापपाखें मृत्यु व ख्रीष्टपाखें जीवन

1 थथे खः धयागु जूसा आः झीसं छु धायेगु लय्? परमेश्वरं झीत दया माया अप्वः यायेमा धकाः छु झीसं पाप याना हे च्वनेगु ला?

2 अथे मखु। पापयागु निति झीपिं सीधुंकाः हानं पापय् तुं गथे म्वानाच्चनेगु?

3 झी फुक्कसिनं ख्रीष्ट येशूयागु नामं बप्तिस्मा कयागुलि झीसं बप्तिस्मा कयाबलय् झीपिं नं वयकः थें तुं सी धुंकल धकाः छिमिसं मस्यु ला?

4 थुकथं झीसं बप्तिस्मा कयाबलय् झीपिं नं वयकः थें तुं सी धुंकुगुलि वयकः नाप झीत नं थुने धुंकल। थथे सीधुंकाः ख्रीष्टयात परमेश्वर बाःयागु अजू चाइपुगु शक्तिं म्वाकादीगुलि झीपिं नं न्हगु जीवनया पहलं म्वानाच्चनेमा।*

5 वयकः सी थें झीपिं नं सी धुंकल धयागु खःसा वयकः सीम्हं म्वाना वः थें झीपिं नं सीसां म्वाना वइतिनि।

6 झीगु पापी जीवन नाश जुयावनेमा धकाः झीगु पुलांगु जीवन वयकःलिसें कूसय् यख्खाना बी धुन धकाः झीसं स्यु। अयजूगुलि आः झीसं पापी ज्याखँ याना जुइ जि हे मज्यु।

7 सी धुंकुम्ह मन् पापं मुक्त जूगु दु।

8 थुकथं ख्रीष्टलिसे झीपिं सी धुंकल धाःसा वयकःनापं च्वने दइगु विश्वास झीके दु।

9 सिनाः हानं म्वानादी धुंकुम्ह ख्रीष्ट गुबलें हे सी मखुत धकाः झीसं स्यु। मृत्युं वयकःयात गुबलें हे नं बुके फइ मखुत।

10 फुक्कसिगु पापयागु निति वयकः छक्कलं सिनादिल। आः धाःसा वयकः परमेश्वरया लागि हे म्वानादी।

11 थथे जूगुलि छिपिं नं पापयागु निति सिनाः ख्रीष्ट येशू यानाः परमेश्वरया लागि म्वाय् दत धकाः लुमंका च्वँ।

12 अयजूगुलि छिमिसं सी मानिगु शरीरयागु निति पापी ज्या याना जुइ मते। छिमिसं शरीरयात यःथें याना जुइ मजिल।

13 शरीरय् च्वंगु छुनं म्हब्बयात छिमिसं पापी ज्या यायेगु ज्याभः याये मते। सिनाः हानं म्वाके धुंकुपिं मन्त जूगुलि छिपिं थथःम्ह हे परमेश्वरं धाःथें मानय् जुयाच्चनेमाः। अले छिमिगु शरीरया म्हब्बत भिंगु ज्याखँ यायेगु ज्याभःकथं परमेश्वरयात देछाया ब्यु।

14 पापयागु अधीनय् छिपिं च्वनेमाली मखुत, छायाधःसा छिपिं व्यवस्थाया अधीनय् च्वनेमाःगु मन्त, बरु परमेश्वरयागु दया मायां म्वानाच्चपिं खः।

15 थथे खः धयागु जूसा आः छु यायेगु लय्? झीत परमेश्वरं दया माया यानादीगुलि झीपिं व्यवस्थां धाःथें च्वनेम्वाः धकाः झीसं पाप यानाजुइगु ला? अहं, थथे ला ख हे मखु।

16 दासतयसं मालिकयात मानय् याःथें छिमिसं सुयात मानय् यात छिपिं वया हे दास जुइ, नरकय् यंकीगु पापयात मानय् याःगु छाये मजुइमा, अथवा परमेश्वरया न्ह्यःने धर्मी ठहरय् जुइत मानय् याःगु छाये मजुइमा, छुं पाइ मखु।

17 छिमिसं दनुगलनिसें छिमित स्यना थकूगु तःधंगु खँयात मानय् याःगुलि न्हापा थें छिपिं आः पापया दास मखुत। उकिं परमेश्वरयागु जय जुइमा।

18 छिमित पापयागु पन्जां त्वःतका बी धुंकुगुलि छिपिं परमेश्वरया दास जुल।

19 छिमिसं बांलाक थुइके थाकुइ धकाः जिं मन्तयसं थें धयाच्चनागु खः। न्हापा छकः छिमिसं पापी ज्याखँ जक यायेगुलि अप्वः मन तया जुइ धुंक् थें आः भिंगु ज्याखँय् अप्वः मन तया जु। आः पवित्र जुइत छिमिगु जीवन परमेश्वरया निति लःल्हानाब्यु।

- 20 छिपि पापयागु दास जुयाच्चंबलय् धार्मिकतापाखें स्वतन्त्र खः।
 21 न्हापा लज्या चायापुगु ज्या जक याना जुयाबलय् छिमित छु इनाम दत? थथे लज्या चायेमाःगु ज्याखँ यानाजुइपि मनूत लिपा नरकय् वनी।
 22 आः धाःसा छिमित पापं त्वःतका बी धुंकूगुलि छिपि परमेश्वरया दास जुल। थथे छिमिसं वयकःयात यःथें जक याःगु पलेसाय् छिमित अनन्त जीवन दइ।
 23 पापया ज्याला मृत्यु खः। परमेश्वरं सितिकं बियादीगु वरदान झी प्रभु येशू ख्रीष्टयाके अनन्त जीवन खः।

7

ब्याहाया उपमा

- 1 यःपि दाजुकिजापि, जिं व्यवस्था सःपि मनूत नाप नवानाचवनागु खः धकाः छिमिसं थुइकि। छिमिसं मस्यू ला? म्वाना च्वंतले जक मनूत व्यवस्थां धाःथें च्वनेमाः।
 2 बियाछवये धुंकूम्ह मिसाया भाःत मसीतले व मिसां भाःतयात त्वःते मज्यू धकाः व्यवस्थां धाःगु खँ मानय् याये हे माः। अयनं भाःत सित धाःसा व्यवस्थां भाःतयात त्वःते मज्यू धकाः धाःगु आज्ञा मानय् याये म्वाः।
 3 भाःत म्वानाच्वंबलय् हे मेम्ह मनूनापं ब्याहा याःसा वयात स्यंम्ह मिसा धकाः धाइ। भाःत सीधुंकाः व व्यवस्थापाखें मुक्त जुइ। मेम्हलिसे ब्याहा याःसां स्यंम्ह मिसा धकाः धाइ मखु।
 4 अथे हे छिपि नं ख्रीष्टनापं सी धुंकूगुलि आः व्यवस्थायागु अधीनय् च्वनेमाःगु मन्त। उकिं दाजुकिजापि, झीसं परमेश्वरया निंति यक्व फल सय्केत सिनाः म्वाना झाय्यादीम्ह ख्रीष्टनाप मिलय् जुयाच्वनेमाः।
 5 न्हापा झीपिं मनू स्वभावया पापं जाःगु इच्छा कथं म्वाना च्वनापिं खः। उबलय् व्यवस्थां झीगु इच्छायात क्वत्यला तःगुलि झीत पाप याकेबिल। थ्व फुक्क ज्या मृत्युयागु लँपु जक खः।
 6 आः झीपिं व्यवस्थायागु अधीनय् च्वनेमाःगु मन्त। झीत चिनातःगु व्यवस्थाया निंति झीपिं सी धुन। अयज्जुगुलि न्हापा थें व्यवस्थाया अधीनय् च्वनेमाःगु मन्त, बरु आबंलि ख्रीष्टयागु आत्मां धाःथें झीसं परमेश्वरयागु सेवा यायेमाः।

व्यवस्था व पाप

- 7 अयसा झीसं आः छु धायेगु? छु व्यवस्था पाप खः ला? थ्व ला जुइ हे फइ मखु। अयनं व्यवस्था मदुगु जूसा जिं पाप म्हसीके फइ मखुगु। व्यवस्थायागु सफुलिइ “छं लोभ याये मते” धकाः च्वयामतःगु जूसा जिं लोभ छु खः धयागु हे सी मखुगु।
 8 थ्व हे आज्ञायागु ग्वाहालि कयाः पापं जितः लोभ याये सय्का बिल। व्यवस्था मदुगु जूसा पाप नं दइ मखुगु।
 9 जि छकः ला व्यवस्था मसीकं म्वानाच्वने धुंकूम्ह मनू खः। गुबलय् आज्ञा सिल अबलय् पाप म्वात।
 10 अले जि सित। जीवन बी धकाः धाःगु आज्ञा ला जितः स्याना छवइम्ह जुल।
 11 पापं आज्ञायागु ग्वाहालि कयाः जितः झंगः लात। थुकथं जितः स्यानाबिल।
 12 अयज्जुगुलि व्यवस्था पवित्रगु खः। अले आज्ञा नं पवित्र, धर्मी व भिगु खः।
 13 अयसा थज्याःगु भिगुलि हे जितः स्यानाबिल ला? थथे ला गुब्बं नं मजुइमा। पापं यानाः दुनें दुनें मभिं जुयाः जितः स्याःगुलि जिं पापयात म्हसीके फत। अले हानं आज्ञां यानाः नं पाप झन ग्यानापुसे च्वन।

मनूया निगू स्वभाव

- 14 व्यवस्था आत्मिक खः धकाः झीसं स्यू। जि धाःसा आत्मिक मखु अयनं पापया ल्हातय् मियातःम्ह मनू जि हे खः।
 15 जिं यानाचवनागु ज्या जिं हे मथु, छायाधाःसा जितः छु यः व जिं मयाना, बरु जितः मयःगु छु खः व हे जक यानाचवना।
 16 थुकथं जिं जितः मयःगु ज्या यात धाःसा जिं व्यवस्था भिं जू धकाः मानय् याये।
 17 अयज्जुगुलि थज्याःगु ज्या याइम्ह जि मखु, बरु जिके च्वंम्ह पाप खः।
 18 जिगु मनय् छुं नं भिगु खं थाय् मकाः धकाः जिं सिल। मनं भिगु याये मास्ति वःसां जिं याये मफु।
 19 थुकथं जिं याये मास्ति वःगु भिगु ज्या याये मफु, बरु याये मास्ति मवःगु मभिंगु ज्या जक यानाचवना।
 20 थथे जितः मयःगु हे जक याना जुल धाःसा थथे याइम्ह जि मखु, बरु जिके दुनें च्वंम्ह पाप खः।
 21 जिं भिगु ज्या यायेत्यनाबलय् हे, मभिंगु ज्या याकिम्ह जिगु न्ह्यःने च्वंवइ धकाः जिं स्यू।
 22 परमेश्वरयागु व्यवस्था दुनुगलनिसें मानय् यानाच्वने दुसा जि लयताया।
 23 जिगु म्हायागु व्यवस्था व मनयागु व्यवस्थाया दथुइ ल्वापु जुयाच्वंगु जिं चा। थुकथं पापयागु व्यवस्थां जितः त्याकाः चिनातल।
 24 जि ला तसकं हे आपतय् लानाच्वन। थज्याःगु सी मालिगु ज्याखँ यानाचवनागु जिगु म्हायात सुनां बचय् याइ?
 25 झी प्रभु येशू ख्रीष्टयापाखें परमेश्वरयात सुभाय्। छायाधाःसा जिगु मनं ला परमेश्वरयागु व्यवस्था हे मानय् याः। अयनं जिगु म्हां धाःसा पापया दास जुयाः सेवा यानाच्वन।

8

ख्रीष्टपाखें न्हगु जीवन

- 1 अयजुगुलि ख्रीष्ट येशू नाप मिलय जुयाचवंपि दोषी जुइ मखु।
- 2 आ: ला झीत येशू ख्रीष्टपाखें न्हगु जीवन बियादीम्ह परमेश्वरया आत्मां पाप व मृत्युयागु व्यवस्थां मुक्त यानादीगु दु।
- 3 झीपि बमला:बलय व्यवस्थां यायेमा:गु ज्या याये मफुगुलि परमेश्वरं थ:काय्यात छवयाहयादिल। वयक: झीपि थें तुं मनू जुया: झीगु पाप सिला छवयेत बलिदान जुयादिल। थथे याना: वयकलं झीगु शरीरय पापयागु दोष क्यनादिल।
- 4 अयजुगुलि व्यवस्थां धा:गु खें पूवनेमा झीपि मनूतयगु ज्याखं धा:थें यायेत मखु, बरु पवित्र आत्मां धा:थें यानाजुइपि ख:।
- 5 शरीरयात य:थें यानाजुइपि मनूतयसं शरीरयागु ज्याखेंय हे मन तया जुइ। आत्मायात य:थें यानाजुइपि मनूतयसं आत्मायागु ज्याखेंय हे मन तया जुइ।
- 6 शरीरयात य:थें यानाजुइपि मनूत सी। पवित्र आत्मायात य:थें यानाजुइपि मनूतयत न्हगु जीवन व शान्ति दइ।
- 7 शरीरयात य:थें यानाजुइपि परमेश्वरया शत्रु ख:, छाया:सा थज्या:पि मनूतयसं परमेश्वरयागु व्यवस्था मानय याइ मखु, अले हानं मानय याये फइ नं मखु।
- 8 शरीरयात य:थें यानाजुइपि मनूतयसं परमेश्वरयात लयतायके फइ मखु।
- 9 धाथें परमेश्वरयागु आत्मा छिमिके दु धयागु जूसा शरीरयात य:थें यानाजुइपि मखु, बरु आत्मायात य:थें यानाजुइपि छिपि खत, अले ख्रीष्टयागु आत्मा मदुम्ह मनू ख्रीष्टयाम्ह मनू जुइ फइ मखु।
- 10 ख्रीष्ट छिमिके च्वनादीगु दुसा पापं याना: छिमिगु शरीर सी धुंकसां परमेश्वरया न्ह्य:ने धर्मी ठहरय जूगुलि छिमिगु आत्मा म्वानाचवनी।
- 11 सी धुंकुम्ह येशूयात म्वाकादीम्ह परमेश्वरया आत्मा छिमिके दुसा ख्रीष्ट येशूयात सीगुपाखें म्वाकादीम्हयसिनं छिमिगु सीमा:गु शरीरयात नं म्वाकादी।*
- 12 अयजुगुलि य:पि दाजुकिजापि, झीसं शरीरयात य:थें याना जुइत म्वाना च्वनेमा:गु मन्त।
- 13 छिमिसं शरीरयात य:थें याना जुया च्वंसा छिपि सी। शरीरयात य:थें याना मजुसे बरु परमेश्वरया आत्मायात य:थें याना जूसा छिपि म्वाइ। अथे याना जूसा आत्मां छिमिगु यथेंज्या:गु चालचलन त्व:तकादी।
- 14 थुकथं परमेश्वरया आत्मायात य:थें यानाजुइपि मनूत फुक्कं परमेश्वरया सन्तान ख:।
- 15 थथे ख: धयागु जूसा परमेश्वरया न्ह्य:ने दास थें ग्याना च्वनेमा:गु मन्त, बरु काय जुइगु आत्मा झीत बियादीगुलि झीपि वयक:या सन्तान ख: धका: झीसं धाये दत। थथे झीसं “अब्बा, बा:” धका: धाये दत।*
- 16 झीगु आत्मानाप मिलय जुया: परमेश्वरयागु आत्मां झीपि परमेश्वरया सन्तान ख: धका: साक्षी बी।
- 17 थथे झीपि परमेश्वरया सन्तान ख:सा झीपि हक दुपि नं जुल। परमेश्वरया हक दुपि व ख्रीष्टनापं पूरा हक दुपि झीपि नं खत। वयक: नाप दु:ख सिल धा:सा झीपि नं वयक:नापं तुं त:धनी।*

लिपा दइगु महिमा

- 18 जिं स्वयबलय थौकन्हय झीत जुयाचवंगु दु:खकष्ट ला लिपा झीत दइ तिनिगु सुख नाप दाना स्वयेबलय छुं हे मखु।
- 19 फुक्क सृष्टि परमेश्वरं थ: सन्तानतयत क्यनेगु दिं स्वयेत आयबुया चवंगु दु।
- 20 छाया:सा सृष्टि ज्यालगय मजुइ धुंकल। थव खें सृष्टिया इच्छां जगु मखु, बरु परमेश्वरं हे थथे यानादीगु ख:।*
- 21 सृष्टि थ: हे नं स्यनेगुपाखें बचय जुया: लिपा परमेश्वरया सन्तानलिसें त:धनी तिनि धयागु आशा दु।
- 22 आ: तक फुक्क सृष्टि मचाबू ब्यथा जू थें दु:खकष्ट सी मालाचवंगु दु धयागु खें झीसं स्यु।
- 23 सृष्टि जक मखु, झीपि नं आत्माया न्हापांयागु फल दुपि झीपि थ:पि हे नं परमेश्वरया लहिनात:पि सन्तान थें जुया: उद्धारया निंति आयबुयाचवना।*
- 24 थव हे आशा यानाचवनेत ला ख: नि, झीत अनन्त जीवन बियादीगु। खनेदुगु आशा ला आशा हे मखु। खने दुगुयागु सुनानं आशा याइ ला?
- 25 झीसं खंके मफुगु आशा यानागु ख: धयागु जूसा थव आशाय संका मयासें, अले हथाय मचासे झीसं पियाचवनेमा:।
- 26 गथे याना: प्रार्थना यायेमा: धका: झीसं मस्यगुलि व झीगु विश्वास बमला:गुलि पवित्र आत्मां झीत ग्वाहालि यानादी। थथे पवित्र आत्मा थ:म्हयसिनं हे माक्व खें धया: झीगु निंति बिनति यानादी।
- 27 मनूतयगु मन सीके फुम्ह परमेश्वरं पवित्र आत्मायागु खें नं स्यु। वयक:यात गथे यइ अथे आत्मां नं विश्वासीतयगु निंति परमेश्वरयात बिनति यानादी।
- 28 परमेश्वरयात माया याइपि, अले वयकलं थ:गु इच्छा पूर्वकेत ल्ययात:पिन्त दक्व ज्या मिलय याना: भिं जुइकथं हे वयकलं ज्या यानादी धका: झीसं स्यु।

* 8:11 ८:११ १ कोर ३:१६ * 8:15 ८:१५ मर्क १४:३६; गला ४:६ * 8:17 ८:१५-१७ गला ४:५-७ * 8:20 ८:२० उत ३:१७-१९ * 8:23 ८:२३ २ कोर ५:२-४

29 परमेश्वरं न्हापांनिसैं म्हस्युपिन्त वय्कःया काय् थें यानादीत न्हापांनिसैं हे ल्यया तयादिल। वय्कः यक्व किजापि मध्ये जेठाम्ह जुइमा धकाः थुकथं यानादीगु खः।

30 वय्कलं न्हापांनिसैं ल्ययातःपिन्त सःता नं दिल। थथे वय्कलं सःतादीपिन्त धर्मी ठहरय् यानादिल। थुकथं वय्कलं धर्मी ठहरय् याःपिन्त तःधं नं यानादिल।

ख्रीष्टयागु माया

31 आः थ्व खँयात झीसं छु धायेगु? परमेश्वर झीनाप दीसा झीनाप ल्वाइपि सु?

32 सुनां थःकाय्यात हे ल्यंका मतसे झी सकसिगु निति स्याकेत बियादीम्ह परमेश्वरं वय्कःया कायपाखें झीत माःगु फुक्कं गथे बियामदी?

33 परमेश्वरं ल्ययातःपिन्त सुनां दोषी याये फइ? धर्मी यानादीम्ह परमेश्वर हे खः धाःसा

34 सुनां इमित दोषी याइ? दोषी यानादीम्ह ला सिनाः म्वानादी धुंकूम्ह ख्रीष्ट येशू हे खः। थ्व हे येशू परमेश्वरया जव ल्हाःपाखे दी। अले वय्कलं झीगु निति परमेश्वरयात बिन्ति यानादी।

35 ख्रीष्टयागु मायां झीत सुनां फाये फइ? छु झीत दुःखकष्ट जुल धकाः, म्वाय् थाकुल धकाः, सास्ती बिल धकाः, नये मखन धकाः, पुनेगु मन्त धकाः, ग्यानपुगु वल धकाः, अले तरवारं पाली धकाः झीसं ख्रीष्टयात त्वःते जिल ला?

36 थ्व हे खँ भजन सफुलिइ नं थथे च्वयातःगु दु –

“अय्न् जिपि छिगु लागि

न्हियान्हिथं सी मालाच्वंगु दु।

स्यायेत हःपिं फैचातयत् थें

जिमित व्यवहार याइगु।”☆

37 अय्न् झीसं दुःखकष्ट सी माःसां झीत माया यानादीम्हयसिनं यानाः झीपिं त्याका वःपिं स्वयाः नं तःधंपिं खः।

38 सुनानं अले छुकिं हे नं परमेश्वरयागु मायां झीत त्वःतके फइ मखु धकाः जिं स्यू। न मृत्युं, न जीवनं, न स्वर्गदूततय्सं, न शैतानया दूततय्सं, न संसारयागु शक्तिं, न थौकन्हय् जुयाच्वंगु खं, न लिपा जुइतिनिगु खं,

39 न च्वय्यागु, न क्वय्यागु, न सृष्टिया छुं नं शक्तिं झीत प्रभु येशू ख्रीष्टयाके दुगु वय्कःया मायां फाये फइ।

9

परमेश्वरं इस्त्राएली जातियात ल्ययादीगु

1 जि ख्रीष्टयाम्ह मनु जूगुलि जिं सत्य खँ ल्हाना च्वना। जिं मखुगु खँ धयाच्वनागु मखु। जिके पवित्र आत्मा दीगुलि जिगु विवेकं थ्व खँ धातथें खः धकाः साक्षी बी।

2 जितः यःपिं इस्त्राएली दाजुकिजापिं खनाः जि तसकं नुगः मछिं अले जिगु नुगः हीसे च्वंगु दु।

3 इमिगु नितिं परमेश्वरयागु सराः फयेमाःसां, अले ख्रीष्टलिसे बायमाःसां बाय,

4 छायाधाःसा इपिं परमेश्वरं ल्ययातःपिं जातियापिं खः। वय्कलं इमित थः हे कायपिं यानाः इमिगु दथुइ च्वनाः वय्कःयागु तःधंगु शक्ति क्यनादिल। इपिं नाप बाचा चिनाः व्यवस्था नं बियादिल। वय्कःया आराधना यायेगु स्यनादिल, अले बचं नं बियादिल।☆

5 ख्रीष्टया तापाःबाज्यापि इमि नं तापाःबाज्यापि खः। ख्रीष्ट थः नं इपिं थें थ्व हे जातय् बूगु खः। वय्कः दक्वसित राज्य यानादीम्ह परमेश्वर खः, वय्कः सदां तःधनेमा। आमेन।

6 यहदी जातयापिन्सं थौं तकं ख्रीष्टयात विश्वास मयाःसां परमेश्वरं बाचा चिनाः धयादीगु वचन सिति वंगु जुइ मखु। छायाधाःसा यहदी जातय् बूपिं सकलें परमेश्वरया मन्त मखु।

7 अथे हे अब्राहामया सन्तान फुक्कं परमेश्वरया सन्तान जुइ मखु। छायाधाःसा “इसहाकयापाखें हे छिमि सन्तान दइ” धकाः परमेश्वरं धयादीगु दु।☆

8 अय्जुगुलि अब्राहामया इच्छां दुपिं सन्तान जुइवं परमेश्वरया सन्तान जुइ मखु। बचंया सन्तान जक परमेश्वरया सन्तान खः।

9 उकिं हे ला खः नि, परमेश्वरं “थ्व हे इलय् थन लिहां वये, उबलय् छिमि कलाः साराया काय् दये धुंकी” धकाः धयादीगु।☆

10 थ्व काय् झी तापाःबाज्या इसहाक खः। वं रिबेकानापं ब्याहा याये धुंकाः वं निम्ह कायपिन्त नापं बुइकल।

11 अले निम्हं काय् बुइ न्ह्यः हे, अले भिंगु मभिंगु ज्याखँ मयाःनिबलय् हे थःत यःथें परमेश्वरं ल्ययादिल।

12 थथे धर्मकर्मकथं मखु, बरू परमेश्वरं ल्ययादीकथं रिबेकायात धयादिल –

“तःधीम्हयसिनं चीधीम्हयसिगु

सेवा याइ।”☆

13 “याकूबयात माया याना,
एसावयात धाःसा मययका।”✠

14 थ्व खँय् झीसं छु धायेफु? थथे धायेवं तुं परमेश्वरं अन्याय यानादी ला? अथे ला गुब्सं नं यानादी मखु।

15 वयक्कलं मोशाय्यात नं थुकथं धयादिल –

“जिं सुयात कृपा याये मास्ति वइ
वयात कृपा याये।

जिं सुयात दया याये मास्ति वइ
वयात दया याये।”✠

16 थुकिं सीदत, थ्व खँ फुक्कं परमेश्वरयागु दयां यानाः जक जूगु खः, मनूया कुतलं व मनूयात यःथें यानाः जूगु मखु।

17 धर्मशास्त्रय् परमेश्वरं फारोयात थथे धयादीगु दु –

“अयन्ं जिगु शक्ति क्यनेत
व पृथ्वीइ न्यंक जिगु नां कायेमा धकाः हे

जिं छन्त म्वाकातयागु खः।”✠

18 अयजूगुलि वयक्कलं दया यानादी मास्ति वःमहयसित दया यानादी। अले सुयागु नुगः छायेके मास्ति वः वयात छायेकादी।

कुमाः व थलबल

19 छिमिसं जितः थथे न्ह्यसः याइ – “अयसा परमेश्वरं झीत छाये दोष बियादीगु लय् सा?” वयक्कःयागु इच्छायात पने फुम्ह सु दु?

20 मनू जुयाः परमेश्वरयात लिसः बीम्ह छ सु खः? जितः छाये थथे दय्का धकाः दय्कातःगु सामानं दय्कूम्हयसित न्ह्यसः याइ ला?✠

21 छु छम्ह कुमाःयात न्हायातःगु चां बुत्ता तयातःगु थल दय्केगु व बुत्ता तया मतःगु थल दय्केगु अधिकार मदु ला?✠

22 परमेश्वरया तं व थःगु शक्ति क्यनादी मास्ति वःसा वयक्कःयात सुनां पने फइ? वयक्कलं थःत हीमी चाय्का च्वंपिं मनूत खनाः नं तंचाया मदिसे सहयाना तुं च्वनादिल।

23 वयक्कलं झीत वयक्कःयागु दया मायायागु धुकू सीके बीत थथे दया माया यानादीगु खः। वयक्कलं झीत न्हापांनिसें थःगु नां तःधंकेत ल्ययादीगु खः।

24 थथे सःतेत ल्ययातःपिं झीपिं हे खः। यहदीत जक मखु, यहदीमखुपिन्त नं वयक्कलं सःतादिल।

25 थ्व हे खँ होशेयागु सफलइ च्वयातःगु दु –

“थः मनू मखुपिन्त

जिं थः मनू याये,

अले माया मयानाम्हयसित

जिं ‘माया याइम्ह’ धकाः धाये।”✠

26 अले

“हानं थथे च्वयातःगु दु –

‘छिपिं थः मनूत मखु’ धकाः

धयातःगु थासय्

‘म्वाःम्ह परमेश्वरया काय्पिं

धकाः इमित धाइ।’ ✠

27 इस्राएलयात कयाः यशैयां थथे धाःगु दु –

“इस्राएलया सन्तान

समुद्रय् च्वंगु फि थें यक्व दुसां

ल्यंदुपिं जक बचय् जुइ,

28 छायेधाःसा प्रभुं याकनं हे

थ्व पृथ्वीयागु न्याय यानादी।”✠

✠ 9:13 १:१३ मला १:२-३ ✠ 9:15 १:१५ प्रस ३३:१९ ✠ 9:17 १:१७ प्रस १:१६ ✠ 9:20 १:२० यशै २९:१६; ४५:१ ✠ 9:21 १:२१ यर १८:१-१०;
२ तिमो २:२०-२१ ✠ 9:25 १:२५ होशे २:२३ ✠ 9:26 १:२६ होशे १:१० ✠ 9:28 १:२७-२८ यशै १०:२२-२३

29 यशैयां हानं थथे धयातःगु दु –
 “दक्व शक्ति दुम्ह परमेश्वरं
 झीत सन्तान ल्यंका मदीगु जूसा
 सदोम व गमोरायागु गति जू थें तुं
 झीगु नं अथे हे गति जुइगु खः।”✧

यहदीतयसं विश्वास मयाःगु
 30 थज्याःगु खँय् झीसं छु धायेगु लय? धर्मी जुइत मस्वःपि यहदीमखुपि मनुत इमिगु विश्वासं यानाः धर्मी जुल।
 31 व्यवस्था मानय् यानाः धर्मी जुइत स्वयाः जूपि यहदीतयसं धाःसा विश्वास मयानाः व व्यवस्था मानय् याये मफयाः धर्मी जुइ मफुत।
 32 थथे जूगु छाय लय? विश्वास यानाः धर्मी जुइत मस्वसे धर्मकर्म जक यानाः धर्मी जुइत स्वःगुलि इपि थथे जूगु खः।
 लुफि हाइगु ल्वहँतय् इपि लुफि हा हे हात।
 33 थथे नं च्वयातःगु दु –
 “जिं सियोनय्
 इमित लुफि हाकेत छगः ल्वहं
 व क्वथलेत छगः ल्वहँधी
 तयाच्चना।
 वय्कःयात विश्वास यानाजुइपिन्सं धाःसा
 गुब्सं लज्या चाय् माली मखु।”✧

10

1 यःपिं दाजुकिजापिं, यहदीत नं बचय् जुइमा धयागु जिगु इच्छा दुगुलि परमेश्वरं इमित बचय् यानादीमा धकाः प्रार्थना यानाच्चवनागु खः।
 2 परमेश्वरयागु निंति इमिके जोश दु जिं थुकिया साक्षी बी। अयनं इमिसं बांलाक थुइका सयकातःगु मदु।
 3 परमेश्वरयागु धार्मिकतायात थुइके सीके मफुगुलि इमिसं थःपिनिगु हे धार्मिकतायात दय्केत स्वल। अयजुगुलि इपिं परमेश्वरयागु धार्मिकताया अधीनय् मच्चं।
 4 ख्रीष्टं हे व्यवस्था पूर्वका दीगुलि वय्कःयात हे विश्वास यानाः मनुत धर्मी जुइ।
 सकसितं दइगु उद्धार
 5 मोशां थथे च्वया थकूगु दु – “व्यवस्था मानय् यानाः धर्मी जुइत स्वइम्ह मनु व्यवस्थां हे म्वाइ।”✧
 6 ख्रीष्टयात विश्वास याना हे जक मनुत परमेश्वरया न्हाःने धर्मी ठहरय् जुइ। अयजुगुलि विश्वासं धर्मी ठहरय् जूपि छिमिसं थथे मतिइ तये मते – “ख्रीष्टयात क्वत हयेत स्वर्गय् सु वनी?”
 7 हानं “सीम्ह ख्रीष्टयात म्वाका हयेत पातालय् सु क्वहां वनी?” धकाः नं मतिइ तये मते।
 8 परमेश्वरयागु वचन छिमिगु न्हाःने हे दु, छिमिगु म्हुतुइ व नुगलय् दु। जिमिसं न्यंकागु भिगु खँ हे थ्व विश्वासयागु खः।✧
 9 येशु हे प्रभु खः धकाः छिमिगु म्हुतुं धाल धाःसा व सीम्ह येशुयात परमेश्वरं म्वाकादीगु खः धकाः विश्वास याःसा छिमिगु उद्धार जुइ।
 10 मनुतयसं नुगलनिसें विश्वास याःसा धर्मी जुइ, अले म्हुतुं स्वीकार याःसा उद्धार जुइ।
 11 वय्कःयात विश्वास याइपिं सुनानं लज्या चाय् माली मखु धकाः न्हापां हे धर्मशास्त्रय् च्वयातःगु दु।✧
 12 वय्कःयात विश्वास याइपिन्त यहदीत व यहदीमखुपि धकाः पाकी मखु, छायाःसा वय्कः सकसियां प्रभु खः। अले थ्व हे प्रभु वय्कःयागु नां काक्वसित यक्व आशिष बियादी।
 13 थुकथं प्रभुयागु नां काइपिं सकसिगु उद्धार जुइ।✧
 14 अयसा वय्कःयात विश्वास या हे मयाःपिन्सं गथे यानाः वय्कःयागु नां काये फइ? अले वय्कःयागु खँ गुबले हे मन्यपिन्सं गथे यानाः विश्वास याये फइ? सुनानं मधाय्कं इमिसं गथे यानाः न्यनी?
 15 मछवय्कं गथे यानाः मनुतयसं न्यंकः वनी? यशैयायागु सफुलिइ थथे च्वयातःगु दु –
 “भिगु खँ न्यंक वःपिं मनुत
 वयाच्चंगु गुलि बांलाः।”✧

16 अयनं यहदीत फुक्कसिनं भिगु खँय् न्हायपं मब्युनि। थ्व हे खँ यशैयां नं च्वया थकल – “प्रभु, जिमिसं न्यंकागु खँय् सुनां विश्वास याःगु दु?”✧

✧ 9:29 ९:२९ यशै १:९ ✧ 9:33 ९:३३ यशै ८:१४; २८:१६ ✧ 10:5 १०:५ लेवी १८:५ ✧ 10:8 १०:६-८ व्य ३०:१२-१४ ✧ 10:11 १०:११ यशै २८:१६ ✧ 10:13 १०:१३ योए २:३२ ✧ 10:15 १०:१५ यशै ५२:७ ✧ 10:16 १०:१६ यशै ५३:१

17 अथे जगुलि विश्वास न्यना: दइ, अले न्यनेगु खँ खीष्टयागु वचनं वइ।

18 अयनं जिं न्ह्यस: याये – छु इमित त्वह: तयेगु लँ दु ला? छु इमिसं गुबलें हे मन्यंनि ला?

“धात्थे धायेगु ख:सा

इमिगु सुचं संसार न्यंक

न्यनाच्चंगु दु।

अले संसारया कुंकुलामय् थ्यंक

ताये दयाच्चंगु दु।”☆

19 जिं हानं धाये – अयसा छु इस्राएलीतयसं थ्व खँ थुइके मफुत ला? थु ला थू, अयनं वास्ता मया:, छाया:सा दकलय् न्हापां मोशां थथे धया थकल –

“जिं नं थ: मखुपि मनूतपाखें

इमिगु नुग: मुइके,

छगू मूर्ख जातियापाखें

इमित तं चायके।”☆

20 यशैयां अज्ज मग्यासे धाल –

“जित: माला मस्व:पिन्सं

जित: लुइकल।

जित: न्यनेकने मया:पिन्त

जिं हे जि सु ख: धका:

क्यनाबिया।”☆

21 इस्राएलीतयत् धा:सा परमेश्वरं थथे धा:गु दु –

“धयागु खँ मानय् मजुइपि

व मखुगु जक यानाजुइपि

अतेरि मनूतयत् न्हिच्छि जिं ल्हा:

व्वयकाच्चनागु दु।”☆

11

इस्राएलीतयत् परमेश्वरं दया माया यानादीगु

1 अथे जूसा जिं धाये – परमेश्वरं वयक:या मनूतयत् त्व:तादी धुंकल ला? थथे मखु। जि थ: हे नं अब्राहामया सन्तान, बेन्यामीन कुलयाम्ह छम्ह इस्राएली ख:।☆

2 न्हापानिसें ल्ययात:पिं वयक:या मनूतयत् परमेश्वरं त्व:तादीगु मदुनि। एलियायागु खँ धर्मशास्त्रय् च्वयात:गु छिमिसं मस्यू ला? इस्राएलीतयत् मभिका: एलियां परमेश्वरयात थथे बिन्ति यात –

3 “प्रभु, छिकपिनि अगमवत्कातयत् इमिसं स्याये धुंकल। बलि बिया: होम यायेगु छिकपिनिगु थाय् नं इमिसं थुनाछवये धुंकल। आ: जि याक:चा हे जक ल्यंदनि, जित: नं इमिसं स्यायेत स्वयाच्चन।”☆

4 परमेश्वरं वयात छु लिस: बियादिल? “बालघ:यात पुजा मयाइपि न्हयद्व: मनूतयत् जिं ल्यंकातयागु दु।”☆

5 थौं तक नं परमेश्वरयागु दया मायां ल्ययादीपिं ल्यंदनिपिं गुलि गुलि इस्राएलीत दनि।

6 थथे दया मायां जगू ख:, ज्यां मखु, मखुसा दया माया दया माया हे जुइ मखु।

7 अले छु जुल लय? इस्राएलीतयसं छु कायेत कुत: यानाच्चंगु ख: व काये मफुत। ल्यया त:पिन्सं धा:सा काये खन। मेपिन्सं परमेश्वरया खँ मन्यंसे अतेरि जुयाच्चन।

8 थ्व खँ थथे च्वयात:गु दु –

“परमेश्वरं इमित थुइके मफइगु

आत्मा,

खनी मखुगु मिखा व ताइ मखुगु

न्हायपं,

थौं तक नं बियात:गु दु।”☆

☆ 10:18 १०:१८ भज १९:४ ☆ 10:19 १०:१९ व्य ३२:२१ ☆ 10:20 १०:२० यशै ६५:१ ☆ 10:21 १०:२१ यशै ६५:२ ☆ 11:1 ११:१ फिलि ३:५

☆ 11:3 ११:३ १ राज १९:१०-१४ ☆ 11:4 ११:४ १ राज १९:१८ ☆ 11:8 ११:८ व्य २९:४; यशै २९:१०

- 9 दाऊद जुजुं नं थथे धया थकल –
 “इमिगु भवजं इमित नाश यायेमा,
 इमिगु पवित्र भवय् इमिगु निति
 स्वःतिपाँय् जुइमा।*
 10 इमिगु मिखा कां जुइमा,
 इमिगु दुगःक्वँय् चाःतुइमा।”

11 अयजूगुलि जिं धाये – छु यहदीत नाश हे जुइक लुफि हानाः क्वदले धुंकल ला? अहं, अथे मखु, बरु इमिसं पाप याःगुलि इमित नुगः मुइके बीत यहदीमखुपिन्थाय मुक्ति वल।

12 थुकथं इमिसं पाप याःगुलि संसारयात यक्व हे भिन, अथे हे इपिं स्यनाः यहदीमखुपिन्त यक्व आशिष दत धाःसा इन इस्त्राएलीत फुक्कसिनं विश्वास याइबलय् गुलि जक भिनिगु जुइ।

यहदीमखुपिन्त मुक्ति

- 13 आः जिं यहदीमखुपिन्त धयाच्चना। जितः यहदीमखुपिनि प्रेरित यानाः इमिथाय् छवयादीगुलि जिं थ्व ज्या यात तःधके।
 14 थुकथं जिमि यहदी दाजुकिजापिं मध्ये गुम्हं गुम्हयसित बचय् यायेत जिं इमित नुगः मुइके बी।
 15 छाय्धाःसा इमिसं इन्कार यानाः हे ला संसारयापिं मनूत परमेश्वर नाप मिलय् जुल धाःसा, इन इमित थः हे नाल धाःसा सीपिन्त म्वाकेगु ति मग्यनी ला?
 16 छाय्हेःगु छकुचा जक छवचुं पवित्र जूसां न्हायातःगु छवचुं छवारां पवित्र जुइ। अथे हे सिमाया हा पवित्र जूसा कचामचा नं पवित्र जुइ।
 17 अथे हे गुलि कचात त्वधुला वं थें यहदीत नं गुम्हं गुम्हं परमेश्वरयात त्वःताः वन। छिपिं यहदीमखुपिं धाःसा जंगली जैतूनमा लिसे कचा स्वाःथें स्वाये धुंकल। उकिं जैतूनमायागु हा व रस छिमिसं नं काये खन।
 18 अयजूगुलि छिपिं स्वाना तःपिं कचा जक जूगुलि तःधंछुइ मते। तःधंछुइत छिमिसं थ्व खँ लुमंकी– हायात नका तइपिं छिपिं मखु, बरु छिमित नका तइम्ह हा खः।
 19 थथे “जिपिं स्वायेत ला कचा त्वधुला वंगु खः नि” धकाः छिमिसं धायेफु।
 20 थ्व खँ ला सत्य खः। इमिसं विश्वास यानाच्चने मफुगुलि हे इपिं थथे त्वधुला वन, उकिं छिमिसं क्वातुक विश्वास यानाच्चने माल। अयजूगुलि छिपिं तःधंछुइ मते, बरु स्यनावनी ला धकाः ग्याना च्वँ।
 21 परमेश्वरं अथें दयावःगु कचामचायात ला ल्यंका मदी धाःसा छिमित जक ल्यंकादी ला?
 22 थुकथं यानादीम्ह परमेश्वर दया माया यानादीम्ह नं खः, अले सजाँय बियादीम्ह नं खः। स्यना वंपिन्त वयकलं सजाँय बियादी, छिमित धाःसा दया माया यानादी। छिमिसं नं वयकःयागु दया माया मययकाः मच्चँसे वास्ता मयाःसा छिमित नं ध्यनाः छवइ।
 23 इमिसं परमेश्वरयात हानं विश्वास यानाः लिहां वल धाःसा परमेश्वरं आः नं इमित स्वानादी फुनि।
 24 छिपिं यहदीमखुपिं जंगली जैतून सिमाया कचा जुया नं पक्का जैतूनया सिमाय् स्वाये हल। यहदीत धाःसा पक्का जैतूनया कचात थें खः। अथे जूगुलि उकिया त्वधूगु कचात हानं व हे जैतून सिमाय् स्वायेत गुलि अःपुइगु जुइ।

परमेश्वरं सकसितं दया माया यानादी

- 25 दाजुकिजापिं, थ्व गुप्ति खँ थुइकाः छिपिं थथः हे बुद्धिमान जुइगु स्वये मते। गुप्ति खँ थ्व हे खः – गुबलय् तक यहदीमखुपिनिगु ल्याः गाइ मखु अबलय् तक यहदीतयगु मिखा चाली मखु।
 26 थुकथं फुक्क इस्त्राएलीत बचय् जुइ। थथे च्वयातःगु दु –
 “बचय् याइम्ह सियोनं झाइ,
 अले वयकलं याकूबया सन्तानयात
 पापं छुतय् यानादी।*
 27 जिं इमिगु पाप मदयका बीत
 इपिंनापं थथे बाचा चिने।”*

28 छिमिसं भिंगु खँ न्यनाः इपिं परमेश्वरया शत्रु जुल। अयूनं वयकलं इमि तापाःबाज्यापिन्त ल्यया तःगुलि इपिं वयकःया यःपिं खः।

29 छाय्धाःसा वयकलं ल्यय् धुंकूपिन्त त्वःतादी मखु, अले बियादी धुंकूगु वरदान लित कयादी मखु।

30 न्हापा ला छिपिं नं छकः वयकःयात मानय् मयाःपिं खः, आः धाःसा वयकलं छिमित दया माया यानादिल। इमिसं वयकःयात मानय् मयाःगुलि थथे जूगु खः।

- 31 छिमित दया माया याःगुलि इपिं अतेरि जुयाच्चंगु खः। छन्हु इमित नं दया माया यानादी तिनि।
32 वय्कलं फुक्क मनुतयत् हे दया माया यायेत इमित आज्ञा मानय् मयाइपिं यानादिल।

परमेश्वरयागु स्तुति

- 33 अहो! परमेश्वरया धन,
ज्ञान व बुद्धि गुलि तःधं!
वय्कलं यानादीगु न्याय
थुइकां थुइके मफु।
अले वय्कःयागु लँपु
सीकेत तसकं थाकु।✱
- 34 वय्कःयागु मन सीके
फुम्ह सु दु?
वय्कःयात सल्लाह
बी फुम्ह सु दु?✱
- 35 वय्कलं त्यासा पुले माय्क
वय्कःयात ब्यूमह हे सु दु?✱
- 36 फुक्कं परमेश्वरं सृष्टि
यानादीगु खः।
वय्कलं हे यानाः
अले वय्कःयात हे
फुक्क दुगु खः।
वय्कःया हे सदा
जयजय जुयाच्चनेमा!✱
आमेन।

12

परमेश्वरया सेवा

- 1 यःपिं दाजुकिजापिं, थथे परमेश्वरयागु दया मायां यानाः वय्कःयात यय्क, पवित्र जुइक, छिमिगु जीवन वय्कःयात बलिकथं देछाया ब्यु। थथे यायेगु हे दुनुगलंनिसें सेवा यायेगु खः।
2 आवांनिसें थ्व संसारयापिं मनुतयसं याना जू थें छिमिसं याना जुइ मते, बरु मनयात हीकाः न्हपिं मनुत जुयाच्चँ। थुकथं याना जूसा परमेश्वरयागु इच्छा छु खः, अले भिंगु, वय्कःयात यःगु, व छु खँ ठीक जू छिमिसं बांलाक सीके थुइके फइ।
3 परमेश्वरं जितः दया माया यानादीगुलि छिपिं फुक्कसिनं थःत तःधंम्ह धकाः मतिइ तथा जुइ मते धकाः जिं छिमित बिन्ति यानाच्चना। परमेश्वरं छिमित बियादीगु विश्वास गपायधंगु खः उलि हे जक बांलाक बिचाः या।
4 छायाधाःसा मनुया म्ह छगू जूसां उकी यक्व म्हब्व दु। अले फुक्क म्हब्वतयगु ज्या छगू हे जुइ मखु।
5 थथे हे झीपिं नं यक्व दसां ख्रीष्टयागु म्हय् ला छम्ह हे जक खः। अले थीथी म्हब्वत छगू छगू यानाः मिलय् यानातःपिं खः।✱
6 परमेश्वरं झीत दया माया यानाः बियातःगु थीथी वरदानयात झीसं छ्यले माल। अगमवाणी कनेगु वरदान दःसा वं विश्वासं थ्व ज्या यायेमाः।
7 सेवा याइगु वरदान दःसा सेवा हे यायेमाः। स्यनेकने यायेगु वरदान दःसा स्यनेकने हे यायेमाः।
8 अतीं बीगु वरदान दःसा अतीं बीगु हे यायेमाः। बीगु वरदान दःसा दुनुगलंनिसें बीगु यायेमाः। नायः जुइगु वरदान दःसा बुद्धि पुरय् यानाः यायेमाः। कर्पिन्त दया माया यायेगु वरदान दःसा लयतायाः या।✱

धात्थेम्ह विश्वासीं यायेमाःगु खँ

- 9 दुनुगलंनिसें छिमिसं धात्थेगु माया या। मभिगु फुक्कं त्वःताछ्व। छु छु भिंगु खः व हे जक क्वानुक् ज्वनाति।
10 छिपिं विश्वासीं दाजुकिजापिं थःथवय् दुनुगलंनिसें माया याना च्वँ। थःथवय् हनाबना तथा च्वँ।
11 यायेमाःगु ज्याय् अल्ल्ही चाये मते। दुनुगलंनिसें जोश दय्काः प्रभुयात सेवा याना च्वँ।
12 छिमिके तःधंगु आशा दुगुलि लयताया च्वँ। दुःखकष्ट जूसां सहयाना च्वँ। प्रार्थना यायेगु गुबलें त्वःते मते।
13 मगाःमचाःपिं दाजुकिजापिन्त ग्वाहालि या। छँय् पाहां वःपिन्त दुनुगलंनिसें सेवा यायेगु या।
14 छिमित सास्ती ब्यूपिन्त सुवाः ब्यु, इमित सराः बी मते।✱

- 15 लयतायत् च्वंपि नाप छिपिं नं लयता। अले ख्वया च्वंपि नाप छिपिं नं ख्व।
 16 छिपिं फुक्कं मिलय् चले जुयाः च्वनेगु या। तःधंछु जुइ मते, थःत जक यःथें याना जुइ मते, बरु चिधंपि नाप बुला जुइगु बानी त्वःते मते। गुबलें घमण्डी जुइ मते।☆
 17 मभिगुया पलेसा मभिगु हे याये मते, बरु फुक्क मन्तयत् यइपुसे च्वंगु व भिंगु जक याना जु।
 18 फुक्क मन्त नाप फयां फतलय् मिलय् जुयाच्वनेगु कुतः या।
 19 यःपिं दाजुकिजापिं, छिपिं थःपिन्सं हे पलेसा कायेगु स्वये मते, बरु परमेश्वरया तच्चःगु तंमय् त्वःताब्यु। छायाःसा धर्मशास्त्रय् च्वयातःगु दु,
 “बदला कायेगु जिगु ज्या खः,
 जिं इमित सजाँय बी”
 परमप्रभुं धयादी।☆
- 20 धर्मशास्त्रय् च्वया तः थें याना च्वँ –
 “थः शत्रु घांलाःसा
 वयात नयेगु ब्यु,
 अले पित्याःसा
 वयात त्वने ब्यु।
 थथे यात धाःसा
 मछालाः वयागु ख्वाः
 ह्याउँसे च्वनी।”☆
- 21 मभिगुलि छिमित त्याके बी मते, बरु छिमिसं भिंगु यानाः मभिगुयात त्याके फय्कि।

13

- सरकारं धाःथें च्वनेमाः
 तीत ३:१-११; १ पत्र २:१३-१७
- 1 फुक्क मन्त सरकारया अधीनय् च्वनेमाः। परमेश्वरं थुमित अधिकार बियातःगु खः, मेपिन्सं बियातःगु मखु। थौंकन्हय् थुपिं हाकिमतयत् नं परमेश्वरं हे ल्ययादीगु खः।
 2 अय्जुगुलि सुनां अधिकार दुपिं मन्तयगु खँ मानय् याइ मखु, परमेश्वरयात मानय् मयाःगु ति ग्यनी। वय्कलं इमित सजाँय बियादी।
 3 हाकिमत खनाः मभिपिं मन्त जक ग्याइ। भिपिं मन्त ग्याइ मखु। छिपिं हाकिमत खनाः मग्यासे च्वने मास्ति वः ला? अय्सा भिंगु भिंगु ज्या जक याना च्वँ, अले हाकिमतयसं छिमित स्याबास बी।
 4 इपिं छिमित भिंगु यायेत तयातःपिं परमेश्वरया सेवकत खः। अयनं छिमिसं मभिगु ज्या याना जुल धाःसा इपिं खनाः छिपिं ग्याये माली, छायाःसा सुनां म्वाय्कं तरवार घाना वइ मखु। इपिं मभिगु ज्याखँ यानाजुइपिन्त सजाँय बीत तयातःपिं परमेश्वरया सेवकत खः।
 5 थथे जगुलि परमेश्वरया तंपाखें जक बचय् जुइत मखु, थःगु विवेकयागु नितिं नं हाकिमतयसं धाःथें च्वनेमाः।
 6 उकिं हे ला खः नि, छिमिसं कर पुलेमाःगु। हाकिमत फुक्कं थज्याःगु हे ज्या यायेत तयातःपिं परमेश्वरया सेवकत खः।
 7 उकिं इमित पुलेमाःगु फुक्कं पुलाब्यु, कर पुलेमाःपिन्त कर पु, भन्सार पुलेमाःपिन्त भन्सार पु। अथे हे मानय् याये माःपिन्त मानय् या।☆
- छम्हं मेम्हय्सित यायेमाःगु माया
 8 थःथवय माया यायेगु बाहेक सुयाकें छुं त्याये काये मते। मेपिन्त माया याइपिन्सं व्यवस्था पूर्वकी।
 9 व्यवस्थाय् थुकथं धयातःगु दु – व्यभिचार याये मते, सुयातं स्याये मते, खुयाकाये मते, लोभ याये मते। अले मेगु आज्ञा फुक्कं थुकी दुने हे लाः –
 “थः जःलाखःलापिन्त थःत थें
 हे माया या।”☆
- 10 मायां मेपिन्त स्यंकी मखु, उकिं माया यायेगु हे व्यवस्था पूर्वकेगु खः।
 11 छिमिसं थ्व संसारय् गज्याःगु ई वयाच्वंगु दु बांलाक बिचाः याना च्वँ, घनेगु त्वःताः दनेगु ई वये धुंकल। उद्धार कायेगु ई न्हापा झीसं विश्वास यानाबलय् स्वयाः नं न्ह्यःने थ्यने धुंकल।

☆ 12:16 १२:१६ हितो ३:७ ☆ 12:19 १२:१९ व्य ३:२५ ☆ 12:20 १२:२० हितो २५:२१-२२ ☆ 13:7 १३:६-७ मती २२:२१; मर्क १२:१७; लूक २०:२५
 ☆ 13:9 १३:९ प्रस २०:१३-१५, १७; व्य ५:१७-१९; लेवी १९:१८

- 12 चा फुइन, आ: न्हि वइन। उकिं खिउँबलय् यायेगु ज्या त्व:ता: ज:यागु ल्वाभ: ज्वना: तयार जु।
 13 थुकथं झीगु चालचलन जलय् च्वंपिनिगु थें याये माल, उकिं झीसं मोजमज्जा यायेगु, अय्ला: त्वना जुइगु, व्यभिचार यायेगु, ला: ला: थे सना जुइगु, ल्वापु यायेगु, नुग: मुइकेगु त्व:ताछ्वये माल।
 14 थथे मयासें बरु न्ह्यागु या:सां प्रभु येशू ख्रीष्टयात ययक जक याना च्वेँ। थ: य:थेँ जक याना जुइ मते।

14

दाजुकिजापिन्त कुंखिने मते

- 1 विश्वास बमला:निम्ह मनूयात संगतिइ लसकुस या, वयागु खँयात कया: जवा:सवा: याये मते।
 2 विश्वास बल्ला:म्ह मनुखं थ:त य:गु न्ह्यागुं नइ, विश्वास बमला:म्ह मनुखं वाउँचा जक नइ।
 3 अथे न्ह्यागुं नइम्हयसिनं मनइम्हयसित क्वह्यके मते, अथे हे मनइम्हयसिनं नं नइम्हयसित कुंखिने मते। छाय्धा:सा परमेश्वरं इमित थ: मनु दयकादीगु ख:।
 4 मेपिनि च्य:यात न्याय याइम्ह छ सु ख: वं या:गु ज्या बांला: बांमला: धका: वया मालिकं हे न्याय याइ। वं बांला:गु ज्या याये फइ, छाय्धा:सा वया मालिकं वयात लिधंसा बी फु।
 5 गुम्ह गुम्हयसिनं मेमेगु दिनयात स्वया: छन्हुयात त:धं धका: मानय् याइ। गुम्ह गुम्हयसिनं फुक्क दिनयात उत्थेँ ख: धका: मानय् याइ। फुक्कं थथ:म्हं विश्वास यानागु खँय् पक्का जुयाच्वनेमा:।
 6 मेमेगु दिं स्वया: छन्हुयात त:धंकीम्हं प्रभुया निति हे त:धंकी। सुनां नयेनी याइ वं प्रभुया निति नइ, छाय्धा:सा वं परमेश्वरयात सुभाय् बिया: नइ। अथे हे मनइम्हयसिनं प्रभुया निति नइ मखु, अयनं वं नं परमेश्वरयात सुभाय् बी।*
 7 झीपिं सुं नं थ:गु निति म्वानाच्वनागु मखु। अले सुं नं थ:गु निति सी मखु।
 8 झीपिं म्वाना च्वंसा प्रभुयागु निति हे म्वानाच्वनेगु ख:। झीपिं सीसां प्रभुयागु निति हे सीगु ख:। अयजूगुलि सीसां म्वा:सां झीपिं प्रभुया मनुत ख:।
 9 छाय्धा:सा म्वा:पिनि नं सीपिनि नं प्रभु जुइत हे ख्रीष्ट सिना: हानं म्वानादिल।
 10 अयजूगुलि छिपिं वाउँचा जक नइपिन्सं थ: दाजुकिजापिन्त छाय् कुंखिनेगु? छिपिं न्ह्यागुं नइपिन्सं थ: दाजुकिजापिन्त छाय् हेस्यानागु? न्यँ, न्याय यानादीबलय् झीपिं फुक्कं परमेश्वरया न्ह्य:ने च्वने मानि।*
 11 धर्मशास्त्रय् थथे च्वयात:गु दु –
 “प्रभुं धयादिल –
 जिं धात्थेँ धाये –
 फुक्क मनुतयसं
 जिगु न्ह्य:ने पुलि चुइमा:।
 अले हानं फुक्कसिनं
 जि परमेश्वर ख: धका: धायेमा:।”*

- 12 थुकथं झीपिं छम्ह छम्हयसिनं थथ:गु ल्या:चा: परमेश्वरयात बीमा:।

नयेत्वनेगुलिइ सुयातं कुंखिने मते।

- 13 अयजूगुलि झीसं दाजुकिजापिन्त कुंखिनेगु त्व:ताछ्वये माल, अले इमित क्वथलेगु व पापय् लाकेगु ज्या गुब्सं याये मखु धका: झीसं पक्का याये नु।
 14 प्रभु येशूयात विश्वास यानागुलि छुं नं नसा थ: हे अशुद्ध धयागु मदु धका: जिं बांलाक थुइका: सीका तयागु दु। सुनानं थ्व अशुद्ध ख: धका: बिचा: या:सा वयात व अशुद्ध हे जुइ।
 15 छिमिगु नयेत्वनेगुलि याना: दाजुकिजापिनि नुगलय् स्यात धा:सा छिमिसं इमित अज्जं माया याये मफुनि। नयेत्वनेगुलि छिमि दाजुकिजापिन्त स्यंके मते, छाय्धा:सा इमिगु निति हे ख्रीष्ट सिनादिल।
 16 अयजूगुलि छिमित भिगु छु ख: उकियात कर्पिन्सं मभिं धाय्के मते।
 17 परमेश्वरयागु राज्य नयेगु व त्वनेगु जक मखु, बरु पवित्र आत्मां बियादीगु धार्मिकता, शान्ति व आनन्द ख:।
 18 थुकथं ख्रीष्टयागु सेवा यानाजुइम्ह मनूयात परमेश्वरं स्याबास बियादी, अले वं थथे याना जूगु खना: मनुतयसं नं थ्व भिम्ह मनु ख: धका: धाइ।
 19 उकिं छु या:सा शान्ति जुइ, अले फुक्क मिलय् जुया: सकसिगुं भिं जुइगु ख:, व जक यानाजुइगु स्वये माल।
 20 छिमिगु नयेत्वनेगुलि परमेश्वरयागु ज्यायात स्यंके मते। धात्थेँ धायेगु ख:सा फुक्क नसा शुद्ध जू, अयनं सुनानं नयेत्वनेगुलि मेम्ह विश्वासीयात स्यंकल धा:सा वं ट्रूकगु जुइ।
 21 धात्थेँ हे – ला मनयेगु, दाखमघ मत्वनेगु व थ: दाजुकिजापिं लुफि हाइगु छुं नं मयायेगु हे बांला:।

- 22 थ्व खँय् छिमिसं छु बिचाः यानाः परमेश्वर व छंगु दथुइ जक ति। थःमहं भिं ताय्कूगु खँय् संका मयाइम्ह मनु हे धन्यम्ह खः।
 23 सुनानं संका यानाः नल धाःसा परमेश्वरं वयात दोषी यानादी, छायाधाःसा वं विश्वास यानाः मनःगु जुइ। विश्वासकथं मयाःगु न्ह्यागुं पाप खः।

15

मेपिन्त यायेमाःगु वास्ता

- 1 थथे झी बल्लाःपिन्सं बमलाःपिन्त विश्वासी जुयाः म्वानाच्चनेत ग्वाहालि यायेमाः, झीत जक यःथें याना जुइ मज्यू।
 2 झी फुक्कसिनं थः जःलाखःलापिन्त भिं जुइगु मतिइ तयेमाः, अले जक इमिगु विश्वास बल्लानावइ।
 3 मुक्ति बीम्ह ख्रीष्टं नं थःत यःथें याना मज्यूगु खँ धर्मशास्त्रय् थुकथं च्वयातःगु दु – “छितः क्वह्यंकिपिन्सं जितः नं क्वह्यंकाहःगु दु।”
 4 न्हापा न्हापा जूगु च्वयातःगु फुक्क खँ झीत स्यनेत खः। धर्मशास्त्रय् च्वयातःगुपाखें ग्वाहालि कयाः सह यानाच्चन धाःसा झीत आशा दइ।
 5 सह याये फय्कादीम्ह अले ग्वाहालि बियादीम्ह परमेश्वरं छिपि सकसिनं छप्पें जुयाः येशू ख्रीष्टयागु लँपुइ वने फय्कादीमा।
 6 थथे छिपि फुक्कं छप्पें जुयाः छगू हे सलं झी प्रभु येशू ख्रीष्टया बाः परमेश्वरयात जयजय याये फयेमा।
 7 परमेश्वरयात जयजय यायेमा धकाः ख्रीष्टं छिमित नालादी थें तुं छिमिसं नं बल्लाःपि व बमलाःपि दाजुकिजापिन्त नाला कायेगु या।
 8 जिं छिमित धाये – परमेश्वर भरोसा याये बहःम्ह खः धकाः सीके बीत ख्रीष्ट हे यहदीतय् च्यः थें जुयादिल। इमि तापाःबाज्यापिन्त बचं बियादीगुलि
 9 यहदीमखुपिन्सं नं परमेश्वरं दया माया यानादीगुलि वय्कःयात जयजय यायेमा धकाः ख्रीष्ट झायादीगु खः। धर्मशास्त्रय् नं थथे च्वयातःगु दु –
 “यहदीमखुपि दुथाय् नं
 जिं छितः जयजय याये
 छिगु नां कयाः भजन हाले।”

- 10 धर्मशास्त्रय् नं थथे च्वयातःगु दु –
 “हे जातित!
 वय्कःया मनूत नाप
 लय्ताया च्वँ।”

- 11 हानं थथे च्वयातःगु दु –
 फुक्क यहदीमखुपिन्सं नं
 प्रभुयात जयजय या।
 फुक्क जात जातियापिन्सं नं
 म्ये हालाः
 वय्कःया प्रशंसा या!

- 12 अले यशैयां नं थथे धाःगु दु –
 “यिशैया सन्तान दइ,
 वं यहदीमखुपिन्त राज्य याइ।
 अले इमिसं वय्कःयाके हे आशा तइ।”

- 13 छिमिसं विश्वास याःगुलि भरोसा याये बहःम्ह परमेश्वरं छिमिगु नुगलय् आनन्द व शान्ति जाय्कादीमा। थुकथं पवित्र आत्मायागु शक्तिं छिमिगु आशा व भरोसा अप्वः दयावनेमा।

यहदीमखुपिन्थाय् पावलं याःगु ज्या

- 14 यःपिं दाजुकिजापिं, छिपि तसकं भिपिं अले बुद्धिं जाःपिं जूगुलि छम्हं मेम्हयसित स्यनेकने याये फुगुलि जि लुधं।
 15 परमेश्वरं जितः दया माया यानाः अधिकार बियादीगुलि छिमित हानं छुं मू खँ लुमंकाबीत मग्यासे थथे च्वयाच्चना।

16 जितः यहदीमखुपिन्त परमेश्वरयागु भिंगु खँ कनेत ख्रीष्ट येशूयाम्ह च्यः यानादीगुलि पुजाहारीं छाःथें जिं नं परमेश्वरयात यःगु पवित्र आत्मां शुद्ध यानातःपिं यहदीमखुपिन्त छाये हयागु दु।

17 थथे येशू ख्रीष्टलिसे परमेश्वरया ज्या याये दुगुलि जिगु छ्यं धस्वाः।

18 ख्रीष्टं जिगुपाखें यहदीमखुपिन्त परमेश्वरयात मानय् याकेत यानादीगु वचन व ज्याखँ बाहेक मेगु खँ ल्हायेगु आँट जिं मयाना।

19 जिं अजू चायापुगु चिं व ज्या नं याना, पवित्र आत्मायागु शक्तिं यरूशलेमनिसें इल्लुरिकन तक फुक्कभनं ख्रीष्टयागु भिंगु खँ न्यंकागु दु।

20 ख्रीष्टयागु नां मस्यूपिन्थाय् वनाः ख्रीष्टयागु भिंगु खँ न्यंकेगु जिगु इच्छा खः। मेपिन्सं जग स्वना तये धुंक्थाय् वनाः छँ दनेथें मेपिन्सं न्यंका तये धुंक्थाय् वनाः हानं न्यंके मास्ति मवः।

21 थथे च्वयातःगु नं दु –

“वयकःयागु खँ गुबलें हे मन्यनिपिन्सं

वयकःयात खनी।

वयकःयागु खँ गुबलें हे मताःनिपिन्सं

वयकःयागु खँ थुइकी।”☆

पावलया रोमय् वनेगु ग्वसाः

22 थथे जुयाच्चंगुलि तःकः मछि जि छिमिथाय् वये मास्ति वःसां वये मफुगु खः।☆

23 आः थन फुक्कभनं ज्या याये धुंगुलि, अले यक्व दँ न्ह्यवंनिसें जि छिमिथाय् वये मास्ति वयका च्वनागुलि

24 स्पेनय् वनेत वयेबलय् लँपु लाकाः छिमित नापलाः वये। छन्हु निन्हु जि छिमिथाय् हे च्वनेगु इच्छा दु, नापं स्पेनय् वनेत जितः छिमिसं छुं भचा ग्वाहालि बी धकाः जिं आशा यानागु दु।

25 आः धाःसा जि यरूशलेमय् विश्वासीतयत् ग्वाहालि यायेत वनेत्यना।

26 यरूशलेमय् च्वंपिं चीमिपिं विश्वासीतयत् ग्वाहालि बीत माकेडोनियाय् व अखैयाय् च्वंपिं मण्डलीयापिन्सं लयतातां भेटी बिल।☆

27 इमिसं धाये म्वायक थःपिन्सं हे भेटी ब्यगु खः। इमिसं थथे ग्वाहालि याये हे माः, छायाधाःसा यहदीतयपाखें हे यहदीमखुपिन्सं परमेश्वरया आशिष काये खंगु खः। अथे हे यहदीमखुपिन्सं नं माल कि यहदीतयत् ग्वाहालि यायेमाः।☆

28 थ्व ज्या सिधयकाः जिं कयाः हयागु भेटी लःल्हाना बीधुंकाः छिमित नाप लानाः जि स्पेनय् वने।

29 जि छिमिथाय् वयेबलय् ख्रीष्टं बियादीगु यक्व आशिष नं ज्वनाः वये दइ धकाः जिं स्यू।

30 यःपिं दाजुकिजापिं, झी प्रभु येशू ख्रीष्टया नामं व पवित्र आत्मां बियादीगु मायां जिगु निरिति जिलिसें मदिकक परमेश्वरयात प्रार्थना यानाब्यु धकाः बिन्ति यानाच्चना।

31 यहदियाय् च्वंपिं विश्वास मयाःपिं मनूतयपाखें जि बचय् जुइमा धकाः व यरूशलेमय् जिगु सेवा अन च्वंपिं विश्वासीतयत् ययेमा धकाः परमेश्वरयात प्रार्थना या।

32 अले परमेश्वरयागु इच्छा दुसा जि लयल्यतातां छिमिथाय् वये, अले छिपिनाप आनन्दं च्वने।

33 शान्ति बियादीमह परमेश्वर छिपिनाप दयेमा। आमेन।

16

पावलं ज्वजलपा न्यंका छवःगु

1 किंक्रियाय् च्वंगु मण्डलीइ सेवा याइमह फिबी झी केहें खः।

2 प्रभुयागु सेवा यानाच्चंपिन्त लसकुस याये थें वयात नं लसकुस या। यक्व विश्वासीतयत् व जितः नं ग्वाहालि बीमह जूगुलि वयात न्ह्यागु हे माःसां ग्वाहालि या।

3 जिनापं ख्रीष्ट येशूयागु ज्या याइपिं प्रिस्का व अकिलासपिन्त ज्वजलपा दु धकाः न्यंकाब्यु।☆

4 जितः बचय् यायेत इपिं थःपिं हे झन्दलय् सीत्यंगु खः। जिं जक मखु, फुक्क जात जातियापिं मनूत दुगु मण्डलीं नं इमित सुवाः बियाच्चंगु दु।

5 इमिगु छेंय् मुनीगु मण्डलीयात नं ज्वजलपा दु।

जितः यःमह अले एशियाय् दकलय् न्हापां ख्रीष्टयात विश्वास यानादीमह इपेनितसयात जिगु ज्वजलपा दु धकाः न्यंकाब्यु।

6 छिमिगु निरिति ज्यान पानाः यक्व ज्या याइमह मरियमयात ज्वजलपा दु धकाः न्यंकाब्यु।

7 यहदी दाजुकिजापिं, अले जि नाप इयालखानय् च्वनेधुंक्पिं एन्ड्रोनिकस व युनियसयात ज्वजलपा दु धकाः न्यंकाब्यु। इपिं प्रेरितत थें नांजाःपिं खः। इपिं जि स्वयाः नं न्हापालाक ख्रीष्टयात विश्वास यानाच्चंपिं मनूत खः।

- 8 प्रभुयात विश्वास यानाच्चंम्ह जितः यःम्ह एम्प्लीआतसयात ज्वजलपा दु धकाः न्यंकाब्यु।
 9 झी नाप नापं ख्रीष्टयागु ज्या यानाच्चंम्ह उर्बानस व जितः यःम्ह स्ताखुसयात ज्वजलपा दु धकाः न्यंकाब्यु।
 10 ख्रीष्टयागु ज्या बांलाक याइम्ह धकाः म्हसीका तये धुंकूम्ह अपेल्लेसयात ज्वजलपा दु धकाः न्यंकाब्यु। अरिस्तोबुलसया जहानपिन्त नं ज्वजलपा दु धकाः न्यंकाब्यु।
 11 जिम्ह यहदी किजा हेरोदियनयात ज्वजलपा दु धकाः न्यंकाब्यु। प्रभुयात विश्वास यानाच्चंपि नर्किससया जहानपिन्त नं ज्वजलपा दु धकाः न्यंकाब्यु।
 12 प्रभुयागु ज्या यानाजुइपिं केहेपिं त्रुफेना व त्रोफोसायात ज्वजलपा दु धकाः न्यंकाब्यु। दुःखकष्ट सियाः प्रभुयागु ज्या याना जूम्ह जितः यःम्ह परसीसयात ज्वजलपा दु धकाः न्यंकाब्यु।
 13 प्रभुं ल्ययातःम्ह स्फसयात व वया मांयात ज्वजलपा दु धकाः न्यंकाब्यु। वया मां जिम्ह मां थें हे खः।
 14 असिक्रितस, फ्लेगन, हर्मेस, पत्रोबास, हर्मास व इपिं नाप दुपिं विश्वासी दाजुकिजापिन्त ज्वजलपा दु धकाः न्यंकाब्यु।
 15 फिलोलोगस, युलिया, नेरियस व वया केहे, अले ओलिम्पास, व इपिं नाप संगति याइपिं फुक्क विश्वासीतयत नं ज्वजलपा दु धकाः न्यंकाब्यु।
 16 दाजुकिजापिं सकसितं थःथवय् यचु नुगलं माया यानाः ज्वजलपा यायेगु या। ख्रीष्टयागु यक्व मण्डलीपाखें छिमित ज्वजलपा धयाहःगु दु।

दक्वसिबय् लिपायागु सल्लाह।

- 17 यःपिं दाजुकिजापिं, छिमित स्यनागु शिक्षा नाप पाय्छि मजुइक अःखतं ल्वापु याकेत व मनूतयगु विश्वास स्यंकेत स्वइपिं नाप होश यानाच्चं। इपिंपाखें तापाक च्वें।
 18 थज्याःपिं मनूतयसं झी प्रभु येशू ख्रीष्टयागु सेवा याइ मखु, बरु थथःगु प्वाःया नितिं सेवा याना जुइ। म्हुतुं घ्यः थें नाइसे च्वंक खें ल्हानाः स्वजासिजापिन्त ध्वं लाइ।
 19 छिमिसं परमेश्वरयात मानय् यानाच्चंगु दु धकाः फुक्कभनं बयबय् जूगुलि जि छिपिं खनाः तसकं हे लयतायाचवना। छिमिसं मभिंगुली वास्ता मयासें छुं हे मस्यूपिं थें जुयाः भिंगुली जक बांलाक मन तयाः बुद्धिमान जुया च्वंसा जि तसकं लयताये।
 20 थुकथं याना जूसा शान्ति बियादीम्ह परमेश्वरं शैतानयात छिमिगु तुति याकनं हे न्हुइके बी। झी प्रभु येशू ख्रीष्टयागु दया माया छिमिके दयाचवनेमा।
 21 जि नाप नाप प्रभुयागु ज्या यानाच्चंम्ह तिमोथी, जिमि यहदी किजापिं लुकियस, यासोन व सोसिपान्रोसपिन्सं छिमित ज्वजलपा धयाहःगु दु।
 22 थ्व पौ च्वःम्ह जि तर्तियसयागु नं प्रभुयात विश्वास यानाच्चंपिं छिमित ज्वजलपा धयाहःगु दु।
 23 मण्डलीयात व जितः थःगु पाहां ब्वंम्ह गायसं छिमित ज्वजलपा धयाहःगु दु। शहरयाम्ह दांभरि इरास्तस व झीम्ह विश्वासी किजा क्वार्टसं छिमित ज्वजलपा धयाहःगु दु।
 24 [झी प्रभु येशू ख्रीष्टयागु दया माया छिपिं सकसिकें दयाचवनेमा। आमेन।]
 25 परमेश्वरयात तःधकि, छायाधाःसा छिमिगु विश्वास बल्लाकादी फुम्ह परमेश्वर हे खः। न्हापांनिसें गुप्त तयातःगु येशू ख्रीष्टयागु भिंगु खें आः सकसितं सीके बियादीगु दु।
 26 थ्व हे गुप्त खें आः फुक्क मनूतयत सीके बीत अगमवत्तातयसं च्वया थकूगु दु। सदां दयाचवनीम्ह परमेश्वरं फुक्क जात जातियापिन्त सीके बीत, अले विश्वास यानाः वयकःयात मानय् यायेत थ्व भिंगु खें बयबय् यायेमाः धकाः आज्ञा बियादीगु दु।
 27 छम्ह हे जक बुद्धिमान परमेश्वरयात येशू ख्रीष्टयापाखें सदां जयजय जुयाचवनेमा। आमेन।

कोरिन्थय् च्वंगु मण्डलीयात पावलं च्वःगु न्हापांगु पौ म्हसीका

थ्व पौ पावलं थःम्हं नीस्वना थकूगु मण्डलीया इसाई जीवन व विश्वासया बारे खनेदः वःगु समस्यायात कयाः च्वःगु खः। उबलय् कोरिन्थ थाय्थासं मनूत वयाः च्वनीगु ग्रीसया छगू तःधंगु शहर खः। नापं रोमी साम्राज्यया छगू प्रान्त अखैयाया राजधानी नं खः। थ्व ब्यापार, संस्कृति, थीथी धर्मया निति नां जाः।

पावलं भिंगु खँ न्यंकेगु निगूगु यात्राय दकलय् लिपा कोरिन्थय् वनाः यहदीतय् धर्मशास्त्र स्यनीगु छँय् भिंगु खँ न्यंकल, तर अप्वः थें यहदीतयसं पावलया शिक्षायात मानय् मयागुलि यहदीतय् धर्मशास्त्र स्यनीगु छँ त्वःताः वं मेगु जातियापिन्त भिंगु खँ न्यंकेगु यात। (प्रेरित १८:१-२०) कोरिन्थय् न्हगु मण्डली शुरु याये धुकाः पावलं व थाय् त्वःताः एफिससय् वनाः अन व निर्दे तक च्वन। एफिसस कोरिन्थं समुद्र पारि प्यसः व चयस्वँगु किलोमिटर पूर्वय् (आःया टर्की देशय्) लाः।

पावलं पतिइ कोरिन्थया मण्डलीइ ल्वापु व व्यभिचार जुयाच्वंगु, ब्याहाया खँय् कचकच जूगु, मूर्तियात छाःगु प्रसाद नयेगु, गुकथं मण्डलीइ सेवा यायेगु, पवित्र आत्मां बियादीगु वरदान व सीपिं म्वाना वइ धयागु खँय् जोर बियाः च्वयातःगु दु। पावलं भिंगु खँय् थुमिगु बारे गुकथं च्वयातःगु दु धकाः दुग्यंक च्वयातःगु दु।

थ्व पौयात कोरिन्थय् च्वंपिन्त च्वःगु न्हापांगु पौ धकाः धाःसां थ्व इमित च्वःगु न्हापांगु पौ मखु, वं थ्व पतिइ न्हापा नं छगू पौ च्वये धुंकूगु खँ न्ह्यथनातःगु दु (५:१)। इमिसं नं वयात पौ च्वल (७:१)। इमित च्वःगु न्हापांगु पतिइ इमिसं न्यंगु खँया लिसः नं बियातःगु दु। १३ अध्यायलय् परमेश्वरं थः मनूतयत्त बियादीगु दकलय् तःधंगु वरदान मायायागु खँ न्ह्यथनातःगु दु। थ्व अध्याय सफूया दक्कसिबय् नांजाःगु अध्याय खः। ईस्वी सम्बत ५४ पाखे पावलं एफिससं इमित थ्व न्हापांगु पौ च्वःगु खः।

धलः पौ

न्ह्यखँ १:१-९

मण्डलीइ ल्वापु जूगु १:१०-४:२१

व्यभिचार व ब्याहाया खँ ५:१-७:४०

विश्वासी व विश्वासी मखुपिं ८:१-११:१

मण्डलीइ गुकथं सेवा यायेगु ११:२-१४:४०

ख्रीष्ट सिनाः म्वानावःगु व विश्वासीत १५:१-५८

यहदियाय् च्वंपिं विश्वासीतयत्त चन्दा ब्यूगु १६:१-४

थःगु खँ व क्वचाय्कूगु १६:५-२४

१ कोरिन्थी

पावलपाखें ज्वजलपा

1 परमेश्वरं ख्रीष्ट येशूयाम्ह प्रेरित यानातःम्ह पावल व झी किजा सोस्थेनेसपाखें

2 कोरिन्थय् च्वंगु मण्डलीयापिन्त* ज्वजलपा!

ख्रीष्ट येशूपाखें पवित्र जूपिं परमेश्वरया मनू जुइत सःतातःपिं व थाय् थासय् च्वंपिं झी प्रभु येशू ख्रीष्टयागु नां काइपिं सकसितं*

3 झी परमेश्वर बाः व प्रभु येशू ख्रीष्टं दया माया व शान्ति बियादीमा।

4 ख्रीष्ट येशू छिमित दया माया यानादीगुलि जिं न्ह्याबलें परमेश्वरयात सुभाय् बियाच्वनागु दु।

5 ख्रीष्टयात विश्वास याःगुलि छिपिं फुक्क खँय् तःमि जुल। छिमिके सकतां ज्ञान नं दत, अले बांलाक थुइकाः खँ नं ल्हाये सल।

6 ख्रीष्टयागु खँ छिमिसं बांलाक थुइका कयाः थःगु नुगलय् दुने तयातःगु नं दु।

7 अयजुगुलि येशू ख्रीष्ट झायादी तिनि धकाः छिपिं पियाच्वंगुलि छिमित छुं नं आत्मिक वरदान मगाःमचाः जुइ मखु।

8 झी प्रभु येशू ख्रीष्ट झायादीबलय् तक परमेश्वरं छिमित विश्वासय् क्वात्तुकाः द्वं मदुम्ह यानातयादी।

9 परमेश्वर विश्वास याये बहःम्ह खः। वय्कलं हे थःकाय्, झी प्रभु येशू ख्रीष्टनाप झीत मिलय् यानादीगु खः।

मण्डलीइ ल्वापु जूगु

10 यःपिं दाजुकिजापिं, झी प्रभु येशू ख्रीष्टया नामय् छिमित जिगु बन्ति दु – छिपिं सकसिनं छगू हे खँ ल्हायेगु या। छिमिगु दथुइ ल्वापु मजुइमा बरु छिपिं फुक्कं मिलय् जुयाः छगू हे बिचाः व छगू हे मन जुयाच्वनेगु त्वःते मते।

11 छिपिं थःथवय् ल्वानाच्वन धयागु खँ जितः क्तोएया छँयापिन्सं कंगु खः।

* 1:2 १:२ मण्डली ग्रीक भाषां एक्लेसियायात ☆ 1:2 १:२ प्रे १:८:१

12 जिं न्यनागु खँ छु धा:सा छिपिं गुम्हयसिनं – “जि पावलयाम्ह” धाइगु हं, गुम्हयसिनं “अपोल्लोसयाम्ह,” गुम्हयसिनं “केफासयाम्ह,” गुम्हयसिनं “ख्रीष्टयाम्ह” धका: धाइगु हं।*

13 छु ख्रीष्ट त:म्ह मछि दु ला? छिमिगु लागि कूसय् सीम्ह पावल ख: ला? अले पावलयागु नामं छिमिसं बप्तिस्मा कयागु ख: ला?

14 क्रिस्पस व गायसयात बाहेक जिं मेपिं सुयातं बप्तिस्मा मबिया। उकिं जिं परमेश्वरयात सुभाय् बियाचवना।*

15 अयजूगुलि जिगु नामं बप्तिस्मा बिल धका: सुनानं धाये फइ मखु।

16 अँ, स्तिफनसयात व वया छँयापिन्त नं बप्तिस्मा बियागु दु। इपिं बाहेक मेपिं सुयातं जिं बप्तिस्मा बिया थें मचवं।*

17 ख्रीष्टं जित: बप्तिस्मा बीत छवयाहयादीगु मखु, बरु भिंगु खँ न्यंकेत छवयाहयादीगु ख:। थथे भिंगु खँ थ:गु बुद्धिं न्यंकागु मखु। मखुसा ख्रीष्ट कूसय् सिना: शक्ति क्यनादीगु सिति वनी।

परमेश्वरयागु बुद्धि व शक्ति ख्रीष्ट हे ख:

18 परमेश्वरयात म्हमस्यूपिं मनूतयत् ला ख्रीष्ट कूसय् सिनादिल धयागु खँ मूर्ख खँ ख:। इी बचय् यानात:पिन्त ला ख्रीष्ट कूसय् सिनादीगु खँ परमेश्वरयागु शक्ति ख:।

19 थ्व हे खँ धर्मशास्त्रय् थथे च्वयात:गु दु –

“जिं ज्ञानीपिनिगु ज्ञानयात

नाश यानाबी,

अले बुद्धिमानतयगु बुद्धियात

ज्यालगय् मजुइकाबी।”*

20 ज्ञानी धा:पिं गन वन ग्व? स:स्यूपिं धा:पिं गन वन? थ्व संसारय् जवा:सवा: यानाजुइपिं गन वन? परमेश्वरं थ्व संसारयागु ज्ञानयात मूर्ख यानादीगु मदु ला?*

21 थ:गु हे ज्ञान बुद्धिं मनूतयसं परमेश्वरयात म्हसीके फइ मखु धयागु खँ वयकलं स्यु। उकिं स:स्यूपिन्सं मूर्ख खँ तायकूगु येशू कूसय् सिनादीगु खँ न्यना: विश्वास या:पिन्त बचय् यायेगु क्व:छिनादिल।

22 थ्व खँ धाथें हे ख: धका: सीकेत यहदीतयसं चिं माला जुइ, अले ग्रीकतयसं ज्ञान माला जुइ।

23 जिमिसं धा:सा कूसय् सीम्ह ख्रीष्टयागु खँ न्यंका जुया। यहदीतयगु निंति थ्व पंग: जुल, अले ग्रीकतयगु निंति थ्व मूर्ख खँ जुल।

24 थथे ख:सां परमेश्वरं स:ता:दीपिं यहदीतयत् व यहदीमखुपिन्त नं ख्रीष्ट हे परमेश्वरयागु शक्ति व बुद्धि ख:।

25 परमेश्वरयागु मूर्ख खँ मनूतयगु ज्ञान स्वया: त:धं, अले परमेश्वरयागु कमजोरी मनूतयगु बल स्वया: तसकं बल्ला:।

26 य:पिं दाजुकिजापिं, परमेश्वरं स:तादीबलय् छिपिं गज्या:पिं ख: छक: लुमंका स्व। मनूतयगु न्ह्य:ने छिपिं गुम्हं गुम्हं जक बुद्धिमान, शक्ति दुपिं, अले त:धपिं ख:।

27 संसारय् च्वंपिं बुद्धिमानतयत् लज्या चायकेत परमेश्वरं मूर्खतयत् ल्ययादिल। अले संसारय् च्वंपिं शक्ति दुपिन्त लज्या चायकेत बमला:पिन्त ल्ययादिल।

28 संसारय् च्वंपिं मनूतयसं चिधं धा:गु, क्वहंकात:गु व ज्यालगय् मजु धयात:गुयात परमेश्वरं ल्ययादिल। संसारं त:धं तायकूपिन्त नाश यायेत परमेश्वरं इमित ल्ययादीगु ख:।

29 अयजूगुलि सुनानं परमेश्वरया न्ह्य:ने त:धंछुइ फइ मखु।

30 परमेश्वरं छिमित ख्रीष्ट येशू नाप मिलय् यानादिल। वयकलं इीत ख्रीष्टपाखें फुक्क खँ सीके थुइके फयकादिल। ख्रीष्टं याना: हे इीपिं परमेश्वर नाप मिलय् जुइ खन। ख्रीष्टं इीत पवित्र याना: पापं मुक्त यानादिल।

31 अयजूगुलि धर्मशास्त्रय् थथे च्वयात:गु दु – “सुयां त:धंछुइ मास्ति व:सा परमेश्वरं यानादीगु खँय् त:धंछु।”*

2

कूसय् सीम्ह ख्रीष्टयागु खँ

1 य:पिं दाजुकिजापिं, परमेश्वरयागु भिंगु खँ न्यंकेत छिमिथाय् वयाबलय् जिं यक्व ब्वना तयागु दु धका: मक्यना, अले हानं तत:हाकयक नवाना: ह्ययकेत मस्वया।

2 छिपिंनाप च्वनाबलय् जिं कूसय् सिनादीम्ह येशू ख्रीष्टयागु खँ बाहेक मेगु फुक्क खँ ल्व:मंका छवयेगु पक्का यानागु ख:।

3 जि आम्कन वयाबलय् कमजोर जुया: ग्या:गुलि थरथर खात।*

4 भिंगु खँ न्यंका च्वनाबलय् जिगु म्हतुं थ:गु ज्ञान व चलाखि खँ पिहां मव:। पवित्र आत्मायागु शक्तिं जक जिं नवानागु ख:।

5 अयजूगुलि छिमिसं मनूतयगु ज्ञानयात विश्वास या:गु मखु, बरु परमेश्वरयागु शक्तियात विश्वास या:गु ख:।

* 1:12 १:१२ प्रे १८:२४ * 1:14 १:१४ प्रे १८:८; १९:२९; रोम १६:२३ * 1:16 १:१६ १ कोर १६:१५ * 1:19 १:१९ यशै २९:१४ * 1:20 १:२० अयू १२:१७; यशै १९:१६; ३३:१८; ४४:२५ * 1:31 १:३१ यर १:२४ * 2:3 २:३ प्रे १८:९

परमेश्वरयागु ज्ञान

6 अयनं परमेश्वरयागु खँ बांलाक सीके थुइके धुंकूपिन्त धा:सा जिं ज्ञानयागु खँ लहाना च्वना। थ्व खँ धा:सा संसारय् च्वंपिनिगु मखु, शासन याना च्वंपिनिगु नं मखु। इपिं याकनं नाश जुयावनी।

7 जिं परमेश्वरयागु हे गुप्ति ज्ञानया खँ लहाना च्वना। थ्व संसार हे मदुनिबलय् निसें परमेश्वरं झीगु महिमाया निति थ्व ज्ञान झीत ल्ययात:गु ख:। थ्व ज्ञान मनुतपाखें सुलाच्वंगु गुप्ति खँ ख:।

8 थ्व संसारया जुजुपिं छम्हयसिनं हे थ्व ज्ञान मथू। इमिसं थ्व ज्ञान थूगु जूसा दकलय् त:धंम्ह प्रभुयात कूसय् नकिं ताना: स्याइ मखुगु।

9 धर्मशास्त्रय् थथे च्वयात:गु दु –

“मनुखं मखंगु, मन्यंगु,
व मतिइ मत:गु खँ

परमेश्वरं थ:त माया याना
च्वंपिनिगु निति

तयार यानादिला।”☆

10 परमेश्वरयागु थ्व हे गुप्ति खँ पवित्र आत्मापाखें वयक्लं झीत हे सीके थुइके बियादीगु ख:। पवित्र आत्मां न्ह्यागुं माला स्वइ, परमेश्वरयागु दुनुगलय् च्वंगु खँनापं माला: सीकी।

11 मनुतयगु नुगलय् च्वंगु खँ इमिगु आत्मां हे जक स्यू। अथे हे परमेश्वरयागु खँ परमेश्वरया आत्मां जक स्यू।

12 परमेश्वरं झीत थ्व संसारयागु आत्मा बियादीगु मखु, बरु पवित्र आत्मा बियादीगु ख:। वयक्लं बियादीगु फुक्क खँ झीसं सीके फयेमा धका: झीत थ्व बियादीगु ख:।

13 अयजुगुलि जिमिसं मनुतयगु बुद्धिं स्यंगु खँ नमवाना। पवित्र आत्मां स्यनादीगु खँ जक वयक्:यागु आत्मा दुपिं छिपिं विश्वासीतयत कनागु ख:।

14 परमेश्वरयागु आत्मा मदुपिन्सं वयक्:यागु आत्मां बियादीगु खँ काये फइ मखु। अज्या:म्ह मनुखं थज्या:गु खँ थुइके फइ मखु, उकिं थज्या:गु खँ वयागु निति मूर्ख खँ जक जुइ। थज्या:गु खँ ला परमेश्वरया मनुतयसं जक थुइके फइ।

15 पवित्र आत्मा दुम्ह मनुखं न्ह्यागुं नं जाँचय् याये फइ। थज्या:म्ह मनुयात धा:सा सुनानं जाँचय् याये फइ मखु।

16 धर्मशास्त्रय् थथे च्वयात:गु दु –

“प्रभुयागु मन सुनां सीके फु?

प्रभुयात स्यने फुम्ह सु दु?”

न्ह्यागु हे जूसां झी विश्वासीतयके ख्रीष्टयागु मन दु। ☆

3

परमेश्वरया च्य:त

1 य:पिं दाजुकिजापिं, परमेश्वरयागु खँ बांलाक स्युपिं मनुत नाप थें छिपिनाप जिं खँ लहाये मफुत। नकतिनि नकतिनि जक ख्रीष्टयात विश्वास या:पिं थ्व संसारयापिं मनुत नाप खँ लहाये थें जक लहाना च्वना।

2 जिं छिमित दुरु त्वंका, दुधंगु नसा मनका। छाया:धा:सा छिमिसं उकियात पचय् याये मफु, आ: तक नं पचय् याये मफुनि।☆

3 छाया:धा:सा आ: तक नं छिपिं थ्व संसारयापिं मनुत थें च्वनाच्वंगु दु, कर्पिनि ज्यूगु छिमिसं स्वये हे मफु, हानं छिपिं थ:थवय् ल्वानाच्वंगु दु धा:सा छिपिं थ्व संसारयापिं मनुत थें च्वनाच्वंगु दु धका: अथें हे सीदत नि।

4 छिपिं गुम्हयसिनं थथे धाइ – “जि ला पावलयाम्ह,” अले गुम्हयसिनं धाइ – “जि ला अपोल्लोसयाम्ह।” थथे धयाजुइपिं मनुत संसारयापिं मनुत स्वया: छु पात?☆

5 अपोल्लोस धा:म्ह सु ख: धका: ? अथे हे पावल धा:म्ह सु ख: धका: ? जिपिं निम्हं छिमित प्रभुयागु भिंगु खँ कना: विश्वास याकापिं परमेश्वरया च्य:त जक ख:। प्रभुं जिमित याकेबियादी थें जिमिसं यानाच्वनागु ख:।

6 जिं पुसा पिना, अले अपोल्लोसं ल: बिल, थ्वयात त:मा यानादीम्ह ला परमेश्वर ख:।☆

7 उकिं पुसा प्यूम्ह मनु व ल: ब्यूम्ह मनु छुनं मखु, तर तमा यानादीम्ह परमेश्वर हे ख:।

8 पुसा प्यूम्ह मनु व ल: ब्यूम्ह मनु निम्हं उथें ख:। थुमिसं गुलि ज्या या:गु ख: उलि हे थुमित परमेश्वरं ज्याला बियादी।

9 जिपिं ला परमेश्वरयागु ज्या या: जुइपिं ज्यामित जक ख:, अले छिपिं परमेश्वरयागु बुँ ख:। छिपिं परमेश्वरयागु छँनं ख:।

10 परमेश्वरया दया मायां याना: जिं स:म्ह दक:मिं थें जग स्वना बिया, अले थ्व हे जगय् मेम्ह मनुखं छँ दना वनी। छँ दनिम्हयसिनं गथे याना: दनेमा: धका: बांलाक बिचा: यायेमा:।

11 परमेश्वरं तयादीगु थ्व छगू हे जक जग येशू ख्रीष्ट ख:। सुनानं मेगु जग तये फइ मखु।

- 12 थ्व हे जगय गुम्हयसिनं लुँ, वहः, मू वंगु ल्वहं तयाः छें दनी, अथे हे गुम्हयसिनं सिँ, घॉय, व सयागु छें दनी।
- 13 सुनां बांलाक ज्या यात, सुनां बांमलाक ज्या यात धकाः ख्रीष्ट न्याय यायेत झायादीबलय् जाँचय् यानादी। छायाधाःसा उबलय् फुक्क मनुतयगु ज्या मिइ तयाः जाँचय् याइ।
- 14 मिं हे थी मफयक सुनां छें दन व मनुयात परमेश्वरं इनाम बियादी।
- 15 अथे हे सुं मनुखं दयकातःगु छें मिं नयाः नौ जुयावन धाःसा व मनुखं याःगु ज्या फुक्क सिति वनी। व मनु जक मिं पिहां वयाः बचय् जूह थें बचय् जुइ।
- 16 छिपिं परमेश्वरयागु देगः खः, उकिं पवित्र आत्मा छिमिके च्वनादी धकाः छिमिसं मस्यू ला?*
- 17 अयजूगुलिं सुनानं परमेश्वरयागु देगः स्यंकल धाःसा वयात नं परमेश्वरं स्यंकादी। वय्कःयागु देगः पवित्र जुइमाः। अले परमेश्वरयागु देगः छिपिं हे खः।
- 18 थःम्हं थःत धोखा बी मते। छिपिं मध्ये सुनानं थःत थ्व संसारय् बुद्धि दुम्ह धकाः मतिइ तःसा थज्याःम्ह मनु मूर्ख जुइमा, अले जक व मनु बुद्धिमान जुइ।
- 19 थथे छाया जुइ धाःसा, थ्व संसारयागु बुद्धि ला परमेश्वरया न्ह्यःने छुं नं मखु, थ्व हे खँय् थथे च्वयातःगु दु –
“परमेश्वरं बुद्धिमानतयत्
इमिगु हे चलाखिइ ज्वनादी।” *
- 20 हानं थथे च्वयातःगु दु –
“बुद्धिमानतयगु बिचाः
ज्यालगय् मजू धकाः परमप्रभुं स्यू।”*
- 21 अयजूगुलिं मनुतयगु खँय् तःधंछुइ मज्यू। धात्थें धाये धाःसा सकतां छिमिगु हे खः।
- 22 पावल, अपोल्लोस व पत्रुस, अले थ्व संसार, जीवन व मृत्यु, अले जुयाच्चंगु ई व लिपा वइगु ई, दक्व फुक्क छिमिगु हे खः।
- 23 अले छिपिं फुक्कं ख्रीष्टयापिं खः व ख्रीष्ट परमेश्वरयाम्ह खः।

4

ख्रीष्टया प्रेरितत

- 1 जिपिं परमेश्वरयागु गुप्ति खँ लःल्हाना तःपिं ख्रीष्टया च्यःत खः धकाः छिमिसं भाःपीमाः।
- 2 विश्वास यायेबहःपिं च्यःत खः धकाः जिमिसं क्यनेमाः।
- 3 अयजूगुलिं आः थ्व संसारयापिं मनुतयसं थें छिमिसं जितः भिं धाःसां मभिं धाःसां वास्ता मदु। थथःम्हं तुं हे नं जिं थःत भिंम्ह खः ला कि मभिंम्ह खः धकाः धाये मखु।
- 4 जिगु नुगः यचुसे च्वं। अथे धकाः जिं द्रं मदुम्ह मनु खः धयागु मखु, जिगु न्याय याइम्ह ला प्रभु खः।
- 5 उकिं ई स्वयाः न्हापा छुं खँय् न्याय यायेगु याये मते। तर प्रभु झाया मदितले पियाचवँ। छायाधाःसा वयक्कलं मनुतयगु नुगलय् च्वंगु गुप्ति ज्याखँ, अले हानं सुनानं मसीक याःपिनिगु ज्याखँ नं उलादी। थथे जुइ धुंकाः स्याबास बी माःपिं मनुतयत् परमेश्वरं हे स्याबास बियादी।
- 6 याःपिं दाजुकिजापिं, छिमिगु नितिं जिं व अपोल्लोसं च्वय् धयागु खँ यानाः क्यनाबियागु दु। झीत बीगु आज्ञायात मानय् यायेमाः धकाः छिमित स्यनेत हे जिमिसं थथे यानाः क्यनागु खः। छिपिं मध्ये सुं नं तःधंछुइ मते, अले हानं मेपिन्त हेला याये नं मते।
- 7 छिमित सुनां मेपिं स्वयाः तःधं याना तल? छिमिके दुगु फुक्कं परमेश्वरं हे बियादीगु मखु ला? फुक्कं अथे बियातःगु जूसां ब्यूगु हे मखु थें यानाः छाया छिपिं तःधंछुया जुइगु?
- 8 माक्व फुक्क छिमिके दये धुंक्कल मखु ला? छिपिं तःमि जुइ धुन मखु ला? जिपिं मदुसां छिपिं जुजु थें हे जुइ धुन मखु ला? जिमित ला छिपिं धात्थें हे जुजु जूगु जूसा यः, छायाधाःसा जिपिं नं छिपिनाप जुजु जुइ दइ।
- 9 मनुतयत् स्याये यंकीबलय् तमासा क्यने थें जिमित नं परमेश्वरं प्रेरितत दयकादिल। उकिं हे ला खः नि मनुतयगु न्ह्यःने व स्वर्गदूततयगु न्ह्यःने नं थ्व संसारय् जिपिं तमासा जुयाच्चंगु।
- 10 ख्रीष्टयागु नितिं जिपिं मूर्खत थें जुइ धुन। ख्रीष्टयात विश्वास याःगुलिं छिपिं धाःसा बुद्धिमान थें जुइ धुन, मखु ला? जिपिं बमलाः, छिपिं बल्लाः। जिमित फुक्कसिनं क्वह्यंका तल, छिमित फुक्कसिनं तःधंका तल।
- 11 आः तक नं जिमिसं नयेत्वने मखं, भ्वाथःगु वसतं पुनाच्चनागु दु। अले जिमिसं कसाः नयाच्चनागु दु, अले छँबुं मदयका च्वनागु दु।

12 थःम्हं चःति हायकाः जिमिसं ज्या यानाः नयाचवना। सराः ब्यूपिन्त जिमिसं आशिष बियाचवना। सास्ती ब्युसां जिमिसं सह यानाचवना।*

13 जिमिगु इज्जत काःपिन्त जिमिसं नाइक लिसः बियाचवना। जिपिं ला आः तक थ्व संसारय् साःगाः थें जुयाचवना। दक्वसियां मिखाया धू जुयाचवना।

14 छिमित लज्या चायकेत मखु बरु जि यःपिं मस्तयत् थें छिमित सल्लाह बीत थ्व च्वयाचवनागु खः।

15 छिमित ख्रीष्टयागु भिगु खँ स्यनीपिं द्रुलंद्रुः दःसां छिमि तःम्ह मछि ला अबु दइ मखु। छिमित ख्रीष्ट येशूयागु भिगु खँ कनाः ख्रीष्ट येशूयात म्हसीका बियाम्ह जि छिमि अबु जुयागु दु।

16 अयजूगुलि जिं यानाचवना थें छिमिसं नं या धकाः बिन्ति यानाचवनागु खः।*

17 अथे जूगुलि जिं छिमिथाय् तिमोथीयात छवयाहयागु दु। व जितः तसकं यःम्ह व विश्वास याये बहःम्ह जिम्ह काय् थें खः। वयात जिं हे ख्रीष्टयात विश्वास याकागु खः। ख्रीष्ट येशूपारखें दुगु न्हगु जीवनय् जि गुकथं च्वनाच्वन धयागु खँ फुक्क वं हे छिमित कनी। थ्व हे खँ जिं मण्डलीइ फुक्कभनं स्यना जुयागु दु।

18 जि आम्कन वइ मखुत धकाः छिपिं मध्ये गुम्हं गुम्हं तःधंछुया जूगु दु, हं।

19 प्रभुं जितः छवया हयादीसा जि आम्कन याकनं वये। अले तःधंछुया जूपिनिगु खँ मखु, इमिगु शक्ति स्वये।

20 छायधाःसा परमेश्वरयागु राज्य खँय् मखु, बरु शक्तिइ दु

21 छिमित छु यः, आम्कन वयेबलय् जि कथि ज्वनावये कि क्वमिल आत्मा व दया माया ज्वनावये?

5

मण्डलीइ दुने मभिगु ज्या

1 छिमिगु दथुइ व्यभिचार जुयाचवंगु दु धकाः जितः धाःगु दु। थज्याःगु व्यभिचार ला यहदीमखुपिनि दथुइ नं जुइ मखु। छम्हयसिनं ला थः हे चिरिमांयात कलाः तयाचवंगु दु हं।*

2 थथे जुइकाः नं छिमिसं छु ख्वालं तःधंछुया च्वना? छिमिसं दुःख ताये माःगु खः। थथे पाप यानाचवंगुसित छिमिगु पुचलं पितिना छवयेमाःगु खः।

3 म्हं तापाःसां जिगु आत्मा छिपिनाप दु। जिं झी प्रभु येशूया नामं थथे पाप याना च्वंगुसिगु न्याय याये धुन।

4 छिपिं विश्वासीत फुक्कं छथाय् मुनीबलय् जिगु आत्मा नं छिपिनाप हे दइ। झी प्रभु येशू झीत बियादीगु शक्ति

5 थज्याःम्ह मनूयात शैतानयागु ल्हातय् लःल्हानाब्यु, अले वयागु म्ह स्यना वंसां ख्रीष्ट येशू ज्ञायाः न्याय यानादीबलय् आत्मा धाःसा बचय् जुइ।

6 छिमिसं थज्याःगु खँय् तःधंछुया जुइगु बांलाःगु खँ मखु। न्हायातःगु छवचुलय् सोडा भचा जक ल्वाकछ्याःसां फवंगाया वइ धकाः छिमिसं मस्यू ला?*

7 थथे पुलांगु पापयागु सोडायात छिमिसं वांछवयेमाः, अले छिपिं पवित्र जुइ। छिपिं सोडा मतसे न्हायातःगु छवचुं जुइ। छुत्कारायागु नखः वये धुंकल, छायधाःसा झीत मुक्ति बीम्ह ख्रीष्ट, झीम्ह छुत्काराया चीधिकःम्ह भ्याःचा बलिदान जुयादी धुंकल।*

8 अयजूगुलि झीसं पापयागु मभिगु इखं जाःगु पुलांगु सोडां दयकातःगु मरि नयाः छुत्काराया नखः हने मज्यू। सत्य व यचुगु नुगःया सोडा हे ल्वाक मज्याःगु व शूद्रगु मरि नयाः नखः हने।*

9 जिं न्हापा नं व्यभिचार याइपिं नाप बुला जुइ मते धकाः च्वया हये धुनागु खः।

10 अथे धकाः जिं व्यभिचार याइपिं, लोभीत, खँत, मूर्ति पुजा यानाजुइपिं, थज्याःपिं परमेश्वरयात म्हमस्यूपिं मनूत नाप बुला जुइ मते धकाः धयागु मखु। थुपिलिसे अलग जुइत स्वःसा ला छिमिसं थ्व संसार हे त्वःतावने माली।

11 जिं छिमित धयागु छु धाःसा विश्वासी दाजुकिजापिं जुयाः नं व्यभिचार यानाजुइपिं, लोभीत, मूर्ति पुजा यानाजुइपिं, मेपिन्त मभिका जुइपिं, अय्लाः त्वनाजुइपिं, अले खँत – थज्याःपिं मनूत नाप बुला जुइ मते, अले इपिं नाप नये तक मते धकाः धयागु खः।

12-13 हानं पिनेयापिं मनूतयगु न्याय यायेगु जिगु ज्या मखु। इमित ला परमेश्वरं न्याय यानादी। तर मण्डलीइ दुने च्वंपिनिगु न्याय याये हे माः, मखु ला? धर्मशास्त्रय् नं थथे च्वयातःगु दु – “मभिम्ह मनूयात छिमिगु पुचलं पितिनाछव।”*

6

विश्वासीपिनिगु ल्वापु अदालतय् यके मज्यू

1 छिमि सुयां थःथवय ल्वापु जुल धाःसा न्याय यायेत परमेश्वरया मनूतयथाय् मवँसे परमेश्वरयात म्हमस्यूपिनिगु अदालतय् वनेगु ला?

* 4:12 ४:१२ प्रे १८:३ * 4:16 ४:१६ १ कोर ११:१; फिलि ३:१७ * 5:1 ५:१ व्य २२:३० * 5:6 ५:६ गला ५:९ * 5:7 ५:७ प्रस १२:५
* 5:8 ५:८ प्रस १३:७; व्य १६:३ * 5:12-13 ५:१२,१३ व्य १३:५; १७:७

2 परमेश्वरया मन्तयसं हे संसारया न्याय याइतिनि धका: छिमिसं मस्यू ला? छिमिसं हे थ्व संसारया न्याय याइतिनि धासैंलि थज्या:गु चिधंगु ल्वापु छिने मफु ला?

3 स्वर्गदूततयत् नं झीसं न्याय याये मानि धका: छिमिसं मस्यू ला? थ्व जीवनयागु थज्या:गु ज्याखँ ला छिमिसं अ:पुक हे छिने फयेमा:गु ख:।

4 थथे ल्वापु जुल धायेवं छिनेत छिपिं परमेश्वरयात म्हमस्यूपिं मण्डलीया पिनेयापिं मन्तयथाय् वनेगु बांला:गु खँ मखु।

5 छिमित मछा: नं मजू ला? छिमिगु पुचलय् थ्व ल्वापु छिने फुम्ह छम्ह हे बुद्धि दुम्ह मद्दु ला?

6 परमेश्वरयात म्हमस्यूपिन्त दाजुकिजापिनिगु ल्वापु छिके बीगु बांमला:।

7 थ:थवय् ल्वाना: अदालतय् वनेगु हे छिपिं ब्रूगु ख:। बरु अन्याय हे सह यानाच्चनेगु बांमला: ला? थगय् याका च्वनेगु हे बांमला: ला?

8 छिपिं थ:पिन्सं हे अन्याय याइगु। थ: हे दाजुकिजापिन्त थगय् याइगु।

9 मभिपिं मन्तयत् परमेश्वरयागु राज्यय् दुकाइ मखु धका: छिमिसं मस्यू ला? थ:म्हं थ:त थगय् याये मते, छायाधा:सा व्यभिचार यानाजुइपिं, मूर्ति पुजा यानाजुइपिं, थ: कला: दयकं कर्पिनि कला:लिसे व्यभिचार यानाजुइपिं, मिजं मिजं हे व्यभिचार यानाजुइपिं,

10 खँत, लोभीत, अयला: त्वनाजुइपिं, कर्पिन्त मभिका जुइपिं, अले थगय् यानाजुइपिं – थज्या:पिं मन्तयत् परमेश्वरयागु राज्यय् दुकाइ मखु।

11 छिपिं मध्ये नं गुम्हं गुम्हं न्हापा थथे हे याना जुइ धुंक्पिं ख:। आ: ला छिमिगु पाप सिले धुंक्गु दु। छिपिं परमेश्वरयात देछाये धुंक्पिं मन्त ख:। झी परमेश्वरया आत्मां प्रभु येशू ख्रीष्टयागु नामं छिमित परमेश्वर नाप मिलय् यानादीगु दु।

परमेश्वरयात ययक जु

12 “जि य:थें याये दु” धका: छिपिं मध्ये सुनानं धायेफु। थ्व खँ ला ख:, अयसां फुक्क ज्यां म्हायात भिंकी मखु। “जित: य:थें जिं नं याना जुइ दु” धका: जिं नं धायेफु। अयसां जिं छुकियात नं जित: अधीन याकेबी मखु।*

13 सुनानं थथे नं धायेफु – “नयेगु प्वा:यागु लागि ख:, अले प्वा: नयेगु लागि ख:।” थ्व ला ख:, अयनं थ्व नितां परमेश्वरं मदयका छवयादी। मन्यागु म्ह व्यभिचार याना जुइत मखु, बरु प्रभुयात त:धकेत ख:। उकिं म्हायात मा:गु फुक्कं प्रभुं बियादी।

14 सी धुंक्मह प्रभुयात परमेश्वरं हानं म्वाकादिल। थथे हे वयक:यागु शक्तिं झीत नं म्वाकादी।

15 छिमिगु म्ह ख्रीष्टयागु म्हब्ब ख: धका: छिमिसं मस्यू ला? थथे ख: धयागु जूसा ख्रीष्टयागु म्हब्बयात वेशयायागु म्हब्ब यायेगु ला? थथे ला जुइ हे मफइगु खँ ख:।

16 धर्मशास्त्रय् “थुपिं निम्हं छम्ह हे जुइ” धका: च्वया त: थें वेशयानाप धनीम्ह मन्यागु म्ह वेशयायागु म्ह नाप छम्ह हे जुइ धका: छिमिसं मस्यू ला?*

17 अथे हे प्रभु नाप मिलय् जूम्ह मन् नं वयक: नाप छगु हे आत्मा जुइ।

18 व्यभिचारपाखें तापाक च्वँ। मेमेगु पाप या:सां म्हायात छुं नं जुइ मखु। व्यभिचार यात धा:सा थ:गु हे म्ह लिसे पाप या:गु जुइ।

19 छिमिगु म्ह पवित्र आत्मा च्वनादीगु देग: ख: धका: मस्यू ला? उकिं छिमिगु म्हय् परमेश्वरं छवयाहयादीम्ह पवित्र आत्मा च्वनादी। अयजूगुलिं छिमिगु म्ह छिमिगु थ:गु मखु।*

20 छिपिं मू पुला: न्याना त:पिं ख:। अयजूगुलिं छिमिगु म्हं परमेश्वरयात त:धकेमा:।

7

ब्याहायागु खँ

1 आ: जिं छिमिसं च्वयाह:गु खँयागु लिस: बियाच्चना। ब्याहा मयासैं च्वनेगु बांला:गु खँ ख:।

2 अथेसां व्यभिचार अप्व: जूगुलिं न्ह्याम्ह मिजंया नं थ:म्ह हे कला: दयेमा। अथे हे न्ह्याम्ह मिसाया नं थ:म्ह हे भा:त दयेमा।

3 छम्ह मिजंनं थ: कला:लिसे गुकथं हनेमा:गु ख: उकथं हे हनेमा:। अथे हे छम्ह मिसानं थ: भा:तयात गुकथं हनेमा:गु ख: उकथं हे हनेमा:।

4 मिसायागु म्हायागु अधिकार मिसायाके मद्दु, भा:तयाके दइ। अथे हे मिजंयागु म्हायागु अधिकार मिजंयाके मद्दु, वया कला:याके दइ।

5 छम्हं मेम्हयसित मय: धका: धाये मते। सल्लाह याना: छुं ईया लागि अलग च्वना: प्रार्थना यायेमा:सां मेबलय् नापं हे जु। छिमिसं थ:त क:घाये मफुसा शैतानं छिमित स्यकेत स्वइ।

6 थथे जिं धयाच्चनागु खँ छिमिसं याये हे मा: धका: धयागु मखु। थ्व ला छिमित सल्लाह बियाच्चनागु जक ख:।

7 जित: फुक्क मन्त जि थें ब्याहा मयासैं च्वंसा य:। फुक्कसिनं परमेश्वरपाखें थीथी वरदान कयात:गु दु। छम्हयसिके छता वरदान द:सा मेम्हयसिके मेगु हे वरदान दु।

8 आः जिं ब्याहा मयाःनिपिं मिजंतयत् व भाःत मदये धुंकूपिं मिसातयत् धयाच्चना – जि थें ब्याहा मयासैं च्वने फुसा छिमित तसकं बांलाइ।

9 थःत कःघाये मफुसा ब्याहा यायेमाः। छायाःसा प्याःचाः सह याये मफय्का च्वनेगु स्वयाः ब्याहा यायेगु बांलाः।

10 ब्याहा याये धुंकूपिन्त प्रभुयापाखें जिगु आज्ञा दु – भाःत दुम्ह मिसां थः भाःतयात त्वःते मज्यु।

11 छुं जुयाः भाःतनाप बाया च्वंसां व मिसां मेम्ह मिजनाप ब्याहा याये मज्यु। मिलय् जुयाः थः भाःतनाप च्वनेगु बांलाः। अथे हे भाःतं नं कलाःयात पारपाचुके मज्यु।*

12 मेमेपिन्त जिं थथे धाये – थ्व प्रभुयागु खँ मखु, जिगु थःगु हे खः। सुं विश्वासीया कलाः विश्वासी मखुसां भाःत लिसे बाया च्वने मखु धाल धाःसा वयात त्वःते मज्यु।

13 अथे हे सुं विश्वासी मिसाया भाःत विश्वासी मखुसां कलाःलिसे बाया च्वने मखु धाल धाःसा वयात त्वःते मज्यु।

14 छायाःसा विश्वासी मखुम्ह भाःत विश्वासी कलाःम्हं यानाः पवित्र जुल। अथे हे विश्वासी मखुम्ह कलाः विश्वासी भाःतं यानाः पवित्र जुल। अथे मखुसा ला इपिपाखें दुम्ह मचा पवित्र जुइ हे मखुत नि। तर इपि ला पवित्र हे जुइ।

15 विश्वासी मखुम्ह कलाःम्हं विश्वासी भाःतयात, अथे हे विश्वासी मखुम्ह भाःतं विश्वासी कलाःयात त्वःते धाल धाःसा त्वःतेके ब्युसां ज्यु। परमेश्वरं इती शान्ति बीत सःतादीगु खः।

16 विश्वासी कलाःम्हं थः भाःतयात विश्वासी याये फइ मखु धकाः मतिइ तयेगु बांमलाः। अथे हे विश्वासी भाःतं थः कलाःयात विश्वासी याये फइ मखु धकाः मतिइ तयेगु बांमलाः।

17 परमेश्वरं धयादी थें व सःतादी थें छिपिं जुइमा धकाः जिं फुक्क मण्डलीयात स्यना वयागु खः।

18 म्हय् चिं तःम्ह मनूयात परमेश्वरं सःतादीगु खःसा वं उगु चिंयात लिकायेत स्वये मते। अथे हे म्हय् चिं मतःम्ह मनूयात परमेश्वरं सःतादीगु खःसा वं नं म्हय् चिं तयेत स्वये मते।

19 परमेश्वरया न्ह्याःने चिं तःसां मतःसां छुं मपाः। तःधंगु खँ ला परमेश्वरयागु आज्ञा मानय् यायेगु खः।

20 परमेश्वरं सःतादीबलय् गथे खः अथे हे च्वनाच्वँ।

21 दास जुयाच्वंबलय् परमेश्वरं छिमित सःतादीगु खःसा छिमिसं दुःख ताये मते, बरु स्वतन्त्र जुइगु मौका वल धाःसा त्वःफिके मते।

22 दास जुयाच्वंपिन्त प्रभुं सःतादीगु खःसा थुपिं दास थें मजुसे प्रभुया मनूत जुइ, अथे हे दासमखुपिं मनूतयत् प्रभुं सःतादीगु खःसा थुपिं प्रभुया दास जुइ।

23 छिमित परमेश्वरं मू पुलाः न्यानादीगु खः, उकिं छिपिं मनूतय् दास जुइ मते।

24 यःपिं दाजुकिजापिं, प्रभुं छिमित सःतादीबलय् छिपिं गथे खः अथे हे जुयाः परमेश्वर नाप च्वनाच्वँ।

ब्याहा मजुनिपिनिगु व भाःत मदये धुंकूपिनिगु खँ

25 ब्याहा मजुनिपिनिगु लागि प्रभुं जितः छुं धयादीगु मदु। बरु प्रभुयागु दया मायां विश्वास याये बहःम्ह जुयाः जिं छिमित धयाच्चना –

26 थौकन्हय् जुयाच्वंगु दुःखकष्ट स्वयेबलय् ला ब्याहा मयासैं च्वनेगु हे भिं जुइ।

27 ब्याहा याये धुंकूपिं मिजंतयसं थः कलाःयात त्वःताछ्वयेगु मतिइ तये मते। ब्याहा मयानानिसा ब्याहा यायेगु स्वये मते।

28 तर ब्याहा यात धकाः छिमित पाप लाइ मखु। ब्याहा मजुनिम्ह मिसां ब्याहा यात धाःसा वयात पाप लाइ मखु। ब्याहा यानाच्वना च्वंपिं मनूतयत् जुयाच्वंगु दुःखकष्ट छिमित मजुइमा धकाः जिं थ्व खँ च्वयाच्वनागु खः।

29 यःपिं दाजुकिजापिं, जिं धायेत्यनागु खँ थ्व खः – ई अप्वः मदये धुंकल, आवंनिसैं ब्याहा याये धुंकूम्ह मनू नं ब्याहा मयानिम्ह थें च्वनाच्वँ।

30 ख्वया जूपिं मनूत आः दुःख मताःपिं मनूत थें च्वनाच्वँ। न्हिलाः जूपिं लयताःपिं थें मच्वंक च्वँ। न्यानाः हयागु नं थःगु मखु थें याना च्वँ।

31 संसारयागु ज्याखँ याना च्वंपिन्सं याना मच्वंपिं थें जुयाच्वँ, छायाःसा थ्व संसार याकनं हे मदयावनी।

32 छिमित दुःखकष्ट मजुइमा धकाः जिं थ्व खँ धयाच्वनागु खः। ब्याहा मयाःम्ह मनुखं प्रभुयात गय् यानाः लयताय्केगु धकाः प्रभुयागु ज्या मन तयाः यायेगु कुतः याइ।

33 ब्याहा याये धुंकूम्ह मनुखं संसारयागु ज्याखँय् मन तयाच्वनी, छायाःसा वं थः कलाःयात लयताय्केगु कुतः यानाच्वनी।

34 अय्जुगुलिं थज्याःम्ह मनूयागु मन निखे लानाच्वनी। अथे हे ब्याहा मजुनिम्ह मिसां नं प्रभुयागु ज्या मन तयाः याइ, छायाःसा वं थःगु म्हं व आत्मां नं पवित्र जुइगु कुतः याइ। अले ब्याहा जुइ धुंकूम्ह मिसां संसारयागु ज्याखँय् मन तयाच्वनी, छायाःसा वं थः भाःतयात लयताय्केगु कुतः यानाच्वनी।

35 थ्व खँ जिं छिमित हे भिं यायेत धयाच्वनागु खः। छिमित पनेत मखु बरु छिमिसं पंगः मवय्क दुनुगलनिसैं प्रभुयात लयताय्के फयेमा धकाः धयागु खः।

36 सु मनुखं थःनापं ब्याहा क्वःछिनातःम्ह मिसानाप बांमलाःगु व्यवहार याःगु ताय्कूसा अले उम्ह मिसाया उमेर नं अप्वया वनाच्वंगु दुसा वं ब्याहा याये मास्ति वय्कूसा ब्याहा याये ज्यु। थुकी पाप मदु। इमिगु ब्याहा जुइ हे माः।

* 7:11 ७:१०-११ मती ५:३२; मर्क १०:११-१२; लूक १६:१८

- 37 थःगु मनयात बल्लाकाः मिसायात ब्याहा मयायेगु क्वःछित धाःसां ठीक हे जू।
 38 सुनां थः क्वःछिनातःम्ह मिसानाप ब्याहा याइ वं बांलाःगु हे याइ। तर ब्याहा मयाःसा इन बांलाः।
 39 ब्याहा जुइ धुंकूम्ह मिसां थः भाःत दतले हानं ब्याहा याये मज्यू। भाःत सीधुंकाः धाःसा थःत यःम्ह मेम्ह मिजनाप ब्याहा याःसां ज्यू। बरु विश्वासी नाप हे जक यायेमाः।
 40 जिगु बिचाःकथं भाःत मदये धुंकूम्ह मिसां ब्याहा मयासैं च्वनाच्वने फुसा सुख जुइ। अथेसां जिं स्वयेबलय् ला जिके नं पवित्र आत्मा दी।

8

मूर्तियात छाःगु प्रसादयागु खँ

- 1 आः मूर्तियात छाःगु प्रसादयागु खँय, “झीपिं फुक्कसिकें ज्ञान दु” धयागु खँ झीसं स्यू। ज्ञानं मनूतयत तःधंछुकी, तर मायां फुक्कसिगु भिं याइ।
 2 जिं “छुं स्यू” धकाः धया जुइम्ह मनूखं गुलि वं सीके माःगु खः उलि सी मखु।
 3 परमेश्वरयात माया यानाच्वंम्ह मनूयात धाःसा परमेश्वरं नं म्हस्यू।
 4 अयजूगुलि मूर्तियात छाःगु प्रसाद नये ज्यू ला कि मज्यू धयागु खँय झीसं स्यू – “मूर्ति धयागु ला छुं नं मखु” कःमितयसं दयकातःगु जक खः। “परमेश्वर ला छम्ह हे जक दु” धकाः नं झीसं स्यू।
 5 आकाश व पृथ्वीइ घःत धाःपिं यक्व हे दःसां
 6 झीगु निति ला छम्ह हे जक परमेश्वर बाः दु। थ्व हे परमेश्वरं फुक्कं सृष्टि यानादीगु खः, उकिं थ्व हे परमेश्वरयागु निति झीपिं म्वानाच्वनागु दु। अले प्रभु नं छम्ह हे जक दु, वय्कः खः येशू ख्रीष्ट। थ्व हे प्रभु येशू ख्रीष्टपाखें फुक्क सृष्टि जुल, प्रभु येशू ख्रीष्टपाखें हे झीपिं म्वानाच्वना।
 7 अथेसां फुक्क मनूतयके थ्व ज्ञान मदु। अयजूगुलि गुलिखय मनूतयसं मूर्तियात मानय यानाच्वंगु दु। इमिसं आः तक मूर्तियात छाःगु प्रसाद नइबलय् मूर्तियागु हे नसा नयाच्वना धकाः मतिइ तइ। अले इमिगु मन बमलाःगुलि अशुद्ध जुइ।
 8 नसां झीत परमेश्वरयाथाय् थयंकी मखु। नसा नल धकाः झी तःधनी मखु, अले मनल धकाः चिधनी नं मखु।
 9 बरु बांलाक होश या, छिमिगु न्हागुं नये ज्यू धयागु खं यानाः विश्वासय् बमलाःनिपिन्त पापय् लाके बी मते।
 10 छिपिं थें ज्याःपिं ज्ञान दुपिं विश्वासीतयसं देगलय् मूर्तियात छाःगु प्रसाद नयाच्वंगु विश्वासय् बमलाःनिम्ह सुनानं खन धाःसा छु व जक प्रसाद नयेत न्ह्यःमचिली ला?
 11 थुकथं विश्वासय् बमलाःनिपिं दाजुकिजा छिमिगु ज्ञानं यानाः स्यना मवनी ला? थज्याःपिनिगु हे निति ख्रीष्ट सिनादीगु मखु ला?
 12 थुकथं इमिगु बमलाःगु मनयात छिमिसं सयंकल धाःसा छिमिसं ख्रीष्टयात हे सयंकूगुति ग्यनी, अले छिमित पाप लाइ।
 13 नसां थः दाजुकिजापिन्त पापय् लाकीगु जूसा जिं ला धयागु गुब्बसं नये मखु। थः दाजुकिजापिन्त जिं पाप याकेत स्वये मखु।

9

प्रेरिततयसं यायेमाःगु व याये ज्यूगु खँ

- 1 जिं जक यःथें याये मदु ला? जि जक छम्ह प्रेरित मखु ला? झी प्रभु येशूयात जिं खनागु मदु ला? छिमित परमेश्वरयागु भिगु खँ न्यंकाः विश्वास याका तयाम्ह जि हे मखु ला?
 2 मेपिन्सं जितः प्रेरित धकाः मानय् मयाःसां छिमिसं ला जितः मानय् यानाच्वंगु दु। छिमिसं प्रभुयात विश्वास यानाः ज्या यानाच्वंगुलि हे नं जि छम्ह प्रेरित खः धकाः बांलाक सी दु।
 3 जितः कुंखिनिपिन्त जिं थथे लिसः बी –
 4 थथे ज्या याना च्वसैंलि जिं जक नयेत्वने मथ्याः ला?
 5 मेपिं प्रेरिततयसं याना जू थें जिं जक याना जुइ मदु ला? प्रभुया किजापिन्सं व केफासं याना जू थें जि जक थः कलाः ज्वनाः चाःहुला जुइ मदु ला?
 6 बारनाबासं व जिं जक ज्या यानाः नया जुइमाः धयागु दु ला?
 7 सुं सिपाइंनं थःम्हं हे खर्च यानाः ज्या याइ ला? दाखमा प्यूम्हयसिनं दाख नये मदइ ला? फैजवालं थःम्हं लहिनातःपिं फैतयगु दुरु त्वने मदइ ला?
 8 थथे न्हियान्हिथं जुयाच्वनीगु खँयात जि थःम्हं हे धायेमाःगु मदु, छायाधाःसा व्यवस्थाय् नं थ्व हे खँ च्वयातःगु दु।
 9 “अन्न दाइबलय् द्रहंया त्वाथय् पिचा तयाबी मते” धकाः मोशां च्वया थकूगु दु। द्रहं थें ज्याःम्हयसित ला परमेश्वरं थुकथं स्वयादी धाःसा झीत जक स्वयामदी ला?☆
 10 थ्व खँ झीगु निति नं च्वयातःगु खः। बुँ पालिम्हयसिनं व छव लइम्हयसिनं थःत छुं दइ ला धकाः हे बुँज्या याइ।

- 11 जिमिसं नं प्रभुयागु वचन पुसा ह्वले थें छिमित न्यंकागु दु। अयजूगुलि जिमिसं छिमिके छुं काल धका: अजू चायेमा:गु दु ला?*
- 12 मेपिन्सं ला छिमिके अथे कयाच्वंगु दु धारैलि जिमिसं जक काये मथ्या: ला? जिमिसं ला छिमिके छुं कयागु मदुनि। ख्रीष्टयागु भिंगु खँ न्यंका जुइबलय् छुं पंग: मवयसा धका: जिमिसं थथे सह यानाच्वनागु ख:।
- 13 देगलय् सेवा याइपिन्सं देगलय् हे नयेदइ, अले बलि बी थाय् सेवा याइपिन्सं नं बलि थ:गु ब्व काये दइ धका: छिमिसं सि हे स्यू।*
- 14 अथे हे भिंगु खँ न्यंकीपिन्सं नं भिंगु खं हे नयेत्वने यायेमा: धका: प्रभुं धयादीगु दु।*
- 15 अयसां जिं थथे काये ज्यूगु, काये दुगु छुं हे कयागु मदु। अले हानं अथे कायेत नं जिं थ्व खँ च्वयाच्वनागु मखु। थथे याये सिबें ला सिनावनेगु हे भिं जू। सुनानं जिगु थ्व घमण्डयात फुस्कुलुगु धका: धाये फइ मखु।
- 16 जिं थथे भिंगु खँ न्यंकाच्वनागु दु धका: त:धंछुइ मा:गु मदु। थ्व ला जिं याये हे मा:गु ज्या ख:। जिं थ्व भिंगु खँ मन्यंकल धा:सा जित: धिक्कार दु।
- 17 जिं थ:म्हं हे थ्व ज्या यानागु जूसा जित: ज्याला दइ। अथे मखुसे थ्व ज्या परमेश्वरं जित: ल: ल्हानादीगुलि जिं थथे याये हे मा:।
- 18 अयसा जिगु ज्याला छु लय? छुं हे मकासे भिंगु खँ न्यंकेगु हे जिगु ज्याला ख:। अथे ला जिं जिगु ज्याला का:सां ज्यूगु ख:।
- 19 जि सुयां दास मखु। अयनं फुसा यक्व हे मनूतयत् विश्वासी याये धका: जि थथ:म्हं तुं फुक्क मनूतयत् दास जुयाच्वनागु दु।
- 20 यहदीतयत् विश्वासी यायेत इपिं नाप च्वनाबलय् जि नं छम्ह यहदी थें जुया। व्यवस्था मानय् याये म्वा:सां जि व्यवस्था मानय् याइम्ह थें जुया। थुकथं जिं इमित विश्वासी यायेत स्वया।
- 21 अथे हे यहदीमखुपिन्त विश्वासी यायेत जि नं इपिं थें जुया। थथे यात धका: जित: सुनानं परमेश्वरयागु आज्ञा पालन मयाइम्ह मनू धका: धाये फइ मखु, छायाधा:सा जिं ला ख्रीष्टयागु आज्ञा पालन याना जुयागु दु।
- 22 विश्वासय् बमलानिपिं मनूतयत् थुइकेत नं जि इपिं थें जुया। थुकथं इपिं गथे ख: जि नं अथे हे जुया। थुकथं फुक्क मनूतयत् विश्वासय् हयेत जि न्ह्याम्हं जुया।
- 23 न्ह्याथे याना: जूसां फुक्क मनूतयत् भिंगु खँ न्यंकेत जिं थथे कुत: यानागु ख:। थथे याना: दइगु आशिष जित: दइ धका: जिं मतिइ तयागु दु।
- 24 ब्वाँय् वनेगु कासाय् फुक्क मनूत ब्वाँय् वनी, तर न्हापांगु सिरपा: धा:सा छम्हयसित जक दइ धका: छिमिसं मस्यू ला? उकिं सिरपा: कायेत ब्वाँय् वनेगु कुत: याना च्वे।
- 25 न्ह्यागु कासाय् ब्वति काइपिं मनूतयसं न्हापा लाका: नाश जुया वनीगु सिरपा: कायेत न्हियान्हिथं कुत: यानाच्वनी। अथे हे झीसं नं नाश जुया मवनीगु सिरपा: कायेत कुत: याये।
- 26 अयजूगुलि जि निशानाय् थ्यंकेत ब्वाँय् वने। जिं फसय् मुक्का नके थें जक मयाना।
- 27 जिं थ:गु म्हायात दाया: दाया: बसय् तयाच्वना। थथे मया:सा मेपिन्त जक भिंगु खँ न्यंका: जि थ: हे सिरपा: काये बह:म्ह जुइ मखु।

10

मूर्ति पुजा याये मज्यू

- 1 य:पिं दाजुकिजापिं, मोशानापं जूपिं झी तापा:बाज्यापिन्त मरुभूमिइ छु जूगु ख: जिं छिमित लुमंकाबी मास्ति व:। इपिं फुक्कं सुपाँय्या क्वसं जुया: लाल समुद्र छिनावंगु ख:।*
- 2 थुकथं मोशानापं जूपिं मनूतयगु बप्तिस्मा सुपाँय् व समुद्रय् जुल।
- 3 इपिं फुक्कसिनं छता हे आत्मायागु नसा नल,*
- 4 अले आत्मायागु हे ल: त्वन। इमिसं थ:नापनापं वनाच्वंगु आत्माया ल्वहंधीयागु ल: त्वन। थ्व हे ल्वहंधी ख्रीष्ट ख:।*
- 5 अथेसां इपिं मध्ये यक्व हे मनूत नाप परमेश्वर तंम्वयादिल। अयजूगुलि इपिं मरुभूमिइ तुं सिनावनेमाल।*
- 6-7 इमित थथे यानादीगुलि झीसं नं इमिसं थें मूर्ति पुजा यायेगु, बांमला:गु मभिंगु मतिइ तये मज्यू धका: थुकिं बांलाक सी दु। इमिगु थ्व हे खँ धर्मशास्त्रय् नं थथे च्वयात:गु दु – “इपिं फ्यतुना: भवय् नयेत्वने धुंका: दना: य:य:थें सन।”*
- 8 इपिं मध्ये गुलिसिनं या:थें झीसं नं व्यभिचार याये मज्यू। व्यभिचार या:गुलि इपिं छन्हुं हे नीस्वद्व:म्ह सित।*
- 9 इपिं मध्ये गुलिसिनं या:गु थें झीसं नं प्रभुयागु मन स्वये मज्यू। इमिसं अथे या:गुलि इमित सर्प न्याका: स्यानादिल।*

* 9:11 ९:११ रोम १५:२७ * 9:13 ९:१३ व्य १८:१ * 9:14 ९:१४ मती १०:१०; लूक १०:७ * 10:1 १०:१ प्रस १३:२१-२२; १४:२२-२९ * 10:3 १०:३ प्रस १६:३५ * 10:4 १०:४ प्रस १७:६; गन्ती २०:११ * 10:5 १०:५ गन्ती १४:२९-३० * 10:6-7 १०:६,७ प्रस ३२:६; गन्ती ११:४ * 10:8 १०:८ गन्ती २५:१-१८ * 10:9 १०:९ गन्ती २१:५-६

- 10 इमिसं थें झीसं नं प्रभु नाप कचकच याये मज्यु। इमिसं अथे कचकच याःगुलि इमित नाश याइम्ह दूत छवयाहयाः स्यानादिल।*
- 11 इमित अथे जूगु खँ झीसं नं सीके फयेमा धकाः व झीत ख्याच्चः बीत नं च्वयातःगु खः। झीपिं च्वनाच्चनागु संसार आः फुना वनिन।
- 12 दनाच्चनागु दु धकाः धाइम्ह मनु बांलाक होश याना च्वनेमाली, मखुसा क्वदली।
- 13 मनूतयसं सह याये मफइगु जाँचय् छिपिं लाःगु मदु। परमेश्वर विश्वास याये बहःम्ह खः। सह याये हे मफय्क छिमित वयकलं जाँचय् लाकादी मखु। तर छिमिसं सह याये फयेमा धकाः जाँच नापनापं बचय् जुइगु लँ नं बियादी। थुकथं छिमिसं उकियात सह याये फइ।
- 14 अथे जूगुलि यःपिं दाजुकिजापिं, मूर्ति पुजा यायेगुपाखें तापाक च्वँ।
- 15 बुद्धि दुपिं मनूत भाःपियाः जिं छिमित धयाच्चनागु दु। जिं धयागु खँ छिमिसं जाँचय् याना स्व।
- 16 परमेश्वरयात सुभाय् बियाः झीसं त्वनेगु दाखमघ ख्रीष्टयागु हि लुमकेत मखु ला? अथे हे झीसं कुचा कुचा थलाः नयेगु मरिं नं ख्रीष्टयागु म्ह लुमकेत मखु ला? उकिं झीपिं परमेश्वर नाप मिलय् जुयाच्चनागुलि झीपिं परमेश्वरया मनूत खः।*
- 17 छपा हे जक मरिं कुचा कुचा थलाः झीसं नयेगु जूगुलि यक्व जूसां झीपिं छम्ह हे खः।
- 18 यहदीतयगु चलन छकः नं बिचाः याना स्व। परमेश्वरयात बलि छायेहःगु प्रसाद नःपिं मनूत परमेश्वर नाप मिलय् जूपिं मखु ला?*
- 19 जिं छु धयाच्चनागु दु? मूर्ति नं छुं मखु, अले थ्वयात छायेहःगु प्रसाद नं छुं मखु।
- 20 जिं धायेत्यनागु खँ छु धाःसा मूर्तियात छाःगु फुक्कं भूतआत्मातयत् छाःगु खः, परमेश्वरयात छाःगु मखु। अयज्गुलि छिपिं भूतआत्मा नाप मिलय् जुयाच्चने मते धयागु जिगु धापू खः।*
- 21 छिमिसं प्रभुयागु ख्वल्चां व भूतआत्मातयगु ख्वल्चां छकवलं त्वनेफइ मखु। अथे हे छिमिसं प्रभुयागु टेबिलं व भूतआत्माया टेबिलनापं नये फइ मखु।
- 22 थज्याःगु ज्याखँ यानाच्चन धाःसा झीपिं खनाः प्रभु लयतायादी मखु। छु झीपिं प्रभु स्वयाः बल्ला ला?*
- 23 गुम्हयसिनं थथे नं धाइ – “झीसं थःत यःगु न्हागुं याये ज्यु।” अथे खःसां झीत फुक्क ज्यां भिकी मखु। “झीसं थःत यःगु न्हागुं याये ज्यु।” अथे खःसां फुक्क खं झीत बांलाकी मखु।*
- 24 थःत भिं जुइगु जक याना जुइ मते। मेपिन्त भिं यायेगु नं स्वयेमाः।
- 25 मतिइ संका मतसे बजारय् मियातःगु ला न्यानाः नये ज्यु।
- 26 धर्मशास्त्रयं नं च्वयातःगु दु – “पृथ्वी व पृथ्वीइ च्वंगु दक्व फुक्कं प्रभुयागु हे खः।”*
- 27 परमेश्वरयात म्हमस्वूम्ह सुं मनुखं छिमित भव्य सःतल धाःसा, अले छिपिं वने न्हायाःसा मतिइ छुं हे संका मतसे तये हःगु न्हागुं न।
- 28 नयेत्यय्काः सुनानं छिमित – “थ्व ला मूर्तियात छाःगु प्रसाद खः” धकाः धाल धाःसा व मनूयात संका जुइक छिमिसं नये मते।
- 29 छंगु लागि व प्रसाद नये मज्युगु मखु बरु अथे धाःम्ह मनूया लागि नये मजिल। सुनानं थथे नं धायेफु – “वं धायेवं तुं जिं नये मज्यु धयागु छु दु?”
- 30 परमेश्वरयात सुभाय् बियाः नये त्यनागुली जितः सुनानं छाय् मभिके माःगु?”
- 31 अयज्गुलि छिमिसं नःसां त्वंसां न्हागु याःसां परमेश्वरया महिमाया नितिं या।
- 32 छिमिसं यानाः यहदीतयत्, यहदीमखुपिन्त अले परमेश्वरयागु मण्डलीयात पंगः वय्के मते।
- 33 जिं यानाच्चना थें तुं छिमिसं नं यायेगु स्व। जिं थःत जक भिकेगु मस्वसे न्हायागु याःसां कपिन्त निं भिकेगु स्वयाच्चना। गथे यानाः इपिं फुक्कसिनं परमेश्वरयात विश्वास याये फइ धकाः मतिइ तयाः जिं फुक्कसितं भिनिगु ज्याखँ यानाच्चना।

11

सेवा यायेबलय् छ्यं त्वपुइगु

- 1 ख्रीष्टं यानादी थें तुं जिं नं यानाच्चनागुलि, जिं याना च्वंथें तुं छिमिसं नं याना च्वँ। *
- 2 छिमिसं जितः लुमंका च्वंगुलि व जिं स्थना थें च्वनाच्चंगुलि छिमित स्याबास।
- 3 अयनं छता खँ न्यँ – न्हाय्मिजंयागु छ्यं ख्रीष्ट खः, अले मिसायागु छ्यं वया भाःत खः, अले ख्रीष्टयागु छ्यं परमेश्वर खः धयागु खँ छिमिसं थुइके माल।
- 4 अयज्गुलि प्रार्थना यायेबलय् व अगमवाणी कनीबलय् मिजंतयसं छ्यं त्वपुया तल धाःसा वं ख्रीष्टयात क्वह्यंकूगु जुइ।
- 5 अथे हे मिसातयसं थःगु छ्यं त्वमपुसे प्रार्थना यात धाःसा वा अगमवाणी कन धाःसा वं थः भाःतयात क्वह्यंकूगु जुइ। थज्याःम्ह मिसा छ्यं छगलं सँ खाना तःम्ह थें खः।

* 10:10 १०:१० गन्ती १६:४१-४९ * 10:16 १०:१६ मती २६:२६-२८; मार्क १४:२२-२४; लूक २२:१९-२० * 10:18 १०:१८ लेवी ७:६ * 10:20 १०:२० व्य ३२:१७ * 10:22 १०:२२ व्य ३२:२१ * 10:23 १०:२३ १ कोर ६:१२ * 10:26 १०:२६ भज २४:१ * 11:1 ११:१ १ कोर ४:१६; फिलि ३:१७

- 6 थथे छ्यं त्वपुइ मयःम्ह मिसां सुचुक सँ खाना छवयेगु हे बांलाः। अयनं सुचुक सँ खायेगु व चिहाकयक चायेगु लज्यायागु खँ खःसा वं छ्यं त्वपुइमाः।
 7 मिजंतयसं थःगु छ्यं त्वपुइ म्वाः छायाधाःसा मिजंत परमेश्वरयागु रूप व शोभा खः, तर मिसा मिजंया शोभा खः।*
 8 मिजं मिसापाखें दुगु मखु बरु मिसा मिजंपाखें दुगु खः।
 9 मिसाया निति मिजं दयकातःगु मखु, बरु मिजंया निति मिसा दयकातःगु खः।*
 10 उकिं भाःतयागु खँ मानय यांना धकाः स्वर्गादूततयत् क्यनेत मिसातयसं थथःगु छ्यं त्वपुइमाः।
 11 अथेजसां प्रभुया न्ह्यःने मिसातयत् मिजंत मदयक मगाः, अले हानं अथे हे मिजंतयत् मिसात मदयक मगाः।
 12 मिसात मिजंतयपाखें दुगु खः थें मिजंत नं मिसातयपाखें बूपिं खः। थ्व फुक्कं सृष्टि यांनादीम्ह परमेश्वरपाखें जूगु खः।
 13 छिमिसं हे बिचाः यांना स्व – छ्यं त्वमपुसे मिसातयसं परमेश्वरयात प्रार्थना यायेगु बांलाः ला?
 14 मिजंतयसं ताहाःकयक सँ लहिना तयेगु बांमलाः धकाः ला झीसं अथें स्यू नि।
 15 मिसातयसं ताहाःकयक सँ लहिना तयेगु तसकं बांलाः। छ्यं त्वपुइत हे मिसातयत् ताहाःकगु सँ बियातःगु खः।
 16 थ्व खँय् सुं मनुखं जवाःसवाः याः वःसा वयात जिं थुलि हे जक धाये – थ्व बाहेक जिमिगु मेगु थितिकृति मदु। अले मण्डलीइ मेगु थितिकृति नं मदु।

प्रभुयागु भवय्

मती २६:२६-२९; मर्क १४:२२-२५; लुक २२:१४-२०

- 17 आः धायेत्यनागु खँय् धाःसा जिं छिमित च्छाय् मफु, छायाधाःसा छिमिसं मण्डलीइ मुनेबलय् भिगु ज्या यायेगु स्वयाः मभिगु ज्या यांनाच्वंगु दु।
 18 न्हापां ला जिं छिमि दथुइ ल्वापु दु धयागु खँ न्यना तयागु दु। थ्व खँ ला जितः नं खः थें च्वन।
 19 भिम्ह मनू म्हसीकेत ला थथे ल्वापु नं दयेमाः मखु ला?
 20 छिपिं फुक्कं छथाय् मुनीगु प्रभु भवय् नयेत मखु खनिसा
 21 छायाधाःसा नयेबलय् छिपिं फुक्कसिनं थःगु ब्वति मेपि स्वयाः न्हापालाका नइ। थुकथं गुलि ला नये मखंका नं च्वनी, अले गुलिसिनं भयभयलुकक नं त्वनी।
 22 थथे नयेत्वने यायेत छिमि थथःगु छँ मदु ला? छिमिसं नये मखंपिं मनूतयगु इज्जत कायेत्यनागु ला? थथे यांनाः छिमिसं परमेश्वरयागु मण्डलीयात हेपय यांनागु ला? थज्याःगु खँय् जिं छिमित छु धाये? जिं छिमित भिपिं मनूत खः धकाः धाये फइ ला? जिं छिमित भिपिं मनूत खः धकाः धाये मफु।
 23 प्रभुं हे जितः स्यनादीगु खँ जिं छिमित स्यना बियागु खः। येशूयात ज्वंकूगु चान्हय् वयकलं मरि कयाः
 24 परमेश्वरयात सुभाय् बियादिल। अले मरि कुचा थलाः थथे धयादिल – “छिमित बियागु थ्व जिगु म्ह खः। जितः लुमकेत छिमिसं थथे हे यायेगु या।”
 25 नये धुंकाः वयकलं अथे हे ख्वला कयाः थथे धयादिल – “थ्व ख्वला जिगु हि हायकाः यांनागु परमेश्वरयागु न्हंगु बाचा खः। जितः लुमकेत थथे ख्वलां त्वनेगु यायेगु या।”*
 26 प्रभु मझातले थ्व मरि व थ्व ख्वलाय् च्वंगु दाखमघ छिमिसं नयेत्वनीबलय् प्रभु सिनादीगु खँ फुक्कसित कंगु जुइ।
 27 अयजूगुलि अयोग्य रिति सुनानं थ्व मरि व थ्व ख्वलाय् च्वंगु त्वन धाःसा प्रभुयागु म्ह व हिया दोष लाइ।
 28 थथे जूगुलि फुक्क मनूतयसं थथःगु मन जाँचय् यांना स्व। अले जक मरि न, ख्वलाय् च्वंगु नं त्वँ।
 29 छायाधाःसा प्रभुया म्हायात म्हमसीकं सुनां नयेत्वने याइ वं नःगु व त्वंगुलि थःके सजाँय हइ।
 30 उकिं हे ला खः नि, छिपिं मध्ये यक्व हे म्हंमफु, बमलाः अले सिना नं वन।
 31 झीसं थथःगु मन जाँचय् यांना स्वःगु जूसा परमेश्वरयागु सजाँय फयेमाली मखुगु।
 32 सजाँय फयेबलय् संसारयापिं मनूतनापं नाश मजुइमा धकाः प्रभुं झीत कजय् यांनाः ख्याच्वः बियादीगु खः।
 33 अयजूगुलि यःपिं दाजुकिजापिं, प्रभुयागु भवय् नयेत मुनीबलय् छम्हं मेम्हयसित पियाच्वनेगु या।
 34 सुं मनूया नयेपित्याइगु जूसा वं छँय् हे न। थुकथं प्रभुयागु भवय् नयेबलय् छिपिं दोषी ठहरय् जुइ माली मखु। मेगु खँ धाःसा जिं आम्कन वयेबलय् हे मिलय् याये।

12

पवित्र आत्मां बियादीगु वरदान

- 1 यःपिं दाजुकिजापिं, पवित्र आत्मां बियादीगु वरदानयागु सत्य खँ छु खः धकाः छिमिसं सीकि।
 2 छिपिं विश्वासी जुइ न्ह्यः छिपिं नमवाइपिं मूर्तितयत् पुजा याइपिं खः धकाः छिमिसं सि हे स्यू।
 3 अयजूगुलि थ्व छला खँ छिमिसं लुमंका ति, परमेश्वरया आत्माय् जुयाः नवाइपिं सुनानं हे येशूयात सराः लायेमा धकाः धाइ मखु। अले हानं पवित्र आत्मा दुपिं मनूतयसं जक येशूयात प्रभु धकाः धाये फइ।

* 11:7 ११:७ उत १:२६-२७

* 11:9 ११:९ उत २:१७-२३

* 11:25 ११:२५ प्रस २४:६-८; यर ३१:३१-३४

- 4 थीथी वरदान विश्वासीतयत् बियातःगु जूसां, वरदान बियादीम्ह ला छम्ह हे पवित्र आत्मा जक खः।
 5 प्रभुयागु सेवा ला तःताकथं याये फु। न्हागुकथं सेवा याःसां छम्ह हे प्रभुयागु सेवा यायेगु खः।✠
 6 थज्याःगु ज्या तःताकथं याये फु, फुक्क ज्या यायेत झीत शक्ति बियादीम्ह ला छम्ह हे परमेश्वर खः।
 7 फुक्क विश्वासीत भिना वइगु ज्या याये फयेमा धकाः हे परमेश्वरं झीत पवित्र आत्मा बियादीगु खः।
 8 अले थ्व हे पवित्र आत्मां छम्हयसित बुद्धि बियादीसा मेम्हयसित ज्ञान बियादी।
 9 थ्व हे पवित्र आत्मां छम्हयसित तःधंगु विश्वास बियादीसा मेम्हयसित ल्वय लायकेगु वरदानत बियादी।
 10 थ्व हे पवित्र आत्मां छम्हयसित अजू चायापुगु ज्या यायेगु शक्ति बियादीसा मेम्हयसित अगमवाणी कने फइगु शक्ति बियादी। अथे हे गुम्हयसित आत्मा म्हासीकेगु शक्ति बियादी। गुम्हयसितं थीथी भाषां नवायेगु शक्ति बियादीसा, गुम्हयसितं थुकथं थीथी भाषां नवाःगु खँयात थुइकाबीगु शक्ति बियादी।
 11 थथे थीथी वरदान बियादीम्ह थ्व हे पवित्र आत्मा खः। थ्व हे पवित्र आत्मां थःत यःथें फुक्कसित थीथी वरदान बियादी।

छगू हे म्हया तःता ब्व

रोम १२:३-८

- 12 मण्डली म्ह थें खः। गथे तःता म्हब्व दःसां म्ह ला छगू हे जुइ। म्ह छगू हे जूसां तःता म्हब्व दइ। ख्रीष्ट नं अथे हे खः।✠
 13 थथे हे झीपि यहदीत, यहदीमखुपि, दास, दासमखुपि फुक्कं छम्ह हे पवित्र आत्मां बप्तिस्मा कयागुलि छगू म्ह जूगु दु। अले झीपिं फुक्कसिके छम्ह हे पवित्र आत्मा च्वनादीगु दु।
 14 म्ह नं छगू जक म्हब्व मखु, तःता म्हब्व मिलय जुयाः जक छगू म्ह जुइ।
 15 तुति – “जि ल्हाः मखु, अयजूगुलि जि म्हयागु मखु” धकाः धाःसा छु तुति म्हयागु हे मजुइ ला?
 16 थथे हे न्हायपनं नं – “जि मिखा मखु, अयजूगुलि जि म्हयागु मखु” धकाः धाःसा छु न्हायपं नं म्हयागु हे मजुइ ला?
 17 म्ह छम्हं मिखाया मिखा जक जूसा छुकि न्यनेगु? अले हानं म्ह छम्हं न्हायपंया न्हायपं जक जूसा छुकि नँतुनेगु?
 18 म्हय् च्वंगु म्हब्वत परमेश्वरयात यःथें तयादीगु खः।
 19 म्ह छम्हं छगू हे जक म्हब्व जूसा म्ह धयागु हे गनं जुइ?
 20 अथे जूगुलि हे खः – छगू म्हय् तःता म्हब्व दुगु।
 21 उकिं मिखां ल्हाःयात – “छ जितः म्वाः” धकाः धाये फइ मखु। अले हानं छेनं तुतियात – “छ जितः म्वाः” धकाः धाये फइ मखु।
 22 अथे मखु, म्हय् चिधंगु व बमलाःगु म्हब्व नं झीत मदय्क मगाः।
 23 गुगु म्हब्वयात झीसं बांलाः ताय्कि मखु उकियात हे झीसं बांलाक बिचाः यानाच्वन। खने मदुगु म्हब्वयात धाःसा बांलाक त्वपुयाच्वन।
 24 बांलाःगु म्हब्वयात बिचाः याये म्वायेक, बरु चिधंगु व बांमलाःगु म्हब्वयात जक अप्वः बिचाः याये माय्क परमेश्वरं झीगु म्हय् म्हब्वयात मिलय यानादीगु खः।
 25 अयजूगुलि म्हय् च्वंगु म्हब्वत अलग जुयाच्वनी मखु, बरु फुक्कं थःथवय् मिलय जुयाच्वनी।
 26 म्हय् च्वंगु छगू म्हब्वयात जक दुःख जूसा फुक्क म्हब्वयात दुःख जुइ। अथे हे म्हय् च्वंगु छगू म्हब्वयात जक तःधंकल धाःसा फुक्क म्हब्वत लय्ताइ।
 27 अथे हे छिपिं फुक्कं ख्रीष्टयागु मण्डली खः। छिपिं छम्ह छम्ह ख्रीष्टयागु म्हय् च्वंगु म्हब्वत खः।
 28 अयजूगुलि परमेश्वरं मण्डलीइ सुयात गन गन तयेमाः अन अन हे तयादीगु दु।

दकलय् च्वय् प्रेरितत,
 वयां ल्यु अगमवत्तात,
 वयां ल्यु गुस्त,
 अले अजू चायापुगु ज्या याइपिं,
 ल्वय लायकेगु वरदान दुपिं,
 मेपिन्त ग्वाहालि याइपिं,
 मेपिन्त सल्लाह बीपिं,
 अले हानं थीथी भाषां नवाये फुपिं तयादीगु दु।✠

- 29 फुक्कं प्रेरितत जुइ मखु, अथे हे फुक्कं अगमवत्तात, फुक्कं गुस्त, फुक्कं अजू चायापुगु ज्या याइपिं जुइ मखु।
 30 थुपिं फुक्कसिके हे ल्वय लायकेगु वरदान दइ मखु, थुपिं फुक्कसिनं मथूगु थीथी भाषां नवाये फइ मखु। अथे हे फुक्कसिनं थीथी भाषां नवाःगु खँ थुइकाबी फइ मखु।
 31 अयजूगुलि अज्ज तःधंगु वरदान कायेत स्वयाच्वँ।

जिं अज्जं हे भिंगु लँ क्यने।

13

माया

1 मन्तयगु थीथी भाषां व स्वर्गदूततयगु भाषां हे नवाये सःसां जिं कर्पिन्त माया मयात धाःसा जिं अथे नवाःगु खँ भुस्याः व गं थाःगु थें जक जुइ।

2 अगमवाणी कनेगु वरदान बिया तःसां, अले हानं फुक्क ज्ञान दुसां, फुक्क गुप्ति खँ थुइके फुसां, पहाड हे ल्यहें थनीगु विश्वास दुसां, जिके माया धयागु मदुसा जिं छुं नं मखु।*

3 थःके दुगु फुक्कं नये मखंपिन्त इना ब्यूसां, अले थःगु हे म्हयात तकं छवय्के ब्यूसां जिके माया धयागु मदुसा जिं यानागु फुक्कं सिति वनी।

4 माया दुम्ह मनुखं सह यानाच्चनी व दया याइ। नुगः मुइकी मखु, थथःम्हं तुं तःधंछुया जुइ मखु, अले घमण्ड याइ मखु।

5 माया दुम्ह मनु छुच्चा जुइ मखु, वं थः जक भिकेगु स्वइ मखु, तंम्वय्की मखु, अले जुइ धुंक्कगु बांमलाःगु व मभिंगु लुमंका तइ मखु।

6 मभिंगु बांमलाःगु खँय् माया दुम्ह मनु लय्ताइ मखु, बरु सत्य खँय् लय्ताइ।

7 माया दुम्ह मनुखं न्ह्याबलें सह यानाच्चनी, न्ह्याबलें विश्वास याइ, न्ह्याबलें आशा यानाच्चनी, अले न्ह्याबलें मनयात थातं तयाच्चनी।

8 माया सदां दयाच्चनी। अगमवाणी कनेगु वरदान धाःसा मदयावनी। थीथी भाषां नवायेगु वरदान नं मदयावनी। ज्ञान नं मदयावनी।

9 झीत वरदान बियातःगु ज्ञान पूमवं, अले अगमवाणी कनेगु नं पूमवं।

10 पूवंगु वल कि पूमवंगु फुक्क मदयावनी।

11 मचाबलय् जिं मस्तयसं थें नवायेगु, मस्तयसं थें मतिइ तयेगु, मस्तयसं थें बिचाः यायेगु। आः जि तःधि जुइ धुन, उकिं जिं मचाबलय्यागु फुक्कं त्वःताछवये धुन।

12 आः ला झीसं न्हायकनय् थें जक बुल्लुक खनाच्चना। अबलय् धाःसा झीसं चूलाक हे स्वये दइतिनि। आः ला जिं पूवंक मस्युनि। अबलय् धाःसा परमेश्वरं जिगु खँ पूवंक स्यु थें तुं जिं नं पूवंक सी।

13 अयजूसां विश्वास, आशा व माया, थुपि स्वता धाःसा दया हे च्वनी, तर उपि मध्ये दकलय् तःधंगु ला माया खः।

14

परमेश्वरं बियादीगु वरदानयागु मेमेगु खँ

1 अयजूगुलि छिमिसं कर्पिन्त माया यायेगु कुतः या। आत्मायागु वरदान कायेत नं कुतः या। अज्ज ला अगमवाणी कनेगु वरदान कायेत स्व।

2 थीथी भाषां नवाइम्ह मनुखं मनुत नाप नवाःगु मखु बरु परमेश्वर नाप नवाःगु खः। वं नवाःगु खँ सुनानं थुइ मखु। आत्मायागु शक्ति वं गुप्ति खँ ल्हानाच्चंगु खः।

3 अगमवाणी कनीम्हयसिनं ला मनुत नाप हे खँ ल्हाइ, अले थुकिं मनुतयत् ग्वाहालि, साहस व शान्ति बी।

4 थीथी भाषां नवाइम्ह मनुखं थःत जक हे भिकी, अगमवाणी कनीम्हयसिनं ला मण्डलीयात हे भिकी।

5 छिपि फुक्कसिनं थीथी भाषां नवाये फयेमा धकाः जिं मनुतना। अज्ज ला छिपि फुक्कसिनं अगमवाणी कनेगु वरदान काये फयेमा धकाः जिं झन अप्वः मनं तुनाच्चना। थीथी भाषां नवाइम्ह मनु स्वयाः अगमवाणी कनीम्ह मनु यक्व हे तःधं। अले थीथी भाषां नवाःगु खँ कर्पिन्त थुइकाबी फुसा जक मण्डलीयात भिकी, मखुसा भिकी मखु।

6 अयजूगुलि यःपि दाजुकिजापि, छिमिथाय् वयाः जिं थीथी भाषां नवाःसा छिमित छु ज्यालगय् जुइ? थीथी भाषां नवायेगु स्वयाः परमेश्वरं जितः क्यनादीगु खँ, ज्ञानयागु खँ, अगमवाणी, अले शिक्षा न्यंकुसा हे जक छिमित ज्यालगय् जुइ।

7 बाँसुरी पुइबलय् व वीणा थायेबलय् त्याजिक सः पिमज्वःसा मनुतयसं थुकिया लय् थुइका कायेफइ मखु।

8 तुरही पूम्हयसिनं बांलाक ध्वाथुइक मपूसा लडाइँ याःवनेत सु न्ह्यब्वाइ?

9 अथे हे तुं छिमिसं थीथी भाषां नवाःगु ध्वामथसा छिमिगु खँ सुनानं थुइके फइ मखु। छिमिसं फसय् नवाःगु थें जक जुइ।

10 संसारय् तःता भाय् दु, अयनं न्ह्यागु भाय्या थथःगु हे अर्थ दु।

11 सुनानं ल्हाःगु भाय् मथसा जितः व मनु मेगु देशय् च्वंम्ह थें जुइ, अथे हे वयात नं जि मेगु देशय् च्वंम्ह थें जुइ।

12 आत्मां बीगु वरदानयात छिमिसं यय्काच्चंगु दु। अयजूगुलि मेमेगु वरदान स्वयाः मण्डलीयात भिनिगु व बल्लाना वइगु वरदान कायेत कुतः या।

13 अयजूगुलि थीथी भाषां नवाइम्ह मनुखं अथे थःम्हयसिनं नवानागु खँयात थुइका नं बी फयेमा धकाः प्रार्थना यायेमाः।

14 मथगु भाषां जिं प्रार्थना याःसा जिगु आत्मां ला प्रार्थना याइ, जिगु मनं धाःसा थुकी ब्वति काइ मखु।

15 अयज्जसा जिं छु यायेगु लय? जिं प्रार्थना यायेबलय् जिगु आत्मां नं जिगु मनं नं यायेमाः। अथे हे म्ये हालेबलय् जिगु आत्मां नं जिगु मनं नं हालेमाः।

16 परमेश्वरयात सुभाय् बीत छंगु आत्मां जक प्रार्थना याःसा मेपिं न्यना च्वंपिन्सं मथुइकं गथे यानाः “आमेन” धकाः धायेगु?

17 थथे छं परमेश्वरयात ब्यूगु सुभाय् तसकं हे बांलाःसां थुकिं मेपिन्त भिकी मखु।

18 छिमिसं स्वयाः जिं थीथी भाषां नवाये फु, उकिं जिं परमेश्वरयात सुभाय् बी।

19 मण्डली मुनाः सेवा यायेबलय् धाःसा द्रुःछिगू खँवः नवायेगु स्वयाः मेपिन्सं थुइक न्यागू हे जक खँवलं स्यनेगु यः।

20 यःपिं दाजुकिजापिं, थुइकेगु सीकेगु खँय् छिपिं मस्त थें जुइ मते। मभिंगु खँय् धाःसा छिपिं मस्त थें जु। थुइकेगु व सीकेगु खँय् छिपिं तःधिपिं थें जु।

21 धर्मशास्त्रय् नं थथे च्वयातःगु दु –

“मथूगु भाय् ल्हाइपिं मनूतयगु म्हुतुं

व परदेशीतयगु म्हुतुं

जिं थः मनूतनापं खँ ल्हाये।

अयन् इमिसं जिगु खँ न्यनी मखु।”*

22 अयज्जगुलि थीथी भाय् विश्वास याना च्वंपिनिगु निंति मखु, तर विश्वास मयाःपिनिगु निंति चिं खः। तर अगमवाणी विश्वास मयाःपिनिगु निंति मखु, तर विश्वास याना च्वंपिनिगु निंति खः।

23 मण्डलीइ फुक्क मुना च्वनीबलय् थथे फुक्कसिनं थीथी भाषां नवाना च्वनीबलय् विश्वास मयाःनिपिं व छुं मस्यूपिं मनूत वल धाःसा इमिसं छिमित “वें” धकाः मधाइ ला?

24 अथे हे अगमवाणी कनाच्चंबलय् विश्वास मयाःनिमह सुं मनू वल धाःसा वं वचन न्यनाः थःगु पापया पश्चाताप याइ। थुकथं थःमहं थःत नं जाँचय् याइ।

25 वयागु नुगलय् च्वंगु गुप्ति खँ नं सी दइ। अले वं “धात्थें हे परमेश्वर छिपिनाप दी खनी” धकाः क्वछुनाः परमेश्वरयात तःधकी।

मण्डलीइ पालंपाः व बांलाक सेवा यायेगु या

26 यःपिं दाजुकिजापिं, जिगु धापू छिमिसं थुल ला? छिपिं फुक्कं छथाय् मुनाः परमेश्वरयात सेवा यायेबलय् छम्हयसिनं भजन यायेगु, छम्हयसिनं स्यनेगु, छम्हयसिनं परमेश्वरं क्यनादीगु खँ न्यंकेगु, छम्हयसिनं थीथी भाषां नवायेगु, अले छम्हयसिनं थथे थीथी भाषां नवाःगु थुइकाबीगु यायेमाः। थ्व फुक्क ज्यां मण्डलीयात भिकिगु जुइमाः।

27 थीथी भाषां नवायेगु ज्या निमह स्वम्हयसिनं स्वयाः अप्वःसिनं याये मज्यु। व नं पालंपाः यायेमाः। अले थथे थीथी भाषां नवाःगु खँयात छम्हयसिनं थुइकाबीगु यायेमाः।

28 अयन् थीथी भाषां नवाःगु खँ थुइका बीमह सुं नं मदुसा मण्डलीइ अथे थीथी भाषां नवाके मते। थज्याःमह मनुखं थःलिसे व परमेश्वरलिसे जक अथे नवायेगु यायेमाः, मण्डलीइ वयाः नवाये मज्यु।

29 अले हानं अगमवाणी कनेगु नं निमह स्वम्हयसिनं जक यायेमाः। थथे इमिसं न्यंकीगु वचनयात खः ला कि मखु धकाः जाँचय् यायेमाः।

30 थथे नवाना च्वनीबलय् परमेश्वरं अन दुपिं सुयातं नवायेत धयादिल धाःसा नवाना च्वंम्हयसिनं दिना बीमाः।

31 छम्ह छम्ह यानाः छिपिं फुक्कसिनं अगमवाणी कने ज्यु। अले जक फुक्कसिनं स नं सय्की, अले साहस नं दइ।

32 अगमवाणी कनेगु वरदान दुपिं मनूतयसं थःत बसय् तयेमाः।

33 न्ह्याःने लाः थें यायेत झीत परमेश्वरं सःतादीगु मखु बरु बांलाक यायेत अले मिलय् जुइत सःतादीगु खः।

34 मण्डलीइ सेवा यायेबलय् मिसातयसं नवाये मज्यु। इमित नवाके मज्यु। व्यवस्थां धाःकथं इपिं अधीनय् च्वनेमाः।

35 इमिसं छुं खँ सीकेमास्ति वःसा छँय् थः भाःतयाके न्यनेमाः। मण्डलीइ मिसातयसं नवायेगु तसकं हे बांमलाःगु खँ खः।

36 परमेश्वरयागु वचन छिमिगुपाखें हे दुगु खः ला? परमेश्वरयागु वचन छिमिथाय् जक वःगु खः ला?

37 सुनानं थः अगमवक्ता व परमेश्वरयागु वरदान दुम्ह मनू खः धकाः बिचाः याःसा वं जिं च्वयाच्चवनागु थ्व खँ परमेश्वरयागु उजं खः धकाः सीकेमाः।

38 जिगु थ्व खँयात सुनानं मन्यंसा वयागु खँ नं न्यने मते।

39 अयज्जगुलि यःपिं दाजुकिजापिं, अगमवाणी कनेगु वरदान कायेत कुतः या। अयन् थीथी भाषां नवाइपिन्त नं पने मते।

40 न्ह्यागु हे ज्या याःसां पालंपाः व बांलाक या।

15

ख्रीष्ट सिनाः हानं ग्वाःगु

- 1 यःपि दाजुकिजापि, छिमिसं आः तक नं विश्वास यानाः मानय् यानाच्चंगु जिं न्यंकागु भिंगु खँ आः हानं छिमित लुमंकाबी मास्ति वल।
- 2 जिं न्यंकागु भिंगु खँयात छिमिसं क्वान्तुक विश्वास याना च्वंसा छिमित मुक्ति दइ, विश्वास याना मच्चंसा छिमित मुक्ति दइ मखु।
- 3 धर्मशास्त्रय् च्वया तः थें ख्रीष्ट हे झीगु पापयागु निति सिनादिल धकाः जितः धयादीगु तःधगुं खँ हे जिं छिमित कना बियागु खः।*
- 4 धर्मशास्त्रय् च्वया तः थें सीम्ह ख्रीष्टयात थुनाबिल, अले स्वन्हू दयकाः हानं म्वाना झाल।*
- 5 अले वयकः केफासयाथाय् खनेदयकः झाल। लिपा झिंनिम्ह प्रेरिततयथाय् नं झाल।*
- 6 लिपा हानं वयकः न्यासलं मयाक चेलात मुनाच्चंथाय् खनेदयकः झाल। थुपि मध्ये गुलि मनूत थौं तक नं म्वाना हे च्वंगु दनि, गुलि सिनावने नं धुंकल।
- 7 थुयां लिपा याक्बयाथाय्, अले हानं फुक्क प्रेरिततयथाय् वयकः खनेदयकः झाल।
- 8 दकलय् लिपा ई मत्यक् ब्रूमह मनूयाथाय् थें वयकः जिथाय् नं झाल।*
- 9 उकिं जि ला प्रेरितत मध्ये दकलय् चिधम्ह खः। परमेश्वरयात विश्वास याना जूपिन्त सास्ती बियाजुइ धुनागुलि जितः प्रेरित धकाः धाये मत्वः।*
- 10 अथेसां परमेश्वरं जितः दया माया यानादीगुलि जि थथे जुइ खन। वयकलं जितः दया माया यानादीगु नं ला जिं सिंति मछवया। फुक्क प्रेरिततयसं स्वयाः नं जिं यक्व दुःख सियाः ज्या यानाच्चनागु दु। जिं हे जक ला थथे ज्या यानाच्चनागु मखु, बरु जितः ज्या याकातःगु ला परमेश्वरयागु दया मायां खः।
- 11 थथे थ्व भिंगु खँ छिमित जिं कनागु जूसां, मेपिं प्रेरिततयसं कंगु जूसां जिपिं फुक्कसिनं न्यंकागु थ्व हे खँ खः। अले थ्व हे खँयात छिमिसं नं विश्वास यानाच्चन।

झीपिं नं सिनाः हानं म्वाइतिनि

- 12 जिमिसं छिमित “सी धुंकूम्ह ख्रीष्ट हानं म्वानावल” धकाः न्यंका जुया धाःसा हानं छिपिं मध्ये गुम्हं गुम्हयसिनं सीम्ह म्वाना वइ मखु धकाः गथे धायेफत?
- 13 थथे धाःगु खँ खत धाःसा ख्रीष्ट नं सिनाः म्वानावःगु मखुत।
- 14 ख्रीष्ट हानं म्वानावःगु मखु धकाः धाःगु खँ सत्य खःसा जिमिसं न्यंका जुइमाःगु नं मन्त, अले छिमिसं ख्रीष्टयात विश्वास याःगु नं ज्यालगय् मजुल।
- 15 थुलि जक मखु, परमेश्वरयात बांमलाक जिमिसं मखुगु खँ ल्हाना जुयागु जुल, छायाःसा वयकलं ख्रीष्टयात हानं म्वाकादिल धकाः जिमिसं न्यंका जुया। अले सीपिं हानं म्वाना वइ मखुत धकाः धाःगु खँ सत्य खःसा वयकलं नं ख्रीष्टयात हानं म्वाकूगु नं खइ मखु।
- 16 सीपिन्त म्वाकी मखुत धयागु जूसा ख्रीष्टयात नं म्वाकूगु मखुत।
- 17 अले ख्रीष्ट सिनाः हानं म्वानावःगु मखु धयागु जूसा छिमिसं विश्वास यानाच्चंगु नं सिंति वन, अले छिपिं आः तक नं पापी हे तुं जुयाच्चंगु दनि।
- 18 थथे खः धयागु जूसा ख्रीष्टयात विश्वास यानाः सिनावपिं विश्वासीत नं पापय् हे लानाच्चंगु दनी।
- 19 ख्रीष्टयाके झीसं यानाच्चनागु आशा थ्व जीवन दतलेयात जक खः धयागु जूसा झीपिं संसारय् च्वंपिं स्वयाः नं तसकं मायावंपिं जुल।
- 20 सीम्ह ख्रीष्ट हानं म्वानावःगु खँ सत्य खः। अयजूगुलि सीपिं हानं म्वाकीतिनि धयागु खँ नं सत्य खः धकाः थुकिं हे सीदत।
- 21 छम्ह मनूखं यानाः फुक्क मनूत सी माल, अथे हे छम्ह मनूखं हे यानाः फुक्क मनूत सीसां हानं म्वाइ।
- 22 गथे आदमं यानाः झीपिं सी माल, अथे हे ख्रीष्टं यानाः झीपिं सिनाः नं म्वाना वइ।
- 23 तर फुक्क पालंपाः जुइ। दकलय् न्हापा ख्रीष्ट म्वात, अले ख्रीष्ट हानं थन झायादीबलय् वयकःयापिं मनूत म्वाइ।
- 24 अले तिनि दक्व फुक्कं मदयका छवयादी। अबलय् ख्रीष्टं फुक्क शासन, अधिकार व शक्ति मदयका छवयाः राज्य परमेश्वर बाःयात लःल्हानादी।
- 25 अथेसां ख्रीष्टया फुक्क शत्रुतयत बुकाः परमेश्वरं वयकःयागु पालि तःले मततले वयकलं हे राज्य यानादी।*
- 26 दकलय् लिपा नाश जुइम्ह शत्रु ला “मृत्यु” खः।
- 27 धर्मशास्त्रय् नं थथे च्वयातःगु दु –
- “परमेश्वरं फुक्कं ख्रीष्टयागु पालि तःले तयादी।”

“फुक्कं” धाल धकाः परमेश्वरयात धाःगु मखु, छायाःसा फुक्कं ख्रीष्टयागु पालि तःले तयादीम्ह ला वयकः हे खः।*

* 15:3 १५:३ यशै ५३:५-१२ * 15:4 १५:४ भज १६:८-१०; मती १२:४०; प्रे २:२४-३२ * 15:5 १५:५ मती २८:१६-१७; मर्क १६:१४; लूक २४:३४,३६; यूह २०:१९ * 15:8 १५:८ प्रे ९:३-६ * 15:9 १५:९ प्रे ८:३ * 15:25 १५:२५ भज ११०:१ * 15:27 १५:२७ भज ८:६

28 गुबलय् दक्व फुक्कं ख्रीष्टयागु तःले लाइ, अबलय् वयकः थथःमहं तुं परमेश्वरयागु तःले च्वनादी, छायाधाःसा फुक्कं वयकःयागु पालि तःले तयादीम्ह परमेश्वर हे खः। थुकथं परमेश्वरं फुक्कसितं राज्य यानादी।

29 हानं म्वाना वइ मखुगु जूसा सीपिनिगु निरितिं बप्तिस्मा काइपिं मन्तयत छु ज्यालगय् जुल? सीपिं म्वाना वइ मखुगु खःसा इमिगु निरितिं छाया बप्तिस्मा बियाजुल?

30 जिपिं जक छाया न्ह्याबलें खतराय् लाना च्वनेगु?

31 यःपिं दाजुकिजापिं, छिमिगु विश्वासं यानाः जिं प्रभु येशू ख्रीष्टया न्ह्यःने छयं धस्वाकाः धयाच्वना – “जि न्हिन्हि सिना च्वना।”

32 मन्या बिचाःकथं एफिससय् पशुनाप ल्वाःगु जूसा जितः छु फाइदा? सीपिन्त म्वाकी मखुगु जूसा मन्तयसं धाःथें – “कन्हय् ला झी सि हे सी, उकिं नयाःत्वनाः मोजमज्जा याना जूसां जिल नि।”☆

33 मूर्ख जुइ मते, “मभिपिं लिसे बुला जूसा भिपिं नं स्यनावनी।”

34 भिगु ज्याखँ यायेत न्ह्यालं चाय्कि, अले पाप यायेगु त्वःति। छिमित मछालापुकेत जिं थथे धयाच्वनागु खः, छायाधाःसा छिपि गुम्हं गुम्हयसिनं परमेश्वरयात म्हसीके मफुनि।

सीम्ह हानं म्वाना वइतिनि

35 सीपिं हानं गथे म्वाना वइ, अले म्वाना वये धुंकाः इमिगु म्ह गथे जुइ धकाः सुनानं न्यनेफु।

36 अय् मूर्ख – हलातःगु छुं नं पुसा ध्वमगिकं गथे बुया वइ?

37 छव जूसां, न्ह्यागु जूसां छिमिसं उकियात पुसा हे जक ला पीगु खः, तःमागु मा हे ला पी मखु।

38 छिमिसं बुँइ हःगु पुसायात परमेश्वरं यःकथं मा दय्कादी। फुक्क पुसायात माकथं व ल्वय्क तःमा यानादी।

39 फुक्कसिगु म्ह उथें जुइ मखु। मन्यागु म्ह छगू कथंयागु, अथे हे पशुयागु म्ह मेगु कथंयागु हे जुइ। अथे हे झंगःपक्षियागु म्ह छगू कथंयागु जूसा, न्यायागु म्ह मेगु हे कथंयागु जुइ।

40 आकाशय् च्वंगु निभाः, तिमिला, नगुतयगु नं थःगु हे म्ह दु। अथे हे पृथ्वीइ च्वंपिनिगु नं थःगु हे म्ह दु। आकाशय् च्वंपिनिगु जः छगू कथंयागु दु। अथे हे पृथ्वीइ च्वंपिनिगु जः मेगु कथंयागु।

41 सूर्यया जः छगू कथंयागु, तिमिलाया जः मेगु कथंयागु। अथे हे नगुतयगु जः नं मेगु कथंयागु जुइ। नगुतयं नं थीथी कथंया जः दु।

42 सीपिन्त म्वाकीबलयं नं थथे हे जुइ। मन्तयगु सीम्ह थुना छवइबलय् चा तुं जुयावनी। अले सीपिं म्वाना वये धुंकाः गुबलें सी माली मखु।

43 मन्तयगु सीम्ह थुनीबलय् तसकं बांमलाः अले बमलाः। अले म्वाना वइबलय् तसकं बांलाइ अले बल्लाइ।

44 सीबलय् चायागु म्ह जुयाः थुनी, अले आत्मायागु म्ह जुयाः म्वाइ। चायागु म्ह दु धासेलि आत्मायागु म्ह नं दु।

45 धर्मशास्त्रयं नं थथे च्वयातःगु दु – “दकलय् न्हापायाम्ह आदम जीवन काःम्ह जुल। दकलय् लिपायाम्ह आदम जीवन बीम्ह आत्मा जुल।”☆

46 दकलय् न्हापा वःम्ह आत्मायागु म्ह मखु, बरु चायागु म्ह खः, अले लिपातिनि आत्मायागु म्ह वल।

47 दकलय् न्हापायाम्ह आदम पृथ्वीयागु चां दय्कूम्ह खः, अले लिपायाम्ह आदम स्वर्ग वःम्ह खः।

48 पृथ्वीयापि मन्त चां दय्कूम्ह थें खः स्वर्गयापि मन्त धाःसा स्वर्ग झाःम्ह मन् थें जुइ।

49 गथे झीपिं पृथ्वीयागु चां दय्कूम्ह मन् आदम थें तुं जुल, अथे हे झीपिं स्वर्ग वःम्ह थें जुइ।

50 यःपिं दाजुकिजापिं, परमेश्वरं जितः धयादीगु सत्य खँ थ्व हे खः। थ्व संसारय् म्वानाच्वंपिं मन्त स्वर्गय् परमेश्वरयागु राज्यय् दुथ्याइ मखु। अथे हे नाश जुइपिन्सं नाश मज्जुके फइ मखु।

51 छिमिसं मस्युनिगु खँ जिं छिमित कनाच्वनागु खः। झीपिं फुक्कं सी माली मखु। तर झीपिं फुक्क हिलावनी।

52 दकलय् लिपा तुरही पुया हयेवं मिखाफुति याये मलावं सीपिं हानं म्वाना वइ, अले गुब्सं सी माली मखुत। अले झीपिं म्वानाच्वंपिं नं हिलावनी।☆

53 छायाधाःसा सीपिं म्वाना वये हे माः, अले सीमानिपिं गुब्सं मसीपिं जुइ हे माः।

54 थथे सीपिं म्वाना वये धुंकाः अले सी माःनिपिं सीम्वाःपिं जुइ धुंकाः धर्मशास्त्रय् थथे च्वयातःगु खँ पूवनी –

“मृत्यु नाश जुयावन,

त्याःपिं हानं बुइ मखुत।”☆

55 “हे मृत्यु! ग्व छं त्याके फुगु?

छंगु शक्ति ग्व?”☆

56 मृत्युयागु शक्ति पाप खः। अले व्यवस्थां यानाः पाप बल्लानाच्वंगु खः।

57 अयज्जुगुलिं झी प्रभु येशू ख्रीष्टपाखें झीत त्याके बियादीम्ह परमेश्वरयात यक्व यक्व सुभाय् दु।

58 अयज्गुलि यःपि दाजुकिजापि, क्वात्तुक विश्वास या, अले मन थातय् लाकाः च्वँ। प्रभुयागु ज्या याना हे च्वँ। थथे छिमिसं याःगु ज्या सिति वनी मखु धकाः ला छिमिसं सि हे स्यू।

16

यस्शलेमय् छवयेत भेटी ब्यूगु

1 यहदियाय् च्वपि परमेश्वरया मनूतयत् ग्वाहालि बीत भेटी कायेगु खँय् गथे जिं गलातियाय् च्वंगु मण्डलीतयत् धयागु खः अथे हे छिमिसं नं या।*

2 छिमिसं थःमहं कमय् यानागुलि लिक्क्याः गुलि बी फु उलि आइतबार पतिकं बियाः मुंका ति। थथे याःसा जि आम्कन वयेबलय् भेटी कयाच्चने माली मखु।

3 जि आम्कन वयेबलय् छिमिगु भेटी यस्शलेमय् बीके छवयेत छिमि हे यःपि मनूतयत् पौ बियाः छवयाबी।

4 जि थः हे वनेमाःसां इमित नं नापं ब्वनायके।

यात्राया ग्वासाः ग्वाःगु

5 माकेडोनिया वने माःगुलि जि माकेडोनिया जुयाः जक छिमिथाय् वये।*

6 छिमिथाय् वयाः जि छन्हु निन्हु च्वनेगु मतिइ दु, फुसा चिकुला ज्वःछि हे च्वने। अनं लिपा जि न्हाथाय् वंसां छिमिसं जितः ग्वाहालि ब्यू।

7 दुस्वः वये थें जक जि छिमिथाय् वये मास्ति मवः। प्रभुं जितः धयादिल धाःसा जि छिमिथाय् तःन्हु हे च्वनेगु मतिइ दु।

8 अयनं पेन्तिकोस नखः तक जि थन एफिससय् हे च्वने। *

9 थन जिगु विरोधीत यक्व दुसां जिं थन तसकं हे तःधंगु ज्या पूवनीगु खना।*

10 तिमोथी आम्कन वःसा वयात दुनुगलानिसें लसकुस या, छायाधाःसा जिं थें वं नं प्रभुयागु ज्या यानाच्वंगु दु।*

11 छिपिं सुनानं वयात हेपय् याये मते, बरु छिमिसं वयात जिथाय् वयेत ग्वाहालि या। मेपिं दाजुकिजापि नाप जिं वयागु लँ स्वयाच्चवना।

12 किजा अपोल्लोसयात जिं मेपिं दाजुकिजापिं नाप आम्कन छवयाहयेत तःकः धायेधुन, अयनं वं वये मंमदय्का च्वन। लिपा लात धाःसा व वइ।

दक्वसिबय् लिपायागु सल्लाह

13 होशयानाच्वँ, बल्लाक विश्वास याना च्वँ, अले मग्यासे बल्लाका च्वँ।

14 न्हागु हे ज्याखँ याःसां छिमिसं कर्पिन्त माया यानाः यायेगु या।

15 स्तिफनसया छँयापिन्त ला छिमिसं मह सि हे स्यू। अखँयाय् दकलय् न्हापालाक विश्वासी जूपि इपि हे खः। इमिसं परमेश्वरया मनूतयगु निरिति थःत हे पानाच्वंगु दु।*

16 यःपिं दाजुकिजापिं, स्तिफनस थें ज्याःपिनिगु खँ न्यनेगु या। अले इपिं नाप ज्या यानाच्वंपिं मनूतयगु खँ नं न्यँ।

17 स्तिफनास, फोर्टनाटस व अखाइकसपिं जिथाय् वःगुलि जि तसकं लयताः छायाधाःसा इमिसं छिपिं मदुसां दु थें च्वंकाबिल।

18 छिमित थें इमिसं जितः नं तसकं न्हाइपुकल। थज्याःपिन्त झीसं हनेगु यायेमाः।

19 एशियाय् च्वंगु मण्डलीपाखें छिमित ज्वजलपा धयाहःगु दु। अक्लास व प्रिस्का अले इमिगु छँय् दुगु मण्डलीं नं प्रभुयागु नामं छिमित ज्वजलपा धयाहःगु दु।*

20 थनच्वंपिं फुक्क दाजुकिजापिन्सं नं छिमित ज्वजलपा धयाहःगु दु। थःथवय् यचु नुगलं माया यानाः ज्वजलपा यायेगु या।

21 जिगु ज्वजलपा जिं थःगु ल्हातं च्वयाच्चवना।

22 प्रभुयात माया मयाइमहयसित धिक्कार दु। “हे जिमि प्रभु, झायादिसँ।”

23 प्रभु येशूयागु दया माया छिमित दयेमा।

24 वयक्कःयापाखें छिपिं सकसित जिगु माया दु। आमेन!

कोरिन्थय् च्वंगु मण्डलीयात पावलं च्वःगु निगूगु पौ म्हसीका

पावल व कोरिन्थया मण्डलीया दथुइ खँ मिले मज्जु इलय् पावलं मण्डलीयात हाकनं थ्व पौ च्वःगु खः। अनया गुलि गुलि विश्वासीतयसं पावलयात मभिकाः खँ ल्हाना जुल। तर पावलं इमिगु द्वंबिद्वं ल्वःमंकाः इपिलिसें मिलय् जुइ मास्ति वय्काच्वना।

न्हापांगु पौलय् पावलं ब्वःब्यूगुलि कोरिन्थयापिन्सं थ्व पौयात लयतायाः स्वीकार मया।

पौया न्हापांगु ब्वय् पावलं मण्डलीलिसे थःगु स्वापु दुगु खँ न्ह्यथनाः थःमं न्हापांगु पौलय् छाया तमं ब्वः बिया हयागु धयागु खँ ध्वाथुइकातःगु दु। अले इमिसं गल्ती स्वीकार यानाः पश्चाताप याःगुलि पावल लयतायाच्वंगु खँ नं प्वकातःगु दु।

अले यस्शलेमया चीमिपिं विश्वासीतय्त नुगः चक्कंकाः ग्वाहालि यायेत नं इनाप यानातःगु दु। (८-९)

पावल गज्याःमह मनु खः धइगु खँ थ्व हे पौपाखें झीसं सीके फइ। दकलय् लिपायागु अध्यायलय् (१०-१३) पावलं कोरिन्थय् थःपिन्त धात्थेयापिं प्रेरितत, अले पावल फताहा प्रेरित खः धकाः धयाजूपिनिगु खँ न्ह्यथनाः थः सत्यमह प्रेरित खः धयागु दसु बियातःगु दु।

कोरिन्थय् च्वंपिन्त न्हापांगु पौ च्वःगु दच्छि ति लिपा पावलं माकेडोनियां ईस्वी सम्बत ५५-५७ पाखे थ्व निगूगु पौ च्वल। धलः पौ

न्ह्यखँ १:१-११

पावल व कोरिन्थय् च्वंगु मण्डली १:१२-७:१६

यहदियाय् च्वंपिं विश्वासीतय्त ग्वाहालि याःगु ८:१-९:१५

पावलं थः सत्यमह प्रेरित खः धकाः दसु ब्यूगु १०:१-१३:१०

क्वचाय्कूगु १३:११-१४

२ कोरिन्थी

पावलपाखें ज्वजलपा
1 परमेश्वरं हे ख्रीष्ट येशूयाम्ह प्रेरित यानातःमह पावलपाखें व झी किजा तिमोथीपाखें कोरिन्थय् च्वंगु परमेश्वरया मण्डलीयात व अखैयाय् फुक्कभनं च्वंपिं वय्कःया सकल मनूतय्त ज्वजलपा।*

2 छिमित झी परमेश्वर बाः व प्रभु येशू ख्रीष्टयागु दया माया व शान्ति दयेमा।

परमेश्वरयात पावलं सुभाय् ब्यूगु

3 झी प्रभु येशू ख्रीष्टया परमेश्वर व बाःयात झीसं सुभाय् बी हे माः। वय्कः दया माया दुम्ह व फुक्क कथंया सान्त्वना बियादीमह परमेश्वर खः।

4 जिमित दुःखकष्ट जुइबलय् वय्कलं हे सान्त्वना बियादी। थुकथं परमेश्वरं हे थथे जिमित सान्त्वना बियादीगुलि जिमिसं नं दुःखकष्ट सियाच्वंपिन्त सान्त्वना बी फु।

5 ख्रीष्टं यक्व दुःखकष्ट सियादी थें तुं जिमिसं नं दुःखकष्ट सियाच्वनागुलि थ्व हे ख्रीष्टपाखें जिमित नं सान्त्वना दइतिनि।

6 जिमिसं दुःखकष्ट सियाच्वनागुलि छिमित सान्त्वना व मुक्ति दइ। परमेश्वरं जिमित सान्त्वना बियादिल धाःसा छिमित नं सान्त्वना दइ। अथे हे दुःखकष्ट जुइबलय् जिमित थें छिमित नं सह याये फइगु शक्ति दइ।

7 थथे जिमिसं छिमिके थ्व हे आशा यानाच्वनागु दु। गथे जिमिसं दुःखकष्ट सियाच्वना अथे हे छिमिसं नं दुःखकष्ट सियाच्वंगुलि जिमित सान्त्वना दुगु थें छिमित नं सान्त्वना दइ।

8 यःपिं दाजुकिजापिं, एशियाय् जिमित दुःखकष्ट जूगु खँ छिमिसं नं सीमा धयागु जिमिगु इच्छा दु। अबलय् जिमित जूवःगु दुःखकष्ट तसकं हे तःधंगुलि जिमिसं सह याये तक नं मफुत। म्वाइ थें हे मच्चने धुंक्गु।*

9 जिमिसं ला “सि हे सित” धाये धुनागु। थःके भरोसा मतसे सीपिन्त म्वाकादीमह परमेश्वरयाके भरोसा तयेमा धकाः क्यनेत थथे जूगु खः।

10 अथे सी हे धुंक्पिं जिमित परमेश्वरं बचय् यानादिल, थथे हे लिपा तक नं बचय् यानातयादी। वय्कलं हानं हानं जिमित बचय् यानातयादी धकाः वय्कःयाके जिमिसं आशा तयाच्वना।

11 छिमिसं नं जिमिगु ग्वाहालिया निरिति थथे हे प्रार्थना यानाः परमेश्वरं जिमित आशिष बियादीगुलि यक्वसिनं वय्कःयात सुभाय् बियाच्वंगु दु।

पावलं यात्राया ग्वसाः हीकूगु

- 12 जिमिसं मछा: मजुसे धायेफु – थ्व संसारय् जक मखु छिमिगु न्ह्यःने नं जिमिसं मभिंगु मतिइ मतसे ज्याखँ याना जुया। जिमिसं थथे थःगु हे ज्ञानं मखु, बरु परमेश्वरं बियादीगु दया मायां दया याये फुगु खः।
- 13 छिमिसं ब्वना: थुइके फइगु खँ जक जिमिसं च्वयाहयागु खः। छिमिसं फुक्कं थुइके फइ धका: जिं आशा यानाच्चवनागु दु।
- 14 थौकन्हय् छिमिसं जिमिगु खँ भचासां थुइ धुंकल। प्रभु येशू हानं झायादीबलय् छिपिं खना: गथे जिमिसं छ्यं धस्वाके फइ अथे हे छिमिसं जिपिं खना: छ्यं धस्वाके फइ।
- 15 थ्व हे खं याना: जिं नं छिमिथाय् वयेत कुतः यानाच्चवनागु खः। थुकिं याना: छिमित निदुगं आशिष दइ।
- 16 जिं माकेडोनियाय् वनेबलय् छिमिथाय् छकः दुस्वया: जक वनेगु मतिइ तयागु खः। अले माकेडोनियां लिहां वयेबलय् नं छकः छिमित नापला: वयेगु मतिइ दु। अयजुइबलय् जिं यहदियाय् वनेत छिमिगुपाखें छुं भचा ग्वाहालि नं काये फइ।*
- 17 थथे मन हीकल धका: जिं छु मभिंम्ह, भरोसा मदुम्ह मनू जुल ला? गुबलें “ज्यु” गुबलें “मज्यु” धका: जिं थःत जक भिंकेत स्वइम्ह मनू खः ला?
- 18 गथे परमेश्वर विश्वास याये बहःम्ह खः, अथे हे जिमिसं नं म्हुतुं छता ज्यां छता याना मजुया।
- 19 सिलास, तिमोथी व जिं छिमित परमेश्वरया काय् ख्रीष्ट येशूयागु खँ न्यंकागु दु। वयकःयाके गुबलें “खः” गुबलें “मखु” मदु। तर वयकःयाके न्हाबलें “खः हे खः” जक दु।*
- 20 परमेश्वरं बियादीगु बचं फुक्क येशूपाखें पूवनी। अयजुगुलि हे परमेश्वरयात सुभाय् बीबलय् येशूयागु नामं झीसं “आमेन” धका: धायेगु खः।
- 21 ख्रीष्टयात क्वातुक विश्वास यानाच्चने फय्क छिमित नं जिमित नं शक्ति बियादीम्ह परमेश्वर हे खः। परमेश्वरं झीत ल्ययादीगु खः।
- 22 झीपिं वयकःया मनूत खः धका: म्हसीकेत वयकलं चिं थें झीगु नुगलय् पवित्र आत्मा बैनाकथं बियातयादीगु दु।
- 23 जिगु नुगलय् च्वंगु फुक्क खँ स्यूम्ह परमेश्वरयात साक्षी तया: जिं धयाच्चवना। छिमित ब्वःबिया: छिमिगु नुगः ख्वय्के मास्ति मवःगुलि जिं आम्कन कोरिन्थय् मवयागु खः।
- 24 छिमिगु विश्वासयात जिमिसं थःगु लहातय् कायेत स्वयागु मखु। छिमिसं क्वातुक विश्वास यानाच्चंगु दु। छिमित लय्ताय्केत हे जिपिं छिपिनाप ज्या यानाच्चवनागु खः।

2

- 1 छिमित मछिनी धका: हे जिं थथे मवयेगु क्वःछिनागु खः।
- 2 छिमित जिं नुगलय् स्याकल धाःसा जितः सुनां लय्तायकी? जितः लय्तायकीपिं छिपिं हे मखु ला?
- 3 अयजुगुलि हे खः जिं व पौ च्वया: छ्वयाहयागु। जितः लय्तायकीपिलिसे हे नुगलय् स्याके म्वाःलेमा धका: जिं मवयेगु क्वःछिनागु खः, छायाःसा जिं लय्ताःसा हे जक छिपिं लय्ताइ धका: जिं स्यू।
- 4 तसकं हे नुगः मछिका: दुःख तया: मिखाय् दंक ख्वबि तया: छिमित पौ च्वयाहयागु खः। छिमित नुगलय् स्याकेत अथे च्वयाहयागु मखु, बरु जिं छिमित गुलि माया यानाच्चवनागु दु धका: सीकेत जक खः।

दोषीयात क्षमा

- 5 सुनानं सुयातं नुगलय् स्याकूसा, जितः जक मखु बरु छिपिं फुक्कसितं नुगलय् स्याकूगु थें खः। जिं छिमित यक्व बोझ क्वबिके मास्ति मवः।
- 6 थुकथं व मनूयात छिपिं मध्ये यक्वसिनं सजॉय बी धुंकूगुलि आः वयात सजॉय बी गात।
- 7 न्हागु हे जूसां आः छिमिसं वयात क्षमा याना: साहस ब्यु। थथे मयाःसा वं इन तसकं नुगलय् स्याकी।
- 8 थथे छिमिसं वयात माया यानाच्चवनागु दु धका: क्यँ धयागु जिगु बिन्ति दु।
- 9 जिं धयागु खँ छिमिसं मानय् या: ला कि मया: धका: स्वयेत जिं थथे च्वयागु खः।
- 10 थुकथं छिमिसं सुयात क्षमा याइ वयात जिं नं क्षमा बी। छायाःसा जिं सुयातं छुं खँय् क्षमा याये माःसा छिमिगु हे निंति ख्रीष्टया न्ह्यःने यानाबी।
- 11 झीसं थथे क्षमा याःसा शैतानं झीत स्यंके फइ मखु। शैतानं झीत न्हाथे याना: सां क्वथलेत स्वयाच्चंगु खँ झीसं स्यू।

त्रोआसय् पावलं धन्दा काःगु

- 12 ख्रीष्टयागु भिंगु खँ न्यंकेत जिं त्रोआसय् वयाबलय् अन ज्या यायेत प्रभुं जितः लुखा चायकादिल।
- 13 अयनं किजा तीतसयात लुइके मफुगुलि जितः तसकं सुख मन्त। अयजुगुलि जिं अनं बिदा कया: माकेडोनिया वना।*

ख्रीष्टलिसे झीपिं नं त्याइ।

- 14 परमेश्वरयात सुभाय दु, छायाधाःसा ख्रीष्टलिसे तुं जिपिं नं न्हाबले त्पाना च्वनेत वयकलं जिमित दया माया यानादीगु दु। अले जिमिगुपाखें भिंगु खँ नस्वाः थें न्यंकभनं न्यंकादीगु दु।
- 15 जिं न्यंकागु ख्रीष्टयागु भिंगु खँ परमेश्वरयात तःधकेगु नस्वाः थें खः। थ्व मुक्ति काःपिं व नाश जुइपिनि दथुइ नं जिपिं परमेश्वरया निरितिं ख्रीष्टया नस्वाः खः।
- 16 नाश जुइपिनिगु निरितिं थ्व नवःगु नरक थें खः, मुक्ति काइपिनिगु निरितिं थ्व नस्वाःगु जीवन थें खः। थथे याये फुम्ह सु दु?
- 17 व्यापार याये थें जिमिसं परमेश्वरयागु भिंगु खँ न्यंकाच्वनागु मखु। जिमित परमेश्वरं हे छ्वया हयादीगुलि ख्रीष्टया च्यःतयसं थें जिमिसं खःगु खँ जक नवानाजुयागु दु।

3

व्यवस्था व आत्मा

- 1 जिमिसं थःपिन्त तःधंकागु मखु। मेपिं मनूत थें जिमित छिमिगुपाखें सिफारिस पौ कायेगु वा छिमित सिफारिस पौ बीमाःगु मदु।
- 2 छिपिं हे जिमिगु नुगलय् च्वयातःगु सकसिनं ब्वने व थुइके फइगु पौ खः।
- 3 छिपिं ख्रीष्टं च्वयाहःगु पौ खः। अले जिमिगुपाखें छ्वयागु खः। थ्व मसिं च्वयातःगु पौ मखु, अले ल्वहंयागु ग्वरलय् च्वयातःगु पौ नं मखु। थ्व पौ ला मनूतयगु नुगलय् म्वाःम्ह परमेश्वरयागु आत्मां च्वयातःगु पौ खः।*
- 4 ख्रीष्टपाखें परमेश्वरयाके जिमिसं थज्याःगु हे भरोसा तयाच्वना।
- 5 थ्व ज्या जिमिगु हे शक्तिं याये फु धकाः धायेगु जिमिगु शक्ति मदु। थ्व ज्या जिमित याये फय्कादीम्ह परमेश्वर हे खः।
- 6 उकिं जिमित न्हगु बाचा न्यंके फय्कादीम्ह परमेश्वर हे खः। थ्व न्हगु बाचा च्वयातःगु नियम मखु, बरु थ्व आत्मां बियादीगु खः। च्वयातःगु नियमं मनूतयत स्याइ, तर आत्मां जीवन बी।*
- 7 ल्वहंयागु ग्वरलय् व्यवस्था च्वयाः ब्यूबलय् परमेश्वरयागु जलं मोशायागु ख्वाः झल्ल थिनावल। अले इस्त्राएलीतयसं वयागु ख्वाः तकं चूलाक स्वये मफुत। व हे जः खिउँया वनाच्वंगु दु। मनूतयत स्याकीगु व्यवस्था ब्यूबलय् ला अथे झःझः धाः धाःसा*
- 8 मनूतयगु पाप क्षमा यानाबी फुम्ह आत्मा बियादीबलय् झन गुलि जक झःझः धाइगु जुइ?
- 9 मनूतयगु पाप क्षमा यानाबी मफुगु व्यवस्था ब्यूबलय् ला अथे झःझः धाः धासेलिं झीत परमेश्वरया न्ह्यःने धर्मीं यानादीम्ह आत्मा बियादीबलय् झन गुलि जक झःझः धाइगु जुइ।
- 10 न्हापायागु स्वयाः आःयागु तसकं झःझः धाःगुलि न्हापायागु अथें तनावन।
- 11 छुं ई तक जक दयाच्वनीगु ला उलि झःझः धाः धाल धाःसा सदां दयाच्वनीगु गुलि जक झःझः धाइगु जुइ?
- 12 थ्व खँय आशा यानाः हे जिमिसं मग्यासे थथे नवाये फुगु खः।
- 13 थःगु ख्वाः हानं खिउँया वंगुलि इस्त्राएलीतयसं मखनेमा धकाः मोशां थःगु ख्वाः त्वपुल। जिपिं मोशा थें ला मखु।*
- 14 अबलय् इस्त्राएलीतयगु नुगः छाः। थौं तक नं इमिसं व्यवस्था ब्वनीबलय् थुइके मफुनि, इमिगु नुगःयात जालिं भुनातः नि। अले इमिसं छुं हे थुइके फइ मखु। ख्रीष्टयात विश्वास याये धुंकाः थ्व जालिं चिलावनी।
- 15 थौं तक नं इमिसं मोशाया व्यवस्था ब्वनीबलय् इमिगु नुगःयात थ्व जालिं भुनातः नि।
- 16 तर गुबलय् मनु प्रभुयाथाय् लिहां वइ उबलय् वयागु नुगलं जालिं उला वनी।*
- 17 प्रभु आत्मा खः। गन प्रभुयागु आत्मा दइ अन वयकलं स्वतन्त्रता बियादी।
- 18 थुकथं झीगु ख्वाः उलातःगुलि प्रभुयागु जलं झल झल थिनाच्वंगु दु। प्रभुयागु जलं झीपिं नं न्हियान्हिथं प्रभु थें जुइत छगू जलं मेगु जलय् हिला वनाच्वनागु दु।

4

चायागु थलय् आत्मायागु धन

- 1 थथे परमेश्वरं जिमित दया माया यानाः थ्व ज्या बियातःगु खः। उकिं जिमिसं आशा त्वःते मखु।
- 2 जिमिसं मछालापुसे च्वंगु ज्या मयाना। जिमिसं सुयातं झंगः लानाः मनया। परमेश्वरयागु वचनयात जिमिसं बांमलाका मजुया। जिपिं सत्यया जलय् परमेश्वरया न्ह्यःने म्वानाच्वना। अले सकसिनं खंक मनूतयगु मिखा न्ह्यःने थःपिन्त न्ह्यब्वयाच्वना।
- 3 जिमिसं न्यंका जुयागु भिंगु खँ नाश जुइपिनिगु लागि जक त्वपुयातःगु दु।
- 4 थ्व संसारया घवं विश्वास मयाःपिनिगु मनयात छुं हे थुइके मफय्क कां यानातःगु दु। अथे जूगुलि इमिसं भिंगु खँ थुइके फइ मखु। अले ख्रीष्टया महिमा गुलि तःधं व वयकः हे झःझः धाःम्ह परमेश्वरयागु रूप खः धकाः इमिसं सी मखु।
- 5 थथे जिमिसं “जिपिं तःधं” धकाः न्यंकागु मखु, बरु येशू ख्रीष्ट “प्रभु खः” धकाः न्यंकागु खः। अयजुगुलि येशूयागु निरितिं जिपिं छिमि दासत थें जुयाच्वनागु दु।

6 “खिउँथासं जः थिनावइ” धकाः धयादीम्ह परमेश्वरं हे जिमिगु मनय् नं जः खय्कादिल। उकिं येशू ख्रीष्टया न्ह्यःने झीत परमेश्वरया महिमा व ज्ञान गुलि तःधं धकाः ध्वाथुइक क्यनेत थथे यानादीगु खः।*

7 चायागु थलय् तःजिगु धन तः थें परमेश्वरं जिमिगु मनय् झल्ल मत थीकादिल। थुकिं हे जिमिगु शक्ति मखु, बरु वय्कःयागु शक्ति खः धकाः सी दइ।

8 जिमित प्यखें दुःखकष्ट वयाच्वंगु दु। अय्त्तं जिमिसं आशा मत्वःता। आछु-आछु कंसां जिमिसं आशा मत्वःता।

9 जिमि शत्रु यक्व दुसां पासा मदय्काः गुब्सं च्वनेम्वाः। जिमित बाम्हसिक्क दाल नं जिपिं मसी।

10 येशू ख्रीष्ट जिमिगु जीवनय प्रकट जुइमा धकाः वय्कः थें सीमातले नं जिमिसं न्हियान्हिथं दुःखकष्ट फयाच्वना।

11 जिमिगु थ्व सीमाःगु म्हय् येशू ख्रीष्ट प्रकट जुइमा धकाः हे जिपिं थथे वय्कःया नितिं न्हियान्हिथं म्वायेगु आशा त्वःताः जुयाच्वना।

12 थुकथं जिमित कालं त्वपुयातःगु दु। छिमिसं धाःसा जीवन कयाच्वंगु दु।

13 “जिं विश्वास यानागुलि नवाना नं च्वना” धकाः धर्मशास्त्रय् च्वया तः थें जिमिसं नं विश्वास यानागुलि नवाना नं च्वनागु खः।*

14 सीम्ह प्रभु येशूयात म्वाकादीम्ह परमेश्वरं हे येशूनापं जिमित नं म्वाकादी। अले जिमित नं छिमित नं परमेश्वरं थःनाप तयादी।

15 थ्व फुककं छिमित भिं यायेत खः। गुलि अप्वः मनूतय्सं परमेश्वरयात विश्वास याइ, उलि हे अप्वः मनूतय्सं परमेश्वरयात तःधकैत सुभाय् बी व प्रार्थना याइ।

विश्वासं म्वायेगु

16 उकिं हे ला खः नि, जिमिसं आशा मत्वःतागु। जिमिगु म्ह झन झन स्यनावनाच्वंगु दु। अय्त्तं जिमिगु आत्मा धाःसा न्हियान्हिथं बल्लाना वयाच्वंगु दु।

17 छुं ई तक जक जिमिसं थन भचा जक दुःखकष्ट स्यसां परमेश्वरं स्वर्गय् जिमित सदां दयाच्वनीगु आनन्द बियादी।

18 अय्जगुलि मिखां खंगुलिइ जिमिसं मन तयाच्वनागु मखु, बरु मिखां मखंगुलिइ मन तयाच्वनागु खः। छायाःसा मिखां खनेदुगु छुं ईया लागिं खः, मिखां खने मदुगु धाःसा सदां दयाच्वनी।

5

स्वर्गया झीगु न्हगु म्ह

1 झीगु थ्व म्ह झीपिं च्वनेगु संसारयागु छें थें खः। गुबलय् झीपिं सी अबलय् परमेश्वरं झीत मेगु न्हगु म्ह बियादी। न्हगु म्ह मनूतय्सं दयकातःगु छें थें मखु। सदां दयाच्वनीगु स्वर्गयागु छें थें खः।

2 थ्व संसारय् म्वाना च्वंतले झीत तसकं दुःखकष्ट जुइ। झीपिं ला स्वर्गय् च्वंगु म्हयात वसः थें फीत आय्बुयाच्वना।

3 स्वर्गय् झीत न्हगु म्ह बियादी, उकिं झी म्ह मदय्क च्वनेमाली मखु।

4 थ्व संसारय् झीपिं म्वाना च्वंतले झीत तसकं दुःखकष्ट जुया च्वनीगुलि झीगु मन ख्वः। अथे धकाः झीपिं सीत आय्बुयाच्वनागु मखु, बरु स्वर्गय् च्वंगु न्हगु म्ह फीत आय्बुयाच्वनागु खः।

5 झीत थज्याःगु न्हगु म्ह बियादीम्ह परमेश्वर हे खः। वय्कलं थथे यानादी तिनि धकाः सीकेत झीत पवित्र आत्मा बैनाकथं बियादीगु खः।

6 उकिं जिमित पक्का विश्वास दु। थ्व म्ह म्वाना च्वंतले प्रभुपाखें तापाना च्वनी धकाः जिमिसं स्यू।

7 अय्जगुलि हे जिपिं विश्वासं म्वानाच्वनागु खः, मिखां खंगुलिइ मखु।

8 जिमित पक्का विश्वास दु, अले थ्व म्हयात त्वःताः प्रभुलिसे च्वंनेत जिपिं न्ह्याबलें न्ह्यचिलाच्वनागु दु।

9 थन च्वंसां स्वर्गय् च्वंसां प्रभुयात यःथें जक यानाच्वनेगु जिमिगु छगू हे जक आजु खः।

10 न्याय यानादी खुन्हु झीपिं सकलें ख्रीष्टया न्ह्यःने दंवेने मानि। अबलय् थन संसारय् च्वनाः भिंगु यानावंपिन्त भिंक हे, अले मभिंगु यानावंपिन्त मभिंक हे न्याय यानादी।*

ख्रीष्टपाखें परमेश्वरनापं मिलय् जुयेगु

11 अय्जगुलि प्रभुया भय कायेगु छु खः व जिमिसं बांलाक थगुलि मेपिं मनूतय्त नं प्रभुयात मानय् याकेत कुतः यानाच्वनागु खः। परमेश्वरं जिमित बांलाक म्हस्य्, छिमिसं नं जितः बांलाक म्हसी धयागु आशा यानागु दु।

12 हानं जिपिं भिंपिं मनूत खः धकाः धायेत छिमित थथे च्वयाच्वनागु मखु। बरु जिमिगु पंलिनाः छिपिं तःधं जुइ फयेमा धकाः थथे च्वयाच्वनागु खः। थथे मनूतय्गु नुगः मस्वसे, ख्वाःपाः जक स्वयाः खें ल्हाइपिं मनूतय्त छिमिसं कुगाक्क लिसः बी फयेमा।

13 थथे धाल धका: जिपिं होश मद्रुपिं खः धयागु जूसा परमेश्वरयागु निंति खः। अले जिपिं होशय् द्रुपिं खः धयागु जूसा छिमिगु निंति खः।

14 ख्रीष्टं जिमित माया यानादीगुलि थुकथं जिमिसं ज्या यानाच्चनेमाःगु खः। फुक्क मन्तयगु निंति ख्रीष्ट सिनादीगु खः, उकिं सिनादीम्ह ख्रीष्टनाप फुक्क मन्त सित।

15 फुक्क मन्तयगु निंति ख्रीष्ट सिनादिल। उकिं म्वानाच्चंपिं आः थःगु निंति मखु, बरु इमिगु निंति सिनाः म्वानादीम्ह ख्रीष्टयागु निंति म्वानाच्चनेमाः।

16 अयज्गुलि आवंलि जिमिसं सुयातं ख्वाः स्वयाः लने मखुत। खः ला, छकः ख्रीष्टयात हे जिमिसं अथे ख्वाः स्वयाः लनेधुन। आः वयकःयात जिमिसं अथे लनेगु त्वःतेधुन।

17 अथे जुयाः सुं मन् ख्रीष्टनाप दु धाःसा व न्हम्ह मन् जुइ। पुलांगु मदयावन, फुक्क न्हगु जुल।

18 थथे यानादीम्ह परमेश्वर हे खः। ख्रीष्टपाखें वयकलं झीत थःनाप मिलय् यानाः मेपिन्त नं वयकः नाप मिलय् याकेगु ज्या जिमिगु लहातय् बियादीगु दु।

19 ख्रीष्टपाखें फुक्क मन्तयत् परमेश्वरं थःनाप मिलय् यानाच्चंगु दु धकाः जिमिसं न्यंकाच्चनागु दु। मन्तयसं याःगु पापया ल्याः तयामदिसे वयकलं सकसितं थःलिसे मिलय् यानादीगु खँ मेपिन्त नं न्यंकेत जिमित धयादीगु दु।

20 अयज्गुलि जिपिं ख्रीष्टं छवयाहयादीपिं मन्त खः। जिमिगुपाखें परमेश्वर छिपिनाप नवानाच्चनादीगु दु। ख्रीष्टयागु निंति जिमिसं थथे नवानाच्चनागु खः। छिपिं फुक्कसिनं पापी ज्याखँ यायेगु त्वःताः परमेश्वर नाप मिलय् जुइत वयकःयाथाय् लिहां वा धकाः जिमिसं दुनुगलनिसें छिमित बिन्ति यानाच्चनागु दु।

21 ख्रीष्टयाके पाप धयागु हे मद्रु। अयनं परमेश्वरं झीगु पाप ख्रीष्टयात क्वबिकादिल। ख्रीष्टं थथे यानादीगुलि हे झीपिं परमेश्वर नाप मिलय् जुइ फइ, अले परमेश्वरया न्ह्यःने धर्मी ठहरय् जुइ।

6

1 परमेश्वर नाप जिमिसं थथे ज्या यानाच्चनागुलि वयकःयागु दया माया छिमिसं सितिं छवयेगु स्वये मते धकाः जिमिसं इनाप यानाच्चनागु खः।

2 परमेश्वरं थथे धयादीगु दु —

“पाय्छिगु इलय्

जिं छिमिगु खँ न्यनागु दु।

अले उद्धारया दिनय्

जिं छिमित ग्वाहालि यानागु दु।”

स्व, पाय्छिगु ई थ्व हे खः, उद्धारया दिं नं आः हे खः!✧

पावलया दुःखकष्ट

3 जिमिसं सुयातं पंगः जुइकथं ज्याखँ मयाना। मखुसा जिमिगु ज्याखँयात क्वहंकाः खँ ल्हाइ।

4 न्ह्यागु हे याःसां जिपिं परमेश्वरयागु ज्या याइपिं मन्त खः धकाः क्यना। सह यानाः सह याये मफयेगु दुःखकष्ट जुलं नं, नये मखनं नं, अले तसकं थाकुलं नं जिमिसं सह यानाच्चना।

5 दालं नं, इयालखानाय् कुनं नं, मन्तयसं हयक्कावःसां, सिक्क ज्या यायेमाःसां, नये मखंसां, घने मखंसां।✧

6 जिमिसं यानागु भिंगु ज्यां व बुद्धिं यानाः सह याये फुगुलि, दया माया यानाज्जुयागुलि, पवित्र आत्मा दुगुलि, धात्थेगु माया यानाः जिपिं परमेश्वरयागु ज्या याइपिं मन्त खः धकाः क्यना।

7 जिमिसं विश्वास यानाः सत्य खँ न्यंका जुया, परमेश्वरया शक्तिं यानाः जिमिसं थथे याये फुगु खः। परमेश्वरयागु न्ह्यःने धर्मी ठहरय् जुइगु हे जिमिगु छगू जक ल्वायेगु नं पनेगु नं हतियार खः।

8 जिमित तःधंकासां, क्वहंकासां, भिंकासां, मभिंकासां जिमिसं परमेश्वरयागु सेवा याना। सत्य खँ ल्हाना जूसां जिपिं फताहा थें जुइ माल।

9 जिपिं म्हामस्यूपिं जूसां जिमित सकसिनं म्हास्यु। सी थें च्वंसां जिपिं आः तक म्वानाच्चना। जिमित बाम्हसिक्क दायाहल।

10 नुगः ख्वःपिं थें जूसां न्ह्याबलें लयतायाच्चना। जिपिं गरीब जूसां मेपिन्त तःमि यानाबिया। जिमिके छुं हे मद्रु थें च्वंसां जिमिके सकतां दु।

11 कोरिन्थय् च्वंपिं यःपिं दाजुकिजापिं, धायेमाःगु खँ फुक्कं समचुकूसे छिमित धयाबियागु हे दु। जिमिगु नुगः चक्कं।

12 छिमित मधासे छुं नं खँ जिमिसं सुचुका तयागु मद्रु। बरु छिमिसं थःपिनिगु नुगः कयक्का तःगु दु।

13 छिपि जिम्ह मस्त थें जूगुलि थथे धयाच्चनागु खः। छिमित जिमिसं माया यानाच्चना थें छिमिसं नं जिमित माया याना च्वँ। छिमिसं नं थःगु नुगः चक्ककि।

विश्वासी मखुपि नाप बुला जुइ मते

14 विश्वासी मखुपि मनूत नाप बुला जुयाः इमिसं थें ज्या सना जुइ मते। इमिसं याना जू थें झीसं याना जुइ मज्यु। भिंगु व मभिंगु मिलय जुइ फइ ला? अले जः व खिउँ मिलय जुइ फइ ला?

15 अथे हे ख्रीष्ट व शैतान नं मिलय जुइ फइ ला? अले ख्रीष्टयात विश्वास याइपि मनूत व विश्वास मयाइपि मनूत मिलय जुइ फइ ला?

16 परमेश्वरयागु देगःलिसे मूर्तियागु छु स्वापु? झीपि हे म्वाःम्ह परमेश्वर च्वनीगु देगः खः। थथे ला परमेश्वरं हे धयादीगु दु -

“जि इपिनापं च्वने,
अले इपिनापं जुइ।
जि इमि परमेश्वर जुइ
अले इपि जिमि मनूत जुइ।”*

17 अले हानं प्रभुं थथे धयादीगु दु -

“छिपि इमिगु पुचलं पिहां वा,
अले छखे च्वँ।
अशुद्ध खँ थी मते।
अले जिं छिमित थः मनू याये।”*

18 जि छिमि बाः जुइ।

अले छिपि जिम्ह कायम्हायपि जुइ धकाः
दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभुं धयादीगु खः।”*

7

1 यःपिं दाजुकिजापिं, झीत थ्व बचं बियादीगुलि म्ह व आत्मायात अशुद्ध याइगु फुक्क खँपाखें झीसं थःत पवित्र याये नु। अले परमेश्वरया भय कयाः झीसं पवित्र जुयाच्चनेगु कुतः याये नु।

पावल लयताःगु

2 जिमित छिमिगु नुगलय तयाति। जिमिसं सुयातं अन्याय यानागु मदु, सुयातं स्यंकागु मदु, अले सुयाकें थगय यानाकयागु मदु।

3 छिमित दोष बीत जिं थथे धयाच्चनागु मखु। छिपिं ला जिमित तसकं यः। सीसां म्वाःसां झीपिनापं हे जुइ।

4 छिमित जिं यक्व हे पत्याः यानाच्चनागु दु। छिमिगुपाखें जिं फुइँ यायेथाय दु। छिमिगुपाखें सान्त्वना दयाः न्हागु दुःखकष्ट जूसां जितः लयता वः।

5 माकेडोनियाय वयाः नं जिमित सुख दुगु मखु। अन न्हाथासं नं दुःखकष्ट जक जूवल। पिने ल्वापु, दुने भय हे भय दु।*

6 अयनं नुगः ख्वःपिन्त सान्त्वना बियादीम्ह परमेश्वरं तीतसयात छ्वयाहयाः जिमित लयतायकादिल।

7 तीतस वयाः जक जिपिं लयतायागु मखु, छिमिसं वयात सान्त्वना बीगु खँ न्यनाः नं जिपिं लयतायागु खः। जितः स्वयेत छिपिं तसकं हे आयबुया च्वंगु, व थथे जूगु खँय् छिमिसं दुःख मन तायकूगु, अले जिगु पंलिनाः नवाना जूगु खँ न्यने दयाः जि झन तसकं लयतायागु दु।

8 जिगु पौ ब्वनाः छिमिसं नुगलय ला स्याकल हे जुइ, थ्व खँय् जि न्हापा पस्ताय चायागु जूसां आः जि पस्ताय चाये मखुत। छायाधाःसा जिं स्यु, जिगु पौपाखें छिमित पलख जूसां नुगलय स्याकूगु दु।

9 जिगु पौपाखें छिमित नुगलय स्याके फत धकाः जि लयतायागु मखु, बरु छिपिं थज्याःगु ज्याखं लिचिलाः परमेश्वरयाथाय वःगुलि लयतायागु खः। छिमित नुगलय स्याकेगु ज्या यानादीम्ह ला परमेश्वर हे जुयादीगुलि जिमिसं यानाः छिमित भिं हे जुल।

10 छिमित नुगलय स्याकेगु ज्या परमेश्वरं हे यानादीगुलि व छिमिसं पश्चाताप याःगुलि छिमित मुक्ति दत, उकिं छिमिसं दुःख ताये माःगु मदु। अयनं थ्व संसारं ब्यगु पश्चातापं मनूतयत स्याइ।

11 छिमिसं दुःख तायकूगुलि परमेश्वरं छु यानादिल लुमंकी। थुकिं यानाः छिमित भिंपिं यानाबिल, टुंविट्टं मदु धकाः क्यनेत छिमित हथाय चायकल। जिगु तमं छिमित ग्याकल, जितः स्वयेत छिमित आयबुइकल। अले दोषीम्हयसित सजौय बीमाः धकाः मतिइ तयकल। थुकिं हे छिमिके दोष मदु धयागु सीदत।

* 6:16 ६:१६ लेवी २६:१२; इज ३७:२७; १ कोर ३:१६; ६:१९

* 6:17 ६:१७ यशै ५२:११

* 6:18 ६:१८ २ शमू ७:१४; १ इति १७:१३; यशै ४३:६; यर ३१:९

* 7:5 ७:५ २ कोर २:१३

12 थथे जिं पौ च्वयाहयागु दुःख बियाच्चंम्ह मन्या लागि मखु, अले दुःख फया च्वंम्हयसिगु लागि नं मखु, बरु परमेश्वरया न्ह्यःने छिमिसं जितः गुलि तक माया याः धकाः ध्वाथुइकेत च्वयाहयागु खः।

13 थुकिं हे यानाः जिमित सान्त्वना दुगु खः। छिमिसं तीतसयात माक्व ग्वाहालि बियाः लयतायकाः छ्वयाहःगुलि जिपिं नं लयताया।

14 छिमिगु खँ जिं वयात फुइँ यानाः धया। जिं वयात फुइँ यानाः धया थें छिमिसं यानाक्यन। जिमिसं छिमित न्ह्याबलें सत्य खँ धयाच्चनागु दु। अथे हे तीतसयात जिमिसं धयागु खँ नं सत्य जुल।

15 छिमिसं वयात ग्याग्यां जूसां लसकुस यात, अले वं धाःगु खँ न्यनेत छिपिं फुक्क न्ह्यचिल। उकिं वं छिमित तसकं माया यानाच्चंगु दु।

16 छिमिपाखें बांलाक भरोसा काये फुगुलि जि तसकं लयतायाच्चना।

8

भेटी गथे यानाः बीगु

1 यःपिं दाजुकिजापिं, माकेडोनियाया थाय् थासय् च्वंगु मण्डलीयात परमेश्वरं दया माया यानादीगु खँ छिमित धयाच्चना।

2 न्ह्याथें ज्याःगु दुःखकष्ट वःसां इपिं लयतायाच्चन, अले थःत मगाः मचाःबलय् इमिसं नुगः चक्ककाः मेपिन्त ग्वाहालि बियाच्चन।

3 धाथें हे इमिसं थःयसें हे थःम्हं बी फुगु स्वयाः नं अप्वः बिल।

4 थथे भेटी बियाः इमिसं यहदियाय् च्वपिं विश्वासीतयत् ग्वाहालि बीगु ज्याय् ब्वति काये दयेमा धकाः तःक्वः मछि बिन्ति यात।*

5 जिमिसं मतिइ तयागु स्वयाः नं इमिसं यक्व हे ग्वाहालि यात। न्हापां इमिसं थःत हे प्रभुयात देछाल, अले परमेश्वरया इच्छा कथं इमिसं थःत जिमिगु ल्हातय् लःल्हाना बिल।

6 तीतसं न्हापा हे छिमिथाय् शुरु याये धुकूगु भिगु ज्या पूर्वकेत जिमिसं वयात हे छ्वयाहयागु खः।

7 छिमिके दुगु फुक्क खँय् छिपिं तःमि, विश्वास यायेगुलिइ, नवायेगुलिइ, ज्ञानय्, ग्वाहालि बीगुलिइ अले जिमित माया यायेगुलिइ नं। उकिं भेटी बीगुलिइ नं छिमिसं अथे याना क्यें धकाः जिमिसं बिन्ति यानाच्चना।

8 छिमिसं थथे याये हे माः धकाः जिं छिमित उजं बियाच्चनागु मखु। मेपिन्सं लयतायाः ग्वाहालि बिल धकाः खँ कनाः छिमिगु माया सत्य खः ला कि मखु धकाः स्वयेत्यनागु खः।

9 झी प्रभु येशू ख्रीष्ट गुलि ग्वाहालि यानादीम्ह प्रभु खः धकाः ला छिमिसं सि हे स्यू। वय्कः तःमि जुयाः नं छिमिगु निन्ति चीमि जुयादिल। थः चीमि जुयाः छिमित तःमि यायेत वय्कलं थथे यानादिल।

10 दच्छि न्ह्यः छूगु ज्या पूर्वकि धकाः जिं छिमित सल्लाह बियाच्चना। ग्वाहालि बीत जक मखु, छिपिं ज्या यायेगु इच्छा यायेत नं न्हापां जुल।

11 छिमिसं आः छूगु ज्या नं पूर्वकि। उबलय् छिमिसं बीत तसकं मन याःगु खः। थःम्हं फक्व बियाः आः व इच्छा पूर्वकि।

12 छिमिसं बी मास्ति वःसा छिमिके दुगु जक परमेश्वरयात ब्यूसां गाः, छिमिके मदुगु बीमाः धयागु मदु।

13 छिमिसं अप्वः ब्यु, मेपिन्सं भतिचा जक ब्यूसां गाः धकाः जिमिसं धयाच्चनागु मखु। मेपिन्सं ब्यूगु ति जक छिमिसं नं ब्यूसां गाः।

14 थौकन्हय् छिमिके माक्व दु। अयजूगुलि छिमिसं मदुपिन्त बीमाः। अले इमिसं दइबलय् छिमित मगाइबलय् ग्वाहालि बी। थुकथं छिमिसं थःथवय् ग्वाहालि बी फइ। अले फुक्क उति हे ग्यनी।

15 धर्मशास्त्रय् नं थथे च्वयातःगु दु –

“अप्वः मुंकूपिनि अप्वः मजू।

कम मुंकूपिनि मगाः मजू।”*

तीतसु व वया पासापि

16 परमेश्वरं यानाः तीतसं नं जिं थें छिमित ग्वाहालि बी मास्ति वय्काच्चंगुलि जिमिसं परमेश्वरयात सुभाय् बियाच्चनागु दु।

17 जिमिसं धयाः जक व वःगु मखु, व थःयसें हे छिमिथाय् वःगु खः।

18 भिगु खँ न्यंकाः जुइम्ह फुक्क मण्डलीयापिन्सं भिं धयातःम्ह छम्ह विश्वासी किजायात नं व नाप छिमिथाय् छ्वयाहयागु दु।

19 थुलि जक मखु, विश्वासीतयत् ग्वाहालि बीत जिपिं नाप वयाः भेटी कायेत मण्डलीयापिन्सं थ्व हे किजायात लययादीगु खः। थुकिं प्रभुयात तःधंकेत जिमिसं गुलि ग्वाहालि बी मास्ति वय्काच्चनागु दु धकाः सी दइ।

20 थुलिमछि धिबा जिमिसं कयाः यंकाच्चनागुलिइ सुनानं जिमित मभिगु खँ ल्हाये मफयेमा धकाः जिमिसं होश यानाच्चनागु दु।

21 प्रभुया न्ह्यःने जक मखु, मन्तयगु न्ह्यःने नं भिगु ज्या यायेत जिमिसं कुतः यानाच्चना।*

22 अयजूगुलि जिमिसं इपि नाप मेम्ह किजायात नं छवयाहयागु दु। तःकः जाँचय् यानाः स्वयाः जिमिसं वयात ज्या याये तसकं इच्छा दुम्ह धकाः सीका। अज्ज ला छिमिके अप्वः भरोसा दुगुलि थौकन्हय् व ग्वाहालि यायेत अप्वः न्ह्यचिलाच्वंगु दु।

23 तीतस जक जि लिसे जानाः छिमित ग्वाहालि बीगु ज्या यानाच्वंम्ह खः। व नाप वःपि मेपिं दाजुकिजापिं मण्डलीयापिं मनूत खः, इपिं नं ख्रीष्टयागु नां तःधकेत ज्या याइपिं खः।

24 अयजूगुलि इमित नं माया यानाः छिमिसं थःगु मायायागु दसु क्यँ। अले जिमिसं छिमिगु खँ लहाना च्वनागु फुक्क सत्य खः धकाः फुक्क थासय् च्वंगु मण्डलीयापिन्सं सीकी।

9

भेटी बीगु मेगु खँ

1 यहदियाय् च्वपिं विश्वासीतयत् छवयाहःगु ग्वाहालियागु खँय् जिं छिमित हानं च्वया च्वनेमाःगु मदु।

2 छिपिं इमित ग्वाहालि बीत न्ह्यचिलाच्वंगु दु धकाः स्यूगुलि जिं माकेडोनियाय् च्वपिं विश्वासीतनाप छिमित तःधकाः खँ लहाना। अखैयाय् च्वपिं विश्वासीत सकलें दच्छि न्ह्यःनिसें हे धिबा बीत न्ह्यचिलाच्वंगु दु धकाः जिं इमित धयाबिया। छिमिगु थज्याःगु खँ न्यनाः इपिं नं धिबा बीत न्ह्यचिलाच्वंगु दु।

3 अयजूगुलि थुपिं दाजुकिजापिन्त छिमिथाय् छवयाहयागु दु। छिमिसं बि हे बी धकाः जिं धयाजुया थें छिमिसं नं बिल धाःसा जिगु खँ सत्य जुल, मखुसा जि ला फयगं थें जुइ।

4 माकेडोनियाय् च्वपिं सुं विश्वासीत जि नाप छिमिथाय् वयाः छिमिसं धिबा बी मफुत धाःसा जितः नं छिमित नं लज्या जुइ, छायाधाःसा जिमिसं छिमिके यक्व भरोसा तयागु खः।

5 अयजूगुलि जिं न्हापां हे थः वये न्ह्यः इमित छवयाहयागु खः। थथे छिमिसं बी धाःगु धिबा ठीक याना ति। अले थ्व धिबा करंवरं मखु, बरु थःयसें ब्यूगु ग्वाहालि खः धकाः सी दइ।

नुगः चक्ककाः ब्यूगु भेटी

6 थ्व खँ नं ल्वःमके मते – कम पुसा हःम्हयसिनं भतिचा जक सयकी। यक्व पुसा हःम्हयसिनं यक्व हे सयकी।

7 सकसिनं थःगु मनय् गुलि बी धकाः पक्का याःगु खः उलि हे ब्यु। बीधुंकाः नुगः मछिका च्वने मज्यु, करंवरं बीगु नं बांमलाः, छायाधाःसा लयतायाः ब्यूम्ह मनू खनाः परमेश्वर लयतायादी।

8 अले परमेश्वरं छिमित फुक्क कथंया आशिष अज्ज अप्वः हे बियादी। छिमित गुब्बं मगाःमचाः जुइ मखु। अले भिंगु ज्या यायेत नं छिमिके यक्व दइ।

9 धर्मशास्त्रय् नं थथे च्वयातःगु दु –

“नये मखंपिन्त नुगः चक्ककाः

बीम्ह मनूयागु दया माया

सदां दयाच्वनी।”☆

10 पुसा हलीपिन्त पुसा बियाः नयेत नसा बियादीम्ह परमेश्वरं हे छिमित नं माक्व पुसा बियादी अले तःमा नं यानादी। थुकथं छिमिके इन मेपिन्त बीत नं यक्व दइ।☆

11 न्ह्याबलें छिमिसं नुगः चक्ककाः कर्पिन्त बियाच्वने फयक परमेश्वरं छिमित तःमि यानातयादी। अले छिमिसं ब्यूगु भेटी जिमिसं इना बियागुलि इमिसं परमेश्वरयात जयजय यानाः सुभाय् बियाच्वनी।

12 परमेश्वरया मनूतयत् थुकथं छिमिसं ग्वाहालि याःगुलि इमित माक्व चू जक लाःगु मखु, थुकिं यानाः इमिसं दुनुगलानिसें परमेश्वरयात नं सुभाय् बियाच्वनी।

13 छिमिसं थथे ग्वाहालि याःगुलि फुक्कसिनं छिपिं भिंपिं मनूत खः धकाः सीकी। ख्रीष्टयागु भिंगु खँ मानय् यानाच्वंगु दु धकाः थुकिं सी दइ। थुकिं यानाः इमिसं परमेश्वरयात सुभाय् बी।

14 परमेश्वरं छिमित यक्व हे दया माया यानादीगुलि छिमित माया यानाः छिमिगु निति इमिसं प्रार्थना याइ।

15 थुकथं परमेश्वरं झीत तःधंगु वरदान बियादीगुलि वयकःयात सुभाय् दु।

10

पावल धात्थेयाम्ह प्रेरित खः

1 छिमि दथुइ गुलि गुलिसिनं जि पौलय् जक ततःधंगु खँ ल्हाइम्ह, धात्थे धाःसा ग्याफ्राम्ह धकाः धयाजूगु दु। स्वजाम्ह व दया माया दुम्ह ख्रीष्टयागु नामय् जि पावलं छिमित बिन्ति यानाच्वना,

2 जि आम्कन वयेबलय् जिमित संसारया पहःचहःकथं जुइपिं धकाः धाइपिनिगु न्ह्यःने कडा पहः क्यने म्वाःलेमा।

- 3 जिपिं थ्व संसारय् च्वनाच्वंपिं मनूत खः धयागु खँ सत्य खः, अयसां संसारयापिं थें जिपिं ल्वानाच्वनागु मदु।
- 4 थ्व संसारयागु हतियार ज्वनाः जिपिं ल्वानाच्वनागु मदु, बरु परमेश्वरं बियादीगु शक्तिं म्वाःमदुगु खँ ल्हानाजुइपिन्त जिमिसं बुकाबियागु दु।
- 5 परमेश्वरयागु खँ अःखः यायेत स्वइपिन्त नं जिमिसं बुकाच्वनागु दु। फुक्क बिचाःयात बसय् कयाः ख्रीष्टयात मानय् याकेत स्वयाच्वनागु दु।
- 6 छिमिसं फुक्क आज्ञा मानय् याये धुंकाः मानय् मयाइपिन्त सजाँय बीत जिपिं तयार दु।
- 7 पिनेयागु खनेदुगु खँय् जक छिमिसं मन तयाच्वन। छिमिथाय् “जि ख्रीष्टयाम्ह मनू खः” धया जुइम्ह सुं दुसा वं थ्व नं सीके माःगु खः – व गथे ख्रीष्टयाम्ह खः जिपिं नं अथे हे ख्रीष्टयापिं खः।
- 8 परमेश्वरं जितः बियादीगु अधिकारया खँय् छुं भचा घमण्ड यानागु जूसां जि लज्या चाये मखु, छाय्धाःसा थथे यानागु छिमित हे भिकेत खः, स्यंकेत मखु।
- 9 छिमित ख्या जक ख्यायेत जिं थथे पौ च्वयाहयागु मखु।
- 10 छिमि दथुइ गुलि गुलिसिनं थथे धयाच्वंगु दु – “पावलया पौ क्वान्तुसे च्वं, अले तसकं कडा। तर मनू धाःसा ग्याफ्रा, अले नवाये नं मफु।”
- 11 अज्याःमह मनुरुं थ्व नं थुइकेमाः – जिमिसं तापाक च्वनाः पौलय् च्वयाहः थें व न्ह्यःने वयाः यायेगु ज्याय् छुं मपाः।
- 12 थःमहं थःतःतःधका जुइपिं मनूतलिसे थःपिन्त दाना स्वयेगु व इमिगु ज्वलिज्वलय् च्वनेत जिमिके आँट मदु। इमिसं थःमहं थःतः दाना स्वइ, अले लना स्वइ। इपिं छुं मस्यूपिं जुइ।
- 13 जिमिसं ला परमेश्वरं जिमित धयादीगु स्वयाः अप्वः तःधंछुयाः धयाच्वनागु मदु। वयकलं जिम्मा बियादी थें जक जिमिसं यानाच्वनागु दु। जिमिगु ज्याय् दुथ्याःपिं छिपिं हे नं ला खः।
- 14 दकलय् न्हापा जिपिं छिमिथाय् वयाः ख्रीष्टयागु भिंगु खँ न्यंकाबलय् जिमिसं थःगु लागां पिहां वनाः घमण्ड यानागु मदु।
- 15 आम्कन मेपिन्सं याःगु ज्या नं जिमिसं हे यानागु खः धकाः मधया। छिमिगु विश्वास अप्वः दयावनेमा धयागु जिमिगु तःधंगु आशा खः। थुकथं जिमिगु ज्या नं छिमिगु दथुइ तःधं जुयावनी।
- 16 अले छिमिगु लागां पुला वनाः मेमेगु देशय् नं जिमिसं भिंगु खँ न्यंके खनी। अले मेपिं मनूतयसं यानाच्वंगु ज्याय् जिमिसं घमण्ड याये माली मखु।
- 17 धर्मशास्त्रय् थथे च्वयातःगु दु “तःधंछुइम्ह मनुरुं प्रभुं यानादीगुलिइ हे तःधंछु।”*
- 18 प्रभुं तःधं धाःमहं मनू जक तःधंमहं जुइ, थःत थःमहं तःधं धकाः धया जुइवं व तःधं जुइ मखु।

11

पावल व फताहा प्रेरितत

- 1 जिं नवाइगु च्वःप्वः मदुसां छिमिसं सह यानाबी धकाः जिं आशा यानाच्वना।
- 2 परमेश्वरं थें जिं छिमित बिचाः यानातयागु दु। छिपिं ख्रीष्टलिसे ब्याहा यानाबीत जिं ल्ययातयापिं मिसामचात थें खः।
- 3 तर जि सर्प हव्वायात छलय् याः थें छिमित नं ख्रीष्टयागु सेवा व च्वखगु भक्तिपाखें तापाकी धकाः ग्यानाच्वनागु दु।*
- 4 मेपिन्सं जिमिसं धा हे मधयाम्ह येशूयागु मखुगु मखुगु खँ न्यंकः वःसां छिमिसं लयतायाः न्यनीगु जुयाच्वन। अथे हे जिमिसं मबियागु मेगु हे आत्मा व खँयात नं छिमिसं पत्याः याइगु जुयाच्वन।
- 5 थथःमहं तःधना जुइपिं थुपिं प्रेरितत स्वयाः जि चिधं मजू थें च्वं।
- 6 नवायेत जि बांलाक मसये फु, अयनं जिके बुद्धि मगाः मजू। थ्व खँय् जिमिसं छिमित तःकः मछि धयाः थुइकाबी नं धनु।
- 7 परमेश्वरयागु भिंगु खँ न्यंकः वयाबलय् जिं छिमिके छुं नं कयागु मदु। छिमित तःधं यायेत जि चिधं जुया बिया। छुं जिं द्रंकागु जुल ला?
- 8 जि छिमिथाय् ज्या यानाच्वनाबलय् मेथाय् च्वंगु मण्डलीपाखें धिबा कयाः छिमिगु सेवा यानाः इमित लुतय् याना थें जक जुल।
- 9 जि छिपिलिसे च्वना च्वनाबलय् धिबा मालं नं जिं छिमिके मफ्वना। अबलय् माकेडोनियां वःपिं दाजुकिजापिन्सं जितः माक्व हयाबिल। न्हापा नं जिं छिमिके छुं कयागु मदु, अथे हे लिपा नं जिं छिमिके छुं काये मखु।*
- 10 ख्रीष्टयागु सत्य जिके दतले जिगु थ्व फुइयात अखैया देशय् सुनानं पने फइ मखु।
- 11 छिमित मयःगुलि जिं थथे धयाच्वना धकाः छिमिसं मतिइ तइ। जिं छिमित माया या कि मया धकाः परमेश्वरं स्यु।
- 12 जिमिसं याना थें याना धकाः फुइँ याना जूपिं मेपिं प्रेरितयत् पनेत जिं थथे याना हे च्वने।
- 13 प्रेरितत धयाजूपिं थुपिं परमेश्वरया प्रेरितत मखु, फताहा प्रेरितत खः। ख्रीष्टयापिं प्रेरितत थें जुइत थुमिसं मखुगु खँ ल्हाना जुइ।
- 14 थुमिसं थथे याना जुल धकाः अजू चायेमाःगु मदु, छाय्धाःसा शैतान नं परमेश्वरयाम्ह स्वर्गदूत थें जुया जुइफु।

15 थ्व अजू चायेमाःगु खँ मखु, शैतानया च्यःत नं परमेश्वरया च्यःत थें जुइफु। परमेश्वरं न्याय यानादीबलय् थुमिगु ज्याकथंया सजाँय नं बियादी।

पावलं दुःखकष्ट स्यूगु

16 जिं हानं धाये – सुनानं जितः मूर्ख भाःपी मते। छिमिसं जितः मूर्ख हे खः धकाः मतिइ तःसां छिमिसं जिगु खँ मानय् या, अले भतिचा जक जूसां जिं फुइँ यायेथाय् दइ।

17 प्रभुं थथे धा धकाः धयादीगुलि जिं थथे धयाच्चवनागु मखु। धाथें थथे फुइँ यानाः खँ ल्हानाः जि मूर्ख थे जुयाच्चवना।

18 मनूतयसं संसारया खँय् फुइँ याना जूगुलि जिं नं अथे हे फुइँ यानाः खँ ल्हानागु खः।

19 बुद्धि दुपिं मनूत जुयाः छिमिसं मूर्खतयत नं लयतातां सह यात।

20 धाथें हे सुनानं छिमित क्वत्यला तःसां, थगय् याःसां, लुतय् यानाकाःसां, थःत तःधंकूसां, ख्वाल्य् हे दाःसां छिमिसं सह यानाच्चवनी।

21 इमिसं याःथें यायेत जिके आँट मदु, थथे धायेत जितः लज्या चाः।

सुनानं छुं खँय् घमण्ड याःसा जिं नं याये फु। तर थ्व मूर्ख ज्या जक खः।

22 इपिं हिब्रू खःसा, जि नं हिब्रू खः। इपिं इस्पाएली खःसा, जि नं इस्पाएली खः। इपिं अब्राहामया सन्तान खःसा, जि नं अब्राहामया सन्तान खः।

23 इपिं ख्रीष्टया च्यः खःसा जि झन इपिं स्वयाः भिम्ह च्यः खः। थथे धायेबलय् जि वें थें च्वने फु। तर जिं थाकुक्क ज्या यानागु दु, तःकः मछि इयालखानाय् नं च्वना। तःकः मछि हे जितः कोरीं दाःगु दु, तःकः मछि जितः सितुपातु वंक दाःगु दु।*

24 न्याकः तक यहदीतयसं जितः स्विगुथु स्विगुथु कोरीं दायाहये धुकल।*

25 स्वकः तक जितः कथिं दायाहल, छकः ला ल्वहँतं कयकाहल। स्वकः तक ला जि च्वनागु जहाज हे स्यन, छकः ला चच्छि व न्हिच्छि हे समुद्रय् च्वनेमाल।*

26 न्हाबलें थाय् थासय् वनेमाल, तःकः मछि हे जि खुसिबाः वःथाय् लात, दाखुँतयगु ल्हातय् लात, थः हे यहदीतयसं व यहदीमखुपिन्सं जितः स्यायेत स्वल। शहरय् नं जितः उतिकं हे स्यायेत स्वल, जंगलं जंगलं नं जुइ माल। समुद्रय् नं जुइ माल। अले हानं फताहा दाजुकिजापिनिपाखें बचय् जुया जुइ माल।*

27 घँ हे मघंसे नं जिं चच्छि चच्छि ज्या याये धुन। तःकः मछि नयेत्वने मखन। अप्वः यानाः गाक्क नये मखं, घनेत थाय्, अले पुनेत वसः मदय्का जुइ धुन।

28 थुलि जक मखु, जितः थाय् थासय् मण्डलीया खँय् चितासू मदु।

29 सुं विश्वासी बमलात धाःसा जि हे नं बमलाः थें जुइगु। अले सुनानं छम्ह विश्वासीयात पापय् लाकल धाःसा जिगु नुगः हीसे च्वनीगु।

30 जिं फुइँ हे याये माःसा, जि बमलाःगु खँय् फुइँ याना जुइ।

31 जिं थथे धयाच्चवनागु खँ मखुगु मखु धकाः सदां तःधंके बहःमह परमेश्वर प्रभु येशूया बाः नं स्यू।

32 जि दमस्कसय् दुबलय् जितः ज्वनेत जुजु अरितसया तःधंमह हाकिमं शहरयागु ध्वाखाय् ध्वाखाय् पाः तया तल।

33 अबलय् जितः खमुलिइ तयाः पःखालं क्वछवयाः बिसिके छवत। थुकथं जि इमिगु ल्हातं बचय् जुया।*

12

पावलं खंगु दर्शन

1 फुइँ यानाः भिं जुइ मखु धकाः सीक सीकं नं जिं फुइँ याये माल। प्रभुं जितः क्यनादीगु दर्शन जिं आः कने।

2 झिंप्यदँ न्ह्यः छम्ह विश्वासीयात ज्वनाः स्वंगूगु स्वर्गय् थत यंकल, व मनूयात जिं म्हस्यू। थथे वयात म्हनापं यंकल कि म्ह मदय्क व जिं मस्यू, परमेश्वरं जक स्यू।

3 जिं हानं धाये – स्वर्गय् थथे थत यंकूम्ह मनूयात जिं म्हस्यू। थथे वयात म्हनापं यंकल कि म्ह मदय्क व जिं मस्यू, परमेश्वरं जक स्यू।

4 स्वर्गय् वं धयां मब्यागु खँ ताल, गुगु मनूतयगु म्हतुं धाये हे मज्यू।

5 थ्व मनूयागु खँय् धाःसा जिं फुइँ याये फु, थःगु खँय् धाःसा जिं फुइँ याये मफु। जि गुलि बमलाः धयागु खँय् जक जिं फुइँ याये फु।

6 जिं फुइँ हे याये मास्ति वयकूसां जि मूर्ख जुइ मखु, छायाधाःसा जिं सत्य खँ जक धयाच्चवनागु दु। अयनं जिं फुइँ याना जुइ मखु, छायाधाःसा जिं धाःगु खँ ताःपिन्सं व जिं याना जूगु ज्या खंपिन्सं जि गुलि ग्यं धकाः सि हे स्यू, थुलि अप्वः सुनानं तःधंकूगु नं जितः मयः।

7 थज्याःगु अजू चायापुगु तःगू हे खँ खना धकाः जिं तःधंछुना जुइ धकाः जिगु म्हय् अतिकं तःधंगु दुःख बियादिल। थुकिं शैतानया मनुरखं थें जितः म्हय् च्वाच्चां सुयाः तःधंछुइ मफय्का तल।

- 8 श्व दुःख मदयकादिसँ धकाः जिं स्वकः तक प्रभुयात बिनित्ति याये धुन।
 9 प्रभुं जितः थथे लिसः बियादिल – “जिं छन्त दया माया यानाच्चनागु द हे दु नि। छ बमलाःसां जिगु शक्तिं छन्त बल्लाकी।”
 थुकथं जि बमलाःसां तसकं लयताः, छायाःसा जि बमलाइबलय् ख्रीष्टया शक्तिं जितः बल्लाकी।
 10 थथे जूगुलि ख्रीष्टयागु निति बमलाःसां, बेइज्जत याःसां, मछिंसां, दुःखकष्ट जूसां, स्यंकेत स्वःसां, जि तसकं लयताः।
 गुबलय् जि बमलाइ अबलय् जितः बल्लाकी।

कोरिन्थय् च्वंपिन्त पावलयागु माया

- 11 छिमिसं यानाः मूर्खम्ह मनुखं थें जिं छिमित थथे धया च्वनेमाली। धायेमाल धाःसा छिमिगुपाखें जि तःधने माःगु खः। जि छुं मखुसां छिमिसं जितः हनेमाःगु खः। तःधं धाःपि प्रेरितत स्वयाः जि कम मजू।
 12 दुःखकष्ट जूसां तःकः मछि अजू चायापुगु ज्या व चिं यानाः जि प्रेरित खः धकाः छिमित दसु क्यनागु दु।
 13 जिं छिमित थःत नयेत्वने मयाकेगु बाहेक मेगु मण्डलीयापिन्त स्वयाः छुकिं नं चिधंकेत स्वयागु मदु। खः का, जिं छिमिगुपाखें नयेत्वने मयाना। जिं टूके लात, जितः माफ यानाब्यु।
 14 जि छिमिथाय् हानं वयेत्यनागु दु। जि वयागु श्वनापं स्वकः जुइ। छिमिके जिं छुं हे काये मखु। छिमिगु धिबा जितः माःगु मदु, जितः माःपिं ला छिपिं हे खः। मस्तयसं मांबौया लागि धन मुंकातये म्वाः, मां बौपिन्सं जक मस्तयगु लागि मुंकेगु याइ।
 15 छिमित ग्वाहालि यायेत जिके दुगु फुककं बी। थथे याये दःसा जि लयताः। थुलि जक मखु, छिमिगु निति सी माःसां जि लयताः। जिं छिमित थथे यक्व माया यानागुलि हे छिमिपाखें जिं कम माया काये खंगु ला कि छुं?
 16 थुकथं जिं छिमित दुःख बियागु मदु धकाः ला छिमिसं सि हे स्यु। अयनं छिपिं मध्ये सुनानं जिं छिमित झंगः लात धकाः धायेफु।
 17 जिं छिमित गुकथं झंगः लात? छिमिथाय् जिं मनूत छवयाहयाः छुं कायके हयागु दु ला?
 18 जिं तीतस व मेम्ह किजायात नं छिमिथाय् छवयाहयागु दु। तीतसं छिमिथाय् वःबलय् छिमिके छुं कयाहःगु दु ला? जिमिसं थथे यानागुलि जिमिगु मन छगू हे खः अले ज्या नं छगू हे खः धकाः छिमिसं थुइका काये म्वाः ला?
 19 जिमिसं थःपिं बचय् जुइत थथे धयाच्वंगु धकाः छिमिसं मतिइ तल जुइ। यःपिं, अथे मखु, छिमित हे भिकेत जिमिसं थथे धयाच्वनागु खः धकाः परमेश्वर व ख्रीष्टं स्यु।
 20 आमकन वयेबलय् जिं मतिइ तया थें छिपिं मजूगु, व छिमिसं मतिइ तः थें जि मजूइ फु धकाः जि ग्यानाच्चना। छिमि दथुइ थःथवय् ल्वापु जुइगु, नुगः मुइकेगु, थःथवय् तंम्वया जुइगु, थःगु जक भिं स्वयेगु, मभिकाः खँ ल्हायेगु, कर्पिनिगु निन्दा यायेगु, घमण्ड यानाजुइगु, गतिपति मदयक सना जुइगु, थज्याःगु मभिंगु खँ दये फु।
 21 जि छिमिथाय् हानं वयबलय् परमेश्वरं जितः छिमिगु न्ह्यःने लज्या चाये मायकादी धकाः जि ग्यानाच्चना। अले जितः न्हापा पाप यानाः मह्यूपिं, न्हापा मभिंगु ज्या यानाः व्यभिचार यानाः व लाः लाः थें सनाः पश्चाताप मयाःपिं खनाः ख्वये वइ।

13

पावलयागु ख्याच्वः

- 1 जि स्वकः खुसि छिमिथाय् वयेत्यनागु दु। धर्मशास्त्रय् थथे च्वयातःगु दु – “निम्ह, स्वम्ह मनुखं साक्षी ब्यूसा जक सुं मनुयात दोषी ठहरय् याये फइ।”
 2 निक्वः खुसि छिमिथाय् वयाबलय् थथे पाप यानाच्चंपिन्त जिं ख्याच्वः बियागु खः। श्व हे खँ जिं छिमित हाकनं लुमंकेबी। मखुसा आः हानं वयेबलय् जिं इमित व मेपिं पापीतयत नं त्वःते मखु।
 3 छिमिसं मालाच्वंगु ख्रीष्ट जिपाखें नवानाच्चनादीगु खः धयागु फुकक दसु जिं छिमित बी। छिपिलिसे व्यवहार यानादीबलय् वयकः कमजोर मजू, बरु वयकलं छिमिगु दथुइ थःगु शक्ति क्यनादिल।
 4 अथे ला वयकःयात कूसय् यख्खायाः स्याःबलय् वयकः कमजोर तिनि। तर आः परमेश्वरया शक्तिं वयकः म्वानादीगु दु। जिपिं नं वयकः थें कमजोर तिनि। तर परमेश्वरया शक्तिं जिपिं वयकःलिसे म्वानाच्चने। श्व हे शक्ति जिमिसं छिमिगु दथुइ क्यने।
 5 छिमिगु विश्वास गुलि बल्लाः धकाः स्वयेत छिमिसं थःम्हं थःत हे जाँचय् यानाः स्व। जाँचय् ताःलाःसा ख्रीष्ट छिपिंनाप दी धकाः छिमिसं सीमाःगु खः।
 6 जिपिं ज्यालगय् मजूपिं मखु धकाः छिमिसं सीकेमा धयागु जिगु आशा खः।
 7 छिमिसं मखुगु ज्या छता मयायेमा धकाः जिमिसं प्रार्थना यानाच्चनागु दु। जिमिसं थःम्हं थःत तःधंकेत थथे प्रार्थना यानाच्चनागु मखु, बरु जिपिं ज्यालगय् मजूपिं जूसां छिमिसं भिंगु ज्या याये फयेमा धकाः प्रार्थना यानाच्चना।
 8 जिमिसं सत्ययागु पंलिनाः जक ज्या यानाच्चना, सत्ययागु विरोधय् ज्या यायेगु जिमिके शक्ति मदु।
 9 जिपिं बमलाःसां छिपिं जक बल्लाक विश्वास यानाः भिना वयेमा धकाः जिमिसं लयतातां प्रार्थना यानाच्चनागु दु।

10 अयङ्गुलि हे आम्कन वये न्ह्यः जिं छिमित थुकथं च्वयाच्चनागु खः। अले जक आम्कन वयाः जिं छिमित ब्वःबी नं माली मखु, सजाँय बी नं माली मखु, थथे यायेगु अधिकार प्रभुं जितः बियादीगु दु धकाः छिमित क्यनाबी माली मखु। प्रभुं जितः थथे यायेगु अधिकार बियादीगु छिमित स्यकेत मखु बरु भिकेत खः।

11 यःपिं दाजुकिजापिं, लयताया च्वँ। मभिगु लँपु त्वःताः भिगु लँपु ज्वनाच्चँ। जिं धयागु खँ नुगलय् तयाति। छिपिं सकलें मिलय् जुयाच्चँ। अले माया यानादीम्ह व शान्ति बियादीम्ह परमेश्वर छिपिंनाप च्वनादी।

12 आम्कन च्वंपिं दाजुकिजापिं सकसिनं थःथवय् यचु नुगलं माया यानाः ज्वजलपा यायेगु या।

13 थनच्चंपिं दाजुकिजापिं सकसिनं छिमित ज्वजलपा धयाहःगु दु।

14 प्रभु येशू ख्रीष्टयागु दया, परमेश्वरयागु माया, अले पवित्र आत्मायागु संगति छिपिं सकल नाप दयाच्चनेमा।

गलातियाय् च्वंगु मण्डलीयात पावलं च्वःगु पौ म्हसीका

भिगु खँ न्यनावँसेलि यहूदीमखुपिन्सं नं येशू ख्रीष्टयात विश्वास याना हल। थुबलय् धात्थेम्ह ख्रीष्टियन जुइत मोशायगु व्यवस्था मानय् यायेमा: कि म्वा: धयागु खँ पिहां वल। पावलं थ्व पतिइ अथे मखु, ख्रीष्टयात विश्वास याना: हे जक परमेश्वरया न्ह्यःने ठीक ठहरय् जुइ धका: धयातःगु दु। तर रोमी साम्राज्यया एशियाय् ला:गु गलातिया धा:गु प्रान्तय् च्वंगु मण्डलीइ पिनें वःपि मन्तय्सं पावलयागु विरोध याना: मोशायगु व्यवस्था मानय् या:सा जक परमेश्वरया न्ह्यःने ठीक ठहरय् जुइ फइ धका: धयाजुल।

पावलं थ्व पतिइ थुकथं फताहा प्रेरिततयगु खं लँ टुंका च्वंपिं विश्वासीतय्त विश्वासय् लितहयेमा:गु खँ नं न्ह्यथनातःगु दु। नापं थः धात्थेम्ह प्रेरित खः धयागु दसु नं बियातःगु दु। धात्थेम्ह प्रेरित परमेश्वर पाखेंयाम्ह जुइ, सुं मनूयापाखें वःम्ह मखु। पावलं थःत यहूदीमखुपिनिगु निंति छ्वयाहःगु खः धका: अप्वः बःबियातःगु दु। अनंलि वं विश्वासं याना: जक परमेश्वरया न्ह्यःने ठीक ठहरय् जुइ फइ धका: नं बःबियातःगु दु। दकलय् लिपायागु अध्यायलय् पावलं विश्वासीतय्सं ख्रीष्टयात क्वान्तुक विश्वास यात धा:सा इमिगु चालचलनय् नं ख्रीष्टयागु माया खने दइ धका: क्यनातःगु दु।

धलः पौ

न्ह्यखँ १:१-१०

पावल अधिकार दुम्ह प्रेरित खः १:११-२:२१

परमेश्वरयागु दया मायायागु भिगु खँ ३:१-४:३१

छुत्कारायागु खँ व यायेमा:गु ज्या ५:१-६:१०

क्वचाय्कूगु ६:११-१८

गलाती

पावलपाखें ज्वजलपा

- 1 मन्तयपाखें मखु, येशू ख्रीष्ट व वयकःयात हानं म्वाकादीम्ह परमेश्वरं प्रेरित याना: छ्वयाहःम्ह जि पावल व
- 2 जिलिसें थन दुपिं दाजुकिजापिनिपाखें गलातियाय् च्वंगु मण्डलीयात ज्वजलपा!
- 3 झी परमेश्वर बा: व प्रभु येशू ख्रीष्टया दया माया व शान्ति छिमित दयेमा।
- 4 थ्व मभिगु इलं बचय् यायेत झीगु पापयागु निंति झी परमेश्वर बा:नं धयादी थें येशू थः हे सिनादिल।
- 5 परमेश्वर सदां तःधना च्वनेमा! आमेन।

भिगु खँ छता हे जक दु

6 छिपि खना: जि अजू चायाच्चवनागु दु। गुलि याकनं छिपि छिमित येशू ख्रीष्टपाखें दया माया याना: सःतादीम्ह परमेश्वरपाखें फहिलावन। अले मेगु हे भिगु खँयात विश्वास या: जुयाच्चन।

7 धात्थें धायेमाल धा:सा ख्रीष्टयागु भिगु खँ बाहेक मेगु भिगु खँ मदु। गुलि गुलि मन्त छिमिथाय् वया: छिमित स्यंकेत ख्रीष्टयागु भिगु खँयात मेकथं हिलेत कुतः यानाच्चंगुलि जिं थथे धायेमा:गु खः।

8 अयजूगुलि जिपिं हे थजुइमा, स्वर्ग वःम्ह स्वर्गदूत हे थजुइमा, छिमित जिमिसं न्हापा कना थकागु भिगु खँयात हीका: सुनानं न्यंकल धा:सा वयात सरा: लायेमा।

9 न्हापा नं जिमिसं थ्व खँ धायेधुन। आ: हानं छकः थ्व हे खँ धाये – छिमिसं विश्वास याये धुंकूगु भिगु खँयात हीका: न्यंकीपिन्त सरा: लायेमा।

10 जिं थथे धयाच्चवनागु छु मन्तय्त लय्ताय्केत खः ला? मखु! जिं ला परमेश्वरयात हे लय्ताय्केत थथे यानाच्चवनागु खः। जिं मन्तय्त लय्ताय्केत यानागु जूसा जि येशू ख्रीष्टया सेवा याइम्ह दास हे जुइ फइ मखु।

पावल गथे याना: प्रेरित जुल

- 11 यःपिं दाजुकिजापिं, जिं छिमित छता खँ धाये – जिं न्यंकागु भिगु खँ मन्तयगु बुद्धिं पिहां वःगु मखु।
- 12 सुं मन्तुं थ्व खँ जितः ना धका: ब्यूगु नं मखु, अले सुनानं थ्व खँ जितः स्यंगु नं मखु। थ्व भिगु खँ जितः बियादीम्ह ला येशू ख्रीष्ट खः।

13 न्हापा यहूदी धर्मकथं जुया च्वनाबलय् जि गज्या:म्ह खः धका: ला छिमिसं बांलाक हे स्यू। परमेश्वरया मण्डलीयापिन्त जिं गुलि दुःखकष्ट व सास्ती बिया, अले थुमित नाश हे यानाछ्वयेत कुतः यानाम्ह नं जि हे खः।*

14 जि ज्वलिज्वःपि मध्ये दकलय् अप्वः यहदी धर्म मानय् याना जुयाम्ह नं जि हे खः। इी तापाःबाज्यापिनिगु थितिकुति दकलय् अप्वः मानय् याना जुयाम्ह नं जि हे खः।*

15 अयनं दया यानादीम्ह परमेश्वरं जि बु हे मबूनिबलय् निसें जितः ल्ययादिल। अले थथे वय्कःयागु ज्या याके छवयाहयादिल।

16 यहदीमखुपिन्त भिंगु खँ न्यंके छवयेत जितः परमेश्वरं हे वय्कःया काय्यागु खँ फुक्क सीके बियादिल।*

उबलय् जिं सुयाके छुं नं न्यनेकने मयाना।

17 जि स्वयाः न्हापायापिं प्रेरिततय्के सल्लाह कायेत जि यरूशलेमय् नं मवना। बरु जि उघ्रिमय् अरब देशय् वना। अले अनं दमस्कसय् तुं लिहां वया।

18 स्वदँ लिपातिनि केफास धाःम्ह पत्रुसयात नापलायेत जि यरूशलेमय् वना, व नाप जि बाःछि तक च्वना।*

19 अन जिं प्रभुया किजा याकूब बाहेक मेपिं सुं प्रेरिततयत् नाप मलाना।

20 जि धयाच्चनागु थ्व खँ धात्थें खः। परमेश्वरया न्ह्यःने जिं मखुगु खँ ल्हाये मखु।

21 लिपा यरूशलेमं जि सिरियाय् व किलिकियाय् वना।

22 अबलय् तक यहदियाय् च्वंगु मण्डलीयापिं मनूतयसं जिगु ख्वाः खंगु हे मदुनि।

23 इमिसं थथे धाःगु जक न्यनातःगु खः — “न्हापा इीत दुःखकष्ट बिया जूम्ह, अले इीत नाश यायेत स्वःम्ह मनुखं हे आः भिंगु खँ न्यंका जुयाच्चंगु दु।”

24 जिगु जीवनय् थथे हिउपा वःगुलि इमिसं परमेश्वरयात प्रशंसा यात।

2

पावलयात प्रेरिततयसं लसकुस याःगु

1 झिंप्यदँ लिपा बारनाबास नाप जि यरूशलेमय् वना। तीतसयात नं नापं ब्वना यंका।*

2 परमेश्वरं जितः अन वने हे माः धकाः धयादीगुलि जि वनागु खः। जि न्हापा यानागु व आः यानाच्चनागु ज्या सिति मवनेमा धकाः यहदीमखुपिन्त भिंगु खँ न्यंकागु खँ मण्डलीया थकालिपिन्त जक कना।

3 जिनापं वःम्ह तीतसयात ग्रीक जूसां म्हय् चिं तय्केमाः धकाः सुनानं कर मया।

4 जिमिसं खीष्टपाखें कयागु छुत्कारायागु खँ सीकेत जिमिगु चिवा कायेत फताहा विश्वासी जुयाः अन वःपिं छम्ह निम्हयसिनं धाःसा थ्व खँ पितहल। इमिसं जिमित दासयात थें व्यवस्थां धाःथें हे यायेमाः धकाः कर यात।

5 इमिसं धाःगु छता हे खँ जिमिसं मानय् मयाना। थुकथं जिमिसं भिंगु खँय् सत्य दु धकाः छिमित क्यनाबिया।

6 मण्डलीया थकालि धयाजूपिं इपिं न्ह्याक्व हे तःधं जूसां जितः छुं मपाः। परमेश्वरं ख्वाः स्वयाः न्याय यानादी मखु। इमिसं जिगु खँयात कयाः छुं मधाः।*

7 गथे परमेश्वरं पत्रुसयात यहदीतयत् भिंगु खँ न्यंकेगु ज्या बियादिल, अथे हे जितः नं यहदीमखुपिन्त भिंगु खँ न्यंकेगु ज्या बियादिल धकाः इमिसं सीकल।

8 वय्कःयागु शक्ति हे जितः यहदीमखुपिन्त भिंगु खँ न्यंकीम्ह प्रेरित यानादिल। अथे हे पत्रुसयात नं यहदीतयत् भिंगु खँ न्यंकीम्ह प्रेरित यानादिल।

9 मण्डलीया थां धयातःपिं याकूब, पत्रुस व यूहन्नां परमेश्वरं जितः थ्व ज्या बियादीगु खः धकाः सीकाः बारनाबासयात व जितः मण्डलीया जव ल्हाः यात। जिमिगु ज्या यहदीमखुपिन्थाय् वनेगु, अले इमिगु ज्या यहदीतयथाय् वनेगु जुल।

10 इमिगु मण्डलीइ च्वपिं नये मखंपिन्त ग्वाहालि यायेमाः धकाः जक इमिसं जितः धाःगु खः। थ्व हे ज्या न्हापानिसें हे यायेगु जिगु मतिइ दुगु खः।

एन्टिओखियाय् पावलं पत्रुसयात ब्वःब्युगु

11 पत्रुस एन्टिओखियाय् वःबलय् विश्वासी मनूतयगु न्ह्यःने हे जिं वयात ब्वः बिया, छायाधाःसा सी दय्कः हे वं ट्रूकूगु खः।

12 याकूबं छवयाहःपिं मनूत वये न्ह्यः पत्रुसं यहदीमखुपिं विश्वासीतनाप नयेत्वनेगु यानाच्चन। इपिं वये धुंकाः म्हय् चिं तयेमाः धकाः धाइपिं मनूत खनाः ग्यानाः पत्रुसं यहदीमखुपिं नाप नयेत्वनेगु त्वःताबिल।

13 पत्रुस नाप जूपिं यहदी विश्वासीतयसं नं अथे हे यात। इमिसं यानाः बारनाबासनापं अथे यात।

14 इपिं थथे सत्य भिंगु खँयागु लँपुइ मजुगु खनाः जिं पत्रुसयात फुक्कसिया न्ह्यःने थथे धयाबिया — “यहदी जुयाः नं छि यहदीमखुम्ह मनू थें जुयाच्चन। छि ला यहदी थें मच्चं। थुकथं छि यहदीमखुपिन्त यहदीत थें जू धकाः गथे यानाः धया जुइगु?”

विश्वासं जक मुक्ति काये फइ

15 इीपिं बूसानिसें हे यहदीत खः। इीपिं यहदीमखुपिं मनूत थें पापी मखु।

16 अथेसां येशू ख्रीष्टयात विश्वास या:सा जक परमेश्वरं मुक्ति बियादी धका: झीसं स्यू। व्यवस्था मानय यांना: जक धर्मी ठहरय जुइ फइ मखु, येशू ख्रीष्टयात विश्वास या:सा जक धर्मी ठहरय जुइ धका: झीसं नं येशू ख्रीष्टयात विश्वास यांनागु ख:। व्यवस्था मानय यांना: जक ला सुं नं धर्मी जुइ फइ मखु।*

17 येशू ख्रीष्टयात विश्वास यांना: धर्मी ठहरय जुइत स्वया: नं झीसं यहदीमखुपिन्सं थें पाप यांना हे च्वन धा:सा ख्रीष्टं झीत पापी यांनादीगु जुइ ला? मखु, थथे मखु।

18 त्व:ताछवये धुनागु व्यवस्थायात जिं हानं मानय यांना: धर्मी जुइत स्वल धा:सा जि पापी जुइ।

19 छायाधा:सा परमेश्वरया निति जि म्वाये फयेमा धका: व्यवस्थापाखें व्यवस्थाया निति जि सिनागु।

20 जि ख्रीष्टनाप कूसय सी धुन, जि थ: हे म्वानाच्वनागु मखु, बरू ख्रीष्ट जिंके म्वानादीगु ख:। जि ला आ: जित: माया यांना: जिगु निति सिनादीमह परमेश्वरया काययात विश्वास यांना: म्वानाच्वनागु ख:।

21 परमेश्वरयागु दया माया जिं सिति छवये मखु। व्यवस्था मानय यांना: मनूत धर्मी ठहरय जुइगु जूसा ख्रीष्ट सिनादीगु सिति वन।

3

व्यवस्थां ला कि विश्वासं?

1 अय मूर्ख गलातीत, छिमित सुनां स्यंकल? येशू ख्रीष्टयात कूसय यख्खाना: स्या:गु खँ छिमिगु हे न्ह्य:ने ध्वाथुइक कनागु मखु ला?

2 व्यवस्था मानय यांना: परमेश्वरं छिमित पवित्र आत्मा बियादीगु ला कि येशू ख्रीष्टयागु भिंगु खँ न्यना: विश्वास यांना: बियादीगु?

3 छिपि छाय थपायसकं मूर्ख जुयागु? छिमिसं आत्मां शुरु यांना: आ: छु छिपि थ:गु हे शक्ति फुना वनेत्यनागु ला?

4 छिमिसं थुलिमछि दु:ख फयागु सिति वन ला? मखु, अथे जुइ मखु।

5 परमेश्वरं छिमित पवित्र आत्मा बिया: अजू चायापुगु ज्या याके बियादीगु छिमिसं व्यवस्था मानय या:गुलि ख: ला कि येशू ख्रीष्टयागु भिंगु खँ न्यना: विश्वास या:गुलि?

6 अब्राहामयात स्व! वं या:गु खँ धर्मशास्त्रय थथे च्वयात:गु दु – “अब्राहामं परमेश्वरयात विश्वास या:गुलि परमेश्वरं वयात धर्मी ठहरय यांनादिल।”*

7 थथे जगुलि परमेश्वरयात विश्वास याइपि मनूत हे अब्राहामया धात्थेयापि सन्तान ख: धका: छिमिसं थुइकि।*

8 यहदीमखुपिन्सं परमेश्वरयात विश्वास यात धा:सा परमेश्वरं इमित नं धर्मी ठहरय यांनादी धका: न्हापा हे धर्मशास्त्रय च्वयात:गु दु। अयजगुलि हे अब्राहामयात परमेश्वरं “छंगुपाखें हे संसारय च्वंपि फुक्क जात जातितयत आशिष बी” धका: धयादिल।*

9 गथे अब्राहाम परमेश्वरयात विश्वास या:गुलि धर्मी ठहरय जुल, अथे हे वयक:यात विश्वास याक्वसिनं आशिष काये खन।

10 व्यवस्थाय जक भलसा तया च्वंपि मनूत सरा: फयाच्वंपि ख:। थ्व हे खँ धर्मशास्त्रय थथे च्वयात:गु दु – “व्यवस्थाय च्वयात:गु फुक्कं सदां मानय यांनाच्वने मफुपिं मनूतयसं सरा: फयेमाली।”*

11 व्यवस्था मानय यांना: सुं नं धर्मी ठहरय जुइ फइ मखु धयागु खँ ला छिमिसं आ: बांलाक थुल हे जुइ। धर्मशास्त्रय हानं थथे च्वयात:गु दु – “परमेश्वरयात विश्वास यांनाजुइमह मनू सदां म्वानाच्वनी।”*

12 व्यवस्था पूर्वक मानय याइपिन्सं धा:सा परमेश्वरयात विश्वास याये म्वा:। “व्यवस्था मानय याइपिं व्यवस्थापाखें हे म्वाइ” धका: धर्मशास्त्रय च्वयात:गु दु।*

13 येशू ख्रीष्टं व्यवस्थाया सरापं झीत मू पुला: त्व:तकादिल। वयकलं कूसय यगाना: झीगु सरा: थ:महं फयादीगु दु। व्यवस्थाय धयात:गु दु “सियागु थामय यख्खाइमहयसित सरा: लाइ।”*

14 यहदीमखुपिन्सं नं येशू ख्रीष्टपाखें परमेश्वरं अब्राहामयात बी धयादीगु आशिष बियादीगु दु। उकिं झी विश्वास यांना च्वनापिन्सं नं झीगु विश्वासं यांना: बी धयात:गु पवित्र आत्मा कायेखनी।

व्यवस्था व बाचा

15 य:पिं दाजुकिजापिं, मनूतयगु हे दसु काये – निमह मिलय जुया: च्वयात:गु भंयात सुनानं स्यंके फइ मखु, अले हानं उकी छुं तने नं फइ मखु।

16 परमेश्वरं अब्राहामनाप व वया सन्ताननाप बाचा चिनादीगु ख:। वयकलं त:महयसित “अब्राहामया मचाखचा” धका: धयामदी, बरू “अब्राहामया सन्तान” जक धयादिल। थन “सन्तान” धयादीगु छमहयसित जक ख:, अले थ्व ख्रीष्ट येशूया बारे धयादीगु ख:।*

* 2:16 २:१६ भज १४३:२; रोम ३:२०,२२ * 3:6 ३:६ उत १५:६; रोम ४:३ * 3:7 ३:७ रोम ४:१६ * 3:8 ३:८ उत १२:३ * 3:10 ३:१० व्य २७:२६
* 3:11 ३:११ हब २:४ * 3:12 ३:१२ लेवी १८:५ * 3:13 ३:१३ व्य २१:२३ * 3:16 ३:१६ उत १२:७

17 परमेश्वरं बाचा चिनादीगु गुबलें हे ल्वःमंकादी मखु। थथे वय्कलं चिनादीगु बाचायात प्यसः व स्विदें लिपातिनि वःगु व्यवस्थां सिर्ति छवये फइ मखु।*

18 परमेश्वरं बी धयादीगु आशिष व्यवस्था मानय् यानाः दइगु खःसा ला थ्व परमेश्वरया बाचा हे मजुल। परमेश्वरं अब्राहामयात बाचा यानाः आशिष बियादीगु खः।*

19 अयसा व्यवस्था छाय् बिल लय? मभिंगु ज्याखँ सीके बीत परमेश्वरं झीत व्यवस्था बियादीगु खः। अयनं परमेश्वरं बाचा चिनातःम्ह ख्रीष्ट मझातले जक व्यवस्था दयाच्चनी। थ्व व्यवस्था परमेश्वरं स्वर्गदूततयाखँ मोशयात बीके हयादीगु खः। थुकथं मोशा मनूत व परमेश्वरया दथुइ ज्या याइम्ह जुल।

20 दथुइ च्वना ज्या याइम्ह निम्हया दथुइ जुइ। अयनं परमेश्वर ला छम्ह हे जक दु।

व्यवस्था छाय् माल?

21 अयसा छु व्यवस्था परमेश्वरयागु बाचाया अःखः जुल ला? मखु, व्यवस्था परमेश्वरयागु बाचाया अःखः मजू। मनूतयत् जीवन दयेमा धकाः व्यवस्था बियादीगु जूसा व्यवस्थां हे मनूत परमेश्वरया न्ह्यःने धर्मी ठहरय् जुइगु खः।

22 येशू ख्रीष्टयात विश्वास याक्वसित परमेश्वरं बियादी धकाः धयादीगु मुक्ति काये फयेमा धकाः धर्मशास्त्रं संसारय् च्वपि फुक्कसितं पापय् लाकातःगु दु।

23 विश्वास यायेगु ई वये न्ह्यः हे व्यवस्थां झीत कुनातल। थथे व्यवस्थां झीत कुनातःगु येशू ख्रीष्ट मझातले जक खः।

24 विश्वासं हे झीपिं परमेश्वरया न्ह्यःने धर्मी ठहरय् जुइमा धकाः ख्रीष्ट झाये न्ह्यः व्यवस्थायात झीत स्यनीम्ह गुरु थें याना तल।

25 आः धाःसा विश्वास यायेगु ई वये धुंकल, उकिं आः झीपिं व्यवस्थां धाःथें च्वने म्वाल।

26 येशू ख्रीष्टयात विश्वास यानाः वय्कः नाप मिलय् जूगुलि छिपिं फुक्कं परमेश्वरया सन्तान जुल।

27 ख्रीष्टयात विश्वास यानाः बप्तिस्मा कयाः वय्कः नाप मिलय् जूपिं सकसिनं पहःचहः न्हगु वसः थें पुंगु दु।

28 अयजूगुलि आः यहदीत व यहदीमखुपिं छु हे मपात। दास व दासमखुपिं, अले मिजं व मिसा नं मपात। येशू ख्रीष्टयात विश्वास याःगुलि छिपिं फुक्कं छम्ह हे जुल।

29 छिपिं ख्रीष्टया मनूत खःसा अब्राहामया सन्तान नं खः। अले परमेश्वरं बी धकाः बाचा चिनादीगु छिमित नं बियादी।*

4

1 जिं छु धाये धाःसा – अबुयागु सम्पत्ति फुक्कं वया काय्पिनिगु खःसां मचाबलय् इपिं च्यः थें हे जुयाच्चनी।

2 अबुम्हयसिनं मधातले इपिं इमित सुसाःकुसाः यायेत तयातःम्हयसिनं धाःथें च्वनेमाः।

3 विश्वास याये न्ह्यः झीपिं नं मस्त थें खः, अले झीत संसारयागु मभिंगु आत्मां चिनातल।

4 परमेश्वरं धयादीगु ई वयेवं परमेश्वरं वय्कःया काय्यात छवयाहयादिल। वय्कः मिसाम्हयसिगु क्वखं बुल। अले यहदीतयगु व्यवस्था मानय् यानाः च्वनादिल।

5 व्यवस्था मानय् यानाच्च्वपिन्त व्यवस्थां लिंगनाः परमेश्वरया काय्पिं यायेत वय्कलं थथे यानादीगु खः।*

6 झीपिं नं परमेश्वरया काय्पिं खः धकाः सीकेत परमेश्वरं थः काय्यागु आत्मा झीगु नुगलय् तयादिल। अले थ्व हे आत्मां झीगु नुगलं “अब्बा, जिमि बाः” धकाः धयादी।

7 थथे जूगुलि छिपिं आः दास मखुत, बरु परमेश्वरया काय्पिं जुइ धुंकल। उकिं वय्कलं थः सन्तानयात फुक्क अधिकार बियादी।

पावलं गलातीतयगु च्यूताः काःगु

8 न्हापा परमेश्वरयात म्हमस्यगुलि छिपिं परमेश्वर हे मखुपिं मेपिं घःतय् दास जुयाच्चंगु खः।

9 आः छिमिसं परमेश्वरयात म्हसी धुंकल। वय्कलं नं छिमित म्हसीकादिल। आः हानं छिपिं गथे यानाः व हे ज्यालग्य मजूपिं व पुलांपिं घःतयथाय् लिहां वनेफुगु? छु छिपिं हानं इमि दास जूवनेगु ला?

10 थौं छिमिसं खास न्हि, थितिकृति, ला, रितु व दँयात मानय् यानाच्चन।

11 उकिं छिपिं स्यनावनी धकाः जितः तसकं पीर जुयाच्चन। छिमिथाय् वयाः उलिमछि दुःखकष्ट सियाः जिं ज्या याना थकागु सिर्ति वनीगु जुल ला?

12 यःपिं दाजुकिजापिं, जिं छिमित बिन्ति याये – जिं याना थें तुं छिमिसं नं या। जिं छम्ह यहदी खःसां छिपिंनाप यहदीमखुपिं थें जुयाच्चने धुन। छिमिसं जितः छुं हे मभिंकूगु मदु।

13 दकलय् न्हापा छिमित भिंगु खँ न्यंकाबलय् जिं म्हंमफु धयागु खँ छिमिसं लुमंकातःगु दयेमाः।

14 म्हंमफुसां जितः हेला मयासैं छिमिसं भचा हे थाकु मचासे बिचाः यात। स्वर्गदूतयात व ख्रीष्टयात थें छिमिसं जितः दुकयाः सुसाःकुसाः यात।

- 15 छिपि अबलय् गुलि लयताःगु। जि जक ज्यसा थःगु मिखा लिकया बीत तक नं छिपि न्ह्यचिली। थ्व खँय् जिं साक्षी बी फु। आः जक छिमित छु जुल?
- 16 सत्य खँ कनागुलि जि छिमि शत्रु जुल ला?
- 17 मेपि मनूतयसं छिमित लयतायकेत स्वयाच्चंगु दु, अथेसां इमिगु मति मभिं। इपि छिमित जिपाखें लिगनाः थःपाखे साला कायेत स्वयाच्चंगुपि खः।
- 18 मेपिनिगु खँ न्यनेगु नं बां हे लाःगु खँ खः। अयनं न्ह्याबलें भिंमह मनूयागु जक खँ न्यनेमाः। जि दुबलय् जक मखु, मदुबलय् नं छिमिसं थथे यायेमाः।
- 19 छिपि ख्रीष्ट थें मजुतले जितः मचाबू ब्यथा थें दुःख जुयाच्चनी।
- 20 छिमिथाय् वये फुगु जूसा जिं छिमिगु नुगलय् ध्वाथुइक खँ कनेगु खः। छिमिगु खँय् जिं छुं हे क्वःछी मफया च्वन।

हागार व सारायागु दसु

- 21 व्यवस्था मानय् याये मास्ति वःपिन्त जिं धाये – व्यवस्थां छु धाइ व छिमिसं मस्यू ला?
- 22 व्यवस्थाय् थथे च्वयातःगु दु – अब्राहामया निम्ह काय्पि दु। छम्ह काय् भ्वातिपाखें बूमह, अले मेम्ह ब्याहा यानाहःम्ह कलाःयापाखें बूमह।*
- 23 भ्वातिपाखें बूमह अब्राहामया काय् इमिगु इच्छां बूमह खः। ब्याहा याना हःम्हपाखें बूमह काय् धाःसा परमेश्वरयागु बचंकथं बूमह खः।
- 24 थ्व दसु थें खः। थुपि निम्ह मिसा परमेश्वरं बाचा चिनादीगु निता खँ खः। हागार धाःम्ह भ्वाति सीनै पहाडय् ब्यगु व्यवस्था खः।
- 25 हागार अरब देशया सीनै पर्वत खः। व्यवस्था मानय् यानाच्चंगुपि मनूत फुक्कं हागारया मस्त जुल, उकिं थुपि फुक्कं दास जुल।
- 26 सारा धाःसा परमेश्वरं चिनातःगु बाचा थें खः। सारा न्यानातःम्ह भ्वाति मखु, व स्वर्गयागु यस्शलेम थें खः। अले झीपिं वया सन्तान जुल।
- 27 धर्मशास्त्रय् नं थथे च्वयातःगु दु –
- “हे मचा बुइकिमखुम्ह
थारिम्ह लयताया च्वँ,
मचा बुइकेबलय्
गुलि दुःख जुइ धकाः
मस्यूमह नुगः चाय्काः हाला जु।
छाय्धाःसा भाःतनाप च्वनाच्चंम्ह
मिसाया स्वयाः
भाःतं त्वःतूमह मिसायागु हे
मस्त यक्व दु।”*

- 28 यःपिं दाजुकिजापिं, छिपिं इसहाक थें बचंया सन्तान खः।
- 29 न्हापा थें आः नं भ्वातियापाखें बूपिन्सं परमेश्वरया आत्मां बूपिन्त दुःखकष्ट बियाच्चंगु दु।*
- 30 थ्व हे खँय् धर्मशास्त्रय् छु धकाः च्वया तल? “भ्वातियात व वया काय्यात पितिनाछव। छाय्धाःसा ब्याहा यानाहःम्ह कलाःपाखें बूमह कायनं थें वं थः अबुयागु सम्पत्ति काये दइ मखु।”*
- 31 अयजुगुलि यःपिं दाजुकिजापिं, झीपिं भ्वातिनं बुइका तःपिं सन्तान मखु, बरु ब्याहा याना हःम्हयसियापाखें बूपिं सन्तान खः।

5

ख्रीष्ट येशू छुत्कारा बियादी

- 1 छुत्काराया निंति ख्रीष्ट येशू झीत छुत्कारा बियादी धुंकल। उकिं आः छिपिं साहस कयाः दँ। हाकनं दासत्वय् मलायेमा।
- 2 न्यँ, जि पावलं धयाच्चवना – छिमिसं म्हय् चिं तया जुल धाःसा छिमिसं ख्रीष्ट येशूयात विश्वास याःगु छुं हे ज्यालगय् मजुल।
- 3 म्हय् चिं तयेमाः धाइम्ह मनूयात जिं हानं धाये – म्हय् चिं तःम्ह मनुखं व्यवस्थायागु फुक्क खँ मानय् मयासैं मगाः।
- 4 व्यवस्था मानय् यानाः परमेश्वरया न्ह्यःने धर्मी ठहरय् जुइत स्वइपिं मनूत ख्रीष्ट येशू नाप मिलय् जुइ फइ मखु। अले थज्याःपिं मनूत परमेश्वरयागु दया मायां तापाना च्वनी।
- 5 जिमिगु आशा ला परमेश्वरं हे जिमित धर्मी ठहरय् यानादी धयागु खः। अले परमेश्वरयागु आत्मायागु शक्ति हे जिमित विश्वास याये फय्कादी धकाः जिपिं पियाच्चनागु खः।

- 6 इीपि ख्रीष्टनाप मिलय जुइ धुन धा:सा म्हय चिं त:सां मत:सां छुं नं पाइ मखु। इीत मा:गु ला विश्वास ख:। थ्व हे विश्वासं याना: इीसं माया याये फइ।
 7 छिपि ला बांलाक ब्वाँय वनाच्चंगु ख:। छिमित सुनां सत्य खँ मानय याये मते धका: पन?
 8 छिमित स:तादीम्ह परमेश्वरं थ्व ज्या याके बियादीगु मखु।
 9 “न्हायात:गु छ्वचुंलय सोडा भचा जक ल्वाकळ्या:सां फ्वंगाना वइ।”
 10 प्रभु नाप मिलय जुयाच्चंगुलि छिपि अथे मेगु लँय जुइ मखु धका: जिं पत्या: यानाच्चनागु दु। अथेसां छिमित स्यकेत स्व:पि, न्ह्याम्ह हे जूसां, इमित परमेश्वरं सजाँय बियादी।
 11 य:पि दाजुकिजापि, जिं अज्ज नं म्हय चिं तयेमा: धका: न्यंकाजुगु जूसा जिं अज्जं छाया दु:खकष्ट फया च्वनेगु? थ्व खँ ख: धयागु जूसा कूसय सिनादीम्ह ख्रीष्टयागु भिंगु खँ न्यंका जूसां जित: सुनानं दु:खकष्ट ब्य वइ मखु।
 12 छिमित स्यकेत स्व:पि मन्तयसं म्हय चिं तयेगु जक मखु म्ह भज्यंक हे स्यंकूसां ज्यु नि।
 13 य:पि दाजुकिजापि, परमेश्वरं छिमित छुत्कारा बीत स:तादीगु ख:। थ: य:थें याना जुइ मते, बरु माया याना: मेपिन्त ग्वाहालि बीगु या।
 14 फुक्क व्यवस्था थ्व हे छगू आज्ञाया दुने ला: — “थ: ज:लाख:लायात थ:त थें माया या।”
 15 अयनं गुँपशुत थें थथ: हे ल्वाना जूसा छिपि फुक्कं स्यनावनी धयागु खँय छिमिसं होश यानाच्चँ।

पवित्र आत्मां जा:गु जीवन

- 16 पवित्र आत्मां धा:थें याना जूसा छिमिसं थ: य:थें यानाजुइगु त्व:ते फइ।
 17 शरीरं ला पवित्र आत्माया विरोधय व पवित्र आत्मां शरीरया विरोधय इच्छा याइ। थुपि निम्ह शत्रु थें ख:, उकि इीसं इीत य:थें याये फइ मखु।
 18 आत्मां धा:थें याना जूसा छिमिसं व्यवस्थाय च्वया त: थें याये माली मखु।
 19 मन्तयगु बानी छु ख: बांलाक हे सी दु। मन्तयगु बानी थ्व हे ख: — व्यभिचार यायेगु, मभिगु मतिइ तयेगु, ला: ला: थें यानाजुइगु,
 20 मूर्ति पुजा यायेगु, झँक्री ज्या यायेगु, ल्वाना जुइगु, मेपिन्त मभिकेगु, नुग: मुइकेगु, तंम्बयेगु, थ:गु जक भिं स्वयेगु, मेपिन्त ल्वाका जुइगु, अले पुच: पुच: मुना: बाया जुइगु,
 21 डाहा यायेगु, अय्ला: थ्वँ त्वना जुइगु, मोजमज्जा यानाजुइगु, थथे हे मेमेगु ज्या यानाजुइगु। थज्या:पिं परमेश्वरयागु राज्यय दुहां वने फइ मखु धका: जिं न्हापा नं धायेधुन, आ: नं थ्व हे खँ जिं छिमित धयाच्चना।
 22 पवित्र आत्माया फल धा:सा माया यायेगु, लयतायेगु, शान्ति याकेगु, सह यायेगु, दया यायेगु, ग्वाहालि यायेगु, विश्वास यायेबह: जुइगु,
 23 नम्र जुइगु, स्वजा जुइगु, मनयात चिना तयेगु ख:। थथे यानाजुइपिन्त दोष बीगु छुं हे व्यवस्था मदु।
 24 येशू ख्रीष्टयापि मन्तयसं ला थ: य:थें यानाजुइगु व मभिगु ज्या फुक्कं कूसय यख्खाये थुंकल।
 25 आत्मां इीत म्वाकात:गु ख:सा इीपि आत्मां धा:थें च्वनेमा:।
 26 इीसं थ:थवय घमण्ड यानाजुइगु, तंम्बया जुइगु व नुग: मुइका जुइगु याये मज्यु।

6

थ:थवय ग्वाहालि याना जु

- 1 य:पिं दाजुकिजापि, सुनानं मभिगु ज्या या:गु खन धा:सा छिपि परमेश्वरया आत्मां धा:थें याइपिन्सं वयात मिजासं भिकेगु स्वयेमा:। तर बांलाक होश या, थथे यायेबलय छिपि थ: हे मभिगु ज्याय मलायेमा।
 2 छम्हयसिनं मेम्हयसित दु:खबलय ग्वाहालि यायेगु या। थुकथं छिमिसं ख्रीष्ट येशूयागु आज्ञा पूर्वकी।
 3 थथे मयासैं सुनानं थ:म्हं थ:त त:धंम्ह धका: धयाजुल धा:सा वं थ:म्हं थ:त धोखा ब्युगु जुइ।
 4 सकसिनं थ:म्हं थ:गु ज्यायात जाँचय याना स्व। थ:म्हं यानागु भिंगु ज्याय लयताया च्वँ। मेपिन्सं स्वया: बांलाक यानागु दु धका: त:धंछुना जुइ मते।
 5 छायाधा:सा फुक्कसिनं थ:गु कु थ:म्हं हे क्वबीमा:।
 6 वचन स्यना का:म्हयसिनं स्यंम्हयसित छुं न छुं बी हे मा:।
 7 धोखा नये मते, परमेश्वरयात गिजय यायेगु जुइ मखु। मन्तयसं छु पिना तल व हे सयकी।
 8 सुनानं थ:त य:थें पापी ज्या याना जूसा वयात नरकय छ्वइ। सुनां परमेश्वरयात य:थें याना जुइ वयात अनन्त जीवन दइ।
 9 अयजूगुलि भिंगु ज्या यायेत थाकु चाये मते। थाकु मचासे ज्या यानाच्चन धा:सा छन्हु इीत परमेश्वरं सिरपा: बियादी।
 10 अयजूगुलि मौका दुबलय हे इीसं मेपिन्त भिंगु यानाबीमा:। अप्व: याना: विश्वासी दाजुकिजापिन्त यानाबीमा:।
 11 जिं थ:गु हे ल्हातं तत:ग्व:गु आखलं छिमित च्वयाच्चनागु दु।

12 ततःधंगु खँ ल्हानाः तःधं जुया जुइपि मनूतयसं हे खः छिमित म्हय् चिं तयकेत कर यानाच्चंगु। येशू ख्रीष्ट कूसय् सिनादीगु खँ न्यंकाः दुःखकष्ट फयेमाली धकाः इमिसं थथे याना जूगु खः।

13 म्हय् चिं तयातःपिं मनूतयसं हे नं व्यवस्थाय् च्वया तः थें याये मफु। छिमित म्हय् चिं तयके धुन धकाः तःधंछुइत इमिसं छिमित म्हय् चिं तयकेत स्वयाच्चंगु खः।

14 जिं ला मेगु खँय् मखु, बरु येशू ख्रीष्ट कूसय् सिनादीगु खँय् जक छयं धस्वाका। वय्कः कूसय् सिनादीगुलि जिगु निंति संसार सी धुंकल, अले संसारयागु निंति जि सी धुन।

15 म्हय् चिं तःसां मतःसां छुं मपा। दक्वसिबय् तःधंगु ला न्हम्ह जुयाः म्वानाच्चनेगु खः।

16 थथे न्हपिं जुयाः म्वानाच्चंपिं धात्थेंयापिं इस्त्राएलीतयत् परमेश्वरं दया व शान्ति बियादीमा।

17 आः थ्व खँय् सुनानं जितः दुःखकष्ट बी मते, छायाधाःसा येशूया दास खः धकाः क्यनेगु घाःखू जिं थःगु म्हय् फये धुन।

18 यःपिं दाजुकिजापिं, झी प्रभु येशू ख्रीष्टया दया माया छिमित दयाच्चनेमा। आमेन।

एफिससय् च्वंगु मण्डलीयात पावलं च्वःगु पौ म्हसीका

पावलं थ्व पौ एफिससय् च्वंपिन्त “स्वर्ग व पृथ्वीइ सृष्टि यानातःगु फुक्क ख्रीष्टयागु ल्हातय् लःल्हानादी” धयागु परमेश्वरयागु ग्वसाःया खँयात कयाः च्वःगु खः। नापं थुकी परमेश्वरया मनूतयत् येशू ख्रीष्टलिसे छप्पं जुयाः च्वनेत नं इनाप यानातःगु दु।

थ्व सफूया न्हापांगु ब्वय् पावलं छप्पं जुयाः च्वनेगु खँ च्वयातःगु दु। परमेश्वर बाःनं थः मनूतयत् गुकथं ल्ययादिल, गुकथं इमिगु पाप क्षमा जुल, गुकथं इपिं वय्कःया काय् ख्रीष्टपाखें पापं मुक्त जुल, परमेश्वरं गुकथं इमित पवित्र आत्मा बैनाकथं बियादिल धयागु खँ व ख्रीष्टं यहदी व यहदीमखुपिन्त ब्यागः तयातःगु दथुइया पःखाः थुनाब्यगु खँ नं थुकी न्ह्यथनातःगु दु।

सफूया निगूगु ब्वय् पावलं विश्वासीतयत् ख्रीष्टलिसे छप्पं जुयाच्चना धयागु खँ व्यवहारय् नं यानाः क्यनेमाः धकाः धयातःगु दु।

पावलं परमेश्वरया मनूत ख्रीष्टलिसे छप्पं जुयाः गुकथं मिले जुयाच्चनेमाः धयागु खँ ध्वाथुइकेत थीथी नमूना बियातःगु दु। गथे – मण्डली म्ह खः, ख्रीष्ट छयं खः। मण्डली छें खः, ख्रीष्ट उकिया म् ल्वहं खः। मण्डली भम्चा खः, ख्रीष्ट मिजं खः। थ्व पौलय् परमेश्वरं इतीत गुलि दया माया यानादी धयागु खँ पावलं तसकं च्वछायाः च्वयातःगु दु। शैताननापं ल्वायेत छु यायेमाः धयागु खँ नं थुकी न्ह्यथनातःगु दु। ख्रीष्टयागु माया, बलिदान, क्षमा, दया माया व शूद्रताया जलय् न्ह्यागु खं खने दइ।

धलः पौ

न्ह्याखँ १:१-२

ख्रीष्ट व मण्डली १:३-३:२१

ख्रीष्टपाखें न्हगु जीवन ४:१-६:२०

क्वचाय्कूगु ६:२१-२४

एफिसी

पावलपाखें ज्वजलपा

1 परमेश्वरं हे ख्रीष्ट येशूयाम्ह प्रेरित यानातःम्ह पावलपाखें एफिससय् च्वंपिं ख्रीष्ट येशूयात विश्वास यानाच्चंपिं परमेश्वरया मनूतयत् ज्वजलपा!✱

2 इी परमेश्वर बाः व प्रभु येशू ख्रीष्टया दया माया व शान्ति छिमिके दयाच्चनेमा।

ख्रीष्टया मनूतयत् परमेश्वरं

आशिष बियादी

3 ख्रीष्टयात विश्वास यानागुलि परमेश्वरं इतीत स्वर्गयागु फुक्क आशिष बियादीगुलि इी प्रभु येशू ख्रीष्टया बाः परमेश्वरयात तःधकेमाः।

4 संसार मदुनिबलय् हे परमेश्वरं इतीत वय्कःया न्ह्यःने धर्मी ठहरय् जुइत व पवित्र यायेत ल्ययादीगु खः।

5 वय्कलं इतीत माया यानाः येशू ख्रीष्टपाखें थःकायपिं यानादिल। वय्कलं थः यःकथं हे थथे यानादीगु खः।

6 वय्कलं इतीत थथे तःधंगु दया माया यानादीगुलि इीसं वय्कःयात तःधकेमाः। वय्कलं थः यःम्ह कायपाखें इतीत दया माया यानादिल।

7 ख्रीष्ट येशू हि हाय्कादीगुलि इीगु पाप क्षमा जुल। अले इतीत छुत्कारा बियादिल। परमेश्वरयागु दया माया गुलि तःधं!✱

8 वय्कलं फुक्क ज्ञान व बुद्धि बियाः इतीत यक्व दया माया यानादिल।

9 ख्रीष्टपाखें पूर्वकादीगु फुक्क गुप्ति ज्याखँ वय्कलं इतीत सीके बियादिल।

10 पाय्छिगु ई वइबलय् स्वर्ग व पृथ्वीइ दुगु फुक्क खँ ख्रीष्टया अधीनय् हयेगु परमेश्वरया ग्वसाः खः।

11 परमेश्वरं थ्व फुक्क न्हापा हे क्वःछिना तःकथं यानादीगु खः। वय्कलं इतीत न्हापांनिसें हे ख्रीष्टनाप मिलय् यानाः थः मनू यायेत ल्ययादीगु खः।

12 इीपिं ख्रीष्टयाके भरोसा तयापिं दक्वसिबय् न्हापां हे ल्ययातःपिं खः। उकिं परमेश्वरयात इीसं तःधके।

13 अथे हे छिमिसं नं थ्व मुक्ति बीगु सत्य व भिगु खँ न्यनाः ख्रीष्टयात विश्वास यात। अले थःम्हं बाचा चिना तःकथं पवित्र आत्मा बैना बियाः परमेश्वरं छिमित थः मनू यानादिल।

14 परमेश्वरं बी धकाः धयादीगु इतीत नं दइ, अले वय्कःया थः मनूतयत् पापं छुतय् यानादी धयागु दसिकथं इतीत पवित्र आत्मा बियातःगु खः। इीसं वय्कःयात तःधके।

- पावलं परमेश्वरयात सुभाय देछाःगु
 15 छिमिसं येशू ख्रीष्टयात क्वात्तुक विश्वास यानाच्वंगु व फुक्क विश्वासीतयत् दया माया यानाच्वंगु खँ न्यनाः
 16 जिं परमेश्वरयात न्हाबलें सुभाय बियाच्वनागु दु। अले प्रार्थना यायेबलय् छिमित नं लुमकाच्वनागु दु।
 17 ज्ञान बीम्ह व परमेश्वरयात म्हसीका बीम्ह पवित्र आत्मा छिमित बियादीमा धकाः जिं दकलय् तःधंम्ह व येशू ख्रीष्टया बाः परमेश्वरयाके पवनाच्वना।
 18 परमेश्वरयागु ज्याखँ फुक्कं थुइके फय्केत छिमिगु नुगः चाय्कादिसँ धकाः नं जिं प्रार्थना यानाच्वनागु दु। अले छु आशायागु नितिं वय्कलं छिमित सःतादीगु खः व वय्कलं थः मनूतयत् छु छु आशिष बियादी धकाः धयादीगु खः, छिमिसं सी।
 19 अले वय्कःयात विश्वास याःपिन्त ग्वाहालि यानादीगु वय्कःया शक्ति गुलि तःधं धयागु सीमा धकाः नं जिं प्रार्थना यानाच्वनागु दु। वय्कःया शक्ति तसकं तःधं।
 20 थ्व हे शक्ति वय्कलं सी धुंक्म्ह ख्रीष्टयात म्वाकाः स्वर्गय् थःगु जवय् तयादिल।*
 21 ख्रीष्ट फुक्क अधिकार दुम्ह, शासन यानादीम्ह, शक्ति जाःम्ह व फुक्क प्रभुत स्वयाः नं तःधंम्ह खः। वय्कःयात थ्व संसारय् जक मखु, वइतिनिगु संसारय् नं फुक्क नां स्वयाः च्वय् तयादिल।
 22 थुकथं दक्व फुक्कं परमेश्वरं ख्रीष्टयागु अधीनय् तयादिल। अले मण्डलीया* थकालि नं यानादिल।*
 23 मण्डली ख्रीष्टयागु म्ह खः। थ्व हे म्ह न्हाथाय् दीम्ह व न्हागु खं पूर्वकादीम्ह वय्कःयागु पूर्वंगु रूप खः।*

2

- परमेश्वरं झीगु पाप क्षमा यानादी
 1 छिपि थःगु अपराध व पापं यानाः सीपिन्त वय्कलं म्वाकादिल।
 2 थ्व संसारयापि मनूतयसं थें छिमिसं नं पापी ज्याखँ याना जूगु खः। अले मभिगु ज्याखँया नायः शैतानं धाःथें जुयाच्वंगु खः। थ्व शैतानं परमेश्वरयात विश्वास मयाःपिन्त थःगु ल्हातय् कयातःगु दु।
 3 झीपिं नं छकः इपिं थें हे जुइ धुनागु दु, झीसं नं थःत यःथें यानाः मोजमज्जा याना जुइ धुन। थुकथं मेपिं थें झीपिं नं परमेश्वरयागु तं फये मालीपिं जुइ धुन।
 4 अयनं परमेश्वरं झीत तसकं तःधंगु दया माया क्यनादीगु दु।
 5 झीपिं सीपिं मनूत थें पापी जुया च्वंसां ख्रीष्टं झीगु पाप क्षमा यानादिल। परमेश्वरयागु तःधंगु दया मायां छिमित थथे मुक्ति बियादीगु खः।*
 6 झीसं ख्रीष्टयात विश्वास यानागुलि वय्कलं झीत हानं म्वाकाः वय्कः नाप स्वर्गय् तयादिल।
 7 झीत परमेश्वरं दया माया यानादी धकाः सीके बीत थथे यानादीगु खः। थ्व दया माया ख्रीष्ट येशूपारखें परमेश्वरं झीत न्हाबलेंया नितिं क्यनादीगु दु।
 8 परमेश्वरयात छिमिसं विश्वास याःगुलि छिमित वय्कलं दया माया यानाः मुक्ति बियादीगु खः। छिमिगु थःगु हे कुतलं थ्व मुक्ति दुगु मखु। थ्व ला परमेश्वरयागु वरदान खः।
 9 छिमिगु धर्मकर्म थथे जूगु मखु, उकिं छिमिसं तःधंछुइगु खँ हे मदु।
 10 छायाधाःसा झीपिं भिगु ज्याया नितिं ख्रीष्ट येशूपारखें सृष्टि यानातःपिं वय्कःया ल्हाःया सीप खः। वय्कलं न्हापांनिसें दय्कातःगु भिगु ज्याखँ झीगुपारखें जुइ फयेमा धकाः झीत तयार यानादीगु खः।

- यह्दी व यह्दीमखुपिं ख्रीष्टपारखें मिलय् जुल
 11 न्हापायागु खँ लुमंकी, म्हय् चिं तयातःपिं यह्दीतयसं छिमित म्हय् चिं मतःपिं यह्दीमखुपिं धकाः धाइगु खः।
 12 बिचाः या, छिपिं ख्रीष्टपारखें तापाना च्वंपिं खः। छिपिं इस्राएलयागु हकं पिनेलाःपिं, परमेश्वरं चिनादीगु बाचां पिनेलाःपिं, आशा धयागु हे त्वफिका च्वंपिं, व परमेश्वर हे मदयका च्वंपिं जुयाच्वंगु खः।
 13 उबलय् छिपिं ख्रीष्ट येशूपारखें तापाना च्वंपिं खः। आः धाःसा छिमित ख्रीष्टयागु हिं हे वय्कः नाप सत्तिकादिल।
 14 थः हे क्रूसय् सिनाः वय्कलं यह्दीत व यह्दीमखुपिनिगु दथुइच्वंगु पःखाः थुनाः थःथवय् मिलय् यानाः झीत शान्ति बियादिल।
 15 थथे यायेत वय्कलं यह्दीतयगु व्यवस्थाय च्वंगु आज्ञा व नियम त्वथुलादिल। अले यह्दीतयत् नं यह्दीमखुपिन्त नं थःत विश्वास याकाः मिलय् यानाः छम्ह हे यानादिल। थुकथं वय्कलं झीत शान्ति बियादिल।*
 16 थुकथं त्वापुख्यापु मदयकाः क्रूसय् सिनाः वय्कलं यह्दीतयत् नं यह्दीमखुपिन्त नं छम्ह हे यानादिल।*
 17 थथे यायेत वय्कलं परमेश्वरलिसे तापाना च्वंपिं व सत्तिना च्वंपिन्त नं शान्तियागु खँ न्यंकादिल।*
 18 वय्कलं यानाः हे झीपिं यह्दीत नं यह्दीमखुपिं नं पवित्र आत्मा दयाः परमेश्वर बाःया न्हाःने वने फत।

* 1:20 १:२० भज ११०:१ * 1:22 १:२२ मण्डली ग्रीक भाषां एकलेसिया * 1:22 १:२२ भज ८:६ * 1:23 १:२२-२३ कल १:१८ * 2:5 २:१५ कल २:१३ * 2:15 २:१५ कल २:१४ * 2:16 २:१६ कल १:२० * 2:17 २:१७ यशै ५७:१९

19 उकिं छिपि आः यहदीमखुपि जसां इस्राएलयागु हकं पिनेलाःपिं व परमेश्वरयागु बाचां पिनेलाःपिं मखुत। बरु आः छिपि नं इस्राएलयागु हकं थ्याःपिं व परमेश्वरया जहानया दुजः जुल।

20 प्रेरिततयसं व अगमवक्तातयसं स्वना थकूगु जगय् दयकूगु छें छिपिं नं खः। अले थ्व जगयागु मू ल्वहं येशू ख्रीष्ट खः।

21 वयकलं हे फुक्कसितं मिलय् यानाः थ्व छेंयात परमेश्वर च्वनादीगु पवित्रगु देगः यानादी।

22 छिपिं नं मेपिं थें पवित्र आत्माय् परमेश्वर च्वनादीगु छें जुइत नापनापं च्वजाया वनी।

3

पावलं यहदीमखुपिन्थाय् सेवा याःगु

1 छिपि यहदीमखुपि मन्तयत् परमेश्वरयागु भिंगु खँ न्यंका जुयागुलि जि ख्रीष्टया च्यः पावल थथे इयालखानाय् कुंका च्वनेमाल।

2 छिमित हे न्यंकेत परमेश्वरं दया माया यानाः जितः थ्व भिंगु खँ न्यंकेगु ज्या बियादीगु खः धकाः ला छिमिसं सि हे स्यू।

3 परमेश्वरं वयकःयागु गुप्ति खँ जितः सीके बियादिल। थ्व हे खँ जिं न्हापा नं चिहाकयक च्वये धुन।

4 जिं च्वयाहयागु थ्व खँ ब्वन धाःसा जिं ख्रीष्टयागु गुप्ति खँ गुलि स्यू धकाः छिमिसं सीके फइ।*

5 थ्व गुप्ति खँ न्हापा न्हापायापिं मन्तयसं मस्यू। थौकन्हय् परमेश्वरं वयकःया पवित्र प्रेरिततयत् व अगमवक्तातयत् थ्व गुप्ति खँ पवित्र आत्मापाखें सीके बियादीगु दु।

6 जिं धयाच्वनागु गुप्ति खँ थ्व हे खः – परमेश्वरयागु भिंगु खँ न्यना काःगुलि यहदीतयत् थें यहदीमखुपिन्त नं परमेश्वरं उतिकं आशिष बियादी। थुपिं निखलः नं छम्ह हे खः। परमेश्वरं थुमित नं ख्रीष्ट येशूयात विश्वास याक्वसित बी धकाः धयादीगु बियादी।

7 परमेश्वरं दया यानाः हे जितः थथे भिंगु खँ न्यकं जुइम्ह यानादिल। थःगु शक्तिं वयकलं जितः थथे यानादिल।

8 परमेश्वरया चिधंम्ह स्वयाः नं अज्ज चिधंम्ह मनु जितः हे ख्रीष्टयागु तःजिगु भिंगु खँ यहदीमखुपिन्त न्यकः वनेगु ज्या परमेश्वरं लःल्हानादिल।

9 दक्व फुक्कं सृष्टि यानादीम्ह परमेश्वरं न्हापांनिसें थ्व गुप्ति खँ सुयातं सीके बियामदी। आः धाःसा वयकलं थ्व गुप्ति खँ जिगुपाखें फुक्क मन्तयत् सीके बियादीगु दु।

10 आः ला मण्डलीपाखें आकाशय् राज्य याइपिं व अधिकार दुपिन्त परमेश्वरयागु तःधंगु ज्ञान सीके बीत थथे थ्व गुप्ति खँ उलादीगु खः।

11 परमेश्वरं न्हापांनिसें हे ग्वसाः ग्वयादीगु थ्व ज्या झी प्रभु ख्रीष्ट येशूपाखें पूवकादिल।

12 ख्रीष्टयात विश्वास यानागुलि झीपिं मग्यासे हे परमेश्वरया न्ह्यःने वने फु।

13 अयजूगुलि जिं थथे दुःखकष्ट सियाच्वनागु खनाः छिमिसं आशा त्वःते मते धकाः जिं इनाप यानाच्वना। थुकिं छिमित हे भिं जुइ।

ख्रीष्टयागु मायां

14 उकिं जिं पुलि च्याः परमेश्वर बाःयात प्रार्थना यानाच्वना।

15 वयकलं हे स्वर्गय् च्वंपिं व पृथ्वीइ च्वंपिं फुक्कसित जीवन बियादीगु खः।

16 वयकःयागु तःधंगु आशिषं व वयकःयागु आत्मापाखें छिमित शक्तिं दयेमा, अले व हे शक्तिं छिपिं दुनुगलंनिसें बल्लाना च्वनेमा धकाः जिं प्रार्थना यानाच्वनागु दु।

17 उकिं विश्वासं यानाः ख्रीष्ट छिमिगु नुगलय् च्वनादी। छिमिगु नुगलय् मायां हा काय् फयेमा, अले छिपिं मायायागु लिधंसाय् च्वने फयेमा धकाः जिं प्रार्थना यानाच्वनागु दु।

18 अले छिमिसं नं परमेश्वरया मन्तयसं थें ख्रीष्टयागु मायायागु हाकः, ब्या, जाः गुलि दु धकाः बांलाक सीके फइ।

19 दक्व ज्ञान बुद्धि स्वयाः नं तःधंगु वयकःयागु मायायात छिमिसं थुइके फयेमा, अले वयकःयागु फुक्क भिंगु बांलाःगु खं छिमिगु नुगः जायाच्वनेमा धकाः नं जिं प्रार्थना यानाच्वनागु दु।

20 झीत बियादीगु शक्तिं झीसं फ्वनागु स्वयाः नं अप्वः अले मनय् तयागु स्वयाः नं अप्वः बी फुम्ह परमेश्वर

21 मण्डली व ख्रीष्ट येशूपाखें सदां तःधनेमा। आमेन।

4

फुक्कं मिलय् जुयाः च्वनेमाः

1 प्रभुयागु ज्या यानाः कुंका च्वनेमाःम्ह जिं छिमित प्रभुयात यःकथं ज्याखँ याना च्वँ धकाः दुनुगलंनिसें बिन्ति यानाच्वना।

2 न्ह्याबलें क्वमिलु, स्वजा व सह याइपिं जुयाः थःथवय् माया यानाः*

- 3 पवित्र आत्मायागु ग्वाहालि छिपि फुक्कं छम्ह थें जुयाच्चनेगु कृतः या। अले छिमित शान्ति दइ।
 4 गथे परमेश्वरं छिमित छगू हे आशाया निति सःतादीगु खः, अथे हे छिमिगु म्ह नं छगू हे, आत्मा नं छगू हे खः।
 5 अथे हे प्रभु नं छम्ह हे जक, विश्वास नं छगू हे जक, अले बप्तिस्मा नं छगू हे जक दु।
 6 अले हानं सकसियां परमेश्वर बाः नं छम्ह हे जक दु। वय्कः फुक्कसियां प्रभु, फुक्क ज्या यानादीम्ह व सकसिकें दीम्ह खः।
 7 तर ख्रीष्टया वरदानया नापकथं झीपि सकसित अनुग्रह बियादीगु दु।
 8 थथे च्वयातःगु दु –
 “प्रभु स्वर्गय् थाहां झायादीबलय्
 ज्वनातःपिन्त नं थःलिसें यंकादिल।
 अले मनूतय्त वरदान बियादिल।”☆

- 9 प्रभु थाहां झाल धाःगु छु खः? थुकिं ख्रीष्ट पृथ्वीइ क्वय् थयंक झाःगु दु धकाः सीदत।
 10 क्वहां झाःम्ह वय्कः हे खः। अले फुक्कभनं न्यनादीत वय्कः स्वर्ग स्वयाः च्वय् थयंक नं थाहां झाल।
 11 वय्कलं हे गुम्हयसितं प्रेरित, गुम्हयसितं अगमवक्ता, गुम्हयसितं भिंगु खँ न्यंक जुइम्ह, गुम्हयसितं मण्डलीइ हेरचाह याइम्ह, गुम्हयसितं वचन स्यनेकने याइम्ह यानादिल।
 12 परमेश्वरया मनूतय्त ख्रीष्टयागु ज्या याये फयेमा धकाः व वय्कःयागु म्ह मण्डलीयात ब्वलंकेत वय्कलं थुकथं ल्ययादिल।
 13 थुकथं थ्व वरदानयागु ज्यां झीत विश्वासय् छप्पें जुइत व परमेश्वरया काय्यात म्हसीकाः न्ह्यज्यायेत ग्वाहालि बियाच्चनी। अले छन्हु झीपि सिद्ध मनू जुयाः ख्रीष्ट थें जुइ फइ।
 14 अले झीपि मखुगु खँ स्यना जुइपि मनूतय्त फय्गं खँय् जुइपि मस्त जुइ मखु। इमिगु खं मनूतय्त मखुगु लँय् यंकी।
 15 दया माया यानाः सत्य खँ ल्हानाः झीपि न्ह्यागु ज्याखँय् नं झीम्ह थकालि ख्रीष्ट थें जुयाः न्ह्यज्यायेमाः।
 16 वय्कलं हे यानाः फुक्क म्हब्व मिलय् जुयाच्चंगु दु, अले म्ह छम्हं माःकथं स्वानाच्चंगु दु। छता छता म्हब्वं थथःगु ज्या याना च्वंसा म्ह छम्हं स्वय् जिया वइ, अले थःथवय् माया यानाः न्ह्यज्याये फइ। ☆

विश्वासीतय्त न्हगु जीवन दइ

- 17 जिं प्रभुयागु नामय् धयाच्चनागु दु – छिपि आः हानं परमेश्वरयात म्हमस्यूपिं थें याना जुइ मते। इमिगु बिचाः हे बांमलाः।
 18 इमिगु नुगः अज्जं मचाःनि। परमेश्वरं बियादीगु न्हगु जीवनं इपिं अज्जं तापाः नि, छायाःसा इमिगु नुगः तसकं छाः, अले इमिसं छुं हे मस्यु।
 19 इमिके लज्या धयागु तकं मदये धुंकल। अले मभिंगु लँय् जुयाः इपिं लाः लाः थे याना जुयाच्चंगु दु।
 20 ख्रीष्टं ला छिमित थथे या धकाः स्यनादीगु मदु।
 21 प्रभुयागु सः छिमिसं ताःगु हे दु। ख्रीष्टपाखें हे धात्थेंगु खँ छिमिसं सय्का काःगु दु।
 22 थःत हे स्यंकीगु न्हापायागु चालचलनयात छिमिसं त्वःताछव।☆
 23 थुकिया पलेसा पवित्र आत्मां छिमिगु बिचाः व पहःयात न्हगु यायेमा।
 24 परमेश्वरयात यःकथं जुयाः वय्कःया न्ह्यःने धर्मीं ठहरय् जुयाः अले पवित्र जुयाः छिपि परमेश्वरं दय्कादीपि न्हपिं मनूत जुयाच्चं।☆
 25 अय्जूगुलि मखुगु खँ ल्हायेगु त्वःताः थःथवय् खःगु खँ जक ल्हाना जु, छायाःसा झीपि फुक्कं ख्रीष्टयागु म्हाया छता छता म्हब्व खः।☆
 26 छिमिसं तं पिहां वइबलय् तमय् छुं कथंया पाप याये मते। निभाः बी न्ह्यः हे छिमिगु तं क्वलायेमाः!☆
 27 शैतानयात थःपिन्त स्यंके बीत लँ बी मते।
 28 खुँज्या याइम्हयसिनं खुइगु त्वःति। अले थःगु हे ल्हातं ज्या यानाः मगाःमचाःपिन्त नं ग्वाहालि याये फय्केमाः।
 29 छिमिगु म्हुतुं बांमलाःगु खँ पिहां मवयेमा। माःगु, भिंगु व ज्यूगु जक खँ ल्हाना जु। अले न्यनीपिन्त नं न्ह्याइपुसे च्वनी।
 30 थुलि जक मखु, पवित्र आत्मायात दुःख बी मते, छायाःसा पवित्र आत्मा उद्धार बी खुन्हुयात धकाः झीत बियातःगु चिं खः।
 31 बांमलाःगु खँ मतिइ तये मते, तं व ल्वापुख्यापु त्वःताछव। ईख यायेगु व मेपिन्त क्वह्यंका जुइगु त्वःताछव। मेपिन्त स्यंका जुइगु नं त्वःताछव।
 32 गथे ख्रीष्टयात विश्वास याःगुलि परमेश्वरं छिमित क्षमा यानादिल, अथे हे छिमिसं नं थःथवय् क्षमा बीगु यानाः दया माया याना च्वं।☆

5

परमेश्वर थें जु

- 1 छिपि परमेश्वरया यःपि मस्त जूगुलि वयकः थें जुइत स्व।
- 2 ख्रीष्ट येशू इतीत माया यानादी थें छिमिसं नं थःथवय् माया यानाः च्वनेगु यायेमाः। ख्रीष्ट इतीत माया यानाः नस्वाःगु देछा व बलिकथं थःत परमेश्वरयाथाय् छायादिल।*
- 3 व्यभिचार यायेगु, मभिंगु मतिइ तया जुइगु व कर्पिनिगुली मिखा वंकाः जुइगु यानाः जुइ मज्यु।
- 4 बांमलाःगु खँ, म्वाःमदुगु खँ व घच्चाइपुगु खँ ल्हाना जुइ मते। बरु परमेश्वरयात सुभाय् बीगु याना च्वँ।
- 5 छिमिसं सि हे स्यु, व्यभिचार यानाजुइपि, मभिपि व कर्पिनिगुली मिखा वंकाः जुइपि मनूत परमेश्वर व ख्रीष्टयागु राज्यय् च्वने खनी मखु। कर्पिनिगुली मिखा वंकाः जुइगु ला मूर्ति पुजा यायेगु ति हे ग्यं।
- 6 छिमिसं सुयागु बकंफुस्लु खँ न्यने मते। थुकि छिमित स्यंकी। परमेश्वरयात विश्वास मयाइपिन्सं वयकःयागु तं फयेमाली।
- 7 उकिं थज्याःपि मनूत नाप बुला जुयाः जुइ मते।
- 8 न्हापा ला छिपि नं खिउँथाय् जुयाच्च्वपि खः। आः छिपि प्रभुया जलय् वये धुंकल। उकिं छिमिगु ज्याखँ नं थुकथं हे जुइमाः।
- 9 थथे प्रभुया जलय् च्वपिन्सं भिंगु, परमेश्वरयात यःगु व खः खःगु जक याना जुइ।
- 10 छिमिसं प्रभुयात यःथें जक यानाजुइगु कुतः या।
- 11 खिउँथाय् जुयाच्च्वपिनिगु ज्याखं तापाक हे च्वँ, बरु इमिसं यानाच्च्वंगु ज्या मभिं धकाः क्यनाब्यु।
- 12 थुमिसं दुने दुने याना जूगु ज्याखँ ला धायेत तकं मछा।
- 13 छुं नं खँयात जलय् हइबलय् वयागु धात्थेंगु ख्वाःपाः बांलाक खने दइ।
- 14 छायाधाःसा जलय् वल कि जलं खइ। उकिं थथे नं च्वयातःगु दु –

“अय् न्ह्यःगुलु दँ,
सीपिं म्वाना वा।
अले ख्रीष्ट येशू
छिमित जः बियादी।”

- 15 उकिं गथे यानाः जुइमाःगु खः बांलाक होश या। मूर्खत थें मखु, बुद्धि दुपिं थें जु।
 - 16 इलं लाःबलय् हे छिमिसं भिंगु ज्याखँ याना जु, छायाधाःसा ई तसकं मभिं।*
 - 17 उकिं मूर्ख जुइ मते, बरु प्रभुयात यःकथं ज्याखँ याना जु।
 - 18 अय्लाः थ्वँ कायका जुइ मते, छायाधाःसा थुकिं मनूतयत बांमलाःगु ज्या याकी, बरु पवित्र आत्मां जाया च्वँ।
 - 19 थथःपिं मुनाः भजन, म्ये हालाः दुनुगलंनिसें परमेश्वरयात तःधंका च्वँ।
 - 20 न्हाबलें न्हागु ज्याखँय् नं छिमिसं इती प्रभु येशू ख्रीष्टया नामय् परमेश्वर बाःयात सुभाय् ब्यु।*
- निम्हतिपू
कल ३:१८,१९; १ पत्र ३:१-७
- 21 ख्रीष्टयात मानय् यानाच्च्वपिं जुयाः छिमिसं छम्हं मेम्हयसिगु खँ न्यनेगु या।
 - 22 मिसातयसं प्रभुयागु खँ न्यं थें थः भाःतयागु खँ न्यनेमाः।*
 - 23 गथे मण्डली ख्रीष्टया म्हा खः, अले मण्डलीया छ्यं मुक्ति बीम्हा ख्रीष्ट खः अथे हे मिसातय् हामा वया भाःत खः।
 - 24 अयजूगुलि गथे मण्डली ख्रीष्ट येशू धाःथें च्वनी, अथे हे मिसात नं थः भाःतं धाःथें च्वनेमाः।
 - 25 ख्रीष्ट येशू मण्डलीयात थःगु प्राण बिया तकं माया यानादिल। अथे हे मिजंतयसं नं थः कलाःयात माया यायेमाः।*
 - 26 ख्रीष्ट येशू मण्डलीयात शुद्ध यायेत थःगु वचनं व लखं सिलाः शुद्ध यानादिल।
 - 27 थःगु हे नितिं धकाः वयकलं थज्याःगु पवित्रगु, छुं हे दोष मदुगु, खू मदुगु, स्यमकूंगु व बांलाःगु मण्डली दयकादिल।
 - 28 अथे हे थःगु म्हायात माया याना तः थें मिजंतयसं थः कलाःयात माया यायेमाः। थः कलाःयात माया याःम्ह मनुखं थःत हे माया याइ।
 - 29 सुनानं थःगु म्हायात हेला याइ मखु, बरु ख्रीष्ट येशू मण्डलीयात यानादी थें बांलाक म्हाला-साला याना तइ।
 - 30 छायाधाःसा इतीपिं वयकःयागु म्हाया ब्वत खः।
 - 31 थथे च्वयातःगु दु – “अयजूगुलि मनूत थः मां बौयात त्वःताः कलाःनापं च्ववनी। अले इपिं निम्हं छम्ह हे जुइ।”*
 - 32 थ्व छगू तःधंगु गुक्ति खँ खः। अयनं जिं छिमित ख्रीष्ट व मण्डलीया बारे खँ ल्हाना च्वनागु दु।
 - 33 न्हागु जूसं मिजंतयसं थः कलाःयात थःत थें माया यायेमाः। अथे हे मिसातयसं नं थः भाःतयात हनाबना तयेमाः।

* 5:2 ५:२ प्रस २१:१८; भज ४:०:६ * 5:16 ५:१६ कल ४:५ * 5:20 ५:१९-२० कल ३:१६-१७ * 5:22 ५:२२ कल ३:१८; १ पत्र ३:१ * 5:25 ५:२५ कल ३:१९; १ पत्र ३:७ * 5:31 ५:३१ उत २:२४

6

कायम्ह्यायपिं व मांबौ

- 1 काय् म्ह्यायपिन्सं थः मांबौनं धाःगु खँ न्यनेमाः। परमेश्वरयात थथे याइगु यः।*
- 2 “काय् म्ह्यायपिन्सं थः मां बौयात हनाबना तयेमाः” – परमेश्वरं बचंनापं तुं बियादीगु थ्व न्हापांगु आज्ञा खः।*
- 3 “अथे याना च्वंसा जक छिमिगु भिं जुइ, अले छिपि यक्व दँ म्वानाच्चने दइ।”
- 4 बौपिन्सं थः मस्तयत तंचायकेगु याये मते, बरु इमित प्रभुयागु खँ स्यनेकने यानाः वय्कःया अनुशासनय् ब्वलंकी।*

दास व मालिक

- 5 दासतयसं थः मालिकयागु आज्ञायात मनय् ग्याःभय तयाः ख्रीष्टयागु आज्ञा थें तायकाः मानय् यायेगु या।*
- 6 मालिकतयत लयत्तायकेत इमिगु न्ह्यःने जक ज्या याना क्यनेगु याये मते, बरु परमेश्वरया इच्छा कथं ख्रीष्टया हे दास थें जुयाः दुनुगलंनिसें ज्या यायेगु या।
- 7 मनूतयगु मखु, बरु प्रभुयागु ज्या यानाच्चना धकाः मतिइ तयाः लयल्यतातां ज्या या।
- 8 दास जूसं मजूसं भिंगु ज्या याःपिं न्ह्याम्हयसित नं परमेश्वरं सिरपाः बियादी धकाः ला छिमिसं सि हे स्यू।
- 9 अथे हे मालिकतयसं नं दासयात ख्याच्चः बीगु याये मते, छायाःसा दासत व इमि मालिकत फुक्कसियां मालिक स्वर्गय् दी धयागु खँ सीकाति। वय्कलं ख्वाः स्वयाः न्याय यानादी मखु।*

परमेश्वरया ल्वाभः

- 10 पौ क्वचायके न्ह्यः जिं छिमित धाये – प्रभुयात विश्वास यानाः छिपि वय्कःयागु शक्ति बल्लाना च्वँ।
- 11 परमेश्वरं बियादीगु फुक्क ल्वाभः ज्वँ। अले छिमित शैतानं छुं यानाः नं स्यंके फइ मखु।
- 12 झीगु ल्वापु मनूतलिसे मखु। बरु आकाशय् च्वंगु दुष्ट आत्माया शक्ति, थ्व खिउंगु संसारया शक्ति अले थ्व संसारया शासकत व अधिकार दुपिनिगु फौज लिसे खः।
- 13 अयज्जुगुलि परमेश्वरं बियादीगु फुक्क ल्वाभः ज्वँ। अले मभिंगु इलय् शैतानं हय्क्काः वःसां छिपि व नाप ल्वाये फइ। अले लिपा तर्क छिपि त्याना हे च्वनी।
- 14 उकिं न्ह्यचिला च्वँ। सत्ययागु जनी क्वातुक्क चिना च्वँ, धार्मिकताया छातिपाता घानाः तयार जु।*
- 15 शान्ति बीगु भिंगु खँ न्यंकः वनेत लाकां न्ह्यानाः तयार जु।*
- 16 विश्वास हे छिमित बचय् याना तइगु ढाल खः। थुकिं छिमिसं शैतानयागु न्ह्याथें ज्याःगु मियागु वाण नं स्याये फइ।
- 17 मुक्ति हे छिमिगु तपुलि खः। अले आत्मां बियादीगु परमेश्वरयागु वचन तरवार खः।*
- 18 न्ह्याबलें छिमिसं पवित्र आत्मायागु शक्ति कयाः प्रार्थना या, अले परमेश्वरयागु ग्वाहालि फ्वँ। होशियार जु, अले न्ह्याथासय् च्वंपिं विश्वासीतयगु निति मदिक्क प्रार्थना या।
- 19 जिगु निति नं छिमिसं प्रार्थना यानाब्यु। जिं नवाइबलय् परमेश्वरं जितः वचन व नवायेत साहस बियादीमा, अले जिं वय्कःयागु भिंगु खँ नं मेपिन्त बांलाक ध्वाथुइका बी फयेमा धकाः प्रार्थना या।
- 20 थ्व हे भिंगु खँ न्यकेत जितः परमेश्वरं छ्वयाहयादीगु खः। कुंका च्वनेमाःसां जिं गुकथं नवाये माःगु खः उकथं हे मग्यासे नवाये फयेमा धकाः नं छिमिसं प्रार्थना या।
- 21 प्रभुयागु ज्या यानाच्चंम्ह विश्वास याये बहःम्ह झी यःम्ह किजा तुखिकसं छिमित जिगु खँ फुक्कं कनी।*
- 22 जिमिसं छुं यानाच्चना धयागु खँ न्यनाः छिमित नं साहस दयेमा धकाः जिं वयात छ्वयाहयागु खः।*
- 23 दाजुकिजापिं, फुक्कसितं परमेश्वर बाः व प्रभु येशू ख्रीष्टपाखें शान्ति, दया माया व विश्वास दयाच्चनेमा।
- 24 झी प्रभु येशू ख्रीष्टयात दुनुगलंनिसें माया याइपिं फुक्कसितं परमेश्वरयागु दया माया दयाच्चनेमा।

* 6:1 ६:१ कल ३:२० * 6:2 ६:२-३ प्रस २०:१२; व्य ५:१६ * 6:4 ६:४ कल ३:२१ * 6:5 ६:५-८ कल ३:२२-२५ * 6:9 ६:९ व्य १०:१७; कल ३:२५; ४:१ * 6:14 ६:१४ यशै ११:५; ५९:१७ * 6:15 ६:१५ यशै ५:२७ * 6:17 ६:१७ यशै ५:९:१७ * 6:21 ६:२१ प्रे २०:४; २ तिमो ४:१२ * 6:22 ६:२१-२२ कल ४:७-८

फिलिप्पीइ च्वंगु मण्डलीयात पावलं च्वःगु पौ म्हसीका

थ्व पौ पावलं थःमहं यूरोपय् दक्वसिबय् न्हापां स्वना थकूगु रोमी साम्राज्यया माकेडोनियाया मण्डलीयात च्वःगु खः। पावलं थ्व पौ थःत इयालखानाय् कुनातःबलय् च्वःगु खः। अबलय् गुलि गुलि विश्वासीतय्सं वयात मभिकाः खँ ल्हानाच्वंगु व फिलिप्पीइ च्वंगु मण्डलीइ फताहा गुस्तय्सं वयाः मखुगु मखुगु खँ स्यनाः दुःख बियाच्वंगु खः। थथे दुःखकष्ट फयेमाःसां पावलं येशू ख्रीष्टयात क्वान्तुक विश्वास यानाः लय्ताया च्वनेमाःगु खँ न्ह्यथनातःगु दु।

पावलं थ्व पौ फिलिप्पीइ च्वंपिं विश्वासीतय्सं थःत माःबलय् ग्वाहालि छवयाहःगुलि इमित सुभाय् बियाः च्वयातःगु खः। पावलं थःत व इमित दुःखकष्ट जूसां साहस व भरोसा कायेमाः धकाः अतीं बियातःगु दु। थ्व पौलय् थःगु जक भिं स्वयाः तःधंछुना मजुसे ख्रीष्ट थें क्वमिल् जुइमाः धयागु खँ नं न्ह्यथनातःगु दु। थ्व न्हूगु जीवन व्यवस्था मानय् यानाः दुगु मखु, बरु ख्रीष्टलिसे छपँ जूगुलि परमेश्वरं बियादीगु वरदान खः धकाः नं ध्वाथुइकातःगु दु। थुकी परमेश्वरं ख्रीष्टलिसे छपँ जुइपिन्त बियादीगु आनन्द व शान्तियागु खँ नं न्ह्यथनातःगु दु।

थ्व पौलय् विश्वासीतय्युं चालचलनय् खनेदयेमाःगु खँ, गथे लय्ताया जुइगु, भरोसा तयेगु, मिलय् जुइगु व सह यानाजुइगु खँय् नं बःबियातःगु दु। थ्व पौलय् फिलिप्पीइ च्वंगु मण्डलीइ च्वंपिन्त पावलं तसकं माया याः धकाः सी दु।

धलः पौ

न्ह्यखँ १:१-११

पावलयागु जुयाच्वंगु खँ १:१२-२६

ख्रीष्टयात विश्वास यानाः म्वायेगु १:२७-२:१८

तिमोथी व इपाफ्रोडिटसया बारे पावलया ग्वसाः २:१९-३०

ख्याच्चः व होश यायेगु खँ ३:१-४:९

भेटी ब्युपिन्त सुभाय् ब्यूगु ४:१०-२०

क्वचाय्कूगु ४:२१-२३

फिलिप्पी

पावलपाखें ज्वजलपा

1 ख्रीष्ट येशूया च्यःत पावल व तिमोथीयापाखें फिलिप्पीइ च्वंपिं ख्रीष्ट येशूयात विश्वास यानाच्वंपिं, मण्डलीइ हेरचाह याइपिं व ग्वाहालि याइपिं सकसितं ज्वजलपा!*

2 झी परमेश्वर बाः व प्रभु येशू ख्रीष्टपाखें छिमित दया माया व शान्ति दयाच्वनेमा।

पावलयागु प्रार्थना व सुभाय्

3 छिमिगु लुमन्तिइ जिं परमेश्वरयात न्ह्याबलें सुभाय् बियाच्वनागु दु।

4 छिमिगु नितिं जिं न्ह्याबलें लय्लयतातां प्रार्थना यानाच्वनागु दु।

5 छाय्धाःसा भिंगु खँ न्यकेगु ज्याय् छिमिसं जितः न्हापानिसें ग्वाहालि यानावयाच्वंगु दु।

6 छिमिगु नुगलय् भिंगु ज्या शुरु यानादीमहयसिनं हे येशू ख्रीष्ट झायादीबलय् तकं फुक्क ज्या सिधय्कादी धयागु जितः विश्वास दु।

7 छिमित जिं थःगु नुगलय् तया तयागु दु। छिमिगु खँय् जिं थुकथं मतिइ तयागु पाय्छि हे जू, छाय्धाःसा छिमिसं जितः थथे कुनातःबलय् नं अले मतःबलय् नं भिंगु खँ न्यकेत व थुकियागु पंलिनाः साक्षी बीगुलिइ नं ग्वाहालि याःगु दु।

8 ख्रीष्ट येशू थें जिं छिमित दुनुगलंसिं माया यानाच्वनागु दु। थ्व खँ परमेश्वरं स्यु।

9 छिमिगु माया अज्जं अप्पयावनेमा, अले छिमिसं धाथेंगु भिंगु खँ छु खः धयागु दुनुगलंसिं ध्वाथुइके फयेमा धकाः नं जिं प्रार्थना यानाच्वनागु दु।

10 थथे जूसा जक छिमिसं भिंगु भिंगु खँयात ल्यया काये फइ। अले ख्रीष्ट झाइबलय् छिपिं शुद्धपिं व दोष मद्रुपिं जुइ फइ।

11 अले परमेश्वरया महिमा व प्रशंसाया नितिं येशू ख्रीष्टपाखें वइगु धार्मिकताया फलं छिपिं जाइ।

म्वायेगु हे ख्रीष्ट खः।

12 यःपिं दाजुकिजापिं, जितः थथे जूवःगु दुःखकष्टं भिंगु खँ झन बय्बय् जुयावंगु दु धकाः सीकि।

- 13 लायकुलिइ च्वपि सिपाइंतयूसं जक मखु, मेपिं फुक्कसिनं नं जितः ख्रीष्टयागु निति इयालखानाय कुनातःगु खः धकाः सी धुंकल।*
- 14 थुलि जक मखु, जितः थथे कुनातःगुलि यक्व हे दाजुकिजापिन्सं प्रभुयाके भरोसा तयाः छप्ति हे मग्यासे परमेश्वरयागु वचन न्यंकाजगु दु।
- 15 गुम्ह गुम्हयसिनं ला जिं यानागु स्वये मफयाः नुगः मुइकाः व इखं नं अथे ख्रीष्टयागु खँ न्यंकाजगु दु। गुलिसिनं धाःसा यचुगु नुगलं हे न्यंकाच्वंगु दु।
- 16 थथे यचुगु नुगलं भिगु खँ न्यंका जूपिन्सं जितः भिगु खँयागु निति थथे इयालखानाय कुनातःगु खः धकाः सीकाः माया वनाः न्यंकाजगु खः।
- 17 मेपिन्सं धाःसा जि कुंका तःम्हयसित अज्ज अप्वः दुःख सास्ती यायेमा धकाः मभिगु मतिइ तयाः ख्रीष्टयागु खँ न्यंकाजगु खः।
- 18 थथे न्ह्याम्हयसिनं न्ह्यागुकथं न्यंका जूसां जि लयताः, छायाधाःसा भिगु मतिइ तयाः याःसां मभिगु मतिइ तयाः याःसां ख्रीष्टयागु हे खँ न्यनावनी।
- 19 धाथे हे जि लयताः, छायाधाःसा छिमिगु प्रार्थना व ख्रीष्ट येशू बियादीगु आत्मायागु ग्वाहालि जितः त्वःतकी धकाः जिं स्यू।
- 20 अयजूगुलि जि छुकी नं लज्या चाये माली मखु धकाः जितः आशा व भरोसा दु। अले न्ह्याबले थें जि आः नं ग्याये मखु, सीसां म्वाःसां जिगुपाखें ख्रीष्टयागु नां जक तःधना च्वंसां जितः गाः।
- 21 छायाधाःसा जि म्वानाच्वनेगु हे ख्रीष्टया निति खः, अले सीसां जिगु हे भिं जुइ।
- 22 म्वानाच्वन धाःसा जिं अज्ज ख्रीष्टयागु भिगु ज्या याये फइ। उकिं सीगु बांलाः ला कि म्वायेगु बांलाः धकाः जिं धाये मफु।
- 23 जि ला बाम्हय कानाच्वंगु दु। थ्व संसार त्वःताः ख्रीष्टनाप च्वंवनेगु जिगु तःधंगु इच्छा खः।
- 24 थ्व जिगु निति तसकं भिगु खँ खः, छिमिगु निति धाःसा जि म्वानाच्वने हे माः।
- 25 छिपिनाप च्वने दइतिनि धकाः जितः विश्वास दु। अले छिमित विश्वासय् बल्लाकेत व अज्ज लयतायकेत जि छिपिनाप च्वने दइतिनि धकाः नं जिं स्यू।
- 26 जि छिमिथाय हाकनं वयेबलय् जि वःगुलि छिमिसं ख्रीष्ट येशूयात अज्ज अप्वः तःधंकी।
- 27 ख्रीष्टयागु भिगु खँ न्यंक् थें छिमिगु चालचलन नं जुइमाः। छिमित नाप लाःसां, मलाःसां छिपिं फुक्कं छप्पं व छगू हे मन जुयाः भिगु खँय् विश्वास यानाच्वंगु दु धयागु जक न्यने दःसां जितः गाः।
- 28 दुःख बीपिं खनाः छिपिं ग्याये मते। थुकिं इपिं नाश जुयावनी, अले छिमित मुक्ति दइ धकाः बांलाक सी दु, छायाधाःसा थ्व परमेश्वरं हे यानादीगु खः।
- 29 ख्रीष्टयात विश्वास यानाच्वनेत जक मखु, वयक्कःया निति छिमिसं दुःखकष्ट नं सीमाः धकाः वयक्कलं थथे यानादीगु खः।
- 30 छिमिसं न्हापा खंगु व आः न्यनाच्वंगु जिगु दुःखकष्ट छिमिसं नं फयाच्वंगु दु।*

2

ख्रीष्ट येशू थें क्वमिलु जु

- 1 ख्रीष्टयात विश्वास यानाः छिमित साहस वःगु दु ला? वयक्कःयागु मायां छिमित तिबः ब्यूगु दु ला? छिमिसं पवित्र आत्मां धाःथें याना जुयागु दु ला? छिमिसं थःथवय् दया माया याना जुयागु दु ला?
- 2 अथे खः धयागु जूसा छिमिसं छगू हे मनं, छगू हे मायां, छगू हे नुगलं, अले छता हे खँय् मन बियाः जितः अज्ज लयतायकी।
- 3 थःगु जक भिं स्वयाः तःधंछुना जुइ मते। बरु थःथवय् क्वमिलु जुयाः मेपिं स्वयाः चिधं जुया जु।
- 4 थःगु जक बिचाः याये मते, मेपिनिगु नं बिचाः या।
- 5 ख्रीष्ट येशूयाके दुगु थें ज्याःगु मन छिमिके नं दयेमाः।
- 6 ख्रीष्ट येशू परमेश्वर हे जुयाः नं
वयक्कलं थःत परमेश्वर
भाःपिया मदी।
- 7 थःयसें फुक्कं त्वःताः दास थें
जुयादिल,
अले झीपिं थें
मनू जन्म कयादिल।
- 8 वयक्कलं मनू जुयाः

सीत तकं नं लिचिलामदी।

कूसय् सिनादीबलय् तकं

वयकः क्वमिल्लु जुयाः

आज्ञा मानय् यानादिल।

9 अयजूगुलि परमेश्वरं

वयकःयात फुक्क स्वयाः नं

तःधंकादिल,

अले दक्वसिबय् तःधंगु नां नं

छुनादिल।

10 थुकथं स्वर्गय् च्वंपिं,

पृथ्वीइ च्वंपिं

व पातालय् च्वंपिं

फुक्कसिनं वयकःया नामय्

पुलि चुइमाः।

11 अले परमेश्वर बाःयात तःधंकेत

फुक्कसिनं येशू ख्रीष्ट हे “प्रभु” खः धकाः

थः नाला कायेमाः।*

संसारय् थीगु जः

12 यःपि दाजुकिजापिं, जि छिपिनाप दुबलय् छिमिसं जिगु फुक्क खँ न्यना का। अथे हे जि मदइबलय् नं इन छिमिसं जिगु खँ न्यनेमाः। अले भय कयाः मुक्तिया ज्या क्वचाय्केत मेहनत या।

13 परमेश्वर झीनापं ज्या यानादी। बांलाःगु इच्छां ज्या याकादीम्ह परमेश्वर हे खः।

14 न्हागुं ज्या उसि मचासे व जवाःसवाः मयासें यायेमाः।

15 उकिं छिपिं दोष मद्रुपिं व स्वजापिं जुयाः पापी व मभिंगु मनूतयगु पुचलय् छुं हे ख्वं मदय्क परमेश्वरया मस्त जुयाच्वँ। नगुतयसं आकाशय् झल्ल थीक् थें छिपिं नं इमिगु पुचलय् थिना च्वँ।*

16 छिमिसं इमित परमेश्वरयागु जीवन बीगु वचन न्यंकाजुल धाःसा येशू ख्रीष्ट झाइबलय् थःम्हं यानागु ज्या सिति मवन धकाः जिं छ्यं धस्वाके फइ।

17 छिमिगु विश्वासयागु बलिदान व सेवाय् थःगु हि तकं हाय्के माःसां जि लय्ताः। अले जि छिपिनापं लय्ताये।

18 अथे हे छिपिं नं जि थें लय्ताया च्वँ।

तिमोथी व इपाफ्रोडिटस

19 तिमोथीयात छिमिथाय् याकनं हे छवयाहये फइ धकाः जिं प्रभु येशूयाके आशा यानाच्वनागु दु। अले छिमिगु भिंगु खँ न्यने दयाः जितः लय्तावइ।

20 तिमोथी थें छिमिगु च्यूताः कयाजुइपिं मेपिं सुं हे मदु।

21 येशू ख्रीष्टयागु च्यूताः हे मतसे मेपिं फुक्कं थथःगु स्वार्थया ज्याय् जक जुयाच्वंगु दु।

22 तिमोथी गज्याःम्ह मन् खः धकाः ला छिमिसं सि हे स्यू। छम्ह काय् नं थः बौनाप ज्या याये थें वं जि नाप भिंगु खँ न्यंकाजुल।

23 जितः छु छु जुइ स्वये, अले थ्व खँ सी दयेवं हे जिं वयात छिमिथाय् छवयाहये।

24 जि थः हे नं याकनं वये दइ धकाः प्रभुयाके भरोसा तयाच्वनागु दु।

25 जितः ग्वाहालि याके छवयाहःम्ह किजा इपाफ्रोडिटसयात छिमिथाय् हे लिछवया हयेमाः थें जिं ताय्का। जिपिं निम्हयसिनं नं नापं ज्या याना, अले भिंगु खँ न्यंकेगु ज्याय् नं जिपिनापं हे जुया।

26 वं छिमिगु ख्वाः स्वयेमास्ति वय्काच्वंगु दु, छायाःसा छिमिसं व म्हंमफुगु खँ न्यंगुलि व छिमिथाय् वयेत तसकं आय्ब्रुया च्वंगु दु।

27 व धात्थें हे सी थें च्वंक म्हंमफुगु खः। अयनं परमेश्वरं वयात दया यानादिल। वयात जक मखु, वय्कलं जितः नं दया यानादिल। मखुसा ला जितः दुःखय् हानं मेगु दुःख जू वइगु खः।

28 अयजूगुलि वयात हाकनं स्वयेदयाः छिपिं लय्तायेमा धकाः जिं वयात छवया हयेत्यनागु खः। अले जिगु दुःखकष्ट नं क्वलाना वनी।

29 अयजूगुलि वयात थः हे किजा भाःपियाः दुनुगलनिसें लसकुस या। थज्याःपिन्त ला हने हे माः।

30 ख्रीष्टयागु ज्याया निति जितः ग्वाहालि बीत वं थःगु ज्यान तकं पात। छिमिसं जिगु निति पूर्वके मफुगु ज्या वं पूर्वकल।

3

धात्ये धर्मी ठहरय जुइगु

- 1 यःपि दाजुकिजापि, मू खँ छु धाःसा – छिपि प्रभुलिसे लयताया च्वँ। न्हापा च्वये धुनागु हे खँ हानं लिसा कयाः च्वयेत जिं थाकु मचाया। थुकिं छिमित हे भिं याइ।
- 2 खिचात थें ल्वाना जुइपि, मभिं गु ज्या यानाजुइपि व मुक्ति कायेत म्हाय् चिं तयेमाः धाइपिं लिसे होश याना जु।
- 3 धात्येगु चिं तइपि ला झीपिं खः, छायाधाःसा झीसं परमेश्वरयात पवित्र आत्मां सेवा यानाच्वना। येशू ख्रीष्टयाके भरोसा तयाच्वना, अले शरीरयागु ज्याखँय् झीसं भरोसा मतया।
- 4 शरीरयागु ज्याखँय् हे भरोसा तयेगु खःसां जिं दकलय् अप्वः भरोसा तये फु।
- 5 बुयाः च्यान्हु दुखुन्हु हे जितः म्हाय् चिं तय्कूगु खः। जिं बूसानिसें हे इस्त्राएली खः, अज्ज ला बेन्यामीन कुलयामह हिब्रू खः। धर्मयागु खँय् हे नं व्यवस्था मानय् याइमह फरिसी खः।*
- 6 धर्मयागु ज्याखँय् नं जिं विश्वासीतयत् दुःखकष्ट बीगुलिइ न्ह्यज्याना च्वनामह खः। अले हानं जिं यहदीतयगु थितिकुति मानय् यानाः धर्मीं जुया च्वनामह नं खः।*
- 7 जिं अबलय् थःत फाइदा दुगु धकाः तायकाच्वनागु फुक्कं येशू ख्रीष्टयागु नितिं ज्यालगय् मज्जू धकाः तायका।
- 8 थुलि जक मखु, ख्रीष्ट येशू जिमह प्रभुयात म्हासीकेगु हे तःधंगु खँ खः धकाः थुइकाः जिं मेगु फुक्कं ज्यालगय् मज्जू धकाः तायका। वय्कःयागु हे नितिं जिं फुक्कं त्वःता, अले वय्कःयात लुइके फयेमा धकाः जिं अज्याःगु फुक्कं ज्यालगय् मज्जू धकाः तायकागु दु।
- 9 व्यवस्थां धाःथें यानाजुयागुलिं जिं धर्मीं ठहरय् जूगु मखु बरु येशू ख्रीष्टयात विश्वास यानागुलिं परमेश्वरं हे जितः धर्मीं ठहरय् यानादीगु खः।
- 10 आः ला जिं ख्रीष्टयात म्हासीकेगु, वय्कः हानं म्वाना वइगु शक्तियात सीकेगु व वय्कलं थें दुःखकष्ट सियाः वय्कः थें जुयाः सिनावनेगु हे जक मनंतुनागु दु।
- 11 जिं सिनाः हानं म्वाना वइतिनि धकाः जिं आशा यानागु दु।

निशाना स्वयाः ब्वाँय् वनेगु

- 12 जिं फुक्कं काये धुन अले जिं सिद्ध जुइ धुन धकाः जिं धायेत्यनागु मखु। थ्व हे सिरपाः कायेत जिं कुतः यानाच्वनागु खः। थुकिया नितिं ख्रीष्ट येशू जितः न्हापा हे थः मनू यानादी धुंकल।
- 13 यःपि दाजुकिजापि, थ्व फुक्कं काये धुन धकाः मखु। अयनं जिं छता ज्या याये – न्हापायागु खँ फुक्कं त्वःमंकाः न्ह्यःने स्वयाः वनेत कुतः याये।
- 14 परमेश्वरं येशू ख्रीष्टपाखें सःताः बीत तयादीगु स्वर्गया सिरपाः कायेत जिं निशानापाखे ब्वाँय् वने।
- 15 झीपिं बांलाक स्यूपिन्सं थथे मतिइ तयेमाः। छिपिं मध्ये सुयां छुं खँय् बिचाः पात धाःसा परमेश्वरं छिमित थ्व नं क्यनादी।
- 16 थन तक झीपिं गुकथं थयंकः वया उकथं हे न्ह्यज्याये।
- 17 यःपि दाजुकिजापि, छिमिसं नं जिं थें या। गथे जिपिं छिमिगु नितिं नमूना जुया, अथे याइपिं मेपिनिगुपाखें नं स्यना का।*
- 18 जिं छिमित न्हापा नं तःकः मछि धायेधुन। आः नं मिखाय् ख्वबि तयाः जिं धयाच्वना – ख्रीष्टयागु क्रूसया शत्रु जुयाच्वपिं नं यक्व हे दु।
- 19 थज्याःपिं मनूत नाश जुयावनी। छायाधाःसा प्वाः हे थुमिगु घः खः, लज्या चायेमाःगु खँय् नं थुमिसं घमण्ड याना जुइ। अले थुमिसं थ्व संसारयागु ज्याखँय् जक मन तया जुइ।
- 20 झीपिं ला स्वर्गया नागरिकत खः। झीपिं मुक्ति बीमह झी प्रभु येशू ख्रीष्ट स्वर्ग झाइतिनि धकाः लँ स्वया च्वनापिं खः।
- 21 वय्कलं फुक्कयात थःगु ल्हातय् कयादी फु। थ्व हे शक्ति वय्कलं झीगु थ्व बमलाःगु व सिनावनीगु म्हायात वय्कःयागु थें सिना मवनीगु यानादी।

4

मेगु अतीं ब्यूगु

- 1 अयज्जुगुलिं यःपिं दाजुकिजापि, थुकथं हे प्रभुयात क्वान्तुक विश्वास याना च्वँ। जिं छिमित नापलायेत आयबुयाच्वनागु दु। छिपिं जिगु लयताः व श्रीपिच खः।
- 2 इयोदिया व सुन्तुखेयात जिं बिन्ति यानाच्वना – छिपिं निमह तताकेहें प्रभुयात विश्वास यानाः मिलय् जुयाच्वँ।
- 3 अले विश्वास याये बहःमह पासा, थुपिं मिसातयत् ग्वाहालि या। छायाधाःसा इमिसं जिं नाप भिंगु खँ न्यकेगु ज्या याःगु दु। थुलि जक मखु, इमिसं क्लेमेस व जिं नाप ज्या याःपिं जीवनयागु सफलइ नां दुथ्याःपिं मेमेपिं मनूतलिसे नं भिंगु खँ न्यकूगु दु।
- 4 प्रभुयाके न्ह्याबले लयताया च्वँ। जिं हानं धाये – “लयताया च्वँ।”

- 5 फुक्कलिसे बांलाक हनाबना याना च्वाँ। प्रभु याकनं झाइ।
 6 छुं खँय् नं पीर काये मते। छिमित माःगु खँ प्रार्थना यानाः सुभाय् बियाः परमेश्वरयात बिन्ति या।
 7 सुयागुं ज्ञान बुद्धिं थुइके मफुगु परमेश्वरयागु शान्ति छिमिगु नुगः व मनयात ख्रीष्ट येशूपाखें बचय् याना तइ।
 8 यःपिं दाजुकिजापिं, दकलय् लिपा जिं धाये – छिमिसं सत्यगु, हनेबहःगु, भिंगु, शुद्धगु, बांलाःगु, ततःधंगु व प्रशंसा याये बहःगु खँय् जक मन बिया च्वाँ।
 9 जिं यानागु छिमिसं न्यनातःगु व थः नालाकया तःगु हे दु। अले जिं छिमित स्यना बियागु व थुइका बियागु नं दु। छिमिसं नं अथे हे याना च्वाँ। अले शान्ति बियादीमह परमेश्वर छिपिनाप दइ।

भेटी ब्यपिन्त सुभाय् ब्यगु

- 10 प्रभुलिसे जि तसकं लयतायाचवनागु दु। तःन्हू लिपा छिमिसं जितः हानं लुमंकाः हल। अथे ला छिमिसं न्हापांनिसें लुमंकाचवंगु खः। ई जक चू मलाःगु खः।
 11 मदयकं मगानाः ला जिं थथे धयागु मखु, छायाधाःसा न्हागु हे जूसां लुधंका च्वनेत स्यना कयागु दु।
 12 मदुबलय् नं दुबलय् नं जि लुधंकाच्वने सः। न्हाबलें न्हाथासं नये खंसां मखंसां, यक्व दुसां द हे मदुसां नं जिं लुधंकाच्वने सय्कागु दु।
 13 जितः शक्ति बियादीमह ख्रीष्टयापाखें जिं न्हागुं याये फु।
 14 अयनं जितः थथे दुःख जुयाचवंबलय् छिमिसं ग्वाहालि याःगु बां हे लात।
 15 थ्व खँ छिमिसं सि हे स्यू माकेडोनियां भिंगु खँ न्यंकाः वने त्यनाबलय् नं छिमिगु मण्डलीं हे जक जितः ग्वाहालि यात, मेगु गुगुं नं मण्डलीं मयाः।
 16 थेसलोनिकेय् दुबलय् नं छिमिसं जितः तःकः मछि ग्वाहालि छवयाहल।☆☆
 17 जिं छिमिपाखें ग्वाहालि कायेत थथे धयागु मखु। बरु स्वर्गय् च्वंगु छिमिगु हे ल्याःचालय् यक्व दयावयेमा धकाः खः।
 18 छिमिगुपाखें जितः मतिइ तयागु स्वयाः अप्वः हे दत। छिमिसं इपाफ्रोडिटसयात बीके छवयाहःगु ग्वाहालि नं जिगु ल्हातय् लात। छिमिसं छवयाहःगु थ्व ग्वाहालि ला नस्वाः वःगु व परमेश्वरयात यःगु बलिदान थें खः।*
 19 जिमि परमेश्वरं छिमिगु मगाःमचाः स्वयादी। ख्रीष्ट येशूयाके दुगु वय्कःयागु गुबलें मसुइगु धुकुतिं छिमित माःगु बियादी।
 20 झी परमेश्वर बाः न्हाबलें तःधना च्वनेमा। आमेन।
- लिपांगु ज्वजलपा
- 21 फुक्क विश्वासीतयत् जिं न्यनाहःगु दु धकाः धयाब्यु। जि नाप थन दुपिं दाजुकिजापिन्सं नं छिमित न्यनाहःगु दु।
 22 थनच्वपिं फुक्क विश्वासीतय्सां नं छिमित ज्वजलपा धयाहःगु दु। खास यानाः कैसरया जहानपिनिपाखें ज्वजलपा धयाहःगु दु।
 23 येशू ख्रीष्टयागु दया माया छिपिं फुक्कसित दया हे च्वनेमा।

कलस्सीइ च्वंगु मण्डलीयात पावलं च्वःगु पौ म्हसीका

थ्व पौ पावलं एफिससं पुर्बय् लाःगु एशियाया कलस्सी धाःगु शहरय् च्वंगु मण्डलीयात च्वःगु खः। थ्व मण्डलीयात पावल थःम्हं हे नीस्वना थकूगु मखु, अयूसां पावलं जिम्मा कयातःगु मण्डलीत मध्ये थ्व नं छगू खः। वं थःनाप ज्या याइपि विश्वासीतयूत एफिससं अन छवल। अन च्वंगु मण्डलीइ फताहा गुस्तयसं दुहां वयाः परमेश्वरयात म्हसीकेत व धात्थैयागु मुक्ति कायेत मनूतयसं स्वर्गदूततयूत पुजा यायेमाः धकाः धयाजुल धयागु खँ पावलं न्यनातःगु खः। उलि जक मखु व फताहा गुस्तयसं म्हय् चिं तये हे माः, अले नसा व मेमेगु खँय् नं व्यवस्थाय् धयातःथें यायेमाः धकाः नं धयाजुल।

पावलं थ्व पौ अज्याःपि फताहा गुस्तयगु विरोध यायेत हे च्वःगु खः। येशू ख्रीष्टयापाखें जक हे मुक्ति दइ, मेमेगु धार्मिक विश्वास व थितिकुतिं झीत ख्रीष्टपाखें अलग याइ धयागु हे थ्व पौया मू खँ खः। गथे ख्रीष्टपाखें परमेश्वरं फुक्क सृष्टि यानादीगु खः अथे हे ख्रीष्टपाखें हे वय्कलं फुक्कं थःलिसे मिलय् यानादी। ख्रीष्टलिसे छप्पें जुयाः जक हे मनूतयसं मुक्ति कायेफत। पावलं पौलय् विश्वासीतयगु चालचलन गथे जुइमाः धकाः नं बांलाक क्यनातःगु दु।

थ्व पौ कलस्सीइ ज्वनावंम्ह तुखिकस खः। व नाप फिलेमोनया दास ओनेसिमस नं वंगु दु।

धलः पौ

न्हाखँ १:१-८

ख्रीष्टया स्वभाव व ज्या १:९-२:१९

ख्रीष्टपाखें न्हगु जीवन २:२०-४:६

क्वचाय्कूगु ४:७-१८

कलस्सी

पावलपाखें ज्वजलपा

1 परमेश्वरं हे ख्रीष्ट येशूया प्रेरित यानातःम्ह जि पावल व किजा तिमोथीपाखें

2 कलस्सी च्वपिं ख्रीष्टयात विश्वास यानाच्वपिं परमेश्वरया मनूत फुक्कसितं ज्वजलपा!

झी परमेश्वर बाःया दया माया व शान्ति छिमिके दयेमा।

सुभाय् व प्रार्थना

3 जिमिसं छिमिगु नितीं प्रार्थना यायेबलय् झी प्रभु येशू ख्रीष्टया बाः परमेश्वरयात न्ह्याबलें सुभाय् बियाच्वनागु दु।

4 छायाःसा छिमिसं येशू ख्रीष्टयात विश्वास यानाच्वंगु व परमेश्वरया मनूतयूत दया माया यानाच्वंगु खँ जिमिसं न्यना तयागु दु।

5 छिमिगु नितीं स्वर्गय् तयादीगु आशाया नितीं हे विश्वास व माया यानागु खः। अले सत्यगु वचन व भिंगु खँ न्यंकः वयाबलय् छिमिसं अनन्त जीवन दइ धयागु खँय् आशा याःगु दु।

6 गथे छिमिसं सत्य वचन व परमेश्वरयागु धात्थैयागु दया मायायात बांलाक थुइका काल, अथे हे थ्व भिंगु खँ फुक्कभनं न्यनावनाच्वंगु दु। अले थुकिं इमिगु नुगलय् बांलाक ज्या यानाच्वंगु दु।

7 थ्व हे वचन छिमिसं जिपिं थें ज्याःम्ह प्रभुया दास इफ्रासयापाखें सय्का काःगु दु। व विश्वास याये बहःम्ह ख्रीष्टया छम्ह दास खः।*

8 पवित्र आत्मां छिमित बियादीगु मायायागु खँ जिमित वं हे कंगु खः।

9 थ्व खँ न्यसांनिसें पवित्र आत्मायागु बुद्धिं छिमिसं परमेश्वरयागु इच्छा बांलाक सीके थुइके फयेमा धकाः जिमिसं प्रार्थना याना वयाच्वनागु दु।

10 प्रभुयात यःकथं याना जुयाः छिमिसं वय्कःयात लय्ताय्केमा, भिंगु बांलाःगु ज्या यानाच्वने फयेमा, अले परमेश्वरयात अज्ज बांलाक म्हसीकाः वने फयेमा,

11 वय्कःयागु तसकं तःधंगु शक्तिं छिमित बल्लाकादीमा, अले छिमिसं न्ह्यागु खँय् लय्तातां सहयाना च्वने फयेमा धकाः जिमिसं प्रार्थना यानाच्वनागु दु।

12 परमेश्वरयात दुनुगलंनिसें सुभाय् ब्यु, छायाःसा वय्कलं थः मनूतयूत तयादीगु जःयागु राज्यय् छिमित नं दुश्याकादीगु दु।

13 वय्कलं हे झीत शैतानयागु खिउँगु राज्यं लिंगनाः थः यःम्ह काय्यागु राज्यय् हयादिल।

14 वय्कःया काय् नं हे झीत पाप क्षमा यानाः छुत्कारा बियादिल।*

- दकलय् तःधंम्ह ख्रीष्ट
 15 येशू ख्रीष्ट हे खने मदुम्ह परमेश्वरयागु
 खनेदुगु रूप खः।
 वय्कः थ्व संसार हे सृष्टि
 मयाःनिबलय् निसैं दुम्ह खः।
 16 छायाःसा परमेश्वरं वय्कःयापाखें
 स्वर्ग व पृथ्वीइ दुगु फुक्कं,
 खनेदुगु, खने मदुगु,
 अले फुक्क शक्ति, राज्य व अधिकार
 दयकादीगु खः।
 अले थ्व फुक्कं वय्कःया निरिति हे
 दयकादीगु खः।
 17 वय्कः सृष्टि मयाःनिबलय् निसैं
 दीम्ह खः।
 अले फुक्क वय्कःयागु हे
 लिधंसाय् च्वनाच्चंगु दु।
 18 मण्डली वय्कःयागु म्ह खः,
 अले वय्कः मण्डलीयागु छ्यं खः।
 वय्कः हे दकलय् न्हापा दुम्ह,
 अले दकलय् न्हापां
 सिनाः म्वानावःम्ह खः।
 वय्कःयात फुक्कसियां
 प्रभु यायेत थथे यानादीगु खः।*
 19 वय्कःयागु थःगु फुक्क स्वभाव
 ख्रीष्टयाके दुगुलि परमेश्वर लयतायादिल।
 20 परमेश्वरं सृष्टि यानातःगु स्वर्ग
 व पृथ्वीइ च्वंगु फुक्कं
 वय्कःया कायनं कूसय् हाय्कूगु हिं
 थःलिसे मिलय् यानादिल।*

- 21 छिपिं नं न्हापा मभिंगु ज्याखँय् जुयाः परमेश्वर नाप तापानाः वय्कःया शत्रु जुयाच्चंगु खः।
 22 तर आः वय्कःया कायनं थः हे सिनाः छिमित हाकनं वय्कः नाप मिलय् यानादीगु दु। वय्कः छिमित थःगु न्हाःने पवित्र,
 शुद्ध व दोष मदुपिं यायेत हे थथे सिनादीगु खः।
 23 उकिं छिमिसं भिंगु खँयागु आशा मत्वःतुसे दुनुगलंनिसैं क्वातुक विश्वास याना च्वँ। थ्व हे भिंगु खँ संसारय् च्वपिं
 फुक्कसितं न्यंकूगु दु। थ्व ज्याय् प्रभुं जि पावलयात च्यः यानादीगु खः।

- मण्डलीयागु निरिति पावलं याःगु ज्या
 24 छिमिगु निरिति थथे दुःखसिया च्वने दुगुलि जितः तसकं लयता वः। ख्रीष्टयागु म्ह मण्डलीयागु निरिति फये मानिगु वय्कःयागु
 दुःख जिं थःगु म्हय् फयाः पूवके।
 25 परमेश्वरं हे जितः वय्कःयागु वचन छिमित स्यनेकने यायेत मण्डलीया च्यः यानादिल।
 26 न्हापांनिसैं सुनानं थुइके मफुगु थ्व गुप्ति खँयात आः ख्रीष्ट येशूया पवित्र मनुतयत ध्वाथुइकादिल।
 27 थथे व गुप्ति खँ मनुतयत ध्वाथुइकादीगु परमेश्वरया ग्वसाः खः। अले गुप्ति खँ थ्व हे खः — “ख्रीष्ट छिपिं यहूदीमाखुपिन्के
 नं दी। अले परमेश्वरलिसे छिपिं नं तःधनी।”
 28 उकिं जिमिसं फुक्कसितं ख्रीष्टयागु खँ न्यंका जुयागु खः। फुक्कसितं ख्रीष्टयात क्वातुक विश्वास याकाः परमेश्वरया
 न्हाःने यंकेत जिमिसं ख्याच्चः बिया अले स्यनेकने यानाः वयाच्च्वनागु दु।
 29 ख्रीष्ट येशू बियादीगु तःधंगु शक्ति हे जिं थथे दुःख सियाः थ्व ज्या यानाच्च्वना।

2

1 अयजूगुलि छिमिगु निति, लाउडिकियाय् च्वपिनिगु निति व जिगु ख्वा: तकं मखंनिपिनिगु निति जिं गुलि दु:खकष्ट सिया: ज्या यानाच्चनागु दु धका: छिमित कने।

2 छिमित साहस दयेमा, अले थ:थवय् माया यानाच्चनेमा धका: जिं थथे यानाच्चनागु ख:। अले छिमिसं फुक्क खँ ध्वाथुइके फइ। थुकथं छिमिसं परमेश्वरयागु गुप्ति खँ ख्रीष्टयात नं बांलाक म्हसीके फइ।

3 परमेश्वरयागु ज्ञान व बुद्धियागु धुकू हे वय्क: ख:।

4 अयजूगुलि जिं छिमित धाये — न्हाक्व हे बांला:सां मभिंगु खं तापाक हे च्वँ।

5 म्ह तापा:सां जिगु नुग: ला छिमिथाय् हे दु। छिमिसं ख्रीष्टयात दुनुगलंनिसँ क्वातुक विश्वास यानाच्चंगुलि जि तसकं लय्ता:।

ख्रीष्टपाखें जक ब्वलने फइ

6 गथे ख्रीष्ट येशूयात छिमिसं “प्रभु” धका: मानय् यात, अथे हे वय्कलं धयादी थें याना च्वँ।

7 वय्क:याके हा कया: ब्वलना च्वँ। अले छिमिसं वय्क:यात हे थ:गु जग भा:पिया: छिमित स्यनात:थें विश्वासय् क्वातुक च्वना: न्हाबलें सुभाय् बिया च्वँ।

8 होश यानाच्चँ। मखुसा मनुतयगु ज्ञान व बुद्धियागु फय्गं खं छिमित स्यकी। थज्या:गु खँ ख्रीष्टपाखें व:गु मखु, बरु मनुतयगु हे थितिकुति व संसारयापाखें व:गु ख:।

9 गथे परमेश्वर ख:, अथे हे ख्रीष्ट नं ख:।

10 वय्क:पाखें हे छिपिं बांलाक ब्वलंगु दु। वय्क: फुक्क राज्य व शक्ति स्वया: त:धं।

11 छिमिसं ख्रीष्टयात विश्वास यानाच्चंगु हे धात्थें म्हय् चिं त:गु ख:। थ्व चिं मनुतयगु ल्हातं त:गु मखु, बरु पापं लिफयाइगु ख्रीष्टयागु हे चिं ख:।

12 बत्तिस्मा का:बलय् छिमिसं थ:त वय्क:नापं तुं थुन। अले सीम्ह ख्रीष्टयात म्वाकादीम्ह परमेश्वरयागु शक्तियात विश्वास या:गुलि वय्क: नाप तुं हानं म्वानाव:गु दु।*

13 न्हापा पाप यानाच्चंगुलि व व्यवस्था मानय् मयाइपिं यहदीमखुपिं जूगुलि छिपिं सीपिं थें जुयाच्चंगु ख:। आ: धा:सा परमेश्वरं छिमित ख्रीष्टनापं तुं म्वाकादीगु दु। अले छिमिगु पाप फुक्कं क्षमा यानादीगु दु।*

14 वय्कलं व्यवस्थाय् च्वयात:गु झीत मत्व:गु खँत फुक्कं हयाछ्वयादीगु दु। वय्कलं थज्या:गु खँयात कूसय् नकिं तानादी धुंकल।*

15 थ्व हे कूसय् वय्कलं शैतानयागु राज्य व शक्तियात त्याका: क्यनादिल।

16 उकिं आ: सुनानं नयेत्वनेगु खँय्, नख:चख: मानय् यायेगु खँय्, अले अमै, पुन्हि व विश्रामबार मानय् यायेगु ला कि मयायेगु धयागु खँय् नियम दय्के मते।*

17 थ्व फुक्क लिपा जुइगु खँयागु किपालु जक ख:। धात्थेंयागु ला ख्रीष्ट हे ख:।

18 “जिमिसं दर्शन खनागु दु” धका: थथ:म्हं त:धना: स्वर्गदूतयात पुजा यानाजुइपिं नं दु। थज्या:पिन्सं म्वा:मदुगु खँय् लाका: छिमित थ:म्हं काये दइगु सिरपा: काये मखंका बी। थ:म्हं मस्यूगु खँय् नं थुपिं त:धना जुइ।

19 थुमिसं ख्रीष्टयात क्वातुक ज्वनी मखु, गुम्ह मण्डलीया छ्यं ख:। छेनं याना: हे फुक्क म्हब्व मिलय् जुइ फइ, अले म्ह छम्हं स्वाना च्वने फइ। अले जक परमेश्वरया य:कथं म्ह थाहां वये फइ।*

ख्रीष्टनाप सीगु, ख्रीष्टनाप म्वायेगु

20 ख्रीष्टनापं तुं सिना: छिपिं संसारयागु थितिकुति तापाय् धुंकूगु दु। छिमिसं हानं छाय् संसारयागु नियम मानय् यानाच्चनागु?

21 “थ्व काये मज्यु, थ्व नये मज्यु, थ्व थीमज्यु” धका: छिमिसं छाय् मानय् यानाच्चनागु?

22 थ्व फुक्कं छ्यलेवं मदयावनीगु ख:। थ्व ला मनुतयसं हे दय्कात:गु ख:।

23 इमिसं स्वयेबलय् स्वर्गदूततयत पुजा यायेगु, थ:गु म्हायात दु:ख बीगु, व चिधं जुइगु गुलि नं त:धं थें च्वं। थथे यायेवं मनुतयसं थ:गु मभिंगु मतिइ भिके फइ मखु।

3

1 छिपिं नं ख्रीष्टनाप तुं म्वाना व:गुलि छिमिसं स्वर्गयागु खँय् जक मन ति। अन स्वर्गय् येशू ख्रीष्ट परमेश्वरया जवय् च्वनादीगु दु।*

2 संसारयागु ज्याखँय् मन तथा जुइ मते। बरु स्वर्गयागु खँय् जक मन तथा च्वँ।

3 छाया:धा:सा छिपिं सी धुंकूपिं ख:। अयनं परमेश्वरं छिमित ख्रीष्टलिसे म्वाकात:गु दु।

4 ख्रीष्ट हे छिमिगु जीवन ख:। वय्क: झाइबलय् छिपिं नं वय्क:नापं तुं खने दइ, अले त:धनी।

पुलांगु व न्हगु जीवन

5 अयजूगुलि संसारयागु ज्याखं छिमिसं थःत कःघाना च्वाँ। व्यभिचार याये मते, मभिंगु ज्याखँ याये मते, लाः लाः थें सना जुइ मते, मभिंगु मतिइ तथा जुइ मते, कर्पिनिगुली मिखा वंके मते, गुगु मूर्ति पुजा यायेगु ति हे ग्यं।

6 थज्याःगु खं यानाः हे परमेश्वरं धाःथें मयाइपिन्सं वयक्कःयागु तं फयेमाली।

7 छिपिं नं न्हापा थथे हे यानाजुइपिं खः।

8 आवंनिसें छिमिसं तं व ल्वापुख्यापु त्वःताछव – कर्पिन्त स्यंका जुइगु, कर्पिन्त मभिकाः खँ ल्हायेगु, अस्यः खँ ल्हायेगु – थज्याःगु ज्याखँ नं त्वःताछव।

9 छिमिसं आः पुलांगु चालचलन त्वःते धुंक्गुलि थःथवय् मख्गु खँ ल्हायेगु याये मते।*

10 छिपिं आः न्हपिं जुइ धुंकल। आवंलि वयक्कःयात बांलाक म्हासीके फयेमा धकाः परमेश्वरं छिमित थःथें हे यानाः न्हाबलें न्हकथं हिलादी।*

11 यहदीमखुपिं जुइमा, यहदी जुइमा, म्हय चिं तःपिं जुइमा, मतःपिं जुइमा, सःस्यूपिं जुइमा, छुं मस्यूपिं जुइमा, अले दास जुइमा, दासमखुपिं जुइमा, फुक्कं उथें खः। सकसिकें ख्रीष्ट दी। ख्रीष्ट हे फुक्कं खः।

12 छिपिं परमेश्वरं ल्ययातःपिं पवित्रपिं व वयक्कःया यःपिं मनूत खः। उकिं छिमिसं दया माया यायेगु, क्वमिल्लु जुइगु, स्वजा जुइगु, सह यानाच्चनेगु यायेमाः।

13 थःथवय् सह यानाः दया माया या। थःत सुनानं मभिकूसां वयात क्षमा बीगु या। गथे प्रभुं छिमित क्षमा यानादिल, अथे हे छिमिसं नं क्षमा बीमाः।**

14 थ्व स्वयाः तःधंगु ला थःथवय् माया यानाच्चनेगु हे खः। थ्व हे मायां छिपिं फुक्कसित छप्पें व छधी याना तइ।

15 ख्रीष्टयागु शान्तिं छिमिगु नुगः जायाच्चनेमा। थ्व हे शान्तियागु लागि परमेश्वरं छिमित सःताः छम्ह हे यानादीगु खः। परमेश्वरयात सुभाय् ब्यु।

16 ख्रीष्टयागु वचनं छिमिगु नुगः जायाच्चनेमा। छिमिसं थःथवय् स्यनेकने यानाः दुनुगलंनिसें भजन व म्ये हाल्लाः परमेश्वरयात तःधकिं।*

17 छिमिसं न्हागु याःसां, न्हागु धाःसां प्रभु येशूयागु नामं या, अले वयक्कःया नामं परमेश्वर बाःयात सुभाय् ब्यु।

छेंय् च्वंपिन्सं यायेमाःगु हनाबना

एफि ५:२१-३३; १ पत्र ३:१-७

18 मिसातयसं थः भाःतं धाःथें यायेमाः। थथे याइगु प्रभुयात यः।*

19 मिजंतयसं नं थः कलाःयात माया यायेमाः। इमित दुःख बी मज्यु।*

20 अथे हे काय् म्हायपिन्सं नं थः मांबौयागु खँ न्यनेमाः, अले हनाबना तयेमाः।*

21 बौपिन्सं नं काय् म्हायपिन्त तं चाय्के मज्यु। मखुसा इमिगु साहस हे मदयावनी।*

22 दासं थः मालिकं धाःगु खँ न्यनेमाः। मालिकयात लय्तायकेत न्हाःने जक ज्या याना क्यनेगु मखु, बरु परमेश्वरयात लय्तायकेत दुनुगलंनिसें ज्या यायेमाः।

23 न्हागु याःसां मनूतयगु निति मखु, बरु प्रभुयागु निति यानाच्चना धकाः मतिइ तथाः दुनुगलंनिसें यायेमाः।

24 छायाधाःसा छिमिसं प्रभुं बी धयादीगु सिरपाः छिमित दइ धकाः सि हे स्यु। प्रभु येशू ख्रीष्ट हे छिमि मालिक खः।

25 मभिंगु बांमलाःगु ज्या याना जूपिन्त सजाँय बी। प्रभुं ख्वाः स्वयाः न्याय यानादी मखु।**

4

1 मालिकतयसं नं दासयागु भिं स्वयेमाः। छिमिसं नं स्वर्गय् थः मालिक दु धयागु खँ ल्वःमंके मते।*

मेमेगु अर्ती

2 छिमिसं प्रार्थना यायेगु गुबलें त्वःते मते। म्हुतुं जक प्रार्थना यायेगु मखु, दुनुगलंनिसें परमेश्वरयात सुभाय् बियाः प्रार्थना यायेमाः।

3 जिमिगु निति नं प्रार्थना या। ख्रीष्टयागु खँ कनेत व परमेश्वरयागु वचन न्यकेत वयक्कलं न्हाथासां लँ चायेकादीमा धकाः प्रार्थना या। थुक्रियागु निति हे जिं थथे इयालखानाय् कुंका च्वनेमाल।

4 जिं गुकथं थुइके माःगु खः उकथं हे मेपिन्त थुइके फयेमा धकाः छिमिसं जिगु निति प्रार्थना यानाब्यु।

5 विश्वासी मखुपिलिसे खँ ल्हायेबल्य् छिमिसं बांलाक बिचाः यानाः नवा। अले इमित भिंगु खँ न्यंकेगु मौका त्वःफिके मते।*

6 चिं सवा ब्यु थें खँ ल्हायेबल्य् नाइक व यइपुसे च्वंक नवा। अले कथंहंक लिसः बीगु या।

* 3:9 ३:११ एफि ४:२२ * 3:10 ३:१० उत १:२६; एफि ४:२४ * 3:13 ३:१२-१३ एफि ४:२२ * 3:13 ३:१३ एफि ४:३२ * 3:16 ३:१६ एफि ५:११-२०
* 3:18 ३:१८ एफि ५:२२; १ पत्र ३:१ * 3:19 ३:१९ एफि ५:२५; १ पत्र ३:७ * 3:20 ३:२० एफि ६:१ * 3:21 ३:२१ एफि ६:४ * 3:25 ३:२२-२५ एफि ६:५-८ * 3:25 ३:२५ व्य १०:१७; एफि ६:९ * 4:1 ४:१ एफि ६:९ * 4:5 ४:५ एफि ५:१६

बिदा का:गु

7 य:म्ह किजा तुखिकसं हे छिमित जिगु खँ फुक्क कनी। व नं जिपिं नाप ज्या यानाच्चंम्ह विश्वास याये बह:म्ह प्रभुया दास ख:।*

8 छिमिसं जिगु खँ सीके फयेमा, अले छिमित साहस दयेमा धका: जिं वयात छिमिथाय् छवया हयाच्चनागु दु।*

9 अले हानं छिमिथाय् हे च्वंम्ह य:म्ह किजा ओनेसिमसयात नं व नाप छवया हयेत्यनागु दु। ओनेसिमस तसकं विश्वास याये बह:म्ह मनू ख:। इमिसं हे छिमित थन जुयाच्चंगु फुक्क खँ कनी।*

10 जिनापं इयालाखानाय् कुनात:म्ह अरिस्तार्खसं नं छिमित ज्वजलपा धयाह:गु दु। अथे हे बारनाबासया किजा मर्कसं नं छिमित ज्वजलपा धयाह:गु दु। वयागु खँ ला छिमित न्हापा हे धायेधुन। व वल धा:सा छिमिसं वयात दुनुगलंनिसें लसकुस या।*

11 युस्तस धा:म्ह येशू नं छिमित ज्वजलपा धयाह:गु दु। परमेश्वरयागु राज्ययागु भिंगु खँ न्यंकेगु ज्याय् जि नाप जुयाच्चंपि यहदीत थ्व हे स्वम्ह जक ख:। थुमिसं जित: यक्व तिब: बियाच्चंगु दु।

12 छिमिथाय् हे च्वंम्ह ख्रीष्ट येशूया मेम्ह दास इपाफ्रासं नं छिमित ज्वजलपा धयाह:गु दु। छिमिसं क्वान्तुक विश्वास याना: परमेश्वरयात य:कथं जक यानाच्चने फयेमा धका: वं छिमिगु नितिं न्हाबलें प्रार्थना यानाच्चंगु दु।*

13 छिमिगु नितिं, लाउडिकियाय् च्वंपिनिगु नितिं व हिरापोलिसय् च्वंपिनिगु नितिं वं तसकं दु:ख सिया: प्रार्थना यानाच्चंगु दु धका: जिं स्यु।

14 झी य:म्ह डाक्टर लूका व डेमासं छिमित ज्वजलपा धयाह:गु दु।*

15 लाउडिकियाय् च्वंपिं दाजुकिजापिन्त, अले नुम्फास व वया छँय् मुं वइपिं दाजुकिजापिन्त जिं ज्वजलपा धयाह:गु दु धका: धयाब्यु।

16 थ्व पौ छिमिसं ब्वने धुंका: लाउडिकियाय् च्वंपि विश्वासीतय्त नं ब्वंकि। अले लाउडिकियाय् च्वंगु मण्डलीयात च्वयाहयागु पौ नं छिमिसं ब्वँ।

17 अखिप्पसयात प्रभुं याकेब्युगु ज्या बांलाक मन तया: या धका: धयाब्यु।*

18 जि पावलं थ:गु हे ल्हातं छिमित ज्वजलपा च्वयाच्चनागु दु।

जि इयालाखानाय् लानाच्चंगु खँ छिमिसं ल्व:मंके मते।

परमेश्वरं छिमित दया माया यानादीमा।

* 4:7 ४:७ प्रे २०:४; २ तिमो ४:१२ * 4:8 ४:७-८ एफि ६:२१-२२ * 4:9 ४:९ फिले १०-१२ * 4:10 ४:१० प्रे १९:२१; २७:२; फिले २४; प्रे १२:१२,२५; १३:१३; १५:३७-३९ * 4:12 ४:१२ कल १:७; फिले २३ * 4:14 ४:१४ २ तिमो ४:१०,११; फिले २४ * 4:17 ४:१७ फिले २

थेसलोनिकेय् च्वंगु मण्डलीयात पावलं च्वःगु न्हापांगु पौ म्हसीका

थेसलोनिके रोमी साम्राज्यया छगू देश माकेडोनियाया राजधानी खः। फिलिप्पी शहरं वयाः पावलं थन नं मण्डली दय्का थकूगु खः।

यक्व हे यहूदी धर्म मानय् याये मास्ति वयकाच्चंपिं यहूदीमखुपिन्सं नं पावलयागु भिंगु खँ न्यनाः विश्वास याःगुलि यहूदीतयसं नुगः मुइकाः वयागु विरोध याना जुल। अयजूगुलि पावल अनं बेरिया धाःगु शहरय् वन। अनं लिपा व कोरिन्थय् वन। अन वं व नाप ज्या याइम्ह तिमोथीपाखें थेसलोनिकेय् च्वंगु मण्डलीयागु खँ सीकल।

पावलं थेसलोनिकेय् च्वंपिन्त च्वःगु थ्व न्हापांगु पौ खः। अन च्वंपिं विश्वासीतयसं क्वान्तुक विश्वास यानाच्चंगु व थःथवय् माया यानाच्चंगु खँ न्यनाः तसकं लयतायाः पावलं थ्व पौ च्वःगु खः। वं इमित अज्ज नं विश्वास या, साहस का, अले थःगु चालचलन नं अथे हे याना च्वँ धकाः अतीं बियाच्चंगु दु। अले इमिसं न्यनाहःगु प्रभु झाइबलय्यागु खँयागु लिसः नं बियातःगु दु। प्रभु हानं झाइतिनि धयागु खँय् आशा यायेगु मत्वःतुसे थःपिनिगु ज्या बांलाक याना च्वँ धकाः नं पावलं अतीं बियातःगु दु। पावल स्वंगू हप्ताति जक थेसलोनिकेय् च्वंगु खः।

धलः पौ

न्हाखँ १:१

सुभाय व प्रार्थना १:२-३:१३

विश्वासीतयगु चालचलनया बारे अतीं ४:१-१२

ख्रीष्ट झाइतिनि धयागु खँ ४:१३-५:११

दक्वसिबय् लिपांगु अतीं ५:१२-२२

क्वचाय्कूगु ५:२३-२८

१ थेसलोनिकी

पावलपाखें ज्वजलपा

1 इीं परमेश्वर बाः व प्रभु येशू ख्रीष्टयागु थेसलोनिकेय् च्वंगु मण्डलीयात पावल, सिलास व तिमोथीयापाखें ज्वजलपा। छिमित दया माया व शान्ति दयेमा।*

थेसलोनिकेय् च्वंपिनिगु विश्वास

2 प्रार्थना यायेबलय् जिमिसं न्हाबलें छिमित लुमंकाः परमेश्वरयात सुभाय् बियाच्चनागु दु।

3 परमेश्वर बाःया न्हाःने छिमिसं विश्वास याःथें ज्या यानाच्चंगु, थःथवय् माया यानाः अज्ज अप्वः मन तयाः प्रभुया ज्या यानाच्चंगु व आशा मत्वःतुसे प्रभु येशू ख्रीष्टयात क्वान्तुक विश्वास यानाच्चंगु खँ जिमिसं लुमंकाच्चनागु दु।

4 परमेश्वरयात यःपिं दाजुकिजापिं, वय्कलं छिमित लययादीगु खः धकाः जिमिसं स्यू।

5 छाय्धाःसा जिमिसं छिमित न्यंकागु वचन म्हुतं जक न्यंकागु मखु, बरु शक्ति व पवित्र आत्मापाखें व दुनुगलनिसें हे न्यंकागु खः। छिपिनाप च्वनाबलय् जिपिं गज्याःपिं खः धकाः ला छिमिसं सि हे सिल।

6 छिमिसं उलिमछि दुःखकष्ट जुल नं पवित्र आत्मां यानाः भिंगु खँ न्यनाः विश्वास यात। थुकथं छिपिं जिमिसं व प्रभुं यानादी थें याइपिं जुल।*

7 अथे जूगुलि छिपिं माकेडोनिया व अखैयाय् च्वंपिं विश्वासीतयगु निरिति नमूना थें जुल।

8 छिमिसं प्रभुयागु वचन माकेडोनियाय् व अखैयाय् जक न्यंकूगु मखु, बरु छिमिसं परमेश्वरयात विश्वास याःगु खँनापं न्यंकभनं बयबय् जगु दु। थ्व खँय् जिमिसं छुं हे धया च्वनेमाःगु मदु।

9 जिपिं छिमिथाय् वयाबलय् छिमिसं जिमित गुकथं लसकुस यात अले धात्थेंयाम्ह व म्वाःम्ह परमेश्वरयात सेवा यायेत छिपिं गुकथं मूर्ति पुजा यायेगु त्वःताः परमेश्वरपाखे फहिला वल धयागु खँ फुक्कसिनं धयाच्चंगु दु।

10 छिमिसं परमेश्वरया काय् स्वर्ग झाइतिनि धकाः लँ स्वयाच्चंगु दु हं। वय्कः परमेश्वरं सीम्हं म्वाकादीम्ह येशू खः। न्याय याइबलय् वय्कलं इीत बचय् यानादी।

2

थेसलोनिकेय् पावलयागु ज्या

1 दाजुकिजापिं, जिपिं आम्कन वयागु सितिं मवं धकाः ला छिमिसं सि हे स्यू।

- 2 आम्कन वये न्ह्यः फिलिप्पी च्वंपिन्सं जिमित दुःख बियाः नं जिमिगु इज्जत तकं काल धकाः ला छिमिसं सि हे स्यू। अयनं परमेश्वरं जिमित साहस बियादीगुलि जिमिसं न्ह्याक्व हे विरोधीत दःसां छिमित भिंगु खँ न्यंकेगु मत्वःता।*
- 3 जिमिसं छिमित न मखुगु खँ हे स्यनागु खः, न मभिंगु मतिइ तयाः हे स्यनागु खः, न सुयातं झंगःलायत हे स्यनागु खः।
- 4 परमेश्वरं हे जिमित विश्वास यानाः भिंगु खँ न्यंकेगु ज्या लःल्हानादीगु खः। जिमिसं मनूतयत मखु, बरु जिमित जाँचय् यानादीम्ह परमेश्वरयात लयतायकेत नवानाच्चवनागु खः।
- 5 छिमिसं सि हे स्यू, जिमिसं छिमिके ह्ययका कायेत स्वयागु नं मदु, अले न छुं काये दइ धकाः हे जिमिसं लोभ यानागु दु। परमेश्वर साक्षी दु।
- 6 छिमिसं व मेपिन्सं नं जिमित तःधकेमाः धकाः जिमिसं धयागु मदु।
- 7 खः ला, ख्रीष्टया प्रेरित जूगुलि जिमिसं थथे याये फुगु खः। अयनं जिमिसं छिमित मानं मस्तयत् सुसाःकुसाः याः थें तितिपापा याना तया।
- 8 जिमिसं छिमित धात्थें हे माया यानाच्चवनागु दु। परमेश्वरयागु भिंगु खँ जक मखु, छिमित थःगु प्राण तकं बी माःसां जिमिसं लिफः स्वये मखु, छायधाःसा जिमित छिमिगु तसकं माया वं।
- 9 दाजुकिजापिं, जिमिसं यक्व दुःखकष्ट सियाः ज्या यानागु ला छिमि लुमं हे जुइ। भिंगु खँ न्यंकेः वयाबलय् जिमिसं छिपिं सुयातं थाकु मजुइमा धकाः चान्हे मघंसे ज्या याना।
- 10 छिपिं साक्षी हे दु, विश्वासीतयगु न्ह्यःने जिमिसं पवित्रकथं, धार्मिकताकथं व छुं दोष मदयक् गुलि बांलाक व्यवहार यानाः छिमिसं सि हे स्यू, अले परमेश्वरं नं स्यू।
- 11 बौनं थः मस्तयत् गथे याना तइ, अथे हे जिमिसं नं छिमित याना तया।
- 12 छिमिसं परमेश्वरयात यःथें याना जुइ फयेमा धकाः जिमिसं छिमित गुलि अतीं व साहस बिया। वय्कलं हे छिमित थःगु राज्यय् दुकायेत व तःधकेत सःतादीगु खः।
- 13 जिमिसं परमेश्वरयागु वचन न्यंकाबलय् छिमिसं थुकियात मनूतयगु वचन मखु, परमेश्वरयागु हे वचन खः धकाः न्यना काल। धात्थें हे थ्व परमेश्वरयागु वचन खः। अले थ्व हे वचनं छिमिगु नुगलय् हा कयाच्चंगु दु। उकिं जिमिसं परमेश्वरयात न्ह्याबलें सुभाय् बियाच्चवनागु दु।
- 14 दाजुकिजापिं, ख्रीष्ट येशूयात विश्वास यानाच्च्वंपिं यहूदियाय् च्वंगु मण्डलीयापिन्सं थें छिमिसं नं दुःखकष्ट सियाच्चंगु दु। इमित गथे यहूदीतयसं दुःख बियाच्च्वन, छिमित नं अथे हे छिमिगु देशय् च्वंपिन्सं दुःख बियाच्चंगु दु।*
- 15 व हे यहूदीतयसं प्रभु येशू व न्हापायापिं अगमवक्तातयत् स्यानाबिल। अले जिमित नं ख्यानाः हल। परमेश्वरयात मयःगु ज्या यानाः इपिं न्ह्याम्हयसियां विरोधी जुयाच्च्वन।*
- 16 इमिसं जिमित यहूदीमखुपिन्त मुक्तियागु खँ न्यंके हे मब्यू। इमिसं थुकथं पाप मुंकाच्च्वन। उकिं इमिसं लिपा तकं परमेश्वरयागु तं फया च्वनेमाली।

पावलं हानं थेसलोनिकेय् वने मास्तिवय्कूगु

- 17 यःपिं दाजुकिजापिं, छिपिलिसे बायाः पलख ख्वाः स्वये मखंसां नुगलं ला बायाच्चवनागु मदु। छिमिथाय् हाकनं वयेत जिमिसं तसकं कुतः यानाच्चवनागु दु।
- 18 जिपिं छिमिथाय् वयेत स्वयाच्चवनागु दु। जि पावल ला ग्वःकःमछि वयेत स्वये धुन। अयनं शैतानं जिमित वयके हे मबिल।
- 19 जिमिगु आशा धाःसां, जिमिगु लयताः धाःसां, अले इी प्रभु येशू ख्रीष्ट झाइबलय् जिमि छ्यं धस्वाकेगु श्रीपेच धाःसां छिपिं हे, मखु ला?
- 20 जिमिगु लयताः धाःसां, जिमिगु छ्यं धस्वाकीपिं धाःसां छिपिं हे खः।

3

तिमोथीयात थेसलोनिकेय् छवःगु

- 1 छिपिंनाप तापाना च्वने मफुगुलि जिमिसं तिमोथीयात छिमिथाय् छवया हयाच्चवनागु दु। जिपिं जक एथेन्सय् हे च्वनाच्च्वनेगु भिं ताल।*
- 2 छिमित साहस बीत व विश्वासय् बल्लाकेत जिपिं नाप भिंगु खँ न्यंका च्वंम्ह परमेश्वरया सेवा याइम्ह किजा तिमोथीयात छिमिथाय् छवयाहयागु खः।
- 3 थज्याःगु दुःखकष्ट खनाः ग्यानाः छिपिं सुं नं लिचिले मते। थज्याःगु दुःखकष्ट ला झीत व हे वइ धकाः छिमिसं सि हे स्यू।
- 4 छिपिंनाप दुबलय् हे जिमिसं छिमित थज्याःगु दुःखकष्ट वइ धकाः धयागु खः। जिमिसं गथे धया अथे हे जुल।

5 अयज्गुलि हे जिं थःत पी मफयाः शैतानं छिमित पापय् लाकाः जिमिगु ज्या सिति वन ला धकाः ग्यानाः तिमोथीयात छिमिथाय् स्वके छवयाहयागु खः।

तिमोथी लिहां वयाः खँ कंगु

6 आः नकतिनि हे जक तिमोथी छिमिथासं थन थयंकः वल। छिमिगु विश्वास व माया अज्ज नं बल्लानाच्चंगु दु धकाः लयताय् बहःगु खँ कन। जिमिसं थें छिमिसं नं जिमित लुमंकाच्चंगु दु, अले जिमिगु ख्वाः स्वये आपुलु जुयाच्चंगु दु धकाः नं वं कन।*

7 दाजुकिजापिं, छिमिगु विश्वासयागु खँ न्यनाः थज्याःगु दुःखकष्ट जुयाच्चन नं जिमित लयताः वल।

8 छाय्धाःसा छिमिसं थथे प्रभुयात क्वात्तुक विश्वास यानाच्चंगु खँ न्यनाः म्ह हे याउँसे च्वन।

9 छिमिसं यानाः हे जिपिं परमेश्वरया न्ह्यःने लयतायाच्चने फइ। छिमिगु नितिं परमेश्वरयात न्ह्याक्व सुभाय् ब्युसां गाइ मखु।

10 चान्हे जिमिसं दुनुगलनिसें आम्कन वये दयेमा धकाः परमेश्वरयाके फवनाच्चनागु दु। थुकथं छिमिगु विश्वासय् मगाः मचाःगु नं तना बीदइगु खः।

11 झी परमेश्वर बाः व प्रभु येशू हे जिमित आम्कन वयेत लँ चाय्का बियादीमा।

12 जिमिसं छिमित माया याना थें प्रभुं छिमित नं थःथवय् व मेपिन्त माया यानाः न्ह्यज्याये फयकादीमा।

13 प्रभु येशू थः मनूत नाप झायादीबलय् परमेश्वर बाःया न्ह्यःने दोष मदुपिं व पवित्र जुया च्वनेत वय्कलं छिमित बल्लाकादीमा।

4

परमेश्वरयात ययक म्वायेगु

1 दाजुकिजापिं, परमेश्वरयात ययक गथे यानाच्चनेमाः धयागु खँ ला छिमिसं जिमिगुपाखें स्यना काये धुंक्गु हे दु। छिपिं उकथं हे जुयाच्चंगु नं दु। छिपिं थुकथं हे अज्ज न्ह्यज्यानावने फयेमा धकाः जिमिसं छिमित प्रभुया नामं बिन्ति यानाच्चनागु दु।

2 जिमिसं स्यना थकागु वय्कःयागु अधिकारयागु खँ छिमिसं सि हे स्यु।

3 छिपिं पवित्र जुयाच्चनेमा धयागु हे परमेश्वरया इच्छा खः, उकिं छिपिं व्यभिचारं तापाक च्वँ।

4 छिपिं फुक्कसिनं थः कलाःलिसे पवित्र जुयाः बांलाक हना च्वनेमाः।

5 परमेश्वरयात म्हमस्यूपिं थें मभिंगु मतिइ तयाः मखु।

6 थ्व खँय् सुनानं थः दाजुकिजापिन्त स्यंके मते। परमेश्वरं थथे याइपिन्त तःधंगु सजाँय बियादी। जिमिसं न्हापा हे छिमित थ्व खँ बांलाक धायेधुन।

7 परमेश्वरं झीत अशुद्ध जुइत मखु, बरु पवित्र जुइत सःतादीगु खः।

8 उकिं सुनां थ्व खँ न्यनी मखु वं मनूयागु मखु, बरु छिमित पवित्र आत्मा बियादीम्ह परमेश्वरयागु हे खँ मन्यंगु जुइ।

9 आः छिमित थःथवय् माया यानाच्चनेमाः धकाः जिमिसं च्वया च्वनेमाःगु मदु, छाय्धाःसा थ्व खँ ला छिमित परमेश्वरं हे स्यनादीगु दु।

10 अथे ला छिमिसं माकेडोनियाय् च्वंपिं दाजुकिजापिन्त धात्थें हे माया यानाच्चंगु दु। छिपिं अज्ज नं थुकथं हे न्ह्यज्याना हँ धकाः जिमिसं छिमित धयाच्चनागु दु।

11 जिमिसं छिमित न्हापा हे धया थें सुं लिसे हाला जुइ मते, थःगु ज्या मन तयाः या, अले थःगु हे ल्हातं ज्या यानाः नयेगु कुतः या।

12 थथे याना जूसा छिमित मेपिन्सं नं हनाबना तइ। अले थःत मालीबलय् सुयागु नं ख्वाः स्वयाच्चने माली मखु।

प्रभु झायादीबलय् छु जुइ?

13 दाजुकिजापिं, सी धुंक्पिं विश्वासीतय्गु खँ नं छिमित कने। आशा मदुपिं मनूतयसं थें छिमिसं नुगः मछिंके मते।

14 येशू सिनाः हानं म्वानावल धकाः ला झीसं विश्वास यानाच्चनागु दु। अथे हे वय्कःयात विश्वास यानाः सिनावपिं मनूतयत् येशू नाप परमेश्वरं ब्वना यंकादी धकाः नं झीसं विश्वास यानाच्चनागु दु।

15 प्रभुं धयादी थें जिमिसं स्यनाच्चनागु खः। प्रभु झायादीबलय् झीपिं म्वानाच्चपिन्सं सी धुंक्पिन्त गुगुं कथं नं लिलाके फइ मखु।

16 प्रभु स्वर्गं क्वहां झाइबलय् तस्सःगु सः ताये दइ, तःधंम्ह स्वर्गदूत हाला हइ, अले परमेश्वरयागु तुरही पुया हइ। उबलय् हे ख्रीष्टयात विश्वास यानाः सीपिं मनूत न्हापालाक म्वाना वइ।

17 थ्व हे इलय् तक म्वानाच्चपिं नं इपिं नाप तुं प्रभुयात आकाशय् नापलायेत सुपाँचय् थाहां वनी। थुकथं झीपिं सदां प्रभु नाप च्वने खनी।*

18 अयज्गुलि थःथवय् थ्व खँ कनाः साहस बीगु याना च्वँ।

5

प्रभुयागु लें स्वयाच्चें

- 1 दाजुकिजापिं, प्रभु थुखुन्हु थुबलय् झाइ धका: छिमित च्वया च्वनेमा:गु मदु,
- 2 छायाधा:सा प्रभु झाइगु ई चान्हय् खँ वये थें थ्यंक: वइ धका: ला छिमिसं सि हे स्यू।
- 3 मनूतयसं प्यखें “शान्ति दु, ग्याये मा:गु मदु” धया च्वनीबलय् लाक्क हे इमिके प्वाथय् दुम्ह मिसायात मचाबुइ ब्यथा जू थें आकाझाकां विनाश जू वइ। अले इपिं छुं याना: नं बचय् जुइ फइ मखु।
- 4 छिमित धा:सा प्रभु झाइगु ई खँ व: थें जुइ मखु, छायाधा:सा छिपिं खिउँथाय् च्वनाच्चंगु मदु।
- 5 छिपिं न्हिया जलय् च्वनाच्चंपिं ख:। झीपिं चाया खिउँथासय् च्वना च्वनापिं मखु।
- 6 अयजुगुलिं झीपिं मेपिं थें न्ह्यलं ब्वाना च्वने मजिल, बरु होश याना: न्ह्यलं चाय्का च्वनेमा:।
- 7 घनीपिं नं चान्हय् हे घनी, अले अयला:गुलतयसं नं चान्हय् हे त्वनाजुइ।
- 8 झीपिं जलय् च्वनीपिं जूगुलिं झीसं थ:त क:घाना च्वनेमा:। झीसं ला विश्वास व मायायात छातिइ चीगु नँयागु पाता थें चिना तयेमा: अले मुक्तियागु आशायात तपुलि थें पुया च्वनेमा:।
- 9 परमेश्वरं झीत सजॉय बीत स:तादीगु मखु, बरु झी प्रभु येशू ख्रीष्टपाखें मुक्ति बीत स:तादीगु ख:।
- 10 वयक: झीगु निंतिं सिनादिल। अयजुगुलिं प्रभु लिहां झाइबलय् झीपिं म्वाना च्वंसां, सी धुंकूसां वयक: नाप च्वने दइ।
- 11 उकिं छिमिसं आ: थें तं थ:थवय् साहस बिया: बल्लाका च्वनेगु याना च्वँ।

मेमेगु अतीं

- 12 दाजुकिजापिं, छिमित जिगु बिनित्ति दु – छिमिथाय् ज्या यानाच्चंपिं, छिमित स्यनेकने याइपिं थकालिपिन्त हनाबना तयेगु या।
- 13 इमिसं यानाच्चंगु ज्यां याना: इमित दुनुगलंनिसें माया याना: हनाबना तयेगु या। अले थ:थवय् नं मिलय् चले जुयाच्चँ।
- 14 जिं छिमित हानं धाये – अल्छीतयत् ब्व:ब्यु, नुग: क्वतुपिन्त ह:पा ब्यु, बमला:पिन्त ग्वाहालि या, अले न्ह्याम्हयसिनं न्ह्यागु धा:सां सह यानाच्चँ।
- 15 मभिंगुया पलेसा मभिंगु तं याये मते, बरु थ:थवय् व न्ह्याम्हयसित नं न्ह्याबलें भिंका जुइगु कुत: या।
- 16 न्ह्याबलें लयताया च्वँ।
- 17 न्ह्याबलें प्रार्थना याना च्वँ।
- 18 न्ह्यागु खँय न्ह्यागु जूसां परमेश्वरयात सुभाय् बिया: च्वँ। ख्रीष्टयात विश्वास याना: छिमिसं थथे यायेमा धयागु हे परमेश्वरयागु इच्छा ख:।
- 19 पवित्र आत्मायागु इच्छायात त्यलेत स्वये मते।
- 20 अगमवाणीयात क्वथुना: खँ ल्हाये मते।
- 21 न्ह्यागु खँयात नं बांलाक वाला स्वयेगु निं या। अले भिंगु खँ जक ल्यया का।
- 22 फुक्क कथंयागु मभिंगु खँपाखें तापाक च्वँ।
- 23 झीत शान्ति बियादीम्ह परमेश्वरं हे छिमित पवित्र याना: प्रभु येशू ख्रीष्ट झाया मदितले छिमिगु आत्मा, प्राण व म्हयात दोष मदय्क तयादीमा।
- 24 छिमित स:ता दीम्हयसिनं हे थ्व फुक्क यानादी, छायाधा:सा वयक: विश्वास याये बह:म्ह ख:।
- 25 दाजुकिजापिं, जिमिगु निंतिं प्रार्थना या।
- 26 दाजुकिजापिं सकसिनं थ:थवय् यचु नुगलंनिसें माया याना: ज्वजलपा यायेगु या।
- 27 दाजुकिजापिं, सकसितं थ्व पौ ब्वना न्यंकाब्यु धका: जिं छिमित प्रभुयागु नामं बिनित्ति यानाच्च्वना।
- 28 झी प्रभु येशू ख्रीष्टया दया माया छिमिके दयेमा।

थेसलोनिकेय् च्वंगु मण्डलीयात पावलं च्वःगु निगूगु पौ म्हसीका

थेसलोनिकेय् च्वंगु मण्डलीयापिन्सं ख्रीष्ट हानं झाइतिनिगु खँ बांलाक थुइका काये मफुनि। उकिं पावलं थ्व निगूगु पौलय् ख्रीष्ट हानं झाये धुंकल धकाः स्यनेकने याना जूपिं फताहा गुस्तयगु खँ मखुगु खः धकाः ध्वाथुइकातःगु दु। ख्रीष्ट हानं वये न्ह्यः संसारय् मभिपिं व मभिगु ज्याखँ अप्वयावइ, अले “नाश जुइमाःम्ह पापयाम्ह मनू” खनेदय्कः वइ। वं ख्रीष्टयागु विरोध याना जुइ।

पावलं थेसलोनिकेय् च्वंपिं विश्वासीतयत् न्ह्यागु दुःखकष्ट वःसां विश्वासय् बल्लाना च्वनेगु व पावल अले व नाप ज्या याइपिन्सं थें थथःम्हं ज्या यानाः नयेगु अतीं नं बियातःगु दु।

धलः पौ

न्ह्याखँ १:१-२

प्रार्थना व च्वछाःगु १:३-१२

ख्रीष्ट हानं झाइगु खँ २:१-१७

विश्वासीतयगु चालचलनया बारे अतीं ३:१-१५

क्वचाय्कूगु ३:१६-१८

२ थेसलोनिकी

पावलपाखें ज्वजलपा

1 झी परमेश्वर बाः व प्रभु येशू ख्रीष्टयागु थेसलोनिकेय् च्वंगु मण्डलीयात पावल, सिलास व तिमोथीपाखें ज्वजलपा।*

2 परमेश्वर बाः व प्रभु येशू ख्रीष्टया दया माया व शान्ति छिमिके दयेमा।

ख्रीष्ट झायाः न्याय यानादी

3 छिमिगु विश्वास यक्व अप्वयावनाच्वंगु दु, अले छिमिसं थःथवय् माया यायेगु नं अप्वय्का हयाच्वंगु दु। थुकिया निरितिं परमेश्वरयात सुभाय् मब्यसे मगाः।

4 छिमिसं उलिमछि दुःखकष्ट सिया च्वनेमालं नं क्वान्तुक विश्वास यानाः सह यानाच्वंगु खँ जिमिसं थाय् थासय् परमेश्वरयागु मण्डलीइ च्वंपिन्त छ्यं धस्वाकाः कनेफु।

5 परमेश्वरं ख्वाः स्वयाः न्याय यानादी मखु धकाः ला थुकिं हे सीदत, छायाःसा छिमिसं दुःखकष्ट सियाच्वंगुलि हे छिपिं वय्कःयागु राज्यय् दुहां वनेत ल्वःपिं जुल।

6 छिमित दुःखकष्ट ब्यूपिन्त वय्कलं दुःखकष्ट बियादी। परमेश्वर न्याय यानादीम्ह खः।

7 दुःखकष्ट सियाच्वंपिं छिमित व जिमित नं वय्कलं दुःखकष्ट मदय्काबी। प्रभु येशू ख्रीष्ट वय्कःया तसकं बल्लाःपिं स्वर्गदूतत नाप स्वर्ग झायादीबलय् वय्कलं थथे यानादी।

8 वय्कलं च्यानाच्वंगु मित्याः ज्वना झायाः परमेश्वरयात म्हमस्यूपिन्त व झी प्रभु येशू ख्रीष्टयागु भिगु खँ मन्यंपिन्त सजाँय बियादी।

9 थुपिं प्रभुयागु तसकं बल्लाःगु जलं तापाक व प्रभुयागु ख्वाः तकं स्वये मखंक च्वनाच्वने माली। अले थुपिं सदांयात नाश जुयावनी।

10 उबलय् वय्कः थः मनूतय्पाखें महिमा कायेत व विश्वास याइपिं सकसितं अजू चाय्केत झाइ छायाःसा छिमिसं जिमिगु साक्षीयात विश्वास यात।

11 अय्जुगुलि हे छिपिं झी परमेश्वरं सःतादी थें जुयाच्वने फयेमा, वय्कःयागु शक्ति छिमिसं मतिइ तक्व भिगु खँ व विश्वासयागु ज्या पूर्वके फयेमा धकाः जिमिसं प्रार्थना यानाच्वनागु दु।

12 थथे छिमिगुपाखें झी प्रभु येशूयागु नां तःधं जुइ, अथे हे झी परमेश्वर व प्रभु येशू ख्रीष्टयागु दया मायां यानाः छिपिं नं तःधं जुइ।

2

प्रभु झाइगु खँय् मखुगु बिचाः

1 दाजुकिजापिं, झी प्रभु येशू ख्रीष्ट झाइबलय् झीपिं फुक्कसितं वय्कः नाप छथाय् मुंकीतिनि धयागु खँ थुइकि।

2 जिमिसं छिमित बिन्ति यानाच्चना – सुनानं झी प्रभु झाइगु ई वये धुंकल धाल धायेवं छिपि आछु-आछु कने मते, अले ग्याये मते। गुम्हयसिनं अगमवत्तां धा:थें च्वंक, गुम्हयसिनं वचनपाखें धा:थें च्वंक, अले गुम्हयसिनं जिमिसं पौ च्वया थें च्वंक थथे धायेफु।

3 सुनानं छिमित मिखाय धुलं छवाके मफयेमा। मनूतयसं धर्म यायेगु मत्व:तुतले, अले नाश जुइमा:म्ह पापयाम्ह मनू खनेदयक: मवतले प्रभु झाइ मखु।

4 वं थथ:म्हं त:धं जुया: मनूतयसं परमेश्वर धयाच्वंगु व पुजा यानाच्वंगु फुक्कयात क्वह्वांकी। थ:म्हं थ:त परमेश्वर धया: व परमेश्वरया देगलय् च्ववनी।

5 छिमिथाय दुबलय् हे जिं छिमित थथे धयागु ख:। छिमिसं आ: तक लुमंकात:गु हे दयेमा:।

6 ई जुल कि व खनेदयक: वइ। आ: थथें खनेदयक: वयेत वयात सुनां पनात:गु दु धका: ला छिमिसं सि हे स्यु।

7 अयनं वं थ:गु ज्या दुने दुने यानाच्वंगु दु। वयात पनात:म्ह चिलामवंतले वयागु मभिगु ज्याखँ खने दइ मखु।

8 वयात पनात:म्ह चिला वन कि व दुष्ट खनेदयक: वइ। अले प्रभु येशू ख्रीष्ट जलय् झ:झ: धाय्क झाइबलय् छगू सासलं हे वयात नाश यानाछवइ।

9 दुष्टयाके शैतानयागु शक्ति दइ। वं त:तामछि अजू चायापुगु ज्या व चिं यानाक्यनी।

10 नाश जुया वनीपिन्त वं थथे याना: मिखाय धुलं छवाकि, छाया:सा इमिसं मुक्ति बीगु सत्य खँयात मयय्कू।

11 अयजूगुलि इमिसं मखुगु खँय् जक विश्वास यानाच्वनेमा धका: परमेश्वरयागु शक्ति इमित मखुगु खँ जक पत्या: याका तइ।

12 सत्य खँय् विश्वास मयासें मखुगु खँय् जक य:य:थें सना जुइका: इमित सजाँय बीत वयकलं थथे यानादीगु ख:।

मुक्ति बीत ल्ययात:पिं

13 प्रभुया य:पिं दाजुकिजापिं, जिमिसं परमेश्वरयात सुभाय् मब्यसे च्वने मफु, छाया:सा वयकलं छिमित पवित्र आत्मां जायका: पवित्र याना: व सत्य खँय् विश्वास याका: मुक्ति बीत न्हापांनिसें हे ल्ययादीगु ख:।

14 थुक्रियागु निंति हे वयकलं जिमिगुपाखें भिगु खँ न्यंका: छिमित झी प्रभु येशू ख्रीष्टनापं तुं त:धकेत स:तादीगु ख:।

15 अयजूगुलि दाजुकिजापिं क्वातुक विश्वास याना च्वँ। जिमिसं धयागु व च्वयाहयागु खँ न्यनेगु या।

16 प्रभु येशू ख्रीष्ट हे व झीत माया यानादीम्ह व दया माया याना गुबलें सिना मवनीगु साहस व भिगु आशा बियादीम्ह परमेश्वर बा:नं

17 फुक्क भिगु ज्याखँय् छिमिगु नुग: बल्लाकादीमा।

3

जिमिगु निंति प्रार्थना या

1 दाजुकिजापिं, प्रभुयागु भिगु खँ न्यंकभनं न्यनावनेमा, अले जिमिसं थें फुक्कसिनं न्यना: विश्वास यायेमा धका: जिमिगु निंति प्रार्थना याना च्वँ।

2 फुक्क मनूतयसं विश्वास याना मकाइगुलि मभिपिं व दुष्ट मनूतयगु ल्हातं जिमित बचय् यानातयादिसँ धका: परमेश्वरयात प्रार्थना याना च्वँ।

3 प्रभु विश्वास याये बह:म्ह ख:। वयकलं हे छिमित बल्लाकादी, अले दुष्टम्ह मनूपाखें बचय् यानातयादी।

4 जिमिसं धया थें छिमिसं यानाच्वंगु दु, अले याना हे च्वनी धका: जिमिसं प्रभुयाके भरोसा कयागु दु।

5 प्रभुं छिमित परमेश्वरयागु माया व ख्रीष्टयागु सह यानाच्वनेगु शक्ति थुइकादीमा।

ज्या याना: नयेमा:

6 दाजुकिजापिं, थाकु चाया: जुइपिं व जिमिसं धयागु खँ मन्यंपि नाप जुइ मते धका: प्रभुयागु नामं जिमिसं छिमित बिन्ति यानाच्वनागु दु।

7 जिमिसं याना: थें यायेमा: धका: ला छिमिसं सि हे स्यु। छिपिनाप च्वनाबलय् जिमिसं भचा हे थाकु मचासे ज्या याना।

8 जिमिसं सुयाके सिंति कया: नयागु मदु, बरु छिमित थाकु मजुइमा धका: जिमिसं चां न्हि सिना: सिना: ज्या याना।

9 जिमिसं छिमिगु नये मथ्या: धका: थथे यानागु मखु, बरु छिमिसं नं अथे हे यायेमा धका: क्यनेत अथे यानागु ख:।

10 छिपिनाप च्वनाबलय् हे जिमिसं छिमित थथे धयागु ख: – “ज्या मयासें च्वनीपिन्त नके नं मते।”

11 छिपिं मध्ये गुम्हं गुम्हयसिनं थ:म्हं ज्या मयासें मेपिनिगु ज्याय् जक ल्हा: तया: सना जुयाच्वन धयागु खँ न्यना: थथे च्वयाच्वनागु ख:।

12 थज्या:पिन्त जिमिसं प्रभु येशू ख्रीष्टया नामं ख्याच्व: बिया: धयाच्वना – “थ:गु ल्हातं ज्या याना: न।”

13 दाजुकिजापिं, भिगु बांला:गु ज्या यायेत थाकु चाये मते।

14 आम्कन च्वपिं सुनानं जिमिसं च्वयाहयागु खँ मन्यन धा:सा अज्या:पिन्त म्हसीका: इपिं नाप तापाक हे च्वनेगु या। अले इपिं थथ:म्हं म्हाली।

15 अयनं वयात शत्रु थें भा:पी मते, बरु थ: हे दाजुकिजायात थें न्वायेगु या।

- 16 शान्ति बियादीम्ह प्रभु थःम्हं हे छिमित न्ह्याबलें फुक्क कथंयागु शान्ति बियादीमा। प्रभु छिपिं फुक्क नाप दीमा।
- 17 जि पावल थःम्हं हे छिमित ज्वजलपा च्वयाच्वनागु दु। जिं च्वया हयेगु फुक्क पौलय् थथे हे सही यायेगु खः। थ्व जिगु थःगु हे च्वयेगु पहः खः।
- 18 झी प्रभु येशू ख्रीष्टया दया माया छिपिं सकसिकें दयेमा।

तिमोथीयात पावलं च्वःगु न्हापांगु पौ म्हसीका

थ्व पौ पावलं माकेडोनियां तिमोथीयात च्वःगु खः। पावलं थःगु निक्वः खुसिया यात्राया इलय् वयात नापलाःगु खः। तिमोथी एशियाय् लाःगु लुस्त्रा शहरय् च्वंम्ह छम्ह ल्याय्म्हम्ह विश्वासी खः। वया मां यहूदी व बौ ग्रीक खः। पावलयात वयागु ज्याय् वं ग्वाहालि ब्यगु खः। थ्व पौलय् स्वता खँयात बांलाक ध्वाथुइकातःगु दु।

दकलय् न्हापां पावलं मण्डलीइ मखुगु खँ स्यनाजुइपिनिपाखें बचय् जुयाच्चनेगु ख्याच्चः बियातःगु दु। इमिगु धापू कथं संसार मभिं, गुप्तिखँयापाखें जक मुक्ति काये फइ, अले ब्याहा मयासें व नये मज्यु धयातःगु नसा मनसे जक हे काये फइ। थ्व पौया निगूगु ब्वय् पावलं मण्डली गुकथं चले यायेगु, गुकथं सेवा यायेगु व मण्डलीया थकालिपिं व ग्वाहालि याइपिनिगु चालचलन गज्याःगु जुइमाः धकाः नं न्ह्यथनातःगु दु। दक्वसिबय् लिपा पावलं तिमोथीयात येशू ख्रीष्टया धात्थेम्ह च्यः गुकथं जुइगु व मण्डलीया थकालिपिं व क्वकालिपिं विश्वासीतय्त गुकथं हनाबना तयेमाः धकाः अतीं बियातःगु दु।

धलः पौ

न्हाखँ १:१-२

मण्डलीया थकालिपिं व ग्वाहालि याइपिनिगु खँ १:३-३:१६

भाःत मदय् धुकूपिं मिसातयगु खँ ५:१-१६

धिबायागु लोभ मयायेगु बारे अतीं ६:१-१०

मेमेगु अतीं ६:११-२१

१ तिमोथी

पावलपाखें ज्वजलपा

1 मुक्ति बियादीम्ह परमेश्वरया उजंकथं आशा बियादीम्ह येशू ख्रीष्टया प्रेरित जुयाम्ह जि पावलयापाखें

2 विश्वासय् जिम्ह काय् थें जुयाच्चंम्ह तिमोथीयात* ज्वजलपा।

परमेश्वर बाः व झी प्रभु येशू ख्रीष्टयापाखें छन्त दया माया व शान्ति दयेमा।☆

मखुगु खँ स्यनीपिं लिसे होश या

3 जि माकेडोनियाय् वने त्यनाबलय् छन्त एफिससय् हे च्वँ धकाः धयागु खः। मखुगु खँ स्यनिपिन्त पनेत छ अज्ज नं अन हे च्वनाच्चँ।

4 जिं धया थें इमित मनय् वः थें बाखं कनेगु व तापाःबाज्यापिनिगु धक्कु त्वःतेगु ज्या याके मते। थुकिं विश्वास यानाः जक थुइगु परमेश्वरयागु ग्वासाःयात स्वयाः अप्वः जवाःसवाः यायेगुयात तिबः बी।

5 यच्चुगु नुगलं, भिंगु मतिं व शंका मयासें याइगु विश्वासं दइगु मायायात ब्वलंकेत जिमिसं थथे धयाच्चनागु खः।

6 गुलिखय् मनूत ला थज्याःगुपाखे लिचिलाः म्वाःमदुगु खँय् जुयाच्चंगु नं दु।

7 थःपिन्सं छु धयाच्चना धकाः इमिसं मस्यु, न इमिसं थःगु खँयात विश्वास यानाः हे धायेफु। अयनं इपिं व्यवस्था स्यनीपिं गुरु जुइ मास्ति वः।

8 व्यवस्थाय् च्वया तः थें याये फःसा व्यवस्था तसकं बांलाःगु खः धकाः झीसं स्यु।

9 व्यवस्था भिपिं मनूतयगु नितिं दय्कातःगु मखु। थ्व ला मभिपिं मनूतयगु नितिं दय्कातःगु खः। नियम मानय् मयाइपिं, परमेश्वरयात मानय् मयाइपिं, पापीत, पवित्र मजूपिं, परमेश्वरयात क्वहंकीपिं, मां बौयात स्याइपिं, मनु स्याइपिं,

10 व्यभिचार यानाजुइपिं, मिजं मिजं हे व्यभिचार यानाजुइपिं, दास मीपिं, मखुगु खँ ल्हानाजुइपिं, मखुगु साक्षी बीपिं व भिंगु खँयागु अःखतं ज्या यानाजुइपिनिगु नितिं दय्कातःगु खः।

11 थ्व हे तसकं भिंगु खँ दकलय् तःधंम्ह परमेश्वरं जितः न्यकेत बियादीगु खः।

परमेश्वरया दयाया नितिं सुभाय्

12 जिगु ज्याय् जितः शक्ति बियादीम्ह झी प्रभु येशू ख्रीष्टयात जिं सुभाय् बी, छायाःसा वय्कलं जितः विश्वास यानाः थःगु ज्या याकेबियादिल।

13 न्हापा जिं प्रभुयात विश्वास मयानानिबलय् निन्दा यायेगु, वय्कःयात विश्वास याइपिन्त लिइगु व वय्कःयात क्वहंका जुइगु याना, तर जिं थुपिं मसीकं व अविश्वासय् यानागुलि परमेश्वरं जितः दया यानादिल।☆

14 ख्रीष्ट येशूयात यानागु विश्वास व मायां यानाः वय्कलं जितः तसकं दया यानादिल।

* 1:2 १:२ तिमोथी ग्रीक भाषां तिमोथियस ☆ 1:2 १:२ प्रे १६:१ ☆ 1:13 १:१३ प्रे ८:३; १:४-५

15 पापीतयत् मुक्ति बीत ख्रीष्ट येशू थ्व संसारय् झायादीगु धात्थें हे खः धयागु खँ फुक्कसिनं मानय् याये हे माः। पापीत मध्ये नं जि तसकं पापीम्ह खः।

16 थुकिं यानाः हे वय्कलं जितः माया यानादिल। जि थें ज्याःम्ह तसकं पापीयात थःगु धैर्य क्यनेत वय्कलं जितः नमूना दय्कादिल। थ्व नमूना लिपा वय्कःयात विश्वास याइपिं व अनन्त जीवन काइपिनिगु नितिं खः।

17 न्हाबलें दयाच्चनीम्ह जुजु, गुबलें सी मखुम्ह, खने मदुम्ह छम्ह हे जक परमेश्वर न्हाबलें तःधनेमा अले वय्कःयात हे फुक्कसिनं हनेमा। आमेन।

18 तिमोथी, जिकाय्, छन्त कयाः न्हापांनिसें जुयाच्चंगु अगमवाणी कथं जिं उजं बियाच्चना। थुकियात हे ल्वाभः यानाः छ प्रभुया नितिं ल्वाना च्वाँ।

19 विश्वास यायेगु व भिंगु खँ मतिइ तयेगु त्वःते मते। मति मभिना वंगुलि ग्वःम्हय्सिनं ला विश्वास यायेगुनापं त्वःते धुंकल।

20 अथे स्यपिं मध्ये हुमेनियस व अलेक्जेन्डर नं खः। अज्ज अप्वः थुमिसं प्रभुयात बांमलाकाः खँ ल्हाना मजुइमा धकाः जिं थुमित शैतानयागु ल्हातय् लःल्हानाबी धुन।

2

मण्डलीइ यायेगु सेवा

1 अय्जुगुलि दक्कसिबय् न्हापां मण्डलीयापिन्त जिं धाये – फुक्क मन्तयगु नितिं प्रार्थना व बिन्ति यायेगु व सुभाय् बीगु या।

2 शान्ति व चितासू दय्कः म्वानाच्चने फयेमा, अले परमेश्वरयागु सेवा दुग्यंक याये फयेमा धकाः जुजुपिनिगु नितिं व अधिकार दुपिनिगु नितिं नं प्रार्थना या।

3 झीत मुक्ति बियादीम्ह परमेश्वरयात थथे याइगु यः। अले थ्व भिंगु ज्या नं खः।

4 फुक्क मन्तयसं मुक्ति काये फयेमा व सत्यगु खँयात बांलाक सीकाकाये फयेमा धयागु वय्कःया इच्छा खः।

5 परमेश्वर छम्ह हे जक दु। अले दथुइ च्वनाः मन्तयत् व परमेश्वरयात मिलय् यानादीम्ह नं छम्ह हे जक दु। थथे मिलय् यानादीम्ह मन्तु ख्रीष्ट येशू खः।

6 वय्कः फुक्क मन्तयगु पलेसाय् सिनादिल। न्हापांनिसें हे क्वःछिना तःकथं वय्कः पाय्छि इलय् सिनादिल।

7 थ्व हे ज्या यायेत जितः भिंगु खँ न्यकः जुइम्ह व प्रेरित यानादिल। जिं धात्थेंगु खँ धयाच्चनागु खः, मखुगु खँ ल्हानागु मखु। यहूदीमखुपिन्त थ्व हे धात्थेंगु खँ कनाः विश्वास याकेत जितः गुरु ल्ययातःगु खः।*

8 मिजंतयसं न्हाथाय् नं तं मचासे व जवाःसवाः मयासैं दुनुगलंनिसैं पवित्र ल्हाः ल्हनाः प्रार्थना यायेमाः।

9 अथे हे मिसातयसं ल्वयकः सादा वसतं पुना जुइमा। तःजिगु तिसा, वसः पुनाः अप्वः समाः याना जुइ मते।*

10 परमेश्वरयात मानय् याइपिं मिसातयसं थःत ल्वयक भिंगु ज्या याना जुइमाः।

11 स्यनेकने यायेथाय् मिसातयसं सुम्क च्वनाः सय्काकायेमाः, अले धाःथें च्वनेमाः।

12 मिसातयसं मिजंतयत् क्वत्यला तयेगु व स्यनेकने यायेगु ज्या जिं याकेबी मखु। मिसातयसं सुम्क च्वनेगु यायेमाः

13 छायाःसा दकलय् न्हापालाक आदमयात सृष्टि यानादीगु खः। अले लिपातिनि हव्वायात सृष्टि यानादीगु खः।*

14 आदमयात मिखाय् धुलं छायाकूगु मखु, बरु हव्वायात मिखाय् धुलं छायाकाः वयापाखें हे पाप याकूगु खः।*

15 अयनं मिसातयसं क्वान्तुक विश्वास व माया यानाः पवित्र जुयाच्चन धाःसा मचा बुइकीबलय् इपिं कष्टं बचय् जुइ।

3

मण्डलीया बिशप व ग्वाहालि याइपिं

1 थथे धयातःगु धात्थें हे खः – सुनानं मण्डलीया बिशप जुइ मास्ति वय्कूसा, वं तसकं बांलाःगु इच्छा यात।

2 बिशप जुइम्ह मन्तु छुं हे दोष मदुम्ह, छम्ह हे जक मिसालिसे ब्याहा याःम्ह, थातं च्वने फुम्ह, थःत थःम्हं कःघाये फुम्ह, चालचलन बांलाःम्ह, पाहां वःपिन्त दुनुगलंनिसैं दुकाइम्ह, बांलाक स्यनेकने याये फुम्ह,

3 अय्लाखं काय्का मजुइम्ह, ल्वाना मजुइम्ह, भिम्ह, हाला जुइ मखुम्ह, धिबायागु लोभ मदुम्ह,

4 थःगु छें बांलाक कःघाये फुम्ह, थः मस्तयत् कजय् यानातये फुम्ह जुइमाः।

5 छायाःसा थःगु छें हे बांलाक कःघाये मफुम्हय्सिनं गय् यानाः मण्डली कःघाइ?

6 थज्याःम्ह मन्तु नकतिनि जक विश्वास याःम्ह नं जुइ मज्यु। मखुसा व नं अप्वः तःधंछुयाः शैतान थें नाश जुयावनी।

7 अले मण्डलीं पिने नं नांजाःम्ह जुइमाः, अथे जूसा जक वयात मन्तयसं हेबाय्चबाय् याइ मखु, अले शैतानयागु जालय् नं लाइ मखु।*

8 ग्वाहालि याइपिं नं अथे हे भिंपिं व दुग्यपिं जुइमाः। इपिं निता खँ मल्हाइपिं, अय्लाखं काय्का जुइ मखुपिं, अले धिबायागु लोभ मयाइपिं जुइमाः।

- 9 इपि विश्वासयागु सत्य खँयात मननिसें बांलाक थुइका काये फुपि जुइमाः ।
 10 बांलाक जाँचय याये धुंकाः तिनि इमित मण्डली ग्वाहालि याकेबीमाः ।
 11 इमि कलाः नं अथे हे भिपिं, दुग्यपिं, मेपिन्त हेबाय्चबाय् याना मजुइपिं, थातं च्वने फुपिं व न्हागु खँय् नं विश्वास यायेबहःपिं जुइमाः ।
 12 थथे ग्वाहालि याइमह नं छमह हे मिसालिसे ब्याहा याःमह जुइमाः । अले व नं थः मस्तयत् कजय् याये फुमह व छँ कःघाये फुमह जुइमाः ।
 13 बांलाक ज्या याइमहयसित फुक्कसिनं मानय् याइ । अले इमिसं येशू ख्रीष्टयात थःमहं विश्वास यानागु खँ मेपिन्त नं मग्यासे धाये फइ ।

तःधंगु गुप्ति खँ

- 14 थ्व पौ च्वया च्वनाबलय् नं जिं याकनं हे छन्थाय् वयेगु मतिइ तयागु दु ।
 15 अयनं छुं जुयाः जि वये लिबात धाःसा परमेश्वरयागु छँय् झीसं गय् यानाः च्वनेमाः धकाः थ्व हे पौपाखें सीकाति । परमेश्वरयागु छँ धयागु हे मण्डली खः । अले थ्व सत्ययागु थां व किल्ला नं खः ।
 16 थ्व तसकं तःधंगु गुप्ति खँ खः धकाः झीसं स्यू –

वयकः झी थें मन् जुयाः झाल,
 आत्मायापाखें वयकः धर्मी ठहरय् जुल ।
 स्वर्गदूततयसं वयकःयात खंकल,
 जात जातियापिन्त वयकःयागु खँ न्यंकल,
 संसारय् च्वंपिन्सं वयकःयात विश्वास यात,
 अले वयकःयात तःधंकाः स्वर्गय् तुं थत यंकल ।

4

मखुगु खँ कनीपि खनाः होश या

- 1 लिपा लिपा मनूतयसं विश्वास यायेगु त्वःताः मखुगु खँ न्यनाः शैतानं धाःथें याना जुइ धकाः पवित्र आत्मां बांलाक थुइकाब्यगु दु ।
 2 धर्मयागु ख्वाःपालं पुयाः मखुगु खँ ल्हाना जुइपिन्सं थथे याना जुइ । थुमिगु मतिइ मिइ छुयातःगु नँयागु नालुं पुकातये धुंकल ।
 3 थुमिसं ब्याहा याये मज्यु, गुलि गुलि नसा नये मज्यु धकाः मनूतयत् स्यना जुइ । विश्वास याइपिं व सत्ययात थूपिन्सं सुभाय् बियाः न्हागुं नये ज्यु, छायाधाःसा थ्व फुक्कं परमेश्वरं हे दयकादीगु खः ।
 4 वयकलं दयकादीगु मभिंगु छुं नं मदु । उकिं वयकःयात सुभाय् बियाः न्हागुं नये ज्यु ।
 5 छायाधाःसा वयकःयागु वचन व प्रार्थनां फुक्कं शुद्ध जुइ ।

येशू ख्रीष्टया भिंमह च्यः

- 6 फुक्क दाजुकिजापिन्त थ्व खँ थुइकाबिल धाःसा छ येशू ख्रीष्टया भिंमह च्यः जुइ । अले थुकिं हे विश्वासयागु वचन व छं मानय् यानाच्वंगु खँय् छ गुलि तक बल्लानाच्वंगु दु धकाः सी दइ ।
 7 म्वाःमदुगु मनय् वः थें बाखं कनाजुइपिपाखें तापाक हे च्वँ । बरु परमेश्वरयात ययक जक जुयाच्वँ ।
 8 म्हायागु ज्याखँ यानाः कम हे जक ज्यालगय् जुइ । आत्मायागु ज्याखँ धाःसा आः व लिपा तकं ज्यालगय् जुयाच्वनी ।
 9 थ्व खँ धाथेंगु व विश्वास याये बहःगु खः ।
 10 अयजुगुलि हे झीसं म्वाःमह परमेश्वरयाके आशा यानाः थथे दुःखकष्ट सियाः ज्या यानाच्वनागु खः । फुक्क मनूतयत् मुक्ति बीमह, अप्वः यानाः वयकःयात विश्वास याःपिन्त मुक्ति बीमह थ्व हे परमेश्वर खः ।
 11 थ्व हे खँ छं स्यनेकने या ।
 12 सुनानं छंगु ल्याय्महसूयात हेबाय्चबाय् याये मफयेमा, बरु छं खं, चालचलनं, मायां, विश्वासं व शुद्ध जुयाः इमि न्हाःने नमूना जुयाः क्यँ ।
 13 जि मवतले मनूतयत् धर्मशास्त्रं ब्वनेगु, स्यनेगु व न्वायेगु याना च्वँ ।
 14 थकालिपिन्सं छन्त छेनय् ल्हाः तयाः न्हापां हे क्वःछिनातःगु वरदानयात सिति छवये मते ।
 15 दुनुगलनिसें छं थ्व ज्या बांलाक याना च्वँ । अले छंगु ज्या मेपिन्सं नं खनी ।
 16 थःगु खँय् व थःमहं स्यनागु खँय् बांलाक बिचाः या । थथे याःसा छन्त नं छंगु खँ न्यंपिन्त नं मुक्ति दइ ।

5

भाःत मदय् धुंकूपिं मिसात, थकालित व दासतयगु बारे सल्लाह

- 1 थः स्वयाः थकालिपिन्त ब्वःबी मते। इमित छुं धाये माःसा थः बौयात थें धा। थः स्वयाः क्वकालिपिन्त किजापिन्त थें व्यवहार या।
- 2 अथे हे थकालिपिं मिसातयत् मांपिन्त थें अले क्वकालिपिं मिसातयत् मनय् पाप मतसे केहेपिन्त थें व्यवहार या।
- 3 हाःनाः मदुपिं भाःत मदय् धुंकूपिं मिसातयत् हनाबना तयेगु या।
- 4 काय्म्ह्याय्पिं व छय्पिं दुम्ह भाःत मदय् धुंकूपिं मिसातयग्गु सुसाःकुसाः वया काय्म्ह्याय्पिं व छय्पिन्त हे याकेब्यु। इमिसं थःगु छैय् निं धर्म याये सय्के ब्यु, अले मांबौयागु त्यासा पुले ब्यु, छायाःसा परमेश्वर थज्याःगु ज्यां लयतायादी।
- 5 हाःनाः मदुम्ह भाःत मदय् धुंकूपिं मिसां परमेश्वरयाके भरोसा तयाचवनी। अले चां न्हिं परमेश्वरयात प्रार्थना यानाचवनी।
- 6 भाःत मदय् धुंकूपिं मिसां यःयःथें सनाः मोजमज्जा याना जुल धाःसा व सीगु ति हे ग्यनी।
- 7 अज्याःपिं मिसातयत् दोष मदय्क जुइ फयेमा धकाः थ्व खँ स्यनेकने या।
- 8 सुनां थःथितियागु, अज्ज ला थः हे जहानपिनिगु तकं सुसाःकुसाः याइ मखु, वयागु विश्वास सिति वंगु ति ग्यनी। अज्याःपिं मनुत् विश्वास मयाःपिं स्वयाः नं मभिपिं जुइ।
- 9 छम्ह जक मिजनाप ब्याहा याःम्ह, खुइदँ दये धुंकुम्ह भाःत मदय् धुंकूपिं मिसायात
- 10 बांलाःगु ज्या यानाः नांजाःम्ह, मस्तयत् ब्वलंकुम्ह, पाहांतयत् दुनुगलंनिसें दुकाइम्ह, परमेश्वरया मनुतयत् तति सिलाः सेवा याइम्ह, हाःनाः मदुपिन्त ग्वाहालि याइम्ह व भिंगु ज्याय् जक मन तयाः जुइम्ह जूसा वयात भाःत मदय् धुंकूपिं मिसातयग्गु नांया धलखय् दुथ्याकुसां ज्यु।
- 11 भाःत मदय् धुंकूपिं ल्यासेपिं मिसातयग्गु नां धाःसा धलखय् दुथ्याके मते, छायाःसा इमिसं खीष्टयागु ज्या त्वःताः हानं ब्याहा यायेत स्वइ।
- 12 थथे इमिसं न्हापा चिनातःगु बाचा ल्वःमंकुगुलि इपिं दोषी ठहरय् जुइ।
- 13 अज्ज ला इपिं छैय् छैय् चाःहिलाः ज्या मयासें जुइ। थुलि जक मखु, इपिं खँगुलु जुइ, अले इमिसं मेपिनिगु ज्याय् ल्हाः तया जुइगु व ल्हाय् मज्युगु खँनापं ल्हाणा जुइ।
- 14 अयज्गुलि भाःत मदय् धुंकूपिं ल्यासेपिं मिसातयसं ब्याहा यायेगु हे भिं जू। थुपिं मचाखाचा दयकाः छँ बांलाक कःघाना चवनीपिं जुइमाः। अथे जूसा झी शत्रुतयसं नं धायेथाय् दइ मखु।
- 15 गुम्हं गुम्हं भाःत मदय् धुंकूपिं मिसात ला अथे बांमलाक सना जुयाः शैतानयागु ल्हातय् लाः वने नं धुंकल।
- 16 सुं विश्वासी मिसायाथाय् थथे भाःत मदय् धुंकूपिं मिसात दुसा वं हे इमित स्वयेमाः। थथे याःसा मण्डलीयात थाकुइ मखु। अले जक मण्डलीं भाःत मदय् धुंकूपिं हाःनाः मदुपिं मिसातयत् बांलाक ग्वाहालि याये फइ।

थकालिपिन्सं यायेमाःगु ज्या

- 17 बांलाक ज्या याःपिं थकालिपिन्त अप्वः हनाबना तयेमाः। अज्ज ला वचन न्यंकीपिं व स्यनिपिन्त अप्वः हनाबना तयेमाः।
- 18 धर्मशास्त्रय् नं थथे धयातःगु दु – “दाइ यायेबलय् द्रुहंयागु म्हुतुइ पिचा तयाबी मते।” अले “ज्या याःम्हयसित ज्यालाबी हे माः।”*
- 19 निम्ह स्वम्ह साक्षी मदय्कं सुनानं थकालियात द्रुपं बिल धाःसां पत्याः याये मते।*
- 20 पाप याइपिन्त फुक्कसिया न्ह्यःने हे ब्वःब्यु। थथे याःसा जक मेपिं नं ग्याइ।
- 21 परमेश्वर, खीष्ट येशू व ल्ययातःपिं स्वर्गदूततयग्गु न्ह्यःने जिं छन्त थ्व खँ धयाचवना। थथे ज्या यायेबलय् सुयागुं पँली मते, अले सुयागुं ख्वाः स्वये मते।
- 22 हथाय् चायाः सुयातं छेनय् ल्हाः तयाः मण्डलीयागु ज्याय् तये मते, छायाःसा व मनु मभिम्ह जूसा वयागु पाप छन्त नं लाइ। थःत पापपाखें तापाक हे ति।
- 23 न्हापा थें लः जक त्वने मते। थःगु प्वाःयागु निति उसौय् मद्गुया निति भचा भचा दाखमघ नं त्वनेगु या।
- 24 गुम्हय् गुम्हय्सिगु पाप ला बांलाक हे सी दयाचवनी, इपिं न्हापा हे दोषी ठहरय् जुइ। गुलिसिगुं पाप ला लिपा लिपा जक सी दइ।
- 25 अथे हे गुलि गुलि भिंगु ज्या ला न्हापा हे बांलाक सी दइ। अले सी मद्गु नं लिपा सीदयावइ, त्वपुयातये फइ मखु।

6

दासतयत् अतीं बीगु

- 1 दासं थः मालिकयात हनाबना तयेमाः। अले जक परमेश्वरयागु नां व जिमिसं स्यनागु भिंगु खँयात क्वहंकाः खँ ल्हाये फइ मखु।
- 2 विश्वासी दाजुकिजा ला खः नि धकाः सुनानं थः विश्वासी मालिकयात हनाबना मतयेगु याये मते, बरु इमिगु बांलाक सेवा या। छायाःसा इमित भिनिगु थः हे दाजुकिजायात भिनिगु खः। थ्व हे खँ छं मेपिन्त नं स्यनेकने या।

धिबायागु लोभ

☆ 5:18 ५:१८ व्य २५:४; मती १०:१०; लूक १०:७ ☆ 5:19 ५:१९ व्य १७:६; १९:१५

- 3 सुनानं मेकथं स्यनेकने याना जुल, अले झी प्रभु येशू ख्रीष्टयागु सत्यगु वचन व झीसं परमेश्वरयात मानय् यायेमाःगु खँ मन्यन धाःसा
- 4 वं छुं हे मसीकं तःधंछुया जुइ। अले म्वाःमदुगु खँ पिकयाः जवाःसवाः यानाः ल्वापुथया जुइ। थुकिं मनूतयत् ल्वाकेगु, नुगः मुइकेगु, मेपिन्त मभिका जुइगु व म्वाःमदुगु संका जक याकी।
- 5 थुमिसं न्हाबले ल्वापु जक थया जुइ, थुमिगु न्हापु हे खतं नयेधुंकल, थुमिके सत्य धयागु हे मदु। थुमिसं धर्म हे धिबा क्कमय् यायेगु लँपु खः धकाः धयाजुइ।
- 6 खः, दुगुलि लुधंकाः परमेश्वरयात मानय् यानाः च्वनेगु हे तःमि जुइगु खः।
- 7 बूबल्य नं झीसं थ्व संसारय् छुं ज्वना वयागु मदु। अले सीबल्य नं छुं ज्वनावने फइ मखु।
- 8 नयेत व पुनेत जक दुसा ला झीत गा हे गात नि।
- 9 तःमि जुइत स्वइम्ह मनू पापयागु ल्हातय् लाइ, वं मभिगु व थःत हे स्यंकीगु खँ मनंतुना जुइ। थुकिं हे यानाः व नाश जुइ।
- 10 फुक्क मभिगु व बांमलाःगु ज्याया हा हे धिबायागु माया खः। गुलिखय् मनूतयसं धिबायागु लोभय् लानाः विश्वास यायेगु हे त्वःताब्यूगु दु। उकिं सह याये मफयेक दुःखकष्ट जुयाः नुगः हीका च्वनेमाली।
- 11 अय् तिमोथी, परमेश्वरया मनू, छ थज्याःगु मभिगु खं तापाक च्वनाच्वँ। परमेश्वरया न्हाःने धर्मी ठहरय् जुइगु, वय्कःयात मानय् यानाच्वनेगु व भिम्ह जुयाच्वनेगु खँय् मन बिया च्वँ।
- 12 विश्वासयागु लँपुइ न्हाज्याना तुं च्वँ। अले अनन्त जीवन कायत स्व। थुकियागु निम्ति हे परमेश्वरं छन्त सःतादीगु खः, अले थुकियागु निम्ति हे छं यक्व मनूतयत् थःगु विश्वासयागु साक्षी ब्यूगु खः।
- 13 फुक्कसितं म्वाका तःम्ह परमेश्वरयागु न्हाःने व पन्तियस पिलातसयागु न्हाःने सत्ययागु निति नवानादीम्ह ख्रीष्ट येशूयागु न्हाःने जिं छन्त धयाच्वना —☆
- 14 झी प्रभु येशू ख्रीष्ट मझातले छं जिं धया थें बांलाक व सुनानं धाये ल्हाये थाय् मदय्क याना च्वँ।
- 15 परमेश्वरं वय्कःयात पाय्छि इलय् छवयाहयादी। परमेश्वर हे दक्वसिबय् तःधंम्ह, फुक्क शक्तिया थुवाः, जुजुतय नं जुजु, अले प्रभुतय नं प्रभु खः।
- 16 वय्कः न्हाबले दयाच्वनीम्ह, सुं हे वने फइ मखुगु जलय् च्वनीम्ह खः। वय्कःयात आः तक सुनानं खंगु मदुनि, अले खनी नं मखु। सदां दयाच्वनीगु शक्ति वय्कःयाके हे दयाच्वनेमा, अले वय्कः न्हाबले तःधनेमा। आमन।
- 17 थ्व संसारय् च्वपि तःमि धाय्का च्वपिन्त अप्वः तःधंछुया जुइ मते धकाः धयाब्यु। इमिगु धनसम्पत्ति सदां दयाच्वनी मखु। उकिं इमित धनसम्पत्तिइ मखु, बरु झीत फुक्कं बियादीम्ह परमेश्वरयाके भरोसा तया च्वँ धकाः धयाब्यु।
- 18 भिगु ज्या यायेगु, भिगु ज्याय् तःमि जुइगु व नुगः चक्कंकाः मेपिन्त ग्वाहालि यायेगु या धकाः इमित धयाब्यु।
- 19 थुकथं इमिसं लिपायात स्यल्लाःगु धनसम्पत्ति मुंके फइ, अले धाथेंगु जीवन कायेखनी।
- 20 तिमोथी, छुं छन्त लःल्हाना बियातःगु खः व बांलाक बिचाः याना ति। संसारयागु म्वाःमदुगु खँपाखें व गुलिखय् मनूतयसं “ज्ञान” धकाः धयातःगु मखुगु खँपाखें तापाक हे च्वँ।
- 21 छाय्धाःसा गुलिसिनं ला थज्याःगु खँय् जुयाः विश्वासयागु लँ हे त्वफिका छवःगु दु। परमेश्वरं छिमित दया माया यानादीमा।

तिमोथीयात पावलं च्वःगु निगूगु पौ म्हसीका

पावलं थ्व निगूगु पौ तिमोथीयात थः ल्याय्म्हम्ह पासा व थःत ग्वाहालि याइम्ह मन्या कथं च्वःगु दु। उबलय् तिमोथी एफिससय् च्वम्ह मण्डलीयाम्ह छम्ह मू नायः खः। पौया मू खँ सह यायेगु खः। पावलं तिमोथीयात साहस बियाः न्ह्याथें ज्याःगु दुःखकष्ट व विरोध जूसां येशू ख्रीष्टयागु साक्षी बीगु, धात्थेंगु भिंगु खँ व पुलांगु नियम मानय् यानाः स्यनेकने यायेगु सल्लाह बियातःगु दु। थ्व पौलय् तिमोथीयात फ्यां फतले याकनं रोमय् वयेत इनाप यानातःगु दु। पावलं तिमोथीयात ल्वापु जक पिहांवइगु म्वाःमदुगु जवाःसवाः याना जुइपिनाप बुला जुइ मते धकाः नं ख्याच्चः बियातःगु दु। च्वय्च्वंगु खँत फुक्कं पावलं थःत हे जूगु खँया दसु बियाः तिमोथीयात लुमंके ब्यूगु खः। न्हगु नियमय् दुगु पावलया पौत मध्ये थ्व पौ दकलय् लिपा च्वःगु खः। उबलय् पावल रोमया जेलय् थःत मृत्यु दण्ड बीगु ई पिवाः च्वंगु खः।

थ्व पौ पावलं ईस्वी सम्बत ६४-६५ सालय् च्वःगु खः।

धलः पौ

न्ह्यखँ १:१-२

प्रार्थना व अर्ती १:३-२:१३

सल्लाह व ख्याच्चः २:१४-४:५

पावलयात थःत जूगु खँ ४:६-१८

क्वचाय्कूगु ४:१९-२२

२ तिमोथी

पावलपाखें ज्वजलपा

1 ख्रीष्ट येशूयात विश्वास याक्वसित जीवन बी धकाः धयादीगुलि परमेश्वरं वय्कःयाम्ह प्रेरित यानादीम्ह पावलपाखें
2 जि यःम्ह काय् तिमोथीयात* थ्व पौ च्वयाच्चना। झी परमेश्वर बाः व प्रभु ख्रीष्ट येशू छन्त दया माया यानाः शान्ति बियादीमा।*

सुभाय् व साहस

3 जि जिमि तापाःबाज्यापिन्सं थें दुनुगलंनिसें परमेश्वरयागु ज्या यानाच्चनागु दु। प्रार्थना यायेबलय् जिं छन्त लुमंकाः चान्हे परमेश्वरयात सुभाय् बियाच्चनागु दु।

4 छंगु मिखाय् जाया वःगु ख्वबि लुमंकाः जि छन्त नापलाः वये मास्ति वइगु। छन्त नापलाये खंसा जिगु मन च्वनी।

5 छं यचुगु नुगलं विश्वास याःगु जि अज्जं लुमनि। छिमि बज्ये लोइस व मां युनिसं नं अथे हे यचुगु नुगलं विश्वास याःगु खः। छं अज्ज नं उकथं हे यचुगु नुगलं विश्वास यानाच्चंगु दइ धकाः जितः विश्वास दु।*

6 अयजूगुलि जिं छन्त हानं लुमंका च्वना – जिं छंगु छेनय् ल्हाः तयाबलय् परमेश्वरं बियादीगु वरदानयात छं बांलाक छ्यला च्वँ।

7 परमेश्वरं झीत भयया आत्मा मखु, बरु झीत शक्ति, माया व थःत कःघाये फइगु आत्मा बियादीगु दु।

8 उकिं झी प्रभुयागु भिंगु खँ न्यंका जुइत लज्या चाये मते, अले जितः कुनातःगुलिइ नं लज्या चाये मते, बरु परमेश्वरयागु शक्तिइ भरोसा तयाः छं नं जिं थें तुं भिंगु खँयागु निंति दुःखसिया जु।

9 थ्व हे परमेश्वरं झीत बचय् यानाः वय्कःया मनूत यायेत सःतादिल। झीसं यानागु धर्मकर्म यानाः मखु, बरु वय्कलं हे दया माया यानाः झीत बचय् यानादीगु खः। सृष्टि जुइ न्ह्यः हे ख्रीष्ट येशू झीत थ्व दया माया बियादीगु खः।

10 झीत मुक्ति बियादीम्ह ख्रीष्ट येशू झायादी धुंकाः तिनि थ्व बांलाक सीदत। वय्कलं मृत्युयात त्याकाः भिंगु खँ न्यंक्वसित अनन्त जीवन बियादिल।

11 थ्व हे भिंगु खँ न्यंकेत व स्यनेत जितः प्रेरित दय्कादीगु खः।*

12 थ्व हे ज्यायागु निंति जिं थथे दुःखसिया च्वनागु खः। थ्व ज्या यानाः जि लज्यामचाया छायाःसा जिं सुयात विश्वास यानाच्चनागु दु व बांलाक स्यू। अले प्रभुयात जिं लःल्हाना बियागु फुक्क वय्कलं हानं लिहां झाया मदितले बांलाक बचय् यानातयादी।

13 ख्रीष्ट येशू झीत क्यनादीगु विश्वास व माया थें छं नं जिं धयागु फुक्क खँ याना क्यँ।

14 झीगु दुने च्वनादीम्ह पवित्र आत्मायागु ग्वाहालि छन्त लःल्हाना बियातःगु सत्य खँयात बांलाक नुगलय् तयाति।

15 एशियाय् च्वपि फुक्कसिनं जितः त्वःतावन धकाः ला छं सि हे स्यू। फुगेलस व हेर्मेगेनसं तं जितः त्वःतावन।

* 1:2 १:२ तिमोथी ग्रीक भाषां तिमोथियसयात ✨ 1:2 १:२ प्रे १६:१ ✨ 1:5 १:५ प्रे १६:१ ✨ 1:11 १:११ १ तिमो २:७

16 ओनेसिफरसया जहानपिन्त परमेश्वरं दया यानादीमा, छायाधाःसा वं जितः यक्व यक्व हे साहस ब्यूगु दु। जितः इयालखानाय कुनातल धकाः व लज्या मचाः।

17 रोमय् नं वं जितः मान्तुमालाः लुइकल।

18 एफिससय् दुबलय् नं वं जितः गुलि ग्वाहालि यात धयागु खँ ला छं नं बांलाक हे स्यू। प्रभु झायादीबलय् वयात दया माया यानादीमा।

2

भिंगु ज्या याइम्ह जुयाः क्यँ

- 1 अयजूगुलि जि यःम्ह काय्, ख्रीष्ट येशू बियादीगु दया मायां बल्लाका च्वँ।
- 2 यक्व मनूतयगु न्ह्यःने जिं नवानागु खँ छं नं मेपिं स्यनेकने यायेफुपिं विश्वास याये बहःपिन्त स्यना ब्यु।
- 3 ख्रीष्ट येशूयाम्ह भिंम्ह सिपाईं जुयाः छं नं जि नाप दुःखकष्ट फ।
- 4 सुं नं सिपाईं मेमेगु ज्याय् तक्त्यनाच्चनी मखु, बरु थः सेनापतियात लय्ताय्केत जक स्वयाच्चनी।
- 5 नियमय् च्वनाः म्हेतीम्ह मनुखं जक सिरपाः काये फइ।
- 6 हिचःति हायकाः बुँज्या याइम्हयसिनं हे दकलय् न्हापालाक लये खनी।
- 7 जिं धयागु खँ थुइकेगु कुतः या, छायाधाःसा प्रभुं हे छन्त थुइके फयकादी।
- 8 दाऊदया सन्तान, सिनाः म्वानावःम्ह येशू ख्रीष्टयात लुमंकी। जिं न्यंकागु भिंगु खँ थ्व हे खः।
- 9 थ्व हे भिंगु खँ न्यंकाः जिं थथे अपराधीयात थें नेवलं चिकाः च्वनेमाली। तर परमेश्वरयागु वचनयात सुनानं चिनातये फइ मखु।
- 10 अयजूगुलि परमेश्वरं ल्ययातःपिं मनूतयगु निति जिं न्ह्यागुं सह याये फु। अले इपिं ख्रीष्ट येशू बियादीगु सदां दइगु मुक्ति कयाः तःधने फयेमा।
- 11 थथे धयातःगु धात्थें खः –

“वय्कः नाप सीसा

वय्कः नाप हे म्वाये दइ।

12 झीसं सहयाना च्वंसा

वय्कः नाप राज्य याये खनी।

झीसं वय्कःयात त्वःतूसा

वय्कलं नं झीत त्वःतादी।*

13 झीपिं विश्वासी मजूसां

वय्कः विश्वासी हे जुयाच्चनी,

छायाधाःसा वय्कलं थःम्हं

थःत विश्वास यायेगु त्वःते फइ मखु।”

परमेश्वरपाखें ल्यःम्ह ज्याकःमि

- 14 परमेश्वरया नामय् इमित थ्व खँय् ख्याच्चः ब्यु। म्वाःमदुगु खँय् ल्वाना जुइ मते, थुकिं इमित हे स्यंकी।
- 15 परमेश्वरयागु सत्य वचनयात खःकथं छ्यलेगु या। ज्या यायेत लज्या चाये म्वाः। अले परमेश्वरया विश्वास याये बहःम्ह मनु जुइत कुतः या।
- 16 म्वाःमदुगु खँय् सुंनाप हाः जुइ मते, छायाधाःसा थथे हाला जुइपिं मनूत परमेश्वर नाप झन झन तापानावनी।
- 17 इमिसं स्यनीगु खँ ध्वगिनाः नवइगु घाःथें न्यनावनी। थुपिं मध्ये हुमेनियस व फिलेतस नं खः।
- 18 इपिं सत्ययागु लँपुं चिलावने धुंकल। इमिसं सीपिं न्हापा हे म्वाना वये धुंकल, आः म्वाना वइ मखुत धकाः न्यंका जुयाः गुलिखय् विश्वासीतयत् स्यंकाबी धुंकल।
- 19 अयन् परमेश्वरं स्वनादीगु जग गुबलें दुनावनी मखु। अले थ्व जगय् थथे च्वयातःगु दु – “प्रभुया मनूयात प्रभुं म्हस्यू।” अले “प्रभुयागु नां कयाः जूपिन्सं मभिंगु ज्या याये मजूयू।” *
- 20 ततःधंपिनिगु छँय् लँ, वहःयागु थलबल जक मखु, चायागु व सिंयागु थलबल नं दयाच्चनी। गुगुं थलबल भवय्बलय् जक छ्यली, गुगुं थलबल मेबलय् छ्यली।
- 21 अयजूगुलि सुनां थःत थज्याःगु मभिंगु ज्याखं तापाक तया तइ, व मनु तःजिगु थलबल थें जुइ। वं थःम्हं थःत शूद्र यानाः थः मालिकयागु ज्याय् न्ह्याबलें न्ह्यचिला च्वने फइ।
- 22 ल्याय्म्ह इलय् मभिंगु मतिइ वइ, उकिं थज्याःगुलि तापाक च्वँ। बरु यचुगु नुगलं प्रभुयात मानय् याइपिलिसे जुयाः धर्मीं जुइगु, विश्वास यायेगु, माया यायेगु व मिलय्चलय् जुयाच्चनेगु या।

- 23 म्वाःमदुगु व थःम्हं मस्युगु खँय जवाःसवाः याना जुइ मते। थुकिं ल्वापु जक पिहां वइ धकाः ला छं सि हे स्यू।
 24 प्रभुया चयः जुयाः सुनाप ल्वाः जुइ मज्यु, बरु फुक्कसितं माया याइम्ह, बांलाक स्यनेकने याये फुम्ह, न्हागु खं सह याये फुम्ह,
 25 अले शत्रुयात नं क्वमिलु जुयाः थुइका बीम्ह जुइमाः। सके परमेश्वरं इमिगु नुगः हे हिलाः सत्य खँयात थुइके फयेकादी ला?
 26 थुकथं वाः चायेकाः इपिं शैतानयागु ल्हातं बिस्सुं वये फइ, छायाःसा शैतानं इमित चयः यानातःगु दु।

3

संसार फुनावनीगुया चिं

- 1 संसार फुनावनीगु इलय् तसकं दुःख जुइ धकाः सीकाति।
 2 अबलययापिं मनूत थःत जक भिंका जुइपिं, धिबायागु लोभ यानाजुइपिं, तःधंछुया जुइपिं, घमण्ड यानाजुइपिं, कर्पिन्त क्वह्यंका जुइपिं, मांबौयागु खँ मन्यनीपिं, गुण मस्युपिं, परमेश्वरयात वास्ता मयाःपिं,
 3 दया माया याये मसःपिं, क्षमा याइमखुपिं, मेपिन्त मभिंकाः खँ ल्हानाजुइपिं, थःत कःघाये मफुपिं, नुगः छाःपिं, भिंगु खँ मययकीपिं,
 4 मुले तयाः गः कीपिं, थः यःथें सना जुइपिं, जि हे खः धयाजुइपिं, परमेश्वरयात ययकेगु स्वयाः मोजमज्जा जक याये ययकीपिं,
 5 पिनें परमेश्वरयात मानय् यानाजुइपिं, दुनुगलं धाःसा वय्कःयागु शक्तियात मानय् मयाइपिं जुइ। थुपिलिसे जुइ मते।
 6 इपिं मध्ये गुलिसिनं ला छँय् छँय वनाः पापं जाःपिं व पापयागु खँ मतिइ तया जुइपिं मिसातयत ल्हातय् काइ।
 7 थ्व मिसातयसं स्यनाः सय्का कायेत यक्व स्वइ। अयनं सत्य छु खः धकाः गुब्बसं सीके फइ मखु।
 8 यान्नेस व याम्ब्रेसं मोशायात मभिंका जू थें इमिसं नं सत्य खँयात मभिंका जुइ। इमिगु बुद्धि स्यने धुंकल, अले इमिके विश्वास हे मदये धुंकल।*
 9 इपिं ताः च्वनी मखु, छायाःसा यान्नेस व याम्ब्रेसयागु थें इमिगु मूर्ख ज्या नं मनूतयसं सीकी।

पावलं तिमोथीयात ब्यूगु आज्ञा

- 10 छं जिं स्यनेकने यानागु, जिगु चालचलन, जिगु लक्ष्य, जिगु विश्वास, जिं गथे सह यानाच्वना, जिं गुलि माया यानाच्वना,
 11 जितः गुलि दुःखकष्ट बिल, जिं गुलि सास्ती नये माल, एन्टिओखियाय, आइकोनियनय अले लुस्त्राय जितः छु छु जुल धयागु फुक्कं छं स्यू। गज्याः गज्याःगु दुःखकष्ट जिं फये माल अले प्रभुं फुक्क दुःखकष्टं जितः बचय् याना तयादिल।*
 12 ख्रीष्ट येशूयात मानय् यानाः वयकलं धाःथें च्वनीपिन्त ला थथे दुःखकष्ट जू हे वइ।
 13 मभिंपिं व थगाहा मनूतयसं कर्पिन्त थगय् यायां थःत हे थगय् याका च्वनेमाली। अले थुपिं झन झन स्यनावनी।
 14 छं जक थ्व खँ सुयापाखें स्यना कयागु खः, व सीकाः थःम्हं सय्कागु व विश्वास यानागु खँय् जुयाच्वँ।
 15 मचानिसें हे छं धर्मशास्त्रयागु खँ सीकातःगु दु। थुकिं हे छन्त ख्रीष्ट येशूयात विश्वास यानाः दइगु मुक्तियागु खँ थुइके फय्का बी।
 16 धर्मशास्त्रयागु फुक्क खँ परमेश्वरया प्रेरणां च्वःगु खः, थुपिं स्यनेकने यायेत, न्वायेत, द्रुंगु भिकेत व खःकथं म्वायेत तिबः बी।
 17 परमेश्वरया मनूतयसं न्हाथें ज्याःगु भिंगु ज्याखँ नं याये फयेमा धकाः धर्मशास्त्र बियातःगु खः।

4

भिगु खँ न्यकेगु

- 1 सी धुंकूपिं व म्वानाच्वपिं फुक्कसितं न्याय यानादीम्ह ख्रीष्ट येशू व परमेश्वरया नामं जिं छन्त धयाच्वना – वयकलं हानं झायाः राज्य यानादी तिनिगुलि
 2 परमेश्वरयागु वचन न्यकि। भिंगु इलय् नं मभिगु इलय् नं न्यकि, न्हागु जूसां सह यानाः मनूतयत इमिगु दोष क्यनाः स्यनेकने या, ब्वःब्यु, अले साहस नं ब्यु।
 3 भिंगु खँ धाल धाःसा सह हे मयाइगु ई नं वइतिनि। इमिसं थःम्हं मनं तुं थें ज्याःगु खँ स्यनेकने याइपिं गुरु तइ, अले थःत यःयःगु जक खँ न्यना च्वनी।
 4 इमिसं सत्य खँ न्यनी मखु। मनय् वः थें कनीगु बाखं जक न्यने ययकी।
 5 छं जक न्हागु जूसां नुगः क्वातुकाः च्वँ। दुःख सी माःसां स्यू। भिंगु खँ न्यकेगु याना च्वँ। थःत बियातःगु ज्या पूर्वकि।
 6 छायाःसा जिं ला थःत हे पाये धुन। जिगु ला सीगु ई नं वये धुंकल।
 7 जि यायेमाःगु बांलाक याये धुन। जिं ब्वॉय् वने गाके धुन। अथेसां जिं जिगु विश्वासयात बल्लाक तया तयागु दु।

8 आः ला धर्मी ठहरय् जूपिन्त धकाः तयातःगु श्रीपेच जक काये ल्यंदनि, गुगु सयागुं ख्वाः मस्वसे न्याय यानादीम्ह प्रभुं झायाः पुइकादी। जितः जक मखु, वय्कः झाइगु यःपिं फुक्कसितं वय्कलं व श्रीपेच पुइकादी।

9 छं याकनं हे जिथाय् वयेगु स्व।

10 डेमास थ्व संसारयात माया यानाः जितः त्वःताः थेसलोनिकाय् वने धुंकल। क्रेसेन्स गलातियाय् वन, तीतस दलमातियाय् वन।*

11 लूका जक जि नाप दु। मर्कूसयात मालाः छनापं ब्वना हजि। वं जिगु ज्याय् यक्व हे ग्वाहालि बी।*

12 तुखिकसयात जिं एफिससय् छ्वयागु दु।*

13 त्रोआसय् च्वंम्ह कार्पसयाथाय् जिं त्वःता थकागु गा ज्वना वा। अन त्वःता थकागु सफू व छेंगुलिइ च्वयातःगु सफू नं लुमंक ज्वनाः वा।*

14 अलेक्जेन्डर सिजःकःमिनं जितः तसकं बांमलाकल। प्रभुं वयात यायेमाःगु यानादी।*

15 व खनाः छं नं होश यानाच्वे, छायाधाःसा वं झीगु भिंगु खँयात तसकं मभिकाः खँ ल्हानाच्वंगु दु।

16 दकलय् न्हापां जिगु मुद्दा जूबलय् जिगु पंलिनाः सुनानं नमवाः। फुक्कसिनं जितः त्वःतल। इमिसं थुकियागु ल्याःचाः प्रभुयात बी म्वाःलेमा।

17 उबलय् प्रभुं हे जि नाप झायाः जितः बांलाक भिंगु खँ न्यकेत शक्ति बियादिल। अयजूगुलि जिं यह्दीमखुपिन्त भिंगु खँ न्यके फत। थुकथं वय्कलं जितः सिंहयागु म्हतुं बचय् यानादिल।

18 प्रभुं हे जितः फुक्क कथंया मभिंगु खं बचय् यानादी। अले थःगु स्वर्गयागु राज्यय् यंकेत वय्कलं जितः बचय् यानादी। वय्कः सदां सदां तःधना च्वनेमा। आमेन।

लिपांगु ज्वजलपा

19 प्रिस्किला व अकिलास, अले ओनेसिफरसया जहानपिं सकसितं जिगु ज्वजलपा धयाब्यु।*

20 इरास्तस कोरिन्थय् तुं च्वन, त्रोफिमसयात धाःसा उसाँय् मदुगुलि मिलेटसय् तुं त्वःता थका।*

21 चिकुला न्ह्यः हे जिथाय् वयेगु कुतः या। युबुलस, पुडेस, लिनस, क्लौडिया व थनच्वंपिं किजापिं सकसिनं ज्वजलपा धयाहःगु दु।

22 प्रभु छंगु नुगलय् दीमा। परमेश्वरं छिमित दया माया यानादीमा।

* 4:10 ४:१० कल ४:१४; फिले २४; २ कोर ८:२३; गला २:३; तीत १:४ * 4:11 ४:११ कल ४:१४; फिले २४; प्रे १२:१२,२५; १३:१३; १५:३७-३९; कल ४:१०
 * 4:12 ४:१२ प्रे २०:४; एफि ६:२१-२२; कल ४:७-८ * 4:13 ४:१३ प्रे २०:६ * 4:14 ४:१४ १ तिमो १:२०; भज ६:१२; रोम २:६ * 4:19 ४:१९ प्रे १८:२ * 4:20 ४:२० प्रे १९:२२; रोम १६:२३; प्रे २०:४; २१:२९

तीतसयात पावलं च्वःगु पौ म्हसीका

तीतस यहदीमखुम्ह ल्याय्म्हम्ह विश्वासी खः। लिपा व पावलयात वयागु ज्याय् ग्वाहालि याइम्ह जुल। पावलं वयात क्रेटय् च्वंगु मण्डलीयागु ज्या स्वयेत अन त्वःताथकूगु खः। पावलं थ्व पौलय् स्वता मू खँ न्ह्यथनातःगु दु।

न्हापां ला, तीतसयात मण्डलीया थकालिपिनिगु चालचलन गथे जुइमाः धकाः ध्वाथुइकातःगु दु। अनंलि मण्डलीया थीथी मनूत गथे बुराबुरी, ल्याय्म्ह, ल्यासे व दासतय्त गुकथं स्यनेकने यायेमाः धकाः धयातःगु दु। दक्वसिब्य् लिपा पावलं तीतसयात विश्वासीतयगु चालचलनया बारे ध्वाथुइकातःगु दु, गथे थःथवय् मिलय् जुयाः दया माया यानाच्चनेगु, हेबाय्चबाय् मयायेगु, जवाःसवाः याना मजुइगु, व मण्डलीइ पुचः पुचः बायाः मजुइगु।

धलः पौ

न्ह्यखँ १:१-४

मण्डलीया थकालि १:५-१६

मण्डलीया थीथी विश्वासीतयगु ज्या २:१-१५

अती व ख्याच्चः ३:१-११

क्वचाय्कूगु ३:१२-१५

तीतस

पावलपाखें ज्वजलपा

1 परमेश्वरया दास, येशू ख्रीष्टयाम्ह प्रेरित जि पावलं च्वयाच्चनागु दु। जिगु ज्या हे परमेश्वरं ल्यया तःपिनिगु विश्वास क्वातुका बीगु व सत्य खँयात थुइका बियाः परमेश्वरयात यःथें याये सय्का बीगु खः।

2 गुबलें मखुगु खँ ल्हाना मदीम्ह परमेश्वरं न्हापांनिसें हे झीत अनन्त जीवन बियादी धकाः धयादीगु खः।

3 झीत मुक्ति बियादीम्ह परमेश्वरं हे जितः न्यंके बियाः पाय्छि इलय् फुक्कसितं वय्कःयागु भिंगु खँ सीके बियादिल।

4 तीतस, झीगु विश्वासं यानाः छन्त जिं थः हे काय् थें यानातयागु दु। झी परमेश्वर बाः व झीत मुक्ति बियादीम्ह ख्रीष्ट येशू छन्त दया माया व शान्ति बियादीमा।☆

5 आम्कन ल्यंदनिगु ज्या पूर्वकेत व शहर पतिकं मण्डलीइ थकालिपिं ल्ययेत जिं छन्त क्रेटय् हे त्वःता थकागु खः।

6 थकालि जुइम्ह मनु दोष मदुम्ह, छम्ह हे जक मिसालिसे ब्याहा याःम्ह जुइमाः, हानं वया मस्त नं विश्वासीत व यःयःथें सना मजुइपिं जुइमाः।

7 थकालि परमेश्वरया ज्या याइम्ह मनु खः। उकिं थकालि छुं हे दोष मदुम्ह जुइमाः। अले हानं थः यःथें यानाजुइम्ह, याकनं तंम्बइम्ह, अय्लाः थ्वं त्वना जुइम्ह, ल्वाना जुइम्ह, लोभीम्ह नं जुइ मज्यू।

8 पाहांयात दुनुगलंनिसें दुकाइम्ह, भिंगु खँ ययकिम्ह, मन तयाः ज्या याइम्ह, ख्वाः स्वयाः ज्या मयाइम्ह, पवित्रम्ह, थःत कःघाये फुम्ह जुइमाः।

9 अले थःम्हं स्यनाकयातःगु भिंगु खँयात क्वातुक ज्वनातइम्ह व जिमिसं स्यना थें मेपिन्त नं भिंगु स्यनेकने यानाः साहस बीम्ह जुइमाः। अले हानं थ्व भिंगु खँयात मभिकाः जुइपिन्त नं इमिगु द्वुबिद्वं क्यनाबी फुम्ह जुइमाः।☆

मखुगु खँ स्यनिपिन्त ख्याच्चः

10 छायाःसा अप्वः धया थें मनूत धयागु खँ मन्यनीपिं, म्वाःमदुगु खँ ल्हानाजुइपिं, मखुगु खँ ल्हानाजुइपिं दु। थज्याःपि अप्वः यानाः ला यहदी विश्वासीत हे खः।

11 थुमिगु म्हुतुप्वाः तिनाबीमाः। धिबायागु निंति थुमिसं स्यने मज्यूगु खँ स्यनाः छें स्यंकाच्चंगु दु।

12 इमि हे छम्ह अगमवक्तां थथे धयाथकूगु दु – “क्रेटय् च्वंपिं मनूत फुक्कं मखुगु खँ ल्हाइपिं, ग्यानापुपिं पशुत व ज्या मयासें न जक नइपिं खः।”

13 थ्व खँ धाथें खः। अय्जुगुलि इमित तसकं ब्वःब्यु, अले जक इपिं विश्वासय् बल्लाना च्वनी।

14 अले इमिसं यहदीतयगु पुलां पुलांगु बाखं व सत्ययागु लं लिचिकीगु खँय् न्हायपं तकं बी मखु।

15 शुद्धपिन्त ला फुक्कं शुद्ध हे जुइ। मभिपिन्त व विश्वास मयाइपिन्त धाःसा छुं नं शुद्ध जुइ मखु, छायाःसा इमिगु मन व बिचाः हे शुद्ध मजू।

16 इमिसं परमेश्वरयात म्हस्यु धकाः धयाजुइ, इमिगु ज्यां धाःसा इमिसं परमेश्वरयात म्हमस्यु धकाः क्यनी। इपिं घच्चायापुपिं, धयागु खँ मन्यनीपिं व छुं नं भिंगु ज्या यायेत मल्वःपिं खः।

2

ख्रीष्टियन जीवन गुकथं हनेगु

- 1 न्ह्यागु जूसां छं भिंगु खँ नाप ज्वःलाःगु जक स्यनेगु याना च्वँ।
- 2 बुरातयसं थातं च्वनेगु, हनेबहः जुइक सना जुइगु, थःत कःघाना च्वनेगु, विश्वास यानाच्वनेगु, माया यायेगु व न्ह्यागु खँय् नं सह यानाच्वनेगु यायेमाः धकाः स्यनेकने या।
- 3 अथे हे बुरीतयत् नं परमेश्वरयात मानय् याना च्वँ, मेपिन्त मभिकाः खँ ल्हाना जुइ मते, अय्लाः थ्वँ त्वनाजुइ मते, बरु दुग्यंगु खँ स्यनेकने या धकाः स्यना ब्यु।
- 4 अथे जूसा इमिसं ल्यासेपिं मिसातयत् थः मस्तयत् व भाःतयात माया यायेगु खँ स्यने फइ।
- 5 अले इमिसं इमित थःत कःघाना च्वनेगु, पवित्र जुयाच्वनेगु, छँ बांलाक कःघाना च्वनेगु, दया यायेगु व भाःतं धाःथें च्वनेगु खँ स्यनेकने याइ। थथे जूसा सुनानं परमेश्वरयागु वचनयात क्वह्यंकाः खँ ल्हाये फइ मखु।
- 6 अथे हे ल्यायम्हपिं मिजंतयत् नं थःत कःघाना च्वँ धकाः स्यनेकने या।
- 7 छं थःम्ह हे भिंगु ज्या यानाः इमिगु न्ह्याःने नमूना जुयाः क्यँ। स्यनेकने यायेबलय् खःगु, दुग्यंगु व
- 8 सुनानं छुं धाये मफयक नवा। अथे जूसा विरोधीतयसं नं छुं धाये मफयाः थः हे लज्या चाये माली।
- 9 दासतयत् नं मालिकं धाःथें यानाः इमित न्ह्यागु खँय् नं लयताय्का च्वँ, अले जवाःसवाः याना जुइ मते धकाः स्यनेकने या।
- 10 अले उखेंथुखें खुयाकायेगु मयासें भिम्ह व विश्वास याये बहःम्ह जुयाः न्ह्यागु खँय् नं झीत मुक्ति बियादीम्ह परमेश्वरयागु वचनयात तःधके फयेमा।

ख्रीष्टियन जीवनया जग

- 11 परमेश्वरं फुक्कसितं मुक्ति बीत दया माया यानादीगु खः। थ्व हे खँ फुक्कसितं सीके ब्युगु दु।
- 12 थ्व हे दया मायां झीत पापं व संसारयागु ज्याखं लिचिकी, अले थःत कःघानाः धर्मी व परमेश्वरयात मानय् याइपिं जुयाः थ्व संसारय् म्वानाच्वने फइ।
- 13 झीत मुक्ति बियादीम्ह, झीम्ह तःधंम्ह परमेश्वर येशू ख्रीष्ट हानं झाइतिनि। झीपिं थ्व हे तःधंगु आशायागु लँ स्वयाच्वने।
- 14 झीत झीगु पापं छुतय् यायेत वय्कः थः हे सिनादिल। थुकथं वय्कलं झीत थः मनु यानाः पवित्र यानादिल, अले भिंगु ज्या यायेत साहस बियादिल।*
- 15 छं थ्व फुक्कं न्यंकाब्यु। ब्वःबी माःसां साहस बी माःसां छं स्वयाः या। अले छन्त सुनानं हेपय् याये फइ मखु।

3

न्ह्यागुं ज्या यायेत नं न्ह्यचिलिगु

- 1 सरकार व हाकिमतयसं धाःथें च्वनाः इमिसं धाःगु खँ न्यनेमाः धकाः विश्वासीतयत् थुइकाब्यु। भिंगु न्ह्यागु ज्याय् नं न्ह्यच्यु।
- 2 सुयातं मभिकाः खँ ल्हाये मते, सुंनाप ल्वाना जुइ मते, अले फुक्क नाप क्वमिल्लु जुयाः मिलय् जुयाच्वँ धकाः इमित थुइकाब्यु।
- 3 झीपिं नं छकः ला छुं मस्यूपिं, अतेरिपिं, लँ टुंका च्वनापिं, मभिंगु मतिइ तया जुइपिं, मोजमज्जा जक याइपिं, नुगः मुइका जुइपिं व थःथवय् मययका जुइपिं जुइ धुन।
- 4 अयनं झीत मुक्ति बियादीम्ह परमेश्वरं मनूतयत् दया माया क्यनादीगुलि
- 5 वय्कलं झीत मुक्ति बियादिल। झीसं भिंगु भिंगु जक ज्या यानागुलि झीत मुक्ति बियादीगु मखु, बरु वय्कलं दया यानाः झीत झीगु पाप सिलाः न्हपिं यानाः व पवित्र आत्मायागु शक्तिं मुक्ति बियादीगु खः।
- 6 येशू ख्रीष्टं यानाः परमेश्वरं झीत पवित्र आत्मां जायकादिल।
- 7 वय्कलं दया माया यानादीगुलि झीपिं परमेश्वरया न्ह्याःने धर्मी ठहरय् जुइ फत, अले झीसं आशा यानागु अनन्त जीवन नं काये दत।
- 8 थ्व खँ धातथें खः। थ्व खँय् छं अप्वः मन बियाः स्यँ। थथे यात धाःसा परमेश्वरयात विश्वास याःपिन्सं भिंगु भिंगु ज्या यायेत कुतः याइ। थ्व फुक्क मनूतयत् ज्यालगय् जूगु भिंगु खँ खः।
- 9 म्वाःमदुगु खँय् हाः जुइ मते, तापाःबाज्यापिनिगु नां कयाः फुइँ याना जुइ मते, व्यवस्थायागु खँय् ल्वाः जुइ मते, छायाधाःसा अथे यानाः छुं भिनि मखु, अले बांलाइ नं मखु।
- 10 मनूतयत् ल्वाका जुइपिन्त छकः निकः न्वाना नं मजिल धाःसा व नाप जुइ मते।
- 11 अज्याःम्ह मनु मभिंम्ह धकाः ला छं सि हे स्यु। वं याना जूगु ज्यां हे व पापी खः धकाः धाइ।

पावलया लिपांगु सल्लाह व ज्वजलपा

- 12 जिं अर्तिमासयात जूसां तुखिकसयात जूसां छन्थाय् छ्वयाहये। इपिं थ्यनेवं छं निकोपोलिसय् जितः नापलाः वयेगु कुतः या, छायाधाःसा जिं चिकुला ज्वःछि अन हे च्वनेगु मतिइ तयागु दु।*

- 13 जेनास धाःम्ह वकील व अपोल्लोसयात छं फक्व ग्वाहालि बियाः याकनं छवयाहिं। इमित छुं मगाः मजुइमा।☆
- 14 झी मनूतयसं मालीबलय् माःकथं भिंगु ज्या याये सय्केमाः। ई अथें सितिं छवये मज्यू।
- 15 जि नाप दुपिं फक्कसिनं छन्त ज्वजलपा धयाहःगु दु। जिमित माया याइपिं आम्कन च्वंपिं विश्वासीतय्त नं जिमिसं ज्वजलपा धयाहःगु दु धकाः धयाब्बु।
- परमेश्वरं छिपिं फक्कसितं दया माया यानादीमा।

फिलेमोनयात पावलं च्वःगु पौ म्हसीका

फिलेमोन छम्ह नांजाःम्ह विश्वासी खः। व कलस्सीइ च्वंगु मण्डलीया दुजः जुइमा। व ओनेसिमस धाःम्ह दासया मालिक खः। व दास फिलेमोनया छैनं बिर्युं वंगु खः। वं पावलयात नापलात। उबलय् पावलयात इयालखानाय् कुनातःगु खः। पावलयापाखें व विश्वासी जुल। पावलं फिलेमोनयात थ्व पौ व हे दासया बारे च्वयातःगु खः। पावलं पौलय् फिलेमोनयात व दासयात लितछवया हयाच्चना, उकिं वयात दास थें मखु बरु थः हे किजा थें यानाः छैय् दुका, छायाःसा आः व नं छम्ह विश्वासी जुइ धुंकल धकाः इनाप यानातःगु दु।

धलः पौ

न्हाखँ १-३

फिलेमोनया निति प्रार्थना याःगु ४-७

ओनेसिमसया बारे इनाप याःगु ८-२२

क्वचाय्कूगु २३-२५

फिलेमोन

पावलपाखें ज्वजलपा

1 ख्रीष्ट येशूया निति कैदी जुया च्वनाम्ह पावल व झी विश्वासी किजा तिमोथीयापाखें जिमि यःम्ह पासा व छगू हे ज्या यानाच्चम्ह फिलेमोन,

2 व विश्वासी केहें अप्पिया व झीपि थें ख्रीष्टयागु ज्या यानाच्चम्ह अर्खिप्पस व छिमिगु छैय् मुं वइपि विश्वासीतय्त ज्वजलपा।*

3 झी परमेश्वर बाः व प्रभु येशू ख्रीष्टं छिमित दया माया व शान्ति बियादीमा।

फिलेमोनयागु माया व विश्वास

4 प्रार्थना यायेबलय् जिं छन्त लुमंकाः न्हाबलें प्रभुयात सुभाय् बियाच्चनागु दु।

5 प्रभु येशू ख्रीष्ट व फुक्क विश्वासीतय्त छं उतिकं माया व विश्वास यानाच्चंगु खँ जिं न्यनागु दु।

6 ख्रीष्टयात विश्वास यानाः काःगु ज्ञानयात छं अज्ज बांलाक थुइका वने फयेमा धकाः जिं प्रार्थना यानाच्चनागु दु।

7 यःम्ह किजा, छं विश्वासीतय्त माया याःगु खँ न्यनाः जि तसकं लय्तायागु दु, अले साहस नं कयागु दु। छं परमेश्वरया मनूतय्त तसकं लय्ताय्कूगु दु।

ओनेसिमसया निति बिन्ति याःगु

8 विश्वासय् किजा जूगुलि जिं छन्त माःमाःगु खँय् उजं बी फु।

9 अयनं माया यानाः जिं छन्त बिन्ति यानाच्चना। आः ला जि बुरा नं जुइ धुंकल, अले ख्रीष्टया निति थथे कुंका नं च्वनागु दु।

10 जिं छन्त जिकाय् ओनेसिमसयागु निति थथे बिन्ति यानाच्चनागु खः। जिं वयात इयालखानाय् हे विश्वास याकाः जिम्ह काय् यानागु खः।*

11 न्हापा ला व मनू छन्त छुं हे ज्यालगय् मजूम्ह खः। आः धाःसा व छन्त नं जितः नं ज्यालगय् जुल।

12 जिं वयात छन्थाय् हे लिछवयाहया च्वना। व जिगु नुगःचु थें खः।

13 वयात जि नाप हे तये मास्ति वःगु खः। भिंगु खँ न्यंकाः इयालखानाय् लाःबलय् छंगु पलेसा वयात हे जितः ग्वाहालि यायेत जिथाय् तयेगु खः।

14 अयनं छंके मन्यंकं थथे यायेगु जितः बांलाः मताल। जिं छन्त छुं नं ज्याय् कर याये मखु, छं स्वयाः यःथें या।

15 छुं ई तक ओनेसिमस छलिसे बाया च्वनेमाल। उकिं छं आः वयात सदां थःथाय् तये दइ।

16 आः वयात दास धकाः मतिइ तये मते, बरु थः हे यःम्ह किजा धकाः मतिइ ति। जितः व खनाः तसकं माया वं। थः दासनापं विश्वास याःगुलि छन्त व खनाः झन गुलि माया वन जुइ।

17 छं जितः पासा धकाः गथे दुकायेगु खः, वयात नं अथे हे दुका।

18 वं छन्त छुं मखुगु याःगु दुसा, अले छंके छुं कयातःगु दुसा जिगु नामय् च्वयाति।

19 जि पावलं, थःगु हे ल्हातं च्वयाच्चना – जिं छन्त पुले माक्व पुलाबी। छं जिगुपाखें हे जीवन काये खन धकाः ला धया च्वनेमाःगु मदु।

20 छ जिम्ह किजा जूगुलि जिं छंके प्रभुया नामय् छता ज्या यानाब्यु धकाः फवनाच्चना। जिगु मन लय्ताय्का ब्यु।

* 1:2 १:३ कल ४:१७ * 1:10 १:१० कल ४:९

- 21 छं जिं धयागु स्वयाः नं अप्वः याइ धकाः विश्वास दुगुलि थथे च्वयाच्चनागु खः ।
- 22 मेगु छता खँ नं धाये – छिमिसं प्रार्थना यानाच्चंगुलि जि हानं छिमिथाय् वये दइ ला धकाः आशा यानाच्चनागु दु।
- अयजूगुलि जितः क्वथा छकू स्वयाः तयाति।
- 23 येशू ख्रीष्टयागु निंति जिनापं तुं कुंका च्वंम्ह इपाफ्रासं छिमित ज्वजलपा धयाहःगु दु।*
- 24 जिनापं ख्रीष्ट येशूयागु ज्या यानाच्चं पिं मर्कूस, अरिस्तार्खस, डेमास व लूकां नं छिमित ज्वजलपा धयाहःगु दु।*
- 25 प्रभु येशू ख्रीष्टं छिमित दया माया यानादीमा।

हिब्रूतयत् च्वःगु पौ म्हसीका

थ्व पौ ख्रीष्टयात विश्वास याःपि यहदीतयत् च्वःगु खः। विरोध अप्वया वःगुलि इमिगु विश्वास कमजोर जुगु खः। थ्व पौल्य येशू ख्रीष्ट हे सत्य खः, वय्कः व परमेश्वर उतिग्यं, वय्कलं परमेश्वरयागु हे स्वभाव क्यनादिल धकाः इमिगु विश्वास बल्लाकेत स्वःगु दु। थ्व पौ च्वम्हयसिनं थःगु नां बियातःगु मदु। थुकथं थुकी स्वता खःगु खँय बःबियातःगु दु –

1. येशू परमेश्वरया सदां दयाच्चनीम्ह काय् खः, गुम्हयसिनं न्ह्यार्थे ज्याःगु दुःखकष्ट फयेमाःसां परमेश्वरयागु आज्ञा मानय् यायेगु त्वःतामदी। परमेश्वरया काय् येशू पुलांगु नियमया फुक्क अगमवत्तात, स्वर्गदूतत व मोशा स्वयाः नं तःधंम्ह खः।
 2. येशूयात परमेश्वरं हे सदां दयाच्चनीम्ह व पुलांगु नियमय् च्वंपि पुजाहारीत स्वयाः तःधंम्ह पुजाहारी यानाः छ्वयाहयादीगु खः।
 3. येशूपारखे विश्वासीत पाप, भय व मृत्युं बचय् जुइ धुंक्गु दु। बलि बीगु व छायल्ली यायेगु ज्या किपालु कथं जक यहदी धर्मय् यानावयाच्चंगु खः। धार्थेगु मुक्ति ला येशू थः हे तःधंम्ह पुजाहारी जुयाः झायाबियादी।
- ११ अध्यायलय् न्हापा न्हापायापि नांजाःपि यहदीतयगु विश्वासयात दसु कथं न्ह्यथनाः च्वमि इमित नं न्ह्यार्थे ज्याःगु दुःखकष्ट वःसां विश्वास मत्वःतुसे मन बियाः येशूयागु लँ स्वयाच्चवेनेत इनाप यानातःगु दु। थ्व पौ च्वम्हयसिनं हिब्रूतयत् इपि विश्वासं लिचिल धाःसा परमेश्वरयागु ग्यानापुगु इन्साफ इमिथाय् वइ धकाः ख्याच्चः नं बियातःगु दु। थज्याःगु हे मेमेगु अर्ती व ख्याच्चः बियाः थ्व पौ क्वचाय्कातःगु दु।

धलः पौ

- येशू ख्रीष्ट व परमेश्वर उतिग्यं १:१-३
 येशू ख्रीष्ट स्वर्गदूतत स्वयाः तःधं १:४-२:१८
 येशू ख्रीष्ट मोशा व यहोशू स्वयाः तःधं ३:१-४:१३
 येशू ख्रीष्ट मेपि पुजाहारीत स्वयाः तःधं ४:१४-७:२८
 येशू ख्रीष्टयागु बाचा पुलांगु बाचा स्वयाः तःधं ८:१-९:२८
 येशू ख्रीष्टयागु बलिदान मेमेगु बलि स्वयाः तःधं १०:१-३९
 विश्वास हे दक्वसिबय् तःधं ११:१-१२:२९
 मेमेगु अर्ती व क्वचाय्क्कूगु १३:१-२५

हिब्रू

वय्कःया काय्पाखे परमेश्वरं नवानादीगु
 यहू १:१-१८

1 न्हापा न्हापा अगमवत्तातयपाखे परमेश्वरं झी तापाःबाज्यापि नाप तःकः मछि तःकथं नवानादिल। 2 तर आः दक्वसिबय् लिपा वय्कः थः काय्पाखे झीपिलिसें नवानादीगु दु। काय्यात हे वय्कलं फुक्क सृष्टिया हामा यायेत ल्ययादिल। वय्कःपाखे हे थ्व संसारयागु सृष्टि यानादिल।

3 वय्कलं नवानादीगु खँय हे थ्व संसार न्ह्यानाच्चंगु दु। परमेश्वरयागु महिमाया जः वय्कःयाके दु। वय्कः व परमेश्वर उतिग्यं। वय्कःया शक्ति दुगु वचनं हे थ्व संसार न्ह्यानाच्चंगु दु। मनूतयत् पापं छुतय् यानादी धुंकाः वय्कः दक्वसिबय् तःधंम्ह परमेश्वरयागु जवय् च्वनादीगु दु।

स्वर्गदूतत स्वयाः परमेश्वरया काय् तःधं

4 स्वर्गदूतत स्वयाः परमेश्वरं वय्कःया काय्यात तःधं यानादिल। इपि स्वयाः तःधं धकाः सीकेत परमेश्वरं वय्कःयागु नां हे तःधंकादिल।

5 धर्मशास्त्रय् नं परमेश्वरं वय्कःया काय्यात थथे धयादीगु खँ झीसं ब्वनागु दु –

“छ जिम्ह काय् खः,
 थौंनिसें जि छिमि बाः जुल।”

अले हानं धयादिल –

“जि वया बाः जुइ,
 अले व जिम्ह काय् जुइ।”

परमेश्वरं स्वर्गदूततयत् थथे गुब्सं धयामदी।✧

6 वय्कलं थः दकलय् तःधिकःम्ह काय्यात संसारय् छवया हयादीबलय् थथे धयादिल –
“फुक्क स्वर्गदूततयसं
वय्कःयोगु आराधना
यायेमाः।” ✧

7 स्वर्गदूततयगु बारे वय्कलं धयादी,
“वय्कलं थः दूततयत् फय्,
थः दासतयत् मित्याः यानादी।”✧

8 काय्यागु खैय् धाःसा वय्कलं थथे धयादीगु दु –
“हे परमेश्वर, छिगु सिंहासन
सदां सदां दयाच्चनी।
छिं छिगु राज्यय् च्वंपि मनूतयत्
फुक्कसितं उतिग्यंक
न्याय यानाः
बांलाक शासन यानादी।
9 छितः भिगु ज्याखँ जक यः,
अले मभिं ज्याखँ छितः मयः।
अयजूगुलि हे खः, परमेश्वरं,
छिम्ह हे परमेश्वरं,
छितः ल्ययाः
मेपिं फुक्कसित स्वयाः
तःधंकाः लयत्ताय्कादीगु।”✧

10 हानं थथे च्वयातःगु दु –
“परमप्रभु, दकलय् न्हापालाक
छिं हे पृथ्वी सृष्टि यानादिल,
अले थःगु हे ल्हातं
आकाश दयकादिल।

11 उपि फुक्कं मदया वनीतिनि,
छि धाःसा सदां दया हे च्वनी।
छिं दय्कूगु फुक्कं
वसः भ्वाथः जू थें
भ्वाथः जुया वनीतिनि।

12 गा लथ्याय् थें
छिं आकाश नं लथ्यानादी,
अले वसः हिले थें
उमित नं हिलादी।
छि धाःसा सदां उत्थें जुयाच्चनी,
छिगु जीवन गुबलें फुइ मरखु।”✧

13 परमेश्वरं स्वर्गदूततयत् थथे गुब्सं धयामदी।
“जिं छं शनूतयत्
छंगु पालि तःले मततले
छ जिगु जव ल्हाःपाखे
च्वनाच्वै।” ✧

14 अयसा स्वर्गदूतत धयापि सु खः लय्? इपि परमेश्वरयात सेवा याइपि आत्मात खः। अले मुक्ति काइपि मनूतयत् ग्वाहालि
यायेत छवयाहःपि खः।

2

तःधंगु मुक्ति

- 1 अयजूगुलि झीसं न्यनागु परमेश्वरयागु सत्य व भिगु खँयात क्वातुक ज्वनाः च्वनेमाली, मखुसा झीसं लँ टुंकी।
- 2 परमेश्वरं स्वर्गदूततयपाखें बियातःगु व्यवस्था सत्य खः। अले थ्व खँ मानय् मयाःपिन्त सजाँय बियादिल धासेंलि
- 3 थपाय् मछिधंगु मुक्तियात झीसं च्यूताः मतल धाःसा झीत सजाँय बियामदी ला? प्रभु थःम्हयसिनं हे दकलय् न्हापालाक थ्व मुक्तियागु खँ न्यंकादिल। न्यंपिन्सं थ्व खँ सत्य खः धकाः झीत क्यनाबिल।
- 4 अले हानं थ्व खँ सत्य खः धकाः झीत क्यनेत परमेश्वरं हे ततःधंगु शक्ति व अजू चायापुगु ज्या व चिं यानादिल। परमेश्वरं थःत यःपिन्त पवित्र आत्मायागु वरदान नं बियादिल।

मुक्ति बियादीम्ह येशू ख्रीष्ट हे खः

- 5 जिमिसं धयाच्चनागु लिपा वइगु संसारयात परमेश्वरं स्वर्गदूततयगु ल्हातय् बियामदी।
 - 6 धर्मशास्त्रय् नं छम्हयसिनं थुकथं साक्षी बियातःगु दु –
- “मनू छु हे खः धकाः
छिं वयात बिचाः यानाच्चनेत?
मनूया काय् छु हे खः धकाः
छिं वयात लुमंकाच्चनेत?
7 छिं वयात स्वर्गया दूतत स्वयाः
भचा जक क्वय् तथादिल।
नापं छिं वयात महिमा
व इज्जत नं बियादिल।
8 छिं वयात दय्कादीगु फुक्कयागु
अधिकार नं बियादिल।”☆

परमेश्वरं वय्कःयात दक्व फुक्कया हामा यानादिल। अथेसां दक्व फुक्कं वय्कःयागु बसय् लाःगु झीसं मखंनि।

- 9 अथेसां झीसं वय्कःयात थुकथं हे खनाच्चना, गुम्हयसित छुं ईया लागि स्वर्गदूतत स्वयाः भचा चिधं यानादीगु खः। अले परमेश्वरयागु दया मायां यानाः वय्कः फुक्क मनूतयगु निति सिनादिल। थथे सिनादीगुलि वय्कःयात तःधंकाः च्वय् तथादिल।

- 10 सुष्टि यानादीम्ह व न्हाकादीम्ह परमेश्वरं थः मस्ततय्त् मुक्ति बीत थथे थःकाय्यात दुःखकष्ट सीके बियादीगु पाय्छि जू। अले मुक्ति बीम्ह वय्कः हे जक खः।

- 11 पवित्र याःम्ह व पवित्र यानातःपिं फुक्कं छगू हे परिवारयापिं खः। अयजूगुलि वय्कलं पवित्र जूपिं मनूतय्त् थः किजापिं धकाः धयादीत लज्या चायामदी।

- 12 थ्व हे खँ धर्मशास्त्रय् थथे च्वयातःगु दु –

“जिं जिमि मनूतय्त्
छिं यानादीगु खँ कने,
जिं छितः इमिगु पुचलय् तःधंके।”☆

- 13 अले थथे नं च्वयातःगु दु –

“परमेश्वरयाके हे
जिं भरोसा तथाच्चने।”

अले थथे नं च्वयातःगु दु –

“स्व, परमेश्वरं जितः बियादीपिं
वय्कःया काय्म्ह्यायपिं नाप
जि च्वनाच्चनागु दु।”☆

- 14 उपिं काय्म्ह्यायपिं ला व हिया शरीर जूगुलि येशू नं उपिं थें हे ला व हि दुम्ह मनू जुयादिल। थुकथं वय्कलं मनू जुयाः सिनाः मृत्युयागु शक्ति दुम्ह शैतानयात बुकादिल।

- 15 सी धकाः ग्यानाः सदां शैतानया दास जुयाच्चपिं मनूतय्त् छुतय् यायेत वय्कलं थथे यानादीगु खः।

- 16 वय्कलं स्वर्गदूततयगु निति थथे यानादीगु मखु, बरु अब्राहामया सन्तानतयगु निति यानादीगु खः।

17 दक्व खँय वयकः थः हे दाजुकिजा थें जुयादी माल। थुकथं परमेश्वर व झीगु दथुइ च्वनाः झीगु पापया प्रायश्चित यायेत दयादुम्ह व विश्वास याये बहःम्ह दकलय् तःधंम्ह पुजाहारी थें जुयादिल।

18 वयकः थःम्हं नं जाँचय् लानादीबलय् यक्व दुःखकष्ट सियादीगुलि जाँचय् लाःपिन्त नं ग्वाहालि यानादी फु।

3

मोशा स्वयाः येशू तःधं

1 यःपिं दाजुकिजापिं, छिमित हे खः, परमेश्वरं सःतादीगु। झीसं विश्वास यानाच्च्वनाम्ह येशूयात हे परमेश्वरं छ्वयाहयाः दकलय् तःधंम्ह पुजाहारी यानादिल। वयकःयाके थःगु मन तथा च्वँ।

2 परमेश्वरयागु ज्याय् मोशा विश्वास याये बहःम्ह जू थें, येशू नं परमेश्वरं याके हयादीगु ज्याय् विश्वास याये बहःम्ह जुयादिल।*

3 छें स्वयाः छें दयकूम्हयसिया इज्जत तःधं जुइ। अथे हे मोशा स्वयाः येशू यक्व अप्वः इज्जत याये बहःम्ह जुयादिल।

4 फुक्क छें मनूतयसं हे दयकूगु खः। अयनं दक्व फुक्कं दयकादीम्ह ला परमेश्वर हे खः।

5 परमेश्वरयागु छेंय् मोशा विश्वास याये बहःम्ह च्यः थें जूल। अले परमेश्वरं लिपा धयादीगु खँयागु साक्षी वं हे बियावन।

6 ख्रीष्ट धाःसा परमेश्वरयागु छेंय् अधिकार दुम्ह काय् थें विश्वास याये बहःम्ह जुयादिल। झीसं आशा याना थें उत्थें साहस व भरोसा तथाच्च्वन धाःसा झीपिं हे परमेश्वरया छें जुइ।

विश्वास यायेगु त्वःताछ्वये मते

7 पवित्र आत्मां थथे धयादीगु दु –

“थौं छिमिसं परमेश्वरयागु सः
ताल धाःसा,

8 छिमि तापाःबाज्यापिन्सं थें
छिमिसं वयकःयात मभिकाः
थःगु नुगः छाके मते।

मरुभूमिइ इमिसं
वयकःयागु मन स्वल।

9 जिं पिइदँ पिइदँ तक
ततःधंगु अजू चायापुगु ज्या
याःगु खंक खंक नं

छिमि तापाःबाज्यापिन्सं
मरुभूमिइ जिगु मन स्वल।

10 अयजूगुलि तंम्वयकाः
जिं इमित थथे धया –

‘छिमिगु मन थाःगाः दइ मखु,
छिमिसं जिगु लँपु मसिल।’

11 अयजूगुलि जिं तमं पाफयाः
थथे धया –

‘छिमिसं गुबले नं
जिं बीगु आराम काये
खनी मखु।’ ”*

12 यःपिं दाजुकिजापिं, होश यानाच्च्वँ। छिपिं सुं नं म्वाःम्ह परमेश्वरयात त्वःताः विश्वास मयाइपिं व जिद्दी जूपिं जुइ मते।

13 “थौं” धयागु ई दतले छिमिसं थःथवय् साहस बीगु याना च्वँ। मखुसा पापं यानाः छिमिगु नुगः तसकं छाइ।

14 झीसं न्हापांनिसें लिपा तकं विश्वास थातं तथाच्च्वने फुसा झीपिं ख्रीष्टनापं च्वने दइ।

15 थथे धयातःगु हे दु –

“थौं छिमिसं परमेश्वरयागु सः
ताल धाःसा

छिमि तापाःबाज्यापिन्सं थें
छिमिसं वयकःयात मभिकाः
थःगु नुगः छाके मते।”*

- 16 सुनां परमेश्वरयागु सः तायाः नं वयकःयात हे मभिकल? मोशां मिश्र देशं लिंगनाहःपि मनूत हे, मखु ला?
 17 सु नाप परमेश्वर पिइदँ तक तंम्वयकादिल? पाप यानाः मरुभूमिइ सिनावंपि नाप हे, मखु ला?
 18 थथे खँ मन्यपिन्त हे परमेश्वरं “छिमिसं जि बीगु आराम कायेखनी मखु” धकाः पाफयादीगु, मखु ला?✧
 19 परमेश्वरयात विश्वास मयाःगुलि हे इपिं वयकलं इमित बी धयादीगु देशय दुहां वने मखंगु खः।

4

झासु लनेगु ई वइतिनि

- 1 थथे झासु लंके बियादी धकाः परमेश्वरं पाफयादीगु झीगु निति नं खः। उकिं होश या, छिपि मध्ये सुं नं झासु लने मखंकाः च्वने म्वाःलेमा।
 2 तापाःबाज्यापिन्सं थें झीसं नं भिंगु खँ न्यना तयागु दु। भिंगु खँ न्यसां इमित थुकिं छुं नं भिं मजुल, छायाधाःसा इमिसं न्यंगु खँयात विश्वास मयाः।
 3 अयनं झीसं परमेश्वरयात विश्वास यानाच्वनागुलि झीपिं वयकः नाप च्वनाः आराम काये खनीतिनि। विश्वास मयाःपिन्त वयकलं थथे धयादीगु दु –
 “उकिं जिं तमं पाफयाः धया –
 ‘छिपि जिगु झासु लनेगु थासय
 गुबलें दुहां वये फइ मखु।’ ”✧

संसारया सृष्टि याये धुंकूबलय् निसें हे परमेश्वरया फुक्क ज्या सिधय् धुंकूसां वयकलं थथे धयादिल –

- 4 धर्मशास्त्रय् न्हयन्हुरखुन्हुया खँय् थुकथं च्वयातःगु दु – “न्हयन्हुरखुन्हुया फुक्क ज्या सिधयकाः परमेश्वरं झासु लनादिल।”✧
 5 थ्व हे खँ वयकलं हानं झी तापाःबाज्यापिन्त थुकथं धयादिल – “छिपि जिगु झासु लनेगु थासय् गुबलें दुहां वये फइ मखु।”✧
 6 दकलय् न्हापालाक भिंगु खँ न्यपिं मनूतयसं परमेश्वरयात विश्वास मयाःगुलि इमिसं झासु लने मखन। अयनं गुलिसिनं धाःसा थुकथं झासु लने खनीतिनि।
 7 अयजूगुलि परमेश्वरं झीत हानं “थौ” धकाः मौका बियादीगु दु। दाऊदयापाखें नं वयकलं थ्व हे खँ धायकादीगु खः –
 “थौ छिमिसं परमेश्वरयागु सः
 ताल धाःसा
 छिपि जिइ जइ मते।”✧

8 यहोशू इस्त्राएली मनूतयत झासु लंके ब्यूगु जूसा वयकलं हानं “मेगु दिनयागु” खँ धायकादी मखुगु।✧

- 9 अयजूगुलि परमेश्वरया मनूतयगु निति विश्रामबारया झासु लनेगु ई ल्यंदनी।
 10 गथे सृष्टि यानादी धुंकाः वयकलं झासु लनादिल, अथे हे झासु लने थ्याःम्ह मनुखं नं वयकलं थें ज्या याये म्वायेक झासु लने खनी।✧
 11 थथे जूगुलि झीसं नं फक्क कुतः यानाः झासु लने थाय् वनेगु स्वये माल। तापाःबाज्यापिन्सं वयकःयात मानय् मयाःगुलि वयकः नाप झासु लने मखन, उकिं झीसं नं इमिसं थें याये मज्यु।
 12 छायाधाःसा परमेश्वरयागु वचन ज्या याना तुं च्वनीगु व जीवन बीगु खः। थ्व निखें धाः दुगु तरवार स्वयाः नं ज्वः, थवं दुने थयंक वनाः प्राण व आत्मायात छुतय् यानाबी, साहाः व स्यःयात छुतय् यानाबी। अले मनूतयगु नुगलय् च्वंगु खँ व इच्छायात ल्ययाः जाँचय् याइ।
 13 परमेश्वरं मखंगु छुं हे मदु। सृष्टियागु फुक्क खँ वयकलं खं। थ्व हे परमेश्वरयात झीसं थथःगु ल्याःचाः बीमाः।

दकलय् तःधंम्ह पुजाहारी येशू हे खः

- 14 स्वर्गय् झायादीम्ह परमेश्वरया काय् येशू हे झी दक्वसिबय् तःधंम्ह पुजाहारी जूगुलि झीसं मानय् यानाः वयागु विश्वासयात अज्जं क्वातुकाच्वनेमाः।
 15 झी दकलय् तःधंम्ह पुजाहारी झी बमलाइबलय् छुं याये मफुम्ह मखु, बरु झीत थें वयकःयात नं फुक्क खँय् शैतानं जाँचय् यात, अयसां वयकलं पाप यानामदी।
 16 अयजूगुलि झीपिं भचा हे मग्यासे परमेश्वरया सिंहासनया न्ह्यःने वनेनु। अले वयकलं झीत दया यानाः माःबलय् माःकथं झीत ग्वाहालि यानादी।

✧ 3:18 ३:१६-१८ गन्ती १४:११-३५ ✧ 4:3 ४:३ भज १५:११ ✧ 4:4 ४:४ उत २:२ ✧ 4:5 ४:५ भज १५:११ ✧ 4:7 ४:७ भज १५:७-८ ✧ 4:8 ४:८ व्य ३१:७; यहो २२:४ ✧ 4:10 ४:१० उत २:२

5

1 परमेश्वरनापं स्वापु दुगु खँय् मन्तयपाखें इमिगु पापया निति बलि बित व छाय्छी यायेत न्हापा न्हापा मन्तयगु हे पुचलं दकलय् तःधंम्ह पुजाहारी ल्यइगु खः।

2 थज्याःम्ह पुजाहारी थः नं बमलाःम्ह जूगुलि मस्यूपि व मखुगु लँय् जुइपिनाप नं क्वमिल्लु जुयाः खँ ल्हाये फइ।

3 अयजुगुलि वं मेपिनिगु पापयागु निति बलि बीबलय् थःगु हे पापयागु निति नं बलि बीमाः।*

4 सुं मनु थथःम्ह दकलय् तःधंम्ह पुजाहारी जुइ मखु। हारुनयात परमेश्वरं दकलय् तःधंम्ह पुजाहारी यानादी थें तुं मेपिन्त नं वय्कलं हे दकलय् तःधंम्ह पुजाहारी ल्ययादी।*

5 अथे हे ख्रीष्ट नं थथःम्हं तुं दकलय् तःधंम्ह पुजाहारी जुयादीगु मखु, बरु परमेश्वरं हे वय्कःयात ल्ययाः थथे धयादिल – “छ जिम्ह काय् खः,

थौनिसें जि छिमि बाः जुल।”*

6 हानं मेथाय् थथे च्वयातःगु दु –

“मल्कीसेदेक थें

छ न्हाबलेया लागिं

पुजाहारी खः।”*

7 संसारय् दीबलय् हे येशुं मिखाय् ख्वबि हायकाः थःत हानं म्वाका दीम्हयसित बिन्ति व प्रार्थना यानादिल। वय्कः क्वमिल्लुम्ह जूगुलि व बाःयात दुनुगलानिसें मानय् यानादीम्ह जूगुलि वय्कःयागु बिन्ति व प्रार्थना परमेश्वरं न्यनादिल।*

8 परमेश्वरया काय् जुयाः नं वय्कलं थःम्हं स्यूगु दुःखकष्टं यानाः परमेश्वरयागु आज्ञा मानय् यायेगु सय्कादिल।

9 अले छकः फुक्क पूर्वम्ह जुयादी धुंकाः वय्कः थःगु आज्ञा मानय् याइपिन्त सदां दयाच्चनीगु मुक्ति बियादीम्ह जुयादिल।

10 परमेश्वरं वय्कःयात मल्कीसेदेक थें दकलय् तःधंम्ह पुजाहारी यानादिल।

विश्वासयात मत्वःतेगु ख्याच्चः

11 थ्व खँय् धायेमानिगु यक्व हे दु, अयनं छिमिसं मथूगुलि छिमित थुइकेत थाकु, छायाधाःसा छिमिगु न्यनेगु शक्ति कम जुयावने धुंकल।

12 आः ला छिपि मेपिन्त स्यनीपि जुइमाःगु खः। अयनं परमेश्वरयागु खँय् छुं हे मस्युनिगुलि छिमित मेपिन्सं स्यनेमाः थें च्वं नि। छिपि दुधंगु नसा नये मफुनिपि मांयागु दुरु त्वने मानिपि थें जुयाच्चन।

13 मांयागु दुरु जक त्वनाच्चनीम्ह ला अझ मचा हे तिनि जुइ। थज्याःम्हयसिनं छु भिं, छु मभिं धकाः थुइके फइ मखु।*

14 दुधंगु नसा ला तःधिकःपिनिगु निति खः। इमिसं थःगु अनुभवं भिंगु छु खः, मभिंगु छु खः धकाः बांलाक ल्यये फइ।

6

1 अयजुगुलि ख्रीष्टयागु न्हाय् जक सय्का च्वनेगु त्वःताः मेमेगु दुग्यंगु व ततःधंगु खँ नं सीकेमाः। मखुगु, मभिंगु व परमेश्वरयात मयःगु ज्याखँ यायेगु त्वःताः पश्चाताप यायेगु, वय्कःयात विश्वास यानाच्चनेगु,

2 बप्तिस्मा कायेगु, छेनय् ल्हाः तयाः प्रार्थना यायेगु, सीपिं हानं म्वाना वइगु, अले दकलय् लिपा याइगु न्याययागु खँ जक झीसं लिसा लिसा कयाः स्यनाच्चने मजिल।

3 परमेश्वरं झीत थुलि अप्वः सय्के ब्यूसा झीसं सय्का वने।

4 छकः परमेश्वरयागु जः काये धुंक्पिं, स्वर्गयागु वरदान काये धुंक्पिं व पवित्र आत्मां जाये धुंक्पिन्त हानं पश्चाताप याके फइ मखु।

5 थुकथं वय्कः नाप मिलय् जुइ धुंक्गुलि वय्कःयागु खँ भिं धकाः थुमिसं स्यू। परमेश्वरयागु राज्ययागु अजू चायापुगु शक्ति गय् च्वं धकाः नं थुमिसं थुइके धुंकल।

6 अयनं हे थुमिसं वय्कःयात त्वःतावन धाःसा थुमित पश्चाताप याकाः हानं लित हये फइ मखु। छायाधाःसा थुमिसं हानं छकः फुक्कसिया न्हाःने परमेश्वरया काय्यात कूसय् यख्खानाः बेइज्जत याइ।

7 परमेश्वरं हे पृथ्वीइ वा वय्कादीगुलि बुँज्या याइपिन्सं थःपिन्त माःगु अन्न सय्की। थुकथं इमिसं वय्कःयागु आशिष काइ।

8 कं व थौंय् जक बुयावल धाःसा व बुँ ज्यालगय् जुइ मखु। उकी ला परमेश्वरयागु सराः लाइ, अले मि तइ।*

9 यःपिं दाजुकिजापिं, जिमिसं थथे धयासां छिमिगु बारे थ्व स्वयाः भिंगु व मुक्तिनापं स्वापु दुगु खँयागु हे जिमिसं भरोसा कयागु दु।

10 परमेश्वरं अन्याय यानादी मखु। छिमिसं यानाच्चंगु वय्कःयागु ज्या व वय्कःयात माया यानाच्चंगु खँ, अले दाजुकिजापिन्त ग्वाहालि याःगु व यानाच्चंगु खँ नं वय्कलं ल्वःमंकादी मखु।

11 थुकथं हे छिमिसं मन तयाः लिपा तकं कुतः यानाच्चनी धकाः जिमिसं मनं तुनाच्चना। अले छिमिगु आशा नं पूवनी।

* 5:3 ५:३ लेवी १:७ * 5:4 ५:४ प्रस २०:१ * 5:5 ५:५ भज २:७ * 5:6 ५:६ भज ११०:४ * 5:7 ५:७ मती २६:३६-४६, मर्क १४:३२-४२; लूक २२:३९-४६ * 5:13 ५:१२-१३ १ कोर ३:२ * 6:8 ६:८ उत ३:१७-१८

12 छिपि अल्छी जूगु जिमित मयः, बरु दुनुगलनिसें परमेश्वरयात विश्वास याःपि मनूतयसं थें वयक्कलं बी धयादीगु कायेत कुतः या।

परमेश्वरं धयादीगु खँ पक्का जू

13 परमेश्वरं अब्राहामयात बचं बियादीबलय् थः स्वयाः तःधंम्ह सुं हे मदुगुलि थःगु हे नामं थथे पाफयादिल –

14 “जिं छन्त आशिष बी,

अले छं सन्तान नं

यक्व दय्काबी।”☆

15 अब्राहाम हथाय् मचासे पियाच्चंगुलि परमेश्वरं बियादी धकाः बचं बियादीगु आशिष वयात दत।

16 मनूतयसं थः स्वयाः तःधंम्हयसिगु नामय् पा फइ। अले थःगु दूबिदुं नं भिकी।

17 परमेश्वरं बी धकाः धयादीपि मनूतयत थःम्हं बी धकाः धयादीगु खँ पाइ मखु धकाः नं पाफयादिल।

18 थथे गुब्सं हिली मखुगु थ्व निता खं वयक्कःपाखें बचय् जुया च्वनापि झीत नं झीसं आशा यानाच्चनागु खँय् बल्लाना च्वनेत साहस बी।

19 थ्व हे आशाय् झीपि म्वानाच्चनागु दु। थ्व धात्थें व पक्का खः। अले थ्व देगलय् च्वंगु पर्दाया दुने थयंकः थयं।☆

20 झीगु निंति येशू न्ह्यः हे मल्कीसेदेक थें सदांया लागि दकलय् तःधंम्ह पुजाहारी जुयाः अन दुहां ज्ञाये धुंकल।☆

7

अब्राहाम स्वयाः मल्कीसेदेक तःधं

1 थ्व मल्कीसेदेक शालेमयाम्ह जुजु, अले दकलय् तःधंम्ह परमेश्वरया पुजाहारी खः। लडाइँलय् जुजुपिन्त त्याकाः लिहां वयाच्चंम्ह अब्राहामयात नाप लानाः मल्कीसेदेकं आशिष बिल।

2 अब्राहामं जुजुपिन्त त्याकाः हःगु सम्पतियागु झिब्वय् छब्व मल्कीसेदेकयात बिल। मल्कीसेदेकया नांया अर्थ “धार्मिकताया जुजु” खः, अले शालेमयाम्ह जुजु जूगुलि वयागु नांयागु अर्थ “शान्तिया जुजु” धकाः नं थुइक्।☆

3 वया मांबौ व तापाःबाज्यापिनिगु खँ गनं हे च्वयातःगु मदु। अले व सीगु व बूगु खँ नं गनं च्वयातःगु मदु। व परमेश्वरया काय् थें सदांयात पुजाहारी जुयाच्चनी।

4 मल्कीसेदेक गुलि तःधंम्ह खः धकाः छिमिसं हे थुइकेफु। झी तापाःबाज्या अब्राहामनापं वयात थःम्हं लडाइँलय् त्याकाः हःगु सम्पतियागु झिब्वय् छब्व बिल।

5 लेवीया पुजाहारी जुयाच्चंपि सन्तानं व्यवस्थाय् च्वया तः थें थः हे इस्राएली दाजुकिजापिन्के इमिसं कमय् याःगु झिब्वय् छब्व कयाच्चन। लेवीया सन्तान व इस्राएलीत फुक्कं अब्राहामया हे सन्तान खः।☆

6 मल्कीसेदेकं लेवीया सन्तान मखुसां अब्राहामयाके झिब्वय् छब्व सम्पत्ति काल। अले हानं परमेश्वरं बाचा चिनादीम्हयसित हे आशिष बिल।

7 तःधंम्हयसिनं चिधंम्हयसित आशिष बी धकाः ला सि हे स्यू।

8 छेखे सीमानिपि पुजाहारीतयसं झिब्वय् छब्व काल, मेखे गुबले मसीम्ह धयातःम्ह मल्कीसेदेकं झिब्वय् छब्व काल।

9 थथे नं धायेफु – “झिब्वय् छब्व काइम्ह लेवी नं अब्राहामपाखें मल्कीसेदेकयात झिब्वय् छब्व बिल।”

10 छायाधाःसा मल्कीसेदेकं अब्राहामयात नापलाःबलय् लेवी थः तापाःबाज्या अब्राहामयागु म्हय हे दु।

11 लेवी पुजाहारीतयगु ज्यां हे झीपि बचय् जुइगु खःसा मेम्ह पुजाहारी छाया माल? थ्व मेम्ह पुजाहारी हारून थें मखु, बरु मल्कीसेदेक थें खः।

12 मेम्ह पुजाहारी हिलीबलय् व्यवस्था नं हिलेमाः।

13 थ्व धयाच्चनागु मेगु हे कुलयाम्हयसिया बारे खः। वयक्कःया कुलयापि सुनानं पुजाहारीया ज्या याःगु मदु।

14 येशू ख्रीष्ट यहदा कुलय् बूम्ह खः धकाः ला फुक्कसिनं स्यू। मोशां पुजाहारीयागु खँ ल्हाःबलय् यहदा कुलयागु नां मकाः।

मल्कीसेदेक थें ज्याःम्ह मेम्ह पुजाहारी

15 थ्व खँ आः झन बांलाक सी दइ – मल्कीसेदेक थें ज्याःम्ह मेम्ह पुजाहारी वये धुंकल।

16 वयक्कः व्यवस्थाकथं पुजाहारी जुयादीगु मखु, बरु सदां दयाच्चनीगु जीवनयागु शक्ति जुयादीगु खः।

17 धर्मशास्त्रय् हे थथे च्वयातःगु दु –

“मल्कीसेदेक थें

छ नं न्ह्याबलेया लागिं

पुजाहारी खः।”☆

☆ 6:14 ६:१४ उत २२:१६-१७

☆ 6:19 ६:१९ लेवी १६:२

☆ 6:20 ६:२० भज ११०:४

☆ 7:2 ७:१-२ उत १४:१७-२०

☆ 7:5 ७:५ गन्ती १८:२१

☆ 7:17 ७:१७ भज ११०:४

- 18 न्हापायागु व्यवस्था ज्यालगय मज्जु जूगुलि लिकया छवये धुंकल,
 19 छायाधाःसा व्यवस्थां झीत छुं हे याये मफुत। आः धाःसा झीत वया सिबय् भिंगु आशा बियादीगु दु। गुकिं झीत परमेश्वरया न्ह्याःने थ्यंकी।
 20 परमेश्वरं मेपिन्त पाफयाः पुजाहारी यानादीगु मखु, तर वयकःयात पाफयाः पुजाहारी यानादीगु खः।
 21 येशूयात वयकलं पाफयादीगु खँ थुकथं च्वयातःगु दु –
 “परमेश्वरं थःगु मन हिले मखु
 धयाः थथे पाफयादिल –
 ‘छ सदांयात पुजाहारी जुइ।’ ”*
 22 थथे पाफयादीगुलि येशू छगू भिंगु बाचायागु जमानी जुयादिल।
 23 मेपिं पुजाहारी सिनावनीपिं जूगुलि इमिसं सदां ज्या यानाच्चने मखन। अले इमिगु ल्याः नं यक्व दत।
 24 येशू धाःसा सदां म्वाना च्वनीम्ह जूगुलि वयकःया पुजाहारीया ज्या न्ह्याबलें दयाच्चनी।
 25 अयज्जुगुलि हे नं वयकःयात विश्वास यानाः परमेश्वरया न्ह्याःने वइपिन्त वयकलं आः हे सदांया नितिं बचय् यानादी फु,
 छायाधाःसा इमिगु नितिं वयकलं परमेश्वरयात न्ह्याबलें बिन्ति यानाच्चनादीगु दु।
 26 झीत मालाच्चंम्ह दकलय् तःधंम्ह पुजाहारी येशू हे खः। वयकः पवित्रम्ह व दोष मद्म्ह खः। वयकःयात पापीतयगु पुचलं अलग तयादीगु दु, अले स्वर्गय् नं दकलय् तःधंम्ह यानादीगु दु।
 27 वयकलं मेपिं दकलय् तःधंपिं पुजाहारीतयसं थें न्हियान्हिथं थःगु व मेपिनिगु पापयागु नितिं बलि बियाच्चने माःगु मद्, छायाधाःसा थःत लः ल्हानादीबलय् हे वयकः सदांया नितिं छकलं बलिदान जुइ धुंकल।*
 28 व्यवस्थां सिद्ध मज्जुपिं मनूतयत् दकलय् तःधंम्ह पुजाहारी दय्कल। व्यवस्थाया लिपा वःगु परमेश्वरं पाफयादीगु बाचाय् धाःसा वयकःया काय्यात सदांया नितिं सिद्धम्ह पुजाहारी यानादिल।

8

येशू स्वर्गय् दकलय् तःधंम्ह पुजाहारी खः

- 1 जिमिसं धयाच्चनागु मू खँ थ्व हे खः – झीके थज्याःम्ह दकलय् तःधंम्ह पुजाहारी दु, गुम्ह स्वर्गय् परमेश्वरया सिंहासनया जवपाखे च्वनादी।*
 2 अन वयकलं पवित्रगु थासय् पुजाहारी जुयाः सेवा यानादी। थ्व थाय् मनूतयसं दय्कगु मखु, परमेश्वरं हे दय्कादीगु खः।
 3 तःधंपिं पुजाहारीत फुककं परमेश्वरयात बी हःगु छायेत व बलि बीत तयातःपिं खः। अयज्जुगुलि झी दकलय् तःधंम्ह पुजाहारी नं छुं न छुं ला छाये हे माल।
 4 वयकः थ्व संसारय् च्वनादीगु जूसा पुजाहारी जुयादी मखुगु, छायाधाःसा व्यवस्थाय् च्वया तः थें छायाछी याइपिं पुजाहारीत ला थन द हे दु।
 5 इमिसं पुजाहारी जुयाः थन याइगु ज्या ला स्वर्गय् जूगु ज्याखँया किपालु जक खः। मोशायात नं वं पाल ग्वयेत्यंबलय् परमेश्वरं थथे धयादीगु खः –
 “जिं छन्त गुँच्चकाय्
 क्यनागु नमूनाकथं
 थ्व फुककं बांलाक दय्कि।”*
 6 येशूयात इपिं स्वयाः नं तसकं तःधंम्ह पुजाहारी दय्कादीगु खः। अथे हे परमेश्वर व मनूतयगु दथुइ वयकलं चिनादीगु न्हगु बाचा नं न्हापायागु पुलांगु बाचा स्वयाः तःधं, छायाधाःसा उकी अज्ज भिंगु खँया बचं बियातःगु दु।

येशू न्हगु बाचा बीम्ह खः

- 7 न्हापायागु बाचाय् द्रुंगु मद्गु जूसा लिपायागु बाचा चिनादी माली मखुगु।
 8 परमेश्वरं इमिगु द्रुबिद्रुयात क्यनाः थथे धयादिल –
 “इस्त्राएलयापिं व यहदायापिलिसे
 जिं न्हगु बाचा चीत्यनागु ई
 वयाच्चंगु दु।*
 9 इमि तापाःबाज्यापिन्त
 मिश्र देशं लिंगना हये धुंकाः
 इपिं लिसे चिनागु थें ज्याःगु बाचा

- थ्व मखु।
जिं चिनागु बाचायात
इमिसं च्यूता: मत:गुलि नं
जिं इमित च्यूता: मयानागु ख:।
10 जिं इस्त्राएलीतलिसे
चीत्यनागु बाचा थुकथं ख: -
‘जिं थ:गु नियम इमिगु मनय्
थ्यंक तयाबी,
अले इमिगु नुगलय् नं च्वयाबी।
अले जि इमि परमेश्वर जुइ
व इपिं जिम्ह मनूत जुइ।’
11 ‘प्रभुयात म्हसीकी’ धका:
इमिसं थ: ज:लाख:लापिन्त
व दाजुकिजापिन्त नं
स्यना जुइ माली मखु,
छाय्धा:सा
चिधिक:पिन्सनिसें कया:
त:धिक:पिन्सं तकं
जित: म्हसी।
12 इमिसं या:गु मभिंगु
बांमला:गु ज्याखँ
फुक्कं जिं क्षमा यानाबी,
अले इमिगु पाप नं
जिं लुमंके मखु।”

13 न्हगु बाचा धयादीगुलि हे परमेश्वरं न्हापायागु बाचायात पुलां यानादिल। पुलां जुयावंगु जुक्व मदयावनी।

9

पृथ्वीइ व स्वर्गय् जुइगु सेवा

- 1 न्हापायागु बाचाय् नं परमेश्वरयात गथे याना: सेवा यायेगु धयागु खँ च्वयात:गु ख:। अबलय् इमिसं पृथ्वीइ हे पवित्रगु थाय् दय्कूगु ख:।
2 इमिसं पाल ग्वया: निकू क्वथा दय्कल। न्हापांगु क्वथाय् त्वा:देवा, तेबिल व छायेह:गु मरि तयात:गु दइ। व थाय्यात पवित्रगु थाय् धाइ।*
3 निगूगु धर्किया दुने च्वंगु थाय्यात महा-पवित्रगु थाय् धाइ।*
4 थन लुँयागु गुँगू थनेगु वेदी व लुं भुनात:गु बाचा चिनादीगु सनू दु। व सनू दुने लुँयागु थलय् मन्न तयात:गु दु, अले चुलि ह्याच्वंगु हास्नयागु तुतां छपु, व व्यवस्था च्वयात:गु ल्वहं पौ निपा: तयात:गु दु।* 5 थ्व सनूया घ:ने परमेश्वर च्वनादीगु थाय्यात किका: कस्बतय्गु पपू चक्कंका: तसकं बांलाक तयात:गु दु। थ्व फुक्क खँ छता छता दतले आ: कना च्वनेत मला:।*
6 थ्व फुक्क थुकथं दय्का: पुजाहारीत न्हि न्हि पवित्रगु थासय् सेवा यायेत वनी।*
7 दुने च्वंगु महा-पवित्रगु थासय् दँय् छक: दकलय् त:धंम्ह पुजाहारी जक थ:गु व मेपिनिगु मसीकं या:गु पापयागु निरिति हि छायेत दुहां वनी।*
8 न्हापांगु पाल दयाच्वंतले महा-पवित्रगु थासय् दुहां वनेगु लँ चाइ मखु धका: पवित्र आत्मां क्यनादीगु दु।
9 थ्व ला आ:यागु ईयात क्यनादीगु छगू नमूना जक ख:। थुकिं थथे धाइ - परमेश्वरयात छाये ह:गुलि व बलि बीगुलि सुयागु नुग: यचुकाबी फइ मखु।
10 थथे नयेत्वनेगु व थीथी कथं म्व:ल्हुइगु ला पिने क्यनेत जक ख:। थज्या:गु थितिकुति न्हगु बाचा चिना मदीतलेयात जक ख:।

ख्रीष्टयागु हि

* 9:2 १:२ प्रस २६:१-३०; २५:२३-३०, ३१-४० * 9:3 १:३ प्रस २६:३१-३३ * 9:4 १:४ प्रस ३०:१-६; २५:१०-१६; १६:३३; गन्ती १७:८-१०; प्रस २५:१६; व्य १०:३-५
* 9:5 १:५ प्रस २५:१८-२२ * 9:6 १:६ गन्ती १८:२-६ * 9:7 १:७ लेवी १६:२-३४

11 ख्रीष्ट ला थन दुगु फुक्क भिगु खँया दकलय् तःधंम्ह पुजाहारी जुयाः झायादीगु दु। वय्कः झन तःधंगु व सिद्धगु थासय् दुहां झायादीगु दु। थ्व मनूतयसं दय्कूगु मखु, अले सृष्टि यानातःगु थ्व संसारयागु नं मखु।

12 वय्कः दुगुचा व द्रहंचातयगु हि हाय्काः मखु, बरु थःगु हे हि हाय्काः उद्धार बीम्ह जुयाः छकलं हे सदांयात महा-पवित्रगु थासय् दुहां झाःगु खः।

13 दुगुचा व द्रहंयागु हि, अले होमबलिइ छाःम्ह छसु हे मब्यानिम्ह सायागु नौ ह्वलाः ला शूद्र मजूम्ह मनूयात शूद्र याइ धाःसा*

14 म्वाःम्ह परमेश्वरयागु सेवा यायेत ख्रीष्टयागु हिं झन गुलि जक झीगु नुगः यचुकु हुया बीगु जुइ? ख्रीष्टं पवित्र आत्मां जायाः खू मदुम्ह बां जुयाः थःत हे परमेश्वरयात छायादिल।

15 परमेश्वरं बी धकाः धयादीगु सदां दयाच्चनीगु आशिष वय्कःया ल्ययातःपिं मनूतयसं काये दयेमा धकाः थथे न्हूगु बाचा चिनाः ख्रीष्ट परमेश्वर व मनूतयगु दथुइ च्वनादीगु खः। न्हापांगु बाचाय् मनूतयसं याःगु अपराधं आः छुत्कारा दइ, छायाधाःसा थ्व हे ज्याया लागि वय्कः सिनादी धुंकल।

16 इच्छापत्रय् च्वया तः थें याये न्ह्यः इच्छापत्र च्वया ब्यूम्ह मनू सी धुंकल धकाः दसि क्यनेमाः।

17 इच्छापत्र च्वया ब्यूम्ह मनू म्वाना च्वंतले इच्छापत्र ज्यालगय् जुइ मखु। च्वया ब्यूम्ह मनू सीधुंकाः तिनि ज्यालगय् जुइ।

18 अयजूगुलि न्हापायागु बाचा नं हि छवाकाः हे चिनातःगु खः।

19 मोशां व्यवस्थाय् च्वयातःगु फुक्क आज्ञा ब्वना न्यंकुबलय् दुगुचा व द्रहंचायागु हि ल्वाकळ्यानातःगु लः, हिसप घाँय व ह्याउँगु ऊनं व्यवस्थायागु सफलइ व मनूतयत् थथे धकाः हा यात –

20 “परमेश्वरं छिमित आज्ञा बियादीगु बाचायागु हि थ्व हे खः।”*

21 थथे हे मोशां पाल व सेवा यायेत छ्यलेमाःगु फुक्क थलबलय् नं हिं हा हा यात।*

22 धात्थें हे व्यवस्थायाकथं हिं फुक्कयात शूद्र याइ, अले हि महाय्कं पाप क्षमा जुइ मखु।*

ख्रीष्ट सिनादीगुलि पाप हुया वनी

23 स्वर्गयागु किपालु थें जक यानाः दय्कातःगु थ्व फुक्कयात थथे हिं शूद्र याये हे माः। अथे हे स्वर्गय् च्वंगुयात ला थ्व स्वयाः भिगु बलिदानं शूद्र यायेमाः।

24 ख्रीष्ट मनूतयसं स्वर्गयागु किपालु थें जक यानाः दय्कातःगु महा-पवित्रगु थाय् दुने मखु, बरु झीगु निरितिं स्वर्गय् हे परमेश्वरया न्ह्यःने झायादीगु दु।

25 दकलय् तःधंम्ह पुजाहारी दँय्दसं थःगु हि छायेत मखु, बलि बियाः हि छायेत परमेश्वरयागु न्ह्यःने वनी। ख्रीष्ट ला थःगु हि मखु तर मेपिनिगु हि छायेत महा-पवित्रगु थासय् झायादी।

26 थथे झाःझाः पतिं झायेमाःगु जूसा ला ख्रीष्टं संसारयागु सृष्टि जूसांनिसें तःकः मछि दुःख सी मालिगु खः। तर वय्कः संसारयागु अन्त जुइ त्ययकाः आः सदांयात छकलं झायाः मनूतयगु पाप हुया छवयेत थः हे बलिदान जुयादिल।

27 मनू छकः सी, अले सीधुंकाः वयागु न्याय जुइ।

28 अथे हे तःम्हयसिगु पाप हुया छवयेत ख्रीष्ट नं छकः सिनादिल। वय्कः निक्वः खुसि नं झाइतिनि। उबलय् वय्कः पाप हुया छवयेत मखु, बरु वय्कःयागु लँ स्वयाच्चपिन्त बचय् यायेत झाइ।*

10

ख्रीष्टं छता हे जक बलि बियादिल

1 व्यवस्था थः हे पूमवं, थ्व ला लिपा वइगु बांलाःगु खँया किपालु जक खः। अयजूगुलि दँय्दसं बलि बीवं मनूत परमेश्वरया न्ह्यःने शूद्र जुइ फइ मखु।

2 बलि बीवं शूद्र जुइगु खःसा छाया हानं बलि बी माल? थुकि शूद्र जुइगु खःसा ला बलि बीगु ज्या दिके माःगु खः। थज्याःम्ह मनूयागु नुगलं वयात हानं पापी ठहरय् मयायेमाःगु खः।

3 थथे बलि बियाः ला झन जक हे दँय्दसं थःगु पाप लुमके थें जुइ।

4 द्रहंत व दुगुचातयगु हिं गुब्सं पाप हुयाछवये फइ मखु।

5 उकिं हे ला खः नि, थ्व संसारय् झाये धुंकाः ख्रीष्टं परमेश्वरयात थथे धयादीगु –

“बलि बीगु व छायाछी यायेगु ज्यां

छि लय्मताः

अय्मं छिं जिगु निरितिं

छगूम्ह तयार यानादीगु दु।

6 छिं होमबलि व शूद्र जुइगु बलि नं यय्कामदी।

* 9:13 १:१३ लेवी १६:१५-१६; गन्ती १९:९, १७-१९ * 9:20 १:१९-२० प्रस २४:६-८ * 9:21 १:२१ लेवी ८:१५ * 9:22 १:२२ लेवी १७:११ * 9:28 १:२८ यशै ५३:१२

7 उकिं जिं धया –
 'जि वये धुन,
 व्यवस्थाय् जिगु बारे
 च्वया तः थें हे,
 जि परमेश्वर!
 छिगु इच्छा पूर्वकेत
 जि वये धुन।' *☆

8 न्हापां ला वयकलं थथे धयादिल – “बलि बीगु व छायाछी यायेगु ज्यां छि लयमता। होमबलि व शुद्ध जुइगु बलि छिं ययकामदी।” (गुगु व्यवस्थाय् च्वया तःकथं याइगु खः)

9 लिपा हानं थथे धयादिल – “स्वयादिसँ, छिगु इच्छा पूर्वकेत जि वयाच्चनागु दु।” थथे ख्रीष्टं न्हापायागु बलि बीगु ज्या मदयकाः थः हे बलि जुयादिल।

10 थुकथं वयकलं परमेश्वरयागु इच्छा पूर्वकादिल। सदांयात गाक्क छकलं थःत हे बलि बियाः वयकलं झीगु पाप मदयका छवयादिल।

11 फुक्क पुजाहारीत न्हियान्हिथं परमेश्वरयाथाय् बलि बीगु ज्या यानाच्चनी। अले इमिसं न्ह्याबलें छता हे बलि बियाच्चनी। थुकथं बलि बीगु ज्यां गुब्सं पाप हुयाछवये फइ मखु।*☆

12 ख्रीष्टं धाःसा पापयागु निरिति सदांयात गाक्क छता हे जक बलि बियादिल। अले वयकः परमेश्वरयागु जवय् च्वनादीगु दु।

13 परमेश्वरं वयकःया शत्रुतयत वयकःयागु पालि तःले तया मदितले वयकः अन हे पिया च्वनादी।*☆

14 पापं शुद्ध जूपिन्त वयकलं छगु हे बलिदानं सदांया लागि सिद्ध यानादिल।

15 थ्व हे खँय् पवित्र आत्मां नं थथे धकाः साक्षी बियादीगु दु –

16 “परमप्रभुं धयादिल –
 उबलय् जिं इपि नाप
 चीत्यनागु बाचा थ्व हे खः –
 जिं थःगु नियम इमिगु मनय्
 थयंक तयाबी,
 अले इमिगु नुगलय् नं च्वयाबी।” *☆

17 वयकलं हानं धयादिल –

“जि इमिगु पाप
 व इमिसं याःगु मभिगु ज्याखँ
 हानं लुमंके मखुत।”

18 थुकथं पाप क्षमा जुइ धुंकाः पाप हुया छवयेत हानं बलि बीमाःगु मन्त।

परमेश्वरया न्ह्यःने वनेनु

19 अयजूगुलि यःपिं दाजुकिजापिं, येशूयागु हिं यानाः महा-पवित्रगु थासय् वनेत झीत छुं पंगलः मन्त।

20 पर्दा अथे धइगु वयकःयागु म्हं झीत छपु न्हगु व जीवन दुगु लँपु चायकादीगु दु।

21 परमेश्वरया छँय् झी छम्ह तःधंम्ह पुजाहारी दीगुलि

22 पवित्रगु लखं म्हं शुद्ध यानाः बांमलाःगु व मभिगु खँ मतिइ मतसे, नुगः यचुकाः व विश्वासय् बल्लानाः झीपिं परमेश्वरया न्ह्यःने वनेनु।*☆

23 थःपिन्सं यानागु आशायात झीसं बल्लाका च्वनेमाः, छायाधाःसा झीत बचं बियादीम्ह विश्वास याये बहःम्ह खः।

24 झीसं थःथवय् माया यायेगु व भिगु ज्या यायेगु मनय् तयेमाः।

25 गुम्हं गुम्हयसिगु संगतिइ मवनेगु बानी दइ, झीपिं धाःसा छथाय् मुनेगु त्वःते मज्यू। अज्ज ला प्रभु झायादीगु दिं न्ह्यःने वयेत्यंगु दु धकाः सीकाः थःथवय् साहस बीगु यायेमाः।

26 सत्य छु खः धयागु सीधुंकाः नं झीसं पाप याना जुल धाःसा झीगु पाप हुयाछवयेगु गुगुं बलिदान हे दइ मखुत।

27 थुकिया पलेसा पाप याःम्हयसिनं परमेश्वरयागु सजँय फयेमाली। व सजँयया मिं परमेश्वरया विरोधीतयत भस्म यानाबी।*☆

28 मोशायागु व्यवस्था मानय् मयाइम्ह मनुयात निम्ह स्वम्ह मनुखं साक्षी बिल धाःसा दया मतसे स्यानाछवइ धाःसा*☆

* 10:7 १०:५-७ भज ४०:६-८ * 10:11 १०:११ प्रस २९:३८ * 10:13 १०:१२-१३ भज ११०:१ * 10:16 १०:१६ यर ३१:३३ * 10:22 १०:२२ लेवी ८:२०; इज ३६:२५ * 10:27 १०:२७ यशै २६:११ * 10:28 १०:२८ व्य १७:६; १९:१५

29 परमेश्वरया काययात पालि तःले च्वंगु धू तायकीपिन्त, थःत पवित्र याःगु बाचायागु हियात अशुद्ध तायकीपिन्त व दया यानादीम्ह पवित्र आत्मायात हेस्याइपिन्त गुलि जक अप्वः सजॉय बी। छिमिसं हे बिचाः या।☆

30 “बदला कायेगु ज्या जिगु खः,
जि हे बदला काये,”
धयादीम्हयूसित झीसं म्हस्यु। थथे नं धयातःगु दु –
“परमप्रभुं हे वय्कःया मनूतयूत
न्याय यानादी।”☆

31 म्वाःम्ह परमेश्वरया ल्हातिइ लायेगु तसकं ग्यानापुगु खँ खः।
32 न्हापायागु खँ छकः लुमकि – भिंगु खँ न्यने धुंकाः व परमेश्वरयागु जः काये धुंकाः छिमित गुलि दुःखकष्ट जूवल।
अयनं छिमिसं विश्वास यायेगु मत्वःतू।
33 ग्वःकःमछि ला छिमित फुक्कसिगु न्ह्यःने बेइज्जत यात, अले हानं ग्वःकः ला थथे दुःख फये माःपिं लिसे जुइ माल।
34 इयालखानाय् लाःपिन्त छिमिसं दयामाया यानाः ग्वाहालि यात, अले हानं छिमिगु सम्पत्ति लुतय् यानाकाःसां छिपिं लयताया हे च्वन, छायाधाःसा छिमिके सदां दयाच्चनीगु दक्वसिबय् तःधंगु सम्पत्ति दु धकाः छिमिसं स्यू।
35 अयजूगुलि छिमिसं साहस यायेगु त्वःते मते। छिमिसं थुकियागु तःधंगु इनाम काये खनीतिनि।
36 परमेश्वरयात यःगु ज्या यायेत व वय्कलं बियादी धकाः धयादीगु कायेत छिमिसं नुगः क्वातुका च्वँ।
37 धर्मशास्त्रय् च्वयातःगु दु –

“आः झाइम्ह मनू झाया हे दी,
लिबाकादी मखु।
38 जिम्ह धर्मी मनू धाःसा
विश्वासं हे म्वाइ।
सुनानं जितः त्वःतावन धाःसा
जि वयात यय्के मखु।”☆

39 झीपिं अथे विश्वासं लिचिलाः स्यना वनीपिं मनूत मखु, बरु विश्वासं म्वाका तःपिं खः।

11

विश्वास

1 आशा यानागु खँ दइ धकाः दुक्क जुइगु व मखंगु खँ धाथें दु धकाः धायेगु हे विश्वास खः।
2 विश्वासं यानाः हे न्हापायापिं मनूतयूत परमेश्वरं यय्कादिल।
3 विश्वासं हे झीसं सीके फु, परमेश्वरं उजं बियादीगुलि संसारयागु सृष्टि जुल, अले थुकथं खने मदुगुलि खनेदयावल।☆
4 विश्वासं हे हाबिलं परमेश्वरयात कयिनयागु स्वयाः भिंगु बलि छाल। विश्वास यानाः हे व परमेश्वरया न्ह्यःने ठीक ठहरय् जुल। अले वं छाःगु नं परमेश्वरं यय्कादिल। विश्वास यानाः हे हाबिल सी धुंकासां झीपिलिसे नवानाच्वंगु दु।☆
5 विश्वासं हे हनोकयात मसीकं स्वर्गय् थत यंकल। परमेश्वरं हे थत यंकादीगुलि वयात सुनानं लुइके मफुत। वयात थत यंके न्ह्यः वं परमेश्वरयात लयताय्कूगु खः।☆
6 विश्वास मयाय्कं परमेश्वरयात लयताय्के फइ मखु। वय्कःयाथाय् वइम्ह मनुखं परमेश्वर दि, अले वय्कःयात मालिपिन्त वय्कलं इनाम बियादी धकाः विश्वास याये हे माः।
7 विश्वासं हे नोआं परमेश्वरयागु खँ न्यन। परमेश्वरं वयात गुब्सं मखंनिगु, लिपा जुइतिनिगु खँ धयादीगु खः। परमेश्वरं धयादी थें वं सिंयागु तःग्वःगु जहाज दय्कल। अले उकी हे च्वनाः वं थः जहानपिन्त बचय् यात। थुकथं विश्वास यानाः वं संसारं ट्रूकूगु खँ क्यनाबिल, अले व थः परमेश्वरया न्ह्यःने ठीक ठहरय् जुल।☆
8 विश्वासं हे अब्राहामं परमेश्वरयागु खँ न्यन। परमेश्वरं वयात सःताः थःमं बी धकाः धयादीगु देशय् हुँ धकाः उजं बियादिल। गन वनेगु धकाः मसीकं हे वं थःगु देश त्वःतावन।☆
9 विश्वासं हे अब्राहाम परमेश्वरं बियादी धकाः धयादीगु देशय् वन, अले अन परदेशी थें जुयाः पाल ग्वयाः च्वन। अथे हे वया काय् इसहाक, अले छय् याकूब नं परमेश्वरं बियादी धकाः धयादीगुलि पाल ग्वयाः च्वंच्वन।☆
10 अब्राहाम ला सदां दयाच्चनीगु जगय् परमेश्वरं हे दय्कादीगु शहरय् च्वनेत पियाच्वंम्ह खः।

☆ 10:29 १०:२९ प्रस २४:८ ☆ 10:30 १०:३० व्य ३२:३५-३६ ☆ 10:38 १०:३७-३८ हब २:३-४ ☆ 11:3 ११:३ उत १:१; भज ३३:६,९; यह १:३
☆ 11:4 ११:४ उत ४:३-१० ☆ 11:5 ११:५ उत ५:२१-२४ ☆ 11:7 ११:७ उत ६:१३-२२ ☆ 11:8 ११:८ उत १२:१-५ ☆ 11:9 ११:९ उत ३५:२७

- 11 विश्वासं हे बुरा जुइ धुंका: नं अब्राहाम अबु जुइ फत। बाचा चिनादीम्ह परमेश्वरयात विश्वास या:गुलि बुरी जुइ धुंकासां साराया प्वाथय् दत।*
- 12 थुकथं सीत्य:म्ह बुराम्ह अब्राहामपाखें आकाशय् च्वंगु नगु थें यक्व, अले फिसलय् च्वंगु फि थें ल्या: खाये मफय्क सन्तान दत।*
- 13 इपिं फुककं विश्वास जक याना: परमेश्वरं बी धका: धयादीगु काये मखंकं सिनावन। अथेसां परमेश्वरं बी धका: धयादीगु खँय् इमिसं विश्वास या:। इमिसं थ:पिन्त पृथ्वीया लँजुवा:त जक ताय्कल।*
- 14 थथे धया जुइपिन्सं थ:गु देश मालाच्वंगु दु धका: सी दु।
- 15 इमिसं थ:पिन्सं त्व:ता वंगु देश लुमंकुगु जसा इपिं हानं व हे देशय् लिहां वने दइगु ख:।
- 16 तर इमिसं व स्वया: भिंगु व बांला:गु स्वर्गयागु देशय् वनेगु मनंतुनाच्वंगु दु। उकिं परमेश्वरं नं थ:त इमि परमेश्वर ख: धका: धयादीत लज्या चायामदी, छायाधा:सा वय्कलं इमिगु निंति छगू शहर हे दय्कादीगु दु।
- 17 अब्राहामयात जाँचय् या:बलय् वं विश्वास याना: थ: हे काय् इसहाकयात बलि बीत स्वत। परमेश्वरं बियादी धका: धयादीगु खँय् विश्वास याना: हे वं थ: याक: काय्यात बलि बीत्यंगु ख:।*
- 18 थ्वयागु हे बारे परमेश्वरं वयात थथे धयादिल – “इसहाकयापाखें हे छं सन्तान दयावइ।”*
- 19 परमेश्वरं सीम्ह मन्यात हानं म्वाकादी फु धका: अब्राहामं विश्वास याना: थथे इसहाकयात बलि बीत्यंगु ख:। उकिं अब्राहामयात ला छगूकथं इसहाक सिना: म्वानाव:म्ह थें हे जुल।
- 20 विश्वासं हे इसहाकं याकूब व एसावयात लिपा जुइतिनिगु खँयागु निंति आशिष बिया थकल।*
- 21 विश्वासं हे याकूबं सीत्यय्का: तुतामं चुया: परमेश्वरयात त:धका: योसेफया निम्ह काय्पिन्त आशिष बिया थकल।*
- 22 विश्वासं हे योसेफं सीत्यय्का: इस्राएलीतयत् परमेश्वरं मिश्र देशं लिंगना यंकादी धका: धया थकल। अले थ:गु सीम्हयात कनान देशय् थुने यंकि धका: नं धया थकल।*
- 23 विश्वासं हे मोशा बूबलय् बांला:गुलि वया मांबौपिन्सं जुजुयागु उजं खना: मग्यासे मचायात बुया: स्वला तक सुचुका तल।*
- 24 विश्वासं हे मोशां त:धिक: जुइ धुंका: फारोहया म्हाय्या काय् मखु धका: धाल।*
- 25 पापय् च्वना: पलख मोजमज्जा यायेगु स्वया: परमेश्वरया मनूतलिसे दु:खकष्ट फयेगु हे वं यय्कल।
- 26 मिश्रयागु दक्व सम्पत्ति स्वया: मुक्ति बीम्ह ख्रीष्टया निंति हेला याका जुइगु हे वं त:धं ताय्कल, छायाधा:सा व परमेश्वरं बीगु सिरपा: कायेत पियाच्वंम्ह ख:।
- 27 विश्वासं हे जुजुयागु तं खना: मग्यासे मोशां मिश्र देश त्व:तावन। अले खने मदुम्ह परमेश्वरयात खं थें च्वंक नुग: क्वातुकाच्वन।*
- 28 दक्वसिबय् न्हापां बूपिन्त स्याइम्हयसिनं इस्राएलीतय् न्हापा बूपिन्त मथीमा धका: मोशां विश्वासं हे छुत्काराया नख: मानय् यात, अले लुखाय् हि च्वाकल।*
- 29 विश्वासं हे इस्राएलीत बँय् न्यासि वने थें लाल समुद्र छिनावन। मिश्र देशय् च्वपिं नं अथे हे समुद्र छिना: वंबलय् दुना: सित।*
- 30 विश्वासं हे न्हयन्हु तक चा: हले धुंका: यरीहोया प:खा: दुनावन।*
- 31 विश्वासं हे राहाब धा:म्ह वेश्या परमेश्वरयात मानय् मया:पि नाप सिनावने म्वा:ल, छायाधा:सा वं चिवा काय्के छवयाह:पि मनूतयत् लसकुस यात।*
- 32 थुलि अप्व: छु धाये? गिदोन, बाराक, शिमशोन, यिप्ता, दाऊद, शमूएल व अगमवन्तातयगु खँ ल्हाना: ब्याइ मखु।*
- 33 विश्वासं हे इमिसं देश देश त्याका काल। विश्वासं हे इमिसं बांलाक राज्य याना वन, अले विश्वासं हे परमेश्वरं बी धका: धयादीगु काये खन। विश्वासं हे इमिसं सिंहतयगु म्हुतुप्वा: तिकल।*
- 34 हाना हाना च्यानाच्वंगु मिं नं इमित छुं याये मफुत। तरवारं पाला: स्यायेत्यंबलय् नं इपिं बचय् जुल। बमला:पि इपिं, आ: तसकं बल्लाना वल। भचा मग्यासे ल्वाना: इमिसं पिनें व:पिं शत्रुतयत् बिसिका छवत।*
- 35 विश्वासं हे मिसातयसं सीपिं थ: मनूतयत् म्वानाव:गु खन। मेपिन्सं नं गुब्सं सीम्वाय्क म्वाणा वये दयेमा धका: दु:खकष्ट फया: हे सिनावन।*
- 36 गुलिसिनं हेस्याका: जुइ माल, गुलिसिनं कोरौ दायके माल, अले गुलिसिनं चिका: इयालखानाय् कुंके माल।*
- 37 अले गुलिसितं ल्वहँतं कय्का: स्यात, गुलिसितं निक्कू जुइक क:तिं फायाबिल, गुलिसितं तरवारं पाला: स्यात। अले गुलि मनूतयसं ला फै व दुगुयागु छेंगुयागु वस: दय्का: पुनाजुल। अले चीमि जुया:, दु:खकष्ट सिया:, क्वत्यय्का: जुइ माल।*

* 11:11 ११:११ उत १८:११-१४; २१:२ * 11:12 ११:२२ उत १५:५; २२:१७; ३२:१२ * 11:13 ११:१३ उत २३:४; १ इति २९:१५; भज ३९:१२
 ११:१७ उत २२:१-१४ * 11:18 ११:१८ उत २१:१२ * 11:20 ११:२० उत २७:२७-२९,३९-४० * 11:21 ११:२१ उत ४७:३१; ४८:२० * 11:22
 ११:२२ उत ५०:२४-२५; प्रस १३:१९ * 11:23 ११:२३ प्रस २:२; १:२२ * 11:24 ११:२४ प्रस २:१०-१२ * 11:27 ११:२७ प्रस २:१५ * 11:28
 ११:२८ प्रस १२:२१-३० * 11:29 ११:२९ प्रस १४:२१-३१ * 11:30 ११:३० यही ६:१२-२१ * 11:31 ११:३१ यही २:१-२१; ६:२२-२५ * 11:32
 ११:३२ न्याय ६:११-८:३२; ४:६-५:३१; १३:२-१६:३१; ११:१-१२:७; १ शमू १६:१-१ राज २:११; १ शमू १:१-२५:१ * 11:33 ११:३३ दान ६:१-२७ * 11:34
 ११:३४ दान ३:१-३० * 11:35 ११:३५ १ राज १७:१७-२४; २ राज ४:२५-३७ * 11:36 ११:३६ १ राज २२:२६-२७; २ इति १८:२५-२६; यर २०:२; ३७:१५; ३८:६
 * 11:37 ११:३७ २ इति २४:२१

38 संसार इपि च्वने बहःगु मज्जुल। इपि मरुभूमिं मरुभूमिं, पहाडं पहाडं बिस्युं जुइ माल। अले गुफा गुफाय्, पाक्व पाक्वय् सुलाः जुइ माल।

39 विश्वासं यानाः हे इमिसं थथे सह याये फुगु खः। अयनं इमिसं परमेश्वरं बी धकाः धयादीगु काये मखं।

40 परमेश्वरं इतीत अज्ज भिंगु व बांलाःगु बियादीगु ग्वसाः ग्वयादीगु दु। इतीनापं तुं इपिं नं सिद्ध जुइमा धकाः परमेश्वरं मनंतुनादीगु खः।

12

परमेश्वर इती बाः

1 थुकथं इतीसं इतीगु प्यखें थुलिमछि विश्वासया साक्षीत खनाच्चनागु दु। अयजूगुलि इतीपिं नं इतीगु लँय् वइगु न्हाथें ज्याःगु पंगः व अ-पुक इतीत तक्कंकीगु पापयात चीकाः थ्यंकेमाःगु थासय् थ्यंके हे वने धकाः धैर्यं यानाः ब्वॉय् वनेनु।

2 अले इतीगु विश्वास शुरु यानादीम्ह व क्वचाय्कादीम्ह येशूयात स्व, लिपायागु आनन्दया निति वय्कः लज्या मचासे कूसया सास्ती फयादिल। वय्कः आः परमेश्वरया सिंहासनया जवय् च्वनादीगु दु।

3 पापी मनतय्पाखें वय्कलं थुलिमछि दुःख गये यानाः सह यानादिल जुइ, व बिचाः या। उकिं छिपिं नं आशा त्वःताः लिचिले मते।

4 छिमिसं आः तकं पापलिसे हि बाः वय्क ल्वाये माःगु मदुनि।

5 परमेश्वरं छिमित थःकाय्यात थें अतीं बियादीगु ल्वःमके धुन ला?

“जि यःम्ह काय्,

परमप्रभुं न्वानादीगु खँयात

छिमिसं बकंफुस्तु

ताय्के मते।

परमप्रभुं ब्वःबिल धकाः

छिमिसं आशा त्वःते मते,

6 छाय्धाःसा परमप्रभुं

माया यानादीम्हयसित

न्वाना नं दी।

थःकाय् यानादीपिन्त

वय्कलं सजाँय नं बियादी।”*

7 परमेश्वरं न्वानादीगुलि छिमिसं सह यायेमाः। वय्कलं छिमित काय् थें यानादीगु दु। अबुं न्वाना मतःम्ह काय् सु जक दइ?

8 वय्कलं छिमित थथे न्वाना मदीगु जूसा छिपिं वय्कःया काय् जुइ मखु, बरु व्यभिचारं बूमह मचा थें जुइ।

9 इतीत बुइका तःम्ह अबुं न्वाःथें इतीपिं च्वना, उकिं इतीसं वय्कःयात मानय् याना। छु इतीसं इतीत आत्माय् बुइकादीम्ह बाःयागु खँ झन अप्वः न्यने म्वाः ला?

10 इती अबुपिन्सं थःत यःकथं इतीत छुं ई तक जक न्वानादिल। परमेश्वर बाःनं ला इती हे भिनेमा, अले वय्कः थें पवित्र जुइमा धकाः न्वानादिल।

11 इतीत थथे न्वानादीबलय् न्हाइपुसे ला च्वनी मखु, बरु दुःख जक जुइ। अथेसां लिपा तकं सह यानाच्चनीपिन्त शान्ति दइ, अले परमेश्वरया न्हाःने नं ठीक ठहरय् जुइ।

परमेश्वरयागु खँ मन्यंपिन्त ख्याच्चः

12 अयजूगुलि त्यानुगु ल्हाः व बमलाःगु तुति बल्लाकि।*

13 माथंवंगु लँय् जु। बमलाःगु तुति खुत्यां मकायेमा, बरु लनेमा।*

14 फुक्कलिसे मिलय् जुयाच्चनेगु व पवित्र जुयाच्चनेगु कुतः या। पवित्र मजुइकं सुनानं प्रभुयात खनी मखु।

15 होश या, सुनानं परमेश्वरयागु दया माया काये मखंकाः च्वने म्वाःलेमा। मखुसा, बिख मां नुगलय् हा कयाः छिमित स्यंकाबी।*

16 सुनानं व्यभिचार याये मते। अले एसाव थें परमेश्वरयात मानय् मयाइम्ह जुइ मते। छछाःया निति एसाव थःगु हक नं मिल।*

17 छिमिसं सि हे स्यु, लिपा वं थः अबुयाके आशिष फवंबलय् काये मखन। वं थःम्हं म्युगु हक ख्वलं नं लिप्याना काये मफुत।*

* 12:6 १२:५-६ अयू ५:१७; हितो ३:११-१२ * 12:12 १२:१२ यशै ३५:३ * 12:13 १२:१३ हितो ४:२६ * 12:15 १२:१५ व्य २९:१८ * 12:16 १२:१६ उत २५:२१-३४ * 12:17 १२:१७ उत २७:३०-४०

18 छिपिं परमेश्वरयाथाय वनेगु थी फइगु सीनै पर्वतय वये थें मखु। इस्त्राएलीत धाःसा मित्याः पिहां वयाच्चंगु सीनै पर्वतय वःगु खः। अन हाकुगु सुपाचं त्वपुयातःगु व ग्वःफय् वयाः खिउँसे च्वनाच्चंगु खः।

19 अन इमिसं तुरही पुयाहःगु सः व परमेश्वरं नवानादीगु सः ताल। वय्कःयागु सलं तसकं ग्यानाः इमिसं आः हानं छसः हे नवाना मदीमा धकाः बिन्ति यात।*

20 “थ्व पर्वतयात पशुतयसं जक थ्यसां ल्वहँतं कयकाः स्यानाब्जु” धकाः उजं बियादीगुलि इपिं इन तसकं ग्यात।*

21 उबलय् तसकं ग्यानापुसे च्वंगुलि मोशांनापं थथे धाल – “जि ला ग्यानाः थरथर हे खात।”*

22 छिपिं ला म्वाःम्ह परमेश्वरयागु स्वर्गयागु शहर यरूशलेम, सियोन पर्वतय वःगु दु। अन द्रलंद्रः स्वर्गदूतत लयलयतातां मुनाच्चंगु दु।

23 अन स्वर्गय् नां च्वयातःपि, परमेश्वरया दकलय् तःधिकःम्ह काय्यात विश्वास याना च्वंपिनिगु पुचलय् छिपिं दुथ्याःगु दु। फुक्क मन्तयत न्याय यानादीम्ह परमेश्वर दीथाय् छिपिं वःगु दु। अन धर्मी मन्तया सिद्ध जुइ धुंकूपिं आत्मात नं दु।

24 छिपिं न्हगु बाचा चिनाः परमेश्वर व मन्तय् दथुइ च्वनादीम्ह येशूयाथाय् व बदलाया लागि हालाच्चंगु हाबिलया हिया पलेसा क्षमा या निंति नवाइगु हाः हाः याःगु हिया थासय् वःगु दु।*

25 होश या, छिपिलिसे नवानादीम्हयसिगु खँ मन्त्यंसे च्वने मते। थ्व संसारय् च्वनाः परमेश्वरयागु खँ न्यंकीम्हयसिगु खँ मन्त्यंपिन्त ला मल्यंकुं धासेलि स्वर्ग हे नवानादीम्हपाखे फस्वया जुइपिन्त जक ल्यंकी ला?*

26 उबलय् वय्कःयागु सलं पृथ्वी हे लिंगिलिगि सन। वय्कलं आः थ्व बचं बियादीगु दु –

“पृथ्वी जक मखु,

जिं आः छकः हानं

आकाशयातनापं

संकाबी।”*

27 थन “आः छकः हानं” धयागु सृष्टि याना तःगुयात संकेगु व मदय्केगु धकाः धाःगु खः। अथे खःसा मसनिगु जक ल्यनी।

28 अय्जुगुलि संके हे फइ मखुगु राज्यय् दुथ्याकादीगुलि झीसं परमेश्वरयात सुभाय् बियाः वय्कःयात यइपुक तःधंकाः सेवा यायेमाः।

29 झीम्ह परमेश्वर भस्म याना छवइम्ह मि खः।*

13

परमेश्वरयात गय् यानाः लयतायकेगु?

1 दाजुकिजापिं, थःथवय् माया यायेगु त्वःते मते।

2 पाहां वःपिन्त दुकायत थाकुचाय् मते। थथे यानाः गुलिसिनं सि हे मस्युसे स्वर्गदूततयत दुकाःगु दु।*

3 थःत नं कुना तःगु थें हे ताय्काः कुना तःपिनिगु च्यूताः ति। दुःख सियाच्चंपिन्त थःम्ह हे दुःख सियाच्च्वना थें च्वंक लुमंकेगु या।

4 ब्याहायात सकसिनं तःधंकेमाः। निम्हतिपूया दथुइ थःथवय् विश्वास दयेमाः, छायाधाःसा व्यभिचार याइपिन्त व ब्याहा याये धुंकाः नं मेपिं नाप जुयाः स्यनिपिन्त परमेश्वरं न्याय यानादी।

5 छिमिगु जीवनय् धिबायागु लोभं तापाक च्वँ। थःके गुलि दु उलि हे लुधंका च्वँ। परमेश्वरं धयादीगु दु –

“जिं छिमित गुबलें

त्वःते मखु,

जिं छिमित गुबलें

त्यागय् याये नं मखु।”*

6 अय्जुगुलि झीसं संका मयासें धायेफु –

“प्रभु जितः ग्वाहालि

यानादीम्ह खः।

जितः ग्याये माःगु मदु।

मन्तयसं जितः

छुं हे याये फइ मखु।”*

7 छिमित परमेश्वरयागु वचन स्यनीपिं गुस्तयत लुमंकी। इपिं गुकथं म्वानाच्च्वन, व स्वयाः छिमिसं नं इमिसं थें हे विश्वास यायेगु या।

* 12:19 १२:१८-१९ प्रस १९:१६-२२; २०:१८-२१; व्य ४:११-१२; ५:२२-२७ * 12:20 १२:२० प्रस १९:१२-१३ * 12:21 १२:२१ व्य १:१९ * 12:24 १२:२४ उत ४:१० * 12:25 १२:२५ प्रस २०:२२ * 12:26 १२:२६ हाग २:६ * 12:29 १२:२९ व्य ४:२४ * 13:2 १३:२ उत १८:१-८; १९:१-३ * 13:5 १३:५ व्य ३१:६,८; यहो १:५ * 13:6 १३:६ भज ११:८६

- 8 येशू ख्रीष्ट म्हिगः नं थौं नं अले सदां उथें हे जुयादी।
 9 थीथी कथंया अजू चायापुगु स्यनातःगु खं छिमित मखुगु लँय् यंके मफयेमा। नयेत्वनेगुलि मखु, बरु परमेश्वरयागु दया मायां थःगु मनयात बल्लाकि, छायाधाःसा नयेत्वनेगुलिइ जक जुयाच्च्वंपिन्त गुब्सं भिं जूगु मदु।
 10 झीगु छगू वेदी दु, गुकी छायेहःगु बलिपाखें पवित्र पालय् ज्या याइपिं पुजाहारीतयसं नये मज्यु।
 11 दकलय् तःधंम्ह पुजाहारीं महा-पवित्रगु थासय् बलियागु हि छाये यनी। अले बांयागु म्ह जक छाउनीं पिने यनाः उनाछवइ।
 12 अथे हे येशूयात नं शहरयागु ध्वाखां पिने यंकाः स्यात। वय्कलं थःगु हिं मनूतय्गु पाप हुया छवयेत थथे याकादिल।
 13 अयजूगुलि झीपिं नं वय्कःया नितिं हेला फयाः ध्वाखां पिने वय्कःयाथाय् वनेनु।
 14 झीगु नितिं थन सदां दयाच्च्वनीगु शहर मदु। झीपिं ला लिपा वइगु शहरयागु लँ स्वया च्वनापिं खः।
 15 अयजूगुलि झीसं सदां ख्रीष्टया नामय् परमेश्वरयात तःधंकेमाः। थ्व झीगु म्हुतुं वय्कःयात छाइगु बलि खः।
 16 मेपिन्त भिंका जुइगु व ग्वाहालि यायेगु ल्वःमंके मते। थज्याःगु बलि हे परमेश्वर लयतायादी।
 17 छिमिसं मण्डलीया थकालिपिनिगु खँ न्यँ, अले इमिसं धाःथें च्वँ, छायाधाःसा इमिसं थःगु ज्याया ल्याःचाः परमेश्वरयात क्येनेमाःगुलि छिमित बांलाक हेरचाह याना तइ। इमित थःगु ज्या लसतां याकेब्यु, इमित नुगलय् स्याके मते। मखुसा छिमित हे बांलाइ मखु।
 18 जिमिगु नितिं प्रार्थना याना हे च्वँ। जिमित विश्वास दु, जिमिगु नुगः यचुसे च्वँ, छायाधाःसा जिमित बांलाःगु ज्या जक याये मास्ति वः।
 19 जि छिमिथाय् याकनं वये फयेमा धकाः छिमिसं जिगु नितिं दुनुगलनिसें प्रार्थना याना च्वँ।

प्रार्थना

- 20 परमेश्वरं तःधंम्ह फैजवाः
 झी प्रभु येशूयात सीम्हं
 हानं म्वाकादीगु दु।
 अले वय्कःयागु हे हिं
 शान्ति बीम्ह परमेश्वरं
 झीपिलिसे सदांया निति
 बाचा चिनादीगु दु।
 21 थ्व हे परमेश्वरं छिमित
 वय्कःयात लयतायकेत
 माक्व भिंगु बांलाःगु
 फुक्कं बियादीमा।
 थुकथं येशू ख्रीष्टपाखें
 झीपिं वय्कःयात यय्क
 म्वानाच्च्वने फयेमा।
 वय्कः सदां तःधना च्वनेमा।
 आमेन।

- 22 यःपिं दाजुकिजापिं, चिचाहाकय्क जूसां जिं छिमित च्वयागु थ्व अतीं छिमिसं बांलाक न्यना का।
 23 झी किजा तिमोथीयात त्वःता हःगु खँ जिं छिमित सीके बियाच्च्वना। व थन याकनं वल धाःसा जि वयात ब्वनाः आम्कन वये।
 24 छिमि थकालिपिन्त व आम्कन च्वंपिं फुक्क विश्वासीतयत् ज्वजलपा धयाब्यु। इटालियाय् च्वंपिं विश्वासीतयसं नं छिमित ज्वजलपा धयाहःगु दु।
 25 छिपिं फुक्कसितं परमेश्वरं दया माया यानादीमा। आमेन।

याकूबं च्वःगु पौ म्हसीका

येशूया किजा याकूबं थ्व पौलय रोमी साम्राज्यया थीथी शहरय् च्वनाच्चं पि यहूदी विश्वासीतयत् ख्रीष्टियन चालचलन गथे जुइमाः धकाः थीथी अतीं बियातःगु दु।

याकूबं थुकी तःमि, चीमि, जाँचय् लाकीगु, भिंगु चालचलन, ख्वाः स्वयाः ज्या यायेगु, विश्वास व ज्या, मेयात खःकथं छ्यलेगु, भिंगु व मभिंगु बुद्धि, ल्वापु, घमण्ड, क्वमिल जुइगु, मेपिन्त दोष बीगु, तःधंछुइगु, सह यायेगु व प्रार्थनाया बारे ध्वाथुइकातःगु दु।

थ्व पौलय विश्वास याःथें ज्या नं यानाक्यनेमाः धकाः बःबियातःगु दु।

धलः पौ

न्हाखँ १:१

विश्वास व बुद्धि १:२-८

चीमि व तःमि १:१९-११

जाँचय् याःगु व जाँचय् लाःगु १:१२-१८

वचन न्यं थें यायेमाः १:१९-२७

ख्वाः स्वयाः ज्या याये मज्यू २:१-१३

विश्वास व ज्या २:१४-२६

मेयात लकय् हनेगु ३:१-१८

संसारयागु माया ४:१-५:६

मेमेगु अतीं ५:७-२०

याकूब

1 परमेश्वर व प्रभु येशू ख्रीष्टया दास याकूबयापाखें सारा संसारय् न्यंक वनाच्चं पि इस्त्राएलीतयगु झिनिगू कुलयापि मनूतयत् ज्वजलपा।*

विश्वास व बुद्धि

2 दाजुकिजापि, छिमित न्हागु कथंया दुःखकष्ट जू वसां लयताया च्वँ।

3 छायाःसा छिमिगु विश्वास जाँचय् यात धाःसा झन जक छिमिगु विश्वास बल्लाइ।

4 थुकथं विश्वास बल्लाकाः छिमिसं भरोसा तयाच्चनेगु त्वःते मते। अले जक छिपि बल्लाइ, छुं नं मगाः मजुइक सिद्ध जुइ।

5 छिपि सुयातं बुद्धि माःसा परमेश्वरयाके फ्वँ, अले वयकलं वयात माक्व बुद्धि बियादी। वयकलं फुक्कसित माक्व बुद्धि बियादी, छायाःसा वयकः सुयातं छुं बीत नुगः मस्याः।

6 छिमिसं वयकःयाके फ्वनेबलय् वयकलं बियादी धकाः विश्वास यायेमाः। परमेश्वरं बियादी ला बियामदी ला धकाः मनय् संका तये मज्यू। मनय् संका तयाः फ्वनीपि मनूत फसं थुखे उखे याःगु समुद्रया लःद्रुम्बः थें जुइ।

7 अथे मनय् संका तया जुइम्ह मनूयात परमेश्वरं छुं हे बियादी मखु।

8 थथे दोमन जूम्ह मनूयागु ज्याखँ थातय् लाइ मखु।

तःमिपि व चीमिपि

9 संसारय् चिधंम्ह दाजु वा किजां परमेश्वरया न्हाःने तःधं जुइ दुगुलिइ छयं धस्वाकी।

10 अथे हे तःमिम्ह मनू नं चीमि जुइमाःगुलिइ लयता छायाःसा व इवाः जुयावनीगु खयलय् च्वंगु स्वां थें खः।

11 निभालं यानाः घाँय् फुक्कं गनावनी, स्वां इवाः जुयाः हायावनी। अले छति बांलाइ मखु। उकथं हे तःमिम्ह मनू नं छन्हु सिनावनी।*

12 दुःखकष्ट जुयाच्चंबलय् नं परमेश्वरयाके भरोसा तयाच्चंम्ह मनू धन्यम्ह खः। अथे दुःखकष्ट सीधुंकाः वयात परमेश्वरं वयकःयात माया याःपिन्त बी धकाः धयादीगु जीवनयागु श्रीपेच बियादी।

13 छुं गथे जुयाः सुं मनू जाँचय् लात धाःसा व मनूखं “परमेश्वरं जितः जाँचय् यात” धकाः धाये मते। छायाःसा मभिंगु खं परमेश्वरयात जाँचय् याये फइ मखु, अले परमेश्वरं नं सुयातं स्यकेत जाँचय् लाकादी मखु।

14 तर मनूयागु दुनुगलंनिसें हे मभिंगु बिचाः बुया वइ, अले मभिंगु ज्या याये मास्ति वयाः जाँचय् लाइ।

15 उकिं वयागु मतिइ बुयावःगु मभिंगु बिचाः बल्लाना वयाः वं पाप याइ। थथे वं पाप याना हे च्वन धाःसा व मनू सीधुंकाः नरकय् वनी।

- 16 यःपि दाजुकिजापि, थःम्हं थःत धोखा बी मते।
 17 फुक्क भिगु भिगु व सिद्धुगु वरदान च्वं, आकाशय् च्वंगु फुक्क जः सृष्टि यानादीम्ह परमेश्वरपाखें वःगु खः। परमेश्वर गुबलें हिली मखु, वयकः हिलिगु किचः थें नं मखु।
 18 वयकलं सृष्टि यानादीगु मध्ये न्हापांगु फल झीपि जुइ फयेमा धकाः सत्य वचनपाखें झीत थःम्हं ल्ययादीगु खः।
 वचन न्यं थें यायेमाः
 19 यःपि दाजुकिजापि, थ्व खँ ल्वःमंके मते – न्यनेगुलिइ चंख जु। बिचाः यानाः जक नवा, अप्वः तं पिकाये मते।
 20 परमेश्वरया न्ह्यःने धर्मी जुया च्वनेत तं पिकया जुइ मज्यु।
 21 मभिगु बांमलाःगु ज्याखँ त्वःताछ्व। छिमित स्यनातःगु परमेश्वरयागु वचनयात दुनुगलय् तयाति। थ्व हे वचनं छिमित पाप याके मब्युसे पापं बचय् यानातये फु।
 22 वचनयात न्यनेगु जक मखु, मानय् नं यायेगु या। थःम्हं थःत धोखा बी मते।
 23 वचन न्यं थें मयाइम्ह मनु न्हायकनय् थःगु ख्वाः स्वइम्ह थें जुइ।
 24 थज्याःम्ह मनुखं थःगु ख्वाः न्हायकनय् स्वतले खनी। अले हानं थःगु ख्वाः गय् च्वं धयागु खँ ल्वःमंका तुं छवइ।
 25 सुनां मुक्ति बीगु सिद्धुगु परमेश्वरयागु व्यवस्था ब्वनाः थुइकाः अथे हे याइ, अले ल्वःमंकी मखु, व हे धन्यम्ह खः। वं याःगु फुक्क ज्याय परमेश्वरं आशिष बियादी।
 26 धर्मीम्ह धकाः धया जुइम्ह मनुखं न्ह्यःने लाः थें नवाना जुइ मज्यु। न्ह्यःने लाः थें नवाना जुइम्ह मनुखं परमेश्वरयात मानय् याना जूगु सिति वनी। अले हानं थुकथं याना जूम्ह मनुखं थःम्हं थःत थगय् याइ।
 27 परमेश्वर बाःयात यःगु भिगु बांलाःगु धर्म ला मांबौ मदुपि मस्तयत् व भाःत मद्य् धुंकूपि मिसातयत् दुःख जुइबलय् ग्वाहालि यायेगु, अले थ्व संसारय् मभिगु ज्याखँ मयासें पवित्र जुयाच्वनेगु खः।

2

ख्वाः स्वयाः ज्या याये मज्यु

- 1 दाजुकिजापि, छिपि दकलय् तःधंम्ह झी प्रभु येशू ख्रीष्टयात विश्वास याःपि जुया नं छाया ख्वाः स्वयाः व्यवहार यायेगु यानागु?
 2 सुं छम्ह मनु लुँयागु अंगु न्ह्यानाः बांलाःगु वसतं पुनाः मण्डलीइ वल, अथे हे सुं छम्ह चीमिम्ह मनु नं भ्वाथःगु वसतं पुनाः वल धायका।
 3 छिमिसं बांलाक वसतं पुनावःम्ह मनुयात मानय् यानाः “झासँ, थन दिसँ,” अले चीमिम्ह मनुयात हेपय् यानाः “अन हे दनाच्वँ, अथवा बँय् फ्यतुना च्वँ” धकाः
 4 धाल धाःसा छिमिसं ख्वाः स्वयाः ज्या याःगु जुइ। छिमिसं थथे ख्वाः स्वयाः ज्या यात धाःसा छिमित मभिगु बिचाः तयाः न्याय याःगु द्रुपं जुइ।
 5 यःपि दाजुकिजापि, जिं धयागु खँ न्यँ – संसारय् चीमिपिन्त हे परमेश्वरं विश्वासय् तःमि यायेत व वयकःयात माया याःपिन्त दुकाये धकाः धयादीगु राज्यय् दुकायेत ल्ययादीगु मखु ला?
 6 तर छिमिसं ला चीमिपिन्त हे हेला यानाच्वन। छिमित त्यला तःपि सु? तःमिपि हे मखु ला? छिमित अदालतय् यंकीपि सु? तःमिपि हे मखु ला?
 7 अले हानं छिमित सःतादीम्ह हनेमाःम्ह प्रभुयागु नां बेइज्जत यायेत स्वःपि नं तःमिपि हे मखु ला?
 8 जःलाखःलातयत् नं थःत थें माया यायेमाः धकाः धर्मशास्त्रय् च्वयातःगु परमेश्वरया राज्ययागु व्यवस्था छिमिसं मानय् याना च्वंसा बां हे लात।
 9 मनुतयगु ख्वाः स्वयाः ज्या यात धाःसा छिमिसं पाप याःगु जुइ। अले छिमित व्यवस्था मानय् मयाःपि धकाः दोषी ठहरय् याइ।
 10 व्यवस्थाय् च्वंगु दक्क फुक्क मानय् यानाः नं छगू जक द्रुंकल धाःसां व मनुखं व्यवस्था हे मानय् मयाःगु ति जुइ।
 11 “व्यभिचार याये मते” धकाः धयादीम्हयसिनं हे “मनुतयत् स्याये मते” नं धयादीगु दु। सुनानं व्यभिचार मयाः तर मनु स्यात धाःसा वं व्यवस्था मानय् मयाःगु जुइ, अले व पापी जुइ।
 12 अयजूगुलि पापं छुतय् याइगु व्यवस्थां न्याय काये खपि मनुतयसं थें नवायेगु व ज्या यायेगु या।
 13 छायाधाःसा परमेश्वरं न्याय यानादीबलय् दया माया मद्दम्ह मनुयात दया माया यानादी मखु। दया माया दुपि मनुतयत् दया माया हे क्यनादी।

विश्वास याःथें ज्या नं यानाः क्यनेमाः

- 14 यःपि दाजुकिजापि, ख्रीष्टयात विश्वास यानाच्वनागु दु धकाः धया जुइम्ह मनुखं ज्या याना मक्यंसा, वं विश्वास याना जूगु छु ज्यालगय् जुल? थज्याःगु विश्वासं वयागु उद्धार जुइ फइ ला?
 15 पुनेत वसः मदुपि, नये मखपि दाजुकिजापि व तताकेहोपि छिमिथाय् दु धायका।

- 16 “परमेश्वरं छिमित आशिष बियादीमा, अले बांलाक नया तिया जु” धका: जक धया: छिमिसं इमित मा:गु नसा वस: बिया मछवल धा:सा छिमिगु विश्वास छु ज्यालगय जुल?
- 17 विश्वास याना थें ज्या नं यानाक्यने मफुसा वयागु विश्वास सीगु विश्वास जुइ।
- 18 सुनानं थथे धायेफु – “छंके विश्वास दु, जिके ज्या दु।” छं छु हे मयासें विश्वास याना धका: जित: क्यनेफु ला? तर जिं ज्यां हे जिगु विश्वास क्यने।
- 19 परमेश्वर छम्ह हे जक दु धका: छं विश्वास याना च्वंसा, बां हे लात। भूतआत्मां नं थथे वयक: छम्ह हे जक दु धका: विश्वास या:, अले वयक: खना: ग्या:।
- 20 अय् मूर्ख, ख्रीष्टयात विश्वास याना जू थें ज्या याना मक्यनीम्ह मनुखं वयक:यात विश्वास या:गु सिति वनी धका: छन्त क्यनाबी माल ला?
- 21 झी तापा:बाज्या अब्राहाम गथे जुया: धर्मी जुल, छं स्यू ला? थ:काय् इसहाकयात वेदीइ छाये त्यंगुलि हे मखु ला, व धर्मी जूगु?*
- 22 छं गथे थुइके मफुगु? अब्राहामं विश्वास या: थें ज्या नं यानाक्यन। वं या:गु ज्यां हे ला ख: नि, वयागु विश्वास सिद्ध जूगु।
- 23 थुकथं धर्मशास्त्रय् च्वयात:गु थ्व खँ पूवन – “अब्राहामं परमेश्वरयात अथे विश्वास या:गुलि हे वयात धर्मीम्ह मनु धका: धयादिल।” “अब्राहाम जिम्ह पासा ख:” धका: परमेश्वरं हे धयादिल।*
- 24 विश्वास जक याना जुयां धर्मी जुइ मखु धका: ला थुकि हे सीदत नि। अय्जुगुलि धर्मी जुइत विश्वास यायेगुयानापं ज्या नं याना: क्यनेमा:।
- 25 अथे हे राहाब धा:म्ह छम्ह मिसा वेश्या नं देशयागु फुक्क खँ सीकेत व:पि यहदी मनुतयत् बाय् बिया: बिसिके छव:गुलि हे ला ख: नि धर्मी जूगु।*
- 26 गथे प्राण मन्त धायेवं मनु सी, अथे हे ज्या याना मक्यंसा विश्वास नं सी।

3

मेयात लकय् हनेमा:

- 1 य:पि दाजुकिजापि, अप्व: गुरु जुया: जुइ मते। गुरु जुया जूपिन्त परमेश्वरं मेपिन्त स्वया: कडा जुइक न्याय यानादी। 2 झी फुक्कसिनं अप्व: याना: टुके य:। मद्रकुसे नवाये फुम्ह मनु हे जक सिद्धम्ह जुइ। थज्या:म्ह मनुखं जक थ:गु म्हायात लके हने फइ।
- 3 झीसं थ:गु खँ मानय याकेत सलयागु म्हुतुइ लगाम तयाबी, अले झीसं सलयात य:य:थाय् यंके फइ।
- 4 अथे हे फसं न्ह्यानाच्वंगु तत:धंगु ल:जहाजयात नं छगू चिचाधंगु कर्ण जक संका: नं जहाज चले याइमहयसिनं थ: य:थाय् यंके फु।
- 5 झीगु मे नं अथे हे ख:। थ्व मे चिपु जूसां थ्वं तत:धंगु खँ ल्हाना: फुईं याइ।
अले हानं छकुचा मिं याना: तत:धंगु गुँ च्याना: वने य:।
- 6 मे नं मि थें ख:। थ्व झीगु म्हाया मेमेगु म्हब्ब स्वया: मभिंगु म्हब्ब ख:। थ्वं झीगु म्ह छम्हं स्यंकाबी। अले नरकयागु मि कया: झीगु जीवनयात हे छवय्काबी।
- 7 मनुतयसं फुक्कसित तहलगय याये फु। इमिसं गुँइ च्वंपि पशुतयत्, झंग:तयत्, घिसय् जुया जुइपि जन्तुतयत्, अले समुद्रय् च्वंपि जीवजन्तुतयत् तकं तहलगय याये फु।
- 8 मेयात धा:सा सुनानं थौं तक लके याये मफुनि। थ्व तसकं मभिं, थ्वयात लके याये थाकु, अले थ्व बिखं जायाच्वनी।
- 9 थुकि हे झीसं प्रभु परमेश्वर बा:यात सुवा: बीगु, अले थुकि हे परमेश्वर थें च्वंक दयकात:पि मनुतयत् सरा: बीगु ख:।
- 10 व हे छप्वा: म्हुतुं सुवा: नं बीगु, अले सरा: नं बीगु याइ। य:पि दाजुकिजापि, थथे छता याये मते।
- 11 छगू हे बुंगा:चाय् सा:गु नं खायुगु नं ल: बुया वइ मखु।
- 12 दाजुकिजापि, य:मरिमाय् भद्राक्ष सइ ला? अले दाखमाय् य:मरि सइ ला? चि सवा: व:गु बुंगा:चाय् सा:गु ल: बुया वइ मखु।

भिंगु व मभिंगु बुद्धि

- 13 छिमिथाय् परमेश्वरयागु वचन स्यने फुम्ह सुं बुद्धि दुम्ह मनु दु धयागु जूसा वं त:धं मजुसे बांला:गु चालचलनयाम्ह जुया: बांलाक ज्या याना: क्यँ।
- 14 तर छिपिं नुग: मुइका: स्वार्थी जुया: त:धंछुया जुइ मते। थुकथं छिमिसं फताहा खँ ल्हाना: परमेश्वरयागु सत्ययात त्वपुइत स्वये मते।
- 15 थज्या:गु बुद्धि परमेश्वरपाखें व:गु मखु। थज्या:गु बुद्धि ला संसारं ब्युगु, अले शैतानपाखें व:गु ख:।
- 16 गन नुग: मुइकीपिं थ: य:थें यानाजुइपिं मनुत दइ, अन कचकच जक जुइ, अले मभिंगु न्ह्यागुं ज्या जुइ।

* 2:21 २:२१ उत २:१-१४

* 2:23 २:२३ उत १५:६; २ इति २०:७; यशै ४१:८

* 2:25 २:२५ यहो २:१-२१

17 परमेश्वरपाखें दुगु बुद्धि पवित्र, शान्ति बीगु, क्वमिल्लु जुइगु, मिजासं जाःगु, दया दुगु व भिंगु फल बीगु जुइ। थ्व ख्वाः स्वयाः ज्या मयाइगु व दुग्यंगु जुइ।

18 शान्ति बीम्हयसिनं मिलय् यायेगु ज्यां भिंगु फल सय्की।

4

संसारयागु माया काये मते

1 छिमिगु दथुइ ल्वापुरख्यापु गनं वल? मोजमज्जा यानाजुइगु बिचारं यानाः थथे जूगु मखु ला? थ्व इच्छा छिमिगु हे नुगलय् च्वंगु खः।

2 छिमिसं थःत यःगु चिजबिजया निति मनु स्यायेत तकं लिफः स्वइ मखु। छिमिसं थःके मदुगु चिजबिजया लोभ याना जुइ, अले ल्वाना जूसां कायेत स्वइ। छिमित माःगु चिजबिज छिमित दइ मखु, छाय्धाःसा छिमिसं परमेश्वरयाके मफ्वं।

3 छिमिगु मति हे मभिं, उकिं फ्वंसां छिमित बियादी मखु, छाय्धाःसा छिमिसं मोजमज्जा याना जुइत फ्वनी।

4 हे विश्वास त्वःतूपिं मनूत, संसारयात माया याइपिं परमेश्वरया शत्रु खः धकाः छिमिसं मस्यू ला? संसार नाप मिलय् जुइपिन्सं परमेश्वरयात शत्रु याइ।

5 परमेश्वरं झीत बियादीगु आत्मायात जक ययक च्वनाच्वनेमाः धकाः धर्मशास्त्रय् च्वयातःगु खः।

6 परमेश्वरं अज्ज यक्व दया माया यानादी। धर्मशास्त्रय् थथे च्वयातःगु दु -

“परमेश्वरयात तःधंछुया जुइपिं मनूत मयः।”

चिधंछुया जुइपिं मनूतयत् धाःसा

वयकलं यक्व दया माया यानादी।”

7 उकिं छिमिसं वयकलं धयादीगु खँ मानय् याना च्वँ। शैतानं धाःगु खँ मानय् याये मते, अले वं छिमित थी फइ मखु।

8 परमेश्वरया लिक्क वा, अले वयकः नं छिमि लिक्क झाय्दी। हे पापीत, छिमिसं थःगु ल्हाः सिलाछव। हे दोमन यानाजुइपिं, छिमिसं थःगु नुगःयात शूद्र या।

9 छिपिं नुगः मछिकाः ख्व, पिच्याना हा। छिमिगु न्हिगु सः ख्वःसलय् हिलावनेमा, अले छिमिगु लसता दुःखय् हिलावनेमा।

10 परमेश्वरया न्ह्यःने चिधं जु। अले जक छिमित वयकलं तःधंकादी।

कर्पिन्त दोष बी मते

11 दाजुकिजापिं, सुयात नं मभिकाः खँ ल्हाः जुइ मते। सुं विश्वासी दाजुकिजायात सुनानं मभिकाः खँ ल्हात धाःसां, न्याय यात धाःसां, व मनुखं परमेश्वरयागु व्यवस्थायात हेला याःगु जुइ, अथवा न्याय याःगु जुइ। थुकथं छिमिसं परमेश्वरया व्यवस्थायात न्याय यात धाःसा छिपिं वयकःया व्यवस्था मानय् याइपिं मखु बरु छिपिं ला न्याय याइपिं हे जुल।

12 व्यवस्था बियादीम्ह व न्याय यानादीम्ह परमेश्वर जक खः। वयकलं हे बचय् याये नं फु, अले नाश यानाछवये नं फु। उकिं कर्पिनिगु न्याय याइपिं छिपिं सु खः?

तःधंछुइगु बांमलाः

13 छिमिसं थथे मतिइ तया जुइ - “थौसां कन्हयसां जिपिं फल्नागु शहरय् वनाः दच्छि ति च्वनाः ब्यापार यानाः धिबा कमय् याना हये।”

14 कन्हय् छु जुइ धकाः छिमिसं छुं नं मस्यू। छिमिगु जीवन छु हे खः धकाः? छिमिगु जिन्दगी खसु थें खः। छुं ई तक खने दइ, अले हानं तनावनी।

15 छिमिसं अथे मतिइ मतसे, बरु थथे मतिइ तयेमाःगु खः - “प्रभुयात यःसा, झी म्वानाच्वन धाःसा झीसं थथे अथे याये।”

16 तर छिमिसं तसकं तःधंछुयाः फुइँ यानाः खँ ल्हाना जुल। थथे फुइँ यानाजुइगु बांमलाः।

17 अयजूगुलि सीक सीकं नं भिंगु ज्याखँ मयाइम्ह मनूयात पाप लाइ।

5

तःमिपिन्त ख्याच्वः

1 हे तःमिपिं मनूत, जिगु खँ न्यँ - छिमित जू वयेत्यंगु कष्ट खनाः नुगः दायाः हँयहँय् ख्व।

2 छिमिगु धनसम्पत्ति छुनं ज्यालगय् मजुइ धुकल। वसः नं फ्वसा ह्याः किलं नयेधुकल।

3 छिमिगु लुँ वहलय् फ्वसा ह्ये धुकल। थथे फ्वसा हःगु हे छिमिगु विरोधय् साक्षी जुइ। उकिं मिं थें छिमिगु ला नइतिनि। संसार फुनावने त्यंबलय् छिमिसं धनसम्पत्ति मुंकाच्वंगु दु।

4 छिमिसं बुँइ ज्या याःपिं मनूतयत् ज्याला हे मब्यूसे तयातःगु दु। छिमिसं अन्याय यात धकाः व ज्यामित हालाच्वंगु दु। अन्याय जुल धकाः इपिं हालाच्वंगु सः दकलय् तःधंम्ह व शक्ति दुम्ह प्रभु परमेश्वरं न्यनादीगु दु।

5 श्व संसारय छिमिसं मोजमज्जा यानाच्चंगु दु। न्याय याइबलय् सीगु दिनया लागि छिमिसं थःपिन्त ल्हंका च्वन।

6 भिंम्ह मनूयात छिमिसं मभिं धकाः स्याना छवत, अयनं वं अथे याये मते धकाः मपं।

दुःखकष्ट सह यानाच्चं

7 दाजुकिजापिं, प्रभु मझातले मन तथा च्वँ। बाली लये दइगु आशां मनूतयसं बाली पिनाः वा मवतले मन तथाः पियाच्चनी।

8 छिमिसं नं अथे हे मन तथा च्वँ, थःगु नुगःयात बल्लाका च्वँ छायाधाःसा प्रभु याकनं हे झायादी।

9 दाजुकिजापिं, छिपिं थःथवय् कचकच याना जुइ मते। अले जक परमेश्वरं छिमित भिपिं मनूत खः धकाः सजाँय बियादी मखु। स्व, मनूतयत न्याय यानादीम्ह प्रभु याकनं हे झायादीत्यंगु दु।

10 दाजुकिजापिं, वचन न्यकेत प्रभुं छवयाहयादीपिं अगमवत्तातयगु खँ लुमंकी। इमित गुलि दुःखकष्ट जुल, अयनं इमिसं सह यानाच्चन।

11 इमिसं अथे सहयाना च्वने फुगुलि झीसं इमित “धन्य खः” धकाः धयाच्चना। अय्यूब धाःम्ह मनुखं नं गथे लिपा तक सह यानाच्चन, अले प्रभुं हे वयात यक्व लिधंसा बियादीगु खँ नं छिमिसं स्यू। प्रभुयागु दया माया तःधं।*

12 दाजुकिजापिं, सुनाप छुं कालबिल यायेत बाचा चिनेबलय् छिमिसं स्वर्गं व पृथ्वी, अथवा मेमेगु छुं नं नां कयाः पाफये मते। खःसा खः, अले मखुसा मखु जक धा। उकिं छिमित परमेश्वरं दोष बियादी मखु।*

उसाँय् मदुम्हयसिगु निति प्रार्थना यायेगु

13 छिपिं मध्ये सुनानं दुःखकष्ट सियाच्चंगु दुसा वं प्रार्थना या। छिपिं मध्ये सुं मनू तसकं लयताःसा वं भजन हा।

14 छिपिं मध्ये सुं मनू उसाँय् मदयाच्चंसा वं मण्डलीया थकालिपिन्त सःता हयाः प्रभुयागु नामं चिकनं बुके बिकाः प्रार्थना या।*

15 परमेश्वरयात क्वान्तुक विश्वास यानाच्चंम्ह मनूयागु प्रार्थनां उसाँय् मदया च्वंम्हयसिगु ल्वय् लंकाबी। व मनुखं पाप हे याःगु जूसां वयात क्षमा यानादी।

16 अयजूगुलि छिमिसं थःपिन्सं यानागु पाप थःथवय् स्वीकार या, अले छम्हं मेम्हयसिगु निति प्रार्थना या। अथे याःसा छिमिगु ल्वय् लनावनी। धर्मीम्ह मनुखं याःगु प्रार्थना परमेश्वरं न्यनादी।

17 एलिया नं ला झीपिं थें दुःखसुख फयाच्चंम्ह मनू खः नि। वा मवयेमा धकाः वं दुनुगलंनिसें प्रार्थना याःगुलि धाल्थें हे स्वदँ व खुलातक पृथ्वीइ वा मवल।*

18 लिपा हानं वं प्रार्थना यात, अले वा वल, अले पृथ्वीइ अन्न सल।*

19 दाजुकिजापिं, छिपिं मध्ये सुनानं परमेश्वरयात त्वःता वंम्ह मनूयात हानं लिगना हल धाःसा तसकं हे बांलाइ।

20 थुकथं लिगना हःम्ह बांमलाःगु लँय् वनाच्चंम्ह मनूयात ला नरकं हे लित ब्वना हःगुति जुइ। अले छिमिसं यानाः वं याःगु फुक्क पाप नं परमेश्वरं क्षमा यानादी। थ्व खँ लुमंका ति।*

☆ 5:11 ५:११ अयू १:२१-२२; २:१०; भज १:०३:८ ☆ 5:12 ५:१२ मत्ती ५:३४-३७ ☆ 5:14 ५:१४ मर्क ६:१३ ☆ 5:17 ५:१७ १ राज १७:१; १८:१

☆ 5:18 ५:१८ १ राज १८:४२-४५ ☆ 5:20 ५:२० हितो १०:१२; १ पत्र ४:८

पत्रसं च्वःगु न्हापांगु पौ म्हसीका

पत्रसं थ्व पौ रोमी साम्राज्यया एशिया देशया उत्तरपाखे च्वनाच्चंपिं परमेश्वरं ल्ययातःपिं मनूतयत च्वःगु खः। थ्व पौ ईस्वी सम्बत ६४ सालपाखे च्वःगु खः। थ्व पौया मू उद्देश्य दुःखकष्ट फयेमाला च्वंपिं विश्वासीतयत साहस बीगु खः। ख्रीष्ट सिनाः हानं म्वानावःगु व लिहां झाइतिनिगु भिंगु खँ लुमंका बियाः पत्रसं इमित आशा मत्वःतुसे क्वातुक विश्वास याना च्वँ धकाः साहस बियातःगु दु। इमिगु विश्वास धाथेंगु खः मखु धकाः जाँचय् यायेत हे थज्याःगु दुःखकष्ट वइगु खः, अले ख्रीष्ट हानं झाइबलय् सिरपाः दइ धकाः सीकाः न्हाथें ज्याःगु दुःखकष्ट वःसां सहयाना च्वँ धकाः पत्रसं इमित साहस बियातःगु दु।

नापं, इमिगु चालचलन नं ख्रीष्टयात मानय् याः कथं जुइमाः धकाः पत्रसं इनाप यानातःगु दु।

धलः पौ

न्हाखँ १:१-२

परमेश्वरपाखें वःगु मुक्ति लुमंकूगु १:३-१२

पवित्र जुइगु १:१३-२:१०

विश्वासीतयसं छु यायेमाः २:११-४:१९

१. हाकिमतयत मानय् यायेमाः २:१३-१७

२. निम्हतिपूया खँ ३:१-७

क्वमिल्लु जुइगु व सेवा यायेगु ५:१-११

क्वचायकूगु ५:१२-१४

१ पत्रस

पत्रसपाखें ज्वजलपा

1 पोन्स, गलातिया, कापाडोकिया, एशिया व बिथिनियाय् वनाः परदेशी जुयाच्चंपिं परमेश्वरं ल्ययातःपिं मनूतयत येशू ख्रीष्टया प्रेरित पत्रसयागु ज्वजलपा।

2 न्हापानिसें ताःतुनादी थें वयकलं धाःथें याइपिं यायेत पवित्र आत्मापाखें छिमित परमेश्वर बाःनं ल्ययादीगु खः। अले येशू ख्रीष्टयागु हिं शुद्ध यानाः छिमित वयकःयात मानय् याइपिं यानादीगु खः।

परमेश्वरयागु दया माया व शान्ति छिमित यक्व दयेमा।

तःधंगु आशा

3 झी प्रभु येशू ख्रीष्टया बाः परमेश्वर न्हाबलें तःधनेमा। वयकलं झीत दया माया यानाः सी धुंक्मह येशू ख्रीष्टयात म्वाकाः झीत तसकं तःधंगु व म्वानाच्चंगु आशाया निति न्हगु जीवन बियादिल।

4 परमेश्वरं वयकःया मनूतयत स्वर्गय् गुबलें आशां मघाइगु, न्हा मवनीगु, फुना मवनीगु सम्पत्ति तयादीगु दु।

5 परमेश्वरयात छिमिसं क्वातुक विश्वास यानाच्चंगुलि वयकःयागु शक्ति छिमित मुक्ति बियादी। दकलय् लिपा थ्व मुक्ति छिमिगु न्हाःने खनेदः वइ।

6 अयजूगुलि छिमिसं आः न्हाक्व दुःखकष्ट फयेमाःसां दिक्क चाये मते। लिपा ला छिपिं तसकं लयताय् खनी।

7 थुकिं ला झन जक छिमिगु विश्वास शुद्ध व भिं धकाः क्यनी। स्यनावनीगु लुँ ला मिइ तयाः जाँचय् याना स्वइ। छिमिगु विश्वास ला लुँ स्वयाः यक्वं भिं। अयजूगुलि येशू ख्रीष्ट झायादीबलय् छिमित नं तःधंकी, च्वय् तइ, अले धन्यपिं धकाः धाइ।

8 वयकःयात छिमिसं मखनिसां माया यानाच्चंगु दु। आः नं वयकःयात छिमिसं मखनि, अयनं छिमिसं विश्वास यानाच्चंगु दु। अले धयां मब्याक छिपिं लयतायाच्चंगु दु।

9 वयकःयात विश्वास यानाच्चंगुलि छिमिगु आत्मां मुक्ति काये खंगु दु।

10 छिमित दइगु थ्व हे मुक्तियागु खँ, न्हापायापिं अगमवक्तातयसं मथुयाः थुइकेत यक्व हे कुतः यात।

11 ख्रीष्टयागु आत्मां इमित ख्रीष्टं दुःखकष्ट फयेमाली, अले हानं तसकं तःधनी धकाः धाःगु खँ अगमवक्तातयसं गुबलय् व गुकथं जुइ धकाः सीकेत स्वःगु खः।

12 अले परमेश्वरं व अगमवक्तातयत थ्व खँ इमिगु निति जुइ मखु, लिपा छिमिगु निति जुइ धकाः धयादिल। स्वर्ग छवयाहःगु पवित्र आत्मापाखें भिंगु खँ न्यंकीपिनसं छिमित आः न्यंकाच्चंगु खँयात स्वर्गदूततयसं आः तकं थुइकेत स्वयाच्चंगु दु।

पवित्र जुयाः म्वानाच्चनेत सःतूगु

13 अथे जूगुलि छिमिसं थःगु मन थातय लाकाः होश यानाच्वँ। येशू ख्रीष्ट झायादीबलय् बी तिनिगु परमेश्वरयागु आशिषय् पूरा भरोसा तया च्वँ।

- 14 वयकलं धयादी थें च्वनाच्चँ। न्हापा मस्युनिबलय् याना जू थें छिमिसं आः नं अज्याःगु मभिगु ज्या याना जुइ मते।
 15 छिमित सःतादीम्ह पवित्रम्ह खः। अयजूगुलि न्हागु हे ज्याखँ याःसां छिमिसं भिंगु मनं याना च्वँ।
 16 थ्व हे खँ थथे च्वयातःगु दु –
 “जि पवित्रम्ह जूगुलि
 छिपिं नं पवित्रपिं जुयाच्चँ।”☆
- 17 प्रार्थना याइबलय् छिमिसं परमेश्वरयात बाः धकाः धयाजुल। अयनं वयकः ख्वाः स्वयाः मखु, बरु मनूतयसं याःगु ज्याकथं न्याय यानादीम्ह खः। उकिं छिमिसं थ्व संसारय् परदेशी जुया च्वंतले वयकःयात मानय् याना च्वँ।
 18 छिमि तापाःबाज्यापिनिगु पालंनिसें याना वयाच्वंगु ज्यालगय् मजूगु थितिकृति छिमित छुतय् यायेत गुलि मू पुलेमाल, छिमिसं सि हे स्यू। थ्व लुं वहः थें नाश जुया वनीगु मखु,
 19 बरु छुं हे खू मदुम्ह चीधिकःम्ह भ्याःचा जुयादीम्ह खीष्टयागु तसकं मू वंगु हिं न्यानादीगु खः।
 20 थथे यायेत परमेश्वरं खीष्टयात संसार सृष्टि याये न्ह्यः हे ल्ययादीगु खः। अयजूगुलि छिमिगु निंति वयकः आः फुक्कसिया न्ह्यःने खंक झाःगु दु।
 21 वयकलं यानाः हे छिमिसं परमेश्वरयाके भरोसा तये फत। स्याये धुंकूम्हयसित परमेश्वरं म्वाकाः तःधंकादिल। थथे यानादीगुलि हे छिमिगु विश्वास व आशा परमेश्वरयाके दयाच्वंगु खः।
 22 सत्ययात मानय् याःगुलि छिपिं आः शूद्र जूगु दु। अयजूगुलि छिमिसं दाजुकिजापिन्त माया याना च्वँ। अज्जं थःथवय् दुनुगलंनिसें माया याना च्वँ।
 23 छिपिं आः नाश जुयावनीपिं मांबौनं बुइकूपिं मखु, बरु परमेश्वरयागु गुबलें नाश जुया मवनीगु वचनं बूपिं खः।
 24 धर्मशास्त्रय् थथे च्वयातःगु दु –
 “फुक्क मनूत घाँय् थें खः।
 न्हाक्व बांलाकूसां
 इपिं स्वां थें खः।
 घाँय् सिनावनी,
 स्वां हायावनी।
 25 परमेश्वरयागु वचन धाःसा
 न्हाबलें दयाच्वनी।”☆

छिमित न्यंकूगु भिंगु खँ थ्व हे खः।

2

भिपिं जुयाच्चँ

- 1 अयजूगुलि आबंनिसें छिपिं मभिपिं मनूत जुइ मते। सुयातं थगय् याये मते, निपाः ख्वाःपाः दुपिं जुइ मते, कर्पिन्त डाहा याये मते, अले मेपिन्त मभिंकाः खँ ल्हाये मते।
 2 नकतिनि बूम्ह मचां त्वनेगु शूद्र आत्मिक दुस्या इच्छा याःथें छिमिसं नं परमेश्वरयागु वचन ब्वनेगु इच्छा या। अले तिनि छिपिं ब्वलनाः मुक्तिया निंति न्ह्यज्याये फइ।
 3 प्रभु भिं धकाः ला छिमिसं सी हे धुंकल।☆
- म्वाःगु ल्वहं व ल्ययातःपिं मनूत
 4 वयकः मनूतयसं ज्यालगय् मजू धकाः चीकूगु, अयनं परमेश्वरं ल्ययादीगु, म्वाःगु व तःजिगु ल्वहं खः। उकिं प्रभुयाथाय् वा।
 5 अले छिपिं नं म्वाःगु ल्वहं जुयाः आत्मायागु छें दनेत ज्यालगय् जूपिं जुयाच्चँ। छिपिं परमेश्वरयात यःकथं येशू खीष्टपाखें पवित्र आत्मां धाःथेंज्याःगु बलिदान बीपिं पुजाहारीत नं खः।
 6 थ्व हे खँ धर्मशास्त्रय् थथे च्वयातःगु दु –
 “स्व, जिं ल्यया तयागु छगः
 तसकं हे थिकेगु
 मू ल्वहं सियोनय् तये,
 अले उकियात विश्वास याःपिन्सं
 लज्या चाये माली मखु।”☆

7 उकिं छिपि विश्वास याःपिनिगु निरिति थ्व तसकं तःजिगु खः। तर विश्वास मयाःपिनिगु निरिति ला –

“दकःमितयसं
ज्यालगय मजूगु धकाः धाःगु
ल्वहं हे
कुंयागु मू ल्वहं जुल।”☆

8 हानं मेथाय् थथे च्वयातःगु दु –
“थ्व हे ल्वहँतय्
मनूत लुफि हानाः क्वदइ।”☆

परमेश्वरयागु वचनय् विश्वास मयाःगुलि इपि थथे लुफि हानाः क्वदइ। अले परमेश्वरं क्वःछिना तयादीगु सजाँय फयेमाली।

9 छिपि ला ल्ययातःपिं, जुजुया पुजाहारी, पवित्रपि व परमेश्वरया थः हे मनूत खः। वय्कःयात तःधका जुइत हे छिमित खिउंथासं वय्कःया अजू चायापुगु जलय् हयादीगु खः।☆

10 न्हापा छिपि परमेश्वरया मनूत मखु,

आः जुइ धुंकला।
न्हापा छिमिसं वय्कःयागु
दया माया काये मखं,
आः काये खंगु दु।☆

चालचलन

11 यःपि दाजुकिजापिं, थ्व संसारय् छिपि कर्पिं व परदेशीत थें खः। अयज्गुलि आत्मानापं न्ह्याबले ल्वाना च्वनीगु शरीरया इच्छापाखें तापाक च्वँ धकाः जिं छिमित बिन्ति यानाच्वनागु दु। इतीत यःगु जक ज्याखँ यात धाःसा इगीगु आत्मा पापय् लाइ।

12 परमेश्वरयात म्हमस्यूपिं मनूतयगु न्ह्यःने छिमिसं थःगु चालचलन बांलाका जु। छिमित आः मभिका जूसां ख्रीष्ट येशू झायाः न्याय यानादीबलय् छिमिसं याःगु भिगु ज्याखँ इमिसं सीकी, अले परमेश्वरयात तःधकी।

हाकिमतयत् मानय् यायेमाः

रोम १३:१-७; तीत ३:१-११

13 प्रभुयात तःधकेत तःधपिं मनूतयसं धाःगु मानय् या। व दक्वसिबय् तःधंम्ह जुजु हे थजुइमा,
14 तःधंम्ह हाकिम हे थजुइमा। मभिगु ज्या यानाजुइपिन्त सजाँय बीत व भिगु ज्या यानाजुइपिन्त हनेत परमेश्वरं हे इमित छवयाहयादीगु खः।

15 छिमिसं थथे भिगु ज्या याना हे छुं मस्यूपिं मूर्खतयगु म्हुतुप्वाः तिके फयेमा धयागु परमेश्वरयागु इच्छा खः।

16 स्वतन्त्र जुयाच्वँ। अथे धकाः मभिगु ज्या याना जुइ मते, बरु परमेश्वरया दासत थें जुयाच्वँ।

17 फुक्कसित हनाबना तयेगु या। दाजुकिजापिन्त माया या। परमेश्वरयागु ग्याःभय का। जुजुयात हनेगु या।

ख्रीष्टं थें दुःख फयेगु या

18 च्यः भ्वातितयसं थः मालिकं धाःगु खँ न्यनेमाः। भिंम्ह मालिकयागु जक मखु, मभिंम्ह मालिकं धाःगु खँ नं न्यनेमाः।

19 थथे छिमिसं परमेश्वरयागु निरिति भिगु ज्याखँ याना नं अन्यायलं जाःगु दुःखकष्ट फये माल धाःसा परमेश्वरं छिमित आशिष बियादी।

20 मभिगु ज्या यानाः सजाँय फये मालीबलय् सहः यात धाःसा थुकी तःधंगु खँ छु दु धकाः? तर छिमिसं भिगु ज्या यानाः नं दुःखकष्ट फये मालीबलय् सहः यात धाःसा व परमेश्वरयात नालेबःह जुइ।

21 थथे यायेत हे छिमित परमेश्वरं ल्ययादीगु खः। अयज्गुलि ख्रीष्ट थः हे नमूना जुयाः छिमिगु निरिति दुःखकष्ट फयादिला। उकिं छिमिसं नं वय्कलं थें याये माल।

22 “वय्कलं गुब्सं नं

पाप यानामदी।
वय्कलं मखुगु खँ
गुब्सं ल्हानामदी।”☆

23 थःत ब्वः ब्यूपिन्त
वय्कलं ब्वः बियामदी।
अय्च्वंक दुःखकष्ट बिलं नं

☆ 2:7 २:७ भज ११:८२२ ☆ 2:8 २:८ यशै ८:१४-१५ ☆ 2:9 २:९ प्रस १९:५-६; यशै ४३:२०-२१; व्य ४:२०; ७:६; १४:२; यशै ९:२ ☆ 2:10 २:१० होशे २:२३

☆ 2:22 २:२२ यशै ५३:९

वयकलं ख्याच्चः बियामदी,
 बरु ननिमवासे वयकलं
 बांलाक न्याय यानादीम्ह
 परमेश्वरयाके भरोसा तयादिल।*
 24 वयकः थःम्हयसिनं हे
 झीगु पाप क्वबिया
 कूसय सिनादिल।
 अयजूगुलि झीसं पाप यायेगु मतिइ तकं मतसे
 परमेश्वरयात ययक भिंगु बांलाःगु जक यानाच्चनेमाः।
 छिमित मुक्ति बीत खीष्ट सिनादीगु खः।*
 25 न्हापा छिपिं तंपि फैचात थें
 जुयाच्चंगु खः।
 आः छिपिं थः जवाः व सुसाःकुसाः
 याइम्हयसिथाय् वयकः
 नाप जुइत
 लिहां वये धुकल।*

3

निम्हतिपूया खँ
 एफि ५:२१-३३; कल ३:१८-१९
 1 मिसात भाःतं धाःथें च्वनेमाः। थुकिं यानाः परमेश्वरयात विश्वास मयाःम्ह भाःतं नं छिमिगु चालचलनं यानाः विश्वास याइ।
 छिमिसं छुं हे खँ न्यंके माली मखु।*
 2 अले इमिसं छिमिगु भिंगु चालचलन व परमेश्वरयात भरोसा तयाच्चंगु खनाः हे छिपिं भिपिं खः धकाः सीकी।
 3 छिमिसं पिने जक सँ छ्यनाः तिसां तियाः व वसतं बांलाका जुइ मते।*
 4 बरु दुनुगालानिसें क्वमिलु व शान्त जुयाच्चँ। थ्व गुबलें फुनावनी मखुगु आत्मायागु तिसा खः। थज्याःगु हे परमेश्वरया न्ह्यःने
 तसकं तःजिगु जुइ।
 5 परमेश्वरयात विश्वास याइपिं न्हापायापिं मिसातयसं नं भाःतं धाःथें च्वनाः थःत थुकथं हे बांलाका जगु खः।
 6 इपिं मध्ये सारा नं छम्ह खः। सारां थः भाःत अब्राहामयात हामा धकाः तसकं मानय् याइगु खः। छिपिं नं साराया सन्तान
 जूगुलि छिमिसं भिंगु बांलाःगु याना जुइमाः। अले छिपिं नं ग्याये माली मखु।*
 7 अथे हे मिजंतयसं नं थः कलाः बमलाःम्ह खः धयागु खँ ल्वःमके मज्यू। छिमिसं नं इमित मानय् यायेमाः, छायाःसा
 परमेश्वरं इमित नं अनन्त जीवन बियातःगु दु। थुकथं छिमित निम्ह जानाः प्रार्थना यायेत छुकिं नं पनी मखु।*

भिपिं जुइत दुःख सीमाः
 8 मू खँ छु धाःसा, छिपिं सकलें छगू मनयापिं, क्वमिलु, दाजुकिजापिं थें थःथवय् माया याइपिं व सकसितं दया माया याइपिं
 जुयाच्चँ।
 9 सुनानं छिमित स्यंकल धाःसा वयात स्यंके मते। बांमलाकल धाःसा बांमलाके मते, बरु उकिया पलेसा आशिष ब्यु,
 छायाःसा परमेश्वरं छिमित आशिष बीत सःतादीगु खः।
 10 थथे च्वयातःगु दु -
 “सुयां न्ह्यइपुक व ताःई तक
 म्वाये मंदु ला?
 दुसा, थःगु मेयात मभिगु खँ
 नवायेगुपाखें
 व थःगु म्हतुसियात मखुगु खँ
 ल्हायेगुपाखें तापाक ति।
 11 पापं लिचिलाः भिंगु ज्या या।
 शान्तियागु लँपु त्वःतावने मते।
 12 भिंगु ज्या याइपिन्त
 परमप्रभुं स्वयाच्चंगु दु,

* 2:23 २:२३ यशै ५३:७ * 2:24 २:२४ यशै ५३:५ * 2:25 २:२५ यशै ५३:६ * 3:1 ३:१ एफि ५:२२; कल ३:१८ * 3:3 ३:३ १ तिमो २:९
 * 3:6 ३:६ उत १८:१२ * 3:7 ३:७ एफि ५:२५; कल ३:१९

अले इमिगु प्रार्थना न्यनेत
वय्कलं न्हायपं बियाच्चंगु दु,
मभिगु ज्या याइपिनिपाखें धा:सा
वय्कः फस्वयादी।”☆

- 13 भिंगु जक याना जूसा छिमित सुनानं स्यंके फइ मखु।
14 सुयातं भिंगु याना: नं दु:खकष्ट जुल धा:सा परमेश्वरं छिमित आशिष बियादी। अथे दु:खकष्ट बीवं ग्याये मते, अले दु:ख नं ताये मते।
15 दुनुगलंनिसें ख्रीष्टयात छिमिसं “प्रभु” धका: मानय् याना च्वँ। छिमिसं याना जूगु आशायागु खँ सुनानं न्यं वल धा:सा छिपि लिस: बीत न्हाबलें न्हाचिला च्वँ।☆
16 थथे लिस: बीबलय् हनाबना तया:, मिजासं नुग: यचुका: नवा। थज्या:गु भिंगु चालचलनं याना: छिमित बांमलाका व ब्व: बिया च्वंपिं मनूत थ: हे लज्या चाये माली।
17 परमेश्वरं हे छिमित दु:ख सीके बियादीगु जूसा, छिमिसं मभिगु याना: दु:ख सीगु स्वया: ला भिंगु याना: दु:ख सीगु हे बांला:।
18 छाया:सा झीत परमेश्वरयाथाय् हयेत ख्रीष्ट नं छक: सिनादिल। पाप हे मदय्कं पापीतय्गु निंति दु:ख फयादिल। वय्क: पृथ्वीइ सिनादिल, अले आत्मां वय्क:यात हानं म्वाकादिल।
19 थ्व हे आत्माया शक्ति कया: कुना त:पि आत्मातय्त् नं वय्कलं न्यंक: झाल।
20 नोआं न्यंकूबलय् मनूतय्सं विश्वास हे मया:। नोआं जहाज दय्का च्वंतले इमिसं विश्वास याइ ला धका: परमेश्वरं त:न्हु हे पियादिल। संसार लखं जा:बलय् च्याम्ह जक मनूत म्वात, मेपिं फुक्कं सित।☆
21 थ्व आ: छिमित बचय् याइगु ल:या बप्तिस्माया चिं ख:। थ्व म्हया खिति सिला छवयेगु थें मखु, बरु यचुगु नुगलं परमेश्वरया अधीनय् जुइगु ख:। ख्रीष्ट सिना: म्वाना व:गुलि झीपिं बचय् जुइ।
22 वय्क: स्वर्गय् झाया: परमेश्वरया जवय् च्वनादीगु दु। अधिकार दुपिं, शक्ति दुपिं, व स्वर्गदूतत फुक्कं वय्क:या ल्हातय् दु।

4

न्हपिं मनूत

- 1 ख्रीष्टं शरीरय् दु:ख सियादी थें तुं छिपि नं सीमा:सां लिचिले मते, छाया:सा सुनां शरीरय् दु:ख फइ, वं पाप यायेगु त्व:ती।
2 अथे जूगुलि आवंलि छिपिं शरीरय् म्वाना च्वंतले परमेश्वरं धा:थें च्वँ। छिमिसं गुबलें थ: य:थें याना जुइ मते।
3 परमेश्वरयात म्हमस्यूपिन्सं याना जू थें न्हापा छिमिसं नं थ: य:थें यानाजुइगु, व्यभिचार यायेगु, अय्ला: थ्वँ त्वना जुइगु, मोजमज्जा यायेगु, मूर्ति पुजा यायेगु याना जुइ धुंकल।
4 छिपिं आ: अथे म्वा:मदुगु ज्याखँय् इपिं नाप सना मजूगुलि परमेश्वरयात म्हमस्यूपिं मनूत अजू चायाच्चंगु दु। उकिं इमिसं छिमित मभिका जुइ।
5 इमिसं सी धुंकूपिन्त नं म्वानाच्चंपिन्त नं न्याय यानादीम्ह परमेश्वरयात लिस: बी माली।
6 अय्जुगुलि सी धुंकूपिन्त नं न्हापा भिंगु खँ न्यंकूगु ख:। म्वानाच्चंबलय् इमित नं मेपिं मनूतयत् थें दोषी ठहरय् यानादिल। इपिं नं परमेश्वर थें आत्माय् म्वाये फयेमा धका: थथे न्यंकूगु ख:।
7 थ्व संसार याकनं हे मदया वनिन। उकिं मन थातय् लाका: प्रार्थना याना च्वँ।
8 दक्वसिबय् त:धंगु ला, छिपिं थ:थवय् दुनुगलंनिसें माया याना च्वँ, छाया:सा मायां हे न्हागु पापयात नं त्वपुया तइ।☆
9 पाहां व:पिं मनूतयत् छिमिसं दुनुगलंनिसें लसकुस या।
10 परमेश्वरं छिमित थीथी कथंया वरदान बियादीगु दु। उकिं थ:थपिन्त बियात:गु वरदान छयला: मेपिन्त ग्वाहालि या।
11 नवाइम्हयसिनं परमेश्वरयागु खँ जक नवाना जुइमा:। कर्पिन्त ग्वाहालि यानाजुइपिन्सं परमेश्वरं बियादीगु बलं फक्व ग्वाहालि याना जुइमा:। येशू ख्रीष्टयापाखें छिमिसं फुक्कं ज्यां परमेश्वरयात त:धंका जुइमा:। परमेश्वर न्हाबलें त:धना च्वनेमा। आमेन।

ख्रीष्टियन जुया: फये मालिगु दु:ख

- 12 य:पिं दाजुकिजापिं, गुबलें मजूनिगु दु:खकष्ट ज्वल धका: छिपिं अजू चाये मते। छिमिगु विश्वास स्वयेत थथे दु:खकष्ट जूव:गु ख:।
13 येशू ख्रीष्टं थें थथे दु:ख फये दया: छिपिं लय्ताया च्वँ। वय्क: झाइबलय् छिपिं तसकं लय्ताये दइ।

14 ख्रीष्टयात विश्वास यानाः छिमित हेला यात धाःसा ला छिपिं धन्यपिं खः, छायाधाःसा थुकिं हे छिमिके परमेश्वरयागु तःधंगु आत्मा दी धकाः सी दइ।

15 अयन् ज्ञानमारा, खँ, मभिं गु ज्याखँ यानाजुइपिं, अले कर्पिनिगु ज्याखँयँ ल्हाः तः जुइपिं थें जुयाः छता छिमिसं दुःखकष्ट सी मते।

16 ख्रीष्टियनत जूगुलि छिमिसं दुःखसिया च्वनेमाल धकाः छति हे लज्या चायेमाःगु मदु, बरु अथे ब्वःबीकाच्वने दुगुलि छिमिसं परमेश्वरयात सुभाय् ब्यु।

17 परमेश्वरं याकनं न्याय यानादी। दकलय् न्हापा परमेश्वरया मनूतयत् न्याय यानादी। थथे न्हापा झीत हे न्याय यानादी धाःसा भिं गु खँ मन्यपिन्त झन गज्याःगु न्याय यानादीगु जुइ?

18 धर्मशास्त्रय् नं थथे च्वयातःगु दु –

“धर्मीपिं मनूत ला बचय् जुइत

तसकं थाकुइ धाःसा

परमेश्वरयात म्हमस्यूपिं मनूत

झन छु जुइगु जुइ?”*☆

19 अयजूगुलि परमेश्वरयागु इच्छा कथं दुःख स्यूम्हयसिनं भिं गु ज्या यायेगु मत्वःतुसे सृष्टि यानादीम्ह परमेश्वरयाके भरोसा तया च्वँ।

5

थकालिपिन्त अतीं ब्यू

1 जि नं छम्ह मण्डलीयाम्ह थकालि खः। उकिं आम्कन च्वंगु मण्डलीयापिं थकालिपिन्त नं थ्व न्वानाखँ च्वया हयाच्वनागु खः। ख्रीष्टं दुःख सियाः सिनादीगु नं जिं खनागु दु। येशू ख्रीष्ट झाइबलय् जि नं वयकः नाप तःधनी।

2 अथे जूगुलि परमेश्वरया फैचातयत् छिमिसं बांलाक हेरबिचार याना च्वँ। करं क्यनाः जक थ्व ज्या याये मते, छायाधाःसा छिमिसं करं ज्या याःगु परमेश्वरयात मयः। अले हानं धिबायागु निंतिं जक नं थ्व ज्या याये मते। दुनुगलनिसें हे प्रभुयात सेवा यायेगु मतिइ दुसा जक या।*☆

3 छिमिगु ल्हातय् त्वःता तःपिन्त क्वत्यलेगु स्वये मते, बरु इमिगु न्ह्यःने थः हे नमूना जुयाब्यु।

4 अले लिपा मूलम्ह फैजवाः येशू ख्रीष्ट झाइबलय् छिमिसं गबलें नाश जुइ मखुगु श्रीपेच कायेखनी।

5 क्वकालिपिं मनूतयसं थकालिपिं मनूतयत् मानय् यायेमाः। थथःम्हं तुं तःधं जुया जुइगु बांमलाः। अयजूगुलि ग्वाहालि याये माःपिन्त छिमिसं ग्वाहालि या। थ्व हे खँ धर्मशास्त्रय् नं थथे च्वयातःगु दु –

“परमेश्वरं तःधंछुना जुइपिनिगु

विरोध यानादी,

क्वमिल्लुपिन्त धाःसा

दया यानादी।” *☆

6 उकिं छिपिं दकलय् तःधंम्ह परमेश्वरयागु न्ह्यःने चिधंपिं जुयाः च्वँ। अले वयकलं छन्हु छिमित तःधंकादी।*☆

7 थःगु फुक्क दुःख वयकःया न्ह्यःने तयाब्यु, छायाधाःसा वयकलं हे छिमिगु सुसाःकुसाः यानादी।

8 अयनं थःगु मन बल्लाका च्वँ, होश यानाच्वँ। छिमि शत्रु, शैतानं छिमित फतिफतलय् स्यंकेत स्वयाच्वंगु दु। नये मखंम्ह सिंह थें शैतानं नं सुयातं स्यंके फइ ला धकाः माः जुयाच्वंगु दु।

9 विश्वासय् बल्लानाः शैतानयागु विरोध या। थ्व संसारय् च्वंपिं दाजुकिजापिन्सं नं छिमिसं थें दुःखकष्ट सियाच्वंगु दु धकाः छिमिसं सि हे स्यू।

10 थथे दुःखकष्ट सीधुंकाः झी परमेश्वरं छिमित सःताः भिका व बल्लाकादी। थ्व हे भिम्ह दया माया दुम्ह परमेश्वरं येशू ख्रीष्टयात झीथाय् छवयाहयाः वयकः नाप स्वर्गय् च्वनेत झीत सःतादीगु खः।

11 परमेश्वरयाके न्ह्याबलें शक्ति दयाच्वनेमा। आमेन।

लिपांगु ज्वजलपा

12 विश्वास याये बहःम्ह सिलासयात थ्व पौ च्वकाः छिमित छवयाहयागु खः। परमेश्वरं छिमित तसकं दया माया यानादीगु दु, अले छिमित भिका नं दी धयागु खँ छिमिसं सीमा धकाः, अले छिमित साहस बीकथं जिं थथे चिहाकय्क च्वयाच्वनागु खः। अयजूगुलि छिमिसं परमेश्वर नाप च्वनाच्वनेगु त्वःते मते।*☆

13 छिपिं थें तुं ल्ययातःपिं बेबिलोनय् च्वंपिं विश्वासीतय्सं छिमित ज्वजलपा धयाहःगु दु। अथे हे जिमि काय् मर्कूसं नं छिमित ज्वजलपा धयाहःगु दु।*

14 आम्कन च्वंपिं दाजुकिजापिं सकसितं थःथवय् यचु नुगलंनिसें माया यानाः ज्वजलपा यायेगु या। खीष्टया मनूत, छिमित शान्ति दयाचवनेमा।

पत्रसं च्वःगु निगूगु पौ म्हसीका

पत्रसं थ्व निगूगु पौ न्हापायापि हे विश्वासीतयूत च्वःगु खः। थ्व पौया मू उद्देश्य फताहा गुस्तयसं याःगु ज्या व इमिसं ब्यूगु शिक्षां ब्वलंगु मभिंगु खँलिसें ल्वायेगु खः।

येशूयात खंपि व वय्कःयागु शिक्षा थःगु हे न्हायपनं न्यनातःपिनिपाखें इमिसं परमेश्वर व प्रभु येशू ख्रीष्टयागु खँ बांलाक स्यनाः कयातये धुंक्ल। थ्व हे विश्वासयागु बः कयाः इमिसं थुकथं फताहा गुस्तयगु शिक्षा ज्यालगय् मजू धकाः सीके फइ धकाः पत्रसं ध्वाथुइक कनातःगु दु। पत्रसं अप्वः यानाः ख्रीष्ट हानं लिहां वइ मखुत धकाः धयाजूपिनिगु खँ न्हाथनातःगु दु। ताःई तक पिया च्वनेमाल धायेवं वय्कः झाइ हे मखुत धयागु खँ जुइ मखु, बरु वय्कः ला परमेश्वरं धयादी थें “सुं नं नाश जुइ म्वाःलेमा, तर फुक्कं थथःगु पापं लिचिलाः वयेमा” धकाः पियाच्वनादीगु खः। थ्व पौ रोमं च्वःगु खः।

धलः पौ

न्हाखँ १:१-२

परमेश्वरं सःतादीगु १:३-२१

फताहा गुस्त २:१-२२

ख्रीष्ट दक्वसिबय् लिपा झाइगु खँ ३:१-१८

२ पत्रस

पत्रसपाखें ज्वजलपा

1 येशू ख्रीष्टया दास व प्रेरित सिमोन पत्रसयापाखें झी परमेश्वर व झीत मुक्ति बियादीम्ह येशू ख्रीष्टयागु धार्मिकतां यानाः जिमिसं थें तःजिगु विश्वास काये खंपि फुक्कसित ज्वजलपा।

2 परमेश्वर व झी प्रभु येशूयात म्हसीका वलिसे छिमित दया माया व शान्ति अप्वः दयावनेमा।

परमेश्वरं सःतादीगु व ल्ययादीगु

3 पवित्र जुयाः म्वायेत माःगु फुक्क खँ झीसं परमेश्वरया शक्ति हे कयाच्वनागु दु, छायाधाःसा थःगु इज्जत व गुण बीत सःतादीम्ह परमेश्वरयात झीसं म्हस्यू।

4 थथे वय्कलं झीत तःधंगु व तःजिगु आशिष बियादी धकाः बचं बियादीगु दु। वय्कलं हे धयादीकथं झीपिं परमेश्वर थें जुइ फइ, अले संसारयागु लोभ लालचं यानाः स्यनीगुपाखें बचय् जुइ फइ।

5 अयजूगुलि छिमिसं विश्वास यानाच्वनाः जक मगाः, भिंपिं जुइत नं कुतः या। अले हानं भिंपिं जक जुयां नं मगाः, ज्ञान नं दय्कि।

6 अथे हे ज्ञान जक दयां नं मगाः, चालचलन नं भिका जुइमाः। चालचलन भिनां जक मगाः, मन थातं तया च्वनेमाः। मन थातं तयां जक मगाः, परमेश्वरयात मानय् नं यायेमाः।

7 परमेश्वरयात मानय् यानाः जक मगाः, विश्वासीतयूत दया माया याये फय्केमाः। अले हानं विश्वासीतयूत जक मखु, विश्वासी मखुपिन्त नं माया याये फय्केमाः।

8 थ्व फुक्क याना जूसा छिपिं यक्व ज्या याइपिं व फल सय्कीपिं जुइ। अले प्रभु येशू ख्रीष्टयात छिमिसं बांलाक म्हसीके फइ।

9 थथे मयाइपिं मनूत ला मिखा कांपि हे धाःसां छुं पाइ मखु। इमिसं थःगु पुलांगु पाप सिलाछ्वये धुंक्ल धयागु नं ल्वःमके धुंकी।

10 अयजूगुलि यःपिं दाजुकिजापिं, छिमित परमेश्वरं हे सःताः ल्ययादीगु खः धकाः क्यनेत कुतः या। थथे यात धाःसा छिपिं गुबलें हे क्वदली मखु।

11 अले झीत मुक्ति बियादीम्ह झी प्रभु येशू ख्रीष्टयागु न्हाबलें दयाच्वनीगु राज्यय् छिपिं नं दुहां वने दइ।

12 अयजूगुलि थ्व खँ फुक्कं छिमिसं स्यू, अले छिमिसं विश्वास यानाच्वंगु सत्य खँय् छिपिं क्वान्तुक च्वनाच्वंगु दु धकाः स्यूसां जिं छिमित लुमंके बीत थ्व खँ च्वयाच्वनागु खः।

13 म्वाना चवंतले थ्व खँ छिमित लुमंका बियाच्वनेगु जितः तसकं भिं ताल।

14 झी प्रभु येशू ख्रीष्टं जितः धयादीगुलि जि अप्वः म्वाइ मखुत धकाः जिं स्यू।

15 जि सिनावने धुंकाः नं छिमिसं थ्व फुक्क खँ न्हाबलें लुमंकातये फयेमा धयागु जिगु आशा खः।

ख्रीष्ट तःधं धयागु साक्षी

16 जिमिसं येशू ख्रीष्टयागु तःधंगु शक्ति व वय्कः हानं झायादी तिनि धकाः छिमित धयागु खँ मनूतयसं कंगु बारखं मखु। वय्कः गुलि तःधं धकाः जिमिगु मिखां हे खनागु दु।

17 दकलय् तःधंम्ह परमेश्वर बाःनं येशूयात तःधंकाः थथे खँ ल्हानादीगु जिमिसं हे न्यनागु खः - “थ्व जि यःम्ह काय् खः। थ्व खनाः जि तसकं लयता।”

18 पवित्रगु पर्वतय् जिपि वय्कः नाप दुबलय् स्वर्गं धयाहःगु थ्व खँ जिमिसं हे ताःगु खः।*

19 अय्जगुलि न्हापायापि अगमवक्तातयगु खँ सत्य खः धकाः जिमिसं झन बांलाक सिल। थ्व खँ छिमिसं न्यंगु नं तसकं हे बांलात, छायाःसा इमिसं धयावंगु खँ ला सुथ मजुतले खिउँथाय् च्यानाच्चंगु मत थें खः। अले छिमिगु नुगलय् थिनाच्चंगु सुथसिगु नगु खः।

20 दकलय् न्हापालाक अगमवक्तातयसं धयावंगु खँ इमिसं यसं धयावंगु मखु, परमेश्वरं धाय्कूगु खः धकाः छिमिसं थुइका तये माल।

21 अगमवक्तातयसं धाःगु खँ मनूतयसं यसं धाःगु मखु। इपिं परमेश्वरया मनूत खः। अय्जगुलि पवित्र आत्मां इमित धयादीगु खँ जक इमिसं धयावंगु खः।

2

मखुगु खँ स्यनीपि मनूत

1 न्हापा न्हापा नं मखुगु खँ स्यना जुइपि अगमवक्तात दयावःगु खः। अथे हे छिमिगु पुचलय् नं मखुगु खँ स्यना जुइपि मनूत दयावइतिनि। अज्याःपि मनूतयसं छिमित मखुगु खँ जक स्यनाबीगु कुतः याइ। इमित मुक्ति बियादीम्ह येशू ख्रीष्टयात हे इमिसं त्वःतावनी, अले याकनं हे स्यनावनी।

2 अथे इमिसं धाःगु मखुगु खँ न्यनाः यक्व मनूत मभिंगु लँय वनी। अथे मभिंगु लँय वनाः मभिंगु ज्याखँ यानाजूपिन्सं यानाः मनूतयसं सत्ययागु लँयात हे मभिं धकाः धाइ।

3 अज्याःपि मनूतयसं लोभलालचय् लानाः छिमिके हेयका कायेत मखुगु खँ दयकाः स्यनी। न्हापांसिं हे अज्याःपि मनूत दोषी खः धकाः परमेश्वरं धयादीगु दु। अय्जगुलि अज्याःपि मनूत याकनं हे हासनास जुयावनी।

4 पाप याःपि स्वर्गदूततयत् हे नं परमेश्वरं ल्यंका मदिसे नरकय् छवयादिल। न्याय याइगु दि मवतले इमित नरकया खिउँथासय् चिनाः तया तल।

5 न्हापा न्हापा परमेश्वरं थ्व संसारय् च्वंपि मभिंपि मनूतयत् लः बाः वयकाः स्याना छवयादिल। अबलय् परमेश्वरयात मानय् या धकाः स्यनेकने याना जूम्ह नोआ व वया न्हयम्ह मनूतयत् जक परमेश्वरं बचय् यानादिल।*

6 अथे हे सदोम व गमोरा धाःगु शहरतयत् नं परमेश्वरं मिं छवयकाः भस्म यानादिल। मभिंपि मनूत फुक्कं अज्याःगु हे गति जुयाः सिनावनेमाली धकाः संसारय् च्वंपि मनूतयत् ख्याच्चः बियादिल।*

7 सदोम शहरय् च्वंम्ह लोत भिंम्ह मनूयात धाःसा परमेश्वरं बचय् यानादिल। अन शहरय् च्वंपि मनूतयसं याना जूगु मभिंगु ज्याखँ स्वयाः लोत वाक्क हे वयकाच्चंगु खः।*

8 थ्व लोत भिंम्ह मनू जूगुलि अन च्वंपि मनूतयसं न्हियान्हिथं मभिंगु मभिंगु ज्याखँ जक याना जूगु खनाः तसकं हे हीमी चायाच्चंगु खः।

9 भिंपि मनूतयत् परमेश्वरं दुःखकष्ट जुइबलय् बचय् यानादी। अले मभिंपि मनूतयत् न्याय याइगु दि मवतले गथे तयातयेमाः धकाः परमेश्वरं स्यु।

10 अप्वः यानाः थःत जक यःथें मभिंगु बांमलाःगु ज्याखँ यानाः व परमेश्वरयागु अधिकारयात हेपय् यानाजुइपि मनूतयत् वय्कलं तःधंगु सजाँय बियादी।

अज्याःपि मखुगु खँ स्यनीपि मनूत तसकं तःधंछुइमाः। अले इमिसं थः स्वयाः तःधंपिन्त हनाबना तइ मखु, हेपय् याना जुइ।

11 अज्याःपि मखुगु खँ जक स्यना जुइपि मनूत स्वयाः तसकं तःधंपिं व शक्ति दुपि स्वर्गदूततयसं नं प्रभुया न्ह्याःने इमित ब्वःबी मछाः।

12 इपिं ला पशुत थें च्वं, अले इमिसं बिचाः याये मसः। पशुत थें ज्वंकाः स्याकेत हे इपिं बूपिं खः। इमिसं मथूगु मस्यूगु ज्याखँय् परमेश्वरयात ब्वः ब्यू जुइ। अय्जगुलि इपिं जंगलय् च्वंपि पशुत थें हासनास जुयावनी।

13 कर्पिन्त दुःखकष्ट बिया तःगुया पलेसा इपिं नं दुःखकष्ट हे फयाः सिनावनी। न्हिनय् हे इमिसं थःत यःथें मोजमज्जा याना जुइ। इपिं नाप नयेत्वने यायेगु हे छिमित मछालापुगु व हेला जुइगु खँ खः। इमिसं न्ह्याबलें थगय् यायेत जक स्वयाच्चनी।

14 इमिसं न्ह्याबलें व्यभिचार यायेत जक स्वयाच्चनी। न्ह्याक्व हे पाप याना जूसां इपिं गुबलें लुमधं। इमिसं बमलाःपि मनूतयत् थःगु ल्हातय् काइ। अले इमिगु मन हे लोभ यायेगु ज्याय् लाये धुंकल। परमेश्वरयागु सराः इमित हे लाइ।

15 इपिं भिंगु लँपु त्वःताः मभिंगु लँपुइ वनाच्चंगु दु। अगमवक्ता जुयाः नं मभिंगु ज्या यानाः धिबा कमय् यायेत स्वःम्ह बओरया काय् बालामयागु लँपुइ इपिं वनाच्चंगु दु।

16 बालामं थज्याःगु पाप याये मते धकाः ब्वः फये माल। अले बालामया गधानं मनूया सलं नवानाः व अगमवक्तायागु वें बिचाःयात दिका बिल।*

* 1:18 १:१७-१८ मत्ती १७:१-५; मार्क ९:२-७; लूक ९:२८-३५ * 2:5 २:५ उत ६:१-७:२४ * 2:6 २:६ उत ११:२४ * 2:7 २:७ उत ११:१-१६ * 2:16 २:१५-१६ गन्ती २२:४-३५

17 थज्याःपि मनूत सुनावने धुंक्गु बुंगाःचा थें खः, अले हानं इपि ग्वःफसं पुइके यंकूगु सुपाँय् थें खः। इमिगु निंति परमेश्वरं तसकं खिउंसे च्वंगु गाः दयकादीगु दु।

18 इमिसं तःधंछुयाः फुइँफॉय् याना जुइ। अले नकतिनि हे जक पापं लिचिलाः धर्मीं जुइत कुतः यानाच्चंविं मनूतयत् नं लोभ क्यनाः मोजमज्जा यायेगुलिइ साला हइ।

19 इमिसं हे हानं मुक्ति बीगु धकाः धयाजुइ, तर थःपि हे पापया दास जुया जुइ, छायाःसा मनूतयत् छुकिं त्याकल मनु उकिया हे दास जुइ।

20 अले हानं झीत मुक्ति बियादीम्ह प्रभु येशू ख्रीष्टयागु भिंगु खँ न्यनाः थुइकाः संसारयागु मभिगु पापी ज्याखँ त्वःता च्वनेधुंक्पि मनूत हानं थ्व हे संसारयागु मभिगु पापी ज्याखँ तुं यायेत वन धाःसा इपि न्हापा स्वयाः तसकं मभिपि जुइ।

21 थज्याःपि मनूतयत्सं थःपिन्त बियातःगु पवित्र आज्ञायात सीक सीकं त्वःताछवयेगु स्वयाः ला गुब्सं हे मन्यंगु जूसा तसकं बांलाइगु खः।

22 थुपि धापू कथं हे इमित जूगु दु – “खिचां थःम्हं ल्हःगु थःम्हं तुं नइ” अले “म्वःल्हुका ब्यूम्ह फा हानं नालय् तुं वनाः बुतुबुलाः सनी।”*

3

प्रभु हानं झायानी तिनि

1 यःपिं दाजुकिजापि, थ्वनापं जिं छिमित पौ च्वयाहयागु निकः जुल। निगुली नं जिं छिमिगु यचुगु मनयात लुमंका बियाः न्ह्यलं चायकेत थ्व खँ च्वयाहयागु खः।

2 पवित्रपिं अगमवक्तातयत्सं न्हापा न्हापा धयाथक्गु खँ छिमित लुमंकाबीत जिं कुतः यानाच्चनागु खः। अले हानं प्रेरिततयत्सं न्यंका थक्गु मुक्ति बियादीम्ह प्रभुयागु आज्ञायात लुमंका बियाच्चनागु खः।

3 दकलय् न्हापां थ्व खँ सीकि, लिपा लिपायागु दिनय् थःत यःथें सना जुइपिं मनूत वइतिनि। अले थज्याःपि मनूतयत्सं छिमित गिजय् याइ।*

4 इमिसं थथे धाइ – “येशू झायानी धकाः धयागु मखु ला? ग्व, गन दु येशू? जिमि तापाःबाज्यापि सिनावने धुंक्ल। सृष्टि याःबलय् निसें थौं तक नं अथे हे तिनि, छुं नं मपाः।”

5 परमेश्वरं नवानाः स्वर्ग सृष्टि यानादिल, अले पृथ्वी लखं दयकादिल धकाः सीक सीकं इमिसं मस्य् थें याना जुल।*

6 थ्व पृथ्वी लखं हे दयावःगु खः, अले हानं लखं यानाः हे अबलययागु संसार नाश जुल।*

7 परमेश्वरयागु वचनं हे आःयागु आकाश व पृथ्वीयात मिइ छवयकेत बचय् यानातःगु दु। पापी मनूतयत् न्याय यानाः नाश मयातले आकाश व पृथ्वी दयाच्चनी।

8 यःपिं दाजुकिजापि, थ्व खँ ल्वःमंके मते – प्रभुयात छन्हु नं द्रुःछि दँ थें, अले द्रुःछि दँ नं छन्हु थें खः।*

9 गुम्ह गुम्हय्सिनं मतिइ तः थें प्रभुं थःम्हं धयादी थें यायेत लिपा लाकादी मखु। अथेसां छिपिं सुं नं नाश मजुइमा, अले फुक्कसिनं पश्चाताप यायेमा धकाः वय्कः पियाच्चनादीगु खः।

10 प्रभु झायानीगु सुनानं सी मखु। अबलय् आकाश तसकं सः वयाः मदयावनी। अले आकाशय् च्वंगु दक्व फुक्कं छवयाः नौ जुयावनी। पृथ्वी व पृथ्वीइ च्वंगु नं दक्व फुक्कं नाश जुयावनी।*

11 थथे फुक्कं नाश जुया वनीगुलि छिपिं गज्याःपिं मनूत जुयाः म्वानाच्चनेमाः? छिमिसं पवित्र जुयाः, थःत परमेश्वरयात देछायाः म्वानाच्चनेमाः।

12 परमेश्वर झायानीगु ई पियाच्चँ। अबलय् आकाश छवयाः नौ जुयावनी। आकाशय् च्वंगु फुक्कं क्वानाः नायावनी।

13 थथे जुइ धुंकाः हानं मेगु हे न्हगु आकाश व पृथ्वी दयकादी धकाः परमेश्वरं धयादीगु दु। थ्व न्हगु आकाश व पृथ्वीइ धर्मीपिं मनूत जक च्वने खनी। थ्व हे न्हगु आकाश व पृथ्वीयात झीसं पियाच्चनागु खः।*

14 अयजुगुलि यःपिं दाजुकिजापि, थथे गुबलय् जुइ धकाः पिया च्वनीपिं जुयाः छिमिसं प्रभुयात लय्तायकेत कुतः याना च्वँ। पापी ज्या याना मजुसे पवित्र जुयाच्चँ। थुकथं छिपिं परमेश्वर नाप मिलय् जुयाच्चँ।

15 थौं तक झायानी मदिसे प्रभु पियाच्चनादीगु पापी मनूत बचय् जुइमा धकाः खः। झी यःम्ह किजा पावलं नं परमेश्वरपाखें बुद्धि कयाः थ्व हे खँ च्वयातःगु खः।

16 पावलं च्वयातःगु पौलय् नं थ्व हे खँ न्ह्यथनातःगु दु। गनं गनं पावलं च्वयातःगु खँ थुइकेत थाक्। बांलाक मस्यूपिं मनूतयत्सं व क्वानुक् विश्वास यानाच्चने मफुपिं मनूतयत्सं ला च्वयातःगु खँया अर्थ हे हीका छवइ। थथे हे इमिसं धर्मशास्त्रयागु अर्थ नं हीका छवइ। थथे इमिसं थःत थःम्हं हे स्यंकी।

17 यःपिं दाजुकिजापि, छिमिसं थ्व फुक्क खँ सी धुंक्ल, अयनं होश यानाच्चँ। मखुसा मभिपिं मनूतयगु खँय् लानाः छिपिं क्वानुक् च्वने मफयाः थःगु थासं कुतुं वनी।

* 2:22 २:२२ हितो २६:११ * 3:3 ३:३ यह १८ * 3:5 ३:५ उत १:६-९ * 3:6 ३:६ उत ७:११ * 3:8 ३:८ भज ९०:४ * 3:10 ३:१० मती २४:४३; लूक १२:३१; १ थेस ५:२; प्रका १६:१५ * 3:13 ३:१३ यशै ६५:१७; ६६:२२; प्रका २१:१

18 इी प्रभु व मुक्तिदाता येशू ख्रीष्टयागु दया माया अप्वः दयावनेमा। अले छिमिसं वय्कःयात अझ नं बांलाक म्हसीका वने फयेमा।
वय्कःयागु नां आः व सदां तःधना च्वनेमा। आमेन।

यूहन्नां च्वःगु न्हापांगु पौ म्हसीका

थ्व पौलय् निता मू खँ दु – साहस यानाः परमेश्वर व वयकःया काय् येशू ख्रीष्टलिसे छप्पँ जुइगु व थथे छप्पँ जुइगुपाखें अलग याइगु फताहा गुस्ताय्गु शिक्षापाखें बचय् जुयाच्चवनेगु ख्याच्वः। थज्याःगु शिक्षा कथं संसारय् च्वंपिं फुक्क मनुत चिप जुइ, उकिं येशू धाथेंनं मनु खइ मखु। इमिगु शिक्षा कथं मुक्ति कायेत संसारयागु च्युताः तये म्वाः, अले मुक्ति काये धुंक्मह मनुयागु चालचलन न्हाथे जूसां ज्यू।

यूहन्नां थज्याःगु शिक्षाया विरोध यानाः येशू ख्रीष्ट धाथेंयाम्ह मनु हे खः धकाः बांलाक ध्वाथुइकातःगु दु। अले येशूयात विश्वास याइपिं व परमेश्वरयात माया याइपिं मनुतय्सं थःथवय् नं माया यानाच्चवनेमाः धकाः बःबियातःगु दु।

थ्व पौ ई.स. १० पाखे च्वःगु खः। यूहन्नाया सुसमाचार च्वःमह प्रभु येशूया चेला यूहन्नां हे थ्व पौ च्वःगु खः। व प्रभु येशूयात खंमह, थ्यूमह व वयकःया सः न्यंमह चेला खः। थ्व पौ च्वःगु इलय् व बुरा जुइ धुंक्गु खः। अथे जुयाः वं थ्व पौलय् चेलातय्त मस्तयत् थें धयाच्चंगु दु।

धलः पौ

न्हाखँ १:१-४

जः व खिउँ १:५-२:२९

परमेश्वरया मस्त व शैतानया मस्त ३:१-२४

सत्य व दूबिद्वं ४:१-६

माया यायेगु ४:७-२१

विश्वासं त्याकेगु ५:१-२९

१ यूहन्ना

जीवन बीगु वचन

1 न्हापांनिसें जीवन बीगु वचन दु। थ्व हे वचनया बारे जिमिसं च्वयाच्चवनागु दु। थ्व हे वचन जिमिसं न्यनागु नं दु। जिमिगु हे मिखां खनागु नं दु, बांलाक स्वयागु नं दु, ल्हातं थियागु नं दु।*

2 गुबल्य् थ्व वचन जीवन जुयाः जिमिथाय् खनेदयकः झाल, उबलय् थ्व जीवनयात जिमिसं खना, जिमिसं साक्षी बी, अले छिमित नं धाये। थ्व बाःयाके दुगु अनन्त जीवन जिमिथाय् खनेदयकः झाल।*

3 जिमिसं न्यनागु व खनागु फुक्कं न्यंकागु दु। जिमिगु संगति बाः नाप व परमेश्वरया काय् येशू ख्रीष्टनाप दुगुलि छिमिसं नं जिपिं नाप संगति याये फयेमा धकाः थथे धयाच्चवनागु खः।

4 थथे जिमिसं छिमित च्वयाः कयाच्चवने दुगुलि जिपिं तसकं लय्ताः।

परमेश्वर जः खः

5 परमेश्वरया काय् नं बियादीगु शिक्षा हे जिमिसं छिमित बियाच्चवना। परमेश्वर जः खः। वयकःयाके खिउँ हे मदु।

6 झी वयकःयागु संगतिइ दु धयाः खिउँगुलिइ तु च्वनाच्चन धाःसा झीपिं ज्याखँ निताय् नं फताहा जुइ।

7 वयकः जः जू थें, झीपिं नं जलय् च्वनाच्चन धाःसा छमह मेम्हनापं संगतिइ जुइ, अले परमेश्वरया काय् यागु हि झीगु दक्व पापपाखें शुद्ध यानादी।

8 झीसं “झीके पाप मदु” धकाः धाःसा झीसं थःपिन्त हे ध्वखा ब्यूगु जुइ, अले सत्ययात मानय् मयाःगु जुइ।

9 अयनं झीसं थःगु पाप मानय् यात धाःसा परमेश्वरं झीगु पाप क्षमा यानादी, अले झीगु मनय् च्वंगु फुक्क पाप नं च्वतुक हुयादी, छाथ्धाःसा वयकः भरोसा याये बहःमह व धर्मीमह खः।

10 “झीसं गुबलें हे पाप मयाना” धकाः धाल धाःसा झीसं परमेश्वरयात फताहा याःगु जुइ। अले वयकःयागु वचन झीके दइ मखु।

2

येशू झीत ग्वाहालि याइमह खः

1 अय् जि यःपिं मस्त, छिपिं ला जिमि मस्त थें खः। छिमिसं पाप याये मते धकाः थ्व खँ जिं च्वयाच्चवनागु खः। छुं जुयाः छिमिसं पाप याये लात धाःसा निराश जुइ मते, छाथ्धाःसा झीत ग्वाहालि याइमह येशू ख्रीष्टं बाःया न्ह्यःने झीगु निंति बिन्ति यानादी।

- 2 इीगु पापयागु निति जक मखु, संसारय् च्वंपि फुक्क मनूतयगु पापया निति वयकः बलिदान जुयादीगु खः।
 3 परमेश्वरयागु आज्ञा मानय् याना च्वंसा जक वयकःयात बांलाक म्हस्यू धकाः इीसं धाये फइ।
 4 परमेश्वरयात बांलाक म्हस्यू धकाः धयाः वयकःयागु आज्ञा मानय् याना मजूमह मनू फताहा खः। वयाके सत्य धयागु हे दइ मखु।
 5 परमेश्वरयागु वचन मानय् यानाच्वंमह मनू जक धात्थें परमेश्वरया मायां जाःमह जुइ। थुकिं हे इीपि परमेश्वरया मनू खः धकाः सी दइ।
 6 परमेश्वरया मनू खः धकाः धया जुइमह मनुखं येशू ख्रीष्ट थें जुइ फयकेमाः।
 न्हगु आज्ञा
 7 यःपि दाजुकिजापिं, जिं छिमित च्वयाच्वनागु थ्व आज्ञा न्हगु मखु, पुलांगु हे खः। थ्व आज्ञा परमेश्वरयात विश्वास याःबलय् निसें छिमित न्यंकूगु खः, आः नं न्यनाच्वंगु हे दु।
 8 अयनं थन धाःसा जिं छिमित छगू न्हगु हे आज्ञा च्वयाच्वनागु दु। थ्व सत्य खः धकाः ख्रीष्टपाखें हे सी दःवःगु दु, छायाधाःसा खिउँ तना वनाच्वंगु दु, अले धात्थेंगु जः लुयावःगु दु।
 9 ख्रीष्टं जिगु नुगः यचुक सिलादीगु दु धकाः धया जुइमह मनुखं दाजुकिजापिन्त हेला यानाच्वन धाःसा आः तक नं वयागु नुगः हाकुसे हे च्वं नि।
 10 दाजुकिजापिन्त माया यानाजुइमह मनूयागु नुगः ख्रीष्टं यचुकादीगु दु धकाः सी दु, उकिं वयागु नुगलय् हाकु धयागु हे दये फइ मखु। अयजगुलि वं सुयातं पाप याकी मखु।
 11 अयनं दाजुकिजापिन्त हेला यानाजुइमह मनू खिउँथाय् लाइ। अले खिउँथाय् हे जुइ। वं थः गन वनाच्वना धकाः सी मखु, छायाधाःसा वयागु मिखा खिउँगुलि कां जुइ।

- 12 अय् जि यःपि मस्त,
 ख्रीष्टयागु नामं यानाः
 छिमिसं याःगु फुक्क पाप
 परमेश्वरं क्षमा यानादिल।
 13 जिं बौपिन्त नं थ्व खँ
 च्वयाच्वनागु खः,
 छायाधाःसा छिमिसं
 न्हापानिसें दीमह
 ख्रीष्टयात बांलाक म्हस्यू।
 शैतानयात त्याके धुंकूपिं
 ल्याय्मह व ल्यासेपिन्त नं
 जिं थ्व खँ च्वयाच्वना।
 14 मस्तयूसं नं इी परमेश्वर
 बाःयात म्हस्यूगुलि छिमित नं
 जिं थ्व खँ च्वयाच्वनागु खः।
 बौपिन्सं न्हापानिसें दुमह परमेश्वर
 बाःयात म्हस्यूगुलि
 जिं थ्व खँ च्वयाच्वना।
 बल्लाःपिं ल्याय्मह व ल्यासेपिं,
 छिमिगु नुगः परमेश्वरयागु
 वचनं जायाच्वंगु दु।
 उकिं छिमिसं शैतानयात
 त्याके फत।
 उकिं जिं छिमित नं
 च्वयाच्वनागु दु।

- संसारयात माया याये मते
 15 थ्व संसारयात माया याये मते। थ्व संसारय् च्वंगु चिजबिजयात नं ल्वःवंके मते। संसारयात माया यानाजुइमह मनुखं परमेश्वरयात माया याइ मखु।
 16 थ्व संसारय् च्वंगु फुक्क ज्याखँ गथे बांमलाःगु मभिगु ज्याखँ याये मास्ति वयकेगु, मिखां खंक्व काये मास्ति वयकेगु, अले तःधंछुयाः फुइफाय् यानाजुइगु। थ्व फुक्क परमेश्वर बाःयापाखें मखु, संसारयापाखें हे दयावःगु खः।

17 थ्व संसार व थ्व संसारय् च्वंगु मनूतयसं यय्का जुइगु नं फुक्कं मदया वनीतिनि। तर परमेश्वरयागु इच्छा कथं जुइम्ह मनू न्ह्याबलें दयाच्चनी।

ख्रीष्टया शत्रु

२ थेस २:१-१२

18 अय् जि यःपिं मस्त, थ्व संसार याकनं हे फुना वनिन। ख्रीष्टया शत्रु वइतिनि धका: छिमिसं न्यनातःगु दु। ख्रीष्टया शत्रुत खने दयावये धुंकल। अय्जुगुलि थ्व संसार याकनं हे फुना वनिन धका: झीसं सीके फु।

19 इपिं झीगु पुचलं पिहां वने धुंकल, छायाधाःसा इपिं झी मनूत मखु। इपिं झी मनूत खःसा झीपिं नाप हे च्वनीगु खः। झीगु पुचलं पिहां वंगुलि इपिं झी मनूत मखु धका: सीदत।

20 ख्रीष्टं छिमित पवित्र आत्मा बियादीगु दु, उकिं छिपिं थुपिं थें मखु। अय्जुगुलि सत्य छु खः धयागु छिमिसं स्यू।

21 छिमिसं सत्ययात मस्यू धका: जिं थ्व च्वयाच्चनागु मखु। सत्ययात स्यूगुलि हे जिं थ्व च्वयाच्चनागु खः, छायाधाःसा सत्यपाखें मखुगु खें पिहां वइ मखु धका: छिमिसं सि हे स्यू।

22 अय्सा मखुगु खें ल्हाना जुइम्ह सु खः? येशू धाःम्ह मुक्ति बीम्ह ख्रीष्ट मखु धका: धया जुइम्ह मनू हे मखुगु खें ल्हाइम्ह खः। थज्याःम्ह मनू ख्रीष्टया शत्रु खः। थज्याःम्ह मनुखं परमेश्वर बा: व वय्कःया काय् निम्हय्सितं थःनाली मखु।

23 परमेश्वरया काय्यात मानय् मयाइम्ह मनुखं परमेश्वर बाःयात नं मानय् याइ मखु। अले वय्कःया काय्यात मानय् याइम्ह मनुखं परमेश्वर बाःयात नं मानय् याइ।

24 अय्जुगुलि छिमिसं न्हापांनिसें न्यनातःगु परमेश्वरयागु वचनयात दुनुगलय् तयाति। अथे याःसा छिपिं परमेश्वर बा: व परमेश्वरया काय् नाप च्वने दइ।

25 ख्रीष्टं झीत बी धका: धयादीगु अनन्त जीवन थ्व हे खः।

26 थज्याःपिं ख्रीष्टया शत्रुतयसं छिमित मखुगु लैय् यंकी धका: कनाबीत थ्व खें च्वयाच्चनागु खः।

27 अयनं ख्रीष्टं छिमिगु नुगलय् पवित्र आत्मायात तयादीगु दु, उकिं सुनानं छिमित स्यने माःगु मदु। पवित्र आत्मां छिमित फुक्कं स्यनादी। वय्कः सत्य खः, गुबलें मखुगु खें ल्हानादी मखु। पवित्र आत्मां गथे स्यनादिल, अथे हे याना: छिपिं ख्रीष्टनाप च्वनाच्चँ।

28 अय् जि यःपिं मस्त, ख्रीष्टनाप च्वनाच्चँ। अले जक ख्रीष्ट हानं थन झायादीबलय् झीपिं ग्याये माली मखु, अले वय्कः खना: लज्या चाये माली मखु।

29 ख्रीष्ट भिम्ह खः धका: छिमिसं स्यू। अय्जुगुलि छिमिसं भिंगु बांलाःगु जक यानाजुइपिं मनूत परमेश्वरया सन्तान खः धका: सीकाति।

3

परमेश्वरया सन्तान

1 स्व, परमेश्वर बाःनं झीत गुलि माया यानादीगु दु। उकिं हे झीत परमेश्वरया सन्तान धका: धाःगु खः, धाथें खः नं खः। अय्जुगुलि हे थ्व संसारयापिं मनूतयसं झीत म्हमस्यूगु, छायाधाःसा इमिसं वय्कःयात म्हमस्यू।*

2 अय् जि यःपिं मस्त, आः ला झीपिं परमेश्वरया सन्तान खः धका: झीसं स्यू। अयनं लिपा झीपिं गज्याःपिं जुइ धयागु खें झीत कना मदीनि। अय्सां ख्रीष्ट झायादीबलय् झीपिं वय्कः थें हे जुइतिनि धका: झीसं स्यू। अले तिनि वय्कः गथे च्वं धका: झीसं खनी।

3 थथे ख्रीष्टयाके आशा यानाच्चपिं वय्कः थें पवित्र जुया: च्वनेमाः।

4 सुनां पाप याइ वं व्यवस्था मानय् मयाःगु जुइ, छायाधाःसा व्यवस्था मानय् मयायेगु हे पाप खः।

5 झीगु पाप मदय्केत हे ख्रीष्ट झायादीगु खः। ख्रीष्टयाके पाप द हे मदु।*

6 ख्रीष्टयाके च्वनाच्चपिंसं पाप याइ मखु। पाप यानाच्चनीम्ह मनुखं ख्रीष्टयात गुबलें हे खनी नं मखु, म्ह नं सी मखु।

7 अय् जि यःपिं मस्त, छिमित सुनानं मखुगु लैय् यंके मफयेमा। गथे ख्रीष्ट धर्मी खः अथे हे भिंगु ज्या याइपिं मनूत नं धर्मी खः।

8 शैतानं न्हापांनिसें पाप याना वयाच्चंगु दु, उकिं पाप यानां तुं च्वनीपिं मनूत नं शैतानया मनू खः। अथे जूगुलि शैतानयागु ज्या स्यंकेत परमेश्वरया काय् थन झायादी माःगु खः।

9 परमेश्वरयापाखें बूम्हय्सिनं पाप यानां तुं च्वनी मखु, छायाधाःसा इपिं वय्कः थें जुइ। अले वय्कः हे इमि बाः जूगुलि नं इमिसं पाप यानां तुं च्वने फइ मखु।

10 परमेश्वरया सन्तान व शैतानया सन्तान थुकिं हे बांलाक सी दइ। बांलाःगु भिंगु ज्या मयाइम्ह, अले थः दाजुकिजापिन्त माया मयाइम्ह मनू परमेश्वरया सन्तान मखु।

थःथवय् माया याना च्वँ

11 थःथवय् माया यानाच्चनेमाः धका: धाःगु खें ला छिमिसं न्हापांनिसें हे न्यनातःगु दु।*

- 12 झीपिं कयिन थें जुइ मज्यू। कयिन शैतानया मन् जूगुलि वं थः हे किजा हाबिलयात स्यात। कयिन थः हे किजायात छाया स्यात? कयिन शैतानया मन् जूगुलि वया किजां भिंगु बांलाःगु याना जूगु स्वये मफयाः वं थः किजायात स्यात।*
- 13 यःपिं दाजुकिजापिं, उकिं थ्व संसारयापिं मन्तयसं छिमित हेला यात धकाः छिपिं अजू चायेमाःगु मद्।
- 14 झी मृत्युं जीवनय् न्हाये धुन धयागु थुकिं हे सी दु। झीसं थः दाजुकिजापिन्त माया याना। थः दाजुकिजापिन्त माया मयाइम्ह मन् कालयागु ल्हातय् हे लानाच्चनी।*
- 15 दाजुकिजापिन्त हेला याइम्ह मन् ज्यानमारा खः। अले ज्यानमारायाके अनन्त जीवन दइ मखु।
- 16 थुकथं झीसं माया धयागु छु खः धकाः स्यू – झीगु नितिं ख्रीष्ट सिनादिल, उकिं झीसं नं झी दाजुकिजापिनिगु नितिं सीत तकं लिफः स्वये मज्यू।
- 17 तःमिम्ह मनुखं थः दाजुकिजापिनि नये मखं धकाः सियाः नं इमित माःगु ग्वाहालि मन्सूसा, अज्याःम्ह मनुखं परमेश्वरयात माया याना धकाः गथे धाये फइ?
- 18 अय् जि यःपिं मस्त, झीसं म्हुतुं जक माया याना धयां मज्यू। ज्याखँय् नं धाथेगु माया यानाक्यने फयेमाः।
- 19 थुकिं हे झीपिं सत्यपिं खः धकाः सीका धायेफु। अले परमेश्वरया न्हाःने दुक्कं च्वने फु।
- 20 झीत झीगु हे नुगलं दोषी ठहरय् याइ धाःसा परमेश्वर ला झीगु नुगः स्वयाः नं तःधं। वय्कलं मस्यूगु छुं नं मद्।
- 21 अय्जुगुलि यःपिं दाजुकिजापिं, झीगु मनं झीत दोषी ठहरय् मयाःसा झीपिं परमेश्वरया न्हाःने ग्याये माली मखु।
- 22 वय्कलं धयादीगु मानय् जुयाः वय्कःयात यःयःगु जक याना जूसा वय्कःयाके न्हागु पवंसां झीत बियादी।
- 23 वय्कलं झीत आज्ञा यानादीगु थ्व हे खः – वय्कःया काय् येशू ख्रीष्टयात झीसं विश्वास यायेमाः। दाजुकिजापिन्त माया यानाच्चनेमाः। थथे हे याना च्वँ धकाः ख्रीष्टं नं झीत धयादीगु दु।*
- 24 परमेश्वरयागु आज्ञा मानय् यानाच्चंम्ह मन् वय्कः नाप दइ, अले वय्कः व नाप दइ। झीगु नुगलय् पवित्र आत्मा तयादीगुलि झीसं थ्व स्यू।

4

सत्य व असत्य आत्मा

- 1 यःपिं दाजुकिजापिं, आत्मा दु धकाः धयाजुइपिं न्हाम्हयसित नं विश्वास याये मते। न्हापां परमेश्वरयागु आत्मा खः मखु धकाः निं जाँचय् याना स्व, छायाधाःसा यक्व हे फताहा अगमवक्तात खने दया वयाच्चंगु दु।
- 2 सुनां ख्रीष्ट धाथे हे मन् जुयाः झायादीगु खः धकाः धाइ व मनूयाके परमेश्वरयागु आत्मा दु। थुकिं हे परमेश्वरया आत्मा म्हसी।
- 3 सुनां ख्रीष्ट मन् जुयाः झायादीगु मखु धकाः धाइ, व मनूयाके ख्रीष्टया शत्रुयागु आत्मा दु धकाः सीकि। व वइ धकाः छिमिसं न्यनातःगु दु। व आः नं संसारय् दनि।
- 4 अय् जि यःपिं मस्त, छिपिं परमेश्वरया मन्त खः, उकिं अज्याःपिं फताहा अगमवक्तातय् छिमिसं बुकाछवःगु दु। थ्व संसारय् च्वंम्ह आत्मा स्वयाः छिमिगु नुगलय् च्वनादीम्ह आत्मा तसकं बल्लाः।
- 5 इमिसं ला थ्व संसारय् च्वंगु खँ जक स्यने फु। अले संसारयापिं मन्तयसं इमिसं धाःगु खँ मानय् नं जुइ। अथे जूगुलि इपिं फुक्कं थ्व हे संसारयापिं मन्त खः।
- 6 झीपिं धाःसा परमेश्वरया मन्त खः, उकिं वय्कःयात बांलाक म्हस्यूपिन्सं झीगु खँ न्यनी। वय्कःया मन्त मखुसा झीगु खँ नं इमिसं न्यनी मखु। थथे झीसं परमेश्वरं धाःगु व मन्तयसं धाःगु खँ सीके फइ।

परमेश्वर माया खः

- 7 यःपिं दाजुकिजापिं, झी थःथवय् माया यानाच्चनेमाः, छायाधाःसा माया धयागु परमेश्वरपाखें वःगु खः। अय्जुगुलि माया यानाजुइम्ह मनुखं वय्कःयात बांलाक म्हस्यु, उकिं थज्याःपिं मन्त वय्कःया सन्तान खः।
- 8 परमेश्वर प्रेम खः, उकिं माया याये मसःम्ह मनुखं वय्कःयात म्हसी मखु।
- 9 परमेश्वरं झीत माया यानादीगु दु धकाः थुकिं हे सी दु – झीत जीवन दयेमा धकाः वय्कलं थः याकः काय्यात संसारय् छवयाहयादिल।
- 10 झीसं परमेश्वरयात माया यानागु मखु, बरु वय्कलं हे झीत माया यानादीगुलि झीगु पाप क्षमा यानाबीत थः हे काय्यात बलिदान यायेत छवयाहयादिल – माया धयागु थ्व हे खः।
- 11 यःपिं दाजुकिजापिं, परमेश्वरं हे झीत थथे माया यानादिल धाःसा झी थःथवय् नं माया यानाच्चनेमाः।
- 12 परमेश्वरयात सुनानं खंगु मद्नुनि। तर झी थःथवय् माया याना च्वंसा वय्कः झीगु नुगलय् च्वनादी। अले वय्कःयागु मायां झी जाइ।*
- 13 वय्कलं झीगु नुगलय् आत्मा तयादीगुलि वय्कः झीगु नुगलय् च्वनादीगु दु धकाः झीसं सी। अले झी वय्कःयाके दु धकाः नं सी।

14 थ्व संसारयापि मनुतयत् मुक्ति बीत परमेश्वर बाःनं थःकाय्यात छ्वयाहयादीगु जिमिसं खना। थ्व हे खँ जिमिसं कनावयाच्चनागु खः।

15 येशू परमेश्वरया काय् खः धकाः धया जुइम्ह मनुयागु नुगलय् परमेश्वर च्वनादी। व हे वय्कःयाके च्वंम्ह खः।

16 अले झीत परमेश्वरं माया यानादिल धकाः झीसं सि नं स्यू, अले विश्वास नं याना।

परमेश्वर माया खः, उकिं माया यानाजुइम्ह मनुयागु नुगलय् वय्कः दयाच्चनी। अले व नाप दइ।

17 थुकथं झी मायां जाये धुंकाः न्याय याइबलय् मग्यासे परमेश्वरया न्ह्यःने वने फइ, छायाःसा वय्कः गथे खः थ्व संसार्य् झी नं अथे हे खः।

18 माया याइपि ग्याये म्वाः। धात्थेयागु मायां ग्याःचिकु मदय्का छवइ। ग्याःमह्यसित सजॉय बी, छायाःसा ग्याइपिन्के धात्थेयागु माया दइ मखु।

19 परमेश्वरं झीत न्हापालाक माया यानादीगुलि झीसं नं वय्कःयात माया यानागु खः।

20 वय्कःयात जिं माया यानागु दु धकाः धया जुइम्ह मनुखं दाजुकिजापिन्त हेला याना जूसा थज्याःमह मनु फताहा खः धकाः सीकि। मिखां खंपिं थः दाजुकिजापिन्त माया मयाइम्ह मनुखं मिखां मखंम्ह परमेश्वरयात माया याये फइ मखु।

21 अय्जुगुलि ख्रीष्टं झीत थथे याना च्वँ धकाः धयाथकूगु खः – “परमेश्वरयात माया याइम्ह मनुखं थः दाजुकिजापिन्त नं माया यायेमाः।”

5

संसारयात गथे यानाः त्याकेगु?

1 येशूयात मुक्ति बीम्ह ख्रीष्ट खः धकाः विश्वास याना जूपिं मनुत परमेश्वरया सन्तान खः। परमेश्वर बाःयात माया याइम्हयसिनं वय्कःया काय्यात नं माया याइ।

2 वय्कःयात माया याना च्वंसा व वय्कःयागु आज्ञा मानय् याना च्वंसा झीसं धात्थे वय्कःया मस्तयत् माया यानाच्चनागु दु धकाः सी दइ।

3 परमेश्वरयागु आज्ञा मानय् यायेगु हे वय्कःयात माया यायेगु खः। वय्कःयागु आज्ञा मानय् यायेत थाकु मजू।*

4 वय्कःया सन्तानतय्सं थ्व संसारयात बुकी। वय्कःयात विश्वास यानागुलि झीसं संसारयात त्याके फइ।

5 सुनां संसारयात त्याके फइ? येशूयात परमेश्वरया काय् खः धकाः विश्वास यानाजुइपिन्सं जक थ्व संसारयात त्याके फइ, मेपिन्सं त्याके फइ मखु।

6 येशू ख्रीष्ट थ्व संसार्य् झायादीगु निता दसि दु – लः व हि। मनु थें जुयाः बप्तिस्मा कयादीगु दसि खः – लः, अले हानं मनुतयगु पाप क्षमा यायेत येशू सिनाः थःगु हि हाय्कादीगु दसि खः – हि। सत्यम्ह पवित्र आत्मां नं थ्व हे खँ साक्षी बियादिल।

7-8 येशू परमेश्वरया काय् खः धकाः थ्व स्वतां बांलाक कयं – पवित्र आत्मा, लः व हि।

9 झीसं मनुखं हे ब्यूगु साक्षीयात पत्याः याना। परमेश्वरं ब्यूगु साक्षी झन पत्याः यायेबहः जू। वय्कलं थः हे काय्यागु साक्षी बियादिल।

10 अय्जुगुलि वय्कःया काय्यात विश्वास यानाच्चंपिं मनुतयसं थ्व खँ सत्य खः धकाः स्यू। परमेश्वरयात विश्वास याइ मखुपिन्सं वय्कःयात फताहा ताय्की, छायाःसा परमेश्वरं थः काय्यागु बारे बियादीगु साक्षीयात इमिसं विश्वास याइ मखु।

11 थ्व खँयागु दसि थ्व हे खः – परमेश्वरं झीत अनन्त जीवन बियादीगु दु। थ्व अनन्त जीवन वय्कःया काय्याके दु।*

12 सुयाके काय् दु वयाके थ्व अनन्त जीवन दइ, सुयाके परमेश्वरया काय् मदु वयाके थ्व अनन्त जीवन दइ मखु।

अनन्त जीवन

13 परमेश्वरया काय् येशूयात विश्वास याःगुलि छिमिके अनन्त जीवन दु धयागु खँ थुइमा धकाः थ्व खँ छिमित च्वयाच्चनागु खः।

14 वय्कःया इच्छा कथं झीसं न्ह्यागु फ्वंसां वय्कलं बियादी धकाः झीसं स्यू। उकिं झीपिं वय्कःया न्ह्यःने वनेत ग्याये माःगु मदु।

15 झीसं प्रार्थनाय् न्ह्यागु फ्वंसां वय्कलं झीगु खँ न्यनादी धकाः स्यूगुलि वय्कःयाके फ्वनागु वय्कलं बियादी धुंकल धकाः नं स्यू।

16 सुनानं थः किजायात सीम्वाःलिगु पाप यानाच्चंगु खंसा वं थः किजायालागिं प्रार्थना यायेमाः। परमेश्वरं वयात जीवन बियादी। तर थ्व धाःसा सीम्वाःलिगु पाप याःपिनिगु निंति जक खः। सी मालिगु पाप नं दु। तर जिं छिमित थुकिया लागि प्रार्थना या धकाः धाये मखु।

17 मभिगुं बांमलाःगु ज्याखँ फुक्कं पाप हे खः। अयनं सीम्वाःलिगु पाप नं दु।

18 परमेश्वरया सन्तानतय्सं पाप यानां तुं च्वनी मखु। वय्कःया काय्यं अज्याःमह मनुयात शैतानं थी मफय्क बचय् यानातयादी।

19 झीपिं परमेश्वरया सन्तान खः, अले थ्व संसार्य् च्वंपिं मेपिं फुक्क मनुत शैतानया मनुत खः धकाः नं झीसं स्यू।

20 परमेश्वरया काय् झायाः झीत धार्थेयाम्ह परमेश्वर म्हसीकादिल। थ्व खँ झीसं स्यू। धार्थेयाम्ह परमेश्वरया काय् येशू ख्रीष्टनाप झीगु जीवन नं प्यपुनाच्चंगु दु। थ्व हे सत्य परमेश्वर खः, अले हानं थ्व हे परमेश्वर अनन्त जीवन नं खः।

21 उकिं अय् जि यःपिं मस्त, मूर्ति पुजापाखें तापाक च्वै।

यूहन्नां च्वःगु निगूगु पौ म्हसीका

थ्व पौ यूहन्नां “थकालि” कथं “मिसा व वया मस्तयत्” च्वःगु खः। “मिसा व वया मस्त” या अर्थ अन च्वंगु मण्डली व मण्डलीया विश्वासीत जुइमा। यूहन्नां थुकी चिहाकय्क विश्वासीतयत् थःथवय् माया यानाच्चनेत व फताहा गुस्त व इमिगु शिक्षापाखें बचय् जुया च्वनेत ख्याच्चः बियातःगु दु।

धलः पौ

न्हाखँ १-३

माया हे दक्वसिबय् तःधं ४-६

मखुगु शिक्षापाखें बचय् जुयाच्चनेगु ख्याच्चः ७-११

क्वचाय्कूगु १२-१३

२ यूहन्ना

यूहन्नापाखें ज्वजलपा

1 परमेश्वरं ल्ययादीम्ह मिसा व वया मस्तयत् जि मण्डलीया थकालि छिमित धात्थेंयागु माया याना। सत्ययात म्हस्यूपिं फुक्कसिनं छिमित माया यानाच्चंगु दु।

2 थ्व सत्य झीगु नुगलय् न्ह्याबलें दयाच्चनी।

3 अले थ्व हे सत्य व मायां यानाः परमेश्वर बाः व वय्कःया काय् येशू ख्रीष्टं झीत दया माया व शान्ति बियादी।

सत्य व माया

4 झी बाःनं धयादी थें आम्कन मण्डलीइ च्वंपिं गुलि गुलि मस्तयसं सत्ययात मानय् यानाच्चंगु सियाः जि तसकं हे लयतायाच्चनागु दु।

5 अय्जुगुलि नं आम्कन मण्डलीइ च्वंपिन्सं थःथवय् माया याना च्वँ धकाः जिं छिमित बिन्ति याना हयागु खः। न्हापांनिसें हे झीत थःथवय् माया यानाच्चनेमाः धकाः धयातःगु खः, उकिं थ्व न्हगु खँ मखु।*

6 वय्कःयागु आज्ञा मानय् यायेगु हे धात्थेंयागु माया खः। छिमिसं न्हापांनिसें न्यंगु आज्ञा थ्व हे खः – छिमिसं थःथवय् माया याना च्वँ।

7 येशू ख्रीष्ट मनु जुयाः झाःगु मखु धकाः धाइपिं मनूत नं थ्व संसारय् यक्व दु। थुपिं फताहात खः। थुपिं ख्रीष्टया शत्रुत नं खः।

8 अय्जुगुलि होश यानाच्चँ, मखुसा छिमिसं थथे ज्या सनाच्चंगु फुक्कं सिति वनी। बरु प्रभुं बी धकाः तयातःगु फुक्क सिरपाः काये फय्कि।

9 सुनानं येशू ख्रीष्टं स्यनादीगु खँ मानय् मयासें मेमेगु हे याना जुल धाःसा अज्याःम्ह मनु नाप परमेश्वर च्वनादी मखु। तर येशू ख्रीष्टं स्यनादीगु खँ मानय् याना जूपिं नाप परमेश्वर व वय्कःया काय् येशू ख्रीष्ट निम्हं च्वनादी।

10 अय्जुगुलि येशू ख्रीष्टं स्यनादीगु खँ नाप पाय्छि मजुइक मेकथं हे स्यना जुइपिं मनूत छिमिगु छँय् वःसा इमित दुकाये मते। थज्याःपिं मनूतयत् ज्वजलपा नं याये मते।

11 सुनानं थज्याःपिं फताहातयत् ज्वजलपा यासाः ज्वजलपा याःपिं मनूतयसं इमिगु मभिंगु ज्याय् ब्वति काःगु जुइ।

12 जिं छिमित च्वये माःगु खँ ला यक्व हे दु। तर मसी व भ्वंतं मखु। आम्कन हे वयाः धाये, अले झीपिं सकलें लयताय् खनी।

13 ल्ययातःम्ह छिमि केहँया काय्म्हायपिन्सं छिमित ज्वजलपा धयाहःगु दु।

यूहन्नां च्वःगु स्वंगूगु पौ म्हसीका

थ्व पौ यूहन्नां “थकालि” कथं गायस धाःम्ह विश्वासीयात च्वःगु खः। मेपिं विश्वासीतयत् ग्वाहालि याःगुलि यूहन्नां गायसयात च्वछायाः डियोत्रिफसपाखें बचय् जुया च्वनेत नं ख्याच्चः बियातःगु दु।

धलः पौ

न्हाखें १-४

गायसयात च्वछाःगु ५-८

डियोत्रिफसयात दोष ब्यूगु ९-१०

डेमेत्रियसयात च्वछाःगु ११-१२

क्वचाय्कूगु १३-१५

३ यूहन्ना

यूहन्नापाखें ज्वजलपा

- 1 तसकं यःम्ह गायसयात जि मण्डलीया थकालियापाखें दुनुगलंसिं माया दु।*
 - 2 यःम्ह किजा, छंगु आत्मा थें शरीर नं बल्लायेमा, अले न्हागु खँय् नं च्वन्हायेमा धकाः प्रार्थना यानाच्चना।
 - 3 सत्ययात विश्वास याःथें छ सत्ययागु लँपुइ वनाच्चंगु दु धकाः आम्कनं वःपिं विश्वासीतयसं कंबलय् जितः तसकं लय्ता वल।
 - 4 थः सन्तान सत्ययागु लँपुइ वनाच्चंगु दु धकाः न्यनेगुति लय्ताः मेगु छु दइ?
 - 5 यःम्ह किजा, आम्कन न्यंकेत वःपिं म्हमस्यूपिं विश्वासीतयत् छं दुकयाः इमित माक्व ग्वाहालि बिल, थ्व तसकं बांलात।
 - 6 छं थुकथं इमित माया यानाः ग्वाहालि यात धकाः इमिसं थन च्वंगु मण्डलीयापिन्त कन। इमित माःगु लँ खर्च बियाः छवया हःसा तसकं बांलाइ, उकिं परमेश्वर छ खनाः लय्तायादी।
 - 7 ख्रीष्टयात विश्वास मयाःपिपाखें छुं हे मकासे इपिं ख्रीष्टयागु ज्या यायेत वःगु खः।
 - 8 अयजुगुलि इी विश्वासीतयसं अथे ख्रीष्टयागु ज्या याना जूपिन्त माक्व ग्वाहालि बीमाः। थुकथं इीपिं नं सत्ययागु लागि ज्या याःपि जुइ।
 - 9 न्हापा नं जिं आम्कन च्वंगु मण्डलीयात पौ च्वया हये धुन। तर छिपिं मध्ये तःधंछुया जुइमाःम्ह डियोत्रिफसं जिगु खँय् च्यूताः मतः।
 - 10 वं अथे यानाच्चंगु खँ फुक्कं जिं आम्कन वयेबलय् कनाबी। वं जिमित बांमलाका च्वंगु दु। अले वं जिमिगु बारे मभिगु खँ धया जुयाच्चंगु दु। उलि जक मखु, आम्कन वःपिं दाजुकिजापिन्त नं वं दुमकाः। अथे वःपिं दाजुकिजापिन्त दुकायेत स्वःपिन्त नं वं मण्डलीं पितिनाछवत।
 - 11 यःम्ह किजा, अयजुगुलि छं मभिगु बांमलाःगु खँ याये सय्के मते, बरु भिगु बांलाःगु खँ जक सय्कि। भिगु बांलाःगु यानाजुइपिं परमेश्वरया मनूत खः। मभिगु बांमलाःगु यानाजुइपिं मनूतयसं परमेश्वरयात म्हमस्यु।
 - 12 फुक्क मन्तयसं डेमेत्रियसयात भिं धकाः धाः। अले हानं वयागु चालचलनं नं व भिंम्ह मनू खः धकाः सीका धायेफु। व भिंम्ह मनू खः धकाः जिं नं धायेफु। जिं धयागु खँ सत्य खः धकाः छं स्यु।
 - 13 छन्त च्वयेमाःगु खँ ला यक्व हे दु, अयनं मसी व कलमं मखु।
 - 14 याकनं हे जि आम्कन वयेत स्वयाच्चवनागु दु। अले जिं छन्त फुक्क खँ कने।
 - 15 छन्त शान्ति दयेमा।
- छं म्हस्युपिं थनच्वंपिं विश्वासीतयसं छन्त ज्वजलपा धयाहःगु दु। आम्कन च्वंपिं सकलें विश्वासीतयत् जिमिगु ज्वजलपा दु धकाः धयाब्यु।

* 1:1 १ प्रे १९:२९; रोम १६:२३; १ कोर १:१४

यहदां च्वःगु पौ म्हसीका

थ्व पौलय् यहदां थःत विश्वासी खः धकाः धयाजूपि फताहा गुस्तपाखें बचय् जुइगु ख्याच्चः बियातःगु दु। थ्व चिहाकःगु पौलय् यहदां विश्वासीतय्त परमेश्वरं थः मनूतय्त बियादीगु विश्वासया निति ल्वा धकाः साहस बियातःगु दु। २ पत्रुस व थुकियागु खँ उर्थे उर्थे मिलय् जू।

धलः पौ

न्हाखँ १-२

फताहा गुस्तयगु चालचलन, शिक्षा व विनाश ३-१६

क्वान्तुक विश्वास यायेगु इनाप १७-२३

परमेश्वरयात तःधंकूगु २४-२५

यहदा

यहदापाखें ज्वजलपा

1 याकूबया किजा व येशू ख्रीष्टया दास यहदापाखें परमेश्वरं सःतादीपिन्त, परमेश्वर बाःनं माया यानातःपिन्त, अले येशू ख्रीष्टं बचय् यानातःपिन्त ज्वजलपा।

2 छिमिके दया, माया व शान्ति अप्वः दयावनेमा।*

मखुगु खँ स्यनीपि

3 यःपि दाजुकिजापि, जिं छिमित परमेश्वरं झी सकसितं इना बियादीगु मुक्तियागु खँ च्वयेगु मतिइ तयागु खः। अयुं आः छिमित परमेश्वरं बियादीगु सत्य खँय हे छिपिं क्वान्तुक च्वनाच्वँ धकाः न्वायेगु हे जितः तसकं बांलाः ताल।

4 न्हापा हे दोषी ठहरय् जूपिं गुम्हं गुम्हं मनूत छिमिगु पुचलय् मसीक दुहां वःगु दु। इमिसं परमेश्वरयात मानय् मयाः। वयकलं बियादीगु दया मायायात इमिसं मभिंगु ज्याय् छ्यलाच्वंगु दु। अले येशू ख्रीष्टयात छम्ह हे जक प्रभु व मालिक खः धकाः नं इमिसं मानय् मयाः।

5 परमेश्वरं इस्राएलीतय्त मिश्र देशं लिगना हयादिल। अयुं लिपा वयकःयात विश्वास मयाःपिं मनूतय्त नाश यानादिल। थ्व खँ छिमिसं बांलाक सि हे स्यू। अथेसां छिमित थ्व खँ लुमंकाबी मास्ति वल।*

6 थःगु ज्या मयासैं छँ त्वःतावःपिं स्वर्गदूततय्त दकलय् लिपा न्याय यानादीत वयकलं गुब्बसं मब्यनिकथं चिनाः खिउँथाय् कुनादिल।

7 अथे हे सदोम व गमोरा अले वया जःखः च्वंगु शहरयापिन्सं छगूया ल्यू मेगु यायां घच्चाइपुगु व्यभिचारया ज्या याना हल। परमेश्वरं इमित गुबलें मसीगु मिइ तयाः नमूना दय्कादिल।*

8 हानं अथे हे थज्याःपिन्सं म्हगसय् खन धकाः थःगु म्हयात अशुद्ध याइ। परमेश्वरयागु अधिकारयात मानय् याइ मखु, अले स्वर्गय् च्वपिं ततःधंपिन्त क्वहंकाजुइ।

9 तःधम्ह स्वर्गदूत मिखाएलं मोशयागु सीम्ह सुनां यंकेगु धयागु खँय् शैताननापं ल्वापु जूबलय् वयात द्रुपं बीत आँट मयासैं थुलि जक धाल – “परमेश्वरं छन्त ब्वःबियादी।”*

10 थुमिसं ला थःम्हं हे मस्यगु खँय् ब्वः बियाजुइ। स्वभावं हे थुपिं पशुत थें खः। अले थुकिं यानाः हे इपिं नाश जुयावनी।

11 इमित धिक्कार दु। इपिं कयिनयागु लँय जुल। धिबायागु निति इमिसं बालामं थें मभिंगु ज्या याना जुल, अले कोरह थें परमेश्वरयात मभिंकाः इपिं नाश जुयाः वन।*

12 थुपिं छिमिगु लयताः भ्वजय् लुया वइगु फि खः। थुपिं थःत जक भिंका जुइपिं खः। थुपिं फसं पुइके यनिगु, लः मदगु सुपाँय् खः। अले फल सइ मखुगु निकः तक सी धुंक्गु, हानिसैं सी धुंक्गु सिमा खः।

13 थुपिं समुद्रया ग्यानापुगु किसिदुम्बः खः। थुमिसं थःगु घच्चायापुगु ज्याखँ समुद्र दासि वये थें यानाक्यनी। थुपिं चाचाःहिला च्वनीगु नगु खः। थुमिगु निति सदांयात तसकं खिउँगु थाय् दय्कातःगु दु।

14 आदमया न्हयगु पुस्ता लिपायाम्ह हनोकं नं लिपा जुइगु थ्व हे खँ धयावंगु खः – “सीकाति, द्रुलंद्रः पवित्रपिं स्वर्गदूततय्त ब्वनाः प्रभु झायादी।”*

* 1:2 १:२ मती १३:५५; मर्क ६:३ * 1:5 १:५ गन्ती १४:२९-३०; प्रस १२:५१ * 1:7 १:७ उत ११:१-२४ * 1:9 १:९ व्य ३४:६; दान १०:१३,२१; १२:१; प्रका १२:७; जक ३:२ * 1:11 १:११ गन्ती २२:१-३५; १६:१-३५; उत ४:३-८ * 1:14 १:१४ उत ५:१८,२१-२४

15 अले थज्याःपिं फुक्क मनूतयत् न्याय यानादी। परमेश्वरयात मानय् मयाइपिन्त, अले वय्कःयात मभिंकाः पापी ज्या जक यानाच्चंपिं फुक्कसितं दोषी ठहरय् यानाः सजॉय बियादी।

16 थुपिं गुब्सं लुमधनिपिं, मेपिनिगु दोष जक मालाजुइपिं, थःत यःथें सना जुइपिं, तःधंछुना जुइपिं, व थःगु ज्या तिप्यंकेत मेपिन्त ह्यय्कः जुइपिं खः।

17 यःपिं दाजुकिजापिं, झी प्रभु येशू ख्रीष्टया प्रेरिततयसं कनावंगु खँ बांलाक लुमंकी।

18 इमिसं छिमित थथे धयावंगु खः – “दकलय् लिपा छिमित हेस्याइपिं व थःत यःथें यानाजुइपिं मनूत वइ।”☆

19 मिलय् जुयाच्चंपिन्त फाइपिं थुपिं हे खः। थुमिसं थःत यःथें याना जुइ। थुमिके परमेश्वरयागु आत्मा दइ मखु।

20 यःपिं पासापिं, छिमिसं जक परमेश्वरयात क्वात्तुक विश्वास याना च्चँ, अले पवित्र आत्मायागु शक्ति सदां प्रार्थना याना च्चँ।

21 परमेश्वरयात मानय् यायेगु गुबलें त्वःते मते। झी प्रभु येशू ख्रीष्ट झायाः छिमित दया यानाः अनन्त जीवन बियादीतिनि धकाः छिपिं पियाच्चँ।

22 दोमनय् लानाच्चंपिन्त दया या।

23 मिइ क्वब्बाय् त्यंपिन्त साला का। पाप याइपिन्त नं दया या। अथेसां बांलाक होश या, थथे यायेबलय् छिमित हे पापयागु च्याः मथायेमा।

24 छिमित दोष मदय्काः परमेश्वरया न्ह्यःने हयादीम्ह झी प्रभुयागु नां सदां तःधना च्वनेमा। थ्व हे प्रभुं छिमित पाप याकेबी मखु। थ्व हे प्रभुं छिमित आनन्दं तयादी।

25 येशू ख्रीष्टपाखें झीत मुक्ति बियादीम्ह, छम्ह हे जक परमेश्वर सदां तःधना च्वनेमा। अले फुक्क शक्ति, अधिकार नं वय्कःयाके हे सदां दयाच्चनेमा। आमेन।

यूहन्नायात जूगु दर्शन प्रकाशया सफू म्हसीका

थाय् थासय् च्वंपि विश्वासीतयत् दुःखकष्ट वयाच्वंबलय् यूहन्नां थ्व सफू थःत जूवःगु दर्शनया बारे च्वःगु खः। यूहन्नां थ्व सफू विश्वासीतयत् आशा व साहस बीत, अले दुःख व सास्तीया इलय् नं विश्वास यायेबहःपि जुयाच्वनेगु इनाप यायेत च्वयातःगु खः। उबलय् यूहन्नायात परमेश्वरयागु वचन व येशू धयादीगु सत्य खः धकाः न्यंकाच्वंगुलि पत्मोस टापुइ यंकाः कुनातःगु खः।

सफूया अप्वः धया थें थासय् यूहन्नां थःत जूगु दर्शनया खँ कथं हंक व चिन्हय् क्यनातःगु दु। उबलय्यापि विश्वासीतयसं थ्व दर्शनया अर्थ बांलाक थू। मेपिन्त धाःसा थ्व छगू गुप्ति खँ जूगुलि थुइके थाकु।

सफूया मूखँयात संगितया लय् थें थाय् थासय् थीथी दर्शनया रूपय् दोहरय् यानातःगु दु। थ्व दर्शनया अर्थ थीथी मनूतयसं थीथी कथं ब्यूसां मू खँ ला बांलाक हे सी दु – परमेश्वरं येशू ख्रीष्टयापाखें वय्कःया दक्व शत्रुतयत् व शैतानयातनापं सदांया निंति भज्यंक नाश यानादी। अले थः विश्वास यायेबहःपि मनूतयत् जक वय्कःयागु न्हगु स्वर्ग व न्हगु पृथ्वीइ दुकयादी।

धलः पौ

न्ह्यखँ १:१-८

न्हापांगु दर्शन व न्हयगू मण्डलीयात छवःगु पौ १:९-३:२२

न्हयगू छाप तयातःगु भ्वंथू ४:१-८:१

न्हयपु तुरही ८:२-११:१९

अजिङ्गर व निम्ह पशु १२:१-१३:१८

थीथी दर्शन १४:१-१५:८

परमेश्वरयागु तंयागु न्हयगः ख्वल्चा १६:१-२१

बेबिलोनया पतन १७:१-१९:२१

शैतानयागु विनाश २०:१-१०

दक्वसिबय् लिपायागु न्याय २०:११-१५

न्हगु स्वर्ग, न्हगु पृथ्वी, न्हगु यरूशलेम २१:१-२२:५

क्वचाय्कूगु २२:६-२१

प्रकाश

1 थ्व सफुलिइ च्वयातःगु खँ परमेश्वरं येशू ख्रीष्टयात क्यनादीगु खँ खः। थः दासतयसं छु जुइतिनि धयागु खँ थुइके फयेमा धकाः परमेश्वरं येशू ख्रीष्टयात क्यनादीगु खः। येशू थ्व खँ क्यनेत छम्ह स्वर्गादूतयात यूहन्नायाथाय् छवयादिल।

2 व हे यूहन्नां खंगु परमेश्वरं धयादीगु वचन, अले येशू ख्रीष्टं धयादीगु खँ फुक्क सत्य खः धकाः साक्षी बियाच्वनागु दु।

3 ई न्ह्यःने थ्यने धुंकल। उकिं थ्व अगमवाणीयागु वचन ब्वंपि, न्यपि, व मानय् याःपि मनूत धन्यपिं खः।

न्हयगू मण्डलीयात यूहन्नाया ज्वजलपा

4 एशियाय् दुगु न्हयगू मण्डलीयात यूहन्नापाखें ज्वजलपा।

आः नं दीम्ह, न्हापा नं दीम्ह, अले झायादीत्यंम्ह, व वय्कःयागु सिंहासनयागु लिक्क च्वंपि न्हयम्ह आत्मापाखें छिमित दया माया व शान्ति दयेमा।*

5 अथे हे तं साक्षी बियादीगु विश्वास याये बहःम्ह, सिनाः दकलय् न्हापां म्वानावःम्ह, अले संसारय् च्वंपि जुजुतय् जुजु येशू ख्रीष्टपाखें नं छिमित दया माया व शान्ति दयेमा।

झीत माया यानादीम्ह नं वय्कः हे जूगुलि थःगु हि झीत झीगु पापं छुतय् यानादीम्ह नं वय्कः हे खः।*

6 वय्कलं परमेश्वर बाःयागु सेवा यायेत धकाः झीपाखें पुजाहारीतय्गु छगू राज्य स्वनादिल। येशू ख्रीष्टया न्ह्याबले महिमा व आदर जुयाच्वनेमा। आमेन!*

7 “स्व, वय्कः

सुपॉचय् झायादी तिनि,
फुक्कसिगु मिखां खनीतिनि,
वय्कःयात

भालां सूपिन्सं नं खनी।

अले संसारय् च्वंपिं

फक्क जातियापि मन्त
वयकःयात खनाः
नुगः दादां ख्वये मालीतिनि।
थथे ला जु हे जुइ। आमेन!”☆

8 दक्वसिबय् तःधंम्ह व शक्तिः दुम्ह, आः नं दीम्ह व न्हापा नं दीम्ह, अले झायादीम्ह परमप्रभु परमेश्वरं धयादिल – “अल्फा व ओमेगा जि हे खः।”☆

येशू ख्रीष्टया दर्शन

9 छिपिलिसे येशूयागु निति दुःखकष्ट सिया च्वनाम्ह छिमि दाजु जि यूहन्ना खः। छिपिलिसे तुं वयकःयागु राज्यय् च्वनाः सकतां सह यानाच्वनागु दु। जिं परमेश्वरयागु वचन व येशू धयादीगु सत्य खः धकाः न्यंकाच्वनागुलि जितः पत्मोस टापुइ यंकाः कुनातल।

10 प्रभूयागु दिनय् जि आत्मां जाल। जिगु ल्युने तुरही पुया हः थें तस्सलं थथे धयाहःगु सः जिं ताल –

11 “छं खंगु फक्कं सफुलिइ च्वयाः न्हयगू मण्डलीतय् छव – एफिसस, स्मुर्ना, पर्गामम, थिआटीरा, सार्डिस, फिलाडेल्फिया व लाउडिकिया।”

12 थुकथं जि नाप खँ ल्हाना च्वंम्ह सु धकाः लिफः स्वयाबलय् न्हयगू लूँयागु त्वाःदेवा जिं खना।

13 त्वाःदेवाया दथुइ मन्या काय् थें ज्याःम्ह तुतिइ थ्यंक् वःगु पुजाहारीया लं फिनाः छातिइ लूँ बाला हिनातःम्ह छम्हयसित खना।☆

14 वयकःयागु छयं व सँ तुयुगु ऊन व च्वापु थें तुयु। वयकःयागु मिखा च्वानाच्वंगु मि थें च्वं।

15 वयकःयागु तुति मिइ छुया दायाः तल तल थीकातःगु लीं थें च्वं। अथे हे वयकःयागु सः यक्व क्वब्बाःलःयागु सः थें च्वं।☆☆

16 वयकःयागु जव लहातय् न्हयगः नगु दु। वयकःयागु म्हुतुं तसकं ज्वःगु निखें धाः दुगु तरवार पिहां वयाच्वंगु दु। वयकःयागु ख्वाः तसकं थीगु सूर्य थें च्वं।

17 वयकःयात खनेवं जि सीम्ह थें जुयाः वयकःयागु तुतिइ भवपू वना। अले वयकलं जिगु छेनय् जव ल्हाः तयाः धयादिल – “ग्याये मते। जि शुरु व अन्त खः।”☆

18 जि म्वाःम्ह खः। जि सी धुनाम्ह जूसां आः जि न्ह्याबलें म्वाना च्वनीम्ह खः। मृत्यु व नरकया ताःचा जिके दु।

19 “आः छं खंगु, जुयाच्वंगु खँ, अले लिपा जुइतिनिगु खँ फक्कं च्व।

20 छं खंगु जिगु जव लहातय् दुगु न्हयगः नगुयागु व न्हयगू लूँयागु त्वाःदेवाया गुप्ति खँ थ्व हे खः। न्हयगः नगुयागु अर्थ न्हयगू मण्डलीयापि दूत खः। अथे हे न्हयगू लूँयागु त्वाःदेवायागु अर्थ न्हयगू मण्डली खः।”

2

एफिससय् च्वंगु मण्डलीयात

च्वःगु पौ

1 “एफिससय् च्वंगु मण्डलीयाम्ह दूयात थथे धकाः च्वया छव – जव लहातय् न्हयगः नगु ज्वना जूम्हयसिगु व न्हयगू लूँयागु त्वाःदेवायागु दथुइ जुया च्वंम्हयसिनं थथे धयादीगु दु –

2 “छिमिसं दुःख सियाः यानाच्वंगु ज्याखँ, अले सह याये फक्क सह यानाच्वंगु व मभिपि मन्तयत्त छिमिसं दुनुगलंनिसें हे मययकगु, व प्रेरित मखुसां प्रेरित खः धकाः धया जूपिन्त फताहा सावित यानाः क्यनाब्यगु फक्कं जिं स्यू।

3 जिगु नांयागु निति छिमिसं सकतां सह याये फक्क स्वयाः नं अप्वः सह यानाच्वंगु अझ हे नं त्यानु मचासे सह यानाच्वंगु नं जिं स्यू।

4 “अयनं छिमिसं जितः न्हापा न्हापा माया याना जू थें थौंकन्हय् मयात धकाः जिं छिमित धायेमाल।

5 उकिं छिमिसं गनथाय् टुंकागु खः लुमंकाः पश्चाताप यानाः न्हापा न्हापा याःथें थौंकन्हय् नं याये माल। मखुसा जि हे वयाः छिमिगु त्वाःदेवा उकिया थासं लिकयाबी। उकिं छिमिसं पश्चाताप याये हे माः।

6 अयनं निकोलाइटसतयगु ज्याखँ छिमिगु दुनुगलंनिसें हे मयःगु ला बां हे लाः। जितः नं इपिं मयः।

7 “सुयाके न्हायपुं दु वं आत्मां मण्डलीतयत्त छु धयादिल धयागु न्यनाः थुइकाः का – त्याका वःपिन्त जिं परमेश्वरयागु स्वर्गय् च्वंगु जीवन बीगु सिमायागु फल नकेबी।”☆

स्मुर्नाय् च्वंगु मण्डलीयात

च्वःगु पौ

☆ 1:7 १:७ दान ७:१३; मती २४:२७; मर्क १३:२६; लुक २१:२७; १ थेस ४:१७; जक १२:१७; यहू १९:३४,३७ ☆ 1:8 १:८ प्रका २२:१३; प्रस ३:१४ ☆ 1:13 १:१३ दान ७:१३; १०:५ ☆ 1:15 १:१४-१५ दान ७:९; १०:६ ☆ 1:15 १:१५ इज १:२४; ४३:२ ☆ 1:17 १:१७ यशै ४४:६; ४८:१२; प्रका २:८; २२:१३ ☆ 2:7 २:७ उत २:९; प्रका २२:२; इज २८:१३; ३१:८

8 “स्मुर्नाय् च्वंगु मण्डलीयाम्ह दूतयात थथे धकाः च्वया छव – शुरु व अन्त, अले सिनाः म्वाना वःमहयसिनं थथे धयादी
—☆

9 “छिमिसं कष्ट फयाच्वंगु व चीमि जुयाच्वंगु जिं स्यू। अयनं छिपिं ला तःमि खः। यह्दी मखुसां यह्दी खः धकाः धया जुइपिन्सं छिमित मभिका जूगु नं जिं स्यू। इपिं शैतान नाप मिलय् जूपिं खः।

10 दुःख वइन धकाः छिपिं ग्याये मते। का स्व, शैतानं छिपिं मध्ये सुयातं झ्यालखानाय् कुंका बीत्यंगु दु। थुकथं छिपिं विश्वासय् गुलि बल्लाःपिं खः धकाः स्वयेत्यंगु दु। झिन्हु हे जक छिमित दुःखकष्ट जुइ। सी हे माला वंसां छिमिसं जितः विश्वास यायेगु त्वःते मते, अले छिमित जीवनयागु श्रीपेच बी।

11 “सुयाके न्हाय्पं दु वं आत्मां मण्डलीतयत् छु धयादिल धयागु न्यनाः थुइकाः का – त्याःपिन्त नरकय् छवइ हे मखु।☆

पर्गाममय् च्वंगु मण्डलीयात

च्वःगु पौ

12 “पर्गाममय् च्वंगु मण्डलीयाम्ह दूतयात थथे धकाः च्वया छव – तसकं ज्वःगु निखें धाः दुगु तरवार दुमहयसिनं थथे धयादी –

13 “शैतानयागु सिंहासन दुथाय् छिपिं च्वनाच्वंगु दु धकाः जिं स्यू। छिमिसं शैतान दुगु थासय् नं जितः क्वातुक भक्ति व विश्वास यानाच्वंगु दु धकाः, अले जिगु साक्षी बिया जूह एन्टिपासयात स्याःबलय् नं छिमिसं जितः विश्वास यायेगु मत्वःतु।

14 “अयनं जिं छिमित ब्वःबी माःगु छुं खँ दु। इस्राएलीतयत् स्यकेत जुजु बालाकयात खँ स्यंमह बालामयागु बिचाः गथे खः अथे हे याना जूपिं छिमिथाय् नं सुं दु। वं इस्राएलीतयत् मूर्तियागु प्रसाद नयेगु व व्यभिचार यायेगु खँ स्यनाः स्यकेत स्वल।☆

15 अथे हे निकोलाइटसयागु खँ स्यना काइपिं नं छिमिथाय् दु।

16 उकिं पश्चाताप या, मखुसा जि याकनं वयाः जिगु म्हुतुइ च्वंगु तरवारं इपिं लिसे ल्वाये।

17 “सुयाके न्हाय्पं दु वं आत्मां मण्डलीतयत् छु धयादिल धयागु न्यनाः थुइकाः का – त्याःमहयसित जिं सुचुका तयागु मन्ना बी। अले छगू न्हगु नां च्वयातःगु तुयुगु ल्वहं छगः नं बी। व काःमहयसिनं जक थ्व नां थुइ, मेपिन्सं थुइ मखु।☆

थिआटीराय् च्वंगु मण्डलीयात च्वःगु पौ

18 “थिआटीराय् च्वंगु मण्डलीयाम्ह दूतयात थथे धकाः च्वया छव – छवयाच्वंगु मि थें च्वंगु मिखा दुमह, अले थीगु ली थें च्वंगु तुति दुमह परमेश्वरया कायनं थथे धयादी –

19 “छिमिसं यानाच्वंगु ज्याखँ, जितः माया यानाच्वंगु, विश्वास यानाच्वंगु, सेवा यानाच्वंगु, अले सह यानाच्वंगु जिं स्यू। छिमिसं न्हापा न्हापा स्वयाः नं आः तसकं बांलाक ज्याखँ यानाच्वंगु दु धकाः जिं नं स्यू।

20 “अयजूसं जिं धायेमाःगु छता खँ दु। थथःमहं तुं अगमवादिनी खः धकाः धया जुइमह ईजेबेल धाःमह मिसायात छिमिसं छुं हे मधासे तया तल। जिमि दासतयत् व्यभिचार यायेगु व मूर्तियागु प्रसाद नयेगु खँ स्यनीमहयसित छिमिसं याःयाःथे याकातये ज्यू ला?☆

21 जिं वयात पश्चाताप यायेमा धकाः ई बिया तया। अयनं वं याना जूगु व्यभिचार याये मखुत धकाः मधाः।

22 “उकिं आः जिं वयात उसौय् मदय्काः लासाय् प्युंकाबी। व नाप व्यभिचार याःपिन्सं पश्चाताप मयात धाःसा व नाप तुं इमित नं तसकं दुःखकष्टय् लाकाबी।

23 वया मस्तयत् जिं स्यानाबी। मन्तयगु मन व नुगः वातुवालाः स्वइमह जि हे खः धकाः अले जक फुक्क मण्डली सीका काइ। छिमिसं याना जूगु ज्या स्वयाः जिं नं छिमित माःगु याये।☆

24 “आः ल्यंदनिपिं थिआटीराय् च्वपिं वयागु खँय् मजूपिं व शैतानयागु गुप्ति खँ मस्यूपिन्त जिं आः मेगु छुं हे कु क्वबिके मखुत।

25 आः थें तुं छिपिं जि मवतले विश्वासय् बल्लाना च्वँ।

26 “लिपा तकं जिं धाःथे यानाच्वंमहयसित व त्याइमहयसित जात जातियापिन्त शासन याकेबी।

27 वयक्लं इमित नँयागु दण्डी शासन याइ, अले चायागु थल तछ्याः थें तछ्याइ। जितः जिमि बाःनं ब्यूगु ति हे अधिकार इमित दइ।☆

28 अले जिं इमित सुथसिगु नगु नं बी।

29 सुयाके न्हाय्पं दु, वं आत्मां मण्डलीतयत् छु धयादिल धयागु न्यनाः थुइकाः का।”

☆ 2:8 २:८ यशै ४४:६; ४८:१२; प्रका १:१७; २२:१३ ☆ 2:11 २:११ प्रका २०:१४; २१:८ ☆ 2:14 २:१४ गन्ती २२:५,७; ३१:१६; व्य २३:४; गन्ती २५:१-३
☆ 2:17 २:१७ प्रस १६:१४-१५; १६:३३-३४; यूह ६:४८-५०; यशै ६२:२; ६५:१५ ☆ 2:20 २:२० १ राज १६:३१; २ राज १:२२,३० ☆ 2:23 २:२३ भज ७:१; यर १७:१०; भज ६२:१२ ☆ 2:27 २:२६-२७ भज २:८-९

3

सार्डिसय् च्वंगु मण्डलीयात

च्वःगु पौ।

1 “सार्डिसय् च्वंगु मण्डलीयाम्ह दूतयात थथे धकाः च्वया छ्व – परमेश्वरया न्हय्म्ह आत्मा व न्हय्गः नगु दुम्हय्सिनं थथे धयादी –

“छिमिसं यानाच्वंगु ज्याखँ जिं स्यू। मनूतय्सं छिपि म्वानाच्वंपि खः धकाः बिचाः याइ, अयनं धात्थे धाये धाःसा छिपि सीपिं खः।

2 न्ह्यलं चायेका च्वँ, ल्यंदनिगु खँयात बल्लाका ति। मखुसा याकनं हे तनावनी। जिमि परमेश्वरया न्ह्यःने छिमिसं याना जूगु ज्याखँ बांलाः मजू धकाः जिं स्यू।

3 छिमिसं न्यनागु व सयेका कयागु वचन लुमंका ति। वचनयात मानय् या, अले पश्चाताप या। छिपिं न्ह्यलं चायेका मच्वंसा जि खँ वः थें वये। जि छिमिथाय् गुबलय् वइ धकाः छिमिसं सी मखु।☆

4 “अथेसां सार्डिसय् गुलिखय् मनूतय्सं थःगु लं यचुकातःगु दु। थुपिं तुइसे च्वंगु वसतं पुनाः जि नाप जुइतिनि, छाय्धाःसा थुपिं जि नाप जुइत ल्वः।

5 थथे त्याःम्हयसित जिं तुयगु वसतं पुंकाबी। अले जिं वयागु नां जीवनयागु सफुलि गुबलें हुयाछ्वये मखु। जिमि बाःयागु न्ह्यःने व वयकःया स्वर्गदूततय्गु न्ह्यःने जिं थ्व जिम्ह मनू खः धकाः धाये।☆

6 “सुयाके न्हाय्पं दु, वं आत्मां मण्डलीतय्त छु धयादिल धयागु न्यनाः थुइकाः का।

फिलाडेल्फियाय् च्वंगु मण्डलीयात च्वःगु पौ

7 “फिलाडेल्फियाय् च्वंगु मण्डलीयाम्ह दूतयात थथे धकाः च्वया छ्व –

“पवित्रम्ह, धात्थेयाम्ह,

दाऊदयागु ताःचा दुम्हय्सिनं थथे धयादी –

गुम्हय्सिनं चायक्कगु खापा सुनानं ति फइ मखु,

अले तिनाब्यगु खापा चाय्के फइ नं मखु।☆

8 “छिमिसं यानाच्वंगु ज्याखँ जिं स्यू। स्व, जिं छिमिगु न्ह्यःने लुखा चाय्का बियागु दु। थ्व लुखा सुनानं ति फइ मखु। छिपिं यक्व शक्ति मद्रुपिं मनूत खःसां जितः त्वमतुसे विश्वास यानाच्वंगु दु धकाः जिं स्यू।

9 स्व, यहदीत मखुसां यहदीत खः धकाः मखुगु खँ ल्हानाजुइपिं शैतानयागु बाखं कनीगु छँय् मुनिपिन्त जिं यायेगु स्यू। स्व, जिं इमित छिमिथाय् छ्वयाहयाः छिमिगु तुति भागि याकेहये। अले जक जिं माया याना तयापिं मनूत छिपिं हे खः धकाः इमिसं सीकी।☆

10 “छिमिसं न्ह्यागु दुःखकष्ट सहयाना नं जिगु वचन मानय् यानाच्वन। उकिं जिं नं छिमित संसारय् च्वंपिं फुक्कसितं जाँचय् यायेत जू वइगु दुःखकष्टं बचय् याये।

11 जि याकनं वयेत्यनागु दु, उकिं छिमिके दुगु त्वःफिके मते। अले जक छिमित बीगु श्रीपेच सुनानं लाकाकाये फइ मखु।

12 त्याःम्हयसित जिमि परमेश्वरयागु देगःया थां यानाबी। अले अनं व गुबलें हे पिहां वनेमाली मखु। अले जिं उकी जिमि परमेश्वरयागु नां च्वयाबी, स्वर्ग जिमि परमेश्वरयागु थासं क्वहां वयाच्वंगु न्हगु यरूशलेम धाःगु शहरयागु नां व जिगु हे न्हगु नां नं उकी च्वयाबी।☆

13 “सुयाके न्हाय्पं दु, वं आत्मां मण्डलीतय्त छु धयादिल धयागु न्यनाः थुइकाः का।

लाउडिकियाय् च्वंगु मण्डलीयात च्वःगु पौ

14 “लाउडिकियाय् च्वंगु मण्डलीयाम्ह दूतयात थथे धकाः च्वया छ्व – परमेश्वरया दक्व सृष्टिया शासक, आमेन धाःम्ह, विश्वास याये बहःम्ह, खःगु खःगु जक साक्षी बीम्हय्सिनं धयादी।☆

15 “छिमिगु आनिबानि फुक्कं जिं स्यू। छिपिं न क्वा हे क्वाः, न ख्वाउँसे हे च्वं, बरु छिपिं कि क्वाःसा ज्यू कि ख्वाउँसा ज्यू।

16 छिपिं क्वा नं मक्वाः अले ख्वाउँ नं मजू, बरु लुमु लुमु धाःपिं जूगुलि जिं छिमित थुकलं बी।

17 छिमिसं धाःसा ‘जि तःमिम्ह खः, जिके माक्वं सम्पत्ति दु, उकिं जितः छुं नं माःगु मदु’ धकाः धया जुयां छु याये? तर छिपिं तसकं हे दुःख ताया च्वंपिं, माया वनापुसे च्वंपिं, चीमिपिं, कांपिं, अले पचिनांगापिं धकाः छिमिके होश मद्रुनि।

☆ 3:3 ३:३ मती २४:४३-४४; लूक १२:३९-४०; प्रका १६:१५ ☆ 3:5 ३:५ प्रस ३२:३२-३३; भज ६९:२८; प्रका २०:१२; मती १०:३२; लूक १२:८ ☆ 3:7 ३:७ यशै २२:२२; अयू १२:१४ ☆ 3:9 ३:९ यशै ४९:२३; ६०:१४; ४३:४ ☆ 3:12 ३:१२ प्रका २१:२; यशै ६२:२; ६५:१५ ☆ 3:14 ३:१४ हितो ८:२२

18 उकिं छिमिसं तःमि जुइत मिइ दायतःगु लुं, अले थःगु पचिनांगागु म्हया मछाः तंकेत तयुगु लं, व मिखाय् तयेत मलम जिके न्या धकाः जिं सल्लाह बियाच्चना।

19 जिं माया यानापिन्त कजय् नं याये, ब्वः नं बी, उकिं जिगु वचन बांलाक मानय् यायेमाः व पश्चाताप नं यायेमाः।*

20 “स्व, जिं लुखाय् दनाः सःताच्चना। सुनानं जिगु सः तायाः खापा चाय्का ब्यूसा जि दुहां वनाः व नाप नयेत्वने याये। अले वं जि नाप नयेत्वने याइ।

21 गथे जिं त्याकाः जि जिमि बाःयागु सिंहासनय् वय्कः नाप फ्यतुइ खंगु दु, अथे हे त्याम्हय्सित जिं जिगु सिंहासनय् जि नाप फ्यतुके बी।

22 “सुयाके न्हाय्पं दु, वं आत्मां मण्डलीतयत् छु धयादिल धयागु न्यनाः थुइकाः का।”

4

स्वर्गय् परमेश्वरयात तःधंकुगु

1 थुलि जुइ धुंकाः जिं थस्वयाबलय् स्वर्गया लुखा चालाच्चंगु खना। दकलय् न्हापालाक तुरही पुयाहःगु सः थें च्वंक जिं थथे धयाहःगु ताल – “थन थाहां वा, अले छु छु जुइतिनि धकाः जिं छन्त क्यने।”

2 अले जि छक्कलं आत्मां जाल। जिं स्वर्गय् छगू सिंहासन तयातःगु व उकीं सुं छम्ह फ्यतुनाच्चंगु खना।

3 अन फ्यतुनाच्चंम्ह जास्पर व कार्नेलेन मणि थें खने दु। सिंहासनया जवंखवं पन्ना थें ज्याःगु इन्द्रेणी दु।*

4 अले हानं छचाखेरं निइप्यंगू सिंहासन तयातःगु दु। लुंयागु श्रीपेच पुया तःपिं व तयुगु वसतं पुनातःपिं निइप्यम्ह थकालिपिं व सिंहासनय् फ्यतुनाच्चंगु दु।

5 सिंहासनं प्वालाक्क प्वालाक्क मि च्यानाच्चंगु, न न्याः थें सः वयाच्चंगु दु। सिंहासनया न्ह्यःने न्हय्पवाः मिपवाः च्यानाच्चंगु दु। थ्व परमेश्वरया न्हयम्ह आत्मा खः।*

6 सिंहासनया न्ह्यःने न्हाय्कंयागु समुद्र थें यचुसे खने दु।

सिंहासनया छचाखेरं ल्युने नं न्ह्यःने नं मिखाया मिखा दुपिं प्यम्ह जीवात्मा दु।

7 न्हापांम्ह सिंह थें च्वं, निम्हम्ह द्रहं थें च्वं, अले स्वम्हम्हय्सिगु ख्वाः मनूयागु ख्वाः थें च्वं, प्यम्हम्ह ब्वया च्वंम्ह इमा थें च्वं।*

8 थ्व प्यम्ह जीवात्मातय्के खुपा खुपा पपू दु, अले दुनेपिने फुक्कभनं मिखाया मिखा दु। थुमिसं चच्छि न्हिच्छिं मदिक्क थथे म्ये हालाच्चनी।

“पवित्र, पवित्र, पवित्रम्ह

दक्कसिबय् तःधंम्ह

व शक्ति दुम्ह

परमप्रभु परमेश्वर।

वय्कः न्हापांनिसें दीम्ह,

आः नं दीम्ह,

अले लिपा नं दीम्ह खः।”*

9 सिंहासनय् फ्यतुनादीम्ह न्हाबलें म्वाना च्वनीम्हय्सिगु महिमा, हनाबना व सुभाय्या म्ये इपिं जीवात्मातय्सं हालाच्चन।

10 इपिं म्ये हालाच्चंबलय् सिंहासनय् दीम्हय्सिगु न्ह्यःने निइप्यम्ह थकालिपिन्सं क्वछुनाः भागि यात। अले थथःगु श्रीपेच वय्कःया सिंहासनया न्ह्यःने तयाः थथे धाल –

11 “जिमि प्रभु परमेश्वर,

छिं हे फुक्कं खँ

सृष्टि यानादीगु खः।

छिगु इच्छा कथं हे

फुक्कं दुगु खः,

छिं हे सृष्टि यानादीगु खः।

उकिं परमप्रभु जिमि परमेश्वर,

छि महिमा, हनाबना

व शक्ति दुम्ह खः।”

* 3:19 ३:१९ हितो ३:१२; हिब १२:६ * 4:3 ४:२-३ इज १:२६-२८; १०:१ * 4:5 ४:५ प्रस ११:१६; प्रका ८:५; ११:१९; १६:१८; इज १:१३; प्रका १:४; जक ४:२

* 4:7 ४:६-७ इज १:५-१०; १०:१४ * 4:8 ४:८ इज १:१८; १०:१२; यशे ६:२-३

5

चीधिकःमह भ्याःचा व भ्वंथू

1 सिंहासनय् फयतुना च्वंमहयसिगु जव लहातय् दुने नं पिने नं च्वयातःगु भ्वं छथू खना। उकी न्हयथाय् छाप तयातःगु दु।[☆]
2 छम्ह तसकं बल्लाःमह स्वर्गदूतं ततसलं थथे धयाच्वंगु जिं ताया – “थ्व भ्वंथुइ तयातःगु छाप तछ्यानाः फयने फुम्ह सु दु?”

3 स्वर्गय्, पृथ्वीइ व पृथ्वी क्वय् नं थ्व भ्वंथू फयने फुम्ह व थुकी दुने स्वये फुम्ह छम्ह हे मदु।

4 थ्व भ्वंथू फयने फुम्ह वा स्वये फुम्ह सुं हे मदुगुलि जि तसकं हे ख्वया।

5 अले छम्ह थकालि जितः धाल – “ख्वय् मते, यहदा कुलयाम्ह सिंह, दाऊदया तःधंमह सन्तानं थ्व भ्वंथू फयनेत व थुकी च्वंगु न्हयगु छाप प्वलेत त्याकाः वये धुंकल।”[☆]

6 अले जिं सिंहासन, प्यम्ह जीवात्मा व थकालिपिनिगु दथुइ स्याना तये धुंकूम्ह थें च्वंमह छम्ह चीधिकःमह भ्याःचा दनाच्वंगु खना। थ्व चीधिकःमह भ्याःचायाके न्हयपु नेकू व न्हयगुः मिखा दु। थ्व फुक्क पृथ्वीइ छ्वयाहःपि परमेश्वरया न्हयम्ह आत्मा खः।[☆]

7 अले वं वनाः सिंहासनय् फयतुना च्वंमहयसिगु जव लहातय् च्वंगु भ्वंथू काल।

8 थुकथं वं थ्व भ्वंथू काये धुंकाः प्यम्ह जीवात्मा व निइप्यम्ह थकालिपि चीधिकःमह भ्याःचायागु न्ह्याःने क्वछुत। इपि फुक्कसिके वीणा व गुँगू थनातःगु लुँयागु मकः दु। थ्व विश्वासीतयगु प्रार्थना खः।[☆]

9 इमिसं थथे धकाः छपु न्हगु म्ये हाल –

“थ्व भ्वंथुइ च्वंगु छाप

तछ्यानाः छिं हे जक

फयनादी फु,

छाय्धाःसा

छितः स्याये धुंकल,

अले छिगु हिं परमेश्वरया लागि

फुक्क कुलयापिं,

फुक्क भाषां नवाइपिं,

फुक्क देशयापिं

व फुक्क जात जातियापिन्त

न्यानादिल।[☆]

10 छिं हे इमित झी परमेश्वरया

सेवा यायेत छगू राज्य

व पुजाहारीत दयकादिल।

अले इमिसं संसारय् राज्य याइ।”[☆]

11 जिं हानं स्वयाबलय् लखंलख व करोडौं करोड स्वर्गदूततयसं सिंहासन, जीवात्मा व थकालिपिनिगु चाकःछिं दनाः[☆]

12 थथे म्ये हाला च्वंगु खना –

“स्याये धुंकूम्ह चीधिकःमह भ्याःचा हे

शक्ति, धन, बुद्धि, बल,

महिमा, हनाबना

व तःधके बहःमह खः।”

13 अले अन सृष्टि यानातःपिं स्वर्गय् च्वंपिं, पृथ्वी व पृथ्वी तःले व समुद्रय् च्वंपिं दक्वसिनं थथे धयाच्वंगु जिं ताया –

“सिंहासनय् फयतुनाच्वंमह

व चीधिकःमह भ्याःचाया सदां

जयजय जुइमा।

अले न्ह्याबलें मान, इज्जत,

शक्ति व राज्य दयाच्वनेमा।”

14 प्यम्ह जीवात्मां धाल – “आमेन!” अले थकालिपिन्सं क्वछुनाः भागि यात।

☆ 5:1 ५:१ इज २:९-१०; यशै २९:११ ☆ 5:5 ५:५ उत ४९:१; यशै ११:१,१० ☆ 5:6 ५:६ यशै ५३:७; जक ४:१० ☆ 5:8 ५:८ भज १४:२२ ☆ 5:9 ५:९ भज ३३:३; १८:१; यशै ४२:१० ☆ 5:10 ५:१० प्रस १९:६; प्रका १:६ ☆ 5:11 ५:११ दान ७:१०

6

भ्याःचां न्हापांगु खगू छाप प्वःगु

- 1 चीधिकःम्ह भ्याःचां न्हयगू मध्ये छगू छाप प्वःगु जिं खना। अले प्यम्ह मध्ये छम्ह जीवात्मां नँ न्याः थें तःसलं “वा” धाःगु जिं ताया।
- 2 अले जिं छम्ह तुयुम्ह सल खना। थ्व सल गया च्वंम्हयसिके छगू धनु दु। वयात श्रीपिच बिल। अले व त्याकुकुं अझ त्याकेत वन।*
- 3 चीधिकःम्ह भ्याःचां निगूगु छाप प्वःबलय् निम्हम्ह जीवात्मां “वा” धकाः धाःगु जिं ताया।
- 4 अले हानं प्वालाप्वाला थीक ह्याउंसे च्वंम्ह छम्ह सल पिहां वल। थ्व सल गया वःम्हयसिनं पृथ्वीइ शान्ति मदयेका बिल। अले मनूतयसं मनूतयत् स्याकेत वयात छपु ताहाकःगु तरवार नं बिल।*
- 5 चीधिकःम्ह भ्याःचां हानं मेगु स्वंगूगु छाप प्वःबलय् हानं स्वम्हम्ह जीवात्मां थथे धाल – “वा।” अले हानं छम्ह हाकुम्ह सलयात खना। थ्व सल गया च्वंम्हयसिगु ल्हातय् छज्वः ताल्जु दु।*
- 6 प्यम्ह जीवात्मातयगु दथुं थुकथं धयाहःगु सः जिं ताया – “न्हिच्छि ज्या याइम्हयसित छगू किलो छ्वचुं ज्यालाबीमाः। अले तछ्व काइम्हयसित जूसा स्वंगू किलो ज्यालाबीमाः। चिकं व दाखमघयात धाःसा स्यंके मते।”
- 7 हानं प्यंगूगु छाप प्वःबलय् प्यम्हम्ह जीवात्मां थथे धाःगु जिं ताया – “वा।”
- 8 अले जिं म्हासुसे च्वंम्ह छम्ह सलयात खना। थ्व सल गया च्वंम्हयसिगु नां मृत्यु खः। उकिं नरक धाःम्ह वयागु ल्यूल्यु वःगु खः। इमित पृथ्वीयागु प्यब्वय् छब्व तरवारं पालेगु, नये मखंकाः स्यायेगु, ल्वचं स्यायेगु, अले जंगलय् च्वंपिं पशुतयसं स्याकेगु अधिकार बिल।*
- 9 न्यागूगु छाप प्वःबलय् जिं परमेश्वरयात मत्वःतुसे वय्कःयागु वचन न्यंकूगुलि स्याःपिनिगु आत्मातयत् होम यायेगु थाय्यागु तःले खना।
- 10 थुपिं तसकं हाला हल – “शक्ति दुम्ह, पवित्रम्ह व सत्यम्ह परमप्रभु, पृथ्वीइ च्वंपिन्त छिं गुबलय् जिमित स्याःगु पलेसा कायेत न्याय यानादीगु?”
- 11 अले इपिं फुक्कसितं छपाः छपाः तुयुगु लं बिल। इपिं थें तुं स्याके मानिपिं परमेश्वरया दासत व इमि दाजुकिजापिन्त नं मस्यातले पियाच्वे धकाः इमित धाल।
- 12 हानं खगूगु छाप प्वःगु जिं खना। अबलय् तसकं हे भ्वखाय् ब्वल। हाकुगु भांग्रा थें सूर्य हाकुसे च्वना वन। तिमिला छपातं हि थें ह्याउंसे च्वना वन।*
- 13 ग्वःफसं पाकय् मजुनिगु यःमरि कुतुं वंकु थें आकाशय् च्वंगु नगु नं पृथ्वीइ कुतुंवल।
- 14 भ्वंथू तुला वं थें आकाश नं थूतुला वन। पहाडत व टापुत फुक्कं चिला वन।*
- 15 अले पृथ्वीइ च्वंपिं जुजुपिं, ततःधंपिं मनूत, सेनापतित, तःमिपिं, बल्लाःपिं, दास व दासमखुपिं, फुक्कं गुफा व तःग्वःगु ल्वहंया कापिचाय् सुचूवन।*
- 16 इमिसं पहाड व तःग्वःगु ल्वहंयात थथे धाल – “सिंहासनय् फ्यतुना च्वंम्हयसिगु मिखां सुचुकाः व चीधिकःम्ह भ्याःचायागु तं फये म्वायेक जिमित ल्हाका छ्वयाब्यु।*
- 17 छायाःसा वय्कलं न्याय व सजाय याइगु दि वये धुंकल, उकिं सु जक बचय् जुयाः च्वने फइ?” *

7

छगू लाख व पिइप्यद्वः मनूत

- 1 अनं लिपा सिमा, समुद्र व पृथ्वीइ फय् वने मजीक प्यम्ह स्वर्गदूतत पृथ्वीयागु प्यंगू कुन्चाय् च्वनाः फय् प्वाः तिनाच्वंगु जिं खना।*
- 2 म्वाःम्ह परमेश्वरयागु छाप ज्वनाः सूर्य लुइगु थासं थाहां वयाच्वंम्ह छम्ह स्वर्गदूतयात जिं खना। अले वं समुद्र व पृथ्वीयात स्यंकेगु अधिकार बियातःपिं प्यम्ह स्वर्गदूततयत् तसकं हालाः थथे धाल।
- 3 “झी परमेश्वरया दासतयगु कपालय् छाप मततले सिमा, समुद्र, व पृथ्वीयात स्यंके मते।”*
- 4 इस्राएल्या फुक्क कुलं छगू लाख व पिइप्यद्वः मनूतयत् छाप तःगु जिं ताया।

* 6:2 ६:२ जक १:८, ६:३,६ * 6:4 ६:४ जक १:८, ६:२ * 6:5 ६:५ जक ६:२,६ * 6:8 ६:८ इज १४:२१ * 6:12 ६:१२ प्रका ११:१३, १६:१८, यशै १३:१०; योए २:१०,३१; ३:१५; मत्ती २४:२९; मार्क १३:२४-२५; लूक २१:२५ * 6:14 ६:१३-१४ यशै ३४:४; प्रका १६:२० * 6:15 ६:१५ यशै २:१९,२१ * 6:16 ६:१६ होशै १०:८; लूक २३:३० * 6:17 ६:१७ योए २:११; मला ३:२ * 7:1 ७:१ यर ४९:३६; दान ७:२; जक ६:५ * 7:3 ७:३ इज १:४-६

5 यहदाया कुलं	१२,००० म्ह,
स्बेनया कुलं	१२,००० म्ह,
गादया कुलं	१२,००० म्ह,
6 आशेरया कुलं	१२,००० म्ह,
नप्तालीया कुलं	१२,००० म्ह,
मनशशेया कुलं	१२,००० म्ह,
7 शिमियोनया कुलं	१२,००० म्ह,
लेवीया कुलं	१२,००० म्ह,
इस्साखारया कुलं	१२,००० म्ह,
8 जबूलनया कुलं	१२,००० म्ह,
योसेफया कुलं	१२,००० म्ह,
बेन्यामीनया कुलं	१२,००० म्ह।

फुक्क जात जातियापि मनूत

9 थुलि जुइ धुंका: जिं स्वयाबलय् जात जातियापि मनूत, कुल कुलयापि मनूत व फुक्क देश देशयापि मनूत, थीथी भाषां नवाइपि मनूत तयुगु वसतं पुना: ल्हातिइ ताय्ग: सिमायागु कचा ज्वना: सिंहासन व चीधिक:म्ह भ्या:चाया न्ह्य:ने दनाच्चंगु जिं खना।

10 इपि थुकथं तत:सलं हाल –

“सिंहासनय् फ्यतुनादीम्ह
इी परमेश्वरयाके
व चीधिक:म्ह भ्या:चायाके हे जक
मनूतयत् उद्धार यायेगु
अधिकार दु।”

11 फुक्क स्वर्गदूतत सिंहासन, थकालिपि व प्यम्ह जीवात्मातयगु चाक:छिं दनाच्चन। थुपि फुक्कसिनं सिंहासनयागु न्ह्य:ने भागियाना: थथे धका: परमेश्वरयात त:धंकल।

12 “आमेन! परमेश्वरयागु
प्रशंसा, महिमा, ज्ञान,
सुभाय्, मान, शक्ति व बल
न्ह्याबलें दयाच्चनेमा। आमेन!”

13 अले छम्ह थकालि जित: थथे धाल – “थ्व तयुगु वसतं फिनात:पि सु ख:, अले इपि गनं व:पि ख: धका: छं स्यू ला?”

14 “प्रभु, छिं जक स्यू” धका: जिं वयात लिस: बिया। अले वय्कलं धयादिल – “तसकं त:धंगु दु:खकष्ट सहयाना व:पि मनूत इपि हे ख:। इमिसं चीधिक:म्ह भ्या:चायागु हिं थथ:गु वस: हिया: थथे तयुसे च्वंका त:गु ख:।”

15 “उकिं हे ला ख: नि,
आ: परमेश्वरया
सिंहासनया न्ह्य:ने च्वना:
चच्छि न्हिच्छि
देगलय् हे च्वना: वय्क:या
सेवा यानाच्चनी।
सिंहासनय् दीम्हयसिनं हे
इमिगु दथुइ च्वना:
रक्षा यानादी।

16 अन इमित गुबलें हे
नयेपित्याइ मखु,
प्या: चाइ नं मखु।

निभालं व गुगुं क्वा:जलं

इमित पुइ मखु।✱
 17 सिंहासनयागु दथुइ च्वंमह
 चीधिकःमह भ्याःचा हे
 इमित ज्वइमह जुइ।
 अले इमित वयकलं हे गुबले
 मसुइगु बुंगाःचाय्
 ब्वना यंकादी।
 अले परमेश्वरं हे
 इमिगु मिखाय् च्वंगु
 ख्वबि हुयादी।”✱

8

न्हयगू छाप व लुँयागु
 गुँगू थनीगु वेदी

- 1 चीधिकःमह भ्याःचां न्हयगू छाप प्वःबलय् बाघौ तक स्वर्गय् सुनसान जुल।
- 2 अले परमेश्वरया न्ह्यःने दनाच्चपिं न्हयमह स्वर्गदूततयत् जि खना। इमित न्हयपु तुरही बिल।
- 3 मेमह छमह स्वर्गदूत ल्हातिइ लुँयागु गुँगू थनीगु मकः ज्वनाः वेदीया लिक्क दं वल। विश्वासीतयगु प्रार्थनालिसें सिंहासनया न्ह्यःने च्वंगु लुँयागु वेदीइ च्याकेत धकाः वयात यक्व गुँगू बिल।✱
- 4 विश्वासीतयसं याःगु प्रार्थना नापनापं स्वर्गदूतयागु ल्हातिइ च्यानाच्चंगु गुँगूया कुँत्याः च्वय् थाहां वनाच्चन।
- 5 अले स्वर्गदूतं गुँगू मकः कयाः उकी वेदीइ च्वंगु मि जायक तयाः पृथ्वीइ वान्छवया हल। अले ग्राङ्गगुइग सः वल प्वालाक्क पिलाक हावलासा त्वल। अले हानं भ्वखाय् ब्वल।✱

न्हयपु तुरही पुयाहःगु

- 6 थुलि जुइ धुंकाः न्हयपु तुरही ज्वनाच्चपिं न्हयमह स्वर्गदूततयसं तुरही पुइत्यन।
- 7 न्हापांमह स्वर्गदूतं तुरही पूबलय् हि ल्वाकज्याःगु प्वं व मि पृथ्वीइ वान्छवया हल। अले स्वब्वय् छब्व पृथ्वी च्यात, स्वब्वय् छब्व सिमा नं च्यात, अले वाउँगु घाँय् नं फुक्क च्यानाः वन।✱
- 8 निमहमह स्वर्गदूतं थःगु तुरही पुल। अले दनदन मि च्यानाच्चंगु पहाड थें ज्याःगु छुं छगू समुद्रय् वान्छवया हल। स्वब्वय् छब्व समुद्र हि जुल।
- 9 अले समुद्रय् च्वपिं स्वब्वय् छब्व जीवजन्तुत नं सित। स्वब्वय् छब्व लःजहाज नं स्यन।
- 10 हानं स्वमहमह स्वर्गदूतं थःगु तुरही पुल। अले ला मिप्वाः थें च्यानाः तःग्वःगु नगु छगः आकाशं कुतुं वयाः स्वब्वय् छब्व खुसि व बुंगाःचाय् लात।✱
- 11 थ्व नगुयागु नां “खायु” खः। अले थुकिं यानाः स्वब्वय् छब्व लः खाइसे च्वना वन। थथे लः खाइसे च्वना वंगुलि व लखं यानाः यक्व हे मनूत सित।✱
- 12 अले प्यमहमह स्वर्गदूतं थःगु तुरही पुल। स्वब्वय् छब्व सूर्य व स्वब्वय् छब्व तिमिला व स्वब्वय् छब्व नगुयात स्यंका ब्युगुलि स्वब्वय् छब्व न्हि खिउँसे च्वना वन, स्वब्वय् छब्व चा नं अथे हे जुल।✱
- 13 थुलि जुइ धुंकाः जिं आकाशय् ततसलं थथे हालाः ब्वया च्वंमह छमह इमायात खना। “आवंनिसें पृथ्वीइ च्वंपिन्त तसकं धिक्कार, धिक्कार, धिक्कार, छायाःसा अझ नं स्वमह स्वर्गदूततयसं थथःगु तुरही पुयाहइतिनि।”

9

- 1 अले न्यामहमह स्वर्गदूतं थःगु तुरही पुल। अबलय् छगः नगु स्वर्ग पृथ्वीइ कुतुं वःगु जिं खना। वयात तसकं तःजाःगु गाःयागु ताःचा बिल।
- 2 अले वं व तसकं हे तःजाःगु गाः चाय्कूबलय् तसकं च्यानाच्चंगु भट्टिं कुँत्याः वः थें वःगुलि सूर्य व आकाश छुं हे खने मदय्क खिउँगुलि त्वपुल।✱
- 3 थ्व कुं पृथ्वीइ क्वःबुइँचात पिहां वल। इमित पृथ्वीइ च्वपिं बिच्छितयगु थें ज्याःगु शक्ति बिल।✱

✱ 7:16 ७:१६ यशै ४९:१० ✱ 7:17 ७:१७ भज २३:१-२; इज ३४:२३; यशै ४९:१०; २५:८ ✱ 8:3 ८:३ आमो ९:१; प्रस ३०:१,३ ✱ 8:5 ८:५ लेवी १६:१२; इज १०:२; प्रस १९:१६; प्रका ११:१९; १६:१८ ✱ 8:7 ८:७ प्रस ९:२३-२५; इज ३८:२२ ✱ 8:10 ८:१० यशै १४:१२ ✱ 8:11 ८:११ यर ९:१५ ✱ 8:12 ८:१२ यशै १३:१०; इज ३२:७; योए २:१०,३१; ३:१५ ✱ 9:2 ९:२ उत १९:२८ ✱ 9:3 ९:३ प्रस १०:१२-१५

- 4 पृथ्वीइ च्वंगु घॉय, सिमा व वाउंगु छुं नं स्यंके मते धका: इमित धाल। तर कपालय् परमेश्वरयागु छाप मदुपिं मनूतयत् जक कष्ट ब्यु धका: इमित धाल।*
- 5 इमित स्यायेत हे ला मखु, न्याला तक सह याये हे मफय्क सास्ती बीत अधिकार बियात:गु दु। इमित सास्ती जुइबलय् बिच्छिं न्या: थें जुइ।
- 6 थुबलय् मनूत सीत सनी, अयनं सी फइ मखु। इमिसं सीत कुत: या:सां काल इपिं खना: बिस्युं वनी।*
- 7 थ्व क्व:बुईचात लडाइँलय् वनेत्यपिं सल थें च्वं। इमिगु छेनय् लुँयागु श्रीपेच थें च्वंगु खने दु। इमिगु ख्वा:पा: मनूतयगु ख्वा:पा: थें च्वं।*
- 8 इमिगु सँ नं मिसातयगु सँ थें ताहा। इमिगु वा नं सिंहयागु वा थें च्वं।*
- 9 इमिगु छातिइ नँयागु पातां चिनात:गु थें च्वं। इमिगु पपू संकूबलय् व:गु स: ला लडाइँलय् यक्व सलं सालीगु रथयागु स: थें च्वं।*
- 10 इमिगु न्हिप्यं व कं बिच्छियागु थें च्वं। इमिगु न्हिप्यनय् मनूतयत् न्याला तक सास्ती बियातयगु शक्ति दु।
- 11 तसकं त:जा:गु गा:याम्ह दूत इमि जुजु थें ख:। वयागु नां हिब्रू भाषां एबाइोन, अले ग्रीक भाषां अपोल्लियोन ख:।
- 12 थुकथं न्हापांगु विपत्ति फुत, अयनं निगू विपत्ति ला ल्यं हे दनि।
- 13 अले खुम्हम्ह स्वर्गदूतं थ:गु तुरही पुल। परमेश्वरयागु न्ह्य:ने च्वंगु लुँयागु गुँगू थनेगु वेदीया प्यंगू नेकुति थुकथं तुरही पूम्ह खुम्हम्ह स्वर्गदूतयात धयाह:गु स: जिं ताल -*
- 14 “यूफ्रेटिस खुसिइ चिनात:पिं प्यम्ह दूततयत् फ्यना ब्यु।”
- 15 अले वं प्यम्ह दूततयत् फ्यना बिल। स्वब्वय् छब्व मनूतयत् स्यायेत थ्व हे घौ, न्हि, ला व दँया लागि तयार यानात:पिं थुपिं हे ख:।
- 16 इमिगु सल गया वनीपिनिगु फौज २०,००,००,००० (निइगू करोड) दु धा:गु जिं न्यना।
- 17 जिं दर्शनय् सल व सल गया च्वंपिं खना। सल गया च्वंपिनिगु छातिइ नँयागु पातां चिनात:गु दु। थुक्रियागु रंग मि थें ह्याउँसे, निलम थें वँचुसे व गन्धक थें म्हासुसे च्वं। सलतयगु छ्यं सिंहतयगु थें च्वं। इमिगु म्हुतुं मि, कुँ, व गन्धक पिहां वयाच्वंगु दु।
- 18 इमिगु म्हुतुं पिहां वयाच्वंगु नाश याइगु मि, कुँ व गन्धकया विपत्तिं स्वब्वय् छब्व मनूतयत् स्यानाबिल।
- 19 छायाधा:सा सलतयगु शक्ति इमिगु म्हुतुइ व न्हिप्यनय् जुयाच्वन। इमिगु न्हिप्यं सर्पयागु छ्यं थें च्वं। थुकिं हे इमिसं मनूतयत् न्याना: स्याइ।
- 20 थुकिं मस्या:पिं मनूतयसं अझ नं थ:गु ल्हाति या:गु ज्यायागु पश्चाताप मया:। इमिसं भूतयात पुजा यायेगु व लुँ, वह:, सिज:, ल्वहं व सिँयागु मूर्तियात पुजा यायेगु मत्व:तु। थ्व घ:तयसं मखं, मता:, अले न्यासि जुइ मफु।*
- 21 अले इमिसं मनू स्यायेगु, जादु क्यनेगु, व्यभिचार यायेगु व खुइगु ज्याया पश्चाताप मया:।

10

स्वर्गदूत व चिथुगु भ्वं

- 1 अले हानं सुपाँचं हिनात:म्ह, छेनय् इन्द्रेणी दुम्ह, सूर्ययागु थें ख्वा: दुम्ह, मियागु थां थें च्वंगु तुति दुम्ह तसकं बल्ला:म्ह छम्ह स्वर्गदूत स्वर्ग क्वहां वयाच्वंगु जिं खना।
- 2 वयागु ल्हातिइ चिथुगु भ्वं छथू फ्यना त:गु दु। वं थ:गु जव तुति समुद्रय् व खव तुति बैय् चुल।
- 3 अले सिंह हा:थें ततसलं व हाल। थथे व हा:गुलि न्हयक: नँ न्याये थें ग्राइगगुइग मिं स: वल।
- 4 थथे न्हयक: नँ न्याये थें स: वये धुंका: जिं च्वय् त्यनाबलय् स्वर्ग थथे धयाह:गु स: ताल - “न्हयक: नँ न्या: थें व:गु स:यागु खँ सुयातं कने मते, अले च्वये नं मते।”
- 5 बैय् व समुद्रय् तुति चुया: दनाच्वंम्ह स्वर्गदूतं थ:गु ल्हा: स्वर्गय् ल्हना:
- 6 स्वर्ग व स्वर्गय् च्वंगु फुक्कं, पृथ्वी व पृथ्वीइ च्वंगु फुक्कं, समुद्र व समुद्रय् च्वंगु फुक्कं सृष्टि यानादीम्ह न्ह्याबलें म्वाना च्वनीम्हयसिगु नामय् पाफल। वं धाल - “आ: लिबाइ मखुत।”
- 7 न्हयम्हम्ह स्वर्गदूतं थ:गु तुरही पुइबलय् परमेश्वरं न्हापांनिसें वय्क:या दास अगमवत्तातयत् कनात:गु वय्क:यागु गुप्ति खँ नं प्वंकादी।*
- 8 स्वर्ग हानं थथे धयाह:गु जिं ताल - “हँ, समुद्रय् व बैय् पला: तया: दनाच्वंम्ह स्वर्गदूतयागु ल्हातिइ दुगु फ्यना त:गु चिथुगु भ्वं का।”
- 9 अले जिं वना: “व चिथुगु भ्वं जित: बियादिसँ” धका: व स्वर्गदूतयात धया। अले वं जित: थथे धाल - “का, थ्व न। थ्व नयेबलय् प्वाथय् तसकं खाइसे च्वनी, म्हुतुइ धा:सा कस्ति थें चाकुसे च्वनी।”

* 9:4 १:४ इज १:४ * 9:6 १:६ अयू ३:२१; यर ८:३ * 9:7 १:७ योए २:४ * 9:8 १:८ योए १:६ * 9:9 १:९ योए २:५ * 9:13 १:१३
प्रस ३०:१-३ * 9:20 १:२० भज ११५:४-७; १३५:१५-१७; दान ५:२३ * 10:7 १०:५-७ प्रस २०:११; व्य ३२:४०; दान १२:७; आमो ३:७

10 अले स्वर्गदूतयागु ल्हातिइ च्वंगु चिथुगु भवं कया: जिं नयाबिया। नयाबलय् म्हुतुइ कस्ति थें चाकुसे च्वन, अले प्वाथय् थयंबलय् तसकं हे खाइसे च्वना वल।*

11 अले वं जित: धाल – “हानं छक: यक्व देश देशयापिं मनूतयत्, जात जातियापिं मनूतयत्, थीथी भाषां नवाइपिं मनूतयत् व जुजु जुजुपिन्त नं छं अगमवाणी कने मानि।”

11

निम्ह साक्षी

1 अले जित: नापय् यायेगु थें ज्या:गु तिकथि छपु बिया: थथे धाल – “दूँ, परमेश्वरयागु देग:, व वेदी नापय् या। अले अन वया: आराधना याइपिं ल्या:खा।*

2 देग: पिने च्वंगु चुकय् धा:सा नापय् याये मते, छाया:सा व ला यहदीमखुपिन्त बी धुन। इमिसं थ्व पवित्रगु शहरयात पिइनिला तक न्हुतुन्हुया तइ।*

3 अले जिं जिमि निम्ह साक्षी बीपिन्त भांग्रायागु वसतं पुंका: द्रु:छि व निस: व खुइन्हु तक अगमवाणी कनेगु शक्ति बी।”

4 इपिं जैतूनयागु निमा सिमा व पृथ्वीयाम्ह प्रभुयागु न्ह्य:ने थनात:गु निपु त्वा:देवा ख:।*

5 सुनानं इमित सास्ती यायेत वल धा:सा इमिगु म्हुतुं मि पिहां वया: इमि शत्रुतयत् नाश यानाबी। सुं मनु इमित स्यंकेत वल धा:सा वयात नं अथे हे याना: स्यानाबी।

6 इमिके अगमवाणी कनाच्च्वंगु इलय् वा मवय्मा धका: आकाश हे तिनाबीगु शक्ति दु, हानं ल:यात हि यानाबीगु शक्ति नं दु। इमित य:बलय् पृथ्वीइ न्ह्यार्थे ज्या:गु ल्वय् हयेगु अधिकार नं इमिके दु।*

7 इमिसं बीमा:गु साक्षी बीधुंका: तसकं त:जा:गु गालं थाहां व:मह पशुं इपिनापं ल्वाना: इमित स्यानाबी।*

8 इमि प्रभुयात कूसय् यख्खा:गु त:धंगु शहरय् च्वंगु लँय्सं इमिगु सीम्ह अर्थे लानाच्च्वनी। मेकथं धायेगु ख:सा थ्व शहर सदोम व मिश्र देश थें च्वंगु ख:।*

9 देश देशयापिं मनूतय्सं, कुल कुलयापिं मनूतय्सं, थीथी भाषां नवाइपिं मनूतय्सं व जात जातियापिं मनूतय्सं इमिगु सीम्ह स्वन्हु व बान्हु तक स्वयाच्च्वनी। इमिसं सीम्ह थुंके बी मखु।

10 अबलय् पृथ्वीइ च्वपिं मनूत फुक्कं इपिं सीगुलि लयल्यताइ। थ्व निम्ह अगमवत्तातय्सं याना: पृथ्वीइ च्वपिन्त तसकं सास्ती जुयाच्चंगुलि इपिं लयल्यतातां थ:थवय् कोसेलि बीगु याइ।

11 स्वन्हु व बान्हु दये धुंका: परमेश्वरं छवयाहयादीगु हंस इमिके दुहां वन। अले इपिं तुति चुया: जुस्क्क दन। इमित खंपिं फुक्कं तसकं ग्यात।*

12 अले इमिसं स्वर्ग थथे धयाह:गु स: ताल – “थन थाहां वा।” इमि शत्रुतय्सं खंक खंक हे इपिं सुपौंचय् च्वना: स्वर्गय् थाहां वन।*

13 अबलय् हे तसकं भवखाय् व्वल। झिब्वय् छब्व शहर दुनावन। भवखाय् व्व:बलय् न्हयद्रु: मनूत सित। ल्यंदनिपिं मनूत फुक्क ग्याना: स्वर्गय् च्वंम्ह परमेश्वरयात त:धंकल।*

14 निगूगु विपत्ति फुत। स्वंगूगु विपत्ति याकनं हे वयेत्यंगु दु।

न्हयगूगु तुरही

15 अले न्हयम्हम्ह स्वर्गदूतं थ:गु तुरही पुल। अले स्वर्ग तस्सलं थथे धयाहल –

“संसारयागु राज्य झी प्रभु
व वय्क:या ख्रीष्टयागु
राज्य जुल।
वय्कलं सदांया निति
राज्य यानादी।”*

16 परमेश्वरयागु न्ह्य:ने थथ:गु सिंहासनय् फ्यतुना च्वपिं निइप्यम्ह थकालिपिन्सं क्वछुना: परमेश्वरयात थथे धका: त:धंकल

17 “न्हापा दीम्ह,
आ: नं दीम्ह,
दक्वसिबय् त:धंम्ह
व शक्ति दुम्ह
परमप्रभु परमेश्वर

* 10:10 १०:८-१० इज २:८-३:३ * 11:1 ११:१ इज ४०:३; जक २:१-२ * 11:2 ११:२ लूक २१:२४ * 11:4 ११:४ जक ४:३,११-१४ * 11:6 ११:६ १ राज १७:१; प्रस ७:१७-१९; १ शमू ४:८ * 11:7 ११:७ दान ७:७,२१; प्रका १३:५-७; १७:८ * 11:8 ११:८ यशै १:९-१० * 11:11 ११:११ इज ३७:१० * 11:12 ११:१२ २ राज २:११ * 11:13 ११:१३ प्रका ६:१२; १६:१८ * 11:15 ११:१५ प्रस १५:१८; दान २:४४; ७:१४,२७

जिमिसं छितः सुभाय्
 देछाया च्वना।
 छिं हे छिगु तःधंगु शक्ति
 ज्वनाः राज्य यानादिल।
 18 जात जातियापिं मनूत
 छि खनाः
 तसकं तंम्वयकल।
 आः छिगु तं पिकायेगु ई वल,
 अले सीपिन्त न्याय यायेगु।
 छिकपिनि दास
 अगमवन्ताततयत्
 व विश्वासीतयत्,
 छितः मानय यानाच्चंपि
 तःधंपिं व चिधंपिं
 फुक्कसितं सिरपाः बीगु
 व पृथ्वीयात स्यंकूपिन्त
 न्हंकेगु ई नं वये धुकल।” ✧

19 अले स्वर्गय् च्वंगु परमेश्वरया पवित्र देगः चाल। अन बाचा चिनातःगु सनू खनेदत। अले झिलिक्क झिलिक्क हावलासा च्यात, ततसलं ग्यानापुक ग्राङ्गगुङ्ग सः वल। भ्वखाय् ब्वल, तसकं प्वं गात। ✧

12

मिसा व अजिङ्गर

- 1 अनंलि स्वर्गय् तसकं तःधंगु छगू चिं खनेदत। अन सूर्ययागु वसः पुनातःम्ह, तिमिलाया च्वय् तुति तयातःम्ह, झिनिगः नगुयागु श्रीपिच पुया तःम्ह छम्ह मिसायात जिं खना।
- 2 व मिसा प्वाथय् दुम्ह जगुलि मचाबुङ्गु ब्यथा सह याये मफयाः तसकं हाला च्वंगु खः।
- 3 हानं मेगु छगू चिं स्वर्गय् खनेदत। छम्ह तसकं ग्यानापुसे च्वंम्ह, ह्याउँसे च्वंम्ह, न्हय्गः छ्यं, झिपु नेकू व न्हय्गः छेनय् श्रीपिच दुम्ह अजिङ्गरयात खना। ✧
- 4 वयागु न्हिप्यनं आकाशय् स्वब्वय् छब्व नगुयात बँ पुइ थें पुयाः पृथ्वीइ कुर्का हल। व अजिङ्गर बुइत्यंम्ह मचायात नयेत प्वाथय् दुम्ह मिसाया न्ह्यःने पिवाः च्वनाच्वन। ✧
- 5 अले व मिसां जात जातियापिन्त नँयागु दण्डी राज्य याइम्ह छम्ह मिजंमचायात बुइकल। व मिसां बुइकूम्ह मचा परमेश्वर च्वनादीथाय् वय्कःयागु सिंहासन दुथाय् बिसिके यंकल। ✧
- 6 अले व मिसा मरुभूमिइ परमेश्वरं दय्का तयादीगु थासय् बिस्युं वन। अन हे व मिसायात दूःछि व निसः व खुइन्हु तक लहिना तयादिल।
- 7 अनं लिपा स्वर्गय् लडाइँ जुल। मिखाएल धाःम्ह स्वर्गदूत व वया दूतत, अजिङ्गर व वया दूतत नाप ल्वात। ✧
- 8 अजिङ्गर व वया दूतत बूगुलि इमित स्वर्गय् च्वनेगु थाये मन्त।
- 9 अले व तसकं ग्यानापुसे च्वंम्ह अजिङ्गरयात क्वय् क्वफाना हल। फुक्क संसारय् च्वंपिन्त थगय् याइम्ह पुलांम्ह सर्प व हे खः। वयात दुष्ट व शैतान धकाः नं धाः। वयात व वया दूततयत् पृथ्वीइ वान्छवया हल। ✧
- 10 अले स्वर्गपाखें थथे धयाहःगु छगू तस्सःगु सः जिं ताया –
 “आः परमेश्वरं झीत
 उद्धार यानादी।
 परमेश्वरं अधिकार क्यनाः
 ख्रीष्टयात राज्य याकादिल।
 चान्हि झी परमेश्वरया न्ह्यःने
 झी दाजुकिजापिनिगु
 विरोध यानाः
 दोष बीत स्वइम्हय्सित

क्वफाना हये धुंकल।*

- 11 चीधिकःम्ह भ्याःचायागु हिं व इमिसं
न्यंकूगु वचनं यानाः
इमिसं वयात बुकाबिल।
इपिं सीत तर्कं लिमच्यु।
12 उकिं स्वर्गं व स्वर्ग्य च्वंपिं
फुक्कं लयताः।
अयनं पृथ्वी व समुद्रयात
धिक्कार, छायाःसा
तसकं तं पिकयाः
शैतान छिमिथाय वःगु दु।
वयागु ई अप्वः मन्त धकाः
स्यगुलि वं थथे याःगु खः।”

- 13 थथे पृथ्वीइ वान्छवया हःगुलि अजिङ्गरं मचा बुइकूम्ह मिसायात लिनाजुल।
14 उकिं व मिसायात अजिङ्गरया न्ह्यःनं मरुभूमिइ बिस्सुं वनेत तसकं तःधिकःम्ह इमायागु निपा पपू छुनाबिल। अन हे व मिसायात स्वदं व खुला लहिना तल।*
15 व मिसायात चुइके छवयेत व अजिङ्गरं थःगु म्हुतुं खुसि थें लः पिकाल।
16 पृथ्वी व मिसायात बचय् यायेत थःगु म्हुतु चायकाः अजिङ्गरं पिकाःगु लः फुक्क त्वनाछवत।
17 अले व मिसा खनाः झन तसकं तंम्बल। उकिं वया सन्तान, परमेश्वरयागु आज्ञा मानय् यानाच्वंपिं व येशूयागु वचन सत्य खः धकाः धाइपिं नाप ल्वायेत अजिङ्गर वन।
18 अले व समुद्रयागु सिथय् दनाच्वन।

13

समुद्रं पिहांवःम्ह पशु

- 1 अले जिं झिपु नेकू व न्हयगः छ्यं दुम्ह पशु समुद्रं पिहां वयाच्वंगु खना। वयागु नेकू पतिकं श्रीपेच दु। वयागु छ्यं पतिकं परमेश्वरयात सराः बीगु नां च्वयातःगु दु।*
2 व पशु चितुवा थें च्वं। वयागु तुति भालुयागु, म्हुतु सिंहयागु थें च्वं। अले वयात हे अजिङ्गरं थःगु शक्ति, थःगु सिंहासन व तःधंगु अधिकार बिल।*
3 वयागु छगः छेनय् सी थें च्वंक घाः यानातःगु दु। अयनं थ्व घाः लना वन। उकिं अजू चायाः संसारय् च्वंपिं फुक्क मनूत व पशुया ल्यूल्यु वन।
4 सकलें मनूतयसं अजिङ्गरयात पुजा याइगु खः। अले व अजिङ्गरं थःगु अधिकार पशुयात बिल। अथे जुयाः मनूतयसं थथे धयाः पशुयात नं पुजा यात – “थ्व पशु थें ज्याःम्ह सु दु? थ्व पशुनाप सु ल्वाये फइ?”
5 अले पशुयात घमण्डी खँ ल्हाइगु व परमेश्वरयात हेस्यानाः खँ ल्हाइगु छप्वाः म्हुतु बिल। पिइनिला तक व पशुयात अधिकार याकेबिल।
6 अले परमेश्वरयात क्वह्यंकेत, वयकःया नां व च्वनेगु थाय् अले स्वर्ग्य च्वंपिं फुक्कसितं हेस्यानाः खँ ल्हायेत वं थःगु म्हुतुप्वाः चायकल।*
7 वयात विश्वासीतनाप ल्वायेगु व इमित बुकेगु अधिकार बिल। फुक्क कुलयापिं मनूतयत, देश देशयापिं मनूतयत, थीथी भाषां न्वाइपिं मनूतयत व जात जातियापिं मनूतयत नं व पशुयात अधिकार याकेबिल।*
8 अले पृथ्वीइ च्वंपिं फुक्कसिनं व पशुयात पुजा याइ। संसारयागु सृष्टि जूसानिसें स्याःम्ह चीधिकःम्ह भ्याःचाया जीवनयागु सफलइ नां च्वया मतःपिं फुक्कसिनं वयात पुजा याइ।*

9 सुया न्हायपं दु वं न्यना का।

- 10 ज्वना यंके माःपिन्त
ज्वना हे यंकी।
तरवारं सीमाःपि तरवारं हे सी।

थुबलय् हे खः सकल विश्वासीतयसं विश्वास मत्वःतुसे सह यानाच्वनेमाःगु।*

* 12:10 १२:१० अय् १२:११; जक ३:१ * 12:14 १२:१४ दान ७:२५; १२:७ * 13:1 १३:१ दान ७:३; प्रका १७:३,७-१२ * 13:2 १३:२ दान ७:४-६
* 13:6 १३:५-६ दान ७:८,२५; ११:३६ * 13:7 १३:७ दान ७:२१ * 13:8 १३:८ भज ६९:२८ * 13:10 १३:१० यर १५:२; ४३:११

पृथ्वी पिहांवःम्ह पशु

11 जिं हानं पृथ्वी पिहां वयाच्चंम्ह छम्ह मेम्ह पशुयात खना। चीधिकःम्ह भ्याःचायागु थें वयाके निपु नेकू दु। वं नवाःगु अजिङ्गरं नवाःगु थें च्वं।

12 न्हापांयाम्ह पशुयागु न्ह्यःने हे वयागु फुक्क अधिकार थ्व पशुं कयाः चले यात। सी थें च्वंक घाः जुयाः नं लाःम्ह न्हापांयाम्ह पशुयात पृथ्वी व पृथ्वीइ च्वंपि फुक्कसिनं पुजा याकेत थ्व पशुं कर यात।

13 थ्व मन्तयसं खंक खंक हे आकाशं पृथ्वीइ मि गायकेगु थें ज्याःगु तसकं हे अजू चायापुगु चिं यानाक्यन।

14 न्हापांयाम्ह पशुयागु न्ह्यःने हे वयात अथे चिं क्यनेगु अधिकार ब्युगुलि पृथ्वीइ च्वंपिन्त थ्व ध्वंलायेगु याना जुल। तरवारं पालाः घाः जुलं हे म्वानाच्चंम्ह न्हापांयाम्ह पशुयागु मूर्ति दयकि धकाः फुक्कसितं उजं बिल।

15 न्हापांयाम्ह पशुयागु मूर्तियात नवाकेत सास तयाबीगु व वयात पुजा मयाःपिन्त स्यायेगु अधिकार व पशुयात बियातःगु दु।

16 अले वं तःधंपिन्त, चिधंपिन्त, तःमिपिन्त, चीमिपिन्त, दासतयत्, दास मखुपिन्त फुक्कसितं नं कपालय् वा जव ल्हातय् चिं तयकल।

17 थ्व चिं मटुपि सुनानं न्याये नं दइ मखु, अले मी नं दइ मखु। थ्व चिं व पशुयागु नां धाःसां ज्यु, ल्याः धाःसां ज्यु।

18 थ्व थुइकेत बुद्धि माः। सुयाके बुद्धि दु वं थ्व पशुयागु ल्याःयागु अर्थ थुइका काइ। थ्व ल्याः मन्यागु नां खः। थ्व ल्याः ६६६ खः।

14

चीधिकःम्ह भ्याःचा व छगू लाख व पिइप्यदुः मन्त

1 अले जिं सियोन पर्वतय् चीधिकःम्ह भ्याःचा दनाच्चंगु खना। वयकः व वयकःया बाःयागु नां कपालय् च्वयातःपिं छगू लाख व पिइप्यदुः मन्त वयकः नाप दु।*

2 अले यक्व लःयागु सः व तसकं नँ न्याःगु सः थें च्वंक स्वर्गं धयाहःगु छगू तःधंगु सः जिं ताल। थ्व सः यक्व वीणा थाःगु सः थें नं च्वं।

3 सिंहासन, प्यम्ह जीवात्मा, व थकालिपिनिगु न्ह्यःने च्वनाः इमिसं छपु न्हगु म्ये हालाच्चन। पृथ्वी मू पुलाः लिप्याना हःपिं छगू लाख व पिइप्यदुः मन्तयसं जक व म्ये हाले सः, मेपिन्सं मसः।

4 थुपि मिस्तनापं लसपस मज्जनिपिं च्वखपिं खः। थुपिं चीधिकःम्ह भ्याःचायागु जक ल्यूल्यू जुइपिं खः। परमेश्वर व चीधिकःम्ह भ्याःचायागु लागि संसारं लिप्याना हःपिं दकलय् न्हापायापिं मन्त, थुपि हे खः।

5 इमिगु म्हुतुइ मखुगु खँ धयागु मटु, इमिगु नुगः यचुसे च्वं।*

स्वम्ह स्वर्गदूत

6 अले छम्ह स्वर्गदूत आकाशं आकाशं ब्वया जूगु जिं खना। वं पृथ्वीइ च्वंपि फुक्क जातियापिं मन्तयत्, कुलयापिं मन्तयत्, थीथी भाषां नवाइपिं मन्तयत्, व देश देशयापिं मन्तयत् न्यकेत न्हाबलें दयाच्चनीगु भिंगु खँ ज्वना वयाच्चंगु दु।

7 वं ततसलं थथे धाल – “परमेश्वर खनाः ग्या। वयकःयात तःधकिं। वयकलं मन्तयत् न्याय याइगु ई वये धुंकल। स्वर्ग, पृथ्वी, समुद्र व लःयागु बूंगाः सृष्टि यानादीम्हयसित आराधना या।”

8 वयागु ल्यूल्यू वःम्ह मेम्ह स्वर्गदूतं थथे धाल – “नाश जुल, तःधंगु शहर बेबिलोन नाश जुल। थःम्हं याःगु बांमलाःगु ज्या मेमेगु देशयापिं मन्तयत् नं याकेब्युम्ह थ्व हे शहर खः।”*

9 हानं वया ल्यूल्यू वःम्ह स्वम्ह स्वर्गदूतं ततसलं थथे धाल – “सुनानं पशुयात व वयागु मूर्तियात पुजा याःसा, वयागु कपालय्, अथवा ल्हातय् चिं तयेका च्वंसा,

10 अज्याःपिन्सं परमेश्वरयागु तःधंगु तं छुनं ल्वाकळ्याना मतःगु ख्वल्चां त्वने माली। अज्याःपिन्सं मि व गन्धक दुथाय् पवित्रपिं स्वर्गदूततय्यगु व चीधिकःम्ह भ्याःचायागु न्ह्यःने च्वनाः सास्ती नया च्वनेमाली।*

11 इमिसं सास्ती नया च्वंथासं वःगु कुँ न्हाबलें च्वय् थाहां वनाच्चनी। इमिसं चच्छि न्हिच्छि दुःखसिया च्वनेमाली। व पशुयात व वयागु मूर्तियात पुजा याक्वसित, अले हानं वयागु नांयागु चिं काक्वसित नं अथे हे याइ।”*

12 परमेश्वरयागु आज्ञा मानय् याइपिं व येशू ख्रीष्टयात विश्वास याना मत्वःतूपिं विश्वासीतयसं सह याः कि मयाः धकाः थुकि हे सी दइ।

13 अले हानं जिं स्वर्गं थथे धयाहःगु सः ताल – “थ्व खँ च्व, आर्वनिसें प्रभुयात विश्वास यानाः सीपिं मन्त धात्थें हे धन्यपिं खः।” आत्मां नं धयादिल – “धात्थें खः, आः इमिसं थःगु ज्यां झासु लने खनी, छायाधाःसा इमिगु ज्यायागु फल इमिगु ल्यूल्यू वयाच्चनी।”

पृथ्वीइ बाली लयेगु ई

* 14:1 १४:१ इज १:४; प्रका ७:३ * 14:5 १४:५ सप ३:१३ * 14:8 १४:८ यशै २१:९; यर ५१:८; प्रका १८:२ * 14:10 १४:१० यशै ५१:१७; उत ११:२४; इज ३८:२२ * 14:11 १४:११ यशै ३४:१०

14 अले हानं जिं तयुगु सुपाँय् खना। छैनय् लुँयागु श्रीपेच दुम्ह, ल्हातिइ ज्वःगु ईचा ज्वनातःम्ह मनूया काय् थें च्वंम्ह छम्हय्सित सुपाँचय् खना।*

15 सुपाँचय् च्वंम्हय्सित देगलं पिहांवःम्ह छम्ह स्वर्गदूतं थथे धकाः ततसलं धाल – “पृथ्वीइ च्वंगु बाली बांलाक पाकय् जुइ धुंकल, बाली लयेगु ई जुइ धुंकुगुलि ईचां बाली लयादिसँ।”*

16 अले सुपाँचय् च्वंम्हय्सिनं पृथ्वीइ ईचा संकल, अले पृथ्वीइ बाली लये सिधल।

17 हानं मेम्ह हे छम्ह स्वर्गदूत स्वर्गय् च्वंगु देगलं पिहां वल। वयाके नं ज्वःगु ईचा दु।

18 मेम्ह छम्ह स्वर्गदूत होम यायेगु थासं पिहां वल। थ्वयाके मियागु अधिकार दु। अले ज्वःगु ईचा दुम्हय्सित थ्वं ततसलं धाल – “पृथ्वीइ च्वंगु दाख ईचां लया का, दाख पाकय् जुइ धुंकल।”

19 अले व स्वर्गदूतं थःगु ईचा पृथ्वीइ संकल। अले दाख लयाः मुंकल। थ्व यंकाः परमेश्वरयागु तंयागु तःधंगु दाख तिसिगु थासय् वांछवत।

20 शहरं पिने यंकाः दाख तिसिगु। दाख तिस्यूबलय् सलयागु गःपः तक जायाः स्वसः किलोमिटर तक हि बाः वन।*

15

न्हय्म्ह स्वर्गदूत व न्हय्गू महामारी

1 जिं हानं स्वर्गय् तसकं हे तःधंगु अजू चायापुगु छगू चिं खना। न्हय्म्ह स्वर्गदूततय्सं दकलय् लिपायागु न्हय्गू महामारी कयातल। परमेश्वरयागु तं थुमिगुपाखें हे क्वचाइ।

2 अले जिं मि ल्वाकज्याःगु न्हाय्कंयागु समुद्र थें खना। पशु, वयागु मूर्ति व वयागु नांयागु ल्याःयात त्याकाः परमेश्वरं बियादीगु वीणा कयातःपिन्त जिं न्हाय्कंयागु समुद्रय् दनाच्वंगु खना।

3 परमेश्वरया दास मोशां च्वयातःगु म्ये व चीधिकःम्ह भ्याःचायागु छपु म्ये इमिसं थुकथं हाल – “दक्वसिबय् तःधंम्ह व

शक्ति दुम्ह परमप्रभु परमेश्वर,
छि यानादीगु ज्या
तसकं तःधं व अजू चायापु।
जाति जातिया जुजु,
छिगु लँपु सत्य व पाय्छि जु।*

4 हे परमप्रभु, सु जक
छि खनाः मग्याइ?
सुनां जक छिगु नांयात तःधं
धकाः मानय् मयाइ?
छि हे जक पवित्रम्ह खः।
छिगु पाय्छिगु बिचाः
व न्याय फुक्कसिनं
सी धुंकुगुलि
फुक्क जातित छिथाय्
छितः आराधना यायेत वइ।”*

5 अनंलि जिं स्वर्गय् परमेश्वरया देगः चालाः अन दुने च्वंगु महा-पवित्र थाय् खन।*

6 यचुसे व थीगु तयुगु वसः फिनातःपिं अले छातिइ लुँयागु बालां हिनातःपिं न्हय्म्ह स्वर्गदूतत देगलं न्हय्गू महामारी ज्वनाः पिहां वःगु जिं खना।

7 अले व प्यम्ह मध्ये छम्ह जीवात्मां न्हाबले म्वाना च्वनीम्ह परमेश्वरयागु तं जाय्क दुगु न्हय्याः लुँयागु ख्वल्चा न्हय्म्ह स्वर्गदूततय् बिल।

8 परमेश्वरयागु महिमा, हनाबना व शक्ति पिहां वयाच्वंगु कुं देगः छगलं जाल। न्हय्म्ह स्वर्गदूततय्सं छवयाहःगु न्हय्गू महामारी सिमधःतले अन सुं नं दुहां वनेमफु।*

16

परमेश्वरया तं दुगु न्हय्यगः ख्वल्चा

* 14:14 १४:१४ दान ७:१३ * 14:15 १४:१५ योए ३:१३ * 14:20 १४:२० यशै ६३:३; विलाप १:१५; प्रका १९:१५ * 15:3 १५:३ प्रस १५:१
* 15:4 १५:४ यर १०:७; भज ८६:९ * 15:5 १५:५ प्रस ३८:२९ * 15:8 १५:८ प्रस ४०:३४; १ राज ८:१०-११; २ इति ५:१३-१४; यशै ६:४

1 अले जिं देगलं न्हयम्ह स्वर्गदूततयत् तस्सलं थथे धयाच्चंगु ताल – “हूँ, परमेश्वरयागु तं दुगु न्हयगः ख्वल्चा पृथ्वीइ प्वंकि।”

2 अले न्हापांम्ह स्वर्गदूतं वनाः थःगु ख्वल्चा पृथ्वीइ प्वंकल। थुकिं यानाः पशुयागु छाप दुपिं व पशुयागु मूर्ति पुजा याइपिं मन्तयगु म्हय घच्चाइपुगु व सह याये मफयक स्याइगु कै वल।*

3 निम्हम्ह स्वर्गदूतं थःगु ख्वल्चा समुद्रय् प्वंकाबिल। अले व समुद्रयागु लः सीम्ह मन्यागु हि थें जुयाः समुद्रय् च्वंपिं प्राणीत फुक्कं सित।

4 स्वम्हम्ह स्वर्गदूतं थःगु ख्वल्चा खुसि व बुंगाःचाय् प्वंकल। अले फुक्क लः हि जुल।*

5 अले लःयागु बिचाः याइम्ह दूतं थथे धाःगु जिं ताल –

“हे पवित्रम्ह परमेश्वर,

न्हापानिसें दीम्ह,

आः नं दीम्ह छि हे खः।

छिं न्याय यानादीगु

तसकं पाय्छि जू।

6 छायधाःसा छितः

विश्वास याःपिं मन्तयत्

व अगमवक्तातयत्

स्याःपिं थुपिं हे खः।

उकिं छिं थुमित हि त्वंकादिल।

इपिं थथे हे यायेमाःपिं खः।”

7 अनं लिपा वेदीं थथे धयाहःगु सः जिं ताल,

“दक्वसिबय् तःधंम्ह

व शक्ति दुम्ह

परमप्रभु परमेश्वर,

छिं यानादीगु न्याय

सत्य व पाय्छि जू।”

8 प्यम्हम्ह स्वर्गदूतं थःगु ख्वल्चा सूर्ययात प्वंकाबिल। थुकथं सूर्ययागु मि थें ज्याःगु तापं मन्तयत् पुकेबिल।

9 तसकं तांन्वयाः मन्तयत् पुत। थथे दुःखकष्ट छवयाहयेगु अधिकार दुम्ह परमेश्वरयागु नां कयाः इमिसं सराः बिल। अय्यं इमिसं पश्चाताप मयाः अले परमेश्वरयात नं तःमधंक्।

10 न्याम्हम्ह स्वर्गदूतं थःगु ख्वल्चा पशुयागु सिंहासनय् प्वंकल। अले वयागु राज्य खिउंसे च्वना वन। दुःखकष्ट सह याये मफयाः मन्तयसं वा न्ह्यल।*

11 थुकथं कै वयकाः सास्ती नका तःगुलि इमिसं स्वर्गय् च्वंम्ह परमेश्वरयात सराः बिल। इमिसं थःपिन्सं याना जूगु मभिगु ज्यायागु पश्चाताप मयाः।

12 खुम्हम्ह स्वर्गदूतं थःगु ख्वल्चा तःधंगु यूप्रेटिस खुसिइ प्वंकल। अले पुर्वयापिं जुजुपिं वये जीक खुसिया लः सुनावन, लँ दत।*

13 अले अजिङ्गर, पशु व फताहा अगमवक्तायागु म्हुतुं स्वम्ह ब्यांचा थें ज्याःपिं मभिपिं आत्मात पिहां वःगु जिं खना।

14 अजू चायापुगु चिं यायेफुपिं भूत आत्मात थुपिं हे खः। दक्वसिबय् तःधंम्ह व शक्ति दुम्ह परमेश्वरयागु तःधंगु दिनय् ल्वायेत थुमिसं सारा संसारय् च्वंपिं जुजुपिन्त मुंका जुइ।

15 “होश यानाच्चँ, जि खुँ थें वये। मघंसे न्ह्यलं चायका च्वंम्ह धन्यम्ह खः। वसः ज्वना च्वंम्ह धात्थें धन्यम्ह खः, छायधाःसा इपिं नांगां जुइ माली मखु। अले थःगु नांगांम्ह कर्पिन्त क्यने माली मखु।”*

16 हिब्रू भाषां आर-मागेडोनेन धाइगु थासय् इमिसं जुजुतयत् छथाय् मुंकल।

17 न्हयम्हम्ह स्वर्गदूतं थःगु ख्वल्चा फसय् प्वंकल। परमेश्वरया देगःया सिंहासनं थथे धकाः तसलं धयाहल – “आः सिधल।”

18 अले अन न न्यात, हावलासा त्वल, तसकं भ्वखाय् ब्वल। मन्तयगु सृष्टि जूसांनिसें थपायसकं तःधंगु व ग्यानापुगु भ्वखाय् गुबले हे मब्बःनि।*

* 16:2 १६:२ प्रस १:१० * 16:4 १६:४ प्रस ७:१७-२१; भज ७:८-४४ * 16:10 १६:१० प्रस १०:२१ * 16:12 १६:१२ यशै ११:१५ * 16:15 १६:१५ मत्ती २४:४३-४४; लूक १२:३९-४०; प्रका ३:३ * 16:18 १६:१८ प्रका ८:५; ११:१३,१९

19 तःधंगु शहर स्वक् दला वन। देश देशय च्वंगु शहर फुक्कं दुनावन। अले परमेश्वरं तःधंगु बेबिलोन शहरयात लुमंकादिल। अले वय्कःयागु ग्यानापुसे च्वंगु तंयागु ख्वल्चा वयात त्वनेत बियादिल।*

20 दक्व टापु तनावन। पहाड धयागु हे मदयावन।*

21 पिइगु पिइगु किलो ति दुगु ततःग्वःगु प्वे आकाशं कुतुं वयाः मनूतयत लात। थज्याःगु प्वे वयाः तसकं महामारी लाःगुलि मनूतयसं परमेश्वरयात सराः बिल, छायाधाःसा थ्व तसकं हे तःधंगु ग्यानापुगु महामारी खः।*

17

नांजाःमह वेश्या

1 न्हयगुः ख्वल्चा ज्वनातःमह स्वर्गदूत मध्ये छम्ह स्वर्गदूतं वयाः जितः थथे धाल – “थन वा, यक्व लः दुथाय् च्वंमह नांजाःमह वेश्यायात याःगु न्याय जिं छन्त क्यनाबी।*

2 व हे नाप संसारयापिं जुजुपिन्सं व्यभिचार याना जूगु खः। सारा पृथ्वीइ च्वंपिं मनूतयसं व नाप भाःपी हे मफय्क व्यभिचार याना जुल।”*

3 जि पवित्र आत्मां जाल, अले स्वर्गदूतं जितः मरूमिइ क्वबिया यंकल। अन तसकं ह्याउंसे च्वंमह पशु गया च्वंमह छम्ह मिसायात जिं खना। व पशुयाके न्हयगुः छ्यं व झिपु नेकू दु। म्हय जायक परमेश्वरयात सराः बीगु नां च्वयातःगु दु।*

4 व मिसां तसकं थिकेगु ह्याउंसे, वेंचुसे च्वंगु वसतं पुनातःगु दु। व लुं, हिरा, मोतीया तिसां म्ह छम्हं तिया तःगु दु। वयागु व्यभिचार याःगु घच्चायापुसे च्वंगु व मभिगु खं जाःगु छगः लुंयागु ख्वल्चा वं लहातय् कयातःगु दु।*

5 वयागु कपालय् गुप्त अर्थ दुगु नां च्वयातःगु दु – “तःधंगु बेबिलोन, वेश्यातय् मां, अले पृथ्वीइ घच्चायापुसे च्वंगु ज्याखँ यानाजुइपिनि मां।”

6 अले जिं व मिसां येश्यात विश्वास याःपिं पवित्रपिं मनूतयगु हिं कायकाजूगु खनाः जि छक्क जुल।

7 अले स्वर्गदूतं जितः धाल – “छाय् छक्क जुया? व मिसायागु गुप्त खँ जिं छन्त कने। व मिसां गया च्वंमहयसिके दुगु न्हयगुः छ्यं व झिपु नेकू दुम्ह पशुयागु अर्थ नं कनाबी।

8 व पशु न्हापा ला दुम्ह खः, आः मदु। व हे पशु तःजाःगु गालं पिहां वइतिनि। अले नाश नं जुइतिनि। संसारयात सृष्टि याये न्ह्यःनिसें जीवनयागु सफलइ नां च्वया मतःपिं मनूत व पशुयात खनाः तसकं छक्क जुइ, छायाधाःसा व पशु न्हापा दु, आः मदु, अले लिपा वइतिनि।*

9 “थ्व खँ थुइकेत ज्ञान बुद्धि माः। न्हयगुः छ्यंया अर्थ न्हयगु पहाड खः। गुकी व मिसा फ्यतुनाच्वंगु दु। थुपि न्हयम्ह जुजुपिं खः।

10 इपिं मध्ये न्याम्ह जुजु सी धुंकल छम्ह जक दनि। मेम्ह आः तक वःगु मदुनि। व वल धाःसा वं छुं ई तक जक राज्य याइ।

11 “न्हापा दुम्ह, आः मदुम्ह पशु थ्व हे च्याम्हम्ह जुजु खः, थ्व न्हयम्ह मध्ये छम्ह खः। थ्व नाश जुयावनी।

12 छं खंगु झिपु नेकूयागु अर्थ आः तक जुजु मजुनिपिं झिम्ह जुजुपिं खः। अयनं व पशुनाप नाप तं इपिं छुं ई तक जक जूसं जुजु जुइतिनि।*

13 थुपिं फुक्कसिनं छप्पे जुयाः थःपिनिगु अधिकार व शक्ति व पशुयात बी।

14 थुपिं चीधिकःमह भ्याःचा नाप ल्वाः वइ। चीधिकःमह भ्याःचां थुमित बुका छवइ, छायाधाःसा वयकः प्रभुतय नं प्रभु व जुजुतय नं जुजु खः। वयकः नाप दुपिं सःतातःपिं, ल्ययातःपिं व विश्वास यायेबहःपिं खः।”

15 अले स्वर्गदूतं जितः हानं धाल – “छं खंगु मिसाया लिकक दुगु लःयागु अर्थ देश देशयापिं मनूत, जात जातियापिं मनूत व थीथी भाषां न्वाइपिं मनूतयगु हुल खः।

16 छं खंगु झिपु नेकूति व पशु थ्व वेश्यायात हेला याइ। इमिसं व मिसायात नांगां याइ। अले वयागु ला नइ, अले वयात मिइ उनाछवइ।

17 परमेश्वरयागु इच्छा पूर्वकेत इपिं छप्पे जुयाः वयकःया वचन पूमवंतले इमिसं थःगु अधिकार व पशुयात बी, छायाधाःसा थ्व इच्छा परमेश्वरं हे इमिगु नुगलय् तयादीगु खः।

18 छं खंम्ह मिसायागु अर्थ संसारय् च्वंपिं जुजुपिन्त राज्य याइगु तःधंगु शहर खः।”

18

बेबिलोन नाश जूगु

1 थुलि जुइ धुंकाः जिं स्वर्ग क्वहां वयाच्वंमह मेम्ह स्वर्गदूतयात खना। व स्वर्गदूतयाके तःधंगु अधिकार दु। वयागु जलं पृथ्वी हे झल्लल थित।

2 व ततसलं थथे धकाः हाला हल –

* 16:19 १६:१९ यशै ५१:१७ * 16:20 १६:२० प्रका ६:१४ * 16:21 १६:२१ प्रस ९:२३; प्रका ११:१९ * 17:1 १७:१ यर ५१:१३ * 17:2 १७:२ यशै २३:१७; यर ५१:७ * 17:3 १७:३ प्रका १३:१ * 17:4 १७:४ यर ५१:७ * 17:8 १७:८ दान ७:७; प्रका ११:७; भज ६९:२८ * 17:12 १७:१२ दान ७:२४

“तःधंगु बेबिलोन शहर
 नाश जुल, नाश जुल!
 थ्व थाय ला आः भूतत च्वनीगु
 थाय जुइ धुंकल।
 मभिंपि आत्मात,
 घच्चायापुसे च्वंपि झंगःत
 च्वनीगु थाय जुइ धुंकल।”☆

3 छायधाःसा वयागु
 व्यभिचारयागु ख्वल्चां
 त्वंगुलि फुक्क जात
 जातियापि मनूत
 नाश जुइ धुंकल।

पृथ्वीयापि जुजुपिन्सं
 व नाप व्यभिचार यात।
 वयागु गुबलें हे पूमवनीगु
 इच्छां यानाः
 संसारयापि व्यापारीत
 तसकं हे धनी जुल।”☆

4 अले जिं स्वर्ग थथे धयाहःगु मेगु सः ताल –
 “जि यःपि मनूत,
 वयाथासं पिहां वा।
 मवल धाःसा छिमिसं नं
 व नाप व्यभिचार याइ।
 वलिसे पाप याये मते,
 मखुसा छिमिसं वलिसे तुं
 सजाँय फयेमाली।”☆

5 वं याःगु पाप
 आकाश तक थ्यंगु दु।
 वं याःगु पाप
 परमेश्वरं लुमंकादीगु दु।”☆

6 वं छिमित
 गथे यानातःगु खः
 छिमिसं नं
 वयात अथे हे या।
 वं याःगु ज्या सिबय्
 निदुगं अप्वः
 वयात छिमिसं नं या।
 छिमित त्वकेत ख्वल्चाय्
 तयाब्युगु सिबय्
 निदुगं अप्वः कडागु
 वयागु ख्वल्चाय् तयाब्यु।”☆

7 वं थथःमहं तुं तःधं जुयाः
 गुलि मोज यात,
 उलि हे छिमिसं नं वयात
 दुःखकष्ट व ख्वबि ब्यु।
 वयागु मनं थथे धाः
 ‘जि ला महारानी
 जुयाच्चनागु दु।
 जि विधवा मिसा मखु।
 जिं गुबलें हे नं

☆ 18:2 १८:२ यशै १३:२१; २१:९; यर ५०:३९; ५१:८; प्रका १४:८ ☆ 18:3 १८:३ यशै २३:१७; यर ५१:७ ☆ 18:4 १८:४ यशै ४८:२०; यर ५०:८; ५१:६,४५
 ☆ 18:5 १८:५ उत १८:२०-२१; यर ५१:९ ☆ 18:6 १८:६ भज १३७:८; यर ५०:२९

दुखं च्वनेमाली मखु।'
 8 उकिं छन्हं हे वयात ल्वय,
 दुःख, आपत,
 अले अनिकाल वइ।
 अले वयात मिइ उनाछवइ,
 छायाःसा वयात न्याय
 यानादीम्ह परमप्रभु
 परमेश्वर शक्ति दुम्ह खः।”☆

9 व नाप व्यभिचार यानाः मोजमज्जा याना जूपि संसारयापि जुजुपि वयात उनातःगु कुँ खनाः नुगः मछिंकाः ख्वइ।

10 वयात जगु आपत बिपत खनाः ग्यानाः इमिसं तापाकं दनाः थथे धाइ –

“धिककार, धिक्कार
 तसकं तःधंगु शहर!
 तसकं बल्लाःगु शहर
 बेबिलोन! घौछिं हे
 छं सजाय फये माल।”☆

11 संसारयापि व्यापारीत नं इमिगु माल न्याइपि मनूत मन्त धकाः नुगः मछिंकाः ख्वइ।☆

12 इमिगु मालताल – लुँ, वहः, हिरा, मोती, भिंगु भिंगु कापः, प्याजी रंगया कापः, रेसम, ह्याउंसे च्वंगु कापः, थीथी कथंया नस्वाःगु सिं, किसियागु वा, थिकेथिकेगु सिं, कँय, नँ, व दुरूल्वहँतं दयकातःगु थीथी सामान, व☆

13 दालचिनि, मसला, धुपाँय, मूर, गुँगू, तुयुगु धुपाँय, दाखमघ, भिंगु चिकं, नचुगु छ्वचुं, छव, सा द्रहं, फै-च्वलय, सल व रथ, दास दासी, व मनूतनापं आः सुनानं न्याइ मखुत।

14 व्यापारीतयसं थथे धाइ –

“हे बेबिलोन! छं ययकूगु
 ततःधंगु मालताल
 फुक्कं तनावन।
 छंगु धनसम्पत्ति व इज्जत
 फुक्कं तनावने धुंकल।
 आः हानं गुबलें लुइ मखुत।”

15 अन शहरय् व्यापार यानाः धनी जूपि मनूत वयात जूगु सास्ती खनाः ग्यानाः तापाकं हे दनाः नुगः मछिंकाः ख्वख्वं थथे धाइ – ☆

16 “धिककार, धिक्कार
 हे तःधंगु शहर!
 भिंगु भिंगु सूती कापः, प्याजी
 रंगयागु कापतं पुना च्वंम्ह,
 लुँ, हिरा, मोती तिसां
 तिया च्वंम्ह छ हे खः!

17 घौछिं हे थुलिमछि सम्पत्ति
 फुक्क
 छ्यालब्याल जुयाः वन।”

फुक्क लःजहाजया कप्तानत, जहाजय यात्राय् वंपि मनूत, जहाज चले याइपि, समुद्रय् व्यापार याइपि फुक्कं ग्यानाः तापाकं हे च्वनाः☆

18 अले व तःधंगु शहर च्यानाः कुँ थाहां वयाच्वंगु खनाः थुकथं हाला हल – “थ्व थें तःधंगु शहर गनं हे दइ मखु।”☆

19 हँयहँय् ख्वख्वं छेनय् धू बुतुबुलाः नुगः मछिंकाः इपि थथे धकाः हाल –

“धिककार, धिक्कार,
 व तःधंगु शहर!
 समुद्रय् जहाज चले याइपि

फुक्कं वयागु धनं यानाः
 तःमि जुल।
 घौछिं हे व शहर नाश जुयाः वन।*
 20 हे स्वर्गय् च्वंपि मनूत,
 व नाश जूगुलि लयता!
 हे परमेश्वरया मनूत, प्रेरितत
 व अगमवक्तात लयता।
 छिमित गथे याःगु खः
 वयात परमेश्वरं अथे हे
 न्याय यानादिल।”*

21 अले छम्ह तसकं बल्लाःम्ह स्वर्गदूतं तसकं तःग्वःगु घःल्वहं थें ज्याःगु छगः ल्वहं कयाः समुद्रय् वान्छवया हल। अले
 थथे धाल –
 “थुकथं हे तःधंगु बेबिलोन
 शहर नचुक वांछवइ।
 अले गुबलें हे
 वयात लुइके फइ मखु।*
 22 अले वीणा, म्ये, बाँसुरी
 व तुरहीयागु सः
 अन गुबलें हे न्यनेदइ मखु।
 कःमितयसं दयक्तातःगु सामान नं
 अन लुइके फइ मखु।
 घःक्यःगु सः नं
 अन गुबलें हे ताये दइ मखु।*
 23 मतयागु जः नं
 अन गुबलें थी मखुत।
 भम्चा व जिलाजंपिनिगु सः
 अन गुबलें ताये दइ मखुत।
 छन्थाय् व्यापार याःवइपि
 फुक्कं पृथ्वीयापि
 ततःधंपि मनूत खः।
 छंगु तन्त्रमन्त्रं जात जातियापि
 मनूतयत झंगः लानाः
 थगय् याना तल।*
 24 अगमवक्तातयगु,
 परमेश्वरया मनूतयगु
 व पृथ्वीइ स्याःपिनिगु हि
 अनं लुया वःगुलि
 बेबिलोन थुकथं नाश जुल।”*

19

स्वर्गय् छुत्काराया म्ये
 1 अनं लिपा जिं स्वर्ग यक्व मनूत हाला
 हःथेज्याःगु सः ताल,
 “हल्लेलूयाह,
 उद्धार, मान व शक्ति
 झी परमेश्वरयागु हे खः।
 2 वयकलं बांलाक व खःकथं

* 18:19 १८:१९ इज २७:३०-३४ * 18:20 १८:२० व्य ३२:४३; यर ५१:४८ * 18:21 १८:२१ यर ५१:६३-६४; इज २६:२१ * 18:22 १८:२२ इज २६:१३;
 यशै २४:८ * 18:23 १८:२२-२३ यर ७:३४; २५:१० * 18:24 १८:२४ यर ५१:४९

न्याय यानादी।
 पृथ्वीयापि फुक्क मनूतयत्
 थःनाप व्यभिचार याकाः
 स्यंकूमह व तःधंमह वेशयायात
 वय्कलं सजाँय बियादीगु दु।
 वय्कलं थः दासतयगु हियागु
 पलेसा कयादीगु दु।”☆
 3 इमिसं हानं छकः तसलं थथे धाल –
 “हल्लेलूयाह,
 व वेशयायात उनातःगु कुँ
 न्द्याबल्लें थाहां वनाच्चनी।”☆

4 अले नीप्यामह थकालिपिं व प्यामह जीवात्मा फुक्कसिनं भवसुलाः सिंहासनय् फ्यतुनादीमह परमेश्वरयात थथे धकाः आराधना
 यात – “आमेन, हल्लेलूयाह। प्रभुयागु नां तःधं जुयाच्चनेमा।”

5 सिंहासनं थथे धकाः धयाहल –
 “वय्कःया दासत,
 वय्कःयागु भय काइपिं,
 तःधंपि, चिधंपि फुक्कसिनं,
 झी परमेश्वरयात तःधंकेमा।”☆

भ्याःचायागु ब्याहा

6 अनं लिपा हल हल मनूतयगु सः थें, यक्व लःयागु सः थें, ग्राङ्गगुङ्ग मिंक न न्याःगु सः थें थथे धकाः हाला हःगु जिं
 ताल –
 “हल्लेलूयाह,

दक्व शक्ति दुमह
 झी परमप्रभु परमेश्वरं
 राज्य यानादी।☆
 7 झी सकसिनं लयल्लयतायाः
 महिमा व हनाबना बियाः
 वय्कःयात तःधंके नु।
 चीधिकःमह भ्याःचायागु ब्याहा जुइन।
 वय्कःया भम्चा
 वय्कःयाथाय वयेत
 थथःमहं तुं
 तयार जुयाच्चने धुंकल।

8 वयात तसकं प्वाला
 प्वाला थीगु, यचुसे च्वंगु,
 बांलाःगु सुति कापतं
 पुका तःगु दु।”

(बांलाःगु सूती कापः विश्वासीतयगु बांलाःगु भिंगु ज्याखँ खः।)

9 अले व स्वर्गदूतं जितः धाल – “थ्व च्वयाति, चीधिकःमह भ्याःचायागु ब्याहायागु भ्वजय् सःतूपिं मनूत तसकं हे धन्यपिं
 खः।”

वं हानं धाल – “थ्व फुक्क परमेश्वरयागु सत्य वचन खः।”☆

10 अथे धाःगुलि वयात हनाबना यायेत जि वयागु तुतिइ भ्वपुला। अयूनं वं धाल – “छं थथे याये मते। येशूयागु वचन
 न्यनाकाःपिं छ व छिमि दाजुकिजापिं थें जि नं परमेश्वरया छमह दास खः। परमेश्वरयात आराधना या।” येशूयागु साक्षी
 अगमवक्तातयगु आत्मा खः।

तयुमह सल गयादीमह

11 थुलि जुइ धुंकाः स्वर्ग चाल, जिं अन छमह तयुमह सलयात खना। व सल गया च्वंमहयसित विश्वास याये बहःमह व
 सत्यमह धाइ। वय्कलं बांलाक सत्य कथं न्याय व लडाईं यानादी।☆

☆ 19:2 १९:२ व्य ३२:४३; २ राज ९:७ ☆ 19:3 १९:३ यशे ३४:१० ☆ 19:5 १९:५ भज ११५:१३ ☆ 19:6 १९:६ इज १:२४; भज ९३:१; १७:१; १९:१
 ☆ 19:9 १९:९ मती २२:२-३ ☆ 19:11 १९:११ इज १:१; भज ९६:१३; यशे ११:४

12 वयकःयागु मिखा मित्याः थें च्वं। वयकःयागु छैनय् यक्व हे श्रीपेच दु। वयकःयागु म्हय च्वयातःगु नां सुनानं हे मस्य्, वयकलं जक स्यु।*

13 वयकलं हिइ थुनातःगु वसः पुनातःगु दु। अले वयकःयात परमेश्वरयागु वचन धकाः नां तथा तल।

14 यचुसे च्वंगु, तुयुगु, बांलाःगु सुति वसतं पुनातःपिं स्वर्ग्य् च्वपिं तुयुगु सल गया च्वपिं सिपाइँत फुक्कं वयकःया ल्यूल्यु जुल।

15 जात जातियापिं मनूतयत् स्यायेत वयकःयागु म्हतुं छपु तरवार पिहां वयाच्वंगु दु। अले वयकलं इमित नँयागु दण्डीं राज्य यानादी। दक्वसिबय् तःधंम्ह व शक्ति दुम्ह परमेश्वरयागु तमं जायाच्वंगु दाख तिसिगु थासय् वयकलं तुति न्ह्याः दाखरस पिकयादी।*

16 वयकःयागु वसतय् व वयकःयागु खम्पाय् थ्व नां च्वयातःगु दु – “जुजुतय् नं जुजु व प्रभुतय् नं प्रभु।”

17 अनं लिपा जिं सूर्यलय् दनाच्वंम्ह छम्ह स्वर्गदूतयात खना। आकाशय् ब्वया च्वपिं फुक्क इंगःतयत् ततसलं वं सःतल – “वा, परमेश्वरयागु तःधंगु भव्य नयेत मुं वा।

18 जुजुपिनिगु, तःधंपिं कप्तानतय्गु, बल्लाःपिं मनूतय्गु, सलतय्गु, सल गया जुइपिनिगु, फुक्क मनूतय्गु, दासतय्गु, दास मखुपिनिगु, तःधंपिनिगु व चिधंपिनिगु ला नयेत मुं वा।”*

19 सल गया च्वंम्ह व वयकःया सिपाइँत नाप ल्वायेत व पशु व पृथ्वीयापिं जुजुपिं व इमि फुक्कं सिपाइँत मुनावःगु जिं खना।

20 अले व पशुयात व वया फताहा अगमवक्तायात ज्वन। व पशुयागु चिं दुपिन्त व पशुयागु मूर्तियात पुजा याःपिन्त चिं क्यनाः थग्य याःम्ह थ्व हे खः। गन्धक जक च्यानाच्वनीगु मि गालय् थुपिं निम्हयसितं क्वफात।*

21 सल गया च्वंम्हयसिगु म्हतुं पिहां वयाच्वंगु तरवारं ल्यंदनिपिं फुक्कसितं स्याना छवत। इमिगु ला नयाः फुक्क इंगःतय्स् प्वाः जायकल।

20

शैतानयात द्रुःछि दँ तक चिनातःगु

1 अले जिं तसकं तःजाःगु गाःयागु ताःचा व तःपुगु सिखः छपु ल्हातिइ ज्वनाः स्वर्ग क्वहां वयाच्वंम्ह छम्ह स्वर्गदूतयात खना।

2 अजिङ्गर धाःसां ज्यूम्ह, पुलांम्ह सर्प धाःसां ज्यूम्ह, दुष्ट व शैतान धाःसां ज्यूम्हयसित व स्वर्गदूतं ज्वनाः द्रुःछि दँ तक चिनातल।*

3 अले गालय् वान्छवयाः पुसा तिनाः छाप तथाबिल। द्रुःछि दँ मफुतले वं जात जातियापिं मनूतयत् थग्य मयायेमा धकाः थथे याःगु खः। द्रुःछि दँ दये धुंकाः वयात पलख त्वःती।

4 अले जिं यक्व सिंहासन व उकी न्याय यायेगु अधिकार दुपिं फ्यतुनाच्वंगु खना। येश्यागु साक्षीया नितिं, परमेश्वरयागु वचनया नितिं छ्यं ध्यंकूपिं नं जिं खना। इमिसं व पशुयात व पशुयागु मूर्तियात पुजा मयाः, अले कपालय् नं, ल्हातिइ नं पशुयागु चिं तथा मतः। इमिसं म्वाना वयाः ख्रीष्टनापं द्रुःछि दँ तक राज्य यात।*

5 द्रुःछि दँ फुना मवंतले ल्यंदनिपिं सीपिं म्वाना मवः, सीपिं म्वानावःगु थ्व न्हापांगु खः।

6 सीपिं म्वाना वःगुली ब्वति काये दुम्ह मनू धात्थें हे धन्यम्ह व पवित्रम्ह खः। थुपिं हानं सी माली मखु, बरु थुपिं परमेश्वर व ख्रीष्टया पुजाहारीत जुयाच्वने दइ। अले वयकः नाप इमिसं नं द्रुःछि दँ तक राज्य याये खनी।

शैतान ब्रुगु

7 द्रुःछि दँ फुइवं शैतानयात कुना तःगु थासं त्वःताबी।

8 वं सारा संसारय् च्वपिं जात जातियापिं मनूतयत् अर्थात् “गोग” व “मागोगपिन्त” इंगः लानाः ल्वाकेत छथाय् मुंकी। इपिं समुद्रयागु फि थें यक्व दु।*

9 अले इमिसं सारा संसारय् वनाः विश्वासीतयत् व परमेश्वरयात तसकं यःगु शहरयात घेरा तल। अले स्वर्ग मि कुतुं वयाः इपिं भस्म जुल।

10 इमित थग्य याना जूम्ह शैतानयात ज्वनाः गन्धकयागु मि गालय् क्वफानाबिल। पशु व फताहा अगमवक्तायात नं अन हे क्वफाना तःगु दु। इमित अन सदां चच्छि न्हिच्छिं सास्ती याना तइ।

दक्वसिबय् लिपायागु न्याय

11 अनं लिपा जिं तःधंगु तुयुगु सिंहासन व उकी फ्यतुना च्वंम्हयसित खना। वयकःयात खनाः आकाश व पृथ्वी मदयावन। अले इमित च्वनेत गनं हे थाय् मन्त।

* 19:12 १९:१२ दान १०:६ * 19:15 १९:१५ भज २:९; यशै ६३:३; योए ३:१३; प्रका १४:२० * 19:18 १९:१७-१८ इज ३९:१७-२० * 19:20 १९:२० प्रका १३:१-८ * 20:2 २०:२ उत ३:१ * 20:4 २०:४ दान ७:९,२२ * 20:8 २०:८ इज ७:२; ३८:२,९,१५

12 अले जिं सिंहासनयागु न्ह्याःने तःधंपिं व चिधंपिं सीपिं दनाच्चंगु व सफूत पुइकातःगु खना। मेगु छगू सफू नं पुइकल, थ्व सफू जीवनयागु सफू खः। अले इमिसं याःगु ज्या स्वयाः जीवनयागु सफुलिइ च्वया तः थें सीपिं फुक्कसित न्याय यात।*

13 समुद्रं समुद्रय् सीपिं फुक्कं लित बिल, मृत्यु व पातालं सीपिं फुक्कं लित बिल। थुकथं इमिसं यानावःगु थथःगु ज्या स्वयाः इमित न्याय यात।

14 अले मृत्यु व पातालयात नं मि गालय् वांछवल। थ्व मि गाः धयागु हे निकः सीगु खः।

15 जीवनयागु सफुलिइ नां च्वया मतःपिं फुक्कसितं मि गालय् वांछवल।

21

न्हगु स्वर्ग व न्हगु पृथ्वी

1 थुलि जुइ धुंकाः जिं न्हगु स्वर्ग व न्हगु पृथ्वी खना। न्हापायागु स्वर्ग व पृथ्वी मदयावने धुंकल। समुद्र द हे मन्त।*

2 न्हगु पवित्रगु यरूशलेम शहर स्वर्ग परमेश्वरपाखें क्वहां वयाच्चंगु जिं खना। थ्वयात बिया छवयेत्यंमह भमचायात थें समाः यानातःगु दु।*

3 सिंहासनं तःसलं थथे धकाः धयाहःगु सः जिं ताल – “स्व, आः परमेश्वर मनूतलिसे दी। वय्कः इपिं नाप हे च्वनादी। इपिं वय्कःया मनूत जुइ। परमेश्वर थः हे इमि परमेश्वर जुयाः इपिं लिसे च्वनादी।”*

4 वय्कलं इमिगु मिखाय् च्वंगु ख्वबि सुचुक हयादी। आः अन इपिं सी माली मखुत, दुःखं च्वने म्वाःल, ख्वय् म्वाःल, अले छुं नं दुःख जुइ मखुत। पुलांगु ज्याखँ फुक्कं मदयावने धुंकल।”*

5 अले सिंहासनय् फ्यतुनादीमहयसिनं धयादिल – “स्व, जिं फुक्कं न्हगु यानाबी।” वय्कलं हानं धयादिल – “थ्व च्वयाति, छायाधाःसा थ्व फुक्क वचन विश्वास याये बहःगु खः, अले सत्य नं खः।”

6 वय्कलं जितः धयादिल – “आः सिधल। अल्फा व ओमेगा जि हे खः। शुरु व अन्त जि हे खः। प्याचाःपिन्त जिं जीवनया बुंगाःयागु लः सितिकं त्वंके।”*

7 त्याकावइपिन्त थ्व हे अंश दइ। जि वया परमेश्वर जुइ, अले व जिमह काय जुइ।*

8 “भुस्याःत, विश्वास त्वःतुपिं, घच्चायापुगु ज्या याइपिं, मनु स्याइपिं, व्यभिचार याइपिं, धामी झॉक्री ज्या याइपिं, मूर्ति पुजा याइपिं व मखुगु खँ ल्हाइपिं फुक्कसितं गन्धकयागु मि गालय् वांछवइ। निकः सीगु धाःगु थ्व हे खः।”

न्हगु यरूशलेम

9 दुःखकष्ट दुगु ख्वल्चा ज्वनातःपिं न्हय्मह स्वर्गदूतत मध्ये दक्वसिबय् लिपायागु दुःखकष्ट दुगु ख्वल्चा कयातःमहयसिनं वयाः जितः थथे धाल – “थन वा, जिं छन्त भमचा क्यनाबी। व भमचा चीधिकःमह भ्याःचाया कलाः खः।”

10 जि आत्मां जाल, अले स्वर्गदूतं जितः तःधंगु तःजाःगु पर्वतय् यंकाः परमेश्वरदीगु स्वर्गं क्वहां वयाच्चंगु पवित्रगु शहर यरूशलेम क्यन।*

11 व शहर परमेश्वरयागु जलं झल्लल थिनाच्चन, अले तसकं थिकेगु मणि थीं थें फुक्कं खनेदय्कः झल्लल थिनाच्चन।

12 थ्व शहरय् तब्यागु व तःजाःगु पःखाः दनातःगु दु। थ्व पखालय् झिनिद्राः ध्वाखा तयातःगु दु। ध्वाखाय् झिनिमह स्वर्गदूतत च्वनाच्चन। इस्त्राएलीतय् झिनिगू कुलयागु नां उपिं ध्वाखाय् च्वयातःगु दु।

13 पुर्ब पती स्वद्वाः ध्वाखा, उत्तर पती स्वद्वाः ध्वाखा, दच्छिन पती स्वद्वाः ध्वाखा व पच्छिम पती स्वद्वाः ध्वाखा।*

14 शहरया पःखाःयागु जग झिनिथाय् दु। उकी घःने चीधिकःमह भ्याःचाया झिनिमह प्रेरिततय्गु नां च्वयातःगु दु।

15 जि नाप खँ ल्हाःमहयसिके शहर, ध्वाखा व पःखाः नापय् यायेत लुँयागु गज दु।*

16 शहर प्यकू लाः। हाकः व ब्या उति हे दु। अले वं थःगु गजं शहर नापय् याना स्वःबलय् निद्रः व प्यसः किलोमिटर हाक दु। ब्या व जाः नं उलि हे दु।

17 स्वर्गदूतं व शहरयागु पःखाः नं नापय् याना स्वःबलय् खुइगु मिटर दु।

18 पःखाः जास्परं दय्कातःगु खः। शहर न्हाय्कं थें यचुसे च्वंगु लुं दय्कातःगु खः।

19 पःखाःयागु जग तःजिगु थीथी मणि, हिरा, मोतीं बांलाकातःगु दु। न्हापांगु जास्परयागु, निगूगु निलमयागु, स्वंगूगु हरितयागु, प्यंगूगु पन्नायागु,

20 न्यागूगु आनिक्सयागु, खुगूगु कार्नेलेनयागु, न्हयगूगु गोमेडयागु, च्यागूगु पिरोजायागु, गुंगूगु पुष्पराजयागु, झिगूगु लसुनेयागु, झिंछगूगु यूयागु, झिनिगूगु कटेलायागु खः।

21 व झिनिद्राः ध्वाखा झिनिगः मोतीयागु खः। छद्वाः ध्वाखा छगः मोतीं दय्कातःगु खः। शहरयागु लँ न्हाय्कं थें यचुसे च्वंगु मुक्कं लुँयागु दय्कातःगु खः।*

* 20:12 २०:११-१२ दान ७:१-१० * 21:1 २१:१ यशै ६५:१७; ६६:२२; २ पत्र ३:१३ * 21:2 २१:२ यशै ५२:१; ६१:१०; प्रका ३:१२ * 21:3 २१:३ इज ३७:२७; लेवी २६:११-१२ * 21:4 २१:४ यशै २५:८; ३५:१०; ६५:१९ * 21:6 २१:६ यशै ५५:१ * 21:7 २१:७ २ शमू ७:१४; भज ८१:२६-२७ * 21:10 २१:१० इज ४०:२ * 21:13 २१:१२-१३ इज ४८:३०-३५ * 21:15 २१:१५ इज ४०:३ * 21:21 २१:१८-२१ यशै ५४:११-१२

- 22 अन शहरय् जिं देगः छगः हे मखना। अनयागु देगः हे दक्व शक्ति दुम्ह परमप्रभु परमेश्वर व चीधिकःम्ह भ्याःचा खः।
 23 उकिं अन शहरय् झल्लल थीकेत सूर्य नं म्वाः तिमिला नं म्वाः।* परमेश्वरया महिमां हे व शहर झल्लल थ्यू। अनयागु मत चीधिकःम्ह भ्याःचा थः हे खः।
 24 थुक्रियागु जलय् जात जातियापिं मनूत जुइ। अले संसारयापिं जुजुपिन्सं थःगु सम्पत्ति व महिमा अन हे हइ।*
 25 अनयागु ध्वाखा गुबलें हे ति मखु। अन चा धयागु द हे मदु।
 26 जात जातियापिं मनूतयसं थःगु महिमा व हनाबना दक्वं अन हे हइ।*
 27 पवित्र मज्जु हुं हे अन दुकाइ मखु। घच्चायापुसे च्वंगु ज्याखँ यानाजुइपिं, अथवा मखुगु खँ ल्हानाजुइपिं सुं हे अन दुकाइ मखु। भ्याःचायागु जीवनयागु सफलिइ च्वयातःपिं मनूतयत् जक अन दुकाइ।*

22

जीवन बीगु खुसि

- 1 अले स्वर्गदूतं जितः स्फटिक थें यचुसे च्वंगु अनन्त जीवन बीगु लः दुगु खुसि क्यनाबिल। थ्व खुसि परमेश्वर व चीधिकःम्ह भ्याःचायागु सिंहासनं पिचायाः*
 2 उगु शहरयागु लँ दथुं न्ह्यानाच्च्वंगु दु। थ्व खुसि सिथय् झिनिलाया झिनिता हे फल सइगु जीवनयागु सिमा दु। थ्व सिमाय् लच्छिइ छता फल सइ। थ्व सिमायागु हः जात जातियापिं मनूतयत् लायकेगु निंति वासः खः।*
 3 अन सराः बियातःगु हुं हे नं दइ मखुत।* परमेश्वर व चीधिकःम्ह भ्याःचायागु सिंहासन अन दइ। अले वय्कःया दासतयसं वय्कःयात आराधना याइ।
 4 इमिसं वय्कःयागु ख्वाः स्वये दइ। वय्कःयागु नां इमिगु कपालय् च्वयातःगु दइ।
 5 अन चा धयागु हे दइ मखु। इमित मतयागु जः व सूर्ययागु जः माःगु मखुत। परमप्रभु परमेश्वरं हे इमित जः बियादी। इमिसं न्ह्याबलें राज्य यानाच्च्वनी।*

प्रभु येशू हानं झाइ

- 6 अले स्वर्गदूतं जितः धाल – “थ्व वचन फुक्कं सत्य व विश्वास याये बहःगु खः। अगमवक्तातयत् आत्मा बियादीम्ह परमप्रभु परमेश्वरं थः दासतयत् याकनं जू वइगु खँ क्यनेत थः दूत छवयाहयादीगु दु।”

7 येशू धयादिल – “जि याकनं हे वयेत्यनागु दु। थ्व सफलिइ च्वयातःगु अगमवाणी फुक्कं न्यनाः थुइकाः मानय् यानाच्च्वनीम्ह धाथें धन्यम्ह खः।”

8 थ्व खंम्ह व ताःम्ह जि यूहन्ना खः। जिं थथे स्वये धुंकाः व न्यने धुंकाः थ्व फुक्क क्यना ब्यूम्ह स्वर्गदूतयात हनाबना यायेत भवपुला।

9 वं जितः धाल – “छ थथे याये मते। छ व छिमि अगमवक्ता दाजुकिजापिं व थ्व सफलिइ च्वंगु वचन मानय् यानाच्च्वंपिं थें जि नं छम्ह परमेश्वरया दास खः। परमेश्वरयात आराधना या।”

10 वं जितः हानं थथे धाल – “थ्व सफलिइ च्वयातःगु अगमवाणी सुचुकातये मते, छायाधाःसा ई न्ह्याःने थ्यने धुंकल।

11 मभिगु ज्या याइम्हयसित मभिगु ज्या हे याका ति। घच्चायापुगु ज्या यानाजुइम्ह अझ घच्चायापुगु ज्या याना जुयाच्च्वनेमा। बांलाःगु भिगु यानाजुइपिन्त अझ नं बांलाःगु भिगु याका हे ति। पवित्रपिन्त अझ पवित्र जुइका ति।”*

12 “स्व, जि याकनं हे वयेत्यनागु दु। मनूतयगु ज्या स्वयाः जिं इमित बीमाःगु इनाम बी।*
 13 अल्फा व ओमेगा जि हे खः। न्हापायाम्ह व लिपायाम्ह, अले शुरू व अन्त जि हे खः।”*

14 थथःगु वसः हियाः यचुसे च्वंक च्वना च्वनीपिं धन्यपिं खः। जीवनयागु सिमाय् सःगु फल इमिसं नयेखनी, अले इपिं ध्वाखां दुने शहरय् नं वने खनी।*

15 शहरं पिने धाःसा घच्चायापुगु ज्या याइपिं, जादु क्यनिपिं, व्यभिचार याइपिं, ज्यानमारात, मूर्ति पुजा याइपिं, मखुगु ज्याखँ यायेगु यय्कीपिं व मखुगु ज्याखँ जक यानाजुइपिं दइ।

16 “मण्डलीतयत् थ्व खँ धायकेत जि येशू छन्थाय् जिम्ह स्वर्गदूत छवयाहयागु खः। जि दाऊदया कुल व सन्तान खः। सुथय् थीगु नगु नं जि हे खः।”*

17 आत्मा व भच्चां धयादी – “झासँ।” अथे हे न्यनीपिन्सं नं “झासँ” धकाः धा। प्याचाःपिन्सं व इच्छादुपिन्सं वयाः जीवनयागु लः सितिकं त्वँ।*

* 21:23 २१:२३ यशै ६०:११-२० * 21:24 २१:२४ यशै ६०:३ * 21:26 २१:२५-२६ यशै ६०:११ * 21:27 २१:२७ यशै ५२:१; इज ४४:१ * 22:1 २२:१ इज ४७:१; जक १४:८ * 22:2 २२:२ उत २:१; इज ४७:१२ * 22:3 २२:३ जक १४:११ * 22:5 २२:५ यशै ६०:११; दान ७:१८ * 22:11 २२:११ दान १२:१० * 22:12 २२:१२ यशै ४०:१०; ६२:११; भज २८:४; यर १७:१० * 22:13 २२:१३ प्रका १:८,१७; २:८; यशै ४०:६; ४८:१२ * 22:14 २२:१४ उत २:१; ३:२२ * 22:16 २२:१६ यशै ११:१,१० * 22:17 २२:१७ यशै ५५:१

18 थ्व सफुलिइ च्वयातःगु अगमवाणी न्यंपि फुक्कसितं जिं ख्याच्चः बी – सुनानं थुकी छुं खँ तन धाःसा वयात परमेश्वरं थ्व सफुलिइ च्वयातःगु महामारी तनादी।

19 सुनानं थ्व अगमवाणीयागु सफुलिइ च्वंगु छुं वचन लिकाल धाःसा परमेश्वरं वयागु जीवनयागु सिमायागु फलया भाग नं मदय्कादी। अले वयात पवित्र शहरं पितिनी।✧

20 थुक्कियागु साक्षी बियादीम्हय्सिनं धयादिल “धात्थें हे जि याकनं वयेत्यनागु दु।”

आमेन, झासँ हे प्रभु येशू।

21 प्रभु येशूयागु दया माया फुक्कसित दयेमा। आमेन।